ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΡΣΙΣ ΥΠΕΡΗΜΕΡΙΑΣ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ ΕΠΙ ΑΚΥΡΟΥ ΑΠΟΛΥΣΕΩΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ

Ἐφαρμογὴ προϊσχύοντος ἄρθρ. 9 Α.Ν. 118/1945 καὶ Ν. 2222/1952

Ὑπερημερία ἐργοδότου καὶ ὑποχρέωσις καταβολῆς μισθοῦ μετ' ἄκυρον ἀπόλυσιν μισθωτοῦ.—Παῦσις ὑποχρεώσεως δι' ἄρσεως ὑπερημερίας εἴτε διὰ μεταγενεστέρας ἐγκύρου καταγγελίας, εἴτε κατὰ ἕτερον νόμιμον τρόπον.—Ἐφαρμογὴ προϊσχύοντος ἄρθρ. 9 Α.Ν. 118/1945 διὰ καταγγελίαν συμβάσεως ἐφ' ὅσον ὁ μισθωτὸς ἀπησχολεῖτο εἰς περιφέρειαν, ἔνθα εἶχεν ἐπεκταθῇ ἡ κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α.—Ἀκυρότης καταγγελίας ἐκ μὴ τηρήσεως Ν. 2222/1952.—Ὑστέρα προφορικὴ καταγγελία συμβάσεως.—Ἔγκυρος παῦσις πλέον ὑπερημερίας ἐργοδότου.

Ὑπὸ τὸ κράτος ἰσχύος τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ἀ.ν. 118/1945 περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας (τοῦτο κατηργήθη ἀπὸ 25 Αὐγούστου 1954, ἡμέρας δημοσιεύσεως τοῦ ν.δ. 2961/1954, διὰ τοῦ ἄρθρου 37 αὐτοῦ, ΕΕΔ 13, 950) καὶ τοῦ νόμου 2222/1952 «περὶ ἐλέγχου ἀπολύσεων τῶν μισθωτῶν», ΕΕΔ 12, 1041 (οὗτος ἔπαυσεν ἰσχύων ἀπὸ 11 Ἀπριλίου 1953) ἀπηγγέλλοντο διὰ μὴ τήρησιν αὐτῶν ἐπάλληλοι ἀκυρότητες καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.

Προϋπόθεσις τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ἀ.ν. 118/1945 διὰ τὴν κατ' αὐτὸ καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐπὶ ποινῇ ἄλλως ἀκυρότητος αὐτῆς, ἦτο νὰ παρέχῃ ὁ μισθωτὸς ἐξηρτημένην ἐργασίαν καὶ νὰ ἀπασχολῆται εἰς περιοχήν, ἔνθα εἶχεν ἐπεκταθῇ ἡ κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α. (Α.Π. 349/1953, εἰσηγητὴς *Σ. Μαυρομιχάλης*, ΕΕΔ 12, 770, Α.Π. 608/1952, εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 13, 76, Ἐγκύκλ. Ι.Κ.Α., ΕΕΔ 12, 852).

Εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς κατωτέρω δημοσιευομένης ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου ὁ μισθωτὸς ἀπησχολεῖτο εἰς περιοχήν, ἔνθα δὲν εἶχεν ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ συνεπῶς, ὡς δέχεται καὶ ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις, δὲν ἀπῃτεῖτο ἡ ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας τήρησις τῶν οὐσιαστικῶν καὶ τυπικῶν προϋποθέσεων τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ἀ.ν. 118/1945.

Ἐφ' ὅσον ὅμως ἰσχυεν ὁ ν. 2222/1952 περὶ ἐλέγχου ἀπολύσεων τῶν μισθωτῶν (ἐπιχειρήσεων μὲ προσωπικὸν ἄνω τῶν 50), ἀπῃτεῖτο ἡ τήρησις τῶν διατυπώσεων αὐτοῦ, ἐπὶ ποινῇ ἄλλως ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας.

Ἐκ τοῦ ὅτι μεταγενεστέρως ἀπὸ 11 Ἀπριλίου 1953 ἔπαυσεν ἰσχύων ὁ ν. 2222/1952 δὲν ἠρθη ἡ ἐξ αὐτοῦ προκληθεῖσα ὑπερημερία τοῦ ἐργοδότου, ἀρθεῖσα, ὡς δέχεται ἡ ἀπόφασις, ἐκ τοῦ ὅτι ἡ ἐργοδότις ἀπὸ 1 Μαΐου 1953 κατήγγειλε τὴν σύμβασιν προφορικῶς, μὴ ὑποκειμένης πλέον τῆς καταγγελίας εἰς διατυπώσεις.

Θίγεται οὕτω τὸ ζωηρῶς ἐνδιαφέρον ἤδη καὶ μετὰ τὴν κατάργησιν τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ἀ.ν. 118/1945 διὰ τοῦ ἄρθρου 37 τοῦ ν.δ. 2961/1954 ζήτημα τῆς τύχης τῶν συμβάσεων ἐργασίας, αἱ ὁποῖαι ἀκύρως ἐγένοντο ὑπὸ τὸ κράτος ἰσχύος τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρου 9 τοῦ ἀ.ν. 118/1945 (βλέπε σχετικῶς σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 13, 334 καὶ κατωτέρω, σελ. 1148).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 9639/1954

Διαδικασία Ν. Γ'ΦΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Σ. Λιβανὸς**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Ἀνδρουτσόπουλος, Γ. Σακελλαρόπουλος

Διὰ τῆς ἐφ' ἧς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἐκθέσεως ἀγωγῆς, στηριζομένης εἰς σύμβασιν ἐργασίας, ἐδιώκετο ἡ καταψήφισις τῆς ἐναγομένης εἰς καταβολὴν τοῦ ἐν αὐτῇ ποσοῦ 1) διὰ μισθὸν ὑπερημερίας κατὰ τὸν ἐν αὐτῇ χρόνον καὶ 2) διὰ δῶρα Χριστουγέννων 1952 καὶ 1953 καὶ Πάσχα 1953. Τὴν ἀγωγὴν ταύτην ἐπὶ ταῖς ἐν αὐτῇ αἰτιολογίαις ἐδέχθη ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, καθ' ἧς ἤδη παραπονεῖται ἡ ἐναγομένη διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεώς της.

Ὡς προκύπτει ἐκ τῆς ἐπικαλουμένης καὶ προσαγομένης ἐν νομίμῳ ἀντιγράφῳ ὑπ' ἀριθ. 14460/1953 ἀποφάσεως τοῦ δικαστηρίου τούτου, δικάζοντος ὡς ἐφετείου καὶ ἐκδοθείσης μεταξὺ τῶν αὐτῶν διαδίκων ἐπὶ ἀγωγῆς τοῦ ἐφεσιβλήτου, στηριζομένης εἰς τὴν αὐτὴν ἐργασιακὴν σύμβασιν, εἰς ἣν στηρίζεται καὶ ἡ ἐφ' ἧς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἀγωγή, δι' αὐτῆς, καταστάσης τελεσιδίκου, μετὰ τὴν δόσιν, ὡς δείκνυται ἐκ τῶν προσαγομένων ἐγγράφων, τοῦ ἐπιβληθέντος ὅρκου, ἐκρίθη, ὅτι ἡ ἐπίδικος ἐργασιακὴ σύμβασις, δυνάμει τῆς ὁποίας ὁ ἐφεσιβλήτος παρεῖχε τὰς ὑπηρεσίας του εἰς τὴν ἐκκαλοῦσαν ὡς ὁδηγὸς φορτηγοῦ αὐτοκινήτου εἰς Παρνασσίδα καὶ εἰς τὰ ἐκεῖ μεταλλεῖα αὐτῆς, ἀντὶ ἡμερομισθίου δραχμῶν 40.000, κατηγγέλθη ἀπὸ μέρους τῆς ἐκκαλούσης τὴν 8.10.1952, ἀρνουμένης ἀπὸ τοῦ χρόνου τούτου τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρε-

σιῶν του. Ὅθεν, ὑφισταμένου ὡς πρὸς τὰ ἀνωτέρω δεδικασμένου, ὅπερ ἐπικαλεῖται ὁ ἐφεσίβλητος, ὁ 1ος λόγος τῆς ἐφέσεως ὅτι οὐχὶ ὀρθῶς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις δὲν ἐδέχθη τὸν ἰσχυρισμὸν τῆς ἐφεσιβλήτου περὶ λύσεως τῆς ἐπιδίκου ἐργασιακῆς συμβάσεως ἀπὸ μέρους τοῦ ἐφεσιβλήτου δι' οἰκειοθελοῦς αὐτοῦ ἀποχωρήσεως ἐκ τῆς ἐργασίας εἶναι ἀπορριπτέος ὡς μὴ βάσιμος.

Ὁ ἐργοδότης ὁ καταγγέλλων ἀκύρως τὴν ἐργασιακὴν σύμβασιν καθίσταται ὑπερήμερος περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ἐργασιῶν τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τὰ ἄρθρα 349 καὶ 350 τοῦ Ἀστ. Κώδικος, ὑποχρεούμενος ἐντεῦθεν εἰς καταβολὴν τοῦ μισθοῦ, κατ' ἄρθρον 656 τοῦ Α. Κ., ἡ ὑποχρέωσις δὲ αὕτη πρὸς καταβολὴν τοῦ μισθοῦ παύει μόνον ἂν ἐπέλθῃ ἄρσις τῆς ὑπερημερίας εἴτε διὰ μεταγενεστέρας ἐγκύρου καταγγελίας τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως, εἴτε μετὰ ἕτερον νόμιμόν τινα τρόπον (Α.Π. 130/1952, ΕΕΔ 11, 618). Ἐν προκειμένῳ ὡς ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει ἐλέχθη, ὑπὸ τῆς εἰρημένης ὑπ' ἀριθ. 14460/1953 ἀποφάσεως τοῦ δικαστηρίου τούτου ἐκρίθη τελεσιδίκως, ὅτι ἡ ἐπίδικος ἐργασιακὴ σύμβασις κατηγγέλθη τὴν 8.10.1952 ἀπὸ μέρους τῆς ἐκκαλούσης καὶ ἐπεδικάσθη τῷ ἐφεσιβλήτῳ ὁ μισθὸς διὰ τὸν ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως (8.10.1952) μέχρι τῆς 22.11.1952 χρόνον, ὡς ἐκ τῆς ὑπερημερίας τῆς ἐκκαλούσης περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του. Ἐξεταστέον ἤδη ἐὰν ἡ ἐκκαλοῦσα κατὰ τὸν μεταγενέστερον ἐν τῇ ἀγωγῇ ἀναφερόμενον ὡς κρίσιμον χρόνον ἀπὸ 24.11.1952 ἕως 5.1.1954 ἐξηκολούθησεν εὑρισκομένη ἐν ὑπερημερίᾳ. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει διὰ τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας δὲν ἦτο ἀναγκαία ἡ τήρησις τῶν τυπικῶν καὶ οὐσιαστικῶν διατυπώσεων τοῦ ν. 118/1945, καθόσον προϋπόθεσις πρὸς τήρησιν τοῦ νόμου τούτου εἶναι νὰ παρέχῃ ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἐναντὶ ἀμοιβῆς καὶ ἀπασχολῆται ὁ μισθωτὸς εἰς περιφερείας, εἰς ἃς ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις τῆς ἀνεργίας παρὰ τῷ Ι.Κ.Α., κατ' ἄρθρον 1 ν. 1846/1951, ἢ ἐὰν πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου εἶχεν ἐπεκταθῇ εἰς τὴν περιφέρειαν ταύτην ἡ ἀσφάλισις κατὰ τῆς ἀνεργίας κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ν. 118/1945 καὶ ν.δ. 1255/1949, ὡς δὲ ἐγένετο δεκτὸν ὑπὸ τῆς εἰρημένης τελεσιδίκου ἀποφάσεως τοῦ δικαστηρίου τούτου, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς ἐνόρκου καταθέσεως τοῦ ἐνώπιον τοῦ δικάσαντος Πρωτοδίκου ἐξετασθέντος μάρτυρος, πάντων τῶν ἐπικαλουμένων καὶ προσαγομένων ἐγγράφων, ἐν οἷς καὶ αἱ ἔνορκοι βεβαιώσεις, αἱ περιεχόμεναι εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. . . . πρᾶξιν τοῦ συμβολαιογράφου Ἀθηνῶν Ε.Ζ. καὶ τὰ ὑπ' ἀριθ. 1071/1953 καὶ 2638/1954 πρακτικὰ συνεδριάσεως τοῦ δικάσαντος Πρωτοδίκου καὶ τῶν ἑκατέρωθεν ἐκτεθέντων, βεβαιοῦται πλήρως ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος ἀπησχολεῖτο εἰς τὴν περιφέρειαν Ἀμφίσσης, ἤτοι τὴν Παρνασσίδα καὶ εἰς τὰ ἐκεῖ μεταλλεῖα τῆς ἐκκαλούσης, εἰς ἣν περιφέρειαν δὲν εἶχεν ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις κατὰ τῆς ἀνεργίας κατὰ τὰς προδιαληφθείσας διατάξεις (βλ. σχετικὸν πίνακα ἐν ΕΕΔ 13, 534), καθ' ἃς λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ὁ τόπος ἀπασχολήσεως τοῦ μισθωτοῦ καὶ οὐχὶ ὁ τόπος κατοικίας αὐτοῦ ἢ τοῦ ἐργοδότου ἢ τῆς ἕδρας τῆς ἐπιχειρήσεώς του (Α.Π. 608/1952) καὶ κατὰ συνέπειαν, ὡς προελέχθη, δὲν ἦτο ἀναγκαία ἡ τήρησις τῶν διατυπώσεων τοῦ ν. 118/1945. Τῆς καταγγελίας ὅμως γενομένης ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ ν. 2222/1952 ἦτο ἀναγκαία διὰ τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως ἡ τήρησις τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ νόμου τούτου, αἵτινες, ὡς τοῦτο συνομολογεῖ ἡ ἐκκαλοῦσα, δὲν ἐτηρήθησαν οὔτε ἀρχικῶς κατὰ τὴν 8.10.1923, οὔτε καὶ μεταγενεστέρως καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου, ἤτοι μέχρι τῆς 9.4.1953, καθ' ὃ ἡ ἐκκαλοῦσα, ὡς ἐβεβαιώθη, ἤρνεῖτο τὴν ἀποδοχὴν τῶν προσφερομένων ἐργασιῶν τοῦ ἐφεσιβλήτου. Μετὰ τὴν λῆξιν ὅμως τῆς ἰσχύος τοῦ ν. 2222/1952, καὶ δὴ ἀπὸ 1.5.1953, ἡ ἐκκαλοῦσα κατήγγειλε τὴν ἐπίδικον ἐργασιακὴν σύμβασιν ἀπροθέσμως καὶ ἀτύπως διὰ προφορικῆς πρὸς τὸν ἐφεσίβλητον δηλώσεως, ἀποκρούσασα ἔκτοτε—ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ—τὰς προσφερθείσας ὑπηρεσίας του. Μὴ ἐχόντος ἐν προκειμένῳ ἐφαρμογήν, ὡς προελέχθη, τοῦ ν. 118/1945, ἡ τοιαύτη ἄτυπος καταγγελία τῆς ἐπιδίκου ἐργασιακῆς συμβάσεως εἶναι κατὰ πάντα ἔγκυρος καὶ ἑπομένως ἀπὸ τοῦ χρόνου τούτου, κατὰ τὰ ἐν ἀρχῇ τῆς σκέψεως λεχθέντα, ἔπαυσεν ἡ ὑπερημερία τῆς ἐκκαλούσης καὶ ὡς ἐκ τούτου ἡ περαιτέρω ὑποχρέωσις αὐτῆς πρὸς καταβολὴν τοῦ μισθοῦ τοῦ ἐφεσιβλήτου. Οὐδεμίαν δὲ ἀσκεῖ ἐπιρροὴν ὡς πρὸς τὸν χρόνον τῆς καταγγελίας τῆς ἐπιδίκου ἐργασιακῆς συμβάσεως τὸ ὅτι μεταγενεστέρως (1.2.1954) καὶ ἐκ λόγων πρόνοιας προέβη καὶ ἐγγράφως εἰς τὴν καταγγελίαν αὐτῆς. Μετὰ ταῦτα δικαιοῦται ὁ ἐφεσίβλητος τῶν ἡμερομισθίων αὐτοῦ ἀπὸ 24.11.1962 ἕως 30.4.1953.

ΑΠΟΚΡΟΥΣΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΩΣ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ

Συνέχισις μὴ ἀποδοχῆς ὑπηρεσιῶν ἐν ὑπερημερίᾳ ἐργοδότου ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως

Ἀναβολὴ συζητήσεως ὑποθέσεως κατ' ἐργατικὴν διαδικασίαν.—Λύσις συμβάσεως ἐργασίας διὰ καταγγελίας κατ' ἄρθρ. 669 Ἀστικοῦ Κώδικος.—Σιωπηρὰ δήλωσις βουλήσεως.—Ὑπερημερία ἐργοδότου ἐπὶ ἀκύρου ἀπολύσεως μισθωτοῦ καὶ ἐπιδίκασις μισθοῦ.—Ὑστέρα ἀγωγὴ περὶ μισθοῦ, βάσει συνεχιζομένης ὑπερημερίας.—Θεώρησις ὡς σιωπηρᾶς καταγγελίας ἐπιμόνου ἀρνήσεως ἐργοδότου πρὸς ἀποδοχὴν ὑπηρεσιῶν μισθωτοῦ.—Δικαίωμα μισθοῦ 15 ἡμερῶν, κατ' ἄρθρ. 669 Ἀστικοῦ Κώδικος, μὴ προηγηθείσης κατ' αὐτὸ καταγγελίας

(*) Ἡ κατωτέρω λίαν ἐπιμεμελημένη ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν κρίνει ἀντιθέτως πρὸς τὴν Πρωτ|κιον Ἀθηνῶν 6659/1951 (ΕΕΔ 13, 700) ὅτι, ὑφισταμένης ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ συνεπείᾳ ἀκύρου ἀπολύσεως, ἡ ἐπίμονος ἄρνησις τοῦ ἐργοδότου νὰ ἀποδεχθῇ τὰς ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ συνιστᾷ σιωπηρὰν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως.

Πρὸς τὴν ἐκδοχὴν ὅμως ταύτην δὲν δυνάμεθα νὰ συμφωνήσωμεν διὰ τοὺς κατωθι λόγους ἐν συνεχείᾳ τῶν ὅσων ἀνωτέρω (ΕΕΔ 13, 700) ἐσημειώθησαν.

Βεβαίως ἡ δικαιοπραξία τῆς καταγγελίας, ἐὰν εἰδικός τις νόμος δὲν ἀπαιτῇ νὰ περιβληθῇ ὡρισμένον τύπον, δύναται νὰ λάβῃ χώραν καὶ σιωπηρῶς διὰ συμπερασματικῶν πράξεων (*facta concludentia*), ὡς δέχεται καὶ ἡ ἀπόφασις, ἀρκεῖ μόνον ὁ πρὸς ὃν αὕτη ἀπευθύνεται νὰ λάβῃ γνῶσιν αὐτῆς, δοθέντος ὅτι ἡ καταγγελία εἶναι ἐπιδεὴς λήψεως δικαιοπραξία (ἄρθρ. 167 Α. Κ) (πρβλ. τοὺς ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως μνημονευομένους συγγραφεῖς, πρὸς δὲ *R. G. K.* ἐκδ. 10η, 1953 § 620 ἀριθ. 2, *Schmalz*, Die Entlassung, ἐκδ. 5η, 1951, σελ. 223).

Ἀπαιτεῖται ὅμως ὅπως καὶ ἡ σιωπηρὰ καταγγελία εἶναι τοσοῦτο σαφὴς καὶ κατηγορηματική, ὥστε νὰ μὴ γεννᾶται οὐδεμία ἀβεβαιότης καὶ ἀμφιβολία περὶ τῆς λύσεως τῆς σχέσεως ἐργασίας, ὡς καὶ περὶ τοῦ χρονικοῦ σημείου, καθ' ὃ ἡ λύσις αὕτη θὰ ἐπέλθῃ. Ὡς τοιαύτη σιωπηρὰ καταγγελία ἀναφέρεται ἡ ἐγχείρισις εἰς τὸν μισθωτὸν παρὰ τοῦ ἐργοδότου τῶν ἀπολυτηρίων ἐγγράφων ἢ πιστοποιητικοῦ προϋπηρεσίας, ἡ ἔγερσις ἀγωγῆς κ. ἄ.

Ἀλλὰ διὰ τῆς παρατεινομένης ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ οὐδεμία τῶν προϋποθέσεων τούτων πληροῦται. Ἐφ' ὅσον διὰ τῆς ἀκύρου ἀπολύσεως ἐδηλώθη ἡ βούλησις τοῦ ἐργοδότου περὶ μὴ ἀποδοχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ καὶ καθίσταται ματαία ἡ μεταγενεστέρα προσφορὰ αὐτῶν παρὰ τοῦ ἀπολυθέντος, ἄπορον εἶναι πῶς θὰ περιέλθῃ εἰς γνῶσιν αὐτοῦ, ὅτι ὁ ἐργοδότης καθ' ὡρισμένον χρονικὸν σημεῖον τῆς ὑπερημερίας του μετήλλαξε τὴν βούλησίν του καὶ ἀπεφάσισε νὰ ἐξέλθῃ τῆς ὑπερημερίας. Ὁ μισθωτός, ἐχων ἀπομακρυνθῇ, συνεπείᾳ τῆς ἀκύρου ἀπολύσεως, τῆς ἐργασίας του καὶ μὴ ὢν ὑποχρεωμένος νὰ προσέρχηται καθ' ἑκάστην ἐργάσιμον ἡμέραν εἰς τὸν τόπον ἐργασίας, ἵνα προσφέρῃ τὰς ὑπηρεσίας του, ἀλλὰ δυνάμενος νὰ προσφέρῃ τὴν ἐργασίαν του καὶ ἀλλαχοῦ (ἄρθρ. 656 Α.Κ.), δὲν ἔχει τὴν δυνατότητα νὰ πληροφορηθῇ περὶ τῆς τοιαύτης μεταλλαγῆς τῆς βουλήσεως τοῦ ἐργοδότου ἐξ αὐτοῦ ἢ τοῦ προσηκόντως ἐξουσιοδοτημένου ἐκπροσώπου του. Τοιαύτη γνωστοποίησις τῆς καταγγελίας δύναται νὰ γίνῃ πρὸς τὸν ἀπόντα μισθωτὸν εἴτε δι' ἀποστολῆς ἐγγράφου, ἐπιστολῆς, τηλεγραφήματος, τηλεφωνήματος κ. ἄ., εἴτε δι' ἀπεσταλμένου προσώπου (ἀγγέλου). Καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην τῆς χρησιμοποιήσεως διαβιβαστικοῦ μέσου ἡ καταγγελία δὲν ἀποκλείεται νὰ εἶναι καὶ σιωπηρά, προκύπτουσα ἐκ συμπερασματικῶν πράξεων, οἷον ἐὰν δι' ἀγγέλου ἢ ταχυδρομικῆς ἐπιταγῆς ἀποστέλληται εἰς τὸν μισθωτὸν ἡ ἀποζημίωσις τοῦ ν. 2112.

Ἡ ἄρνησις τοῦ ἐργοδότου, ὅπως ἀποδεχθῇ τὰς ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ, δύναται νὰ θεωρηθῇ καὶ αὐτὴ ὡς σιωπηρὰ καταγγελία, πλὴν ἀπαιτεῖται ἡ ἄρνησις αὕτη νὰ συνδέηται καὶ μὲ ὡρισμένον γεγονός, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ὁποῖον νὰ καθίσταται ἐκδηλος ἡ περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως βούλησις τοῦ ἐργοδότου καὶ ἡ γνῶσις ταύτης παρὰ τοῦ μισθωτοῦ, οἷον συμβαίνει, ἐὰν ἡ ἄρνησις λαμβάνῃ χώραν κατὰ τὴν κατόπιν ἀπουσίας τοῦ μισθωτοῦ ἐπαναπροσφορὰν τῶν ὑπηρεσιῶν του. Οὕτως, ἐὰν ὁ ἐργοδότης ἀρνηθῇ νὰ ἀποδεχθῇ τὰς ἐπαναπροσφερομένας κατ' ἄρθρ. 1 ν. 3514 ὑπηρεσίας τοῦ ἀπολυθέντος ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ μισθωτοῦ, τοῦτο ὑποδηλοῖ ἀναμφιβόλως σιωπηρὰν καταγγελίαν, λαμβάνουσαν χώραν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀποχρούσεως τῶν ὑπηρεσιῶν, καθ' ὃν καὶ περιέρχεται εἰς γνῶσιν τοῦ μισθωτοῦ ἡ συνιστῶσα τὴν σιωπηρὰν καταγγελίαν δήλωσις τοῦ ἐργοδότου (Πρωτοδίκ. Θεσσαλ. 610/1951, ΕΕΔ 10, 450). Ἐπίσης ὅταν ὁ ἐργοδότης ἀρνῆται νὰ ἐπαναπροσλάβῃ τὸν ἀπομακρυνθέντα αὐθαιρέτως ἐκ τῆς ἐργασίας του ὑπηρέτην, κατὰ τὸ παράδειγμα τῶν *Enneccerus-Lehmann*, Recht der Schuldverhältnisse ἐκδ. 13η, 1950, § 24 II σημ. 5, τοὺς ὁποίους ἀδοκίμως ἐπικαλεῖται ἡ ἀπόφασις πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ἐκδοχῆς της, ἀφοῦ πρὸ αὐτῆς εἶχε συνεχιζομένην ὑπερημερίαν τοῦ ἐργοδότου καὶ οὐχὶ ἄρνησιν τὸ πρῶτον ἀποδοχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ καθ' ὡρισμένον χρονικὸν σημεῖον.

Σημειωτέον ὅτι καὶ ὁ ἕτερος τῶν ἐπικαλουμένων παρὰ τῆς ἀποφάσεως συγγραφέων *Soergel*, B.G.B. ἐκδ. 8η, 1952 § 620, ἀριθ. 1, δέχεται, ὅτι ἡ καταγγελία δέον νὰ περιέχῃ

(*) Σχόλιον «Νομικοῦ».

καθαρῶς καὶ σαφῶς καὶ κατὰ τρόπον μὴ δυνάμενον νὰ προκαλέσῃ παρανόησιν δήλωσιν τοῦ ἐργοδότου πρὸς τὸν μισθωτὸν περὶ τῆς καθ' ὡρισμένον χρόνον λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ὅτι δύναται νὰ λάβῃ χώραν καταγγελία τῆς συμβάσεως διὰ συμπερασματικῶν πράξεων, ἀλλὰ δέον πρὸς τοῦτο νὰ διαπιστωθῇ ἡ ὕπαρξις ὡ ρ ι σ μ έ ν ο υ γ ε γ ο ν ό τ ο ς. Ἡ συνολικὴ συμπεριφορὰ (Gesamtverhalten) τοῦ ἐργοδότου δὲν δύναται νὰ ἐκληφθῇ ὡς σιωπηρὰ καταγγελία.

Ὁ δὲ *Molitor*, εἰδικῶς ἀσχοληθεὶς μὲ τὴν καταγγελίαν ἐν τῇ μονογραφίᾳ του Die Kündigung, ἐκδ. 2α, 1951, σελ. 101, δέχεται σχετικῶς μὲ τὰ ἀπασχολήσαν τὴν ἀπόφασιν ζήτημα τὰ ἑξῆς: «Ὁ καταγγέλλων δέον νὰ δηλώσῃ τὴν βούλησίν του, ὅτι ἡ ἔννομος σχέσις θέλει περατωθῇ διὰ τὸ μέλλον. Τοιαύτη ὅμως βούλησις ἐλλείπει, ὅταν ὁ δηλῶν ἀναφέρηται μόνον εἰς προγενεστέραν καταγγελίαν, ἡ ὁποία διὰ διαφόρους λόγους ἐκηρύχθη ἄκυρος, χωρὶς νὰ ἐκδηλοῖ σαφῶς τὴν βούλησίν του περὶ νέας καταγγελίας».

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 6066/1954

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Ι. Ντεγιάννης**

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς ἡ ἐνάγουσα ἐκθέτει, ὅτι συνῆψε σύμβασιν ἀορίστου χρόνου προσελήφθη τὴν... ὡς ἐργάτρια τῆς ἐναγομένης καὶ παρέσχε τὰς ὑπηρεσίας της μέχρι τῆς ..., ὁπότε ἀκύρως ἀπελύθη. Ἡ ἀκυρότης τῆς ἀπολύσεως ἀνεγνωρίσθη διὰ τελεσιδίκων ἀποφάσεων τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, δι' ὧν ἐπεδικάσθη αὐτῇ μισθὸς ἀπὸ τῆς ὑπερημερίας τῆς ἐναγομένης πρὸς ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν της μέχρις 6.7.1953. Νῦν αἰτεῖται τοὺς μισθοὺς αὐτῆς ἀπὸ 7.7.1953 μέχρις 6.7.1954, ὡς καὶ τὰ δῶρα Χριστουγέννων 1953 καὶ Πάσχα 1954. Οὕτως ἔχουσα ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ εἶναι νόμῳ βάσιμος, στηριζομένη εἰς τὰ ἄρθρα 648, 653 καὶ 656 Α.Κ. καὶ τὰς ὑπ' ἀριθ. 27500/1953 καὶ 27540/1954 ἀποφ. Ὑπουργῶν Οἰκ. - Ἐργ. καὶ δέον ὅπως ἐξετασθῇ κατ' οὐσίαν.

Τὸ αἴτημα τῆς ἐναγομένης περὶ ἀναβολῆς τῆς ὑποθέσεως κρίνεται ἀπορριπτέον, διότι ὁ παρ' αὐτῆς προτεινόμενος λόγος (ἄσκησις αἰτήσεως ἀναιρέσεως κατ' ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν) οὐδεμίαν ὑποχρέωσιν ἀναβολῆς τῆς ὑποθέσεως δημιουργεῖ, οὐδὲ ἐκ μόνου τοῦ λόγου τούτου καθίσταται ἀναγκαία ἡ ἀναβολή. Ἀλλωστε, ὅταν παρίσταται ἀναγκαία ἡ εἰς ἑτέραν δικάσιμον ἀναβολὴ τῆς συζητήσεως, ὁ δικάζων ὁρίζει κατ' αὐτὴν τὴν συζήτησιν τὴν νέαν δικάσιμον καὶ πράττει κατὰ τὰς περιστάσεις, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρ. 5 ἐδ. 3 § 4 τοῦ ν. ΓΨΟΔ' (ἄρθρ. 14 τοῦ νόμου τούτου). Ἐπίσης ἀπορριπτέον τὸ αἴτημα περὶ ἐπιβολῆς ὅρκου εἰς τὴν ἐναγομένην, διότι κατὰ τὸ ἄρθρ. 12 § 3 τοῦ ν. ΓΨΟΔ' ὅρκον ἐπαγόμενον εἰς διάδικον μὴ αὐτοπροσώπως παριστάμενον δὲν εἶναι ὑπόχρεως νὰ ἐπιβάλῃ ὁ Πρωτοδίκης.

Ἐβεβαιώθησαν τὰ ἑξῆς πραγματικὰ περιστατικά: Ἡ ἐνάγουσα προσελήφθη ὑπὸ τῆς ἐναγομένης τὴν ... δι' ἀόριστον χρόνον καὶ ἐτοποθετήθη εἰς τὸ ἐν Πειραιεῖ Β' γραφεῖον αὐτῆς τὸ ἐπιφορτισμένον μὲ τὸ ἔργον παραλαβῆς καὶ προωθήσεως τῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσαγομένων ἐφοδίων, τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ὁποίου εἶχεν ἀναλάβει ἡ ἐναγομένη Τράπεζα διὰ συμβάσεως μετὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου. Τὴν ... ἡ ἐναγομένη προέβη εἰς τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ἡ καταγγελία αὕτη ἐκρίθη, κατόπιν ἀγωγῆς τῆς ἐναγούσης, τελεσιδίκως ἄκυρος, ὡς ἀντικειμένη εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ν. 2222/1952 διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. ... ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ἐπεδικάσθη δὲ μισθὸς τῇ ἐναγούσῃ μέχρι ... Ἐν συνεχείᾳ ἤγειρεν ἑτέραν ἀγωγὴν ἡ ἐνάγουσα, αἰτουμένη τοὺς μισθοὺς αὐτῆς μέχρι τῆς 6.7.1953. Ἐν τῷ μεταξὺ ἐξεδόθη τὸ ν. δ. 2468/18/25.7.1953 «περὶ τρόπου ἀπολύσεως προσωπικοῦ ἀσχοληθέντος μὲ τὴν διαχείρισιν ἐφοδίων ἐξωτερικοῦ παρὰ τῆς Α.Τ.Ε.», τὸ ὁποῖον εἰς τὸ ἄρθρον μόνον αὐτοῦ ὥρισε τὰ ἑξῆς: «Τὸ πάσης φύσεως ἔκτακτον προσωπικὸν τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος (ὑπαλληλικόν, ὑπηρετικόν, ἐργατοτεχνικόν, ἐργατικόν) τὸ προσληφθὲν ὑπὸ ταύτης ἀποκλειστικῶς διὰ τὴν παραλαβήν, ἀποθήκευσιν, διακίνησιν καὶ ἐν γένει διαχείρισιν τῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐφοδίων εἰς ἐκτέλεσιν τῆς μεταξὺ Δημοσίου καὶ Α.Τ.Ε. συναφθείσης ἀπὸ 19.10.1948 συμβάσεως, ἀπολύεται τῆς ὑπηρεσίας ἐπὶ τῇ λήξει τῆς ὑπὸ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης διαχειρίσεως τῶν ἐφοδίων καὶ ἄνευ τηρήσεως διατυπώσεων προβλεπομένων ὑπὸ τῶν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπολύσεως ἰσχυουσῶν διατάξεων, ἐπὶ τῇ καταβολῇ τῆς ὑπὸ τῶν κειμένων νόμων ὁριζομένης ἀποζημιώσεως. Αἱ περὶ προστασίας τῶν στρατευομένων καὶ ἐφέδρων διατάξεις δὲν θίγονται ὁπωσδήποτε διὰ τοῦ παρόντος. Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ 1.2.1953». Ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ἰσχύος τοῦ ἄνω ν.δ. ἡ ἀγωγὴ ἐγένετο δεκτὴ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. .../1954 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, δικάσαντος ὡς ἐφετείου, ἧτις ἐδέχθη, ὅτι ἡ ὑπερημερία τῆς ἐναγομένης περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς ἐναγούσης δὲν ἤρθη αὐτομάτως ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ἄνω ν.δ., οὐδὲ ὅτι ἡ ὑπερημερία τῆς ἐναγομένης συνιστᾷ νέαν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐπαγομένην τὴν λύσιν αὐτῆς. Ἡ ἐναγομένη ἐξηκολούθησε καὶ μετὰ ταῦτα ἀρνουμένη τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς ἐναγούσης.

Συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρ. 669 § 2 ἐδάφ. α' Α.Κ. σύμβασις ἐργασίας, ἧς ἡ διάρκεια οὔτε ὁρίζεται, οὔτε ἐκ τοῦ εἴδους καὶ τοῦ σκοποῦ αὐτῆς συνάγεται, λύεται προηγουμένης ἑκατέρωθεν καταγγελίας. Ἡ καταγγελία εἶναι μονομερὴς δικαιοπραξία, γίνεται ἀτύπως (ρητῶς ἢ σιωπηρῶς), ἀποκτᾷ δὲ νομικὴν ἐνέργειαν μόνον ἀφ' ἧς ὁ πρὸς ὃν ἀπευθύνεται λάβῃ γνῶσιν αὐτῆς ἢ προσδοκᾶται παρ' αὐτοῦ ὅτι ἐν τῇ συνήθει τῶν πραγμάτων πορείᾳ θὰ λάβῃ γνῶσιν αὐτῆς (**Καυκᾶ**, Ἐνοχ. Δίκ. ὑπ' ἄρθρ. 669, ἀριθ. 4, *Enneccerus - Lehmann*, Schuldrecht, § 224 II, **Ζέπου**, Ἐνοχ. Δίκ. Τόμ. Β'. § 11 4, 3 σ. 372). Ὡς σιωπηρὰ δή-

λωσις περί καταγγελίας τῆς συμβάσεως καί ἀπολύσεως τοῦ ἐργαζομένου δύνατοι νά θεωρηθῇ ὑπό τοῦ δικαστοῦ καί ἡ ἄρνησις ἀποδοχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐργάτου ἢ ὑπαλλήλου, ἐφ' ὅσον ἐκ ταύτης προκύπτει βούλησις πρός διάσπασιν τοῦ ἐνοχικοῦ δεσμοῦ τῆς συμβάσεως ἐργασίας (*Enneccerus - Lehmann*, loc. cit. σημ. 5, *Soergel*, Bürgerliches Gesetzbuch, ὑπ' ἄρθρ. 620, ἀριθ. 4, *Ἀποστολίδης*, Ἐνοχ. Τόμ. Γ', ὑπ' ἄρθρ. 669, ἀριθ. 9, *Τριανταφυλλόπουλος*, Σχέδ. Ἐνοχ. § 88, σ. 230, *Καυκᾶς*, Ἐνθ. ἀν. ὑπό ἄρθρ. 669, ἀριθ. 4, ἄρθρ. 656, ἀριθ. 2, Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης 610/1951, ΕΕΔ 10, 450, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 5607/1946, ΕΕΔ 5, 20). Ἐν προκειμένῳ ἡ ἐπίμονος ἄρνησις τῆς ἐναγομένης νά ἀποδεχθῇ τάς ὑπηρεσίας τῆς ἐναγούσης μετά τήν 7.7.1953 καί ἐφεξῆς, ἤτοι διά τό χρονικόν διάστημα, ὅπερ καί μόνον ἐξετάζεται ἐν τῇ παρούσῃ δίκῃ, ἀποδηλοῖ προφανῶς τήν θέλησιν τοῦ ἐργοδότου νά διασπάσῃ τόν ἐργασιακόν δεσμόν. Πρός τήν τοιαύτην ἄρνησιν ἀποδοχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν δέν πρέπει νά συγχέηται ἡ ὑπερημερία τοῦ ἐργοδότου περί τήν καταβολήν τῶν ὀφειλομένων τῷ ἐργαζομένῳ ἀποδοχῶν, ἤτις καθ' ἑαυτήν δέν συνιστᾷ μονομερῆ ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου καταγγελίαν τῆς συμβάσεως (Α.Π. 310/1947, Θέμ. ΝΘ' 12), ἐφ' ὅσον δέ ὑπό τό καθεστώς, τό ὁποῖον ἐδημιούργησε τό ν.δ. 2468/1953, ἐγένετο ἀπαλλαγή ἀπό πάσης κατά τόν χρόνον τῆς ἰσχύος αὐτοῦ ὀφισταμένης διατυπώσεως, διά τήν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως, ἕπεται ὅτι ἐν προκειμένῳ ἡ ὡς ἄνω λαβοῦσα χώραν σιωπηρά δήλωσις καταγγελίας τῆς συμβάσεως διέλυσε τόν ἐργασιακόν δεσμόν. Ἡ ἀπόλυσις αὕτη δέν ἀντίκειται πρός τό ἐκ τῶν ἄνω μνημονευθεισῶν ἀποφάσεων τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν ὀφιστάμενον δεδικασμένον. Ἐν πρώτοις δέ διατάξεις τοῦ νόμου, ὑπό τό κράτος τοῦ ὁποίου ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθ. . . . 1953 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν ἐπί τοῦ ἰδίου θέματος, ἀφίστανται τῶν σχετικῶν διατάξεων τῶν ἰσχυόντων κατά τήν 7.7.1953 καί ἐν προκειμένῳ ἐφαρμοστέων τοιούτων (ν. 2222/1952 εἰς τήν πρώτην περίπτωσιν, ν.δ. 2468/1953 εἰς τήν κρινομένην) καί συνεπῶς τό δεδικασμένον ἐκ τῆς παλαιᾶς ἀποφάσεως δέν ἐκτείνεται καί ὑπό τό νέον καθεστώς (Α.Π. 455/1948, Θέμ. Ξ' 383, Α.Π. 354/1949 Ν. Δίκ. Ε' 595, Α.Π. 18/1949, ΕΕΝ ΙΣΤ' 376, Α.Π. 359/1949 ΕΕΝ ΙΣΤ' 726). Ἀλλά καί ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. .../1954 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν δέν παράγεται δεδικασμένον, διότι δέν ὀφίσταται ἡ κατά νόμον ἀπαιτουμένη ταυτότης τοῦ πραγματικοῦ τοῦ ἀξιουμένου δικαιώματος γεγονότος καί τῆς ἐξ ἧς τοῦτο παρήχθη δικαιολογικῆς αἰτίας (Α.Π. 364/1949, Θέμ. ΞΑ 99, Α.Π. 231/1952, Ἀρχ. Νομ. Γ' 343, Α.Π. 409/1952, Θέμ. ΞΓ' 638). Συγκεκριμένως ὑπό τῆς ἄνω ἀποφάσεως ἐκρίθη, ὅτι δέν ἔλαβε χώραν καταγγελία τῆς συμβάσεως διά τῆς ἀρνήσεως τῆς ἐναγομένης ὅπως ἀποδεχθῇ τάς ὑπηρεσίας τῆς ἀντιδίκου της κατά τό χρονικόν διάστημα ἀπό . . . μέχρις 6.7.1953, ἐνῷ ἐν προκειμένῳ κρίνονται μεταγενέστερα τῆς 6.7.1953 γεγονότα. Οὐδεμίαν ἔχει δεσμευτικήν δύναμιν τό γεγονός ὅτι ἡ ἄνω ἀπόφασις ἐπί ἀναλόγων (οὐχί τῶν αὐτῶν) πραγματικῶν περιστατικῶν διάφορον ἐξέφερε κρίσιν λόγῳ τῆς διαφόρου ἑρμηνείας τῶν ἐφαρμοστέων διατάξεων τοῦ νόμου, ἐφ' ὅσον τό δεδικασμένον δέν ἀφορᾷ τά κατά μέρος γεγονότα ἢ τάς νομικάς διατάξεις, περί ὧν ἔκρινεν ἡ ἀπόφασις, ἵνα καταλήξῃ εἰς τό περί τῆς δικαιολογητικῆς σχέσεως πόρισμα (Α.Π. 365/1947, Θέμ. ΝΘ' 152).

Συμφώνως πρός τό ἄρθρ. 669 § 2 ἐδ. β' Α. Κ. ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, περί τῆς ὁποίας προβλέπει τό προηγούμενον ἐδάφιον τῆς ἰδίας παραγράφου, δέον νά γίνῃ, ἐφ' ὅσον ἐν τῷ νόμῳ ἢ ἐν τῇ συμβάσει δέν ὁρίζεται ἄλλως, πρό 15 ἡμερῶν καί ἐπιφέρει τήν λύσιν τῆς συμβάσεως μετά τήν παρέλευσιν ταύτης. Συνεπῶς βάσει τῆς διατάξεως ταύτης μέχρι τῆς παρελεύσεως τῆς προθεσμίας τῶν 15 ἡμερῶν ἡ σύμβασις ἐξακολουθεῖ νά ὀφίσταται καί ὁ ἐργοδότης, μή ἀποδεχόμενος τάς ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ, περιέρχεται εἰς ὑπερημερίαν καί ὀφείλει βάσει τοῦ ἄρθρ. 656 Α.Κ. μισθόν πρός τόν μισθωτόν (*Καυκᾶ*, Ἐνθ. ἀν. ὑπ' ἄρθρ. 669 ἀριθ. 6, *Ζέπου*, Ἐνθ. ἀν. σ. 377). Ἐν προκειμένῳ, καθ' ἃ ἀνωτέρω ἐξετέθη, ἡ σύμβασις κατηγγέλθη ὑπό τῆς ἐναγομένης τήν 7.7.1953, ἡ λύσις ὅμως αὐτῆς ἐπῆλθε μετά 15 ἡμέρας καί συνεπῶς ὀφείλεται τῇ ἐναγούσῃ μισθός 15 ἡμερῶν, ἤτοι δραχ. 336 (15Χ22.40). Ἐπί πλέον ὀφείλεται ἡ ἀναλογία τοῦ δώρου Χριστουγέννων 1953, δοθέντος ὅτι ὀφίσταται δεδικασμένον περί τοῦ ὅτι ἡ σύμβασις ἦτο ἐνεργός ἀπό 1.4.1953 καί ἐφεξῆς μέχρι τῆς 6.7.1953, ἤτοι δραχμαί 253 (11,3 δεκαήμερα ἐργασιακῆς σχέσεως Χ 22,40), ἤτοι ἐν συνόλῳ ὀφείλονται 589 νέαι δραχμαί, δι' ὃ ποσόν δέον νά γίνῃ δεκτή ἡ ὑπό κρίσιν ἀγωγή.

ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΚΑΤ' ΕΦΑΡΜΟΓΗΝ Ν.Δ. 2510)1953

Πράξεις ειδικής Ἐπιτροπῆς περὶ ἐγκρίσεως ἀπολύσεων καὶ αἰτιολογία αὐτῶν

Ἐπιτρεπτόν, κατὰ Ν.Δ. 2510/1953 (ἄρθρ. 7), ἀπολύσεων προσωπικοῦ Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὸν σκοπὸν μειώσεως τῶν ἐξόδων διαχειρίσεως τῆς Τραπέζης.—Ἀναγκαία ἡ προηγουμένη ἔγκρισις τῆς ἐν ἄρθρῳ 7 Ν.Δ. 2510/1953 Ἐπιτροπῆς.—Σκοπὸς ἐγκρίσεως.—Χαρακτηρισμὸς Ἐπιτροπῆς ὡς διοικητικοῦ ὀργάνου καὶ χαρακτὴρ πράξεων αὐτῆς ὡς ἐκτελεστῶν πράξεων διοικητικῆς Ἀρχῆς, ὑποκειμένων εἰς αἴτησιν ἀκυρώσεως.—Ἀναγκαία αἰτιολογία, ἀκύρων ἄλλως οὐσῶν.—Ἀπόλυσις δικηγόρου.

Τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως, κατὰ τὴν ἔκθεσιν τοῦ Εἰσηγητοῦ, ἐφ' ἧς ἡ κατωτέρω ἐνδιαφέρουσα ἀπόφασις τῆς Ὀλομελείας τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἔχει ὡς ἑξῆς:

Διὰ τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ν.δ. 2510/1953 «περὶ ρυθμίσεως ζητημάτων τινῶν τοῦ προσωπικοῦ Τραπεζιτικῶν Ἱδρυμάτων» (ΕΕΔ 12, 923) ὡρίσθη, ὅτι πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς μειώσεως τῶν ἐξόδων διαχειρίσεως τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος ἐπιτρέπεται ἡ ἀπόλυσις ὑπαλλήλων αὐτῆς μέχρι ποσοστοῦ 10 ο/ο ἐκ τῶν ὑπηρετούντων κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1952.

Ἐπὶ τῶν ἀπολύσεων τούτων, κατὰ ρητὴν διάταξιν τοῦ νόμου, ἀποκλείεται ἡ ἐφαρμογὴ πάσης ἀντιθέτου ἢ διαφόρου διατάξεως νόμου, συμβάσεως ἀτομικῆς ἢ συλλογικῆς καὶ τῶν κανονισμῶν τοῦ προσωπικοῦ τῆς Τραπέζης, ὡρίσθη δὲ παραλλήλως εἰς τὸν αὐτὸν νόμον, προφανῶς πρὸς τὸν σκοπὸν διασφαλίσεως ἀντικειμενικῶν κριτηρίων ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τῶν ἀνωτέρω μέτρων καὶ λελογισμένης καὶ ἀκριβοδικαίας κρίσεως, ὅτι αἱ περὶ ὧν πρόκειται ἀπολύσεις χρήζουσι προηγουμένης ἐγκρίσεως τριμελοῦς ἐπιτροπῆς ἐκ δύο δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ ἑνὸς τραπεζιτικοῦ.

Ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη ἐνέκρινε τὴν ἀπόλυσιν τοῦ αἰτοῦντος δικηγόρου τῆς Τραπέζης (ἀπόφ. 30.10.1953), κατὰ τῆς ἀποφάσεως δὲ ταύτης ἠσκήθη ἡ κρινομένη αἴτησις, πρὸς ἀπόκρουσιν τῆς ὁποίας παρεμβαίνει εἰς τὴν δίκην ἡ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 988/1954, Ὀλομελείας

Προεδρεύων ὁ Σύμβουλος κ **Ε. Σαουνάτσος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. **Η. Καμπίτσης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Καταβολος, Β. Κουντούρης, Πάρεδρος τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους, Χ. Ζαραχάνης

Ἡ ὑπὸ κρίσιν αἴτησις, ὡς καὶ ἡ πρὸς ἀπόκρουσιν ταύτης παρέμβασις τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, νομοτύπως καὶ ἐμπροθέσμως ἀσκηθεῖσα, τυγχάνουσι τόποις δεκταὶ καὶ ἐξεταστέαι κατ' οὐσίαν.

Τὸ ν.δ. 2510/1953 «περὶ ρυθμίσεως ζητημάτων τινῶν προσωπικοῦ Τραπεζιτικῶν Ἱδρυμάτων κλπ.» εἰς τὸ ἄρθρ. 7 § 1 αὐτοῦ ὁρίζει, ὅτι: «πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς μειώσεως τῶν ἐξόδων διαχειρίσεως τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος διὰ τοῦ περιορισμοῦ τοῦ προσωπικοῦ αὐτῆς ἐπιτρέπεται, ὅπως ἡ Τράπεζα αὕτη προβαίνῃ μέχρι τῆς 30ῆς Ὀκτωβρίου 1953 εἰς ἀπολύσεις τῶν παρ' αὐτῇ ὑπηρετούντων ὑφ' οἱανδήποτε μορφὴν ὑπαλλήλων πάσης φύσεως (τακτικῶν, ἐκτάκτων, μονίμων, προσωρινῶν, ἐπὶ συμβάσει κλπ.), ἐν οἷς διευθυντῶν, συμβούλων, δικηγόρων, ὡς καὶ παντὸς ἐν γένει ἐπιστημονικοῦ προσωπικοῦ, παρέχοντος ὑπηρεσίας, εἴτε ἐπὶ παγίᾳ ἀμοιβῇ ἢ ἀντιμισθίᾳ, εἴτε ἄλλως, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι οἱ οὕτως ἀπολυθησόμενοι δὲν θέλουσιν ὑπερβῆ ἐν συνόλῳ τὸ ποσοστὸν δέκα ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν τοῦ κατὰ τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1952 συνολικοῦ προσωπικοῦ αὐτῆς». Περαιτέρω ἡ αὐτὴ διάταξις ὁρίζει, ὅτι: «ἐφ' ὅλων τῶν ἀπολύσεων τούτων ἀποκλείεται ἡ ἐφαρμογὴ πάσης ἀντιθέτου ἢ διαφόρου διατάξεως νόμου, συμβάσεως, συλλογικῆς ἢ ἀτομικῆς, καὶ τῶν κανονισμῶν τῆς καταστάσεως τοῦ προσωπικοῦ τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος ἢ τῶν ὀργανισμῶν τῶν διαφόρων ὑπηρεσιῶν αὐτῆς κλπ.» Τέλος ἡ αὐτὴ διάταξις ἐπάγεται, ὅτι: «ἁπασαι αἱ ἄνω ἀπολύσεις χρήζουσι προηγουμένης ἐγκρίσεως τριμελοῦς Ἐπιτροπῆς, ἀποτελουμένης ἐξ ἑνὸς ἐκπροσώπου τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ὡς Προέδρου, ἑνὸς ἐκπροσώπου τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου καὶ ἑνὸς ἀνωτέρου ὑπαλλήλου τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ὑποδεικνυομένων ἀντιστοίχως».

Διὰ τῶν ἀνωτέρω διατάξεων ὁ νομοθέτης, ἀποβλέπων εἰς τὴν μείωσιν τῶν ἐξόδων διαχειρίσεως τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ἐπέτρεψε τὴν ἀπόλυσιν τμήματος τοῦ προσωπικοῦ ταύτης καὶ ὥρισεν, ὅτι ἐπὶ τῶν ἀπολύσεων τούτων ἀποκλείεται ἡ ἐφαρμογὴ τῶν με-

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΔΙ' ΑΠΟΛΥΣΙΝ ΟΙΚΕΙΟΘΕΛΩΣ ΠΡΟΣΛΗΦΘΕΝΤΩΝ

Χρόνος προσλήψεως διά τήν κατά τόν Νόμον προστασίαν

Έλλειψις προστασίας διά τήν άπόλυσιν τῶν μετά τήν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ Α.Ν. 28/31 Όκτωβρίου 1935 οἰκειοθελῶς προσληφθέντων.—Ἀναρμοδιότης τῆς Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ὡς ἄνω Νόμου.

Τό ἱστορικόν τῆς ὑποθέσεως, ἐφ' ἧς ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἔχει ὡς ἑξῆς: Ὁ αἰτῶν δι' ἀποφάσεως τοῦ Δημάρχου Θεσσαλονίκης ἀπό 6 Ἰουλίου 1936 προσελήφθη παρά τῷ Δήμῳ Θεσσαλονίκης, τοποθετηθείς ὡς καρροδηγός τῆς ὑπηρεσίας καθαριότητος τοῦ Δήμου. Ἀκολούθως οὗτος διά πράξεως τοῦ αὐτοῦ Δημάρχου ἀπό 21 Ἀπριλίου 1942 ἀπελύθη τῆς ὑπηρεσίας δι' αὐθαίρετον ἀπουσίαν.

Ἐν συνεχείᾳ διά πράξεως τοῦ Δημάρχου ἀπό 23 Δεκεμβρίου 1942 προσελήφθη ἐκ νέου οὗτος, τοποθετηθείς εἰς τήν ἰδίαν ὑπηρεσίαν, μετέπειτα δέ ἐχρησιμοποιήθη ὡς ἀρχιεργάτης εἰς ἐκτακτα συνεργεῖα καθαριότητος.

Διαλυθέντων τούτων διετάχθη νά ἀναλάβῃ τά κύρια αὐτοῦ καθήκοντα τοῦ ἐργάτου ἀποκομιδῆς ἀπορριμμάτων, ἀλλά, ἐπικαλούμενος τήν ἰδιότητα τοῦ ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ, προσέφυγεν εἰς τήν κατά τό ἄρθρον 1 τοῦ ἀ.ν. 771/1937 Ἐπιτροπήν περιφερείας Θεσσαλονίκης, ἐξαιτούμενος ὅπως κηρυχθῇ ἄκυρος ἡ ὑπό τοῦ Δήμου χρησιμοποιήσις του ὡς ἐργάτου καθαριότητος, κατά μονομερῆ βλαπτικήν μεταβολήν τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως.

Ἐπί τῆς αἰτήσεως ταύτης ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 13/1953 ἀπόφασις τῆς Ἐπιτροπῆς, διά τῆς ὁποίας ἐγένετο δεκτόν, ὅτι ἡ ἀνάθεσις εἰς τόν ἐν λόγῳ ἐργάτην ἐργασίας καθαριότητος εἶναι βλαπτική δι' αὐτόν, ἰσοδυναμοῦσα πρός ἀπόλυσιν, καί ὡς ἐκ τούτου μή νόμιμος καί ὅτι δέον νά ἀνατεθῇ αὐτῷ ἐλαφροτέρα ἐργασία.

Τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἐζητήθη ὑπό τοῦ ἐργοδότου Δήμου ἡ ἀκύρωσις.

***

Τό Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας ἐπανέλαβε καί διά τῆς νεωτέρας αὐτῆς ἀποφάσεως τον τό λάθος τῶν προηγουμένων, εἰς τάς ὁποίας ἀναφέρεται (βλέπε τήν ἐξ αὐτῶν 1396/1952, εἰσηγητής *Γ. Κοντογιάννης*, ἐν ΕΕΔ 11, 1330).

Προϋπόθεσις τῆς προστασίας τῶν οἰκειοθελῶς προσληφθέντων ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν δέν εἶναι νά ὑπηρέτουν κατά τήν δημοσίευσιν τοῦ ἀρχικοῦ ἀ.ν. 28/31 Ὀκτωβρίου 1935 «περί προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν» (βλέπε σχετικῶς καί σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 11, 817, ΕΕΔ 11, 1227 περί τῆς ἐν γένει προστασίας), ἀλλά κατά τήν δημοσίευσιν τοῦ νεωτέρου ἀ. ν. 244/1936, ἤτοι κατά τήν 17 Ὀκτωβρίου 1936, ὡς ἐδέχθη ὀρθῶς ἡ μή ἐπικαλουμένη ὑπό τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως ὑπ' ἀριθ. 300/1948 Ὁλομελείας τοῦ Συμβουλίου (εἰσηγητής *Ν. Γρηγορίου*, ΕΕΔ 7, 288) καί ὡς ἐδέχθη καί ὁ Ἄρειος Πάγος διά τῶν ὑπ' ἀριθ. 270/1941 (εἰσηγητής *Δ. Ζῆλος*, ΕΕΔ 1, 306), 417/1948 (εἰσηγητής *Ι. Ἀποστολόπουλος*, ΕΕΔ 6, 831) καί 230/1949 (εἰσηγητής *Χ. Καλέλλης*, ΕΕΔ 8, 467) ἀποφάσεων αὐτοῦ.

Τοῦτο προκύπτει σαφῶς καί ἐκ τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ ἀ.ν. 118/1945, κατά τό ὁποῖον ἀπολαμβάνουν τῆς εἰδικῆς προστασίας τῶν οἱ οἰκειοθελῶς προσληφθέντες μέχρι τῆς 17 Ὀκτωβρίου 1936 (ἡμέρας δημοσιεύσεως τοῦ ἀ.ν. 244/1936).

Εἰς τήν συγκεκριμένην ὅμως περίπτωσιν ὀρθῶς ἠκυρώθη ἡ ἀπόφασις τῆς Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς, οὖσα ἄκυρος δι' ἄλλον λόγον: Ἐφ' ὅσον, ὡς συνάγεται ἐκ τῆς ἀποφάσεως, ὁ αἰτῶν, ὑπηρετῶν κατά τήν δημοσίευσιν τοῦ ἀ.ν. 244/1936 καί προστατευόμενος, κατά τά ἄνω σημειούμενα, ἀπελύθη κατά τήν 21 Ἀπριλίου 1942 καί προσελήφθη ἐκ νέου κατά τήν 23ην Δεκεμβρίου 1942, διά τῆς προσλήψεώς του ταύτης, ἡ ὁποία καί ἐνδιαφέρει ἐδῶ, συνήφθη νέα σύμβασις ἐργασίας, διά τήν ὁποίαν ὅμως δέν ἐπροστατεύετο πλέον ὑπό τῆς εἰδικῆς νομοθεσίας (πρβλ. καί Α.Π. 230/1949, εἰσηγητής *Χ. Καλέλλης*, ΕΕΔ 8, 467).

Τά ἐκ τῆς εἰδικῆς νομοθεσίας δικαιώματά του ἔδει νά ἐπιδιώξῃ κατά τήν πρώτην ἀπόλυσιν, καθ' ἣν διεσαλεύθη ἡ ἀρχική προστατευτέα ὑπό τῆς νομοθεσίας περί ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν σύμβασις, ἐκτός ἄν ἡ ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου ἐπαναπρόσληψις συνιστᾶ ἀνάκλησιν παρανόμου ἐκ μέρους αὐτοῦ καταγγελίας, ὁπότε θά ἐθεωρεῖτο ὁ ἀπολυθείς ἐπαναυπαγόμενος εἰς τό πρό τῆς πρώτης ἀπολύσεως τον νομικόν καθεστώς (Σ.Ε. 300/1948, εἰσηγητής *Ν. Γρηγορίου*, ΕΕΔ 7, 288).

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 460/1954, Ὁλομελείας

Πρόεδρος ὁ κ. **Σ. Σολιώτης**
Εἰσηγητής ὁ Πάρεδρος κ. **Α. Δήμιτσας**
Δικηγόρος ὁ κ. Ν. Παντίος

Κατά τά παγίως κριθέντα ὑπό τοῦ Δικαστηρίου τούτου αἱ προστατευτικαί περί παλαιῶν πολεμιστῶν διατάξεις δέν ἐπεκτείνονται καί ἐπί τῶν μετά τήν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ ἀ.ν. τῆς 28/31 Ὀκτωβρίου 1935 «περί προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν» οἰκειοθελῶς προσληφθέντων (Σ.τ.Ε. 435-437, 671/1940, 305, 806/1939, 1396/1952). Ἐν προκειμέ-

τὰ τῆς Τραπέζης συμβάσεων τῶν ἀπολυθησομένων, ὡς καὶ τῶν προστατευτικῶν τῶν ἐργαζομένων διατάξεων τοῦ νόμου. Ἐν ὄψει τούτων, ἡ διὰ τοῦ αὐτοῦ νόμου σύστασις εἰδικῆς ἐπιτροπῆς, ἐκ δύο ἐκπροσώπων τῆς διοικήσεως καὶ ἑνὸς τραπεζιτικοῦ ὑπαλλήλου, εἰς ἣν ἀνετέθη ἡ προηγουμένη ἔγκρισις τῶν ἀπολύσεων, σκοπὸν ἔχει τὸν ἔλεγχον τῆς διοικήσεως ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τοῦ ἐκτάκτου τούτου καὶ δυσμενοῦς διὰ τοὺς ἐργαζομένους μέτρου, διὰ τῆς παροχῆς προηγουμένης διοικητικῆς ἀδείας πρὸς ἐνέργειαν ἀπολύσεων κατ' ἐφαρμογὴν τῶν ἀνωτέρω διατάξεων μὲ κριτήρια, ἀφ' ἑνὸς μὲν τὴν πραγματοποίησιν τοῦ δεδηλωμένου σκοποῦ τοῦ νόμου, ἤτοι τὴν πραγματοποίησιν, ὄντως, πραγματικῶν καὶ ἀποτελεσματικῶν οἰκονομιῶν εἰς τὰ ἔξοδα τῆς διαχειρίσεως τῆς Τραπέζης, ἀφ' ἑτέρου δέ, καὶ εἰς ἀντιστάθμισμα τοῦ καθιερουμένου ἀποκλεισμοῦ τῶν συμβάσεων καὶ τῆς προστατευτικῆς τῶν ἐργαζομένων νομοθεσίας, τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ μέτρου τῆς ἀπολύσεως εἰς βάρος ἐκείνων, δι' οὓς αὕτη θὰ ἦτο, ἐν ὄψει τῶν συντρεχουσῶν συνθηκῶν, ὅσον τὸ δυνατὸν ἀνώδυνος ἀπὸ οἰκονομικῆς ἀπόψεως, οὕτως ὥστε καὶ ὁ ἐπιδιωκόμενος σκοπὸς τοῦ νόμου νὰ πραγματοποιηθῇ καὶ τὰ δι' αὐτοῦ καθιερούμενα ἄκρως δυσμενῆ διὰ τοὺς ἐργαζομένους μέτρα νὰ ἐντοπισθῶσιν εἰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ὁ οἰκονομικὸς ἀντίκτυπος αὐτῶν ἐμφανίζεται ὅσον τὸ δυνατὸν μετριασμένος.

Ὡς ἐκ τῆς συνθέσεως καὶ τῆς ἁρμοδιότητος τῆς ἀνωτέρω ἐπιτροπῆς, ἔτι δὲ καὶ ἐκ τοῦ ἐκτεθέντος σκοποῦ τοῦ ἱδρύσαντος ταύτην νόμου, προκύπτει, ὅτι αὕτη εἶναι διοικητικὸν ὄργανον, ὅπερ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐκ τοῦ νόμου προκυπτόντων, ὡς ἄνω, κριτηρίων παρέχει διοικητικὴν ἄδειαν πρὸς ἐνέργειαν ἀπολύσεων ἐργαζομένων, ἐπὶ τῶν ὁποίων εἰδικῶς καὶ κατ' ἐξαίρεσιν δὲν ἐφαρμόζονται οὔτε αἱ μετὰ τῆς Τραπέζης συμβάσεις τῶν ἀπολυομένων, οὔτε αἱ οἰκεῖαι προστατευτικαὶ διατάξεις τῶν νόμων. Αἱ πράξεις αὗται τῆς ἐν λόγῳ ἐπιτροπῆς, οἷα εἶναι καὶ ἡ ἐν προκειμένῳ προσβαλλομένη, ἔχουσι τὸν χαρακτῆρα ἐκτελεστῆς πράξεως διοικητικῆς Ἀρχῆς, μὴ ὑποκειμένης εἰς παράλληλον ἔνδικον μέσον ἐνώπιον ἑτέρου δικαστηρίου, κεκτημένου δικαιοδοσίαν ὅπως προβῇ εἰς ἀκύρωσιν αὐτῶν. Παραδεκτῶς ὅθεν ἀσκεῖται ἡ ὑπὸ κρίσιν αἴτησις, οἱ δὲ ἰσχυρισμοὶ τῆς παρεμβαινούσης Τραπέζης περὶ ἀπαραδέκτου ταύτης τυγχάνουσιν ἀβάσιμοι καὶ ἀπορριπτέοι.

Δὲν ὁρίζεται μὲν εἰς τὰς παρατεθείσας ἀνωτέρω διατάξεις, ὅτι αἱ πράξεις τῆς ἐπιτροπῆς, δι' ὧν παρέχεται ἔγκρισις πρὸς ἐνέργειαν ἀπολύσεως, πρέπει νὰ εἶναι ἠτιολογημέναι, οὐχ ἧττον ὅμως αἱ πράξεις αὗται, ὡς πράξεις διοικητικῆς Ἀρχῆς κατὰ διακριτικὴν ἐξουσίαν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐκτεθέντων κριτηρίων ἐκδιδόμεναι, εἶναι, ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτῶν, αἰτιολογητέαι, τῆς αἰτιολογίας αὐτῶν δυναμένης νὰ προκύπτῃ ἐκ τῶν στοιχείων τοῦ φακέλλου. Ἡ ἔλλειψις δὲ τοιαύτης αἰτιολογίας ἐπάγεται ἀκυρότητα αὐτῶν, ὁ δὲ περὶ ἀναιτιολογήτου τῶν πράξεων τούτων λόγος ἀκυρώσεως εἶναι παραδεκτὸς καὶ ἐξεταστέος κατ' οὐσίαν καὶ εἰς περίπτωσιν ἀπολύσεως δικηγόρου, ὡς ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ὑποθέσει, οἱ ἰσχυρισμοὶ δὲ τῆς παρεμβαινούσης Τραπέζης περὶ τοῦ ὅτι, ὡς ἐκ τῆς ἰδιομόρφου σχέσεως, ἥτις συνδέει τὸν ἐντολέα πρὸς τὸν δικηγόρον αὐτοῦ καὶ ἡ ἐλευθερία τοῦ ἐντολέως πρὸς ἀνάκλησιν τῆς πρὸς τὸν δικηγόρον ἐντολῆς καθιστῶσιν ἀπαράδεκτον τὸν περὶ ἀναιτιολογήτου λόγον ἀκυρώσεως, δὲν εἶναι βάσιμοι ἐν τῇ προκειμένῃ εἰδικῇ περιπτώσει, καθ' ἣν παρέχεται ἄδεια πρὸς ἀπόλυσιν, ἐφ' ἧς ἀποκλείεται ἡ ἐφαρμογὴ τῆς μετὰ τῆς Τραπέζης συμβάσεως τοῦ ἀπολυομένου καὶ τῶν σχετικῶν διατάξεων τοῦ νόμου.

Ἐν τῇ προσβαλλομένῃ πράξει, δι' ἧς παρεσχέθη ἔγκρισις πρὸς ἀπόλυσιν τοῦ αἰτοῦντος, ἀναφέρεται ἀορίστως, ὅτι ἐκ τῆς ἐρεύνης τῶν στοιχείων καὶ τῶν δοθεισῶν ἐξηγήσεων ἡ ἐπιτροπὴ πείθεται, ὅτι αἱ προτεινόμεναι ἀπολύσεις, ἐν αἷς καὶ ἡ τοῦ αἰτοῦντος ὑπηγορεύθησαν ἐκ τοῦ ἀκριβοῦς πνεύματος τοῦ νομοθετικοῦ διατάγματος 2510/1953, χωρὶς ὅμως οὔτε τὰ στοιχεῖα καὶ αἱ «δοθεῖσαι ἐξηγήσεις» νὰ ἐξειδικεύωνται, οὔτε τὰ ληφθέντα ὑπ' ὄψιν κριτήρια νὰ μνημονεύωνται. Ἐξ ἄλλου εἰς τὸν φάκελλον δὲν ὑπάρχουσι στοιχεῖα μαρτυροῦντα ὅτι ὑπ' ὄψιν τῆς ἐπιτροπῆς ἐτέθησαν προτάσεις τῆς Τραπέζης ἠτιολογημέναι, ἐξ ἀπόψεως τῶν μνημονευθέντων κριτηρίων, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων ἔδει νὰ ἀσκηθῇ ἡ ἁρμοδιότης τῆς ἐπιτροπῆς καὶ ἡ παρ' αὐτῆς ἄσκησις τῆς διακριτικῆς αὐτῆς ἐξουσίας κατὰ τὰ ἐκτεθέντα. Ἀναιτιολόγητος, ὅθεν, τυγχάνει ἡ προσβαλλομένη πρᾶξις καὶ τοῦτῳ τῷ λόγῳ δέον αὐτὴ νὰ ἀκυρωθῇ, παρελκούσης τῆς ἐρεύνης τῶν λοιπῶν λόγων ἀκυρώσεως τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως καὶ τοῦ συμπληροῦντος ταύτην δικογράφου προσθέτων λόγων.

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Κύρος εξουσιοδοτήσεως Υπουργού Εργασίας κατ' άρθρ. 12 Ν.Δ. 2510/1952

Ισχυρισμός μισθωτού περί καταχρηστικής καταγγελίας συμβάσεως εργασίας, γενομένης πρό συμπληρώσεως διμήνου και έξ εκδικήσεως.—Καθορισμός αποδοχών μισθωτών υπό μόνου του Υπουργού Εργασίας κατ' εξουσιοδότησιν άρθρου 12 Ν.Δ. 2510/1953.— Νόμιμος έκδοσις υπουργικής αποφάσεως συντρεχούσης έξαιρετικής ανάγκης.—Παράνομος όμως ή αναδρομική ρύθμισις αποδοχών —Ανεφάρμοστον υπουργικής αποφάσεως επί συμβάσεων εργασίας λυθεισών πρό της δημοσιεύσεως αύτης.

Ἐνδιαφέρον καὶ μεγίστης πρακτικῆς σημασίας εἶναι τὸ θέμα, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἀσχολεῖται ἡ κατωτέρω δικαστικὴ ἀπόφασις.

Τοῦτο ἔχει ὡς ἑξῆς: Κατὰ τὸ ἄρθρον 12 τοῦ ν.δ. 2510/1953 περὶ ρυθμίσεως ζητημάτων τινῶν τοῦ προσωπικοῦ Τραπεζιτικῶν Ἱδρυμάτων» (ΕΕΔ 12, 923) εἰς ὅλως ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις δύναται ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας δι' ἀποφάσεων αὐτοῦ, δημοσιευομένων διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, νὰ καθορίζῃ τοὺς μισθοὺς καὶ τὰ ἡμερομίσθια, τὰς προσαυξήσεις αὐτῶν καὶ ἐν γένει τὰς πάσης φύσεως ἀποδοχὰς τῶν μισθωτῶν ἐν γένει, τῶν παρεχόντων τὰς ὑπηρεσίας των ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου εἰς οἱονδήποτε ἐργοδότην, φυσικὸν ἢ νομικὸν πρόσωπον, τὸ Δημόσιον καὶ τὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου».

Ἐκ τῆς ἐξουσιοδοτήσεως ταύτης, δοθείσης καθ' ὃν χρόνον ἴσχυεν ὁ νόμος 2053/1952 περὶ καθορισμοῦ μισθῶν (ΕΕΔ 11, 488), ὁ ὁποῖος προέβλεπεν ἄλλην διαδικασίαν καθορισμοῦ μισθῶν, προέκυψαν ἐν προκειμένῳ, ἀντιλέγοντος τοῦ ἐναχθέντος ἐργοδότου, τὰ ζητήματα: α) ποία ἡ ἔννοια τῆς δοθείσης εἰς τὸν Ὑπουργὸν Ἐργασίας ἐξουσιοδοτήσεως, δεδομένου ὅτι οἱ μισθοὶ καὶ τὰ ἡμερομίσθια τῶν μισθωτῶν ἐν γένει ἀναπροσηρμόσθησαν τελευταίως κατὰ χρῆσιν τῆς ἐξουσιοδοτήσεως ταύτης, παραμερισθείσης τῆς διαδικασίας τοῦ νόμου 2053/1952, β) ἂν ἠδύνατο ἡ Διοικητικὴ Ἀρχὴ (ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας) νὰ καθορίσῃ ἀποδοχὰς τῶν μισθωτῶν καὶ ἀναδρομικῶς, γ) ἂν, ἐν καταφατικῇ περιπτώσει, ἡ ἀναδρομικὴ ἰσχὺς δύναται νὰ καλύψῃ καὶ ἐργασιακὰς συμβάσεις λυθείσας πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων.

Περὶ τοῦ ὅτι τὰ πολιτικὰ δικαστήρια ὑποχρεοῦνται, καλούμενα πρὸς τοῦτο, νὰ ἑρμηνεύσουν τὴν δοθεῖσαν ὑπὸ νόμου ἐξουσιοδότησιν, κρίνοντα παρεμπιπτόντως περὶ τοῦ κύρους τῆς κατὰ χρῆσιν αὐτῆς ἐκδοθείσης διοικητικῆς πράξεως, ἀνεξαρτήτως τῆς ἀκυρωτικῆς δικαιοδοσίας τοῦ Σ.Ε., δὲν τίθεται πρὸς συζήτησιν (βλέπε προχείρως τὴν Α.Π. 268/1952, εἰσηγητὴς Γ. Βονμβουλάκης, ΕΕΔ 11, 635, ἐπὶ τῆς ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ ἀ.ν. 28/1944 καὶ ἀ.ν. 866/1946 περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν).

Ὑπὸ τοιαύτην ἔρευναν ἡ παρατιθεμένη κατωτέρω δικαστικὴ ἀπόφασις ἀποφαίνεται, ὅτι ἐγκύρως ἐξεδόθη, κατὰ χρῆσιν τῆς ἐκ τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ν.δ. 2510/1952 ἐξουσιοδοτήσεως, ὑπουργικὴ ἀπόφασις, ἐσυντρεχούσης ἐξαιρετικῆς ἀνάγκης πρὸς ἀναπροσαρμογὴν τῶν ἀποδοχῶν λόγῳ τῆς ἀμφισβητήσεως τοῦ κύρους συλλογικῆς συμβάσεως». Ἀμφιβάλλομεν ὅμως ἂν ἡ περίπτωσις αὕτη, ἰσχύοντος νόμου (τοῦ ν. 2053/1952), περὶ ἄρσεως τῶν ἀμφισβητήσεων περὶ τοῦ κύρους συλλογικῶν συμβάσεων (κυρίως εἰπεῖν δὲν ἠδύναντο κἂν νὰ χωρήσουν ἐν προκειμένῳ ἀμφισβητήσεις, ἀφοῦ ἦτο ρητὸς ὡς πρὸς τὸ κῦρος τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ὁ ν. 2053/1952, ἄρθρ. 6) εἶναι εἰς τὴν ἔννοιαν τῶν «ἐξαιρετικῶν περιστάσεων» τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ν.δ. 2510/1952 (βλέπε καὶ σημείωμά μας ἐν ΕΕΔ 13, 392).

Ἐδέχθη ὅμως ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις, καὶ ὀρθῶς ὡς πρὸς τοῦτο, ὅτι αἱ διοικητικαὶ πράξεις, ὁποία καὶ ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 12 τοῦ ν.δ. 2510/1953 ἐκδοθεῖσα, δὲν ἠδύναντο νὰ ἔχουν ἀναδρομικὴν ἰσχύν, ἀφοῦ ἡ διάταξις αὕτη δὲν ὁρίζει περὶ αὐτοῦ (*Μ. Στασινοπούλου*, Αἱ διοικητικαὶ πράξεις, ἐκδ. 1951, σελ. 139, Σ.Ε. 302/1945, ΕΕΔ 5, 48, Ἐφετείου Λαρίσης 31/1953, ΕΕΔ 12, 679).

Τὸ ζήτημα αὐτὸ προέκυψε καὶ κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἀ.ν. 28/1944 καὶ ἐχρειάσθη νὰ εἰσαχθῇ ὁ ἀ.ν. 866/1946, ἵνα ρυθμισθῇ τὸ θέμα ὑπὲρ τοῦ δικαιώματος τῶν Ὑπουργῶν πρὸς ἀναδρομικὴν ρύθμισιν μισθῶν. Ἀλλὰ

νῳ, καθ' ἃ ἐκ τῶν στοιχείων τοῦ φακέλλου προκύπτει, ὁ εἰρημένος Θ.Τ., προσληφθεὶς οἰκειοθελῶς τὴν 6 Ἰουλίου 1936, ὡς ἡμερομίσθιος ἐργάτης παρὰ τῷ αἰτοῦντι Δήμῳ, ἐκρίθη ἀπολυτέος ἐκ τῆς θέσεως αὐτοῦ, λόγῳ ἀθαιρέτου ἀπουσίας, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ.... τῆς 21 Ἀπριλίου 1942 πράξεως τοῦ Δημάρχου Θεσσαλονίκης. Ἐν συνεχείᾳ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ.... τῆς 23 Δεκεμβρίου 1942 πράξεως τοῦ αὐτοῦ Δημάρχου προσελήφθη ἐκ νέου, τοποθετηθεὶς εἰς τὴν ἰδίαν ὑπηρεσίαν. Συνεπῶς ὁ Θ.Τ., προσληφθεὶς οἰκειοθελῶς μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ ἀ.ν. τῆς 28/31 Ὀκτωβρίου 1935, δὲν ἐνέπιπτεν εἰς τὰς προστατευτικὰς περὶ παλαιῶν πολεμιστῶν διατάξεις καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἀναρμοδίως ἐπελήφθη τῆς πρὸς αὐτὸν ὑποβληθείσης αἰτήσεως ἡ οἰκεία Ἐπιτροπὴ διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως αὐτῆς, ἡ ὁποία, ὡς ἐκ τούτου, τυγχάνει ἀκυρωτέα, κατὰ τὸν βάσιμον σχετικὸν λόγον ἀκυρώσεως, παρελκούσης τῆς ἐρεύνης τῶν λοιπῶν λόγων ἀκυρώσεως.

καὶ ὁ νόμος οὗτος 28/1944 κατηργήθη διὰ τοῦ νόμου 2053/1952.

Ἡ ἀπόφασις δέχεται προσέτι καὶ ὅτι ἡ ὑπουργικὴ ἀπόφασις δὲν καλύπτει ὁπωσδήποτε λυθείσας πρὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτῆς συμβάσεις ἐργασίας (πρβλ., σύμφωνον Σ.Ε. 205/1950, ΕΕΔ 9, 784, Α.Π. 495/1949, ΕΕΔ 8, 981).

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 5686/1954

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Ν. Παπανικολάου**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Δαμασκηνός, Ε. Ὑδραῖος

Ἐβεβαιώθησαν τὰ ἑξῆς: Ὁ ἐνάγων προσελήφθη ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου τὴν 28.4.1954 διὰ συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ὡς τεχνίτης, κόπτης ὑποκαμίσων, καὶ εἰργάσθη μέχρι τῆς 19.6.1954, ὅτε ἀπελύθη. Ἡ ἀπόλυσις ἐγένετο ἐγγράφως καὶ ἀνηγγέλθη ἐμπροθέσμως εἰς τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, μὴ συντρεχούσης νομίμου περιπτώσεως καταβολῆς ἀποζημιώσεως κατὰ τὸ β.δ. τῆς 16.7.1920, λόγῳ μὴ συμπληρώσεως διμήνου ὑπηρεσίας. Ἰσχυρίζεται ὅμως ὁ ἐνάγων ἀκυρότητα τῆς ἀπολύσεως, ὡς γενομένης κατὰ κατάχρησιν δικαιώματος ἐκ τοῦ ὅτι ἔλαβε χώραν πρὸ τῆς συμπληρώσεως διμήνου ὑπηρεσίας καὶ ἐξ ἐλατηρίου ἐκδικήσεως, διότι ὁ ἐνάγων ἠτήσατο τὴν καταβολὴν τῶν νομίμων ἀποδοχῶν του. Ἡ ἀορίστου χρόνου σύμβασις δύναται νὰ καταγγελθῇ ὁποτεδήποτε ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου, κατὰ παρεχόμενον αὐτῷ ὑπὸ τοῦ νόμου δικαίωμα. Ἐκ τοῦ ὅτι τοιαύτη καταγγελία ἔλαβε χώραν πρὸ τῆς συμπληρώσεως διμήνου, ἀπὸτε δὲν καταβάλλεται ἀποζημίωσις, δὲν δύναται νὰ θεμελιωθῇ καταχρηστικὴ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος τούτου, ἐφ' ὅσον δὲν συντρέχουσιν ἄλλαι περιστάσεις. Ἐξ ἄλλου οὐδαμῶς ἐβεβαιώθη ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐνάγοντος ὅτι ἡ καταγγελία εἶχεν ἐλατήριον τὸ ὡς ἄνω ἐκτεθέν. Ἐν πρώτοις δὲν ἐβεβαιώθη ὅτι εἶχε διατυπωθῇ σχετικῶς τι παράπονον τοῦ ἐνάγοντος, ὅπερ θὰ ἦτο καὶ ἀβάσιμον, κατὰ τὰ κατωτέρω ἐκτιθέμενα, ὡς πρὸς τὴν ἰσχὺν τῆς συλλογικῆς συμβάσεως, κατ' ἐφαρμογὴν τῆς ὁποίας ἔδει νὰ τῷ καταβληθῇ μεῖζον ἡμερομίσθιον, ὡς ἰσχυρίζεται ὁ ἐνάγων. Ἡ ἀπόλυσις του ὀφείλεται εἰς ἀκαταλληλότητά του, λόγῳ πλημμελοῦς ἐργασίας του, ἐξ ἧς διετυποῦντο παράπονα ὑπὸ τῶν πελατῶν. Ἐγκύρου, κατὰ ταῦτα, οὔσης τῆς ἀπολύσεως, τὸ ἐπὶ τῆς ἀκυρότητος αὐτῆς στηριζόμενον αἴτημα καταβολῆς μισθοῦ διὰ τὸν ἐφεξῆς χρόνον εἶναι ἀπορριπτέον ὡς ἀβάσιμον.

Ἡ ἧς τὴν ἐφαρμογὴν ἐπικαλεῖται ὁ ἐνάγων ἀπὸ 7.4.1954 συλλογικὴ σύμβασις τῶν ἐργατῶν σιδηρωτῶν, κοπτῶν καὶ ἐργατριῶν ὑποκαμίσων εἶναι ἄκυρος, διότι δὲν ἐτηρήθησαν δι' αὐτὴν αἱ διατυπώσεις τῶν ἄρθρων 3 καὶ 4 τοῦ ν. 2053/1952, ὑπὸ τὸ κράτος ἰσχύος τοῦ ὁποίου κατηρτίσθη, κατὰ τὴν ρητὴν περὶ τηρήσεως τούτων διάταξιν τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ἄνω νόμου. Συγκεκριμένως δὲν προκύπτει (οὐδ' ὁ ἐνάγων ἰσχυρίζεται τοῦτο), ὅτι ἡ συλλογικὴ αὕτη σύμβασις ἐνεκρίθη ὑπὸ τοῦ συμβουλίου συλλογικῶν σχέσεων καὶ διαφορῶν, οὐδὲ ὅτι κατετέθη αὕτη εἰς τὸ Εἰρηνοδικεῖον Ἀθηνῶν, ὡς ἀπαιτεῖ ὁ ἀ.ν. τῆς 16/20 Νοεμβρίου 1935. Ἐπηκολούθησεν ὅμως ἡ ἔκδοσις τῆς ὑπ' ἀριθ. 27377/30.6.1954 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δημοσιευθείσης τὴν 13 Ἰουλίου 1954, δι' ἧς καθωρίσθησαν ἀναδρομικῶς ἀπὸ 5.4.1954 αἱ ἀποδοχαὶ τῶν ὡς ἄνω ἐργαζομένων κατὰ τὸ περιεχόμενον τῆς εἰρημένης ὁμοίου συλλογικῆς συμβάσεως. Ἡ ἀπόφασις αὕτη νομίμως ἐξεδόθη κατὰ τὴν διὰ τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ν.δ. 2510/1953 χορηγηθεῖσαν ἐξουσιοδότησιν, συντρεχούσης ἐξαιρετικῆς ἀνάγκης πρὸς ἀναπροσαρμογὴν τῶν ἀποδοχῶν λόγῳ τῆς ἀμφισβητήσεως τοῦ κύρους τῆς ὡς ἄνω συλλογικῆς συμβάσεως. Ἐκ τῆς παρεχούσης ὅμως τὴν ἐξουσιοδότησιν διατάξεως τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ν.δ. 2510/1953 δὲν συνάγεται δικαίωμα καθορισμοῦ ἀναδρομικῶς τῶν ἀποδοχῶν, ὡς τοῦτο ὡρίζετο ὑπὸ τοῦ καταργηθέντος ἤδη νόμου 28/1944 καὶ τοῦ αὐθεντικῶς ἑρμηνεύσαντος αὐτὸν ἀ. ν. 866/1946. Ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τὴν ἀντίθετον ἐκδοχὴν ἡ ἐξουσιοδότησις ἀφορᾷ καθορισμὸν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν τῶν παρεχόντων τὰς ὑπηρεσίας των ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου εἰς οἱονδήποτε ἐργοδότην, ἐξ οὗ συνάγεται, ὅτι δέον νὰ ὁρίσηται ἐνεργὸς ἀτομικὴ σύμβασις ἐργασίας μεταξὺ τῶν μισθωτῶν, οἷς ἀφορᾷ, καὶ τῶν ὑποχρέων ἐργοδοτῶν, καθ' ὃν χρόνον ἡ ἀξίωσις πρὸς καταβολὴν τῶν οὕτωσι καθοριζομένων ἀποδοχῶν καθίσταται ἀπαιτητή. Οὕτως ἡρμηνεύθη ὑπὸ τῶν ἀνωτάτων δικαστηρίων καὶ ὁ νόμος 28/1944, ὡς αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἀ.ν. 866/1946, ὑπὸ προσομοίαν φραστικὴν διατύπωσιν. Ἐν προκειμένῳ ἡ τοῦ ἐνάγοντος ἀτομικὴ σύμβασις ἐλύθη ἐγκύρως τὴν 19.6.1954, ἤτοι πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς καθοριζούσης τὰς ἀποδοχὰς ὑπ' ἀριθ. 27377/1954 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας. Ἑπομένως ἡ ἀπόφασις αὕτη δὲν δύναται ὁπωσδήποτε νὰ ἔχῃ ἐφαρμογὴν ἐπὶ τοῦ ἐνάγοντος κατὰ τοὺς βασίμους περὶ τούτου ἰσχυρισμοὺς τοῦ ἐναγομένου. Μετὰ ταῦτα ἡ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἀξίωσις διαφορᾶς ἀποδοχῶν ἡ στηριζομένη ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ὡς ἄνω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως δέον ν' ἀπορριφθῇ ὡς μὴ νόμιμος.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΕΠΑΝΑΛΗΨΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕΤ' ΑΠΟΣΤΡΑΤΕΥΣΙΝ

Ἐξάρτησις ἐκ τῆς ἐντὸς νομίμου προθεσμίας δηλώσεως τοῦ μισθωτοῦ πρὸς τὸν ἐργοδότην

Ἀξίωσις μισθωτοῦ ἀκύρως ἀπολυθέντος πρὸ τῆς στρατεύσεως εἰς καταβολὴν μισθοῦ μετὰ τὴν ἐκ τοῦ στρατοῦ ἀπόλυσίν του.—Προϋπόθεσις τοῦ δικαιώματος δι' ἐπανάληψιν τῆς ἐργασίας ἡ ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἐκ τοῦ στρατοῦ ἀπολύσεως δήλωσις τοῦ μισθωτοῦ πρὸς τὸν ἐργοδότην ὅτι προτίθεται νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν ἐργασίαν του.—Αὐτοδίκαιος ἄλλως διάλυσις τῆς συμβάσεως καὶ ἔλλειψις ὑποχρεώσεως τοῦ ἐργοδότου πρὸς καταβολὴν μισθοῦ.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 1 §§ 2 καὶ 3 τοῦ νόμου 3514/1928 «περὶ τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει στρατεύσεως», ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, ὁ μισθωτὸς ὑποχρεοῦται, ὅπως ἐντὸς ἑνὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἐκ τοῦ στρατοῦ ἀπολύσεώς του δηλώσῃ εἰς τὸν ἐργοδότην του ἢ τὸν ἀντιπρόσωπόν του, ὅτι προτίθεται νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν ἐργασίαν του.

Ἡ παράλειψις τῆς δηλώσεως ταύτης (μὴ ἐχούσης τύπον) ἐπιφέρει αὐτοδικαίως τὴν ἔκπτωσιν τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ τοῦ δικαιώματος περὶ ἐπανόδου εἰς τὴν ἐργασίαν, λυομένης ἐφ' ἑξῆς τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως (βλέπε καὶ Πρόεδρον Πρωτ. Μυτιλήνης 278/1952, Πρόεδρος *Κ. Κονιαβίτης*, ΕΕΔ 12, 92).

Ὡς συνάγεται ἐκ τῆς παρατιθεμένης κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, μισθωτός, ἀπολυθεὶς ἀκύρως (κατὰ παράβασιν τοῦ τότε ἰσχύοντος ἄρθρου 9 τοῦ Ἀ.Ν. 118/1945), καὶ κατὰ τὸν χρόνον τῆς προκυψάσης οὕτως ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του ἐστρατεύθη, ἀλλὰ μετὰ τὴν ἀποστράτευσίν του δὲν προέβη εἰς τὴν ἐπιβαλλομένην ἐκ τῆς ἀνωτέρω σημειωθείσης νομικῆς διατάξεως δήλωσιν πρὸς τὸν ἐργοδότην περὶ ἐπαναλήψεως τῆς ἐργασίας.

Ἐκ τοῦ λόγου τούτου τὸ Πρωτοδικεῖον ἀποφαίνεται, ὅτι ὁ ἐργοδότης δὲν ὑπέκειτο, ὡς μὴ ὢν ὑπερήμερος, ὑποχρέωσιν καταβολῆς μισθοῦ (βλέπε καὶ τὴν Πρόεδρον Πρωτ. Ἀθηνῶν 7304/1953, προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης *Κ. Παρασκευόπουλος*, ΕΕΔ 13, 145, ἐφ' ἧς σχόλια *Β. Βασιλείου*).

Ἀνέκυψεν οὕτω εἰς τὴν περίπτωσιν τὸ ζήτημα, ἂν ἡ διαρκούσης τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου ἀδυναμία τοῦ μισθωτοῦ πρὸς παροχὴν τῆς ἐργασίας καταλύῃ τὴν περὶ πληρωμῆς τοῦ μισθοῦ ἀπαίτησιν κατὰ τοῦ ἐργοδότου.

Ἐπὶ καταφατικῆς ἀπαντήσεως (οὕτω ἡ Α.Π. 130/1952, εἰσηγητὴς *Σ. Μαυρομιχάλης*, ΕΕΔ 11, 617) θὰ ἔπρεπε, ὡς ὀρθῶς παρατηρεῖται ὑπὸ τοῦ *Ἀλ. Α. Σακελλαροπούλου*, (ΕΕΔ 11, 1123), νὰ δικαιοῦται ὁ στρατευθεὶς μισθωτὸς τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ (ἐνῷ ὁ νόμος 3514/1928 ἐπιβάλλει ὑποχρέωσιν πληρωμῆς ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος) καὶ ἐνῷ ἐνδεχομένως δὲν θὰ δικαιοῦται ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος, μὴ ὑφισταμένων τῶν νομίμων προϋποθέσεων, νὰ δικαιοῦται ἐν τούτοις μισθοῦ.

Ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς ἐπιρροῆς τῆς ἀδυναμίας τοῦ μισθωτοῦ πρὸς παροχὴν ὑπηρεσιῶν ἐπὶ τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου ὑπεστηρίχθησαν διάφοροι γνῶμαι (βλέπε ἐξ ἀφορμῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 130/1952 ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἔνθ' ἀν., *Β. Βασιλείου*, ΕΕΔ 11, 617 (καὶ εἰδικῶς διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου *τὸν αὐτόν*, ΕΕΔ 13, 146), *Ἀλέξ. Α. Σακελλαρόπουλον*, ΕΕΔ 11, 1121 ἑπ., *Κ. Δημάκην*, ΕΕΔ 13, 450 ἑπ.).

Εἰς τὴν περίπτωσιν ὅμως εἰδικῶς τῆς ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου νομίζομεν, ὅτι τὸ ζήτημα λύεται διὰ τοῦ συλλογισμοῦ ὅτι, ἰσχυούσης τῆς εἰδικῆς νομοθεσίας περὶ προ-

---

κήν τινα διάταξιν ἡ τοιαύτη παραίτησις ἀπὸ τῶν γεγεννημένων μέχρι τότε ἐνδίκων ἀξιώσεών του, ἀφοῦ, ἀσχέτως τοῦ ἐπιτρεπτοῦ ἢ μὴ τῆς παραιτήσεως τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ κατ' ἐλάχιστον ὅριον μισθοῦ αὐτοῦ, δὲν πρόκειται ἐνταῦθα περὶ τοιούτων ἀξιώσεων, ἀλλὰ περὶ ἀποζημιώσεως ὀφειλομένης εἰς τὸν ἐκκαλοῦντα κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ. Ἐξ ἄλλου δὲ τὰ ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος ὑποστηριζόμενα ὅτι τὴν ἀπόδειξιν ταύτην ὑπερέβαλεν οὗτος ἐν λευκῷ καὶ ὅτι συνεπλήρωσε ταύτην ὁ ἐφεσίβλητος παρὰ τὴν ἐντολήν του (ἐνατασις πλαστότητος), ὡς καὶ ὅτι αὕτη εἶναι προϊὸν ψυχολογικῆς βίας, ἐν πάσῃ περιπτώσει παρίστανται ἄκυρος κατὰ τὸ ἄρθρον 179 τοῦ Ἀστ. Κώδ., τοῦτέστιν ὁ ἐφεσίβλητος, ἐκμεταλλευθεὶς τὴν ἀνάγκην αὐτοῦ, ἔλαβεν ὑπὲρ ἑαυτοῦ περιουσιακὰ ὠφελήματα, τελοῦντα εἰς προφανῆ δυσαναλογίαν πρὸς τὴν παροχὴν αὐτοῦ, σύμφωνα ἐκ τῶν ἀποδεικτικῶν στοιχείων. Κατ' ἀκολουθίαν τούτων, ὀρθῶς, εἰ καὶ ἐν μέρει ἐπὶ ἄλλαις αἰτιολογίαις, ἀπέρριψε καὶ ὁ πρωτοβάθμιος δικαστὴς διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεώς του τὰ σχετικὰ κεφάλαια τῆς ἀγωγῆς, δι' ὧν ἐζητεῖτο ἡ καταβολὴ τῷ ἐκκαλοῦντι ἀποζημιώσεως βάσει τῶν ἀρχῶν τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, λόγῳ παροχῆς ἐργασίας κατὰ τὰς Κυριακάς, ὡς καὶ ὑπὲρ τὸ νόμιμον ὀκτάωρον δι' ἑκάστην ἡμέραν τοῦ ἀνωτέρω χρονικοῦ διαστήματος, οἱ δὲ τὰ ἀντίθετα ὑποστηρίζοντες 1ος καὶ 2ος λόγοι τῆς προκειμένης ἐφέσεως κρίνονται ἀπορριπτέαι ὡς ἀβάσιμοι.

ΧΡΟΝΙΚΑ ΟΡΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΠΑΡΟΧΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΥΠΕΡ ΤΑ ΝΟΜΙΜΑ ΧΡΟΝΙΚΑ ΟΡΙΑ

Παραίτησις άξιώσεως τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τοῦ ἄρθρου 904 Ἀστικοῦ Κώδικος

Χρονικὰ ὅρια ἐργασίας ὁδηγῶν φορτηγῶν αὐτοκινήτων.—Ἀκυρότης συμβάσεως περὶ παροχῆς ὑπὲρ ταῦτα ἐργασίας.—Ἀξίωσις μισθωτοῦ βάσει τῶν ἀρχῶν τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ (ἄρθρ. 904 Ἀστικοῦ Κώδικος).—Ἔγκυρος παραίτησις ἀπὸ ἀποζημιώσεως.

Ὑπέκειτο ἐν προκειμένῳ ἀγωγὴ μισθωτοῦ κατὰ τοῦ ἐργοδότου του πρὸς ἀπόδοσιν εἰς αὐτὸν τῆς ὀφελείας τοῦ ἐργοδότου του, κατ' ἄρθρ. 904 Ἀστικοῦ Κώδικος, ἐκ τῆς παροχῆς ὑπηρεσιῶν κατὰ Κυριακὰς καὶ ὑπὲρ τὸ νόμιμον ὀκτάωρον, κατόπιν ἀκύρου συμβάσεως (βλέπε σχετικῶς ΕΕΔ 13, 917, ἔνθα νομολογία καὶ σημειώσεις μας).

Ὁ ἐργοδότης προσήγαγεν ἔξοφλητικὴν ἀπόδειξιν τῆς ὑπογραφῆς τοῦ μισθωτοῦ, ὑπὸ τὸν τύπον ὅτι ἔλαβεν ἅπασας τὰς ἀποδοχάς του πάσης φύσεως καὶ ἱκανοποιήθη πληρέστατα, οὐδεμίαν ἀπαίτησιν ἢ ἀξίωσιν ἔχων κατὰ τοῦ ἐργοδότου.

Τὸ Πρωτοδικεῖον ἐθεώρησεν ἀποσβεσθεῖσαν τὴν ἀξίωσιν τοῦ μισθωτοῦ διὰ καταβολῆς, ἄλλως διὰ παραιτήσεως, μὲ τὴν σκέψιν ὅτι, προκειμένου περὶ τῆς ἐκ τοῦ ἄρθρου 904 Α.Κ. ἀπαιτήσεως, εἶναι ἐπιτρεπτὴ ἡ παραίτησις.

Προκειμένου περὶ ἀξιώσεων τοῦ μισθωτοῦ ἀναγνωριζομένων ὑπὸ κανονιστικῶν διατάξεων τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου ἢ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, διὰ τὰς ὁποίας δὲν χωρεῖ ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 454 Α.Κ. ἄφεσις χρέους, τὸ πρᾶγμα εἶναι ὁμαλόν. Ἡ σύμβασις περὶ ἀφέσεως χρέους εἶναι ἄκυρος. (Πρωτοδικεῖου Ἀθηνῶν 8037/1954, εἰσηγητὴς **Σ. Διαμαντάκος**, ΕΕΔ 13, 875, ἔνθα καὶ λοιπαὶ εἰς σημειώσεις μας παραπομπαί). (Ἐνδιαφέρουσαι ἀποφάσεις τοῦ Γαλλικοῦ Ἀκυρωτικοῦ περὶ παραιτήσεως τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ πάσης ἀπαιτήσεως δημοσιεύονται ἐν ΕΕΔ 5, 405, ἔνθα παρατηρήσεις **Ἀνδρ. Χρ. Τούση**).

Ἐπὶ ἀκύρου ὅμως συμβάσεως περὶ παροχῆς ὑπηρεσιῶν παρὰ τὸν νόμον καὶ ἐπὶ παροχῆς τοιούτων ὑπηρεσιῶν ὁ ἐργοδότης δὲν καταβάλλει μισθόν, ἀλλ' ὑποχρεοῦται εἰς ἀπόδοσιν τῶν ληφθεισῶν ὑπηρεσιῶν καί, διότι τοῦτο εἶναι ἀδύνατον, ὑποχρεοῦται εἰς ἀποκατάστασιν τῆς ληφθείσης παροχῆς (**Π. Ζέπος**, Ἐνοχ. Γεν. σελ. 489, **Κ. Καυκᾶς**, Ἐνοχ. Εἰδ. ὑπ' ἄρθρ. 904 Α.Κ.).

Ἐξ ἄλλου ὅμως κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 454 Α.Κ. ἡ ἐνοχὴ ἀποσβέννυται, ὅταν ὁ δανειστὴς συμφωνήσῃ μετὰ τοῦ ὀφειλέτου ἄφεσιν τοῦ χρέους ἢ διὰ συμβάσεως μετὰ τούτου ἀναγνωρίσῃ, ὅτι δὲν ὑφίσταται τὸ χρέος (βλέπε περὶ αὐτοῦ **Ι. Καποδίστριαν**, ΕρμΑΚ ὑπ' ἄρθρ. 454, Α. Π. 314/1954 εἰσηγητὴς **Ν. Παλαιολογόπουλος**, ΕΕΔ 13, 636), τῆς ἀφέσεως τοῦ χρέους συναγομένης καὶ σιωπηρῶς, ὡς π.χ. διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ δανειστοῦ ἐγχειρίσεως ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως εἰς τὸν ὀφειλέτην (**Γ. Μπαλῆς**, Ἐνοχ. § 148, σημ. 4), ἡ διάταξις δὲ αὕτη ἔχει ἐφαρμογὴν ἐν προκειμένῳ, ὡς ἐδέχθη ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 10030/1954

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Γεωργακόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Σ. Ράγκας**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Κυβέλος, Ν. Κατσάρχης

Βεβαιοῦνται κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου τὰ ἑξῆς περιστατικά: Ὁ ἐκκαλῶν ἐνάγων, συνδεόμενος μετὰ τοῦ ἐναγομένου καὶ ἤδη ἐφεσιβλήτου ἀπὸ τῆς 1ης Ἰουνίου 1949 διὰ συμβάσεως ἐργασίας καὶ ὑπηρετῶν ὡς βοηθὸς σωφὲρ τοῦ φορτηγοῦ αὐτοκινήτου τοῦ τελευταίου τούτου, εἰργάσθη παρὰ τὰς ἀπαγορευτικὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τῆς ὑπὸ τοῦ ν. 2269/1920 κυρωθείσης συμβάσεως τῆς Ὀδησσιγκτῶνος καὶ τοῦ ἄρθρου 2 ἐδ. ΚΒ' τοῦ δ/τος τῆς 14/24 Λογούστου 1936 «περὶ ἐπεκτάσεως τῶν περὶ ὀκταώρου διατάξεων κλπ.», τοὐτέστιν ἀκύρως, ἐντὸς τοῦ ἀπὸ τῆς προσλήψεώς του μέχρι 31 Ἰουλίου 1950 χρονικοῦ διαστήματος καὶ εἰδικώτερον ἀπὸ μηνὸς Μαΐου διὰ τὸ τελευταῖον τοῦτο ἔτος, μέχρι δὲ τῆς 30 Σεπτεμβρίου διὰ τὸ πρῶτον κατὰ τὰς Κυριακὰς πέραν τοῦ νομίμου 48ώρου καθ' ἑβδομάδα, ὡς καὶ καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐπὶ δίωρον πέραν τοῦ νομίμου ὀκταώρου. Ἀλλ' ὅμως τὰς προκυπτούσας ἐκ τῆς τοιαύτης δυνάμει ἀκύρου συμβάσεως ἐργασίας παροχῆς ἐργασίας καὶ βάσει τῶν ἀρχῶν τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ (ἄρθρον 904 Α. Κ.) ἀπαιτήσεις του ἔλαβεν ὁ ἐκκαλῶν διὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα. Τοῦτο βεβαιοῦται ἐπαρκῶς ἐκ τοῦ συνόλου τῶν ἀνωδεικτικῶν στοιχείων καὶ ἰδίᾳ ἐκ τῆς προσαγομένης ἀπὸ 31 Ἰουλίου 1950 ἀποδείξεως τοῦ ἐκκαλοῦντος, τὴν ἐπὶ τῆς ὁποίας ὑπογραφήν του οὐ μόνον δὲν ἀμφισβητεῖ, ἀλλὰ καὶ τοὐναντίον ἀνεγνώρισεν οὗτος κατὰ τὴν πρωτόδικον συζήτησιν, καθ' ἣν προσήχθη ἡ ἐπιστολὴ αὕτη. Ἀνεξαρτήτως ὅμως τούτου καὶ ἐπὶ τῇ ἀντιθέτῳ ἔτι πρὸς τὰ ἀνωτέρω ἐκδοχῇ ἐκ τῆς ἀποδείξεως ταύτης, δι' ἧς ὁ ἐκκαλῶν δηλοῖ, ὅτι ἔλαβεν ἅπασας τὰς ἀποδοχάς του πάσης φύσεως καὶ ἱκανοποιήθη πληρέστατα, οὐδεμίαν ἀπαίτησιν ἢ ἀξίωσιν ἔχων κατὰ τοῦ ἐφεσιβλήτου, προκύπτει παραίτησις αὐτοῦ ἀπὸ πάσης ἀξιώσεώς του, ὡς καὶ τῆς ἀνωτέρω τοιαύτης. Οὐδὲ προσκρούει εἰς ἀπαγορευτι-

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

3086/1954 ΝΟΜΟΘ. ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως των διατάξεων περί ρυθμίσεως συλλογικών διαφορών εργασίας και συλλογικών συμβάσεων εργασίας.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 248 της 11 Οκτωβρίου 1954)

Έχοντες υπ' όψιν τας διατάξεις του άρθρου 35 του Συντάγματος και την από 10 Αυγούστου 1954 σύμφωνον γνώμην της κατά την § 2 του αυτού άρθρου 35 Ειδικής Επιτροπής εκ Βουλευτών, προτάσει του Ημετέρου Υπουργικού Συμβουλίου, αποφασίσαμεν και διατάσσομεν:

Άρθρον 1

Η εν τέλει της § 1 του άρθρ. 1 του ά.ν. της 16/20 Νοεμβρίου 1935 «περί ρυθμίσεως συλλογικών διαφορών εργασίας» φράσις «κατά την υπό του παρόντος νόμου καθοριζομένην διαδικασίαν» αντικαθίσταται διά των εξής «διά διεξαγωγής, τη μεσολαβήσει εξουσιοδοτημένων κατά περιφερείας οργάνων του Υπουργείου Εργασίας, διαπραγματεύσεων μεταξύ των ενδιαφερομένων κατηγοριών εργοδοτών και μισθωτών, εν αποτυχία δε τούτων διά διαιτησίας των κατά το άρθρ. 3 του παρόντος οργάνων διαιτησίας. Επιτυχία των ούτω διεξαγομένων διαπραγματεύσεων υφίσταται μόνον όταν αι άποψεις άπασών των εις ταύτας μετεχουσών εν εκάστη συγκεκριμένη διαφορά εργασίας κατηγοριών εκπροσωπήσεως (εργοδόται — μισθωτοί — κρατικός εκπρόσωπος) συμπέσουν επί της υπ' αυτών ωρισμένους όρους λύσεως της διαφοράς. Εν διαφωνία των αντιπροσώπων οιασδήποτε των εκπροσωπηθεισών κατά τας διαπραγματεύσεις κατηγοριών (εργοδόται — μισθωτοί — κρατικός εκπρόσωπος) υπάρχει αποτυχία της μεσολαβήσεως και των διεξαχθεισών διαπραγματεύσεων».

Άρθρον 2

1. Τα δύο πρώτα εδάφια του άρθρ. 2 του ά.ν. της 16/20 Νοεμβρίου 1935 «περί ρυθμίσεως συλλογικών διαφορών εργασίας» και εκ του τρίτου εδαφίου αι εν αρχή αυτού λέξεις «Το πρακτικόν τούτο ισχύει από της υπογραφής του, οι δε δι' αυτού...», αντικαθίστανται διά των εξής:

«Άμα τη εκδηλώσει σοβαρού χαρακτήρος διενέξεως μεταξύ των κατά τον παρόντα νόμον εργοδοτών και μισθωτών το κατά τόπον εξουσιοδοτημένον όργανον του Υπουργείου Εργασίας, είτε αυτεπαγγέλτως, είτε τη αιτήσει των νομίμων οργάνων των ενδιαφερομένων εργοδοτών και μισθωτών, προβαίνει εις έρευναν επί των αιτίων της διενέξεως και επί τη διαπιστώσει ουσιαστικής συλλογικής διαφοράς καλεί τας άμεσως ενδιαφερομένας εκπροσωπευτικάς οργανώσεις των εις διένεξιν ευρισκομένων εργοδοτών και μισθωτών προς συμβιβαστικήν τη μεσολαβήσει του επίλυσιν της διαφοράς εργασίας.

Εν επιτυχία της διαπραγματεύσεως καταρτίζεται κατά τας διατάξεις του από 16/21 Νοεμβρίου 1935 ά.ν. «περί συλλογικών συμβάσεων εργασίας» συλλογική σύμβασις εργασίας, ήτις, υπογραφομένη παρά των ενδιαφερομένων και του μεσολαβούντος οργάνου, παραπέμπεται μερίμνη αυτού εις την κατά τόπον αρμοδίαν Επιτροπήν Διαιτησίας, ήτις εντός προθεσμίας το πολύ τριάκοντα (30) ημερών από της υποβολής αυτή αποφαίνεται επί της συλλογικής ταύτης συμβάσεως, επικυρούσα, τροποποιούσα ή απορρίπτουσα ταύτην, δυναμένη άμα να ορίζη έναρξιν ισχύος ταύτης αναδρομικώς μέχρι της ημέρας, καθ' ην απεδείχθη επιλήψιμος η διενέξεως το οικείον όργανον του Υπουργείου Εργασίας. Η συλλογική αύτη σύμβασις εργασίας ισχύει αφ' ης εν τη σχετική αποφάσει του οργάνου διαιτησίας ορίζεται, οι δε δι' αυτής...».

2. Πας εργοδότης, απασχολών πλέον των 10 μισθωτών, δύναται διά δηλώσεώς του υποβαλλομένης εις την πλησιεστέραν Υπηρεσίαν του Υπουργείου Εργασίας και εντός μηνός από της δημοσιεύσεως εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της συλλογικής συμβάσεως να ζητήση εξαίρεσιν εκ του συνόλου ή μέρους ταύτης και την σύναψιν ιδιαιτέρας συλλογικής συμβάσεως.

Η λαβούσα Υπηρεσία παραπέμπει την άνω δήλωσιν εις το αρμόδιον όργανον, όπερ και επιλαμβάνεται ταύτης, υποχρεούμενον να αποφανθή εντός 30 ημερών από της λήψεως.

3. Εν τέλει του άρθρου 2 του ως άνω ά.ν. προστίθενται τα εξής:

«Επί τη γενέσει αμφιβολίας ή τη προβολή αντιρρήσεων, όσον αφορά την κατά τα άνωτέρω ενδιαφερομένην εκπροσωπευτικήν οργάνωσιν των εις διένεξιν ευρισκομένων εργοδοτών και μισθωτών, ταύτην ορίζει δι' αποφάσεως του ο Υπουργός Εργασίας. Εν ανυπαρξία εκπροσωπευτικής οργανώσεως δύνανται οι ενδιαφερόμενοι μισθωτοί να ορίσωσι διά συμβολαιογραφικής πράξεως επιτροπήν προς διεξαγωγήν των διαπραγματεύσεων συμβιβαστικής επιλύσεως της υφισταμένης διαφοράς εργασίας.

Εν επειγούση ανάγκη δύναται δι' αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας ή εκπροσώπησις των εις διένεξιν ευρισκομένων μισθωτών να ανατεθή εις τας κατά την κρίσιν του αρμοδίου επαγγελματικάς οργανώσεις, αίτινες διακρίνονται εις Πρωτοβαθμίους (Σωματεία - Σύλλογοι), Δευτεροβαθμίους (Ένωσις Σωματείων - Συλλόγων εις Κέντρα, Ομοσπονδίας κλπ.) και Τριτοβαθμίους (Ένωσις Κέντρων - Ομοσπονδιών κλπ. - Συνομοσπονδία), παρ' ην υπογράφεται εγκύρως η συλλογική σύμβασις εργασίας, δεσμευομένων κατά τας διατάξεις του παρόντος των εις την διένεξιν ευρισκομένων μισθωτών και εργοδοτών».

Άρθρον 3

Αι διατάξεις των άρθρων 3 και 4 του ά.ν. της 16/20 Νοεμβρίου 1935 «περί ρυθμίσεως συλλογικών διαφορών εργασίας», ως αύται ετροποποιήθησαν και ισχύουν νύν, αντικαθίστανται διά των εξής:

«1. Προς επίλυσιν των αναφυομένων συλλογικών διαφορών εργασίας συνιστάται εις την έδραν εκάστου των Γραφείων Επιθεωρήσεως Εργασίας, πλην των τοιούτων των πόλεων Α-

στασίας τοῦ στρατευομένου μισθωτοῦ, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ ὑπὸ τὰ ὅπλα πρόσκλησις τοῦ μισθωτοῦ δὲν διαλύει τὴν σύμβασιν, ἐπερχομένης οὕτως ἐκ τοῦ νόμου ἀναστολῆς ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως, αἴρεται καὶ ἡ ὑποχρέωσις ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ ἐφεξῆς.

Περαιτέρω, ἵνα συνεχισθῇ ἡ ὑπερημερία τοῦ ἐργοδότου, μετὰ τὴν ἀποστράτευσιν τοῦ μισθωτοῦ, ὀφείλει οὗτος νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 3514/1928 διατασσόμενα, νὰ προβῇ δηλαδὴ εἰς τὴν πρὸς τὸν ἐργοδότην δήλωσιν περὶ ἐπαναλήψεως τῆς ἐργασίας, διὰ τὴν ὁποίαν νὰ εἶναι ἕτοιμος (πρβλ. Α.Π. 257/1954, εἰσηγητὴς *Κ. Σοῦρλος*, ΕΕΔ 13, 458).

Αὕτη εἶναι καὶ ἡ ἄποψις τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 10372/1954

Διαδικασία Ν. ΓΞΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. Ι. Γεωργακόπουλος
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Α. Βενιέρης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Σαράφης, Π. Μανώλης

Ἐβεβαιώθησαν τὰ ἑξῆς: Ὁ ἐκκαλῶν (ἐνάγων) προσληφθεὶς ἐν ἔτει 1947 παρὰ τοῦ ἐφεσιβλήτου (ἐναγομένου), δυνάμει ἐργασιακῆς συμβάσεως ἀορίστου χρόνου, εἰργάσθη παρ' αὐτῷ ὡς ὀδοντοτεχνίτης, μέχρις ὅτου ἐστρατεύθη τὸν Μάϊον τοῦ ἔτους 1949, τυχὸν δὲ ἐκ τῶν ὑστέρων ἀναβολῆς ἐπανέλαβε τὴν ἐργασίαν, ἀπασχοληθεὶς μέχρι τῆς 21/8/1952, ὅτε ἀπελύθη δύο ἡμέρας πρὸ τῆς ἐπανακατατάξεώς του εἰς τὸν στρατόν. Ἡ γενομένη τότε καταγγελία τῆς συνδεούσης τοὺς διαδίκους συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐκρίθη, ὅτι εἶναι ἄκυρος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2623/1953 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου τοῦ δικαστηρίου τούτου, δικάσαντος κατὰ τὴν προκειμένην διαδικασίαν, ἐπὶ τῷ ὅτι δὲν ἐτηρήθησαν αἱ ἀπαιτούμεναι διατυπώσεις ἐκ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118/1945 (ὡς ἔχει ἤδη). Ἡ ὡς εἴρηται ἀπόφασις δὲν προκόπτει, ὅτι κατέστη τελεσίδικος καὶ ἐν πάσῃ περιπτώσει τὰ ὑπ' αὐτῆς κριθέντα δὲν ἀσκοῦσιν ἐπιρροὴν εἰς τὸ ἀνακύπτον ζήτημα ἐν προκειμένῳ, ἂν ἡ μεταξὺ τῶν διαδίκων σύμβασις ἐλύθη μετέπειτα κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ν. 3514 ἐκ τοῦ ὅτι ὁ ἐκκαλῶν μετὰ τὴν ἀποστράτευσίν του τὴν 23 Ἰανουαρίου 1953 δὲν ἐδήλωσεν ἐγγράφως ἢ προφορικῶς εἰς τὸν ἐφεσίβλητον ἐντὸς μηνὸς ἔκτοτε, ὅτι ἔχει τὴν πρόθεσιν νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν ἐργασίαν, δοθέντος ὅτι διὰ τῶν προδιαληφθεισῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ν. 3514 καθιεροῦται ἀνατρεπτικὴ προθεσμία μηνιαία ἀπὸ τῆς ἐκ τοῦ στρατοῦ ἀπολύσεως ὅπως δηλώσῃ ὁ μισθωτὸς πρὸς τὸν ἐργοδότην ὅτι προτίθεται νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν ἐργασίαν, ἐν παρόδῳ τῆς ὁποίας ἀπράκτου διαλύεται αὐτοδικαίως ἡ σύμβασις (πρβλ. *Ἀποστολ.* Ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν § 218) καὶ ἐκ τῆς ἐπιλύσεως τοῦ ζητήματος τούτου συνεπῶς θέλει ἐξαρτηθῇ, ἂν δικαιοῦται ὁ ἐκκαλῶν τῶν ἀξιουμένων διὰ τῆς ἐνδίκου ἀγωγῆς ἀποδοχῶν ἀπὸ 24/1/1953 μέχρι 4/4/1953, ὡς ἐκ τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐφεσιβλήτου περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του. Ὁ ἐφεσίβλητος προβάλλει ὅτι ὀφίσταται δεδικασμένον ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2355/1954 ἀποφάσεως τοῦ παρόντος δικαστηρίου περὶ τοῦ ὅτι ἡ ἐργασιακὴ σύμβασις ἐλύθη αὐτοδικαίως ἐκ τῆς εἰρημένης αἰτίας, ἀλλ' ἐκ τοῦ περιεχομένου τῆς ἀποφάσεως ταύτης συνάγεται, ὅτι ἐξητάσθη παρεμπιπτόντως τὸ ἀνωτέρω ζήτημα, χωρὶς νὰ ἀποφασισθῇ, καθ' ὅσον δὲν ἦτο ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖον πρὸς ἐπίλυσιν τῆς ἀχθείσης ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου διαφορᾶς καὶ δὲν ἐθεμελιώθη ἐπὶ τῆς σκέψεως ταύτης τὸ διατακτικὸν τῆς ἀποφάσεως, ἐντεῦθεν δὲ ἕπεται ὅτι δὲν συντρέχουσιν αἱ προϋποθέσεις τοῦ δεδικασμένου (πρβλ. Α.Π. 46/1952, 403/1949, 364/1949). Ἐκ τῶν ἀποδεικτικῶν στοιχείων ἐπαρκῶς ἐβεβαιώθη ὅτι ὁ ἐκκαλῶν δὲν προέβη τῷ ὄντι εἰς δήλωσιν πρὸς τὸν ἐφεσίβλητον ἔγγραφον ἢ καὶ προφορικὴν ἐντὸς μηνός, ἀφ' ὅτου ἀπεστρατεύθη τὴν 23 Ἰανουαρίου 1953, περὶ τῆς προθέσεώς του πρὸς ἐπανάληψιν τῆς ἐργασίας καὶ παρελθούσης οὕτως ἀπράκτου τῆς προβλεπομένης ὑπὸ τοῦ ν. 3514 μηνιαίας προθεσμίας ἐλύθη, συμφώνως πρὸς τὰ ἱστορούμενα, ἡ περὶ ἧς πρόκειται ἐργασιακὴ σύμβασις αὐτοδικαίως. Ἡ ἔκδοχὴ ὅτι ὁ ἐκκαλῶν δὲν προέβη εἰς τοιαύτην δήλωσιν ἐπικουρεῖται καὶ ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι πρὸ τῆς ἀποστρατεύσεώς του ἀκόμη οἱ διάδικοι εἶχον περιέλθει εἰς ῥῆξιν, προφανῶς δέ, ἂν προέβαινεν εἰς σχετικὴν δήλωσιν, θὰ συνέτασσε ταύτην ἐγγράφως. Τὰ ἀνωτέρω ὅθεν δεξαμένη καὶ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, εἰς τὰς ὀρθὰς σκέψεις τῆς ὁποίας καὶ τὰ παρὰν Δικαστήριον ἀναφέρεται, καὶ ἀχθεῖσα εἰς τὴν ἀπόρριψιν τῆς ἀγωγῆς, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ κεφάλαιον τῶν αἰτουμένων ἀποδοχῶν ἀπὸ 24.1.1953 μέχρι 4.4.1953, οὐδόλως ἐσφαλε καὶ ἀπορριπτέοι κρίνονται οἱ δύο λόγοι τῆς ἐφέσεως.

Διαιτησίας έκδιδόμεναι άποφάσεις έπί συναφθεισών συλλογικών συμβάσεων έργασίας ή έπί διαιτητικώς έπιλυομένων ύπ' αύτών συλλογικών διαφορών έργασίας ύποβάλλονται είς τόν Ύπουργόν Έργασίας, όστις δι' άποφάσεώς του, δημοσιευομένης μετά τού κειμένου τής συλλογικής συμβάσεως ή τής διαιτητικής άποφάσεως διά τής Έφημερίδος τής Κυβερνήσεως (τεύχος Β'), κηρύσσει έκτελεστάς έκείνας, αίτινες έλήφθησαν καθ' όμόφωνον τών μελών τών όργάνων Διαιτησίας άπόφασιν καί κρίνονται ύπ' αύτού ώς πλήρεις καί σύμφωνοι πρός τάς διατάξεις τού παρόντος.

Όσαι έκ τών ούτω ύποβαλλομένων άποφάσεων δέν έλήφθησαν καθ' όμόφωνον τών μελών τών όργάνων Διαιτησίας άπόφασιν ή δέν κρίνονται ύπ' αύτού πλήρεις καί σύμφωνοι πρός τάς διατάξεις τού παρόντος παραπέμπονται ύπό τού Ύπουργού Έργασίας αύτεπαγγέλτως ή τή αιτήσει τών ένδιαφερομένων είς τό κατά τήν έπομένην παράγραφον Δευτεροβάθμιον Διοικητικόν Δικαστήριον Διαιτησίας, όπερ καί άποφαίνεται περί τής κυρώσεως, τροποποιήσεως, άπορρίψεως ή καί άναπομπής τής ύπό κρίσιν άποφάσεως είς τό έκδόσαν ταύτην όργανον Διαιτησίας.

2. Συνιστάται έν Άθήναις έπταμελές Δευτεροβάθμιον Διοικητικόν Δικαστήριον Διαιτησίας, άποτελούμενον έκ α) τριών (3) άνωτέρων δημοσίων ύπαλλήλων, έξ ών (2) δύο τουλάχιστον τού Ύπουργείου Έργασίας, β) δύο (2) μισθωτών καί γ) δύο (2) έργοδοτών. Οί τών περιπτώσεων β καί γ όρίζονται μετά γνώμην τών οίκείων όργανώσεων.

Δύναται τήν μίαν τών τριών ώς άνω θέσεων άνωτέρων δημοσίων ύπαλλήλων νά καταλαμβάνη άντί τοιούτου Καθηγητής τού Πανεπιστημίου ή έτέρας ισοτίμου Σχολής.

Είς έκαστον τών άνω όρίζεται άναπληρωτής προερχόμενος έκ τής αύτής, έξ ής καί ό τακτικός, τάξεως.

Χρέη Εισηγητού παρά τώ Δευτεροβαθμίω Διοικητικώ Δικαστηρίω έκτελεί είς τών άνωτέρων ύπαλλήλων τού Ύπουργείου Έργασίας, όριζόμενος μετά τού άναπληρωτού του ύπό τού Ύπουργού Έργασίας.

Ό Γραμματεύς τού Δικαστηρίου καί ό άναπληρωτής τούτου όρίζονται μεταξύ τών ύπαλλήλων τού Ύπουργείου Έργασίας.

3. Πρόεδρος τού Δευτεροβαθμίου Διοικητικού Δικαστηρίου Διαιτησίας είναι ό μετέχων αύτού κατά βαθμόν άνώτερος ή έπί ισοβάθμων ό άρχαιότερος τών ύπαλλήλων τού Ύπουργείου Έργασίας καί έπί συμμετοχή Καθηγητού Άνωτάτης Σχολής ό Καθηγητής ούτος, άναπληρούμενος έν τή προεδρία ύπό τού άναπληρωτού του.

Ή συγκρότησις τού Δευτεροβαθμίου Διοικητικού Δικαστηρίου Διαιτησίας γίνεται έπί διετεί θητεία δι' άποφάσεως τού Ύπουργού Έργασίας, ή δέ άντικατάστασις τών άποχωρούντων μελών κατά τά έν § 5 τού άρθρ. 3 τού παρόντος όριζόμενα.

4. Τό Δευτεροβάθμιον Διοικητικόν Δικαστήριον Διαιτησίας εύρίσκεται έν άπαρτία παρόντων πέντε (5) έκ τών μελών του, έν οίς καί ό Πρόεδρος ή ό άναπληρωτής τούτου, λαμβάνει δέ άποφάσεις διά πλειοψηφίας τών παρόντων καί διά ψήφων ούχί όλιγωτέρων τών τεσσάρων, έν ισοψηφία νικώσης τής ψήφου τού Προέδρου.

Αί άποφάσεις τού Δευτεροβαθμίου Διοικητικού Δικαστηρίου Διαιτησίας ύποβάλλονται μερίμνη τού Γραμματέως είς τόν Ύπουργόν Έργασίας, όστις άποφαίνεται έπ' αύτών κατά τά έν § 1 τού παρόντος όριζόμενα, άνεξαρτήτως τού όμοφώνου ή μή τής άποφάσεως.

5. Τά μέλη τών όργάνων Διαιτησίας τού προηγουμένου άρθρου καί τού Δευτεροβαθμίου Διοικητικού Δικαστηρίου Διαιτησίας δέν δύνανται, έπί ταίς ποιναίς τού άρθρ. 10 τού διά τού παρόντος συμπληρουμένου νόμου, νά άπουσιάζωσι τών συνεδριάσεων τούτων έπί οίαδήποτε δικαιολογία, πλήν τής περιπτώσεως άσθενείας των, δεόντως βεβαιουμένης, ούτε καί νά παραιτώνται πρό τής παρελεύσεως έτους άπό τού διορισμού των, έξαιρέσει τής περιπτώσεως δεόντως βεβαιωθείσης άσθενείας ή μετοικήσεως.

6. Όπου τών κειμένων διατάξεων άναφέρονται Έπιτροπαί Διαιτησίας ή μόνιμοι τοιαύται έφεξής νοούνται άντιστοίχως τά όργανα Διαιτησίας τού άρθρ. 3 τού παρόντος καί τά κατά τό παρόν άρθρον Διοικητικόν Δικαστήριον Διαιτησίας. Έπίσης όπου άναφέρεται ύπάλληλος τής Διευθύνσεως Έργασίας νοείται τό έξουσιοδοτηθέντων διά τάς διαπραγματεύσεις όργανον τού Ύπουργείου Έργασίας.

Άρθρον 5

Τό άρθρ. 13 τού ά.ν. 16/20 Νοεμβρίου 1935 «περί ρυθμίσεως συλλογικών διαφορών έργασίας» άντικαθίσταται διά τών έπομένων:

«Τά τού τρόπου τής έκπροσωπήσεως έργατών καί έργοδοτών ένώπιον τών Έπιτροπών ή τών Δικαστηρίων Διαιτησίας, τά τής όργανώσεως, λειτουργίας, διεξαγωγής τών συνεδριάσεων, άρμοδιότητος έκάστου τούτων καί τών ύπό του παρόντος συνιστωμένων ύπηρεσιών, ώς καί πάσα άναγκαία λεπτομέρεια διά τήν έφαρμογήν τού παρόντος, όρίζονται διά β. δ/των έκδιδομένων τή προτάσει τού Ύπουργού Έργασίας».

Άρθρον 6

1. Αί διατάξεις τού παρόντος ν. δ/τος έφαρμόζονται άναλόγως καί διά τάς κατ' έφαρμογήν τών διατάξεων τού άπό 16/21 Νοεμβρίου 1935 ά.ν. «περί συλλογικών συμβάσεων έργασίας» καταρτιζομένας συλλογικάς συμβάσεις έργασίας, αίτινες έφεξής άντί τής καταθέσεώς των είς τόν Γραμματέα τού Εἰρηνοδικείου δημοσιεύονται κατά τά άνω όριζόμενα τή παραγγελία τού Ύπουργού Έργασίας είς τό τεύχος Β' τής Έφημερίδος τής Κυβερνήσεως, έφ' όσον αύται κρίνονται ύπ' αύτού πλήρεις καί σύμφωνοι πρός τάς διατάξεις τού παρόντος.

2. Δέν δύναται νά άποτελέσωσι περιεχόμενον συλλογικής συμβάσεως ή άποφάσεως ύποχρεωτικής Διαιτησίας όροι έργασίας άναφερόμενοι είς περιορισμόν τής έλευθερίας τής έργασίας (πρόσληψις μέσω Σωματείων, χορήγησις βιβλιαρίων ή ταυτοτήτων ή σημειωμάτων δι' άνάληψιν έργασίας κλπ.) καί τοιούτοι έξαρτώντες τήν άνάληψιν ύπηρεσίας ή τήν παροχήν έργασίας έξ είδικής άδείας τών έπαγγελματικών όργανώσεων τών μισθωτών ή τών έργοδοτών ή καί τών τοπικών Άρχών ή τών τοιούτων τού Ύπουργείου Έργασίας.

Τοιούτοι όροι περιληφθέντες ή περιλαμβανόμενοι είς συλλογικήν σύμβασιν ή άπόφασιν Διαιτησίας είναι άκυροι.

Αθηνών, Πειραιώς, Θεσσαλονίκης, Βόλου και Πατρών, τριμελής διοικητική Επιτροπή Διαιτησίας, απαρτιζομένη έξ ενός Πρωτοδίκου, ως Προέδρου, ενός μισθωτού και ενός εργοδότου, ως μελών, των δύο τελευταίων οριζομένων μετά γνώμην των οικείων οργανώσεων. Περιφέρεια εκάστης των Επιτροπών τούτων ορίζεται η περιφέρεια του Γραφείου Επιθεωρήσεως Εργασίας.

2. Εις εκάστην των πόλεων Αθηνών, Πειραιώς, Θεσσαλονίκης, Βόλου και Πατρών συνίσταται εξαμελές Πρωτοβάθμιον Διοικητικόν Δικαστήριον Διαιτησίας, αποτελούμενον α) εκ δύο (2) ανωτέρων δημοσίων υπαλλήλων, εξ ων ο εις τουλάχιστον δέον να προέρχηται εκ του προσωπικού του Υπουργείου Εργασίας, και εν ελλείψει τούτου εις των εν τη έδρα του Δικαστηρίου Πρωτοδικών, β) δύο (2) μισθωτών και γ) δύο (2) εργοδοτών, ως τακτικών μελών. Οι των περιπτώσεων β' και γ' ορίζονται μετά γνώμην των οικείων οργανώσεων.

Η κατά τρόπον αρμοδιότης εκάστου των πρωτοβαθμίων διοικητικών δικαστηρίων ορίζεται δι' αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας, δημοσιευομένης διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως.

3. Εις έκαστον των άνω τακτικών μελών και τον Πρόεδρον ορίζονται ισάριθμα αναπληρωματικά μέλη, προερχόμενα εξ ής και το τακτικόν μέλος τάξεως. Δύνανται την μίαν των δύο ως άνω θέσεων (τακτικών ή αναπληρωματικών) ανωτέρων δημοσίων υπαλλήλων να καταλαμβάνη, αντί τούτου, επισήμων.

Παρ' εκάστω Πρωτοβαθμίω Διοικητικώ Δικαστηρίω Διαιτησίας χρέη Γραμματέως εκτελεί εις των εν τη έδρα των υπηρετούντων δημοσίων υπαλλήλων, προτιμωμένων των εκ του Υπουργείου Εργασίας προερχομένων.

4. Των Πρωτοβαθμίων Διοικητικών Δικαστηρίων Διαιτησίας προεδρεύει ο εκ του Υπουργείου Εργασίας προερχόμενος και εν ελλείψει τούτου ο Πρωτοδίκης. Όσάκις δε τούτου μετέχουν δύο ανώτεροι υπάλληλοι του Υπουργείου Εργασίας ο κατά βαθμόν ανώτερος και επί ισοβάθμων ο αρχαιότερος.

5. Η συγκρότησις εκάστου των ανωτέρω οργάνων Διαιτησίας γίνεται επί τριετεί θητεία δι' αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας.

Εν περιπτώσει εξόδου ή αποχωρήσεως και επί υπαλλήλων μεταθέσεως μέλους των οργάνων τούτων, ορίζεται έτερος επί τη υπολειπομένη θητεία κατά την αυτήν διαδικασίαν.

6. Εκάστη τριμελής Διοικητική Επιτροπή Διαιτησίας ευρίσκεται εν απαρτία, παρευρισκομένων απάντων των μελών της, έκαστον δε Πρωτοβάθμιον Διοικητικόν Δικαστήριον Διαιτησίας παρισταμένων τεσσάρων εκ των μελών του, εν οις πάντοτε ο Πρόεδρος αυτών. Αι αποφάσεις παρ' εκάστου τούτων λαμβάνονται κατά πλειοψηφίαν, εν ισοψηφία νικώσης της ψήφου του Προέδρου. Αι λαμβανόμεναι αποφάσεις κοινοποιούνται, επιμελεία του Γραμματέως εκάστου τούτων, επί αποδείξει εις τους ενδιαφερομένους, υποβαλλόμεναι ταυτοχρόνως μερίμνη αυτού και του Προέδρου εις το Υπουργείον Εργασίας διά την κατά τας διατάξεις του παρόντος επικύρωσίν του.

7. Έκαστον των οργάνων Διαιτησίας επιλαμβάνεται και αποφαίνεται επί πάσης εν τη περιφερεία αυτού αναφυομένης συλλογικής διαφοράς εργασίας, αγομένης ενώπιόν του, κατ' εφαρμογήν των διατάξεων του παρόντος, ή απ' ευθείας τη προτάσει του Υπουργού Εργασίας.

Εις όλως εξαιρετικάς περιπτώσεις και εν άρνήσει των οικείων οργάνων να επιληφθώσι της συμβιβαστικής επιλύσεως υφισταμένης συλλογικής διαφοράς εργασίας επιτρέπεται εις τους διά ταύτης άμεσως ενδιαφερομένους μισθωτούς και εργοδότας να προσφύγωσι δι' αιτήσεως των απ' ευθείας εις τα διά του παρόντος συνιστώμενα όργανα Διαιτησίας.

Εις την αρμοδιότητα των οργάνων τούτων Διαιτησίας άνήκει και η λήψις αποφάσεως επί πάσης εις την περιφέρειαν των συναπτομένης συλλογικής συμβάσεως εργασίας, ως και η επίλυσις πάσης αμφισβητήσεως γενομένης εν τη περιφερεία ταύτη μεταξύ των ενδιαφερομένων, περί την εφαρμογήν της συλλογικής συμβάσεως εργασίας ή αποφάσεως Διαιτησίας ή υπουργικής αποφάσεως ή πράξεως της Διοικήσεως εν γένει.

8. Εν τη καθόλου αυτών αρμοδιότητι έκαστον των οργάνων Διαιτησίας έρευνά πάντα τα στοιχεία, καλεί εις εξέτασιν τους ενδιαφερομένους, εξετάζει μάρτυρας, ορίζει πραγματογνώμονας, προβαίνει εις αυτοψίας, υποχρεουμένων πάντων των ενδιαφερομένων και παντός τρίτου να διευκολύνωσι το έργον αυτών.

Έκαστον των οργάνων Διαιτησίας δικαιούται να ζητή παρά πάσης Δημοσίας, Δημοτικής ή Κοινοτικής Αρχής και παρά παντός Ιδρύματος, Οργανισμού, Σωματείου και νομικού ή φυσικού προσώπου εν γένει πληροφορίας και στοιχεία χρήσιμα διά την διεξαγωγήν του έργου αυτού.

Οι παρά τας διατάξεις της παρούσης παραγράφου άρνούμενοι ή καθυστερούντες την χορήγησιν διατεθεμένων παρ' αυτών στοιχείων ή πληροφοριών, κρινομένων ως χρησίμων εις το έργον του οργάνου διαιτησίας, εάν μεν είναι δημόσιοι υπάλληλοι εν γένει τιμωρούνται πειθαρχικώς κατά τας κειμένας διατάξεις, οι δε λοιποί υπόχρεοι διευθυνται ή μέλη Διοικήσεως Ιδρυμάτων, Οργανισμών, Σωματείων, Εταιριών και Νομικών Προσώπων εν γένει διώκονται κατ' έγκλησιν του Προέδρου του αιτήσαντος τα στοιχεία οργάνου Διαιτησίας και τιμωρούνται διά φυλακίσεως τουλάχιστον ενός μηνός ή διά χρηματικής ποινής ούχι μικροτέρας των πεντακοσίων μεταλλικών δραχμών (500) ή δι' αμφοτέρων των ποινών. Εν περιπτώσει υπαιτιότητος αι ποιναί αύται τριπλασιάζονται.

9. Τα όργανα Διαιτησίας κρίνουν επί της ουσίας και εκ των ένόντων, μη δεσμευόμενα υπό ουδενός δικονομικού τύπου και εκτιμούν κατ' απόλυτον κρίσιν τα προ αυτών στοιχεία.

10. Όσάκις η διένεξις δεν παρουσιάζει γενικώτερον ενδιαφέρον τα όργανα Διαιτησίας κρίνουν περί τούτου δι' αποφάσεώς των και άπέχουν να αποφασίσουν επί ταύτης.

Δύνανται επίσης να απόσχουν να αποφανθούν, εάν κατά την κρίσιν των ο εις διένεξιν ευρισκόμενος εργοδότης εβελτίωσεν οικειοθελώς και ικανοποιητικώς την αμοιβήν του προσωπικού του ή τους λοιπούς όρους εργασίας τούτου.

Άρθρον 4

1. Αι υπό των κατά τα άνωτέρω οργάνων

3. Ἀντικείμενον συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας δύναται νὰ εἶναι ἡ συνομολόγησις μηνιαίας συνδρομῆς ὑπὲρ τῆς συμβαλλομένης ὀργανώσεως τῶν μισθωτῶν, βαρυνούσης μόνον τὰ εἰς ταύτην ἐγγεγραμμένα μέλη καὶ διὰ διάρκειαν οὐχὶ μείζονα τῶν δύο ἐτῶν. Διὰ τὴν σύναψιν τοιαύτης συμβάσεως ἡ συμβαλλομένη ἐργατικὴ ὀργάνωσις δέον νὰ ἔχῃ εἰδικῶς ἐξουσιοδοτηθῇ ἐκ μέρους τῶν 2/3 τοὐλάχιστον τῶν εἰς τὴν δύναμίν της ἀνηκουσῶν ὀργανώσεων μελῶν ἢ ἁπλῶν μελῶν.

Ἐν τῇ συμβάσει δύναται νὰ ὁρισθῇ ὅτι ἀπόδοσις τῶν παρακρατουμένων συνδρομῶν ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν πρὸς τὰς δικαιούχους ὀργανώσεις γίνεται μέσῳ τῶν Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν. Ἡ εἰσπραξις ὅμως τῶν παρακρατουμένων συνδρομῶν ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν, ὡς καὶ ἡ διακοπὴ ταύτης, δύναται νὰ γίνῃ ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ λοιπῶν Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν μόνον δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας. Δύναται ἐν τῇ συλλογικῇ συμβάσει νὰ συμφωνηθῇ ἡ εἰσπραξις καὶ ἀπόδοσις τῶν συνδρομῶν τούτων διὰ τῶν ἀνεγνωρισμένων Τραπεζῶν.

Τὰ μέλη τῶν ὀργανώσεων δύνανται, διὰ δηλώσεως των κατατιθεμένης εἰς τὴν ὀργάνωσιν καὶ τὸν ἐργοδότην, ν' ἀρνηθοῦν τὴν καταβολὴν τῆς εἰσφορᾶς. Ἡ δήλωσις αὕτη δύναται νὰ γίνῃ κατὰ τὸν Ἰανουάριον ἢ Ἰούλιον ἑκάστου ἔτους, ἰσχύει δὲ ἀπὸ τοῦ πρώτου μηνὸς τοῦ ἀμέσως ἑπομένου ἑξαμήνου.

4. Ἡ ἔκτασις ἰσχύος (τοπικὴ καὶ ἐπαγγελματικὴ) ἑκάστης συλλογικῆς συμβάσεως προσδιορίζεται διὰ τῆς ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἢ τοῦ Δικαστηρίου Διαιτησίας, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν ἐκπροσωπευτικὴν δύναμιν (τοπικὴν καὶ ἐπαγγελματικὴν) τῶν συμβληθεισῶν ὀργανώσεων τῶν ἐργοδοτῶν καὶ τῶν μισθωτῶν. Ἐθνικαὶ γενικαὶ καὶ ἐθνικαὶ ὁμοιοεπαγγελματικοὶ συλλογικαὶ συμβάσεις καταρτίζονται ἐπιμελείᾳ τοῦ πρωτοβαθμίου Διοικητικοῦ Δικαστηρίου Διαιτησίας Ἀθηνῶν.

5. Κατὰ τὰ λοιπὰ διὰ τὰς συναπτομένας συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τοῦ ἀ.ν. τῆς 16/21 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας», ὡς αὗται τροποποιηθεῖσαι ἰσχύουσι νῦν καὶ τροποποιοῦνται καὶ συμπληροῦνται διὰ τοῦ παρόντος.

6. Διὰ β. δ/των, ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, δύνανται νὰ κωδικοποιῶνται μετὰ τοῦ παρόντος εἰς ἓν ταὐτὸν κείμενον Νόμου ἕκαστος τῶν ἀ.ν. α) τῆς 16/20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» καὶ β) τῆς 16/21 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας», ὡς οὗτοι τροποποιήθησαν καὶ ἰσχύουσι νῦν, ἐπιτρεπομένης κατὰ τὴν κωδικοποίησιν ταύτην τῆς μεταβολῆς τῆς σειρᾶς τῶν ἄρθρων καὶ παραγράφων, τῆς διαγραφῆς τῶν καταργηθεισῶν διατάξεων καὶ τῆς μεταβολῆς κατὰ τὰς γενομένας τροποποιήσεις καὶ συμπληρώσεις τοῦ κειμένου αὐτῶν.

7. Δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δημοσιευομένων διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, δύνανται νὰ καταργῶνται ἢ κωδικοποιῶνται εἰς ἓν ταὐτὸν κείμενον καὶ κατὰ κλάδον καὶ κατηγορίαν ἐργαζομένων πᾶσαι αἱ μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος ἰσχύουσαι συλλογικαὶ ἀποφάσεις καὶ λοιπαὶ διοικητικαὶ πράξεις, ἐπιτρεπομένης τῆς μεταβολῆς τῆς σειρᾶς τοῦ κειμένου αὐτῶν, τῆς διαγραφῆς ἐξ αὐτοῦ τῶν μεταβληθέντων ὅρων ἢ διατάξεων καὶ τῆς συμπληρώσεως τούτων διὰ τῶν γενομένων μέχρι τῆς ἐκδόσεως τῆς περὶ κωδικοποιήσεως ἀποφάσεως τροποποιήσεων καὶ συμπληρώσεων.

Ἄρθρον 7

1. Ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος οἱαδήποτε συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας ἢ ἀπόφασις ὀργάνου Διαιτησίας οὔτε τίθενται εἰς ἐφαρμογήν, οὔτε κέκτηνται νόμιμον ἰσχύν, ἄνευ τηρήσεως τῶν ὑπὸ τοῦ παρόντος ν. δ/τος ὁριζομένων.

2. Πᾶσα διάταξις ἀντικειμένη εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος ν.δ. καταργεῖται.

3. Ἐπίσης καταργοῦνται αἱ διατάξεις τοῦ ν. 2053/1952 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν σχέσεων καὶ διαφορῶν ἐργασίας», πλὴν τῶν ταυτοτήτων τῶν ἄρθρ. 13 καὶ 14 § 1 τοῦ νόμου τούτου καὶ ἄρθρ. 12 τοῦ ν. δ/τος 2510/1953, διατηρουμένων ἐν ἰσχύϊ.

Ἄρθρον 8

1. Πᾶσαι αἱ ἀπὸ 1ης Φεβρουαρίου 1954 καὶ μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος καταρτισθεῖσαι συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας ἢ πρακτικὰ συμβιβασμοῦ δύνανται νὰ κηρυχθοῦν ἐκτελεστὰ ἢ τροποποιηθοῦν δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δημοσιευομένης μετὰ τοῦ κειμένου συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Αἱ μὴ κυρωθεῖσαι μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος ἀποφάσεις Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας δύνανται νὰ παραπέμπωνται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας εἰς τὸ Δευτεροβάθμιον Διοικητικὸν Δικαστήριον Διαιτησίας. Αἱ ἐπ' αὐτῶν ἐκδιδόμεναι ἀποφάσεις τοῦ Δικαστηρίου τούτου κηρύσσονται ἐκτελεσταὶ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ παρόντος.

2. Ἐξαιρετικῶς, κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος καὶ ἐπὶ ἑξάμηνον ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του, δύνανται αἱ ἀποφάσεις τῶν ὀργάνων Διαιτησίας καὶ τοῦ Δευτεροβαθμίου Διοικητικοῦ Δικαστηρίου Διαιτησίας νὰ ἰσχύσουν ἀναδρομικῶς ἀπὸ 1ης Μαρτίου 1954, ἐὰν ρητῶς τοῦτο ἀποφασισθῇ ὑπ' αὐτῶν.

3. Ἀποφάσεις Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας καὶ πράξεις τῆς Διοικήσεως ἐν γένει, δι' ὧν ὡρίσθησαν μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος τὰ τῆς ἀμοιβῆς τῆς ἐργασίας ἢ ἐχορηγήθησαν αὐξήσεις ἢ εἰδικὰ ἐπιδόματα, δύνανται ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νὰ τροποποιῶνται ἢ καταργῶνται δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας δημοσιευομένων διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, ἐκδιδομένων μετὰ γνώμην τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ. 4 τοῦ παρόντος Δευτεροβαθμίου Διοικητικοῦ Δικαστηρίου Διαιτησίας, ἐφ' ὅσον καὶ ἐὰν αὗται ἐκυρώθησαν διὰ νόμου.

Ἄρθρον 9

Εἰς τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ ἀ.ν. 99/1935 «περὶ κυρώσεως συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας» προστίθεται παράγραφος, ἔχουσα οὕτω:

«Πᾶσα δὲ παράβασις ἢ μὴ συμμόρφωσις τῶν μισθωτῶν πρὸς τὸ περιεχόμενον συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἢ ἀποφάσεως Διαιτησίας, διαρκούσης τῆς ἰσχύος αὐτῶν, θεωρεῖται ὡς ἀδικαιολόγητος καταγγελία τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐπισύρουσα πλέον τῶν ἤδη προβλεπομένων κυρώσεων καὶ λύσιν τῆς σχέσεως ἐργα-

σίας, ὀφειλομένην εἰς ὑπαιτιότητα τοῦ παραβάτου ἢ τοῦ μὴ συμμορφουμένου».

Ἄρθρον 10

Τὰ ἔξοδα λειτουργίας ἐν γένει τῶν ὀργάνων Διαιτησίας καὶ τοῦ Δευτεροβαθμίου Διοικητικοῦ Δικαστηρίου Διαιτησίας προσδιοριζόμενα καὶ ἐγκρινόμενα δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας βαρύνουσι τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας. Ἐπίσης τὰ κατὰ συνεδρίασιν ἔξοδα κινήσεως τῶν μελῶν καὶ τοῦ Γραμματέως τῶν ὀργάνων Διαιτησίας καὶ τοῦ Πρωτοβαθμίου καὶ Δευτεροβαθμίου Διοικητικοῦ Δικαστηρίου Διαιτησίας καὶ τοῦ Εἰσηγητοῦ τοῦ τελευταίου τούτου μετεχόντων εἰς τὰς συνεδριάσεις αὐτῶν καταβάλλονται ἐκ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας εἰς βάρος τῆς εἰδικῆς ἐν αὐτῷ ἀναγραφομένης πιστώσεως.

Ἄρθρον 11

1. Εἰς τὴν ἕδραν ἑκάστου Πρωτοβαθμίου Διοικητικοῦ Δικαστηρίου Διαιτησίας συνιστᾶται εἰδικὴ περιφερειακὴ Ὑπηρεσία Συλλογικῶν Σχέσεων καὶ Διαφορῶν Ἐργασίας, εἰς ἣν ἀνήκει ἡ διαιτητικὴ παρέμβασις μεταξὺ τῶν ἐν τῇ περιφερείᾳ της ἐργοδοτῶν καὶ μισθωτῶν πρὸς σύναψιν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ρυθμιζουσῶν τοὺς ὅρους ἐργασίας καὶ ἀμοιβῆς τῶν ἐργαζομένων. Ἑκάστης τῶν Ὑπηρεσιῶν τῶν πόλεων Πειραιῶς καὶ Θεσσαλονίκης προΐσταται Διευθυντὴς ἐπὶ τρίτῳ (3ῳ) ἢ δευτέρῳ (2ῳ) βαθμῷ, τῶν δὲ τοιούτων τῶν πόλεων Βόλου καὶ Πατρῶν ὑπάλληλος τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας ἐπὶ 6ῳ, 5ῳ ἢ 4ῳ βαθμῷ.

2. Πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν ἐκ τοῦ παρόντος ν.δ. προσθέτων ὑπηρεσιακῶν ἀναγκῶν αἱ ἤδη ὑφισταμέναι παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας ὀργανικαὶ θέσεις προσωπικοῦ αὐξάνονται διὰ τῶν συνιστωμένων διὰ τοῦ παρόντος θέσεων, ὡς ἑξῆς:

α) Δύο (2) θέσεων Διευθυντῶν ἐπὶ 3ῳ ἢ 2ῳ βαθμῷ.

β) Δύο (2) θέσεων Εἰσηγητῶν ἐπὶ 6ῳ βαθμῷ καὶ

γ) Τεσσάρων (4) θέσεων Γραφέων Δακτυλογράφων ἐπὶ 10ῳ ἢ 11ῳ βαθμῷ

Ἡ πλήρωσις τῶν ὑπὸ στοιχεῖον α' θέσεων ἐνεργεῖται κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις διὰ τοποθετήσεως εἰς ταύτας ὑπηρετούντων ἐν τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας ὑπαλλήλων ἐπὶ τῷ βαθμῷ τῆς συνιστωμένης θέσεως.

Ἡ σύνθεσις τοῦ λοιποῦ προσωπικοῦ ὁρίζεται ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ συνόλου τῶν ὑφισταμένων ἐν τῷ Ὑπουργείῳ ὀργανικῶν θέσεων τοῦ προσωπικοῦ διὰ β. δ/τος, ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Δι' ὁμοίων β. δ/των ὁρίζονται τὰ τῆς ἁρμοδιότητος καθ' ὕλην καὶ ἔκτασιν ἑκάστης τῶν Ὑπηρεσιῶν τούτων, καθὼς καὶ πᾶσα ἀναγκαία λεπτομέρεια ὀργανώσεως καὶ λειτουργίας αὐτῆς.

3. Ἡ κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος τοποθέτησις τοῦ προσωπικοῦ εἰς τὰς ὡς ἄνω Ὑπηρεσίας γίνεται, δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐκ τοῦ συνόλου τοῦ ὑπηρετοῦντος ἐν τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας προσωπικοῦ Κεντρικῶν καὶ Περιφερειακῶν Ὑπηρεσιῶν αὐτοῦ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Σεπτεμβρίου 1954

Ἡ εἰσηγητικὴ ἔκθεσις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἔχει ὡς ἑξῆς:

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ

Ἐπὶ τοῦ σχεδίου ν.δ. «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας καὶ περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας».

Πρὸς τὴν Εἰδικὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ ἄρθρου 85 τοῦ Συντάγματος

Διὰ τοῦ ὑποβαλλομένου σχεδίου ν.δ. ρυθμίζονται τὰ τοῦ τρόπου προσδιορισμοῦ τῆς ἀμοιβῆς τῆς ἐργασίας, καθιερουμένου δι' αὐτοῦ ἑνὸς πλήρους συστήματος διαπραγματεύσεων μεταξὺ ἐργοδοτῶν καὶ μισθοσυντηρήτων, ἐνῷ ταυτοχρόνως διὰ τῶν ἰδίων διατάξεων λαμβάνεται πρόνοια προστασίας τῶν τελευταίων τούτων εἰς τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς οἱ ἐργοδόται των δὲν ἤθελον ἐπιδείξει τὴν ὀφειλομένην ἐκ τῶν περιστάσεων ἀντίληψιν.

Ἡ γιγνομένη διὰ τῶν διατάξεων τοῦ σχεδίου ν.δ. ρυθμισις τοῦ σοβαροῦ τούτου κοινωνικοοικονομικοῦ θέματος, ὅπερ τῷ ὄντι ἀπετέλεσε καὶ ἀποτελεῖ ὅλως ἰδιαιτέραν φροντίδα καὶ ἀπασχόλησιν τῆς Κυβερνήσεως, καθιεροῖ ἓν πλῆρες σύστημα ἀποτελεσματικῆς ἀντιμετωπίσεως τῶν ἐπιδιώξεων τῶν ἐργαζομένων ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδου τοῦ προσδιορισμοῦ τῆς ἀμοιβῆς τῆς ἐργασίας των καὶ τῆς βελτιώσεως τοῦ βιοτικοῦ αὐτῶν ἐπιπέδου.

Οὕτω, ἐνῷ μέχρι τοῦδε ἡ ἀντιμετώπισις τῶν ρυθμιζομένων διὰ τοῦ σχεδίου ν.δ. περιπτώσεων ἐγένετο δι' ἀπ' εὐθείας μεταξὺ τῶν ἐνδιαφερομένων συνεννοήσεων, τὴν καθιεροῦται ἡ ἀρχὴ τῆς μεσολαβητικῆς προσπαθείας πρὸς τοῦτο τεταγμένων κρατικῶν ὀργάνων, δυναμένων, ὡς ἐκ τῆς πείρας των καὶ τῆς καταρτίσεως των, νὰ βοηθήσουν τοὺς ἐνδιαφερομένους εἰς τὴν ἐπίτευξιν εὐνοϊκῶν, ἐν ἑκάστῃ διαφορᾷ, ἀποτελεσμάτων.

Ἀλλὰ καὶ ἐὰν ποτ' ἐλπὶς δὲν ἤθελεν ἐπέλθει συμφωνία μεταξὺ τῶν ἐνδιαφερομένων, παρέχονται διὰ τῶν οἰκείων διατάξεων αἱ δέουσαι δυνατότητες διαιτητικῆς ἐπιλύσεως τῆς διαφορᾶς κατὰ τὸν καλύτερον τρόπον, διὰ τῆς μονίμου συμμετοχῆς εἰς τὰ Δικαστήρια Διαιτησίας τῶν μᾶλλον εἰδικευμένων περὶ τὰ θέματα τῆς ἀμοιβῆς τῆς ἐργασίας ὀργάνων τοῦ Κράτους, ὡς καὶ τοιούτων ἐκ τῶν γενικῶς ἐνδιαφερομένων ἐργοδοτῶν καὶ μισθωτῶν.

Διότι δὲν πρέπει νὰ διαφεύγῃ τὴν ἀντίληψιν οὐδενός, ὅτι αἱ μέχρι σήμερον Ἐπιτροπαὶ Διαιτησίας ἐστηρίζοντο μὲν εἰς ἀμερόληπτα πρόσωπα, ὡς ἦσαν οἱ Πρόεδροι τούτων Δικασταί, ἀλλ' οὐχὶ εἰς εἰδικευμένα κρατικὰ ὄργανα καὶ τῷ λόγῳ τούτῳ ἐστεροῦντο τῆς δεούσης ἱκανότητος ταχείας καὶ ἐπιτυχοῦς ἀντιμετωπίσεως τῶν σοβαρῶν τούτων διενέξεων, αἵτινες κάθε ἄλλο παρὰ τὴν μορφὴν δικαστηριακῶν διαφορῶν ἔχουσιν.

Πέραν δὲ τούτου καὶ μία ἑτέρα σοβαρὰ ἀδυναμία τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ἦτο ἡ συμμετοχὴ εἰς ταύτας τῶν ἀμέσως εἰς ἑκάστην συλλογικὴν διαφορὰν ἐργασίας ἐνδιαφερομένων μισθωτῶν καὶ ἐργοδοτῶν, οἵτινες μετέφε-

ρον έντός των κόλπων της Επιτροπής Διαιτησίας και κατά τας συνεδριάσεις αύτης όλας των τας όξύτητος και μέ την αύτην έντασιν, δι' ό και το σύνολον οχεδόν των αποφάσεων των Επιτροπών Διαιτησίας ήτο προϊόν της σκέψεως του προεδρεύοντος Δικαστού, όστις όμως σχεδόν πάντοτε έστερείτο του απαραιτήτου αποδεικτικού υλικού, δηλαδή των κοινωνικών και οικονομικών στοιχείων των θεμελιούντων την συλλογικήν διαφοράν και συνεπώς και την λύσιν ταύτης.

Εν όψει λοιπόν αύτης της πραγματικότητος, ημείς, ως ελέχθη, εισάγομεν διά του υποβαλλομένου σχεδίου ν. δ/τος έν πλήρες σύστημα συλλογικών διαπραγματεύσεων διά την επίλυσιν των αναφυομένων συλλογικών διαφορών εργασίας, προς υποβοήθησιν δέ της εφαρμογής του συστήματος τούτου και διά τα πρώτα τουλάχιστον, ως ημείς πιστεύομεν, βήματα αύτου καθιερούμεν τον θεσμόν της υποχρεωτικής Διαιτησίας, μέ βασικήν όμως διαφοράν προς το παρελθόν, ότι ή συλλογική διαφορά εργασίας είναι κυρίως θέμα διοικητικόν (κοινωνικόν και οικονομικόν) και ουχί δικαστηριακή διαφορά. Υπ' αύτην λοιπόν την άποψιν θεωρούμεν ότι αντιπαρερχόμεθα πλήρως προς την σημερινήν πραγματικότητα και τας διαθέσεις της Κυβερνήσεως όπως δοθή εις το πρόβλημα του προσδιορισμού της αμοιβής της εργασίας ή πλέον ικανοποιητική διά τους μισθωτούς της χώρας λύσις, της ταχείας και συστηματικής δηλονότι αντιμετωπίσεως των αναφυομένων μεταξύ αύτων και των εργοδοτών διενέξεων.

Αί διατάξεις του υποβαλλομένου σχεδίου ν. δ/τος έχουσιν ώς ακολούθως:

Διά των άρθρων 1 και 2 συμπληρούνται αί διατάξεις του από 16/20 Νοεμβρίου 1935 ά.ν. «περί ρυθμίσεως συλλογικών διαφορών εργασίας», επί τω τέλει καθιερώσεως ενός συστήματος μεσολαβητικών προσπαθειών εκ μέρους επί ταύτω τεταγμένων κρατικών οργάνων διά την επίλυσιν των αναφυομένων συλλογικών μεταξύ μισθωτών και εργοδοτών διενέξεων.

Διά των άρθρων 3 και 5 προβλέπονται τα οίκεία όργανα Διαιτησίας πρώτου και δευτέρου βαθμού και ορίζονται τα της λειτουργίας, αρμοδιότητος, απαρτίας κλπ. τούτων. Τα όργανα ταύτα διακρίνονται εις πρώτου και δευτέρου βαθμού. Τα πρώτου βαθμού πάλιν διακρίνονται ώς εκ της εκτάσεως της αρμοδιότητος τούτων, εις τριμελείς Επιτροπάς Διαιτησίας και εις Πρωτοβάθμια Διοικητικά Δικαστήρια Διαιτησίας. Τούτο έγένετο προς διευκόλυνσιν της ταχυτέρας αντιμετωπίσεως των αναφυομένων διενέξεων.

Διά των άρθρων 1, 6 και 7 του υπό κρίσιν σχεδίου ν. δ/τος προβλέπονται τα της συμπληρώσεως εις ένιαίον κείμενον νόμου της περί συλλογικών διαφορών και συμβάσεων εργασίας Νομοθεσίας, καθώς και ή τοιαύτη, κατά περίπτωσιν, των ισχυουσών περί των μισθών και ημερομισθίων αποφάσεων υπουργικών ή Επιτροπών Διαιτησίας ή και συλλογικών συμβάσεων.

Διά των διατάξεων τέλος των άρθρων 8, 9, 10 και 11 προβλέπονται τα της προσαρμογής του υφισταμένου καθεστώτος προς το καθιερούμενον σύστημα προσδιορισμού των μισθών και ημερομισθίων και της οργανώσεως της λειτουργίας των απαιτουμένων υπηρεσιακών μονάδων.

Εν Αθήναις τη 27 Ιουλίου 1954 (*).

—

3072/1954 ΝΟΜΟΘ. ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί συμπληρώσεως διατάξεων τινων του ν.δ. 2510/1953 «περί ρυθμίσεως ζητημάτων τινών προσωπικού Τραπεζιτικών Ιδρυμάτων και άλλων τινών» διατάξεων» (**).

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 242 της 9ης Οκτωβρίου 1954)

Έχοντες υπ' όψιν τας διατάξεις του άρθρ. 35 του Συντάγματος και την από 26 Αυγούστου 1954 σύμφωνον γνώμην της κατά την § 2 του αύτου άρθρ. 35 Ειδικής Επιτροπής εκ Βουλευτών, προτάσει του Ημετέρου Υπουργικού Συμβουλίου, αποφασίσαμεν και διατάσσομεν:

Άρθρον 1

1. Εις το τέλος του πρώτου εδαφίου της § 2 του άρθρ. 2 του ν.δ. 2510/1953 διαγράφονται αί λέξεις «έτερας διατάξεως της κειμένης νομοθεσίας» και προστίθενται «νομικής διατάξεως της μέχρι της συγχωνεύσεως των Τραπεζών εν ισχύι νομοθεσίας».

Εις το μέσον του πρώτου εδαφίου της § 3 του αύτου άρθρ. 2 του ν.δ. 2510/1953 και μετά τας λέξεις «θεωρούνται ως συμπληρώσαντες όριον ηλικίας υποχρεωτικής εξόδου» και πρό της φράσεως «οί συμπληρώσαντες ή εντός του έτους της εφαρμογής του οργανισμού συμπληρούντες» προστίθενται αί λέξεις «και εξέρχονται τη 1η Ιανουαρίου 1954».

2. Εις το άρθρ. 3 του ν.δ. 2510/1953 επιφέρονται αί κάτωθι διαγραφαί και προσθήκαι:

α) Εις το τέλος της πρώτης περιόδου της § 1 προστίθενται τα εξής: «Ως τοιαύται συμβάσεις, αποφάσεις κλπ., νοούνται αί αφορώσαι ή γενόμεναι μετά του συνόλου του προσωπικού ή μετά κατηγορίας αύτου ή μεμονωμένων εξ αύτου ατόμων και δη του τακτικού, εκτάκτου, προσωρινού, υπαλληλικού, επιστημονικού, εργατοτεχνικού, υπηρετικού ως και επί ορισμένω χρόνω προσωπικού».

β) Εις την αρχήν της δευτέρας περιόδου της αύτης § 1 και μετά τας λέξεις «επίσης παύουσιν ισχύουσαι συμφωνίαι ή συμβάσεις» και πρό της λέξεως «της συσταθείσης» προστίθενται αί λέξεις «ως ανωτέρω καθορίζονται».

γ) Εν τη περιόδω τρίτη της αύτης § 1 αί λέξεις «μετά έν έτος» αντικαθίστανται διά των λέξεων «μετά δύο έτη».

δ) Η § 2 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«2. Ωσαύτως από της δημοσιεύσεως του ως άνω Διατάγματος παύει ισχύουσα και είναι άκυρος πάσα σύμβασις ή συμφωνία μεταξύ οιασδήποτε των συγχωνευθεισών Τραπεζών και αποχωρησάντων πρό της συγχωνεύσεως υπαλλήλων, μηχανικών, τεχνικών συμβούλων, νομικών συμβούλων, δικηγόρων, τεχνιτών, εργατών και

(*) *Σημ. ΕΕΔ*: Εις το επόμενον θά δημοσιευθούν τα πρακτικά συνεδριάσεως της Ειδικής Επιτροπής εκ Βουλευτών.

(**) ΕΕΔ 12, σελ. 923.

παντὸς δι' οἱασδήποτε σχέσεως ἐργασίας ἢ ἐντολῆς, συνδεθέντος ἢ συνδεομένου προσώπου ἢ καὶ μελῶν τῆς οἰκογενείας αὐτῶν, ἔστω καὶ ἂν τὰ ἐκ τῆς τοιαύτης συμβάσεως ἢ συμφωνίας ἀπορρέοντα δικαιώματα ἔχουν ἀναγνωρισθῆ καὶ δικαστικῶς, ὡς καὶ πᾶσα διάταξις νόμου, διατάγματος, ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, δι' ὧν ἔχει συμφωνηθῆ ἢ ἔχει καθορισθῆ οἱαδήποτε παροχή, εἴτε α) ὑπὸ μορφὴν διαφορᾶς μεταξὺ συντάξεως καὶ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐν ἐνεργείᾳ ὁμοιοβάθμων των, εἴτε β) ὑπὸ μορφὴν καταβολῆς παρὰ τῆς Τραπέζης τῆς συντάξεως, ἣν θὰ ἐλάμβανον οἱ ἐξελθόντες λόγῳ ἐλαττώσεως τοῦ ὁρίου ἡλικίας καὶ μέχρι τῆς χρονολογίας, καθ' ἣν θὰ ἐξήρχοντο ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ κατὰ τὴν πρόσληψιν αὐτῶν ἰσχύοντος ὁρίου ἡλικίας, εἴτε γ) ὑπὸ μορφὴν ἰσοβίου ἢ ὡρισμένων ἐτῶν μηνιαίου ἢ ἐτησίου βοηθήματος ἢ παροχῆς, εἴτε δ) ὑφ' οἱανδήποτε ἄλλην μορφὴν καὶ αἰτίαν εἰς πρόσωπα λαμβάνοντα σύνταξιν ἢ καὶ μή, ἀπαγορευομένης καὶ ἐν τῷ μέλλοντι τῆς συνομολογήσεως τοιούτων συμβάσεων ἢ συμφωνιῶν.

Ἐπὶ τῶν ὑποχρεώσεων τῆς περιπτώσεως α, ἡ ὑποχρέωσις τῆς συσταθείσης Τραπέζης περιορίζεται εἰς μόνον τὴν καταβολὴν τῆς διαφορᾶς μεταξὺ τῆς συντάξεως ἣν λαμβάνουν καὶ τὴν ὁποίαν ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλῃ τὸ οἰκεῖον Ταμεῖον καὶ ἐκείνης ἣν θὰ ἐλάμβανον ἐὰν ἐξήρχοντο τῆς ὑπηρεσίας ὅταν θὰ κατελαμβάνοντο ὑπὸ τοῦ ὁρίου ἡλικίας καὶ μέχρι τῆς συμπληρώσεως τοῦ ὁρίου ἡλικίας, τοῦ προβλεπομένου ὑπὸ τοῦ ἰσχύοντος κατὰ τὴν ἔξοδον των κανονισμοῦ. Ἡ Τράπεζα ἀπαλλάσσεται πάσης ἀπὸ τῆς συνάψεως τῆς τοιαύτης συμβάσεως ἢ συμφωνίας τυχὸν ἀναληφθείσης παρ' αὐτῆς ὑποχρεώσεως περὶ καταβολῆς εἰς τὸ οἰκεῖον Ταμεῖον Συντάξεων τῶν παρ' αὐτοῦ καταβληθεισῶν καὶ ἐν τῷ μέλλοντι καταβληθησομένων συντάξεων εἰς τοὺς οὕτω ἀποχωροῦντας, κηρυσσομένης ἐκτοτε διὰ τοῦ παρόντος ἀκύρου καὶ ἀνισχύρου πάσης τοιαύτης ὑποχρεώσεως, ἐφ' ὅσον δὲν ἐξετελίσθη μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος. Τὰ τυχὸν καταβληθέντα δὲν ἀναζητοῦνται.

Ἐπὶ τῆς περιπτώσεως β ἡ Τράπεζα ἀπαλλάσσεται ἀπὸ τῆς 1ης Σεπτεμβρίου 1954 πάσης, ὡς μέχρι τοῦδε, ὑποχρεώσεώς της ἔναντι τῶν ἐξελθόντων τῆς περιπτώσεως ταύτης, οἵτινες ἀπὸ τῆς ἀνωτέρω ἡμερομηνίας δικαιοῦνται μόνον νὰ λαμβάνωσι παρὰ μὲν τοῦ οἰκείου Ταμείου Συντάξεων, ὑποχρεουμένου πρὸς τοῦτο, τὴν σύνταξιν τὴν ὁποίαν δικαιοῦνται βάσει τῶν ἐτῶν ὑπηρεσίας, ἅτινα ἔχουν μέχρι τῆς ἀνω ἡμερομηνίας, παρὰ δὲ τῆς Τραπέζης τὴν διαφορὰν μεταξὺ τῆς ὡς ἄνω συντάξεως καὶ ἐκείνης ἣν θὰ ἐλάμβανον ἐὰν ἐξήρχοντο τῆς ὑπηρεσίας ὅταν θὰ κατελαμβάνοντο ὑπὸ τοῦ ὁρίου ἡλικίας, τοῦ καθοριζομένου κατὰ τὸν Κανονισμόν, ὅστις ἴσχυε κατὰ τὴν ἔξοδόν των εἰς τὴν Τράπεζαν καὶ μέχρι συμπληρώσεως τοῦ ὁρίου τούτου ἡλικίας, τῆς Τραπέζης ὑποχρεουμένης συγχρόνως νὰ καταβάλῃ εἰς τὸ οἰκεῖον Ταμεῖον Συντάξεων τὰς λόγῳ τῆς συντάξεως εἰσφορὰς, αἵτινες θὰ κατεβάλλοντο εἰς τὸ Ταμεῖον μέχρι συμπληρώσεως τοῦ ὡς ἄνω ὁρίου ἡλικίας.

Ἐπὶ τῆς περιπτώσεως γ' ἡ ὑποχρέωσις τῆς Τραπέζης συνεχίζεται εἰς τὴν καταβολὴν τοῦ βοηθήματος ἢ τῆς παροχῆς, ἐφ' ὅσον δικαιοῦχοι εἶναι τέως μέλη τοῦ προσωπικοῦ αὐτῆς ἢ τῶν συγχωνευθεισῶν Τραπεζῶν καὶ ἐφ' ὅσον τὸ βοήθημα ἢ ἡ παροχὴ διὰ μὲν τοὺς δικαιουμένους συντάξεως δὲν ὑπερβαίνει τὸ 1/4 τῆς συντάξεως των, διὰ δὲ τοὺς μὴ δικαιουμένους συντάξεως δὲν ὑπερβαίνει τὸ 1/3 τοῦ κατωτάτου ὁρίου συντάξεως τοῦ παρεχομένου ὑπὸ τοῦ οἰκείου Ταμείου Συντάξεων, περιοριζομένη ἄλλως ἀντιστοίχως μέχρι τῶν ὁρίων τούτων, ἐπὶ δὲ τῆς περιπτώσεως δ' ἡ Τράπεζα ἀπαλλάσσεται πάσης οἱασδήποτε ὑποχρεώσεως.

ε) Ἡ § 3 ἀντικαθίσταται ὡς ἀκολούθως:

«3. Κατ' ἐξαίρεσιν αἱ διατάξεις τῆς προηγουμένης § 2 δὲν ἐφαρμόζονται α) ἐπὶ τῶν ἀναπήρων πολέμου, β) ἐπὶ ἐκείνων ἐκ τοῦ προσωπικοῦ τῶν Τραπεζῶν, οἵτινες ἀπεχώρησαν τῆς ὑπηρεσίας διὰ λόγους ὑγείας καὶ τῶν ὁποίων ἡ πρὸς ἐργασίαν ἀνικανότης διεπιστώθη τότε καὶ θέλει διαπιστωθῆ καὶ πάλιν διὰ νέας ἐξετάσεως καὶ ἀποφάσεως τῶν ἁρμοδίων ἐξ ἰατρῶν ἐπιτρόπων τοῦ Κανονισμοῦ τοῦ οἰκείου Ταμείου Συντάξεων. Εἰδικῶς προκειμένου περὶ τῶν ἐκ τοῦ προσωπικοῦ τῆς Τραπέζης Ἑλλάδος ἡ ἀνικανότης κρίνεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 28 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951, ἤτοι θεωροῦνται ἀνίκανοι πρὸς ἐργασίαν οἱ μετὰ τὴν ἐπανεξέτασιν παρουσιάζοντες ἀναπηρίαν μὲ ποσοστὰ 66 ο/ο καὶ ἄνω. Οἱ ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ν. δ. 2510/1953 μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος ἐξετασθέντες ἐκ τοῦ προσωπικοῦ τῶν συγχωνευομένων Τραπεζῶν καὶ τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος δὲν ἐπανεξετάζονται. Διὰ τοὺς ἐκ τοῦ προσωπικοῦ τούτου τῶν Τραπεζῶν τούτων κρινομένους ὑγιεῖς ἐφαρμόζεται ἡ προηγουμένη § 2 (περίπτωσις α') τοῦ παρόντος ἄρθρου, διατηρουμένου τοῦ δικαιώματος τῆς πλήρους συντάξεώς των, καὶ γ) ἐπὶ ἐκείνων ἐκ τοῦ προσωπικοῦ, τῶν ὁποίων ἡ ἀπόλυσις ἔχει ἤδη κριθῆ παρὰ τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ. 61 § 1 τοῦ ν. 6298/1934 Τμήματος τοῦ παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας Συμβουλίου Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, εἰς ὃ προσέφυγον συμφώνως τῷ ἄρθρ. 9 § 1 ἀ.ν. 694/1947, ὡς γενομένη ἄνευ ἱκανοῦ ἀποχρώντος λόγου καὶ οὐχὶ ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ὑπηρεσίας».

δ. Οἱ διατελέσαντες ἄμαχοι πολέμου ἐκ τοῦ προσωπικοῦ τῆς Τραπέζης Ἑλλάδος, ἀνεξαρτήτως τῆς αἰτιολογίας τῆς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἐθελουσίας ἐξόδου των, δὲν θίγονται ὑπὸ τῶν διατάξεων τῆς § 2 τοῦ ἄρθρ. 3 καὶ § 5 τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ ν. δ. 2510/1953.

Ἄρθρον 2

Ὀφειλαὶ τοῦ ἀποχωρήσαντος ἢ ἀπολυθέντος προσωπικοῦ τῆς Τραπέζης «Ἐθνικὴ Τράπεζα Ἑλλάδος καὶ Ἀθηνῶν», μὴ ἐξοφληθεῖσαι κατὰ τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως καὶ μὴ οὖσαι ἐξησφαλισμέναι δι' ἐμπραγμάτου ἀσφαλείας, τυγχάνουσι πληρωτέαι εἰς μηνιαίας δόσεις ἀτόκως ἐκ τῆς συντάξεως, ἣν δικαιοῦται λαμβάνειν ὁ ἀποχωρήσας ἢ ἀπολυθεὶς παρὰ τοῦ οἰκείου Ἀσφαλιστικοῦ Ταμείου. Τὸ πληρωτέον ποσὸν κατὰ μῆνα δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὸ 1/8 τῆς μηνιαίας συντάξεως.

Ταῦτ' αὐτὸ ἰσχύει καὶ διὰ τοὺς εἰς τὸ μέλλον ἀποχωροῦντας ἢ ἀπολυομένους. Διὰ περίπτωσιν καθ' ἣν μέλος τι τοῦ ἀποχωροῦντος ἢ ἀπολυομένου προσωπικοῦ, ἔχον τοιαύτην ὀφειλὴν πρὸς τὴν Τράπεζαν, δὲν δικαιοῦται συντάξεως, ἀλλ' ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσεως παρὰ τῆς Τραπέ-

δημοσιευομένων διά της Ἐφημερίδος της Κυβερνήσεως.

Πρόεδροι των Τοπικών Διοικητικών Ἐπιτροπών του Ι.Κ.Α. και αναπληρωταί τούτων δύνανται να διορίζωνται δι' αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας εκ των υπηρετούντων εν τη έδρα του Υποκαταστήματος Εφετών, Προέδρων Πρωτοδικών, Πρωτοδικών, Εισαγγελέων και Αντεισαγγελέων παρ' Εφέταις και Πρωτοδίκαις ή δημοσίων υπαλλήλων ή υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., ως και προσώπων έχόντων την ιδιότητα του ειδικού επιστήμονος εις τα θέματα της Κοινωνικής Πολιτικής ή ιδιωτών έχόντων γενικωτέραν δρᾶσιν εις τον τομέα της Κοινωνικής Πολιτικής. Εάν εις την έδραν του Υποκαταστήματος δεν υφίσταται Πρωτοδικείον, δύναται να διορίζηται Πρόεδρος ο Ειρηνοδίκης της έδρας και αναπληρωτής αυτού εις δημόσιος υπάλληλος ή υπάλληλος Ν.Π.Δ.Δ. ή και αντιστρόφως. Πράξεις διορισμού Προέδρων και μελών Τοπικών Διοικητικών Ἐπιτροχών εκδοθείσαι από της καταθέσεως του παρόντος και συμφώνως προς τας διατάξεις αυτού θεωρούνται νόμιμοι».

2. Ἡ § 3 του άρθρου 2 του από 11.5/26.6. 1954 β.δ. «περί Τοπικών Διοικητικών Ἐπιτροπών του Ι.Κ.Α.» καταργείται.

3. Ἡ § 1 του άρθρου 4 του από 11.5/26.6. 1954 β.δ. αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«1. Αποφασίζει την πρόσληψιν του εκτάκτου ή επί συμβάσει προσωπικού (διοικητικού, υγειονομικού, υπηρετικού κλπ.) του Υποκαταστήματος ή την ανανέωσιν της συμβάσεως τούτου, προς αντιμετώπισιν έκτάκτων και επειγουσών αναγκών αυτού και εντός πάντοτε των ορίων του εγκεκριμένου προϋπολογισμού.

Ἡ απόφασις αύτη γνωστοποιείται εις την Διοίκησιν του Ι.Κ.Α., εντός 15 ημερών από της προσλήψεως, δύναται δε ν' ανατραπή υπό του Δ. Σ. του Ι.Κ.Α. μόνον διά προσηκόντως δεδικαιολογημένης αποφάσεως αυτού εντός μηνός από της ημέρας καθ' ην περιήλθεν αύτη εις την Διοίκησιν του Ι.Κ.Α.

Ἄρθρον 3

1. Ἡ § 2 του άρθρ. 5 του ν.δ. 2698/1953 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«2. Ὁ μισθός του Διοικητού του Ι.Κ.Α., μη δυνάμενος να ορίζεται ανώτερος του εξάπλασίου μισθού Πρωθυπουργού, καθορίζεται δι' αποφάσεως του Διοικητικού Συμβουλίου αυτού, εγκρινομένης υπό του Υπουργού Εργασίας.

Τα έξοδα παραστάσεως του Διοικητού, μη δυνάμενα να υπερβούν τα 25 α/ο του μισθού αυτού, καθορίζονται δι' αποφάσεως του Διοικητικού Συμβουλίου».

2. Αἱ §§ 5 και 7 του άρθρ. 5 του ν.δ. 2698/1953 καταργούνται.

Ἄρθρον 4

1. Το άρθρ. 10 του ά.ν. 1846/1951 αντικαθίσταται ως εξής:

«Ἡ ηλικία του ησφαλισμένου αποδεικνύεται αποκλειστικώς διά ληξιαρχικής πράξεως γεννήσεως συνταχθείσης ή διορθωθείσης πρό τριετίας τουλάχιστον από της υπαγωγής του εις την ασφάλισιν, εν ελλείψει δε ταυτης διά της εις το μητρῶον αρρένων ή τα δημοτολόγια εγγραφῆς, καθ' οιονδήποτε τρόπον ενεργηθείσης, εφ' όσον αύτη έλαβε χώραν ωσαύτως πρό τριετίας τουλάχιστον από της υπαγωγής του εις την ασφάλισιν. Ἐλλειπούσης ληξιαρχικῆς πράξεως ή εγγραφῆς εις τα μητρῶα ή δημοτολόγια ως ανωτέρω, ή ηλικία αποδεικνύεται δι' αποφάσεως του Πρωτοβαθμίου Ασφαλιστικού Δικαστηρίου του τόπου της μονίμου κατοικίας του ενδιαφερομένου, όπερ μετά διεξαγωγήν αποδείξεων καθορίζει το έτος γεννήσεως του υπό κρίσιν προσώπου, μη ισχυούσης έναντι της αποφάσεως ταύτης της τυχόν διά δικαστικής αποφάσεως ή οπωσδήποτε άλλως γενομένης διορθώσεως ή καθορισμού ηλικίας. Μέχρι της ενάρξεως της λειτουργίας των Ασφαλιστικών Δικαστηρίων ή ηλικία εις τας ως άνω περιπτώσεις αποδεικνύεται δι' αποφάσεως Ειδικῆς Ἐπιτροπῆς συνιστωμένης παρά τοῖς μεγαλυτέροις Υποκαταστήμασι του Ι.Κ.Α. δι' αποφάσεως του Διοικ. Συμβουλίου αυτού και αποτελουμένης υπό ενός Προέδρου Πρωτοδικών ή Πρωτοδίκου ή Εισαγγελέως παρά Πρωτοδίκαις, ορίζομένου υπό του Υπουργού Δικαιοσύνης, ως Προέδρου, και δύο ανωτάτων ή ανωτέρων υπαλλήλων του Ι.Κ.Α., ορίζομένων υπό του Διοικητού αυτού, ως μελῶν. Ἔναντι της αποφάσεως ταύτης δεν κατισχύει ωσαύτως ή τυχόν διά δικαστικῆς αποφάσεως ή οπωσδήποτε άλλως γενομένη διόρθωσις ή καθορισμός ηλικίας. Ἐφ' όσον δεν προσάγεται ληξιαρχική πράξις συντεταγμένη πρό τριετίας από της υπαγωγῆς εις την ασφάλισιν του εις ο αύτη αναφέρεται, ως ημέρα γεννήσεως αυτού λογίζεται ή 1η Ἰουλίου του έτους γεννήσεως. Προκειμένου περί ησφαλισμένων γεννηθέντων εν τῇ αλλοδαπῇ ή ηλικία αποδεικνύεται διά ληξιαρχικῆς πράξεως ή ετέρου στοιχείου αποδεικνύοντος ταύτην κατά την νομοθεσίαν του Κράτους εν ῳ έλαβε χώραν ή γέννησις, θεωρουμένων και υπό της αρμοδίας Ἑλληνικῆς Προξενικῆς Ἀρχῆς. Ἐπί αμφιβόλων εν τῇ κατηγορίᾳ ταύτῃ περιπτώσεων αποφαίνονται οριστικώς τα Πρωτοβάθμια Ασφαλιστικά Δικαστήρια ή μέχρι της συστάσεως τούτων αι Ειδικαί Ἐπιτροπαί».

2. Ἡ ισχύς της άνω διατάξεως ανατρέχει από της ισχύος του ά.ν. 1846/1951, εφαρμόζεται δε και διά τας επιδίκους σχέσεις. Αποφάσεις δικαστικαί εκδοθείσαι από της ισχύος του ά.ν. 1846/1951 και αποδεχθείσαι διαφόρων τρόπον βεβαιώσεως της ηλικίας του ησφαλισμένου και μη μέχρι σήμερον εκτελεσθείσαι αποβάλλουσι την ισχύν των.

3. Συντάξεις, χορηγηθείσαι ή χορηγούμεναι συνεπεία δικαστικῶν αποφάσεων αποδεξαμένων ηλικίαν του συνταξιούχου κατά διάφορον τρόπον της κατά τας διατάξεις της προηγουμένης παραγράφου αποδεικνυομένης, υπόκεινται εις την κατά το άρθρ. 38 του ν.δ. 2698/1953 αναθεώρησιν. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ή ηλικία ρυθμίζεται βάσει των διατάξεων του εδαφίου 1.

Ἄρθρον 5

1. Συνιστάται Ταμείον Ὑγείας και Προνοίας Ἐμπορικῶν Ἀντιπροσώπων της Ἑλλάδος, αποτελούν Νομικόν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου και τελούν υπό την εποπτείαν και τον έλεγχον του Υπουργείου Εργασίας.

2. Σκοπός του συνιστωμένου Ταμείου έσται ή εις τους ησφαλισμένους αυτού παροχή ιατρικῆς, μαιευτικῆς, νοσοκομειακῆς και φαρμακευτικῆς περιθάλψεως κλπ.

ζης ή παροχής τινος παρ' Ασφαλιστικοῦ Ταμείου, ὑποχρεοῦται εἰς τὴν ὁλοσχερῆ πληρωμὴν τῆς ἐν λόγῳ ὀφειλῆς ἐκ τῆς ληφθησομένης ἀποζημιώσεως ἢ παροχῆς, τῶν δόσεων τῆς ὀφειλῆς θεωρουμένων ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ληξιπροθέσμων.

Τὰ οἰκεῖα Ταμεῖα καὶ Ἀσφαλιστικοὶ Ὀργανισμοί, εἰς οὓς τὸ ὡς ἄνω προσωπικὸν μετέχει, ὑποχρεοῦνται βάσει τοῦ παρόντος ν.δ. καὶ ἐπὶ τῇ γνωσιοποιήσει παρὰ τῆς Τραπέζης τῆς ἀπαιτήσεώς της καὶ τῶν δόσεων νὰ προβαίνουσιν εἰς τὴν παρακράτησιν τῶν δόσεων ἐκ τῶν μηνιαίων συντάξεων καὶ καταβολὴν ταύτων τῇ Τραπέζῃ.

Ἄρθρον 3

1. Εἰς τὴν § 1 τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ ν.δ. 2510/1953 προστίθεται δεύτερον ἐδάφιον, ἔχον οὕτω:

«Συνθῆκαι ἐργασίας (ὥραι ἐργασίας, ἄδειαι κλπ.) εὐνοϊκώτεραι διὰ τὸ προσωπικὸν ἑκατέρας τῶν συγχωνευθεισῶν Τραπεζῶν κατὰ τὸν πρὸ τῆς συγχωνεύσεως χρόνον θεωροῦνται διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος καὶ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ὀργανισμοῦ ὡς μὴ ὑφιστάμεναι».

2. Εἰς τὴν § 2 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω ἄρθρ. ὅ μετὰ τὰς λέξεις καὶ διατάξεις του» καὶ πρὸ τῶν λέξεων «παρόντος ν.δ.» προστίθενται αἱ λέξεις «ἄρθρου 4 τοῦ».

Ἄρθρον 4

Εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ ν.δ. 2510/1953 καὶ μετὰ τὴν φράσιν: «Διὰ τὴν ρύθμισιν τῆς ἐκ τῆς συγχωνεύσεως δημιουργουμένης καταστάσεως» καὶ πρὸ τῆς φράσεως: «ἡ συσταθεῖσα Τράπεζα δικαιοῦται» προστίθενται αἱ λέξεις: «καὶ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν ἐκ ταύτης παρουσιασθησομένων ἐν τῷ μέλλοντι ζητημάτων».

Ἡ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ν.δ. 2510/1953, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ν. 2626/1953, προβλεπομένη Ἐπιτροπὴ εὑρίσκεται ἐν ἀπαρτίᾳ, ἐφ' ὅσον εἶναι παρὼν ὁ Πρόεδρος καὶ δύο τοὐλάχιστον μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς. Ἀποφάσεις ἤδη ληφθεῖσαι κατὰ τὴν ἀπαρτίαν ταύτην εἶναι ἔγκυροι.

Αἱ διατάξεις τοῦ ν.δ. 2511/1953 δὲν ἔχουν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῶν εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ν.δ. 2510/1953 καταγγελιῶν συμβάσεων ἐργασίας.

Ἄρθρον 5

Ἡ § 2 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν.δ. 2510/1953 ἀποτελεῖ ἰδιαίτερον ἄρθρον ὑπ' ἀριθ. 10, τὸ δὲ δεύτερον ἐδάφιον τοῦ οὕτω δημιουργουμένου ἄρθρου ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς:

«Καταβληθεῖσαι ἀποδοχαὶ τοῦ καταργουμένου τούτου ἄρθρου δὲν ἀναζητοῦνται».

Ἄρθρον 6

Ἐπαναφέρονται ἐν ἰσχύι αἱ διατάξεις τῶν §§ 1, 2 καὶ 3 τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ν.δ. 2510/1953 ἐπὶ ἓν ἑξάμηνον ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος προκειμένου μόνον περὶ ἀπολύσεων δικηγόρων.

Ἄρθρον 7

Μέλη ἐπαγγελματικοῦ σωματείου ἀπόλλυσιν αὐτοδικαίως τὴν ἰδιότητά των ταύτην, ἀφ' ἧς παύσωσι νὰ ἐπιρρίπτωνται εἰς ἐνεργὸν ἄσκησιν τοῦ ἀσκουμένου παρὰ τῶν μελῶν τοῦ σωματείου ἐπαγγέλματος. Ἡ διάταξις αὕτη ἐφαρμόζεται ἐπὶ τῶν σωματείων τοῦ προσωπικοῦ Τραπεζῶν καὶ τῶν σωματείων ὑπαλλήλων Ὀργανισμῶν Δημοσίου Δικαίου.

Ἄρθρον 8

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν τῇ Β. Ἑλληνικῇ Πρεσβείᾳ Βέρνης τῇ 6 Ὀκτωβρίου 1954.

3083/1954 ΝΟΜΟΘ. ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ τροποποιήσεως τῆς περὶ διοικήσεως τοῦ Ι.Κ.Α. νομοθεσίας καὶ θεσπίσεως ἀσφαλιστικῶν καὶ ἄλλων τινῶν διατάξεων.

(Ε.Κ. τ. Α' ἀρ. 247 τῆς 11 Ὀκτωβρίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 35 τοῦ Συντάγματος καὶ τὴν ἀπὸ 30 Σεπτεμβρίου 1954 σύμφωνον γνώμην τῆς κατὰ τὴν § 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 35 Εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐκ Βουλευτῶν, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον 1

1. Ἅπαντα τὰ μέλη τοῦ Κεντρικοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου καὶ τῶν Τοπικῶν Ἐποπτικῶν Συμβουλίων τῶν Ὑποκαταστημάτων τοῦ Ι.Κ.Α. διορίζονται ἐπὶ τριετεῖ θητείᾳ μετὰ γνώμην τῶν πλέον ἀντιπροσωπευτικῶν ἐργατοϋπαλληλικῶν καὶ ἐργοδοτικῶν ὀργανώσεων δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δημοσιευομένης διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Τὰ κατὰ τὴν ἐναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος λειτουργοῦντα Κ.Ε.Σ. καὶ Τ.Ε.Σ. θέλουσιν ἀναμορφωθῆ κατὰ τ' ἀνωτέρω ἐντὸς τριμήνου ἀπὸ ταύτης, τῆς θητείας τῶν ἤδη ὑφισταμένων θεωρουμένης ὡς λῆξάσης ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ τῶν νέων μελῶν.

2. Ἐν τέλει τοῦ ἄρθρ. 17 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» προστίθεται ἐδάφιον, ἔχον ὡς ἀκολούθως:

«Ἡ θητεία τῶν μελῶν τοῦ Κεντρικοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου καὶ τῶν μελῶν τῶν Τοπικῶν Ἐποπτικῶν Συμβουλίων τῶν Ὑποκαταστημάτων τοῦ Ι.Κ.Α. παρατείνεται μέχρι τοῦ διορισμοῦ τῶν νέων μελῶν τούτων, οὐχὶ ὅμως καὶ πέραν τοῦ τριμήνου ἀπὸ τῆς λήξεώς της».

Ἄρθρον 2

1. Τὸ δεύτερον, τρίτον καὶ τέταρτον ἐδάφ. τῆς § 4 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν.δ. 2698/1953 «περὶ διοικήσεως τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων κλπ.» ἀντικαθίστανται ὡς ἀκολούθως:

«Ὁ ἀριθμὸς τῶν μελῶν τῶν Τ.Δ.Ε. δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τοὺς πέντε, πλὴν τῶν Τ.Δ.Ε. τῶν Ὑποκαταστημάτων Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς, ὁ ἀριθμὸς τῶν μελῶν τῶν ὁποίων ὁρίζεται εἰς ἑπτά. Τῶν Τ.Δ.Ε. δέον νὰ συμμετέχουν ἀντιπρόσωποι τῶν ἠσφαλισμένων καὶ τῶν ἐργοδοτῶν κατ' ἴσον ἀριθμόν, προκειμένου δὲ περὶ ἑπταμελῶν τοιούτων διορίζονται ὡς ἕκτον καὶ ἕβδομον μέλος εἷς ἀνώτερος δημόσιος ὑπάλληλος καὶ εἷς εἰδικὸς ἐπιστήμων περὶ τὰ θέματα τῆς Κοινωνικῆς Πολιτικῆς ἢ ἰδιώτης ἔχων γενικωτέραν δρᾶσιν εἰς τὸν τομέα τῆς Κοινωνικῆς Πολιτικῆς.

Οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν ἠσφαλισμένων καὶ ἐργοδοτῶν μετὰ τῶν ἀναπληρωτῶν των διορίζονται, μετὰ γνώμην τῶν πλέον ἀντιπροσωπευτικῶν ἐργατοϋπαλληλικῶν καὶ ἐργοδοτικῶν ὀργανώσεων, δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας,

3. Διά β. δ/των, εκδιδομένων προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, θέλουν ὁριοθῆ ὁ χρόνος ἐνάρξεως τῆς λειτουργίας τοῦ Ταμείου καὶ τῆς καταβολῆς τῶν εἰσφορῶν, ὁ κύκλος τῶν παρ' αὐτῷ ἀσφαλιστέων προσώπων, αἱ ἀσφαλιστικαὶ εἰσφοραὶ τῶν ἠσφαλισμένων, αἱ προϋποθέσεις καὶ ἡ διαδικασία ἀπονομῆς παροχῶν, ἡ ἔκτασις καὶ τὸ ὕψος τούτων, τὰ τῆς οἰκονομικῆς καὶ διοικητικῆς ὀργανώσεως τοῦ Ταμείου, τὰ τῆς συνθέσεως τῶν ὑπηρεσιῶν καὶ τοῦ προσωπικοῦ ἐν γένει, ὡς καὶ πᾶσα ἀναγκαία διὰ τὴν λειτουργίαν αὐτοῦ λεπτομέρεια.

4. Τὸ ποσὸν τῆς εἰσφορᾶς τῶν ἠσφαλισμένων τοῦ δυνάμει τοῦ παρόντος συνιστωμένου Ταμείου Ὑγείας καὶ Προνοίας Ἐμπορικῶν Ἀντιπροσώπων τῆς Ἑλλάδος δὲν δύναται νὰ ὁρίζηται ἀνώτερον τοῦ ποσοστοῦ τῆς ἐργοδοτικῆς τοιαύτης τῆς ὁριζομένης διὰ τὸν κλάδον ἀσθενείας τῆς ἀνωτέρας ἀσφαλιστικῆς κλάσεως τοῦ Ι.Κ.Α.

Ἄρθρον 6

1. Παρὰ τοῖς Ταμείοις α) Προνοίας Ὑπαλλήλων Ἐμπορικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος καὶ β) Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Τύπου Ἀθηνῶν συνιστᾶται κλάδος ἀσθενείας, διεπόμενος ὑπὸ τῶν ἑπομένων διατάξεων τοῦ παρόντος καὶ τῶν εἰς ἐκτέλεσιν τούτων ἐκδοθησομένων β. δ/των.

2. Σκοπὸς τῶν συνιστωμένων κλάδων ἀσθενείας ἔσεται ἡ εἰς τοὺς ἠσφαλισμένους τῶν ὡς ἄνω Ταμείων παροχὴ ἰατρικῆς, μαιευτικῆς, νοσοκομειακῆς, φαρμακευτικῆς, προσθέτου περιθάλψεως, ἐπιδομάτων μητρότητος καὶ ἀσθενείας κλπ.

3. Ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος τὸ κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον Ταμεῖον Προνοίας Ὑπαλλήλων Ἐμπορικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος μετονομάζεται εἰς «Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἐμπορικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος».

4. Ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς λειτουργίας τῶν διὰ τοῦ παρόντος ν.δ. συνιστωμένων κλάδων ἀσθενείας τὰ εἰς τούτους ὑπαγόμενα πρόσωπα ἐξαιροῦνται αὐτοδικαίως ἐκ τῆς κατὰ τῆς ἀσθενείας ἀσφαλίσεως τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, διατηρουμένης ὅμως τῆς ἀσφαλιστικῆς ἱκανότητος τούτων ἔναντι τοῦ Ι.Κ.Α., συμφώνως πρὸς τὰς κειμένας διατάξεις καὶ μετὰ τὴν διακοπὴν τῆς παρ' αὐτῷ ἀσφαλίσεως μέχρι τῆς ἐνάρξεως χορηγήσεως παροχῶν παρὰ τῶν συνιστωμένων κλάδων. Πάντως ἡ διατήρησις τῆς ἀσφαλιστικῆς ἱκανότητος τῶν ὑποχθησομένων εἰς τὴν ἀσφάλισιν τῶν συνιστωμένων κλάδων ἀσθενείας δὲν δύναται νὰ παραταθῆ διὰ χρόνον μείζονα τοῦ ἔτους ἀπὸ τῆς λειτουργίας των.

5. Οἱ ὑπὸ τοῦ παρόντος ν.δ. συνιστώμενοι κλάδοι ἀσθενείας παρὰ τοῖς ὡς ἄνω Ταμείοις διοικοῦνται ὑπὸ τοῦ Δ.Σ. τῶν οἰκείων Ταμείων, εἰς ἃ οὗτοι ὑπάγονται, εἶναι αὐτοτελεῖς κατὰ τὰ δικαιώματα καὶ τὰς ὑποχρεώσεις, καὶ ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει ὑποχρεώσεις οἱασδήποτε φύσεως τοῦ ἑνὸς κλάδου ἐπιβαρύνουν ἀποδήποτε ἕτερον κλάδον. Διὰ τὸν κλάδον ἀσθενείας τηροῦνται ἰδιαίτεροι λογαριασμοί.

6. Διὰ βασ. διαταγμάτων, ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, θέλουν ὁριοθῆ ὁ χρόνος ἐνάρξεως τῆς λειτουργίας δι' ἕκαστον τῶν διὰ τοῦ παρόντος ν.δ. συνιστωμένων κλάδων ἀσθενείας καὶ τῆς καταβολῆς τῶν εἰσφορῶν, ὁ κύκλος τῶν εἰς ἕκαστον τούτων ἀσφαλιστέων προσώπων, αἱ ἀσφαλιστικαὶ εἰσφοραὶ τῶν ἠσφαλισμένων, αἱ προϋποθέσεις καὶ ἡ διαδικασία ἀπονομῆς παροχῶν, ἡ ἔκτασις καὶ τὸ ὕψος τούτων, τὰ τῆς οἰκονομικῆς καὶ διοικητικῆς ὀργανώσεως τῶν κλάδων τούτων, τὰ τῆς συνθέσεως τῶν ὑπηρεσιῶν καὶ τοῦ προσωπικοῦ ἐν γένει, ὡς καὶ πᾶσα ἀναγκαία διὰ τὴν λειτουργίαν αὐτῶν λεπτομέρεια.

Τὰ ποσὰ τῶν ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν τῶν δυνάμει τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος συνιστωμένων κλάδων ἀσθενείας δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ὁρίζωνται εἰς ποσοστὸν ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἠσφαλισμένων ἀνώτερον τοῦ 4 ο/ο, προκειμένου περὶ τῆς εἰσφορᾶς ταῦ ἠσφαλισμένου, τοῦ 6 ο/ο δὲ προκειμένου περὶ τῆς συνεισφορᾶς τοῦ ἐργοδότου.

7. Πᾶσα τροποποίησις ἢ συμπλήρωσις τῆς διεπούσης τὰ ὡς ἄνω Ταμεῖα νομοθεσίας ἐνεργεῖται διὰ β. δ. ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας λειτουργοῦντος Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως.

Ἄρθρον 7

1. Αἱ παρὰ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Η.Ε.Μ. καταβαλλόμεναι συντάξεις, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ καταβαλλόμενα πάσης φύσεως ἐπιδόματα, ὡς αὗται διαμορφοῦνται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κειμένων διατάξεων καὶ τῶν μέχρι τῆς 31.8.1954 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, αὐξάνονται ἀπὸ 1ης Σεπτεμβρίου 1954 ὡς ἀκολούθως:

α) Τῶν συνταξιούχων λόγῳ ἀναπηρίας μὲ βαθμὸν ἀναπηρίας 60 ο/ο καὶ ἄνω, ὡς καὶ τῶν λόγῳ θανάτου τοιούτων κατὰ 20 ο/ο.

Τῶν συνταξιούχων λόγῳ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος ἀνεξαρτήτως ἐτῶν ὑπηρεσίας κατὰ ποσοστὸν μὲν 20 ο/ο, προκειμένου περὶ συνταξιούχων μὲ βαθμὸν ἀναπηρίας 66 ο/ο καὶ ἄνω, κατὰ ποσοστὸν δὲ 10 ο/ο, προκειμένου περὶ συνταξιούχων μὲ βαθμὸν ἀναπηρίας κάτω τῶν 66 ο/ο.

Οἱ ἐκ τῶν ἀνωτέρω συνταξιούχων δυνάμενοι νὰ τύχωσιν αὐξήσεως ἀνωτέρας τῆς προβλεπομένης ὑπὸ τοῦ παρόντος λαμβάνουν βάσει τοῦ ἑπομένου ἐδαφίου τὴν ἀνωτέραν αὔξησιν.

β) Τῶν συνταξιούχων τῶν λοιπῶν κατηγοριῶν καὶ κατὰ κλίμακα ἐτῶν πραγματικῆς ὑπηρεσίας, κατὰ τὰ κάτωθι ποσοστά:

Διὰ τοὺς ἔχοντας πραγματικὴν ὑπηρεσίαν

6—12 ἐτῶν κατὰ 5 ο/ο
12—18 ἐτῶν κατὰ 10 ο/ο
18—25 ἐτῶν κατὰ 15 ο/ο
25—30 ἐτῶν κατὰ 20 ο/ο
30 καὶ ἄνω ἐτῶν κατὰ 25 ο/ο.

2. Ἐφ' ὅσον ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τοῦ Ταμείου δὲν ἐπιτρέπει τὴν χορήγησιν τῶν διὰ τοῦ παρόντος ἐπερχομένων αὐξήσεων, τὰ ἀνωτέρω ποσοστὰ δύνανται νὰ μειοῦνται καθ' ὅλας τὰς βαθμίδας, τηρουμένων τῶν κατὰ τὰ ἀνωτέρω ὁριζομένων ἀναλογιῶν, ἀναλόγως τῆς οἰκονομικῆς δυνατότητος τοῦ Ταμείου, κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ταμείου ἐγκρινομένης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Ἄρθρον 8

1. Ἡ ὑπὸ στοιχ. γ' διάταξις τῆς § 7 τοῦ ἄρθρ. 29 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς:

«γ) Ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον ὁ συνταξιοῦχος ἀσκῇ αὐτοτελὲς ἐπάγγελμα, ἐξ οὗ ἀποκερδαίνει ποσὸν ἀνώτερον τοῦ διπλασίου τῆς συντάξεως τοῦ

ή παρέχη ἐξηρτημένην ἐργασίαν, ἐξ ἧς ἀπολαμβάνει ποσὸν ἀνώτερον τοῦ διπλασίου τῆς συντάξεως ἢ προκειμένου περὶ συνταξιούχου λόγῳ θανάτου, τοῦ διπλασίου τῆς συντάξεως τοῦ θανόντος.

Ἐὰν ὁ συνταξιοῦχος λαμβάνῃ καὶ σύνταξιν ἐκ τοῦ Δημοσίου ἢ ἐξ Ἀσφαλιστικοῦ τινος Ὀργανισμοῦ κυρίας ἢ ἐπικουρικῆς ἀσφαλίσεως, τὸ ποσὸν ταύτης συνυπολογίζεται εἰς τὰς ἐκ τοῦ αὐτοτελοῦς ἐπαγγέλματος ἀπολαυὰς πρὸς ἐξεύρεσιν τοῦ κατὰ τὸ προηγούμενον ἐδάφιον ὁρίου.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει αἱ ἐξ ἐξηρτημένης ἐργασίας ἀποδοχαὶ τοῦ συνταξιούχου δὲν δύνανται νὰ εἶναι ἀνώτεραι τοῦ 25πλασίου τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 25 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 ὁριζομένου τεκμαρτοῦ ἡμερομισθίου τῆς VIII μισθολογικῆς κλάσεως.

Πρὸς ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τῶν προηγουμένων ἐδαφίων δὲν λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν αἱ τυχὸν προσαυξήσεις τῆς συντάξεως λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν.

Ὁ συνταξιοῦχος τοῦ Ι.Κ.Α., πρὶν ἢ ἀναλάβῃ οἱανδήποτε ἐργασίαν, ὀφείλει νὰ δηλώσῃ τοῦτο εἰς τὸ Ἵδρυμα καὶ νὰ ζητήσῃ τὴν ἔγγραφον ἔγκρισιν αὐτοῦ, παρέχων εἰς τοῦτο κατὰ τὴν ὑποβολὴν τῆς δηλώσεως καὶ ἐν συνεχείᾳ διαρκούσης τῆς ἐργασίας πᾶσαν περὶ ταύτης πληροφορίαν κατὰ τὰ δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. ὁριζόμενα. Ἡ ἀνάληψις ἐργασίας ἄνευ ἐγκρίσεως τοῦ Ἱδρύματος, ὡς καὶ ἡ παράλειψις τῆς παροχῆς τῶν κεκανονισμένων πληροφοριῶν ἢ ἡ παροχὴ ἀνακριβῶν τοιούτων, τιμωρεῖται διὰ τῶν ποινῶν τοῦ ἄρθρου 458 τοῦ Ποιν. Κώδικος, συνεπάγεται δὲ καὶ τὴν διακοπὴν τῆς συντάξεως, ἐπιβαλλομένην δι' ἀποφάσεως τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ ἐξ οὗ καταβάλλεται αὕτη Ὑποκαταστήματος.

Προσαυξήσεις τῆς συντάξεως προκύπτουσαι ἐξ ἡμερῶν ἐργασίας πραγματοποιουμένων ὑπὸ συνταξιούχων συνυπολογίζονται εἰς τὴν ἀρχικὴν σύνταξιν τῇ αἰτήσει τοῦ ἐνδιαφερομένου καὶ καταβάλλονται μόνον ἀπὸ τῆς διακοπῆς τῆς ἐργασίας, ἡ δὲ τυχὸν μετὰ τὸν τοιοῦτον συνυπολογισμὸν ἐπανάληψις οἱασδήποτε ἐξηρτημένης ἢ αὐτοτελοῦς ἐργασίας συνεπάγεται τὴν ἀναστολὴν τῆς καταβολῆς τῆς συντάξεως, ἀσχέτως τοῦ ποσοῦ τῶν ἐκ τῆς ἐργασίας ἀπολαυῶν τοῦ συνταξιούχου».

2. Συντάξεις, ὧν ἡ καταβολὴ ἀνεστάλη κατ' ἐφαρμογὴν τῆς κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον τροποποιουμένης διατάξεως, καταβάλλονται εἰς τὸν δικαιοῦχον ἀπὸ τοῦ χρόνου τῆς ἀναστολῆς, ἐφ' ὅσον πληροῦνται αἱ ὑπὸ τοῦ παρόντος ἄρθρου ὁριζόμεναι προϋποθέσεις.

"Αρθρον 9

1. Ἡ § 4 τοῦ ἄρθρ. 31 τοῦ ἀ. ν. 1846/1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς:

«4. Ἡ ἰατρικὴ περίθαλψις περιλαμβάνει ἰατρικὰς φροντίδας, παρακλινικὰς ἐξετάσεις πάσης φύσεως, εἰδικὰς θεραπείας, φάρμακα, συνήθη καὶ εἰδικὰ θεραπευτικὰ μέσα καὶ προθέσεις, λουτροθεραπείαν, καθὼς καὶ περίθαλψιν εἰς πάσης φύσεως θεραπευτήρια, ὡς τοιούτων νοουμένων τῶν ἀσύλων καὶ τῶν σανατορίων, ἐφ' ὅσον παρίσταται ἀνάγκη, καὶ εἰς ἣν ἐκτασιν ἐπιβάλλει ἡ κατάστασις τοῦ ἀσθενοῦς. Τὸ Ι.Κ.Α. δύναται νὰ καθορίσῃ διὰ Κανονισμοῦ ποσοστὰν συμμετοχῆς τοῦ ἡσφαλισμένου ἢ συνταξιούχου ἢ ἐπιδοματούχου λόγῳ ἀναπροσαρμογῆς ἢ τῶν ἐν ἄρθρῳ 33 ἀναφερομένων μελῶν οἰκογενείας τούτων εἰς τὴν σχετικὴν δαπάνην, μὴ δυναμένην νὰ ὑπερβῇ τὸ 1/4 ταύτης».

2. Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρθρου ἄρχεται ἀπὸ 1ης Αὐγούστου 1954.

"Αρθρον 10

Αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 41 τοῦ ν.δ. 2698/1953 ἔχουσιν ἐφαρμογὴν καὶ προκειμένου περὶ α) τοῦ τεχνικοῦ προσωπικοῦ συντηρήσεως ἀεροσκαφῶν ἀεροπορικῶν ἐπιχειρήσεων, β) τῶν ἰπταμένων καὶ τεχνικῶν τῆς Κ.Υ.Π.Α., ἐφ' ὅσον οὗτοι ὑπάγονται εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α.

"Αρθρον 11

1. Ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος ἡ ὑφισταμένη διάκρισις μεταξὺ τῶν ἐν ἰατρείοις καὶ κατ' οἶκον θεραπευτῶν ἰατρῶν τοῦ Ι.Κ.Α. καταργεῖται, θεωρουμένων ἁπάντων ὡς θεραπευτῶν ἰατρῶν τοῦ Ι.Κ.Α.

2. Εἰς τοὺς ἀκτινολόγους ἰατροὺς παρέχεται ἐπίδομα ἀκτινοβολίας μέχρι 50 ο/ο ἐπὶ τοῦ μισθοῦ των δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ι.Κ.Α. ἐγκρινομένης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἀπὸ 15.9.1954.

"Αρθρον 12

Ὀργανισμοὶ Κοινωνικῆς Πολιτικῆς, ὡς καὶ πάσης φύσεως αὐτόνομοι Ὀργανισμοί, δύνανται νὰ ἐπενδύσουν μέρος τῶν κεφαλαίων των διὰ τὴν ἀνέγερσιν ξενοδοχείων, ἢ εἰς δάνεια πρὸς οἰκοδομικοὺς συνεταιρισμοὺς ἐργατοϋπαλλήλων, κατόπιν ἀποφάσεως τῶν διοικητικῶν αὐτῶν Συμβουλίων ἐγκρινομένων ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ.

"Αρθρον 13

1. Ὁ ὑπὸ τοῦ ν.δ. 2963/1954 ἱδρυθεὶς Αὐτόνομος Ὀργανισμὸς Ἐργατικῆς Κατοικίας, ἀναφερόμενος ὑπὸ τὰ ἀρχικὰ γράμματα «Α.Ο.Ε.Κ.» δὰ ἀναφέρεται ἐφ' ἑξῆς ὑπὸ τὰ ἀρχικὰ γράμματα «Ο.Ε.Κ.».

2. Εἰς τὰ τέλος τῆς § 7 τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ν. δ. 2963/1954 «περὶ ἱδρύσεως Αὐτονόμου Ὀργανισμοῦ Ἐργατικῆς Κατοικίας» προστίθεται ἑξῆς ἐδάφιον, ἔχον οὕτω: Ὁ μισθὸς τοῦ Προέδρου ὁρίζεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ. Σ. καὶ δὲν δύναται νὰ εἶναι ἀνώτερος ἀπὸ τὸν τοῦ Ι.Κ.Α. τοιοῦτον.

Ἐὰν ὁ Πρόεδρος εἶναι δικηγόρος, ἀναστέλλεται ἡ ἄσκησις τοῦ δικηγορικοῦ λειτουργήματος.

3. Ὁ Γεν. Διευθυντὴς τοῦ Ο.Ε.Κ. προσλαμβάνεται ἐπὶ τριετεῖ συμβάσει, ἡ δὲ μισθοδοσία του καθορίζεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. αὐτοῦ ἐγκρινομένης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας. Τὸ τεχνικὸν προσωπικὸν προσλαμβάνεται διὰ συμβάσεων.

"Αρθρον 14

Εἰς τὸ τέλος τῆς § 3 τοῦ ἄρθρ. 52 τοῦ ν. δ. ὑπ' ἀριθ. 2698/1953 «περὶ Διοικήσεως τοῦ Ι.Κ.Α., μεταρρυθμίσεως τῆς περὶ αὐτοῦ Νομοθεσίας, ὡς καὶ ἄλλων τινῶν διατάξεων», προστίθεται ἡ ἀκόλουθος διάταξις:

«Κατ' ἐξαίρεσιν, προκειμένου περὶ γενικῆς ἀπογραφῆς, δύναται διὰ τὴν ἔκδοσιν ἀδείας κυκλοφορίας νὰ χορηγῆται ἡ ὑπὸ τοῦ παρόντος προβλεπομένη βεβαίωσις τοῦ Τ.Σ.Α. περὶ ἐγγραφῆς τοῦ ἐνδιαφερομένου εἰς τὰ μητρῶα τῶν ἡσφαλισμένων τοῦ Τ.Σ.Α. καὶ ἄνευ προηγουμέ-

νης έξοφλήσεως τῶν πρὸς αὐτὸ ὑποχρεώσεων ἐξ εἰσφορῶν ὑπὸ τοῦ αἰτοῦντος».

"Αρθρον 15

Ἀναστέλλεται ἡ ἰσχὺς τοῦ ἀπὸ 17.10/10.11.1953 β. δ. «περὶ ἐπεκτάσεως τῆς Νομοθεσίας τῶν Ταμείων Ἀσφαλίσεως Ναυτικῶν Πρακτόρων καὶ Ὑπαλλήλων καὶ Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Κεραμοποιῶν, Πλινθοποιῶν καὶ Ἀγγειοπλαστῶν εἰς τὴν νῆσον Ρόδον», καθ' ὃ μέρος ἀφορᾷ τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Κεραμοποιῶν, Πλινθοποιῶν καὶ Ἀγγειοπλαστῶν, ἐπὶ δύο ἔτη ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ.

"Αρθρον 16

Ἡ περὶ ἧς τὸ ἄρθρον 24 τοῦ ν.δ. 2698/1953 ἐνιαύσιος προθεσμία παρατείνεται μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1954.

"Αρθρον 17

1. Πρόσωπα ἐγχόντα παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α. ἐπιδόματος ἀσθενείας συνεπείᾳ φυματιώσεως καὶ ἐν συνεχείᾳ εἰδικοῦ ἐπιδόματος, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 56 § 1 ἐδ. β' τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», ἅτινα κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ὡς ἄνω ἐπιδοτήσεώς των ὑπήγοντο εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ διὰ τὸν κλάδον τῶν συντάξεων, δικαιοῦνται παρ' αὐτοῦ συντάξεως ἀναπηρίας, ἐφ' ὅσον ἐντὸς τριμήνου ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος ἤθελον κριθῆ ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων ὀργάνων ἀνάπηροι ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 28 § 2 ἐδ. α' τοῦ ἀ.ν. 1846/1951, ἀσχέτως ἐὰν πληροῦν τὰς ἐν τῇ § 1 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου ὁριζομένας χρονικὰς προϋποθέσεις.

Ἡ αἴτησις διὰ τὴν ἀπονομὴν συντάξεως ἀναπηρίας δέον νὰ ὑποβληθῇ ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος.

2. Τὸ ποσὸν τῆς κατὰ τὴν § 1 ἀπονεμομένης συντάξεως ἀναπηρίας ὁρίζεται ἴσον πρὸς τὸ ἑκάστοτε ἰσχῦον κατώτατον ὅριον μετὰ τῶν νομίμων προσαυξήσεων.

3. Ἡ κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἀπονεμηθησομένη σύνταξις ἀναπηρίας ἄρχεται καταβαλλομένη ἀπὸ τῆς ἑπομένης τῆς ἡμέρας τῆς λήξεως τοῦ εἰδικοῦ ἐπιδόματος τοῦ ἄρθρ. 56 § 2 ἐδ. β' τοῦ ἀ.ν. 1846/1951.

4. Οἱ δικαιωθέντες κατὰ τὰ ἀνωτέρω συντάξεως ἀναπηρίας παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α., ὁποτεδήποτε εἰς τὸ μέλλον κρινόμενοι δι' ἀναπηρίαν συνεπείᾳ φυματιώσεως, λογίζονται πληροῦντες τὸ ἐλάχιστον ὅριον χρονικῶν προϋποθέσεων δι' ἀπονομὴν συντάξεως ἀναπηρίας.

5. Τὰ ἐκ τῶν ἐν τῇ § 1 τοῦ παρόντος ἀναφερομένων προσώπων κριθέντα παρὰ τῶν ἁρμοδίων ὀργάνων τοῦ Ι.Κ.Α., καὶ μὴ θεωρηθέντα ὡς πληροῦντα τὴν προϋπόθεσιν τῆς ἀναπηρίας, ἐφ' ὅσον, ἐπανεξεταζόμενα λόγῳ ἐπιδεινώσεως τῆς καταστάσεως των ἐντὸς 15μήνου ἀπὸ τῆς λήξεως τοῦ κατὰ τὴν § 1 τριμήνου, κριθοῦν ὡς ἀνάπηρα, δικαιοῦνται συμφώνως πρὸς τὰς προηγουμένας διατάξεις συντάξεως παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α. καταβλητέας ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ ἑπομένου τῆς ἐξετάσεως παρὰ τῶν ἁρμοδίων ὑγειονομικῶν ὀργάνων μηνός.

"Αρθρον 18

Καταργοῦνται ἀφ' ἧς ἴσχυσαν αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ν.δ. 2953/1954 «περὶ καθορισμοῦ τῶν ἐκ τοῦ Ταμείου Προνοίας Δημοσίων Ὑπαλλήλων χορηγητέων ἀσφαλιστικῶν παροχῶν τῶν ἀναθηριζομένων ὑπαλλήλων καὶ ἄλλων τινῶν ἀσφαλιστικῶν διατάξεων».

"Αρθρον 19

Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 προστίθεται παράγραφος ὑπ' ἀριθ. 4, ἔχουσα οὕτω:

«4. Οἱ ἀπασχολούμενοι εἰς τὰ ἐν Ἑλλάδι λειτουργοῦντα Μουσουλμανικὰ σχολεῖα. Τὰ πρόσωπα ταῦτα θεωροῦνται ὡς μηδέποτε ὑπαχθέντα εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α., τυχὸν δὲ καταβληθεῖσαι εἰσφοραὶ ἢ χορηγηθεῖσαι παροχαὶ δὲν ἀναζητοῦνται».

"Αρθρον 20

1. Ἀσφαλισμένοι παρὰ τῷ Ταμείῳ Προνοίας Σ.Ε.Κ., τυγχάνοντες παρ' αὐτοῦ ἕνεκεν οἱουδήποτε λόγου ἐφ' ἅπαξ χρηματικοῦ βοηθήματος, ἐπαναδιορίζομενοι ἢ ὁπωσδήποτε ἐπανερχόμενοι εἰς τὴν ὑπηρεσίαν των, θεωροῦνται ἠσφαλισμένοι ἀπὸ τῆς τὸ πρῶτον ἀναλήψεως ὑπηρεσίας των παρὰ τοῖς Σ.Ε.Κ. καὶ δι' ὅσον χρόνον ὑπηρέτησαν πρὸ αὐτοῖς ἢ ἐξηγόρασαν νομίμως, ἀποκλειομένης τῆς ἀναγνωρίσεως καὶ ἐξαγορᾶς τοῦ χρόνου καθ' ὃν παρέμειναν ἐκτὸς ὑπηρεσίας.

Εἰς τοὺς οὕτω ἐξερχομένους τῆς ὑπηρεσίας των ἠσφαλισμένους καὶ πληροῦντας τὰς προϋποθέσεις πρὸς λῆψιν βοηθήματος παρέχεται ὡς ἐφ' ἅπαξ βοήθημα εἷς (1) μηνιαῖος μισθὸς δι' ἕκαστον ἔτος ἐν ἀσφαλίσει ὑπηρεσίας, ὡς τὸ ἄρθρ. 17 τοῦ καταστατικοῦ τοῦ ἀνωτέρου Ταμείου ὁρίζει, ἀφαιρουμένου ἐκ τοῦ συνολικοῦ ἀριθμοῦ τῶν καταβλητέων εἰς τούτους ὡς ἐφ' ἅπαξ βοήθημα μισθῶν, τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μισθῶν τῶν ἀπολησθέντων ὡς ἐφ' ἅπαξ βοήθημα κατὰ τὴν πρώτην ἔξοδόν των ἐκ τῆς ὑπηρεσίας.

2. Αἱ ἀνωτέρω διατάξεις θεωρούμεναι ὡς εἰδικαὶ ἔναντι πάσης ἄλλης ἐφαρμόζονται ἀναλόγως καὶ ἐπὶ πλειόνων τῶν δύο (2) ἐξόδων ἐκ τῆς ὑπηρεσίας, ὡς καὶ ἐπὶ περιπτώσεων ἐπανελθόντων εἰς τὴν ὑπηρεσίαν δυνάμει τοῦ ἀ.ν. 1540/1950, ὡς οὗτος ἰσχύει σήμερον, ἢ οἱουδήποτε ἄλλου νόμου ἢ ἄλλης διατάξεως ἢ δι' ἀκυρώσεως ἢ ἀνακλήσεως πράξεως ἀπολύσεως.

3. Τυχὸν ὀφειλόμεναι κατὰ τὴν δημοσιευσιν τοῦ παρόντος ἐξ οἱασδήποτε αἰτίας ἢ διατάξεως νόμου ἀξιώσεις ὑπαλλήλων τῶν Σ.Ε.Κ. ἐπαναδιορισθέντων ἢ ὁπωσδήποτε ἐπανελθόντων εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν Σ.Ε.Κ. καὶ ἐκ νέου ἐξελθόντων ταύτης, περὶ ἀπολήψεως ἐφ' ἅπαξ βοηθήματος ἀνωτέρου τοῦ ὑπὸ τῆς § 1 ὁριζομένου, ἀποσβέννυνται, πᾶσαι δὲ αἱ ἐκκρεμοῦσαι ἐνώπιον παντὸς δικαστηρίου σχετικαὶ δίκαι καταργοῦνται.

"Αρθρον 21

1. Ἡ περὶ ἧς ἡ § 1 τοῦ ἄρθρ. 38 ν.δ. 2698/1953 ἐνιαύσιος προθεσμία διὰ τὴν ἀναθεώρησιν τῶν ἐκδοθεισῶν παρὰ διαφόρων ὀργάνων τοῦ Ι.Κ.Α. συνταξιοδοτικῶν ἀποφάσεων παρατείνεται μέχρι 31 Μαρτίου 1955.

2. Εἰς τὴν ὡς ἄνω ἀναθεώρησιν ὑπόκεινται καὶ αἱ παρ' ὀργάνων τῶν εἰς τὸ Ι.Κ.Α. συγχωνευθέντων Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως ἐκδοθεῖσαι συνταξιοδοτικαὶ ἀποφάσεις.

"Αρθρον 22

1. Ἠσφαλισμένοι τοῦ Ι.Κ.Α. τῶν περιοχῶν Μακεδονίας καὶ Θράκης, διατελέσαντες ἢ διατελοῦντες ἐκπρόσωποι ἐργατικῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων καὶ ἀπασχοληθέντες ὡς μισθωτοὶ εἰς τὰς περιοχὰς ταύτας κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς

ἐχθρικῆς κατοχῆς προσμετροῦν εἰς τὸν συνολικὸν ἀριθμὸν τῶν εἰς τὴν Ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. πραγματοποιηθέντων ἡμερομισθίων διὰ τὴν ἀπόκτησιν δικαιώματος συντάξεως μέχρι 750 τὸ πολὺ ἡμερομίσθια, ἐκ τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἀπασχολήσεως ἐνεργεῖται διὰ παντὸς προσφόρων μέσον, ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ι.Κ.Α. ἢ ἐλλείψει παντὸς ἀποδεικτικοῦ στοιχείου δι' ἐνόρκων βεβαιώσεων.

3. Αἱ διατάξεις τῆς προηγουμένης παραγράφου ἔχουσιν ἐφαρμογὴν μόνον προκειμένου περὶ προσώπων, ἅτινα κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος ἔχουσι συμπληρώσει τὸ ὅριον ἡλικίας ἢ ἔχουσι καταστῆ ἀνάπηροι κατὰ τὴν περὶ Ι.Κ.Α. νομοθεσίαν, ὡς καὶ προκειμένου περὶ μελῶν οἰκογενείας θανόντων ἠσφαλισμένων πληρούντων τὰς προϋποθέσεις τῆς προηγουμένης παραγράφου.

Ἄρθρον 23

Ἡ θητεία τῶν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων θεωρεῖται λήγουσα μετὰ ἕνα μῆνα ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος.

Ἄρθρον 24

1. Αἱ εἰσφοραὶ τῶν ἐκδοτῶν τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ἐκδιδομένων ἡμερησίων ἐφημερίδων πρὸς τὸ Ἵδρυμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καὶ τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Τυπογράφων καὶ Μισθωτῶν Γραφικῶν Τεχνῶν, βάσει τῶν ἑκάστοτε ἰσχυόντων ἡμερομισθίων, καθὼς καὶ πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ἰδιοκτητῶν, Συντακτῶν καὶ Ὑπαλλήλων Τύπου, ἐπὶ τῆς ἑκάστοτε ἰσχυούσης τιμῆς πωλήσεως τοῦ φύλλου, ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου ἑ. ἔ. μειοῦνται εἰς τὸ ἥμισυ τῶν ἑκάστοτε ἰσχυόντων ποσοστῶν.

2. Ὀφειλαὶ ἐκδοτῶν ἡμερησίων ἐφημερίδων ἐπαρχιῶν πρὸς τοὺς πάσης φύσεως Ἀσφαλιστικοὺς Ὀργανισμούς, ὑφιστάμεναι μέχρι τῆς 30ῆς Σεπτεμβρίου 1954, κεφαλαιοποιοῦνται καὶ ἐξοφλοῦνται ἄνευ προσθέτων τελῶν, τόκων ἢ ἄλλης ἐπιβαρύνσεως εἰς 48 μηνιαίας ὁδάσεις. Διὰ πᾶσαν καθυστέρησιν ἐν τῷ μέλλοντι ἐπιβαρύνονται μὲ τόκον ὑπερημερίας καὶ πρόσθετον τέλος 10 ο/ο.

3. Διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος ὡς ἐπαρχιακαὶ ἐφημερίδες νοοῦνται αἱ ἡμερησίως ἐκδιδόμεναι εἰς τὰς ἐπαρχίας, πλὴν τοῦ Πειραιῶς καὶ τῆς Θεσσαλονίκης.

Ἄρθρον 25

1. Ἠσφαλισμένοι ἐξερχόμενοι τῆς ὑπηρεσίας κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ν. 2855/1954 δικαιοῦνται νὰ προσμετρήσωσιν ὡς συντάξιμον χρόνον παρὰ τῷ Ταμείῳ Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (Τ.Ε.Α.Π.Ο.Κ.Α.) τὸν χρόνον ἀσφαλίσεώς των παρ' Ὀργανισμῷ κυρίας ἀσφαλίσεως ἁρμοδιότητος Ὑπουργείου Ἐργασίας, ἐφ' ὅσον ὑποβάλουν αἴτησιν ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος.

2. Αἱ κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις δικαιωθεῖσαι ἢ δικαιούμεναι συντάξεως ἐκ τοῦ Ι.Κ.Α. ἔγγαμοι ἢ ἐν χηρείᾳ μετ' ἀνηλίκων τέκνων ἢ ἐν διαζεύξει μετ' ἀνηλίκων τέκνων θήλεις ὑπάλληλοι δικαιοῦνται καὶ συντάξεως (περιοδικοῦ ἐπιδόματος) ἐκ τοῦ Τ.Ε.Α.Π.Ο.Κ.Α. ἀπὸ τῆς ἐπομένης τῆς διακοπῆς τῆς μισθοδοσίας των, ἐφ' ὅσον κατὰ τὴν ἡμέραν ἐξόδου των ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἐκέκτηντο ἐνδεκαετῆ ἐν αὐτῷ συμμετοχὴν καὶ καταβάλουν, κατὰ τὰ δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου καθοριζόμενα, τὰς ὑπὲρ τοῦ Τ.Ε.Α.Π.Ο.Κ.Α. ἀντιστοίχους κρατήσεις διὰ τὴν ἐξαγορὰν τοῦ ὑπολοίπου χρονικοῦ διαστήματος μέχρι συμπληρώσεως εἰκοσαετοῦς συμμετοχῆς. Τὸ σχετικὸν χρέος διὰ τὴν ἐξαγορὰν τοῦ ὑπολοίπου χρόνου ἐξοφλεῖται διὰ κρατήσεων κατὰ μῆνα τῆς διαφορᾶς τῆς συντάξεως (περιοδικοῦ ἐπιδόματος).

Ἄρθρον 26

Ἡ ἀληθὴς ἔννοια τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ ν. δ. 1251/1949, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς τοιαύτας τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ Κωδ. Νόμου 5167/1932 περὶ ρυθμίσεως τῶν εἰς τοὺς λιμένας τοῦ Κράτους φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν», δι' ἧς προβλέπεται κράτησις ἐπὶ τῶν τιμολογίων φορτοεκφορτώσεων, βαρυνόντων τοὺς ἐργάτας πρὸς σχηματισμὸν Κεφαλαίου Ἀποζημιώσεως Φορτοεκφορτωτῶν, εἶναι ὅτι ἡ κράτησις αὕτη ἐνεργεῖται ἐπὶ τῶν εἰσπράξεων τοῦ συνόλου τῶν φορτοεκφορτωτικῶν δικαιωμάτων τῶν ἐργατῶν καὶ ἀποδίδεται εἰς τὸ οἰκεῖον Κεφάλαιον Ἀποζημιώσεως Φορτοεκφορτωτῶν, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν οἱ ἐργασθέντες εἶναι ἐφωδιασμένοι ἢ μὴ δι' ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου φορτοεκφορτωτοῦ, ὅπερ χρησιμοποιεῖται ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον διὰ τὴν ἀποζημίωσιν διὰ περιοδικῆς ἢ ἐφ' ἅπαξ παροχῆς τῶν μονίμων φορτοεκφορτωτῶν τῶν ἐφωδιασμένων δι' ἄδειας ἀσκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος φορτοεκφορτωτοῦ.

Ἄρθρον 27

Πρόεδρος τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας διορίζεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἐπὶ ἑτεῖ θητείᾳ ἐπιστήμων ἢ δημοσιογράφος ἐξασκήσας τὸ ἐπάγγελμα τῆς δημοσιογραφίας τοὐλάχιστον ἐπὶ ἰδετίαν. Εἰς τοῦτον, πλὴν τῶν ἐξόδων κινήσεως κατὰ συνεδρίασιν, παρέχονται κατὰ μῆνα ἔξοδα παραστάσεως καθοριζόμενα δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας ἐγκρινομένης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Ἄρθρον 28

Δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας μετὰ σύμφωνον γνώμην τῶν Διοικητικῶν Συμβουλίων τῶν Ἐργατικῶν Κέντρων δύναται νὰ ἐπιβάλληται εἰσφορὰ ἐπὶ τῶν ἐργαζομένων τῆς περιφερείας τοῦ οἰκείου Κέντρου μέχρι δύο ἡμερομισθίων ἐτησίως, ἧτις κατατιθεμένη εἰς Εἰδικὸν Λογαριασμὸν παρὰ τῇ Ἐργατικῇ Ἑστίᾳ θὰ χρησιμοποιῆται διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ Ἐργατικοῦ Κέντρου τῆς περιφερείας δι' ἣν ἐπεβλήθη ἡ εἰσφορά.

Τῆς ὡς ἄνω εἰσφορᾶς δύνανται δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ν' ἀπαλλάσσωνται κατηγορίαι τινὲς ἐποχιακῶς ἐργαζομένων.

Ἄρθρον 29

1. Συνιστῶνται Κέντρον Ἀσφαλιστικῶν Σπουδῶν καὶ Ἐρευνῶν, ἑδρεῦον ἐν Ἀθήναις καὶ τελοῦν ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν καὶ τὸν ἔλεγχον τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Τὸ Κέντρον ἀποτελεῖ Αὐτόνομον Ὀργανισμὸν Δημοσίου Δικαίου καὶ ἔχει ὡς κυρίαν αὐτοῦ ἀποστολὴν τὴν μετεκπαίδευσιν τοῦ εἰς τοὺς Ὀργανισμοὺς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως ὑπηρετοῦντος διοικητικοῦ καὶ ὑγειονομικοῦ προσωπικοῦ, ὡς καὶ τὴν κατάρτισιν τεχνικῶν στελεχῶν διὰ τὴν πλήρωσιν τῶν εἰς τούτους δημιουργουμένων κενῶν.

2. Τὸ Κέντρον διοικεῖται ὑπὸ ἑπταμελοῦς Συμβουλίου διοριζομένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ

Ἐργασίας, οἱονεὶ ἡ σύνθεσις, τὰ καθήκοντα, αἱ ἁρμοδιότητες, ὁ χρόνος θητείας, αἱ ἀποζημιώσεις καὶ ἔξοδα παραστάσεως τῶν μελῶν του, ὡς καὶ πᾶσα ἑτέρα συναφὴς λεπτομέρεια, ὁρίζονται διὰ Κανονισμοῦ. Δι' εἰδικῶν Κανονισμῶν ὁρισθήσονται ὡσαύτως τὰ τῆς ἐκπροσωπήσεως τοῦ Κέντρου, ἐξωδίκως καὶ δικαστικῶς, τὰ τῆς συνθέσεως τῶν διοικητικῶν του ὑπηρεσιῶν, τὰ τῆς ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως τοῦ προσωπικοῦ αὐτοῦ, τὰ τῆς οἰκονομικῆς λειτουργίας, λογιστικῆς ὀργανώσεως κλπ., ὁ τρόπος ἐπιλογῆς τῶν σπουδαστῶν καὶ τοῦ διδάσκοντος προσωπικοῦ, ἡ διδακτέα ὕλη, τὰ ἐκ τῆς ἐπιτυχοῦς φοιτήσεως εἰς τὸ Κέντρον ἀπορρέοντα πλεονεκτήματα, ὡς καὶ πᾶσα ἑτέρα ἀναγκαία διὰ τὴν ὀργάνωσιν, λειτουργίαν καὶ ἐκπλήρωσιν τῶν σκοπῶν τοῦ Κέντρου λεπτομέρεια.

3. Τὸ Κέντρον ἔχει ὡς πόρους:

α) Ἐπιχορηγήσεις τοῦ παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας Λογαριασμοῦ Βελτιώσεως Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, ὁριζομένας δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

β) Εἰσφορὰς τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς ἁρμοδιότητος τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ὁριζομένας ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, εἴτε εἰς πάγια κατ' ἔτος ποσὰ ἀνολόγως τῶν οἰκονομικῶν δυνατοτήτων ἑκάστου Ὀργανισμοῦ, εἴτε εἰς ποσοστὸν ἐπὶ τῶν ἐσόδων των, εἴτε ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐκπαιδευομένων εἰς τὸ Κέντρον ὑπαλλήλων ἑκάστου Ὀργανισμοῦ, καὶ

γ) Πᾶν ἔσοδον πραγματοποιούμενον ἐκ χαριστικῆς αἰτίας.

4. Οἱ ὑπὸ τοῦ παρόντος προβλεπόμενοι Κανονισμοί, διὰ τῶν ὁποίων δύνανται νὰ ἐπεκτείνωνται καὶ αἱ ἀνωτέρω ὁριζόμεναι βασικαὶ ἐπιδιώξεις τοῦ Κέντρου (ἐκπόνησις γενικῶν ἀσφαλιστικῶν μελετῶν καὶ ἐρευνῶν κλπ.), θεσπίζονται δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας μετὰ πρότασιν ἢ γνώμην τῆς Διοικήσεως τοῦ Κέντρου καὶ δημοσιευομένων διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

5. Διὰ τὴν ἐπάνδρωσιν τοῦ Κέντρου δύναται ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας ν' ἀποσπᾷ ἢ μετατάσσῃ τὸ πρὸς τοῦτο ἀναγκαῖον προσωπικὸν ἐκ τῶν ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τούτου τελούντων Ὀργανισμῶν Κοιν. Πολιτικῆς δι' ἀποφάσεών του δημοσιευομένων εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καὶ λαμβανομένων ἄνευ τῆς τηρήσεως ἑτέρων εἰδικῶν διατυπώσεων.

Ἄρθρον 30

Παρατείνεται μέχρι 31 Ἰανουαρίου 1955 ἡ προθεσμία τῆς § 2 τοῦ ἄρθρ. 19 τοῦ ν.δ. 2698/1953 «περὶ Διοικήσεως τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων».

Ἄρθρον 31

Εἰς τὸ ἀπὸ 27.8/17.5.1951 β. δ. «περὶ Ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου τοῦ Ι.Κ.Α.» ἐπέρχονται αἱ κάτωθι προσθῆκαι:

1) Εἰς τὸ ἄρθρ. 8 προστίθεται παράγραφος 6, ἔχουσα ὡς ἀκολούθως:

«6. Ὑπὸ τῶν Πρωτοβαθμίων Πειθαρχικῶν Συμβουλίων (Τμῆμα Β' καὶ Τμῆμα Γ'') ἐκδικάζονται καὶ αἱ ἐκκρεμεῖς συνεπείᾳ ἐφέσεων δικαι ὡς καὶ αἱ ἐφεξῆς ἀσκηθησόμεναι ἐφέσεις κατὰ προηκδοθεισῶν πειθαρχικῶν ἀποφάσεων τῶν Τ.Δ.Ε. καὶ τῶν μονομελῶν πειθαρχικῶν διοικοδοσιῶν, ὑπὸ δὲ τοῦ Δευτεροβαθμίου Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου (Τμῆμα Δ') αἱ ἀσκηθεῖσαι ἢ ἀσκηθησόμεναι ἐφέσεις κατὰ προεκδοθεισῶν ἀποφάσεων τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ, τὸ ἐμπρόθεσμον ὅμως καὶ ἐπιτρεπτὸν τῶν ἐνδίκων τούτων μέσων κρίνεται κατὰ τὰς προϊσχυούσας διατάξεις».

2) Εἰς τὸ ἄρθρον 10 προστίθεται § 5, ἔχουσα ὡς ἀκολούθως:

«5. Εἰς τὴν κατὰ τὴν § 3 τοῦ παρόντος ἄρθρου ὑποβολὴν καὶ διαδικασίαν ὑπόκεινται καὶ αἱ προεκδοθεῖσαι ἀποφάσεις τῶν Τ.Δ.Ε.».

3) Εἰς τὸ ἄρθρ. 21 προστίθεται § 6, ἔχουσα ὡς ἀκολούθως:

«6. Αἱ ἐκκρεμεῖς ὑποθέσεις συνεπείᾳ ἀσκηθεισῶν ἢ ἀσκηθησομένων προσφυγῶν κατ' ἀποφάσεων τῶν Τ.Δ.Ε., δι' ὧν ἐπεβλήθησαν αἱ κατὰ τὸ ἄρθρον 18 § 1 Κανονισμοῦ Ἀσθενείας, ὡς ἑτροποποιήθη μεταγενεστέρως, συμβατικαὶ κυρώσεις κατὰ συμβεβλημένων μετὰ τοῦ Ι.Κ.Α. φαρμακοποιῶν εἰσάγονται, ἐπιμελείᾳ τοῦ Κεντρικοῦ Πειθαρχικοῦ Ἀνακριτοῦ, ἐνώπιον τοῦ Δευτεροβαθμίου Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου (Τμῆμα Δ') κατὰ τὰ ἐν ἄρθροις 1 ἐδάφ. δ' καὶ 21 τοῦ παρόντος β.δ. ὁριζόμενα, τοῦ ἐμπροθέσμου καὶ τοῦ ἐπιτρεπτοῦ τῶν τοιούτων προσφυγῶν κρινομένων κατὰ τὰς προϊσχυούσας σχετικὰς διατάξεις».

Ἄρθρον 32

1. Τὸ ἄρθρον 24 τοῦ ν.δ. 2698 τῆς 31ης Ὀκτωβρίου/10 Νοεμβρίου 1953 «περὶ Διοικήσεως τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων κτλ.» ἀντικαθίσταται οὕτω:

«Αἱ ἐντὸς ἔτους ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος ἐνεργούμεναι προαγωγαὶ ὑπαλλήλων τοῦ Ι.Κ.Α. πρὸς πλήρωσιν ὑφισταμένων κενῶν θέσεων κατὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ παρόντος λογίζονται γενόμεναι ἀπὸ τῆς παρελεύσεως τριμήνου ἀπὸ τῆς χρονολογίας κτήσεως παρὰ τῶν προαγομένων τῶν νομίμων πρὸς προαγωγὴν προσόντων καὶ ὑπαρξεως κενῆς θέσεως καὶ χρήζουν ἐγκρίσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Ἕνεκα τῆς τοιαύτης ἀναδρομικῆς προαγωγῆς οὐδεμία διαφορὰ μισθοῦ καταβάλλεται».

2. Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἀνατρέχει εἰς τὸν χρόνον τῆς ἰσχύος τοῦ ν.δ. 2698/1953.

Ἄρθρον 33

Μετὰ τὸ ἐδάφιον 4 τῆς ὑπὸ στοιχ. γ' διατάξεως τῆς § 7 τοῦ ἄρθρ. 29 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 προστίθεται τὸ ἀκόλουθον ἐδάφιον:

«Ἀνάπηροι πολέμου μὲ ποσοστὸν ἀναπηρίας ἄνω τῶν 50 ο/ο, παρέχοντες ἐξηρτημένην ἐργασίαν, δὲν ὑφίστανται ἀναστολὴν τῆς συντάξεως των».

Ἄρθρον 34

Ὁ μισθὸς τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ τοῦ Τ.Ε.Β.Ε. καθορίζεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ. Συμβουλίου ἐγκριθείσης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Ἄρθρον 35

Ἠσφαλισμένοι συμπληρώσαντες κατὰ τὸ ἔτος 1951 ἑπτακόσια πεντήκοντα ἡμερομίσθια καὶ ἄγοντες τὸ ὄγδοον ἔτος τῆς ἡλικίας των, ἐφ' ὅσον ἐν συνεχείᾳ ἠσθένησαν ἐκ πνευμονικῶν νοσημάτων καὶ ἔτυχον ἐπιδοτήσεως 360 ἡμερῶν καὶ ἀνικανότητος πλέον τοῦ ἔτους ἄνευ ἐπιδόματος, ἐργασθέντες δὲ ἐν συνεχείᾳ καὶ συνεπείᾳ ἐπιδεινώσεως τῆς ἀσθενείας των ἔτυχον νέας ἀνικανότητος πέραν τοῦ τριμήνου ἄνευ ἐπιδόματος, δικαιοῦνται συνταξιοδοτήσεως ἐκ τοῦ Ι.Κ.Α.

Άρθρον 36

Η πραγματικώς παρασχεθείσα υπηρεσία παρά τῷ Ταμείῳ Ασφαλίσεως Καπνεργατών υπό εκτάκτων υπαλλήλων κατά τὸ χρονικόν διάστημα άπό 1ης Νοεμβρίου 1945 μέχρι καί τῆς 27ης Φεβρουαρίου 1947 λογίζεται ώς συντάξιμος υπηρεσία, έστω καί άν αί σχετικαί πράξεις δέν κατεχωρίσθησαν εις τὴν Εφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, σροκειμένου περί τῶν εξελθόντων κατ' εφαρμογήν τῶν διατάξεων τοῦ ν. 2855/1954.

Έν τῇ Β. Ελληνικῇ Προεδρείᾳ Βέρνης τῇ 6 Οκτωβρίου 1954.

ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί ανακλήσεως τοῦ άπό 16/30.12.1953 Β. Δ/τος «περί εξαιρέσεως μικρῶν Φιλανθρωπικῶν Ιδρυμάτων έκ τῶν διατάξεων τῆς Εργατικῆς Νομοθεσίας βάσει τοῦ Ν.Δ. 2655/1953» (*).

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 329 τῆς 1ης Οκτωβρίου 1954)

Έχοντες ὑπ' ὄψιν τάς διατάξεις τοῦ άρθρ. 2 τοῦ ὑπ' άριθ. 2655/1953 ν. δ/τος «περί τροποποιήσεως καί συμπληρώσεως τοῦ ν. 2112/1920 περί καταγγελίας συμβάσεως έργασίας», ώς καί τὴν ὑπ' άριθ. 815/1954 άπόφασιν τοῦ Συμβουλίου Επικρατείας, δι' ἧς ήκυρώθη τὸ άπό 16/30.12.1953 β. δ/γμα «περί εξαιρέσεως μικρῶν φιλανθρωπικῶν ιδρυμάτων έκ τῶν διατάξεων τῆς Εργατικῆς Νομοθεσίας βάσει τοῦ ν. δ/τος 2655/1953», άπεφασίσαμεν καί διατάσσομεν:

Άρθρον μόνον

Άνακαλοῦμεν τὸ ὡς άνω βασιλικόν δ/γμα.

Έν Αθήναις τῇ 10 Σεπτεμβρίου 1954

—

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί διορθώσεως τοῦ κειμένου τῆς § 3 έδαφ. β' τοῦ άρθρ. 8 τοῦ άπό 11.6.1954 Β.Δ. «περί κυρώσεως τοῦ Κανονισμοῦ Προσωπικοῦ τῶν Κοινῶν Ταμείων Εισπράξεων Λεωφορείων Αὐτοκινήτων» (**).

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 283 τῆς 7 Οκτωβρίου 1954)

Έχοντες ὑπ' ὄψιν: α) τάς διατάξεις τοῦ ὑπ' άριθ. 2119/9.5.1952 νόμου «περί συγκοινωνιῶν διά λεωφορείων αὐτοκινήτων» καί ἰδίᾳ τῆς § 2 τοῦ άρθρ. 20 τοῦ νόμου τούτου, β) τὴν κειμένην εργατικὴν νομοθεσίαν, γ) τὴν γνώμην τοῦ Συμβουλίου Αὐτοκινήτων, διατυπωθεῖσαν ἐν τῇ ὑπ' άριθ. 1258/1953 πράξει αὐτοῦ, δ) τὴν γνώμην τοῦ Συμβουλίου τῆς Επικρατείας, διατυπωθεῖσαν ἐν τῷ ὑπ' άριθ. 185/1954 πρακτικῷ αὐτοῦ, ε) τὸν ὑπό τῆς Γενικῆς Συνομοσπονδίας Επαγγελματιῶν Αὐτοκινητιστῶν Ελλάδος ὑποβληθέντα Κ.Π. τῶν Κ.Τ.Ε.Λ. Αὐτοκινήτων διά τῆς ὑπ' άριθ. 750/23.7.1953 άναφορᾶς της, στ) τὸ άληθὲς κείμενον τοῦ ὑπό τῆς Γενικῆς Συνομοσπονδίας Επαγγελματιῶν Αὐτοκινητιστῶν Ελλάδος ὑποβληθέντος Κ.Π. τῶν Κ.Τ.Ε.Λ. Αὐτοκινήτων διά τῆς ὑπ' άριθ. 750/23.7.1953 άναφορᾶς της τὸ καί ἐγκριθὲν παρά τοῦ Συμβουλίου Επικρατείας, προτάσει τῶν Ημετέρων ἐπί Συγκοινωνιῶν καί Εργασίας Υπουργῶν, άπεφασίσαμεν καί διατάσσομεν:

Η § 3 τοῦ έδαφ. β' τοῦ άρθρ. 8 τοῦ άπό 11.6.1954 β. δ/τος «περί κυρώσεως τοῦ Κανονισμοῦ Προσωπικοῦ τῶν Κοινῶν Ταμείων Εισπράξεων Λεωφορείων Αὐτοκινήτων» άντικαθίσταται οὕτω: «Εἰς τὸν χρόνον τῆς ήμερησίας εργασίας λογίζεται καί ὁ χρόνος παραδόσεως τῶν εἰσπράξεων ὑπό τοῦ εἰσπράκτορος εἰς τὸ Κ.Τ.Ε.Λ., μὴ δυνάμενος νὰ ὑπερβῇ τὰ 20' τῆς ὥρας, καθ' ὅσον καλύπτεται ὑπό τοῦ κατά τὴν διάρκειαν τοῦ ὅλου χρόνου άναμονῆς εἰς τὰ τέρματα καί τάς άφετηρίας, μὴ ὑπολογιζομένου εἰς τὸ ὅλον.

Ἐὰν ἐντός τῶν 25' δέν παραλάβῃ ὁ ταμίας τὰ χρήματα, δικαιοῦται ὁ εἰσπράκτωρ νὰ κατατεθῇ ταῦτα τὴν ἐπομένην εἰς τὸν ταμίαν, τούτου ὑποχρεουμένου νὰ τὰ παραλάβῃ ἀμελητὶ καί άπροφασιστεί».

Εἰς τούς αὐτούς ἐπί τῶν Συγκοινωνιῶν καί Εργασίας Υπουργούς άνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καί ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος διατάγματος.

Έν Αθήναις τῇ 10 Σεπτεμβρίου 1954

—

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί άνασταλῆς χορηγήσεως άδειῶν ά.ν. 539/1945 εἰς τούς άρτεργάτας καί άρτοϋπαλλήλους διά τὸ έτος 1954.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 265 τῆς 20 Οκτωβρίου 1954)

Έχοντες ὑπ' ὄψιν τάς διατάξεις τῆς § 3 τοῦ άρθρ. 5 τοῦ ά.ν. 53/1945, προτάσει τοῦ Ημετέρου Υπουργικοῦ Συμβουλίου, μετά γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Εργασίας καί τὴν ὑπ' άριθ. 425/1954 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου Επικρατείας, άπεφασίσαμεν καί διατάσσομεν:

Άρθρον μόνον

Άναστέλλομεν καθ' ὅλην τὴν Επικράτειαν τὴν χορήγησιν τῶν δυνάμει τοῦ ά.ν. 539/1945 περί χορηγήσεως κατ' έτος εἰς τούς μισθωτούς άδειῶν μετ' άποδοχῶν» παρεχομένων άδειῶν μετ' άποδοχῶν διά τὸ έτος 1954 εἰς τούς άρτεργάτας καί άρτοϋπαλλήλους.

Εἰς τὸν Ημέτερον ἐπί τῆς Εργασίας Υπουργὸν άνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καί ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Έν τῇ Β. Ελληνικῇ Προεδρείᾳ Βέρνης τῇ 6 Οκτωβρίου 1954.

—

ΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

1491/1954 Πράξις Υπουργικοῦ Συμβουλίου

Περί προσαυξήσεως τῶν μισθῶν τῶν τακτικῶν δημοσίων πολιτικῶν ὑπαλλήλων κλπ. λόγῳ πολυετοῦς ὑπηρεσίας.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 283 τῆς 7 Οκτωβρίου 1954)

Λαβόν ὑπ' ὄψιν εἰσήγησιν τῶν Υπουργῶν Συντονισμοῦ καί Οἰκονομικῶν, άποφασίζει:

Άρθρον 1

1. Οἱ κατά τὰ άρθρα 1, 2, 3, 4 καί 5 τῆς ὑπ' άριθ. 131 τοῦ 1951 πράξεως τοῦ Υπουργικοῦ Συμβουλίου «περί αὐξήσεως τοῦ μισθοῦ τῶν δημοσίων πολιτικῶν καί στρατιωτικῶν ὑπαλλήλων» βασικοί μισθοί τῶν τακτικῶν δημοσίων πολιτικῶν ὑπαλλήλων, τῶν άξιωματικῶν,

(*) ΕΕΔ 13, σελ. 100.
(**) ΕΕΔ 13, σ. 835.

και μητρότητος εἰς εἶδος εἰδικῶς διὰ τὰς ἕξῆς παροχάς:

αα) Ἰατρικὴν ἀντίληψιν ἐν ἰατρείῳ, κατ' οἶκον καὶ ἐν νοσοκομείῳ.

ββ) Μαιευτικὴν ἀντίληψιν· καὶ

γγ) Φάρμακα ἐπὶ καταβολῇ τοῦ ὑπὸ ἐῶν διατάξεων τοῦ Κανονισμοῦ περὶ τρόπου ἀσφαλίσεως ομνριδιουργικῶν προβλεπομένου ἀσφαλίστρου, καὶ ὡς πρὸς πάντα τὰ ἐν τῇ πόλει τῆς Νάξου ἀπασχολούμενα πρόσωπα ἐκ τῶν ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 2 §§ 1 καὶ 2 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 προβλεπομένων, ὡς καὶ διὰ τοὺς ἀπασχολουμένους εἰς τὴν περιοχὴν «Μουσούνας», ἔνθα ἐνεργεῖται ἡ ἐναποθήκευσις καὶ φορτοεκφόρτωσις τῆς σμύριδος, καὶ εἰς τὸν ἐναέριον σιδηρόδρομον ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ μηνὸς τοῦ μεθεπομένου ἐκείνου τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἀποφάσεως εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Ἰουλίου 1954

Ἀπόφ. Διοικητ. Συμβουλίου Ι.Κ.Α.

Περὶ ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ Ι.Κ.Α. εἰς τὸ προσωπικὸν Ἐλευθέρας Ζώνης Θεσσαλονίκης.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 154 τῆς 27 Ἰουλίου 1954)

Συνεδρίασις 29 τῆς 28.5.1954.

Τὸ Δ. Συμβούλιον τοῦ Ι.Κ.Α.

Ἔχον ὑπ' ὄψιν:

α) Τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 2, 3, 4 καὶ 7 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων».

β) Τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 3 καὶ 4 τοῦ Κανονισμοῦ «περὶ τρόπου ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλίσεως καὶ ὑπολογισμοῦ τῶν ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν τοῦ Ι.Κ.Α.» καὶ

γ) Τὸ ἀπὸ 25.5.1954 εἰσηγητικὸν σημείωμα τοῦ Ἀσφαλιστικοῦ Κλάδου τῆς Διοικήσεως τοῦ Ι.Κ.Α. (Τμῆμα Ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν),

ἀποφασίζει ὁμοφώνως:

Τὴν ἐπέκτασιν, ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ μεθεπομένου μηνὸς τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἀποφάσεως εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων διὰ τοὺς κλάδους παροχῶν ἀσθενείας καὶ μητρότητος εἰς εἶδος καὶ εἰς χρῆμα εἰς τὸ προσωπικὸν τῆς Ἐλευθέρας Ζώνης Θεσ/νίκης.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Μαΐου 1954

Ἀπόφ. Διοικητικοῦ Συμβουλίου Ι.Κ.Α.

Περὶ τροποποιήσεως τῆς ἀπὸ 18.5.1953 ἀποφάσεως τοῦ Ι.Κ.Α.

Συνεδρίασις 32 τῆς 2.7.1954

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 169 τῆς 18 Αὐγούστου 1954)

Λαβὸν ὑπ' ὄψιν:

α) Πρότασιν τοῦ Ὑποκαταστήματος Λαμίας, ὑποβληθεῖσαν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2503/17.5.1954 ἀναφορᾶς του,

β) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 10818/1954 εἰσήγησιν τοῦ Ἀσφαλιστικοῦ Κλάδου Διοικήσεως (Τμῆμα Ὑπαγωγῆς εἰς ἀσφάλισιν).

γ) Τὰς διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ «περὶ τρόπου ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ Ι.Κ.Α.», ἀποφασίζει ὁμοφώνως:

Τροποποιοῦν τὴν ἀπὸ 16 Μαΐου 1953 ἀπόφασιν αὐτοῦ ληφθεῖσαν κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 7 συνεδρίασίν του καὶ δημοσιευθεῖσαν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 162 τῆς 27.7.1953 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, καθορίζει ὡς ἡμερομηνίαν ἐνάρξεως καταβολῆς τῶν ὑπὲρ τοῦ Ι.Κ.Α. εἰσφορῶν δι' ἐκεῖνα τὰ πρόσωπα ἐκ τῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν παρ' αὐτῷ ἀσφάλισιν, τὰ ὁποῖα ἀπασχολοῦνται ἐν τῇ κωμοπόλει τοῦ Δομοκοῦ τὴν 1ην Ἰουλίου 1954.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 8 Ἰουλίου 1954

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ

268/1954 Ἐγκύκλιος Ι.Κ.Α.

Περὶ μὴ εἰσπράξεως εἰσφορῶν ἀνεργίας διὰ τὰ πρόσωπα τὰ μὴ δικαιούμενα ἐπιδόματος ἀνεργίας.

Πρὸς ἁπάσας τὰς Διευθύνσεις τῆς Διοικήσεως καὶ ἅπαντα τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α.

Κοινοποιοῦμεν πρὸς ὑμᾶς κατωτέρω τὸ ὑπ' ἀριθ. 8/16.10.1954 ἔγγραφον τοῦ Ὀργανισμοῦ Ἀπασχολήσεως καὶ Ἀσφαλίσεως Ἀνεργίας ἐπὶ τοῦ ἐν περιλήψει θέματος πρὸς γνῶσιν σας.

Σχετικῶς γνωρίζομεν εἰς ὑμᾶς, ὅτι κατόπιν τοῦ ἐγγράφου τούτου τροποποιοῦμεν τὴν παρ. 2 τῆς § 11 τοῦ πρώτου Κεφαλαίου τῆς ὑπ' ἀριθ. 216/15.9.1954 ἐγκυκλίου ἡμῶν(*) καὶ ὁριζόμεν, ὅτι διὰ τὸ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἀναφερόμενα πρόσωπα, ἅτινα δὲν δικαιοῦνται ἐπιδόματος ἀνεργίας, δὲν θὰ εἰσπράττωνται εἰσφοραὶ ἀνεργίας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Ὀκτωβρίου 1954

Ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 12 ν.δ. 2961/1954.

Πρὸς τὸ Ἵδρυμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, Διεύθυνσιν Ἐσόδων.

Ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσωμεν ὑμῖν, ὅτι τὸ Δ.Σ. τοῦ ἡμετέρου Ὀργανισμοῦ κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 3/11.10.1954 συνεδρίασιν αὐτοῦ, λαβὸν ὑπ' ὄψιν τὴν συνδεδυασμένην ἑρμηνείαν τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρ. 11, 12 καὶ 32 τοῦ ν.δ. 2961/1954, ἐδέχθη ὅπως διὰ τὰ ὑπὸ στοιχεῖα α', αε', η', ιβ' καὶ ιγ' τοῦ ἄρθρ. 12 ἐξαιρούμενα τῆς ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας πρόσωπα, ἅτινα δὲν δικαιοῦνται ἐπιδόματος ἀνεργίας, μὴ εἰσπράττωνται εἰσφοραί.

Κατόπιν τῶν ἀνωτέρω παρακαλοῦμεν, ὅπως, βάσει τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 33 ν.δ. 2961/1954, παράσχητε ἐπιγόντως τὰς δεούσας ἐντολὰς καὶ ὁδηγίας εἰς τὰς ἁρμοδίας ὑμετέρας ὑπηρεσίας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Ὀκτωβρίου 1954

(*) ΕΕΔ 13, σελ. 1078.

Σημείωσις ΕΕΔ: Μέχρι τῆς κυκλοφορίας τοῦ παρόντος ἐδημοσιεύθησαν καὶ τὰ κατωτέρω, ἐνδιαφέροντα, νομοθετικὰ διατάγματα, τὰ ὁποῖα θὰ δημοσιευθοῦν εἰς τὸ ἑπόμενον: 1) τὸ ν.δ. 3043/1954 «περὶ διατάξεων ἀφορωσῶν τὸ διδακτικὸν προσωπικὸν τῶν ἰδιωτικῶν σχολείων», 2) τὸ ν.δ. 3067/1954 «περὶ κυρώσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 518/31.3.1954 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου «περὶ ἀποσυμφορήσεως ἀρτοπαλλήλων», 3) τὸ ν.δ. 3089/1954 «περὶ κυρώσεως τῶν ὑπ' ἀριθ. 1021/2.10.1953, 1037/12.10.1953 καὶ 1116/20.10.1953 πράξεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, συμπληρώσεως ταύτων, καθορισμοῦ ἐργασίας ἀρτεργατῶν καὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας τῆς § 2 τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ν.δ. 2528/1953».

τῶν ἀνθυπασπιστῶν καὶ τῶν μονίμων καὶ ἐθελοντῶν ὁπλιτῶν τοῦ Στρατοῦ ξηρᾶς, θαλάσσης, ἀέρος, Λιμενικοῦ Σώματος, Χωροφυλακῆς, Ἀστυνομίας Πόλεων καὶ Πυροσβεστικῆς Ὑπηρεσίας, προσαυξάνονται ὡς ἀκολούθως:

1) Κατὰ 8 ο/ο ἐπὶ τῇ συμπληρώσει δεκαετοῦς ὑπηρεσίας.

2) Κατὰ 10 ο/ο ἐπὶ τῇ συμπληρώσει εἰκοσαετοῦς ὑπηρεσίας καὶ

3) Κατὰ 15 ο/ο ἐπὶ τῇ συμπληρώσει τριακονταετοῦς ὑπηρεσίας.

Ἄρθρον 2

1) Διὰ τὴν παροχὴν τῆς κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον τῆς παρούσης προσαυξήσεως τοῦ μισθοῦ τῶν πολιτικῶν ὑπαλλήλων ὑπολογίζεται:

α) Πᾶσα προϋπηρεσία ἀναγνωριζομένη ὑπὸ τῶν διατάξεων τῆς κειμένης νομοθεσίας ὡς ἔμμισθος δημοσία πολιτικὴ ὑπηρεσία.

β) Ἡ ὑπὸ τὴν ἰδιότητα τοῦ μονίμου στρατιωτικοῦ διανυθεῖσα.

γ) Ἡ ὑπὸ τὴν ἰδιότητα τοῦ ἐθελοντοῦ ἢ ἀνακατεσταγμένου ὁπλίτου ἢ ἀπομένουσι μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ χρόνου, καθ' ὃν ὁ ὑπάλληλος καθ' ὑποχρέωσιν θὰ ὑπηρέτει ὑπὸ τὰ ὅπλα ὡς κληρωτὸς ἢ ἐφεδρος, ἐὰν δὲν κατετάσσετο ὡς ἐθελοντής.

δ) Πᾶσα πραγματικὴ προϋπηρεσία παρὰ Νομικῷ Προσώπῳ Δημοσίου Δικαίου λογιζομένη ὡς συντάξιμος ἐκ τοῦ Δημοσίου Ταμείου.

Τὸ ἄρθρον 99 τοῦ Ὑπαλληλικοῦ Κώδικος ἐφαρμόζεται καὶ διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ χρόνου τῆς προσαυξήσεως τοῦ μισθοῦ λόγῳ πολυετίας.

2. Διὰ τὴν παροχὴν τῆς ἐν ἄρθρῳ 1 τῆς παρούσης προσαυξήσεως τοῦ μισθοῦ τῶν στρατιωτικῶν καὶ τῶν ὀργάνων τῆς Δημοσίας Ἀσφαλείας ὑπολογίζεται πᾶσα ἐν τῷ Στρατῷ, τῇ Χωροφυλακῇ, τῇ Ἀστυνομίᾳ Πόλεων καὶ τῇ Πυροσβεστικῇ Ὑπηρεσίᾳ πραγματικὴ ὑπηρεσία αὐτῶν, ὡς καὶ ἡ τυχὸν προϋπηρεσία των εἰς ἔμμισθον δημοσίαν πολιτικὴν θέσιν ἢ θέσιν Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου, ἐφ' ὅσον ἡ τελευταία αὕτη λογίζεται συντάξιμος ἐκ τοῦ Δημοσίου Ταμείου.

Ἄρθρον 3

1. Εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τῆς παρούσης προβλεπομένην προσαύξησιν συμψηφίζεται: α) ἡ δυνάμει τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ν.δ. 2972/1954 «περὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων τοῦ ν. 2142/1952 περὶ παροχῆς εἰδικοῦ ἐπιδόματος εἰς τοὺς δικαστικοὺς λειτουργοὺς κλπ.» χορηγηθεῖσα προσαύξησις τοῦ εἰδικοῦ ἐπιδόματος τοῦ ν. 2142/1952 καὶ β) τὸ δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 344 τοῦ 1954 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου χορηγηθὲν εἰς τοὺς μονίμους ἐν ἐνεργείᾳ ἀξιωματικοὺς καὶ ἀνθυπασπιστὰς τοῦ Στρατοῦ καὶ τοὺς τούτοις ἀντιστοίχους τῆς Χωροφυλακῆς, Ἀστυνομίας Πόλεων, Πυροσβεστικῆς Ὑπηρεσίας καὶ Λιμενικοῦ Σώματος μηνιαῖον ἐπίδομα στολῆς.

2. Εἰς τὰς περιπτώσεις τῆς προηγουμένης παραγράφου τοῦ παρόντος ἄρθρου ἅπασαι αἱ ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου καὶ τρίτων κρατήσεις ὑπολογίζονται ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τῆς προσαυξήσεως τοῦ ἀπομένοντος μετὰ τὴν ἔκπτωσιν τῶν ἐν αὐτῇ ἐπιδομάτων.

Ἄρθρον 4

Ἡ ὑπὸ τῆς παρούσης πράξεως προβλεπομένη προσαύξησις δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων καὶ τοῦ Πάσχα παρεχομένων εἰς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους καὶ στρατιωτικοὺς ἐπιδομάτων.

Ἄρθρον 5

Ὁ μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης διανυθεὶς χρόνος ὑπηρεσίας ὑπολογίζεται διὰ τὴν παροχὴν τῆς προσαυξήσεως λόγῳ πολυετίας.

Ἄρθρον 6

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης, κυρωθησομένης νομοθετικῶς, ἄρχεται ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου 1954.

Ἐκδόσαν πρὸς ταῦτα τὴν ὑπ' ἀριθ. 1431 παραίσαν πρᾶξίν των.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 5 Ὀκτωβρίου 1954

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ Ι.Κ.Α.

Ἀπόφ. Διοικ. Συμβουλίου Ι.Κ.Α.

Περὶ ἐπεκτάσεως ἀσφαλίσεως τοῦ Ι.Κ.Α. εἰς περιοχὴν πόλεως Νάξου.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 172 τῆς 25 Αὐγούστου 1954)

Συνεδρίασις τῆς 35 τῆς 23.7.1954

Τὸ Διοικ. Συμβούλιον τοῦ Ι.Κ.Α., ἔχον ὑπ' ὄψιν: α) Τὰς διατάξεις τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων». β) Τὰς διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ «περὶ τρόπου ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ Ι.Κ.Α.». γ) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 5 §§ 3—5 τοῦ Κανονισμοῦ συνθέσεως καὶ ἁρμοδιοτήτων τῶν Ὑπηρεσιῶν τοῦ Ι.Κ.Α.» καὶ δ) σχετικὸν εἰσηγητικὸν σημείωμα τοῦ Ἀσφαλιστικοῦ Κλάδου τῆς Διοικήσεως τοῦ Ἱδρύματος, ἀποφασίζει:

α) Τὴν ἐπέκτασιν τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων εἰς τὴν περιοχὴν τῆς πόλεως Νάξου, καθοριζομένων εἰδικώτερον ὡς ἀκολούθως τῶν ὁρίων ταύτης, εἰς τὴν περιοχὴν «Μουσούνας», ἔνθα ἐνεργεῖται ἡ ἐναποθήκευσις καὶ φορτοεκφόρτωσις τῆς σμύριδος, ὡς καὶ εἰς τοὺς ἀπασχολουμένους εἰς τὸν ἐναέριον σιδηρόδρομον.

Ἀρχονται ἀπὸ νότου—θάλασσαν—βυρσοδεφεῖον Κονδύλη.

Πρὸς ἀνατολὰς Νεκροταφεῖον καὶ ἐκεῖθεν εἰς Φράγκικον περιβόλι. Ἀπὸ Φράγκικον περιβόλι εἰς μνημεῖον πεσόντων Ἱερολοχιτῶν καὶ ἐκ τούτου καθέτως πρὸς θάλασσαν. Εἰς τὴν ἐν λόγῳ περιοχὴν περιλαμβάνεται πᾶσα ἡ κατοικημένη περιοχὴ τῆς πόλεως Νάξου.

β) Τὴν σύστασιν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ Τοπικοῦ Παραρτήματος τοῦ ἐν Σύρῳ Ὑποκαταστήματος τοῦ Ἱδρύματος, εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ ὁποίου ἐκτὸς τῆς ἄνω καθοριζομένης περιοχῆς τῆς πόλεως περιλαμβάνονται καὶ αἱ περιοχαὶ ἔνθα διενεργεῖται ἡ ἐξόρυξις τῆς σμύριδος, ὡς καὶ ἡ περιοχὴ «Μουσούνας», ἔνθα ἐνεργεῖται ἡ ἐναποθήκευσις καὶ φορτοεκφόρτωσις τῆς σμύριδος.

γ) Τὴν ἔναρξιν τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἀσφαλίσεως εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Νάξου, ὡς εἰδικώτερον ἀνωτέρω καθορίζεται, εἰς τὴν περιοχὴν «Μουσούνας», ἔνθα ἐνεργεῖται ἡ ἐναποθήκευσις καὶ φορτοεκφόρτωσις τῆς σμύριδος, ὡς καὶ διὰ τοὺς ἀπασχολουμένους εἰς τὸν ἐναέριον σιδηρόδρομον διὰ τοὺς κλάδους ἀσφαλίσεως συντάξεως, παροχῶν ἀσθενείας καὶ μητρότητος εἰς χρῆμα καὶ ἐκ τοῦ κλάδου παροχῶν ἀσθενείας

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΕΠΙ ΕΝΟΣ ΝΟΜΟΥ

Το νέον ν.δ. 3086/1954 περί συλλογικών διαφορών και συλλογικών συμβάσεων έργασίας, άνωτέρω σελ. 1160, τοποποιεί σημαντικώς τά ισχύον πρότερον νομοθετικόν καθεστώς.

Ο άρχικός νόμος περί συλλογικών συμβάσεων έργασίας (16/21 Νοεμβρίου 1935) έκινήθη άπό πνεύματος έλευθερίας τών συλλογικώς συμβαλλομένων πρός κατάρτισιν και ύπογραφήν τών συλλογικών συμβάσεων έργασίας, άλλά έν τη έξελίξει του εισεχώρησε τό Κράτος (ά.ν. 1367/1938), ύπό τήν μορφήν άρχικής έπεκτάσεως τής έλευθέρας καταρτισθείσης συλλογικής συμβάσεως έργασίας και πέραν τού κύκλου τών μελών τών όργανώσεων, διά τής παρουσίας κατά τήν ύπογραφήν τού Υπουργού Έργασίας ή τών παρ' αύτού έξουσιοδοτημένων όργάνων.

Μετά παρέλευσιν, κατά τήν άπαισίαν μνήμην κατοχήν, τού ν.δ. 810/1941 και τού μετά τήν άπελευθέρωσιν ά.ν. 28/1944, έφθάσαμεν είς τόν ν. 2058/1952, ό όποίος καθιέρου διαδικασίαν καθορισμού μισθών τοιαύτην, ώστε ή συλλογική σύμβασις έργασίας νά είναι μέν έλευθέρα πρός κατάρτισιν ύπό τών ένδιαφερομένων, άλλά νά είναι νομικώς άνίσχυρος άνευ έγκρίσεως τού περί διακανονισμού τών μισθών συμβουλίου.

Η τελευταία, γενομένη ήδη, διά τού ν. δ. 3086/1954 τροποποιήσεις τού περί συλλογικών συμβάσεων και διαφορών έργασίας νομοθετικού καθεστώτος στενεύει περισσότερον τά περιθώρια είς τήν έλευθερίαν τών έργοδοτών και μισθωτών διά μίαν έγκυρον νομικώς συλλογικήν σύμβασιν έκ μόνης τής βουλήσεως αύτών.

Έκ τής πράξεως θά δειχθή, άν ύπό τό νέον νομοθέτημα οί διοπαλαίοντες μισθωτοί θά ίδουν καλυτέρας ήμέρας....

Άπό στενής ήδη νομικής πλευράς κρινομένου τού νέου νομοθετήματος και έκ τής πρώτης μελέτης αύτού (ή άρτιότης τού νομοθετήματος θά φανή έκ τών προβλημάτων, τά όποία θά γεννηθούν έν τή πράξει) έπιτυχής είναι ή διάταξις τού άρθρου 6 αύτού περί δημοσιεύσεως τών συλλογικών συμβάσεων έργασίας είς τήν Εφημερίδα τής Κυβερνήσεως, άντι τής καταθέσεως των είς τόν Γραμματέα τού Εἰρηνοδικείου, ώς ώριζον αί προηγούμεναι διατάξεις.

Είναι γνωστή ή ύπό τό προϊσχύσαν νομοθετικόν καθεστώς δριζομένη διά τόν δικαστήν δυσχέρεια πρός αύτεπάγγελτον έφαρμογήν συλλογικής συμβάσεως έργασίας, ή όποία έχει μέν δύναμιν κανονιστικών διατάξεων, άλλ' έφ' όσον ή δημοσίευσις αύτής δέν έγίνετο διά τής Εφημερίδος τής Κυβερνήσεως, ύποχρεωτικού μέσου γνωστοποιήσεως τών νόμων, άλλα διά καταθέσεως είς τό Εἰρηνοδικείον, ό δικαστής, μόνον όταν έγνώριζε τάς συλλογικάς συμβάσεις υποχρεούτο νά έφαρμόση έξ έπαγγέλματος (έκτός άν είχον κορωθή διά νόμου). (Περί τούτων βλέπε Έφετ. Αθηνών 487/1943, ΕΕΔ 2, 342, Γερμανικού Άνωτάτου χαμολογίαν. ΕΕΔ 1, 755).

Εξ άλλου, και αύτοί οί δικαιούχοι ή ύπόχρεοι έκ τών συλλογικών συμβάσεων έργασίας δέν ήσαν, λογικώς, είς θέσιν νά λαμβάνουν γνώσιν τών καταπιπτόντων είς τό Εἰρηνοδικείον συλλογικών συμβάσεων, μετά μάλιστα τήν διάταξιν τού άρθρου 7 τού ά.ν. 1367/1938, κατά τήν όποίαν συλλογικαί συμβάσεις έργασίας έγκύρως κατετίθεντο παρα τω Γραμματεί τού Εἰρηνοδικείου Αθηνών, άσχέτως τού τόπου καταρτίσεως και ύπογραφής αύτών.

◇

ΔΙΚΑΣΤΙΚΑΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Διωρίσθησαν Πάρεδροι τού Συμβουλίου τής Επικρατείας οί κ.κ. *Κ. Λάρος*, Πρωτοδίκης, και *Κ. Χαϊδάς*, Δικηγόρος.

Έκ τών άριστέων τών πολιτικών δικαστών ό πρώτος, έχων νά έπιδείξη εύφήμως γνωστόν δικαστικόν έργον, μεταξύ τού όποίου λαμπράς άποφάσεις έπί τού έργατικού δικαίου, πολλαί τών όποίων έδημοσιεύθησαν είς τήν παροδσαν ε' Επιθεώρησιν, άκλεκτός έπιστήμων ό δεύτερος, μέ εύρείαν μόρφωσιν, θά άποδώσουν πολλά είς τήν διοικητικήν δικαιοσύνην.

◇

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ

† *Νικόλαος Χ. Κοντογιάννης*

Έκλεκτός έπιστήμων, πνευματικός άνθρωπος, κατέχων τήν τέχνην τού καλού, άκαταπόνητος έρευνητής και έργάτης τών Γραμμάτων, τιμήσας τό άξίωμα, πού τού ένεπιστεύθη τό Κράτος, ώς νομικού του συμβούλου, ό *Ν. Χ. Κοντογιάννης* άνηρπάγη, άπό τήν ζωήν, ένώ άκμήν, μέ νεανικάς δυνάμεις, συνέχιζε τήν λαμπράν δράσιν του.

Την καταπληξιν έκ τού αίφνιδίου θανάτου του, ένώ έμάχετο διά τά νόμιμα δικαιώματα τού Κράτους, διεδέχθη ή γενική όλων όσοι έγνώρισαν και έξετίμησαν τόν άλησμόνητον άνθρωπον θλίψις.

Η «Επιθεώρησις Έργατικού Δικαίου», τής όποίας ύπήρξεν άκλεκτός συνεργάτης, είχε τήν εύτυχίαν νά τιμηθή διά τής φιλίας και έκτιμήσεώς του. Χαράσσει τάς γραμμάς αύτάς ώς άλαχίστην έκδήλωσιν ίδιαιτέρας θλίψεώς της και ένθυμείται ό,τι ό μεταστάς είς έν ώραιότατον βιβλίον του ελάσεως άληθείας έγραψεν, αίλλημένον άπό τόν Ντοστογιέφσκυ. «Κανένας πόνος δέν είναι τόσο βαθύς, γιά νά μπορέσης νά έξοικειωθής μέ τό θάνατον.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 13ος—Τεύχος 22 (316)

Ἀθῆναι, 15 Νοεμβρίου 1954

Η ΕΠΙΔΡΑΣΙΣ ΤΗΣ ΑΠΕΡΓΙΑΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΣΧΕΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ὑπὸ τοῦ κ. Δ. Κ. ΚΑΛΟΜΟΙΡΗ, διδάκτορος τῆς Νομικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Μονάχου

I

1. Ἡ ὁμαδικὴ κατάπαυσις τῆς ἐργασίας δὲν παραμένει ἄνευ συνεπειῶν διὰ τὰς σχέσεις τῶν καθ' ἕκαστον ἐργαζομένων. Τὸ ζήτημα ἀνάγεται εἰς τὰς γενικωτέρας σχέσεις ἀτομικοῦ καὶ συλλογικοῦ δικαίου(1). Ἡ χάραξις τῶν ὁρίων, εἰς τὰ ὁποῖα ἡ ἀτομικὴ ὁρᾶσις σταματᾷ, παραχωροῦσα τὴν θέσιν της εἰς τὴν συλλογικὴν ρύθμισιν, δὲν εἶναι δυνατὴ εἰσέτι. Ἡ καθ' ἑνιαῖον τρόπον ἐπίλυσις πάσης συγκρούσεως ἀτομικοῦ καὶ συλλογικοῦ δικαίου θὰ ἤγαγεν εἰς τὴν πρόωρον συναγωγὴν ἀφηρημένων γενικῶν κανόνων, οἵτινες θὰ παρημπόδιζον τὴν ὁμαλὴν ἐξέλιξιν τῆς ἐννόμου τάξεως. Ὑπὸ τὴν σημερινὴν διαρκῆ μεταβολὴν τῶν οἰκονομικῶν καὶ κοινωνικῶν συνθηκῶν θὰ ἦτο παράτολμον νὰ εἴπωμεν γενικῶς, ὅτι τὸ συλλογικὸν δίκαιον ἐπικρατεῖ τοῦ ἀτομικοῦ ἢ καὶ ἀντιθέτως(2). Ἡ λύσις τοῦ προβλήματος θὰ ἐξαρτηθῇ ἐκ τοῦ ἂν εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν ἡ ἔννομος τάξις ἔδωκε τὴν προτεραιότητα εἰς τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον κλάδον τοῦ δικαίου.

2. Διὰ τῆς ὁμαδικῆς καταπαύσεως τῆς ἐργασίας δὲν ἐπιδιώκεται πάντοτε ὁ αὐτὸς σκοπός. Οἱ ἐργαζόμενοι ἄλλοτε μὲν στρέφονται κατὰ τοῦ ἐργοδότου των, ἐπιδιώκοντες τὴν βελτίωσιν τῶν συνθηκῶν ἐργασίας, ἄλλοτε δὲ κατὰ τοῦ Κράτους, ἀποβλέποντες εἰς τὴν μὴ λῆψιν ἢ διαμαρτυρόμενοι διὰ τὴν λῆξιν δυσμενοῦς δι' αὐτοὺς μέτρου ἢ οἱκοδήποτε εἰς ὄφος των ἐνεργείας(3).

Εἰς τὴν δευτέραν περίπτωσιν ἔχομεν τὴν λεγομένην πολιτικὴν ἀπεργίαν(4) καὶ τὴν ἀπεργίαν διαμαρτυρίας(5).

3. Τὴν κατάπαυσιν τῆς ἐργασίας δύναται νὰ κηρύξῃ τὸ σωματεῖον ἢ τὸ προσωπικὸν τῆς ἐκμεταλλεύσεως.

Πρόκειται περὶ τῆς διαφορᾶς μεταξὺ ὀργανωμένης καὶ μὴ ὀργανωμένης ἀπεργίας. Ἡ ὀργανωμένη ἀπεργία, διευθυνομένη ὑπὸ τῶν συνδικάτων, θεωρεῖται ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν μὴ ὀργανωμένην ὡς ἐπιτρεπομένη(6). Ἡ ἀντίθετος γνώμη(7), ἥτις φαίνεται ὀρθοτέρα, δὲν κρατεῖ.

Τὸ ἰσχύον δίκαιον δὲν προστατεύει τὴν ἀπεργίαν εἰδικῶς(8). Τὸ ἄρθρον 11 τοῦ Συντάγματος, σιωπᾷ. Ἡ ἐλευθερία τοῦ ἀπεργεῖν ἀναγνωρίζεται ἐντὸς τῶν γενικωτέρων πλαισίων τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἐνεργεῖν(9).

---

(1) Πρβλ. ΕΕΔ 13, σελ. 1081 ἑπ.

(2) Περὶ τοῦ σχετικοῦ τούτου δὲν δύναται νὰ γίνῃ λόγος. Ζήτημα γεννᾶται μόνον εἰς ποίας περιπτώσεις τὸ ἀτομικὸν δίκαιον ἐπικρατεῖ εἰσέτι τοῦ συλλογικοῦ καὶ εἰς ποίας ἄνακα τοῦ ἀποτηρεῖται ἀτομικοῦ τὸν χαρακτῆρα τὸ συλλογικὸν δίκαιον δὲν δύναται νὰ κατισχύσῃ τοῦ ἀτομικοῦ.

(3) Περὶ τῶν εἰδῶν τῆς ἀπεργίας ὅλ. *H. Grote*, Der Streik 1952, σελ. 55 ἑπ.

(4) Πρβλ. τὰς ἐν ΕΕΔ 13, σελ. 1113 παραπομπὰς καὶ *Nikisch*, Arbeitsrecht 1951, σελ. 271 *Forsthoff*, Die politischen Streikaktionen des Deutschen Gewerkschaftsbundes 1952, σελ. 16. *Siebrecht*, Das Recht im Arbeitskampf. Die Ersatzansprüche für die Schäden, die durch den von den Gewerkschaften gegen das geplante Betriebsverfassungsgesetz geführten Zeitungsstreik von 27-28 Mai 1952 entstanden sind (Rechtsgutachten) 1953 σελ. 11, *Bulla*, AR-Blattei, Arbeitskampf II, 1, 2, *Maus*, Handbuch des Arbeitsrechts IX C II 2 b. *Huber*, Wirtschaftsverwaltungsrecht II S. 406 f II.

(5) Βλ. τὰς ἐν σημ. 4 παραπομπὰς καὶ *Grote* ἔνθ' ἀνωτ. σ. 55, *Nipperdey*, ΕΕΔ 11, σελ. 227. Πάντως ἡ ἀπεργία διαμαρτυρίας ἔχει πολιτικὴν χροιάν.

(6) Πρβλ. *Hessel*, Probleme des Streikrechts, BB, 1951 S. 86 *Hoeniger*, Einige Gedanken zum Recht des Arbeitskampfes, RdA 53 S. 307. *Kaufmann*, Die Einwirkung des Streiks auf den Arbeitsvertrag, Betrieb 1951, S. 416.

(7) *Huber*, ἔνθ. ἀνωτ. σελ. 402 ἑπ. LAG Frankfurt 18 IX 50 RdA 50 σελ. 427.

(8) Πρβλ. ΕΕΔ 13, σελ. 1114 καὶ τὰς ἐκεῖ παραπομπάς.

(9) Πρβλ. *Huber*, ἔνθ. ἀνωτ. σελ. 393, *Savaele*, Grundfragen des Arbeitsrechts S. 177,

δεκτόν, ὅτι τῆς ἀπεργίας δέον ὅπως προηγῆται καταγγελία τῆς σχέσεως ἐργασίας. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ἡ ἀπεργία ἀποτελεῖ παράβασιν τῆς συμβάσεως δικαιολογοῦσα τὴν ἐκτακτον καταγγελίαν της ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου.

2. Ἡ ἔλλειψις τῆς καταγγελίας ἐκ μέρους τοῦ ἀπεργοῦντος θὰ ἦτο ἄδικον, ἐὰν ἔδιδε δικαίωμα εἰς τὸν ἐργοδότην, ὅπως καταγγέλλῃ ἐκτάκτως τὴν σύμβασιν. Περὶ τοῦ ἀσκόπου μιᾶς τοιαύτης καταγγελίας, πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἀπεργίας, συνηγοροῦν τὰ ἀκόλουθα:

α) Ἡ ἀπεργία εἶναι ἐργατικὸς ἀγών. Ὡς τοιοῦτος ἀποσκοπεῖ, ὡς ὁ πόλεμος (19), εἰς τὴν ἐπικράτησιν τῆς μιᾶς μερίδος ἐναντι τῆς ἄλλης καὶ τὴν ἐπιβολὴν τῆς θελήσεώς της ἐπὶ τῆς τελευταίας εἰς τὴν συνθήκην τῆς εἰρήνης, ἥτις ἐν προκειμένῳ δὲν εἶναι ἄλλη ἀπὸ τὴν συλλογικὴν σύμβασιν, διὰ τῆς ὁποίας συνήθως περατοῦνται οἱ ἐργατικοὶ ἀγῶνες. Ἡ τήρησις ὡρισμένων κανόνων τακτικῆς ἀποτελεῖ καὶ εἰς τοὺς ἐργατικοὺς ἀγῶνας, ὡς εἰς τὸν πόλεμον, προϋπόθεσιν τῆς ἐπιτυχίας (20).

Διὰ κάθε ἀγῶνα ἀποφασιστικὸς εἶναι ὁ παράγων τοῦ αἰφνιδιασμοῦ. Ὅστις ἐκ τῶν ἀντιπάλων, ἐκμεταλλευόμενος τὸν παράγοντα αὐτόν, ἐπιτεθῇ πρῶτος καὶ καταλάβῃ τὸν ἕτερον ἐξ ἀπροόπτου εἶναι κατὰ κανόνα ὁ νικητὴς τοῦ ἀγῶνος (21). Ἡ ἐκλογὴ τοῦ καταλλήλου χρονικοῦ σημείου, κατὰ τὸ ὁποῖον ἡ κατάπαυσις τῆς ἐργασίας θὰ εἶναι ἰδιαιτέρως αἰσθητὴ εἰς τὸν ἀντίπαλον, ἀνήκει εἰς τοὺς ἀπεργούς (22). Ἡ ἐκλογὴ καὶ τοῦ πλέον εὐαισθήτου διὰ τὸν ἐργοδότην χρονικοῦ σημείου δὲν ἀντίκειται εἰς τὰ χρηστὰ ἤθη (23). Ἐφ' ὅσον ἡ ἔννομος τάξις ἀνέχεται τὴν ἀπεργίαν, ἀνέχεται καὶ τοὺς κανόνας, καθ' οὓς αὐτὴ διεξάγεται.

Γεννᾶται τὸ ἐρώτημα τίς ἡ φύσις τῶν κανόνων αὐτῶν, τοὺς ὁποίους οὐχὶ σπανίως εὑρίσκομεν γραπτῶς διατετυπωμένους εἰς καταστατικὰ σωματείων—κυρίως δευτεροβαθμίων ὀργανώσεων καὶ διαφόρους κατευθυντηρίους ὁδηγίας πρὸς τὰ μέλη των.

αα) Κανόνας γραπτοῦ δικαίου δὲν ἀποτελοῦν, ὡς οἱ κανόνες τῆς συλλογικῆς συμβάσεως. Ἡ ἔννομος τάξις δὲν τοὺς ἔχει εἰσέτι συμπεριλάβει καὶ καταστήσει ἀναπόσπαστα τμήματά της. Οὐδαμοῦ ὑφίσταται νομικὸν ἔρεισμα διὰ μίαν τοιαύτην ἐνσωμάτωσιν τῶν κανόνων αὐτῶν εἰς τὴν ἔννομον τάξιν.

ββ) Ἀλλ' οὔτε κανόνας ἠθικοῦ δικαίου συνιστοῦν· ἐλλείπει κυρίως τὸ στοιχεῖον τῆς μακροχρονίου ἀσκήσεως. Πρὸ ὀλίγων ἀκόμη ἐτῶν ἡ ἀπεργία ὄχι μόνον ἀπηγορεύετο, ἀλλὰ καὶ ἐτιμωρεῖτο. Ἡ τάσις πρὸς συστηματοποίησιν τῶν διεπόντων ταύτην κανόνων παρατηρεῖται μετὰ τὴν ἄρσιν τῶν περιορισμῶν. Τὸ χρονικὸν διάστημα ὅμως δὲν εἶναι ἀρκετόν, ὥστε νὰ δύναται νὰ γίνῃ λόγος περὶ δημιουργίας ἠθίμου.

γγ) Πρόκειται μᾶλλον περὶ ἐργατικῶν συνηθειῶν, ἡ γένεσις τῶν ὁποίων ὀφείλεται εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν συλλογικῶν σχέσεων. Αὗται ἀκολουθοῦν τὸ συλλογικὸν δίκαιον ἐν τῇ ἐξελίξει του καὶ τείνουν νὰ καταλάβουν θέσιν κανόνος δικαίου ἐντὸς τῆς ἐννόμου τάξεως. Ἐπὶ τοῦ παρόντος ὅμως στεροῦνται πάσης κανονιστικῆς ἐνεργείας· ἡ μὴ τήρησίς των δὲν ἐπάγεται συνέπειας.

Θὰ ἀντέκειτο εἰς τὴν ὑπὸ τῆς ἐννόμου τάξεως ἀνοχὴν τῆς ἀπεργίας, ἂν ἐξ ἄλλου αὐτὴ ἀπῄτει, ὅπως διὰ καταγγελίας αἱ προθέσεις τῶν ἐργαζομένων καθίσταντο φανεραί. Θὰ τοὺς ἀπεστέρει οὕτω τοῦ κυριωτέρου των ὅπλου, τοῦ αἰφνιδιασμοῦ.

β) Ἐκ τῶν αὐτῶν σκέψεων οὐχὶ καταγγελία, ἀλλὰ καὶ ἁπλῇ ἔτι ἀναγγελία τῆς ἀπεργίας, εἶναι ἀπαράδεκτος.

γ) Κυρίως ὅμως ἡ καταγγελία ἐν περιπτώσει ἀπεργίας παρουσιάζει τὸ ἑξῆς ἄτοπον: Ἡ ἀπεργία ὡς τοιαύτη δὲν ἀποτελεῖ λύσιν τῆς συμβάσεως, ἀλλ', ὡς ἐλέχθη, οὐδὲ βούλησιν τῶν ἀπεργῶν πρὸς λύσιν τῆς συμβάσεως ἐκφράζει. Ἀντιθέτως ἡ σχέσις τῆς ἐργασίας ἠρεμεῖ (24) καὶ ἡ κοινότης τῶν ἐργαζομένων ἐξακολουθεῖ νὰ ὑφίσταται (25). Διὰ τῆς καταγγελίας ὅμως ἐπιδιώκεται καὶ ἐπέρχεται μετὰ τὴν πάροδον τῆς πρὸς καταγγελίαν τεταγμένης προθεσμίας ἡ λύσις τῆς σχέσεως ἐργασίας. Πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ συμβιβασθῶσι τὰ αὐτά; Ἐὰν ἡ ἀπεργία ἐπιφέρῃ αὐτόματον λύσιν τῆς σχέσεως ἐργασίας (26) τότε πρὸς τί ἡ καταγγελία. Ἐὰν δὲ πάλιν

δὲν δέχεται τὴν ἕνεκα ἀλλείψεως καταγγελίας ἄνευ προθεσμίας λύσιν τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου (AP 50 No 117 σ. 488).

(19) Ἄλλως ArbG. Göttingen 23.8.1951 RdA σ. 397 καὶ 10. 52 AP 52 No 103.

(20) Πρβλ. *Grole*, ἀνθ' ἀνωτ., σελ. 15, κυρίως ὅμως 145 ἑπ.

(21) Περὶ τῶν πλεονεκτημάτων τῆς ἐπιθετικῆς ἀπεργίας πρβλ. *Grole*, ἀνθ' ἀνωτ., σελ. 41.

(22) *Grole*, ἀνθ' ἀνωτ., *A. Weber*, ἀνθ. ἀνωτ., σελ. 185 ἑπ. LAG Frankfurt a M. AP 50 No 294.

(23) LAG Frankfurt a M. AP 50 No 294.

(24) Πρβλ. ArbG Göttingen RdA S. 51 S. 397 ArbG. Göttingen AP 52 No, *Hessel* BB 51 S. 88 RdA S. 48.

(25) *Franke*, Gleichbehandlung nach Streikbeendingung BAR 1952 σελ. 489.

(26) Πράγμα ὅπερ δὲν δέχονται οἱ θεωροῦντες τὴν ἀπεργίαν ὡς καταγγελίαν.

Ἐντὸς τῶν πλαισίων τούτων τόσον ἡ ὠργανωμένη, ὅσον καὶ ἡ μὴ ὠργανωμένη ἀπεργία, δέον νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἐπιτρεπόμεναι. Θὰ ἐδεχόμεθα ἄλλως τὴν μονοπώλησιν τῆς ἀπεργίας ὑπὸ τῶν σωματείων (10). Καὶ τὰ μὲν σωματεῖα εἶναι ὀργανώσεις μαχητικαί, ἐπιδιώκουσαι δι' ἀγῶνος (11) τὴν βελτίωσιν τῶν συνθηκῶν ἐργασίας τῶν μελῶν των, πολλάκις ὅμως δὲν παρίσταται ἀνάγκη ἀπεργίας ὅλου τοῦ κλάδου, ἀλλὰ τοῦ προσωπικοῦ ὡρισμένης ἐπιχειρήσεως. Ἡ ἐπεμβασις τοῦ σωματείου εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν θὰ εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν προσβολὴν τῆς ἐκ τῆς τυχὸν ὑπαρχούσης συλλογικῆς συμβάσεως ἀπορρεούσης ὑποχρεώσεως πρὸς διατήρησιν τῆς εἰρήνης. Ἀλλὰ πρὸς τί ἡ ὅλη συζήτησις, ἐφ' ὅσον τὰ νομικὰ ἀποτελέσματα τῆς ἀπεργίας, εἴτε ὠργανωμένη εἶναι αὕτη, εἴτε μή, εἶναι τὰ αὐτά; Οἱ δεχόμενοι ὅτι ἡ ἀπεργία ἀποτελεῖ λόγον καταγγελίας τῆς σχέσεως ἐργασίας (12) δὲν κάμνουν διάκρισιν μεταξὺ ὠργανωμένης καὶ μὴ ἀπεργίας. Ἡ διάκρισις θὰ εἶχεν ἀξίαν, ἐὰν ἡ ὠργανωμένη ἀπεργία προστατευομένη συνταγματικῶς ἀνήγετο εἰς δικαίωμα αὐτοτελές, ἡ ἄσκησις τοῦ ὁποίου δὲν θὰ συνεπήγετο προσβολὴν τῶν ἀτομικῶν ὑποχρεώσεων τῶν ἀπεργούντων.

Ἐφ' ὅσον τοιοῦτο τι δὲν συμβαίνει, ἡ διάκρισις παραμένει ἄνευ σημασίας.

4. Ἡ πολιτικὴ ἀπεργία καὶ ἡ ἀπεργία διαμαρτυρίας δὲν ἀποτελοῦν μορφὰς ἀπεργίας ἐνδιαφερούσας τὸ ἐργατικὸν δίκαιον ἀμέσως (13). Κατὰ τὴν κρατοῦσαν γνώμην ἡ πολιτικὴ ἀπεργία εἶναι τόσον ἀπὸ ἀπόψεως ἀστικοῦ, ὅσον καὶ ἀπὸ ἀπόψεως ἐργατικοῦ δικαίου, ἀπαράδεκτος (14).

Ἡ ἐνδιαφέρουσα τὸ ἐργατικὸν δίκαιον ἀπεργία εἶναι ἡ ὁμαδικὴ κατάπαυσις τῆς ἐργασίας, ἥτις ἀποσκοπεῖ εἰς τὴν ἐπίτευξιν εὐνοϊκωτέρων ὅρων ἐργασίας καὶ ἐνεργουμένη μὲ τὴν πρόθεσιν ἐπαναλήψεως τῆς ἐργασίας μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ ἀγῶνος (15).

Περὶ τῆς ἀπεργίας ταύτης οὐχὶ προστατευομένης ἢ ἀπαγορευομένης, ἀλλ' ἁπλῶς ἀνεκτῆς (16) ὑπὸ τοῦ ἰσχύοντος δικαίου καὶ τὴν ἐπίδρασίν της ἐπὶ τῆς σχέσεως ἐργασίας γίνεται λόγος κατωτέρω.

II

Διὰ τῆς καταπαύσεως τῆς ἐργασίας πρὸς ἐπίτευξιν πλέον εὐνοϊκῶν συνθηκῶν ἐργασίας θὰ ἠδύνατο νὰ λεχθῇ, ὅτι οἱ ἐργαζόμενοι καταγγέλλουν τὰς συμβάσεις, μεθ' ὧν συνδέονται διὰ τοῦ ἐργοδότου των, ὑποβάλλοντες ταὐτοχρόνως προτάσεις πρὸς σύναψιν νέων. Τοιαύτη γνώμη, ὑποστηριχθεῖσα ἀποφασικῶς παλαιότερον, δὲν ἐκράτησεν.

Ἡ ἀπεργία δὲν λύει τὴν σχέσιν ἐργασίας. Οἱ ἀπεργοῦντες ἐγκαταλείπουν τὴν ἐργασίαν μὲ τὴν πρόθεσιν νὰ τὴν ἐπαναλάβουν μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἀπεργίας (17).

Τὸ γεγονὸς ὅτι οἱ ἐργαζόμενοι δὲν παραιτοῦνται τῆς θέσεώς των, ἀλλ' ἁπλῶς ἀναστέλλουν τὴν ἐργασίαν, διὰ νὰ ἐπιτύχουν εἰς τὴν αὐτὴν ἐργατικὴν θέσιν καλλιτέρους ὅρους, ἀρκεῖ, διὰ νὰ πείσῃ, ὅτι διὰ τοῦ ἐργατικοῦ ἀγῶνος δὲν ἐπέρχεται λύσις τῆς σχέσεως ἐργασίας. Οἱ τρόποι, καθ' οὓς ἡ σχέσις ἐργασίας λύεται, καθορίζονται ἐν τῷ νόμῳ, ἡ ἀπεργία ὅμως δὲν συγκαταλέγεται μεταξὺ αὐτῶν. Τελείως διάφορον εἶναι τὸ ζήτημα, ἂν ἡ ἀπεργία ἀποτελῇ λόγον λύσεως τῆς ἐργατικῆς σχέσεως, ἀλλὰ μὲ τὴν λύσιν ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ταυτίζεται.

III

1. Ὑπὸ τῆς κρατούσης γνώμης (18) γίνεται

(10) Πρβλ. *Huber*, ἐνθ. ἀνωτ., σελ. 402 ἑπ.

(11) Πρβλ. *A. Weber*, Der Kampf zwischen Kapital und Arbeit, σελ. 37 ἑπ. καὶ 166 ἑπ. *Grote*, ἐνθ. ἀνωτ.

(12) Βλ. κατωτέρω III.

(13) Πρβλ. *A. Weber*, ἐνθ. ἀνωτ. σελ. 177, *Nipperdey*, ΕΕΔ 11, σελ. 266.

(14) Πρβλ. *A. Weber*, ἐνθ. ἀνωτ. σελ. 177, *Hoeniger*, ἐνθ. ἀνωτ., *Nipperdey* RdA 53 S. 211.

(15) Πρβλ. *G. Müller*, Grundfragen des Streikrechts, RdA 51 S. 247 καὶ τὰς ἐκεῖ παραπομπάς.

(16) *Hoeniger*, ἐνθ. ἀνωτ., *G. Müller*, ἐνθ. ἀνωτ.

(17) ArbG. Göttingen 23.8.1951, RdA 51 S. 397, ArbG. Patterborn 2.8.1951, BB 1951 S. 838, *Hessel*, Zum Begriff des Arbeitskampfes ArbR 31 S. 505, *Bulla*, AR-Blattei, Arbeitskampf II (III 3) b) bb).

Βλ. καὶ τὴν σύμφωνον ἑλληνικὴν νομολογίαν καὶ φιλολογίαν ἐν ΕΕΔ 13, σελ. 1113 ἑξ. 3 Ἀγαλλόπουλον, Μαθήματα Ἐργατικοῦ Δικαίου σ. 117, *Nipperdey*, ΕΕΔ 11, σελ. 227.

(18) *Nikisch*, Rechtsgutachten σ. 14. *Savatier*, ἐνθ' ἀνωτ. σ. 178, *Hueck*, Rechtsgutachten σελ. 34. *Mayr*, ArbuSozPol 1951, No 6 S. 77, *Nikisch*, Streik und Arbeitnehmer, BB 1952, s. 721, *Arras*, NJW 1953 s. 341.

LAG Düsseldorf v. 7 Sept. 1948 AR-Blattei R No 399.

LAG Düsseldorf v. 7 Sept. 1948 AR - Blattei R No 975.

ArbG. Luneburg v. 9.10.1951 BB 1951 S. 838.

ArbG. Patterborn v. 2.8.1951 BB 1951 S. 838.

ArbG. Stuttgart v. 19.7.1951 AR - Blattei R. No 1274.

LAG Hamm Westf. v. 5.11.1952 RdA 53 S. 79, LAG Hamm 16.10.1951 BB S. 30.

LAG Bremen AP 53 No 2, LAG Hamm AP 53 No 117, μετὰ σχολίου τοῦ *Hueck*, ὅπου ὅμως

ἡ σχέσις δὲν λύεται, ἡ λύσις της δὲ ζητεῖται ἐκ καταγγελίας ἐκ μέρους τοῦ καθ' οὗ ἡ ἀπεργία ἐργοδότου, τότε διατί νὰ καταγγείλουν καὶ λύσουν τὴν σχέσιν οἱ ἀπεργοί; Τοιαύτη λύσις τῆς σχέσεως δύναται νὰ ἀντιβαίνῃ εἰς τὴν θούλησιν, ἀλλὰ καὶ τὸ συμφέρον τοῦ ἐργοδότου κατὰ τὰς περιστάσεις.

IV

1. Ἡ κυριωτέρα ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας πηγάζουσα ὑποχρέωσις τοῦ ἐργαζομένου εἶναι ἡ παροχὴ τῆς ἐργασίας του (ἄρθρ. 648 Α.Κ.). Ἡ ἄρνησις τῆς παροχῆς τῆς ἐργασίας ἀποτελεῖ ἀθέτησιν τῆς συμβάσεως συνιστῶσαν λόγον καταγγελίας (ἄρθρ. 672 Α.Κ.) καὶ γεννῶσαν ὑποχρέωσιν ἀποζημιώσεως (ἄρθρ. 673 Α.Κ.). Τοῦτο ἀκριβῶς συμβαίνει ἐπὶ ἀπεργίας. Ὁ ἀπεργῶν, καταπαύων τὴν ἐργασίαν, ἀθετεῖ τὴν σύμβασιν. Ὁ ἐργοδότης δικαιοῦται ἐπομένως νὰ προβῇ εἰς τὴν ἄνευ προθεσμίας καταγγελίαν τῆς συμβάσεως. Ἡ ἀποψις αὕτη εἶναι σήμερον ἡ κρατοῦσα(27).

2. Ἡ ἀπεργία ὅμως εἶναι μέσον τοῦ συλλογικοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, εἶναι τὸ κυριώτερον μαχητικὸν μέσον τῶν συγχρόνων ὠργανωμένων ὁμάδων τῶν ἐργαζομένων. Δὲν εἶναι μέσον παράνομον, ἐκβιαστικόν, δὲν εἶναι μέσον καταπιέσεως τῶν χαλαρῶς ὠργανωμένων ἐργοδοτῶν ὑπὸ τῶν εἰς πυκνὰς μαχητικὰς τάξεις συνασπισθέντων ἐργατῶν. Ἡ ἀπεργία εἶναι θεσμὸς οὐχὶ ἀντίθετος πρὸς τὸ δίκαιον, ἀλλὰ τοὐναντίον ἀνεκτὸς ὑπ' αὐτοῦ. Δι' αὐτῆς σκοπεῖται, ὅπως ἐπέλθῃ ἐξισορρόπησις τις μεταξὺ τῶν κατέναντι ἀλλήλων ἱσταμένων κοινωνικῶν τάξεων. Αἱ συλλογικῶς ὠργανωμέναι ὁμάδες δὲν προσφεύγουν εἰς διαιτότητας—τοιαῦται εἶναι οὐχὶ ἁπλῶς ἀπαράδεκτοι ὑπὸ τῆς ἐννόμου τάξεως, ἀλλὰ καὶ κολάσιμοι—ἀλλὰ εἰρηνικῶς καταπαύουν τὴν ἐργασίαν, αἰτοῦντες τὴν ἀναθεώρησιν τῶν ὅρων, ὑφ' οὓς παρέχουν ταύτην ἐπὶ νέων συλλογικῶν βάσεων.

Ὡς τοιοῦτος, οὐχὶ παράνομος, ἀλλὰ τοὐναντίον ἀνεκτός, θεσμὸς τοῦ συλλογικοῦ δικαίου, ἡ ἀπεργία ὑπεστηρίχθη (28). Ὅτι δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ ἀποτελῇ λόγον καταγγελίας τῆς σχέσεως ἐργασίας.

Ὡς θεσμὸς τοῦ συλλογικοῦ δικαίου ἡ ἀπεργία ἐπικρατεῖ τῶν ἀτομικῶν σχέσεων ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ κανόνος «τὸ συλλογικὸν δίκαιον ἐπικρατεῖ τοῦ ἀτομικοῦ δικαίου». Ὁ ἐργαζόμενος συνδέεται διὰ τῆς συμβάσεως ἐργασίας πρὸς τὸν ἐργοδότην. Ἐξ ἄλλου ὅμως δεσμεύεται ἔναντι τοῦ σωματείου ἐκ τῆς ἰδιότητός του ὡς μέλους. Αἱ τελευταῖαι ὑποχρεώσεις ὡς συλλογικαὶ τὸν ἀπαλλάσσουν ἀπὸ τῆς πρὸς παροχὴν ἐργασίας ἀτομικῆς τοιαύτης.

3. Μὲ τὰς ἀμέσως ἀνωτέρω ἐκτιθεμένας ἀπόψεις δὲν δυνάμεθα νὰ συμφωνήσωμεν.

α) Ἡ ἀπεργία εἶναι θεσμὸς ἁπλῶς ἀνεκτὸς ὑπὸ τῆς ἐννόμου τάξεως· δὲν εἶναι δικαίωμα συνταγματικῶς προστατευόμενον. Ὡς τοιαύτη δὲν εἶναι ἱκανὴ νὰ καταργήσῃ ὑποχρεώσεις νομικάς, ὡς τὴν ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας ἀπορρέουσαν τοιαύτην πρὸς παροχὴν ἐργασίας (ἄρθρ. 648 Α.Κ.).

Ἡ σιωπὴ τοῦ συντάγματος σημαίνει μόνον ὅτι τὸ ἀπεργεῖν ἁπλῶς δὲν ἀπαγορεύεται. Ἀφορᾷ δηλ. τὰς σχέσεις τοῦ Κράτους πρὸς τὴν ἀπεργίαν. Ἔναντι τῶν ἀτόμων, τῶν ὁποίων τὰ δικαιώματα καὶ ἔννομα συμφέροντα προσβάλλονται ἐκ τῆς καταπαύσεως τῆς ἐργασίας, οἱ ἀπεργοὶ παραμένουν ὑπεύθυνοι.

β) Ἡ ἀπεργία εἶναι ἀγών. Στοιχεῖον τοῦ ἀγῶνος εἶναι ἡ ἀβεβαιότης περὶ τὴν ἔκβασίν του. Ὁ ἀναλαμβάνων ἀγῶνα ἀναλαμβάνει καὶ τὸν κίνδυνον τῆς μὴ ἐπιτυχοῦς ἐκβάσεώς του.

Ὁ ἀπεργός, ἐπιζητῶν τὴν βελτίωσιν τῶν συνθηκῶν ἐργασίας, διακυβεύει τὴν τύχην τῆς θέσεώς του, ὡς ἐπὶ ἀνταπεργίας ὁ ἐργοδότης ἀναλαμβάνει τὸν κίνδυνον τῆς ἀκινητοποιήσεως τῆς ἐκμεταλλεύσεως ἐκ τῆς μὴ ἐξευρέσεως νέων ἐργατικῶν χειρῶν καὶ τῆς οἰκονομικῆς του καταστροφῆς.

Ἐλλείποντος τοῦ στοιχείου τοῦ κινδύνου ἡ ἀπεργία δὲν θὰ ἦτο ἐργατικὸς ἀγών, ἀλλὰ ὄργανον, διὰ τοῦ ὁποίου ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς θὰ ἐπετυγχάνοντο αἱ ἐπιδιώξεις τῶν ἐργαζομένων. Οὕτω ἡ ἐπίλυσις τῶν ἐργατικῶν ζητημάτων δὲν θὰ ἦτο εἰμὴ μόνον ζήτημα κινήσεως τοῦ ἀπεργιακοῦ μηχανισμοῦ.

γ) Ὁ κανὼν «τὸ συλλογικὸν δίκαιον ἐπικρατεῖ τοῦ ἀτομικοῦ» ὀφείλεται. Τὸ συλλογικὸν ὅμως δίκαιον δὲν ἐπικρατεῖ τοῦ ἀτομικοῦ ἐπὶ πάσης σχέσεως. Ἐπικρατεῖ εἰς τὰς περιπτώσεις ἐκείνας καὶ μόνον εἰς τὰς ὁποίας ἔχει καθιερωθῇ νομικῶς. Τὸ γεγονὸς ὅτι αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις ρυθμίζουν τὰς ἀτομικὰς καὶ καταργοῦν τὰς ἀντικειμένας

---

(27) Παρ' ἡμῖν αἱ γνῶμαι διχάζονται, πρβλ. ΕΕΔ 13, σελ. 1116 παράγρ. 14.

Τῆς ἐν τῷ κειμένῳ γνώμης *Α. Λεζεφόπουλος*, ΕΕΔ 12, σελ. 641, *Nipperdey*, ΕΕΔ 11, σελ. 205 καὶ σύμφωνα ἡ ἀνωτέρω ἀναφερομένη φιλολογία καὶ νομολογία. Μοναδικὰς ἐξαιρέσεις ἀποτελοῦν οἱ *Müller* καὶ *Hessel*, ἔνθ. ἀνωτ. καὶ ἡ ἀπὸ 10.4.1952 ἀπόφασις τοῦ ArbG. Göttingen AP 52 No 103.

(28) *Müller*, ἔνθ' ἀνωτ. *Hessel*, ἔνθ' ἀνωτ. ArbG. Göttingen AP. 52 No 103.

ΝΕΟΠΟΛΕΜΙΣΤΙΚΟΝ (ΕΡΓΑΤΙΚΟΝ) ΔΙΚΑΙΟΝ(*)

Προϋποθέσεις διορισμού καὶ προσλήψεως.—Νομιμοφροσύνη.—Ἰσχὺον δίκαιον.

Ὑπὸ τοῦ κ. ΑΘ. Κ. ΜΠΟΜΠΟΡΑ, Προέδρου Δικηγ. Συλλόγου Τρικκάλων.

§ 4.

ΑΓΩΓΗ. ΕΝΣΤΑΣΕΙΣ.

Α. Ἀγωγή.

α. Γενικῶς.

Εἶνε γνωστὸν γενικῶς ὅτι αἱ ἐκ διαφωνίας περὶ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν καὶ τὴν ἀκριβῆ ἐφαρμογὴν τῶν ἄνω διατάξεων τῆς νομοθεσίας προκύπτουσαι ἰδιωτικοῦ χαρακτῆρος διαφοραὶ φέρονται πρὸς ὁριστικὴν τομὴν δι' ἀγωγῶν ἐκ τοῦ δικαιώματος πρὸς τὸν ἐργατοδίκην, τὸ πρωτοδικεῖον καὶ τὸν Ἀ. Πάγον, ὑπαρχούσης μισθώσεως ἐργασίας ἢ σχέσεως ἐκ τῆς τοποθετήσεως.

β. Στοιχεῖα.

Ὡς περιεχόμενον τῆς ἀγωγῆς τοῦ δικαιούχου κατ' ἄρθρ. 533 πολ. δικ. ἐκεῖνα μόνον τὰ στοιχεῖα, προϋποθέσεις καὶ πραγματικὰ γεγονότα δέον ὅπως καταλέξῃ καὶ ἀποδείξῃ (244, 248, 249 πολ. δικ.) ὁ ἐνάγων ἐν τῷ δικογράφῳ αὐτῆς, ὅσα ρητῶς ἢ σιωπηρῶς, πλὴν σαφῶς, ἐπέβαλον εἰς αὐτὸν οἱ ὡς ἄνω εἰδικοὶ νόμοι (ν. 751, ἀ.ν. 1836 κλπ.).

γ. Οὐχὶ ἀποδείξεις νομιμοφροσύνης.

Μεταξὺ αὐτῶν δὲν περιλαμβάνεται καὶ ἡ ἀναγραφὴ ἐν τῷ δικογράφῳ τῆς ἀγωγῆς καὶ ἡ μνεία γεγονότων, ἅτινα δὲν ἐπιβάλλει ἡ νομοθεσία (ἄνωτ. § 3), ὡς τὸ περὶ τῆς προσαγωγῆς ἐν γένει πιστοποιητικοῦ νομιμοφροσύνης ἢ τὸ περὶ τῆς προσαγωγῆς ἀποφάσεως τῶν κατὰ τὸν ἀ. ν. 516 καὶ τὸ ἐκτ. β. δ. τῆς 7. 8.5.1948 Συμβουλίων ἢ τὸ τῆς ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τὸν αὐτὸν νόμον ὑποβολῆς δηλώσεως περὶ τῆς νομιμοφροσύνης του.

δ. Δύο ἀγωγαί.

Ἐκ μέρους τοῦ δικαιούχου νεοπολεμιστοῦ δύνανται νὰ ἐγερθῶσι δύο ἀγωγαὶ κατὰ τοῦ ἐργοδότου, μία μὲν ἐκ τῆς τοποθετήσεως καὶ μὴ προσλήψεως διὰ τὴν καταβολὴν τῆς μισθοδοσίας ὡς ἀποζημιώσεως, ἐὰν ὁ ἐργοδότης αὐθαιρέτως μὴ προέβη εἰς τὸν διορισμόν, ἑτέρα δὲ ἐκ τοῦ διορισμοῦ αὐτοῦ διὰ τὰς ἐκ τούτου συνεπείας ἐκ τῆς μὴ περαιτέρω τηρήσεως τῆς συμβάσεως ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου.

Περὶ τῶν στοιχείων τῆς πρώτης (ἐκ τῆς τοποθετήσεως) ἐπραγματεύθημεν ἄνωτ. § 1, Β, γ, ζ. Ὁμοίως περὶ τῶν στοιχείων τῆς δευτέρας ἄνωτ. § 1, Β, ζ.

Β. Ἐνστάσεις.

α. Γενικῶς ἀπορριπτέαι.

Ὅθεν ἐνστάσεις (καταλυτικαὶ ἢ ἀναβλητικαὶ) προβαλλόμεναι ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου ἐκ τοῦ ἀ. ν. 516 τοῦ 1948 καὶ τοῦ ἐκτελ. β. δ. τῆς 7, 5.8.1948 περὶ ἀπαραδέκτου ἢ μὴ νομίμου ἢ ἀκυρότητος τοῦ δικογράφου τῆς ἀγωγῆς λόγῳ τῆς μὴ ὑποβολῆς ὑπὸ τοῦ νεοπολεμιστοῦ ἀντιγράφου ἀποφάσεως τῶν Συμβουλίων ἢ βεβαιώσεως ὅτι ὑπεβλήθη παρ' αὐτοῦ σχετικὴ δήλωσις τυγχάνουσι γενικῶς ἀπορριπτέαι διὰ τὰ ἑξῆς:

β. Ὡς μὴ νόμιμοι.

Ὡς μὴ νόμιμοι διὰ τοὺς ὡς ἀνωτέρω (§ 3)

(*) Συνεχίζεται ἐκ τῆς σ. 1136 παρόντος τόμου.

πρὸς αὐτὰς δὲν ἀποτελεῖ ἐπιχείρημα περὶ τοῦ ὅτι τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ ἐπὶ ἀπεργίας. Ἂν τοῦτο συμβαίνῃ ἐπὶ συλλογικῶν συμβάσεων, συμβαίνει διότι τὸ ὁρίζει ὁ νόμος (28). Πρὶν ἡ τοιαύτη κανονιστικὴ ἰσχὺς καθιερωθῇ νομοθετικῶς διὰ τὰς συλλογικὰς συμβάσεις, αὗται ἐνήργουν ἐνοχικῶς ὡς συμβάσεις τοῦ κοινοῦ δικαίου. Ἐφ' ὅσον τοιοῦτον νομοθετικὸν ἔρεισμα δὲν ὑφίσταται διὰ τὴν ἀπεργίαν, δὲν δυνάμεθα νὰ δεχθῶμεν, ὅτι αὕτη δύναται νὰ ἀπαλλάξῃ τοὺς ἀπεργοὺς τῶν ἐναντι τοῦ ἐργοδότου ὑποχρεώσεών των.

(28) Πρβλ. *Huber*, ἐνθ. ἀνωτ. II σ. 396.

β) Ἀλλ' οὔτε τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ ἐργαζόμενος ἀπεργῶν ὑπήκουσεν εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ σωματείου—ὀργάνου συλλογικοῦ—καὶ ἐτήρησε τοὺς κανονισμούς του καὶ τὰς ὁδηγίας του ἀρκεῖ, διὰ νὰ τὸν ἀποδεσμεύσῃ ἀπὸ τὰς συμβατικάς του ὑποχρεώσεις. Τοιαῦται διαταγαὶ καὶ κανονισμοὶ ἔχουν μόνον ἐσωτερικὴν σημασίαν διὰ τὰς σχέσεις τοῦ σωματείου πρὸς τὰ μέλη των καὶ δὲν δύνανται νὰ θίγουν τὰ δικαιώματα τρίτων (30).

(30) Πρβλ. *Huber*, ἐνθ. ἀν. *Nikisch*, Rechtsgutachten, σελ. 16, *Nipperdey* II σ. 551, σημ. 6.

ἐκτεθέντας λόγους, τῆς μὴ ἰσχύος καὶ μὴ ἐφαρμογῆς ἐπὶ τῶν πρὸς διορισμὸν περιπτώσεων τῆς νεοπολεμιστικῆς νομοθεσίας (ν. 751, ἀ.ν. 1836 κ.λ.π.) τῶν τῆς νομοθεσίας περὶ προσαγωγῆς ὑπὸ τοῦ κρινομένου πιστοποιήσεως τῆς ἰδίας του νομιμοφροσύνης (ἀ. ν. 516 κ.λ.π.).

γ. Ὡς ἀπαράδεκτοι.

Ὡς νόμῳ ἀπαράδεκτοι κατὰ τὰς ἐν τοῖς ἄρθροις 202 § καὶ 811 § 1 πολ. δικ. διατάξεις, καθ' ἃς: οὐδεὶς ἀκούεται προβάλλων τὴν ἰδίαν αἰσχρότητα (ν. 1 πρ. 12 Π 4.3 ν. 134, § 1 Π 50, 17). Αἰσχρὸν δεδαίως ἐστὶ τὸ τολμᾶν ὑποβάλλειν ἐνστάσεις ἐκ τῶν ἰδίων παραλείψεων, ἐφ' ὅσον, καθ' ἃ ἐδείχθη (ἀνωτ. § 3), οἱ ἀντίδικοι ἐργοδόται καὶ οὐχὶ οἱ προσλαμβανόμενοι ὀφείλουν νὰ προσκομίσουν τὰς σχετικὰς ἀποδείξεις περὶ τῆς προσαγωγῆς πιστοποιητικοῦ νομιμοφροσύνης κλπ. Οἱ ἀντίδικοι τῶν πολεμιστῶν ἰσχυριζόμενοι τὸ ἐναντίον, παρ' ὅτι ὁ νόμος τεκμαίρεται (245 § 2), ὀφείλουν νὰ φέρουν αὐτοὶ τὴν περὶ τούτου ἀπόδειξιν (248, 265), εἴτε ἐνώπιον τῆς Διοικήσεως, εἴτε ἐνώπιον τῶν Δικαστηρίων.

§ 5.

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΗ.

Α. Ἐν γένει.

α. Πῶς ἔκριναν καὶ πῶς ἔπρεπε νὰ κρίνουν.

Πῶς ἔκριναν καὶ πῶς ἔπρεπε νὰ κρίνουν τὰ δικαστήρια τοιαύτας ἐνστάσεις τοῦ Δημοσίου καὶ τῶν ἐργοδοτῶν περὶ ἀπορρίψεως τῶν ἀγωγῶν τῶν νεοπολεμιστῶν ἕνεκα ἐλλείψεως δήθεν ὑποχρεωτικῶς παρ' αὐτῶν προσκομιστέων ἐγγράφων περὶ τῆς ἰδίας αὐτῶν νομιμοφροσύνης εἶνε ὁ σκοπὸς τῆς κατωτέρω ἐκθέσεως.

β. Δικασμὸς τῆς νομολογίας.

Ὡς γνωστόν, ἡ νομολογία τῶν δικαστηρίων καὶ αἱ σχετικῶς δημοσιευθεῖσαι γνῶμαι τῶν ἑρμηνευτῶν ἐδιχάσθησαν(34) ἐπὶ τῶν ὡς ἄνω ζητημάτων περὶ τῆς ἐφαρμογῆς ἢ μὴ τοῦ ἀ.ν. 516/1949 καὶ ἐπὶ τῶν περιπτώσεων διορισμοῦ καὶ προσλήψεως πολεμιστῶν κατὰ τὸ νεοπολεμιστικὸν δίκαιον.

Αἱ ἀντίθετοι ἀποφάσεις οὐχὶ ὀρθῶς ἐσπευσαν νὰ στηριχθοῦν εἰς τὸ (ἀνύπαρκτον ἄλλως ἐν τῇ περιπτώσει) γράμμα τοῦ ἀ.ν. 516, χωρὶς νὰ σκεφθοῦν ὅτι ὑπάρχουν πρότερον πρὸς ἐξέτασιν προηγούμενα ζητήματα, ἂν καὶ κατὰ πόσον τυγχάνῃ οὗτος ἐφαρμοστέος ἐπὶ τῆς περιοχῆς τοῦ νεοπολεμιστικοῦ δικαίου, ὧν ἄρα ἡ λύσις οὐδαμῶς ἐξαρτᾶται ἐκ μόνου τοῦ γράμματος τούτου, δι' οὗ ἄλλως ἐπιβάλλεται ὑποχρέωσις εἰς ἄλλους καὶ οὐχὶ εἰς τοὺς δικαιούχους νεοπολεμιστάς, ὡς ἐδείχθη ἀνωτ. § 3, V.

Σχετικῶς(35) ἐξεδόθησαν διάφοροι ἀποφάσεις τῶν δικαστηρίων· τέλος ἐξεδόθη ἡ Α.Π. Ὁλ. 18/1953, ἥτις ἀπεφάνθη ὅτι ἡ τῶν ἐν

(34) Περὶ τοῦ ἀνεφαρμόστου τοῦ ἀ. ν. 516 ἐπὶ τῆς νομοθεσίας τοῦ ν. 751 (ἑπομένως καὶ ἐπὶ τοῦ ἀ. ν. 1836) ἴδετε τὴν ἀξίας νομολογίαν: Α.Π. 471 τμ. Β' τοῦ 1951, ΕΕΔ 11, 30. Πρωτ. Ἀθ. 5455/1952, ΕΕΔ 11, 1032, Α.Π. 347/1952, ΕΕΔ 11, 748, Πρωτ. Ἀθ. 6035/1952, ΕΕΔ 11, 670, Πρωτ. Ἀθ. 2851/1954, ΕΕΔ 13, 357. Ὑπὲρ δὲ τῆς ἐναντίας ἀπόψεως, ὅτι ὁ ἀ. ν. 516 τυγχάνει ἐφαρμοστέος ἐνταῦθα, ἴδετε τὰς ἑπομένας ἀποφάσεις: Πρωτ. Ἀθ. 3684/1950, Θ. 62, 99, ΔΕΝ 7, 132, Α.Π. 45/1951, Θέμ. 63, 178, Α.Π. 132, 136/1952, Θέμ. 63, 423, ΕΕΔ 11, 414, Πρωτ. Πατρ. 113/1952, ΕΕΔ 11, 809, Α.Π. 157/1952, ΕΕΔ 11, 474, Α.Π. 18/1953, Ὁλομελείας, ΕΕΔ 12, 205, Α.Π. 81/1953, ΕΕΔ 13, 230, Α.Π. 145/1953, ΕΕΔ 12, 469, καθ' ἣν ἀρκεῖ ἡ προσαγωγὴ ὑπὸ τοῦ ὑποχρέου ἐγγράφου δηλώσεως περὶ τῆς νομιμοφροσύνης του. Σύμφωνος: Α.Π. 354/1953, ΕΕΔ 12, 788, Πρωτ. Καλ. 172/1953, ΕΕΔ 12, 1139, Πρωτ. Ἀθ. 5643/1953, ΕΕΝ. 20, 85. Ἡ Α.Π. 752/1953, ΕΕΔ 12, 610, ἐτάχθη ὑπὲρ τῶν ἀπόψεων τῆς Ὁλομελείας (18). Σύμφωνοι: Α.Π. 580/1953, Θέμ. 64, 35, Α. Π. 673/1953, ΕΕΔ 13, 133, Α.Π. 669/1953, ΕΕΔ 13, 184, Α.Π. 60/1954, ΕΕΔ 13, 259, Α.Π. 115/1954, ΕΕΔ 13, 260, Α.Π. 148/1954, ΕΕΔ, 13, 594 (δήλωσιν), Α.Π. 161/1954, ΕΕΔ 13, 298, Α.Π. 508/1954, τμ. Β', ΕΕΔ 13, 819 (σύμφωνος πρὸς τὴν Α.Π. 148). Περὶ πασῶν τῶν ἀποφάσεων τούτων ἔπεται κριτική, § 5 6. Τὴν ἱστορίαν τῶν ἀποφάσεων τούτων ἴδετε καὶ ἐν Θέμ. 63, 568, καὶ Θέμ. 64, 35. Ἐπίσης εἰς τὰς τελευταίας πρόσθ. Α.Π. 273/1953, Θέμ. 65, 257.

Ἀξιόλογα ἐπὶ τοῦ θέματος σχόλια ἴδετε ὑπὸ τοῦ ἀφυλοκρίνως, ὅσον καὶ ἀξιεπαίνως, καλλιεργοῦντος τὸ Ἐργατικὸν Δίκαιον Τ. Ταμπόχη ἐν ΕΕΔ 13, 854, καὶ ἐν ΕΕΔ 11, 670, 122, 430, 510, 541, 276, 670. Προσέτι Α. Ἀλεξίου, ΕΕΔ 10, 1279. Ἐπίσης τοῦ ἐνδελεχῶς παρακολουθοῦντος τὸ αὐτὸ Δίκαιον Ν. Δημητρακοπούλου ἐν ΔΕΝ 9, 71, καὶ ἐλλιπῶς ΔΕΝ 8, 895 κλπ. Τινὰ περὶ πιστοποιητικοῦ νομιμοφροσύνης ὑπὸ Α. Μπόμπορα, ΕΕΔ 13, 992 καὶ Πρωτ. Ἀθ. 55/1952, Πρωτ. Ἀθ. 6035/1952. Κατὰ δὲ τὴν Α.Π. 673/1953, ΕΕΔ 13, 133, εἶναι ἀδιάφορος ἡ μετὰ τὴν ἀπόλυσιν ἔκδοσις ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου περὶ νομιμοφροσύνης, μὴ ἔχοντος ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 183 ἀ. κ., ΔΕΝ 10, 754. Ὅλως ἀπίθανοι ἐκδοχαί.

(35) Περὶ τοῦ δικασμοῦ τῆς νομολογίας ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ ἀ. ν. 516 ὑπὸ τῶν προσλαμβανομένων κατὰ τὸν ἀ. ν. 751 ἴδετε σχόλια ὑπὸ Ε. Δημητρακοπούλου ἐν ΔΕΝ 9, 71, καὶ σύνοψ. νομολ. αὐτόθι ἀριθ. 2234α, 2503. Ὁ αὐτός, ΔΕΝ 8, 737, σημειοῖ σχετικῶς τὰ ἑξῆς: Ἐνῷ ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ἰσχύος τοῦ ν. 751/1948 εἶχε γίνει ὁμοφώνως ὀχεδὸν δεκτὸν

άρθρ. 3 ν. 751/1948 προσώπων ὑποχρέωσις προσλήψεως τῶν κατ' ἄρθρ. 1 αὐτοῦ πολεμιστῶν ἀ ν α κ ύ π τ ε ι μετὰ τὴν (ὑπὸ τούτων) προσαγωγὴν τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 4 ἀ. ν. 516 ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου. Δὲν ἐξήτασεν ὅμως λεπτομερῶς ἐὰν π ρ ο κ ύ π τ ῃ.

Ἡ ἀπόφασις αὕτη ἐπηρέασεν ὅλας σχεδὸν τὰς μεταγενεστέρας ἀποφάσεις καὶ ἐπέφερε μεγάλην ἀναστάτωσιν ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ τῶν νόμων καὶ ἐν τῇ ὀρθῇ ἐφαρμογῇ αὐτῶν ἐπὶ τῶν σχετικῶν ὑποθέσεων τῶν πολιτῶν.

γ. Εὐθύνη τῶν δικηγόρων τοῦ Δημοσίου.

Τὸ μέγιστον μέρος τῆς ἐκ τῆς προκυφάσης ἀκαταστασίας εὐθύνης βαρύνει τοὺς συναδέλφους δικηγόρους τῶν ἐργοδοτῶν, Δημοσίου κλπ. Ἂς μᾶς ἐπιτραπῇ νὰ εἴπωμεν ὅτι εὑρίσκομεν ἐσφαλμένην τὴν σχετικὴν ἐνστασιν (ΕΕΔ 13, 134), οὐ μόνον ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ ἐν γένει διαχειρίσει τοῦ ἀ.ν. εἰς τὰς παρ' αὐτῶν ὑποστηριχθείσας δίκας τοῦ Δημοσίου. Οἱ ὑπὲρ αὐτοῦ τοιαῦτα προτείνοντες διττῶς κατὰ τὴν γνώμην ἡμῶν παραβιάζουσι τὸ καθῆκον ὡς τε ἀμισθοι δημόσιοι ὑπάλληλοι, δικηγόροι (35, 42, 61 πολ. κ. δικ.) (ἤδη λειτουργοί), καὶ ὡς ἐμμισθοι δημόσιοι ὑπάλληλοι ὑποβάλλοντες (δὲν γνωρίζουν ἀρά γε τὸ ὀρθόν;) ἀνυποστάτους καὶ ἀνεπερείστους ἐνστάσεις, μὲ ἀποτέλεσμα τὸν διασυρισμὸν τῶν πολιτῶν διαδίκων, ὑπέχοντες οὕτω πολλαπλῆς εὐθύνας. Διότι δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ὑποβάλλουν εἰς τὰ δικαστήρια ὅ,τι θέλουν (36), ἀλλὰ μόνον ὅσα ἡ δικαία αὐτῶν ὡς δικηγόρων καὶ ὡς ἐμμίσθων δημοσίων ὑπαλλήλων χρηστὴ συνείδησις ἐπιβάλλει, ἐπιτρέπει καὶ ὑποδεικνύει· οὐδέποτε δὲ πρέπει νὰ ἀπομακρύνωνται ἐκ τῆς εὐθείας γραμμῆς τοῦ καλοῦ καὶ ἀγαθοῦ ἀνδρὸς (bonus vir) καὶ τῶν χρηστῶν ἠθῶν. Ἴδετε καὶ ν. 144 πρ. Π 50, 17, καθ' ὃν οὗ πᾶν τὸ ἐπιτετραμμένον εἶνε ἤδη καὶ εὐπρεπές.

Ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει αἱ ἐνστάσεις των ἐγένοντο ἀφορμὴ ἀσφαλῶς, ὅπως ἀπομακρυνθῇ ἡ νομολογία τῆς εὐθείας ἑρμηνευτικῆς γραμμῆς ἐπὶ ἀνυπολογίστῳ βλάβῃ τῆς ἐννοίας τῆς ὀρθῆς ἀπονομῆς τοῦ δικαίου καὶ τῆς δικαιοσύνης τῆς χώρας. Διότι οἱ πολῖται ἀποκτῶσιν ἡμέραι τὴν πεποίθησιν ὅτι δὲν δύνανται πλέον ἐναντι τῶν ἰσχυρῶν (potentes) νὰ εὕρουν τὸ δίκαιόν των.

Β. Νομολογία τῶν Δικαστηρίων καὶ ἐπικρισις.

α. Νομολογία τῶν ἐτῶν 1950—1953.

Ι. Κατὰ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἀ.ν. 516.

1. Τὴν π ρ ώ τ η ν σχετικῶς θ έ σ ι ν κατέχει ἡ Α.Π. 471 τοῦ 1951 (Θ. 63, 29) *(Ι. Τραχανῆς)*. Κατ' αὐτήν: Ἐπὶ τῶν κατὰ τὸν ν. 751 προσλαμβανομένων ἐφέδρων δ ὲ ν ἀ π α ι τ ε ῖ τ α ι ἡ τήρησις τῶν διατάξεων τοῦ ἀ. ν. 516 καὶ τοῦ δ. δ. 7, 8.5.1948, καὶ ἐπομένως ἡ προσαγωγὴ πιστοποιητικοῦ περὶ ἐλέγχου νομιμοφροσύνης. Διότι ὁ νόμος οὗτος περιέχει γ ε ν ι κ ὰ ς διατάξεις, ἐκ δὲ τοῦ σκοποῦ τοῦ ν. 751, συνισταμένου κατὰ τὴν αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν εἰς τὴν κάλυψιν τῆς π λ έ ο ν ἐ π ε ι γ ο ύ σ η ς ἀ ν ά γ κ η ς τ ῆ ς τ ο π ο θ ε τ ή σ ε ω ς καὶ ἀπασχολήσεως εἰς ἐργασίας τῶν ἐκ τῶν τάξεων τοῦ

ὑπὸ τῆς νομολογίας τῶν δικαστηρίων μας (σύν. ναυαλ. ΔΕΝ. ἀριθμ. 2224α, 1942, 1544, 725) ὅτι διὰ τὴν ἐγκυρότητα τοῦ κατὰ τὸν ἄνω νόμον συντελουμένου ἀναγκαστικοῦ διορισμοῦ προστατευομένου πολεμιστοῦ δὲν ἦτο ἀναγκαία ἡ τήρησις τῶν διατυπώσεων τοῦ ἀ. ν. 516 περὶ νομιμοφροσύνης, εἰχε δὲ γίνει τοῦτο ἀποδεκτὸν καὶ ὑπὸ τῆς Α.Π. 847/1952 Τμ. Α', αἵφνης ἡ νεωτέρα Α.Π. 580/1952, Τμ. Β' ΔΕΝ. 8, 638, διαφωνήσασα πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ Τμ. Α' ἐξενεχθεῖσαν λύσιν ἐδέχθη ὅτι εἶναι καὶ διὰ τὸν κατὰ τὸν ἀ. ν. 751 διορισμὸν ἀπαραίτητος ἡ τήρησις τῆς διαδικασίας τοῦ ἀ. ν. 516.

Ὁ Γ. Β. Ἀ λ α β έ ζ ο ς, ΕΕΔ 10, 1279, ΔΕΝ 8, 396, ὀξέως διαιδὼν τὴν ὀρθὴν ἄποψιν, καθ' ἣν διὰ τὸ κῦρος τῆς κατὰ τὸν ἀ. ν. 1836/1951 ἀναγκαστικῶς καταρτιζομένης σχέσεως ἐργασίας δὲν ἀπαιτεῖται ἡ προσαγωγὴ ἄλλων δικαιολογητικῶν, οὐδὲ πιστοποιητικοῦ κοινωνικῶν φρονημάτων, ὑφίσταται δὲ ἡ σχέσις αὕτη ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ τοποθετηθέντος πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας, ἀφ' ἧς καὶ δικαιοῦται οὗτος ἀποδοχῶν.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τοῦ διχασμοῦ τούτου σημειοῦμεν καὶ τὰ ἑξῆς ἐκ τῶν ὑγιῶν ἀντιλήψεων (ὑποθηκῶν) τῶν προγόνων μας. «Νὴ τὴν Ἥραν, ἔφη ὁ Σωκράτης, μέγα λέγεις ἀγαθὸν ἡγούμενοι, εἰ παύσονται μὲν οἱ δικασταὶ δίκας ψηφιζόμενοι, παύσονται δὲ οἱ πολῖται περὶ τῶν δικαίων ἀντιλέγοντες τε καὶ ἀντιδικοῦντες καὶ στασιάζοντες, παύσονται δ' αἱ πόλεις διαφερόμεναι περὶ τῶν δικαίων καὶ πολεμοῦσαι»: Ξενοφῶντος Ἀπομν. ΙΙΙ, 8-9.

---

(35) Ἴδετε σχετικὴν ἀγκάλιον τοῦ νέου Προέδρου τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους. Ἀλλ' ἡ εὐθύνη τῶν δικηγόρων τοῦ Δημοσίου κάπως μετριάζεται ἐκ τῆς εὐθύνης ἄλλων. Διότι καὶ τὸ Ν. Σ. Κ. διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 783/1953, ΕΕΔ. 12, 1033, γνώμης του ἔκρινεν ὅτι οἱ αὐτοῦ τοποθετηθέντες δικηγόροι ὀφείλουν κατ' ἄρθρον 4 ἀ. ν. 516 καὶ ἄρθρ. 2 § 5 δ. δ. νὰ προσαγάγωσι πιστοποιητικὸν νομιμοφροσύνης, ὅπερ ἀποβλέπει δήθεν αὐτοὺς ὑπὸ τῶν ἄνω διατάξεων. Ἀλλὰ ταῦτα εἶναι ἐσφαλμένα. Διότι οὔτε περὶ πιστοποιητικοῦ ὁμιλεῖ ὁ νόμος οὗτος, οὔτε ἐπέβαλεν αὐτοῖς τοιαύτην ὑποχρέωσιν. Τὸ δὲ δ. δ. εἶναι ἐν τούτῳ ἀνεφάρμοστον ὡς ἀντισυνταγματικὸν καὶ μὴ νόμιμον. Ἄνωτ. § 8V. Δεῖ τὸν πράττοντα μὴ μόνον διαγινώσκειν, ἀλλὰ καὶ ἐπιμελῶς διαγινώσκειν: Σχόλ. ν. 8 Β 11, 2.

στρατοῦ ἀπολυομένων, πρὸς οὓς παρασχόντας οἱονεὶ ἔμπρακτον ἀπόδειξιν τῆς νομιμοφροσύνης των διὰ τῆς ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρεσίας καὶ τῶν θυσιῶν, εἰς ἃς κατὰ ταύτην ὑπεβλήθησαν, προκύπτει ὅτι ὁ νομοθέτης ἠθέλησε νὰ παράσχῃ ἄμεσον ἐπικουρίαν κατόπιν ἐλέγχου τῆς νομιμοφροσύνης, γινομένου μόνον, καθ' ὃν τρόπον ὁ μνησθεὶς ν. 751 τοῦ 1948 διαγράφει, ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς (Συμβουλίου) τοποθετήσεως, καὶ οὐχὶ διὰ τοῦ τρόπου τῆς βραδείας διαδικασίας τοῦ ἀ. ν. 516 τοῦ 1948, μὴ ἔχοντος ἄμεσον σχέσιν πρὸς τὸ θέμα. Διαφωνεῖ πρὸς τὴν Α.Π. 45, 1951 Α' Τμ., περὶ ἧς κατωτέρω. Θεωροῦμεν τὴν ἀνωτέρω (Α.Π. 471) ἀπόφασιν, ὡς καὶ τὴν σύμφωνον Α.Π. 347, 1952, ὡς τὰς ὀρθοτέρας πασῶν. Ἡ Α.Π. 471 εἶναι ἡ μόνη, ἥτις τότε ἀνεῦρε τὴν ἀληθῆ βούλησιν τοῦ νομοθέτου καὶ ἔθιξεν ἐπιτυχῶς τὰς πλείστας τῶν ὑπὲρ τῆς κρίσεως της ἀπόψεων τοῦ θέματος (ἀνωτ. § 3, Γ, Δ.). Εἶναι ἡ πρώτη ἀπόφασις, ἣν ἀξιεπαίνως ἠκολούθησαν αἱ ἄλλαι καὶ αἵτινες ἐπὶ τῆς περιπτώσεως πᾶσαι ἔσωσαν τὸ γόητρον τῆς Δικαιοσύνης καὶ ἀπέδειξαν ὅτι δὲν ἐλλείπουν εὐθαρσεῖς δικασταί, οἵτινες καλῶς γινώσκουν νὰ ἀπονέμουν καὶ εἰς τοὺς ἀδυνάτους τὸ δίκαιον!

2. Ἐπὶ διορισμῶν ἐνεργουμένων κατὰ τὸν ν. 751 δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις τοῦ ἀ. ν. 516 περὶ νομιμοφροσύνης: Πρωτ. Ἀθ. 5455, 1952, ΕΕΔ 11, 1092.

3. Διὰ τῆς ὁμοίας Α.Π. 347/1952 (ΕΕΔ 12, 748) συμφωνούσης πρὸς τὴν Α.Π. Τμ. Β' 471/1951, ὡς ἀνωτέρω, ὀρθῶς ἐκρίθησαν τὰ ἑξῆς: Ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρ. 3, 6, 7, 8 ν. 751 τοῦ 1948, ὡς συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 5 § 1 ν.δ. 1196/1949, σαφῶς συνάγεται ὅτι διὰ τὴν ὡς ὑπαλλήλων πρόσληψιν αὐτῶν ὑπὸ τῶν ἐν ἄρθρῳ 3 § 1 ὑπηρεσιῶν καὶ ἐπιχειρήσεων οὐδὲν ἄλλο ἀπαιτεῖται, εἰ μὴ ἡ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὑπὸ τούτου προκαθοριζομένων ὡς ἀναγκαίων ὅρων ἐκδιδομένη ὑπὸ τοῦ κατ' ἄρθρ. 5 αὐτοῦ Συμβουλίου ἀπόφασις τοποθετήσεως. Διὰ μόνης τῆς ἀποφάσεως ταύτης, ἐπεχούσης θέσιν ἐξηναγκασμένης συμβάσεως, δημιουργεῖται ἀφ' ἑνὸς μὲν δικαίωμα τῶν τοποθετουμένων πρὸς κατάληψιν τῆς εἰς ἣν τοποθετοῦνται θέσεως, ἐξ ἑτέρου δὲ ἀντίστοιχος τῶν ἐργοδοτριῶν ὑπηρεσιῶν καὶ ἐπιχειρήσεων ὑποχρέωσις πρὸς ἄμεσον ἐκτέλεσιν τῶν ἐπιβαλλομένων αὐταῖς ἐκ τοῦ νόμου τούτου ὑποχρεώσεων. Ὅθεν οὐδόλως ἀπαιτεῖται καὶ πιστοποιητικὸν νομιμοφροσύνης κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ ἀ.ν. 516 τοῦ 1948, τοῦ Γ', ΜΘ' καὶ τοῦ 5.δ. τῆς 7/8.5.1948. Κατὰ τὴν γνώμην μας ἡ ἀπόφασις τυγχάνει ὀρθὴ ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν, διότι ἐντὸς τοῦ γράμματος τῆς νομοθεσίας καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἀληθοῦς πνεύματος αὐτῆς ἀποδίδει τὴν ἀληθῆ ἐπὶ τοῦ θέματος βούλησιν τοῦ νομοθέτου. Ἀνωτ. § 3 Δ.

4. Ὁμοίως ἔκρινεν ἡ Πρ. Ἀθ. 6035/1952 (ΕΕΔ 11, 670). Κατὰ ταύτην ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 3 § 3, 5, 4 § 4, 13, 7 § 1, 9 § 2 ἀ.ν. 1836/1951 συνάγεται ὅτι, ἐκτὸς τῶν αὐτόθι ὁριζομένων στοιχείων, δὲν ἀπαιτοῦνται ἕτερα, οὔτε προϋποθέσεις διὰ τὸ ἔγκυρον τῆς προσλήψεως, οὔτε ἡ διαπίστωσις τῆς νομιμοφροσύνης κατὰ τὸν ἀ.ν. 516/1948. Ὀρθὴ κατὰ τὴν γνώμην μας καὶ ἡ ἀπόφασις αὕτη. Ἀνωτ. § 3 Δ.

II. Ὑπὲρ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἀ.ν. 516.

1. Κατὰ τὴν Πρ. Ἀθ. 3684/1950 (Θ. 62, 29, ΔΕΝ 7, 132) ἡ παρὰ τοῦ Δημοσίου πρόσληψις ἐργάτου ἡμερομισθίου ἄνευ τῆς κατὰ τὸν ἀ.ν. 516/1948 κρίσεως τοῦ συμβουλίου νομιμοφροσύνης εἶναι ἄκυρος. Περὶ τῆς ἑρμηνευτικῆς πλάνης, εἰς ἣν ὑπέπεσεν ἡ ἀπόφασις αὕτη, ὡς καὶ αἱ ἑπόμεναι, ἴδετε ἀνωτ. § 3 Δ, ὅπου ἐκτίθενται αἱ δέουσαι ἀναπτύξεις.

(Συνεχίζεται εἰς τὸ ἑπόμενον)

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ ΠΑΘΟΝΤΩΝ ΕΞ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ

Περιπτώσεις συντρεχούσης αποζημιώσεως δι' ηθικήν βλάβην

Χρηματική ικανοποίησις ένεκα ζημίας μή περιουσιακής κατ' άρθρ. 299, 932 Αστικού Κώδικος.— Δικαίωμα αποζημιώσεως παθόντων εξ εργατικών ατυχημάτων, κατά Ν. 552.— Εκλεκτικόν δικαίωμα αγωγής προς αποζημίωσιν κατά Ν. 551 ή κατά το κοινόν αστικόν δίκαιον επί ατυχήματος αποδιδομένου εις δόλον του εργοδότου ή εκ μή τηρήσεως όρων ασφαλείας.— Δικαίωμα αποζημιώσεως εκ του άρθρ. 932 Αστικού Κώδικος, συντρεχούσης μόνον τινός των περιπτώσεων του άρθρ. 16 του ν. 551.

Ζωηρόν είναι το θεωρητικόν και πρακτικόν ενδιαφέρον της κατωτέρω αποφάσεως του Αρείου Πάγου.

Το ζήτημα, περί του οποίου ησχολήθη ή αρεοπαγιτική απόφασις, αναιρούσα την παρατιθεμένην επίσης κατωτέρω υπ' αριθ. 615/1954 απόφασιν του Εφετείου Αθηνών, έχει ως εξής:

Κατά τον νόμον 551 περί εργατικών ατυχημάτων (κωδικοποιητικόν β.δ. 24 Ιουλίου 1920) ορίζεται είδική αποζημίωσις διά τους παθόντας εξ εργατικών ατυχημάτων, κατ' άρθρον όμως 16 αυτού οι παθόντες εξ ατυχήματος του άρθρου 1, δυναμένου να αποδοθή εις δόλον του εργοδότου ή του υπ' αυτού προσληθέντος προσώπου, έχουσι το εκλεκτικόν δικαίωμα να άσκώσιν είτε την εκ του νόμου τούτου, είτε την εκ του κοινού αστικού δικαίου προσήκουσαν αυτοίς προς αποζημίωσιν αξίωσιν, το αυτό δε ισχύει και διά την περίπτωσιν, καθ' ην το ατύχημα επήλθεν εν εργασία ή επιχειρήσει, εν τη οποία δεν ετηρήθησαν αι διατάξεις ισχυόντων νόμων, διαταγμάτων ή κανονισμών περί των όρων ασφαλείας και ένεκα μή τηρήσεως τούτων».

Σημειωτέον ότι μετά το άρθρον 60 του Α.ν. 1846/1951 «περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων» (δημοσίως και υπό το προηγούμενον δίκαιον του ν. 6298/1934, άρθρ. 69), εφ' όσον ο παθών το ατύχημα περιλαμβάνεται μεταξύ των ασφαλιστέων παρά τω Ι.Κ.Α. κατά του ατυχήματος προσώπων (ανεξαρτήτως εγγραφής αυτού εις τα μητρώα ησφαλισμένων του Ι.Κ.Α., Α.Π. 441/1954, εισηγητής *Ι. Τραχανής*, ΕΕΔ 13, 706), απολλάσσεται ο εργοδότης της εκ του ν. 551 περί εργατικών ατυχημάτων υποχρεώσεως προς αποζημίωσιν, διατηρείται δε μόνον ή εκ του κοινού αστικού δικαίου αξίωσις προς αποζημίωσιν (άρθρον 16 ν. 551) εις περίπτωσιν παραβάσεως των όρων ασφαλείας του εργαζομένου εκ δόλου του εργοδότου (Α.Π. 485/1948, Όλομελ., εισηγητής *Ν. Κάτελας*, ΕΕΔ 7, 860, Α.Π. 61/1951, εισηγητής *Ν. Πλατύκας*, ΕΕΔ 10, 370, *Χ. Οικονόμου*, Δίκαιον Έργατ. Ατυχημάτων και Επαγγελματικών Νόσων, σ. 807).

Εξ άλλου κατά το άρθρον 299 Α.Κ. ένεκα ζημίας μή περιουσιακής οφείλεται ικανοποίησις χρηματική κατά τας εν τω νόμω ορισμένας περιπτώσεις, μία δε τούτων είναι ή αναφερομένη εν τω άρθρω 932 Α.Κ., όπερ ορίζει, ότι ένεκα αδικοπραξίας, ανεξαρτήτως αποζημιώσεως διά την περιουσιακήν ζημίαν, το δικαστήριον δύναται να επιδικάση εύλογον κατά την κρίσιν του χρηματικήν ικανοποίησιν λόγω ηθικής βλάβης, ή διάταξις δε του άρθρου 932 Α.Κ. έχει εφαρμογήν επί οιουδήποτε είδους αδικοπραξιών, είτε προυποθέτουσιν υπαιτιότητα του αδικοπραγήσαντος, είτε μη (Α.Π. 147/1953, εισηγητής *Σ. Μανρομιχάλης*, ΕΕΔ 12, 533, ένθα εις σημειώσεις μας και λοιπαί εις θεωρίαν παραπομπαί).

Μετά ταύτα το ζήτημα είναι, αν του δικαιώματος αποζημιώσεως δι' ηθικήν βλάβην απολαύη και ο παθών εργατικόν ατύχημα.

Κατά τα μέχρι τούδε νομολογιακά δεδομένα ή εκ του άρθρου 932 Α.Κ. αξίωσις αποτελεί ανεξάρτητον αξίωσιν προς αποζημίωσιν, δεκτικήν σωρεύσεως μετά της υποχρεώσεως του ασφαλιστού ή του εργοδότου διά τας προς το θύμα αποζημιώσεις (βλέπε την Έφετ. Αθηνών 1080/1953, εισηγητής *Κ. Καλαμποκιάς*, ΕΕΔ 12, 733, επικυρούσαν την Πρωτοδικείου Αθηνών 3508/1951, εισηγητής *Β. Φαρμακίδης*, ΕΕΔ 11, 362, πρβλ. και Έφετ. Θεσσαλονίκης 56/1953, εισηγητής *Κ. Κλαμαρής*, ΝοΒ 1, 43, *Ν. Βικελίδην*, ΕΕΔ 11, 3 έπ.), τούτο δε εδέχθη και ή αναιρεθείσα υπό της αποφάσεως του Αρείου Πάγου υπ' αριθ. 615/1954 απόφασις του Εφετείου Αθηνών.

Η αρεοπαγιτική απόφασις δέχεται, ότι ή εκ του άρθρου 932 Α.Κ. αξίωσις προς αποζημίωσιν λόγω ηθικής βλάβης υπάρχει μόνον όταν υφίστανται, κατά το άρθρον 16 του ν. 551, ευθύνη του εργοδότου κατά το κοινόν αστικόν δίκαιον, μόνον δηλαδή όταν το ατύχημα οφείληται εις δόλον του εργοδότου ή του υπ' αυτού προσληθέντος προσώπου ή εις μή τήρησιν επιβεβλημένων όρων ασφαλείας (ή τελευταία αύτη ευθύνη διά τα ατυχήματα ασφαλιζομένων εις το Ι.Κ.Α. ό-

ρος πρὸς ἀντικατάστασιν ἐφθαρμένου παλαιοῦ τοιούτου τῆς γεφύρας Παπαπούλι Πυργετοῦ, θραυσθέντος τοῦ παλαιοῦ στρωτῆρος τῆς γεφύρας, κατέπεσεν εἰς τὸ κενὸν καὶ ἐφονεύθη. Περαιτέρω, ἀποδίδουσα ἡ ἐνάγουσα τὸ ὡς ἄνω ἀποτέλεσμα εἰς πταῖσμα καὶ ἀμέλειαν τῶν ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου νομικοῦ προσώπου προστηθέντων ὑπαλλήλων της, ἐγκείμενον εἰς τὸν μὴ ὑπὸ τούτων προηγούμενον ἔλεγχον τῶν στρωτήρων τῆς γεφύρας, ἐν οἷς καὶ ὁ σεσηπὼς παλαιὸς τοιοῦτος ὁ ὑποχωρήσας ἐπὶ τῇ διαβάσει διὰ τούτου τοῦ παθόντος, διώκει τὴν ἔστερήθη διατροφὴν κλπ. ἐκ τῶν 1/3 τῆς ἀντιμισθίας τοῦ παθόντος, ἔξοδα κηδείας καὶ 50.000.000 δραχ. διὰ ψυχικὴν ὀδύνην. Ἡ συνεκκαλουμένη προδικαστική, ἀπορρίψασα τὸ περὶ διατροφῆς κεφάλαιον τῆς ἀγωγῆς διὰ τυπικοὺς λόγους, ἤτοι δι' ἀοριστίαν λόγῳ μὴ ἐκθέσεως τῶν κατὰ τὸ ἀπὸ 21.7.1920 β.δ. περὶ κωδικοποιήσεως τοῦ ν. 551/1914 περὶ εὐθύνης πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν ἐξ ἀτυχήματος ἐν τῇ ἐργασίᾳ παθόντων ἐργατῶν κλπ.», ὡς ἰσχύει, ἀπαραιτήτων πρὸς θεμελίωσιν ἐντεῦθεν ἀξιώσεως περὶ ἀποζημιώσεως γεγονότων, προέβη εἰς τὴν περαιτέρω ἔρευναν τῆς ἀγωγῆς, κρίνασα νόμῳ βάσιμον αὐτὴν (ψυχικὴ ὀδύνη κλπ.). Ἡ ὁριστική, νῦν θεσπίσασα τὰ ἀνωτέρω μετ' ἔλεγχον τῶν ἀποδείξεων, ἐπεδίκασε ψυχικὴν ὀδύνην καὶ τὴν περὶ ἐξόδων κηδείας ἀπαίτησιν παρέπεμψεν εἰς τὸν ἁρμόδιον δικαστὴν καὶ κατὰ τῆς οὕτω κρινάσης, ὡς πρὸς τὴν ψυχικὴν ὀδύνην, ἐκκαλουμένης παραπονεῖται ἡ ἐναγομένη ἐτερεία.

Ἐκ τοῦ συνόλου τῶν περὶ εὐθύνης πρὸς ἀποζημίωσιν ἐργατῶν κειμένων διατάξεων τοῦ ἄνω νόμου 551 τῶν ἰσχυουσῶν καὶ μετὰ τὸν Α.Κ. κατ' ἄρθρ. 38 Εἰσ. ν. Α.Κ. σαφῶς προκύπτει, ὅτι τὸ ὑπ' αὐτῶν ἱδρυόμενον δικαίωμα πρὸς ἀποζημίωσιν παρέχεται ἐπὶ τῇ βάσει ὀλίγων γενικῶν ἀρχῶν τοῦ Κώδικος περὶ διαφόρων τος, ἀλλὰ τοιούτων, αἵτινες παρεκκλίνουσιν ἀπ' αὐτῶν, διότι οὔτε πταῖσμα τοῦ ἐργοδότου ἀπαιτεῖται διὰ τὴν ἵδρυσιν τῆς εὐθύνης του, οὔτε ἀπόδειξις ὡρισμένης περιουσιακῆς ζημίας εἰς τὸν παθόντα ἐργάτην, ἀλλ' ἀρκεῖ ἔνθεν μὲν ἁπλῶς ἀτύχημα ἐκ βιαίου συμβάντος ἐν τῇ ἐργασίᾳ ἢ ἐξ ἀφορμῆς αὐτῆς, ἔνθεν δὲ ὁ ἐξ αὐτοῦ θάνατος τοῦ ἐργάτου ἢ ἀνικανότης αὐτοῦ πρὸς ἐργασίαν κλπ., ὅτε ὁ νόμος χορηγεῖ τὴν ἐν αὐτῷ ἀποζημίωσιν εἰς βάρος τοῦ ἐργοδότου καὶ ἄνευ ὑπαιτιότητός του. Περαιτέρω, ἐκ τοῦ ἄρθρ. 16 αὐτοῦ, ἰσχύοντος ἐπίσης καὶ μετὰ τὸν Α.Κ., προκύπτει ὅτι ὁ παθὼν ἢ τὸ ἀπ' αὐτοῦ δικαιούμενον ἀποζημιώσεως πρόσωπον ἐξ ἀτυχήματος τοῦ ἄρθρ. 1 αὐτοῦ, δυναμένου νὰ ἀποδοθῇ εἰς δόλον τοῦ ἐργοδότου ἢ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ προστηθέντος προσώπου ἢ ἐπελθόντος ἐν ἐργασίᾳ, ἐν ᾗ δὲν ἐτηρήθησαν αἱ διατάξεις ἰσχυόντων νόμων, κανονισμῶν κλπ., ἔχει τὸ ἐκλεκτικὸν δικαίωμα νὰ ἀσκῇ εἴτε τὴν ἐκ τοῦ νόμου τούτου, εἴτε τὴν ἐκ τοῦ ἀστικοῦ δικαίου (Α.Κ. νῦν) προσηκούσαν αὐτῷ πρὸς ἀποζημίωσιν ἀξίωσιν. Περὶ ἀποζημιώσεως διαφόρου ὑπὸ τοῦ πρὸς τοῦτο ὑποχρέου, ἤτοι ἀποκαταστάσεως τῆς ἐπελθούσης εἰς τὸ δικαιοῦχον ταύτης πρόσωπον περιουσιακῆς ζημίας, προβλέπουσι τὰ ἄρθρ. 297, 298 καὶ 914, 918 καὶ 922 ἐπ. Α.Κ., περὶ δὲ τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς ἠθικῆς βλάβης ζημίας προβλέπει τὸ ἄρθρ. 299 Α.Κ., οὗτινος ἡ κυριωτέρα ἐφαρμογὴ εὑρηται ἐν ἄρθρ. 932, καθ' ὃ ἕνεκεν ἀδικοπραξίας, ἀνεξαρτήτως τῆς ἀποζημιώσεως διὰ τὴν περιουσιακὴν ζημίαν, τὸ δικαστήριον δύναται νὰ ἐπιδικάσῃ εὔλογον κατὰ τὴν κρίσιν του χρηματικὴν ἱκανοποίησιν λόγῳ ἠθικῆς βλάβης. Ἐκ τῆς γενικότητος ἰδίᾳ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 914 Α.Κ. προκύπτει, ὅτι τὸ ἄρθρον τοῦτο 932 ἐφαρμόζεται οὐ μόνον ἐπὶ πάσης ἀδικοπραξίας συνιστώσης ἀδίκημα, καθ' ὃ ἡ ἄδικος ζημία ὀφείλεται εἰς ὑπαιτιότητα τοῦ ὑποχρέου πρὸς ἀποζημίωσιν, ἀλλὰ καὶ ἐν πάσῃ περιπτώσει, καθ' ἣν ἐνέχεται τις δι' ἄδικον ζημίαν ἄνευ ἰδίας ὑπαιτιότητος (ἄρθρ. 918, 922 - 925 Α.Κ). διότι καὶ εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας θεωρεῖται οὗτος ἐν ἀδικοπραξίᾳ καὶ παρανομίᾳ, ἥτις ἀποτελεῖ τὴν προϋπόθεσιν τῆς προσθέτου εὐθύνης πρὸς ἀποκατάστασιν καὶ τῆς ἐντεῦθεν ἠθικῆς βλάβης τοῦ παθόντος. Τούτων οὕτως ἐχόντων, ἐρευνητέον, ὑπαρχούσης εὐθύνης πρὸς ἀποζημίωσιν κατ' ἄρθρ. 1 τοῦ ἄνω ν. 551 ἀτυχήσαντος ἐργάτου ἢ τοῦ ἀντ' αὐτοῦ λόγῳ θανάτου τοῦ δικαιούχου προσώπου, ἂν δύναται οὗτος νὰ ζητήσῃ καὶ τὴν ἐκ τοῦ ἄρθρ. 932 Α.Κ. χρηματικὴν ἱκανοποίησιν. Τὸ Δικαστήριον ἐπὶ τούτου σκέπτεται ὡς ἑξῆς: «Ὅτι, ἐφ' ὅσον ὁ παθὼν ἢ τὸ ἀντ' αὐτοῦ δικαιοῦχον ἀποζημιώσεως διὰ τὸ ἀτύχημα πρόσωπον ἔχουσιν ἀξίωσιν περὶ τοιαύτης ἐκ λόγων τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ν. 551 συνιστώντων ἀδικοπραξίαν, ὡς ἐκ παρανομίας ἀπορρεόντων, κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 932 Α.Κ., ἔστω, καὶ μὴ οὖσαν ἀπότοκον τῆς ὑπαιτιότητος τοῦ ἐργοδότου, δικαιοῦνται ἐκ τοῦ λόγου τούτου, ἀνεξαρτήτως τῆς ἐκ τοῦ νόμου τούτου ἀποζημιώσεως, νὰ ἐπιδιώξωσι καὶ τὴν πρόσθετον ἐκ τοῦ ἄρθρ. 932 Α.Κ., διάφορον ἐκείνης, χρηματικὴν ἱκανοποίησιν λόγῳ ἠθικῆς ἐκ τοῦ ἀτυχήματος ἐπελθούσης αὐτοῖς βλάβης. Μεταξὺ τῶν διαφόρων περιπτώσεων, καθ' ἃς ἔχει ἐφαρμογὴν τὸ ἄρθρ. 932 Α.Κ., δέον νὰ συμπεριληφθῇ καὶ ἡ ἐκ τοῦ ν. 551 περίπτωσις, ἀφοῦ ὡρίσατο ἀδικοπραξία καὶ τὸ θέμα τοῦτο δὲν ρυθμίζεται ἄλλως ὑπὸ τοῦ Α.Κ. Ὁ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 16 τοῦ ν. 551 ἐπιτασσόμενος, ἐν ἀσκήσει τῆς ἀξιώσεως κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ νόμου, ἀποκλεισμὸς τῆς ἀσκήσεως καὶ τῆς ἐκ τοῦ καινοῦ ἀστικοῦ δικαίου (Α.Κ. νῦν) προσηκούσης αὐτοῖς πρὸς ἀποζημίωσιν ἀξιώσεως δέον νὰ γίνῃ δεκτόν, ὅτι δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐν τῇ συγκεκριμένῃ ὑπὸ κρίσιν περιπτώσει, καθ' ὅσον οὗτος ἔχει ὑπ' ὄψιν του μόνον τὰς περιπτώσεως τῶν περὶ ἀποκαταστάσεως περιουσιακῆς ζημίας διατάξεων τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος (ἄρθρα 297, 298, 914 κ.λ.π), αἵτινες ἀντικατέστησαν τὰς κατὰ τὸν χρόνον τῆς θεσπίσεώς του (ἄρθρ. 16 ν. 551) ἰσχυούσας διατάξεις τοῦ βυζαντεινορωμαϊκοῦ δικαίου (ἀκουίλιον νόμον), αἵτινες οὐ μόνον δὲν προέβλεπον, ἀλλὰ ἀπέκλειον [ν. 7 πανδ. (9.3)] τὴν ἀποζημίωσιν δι' ἀλγηδόνας τοῦ βλαβέντος, οὐχὶ δὲ καὶ τὴν περίπτωσιν τῆς κατ' ἄρθρ. 932 Α.Κ. προσθέτου, ἰδίας ἀποκαταστάσεως τῆς ἠθικῆς βλάβης τοῦ ἀτυχήσαντος ἐργάτου ἢ τοῦ ἀντ' αὐτοῦ δικαιούχου, τῆς κατὰ τὸν εἰδικὸν ν. 551 διαφόρου καὶ ἀνεξαρτήτου ἐκείνης ὁριζομένης, περιωρισμένης μάλιστα, ἀποζημιώσεως. Οὐδαμόθεν προκύπτει σαφῶς ὅτι ὁ νεώτερος νομοθέτης (ἄρθρον 38 Εἰσαγωγικοῦ Νόμου Α.Κ.) ἐν διατηρήσει τῆς ἰσχύος τοῦ ἐν λόγῳ ν. 551 καὶ ἄρθρ.

παρχει, κατά τά άνω σημειωθέντα, μόνον άν ή παράβασις τών όρων άσφαλείας έγένετο δολίως). ('Η περίπτωσις τής άρεοπαγιτικής άποφάσεως ήτο διά μή άσφαλιζόμενον παρά τῷ Ι.Κ.Α. κατά τοῦ κινδύνου τοῦ έργατικοῦ ατυχήματος μισθωτόν). (Βλέπε ὑπέρ τής άπόψεως τής άρεοπαγιτικής άποφάσεως καί **Κ. Σούρλαν**, Παρατηρήσεις έπί τής άναιρεθείσης άποφάσεως τοῦ 'Εφετείου, έν Θέμ. ΞΕ' 691).

'Αρείου Πάγου 663/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ 'Αντιπρόεδρος κ. **Α. Χαμάρτος**
Εἰσηγητής ὁ 'Αρεοπαγίτης κ. **Μ. Παντελής**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Λ. Τσάρας, Ν. Τσουφεξής

Κατά τό άρθρ. 299 τοῦ 'Αστικοῦ Κώδικος ένεκα ζημίας μή περιουσιακής όφείλεται ίκανοποίησις χρηματική μόνον είς τάς έν τῷ νόμῳ όριζομένας περιπτώσεις, μια δέ τῶν έν τῷ Κώδικι τοιούτων (έκτός τῶν έν άρθροις 59 καί 1453) εἶναι ἡ προβλεπομένη ὑπό τοῦ έν τῷ περί άδικοπραξιῶν 39ῳ κεφαλαίῳ τοῦ περί ένοχικοῦ δικαίου τμήματος αὐτοῦ (Α.Κ. 914 - 938) περιλαμβανομένου άρθρου 932, καθ' ὅ ένεκεν άδικοπραξίας, ήτοι οἱασδήποτε τῶν έν τῷ κεφαλαίῳ τούτῳ κατεστρωμένων άδικοπραξιῶν, άνεξαρτήτως τῆς άποζημιώσεως διά τήν περιουσιακήν ζημίαν, τό δικαστήριον δύναται νά έπιδικάσῃ εὔλογον κατά τήν κρίσιν του χρηματικήν ίκανοποίησιν λόγῳ ήθικῆς βλάβης. 'Αφ' ἑτέρου, κατά μέν τό άρθρ. 1 τοῦ ν. 551, δστις, ὡς έκωδικοποιήθη διά τοῦ β. δ. τῆς 24 'Ιουλίου/25 Αὐγούστου 1920 καί έτροποποιήθη μεταγενεστέρως, διετηρήθη έν ἰσχύϊ καί μετά τήν είσαγωγήν τοῦ 'Αστ. Κώδ. διά τοῦ άρθρ. 38 τοῦ είσαγωγικοῦ τούτου ν. 2783/1941, άτύχημα έκ βιαίου συμβάντος, έπερχόμενον είς έργάτην ἡ ὑπάλληλον τῶν έν τῷ άρθρῳ αὐτοῦ 2 έργασιῶν καί έπιχειρήσεων έν τῇ έκτελέσει τῆς έργασίας ἡ έξ άφορμῆς αὐτῆς, παρέχει είς τόν παθόντα ἡ, έν περιπτώσει θανάτου του, είς τά άντ' αὐτοῦ κατά τό άρθρον 6 δικαιούμενα πρόσωπα, δικαίωμα άποζημιώσεως (κατά τήν έν άρθρ. 3 καί 7 έκτασιν) άπέναντι τοῦ κυρίου τῆς έπιχειρήσεως κλπ., έξαιρουμένης μόνον τῆς περιπτώσεως, καθ' ἣν ὁ παθών έκ προθέσεως προεκάλεσε τό έπελθόν άτύχημα, κατά τό δέ τό άρθρον 16 τοῦ αὐτοῦ νόμου ὁ παθών ἡ τά άντ' αὐτοῦ δικαιούμενα πρόσωπα ἔχουσι τό έκλεκτικόν δικαίωμα νά άσκωσιν εἴτε τήν έκ τοῦ νόμου τούτου, εἴτε τήν έκ τοῦ κοινοῦ άστικοῦ δικαίου, ἤτοι τοῦ έκάστοτε ἰσχύοντος τοιούτου, προσήκουσαν αὐτοῖς πρός άποζημίωσιν άξίωσιν μόνον είς τάς έν τῷ έν λόγῳ άρθρῳ άναφερομένας δύο περιπτώσεις, ἤτοι ὅταν τό άτύχημα δύναται νά άποδοθῇ είς δόλον τοῦ έργοδότου ἡ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ προστηθέντος προσώπου, ὡς καί είς τήν περίπτωσιν, καθ' ἣν τό άτύχημα έπῆλθεν έν έργασίᾳ ἡ έπιχειρήσει, έν ᾗ δέν έτηρήθησαν αἱ διατάξεις ἰσχυόντων νόμων, διαταγμάτων ἡ κανονισμῶν περί τῶν όρων άσφαλείας καί ένεκα τῆς μή τηρήσεως τούτων.

'Εκ τῶν διατάξεων τούτων, συνδυαζομένων πρός άλλήλας, σαφῶς προκύπτει, ὅτι ὁ παθών έξ έργατικοῦ άτυχήματος (ἡ τά άντ' αὐτοῦ δικαιούμενα πρόσωπα) ἔχει άξίωσιν πρός χρηματικήν ίκανοποίησιν λόγῳ ήθικῆς βλάβης μόνον ὅταν τό άτύχημα όφείλεται είς δόλον τοῦ έργοδότου ἡ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ προστηθέντος προσώπου ἡ είς μή τήρησιν έπιβεβλημένων όρων άσφαλείας, ἤτοι είς τάς ὑπό τοῦ άρθρ. 16 τοῦ ν. 551 προβλεπομένας περιπτώσεις εὐθύνης τοῦ έργοδότου κατά τό κοινόν άστικόν δίκαιον, καθ' ἃς πρόκειται άδικοπραξία τοῦ έργοδότου κατά τήν ἔννοιαν τοῦ άρθρ. 914 ἡ τοῦ άρθρ. 922 Α.Κ., οὐχί δέ καί είς τήν περίπτωσιν τοῦ άρθρ. 1 τοῦ νόμου 551, καθ' ἣν έπιβάλλεται ὑποχρέωσις πρός παροχήν άποζημιώσεως δι' άντικειμενικήν εὐθύνην, ἥτις είς οὐδεμίαν τῶν έν τῷ περί άδικοπραξιῶν κεφαλαίῳ τοῦ Α.Κ. προβλεπομένων καί μή προϋποθετουσῶν ὑπαιτιότητα τοῦ άδικοπραγήσαντος περιπτώσεων περιλαμβάνεται. Όθεν, τό έναντίον άποφηναμένου τό δικάσαν έφετεῖον διά τῆς προσβαλλομένης άποφάσεώς του, ὡς έκ ταύτης δείκνυται, ἤτοι ὅτι έπί έργατικοῦ άτυχήματος, καί μή συντρεχούσης έτι τινός τῶν έν άρθρ. 16 τοῦ ν. 551 προβλεπομένων καί άνωτέρω διαληφθεισῶν δύο περιπτώσεων, καθ' ἃς παρέχεται είς τόν παθόντα ἡ τά άντ' αὐτοῦ δικαιούμενα πρόσωπα τό δικαίωμα τῆς άσκήσεως τῆ. έκ τοῦ κοινοῦ άστικοῦ δικαίου άξιώσεως πρός άποζημίωσιν, καί είς ἣν δηλονότι περίπτωσιν τά πρόσωπα ταῦτα ἔχουσι μόνον τήν έκ τοῦ ν. 551 (άρθρ. 1 καί 7) άξίωσιν πρός άποζημίωσιν ὀφίσταται ὑποχρέωσις τοῦ έργοδότου πρός χρηματικήν ίκανοποίησιν τούτων λόγῳ ήθικῆς βλάβης καί, έπί τῇ αἰτιολογίᾳ ταύτῃ, κρίναν ὡς νόμῳ βάσιμον τήν άπό 15/5/1950 άγωγήν τῆς ἤδη άναιρεσιβλήτου κατά τό αἴτημά της περί έπιδικάσεως χρηματικῆς ίκανοποιήσεως λόγῳ ήθικῆς βλάβης έκ τοῦ συνεπείᾳ βιαίου συμβάντος έν τῇ έκτελέσει τῆς ὑπηρεσίας του έπελθόντος θανάτου τοῦ συζύγου της έργάτου τῆς ὑπό τοῦ έναγομένου νομικοῦ προσώπου καί ἤδη άναιρεσείοντος άσκουμένης έπιχειρήσεως, καί έπικυρώσαν άκολούθως τήν έκκληθεῖσαν ένώπιόν του άπόφασιν τοῦ Πρωτοδικείου, δι' ἧς έπεδικάσθη είς τήν άναιρεσίβλητον χρηματική ίκανοποίησις, ψευδῶς ἡρμήνευσε καί έσφαλμένως έφήρμοσε τάς άνωτέρω παρατεθείσας οὐσιαστικοῦ περιεχομένου διατάξεις τοῦ 'Αστικοῦ Κώδικος καί τοῦ ν. 551, έφ' ᾧ καί άναιρετέα καθίσταται ἡ άπόφασίς του κατά τό άρθρ. 807 ἐδάφιον 17 τῆς Πολ. Δικονομίας καί τόν περί τούτου βάσιμον λόγον άναιρέσεως, παραπεμπτέα δέ ἡ ὑπόθεσις πρός νέαν συζήτησιν ένώπιον τοῦ Β' Τμήματος τοῦ 'Αρείου Πάγου διά τήν κατάλληλον τοῦ νόμου έφαρμογήν συμφώνως τοῖς άρθροις 836 τῆς Πολ. Δικονομίας καί 3 ἐδάφ. β' τοῦ ΧΜΖ'/1877 νόμου.

'Η άναιρεθεῖσα ὑπό τῆς άνωτέρω άποφάσεως τοῦ 'Αρείου Πάγου ὑπ' ἀριθ. 615/1954 άπόφασις τοῦ 'Εφετείου 'Αθηνῶν (Πρόεδρος **Ν. Ψαρρός**, Εἰσηγητής **Δ. Κωστήρης**) εἶχεν ὡς ἑξῆς:

Διά τῆς ἐφ' ἧς ἔκρινεν ἡ ἐκκαλουμένη ἀγωγῆς ἐκτίθεται ὅτι ὁ σύζυγος τῆς έναγούσης, τυγχάνων ἡμερομίσθιος ἐργάτης τῆς έναγομένης 'Εταιρίας Σιδηρ. 'Ελλ. Κράτους, κατά τήν μεταφοράν έπί τῶν ὤμων του καινουργοῦς στρατη-

τοῦ ν. 1697/1951 περὶ ἐνισχύσεως τῶν Ταμείων Προνοίας καὶ Ἀσφαλίσεως Λιμενεργατῶν Πειραιῶς» ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου τούτου ἡ ἀποζημίωσις λόγῳ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων τῶν μονίμων ἐργατῶν τοῦ Ο.Λ.Π. βαρύνει τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Λιμενεργατῶν Πειραιῶς, ὅπερ ἀναλαμβάνει ἐφεξῆς ἁπάσας τὰς ὑποχρεώσεις τοῦ Ο.Λ.Π. ἐξ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων τῶν μονίμων ἐργατῶν αὐτοῦ». ὀρθῶς ἔθεν ἡ ἐκκαλουμένη ἐδέχθη τὴν ἀγωγήν, στρεφομένην κατὰ τοῦ ἐκκαλοῦντος καὶ ἀπορριπτέος ὁ περὶ ἀπαραδέκτου αὐτῆς, δι' ἔλλειψιν παθητικῆς νομιμοποιήσεως, λόγος ἐφέσεως.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 ν. 551/1914, ὡς ἐκωδικοποιήθη διὰ τοῦ β. δ/τος τῆς 15 Αὐγούστου 1920 περὶ εὐθύνης πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν ἐξ ἀτυχήματος ἐν τῇ ἐργασίᾳ παθόντων ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων», ἀναγκαῖαι προϋπόθεσις διὰ τὴν παροχὴν ἀποζημιώσεως εἰς τὰ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου δικαιούμενα πρόσωπα εἶναι, ὅπως τὸ ἀτύχημα ἀφ' ἑνὸς προῆλθεν ἐκ βιαίου συμβάντος καὶ ἀφ' ἑτέρου ἐπῆλθεν ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας ἢ ἐξ ἀφορμῆς αὐτῆς. Ἐξ ἀφορμῆς δὲ τῆς ἐργασίας θεωρεῖται ἐπελθὸν τὸ βίαιον ἐκεῖνο συμβάν, ὅπερ, καίτοι δὲν εἶναι ἄμεσος τῆς ἐργασίας συνέπεια, ὅμως ἐμμέσως συνδέεται μετ' αὐτῆς ἐν σχέσει αἰτίου καὶ ἀποτελέσματος, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι ἕνεκεν τῆς ἐργασίας ἐδημιουργήθησαν αἱ ἰδιαίτεραι ἐκεῖναι πραγματικαὶ προϋποθέσεις, αἱ ἑκάστοτε ἀναγκαῖαι διὰ τὴν ἐπέλευσιν τοῦ ἀτυχήματος καὶ αἵτινες δὲν θὰ ἐλάμβανον ὑπαρξιν ἄνευ ἐκείνης (*Χρ. Οἰκονόμου*, Τὸ Δίκαιον τῶν ἐργατικῶν ἀτυχημάτων κλπ. § 124, *Α. Κογιάννης*, Ἡ Ἔννοια τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἡ ἀσφάλισις τοῦ ἐπαγγελματικοῦ κινδύνου, σ. 144, Α.Π. 185/1934, ΕΕΝ α, 458). Ὡς ἐκ τούτου καὶ ὅταν τὸ βίαιον συμβὰν συνίσταται εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ παθόντος ἄμεσον ἢ ἐμμέσον ἐπενέργειαν προσώπων ἢ πραγμάτων, ἥτις, ὡς ἐκ τῆς ἐργασίας, κατέστη ἐν τῇ δεδομένῃ περιπτώσει δυνατή, χωρὶς καὶ νὰ προκληθῇ ὑπὸ ἄλλοτρίας πρὸς ταύτην ἐνεργείας παρὰ ταύτου, ὡς ἐκ τῆς ὁποίας οὗτος νὰ τίθηται ἐκτὸς τῶν ὁρίων τῆς ἐργασίας, ὑφίστανται, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ν. 551, οἱ ὅροι πρὸς ἔδρυσιν τοῦ ὑπ' αὐτοῦ καθιερουμένου δικαιώματος πρὸς ἀποζημίωσιν (Α.Π. 185/1934, ΕΕΝ α, 458). Οὔτε αἴρεται ἡ εὐθύνη τῆς ἐπιχειρήσεως πρὸς καταβολὴν τῆς ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι τὸ ἀτύχημα ἔλαβε χώραν ἐξ ὑπαιτιότητος τρίτου (ἄρθρ. 16 § 4 ν. 551, *Χρ. Οἰκονόμου*, Ἐνθ. ἀνωτ. § 661, Α.Π. 641/1952, Θέμ. ΞΔ' 39). Ἐν προκειμένῳ ἐκ τῶν καταθέσεων τῶν ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδίκου ἐξετασθέντων μαρτύρων, νομίμως καὶ προσηκόντως ἐκτιμωμένων καθ' ἑαυτὰς καὶ πρὸς ἀλλήλας, ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὰ προσαγόμενα καὶ ἐπικαλούμενα ἔγγραφα, λαμβανόμενα ὑπ' ὄψιν πρὸς συναγωγὴν δικαστικῶν τεκμηρίων, προκύπτουσι τὰ ἀκόλουθα: Ὁ παθὼν, διατελῶν ἐν ὑπηρεσίᾳ τὴν 5 Ὀκτωβρίου 1952, ἐπέβη μετ' ἑτέρων ἐργατῶν τῆς φορτηγίδος «Δήμητρα» τοῦ Ο.Λ.Π., ἐφ' ἧς εἶχον φορτωθῇ εὐφλεκτοι ὕλαι. Ἔξωθι τοῦ λιμένος τοῦ Πειραιῶς, παρὰ τὴν Ψυττάλειαν, καὶ ἐνῷ ἡ φορτηγὶς ἔπλεε ρυμουλκουμένη πρὸς Σελλίνια, ἔπεσεν ἐπὶ τῆς φορτηγίδος τὸ ἁρματαγωγὸν τοῦ Β. Ναυτικοῦ «Ἀξιός», συνεπείᾳ δὲ τῆς συγκρούσεως ταύτης ἐβυθίσθη ἡ φορτηγὶς καὶ ἀπέβιωσαν, πνιγέντες ἐν τῇ θαλάσσῃ, ὁ κυβερνήτης τοῦ ρυμουλκοῦ καὶ σύζυγος τῆς ἐφεσιβλήτου (ἐναγομένης). Τὰ περιστατικὰ ταῦτα συνιστῶσι, κατὰ τὰ προδιαληφθέντα, τὴν ἔννοιαν τοῦ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος, ὡς ἐπελθόντος τούτου κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν καὶ ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἐργασίας τοῦ παθόντος, συνεπείᾳ βιαίας καὶ ἐξωτερικῆς αἰτίας. Ὀρθῶς, ἔθεν, ἔκρινεν ἡ ἐκκαλουμένη καὶ ἀπορριπτέος ὁ τὰ ἐναντία ὑποστηρίζων λόγος ἐφέσεως, καθ' ὃν δὲν ὑφίσταται ἐν προκειμένῳ ἐργατικὸν ἀτύχημα, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ν. 551/1914, ἐφ' ὅσον ἡ σύγκρουσις καὶ ἐντεῦθεν ὁ θάνατος τοῦ παθόντος ἐπῆλθον ἐξ ὑπαιτιότητος τρίτου προσώπου.

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 16 τοῦ ν. 551/1914, ὁσάκις τὸ ἐπελθὸν ἀτύχημα ὀφείλεται εἰς ὑπαιτιότητα προσώπου διαφόρου τοῦ κατὰ τὸν ν. 551 ὑποχρέου, ὁ παθὼν ἔχει ἀλληλεγγύως ὑπευθύνους πρὸς ἀποζημίωσίν του διὰ τὴν ἐπελθοῦσαν ζημίαν τὸν μὲν ἐργοδότην βάσει τοῦ ν. 551, τὸν δὲ ὑπαίτιον τρίτον κατὰ τοὺς κανόνας τοῦ Ἀστικοῦ Δικαίου. Ἤτοι διὰ τὴν αὐτὴν βλάβην ἔχει δύο εἰς ὁλόκληρον ὑπευθύνους, ἀλλ' ἐκ διαφόρου νομικῆς αἰτίας ἑκάτερον εὐθυνόμενον (*Χρ. Οἰκονόμου*, ἔνθ. ἀνωτ. § 662, Α.Π. 481/1937, Θέμ. ΜΘ' 289, Ε.Α. 263/1937, Θέμ. ΜΗ' 537, Σύνοψις Γαλλικῆς νομολογίας ἐν ΕΕΝ α, 775). Κατ' ἀκολουθίαν ἐν προκειμένῳ ἡ ἐκ τοῦ καινοῦ Δικαίου τυχὸν ὑφισταμένη εὐθύνη τοῦ ἁρματαγωγοῦ κατ' οὐδὲν ἀποκλείει τὴν ἐκ τοῦ ν. 551 εὐθύνην τοῦ ἐκκαλοῦντος (ἐναγομένου). Ὀρθῶς, ἔθεν, ἡ ἐκκαλουμένη ἐδέχθη τὴν ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴν καὶ ἀπορριπτέος ὁ τὰ ἐναντία ὑποστηρίζων λόγος ἐφέσεως.

ΕΝΝΟΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ ΚΑΤΑ Ν. 551

Σφάλμα τρίτου ὡς αἰτία τοῦ ἀτυχήματος διά τὴν εὐθύνην τοῦ ἐργοδότου

Νόμιμος ἀπεύθυνσις ἀγωγῆς περί ἀποζημιώσεως παθόντος ἐξ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος μονίμου ἐργάτου τοῦ Ο.Α.Π. κατά τοῦ ὑπέχοντος ὑποχρέωσιν ἀποζημιώσεως Ταμείου Ἀσφαλίσεως Λιμενεργατῶν Πειραιῶς.—Ἔννοια ἐργατικοῦ ἀτυχήματος κατά Ν. 551.—Ὕπαρξις εὐθύνης τοῦ ἐργοδότου πρός καταβολήν ἀποζημιώσεως καί ἐπί ἀτυχήματος, λαβόντος χώραν ἐξ ὑπαιτιότητος τρίτου.

Ὡς σημειοῦται καί ἀνωτέρω, σελ. 1185, ὁ νόμος 551/1914 περί ἐργατικῶν ἀτυχημάτων ἔχει ἐδαφος ἐφαρμογῆς α) ἐφ' ὅσον ὁ παθών δέν ἀσφαλίζεται κατά τοῦ κινδύνου τοῦ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος εἰς τό Ι.Κ.Α. (καί ὅπου ἔχει ἐπεκταθῆ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α.), διότι ἐπί παθόντος, ὑπαγομένου εἰς τήν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. κατά τοῦ ἀτυχήματος, κατά τήν § 3 τοῦ ἄρθρου 60 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 περί Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ὁ οἰκεῖος ἐργοδότης ἀπαλλάσσεται τῆς ἐκ τοῦ νόμου 551 (β.δ. 24 Ἰουλίου 1920 περί κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περί εὐθύνης πρός ἀποζημίωσιν τῶν ἐξ ἀτυχήματος ἐν τῇ ἐργασίᾳ παθόντων ἐργατῶν ἢ ὑπαλλήλων) ὑποχρεώσεως πρός ἀποζημίωσιν τοῦ παθόντος ἢ τῶν δικαιοδόχων του (ἐκτός περιπτώσεως ἐργατικοῦ ἀτυχήματος προκληθέντος δόλῳ τοῦ ἐργοδότου) (βλέπε ἀνωτέρω σελ. 1185) καί β) ἐφ' ὅσον δέν ἔχει ἐπεκταθῆ εἰς τόν τόπον τῆς ἐργασίας, ἔνθα τό ἐργατικόν ἀτύχημα, ἡ Κοινωνική Ἀσφάλισις.

Περίπτωσις τῆς ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Πειραιῶς (αἱ ἐκ τοῦ νόμου 551 ἀγωγαί ἐκδικάζονται ὑπό τοῦ Εἰρηνοδικείου εἰς α' βαθμόν καί τοῦ Πρωτοδικείου εἰς β', Α.Π. 74/1952, εἰσηγητής *Α. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 11, 311, Α.Π. 641/1952, εἰσηγητής *Γ. Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 12, 38) εἶναι παθόντος ἐργατικόν ἀτύχημα, μή ὑπαγομένου εἰς τήν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. καί ἑπομένως ὑπέχοντος τοῦ ἐργοδότου εὐθύνην πρός καταβολήν τῆς ἐκ τοῦ νόμου 551 ἀποζημιώσεως.

Ἀναμφισβητήτως, ὡς δέχεται τό Πρωτοδικεῖον, ἐν προκειμένῳ συνεκρούσθη ἐργατικόν ἀτύχημα κατά τήν ἔννοιαν τοῦ νόμου 551, δέν ἐνδιαφέρει δέ διά τήν εὐθύνην τοῦ ἐργοδότου, ἂν τό ἐργατικόν ἀτύχημα προῆλθεν ἐκ σφάλματος τρίτου (σαφῶς τοῦτο ἐξάγεται ἐκ τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ νόμου 551, κατά τό ὁποῖον μάλιστα ὁ παθών ἔχει ἀλληλεγγύας ὑπευθύνους πρός ἀποζημίωσίν του τόν μέν ἐργοδότην βάσει τοῦ νόμου 551, τόν δέ τρίτον κατά τό ἀστικόν δίκαιον (Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 7109/1951, εἰσηγητής *Γ. Καραμάνος*, ΕΕΔ 10, 1222, μετά σχετικῶν ἄλλων παραπομπῶν) (πρβλ. καί Γνωμ. Νομ. Συμβουλίου τοῦ Κράτους 3397/10537/1942, εἰσηγητής *Α. Χατζηβάκης*, ΕΕΔ 1, 521, *Γ. Ροΐλός*, Περί ἐπαγγελματικοῦ κινδύνου § 45).

Πρωτοδικείου Πειραιῶς 2480/1954

Πρόεδρος ὁ κ. **Α. Κοντολάτος**
Εἰσηγητής ὁ Πάρεδρος κ. **Ν. Βερβεσός**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Τζανετάκης, Μ. Μπίστης

Ἡ ὑπό κρίσιν ἔφεσις κατά τῶν ὑπ' ἀριθ. 289/1953 καί 121/1954 ἀποφάσεων τοῦ κατά τήν διαδικασίαν τοῦ ν. 551/1914 δικάσαντος Εἰρηνοδικείου Πειραιῶς, νομίμως καί ἐμπροθέσμως ἀσκηθεῖσα, τύποις δεκτή παρίσταται καί ἐξεταστέα οὐσίᾳ.

Κατά τήν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 3 ἐδάφ. 1

---

16 αὐτοῦ εἶχεν ἐν νῷ καί προέθετο, παρά τόν ὄν φέρει χαρακτηρισμόν ἡ ἐν ἄρθρ. 1 τοῦ ν. 551 παράβασις, τῆς παρανομίας καί ἀδικοπραξίας, νά ἀποκλείσῃ τόν περιωρισμένως ὅλως ἐκ τοῦ νόμου τούτου ἀποζημιούμενον παθόντα τῆς ἐκ τοῦ ἄρθρ. 932 προσθέτου χρηματικῆς ἱκανοποιήσεως διά τήν ἠθικήν αὐτοῦ βλάβην, ἀνεξαρτήτου τῆς ἐκ τοῦ ἀτυχήματος ὑλικῆς τοιαύτης. Μετά ταῦτα, προκύπτοντος ἐκ τοῦ ὅλου περιεχομένου τῆς ἐφ' ἧς ἔκρινεν ἡ ἐκκαλουμένη ἀγωγῆς, ἀνεξαρτήτως τοῦ εἰς ταύτην δοθέντος ὑπό τῆς ἐκκαλουμένης νομικοῦ χαρακτηρισμοῦ, ὅτι ὑφίσταται ἀξίωσις περί ἀποζημιώσεως τῆς ἐναγούσης κατ' ἄρθρ. 3, 4 ν. 551, λόγῳ τοῦ κατ' ἄρθρ. 1 αὐτοῦ ἐπελθόντος εἰς τόν σύζυγον αὐτῆς ἀτυχήματος ἐκ βιαίου συμβάντος κατά τήν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας του καί ἐξ ἀφορμῆς αὐτῆς ἔναντι τῆς ἐναγομένης ἑταιρίας, κυρίας τῆς ἐπιχειρήσεως, καί ὅπερ συνιστᾷ ὁ κατά τήν ἀγωγήν ἐκτιθέμενος τρόπος θανατώσεώς του, ὀρθῶς καί νομίμως ὅμως ἡ ἐκκαλουμένη καί ἐπί τῇ ἀπορρίψει ταύτης διά τυπικούς λόγους, ἤτοι λόγῳ ὁριστικῆς, προέβη εἰς τήν περαιτέρω οὐσιαστικήν ἔρευναν τοῦ κεφαλαίου τῆς ἀγωγῆς περί ἠθικῆς ἐκ τῆς ἐν λόγῳ ἀδικοπραξίας βλάβης τῆς παθούσης, μή φερούσης τόν χαρακτῆρα ἰδιωτικῆς ποινῆς, ἀντιποίνου τῆς ἀδικοπραξίας, ἀλλ' ἀποτελούσης χρηματικόν ἀντιστάθμισμα τῶν κόπων, πόνων καί ἐν γένει τῆς δοκιμασίας, ἣν ὁ παθών ὑφίσταται ἐκ τῆς ἀδικοπραξίας (ὅρα σχετικῶς Θέμ. Σ' 748) μετά τάς σχετικῶς ταχθείσας ἀποδείξεις περί τοῦ ἀτυχήματος, ἀδιαφόρως τῶν ἐν ταύτῃ περιληφθέντων, πλεονεκτικῶς, μή ἀπαραιτήτων στοιχείων περί ὑπαιτιότητος τῆς ἐναγομένης κλπ. καί οἱ τά ἐναντία τούτοις ὑποστηρίζοντες ἀμφότεροι λόγοι τῆς ὑπό κρίσιν ἐφέσεως καί ὁ πρόσθετος τοιοῦτος περί τοῦ χαρακτῆρος τῆς ἐν λόγῳ ἐκ τοῦ ἄρθρου 932 Α.Κ. χρηματικῆς ἱκανοποιήσεως ὡς ἰδιωτικῆς ποινῆς καί ἐνεύθεν ὑκευθύνων ὄντων τῶν ἀμέσως ἀδικοπραγησάντων προσηθέντων ὑπό τῆς ἐναγομένης ὑπαλλήλων της καί οὐχί ταύτης, ὡς μή νόμιμοι, δέον νά ἀπορριφθῶσιν.

ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΜΙΣΘΩΝ ΚΑΤΑ ΓΕΝΙΚΑΣ ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

Νόμιμος μισθός νυκτοφυλάκων εργοστασίων και άμοιβή διά νυκτερινήν έργασίαν

'Εφαρμογή ύπ' άριθ. 18310/1946 ύπουργικής άποφάσεως περί προσαυξήσεως άμοιβής διά νυκτερινήν έργασίαν καί έπί νυκτοφυλάκων.— Είδικωτέρα ρύθμισις δι' ύπ' άριθ. 27019/1953 ύπουργικής άποφάσεως.— Ίσχύς άπό δημοσιεύσεως αύτής.— Άναπροσαρμογή διά τών άπό 4 Νοεμβρίου 1947 καί 1 Δεκεμβρίου 1947 γενικών συλλογικών συμβάσεων έργασίας τών κατωτάτων όρίων μισθών καί ήμερομισθίων τών προπολεμικών συλλογικών συμβάσεων έργασίας καί ούχί τών άποφάσεων 'Επιτροπών Διαιτησίας.— 'Ανεφάρμοστον ύπ' άριθ. 6/1940 άποφάσεως 'Επιτροπής Διαιτησίας διά μισθόν νυκτοφυλάκων έργοστασίων.— Εφαρμογή συλλογικής συμβάσεως 16.9.1937.

Αί διάφοροι, κατά καιρούς, έξελίξεις τοῦ έκ τοῦ νόμου περί ύποχρεωτικής διαιτησίας δικαίου καί αί σημειωθείσαι νομολογιακαί τοιαύται, ώς είναι γνωστόν, έπέφερον άλληθή σύγχυσιν είς τούς ένδιαφερομένους διά τό δίκαιον τοῦτο καί τούς έφαρμοστάς του.

Έν έκ τών ποικίλων ζητημάτων, τά όποία προέκυψαν, είναι καί τό έρευνώμενον ύπό τής κατωτέρω άποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου 'Αθηνών, τό όποίον άφορᾷ είς τήν έφαρμογήν τών προπολεμικών άποφάσεων 'Επιτροπών Διαιτησίας.

Ώς είναι γνωστόν, διά τών άπό 4 Νοεμβρίου 1947 καί 1 Δεκεμβρίου 1947 γενικών συλλογικών συμβάσεων έργασίας, οί συλλογικώς συμβληθέντες άναπροσηρμοσαν, είς τό έν αύταῖς μέτρον, τά κατώτατα όρια μισθών καί ήμερομισθίων ώς νέα κατώτατα όρια, χωρίς νά άναφερθοῦν είς τά τοιαῦτα τῶν άποφάσεων 'Επιτροπῶν Διαιτησίας.

'Από τής πρώτης έφαρμογῆς τών άνωτέρω συλλογικών συμβάσεων έργασίας άνέκυψε τό ζήτημα, άν άναπροσηρμόσθησαν καί τά όρια μισθών καί ήμερομισθίων τών άποφάσεων 'Επιτροπών Διαιτησίας, στηριζομένη δέ ή νομολογία τών δικαστηρίων τής ούσίας είς τό άρθρον 23 τοῦ άπό 18/6/1/8/1936 β.δ., έκτελεστικοῦ τοῦ ά.ν. 16/30 Νοεμβρίου 1935 «περί ρυθμίσεως συλλογικών διαφορών έργασίας», κατά τό όποῖον ή διαιτητική άπόφασις, «ἐφ' ὅσον ἐκηρύχθη ὑπό τοῦ 'Υπουργοῦ τῆς 'Εργασίας ὑποχρεωτική, ἐπιφέρει τά ἀποτελέσματα συλλογικῆς συμβάσεως, κατέληξεν είς τήν γνώμην, ότι άναπροσηρμόσθησαν ούτω καί τά όρια μισθών καί ήμερομισθίων τών άποφάσεων έπιτροπών ύποχρεωτικής διαιτησίας.

Περαιτέρω όμως ήκολούθησαν αί Α. Π. 486/1950 (εἰσηγητής *Δ. Μίχος*, ΕΕΔ 9, 1020), Α.Π. 641/1950 (εἰσηγητής *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 10, 112), κατά τάς όποίας ή διάταξις τοῦ άρθρου 23 τοῦ άνω έκτελεστικοῦ διατάγματος ήτο άκυρος, ώς έκδοθεῖσα άνευ έξουσιοδοτήσεως.

'Επομένως άπώλεσε τό βάθρον αύτῆς ή άποψις τῶν δικαστηρίων τῆς ούσίας, έπί τοῦ όποίου έβασίσθη ή άνωτέρω άποψις αύτῶν.

Κατά συνέπειαν τούτων ή έπακολουθήσασα ύπ' άριθ. 309/1953 άπόφασις τοῦ 'Αρείου Πάγου (εἰσηγητής *Γ. Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 12, 651), αύθεως σκεφθεῖσα έπί τῆς άναπροσαρμογῆς τῶν όρίων μισθῶν καί ήμερομισθίων τῶν προπολεμικῶν άποφάσεων 'Επιτροπῶν Διαιτησίας, άπεφάνθη (δεχθεῖσα καί αύτη τό άνίσχυρον τοῦ άρθρου 23 τοῦ άνω έκτελεστικοῦ διατάγματος) ότι δέν άναγνέται ύπ' ὄψιν ὁ τῆς προβολῆς τῆς τοιαύτης ἀνταπαιτήσεως, τοῦτέστιν ὁ τῆς καταψηφίσεως, καί οὐχί ὁ χρόνος καταβολῆς τῶν χρημάτων, ὅστις προσήκει, ἐάν οἱ συμβληθέντες ἀπέβλεψαν εἰς τοῦτον, κατά τάς περί δόσεως άντί καταβολῆς διατάξεις τῶν νόμων 16 καί 17 Κώδ. (8.43), 26 § 4 Πανδ. (12, 6) καί 5 Πανδ. (16, 1).

Μετά ταῦτα, δεχθέν τό ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον διά τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, μετ' ἀνέλεγκτον ἐκτίμησιν τῶν ἀποδείξεων, ὅτι ὁ ἀναιρεσείων ἔλαβεν, ἔναντι τῆς ἐκ 1800 ὀκάδων ἐλαίου ἀντιμισθίας του, 23.000.000 δραχμ. καί ἐπιδικάσαν αὐτῷ 362 1/2 ὀκάδας ἐλαίου ἢ τήν ἐν τῷ χρόνῳ τῆς καταψηφίσεως ἐπικουρικῶς ζητηθεῖσαν διά τῆς ἀγωγῆς ἀξίαν των ἐκ δραχμῶν 5.800.000, μετά τήν ἀφαίρεσιν 1437 1/2 ὀκάδων ἐλαίου, πρός ἃς ἀνελόγουν αἱ ἄνω 23.000.000 δραχμαί, καί ἀποφηνάμενον, συνεπτυγμένως, πλήν σαφῶς, ὅτι κρίσιμος χρόνος διά τήν τοιαύτην ἀποτίμησιν καί ἀναγωγήν ἦτο ὁ τῆς καταψηφίσεως (ὡς τοῦτέστι δι' εἰδικῆς αἰτιολογίας ἐκρινεν ἡ πρωτόδικος ἀπόφασις, μή προσβληθεῖσα κατά τοῦτο ὑπό τοῦ ἀναιρεσείοντος διά λόγου τινός ἐφέσεως), ὀρθῶς ἡρμήνευσε καί ἐφήρμοσε τάς ἐν τῇ ἠγηθείσῃ σκέψει διατάξεις, ἃς οὐδ' ἐκ πλαγίου παρεβίασε καί ἀπορριπτέοι εἶναι οἱ τά ἐναντία ὑποστηρίζοντες 1ος κατά τό σχετικόν μέρος καί 2ος λόγοι τοῦ ἀναιρετηρίου, ἐνῷ ἀφ' ἑτέρου ἐν τῇ προκειμένῃ δίκῃ δέν διατάσσεται ἀπόδειξις, κατά τό ἄρθρον 12 Νόμου ΓΨΟΔ'/1911, καί ἐπομένως εἶναι ἀπορριπτέος ὁ 1ος λόγος τοῦ ἀναιρετηρίου κατά τό σχετικόν μέρος, ὑποστηρίζων ὅτι προσδιορίσθη ἡ τιμή τοῦ ἐλαίου, χωρίς νά διαταχθῇ περί τούτου ἀπόδειξις, ὡς ἐπίσης εἶναι ἀπορριπτέος ὁ αὐτός λόγος ἀναιρέσεως, περιέχων ἐν συνεχείᾳ τήν αἰτίασιν ὅτι τό Πρωτοδικεῖον δέν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τά προσαχθέντα ἀποδεικτικά στοιχεῖα, ἀλλά κατ' οἰκείαν κρίσιν ἐμόρφωσε τήν δικαστικήν πεποίθησίν του, ὡς ἀόριστος καί ἀνεπίδεκτος δικαστικῆς ἐκτιμήσεως, διότι οὐδαμῶς μνημονεύονται ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ τά ἀποδεικτικά ταῦτα στοιχεῖα.

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΑΝΩΝΥΜΟΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Μισθὸς εἰς εἶδος.—Ἀποτίμησις εἰς χρῆμα κατ' ἐπιλογὴν μισθωτοῦ

Παροχὴ ὑπηρεσιῶν μισθωτοῦ ὡς ἐπιστάτου εἰς ἐλαιόκτημα, δυνάμει ἀνωνύμου συναλλάγματος παροχῆς ὑπηρεσιῶν. Παροχὴ δικαίου μισθοῦ εἰς εἶδος. Δυνατότης δικαιούχου, ἐπὶ ἐνοχῆς συνισταμένης εἰς ἀπόδοσιν πράγματος, κατὰ γένος ὡρισμένου, νὰ ζητήσῃ διαζευκτικῶς τὴν εἰς χρῆμα ἀποτίμησιν τοῦ πράγματος ἐν τῷ χρόνῳ τῆς καταψηφίσεως καὶ οὐχὶ τῆς πληρωμῆς, ἤτοι μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ἀποφάσεως. — Λῆψις χρημάτων ὑπὸ τοῦ δικαιούχου ἔναντι ἀπαιτήσεως.— Συνέπεια ἀπόσβεσις ἀναλόγου μέρους τῆς κυρίας ἐνοχῆς.— Χρόνος διὰ τὴν τοιαύτην ἀναγωγὴν χρημάτων ὁ τῆς καταψηφίσεως.

Κατὰ τὴν θεωρίαν καὶ νομολογίαν ὁ μισθὸς δύναται νὰ συνίσταται καὶ εἰς εἶδος καὶ ἡ σχετικὴ συμφωνία εἶναι ἰσχυρά (*Γ. Σιμωνέτος*, Δώδεκα μελέται ἀστικοῦ καὶ ἐργατικοῦ δικαίου, σελ. 63, *Σ. Μαυρομιχάλης*, Ἡ ρήτρα περὶ πληρωμῆς εἰς ἄξιαν εἴδους, Ν. Δίκαιον, 9, 861, Α.Π. 429/1949, εἰσηγητὴς *Ι. Τρυφανῆς*, ΕΕΔ 9, 397, Α.Π. 596/1954, εἰσηγητὴς *Γ. Βαρσάμου*, ΕΕΔ 18, 798, καθ' ἣν ἡ ἀναπροσαρμογὴ τῶν μισθῶν διὰ τῶν ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας δὲν ἀφορᾷ εἰς τοιαύτην συμφωνίαν (καταβολὴς μισθοῦ εἰς εἶδος), τοῦτο δὲ προκύπτει καὶ ἐκ σειρᾶς ἐργατικῶν νόμων (βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 897).

Ἡ παρατιθεμένη κατωτέρω ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, ἐπικυροῦσα τὴν ὑπ' ἀριθ. 62/1954 ἀπόφασιν τοῦ Πρωτοδικείου Λαμίας, ὡς ἐφετεῖον, ἔχει ὑπ' ὄψιν της, πρὸ παντὸς Α.Κ., ἀνώνυμον συνάλλαγμα παροχῆς ὑπηρεσιῶν καὶ ἀναγνωρίζει ὡς καταβλητέον δίκαιον καὶ εὔλογον μισθὸν τοιοῦτον εἰς εἶδος.

Περαιτέρω προέκυψε τὸ ζήτημα, τοῦ ἐνάγοντος ζητήσαντος τὴν ἀποτίμησιν τῆς παροχῆς εἰς χρῆμα, ποία ἡ χρονικὴ βάσις ὑπολογισμοῦ τῆς ἀξίας τοῦ πράγματος.

Ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις ἐδέχθη, ὅτι λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ὁ χρόνος τῆς καταψηφίσεως (βλέπε περὶ τούτου καὶ τῶν διαφόρων θεωριῶν ὑπὸ τὸ προϊσχύσαν βυζαντινορρωμαϊκὸν δίκαιον καὶ ὑπὸ τὸν Κώδικα *Ἀλ. Διζεράκουλον*, Ἑρμ.Κ. ὑπ' ἄρθρ. 298, ἀριθ. 79 ἑπ., *Π. Ζέπον*, Ἐνοχ. Γεν. § 14 VII 1, πρβλ. καὶ σύμφωνον πρὸς τὴν ἀρεοπαγιτικὴν ἀπόφασιν *Κ. Τριανταφυλλόπουλον*, Ἐνοχ. ἐκδ. Α' σελ. 52, *Ἰ. Παπαγεωργίου*, ΕΕΔ 6, 582).

Σχετικῶς ἤδη πρὸς τὴν σκέψιν τῆς ἀποφάσεως περὶ τῆς ἐργατικῆς διαδικασίας γίνεται δεκτὸν καὶ ὑπὸ τῆς νεωτέρας αὐτῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως τὸ σταθερῶς ἐν τῇ νομολογίᾳ τοῦ Ἀρείου Πάγου δεκτὸν γινόμενον ὅτι ὁ δικαστὴς τῆς ἐργατικῆς διαδικασίας δὲν δεσμεύεται ἐκ διαδικαστικῶν τόπων (ὁρισμὸς τοῦ ἄρθρου 12 ν. ΓΡΟΔ' ι καὶ δὲν ὑποχρεοῦται νὰ εἴξῃ ἀποδείξεις (βλέπε Α.Π. 668/1953, εἰσηγητὴς *Ν. Χορδάμπης*, ΕΕΔ 13, 182, Α.Π. 208/1952, εἰσηγητὴς *Μ. Παπαδέλης*, ΕΕΔ 11, 1030, καὶ ἄλλας).

Ἀρείου Πάγου 636/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Α. Χαμάρτος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Σ. Μαυρομιχάλης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Χ. Μαγγίδας, Ν. Καραμερτζάνης

Ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, δεχθεῖσα μετ' ἐκτίμησιν τῶν ἀποδείξεων, ὅτι τὸν Νοέμβριον 1943 συνήφθη μεταξὺ τῶν διαδίκων ἀνώνυμον συνάλλαγμα παροχῆς ὑπηρεσιῶν καὶ ἀκολούθως καθορίσασα τὴν μηνιαίαν ἀντιμισθίαν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἐνάγοντος, προσληφθέντος ὡς ἐπιστάτου εἰς ἐλαιόκτημα τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, εἰς 60 ὀκάδας ἐλαίου, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι τοσαύτη καταβάλλεται εἰς παρομοίας περιστάσεις καὶ ἀποτελεῖ τὸν κατὰ κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρὸς μισθόν, ἐν πληρότητι ἐξέθηκε τὰ πραγματικὰ περιστατικά, ἐφ' ὧν ἐστήριξε τὴν περὶ δικαίας ἀντιμισθίας κρίσιν της, κατὰ τοὺς ἔχοντας ἐν προκειμένῳ ἐφαρμογήν, συνῳδὰ τῷ ἄρθρῳ 24 Εἰσαγ. Νόμου Ἀστικοῦ Κώδικος, Νόμους 2, 3, 5 καὶ 22 Πανδ. (9, 5) καὶ ἀπορριπτέος εἶναι ὁ 3ος λόγος τοῦ ἀναιρετηρίου, καθ' ὃν ἐκ πλαγίου παρεβιάσθησαν αἱ διατάξεις αὗται.

Ὡς σαφῶς συνάγεται ἐκ τῶν Νόμων Πανδ. (13.3), 37 Πανδ. (17.1) καὶ 3 § 2 Πανδ. (13.6), πρὸς οὓς δὲν ἀντίκεινται αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρ. 880 § 1 καὶ 881 Πολ. Δικονομίας, ἐπὶ ἐνοχῆς συνισταμένης εἰς ἀπόδοσιν πράγματος κατὰ γένος ὡρισμένου δύναται ὁ δικαιοῦχος, ὅπως ζητήσῃ διαζευκτικῶς τὴν εἰς χρήματα ἀποτίμησιν τοῦ ὀφειλομένου πράγματος ἐν τῷ χρόνῳ τῆς καταψηφίσεως, ἤτοι τῆς πρώτης ἐνώπιον τοῦ Πρωτοδικείου συζητήσεως, ἀπὸ τὸ κρατοῦν δικονομικὸν σύστημα (ἄρθρα 158, 160 καὶ 747 § 1 Πολ. Δικονομίας) καὶ οὐχὶ ἐν τῷ χρόνῳ τῆς πληρωμῆς, ἤτοι μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ἀποφάσεως, λόγῳ τοῦ ἀνεφίκτου τῆς ἀποτιμήσεως. Ἐάν, κατὰ συμφωνίαν τῶν μερῶν, ἔλαβε χρήματα ὁ δικαιοῦχος ἔναντι τῆς τοιαύτης ἀπαιτήσεώς του, ἐπέρχεται ἐπὶ τῇ προβολῇ τῆς τοιαύτης ἀνταξιώσεως, ἀπόσβεσις ἀναλόγου μέρους τῆς κυρίας ἐνοχῆς, δυνάμει τῆς συμφωνίας ταύτης, μὴ ἀντικειμένης εἰς τὸ ἄρθρον 664 Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ οὐχὶ δυνάμει συμψηφισμοῦ ἐκ τοῦ Νόμου, ὅστις δὲν χωρεῖ ἐπὶ ἀνομοειδῶν ἀπαιτήσεων, ὡς χρόνος δὲ διὰ τὴν τοιαύτην ἀναγωγὴν τῶν χρημάτων λαμβάνε-

χρησιμοποιήθησαν διά των από 1 Νοεμβρίου 1947 και 1 Δεκεμβρίου 1947 συλλογικών συμβάσεων τα ὑρια ταῦτα των μισθῶν και ἡμερομισθίων.

Και ἐπηκολούθησε μὲν ὁ ἀ.ν. 1804/1951 (ἄρθρ. 4) (ΕΕΔ 10, 531), διά τοῦ ὁποίου ἰσχυροποιήθη τὸ ἄρθρον 20, ἀλλὰ τοῦτο διά τον ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ἄνω νόμου χρόνον (Α.Π. 809/1953, εἰσηγητὴς *Γ. Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 12, 651).

Ὑπὸ τὰ νομολογιακὰ δεδομένα (ἐφ' ὧν βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 12, 649 ἑπ.) τὸ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν θεωρεῖ ἐν προκειμένῳ τὴν ὑπ' ἀριθ. 6/1940 ἀπόφασιν τῆς Ἀνωτέρας Μονίμου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας περὶ μισθοῦ νυκτοφυλάκων ἐργοστασίων μὴ ἐφαρμόσιμον (πρβλ. και την Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 8273/1953, εἰσηγητὴς *Σ. Διαμαντάκος*, ΕΕΔ 12, 1128).

Μετὰ ταῦτα (και ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν ἡ ἄποψις αὕτη εἶναι πράγματι ἡ προσήκουσα, βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 12, 649 ἑπ.), προεκυπτεν ἐν προκειμένῳ, ὡς ἡ ἔρευνα τῆς ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου, ποία εἶναι ἡ ἐφαρμοστέα, εἰς τὴν περίπτωσιν, διάταξις περὶ νομίμου μισθοῦ τοῦ ἐνάγοντος, ὄντος νυκτοφύλακος ἐργοστασίου.

Ὁ φύλαξ ἐργοστασίου και κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ ν. 1234/1918 και τοὺς προσθέτους ὅρους τῆς ἀπὸ 12 Αὐγούστου 1936 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, κυρωθείσης και αὐτῆς και αὐτῶν διὰ τοῦ ἀ.ν. 99/1936 και ἐπεκτάντων ἰσχὺν νόμου, ἐργάζεται σωματικῶς, θεωρούμενος ἐργάτης (βλέπε και νομολογίαν τῶν δικαστηρίων ἐν ΕΕΔ 12, 387).

Ἐξ ἄλλου ἡ από 16.9.1937 συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν, ἐπιχειρήσεων και ἰδιωτικῶν γραφείων (ἀναπροσαρμοζομένη), ὡς ἐχει σταθερῶς νομολογηθῆ (Α.Π. 107/1941, εἰσηγητὴς *Κ. Βαϊατζῆς*, ΕΕΔ 1, 39, Α.Π. 178/1942, εἰσηγητὴς *Β. Μακρῆς*, ΕΕΔ 8, 361) ἀφορᾷ στενῶς εἰς τοὺς ὑπαλλήλους και ὑπηρέτας τῶν γραφείων τῶν ἄνω ἐπιχειρήσεων.

Δὲν ἠδύνατο, ἑπομένως, νὰ ὑπαχθῇ ὁ μισθωτὸς τῆς συγκεκριμένης περιπτώσεως εἰς τὴν ἄνω συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας (και ἂν ἀκόμη ἐθεωρεῖτο εἰδικώτερον ὑπηρέτης), ὡς ἀπεφάνθη τὸ Πρωτοδικεῖον, ἀλλ' ἡ ἐφαρμοστέα δι' αὐτὸν διάταξις ἦτο, διὰ τὸ κρίσιμον χρονικὸν διάστημα, ἡ τῆς ὑπ' ἀριθ. 38700/1950 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ΕΕΔ 9, 628) περὶ μισθοῦ ἀνειδικεύτων ἐργατῶν (βλέπε και σημειώσεις μας κατωτέρω σελ. 1198), μὲ τὰς μετέπειτα αὐξήσεις (βλέπε πίνακα ἐν ΕΕΔ 12 1208) και διὰ τὸν πρὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 38700/1950 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως χρόνον ἡ ἀπὸ 19.8.1938 συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας περὶ ἡμερομισθίων ἐργατῶν ἐν γένει, ἀναπροσαρμοζομένη διὰ τῶν ἀπὸ 1 Νοεμβρίου 1947 και 1 Δεκεμβρίου 1947 γενικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, μὲ τὰς μετέπειτα αὐξήσεις (βλέπε πίνακα ἐν ΕΕΔ 12 1208).

Σχετικῶς ἤδη πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ὑπ' ἀριθ. 28310/1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ ηὐξημένης ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν νυκτερινὴν βλέπε και τὴν ὑπ' ἀριθ. 5042/1954 Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν (εἰσηγητὴς *Σ. Ράγκας*, ΕΕΔ 13, 755 και σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 13, 754 ἑπ.).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 8252/1954

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Σ. Ράγκας**
Συνήγοροι οἱ κ.κ. **Φ. Τσατσάκος, Ν. Θεοδωράκης**

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 2 § 1 τῆς ὑπ' ἀριθ. 25825/254/1951 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν και Ἐργασίας, περὶ ἑρμηνείας τῶν ὑπ' ἀριθ. 8900/1946 και 18310/1946 ἀποφάσεων τῶν αὐτῶν Ὑπουργῶν, ὁριζουσα ὅτι τῆς ἐκ 25% προσαυξήσεως τῶν ἡμερομισθίων ἢ τοῦ 1/25 τοῦ μηνιαίου μισθοῦ τῶν ἀπασχολουμένων κατὰ τὰς νυκτερινὰς ὥρας (22-06) μισθωτῶν τῶν ἐπιχειρήσεων και ἐργασιῶν ἐν γένει συνεχοῦς ἢ μὴ λειτουργίας δικαιοῦνται πάντες οἱ μισθωτοί, ἀνεξαρτήτως τῆς ἰδιότητος, ὑφ' ἣν ὑπηρετοῦν και τῆς κατὰ μόνιμον ἢ μὴ τρόπον ἀπασχολήσεώς των κατὰ τὰς ὡς ἄνω ὥρας, σαφῆ ἔχει τὴν ἔννοιαν, ὅτι τῆς ἐν λόγῳ προσαυξήσεως δικαιοῦνται και οἱ κατὰ νόμιμον τρόπον, ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῶν παρεχομένων ὑπ' αὐτῶν ὑπηρεσιῶν, ἀπασχολούμενοι κατὰ τὰς νύκτας νυκτοφύλακες, μὴ ἀσκοῦντος ἐπιρροήν τινα και τοῦ γεγονότος ὅτι τυχὸν διὰ συλλογικῆς συμβάσεως ἢ διὰ διαιτητικῆς ἢ ὑπουργικῆς ἀποφάσεως εἰδικῆς ἔχει καθορισθῆ διὰ τοὺς μισθωτοὺς τούτους ὁ μισθός, ἀφοῦ οὐδεμίαν τοιαύτην διάκρισιν ποιεῖται ἡ ἐν λόγῳ διάταξις. Ἐξ ἄλλου ἡ κατὰ διάφορον τρόπον ρυθμίσασα τὸ θέμα τοῦτο διὰ τοὺς νυκτοφύλακας ὑπ' ἀριθ. 27019/1953 ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἰσχύουσα ἀπὸ τῆς 16/12/1953, ὅτε ἐδημοσιεύθη εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως και μὴ ἔχουσα ἀναδρομικὴν δύναμιν, δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐν προκειμένῳ, ἀφοῦ αἱ διὰ τῆς κρινομένης ἀγωγῆς γενόμεναι προσαυξήσεις διὰ τὴν νυκτερινὴν ἐργασίαν τοῦ ἐνάγοντος ἀνάγονται εἰς τὸν ἀπὸ 17 Δεκεμβρίου 1951 μέχρι τῆς 21 Φεβρουαρίου 1953 χρόνον, προγενέστερον τῆς ἰσχύος τῆς ὑπουργικῆς ταύτης ἀποφάσεως. Κατ' ἀκολουθίαν τούτων οὐχὶ ὀρθῶς ὁ δικάσας Πρωτοδικὴς ἀπέρριψε διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεώς του ὡς μὴ νόμιμον τὴν κρινομένην ἀγωγήν, κατὰ τὸ σχετικὸν κεφάλαιόν της, ἐκ τοῦ λόγου ὅτι ὁ ἐνάγων, ὑπηρετῶν εἰς τὸ ἐργοστάσιον τῆς ἐναγομένης ὡς νυκτοφύλαξ, δὲν ἐδικαιοῦτο προσαύξησιν διὰ νυκτερινὴν ἐργασίαν, ὡς ἐκ τοῦ εἰδικοῦ νομοθετικοῦ καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν αὐτοῦ ὡς τοιούτου, δέον δέ, δεκτοῦ γιγνομένου τοῦ μοναδικοῦ λόγου τῆς κρινομένης ἐφέσεως τοῦ ἐνάγοντος, νὰ μεταρρυθμισθῇ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις και ἐρευνηθῇ περαιτέρω ἡ ἀγωγή, κατὰ τὸ ἐν λόγῳ κεφάλαιόν της, ἐξεταζομένων τῶν προκυπτόντων ζητημάτων, ἀφοῦ δὲν δικάζεται πλέον ἡ ἔφεσις, ἀλλὰ ἡ ἀγωγή.

Βεβαιοῦνται, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου, τὰ ἑξῆς περιστατικά: Ὁ ἐνάγων, συνδεόμενος μετὰ τῆς ἐναγομένης ὁμορρύθμου ἑταιρίας διὰ συμβάσεως ἐργασίας, εἰργάσθη εἰς τὸ ἐνταῦθα ἐργοστάσιόν της ὡς νυκτοφύλαξ ἐπὶ ὁκτάωρον καθ' ἑκάστην νύκτα και ἀπὸ τῆς 22ας μέχρι τῆς 6ης ὥρας ἀπὸ τῆς 11

ΜΙΣΘΟΣ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ ΠΡΟΫΠΗΡΕΣΙΑΣ

Τρόπος καὶ χρόνος γνωστοποιήσεως προϋπηρεσίας εἰς τὸν ἐργοδότην

Ἀναγκαία διὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ μισθοῦ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἀναλόγως τοῦ χρόνου προϋπηρεσίας μισθωτῶν, ἡ προηγουμένη γνωστοποίησις τοῦ χρόνου προϋπηρεσίας πρὸς τὸν ἐργοδότην διὰ πιστοποιητικοῦ. — Δικαίωμα λήψεως μισθοῦ ἀναλόγου πρὸς τὴν προϋπηρεσίαν τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ τῆς γνωστοποιήσεως αὐτῆς καὶ οὐχὶ ἀναδρομικῶς.

Τὸ μέγεθος τοῦ νομίμου μισθοῦ βάσει συλλογικῶν τινων συμβάσεων ἐργασίας κανονίζεται καὶ ἐκ τοῦ χρόνου προϋπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ εἰς ἄλλην ἐπιχείρησιν.

Ἀποβαίνει συνεπῶς ἀναγκαία ἡ γνωστοποίησις τοῦ χρόνου προϋπηρεσίας εἰς τὸν ἐργοδότην, ἵνα ἐκ τούτου ὑποχρεοῦται οὗτος εἰς τὴν καταβολὴν πρὸς τὸν μισθωτὸν τοῦ προσήκοντος νομίμου μισθοῦ.

Καὶ ἂν μὲν αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας καθορίζουν τὸν τρόπον καὶ χρόνον γνωστοποιήσεως τῆς προϋπηρεσίας τὸ ζήτημα καθίσταται ὁμαλόν. Δυσχέρειαι ἐμφανίζονται ἐν τῇ περιπτώσει, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐν τῇ συλλογικῇ συμβάσει δὲν ὑφίσταται σχετικὴ διάταξις, ὡς εἶναι ἡ περίπτωσις τῆς κατωτέρω δικαστικῆς ἀποφάσεως.

Τὰ δικαστήρια, κληθέντα νὰ ἀποφανθοῦν ἐπὶ τοῦ ζητήματος εἰς τὰς ποικίλας περιπτώσεις, αἱ ὁποῖαι ἐτέθησαν ἐνώπιον αὐτῶν, ἰδίως μετὰ τὴν διὰ τῶν ἀπὸ 1 Νοεμβρίου 1947 καὶ 1 Δεκεμβρίου 1947 γενικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἀναπροσαρμογὴν τῶν κατωτάτων ὁρίων τῶν προπολεμικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, διὰ τῶν πρώτων τῶν ὁποίων δὲν ἐλήφθη πρόνοια ρυθμίσεως τοῦ θέματος, ἐξήνεγκον διαφόρους γνώμας (βλέπε σχετικῶς σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 10, 862, ἔνθα παραπομπαὶ εἰς νομολογίαν, εἰς ἣν πρόσθες καὶ τὰς Πρωτοδικείου Βόλου 121/1951, Πρωτοδίκης *Κ. Δάρας*, ΕΕΔ 11, 208, Πρωτοδικείου Μυτιλήνης 44/1952, Πρωτοδίκης *Μ. Καλεύρας*, ΕΕΔ 11, 908).

Ὁπωσδήποτε κρατοῦσα φέρεται ἡ ἄποψις ἤδη καὶ τῆς κατωτέρω παρατιθεμένης δικαστικῆς ἀποφάσεως ὅτι ἡ καταβολὴ τοῦ ἀναλόγως τοῦ χρόνου τῆς (ἀγνώστου πρότερον) προϋπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ μισθοῦ αὐτοῦ δὲν ἐξικνεῖται ἀναδρομικῶς (πρβλ. Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 7522/1953, εἰσηγητὴς *Β. Ζέπος*, ΕΕΔ 12, 881), τοῦτο δὲ ἄλλως τε προκύπτει καὶ ἐκ τῶν γενικῶν ἀρχῶν τοῦ δικαίου, τόσον ἐκ τοῦ ἄρθρ. 201 τοῦ Α.Κ. (ἂν ἤθελε θεωρηθῇ ὅτι ἡ προσαγωγὴ πιστοποιητικῶν προϋπηρεσίας συνιστᾷ, ὡς ἐδέχθη καὶ ἡ Πρωτοδικείου Πειραιῶς 1421/1950, εἰσηγητὴς *Ι. Παπαγρηγορίου*, ΕΕΔ 9, 733, ἀναβλητικὴν αἵρεσιν, δέχεται δὲ τοῦτο καὶ ἡ κατωτέρω δικαστικὴ ἀπόφασις) (βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 733 ἑπ.), ὅσον καὶ ἐκ τῶν ἄρθρων 200, 288 Α.Κ.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 5762/1954

Διαδικασία Ν. ΓΦΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Η. Γαλάτης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Μκόμπορας, Δ. Παπαδαντωνάκης

Κατὰ τὸ ἄρθρον 6 § 2 τῆς ἀπὸ 16.9.1937 γενικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ὑπαλλήλων τῶν πάσης φύσεως ἀνωνύμων ἑταιριῶν, ἰδιωτικῶν γραφείων καὶ ἐπιχειρήσεων ἐν γένει ἡ προϋπηρεσία τοῦ νεοπροσλαμβανομένου ὑπαλλήλου στηρίζεται ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ὑπεύθυνον αὐτοῦ ἔγγραφον κατὰ τὴν πρόσληψιν δήλωσιν, συνοδευομένην ὑπὸ τῶν ἀπαραιτήτων πιστοποιητικῶν». Διὰ τῆς ἀνωτέρω διατάξεως ἐσκοπήθη ἡ ἀποφυγὴ τῆς ἀπροόπτου οἰκονομικῆς ἐπιβαρύνσεως τοῦ ἐργοδότου συνεπείᾳ ἀναδρομικῆς προβολῆς ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ τῶν προσθέτων ἀξιώσεων ἐκ προϋπηρεσίας μὴ δηλωθείσης κατὰ τὴν πρόσληψιν. Πρὸς ἀποφυγὴν δὲ ἐνδεχομένων ἀμφιβολιῶν καὶ ἀμφισβητήσεων, ἐν σχέσει πρὸς τὴν προϋπηρεσίαν, καθιερώθη ὁ ὡς ἄνω ἀποκλειστικὸς ἔγγραφος τόπος διὰ τὴν βεβαίωσιν αὐτῆς, μὴ ἀρκούσης τῆς κατ' ἄλλον τρόπον γνώσεως τοῦ ἐργοδότου (ἐγκύκλιος τοῦ Ὑπουργ. Ἐργασίας 24675/22.5. Δεκεμβρίου 1951 μέχρι τῆς 21 Φεβρουαρίου 1953, ὅτε ἀπελύθη. Δικαιοῦται συνεπῶς τῆς ἐξ 25% προσαυξήσεως, ὑπολογιζομένης ἐπὶ τοῦ ὑποχρεωτικῶς ἐλαχίστου ὁρίου μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου. Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τοὺς νυκτοφύλακας ἐργοστασίων δὲν ὑπάρχει εἰδικὴ τις συλλογικὴ σύμβασις ἢ ὑπουργικὴ ἀπόφασις καθορίζουσα μισθοὺς ἢ ἡμερομίσθια τούτων. Τοιοῦτοι μισθοὶ καθωρίζοντο μόνον διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 6/1940 ἀποφάσεως τῆς ἀνωτέρας μονίμου ἐπιτροπῆς Διαιτησίας, πλὴν ὅμως ἡ ἀπόφασις αὕτη δὲν δύναται νὰ τύχῃ πλέον ἐφαρμογῆς, ἐφ' ὅσον διὰ τῆς ἀπὸ 4/11/1947 γενικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἀναπροσηρμόσθησαν μόνον τὰ ὑπὸ τῶν προπολεμικῶν συλλογικῶν συμβάσεων καθορισθέντα κατώτατα ὅρια μισθῶν, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ ὑπὸ τῶν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀ. ν. τῆς 16/20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν» ἐκδοθεισῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, αἵτινες δὲν ἐξομοιοῦνται πρὸς συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας (Α. Π. 309/1953, ΕΕΔ 12, 651). Ἐν προκειμένῳ ὅμως ὁ ἐνάγων, ὑπηρετῶν παρὰ τῇ ἐναγομένῃ ἀσκούσῃ βιομηχανικὴν ἐπιχείρησιν, ὡς νυκτοφύλαξ, ἀνῆκεν, ὡς ἐκ τῆς ὑπηρετικῆς φύσεως τῶν παρεχομένων ὑπ' αὐτοῦ ὑπηρεσιῶν, εἰς τὸ ὑπηρετικὸν προσωπικὸν τῆς ἐναγομένης, οὗτος δὲ ὁ μισθὸς αὐτοῦ ρυθμίζεται ὑπὸ τῆς ἀπὸ 16.9.1937 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν τῶν ἀνωνύμων ἑταιριῶν, ἰδιωτικῶν γραφείων, ἐπιχειρήσεων ἐν γένει.

ΠΡΟΝΟΜΙΟΝ ΜΙΣΘΩΝ ΠΛΟΙΑΡΧΟΥ ΚΑΙ ΠΛΗΡΩΜΑΤΟΣ ΠΛΟΙΟΥ

Εύθύνη αποκτήσαντος περιουσίαν ή επιχείρησιν διά τά χρέη κατ' άρθρ. 479 Α.Κ.

Άρθρα 239, 241 και 242 Εμπορικού Νόμου.— Καθιέρωσις προνομίου μισθών πλοιάρχου και πληρώματος επί του πλοίου και του ναύλου εν περιπτώσει εκποιήσεως του πλοίου.—Έννοια διατάξεων.— Παραδεκτή κατ' εργατικήν διαδικασίαν άγωγή περί αναγνωρίσεως προνομίου.— Εύθύνη αποκτήσαντος περιουσίαν ή επιχείρησιν διά τά εις αύτην ανήκοντα χρέη κατ' άρθρ. 479 Α.Κ.—Αναγκαία ή υπό του αποκτήσαντος γνώσις περί μεταβιβάσεως του συνόλου ή μεγάλου τμήματος του ενεργητικού.—Απόλυσις πλοιάρχου κατ' άρθρ. 288 Εμπορ. Νόμου.—Ανεφάρμοστον Ν. 2112 και Ν. 1752/1951.—Αναγνωριστική απόφασις και προσωρινή εκτέλεσις.

Ενδιαφέροντα θέματα του Εμπορικού και Αστικού Νόμου πραγματεύεται ή κατωτέρω δικαστική απόφασις.

Θέμα εκ του Αστικού Κώδικος είναι ποία ή έννοια του άρθρου 479 αύτου, κατά το οποίον κάν διά συμβάσεως μεταβιβάσθη περιουσία ή επιχείρησις, ο αποκτών εύθύνεται έναντι του δανειστού μέχρι της αξίας των μεταβιβαζομένων στοιχείων διά τά εις την περιουσίαν ή επιχείρησιν ανήκοντα χρέη. Η εύθύνη του μεταβιβάζοντος εξακολουθεί υφισταμένη. Αντίθετος συμφωνία μεταξύ των συμβαλλομένων εις βλάβην των δανειστών είναι άκυρος έναντι τούτων».

Εκ του άρθρου τούτου, ως έχει ερμηνευθή και νομολογηθή, υπό των δικαστηρίων, ιδρύεται εύθύνη του ειδικού διαδόχου περιουσίας ή επιχειρήσεως έναντι του δανειστού διά τά εις ταύτας ανήκοντα χρέη και μέχρι της αξίας των μεταβιβαζομένων στοιχείων, καθιερουμένης εκ του νόμου περιπτώσεως σωρευτικής αναδοχής χρεών.

Προκύπτει όμως εκ της διατάξεως ταύτης το ζήτημα, αν απαιτήται, διά την εφαρμογήν αυτής, ο αποκτών να γνωρίζη, ότι τά μεταβιβασθέντα αποτελούν το όλον ή σημαντικόν τμήμα της περιουσίας (βλέπε σχετικώς περί της εννοίας της περιουσίας, ομάδος περιουσίας και επιχειρήσεως **Μπαλή**, Γεν. Αρχαί §§ 182-184 και περί των υποστηριχθεισών θεωριών περί της γνώσεως του αποκτώντος **Μιχαηλίδου-Νουάρου**, εν ΕρμΑΚ, υπ' άρθρον 479).

Την άποψιν περί της ανάγκης γνώσεως του αποκτώντος ακολουθεί ή κατωτέρω δημοσιευομένη δικαστική απόφασις (βλέπε και Γ. **Μπαλή**, Ένοχ. Γεν., σελ. 524, καθ' ον ή διάταξις έχει υπ' όψιν μεταβιβαστικήν σύμβασιν, εν ή ο σκοπός αμφοτέρων των μερών (μεταβιβάζοντος και αποκτώντος) είναι μεταβίβασις όλοκλήρου περιουσίας ή επιχειρήσεως. Άνευ τοιούτου εκατέρωθεν σκοπού ή εύθύνη του αποκτώντος διά τά χρέη εκ μόνου του λόγου ότι συμβαίνει ο μεταβιβάζων να μή έχη άλλην περιουσίαν εκτός του μεταβιβασθέντος ή των μεταβιβασθέντων στοιχείων θά ήτο άδικος, εφ' όσον κατά την μεταβίβασιν ηγνόει ούτος, ότι τω μεταβιβάζεται όλόκληρος ή περιουσία του οφειλέτου).

Σχετικώς ήδη προς το προνόμιον των μισθών του πλοιάρχου και του πληρώματος επί του πλοίου και του ναύλου, περί του οποίου ασχολείται ή δικαστική εν λόγω απόφασις βλέπε και όμοιαν άποψιν της Πρωτοδικίου Πειραιώς 469/1948 (Πρωτοδίκης **Κ. Παπαμιχαλόπουλος**, ΕΕΔ 8, 347) και περί της σχέσεως του πλοιάρχου διά την κατά ν. 2112

1937, Εφ. Αθ. 18/1943, ΕΕΔ 2, 249). Η αύτη ως άνω διάταξις κανονιστική οδός των όρων, υφ' ους δέον να άσκήται το εκ της προϋπηρεσίας δικαίωμα των εν αύτη μισθωτών, τυγχάνει, κατά την έννοιαν των άρθρων 1 και 3 του περί συλλογικών συμβάσεων εργασίας ά.ν. 1367/1938, εφαρμογής και επί των ιδιωτικών υπαλλήλων, των εκάστοτε προσλαμβανομένων βάσει ειδικών κλαδικών συμβάσεων, αίτινες ώσαύτως ήθελον προνοή περί της προϋπηρεσίας τούτων, οία έστι και ή συλλογική σύμβασις εργασίας των βοηθών φαρμακείων. Συνεπώς το δικαίωμα του παρά τινος ιδιωτικής επιχειρήσεως νεοπροσλαμβανομένου υπαλλήλου προς προσαύξησιν του βασικού αύτου μισθού, λόγω προϋπηρεσίας, ήρτηται εκ της προηγουμένης ρητής γνωστοποιήσεως τω εργοδότη και προσηκούσης βεβαιώσεως αύτης, ουχί δ' αναδρομικώς άπό του διορισμού. Τούτο δέ, συνήδον προς τον χαρακτήρα της τοιαύτης γνωστοποιήσεως ως αιρέσεως αναβλητικής (μή ενεργούσης αναδρομικώς κατ' άρθρον 201 του Α. Κ.), σαφώς προκύπτει και εκ του άρθρου 2 κεφ. Α' της άπό 19 Αυγούστου 1938 εθνικής συλλογικής συμβάσεως εργατών, ένθα, της αύτης εννόμου αιτίας ύφισταμένης, ρητώς ορίζεται, ότι εν μή εγκαίρω προσαγωγή υπό του μισθωτού των αποδεικνυόντων την προϋπηρεσίαν αύτου πιστοποιητικών, ή προσαύξησις του ημερομισθίου θά υπολογίζηται άπό της ημέρας της υποβολής αύτων, ουχί αναδρομικώς. Αντιθέτως άλλωστε εκδοχή ήθελεν άγει εις άσκησιν του δικαιώματος κατά τρόπον αντιβαίνοντα εις τάς συναλλακτικάς αρχάς, την καλήν πίστιν και την αρχήν των άρθρων 200 και 288 του Α.Κ. (Εφ. Αθ. 641/1941, ΕΕΔ 1, 11, Πρωτ. Αθ. 10608/1948, ΕΕΔ 8, 70). Τού αύτου δέ λόγου συντρέχοντος τά αύτά ισχύουσι κατ' αναλογίαν και διά το επίδομα λόγω οικογενειακών βαρών (Πρωτ. ΑθηνΩν 10608/1948, ΕΕΔ 8, 70, Πρωτ. ΠειραιΩς 1426/1951, ΕΕΔ 10, 864, Πρωτ/κου ΑθηνΩν 1513/1950, ΕΕΔ 9, 557).

άποζημίωσιν βλέπε καὶ ὁμοίως σκεπτομένην γνωμ. Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους 166/1952 (εἰσηγητὴς † *Ν. Κοντογιάννης*, ΕΕΔ 11, 548), καὶ μετὰ τὸν νόμον 1752/1951 περὶ ναυτικῆς ἐργασίας».

Πρωτοδίκου Καβάλας 61/1954

Διαδικασία Ν. ΓΦΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Σ. Δημούρης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Μέλισσας, Α. Σωτηριάδης

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς, παραδεκτῶς ἐγειρομένης καὶ νομίμως φερομένης πρὸς συζήτησιν ἐνώπιον ἡμῶν κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ β. δ/τος τῆς 1/4 Λογούστου 1920 «περὶ κωδικοποιήσεως εἰς ἓν ἐνιαῖον κείμενον τῶν διατάξεων τοῦ νόμου ΓΦΟΔ'», ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη διὰ τῶν νόμων 765/1943 καὶ 1968/1944, στρεφομένης δὲ κατὰ τε τοῦ πωλητοῦ καὶ τοῦ ἀγοραστοῦ συμβατικῶς ἐκποιηθέντος πλοίου, διώκεται ὑπὸ τοῦ ἀπολυθέντος πλοιάρχου τοῦ πλοίου τούτου ἡ πληρωμὴ αὐτῷ: 1) καθυστερουμένων μισθῶν του καὶ ἀντιτίμου τροφῆς καὶ 2) ἀποζημιώσεως λόγῳ τῆς ἀπολύσεώς του.

Ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἐκ τῶν ἐναγομένων Α.Μ**, μεθ' οὗ ὁ ἐνάγων, ὡς ἰσχυρίζεται, συνῆψε τὴν σύμβασιν ἐργασίας, ἐφ' ἧς τὴν ἀγωγήν του ταύτην θεμελιοῖ, νάμῳ βάσιμος παρίσταται κατὰ τὸ κεφάλαιον αὐτῆς, δι' οὗ διώκεται ἡ ὑποχρέωσις τοῦ ἐναγομένου εἰς πληρωμὴν τῶν καθυστερουμένων μισθῶν καὶ τοῦ ἀντιτίμου τῆς μὴ παρασχεθείσης τῷ ἐνάγοντι τροφῆς, ἐρειδομένη εἰς τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 648 § 1 ἐδ. β' καὶ 653 Α.Κ. καὶ τῆς ἀποφ. Ὑπουργοῦ Ἐμπ. Ναυτιλίας 47781/2703 τῆς 19 Λογούστου 1953, καὶ ὡς τοιαύτη δέον νὰ γίνῃ, κατὰ τὸ κεφάλαιον αὐτῆς τοῦτο, δεκτὴ τύποις καὶ νὰ ἐρευνηθῇ κατ' οὐσίαν.

Κατὰ τὰς συνδυαζομένας διατάξεις τῶν ἄρθρ. 239 ἐδ. β', 241 ἐδ. β' καὶ γ' καὶ 242 τοῦ Ἐμπορικοῦ Νόμου οἱ μισθοὶ τοῦ πλοιάρχου καὶ τοῦ πληρώματος ἀπὸ τῆς τελευταίας ναυτολογίας μέχρις ἓξ μηνῶν εἶναι προνομιοῦχοι ἐπὶ τοῦ πλοίου καὶ τοῦ ναύλου, καὶ ἐν περιπτώσει ἐκουσίας ἐκποιήσεως τοῦ πλοίου, ἐφ' ὅσον ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς εἰς τὸ οἰκεῖον νηολόγιον καταχωρήσεως τῆς ἐκποιητικῆς πράξεως ζητηθῇ ὑπὸ τοῦ πιστωτοῦ κατὰ τοῦ πρὸς ὃν ἐγένετο ἡ μεταβίβασις δι' ἀγωγῆς ἡ ἀναγνώρισις τοῦ προνομίου του. Διὰ τῆς δικαστικῆς ἀναγνωρίσεως τούτου ἀποκτῶν καθίσταται καὶ προσωπικὸς ὀφειλέτης τῆς ἀπαιτήσεως μέχρι τῆς κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀγωγῆς ἀξίας τοῦ πλοίου, ἐὰν δὲν παραδίδῃ τοῦτο πρὸς ἱκανοποίησιν τῆς ἀπαιτήσεως, τῆς μεταβολῆς τῆς ἐθνικότητος τοῦ πλοίου μὴ παραβλαπτούσης τὰ ἐπὶ τοῦ πλοίου ὀφιστάμενα δικαιώματα ταῦτα, ἡ ἔκτασις τῶν ὁποίων ρυθμίζεται ὑπὸ τοῦ νόμου τῆς σημαίας, ἣν ἔφερε νομίμως τὸ πλοῖον κατὰ τὸν χρόνον τῆς μεταβολῆς τῆς ἐθνικότητος. Κατὰ τὴν ἔννοιαν τῶν διατάξεων τούτων ἡ ἐπὶ τοὺς ἀνωτέρω μισθοὺς ἀξίωσις τοῦ πλοιάρχου καὶ τοῦ πληρώματος εἶναι μὲν ἐμπραγμάτου φύσεως (actio in rem), καὶ παρακολουθεῖ τὸ πλοῖον, ἐφ' οὗ οἱ δικαιοῦχοι εἶχον ναυτολογηθῇ, εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ἐγένετο ἐκουσία ἐκποίησις αὐτοῦ εἰς τρίτον, ὁ τρίτος ὅμως οὗτος διὰ μόνης τῆς εἰς αὐτὸν ἐκποιήσεως τοῦ πλοίου δὲν καθίσταται ὑπόχρεως εἰς καταβολὴν τοῖς δικαιούχοις τῶν προνομιούχων μισθῶν, ἀλλ' ἀπαιτεῖται προηγουμένη ἔγερσις κατ' αὐτοῦ ἀγωγῆς, ἀναγνωριστικῆς τῆς ὑπάρξεως τοῦ προνομίου (actio praejudicialis), ἐντὸς ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς εἰς τὸ νηολόγιον καταχωρήσεως τῆς ἐκποιητικῆς πράξεως, μετὰ δὲ τὴν δικαστικὴν τοῦ προνομίου, συνεπείᾳ τῆς ἀγωγῆς ταύτης, ἀναγνώρισιν ἐπιταγῇ αὐτοῦ καὶ ἄρνησίς του νὰ παραδώσῃ τὸ πλοῖον εἰς τοὺς δικαιούχους τῶν προνομιούχων μισθῶν, πρὸς ἱκανοποίησιν τῆς ἐπὶ τούτους ἀξιώσεως των (*Η. Ἀναστασιάδου*, Ἐμπορ. Δίκαιον, τόμ. 2ος, § 316, σημ. 20, σελ. 165). Μόνον μετὰ τὴν δημιουργίαν τῶν προϋποθέσεων τούτων γεννᾶται αὐτοτελὴς τοῦ τρίτου κατόχου τοῦ πλοίου ἐνοχὴ καὶ καθίσταται καὶ οὗτος, μετὰ τοῦ ἐκποιήσαντος τὸ πλοῖον, εἰς ὁλόκληρον ὀφειλέτης τῶν προνομιούχων μισθῶν, δυναμένων τῶν δικαιούχων νὰ στραφῶσι καὶ κατ' αὐτοῦ πρὸς ἐπιδίωξιν τῆς ἀπαιτήσεως των ταύτης, ἥτις οὕτω, ἔκτοτε καὶ μόνον, καθίσταται κατὰ τούτου ἀπαιτητὴ καὶ δύναται δικαστικῶς νὰ ἐπιδιωχθῇ. Ἐν προκειμένῳ μέχρι τῆς πρώτης ταύτης ἐπ' ἀκροατηρίου συζητήσεως τῆς ὑποθέσεως, δὲν ἐξεδόθη κὰν τελεσίδικος ἀπόφασις ἐπὶ ἀγωγῆς ἀναγνωριστικῆς τοῦ προνομίου κατὰ τοῦ ἐκ τῶν ἐναγομένων Ρ.Κ., καὶ συνεπῶς δὲν κατέστη εἰσέτι κατὰ τοῦτου ἀπαιτητὴ ἡ ἐπὶ τοὺς προνομιούχους μισθοὺς ἀξίωσις τοῦ ἐνάγοντος. Ὅθεν ἡ ὑπὸ κρίσιν κατὰ τοῦ ἐναγομένου τούτου ἀγωγή, ἡ διώκουσα τὴν καὶ τούτου ὑποχρέωσιν εἰς πληρωμὴν τῶν ἐν λόγῳ μισθῶν, ἀπαράδεκτος ἐλέγχεται, ὡς πρόωρος, καὶ τῷ λόγῳ τούτῳ ἀπορριπτέα ἀποβαίνει.

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς, κατὰ τὴν ὑφ' ἡμῶν ἐκτίμησιν τοῦ δικογράφου της, ἐκτὸς τῆς ἀνωτέρω ὑποχρεώσεως τοῦ ἐναγομένου Ρ.Κ., ἐμμέσως μέν, πλὴν σαφῶς, διώκεται καὶ ἡ δικαστικὴ ἀναγνώρισις τῆς ὑπάρξεως τοῦ εἰρημένου προνομίου. Ἡ ἀγωγὴ αὕτη περιέχει πλήρη, σαφῆ καὶ ὡρισμένα ἅπαντα τὰ κατ' ἄρθρον 533 Πολ. Δικ. διὰ τὸ κῦρος τοῦ τοιούτου περιεχόμενον ἔχοντος δικογράφου αὐτῆς ἀπαιτούμενα στοιχεῖα, ἐρειδομένη δὲ εἰς τὰς συνδυαζομένας διατάξεις τοῦ ἄρθρου 127 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ Νόμου, τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ τοῦ ἐδαφ. β' τοῦ ἄρθρου 241 τοῦ Ἐμπορικοῦ Νόμου, νομῷ βάσιμος παρίσταται. Πρὸς ἔγερσιν αὐτῆς εἰδικὸν καὶ ἄμεσον ὀφίσταται παρὰ τῷ ἐνάγοντι ἔννομον συμφέρον, ἀνυστάμενον εἰς τὴν προνομιακὴν ἱκανοποίησιν τοῦ ἐπὶ τοὺς διεκδικουμένους μισθοὺς δικαιώματός του, ἥτις ἄνευ τῆς ἐγέρσεως τῆς ἀγωγῆς ταύτης δὲν εἶναι δυνατόν, κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐκτεθέντα, νὰ ἐπιδιωχθῇ. Παραδεκτῶς δ' ἐγείρεται ἐνώπιον ἡμῶν κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ β. δ/τος τῆς 1/4 Λογούστου 1920, ὡς ἀφορῶσα τὴν ἀναγνώρισιν ἔννομου σχέσεως προερχομένης ἐκ συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου. Ἡ ἔλλειψις ἐν προκειμένῳ μεταξὺ τῶν

διά τῆς ὑπό κρίσιν ἀγωγῆς συνεναγομένων τοῦ δεσμοῦ τῆς παθητικῆς ὁμοδικίας, μή προτεινομένη παρ' οὐδενός τούτων, δέν δύναται αὐτεπαγγέλτως νά ἐξετασθῇ, ἄτε τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 70 Πολ. Δικον. μή οὐσης δημοσίας τάξεως (*Οἰκον. - Διβ.* § 51, σημ. 3α ἐν τέλει). Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω δέον νά γίνῃ δεκτή τύποις ἡ ἀναγνωριστική αὕτη ἀγωγή καί νά ἐρευνηθῇ κατ' οὐσίαν.

Κατά τό ἄρθρ. 479 Α.Κ., ἐάν διά συμβάσεως μεταβιβάσθῃ περιουσία ἡ ἐπιχείρησις, ὁ ἀποκτῶν εὐθύνεται ἐναντι τοῦ δανειστοῦ μέχρι τῆς ἀξίας τῶν μεταβιβαζομένων στοιχείων διά τά εἰς τήν περιουσίαν ἤ τήν ἐπιχείρησιν ἀνήκοντα χρέη, τῆς εὐθύνης τοῦ μεταβιβάζοντος ἐξακολουθούσης νά ὑφίσταται καί οὕτος ἀκόμη ἐναντι τῶν δανειστῶν διά τά εἰς τήν περιουσίαν ἤ τήν ἐπιχείρησιν ἀνήκοντα χρέη μέχρι τῆς ἀξίας τῶν μεταβιβαζομένων στοιχείων. Παραλλήλως ὅμως ἐξακολουθεῖ εὐθυνόμενος καί ὁ παλαιός ὀφειλέτης (ὁ μεταβιβάσας τήν περιουσίαν ἤ τήν ἐπιχείρησιν), τικτομένης οὕτω παθητικῆς εἰς ὁλόκληρον ἐνοχῆς μεταξύ αὐτοῦ καί τοῦ ἀποκτῶντος τήν περιουσίαν. Διά τοῦ ὅρου «περιουσία» νοεῖται τό σύνολον τῶν δεκτικῶν ἀποτιμήσεως δικαιωμάτων καί ὑποχρεώσεων ἑνός ἀτόμου (*Γ. Μιχαλῆ*, Γεν. Ἀρχαί § 182). Εἰδικῶς ὅμως τό ἀνωτέρω ἄρθρ. 479, ὁμιλοῦν περί μεταβιβάσεως περιουσίας, νοεῖ, κατά τήν παγίως κρατήσασαν γνώμην, τήν μεταβίβασιν τοῦ ἐνεργητικοῦ αὐτῆς. Ἡ μεταβίβασις τῆς περιουσίας δύναται νά εἶναι εἴτε ὁλική (ἀφορῶσα τό σύνολον τοῦ ἐνεργητικοῦ), εἴτε μερική (ἀφορῶσα εἰς ὡρισμένον ποσοστόν αὐτοῦ), ἐν τῇ δευτέρᾳ δέ περιπτώσει ἡ εὐθύνη τοῦ ἀποκτῶντος θά εἶναι ἀνάλογος πρός τό συμφωνηθέν ποσοστόν. Ὁλική μεταβίβασις θεωρεῖται ὑπάρχουσα καί ὅταν μεταβιβάσθησαν μεμονωμένα ἀντικείμενα, ἐφ' ὅσον ταῦτα ἀποτελοῦν, κατά τήν πρόθεσιν τῶν μερῶν, τά κυριώτερα, ἤ τά πλέον ἀντιπροσωπευτικά στοιχεῖα τῆς ὅλης περιουσίας. Διά τήν ἐφαρμογήν ὅμως τῆς ἀνωτέρω διατάξεως τοῦ ἄρθρου 479 Ἀστ. Κώδικος γεννᾶται τό ζήτημα, ἀν ἀρκῇ τό γεγονός καί μόνον ὅτι μεταβιβάσθῃ ἡ περιουσία ἤ ἡ ἐπιχείρησις ἤ προσαπαιτῆται καί γνῶσις τοῦ γεγονότος τούτου ἐκ μέρους τοῦ ἀποκτῶντος. Κατά τήν ἀντικειμενικήν θεωρίαν εἶναι ἀρκετόν μόνον τό γεγονός τῆς μεταβιβάσεως. Ἀλλ' ἡ θεωρία αὕτη εἶναι ἀποκρουστέα, διότι ὁδηγεῖ εἰς τό ἄτοπον νά ἐκτίθενται οἱ καλόπιστοι ἀγοραστοί μεμονωμένων ἀντικειμένων εἰς τόν κίνδυνον τῆς πληρωμῆς ἀλλοτρίων χρεῶν καί δυσχεραίνει οὕτω μεγάλως τάς συναλλαγάς. Κατά τήν ὑποκειμενικήν θεωρίαν δέν ἀρκεῖ μόνον τό γεγονός τῆς μεταβιβάσεως, ἀλλά προσαπαιτεῖται καί γνῶσις τούτου ἐκ μέρους τοῦ ἀποκτῶντος. Διά τῆς ἀποδοχῆς τῆς θεωρίας ταύτης ἐπιτυγχάνεται ἡ ἐφαρμογή ἐνιαίων κανόνων ἐφ' ὅλων τῶν περιπτώσεων μεταβιβάσεως περιουσίας ἤ ἐπιχειρήσεως. Κατ' ἐφαρμογήν αὐτῆς, ὡς ὀρθοτέρας, ὅταν μέν μεταβιβάσθῃ ρητῶς ἐν τῇ συμβάσει ἡ ὅλη ἐνεργητική περιουσία ὡς τοιαύτη, ἤ ἐν ποσοστόν αὐτῆς, ἤ ὅταν μεταβιβάσθῃ ρητῶς μία περιουσιακή ὁμάς ὡς τοιαύτη (λ. χ. ἡ ἐταιρική περιουσία ἤ μία ἐπιχείρησις, ἤ ἐν ποσοστόν αὐτῶν), ἡ γνῶσις τοῦ ἀποκτῶντος περί τοιαύτης μεταβιβάσεως προκύπτει ἀφ' ἑαυτῆς, ἐκ τῆς συμβάσεως, καί δέν εἶναι ἀνάγκη νά γίνῃ ἰδιαιτέρα ἐπίκλησις καί ἀπόδειξις αὐτῆς. Ἀλλ' ὅταν μεταβιβάσθησαν μεμονωμένα στοιχεῖα, ἅτινα ὅμως ἀποτελοῦν τό μόνον ἐνεργητικόν τῆς περιουσίας, ἤ σημαντικόν ποσοστόν αὐτοῦ, πρέπει, πρός ἐφαρμογήν τοῦ ἄρθρ. 479 Α.Κ., νά ἀποδεικνύηται ἰδιαιτέρως ὑπό τῶν δανειστῶν ἡ γνῶσις τοῦ ἀποκτῶντος ὅτι διά τῆς μεταβιβάσεως τοιούτων στοιχείων ἀπέκτησε μίαν ὁμάδα περιουσίας (καί δή τό σύνολον ἤ μέγα τμῆμα τοῦ ἐνεργητικοῦ αὐτῆς). Καί ἐπειδή τό ὅλον θέμα διέπεται ἀπό τάς ἀρχάς τῆς καλῆς πίστεως, ἡ γνῶσις αὕτη πρέπει νά θεωρῆται ὡς ὑπάρχουσα, ὁσάκις ὁ ἀποκτῶν ἐγνώριζε τήν ἐν γένει περιουσιακήν κατάστασιν τοῦ ἐκποιοῦντος καί ἦτο εἰς θέσιν νά ἀντιληφθῇ (ἐκ τῶν εἰδικῶν συνθηκῶν καί συμφώνως πρός τάς ἀντιλήψεις τῶν συναλλαγῶν) ὅτι μεταβιβάσθη αὐτῷ τό σύνολον ἤ μέγα τμῆμα τῆς ἐνεργητικῆς περιουσίας τοῦ μεταβιβάζοντος (βλ. *Μιχαηλίδην - Νουάρον* ἐν ΕρμΑΚ. 479, ἀριθ. 9 καί 10).

Ἐβεβαιώθησαν, κατά τήν ἡμετέραν κρίσιν, τά ἑξῆς πραγματικά περιστατικά: Ὁ ἐνάγων, δυνάμει συμβάσεως, καταχωρισθείσης ἐν τῷ ναυτολογίῳ τοῦ π/κ πλοίου «Ἅγιος Μηνᾶς», ἰδιοκτησίας τοῦ ἐκ τῶν ἐναγομένων Α. Μ**, ἐναυτολογήθη ὡς κυβερνήτης (πλοίαρχος) τοῦ πετρελαιοκινήτου τούτου πλοίου τήν 22 Αὐγούστου 1953 καί προσέφερε τάς ὑπηρεσίας του ταύτας μέχρι τῆς 24 Ἰανουαρίου 1954, ὁπότε, καταγγελθείσης ὑπό τοῦ ἐργοδότου του, ὡς ἄνω πλοιοκτήτου, τῆς συμβάσεως του ταύτης, ἀπελύθη. Ἡ ἀμοιβή τῆς ἐργασίας του συνεφωνήθη ἀρχικῶς εἰς μερίδιον (ἓν καί ἥμισυ (1½) ἐπί τῶν ἁλιευομένων ἰχθύων ὑπό τοῦ ἁλιευτικοῦ συγκροτήματος, οὗτινος τό π/κ «Ἅγιος Μηνᾶς» ἀπετέλει τήν κυριωτέραν μονάδα, μετά 10ήμερον ὅμως ἀπό τῆς συνάψεώς της ἡ ἐργασιακή σύμβασις ἐτροποποιήθη, συμφωνηθέντος ὅτι εἰς τόν ἐνάγοντα θά καταβάλληται οὐχί μερίδιον, ἀλλά μισθός ἐκ δραχμῶν (παλαιᾶς ἐκδόσεως) 1.000.000 μηνιαίως, ἐπί πλέον δέ θά παρέχηται αὐτῷ καί ἡ τροφή του. Κατ' Ὀκτώβριον 1953 τό ἀνωτέρω πλοῖον κατεσχέθη συντηρητικῶς, συνεπείᾳ δέ τούτου ἐτέθη ἐν ἀκινησίᾳ. Εἰς τόν ἐνάγοντα, πλοίαρχον αὐτοῦ, κατεβλήθησαν ἐναντι τῶν ἀποδοχῶν του μόνον δραχμαί 500.000, οὐδαμῶς δέ παρεσχέθη ἡ συμφωνηθεῖσα τροφή. Τήν 24 Ἰανουαρίου 1954 ὁ ἐνάγων, καταγγελθείσης, ὡς προείρηται, τῆς συμβάσεως ὑπό τοῦ ἐναγομένου πλοιοκτήτου, ἀπελύθη, χωρίς νά καταβληθῶσιν αὐτῷ τά ὀφειλόμενα ὡς ἄνω. Τό πλοῖον ἐξηκολούθησε νά εὑρίσκηται ἐν ἀκινησίᾳ, τελικῶς, δέ τηρηθεισῶν ἁπασῶν τῶν νομίμων διατυπώσεων, ἐπωλήθη εἰς τόν ἕτερον τῶν ἐναγομένων Ρ. Κ** Τοῦρκον ὑπήκοον, τήν 15

Ἰουνίου 1954, δυνάμει τοῦ ταυτοχρόνου ὑπ' ἀριθ. 17903 πωλητηρίου συμβολαίου, συνταχθέντος ἐνώπιον τοῦ συμβολαιογράφου Πειραιῶς Ι. Λ**, διαγραφέν ἐκ τοῦ νηολογίου Πειραιῶς, εἰς ὃ ἦτο ἐγγεγραμμένον, τὴν 18 Ἰουνίου 1954, κατόπιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 37828/2438 τῆς 18/6/1954 διαταγῆς τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας, ὡς πωληθὲν εἰς ἀλλοδαπόν, ἦτοι τὸν ἀνωτέρω ἐναγόμενον Ρ. Κ** ὅστις ἀπέκτησεν οὕτω τὴν πλήρη κυριότητα ἐπ' αὐτοῦ. Οὐδαμῶς ἐβεβαιώθη ὅτι κατὰ τὸν χρόνον τῆς συνάψεως τῆς ἀνωτέρω συμβάσεως πωλήσεως τοῦ ἐν λόγῳ πλοίου, ὅπερ ἀπετέλει πράγματι, ὡς ἐκ τῶν ὑστέρων νῦν βεβαιοῦται, τὸ μεγαλύτερον τμῆμα τῆς ἐνεργητικῆς περιουσίας τοῦ πωλητοῦ Α. Μ**, ὁ ἀγοραστὴς Ρ. Κ** ἐτέλει ἐν γνώσει ὅτι διὰ τῆς εἰς αὐτὸν μεταβιβάσεως τοῦ πλοίου τούτου ἀπέκτησε τὸ μεγαλύτερον τμῆμα τοῦ ἐνεργητικοῦ τῆς περιουσίας τοῦ πωλητοῦ, ἢ ὅτι οὗτος ἦτο εἰς θέσιν νὰ ἀντιληφθῇ τὸ τοιοῦτο, διότι οὐδαμῶς ἐβεβαιώθη ὅτι ἐγνώριζε τὴν ἐν γένει περιουσιακὴν κατάστασιν τοῦ ἐκποιοῦντος. Κατ' ἀκολουθίαν τούτου ἡ ὑπὸ κρίσιν κατὰ τοῦτου ἀγωγὴ δέον νὰ ἀπορριφθῇ τῷ λόγῳ τούτῳ ὡς ἀβάσιμος οὐσίᾳ. Ἡ αὐτὴ ὅμως ἀγωγή, καθ' ὅσον στρέφεται κατὰ τοῦ ἐκ τῶν ἐναγομένων ἐργοδότου Α. Μ**, δέον νὰ γίνῃ δεκτή ὡς ἀποδεδειγμένη, κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐκτεθέντα, ὡς πρὸς τὰ κεφάλαια αὐτῆς τὰ ἀφορῶντα τὴν εἰς τὸν ἐνάγοντα πληρωμὴν τῶν καθυστερουμένων μισθῶν καὶ τῆς τροφῆς, ἤτις κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 47781/2703 τῆς 19/8/1953 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας ἀνέρχεται εἰς δραχμὰς 12.300 δι' ἑκάστην ἡμέραν, διὰ τῆς ἀγωγῆς δὲ μόνον περιορίζεται εἰς δραχμὰς 9 (νέας ἐκδόσεως) ἡμερησίως. Δέον, συνεπῶς, νὰ ὑποχρεωθῇ ὁ ἐναγόμενος Α. Μ** καὶ καταβάλῃ τῷ ἐνάγοντι διὰ τὰς ἀνωτέρω αἰτίας τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν ἐν συνόλῳ 5877, κατὰ τὰ ἐν τῷ διατακτικῷ, κηρυσσομένης προσωρινῶς ἐκτελεστῆς τῆς παρούσης, κατὰ τὰ σχετικὰ νόμιμον αἴτημα τοῦ ἐνάγοντος.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 288 τοῦ Ἐμπορ. Νόμου ὁ πλοιοκτήτης δύναται νὰ ἀπολύσῃ τὸν πλοίαρχον, δὲν ὀφείλει δὲ ἀποζημίωσιν, ἂν δὲν ὑπάρχῃ ἔγγραφος περὶ τούτου συμφωνία. Ἡ σχέσις τοῦ πλοιάρχου καὶ τοῦ πλοιοκτήτου μετέχει τῆς μισθώσεως καὶ τῆς ἐντολῆς. Καὶ ἐκ μὲν τῆς μισθώσεως προκύπτει τὸ δικαίωμα τοῦ πλοιάρχου εἰς ἀπόληψιν μισθοῦ, ἐκ δὲ τῆς ἐντολῆς προκύπτει τὸ δικαίωμα τοῦ πλοιοκτήτου πρὸς ἀνάκλησιν τοῦ πλοιάρχου ἄνευ ἀποζημιώσεως αὐτοῦ. Ἡ θέσις τοῦ πλοιάρχου εἶναι λίαν ἐμπιστευτικὴ καὶ διὰ τοῦτο παρέχεται τὸ σοβαρὸν τοῦτο δικαίωμα εἰς τὸν πλοιοκτήτην, ὅστις, ἀπολύων τοῦτον, δὲν ὀφείλει κἂν νὰ ἀνακοινώσῃ εἰς αὐτὸν τοὺς λόγους τῆς ἀπολύσεως, οὐδ' ἀπαιτεῖται ἡ ὕπαρξις εὐλόγου ἀφορμῆς, ἐκτὸς ἐὰν ἡ ἀπόλυσις γίνῃ κατὰ τρόπον ὑβριστικὸν ἢ δυσφημιστικόν, ὁπότε ὀφείλεται ἀποζημίωσις, ἐρειδομένη ἐπὶ τοῦ λόγου τῆς ἐξυβρίσεως ἢ τῆς δυσφημήσεως, τὸν ὁποῖον ἐν προκειμένῳ ὁ ἐνάγων δὲν ἐπικαλεῖται. Συνεπῶς ἐπὶ τῆς ὑπὸ τοῦ πλοιοκτήτου καταγγελίας τῆς μετὰ τοῦ πλοιάρχου ἐργασιακῆς συμβάσεως δὲν δύνανται νὰ τύχωσιν ἐφαρμογῆς αἱ διατάξεις τοῦ ν. 2112/1920 περὶ ἀποζημιώσεως λόγῳ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλ' οὔτε καὶ αἱ τοιαῦται τοῦ ν. 1752/1951 (ἄρθρ. 16) «περὶ ναυτικῆς ἐργασίας», αἵτινες ἐφαρμόζονται μόνον προκειμένου περὶ τοῦ πληρώματος. Ὅθεν ἀβάσιμος νόμῳ ἐλέγχεται ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ κατὰ τὸ κεφάλαιον αὐτῆς περὶ ἀποζημιώσεως τοῦ ἐνάγοντος λόγῳ τῆς καταγγελίας τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως καὶ ὡς τοιαύτη δέον νὰ ἀπορριφθῇ.

Ἐκ τῶν αὐτῶν ὡς ἄνω ἀποδεικτικῶν στοιχείων ἐβεβαιώθη, κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐκτεθέντα, ὅτι ἡ προκειμένη ἐπὶ τοὺς μισθοὺς καὶ τὸ ἀντίτιμον τροφῆς (τὸ περιλαμβανόμενον καὶ τοῦτο εἰς τὴν ἔννοιαν τοῦ μισθοῦ) ἀξίωσις τοῦ ἐνάγοντος, ἀναφερομένη εἰς χρονικὸν διάστημα οὐχὶ μείζονα τῶν ἓξ μηνῶν, καὶ ἀπορρέουσα ἐκ τῆς τελευταίας τοῦ ἐνάγοντος ναυτολογήσεως ἐπὶ τοῦ πετρελαιοκινήτου πλοίου «Ἅγιος Μηνᾶς» νηολογίου Πειραιῶς 1347 κ.ο.χ. 43.49 καὶ κ.κ.χ. 23.89, εἶναι προνομιοῦχος ἐπὶ τοῦ πλοίου τούτου, μεταβιβασθέντος κατὰ κυριότητα λόγῳ πωλήσεως εἰς τὸν ἐκ τῶν ἐναγομένων Ρ.Κ.**, δυνάμει τοῦ ὑπ' ἀριθ. 17903, τῆς 18 Ἰουνίου 1954, συμβολαίου συνταχθέντος ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου Πειραιῶς Ι.Λ.**, καὶ διαγραφέντος ἐκ τοῦ νηολογίου τὴν 18 Ἰουνίου 1954, κατόπιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 37828/2438 ταυτοχρόνου διαταγῆς τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας, καὶ ὅτι τὸ προνόμιον τοῦτο δὲν ἀπεσβέσθη, ἐγερθείσης τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀναγνωριστικῆς περὶ τούτου ἀγωγῆς ἐντὸς τριμήνου ἀπὸ τῆς καταχωρήσεως εἰς τὸ οἰκεῖον νηολόγιον τῆς ἐκποιητικῆς ὡς ἄνω πράξεως. Κατ' ἀκολουθίαν τούτου ἡ κρινομένη ἀναγνωριστικὴ τοῦ ἐν λόγῳ προνομίου ἀγωγὴ δέον νὰ γίνῃ δεκτὴ ὡς οὐσίᾳ βάσιμος, ἀναγνωριζομένου δικαστικῶς τοῦ ρηθέντος προνομίου, κατὰ τὸ ἐν τῷ διατακτικῷ.

Ἡ ἐνέργεια τῆς ἀναγνωριστικῆς ἀποφάσεως ἐξαντλεῖται ἐν τῷ δεδικασμένῳ καὶ συνεπῶς δὲν ἀποτελεῖ αὕτη τίτλον ἐκτελεστὸν ὡς πρὸς τὴν βεβαιουμένην ἀξίωσιν τοῦ ἐνάγοντος (*Γ. Μητσοπούλου*, Ἡ ἀναγνωριστικὴ ἀγωγὴ § 8 ἐδ. III σελ. 183/4 περίπτ. 8). Ὅθεν ἀπορριπτέον ὡς νόμῳ ἀβάσιμον ἐστὶ τὸ αἴτημα τοῦ ἐνάγοντος περὶ προσωρινῆς ἐκτελέσεως τῆς παρούσης κατὰ τὴν περὶ ἀναγνωρίσεως τοῦ προνομίου διάταξιν αὐτῆς.

ΜΙΣΘΟΣ ΜΑΘΗΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ Ή ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Έφαρμογή ὑπ' ἀριθ. 33700/1950 σχετικῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως

Καθορισμὸς μισθοῦ ἀπὸ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας 16.9.1937 ὑπαλλήλικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν, ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ γραφείων ἀφορῷ εἰς ἐργαζομένους εἰς τὰ γραφεῖα καὶ οὐχὶ εἰς ἐξωτερικὰς ὑπηρεσίας. – Ἐφαρμογὴ τῆς ὑπ' ἀριθ. 33700/1950 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἐπὶ ἐργαζομένων εἰς ἐξωτερικὰς ὑπηρεσίας Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν, Ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων. – Προϋπόθεσις ὅμως ἐφαρμογῆς ἐπὶ μαθητευομένων ἡ ἀπασχόλησις εἰς ἐκμάθησιν τέχνης ἢ εἰδίκευσιν.

Ὑπὸ τῆς κατωτέρω δικαστικῆς ἀποφάσεως ἐρευνᾶται θέμα, τὸ ὁποῖον ἔχει ἱκανὸν πρακτικὸν ἐνδιαφέρον.

Ὡς προκύπτει ἐκ τῆς ἀποφάσεως, ἀνήλικος, μὴ συμπληρώσας τὸ 18ον ἔτος τῆς ἡλικίας του, εἰργάσθη εἰς ἐπιχείρησιν ὡς διανομεὺς ὕδατος, καὶ ἐκ τούτου προέκυψεν, ἂν ὑφίστατο δι' αὐτὸν νόμιμος μισθὸς καὶ ποῖος.

Ἡ ἀπόφασις, ἀφοῦ ἐχαρακτήρισε τὸν μισθωτὸν τοῦτον ὡς ὑπηρέτην, δὲν ἐφήρμοσε τὴν ὑπ' ἀριθ. 33700/1950 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν (ΕΕΔ 9, 623), ἡ ὁποία προβλέπει περὶ τοῦ κατωτάτου ἡμερομισθίου τῶν μαθητευομένων (ἀκολουθοῦν αἱ μετέπειτα αὐξήσεις, βλέπε πίνακα ἐν ΕΕΔ 12, 1208), ἐπὶ τῇ λόγῳ ὅτι «εἰς οὐδεμιᾶς τέχνης ἢ εἰδικεύσεως τὴν ἐκμάθησιν ἀπέβλεπεν ἡ ἀπασχόλησίς του...».

Θὰ μᾶς ἐπιτραπῇ νὰ σημειώσωμεν βασίμους, ὡς πιστεύομεν, ἀντιρρήσεις κατὰ τῆς ὀρθότητος τῆς λύσεως, εἰς τὴν ὁποίαν κατέληξεν ἡ ἀπόφασις.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 33700/1950 ὑπουργικὴ ἀπόφασις ἐσκόπησε νὰ ἐξασφαλίσῃ τὸ κατώτατον ὅριον ἡμερομισθίου παντὸς ἐργάτου, ὡς τὸ κατώτατον ὅριον συντηρήσεως, κάτω τοῦ ὁποίου δὲν δικαιοῦνται οἱ ἐργοδόται νὰ προσφέρουν τὴν ἐλευθέραν διαπραγμάτευσιν εἰς τὴν ἀγορὰν ἐργασίας καὶ κατὰ τὴν ἐπὶ τοῦ νόμου 2058/1952 εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (ΕΕΔ 11, 489).

Εἰς τὴν αὐτὴν ρύθμισιν καὶ διὰ τὸν αὐτὸν σκοπὸν ὑπῆχθησαν ἐν τῇ ἄνω ὑπουργικῇ ἀποφάσει καὶ τὰ ἡμερομίσθια τῶν μαθητευομένων.

Περαιτέρω ὁρίζεται ἐν § 4 τοῦ ἄρθρου 1 τῆς αὐτῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ὅτι «μαθητευόμενος κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ παρόντος νοεῖται ὁ ἀπασχολούμενος παρ' ἐργοδότῃ κυρίως πρὸς ἐκμάθησιν τέχνης καὶ μὴ ὑπερβὰς τὴν ἡλικίαν τῶν 18 ἐτῶν διὰ τοὺς ἄρρενας καὶ 16 διὰ τὰς θήλεις», ἐνῷ ἂν ὑπερέβη τὴν ἡλικίαν τῶν 18 ἐτῶν καὶ ἔχῃ ἑνὸς ἐτους ὑπηρεσίαν ἢ εἶναι ἄνω τῶν 19 ἐτῶν, ἀνεξαρτήτως χρόνου ὑπηρεσίας, θεωρεῖται ἀνειδίκευτος ἐργάτης καὶ δικαιοῦται τοῦ ἡμερομισθίου τούτου.

Ταῦτα ἀποτελοῦν ἐπανάληψιν τῶν ὁρισθέντων ὑπὸ τῶν προσθέτων ὅρων τῆς ἀπὸ 19.8.1938 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ἐργατῶν ἐν γένει (ὑποκατασταθείσης τῆς ἀπὸ 12.8.1936 ὁμοίας, κυρωθείσης διὰ τοῦ ἀ.ν. 99/1936), ὡς δὲ ἀπὸ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἀνωτέρω συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ὀρθῶς διηνκρινίσθη (βλέπε σχετικὴν ἑρμηνευτικὴν ἐγκύκλιον τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας εἰς Τ. Τσιμουδάκη, Κώδικα Συλλογικῶν Συμβάσεων Ἐργασίας, ἔκδοσις 1938, σελ. 368 ἑπ.), ἡ χρησιμοποίησις τοῦ ὅρου «μαθητευόμενος» ἔχει ὅλως συμβολικὴν σημασίαν ἐν ταῖς συλλογικαῖς συμβάσεσι, καθορίζει ὡρισμένην μισθολογικὴν κατάστασιν τοῦ ἐργάτου καὶ χρησιμοποιεῖται ἐν αὐταῖς ὅλως ἀσχέτως πρὸς τὴν τεχνικὴν κατάρτισιν τοῦ μισθωτοῦ, ὡρισμένον στάδιον τῆς ὁποίας διαγράφει ὁ ὅρος οὗτος εἰς πλείστας συμβάσεις, ὡς καὶ εἰς τὰς δύο γενικὰς τῆς 12.8.1936. Ὁ ὅρος «μαθητευόμενος» ἀποδίδει ἀφ' ἑνὸς μὲν τὸ νεαρὸν τῆς ἡλικίας, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὴν λόγῳ ἀπειρίας ἐπικουρικὴν σχέσιν αὐτῶν ἀπέναντι ἑτέρου πλέον ἐμπείρου προσώπου - μισθωτοῦ.

Ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἔννοιαν ἐτέθη καὶ ἐν τῇ περὶ τῆς ὁποίας πρόκειται ὑπουργικῇ ἀποφάσει, ἀφοῦ ἄλλως δὲν ἐννοεῖται διατί ὁ ἄνω τῶν 19 ἐτῶν, ἀνεξαρτήτως χρόνου ὑπηρεσίας, νὰ θεωρῆται ἀνειδίκευτος ἐργάτης (μισθολογικῶς), ἀνεξαρτήτως εἰδικεύσεως αὐτοῦ, καὶ νὰ ζητῆται (μισθολογικῶς) παρὰ τοῦ νεαροῦ προσώπου νὰ ἔχῃ πράγματι ἐκμάθησιν τέχνης, ἵνα τυγχάνῃ τοῦ ὁριζομένου, **ὡς κατωτάτου ὁρίου συντηρήσεως**, ἡμερομισθίου του, ὡς ἐσκέφθη ἡ ἐν λόγῳ δικαστικὴ ἀπόφασις.

Ἀπὸ τῆς ἀρχῆς αὐτῆς ἐκινήθη ὁ διοικητικὸς καθορισμὸς ἀποδοχῶν ἀπὸ τῶν πρώτων βημάτων του, τοῦ ν.δ. 310/1941, καὶ κατὰ τὸ ὁποῖον ὁ καθορισμὸς κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων δὲν ἐβασίσθη ἐπὶ τῆς τεχνικῆς καταρτίσεως καὶ εἰδικότητος τῶν ἐργαζομένων, ἀλλ' ἁπλῶς ἐπεδιώχθη ὁ καθορισμὸς ἐλαχίστων ὁρίων ἡμερομισθίων, δυναμένων νὰ ἐπαρκέσωσι, κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον, διὰ τὴν στοιχειώδη συντήρησιν τῶν ἐργαζομένων (βλέπε καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 32311/1942 ἐγκύκλιον Ὑπουργείου Ἐργασίας, ΕΕΔ 1, 758).

Πρωτοδίκου Βόλου 233/1954

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Β. Καρνέζης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Μαράκης, Α. Τσούφης

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς ἡ ἐνάγουσα ἰσχυρίζεται, ὅτι ὁ ὑπὸ τὴν ἐπιτροπείαν της τελῶν ἀνήλικος ὀρφανὸς πατρὸς υἱός της προσελήφθη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἐναγομένου κατὰ τὰς ἀρχὰς Ἰουλίου 1951 ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ὡς ὑπηρέτης, διανομεὺς ὕδατος, ἀντὶ ἀρχικοῦ ἡμερομισθίου

δραχ. 5.000, αύξηθέντος διαδοχικώς μέχρι τών δραχμών 15.000 καί δι' κατ' έφαρμογήν τής άπό 16 Σεπτεμβρίου 1937 συλλογικής συμβάσεως έργασίας ετών ύπαλλήλων τών πάσης φύσεως 'Ανωνύμων 'Εταιριών, ίδιωτικών έπιχειρήσεων καί Γραφείων», άλλως τής ύπ' άριθ. 24/1938 άποφάσεως τής Μονίμου 'Ανωτέρας 'Επιτροπής Διαιτησίας, ίδικαιούτο λαμβάνειν διά τάς ύπ' αύτού προσφερθείσας έκτοτε ύπηρετικάς έργασίας, άλλως βοηθού αύτοκινήτου, τάς ύπ' αύτών καθαριζομένας άποδοχάς, ώς αύται άναπροσηρμόσθησαν διά τής άπό 1ης Δεκεμβρίου 1947 συλλογικής συμβάσεως έργασίας καί μεταγενεστέρως ηύξήθησαν δι' ύπουργικών άποφάσεων, καί αίτείται, όπως ύποχρεωθή ό έναγόμενος καί καταβάλη αύτή, ύπό τήν έκτεθείσαν ίδιότητά της, τήν έκ δραχμών 5437,13 διαφοράν μεταξύ τών καταβληθεισών άποδοχών καί τών δυνάμει τής άνωτέρω συλλογικής άποφάσεως, άλλως τής άποφάσεως τής 'Επιτροπής Διαιτησίας, όφειλομένων τοιούτων. Τοιούτον άντικείμενον έχουσα ή ύπό κρισιν άγωγή νόμω βάσιμος παρίσταται, έρειδομένη είς τάς διατάξεις τών άρθρων 648-653 καί 680 Α.Κ., άρμοδίως δέ εισαγομένη ένώπιόν μας κατ' άρθρ. Ι ν. ΓΨΟΔ', ώς τούτο άντικατεστάθη διά τού άρθρου μόνου ν. 1968/1944, έξεταστέα καθίσταται. Προέκυψεν ότι ό άνωτέρω άνήλικος υίός τής έναγούσης, άγων ήδη τό 18ον έτος τής ήλικίας του, προσελήφθη είς τήν ύπηρεσίαν τού έναγομένου κατά τό έτος 1951, είς ήν καί είργάσθη έκτοτε μέχρι καί τής 29ης 'Ιουλίου 1954, ότε άπελύθη, λαμβάνων ήμερομίσθιον άρχικώς μέν δραχ. 7.000, μεταγενεστέρως δέ τό ήμερομίσθιον τοῦτο ηύξήθη διαδοχικώς μεχρι τού ποσού τών δραχ. 28.000, όπερ καί έλάμβανε τελευταίως, ώς αί προσαγόμεναι άποδείξεις πληρωμής. Καθ' όλον τό χρονικόν διάστημα τής παρά τώ έναγομένω ύπηρεσίας του αύτος έχρησιμοποιήθη άποκλειστικώς διά τήν πλήρωσιν τών ύδριών μέ ύδωρ τής πηγής τού έναγομένου, όπερ μετεφέρετο πρός πώλησιν άνά τάς συνοικίας τής πόλεως διά βυτιοφόρου αύτοκινήτου καί διά τήν παράδοσιν αύτών είς τάς οίκίας τών πελατών. 'Η τοιαύτη έργασία, μή άπαιτούσα ίδιαιτέρας τεχνικάς ή γραμματικάς γνώσεις καί οδσα μάλλον εύτελής, έθετε τόν έργαζόμενον υίόν τής έναγούσης είς τάς διαταγάς ού μόνον τού έργοδότου, του, άλλά καί παντός πελάτου καί ώς έκ τούτου εύρίσκετο ούτος είς ύποδεεστέραν θέσιν καί ίδιάζουσαν έξάρτησιν, προσβιβάσουσαν είς τήν έργασιακήν σχέσιν τόν ύπηρετικόν χαρακτήρα (*Καποδίστρια*, 'Ερμην. 'Εργ. Δικ. § 292, σ. 285. Α.Π. 160/1931, Θέμ. ΜΒ' σ. 577).

'Η κατηγορία τών μισθωτών τούτων (ύπηρετών), άποτελούσα τήν κατωτάτην βαθμίδα τών έργαζομένων καί διανρινομένη είς οίκιακούς ύπηρέτας μή προστατευομένους έπαρκώς ύπό τής έργατικής νομοθεσίας λόγω τής ίδιαζούσης παρά τώ έργοδότη θέσεώς των (*Durand, R. Jaussaud*, Treté de droit du travail 1ος §§ 169, 183 καί 189) καί είς ύπηρέτας έμπορικών καί βιομηχανικών κ.λ.π. έπιχειρήσεων, μεταξύ τών οποίων συγκαταλέγεται καί ό υίός τής έναγούσης, έφ' όσον τάς ύπηρεσίας του προσέφερε πρός έξυπηρέτησιν τής έμπορικής έπιχειρήσεως τού έναγομένου, δέν δύναται νά έξομοιωθή μισθολογικώς μέ τούς μισθωτούς. Καί ναί μέν διά τής άπό 16 Σεπτεμβρίου 1937 συλλογικής συμβάσεως έργασίας ετών ύπαλλήλων πάσης φύσεως 'Ανωνύμων 'Εταιριών, ίδιωτικών έπιχειρήσεων καί γραφείων» καθωρίσθησαν αί άποδοχαί οὐ μόνον τών ύπαλλήλων, άλλά καί τού ύπηρετικού προσωπικού τών ίδιωτικών έπιχειρήσεων, πλήν δμως, ώς σαφώς συνάγεται έκ τής όλης οίκονομίας τής ρηθείσης συλλογικής συμβάσεως καί δή τής έν τώ προοιμίω αύτής άνεπιδέκτου διαφόρου έρμηνείας διατάξεως, έπαναλαμβανομένης έν παραγράφω Θ, έδ. 9, καθ' ήν τά συμβαλλόμενα μέρη άπεφάσισαν τήν συνομολόγησιν τής παρούσης συμβάσεως, έν ή τίθενται κανόνες ρυθμίζοντες τάς άποδοχάς τού ύπαλληλικού καί ύπηρετικού προσωπικού τών Γραφείων τών έν 'Ελλάδι λειτουργουσών πάσης φύσεως 'Ανωνύμων 'Εταιριών, ίδιωτικών έπιχειρήσεων κ.λ.π., ή σύμβασις αύτη προετίθετο νά ρυθμίση καί έρρύθμισεν όντως τό μισθολόγιον μόνον τών είς τά γραφεία, ώς καί τά ύποκαταστήματα καί παραρτήματα τών ρηθεισών έταιριών καί έπιχειρήσεων έργαζομένων ύπαλλήλων των (παράγρ. Θ' έδ. 9), ούχί δέ καί τού είς έξωτερικάς ύπηρεσίας έργαζομένου ύπηρετικού προσωπικού αύτων (Α.Π. 107/1941, ΕΕΔ τόμ. 1, 39, 'Εφ. 'Αθηνών 272/1941, ΕΕΔ τόμ. 1, 236), μεταξύ τού όποίου συγκαταλέγεται καί ό υίός τής έναγούσης, έφ' όσον τάς ύπηρετικάς του ύπηρεσίας προσέφερεν έκτός τών γραφείων τής έπιχειρήσεως τού έναγομένου καί κατά συνέπειαν δέν έχει έν προκειμένω έφαρμογήν ή άνωτέρω συλλογική σύμβασις έργασίας.

'Επίσης δέν δύναται νά τύχη έν προκειμένω έφαρμογής ώς πρός τόν καθορισμόν τών άποδοχών ή ύπ' άριθ. 24/1938 άπόφασις τής 'Ανωτέρας Μονίμου 'Επιτροπής Διαιτησίας, διότι αύτη άφορᾶ τάς άποδοχάς τών βοηθών φορτηγών αύτοκινήτων, οίος δέν έτύγχανεν ό υίός τής έναγούσης, άφού ούδεμίαν ύπηρεσίαν ούτος έζετέλει έπί τού αύτοκινήτου, ούδέ έκέκτητο κάν τό ύπό τής άπό 28 'Ιουλίου 1945 συλλογικής συμβάσεως έργασίας έπαγγελματικόν βιβλιάριον βοηθού φορτηγού αύτοκινήτου, ώστε νά δύναται νά συναφθή έγκύρως ώς τοιούτος σύμβασιν έργασίας.

Μή ύφισταμένης είδικής τινος συλλογικής συμβάσεως έργασίας ή ύπουργικής ή διαιτητικής άποφάσεως, αί άποδοχαί τών είς έξωτερικάς ύπηρεσίας άπασχολουμένων ύπηρετών τών 'Ανωνύμων 'Εταιριών καί ίδιωτικών έπιχειρήσεων καθορίζονται διά τής ύπ' άριθ. 33.700/1950 άποφάσεως τών 'Υπουργών Συντονισμού, 'Εργασίας καί Οίκονομικών, έχούσης έφαρμογήν, λόγω τής γενικότητός της καί τού έπιδιωκομένου σκοπού, έφ' όλων τών έργαζομένων είς μή ύπαλληλικήν έργασίαν καί περί ών δέν ύφίστανται είδικαί συλλογικαί συμβάσεις ή ύπουργικαί ή διαιτητικαί άποφάσεις. Πλήν δμως έν προκειμένω ούτε ή ύπουργική αύτη άπόφασις δύναται νά τύχη έφαρμογής, διότι δι' αύτής καθορίζονται αί άποδοχαί τών συμπληρωσάντων τό 18ον έτος

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΙΣ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ ΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ

Προϋποθέσεις συντελέσεως πλήρους διορισμού καὶ ἀξίωσις καταβολῆς ἀποδοχῶν

Τοποθέτησις πολεμιστῶν εἰς τὰς ἐν ἄρθρῳ 4 § 1 Α.Ν. 1836/1951 Ὑπηρεσίας, ἐν αἷς καὶ τὸ Δημόσιον.—Συντέλεσις διορισμοῦ μετὰ τήρησιν μόνον τῶν διὰ τὴν ἵδρυσιν τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως ἐπιβαλλομένων προϋποθέσεων.—Γέννησις ὅμως ἀξιώσεως πρὸς καταβολὴν ἀποδοχῶν τοποθετηθέντος, ὑπὸ τύπον ἀποζημιώσεως, ἀπὸ χρονολογίας ἐμπροθέσμου προελεύσεως τοποθετηθέντος πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας, ἐκτὸς ἂν ἡ τοποθέτησις δὲν εἶναι σύμφωνος πρὸς τὸν νόμον.—Ἐπιτρεπτὸν προτάσεως νέου λόγου εἰς τὸν Ἄρειον Πάγον, μὴ εἰσαχθέντος εἰς τὸ δικάσαν δικαστήριον, ἂν αὕτη ἀνάγηται εἰς τὴν κοινὴν εὐταξίαν, ἀλλ' ἐφ' ὅσον τὰ πραγματικὰ περιστατικὰ ὑπεβλήθησαν εἰς τὸ δικαστήριον τῆς οὐσίας.— Προσόντα διοριστέου.

Ἐπαναλαμβάνεται καὶ ὑπὸ τῆς νεωτέρας αὐτῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως ἡ παγίως ἐν τῇ νομολογίᾳ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας καὶ τοῦ Ἀρείου Πάγου ἀκολουθουμένη καὶ ὑπὸ τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας κρατοῦσα ἄποψις, ὅτι ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 περὶ προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ (ΕΕΔ 10, 584) τοποθέτησις αὐτῶν πρὸς πλήρωσιν κενῶν θέσεων εἰς Δημοσίας Ὑπηρεσίας, Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου κλπ. δὲν ἀποτελεῖ συντετελεσμένον διορισμόν, ἀλλ' ὑποχρεοῖ τὴν ἁρμοδίαν Ἀρχήν, ἵνα κατὰ τὴν νόμιμον διαδικασίαν προβῇ εἰς τὸν διορισμὸν τοῦ τοποθετηθέντος (βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 12, 470).

Ὡς, εὐκαιρίας δοθείσης, ἐσημειώσαμεν, προκειμένου περὶ τοποθετήσεως κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 εἰς ἐπιχειρήσεις, ὁπότε δὲν ἀπαιτεῖται ἡ τήρησις προσθέτου τινὸς διαδικασίας, τὸ πρᾶγμα εἶναι ὁμαλόν: Ἡ ἄρνησις τοῦ ὑποχρέου ἐργοδότου πρὸς ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ τοποθετηθέντος ἔχει ὡς συνέπειαν τὴν καταβολὴν εἰς αὐτὸν τοῦ μισθοῦ του, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 9 § 3 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951, ἥτις δὲν εἶναι ἄλλη ἐκείνης τοῦ ἄρθρου 349 καὶ ἄρθρου 656 Α.Κ. ἐπὶ ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου πρὸς ἀποδοχὴν τῶν προσφερομένων ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ.

Προκειμένου ὅμως περὶ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 τοποθετήσεων, ἀφοῦ δὲν πρόκειται περὶ συντετελεσμένου διορισμοῦ, ἐξαρτωμένου ἐκ τῆς πληρώσεως τῶν ἐν ἑκάστῃ συγκεκριμένῃ περιπτώσει νομίμων διατυπώσεων, εἶναι δυσχερὲς νὰ συμβιβασθῇ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 9 § 3 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951, νὰ ὀφείληται δηλαδὴ «μισθοδοσία», ἀφ' ἧς χρονολογίας ὁ τοποθετηθεὶς προσέλθῃ πρὸς ἀνάληψιν ἐργασίας, δεδομένου ὅτι ἡ ἀνάληψις ἐργασίας δὲν εἶναι δυνατὴ ἄνευ προηγουμένης τηρήσεως τῶν νομίμως ἀπαιτουμένων δι' αὐτήν, ἐξ ἄλλων νόμων, διατυπώσεων.

Πῶς εἶναι, ἐπὶ παραδείγματι, δυνατὴ ἡ ἀνάληψις ἐργασίας ἄνευ τηρήσεως τῆς διαδικασίας νομιμοφροσύνης, ὡς τοὐλάχιστον ἐδέχθη ἡ νομολογία τοῦ Ἀρείου Πάγου ὅτι ἀπαιτεῖται νὰ τηρηθῇ, ἀφοῦ ὁ ἀ.ν. 516/1948 περὶ νομιμοφροσύνης θεωρεῖ ἄνευρον πᾶσαν πρόσληψιν, ἄνευ τηρήσεως τῆς σχετικῆς ὡς ἄνω διαδικασίας, ἐπιβάλλει δὲ κατὰ τῶν παραβατῶν καὶ ποινικὰς κυρώσεις;

Τόσον ὅμως ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, ὅσον καὶ ἡ προηγηθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 145/1953 (εἰσηγητὴς *Ι. Τραχανᾶς*, ΕΕΔ 12, 469), δέχονται ὅτι δὲν ὀφείλεται «μισθοδοσία», ἀλλ' ἀποζημίωσις.

Περὶ τοῦ ὅτι ὀφείλεται ἀποζημίωσις εἶναι βεβαίως ἐκτὸς ἀμφισβητήσεως, ἀλλὰ ἡ ἀποζημίωσις αὕτη πρέπει νὰ ὀφείληται ἕνεκεν ὑφισταμένης εἰς συγκεκριμένας περιπτώσεις ὑποχρεώσεως τοῦ ἁρμοδίου νομικοῦ προσώπου κλπ. διὰ τὴν μὴ ἐντὸς κύκλου χρόνου ἐνέργειαν τῶν νομίμων διατυπώσεων διὰ τὸν διορισμόν, μετὰ τὸν ὁποῖον ἔχει ὑποχρέωσιν ὁ τοποθετηθεὶς νὰ ἀναλάβῃ ἐργασίαν καὶ τὸ νομικὸν πρόσωπον κλπ. νὰ δεχθῇ τὰς ὑπηρεσίας του, διότι ἄλλως θὰ κατελήγομεν νὰ εἰσέλθουν π.χ. εἰς τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν τυχὸν μὴ νομιμόφρονες, (ἐφ' ὅσον γίνεται δεκτόν, ὅτι ἀπαιτεῖται ἡ τήρησις τῆς διαδικασίας νομιμοφροσύνης), (πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον ἀποδοκιμάζει ἐντόνως ὁ ἀ.ν. 516/1948), καὶ νὰ ἀποβληθοῦν εἶτα, κρινόμενοι ὑπὸ τῶν

τῆς ἡλικίας των, ἐνῷ ὁ υἱὸς τῆς ἐναγούσης δὲν ἔχει εἰσέτι τοιαύτην ἡλικίαν, οὔτε δύναται νὰ ὑπαχθῇ εἰς τὴν ὑπὸ τῆς ἰδίας ἀποφάσεως προβλεπομένην κατηγορίαν τῶν μαθητευομένων, ἐφ' ὅσον εἰς οὐδεμιᾶς τέχνης ἢ εἰδικεύσεως τὴν ἐκμάθησιν ἀπέβλεπεν ἡ ἀπασχόλησίς του εἰς τὴν ἐν λόγῳ ὑπηρεσίαν τῆς πληρώσεως τῶν ὑδρίων καὶ τῆς διανομῆς τοὐτων εἰς τὰς οἰκίας τῶν πελατῶν.

Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω αἱ ἀποδοχαὶ τοῦ υἱοῦ τῆς ἐναγούσης μόνον δι' ἐλευθέρας συμφωνίας μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐναγομένου ἠδύναντο νὰ καθορισθῶσιν, ὡς καὶ καθωρίσθησαν διὰ τῆς ἀποδοχῆς τῶν ἑκάστοτε προσφερομένων ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου ἀποδοχῶν, τὰς ὁποίας ἐλάμβανεν ἀνεπιφυλάκτως.

Συμβουλίων τυχὸν μὴ νομιμόφρονες (βλέπε καὶ σημειώσεις μας ἐν ΚΕΔ 11, 170).

Ἀρείου Πάγου 657/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Α. Χαμάρτος**
Εἰσηγητὴς ὁ ἀρεοπαγίτης κ. **Ι. Τραχανής**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Μπιζίρης, Νομικὸς Σύμβουλος τοῦ Κράτους, Ι. Μεϊμαράκης

Ἐκ τοῦ πρὸς ἀλλήλας συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρ. 1 § 1, 4 §§ 1-3, 8 καὶ 9 § 3 τοῦ ὑπὸ τοῦ ν. 2113/1952 κυρωθέντος ἀ.ν. 1836/1951 σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ ὑπὸ τῶν οἰκείων Συμβουλίων τοποθέτησις πολεμιστῶν εἰς τὰς ἐν ἄρθρ. 4 § 1 ἀναφερομένας Ὑπηρεσίας, ἐν αἷς καὶ τὸ Δημόσιον, δὲν ἀπαρτίζει μὲν πλήρη διορισμόν, ἅτε τούτου συντελουμένου μόνον διὰ τῆς μετὰ τὴν τοιαύτην τοποθέτησιν τηρήσεως τῶν διὰ τὴν πλήρωσιν αὐτοῦ διὰ τὴν ἴδρυσιν τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως ἐπιβαλλομένων προϋποθέσεων, τῶν διεπουσῶν τὴν ὑποχρεων πρὸς πρόσληψιν δημοσίαν ὑπηρεσίαν σχετικῶν διατάξεων, γεννᾶται ὅμως ἀπὸ τῆς ἐμπροθέσμου προσελεύσεως τοῦ τοποθετηθέντος πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας ἀξίωσις τούτου καὶ ἀντιστοίχως ὑποχρέωσις τῆς παρ' ᾗ ἡ τοποθέτησις ὑπηρεσίας πρὸς καταβολήν, ὑπὸ τύπον ἀποζημιώσεως, τῶν ἀποδοχῶν, ἃς θ' ἀπελάμβανεν ὁ τοποθετηθεὶς ἐκ τῆς θέσεως, εἰς ἣν ἐτοποθετήθη, καὶ ἂν ἔτι πρὸ τῆς τοιαύτης ἐμφανίσεως δὲν εἶχε τηρηθῆ εἰσέτι ἡ διὰ τὸν διορισμὸν ἀπαιτουμένη νόμιμος διαδικασία, ἐκτὸς ἂν ἡ τοποθέτησις δὲν εἶναι σύμφωνος πρὸς τὸν νόμον, δὲν κέκτηται τοὐτέστιν ὁ τοποθετούμενος τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπαιτούμενα τυπικὰ τῆς θέσεως προσόντα. Ὅθεν οὕτως ἀποφηναμένων καὶ τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, δικαιῶσαν διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του τὸν ἀναιρεσίβλητον εἰς ἀπόληψιν ἀποδοχῶν ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως του πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας παρὰ τῷ παρ' ᾧ ἐτοποθετήθη ἀναιρεσιβλήτῳ Δημοσίῳ, ὀρθῶς τὰς προπαρατεθείσας διατάξεις ἠρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ τὰ περὶ τοῦ ἀντιθέτου διὰ τοῦ ἰδίου τῆς ἀναιρέσεως λόγου ἀναπτυσσόμενα εἶναι ἀπορριπτέα ὡς ἀβάσιμα.

Ὡς δείκνυται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον οὐδεμίαν ἐν αὐτῇ ποιεῖται μνείαν περὶ τῆς διὰ τὸ κῦρος τῆς προσλήψεως τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἀπαιτουμένης, κατὰ τὰς ἐπιταγὰς τοῦ ὑπὸ τοῦ ΜΘ'/1948 ψηφίσματος κυρωθέντος ἀ.ν. 516/1948 καὶ τοῦ ἄρθρ. 2 § 2 τοῦ εἰς ἐκτέλεσιν τούτου ἐκδοθέντος ἀπὸ 8 Μαΐου 1948 β.δ. νομιμοφροσύνης καὶ τῆς τηρήσεως ἢ μὴ ὑπὸ τούτου τῶν ἐπιβαλλομένων πρὸς τοῦτο ὑποχρεώσεων καὶ συνεπῶς ὁ 2ος τῆς ἀναιρέσεως λόγος, καθ' ὃ μέρος αἰτιᾶται τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν διὰ κακὴν ἑρμηνείαν καὶ ἐφαρμογὴν τῶν προπαρατεθεισῶν διατάξεων, εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς ἐπὶ ἀναληθοῦς προϋποθέσεως ἐρειδόμενος. Δεδομένου δ' ὅτι τὸ ἀναιρεσεῖον, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τε τοῦ ἐφετηρίου, ἐφ' οὗ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ὡς καὶ τῶν ὑπὸ τούτου ὑποβληθεισῶν κατὰ τὴν ἐφ' ἧς ἐξεδόθη αὐτῇ συζήτησιν προτάσεων, οὔτε καὶ ὑπέβαλε τοιοῦτον ἰσχυρισμόν, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 811 § 2 Πολ. Δικ. δύναται μὲν νὰ προταθῇ νέος λόγος εἰς τὸν Ἄρειον Πάγον, μὴ εἰσαχθεὶς εἰς τὸ ἀνεκκλήτως δικάσαν Δικαστήριον, ἂν οὗτος ἀνάγηται εἰς τὴν κοινὴν εὐταξίαν, ἐφ' ὅσον ὅμως τὰ συνιστῶντα αὐτὸν πραγματικὰ περιστατικὰ ὑπεβλήθησαν εἰς τὸ δικαστήριον τῆς οὐσίας, ὁ αὐτὸς λόγος εἶναι καὶ κατὰ τὸ 2ον αὐτοῦ σκέλος ἀπορριπτέος ὡς ἀπαράδεκτος.

Κατὰ τὴν τῆς § 10 τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ προρρηθέντος ἀ.ν. 1836/1951 διάταξιν οἱ εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ νόμου τούτου διὰ τοποθετήσεως παρὰ τοῦ ἁρμοδίου Συμβουλίου προσλαμβανόμενοι ἀρκεῖ νὰ κέκτηνται τὰ ὑπὸ τῆς κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ ν. 751/1948 κειμένης νομοθεσίας καὶ τῶν οἰκείων καταστατικῶν καὶ κανονισμῶν προβλεπόμενα προσόντα διὰ τὴν πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως, πάσης μεταγενεστέρας τροποποιήσεως τούτων, ἐπαυξανούσης ἢ ἀλλοιούσης τυχὸν ἐπὶ τὸ δυσμενέστερον τὸ προσόντα, οὐσιῶς ἀνισχύρου ὡς πρὸς αὐτούς, κατὰ δὲ τὴν ἐν συνεχείᾳ τοιαύτην τὴν προστεθεῖσαν διὰ τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ν.δ. 2657/1953 ἐτὸ προβλεπόμενον πρόσον τῆς ἡλικίας νοεῖται ἐπηυξημένον κατὰ 5 ἔτη ἐκείνου, τὸ ὁποῖον ἡ κειμένη νομοθεσία καὶ τὰ οἰκεῖα καταστατικὰ καὶ κανονισμοὶ προβλέπουν. Ἐξ ἄλλου κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 80 καὶ 81 τοῦ ἰσχύοντος τότε ἀπὸ 28/30 Σεπτεμβρίου 1935 ν.δ. «περὶ ὀργανώσεως σωφρονιστικοῦ προσωπικοῦ καὶ διαχειρίσεως φυλακῶν» διὰ τὴν πρόσληψιν ἰατρῶν φυλακῶν οὐδὲν ὅριον ἡλικίας τίθεται. Ὅθεν, ἐφ' ὅσον, ὡς δείκνυται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, αὕτη δέχεται, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος, τοποθετηθεὶς ὑπὸ τοῦ οἰκείου τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 συμβουλίου ὡς ἰατρὸς φυλακῶν παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Δικαιοσύνης, προσῆλθε πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας τὴν 20 Νοεμβρίου 1951, εἰς χρόνον τοὐτέστι, καθ' ὃν οὐδὲν ὅριον ἡλικίας μεταξὺ τῶν προσόντων, κατὰ τὰ ὡς ἀνωτέρω, ἐτίθετο, ὀρθῶς ὑπὸ ταύτης, εἰ καὶ ἐπὶ διαφόροις ἐπαλλήλοις αἰτιολογίαις, ἐκρίθη ἀπορριπτέος ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἀναιρεσείοντος, καθ' ὃν ὁ ἀναιρεσίβλητος δὲν ἐδικαιοῦτο τοποθετήσεως καὶ διορισμοῦ ὡς ὑπερβὰς τὸ 35ον ἔτος τῆς ἡλικίας του, ὅριον ὁριζόμενον ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 16 τοῦ ν. 1811/1951 περὶ ὑπαλληλικοῦ κώδικος, συνεπῶς καὶ ὁ 3ος τῆς ἀναιρέσεως λόγος εἶναι ἀπορριπτέος. Ἀπορριπτέος δ' ἐπίσης, μετὰ τὰ ὡς ἀνωτέρω, εἶναι καὶ ὁ 4ος λόγος, καθ' ὃν, ὡς διατείνεται τὸ ἀναιρεσεῖον, τὸ Δικαστήριον δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὸ ἐπικληθὲν καὶ προσαχθὲν ὑπὸ τούτου πιστοποιητικὸν Δημάρχου διὰ τὸ ὅριον τῆς ἡλικίας τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ὡς ἀφορῶν εἰς ἀπόδειξιν ἰσχυρισμοῦ μὴ ἐχόντος ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης.

ΑΚΥΡΟΣ ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΩΣ ΔΙΟΡΙΣΘΕΝΤΟΣ

Προθεσμία επιδόσεως άγωγής άρθρ. 3 Ν.Δ. 8/11 Μαΐου 1946

Αναγκαστική κατά Ν. 751/1948 τοποθέτησις πολεμιστοῦ παρά Νομικῷ Προσώπῳ Δημοσίου Δικαίου.—Ἀνυπόχρεον δοκιμασίας ἐν διαγωνισμῷ κατά Ν. 751/1948.— Ἐφαρμογή διατάξεως ἄρθρ. 3 Ν.Δ. 8/11 Μαΐου 1946 περί τριμήνου ἀποκλειστικῆς προθεσμίας ἐπιδόσεως ἀγωγῆς καί ἐπί ἀκύρῳ κατά Ν. 751/1948 ἀπολυθέντος.

Εἰς τήν περίπτωσιν τῆς κατωτέρω ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως ἐπρόκειτο περί ἀναγκαστικῆς, ὑπό τό κράτος ἰσχύος τοῦ ἀρχικοῦ ν. 751/1948 περί προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ, ἀντικαταστάθεντος ὑπό τοῦ ἰσχύοντος ἀ.ν. 1836/1951), τοποθετήσεως προσώπου προστατευομένου ὑπό τοῦ νόμου τούτου εἰς Νομικόν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου (τό Ταμεῖον Συντάξεων Σ.Ε.Κ.).

Ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἐπικυροῦσα τήν ὑπ' ἀριθ. 9392/1953 ἀπόφασιν τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου, ἀντιθέτως πρός τά ὑπό τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας δεκτά γενόμενα (1851/1949, 15121/951, 12, 2338/1952) (βλέπε νομολογίαν Σ.Ε. εἰς συμπλήρωμα Νομολογίας, λέξ. Πολεμιστῶν στρατευομένων προστασία, ἀριθ. 22, 23), ὅτι, ἵνα ἔχωμεν νομίμως ἡ ὑπό τοῦ ν. 751/1948 προβλεπομένη ἀναγκαστική τοποθέτησις ἀπολυομένου, ἔδει οὗτος νά κατέχῃ τά κατά τάς διατάξεις τῆς παρ' ἥ ἡ τοποθέτησις ὑπηρεσίας προβλεπόμενα τυπικά καί οὐσιαστικά προσόντα, μεταξύ τῶν ὁποίων συγκαταλέγετο καί ἡ ἐπιτυχία ἐν διαγωνισμῷ, ἐφ' ὅσον οὗτος ἀπῃτεῖτο κατά νόμον διά τήν κατάληψιν τῆς θέσεως, ἀποφαίνεται, ὅτι ἡ ἐπιτυχής δοκιμασία ἐν διαγωνισμῷ δέν ἀπῃτεῖτο διά τήν κατά τόν ν. 751/1948 ἔγκυρον τοποθέτησιν.

Οὕτω, κατά τήν ἄποψιν τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, ἐγκύρως ἐγένετο (καί ἄνευ διαγωνισμοῦ) ἐν προκειμένῳ ἡ τοποθέτησις.

Περαιτέρω, ὡς συνάγεται ἐκ τῆς ἀποφάσεως, ἀπεκρούσθησαν, μετά τήν πρόσληψιν, βραδύτερον αἱ ὑπηρεσίαι τοῦ μισθωτοῦ καί τοῦτο θεωρουμένου ὡς αἰωνήρας καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας (πρβλ. περί αὐτοῦ σχόλιον ἐν ΕΕΔ 13, 1148, Α.Π. 231/1953, εἰσηγητής **Β. Κυριακόπουλος**, ΕΕΔ 12, 602) γίνεται δεκτόν, ὅτι εἶχεν ἐν προκειμένῳ ἐφαρμογήν ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ν.δ. 8/11 Μαΐου 1946 περί ἀποκλειστικῆς προθεσμίας ἐπιδόσεως ἀγωγῆς ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως ἐντός τριῶν μηνῶν ἀπό ταύτης (ἡ διάταξις αὕτη κατηργήθη διά τοῦ ἄρθρου 37 τοῦ ν.δ. 2961/1951 περί συστάσεως Ὀργανισμοῦ Ἀπασχολήσεως καί Ἀσφαλίσεως Ἀνεργίας» (ΕΕΔ 13, 941), ἀλλ' ἀντικατεστάθη διά τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 18 § 1 τοῦ ἄνω ν.δ. 2961/1954).

Ἔχει ἤδη νομολογηθῆ ὅτι τό ἄρθρ. 3 τοῦ ν.δ. 8/11 Μαΐου 1946 ἀφορᾷ εἰς πᾶσαν ἄκυρον ἀπόλυσιν, ἀνεξαρτήτως τῆς νομικῆς διατάξεως, ἡ ὁποία παρεβιάσθη (Α.Π. 576/1948, εἰσηγητής **Β. Μακρῆς**, ΕΕΔ 8, 96, Α.Π. 335/1952, εἰσηγητής **Β. Κυριακόπουλος**, ΕΕΔ 11, 736), ἀλλ' ὡς προκύπτει καί ἐκ τῆς εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως αὐτοῦ (ΕΕΔ 5, 337) ἀφορᾷ εἰς συμβάσεις ἐργασίας ἀορίστου διαρκείας, ἰσχύει—ἀναγράφεται ἐν αὐτῇ—ὅπου ὑπό διαφόρων νόμων καθορίζεται εἰδικῶς περίπτωσις ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου διαρκείας, ὡς εἶναι αἱ διατάξεις τοῦ ν. 118/1945, τοῦ ἀ.ν. 244/1936 καί τοῦ ν.δ. 1799/1942.

Ἂν ἡ σχέσις ἐργασίας τῶν κατά τόν ν. 751/1948 τοποθετηθέντων καί τῶν τοποθετουμένων κατά τόν ἀ.ν. 1836/1951 εἶναι, ὡς ἔχει νομολογηθῆ καί ἐκ τῆς ἐκφράσεως τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951, ὡρισμένου χρόνου, δέν φαίνεται, νομίζομεν, σύμφωνος πρός τόν νόμον ἡ ἐπέκτασις ἐφαρμογῆς τῆς διατάξεως καί πέραν τῆς ἀληθοῦς, κατά τόν νόμον, ἐκτάσεως ἐφαρμογῆς αὐτῆς (βλέπε καί σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 13, 1036).

Ἐπί συμβάσεων ἐργασίας ἀορίστου χρόνου δύναται νά ἐφαρμοσθῆ τό ὑπό τῆς εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως τοῦ ν. 765/1943 (ἀρχική διάταξις περί προθεσμίας τοῦ ἄρθρου 10 αὐτοῦ), ΕΕΔ 2, 661, ἀναγραφόμενον ἐνά μή τελῇ ἐπί μακρόν χρόνον ἡ παρά τοῦ ἐργοδότου γενομένη ἀπόλυσις μισθωτοῦ ὑπό τήν ἀπειλήν τῆς ἀκυρώσεως δι' ἀποφάσεως τοῦ ἁρμοδίου δικαστηρίου», τήν ἀποφυγήν τοῦ ὁποίου ἐσκόπησεν ἡ διάταξις. Ἐπί συμβάσεων ὅμως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, γνωστῆς οὔσης ἐκ τῶν προτέρων τῆς λήξεως αὐτῶν, εἶναι γνωστή εἰς τόν ἐργοδότην, τόν ἀκύρως ἀπολύσαντα τόν μισθωτόν, καί ἡ ἔκτασις τῶν ἐπιζημίων συνεπειῶν, ἐπί τόν ὑπολειπόμενον χρόνον τῆς συμβάσεως, ἐνῷ δέν ἦτο τοῦτο γνωστόν ἐπί συμβάσεων ἀορίστου χρόνου, πρό τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν.δ. 8/11 Μαΐου 1946, ἀφοῦ ἡ ἀγωγή ἀκυρώσεως ἠδύνατο νά ἀσκηθῆ ἀοριστοτρόπως, καί μόνη ἡ κατά τό ἄρθρον 250 Α.Κ. πενταετής παραγραφή τοῦ μισθοῦ θά ἦτο ἐπωφελής εἰς τόν ἐργοδότην.

Ἀνεξαρτήτως ὅμως τούτων καί ἂν ἤθελε θεωρηθῆ, ὅτι ἡ ἐφαρμογή τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν.δ. 8/11 Μαΐου 1946 καταλαμβάνει καί τάς ἀναγκαστικάς σχέσεις ἐργασίας τοῦ ἀ.ν. 751/1948 καί 1836/1951, δέν θά ἠδύνατο νά ὑποστηριχθῆ, δεδομένου ὅτι ἡ διάταξις ἀναφέρεται εἰς σχέσεις τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου (Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 2481/1952, εἰσηγητής **Γ. Καραμάνος**, ΕΕΔ 11, 1077), ὅτι δέν εἶχεν ἐν προκειμένῳ, ὑποκειμένης προδήλως σχέσεως τοῦ δημοσίου δι-

καίου μετά νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, έφαρμογήν:

Άρείου Πάγου 659/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Α. Χαμάρτος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Σ. Μαυρομιχάλης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Δημάκης, Ν. Τρωϊάννες

Ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἀναιρεσείοντος, ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, οὗτος ἐτοποθετήθη κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ οἰκείου Συμβουλίου παρὰ τῷ ἀναιρεσιβλήτῳ Ταμείῳ, τυγχάνοντι Νομικῷ Προσώπῳ Δημοσίου Δικαίου, καὶ ἀνέλαβεν ἐντὸς μηνὸς ὑπηρεσίαν τὴν 10ην Μαΐου 1951 ὡς γραφεύς, μετ' ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, πλὴν ὅμως τὴν 17.11.1951 τὸ ἀναιρεσίβλητον «ἀπέλυσε» τῆς ὑπηρεσίας τὸν ἀναιρεσείοντα, ἐπανεπροσέλαβε δὲ τοῦτον τὴν 18.3.1952 μετὰ τὴν ἐν τῷ μεταξὺ ἐπελθοῦσαν ἔγκρισιν καὶ δὴ ἀναδρομικῶς τοῦ διορισμοῦ του ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας. Οὕτως ἐχόντων τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν συνήφθη ἐκτότε, μετὰ μάλιστα τὴν ἐκφρασθεῖσαν περὶ τούτου σύμφωνον βούλησιν τοῦ ἁρμοδίου ὀργάνου τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, σύμβασις ἐργασίας μεταξὺ τῶν διαδίκων, συμφώνως τοῖς ἄρθροις 9, 10 § 1 ν. 751/1948 καὶ 5 § 1 ν. 1196/1949, 70 καὶ 648 Α.Κ., τὸ κῦρος τῆς ὁποίας οὐδαμῶς ἐπηρεάζεται ἐκ τοῦ λόγου ὅτι ὁ ἀναιρεσείων δὲν ὑπεβλήθη εἰς ἐπιτυχῆ δοκιμασίαν ἐν διαγωνισμῷ, ὅστις τυχὸν ἀπαιτεῖται διὰ τὸν εἰς τοιαύτην θέσιν διορισμόν του, διότι ἡ τοιαύτη διατύπωσις οὐδαμῶς ἐπιβάλλεται διὰ τὸ κῦρος τῆς προσλήψεως ὑπὸ διατάξεώς τινος τῶν ν. 751/1948 καὶ 1196/1949, οἵτινες δὲν ἠσχολήθησαν περὶ τοῦ θέματος τούτου, καίτοι χρήζοντος, λόγῳ τῆς φύσεώς του, εἰδικῆς καὶ λεπτολόγου ρυθμίσεως, ἣν ἔτυχε μεταγενεστέρως διὰ τοῦ ν. 1836/1951 (ἄρθρον 4 ἐδάφια 5, 6, 7, 8 καὶ 9), καὶ μόνον διὰ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 14 ν. 751/1948 ἐλήφθη πρόνοια διὰ τὴν προτίμησιν τῶν δικαιούχων πολεμιστῶν ἐπὶ μίαν πενταετίαν ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς ἐν ἄρθρῳ 3 προστασίας των ἐν περιπτώσει διορισμοῦ μετὰ διαγωνισμόν. Δὲν δύναται νὰ συναχθῇ ἀντίθετον συμπέρασμα ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 3 ν. 1196/1949, ὁριζούσης ὅτι αἱ δημόσιαι ὑπηρεσίαι καὶ τὰ νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου ὑποχρεοῦνται, ὅπως συμπληρώσι τὰς κενὰς θέσεις διὰ τραυματιῶν καὶ ἀναπήρων τοῦ πολέμου 1940 καὶ ἐντεῦθεν, ἐφ' ὅσον οὗτοι ἔχουν τὰ προσόντα τὰ προβλεπόμενα ὑπὸ τῶν οἰκείων νόμων, διαταγμάτων ἢ ἀποφάσεων, διότι μεταξὺ τῶν «προσόντων» δὲν δύναται νὰ νοηθῇ, ὅτι καταλέγεται καὶ ἡ ἐν διαγωνισμῷ δοκιμασία, ἀνεξαρτήτως τῆς ἐρεύνης, ἐὰν ἡ διάταξις αὕτη ἔχῃ ἐφαρμογὴν πέραν τῶν ἐν αὐτῇ ἀναφερομένων ἀναπήρων καὶ τραυματιῶν, διοριζομένων δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας μετὰ σύμφωνον γνώμην τῶν οἰκείων Συμβουλίων καὶ οὐχὶ εὐθέως ὑπὸ τῶν Συμβουλίων τούτων, ὡς οἱ λοιποὶ δικαιοῦχοι τοῦ ν. 751/1948, οἵτινες ἐπὶ πλέον ὑπόκεινται εἰς τὸν κατ' ἄρθρ. 3 § 1 τοῦ νόμου τούτου περιορισμὸν τῆς ἀναστολῆς τῶν διορισμῶν.

Μετὰ τὴν αὐτοὶ καταρτισθεῖσαν σύμβασιν ἐργασίας ἡ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἀναφερομένη «ἀπόλυσις» τοῦ ἀναιρεσείοντος ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἀποτελεῖ καταγγελίαν τῆς συμβάσεως, διότι αὕτη οὐδεμίαν ἄλλην ἔννοιαν δύναται νὰ ἔχῃ καὶ δὴ τὴν ἔννοιαν τῆς ἁπλῆς ἀποκρούσεως τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἀναιρεσείοντος, (ἥτις ἀληθῶς προσλαμβάνει τὴν μορφὴν σιωπηρᾶς καταγγελίας τῆς συμβάσεως, ἐὰν ἐκ τῶν περιστάσεων δύναται νὰ συναχθῇ βούλησις τοῦ ἐργοδότου πρὸς λύσιν τῆς συμβάσεως), λόγῳ δὲ τῆς ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας ταύτης, κατὰ τὸ ἄρθρ. 10 ν. 751/1948, ἐζητήθη ἡ πληρωμὴ τῶν ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως ἀποδοχῶν τοῦ ἀναιρεσείοντος διὰ τῆς ὑπὸ δίκην ἀγωγῆς, ἥτις οὕτω ὑπόκειται εἰς τὴν τρίμηνον ἀποκλειστικὴν προθεσμίαν τοῦ ἄρθρ. 3 ν.δ. 8/11 Μαΐου 1946. Ταῦτα εἰπὸν τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, εἰ καὶ ἐπὶ ἄλλῃ ἐν μέρει αἰτιολογίᾳ, καὶ ἀπορρίψαν ὡς ἀπαράδεκτον τὴν ἀγωγήν, ἐγερθεῖσαν, καθ' ἃ ἀνελέγκτως δέχεται, μετὰ τοιμηνον ἀπὸ τῆς καταγγελίας, τὸ μὲν πλήρως συνεμορφώθη πρὸς τὰς διαληφθείσας διατάξεις, τὸ δὲ οὐδαμῶς ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν πράγματα μὴ πρότα θέντα, ἐνῷ ἀφ' ἑτέρου δὲν παρέβιασε τὰς περὶ δικαστικῆς δυολογίας δικονομικὰς διατάξεις, ἀφοῦ μάλιστα τὴν κρίσιν του περὶ «ἀπολύσεως» τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ὡς βεβαίοι, ἐμόρφωσεν οὐ μόνον ἐκ τῆς ἐν τῇ ἀγωγῇ ὁμολογίας, ἀλλ' αὐτοτελῶς καὶ ἐκ τῶν λοιπῶν ἀποδεικτικῶν στοιχείων, ἐφ' ᾧ εἶναι ἀπορριπτέοι οἱ τὰ ἐναντία ὑποστηρίζοντες 1ος καὶ 2ος λόγοι τοῦ ἀναιρετηρίου καὶ 1ος καὶ 3ος τοῦ ἀπὸ 17 Αὐγούστου 1954 δικογράφου τῶν προσθέτων. Ἀρκοῦντος τοῦ ἐρείσματος τούτου πρὸς στήριξιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, εἶναι μάταιον, ὅπως ἐρευνηθοῦν οἱ λοιποὶ λόγοι τοῦ ἀναιρετηρίου, πλήττοντες δύο ἕτερα ἐπάλληλα ἐρείσματα τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως.

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΑΙ ΑΡΧΑΙ

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΙΣΟΤΗΤΟΣ ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ

Έπιτρεπταί άπό τής άρχής παρεκκλίσεις τοῦ κοινοῦ Νομοθέτου

Δεσμευτική καί τοῦ Νομοθέτου ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ Συντάγματος περί ἰσότητος τῶν Ἑλλήνων ἐνώπιον τοῦ Νόμου.—Ἐπιτρεπτή ὅμως ἡ δημιουργία ἐξαιρετικοῦ δικαίου, ὑπό τύπον διακρίσεων ἤ διαστολῶν, δικαιολογουμένη ἐξ ἀποχρώντων γενικωτέρων λόγων δημοσίας τάξεως, κοινωνικῆς σκοπιμότητος ἤ ἀναγκαιότητος.—Συνταγματική ἡ ὑπό τοῦ Ν.Δ. 3006/1954 παραγραφή τῶν κατά τῆς Τ.Α.Ε. ἀπαιτήσεων ἐκ σχέσεως ἐργασίας.

Ἡ περί ἰσότητος διάταξις τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Συντάγματος καθ' ὁμόφωνον γνώμην τῆς νομολογίας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας (τῆς νεωτέρας, ἡ ὁποία ἀπεμακρύνθη ἀπό ἐτῶν τῆς ἀρχικῆς ἀπόψεως αὐτῆς, βλέπε περί αὐτοῦ ΕΕΔ 7, 216, ἔνθα παρατηρήσεις *Α. Σακελλαροπούλου*) καί τοῦ Ἀρείου Πάγου (βλέπε ΕΕΔ 8, 411, ΕΕΔ 11, 142) καί τήν ὡς ὀρθοτέραν χρινομένην ὑπό τῆς θεωρίας ἀντίληψιν (βλέπε *Α. Σβώλου - Γ. Βλάχου*, Τό Σύνταγμα τῆς Ἑλλάδος, ἐκδ. 1954, σελ. 187, ἔνθα καί λεπτομερεῖς παραπομπαί, *Η. Κυριακοπούλου*, Διοικητικόν Δίκαιον, ἐκδ. Β', σ. 1153 ἑπ.) δεσμεύει ὄχι μόνον τόν ἐφαρμοστήν τοῦ νόμου, ἀλλά καί τόν νομοθέτην, ἀπαγορεύει δηλαδή τήν ὑπό τοῦ νομοθέτου ἄνισον ρύθμισιν, ἐκεῖ ὅπου θά ἔδει νά ὑπάρχῃ ὁμοία μεταχείρισις (*Α. Σβώλου - Γ. Βλάχου*, ἔνθ' ἀνωτ.).

Ἐξ ἄλλου ὅμως δικαιοῦται ὁ Νομοθέτης εἰς δημιουργίαν διακρίσεων εἴτε δι' εἰδικῶν νόμων, εἴτε δι' ἐξαιρέσεων ἀπό κανόνος περιεχομένου ἐν νόμῳ, ἀλλά μόνον ἐφ' ὅσον συντρέχουν, κατά τήν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ, ἐλέγχοντος τήν συνταγματικότητα τῶν νομοθετικῶν διατάξεων, καί συμφώνως πρός τήν σύγχρονον περί δικαίου συνείδησιν, ἐπαρκεῖς λόγοι (ἔνθ. ἀνωτ.).

Κατά τήν πρόσφατον ὑπ' ἀριθ. 2093/1954 ἀπόφασιν τῆς Ὀλομελείας τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας (ΕΕΝ 1954, σελ. 1092) τό ἄρθρ. 3 τοῦ Συντάγματος ὁρίζον ὅτι οἱ Ἕλληνες εἶναι ἴσοι ἀπέναντι τοῦ νόμου κλπ. ἀποτελεῖ μέν κανόνα δικαίου, ἡ τήρησις τοῦ ὁποίου δέν διαφεύγει τόν ἔλεγχον τῶν δικαστηρίων, πλήν ὅμως παρέχει εὐρέα πλαίσια εἰς τήν νομοθετικήν ἐξουσίαν, δυναμένην νά ρυθμίζῃ διαφόρως τά καθ' ἕκαστα ἀντικείμενα νομοθετικῆς ρυθμίσεως, κατά κατηγορίας πολιτῶν, καί νά θεσπίζῃ ἰδίους δι' ἑκάστην κατηγορίαν νομικούς κανόνας, ἐν ὄψει τῶν ἑκάστοτε κοινωνικῶν, οἰκονομικῶν, τοπικῶν ἤ ἄλλων ὅρων καί συνθηκῶν. Ἐν τούτοις ἡ τοιαύτη εὐχέρεια τοῦ νομοθέτου τελεῖ ἐντός ἀκραίων τινῶν ὁρίων, ἅτινα ἀποκλείουσι τήν δημιουργίαν ἀνισοτήτων, ἀνεπιδέκτων δικαιολογήσεως καί ἀντικειμένων ἐμφανῶς εἰς τό περί δικαίου αἴσθημα (βλέπε παραδείγματα ἐκ τῆς νομολογίας τοῦ Σ.Ε. κατά λεπτομερῆ παράθεσιν εἰς *Α. Σβώλου - Γ. Βλάχου*, Τό Σύνταγμα τῆς Ἑλλάδος, σελ. 192).

Τήν παρέκκλισιν τοῦ Νομοθέτου ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ Συντάγματος δέχεται καί ὁ Ἄρειος Πάγος (βλέπε Α.Π. 239/1949, ΕΕΔ 8, 411, Α.Π. 493/1951, ποιν., ΕΕΔ 11, 142), ἐφ' ὅσον ὅμως δικαιολογεῖται ἐκ λόγων δημοσίου καί κοινωνικοῦ συμφέροντος, δημοσίας τάξεως καί ἀσφαλείας, ἐν τῇ ἐννοίᾳ ὅμως τοῦ γενικωτέρου συμφέροντος δέν δύναται νά θεωρηθῇ καί τό οἰκονομικόν συμφέρον ἐπαγγελματικῆς τινος τάξεως.

Τό ἔργον τοῦ δικαστοῦ, ὡς παρατηρεῖται (*Α. Σβώλου - Γ. Βλάχου*, Τό Σύνταγμα τῆς Ἑλλάδος, σελ. 198), εἶναι ἀπό τά πλέον λεπτά. Εἰς τήν ἐμφρονα ἑπομένως κρίσιν αὐτοῦ ἀπόκειται νά χαράσσῃ τήν ὀρθήν ἐπί ἑκάστης περιπτώσεως λύσιν.

Ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη δικαστική ἀπόφασις, κληθεῖσα νά ἀποφανθῇ περί τῆς συνταγματικότητος τοῦ ν.δ. 3006/1954 περί παραγραφῆς τῶν κατά τῆς Τ.Α.Ε. ἀπαιτήσεων ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας, ἔδωσεν εἰς τό ζήτημα καταφατικήν λύσιν.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 6389/1954

Διαδικασία Ν. Γ'ΒΟΔ'

Πρωτοδίκης: ὁ κ. **Ὀρ. Νικόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Καποδίστριας, Ν. Παπαφιλίππου

Διά τῆς ὑπό κρίσιν ἀγωγῆς ὁ ἐνάγων αἰτεῖται, ὅπως καταδικασθῇ ἡ ἐναγομένη εἰς τήν πληρωμήν αὐτῷ δραχμῶν 46.500 δι' ἀποδοχάς ὑπερημερίας χρονικοῦ διαστήματος 1 Ἰουλίου 1954 μέχρι 30 Σεπτεμβρίου 1954.

Τό περιεχόμενον τῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ἐνάγοντος καί τό ἐκ ταύτης δικαίωμά του νά λαμβάνῃ ποσοστόν 0,50% ἐκ τῶν ἀκαθαρίστων εἰσπράξεων τῶν ἐνταῦθα πρακτορείων τῆς ἐναγομένης, ὡς καί τό σταθερόν ποσόν μισθοῦ δραχμῶν νέων 500 μηνιαίως, ἐκρίθησαν διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 6929/1954 τελεσιδίκου ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, δι' ἧς ὑπεχρεώθη αὕτη ὅπως καταβάλῃ τῷ ἐνάγοντι (νέας) δραχμάς 30.000.

Κατά τό ἄρθρ. 12 § 3 τοῦ ν. δ. 3006/1951 περί ἐκκαθαρίσεως τῆς ὑπό τοῦ Δ.ν. 1856/1951 συσταθείσης Ἑλληνικῆς Ἐθνικῆς Ἀεροπορικῆς Ἀνωνύμου Ἑταιρίας Τ.Α.Ε. ἀπαιτήσεις πάσης φύσεως καί αἰτίας κατά τῆς Τ.Α.Ε. πηγάζουσαι ἐκ σχέσεως ἐργασίας ἢ λόγῳ λύσεως ταύτης ἤ καί ἐξ οἱασδήποτε αἰτίας, σχέσιν ἐχούσης πρός τήν ἐργασιακήν σχέσιν, ἐφ' ὅσον ἡ γενεσιουργός αἰτία ἀνάγεται εἰς τό

ΕΡΓΑΣΙΑΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΦΟΡΟΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΔΗΜΩΝ

Προϋπόθεσις χαρακτηρισμοῦ αὐτῶν ὡς ἐκτάκτων δημοτικῶν ὑπαλλήλων

Θεώρησις, κατ' ἄρθρ. 1 § § 1 καὶ 2 Α.Ν. 759/1937, τῶν φορτεχνικῶν ὑπαλλήλων Δήμων, ὡς πρὸς τὴν σχέσιν ἐργασίας, ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπαγωγὴ αὐτῶν εἰς Ν. 2112.— Ἐφ' ὅσον ὅμως προσελήφθησαν δυνάμει εἰδικῶν ὀργανισμῶν τῶν Δήμων διὰ τὴν βεβαίωσιν καὶ εἴσπραξιν τῶν ἐσόδων των, εἶναι ἔκτακτοι δημοτικοὶ ὑπάλληλοι, κατὰ τὸ ἄρθρ. 23 τοῦ Ν.Δ. 1465/1942, συνδεόμενοι, μετὰ τοῦ Δήμου διὰ σχέσεως δημοσίου δικαίου.— Ἀναίρεσις ἀποφάσεως διὰ μὴ ἔρευναν ἂν ὁ φορτεχνικὸς προσελήφθη δυνάμει εἰδικοῦ ὀργανισμοῦ.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ἀ.ν. 759/1947 ἐφεξῆς οὐδεὶς δύναται νὰ ἀσκήσῃ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ φορτεχνικοῦ ὑπαλλήλου διὰ λογαριασμὸν ἑταιρίας ἢ νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου, Δήμου ἢ Κοινότητος, ἐφ' ὅσον δὲν ἔχει ἐφοδιασθῇ δι' ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου, χορηγουμένου παρ' εἰδικῆς ἐπιτροπῆς. Οἱ φορτεχνικοὶ ὑπάλληλοι θεωροῦνται ὡς πρὸς τὴν σχέσιν ἐργασίας ὡς ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι καὶ ὑπαγόνται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ν. 3113 «περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας», ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως.

Ἐξ ἄλλου, κατὰ τὸ ἄρθρον 23 τοῦ ν.δ. 1465/1942 φορτεχνικοὶ ὑπάλληλοι, προσλαμβανόμενοι ὑπὸ Δήμων ἢ Κοινοτήτων, δυνάμει εἰδικῶν ὀργανισμῶν, διὰ τὴν βεβαίωσιν καὶ εἴσπραξιν ἐσόδων αὐτῶν, εἶναι ἔκτακτοι δημοτικοὶ καὶ κοινοτικοὶ ὑπάλληλοι, ὑπαγόμενοι εἰς τὰς περὶ τούτων ἰσχυούσας ἑκάστοτε διατάξεις τοῦ Κώδικος τῆς δημοτικῆς καὶ κοινοτικῆς νομοθεσίας.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἄνω διατάξεων ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, ἀναιροῦσα τὴν ὑπ' ἀριθ. 11085 ἀπόφασιν τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου, ἀποφαίνεται, ὅτι, ἵνα, κατὰ τὸ ἄρθρον 23 τοῦ ν.δ. 1465/1942, θεωρηθῇ ὁ φορτεχνικὸς (καὶ ἰδιωτικὸς κατὰ τὸν ἀ.ν. 759/1937 ὑπάλληλος) ὡς ἔκτακτος δημοτικὸς ἢ κοινοτικὸς ὑπάλληλος, πρέπει νὰ βεβαιοῦται καὶ ὅτι εἶχε προσληφθῇ δι' εἰδικοῦ ὀργανισμοῦ διὰ τὴν βεβαίωσιν καὶ εἴσπραξιν τῶν φόρων. (Βλέπε περὶ τῆς ἰδιότητος τοῦ φορτεχνικοῦ ὑπαλλήλου ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου κατὰ τὸν ἀ.ν. 759/1937 τὴν Α.Π. 311/1950, εἰσηγητὴς **Κ. Καυκᾶς**, ΕΕΔ 9, 845, καθ' ἣν πρέπει ὁ φορτεχνικὸς νὰ εἶναι ἐφοδιασμένος καὶ δι' ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου, καὶ τὴν Α.Π. 196/1951, εἰσηγητὴς *Ι. Πίκουλας*, ΕΕΔ 10, 730, καθ' ἣν ἐκ τοῦ ἄρθρ. 23 τοῦ ν.δ. 1465/1942 συνάγεται, ὅτι διὰ τοὺς ἐν αὐτῷ κατονομαζομένους φορτεχνικοὺς καταργήθη ἐμμέσως ἡ προϊσχύουσα δι' αὐτοὺς διάταξις

μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος χρονικὸν διάστημα καὶ δι' ἃς δὲν ἔχουσιν ἐκδοθῇ ἀμετάκλητοι δικαστικαὶ ἀποφάσεις, λογίζονται παραγεγραμμέναι, αἱ δὲ περὶ αὐτῶν ἐκκρεμεῖς δίκαι καταργοῦνται αὐτοδικαίως». Ἡ διάταξις αὕτη δὲν ἀντίκειται εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ Συν/τος, καθ' ἣν οἱ Ἕλληνες εἶναι ἴσοι ἐνώπιον τοῦ νόμου. Ἡ διὰ τῆς διατάξεως ταύτης τοῦ Συντάγματος καθιερουμένη ἀρχὴ εἶναι ἀρχὴ δικαίου, δεσμεύουσα καὶ τὸν νομοθέτην (Α.Π. 31/1936, ΕΕΝ γ 709, Α. Π. 122/1937, ΕΕΝ δ 532, γνωμοδ. *Τριανταφυλλοπούλου - Σβώλου* ἐν ΕΕΝ β' 456). Ἐκ τῆς ρηθείσης ὅμως διατάξεως δὲν ἀποκλείεται ἀπολύτως ἡ δημιουργία ἐξαιρετικοῦ δικαίου ὑπό τόπον διακρίσεων ἢ διαστολῶν, δσάκις τοῦτο ἐπιβάλλεται ἢ δικαιολογεῖται ἐξ ἀποχρώντων γενικωτέρων λόγων δημοσίας τάξεως, κοινωνικῆς σκοπιμότητος ἢ ἀναγκαιότητος, ἀλλ' ἀπαγορεύεται μόνον ἄνευ εὐλόγου αἰτίας ἡ διάφορος μεταχείρισις τῶν αὐτῶν πραγματικῶν περιστατικῶν, τοὐτέστι γεγονότων, ἅτινα ἔδει νὰ τύχωσιν ὁμοίας μεταχειρίσεως (Α. Π. ἔνθ' ἀνωτέρω). Κατὰ τὴν κρίσιν ἡμῶν ἡ κηρυχθεῖσα παραγραφὴ τῶν ἄνω ἐνοχικῶν ἀξιώσεων προῆλθεν ἐκ λόγων ἀναποδράστου ἐθνικῆς ἀνάγκης, ἥτις ἐπέβαλε τὴν ρύθμισιν τοῦ ζητήματος τῆς Ἐθνικῆς Πολιτικῆς Ἀεροπορίας, ἥτις, ἐὰν ὀφείλεται εἰσέτι, τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὴν ἐπέμβασιν τοῦ Κράτους, ὅπερ πάντοτε διὰ δανείων καὶ ἄλλων ἐπιχορηγήσεων ἐκ τοῦ κρατικοῦ προϋπολογισμοῦ ἐνίσχυε τὴν ἐναγομένην, τὰ οἰκονομικὰ τῆς ὁποίας ἦσαν ὄντως εἰς δυσχερῆ οἰκονομικὴν κατάστασιν. Ἡ τοιαύτη ἀπαλλαγὴ τῆς ἐναγομένης ὁποχρεώσεως πρὸς πληρωμὴν τῶν ἄνω ἀπαιτήσεων εἶναι δεδικαιολογημένη, ὅπως λειτουργήσῃ αὕτη καὶ σύμφωνος πρὸς τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ Συντάγματος, ὡς ἐκ τοῦ κοινωνικοῦ σκοποῦ, ὃν μακρὰν πάσης κερδοσκοπίας ἐπιδιώκει ἡ ἐναγομένη, καὶ ἀπορριπτέα τὰ ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος ὑποστηριζόμενα περὶ ἀντισυνταγματικότητος τοῦ ἄρθρ. 12 § 3 τοῦ ν. δ/τος 3006/1945. Μετὰ ταῦτα, ἐφ' ὅσον διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς, ἐγερθείσης τὴν 6ην Αὐγούστου 1954, διώκεται, ὅπως ὑποχρεωθῇ ἡ ἐναγομένη Α.Ε. Τ.Α.Ε., παρὰ τῇ ὁποίᾳ εἰργάσθη ὁ ἐνάγων, ὅπως καταβάλῃ αὐτῷ ἀποδοχὰς τοῦ ἀπὸ 1/7/1954 μέχρι 30/9/1954 χρονικοῦ διαστήματος, τὸ δὲ ν. δ/γμα 3006/1954 ἐδημοσιεύθη τὴν 15/9/1954 (Φ.Ε.Κ. α' 215), ἡ ἄνω ἀξίωσις τοῦ ἐνάγοντος, συμφώνως πρὸς τὰς προειρημένας διατάξεις, λογίζεται παραγεγραμμένη καὶ δέον ὅπως κηρυχθῇ κατηργημένη ἡ δίκη, καθ' ἃ βασίμως ἐπικαλεῖται ἡ ἐναγομένη.

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΠΑΡΟΧΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕΤ' ΑΚΥΡΟΝ ΣΥΜΒΑΣΙΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Άρμοδιότης Έργατικοῦ Δικαστοῦ κατά τήν ἐργατικήν διαδικασίαν

Αἰτήσεις μισθωτῶν ἐκδικαζόμεναι κατά τήν ἐργατικήν διαδικασίαν.—Ἔννοια μισθωτοῦ.—Ὑπαγωγή εἰς τήν ἐργατικήν διαδικασίαν καί πάσης ἀξιώσεως τοῦ μισθωτοῦ περί ἀποζημιώσεως διά παρασχεθεῖσαν ἐργασίαν καί ἂν αὕτη πηγάζῃ ἐξ ἀκύρου δικαιοπραξίας.—Παροχή ἐργασίας ὑπό ὑπηρετρίας στερουμένης βιβλιαρίου ὑγείας.

Ἐπαναλαμβάνεται ὑπό τῆς νεωτέρας αὐτῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, ἡ ὁποία ἀναιρεῖ τήν ὑπ' ἀριθ. 221/1953 ἀπόφασιν τοῦ Πρωτοδικείου Ἀραλιάδος, ἡ δικκή ὑπό τῆς Α.Π 549/1952 (εἰσηγητής *Ι. Τραχανής*, ΕΕΔ 12, 1362) γενομένη ἀποψις, (ἀντιθέτως πρός προηγουμένας ἀρεοπαγιτικάς ἀποφάσεις, βλέπε σημειώσεις μας ἐν 13, 1261), ὅτι εἰς τήν ἐργατικήν διαδικασίαν εἰσάγονται καί ἀξιώσεις ἐκ παροχῆς ἐργασίας μετ' ἄκυρον σύμβασιν ἐργασίας.

Τό περαιτέρω προκύπτον ζήτημα εἶναι διά τίνος ἀγωγῆς ἐκδικάζονται αἱ σχετικαί ἀξιώσεις, δοθέντος ὅτι τόσον ὁ δικονομικός νόμος 1968/1954, ὅσον καί τό ἄρθρον 2 § 6 τοῦ ν.δ. 2511/1953 (ΕΕΔ 12, 910), τό ὁποῖον ἐπικαλεῖται ἡ ἀρεοπαγιτική ἀπόφασις, ἵνα καταλήξῃ εἰς τό ὀρθόν ἀναμφιβόλως συμπέρασμα αὐτῆς, ὁμιλοῦν περί «σχέσεως ἐργασίας».

Τά δικαστήρια τῆς οὐσίας (ἐξαιρέσει δύο δικαστικῶν ἀποφάσεων, τῆς Πρωτοδικείου Ἠλείας 93/1954, εἰσηγητής *Δ. Περδίκης*, ΕΕΔ 13, 702, ἔνθα παρατηρήσεις *Βασ. Ποντ. Βασιλείου*, καί τῆς Πρωτοδικείου Θηβῶν 19/1951, εἰσηγητής *Θ. Βιτωράτος*, ΕΕΔ 13, 654, ἄνευ ὅμως ταύτης ἐπαρκοῦς αἰτιολογίας, αἵτινες ἐθεμελίωσαν τάς ἐκ τῆς παροχῆς ἐργασίας μετ' ἄκυρον σύμβασιν ἀξιώσεις τοῦ μισθωτοῦ εἰς τήν «σχέσιν ἐργασίας»), ἀξιοῦν νά εἰσάγωνται αἱ ἀξιώσεις κατά τήν ἐργατικήν διαδικασίαν διʼ ἀγωγῆς ἐκ τοῦ ἀδικήματος τοῦ ἄρθρου 1 § 2 τοῦ ἀ.ν. 759/1937 (ὑπό τήν προϋπόθεσιν ἤδη τήν ὑπό τῆς νεωτέρας αὐτῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως ἀναγνωριζομένην).

Ἀρείου Πάγου 637/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος **κ. Α. Χαμάρτος**
Εἰσηγητής ὁ Ἀρεοπαγίτης **κ. Σ. Μαυρεμιχάλης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Ρεμούνδος, Ν. Ρίγγας

Κατά τό ἄρθρ. 1 §§ 1 καί 2 ν. 759/1937 οἱ φορτοεχνικοί ὑπάλληλοι Δήμων θεωροῦνται, ὡς πρός τήν σχέσιν ἐργασίας, ἰδιωτικοί ὑπάλληλοι καί ὑπάγονται εἰς τάς διατάξεις τοῦ ν. 2112, κατά δέ τό ἄρθρ. 23 ν. 1465/1942 φορτοεχνικοί ὑπάλληλοι, προσλαμβανόμενοι ὑπό Δήμων δυνάμει εἰδικῶν ὀργανισμῶν, διά τήν βεβαίωσιν καί εἴσπραξιν ἐσόδων αὐτῶν, εἶναι ἔκτακτοι δημοτικοί ὑπάλληλοι, ὑπαγόμενοι εἰς τάς περί τούτου ἰσχυούσας διατάξεις τοῦ Κώδικος Δημοτικῆς καί Κοινοτικῆς Νομοθεσίας.

Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων σαφῶς συνάγεται, ὅτι οἱ παρά τοῖς Δήμοις ὑπηρετοῦντες ὡς φορτοεχνικοί ὑπάλληλοι λογίζονται ὡς τελοῦντες ἐν σχέσει ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἐκτός ἐάν προσληφθησαν δυνάμει εἰδικῶν ὀργανισμῶν τῶν Δήμων διά τήν βεβαίωσιν καί εἴσπραξιν τῶν ἐσόδων των, ὅτε, ὑπό τήν ἰδιότητα τοῦ ἐκτάκτου δημοτικοῦ ὑπαλλήλου, συνδέονται μετά τοῦ Δήμου διά μονομεροῦς δημοσίου δικαίου πράξεως. Ὅθεν τό ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, ἀπορρίψαν ὡς ἀναρμοδίως εἰσαχθεῖσαν κατά τήν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΨΟΔ'/1911 τήν ὑπό δίκην ἀγωγήν, διώκουσαν τήν πλήρωμήν τῆς ἐκ τοῦ ν. 2112/1920 ἀποζημιώσεως, ἐπί τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι, κατά τά ἐν τῇ ἀγωγῇ ἐκτιθέμενα περιστατικά, ὁ ἀναιρεσείων, ὑπηρετῶν ὡς φορτοεχνικός ὑπάλληλος παρά τῷ ἀναιρεσιβλήτῳ Δήμῳ ἀπό τοῦ ἔτους 1935, ἦτο ἔκτακτος δημοτικός ὑπάλληλος καί ὡς τοιοῦτος συνεδέετο διά σχέσεως ἐργασίας δημοσίου δικαίου, χωρίς νά ἐρευνήσῃ, ἂν προσελήφθη οὗτος δυνάμει εἰδικοῦ κανονισμοῦ διά τήν βεβαίωσιν καί εἴσπραξιν τῶν ἐσόδων τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ἐσφαλμένως, μετά ψευδῆ ἑρμηνείαν τῶν διαληφθεισῶν διατάξεων, ἐκήρυξεν ἑαυτό λόγῳ ὕλης ἀναρμόδιον (ἀνεξαρτήτως τῆς ἐρεύνης, ἐάν ἡ μνησθεῖσα διάταξις τοῦ ν. 1465/1942 ἀναφέρηται εἰς τούς πρό τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος του προσληφθέντας) καί ἀναιρετέαν οὕτω κατέστησε τήν προσβαλλομένην ἀπόφασιν, κατά τό ἄρθρ. 807 § 4 Πολ. Δικονομίας καί τόν βάσιμον περί τούτου 7ον λόγον τοῦ ἀναιρετηρίου. Αἱ ἐν ἀρχῇ τῆς 2ας αἰτιολογίας τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως σκέψεις, μετ' ἐκτίμησιν τῶν ἀποδείξεων, ὅτι ὁ ἀναιρεσείων ἦτο ἐργάτης καί οὐχί ἰδιωτικός ὑπάλληλος καί ὅτι κατά τό ἄρθρ. 143 § 5 ν. 1726/1951 συνεδέετο διά συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, ὡς ἐκ περισσοῦ ἐκφέρονται, μή στηριζουσαι τήν περί κηρύξεως ἀναρμοδιότητος μοναδικήν διάταξιν, τοῦτο δέ ἐμφανῶς τονίζεται διά τῆς ἐν προοιμίῳ χρησιμοποιήσεως τῆς λέξεως «ἀνεξαρτήτως...», δεδομένου μάλιστα ὅτι ἡ μετά τήν παραδοχήν τῆς περί ἀναρμοδιότητος ἐνστάσεως ἀπόφασις τοῦ Δικαστηρίου ἐπί τῆς οὐσίας τῆς διαφορᾶς ρητῶς ἀπαγορεύεται ὑπό τοῦ ἄρθρ. 583 Πολ. Δικονομίας. Μετά ταῦτα παραπεμπτέα εἶναι ἡ ὑπόθεσις πρός περαιτέρω συζήτησιν εἰς ἄλλο ἰσοβάθμιον καί ὁμοειδές Δικαστήριον, κατά τό ἄρθρ. 833 Πολιτικ. Δικονομίας.

καιολογήτου πλουτισμοῦ, κατ' ἄρθρον 904 Α.Κ. (βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 13, 531, ΕΕΔ 13, 826, ΕΕΔ 13, 920, ἔνθα δημοσιεύεται ἡ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3669/1954 (Πρωτοδίκης *Ν. Γεωργιόπουλος*), καθ' ἣν «ἐκ τοῦ ὅτι εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ ἐργατικοῦ δικαστοῦ ὑπάγονται καὶ ἀπαιτήσεις ἀπορρέουσαι ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας, ἀνεξαρτήτως τοῦ κύρους τῆς συμβάσεως, τοῦθ' ὅπερ κατέστη ἀναμφίβολον μετὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 2 § 6 τοῦ ν.δ. 2511/1953, δὲν ἔπεται ὅτι ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης (τοῦ ἄρθρου 2 § 6 τοῦ ν.δ. 2511/1953) ἀπορρέει αὐτόνομος ἀγωγή».

Ἐλπίζομεν νὰ ἀποφανθῇ εἰς τὸ προσεχὲς μέλλον ὁ Ἄρειος Πάγος καὶ ἐπὶ τοῦ ἐνδιαφέροντος τούτου θέματος, ὥστε νὰ ὑπάρξῃ ἡ γνώμη τοῦ Ἀκυρωτικοῦ ἐπὶ τῶν νομικῶν συνεπειῶν ἐκ τῆς «σχέσεως ἐργασίας», τὴν ὁποίαν ἀνεγνώρισεν ὁ Νομοθέτης διὰ τοῦ ν.δ. 2511/1954 καὶ περὶ τῆς ὁποίας πολλαὶ θεωρητικαὶ συζητήσεις ἔγιναν καὶ γίνονται.

***

Ἀπὸ ἀπόψεως οὐσιαστικοῦ δικαίου ἡ «σχέσις ἐργασίας», ὡς ἐπεξηγήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 2 § 6 τοῦ ν.δ. 2511/1953 «περὶ ἐλέγχου ὁμαδικῶν ἀπολύσεων» (ΕΕΔ 12, 910), καὶ μετὰ τὴν διὰ τοῦ ἄρθρου 37 τοῦ ν.δ. 2961/1954 (ΕΕΔ 13, 950) κατάργησιν τοῦ ἀ.ν. 113/1945, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, ἐκλειπούσης αὐτοῦ ἀκυρότητος ὡς πρὸς τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἡ σχέσεως ἐργασίας, ἔχει πάντοτε ἐνδιαφέρον (ἵνα περιορισθῶμεν εἰς τὴν καταγγελίαν μόνον, δεδομένου ὅτι ἡ διάταξις ἀνεφέρθη καὶ εἰς ν.δ. περὶ καταγγελίας, τὰ ν.δ. 2511/1953) διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νομοθετικοῦ τούτου διατάγματος καί, προκειμένου περὶ μισθωτῶν γενικῶς (ὄχι μόνον ἐπιχειρήσεων, αἱ ὁποῖαι ἀπασχολοῦν ἄνω τῶν 50 μισθωτῶν, περὶ τῆς καταγγελίας τῶν ὁποίων τὸ ἀνωτέρω ν.δ. 2511/1953), διὰ τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 18 τοῦ ν.δ. 2961/1954 (ΕΕΔ 13, 943) ἀναγγελίαν τῆς καταγγελίας τῆς «σχέσεως ἐργασίας», ἐπὶ ταῖς ποιναῖς τοῦ ἄρθρου 28 τοῦ αὐτοῦ νομ. διατάγματος.

Ἀρείου Πάγου 638/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Α. Χαμάρτος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Γ. Βουμβουλάκης**
Συνήγοροι οἱ κ.κ. Σ. Ἀγγελοπουλος, Γ. Δημόπουλος

Κατὰ τὴν § 1 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀπὸ 1ης Αὐγούστου 1920 β.δ. περὶ κωδικοποιήσεως εἰς ἕνιαῖον κείμενον τῶν διατάξεων τοῦ ν. ΓΦΟΔ' «περὶ ἐκδικάσεως τῶν μεταξὺ ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν διαφορῶν κλπ.», ὡς αὕτη ἀντικατέστη διὰ τῆς § 1 τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ ν. 765/1943 καὶ αὕτη διὰ τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ν. 1968/1944, κυρωθέντων διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 324/1946 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ διατηρηθέντων ἐν ἰσχύϊ διὰ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ν.δ. τῆς 8/11 Μαΐου 1946 «πᾶσα ἀξίωσις μισθωτοῦ (ὡς τοιούτου νοουμένου κατ' ἄρθρ. 6 ν. 765/1943, διατηρηθέντος ἐπίσης ἐν ἰσχύϊ διὰ τοῦ ὡς ἄνω ν. δ/τος, τοῦ φυσικοῦ προσώπου, ὅπερ παρέχει εἰς ἕτερον φυσικὸν ἢ νομικὸν πρόσωπον οἱαδήποτε φύσεως ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἔναντι ἀμοιβῆς, ὡς τοιαύτης θεωρουμένης πάσης παροχῆς χορηγουμένης πρὸς τὸν μισθωτὸν ἀνεξαρτήτως τοῦ τρόπου τοῦ καθορισμοῦ της), ἡ ἐν περιπτώσει θανάτου αὐτοῦ τῶν κατὰ νόμον δικαιουμένων προσώπων κατὰ τοῦ ἐργοδότου ἢ τοῦ διαδόχου αὐτοῦ, πηγάζουσα ἐκ σχέσεως ἐργασίας, δικάζεται, ἀνεξαρτήτως ποσοῦ, ὑπὸ Πρωτοδίκου, ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Πρωτοδικείου, εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ ὁποίου κεῖται ἡ κατοικία τοῦ ἐναγομένου ἢ ἐν ᾗ παρεσχέθησαν ἢ ἔδει νὰ παρασχεθοῦν αἱ ὑπηρεσίαι τοῦ μισθωτοῦ, καὶ κατὰ τὴν ἐν ἄρθροις 3 καὶ ἑπομένοις τοῦ κωδικοποιημένου β. δ/τος ὁριζομένην εἰδικὴν διαδικασίαν.

Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης τοῦ βασιλικοῦ τούτου διατάγματος καὶ τοῦ σκοποῦ τοῦ νομοθέτου, θελήσαντος ὅπως καταστῇ εἰς τοὺς μισθωτοὺς εὐχερὴ τὴν ἐπιδίωξιν τῶν ἐξ ἐργατικῆς σχέσεως πηγαζουσῶν ἀξιώσεων αὐτῶν, σαφῶς συνάγεται, ὅτι ὑπὸ τὴν σύντομον τούτου διαδικασίαν ὑπάγεται καὶ πᾶσα ἀξίωσις τοῦ μισθωτοῦ περὶ ἀποζημιώσεως διὰ παρασχεθείσας ἐργασίας καὶ ἂν αὕτη πηγάζῃ ἐξ ἀκύρου δικαιοπραξίας, ὡς προσκρουούσης εἰς ἀπαγορευτικὴν νόμου διάταξιν. Τοιαύτην δὲ τὴν ἔννοιαν τῆς σχέσεως ἐργασίας προσέδοτο καὶ τὸ ν.δ. 2511/1953 διὰ τῆς ἐν § 6 τοῦ ἄρθρ. 2 αὐτοῦ εἰδικῆς διατάξεως. Ὅθεν, ἐφ' ὅσον τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, ὡς ἐκ τοῦ συνόλου τῶν αἰτιολογιῶν τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του συνάγεται, ἀπέρριψε τὴν ἀγωγὴν τῆς ἀναιρεσειούσης ὡς ἀναρμοδίως εἰς αὐτὸ εἰσαχθεῖσαν πρὸς ἐκδίκασιν κατὰ τὴν ταῦ ν. ΓΦΟΔ' εἰδικὴν διαδικασίαν, ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὅτι ἡ σύμβασις, δυνάμει τῆς ὁποίας ἡ ἀναιρεσείουσα παρέσχε τοῖς ἀναιρεσιβλήτοις τὰς ὑπηρεσίας της, ὡς ὑπηρέτρια, εἶναι ἄκυρος δι' ἔλλειψιν βιβλιαρίου ὑγείας, οὐχὶ ὀρθῶς ἔκρινε, καὶ ἀναιρετέαν τὴν ἀπόφασίν του κατέστησε, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 807 § 4 τῆς Πολ. Δικ. καὶ κατὰ τὸν βάσιμον περὶ τούτου λόγον ἀναιρέσεως, παραπεμπτέα δι' ἐστὶ διὰ τοιοῦτον λόγον ἀναιρουμένης τῆς ἀποφάσεως ἡ ὑπόθεσις, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 833 Πολ. Δικ., πρὸς νέαν συζήτησιν εἰς ἕτερον ἰσοβάθμιον καὶ ὁμοειδὲς πρὸς τὸ ἐκδὸν τὴν ἀναιρεθεῖσαν ἀπόφασιν δικαστήριον.

χρεωτικώς προαληπτέων πολεμιστῶν δέον νὰ συνυπολογισθῶσιν εἰς ὑπάλληλος καὶ εἰς ἐργάτης, οὓς αὐτὴ προσέλαβεν οἰκειοθελῶς, κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 3 § 2 τοῦ προϊσχύσαντος περὶ προστασίας ἐφέδρων πολεμιστῶν νόμου 751/1948, ἀπορριπτέος τυγχάνει ὡς ἀναπόδεικτος. Διότι ἡ αἰτοῦσα οὐδὲν προσάγει στοιχεῖον, ἐξ οὗ νὰ προκύπτῃ, ὅτι ἡ πρόσληψις ταύτην ἐπραγματοποιήθη πρὸ τῆς ἀναστολῆς τῆς ἰσχύος τῆς εἰρημένης διατάξεως διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1196/1949 νομ. διατάγματος (ἄρθρον 1), καὶ δὴ διὰ τῶν Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας, ὡς ἀπῄτει ἡ διάταξις αὕτη, οὐδὲ προσάγει τὰς κατὰ τὸν ν. 751/1948 ἀπαιτουμένας βεβαιώσεις περὶ τῆς ἰδιότητος τῶν ὑπ' αὐτῆς προσληφθέντων ὡς πολεμιστῶν, ἀπολαυόντων τῆς προστασίας τοῦ νόμου τούτου.

Ὁ λόγος ἀκυρώσεως, καθ' ὃν ὁ τοποθετηθεὶς παρὰ τῇ αἰτούσῃ ἔφεδρος πολεμιστὴς Γ.Ζ.** δὲν συγκεντροῖ τὰ προσόντα τοῦ ὑπὸ τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 προστατευτέου, ἀπορριπτέος τυγχάνει ὡς ἀόριστος, ἐφ' ὅσον δὲν ὁρίζεται ἐν αὐτῷ ποῖον ἐκ τῶν κατὰ τὸν νόμον τοῦτον προσόντων στερεῖται ὁ αἰτών. Ἀπορριπτέος ἐπίσης τυγχάνει ὁ ἰσχυρισμὸς τῆς αἰτούσης περὶ ἀναιτιολογήτου τῆς προσβαλλομένης πράξεως λόγῳ μὴ ἀναγραφῆς ἐν αὐτῇ τῆς κατηγορίας προστατευτέων τοῦ ἄρθρ. 1 § 1 τοῦ εἰρημένου νόμου, εἰς ἣν ὑπάγεται ὁ τοποθετηθεὶς ἔφεδρος, διότι τοιαύτη ἀπαίτησις δὲν διατυποῦται ἐν τῷ ἐπικαλουμένῳ ὑπὸ τῆς αἰτούσης ἄρθρῳ, ἐκ δὲ τῆς ἐν τῷ φακέλλῳ ὑπ' ἀριθ. 148/19.11.1951 βεβαιώσεως τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 5 § 1 ἐδάφ. α' τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1836/1951 ἀ.ν. ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐθνικῆς Ἀμύνης προκύπτει, ὅτι ὁ τοποθετηθεὶς παρὰ τῇ αἰτούσῃ ἔφεδρος πολεμιστὴς Γ.Ζ.** ὑπάγεται εἰς τὴν δὴν κατηγορίαν τῆς § 1 τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ἀνωτέρω νόμου.

Κατὰ τὴν § 5 τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 1836/1951 ἀ.ν. οἱ τοποθετούμενοι ὑπὸ τοῦ Κεντρικοῦ ἢ τῶν Τοπικῶν Συμβουλίων χρησιμοποιοῦνται ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν ἀναλόγως τῶν σωματικῶν αὐτῶν ἱκανοτήτων, γραμματικῶν ἢ τεχνικῶν γνώσεων καὶ λοιπῶν προσόντων αὐτῶν...». Ὡς δὲ ἤδη ἐκρίθη ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου τούτου (Ὀλ. 166/1950, 8/1953), πᾶς εἰδικώτερος καθορισμὸς τῶν ὑπὸ τῆς ἐπιχειρήσεως ἀνατεθησομένων εἰς τὸν τοποθετηθέντα εἰς μίαν τῶν κατηγοριῶν τοῦ νόμου (ὑπαλλήλων, ἐργατοτεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν) καθηκόντων ἀντίκειται εἰς τὴν ἀνωτέρω διάταξιν, καθ' ἣν ὁ τοποθετηθεὶς χρησιμοποιεῖται ἀναλόγως τῶν προσόντων αὐτοῦ κατὰ τὰς ἀνάγκας καὶ τὴν κρίσιν τοῦ ἐργοδότου.

Κατ' ἀκολουθίαν ἡ προσβαλλομένη πρᾶξις, καθ' ὃ μέρος αὐτῆς καθορίζει τὰ ὑπὸ τῆς αἰτούσης ἀνατεθησόμενα καθήκοντα εἰς τὸν παρ' αὐτῇ τοποθετηθέντα ὡς ὑπάλληλον Γ.Ζ.**, διαλαμβάνουσα ὅτι οὗτος θέλει χρησιμοποιηθῇ ὑπ' αὐτῆς ὡς ὁδηγὸς αὐτοκινήτου, τυγχάνει ἀκυρωτέα κατὰ τὸν βάσιμον περὶ τούτου λόγον ἀκυρώσεως.

—

II

Πλήρωσις κενῶν θέσεων Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν, Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, ὡς καὶ Τραπεζῶν, ἐκ πολεμιστῶν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951.—Δικαίωμα Διοικήσεως πρὸς τοποθέτησιν ὑπαλλήλων, ἐν περιπτώσει παραβάσεως ἄρθρου 4 ἀ.ν. 1836/1951.—Δῆψις ὑπ' ὄψιν κατὰ διενέργειαν ὑποχρεωτικῶν τοποθετήσεων οὐχὶ μόνον τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὑπὸ τῶν ὑποχρέων, κατὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951, πραγματοποιηθεισῶν οἰκειοθελῶν προσλήψεων, ἀλλὰ καὶ τῆς χρονολογίας ἑκάστης ἐξ αὐτῶν, ἀρχομένου ἀπὸ τούτης τοῦ δικαιώματος τῆς Διοικήσεως πρὸς διενέργειαν ὑποχρεωτικῶν τοποθετήσεων.

Ἀντιθέτως πρὸς τὰς κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 τοποθετήσεις τῶν προστατευομένων ὑπὸ τοῦ ἐν λόγῳ νόμου προσώπων, ἡ κατὰ τὸ ἄρθρ. 4 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951, πρὸς πλήρωσιν κενῶν θέσεων εἰς τὰ ἐν αὐτῇ ὁριζόμενα Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου κλπ., τοποθέτησις γίνεται εἰς εἰδικὴν θέσιν (τὴν κενήν), τὴν ὁποίαν ὀφείλουν τὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου κλπ., νὰ γνωστοποιοῦν πρὸς τὰ Συμβούλια (Σ.Ε. 10/1953, Ὀλομελ., εἰσηγητὴς *Δ. Μελισσηνός*, ΕΕΔ 12, 623).

Ἐπὶ παραβάσεως τῆς ἄνω διατάξεως, συμπληρώσεως δηλαδὴ τῶν κενῶν θέσεων παρὰ τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου κλπ., δικαιοῦνται τὰ Συμβούλια νὰ τοποθετήσωσι πρόσωπα προστατευόμενα ὑπὸ τοῦ νόμου (Σ.Ε. 1868/1952, Ὀλομελ., εἰσηγητὴς *Σ. Διβάρης*, ΕΕΔ 12, 148 Α.Π. 21/1954, εἰσηγητὴς *Ε. Χονδρογιάννης*, ΕΕΔ 13, 257), ἔχοντας ὅμως τὰ νόμιμα διὰ τὴν κατάληψιν τῆς κενῆς θέσεως προσόντα (Σ.Ε. 669/1952, εἰσηγητὴς *Μ. Στασινόπουλος*, ΕΕΔ 11, 1292, Α.Π. 149/1954, εἰσηγητὴς *Σ. Μανρομιχάλης*, ΕΕΔ 13, 299).

Θέμα σχετικὸν πρὸς ταῦτα πραγματεύεται ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τῆς Ὀλομελείας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἡ ὁποία ἀκυροῖ σχετικὴν πρᾶξιν τοῦ Συμβουλίου ὡς ἀναιτιολόγητον, κατὰ συνέπειαν τῆς ἀρχῆς τοῦ διοικητικοῦ δικαίου περὶ τῆς ἀνάγκης αἰτιολογίας τῶν κανονιστικῶν διοικητικῶν πράξεων (πρβλ. Σ.Ε. 343/1954, εἰσηγητὴς *Ν. Μπενρόπουλος*, ΕΕΔ 13, 413, καὶ τὴν ἀμέσως κατωτέρω δημοσιευομένην).

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 1857/1953, Ὀλομελείας

Προεδρεύων ὁ Σύμβουλος κ. *Δ. Ραγκούσης*
Εἰσηγητὴς ὁ Σύμβουλος κ. *Γ. Θ. Σπυρόπουλος*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Γιαννακόπουλος, Κ. Κουρουσόπουλος, Πάρεδρος Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως, ἀτελῶς κατὰ νόμον ἀσκουμένης, διώκεται ἡ ἀκύρωσις τῆς κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 9 τῆς 26ης Φεβρουαρίου 1953 συνεδρίασιν τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ ληφθείσης ἀποφάσεως, δι' ἧς ἀνεκλήθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 1 τῆς 29ης Ἰανουαρίου 1953 ἀνακλητικὴ ἀπόφασις τῆς ἀπὸ 24 Ἰουλίου 1952 ὁμοίας τοῦ Ἰδίου Συμβουλίου καὶ ἐπανατοποθετήθη παρὰ τῇ αἰτούσῃ ὁ Γ.Π. ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἀν. νόμου 1836/1951.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΠΟΛΥΟΜΕΝΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ

I

Συννπολογισμός προσληφθέντων οικειοθελώς ὑπὸ ἐπιχειρήσεων κατὰ Ν. 751/1948 εἰς ἀριθμὸν προσληπτέων κατ' Α.Ν. 1836/1951 μόνον ἂν ἡ πρόσληψις ἐγένετο μέσω τοῦ Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας.— Δὲν εἶναι ἀναγκαία ἡ ἀναγραφὴ ἐν τῇ πράξει τοῦ Συμβουλίου τῆς κατηγορίας, εἰς ἣν ὑπάγεται ὁ προστατευτέος.— Ἀντίκειται πρὸς τὸν νόμον ὁ εἰδικώτερος καθορισμὸς τῶν ὑπὸ τῆς ἐπιχειρήσεως ἀνατεθησομένων εἰς τὸν τοποθετηθέντα εἰς μίαν τῶν κατηγοριῶν τοῦ νόμου (ὑπαλλήλων, ἐργατοτεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν) καθηκόντων.

Τὰ κύρια θέματα, τὰ ὁποῖα ἐρευνῶνται ὑπὸ τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως τῆς Ὁλομελείας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, εἶναι α) ἂν εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν προσληπτέων κατὰ τὸν ἀ.ν. 1836/1951 προσώπων συμψηφίζηται ὁ ἀριθμὸς τῶν οἰκειοθελῶς παρὰ τῶν ἐπιχειρήσεων προσληφθέντων κατὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ ἀρχικοῦ νόμου 751/1948 περὶ προστασίας τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ καὶ β) ἂν τὰ Συμβούλια προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τοῦ στρατοῦ δύνανται νὰ καθορισουν καὶ τὸ εἶδος τῆς παρὰ τῶν τοποθετηθέντων παρασχεθησομένης ἐργασίας.

Ἐπὶ τοῦ πρώτου θέματος καὶ ἡ νεωτέρα αὐτὴ ἀπόφασις τῆς Ὁλομελείας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας δέχεται, ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς τὰ παγίως νομολογηθέντα καὶ ὑπὸ τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων, ὅτι τόσον ἡ προστασία τῶν οἰκειοθελῶς κατὰ τὸν νόμον 751/1948 προσληφθέντων ὡς πρὸς τὴν ἀπόλυσιν αὐτῶν (ὅσον καὶ ὁ συμψηφισμὸς τοῦ ἀριθμοῦ αὐτῶν πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν προσληπτέων κατὰ τὸν ἀ.ν. 1836/1951) ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς πληρώσεως τῆς προϋποθέσεως νὰ ἔχωσι προσληφθῆ διὰ μέσου τῶν Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας (οὕτω καὶ ἡ Α.Π. 638/1952, εἰσηγητὴς ***Σ. Μαυρομιχάλης***, ΕΕΔ 12, 74 καὶ λοιπαὶ εἰς σημειώσεις μας αὐτόθι παραπεμπαὶ εἰς νομολογίαν τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας).

Ἐπὶ τοῦ δευτέρου θέματος ἡ ἄποψις καὶ τῆς νεωτέρας αὐτῆς ἀποφάσεως τῆς Ὁλομελείας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας εἶναι ὁμοία πρὸς ἐκείνην προηγουμένων ἀποφάσεων αὐτῆς (Σ.Ε. 40/1953, Ὁλομελείας, εἰσηγητὴς *Α. Δήμιτσας*, ΕΕΔ 12, 622), συμπίπτει δὲ πρὸς τὴν δεκτὴν καὶ ὑπὸ τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων γνώμην (Α.Π. 250/1953, εἰσηγητὴς *Σ. Μαυρομιχάλης*, ΕΕΔ 11, 611, Α.Π. 654/1953, εἰσηγητὴς ***Π. Χαραλάμπης***, ΕΕΔ 13, 56, βλέπε καὶ λοιπὰς εἰς νομολογίαν τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας παραπομπὰς εἰς σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 13, 255).

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 1840/1953, Ὁλομελείας

Πρόεδρος ὁ κ. ***Σ. Σολιώτης***
Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. ***Κ. Κορασπάνος***
Ἀντιγόρους ὁ κ. Α. Βασιλακόπουλος

Ἡ ὑπὸ κρίσιν αἴτησις, ἐμπροθέσμως καὶ νομοτύπως ἀσκηθεῖσα, τυπικῶς δεκτὴ καὶ κατ' οὐσίαν ἐξεταστέα τυγχάνει, μόνον ὡς πρὸς τὴν προσβαλλομένην ὑπ' ἀριθ. 65/29.12.1952 ἀπόφασιν τοῦ Τοπικοῦ Συμβουλίου Προστασίας Ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ Νομοῦ Ἠλείας, οὐχὶ δὲ καὶ τὸ συμπροσβαλλόμενον ὑπ' ἀριθ. 410/30.12.1952 ἔγγραφον τοῦ αὐτοῦ Συμβουλίου, ὅπερ ἀποτελοῦν ἁπλῆν ἀνακοίνωσιν τῆς ἀποφάσεως ταύτης δὲν ἀποτελεῖ ἐκτελεστὴν πρᾶξιν προσβλητέαν ἐπὶ ἀκυρώσει.

Κατὰ τὰς §§ 1 καὶ 2 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1836/1951 ἀ.ν. «περὶ προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ»: 1. Πᾶσα ἐπιχείρησις ἢ ἐκμετάλλευσις, ἰδιωτικὴ ἢ ἀλλοδαπή,...ὡς καὶ αἱ ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις κοινῆς ὠφελείας...ὑποχρεοῦνται, ὅπως προσλαμβάνωσι, δυνάμει τοῦ παρόντος νόμου πολεμιστὰς ἐκ τῶν τοῦ ἄρθρου 1 § 1 αὐτοῦ κατὰ ποσοστὸν 7 ο/ο τοῦ παρ' ἑκάστης τούτων ἀπασχολουμένου προσωπικοῦ, ἀνεξαρτήτως τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ κενῶν θέσεων...2. Ὁ ἀριθμὸς τῶν τοποθετουμένων ὡς ὑπαλλήλων, ἐργατοτεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν εἰς τοὺς ὑποχρέους τῆς προηγουμένης παραγράφου δέον νὰ εἶναι ἀνάλογος πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν ὑπηρετούντων παρ' αὐτοῖς ὑπαλλήλων, ἐργατοτεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν. ».

Ἡ αἰτοῦσα ἑταιρία, ἀπασχολοῦσα 21 ὑπαλλήλους (ἔγγραφον Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας Πύργου ὑπ' ἀριθ. 95/26.2.1953, ἀπὸ 8.5.1953, κατάστασις τοῦ ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ τῆς αἰτούσης), ὑποχρεοῦται, κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διαληφθεισῶν διατάξεων, εἰς τὴν πρόσληψιν ἑνὸς ὑπαλλήλου, ἐφ' ὅσον, καθ' ἃ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις δέχεται, οὐδεὶς ἐφεδρος πολεμιστὴς ἐτοποθετήθη παρ' αὐτῇ ὡς ὑπάλληλος, ὁ δὲ ἀριθμὸς τῶν παρ' αὐτῇ τοποθετηθέντων ὡς ἐργατῶν ἐφέδρων πολεμιστῶν, ἀνερχόμενος εἰς 8 (ἔγγραφον Τοπικοῦ Συμβουλίου Προστασίας Ἀπολυομένων Νομοῦ Ἠλείας ὑπ' ἀριθ. 144/27.7.1953) δὲν ὑπερβαίνει, κατὰ τὰ ἐν ταῖς ἠγουμέναις σκέψεσι, τὸν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὑπ' αὐτῆς ἀπασχολουμένου ἐργατικοῦ προσωπικοῦ ἀριθμὸν ὑποχρεωτικῶς προσληπτέων ὑπ' αὐτῆς ὡς ἐργατῶν ἐφέδρων πολεμιστῶν. Ἀβάσιμος κατ' ἀκολουθίαν καὶ ἀπορριπτέος ὁ περὶ τοῦ ἀντιθέτου λόγος ἀκυρώσεως.

Ὁ ἰσχυρισμὸς τῆς αἰτούσης, καθ' ὃν διὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὑπ' αὐτῆς ὑπο-

Κατά τὸ ἄρθρον 4 τοῦ ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 1836/1951 ά.ν. «περὶ προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ» αἱ Δημόσιαι Ὑπηρεσίαι, τὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, ὡς καὶ αἱ Τράπεζαι, ὑποχρεοῦνται, τηρουμένης τῆς ἐν αὐτῷ ὁριζομένης διαδικασίας, ὅπως ἐπὶ μίαν τριετίαν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου πληρώσωσι τὰς κενὰς ἢ κενωθησομένας θέσεις ἐκ πολεμιστῶν τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ νόμου τούτου κατ' ἀναλογίαν δύο πολεμιστῶν πρὸς ἕνα μὴ τοιοῦτον.

Ἐν περιπτώσει διορισμοῦ ὑπὸ τῶν κατὰ τὰ ἀνωτέρω ὑποχρέων πρὸς πλήρωσιν κενῶν θέσεων, προκυψασῶν εἴτε διὰ τῆς αὐξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὑπαρχουσῶν τοιούτων, εἴτε διὰ τῆς ἀποχωρήσεως τῶν ἤδη ὑπηρετούντων, κατὰ παράβασιν τῆς διαληφθείσης διατάξεως, ἡ Διοίκησις δικαιοῦται νὰ προβῇ εἰς τὴν παρ' αὐτῆς τοποθέτησιν προσώπων προστατευομένων ὑπὸ τοῦ ρηθέντος νόμου κατὰ τὴν ὑπ' αὐτῶν ὁριζομένην ἀναλογίαν, ἀπορριπτέων ὡς νόμῳ ἀβασίμων τῶν περὶ τοῦ ἀντιθέτου ἰσχυρισμῶν τῆς αἰτούσης ('Ολομ. 1930/1952, 759/1953 κλπ.).

Ἡ μετὰ τὴν τοιαύτην ὑπὸ τῆς Διοικήσεως τοποθέτησιν αὔξησις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν πληρωθεισῶν θέσεων διὰ τῆς διατηρήσεως ἐν ὑπηρεσίᾳ τινῶν ἢ καὶ ἁπάντων τῶν οὐχὶ νομίμως οἰκειοθελῶς προαληφθέντων δημιουργεῖ περαιτέρω δικαίωμα διὰ τὴν Διοίκησιν τοποθετήσεως καὶ ἑτέρων προστατευομένων προσώπων κατὰ τὴν νόμιμον ἀναλογίαν.

Κατ' ἀκολουθίαν κατὰ τὴν διενέργειαν τῶν ὑποχρεωτικῶν τούτων τοποθετήσεων δέον νὰ λαμβάνηται ὑπ' ὄψιν οὐχὶ μόνον ὁ ἀριθμὸς τῶν ὑπὸ τῶν ὑποχρέων κατὰ παράβασιν τοῦ εἰρημένου ἄρθρου 4 τοῦ ν. 1836/1951 πραγματοποιηθεισῶν οἰκειοθελῶν προσλήψεων, ἀλλὰ καὶ ἡ χρονολογία ἑκάστης ἐξ αὐτῶν. Διότι ἐκ τοῦ χρονικοῦ τούτου σημείου ἄρχεται, ἀντιστοίχως, τὸ δικαίωμα τῆς Διοικήσεως, ὅπως διενεργήσῃ ὑποχρεωτικὰς τοποθετήσεις, κατὰ τὴν ἐν ταῖς ἡγουμέναις σκέψεσιν ὁριζομένην ἀναλογίαν.

Ἐν προκειμένῳ ἐκ τῶν στοιχείων τοῦ φακέλλου προκύπτει, ὅτι ἡ αἰτοῦσα Τράπεζα προσέλαβε κατὰ τὸ ἀπὸ 8 Ἰουνίου 1951 μέχρι 30 Ἰουνίου 1952 χρονικὸν διάστημα 101 ὑπαλλήλους. Ἀνεξαρτήτως ὅμως τοῦ ζητήματος, ἂν πᾶσαι ἢ τινὲς ἐκ τῶν ἐν λόγῳ 101 οἰκειοθελῶν προσλήψεων ἐγένοντο κατὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ὡς ἄνω ά.ν. 1836, πάντως οὐδόλως ἐκ τῶν στοιχείων τούτων προσδιορίζεται ἡ ἀναλογία ἑκάστης τῶν προσλήψεων τούτων καὶ αἱ πρὸς αὐτὰς ἀντιστοιχοῦσαι ὑποχρεωτικαὶ τοποθετήσεις, ὥστε νὰ καθίσταται ἔγκυρος ὁ ἔλεγχος τῆς τηρήσεως τῆς νομίμου ἀναλογίας καὶ χρονικῶς κατὰ τὰς κατ' ἐφαρμογὴν τῆς διαληφθείσης διατάξεως διενεργηθείσας ὑπὸ τῆς Διοικήσεως ὑποχρεωτικὰς τοποθετήσεις παρὰ τῇ αἰτούσῃ Τραπέζῃ. Ὅθεν, ἡ διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως προσβαλλομένη πρᾶξις τοποθετήσεως τοῦ Γ.Π**, περιλαμβανομένη μεταξὺ τῶν τοποθετήσεων, εἰς ἃς ἡ Διοίκησις προέβη παρὰ τῇ αἰτούσῃ Τραπέζῃ, ἐπικαλουμένη τὴν ὑπ' αὐτῆς παράβασιν τοῦ εἰρημένου ἄρθρου 4 τοῦ ά.ν. 1836/1951, παρίσταται ἀναιτιολόγητος καὶ τούτῳ τῷ λόγῳ ἀκυρωτέα τυγχάνει.

—

III

Ἀκύρωσις διοικητικῆς πράξεως Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τοῦ στρατοῦ περὶ τοποθετήσεως προστατευομένου προσώπου, δι' ἔλλειψιν αἰτιολογίας ἂν ἡ τοποθέτησις γίνεται δυνάμει τοῦ ἄρθρου 3 καὶ καὶ 4 τοῦ ά.ν. 1836/1953.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 936/1953, Ὁλομελείας

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. *Κ. Κυριακόπουλος*

Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. *Π. Μαρκόπουλος*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Ζήσης, Κ. Τέγος, Πάρεδρος Νομικοῦ Συμβουλίου

Κατὰ μὲν τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ ά. ν. 1836/1951 «περὶ προστασίας ἀπολυομένων κλπ.» πᾶσα ἐπιχείρησις ὑποχρεοῦται, ὅπως προσλάβῃ πολεμιστὰς κατὰ ποσοστὸν 7 % τοῦ παρ' αὐτῇ ἀπασχολουμένου προσωπικοῦ, ἀνεξαρτήτως ὑπάρξεως ἢ μὴ κενῶν θέσεων, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 4 τοῦ ἰδίου νόμου αἱ Δημόσιαι Ὑπηρεσίαι, Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου καὶ Τράπεζαι ὑποχρεοῦνται, ὅπως ἐπὶ μίαν τριετίαν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τούτου πληρώσι τὰς κενὰς ἢ κενωθησομένας θέσεις δύο πολεμισταῖς κατ' ἀναλογίαν δύο πολεμισταὶ πρὸς ἕνα μὴ τοιοῦτον.

Ἐν προκειμένῳ ἡ ἁρμοδία Ἐπιτροπὴ Προστασίας Ἀπολυομένων Πολεμιστῶν προέβη διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως εἰς τὴν τοποθέτησιν τοῦ Γ.Σ. παρὰ τῇ αἰτούσῃ Τραπέζῃ, ἐπικαλουμένη ἁπλῶς τὸν ά. ν. 1836/1951, ἄνευ εἰδικωτέρας μνείας τῶν διαληφθεισῶν διατάξεων εἴτε τοῦ ἄρθρ. 3, εἴτε τοῦ ἄρθρ. 4 αὐτοῦ. Δεδομένου δὲ ὅτι τὰ ὡς ἄνω δύο ἄρθρα ἔχουσι βασικῶς διαφορετικὰς προϋποθέσεις ἐφαρμογῆς καὶ ἐφ' ὅσον ἐκ τῶν στοιχείων τοῦ φακέλλου οὐδόλως προκύπτει ἐν ὄψει κειμένων πραγματικῶν στοιχείων ἐγένετο ἡ ἐν λόγῳ τοποθέτησις, ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις παρίσταται ἐλλιπῶς ἠτιολογημένη καὶ συνεπῶς ἀκυρωτέα τῷ λόγῳ τούτῳ τυγχάνει αὕτη.

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΘΕΜΑΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ

Αἱ διὰ τοῦ Ν.Δ. 3083/1954 (*) ἐπενεχθεῖσαι τροποποιήσεις εἰς τὴν περὶ συντάξεων Νομοθεσίαν τοῦ Ι.Κ.Α.: Διὰ τὴν ὀρθὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ ν.δ. 3083)1954 (Φ.Ε.Κ. τεῦχος Α΄ ἀριθ. 247/11.10.1954), ὅσον ἀφορᾷ τὰς τροποποιήσεις, αἵτινες ἐπηνέχθησαν εἰς τὴν περὶ συντάξεων νομοθεσίαν τοῦ Ι.Κ.Α., παρέχονται αἱ κατωτέρω ἀκόλουθοι ὁδηγίαι:

I

Ἀπόδειξις ἡλικίας ἠσφαλισμένου
(ἄρθρ. 4 Ν.Δ. 3083/1954).

Ἀνομένου πλέον ὁριστικῶς τοῦ ἐπὶ μακρὸν ἀπασχολήσαντος τὰς ὑπηρεσίας καὶ τὰ δικαστήρια θέματος τῆς ἀποδείξεως τῆς ἡλικίας τῶν ἠσφαλισμένων ἰσχύουν ἐφεξῆς τὰ ἐν ἄρθρ. 4 τοῦ ν.δ. ὁριζόμενα, ἤτοι:

1. Ἠσφαλισμένοι γεννηθέντες ἐν Ἑλλάδι

Διὰ τούτους ἡ ἡλικία ἀποδεικνύεται διά τινος τῶν κατωτέρω ἀποδεικτικῶν μέσων, ἀποκλειομένου ἀπολύτως παντὸς ἑτέρου, οἷον δικαστικῆς ἀποφάσεως κλπ.

α) ***Διὰ ληξιαρχικῆς πράξεως γεννήσεως***, ἐφ' ὅσον αὕτη ἔχει συνταχθῆ τὸ βραδύτερον τρία τοὐλάχιστον ἔτη πρὸ τῆς πρώτης ὑπαγωγῆς τοῦ ἠσφαλισμένου εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ἱδρύματος. Ληξιαρχικὴ πρᾶξις γεννήσεως καθ' οἱονδήποτε νόμιμον τρόπον διορθωθεῖσα μετὰ τὴν πρώτην αὐτῆς σύνταξιν ἀποτελεῖ πλήρη ἀπόδειξιν διὰ τὸ Ἵδρυμα, ἐὰν ἡ διόρθωσις ἐγένετο ὡσαύτως τρία τοὐλάχιστον ἔτη πρὸ τῆς ὑπαγωγῆς τοῦ ἐνδιαφερομένου εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α.

β) Ἐν ἐλλείψει ληξιαρχικῆς πράξεως γεννήσεως διὰ τῆς εἰς τὸ οἰκεῖον μητρῶον ἀρρένων ἢ τὰ δημοτολόγια ἐγγραφῆς, ἐφ' ὅσον καὶ αὕτη ἐγένετο πρὸ τριῶν τοὐλάχιστον ἐτῶν πρὸ τῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν ὑπαγωγῆς τοῦ αἰτοῦντος.

γ) Ἐν ἐλλείψει τινὸς τῶν περὶ ὧν ἀνωτέρω ἀποδεικτικῶν μέσων ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοβαθμίου Ἀσφαλιστικοῦ Δικαστηρίου, μέχρι δὲ τῆς ἐνάρξεως τῆς λειτουργίας τῶν Ἀσφαλιστικῶν Δικαστηρίων δι' ἀποφάσεως τῆς ὑπὸ τοῦ ν.δ. προβλεπομένης εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς. Περὶ τῆς συστάσεως τῶν ἐν λόγῳ Ἐπιτροπῶν παρὰ τοῖς Ὑποκαταστήμασι τοῦ Ἱδρύματος, ὡς καὶ περὶ τῆς συγκροτήσεως αὐτῶν θέλομεν γνωρίσει προσεχῶς.

Ἡ ἀπόδειξις τῆς ἡλικίας διά τινος τῶν ἀνωτέρω ἀναφερομένων ἀποδεικτικῶν μέσων δὲν τάσσεται ἐν τῷ νόμῳ ὑπὸ τὴν ἔννοιαν παροχῆς τῆς δυνατότητος διαζευκτικῆς ἐπιλογῆς οἱουδήποτε ἐξ αὐτῶν, ἀλλ' ἕκαστον τούτων κατὰ τὴν ἀναφερομένην ἀνωτέρω σειρὰν ἀπαριθμήσεως των εἶναι παραδεκτόν, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει τι τῶν πρὸ αὐτοῦ μνημονευομένων.

2. Ἠσφαλισμένοι γεννηθέντες ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ.

Πᾶν ἀποδεικτικὸν στοιχεῖον, ὅπερ ἀναγνωρίζεται ὡς ἀποδεικνῦον τὴν ἡλικίαν ὑπὸ τῆς νομοθεσίας τῆς χώρας, εἰς ἣν ἐγεννήθη ὁ ἐνδιαφερόμενος ἠσφαλισμένος, ἀναγνωρίζεται καὶ παρ' ἡμῖν διὰ τὴν χορήγησιν τῶν παροχῶν τῆς ἀσφαλίσεως, ἐφ' ὅσον τὸ σχετικὸν ἔγγραφον φέρει θεώρησιν τῆς οἰκείας Ἑλληνικῆς Προξενικῆς Ἀρχῆς. Διὰ τὴν ἄρσιν πάσης ἐν προκειμένῳ ἀμφιβολίας, (ἤτοι π.χ. ἐὰν δὲν προσάγηται πιστοποιητικὸν ἀποδεικνῦον τὴν ἡλικίαν κατὰ τὴν νομοθεσίαν τῆς ξένης χώρας ἢ ἐν ἐλλείψει Προξενικῆς Ἀρχῆς ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ, ὡς πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τῆς διατάξεως ταύτης περὶ τῆς ἀποδείξεως τῆς ἡλικίας τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ γεννηθέντων, ἁρμόδιον ἵνα ἀποφανθῇ ὁριστικῶς τυγχάνει τὸ οἰκεῖον Πρωτοβάθμιον Ἀσφαλιστικὸν Δικαστήριον, μέχρι δὲ τῆς ἐνάρξεως τῆς λειτουργίας τῶν Δικαστηρίων τούτων ἡ περὶ ἧς ἡ προηγουμένη παράγραφος Εἰδικὴ Ἐπιτροπή.

3. Ἡμερομηνία γεννήσεως.

Κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν καθορισμοῦ τῆς ἀκριβοῦς ἡμερομηνίας γεννήσεως τοῦ ἠσφαλισμένου ὡς τοιαύτη λαμβάνεται, ἐὰν μὲν ὡς ἀποδεικτικὸν προσάγηται ληξιαρχικὴ πρᾶξις γεννήσεως πληροῦσα τὰς προϋποθέσεις τῆς ὡς ἄνω 1ης παραγράφου, ἡ ἐν τῷ οἰκείῳ ἐγγράφῳ τῆς τοιαύτης πράξεως ἀναφερομένη, κατὰ πᾶσαν δὲ ἄλλην περίπτωσιν ἡ 1η Ἰουλίου τοῦ ἔτους γεννήσεως.

4. Χρονικὴ ἔκτασις ἰσχύος τῶν περὶ ἡλικίας διατάξεων τοῦ Ν.Δ.

Κατὰ ρητὴν διάταξιν τοῦ ν.δ. § 2 τοῦ ἄρθρου 4 ἡ ἰσχὺς τῆς περὶ τοῦ τρόπου ἀποδείξεως τῆς ἡλικίας διατάξεως ἀνατρέχει ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ἀ.ν. 1846/1951.

Περαιτέρω, διὰ νὰ καθορισθῇ πλέον συγκεκριμένως ἡ ἔκτασις τῆς θεσπιζομένης διὰ τῆς ἀνωτέρω διατάξεως ἀναδρομικότητος, δέον νὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν αἱ ἐξῆς εἰδικώτεραι διακρίσεις, αἵτινες γίνανται διὰ τῶν ἐν συνεχείᾳ διατάξεων τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου:

α) *Ἐπιδίκου σχέσεως.* Ἐπ' αὐτῶν ρητῶς ὁρίζεται ὅτι ἔχει ἐφαρμογὴν ἡ νέα διάταξις, ὡς ἐπιδίκου σχέσεως νοητέος ὄχι μόνον τῆς ἐνώπιον δικαστηρίων ἐκκρεμούσης τοιαύτης, ἀλλὰ εὐρύτερον πάσης παρ' οἱῳδήποτε ὀργάνῳ ἐκκρεμούσης ὑποθέσεως συνταξιοδοτήσεως ἠσφαλισμένων λόγῳ ἀμφιβολιῶν, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἡλικίαν τούτων.

β) Περιπτώσεις, ἐφ' ὧν ἐξεδόθησαν δικαστικαὶ ἀποφάσεις μὴ ἐκτελεσθεῖσαι. Καὶ ἐπ' αὐτῶν ὁρίζεται ὅτι εἶναι ἐφαρμοστέα ἡ νέα διάταξις, τῶν ἐν λόγῳ ἀποφάσεων ἀποβαλουσῶν τὴν ἰσχύν των, ἐφ' ὅσον δέχονται διάφορον τοῦ

(*) ΕΕΔ 13 σ. 1166.

θεσπιζομένου τρόπου ἀποδείξεως τῆς ἡλικίας. Τὸ αὐτὸ λεκτέον καὶ προκειμένου περὶ ἀκριτῶν ἀποφάσεων, ἐφ' ὧν ἐξεδόθησαν ἀποφάσεις ὀργάνων τοῦ Ἱδρύματος, ὡσαύτως μὴ ἐκτελεσθεῖσαι.

γ) Τέλος, προκειμένου περὶ περιπτώσεων, ἐφ' ὧν ἐξεδόθησαν δικαστικαὶ ἀποφάσεις ἐκτελεσθεῖσαι ἤδη, χορηγηθεισῶν ἢ χορηγουμένων συνεπείᾳ τούτων τῶν συντάξεων καὶ δι' ὧν ἀποφάσεων ἐγένετο δεκτὸς διάφορος τοῦ θεσπιζομένου διὰ τῆς ἐρμηνευομένης διατάξεως τρόπος ἀποδείξεως τῆς ἡλικίας, ὁρίζεται ὅτι αἱ περιπτώσεις αὗται ὑπόκεινται εἰς τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 38 τοῦ ν.δ. 2698/1953 ἀναθεώρησιν. Εἰς τὴν ἀναθεώρησιν ταύτην ὑπάγονται κατὰ μείζονα λόγον, συμφώνως πρὸς τὰ ἀνωτέρω γενόμενα δεκτά, καὶ ἐκτελεσθεῖσαι συνταξιοδοτικαὶ ἀποφάσεις, αἵτινες καὶ ἄνευ προηγουμένης δικαστικῆς ἀποφάσεως περὶ καθορισμοῦ ἡλικίας ἔχουν ἀποδεχθῆ ὡς τρόπον βεβαιώσεως τῆς ἡλικίας ἄλλον τοῦ ὑπὸ τοῦ διατάγματος προβλεπομένου.

Ἐνταῦθα σημειοῦμεν, ὅτι διὰ τῆς διατάξεως ταύτης ἀνατίθεται εἰς τὰς διὰ τοῦ εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ἄρθρου 38 τοῦ ν.δ. 2698/1953 ἐκδοθέντος β.δ. συσταθείσας Ἐπιτροπὰς ἀναθεωρήσεως εἰδικὴ ἁρμοδιότης πρὸς ἀναθεώρησιν καὶ συνταξιοδοτικῶν ἀποφάσεων ἐκδοθεισῶν μετὰ τὴν 4.6.1951 μέχρι καὶ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τῶν ἑρμηνευομένων διατάξεων τοῦ ὑπ' ἀριθ. 3088 ν.δ., ἐφ' ὅσον δι' αὐτῶν ἐγένετο δεκτὸς τρόπος ἀποδείξεως ἡλικίας ἠσφαλισμένων διάφορος τοῦ καθοριζομένου ὑπὸ τῶν ἀνωτέρω διατάξεων. Εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας, κατὰ τὴν ρητὴν διάταξιν τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ἐν λόγῳ ν. δ., θέλουν ἐφαρμοσθῆ ὡς πρὸς τὸν καθορισμὸν τῆς ἡλικίας αἱ διατάξεις τῆς § 1 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου. Διασαφηνίζομεν ὅτι, ὡς συνάγεται ἐκ τοῦ συνόλου τῆς διατάξεως τῆς § 3 τοῦ ἄρθρ. 4, εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας, αἵτινες θὰ ὑπόκεινται εἰς ἀναθεώρησιν ὑπὸ τῶν Ἐπιτροπῶν Ἀναθεωρήσεως εἰδικῶς ὡς καὶ πρὸς τὸν τρόπον ἀποδείξεως τῆς ἡλικίας αἱ Ἐπιτροπαὶ αὗται θὰ εἶναι ἁρμόδιαι διὰ τὸν καθορισμὸν τῆς ἡλικίας, ἀναπληρουμένων ἐν προκειμένῳ τὰς διὰ τῆς § 1 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου τοῦ διατάγματος προβλεπομένας εἰδικὰς Ἐπιτροπὰς καθορισμοῦ ἡλικίας. Συνεπῶς εἰς τὰς τελευταίας ταύτας Ἐπιτροπὰς θὰ ὑποβληθοῦν, προκειμένου περὶ τῶν πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ν.δ. 3083/1954 γεννηθεισῶν περιπτώσεων, ἀφ' ἑνὸς αἱ ἐπίδικοι καὶ ἐκκρεμεῖς παρὰ τῇ Ὑπηρεσίᾳ τοῦ Ι.Κ.Α. ὑποθέσεις συντάξεως δι' ἀμφιβολίαν περὶ τοῦ τρόπου βεβαιώσεως τῆς ἡλικίας, ἀφ' ἑτέρου αἱ ἐκδοθεῖσαι δικαστικαὶ ἢ παρ' ὀργάνων τοῦ Ι.Κ.Α. ἀποφάσεις αἱ μὴ ἐκτελεσθεῖσαι καὶ δεχθεῖσαι διάφορον τοῦ καθοριζομένου ὑπὸ τοῦ δ/τος τρόπον βεβαιώσεως τῆς ἡλικίας, εἰς δὲ τὰς Ἐπιτροπὰς ἀναθεωρήσεως αἱ ἐκτελωθεῖσαι τοιαῦται ἀποφάσεις, ἤτοι ἐκεῖναι, βάσει τῶν ὁποίων χορηγεῖται ἤδη σύνταξις.

II

Ἀναστολὴ συντάξεως ἐργαζομένων συνταξιούχων

(Ἄρθρον 8 ν.δ.)

Διὰ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 8 ν.δ. ἀντικαθίσταται τὸ ἐδ. γ' τοῦ ἄρθρου 29 § 7 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951.

Ἀνώτατον ὅριον προσόδων ἐξ ἀσκουμένης ἐργασίας.

Κατὰ τοὺς σαφεῖς ὁρισμοὺς τῆς διατάξεως ταύτης οἱ πάσης φύσεως συνταξιοῦχοι τοῦ Ἱδρύματος, ὧν ἡ καταβολὴ τῶν συντάξεων διέπεται ὑπὸ τοῦ ἀν.ν. 1846/1951, δύνανται νὰ ἀπασχολοῦνται εἰς οἱανδήποτε ἀνεξάρτητον ἢ ἐξηρτημένην βιοποριστικὴν ἐργασίαν, χωρὶς τοῦτο νὰ συνεπάγηται ἀναστολὴν τῆς καταβολῆς τῆς συντάξεως, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅμως ὅτι τὸ ποσόν, ὅπερ ἀποκερδαίνει: α) ὁ παρέχων ἐξηρτημένην ἐργασίαν συνταξιοῦχος δὲν εἶναι μεῖζον τοῦ διπλασίου τοῦ ποσοῦ τῆς εἰς τοῦτον καταβαλλομένης συντάξεως ἢ τοῦ ποσοῦ τῶν δραχ. 1.250 μηνιαίως.

β) Ὁ παρέχων αὐτοτελῆ ἐργασίαν συνταξιοῦχος δὲν εἶναι μεῖζον τοῦ διπλασίου τῆς εἰς τοῦτον καταβαλλομένης συντάξεως· ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ εἰς τὰς προσόδους τοῦ συνταξιούχου, αἵτινες δέον ὅπως μὴ ὑπερβαίνουν τὸ ὡς ἄνω τιθέμενον ὅριον, συνυπολογίζεται (πλὴν τῶν ἐκ τῆς αὐτοτελοῦς ἀπασχολήσεως ἀπολαυῶν) καὶ τὸ ποσὸν τῆς τυχὸν εἰσπραττομένης παρ' αὐτοῦ συντάξεως ἐκ τοῦ Δημοσίου ἢ ἐξ οἱουδήποτε Ὀργανισμοῦ κυρίας ἢ ἐπικουρικῆς ἀσφαλίσεως.

Ἐὰν εἰς ἀμφοτέρας τὰς ὡς ἄνω (α καὶ β) περιπτώσεις αἱ ἀπολαυαὶ τοῦ συνταξιούχου ὑπερβαίνουν τὰ τεθέντα ἀνωτέρω ὅρια, ἐπέρχεται ἀναστολὴ τῆς συντάξεως κατὰ τὰς ἤδη παρεσχημένας ὁδηγίας.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ποσὸν τῆς συντάξεως, τὸ ὁποῖον ἑκάστοτε θὰ συγκρίνηται πρὸς τὰς κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐκ τῆς ἐργασίας ἀπολαυὰς τοῦ συνταξιούχου, διευκρινίζομεν ὅτι ὡς καταβαλλομένη σύνταξις νοεῖται ἡ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου ἐξευρισκομένη βασικὴ μηνιαία τοιαύτη μετὰ τῶν προσαυξήσεων λόγῳ πραγματοποιηθέντων ἡμερομισθίων, ὡς καὶ τῶν μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ ἀ. ν. 1846/1951 ἐγκριθεισῶν αὐξήσεων, οὐχὶ ὅμως καὶ τῶν προσαυξήσεων λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν· εἰδικώτερον, προκειμένου περὶ συνταξιούχων λόγῳ θανάτου, ὡς καταβαλλομένη σύνταξις νοεῖται ἡ βάσει τῶν αὐτῶν ὡς ἄνω παραγόντων ὑπολογιζομένη σύνταξις, τὴν ὁποίαν θὰ ἐλάμβανεν ὁ ἐξ οὗ ἕλκουν οὗτοι τὸ δικαίωμα συνταξιοδοτήσεως θανὼν ἠσφαλισμένος. Συμφώνως πρὸς τὰς παρεσχημένας ἤδη ὁδηγίας τὸ ποσὸν τῆς συντάξεως τῶν συνταξιούχων τοῦ Ἱδρύματος - ἐξαιρέσει τῶν συνταξιούχων τῶν συγχωνευθέντων Ταμείων - δὲν δύναται νὰ εἶναι κατώτερον τῶν 180 δραχ., ἔστω καὶ ἐὰν δὲν ὑπάρχουν μέλη οἰκογενείας.

Ὡς ἐκ τούτου ἕπεται ὅτι, ἐφ' ὅσον αἱ ἀπολαυαὶ τοῦ ἐργαζομένου συνταξιούχου δὲν ὑπερβαίνουν τὸ ποσὸν τῶν ἐννεακοσίων ἑξήκοντα (960) δραχμῶν, ὁπωσδήποτε καὶ ἄνευ ἄλλης συγκρίσεως δὲν χωρεῖ ἀναστολὴ τῆς συντάξεως.

Ὑποχρέωσις ἀναγγελίας ἀπασχολήσεως

Ἡ κατὰ τὰ ἀνωτέρω μὴ ἀναστολὴ τῆς συντάξεως πλέον τῶν λοιπῶν ὅρων προϋποθέτει τὴν ἐκ μέρους τοῦ συνταξιούχου προηγουμένην δήλωσιν περὶ τῆς προθέσεως αὐτοῦ, ὅπως ἀναλάβῃ ἐργασίαν τινὰ αὐτοτελῆ ἢ ἐξηρτημένην μεθ' ὅλων τῶν ἀναγκαίων πρὸς τοῦτο πληροφοριῶν (ἐργοδότης, φύσις καὶ διάρκεια ἀπασχολήσεως, ἀποδοχαί). Προϋποθέτει ἐπίσης προ-

ηγουμένην ἔγγραφον ἔγκρισιν τοῦ Ἱδρύματος, παρεχομένην δι' ἀποφάσεως ταῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ὑποκαταστήματος. Ἐν προκειμένῳ διευκρινίζομεν ὅτι δέον νὰ παρέχηται ἡ ἔγκρισις ὑμῶν διὰ τὴν ἀνάληψιν ἐργασίας ἐκ μέρους παντὸς αἰτουμένου τοιοῦτον συνταξιούχου, ἐκτὸς τῶν λόγῳ ἀναπηρίας τοιούτων, δι' οὓς μετὰ προηγουμένην ἰατρικὴν γνωμάτευσιν πιθανολογεῖται, ὅτι ἡ ἄσκησις τῆς προτεινομένης ὑπ' αὐτῶν ἀπασχολήσεως θέλει ἐπιδεινώσει τὴν ὑγειονομικὴν αὐτῶν κατάστασιν ἢ ἐπιτείνει τὸ ποσοστὸν ἀναπηρίας αὐτῶν.

Πρὸς τοῦτο ὅμως καὶ πρὸς ἀποφυγὴν πολυπλόκων διατυπώσεων θὰ παραπέμπωνται πρὸς ὑγειονομικὴν ἐξέτασιν μόνον οἱ ἀνάπηροι συνταξιοῦχοι, δι' οὓς, ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῆς παθήσεως καὶ τῆς ἰδιαιτέρας ἐπιπόνου ἐργασίας, ὁ κίνδυνος τῆς ἐπιδεινώσεως εἶναι πραφανής, ἄλλως ἡ ἔγκρισις τῆς ἀπασχολήσεως παρέχεται ἄνευ διατυπώσεως τινος.

Παράλειψις τῆς περὶ ἧς ἀνωτέρω ὑποχρεώσεως περὶ προηγουμένης ἀναγγελίας τῆς ἀναλήψεως ἐργασίας ἡ ἀνάληψις ἐργασίας ἄνευ ἐγκρίσεως τοῦ Ἱδρύματος ἢ παροχὴ τῷ Ἱδρύματι ἀνακριβῶν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου πληροφοριῶν, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἐὰν ἐκ τῆς οὕτω ἀναληφθείσης ἐργασίας ὁ συνταξιοῦχος ἀποκερδαίνῃ πλείονα ἢ ἐλάσσονα τῶν ὡς ἄνω ποσῶν, ἀφ' ἑνὸς μὲν διώκεται ποινικῶς κατὰ τὸ ἐν ἄρθρῳ 458 Ποινικοῦ Νόμου ὁριζόμενον καὶ ἀφ' ἑτέρου ἐπιφέρει ὁριστικὴν διακοπὴν τῆς συντάξεω . Ἡ διακοπὴ τῆς συντάξεως ἀπαγγέλλεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ καταβάλλοντος τὴν σύνταξιν Ὑποκαταστήματος, ἐνῷ διὰ τὴν ποινικὴν δίωξιν τῶν παραβατῶν συνταξιούχων ἐπιμελεῖται ἡ Νομικὴ Ὑπηρεσία τοῦ Ὑποκαταστήματος ἐνημερουμένη ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας συντάξεως.

Λόγῳ τῆς σοβαρότητος τῶν ἐπιβαλλομένων κυρώσεων συνεπείᾳ παραλείψεως τῶν συνταξιούχων, ὅπως δηλώσουν τὴν παρ' αὐτῶν ἀναλαμβανομένην ἐργασίαν, δέον εἰδικῶς νὰ γνωστοποιῆται αὐτοῖς τοῦτο κατὰ τὴν πρώτην ἀπονεμομένην συντάξεως, προκειμένου δὲ περὶ τῶν ἤδη συνταξιούχων νὰ γνωστοποιηθῇ εἰς αὐτοὺς τοῦτο δι' εἰδικοῦ ἐντύπου ἐπιμελείᾳ τῶν Ὑποκαταστημάτων.

3. Συνυπολογισμὸς ἡμερῶν ἐργασίας διὰ τὴν προσαύξησιν συντάξεως

Αἱ ἡμέραι ἐργασίας, τὰς ὁποίας κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐκτιθέμενα πραγματοποιεῖ ὁ συνταξιοῦχος ἐν τῇ παροχῇ ἐξηρτημένης ἐργασίας ὑπαγομένης εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ἱδρύματος, εἶναι δυνατὸν νὰ συνυπολογισθοῦν, ἅμα δὲ τῇ διακοπῇ τῆς τοιαύτης ἐξηρτημένης ἀπασχολήσεως νὰ γίνῃ νέος ὑπολογισμὸς τῆς συντάξεως καὶ βάσει τῶν νέων αὐτῶν ἡμερομισθίων νὰ προσαυξηθῇ αὕτη κατὰ τὰ προβλεπόμενα ἐν τῷ νόμῳ ποσοστά. Ὁ μετὰ παροχὴν ἐξηρτημένης ἐργασίας - παρασχεθείσης διαρκούσης τῆς συνταξιοδοτήσεως - ἐκ νέου ὑπολογισμὸς τῆς συντάξεως θέλει λάβει ὑπ' ὄψιν ἐκτὸς τῶν ἀρχικῶν καὶ τὰς πραγματοποιηθείσας νέας ἡμέρας ἐργασίας, οὐχὶ ὅμως καὶ τὰς διαρκούσης τῆς ἀπασχολήσεως ταύτης ηὐξημένας τυχὸν ἀποδοχὰς τοῦ συνταξιούχου. Μεταγενεστέρα μετὰ τὴν τοιαύτην προσαύξησιν ἀνάληψις ἐκ μέρους τοῦ συνταξιούχου οἱασδήποτε ἐξηρτημένης ἢ αὐτοτελοῦς ἐργασίας συνεπάγεται ἀναστολὴν τῆς συντάξεως ὁπωσδήποτε, ἀνεξαρτήτως ποσοῦ, ὅπερ ἀποκερδαίνει ὁ συνταξιοῦχος ἐργαζόμενος, ὡσαύτως, ὡς προκύπτει ἐκ τῆς αὐτῆς διατάξεως.

4. Χρονικὴ ἰσχὺς διατάξεων περὶ ἀναστολῆς

Ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ ἄρθρ. 8 § 2 τοῦ ν.δ., αἱ περὶ ἀναστολῆς τῆς συντάξεως διατάξεις τούτου ἰσχύουν, ἀφ' ἧς ἴσχυσεν ὁ ἀ.ν. 1846, οὗτινος κατὰ συνέπειαν αἱ συναφεῖς ἀντίθετοι διατάξεις λογίζονται ὡς μηδέποτε ἰσχύσασαι.

Πᾶς συνταξιοῦχος, οὗτινος ἀνεστάλη ἡ σύνταξις ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 καὶ ἐφεξῆς καὶ ὅστις ἐργαζόμενος ἐλάμβανε ποσὰ μὴ ὑπερβαίνοντα τὰ ὡς ἄνω ἐν § 1 καθοριζόμενα ποσοστά, ἐν σχέσει πρὸς τὸ ποσὸν τῆς καταβαλλομένης τότε συντάξεως, δικαιοῦται νῦν νὰ ἀξιώσῃ τὴν ἐπιστροφὴν τῶν ἐξ ἀρχῆς κρατηθέντων ποσῶν συντάξεως.

Πρὸς τοῦτο δέον νὰ κληθοῦν ἅπαντες οἱ ἐνδιαφερόμενοι, ὅπως ὑποβάλουν ὑμῖν σχετικὴν δήλωσιν περιέχουσαν ἅπαντα τὰ ἀναγκαῖα πληροφοριακὰ στοιχεῖα, οἷον βεβαίωσις ἐργοδότου, ὑπεύθυνος δήλωσις, ἐπιτόπιος ἐξακρίβωσις ἢ προκειμένου περὶ αὐτοτελοῦς ἀπασχολήσεως φορολογικὰ στοιχεῖα, ἔλεγχος λογιστικῶν βιβλίων κλπ., μετὰ ἔλεγχον τῶν ὁποίων, ἐν συσχετισμῷ πρὸς τὰ παρ' ὑμῖν στοιχεῖα, ἐφ' ὧν ἐβασίσθη ἡ ἀρχικὴ ἀπόφασις ἀναστολῆς τῆς συντάξεως, εἶναι δυνατὸν νὰ διαπιστωθῇ, ἐὰν πληροῦνται αἱ περὶ τοῦ ὕψους τῶν ἀπολαυῶν προϋποθέσεις τοῦ ν.δ. αἱ ἐπιτρέπουσαι τὴν ταυτόχρονον συνταξιοδότησιν καὶ ἀπασχόλησιν τοῦ συνταξιούχου.

5. Μὴ ἀναστολὴ συντάξεως ἀναπήρων πολέμου

(ἄρθρ. 33 ν.δ.)

Οἱ συνταξιοῦχοι τοῦ Ἱδρύματος, οἵτινες ταυτοχρόνως λαμβάνουν σύνταξιν παρὰ τοῦ Δημοσίου ὡς ἀνάπηροι πολέμου μὲ ποσοστὸν ἀναπηρίας 51 ο/ο τουλάχιστον, ἐξαιροῦνται τῶν περὶ ὧν ἀνωτέρω διατάξεων περὶ ἀναστολῆς συντάξεως ἐν περιπτώσει ταυτοχρόνου ἀπασχολήσεως· οἱ ἐν λόγῳ συνταξιοῦχοι καὶ ἐὰν αἱ ἀπολαυαὶ αὐτῶν ὑπερβαίνουν τὰ ἀνωτέρω ἐν § II ὑπ. 1 τιθέμενα ἀνώτατα ὅρια δικαιοῦνται οὐχ' ἧττον ἀκεραίαν τὴν σύνταξιν αὐτῶν, ἥτις εἰς οὐδεμίαν ὑπόκειται μείωσιν ἢ ἀναστολήν. Οἰκόθεν νοεῖται, ὅτι ἡ διάταξις αὕτη ἔχει ἐφαρμογὴν μόνον ἐφ' ὅσον χρόνον ὁ ἐξ οἱασδήποτε αἰτίας συνταξιοῦχος τοῦ Ἱδρύματος λαμβάνει σύνταξιν —παρὰ τοῦ Δημοσίου ὡς ἀνάπηρος πολέμου ἔχων, κατ' ἀπόφασιν τῆς οἰκείας Ἐπιτροπῆς πολεμικῶν ἀναπηριῶν—ἀναγνωρισμένην ἀναπηρίαν ἄνω τῶν 50 ο/ο. Ὡσαύτως, ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ ρητοῦ γράμματος τοῦ νόμου, ἔχει ἐφαρμογὴν μόνον καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν παροχὴν ἐξηρτημένης ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ ἀναπήρου πολέμου συνταξιούχου τοῦ Ἱδρύματος, οὐχὶ δὲ καὶ αὐτοτελοῦς τοιαύτης, δι' ἣν καὶ ἐπὶ τῶν ἐν λόγῳ δικαιούχων ἰσχύουν οἱ προϋποθέσεις, τὰ ἀνώτατα ὅρια ἀπολαυῶν, αἱ διατυπώσεις κλπ. τοῦ ἄρθρ. 8 τοῦ ν.δ. (ἀνωτέρω 1-4).

Μὴ ἀναδρομικότης τῆς διατάξεως περὶ τῶν ἀναπήρων πολέμου.

Σημειοῦμεν ἐνταῦθα, ὅτι ἡ περὶ ἧς ἀνωτέρω διάταξις περὶ μὴ ἀναστολῆς τῆς συντάξεως ἐκ τοῦ Ι.Κ.Α. τῶν ἀναπήρων πολέμου, εἰς περι-

πτωσιν παροχῆς ἐξηρτημένης ἐργασίας, τεθεῖσα ὡς αὐτοτελὴς διάταξις ἐν τῷ διατάγματι δι' ἰδιαιτέρου ἄρθρου, ἐν ᾧ ἀδεμία περιέχεται διάταξις περὶ ἀναδρομικότητος, οὐδόλως δύναται νὰ ἔχῃ ἀναδρομικὴν ἰσχύν.

Καὶ ναὶ μὲν ἐν ἀρχῇ τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρου ὁρίζεται, ὅτι ἡ ἐν λόγῳ διάταξις προστίθεται μετὰ τὸ ἐδ. 4 τῆς ὑπὸ στοιχ. γ' διατάξεως τῆς § 7 τοῦ ἄρθρ. 29 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951», τοιοῦτον δὲ ἐδάφιον δὲν ὑπάρχει πράγματι εἰς τὴν ἀρχικὴν διάταξιν τῆς § 7 τοῦ ἄρθρ. 29, ἀλλὰ μόνον εἰς τὴν τροποποιουμένην διὰ τοῦ ἄρθρ. 8 τοῦ αὐτοῦ διατάγματος, οὐδόλως ὅμως καὶ λαμβανομένης ἔστω ὑπ' ὄψιν ἐκ τῆς τοιαύτης ἔστω ἐσφαλμένης νομοτεχνικῆς ἐντάξεως τῆς ἐν λόγῳ τροποποιήσεως εἰς τὴν διὰ τοῦ ἄρθρου 8 γενομένην βασικὴν τροποποίησιν τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου δύναται ἐξ αὐτῆς νὰ συναχθῇ πρόθεσις τοῦ Νομοθέτου περὶ ἐφαρμογῆς καὶ ἐπὶ τῆς περιπτώσεως τοῦ ἄρθρου 33 τοῦ διατάγματος τῆς περὶ ἀναδρομικότητος διατάξεως τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 8, δι' ἧς ὁρίζεται ἡ ἀναδρομικὴ ἰσχὺς τῶν διὰ τῆς § 1 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου ὁριζομένων. Τοιαύτη πρόθεσις ἄλλωστε, κατὰ τὰ γενικῶς ἐν τῇ ἐπιστήμῃ γενόμενα δεκτὰ σχετικῶς μὲ τὴν ἀναδρομικότητα τῶν νόμων, ἀποτελοῦσα ἐξαίρεσιν τῆς ρητῆς ἐν τῷ Α.Κ. τεθειμένης ἀρχῆς τῆς μὴ ἀναδρομικότητος, θὰ ἔδει, ἐφ' ὅσον δὲν ἐξεφράσθη ρητῶς ἐν τῷ νόμῳ ἀναντιρρήτως νὰ συνάγεται ἐκ τοῦ ὅλου περιεχομένου τῆς διατάξεως, ὅπερ οὐδόλως συμβαίνει ἐν προκειμένῳ. Ἀντιθέτως ἡ ὅλως ἐξαιρετικὴ μεταχείρισις τῶν ἀπασχολουμένων ἀναπήρων πολέμου διὰ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 33 ἐν σχέσει μὲ τὸ ὅλον σύστημα τῶν διατάξεων, τοῦ ἄρθρου 8, αἰτινες ἐθεσπίσθησαν εἰσηγήσει τοῦ Ἱδρύματος καὶ πρὸς ἄρσιν διαπιστωθείσης ἤδη ἀδικίας εἰς βάρος τῶν συνταξιούχων καὶ δι' ὧν τίθενται αὐστηρότατοι ὅροι καὶ προϋποθέσεις διὰ τὴν μὴ ἀναστολὴν τῆς συντάξεως ἐν περιπτώσει ἀπασχολήσεως αὐτῶν, πείθει περὶ τῆς ἀντιθέτου προθέσεως τοῦ νομοθέτου, ἤτοι ὅπως περιορίσῃ τὴν ἀναδρομικότητα μόνον εἰς τὰς περιπτώσεις ἐφαρμογῆς τῶν τελευταίων τούτων διατάξεων, ἵνα ἐπανορθώσῃ τὰς γενομένας ἀδικίας, καὶ οὐχὶ καὶ εἰς τὴν ὅλως εὐνοηθεῖσαν κατηγορίαν τῶν ἀπασχολουμένων ἀναπήρων πολέμου.

Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω οἱ ἐργαζόμενοι ἀνάπηροι πολέμου τότε μόνον θὰ δύνανται νὰ δικαιωθοῦν ἐπιστροφῆς τῆς ἀνασταλείσης συντάξεώς των, ἐφ' ὅσον πληροῦν τὰς γενικὰς προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρ. 8, τῆς ἐπιτρεπούσης τὴν ἄνευ προϋποθέσεων παράλληλον συνταξιοδότησιν καὶ ἀπασχόλησιν διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 33 ἐχούσης ἐφαρμογὴν μόνον ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ὑπ' ὄψιν 3083/1954 ν.δ., ἤτοι ἀπὸ τῆς 22ας Ὀκτωβρίου ἐ.ἔ.

III

Εἰδικὴ συνταξιοδότησις φυματικῶν ἡσφαλισμένων (ἄρθρ. 17 Ν.Δ.)

Διὰ τῆς διατάξεως ταύτης ρυθμίζεται ὁριστικῶς τὸ πρόβλημα τῶν ἀπὸ μακροῦ χρόνου ἐπιδοτουμένων λόγῳ φυματιώσεως ἡσφαλισμένων τοῦ Ἱδρύματος, οἵτινες κατελήφθησαν ἐν ἐπιδοτήσει κατὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 καὶ εἰς οὓς δυνάμει τοῦ ἄρθρου 50 § 2 ἐδ. β' τοῦ νόμου τούτου ἐχορηγήθη εἰδικὸν ἐπίδομα φυματιώσεως. Ὑπὸ τοῦ ν.δ. 3083/1954 ἀναγνωρίζεται νῦν δικαίωμα συντάξεως ὑπὲρ τῶν περὶ ὧν πρόκειται ἡσφαλισμένων, χωρὶς νὰ εἶναι ἀπαραίτητος ἡ πραγματοποίησις τῶν ὑπὸ τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 ὁριζομένων ἡμερῶν ἐργασίας. Τὸ δικαίωμα ἐπὶ τὴν σύνταξιν ταύτην ἀναγνωρίζεται νῦν τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ ν.δ. καὶ θεμελιοῦται, ἐφ' ὅσον πληροῦνται αἱ ἐν αὐτῷ ὁριζόμεναι προϋποθέσεις, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἀπαραιτήτως καὶ ἡ ὑποβολὴ τῆς σχετικῆς αἰτήσεως ἐμπροθέσμως. Κατὰ συνέπειαν δι' ἡσφαλισμένους μὴ εὑρισκομένους νῦν ἐν ζωῇ δὲν γεννᾶται ζήτημα ἀπονομῆς συντάξεως λόγῳ θανάτου ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ν.δ. εἰς τὰ μέλη οἰκογενείας αὐτῶν. Ἀντιθέτως, ὑποβληθείσης τῆς σχετικῆς αἰτήσεως καὶ συντρεχουσῶν τῶν λοιπῶν νομίμων προϋποθέσεων, ἐὰν—ἔστω καὶ πρὸ τῆς ἀναγνωρίσεως τοῦ δικαιώματος—ἀποθάνῃ ὁ δικαιοῦχος, εἶναι δυνατὴ ἡ ἐν συνεχείᾳ ἀπονομὴ συντάξεως εἰς τὰ μέλη οἰκογενείας αὐτῶν, ἐφ' ὅσον ἐν συνδυασμῷ μὲ τὴν αἰτίαν τοῦ θανάτου (φυματίωσις) δύναται ἐκ τῶν ὑστέρων ἰατρικῶς νὰ συναχθῇ, ὅτι ὑφίσταται κατὰ τὸν χρόνον ὑποβολῆς τῆς αἰτήσεως ἡ συντάξιμος ἀναπηρία.

Ἡ ἀπονομὴ τῆς συντάξεως εἰς τὰ περὶ ὧν ἡ παροῦσα παράγραφος πρόσωπα τελεῖ ὑπὸ τὰς ἀκολούθους προϋποθέσεις:

α) Ὁ αἰτῶν πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐπιδοτήσεως του ὡς φυματικοῦ παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α. ἦσκει ἐργασίαν, ἥτις συνεπήγετο τὴν ὑπαγωγήν του εἰς τὴν ἀσφάλισιν τούτου καὶ διὰ τῶν κλάδων συντάξεων.

β) Ὑπεβλήθη σχετικὴ αἴτησις ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ ν. δ. 3083/1954. Ἐν προκειμένῳ, δεδομένου ὅτι ἡ ἰσχὺς τοῦ τελευταίου τούτου συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρ. 103 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ Νόμου τοῦ Ἀστ. Κώδικος, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 241 Α.Κ., ἄρχεται ἀπὸ τῆς 22ας Ὀκτωβρίου ἐ. ἔ., ἔπεται ὅτι ἡ περὶ ἧς πρόκειται προθεσμία ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας ταύτης καὶ λήγει τὴν 22αν Νοεμβρίου ἐ. ἔ. Περὶ τῆς τοιαύτης προθεσμίας καὶ τῆς σημασίας δέον ἐγκαίρως νὰ ἐνημερωθοῦν οἱ ἐνδιαφερόμενοι δι' ὅσον ἔνεστι εὐρείας ἀνακοινώσεως ὑμῶν.

Διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἀπονεμητέας συντάξεως ἰσχύουν τὰ ἐν τῇ § 2 τοῦ ἄρθρ. 17 τοῦ ν. δ. ὁριζόμενα, ἡ δὲ καταβολὴ ταύτης θέλει ἀνατρέξει ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας, καθ' ἣν διεκόπη ἐπὶ τῇ συμπληρώσει τριετίας τὸ κατὰ τὸ ἄρθρ. 50 § 2 ἐδ. β' ἀ.ν. 1846/1951 εἰδικὸν ἐπίδομα.

Ὅλως ἰδιαιτέρως ἐφιστῶμεν τὴν προσοχὴν ὑμῶν ἐπὶ τῆς διατάξεως τοῦ ν.δ. περὶ τῆς ἀνάγκης ὅπως αἱ εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ἄρθρ. 17 ὑποβληθησόμεναι ὑμῖν αἰτήσεις συνταξιοδοτήσεως τεθοῦν ἐγκαίρως ὑπ' ὄψιν τῆς ἀρμοδίας Ὑγειον. Ἐπιτροπῆς, οὕτως ὥστε ὁ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν γνωματεύσεων ταύτης, ὡς καὶ τῶν λοιπῶν χαρακτηριζόντων τὴν ἔννοιαν τῆς ἐπαγγελματικῆς ἀναπηρίας τοῦ ἄρθρ. 28 § 2 ἐδ. α' ἀ. ν. 1846/1951, παρηγόντων χαρακτερισμὸς τῶν περὶ ὧν πρόκειται προσώπων ὡς ἀναπήρων ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου ὀργάνου τῆς ἀσφαλίσεως νὰ ἔχῃ συντελεσθῇ ἐντὸς τῆς τασσομένης προθεσμίας τὸ βραδύτερον μέχρι τῆς 22ας Ἰανουαρίου 1955.

Ἡ κατὰ τὴν σαφῆ πρόθεσιν τοῦ νομοθέτου

τοιαύτη ὑποχρέωσις βαρύνει ἐξ ὁλοκλήρου τὸ Ἵδρυμα, κατ' οὐδένα δὲ λόγον δύναται τυχὸν μὴ τήρησις ταύτης νὰ ἔχῃ ἐπιζημίαν τινὰ συνέπειαν διὰ τὸν δικαιοῦχον, ἐκτὸς ἐὰν οὗτος παρακολουθῇ τὸ ἔργον τοῦ ἐν προκειμένῳ γνωματεύοντος καὶ ἀποφαίζοντος ὀργάνου ἢ δὲν συμμορφοῦται πρὸς τὰς συναφεῖς ὑποδείξεις τούτου, ὁπότε εἶναι δυνατὸν ἡ τοιαύτη συμπεριφορὰ αὐτοῦ νὰ ἐπιφέρῃ κατάλυσιν τοῦ συνταξιοδοτικοῦ δικαιώματος.

Δέον ὅμως ἐν προκειμένῳ νὰ προστεθῇ:

α) Ὅτι εἰς τὴν τοιαύτην εἰδικὴν ἐξέτασιν θὰ ὑποβληθοῦν καὶ οἱ ἠσφαλισμένοι, οἵτινες εἶχον κριθῇ ἀνάπηροι πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ν.δ. καὶ δὴ διὰ χρονικὴν περίοδον μετὰ τὴν ἰσχὺν τούτου.

Ὅτι οἱ ἠσφαλισμένοι τῆς περὶ ἧς πρόκειται κατηγορίας, ἐφ' ὅσον ἐμπροθέσμως ὑπέβαλον σχετικὴν αἴτησιν, δύνανται νὰ κριθοῦν ἀνάπηροι τὸ πρῶτον καὶ μετὰ τὴν πάροδον τῆς ἀνωτέρω προθεσμίας καὶ ἐντὸς 15/μήνου τὸ πολὺ ἀπὸ τῆς λήξεως ταύτης, ἐφ' ὅσον ἐκ τῶν ὑστέρων ἐπῆλθεν ἐπιδείνωσις τῆς καταστάσεως αὐτῶν τοιαύτη, ὥστε, ἐνῷ κατὰ τὴν πρώτην ἐντὸς τοῦ δημίνου ἐξέτασιν δὲν συνέτρεχον οἱ ὅροι τοῦ χαρακτηρισμοῦ τούτων ὡς ἀναπήρων, διαπιστοῦται συνδρομὴ τούτων μεταγενεστέρως· ἐν τοιαύτῃ ὅμως περιπτώσει ἡ σύνταξις καταβάλλεται ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ ἑπομένου τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω διαπιστώσεως τῆς ἀναπηρίας μηνός.

γ) Ὁ ἅπαξ ἐντὸς τοῦ δημίνου κριθεὶς ἀνάπηρος ψυχικὸς ἠσφαλισμένος, ὁποτεδήποτε ἐν τῷ μέλλοντι ἤθελε κριθῇ ἐκ νέου ἀνάπηρος ἐκ ψυχικῆς νόσου, ἤτοι καὶ ἐὰν ἐμεσολάβησε τυχὸν ἱκανότης πρὸς ἐργασίαν ἢ μεταξὺ δύο ἐξετάσεων δεδικαιολογημένος ἢ μὴ χρόνος ἐμφανίσεως πρὸς ἐξέτασιν, λογίζεται ὁπωσδήποτε πληρῶν τὰς προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρ. 28 § 1 ἀ.ν. 1846/1951 διὰ τὴν ἐκ νέου εἰς τοῦτον ἀπονομὴν συντάξεως λόγῳ ἀναπηρίας.

δ) Ὅσον ἀφορᾷ τὴν πραγματοποίησιν τῶν παροχῶν ἀσθενείας πρὸς τὰ ἐν λόγῳ πρόσωπα ἀπὸ τῆς διακοπῆς τῆς καταβολῆς αὐτοῖς τοῦ εἰδικοῦ ἐπιδόματος τοῦ ἄρθρ. 56 § 2 ἐδ. β' τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 γνωρίζομεν τὰ κάτωθι:

Τὸ ὡς ἄνω ἐπίδομα, συνιστὸν ἰδιόμορφον παροχὴν διεπομένην εἰδικῶς ὑπὸ τῶν θεσπισασῶν αὐτὴν διατάξεων μεταβατικοῦ χαρακτῆρος, θὰ πρέπει νὰ θεωρηθῇ, ὡς ἐκ τῆς φύσεώς της, ὅτι περιλαμβάνεται μᾶλλον εἰς τὰς τοιαύτας τοῦ κλάδου τῶν συντάξεων.

Δοθέντος, ὅμως, ὅτι δὲν καθορίζεται ρητῶς ἐν τῷ νόμῳ ποία θὰ εἶναι ἡ ἔκτασις τῶν ἐκ τῆς τοιαύτης ἐπιδοτήσεως προκυπτόντων δικαιωμάτων τῶν ψυχικῶν ὡς πρὸς τὰς παροχὰς τῆς ἀσθενείας ἐν γένει, δεχόμεθα τὴν ἐπικρατεστέραν δι' αὐτοὺς λύσιν, ὥστε εἰς τὴν περίπτωσίν των νὰ τύχῃ ἐφαρμογῆς ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 31 § 1 ἐδ. β' τοῦ ἀ.ν. 1846/1951. Συνεπῶς, αἱ ἡμέραι λήψεως τοῦ εἰδικοῦ τούτου ἐπιδόματος θέλουσι θεωρηθῇ ὡς ἡμέραι ἐργασίας διὰ τὴν ἀναγνώρισιν τῆς ἀσφαλιστικῆς ἱκανότητος τῶν ἐπιδοτηθέντων ἐπὶ τοῖς εἰς εἶδος παροχαῖς ἀσθενείας, ἡ ὁποία, προκειμένου περὶ ἐκείνων ἐξ αὐτῶν, οἵτινες θέλουσι κριθῇ ὡς ἔχοντες συντάξιμον ἀναπηρίαν κατὰ τὸ ν.δ. 3083/1954, θέλει διακοπῇ ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς συνταξιοδοτήσεώς των, διότι ἔκτοτε θὰ δικαιοῦνται οὗτοι τῶν ἐν λόγῳ παροχῶν, ὡς ἐκ τῆς ἰδιότητός των τοῦ συνταξιούχου τοῦ Ι.Κ.Α.

IV

Λοιπαὶ μεταβατικαὶ συνταξιοδοτικαὶ διατάξεις

Ὑπὸ τοῦ ν.δ. τέλος προβλέπεται:

1. Ἡ ἀπονομὴ συντάξεως εἰς τοὺς κατὰ τὴν δημοσίευσιν τούτου ἔχοντας συμπληρώσει τὸ νόμιμον δριον ἡλικίας ἢ ὄντας ἀναπήρους ἠσφαλισμένους ἢ εἰς τὰ μέλη οἰκογενείας ἐχόντων κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ ν. δ. ἀποβιώσει ἠσφαλισμένων, ἀναγνωριζομένων πρὸς τοῦτο ὡς ἡμερῶν ἐργασίας κατ' ἀπόκλισιν τῶν ἐν προκειμένῳ ἰσχουσῶν διατάξεων.

Περὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς διατάξεως ταύτης ἀναγνωρίσεως τῶν βάσει ταύτης προσμετρουμένων ἡμερῶν ἐργασίας θέλομεν γνωρίσει ὑμῖν δι' ἑτέρας ἡμῶν διαταγῆς.

2. Ἡ ἀπονομὴ εἰδικῆς συντάξεως ὑπὸ τὰς ἐν ἄρθρ. 33 ν.δ. προϋποθέσεις, καὶ

3. Ἡ παράτασις τῆς προθεσμίας τῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 38 ν.δ. 2698/1953 ἀναθεωρήσεως τῶν ἐκδοθεισῶν ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων ὀργάνων τοῦ Ἱδρύματος συνταξιοδοτικῶν ἀποφάσεων μέχρι 31ης Μαρτίου 1955, παρεχομένης ταυτοχρόνως τῆς εὐχερείας ὅπως εἰς τὴν διαδικασίαν τῆς ἀναθεωρήσεως περιληφθοῦν καὶ αἱ συνταξιοδοτικαὶ ἀποφάσεις αἱ ἐκδοθεῖσαι ὑπὸ τῶν συγχωνευθέντων μετὰ τοῦ Ἱδρύματος Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν *(Ἐγκύκλ. ὑπ' ἀριθ. 279/1954 Διοικήσεως Ι.Κ.Α. πρὸς τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α.)*.

Φύσις τῆς συνδεούσης τὸ μὴ μόνιμον προσωπικὸν τῶν Νοσηλευτικῶν Ἱδρυμάτων τοῦ ν.δ. 2592/1953 (τέως ν. 965/1937) πρὸς τὰ Ἱδρύματα ταῦτα σχέσεως ἐργασίας: Ἐπὶ τοῦ ἐν περιλήψει θέματος καταθέτομεν κατωτέρω τὴν ὑπ' ἀριθ. 12 (482) 10752 τῆς 5/7/1954 γνωμοδότησιν τῆς παρ' ἡμῖν Νομικῆς Ὑπηρεσίας, πρὸς τὸ περιεχόμενον τῆς ὁποίας συμφωνοῦμεν, διὰ τὰ καθ' ὑμᾶς, γνωρίζοντες ἅμα ὑμῖν, ὅτι ἡ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 541/30.12.1953 ἐγκυκλίου τοῦ Ὑπουργείου Κοινωνικῆς Προνοίας ἀποστηριζομένη ἄποψις, καθ' ἣν τὸ μὴ μόνιμον προσωπικὸν τῶν ὑπὸ τοῦ ν.δ. 2592/1953 διεπομένων Νοσηλευτικῶν Ἱδρυμάτων συνδέεται μετ' αὐτῶν διὰ σχέσεως ἐργασίας δημοσίου δικαίου, δὲν δύναται νὰ γίνῃ δεκτὴ ὑπὸ τοῦ ἡμετέρου Ἱδρύματος. *(Ἔγγρ. ὑπ' ἀριθ. 102129/1954 Διοικήσεως Ι.Κ.Α. πρὸς τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α.)*.

Γνωμοδότησις Νομικοῦ Συμβουλίου Ι.Κ.Α. ὑπ' ἀριθ. 12/5.7.1954.

Τὸ ἄρθρον 9 τοῦ ν. 965/1937 περὶ ὀργανώσεως τῶν δημοσίων Νοσηλευτικῶν καὶ Ὑγειονομικῶν Ἱδρυμάτων ὁρίζει σαφῶς ποῖον εἶναι τὸ μόνιμον προσωπικὸν τῶν Ἱδρυμάτων τούτων καὶ ὅτι οἱ ἐκ θητείᾳ προσλαμβανόμενοι ἕκτατοι καὶ οἱ ἡμερομίσθιοι δὲν θεωροῦνται περιλαμβανόμενοι εἰς τὸ μόνιμον προσωπικόν, ὑποκείμενοι ἁπλῶς εἰς τὰς ὑποχρεώσεις τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων. Συμπεραίνεται ἐκ τῆς διατυπώσεως ταύτης, ὅτι οἱ ὡς ἄνω ἕκτακτοι, ἐπὶ θητείᾳ καὶ ἡμερομίσθιοι, συνδέονται μετὰ τῶν Ἱδρυμάτων διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου. Ἡ διάταξις αὕτη τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 965/1937 ἐξακολουθεῖ νὰ ἰσχύῃ καὶ μετὰ τὴν ὑπαγωγὴν τῶν Νοσηλευτικῶν Ἱδρυμάτων εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ν. 2592/1953.

τῶν ἐργαζομένων, οἱ ὁποῖοι γνωρίζουν κάλλιον παντὸς ἄλλου, ὅτι ὁ χειρότερος ἐχθρὸς αὐτῶν εἶναι ὁ πληθωρισμός. Θὰ ἠδυνάμεθα νὰ εἴπωμεν: Αὐξάνομεν τὰ ἡμερομίσθια κατὰ 25%. Ἀλλὰ ἡμεῖς, πιστοὶ εἰς τὰς συνδικαλιστικὰς μας ἀρχὰς καὶ ἀκολουθοῦντες τὰς ἐπαγγελίας τῆς Κυβερνήσεως, ἐπροχωρήσαμεν βαθμιαίως, ἐξελικτικῶς καὶ κατὰ κλάδον, εἰς τὴν ἀπόδοσιν τοῦ δικαίου. Ἰδού, κύριοι, τὰ ἀποτελέσματα. Τὸν Ἀπρίλιον ἐγένετο ἡ ἀναπροσαρμογὴ καὶ τὸν Ἰούνιον προέβημεν εἰς τὴν χορήγησιν τοῦ πρώτου ἐπιδόματος. Τὴν 16ην Νοεμβρίου συνῆλθεν ἡ εἰδικῶς συσταθεῖσα Ἐπιτροπή, ἡ ὁποία ἐμελέτησε τὸ ὅλον θέμα καὶ ἐν συνεχείᾳ ἐπηκολούθησεν ἡ σύνταξις τοῦ ὑπὸ κρίσιν σχεδίου νόμου. Καὶ πάλιν ἡ ἄνεσις θὰ μοῦ ἐπέβαλλε νὰ ἐκδώσω μίαν νέαν ἀπόφασιν, ἀλλὰ δὲν τὸ ἔπραξα. Προέβην εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ ὑπὸ κρίσιν νομοσχεδίου καὶ ἰδοὺ τὰ ἀποτελέσματα τῆς πολιτικῆς τοῦ Στρατάρχου Παπάγου. Ἔχομεν, κύριοι, σήμερον συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας μὲ αὔξησιν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων 25 ο/ο, 40ο/ο, 48 ο/ο, 60 ο/ο καὶ 100ο/ο ἀκόμη, ὡς λ. χ. τοῦ νοσηλευτικοῦ προσωπικοῦ. Ἐπράξαμεν τὸ μέτρον καὶ ἰδοὺ διατί οἱ ἐργαται ἐπέδειξαν κατανόησιν καὶ ἰδοὺ διατί ὁ Στρατάρχης Παπάγος ἐξεπλήρωσε τὰς ἐπαγγελίας του πρὸς τοὺς ἐργαζομένους. Τὸ Κράτος, κύριοι, ἔχει ἕνα λόγον νὰ ἐπεμβαίνῃ εἰς τὴν ρύθμισιν τῆς ἐργασίας, διότι αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας, ποὺ ἔγιναν ἐν Ἑλλάδι μὲ τὴν προχειρότητα τῶν νόμων, δημιουργοῦν μίαν ἐπικίνδυνον προδιάθεσιν εἰς βάρος τῶν ἐργαζομένων. Οὔτε τὸ Βέλγιον, κύριοι, ἡ ἀλέον συνδικαλιστικὴ χώρα, οὔτε ἡ Γερμανία τῆς Βαϋμάρης, ἔφθασαν εἰς τὸ προαναφερόμενον καθεστὼς τῶν συλλογικῶν συμβάσεων. Ἐὰν ἐπερώκειτο περὶ τῆς ἀπολύτου ἐλευθερίας τῶν συμβάσεων, τότε δυνάμει τῶν διατάξεων τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος δύναται πᾶς τις ἐλευθέρως νὰ προβῇ εἰς τὴν σύναψιν. Ἀλλὰ ἐδῶ, κύριοι, ἐχειται τὸ φιλεργατικὸν πνεῦμα τῆς Κυβερνήσεως. Ἐπειδὴ λοιπὸν οἱ ἐργαζόμενοι εἶναι οἱ ἀσθενεῖς, καταφεύγουσι πάντοτε εἰς τὸ Κράτος καὶ ζητοῦν τὴν προστασίαν του. Ἐπαναλαμβάνω, τοιοῦτον σύστημα ὑποχρεωτικῆς ρυθμίσεως ἐργασίας, πλὴν τῆς Γαλλίας, οὐδαμοῦ ἄλλου ὑπάρχει.

Αὐτή, κύριοι, εἶναι ἡ διαδοχικὴ ἐξέλιξις, διὰ νὰ φθάσωμεν εἰς τὸ σημερινὸν ἱστορικόν, τὸ τονίζω, σύγχρονον καθεστὼς ποὺ εἰσάγομεν διὰ τοῦ ὑπὸ κρίσιν νομοσχεδίου. Τὸ δίκαιον, ἡ σκοπιμότης καὶ ἡ κοινωνικὴ συμβολὴ τὸ ἐπέβαλον. Βαδίσατε, κύριοι συνάδελφοι, εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου καὶ ἀφήσατε τοὺς κατηγοροῦντας ἡμᾶς. Ἡ «Αὐγὴ» φωνάζει καὶ διαμαρτύρεται κατὰ τοῦ νομοσχεδίου. Τοῦτο, κύριοι, τὸ πράττει, διότι τὸ νομοσχέδιον αὐτὸ εἶναι ὀρθῶς συντεταγμένον καὶ παρέχει πραγματικὴν προστασίαν εἰς τοὺς ἐργαζομένους καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν παρέχει εἰς τὴν «Αὐγὴν» ἔδαφος πρὸς ἐκμετάλλευσιν. Ἀπόκειται ἤδη εἰς ὑμᾶς, κύριοι συνάδελφοι, διὰ τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ νομοσχεδίου νὰ ἀποδείξητε ἡμπράκτως ἄλλην μίαν φορὰν τὰ φιλεργατικά σας αἰσθήματα.

Πρόεδρος. Ὁ εἰσηγητὴς τῆς πλειοψηφίας κ. Σαράντης, λόγῳ τοῦ ὅτι δὲν ἦτο παρών, ὅταν ὡρίσθη εἰσηγητής, δὲν ἔλαβε γνῶσιν ἐγκαίρως καὶ δὲν εἶναι παρασκευασμένος νὰ ὁμιλήσῃ.

Θ. Σαράντης. Κύριε Πρόεδρε, δὲν ἔχω ὁλοκληρώσει τὴν εἰσηγησίν μου καὶ διὰ αὐτὸ ἐζήτησα τὴν ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως τοῦ νομοσχεδίου.

Πρόεδρος. Ὁ εἰσηγητὴς τῆς μειοψηφίας κ. Γρηγορίου ἀπουσιάζει.

Ὁ κ. Ζορμπᾶς ἔχει τὸν λόγον.

Ν. Ζορμπᾶς. Κύριοι συνάδελφοι, ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὰς 16 Φεβρουαρίου 1954 διεκήρυξε πρὸς τοὺς ἐργαζομένους Ἕλληνας, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐκφεύγει ἀπὸ τὸ σύστημα τῆς διατιμήσεως τῆς ἐργασίας καὶ καθιεροῖ τὸ σύστημα τῶν ἐλευθέρων συλλογικῶν συμβάσεων. Οἱ ἐργαζόμενοι, ἔχοντες ὑπ' ὄψιν των τὸν θεσμὸν τοῦτον καὶ τὸν νόμον τῆς 16 Νοεμβρίου 1935 καὶ τὴν καθιερωμένην δι' αὐτοῦ μορφὴν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων, ἐπίστευσαν, ὅτι ἐβαίνομεν πρὸς τὸ σύστημα τῶν ἐλευθέρων συλλογικῶν συμβάσεων καὶ συνέπεια ταύτου ἦτο νὰ χαιρετίσουν τὸ μέτρον καὶ νὰ τὸ χειροκροτήσουν, ὡς ἱκανοποιοῦν τὸ σοβαρώτερον τῶν αἰτημάτων των.

Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας, καταθέτων τὸ ὑπὸ συζήτησιν σχέδιον ν.δ. καὶ ζητῶν σήμερον τὴν ψῆφισίν του, ὑποστηρίζει, ὅτι τοῦτο εἶναι ἀπολύτως σύμφωνον μὲ τὴν διακήρυξιν τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως. Δηλαδή, ὅτι θεσπίζει τὸ σύστημα τῶν ἐλευθέρων συλλογικῶν συμβάσεων.

Ἐὰν πράγματι ἦτο τοιοῦτον, ὅλοι μας θὰ τὸ ἐχειροκροτοῦμεν.

Θὰ τὸ ἐξετάσωμεν ὅμως ἐὰν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὸ σύστημα τῶν ἐλευθέρων συλλογικῶν συμβάσεων.

Σύμφωνα μὲ τὸν θεσμὸν τῶν ἐλευθέρων συλλογικῶν συμβάσεων συνέρχονται οἱ ἐκπρόσωποι τοῦ κεφαλαίου καὶ ἐργασίας, διὰ νὰ ρυθμίσουν τὰς σχέσεις των, συζητοῦν καὶ καταλήγουν εἰς ἀποφάσεις. Ἐὰν δὲν καταλήξουν εἰς συμφωνίαν, τότε ἐπεμβαίνει τὸ Κράτος ὡς διαιτητὴς καὶ ρυθμιστὴς τῶν σχέσεων τούτων.

Ἐὰν μαζὶ μὲ τὴν διακήρυξιν τῆς 16 Φεβρουαρίου ἡ Κυβέρνησις καθώριζε καὶ τὸ κατώτερον ὅριον τῶν μισθῶν καὶ τῶν ἡμερομισθίων καὶ εἰσήγαγε τὸν γνήσιον θεσμὸν τῶν ἐλευθέρων συλλογικῶν συμβάσεων, θὰ ἔπρεπε νὰ εἶσθε ὑπερήφανοι, κύριοι συνάδελφοι τῆς Συμπολιτεύσεως, διὰ τὸ νομοσχέδιον, τὸ οὕτω συνταγὲν. Δυστυχῶς, ὅμως, ἡ Κυβέρνησις οὔτε τὸ ἕνα, οὔτε τὸ ἄλλο κάμνει. Καὶ ἐξηγοῦμαι. Διὰ τοῦ ν. τῆς 16 Νοεμβρίου 1935 οἱ δύο συντελεσταὶ τῆς παραγωγῆς ἐργοδότης καὶ ἐργάται ἀπεφάσιζον καὶ ἤρχετο κατόπιν τὸ Κράτος πρὸς ἐπικύρωσιν τῶν συμφωνηθέντων. Διὰ τοῦ νόμου ἐκείνου τὰ ὄργανα διαιτησίας ἀπεφάσιζον κατὰ πλειοψηφίαν.

Ὁ ν. τοῦ 1935 ἀντιπαρέκειτο κατὰ ἕνα τρόπον πρὸς τὰ συμφέροντα τῶν ἐργαζομένων καὶ οὕτω ἔκτοτε αἱ σχέσεις τῶν ἐργοδοτῶν καὶ ἐργατῶν ἐρρυθμίσθησαν μέχρι τοῦ πολέμου δι' αὐτοῦ. Τὸ ὑπὸ κρίσιν σχέδιον ν.δ. ἐν ἄρθρῳ 1 ὁρίζει τὰ ἑξῆς: «Ἐπιτυχία τῶν οὕτω διεξαγομένων διαπραγματεύσεων ὑφίσταται μόνον, ὅταν αἱ ἀπόψεις ἁπασῶν τῶν εἰς ταύτας μετεχουσῶν ἐν ἑκάστῃ συγκεκριμένῃ διαφορᾷ ἐργασίας κατηγοριῶν ἐκπροσωπήσεως (ἐργοδόται—μισθωτοί

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Συζητήσεις ἐν τῇ Βουλῇ ἐπὶ τοῦ ν.δ. 3088/1954 περὶ συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας καὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ΕΕΔ 13, 1159. εἰλημμένα ἐκ τῶν ἐπισήμων πρακτικῶν τῆς Εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Βουλῆς τοῦ ἄρθρου 35 τοῦ Συντάγματος, Συνεδρίασις τῆς 4 Αὐγούστου 1954 (*).

Ε. Γ ο ν ῆ ς (Ὑπ. Ἐργασίας) Κύριοι συνάδελφοι, εἰς τὴν διακήρυξιν τῆς 18ης Φεβρουαρίου 1954 ἡ Κυβέρνησις τοῦ Ἑλληνικοῦ Συναγερμοῦ, διὰ τοῦ στόματος τοῦ Πρωθυπουργοῦ της Στρατάρχου Παπάγου, ἀνεκοίνου εἰς τὸν Ἑλληνικὸν Λαὸν τὰ μέτρα ὑπὲρ τῶν ἐργαζομένων, ἐμπρακτος ἐκδήλωσις τῶν ὁποίων εἶναι τὸ ὑπὸ κρίσιν νομοσχέδιον.

Εἶναι σκόπιμον, κύριοι συνάδελφοι, νὰ δοθοῦν μερικαὶ ἐξηγήσεις ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου, διὰ νὰ κατατοπισθῇ τὸ Σῶμα καὶ νὰ διευκολυνθῇ ἡ συζήτησις. Προπολεμικῶς, κύριοι, ὑπῆρχε τὸ σύστημα τῆς μὴ ἐπεμβάσεως τοῦ Κράτους εἰς τὴν ἀγορὰν τῆς ἐργασίας. Τὸ 1935, καὶ ἐν συνεχείᾳ τὸ 1936, καθιερώθη τὸ σύστημα τῶν συλλογικῶν συμβάσεων διὰ τῶν διαταγμάτων, ἅτινα ἐξεδόθησαν τὸν Νοέμβριον τοῦ 1935. Ἦλθεν ἡ κατοχὴ καὶ ἀνέτρεψε τὸ σύστημα τοῦτο. Ἠκολούθησεν ἡ ἀπελευθέρωσις καὶ ὁ ἐκδοθεὶς κατ' αὐτὴν ν. 28 καθιέρωσε τὸ ἐξουσιαστικὸν σύστημα, τὸ δὲ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας καθώριζε τοὺς μισθοὺς τῶν ἐργατῶν καὶ τῶν ὑπαλλήλων. Κατὰ τὸ 1947 ἐγένετο ἡ πρώτη συλλογικὴ σύμβασις μὲ βάσιν τὸ καθεστὼς τοῦ ν. 28. Τὸ 1949, ὅτε εἶχον τὴν τιμὴν νὰ διευθύνω τὴν κοινωνικὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως, ἐπροχώρησα κατὰ ἕνα βῆμα, συντάξας νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον ὅμως, λόγῳ τῆς ἐν τῷ μεταξὺ ἀποχωρήσεώς μου ἐκ τοῦ Ὑπουργείου, δὲν εἶδε τὸ φῶς ὁριστικοῦ νόμου. Ἀπετέλεσεν ὅμως τὴν βάσιν τοῦ μετέπειτα ἐκδοθέντος ν. 2053. Τὸ σχέδιον τοῦ νόμου ἐκείνου ἐβασίζετο ἐπὶ ἄλλων γεγονότων τῆς Χώρας. Εἰς τὸ σχέδιον ἐκεῖνο ὡμιλοῦν περὶ κοινωνικοῦ δικαστηρίου, ἀποτελουμένου ἐξ ἀντιπροσώπων τῶν ἐνδιαφερομένων τάξεων μὲ πρόεδρον δικαστήν. Οὕτω ἀπεμακρύνομεν ἐκ τοῦ συστήματος τῆς διὰ συλλογικῆς συμβάσεως ρυθμίσεως τῶν ζητημάτων τῆς ὁμοιβῆς ἐργασίας. Τὸ σχέδιον ἐκεῖνο, ἐπαναλαμβάνω, λόγῳ τῆς ἀποχωρήσεώς μου, δὲν εἶδε τὸ φῶς νόμου, ὡς ἦτο συντεταγμένον, ἡ δὲ νέα Κυβέρνησις ἤλλαξε τὸ νομοσχέδιον τοῦτο ριζικῶς καὶ μετέβαλε τὸν σκοπόν του. Ἐπίμονον, κύριοι συνάδελφοι, αἴτημα τῶν ἐργαζομένων μετὰ τὸν πόλεμον ἦτο ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας. Καὶ τὸ ἐπίμονον τοῦτο αἴτημα τῶν ἐργαζομένων εἶναι περισσότερον ἀξιοπρόσεκτον, ἕνεκα τῆς κρατούσης μεταπολεμικῆς ἀδικίας εἰς τὴν ρύθμισιν τῶν σχέσεων ἀγορᾶς ἐργασίας. Οὕτω παρατηρεῖται τὸ φαινόμενον ἄλλους νὰ ἀμείβῃ ὑπερμέτρως καὶ ἄλλους ἐκ τῶν ἐργαζομένων νὰ ἐξοντώνῃ. Καὶ τοῦτο ὄχι διότι ὁ μισθὸς διαμορφώνεται ἀναλόγως τῆς ἀγορᾶς, ἀλλὰ ἕνεκα τῆς προχειρότητος, ποὺ διακρίνει τὰ διάφορα λαμβανόμενα μέτρα, καὶ δὲν ἦτο δυνατὸν ὡς ἐκ τούτου νὰ εὑρεθῇ τὸ δίκαιον. Οὕτω, κύριοι συνάδελφοι, ἔχομεν πλήρη ἀπόδειξιν τῆς ποικιλίας τῶν ἡμερομισθίων καὶ φυσικὴ συνέπεια τῆς ὁμοιομόρφου αὐτῆς πολιτικῆς ἦτο ὁ κίνδυνος τὸν ὁποῖον αὕτη περιέκλεισε κατὰ τὴν ἄσκησίν της. Ἀλλά, κύριοι, ἡ πολιτεία δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἀφήσῃ ἀπολύτως ἐλεύθερον τὸν καθορισμὸν τῶν μισθῶν καὶ τῶν ἡμερομισθίων. Ἐπροχωρήσαμεν εἰς τὴν συλλογικὴν σύμβασιν τοῦ 1947, καὶ ἐν συνεχείᾳ εἰς τὸν ν. 2053, τὸν ὁποῖον ἐρχόμεθα σήμερον διὰ τοῦ ὑπὸ κρίσιν νομοσχεδίου νὰ καταργήσωμεν.

Ἡμεῖς, κύριοι, ἰσχυριζόμεθα ὅτι ἱκανοποιήσαμεν τὸ αἴτημα τῶν ἐργαζομένων. Τοῦτο ἀποδεικνύεται διὰ τῆς μέχρι τοῦδε τακτικῆς, τὴν ὁποίαν ἠκολουθήσαμεν. Θὰ ἦτο, κύριοι, ἄνετον διὰ τὸν Ὑπουργὸν τῆς Ἐργασίας νὰ συνεχίσῃ τὸ καθεστὼς τοῦ ν. 2053 καὶ νὰ ἀναπαύηται. Ἀλλὰ ὅπως ἐτόνισα κατ' ἐπανάληψιν ἡ σοφία τῆς ἀδρανείας δὲν ἀνήκει εἰς τὴν παροῦσαν Κυβέρνησιν. Ἐπράξαμεν καὶ πράττομεν ὅ,τι πρέπει. Τὸ παρὸν νομοσχέδιον εἶναι ἀπόρροια τῆς σημερινῆς πραγματικότητος. Μᾶς κατηγοροῦν ὅτι ἡ Κυβέρνησις οὔτε λίγο, οὔτε πολύ, ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐπηγγέλθη, τὸ καταργεῖ διὰ τοῦ ὑπὸ κρίσιν νομοσχεδίου. Τοῦτο, κύριοι συνάδελφοι, δὲν εἶναι ἀληθές, καὶ δὲν εἶναι ἀληθές, διότι τὰ πράγματα ὁμιλοῦν ἀφ' ἑαυτῶν. Θὰ μοῦ ἦτο εὔκολον, ἐπαναλαμβάνω, νὰ ἐκδώσω μίαν ἀπόφασιν βάσει τοῦ ν. 2053 καὶ νὰ καθιερώσω ἕνα μισθὸν Α. Τοῦτο ὅμως δὲν εἶναι ἰδικόν μου, οὔτε τῶν συνδικαλιστικῶν ἀρχῶν, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἐμπνεόμεθα, οὔτε τῆς παρούσης Κυβερνήσεως. Ὅ,τι καὶ ἂν λέγουν οἱ κατηγοροῦντες ἡμᾶς, ὅτι διὰ τῆς ἀναπροσαρμογῆς ὁ τιμάριθμος τοῦ βίου ηὐξήθη καὶ ἡ ζωὴ ἀκρίβηνεν, ἕνα εἶναι γεγονὸς ὅτι χωρὶς εἰς τὴν κατανόησιν τῶν ἐργαζομένων ἡ ἀναπροσαρμογὴ ἐπέτυχεν ἀπολύτως. Ὅ,τι καὶ ἂν λέγεται περὶ τιμαρίθμου, εἶναι γεγονός, ἐπαναλαμβάνω, ὅτι ὁ τιμάριθμος μετὰ τὴν ἀναπροσαρμογὴν δὲν ὑπερέβη τὸ 27%. Ἡμεῖς ἐνομίσαμεν, ὅτι ἐξεπληρώσαμεν τὸ ἐθνικόν μας χρέος, σταθεροποιοῦντες τὴν κατάστασιν χάριν

(*) Ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου», ἐν συνεχείᾳ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ν.δ. 3086/1954 περὶ συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας κλπ., ΕΕΔ 13, 1159, καὶ τῆς εἰσηγητικῆς αὐτοῦ ἐκθέσεως, ΕΕΔ 13, 1163, λόγῳ τῆς σοβαρότητος τοῦ νομοθετήματος δημοσιεύει καὶ τὰς ἐπ' αὐτοῦ συζητήσεις τῆς Εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐκ Βουλευτῶν, αἱ ὁποῖαι χρησιμεύουν ὡς ἱστορικὸν καὶ ἑρμηνευτικὸν στοιχεῖον.

—κρατικός έκπρόσωπος) συμπέσουν κλπ.», δηλαδή θά έπιλθη συμφωνία μόνον έάν συμπέσουν αί άπόψεις τών έργοδοτών, τών έργατών καί τοῦ Κράτους.

Άλλά αὐτό εἶναι, κ. συνάδελφοι, αἱ ἐλεύθεραι διαπραγματεύσεις; Εἶναι δυνατόν ποτέ ὁ ἰσχυρότερος νά θελήσῃ ποτέ νά συμφωνήσῃ μέ δρούς μή ἐπωφελεῖς δι' αὐτόν; Πάντοτε, ἐάν δέν τόν συμφέρῃ, δέν θά συμφωνῇ καί δέν θά γίνεται ἡ συμβασις. Ὁ νόμος τῆς 16ης Νοεμβρίου 1935 ὥριζεν ὅτι αἱ ἀποφάσεις θά λαμβάνωνται κατά πλειοψηφίαν, ἐνῷ τό σημερινόν σχέδιον ν.δ. ὁρίζει, ὅτι αἱ ἀποφάσεις θά λαμβάνωνται παμψηφεί. Ἰδού ἡ διαφορά καί ἡ νόθευσις τοῦ συστήματος. Εἶναι δεσμευτικόν τοῦτο τῶν ἐργατῶν. Ἔπρεπε τό Κράτος νά ἀφίσῃ ἐλευθέρους ἐργάτας καί ἐργοδότας νά κανονίσουν τάς σχέσεις των, ἀφοῦ προηγουμένως καθωρίζε τό κατώτατον ὅριον μισθῶν καί ἡμερομισθίων.

Τό νομοσχέδιον, διά τό ὁποῖον κουζάται ὁ κ. Ὑπουργός, ὁρίζει περαιτέρω ἐν ἄρθρῳ 2, ὅτι, καί ἐν ἐπιτυχίᾳ τῆς διαπραγματεύσεως ἡ σύμβασις δέν τίθεται εἰς ἐφαρμογήν ἀμέσως, ὡς συνέβαινε μέ τόν ν. τῆς 16.11.1935, ἀλλά παραπέμπεται εἰς τήν Ἐπιτροπήν Διαιτησίας, ἔχουσαν τό δικαίωμα νά ἐπικυρώσῃ, τροποποιήσῃ καί ἀπορρίψῃ ταύτην.

Ἀλλά τό νομοσχέδιον προβλέπει περαιτέρω, ὅτι καί τῆς Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας αἱ ἀποφάσεις δέν ἐκτελοῦνται ἀμέσως, ἀλλά ὑπόκεινται εἰς τόν ἔλεγχον τῶν ἀνωτέρων ὀργάνων διαιτησίας (Πρωτοβαθμίου καί Δευτεροβαθμίου Διοικητικοῦ Δικαστηρίου Διαιτησίας), καί τελικῶς τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ὅστις θά ἐφαρμόζῃ τό σύστημα τῆς διαιτησίας τῆς ἐργασίας, τό ὁποῖον δήθεν καταργεῖ.

Ἐκ τοῦ πρώτου ἄρθρου προδίδεται, ὅτι δέν θεσπίζεται διά τοῦ σχεδίου ν. δ. ὁ θεσμός τῶν ἐλευθέρων συλλογικῶν συμβάσεων καί δέν ἐφαπτιμόζεται ἐπομένως ἡ διακήρυξις τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐάν δέν συμφωνήσουν οἱ ἐνδιαφερόμενοι - πρᾶγμα σύνηθες - εἰς τήν πρώτην φάσιν, τούς παραπέμπει εἰς τήν Πρωτοβάθμιον Ἐπιτροπήν καί ἀκολούθως εἰς τήν Δευτεροβάθμιον Ἐπιτροπήν καί τέλος εἰς τόν Ὑπουργόν, ὅστις καί ἀποφασίζει.

Καί αὐτό εἶναι ἕνα σύστημα ὅλως ἀντίθετον πρός τόν θεσμόν ἐλευθέρων συλλογικῶν συμβάσεων, διότι ἡ σύνθεσις τῶν Ἐπιτροπῶν καί τό πολυδαίδαλον τῆς διαδικασίας μᾶς δίδουν τό συμπέρασμα, ὅτι τό ἀδύνατον μέρος, ὅπως εἶναι οἱ ἐργαζόμενοι, δέν θά εἶναι εἰς θέσιν νά ἀκολουθήσουν τήν μακράν καί ἐπίπονον διαδικασίαν διά νά ἐπιβάλλουν τάς δικαίας ἀπόψεις των. Εἶναι δυνατόν ποτέ νά ἔχουν τήν ὑπομονήν αἱ ἀδύνατοι ἐργάται νά κινήσουν τόν δαιδαλώδη αὐτόν μηχανισμόν;

Ἐπομένως τό νομοσχέδιον δέν προωρίσθη νά ἱκανοποιήσῃ τάς ἀνάγκας τῶν ἐργατῶν. Εἶναι δεσμευτικόν, δέν ἀνταποκρίνεται πρός τόν θεσμόν τῶν ἐλευθέρων συλλογικῶν συμβάσεων, δέν ἀνταποκρίνεται πρός τήν διακήρυξιν τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καί δέν πρόκειται, ἐπαναλαμβάνω, νά ἐξυπηρετήσῃ τά συμφέροντα τῶν ἐργατῶν. Ἀλλά ἀντιθέτως θά ἐξυπηρετήσῃ τά συμφέροντα τῶν ἐργοδοτῶν, τά συμφέροντα τῆς οἰκονομικῆς ὀλιγαρχίας.

Ἐάν ἡ Κυβέρνησις δέν ἤθελε νά ἐπαναφέρῃ τόν θεσμόν τῶν ἐλευθέρων συλλογικῶν συμβάσεων, ὡς τόν ἤθελον οἱ ἐργαζόμενοι, ἡ ἔπρεπε νά μή προχωρήσῃ ἡ τοιαύτη νά ἐπαναφέρῃ τό σύστημα τοῦ νόμου τοῦ 1935, τό ὁποῖον καί ἀπέδωσεν.

Ὁ θεσμός, τόν ὁποῖον θεσπίζει τό παρόν ν. δ/γμα δέν ἐξυπηρετεῖ τούς ἐργαζομένους, ἀλλά τούς σφαγιάζει. Τούς παραδίδει δεσμίους εἰς τούς ἐργοδότας καί ἐπομένως δέν ἱκανοποιεῖ τά ἐργατικά αἰτήματα. Καί ὡς τοιοῦτον τό κρίνομεν ἀπαράδεκτον καί καταψηφίζομεν.

Πρόεδρος. Ὁ κ. Κουντούρης ἔχει τόν λόγον.

Ν. Κουντουρης. Ὁ κ. Ὑπουργός τῆς Ἐργασίας διά τῆς ἀπό τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς εἰσηγήσεώς του παρεδέχθη, ὅτι τό ὑπό συζήτησιν σχέδιον ν. δ/γματος δέν εἰσάγει τόν θεσμόν τῶν ἐλευθέρων συλλογικῶν συμβάσεων, ἀλλά θεσπίζει τήν κρατικήν παρέμβασιν πρός ρύθμισιν τῶν σχέσεων μεταξύ ἐργοδότου καί ἐργατου. Ὡς πρός τά ὄργανα διαιτησίας εἶναι τά αὐτά τά προβλεπόμενα ὑπό τοῦ νόμου τοῦ ψηφισθέντος πρό δύο ἐτῶν ὑπό τῆς Κυβερνήσεως τοῦ Κέντρου καί μόνον τά ὀνόματα διαφέρουν.

Διά τοῦ ν. 2053/1952 καθωρίζοντο δύο βαθμοί παροχῆς κρατικῆς συμπαραστάσεως, διά τήν ὑπογραφήν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας. Ὁ πρῶτος εἶχε τόν αὐτόν τίτλον: Ἐπιτροπή Διαιτησίας. Εἶχε τήν αὐτήν σύνθεσιν, ἐξαιρέσει τῶν πόλεων Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καί Θεσσαλονίκης. Ἡ σύνθεσίς της ἦτο εἷς Πρωτοδίκης ὡς Πρόεδρος καί ἀπό δύο ἐκπροσώπους τῶν ἐργατῶν καί δύο τῶν ἐργοδοτῶν.

Ὡς σήμερον καθιεροῦται, ἡ σύνθεσίς της εἶναι μικροτέρα καί εἰς τάς πόλεις Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καί Θεσσαλονίκης, πολυαριθμοτέρα, προεδρευομένη ἀπό ὑπαλλήλου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καί ὄχι δικαστικόν. Δέν εἶναι ἀρτιωτέρα. Διότι τό μόνον ἐπιχείρημα, ὅτι εἶναι καλυτέρα, διότι ὁ δικαστής δέν εἶναι ἔμπειρος εἰς τά ἐργατικά καί, ὡς ἀπετελεῖτο αὕτη, ἡ ἐπικρατοῦσα γνώμη ἦτο τοῦ Προέδρου, ἐνῷ σήμερον ὁ ὑπάλληλος τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας εἶναι ἔμπειρος περί τά ἐργατικά. Τό ἐπιχείρημα τοῦτο θεωρητικῶς μόνον εἶναι ὀρθόν, οὐχί καί οὐσιαστικῶς, διότι ὁ δικαστής δέν ἐνηλλάσσετο, ὡς συμβαίνει σήμερον, ἀλλά ἠσχολεῖτο συνεχῶς καί ἐπομένως εἶχεν ἀποκτήσει ἐμπειρίαν καί ἐπιπροσθέτως εἶχεν ἕνα προσόν, τό ὁποῖον δέν δύναται νά τό ἔχῃ κανείς ἄλλος καί τοῦ ὁποίου τήν ἔκτασιν δέν πρέπει νά παραβλέπωμεν, τό προσόν νά ἔχουν πρός αὐτόν ἐμπιστοσύνην καί ὁ ἐργοδότης καί ὁ ἐργαζόμενος. Ὁ δικαστής ἔχει εἰς τήν Ἑλληνικήν Κοινωνίαν κερδίσει τήν ἐμπιστοσύνην, ὅτι ποτέ δέν ἐπηρεάζεται. Προσόν ἐπομένως ἦτο νά προεδρεύηται ἡ Ἐπιτροπή ὑπό δικαστικοῦ καί δέν εἶχε τό μειονέκτημα τῆς ἀπειρίας.

Φρονῶ διά τάς πόλεις Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καί Θεσσαλονίκης, ὅτι ἡ σύνθεσις τῆς Ἐπιτρο-

πῆς, ὡς θεσπίζεται σήμερον, εἶναι ἡ χειροτέρα. Εὐτυχῶς δὲν μεταβάλλεται ἡ σύνθεσις της διὰ τὰς ἄλλας περιοχὰς τῆς Ἑλλάδος.

Ὡς πρὸς τὸ δευτερεβάθμιον ὄργανον τῆς διαιτησίας, τὸ σημερινὸν σχέδιον ν.δ. τὸ ὀνομάζει δικαστήριον, ἐνῷ ὁ ν. 2053 τὸ ὠνόμαζε συμβούλιον. Ἀπηρτίζετο ἐξ ἑνὸς καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου ἢ ἐξ ἑνὸς Συμβούλου τῆς Ἐπικρατείας ὡς Προέδρου καὶ ἐκ πέντε κρατικῶν λειτουργῶν. Ἐπίσης ἐκ πέντε ἐργατικῶν ἀντιπροσώπων καὶ ἐκ πέντε ἀντιπροσώπων τῶν ἐργοδοτῶν. Ἐπίσης δὲ ἀνεφέρετο ὅτι ὁσάκις πρόκειται περὶ κρίσεως συλλογικῶν σχέσεων ἐπιχειρήσεων ἢ ἐργασιῶν ὑπαγομένων ὑπὸ τὴν ἁποκτείαν ἄλλων Ὑπουργείων μετέχει καὶ ἀντιπρόσωπος τοῦ ἐνδιαφερομένου Ὑπουργείου.

Μὲ τὸ σημερινὸν σχέδιον ν. δ/τος ἡ σύνθεσίς του εἶναι ὀλιγομελεστέρα. Προεδρεύεται ὑπὸ ἑνὸς ὑπαλλήλου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ ὀνομάσθη τὸ συμβούλιον δικαστήριον. Νομίζω, ὅτι ἡ ἀπουσία τοῦ Συμβούλου Ἐπικρατείας ἐλαττώνει τὴν ἐμπιστοσύνην τῶν ἐργαζομένων κατὰ πᾶσης κρατικῆς παρεμβάσεως. Καὶ τώρα, ποὺ τὸ ὀνομάζουν δικαστήριον, τὸ στεροῦν τοῦ δικαστοῦ προέδρου. Εἶναι περίεργον πῶς συνιστᾶται δικαστήριον, χωρὶς νὰ περιλαμβάνῃ δικαστήν. Ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ δικαστηρίου, ὁ δικαστὴς ἔχει ἁρμοδιότητα καὶ ὄχι ὁ δημόσιος ὑπάλληλος. Νομίζω, ὅτι ὅλον τὸ περιεχόμενον ὡς πρὸς τὰ ὄργανα τῆς διαιτησίας εἴπαμε νέον δὲν θεσπίζεται εἰς τὸ ὑπὸ συζήτησιν σχέδιαν ν. δ/τος καὶ οἱ δύο βαθμοὶ προϋπῆρχον. Ἡ σύνθεσις μεταβάλλεται καὶ ἡ ἁρμοδιότης τοῦ Ὑπουργοῦ.

Ἡ διαδικασία κατὰ τὸν ν. 2053 ἦτο βραδυτέρα, ἀλλὰ τοῦτο ἦτο πλεονέκτημα, διότι διησφάλιζε τὴν ἀπονομὴν τῆς δικαιοσύνης.

(Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο τὴν προεδρικὴν ἕδραν καταλαμβάνει ὁ Β' Ἀντιπρόεδρος κ. Ἰωάν. Τριανταφύλλης).

Τέλος καὶ ὁ ν. 2053 καὶ τὸ ὑπὸ κρίσιν σχέδιον ν. δ. δίδει τὸ δικαίωμα εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ ἀποφασίζῃ ἐπὶ τῶν γνωμῶν καὶ τῶν δύο συμβουλίων. Δὲν εἶναι βεβαίως δυνατὸν νὰ νοηθῇ ἀπουσία τοῦ Κράτους ἐπὶ τόσον σοβαροῦ θέματος, οἷον αἱ σχέσεις τῶν ἐργατῶν - ἐργοδοτῶν.

Καὶ ἤδη ἐρωτῶμεν, ποῖος νόμος ἐξησφάλιζε τὴν ὁμαλωτέραν ρύθμισιν τῶν σχέσεων τούτων;

Φρονῶ, ὅτι ὁ τρόπος τῆς κρατικῆς παρεμβάσεως, ὡς καθωρίζετο διὰ τοῦ ν. 2053, ἦτο ὁ ὀρθότερος ἀπὸ τὸν καθοριζόμενον διὰ τοῦ παρόντος σχεδίου ν. δ.

Ἦτο βεβαίως πολυπλοκώτερος, ἀλλὰ διησφάλιζε τὴν δικαίαν ἀπονομὴν τῆς κρατικῆς ἀντιλήψεως περισσότερον, παρὰ διὰ τοῦ ὑπὸ τὴν κρίσιν σχεδίου ν.δ. καθοριζομένου.

Εἶναι ἀναγκαῖον νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι ἡ παρέμβασις τῆς Κυβερνήσεως καὶ εἰδικώτερον τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας δὲν θὰ εἶναι μόνον ἐναντίον τῶν ἐργοδοτῶν. Διότι δὲν ἀποκλείεται νὰ εἶναι καὶ ἐναντίον τῶν ἐργαζομένων. Καὶ ἐκ τοῦ τρόπου τῆς ἐφαρμογῆς τῆς δυνατότητος παρεμβάσεως τοῦ κ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας θὰ ἐξαρτηθῇ ἡ ἀξία τοῦ σήμερον ἐξεταζομένου μέτρου.

Θέλει νὰ ἐχωρηθῶ, ὅπως κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ θεσμοῦ ἡ Κυβέρνησις θελήσῃ νὰ προστατεύσῃ τοὺς ἐργαζομένους καὶ νὰ διαβεβαιώσω, ὅτι ἡ ἰδική μας πολιτική, ὅταν μᾶς καλέσῃ ἡ ψῆφος τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ εἰς τὴν Κυβέρνησιν, θὰ εἶναι ἡ καλὴ χρῆσις τῆς διατάξεως.

Π ρ ό ε δ ρ ο ς. Ὁ κ. Ζαννῆς ἔχει τὸν λόγον.

Ε. Ζ α ν ν ῆ ς. Ἐπὶ τῆς οὐσίας, κ. Πρόεδρε, τοῦ ὑπὸ συζήτησιν σχεδίου ν. δ., κατόπιν τῆς γλαφυρᾶς ἀγορεύσεως τοῦ προλαλήσαντος κ. συναδέλφου, δὲν ἔχω νὰ εἴπω τίποτε. Ἐζήτησα τὸν λόγον, διὰ νὰ ἀπαντήσω εἰς τὰ λεχθέντα ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, ὅτι δηλαδὴ πᾶς μὴ συμφώνων μὲ αὐτὸν συμφωνεῖ μὲ τὴν «Αὐγήν».

Ε. Γ ο ν ῆ ς (Ὑπ. Ἐργασίας). Δὲν εἶπον τοιοῦτόν τι. Εἶπον ὅτι ἴδωμεν ποῖοι θὰ συμφωνήσουν μὲ τὴν «Αὐγήν».

Ε. Ζ α ν ν ῆ ς. Τὸ ἴδιον εἶναι. Αὐτὰ εἶναι θεωρίαι, τὰς ὁποίας κατ' ἐπανάληψιν ἔχει χρησιμοποιήσει ὁ τέως Ὑπουργὸς τοῦ Συντεταγμένου. Αὐταὶ εἶναι θεωρίαι τελείως ἀπαράδεκτοι. Ἡμεῖς ἔχομεν τίτλους εὐγενείας τοὐλάχιστον ἴσους, ἂν ὄχι περισσοτέρους, τῶν συναδέλφων τῆς Συμπολιτεύσεως.

Σ. Λ ι β α δ ᾶ ς. Τὸ ζήτημα τῶν συλλογικῶν συμβάσεων, κ. συνάδελφοι, ἠγέρθη τὸ πρῶτον κατὰ τὸ ἔτος 1935 καὶ πράγματι δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι ὠφέλησε τὸν ἐργαζόμενον κόσμον. Τοῦτο ἐφαρμόσθη καὶ ἐπὶ 4ης Αὐγούστου 1936 καὶ οἱ ἐργάται εὗρον εὐτυχεῖς ἡμέρας δικαιολογούσας τὴν ὕπαρξιν τῶν ἐργατῶν Ἑλλήνων στοργικὴν διακυβέρνησιν τότε. Καὶ εἶναι ἔλλειψις ἀξιοπρεπείας νὰ πλαστογραφοῦνται καὶ νὰ μὴ ἐξυμνοῦνται αἱ ἔθνικαὶ ἀποδόσεις τῆς 4ης Αὐγούστου. Σήμερον δέ, ἐπέτειον τῆς 4ης Αὐγούστου 1936, κατὰ καλὴν σύμπτωσιν, συζητοῦνται ἐργατικὰ νομοσχέδια. Κύριοι συνάδελφοι, τὸ ζήτημα τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἀντιμετωπίσθη καὶ ὑπὸ τῆς προκατόχου Κυβερνήσεως. Σήμερον ὁ κ. Ὑπουργὸς ἔφερεν ἐνώπιον ἡμῶν τὸ παρὸν σχέδιον ν. δ. καὶ ἐπ' αὐτοῦ ἠκούσθησαν παρ' ὁρισμένων συναδέλφων, ὅτι ἡ Κυβέρνησις διαρκῶς ἐπεμβαίνει. Ἔχει ὑποχρέωσιν, κ. συνάδελφοι, ἡ Κυβέρνησις νὰ ἐπεμβαίνῃ καὶ μάλιστα σήμερον μετὰ τὴν γενομένην ἀναπροσαρμογήν, ὅπου ὁ τιμάριθμος τῆς ζωῆς καὶ ἄλλα πολλὰ ἠλλαξαν. Μὴ ξεχνῶμεν, κ. συνάδελφοι, ὅτι εἰς τὴν Ἑλλάδα δὲν ἔχομεν μεγάλην βιομηχανίαν, ὅπως ἐπίσης δὲν ἔχομεν καὶ ἐπαρκεῖς πρώτας ὕλας. Καὶ αὐτὰ ὑποχρεούμεθα νὰ εἰσαγάγωμεν πρώτας ὕλας ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ἐδῶ νὰ τὰς ἐπεξεργαζώμεθα. Ὅλα αὐτὰ δὲν νομίζετε ὅτι ἐπιβάλλεται ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας διηνεκῶς νὰ παρακολουθῇ;

Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας βεβαίως εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ διαμορφώνῃ τὴν τιμὴν τῆς ἐργασίας ἀναλόγως τῆς παρουσιαζομένης ἀνάγκης. Ὑπῆρξεν ἐποχή, κ. συνάδελφοι, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ τότε Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας ἔλαβε πολλὰ μέτρα ὑπὲρ τῶν ἐργαζομένων, πλὴν ὅμως τὰ μέτρα αὐτὰ δὲν ἀπέβησαν ἐπὶ καλῷ τῶν ἐργαζομένων.

Τὰ μέτρα αὐτὰ εἶναι, πρῶτον, ὅταν ἐστρα-

τεύετο έργαζόμενος, άποζημιώνεται ύπό τοῦ έργοδότου του μέ ώριαμένα ήμερομίσθια, περίπου τό ήμισυ τοῦ μισθοῦ του. Καί ἔτσι οἱ ἐργοδόται δέν τολμοῦν σήμερον νά προσλάβουν εἰς τάς ἐργασίας των ἐργάτας ἡλικίας 17 - 20 ἐτῶν. Καί οὕτω βλέπομεν πολλούς τῆς ἡλικίας αὐτῆς νά εἶναι ἄνεργοι. Καί εἶναι ἡ ἡλικία πού ὁ ἄνεργος νέος παρασύρεται εὐκόλως ὑπό τῶν ἀριστερῶν. Ἰδού, λοιπόν, ποῖον ὑπῆρξε τό ἀποτέλεσμα τῶν ἐργατικῶν νομοσχεδίων, διά τῶν ὁποίων ἀπεβλέπετο νά βελτιωθῇ ἡ θέσις τῶν ἐργαζομένων, νά ἀποδεικνύεται σήμερον ὅτι οἱ ἐργατικοί αὐτοί νόμοι ἐζημίωσαν τούς ἐργαζομένους. Εἰς τήν παροῦσαν περίπτωσιν τό παρόν νομοσχέδιον προσαρμόζεται ἀπολύτως εἰς τήν πολιτικοοικονομικήν κατάστασιν.

Κ. Μητσοτάκης. Κύριε Πρόεδρε, κατά τήν προηγουμένην συζήτησιν, ἐπ' εὐκαιρίᾳ συζητήσεως ἄλλου σχεδίου ν.δ., ὁ κ. Ὑπουργός τῆς Ἐργασίας εἶχεν εἴπει, ὅτι μία πενταμελής ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπή ἐπεξεργάσεν ὅλας τάς συμβάσεις.

Ὁ ἀναπληρώσας ἐπί τι διάστημα τόν κ. Ὑπουργόν τῆς Ἐργασίας Ὑπουργός Προεδρίας Κυβερνήσεως κ. Ράλλης διεβεβαίωσε τήν Ἐπιτροπήν περί τοῦ ἀντιθέτου. Στοιχεῖα ἐπίσημα ἐπ' αὐτοῦ δέν δύνομαι νά ἔχω, ἀλλά ἡ πεῖρα μέ ἐδίδαξεν ὅτι ἡ ἔγκρισις τῆς Ἐπιτροπῆς δέν ἐδόθη εἰς ὅλας τάς περιπτώσεις καί ἐπ' αὐτοῦ ἔχω παράδειγμα νωπόν, σχετικά μέ τήν σύμβασιν τῆς Δ.Ε.Η. Χανίων, ἤτις, καίτοι ἐνεκρίθη, κ. Ὑπουργέ τῆς Ἐργασίας παρ' ὑμῶν, ἐκκρεμεῖ εἰσέτι εἰς τήν πενταμελῆ Ἐπιτροπήν ἐξ Ὑπουργῶν. Αὐτό, κ. Πρόεδρε, ἦτο ἡ πρώτη παρατήρησίς μου καί παρακαλῶ τόν κ. Ὑπουργόν νά τό ρυθμίσῃ, διότι, ἐάν δέν ρυθμισθῇ, αὐτά τά ὁποῖα συζητοῦμεν δέν ἔχουν μεγάλην ἀξίαν. Ἡ δευτέρα παρατήρησίς μου, κ. Πρόεδρε, εἶναι ἡ ἑξῆς: Ὁ κ. Ὑπουργός τῆς Ἐργασίας ὑπέβαλε τροπολογίαν, ἤτις διενεμήθη τήν τελευταίαν στιγμήν. Νομίζω, κ. Πρόεδρε, ὅτι εἶναι ἀσυνήθης ἡ τακτική πού ἀκολουθεῖ ὁ κ. Ὑπουργός τῆς Ἐργασίας, ἀσχέτως ἂν πρόκειται περί σοβαροῦ ἢ μή θέματος, διότι οὕτω ἐρχόμεθα εἰς δυσχέρειαν. Νομίζω, κ. Πρόεδρε, ὅτι βουλευτής δύναται νά ὑποβάλῃ τροπολογίαν, ἀλλά ποίαν δικαιολογίαν ἔχει ὁ κ. Ὑπουργός τῆς Ἐργασίας, ὅστις ἐπί ἕτη ἀσχολεῖται μέ τά ἐργατικά ζητήματα; Θά παρακαλοῦν, κ. Πρόεδρε, νά ἀποφεύγῃ ὁ ἀξιότιμος κ. Ὑπουργός νά ὑποβάλλῃ τροπολογίας τήν τελευταίαν στιγμήν.

Ε. Γ ό ν η ς (Ὑπ. Ἐργασίας). Ὅσον ἀφορᾷ τήν ἔγκρισιν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἀπό τήν Ἐπιτροπήν τῶν ἓξ Ὑπουργῶν ἔχω νά παρατηρήσω, ὅτι μετά τήν ψήφισιν τοῦ νόμου τούτου αἴρεται τό ἐμπόδιον αὐτό.

Ὅσον ἀφορᾷ τήν δευτέραν παρατήρησιν, νομίζω, ὅτι ὁ κ. συνάδελφος δέν ἔχει δίκαιον, διότι ὅλα τά νομοσχέδια, πού ἔρχονται ἐδῶ, αὐτόν τόν σκοπόν ἔχουν, νά βελτιοῦνται διά τῆς συζητήσεως. Ἡ σημερινή τροπολογία δέν εἶναι ξένη πρός τό κείμενον. Ἀπεναντίας συμπληροῦται κάπως καλύτερον καί δέν εἶναι τοῦτο οὔτε ἀπαράδεκτον, οὔτε πρωτοφανές. Ὅλοι οἱ Ὑπουργοί, ὅταν ἀντιλαμβάνωνται κάτι τό καλύτερον, ὀφείλουν νά κάμουν τήν σχετικήν διόρθωσιν διά τροπολογίας. Ἐν προκειμένῳ ἐπρόκειτο περί ἑνός λάθους τῆς ὑπηρεσίας, τό ὁποῖον δέν ἠδυνάμην νά τό ἀφήσω. Δέν ὑπάρχει κάτι τό καινούργιο. Θεωρῶ ὑποχρέωσίν μου, ὁσάκις νομίζω ὅτι καί τήν τελευταίαν στιγμήν δύναται νά γίνῃ μία βελτίωσις, νά τήν κάμω. Καί ὡς κοινοβουλευτικώτατος, πού εἶμαι, ὅσαι τροπολογίαι γίνονται ἐδῶ, ἐάν νομίζω ὅτι εἶναι σύμφωνοι πρός τό πνεῦμα τοῦ συζητουμένου νομοσχεδίου, ἀπεύθυνα νά τάς κάμω δεκτάς ἢ νά τάς εἰσηγηθῶ. Ἐγώ, ἀντί νά ἀναγινώσκω τάς τροπολογίας, τάς τυπώνω ἐγκαίρως καί τάς διανέμω. Οὐδέν ἐπαναλαμβάνει τό καινούργιο ὑπάρχει εἰς τήν μίαν τροπολογίαν. Δέν πρόκειται περί νέας διατάξεως. Ἀποτελεῖ παλαιάν συνήθειαν καί τό θεωρῶ κοινοβουλευτικώτατον.

Κ. Μητσοτάκης. Ἐπέτρεψα, κ. Πρόεδρε, τήν παρουσίαν τῆς Ἐπιτροπῆς, διότι συνέβη εἰς τό παρελθόν νά ἀποπειραθῇ ὁ κ. Ὑπουργός τῆς Ἐργασίας νά λύσῃ ἐπίμαχα καί σοβαρά θέματα δι' ὑποβολῆς τροπολογιῶν τήν τελευταίαν στιγμήν καί παρεκάλεσα νά μή ἐπαναληφθῇ. Θά παρακαλοῦν αἱ ἀπόψεις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ καί αἱ τυχόν τροπολογίαι νά διατυπωθοῦν καί ὑποβάλλωνται ἐγκαίρως ἐπί τῶν ἑκάστοτε ὑπό κρίσιν σχεδίων ν.δ. Ἐπί τῆς οὐσίας ἔχω νά παρατηρήσω, ὅτι τά πλεῖστα τῶν ἐπιμάχων θεμάτων ἔχουν λυθῇ διά τῶν συλλογικῶν συμβάσεων. Σημειῶ ἰδιαιτέρως τό ἑξῆς: Εἰς τό ἄρθρον 8 ἀναφέρεται ὅτι πᾶσαι αἱ ἀπό 1ης Φεβρουαρίου 1954 καταρτισθεῖσαι συλλογικαί συμβάσεις ἐργασίας δύνανται νά κηρυχθοῦν ἐκτελεσταί ἢ νά τροποποιηθοῦν δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας. Διά τοῦ ἄρθρου τούτου ὁ κ. Ὑπουργός τῆς Ἐργασίας ἀποκτᾷ δικαίωμα ἐφ' ὅλων τῶν συλλογικῶν συμβάσεων πού ἔχουν ὑπογραφῇ.

Π ρ ό ε δ ρ ο ς. Ἐξαντληθέντος τοῦ καταλόγου τῶν ἐγγεγραμμένων ἐπί τῆς ἀρχῆς τοῦ σχεδίου ν.δ. ἐρωτᾶται ἡ Ἐπιτροπή ἐάν ἀποδέχεται τό σχέδιον ν.δ. κατ' ἀρχήν:

Π ο λ λ ο ί β ο υ λ ε υ τ α ί. Δεκτόν, δεκτόν.

Π ρ ό ε δ ρ ο ς. Ἡ Ἐπιτροπή παρεδέχθη.

Εἰσερχόμεθα εἰς τήν κατ' ἄρθρον συζήτησιν. Ἐπί τοῦ ἄρθρου 1 ὁ κ. Ζορμπᾶς ἔχει τόν λόγον.

Ν. Ζ ο ρ μ π ᾶ ς. Κύριε Πρόεδρε, διά τοῦ πρώτου ἄρθρου καθιεροῦται διά πρώτην φοράν σύμπτωσις συμφωνίας μεταξύ ἐργατῶν, ἐργοδοτῶν καί Κράτους. Πρώτην φοράν νόμος ἀπαιτεῖ τοιαύτην σύμπτωσιν. Ἐρωτῶ τόν κ. Ὑπουργόν Ἐργασίας: Εἰς ποίαν χώραν, ὅπου ἐπικρατεῖ ὁ ἐλεύθερος συνδικαλισμός, ἐλήφθη τοιοῦτον μέτρον προκειμένου περί συλλογικῶν συμβάσεων; Δέν ὑπάρχει οὐδέν παράδειγμα. Μόνον ἡμεῖς λαμβάνομεν τό μέτρον, πρᾶγμα πού δι' ἐμέ εἶναι ἀπαράδεκτον.

Μεθ' ὃ τό ἄρθρον 1 γίνεται δεκτόν.

Π ρ ό ε δ ρ ο ς. Ἐπί τοῦ ἄρθρου 2 ὁ κ. Ν. Ζορμπᾶς ἔχει τόν λόγον.

Ν. Ζ ο ρ μ π ᾶ ς. Νομίζω, ὅτι τό καθιερούμενον διάστημα τό ἀναφερόμενον ἐν § 3 τοῦ ὑπό κρίσιν σχεδίου ν.δ. εἶναι μέγα, φρονῶ ὅτι θά πρέπει νά μειωθῇ εἰς 10 ἡμέρας.

Διά τῆς § 2 ἀνατρέπεται ὁ ν. 1367/1938. Νο-

μίζω, ὅτι ἡ διαταξις, ὡς ἔχει, εἶναι ἐπικίνδυνος, διότι θὰ διασπάσῃ τὰ σωματεῖα. Ἐφιστῶ τὴν προσοχὴν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, διότι μετὰ ἓν ἔτος δὲν θὰ ὑπάρχουν σωματεῖα διαπραγματεύσεων.

Ε. Γ ο ν ῆ ς (Ὑπ. Ἐργασίας). Κύριε συνάδελφε δὲν εἶσθε κατατοπισμένος. Ὁ νόμος λέγει τὰ ἑξῆς: (Ἀναγινώσκει).

Σεῖς λέγετε διὰ τὴν δυσπονδίαν τῶν «λωποδυφαντουργῶν». Αὐτὸ εἶναι ἄλλο θέμα.

Ν. Κ ο υ ν τ ο ύ ρ η ς. Κύριε Ὑπουργέ, διὰ τῆς τροπολογίας σας δίδετε εἰς πάντα ἐργοδότην τὸ δικαίωμα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ζητήσῃ ἐξαίρεσιν ἐκ τοῦ συνόλου ἢ μέρους ταύτης καὶ τὴν σύναψιν ἰδιαιτέρας συλλογικῆς συμβάσεως. Κατ' ἀρχὴν τὸ παρεχόμενον δικαίωμα εἰς τὸν ἐργοδότην νομίζω ὅτι εἶναι ὑπερβολικόν. Εἰς τὴν τροπολογίαν σας δὲν καθορίζει, ἐὰν ἡ ἀπόφασις ποὺ θὰ ἐκδώσῃ τὸ ἁρμόδιον ὄργανον, θὰ εἶναι ὑποχρεωτικὴ διὰ τὸν ἐργοδότην.

Ε. Γ ο ν ῆ ς (Ὑπ. Ἐργασίας). Κύριε συνάδελφε, αὐτὸ νοεῖται οἰκοθεν. Ὁ νόμος ὁμιλεῖ σαφῶς.

Εἶναι τόσον ὀρθὸν τὸ μέτρον τοῦτο, κ. συνάδελφε, ὥστε ἐνόμιζον ὅτι σεῖς πρῶτος θὰ ἐχειροκροτούσατε. Ἡ διάταξις εἶναι σκόπιμος, διότι ἀπὸ φιλικὸν δεσμὸν ἐξεκίνησεν ὁ θεσμὸς τῶν συλλογικῶν συμβάσεων.

Ν. Κ ο υ ν τ ο ύ ρ η ς. Νὰ διασαφηνισθῇ κ. Ὑπουργέ, διατὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐξαιρέσεως τὸ δίδετε εἰς τὸν ἐργοδότην. Παρακαλῶ τὸ δικαίωμα αὐτὸ νὰ ἔχουν καὶ οἱ ἐργαζόμενοι.

Ε. Γ ο ν ῆ ς (Ὑπ. Ἐργασίας). Νομίζω, κ. συνάδελφοι, ὅτι δὲν χρειάζεται.

Ν. Κ ο υ ν τ ο ύ ρ η ς. Τότε ἐπιτρέψατε μου, κ. Ὑπουργέ, νὰ σᾶς εἰπω, ὅτι διὰ τοῦ παρόντος νομοσχεδίου καταστρατηγοῦνται τὰ δικαιώματα τῶν ἐργαζομένων.

Μεθ' ὃ τὸ ἄρθρον 2 ἐγένετο δεκτόν, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ.

Π ρ ό ε δ ρ ο ς. Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 3 ὁ κ. Ν. Ζορμπᾶς ἔχει τὸν λόγον.

Ν. Ζ ο ρ μ π ᾶ ς. Κύριε Ὑπουργέ, τὸ νομοσχέδιον δὲν προβλέπει ποῖοι θὰ προτείνουν τὸν ἐργοδότην καὶ τὸν ἐργάτην. Θὰ ἔπρεπε οὗτοι νὰ προτείνωνται ὑπὸ τῶν ὀργανώσεων.

Εἰς τὴν § 4 ἀναφέρεται ὅτι τῶν Πρωτοβαθμίων Διοικητικῶν Δικαστηρίων Διαιτησίας προεδρεύει ὁ ἐκ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας προερχόμενος καὶ ἐν ἐλλείψει τούτου ὁ Πρωτοδίκης. Νομίζω, ὅτι θὰ πρέπει νὰ προεδρεύῃ δικαστὴς καὶ ὄχι διοικητικὸς ὑπάλληλος. Νομίζω, ὅτι τὸ ἄρθρ. 3, ὡς εἶναι διατυπωμένον, παρουσιάζει ἀνωμαλίας.

Ε. Γ ο ν ῆ ς (Ὑπ. Ἐργασίας). Δέχομαι νὰ τεθῇ μετὰ γνώμην τῶν οἰκείων ὀργανώσεων.

Ἐπίσης εἰς τὴν § 2 νὰ ἐπέλθῃ ἡ ἑξῆς διόρθωσις: (Ἀναγινώσκει).

Μεθ' ὃ τὸ ἄρθρον 3 γίνεται δεκτόν, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ.

Π ρ ό ε δ ρ ο ς. Ἄρθρον 4.

Ε. Γ ο ν ῆ ς (Ὑπ. Ἐργασίας). Εἰς τὸ τέλος τῆς § 4 τοῦ ἄρθρου τούτου προστίθενται τὰ ἑξῆς: «Ἀνεξαρτήτως . . .» (Ἀναγινώσκει).

Ἐπίσης εἰς τὸ ἐν λόγῳ ἄρθρον νὰ προστεθῶσι τὰ ἑξῆς: (Ἀναγινώσκει).

Ν. Ζ ο ρ μ π ᾶ ς. Δὲν δέχεσθε κ. Ὑπουργὲ νὰ συμμετέχῃ καὶ ἕνας Ἐφέτης;

Ε. Γ ο ν ῆ ς (Ὑπ. Ἐργασίας). Δὲν δέχομαι.

Μεθ' ὃ τὸ ἄρθρ. 4 γίνεται δεκτόν, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ.

Ἀκολούθως γίνεται δεκτόν, ὡς ἔχει, τὸ ἄρθρον 5.

Π ρ ό ε δ ρ ο ς. Ἄρθρον 6.

Ε. Γ ο ν ῆ ς (Ὑπ. Ἐργασίας) Τὸ ἄρθρον τοῦτο, κ. Πρόεδρε, τροποποιεῖται εἰς τὴν § 5 σύμφωνα μὲ τὴν διανεμηθεῖσαν τροπολογίαν.

Ἐπίσης εἰς τὴν § 4 προστίθενται τὰ ἑξῆς: (Ἀναγινώσκει).

Π. Μ ό ν τ ζ α λ α ς. Κύριε Πρόεδρε, προτείνω τὴν ἀπάλειψιν τῆς § 5 τῆς τροπολογίας τοῦ κ. Ὑπουργοῦ εἰς τὸ ἄρθρον 6, διότι γνωρίζει ὁ κ. Ὑπουργὸς πόσοι θὰ ἀρνηθοῦν τὴν καταβολὴν τῆς εἰσφορᾶς καὶ ἂν δύνανται νὰ ζήσουν αἱ ὀργανώσεις μὲ τὴν κατάργησιν ἤδη καὶ τῆς εἰσφορᾶς εἰς τὴν Γ.Σ.Ε.Ε., καθὼς ἐπίσης καὶ πόθεν ἐπηρεάζονται οἱ ἐργάται.

Ε. Γ ο ν ῆ ς (Ὑπ. Ἐργασίας). Δὲν θὰ ἦτο δημοκρατικὸν τὸ μέτρον τῆς ὑποχρεωτικῆς εἰσφορᾶς. Ὅσα μέλη ἀνήκουν εἰς τὴν ὀργάνωσιν θὰ δύνανται νὰ προσφέρουν.

Π. Μ ό ν τ ζ α λ α ς. Αὐτὸ ποὺ λέγετε, κ. Ὑπουργέ, εἶναι ἀντίθετον μὲ τὴν ἀρχὴν τῆς τροπολογίας σας, εἰς τὴν ὁποίαν ἀναφέρεται ὅτι τὸ ἀντικείμενον συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας δύναται νὰ εἶναι ἡ συνομολόγησις μηνιαίας συνδρομῆς ὑπὲρ τῆς ὀργανώσεως τῶν μισθωτῶν. Αὐτὴν ἀκριβῶς ἀρνεῖσθε εἰς τὴν § 3 τῆς ἰδίας τροπολογίας καὶ εἶναι ἀντίθετον μὲ τὴν προηγουμένως ἀναπτυχθεῖσαν θεωρίαν.

Ν. Κ ο υ ν τ ο ύ ρ η ς. Κύριε Πρόεδρε, καὶ ὡς ἦτο ἀρχικῶς διατυπωμένη ἡ § 3 τοῦ ἄρθρ. 6 καὶ ὡς ἤδη αὕτη διατυπώνεται διὰ τῆς τροπολογίας τοῦ κ. Ὑπουργοῦ μίαν βασικὴν ἔννοιαν ἔχει, θέλει νὰ καθορίσῃ τὸν τρόπον καταβολῆς τῆς εἰσφορᾶς τῶν ἐργαζομένων. Θέλει νὰ μᾶς πείσῃ ὁ κ. Ὑπουργός, ὅτι θὰ εἶναι προαιρετικὴ ἡ εἰσφορά. Τοῦτο ὅμως δὲν θὰ καταστῇ εὐχερές, διότι τὸ ἴδιον νομοθέτημα θέτει ἐν ἐμπόδιον. Λέγει ὅτι τὰ 2/3 τῶν μελῶν μιᾶς ὀργανώσεως πρέπει νὰ ἔχουν παραδεχθῇ προκαταβολικῶς τὴν διὰ συλλογικῆς συμβάσεως ρύθμισιν τῆς εἰσφορᾶς ὑπὲρ τῶν ἐργατικῶν ὀργανώσεων. Νομίζω ὅτι τὰ 2/3 εἶναι πολύ, θὰ ἔπρεπε νὰ ὁρισθῇ τὸ 51 % τῶν μελῶν τῆς ὀργανώσεως, διότι μὲ τὰ 2/3 θὰ καταστήσῃ ἀδύνατον τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου.

Ε. Γ ο ν ῆ ς (Ὑπ. Ἐργασίας). Πρέπει νὰ πληροφορηθοῦν οἱ κ. συνάδελφοι τί συμβαίνει εἰς τὰ εὐνοούμενα κράτη. Εἰς τὰς δημοκρατικὰς χώρας, διὰ νὰ ληφθῇ ἀπόφασις περὶ κηρύξεως ἀπεργίας ὑπὸ μιᾶς ὀργανώσεως, ἀπαιτεῖται πλειοψηφία 2/3 τῶν μελῶν της.

Τελευταίως εἰς τὴν Γερμανίαν μία ὀργάνωσις ἠθέλησε νὰ κηρύξῃ ἀπεργίαν, ἔθεσε τὸ ζήτημα εἰς ψηφοφορίαν καὶ ἐνῷ τὸ 60 % καὶ πλέον ἐκηρύχθη ὑπὲρ τῆς ἀπεργίας, ἐπειδὴ δὲν

συνεκέντρωσε τά 2/3 τών ψήφων, ή άπεργία, δέν έκηρύχθη.

Ή διάταξις αύτή, κύριοι βουλευταί, έπροτάθη άπό τήν Γ.Σ.Ε.Ε. καί νομίζω ότι είχα ύποχρέωσιν νά τήν άποδεχθώ.

Ν. Κουντούρης. Είς άλλας περιστάσεις, κύριε Ύπουργέ, δέν άποδέχεσθε τάς εισηγήσεις τής Γενικής Συνομοσπονδίας Έργατών Έλλάδος, σήμερον πού σάς προτείνει ένα άντιδημοκρατικόν μέτρον τό άποδέχεσθε.

Δεύτερον θέμα είναι τό έξής: Άφού θεσπίζετε πλειοψηφίαν 2/3 τών μελών, διά νά συναφθή ή σύμβασις, δίδετε έν ταύτῳ τό δικαίωμα είς ένα μέλος νά ζητήσῃ άπό τόν Είρηνοδίκην τήν μή καταβολήν τής εισφοράς του.

Ε. Γονής (Ύπ. Έργασίας). Τοῦτο είναι δημοκρατικόν.

Ν. Κουντούρης. Αύτό είναι άναρχία, κύριε Ύπουργέ.

Ε. Γονής (Ύπ. Έργασίας). Σᾶς είπον, κύριε συνάδελφε, ότι είναι πρότασις τής Γ.Σ.Ε.Ε.

Ν. Κουντούρης. Ό,τι προτείνει ή Γενική Συνομοσπονδία δέν πρέπει νά είναι θέσφατον δι' ήμᾶς.

Παρακαλώ τήν Έπιτροπήν, όπως άρνηθῇ τήν ψήφισιν τοῦ έδαφίου τούτου τής τροπολογίας τοῦ κ. Ύπουργοῦ.

Ε. Γονής (Ύπ. Έργασίας). Κύριε Πρόεδρε είς τό δεύτερον έδάφιον τής δευτέρας παραγράφου παρακαλῶ νά προστεθοῦν αί λέξεις «περιληφθέντες ἤ». Έπίσης είς τήν ή § νά προστεθοῦν αί λέξεις «τροποποιηθεῖσαι ἰσχύουν καί».

Π. Βουδούρης. Νομίζω, κύριοι συνάδελφοι, ότι έχομεν ύποχρέωσιν νά λαμβάνωμεν ύπ' όψιν τάς ύποδείξεις τής Γ.Σ.Ε.Ε., διότι άντιμετωπίζομεν καί Διεθνείς Έργατικάς Όργανώσεις καί δέν είναι όρθόν νά έρχώμεθα είς άντίθεσιν μέ αύτάς.

Κ. Μητσοτάκης. Κύριε Πρόεδρε, έκαμον προηγουμένως ώρισμένας παρατηρήσεις έπί τής τροπολογίας τοῦ κ. Ύπουργοῦ καί είπον, ότι καλόν θά ἦτο αύτη νά είχεν ένσωματωθῇ είς τόν νόμον, διότι τό άρθρ. 6 θίγει σοβαρώτατον θέμα καί θά έπρεπε νά έχωμεν δλην τήν άνεσιν, διά νά τό μελετήσωμεν.

Προσωπικῶς τάσσομαι ὑπέρ τῆς ἀπαλείψεως τοῦ ἄρθρ. 6. Ἐπιθυμῶ νά δηλώσω ὅτι προσωπικῶς πιστεύω, ὅτι ἡ κατάργησις τῆς εἰσφορᾶς ὑπέρ τῆς Γ.Σ.Ε.Κ. εἶναι ἀπόρροια προσωπικῆς ἀντιθέσεως μεταξύ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ καί τῆς ἡγεσίας τῆς Γ.Σ.Ε.Ε. Δέν λέγω ὅτι εἶμαι ὑπέρ τῆς ἀρχῆς τῆς ὑποχρεωτικῆς εἰσφορᾶς τῶν ἐργατῶν, ἀλλά ὑποστηρίζω ὅτι ἡ κατάργησις αὐτῆς ἦτο συνέπεια τῆς προσωπικῆς ἀντιθέσεως τοῦ κ. Ὑπουργοῦ πρός τήν Γ.Σ.Ε.Ε. Ἤδη ὁ κ. Ὑπουργός προσπαθεῖ νά εὕρῃ τρόπον νά συντηρηθοῦν αἱ ὀργανώσεις. Νομίζω ὅμως ὅτι ἡ διάταξις αὕτη εἶναι ἀνεφάρμοστος. Εἰς ἄλλους νόμους ὁ κ. Ὑπουργός διατηρεῖ τήν ὑποχρεωτικήν εἰσφοράν, ὅπως τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας, τά χρήματα τῆς ὁποίας ὁ κ. Ὑπουργός διαχειρίζεται κατά τάς ἐπιθυμίας του.

Οὕτω τιθέμενον τό θέμα καταλήγει ἡ ἀντίληψις ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐνδιαφέρεται διά τάς ἐργατικάς τάξεις.

Ν. Ζορμπᾶς. Ἡ διάταξις αὕτη ἀποτελεῖ διάψευσιν τῶν δηλώσεων τοῦ κ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Εἶναι δέ ἐπικίνδυνος ἀπό δύο ἀπόψεις. Πρῶτον δίδει ὅπλον εἰς τούς ἐργοδότας, διά νά πιέζουν τούς ἐργάτας, καί δεύτερον διότι εἶναι ἐνδεχόμενον νά κάμουν κακήν χρῆσιν αὐτῆς καί ἐργάται πρός διάλυσιν τῶν συμφωνιῶν των.

(Εἰς τό σημεῖον τοῦτο τήν προεδρικήν ἕδραν καταλαμβάνει ὁ Πρόεδρος κ. Κ. Γ. Ροδόπουλος).

Κακοί ἐργάται, θέλοντες νά διαλύσουν τά σωματεῖα των, θά εὕρουν τόν τρόπον διά τῆς διατάξεως αὐτῆς νά τά διαλύσουν. Διά τοῦτο ἡ διάταξις αὕτη ἤ πρέπει νά διαγραφῇ ἤ ἐάν παραμείνῃ πρέπει νά τήν προσέξῃ τό Ὑπουργεῖον, διά νά μή γίνῃ ὄργανον ἐκμεταλλεύσεως εἰς βάρος τῶν νομιμοφρόνων ἐργατῶν.

Β. Παπαρρηγόπουλος. Κύριε Ὑπουργέ, ἔχω ἀντιρρήσεις κατά τῆς διατάξεως ταύτης ἀπό ἄλλης πλευρᾶς. Τό ἄρθρ. 1 τοῦ ν. 16/1935 καθορίζει τί εἶναι συλλογική διαφορά καί λέγει (ἀναγινώσκει).

Διά νά ὑπάρξῃ συνεπῶς συλλογική σύμβασις, πρέπει νά ὑπάρξῃ συλλογική διαφορά. Δέν ἀντιλαμβάνομαι ὅμως πῶς εἶναι δυνατόν ἐργατική εἰσφορά νά καταστῇ ἀντικείμενον διαφορᾶς μεταξύ ἐργατῶν καί ἐργοδοτῶν. Νομίζω συνεπῶς ὅτι ἡ τροπολογία αὕτη δέν ἔχει θέσιν ἐδῶ.

Ε. Γονής (Ύπ. Έργασίας). Ἔχει θέσιν, κ. συνάδελφε, λόγῳ τῆς ὑπαρχούσης σήμερον ἀνάγκης.

Πρόεδρος. Τό ἄρθρον 6 γίνεται δεκτόν ὡς τροποποιηθέν ὑπό τοῦ κ. Ὑπουργοῦ;

Πολλοί βουλευταί. Δεκτόν, δεκτόν.

Μετ' ὀ τό ἄρθρον 6 γίνεται δεκτόν, ὡς τροπολογήθη.

Συζητουμένου τοῦ ἄρθρου 7, ὁ κ. Ν. Ζορμπᾶς λέγει τά ἑξῆς:

Διά τοῦ ἄρθρ. 7, κ. Πρόεδρε, διατηρεῖται ἐν ἰσχύϊ τό ἄρθρ. 1 τοῦ ν. δ. 2510, διά τοῦ ὁποίου καθιερώνεται τό σύστημα τῆς διατιμήσεως ἐργασίας. Τοῦτο σημαίνει ὅτι τό σύστημα τῆς διατιμήσεως ἐργασίας διατηρεῖται ἐν ἰσχύϊ παρά τήν ἀντίθετον δήλωσιν τοῦ κ. ἐπί τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ. Παρά τήν διατήρησιν ὅμως ἐν ἰσχύϊ τοῦ συστήματος τούτου τῆς ἐργασίας καταργεῖται ὁ ν. 2063, διά τοῦ ὁποίου καθιερώνετο τρόπος καθορισμοῦ τῶν κατωτέρων ἡμερομισθίων. Καί οὕτω θά παραδοθῶσιν οἱ ἐργάται εἰς τήν τύχην των, χωρίς προστασίαν τινά διά τήν ἐξασφάλισιν κατωτάτου ἡμερομισθίου. Θά ἔπρεπε, νομίζω, νά τεθῇ διάταξις, διά τῆς ὁποίας νά προβλέπεται τό ὄργανον, τό ὁποῖον θά καθορίζῃ ἑκάστοτε τό κατώτατον ὅριον ἡμερομισθίων, λαμβανομένου μάλιστα ὑπ' ὄψιν τῆς δυσκόλου καταστάσεως διά τούς ἐργάτας. Ἐάν μείνῃ τό σχέδιον ἐπί τοῦ προκειμένου, ὡς ἔχει, θά παραδώσωμεν τούς ἐργάτας εἰς τήν ἐκμετάλλευσιν τῶν ἐργοδοτῶν καί εἰς τήν ἐξαθλίωσιν.

Μετ' ὀ τό ἄρθρον 7 γίνεται δεκτόν ὡς ἔχει.

Συζητουμένου τοῦ ἄρθρου 8, ὁ ἐπί τῆς Ἐργασίας Ὑπουργός κ. Ε. Γονής παρακαλεῖ,

ὅπως εἰς τὴν § 3 προστεθῇ τὸ ἑξῆς: (Ἀναγιγνώσκει).

Μεθ' ὃ τὸ ἄρθρον 8 ἐγένετο δεκτὸν ὡς ἐτροποποιήθη.

Συζητουμένου τοῦ ἄρθρου 9, ὁ κ. Ι. Ρίζιώτης λέγει τὰ ἑξῆς:

Τὴν ὅλην εἰκόνα τοῦ ἀντεργατικοῦ πνεύματος τοῦ ὑπὸ κρίσιν σχεδίου ν. δ. δίδει τὸ ἄρθρ. 9, παρὰ τὰς περὶ τοῦ ἀντιθέτου διαβεβαιώσεις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ τῆς κατὰ κόρον τοιαύτης ὅτι τοῦτο διέπεται ὑπὸ ἄκρων δημοκρατικῶν ἀρχῶν.

Ἀναμφισβητήτως διὰ τοῦ ἄρθρου τούτου ἀποδεικνύεται, ὅτι τὸ ὅλον νομοθέτημα στρέφεται κατὰ τῶν ἐργατῶν καὶ ἐργαζομένων ἐν γένει, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἀφαιρεῖται τὸ εἰς ὅλα τὰ πεπολιτισμένα Δημοκρατικὰ κράτη νομίμως ἀνεγνωρισμένον δικαίωμα στοιχειώδους ἀμύνης κατὰ τῶν ἀποφάσεων, εἴτε τῆς Κυβερνήσεως, εἴτε ἁρμοδίων ὀργάνων, αἱ ὁποῖαι στρέφονται ἐναντίων των καὶ οὕτω οὐχὶ μόνον τὸ δικαίωμα τῆς ἀπεργίας ἀφαιρεῖται ἀπὸ αὐτούς, ἀλλὰ καὶ τῆς ἁπλῆς διαμαρτυρίας. Διότι, ὡς ὀρθῶς ἐτόνισαν οἱ προλαλήσαντες συνάδελφοι τῆς Ἀντιπολιτεύσεως, διὰ τοῦ ὑπὸ κρίσιν νομοσχεδίου ἐγκαταλείπεται τὸ καθεστὼς τῶν ἐλευθέρων συμβάσεων ἐργασίας καὶ κατ' οὐσίαν ἐπανερχόμεθα εἰς τὸ καθεστὼς τῆς διατιμήσεως τῆς ἐργασίας, χωρὶς νὰ καθορίζωνται τοὐλάχιστον τὰ ἐλάχιστα ὅρια ἐργατικῶν μισθῶν. Ὑπὸ τὸ καθεστὼς λοιπὸν τοῦ ἐλευθέρου συνδικαλισμοῦ, εἰς τὸ ὁποῖον, ὡς ἰσχυρίζεται ἡ Κυβέρνησις, εὑρισκόμεθα καὶ εἰς πλήρη δηθὲν ἰσχὺν τῶν δημοκρατικῶν θεσμῶν, εἶναι ἀπαράδεκτος ἡ ἀφαίρεσις τοῦ δικαιώματος τῆς ἀμύνης τῆς ἐργατικῆς τάξεως ἔναντι τῶν αὐθαιρέτων κατ' αὐτῆς ἐνεργειῶν, καὶ τῆς διεκδικήσεως τῆς ζωῆς αὐτῆς καὶ τῶν οἰκογενειῶν των, ἐν περιπτώσει καθορισμοῦ μισθῶν πείνης καὶ ὅρων ἐργασίας δυσβαστάκτων. Ὡς ἐντελῶς, λοιπόν, ἀνελευθέρου καὶ ἀντιδημοκρατικοῦ, δέον τὸ ἄρθρον 9 νὰ ἀπαλειφθῇ καὶ παρακαλῶ τὸν κ. Ὑπουργόν, ἔστω καὶ τὴν τελευταίαν στιγμήν, ἀναλογιζόμενος τὰς εὐθύνας του, νὰ δεχθῇ τὴν διαγραφὴν τοῦ ἄρθρου τούτου.

Ν. Ζορμπᾶς. Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 9, κ. Πρόεδρε, βάλλει ἐναντίον τοῦ θεσμοῦ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων. Νομίζω, ὅτι ἡ διάταξις αὕτη θὰ πρέπει ν' ἀπαλειφθῇ, διότι δὲν δικαιούμεθα νομοθετοῦντες νὰ θέτωμεν τοιοῦτον βραχυᾶν εἰς τὸν λαιμὸν τῶν ἐργατῶν, νὰ καθιερώνωμεν τὴν δυνατότητα τοιούτων αἱφνιδιασμῶν εἰς βάρος αὐτῶν. Οὐδεὶς ἐργάτης θὰ ἔχῃ τὴν δύναμιν νὰ ἀγωνισθῇ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου τούτου, ὅταν τοιαύτη διάταξις θὰ ἐπικρέμεται κατ' αὐτοῦ.

Β. Καραμπίλιας. Οἱ κ. κ. συνάδελφοι τῆς Ἀντιπολιτεύσεως, κ. Πρόεδρε, ὁμιλοῦντες ἔκαμαν κατάχρησιν τῆς λέξεως «Δημοκρατία», ὑπὲρ τῆς ὁποίας δῆθεν μόνον αὐτοὶ ἐνδιαφέρονται. Παρερμήνευσαν παντελῶς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 9, ἡ ὁποία λέγει ἀκριβῶς τὰ ἀντίθετα ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα αὐτοὶ ὑποστηρίζουν ὅτι λέγει.

Μεθ' ὃ τὸ ἄρθρον 9 ἐγένετο δεκτὸν ὡς ἔχει.

Συζητουμένου τοῦ ἄρθρ. 10 ὁ ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸς κ. Ε. Γονὴς παρακαλεῖ, ὅπως εἰς τὴν δὴν σειρὰν μετὰ τὴν λέξιν «διαιτησίας» προστεθοῦν τὰ ἑξῆς: «καὶ τοῦ Εἰσηγητοῦ τοῦ τελευταίου τούτου».

Μεθ' ὃ τὸ ἄρθρον 10 ἐγένετο δεκτὸν ὡς ἐτροποποιήθη.

Συζητουμένου τοῦ ἄρθρου 11 ὁ ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸς κ. Ε. Γονὴς παρακαλεῖ, ὅπως γίνῃ δεκτὴ ἡ ἑξῆς τροπολογία (ἀναγιγνώσκει).

Θ. Χαβίνης. Μὲ τὸ ν. δ. 2500, κ. Ὑπουργέ, ἀπολύσαμεν ὑπαλλήλους ὡς ὑπεραρίθμους, καὶ σήμερον ἀκριβῶς ὑμεῖς ὑποστηρίζετε, ὅτι δὲν ἔχετε ὑπαλλήλους. Τοῦτο εἶναι κάπως ἀκατανόητον. Ἐκτὸς αὐτοῦ νομίζω, ὅτι οἱ ὑπάλληλοι θὰ πρέπει νὰ εἰσέρχωνται εἰς τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν μὲ τὸν κατώτατον βαθμὸν καὶ νὰ ἐξελίσσωνται ἐν αὐτῇ, διὰ νὰ ἀποκτήσουν οὕτω τὴν ἀπαιτουμένην ὑπαλληλικὴν συνείδησιν. Δὲν νομίζω, ὅτι πρέπει νὰ προσλαμβάνωμεν ἀπ' εὐθείας ὑπαλλήλους μὲ ἀνωτέρους βαθμούς, θὰ σᾶς ἐπιτρέψωμεν λοιπὸν νὰ προσλάβητε ὑπαλλήλους ὅσους θέλετε, ὅμως ὡς γραφεῖς, καὶ νὰ προαγάγητε εἰς τοὺς ἀνωτέρους βαθμοὺς τοὺς ἤδη ὑπηρετοῦντας ὑπαλλήλους.

Ε. Γονὴς (Ὑπ. Ἐργασίας). Εἶναι γνωστόν, κ. συνάδελφε, ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας στερεῖται προσωπικοῦ. Ἔχω τὸν μικρότερον προϋπολογισμὸν πάντων τῶν Ὑπουργείων.

Ι. Ρίζιώτης. Κατὰ τὴν δήλωσίν σας, κ. Ὑπουργέ, εἰς τὸ Ὑπουργεῖον σας δὲν ὑπάρχει ἀρκετὸν προσωπικόν. Παρὰ ταῦτα ὅμως κατὰ τὸν καταρτισθέντα ὀργανισμὸν τοῦ Ὑπουργείου περισσεύουν 4 ὑπάλληλοι. Μήπως αὐτοὺς θὰ ἠδύνασθε νὰ τοὺς χρησιμοποιήσετε διὰ τὰς ἐν λόγῳ θέσεις.

Μεθ' ὃ τὸ ἄρθρον 11 ἐγένετο δεκτόν, ὡς ἐτροποποιήθη, ὡς καὶ ὅλον τὸ ὡς ἄνω σχέδιον ν. δ. κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον, ἀναβαλλομένης τῆς ψηφίσεως τοῦ συνόλου.

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

3043/1954 ΝΟΜΟΘ. ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί διατάξεων άφορωσών τό διδακτικόν προσωπικόν των ιδιωτικών σχολείων.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 237 της 8 Όκτωβρίου 1954)

Έχοντες ύπ' όψιν τάς διατάξεις τού άρθρου 35 τού Συντάγματος καί τήν άπό 29 Σεπτεμβρίου 1954 σύμφωνον γνώμην τής κατά τήν § 2 τού αύτού άρθρου 35 Ειδικής Επιτροπής έκ Βουλευτών, προτάσει τού Ημετέρου Υπουργικού Συμβουλίου, άπεφασίσαμεν καί διατάσσομεν:

Άρθρον 1

1. Κατά τό σχολικόν έτος 1954—1955 τό διδακτικόν προσωπικόν των ιδιωτικών σχολείων, εξαιρέσει των Διευθυντών, ών ό διορισμός θά ένεργήται κατά τάς διατάξεις τού άρθρου 24 τού Α.Ν. 2545/1940, ώς ταύτο τροποποιηθή καί συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, θά άπαρτίζεται:

α) Έκ των διδαξάντων έν τώ αύτώ ιδιωτικώ σχολείω κατά τά σχολικά έτη 1952—1953 καί 1953—1954 καί β) έκ των διδαξάντων έν τώ αύτώ ιδιωτικώ σχολείω κατά τό σχολικόν έτος 1953—1954, έφ' όσον οδιοι έχουσι διδάξει άποδεδειγμένως κατά πιστοποίησιν τού οίκείου Γενικού Επιθεωρητού ή Επιθεωρητού έν ετέρω ιδιωτικώ σχολείω έπί τρία συνεχή σχολικά έτη. Κατ' άμφοτέρας τάς ώς άνω α' καί β' περιπτώσεις ούτοι δέον νά κέκτηνται όριστικά διοριστήρια έγγραφα διά τό σχολικόν έτος 1953—1954 εκδεδομένα είς έκτέλεσιν τής εγκριτικής τού διορισμού των άποφάσεως τού Υπουργού Εθνικής Παιδείας καί Θρησκευμάτων.

2. Έκ των έν τή προηγουμένη παραγράφω άναφερομένων εκπαιδευτικών λειτουργών άπολύονται:

α) Οί εμπίπτοντες είς τάς διατάξεις τού άρθρου 32 § 1 τού Α.Ν. 2545/1940, καί

β) Εκείνοι, τούς οποίους οί ιδιόκτηται των ιδιωτικών σχολείων κρίνουν ώς άκαταλλήλους ίνα άπαρτίσουν τό διδακτικόν προσωπικόν των σχολείων συμφώνως πρός τάς διατάξεις τής § 1 τού παρόντος άρθρου, τηρουμένης διά τήν περίπτωσιν ταύτην τής άκολούθου διαδικασίας:

Οί ιδιοκτήται των ιδιωτικών σχολείων δι' αίτήσεως των άρκούντως δεδικαιολογημένης προτείνουν τήν άπόλυσιν εών κρινομένων ύπ' αύτών ώς άκαταλλήλων. Έπί τής αίτήσεως ταύτης άρμοδίαι ν' άποφανθούν έντός 20 ημερών άπό τής ύποβολής της καθίστανται τριμελείς Επιτροπαί, ών ή σύνθεσις καθορίζεται ώς άκολούθως: Προκειμένου περί των εκπαιδευτικών λειτουργών των ιδιωτικών σχολείων Μέσης καί Στοιχειώδους Εκπαιδεύσεως των λειτουργούντων έν τή περιφερεία τής νέας Διοικήσεως Πρωτευούσης ή έν λόγω Επιτροπή άποτελείται έκ δύο Εκπαιδευτικών Συμβούλων, έξ ών ό είς λαμβάνεται έκ των μελών τού Κ.Υ.Σ.Μ.Ε., ό δέ έτερος έκ των μελών τού Κ.Υ.Σ.Σ.Ε. ύπό τού Υπουργού Εθνικής Παιδείας καί Θρησκευμάτων όριζομένων καί τού Γενικού Επιθεωρητού των Ιδιωτικών Εκπαιδευτηρίων Α' περιφερείας. Η Επιτροπή αύτη συνεδριάζει είς τό γραφείον τού Εκπαιδευτικού Συμβουλίου, χρέη δέ είσηγητού έχει παρ' αύτή ό ώς άνω όριζόμενος Γενικός Επιθεωρητής. Προκειμένου περί των εκπαιδευτικών λειτουργών των ιδιωτικών σχολείων Μέσης καί Στοιχειώδους Εκπαιδεύσεως των λειτουργούντων είς άλλας περιφερείας τήν θέσιν τής ύπό τού παρόντος άρθρου προβλεπομένης Επιτροπής έχουσι τά οίκεία Π.Υ.Σ.Μ.Ε. καί Π.Υ.Σ.Σ.Ε.

Η πλήρωσις τών θέσεων τούτων καί των τυχόν υπαρχουσών έτέρων κενών ή δημιουργηθησομένων θέσεων ενεργείται συμφώνως πρός τά καθορισθησόμενα δι' εκδοθησομένης αποφάσεως τού Υπουργού Εθνικής Παιδείας καί Θρησκευμάτων.

Άρθρον 2

Είς τάς θέσεις τού διδακτικού προσωπικού των ιδιωτικών σχολείων επιτρέπεται ό διορισμός καί των μη εχόντων εκπληρώσει τάς στρατιωτικάς αύτών υποχρεώσεις.

Άρθρον 3

1. Καταργείται τό άρθρ. 3 τού ν. 88/1943(*) «περί τροποποιήσεως καί συμπληρώσεως τού Α.Ν. 2545/1940 περί Ιδιωτικών σχολείων κλπ. καί τινων διατάξεων άφορωσών είς τούς ιδιωτικούς εκπαιδευτικούς λειτουργούς».

2. Η ισχύς τού παρόντος ν.δ. άρχεται άπό τής δημοσιεύσεώς του είς τήν Εφημερίδα τής Κυβερνήσεως.

Έν τή Β. Ελληνική Προεδρία Βέρννης τή 6 Όκτωβρίου 1954.

—

3067/1954 ΝΟΜΟΘ. ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί κυρώσεως τής ύπ' αριθ. 518/31.8.1954 πράξεως τού Υπουργικού Συμβουλίου «περί άποσυνεμφορήσεως αρτοπαλλήλων».

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 239 της 9 Όκτωβρίου 1954)

Έχοντες ύπ' όψιν τάς διατάξεις τού άρθρ. 35 τού Συντάγματος καί τήν άπό 24 Αύγούστου 1954 σύμφωνον γνώμην τής κατά τήν § 2 τού αύτού άρθρου 35 Ειδικής Επιτροπής έκ Βουλευτών, προτάσει τού Ημετέρου Υπουργικού Συμβουλίου, άπεφασίσαμεν καί διατάσσομεν:

Άρθρον 1. Κυροϋται ή ύπ' αριθ. 518 της 31 Μαρτίου 1954 Πράξις τού Υπουργικού Συμβουλίου, άφ' ής ίσχυσεν, έχουσα ούτω:

Τό Υπουργικόν Συμβούλιον

Λαβόν ύπ' όψιν:

1. Τήν άπό τής κατοχικής περιόδου αναγνώρισιν τό πρώτον είς τάς αρτοποιητικάς δαπάνας κονδυλίου άμοιβής αρτοπαλλήλων, λόγω

(*) *Σημ. ΕΕΔ*: Κατά διόρθωσιν ημαρτημένων εκ τού Υπουργείου Δικαιοσύνης, δημοσιευθείσων είς τό υπ' αριθ. 278, τεύχος α', φύλλον Εφημερίδας Κυβερνήσεως της 6 Νοεμβρίου 1954 «881/1943».

τῶν εἰδικῶς ἀπαιτουμένων διατυπώσεων ἐκ τοῦ ἐφαρμοσθέντος μέτρου τῆς διά δελτίου διανομῆς τοῦ ἄρτου.

2. Τήν ὑπ' ἀριθ. 1/1953 Πρᾶξιν του «περί καταργήσεως τοῦ δελτίου καί ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου περί ρυθμίσεως παντός μέτρου πρός τοῦτο».

3. Τήν ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης ἀνάγκην τῆς μή περαιτέρω ἀναγνωρίσεως εἰς τάς ἀρτοποιητικάς δαπάνας τοῦ σχετικοῦ κονδυλίου δι' ἀμοιβήν ἀρτοϋπαλλήλων, ὡς ἐκλιπόντος τοῦ λόγου τῆς συνεχίσεως τῆς ἐπιβαρύνσεως ταύτης.

4. Τόν ν. 2112/1920 «περί ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων» καί τόν ν. 118/1945 «περί ἀσφαλίσεως κατά τῆς ἀνεργίας τῶν μισθωτῶν τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων», ὡς οὗτοι ἐτροποποιήθησαν καί συνεπληρώθησαν μεταγενεστέρως, καί

5. Σχετικήν κοινήν εἰσήγησιν τῶν Ὑπουργῶν Ἐμπορίου καί Ἐργασίας, ἀποφασίζει:

1. Καταργεῖ ἀπό τῆς 8ης Μαΐου 1954 τό εἰς τάς ἀρτοποιητικάς δαπάνας περιλαμβανόμενον κονδύλιον ἀμοιβῆς ἀρτοϋπαλλήλων.

2. Οἱ κατ' ἐφαρμογήν τῆς παρούσης τυχόν ἀπολυθησόμενοι ἀρτοϋπάλληλοι θέλουσι λάβει, μέσῳ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν, τήν ὑπό τῶν νόμων 2112/1920 καί 118/1945 προβλεπομένην ἀποζημίωσιν.

Ἡ ἀποζημίωσις αὕτη θέλει καταβληθῆ ὑπό τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν βάσει δικαιολογητικῶν, καθορισθησομένων ὑπό τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, τάσσοντος ἅμα καί προθεσμίαν ἀποδόσεως αὐτῷ λογαριασμοῦ.

Διά τήν χορήγησιν τῆς ὡς ἄνω ἀποζημιώσεως, ὑπολογιζομένης βάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 70991/23.4.1951 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Ἐργασίας, καί Ἐμπορίου, ὡς καί τῆς ὑπ' ἀριθ. 41100/3740/2.7.1953 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καί τοῦ μέσου ὅρου τῆς ἰσχυούσης τιμῆς λευκοῦ καί πιτυρούχου ἄρτου, τοῦ χορηγουμένου αὐτοῖς ἡμερησίως, θέλει ληφθῆ ὡς χρόνος ὑπηρεσίας τοῦ ἀπολυθησομένου ἀρτοϋπαλλήλου ὁ διανυθείς τοιοῦτος παρά τῷ τελευταίῳ ἐργοδότῃ, ὅστις δέν δύναται νά εἶναι μεγαλύτερος τοῦ χρόνου, ἀφ' ἧς ἀνεγνωρίσθη τό πρῶτον ἐν ταῖς ἀρτοποιητικαῖς δαπάναις δι' ἑκάστην πόλιν τό ἀναλογοῦν δι' ἀμοιβήν τῶν ἀρτοϋπαλλήλων σχετικόν κονδύλιον.

Ἡ ἀναλογοῦσα ἀποζημίωσις τοῦ ἀπολυομένου ἀρτοϋπαλλήλου διά τόν πέραν ὡς ἀνωτέρω καθοριζόμενον χρόνον ὑπηρεσίας βαρύνει τόν ἐργοδότην ἀρτοποιόν.

3. Ἡ ὑπό τῶν ν. 2112/1920 καί 118/1945 προβλεπομένη διαδικασία διά τήν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπό τῶν ἐργοδοτῶν ἀρτοποιῶν δέν θέλει τηρηθῆ κατά τήν ἐφαρμογήν τῆς παρούσης ὡς πρός τούς ἀπολυθησομένους ἀρτοϋπαλλήλους.

4. Ἡ ὑπό τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118/1945 ἀπαιτουμένη ἄμεσος καταβολή ἀποζημιώσεως πρός τούς ἀπολυομένους, προκειμένου περί ἀρτοϋπαλλήλων ἀπολυομένων συμφώνως τῇ παρούσῃ πράξει, δέν ἔχει ἐφαρμογήν, θεωρουμένης ἐγκύρου τῆς ἀπολύσεως των, ἀφ' ἧς ἤθελεν αὕτη γίνει ὑπό τοῦ ἐργοδότου ἀρτοποιοῦ.

5. Ἐγκρίνει τήν διάθεσιν ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ καταναλωτικῶν ἀγαθῶν, ὡς ἀτόκου δανείου, ποσοῦ συνολικῶς μέχρι δραχμῶν ἓξ δισεκατομμυρίων (6.000.000.000) εἰς τό Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν, διά τήν ὑπό τούτου ἀντιμετώπισιν τῆς δαπάνης τῆς καταβολῆς ἀποζημιώσεως εἰς τούς ἀπολυομένους ἀρτοϋπαλλήλους.

Ἡ διάθεσις τοῦ ὡς ἄνω χρηματικοῦ ποσοῦ πρός τό Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν θέλει πραγματοποιηθῆ διά ἐμπιστικῶν καταβολῶν, κατόπιν ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, προκαλουμένων ὑπό τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου.

Τό ἀνωτέρω Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν θέλει διαχειρισθῆ τό διατιθέμενον χρηματικόν ποσόν διά τήν ἀντιμετώπισιν τῆς ἀποζημιώσεως ἁπάντων τῶν ἀπολυθησομένων ἀρτοϋπαλλήλων τῆς Χώρας, κατανέμον τό ποσόν τοῦτο κατά τήν κρίσιν του ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν ἑκάστης περιοχῆς.

6. Ὁ τρόπος ἐξευρέσεως καί ὁ χρόνος τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ ὡς ἄνω διατεθησομένου χρηματικοῦ ποσοῦ εἰς τόν λογαριασμόν καταναλωτικῶν ἀγαθῶν θέλει καθορισθῆ δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου.

7. Ὁρίζει, ὅπως δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου καθορισθῆ εἰδικώτερον ἡ ἀμοιβή τοῦ ἀρτοποιοῦ, εἰς ἣν θέλει ἐφεξῆς συμπεριλαμβάνεται καί ἡ δαπάνη διαθέσεως ἄρτου, ἄνευ τῆς διατηρήσεως τῆς εἰδικῆς κατηγορίας τῶν ἀρτοϋπαλλήλων.

8. Ἀναθέτει εἰς τόν Ὑπουργόν Ἐργασίας τήν μέριμναν διά τήν λῆψιν τῶν ἐνδεικνυομένων μέτρων, τῆς ἐν τῷ μέλλοντι προσλήψεως ὑπό τῶν ἀρτοποιῶν τῶν ἀναγκαιούντων αὐτοῖς ἀρτοϋπαλλήλων.

9. Ὁρίζει προθεσμίαν ἐφαρμογῆς τοῦ μέτρου ἀπολύσεως τῶν ἀρτοϋπαλλήλων δεκαήμερον, ἤτοι λῆξιν τήν 18ην Μαΐου 1954.

10. Ἡ παροῦσα ἰσχύει εἰς τάς περιφερείας τῆς Ἐπικρατείας, εἰς ἃς ὑπό τῶν οἰκείων Ἀγορανομικῶν Ἐπιτροπῶν ἀνεγνωρίζετο εἰς τάς ἀρτοποιητικάς δαπάνας σχετικόν κονδύλιον ἀμοιβῆς ἀρτοϋπαλλήλων.

Ἡ παροῦσα δημοσιευθήτω διά τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐκδόσαν πρός τοῦτο τήν παροῦσαν πρᾶξιν του, κυρωθησομένην διά νόμου μερίμνῃ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου.

Ἄρθρον 2

Ἡ ὑπό τῆς κυρουμένης ὑπ' ἀριθ. 518/31.3.1954 Πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου προβλεπομένη ἀποζημίωσις τῶν ἀπολυομένων ἀρτοϋπαλλήλων θέλει ὑπολογίζηται βάσει τῶν ἐν αὐτῇ διαλαμβανομένων ἀποφάσεων, ὡς καί τῆς ὑπ' ἀριθ. 27353/9.4.1954 τοιαύτης τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δι' ἧς συνεπληρώθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 41100/2.7.1953 ὁμοία. Κυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. Φ. 30088/288/1954 ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δι' ἧς καθωρίσθησαν τά ἔξοδα λειτουργίας τῶν Ἐπιτροπῶν, ὡς καί ἡ ἀποζημίωσις τῶν μελῶν διά τάς συνεδριάσεις.

Ἐν τῇ Β. Ἑλληνικῇ Πρεσβείᾳ Βέρνης
τῇ 6 Ὀκτωβρίου 1954

3089/1954 ΝΟΜΟΘ. ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί κυρώσεως τῶν ὑπ' ἀριθ. 1021 τῆς 2 Ὀκτωβρίου 1953, 1037 τῆς 12 Ὀκτωβρίου 1953 καί 1146 τῆς 20 Ὀκτωβρίου 195

πράξεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, συμπληρώσεως τούτων, καθορισμοῦ ἐργασίας ἀρτεργατῶν καὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ν.δ. 2528/1953.

(Ε.Κ. τ. Α΄ φ. 249 τῆς 11 Ὀκτωβρίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 35 τοῦ Συντάγματος καὶ τὴν ἀπὸ 21 Αὐγούστου 1954 σύμφωνον γνώμην τῆς κατὰ τὴν § 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 35 Εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐκ Βουλευτῶν, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1

Κυροῦνται αἱ κάτωθι πράξεις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀφ' ἧς ἰσχυσαν.

1) Πρᾶξις 1021 τῆς 2 Ὀκτωβρίου 1953.

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Εἰσηγουμένων τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Ἐμπορίου.

Ἀποφασίζει:

Αὐξάνει ἀπὸ τῆς 5ης Ὀκτωβρίου ἐ.ἔ. τὴν ποσότητα ἀλεύρων, τὴν ὁποίαν ἕκαστος ἀρτεργάτης δέον νὰ κατεργάζηται ἡμερησίως κατὰ 30 ο/ο (τριάκοντα τοῖς ἑκατόν).

Προσωρινῶς καὶ μέχρι καθορισμοῦ τῶν ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης μελλόντων νὰ ἀποχωρήσουν ἀρτεργατῶν ἕκαστος ἐργοδότης δικαιοῦται νὰ ἀπολύσῃ προσωρινῶς ἀναλογοῦντα ἀριθμὸν ἀρτεργατῶν.

Οἱ οὕτω προσωρινῶς ἀπολυθησόμενοι ἀρτεργάται δικαιοῦνται μέχρι ρυθμίσεως τοῦ ὅλου θέματος εἰδικῆς ἀποζημιώσεως ἐξ 20.000 δραχ. δι' ἑκάστην ἐργάσιμον ἡμέραν, καταβληθησομένης ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν.

Ἐκδόσαν πρὸς τοῦτο τὴν ὑπ' ἀριθ. 1021 παροῦσαν πρᾶξιν του.

2) Πρᾶξις 1037 τῆς 12 Ὀκτωβρίου 1953.

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Λαβὸν ὑπ' ὄψιν: 1) τὸν ν. 2112/1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων» καὶ τὸν ν. 118/1945 «περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας τῶν μισθωτῶν τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων», ὡς οὗτοι ἐτροποποιήθησαν καὶ συνεπληρώθησαν μεταγενεστέρως, 2) τὸν ν. 5225/2.9.1931 «περὶ τροποποιήσεως τῶν ὑπ' ἀριθ. 3756 καὶ 4313 νόμων «περὶ σχέσεων ἀρτοποιῶν καὶ ἀρτεργατῶν», καὶ τὰ δυνάμει τούτου ἐκδοθέντα κατὰ περιόδους Διατάγματα «περὶ ὁρισμοῦ τῶν ἐν τοῖς ἀρτοποιείοις ἐργαζομένων ἀρτεργατῶν», 3) τὴν ὑπ' ἀριθ. 1021 ἀπὸ 2.10.1953 πρᾶξιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου «περὶ καθορισμοῦ ἀποδόσεως ἐργασίας ἀρτεργατῶν».

Ἀποφασίζει:

I. Τροποποιεῖ τὴν ὑπ' ἀριθ. 1021 ἀπὸ 2.10.1953 πρᾶξιν του καὶ καθορίζει χρόνον ἐνάρξεως ἐφαρμογῆς της τὴν 12.10.1953.

II. Καταργεῖ τὴν τρίτην παράγραφον τῆς ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 1021/1953 πράξεώς του.

III. Οἱ εἰς ἐφαρμογὴν τῆς παρούσης ἀπολυθησόμενοι ὡς πλεονάζοντες ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν των ἀρτοποιῶν ἀρτεργάται θέλουσι λάβει μέσῳ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν τὴν ὑπὸ τοῦ ν. 2112/1920 καὶ 118/1945 προβλεπομένην ἀποζημίωσιν.

Ἡ ἀποζημίωσις αὕτη θέλει καταβληθῆ ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν μόνον εἰς τοὺς ἔχοντας χρόνον ἀπασχολήσεως εἰς τὸ τελευταῖον ἀρτοποιεῖον μέχρις ἓξ (6) ἐτῶν, ἡ δὲ διαφορὰ τῆς πλέον τῶν 20 ἡμερομισθίων ἀποζημιώσεως θέλει καταβληθῆ ἅμα τῇ ἀπολύσει των ὑπὸ τῶν ἀρτοποιῶν.

Ἡ οὕτω καταβληθησομένη ἀποζημίωσις δυνάμει τῶν ὡς ἄνω νόμων τυγχάνει ἀσχετος πρὸς χορηγηθησομένην συνταξιν ἢ ἐφ' ἅπαξ καταβληθησομένην ἀποζημίωσιν τῶν ὁριστικῶς ἀπαλυθησομένων ἀρτεργατῶν.

IV. Ἡ ὑπὸ τῶν ν. 2112/1920 καὶ 118/1945 προβλεπομένη διαδικασία διὰ τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν ἀρτοποιῶν δὲν θέλει τηρηθῆ κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς παρούσης ὡς πρὸς τοὺς ἀπολυθησομένους ἀρτεργάτας.

V. Τυχὸν μὴ ἀπόλυσις ὑπὸ ἀρτοποιῶν ἀρτεργατῶν κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τῆς παρούσης θέλει βαρύνει αὐτούς.

Ἡ παροῦσα κυρωθήσεται διὰ νόμου.

Δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐκδόσαν πρὸς τοῦτο τὴν ὑπ' ἀριθ. 1037 παροῦσαν πρᾶξιν του.

3) Πρᾶξις 1146 τῆς 20ῆς Ὀκτωβρίου 1953.

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Λαβὸν ὑπ' ὄψιν: 1) τὴν ὑπ' ἀριθ. 1021 ἀπὸ 2.10.1953 πρᾶξιν του «περὶ αὐξήσεως ἀποδόσεως ἐργασίας ἀρτεργατῶν», 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 1037 ἀπὸ 13.10.1953 ὁμοίαν «περὶ τρόπου ἀπολύσεως τῶν πλεοναζόντων ἀρτεργατῶν», 3) τὴν ὑπ' ἀριθ. 1/1953 ὁμοίαν του «περὶ καταργήσεως τοῦ δελτίου καὶ ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου περὶ ρυθμίσεως παντὸς μέτρου πρὸς τοῦτο», 4) τὸν ν. 2112/1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων» καὶ τὸν ν. 118/1945 «περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας τῶν μισθωτῶν τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων», ὡς οὗτοι ἐτροποποιήθησαν, συνεπληρώθησαν καὶ ἐπεξετάθησαν μεταγενεστέρως, 5) σχετικὴν εἰσήγησιν τῶν Ὑπουργῶν Ἐμπορίου καὶ Ἐργασίας περὶ τῆς δημιουργουμένης ἀνάγκης καταβολῆς ἀποζημιώσεως εἰς τοὺς ἀπολυομένους καὶ ἐξερχομένους τοῦ ἐπαγγέλματος ἀρτεργάτας.

Ἀποφασίζει:

1. Ἐγκρίνει τὴν διάθεσιν ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ καταναλωτικῶν ἀγαθῶν ὡς ἀτόκου δανείου ποσοῦ, συνόλου μέχρι δραχμῶν ἑπτὰ καὶ ἡμίσυ δισεκατομμυρίων (7.500.000.000), εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν διὰ τὴν ὑπὸ τούτου ἀντιμετώπισιν τῆς δαπάνης τῆς καταβολῆς ἀποζημιώσεως εἰς τοὺς ἀπολυομένους καὶ ἐξερχομένους τοῦ ἐπαγγέλματος ἀρτεργάτας.

Ἡ διάθεσις τοῦ ὡς ἄνω ποσοῦ πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν, ὡς καὶ ἡ ἐπιστροφή του, θέλει πραγματοποιηθῆ διὰ τιμηματικῶν καταβολῶν, δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου.

II. Τὸ ἐν λόγῳ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν θέλει διαχειρισθῆ τὸ διατεθέμενον χρηματικὸν ποσὸν διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῆς ἀποζημιώσεως πρὸς ἅπαντας τοὺς ἀπολυθησομένους καὶ ἐξελευσομένους τοῦ ἐπαγγέλματος ἀρτεργάτας τῆς χώρας, κατανέμον τὰ ποσὰ

τοῦτο, κατὰ τὴν κρίσιν του, ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν ἑκάστης περιοχῆς.

Οἱ ἀπολυόμενοι ἀρτεργάται τῶν πόλεων ἢ κωμοπόλεων εἰς ἃς τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως δὲν διαθέτει Ὑπηρεσίαν δέον ὅπως ἀπευθύνωνται εἰς τὴν τοιαύτην τῆς πλησιεστέρας πόλεως.

ΙΙΙ. Ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118/1945 ἀπαιτουμένη ἄμεσος καταβολὴ τῆς ἀποζημιώσεως πρὸς τοὺς ἀπολυομένους, προκειμένου περὶ ἀρτεργατῶν ἀπολυομένων συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τῶν ὑπ' ἀριθ. 1021/1953 καὶ 1037/1953 πράξεών του, δὲν ἔχει ἐφαρμογήν, θεωρουμένης ἐγκύρου τῆς ἀπολύσεως τῶν ἀφ' ἧς ἐγένετο ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου ἀρτοποιοῦ.

Προθεσμίαν ἐφαρμογῆς τοῦ μέτρου ἀπολύσεως τῶν ἀρτεργατῶν συνεπείᾳ ὑπ' ἀριθ. 1037/1953 πράξεως του ὁρίζει δεκαπενθήμερον (15θήμερον), ἤτοι λήξιν ἐντὸς τὴν 27ην Ὀκτωβρίου 1953.

Αἱ ὑπὸ τῶν ἀρτοποιῶν πραγματοποιούμεναι ἀπολύσεις ἀρτεργατῶν δέον νὰ ὦσιν ἐντὸς τῶν περιθωρίων τῆς ἐνεστώσης δυναμικότητός των εἰς ἄλευρα.

Τὴν τοιαύτην ἀναλογον σύνθεσιν τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἀρτοποιείων των εἶναι ὑπόχρεοι οἱ ἀρτοποιοὶ ὅπως τηρῶσιν εἰς τὸ μέλλον ἀπαρεγκλίτως.

Ιν. Τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν ὑποχρεοῦται, ὅπως πρὸ πάσης καταβολῆς ἀποζημιώσεως πρὸς ἀρτεργάτας προβαίνῃ εἰς ἐξακρίβωσιν τοῦ δικαιολογημένου τῆς ἀπολύσεως λόγῳ αὐξήσεως τῆς ἀποδόσεως ἐργασίας, λαμβάνον ὑπ' ὄψιν ὅτι διὰ τὴν διατήρησιν ἑνὸς εἰσέτι ἀρτεργάτου τὸ κλάσμα τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὁκάδων, ὅπερ ἐπιβάλλει ταύτην, ὁρίζεται εἰς πεντήκοντα (50) ὁκάδας.

Διὰ τοὺς τυχὸν ἐνεργοῦντας ἀπολύσεις ἀρτοποιοὺς πέραν τῆς κατὰ τὸ ἄνω προβλεπομένης συνθέσεως τοῦ ἠφαλισμένου προσωπικοῦ των δὲν ἰσχύει ἡ γενομένη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1037/1953 πράξεώς του ἀναστολὴ τῶν διατάξεων τοῦ ν. 118/1945 τῶν ἀφορωσῶν τὴν διαδικασίαν τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας θέλει δὲ ὁλόκληρος ἡ ἀποζημίωσις τοῦ ν. 2112/1920 βαρύνει αὐτούς.

V. Τὸ ποσὸν τῶν ἡμερομισθίων, ὅπερ δέον νὰ καταβληθῇ ὡς ἀποζημίωσις εἰς τοὺς ἀπολυθησομένους ἀρτεργάτας μέσῳ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν, δὲν δύναται νὰ ὑπερβαίνῃ τὰ 25 πλήρη ἡμερομίσθια εἰς χρῆμα καὶ εἶδος, ἤτοι σύνολον 45.472.40 δραχμὰς δι' ἕκαστον ἡμερομίσθιον.

Κατὰ συνέπειαν τὸ ἐν τῷ β' ἐδαφίῳ τῆς ΙΙΙ § τῆς ὑπ' ἀριθ. 1037/1953 πράξεώς του ἀναφερόμενον ὅριον τῆς ἑξαετίας δὲν ἀφορᾷ χρονικὸν περιορισμὸν τῶν γενησομένων ἀπολύσεων, ἀλλὰ τὸν καθορισμὸν ἀνωτάτου ὁρίου τῶν ἡμερῶν ἀποζημιώσεως, αἵτινες θὰ καταβληθοῦν μέσῳ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν.

VI. Δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καθορισθήσονται τὰ δικαιολογητικά, βάσει τῶν ὁποίων τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν θὰ ἐνεργήσῃ τὴν καταβολὴν τῶν ἀποζημιώσεων πρὸς τοὺς δικαιούχους.

Ἡ παροῦσα κυρωθήσεται διὰ Νόμου.

Ἐκδόσαν πρὸς τοῦτο τὴν ὑπ' ἀριθ. 1146 παροῦσαν πρᾶξιν του.

Ἄρθρον 2

1. Κυροῦνται αἱ κάτωθι κατ' ἐξουσιοδότησιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 1146/20.10.1953 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, παρ. VI, ἐκδοθεῖσαι ἀποφάσεις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

α) Ἀριθ. Πρωτ. Φ. 30294/4.1953.

Ἀθῆναι τῇ 30.10.1953

Ἀ π ό φ α σ ι ς

Ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὴν ὑπ' ἀριθ. 1146 τῆς 20ῆς Ὀκτωβρίου 1953 πρᾶξιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου·

Ἀ π ο φ α σ ί ζ ο μ ε ν

1. Καθορίζομεν τὰ κάτωθι δικαιολογητικά, βάσει τῶν ὁποίων τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν θὰ ἐνεργήσῃ τὴν καταβολὴν τῶν διὰ τῆς ἀνωτέρω ἀποφάσεως ὁριζομένων ἀποζημιώσεων πρὸς τοὺς δικαιούχους ἀρτεργάτας:

α) Τὸ ἀσφαλιστικὸν καὶ ἐπαγγελματικὸν βιβλιάριον τοῦ δικαιούχου.

β) Ἡ ἀναγγελία ἢ εἰδοποίησις τῆς γενομένης παρὰ τοῦ ἐργοδότου ἀρτοποιοῦ πρὸς τὸν ἀπολυόμενον ἀρτεργάτην καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπογεγραμμένην παρ' αὐτοῦ, εἰς ἣν δέον νὰ ἀναγράφηται τὸ ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἀπολυομένου, ἡ ἡμερομηνία προσλήψεως καὶ ἡ ἡμερομηνία ἀπολύσεως.

γ) Ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ ἢ εἰδοποιήσει δέον νὰ ἀναγράφηται ὅτι ἡ ἀπόλυσις λαμβάνει χώραν κατ' ἐφαρμογὴν τῶν ὑπ' ἀριθ. 1021/1953 καὶ 1037/1953 πράξεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

2. Τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν ὑποχρεοῦται:

α) Νὰ ἐλέγξῃ, ὑπ' εὐθύνην τῶν ἁρμοδίων κατὰ τόπους ὀργάνων του, τὴν ἀκρίβειαν τοῦ περιεχομένου ἑκάστης ἀναγγελίας ἢ εἰδοποιήσεως ἐπὶ τῇ βάσει τῶν εἰς χεῖρας των στοιχείων (βεβαιώσεως ἡμερομισθίων) ἢ τοῦ τηρουμένου παρὰ τοῦ ἀρτοποιοῦ βιβλίου παραγωγῆς ἄρτου, ὅσον ἀφορᾷ τὸν χρόνον ὑπηρεσίας καὶ τὴν αἰτίαν ἀπολύσεως, καὶ

β) Νὰ καταβάλῃ ἣν ἕκαστος ἀπολυόμενος, συμφώνως ταῖς ὑπ' ἀριθ. 1021, 1037 καὶ 1146 τοῦ 1953 πράξεσι τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, δικαιοῦται ἀποζημίωσιν, ἐπὶ ἀποδείξει εἰς διπλοῦν, ἧς τὸ μὲν πρωτότυπον ἐπισυνάπτεται εἰς τὸ ἐκδιδόμενον παρ' αὐτοῦ ἔνταλμα πληρωμῆς, τὸ δὲ ἀντίγραφον μετὰ τῆς ἀναγγελίας ἢ εἰδοποιήσεως τοῦ ἐργοδότου θέλουσιν ἀποτελέσει τὰ δικαιολογητικὰ ἀποδόσεως ἁρμοδίως λογαριασμοῦ διὰ τὴν γενομένην παρὰ τοῦ Ταμείου τούτου διαχείρισιν, κατ' ἐφαρμογὴν τῶν εἰρημένων ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

3. Εἰς ἃς πόλεις δὲν ὑπάρχουσιν ὄργανα τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν, καθίστανται ἁρμόδιαι αἱ πλησιέστεραι ὑπηρεσίαι τοῦ Ταμείου τούτου, αἵτινες θέλουσιν ἐνεργήσει τὴν πληρωμὴν τῶν ἀπολυομένων ἀρτεργατῶν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀνωτέρω στοιχείων, ἅτινα θέλουσιν ὑποβληθῆ αὐταῖς μέσῳ τῶν Ἀστυνομικῶν Ἀρχῶν τῶν πόλεων τούτων καὶ νὰ ἐλέγξωσι καὶ νὰ βεβαιώσωσι τὸ περιεχόμενον ἑκάστης ἀναγγελίας ἢ εἰδοποιήσεως τοῦ ἐργοδότου πρὸς τοὺς ἀπολυομένους ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ βιβλίου παραγωγῆς τῶν ἀρτοποιῶν.

β) Άριθ. πρωτ. Φ. 30294/8β/1953.

Έν Άθήναις τῇ 23 Νοεμβρίου 1953
Π ρ ὸ ς
Τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν
Ἐ ν τ α ῦ θ α

Εἰς ἀπάντησιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 26116/4.11.1953 ἀναφορᾶς ὑμῶν καὶ κατ' ἐφαρμογὴν τῶν ὑπ' ἀριθ. 1021/2.10.1953, 1037/12.10.1953 καὶ 1146 τῆς 20.10.1953 πράξεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, καθορίζομεν, ὅπως εἰς τοὺς ἀπομακρυνθέντας τῆς ἐργασίας των δυνάμει τῶν ἀνωτέρω πράξεων ἀρτεργάτας, ὡς καὶ εἰς τοὺς πρὸ τῆς ἰσχύος τῶν ὡς ἄνω πράξεων ἀνέργους ἀρτεργάτας, τοὺς μὴ λαμβάνοντας ἐπίδομα ἀνεργίας παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α., χορηγηθῶσιν τὰ κάτωθι:

1) Ἐπίδομα ἀνεργίας δ' ἕνα μῆνα (ἡμέραι ἐπιδοτήσεως 25) ἀρχόμενον ἀπὸ τῆς ἑπομένης τῆς ἡμέρας τῆς καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112 διὰ τοὺς λαβόντας ἀποζημίωσιν καὶ ἀπὸ τῆς ἑπομένης τῆς ἀναγγελίας ἀπολύσεως διὰ τοὺς μὴ τυχόντας τοιαύτης.

2) Ἡμερήσιον ἐπίδομα δραχμῶν 20.000 (εἴκοσι χιλιάδων) προσαυξανόμενον κατὰ 2.000 δραχμάς, ἐφ' ὅσον ὁ ἀρτεργάτης ἔχει ἰδίαν οἰκογένειαν καὶ 1.000 δραχμὰς ἀνὰ τέκνον μέχρι δύο, ἤτοι μέχρι 4.000 ἐν τῷ συνόλῳ, λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν.

3) Ἐπίδομα ἀνεργίας εἰς τοὺς κατὰ τὴν 12ην Ὀκτωβρίου 1953 καὶ ἐν συνεχείᾳ ἀνέργους τοὺς μὴ λαμβάνοντας ἐπίδομα παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α., καὶ

4) Τὸ ἐπίδομα ἀνεργίας θέλει καταβληθῆ εἰς τοὺς ἠσφαλισμένους ἀρτεργάτας ἢ τοὺς ἐφωδιασμένους δι' ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου καὶ μὴ εἰσέτι ἀσφαλισθέντας.

Ἡ παροῦσα θέλει κυρωθῆ ἐν καιρῷ διὰ νόμου.

γ) Ἀριθ. πρωτ. Φ. 30294/28.1953.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Δεκεμβρίου 1953
Π ρ ὸ ς
Τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν
Ἐ ν τ α ῦ θ α

Εἰς ἀπάντησιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 29408/14.12.1953 ὑμετέρας ἀναφορᾶς γνωρίζομεν ὑμῖν, ὅτι, ἀναθεωροῦντες τὴν ὑπ' ἀριθ. 30294/22.1953 διαταγὴν ἡμῶν, δεχόμεθα ὅπως κριθῶσιν εὐνοϊκῶς πᾶσαι αἱ ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ὑπ' ἀριθ. 1021, 1037 καὶ 1146/1953 πράξεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου προκύπτουσαι περιπτώσεις ἐκτοπίσεως ἀρτεργατῶν ἐκ τῆς ἐργασίας των καὶ ἐγκρίνομεν τὴν καταβολὴν ἐπιδομάτων ἀνεργίας εἰς τοὺς ὑπαγομένους εἰς τὰς εἰδικὰς περιπτώσεις, περὶ ὧν ἡ ὑπ' ἀριθ. 28026/1953 ἀναφορὰ ὑμῶν.

δ) Ἀριθ. πρωτ. Φ. 30089/2/1954.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 2 Φεβρουαρίου 1954
Ἐξαιρετικῶς ἐπείγον
Π ρ ὸ ς
Τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν
Ἐ ν τ α ῦ θ α

Εἰς ἀπάντησιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 174/4.1.1954 ὑμετέρας ἀναφορᾶς καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 55/9.1.1954 ὁμοίας τοιαύτης γνωρίζομεν ὑμῖν, ὅτι, συμπληροῦντες τὴν ὑπ' ἀριθ. 30294/8β/1953 ἡμετέραν ἀπόφασιν, ἐγκρίνομεν:

1. Τὴν γενομένην καταβολὴν ἐξ ἑκατὸν χιλιάδων δραχμῶν (100.000) ὡς ἐκτάκτου ἐπιδόματος ἀνεργίας ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων εἰς τοὺς ἀνέργους ἀρτεργάτας καὶ μὴ ἐπιδοτουμένους ἐκ τοῦ ὑμετέρου Ὀργανισμοῦ ἢ παρὰ τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ὡς καὶ εἰς τοὺς ἐπιδοτηθέντας παρὰ τοῦ εἰρημένου Ὀργανισμοῦ, ὧν ἡ ἐπιδότησις ἔληξε μετὰ τὴν 12.10.1953 καὶ μέχρι τῆς 31.10.1953 καὶ οἵτινες ἐν συνεχείᾳ δὲν ἔτυχον ἐπιδόματος ἀνεργίας παρὰ τοῦ ὑμετέρου Ὀργανισμοῦ, καὶ

2. Τὴν μέχρι 8ης Ἰανουαρίου 1954 συνεχισθεῖσαν καταβολὴν ἐπιδόματος ἀνεργίας τρίτου μηνός.

Ἀπαγορεύομεν ἐφεξῆς τὴν καταβολήν, ὑπὸ οἱανδήποτε μορφήν, ἐπιδόματος ἀνεργίας εἰς τοὺς κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τῶν ὑπ' ἀριθ. 1021, 1037 καὶ 1146/1953 πράξεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἀπολυθέντας ἀρτεργάτας τῆς ἀσφαλιστικῆς περιφερείας τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν.

ε) Ἀριθ. Πρωτ. Φ. 30089/7/1954. Ἀθῆναι τῇ 19.2.1954.

Π ρ ὸ ς
Τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν
Ἐνταῦθα

Εἰς ἀπάντησιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 3969/15.2.1954 ὑμετέρας ἀναφορᾶς γνωρίζομεν ὑμῖν, ὅτι, συμπληροῦντες τὰς ὑπ' ἀριθ. 30294/8β/1953 καὶ 30089/2/1954 ἡμετέρας ἀποφάσεις, ἐγκρίνομεν τὴν καταβολὴν ἐπιδόματος ἀνεργίας ἑνὸς εἰσέτι δεκαπενθημέρου καὶ μέχρι συμπληρώσεως τριῶν μηνῶν ἐν συνόλῳ ἐπιδοτήσεως εἰς τοὺς κατ' ἐφαρμογὴν τῶν ὑπ' ἀριθ. 1021, 1037 καὶ 1146/1953 πράξεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἀπολυθέντας ἀρτεργάτας, ὡς καὶ εἰς τοὺς κατὰ τὴν 12.10.1953 εὑρεθέντας ἀνέργους ἠσφαλισμένους ἀρτεργάτας.

στ) Ἀριθ. Πρωτ. Φ. 30089/8/1954. Ἀθῆναι τῇ 1.3.1954.

Π ρ ὸ ς
Τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν
Ἐνταῦθα

Εἰς ἀπάντησιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 4902/25.2.1954 ἀναφορᾶς ὑμῶν γνωρίζομεν ὑμῖν, ὅτι ἐγκρίνομεν τὴν κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 24.2.1954 τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τοῦ ὑμετέρου Ὀργανισμοῦ ληφθεῖσαν ἀπόφασιν περὶ χορηγήσεως ἐν συνεχείᾳ ἐπιδόματος ἀνεργίας ἐκ διακοσίων χιλιάδων δραχμῶν (200.000) εἰς τοὺς ἀπολυθέντας ὡς πλεονάσαντας ἀρτεργάτας, κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τῶν ὑπ' ἀριθ. 1021, 1037 καὶ 1146/1953 Πράξεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ ἐπιδοτηθέντας παρ' ὑμῶν, ὡς καὶ εἰς τοὺς εὑρεθέντας κατὰ τὴν 12.10.1953 ἀνέργους ἀρτεργάτας, πέραν τοῦ εἰς τούτους καταβληθέντος ἐπιδόματος ἀνεργίας τριμήνου χρονικοῦ διαστήματος, ἀπὸ τῆς καταβληθείσης αὐτοῖς ἀποζημιώσεως ἢ ἀπὸ τῆς ἑπομένης τῆς ἀπολύσεώς των.

ζ) Ἀριθ. Πρωτ. Φ. 30088/259/1954, Ἀθῆναι τῇ 2.6.1954.

Πρὸς
Τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν
Ἐνταῦθα

Ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ ὅπως παράσχωμεν οἰκονο-

μικὴν ἐνίσχυσιν εἰς τοὺς ἀνέργους ἀρτεργάτας, παρακαλοῦμεν, ὅπως συνεχίσητε τὴν ἐπιδότησιν αὐτῶν ἐπὶ 15 εἰσέτι ἡμέρας ἀφ' ἧς αὕτη διεκόπη.

Ἄρθρον 3.

1. Οἱ ἀρτοποιοὶ τῶν πόλεων, ἔνθα δὲν ἰσχύει ἡ περὶ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν νομοθεσία καὶ ὁ ν. 5245/1931, δύνανται νὰ ἐργάζωνται προσωπικῶς διὰ τὴν παρασκευὴν τοῦ παρ' αὐτῶν παραγομένου ἄρτου.

2. Ἡ ἀπόδοσις τῆς ἡμερησίας κατεργασίας τῶν ἀρτεργατῶν ὁρίζεται εἰς 91 ὀκάδας ἀλεύρου, ἰσχύει δὲ αὕτη ὅπου ἐφαρμόζεται ὁ ν. 5245/1931, ὡς καὶ εἰς τὰ ἀρτοποιεῖα τὰ προβλεπόμενα ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ἀπὸ 8.11.1931 Προεδρικοῦ Διατάγματος, ἐκδοθέντος εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ν. 5245 «περὶ τροποποιήσεως τῶν ὑπ' ἀριθ. 3756 καὶ 4313 νόμων περὶ σχέσεως ἀρτοποιῶν - ἀρτεργατῶν», ὑποχρεούμενα νὰ προσλαμβάνωσιν ἀνάλογον ἀριθμὸν ἀρτεργατῶν βάσει τῆς κατεργαζομένης ποσότητος ἀλεύρων. Ἡ πρόσληψις ἀρτεργάτου εἶναι ὑποχρεωτική, δι' ἃς περιφερείας ἰσχύει ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ταμείου Ἀρτεργατῶν, ἐφ' ὅσον ἡ ἡμερησίως κατεργαζομένη ποσότης ἀλεύρου εἶναι ἀνωτέρω τῶν πεντήκοντα (50) ὀκάδων, ἡ ἐφ' ὅσον τὸ πέραν τῶν ἐνενήκοντα μιᾶς ὀκάδων κλάσμα εἶναι μεῖζον τῶν πεντήκοντα ὀκάδων.

3. Ὁ ἀρτεργάτης δικαιοῦται πλήρους ἡμερομισθίου, ἐφ' ὅσον κατεργάζεται 91 ὀκάδας ἀλεύρου. Εἰς ἣν περίπτωσιν κατεργάζεται ποσότητα πλέον τῶν 91 ὀκάδων ἀλεύρου ἢ ἔλαττον ταύτης, ἀμείβεται ἐπὶ πλέον ἢ ἐπὶ ἔλαττον ἀναλόγως.

4. Ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας δύναται νὰ ἐπιβάλῃ δι' ἀποφάσεώς του οἱασδήποτε μορφῆς συστήματα ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας διὰ τοὺς ἀρτεργάτας ἀναλόγως τῶν συνθηκῶν ἀγορᾶς ἐργασίας ἑκάστης περιφερείας, μετὰ προηγουμένην γνωμάτευσιν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ν.δ. 2511/1953.

5. Τὸ Ἵδρυμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων (Ι.Κ.Α.) ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλῃ εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν τὸ ὑπὸ τοῦ Ταμείου διατεθὲν ἤδη κεφάλαιον δι' ἐπιδότησιν τῶν κατὰ τὴν κειμένην νομοθεσίαν τοῦ Ι.Κ.Α. δικαιουμένων ἐπιδόματος ἀνεργίας ἀρτεργατῶν, ἀπολυθέντων εἰς ἐκτέλεσιν τῶν κυρουμένων πράξεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀσχέτως τῆς μὴ τηρήσεως τῆς τυπικῆς διαδικασίας τῆς ἀναγγελίας καὶ τοῦ ἐλέγχου τῆς ἀνεργίας.

Ἄρθρον 4

Ἡ ἀληθὴς ἔννοια τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ν.δ. 2528/1953 εἶναι, ὅτι πᾶσα ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 10652/23.3.1946 (Φ.Ε.Κ. 57/23.3.1946 τεῦχος Β') κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας «περὶ ἀναπροσαρμογῆς τῶν πόρων τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν» ἐκκρεμοῦσα ἀπαίτησις τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν εἰς βάρος τοῦ Δημοσίου ἀποσβέννυται.

Ἄρθρον 5

Εἰς τὸ τέλος τῶν παραγράφων ΙΙΙ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1037/12.10.1953 καὶ ΙV τῆς ὑπ' ἀριθ. 1146/20.10.1953 τῶν κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον κυρουμένων πράξεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου προστίθεται ἡ φράσις «ὡς αὕτη καθορίζεται προκειμένου περὶ ἐργατῶν διὰ τοῦ ἀπὸ 16.7.1920 Βασ. Διατάγματος».

Ἐν τῇ Β. Ἑλληνικῇ Προεδρίᾳ Βέρνης τῇ 6 Ὀκτωβρίου 1954.

ΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

1530/1954 Πράξις Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου

Περὶ προσαυξήσεως μισθοῦ ὑπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., λόγῳ πολυετοῦς ὑπηρεσίας.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 266 τῆς 21 Ὀκτωβρίου 1954)

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Λαβὸν ὑπ' ὄψιν εἰσήγησιν τῶν Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ καὶ Οἰκονομικῶν, ἀποφασίζει:

Ἄρθρον 1

1. Ὁ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 τῆς ὑπ' ἀριθ. 145/19.2.1954 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου περὶ αὐξήσεως τοῦ μηνιαίου μισθοῦ τῶν ὑπαλλήλων Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου» ὁριζόμενος βασικὸς μισθὸς τοῦ ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ τακτικοῦ προσωπικοῦ τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, προσαυξάνεται ὡς ἀκολούθως:

1) Κατὰ 8 ο/ο ἐπὶ τῇ συμπληρώσει 10ετοῦς ἐμμίσθου ὑπηρεσίας.

2) Κατὰ 10 ο/ο ἐπὶ τῇ συμπληρώσει 20ετοῦς ἐμμίσθου ὑπηρεσίας.

3) Κατὰ 15 ο/ο ἐπὶ τῇ συμπληρώσει 30ετοῦς ἐμμίσθου ὑπηρεσίας.

ΙΙ. Διὰ τὴν παροχὴν τῆς κατὰ τὴν § 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου προσαυξήσεως τοῦ βασικοῦ μισθοῦ τοῦ τακτικοῦ προσωπικοῦ τῶν Ν.Π.Δ. Δικαίου ὑπολογίζεται:

α) Πᾶσα προϋπηρεσία ἀναγνωριζομένη ὡς ἐμμισθος τοιαύτη ὑπὸ τῶν περὶ τούτων κειμένων διατάξεων.

β) Ἡ ὑπὸ τὴν ἰδιότητα τοῦ μονίμου στρατιωτικοῦ (ἀξιωματικοῦ, ἀνθυπασπιστοῦ καὶ ὁπλίτου) διανυθεῖσα, ὡς καὶ ἡ ὑπὸ τὴν ἰδιότητα τοῦ ἐθελοντοῦ ἢ ἀναπατατεταγμένου ὁπλίτου, ἡ ἀπομένουσα μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ χρόνου, καθ' ὃν ὁ ὑπάλληλος καθ' ὑποχρέωσιν θὰ ὑπηρέτει ὑπὸ τὰ ὅπλα ὡς κληρωτὸς ἢ ἐφεδρος, ἐὰν δὲν κατετάσσετο ὡς ἐθελοντής.

γ) Πᾶσα πραγματικὴ προϋπηρεσία παρ' ἑτέρῳ Νομικῷ Προσώπῳ Δημοσίου Δικαίου ἢ παρὰ τῷ Δημοσίῳ, ἐφ' ὅσον αὕτη ἀναγνωρίζεται κατὰ τὰς οἰκείας διατάξεις ἑκάστου νομικοῦ προσώπου.

δ) Ὁ πρὸ τῆς ἰσχύος της παρούσης διανυθεὶς χρόνος ὑπηρεσίας ὑπολογίζεται διὰ τὴν κατὰ τὴν § 1 τοῦ παρόντος προσαύξησιν τοῦ μισθοῦ.

Ἄρθρον 2.

1. Δὲν ὑπολογίζεται διὰ τὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 προσαύξησιν τοῦ μισθοῦ:

α) Ὁ χρόνος ὑπηρεσίας, ὅστις δὲν ὑπολογίζεται κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις διὰ τὴν προαγωγὴν τοῦ ὑπαλλήλου εἰς ἀνώτερον βαθμόν (διαθεσιμότης, ἀργία, προσωρινὴ παῦσις κλπ.).

β) Ὁ χρόνος ὑπηρεσίας, δι' ἣν ὁ ὑπάλληλος ἔτυχε συντάξεως καὶ λαμβάνει ταύτην.

ΙΙ. Ἡ ὑπὸ τῆς παρούσης πράξεως προβλεπομένη προσαύξησις δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων καὶ τοῦ Πάσχα παρεχομένων εἰς

τούς ὑπαλλήλους Ν.Π.Δ. Δικαίου καί λοιπούς Ὀργανισμούς ἐπιδομάτων.

Ἄρθρον 3

1. Τῆς ὑπό τῆς παρούσης παρεχομένης προσαυξήσεως θά δικαιοῦται καί τό ἐκ τῶν τακτικῶν ὑπαλλήλων τῶν Δήμων καί Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου τῶν ἐχόντων βαθμόν καί μισθόν τῶν ἐν ἄρθρ. 4 τῆς ὑπ' ἀριθ. 131/16.2.1954 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἀναφερομένων τεχνικῶν ὑπαλλήλων τῆς Ὑπηρεσίας Δημοσίων Ἔργων.

II. Αἱ διατάξεις τῆς παρούσης ἔχουν ἐφαρμογήν καί διά τό τακτικόν προσωπικόν τῶν Ὀργανισμῶν Τοπικῆς Αὐτοδιοικήσεως καί τό τακτικόν προσωπικόν τοῦ Ι.Κ.Α.

III. Ἡ παροῦσα δέν ἔχει ἐφαρμογήν ἐπί τοῦ τακτικοῦ προσωπικοῦ τοῦ συνδεομένου διά σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου.

Ἄρθρον 4

Ἡ ἰσχύς τῆς παρούσης, κυρωθησομένης νομοθετικῶς, ἄρχεται ἀπό 1ης Ὀκτωβρίου 1954.

Ἐκδόσαν πρός τοῦτο τήν ὑπ' ἀριθ. 1580 παροῦσαν ἀράξιν των.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 5 Ὀκτωβρίου 1954

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

45185/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περί ὑποχρεώσεων ἐργοδοτῶν κατά τήν καταβολήν μισθῶν καί ἡμερομισθίων διά κρατήσεις ὑπέρ Αὐτοδυνόμου Ὀργανισμοῦ Ἐργατικῆς Κατοικίας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 191 τῆς 25 Σεπτεμβρίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τάς διατάξεις τοῦ ν.δ. 2963/1954 «περί ἱδρύσεως Αὐτονόμου Ὀργανισμοῦ Ἐργατικῆς Κατοικίας», 2) ἀπόφασιν τοῦ Δ. Σ. τοῦ Αὐτονόμου Ὀργανισμοῦ Ἐργατικῆς κατοικίας, λεχθεῖσαν κατά τήν ἀπ' αὐτοῦ τῆς 20.9.1954, ἀποφαινόμεθα:

Ἄρθρον 1

1. Ἀπό 1ης Ἰουλίου 1954 πάντες ἐν γένει οἱ ἐργαζόμενοι, οἱ τελοῦντες εἰς σχέσιν ἐξηρτημένης ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀνεξαρτήτως ἐργοδότου καί ἐκτελουμένης ἐργασίας (ἐργατοτεχνῖται, ὑπάλληλοι, ὑπηρέται, ναυτεργάται, φορτοεκφορτωταί κλπ.) ὑποχρεοῦνται εἰς εἰσφοράν δραχμῶν δύο (2) κατά μῆνα ὑπέρ τοῦ Αὐτονόμου Ὀργανισμοῦ Ἐργατικῆς Κατοικίας.

2. Οἱ αὐτοί ὡς ἄνω ἐργαζόμενοι, ἐφ' ὅσον δέν ὑπάγονται εἰς ἐπικουρικήν ἀσφάλισιν, ὑποχρεοῦνται ἐπίσης ἀπό τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ νομοθ. διτος 2963/1954, 1ης Σεπτεμβρίου 1954, εἰς εἰσφοράν 1 ο/ο ἐπί τοῦ μισθοῦ ἤ ἡμερομισθίου αὐτῶν ὑπέρ τοῦ Αὐτονόμου Ὀργανισμοῦ Ἐργατικῆς Κατοικίας.

3. Τό προσωπικόν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, τό συνδεόμενον διά σχέσεως δημοσίου δικαίου, ἐφ' ὅσον δέν ὑπάγεται εἰς ἐπικουρικήν ἀσφάλισιν, ὑποχρεοῦται ἀπό 1ης Σεπτεμβρίου 1954 εἰς εἰσφοράν 1 ο/ο ἐπί τοῦ μισθοῦ ἤ ἡμερομισθίου αὐτοῦ ὑπέρ τοῦ Αὐτονόμου Ὀργανισμοῦ Ἐργατικῆς Κατοικίας.

Ἄρθρον 2

1. Ἐργοδόται ἀπασχολοῦντες πρόσωπα ἐκ τῶν ἐν §§ 1, 2 καί 3 τοῦ προηγουμένου ἄρθρου ἀναφερομένων ὑποχρεοῦνται, ὅπως:

α) Κατά τήν καταβολήν μισθοῦ ἤ ἡμερομισθίου κατά τέλος ἑκάστου μηνός εἰς τά ἐν § 1 τοῦ προηγουμένου ἄρθρου ἀναφερόμενα πρόσωπα παρακρατοῦν, ἀπό 1ης Ἰουλίου 1954, ἐκ τοῦ μισθοῦ ἤ ἡμερομισθίου αὐτῶν δραχμάς (2) κατά μῆνα ὑπέρ τοῦ Αὐτονόμου Ὀργανισμοῦ Ἐργατικῆς Κατοικίας.

Εἰς περίπτωσιν λύσεως τῆς σχέσεως ἐργασίας διαρκοῦντος τοῦ μηνός ἡ κατά τά ἀνωτέρω εἰσφορά ἐκ δραχμῶν δύο (2) κατά μῆνα παρακρατεῖται ἐκ τοῦ καταβαλλομένου εἰς τόν ἀπολυθέντα κατά τήν λύσιν τῆς σχέσεως ἐργασίας μισθοῦ, ἡμερομισθίου ἤ ἀποζημιώσεως.

Εἰσφοραί μήπω παρακρατηθεῖσαι ἀπό 1ης Ἰουλίου 1954 μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης θέλουν παρακρατηθῆ ἐντός τοῦ πρώτου μηνός ἀπό τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης, ἐφ' ὅσον ὁ ἐργαζόμενος τελεῖ εἰσέτι εἰς σχέσιν ἐργασίας.

β) Κατά πᾶσαν καταβολήν μισθῶν ἤ ἡμερομισθίων εἰς τά ἐν § 2 καί 3 τοῦ προηγουμένου ἄρθρου ἀναφερόμενα πρόσωπα παρακρατοῦν ἐκ τοῦ μισθοῦ ἤ ἡμερομισθίου αὐτῶν ποσοστόν 1 ο/ο ὑπέρ τοῦ Αὐτονόμου Ὀργανισμοῦ Ἐργατικῆς Κατοικίας.

2. Διά τήν καταβολήν τῶν κατά τό ἀνωτέρω εἰσφορῶν τῶν ἐν ἄρθροις 1 τῆς παρούσης ἀναφερομένων προσώπων ὑπέρ τοῦ Αὐτονόμου Ὀργανισμοῦ Ἐργατικῆς Κατοικίας εὐθύνεται ὁ ἐργοδότης.

Ἄρθρον 3

Ἡ ἀπόδοσις ὑπό τῶν ἐργοδοτῶν εἰς τόν Αὐτόνομον Ὀργανισμόν Ἐργατικῆς Κατοικίας τῶν ὑπέρ αὐτοῦ παρακρατουμένων εἰσφορῶν ἐνεργεῖται κατά τά ὁριζόμενα ὑπό τοῦ Κανονισμοῦ εἰσπράξεως εἰσφορῶν καί λοιπῶν πόρων τοῦ Αὐτονόμου Ὀργανισμοῦ Ἐργατικῆς Κατοικίας»(*).

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Σεπτεμβρίου 1954

27956/1/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περί αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ μονίμου καί ἐκτάκτου ὑπαλληλικοῦ καί ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ τῆς «Ἑνώσεως Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν Ροδόπης».

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 215 τῆς 30 Ὀκτωβρίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ν. δ. 2510/1953, 2) τήν ἀπό 12 Ἰουλίου 1954 ὑπογραφεῖσαν συλλογικήν σύμβασιν ἐργασίας μεταξύ τῶν ἐν προκειμένῳ ἐνδιαφερομένων ἑκατέρωθεν μερῶν, δι' ἧς ρυθμίζονται οἱ ὅροι ἀμοιβῆς τοῦ μονίμου καί ἐκτάκτου προσωπικοῦ τῆς περί ἧς πρόκειται Ἑνώσεως Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν, 3) τήν ὅλως ἐξαιρετικήν ἀνάγκην διά τήν ἄμεσον ἰσχύν καί ἐφαρμογήν τῶν περί καθορισμοῦ ἀποδοχῶν ὅρων τῆς ἐν λόγῳ συλλογικῆς συμβάσεως, πρός ἄρσιν τῶν ἐκ τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς ὑφισταμένων ἀμφιβητήσεων καί ἐκκρεμοτήτων, μέχρι νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ τρόπου θέσεως εἰς ἐφαρμογήν τῶν ὑπογραφομένων συλλογικῶν συμβάσεων καί 4) σχετικήν ἐγκριτικήν ἀπόφασιν τῆς πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς, ὑπ'

(*) Σχετικῶς ἡ ὑπ' ἀριθ. 15218/1954 ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἡ ὁποία θά δημοσιευθῇ εἰς τό ἑπόμενον.

άριθ. 43448/8 Όκτωβρίου 1954, άποφασίζομεν:

1) Αί κατά την 1 Φεβρουαρίου 1954 εἰς τὸ παντὸς βαθμοῦ καὶ κατηγορίας μόνιμον προσωπικὸν (κύριον, βοηθητικὸν καὶ ὑπηρετικὸν) τῆς Ἑνώσεως Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν Ροδόπης πράγματι καταβαλλόμεναι ἄνευ τοῦ ἐπιδόματος ἀκριβείας ἀποδοχαὶ αὐξάνονται, ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας ταύτης, κατὰ ποσοστὸν 25 ο/ο μὲν διὰ τὸ μέχρι 1500 δραχμῶν τμῆμα τούτων, 20 ο/ο δὲ ἐπὶ τοῦ ἀπὸ 1501—3000 δρχ. τοιούτου. Ἐπὶ τοῦ πέραν τοῦ δρχ. 3000 τμήματος ἀποδοχῶν οὐδεμία αὔξησις χορηγεῖται.

Εἰς τὴν κατὰ τ' ἀνωτέρω αὔξησιν συγχωνεύεται τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 ἀποφάσεως ἡμῶν χορηγηθὲν ἐπίδομα ἀκριβείας, ὡς καὶ πᾶσα αὔξησις, ὁπωσδήποτε χορηγηθεῖσα ἀπὸ 1 Φεβρουαρίου 1954 καὶ ἐντεῦθεν.

Εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν αἱ οὕτω διαμορφούμεναι ἀποδοχαὶ εἶναι κατώτεραι τοῦ συνόλου τῶν ἀποδοχῶν, ἃς σήμερον λαμβάνει ὁ μισθωτός, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 27358/1954 ἀποφάσεως ἡμῶν χορηγηθείσης αὐξήσεως, ἡ ἐπὶ πλέον προκύπτουσα διαφορὰ ἐξακολουθεῖ καταβαλλομένη μέχρι καλύψεως της διὰ νεωτέρας αὐξήσεως, δι' οἱονδήποτε λόγον ἢ διὰ προαγωγῆς.

2) Ὡς πράγματι καταβαλλόμεναι ἀποδοχαὶ κατὰ τὴν 1 Φεβρουαρίου 1954 νοοῦνται ὁ ὀργανικὸς μισθός, κατὰ βαθμόν, ὁ προβλεπόμενος ὑπὸ τοῦ ἐν ἰσχύϊ Κανονισμοῦ Ἐσωτερικῆς Ὑπηρεσίας καὶ καταστάσεως προσωπικοῦ τῆς ἐν λόγῳ Ἑνώσεως, ὡς ἀναπροσαρμοσθεὶς διὰ τῶν μεταπολεμικῶν ἐθνικῶν συλλογικῶν συμβάσεων καὶ προσαυξηθεὶς περαιτέρω διὰ τῶν μεταγενεστέρως ἐκδοθεισῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, διαμορφωθὲν κατὰ τὴν 1 Φεβρουαρίου 1954, ηὐξημένος κατὰ τὰ ὑπὸ τοῦ Ἐσωτερικοῦ Κανονισμοῦ προβλεπόμενα καὶ χορηγούμενα ἐπιδόματα καὶ προσαυξήσεις οἰκογενειακῶν βαρῶν, πολυετοῦς ὑπηρεσίας καὶ εὐδοκίμου ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ παραμονῆς καὶ κατὰ τὴν εἰς ποσὸν μεταπολεμικῶν δραχμῶν χορηγηθεῖσαν ἀπὸ 14 Μαρτίου 1953 διὰ τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῆς Ἑνώσεως αὔξησιν.

3) Αἱ κατὰ τὴν 1 Φεβρουαρίου 1954 πράγματι καταβαλλόμεναι, ἄνευ τοῦ ἐπιδόματος ἀκριβείας, ἀποδοχαὶ εἰς τοὺς ἐκτάκτους ἢ ἐπὶ συμβάσει ὑπαλλήλους καὶ ὑπηρέτας τῆς Ἑνώσεως αὐξάνονται, ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας ταύτης, κατὰ ποσοστὸν 25 ο/ο μὲν ἐπὶ τοῦ μέχρι 1500 δραχ. τμήματος τούτων, 20 ο/ο δὲ ἐπὶ τοῦ ἀπὸ 1501—3000 δραχ. τοιούτου, συγχωνευομένου εἰς τὸ ποσὸν τῆς αὐξήσεως τοῦ ἐπιδόματος ἀκριβείας καὶ πάσης ὁπωσδήποτε χορηγηθείσης αὐξήσεως ἀπὸ 1 Φεβρουαρίου 1954 καὶ ἐντεῦθεν.

4) Δὲν ὑπάγεται εἰς τὰς διατάξεις τῆς παρούσης ἀποφάσεως τὸ ὑπαλληλικὸν καὶ ὑπηρετικὸν προσωπικὸν τῆς Ἑνώσεως, τὸ παρέργως ἢ ἐπ' εὐκαιρίᾳ ὑπηρετοῦν καὶ μὴ ἀπασχολούμενον πλέον τῶν 3 1/2 ὡρῶν ἡμερησίως. Αἱ ἀπολαυαὶ ταύτου ὁρίζονται κατ' ἀναλογίαν ὡρῶν ἐργασίας βάσει τῶν ἐν §§ 1 καὶ 2 τῆς παρούσης καθοριζομένων.

Ὡσαύτως δὲν ὑπάγεται εἰς τὰς διατάξεις τῆς παρούσης ἀποφάσεως τὸ ἡμερομίσθιον ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ τῆς Ἑνώσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Ὀκτωβρίου 1954.

27975/1/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν κλπ. τῶν καθ' ἅπασαν τὴν χώραν ἀπασχολουμένων εἰς τὴν ἐπεξεργασίαν φύλλων καπνοῦ ἐργατῶν καὶ ἐργατριῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 215 τῆς 30 Ὀκτωβρίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 12 τοῦ ν.δ. 2510/1953.

2) Τὴν ἀπὸ 16.9.1954 ὑπογραφεῖσαν συλλογικὴν συμβασιν ἐργασίας μεταξὺ τῶν ἐν προκειμένῳ ἐνδιαφερομένων ἑκατέρωθεν ὀργανώσεων, δι' ἧς ρυθμίζονται οἱ ὅροι ἀμοιβῆς τῶν ἀπασχολουμένων καθ' ἅπασαν τὴν χώραν εἰς τὴν ἐπεξεργασίαν φύλλων καπνοῦ ἐργατῶν καὶ ἐργατριῶν.

3) Τὴν ὅλως ἐξαιρετικὴν ἀνάγκην διὰ τὴν ἄμεσον ἰσχὺν καὶ ἐφαρμογὴν τῶν περὶ καθορισμοῦ ἡμερομισθίων ὅρων τῆς ἐν λόγῳ συμβάσεως, πρὸς ἄρσιν τῶν ἐκ τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς ὑφισταμένων ἀμφισβητήσεων καὶ ἐκκρεμοτήτων, μέχρι νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ τρόπου θέσεως εἰς ἐφαρμογὴν τῶν ὑπογραφομένων συλλογικῶν συμβάσεων, καὶ

4) Σχετικὴν ἐγκριτικὴν ἀπόφασιν τῆς Πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς, ὑπ' ἀριθ. 43451/8.10.1954, ἀποφασίζομεν:

1) Τὸ καταβλητέον ἡμερομίσθιον εἰς ἕκαστον ἐργαζόμενον καθορίζεται, κατ' εἶδος ἐργασίας καὶ διὰ τοὺς ἀπασχολουμένους εἰς ταύτην, τοὐλάχιστον διὰ δευτέραν καπνικὴν περίοδον, ἐντὸς τῶν κατωτέρω ὁρίων ἡμερομισθίων, διὰ τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀναλόγως τῶν κρατουσῶν εἰς τὰ διάφορα κέντρα ἐπεξεργασίας καπνοῦ συνθηκῶν, ἤτοι:

Α') Ἄνδρες

Πατηταί	ἀπὸ δρχ.	33	—58.50
Στοιβαδόραι	»	33	—65.—
Συλλέκται φύλλων	»	33	—58.50
Εἰς κόσκινα	»	33	—55.—
Εἰς κλασσικὴν ἐπεξεργασίαν	»	33	—58.50
Ἀχταρμαπαιζῆδες	»	33	—58.50
Ἀρχιεργάται, ἀρχιστοιβαδόροι καὶ βοηθοὶ αὐτῶν	»	50	—74.—

Β') Γυναῖκες

Ξεφυλλίστριαι	ἀπὸ δρχ.	26.60	—36.10
Εἰς κόσκινα	»	26.50	—45.—
Συλλέκτριαι φύλλων	»	26.50	—40.65
Πατήτριαι	»	26.50	—40.—
Εἰς ὑγραντήρια	»	26.50	—45.—
Ἀρμαθοδέματος (κήχες)	»	26.50	—40.—

2) Διὰ τοὺς τὸ πρῶτον ἀπασχολουμένους εἰς τὴν ἐπεξεργασίαν τῶν φύλλων τοῦ καπνοῦ ἐργάτας (πρώτη καπνικὴ περίοδος ἀπασχολήσεως) τὸ ἡμερομίσθιον ὁρίζεται διὰ μὲν τοὺς ἄρρενας εἰς δραχ. 31.50, διὰ δὲ τὰς θήλεις εἰς δραχ. 25.

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀπὸ τῆς 16ης Σεπτεμβρίου 1954.

Ἡ παροῦσα, κοινοποιουμένη ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς της, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Ὀκτωβρίου 1954

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΔΟΞΑ

Εἰς τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ προσφάτου ν.δ. 3086/1954 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας καὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας» (ΕΕΔ 13, 1159) ὁρίζονται τὰ ἑξῆς :

Εἰς τὸ ἄρθρον 2 τοῦ ἀ.ν. 99/1936 «περὶ κυρώσεως συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας» προστίθεται παράγραφος, ἔχουσα οὕτω:

«Πᾶσα δὲ παράβασις ἢ μὴ συμμόρφωσις τῶν μισθωτῶν πρὸς τὸ περιεχόμενον συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἢ ἀποφάσεως διαιτησίας, διαρκούσης τῆς ἰσχύος αὐτῶν, θεωρεῖται ὡς ἀδικαιολόγητος καταγγελία τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐπισύρουσα πλέον τῶν ἤδη προβλεπομένων κυρώσεων καὶ λύσιν τῆς σχέσεως ἐργασίας, ὀφειλομένην εἰς ὑπαιτιότητα τοῦ παραβάτου ἢ τοῦ μὴ συμμορφουμένου».

Ἡ διάταξις διετυπώθη οὕτω καὶ εἰς τὸ ἀρχικὸν νομοσχέδιον τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, μολονότι δὲ εἶναι μεγίστης διὰ τοὺς μισθωτοὺς σημασίας, δὲν ἀπεζητεῖτο εἰς τὴν εἰσηγητικήν του ἔκθεσιν (ΕΕΔ 13, 1163) ποῖος εἶναι ὁ δικαιολογητικὸς λόγος αὐτῆς καὶ οὔτε κατὰ τὴν ἐν τῇ Βουλῇ συζήτησιν, ὡς συνάγεται ἐκ τῶν δημοσιευομένων ἀνωτέρω, σελ. 1216, πρακτικῶν συζητήσεων, ἐδόθησαν, προκληθείσης συζητήσεως, ἐξηγήσεις, δυνάμενα νὰ ὁδηγήσουν τοὺς ἑρμηνευτὰς μιᾶς τόσον σοβαρᾶς διὰ τοὺς μισθωτοὺς διατάξεως εἰς ἀσφαλεῖς, κατὰ τὸν νομοθετικὸν σκοπόν, λύσεις.

Ἐκ τῶν προπαρασκευαστικῶν τοῦ νέου νόμου ἐργασιῶν οἱ ἐνδιαφερόμενοι καὶ τὰ δικαστήρια ἔχουν μόνον τὸ ἐν τέλει τῆς εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως ἀορίστως ἀναγραφόμενον «διὰ τῶν διατάξεων τέλος τῶν ἄρθρων 8, 9, 10 καὶ 11 προβλέπονται τὰ τῆς προσαρμογῆς τοῦ ὑφισταμένου καθεστῶτος πρὸς τὸ καθιερούμενον σύστημα προσδιορισμοῦ τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων καὶ τῆς ὀργανώσεως τῆς λειτουργίας τῶν ἀπαιτουμένων ὑπηρεσιακῶν μονάδων».

Ἀλλὰ ταῦτα δὲν προβλέπονται εἰς τὸ ἄρθρον 9, τὸ ὁποῖον ἀναφέρει ἡ εἰσηγητικὴ ἔκθεσις, ὁμοῦ μετὰ τῶν λοιπῶν, τὰ ὁποῖα ἐπιδιώκουν τὸν ἀνωτέρω σκοπόν. Καὶ δικαίως διερωτᾶται τις, διατί νὰ παραμείνῃ ἡ νεοφανὴς αὐτὴ διάταξις, μὲ τόσον βαρείας κατὰ τῶν μισθωτῶν κυρώσεις, ἄνευ τινὲς ἐξηγήσεως ; Συνέλιξε τάχα τὸν ἐργατικὸν νομοθέτην ὁ φόβος ὅτι, εἰσάγων μίαν τοιαύτην διάταξιν, ἐνόθευε τὸ φιλεργατικὸν ἐργατικὸν δίκαιον καὶ ἡ ἐξήγησις θὰ καθίστα τὸν φόβον αὐτὸν ἐμφανέστερον ;

Προκύπτει ὅμως ἐκ τῆς διατάξεως αὐτῆς καὶ τοῦτο τὸ ἐκπληκτικόν : Ἐνεθυμήθη ὁ ἐργατικὸς νομοθέτης νὰ ἀναφερθῇ τὴν εἰς βάρος τῶν μισθωτῶν διάταξιν αὐτὴν ὡς 6' παράγραφον τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ἀ.ν. 99/1936 «περὶ κυρώσεως συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας».

Ἀλλ' ὁ ἀ.ν. 99/1936 εἰς τὴν § 1 τοῦ ἄρθρου 2 αὐτοῦ, ὁρίζων ὅτι «πᾶσα παράβασις ἢ μὴ συμμόρφωσις πρὸς τὰς διατάξεις τῶν ἐν λόγῳ συμβάσεων θεωρεῖται ὡς ἀδικαιολόγητος καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας, ὑποχρεοῦσα τοὺς παραβάτας εἰς καταβολὴν διπλασίας μὲν διὰ τοὺς ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους, πενταπλασίας δὲ διὰ τοὺς ἐργάτας, τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου 2112, ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, ὁριζομένης ἀποζημιώσεως», ὡς ἀστικὰς κατὰ τῶν ἐργοδοτῶν κυρώσεις, δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν *ἐπὶ πάσης συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας* (καὶ οὐδαμοῦ ἐπὶ παραβάσεως ἀποφάσεως διαιτησίας, περὶ τῆς ὁποίας, γινομένης ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ μόνον, προέβλεψε τὸ ἄρθρον 9 τοῦ ν.δ. 3086/1954), ἀλλὰ μόνον ἐπὶ τῶν διὰ τοῦ ἀ.ν. 99/1936 κυρωθεισῶν δύο πρώτων συλλογικῶν συμβάσεων τῆς 13 Αὐγούστου 1936.

Συμβαίνει οὕτω τὸ παράδοξον νὰ ἐπιβάλλωνται ἀστικαὶ κυρώσεις κατὰ τῶν παραβατῶν ἢ μὴ συμμορφουμένων πρὸς τὸ περιεχόμενον συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἢ ἀποφάσεως διαιτησίας μισθωτῶν (ἄρθρ. 9 ν.δ. 3086/1954) καὶ οὐδαμοῦ τοῦ ν.δ. 3086/1954 νὰ ὑπάρχῃ διάταξις, ἡ ὁποία νὰ ἐπιτρέπῃ ἀστικὰς κυρώσεις πρωτίστως καὶ κυρίως κατὰ παραβατῶν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων κλπ. ἐργοδοτῶν.

Ἂν ὁ ἐργατικὸς νομοθέτης, τοποθετῶν τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν.δ. 3086/1954 εἰς τὸ ἄρθρον 2 τοῦ ἀ.ν. 99/1936, ἤννοει ὅτι συνεπλήρου τὸν ἐπιβάλλοντα κυρώσεις νόμον καὶ μὲ τοιαύτας κατὰ τῶν μισθωτῶν, ἐπέδειξε σκοπιάν, ἐκ τῆς ὁποίας παρεγνωρίσθη τὸ περιεχόμενον τοῦ ἀ. ν. 99/1936, διότι δὲν θέλομεν νὰ φαντασθῶμεν, ὅτι εἰς τὸν ἐργατικὸν νομοθέτην ἐκυριάρχησεν ἡ σκέψις μόνον πῶς νὰ διασφαλίσῃ τὸ περιεχόμενον συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἢ ἀποφάσεως διαιτησίας ἀπὸ προσβολῆς ἐκ μέρους τῶν μισθωτῶν μόνον, ὡς νὰ μὴ ὑπάρξουν παραβάται ἐργοδόται, ἔναντι τῶν ὁποίων νὰ πρέπει νὰ προστατευθοῦν οἱ μισθωτοί.

◇

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΑ

Εἰς τὸν δημοσιευθέντα Κῶδικα τῶν Δικηγόρων, ἄνω (ἄρθρ. 91) γίνεται εἰδικὴ ρύθμισις περὶ ἀμοιβῶν τῶν δικηγόρων ἐκ μέρους τῶν ἐργατῶν, ἐλησμονήθη νὰ καθορισθῇ ἡ ἀμοιβὴ τοῦ δικηγόρου ἐν τῇ ἐνώπιον τοῦ Πρωτοδίκου ἐργατικῇ διαδικασίᾳ τοῦ νόμου Γ'ΒΟΔ'. Ἡ ἀνωμαλία πρέπει νὰ ἀρθῇ, ἵνα μὴ ἀναγκάζωνται οἱ δικαιοῦντες νὰ τέμνουν ἐκ τῶν ὁμοίων δίκαιον (καὶ τίνα διάταξιν νὰ ἐφαρμόσουν ;) ὑφισταμένου κενοῦ.

◇

ΜΕΤΑΞΥ ΜΑΣ

Μὲ πολλὴν στενοχωρίαν ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου», λόγῳ τῆς ἀκραγείας κατὰ τὸ πρῶτον δεκαπενθήμερον τοῦ τρέχοντος μηνὸς ἐπεργείας τῶν ἐργατῶν τυπογράφων, εὑρέθη εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ κυκλοφορήσῃ τὸ παρὸν τεῦχος της μετὰ καθυστέρησιν ἡμερῶν τινων ἀπὸ τῆς τακτικῆς ἡμέρας. Τὸ ἑπόμενον τεῦχος θὰ ἐκδοθῇ καὶ θὰ κυκλοφορήσῃ, ὡς πάντοτε, κανονικῶς.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 13ος—Τεῦχος 23 (317)

Ἀθῆναι, 1 Δεκεμβρίου 1954

Η ΑΞΙΩΣΙΣ ΠΕΡΙ ΙΣΗΣ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΕΩΣ ΩΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΟΣ

Ὑπὸ τοῦ κ. ΑΝΤΩΝΙΟΥ Ι. ΠΕΤΡΟΓΛΟΥ, Δικηγόρου

I

Ἡ μισθωσις ἐργασίας δὲν εἶναι μόνον σύμβασις δεσμεύουσα τὴν βούλησιν τῶν συμβαλλομένων μερῶν ὡς πρὸς τὴν ἐνέργειαν ὡρισμένης πράξεως ἢ παραλείψεως. Πέραν τῆς συγκεκριμένης αὐτῆς ἐνοχικῆς δεσμεύσεως, τῆς ἀφορώσης εἰς τὴν παροχὴν τῆς ἐργασίας καὶ τὴν ἀντιπαροχὴν τοῦ μισθοῦ, ἡ σύμβασις ἐργασίας, ἀπαιτοῦσα τὴν αὐτοπρόσωπον παρουσίαν τοῦ μισθωτοῦ ἐν ὡρισμένῳ τόπῳ καὶ χρόνῳ καὶ τὴν παροχὴν τῶν προσωπικῶν αὐτοῦ ὑπηρεσιῶν ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐπίβλεψιν καὶ τὰς ὁδηγίας τοῦ ἐργοδότου, δημιουργεῖ καὶ ἄλλας δεσμεύσεις ἠθικοῦ χαρακτῆρος (1). Διὰ τοῦτο ἡ σύμβασις ἐργασίας πρέπει νὰ θεωρηθῇ σχέσις διφυής, ἁπτομένη τόσον τοῦ ἐνοχικοῦ δικαίου, ὅσον καὶ τοῦ δικαίου, τὸ ὁποῖον ἐδημιουργήθη, διὰ νὰ καλύψῃ τὸν περισσότερον χῶρον τῆς ἠθικῆς, ὅηλ. τοῦ δικαίου τῆς προσωπικότητος (2).

Ὁ διαχωρισμὸς τῶν δύο τούτων ἐννοιῶν δὲν εἶναι καὶ τόσον εὔκολος. Ἡ σύμβασις ἐργασίας παρέχει εἰς τὸν ἐργοδότην τὸ δικαίωμα νὰ ποιῆται τὴν κατὰ τοὺς συμφωνηθέντας ὅρους χρῆσιν τῶν σωματικῶν ἢ πνευματικῶν δυνάμεων τοῦ μισθωτοῦ, εἰς αὐτὸν δὲ ἐπιβάλλει τὴν ὑποχρέωσιν οὐχὶ μόνον νὰ ἀνέχηται, ἀλλὰ καὶ νὰ συμβάλλῃ εἰς τὴν καλυτέραν ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου χρησιμοποίησιν τῶν δυνάμεών του τούτων. Δεδομένου λοιπὸν ὅτι ἡ παροχὴ τοῦ μισθωτοῦ συμπλέκεται διαρκῶς μὲ τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν κίνησιν τοῦ προσώπου του, ὡς καὶ τὴν ὕπαρξιν καὶ ἔκφρασιν τῆς προσωπικότητός του, καθίσταται προφανές, ὅτι τὰ ὅρια, μέχρι τῶν ὁποίων ἐξικνεῖται ἡ ἐξουσία τοῦ ἐργοδότου, εἶναι ἐξόχως λεπτά. Τὰ ὅρια αὐτὰ συνήθως ὁρίζουν Νόμοι, παντὸς εἴδους ἄλλαι διατάξεις, συλλογικαὶ ἢ ἀτομικαὶ συμβάσεις περιέχουσαι ὅρους ἐργασίας, ἀλλ' ἀκόμη καὶ τὰ ἔθιμα καὶ αἱ συνήθειαι, αἵτινες διεμορφώθησαν εἰς ὡρισμένον τόπον. Ὑπεράνω ὅμως αὐτῶν ὑπάρχουσι καὶ μερικαὶ ἄλλαι γραπταὶ ἢ ἄγραφοι ἀρχαί, ἠθικῆς κυρίως προελεύσεως, αἱ ὁποῖαι θέτουν ἕνα ἄλλο ὁράσγμιον: Τὸν σεβασμὸν τῆς προσωπικότητος τοῦ μισθωτοῦ.

II

Τὸ δίκαιον τῆς προσωπικότητος εἶναι δημιούργημα τῶν τελευταίων ἑξελίξεων τῆς νομικῆς ἐπιστήμης καὶ συμβαδίζει μὲ τὰς ἐννοίας τῆς ἐλευθερίας, τῆς ἰσότητος καὶ τῆς δικαιοσύνης (3). Ἀναγνωρίζει ὅτι ἡ ἐξουσία τῆς βουλήσεως τοῦ ἀτόμου ἐκτείνεται ὄχι μό-

(1) Ἐπὶ τῶν ἠθικῶν σεσμῶν, ἅπινα δημιουργοῦνται de facto μεταξὺ ἐργοδότου καὶ μισθωτοῦ διὰ τῆς σχέσεως ἐργασίας, στηρίζει ἐκ τῶν Γερμανῶν θεωρητικῶν ὁ Nikisch—ἀπὸ τελείως διαφόρου ἐκβάσεως σκοπιᾶς ἐκείνου—τὴν βάσιν τῆς θεωρίας του περὶ κοινότητος ἐκπαλλαδόσεως, ἐντάξεως τοῦ μισθωτοῦ εἰς αὐτήν, ὑποχρεώσεως προνοίας τοῦ ἐργοδότου κλπ., διαβλέπων πέραν τῆς τυπικῆς ἐνοχικῆς σχέσεως δημιουργουμένην μίαν ἰδιαιτέραν σχέσιν προσωπικοῦ δικαίου μεταξὺ ἐργοδότου καὶ μισθωτοῦ.

(2) Περὶ τοῦ δικαιώματος τῆς προσωπικότητος ἐν γένει *Γ. Μπαλῆς*, Γεν. Ἀρχαὶ § 24, *Π. Ζέπος*, Ἡ ἀποκατάστασις ἠθικῆς ζημίας ὡς προστασία τῆς προσωπικότητος ἐν Α.Ι.Δ. σ. 341, *Βάλληνδας*, Γεν. Ἀρχαὶ ὑπ' ἀρθρ. 57, *Γιαννόπουλος*, ὡσαύτως, καὶ *Κ. Σούρλας* εἰς ἀξιόλογον μελέτην ἐν ΕρμΑΚ πρωτοσαγωγικῶς καὶ ὑπ' ἀρθρ. 57 Α.Κ., ἔνθα καὶ πλείσται παραπομπαὶ εἰς ξένην βιβλιογραφίαν.

(3) Ἡ Σχολὴ τοῦ Φυσικοῦ Δικαίου ἔθεσε πρῶτον τὸ ἀξίωμα περὶ τοῦ ἀνθρώπου ὡς ἐλευθέρου καὶ λογικοῦ ὄντος. Ἔκτοτε συνεχῶς μέχρι σήμερον καταβάλλονται προσπάθειαι, ὅπως κατοχυρωθῇ καὶ τὴν μεγαλυτέραν δυνατὴν ἔκτασιν ὁ σεβασμὸς πρὸς τὴν ἀνθρωπίνην προσωπικότητα. Βλ. τὴν ἀπὸ 10 Δεκεμβρίου 1948 παγκόσμιον διακήρυξιν περὶ τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου, ἣς καὶ τὴν ὑπογραφεῖσαν καὶ ὑπὸ τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1950 σύμβασιν τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου.

νον ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ αὐτοῦ κόσμου, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῆς ἰδίας αὐτοῦ προσωπικότητος, ἤτοι τῶν ἠθικῶν, ἰδεολογικῶν καὶ πνευματικῶν δυνάμεων τοῦ ἐσωτερικοῦ του κόσμου. Τὸ ἄτομον ὡς ὑποκείμενον τοῦ δικαίου δικαιοῦται νὰ προστατεύῃ τὰς ἐκδηλώσεις τῆς προσωπικότητος αὐτοῦ, ἤτοι τὰ σπουδαιότερα καὶ βασικώτερα ἀγαθὰ τῆς ἀτομικῆς του ζωῆς, ὡς π.χ. τὴν ζωήν, τὴν σωματικὴν καὶ πνευματικὴν του ἀκεραιότητα, τὴν ἐλευθερίαν πνευματικῆς καὶ σωματικῆς του κινήσεως, τὸ καλὸν ἐπαγγελματικόν του ὄνομα ἢ τὴν ἐν ταῖς συναλλαγαῖς του φήμην, τὴν ἐπιστημονικὴν ἢ τεχνικὴν ἢ ὑπαλληλικὴν του κατάρτισιν ἢ ἱκανότητα, τὴν φιλοπονίαν καὶ τὴν ἐργατικότητά του, τὴν ἰδίαν αὐτοῦ εἰκόνα, τὸ διακριτικὸν αὐτοῦ ὄνομα καὶ ἐν γένει τὴν ἀπόρρητον περιοχὴν τῆς προσωπικότητος (4). Ὡς ἐπίσης δικαιοῦται νὰ ἀπαγορεύσῃ κάθε πρᾶξιν ἢ παράλειψιν τείνουσαν ἐμμέσως ἢ ἀμέσως νὰ ἐμφανίσῃ αὐτὸν μειωμένον ἢ ὑστερούντα ἔναντι τρίτων καθ' οἱονδήποτε τρόπον.

Ὁ Ἀστικός μας Κῶδιξ εἰσήγαγεν ἐν Ἑλλάδι ἐν πλήρες δίκαιον προστασίας τῆς προσωπικότητος (5). Διὰ πολλῶν εἰδικῶν διατάξεων προστατεύει ὡρισμένα δικαιώματα τῆς προσωπικότητος, π.χ. διὰ τοῦ ἄρθρου 920 Α.Κ. προστατεύει τὴν πίστιν, τὸ μέλλον ἢ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἀτόμου, διὰ τοῦ ἄρθρ. 921 τὴν προσβολὴν τῆς τιμῆς γυναικός, διὰ τοῦ ἄρθρ. 932 τὴν ἠθικὴν βλάβην λόγῳ ἀδικοπραξίας, διὰ τοῦ ἄρθρ. 929 τὴν βλάβην τοῦ σώματος ἢ τῆς ὑγείας τινός. Εἰδικώτερον δὲ ἐπὶ θεμάτων ἐργατικοῦ δικαίου διὰ τῶν ἄρθρων 658 καὶ 660 - 663 Α.Κ. προστατεύει τὴν ὑγείαν τοῦ μισθωτοῦ, διὰ τῶν ἄρθρ. 666-667 μεριμνᾷ διὰ τὴν ἀναψυχὴν τοῦ μισθωτοῦ, διὰ τῶν ἄρθρ. 669, 670 καὶ 672 προστατεύει τὴν ἐλευθερίαν τῆς ἐργασίας κλπ. Ἐπειδὴ ὅμως ἐθεωρήθη ὅτι τὰ ἐπὶ τῆς προσωπικότητος δικαιώματα δύναται νὰ εἶναι πλεῖστα ὅσα καὶ ἀφ' ἑνὸς μὲν δὲν ἦτο εὔκολον, ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου οὔτε ἐνεδείκνυτο νὰ ἀπαριθμηθοῦν, διότι δὲν ἠδύνατο νὰ ἀποκλεισθῇ ἡ ἐν τῷ καθ' ἡμέραν βίῳ ἐμφάνισις περιπτώσεων ἐχουσῶν ἀνάγκην προστασίας (6), διὰ τοῦτο εἰσήγαγεν ὡς μίαν γενικὴν ἀρχὴν προστασίας τῆς προσωπικότητος τὸ μεγάλης σημασίας ἄρθρ. 57 Α.Κ., τὸ ὁποῖον ὁρίζει ὅτι: «Ὁ προσβαλλόμενος παρανόμως εἰς τὴν προσωπικότητα αὐτοῦ δικαιοῦται νὰ ἀπαιτήσῃ τὴν ἄρσιν τῆς προσβολῆς, ἔτι δὲ τὴν παράλειψιν ταύτης ἐν τῷ μέλλοντι. Περαιτέρω ἀξίωσις πρὸς ἀποζημίωσιν κατὰ τὰς περὶ ἀδικοπραξιῶν διατάξεις δὲν ἀποκλείεται».

Τὸ ἄρθρον τοῦτο προερχόμενον ἐκ τοῦ Ἑλβετικοῦ Κώδικος (7) ἔχει μίαν τεραστίαν ἀξίαν διὰ τὸ ἑλληνικὸν ἀστικὸν καὶ φυσικὰ καὶ τὸ ἐργατικὸν δίκαιον. Περιλαμβάνει καὶ

---

(4) *Μπαλῆς*, Γεν. Ἀρχ. § 24, *Βάλληνδας*, Γεν. Ἀρχ. ὑπ' ἄρθρ. 57. Κατὰ τὸν *Σούρλαν* (ἔνθ' ἀνωτ. §§ 40, 41) εἰς τὴν προσωπικότητα περιλαμβάνεται ὡς ἐπὶ μέρους στοιχεῖον αὐτῆς πᾶν ὅ,τι ἀποτελεῖ τὴν σωματικήν, τὴν ψυχικὴν καὶ τὴν κοινωνικὴν ἀτομικότητα τοῦ ἀνθρώπου. Εἰς τὴν ἔννοιαν τῆς σωματικῆς ἀνήκει ὅ,τι ἔχει σχέσιν μὲ τὴν σωματικὴν ὑπόστασιν (ζωή, ὑγεία, σωματικὴ ἀκεραιότης κλπ.). Εἰς τὴν ψυχικὴν ἀτομικότητα αὐτοῦ ἀνήκει πᾶν ὅ,τι ἔχει σχέσιν μὲ τὴν ψυχικὴν ὑπόστασιν τοῦ προσώπου, π.χ. αἱ ἀντιδράσεις, αἵτινες διαταράσσουσι τὴν ψυχικὴν ἰσορροπίαν τοῦ ἀνθρώπου, ἐκδηλοῦνται ὑπὸ μορφὴν ψυχικοῦ πόνου, δηλαδὴ ἡ λύπη, ἡ ἀγωνία καὶ γενικῶς αἱ καταθλιπτικαὶ ψυχικαὶ καταστάσεις κλπ. Τὴν κοινωνικὴν τέλος ἀτομικότητα τοῦ ἀνθρώπου συνιστοῦν στοιχεῖα ἐξωτερικά, ἐξ ὧν προσδιορίζεται ἡ ὕπαρξις τῆς προσωπικότητος ἐν τῇ κοινωνίᾳ καὶ δὴ ἔναντι τῶν ἄλλων μελῶν αὐτῆς. Ἐνταῦθα ἀνήκει π.χ. ἡ τιμή, ὡς ἐκδήλωσις τῆς ἰδέας, ἣν ἡ κοινωνία ἔχει περὶ τῆς ἀξίας προσώπου τινὸς ὡς ἀτόμου, ὡς ἐπαγγελματίου, ὡς ἐπιστήμονος, ὡς πολίτικοῦ ἀνδρὸς κλπ. Ἐπὶ τούτοις ἀνήκουν ἐπίσης πλεῖσται προσωπικαὶ σχέσεις ἀναγόμεναι εἰς τὸν ἰδιωτικὸν βίον ἢ εἰς ἐπαγγελματικὰ συμφέροντα.

(5) *Μπαλῆς - Βάλληνδας - Σούρλας*, ἔνθ' ἀνωτ.

(6) Κατὰ *Μπαλῆν* (ἔνθ' ἀνωτ.) αἱ ἐκδηλώσεις τῆς προσωπικότητος ἀορίστους προστασίαν βεβαίως ἐν τῷ πεδίῳ τοῦ δικαίου διὰ πλήθους ποινικῶν ἢ ἀστυνομικῶν διατάξεων, ὡς καὶ διὰ τῶν περὶ ἀδικοπραξίας ὁρισμῶν, ἐφ' ὅσον ἐκ τῆς προσβολῆς τῶν ἐκδηλώσεων αὐτῶν διαμορφοῦται αὐτοτελὲς ἐνοχικὸν δικαίωμα πρὸς ἀποζημίωσιν, ἀλλ' ἐπίσης καὶ διὰ τῆς ἀναγνωριστικῆς ἀγωγῆς (Κλε. Νόμ. 127). Παρὰ ταῦτα τὸ ἄρθρ. 57 περιέλαβε τοιαύτην γενικὴν διάταξιν περὶ τοῦ δικαιώματος τῆς προσωπικότητος, διὰ νὰ καλύψῃ πᾶσαν περίπτωσιν προσβολῆς αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ χορηγήσῃ ἐκτὸς τῆς ἀξιώσεως τῆς ἄρσεως, ὡς καὶ τῆς τοιαύτης ἐν τῷ μέλλοντι παραλείψεως, καὶ εἰς τὴν ἀξίωσιν ἀποζημιώσεως, ἐπὶ πλέον δὲ καὶ τὴν ἱκανοποίησιν τῆς ἠθικῆς βλάβης (ἄρθρ. 59 Α.Κ.).

(7) Ὁ Α.Κ. εὗρεν ἤδη ὡρίμου τὸ ἔδαφος ἐκ τῆς γενομένης ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἐπεξεργασίας τοῦ θεσμοῦ καὶ παρέλαβε τοῦτον κυρίως ἐκ τῆς πατρίδος τοῦ δικαίου τῆς προσωπικότητος, τῆς Ἑλβετίας (ἄρθρα 28 καὶ 29, ὡς καὶ 47 Ἑλβ. Α.Κ.). Ἐν τῷ Γερμανικῷ Α.Κ. ἀναλόγου εὐρύτητος διάταξις δὲν ὑπάρχει καὶ τοῦτο ἐξηγεῖ διὰ κολὺ λόγον διὰ ἐχρησιμοποιήθη μέχρι τοῦδε ὑπὸ τῆς γερμανικῆς θεωρίας ἢ τῆς νομολογίας τὸ ἄθρον αὐτὸ πρὸς θεμελίωσιν τῆς ἀρχῆς τῆς ἴσης μεταχειρίσεως. Πάντως ἀξιοσημείωτον εἶναι ὅτι ἡ γερμανικὴ θεωρία καὶ νομολογία δέχεται ἄνευ ὁιστάγμοῦ τὴν ἀρχὴν τῆς ἴσης μεταχειρίσεως ὡς τιθεμένην ὑπὸ κανόνος δικαίου, ἀδιαφόρως ἂν ὅτι μὲν λαμβάνῃ ὡς τοιοῦτον τὰς ἀρχὰς τῆς καλῆς πίστεως, ὅτε δὲ κληρονομέναις τὰς περὶ προνοίας τοῦ ἐργοδότου διατάξεις.

προστατεύει πᾶσαν περίπτωσιν προσβολῆς τῆς προσωπικότητος, ἤτοι τῶν πνευματικῶν, ἠθικῶν καὶ οἰκονομικῶν ἀγαθῶν τοῦ ἀνθρώπου.

III

Ἂς ἴδωμεν ὅμως ποῖον τὸ περιεχόμενον τῆς ἐννοίας τῆς ἀρχῆς τῆς ἴσης μεταχειρίσεως, ὡς αὕτη ἐμφανίζεται εἰς τὸ ἐργατικὸν δίκαιον, διὰ νὰ δυνηθῶμεν ἐν συνεχείᾳ νὰ εὕρωμεν τὴν σχέσιν αὐτῆς μὲ τὸ ἀνωτέρω ἀναφερόμενον δίκαιον τῆς προσωπικότητος. Κατ' ἀρχὴν τὴν ἴσην ἢ ἄνισον μεταχείρισιν πρέπει νὰ διακρίνωμεν εἰς οἰκονομικὴν καὶ ἠθικήν (8). Καὶ ἀπὸ μὲν τῆς οἰκονομικῆς πλευρᾶς της ἡ ἀρχὴ τῆς ἴσης μεταχειρίσεως ἐπιβάλλει εἰς τὸν ἐργοδότην, ὅπως κατὰ τὴν χορήγησιν τῶν παντὸς εἴδους παροχῶν εἰς τὸ προσωπικόν του εἶναι δίκαιος πρὸς ὅλους καὶ μὴ ἀποκλείῃ αὐθαιρέτως ἐκ τῶν παροχῶν τούτων μισθωτοὺς ἐργαζομένους ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους καὶ συνθήκας ἐργασίας (9). Ἀπὸ δὲ τῆς ἠθικῆς της πλευρᾶς ἐπιβάλλει εἰς τὸν ἐργοδότην, ὅπως κατὰ τὴν ἀπονομὴν τῶν ἠθικῶν ἀμοιβῶν εἰς τὸ προσωπικόν του ἢ κατὰ τὴν χρῆσιν τῶν δικαιωμάτων του εἶναι ἀμερόληπτος καὶ μὴ ἀποκλείῃ τοιούτων ἀμοιβῶν πρόσωπα ἔχοντα τὰ αὐτὰ ἀκριβῶς προσόντα, ἅτινα ἔχουσι καὶ οἱ λαμβάνοντες τὰς ἀμοιβάς ἢ ἄλλως ὅπως μὴ συμπεριφέρηται κατὰ χείρονα τῶν ἄλλων τρόπον εἰς τοὺς μισθωτοὺς τοὺς μὴ δίδοντας ἀφορμὰς τοιαύτης συμπεριφορᾶς (10).

Οὐσιαστικῶς ἐξεταζομένη ἡ ἀρχὴ τῆς ἴσης μεταχειρίσεως δὲν κάμνει τι ἄλλο, εἰμὴ νὰ ἐπιβάλλῃ εἰς τὸν ἐργοδότην κανόνας συμπεριφορᾶς ἔναντι τῶν μισθωτῶν, θέτουσα φραγμὸν εἰς τὴν αὐθαιρεσίαν τοῦ ἐργοδότου τὰς ἀρχὰς τῆς Ἰσότητος καὶ τῆς Δικαιοσύνης. Ἡ παράβασις ὅμως τῶν ἀρχῶν τούτων κατὰ τὴν ἄσκησιν τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἐργοδότου, ἐκτὸς τοῦ ὅτι εἶναι πιθανὸν νὰ ἀποτελῇ παράβασιν τῶν συμπεφωνημένων ἢ τεθεσπισμένων ὅρων ἐργασίας ἢ νὰ ἀντίκειται πρὸς τὰς ἀρχὰς τῆς καλῆς πίστεως ἢ τὰ συναλλακτικὰ ἢ τὰ χρηστὰ ἤθη, θίγει ἐπὶ πλέον τὴν προσωπικότητα τοῦ ἁλαπτομένου μισθωτοῦ. Εἴτε δὲ ἡ ἁλάβη αὕτη εἶναι οἰκονομικῆς, εἴτε ἠθικῆς μορφῆς, προσβάλλει πάντως τὸν κύκλον τῶν οἰκονομικῶν, πνευματικῶν καὶ ἠθικῶν ἀγαθῶν, ἅτινα ἀποτελοῦν τὴν προσωπικότητα τοῦ μισθωτοῦ ὡς ἐλευθέρου ἀνθρώπου.

Συγκεκριμένως τόσον κατὰ τὴν περίπτωσιν τῆς ἐξαιρέσεως ἑνὸς μισθωτοῦ τῶν οἰκονομικῶν χορηγήσεων τοῦ ἐργοδότου τῶν παρεχομένων εἰς τοὺς ἄλλους μισθωτούς, τοὺς ἔχοντας τὰ αὐτὰ προσόντα καὶ ἐργαζομένους ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους ἐργασίας, ὅσον καὶ κατὰ τὴν περίπτωσιν τῆς στερήσεως ἠθικῶν ἀμοιβῶν ἢ χειροτέρας μεταχειρίσεως αὐτοῦ ἄνευ λόγου, προσβάλλεται ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου ἡ προσωπικότης αὐτοῦ λόγῳ τῆς βαρείας ἠθικῆς μειώσεως, τὴν ὁποίαν ὑφίσταται ἔναντι τῶν ἄλλων συναδέλφων του, οἵτινες εἶναι ἴσης ἱκανότητος ἢ κατώτεροι ἀπὸ αὐτόν (11). Δικαιοῦται ὅθεν ὁ προσβληθεὶς

(8) Ὁ *Β. Βασιλείου*, ἐν ΕΕΔ 13 σ. 905, περιορίζει τὴν ἔννοιαν τῆς ἀρχῆς τῆς ἴσης μεταχειρίσεως εἰς στενὰ οἰκονομικὰ πλαίσια, ἤτοι εἰς τὴν ἀδικαιολόγητον ἀνισότητα παροχῶν τοῦ ἐργοδότου, παρασυρόμενος ἐκ τοῦ ὅτι τοιαύτην περιωρισμένην ἔννοιαν φαίνεται ὅτι ἀποδίδει εἰς αὐτὴν καὶ ὁ *Nikisch* (Ἐργατ. Δίκ., ἑλλην. μετάφρ. σ. 305). Ἐν τούτοις ὁ ἴδιος ὀλίγον κατωτέρω παραδέχεται, ὅτι ἡ ἀποβολὴ εἰς σωματικὴν ἄρσιναν ἄνευ εἰδικοῦ τινος λόγου ἑνὸς μόνον μισθωτοῦ ἐξ ὅλου τοῦ προσωπικοῦ ἀποτελεῖ παράβασιν τῆς ἀρχῆς τῆς ἴσης μεταχειρίσεως, παραπέμπει δὲ καὶ εἰς σύμφωνα σχόλια τοῦ *Hueck* ἐν Nachschlagewerk des Bundesarbeitsgerichts 1954, ἀριθ. 85.

(9) Περὶ αὐτοῦ συμφωνοῦσιν ἅπαντες οἱ μέχρι σήμερον παρ' ἡμῖν ἀσχοληθέντες, ἀλλὰ καὶ οἱ ξένοι συγγραφεῖς καὶ ἡ νομολογία.

(10) Εἰς τὰς περιπτώσεις ἀδικαιολογήτου ἀνίσου ἠθικῆς μεταχειρίσεως πρέπει νὰ συγκαταλεχθῇ καὶ ὁ παραμερισμὸς μισθωτοῦ ἀπὸ προαγωγὴν εἰς ἀνωτέραν θέσιν, ἣν κατὰ τὰς περιστάσεις—ἀντικειμενικῶς κρινομένας—καὶ κατὰ τοὺς ὅρους ἐργασίας ἢ τοὺς κανονισμοὺς ἐδικαιοῦτο νὰ ἀναμένῃ οὗτος, ἀνατι ἄλλου προσῆλθε κατωτέρας μορφώσεως, ἀποδόσεως καὶ λοιπῶν προσόντων.

(11) Ἡ προσβολὴ πρέπει βεβαίως νὰ εἶναι παράνομος. Παράνομος εἶναι ἡ ἐκτέλεσις πράξεως ἀπαγορευομένης ὑπὸ τοῦ νόμου, ἢ ἡ ἐκτέλεσις πράξεως οὐχὶ συμφώνως πρὸς τὸν ὑπὸ τοῦ νόμου καθοριζόμενον τρόπον, ὡς ἐπίσης καὶ ἡ παράλειψις ὀφειλομένης ἐνεργείας ἢ ἐκπληρώσεως συμβατικῆς ὑποχρεώσεως. Ἐπίσης ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 281 Α.Κ. χρῆσις τοῦ δικαιώματος, ἡ παρὰ τὰς ἀρχὰς τῆς καλῆς πίστεως ἐκπλήρωσις τῆς παροχῆς κλπ.

Κατὰ *Σούρλαν* (ἔνθ' ἀνωτ. ὑπ' ἄρθρ. 57 § 1) τὸ παράνομον τῆς προσβολῆς εἶναι εὐχερὲς νὰ διακρίνωμεν, ὅταν ὑπάρχῃ διάταξις ἀπαγορεύουσα πρᾶξιν, ἀδιαφόρως ποῦ εἰς τὸ δίκαιον εὑρίσκεται αὕτη. Τοῦτο ὅμως δὲν συμβαίνει πάντοτε καὶ ἐρωτᾶται πότε ἡ προσβολὴ εἶναι παράνομος. Ἡ δυσχέρεια προκύπτει, διότι τὸ δίκαιον δὲν προστατεύει μόνον τὴν προσωπικότητα τοῦ ἑνός, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἄλλου. Οὕτως ἐν συγκρίσει τῶν ἀντιθέτων τούτων προστατευομένων ἀγαθῶν ἡ λύσις θὰ δοθῇ ἀναλόγως τῆς μεγαλυτέρας ἢ μικροτέρας σπουδαιότητος, τὴν ὁποίαν ἡ ἔννομος τάξις ἀποδίδει εἰς ἑκάτερον τῶν ἐν συγκρίσει ἀγαθῶν, ἐκ τῶν ὁποίων τότε θὰ ὑπερισχύσῃ τὸ σπουδαιότερον. Μόνον ἐν τοιοῦτο εἶναι τὸ δικαίωμα τοῦ προσβάλλοντος τὴν προσωπικότητα τοῦ ἄλλου ἡ προσβολὴ δὲν θὰ εἶναι παράνομος.

κατά τὸ ἄρθρον 57 Α.Κ. νὰ αἰτήσηται τὴν ἄρσιν τῆς προσβολῆς, ἤτοι π.χ. τὴν αὔξησιν τοῦ μισθοῦ του εἰς τὸ ἴδιον ἐπίπεδον τῶν ἄλλων συναδέλφων του ἢ τὴν προαγωγήν του εἰς τὴν ἀνωτέραν θέσιν, εἰς ἣν κακῶς προήχθη ἄλλος συνάδελφός του κατὰ προφανῶς ἄδικον παραμερισμὸν αὐτοῦ, ἢ τὴν παῦσιν τῆς ἰδιαιτέρως κακῆς ἀπέναντί του συμπεριφορᾶς τοῦ ἐργοδότου του, τὴν παράλειψιν τῆς προσβολῆς ταύτης ἐν τῷ μέλλοντι, ἐπὶ πλέον δὲ καὶ ἀποζημίωσιν.

IV

Τὴν ἀνωτέρω νομικὴν θεμελίωσιν τῆς ἀρχῆς τῆς ἴσης μεταχειρίσεως κρίνομεν ὡς τὴν πλέον ὀρθὴν καὶ σύμφωνον πρὸς τὰς γενικὰς ἀρχάς, ἀλλὰ καὶ τὴν φύσιν τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, συγχρόνως ὅμως καὶ ὡς ἐνδεικνυομένην νὰ συμπεριλάβῃ πάσας τὰς μορφὰς τῆς παραβάσεως τῆς ἀρχῆς αὐτῆς, ἤτις δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν μόνον εἰς περιπτώσεις ἀδικαιολογήτου ἀνισότητος εἰς τὰς παροχὰς μισθῶν, ἀλλ' ἐπὶ πάσης περιπτώσεως προσβολῆς τῶν οἰκονομικῶν, ἠθικῶν καὶ πνευματικῶν ἀγαθῶν τοῦ μισθωτοῦ, ὡς διευκρινίζομεν ἀνωτέρω.

Ἀντιθέτως ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε ἐπιχειρηθεισῶν προσπαθειῶν ἐξευρέσεως ἄλλων νομικῶν ἐρεισμάτων οὐδεμίαν εὑρίσκομεν ὡς ἱκανοποιητικήν. Περισσότερον ἐνδιαφέρον δεδικαίως παρουσιάζει ἡ ἄποψις περὶ θεμελιώσεως τῆς ἀρχῆς τῆς ἴσης μεταχειρίσεως ἐπὶ τῶν ἄρθρων 200 καὶ 288 Α.Κ., δηλαδὴ ἐπὶ τῶν ἀρχῶν τῆς καλῆς πίστεως καὶ δὴ τῆς καλοπίστου ἐκπληρώσεως τῆς παροχῆς τοῦ ἐργοδότου(12). Κατ' αὐτήν, προβλέπουσαν μόνον τὴν περίπτωσιν ἀνίσου οἰκονομικῆς μεταχειρίσεώς τινος ἢ πλειόνων μισθωτῶν, ὁ ἐργοδότης, ἐξαιρῶν μισθωτόν του παροχῆς τινος, δὲν κινεῖται ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς καλῆς πίστεως, ἀλλ' ἐνεργεῖ κακοπίστως καὶ ἐκ τοῦ λόγου τούτου δικαιοῦται ὁ ἀποκλεισθεὶς τῆς αὐξήσεως μισθωτὸς νὰ αἰτήσηται βάσει τῆς ἀρχῆς τῆς καλοπίστου ἐκπληρώσεως τῆς παροχῆς, καταλλήλως ἐξειδικευομένης, καὶ τὴν εἰς αὐτὸν καταβολὴν τῆς παροχῆς αὐτῆς. Πλὴν ὅμως ἡ ἄποψις αὕτη παρουσιάζει μειονεκτήματα καὶ πολλὰ ἀσθενῆ σημεῖα. Ἰδίως α) δὲν καλύπτει πᾶσαν περίπτωσιν ἀνίσου μεταχειρίσεως τοῦ μισθωτοῦ β) δὲν παρέχει ἐπαρκῆ ἐνδικα βοηθήματα γ) δὲν δύναται βασίμως νὰ στηρίξῃ δικαίωμα τοῦ μισθωτοῦ περὶ ποσοτικῆς αὐξήσεως τῆς παροχῆς, διότι τοῦτο θὰ ἀπετέλει ἀνατροπὴν τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως δ) δὲν δύναται νὰ πείσῃ πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ δημιουργηθοῦν πρόσθετοι ὑποχρεώσεις τοῦ ἐργοδότου πέραν τῆς καλῆς ἐκπληρώσεως τῶν συμφωνηθεισῶν τοιούτων καὶ ε) εἶναι προφανὲς ὅτι κινεῖται μόνον ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς ἐνοχικῆς σχέσεως καὶ καλύπτει μόνον τὸν χῶρον τῆς συμβάσεως.

Ἡ ἑτέρα ἄποψις, ἡ ἐκτεθεῖσα ἐν Γερμανίᾳ ὑπὸ τοῦ *Nikisch* (13), ἐν συνεχείᾳ τῆς βασικῆς θεωρίας αὐτοῦ περὶ ὑπάρξεως κοινότητος ἐκμεταλλεύσεως καὶ ἐντάξεως εἰς αὐτὴν τοῦ μισθωτοῦ, στηρίζει τὴν ἀρχὴν τῆς ἴσης μεταχειρίσεως ἐπὶ μιᾶς εὐρείας ἑρμηνείας τῶν ἰδρυουσῶν τὴν ὑποχρέωσιν προνοίας τοῦ ἐργοδότου διατάξεων τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου. Κατ' αὐτὴν αἱ διατάξεις αὗται, ἐπιβάλλουσαι εἰς τὸν ἐργοδότην τὴν ὑποχρέωσιν νὰ μεριμνᾷ διὰ τὴν προστασίαν τῆς ὑγείας καὶ τὴν περίθαλψιν τοῦ μισθωτοῦ, θεμελιοῦν τὴν γενικωτέραν ἀρχὴν ὅτι ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται νὰ λαμβάνῃ πᾶν μέτρον προνοίας διὰ τὴν προστασίαν καὶ τὴν εὐημερίαν τοῦ μισθωτοῦ. Ἐπὶ τῆς ὑποχρεώσεώς του δὲ ταύτης θεμελιοῦται καὶ ἡ ἀρχὴ τῆς ἴσης μεταχειρίσεως ὁλοκλήρου τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἐκμεταλλεύσεως, διότι ἡ αὐθαίρετος ἐξαίρεσις μισθωτοῦ τινος ἀποτελεῖ παράλειψιν μέτρου προνοίας. Ἡ λῆψις δὲ τοῦ μέτρου τούτου καθίσταται ὑποχρεωτικὴ πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς ἐν τῇ κοινότητι ἐκμεταλλεύσεως τάξεως, ἥτις διὰ τῆς παρανόμου ἐνεργείας τοῦ ἐργοδότου διεταράχθη εἰς τοιοῦτον βαθμόν, ὥστε νὰ δικαιοῦται ὁ μισθωτὸς νὰ τύχῃ προστασίας. Οὔτε ὅμως ἡ ἄποψις αὕτη ἱκανοποιεῖ, διότι α) Στηρίζεται εἰς τὴν γνωστὴν θεωρίαν τοῦ *Nikisch* περὶ κοινότητος ἐκμεταλλεύσεως κλπ., ἡ ὁποία οὐδεμίαν συγγένειαν ἢ σχέσιν ἔχει μέχρι στιγμῆς μὲ τὸ ἑλληνικὸν ἐργατικὸν δίκαιον, εἰς τὸ ὁποῖον δὲν εὑρίσκει ἀπήχησιν. β) Πρόκειται περὶ τελείως θεωρητικῆς κατασκευῆς, ἐχούσης λίαν ἀσθενῆ στηρίγματα καὶ εὐρυνάσης ἐν Ἑλλάδι ὑπερμέτρως τὰς περιπτωσιολογικὰς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 660 - 663 Α.Κ. γ) Δὲν ἐξηγεῖ ἐπαρκῶς πῶς παράγει δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις καὶ ποῦ εὑρίσκει τὰ ἐνδικα βοηθήματα, διὰ τῶν ὁποίων ἀσκεῖ τὰς ἀξιώσεις της καὶ δ) Δὲν

(12) Ἡ ἄποψις αὕτη ὑποστηρίζεται ἀπὸ μέρους τῆς θεωρίας καὶ τῆς νομολογίας ἐν Γερμανίᾳ. Κορυφαῖος αὐτῆς ὑποστηρικτὴς ἐν Ἑλλάδι εἶναι ὁ Ἀλέξ. Σακελλαρόπουλος (ΕΚΔ 7, 424, ΚΚΔ 6, 546, ΝοΒ 1 σ. 603).

(13) Ἐν Ἑλλάδι ὑποστηρίζεται ὑπὸ τοῦ Θ. Βασιλείου (ΕΚΔ 13, σ. 905-908).

περιλαμβάνει προφανῶς ὅλας τὰς περιπτώσεις ἀνίσου μεταχειρίσεως τοῦ μισθωτοῦ.

Τέλος ὁ Ἄρειος Πάγος, ἀκολουθῶν τελείως ἀντίθετον κατεύθυνσιν διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 136/1948 καὶ 355/1953 (ΕΕΔ 7, 330, ΕΕΔ 12, 786) ἀποφάσεών του, ἐδέχθη ὅτι ἡ ἀρχὴ τῆς ἴσης μεταχειρίσεως α) δὲν καθιεροῦται ὑπὸ νόμου τινὸς ὡς κανὼν δικαίου, β) ἀποτελεῖ μόνον πρακτικὴν ὁδηγίαν διὰ τὴν καλόπιστον καὶ ἠθικὴν χρῆσιν τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἐργοδότου καὶ γ) ἔχει τὰς αὐτὰς προϋποθέσεις ἐφαρμογῆς, ἃς καὶ τὸ ἄρθρον 281 Α.Κ.

Δὲν γνωρίζομεν τί ἐννοεῖ μὲ τὸν ὅρον «πρακτικὴ ὁδηγία» ὁ Ἄρειος Πάγος καὶ ὑπὸ ποίου θεωρεῖ τὴν ὁδηγίαν αὐτὴν ὡς τεθειμένην, ἀφοῦ δεδαίως ἀποκλείει τὴν περίπτωσιν θεσπίσεώς της ὑπὸ τοῦ νομοθέτου. Ἐὰν ἐννοῇ, ὅτι πρόκειται περὶ ἐθίμου τεθειμένου ὑπὸ τῆς κοινῆς συνειδήσεως, τότε θὰ ἔπρεπε νὰ ἀναγνωρίσῃ τὴν ἀρχὴν τῆς ἴσης μεταχειρίσεως ὡς κανόνα δικαίου. Ἐὰν πάλιν ἐννοῇ, ὅτι πρόκειται περὶ συνηθείας, τότε πρέπει νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι δὲν φέρει τὰ γνωρίσματα ταύτης. Μήπως ὅμως θεωρεῖ ὅτι ἡ ἀρχὴ τῆς ἴσης μεταχειρίσεως ἀποτελεῖ πρακτικὴν ὁδηγίαν τεθειμένην ὑπὸ τῆς ἐπιστήμης ἢ τῆς νομολογίας;

Διερωτώμεθα ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ἐὰν δύναται ἡ ἐπιστήμη ἢ ἡ νομολογία νὰ δίδῃ πρακτικὰς ὁδηγίας εἰς τὰ δικαστήρια καὶ ἐν καταφατικῇ περιπτώσει ποῖος εἶναι ἐκεῖνος, ὅστις θὰ ὁρίσῃ ποῖαι ἐκ τῶν διδομένων ὁδηγιῶν εἶναι ὀρθαὶ καὶ ἐφαρμόσιμοι, ἀφοῦ ὁ Ἄρειος Πάγος θὰ ἀδυνατῇ νὰ ἐπιληφθῇ—ὡς ἰσχυρίζεται—τῆς ἀσκηθησομένης ἀναιρέσεως.

Ἐξ ἄλλου οὐδεμίαν σχέσιν νομίζομεν ὅτι ὑπάρχει μεταξὺ τῶν προϋποθέσεων ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 281 Α.Κ. καὶ τῆς ἀρχῆς τῆς ἴσης μεταχειρίσεως. Τὸ ἄρθρον 281 Α.Κ. ἀφορᾷ περιπτώσεις κακῆς χρήσεως τοῦ δικαιώματός τινος (ἐν προκειμένῳ τοῦ ἐργοδότου). Ἡ ἀρχὴ τῆς ἴσης μεταχειρίσεως ἀφορᾷ περιπτώσεις προσβολῆς δικαιώματος τοῦ μισθωτοῦ. Καὶ ναὶ μὲν δεδαίως ἡ κατὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρου 281 Ἀστικοῦ Κώδικος χρῆσις τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐργοδότου πιθανὸν εἶναι νὰ θίγῃ καὶ τὴν ἀξίωσιν περὶ ἴσης μεταχειρίσεως τοῦ μισθωτοῦ (νὰ ὑπάρχῃ δηλαδὴ σχέσις αἰτίας πρὸς αἰτιατόν), ἀλλὰ δὲν νομίζομεν ὅτι εἶναι δυνατὸν μεταξὺ αὐτῶν τῶν περιπτώσεων νὰ γίνῃ οἱαδήποτε σύγκρισις ὡς πρὸς τὰς προϋποθέσεις τῆς ἐφαρμογῆς των.

Γενικῶς θεωροῦμεν ὡς λίαν ἀτυχῆ τὴν ἀπόψιν αὐτὴν τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ ἐκφράζομεν τὴν κατάπληξίν μας, διότι ἐν τῷ πλαισίῳ ἑνὸς τῶν προσδευτικωτέρων Ἀστικῶν Κωδίκων τοῦ κόσμου δὲν εὗρεν ἐρείσματα, διὰ νὰ θεμελιώσῃ τὴν ἀρχὴν τῆς ἴσης μεταχειρίσεως ὡς κανόνα δικαίου. Ὑποθέτομεν μᾶλλον ὅτι ἐν τῇ ἀοριστίᾳ τῆς ἐκφράσεώς του αὐτῆς ὁ Α.Π. ἠθέλησε νὰ ἀποφύγῃ τὸν σκόπελον σαφεστέρας τοποθετήσεώς του ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου.

V

Ἐν συμπεράσματι θὰ ἠδυνάμεθα νὰ συνοψίσωμεν τὰ ἀνωτέρω ὡς ἑξῆς:

1) Ἡ ἔννοια τῆς ἀρχῆς τῆς ἴσης μεταχειρίσεως περιλαμβάνει πᾶσαν περίπτωσιν ἀδικαιολογήτως ἀνίσου μεταχειρίσεως τοῦ μισθωτοῦ, εἴτε οἰκονομικῶς, εἴτε ἠθικῶς γίνεται αὐτή.

2) Ἡ ἀξίωσις περὶ ἴσης μεταχειρίσεως τοῦ μισθωτοῦ πηγάζει ἐκ τοῦ κανόνος δικαίου τοῦ προστατεύοντος τὴν προσωπικότητα τοῦ ἀτόμου.

3) Ἡ προστασία αὐτὴ δύναται νὰ ζητηθῇ εἰς πᾶσαν περίπτωσιν ἠθικῆς μειώσεως τοῦ μισθωτοῦ, προερχομένης ἐξ ἀνίσου οἰκονομικῆς ἢ ἠθικῆς μεταχειρίσεως, καὶ

4) Ἡ περὶ αὐτῆς ἀγωγὴ ἐρείδεται ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. 57 Α.Κ. καὶ αἰτεῖται τὴν ἄρσιν τῆς προσβολῆς, τὴν παράλειψιν ταύτης ἐν τῷ μέλλοντι, ἔτι δὲ καὶ ἀποζημίωσιν.

ΝΕΟΠΟΛΕΜΙΣΤΙΚΟΝ (ΕΡΓΑΤΙΚΟΝ) ΔΙΚΑΙΟΝ(*)

Προϋποθέσεις διορισμού καὶ προσλήψεως.—Νομιμοφροσύνη.—Ἰσχὺον δίκαιον.

Ὑπὸ τοῦ κ. ΑΘ. Κ. ΜΠΟΜΠΟΡΑ, Προέδρου Δικηγ. Συλλόγου Τρικκάλων

2. Κατὰ τὴν Α.Π. 45/1951 (37) (ΕΕΔ 10, 304), πρὸς ἣν διεφώνησεν ἡ Α.Π. 471/1951 (ἀνωτέρω): Ἐκ τῶν διατ. τῶν ἄρθρ. 6,7,8 ν. 751, ἄρθρ. 1 § 1,3 ἀ. ν. 516, κυρωθέντος διὰ τοῦ ψ. ΜΘ', προκύπτει ὅτι τὰ ὑπὸ τοῦ ν. 751 ἱδρυθέντα Συμβούλια μόνον δικαιοδοσίαν ἔχουσι νὰ τοποθετῶσι τοὺς διὰ τοῦ νόμου τούτου προστατευομένους ἐφέδρους εἰς τὰ ἐν ἄρθρῳ 3 αὐτοῦ ἀναφερόμενα νομικὰ πρόσωπα καὶ ὑπηρεσίας, ἐφ' ὅσον οὗτοι προσαγάγωσι πρὸς τὸ Συμβούλιον τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 8 ἀπαιτούμενα στοιχεῖα, ἐν οἷς καὶ πιστοποιητικὸν νομιμοφροσύνης ἐκδιδόμενον παρὰ τῆς ἁρμοδίας Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς (ἐδ. 1γ τοῦ ἄρθρου τούτου), ἀφ' ἑτέρου ὅμως τὰ νομικὰ ταῦτα πρόσωπα ἢ ὑπηρεσίαι δὲν ὑποχρεοῦνται νὰ προσλάβωσι τοὺς παρ' αὐτοῖς οὕτω τοποθετουμένους ἐφέδρους, ὡς ὑπαλλήλους ἢ ὑπηρέτας των, ἐὰν οὗτοι δὲν προσαγάγωσιν αὐτοῖς ἀποφάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς (Συμβουλίου) τοῦ ἄρθρ. 4 ἀ.ν. 516, δι' ὧν νὰ κρίνωνται ὅτι τυγχάνουσι νομιμόφρονες, καθόσον τὸ ἄρθρ. 1 § 1 τοῦ νόμου τούτου ῥητῶς ἐπιτάσσει, ὅτι ὁ ἄνευ τῆς προσαγωγῆς τῆς ἀποφάσεως ταύτης γενόμενος διορισμὸς ἢ πρόσληψις εἶνε ἐξ ὑπαρχῆς ἄκυρος, οὐδὲν συνεπαγόμενος ἔννομον ἀποτέλεσμα. Ὅθεν, δεξάμενον τὸ Πρωτοδικεῖον ὅτι ὁ ἀναιρεσείων ἦτο ὑποχρεωμένος νὰ προσλάβῃ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του τὸν παρ' αὐτῷ τοποθετηθέντα ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου Συμβουλίου τοῦ ἄρθρ. 6 ν. 751 ἀναιρεσίβλητον, ἂν μὴ προσήγαγεν οὗτος ἀπόφασιν (τοῦ Συμβουλίου) τοῦ ἄρθρ. 4 ἀ.ν. 516, ὅτι τυγχάνει νομιμόφρων, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι τὸ ἄνω Συμβούλιον δὲν εἶχε δικαιοδοσίαν νὰ κρίνῃ περὶ τῆς νομιμοφροσύνης τοῦ ὑπ' αὐτοῦ τοποθετημένου ἐφέδρου, ἐσφαλμένως ἡρμήνευσεν.

Περὶ τοῦ ἐσφαλμένου τῶν σκέψεων τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἴδετε ἀναπτύξεις ἀνωτ. § 9 Δ.

3. Κατὰ τὰς Α.Π. 132 καὶ 136 τοῦ 1952 (Θ. 63, 423, ΕΕΔ 11, 414) ὁ λόγος ἀναιρέσεως περὶ ἀκυρότητος τῆς συμβάσεως διὰ μὴ τήρησιν τῶν διατυπώσεων ἐλέγχου νομιμοφροσύνης, ὡς ἀφορῶν εἰς τὴν δημοσίαν τάξιν, παραδεκτῶς προβάλλεται τὸ πρῶτον ἐνώπιον τοῦ Α.Π., ἐφ' ὅσον τὰ συνιστῶντα τὴν ἀκυρότητα πραγματικὰ περιστατικὰ εἶχον ὑποβληθῇ ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τῆς οὐσίας. Σχετικῶς παρατηροῦμεν ὅτι ἀδίκως ἐπεβλήθη ἐπὶ τῶν ἀποφάσεων ὁ μηδεμίαν ἔχων ἐν προκειμένῳ σχέσιν χαρακτὴρ τοῦ ἀ.ν. 516 ὡς ἀφορῶντος τὴν δημοσίαν τάξιν. Καὶ οἱ τοιοῦτοι νόμοι ἔχουν πάντοτε τὸ αὐτὸ ἔδαφος ἐφαρμογῆς καὶ δὲν ὑπερπηδοῦν τὰ ὅρια, ἅτινα ἐχάραξεν αὐτοῖς ὁ νομοθέτης. Ἀναπτύξεις ἀνωτ. § 3, Α. δ. κλπ.

4. Εἶναι ἄκυρος κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 ἀ.ν. 516 τοῦ 1948 ἡ σύμβασις ἐργασίας (ἔστω καὶ ἰδιωτικοῦ δικαίου) δημοσίου ἐν γένει ὑπηρέτου ἢ ἐργάτου, ἐκτάκτου ἢ ἡμερομισθίου, ἄνευ γνωματεύσεως περὶ τῆς νομιμοφροσύνης του: Πρ. Πατρῶν 113/1952, ΕΕΔ 11, 809, ΔΕΝ 8, σ. 724, Πρβλ. ἀριθ. νομολογίας του 201, 1002. Ἀντίθ. ἀριθ. 1093, 1094. Ἐσφαλμένη ἡ κρίσις τῆς ἀποφάσεως. Οἱ λόγοι ἐξετέθησαν ἀνωτ. § 3Δ.

5. Κατὰ τὴν Α.Π. 157/1952 (ΕΕΔ 11, 474) μακρὰ εἶναι ἡ διαδικασία τοῦ ἀ.ν. 516, κατὰ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ ὁποίου ἔργον τῶν Συμβουλίων εἶναι νὰ ἀποφαίνωνται περὶ τῆς νομιμοφροσύνης τῶν αἰτουμένων διορισμόν, ὡς καὶ τῶν ἤδη ὑπηρετούντων. Παρατηροῦμεν: Ἀφοῦ εἶναι μακρὰ ἡ διαδικασία, ὡς εἶπε καὶ ἡ Α.Π. 471/1951, τότε πῶς ἡ ἀπόφασις συνεβίβασε τὴν μακρὰν ταύτην διαδικασίαν πρὸς τὴν ἄκραν ταχύτητα, ἣν ἀπαιτεῖ ἡ ἐφαρμογὴ τῆς περὶ νεοπολεμιστῶν νομοθεσίας; Ἄλλας ἀπόψεις, ἃς παρέλιπε νὰ λάβῃ

(*) Συνεχίζεται ἐκ τῆς σ. 1181 παρόντος τόμου.

(37) Τὴν ἀπόφασιν ταύτην Α.Π. 45/1951 δικαίως ὡς ἐσφαλμένην κατακρίνει ἡ σύνταξις τοῦ περιοδικοῦ ΔΕΝ 7, 147, ὡς ἑξῆς: Ἀληθῆ ἀναστάτωσιν θὰ προκαλέσῃ ἀσφαλῶς εἰς τοὺς κατὰ τὸν ν. 751/1948 ἀναγκαστικῶς τοποθετηθέντας νεοπολεμιστὰς ἡ παρὰ τῆς Α.Π. 45/1951 γενομένη δεκτὴ ἔκδοχή, καθ' ἣν διὰ τὴν ἐγκυρότητα τῶν ὡς ἄνω διορισμῶν ἀπαιτεῖται, ἐκτὸς τοῦ πιστοποιητικοῦ νομιμοφροσύνης τῆς Ἀστυν. Ἀρχῆς, καὶ ἀπόφασις τῶν κατ' ἄρθρ. 4 ἀ.ν. 516/1948 Συμβουλίων Νομιμοφροσύνης, δεθέντος ὅτι τοιαῦται ἀποφάσεις κατὰ τὰ μέχρι σήμερον κατὰ τὸ πλεῖστον ἐθιζόμενα οὔτε ἐζητοῦντο παρὰ τῶν ὑποχρέων νομικῶν προσώπων ἢ ἐπιχειρήσεων, οὔτε προσήγοντο ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων. Προστίθεται οὕτως εἰς τὰς τόσας ἄλλας τῶν ἀνωτάτων δικαστηρίων μας καὶ μία ἀκόμη ἀπόφασις συντελεστικὴ τῆς διατρύπησης τοῦ χάους καὶ τῆς ἀφιλοσίας, ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἐργασιακὰς σχέσεις.

ὑπ' ὄψιν της ἡ ἄνω ἀπόφασις, ἴδετε ἄνωτ. § 8Δ.

δ' Νομολογία τῶν ἐτῶν 1953 ἐπ.

1. Ὑπέρ της ἐφαρμογῆς τοῦ ἀ.ν. 516.

1. Κατὰ τὴν περίφημον Α.Π. Ὁλ. 18/1953 (ΕΕΔ 12, 205) ἰσχύουσι τὰ ἑξῆς:

«Ἐκ τῆς διατ. τοῦ ἄρθρου 1 § 1 ἀ.ν. 516, δι' ἧς ἀπαιτεῖται ἐφεξῆς, ὅπως ὁ διοριζόμενος ἢ προσλαμβανόμενος εἶναι νομιμόφρων ὑπὸ τὴν ἐν ἄρθρῳ 3 τοῦ αὐτοῦ νόμου ἔννοιαν, ὁ δὲ κατὰ παράβασιν ταύτης γενόμενος διορισμὸς εἶναι ἐξ ὑπαρχῆς ἄκυρος, ὡς καὶ ἐκ τοῦ διὰ τοῦ εἰρημένου νόμου διωκομένου σκοποῦ, ἐγκειμένου, ὡς ἐκ τῆς ἐπὶ τοῦ διαληφθέντος ψηφίσματος εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως συνάγεται, εἰς τὴν μετ' ἐξακρίβωσιν ὑπὸ τῶν διὰ τῶν ἄρθρων 4 καὶ 5 τοῦ αὐτοῦ νόμου συνιστωμένων Συμβουλίων πρόσληψιν εἰς τὰ ρηθέντα νομικὰ πρόσωπα νομιμοφρόνων ὑπαλλήλων κλπ., ἀπειλουμένης ἅμα διὰ τοῦ ἄρθρου 1 § 3 καὶ ποινῆς κατὰ παντὸς μὴ τηροῦντος, ὡς καὶ κατὰ τοῦ παραβαίνοντος καθ' οἱανδήποτε τρόπον εἰς καταστρατήγησιν τούτου, ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὰς διατ. τῶν ἄρθρων 6, 7, 8 ν. 751, δι' ὧν παρεσχέθη εἰς τὰ ἐν ἄρθρῳ 3 αὐτοῦ διαλαμβανόμενα πρόσωπα τῶν ἐν ἄρθρῳ 1 τοῦ αὐτοῦ νόμου ἀναφερομένων ἐφέδρων κλπ., ἐπὶ τῇ προσαγωγῇ τῶν ἐν ἄρθρῳ 8 καθοριζομένων πιστοποιητικῶν, ἐν οἷς καὶ πιστοποιητικὸν νομιμοφροσύνης, ἐκδιδόμενον ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς, ὡς καὶ ἐκ τοῦ διὰ τοῦ νόμου τούτου διωκομένου σκοποῦ, ἐγκειμένου, ὡς ἡ οἰκεία εἰσηγητικὴ ἔκθεσις διαλαμβάνει, εἰς τὴν κάλυψιν τῆς ἐπειγούσης ἀνάγκης τῆς τοποθετήσεως καὶ ἀπασχολήσεως εἰς ἐργασίαν τῶν ὡς ἄνω προσώπων, σαφῶς προκύπτει ὅτι πρόκειται περὶ δύο ἀπ' ἀλλήλων διαστελλομένων περιπτώσεων καὶ ὅτι τὰ μὲν διὰ τοῦ ν. 751 συσταθέντα Συμβούλια μόνην δικαιοδοσίαν ἔχουν τὴν τοποθέτησιν τῶν ὑπ' αὐτοῦ προστατευομένων ὡς ἄνω ἐφέδρων καὶ θυμάτων πολέμου εἰς τὰ ἐν ἄρθρῳ 3 αὐτοῦ διαλαμβανόμενα νομικὰ πρόσωπα, ἡ ὑποχρέωσις ὅμως τούτων, ἐφ' ὅσον εἶναι ἐκ τῶν ἐν ἄρθρῳ 1 ἀ.ν. 516 τοῦ 1948 ἀναφερομένων πρὸς πρόσληψιν τῶν οὕτω παρ' αὐτοῖς τοποθετουμένων, ἀνακύπτει μόνον μετὰ τὴν ὑπ' αὐτῶν προσαγωγὴν τῆς τὴν νομιμοφροσύνην τούτων διαπιστούσης ἀποφάσεως τῆς κατὰ τὸ ρηθὲν ἄρθρ. 4 ἀ.ν. 516 τοῦ 1948 Ἐπιτροπῆς (γρ. Συμβουλίου). Διὰ ταῦτα, αἴρον τὴν μεταξὺ τῶν δύο τμημάτων διαφωνίαν, ἀποφαίνεται ὅτι ἡ ὑποχρέωσις τῶν ἐν ἄρθρ. 3 ν. 751 διαλαμβανομένων νομικῶν προσώπων καὶ ὑπηρεσιῶν, ἐφ' ὅσον ταῦτα εἶναι ἐκ τῶν ἐν ἄρθρ. 1 ἀ.ν. 516 ἀναφερομένων πρὸς πρόσληψιν τῶν ὑπὸ τῶν Συμβουλίων τοῦ ν. 751 τοποθετουμένων παρ' αὐτοῖς ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν ἐφέδρων καὶ θυμάτων πολέμου, ἀνακύπτει μετὰ τὴν ὑπὸ τούτων προσαγωγὴν τῆς ἀποφάσεως τῆς κατ' ἄρθρ. 4 τοῦ ρηθέντος ἀ.ν. 516 Ἐπιτροπῆς (Συμβουλίου) περὶ τῆς νομιμοφροσύνης αὐτῶν».

Σχετικῶς παρατηροῦμεν τὰ ἑξῆς: Ἀτυχῆ εὑρίσκομεν τὴν ἀπόφασιν, ἥτις προῆλθεν ἐκ κρίσεων ἄρδην ἐσφαλμένων (38). Διότι: α) Διὰ τοῦ ἄρθρ. 1 § 1 ἀ.ν. 516 ἀπαιτεῖται ἀπόδειξις ὑποχρεωτικὴ νομιμοφροσύνης τῶν ὄντων ἤδη ὑπαλλήλων, ἣν θὰ ἐξακριβώσῃ ἡ Διοίκησις. Ὁ δὲ ἤδη προσλαμβανόμενος νεοπολεμιστὴς κατ' οὐδεμίαν διάταξιν νόμου ὑποχρεοῦται νὰ προσκομίσῃ καὶ μάλιστα ἐπὶ ποινῇ ἀπαραδέκτου τῆς αἰτήσεως καὶ ἐπὶ ἀκυρότητι τοῦ διορισμοῦ καὶ τῆς μέχρι τοῦ διορισμοῦ διαδικασίας προαπόδειξιν τῆς νομιμοφροσύνης του. Ὅθεν οὐχὶ ὀρθῶς ἐπικαλεῖται ἡ ἀπόφασις τὴν διάταξιν ταύτην τοῦ ἀ. ν. 516. Οὐχὶ ὀρθῶς ἐπίσης ἐπικαλεῖται τὰς περὶ ποινῆς διατάξεις αὐτοῦ καὶ περὶ ἀκυρότητος. Αὗται ἔχουν μὲν ἐφαρμογήν, ἀλλ' ἐπὶ ἄλλων περιπτώσεων καὶ οὐχὶ ἐκεῖ, ἔνθα ἐσφαλμένως ἐχρησιμοποίησε ταύτας ἡ ἀπόφασις (39). Διατί

---

(38) Καὶ ἡ Πρ.Α0. 12323/1953 ἠκολούθησεν ἐν τῇ κρίσει της τὰς ἐξενεχθείσας ὑπὸ τῆς Α.Π. Ὁλ. 18/1953 ἐπὶ τοῦ θέματος γνώμας. Ἔκρινε δὲ ἀσφαλμένως ὅτι τὰ ἐν ἄρθρ. 3 ν. 751 εἰς πρόσληψιν ὑπόχρεα πρόσωπα εἶναι ἐκ τῶν ἐν ἄρθρ. 1 ἀ.ν. 516 διαλαμβανομένων. Ἐνῷ δὲν ἦτο τοῦτο τὸ ζήτημα, ἀλλ' ἐὰν τὰ ἐν ἄρθρ. 1, 2, 8 ν. 751 δικαιοῦχα καὶ προσληπτέα πρόσωπα ἦσαν ἐκ τῶν εἰς τὰς ὑποχρεώσεις τοῦ ἀ.ν. 516 ὑποκειμένων. Ἐφ' οὗ δὲν ἀπήντησεν.

(39) Σχετικῶς σημειοῦμεν τὰς ἑξῆς κατὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης τοῦ Α.Π. γνώμας τῶν παρ' ἡμῖν μὲ τὸ ἐργατικὸν δίκαιον ἀσχολουμένων ἀξιοτίμων συναδέλφων: Κατὰ τὸν *Ε. Δημητρακόπουλον*, ΔΕΝ 9, 71, μολονότι ἡ Α.Π. Ὁλ. 18 ἔχει ὡς ἔδει τῆς τοποθετήσεις ἀναγομένας βάσει τῶν διατάξεων τοῦ προϊσχύσαντος ν. 751, δέον νὰ δεχθῶμεν ὅτι ἡ αὐτὴ προσήκει λύσις καὶ διὰ τὰς ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ἰσχύος τοῦ ἀ.ν. 1836 ἀναγομένας προσλήψεις οὐ μόνον διὰ τὸ ταὐτόσημον τῶν νομοθετικῶν κειμένων (ν. 751 καὶ ἀ.ν. 1836), ἀλλὰ καὶ λόγῳ τῆς εἰς τὸν ἀ.ν. 1836 περιληφθείσης διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 4 § 4, καθ' ἣν ὁ διορισμὸς μετὰ τὴν τοποθέτησιν ὑπὸ τῶν Συμβουλίων διενεργεῖται, τηρουμένων τῶν σχετικῶν περὶ διορισμοῦ διατάξεων. Τὰ ἀποτελέσματα τῆς Α.Π. Ὁλ. 18/1953 εἶναι ἀσαφῆ καὶ πλῆθος διορισθέντων πολεμιστῶν χρησιμεύουν ὡς ἐξιλαστήρια θύματα εἰς τὸν βωμὸν τῆς νομοθετικῆς ἀρρυθμίας, τῆς νομολογιακῆς καλιμπούλιας καὶ τῆς τῶν πάντων ἀβεβαιότητος!

αὐτὴ δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀντιληφθῇ ὅτι εἰς τὰ πρόσωπα τοῦ ἄρθρου 1 ἀ. ν. 516 δὲν περιλαμβάνονται οἱ αἰτοῦντες διορισμὸν νεοπολεμισταί: Ἄνωτ. § 3Δ. V. Προσέτι:

β) Ἡ χρησιμοποίησις τῶν εἰσηγητικῶν ἐκθέσεων ὡς ἑρμηνευτικῶν μέσων εἶναι κατὰ κανόνα ἀντιεπιστημονικὴ καὶ ἀντινομική. Αἱ φλυαρίαι τῶν ἑκάστοτε Ὑπουργῶν σπανίως εἶναι χρήσιμοι καὶ μόνον ὡς βοηθητικὰ ἁπλῶς καὶ οὐχὶ ὡς ἑρμηνευτικὰ μέσα δύνανται νὰ χρησιμεύσουν. Καθ' ὅσον ἡ βούλησις τοῦ νομοθέτου ἐξευρίσκεται ἑρμηνευτικῶς μόνον ἐκ τοῦ γράμματος καὶ τοῦ πνεύματος μιᾶς διατάξεως ἐν τῷ πλαισίῳ τῆς συνόλης νομοθεσίας. Αὐτὸ πρέπει οὐ μόνον νὰ γνωρίζῃ, ἀλλὰ εἶναι ὑπόχρεως ἐν ἑκάστῃ ὑποθέσει νὰ ἐξευρίσκῃ καὶ νὰ ἐφαρμόζῃ ὁ Α. Πάγος. Πρέπει νὰ ὁμολογηθῇ ὅτι ὁ Α. Πάγος σπανίως χρησιμοποιεῖ εἰσηγ. ἐκθέσεις εἰς τὰς ἀποφάσεις του. Ἐν προκειμένῳ ὅμως λίαν ἀτυχῶς. Διότι ἐκ μὲν τῆς εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως τοῦ ἀ. ν. 516, ἐνῷ παρέλαβε τὸ ἀληθὲς καὶ πλησιέστερον στοιχεῖον τοῦ σκοποῦ, τὴν ἐξακρίβωσιν, ἐν τούτοις μετεπήδησε καὶ εἰς τὸν ἀπώτερον, τὴν ἐξασφάλισιν κλπ. Ἐκ δὲ τῆς εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως τοῦ ν. 751, ἐνῷ ὀρθῶς ἀντελήφθη τὸν ἄμεσον σκοπὸν τοῦ διορισμοῦ (διὰ διορισμοῦ) (ταχύτης), ἐν τούτοις παρενέβη καὶ προϋποθέσεις ὁραθείας (Α.Π. 471/1951, 157/1952) διαδικασίας ἐκ τοῦ ἀ. ν. 516. Πῶς συμβιβάζονται ταῦτα; Οὕτω παρέβη, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, καὶ τὸν ἑρμηνευτικὸν κανόνα, καθ' ὃν: Causa proxima non remota examinatur! Πλείονα ἄνωτ. § 3 Δ. Ἐκτὸς τούτου:

γ) Ἀφοῦ ἡ ἀπόφασις ἐμνημόνευσε τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 8 § 1γ τοῦ ν. 751, ἔνθα γίνεται λόγος περὶ ὑποχρεώσεως τοῦ αἰτοῦντος ὅπως προσαγάγῃ πιστοποιητικὸν Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς περὶ νομιμοφροσύνης, πῶς δὲν ἀντελήφθη τὸ μάταιον ἄλλου πιστοποιητικοῦ τοιούτου περὶ τοῦ αὐτοῦ πράγματος καὶ ἐκ τῆς αὐτῆς πηγῆς ὑπὸ τῶν Συμβουλίων ἐκδιδομένου; Πόσα πιστοποιητικὰ ταῦτα θὰ συγκεντρώσῃ ὁ ἔλεγχος; Καὶ ὁ Ν.Ζ. ἂν ἀπεφάσιζέ ποτε νὰ ἐμφανισθῇ εἰς Ἀθήνας, ἴσως δὲν θὰ τοῦ ἐζητοῦντο τοσαῦτα καὶ τηλικαῦτα πολλαπλᾶ πιστοποιητικὰ νομιμοφροσύνης, ὅσα ζητοῦνται ἤδη ἀπὸ τοὺς πτωχοὺς καὶ κατ' αὐτοῦ ἀντιταχθέντας πολεμιστάς μας! Εἶναι πρόδηλον ὅτι περιεπέσαμεν εἰς ὑπερβολήν! Πλείονα ἄνωτ. § 3 Δ. Τέλος:

δ) Διατί εἰς τὸ κρισιμώτερον σημεῖον τῆς προσλήψεως καὶ τοῦ διορισμοῦ εἰσήγαγεν ἡ ἀπόφασις ἑρμηνευτικῶς ἐμπόδια καὶ μετέβαλε τὸν αἰτοῦντα εἰς Σίσυφον. Ἠμπορεῖ οὗτος νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν δίκην παρὰ τὸ δεδικασμένον καὶ παρὰ τὴν πενίαν του; Διατί τοῦ ἀπέρριψαν τὰ χαρτιὰ διὰ ξένην ὑπαιτιότητα; Διατί ἡ Διοίκησις (διατί δὲν ἐπελήφθη αὐτὴ πρώτη;) δὲν εὑρηρετήθη νὰ ἄψηται, ἔστω καὶ ἄκρῳ δακτύλῳ, καὶ νὰ ἐξετάσῃ μόνη της μὲ τὰ Συμβούλια της, ὅσον καὶ ὅπως θέλει, τὰς νομιμοφροσύνας ἑκάστου; Διατί ἀπαιτεῖ ἐπὶ ποινῇ θανάτου νὰ προσαγάγῃ ὁ ἴδιος κάτι, τὸ ὁποῖον δὲν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν βούλησίν του; Ἀπὸ πότε γίνεται δεκτὴ καὶ μάλιστα ὁραθεύεται ἄλλου ἑνοχὴ βούλησις, ἥτις γεννᾷ ἀπαραβέκτους δυσμενεῖς συνεπείας εἰς βάρος τρίτου;

Τὰ δυσμενῆ ἀποτελέσματα τῆς ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως ταύτης βοηθείας εἰς τὸ στασιαζόμενον ζήτημα λύσεως ἐξεδηλώθησαν οὐ μόνον ἐν τῇ ὑποθέσει, ἣν ἐδίκασεν αὐτή, ἀλλὰ καὶ εἰς ἄλλας. Καθ' ὅσον ἡ μετέπειτα νομολογία, ἐπηρεασθεῖσα ὑπὸ ταύτης, ἠκολούθησε τὴν ὑπ' αὐτῆς γενομένην ἐσφαλμένως ἑρμηνείαν τῶν σχετικῶν διατάξεων καὶ ἔκρινε (δηλαδὴ ἐθυσίασε) καὶ αὐτὴ μὲ τὴν σειράν της τὰς ὑποθέσεις τῶν ἀτυχῶν πολεμιστῶν μας.

2. Διὰ τῆς Α.Π. 145/1953, τμ. Α' (Θ. 64, 514. ΕΕΔ 12, 469)(*) ἐκρίθη ὅτι αἱ διατάξεις τοῦ ἀ.ν. 516 καὶ τοῦ Ε.Δ. 8.5.1948 ἔχουσι καὶ ἐπὶ τῶν κατὰ τὸν ἀ.ν. 1836/1951 προσλαμβανομένων παρὰ νομικῷ προσώπῳ δημοσίου δικαίου ἐφαρμογήν· συνεπῶς ὁ κατὰ ταῦτον τοποθετούμενος μετ' ἀπόφασιν τοῦ οἰκείου Συμβουλίου μόνον τὴν κατ' ἄρθρον 3 ἀ.ν. 516 καὶ ἄρθρ. 2 § 2 τοῦ Ε.Δ. ἔγγραφον δήλωσιν περὶ τῆς νομιμοφροσύνης του ὀφείλει νὰ ἐπισυνάψῃ, ἡ δὲ περαιτέρω ἐνέργεια διὰ τὴν περὶ ταύτης ἀπόφασιν τοῦ Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης ἀνήκει εἰς τὸν ἐργοδότην, παρ' ᾧ τοποθετεῖται. Σύμφωνος καὶ Α.Π. 354/1953, ΕΕΔ 12, 783. Ὡς ὅμως ἀπεδείξαμεν,

(*) Αὐτοθι ἡ σύνταξις τῆς «Θέμιδος» σημειοῖ τὰ ἑξῆς: Δεδομένου ὅτι διὰ τῆς Α.Π. Ὁλ. 18/1953, ἐκρίθη ὅτι ἡ προσαγωγὴ τῆς ἀποφάσεως τῆς οἰκείας Ἐπιτροπῆς (Συμβουλίου) Νομιμοφροσύνης δέον νὰ γίνῃ ὑπ' αὐτοῦ τούτου τοῦ τοποθετουμένου, θὰ ἠδύνατο νὰ συναχθῇ, ὅτι ἡ σχετικὴ διαδικασία ἔδει νὰ κινηθῇ ὑπὸ τοῦ τοποθετουμένου μισθωτοῦ καὶ ὄχι ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου. Ἤδη ἡ Α.Π. 145/1953 δέχεται, ὅτι ὁ μισθωτὸς ὑποχρεοῦται νὰ ὑποβάλῃ μόνον ἔγγραφον δήλωσιν περὶ τῆς νομιμοφροσύνης αὐτοῦ, ἡ δὲ περαιτέρω διαδικασία ἀνήκει εἰς τὸν ἐργοδότην, ἀποψις, ἥτις εἶναι τελείως σύμφωνος μὲ τὴν ὅλην διάρθρωσιν τῆς διαδικασίας τοῦ ἀ.ν. 516. Πρβλ. σχετικῶς ἀνωτέρω § 3 Δ. V.

οὔτε ὁ τύπος οὗτος τῆς ὑποβολῆς δηλώσεως ἀπαιτεῖται κατὰ νόμον. Ἡ ἀπόφασις δὲν ἐδέχθη τὴν ὁλικὴν ἐφαρμογὴν ἐνταῦθα τοῦ ἀ.ν. 516, ὡς ἡ προηγουμένη τῆς Ὁλομελείας, ἀλλὰ τὴν μερικὴν μόνον, ἣς τὸν τύπον εὗρεν ἐν τῇ 6.8. Περὶ τοῦ ἀνισχύρου τοῦ ὁποίου ὅμως ἀρκοῦντα ἐξετέθησαν ἀνωτ. § 3 Δ. V.

3. Καὶ ἡ ἐξῆς Α.Π. 252/1953 (Θ. 64, 700), ἔνθα παρατηρήσεις, τάσσεται ὑπὲρ τῆς ἀπόψεως τῆς Ὁλομελείας: Ἐκ τῶν διατ., λέγει, τοῦ ἄρθρου 1 § 1, 3 τοῦ ἀ.ν. 516/1948, κυρωθέντος διὰ τοῦ ψ. ΜΘ' τοῦ 1948, καὶ ἄρθρ. 6, 7, 8 ν. 751/1948 σαφῶς συνάγεται, ὅτι τὰ ὑπὸ τοῦ δευτέρου τούτου νόμου συσταθέντα Συμβούλια δικαιοδοσίαν ἔχουσι νὰ τοποθετῶσι τοὺς διὰ τοῦ νόμου τούτου προστατευομένους ἐφέδρους ἑτέρωθεν ὅμως τὰ νομικὰ πρόσωπα καὶ ὑπηρεσίαι ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν πρόσληψιν τῶν ὡς ἄνω τοποθετουμένων παρ' αὐτοῖς ὡς ὑπαλλήλων ἢ ὑπηρετῶν ἐφέδρων, ἐφ' ὅσον ἐπιμελεῖα τούτων, συμφώνως τῇ ἄρθρῳ 2 § 1 6.8. 7/8.5.1948 περὶ καθορισμοῦ τῆς ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου νομιμοφροσύνης διαδικασίας, ἔχει ἐκδοθῇ ἀπόφασις τοῦ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 4 ἀ.ν. 516 προβλεπομένου Συμβουλίου περὶ τῆς τούτων νομιμοφροσύνης, ἅτε ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 1 § 1 τοῦ νόμου τούτου ῥητῶς ἐπιτασσομένου ὅτι ὁ ἄνευ τῆς ἀποφάσεως ταύτης γενόμενος διορισμὸς ἢ πρόσληψις εἶναι ἐξ ὑπαρχῆς ἄκυρος. Ὅθεν δεξάμενον τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον ὅτι τὸ ἀναιρεσεῖον νομικὸν πρόσωπον ἦτο ὑπόχρεον νὰ προσλάβῃ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του τὸν ἤδη ἀναιρεσίβλητον τοποθετηθέντα παρ' αὐτῷ ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων Συμβουλίων κατ' ἄρθρ. 6 ν. 751, καίπερ μὴ προσαγαγόντα ἀπόφασιν Ἐπιτροπῆς (Συμβουλίου) τοῦ ἄρθρ. 4 ἀ.ν. 516 περὶ τῆς νομιμοφροσύνης του καὶ ὑποχρεώσαν τὸ ἀναιρεσεῖον εἰς τὴν πληρωμὴν τῷ ἀναιρεσιβλήτῳ τῶν μισθῶν του ἀπὸ τῆς τοποθετήσεώς του καὶ τῆς προσφορᾶς τῶν ὑπηρεσιῶν, ψευδῶς ἠρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς διαληφθείσας οὐσιαστικοῦ περιεχομένου διατάξεις, καταστήσαν οὕτως ἀναιρετέαν τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασίν του κατὰ τὸ ἄρθρ. 807 § 17 Πολ. Δικ. Σύμφωνοι: Α.Π. 5' 580/1953 (Θ. 64, 35), Α.Π. 673/1953 τμ. 6' (ΕΕΔ 13, 133).

Τοιουτοτρόπως δι' ἐσφαλμένης αἰτιολογίας ἀνῃρέθη ὑπὸ τῆς Α.Π. 252/1953 ὀρθὴ ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν ἀπόφασις τοῦ δευτεροβαθμίου ἐργατικοῦ δικαστηρίου. Εἰς τὴν ἐσφαλμένην κρίσιν της ἡ ἀπόφασις αὐτὴ παρεσύρθη ὑπὸ τῆς ἀπολύτου ἐκφράσεως τοῦ ἄρθρου 1 § 1 ἀ.ν. 516. Τοῦτο ὅμως ἀπαγγέλλον ἀκυρότητα ἔχει ἐφαρμογὴν μόνον ἐπὶ τῶν ἤδη διωρισμένων ὑπαλλήλων καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῶν αἰτουμένων διορισμὸν ἐφέδρων. Ἔλεγχος τῆς νομιμοφροσύνης αὐτῶν βεβαίως δὲν ἀποκλείεται. Ἀλλ' ὁ νόμος ἐπέβαλε τοῦτο νὰ γίνηται μόνον ὑπὸ τῆς Ἀρχῆς ἐξ ἐπαγγέλματος, καὶ οὐχὶ ὑπὸ τοῦ αἰτοῦντος νεοπολεμιστοῦ, ὅστις δὲν ὑποχρεοῦται νὰ ἐλέγχῃ τρόπον τινὰ αὐτὸς ἑαυτόν, οὔτε νὰ προσάγῃ ἀντίγραφον τῶν ἀποφάσεων τῶν Συμβουλίων, οὔτε δηλώσεις, δι' ἃς ἄλλως δὲν ἐκλήθη, οὔτε νὰ κινῇ δι' αἰτήσεώς του τὴν σχετικὴν διαδικασίαν, ἣν ὀφείλουσι νὰ κινῶσι μόνον οἱ ἐργοδόται. Ἀνωτ. § 3Δ.

Ἐπὶ τῆς Α.Π. 673/1953, δι' ἧς ἐσφαλμένως ἐπίσης ἐκρίθη ἐφαρμοστέα ἡ νομοθεσία τοῦ ἀ.ν. 516 καὶ ἐπὶ ἐφέδρων, οἷς ἀκολούθως ὑπεχρέωσε νὰ προσαγάγουν ἀντίγραφα ἀποφάσεων τῶν Συμβουλίων Νομιμοφροσύνης, κατόπιν βεβαίως τῆς ὑπ' αὐτῶν κινήσεως τῆς σχετικῆς διαδικασίας, παρατηρητέα τὰ ἑξῆς: Καὶ ἡ ἀπόφασις αὐτὴ οὐδεμίαν ἐκ τῶν ὡς ἄνω (§ 3Δ) ἀπόψεων ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν ἢ ἐξήτασεν. Ἐφ' ὅσον ὅμως αὐτὴ ἐδίκασεν ὡς ἐφετεῖον ἐπὶ τῆς ὑποβληθείσης ὑποθέσεως, ὀρθῶς μὲν εἶπεν ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀκόμη διορισμός. Ἀλλὰ διατί, ἀφοῦ ἐδέχθη ὡς ματαιωθέντα τοῦτον, δὲν ἐδέχθη τὰς ἐκ τῆς τοποθετήσεως μόνης συνεπείας, ἀπορρίπτουσα τὰς σχετικὰς ἐνστάσεις ὡς μὴ νομίμους καὶ ὡς ἀπαραδέκτους; Ἀνωτ. § 4Ε. Διατί τὴν ὑπαίτιον παράλειψιν τῶν ἐργοδοτῶν ὅπως ἐκδώσουν διορισμόν, ἐξέλαβεν ὡς ὑπαίτιον παράλειψιν τῶν ἐφέδρων καὶ ἔκρινεν ὅτι δηθεν δίδει εἰς τοὺς ἐργοδότας δικαίωμα ὑπαναχωρήσεως κατ' ἄρθρον 389 ἀ.κ., ὅπερ ὅμως ἐνταῦθα δὲν εἶχεν ἐφαρμογήν, ἐφ' ὅσον ἡ ἀπόφασις ἐδέχθη, ὅτι δὲν ἐπρόκειτο περὶ συμβάσεως, ἀφοῦ δὲν εἶχεν ἐκδοθῇ διορισμός; Διατί, ἐφ' ὅσον ἐδέχθη τὴν πλήρη ἐλευθερίαν του(41) ἀπὸ δεσμευτικῶν κανόνων, ἵνα δικάσῃ ἐν τῇ ὑποθέσει, διατί ἀπῄτησε πολλαπλὰ πιστοποιητικὰ νομιμοφροσύνης, ἐφ' ὅσον εἶχεν ἐν τῆς Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς εἰς χεῖράς της; Ἠμπορεῖ νὰ εἶναι τοσοῦτον φιλοπαίγμονες αἱ διατάξεις, ὥστε νὰ ἀπαιτοῦν νὰ ἀποδεικνύωνται ἐκ δευτέρου τὰ αὐτὰ γεγονότα παρὰ τὸν κανόνα non bis in idem; Ἔπειτα, ἀφοῦ λέγει ὅτι συνήφθη διορισμὸς ὑπὸ τὴν διαλυτικὴν αἵρεσιν τῆς προσκομίσεως ἀντιθέτων πιστοποιητικῶν ἢ μὴ ὑπάρξεως τούτων, διατί δὲν ἐφήρμοσε τὰς σχετικὰς διά-

(41) Α.Π. 60/1953, ΕΕΔ 13, 259, Α. Εὐθυμίου, ΕΕΔ 18, 259, Ἄρθρ. 12, ν. ΓΨΟΔ' κλπ.

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΑΣΦΑΛΙΖΟΜΕΝΩΝ ΚΑΤ' ΑΝΕΡΓΙΑΣ

Παράλειψις καταβολῆς ἀποζημιώσεως, κατ' ἄρθρον 9 Ν. 118/1945, καὶ συνέπειαι

Ὑπαγωγὴ εἰς τὴν κατ' ἀνεργίας ἀσφάλισιν ὑποχρεωτικῶς πάντων τῶν παρεχόντων ἐξηρτημένην ἐργασίαν προσώπων, ἐφ' ὅσον ἀπασχολοῦνται εἰς περιφερείας, εἰς ἃς ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α.—Κατίσχυσις διατάξεων Ν. Δ. 1255/1949 καὶ Α.Ν. 1846/1951.—Ὑποχρέωσις καταβολῆς ἀποζημιώσεως ἀπολυομένων ἐργατῶν κατὰ Β Δ. 16/18 Ἰουλίου 1920.—Ἰσχυρισμὸς περὶ ὑπάρξεως συγγνωστῆς πλάνης ἐργοδότου διὰ μὴ καταβολὴν ἀποζημιώσεως.—Βραδεῖα ἄσκησις δικαιώματος καὶ ἰσχυρισμὸς περὶ καταχρηστικῆς ἀσκήσεως.

Ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Β' Τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἐκδοθεῖσα ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως, ἐφ' ἧς ἡ ὑπ' ἀριθ. 91/1954 τοῦ Α' Τμήματος (εἰσηγητὴς *Ι. Τραχανᾶς*, ΕΕΔ 13, 199), συμφωνεῖ πρὸς τὴν ἄποψιν τῆς τελευταίας ταύτης, ἀκολουθουμένης ἤδη καὶ ὑπὸ τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας (βλέπε Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1753/1954, εἰσηγητὴς *Σ. Ράγκας*, ΕΕΔ 13, 367, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 8378/1954, εἰσηγητὴς *Α. Καλλέργης*, ΕΕΔ 13, 978) ὅτι ἡ κατὰ τὸ καταργηθὲν ἤδη διὰ τοῦ ἄρθρου 37 τοῦ ν.δ. 2961/1954 (ΕΕΝ 13, 941) ἄρθρον 9 τοῦ ν. 118/1945 καταβλητέα εἰς τοὺς ἐργάτας, τεχνίτας, ὑπηρέτας ἀποζημίωσις τοῦ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 2112/1920, ἐπὶ ποινῇ ἄλλως ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας συμβάσεως, ἀφεώρα εἰς πάντα τὰ ἄνω πρόσωπα, ἀνεξαρτήτως ἂν τὸ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 εἶχεν ἐπὶ μέρους ἐφαρμογὴν ἐπὶ ὡρισμένων ἐπιχειρήσεων (βλέπε καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 13, 197 ἑπ.).

Προέκυψεν ὅμως μετὰ τὴν Α.Π. 91/1954, ἐνθ' ἀνωτ., ἀποφανθεῖσαν ἀντιθέτως πρὸς τὰ δικαστήρια τῆς οὐσίας, τὰ ὁποῖα, κατὰ τὴν μᾶλλον κρατοῦσαν ἄποψιν, ἐδέχοντο τὴν ἐφαρμογὴν μόνον τοῦ ἄρθρ. 669 Α.Κ. ἐπὶ τῶν μισθωτῶν ἐπιχειρήσεων, μὴ ὑπαγομένων εἰς τὸ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920, τὸ ὁποῖον περιωρίζετο (καὶ περιορίζεται καὶ ἤδη μετὰ τὴν κατάργησιν τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118/1945 καὶ ἐπάνοδον ἐν ἰσχύϊ τοῦ ἄνω διατάγματος, ὡς εἶχε πρὸ τοῦ ν. 118/1945) εἰς μόνας τὰς ἐν ἄρθρῳ 12 ν. 2112/1920 ἐπιχειρήσεις, τὸ ζήτημα ἂν ἡ μὴ καταβολὴ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ διατάγματος, λόγῳ τῆς κρατούσης πρότερον ἀντιθέτου γνώμης τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας, ἄγῃ εἰς ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας.

Ἀρνητικῶς ἐπ' αὐτοῦ ἀπεφάνθησαν ἀποφάσεις τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας (βλέπε σχετικῶς ΕΕΔ 13, 368, ΕΕΔ 13, 978), διὰ τῆς σκέψεως ὅτι ὑφίσταται παρὰ τῷ ἐργοδότῃ εὔλογος ἀμφιβολία περὶ τὴν ἔκτασιν τῆς ὑποχρεώσεως αὐτοῦ.

Ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἠσχολήθη καὶ ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Β' Τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου, δεχθεῖσα εἰς τὴν τεθεῖσαν ἐνώπιον αὐτῆς περίπτωσιν τὸ ἀντίθετον (βλέπε καὶ συμφώνους σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 13, 367).

Ἐνδιαφέρει πραιτέρω καὶ ἡ ἄποψις τῆς νεωτάτης αὐτῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως ὅτι διὰ τοῦ ν.δ. 1255/1949 (ΕΕΔ 8, 961) καὶ τοῦ μετέπειτα Α.Ν. 1846/1951 (ΕΕΔ 10, 637) προεβλέφθη ἡ ρύθμισις τῶν ἐκ τῆς ἀνεργίας δικαιωμάτων πάντων τῶν μισθωτῶν, αἱ διατάξεις δὲ τούτων διὰ τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας κατισχύουσιν ἀντιθέτων προγενεστέρων.

Ἡ λύσις, μετὰ πολλὰς ἐπὶ τοῦ θέματος διχογνωμίας, εἶναι ἡ ἀπολύτως εἰς τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τοῦ νόμου προσήκουσα (βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 11, 200, ΕΕΔ 11, 1308, καὶ ἐκ τῶν νεωτέρων ἀποφάσεων τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας τὴν σύμφωνον πρὸς τὴν λύσιν ταύτην Πρωτοδικείου Κορίνθου 40/1954, εἰσηγητὴς *Σ. Τριβιζᾶς*, ΕΕΔ 13, 1097).

Ἐπαναλαμβάνεται, τέλος, καὶ ὑπὸ τῆς νεωτέρας αὐτῆς ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου ἡ δεκτὴ γενομένη καὶ ὑπὸ ἄλλων ἀποφάσεων αὐ-

---

τάξεις τοῦ ἀ. κώδ., καὶ δὴ τὸ ἄρθρον 202, ὅπερ δέχεται συναφθεῖσαν καὶ εἶτα καλυφθεῖσαν τὴν σύμβασιν, ἐνῷ ἡ ἀπόφασις εἶπεν, ὅτι δὲν ὑπάρχει διορισμός; Διατί δὲν ἐφήρμοσε τὸν κανόνα τοῦ 208, ἐφ' ὅσον προδήλως ἐπρόκειτο περὶ ἀδυνάτου αἱρέσεως διὰ τὸν ἐφεδρον, ἥτις οὕτως ὡς διαλυτικὴ αὐθεμίαν εἶχεν ἐνέργειαν; Διατί δὲν ἐφήρμοσεν ἀντιθέτως τοὺς περὶ ἀναβλητικῆς αἱρέσεως κανόνας; Ἀνωτ. § 3Δ. VIII. Διατί, ἐνῷ εἶχεν ἡ ἀπόφασις τοιαῦτα καὶ τοσαῦτα ἐκ τοῦ νόμου ἀδιαμφισβήτητα ἐρείσματα (§ 3), ὥστε νὰ δεχθῇ τὴν ἀγωγήν, διατί τρομοκρατηθεῖσα ὑπὸ τῆς ἀναμιμφροσύνης τῆς Διοικήσεως ἐσφαγίασε τὴν ἰδικήν της νομιμοφροσύνην, τῆς Δικαιοσύνης, καὶ ἀνέτρεψε τὴν φυσικὴν ἰσότητα τῶν διαδίκων;

(Τὸ τέλος εἰς τὸ ἑπόμενον)

τοῦ ὅτι μόνη ἡ μετὰ μακρὸν χρόνον ἄσκησις τοῦ δικαιώματος δὲν εἶναι, κατ' ἄρθρ. 281 Α.Κ., καταχρηστική (βλέπε ΕΕΔ 13, 251, 252, 253, ἔνθα καὶ λοιπὴ ἀρεοπαγιτικὴ νομολογία).

Ἀρείου Πάγου 716/1954 Τμ. Β'.

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Β. Κυριακόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Θ. Σταυρόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Βασ. Βασιλείου, Γ. Καταπόδης

Καὶ τὸ Τμῆμα τοῦτο σύμφωνον ἔχει γνώμην πρὸς τὴν διὰ τῆς ἀναιρετικῆς ἀποφάσεως ἐξενεχθεῖσαν κρίσιν ἐπὶ τοῦ νομικοῦ ζητήματος, ὅτι δηλαδὴ εἰς τὴν κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν ὑπάγονται ὑποχρεωτικῶς πάντα τὰ παρέχοντα ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἢ ὑπηρεσίαν πρόσωπα, ἐναντι ἀμοιβῆς, δυνάμει συμβάσεως ἰδιωτικῆς ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου, ἐφ' ὅσον ἀσχολοῦνται εἰς περιφέρειας, εἰς ἃς ἔχει ἐπεκταθῆ ἡ ἀσφάλισις κατὰ τῆς ἀνεργίας εἰς τὸ Ἵδρυμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, συμφώνως ταῖς διατάξεσι τῶν ἄρθρ. 1 § 1 τοῦ ν.δ. 1255/1949 καὶ 1, 2 § 1 ἐδ. α' καὶ 5 § 3 ἐδ. β' τοῦ ἀ. ν. 1846/1951, καὶ ὅτι κατὰ τὴν διάταξιν τῆς § 1 τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945, διατηρηθέντος ἐν ἰσχύϊ καὶ μετὰ τὸν ἀ.ν. 1846/1951 κατ' ἄρθρ. 60 § 1 αὐτοῦ, εἶναι ἄκυρος καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου τῶν ἀσφαλιζομένων, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, κατὰ τῆς ἀνεργίας εἰς τὸ Ι.Κ.Α., ἐκτὸς ἄλλων περιπτώσεων, καὶ ἂν δὲν καταβληθῆ εἰς αὐτοὺς ἡ ὑπὸ τοῦ ν. 2112, ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, ἢ τοῦ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920, προκειμένου περὶ ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν, ὁριζομένη ἀποζημίωσις διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς ἀπροειδοποιήτου καταγγελίας τῆς συμβάσεως κατὰ τὸν ἐν ταῖς ἄνω διατάξεσιν ὁριζόμενον τρόπον ὑπολογισμοῦ αὐτῆς, εἰς τὴν ἀποζημίωσιν ταύτην δικαιουμένων γενικῶς ὅλων τῶν κατὰ τὰ ρηθέντα προστατευομένων κατὰ τῆς ἀνεργίας μισθωτῶν καὶ οὐχὶ μόνον τῶν δικαιουμένων κατὰ τὰς περιπτώσεις τῆς κατ' ἰδίαν ἐφαρμογῆς τῶν νόμων 2112 ἢ τοῦ β. δ. τῆς 16/18 Ἰουλίου 1920. Ἡ ὡς ἄνω κρίσις δὲν ἐπηρεάζεται ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 39α τοῦ ἰσχύοντος νόμου ἔχοντος, κατ' ἄρθρ. 2 νόμου 2584/1940, ὀργανισμοῦ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης, δεδομένου ὅτι αἱ διατάξεις τοῦ ν.δ. 1255/1949, δι' οὗ ἐπεξετάθησαν αἱ περὶ ἀνεργίας διατάξεις εἰς πάντας τοὺς μισθωτούς, ἐν οἷς καὶ τοὺς τῶν Τραπεζῶν, καὶ ἀ.ν. 1846/1951, κατ' ἄρθρ. 60 § 1 τοῦ ὁποίου διετηρήθη ἐν ἰσχύϊ τὸ ἄρθρ. 9 ν. 118/1945, εἶναι νεώτεραι τῶν ἀποφάσεων τοῦ Δ.Σ. τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης, δι' ὧν ἐθεσπίσθησαν αἱ ἐπικαλούμεναι διατάξεις τῆς § 4 ἄρθρου 39α ὀργανισμοῦ, καὶ κατὰ τὴν σαφῶς προκύπτουσαν ἐκ τούτων θέλησιν τοῦ νομοθέτου, ἀλλὰ καὶ ὡς προβλέπουσαι, ὡς ἐρρήθη, ρύθμισιν τῶν ἐκ τῆς ἀνεργίας δικαιωμάτων πάντων ἐν γένει τῶν μισθωτῶν κατισχύουσι τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 39α', ἀφορωσῶν εἰς τὸν τρόπον καὶ διατυπώσεις ἀπολύσεως. Ἐπίσης δὲν εἶναι ἐφαρμοστέον ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν περιπτώσει, καθ' ἣν ἡ ἀπόλυσις καὶ ἀναγγελία ταύτης ἐγένοντο τὸν Μάϊον 1952, τὸ ν.δ. 2468/1953, ἐφαρμοζόμενον, κατὰ ρητὴν διάταξιν αὐτοῦ, ἀπὸ 1.2.1953.

Ἀναιρεθείσης τῆς ὑπ' ἀριθ. 7175/1953 ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν καὶ ἐπανερχομένων τῶν διαδίκων κατ' ἄρθρ. 834 § 1 Πολ. Δικ. εἰς ἣν ἦσαν πρὸ τῆς ἀναιρέσεως ταύτης καταστασιν, ἐρευνητέα ἡ ἀπὸ 30.1.1953 ἔφεσις τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐνάγοντος κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 4218/1952 ἀποφάσεως τοῦ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΨΟΔ' δικάσαντος Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν, ἐμπροθέσμως καὶ νομοτύπως ἀσκηθεῖσα μετὰ τὴν καταβολὴν καὶ τοῦ κατὰ νόμον προστίμου.

Ὡς ἐκ τῶν ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων προβαλλομένων ἰσχυρισμῶν, πάντων τῶν ἐπικαλουμένων καὶ προσαγομένων ἐγγράφων καὶ τῆς ἐν γένει διαδικασίας ἐβεβαιώθη, ὁ ἐκκαλῶν προσελήφθη ὑπὸ τῆς ἐφεσιβλήτου Ἀγροτικῆς Τραπέζης τὴν 7.12.1949 ὡς φύλαξ τῶν ἐν Πειραιεῖ ἀποθηκῶν ΕΦ-ΕΞ ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου καὶ ἐπὶ καταβολῇ τοῦ ἑκάστοτε νομίμου ἡμερομισθίου, εἰργάσθη δὲ συνεχῶς ὡς τοιοῦτος μέχρι τῆς 18ης Μαΐου 1952, ὅτε ἡ ἐφεσιβλήτος Τράπεζα ἀπέλυσε τοῦτον μετὰ προηγηθεῖσαν δεκαπενθήμερον προειδοποίησιν, ἀνήγγειλε δὲ συγχρόνως τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως εἰς τὸ Ι.Κ.Α. ἐγγράφως καὶ συμφώνως τῇ ὑπ' ἀριθ. 85257/1952 ἰσχυούσῃ τότε ὑπουργικῇ ἀποφάσει, χωρὶς ὅμως νὰ καταβάλῃ καὶ τὴν κατὰ τὸ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 ἀποζημίωσιν, εἰς τὴν καταβολὴν τῆς ὁποίας ὑπεχρεοῦτο δυνάμει τῶν ἐν τῇ πρώτῃ αἰτιολογίᾳ ἀναφερομένων νομικῶν διατάξεων. Οὕτως ὅμως ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἶναι ἄκυρος κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 ν. 118/1945, διατηρηθὲν ἐν ἰσχύϊ κατ' ἄρθρ. 60 § 1 ἀ.ν. 1846/1951, διὰ τοὺς ἐν τῇ ἄνω αἰτιολογίᾳ ἐκτιθεμένους λόγους, καὶ δέον νὰ μεταρρυθμισθῇ ἡ ἀντιθέτως κρίνασα ἐκκαλουμένη ἀπόφασις κατὰ τὸν βάσιμον πρῶτον λόγον ἐφέσεως.

Ἐκ τῶν αὐτῶν ὡς ἄνω ἀποδεικτικῶν στοιχείων ἐβεβαιώθη, ὅτι ἡ ἐφεσιβλήτος Τράπεζα διὰ τῆς ἐπιδοθείσης καταγγελίας τῆς συμβάσεως, οὔσης ἀκύρου κατὰ τὸ ρηθέντα, ἀπεποιήθη τὰς προσφερομένας ὑπὸ τοῦ ἐναγοντος φύλακος ἀποθηκῶν ΕΦ-ΕΞ ὑπηρεσίας, ἀπὸ 18 Μαΐου 1952, καὶ ὅτι οὗτος ἐλάμβανεν ὡς ἡμερομίσθιον 29.000 δρχ. παλαιᾶς ἡμερησίως. Βεβαιωθείσης οὕτω τῆς κατ' ἄρθρ. 656 Α.Κ. ὑπερημερίας τῆς ἐναγομένης Τραπέζης, δέον νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ ἀγωγὴ διὰ τὸ δι' αὐτῆς αἰτούμενον ποσὸν τῶν ἀπὸ 20.5.1952 μέχρι 14.7.1952 ἡμερομισθίων ἐκ δρχ. παλαιῶν 1.450.000.

Ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι μέχρι τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἐγένετο ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν περιπτώσει ἡ ἀναγγελία τῆς καταγγελίας, εἶχον ἐκδοθῆ ἀποφάσεις τινὲς κατωτέρων δικαστηρίων, δι' ὧν ἐκρίθη, ἐσφαλμένως, ὅτι ἡ ἐφεσιβλήτος Τράπεζα δὲν ὑπεχρεοῦτο εἰς καταβολὴν τῆς κατὰ τὸ β. δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 ἀποζημιώσεως, παρὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118/1945, ἰσχύουσαν, ὡς ἐρρήθη, καὶ ἐπὶ Τραπεζῶν μετὰ τὸ ν.δ. 1255/1949 καὶ ἀ. ν. 1846/

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΕΠΙ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΠΡΟΣΩΠΟΥ ΤΟΥ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ

Έννοια άρθρου 6 Ν. 2112 καὶ άρθρου 479 Άστικοῦ Κώδικος

Μεταβολὴ τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου καὶ δικαιώματα μισθωτοῦ κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 6 Ν. 2112/1920.—Ὑπεισέλευσις τοῦ νέου ἐργοδότου εἰς ὑποχρεώσεις ἐκ τῆς προϋφισταμένης σχέσεως ἐργασίας, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ὑποχρέωσις νέου ἐργοδότου πρὸς ἐξόφλησιν ἀξιώσεων μισθωτοῦ κατὰ τοῦ παλαιοῦ ἐργοδότου.— Προϋπόθεσις ἐφαρμογῆς ἄρθρου 479 Ἀστικοῦ Κώδικος ἡ μεταβίβασις περιουσίας ἢ ἐπιχειρήσεως διὰ συμβάσεως καὶ οὐχὶ διὰ Νόμου.

Ὡς συνάγεται ἐκ τῆς παραιτηθείσης δικαστικῆς ἀποφάσεως, ἠξιώθη ὑπὸ μισθωτοῦ, ὑπηρετήσαντος εἰς διαλυθὲν Κ.Τ.Ε.Α., ἡ καταβολὴ παρὰ τοῦ διαδεχθέντος τοῦτο Κ.Τ.Ε.Α. διαφόρων χρηματικῶν ποσῶν, προερχομένων ἐκ τῆς μετὰ τοῦ προηγουμένου ἐργοδότου του Κ.Τ.Ε.Α. ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως.

Μὴ ὁριζόντος σχετικῶς τοῦ εἰδικοῦ ν. 2119/1952 περὶ τῶν διὰ τῶν λειτουργειῶν αὐτοκινήτων συγκοινωνιῶν», ἐρευνητέον ἂν ἐκ τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου δύναται νὰ πορισθῇ καταφατική, εἰς τὴν περίπτωσιν, λύσις.

Μόνη ὅμως διάταξις, σχετικὴ πρὸς δικαιώματα τοῦ μισθωτοῦ, ἐν περιπτώσει μεταβολῆς τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου, εἶναι ἡ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ν. 2112/1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων (καὶ δι' ἐργάτας ἡ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 2112).

Ἀλλ' ἡ διάταξις αὕτη οὐδόλως ἔχει τὴν ἔννοιαν, ὅτι ὁ νέος ἐργοδότης εὐθύνεται διὰ τὰ ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας χρέη τοῦ προκατόχου ἐργοδότου, ἀλλ' ἁπλῶς ἐντοπίζεται εἰς τοῦτο: Ὑποχρεοῦται ὁ νέος ἐργοδότης εἰς ἐκ τοῦ νόμου ἀναδοχὴν τῶν ἐκ τοῦ ν. 2112/1920 δικαιωμάτων τοῦ μισθωτοῦ, βαρυνόμενος διὰ τοῦ ὑποχρεωτικοῦ συνυπολογισμοῦ εἰς τὸν παρ' αὐτῷ διανυθέντα χρόνον ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ καὶ ἐκείνου ὑπὸ τὸν προκάτοχον ἐργοδότην καὶ κατὰ τὰς ἀξίας ἰδιαιτέρας μνείας ὑπ' ἀριθ. 30/1953 (εἰσηγητὴς *Σ. Μαυρομιχάλης*, α' Τμήματος, ΕΕΔ 13, 234) καὶ 391/1953 (εἰσηγητὴς *Π. Τσαρούχης*, β' Τμήματος, ΕΕΔ 13, 824) ἀρεοπαγιτικὰς ἀποφάσεις ὁ μισθωτὸς δὲν στερεῖται καὶ τῶν πλεονεκτημάτων τοῦ μισθοῦ καὶ λοιπῶν ἀποδοχῶν, αἵτινες τῷ παρεῖχοντο δυνάμει τῆς μετὰ τοῦ παλαιοῦ ἐργοδότου συναφθείσης συμβάσεως ἐργασίας.

Ἀπομένει μόνον μήπως δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ εἰς τὴν περίπτωσιν τὸ ἄρθρ. 479 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος. Ἀλλὰ τοῦτο προϋποθέτει νὰ μετεβιβάσθη ἡ περιουσία ἢ ἐπιχείρησις διὰ συμβάσεως καὶ οὐχὶ δυνάμει εἰδικῆς διατάξεως νόμου ἢ δικαστικῆς ἀποφάσεως (βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 12, 125, ἔνθα παραπομπαὶ εἰς θεωρίαν καὶ νομολογίαν, εἰς ἣν πρόσθες Πρωτοδίκου Καλαμῶν 173/1953, Πρωτοδίκης *Ν. Ρουμελιώτης*, ΕΕΔ 13, 73).

Καὶ τὸ ἄρθρον 179 τοῦ Προσχεδίου τοῦ Εἰσηγητοῦ καὶ τὸ ἀντίστοιχον ἄρθρον 176 τοῦ Σχεδίου τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τὸ ἰσχῦον ἄρθρον 479 Α.Κ. ὁμιλοῦν περὶ συμβάσεως (τοῦτο τονίζεται καὶ εἰς τὴν εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν τοῦ εἰσηγητοῦ *Κ. Τριανταφυλλοπούλου*, ἐπίσημος ἔκδοσις Ὑπουργείου Δικαιοσύνης, σελ. 204).

Πρωτοδίκου Χαλκιδικῆς 15/1954

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Α. Βάλλιος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Τάσιος, Γ. Μαλωνᾶς, Α. Φιλιππίδης

Ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, δι' ἧς διώκεται ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος ἡ καταβολὴ αὐτῷ παρὰ τοῦ ἐναγομένου 40οῦ Κοινοῦ Ταμείου Εἰσπράξεων Λεωφορείων (Κ.Τ.Ε.Α.) Χαλκιδικῆς τοῦ ἐν αὐτῇ ποσοῦ καὶ διὰ τὰς ἐν αὐτῇ αἰτίας, συνεπείᾳ τῆς συνδεούσης τὰ διάδικα μέρη σχέσεως μισθώσεως ἐργασίας ἐκ παροχῆς ἐξηρτημένης ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου δι' ἀόριστον χρόνον, νομίμως φέρεται πρὸς συζήτησιν ἐνώπιον ἡμῶν κατὰ τὴν διαδικασίαν

1951, καὶ ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ ἐφεσιβλήτος ἐνήργει ἐν προκειμένῳ ὡς ἐντολοδόχος τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου, δὲν δικαιολογεῖται, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου, ἐν τῇ συγκεκριμένῃ περιπτώσει, ἡ ὑπὸ τῆς ἐφεσιβλήτου ἐπικαλουμένη συγγνωστὴ πλάνη περὶ τὸ δίκαιον, ἕνεκεν ἧς, κατὰ τὰ συνδεδυασμένα ἄρθρα 142—144 καὶ 200 § 2 Α.Κ., ἠδύνατο νὰ ἀπαλλαγῇ τῶν τῆς ὑπερημερίας συνεπειῶν, μόνης τῆς παρερμηνείας τῶν νομικῶν διατάξεων, καὶ δὴ ὑπὸ Τραπέζης διαθετούσης ὑπηρεσίαν νομικοῦ συμβουλίου, μὴ συνιστώσης πλάνην καὶ δὴ συγγνωστὴν περὶ τὴν ὑπαγωγὴν πραγματικῶν περιστατικῶν εἰς διάταξιν νόμου, ὅτε κατὰ τὰς ἀπαιτήσεις τῆς καλῆς πίστεως καὶ τῶν συναλλακτικῶν ἠθῶν καὶ ἀναλόγως τῆς συγκεκριμένης περιπτώσεως δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ συγγνωστὴ πλάνη περὶ τὸ δίκαιον. Ὅθεν, ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος ὁ ἐναντίος ἰσχυρισμὸς τῆς ἐφεσιβλήτου.

Μόνη ἡ μετὰ μακρὸν χρόνον ἄσκησις τοῦ δικαιώματος δὲν ὑπερβαίνει τὰ ὅρια τὰ ἐπιβαλλόμενα ἐκ τῆς καλῆς πίστεως ἢ τῶν χρηστῶν ἠθῶν ἢ ἐκ τοῦ κοινωνικοῦ ἢ οἰκονομικοῦ σκοποῦ τοῦ δικαιώματος, ὡς κατ' ἄρθρον 281 Α. Κ. ἀπαιτεῖται, ἀπορριπτέος δὲ ὡς μὴ νόμιμος ὁ σχετικὸς ἰσχυρισμὸς τῆς ἐφεσιβλήτου, ὅστις ἐν προκειμένῳ εἶναι καὶ ἀβάσιμος, προκύπτοντος ὅτι ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ ἠσκήθη μετὰ δύο μῆνας ἀπὸ τῆς καταγγελίας.

τοῦ ν. ΓΦΟΔ', ὡς ἐκωδικαποιήθη καὶ ἐτροποποιήθη, ἐξεταστέον δὲ ἐάν αὐτη φέρῃ τὰ στοιχεῖα τοῦ νόμου καὶ δὴ ἐάν ὁ ἐνάγων νομιμοποιῆται παθητικῶς, ἀξίων νὰ ἱκανοποιηθῇ παρὰ τοῦ ἐναγομένου δι' ἀπαιτήσεις αὐτοῦ κατὰ τοῦ διαλυθέντος μετὰ τὸν ν. 2119/1952 «περὶ τῶν διὰ λεωφορείων αὐτοκινήτων συγκοινωνιῶν» τοπικοῦ Κοινοῦ Ταμείου Εἰσπράξεων Λεωφορείων Κασσάνδρας, συσταθέντος δυνάμει τοῦ ἀπὸ 4/8 Μαΐου 1948 β.δ. περὶ Κοινῶν Ταμείων εἰσπράξεων ὑπεραστικῶν δι' αὐτοκινήτων συγκοινωνιῶν», καὶ ὅπερ μετὰ τὴν διάλυσιν του διεδέχθη τὸ ἐναγόμενον Κ.Τ.Ε.Λ. Χαλκιδικῆς. Αἱ ἐπίδικοι ἀξιώσεις προέρχονται κατὰ τὰ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἐκ τῆς μέχρι τῆς εἰς τὸ διάδοχον Ταμεῖον μεταβιβάσεως τῆς ἐπιχειρήσεως ἐκτελέσεως τῆς συνεχιζομένης ὑπὸ τὸν νέον ἐργοδότην συμβάσεως ἐργασίας.

Κατ' ἄρθρ. 6 § 1 τοῦ ν. 2112/1920 ἡ μεταβολὴ τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου, ὁπωσδήποτε ἐπερχομένη, οὐδαμῶς ἐπηρεάζει τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ὑπὲρ τοῦ ὑπαλλήλου διατάξεων τοῦ παρόντος νόμου. Ὁ νόμος ἀφορᾷ πᾶσαν ἐκχώρησιν τῆς ἐπιχειρήσεως, ὁπωσδήποτε ἐπερχομένην, ὑφ' οἱονδήποτε νέον τίτλον ἢ νέαν μορφήν, τοῦτέστιν εἴτε διὰ μεταφορικῆς διαδοχῆς καὶ ὑπεισελεύσεως ἄλλου εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἐργοδότου, εἴτε κατὰ νομικόν τινα τρόπον μετατροπῆς καὶ μετασχηματισμοῦ τοῦ ὑπέρ οὗ θεωρεῖται παρεχομένη ὑπὸ τοῦ ὑπαλλήλου ἡ ἐργασία. Κατὰ τὰ κρατήσαντα ἐν τῇ θεωρίᾳ καὶ νομολογίᾳ ἡ ὡς ἄνω διάταξις σαφῆ ἔχει τὴν ἔννοιαν, ὅτι ὁ ὑπάλληλος δὲν στερεῖται συνεπείᾳ τῆς μεταβολῆς τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου οὐ μόνον τῶν ἐκ τοῦ νόμου τούτου εὐθέως ἀπορρεόντων δικαιωμάτων, ἀλλὰ καὶ τῶν πλεονεκτημάτων τοῦ μισθοῦ καὶ τῶν λοιπῶν ἀποδοχῶν, ἅτινα τῷ παρείχοντο δυνάμει τῆς μετὰ τοῦ παλαιοῦ ἐργοδότου συναφθείσης συμβάσεως ἐργασίας, ὑπεισερχομένου ἐν γένει τοῦ νέου ἐργοδότου εἰς ἅπασας τὰς ἐκ τῆς προϋφισταμένης σχέσεως ἐργασίας ἀπορρεούσας ὑποχρεώσεις, τὴν ἀρχὴν δὲ ταύτην ἐπανέλαβεν ὡς πρὸς τοὺς ὑπαγομένους εἰς συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας μισθωτοὺς ἡ διάταξις τοῦ ἀπὸ 16.11.1935 ά. ν. «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας». Ὀφείλει συνεπῶς ὁ νέος ἐργοδότης νὰ διατηρήσῃ ἀτροποποιήτους τοὺς ὅρους τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀφοῦ ἄλλωστε ἡ μονομερὴς βλαπτικὴ μεταβολὴ θὰ συνίστα τὴν κατ' ἄρθρ. 7 τοῦ ν. 2112 καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας (βλ. ἐκ τῆς προσφάτου νομολογίας Α. Π. 30/1953, ΕΕΔ 12, σελ. 234, Α. Π. 391/1953, ΕΕΔ 12, σελ. 824). Ἡ διὰ τῆς προδιαληφθείσης ὅμως νομικῆς διατάξεως καθιερουμένη προστασία τοῦ μισθωτοῦ διὰ τῆς ὑπεισελεύσεως τοῦ νέου ἐργοδότου εἰς ἅπασας τὰς ἐκ τῆς προϋφισταμένης σχέσεως ἐργασίας ἀπορρεούσας ὑποχρεώσεις οὐδαμῶς δύναται νὰ ἐξιχθῇ μέχρι καὶ τῆς ἐξοφλήσεως ὑπὸ ταύτου ἀξιώσεων τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τοῦ παλαιοῦ ἐργοδότου ἐκ τῆς μετὰ ταῦτου ἐργασιακῆς σχέσεως. Τοιοῦτο τι θὰ ὑπερεκόντιζε τὸν σκοπὸν τοῦ νόμου, οὗτε δὲ ἐκ τοῦ ν. 2119/1952 καὶ τῆς εἰσηγητικῆς αὐτοῦ ἐκθέσεως προκύπτει, ὅτι τὰ διάδοχα Κ.Τ.Ε.Λ. ἐπιβαρύνονται διὰ τῶν ὑποχρεώσεων καὶ τῶν χρεῶν τῶν καταργηθέντων παλαιῶν Ταμείων (ad hoc Πρωτοδικείου Σπάρτης (κατ' ἔφεσιν) ὑπ' ἀριθ. 528/1952, ΕΕΔ 12, σελ. 125, καὶ Πρωτοδίκου Ἰωαννίνων 106/1953, ΕΕΔ 12, σελ. 833, καὶ σύμφωνα σχόλια «Ἐπιθεωρήσεως Ἐργατικοῦ Δικαίου»). Καὶ ναὶ μὲν κατ' ἄρθρ. 479 Α.Κ., ὅπερ διασπᾷ τὴν ἀρχὴν ὅτι ὁ εἰδικὸς διάδοχος δὲν εὐθύνεται διὰ τὰ χρέη τοῦ δικαιοπαρόχου του καθιεροῖ περίπτωσιν νομίμου σωρευτικῆς ἀναδοχῆς, ἐὰν διὰ συμβάσεως μεταβιβάσθῃ περιουσία ἢ ἐπιχείρησις, ὁ ἀποκτῶν εὐθύνεται ἐναντίον τοῦ δανειστοῦ μέχρι τῆς ἀξίας τῶν μεταβιβαζομένων στοιχείων διὰ τὰ εἰς τὴν περιουσίαν ἢ τὴν ἐπιχείρησιν ἀνήκοντα χρέη, προϋπόθεσις ὅμως τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἐν λόγῳ διατάξεως εἶναι ἡ ὕπαρξις συμβάσεως, ὡς σαφῶς ὁρίζει τὸ ἄρθρον τοῦτο, καὶ δὴ κατὰ συμβολαιογραφικὸν τύπον (ἄρθρ. 367 Α.Κ.), οὐχὶ δὲ καὶ ὅταν ἡ μεταβίβασις τῆς περιουσίας ἢ ἐπιχειρήσεως ἐγένετο δυνάμει νόμου, ὡς ἐν προκειμένῳ (*Π. Ζέπου*, Ἐνοχικὸν Δίκαιον, Γεν. Μέρος σελ. 660, *Κ. Τριανταφυλλόπουλος* εἰς Σχέδιον Ἐνοχικοῦ Δικαίου, σελ. 204, Πρωτοδικείου Σπάρτης ἀριθ. 528/1952 καὶ Πρωτοδίκου Ἰωαννίνων 106/1953, ὡς ἀνωτέρω). Ἡ ὑποστηριζομένη ἀποψις ὑπὸ τοῦ *Μιχαηλίδου—Νουάρου* εἰς ΕρμΑΚ, ὑπὸ ἄρθρον 479 Α. Κ., καθ' ἣν ταῦτα καθιεροῖ ἀρχὴν γενικωτέρας σημασίας, ἰσχύουσαν εἰς πᾶσαν περίπτωσιν, καθ' ἣν τὸ ἐνεργητικὸν τῆς περιουσίας ἢ ἐπιχειρήσεως φυσικοῦ ἢ νομικοῦ προσώπου περιῆλθεν εἰς ἕτερον δι' εἰδικῆς διαδοχῆς, ἀνεξαρτήτως τοῦ λόγου, ἐφ' οὗ αὐτη στηρίζεται, ἤτοι ἔστω καὶ ἂν αὐτη ἐπῆλθεν ἐκ τοῦ νόμου ἢ ἐκ δικαστικῆς ἀποφάσεως, δὲν συμφωνεῖ πρὸς τὸ σαφὲς γράμμα τοῦ νόμου.

Κατὰ τὰ ἀνωτέρω αἱ ἐπίδικοι ἀξιώσεις τοῦ ἐνάγοντος (διαφορὰ μισθοῦ, πρόσθετοι παροχαὶ λόγῳ ἀπασχολήσεως κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ ἐξαιρεσίμους, ἐξ ὑπερωριακῆς ἐργασίας καὶ ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν Χριστουγέννων καὶ Πάσχα), γεννηθεῖσαι κατὰ τοῦ προκατόχου Ταμείου, εἰς ὃ ὑπηρέτει ὁ ἐνάγων ὡς ἐλεγκτὴς λεωφορείων, οὐχὶ νομίμως κατήχθησαν κατὰ τοῦ ἐναγομένου διαδόχου Ταμείου καὶ ἀπορριπτέα ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ δι' ἔλλειψιν παθητικῆς νομιμοποιήσεως, κατὰ τὴν περὶ τούτου βάσιμον ἔνστασιν τοῦ ἐναγομένου.

ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΠΡΟΣΩΠΟΥ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Έννοια άρθρου 6 Ν. 2112/1920 περί καταγγελίας συμβάσεως έργασίας

Ανεπηρέαστον έναλλαγής του προσώπου του έργοδότου, καθ' οιονδήποτε τρόπον, είτε διά μεταφορικής διαδοχής και υπεισελεύσεως άλλου εις την θέσιν αύτου, είτε κατά νομικόν τινα τύπον μεταβολής, ώς πρός την εφαρμογήν των διατάξεων του Ν. 2112, και ούχί ώς πρός την πληρωμήν των υποχρεώσεων του πρώην έργοδότου.—Ίδια νομικά πρόσωπα τα διά του Ν. 2119/1952 συσταθέντα Κοινά Ταμεία Εισπράξεων.

Άναιρείται ή ύπ' άριθ. 8/1954 έφετειακή απόφασις του Πρωτοδικείου Πρεβέζης, ώς εφετείου (ΕΕΔ 13, 420).

Λόγος αναιρέσεως υπήρξεν ο εξής: Ούχι ορθώς διά της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως εγένετο δεκτόν, ότι το αναιρεσείον Κ.Τ.Ε.Α. υπέχει υποχρέωσιν καταβολής εις τον αναιρεσείοντα διαφόρων ποσών ως εργατικών του δικαιωμάτων, λόγω προσαυξήσεων εκ της κατά τας Κυριακάς και εορτάς εργασίας, ην παρέσχεν ούχι εις το αναιρεσείον Κ.Τ.Ε.Α., όπερ ιδρύθη κατά νόμον 2119/1952 και λειτουργεί από 1 Αυγούστου 1952, αλλά εις το κατά την 31 Ιουλίου 1952 διαλυθέν κοινόν Ταμείον Εισπράξεων Λεωφορείων Ιωαννίνων—Πρεβέζης, καθ' όσον τοιούτον ανωτέρω Ταμείον, και άν έτι υποτεθή, ότι όλα τα αυτοκίνητα, άτινα συνεκρότουν αυτό, ενετάχθησαν εις αυτό, τυγχάνει διάδοχος μόνον κατά την έννοιαν του άρθρου 6 του ν. 2112, ούχι όμως και εις τας διαφόρους υποχρεώσεις, καθ' όσον ή διαδοχή δεν έχώρησεν εκ συμβάσεως κατ' άρθρ. 479 Α.Κ., αλλ' εκ του νόμου.

***

Αναμφισβητήτως ή έννοια του άρθρ. 6 του ν. 2119/1920, εν σχέσει προς την μεταβολήν του προσώπου του εργοδότου, είναι ή υπό της κατωτέρω αποφάσεως του Αρείου Πάγου διδομένη (βλέπε εκτενέστερον σημειώσεις μας ανωτέρω, σελ. 1244, ένθα παραπομπαί και εις λοιπήν νομολογίαν, και την άμεσως παρατιθεμένην κατωτέρω Πρωτοδίκου Χαλκιδικής 15/1954 (Πρωτοδίκης *Α. Βάλλιος*) και τας επί της αναιρεθείσης ήδη αποφάσεως του Πρωτοδικείου Πρεβέζης σημειώσεις μας εν ΕΕΔ 13, 419 επ., ένθα και λοιπαί παραπομπαί).

Αρείου Πάγου 732/1954 Τμ. Α'.

Προεδρεύων ο Αντιπρόεδρος κ. **Α. Χαμάρτος**
Εισηγητής ο Άρεοπαγίτης κ. **Π. Τσαρούχης**
Δικηγόρος ο κ. Α. Παπαδημητρίου

Έκ της διατάξεως του άρθρ. 6 § 1 του ν. 2112/1920, καθ' ην «ή μεταβολή του προσώπου του εργοδότου, δι'οιανδήποτε επερχομένη, ουδαμώς επηρεάζει την εφαρμογήν των υπέρ του υπαλλήλου διατάξεων του παρόντος νόμου», σαφώς προκύπτει, ότι, άν εν τη διαθρομή του χρόνου, καθ' ον παρέχεται ή κατά τους όρους του άρθρ. 1 υπηρεσία υπό του υπαλλήλου, επί τη βάσει και προς εκτέλεσιν συμβάσεως περί μισθώσεως αυτής, άνευ ωρισμένης χρονικής διαρκείας συνομολογηθείσης, ήθελεν επέλθει εις τα κατά την ένοχικήν ταύτην σχέσιν πρόσωπον του εργοδότου εναλλαγή καθ' οιονδήποτε τρόπον, τουτέστιν είτε διά μεταφορικής διαδοχής και υπεισελεύσεως άλλου εις την θέσιν αυτού, είτε κατά νομικόν τινα τύπον μεταβολής του υπέρ ού θεωρείται παρεχομένη υπό του υπαλλήλου ή εργασία, το γεγονός τούτο δεν δύναται να έχη επιρροήν τινα ως πρός την εφαρμογήν των διατάξεων του νόμου τούτου, των υπέρ του υπαλλήλου τεθειμένων, ούχι όμως και ως πρός την πληρωμήν των υποχρεώσεων του πρώην εργοδότου. Πρός δε εξ ουδεμιάς διατάξεως του ν. 2119/1952 «περί των διά λεωφορείων αυτοκινήτων συγκοινωνιών», δι' ού συνεστήσαν Κοινά Ταμεία Εισπράξεων Λεωφορείων ανά εν εις την έδραν εκάστου Νομού (άρθρ. 5 §§ 1 και 2), εκαστον των οποίων αποτελεί ίδιον νομικόν πρόσωπον ιδιωτικού δικαίου (άρθρ. 9 § 1), μέλη δε αυτού είναι υποχρεωτικώς οι ιδιοκτήται των λεωφορείων, άτινα θά απαρτίζωσι την εις λεωφορεία δύναμιν αυτού και θά κυκλοφορώσιν εις τας γραμμάς της περιφερείας του (άρθρον 9 § 2) και κατηργήθη διά του άρθρου 36 αυτού πάσα αντικειμένη εις τούτον διάταξις, άρα και τα από 4/8 Μαΐου 1948 β.δ. «περί Κοινών Ταμείων εισπράξεων των αστικών διά λεωφορείων συγκοινωνιών» προκύπτει, ότι τά διά του νόμου τούτου (2119/1952) συσταθέντα Κ.Τ.Ε.Λ. επιβαρύνονται μέ τας υποχρεώσεις και τά χρέη των καταργηθέντων ως άνω παλαιών Ταμείων, καθιστάμενα οίονεί καθολικοί διάδοχοι αυτών. Συνεπώς το ως έφετείον δικάσαν Πρωτοδικείον, τα έναντία δεξάμενον διά της προσβαλλομένης αποφάσεως, ως εξ αυτής δείκνυται, και υποχρεώσαν περαιτέρω το αναιρεσείον Κ.Τ.Ε.Λ., ίνα καταβάλη εις τον αναιρεσίβλητον τα εν αυτή ποσά εξ εργατικών του δικαιωμάτων, λόγω προσαυξήσεων εκ της κατά τας Κυριακάς και εορτάς εργασίας, ην παρέσχεν ούτος εις το διαλυθέν Κοινόν Ταμείον εισπράξεων λεωφορείων αυτοκινήτων Ιωαννίνων—Πρεβέζης, ψευδώς ήρμήνευσε και εσφαλμένως εφήρμοσε την προπαρατεθείσαν ουσιαστικού περιεχομένου διάταξιν του άρθρου 6 § 1 του ν. 2112/1920 και άναιρετέαν κατέστησε την απόφασίν του κατά το άρθρον 807 § 17 Πολ. Δικ. και τον βάσιμον περί τούτου μοναδικόν λόγον του αναιρετηρίου, παραπεμπτέα δε είναι ή υπόθεσις ένώπιον του Β' Τμήματος του Αρείου Πάγου διά την κατάλληλον του νόμου εφαρμογήν, συμφώνως τοις άρθροις 836 Πολ. Δικ. και 3 § β' του ν. ΧΜΖ'/1877.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΝΑΠΗΡΩΝ

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΑΔΕΙΑΣ ΑΝΑΠΗΡΩΝ ΔΙΑ ΛΟΥΤΡΟΘΕΡΑΠΕΙΑΝ

Έννοια διατάξεως άρθρ. 53 Α.Ν. 1324/1949

Δικαίωμα άδειας πρὸς λουτροθεραπείαν καὶ ἀεροθεραπείαν ἀναπήρων, κατ' ἀ.ν. 1324/1949.—Ἔκτασις οὐχὶ μόνον ἐπὶ ὑπαλλήλων, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 10 ν. 1234/1918, ἀλλὰ γενικῶς ἐπὶ πάντων ἀντὶ μισθοῦ ἐργαζομένων ἀναπήρων, ἀδιακρίτως ἂν ἀνήκουν εἰς τὸ ὑπαλληλικὸν ἢ ὑπηρετικὸν ἢ ἐργατοτεχνικὸν προσωπικόν, ἐξαιρουμένων μόνον τῶν προσλαμβανομένων ἐκτάκτως διὰ παροχὴν ὑπηρεσιῶν πρὸς πλήρωσιν ἀναγκῶν, ἀπαιτουσῶν πρόσκαιρον ἀπασχόλησιν.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 10768/1953 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου (εἰσηγητὴς *Σ. Διαμαντάκος*, ΕΕΔ 13, 31).

Τὸ Πρωτοδικεῖον, ἑρμηνεῦον τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 53 τοῦ ἀ.ν. 1324/1949 «περὶ προστασίας καὶ ἀποκαταστάσεως τῶν ἀναπήρων πολέμου ὁπλιτῶν καὶ θυμάτων πολέμου» (ΕΕΔ 8, 1054), κυρωθέντος διὰ τοῦ νόμου 1487/1950 (ΕΕΔ 9, 818), περὶ δικαιώματος ἀδείας τῶν ἀναπήρων διὰ λουτροθεραπείαν, παρ' ὅτι ἡ διάταξις ὁμιλεῖ περὶ «ὑπαλλήλων», ἐδέχθη, ὅτι δικαιοῦχοι δὲν εἶναι μόνον οἱ ὑπάλληλοι κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ ν. 1234, ἀλλὰ πάντες οἱ μισθωτοὶ καὶ τοῦτο ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ πρὸς τὰς λοιπὰς διατάξεις τοῦ νόμου.

Τὴν ἄποψιν ταύτην ἐπικυροῖ ἤδη ὁ Ἄρειος Πάγος ὡς ὀρθὴν (βλέπε καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 13, 31, Γνωμοδ. Νομικοῦ Συμβούλου Ὑπουργείου Ἐργασίας *Τρ. Κοντοναστοπούλου*, ΕΕΔ 12, 1033· ἀντιθέτως ἀπεφάνθη ἡ Πρωτοδίκου Σύρου 26/1954, Πρωτοδίκης *Β. Μαστέλλος*, ΕΕΔ 13, 1040).

Ἐνισχύεται ὅμως, νομίζομεν, ἐκ τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου ἡ ὀρθότης τῆς ὑποστηριχθείσης παρ' ἡμῶν ἀπόψεως, ἀντιθέτως πρὸς ἐκείνην ἀρεοπαγιτικῶν ἀποφάσεων (ΕΕΔ 10, 1212), ὅτι καὶ τὸ ν.δ. 1799/1942, προβλέπον περὶ τῆς προστασίας ἀναπήρων καὶ ἀναφερόμενον εἰς τὸν ὅρον «ὑπάλληλος», δὲν ἐσκόπησε νὰ περιορισθῇ εἰς μόνους τοὺς κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ ν. 1234/1918 ὑπαλλήλους, ὡς ἐδέχθη σταθερῶς ὁ Ἄρειος Πάγος δι' ἐπαναληφθεισῶν ἀποφάσεων αὐτοῦ (βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 10, 1212).

Ἀρείου Πάγου 704/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. Α. Χαμάρτος
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. Μ. Παντελῆς
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ε. Δημητρακόπουλος, Δ. Δόγκας

Κατὰ τὴν § 1 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ὑπὸ τοῦ νόμου 1487/1950 κυρωθέντος ἀναγκ. νόμου 1324/1949 «περὶ προστασίας καὶ ἀποκαταστάσεως τῶν ἀναπήρων πολέμου ὁπλιτῶν καὶ θυμάτων πολέμου» οἱ ἀνάπηροι πολέμου, πλὴν τῆς παρεχομένης αὐτοῖς ἐκάστοτε συντάξεως, ἀπολαύουσι καὶ τῶν ἐν ἐδαφίοις α' - ιβ' τῆς παραγράφου ταύτης ἀναφερομένων προνομιακῶν εὐεργετημάτων, ἐν οἷς καὶ τὸ τῆς παροχῆς ἰατρικῆς, νοσοκομειακῆς, φαρμακευτικῆς ἐν γένει περιθάλψεως, λουτροθεραπείας καὶ ἀεροθεραπείας». Περαιτέρω τὰ μὲν ἄρθρα 51 καὶ 52 τοῦ νόμου προβλέπουσι περὶ ἱδρύσεως εἰς τὰς λουτροπόλεις τῆς Χώρας κέντρων λουτροθεραπείας ἀναπήρων πολέμου καθ' ἑκάστην λουτρικὴν περίοδον διὰ τὴν εἰς αὐτὰ δωρεὰν μετάβασιν, στέγασιν, συντήρησιν κλπ. τῶν ἀναπήρων, ὡς καὶ περὶ τοῦ τρόπου τῆς πιστοποιήσεως τῆς πρὸς λουτροθεραπείαν ἀνάγκης τοῦ ἀναπήρου, τὸ δὲ ἄρθρον 53 ὁρίζει, ὅτι καὶ δημόσιαι ὑπηρεσίαι, ὡς καὶ πᾶσης φύσεως ἰδιωτικαὶ ἐπιχειρήσεις, δῆμοι καὶ κοινότητες, ὑποχρεοῦνται, ὅπως, καθ' ὑπέρβασιν τῆς ὑπὸ τῶν οἰκείων νόμων καὶ κανονισμῶν προβλεπομένης ἀδείας, παρέχωσιν εἰς τοὺς ἀναπήρους ὑπαλλήλους των κατ' ἔτος 30ήμερον τοιαύτην μετὰ πλήρων ἀποδοχῶν πρὸς μετάβασιν τούτων εἰς κέντρα λουτροθεραπείας, ἀεροθεραπείας κλπ., ὡς ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ὁρίζεται». Ἡ τελευταία αὕτη διάταξις, κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιάν της, τὴν προκύπτουσαν ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ της πρὸς τὰς προμνησθείσας τοιαύτας τῶν ἄρθρων 3 § 1, 51 καὶ 52, ὡς καὶ ἐκ τοῦ λόγου καὶ τοῦ σκοποῦ τῆς θεσπίσεώς της, ἵνα δηλονότι καταστῇ ἐφικτὴ ἡ ἐκάστοτε εἰς τὰ κέντρα λουτροθεραπείας ἢ ἀεροθεραπείας μετάβασις τῶν παρὰ ταῖς ὡς ἄνω ὑπηρεσίαις καὶ ἐπιχειρήσεσιν ὑπηρετούντων καὶ δεομένων λουτροθεραπείας κλπ. ἀναπήρων πολέμου, ὁμιλοῦσα περὶ ἀναπήρων ὑπαλλήλων ἀναφέρεται οὐχὶ ἀποκλειστικῶς εἰς τοὺς ἐκ τούτων παρέχοντας ἐργασίαν μὴ σωματικὴν ἢ κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ ταιαύτην (ἄρθρ. 10 νόμου 1234/1918), ἀλλὰ γενικῶς εἰς πάντα ἀντὶ μισθοῦ ἐργαζόμενον παρά τινι τῶν ῥηθεισῶν ὑπηρεσιῶν καὶ ἐπιχειρήσεων ἀνάπηρον, ἀδιακρίτως τοῦτέστιν ἂν οὗτος ἀνήκῃ εἰς τὸ ὑπαλληλικὸν ἢ ὑπηρετικὸν ἢ ἐργατοτεχνικὸν προσωπικὸν τούτων, ἐξαιρουμένων μόνον τῶν ὑπ' αὐτῶν προσλαμβανομένων ἐκτάκτως διὰ τὴν παροχὴν ὑπηρεσιῶν πρὸς πλήρωσιν πρόσκαιρον ἀπασχόλησιν ἀπαιτουσῶν ἀναγκῶν των.

Καθ' ἃ δείκνυται ἐκ τῆς τρίτης αἰτιολογίας τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως του, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, μετ' ἀνέλεγκτον ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὡς εἰς πράγματα μόνον ἀναγομένην ἐκτίμησιν τῶν προσκομισθεισῶν ἐνώπιον αὐτοῦ ἀποδείξεων, ἐδέξατο ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος ἐνάγων, τυγχάνων ἀνάπηρος πολέμου ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ἄρθρ. 1

ΧΡΟΝΙΚΑ ΟΡΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΩΡΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ

Παροχή έργασίας ύπέρ τά νόμιμα χρονικά όρια καί δικαίωμα άποζημιώσεως

Καί έπί τῇ έκδοχῇ ὅτι τό ἄρθρ. 7 § 3 τοῦ Α.Ν. 547/1937 περί ἐπταώρου ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ τῶν Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν ἐπεκτείνεται καί ἐπί τοῦ ἐν τοῖς γραφείοις τῶν ἀνωνύμων βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων ἐργαζομένου ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ, ἡ νόμιμος ἐργασία τῶν ἐργαζομένων ἐν τοῖς ἐργοστασίοις εἶναι ὀκτάωρος.—Ἀπόδοσις ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἐργοδότου ἐκ τῆς παροχῆς ὑπό τοῦ μισθωτοῦ ἐργασίας ὑπέρ τά νόμιμα χρονικά ὅρια ἄνευ ἀδείας τῆς Ἀρχῆς.

Ἀντικείμενον τῆς ἀγωγῆς, ἐφ' ἧς ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου, ὑπῆρξε καταβολή εἰς τόν παρανόμως (ἄνευ ἀδείας τῆς Ἀρχῆς) ἐργασθέντα μισθωτόν ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ κατ' ἄρθρον 904 Α.Κ. ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ τοῦ ἐργοδότου (βλέπε σχετικῶς ΕΕΔ 13, 917, ἔνθα νομολογία καί σημειώσεις μας).

Προσήχθη κατά τήν δίκην ἐξοφλητική ἀπόδειξις τῆς ὑπογραφῆς τοῦ μισθωτοῦ καί ὑπεστηριχθη ὑπό τοῦ ἐργοδότου, ὅτι δι' αὐτῆς ἀποδεικνύεται ἀπόσβεσις τῆς ἀπαιτήσεως, ἡ ὁποία εἶναι πάντως καί ὡς παραίτησις ἐπιτρεπτή (περί τούτου βλέπε τήν Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 10030/1954, εἰσηγητής **Σ. Ράγκος**, ΕΕΔ 13, 1156), ἀλλ' ἐκρίθη ὑπό τοῦ Πρωτοδικείου, κατά τήν κυριαρχικήν κρίσιν του, ὅτι ἐκ τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως δέν προέκυπτε σαφῆς καί ἀναμφισβήτητος παραίτησις.

Περαιτέρω, τοῦ μισθωτοῦ ὑποστηρίζοντος ὅτι, ὡς ὑπαλλήλων γραφείων Ἀνωνύμου Ἑταιρίας, ὤφειλε νά ἐφαρμόζηται ἐπί τῆς ἐργασίας του τό ἑπτάωρον τοῦ ἀ.ν. 547/1937, ἐνῷ κατά τήν ἐργοδότριαν, προκειμένου περί Ἀνωνύμου Βιομηχανικῆς Ἑταιρίας, ἦτο ἐφαρμοστέον τό ὀκτάωρον, κατέστη τό ζήτημα ἀντικείμενον ἐρεύνης ὑπό τοῦ Πρωτοδικείου, ἀτοφανθέντος τούτου ὅτι ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἐφ' ὅσον ὁ μισθωτός εἰργάζετο ἐν τῷ ἐργοστασίῳ τῆς Ἀνωνύμου Ἑταιρίας, διείπετο ὑπό τοῦ νόμου διά τήν ἐργασίαν τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων ὀκταώρου.

Τό ζήτημα περί τῆς ἐκτάσεως ἐφαρμογῆς τοῦ ἀ.ν. 547/1937, κατά τό ὁποῖον αἱ ὧραι ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ τῶν Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν ὁρίζονται εἰς ἑπτά (7), ἀντί τῶν ὀκτώ (8) πρότερον, ἐλύθη ὑπό τῆς Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 10488/1954 (εἰσηγητής **Σ. Λιβανές**, ΕΕΔ 13, 1029) ὑπέρ τῆς ἀπόψεως ὅτι τό ἑπτάωρον τοῦ ἀ.ν. 547/1937 δέν ἐφαρμόζεται ἐπί ἀνωνύμων βιομηχανικῶν ἑταιριῶν γενικῶς, διά τάς ὁποίας ἰσχύει τό ὀκτάωρον (βλέπε καί σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 13, 1029, ἔνθα καί λοιπαί παραπομπαί).

Ἐνδιαφέρων εἶναι ὁ γενόμενος ὑπό τῆς ἀποφάσεως ὑπολογισμός τῆς ὠφελείας τοῦ ἐργοδότου ἐκ τῆς ὑπέρ τό ὀκτάωρον παροχῆς ἐργασίας ἄνευ ἀδείας τῆς Ἀρχῆς (ἄνευ προαυξήσεως 25 ο/ο, ὡς ἐπί νομίμου παροχῆς ἐργασίας) (βλέπε περί αὐτοῦ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 13, 917, ἔνθα νομολογία).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 10028/1954

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**
Εἰσηγητής ὁ Πρωτοδίκης κ. **Γ. Ἀγγελόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Κ. Γιαμπρής, Α. Βελέντζας, Δ. Ζαβός.

Ἐκ τῆς ἐν γένει διαδικασίας ἀρκούντως ἐβεβαιώθη, κατά τήν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, ὅτι ἡ ἐκκαλοῦσα Ἀνώνυμος Ἑταιρία, ἀσκοῦσα ἐπιχείρησιν οἰνοπροβιομηχανίας, προσέλαβε τήν ἐφεσίβλητον κατόπιν

---

§ 1 τοῦ ὡς ἄνω ἀ.ν. 1324/1949, προσελήφθη τῇ 21ῃ Νοεμβρίου 1949 ἐπί μισθῷ εἰς τήν ὑπηρεσίαν τῆς ἐναγομένης καί ἤδη ἀναιρεσειούσης ἀνωνύμου ἑταιρίας «Ε.Υ.Α.Ε.» ὡς ἐπιστάτης καί παρεῖχεν αὐτῇ ἐκτοτε συνεχῶς τήν ὑπηρεσίαν ταύτην, ὅτι κατά τό ἔτος 1952 ἡ κατά τό μνησθέν ἄρθρ. 52 § 2 τοῦ αὐτοῦ νόμου ἁρμοδία ἐξ ἰατρῶν ἐπιτροπή ἀπεφάνθη περί τῆς ἀνάγκης τούτου πρός μετάβασιν του εἰς Αἰθηψόν πρός λουτροθεραπείαν καί ὅτι οὗτος ἐζήτησε καί ἔλαβε παρά τῆς ἀναιρεσειούσης 30ήμερον ἄδειαν πρός λουτροθεραπείαν, ἧς καί ἐποιήσατο χρῆσιν, μεταβάς εἰς τό καθοριοθέν ὡς ἄνω κέντρον καί ὑποβληθείς εἰς λουτροθεραπείαν. Κρίναν ὅθεν, μετά ταῦτα, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος, καίτοι παρεῖχεν ἐργασίαν κατά κύριον χαρακτῆρα σωματικήν, ὡς διά τοῦ συνόλου τῶν αἰτιολογιῶν τῆς ἀποφάσεώς του ἔχεται, ἐδικαιοῦτο τριακονθημέρου ἀδείας πρός λουτροθεραπείαν μετά πλήρων ἀποδοχῶν καί ἀκολούθως ἀποφηναμένου, κατ' ἐπικύρωσιν τῆς ἐκκληθείσης πρωτοδίκου ἀποφάσεως, νόμῳ βασίμου καί παραδεκτήν τήν ὑπό κρίσιν ἀγωγήν, διώκουσαν τήν εἰς τόν ἀναιρεσίβλητον ἐνάγοντα ἐπιδίκασιν τῶν εἰς τόν χρόνον τῆς ὡς ἄνω ἀδείας ἀντιστοιχουσῶν ἀποδοχῶν του, ὧν τήν καταβολήν ἠρνεῖτο ἡ ἀναιρεσείουσα, προβάλλουσα ὅτι δέν ὑπῆρχεν ἐκ τοῦ νόμου τοιαύτη ὑποχρέωσις, ὀρθῶς τάς ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει διαληφθείσας διατάξεις ἡρμήνευσε καί ἐφήρμοσεν, ὁ δέ τά ἐναντία ὑποστηρίζων μοναδικός λόγος ἀναιρέσεως, ἤτοι ὅτι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 53 τοῦ ἀ.ν. 1324/1949 ἔχει ἐφαρμογήν μόνον ἐπί τῶν παρεχόντων ἀποκλειστικῶς ἤ κατά κύριον χαρακτῆρα ἐργασίαν μή σωματικήν μισθωτῶν ἀναπήρων πολέμου, εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς ἀβάσιμος.

συμβάσεως έργασίας την 5 Φεβρουαρίου 1953 και ὑπεχρέωσε τοῦτον ἔκτοτε νὰ ἐργάζηται ἐπὶ ὀκτὼ καὶ ἡμίσειαν ὥρας ἡμερησίως, ἄνευ ἀδείας τῆς ἁρμοδίας Ἀρχῆς, διὰ τὴν καθ' ὑπέρβασιν τοῦ νομίμου ὡραρίου ἐργασίαν, οὐδὲ καταβολῆς μισθοῦ διὰ τὴν καθ' ὑπερωρίαν ἐργασίαν. Ὅθεν ἀπορριπτέος κρίνεται ἐν μέρει ὁ 4ος τῆς ἐφέσεως λόγος, δι' οὗ παραπονεῖται ἡ ἐκκαλοῦσα, ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος εἰργάζετο οὐχὶ 8ὡρας, ἀλλὰ ἐπὶ 8 ἡμερησίως, ὡς ἀβάσιμος.

Ἐκ τῆς προσαγομένης ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως τοῦ ἐφεσιβλήτου καὶ ἀσχέτως τῆς ἐπικαλουμένης νοθείας ταύτης καὶ τοῦ κύρους τῆς τυχὸν παραιτήσεως ἐκ πάσης ἀξιώσεως τοῦ ἐφεσιβλήτου, δὲν συνάγεται σαφὴς καὶ ἀναμφισβήτητος παραίτησις τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐκ τῆς ἐπιδίκου ἀξιώσεως του ἐκ τῶν ἄρχων τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, συνεπείᾳ παρανόμου ὑπερωριακῆς ἐργασίας, συνεπῶς τοῦτο δεχθεῖσα καὶ ἡ ἐκκαλουμένη οὐδαμῶς ἐσφαλε καὶ ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος τυγχάνει ὁ τὰ ἐναντία ὑποστηρίζων 5ος λόγος τῆς ἐφέσεως.

Ἐκ τῆς αὐτῆς διαδικασίας ἐβεβαιώθη, ὅτι ἡ ἐκκαλοῦσα, ἀναθέσασα εἰς τὸν ἐφεσίβλητον, βάσει τῆς ὡς ἄνω συμβάσεως ἐργασίας καὶ κατὰ τοὺς ὅρους ταύτης, τὴν τήρησιν τῶν καρτελῶν τοῦ βιομηχανικοῦ προσωπικοῦ, τὴν παρακολούθησιν τῶν ἐν τῷ ἐργοστασίῳ εἰσαγομένων πρώτων ὑλῶν τῶν ὑφ' ἑκάστου τμήματος τοῦ ἐργοστασίου παραγομένων προϊόντων καὶ τέλος τὴν κοστολόγησιν τῶν προϊόντων τῶν διαφόρων τμημάτων, ἐτοποθέτησε τοῦτον οὐχὶ ἐν τοῖς γραφείοις της, ἀλλ' ἐν τῷ ἐν Καλλιθέᾳ ἐργοστασίῳ της καὶ εἰς χῶρον μετ' αὐτοῦ συνεχόμενον, οὗτινος, κατὰ τὰ βεβαιωθέντα, τῆς ἐργασίας του συνδεδεμένης καὶ συνυφασμένης μὲ τὴν ἐργασίαν τοῦ ἐργοστασίου, εἰς τρόπον ὥστε ἐκ τῆς ὑπουσίας του νὰ παρεμποδίζηται ἡ συνέχισις τῆς ἐργασίας τοῦ ἐργοστασίου κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν τῶν πρώτων ὑλῶν, ὡς καὶ κατὰ τὴν ἀποκόμισιν τῶν παρασχεθέντων προϊόντων, τυγχάνοντος τούτου βιομηχανικοῦ ὑπαλλήλου.

Καὶ ἐπὶ τῇ ἐκδοχῇ ὅτι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 7 § 3 τοῦ Δ. ν. 547/1937, καθ' ἣν ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ ἀπὸ 8.4.1932 δ/τος περὶ κωδικοποιήσεως τῶν διατάξεων τῶν νόμων περὶ χρονικῶν ὁρίων ἐργασίας εἰς τὰ καταστήματα κλπ. ὁριζομένη ὥρος διάρκεια τῆς ἡμερησίας ἐργασίας τοῦ ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ τῶν Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν καὶ Τραπεζῶν ὁρίζεται τοῦ λοιποῦ εἰς 7, ἐπεκτείνεται καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐνταῦθα βιομηχανικοῦ ὑπαλλήλου, κατὰ τὰ ἀνωτέρω δεκτὰ γενόμενα, δὲν τυγχάνει ἐφαρμογῆς ἡ διάταξις αὕτη, ἀλλ' αἱ κατισχύουσαι ταύτης εἰδικώτεραι τοιαῦται αἱ ρυθμίζουσαι τὴν βιομηχανικὴν παραγωγήν, δι' ὧν σκοπεῖται ὁ περιορισμὸς τοῦ κόστους παραγωγῆς καὶ δὴ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ν. 2269/1920, καθ' ἣν εἰς πάσας τὰς οἱουδήποτε εἴδους βιομηχανικὰς ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ δὲν δύναται νὰ ὑπερβαίνῃ τὰς 8 ἡμερησίως καὶ τὰς 48 ἑβδομαδιαίως, καὶ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 1 § 1 περ. β καὶ § τελευταία καὶ ἄρθρ. 1 τοῦ ἀπὸ 27 Ἰουνίου/4 Ἰουλίου 1932 δ/τος περὶ κωδικοποιήσεως τῶν περὶ ὥρου ἐργασίας διατάξεων, καθ' ἃς εἰς τὰς σιδηρουργικὰς ἐργασίας ἢ ἐπιχειρήσεις, ὡς ἡ ἐκκαλοῦσα, καὶ πάσας τὰς ἐργασίας προπαρασκευῆς, ἀποπερατώσεως, μεταφορᾶς καὶ ἀποθηκεύσεως οἱουδήποτε εἴδους ὑλικοῦ ἢ προϊόντος τῆς ἀνωτέρω βιομηχανικῆς ἐργασίας ἢ ἐπιχειρήσεως, ἐφ' ὅσον αὕτη διεξάγεται ἐν τῷ παρὰ τῶν ἐν λόγῳ ἐργασιῶν ἢ ἐπιχειρήσεων χρησιμοποιουμένῳ χώρῳ, αἱ ὧραι ἐργασίας δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ὑπερβαίνωσι τὰς 8 καθ' ἑκάστην καὶ τὰς 48 καθ' ἑβδομάδα. Ὅθεν βάσιμον κρίνεται τὸ παράπονον τῆς ἐκκαλούσης ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος, ὑπὸ τὰ ἀνωτέρω δεδομένα πραγματικὰ περιστατικά, ὑπεχρεοῦτο εἰς 8ωρον ἐργασίαν καὶ, καθισταμένων δεκτῶν τοῦ 3ου καὶ ἐν μέρει τοῦ 4ου λόγου ἐφέσεως, δέον νὰ μεταρρυθμισθῇ ἡ ἐκκαλουμένη, ὡς οὐχὶ ὀρθῶς δεχθεῖσα 7ωρον ὡράριον ἐργασίας.

Κατὰ τὰ ἐκ τῆς ὡς ἄνω διαδικασίας βεβαιωθέντα ὁ ἐφεσίβλητος ἀπὸ τῆς προσλήψεώς του (5/2/1953 μέχρι τῆς 22/6/1953) ἀπησχολεῖτο ἐπὶ ἡμίσειαν ὥραν καθ' ἑκάστην ἐργάσιμον ὑπὸ τῆς ἐκκαλούσης, παρέχων ταύτῃ τὰς ὑπηρεσίας του καθ' ὑπέρβασιν τοῦ νομίμου 8ώρου ὡραρίου ἐργασίας ἄνευ ἀδείας τῆς Ἀρχῆς καὶ ἄνευ ἀμοιβῆς, ἐργασθεὶς ἐν συνόλῳ ἐπὶ 58 ὥρας καὶ οὐχὶ ἐπὶ 174, ὡς οὐχὶ ὀρθῶς ἐδέχθη ἡ ἐκκαλουμένη, ἐξ ἧς αἰτίας κατέστη ἡ ἐκκαλοῦσα καὶ τυγχάνει ἀδικαιολογήτως πλουσιωτέρα εἰς βάρος τοῦ ἐφεσιβλήτου, ἐκ παρανόμου αἰτίας, ἐξοικονομήσασα τὴν δαπάνην, ἣν θὰ κατέβαλλε διὰ τὴν πρόσληψιν ἑτέρου ὑπαλλήλου πρὸς παροχὴν τῶν αὐτῶν ὑπηρεσιῶν, ὡς αἱ τοῦ ἐφεσιβλήτου, διὰ τὴν τοιαύτην ὑπερωριακὴν ἐργασίαν, καὶ ἀνερχομένων καθ' ὑπολογισμὸν 12,60 δραχμῶν καθ' ὥραν εἰς δραχμὰς 730,80, ὅπερ ποσὸν καὶ ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλῃ αὕτη πρὸς τὸν ἐφεσίβλητον, καθισταμένης ἐντεῦθεν μεταρρυθμιστέας ἐν μέρει τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως. Τοῦ αἰτιολογικοῦ τούτου ἀρκοῦντος πρὸς στήριξιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς ἀποφάσεως παρέλκει ἡ ἔρευνα τῶν 1ου καὶ 2ου λόγων τῆς ἐφέσεως, ὑποστηριζόντων ὅτι ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ γραφείων τῶν Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν, ἀσκουσῶν βιομηχανικὴν ἐπιχείρησιν, ἰσχύει ἡ 8ωρος ἐργασία.

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΤΗΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

ΘΕΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΕΙΣ ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΤΗΤΑ

Άσκησις δικαιώματος καὶ ἐπὶ τῶν ἀναγκαστικῶς τοποθετουμένων

Θέσις μισθωτῶν ἐπιχειρήσεων, ὑπαγομένων εἰς τὸν Ν. 118/1945, εἰς διαθεσιμότητα, κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118/1945, ἐφ' ὅσον ὁ κύκλος τῶν ἐργασιῶν των δὲν ἐπιτρέπει τὴν ἀπασχόλησιν ὅλου ἢ μέρους τοῦ προσωπικοῦ των.—Ὑπαγωγὴ εἰς διαθεσιμότητα καὶ τῶν κατὰ Ν. 751/1948 καὶ Α.Ν. 1836/1951 τοποθετουμένων.

Πρωτοδίκου Βόλου 235/1954

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Β. Καρνέζης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Χ. Μάργαρης, Α. Δημητρίου

Ἀπηχεῖ ἡ ἄποψις τῆς καταχωριζομένης κατωτέρω δικαστικῆς ἀποφάσεως τὴν κρατοῦσαν ἐν τῇ δικαστηριακῇ πρακτικῇ ὅτι εἰς τὴν τριμηνον διαθεσιμότητα τοῦ πρότερον ἰσχύοντος ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945 ὑπάγονται καὶ οἱ δυνάμει τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 περὶ προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τοῦ στρατοῦ τοποθετούμενοι (βλέπε Πρωτοδικείου Πατρῶν, ὡς ἐφετείου, 1105/1952, εἰσηγητὴς *Σ. Ἀνδριανός*, ΕΕΔ 12, 621, Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2646/1951, Πρωτοδίκης *Μ. Κυριλλόπουλος*, ΕΕΔ 10, 513).

Περὶ διαθεσιμότητος ἤδη, καταργηθέντος τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945 διὰ τοῦ ἄρθρου 37 τοῦ ν.δ. 2961/1954 (ΕΕΔ 13, 941), προβλέπει τὸ ἄρθρ. 13 τοῦ ν.δ. 2961/1954, τὸ ὁποῖον ἔχει ὡς ἑξῆς: § 6. Ὁ ἐργοδότης, ἐν περιπτώσει περιορισμοῦ τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος τῆς ἐκμεταλλεύσεώς του, δύναται, ἀντὶ καταγγελίας τῆς σχέσεως ἐργασίας, νὰ θέτῃ εἰς διαθεσιμότητα, ἐγγράφως ἀποδεικνυομένην, τὸ προσωπικόν του μέχρι τεσσάρων (4) μηνῶν καθ' ἡμερολογιακὸν ἔτος. Ὁ ἐν διαθεσιμότητι τελῶν μισθωτὸς λαμβάνει τὸ ἥμισυ τῶν μέχρι ταύτης βασικῶν ἀποδοχῶν του.

Ὡς σκέπτεται ἡ ἀπόφασις αὕτη, δὲν φαίνεται πράγματι ἐκ τοῦ εἰδικοῦ ν. 1836/1951 νὰ ἀπαγορεύηται ἡ θέσις εἰς διαθεσιμότητα τῶν δυνάμει αὐτοῦ τοποθετουμένων, ἐν περιπτώσει περιορισμοῦ τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐπιχειρήσεως.

Ἀντιθέτως κατὰ τὴν § 5 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν. 1836/1951 καὶ τὰ πρόσωπα ταῦτα διέπονται ὑπὸ τῶν διατάξεων τῶν νόμων, διαταγμάτων κλπ., τὰ ὁποῖα ἰσχύουν καὶ διὰ τὸ ὑπόλοιπον προσωπικὸν τῆς ἐπιχειρήσεως, ὁ νόμος δὲ οὗτος ἐπεφύλαξε μόνον τὴν προστασίαν τῶν προσώπων τούτων ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως.

Τὸ ἐπιχείρημα ὅτι ἡ σύμβασις ἐργασίας θεωρεῖται ὡς ὡρισμένου χρόνου (Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 5561/1953, εἰσηγητὴς *Σ. Διομαντάκος*, ΕΕΔ 13, 615, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 2385/1954, εἰσηγητὴς *Χ. Βασιλείου*, ΕΕΔ 13, 358), (ἡ νέα διάταξις τοῦ ἄρθρ. 13 § 6 τοῦ ν.δ. 2961/1954 καλύπτει σαφῶς καὶ τὰς συμβάσεις ὡρισμένου χρόνου, συνδ. πρὸς ὅρθρ. 11) δὲν ἔχει ἐν προκειμένῳ νομικὴν ἀξίαν, ἐφ' ὅσον ὁ Νομοθέτης ἠθέλησε σαφῶς νὰ ἐφαρμόζηται διὰ τὴν μισθοδοσίαν αὐτῶν ὅ,τι καὶ διὰ τὸ λοιπὸν προσωπικόν, τοῦτο δὲ σημαίνει, ὅτι δὲν ἠθέλησε νὰ ἐπεκτείνῃ τὴν προστασίαν τῶν κερῶν τοῦ δικαιώματος διορισμοῦ καὶ ἐκείνου τῆς ἐπὶ ὡρισμένου χρόνου διατηρήσεως ἐν τῇ θέσει των.

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς ὁ ἐνάγων, ἰσχυριζόμενος ὅτι δυνάμει ἀποφάσεως τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς τοῦ νόμου 751/1948 ἐτοποθετήθη κατὰ τὸ ἔτος 1949 εἰς τὴν ἐν Βόλῳ ἐπιχείρησιν τῆς ἐναγομένης καὶ ὅτι, ὑφισταμένης τῆς ἐργασιακῆς του σχέσεως, ἡ ἐναγομένη κατὰ τὸ ἀπὸ 18 Ἀπριλίου 1953 μέχρι 14 Μαΐου 1954 χρονικὸν διάστημα ἔθεσεν αὐτόν, παρὰ τὸν νόμον, εἰς κατάστασιν διαθεσιμότητος ἐπὶ 18 ἡμέρας, δι' ἃς τῷ κατέβαλε τὸ ἥμισυ τῶν ἀποδοχῶν του, αἰτεῖται, ὅπως ὑποχρεωθῇ ἡ ἐναγομένη καὶ τῷ καταβάλῃ τὸ ἐκ δραχμῶν 3.071 ὑπόλοιπον ἡμίσυ τῶν ἀποδοχῶν του, λόγῳ ὑπερημερίας της περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του, ὡς καὶ τὴν ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης (τῆς διαθεσιμότητος) προκύπτουσαν διαφορὰν τῶν δώρων τῶν Χριστουγέννων 1953 καὶ Πάσχα 1954 ἐκ δραχμῶν 451, ἐφ' ὅσον, κατὰ τοὺς ἰσχυρισμούς του, ἡ περὶ διαθεσιμότητος διάταξις τοῦ ἄρθρ. 9 § 2 ἀ.ν. 118/1945 δὲν ἐφαρμόζεται ἐπὶ τῶν ἀναγκαστικῶς τοποθετουμένων πολεμιστῶν τῶν νόμων 751/1948 καὶ 1836/1951.

Τοιούτου ἀντικειμένου ἔχουσα ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ ἁρμοδίως φέρεται πρὸς συζήτησιν κατὰ τὴν παροῦσαν διαδικασίαν τοῦ νόμου ΓΨΟΔ' καὶ ἐξεταστέα καθίσταται διὰ τὸ νόμῳ καὶ οὐσίᾳ αὐτῆς βάσιμον.

Κατὰ τὴν § 2 τοῦ ἄρθρ. 9 ἀ.ν. 118/1945 αἱ ἐπιχειρήσεις, αἱ ὑπαγόμεναι εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου, ἐφ' ὅσον ὁ κύκλος τῶν ἐργασιῶν των δὲν ἐπιτρέπει τὴν ἀπασχόλησιν ὅλου ἢ μέρους τοῦ προσωπικοῦ των, δύνανται, ἀντὶ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, νὰ θέτουν εἰς διαθεσιμότητα τοὺς παρ' αὐταῖς ἐργαζομένους μέχρι τριῶν μηνῶν ἐν συνόλῳ ἐτησίως, καταβάλλουσαι εἰς αὐτοὺς τὸ ἥμισυ τῶν πλήρων ἀποδοχῶν. Κατὰ δὲ τὴν § 5 τοῦ ἄρθρ. 3 ἀ.ν. 1836/1951 οἱ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου ἢ τοῦ προϋφισταμένου 751/1948 τοποθετηθέντες ὑπὸ τοῦ Κεντρικοῦ ἢ τῶν Τοπικῶν Συμβουλίων πολεμισταὶ μετὰ τὴν τοποθέτησίν των καὶ ἀφ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν μισθοδοσίαν, τὰ ἐπιδόματα, τὴν προαγωγὴν καὶ τὴν πειθαρχίαν αὐτῶν, διέπονται ὑπὸ τῶν διατάξεων τῶν νόμων, διαταγμάτων, εἰδικῶν κανονισμῶν καὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, αἵτινες ἰ-

ΕΡΓΑΣΙΑΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕΤΑ ΙΕΡΩΝ ΝΑΩΝ

Περιπτώσεις σχέσεων ιδιωτικού και σχέσεων δημοσίου δικαίου

Πρόσληψις ὑπὸ ἱεροῦ ναοῦ καθαριστρίας συνιστᾷ σύμβασιν ἐργασίας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἐνῷ ἡ πρόσληψις νεωκόρου συνιστᾷ σχέσιν τοῦ δημοσίου δικαίου, τοῦ διορισμοῦ γινομένου ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου, κατ' ἄρθρ. 64 τοῦ Α.Ν. 2200 1940. – Σύναψις καὶ ὑπὸ Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου σχέσεως τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ ἀ.ν. 2200/1940 «περὶ ἱερῶν ναῶν καὶ ἐφημεριῶν» οἱ ἐνοριακοὶ ναοὶ ἀποτελοῦσι νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου, προκειμένου δὲ περὶ νεωκόρων καὶ ἱεροψαλτῶν, ἐφ' ὅσον οὗτοι ἀσκοῦσιν ἐκκλησιαστικὸν λειτούργημα καὶ διορίζονται καὶ παύονται ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου, ἔχει κριθῆ, ὅτι συνδέονται μετὰ τοῦ ἱεροῦ ναοῦ διὰ σχέσεως δημοσίου δικαίου, τοῦτο δὲ δέχεται καὶ ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου, ἐν τῇ σχετικῇ σκέψει αὐτῆς, προκειμένου νὰ κριθῇ, ἂν ἡ ἐνάγουσα ἦτο νεωκόρος ἢ καθαρίστρια τοῦ ναοῦ (πρβλ. τὴν Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 6429/1951, Πρωτοδίκης Α. *Ποτσαναράκης*, ΕΕΔ 11, 206, Πρωτοδικεῖον Ἡρακλείου 3/1951, Πρωτοδίκης *Β. Βρέλλης*, ΕΕΔ 10, 421, Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 3814/1949, εἰσηγητὴς *Π. Πεφάνης*, ΕΕΔ 8, 906, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί, Ἐγκύκλ. Ι.Κ.Α. 158/1953, ΕΕΔ 11, 869 ἑπ.).

Ὡς ὅμως δέχεται τὸ Πρωτοδικεῖον διὰ τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως αὐτοῦ, ἐπρόκειτο εἰς τὴν περίπτωσιν περὶ καθαριστρίας ναοῦ καὶ ἡ σχέσις αὐτῆς μετὰ τοῦ τελευταίου διείπετο ὑπὸ τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἐχόντων ἐφαρμογὴν ἐπ' αὐτῆς τῶν ἐργατικῶν νόμων.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 9738/1954

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Π. Φεράπος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Κ. Δάρας**
Διηγόρευε ὁ κ. Ι. Σδρόβνος, Κ. Δανίκας

Κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου τούτου ἐβεβαιώθη ὅτι ἡ ἐνάγουσα προσελήφθη παρὰ τοῦ ἐναγομένου διὰ τοῦ νομίμου ἐκπροσώπου αὐτοῦ καὶ προσέφερε τὰς ὑπηρεσίας της καθ' ὅλον τὸ χρονικὸν διάστημα, καθ' ὃ ὑπηρέτησε παρὰ τῷ ἐναγομένῳ, ὡς καθαρίστρια, καὶ διὰ συμβάσεως τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ρητῶς ὀνομαζομένη ὡς τοιαύτη εἰς τὰ ἀποσταλέντα πρὸς αὐτὴν ἔγγραφα ἐκ μέρους τοῦ ἐκπροσώπου τοῦ ἐναγομένου ἐκκλησιαστικοῦ συμβουλίου, κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ ὁποίου ἀπελύθη αὐτή, ὡς κατέχουσα τὴν θέσιν τῆς καθαριστρίας, τοσαῦτα μᾶλλον καθόσον, ὡς δέχεται καὶ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, διὰ νὰ διωρίζετο νεωκόρος καὶ ἐντεῦθεν συνεδέετο διὰ σχέσεως τοῦ δημοσίου δικαίου, ἔδει, κατὰ τὸ ἄρθρον 64 τοῦ ἀ. ν. 2200/1940 «περὶ ἱερῶν ναῶν καὶ ἐφημεριῶν», νὰ διωρίζετο ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου, τοιαύτη δὲ βεβαίωσις περὶ τοιούτου διορισμοῦ δὲν προσάγεται. Ἐξ ἄλλου δὲν ἀποκλείεται ἡ μετὰ προσώπου δημοσίου δικαίου σύναψις σχέσεως τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου (πρβλ. Α.Π. 239/1952, ΕΕΔ 11, 638, Πρ.Ἀθ. 7522/1953, ΕΕΔ 12, 881). Κατ' ἀκολουθίαν καὶ κατὰ τὸν βάσιμον περὶ τούτου λόγον ἐφέσεως ἀπορρίψασα τὴν ἀγωγὴν ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ὡς ὑποκειμένης σχέσεως τοῦ δημοσίου δικαίου, ἐσφαλε, καὶ δέον ὅπως ἐξαφανισθῇ καὶ ἐξετασθῇ περαιτέρω ἡ ἀγωγή, διακρατουμένης τῆς ὑποθέσεως συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρ. 780 Πολ. Δικονομίας.

σχόρουν καὶ διὰ τὸ ὁπόλοιπον προσωπικὸν τῆς ἐπιχειρήσεως. Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων σαφῶς συνάγεται, ὅτι ὁ νομοθέτης ἠθέλησε μὲν νὰ ἐξασφαλίσῃ εἰς τοὺς πολεμιστὰς τούτους ἐργασίαν, δι' ὡρισμένον χρονικὸν διάστημα, πλὴν ὅμως οὐχὶ καὶ νὰ θέσῃ τούτους εἰς ὑπερτέραν θέσιν τοῦ ὑπολοίπου προσωπικοῦ τῶν ἐπιχειρήσεων, δι' ὃ καὶ ρητῶς ὥρισε τὴν τοιαύτην ἐξομοίωσίν των ὡς πρὸς τὰς ἀποδοχάς κλπ., αἵτινες, καθ' ὃν τρόπον δύνανται νὰ αὐξάνωνται λόγῳ προσθέτου ἐργασίας, οὕτω δύνανται καὶ νὰ μειοῦνται ἐντὸς τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου καθοριζομένων ὁρίων ἐν περιπτώσει μὴ ἀπασχολήσεως, τῆς μειώσεως ταύτης τῶν ἀποδοχῶν μὴ ἀποτελούσης μεταβολὴν τῶν ὅρων ἐργασίας, ἐφ' ὅσον διὰ νόμου ἐθεσπίσθη αὕτη. Καὶ μόνον τὴν διάσπασιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀπηγόρευσεν ὁ νόμος πρὸ τῆς παρελεύσεως πενταετίας, οἵαν ὅμως δὲν ἀποτελεῖ ἡ θέσις τοῦ μισθωτοῦ εἰς κατάστασιν διαθεσιμότητος, διότι αὕτη εἶναι περιωρισμένης διαρκείας, μὴ δυναμένη νὰ ὑπερβῇ τοὺς τρεῖς μῆνας ἐτησίως καὶ δὲν στερεῖ τὸν μισθωτὸν τῶν ἐκ τῆς συμβάσεως δικαιωμάτων του, εἰμὴ μόνον περιορίζει εἰς τὸ ἥμισυ τὰς ἀποδοχάς του (Πρ. Πατρῶν 1105/1952, ΕΕΔ 12, σ. 621). Ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐνάγοντος ὅτι πρόκειται περὶ συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου καὶ ὅτι, ὡς ἐκ τούτου, δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἡ § 2 τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ἀ. ν. 118/1945 εἶναι ἀβάσιμος, διότι μετὰ τὸ ν.δ. 1255/1949 αἱ διατάξεις τοῦ ἀ.ν. 118/1945 ἐπεξετάθησαν καὶ εἰς ὡρισμένου χρόνου συμβάσεις ἐργασίας (Πρωτ. Ἀθ. 4458/1951, ΕΕΔ 10, 1099). Κατ' ἀκολουθίαν τούτων νομίμως ἡ ἐναγομένη ἔθεσεν εἰς κατάστασιν διαθεσιμότητος τὸν ἐνάγοντα κατὰ τὰ ἐν τῇ ἀγωγῇ χρονικὰ διαστήματα, μὴ ὑπερβαίνοντα ἑτησίως τοὺς τρεῖς μῆνας καὶ ἀπορριπτέα ἀποβαίνει ἡ ἀγωγή, ὡς νόμῳ ἀβάσιμος, τόσον ὡς πρὸς τὴν διαφορὰν τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἡμερῶν διαθεσιμότητος, ὅσον καὶ ὡς πρὸς τὴν διαφορὰν τῶν δώρων, ἐφ' ὅσον αὕτη προκύπτει ἐκ τῆς αὐτῆς αἰτίας.

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΠΑΡΑΤΑΣΙΣ ΧΡΟΝΟΥ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΩΣ ΤΟΠΟΘΕΤΟΥΜΕΝΩΝ

Έξουσιοδότησις Ύπουργοῦ Έργασίας κατ' ἄρθρ. 13 Ν.Δ. 2657/1953

Ὑποχρεωτική διατήρησις ἐν ἰσχύϊ ἐπὶ πενταετίαν σχέσεως ἐργασίας τῶν κατ' Α.Ν. 1836/1951 τοποθετουμένων εἰς ἰδιωτικὰς ἐπιχειρήσεις κλπ.— Παύσις προστασίας μετὰ τὴν λῆξιν πενταετίας.—Ἐξουσιοδότησις Ὑπουργοῦ Ἐργασίας δι' ἄρθρ. 13 Ν. 2657/1953 πρὸς παράτασιν δι' ἀποφάσεως αὐτοῦ χρόνου προστασίας.—Μὴ ὑπαγωγὴ εἰς παράτασιν λυθεισῶν πρὸ τοῦ χρόνου ἐκδόσεως τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως σχέσεων ἐργασίας.

Τὸ ζήτημα, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἡ ἔρευνα τῆς κατωτέρω δικαστικῆς ἀποφάσεως, ἀπησχόλησε καὶ τὴν ἐν ΕΕΔ 13, 988, δημοσιευομένην Πρωτοδίκου Πατρῶν 308/1951 (Πρωτοδίκης: *Β. Κονιδάρης*) καὶ συμπίπτουν ἐπὶ τῆς λύσεως αἱ γνῶμαι καὶ τῶν δύο αὐτῶν δικαστικῶν ἀποφάσεων.

Ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 13, 987) ὅσα, καθ' ἡμᾶς, ἠδύναντο νὰ ὑποστηριχθοῦν ἐπὶ τοῦ ζητήματος.

Σημειωτέα ἤδη ἐπὶ τῆς σκέψεως τῆς ἀποφάσεως ταύτης, ὅτι δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ ἀναδρομικὴ ἰσχὺς τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, διότι αἱ κανονιστικοῦ περιεχομένου διοικητικαὶ πράξεις ἰσχύουσι μόνον διὰ τὸ μέλλον, τὰ ἑξῆς: Εἶναι βεβαίως ἀναμφισβήτητον τὸ τελευταῖον τοῦτο (βλέπε *Μ. Στασινοπούλου*, Αἱ διοικητικαὶ πράξεις, ἔκδ. 1951, σελ. 189, Σ.Ε. 302/1945, ΕΕΔ 5, 43, Ἐφετ. Λαρίσης 34/1958, ΕΕΔ 12, 679), ἀλλ' εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν δὲν πρόκειται περὶ αὐτοῦ. Τὸ ἄρθρ. 13 τοῦ ν.δ. 2657/1953 (ΕΕΔ 12, 1222) *παρέσχεν* ἐξουσιοδότησιν *νὰ παρατείνῃ* ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας δι' ἀποφάσεως αὐτοῦ τὴν προθεσμίαν τοῦ ἄρθρ. 7 § 1 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951, ὡς ἐτροποποιήθη, μέχρι δύο ἐτῶν.

Πρωτοδίκου Βόλου 227/1954

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Β. Καρνέζης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Χ. Μάργαρης, Δ. Δημητρίου

Ἐκ τῶν διατάξεων α) τοῦ ἄρθρου 7 ἀ.ν. 1836/1951, ὡς αὕτη ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ν. 2223/1952, καθ' ἣν ἡ σχέσις ἐργασίας τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 τοποθετουμένου εἰς ἰδιωτικὰς ἐπιχειρήσεις κλπ. προσωπικοῦ διατηρεῖται ἐν ἰσχύϊ ὑποχρεωτικῶς ἐπὶ πενταετίαν ἀπὸ τῆς προσλήψεώς του, μετὰ δὲ τὴν πάροδον τῆς πενταετίας οἱ ὡς ἄνω προσληφθέντες παραμένουσιν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ, τῆς συμβάσεως ἐργασίας των μετατρεπομένης εἰς ταιαύτην ἀορίστου χρόνου, ἐξομοιούμενοι πλήρως πρὸς τοὺς ἐν τῇ ἐπιχειρήσει συναδέλφους των, ἡ δὲ μισθωτικὴ αὐτῶν σχέσις διέπεται ἀπὸ τῶν κειμένων ἐργατικῶν νόμων καὶ β) τοῦ ἄρθρ. 13 τοῦ ν. 2657, καθ' ἣν διά τινας ἐπιχειρήσεις καὶ κατηγορίας πολεμιστῶν δύναται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐφ' ἅπαξ ἢ κατ' ἐπανάληψιν ἐκδιδομένης, νὰ παρατείνηται ἡ ὡς ἄνω πενταετὴς προθεσμία μέχρι δύο ἐτῶν, σαφῶς συνάγεται, ὅτι ἡ ἀναγκαστικῶς κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ν. 751/1948 καὶ 1836/1951 συναπτομένη μεταξὺ τοποθετηθέντος πολεμιστοῦ καὶ ἐργοδότου ἐργασιακὴ σχέσις διὰ τῆς λήξεως τῆς πενταετοῦς ἀπὸ τῆς προσλήψεως προθεσμίας παύει νὰ προστατεύηται ὑπὸ τῶν ἐξαιρετικῶν διατάξεων τῶν νόμων τούτων καὶ ρυθμίζεται τοῦ λοιποῦ ὑπὸ τῶν κοινῶν ἐργατικῶν νόμων, δυνάμει τῶν ὁποίων ἐπιτρέπεται ἡ ἀναιτιώδης καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, τηρουμένων τῶν ἐν ἄρθρῳ 9 ἀ.ν. 118/1945 οὐσιαστικῶν καὶ τυπικῶν διατυπώσεων. Ἐφ' ὅσον δέ, μετὰ τὴν πάροδον τῆς πενταετίας, λάβῃ χώραν νόμιμος λύσις τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως τοῦ τοποθετηθέντος πολεμιστοῦ, δὲν δύναται διὰ μεταγενεστέρας ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἐκδιδομένης κατὰ τὰ ἀνωτέρω, νὰ ὑπαχθῇ καὶ αὖθις εἰς τὴν προστασίαν τῶν ὡς ἄνω ἐξαιρετικοῦ περιεχομένου νόμων, διότι τότε δὲν θὰ ὑφίστατο παράτασις προθεσμίας τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως, ἀλλὰ νέα κατ' οὐσίαν τοποθέτησις, δι' ἣν δὲν ὑφίσταται ἐξουσιοδότησις τοῦ Ὑπουργοῦ, ἀλλ' οὔτε καὶ θὰ ἦτο δυνατὴ ἡ ἀναδρομικὴ ἰσχὺς τῆς τοιαύτης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, διότι αἱ κανονιστικοῦ περιεχομένου διοικητικαὶ πράξεις ἰσχύουσι μόνον διὰ τὸ μέλλον (Συμβ. Ἐπικρ. 1075/1934, Εὐρ. Νομολ. Ζαχαροπούλου, 5, σελ. 222 § 561), τυχὸν δὲ ἀναδρομικότης θὰ προσέβαλε κεκτημένα δικαιώματα τοῦ ἐργοδότου, ὅστις ἀπὸ τῆς νομίμου λήξεως τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως τοῦ τοποθετηθέντος πολεμιστοῦ μέχρι τῆς ἐκδόσεως τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως θὰ εἶχε ρυθμίσει τὰς εἰς προσωπικὸν ἀνάγκας τῆς ἐπιχειρήσεώς του καὶ οὕτω ἡ ἀναβίωσις τῆς καταργηθείσης ἐργασιακῆς σχέσεως θὰ ἐδημιούργει δι' αὐτὸν νέαν ἐπαχθεστέραν τῆς ἀρχικῆς τοποθέτησιν, ἀφοῦ αὕτη θὰ ἐπεβάλλετο ἄνευ ἐρεύνης τῆς ὑπάρξεως τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου ὁριζομένων προϋποθέσεων.

Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω ἡ κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ ν. 2657/1953 ἐκδοθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 43294/1954 ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δι' ἧς παρετάθη διὰ τινας κατηγορίας ἐπιχειρήσεων, ἐν αἷς περιλαμβάνεται καὶ ἡ ἀναγομένη, ἡ ὡς ἄνω πενταετὴς προθεσμία ἐπὶ ἓν ἔτος, δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ὡς πρὸς τὸν ἐνάγοντα, διότι ἡ ἐργασιακὴ αὐτοῦ σχέσις μετὰ τοῦ ἐναγομένου οἴκου δὲν ὑφίστατο κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκδόσεως, ἐφ' ὅσον αὕτη νομίμως, ὡς συνομολογεῖται ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος, ἐλύθη προγενεστέρως καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ τύχῃ τῆς χορηγηθείσης παρατάσεως κατὰ τὰ ἀνω δεκτὰ

ΒΙΒΛΙΑΡΙΑ ΥΓΕΙΑΣ

ΕΦΟΔΙΑΣΜΟΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΕΙΣ ΚΑΦΕΝΕΙΑ ΔΙΑ ΒΙΒΛΙΑΡΙΟΥ ΥΓΕΙΑΣ

Διατάξεις ὑγειονομικοῦ κανονισμοῦ ἰσχύοντος καθ' ἅπασαν τὴν Ἐπικράτειαν

Ἐπέκτασις ἰσχύος ὑγειονομικοῦ κανονισμοῦ καθ' ἅπασαν τὴν Ἐπικράτειαν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 63378/1950 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ὑγιεινῆς — Ἀνυπόχρεον ὅμως ἐφοδιασμοῦ διὰ βιβλιαρίου ὑγείας ὑπαλλήλου καφενείου ἐν κωμοπόλει, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει συνεστημένη ἁρμοδία διὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ βιβλιαρίου ὑγείας ἐπιτροπή.

Κατ' ἐπανάληψιν τὰ ἁρμόδια διὰ τὴν ἐκδίκασιν τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν δικαστήρια ἠσχολήθησαν, ἐπὶ συγκεκριμένων περιπτώσεων, περὶ τοῦ κύρους συμβάσεων ἐργασίας μισθωτῶν, μὴ ἐφοδιασμένων διὰ βιβλιαρίου ὑγείας, ὅπου ταῦτα δι' εἰδικῶν διατάξεων ἀπαιτοῦνται.

Κατὰ τὴν γνώμην τῶν δικαστηρίων, μὲ τινας ἐξαιρέσεις, πρόκειται περὶ ἀκύρων συμβάσεων ἐργασίας (βλέπε σχετικὰς νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 12, 1120, ἔνθα σημειώσεις μας, ΕΕΔ 12, 1255 ἐπ).

Περίπτωσις τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀμαλιάδος ὑπῆρξε σύμβασις ἐργασίας ὑπαλλήλου καφενείου, ἐργαζομένου εἰς ἐπαρχιακὴν κωμόπολιν, ἄνευ βιβλιαρίου ὑγείας.

Τὸ Πρωτοδικεῖον, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπῆρξε συνεστημένη ἁρμοδία διὰ τὴν χορήγησιν τῶν βιβλιαρίων ὑγείας ἐπιτροπή, καταλήγει εἰς τὴν λύσιν ὅτι ἐν προκειμένῳ ὁ μισθωτὸς δὲν ὑπεχρεοῦτο εἰς ἐφοδιασμὸν διὰ βιβλιαρίου ὑγείας.

Σημειωτέον ὅτι καὶ τὸ παραλλήλως πρὸς τὸν ὑγειονομικὸν κανονισμὸν ἰσχύον π.δ. 18/30/1/1930 «περὶ ἰατρικῆς ἐπιθεωρήσεως καὶ ἐφοδιασμοῦ δι' ἀτομικοῦ βιβλιαρίου ὑγείας τῶν ἀσκούντων ὡρισμένα ἐπαγγέλματα», μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ὑπαλλήλου καφενείου, ἐφαρμόζεται εἰς τὰς πρωτευούσας τῶν Νομῶν (Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 14589/1953, εἰσηγητὴς *Α. Καλλέργης*, ΕΕΔ 18, 182).

Τὸ διάταγμα τοῦτο ὡς πρὸς τοὺς ὑπαλλήλους καφενείων καὶ ξενοδοχείων ὕπνου καὶ φαγητοῦ δὲν κατηργήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 § 11 τοῦ β.δ. 16 Ἰουνίου/14 Ἰουλίου 1953 (ΕΕΔ 12, 860) (βλέπε καὶ τὴν Πρωτοδικὸν Ἀθηνῶν 6519/1953, Πρωτοδίκης *Χ. Γεωργιόπουλος*, ΕΕΔ 13, 1257), ἀλλ' ὡς ἐσημειώθη ἀνωτέρω ἐφαρμόζεται τοῦτο εἰς τὰς πρωτευούσας τῶν νομῶν, ὡς δὲν εἶναι ἡ περίπτωσις τῆς ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου.

Πρωτοδικείου Ἀμαλιάδος 121/1954

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Κ. Δαλιάνης**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Β. Τσίρης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Μαργαρίτης, Ι. Παπαδόπουλος

Εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ἀπὸ 18 Σεπτεμβρίου 1928 ν. δ., κυρωθέντος διὰ τοῦ ν. 4060/1929, ἐξεδόθη ἡ ἀπὸ 10 Δεκεμβρίου 1938 ἀπόφασις, ἀποτελοῦσα τὸν ὑγειονομικὸν κανονισμὸν τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων Νομοῦ Ἀττικοβοιωτίας καὶ καθορίζουσα ἐν ἄρθρ. 60 § 16 ἐδ. ε' ὅτι οἱ καταστηματάρχαι, ἐφ' ὅσαν ἐξυπηρετοῦσι τὸ κοινόν, καὶ ἅπαντες οἱ ὑπάλληλοι ὑποχρεοῦνται νὰ ἔχωσι βιβλιάριον ὑγείας καὶ νὰ ὑποστῶσι τὰς ἐργαστηριακὰς ἐρεύνας καὶ τοὺς προφυλακτικοὺς ἐμβολιασμούς, τοὺς ὁποίους ἤθελεν ἐπιβάλλει ἡ ὑγειονομικὴ ὑπηρεσία, ἥτις δύναται νὰ ἀπαγορεύσῃ τὴν ἐργασίαν εἰς οἱονδήποτε ἤθελε κρίνει ἐπικίνδυνον εἰς τὴν δημοσίαν ὑγείαν. Ὁ ἀνωτέρω ὑγειονομικὸς κανονισμὸς ἐξακολουθεῖ ἰσχύων καὶ μετὰ τὴν κατάργησιν τοῦ ν. 4060/1929 διὰ τοῦ ἄρθρ. 14 τοῦ ἀ. ν. 2520/1940, καθ' ὅσον ρητῶς διὰ τοῦ ἄρθρου τούτου ὡρίσθη, ὅτι αἱ βάσει τοῦ ρηθέντος νόμου ἐκδοθεῖσαι διατάξεις ἐξακολουθοῦσιν ἰσχύουσαι, μέχρις ὅτου καταργηθῶσιν ἢ τροποποιηθῶσι διὰ τοιούτων, ἐκδιδομένων συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις αὐτοῦ, αἱ δὲ παραβάσεις τούτου διώκονται καὶ τιμωροῦνται ὑπὸ τῶν ἄρθρ. 3, 4 καὶ 5 τοῦ αὐτοῦ. Ἡ ἰσχὺς τοῦ ρηθέντος ὑγειονομικοῦ κανονισμοῦ ἐπεξετάθη καθ' ἅπασαν τὴν Ἐπικράτειαν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 63378 τῆς 2.8.1950 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ὑγιεινῆς, ἀλλὰ οὔτε ἐν τῇ ὑπουργικῇ ταύτῃ ἀποφάσει, οὔτε ἐν τῷ ὑγειονο-

---

γενάμενα. Ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐναγόντος ὅτι, ἂν ὁ Νομοθέτης ἤθελε διὰ τῆς ἄνω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως νὰ προστατεύσῃ μόνον τοὺς τοποθετηθέντας, ὧν αἱ ἐργασιακαὶ σχέσεις δὲν εἶχον λήξει, θὰ ἐδημιουργεῖτο οὕτω ἀδικία εἰς βάρος ἐκείνων, ὧν αἱ ἐργασιακαὶ σχέσεις εἶχον λυθῇ ὀλίγον πρὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς ὡς εἴρηται ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, δὲν εὑρίσκεται βάσιν, διότι, ἂν ἐξετείνετο ἡ προστασία καὶ ἐπ' αὐτῶν, θὰ ἐδημιουργεῖτο εἰς βάρος τοῦ ἐργοδότου μεγαλυτέρα ἀδικία, ἐφ' ὅσον οὗτος θὰ εἶχε συμμορφωθῇ πρὸς τὰς κειμένας διατάξεις λύων τὴν ἐργασιακὴν μετὰ τοῦ τοποθετηθέντος πολεμιστοῦ σχέσιν μετὰ τὴν λῆξιν τῆς προθεσμίας, δι' ἣν εἶχε προληφθῇ. Οὕτω δέ, μὴ ὑφισταμένης ἐργασιακῆς σχέσεως, ἡ ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου μὴ ἀποδοχὴ τῶν ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος προσφερθεισῶν αὐτῷ ὑπηρεσιῶν δὲν καθιστᾷ αὐτὸν ὑπερήμερον καὶ ἀπορριπτέα ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, διώκουσα τὴν κατ' ἄρθρ. 656 Α.Κ. πληρωμὴν ἀποδοχῶν διὰ τὸ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἀναφερόμενον χρονικὸν διάστημα, καθ' ὃ νομίμως δὲν ἀπεδέχθη ὁ ἐναγόμενος τὰς ὑπηρεσίας τοῦ ἐνάγοντος.

ΕΦΟΔΙΑΣΜΟΣ ΞΕΝΟΔΟΧΟΫΠΑΛΛΗΛΩΝ ΔΙ' ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΒΙΒΛΙΑΡΙΟΥ

Συνέπεια έλλείψεως έπί τοῦ κύρους τῆς συμβάσεως έργασίας

Ἀπαγόρευσις ἐργασίας εἰς ξενοδοχεῖον ἄνευ ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου κατὰ τὸν Α.Ν. 394/1936 καὶ τὸ ἐκτελεστικὸν αὐτοῦ Διάταγμα 3/10 Ἀπριλίου 1937. — Συνέπεια ἐλλείψεως ἡ ἀκυρότης τῆς συμβάσεως. — Δὲν ἀρκεῖ διὰ τὸ κύρος τῆς συμβάσεως μόνον τὸ βιβλιάριον ὑγείας. — Ἄνευ ἐπιρροῆς ἰσχυρισμὸς περὶ μὴ συγκροτήσεως Ἐπιτροπῆς διὰ χορήγησιν ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων, παρεχομένου ἐκ τοῦ νόμου δοηθήματος ἔναντι τῆς Διοικήσεως. — Παραδεκτὸς ἰσχυρισμὸς περὶ ἐλλείψεως ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου καὶ παρ' ἐφέτει. — Ἀζήμιος διάσπασις τῆς ἀκύρου συμβάσεως.

Περίπτωσις τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν εἶναι παροχὴ ἐργασίας ὑπὸ ξενοδοχοϋπαλλήλου, στερουμένου τοῦ κατὰ τὸν ἀ.ν. 894/1936 καὶ τοῦ εἰς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ β.δ. 3/10 Ἀπριλίου 1937 ἀπαιτουμένου ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου.

Ἡ ἀπόφασις αὕτη, ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς τὰ ἐπὶ τοῦ θέματος νομολογηθέντα, καταλήγει εἰς τὴν ἄποψιν ὅτι ἡ τοιαύτη σύμβασις ἐργασίας εἶναι ἄκυρος (βλέπε καὶ τὴν Πρωτοδικεῖον Κερκύρας 22/1952, εἰσηγητὴς *Γ. Κατερινάρης*, ΕΕΔ 11, 959, Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1926/1953, Πρωτοδίκης *Χ. Καλαποδίας*, ΕΕΔ 12, 960, Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1427/1954, Πρωτοδίκης *Ν. Παπανικολάου*, ΕΕΔ 13, 915).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 6932/1954

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Α. Καλλέργης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Κινώτας, Π. Δημητρίου

Κατὰ τὰ προκύπτοντα ἐκ μὲν τοῦ ἄρθρ. 2 §§ 7, 8 καὶ 9 τοῦ ν. 394 τῆς 28 Ὀκτωβρίου 1936 «περὶ χαρακτηρισμοῦ καὶ ὁρῶν ἐργασίας προσωπικοῦ τῶν ξενοδοχείων» τὰ Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας ἐφοδιάζουν ἅπαν τὸ προσωπικὸν τῶν ξενοδοχείων δι' ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων. Οὐδεὶς δύναται νὰ ἐργασθῇ εἰς ξενοδοχεῖον ἄνευ ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου. Διὰ β. δ/τος, ἐκδιδομένου μετὰ γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 13, προτάσει τῶν Ὑφυπουργῶν Τύπου καὶ Ἐργασίας, θέλουσι καθορισθῇ λεπτομερέστερον τὰ τῆς χορηγήσεως τῶν βιβλιαρίων τούτων, τὰ προσόντα ἐν γένει, ἅτινα δέον νὰ συγκεντρώνῃ ὁ ἐπιθυμῶν νὰ ἐργασθῇ εἰς ξενοδοχεῖον, ἀναλόγως τῆς τάξεως τοῦ ξενοδοχείου, ὡς καὶ αἱ περιπτώσεις ἀπαγορεύσεως ἐξασκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ ξενοδοχοϋπαλλήλου, ἐκ δὲ τῶν συνδεδυασμένων διατάξεων ἄρθρων 1, 3, 4 καὶ 5 τοῦ εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ νόμου τούτου ἐκδοθέντος βασ. δ/τος τῆς 3/10 Ἀπριλίου 1937 (Κῶδιξ νόμων 1937, σελ. 301) οὐδεὶς δύναται νὰ ἐργασθῇ ἐν ξενοδοχείοις καὶ νὰ ἀπασχολῆται εἰς τὰς ἐν ἄρθρῳ 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 394/1936 ἀναγκ. νόμου ἀναφερομένας εἰδικότητας, ἐφ' ὅσον στερεῖται ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου ἐργασίας, χορηγουμένου κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος» (ἄρθρον 1). «Τὰ ἐπαγγελματικὰ βιβλιάρια ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ τῶν ξενοδοχείων ἐκδίδονται ὑπὸ τῶν Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας (Ἐπιθεωρήσεων Ἐργασίας), κατόπιν αἰτήσεως τῶν ἐνδιαφερομένων» (ἄρθρον 3). Πρὸ τῆς ὑπὸ τῶν Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας ἐκδόσεως τῶν ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων δέον ὁ ἐνδιαφερόμενος, σὺν τῇ αἰτήσει, νὰ ὑποβάλῃ τὰ κάτωθι πιστοποιητικά: 1) πιστοποιητικὸν ἰθαγενείας 2) πιστοποιητικὸν ποινικοῦ μητρῴου, ἐξ οὗ νὰ ἐμφαίνηται, ὅτι ὁ αἰτῶν δὲν κατεδικάσθη α) εἰς ἐγκληματικὴν ποινὴν β) ἐπανορθωτικὴν ποινὴν ἐπὶ κλοπῇ, ὑπεξαιρέσει, σωματεμπορίᾳ κλπ. καὶ 3) πιστοποιητικὸν περὶ σωματικῆς ὑγείας καὶ εὐεξίας τοῦ ὑπαλλήλου...», (ἄρθρον 4) «ἐπὶ τῶν ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων γίνεται ἀναγραφὴ τῆς εἰδικότητος τοῦ ὑπαλλήλου, ἤτοι α) ἀρχιθυρωρὸς..... ιστ) μπουφετζῆς» (ἄρθρον 5). Περαιτέρω τοῦτο μὲν διὰ τοῦ ἄρθρου 8 ἰδίου δ/τος ὁρίζεται, ὅτι τὰ Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας ὑποχρεοῦνται νὰ χορηγῶσι τὰ ἐπαγγελματικὰ βιβλιάρια ἐντὸς μηνὸς τὸ πολὺ ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῶν κατὰ τὸ παρὸν δ/γμα ἀπαιτουμένων πιστοποιητικῶν, τοῦτο δὲ διὰ τοῦ ἄρθρου 10 ὅτι ἡ ἰατρικὴ βεβαίωσις ἐπὶ τῶν βιβλιαρίων ἐργασίας περὶ τῆς σωματικῆς ὑγείας τῶν ὑπαλλήλων ξενοδοχείων δέον νὰ ἀνακοινοῦται κατ' ἔτος. Ὑπάλληλος, μὴ εὑρεθεὶς ὑγιὴς ἢ καταδικασθεὶς διὰ τὰ ἐν ἄρθρῳ 4 τοῦ παρόντος ἀδικήματα, στερεῖται τοῦ δικαιώματος ἐργασίας καὶ τὸ βιβλιάριον αὐτοῦ ἀφαιρεῖται ὑπὸ τῶν Ἐπιθεωρητῶν Ἐργασίας καὶ τῶν ἐντεταλμένων τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος ἀστυφυλάκων». Τέλος διὰ τοῦ ἄρθρου 11 ἰδίου δ/τος ὁρίζονται ἡ διοικητικὴ διαδικασία ἐκδόσεως τῶν καὶ τὰ ἁρμόδια πρὸς ἔκδοσιν καὶ ὑπογραφὴν αὐτῶν διοικητικὰ ὄργανα καὶ ἐπιτροπαί.

ἐπιβολὴ αὐτῷ τὰς ποινὰς τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ἀ. ν. 2520/1940 «περὶ ὑγειονομικῶν διατάξεων», διότι ἐλλείπει συστατικὸν στοιχεῖον τοῦ διωκομένου ἀδικήματος, δηλ. τὸ ὄργανον, τὸ ὁποῖον ἠδύνατο νὰ τοῦ χορηγήσῃ τὸ βιβλιάριον ὑγείας. Οὔτε ἦτο ἐπιτρεπτὸν κατὰ νόμον νὰ δεχθῇ τὸ Δικαστήριον τὴν ὕπαρξιν τοῦ διωκομένου ποινικοῦ ἀδικήματος, ἐφαρμόζον κατ' ἀναλογίαν τὸ ν. δ. τῆς 4/16 Αὐγούστου 1922, τὸ ὁποῖον σαφῶς καὶ συγκεκριμένως καθορίζει, ὅτι ἡ ἐν αὐτῷ ἐπιτροπὴ εἶναι ἁρμοδία διὰ τὴν χορήγησιν βιβλιαρίου ὑγείας μόνον εἰς τοὺς ἐργαζομένους εἰς τὰς πρωτευούσας Νομῶν.

Ἀμαλιάς 1-11-1954

Στεμάτης Π. Μαργαρίτης, Δικηγόρος

μικῷ κανονισμῷ ἢ ἐν τῷ ν. 2520/1940 καθορίζεται ἡ ἁρμοδία ἐπιτροπὴ πρὸς ἔκδοσιν τῶν ἐν τῷ ρηθέντι κανονισμῷ ἀπαιτουμένων βιβλιαρίων ὑγείας τῶν ὑπαλλήλων καφενείων, οὐδὲ ἰσχυρίζονται οἱ ἐφεσίβλητοι ὅτι συνέστη καὶ ἐλειτούργησε τοιαύτη ἐπιτροπὴ διὰ τὴν ἔκδοσιν τῶν βιβλιαρίων ὑγείας καὶ συνεπῶς ὁ ἐκκαλῶν ἐνάγων καὶ μετὰ τὴν ἐπέκτασιν τοῦ ἐν λόγῳ κανονισμοῦ εἰς τὴν περιφέρειαν Ἠλείας δὲν ὑποχρεοῦτο νὰ ἔχῃ βιβλιάριον ὑγείας. Ὁ ἰσχυρισμὸς τῶν ἐφεσιβλήτων ὅτι ἁρμοδία διὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ βιβλιαρίου ὑγείας ἦτο ἡ ἐπιτροπὴ ἡ καθοριζομένη εἰς τὸ ἀπὸ 18/30 Ἰανουαρίου 1930 προεδρικὸν διάταγμα, ἐκδοθὲν εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ἀπὸ 4/16 Αὐγούστου 1923 ν. δ., ἀπορριπτέος κρίνεται, ὡς ἀβάσιμος, ἐφ' ὅσον τὸ ἀνωτέρω ν. δ., εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ὁποίου ἐξεδόθη τὸ ρηθὲν π. δ., ἀφορᾷ τοὺς ὑπαλλήλους τοὺς ἀσκοῦντας ἢ ἐπιθυμοῦντας νὰ ἀσκήσωσι τὸ ἐπάγγελμα τῶν εἰς ὅλας τὰς πόλεις τοῦ Κράτους, οἵτινες τυγχάνουσι πρωτεύουσαι νομῶν, εἰς ἃς ὅμως δὲν περιλαμβάνεται ἡ κωμόπολις Γαστούνη, ὡς μὴ οὖσα πρωτεύουσα Νομοῦ. Δεχθεῖσα σθεν ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ὅτι ἡ μεταξὺ τῶν διαδίκων καταρτισθεῖσα κατὰ τὸ ἔτος 1947 σύμβασις ἐργασίας εἶναι ἄκυρος καὶ δὴ ἀναβρομικῶς ἀπὸ τῆς καταρτίσεως της, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ὁ ἐκκαλῶν ἐστερεῖτο βιβλιαρίου ὑγείας, ἐκδοθέντος βάσει τοῦ π. δ. τῆς 18/30 Ἰανουαρίου 1930, καὶ ἀπορρίψασα τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐσφαλε περὶ τὴν ἑρμηνείαν τῶν ὡς ἄνω διατάξεων καὶ δέον ὅπως, δεκτῆς καθισταμένης τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως, μεταρρυθμισθῇ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις καὶ ἐρευνηθῇ περαιτέρω τὸ βάσιμον τῆς ἀγωγῆς.

Παρατηρήσεις

Ἐκ τῆς ἀνωτέρω παρατεθεμένης ἀποφάσεως δείκνυται ὅτι τὸ δικάσαν Πρωτοδικεῖον ἐκλήθη νὰ ἀποφανθῇ ὡς ἑρετεῖον, ἐὰν ἡ σύμβασις ἐργασίας ὑπαλλήλου καφενείου, ἐργαζομένου εἰς πόλιν, ἥτις δὲν εἶναι πρωτεύουσα Νομοῦ, καὶ ἐστερημένου βιβλιαρίου ὑγείας, εἶναι ἄκυρος, ὡς εἶχε δεχθῇ ἡ ἐφεσιβληθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 7/1954 ἀποφάσεως τοῦ ἐπὶ τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν Πρωτοδίκου, ἢ ὄχι.

I. Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω νομικοῦ ζητήματος ἠσχολήθη, καθ' ὅσον γνωρίζομεν, μεχρι σήμερον ἡ ὑπ' ἀριθ. 214/1953 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Κυπαρισσίας (Νομ. Βῆμα 1953, σελ. 48), ἥτις ἀποφαίνεται, ὅτι ἡ παράβασις τοῦ ἄρθρου 60 § 16 ἐδ. ε' τῆς ἀπὸ 10 Δεκεμβρίου 1938 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἀποκελούσης τὸν ὑγειονομικὸν κανονισμὸν τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων τοῦ Νομοῦ Ἀττικοβοιωτίας καὶ ὑβτινος ἡ ἰσχὺς ἐπεξετάθη καθ' ἅπασαν τὴν Ἐπικράτειαν δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 63378/3.8.1950 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ὑγιεινῆς, συνεπάγεται ὄχι ἀκυρότητα τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως, ἀλλὰ μόνον ποινὴν κατὰ τῶν παραβατῶν ἐπισύρει (ἄρθρον 87 ὑγ. κανον.).

II. Φανερὸν εἶναι ὅτι ἡ ἀπόφασις αὕτη δέχεται ὅτι, προκειμένου περὶ ὑπαλλήλου καφενείου ἐργαζομένου εἰς μὴ πρωτεύουσαν Νομοῦ, ἀπαιτεῖται, ἵνα ἔχῃ οὗτος ὁπωσδήποτε βιβλιάριον ὑγείας, ἡ ἔλλειψις ὅμως τούτου δὲν συνεπάγεται ἀκυρότητα, ἀλλὰ μόνον ποινήν.

III. Ἀντιθέτως ἡ ἀνωτέρω σχολιαζομένη ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀμαλιάδος ὀρθῶς δέχεται, ὅτι ὑπάλληλος καφενείου, ἐργαζόμενος εἰς μὴ πρωτεύουσαν Νομοῦ, ὅπου δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν τὸ ν. δ. 4/16 Αὐγούστου 1923 καὶ τὸ εἰς ἐκτέλεσιν τούτου ἐκδοθὲν ἀπὸ 18/30 Ἰανουαρίου 1930 π. δ., δὲν ὑποχρεοῦται νὰ ἔχῃ βιβλιάριον ὑγείας, καθ' ὅσον οὔτε ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 63378/1950 ὑπουργικῇ ἀποφάσει, οὔτε ἐν τῷ ὑγειονομικῷ κανονισμῷ, οὔτε ἐν τῷ ν. 2520/1940 καθορίζεται τὸ ἁρμόδιον ὄργανον πρὸς ἔκδοσιν τοῦ ἐν τῷ ρηθέντι κανονισμῷ ἀπαιτουμένου βιβλιαρίου ὑγείας τῶν ὑπαλλήλων καφενείων καὶ συνεπῶς διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἡ ὑπ' αὐτοῦ καταρτισθεῖσα σύμβασις ἐργασίας εἶναι ἔγκυρος καὶ οὐχὶ διότι ὁ ὑγειονομικὸς κανονισμὸς ἐπιβάλλει ποινὴν κατὰ τῶν παραβατῶν, ὡς ἐδέχθη ἡ τοῦ Πρωτοδικείου Κυπαρισσίας.

IV. Ἡ ὀρθότης τῆς ὑπ' ἀριθ. 121/1954 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀμαλιάδος, ὡς καὶ τῆς ὁμοίας πρὸς αὐτὴν ὑπ' ἀριθ. 178/1954 τοῦ αὐτοῦ Δικαστηρίου, καταφαίνεται πληρέστερον ἐκ τοῦ κατωτέρω παραδείγματος:

Ὁ Εἰσαγγελεὺς λαμβάνει μήνυσιν, ἐν ᾗ ἐκτίθεται ὅτι ὁ Α, ὑπάλληλος καφενείου εἰς πόλιν, ἥτις δὲν εἶναι πρωτεύουσα Νομοῦ, ἐργάζεται ἄνευ βιβλιαρίου ὑγείας. Κατὰ τὸ ἄρθρον 43 τοῦ Κ.Π.Δ. «ἐὰν ἡ μήνυσις ἢ ἡ ἀναφορὰ εἶναι νόμῳ ἀπαράδεκτος ἢ προφανῶς ὅλως ἀβάσιμος κατ' οὐσίαν, θέτει ταύτην εἰς τὸ ἀρχεῖον...». Τί θὰ πράξῃ ἐν προκειμένῳ ὁ Εἰσαγγελεύς; Ἂν θεωρήσῃ τὸ περιεχόμενον τῆς μηνύσεως ταύτης ὡς νόμιμον καὶ ὡς στοιχειοθετοῦν ποινικὸν ἀδίκημα, τότε δέον συνῳδὰ τῷ ἄρθρῳ 321 τοῦ Κ.Π.Δ., ἀναφέρων ἐν τῷ κλητηρίῳ θεσπίσματι τὴν πρᾶξιν, δι' ἣν κατηγορεῖται ὁ μηνυόμενος, νὰ κάμῃ μνείαν τοῦ προβλέποντος αὐτὴν ἄρθρου τοῦ Ποινικοῦ Νόμου δηλ. δέον νὰ ἀναφέρῃ, μεταξὺ τῶν ἄλλων, καὶ τὸ ἄρθρ. 60 § 16 ἐδ. ε' τοῦ ὑγειονομικοῦ κανονισμοῦ, τὸ ἄρθρον 14 τοῦ ἀ.ν. 2520/1940 καὶ τὰ ἄρθρα 3, 4 καὶ 5 αὐτοῦ (καθ' ὅσον αἱ παραβάσεις τῶν εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ν. 4060 ἐκδοθεισῶν ὑγειονομικῶν διατάξεων, συνεπῶς καὶ τοῦ ἀνωτέρω ὑγειονομικοῦ κανονισμοῦ, τιμωροῦνται κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 3, 4 καὶ 5 τοῦ ἀ.ν. 2520/1940) καὶ ἐπὶ πλέον τὸν νόμον, βάσις καθορίζει τὸ ἁρμόδιον ὄργανον, τὸ ὁποῖον κατ' αὐτὸν εἶναι ὑπόχρεον νὰ χορηγήσῃ τὸ βιβλιάριον ὑγείας εἰς τὸν μηνυόμενον. Ἂν παραπεμφθῇ εἰς δίκην, χωρὶς τὸ κλητήριον θέσπισμα νὰ περιέχῃ καὶ τὸν νόμον τοῦτον, ἔχομεν τὴν γνώμην, ὅτι τὸ κλητήριον τοῦτο θέσπισμα πάσχει ἔλλειψιν συνεπαγομένην ἀκυρότητα αὐτοῦ, συμφώνως πρὸς τὴν διάταξιν τῆς § 4 τοῦ ἄρθρου 321 τοῦ Κ.Π.Δ.

V. Ἐὰν εἰσαχθῇ εἰς δίκην ὁ μηνυόμενος καὶ ἀπολογούμενος ἰσχυρισθῇ, ὅτι δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀνεύρῃ δημόσιον ὄργανον ἁρμόδιον νὰ τοῦ χορηγήσῃ βιβλιάριον ὑγείας, ὡς ἀπαιτεῖ τὸ ἄρθρ. 60 § 16 ἐδ. ε' τοῦ ὑγειονομικοῦ κανονισμοῦ, ἡ δὲ ἐπιτροπὴ τοῦ π. δ. τῆς 18/30 Ἰανουαρίου 1930 ἠρνήθη νὰ τοῦ χορηγήσῃ μὲ τὴν δικαιολογίαν ὅτι εἶναι ἁρμοδία, συμφώνως τῷ ν. δ. τῆς 4/16 Αὐγούστου 1923, μόνον διὰ τὴν χορήγησιν βιβλιαρίων ὑγείας εἰς τοὺς ἐργαζομένους εἰς πόλεις - πρωτευούσας Νομῶν, τὸ ποινικὸν δικαστήριον δὲν θὰ κηρύξῃ τοῦτον ἔνοχον καὶ δὲν θὰ

ΔΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΕΚΔΙΚΑΣΙΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ ΚΑΙ ΒΙΟΤΕΧΝΩΝ

Έφαρμογή έργατικής διαδικασίας Ν. Γ'ΘΟΔ' ύπό Ειρηνοδίκου

Άρμόδιος, κατ' άρθρ. 15 Α.Ν. 547/1937, ὁ Ειρηνοδίκης πρὸς ἐκδίκασιν κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ'ΘΟΔ' τῶν ἀξιώσεων πάντων ἐν γένει τῶν ἐπαγγελματιῶν καὶ βιοτεχνῶν, ἀνεξαρτήτως τῆς ἰδιότητος τῶν ὀφειλετῶν αὐτῶν, οὐ μόνον τῶν προερχομένων ἐκ τῆς ἀντιμισθίας τῆς παρεχομένης ὑπ' αὐτῶν ἐργασίας, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐκ τοῦ ἀντιτίμου τῶν πωλουμένων ὑπ' αὐτῶν ἰδιοσκευασμάτων καὶ γενικῶς εἰδῶν τοῦ καταστήματος των, μέχρις ἤδη τοῦ ποσοῦ τῶν 5000 νέων δραχμῶν.

Ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 11161/1953 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 15 τοῦ ἀ.ν. 547/1937 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεών τινων ἐργατικῶν τινων νόμων» διαφοραὶ, ἀντικείμενον ἔχουσαι ἀξιώσεις ἐπαγγελματιῶν καὶ βιοτεχνῶν, προερχομένας ἐκ τῆς παρεχομένης ὑπ' αὐτῶν ἐργασίας ἰδιοσκευασμάτων ἢ εἰδῶν τοῦ καταστήματος αὐτῶν, ἐκδικάζονται παρὰ τοῦ Εἰρηνοδίκου συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ν. Γ'ΘΟΔ' μέχρι ποσοῦ δέκα χιλιάδων δραχμῶν (παλαιῶν), πλὴν τῆς περιπτώσεως, καθ' ἣν παρὰ τοῦ ἐπαγγελματίου ἢ βιοτέχνου ἤθελε προτιμηθῇ ἡ ἐκδίκασις τῆς διαφορᾶς κατὰ τὴν μέχρι ἰσχύσασαν διαδικασίαν.

Ξενίζει βεβαίως, κατ' ἀρχήν, ἡ ἐφαρμογὴ τῆς ἐργατικῆς διαδικασίας διὰ τὰς ἐν ἄρθρῳ 15 τοῦ ἀνωτέρω νόμου διαφοράς, ἀλλὰ τοῦτο προδήλως ἐγένετο, ἵνα διευκολυνθοῦν δικαστικῶς οἱ ἐπαγγελματίαι καὶ βιοτέχναι διὰ τὰς ἐκ τῆς ἀσκήσεως ταῦ ἐπαγγέλματός των ἀξιώσεις αὐτῶν, δικαίωμα, τὸ ὁποῖον ἐχορηγήθη ὑπὸ τοῦ ἐργατικοῦ Νομοθέτου, διότι διὰ τοῦ ἄρθρ. 14 τοῦ αὐτοῦ ἀ.ν. 547/1947 ἀνετέθη πᾶσα κρατικὴ μέριμνα ὑπὲρ τῶν ἐπαγγελματικῶν καὶ βιοτεχνικῶν τάξεων εἰς τὸ (τότε) Ὑφυπουργεῖον Ἐργασίας, εἰς τὸ ὁποῖον ἀνετέθη ἐπίσης καὶ ἡ ἐπίβλεψις τῆς ἐφαρμογῆς ἁπάσης τῆς σχετικῆς μὲ τὴν τάξιν ταύτην νομοθεσίας.

Ὡς ἐκδήλωσις ἄρα κρατικῆς μεριμνης ἐθεωρήθη, πρώτη, ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ ἀ.ν. 547/1937 ἐκδίκασις τῶν διαφορῶν τῶν ἐπαγγελματιῶν καὶ βιοτεχνῶν ὑπὸ τοῦ Εἰρηνοδίκου κατὰ τὴν (ἁπλῆν) ἐργατικὴν διαδικασίαν.

Ἡ διάταξις εἶναι σαφής, ὡς σκέπτεται ἡ κατωτέρω ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, καταλήγουσα εἰς τὴν λύσιν περὶ ἁρμοδιότητος τοῦ Εἰρηνοδίκου.»

Ἀρείου Πάγου 701/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Α. Χαμάρτος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Γ. Βουμβουλάκης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Λιβανός, Π. Μπουρίκος

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 15 ἀ.ν. 547/1937 αἱ διαφοραὶ αἱ ἀντικείμενον ἔχουσαι ἀξιώσεις ἐπαγγελματιῶν καὶ βιοτεχνῶν, προερχομένας ἐκ τῆς παρεχομένης ὑπ' αὐτῶν ἐργασίας, ἰδιοσκευασμάτων ἢ εἰδῶν τοῦ καταστήματος αὐτῶν, μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν δέκα χιλιάδων δραχμῶν, δικάζονται κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. Γ'ΘΟΔ' «περὶ ἐκδικάσεως τῶν μεταξὺ ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν διαφορῶν», πλὴν τῆς περιπτώσεως, καθ' ἣν παρὰ τοῦ ἐπαγγελματίου ἢ βιοτέχνου ἤθελε προτιμηθῇ ἡ ἐκδίκασις τῆς διαφορᾶς κατὰ τὴν τακτικὴν διαδικασίαν. Ἡ σαφὴς τῆς διατάξεως ταύτης ἔννοια εἶναι, ὅτι ὁ Εἰρηνοδίκης εἶναι ἁρμόδιος νὰ δικάσῃ κατὰ τὴν διαδικασίαν ταύτην τοῦ ν. Γ'ΘΟΔ' τὰς ἀξιώσεις πάντων ἐν γένει τῶν ἐπαγγελματιῶν καὶ βιοτεχνῶν, ἀνεξαρτήτως τῆς ἰδιότητος τῶν ὀφειλετῶν αὐτῶν, οὐ μόνον τὰς προερχομένας ἐκ τῆς ἀντιμισθίας τῆς παρεχομένης ὑπ' αὐτῶν ἐργασίας, ἀλλὰ καὶ τὰς προερχομένας ἐκ τοῦ ἀντιτίμου τῶν πωλουμένων ὑπ' αὐτῶν ἰδιοσκευασμάτων καὶ γενικῶς εἰδῶν τοῦ καταστήματός των, μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν δραχ. 10.000, ὅπερ ηὐξήθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ἀ. ν. 1484/1950 εἰς δραχ. 2.500.000, ὁριζόντος τούτου κατὰ τροποποίησιν τοῦ ἄρθρ. 490 § 1 Πολ. Δικονομίας ἐν παραγράφῳ μὲν 1, ὅτι οἱ Εἰρηνοδίκαι θέλουσι δικάζει ἐπὶ ἀμφισβητουμένων ὑποθέσεων περὶ ὅλων τῶν προσωπικῶν ἀγωγῶν, ἂν τὸ ἀντικείμενον δὲν ὑπερβαίνει τὸ ποσὸν τῶν δραχ. 2.500.000, ἐν παραγράφῳ δὲ 3, ὅτι, καθ' ἃς περιπτώσεις δι' εἰδικῶν νόμων θεσπίζονται εἰδικαὶ διαδικασίαι ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδίκου, ἡ λόγῳ τοῦ ἀντικειμένου τῆς δίκης ἁρμοδιότης καθορίζεται κατὰ τὸ ἄρθρ. 490 Πολ. Δικονομίας, τελικῶς δὲ ηὐξήθη εἰς δραχ. 5.000.000 διὰ τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ κυρώσαντος τὸν ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 1484/1950 ἀναγκαστικὸν νόμον ὑπ' ἀριθ. 1870/1951 νόμου, ὅπερ ὁρίζει, ὅτι τὰ ἐν τῷ ἀ. ν. 1484/1950 (ἄρθρ. 2, 3 καὶ 4) λόγῳ ἁρμοδιότητος ποσὰ διπλασιάζονται. Κατ' ἀκολουθίαν τούτων ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ν. 1870/1951 (18 Αὐγούστου 1951) καὶ ἐντεῦθεν ὁ Εἰρηνοδίκης εἶναι ἁρμόδιος νὰ δικάσῃ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου Γ'ΘΟΔ' πᾶσας τὰς διαφορὰς τὰς προκυπτούσας ἐξ ἀπαιτήσεων πάντων τῶν ἐπαγγελματιῶν καὶ βιοτεχνῶν τὰς προερχομένας ἐκ πασῶν τῶν ὡς ἄνω μνημονευθεισῶν αἰτιῶν, μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν δραχ. 5.000.000 ἢ 5.000 νέων δραχμῶν. Ὅθεν τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, ἀπορρίψαν, διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, τὴν κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. Γ'ΘΟΔ' ἀσκηθεῖσαν τὴν 3 Ἰανουαρίου 1953 δι' ἐκθέσεως τοῦ Εἰρηνοδίκου ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσι-

Αί προπαρατεθείσαι άπαγορευτικαί διατάξεις, κρινόμεναι έκ τοῦ δι' αὐτῶν ἐπιδιωκομένου σκοποῦ, ἐγκειμένου εἰς τὴν προφύλαξιν τῆς δημοσίας ὑγείας καὶ τὴν διαφύλαξιν τῆς δημοσίας ἀσφαλείας καὶ τάξεως, καθ' ὅσον, ἐκτὸς ἄλλων, ἀπαγορεύεται ἡ ἐργασία εἰς πρόσωπα προβεβικασμένα διὰ τὰ ἀναφερόμενα ἀδικήματα, ἅτινα ἀνέτως θὰ ἠδύναντο ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς παροχῆς ἐργασίας νὰ προέλθωσιν εἰς τὴν διάπραξιν ἀδικημάτων εἰς τοὺς ζωτικοὺς καὶ ἀνεπιβλέπτους ὑπὸ τῶν δημοσίων ὀργάνων χώρους τῶν ξενοδοχείων, ἐξ ὧν παρέπεται, ὅτι αἱ διατάξεις αὗται περὶ ὑπάρξεως ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου ἀποβλέπουν εἰς εὐρυτέρους σκοπούς ἢ αἱ ἀφορῶσαι εἰς μόνον τὴν χορήγησιν βιβλιαρίου ὑγείας τῶν ξενοδοχοϋπαλλήλων διατάξεις τοῦ ἀπὸ 18/30 Ἰανουαρίου 1930 προεδρ. δ/τος περὶ ἰατρικῆς ἐπιθεωρήσεως καὶ ἐφοδιασμοῦ δι' ἀτομικοῦ βιβλιαρίου ὑγείας τῶν ἀσκούντων ὡρισμένα τινὰ ἐπαγγέλματα ἀτόμων» εἶναι δημοσίας τάξεως καὶ ἑπομένως αἱ κατὰ παράβασιν τούτων καταρτισθεῖσαι δικαιοπραξίαι εἶναι ἄκυροι κατὰ τὸ ἄρθρον 174 τοῦ Ἀστ. Κώδ., ὡς τοιαῦται δὲ λογίζονται ὡς μὴ γενόμεναι κατὰ τὸ ἄρθρον 180 τοῦ αὐτοῦ Κώδικος (Α.Π. 70/1948, ΕΕΝ σελ. 309, καὶ 130/1952, ΕΕΔ 11, 617).

Ἐν προκειμένῳ ἐβεβαιώθη, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, ὅτι ὁ ἐνάγων κατὰ τὴν κατάρτισιν τῆς ἐπιδίκου ἐργασιακῆς συμβάσεως τὴν 1 Ὀκτωβρίου 1948, δι' ἧς προσελήφθη ὡς «μπουφετζῆς» τοῦ ἐν Ἀθήναις ξενοδοχείου ὑπνου τοῦ ἐναγομένου, ἀλλὰ καὶ ἐκτοτε συνεχῶς καθ' ὅλην τὴν δίοδον τῆς ἐργασιακῆς ταύτης σχέσεως ἕως τῆς 30.11.1951, ὅτε ἐλύθη αὕτη, δὲν ἦτο κάτοχος, οὔτε ποτὲ ἀπέκτησεν ἐπαγγελματικὸν βιβλιάριον ἐργασίας, ὅπερ διὰ τὸ κῦρος τῆς συμβάσεως ταύτης ἐπεβάλλετο εἰς αὐτὸν νὰ ἔχῃ ὑπὸ τῶν προπαρατεθειμένων νομικῶν διατάξεων. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι αὐτὸς ἀπέκτησε τὴν 22.5.1951 ἁπλοῦν βιβλιάριον ὑγείας, ὅπερ ἐξεδόθη κατὰ τὴν διαδικασίαν τῶν ἄρθρων 1 καὶ 2 τοῦ ὡς ἄνω μνημονευθέντος ἀπὸ 18/30 Ἰανουαρίου 1930 β.δ., ἀλλ' ἐκ τῆς ὑπάρξεως ταύτου καὶ μόνον δὲν καθίσταται ἔγκυρος ἡ ἐργασιακὴ σύμβασις διὰ τὸν ἐπέκεινα τῆς ἐκδόσεως του χρόνον (22.5.1951). Ἀληθῶς διὰ τὸ κῦρος τῶν τοιούτων συμβάσεων, ὡς ἀνωτέρω ἐξετέθη, ἀπαιτεῖται ἡ προηγουμένη κατοχὴ παρὰ τοῦ μισθωτοῦ ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου, ὁ δὲ νόμος οὗτος, κατὰ τὰ ἐξ αὐτοῦ καὶ τῶν ἐπιτακτικῶν του διατάξεων προκύπτοντα, ἦτο ἀμέσου ἐφαρμογῆς καὶ κατὰ τὴν ἐπιτακτικὴν του διάταξιν τοῦ ἄρθρου 13, καθιεροῦντος τὴν ὑποχρέωσιν ἀμέσου ἱδρύσεως τῆς ἐπιτροπῆς (ὡς κατὰ τὴν συγκρότησίν της προβλέπεται) ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας. Ὁ ἰσχυρισμὸς συνεπῶς ὅτι δὲν συνεστήθη ἡ ἁρμοδία πρὸς ἔκδοσίν του ἐπιτροπὴ ἀποτελεῖ τοιοῦτον μὴ δασκοῦντα νόμιμον ἐπιρροήν, διότι τῷ ἐνδιαφερομένῳ καὶ μέλλοντι νὰ ἀποκτήσῃ τοιοῦτο παρείχοντο τὰ τοῦ νόμου βοηθήματα, ὅπως ἐκβιάσῃ τὴν Διοίκησιν καὶ συγκρατήσῃ τὴν ἐπιτροπὴν ταῦ ἄρθρ. 13, ἐξ ἧς ἐλαμβάνετο ὁ ἁρμόδιος διὰ τὴν προσυπογραφὴν τοῦ ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου ὑπάλληλος, ἅμα δὲ ὁρίσῃ τὰ ἁρμόδια διὰ τὴν ἔκδοσίν των καὶ ὑπογραφὴν διοικητικὰ ὄργανα, ἐὰν αὕτη παρέλειψεν ἐνδεχομένως τὴν νόμιμον ταύτην καὶ ἐπιτακτικῶς ἀμέσως ἐπιβαλλομένην ἐνέργειάν της (Πρωτ. Ἀθην. 4750/1953, 1461/1953). Ἐξ ἑτέρου εὐρυτέρων σκοπῶν ἐπιδιωκομένων, ὡς ἤδη ἐλέχθη ἐν τῇ προλαβούσῃ σκέψει, διὰ τοῦ τοιούτου ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου, τοῦτο, ἐλλεῖπον, ἀσχέτως διὰ ποῖον λόγον, δὲν ἀναπληροῦται διὰ τοῦ βιβλιαρίου ὑγείας, ὁ δὲ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐναγομένου νομίμως ὑπεβλήθη πρωτοδίκως διὰ τῶν προτάσεων καὶ οὐχὶ κατὰ τὴν διαδικασίαν ἐπ' ἀκροατηρίῳ διὰ δηλώσεως ἐν τοῖς πρακτικοῖς, ἀφοῦ καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος ἦτο ἐρευνητέος, καὶ ὡς ὁρῶν τὴν δημοσίαν τάξιν θὰ ἠδύνατο καὶ παρ' ἐφέτας τὸ πρῶτον νὰ ὑποβληθῇ (Α.Π. 43/1952, ΕΕΔ 11, 318, Πρωτ. Ἀθηνῶν 14083, 14413/1952, ΕΕΔ 12, σελ. 196, 8818/1953, 1857/1954). Ἑπομένως μετὰ τὰ ἄνω ὁ ἐναγόμενος ἠδύνατο, ὁποκειμένης ἀκύρου ἐργασιακῆς συμβάσεως, νὰ ἀποστῇ ἀζημίως τῆς περαιτέρω ἐκτελέσεώς της, ἡ δὲ κατὰ τὴν 30 Νοεμβρίου 1951 καὶ τὸν ἐφεξῆς χρόνον ἄρνησίς του νὰ ἀποδεχθῇ περαιτέρω τὰς ὑπηρεσίας τοῦ ἐνάγοντος οὐδαμῶς περιάγει αὐτὸν εἰς ὑπερημερίαν, ὀφειλομένου τοῦ μισθοῦ. Κατὰ συνέπειαν ἔδει, δεκτοῦ καθισταμένου τοῦ τοιούτου ἰσχυρισμοῦ τοῦ ἐναγομένου, νὰ ἀπορριφθῇ ἡ ἀγωγὴ, ἀποδοχὰς ἐπέκεινα τῆς 30.11.1951 διώκουσα. ὀρθῶς δὲ ἡ ἐκκαλουμένη κατέληξε νὰ ἀπορρίψῃ αὐτὴν ταῦτα διώκουσαν, εἰ καὶ ἐπὶ τῇ ἑτέρᾳ, ὀρθῇ καθ' ἑαυτήν, αἰτιολογίᾳ ὅτι διὰ τῆς ἀφαιρέσεως παρὰ τῆς ὑπηρεσίας τουρισμοῦ τῆς ἀδείας λειτουργίας τοῦ ἐνδίκου ξενοδοχείου ὁ ἐναγόμενος περιῆλθεν εἰς ἀδυναμίαν ἐξ ἀνωτέρας βίας νὰ ἀποδεχθῇ τὰς ὑπηρεσίας τοῦ ἐνάγοντος καὶ δέον ἡ κατ' αὐτῆς ἔφεσις, σχετικὰ παράπονα εἰσάγουσα, νὰ ἀπορριφθῇ.

ΔΙΑΦΟΡΑ ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΚΑΙΟΥ ΚΑΙ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

I. ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ.—II. ΖΗΜΙΑΙ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ ΥΠΟ ΜΙΣΘΩΤΟΥ.—III. ΥΠΑΛΛΗΛΙΚΗ ΙΔΙΟΤΗΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ.

I. ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

1. **Παροχή εἰς μισθωτοὺς ὡρισμένων ἐργασιῶν ἐπιδόματος δι' ἀνθυγιεινὴν ἐργασίαν.**

'Εφαρμογὴ ὑπ' ἀριθ. 59626/1950 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως διὰ παροχὴν ἐπιδόματος δι' ἀνθυγιεινὴν ἐργασίαν εἰς ἐργάτας βαφείων, λευκαντηρίων καὶ πλυντηρίων.—Ἔννοια τοῦ δικαιώματος.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 7777/1954

Διαδικασία Ν. Γ'ΗΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. *Ι. Γεωργακόπουλος*

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. *Γ. Ἀγγελόπουλος*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Σπεντζούρης, Γ. Βελλιανίτης, Δ. Βογιατζής

Κατὰ τὴν βάσει τοῦ ἀ.ν. 28/1944 ἐκδοθεῖσαν καὶ νομίμως δημοσιευθεῖσαν ὑπ' ἀριθ. 59626/1950 ἀπόφασιν τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Ἐργασίας, Συντονισμοῦ καὶ Ἐφοδιασμοῦ - Διανομῶν, θεσπισθὲν κανόνα ἐξ ἀντικειμένου δικαίου, ἀπὸ 1.11.1950 παρεσχέθη εἰς τοὺς ἐργάτας βαφείων, λευκαντηρίων καὶ πλυντηρίων ἁπάντων τῶν ἐν τῇ χώρᾳ κλωστοϋφαντουργείων ἐπίδομα ἀνθυγιεινῆς ἐργασίας ἴσον πρὸς 20 ο/ο ἐπὶ τοῦ ἑκάστοτε ὑπὸ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἢ διαιτητικῶν ἀποφάσεων ἰσχύοντος ἡμερομισθίου τούτων. Ἐκ τῆς ὡς ἄνω διατάξεως σαφῶς συνάγεται, ὅτι τὸ ἐπίδομα τοῦτο παρεχέθη εἰς ἐργάτας ἄλλων τμημάτων τῶν εἰρημένων κλωστοϋφαντηρίων καὶ ἂν οὗτοι ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας εἰσέρχονται εἰς τὰ εἰρημένα τμήματα, εἰς ἃ ἡ ἐργασία παρέχεται ὑπὸ ἀνθυγιεινούς ὅρους καὶ ἐργάζωνται ἐκ διαλειμμάτων καὶ οὐχὶ κατὰ τὸ πλεῖστον τοῦ νομίμου ὡραρίου ἐργασίας των. Ἐν προκειμένῳ ὁ ἐκκαλῶν ἐργάζεται παρὰ τῇ ἐφεσιβλήτῳ ἑταιρίᾳ δυνάμει συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας, ὡς ἐργάτης μετάλλου, τῆς ἐργασίας αὐτοῦ συνισταμένης εἰς τὴν συντήρησιν καὶ ἐπισκευὴν τῶν μηχανημάτων καὶ ἐγκαταστάσεων ἁπάντων τῶν τμημάτων τοῦ κλωστοϋφαντηρίου αὐτῆς, χρησιμοποιουμένων πρὸς τοῦτο καὶ ἑτέρων τεσσάρων ἐργατῶν τῆς αὐτῆς εἰδικότητος. Οὗτος ἐργάζεται καθ' ἑκάστην εἰς τὴν τοιαύτην ἐργασίαν ἐντὸς τοῦ τμήματος τῶν βαφείων, λευκαντηρίων καὶ πλυντηρίων τοῦ ἐργοστασίου τῆς ἐφεσιβλήτου κλωστοϋφαντουργικῆς ἑταιρίας, κατὰ καιροὺς δὲ μόνον καὶ ἐκ περιτροπῆς ἀπασχολεῖται εἰς τὸ διαμέρισμα τῶν βαφείων, πλυντηρίων καὶ λευκαντηρίων τοῦ ἐργοστασίου μὲ τὴν ἐπιδιόρθωσιν μικροβλαβῶν τῶν ἐν αὐτοῖς μηχανημάτων τοῦ ἐργοστασίου, ἡ τοιαύτη ὅμως παροχὴ τῆς ἐργασίας του εἰς τοὺς ἐν λόγῳ χώρους, ἐν πολλοῖς δὲ κατὰ τὴν ὥραν τῆς λειτουργίας τῶν ἐμημάτων τούτων παρεχομένη, οὔτε συνεχὴς εἶναι, οὔτε καταναλίσκει, ὁσάκις παρέχεται, τὸ μεῖζον τοῦ ὡραρίου ἐργασίας του. Αἱ ὁπουδαιότεραι βλάβαι ἐπιδιορθοῦνται εἰς ἑτέρους χώρους, ἔνθα τὰ μηχανήματα τὰ πρὸς ἐπισκευήν. Ὑπὸ τὰς βεβαιωθείσας τοιαύτας προϋποθέσεις ὁ ἐκκαλῶν δὲν δικαιοῦται τοῦ ἀνωτέρω ἐπιδόματος, ὡς ὀρθῶς ἐδέχθη ἡ ἐκκαλουμένη, καὶ δέον ὅπως ἀπορριφθῇ ἡ κρινομένη ἔφεσις (*).

2. **Καθορισμὸς ἀποδοχῶν δι' ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας κατ' ἀ.ν. 16/20 Νοεμβρίου 1935.**

'Εφαρμογὴ ὑπ' ἀριθ. 9/1949 διαιτητικῆς ἀποφάσεως δι' ἐργάτας σιδηροβιομηχανίας.—Περιορισμὸς ἐφαρμογῆς ἐντὸς ὡρισμένης περιφερείας.—Κύρωσις αὐτῆς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2/1951 διαιτητικῆς ἀποφάσεως.—Ἐλλείψεις ἀναδρομικῆς ἰσχύος.—Ἰσχὺς ἀπὸ ἐκδόσεως κυρωτικῆς ἀποφάσεως καὶ καθ' ὅλην τὴν Χώραν.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 3667/1954

Διαδικασία Ν. Γ'ΗΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Ν. Παπανικολάου*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ε. Τρουλλινός, Π. Βαλεντζιώτης

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 9/1949 διαιτητικὴ ἀπόφασις, ἐκδοθεῖσα ὑπὸ τῆς διαιτητικῆς Ἐπιτροπῆς Πειραιῶς ἐπὶ διενέξεως μεταξὺ ἐργατῶν καὶ βιομηχάνων σιδηροβιομηχανίας, δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν καθ' ὅλην τὴν Ἐπικράτειαν, ὡς ὑπ' αὐτῆς ὁρίζεται, διότι κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 16.11.1935 ἀ.ν. «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» καὶ τοῦ ἐκτελεστικοῦ αὐτοῦ διατάγματος τῆς 18.6.1936, ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ἰσ-

---

οντος, διὼκουσαν τὴν εἰς αὐτὸν πληρωμὴν δραχ. 4.725.000 (παλαιῶν) δι' ἀντίτιμον 450 ὀκάδων ἐλαίου, ἃς ἠγόρασε καὶ παρέλαβεν ὁ ἀναιρεσίβλητος ἐκ τοῦ ἐν Μεγάροις καταστήματος (ἐλαιοτριβείου) τοῦ ἀναιρεσείοντος, ἐπὶ μόνῃ τῇ αἰτιολογίᾳ, ὅτι μὴ ἔχουσα ἡ ἀγωγὴ αὕτη, ὡς ἐξ αὐτῆς προκύπτει, ἀντικείμενον ἰδιωτικὴν ἀξίωσιν μισθωτοῦ κατ' ἐργοδότου ἐκ σχέσεως ἐργασίας πηγάζουσαν, ἀλλὰ τοιαύτην θεμελιουμένην εἰς τὰς περὶ πωλήσεως διατάξεις τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ἀναρμοδίως εἰσήχθη πρὸς ἐκδίκασιν ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδικείου κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου Γ'ΗΟΔ', οὐχὶ ὀρθῶς ἔκρινε καὶ ἀναιρετέαν τὴν ἀπόφασιν του κατέστησε, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 807 § 4 Πολ. Δικονομίας καὶ κατὰ τὸν βάσιμον περὶ τούτου λόγον ἀναιρέσεως, παραπεμπτέα δ' ἦτοι, διὰ τοιοῦτον λόγον ἀναιρουμένης τῆς ἀποφάσεως, ἡ ὑπόθεσις, συμφώνως τῷ ἄρθρ. 833 Πολ. Δικονομίας, πρὸς νέαν συζήτησιν εἰς ἕτερον ἰσοβάθμιον καὶ ὁμοειδὲς πρὸς τὸ ἐκδὸν τὴν ἀναιρεθεῖσαν ἀπόφασιν δικαστήριον.

(*) Βλέπε τὴν ὑπ' ἀριθ. 59626/1950 ἀνωτέρω ὑπουργικὴν ἀπόφασιν ἐν ΕΕΔ 12, 116, ἔνθα καὶ αἱ λοιπαὶ σχετικαὶ πρὸς ἐπιδόματα μισθωτῶν δι' ἀνθυγιεινὴν ἐργασίαν ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις.

σχύος τοῦ ὁποίου αὕτη ἐξεδόθη, ἡ ἀρμοδιότης ἑκάστης πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς, ὡς καὶ τῆς μονίμου ἀνωτέρας Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας, δὲν ἐπεκτείνεται καθ' ἅπασαν τὴν χώραν, ἀλλὰ περιορίζεται ἐντὸς ὡρισμένης μόνον περιφερείας καὶ ἐπὶ τῆς διενέξεως καὶ μόνης, ἥτις ἠχθη ἐνώπιον αὐτῆς (Σ.Ε. 611/1950, ΕΕΔ 9, σελ. 491, Πρωτ/κείου Ἀθ. 2494/1953, ΕΕΔ 12, σελ. 492), αἱ δὲ ἀποφάσεις της δεσμεύουσι καὶ ὑποχρεοῦσι τοὺς ἐν διενέξει ἐργοδότας καὶ μισθωτοὺς μόναν ἐφ' ὅσον μετέχουν ὡς μέλη τῆς συνθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας (Α.Π. 268/1952, ΕΕΔ 11, σελ. 635). Ἑπομένως ἡ κρινομένη διαιτητικὴ ἀπόφασις δὲν δύναται νὰ τύχῃ ἐφαρμογῆς ἐπὶ τοῦ ἐνάγοντος, ὅστις παρέσχε τὰς ὑπηρεσίας του εἰς τὴν ἐνταῦθα ἑδρεύουσαν ἐπιχείρησιν τοῦ ἐναγομένου, ὅστις δὲν δεσμεύεται ὑπ' αὐτῆς, ἐφ' ὅσον δὲν προκύπτει ὅτι ἀντεπροσωπεύθη ἐν τῇ συνθέσει τῆς Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας. Περαιτέρω διὰ τῆς κυρώσεως της διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2/1951 ἑτέρας διαιτητικῆς ἀποφάσεως, ἐκδοθείσης κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀ.ν. 1804/1951 καὶ κηρυχθείσης ἐκτελεστὴς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 48208/1951 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δὲν προκύπτει, ὅτι προσεδόθη εἰς αὐτὴν ἀναδρομικὴ δύναμις ἀπὸ τῆς 1.11.1949 (Πρωτ/κείου Ἀθ. 2494/1953, ΕΕΔ 12, σελ. 492). Ἡ νέα αὕτη διαιτητικὴ ἀπόφασις (ὑπ' ἀριθ. 2/1951 τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Πειραιῶς), καθορίζουσα ἐκ νέου ὡς ἡμερομίσθια τῶν μηχανοτεχνιτῶν τὰ καθορισθέντα διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 9/1949 ἀποφάσεως, ἰσχύει ἀπὸ τῆς κατὰ τὴν 24.8.1951 ἐκδόσεώς της. Ἡ δι' ἀναφορᾶς εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 9/1949 διαιτητικὴν ἀπόφασιν διάταξις περὶ ἰσχύος της εἰς ἅπασαν τὴν Ἐπικράτειαν εἶναι νόμιμος, διότι ἡ ἀπόφασις αὕτη, κηρυχθεῖσα ἐκτελεστὴ δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ ἐκδοθεῖσα ἐπὶ συλλογικῆς διαφορᾶς, ἐκδηλωθείσης μεταξὺ τῶν γενικωτέρας σημασίας ὀργανώσεων τῶν ἐργοδοτῶν καὶ τῶν μισθωτῶν, ἦτοι τοῦ συνδέσμου Βιομηχάνων, τῆς Ἑνώσεως Ἑλλήνων Σιδηροβιομηχάνων καὶ τῆς Γενικῆς Συνομοσπονδίας Ἐργατῶν, ὀργανώσεων δυναμένων νὰ προβῶσι νομίμως εἰς κατάρτισιν συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ δὴ τοιαύτης ἐθνικῆς ὁμοιοεπαγγελματικῆς, ἀφορώσης τοὺς μισθωτοὺς ὡρισμένου ἐπαγγέλματος ὅλης τῆς χώρας, καταλαμβάνει θέσιν τοιαύτης συλλογικῆς συμβάσεως καὶ δεσμεύει πάντας τοὺς ἐν τῇ χώρᾳ ἐργοδότας τοὺς ἀπασχολοῦντας ἐργάτας σιδηροβιομηχανίας (ἄρθρον 11 ἀ.ν. 16/30 Νοεμβρίου 1935, ὡς συνεπληρώθη δι' ἄρθρου 4 ἀ.ν. 1801/1951, ἄρθρ. 6 ἀ.ν. 16/21 Νοεμβρίου 1935 καὶ ἄρθρ. 5 ἀ.ν. 1367/1938). Μετὰ ταῦτα ὁ μισθὸς τοῦ ἐνάγοντος ρυθμίζεται διὰ μὲν τὸν μέχρι τῆς 24.8.1951 χρόνον ὑπὸ τῆς ἀπὸ 1.6.1940 συλλογικῆς συμβάσεως τῶν ἐργατῶν σιδηροβιομηχανίας, ἐφεξῆς δὲ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 9/1949 διαιτητικῆς ἀποφάσεως (*).

(*) Σχετικὴ πρὸς τὸ θέμα τῆς ἀνωτέρω ἀποφάσεως εἶναι ἡ ὑπ' ἀριθ. 2494/1953 τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου, ΕΕΔ 12, 492, ἔνθα σημειώσεις μας καὶ λοιπαὶ παραπομπαί, καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 300/1953 τοῦ Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης, ὡς ἐφετείου, ΕΕΔ 12, 658, ἔνθα σημειώσεις μας.

3. Καθορισμὸς ἀποδοχῶν μισθωτῶν Ὀργανισμοῦ Ἐθνικοῦ Θεάτρου.

Ἰσχὺς ἄρθρου 11 ν.δ. 80/1946 περὶ τοῦ Ἐθνικοῦ Θεάτρου. – Καθορισμὸς ἀποδοχῶν καλλιτεχνικοῦ ἢ τεχνικοῦ προσωπικοῦ, συνδεομένου διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, δι' ἀποφάσεων τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου. – Ἀνεφαρμοστον διατάξεων ἐργατικῆς νομοθεσίας περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν ἐν γένει τῶν μισθωτῶν.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 3207/1954

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Ι. Ντεγιάννης*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Θ. Θεοφάνους, Π. Ἰσαηφίδης

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς ὁ ἐνάγων ἐκθέτει, ὅτι δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου παρέσχε τὰς ὑπηρεσίας του ὡς τεχνικὸς (θερμαστὴς) τοῦ ἐναγομένου Ὀργανισμοῦ Ἐθνικοῦ Θεάτρου ἀπὸ τοῦ 1943 μέχρι τῆς 11.8.1953 καὶ αἰτεῖται τὴν καταβολὴν προσθέτου ἀμοιβῆς α) δι' ὑπερωριακὴν ἐργασίαν καὶ β) δι' ἐργασίαν Κυριακῶν. Ἐρευνητέον ὅθεν εἶναι τὸ νόμῳ βάσιμον τῆς ἀγωγῆς.

Συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 11 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 80/1946 ν.δ. περὶ τοῦ Ἐθνικοῦ Θεάτρου ἀπὸ τῆς ἰσχύος αὐτοῦ αἱ τακτικαὶ καὶ ἐκτακτοι ἀποδοχαὶ ἢ ἄλλαι παροχαὶ τοῦ καλλιτεχνικοῦ ἢ τεχνικοῦ προσωπικοῦ τοῦ συνδεομένου διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου μετὰ τοῦ Ἐθνικοῦ Θεάτρου καθορίζονται δι' ἀποφάσεων τοῦ Διοικητικοῦ αὐτοῦ Συμβουλίου καὶ τῶν συμφώνως πρὸς ταύτας συναπτομένων σχετικῶν συμβάσεων μισθώσεως ἐργασίας διαρκείας τὸ πολὺ ἑνὸς ἔτους. Πᾶσα πέραν τῶν συμβατικῶς καθοριζομένων ἀποδοχῶν αὔξησις ἐν περιπτώσει γενικοῦ μέτρου αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν γίνεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἐθνικοῦ Θεάτρου, ὑποκειμένης εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἐκδιδόμεναι ἀποφάσεις περὶ αὐξήσεως μισθῶν ἢ ἄλλων ἀποδοχῶν οὐδεμίαν ἔχουν ἐφαρμογὴν διὰ τὸ προσωπικὸν τοῦ Ἐθνικοῦ Θεάτρου. Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἐπὶ τοῦ τεχνικοῦ καὶ καλλιτεχνικοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ἐθνικοῦ Θεάτρου τοῦ συνδεομένου μετ' αὐτοῦ διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου δὲν ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας, αἱ καθορίζουσαι τὰς ἀποδοχὰς ἐν γένει τῶν μισθωτῶν, ἰσχύοντος ἰδίου καθεστῶτος ρυθμίσεως αὐτῶν, καὶ τοῦτο, λόγῳ τῆς γενικότητος ἐκφράσεως τοῦ νόμου, ἰσχύει ὄχι μόνον διὰ τὰς τακτικὰς ἀποδοχάς, ἀλλὰ καὶ διὰ τὰς προσθέτους τοιαύτας (διὰ νυκτερινὴν ἐργασίαν, ἐργασίαν Κυριακῶν κλπ.). Ἡ ἄποψις αὕτη, προκειμένης ἀπαιτήσεως δι' ὑπερωριακὴν ἐργασίαν, ἐνισχύεται καὶ ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ἰδιαιτέρα ἀμοιβὴ δι' ὑπερωριακὴν ἐργασίαν ὀφείλεται μόνον, ὅταν γίνηται ὑπέρβασις τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου ἢ ὑπὸ τῆς συμβάσεως καθορισμένων ὁρίων ἐργασίας (ἄρθρον 659 Α.Κ.). Ἐν προκειμένῳ οὐδεμία διάταξις νόμου τάσσει ὡρισμένην διάρκειαν τῆς ἐν τοῖς θεάτροις ἐργασίας διὰ τὸ καλλιτεχνικὸν καὶ τεχνικὸν προσωπικὸν αὐτῶν, οὐδὲ ὁ ἐνάγων ἰσχυρίζεται, ὅτι κατὰ τὴν σύναψιν τῆς

συμβάσεως συνεφωνήθη ή επί δωρον καθ' έκάστην παροχή των υπηρεσιών του. Ή υπό κρίσιν όθεν αγωγή, έχουσα το έν τη πρώτη παραγράφω της παρούσης μνημονευόμενον αίτημα, είναι νόμιμο βάσιμος και δέον όπως όπορριφθή (*).

II. ΖΗΜΙΑΙ ΥΠΟ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΚΑΤ' ΕΚΤΕΛΕΣΙΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ

Πρόκλησις ζημιών εκ μέρους του μισθωτού κατά την εκτέλεσιν συμβάσεως και υποχρέωσις εις αποζημίωσιν εργοδότου.

Υποχρέωσις μισθωτού, κατ' άρθρ. 652 Α.Κ., προς εκτέλεσιν εργασίας μετ' επιμελείας.—Βαθμός επιμελείας και κρίσις περί αυτού.—Άξίωσις εργοδότου προς αποζημίωσιν διά ζημίας εκ πταίσματος ή αμελείας.—Εις τί συνίσταται ή αποζημίωσις.

Εἰρηνοδίκου Φαρίδος

Εἰρηνοδίκης ὁ κ. *Ε. Βουρδάλης*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Β. Σολωμός, Ν. Ἀλικάκος

Ὁ ἐναγων ἐν τῷ δικογράφῳ τῆς ἀγωγῆς του ἐπικαλεῖται ἐργασιακὴν συμβασιν ὡρισμένου χρόνου καὶ ὅτι ὁ ἐναγόμενος δὲν ἐξετέλεσεν ἐκ δόλου, ἄλλως μετ' ἐπιμελείας, τὴν ἀναληφθεῖσαν ἐργασίαν τοῦ πρακτικοῦ μηχανικοῦ μηχανῶν ἐσωτερικῆς καύσεως καὶ ἡ πετρελαιομηχανὴ διεφράγη. Διώκει δὲ τὴν καταψήφισιν τοῦ ἐναγομένου εἰς τὴν καταβολὴν ἀποζημιώσεως τῷ ἐνάγοντι, συγκειμένης ἐκ 3.500.000 δραχμῶν διὰ τὸ σύνολον τῆς ζημίας, ἣν ὑπέστη οὗτος, ἤτοι 1) διὰ τὴν πετρελαιομηχανὴν δραχμὰς 2.500.000, 2) ἐξ ἀγορᾶς ἀρδευσίμου ὕδατος παρὰ τρίτων διὰ τὸ ἀγροκτημά του, λόγῳ μὴ λειτουργίας τῆς μηχανῆς του διὰ τὴν ἄντλησιν ὕδατος ἐκ τοῦ φρεατός του, δραχμὰς 500.000 καὶ 3) ὁμοίας ἐκ τῆς μὴ λειτουργίας τῆς μηχανῆς καὶ μὴ πωλήσεως ἀρδευσίμου ὕδατος εἰς τρίτους δρχ. 500.000. Οὕτως ἔχουσα ἡ ἐνδικος ἀγωγὴ νόμῳ βάσιμος τυγχάνει, ἐρειδομένη ἐπὶ τῶν συνδυασμένων διατάξεων τῶν ἄρθρ. 648, 652, 297, 298, 364 καὶ 300 Α.Κ.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 652 Α. Κ. ὁ ἐκμισθωτὴς ὀφείλει νὰ ἐκτελέσῃ μετ' ἐπιμελείας τὴν ἀναληφθεῖσαν ἐργασίαν, εὐθυνόμενος διὰ τὴν ἐκ δόλου ἢ ἀμελείας προξενουμένην εἰς τὸν μισθωτὴν ζημίαν. Ὁ βαθμὸς τῆς ἐπιμελείας, δι' ἣν εὐθύνεται ὁ ἐκμισθωτής, κρίνεται ἐκ τῆς συμβάσεως, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῆς μορφώσεως ἢ τῶν διὰ τὴν ἐργασίαν ἀπαιτουμένων εἰδικῶν γνώσεων, ὡς καὶ τῶν ἱκανοτήτων καὶ ἰδιοτήτων τοῦ ἐκμισθωτοῦ, ἃς ἐγνώριζεν ἢ ὤφειλε νὰ γνωρίζῃ ὁ μισθωτής.

Ἡ λόγῳ μὴ συμμορφώσεως πρὸς τὸ ἄρθρον τοῦτο τοῦ ἐκμισθωτοῦ ἐπέλευσις ζημίας εἰς βάρος τοῦ μισθωτοῦ δημιουργεῖ ἀξίωσιν ἀποζημιώσεως. Ἡ ζημία, δι' ἣν ὁ ἐκμισθωτὴς ὑποχρεοῦται εἰς ἀποζημίωσιν, δέον νὰ ὀφείληται εἰς πταῖσμα (δόλον ἢ ἀμέλειαν) αὐτοῦ. Ὡς πρὸς μὲν τὸν δόλον ἀρκεῖ καὶ ἐνδεχόμενος τοιοῦτος, ἐφ' ὅσον ἐκ τῆς ἐνεργείας του ὁ ἐκμισθωτὴς γνωρίζει, ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπέλθῃ ἡ ζημία εἰς τὸν μισθωτὴν καὶ παρὰ ταῦτα προβαίνει εἰς τὴν ἐκτέλεσιν ταύτης. Ὡς πρὸς δὲ τὴν ἀμέλειαν ὁ βαθμὸς τῆς ἐπιμελείας κρίνεται λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν ἁπάντων τῶν ἐν τῷ ἄρθρ. 652 ἐδάφ. 2 ἀναφερομένων. Ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ περιέχει δύο βάσεις, ζημιαν, γενομένην ἐκ δόλου καὶ ἐξ ἀμελείας. Καὶ διὰ τὸν δόλον, κατὰ τὰ προεκτεθέντα, ἀρκεῖ καὶ ἐνδεχόμενος τοιοῦτος. Διὰ τὸν βαθμὸν τῆς ἀμελείας, ἡ ἐργασία τοῦ πρακτικοῦ μηχανικοῦ μηχανῶν ἐσωτερικῆς καύσεως ἀπαιτεῖ μόρφωσιν (δίπλωμα σχολῆς) καὶ εἰδικὰς πρὸς τοῦτο γνώσεις, διὰ τὴν συντήρησιν, ἐπίβλεψιν καὶ ἐν γένει λειτουργίαν τῆς μηχανῆς. Ἐπίσης ἱκανότητας καὶ ἰδιότητας τοῦ πρακτικοῦ μηχανικοῦ. Ἡ ἱκανότης ἔγκειται εἰς τὸ ὅτι οὗτος εἶναι ἐπιτήδειος εἰς τὴν ἐργασίαν του, ἡ δὲ ἰδιότης διαιτέρων γνώρισμα, ἀναγόμενον εἰς τὸν χαρακτῆρα αὐτοῦ, ἢ ἄλλως τὰ ἰδιάζοντα χαρακτηριστικὰ αὐτοῦ τοῦ ἀτόμου, ἀποτελοῦντα νόμιμα κύρια προσόντα αὐτοῦ, π.χ. τίμιος, εἰλικρινής, φίλεργος, ἐπιπόλαιος κλπ. (*Ἀποστολίδου*, Ἐνοχικόν, ἄρθρ. 652). Τὰ περιστατικά, ὡς ἐκτίθενται ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος μισθωτοῦ, διὰ τὸν προσδιορισμὸν τῆς ἀμελείας τοῦ ἐκμισθωτοῦ, ἤτοι ὅτι ὁ (τελευταῖος) ἐναγόμενος ἀπεμακρύνετο τοῦ μηχανοστασίου, καθ' ὃν χρόνον ἡ μηχανὴ εὑρίσκετο ἐν λειτουργίᾳ, ἀσκόπως καὶ ἁπλῶς διὰ συζήτησιν μετὰ διερχομένων διαβατῶν ἢ πρὸς παρακολούθησιν τοῦ θερισμοῦ ἀραβοσίτου παρακειμένων κτημάτων καὶ καθ' ὃν χρόνον διεφράγη ἡ μηχανὴ εὑρίσκετο εἰς ἀπόστασιν τετρακοσίων μέτρων ἐκ ταύτης ἐνὸς ἀπαθοῦς πρὸς συζήτησιν, ἀποτελοῦν ἰδιαίτερα γνωρίσματα τοῦ χαρακτῆρος, ὀκνηρίας, ἐπιπολαιότητος, καὶ ἀνάγονται εἰς τὰς ἰδιότητας τοῦ ἐκμισθωτοῦ, δι' ἃς ὁ μισθωτὴς ἐγνώριζεν ἢ ὤφειλε νὰ πληροφορηθῇ πρὸ τῆς καταρτίσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, μὴ πράξας δὲ τοῦτο διατελεῖ ἐν πταίσματι καὶ, ἐφ' ὅσον ἐζημιώθη ἐκ τῶν ἄνω ἐνεργειῶν τοῦ ἐκμισθωτοῦ, ὁ μισθωτὴς ζημιοῦται ἐξ οἰκείου πταίσματος. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἐφαρμόζεται τὸ ἄρθρ. 364 καὶ ἀναλόγως τὸ ἄρθρ. 300, καθ' ὃ τὸ δικαστήριον δύναται νὰ μὴ ἐπιδικάσῃ ἀποζημίωσιν ἢ νὰ μειώσῃ τὸ ποσὸν αὐτῆς. (*Ἀποστολίδου*, Ἐνοχικόν, Τόμ. Γ', σελ. 538). Τὸ βάρος ἀποδείξεως διὰ τὰς ἰδιότητας τοῦ ἐκμισθωτοῦ φέρει οὗτος (*Μπαλῆ*, Γεν. Ἀρχαί, σελ. 457).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 298 ἡ ἀποζημίωσις περιλαμβάνει τὴν μείωσιν τῆς ὑπαρχούσης περιουσίας τοῦ δανειστοῦ (θετικὴ ζημία), ὡς καὶ τὸ διαφυγὸν κέρδος. Ὡς τοιοῦτο λογίζεται τὸ κέρδος τὸ μετὰ πιθανότητος προσδοκώμενον κατὰ τὴν συνήθη πορείαν τῶν πραγμάτων ἢ ἐκ τῶν εἰδικῶν περιστάσεων καὶ ἰδίᾳ τῶν ληφθέντων προπαρασκευαστικῶν μέτρων. Διὰ τὸ δεύτερον καὶ τρίτον κεφάλαιον τῶν ἀξιώσεων του ὁ ἐνάγων δὲν ἀναγράφει μὲν ῥητῶς τὰ περιστατικά, ἐφ' ὧν στηρίζει ταύτας, ἀλλὰ παραδεκτῶς διὰ τῶν προτάσεών του βελτιοῖ τὴν ἀγωγήν του, ἐφ' ὅσον κατὰ τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον 298 Α.Κ. κατονομάζει τὰ πρόσωπα, εἰς ἃ θὰ ἐπώλει ἀρδεύσιμον ὕδωρ, ὡς καὶ τὴν ποσότητα καὶ τιμὴν αὐτοῦ, καὶ ἐπομένως ἡ ἀγωγὴ δὲν ἐ-

(*) Ὅλως ἐπὶ τοῦ θέματος καὶ τὴν ὁμοίαν ἀπ' ἀρθ. 6185/1950 Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἀσκεπίου, ΕΕΔ 9, 109.

χει ἀορίστιαν καὶ τὰ ἐναντία ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου ἀπορριπτέα κρίνονται (*).

III. ΥΠΑΛΛΗΛΙΚΗ ΙΔΙΟΤΗΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ

1. Ὑπαλληλικὴ ἰδιότης ἠλεκτροτεχνιτῶν κατὰ εἰδικὸν ν.δ. 381/1947.

Χαρακτηρισμὸς ὡς ὑπαλλήλων, ἐφ' ὅσον συγκεντροῦν προϋποθέσεις ν.δ. 381/1947, ἀφ' ἧς ἔλαβον ἄδειαν ἠλεκτροτεχνίτου. — Ἐργατικὴ προϋπηρεσία ὑπαλλήλου. — Μὴ συνυπολογισμὸς εἰς ὑπαλληλικὴν δι' ἀποζημίωσιν ν. 2112.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 3651/1954

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. *Ι. Γεωργακόπουλος*
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. *Σ. Διβανός*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Βελλιανίτης, Α. Βογιατζῆς, Γ. Ραφτόπουλος

Κατὰ τὸ ἄρθρον μόνον τοῦ ν.δ. 381/1947 θεωροῦνται ὑπάλληλοι καὶ ὑπαγονται εἰς τὰς περὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων διατάξεις ἐκ τῶν ἐργαζομένων εἰς φυσικὰ ἢ νομικὰ πρόσωπα οἱ ἔχοντες ἄδειαν ἠλεκτροτεχνίτου Α', Γ', Δ' καὶ ΣΤ' εἰδικότητος, συμφώνως πρὸς τὸν νόμον 6422/1934 καὶ τὰ εἰς ἐκτέλεσιν τούτου σχετικὰ διατάγματα, ἐφ' ὅσον ἀσχολοῦνται εἰς ἠλεκτροτεχνικὰς ἐργασίας. Τὸ διάταγμα τοῦτο, κατὰ τὴν σαφῆ αὐτοῦ ἔννοιαν, ἀφορᾷ πάντας τοὺς κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος αὐτοῦ (22.8.1947) ὑπηρετοῦντας τοιούτους μισθωτούς, ἀναγνωρίσαν αὐτοὺς ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους, ἀφ' ἧς καὶ πρὸ τοῦ ρηθέντος χρόνου συνεκέντρουν οὗτοι τὰς ἀνωτέρω προϋποθέσεις, ὡς χαρακτηρίσαν προσηκόντως νομικῶς ὑφισταμένην κατάστασιν αὐτῶν καὶ μὴ προτιθέμενον τὴν μεταβολὴν τῆς νομικῆς φύσεως αὐτῆς. Τοῦτο σαφῶς συνάγεται ἐκ τοῦ γράμματος αὐτοῦ «θεωροῦνται ὑπάλληλοι κλπ.» καὶ τοῦ σκοποῦ τούτου, συνισταμένου, κατὰ τὴν περὶ αὐτοῦ εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν, εἰς τὴν ἄρσιν τῆς ἐν τῇ νομολογίᾳ ἀναφυείσης ἀντιγνωμίας ὡς πρὸς τὴν ἰδιότητα τούτων ὡς Ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων (Α.Π. 594/1948, ΕΕΝ ΙΣΤ' σελ. 308).

Ὁ ἐφεσίβλητος (ἐνάγων) τὴν 16ην Σεπτεμβρίου 1920 προσελήφθη παρὰ τῆς ἐκκαλούσης (ἐναγομένης) δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου εἰς τὸ ἐργοστάσιόν της ὡς ἐργατοτεχνίτης, ἐξελιχθεὶς μετὰ ταῦτα εἰς ἠλεκτροτεχνίτην, καὶ εἰργάσθη παρ' αὐτῇ ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ τελευταίως δραχ. 1.270.000 μέχρι τῆς 9.6.1953, ὅτε ἀπελύθη ἀπροειδοποιήτως. Ἡ ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου παρεχομένη πρὸς τὴν ἐκκαλοῦσαν ἐργασία, κατὰ τὸν ἀπὸ τῆς προσλήψεώς του καὶ μέχρι τῆς παρ' αὐτοῦ λήψεως ἀδείας ἠλεκτροτεχνίτου χρόνον, ἦτο προφανῶς κατὰ κύριον χαρακτῆρα σωματική, μὴ προσδίδουσα εἰς τοῦτον τὴν ἰδιότητα τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου βάσει τῶν κριτηρίων τοῦ ἄρθρ. 11 ν. 2112/1920, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρ. 10 ν. 1234/1918, ὡς συνεπληρώθη δι' ἄρθρ. 7 ν. 4558/1930, καθόσον οὗτος κατὰ τὸν ἀνωτέρω χρόνον, κατ' ἀνάγκην, ἠσχολεῖτο μὲ παντὸς εἴδους βοηθητικὰς ἐργασίας βάσει ἐμπειρικῶν γνώσεων, ποιούμενος χρῆσιν ἁπλῶν ἐργαλείων διὰ τὴν τοποθέτησιν σωλήνων πρὸ τῆς δι' αὐτῶν διοχετεύσεως τοῦ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος καὶ μάλιστα ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν καὶ ἐποπτείαν ἄλλων εἰδικευμένων. Ἀπὸ τοῦ χρόνου ὅμως τῆς παρ' αὐτοῦ λήψεως ἀδείας ἠλεκτροτεχνίτου ΣΤ' εἰδικότητος, διὰ τὴν χορήγησιν τῆς ὁποίας οὗτος ὑπεβλήθη εἰς ἐξέτασιν καὶ ἐκρίθη ἐπαρκὴς θεωρητικῶς εἰς τὴν ἠλεκτρολογίαν, παρεῖχεν εἰς τὴν ἐκκαλοῦσαν ἠλεκτρολογικὰς τεχνικὰς ἐργασίας, συνισταμένας εἰς τὴν ἐγκατάστασιν, ἐπισκευήν, ἐπιβλεψιν καὶ χειρισμὸν ἠλεκτρομηχανολογικῶν ἐγκαταστάσεων τοῦ ἐργοστασίου της, ἐν τῇ ἐκτελέσει τῶν ὁποίων εἶχεν εὐθύνην καὶ πρωτοβουλίαν καὶ συνεπῶς ἡ ἐκτοτε παρεχομένη ὑπ' αὐτοῦ ἐργασία εἶναι κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματική, ἥτις προσδίδει εἰς τοῦτον τὴν ἰδιότητα τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου καὶ κατὰ τὴν ἔννοιαν τῶν προδιαληφθεισῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 11 ν. 2112/1920, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρ. 10 τοῦ ν. 1234/1918. Μετὰ ταῦτα ὁ ἐφεσίβλητος, ἀσχολούμενος μὲ ἠλεκτρολογικὰς τεχνικὰς ἐργασίας ἀπὸ τοῦ χρόνου τῆς ὑπ' αὐτοῦ λήψεως ἀδείας ἠλεκτροτεχνίτου ΣΤ' εἰδικότητος, ἦτοι τῆς 28 Νοεμβρίου 1940, κατὰ τὰς προπαρατεθείσας διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 381/1937 ν.δ. φέρει τὴν ἰδιότητα τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, ἀπολυθεὶς δὲ οὗτος ἀπροειδοποιήτως, καθ' ἃ ἐλέχθη, δικαιοῦται τῆς ἐκ τοῦ ν. 3112/1920 ἀποζημιώσεως καὶ οὐχὶ τῆς τοιαύτης τοῦ β.δ. τῆς 16/18 Ἰουλίου 1920. Ἑπομένως ὁ ἐφεσίβλητος ἀπὸ τοῦ χρόνου τῆς χορηγήσεως εἰς αὐτὸν (28.11.1940) τῆς κατὰ τὰ ἄνω ἀδείας ἠλεκτροτεχνίτου μέχρι τῆς κατὰ τὴν 9.6.1953 ἀπροειδοποιήτου ἀπολύσεώς του ὑπὸ τῆς ἐκκαλούσης συνεπλήρωσε δωδεκαετῆ ὑπηρεσίαν ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, τῆς προτέρας τοιαύτης ὡς ἐργάτου μὴ συνυπολογιζομένης (Α.Π. 205/1934, Θεμ. ΜΕ' σελ. 568, καὶ Α.Π. 240/1949, ΕΕΔ 8, 491) καὶ βάσει τῆς ὑπηρεσίας ταύτης εἶναι ὑπολογιστέα ἡ ὀφειλομένη εἰς τοῦτον ἐκ τοῦ νόμου 2112/1920 ἀποζημίωσις. Ἀκολούθως τούτοις ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, δεχθεῖσα ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος ἀπὸ τοῦ χρόνου τῆς εἰς τοῦτον χορηγήσεως τῆς ἀδείας ἠλεκτροτεχνίτου ΣΤ' εἰδικότητος τυγχάνει ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος καὶ περαιτέρω, ἀναλόγως τοῦ ἀπὸ τῆς λήψεως τῆς ἐν λόγῳ ἀδείας μέχρι τῆς ἀπολύσεως τοῦ χρόνου ὑπηρεσίας του, ἐπιδικάσασα βάσει τοῦ ν. 2112/1920 ἀποζημίωσιν δι' ἄκυρον ἀπόλυσιν τὸ ἐν αὐτῇ ποσὸν ὡς ὑπόλοιπον ὀφειλομένης ἀποζημιώσεως, ὀρθῶς ἔκρινεν, εἰ καὶ ἐπὶ ἄλλῃ ἐν μέρει αἰτιολογίᾳ, ἡ δὲ τὰ ἀντίθετα ὑποστηρίζουσα ἔφεσις τυγχάνει ἀπορριπτέα ὡς μὴ βάσιμος κατ' οὐσίαν (*).

(*) Βλέπε ἐπὶ τοῦ θέματος σημείωσιν μας ἐν ΕΕΔ 13, 368, ἔνθα νομολογία καὶ λοιπαὶ παραπομπαί.

(*) Βλέπε τὸ ν.δ. 381/1947 ἐν ΕΕΔ 11, 162 καὶ περὶ τῆς ἐφαρμογῆς αὐτοῦ Α.Π. 504/1948, ΕΕΔ 8, 99, Α.Π. 240/1949, ΕΕΔ 8, 493, Α.Π. 73/1951, ΕΕΔ 10, 360, Α.Π. 275/1951, ΕΕΔ 10, 787.

Ὡς πρὸς τὸν μὴ συνυπολογισμὸν τῆς ἐργατικῆς προϋπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ πρὸς τὴν ὑπαλληλικὴν διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ν. 2112 βλέπε καὶ τὰς συμφώνους Α.Π. 205/1934, Θέμ. ΜΕ' 568, Α.Π. 240/1949, ΕΕΔ 8, 493, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 10566/1951, ΕΕΔ 11, 185, Πρωτοδικείου Ρεθύμνου 214/

2. Χαρακτηρισμός μηχανικών πρακτικών πτυχιούχων ὡς ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων.

Νόμιμα γνωρίσματα ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου. — ***Παροχή ἐργασίας ὑπὸ πρακτικοῦ πτυχιούχου μηχανικοῦ, ἐπιβλέποντος λειτουργίαν καὶ συντήρησιν κινητηρίου μηχανῆς ἢ μηχανολογικῆς ἐγκαταστάσεως.*** — ***Χαρακτηρισμὸς ὡς ὑπαλληλικῆς ἐργασίας.***

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1659/1954

Διαδικασία Ν. ΓΧΟΔ΄ κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. *Ι. Γεωργακόπουλος*
Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. *Σ. Παπαδόπουλος*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Σπετσάκης, Σ. Ἀρβανίτης

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 11 ν. 2112/1920 ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος θεωρεῖται ὁ συγκεντρῶν τὰ γνωρίσματα τοῦ ἄρθρ. 10 τοῦ ν. 1234/1918. Ἐξ ἑτέρου κατὰ τὸ τελευταῖον τοῦτο ἄρθρον, ὡς συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ν. 4558/1930, ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος θεωρεῖται ὁ παρέχων ἐπ' ἀντιμισθίᾳ εἰς ἰδιωτικὸν κατάστημα, γραφεῖον ἢ ἐν γένει ἐπιχείρησιν ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματικὴν. Δὲν θεωρεῖται ὅμως ὑπάλληλος ὁ ἡμερομίσθιος, ἐκτὸς ἐὰν ὁ χαρακτηρισμός του ὡς ἡμερομισθίου ἐγένετο πρὸς περιγραφὴν τοῦ νόμου ἢ δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν ἀλήθειαν (Α.Π. 265/1952, ΕΕΔ 12, 628). Τέλος κατὰ τὸ ἄρθρον 8 ἐδάφ. Γ' τοῦ ν. 6422/1934, τὰ ἄρθρα 3 καὶ 4 τοῦ βάσει τούτου ἐκδοθέντος Π. Δ/τος 8/8 Μαρτίου 1935 καὶ τοῦ προσθέτου ὅρου ὑπὸ στοιχεῖον Βα τῆς ἀπὸ 12 Αὐγούστου 1936 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων οἱ πρακτικοὶ μηχανικοί, οἱ ὁποῖοι ἔτυχον πτυχίου καὶ δικαιοῦνται νὰ ἐπιβλέπουν τὴν λειτουργίαν καὶ συντήρησιν κινητηρίου μηχανῆς ἢ μηχανολογικῆς ἐγκαταστάσεως χαρακτηρίζονται ὡς ὑπάλληλοι καὶ οὐχὶ ὡς ἐργάται (Α.Π. 588/1953, ΕΕΔ 18, 17) (*).

3. Νόμιμα γνωρίσματα ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου. — ***Χαρακτηρισμὸς ὡς τοιούτων τοῦ παρέχοντος ἐργασίαν ἀνωτέρας φύσεως, ἥτοι ἐκείνης, ἐν τῇ ὁποίᾳ προέχει τὸ πνευματικὸν στοιχεῖον.*** — ***Κάτοχος τέχνης, ἄνευ θεωρητικῶν γνώσεων, χαρακτηριστέος, δι' ἐφαρμογὴν νόμου 2112, ὡς ἐργάτης.***

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 4110/1954

Διαδικασία Ν. ΓΧΟΔ΄

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Δ. Θεοτικὸς*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Θάνος, Ν. Μαρινίζης

Κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ν. 2655/1953, ἀντικαταστήσαντος τὸ ἄρθρον 10 τοῦ κωδ. νόμου 3514/1928, ὡς ἐτροποποιήθη δι' ἄρθρου 7 τοῦ ν. 4558/1930, ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ παρόντος νόμου θεωρεῖται πᾶν πρόσωπον, κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἀσχολούμενον ἐπὶ ἀντιμισθίᾳ, ἀνεξαρτήτως τρόπου πληρωμῆς, εἰς ὑπηρεσίαν ἰδιωτικοῦ καταστήματος, γραφείου ἢ ἐν γένει ἐπιχειρήσεως ἢ οἱασδήποτε ἐργασίας καὶ παρέχον ἐργασίαν ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματικήν. Δὲν θεωροῦνται ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι οἱ ὑπηρέται πάσης κατηγορίας, καθὼς καὶ πᾶν ἐν γένει πρόσωπον, τὸ ὁποῖον χρησιμοποιεῖται ἐν τῇ παραγωγῇ ἀμέσως ὡς βιομηχανικός, βιοτεχνικός, μεταλλευτικὸς ἢ γεωργικὸς ἐργάτης ἢ βοηθός, ἢ μαθητευόμενος τῶν ἐν λόγῳ κατηγοριῶν ἢ παρέχει ἐν γένει ὑπηρεσίας ὑπηρεσίας. Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων συνάγεται, ὅτι ὑπάλληλος θεωρεῖται ὁ παρέχων ἐργασίαν ἀνωτέρας φύσεως, ἥτις εἶναι ἐκείνη, ἧς τὸ προέχον εἶναι τὸ πνευματικὸν καὶ οὐχὶ τὸ σωματικὸν στοιχεῖον, ὁ κάτοχος δὲ τέχνης τινός, ἧς γνωρίζει τὴν πρακτικὴν μόνον ἐκτέλεσιν, χωρὶς νὰ ἔχῃ σχετικὰς θεωρητικὰς γνώσεις, δὲν θεωρεῖται ὡς ὑπάλληλος, ἀλλ' ὡς τεχνίτης, ἐξομοιούμενος μὲ ἐργάτην (Α.Π. 864/1947, ΕΕΔ 7, 21, Α.Π. 53/1948, ΕΕΔ 7, 263). Ἐν προκειμένῳ ἐβεβαιώθη, κατὰ τὴν κρίσιν ἡμῶν, ὅτι εἰς τὸν ἐνάγοντα, ἐργαζόμενον εἰς τὸ ἐργοστάσιον τῆς ἐναγομένης, λόγῳ τῆς πείρας αὐτοῦ καὶ τῆς ἀποδόσεως του ἐν τῇ ἐργασίᾳ καὶ τῆς ἐντιμήσεως, ἣν ἔτρεφε πρὸς αὐτὸν ἡ ἐπιχείρησις, τῷ ἀνετέθη ἡ ἐπίβλεψις 3—4 ἐργατῶν διὰ τὴν ὁμαλὴν λειτουργίαν καὶ διεξαγωγὴν τῆς ἐργασίας, καθόσον κατὰ τὸ σύστημα τοῦτο διεξήγετο ἡ ἐργασία ἐν αὐτῷ. Ἐκ τοῦ λόγου τούτου ὁ ἐνάγων ἀπεκαλεῖτο ἀρχιεργάτης καὶ τῷ ἐδίδετο ηὐξημένον ἡμερομίσθιον, ἐν σχέσει μὲ τοὺς ἐργάτας τῆς ὁμάδος του, διότι ἐκέκτητο ἰδιαιτέρας θεωρητικὰς γνώσεις. Οὗτος δὲ μετὰ τῶν ἐργατῶν τῆς ὁμάδος του ἐξετέλει τὰ ἐξῆς χειρωνακτικὰ ἔργα: μετέφερεν βαρέλια ἱκανοῦ βάρους, πλήρη ὑλικῶν, χρωμάτων, ἄσπα καὶ παρέδιδεν ἢ ἀπεθήκη. Ἐκεινῶνων δὲ ταῦτα ἐντὸς καζανίων, ἠσχολεῖτο εἰς τὴν παρακολούθησιν τοῦ βραομοῦ των, ὡσαύτως ἔθραυεν εἰς μικρὰ τεμάχια στήλας πάγου, ὡς καὶ καυστικὴν σόδαν, καὶ προέβαινεν εἰς ἀπόζεσιν κάσσας χρώματος ἐπικεκολλημένης ἐπὶ πρέσσας. Μόνον δὲ πνευματικὸν στοιχεῖον τῆς ἐργασίας του ἦτο ἡ παρακολούθησις εἰς ὑπάρχοντα ἐν τῇ ἐργασίᾳ των μεγάλα θερμοχύτηρια τῆς θερμοκρασίας τῆς ἀπαιτουμένης διὰ τὴν κατεργασίαν τῶν χρωμάτων, τὴν κιδικότητα δὲ ἀπέκτησε διὰ τῆς ἐπὶ μακρὸν χρόνον πρακτικῆς ἀσκήσεως καὶ πείρας ἄνευ τεχνικῶν γνώσεων καὶ στοιχειώδους μορφώσεως. Ἡ ὅλη δὲ ὡς ἄνω ἐργασία ἐξετελεῖτο ὑπὸ τὰς ὁδηγίας καὶ τὴν ἐπίβλεψιν κιδικοῦ χημικοῦ, ὅστις περιήρχετο τὰς ὁμάδας ἐργατῶν, παρακολουθῶν τὴν ἀκριβῆ ἐκτέλεσιν τῶν παραγγελιῶν του. Ὡς ἐκ τῶν ἀνωτέρω ὁ ἐνάγων τυγχάνει τεχνίτης, ἐξομοιούμενος πρὸς ἐργάτην, νομίμως δὲ ἐθεωρήθη ὡς τοιοῦτος ὑπὸ τῆς ἐναγομένης, καταβληθέντος αὐτῷ σχετικῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112 ὡς ἐργάτου (*).

1953, ΕΕΔ 12, 127, ἀντιθέτως ἡ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 8402/1954, ΕΕΔ 13, 1095, ἔνθα σημειώσεις μας.

(*) Βλέπε περὶ τῆς ὑπαλληλικῆς ἰδιότητος τῶν πρακτικῶν μηχανικῶν καὶ λοιπὴν νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 12, 385, ἔνθα παρατίθενται τὰ πορίσματα ἐκ τῆς Νομολογίας τῶν δικαστηρίων περὶ διακρίσεως τῶν μισθωτῶν ὡς ὑπαλλήλων ἐργατῶν, ὑπηρετῶν. Σχετικῶς πρὸς τὴν ὑπαλληλικὴν ἰδιότητα τῶν ἡμερομισθίων ἴδε, πλὴν τοῦ ν. δ. 2655/1953, ΕΕΔ 12, 1213.

(*) Βλέπε ΕΕΔ 12, 385, ἔνθα καὶ λοιπὴ νομολογία περὶ τῆς διακρίσεως ἐν γένει μισθωτῶν ὡς ὑπαλλήλων ἢ ἐργατῶν.

ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ ΕΝ ΤΗ ΒΟΥΛΗ ΣΧΕΤΙΚΑΙ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΡΓΑΤΙΚΗΝ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΝ

ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΑ ΤΟΥ Ν.Δ. 2961/1954 ΚΑΤΑΡΓΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡ. 9 ΤΟΥ Ν. 118/1945(*)

('Από τὰ ἐπίσημα πρακτικὰ τῶν συνεδριάσεων τῆς Βουλῆς, Συνεδρίασις τῆς 17 Νοεμβρίου 1954).

Ἡμερησία διάταξις ἀναφορῶν καὶ ἐρωτήσεων

Ὁ κ. Γ. Βασιλάτος, ὁμιλῶν ἐπὶ ἐρωτήσεώς του, σχετικῶς μὲ τὴν κατάργησιν τοῦ ν. 118/1945, λέγει τὰ ἑξῆς:

Κύριοι βουλευταί, διαν τὰς μεταμεσονυκτίους ὥρας τῆς 22ας παρελθόντος Ἰουλίου ἔφευγον ἐκ τῆς αἰθούσης ταύτης, εἶχον μίαν χαράν, ὅτι συνετέλεσα καὶ ἐγώ, ὡς θὰ ἀποδειχθῇ ἐκ τῶν πρακτικῶν, εἰς τὴν στοιχειώδη προστασίαν τῶν ἐργαζομένων.

Ἡ συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου περὶ Ὀργανισμοῦ ἀπασχολήσεως καὶ ἀσφαλίσεως ἀνεργίας ἀπῆρξεν ἐξαντλητική καὶ διηρκεσεν ἐπὶ τετράμηνον, σχεδὸν δὲ ὅλοι οἱ βουλευταὶ ἀντιπολιτεύσεως καὶ συμπολιτεύσεως εὑρέθημεν εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἀντιδικήσωμεν μὲ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Ἐργασίας, ἵνα τὸ νομοσχέδιόν του, τὸ ὁποῖον καὶ μὲ τὸ συντακτικὸν καὶ μὲ τὴν γραμματικὴν ἐγρονθοκοπεῖτο, διαμορφωθῇ εἰς φιλεργατικόν, κατάπληκτος ἔβλεπον ὅμως ἀπὸ τῆς ἑπομένης αἱ ἐφημερίδες νὰ κατηγοροῦν τὸν Ἑλληνικὸν Συναγερμόν, ὅτι ἐφαρμόζει ἀντεργατικὴν πολιτικὴν καὶ ἠναγκάσθην νὰ μελετήσω τὰ πρακτικὰ καὶ νὰ παραβάλω τὸ νομοσχέδιον πρὸς τὸ ν. δ/γμα, ὁπότε ἐπείσθην ὅτι εἶχον δίκαιον. Καὶ εἶχον δίκαιον, διότι καταργηθέντος τοῦ ν. 118 οἱ μισθωτοὶ ἔχανον τὴν προστασίαν του, ἥτις κυρίως σύγκειται εἰς τὸ νὰ ἀναγκάζεται ὁ ἐργοδότης, ὅστις θέλει νὰ ἀπαλλαγῇ τοῦ ὑπαλλήλου του, νὰ τοῦ καταβάλλῃ ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ ν. 2112.

Καὶ ἐπειδὴ αἱ διαμαρτυρίαι ἐσυνεχίζοντο διὰ τηλ/γων, ψηφισμάτων, ἀρθρογραφίας, διατριβῶν εἰς τὴν «Ἐπιθεώρησιν Ἐργατικοῦ Δικαίου» κλπ. καὶ ἰδίᾳ μετὰ ἀνοικτὴν ἐπιστολὴν τοῦ Ἐργατικοῦ Κέντρου Πατρῶν, ἀπεφάσισα νὰ κινηθῶ.

Ἡ ἀνοικτὴ ἐπιστολὴ τοῦ Ἐργ. Κέντρου Πατρῶν, ἡ δημοσιευθεῖσα εἰς τὸν «Νεολόγον» τὴν 4.9.54, γράφει σαφῶς, ὅτι ἐτάχθη ὁ κ. Ὑπουργὸς ὑπὲρ τοῦ κεφαλαίου καὶ κατὰ τῶν ἐργαζομένων. Ἀπέστειλα λοιπὸν τὴν ἀπὸ 9 Σ/βρίου ἐπιστολήν μου πρὸς τὸν κ. Ράλλην, διότι δὲν ἤθελα νὰ ἀπασχολήσω τὸν κ. Πρωθυπουργόν, διὰ τῆς ὁποίας ἐπικαλοῦμαι τὴν ἐπέμβασίν του διὰ τὴν ἐπαναφορὰν τοῦ ν. 118.

Ἡ ἐπιστολὴ δὲν ἔχει καμμίαν αἰχμήν. Ἀντιθέτως, καίτοι ἀπὸ τὴν συζήτησιν εἶχα ἀντιληφθῆ τὰς προθέσεις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ, προσπαθῶ νὰ τὸν δικαιολογήσω, ἐπιρρίπτων τὴν εὐθύνην εἰς μανδαρίνον τινά. Δὲν ἔτυχον ἀπαντήσεως. Ἐπεσκέφθην ἐπίτηδες τὸν κ. Ράλλην. Μοῦ ἀπήντησεν, ὅτι ἡ ἐπαναφορὰ εἶναι δίκοπον μαχαίρι καὶ ἐπειδὴ αἱ διαμαρτυρίαι συνεχίζονται καὶ ἐγώ, τοὐλάχιστον, ἀποδίδω κολοσσιαίαν σημασίαν εἰς τὸ μέγα κοινωνικὸν ζήτημα τῆς βελτιώσεως τῆς θέσεως τῶν μισθωτῶν, κατόπιν συνεννοήσεως μετὰ τοῦ κ. Μπακόλλα, κατεθέσαμεν τὴν 30.10.1951 τὴν ὑπὸ κρίσιν ἐρώτησιν. Δὲν κατεθέσαμεν ἐπερώτησιν, διότι εἴμεθα τότε κυβερνητικοὶ καὶ ἐνομίσαμεν ὅτι ἔπρεπε νὰ ἐμφανίζηται ὁ Συναγερμὸς ὁμονοῶν. Κατάπληκτος, ὅμως, ἤκουον τὴν ἐσπέραν τῆς ὅης τρέχοντος δηλώσεις ἀπὸ ραδιοφώνου τοῦ κ. Γονῆ, ὅτι οἱ φωνασκοῦντες διὰ τὸν ν. 118 εἶναι δημαγωγοὶ καὶ ἐργατέμποροι. Ἠκούσατε, κ. Ἀντιπρόσωποι τοῦ Ἔθνους, ἡμεῖς οἱ ὁποῖοι παρεσωπούσαμεν τὰ ὀλισθήματα τοῦ κ. Ὑπουργοῦ, ὑβριζόμεθα. Καὶ ὑβριζόμεθα, ὅταν ὁ κ. Γονῆς γνωρίζει, ὅτι δὲν γνωρίζω κἂν ποῦ εἶναι τὰ Γραφεῖα τὰ Ἐργατικῶν Σωματείων. Ὅτι δὲν ἀνέλαβον κἂν ὑποθέσεις ἐργατικὰς ὡς δικηγόρος ποτὲ καὶ μάρτυς μου ὁ Θεός, ὅτι οὐδέποτε ἔλαβον μισθὸν ἢ παροχὴν ἀπὸ ἐργάτας. Δύναται νὰ ὀρκισθῇ τὸ ἴδιον καὶ ὁ κ. Γονῆς;

Διότι θὰ ἠδυνάμεθα καὶ ἡμεῖς, ἐπισκρέφοντες τὸ φιλυφρόνημα, νὰ ἀποκαλέσωμεν ἐργατοκαπήλους ὅλους ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ζοῦν εἰς βάρος τῶν ἐργατῶν, ἵνα τερπιλλίζουν καὶ κατιπροδίδουν τὰ συμφέροντά των.

Καὶ εἶναι δυνατὸν νὰ τερματισθῇ ἐνταῦθα ἡ συζήτησις, ἐὰν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας θελήσῃ νὰ ἀναγνωρίσῃ, ὅτι ἡ διάταξις περὶ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἄνευ τῆς καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τίθεται ἐν ἰσχύϊ διὰ νέου νόμου.

Πρόεδρος. Κύριε συνάδελφε, ἔχω νὰ κάμω τὰς ἑξῆς παρατηρήσεις: Πρῶτον ὅτι ἀναπτύσσετε ἐρώτησιν καὶ δεύτερον ὅτι ἐξαλύγατε ἤδη 15 λεπτὰ τῆς ὥρας.

Γ. Βασιλάτος. Πρόκειται, κ. Πρόεδρε, περὶ τερατώδους θέματος καὶ θὰ παρεκάλουν νὰ μὴ τεθῇ φραγμὸς εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ θέματος.

Πρόεδρος. Ἁπλῶς ἔκαμα τὴν παρατήρησιν, ἐὰν θέλετε νὰ ἀσκήσετε ἔλεγχον νὰ ὑποβάλετε ἐπερώτησιν, ἐὰν ὅμως θέλετε νὰ ἀναπτύξητε τὴν ἐρώτησίν σας, τότε ἀφοσυρω τὴν παρατήρησίν μου. Ἐπαφίεμαι εἰς τὴν γνώμην τοῦ κ. συναδέλφου.

Γ. Βασιλάτος. Παρακαλῶ καὶ αὐθις τὸν κ. Ὑπουργόν, ὅπως θελήσῃ νὰ ἐπαναφέρῃ τὸ ἄρθρον 9 τοῦ ν. 118/1945, ὁπότε εὐχαρίστως θὰ τερματίσω τὴν συζήτησιν, ἄλλως θὰ προχωρήσω εἰς ἀνάπτυξιν τῶν λόγων, οἱ ὁποῖοι προεκάλεσαν σάλον καὶ ἀγωνίαν μεταξὺ τῶν ἐργαζομένων.

Ἐφ' ὅσον ὁ κ. Ὑπουργὸς δὲν δέχεται νὰ ἐπαναφέρῃ τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118, προβαίνει εἰς

(*) Ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου», ἡ ὁποία, ὡς γνωστόν, ἔλαβε καὶ αὐτὴ τὴν γνωστὴν θέσιν κατὰ τῆς διὰ τοῦ ν.δ. 2961/1954 καταργήσεως τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118/1945, θεωροῦσα ὑποχρέωσίν της νὰ δημοσιεύσῃ σχετικὰς ἐν τῇ Βουλῇ συζητήσεις ἐπὶ τοῦ θέματος, ἐνδιαφερούσας διὰ τὸν σχηματισμὸν μιᾶς ἀντικειμενικῆς κρίσεως ἐπὶ τοῦ σκοπίμου ἢ μὴ τῆς καταργήσεως τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118/1945.

ἀνάπτυξιν τῶν λόγων, οἱ ὁποῖοι ἐπιβάλλουν τὴν ἐπαναφορὰν τον.

Εἰς τὸ μέρος Α' ἐδ. 3 τῆς εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως ὑποστηρίζει ὅτι δὲπεται ὑπὸ κατ' ἔξοχὴν φιλεργατικοῦ πνεύματος.

Καὶ ὅμως, κ. συνάδελφοι, ἐὰν κάμητε μίαν παραβολὴν πρὸς τὸ νομοσχέδιον τοῦ κ. Ὑπουργοῦ, τὰ πρακτικὰ καὶ τὸ ψηφισθέν, θὰ πεισθῆτε:

1) Ὅτι ἡ προσπάθεια ἦτο νὰ δημιουργήσῃ νέον Ὀργανισμὸν ὑποτεταγμένον εἰς αὐτὸν μὲ πρόσωπα τῆς ἐμπιστοσύνης του καὶ ταχυλὰς ἀπολαυάς.

2) Ὅτι ὑπῆρχον διατάξεις ἐμμέσως καὶ τεχνηέντως (ἄρθρ. 13, ἐδ. ὃ, ἄρθρ. 22, δ' §) δολοφανῶσαι τὰ κεκτημένα δικαιώματα τῶν ἐργαζομένων. (Ἀναγινώσκει).

Καὶ ἐρχόμεθα εἰς τὸ ἄρθρ. 37, ὅπως εἶχεν ἀρχικῶς διατυπωθῆ. (Ἀναγινώσκει).

Δηλαδὴ κατηργεῖτο πᾶσα τυχὸν διάταξις σχέσιν ἔχουσα μὲ τὴν ἀνεργίαν, ὄχι μὲ τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ 2112 καὶ τὸν τρόπον τῆς καταβολῆς της.

Πῶς ἐτροποποιήθη τὴν τελευταίαν στιγμήν; (Ἀναγινώσκει).

Δηλαδὴ κατηργήθη ὁ ν. 118. Τί ἔλεγεν αὐτὸς εἰς τὸ ἄρθρ. 9 ἰδίᾳ; (Ἀναγινώσκει).

Ἐπανερχόμεθα εἰς τὸ καθεστὼς τοῦ 2112 τῆς προειδοποιήσεως καὶ τοῦ 1/4. Εἶναι τοῦτο ἀπόκτημα ἢ σφαγιασμός;

Εἶναι προστασία τῶν πτωχῶν μισθωτῶν ἢ παραχώρησις εἰς τοὺς ἐργοδότας καὶ δὴ τὸ μεγάλον κεφάλαιον;

Ἀκούσατε τώρα τὰς δηλώσεις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ, δι' ὧν ἡμεῖς εἴμεθα ἐργατέμποροι, αὐτὸς δὲ ὁ μέγας τῶν ἐργαζομένων προστάτης.

(Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο τὴν προεδρικὴν ἕδραν καταλαμβάνει ὁ Πρόεδρος κ. Κ. Γ. Ροδόπουλος).

Ε. Γονής. (Ὑπ. Ἐργασίας). Μά, κ. συνάδελφε, κάμνετε ἐρώτησιν, διατί ἡ Βουλὴ ἐψήφισεν ἕνα νόμον. Ἔχετε τὸ δικαίωμα νὰ ὑποβάλητε πρότασιν νόμου, ἀλλὰ εἶναι ἄηθες καὶ πρωτάκουστον νὰ κάμνετε ἐπερώτησιν, διατὶ ἡ Βουλὴ ἐψήφισε ἕνα νόμον.

Θ. Χαβίνης. Ἡμεῖς θὰ καταθέσωμεν δήλωσιν νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Βουλὴν τὸ ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 35 τοῦ Συντάγματος σχέδιον νομ. διατάγματος.

Ε. Γονής. (Ὑπ. Ἐργασίας). Ὀρθῶς, δικαίωμά σας εἶναι, ἀλλὰ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνεται ἐπ' αὐτοῦ ἐπερώτησις.

Γ. Παπανδρέου. Ἐπιθυμῶ νὰ ἐπαναλάβω τὴν δήλωσιν τοῦ συναδέλφου κ. Χαβίνη.

Πράγματι τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων θὰ καταθέσῃ δήλωσιν, διὰ τῆς ὁποίας θὰ φέρῃ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς ἀρισμένα σχέδια ν. δ., ψηφισθέντα ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς. Μεταξὺ τούτων περιλαμβάνεται καὶ τὸ ὑπὸ συζήτησιν ν. δ., ὁπότε θὰ ἔχωμεν εὐρείαν συζήτησιν ἐπ' αὐτοῦ. Ἀλλὰ καὶ ἡ σημερινὴ σύντομος συζήτησις τοῦ θέματος θὰ εἶναι χρήσιμος, ὡς προπαρασκευαστικὴ τῆς μελλούσης νὰ ἐπακολουθήσῃ τοιαύτης ἐν τῇ Βουλῇ.

Ε. Γονής. (Ὑπ. Ἐργασίας). Αἱ ἀπόψεις τῆς Κυβερνήσεως εἶναι γνωσταὶ ἀπὸ τὸν νόμον τὸν ψηφισθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς. Τί πλέον τούτων ἐξηγήσεις νὰ δώσω;

Γ. Βασιλάτος. Ἐὰν ἔλθῃ τὸ θέμα εἰς τὴν Βουλήν, ὡς εἶπεν ὁ ἀξιότιμος Ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων, τότε θὰ τὸ συζητήσωμεν καὶ πάλιν. Ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ θέμα ἐπείγει καὶ θὰ βραδύνῃ νὰ ἔλθῃ πρὸς συζήτησιν εἰς τὴν Βουλήν, ἐλπίζω, ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς θὰ θελήσῃ νὰ φέρῃ τὸ ταχύτερον σχέδιον νόμου, δι' οὗ νὰ λύσῃ τὸ θέμα τοῦτο.

Ὡσαὐτῶς καὶ ἂν ὑποστηρίξῃ ὁ κ. Γονής, ὁ ν. 118 εἶναι ἀντεργατικός. Εἶναι καθὼς ὅλων ἡμῶν, ὅσοι ἀγαπῶμεν τοὺς ἀτυχεῖς μισθωτούς, οἱ ὁποῖοι ζοῦν μὲ μισθοὺς πείνης, νὰ τοὺς ἀποδώσωμεν τοὐλάχιστον τὰ εὐεργετήματα, ἄτινα εἶχον. Εἶναι ὑποχρέωσις δι' ὅλους ἡμᾶς, οἱ ὁποῖοι δὲν θέλομεν νὰ ἴδωμεν τὴν πατρίδα μας νὰ μεταβάλλεται εἰς ἐρυθρὸν παράδεισον, νὰ προστατεύσωμεν τοὺς ἐργαζομένους ἀπὸ τὰ καπρίτσια ἢ τὴν ἰδιοτέλειαν τῶν ἐργοδοτῶν. Εἶναι ζήτημα τιμῆς δι' ἡμᾶς, οἱ ὁποῖοι ὑπεσχέθημεν τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Συμβολαίου Θεσσαλονίκης, ἂν δὲν θέλωμεν νὰ μᾶς εἴπουν ἐκτὸς τιμῆς, νὰ ἐπαναφέρωμεν τὸν ν. 118 ὡς διατυποῦται ἐν τῇ αἰτήσει.

Γ. Μόδης. Κύριε Πρόεδρε, τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ κανονισμοῦ.

Πρόεδρος. Δὲν ἀνέκυψε, κ. Μόδη, θέμα ἐπὶ τοῦ κανονισμοῦ.

Γ. Μόδης. Ὅταν, κ. Πρόεδρε, καταγγέλλῃ ὁ κ. συνάδελφος, ὅτι ἡ ψήφισις τοῦ νόμου ταύτου ἐγένετο ἐξ ὑφαρπαγῆς καὶ διὰ πλαστογραφίας, δημιουργεῖται θέμα κανονισμοῦ.

Πρόεδρος. Δηλαδὴ καταγγέλλετε πλαστογραφίαν; Νὰ σοβαρευώμεθα, κ. Μόδη. Δὲν εἶπεν ὁ κ. Βασιλάτος τοιοῦτόν τι.

Γ. Βασιλάτος. Ἐγὼ εἶκον ἁπλῶς, ὅτι ἀτάκτως ἐψηφίσθη.

Πρόεδρος. Ὁ κ. Μπακόλλας ἔχει τὸν λόγον.

Κ. Μπακόλλας. Κύριοι συνάδελφοι, εἰσέρχομαι εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς εἰς τὸ κύριον θέμα τῆς ἐρωτήσεώς μας, τὴν ὁποίαν ἀπηυθύναμεν εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Ἐργασίας, διὰ νὰ ἐνημερώσῃ καὶ ἡμᾶς καὶ τὴν Βουλήν, ἀλλὰ καὶ πέραν ἡμῶν τὸν ἀγωνιῶντα ἐργατοϋπαλληλικὸν κόσμον, ἐπὶ τῶν τελικῶν ἀπόψεων τον ἐπὶ τοῦ συζητουμένου θέματος, ἐὰν δηλαδὴ σκέπτεται καὶ πῶς ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὴν τόσον καταθλιπτικὴν διὰ τοὺς ἐργαζομένους κατάστασιν, ἡ ὁποία ἐδημιουργήθη μετὰ τὴν κατάργησιν τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118, τὴν γενομένην καθ' ὃν τρόπον ἀνέπτυξεν ὁ προλαλήσας συνάδελφος κ. Βασιλάτος διὰ τοῦ ἄρθρ. 37 τοῦ ν.δ. 2961/1954.

Παρακαλῶ λοιπὸν τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Ἐργασίας καὶ ἐλπίζω, ὅτι τελικῶς νὰ συμφωνήσῃ καὶ αὐτὸς μὲ τὰς ἀπόψεις μας, ὅτι δηλαδὴ πρέπει τὸ ταχύτερον νὰ καταργηθῇ ἢ νὰ τροποποιηθῇ τὸ ἄρθρ. 37 τοῦ ν.δ. 2961/1954, εἰς τρόπον ὥστε ἐφεξῆς νὰ ἐπανισχύσῃ ἡ ὑποχρέωσις τῶν ἐργοδοτῶν ἡ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1940 καθιερωθεῖσα διὰ τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118, ὅπως καταβάλλουν εἰς τοὺς ἀπολυομένους ἐργάτης τὴν νόμιμον ἀποζημίωσίν των συγχρόνως μὲ τὴν κατάγγελίαν συμβάσεως, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος ταύτης, καὶ ἧτις δέον νὰ γίνεται πάντοτε ἐγγράφως πρὸς ἀποφυγὴν ἀμφισβητήσεων περὶ τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ καταγγελίας καὶ μάλιστα ἀτάκτου (προφορικῆς) τῆς συμβάσεως ἐργασίας προβλεπομένης ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ν.

2112 πρόδηλον είναι ότι ασφαλώς πρέπει νά ἐπακολουθήσουν δίκαι, διά νά δυνηθῶσιν οἱ ἀπολυόμενοι ἀτάκτως νά λάβωσι τήν νόμιμον ἀποζημίωσίν των, ἀλλά τάς δίκας ταύτας δέν εἶναι δυνατόν νά ἀναλάβωσι καί νά διεξαγάγωσιν οἱ ὑπόσοι πλητιόμενοι καί οἰκονομικῶς ἀσθενέστεροι ἀπολυόμενοι ἐργάται, ἐπί τῶν ὁποίων ἐπιπίπτει ὁλόκληρον τό βάρος τῶν δικῶν τούτων μετά τήν κατάργησιν τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118. Ἀλλά σᾶς ἐρωτῶ, κύριε Ὑπουργέ, πῶς εἶναι δυνατόν νά ἀναλάβῃ δικαστικόν ἀγῶνα ἀπολυόμενος ἀτάκτως ἐργάτης διά τήν ἐπιδίκασιν τῆς ἀποζημιώσεώς του, ἀνερχομένης εἰς ὅ ἡμερομίσθιο, ἀφοῦ διά τό μηδαμινόν τοῦτο ποσόν οὔτε δικηγόρον δύναται νά ἀνεύρῃ, οὔτε καί τόν συμφέρει νά ἀπασχοληθῇ ἀπό τήν νέαν του ἐργασίαν, διά νά ἐμφανισθῇ εἰς τό Δικαστήριον καί νά προσκομίσῃ καί μάρτυρας συναδέλφους του πρός ἀπόδειξιν τῆς ἀμφισβητουμένης προφορικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, τοσούτῳ μᾶλλον ἀφοῦ οὐδείς μη ἀπολυθείς συνάδελφός του θά δεχθῇ νά ὑποπέσῃ εἰς τήν δυσμένειαν τοῦ ἐργοδότου;

Δέν πρόκειται λοιπόν νά ἐπεκταθῶ εἰς οἱανδήποτε κριτικήν ἐπί τῶν λοιπῶν διατάξεων τοῦ ν.δ. 2961, οὔτε καί ἐπί διαφόρων ἀποφάσεων τοῦ κ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἀκυρωθεισῶν ὑπό τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, οὔτε καί ἐπί τῆς ἐν γένει ἐργατικῆς πολιτικῆς αὐτοῦ, διότι ὅλα αὐτά εἶναι δυνατόν νά ἀποτελέσωσιν ἀντικείμενον ἐπερωτήσεως. Ἡ πρόθεσίς μου εἶναι σήμερον νά μεταφέρω εἰς τήν αἴθουσαν αὐτήν τήν ἀγωνίαν τῶν ἐργαζομένων συμπολιτῶν μου Εὐβοέων, καί ἰδίως τῶν λιγνιτωρύχων, καί τήν δυσμενῆ ἀπήχησιν, ἡ ὁποία ἐδημιουργήθη εἰς αὐτούς ἔπειτα ἀπό τήν κατάργησιν τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118 καί τήν ταυτόχρονον ἐπαναφοράν ἐν ἰσχύϊ τῶν παλαιῶν καί ἀναχρονιστικῶν διατάξεων τοῦ ν. 2112/1920 καί τοῦ β.δ. τοῦ Ἰουλίου τοῦ 1920, αἱ ὁποῖαι δέν εἶναι δυνατόν νά ἐφαρμοσθῶσι καί νά προσαρμοσθῶσιν εἰς τάς σημερινάς κοινωνικάς καί οἰκονομικάς ἀνάγκας τῆς Χώρας μας.

Τό ἐργατικόν δίκαιον, κύριοι συνάδελφοι, ὡς γνωστόν, εἶναι δίκαιον κατ' ἐξοχήν κοινωνικόν, ρυθμίζον τάς σχέσεις τῶν δύο βασικῶν συντελεστῶν τῆς κοινωνικῆς καί οἰκονομικῆς ζωῆς, τοῦ κεφαλαίου καί τῆς ἐργασίας, καί ὡς τοιοῦτον ὑφίσταται περισσότερον παντός ἑτέρου κλάδου δικαίου διαφοροποιήσεις ἐντονωτέρας καί συχνοτέρας λόγῳ τῆς ἀνάγκης νά προσαρμόζεται πρός τάς οἰκονομικάς καί κοινωνικάς ἐξελίξεις καί διά τόν λόγον τοῦτον ἡ ἐργατική νομοθεσία κατά τά τελευταῖα ἴδιως ἔτη ἀνανεοῦται διά νέων διατάξεων καί θεσμῶν, οὐδέποτε ὅμως ἔχει σημειωθῇ τό φαινόμενον, τά ὁποῖον ἔχει σημειωθῇ εἰς τήν προκειμένην περίπτωσιν, τῆς ἀναβιώσεως δηλαδή τῶν ἀναχρονιστικῶν καί πεπαλαιωμένων διατάξεων τοῦ ν. 2112.

Εἰδικώτερον εἰς τόν τομέα τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἡ ἐργατική νομοθεσία κατά τήν τελευταίαν 30ετίαν ὑπέστη τάς ἑξῆς ἐξελίξεις: Ἐκκινήσασα ἀπό τήν συνήθη προστασίαν τῶν ἐργαζομένων τήν προβλεπομένην ὑπό τῶν ἰσχυουσῶν τότε σχετικῶν βυζαντινορωμαϊκῶν διατάξεων ἐπετέλεσε σημαντικήν πρόοδον ἐν ἔτει 1920 διά τοῦ ν. 2112, ὁ ὁποῖος ἦτο πραγματικόν ἀπόκτημα διά τήν ἐποχήν ἐκείνην καί προσηρμόζετο πλήρως εἰς τάς κοινωνικάς καί οἰκονομικάς ἀνάγκας τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, καθ' ἣν οὔτε τό πρόβλημα τῆς ἀνεργίας ἦτο μέ τήν σημερινήν ὀξύτητά του, ἀλλ' οὔτε καί ἡ κοινωνική καί οἰκονομική κατάστασις τῆς Χώρας ἦτο οἵα ἡ σημερινή. Ἐπηκολούθησεν ὁ ν. 4558/1930, ὁ ὁποῖος προσαρμοζόμενος εἰς τάς τότε ἀνάγκας ἐπιχρέωσε τούς ἐργοδότας, ὅπως εἰς τάς περιπτώσεις τῆς ταχείας διά προειδοποιήσεως καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας καταβάλλωσιν εἰς τούς ἀπολυομένους ὑπαλλήλους (καί οὐχί εἰς τούς ἀπολυομένους ἐργάτας) τό 1/4 τῆς νομίμου ἀποζημιώσεως των.

Ἀκολούθως, κατά τήν περίοδον τῆς κατοχῆς, ἐκ λόγων ὑψίστης κοινωνικῆς ἀνάγκης, ἡ προστασία τοῦ ἐργασιακοῦ συμβολαίου ἐγένετο ἐντονωτέρα διά τῆς ἀπαγορεύσεως τῶν ἀπολύσεων, ἐπιτρεπομένων μόνον διά λόγους ἀναφερομένους περιοριστικῶς εἰς τό ἄρθρ. 10 τοῦ κατοχικοῦ νόμου 424, ὁ ὁποῖος ἦτο προδήλως νόμος μεταβατικός, ρυθμίζων τάς τότε ὑφιστομένας ἐξαιρετικάς ἀνάγκας τῶν ἐργαζομένων. Μεταπολεμικῶς ὅμως μετά τόν προσωρινόν ν. 44 ἐπηκολούθησεν ὁ ν. 118/1945, ὁ ὁποῖος ναί μέν ἐπέτρεψε τήν ἀναιτιώδη ἀπόλυσιν τῶν μισθωτῶν (μέ τούς περιορισμούς πάντοτε τοῦ ἄρθρ. 281 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος), πλήν ὅμως διά τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ νόμου τούτου 118 ἐξουσιοποιήθη ὁ ν. 2112, θεσπίσας τήν ὑποχρέωσιν τῶν ἐργοδοτῶν νά καταβάλλωσιν εἰς τούς ἀπολυομένους τήν νόμιμον ἀποζημίωσιν συγχρόνως μέ τήν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἡ ὁποία καί αὐτή ἐπί ποινῇ ἀκυρότητος ἔπρεπε νά γίνεται ἐγγράφως. Ὁ νόμος ὅμως οὗτος 118/1945 ἦτο ἀπολύτως προσηρμοσμένος πρός τάς τότε ὑφισταμένας οἰκονομικάς καί κοινωνικάς ἀνάγκας, διότι ναί μέν ἐπέτρεψε τήν ἀναιτιώδη καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας (ἥτις δέν ἐπετρέπετο προγενεστέρως βάσει τοῦ κατοχικοῦ ν. 424), ἀλλά ἀντιστοίχως προέβλεψε τήν προστασίαν τῶν ἀπολυομένων διά τῆς προσωρινῆς ἐπιδοτήσεως αὐτῶν ἀπό τό Ταμεῖον Ἀνεργίας, τό ὁποῖον ἱδρύθη διά τοῦ νόμου τούτου, ὡς ἐπίσης καί διά τῆς ὑποβοηθήσεως τῶν ἀπολυομένων πρός ἀνεύρεσιν ἐργασίας, διά τῆς ἱδρύσεως Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας. Εἶναι ἀληθές ὅμως ὅτι τό ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118 διελάμβανε καί ἀπαραδέκτους τινάς τυπικάς καί οὐσιαστικάς ὑπερβολάς εἰς βάρος τῶν ἐργοδοτῶν, ὡς ἐπί παραδείγματι τήν ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας ἐν περιπτώσει μή ἐμπροθέσμου ἤ μή πλήρους ἀναγγελίας εἰς τό Ταμεῖον Ἀνεργίας καί εἰς τό Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, ὡς ἐπίσης καί τήν ἀπαράδεκτον ἐπιβάρυνσιν τῶν ἐργοδοτῶν μέ τήν ὑποχρέωσιν καταβολῆς σημαντικοῦ ποσοῦ εἰς τό Ταμεῖον Ἀνεργίας λόγῳ εἰσφορᾶς δι' ἑκάστην πραγματοποιουμένην ἀπόλυσιν.

Ἀλλά ὅλαι σχεδόν αἱ ὑπερβολαί αὗται ἠρθήσαν διά νεωτέρων νομοθετημάτων, διά τῶν ὁποίων κατηργήθη καί ἡ ὡς ἄνω εἰσφορά τῶν ἐργοδοτῶν. Καί οὕτω παρέμειναν ἔκτοτε μέχρις ἐσχάτων ἡ μοναδική ὑποχρέωσις τῶν ἐργοδοτῶν ὅπως ἐπί ποινῇ ἀκυρότητος προβαίνωσιν εἰς τήν ἔγγραφον καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας καί εἰς τήν ταυτόχρονον καταβολήν τῆς νομίμου ἀποζημιώσεως, ὡς ἐπίσης καί εἰς τήν ἐντός 8ημέρου κοινοποίησιν εἰς τό Ταμεῖον Ἀνεργίας καί τό Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας

μιᾶς ἁπλοποιημένης τελείως ἀναγγελίας. Καὶ οὕτως εἶχον τὰ πράγματα, ὁπότε ἐπηκολούθησε προσφάτως ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐξουσιοδοτήσεως ν. δ/γμα, διὰ τοῦ ὁποίου μετερρυθμίσθησαν οὐσιωδῶς αἱ διατάξεις αἱ ρυθμίζουσαι τὴν λειτουργίαν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας διὰ τῆς ἱδρύσεως αὐτοτελοῦς Ὀργανισμοῦ ἀπασχολήσεως καὶ ἀσφαλίσεως τῆς ἀνεργίας καὶ διὰ τῆς δημιουργίας τῶν προϋποθέσεων πρὸς ἵδρυσιν Σχολῶν Ἐπαγγελματικοῦ Προσανατολισμοῦ καὶ Κέντρων Ἐπαγγελματικῆς Μορφώσεως τῶν Ἐργαζομένων. Ἐπίσης διὰ τοῦ ἰδίου ν. δ/τος 2961 καθωρίσθη ἐνιαία προθεσμία διὰ τὴν ἀναγγελίαν τῶν ἀπολύσεων εἰς τὸν Ὀργανισμὸν Ἀνεργίας, χωρὶς ἡ παράλειψις τῆς ἀναγγελίας νὰ συνεπιφέρῃ τὴν ἀκυρότητα τῶν ἀπολύσεων, ἀλλὰ νὰ συνεπάγηται ἁπλῶς καὶ μόνον μηδαμινὰς ποινικὰς κυρώσεις εἰς βάρος τῶν ἐργοδοτῶν. Τὸ θέμα λοιπὸν περιωρίζετο πλέον κατὰ τὸ ἀρχικῶς κατατεθὲν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐξουσιοδοτήσεως καὶ ἐγκριθὲν ὑπὸ τοῦ Συντονιστικοῦ Συμβουλίου νομοσχέδιον ἁπλῶς καὶ μόνον εἰς τὴν σύστασιν τοῦ Ὀργανισμοῦ ἀπασχολήσεως καὶ ἀσφαλίσεως ἀνεργίας, χωρὶς οὐδεμία νὰ γίνεται τροποποίησις ἢ κατάργησις τῶν ὑπολοίπων διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118, διὰ τῶν ὁποίων εἶχε τροποποιηθῇ ὁ ν. 2112 διὰ τῆς ὑποχρεώσεως τῶν ἐργοδοτῶν νὰ καταβάλλωσι τὴν νόμιμον ἀποζημίωσιν εἰς τοὺς ἐργαζομένους ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ τῆς ἐπίσης ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος ὑποχρεώσεως τῶν ἐργοδοτῶν ὅπως προβαίνωσιν εἰς τὴν καταγγελίαν ταύτην πάντοτε ἐγγράφως.

Αὐτὰ τὰ ζητήματα δὲν ἀντιμετωπίζοντο ὑπὸ τοῦ ἀρχικοῦ σχεδίου τοῦ ἄρθρ. 37 τοῦ ν. δ/τος 2961, ὡς τοῦτο εἶχεν ἐγκριθῇ ὑπὸ τοῦ Συντονιστικοῦ Συμβουλίου καὶ εἶχε κατατεθῇ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐξουσιοδοτήσεως, τοσούτῳ μᾶλλον ἀφοῦ καὶ εἰς τὴν εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ οὐδεμία ἀπολύτως ἐγίνετο μνεία περὶ καταργήσεως τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118 ὡς πρὸς τὰς διατάξεις αὐτοῦ τὰς τροποποιησάσας τὸν νόμον 2112.

Δὲν ἀμφισβητοῦμεν τὴν συνταγματικότητα τοῦ ψηφισθέντος ἄρθρ. 37 τοῦ ν. δ/τος 2961/1954, ἀφοῦ καὶ εἰς τὰ πρακτικὰ τῆς Βουλῆς μνημονεύεται ὅτι ἐτροποποιήθη τὸ ἀρχικὸν κείμενον αὐτοῦ, ἀντικατασταθὲν τὴν τελευταίαν στιγμὴν διὰ διανεμηθείσης τροπολογίας τοῦ κ. Ὑπουργοῦ. Ἔχομεν ὅμως τὴν γνώμην ὅτι ἡ κατάργησις ἀμφοτέρων τῶς ὡς ἄνω ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος προϋφισταμένων ὑποχρεώσεων τῶν ἐργοδοτῶν πρὸς καταβολὴν τῆς νομίμου ἀποζημιώσεως συγχρόνως μὲ τὴν καταγγελίαν καὶ πρὸς ἐγγραφον πάντοτε καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐδημιούργησε, καὶ εὐλόγως, σάλον καὶ δυσμενῆ διὰ τοὺς ἐργαζομένους κατάστασιν, τῆς ὁποίας ἰδοὺ οἱ συνέπειαι :

1) Αἱ ἀπολύσεις τῶν ἐργατῶν μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ ν. 2961 γίνονται διὰ μὲν τοὺς ὑπαλλήλους διὰ προειδοποιήσεως, διὰ δὲ τοὺς ἐργάτας ἀτάκτως καὶ προφορικῶς δι' αἰφνιδιαστικῆς ἀποπομπῆς αὐτῶν ἄνευ ἐγγράφου καταγγελίας καὶ ἄνευ καταβολῆς τῆς νομίμου ἀποζημιώσεως τοῦ β. δ/τος τοῦ Ἰουλίου 1920, πρᾶγμα ὅπερ οὐδεμίαν ἄλλην ἀπολύτως ἐπιζήμιον συνέπειαν ἔχει διὰ τοὺς ἐργοδότας, πλὴν τῆς ὑποχρεώσεως αὐτῶν πρὸς καταβολὴν εἰς τοὺς ἀπολυομένους ἐργάτας τῆς μικρᾶς ἀποζημιώσεως διὰ τὴν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας, ἀντιστοιχούσης, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, εἰς 5 μόνον ἡμερομισθια καὶ τὴν ἀποζημίωσιν ταύτην δικαιοῦνται οἱ ἐργοδόται νὰ καταβάλωσι μόνον μετὰ τὴν ἐπιδίκασιν τῆς ἀποζημιώσεως ταύτης ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου, πρᾶγμα ἀπαράδεκτον διὰ τοὺς ἀνωτέρω λόγους.

2) Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἀπολύσεις ἐργατῶν, τὰς γιγνομένας διὰ τακτικῆς ἐγγράφου καταγγελίας (προειδοποιήσεως), οἱ ἐργάται ὑποχρεοῦνται νὰ ἐργασθῶσι τὰ πέντε αὐτὰ ἡμερομίσθιά των καὶ μετὰ τὴν παρέλευσιν 6 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐγγράφου προειδοποιήσεως των ἀπολύονται, χωρὶς νὰ δικαιοῦνται νὰ λάβωσιν οὐδὲ ὀβολὸν πρὸς ἀποζημίωσιν διὰ τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ ν. 4558/1930, τοῦ ὁποίου ἡ ἰσχὺς ἐπανῆλθε σήμερον.

3) Οἱ οὕτω ἀπολυόμενοι στεροῦνται καὶ τῶν στοιχειωδῶν χρηματικῶν μέσων διὰ τὴν προσωρινὴν συντήρησίν των μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐπιδοτήσεως των ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, τῆς ὁποίας δικαιοῦνται τύποις μὲν μετὰ πάροδον 6 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἀπολύσεώς των, οὐσιαστικῶς ὅμως βάσει ἄλλων διατάξεων τοῦ νόμου 2961 μόνον μετὰ τὴν ἀναγγελίαν, ἥτις δύναται νὰ γίνῃ ἐντὸς 30 ἡμερῶν, καὶ

4) Ὅλοι οἱ ἐργαζόμενοι, εἴτε ὡς ὑπάλληλοι, εἴτε ὡς ἐργάται, εὑρίσκονται πλέον ὑπὸ τὴν δαμόκλειον ἀπάθειαν τῆς ἀτάκτου προφορικῆς ἀπολύσεως των ἄνευ συγχρόνου καταβολῆς τῆς νομίμου ἀποζημιώσεως εἰς αὐτοὺς καὶ ἐκ τοῦ λόγου τούτου ἔχουν περιέλθει εἰς τοιαύτην κατάστασιν ἀπογνώσεως καὶ τρομοκρατίας, ὥστε νὰ μὴ τολμῶσι νὰ ἐμφανισθῶσιν εἰς τὰ Γραφεῖα Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας, διὰ νὰ παραπονεθῶσιν ἢ νὰ διαμαρτυρηθῶσιν, ὁσάκις γίνονται εἰς αὐτοὺς ἐκ μέρους τῶν ἐργοδοτῶν ὑπερβάσεις εἴτε λόγῳ ὑπερωριῶν, εἴτε λόγῳ παραβιάσεως τῶν περὶ ἀδείων κειμένων διατάξεων.

Καταλήγων, κ. συνάδελφοι, νομίζω, ὅτι ὁ προκληθεὶς εἰς τοὺς ἐργαζομένους σάλος καὶ ἡ δημιουργηθεῖσα εἰς αὐτοὺς δυσμενὴς ἀπήχησις ἐκ τῆς ἀτυχοῦς καὶ ἀντεργατικῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 37 τοῦ ν.δ. 2961 εἶναι ἀπολύτως δεδικαιολογημένη καὶ παρακαλῶ τὸν κ. Ὑπουργὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας νὰ μᾶς ἀνακοινώσῃ τὰς τελικὰς ἀπόψεις του ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου.

Πρόεδρος. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας ἔχει τὸν λόγον καὶ παρακαλεῖται νὰ σεβασθῇ αὐτὸς τοὐλάχιστον τὸν κανονισμόν.

Ε. Γονής (Ὑπ. Ἐργασίας). Κύριε Πρόεδρε, μὲ συγχωρεῖτε, ἀλλὰ ὅταν οἱ κύριοι συνάδελφοι ἀπησχολήσαν τὸ Σῶμα περίπου μίαν ὥραν, νομίζω, ὅτι διὰ λόγους ἁπλῆς λογικῆς ἐπιβάλλεται ταῦλάχιστον εἰς τὰ κύρια σημεῖα μία ἀπάντησις. Διότι οὔτε σύστασις, οὔτε περιορισμὸς ὑπάρχει διὰ τὸν Ὑπουργόν, ἀλλὰ ἐγὼ πρὸς τὸ Σῶμα νομίζω, ὅτι πρέπει νὰ εἶμαι σύντομος. Ἀλλὰ εἶναι μερικὰ σημεῖα, τὰ ὁποῖα χρήζουν ἀπαντήσεως, διότι ἐλέχθησαν ἀνακρίβειαι, ἐκτὸς τοῦ θέματος, ὡς πρὸς τὴν ὠφελιμότητα ἢ μὴ τοῦ νόμου, ὁ ὁποῖος εἶναι θέμα, τὸ ὁποῖον θὰ συζητηθῇ τὴν δέουσαν στιγμήν. Ἀλλὰ ἠκούσθησαν πράγματα, τὰ ὁποῖα δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ ἀκουσθοῦν ἀπὸ τοὺς συναδέλφους, ὅπως π.χ. ἡ τροπολογία ἐκείνη ἐψηφίσθη ἐξαίνης. Κύριοι συνάδελφοι, σᾶς πληροφορῶ, ὅτι

εὐθὺς ἅμα τῇ διανομῇ τοῦ σχετικοῦ νομοσχεδίου, διενεμήθη ἔντυπος τροπολογία, ὄχι μόνον αὐτή, ἀλλὰ καὶ ἄλλαι τρεῖς τροπολογίαι καὶ τοῦτο, διότι τὸ Τυπογραφεῖον ἐκ λάθους, ἀντὶ νὰ ἐπισυνάψῃ καὶ νὰ συναρτήσῃ τὰς διαφόρους τροπολογίας, τὰς εἶχε παραλείψει καὶ ἐστείλεν ἐν συνεχείᾳ τῆς ἐκτυπώσεως τὴν τροπολογίαν μαζὺ μὲ τὸ κύριον σῶμα τοῦ νομοσχεδίου. Εἶναι εἰς τὴν κρίσιν σας νὰ κρίνετε τὴν ἀνακρίβειαν αὐτήν, ὅταν σᾶς λέγουν, ὅτι τὰς πρωϊνὰς ὥρας ἐγένετο ἡ ψήφισις τροπολογίας τοιαύτης σημασίας. Δὲν ἠμφεσβήτησαν οἱ κύριοι συνάδελφοι, ὅτι ἐψηφίσθη ἡ τροπολογία αὐτή, ἀλλὰ ὁμιλοῦν διὰ λόγους ἐντυπώσεως, ὅτι τοιαύτης σοβαρότητος διάταξις διενεμήθη, τρόπον τινά, τὴν τελευταίαν στιγμὴν καὶ ἐψηφίσθη, ἄνευ συνειδήσεως, ἐκ μέρους τοῦ Σώματος.

Γ. Μ ά δ η ς. Οἱ κύριοι συνάδελφοι εἶπον, ὅτι δὲν ἔλαβον γνῶσιν.

Ε. Γ ο ν ῆ ς ('Υπ. Ἐργασίας). Αὐτὸ ἀφορᾷ τὴν ἰδικήν τους ἐπιμέλειαν καὶ οὐχὶ τὸν Ὑπουργόν. Διαβεβαιῶ τὸ Σῶμα, ὅτι ἡ τροπολογία αὐτή, μὲ ἄλλας τρεῖς τροπολογίας, διενεμήθη πρὸ πολλῶν ἡμερῶν μετὰ τοῦ κυρίου κειμένου καὶ ἀποτελεῖ αὐτομοιρίαν τῶν κυρίων συναδέλφων, ὁμολογούντων ἐνώπιον τοῦ Σώματος, ὅτι δὲν ἔλαβον κἂν γνῶσιν καὶ ὅμως ἀπεστάλησαν ἐδῶ ἀπὸ τὸν Ἑλληνικὸν λαόν, διὰ νὰ μελετοῦν καὶ νὰ ὑποστηρίζουν τὰ ζητήματά του.

Γ. Β α σ ι λ ά κ ο ς. Καὶ νὰ ὑποστηρίζουν τὰ συμφέροντά του, τὰ ὁποῖα ἄλλοι καταδολιεύουν.

Ε. Γ ο ν ῆ ς ('Υπ. Ἐργασίας). Δὲν δύνασθε νὰ λέγετε, ὅτι ἐξαπίνης καὶ ἐν ἀγνοίᾳ σας ἐψηφίσθη ἡ τροπολογία, ὅταν σεῖς εἶσθε μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ὅταν σᾶς ἐδόθη ὁμοῦ μετὰ τοῦ κυρίου σώματος τοῦ νομοσχεδίου, πρὸ πολλῶν ἡμερῶν, ἡ τροπολογία αὐτή.

Κ. Μ π α κ ό λ α ς. Πρὸ ὀλίγων ὡρῶν διενεμήθη.

Ε. Γ ο ν ῆ ς ('Υπ. Ἐργασίας). Ἐπαναλαμβάνω τὴν ῥητήν μου διαβεβαίωσιν, ὅτι αἱ τροπολογίαι τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἢ τῆς προηγουμένης ἡμέρας μηχανικῶς καὶ τεχνικῶς ἐκτυποῦνται εἰς τὴν Βουλὴν διὰ τοῦ πολυγράφου. Ἡ τροπολογία αὐτὴ μετὰ τριῶν ἄλλων ἐξετυπώθη ἐν συνεχείᾳ εἰς τὸ Τυπογραφεῖον καὶ διενεμήθη μετὰ τοῦ κυρίου σώματος καὶ δύνασθε νὰ ἀνατρέξητε καὶ τώρα εἰς τὸ ἀρχεῖον, διὰ νὰ βεβαιωθῆτε περὶ τῆς ἀληθείας τοῦ ἰσχυρισμοῦ μου. Ὥστε αὐτὸ ἀφορᾷ ὑμᾶς καὶ ὄχι τὸ Σῶμα, τὸ ὁποῖον ἐψήφισε τὸ νομοσχέδιον. Πάντως ἀποτελεῖ μίαν ὁμολογίαν, ὅτι οἱ κύριοι συνάδελφοι ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲν ὑπῆρξαν δεόντως ἐπιμελεῖς.

Ἔρχομαι τώρα εἰς ἄλλο ζήτημα. Λέγει ὁ κ. συνάδελφος, ὅτι ἐδῶ ἔγινε μία πάλη κατὰ τοῦ ν. 2112. Πράγματι ὑπῆρξε μία διάταξις, ὅτι ὁ ἄνεργος θὰ ἔκαμεν ἐπιλογὴν ἢ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112 ἢ τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας. Αὐτὴ ἦτο ἡ διαφωνία μας καὶ ἐγὼ εἶπα ὅτι θεωρῶ βαρὺ διὰ τὴν οἰκονομίαν τῆς χώρας μας νὰ εἰσπράττηται καὶ τὸ ἐπίδομα τῆς ἀνεργίας καὶ ἡ ἀποζημίωσις τοῦ 2112. Δὲν εἶναι ἡ ὥρα ἱκανὴ διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ θέματος, ἀλλὰ δὲν εἶναι τοῦτο τόσον ἁπλοῦν. Ὑπεχώρησα πράγματι καὶ ἤδη ὁ ἄνεργος λαμβάνει καὶ τὴν ἀποζημίωσίν του καὶ τὸ ἐπίδομα ἀνεργίας. Θὰ εὑρεθοῦν ἄνθρωποι καὶ τοῦτο νὰ χαρακτηρίσουν ὡς ἀντεργατικόν, ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἔχει καμμίαν σημασίαν διὰ καιρούς, τοὺς ὁποίους διανύομεν.

Μετὰ ἀπὸ αὐτὰ εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ σᾶς εἴπω πολὺ σύντομα, διότι εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ φύγω, πῶς ἔχει ἐν ὀλίγοις τὸ θέμα. Τὸ 1941 ἐγένετο ὁ νόμος 424, διὰ τοῦ ὁποίου ἐπραγματοποιεῖτο ἡ μονιμοποίησις ὁλοκλήρου τοῦ προσωπικοῦ. Ὁ νόμος ἐκεῖνος ἀναγνωρίζω ὅτι ἦτο ἀκόμη καὶ ἀφεώρα ἄλλον λόγον ἐναντι τῶν δυνάμεων Κατοχῆς, αἱ ὁποῖαι ἤθελον νὰ συλλέξουν ἐργάτας καὶ νὰ στρατολογήσουν Ἕλληνας ἐργάτας καὶ ἐπαρεύσαμεν τότε ἀπὸ κοινοῦ ὅλοι ἐν συνεννοήσει νὰ ἴδωμεν κατὰ ποῖον τρόπον θὰ ἠδυνάμεθα νὰ ἀντιτάξωμεν ἕνα νόμον, καὶ ἐγένετο ὁ νόμος 424. Ἦτο ὅμως προφανὲς ὅτι δὲν ἦτο δυνατὸν τὸ καθεστὼς τοῦτο τῆς μονιμοποιήσεως, τὸ ὁποῖον μετέβαλε τόσαν σχέσιν σχετικὴν μὲ τὴν ἐργασίαν, νὰ παραμείνῃ. Κατὰ τὴν Οἰκουμενικὴν Κυβέρνησιν τοῦ ἀξιοτίμου κ. Παπανδρέου ὁ κομμουνιστὴς Ὑπουργὸς Πορφυρογένης, ὁ ὁποῖος ἦτο τότε Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας, κατήργησε τὸν νόμον 424 διὰ τοῦ νόμου 44, συνέταξε δὲ ἐν συνεχείᾳ ἕνα ἄλλο σχέδιον νόμου, τὸ ὁποῖον δὲν ἐπρόλαβε νὰ ψηφισθῇ ἢ μᾶλλον νὰ λάβῃ τὴν μορφὴν τοῦ νόμου λόγῳ τοῦ Δεκεμβριανοῦ κινήματος, ἀλλὰ ἀφεῦρε τὸ σχέδιον εἰς τὸ Ὑπουργεῖον, καὶ τὴν 12ην Φεβρουαρίου 1945 ἀντίγραφον περίπου τοῦ νόμου 44 τοῦ κομμουνιστοῦ Ὑπουργοῦ Πορφυρογένη γίνεται νόμος, ὁ νόμος 118, διὰ τοῦ ὁποίου ἱδρύετο τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας μὲ ἓν ὑπερβολικὸν ἀσφάλιστρον 12 ο/ο περίπου.

Ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἦτο ἐξωφθάλμως φανερόν, διότι ἐπρόκειτο περὶ ἐντελῶς προσωρινοῦ μέτρου, καὶ δι' αὐτὸ βλέπετε, κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἐτῶν, ἕνα-ἕνα ἄρθρον νὰ ἐξαλείφεται. Καὶ ἡ Κυβέρνησις τοῦ Κέντρου κατήργησεν ἀρκετὰ ἄρθρα τοῦ νόμου 118 καὶ ὀρθῶς ἔπραξε, διότι ὁ νόμος αὐτὸς ἐγένετο πρὸς ἀντιμετώπισιν μιᾶς ἐκρύθμου καταστάσεως. Τὸ ἄρθρον 9 τοῦ νόμου 118 ἔπρεπε νὰ καταργηθῇ, εὐθὺς ὡς ἀποκατεστάθη ἡ σχετικὴ ὁμαλότης. Τὸ αἴτημα, κύριοι, τὸ ὁποῖον ὑπῆρχε μεταξὺ τῶν ἐργαζομένων, ἦτο ἡ διατήρησις τοῦ ν. 2112.

Ἐκπρόσωποι τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου Ἐργασίας, οἱ ὁποῖοι ἦλθον εἰς τὴν Ἑλλάδα πρὸς μελέτην τῆς κατασιάσεως, συνιστοῦν εἰς μίαν πολυσελίδον ἔκθεσιν πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν τὴν κατάργησιν τοῦ ν. 118 καὶ τοῦ ν. 2112.

Γ. Β α σ ι λ ά κ ο ς. Ἐγὼ ἀντιθέτως ἐπληροφορήθην.

Ε. Γ ο ν ῆ ς ('Υπ. Ἐργασίας). Νὰ ἀναγνώσητε τὴν σχετικὴν ἔκθεσιν.

Πέραν τούτου, εὐθὺς ὡς ἤρχισεν ἐφαρμοζόμενον τὸ δόγμα Τρούμαν ἐν Ἑλλάδι, ἡ Ἀποστολὴ εἶπεν: «Ἐὰν θέλετε νὰ κάμετε οἰκονομίας, μεταξὺ τῶν ἄλλων μέτρων, τὰ ὁποῖα θὰ πρέπει νὰ ληφθοῦν διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς οἰκονομίας, εἶναι καὶ ἡ κατάργησις τοῦ ν. 2112». Ὅταν ἡμεῖς ἀνήλθομεν εἰς τὴν ἐξουσίαν, ὑπεβλήθη ὑπόμνημα τοῦ Ἐμπορικοῦ Συλλόγου, διὰ τοῦ ὁποίου ἐζητεῖτο ἡ κατάργησις τοῦ ν. 2112. Ἐγένετο σχετικὸς θόρυβος καὶ ἐγὼ ἠναγκάσθην νὰ δηλώσω, ὅτι ἡ Κυβέρνησις οὐδέποτε ἐσκέφθη νὰ καταργήσῃ τὸν ν. 2112. Συνεπῶς οἱ ἐργάται ἐνδιαφέρονται διὰ τὸν ν. 2112 καὶ ὄχι τὸν ν. 118, διότι καὶ μὲ τὸν ν. 118 εἰ-

χε τὸ δικαίωμα τῆς ἀπολύσεως ἡ ἐπιχείρησις. Ἡ παράλειψις ἑνὸς μικροῦ ὀνόματος, κύριοι, διὰ τοῦ νόμου τούτου, ἐπέφερε τὴν ἀκυρότητα τῆς ἀπολύσεως. Οὕτω εἶχε δημιουργηθῆ μία κατάστασις, ἡ ὁποία ἔδωσε τὴν εὐκαιρίαν εἰς 55-60 δικηγόρους νὰ ἀνεγείρουν πολυκατοικίας, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ οὐδεμία ὠφέλεια διὰ τοὺς ἐργοδότας καὶ ἐργάτας. Ἦτο λοιπὸν ἐκδηλον, ὅτι ὁ νόμος οὗτος ἐπέδρα ἀνασχετικῶς εἰς τὰς προσλήψεις. Δὲν ὑπάρχει οἰκονομολόγος, ὁ ὁποῖος νὰ ἠσχολήθη μὲ τὸ θέμα αὐτό, καὶ νὰ μὴ ὑπεστήριξεν, ὅτι τοῦτο εἶναι ἀντιαπασχολικόν. Πᾶν βάρος, τὸ ὁποῖον τίθεται εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις, εἶναι ἀντιαπασχολικόν. Δὲν ὑπάρχει δευτέρα γνώμη ἐπ' αὐτοῦ. Ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰς ξένας ἐπιχειρήσεις, τῶν ὁποίων ὅλα τὰ βάρη δὲν ὑπερβαίνουν τὸ 10 ο/ο, αἱ ἑλληνικαὶ ἐπιχειρήσεις ἐπιβαρύνονται μὲ 30 ο/ο. Πῶς λοιπὸν εἶναι δυνατὸν νὰ συνεχισθῇ ἡ κατάστασις αὐτή;

Αὐτὰ τὰ θέματα συνεζητήθησαν εἰς τὸ Συντονιστικὸν Συμβούλιον ἀπὸ τὰς πρώτας ἡμέρας καὶ ὁμόθυμος ἐπιθυμία τῆς Κυβερνήσεως ἦτο νὰ ἀπαλλάξῃ τὰς ἐπιχειρήσεις ἀπὸ αὐτὰ τὰ βάρη, τὰ ὁποῖα ὁδηγοῦν εἰς τὴν ἐξασθένησιν τῆς οἰκονομίας. Θὰ σᾶς ἀναφέρω ἕνα πρόσφατον παράδειγμα: Ἐνθυμεῖσθε ποίαν ἀντίδρασιν εἶχε προκαλέσει ἡ ψήφισις τοῦ καπνεργατικοῦ νόμου, ὁ ὁποῖος εἶχεν ὀνομασθῇ καὶ ἐκεῖνος ἀντεργατικός.

Θὰ παρακαλέσω νὰ ζητήσητε πληροφορίας ἀπὸ τὸ Ι.Κ.Α., διὰ νὰ πληροφορηθῆτε τὰ εὐεργετικὰ ἀποτελέσματα τοῦ νόμου ἐκείνου. Οὐδέποτε εἰς οὐδεμίαν ἐργατικὴν περίοδον ὑπερέβησαν οἱ καπνεργάται τὰς 19 χιλιάδας. Καὶ ἐν προκειμένῳ δὲν δύναται νὰ διαφύγῃ κανείς, διότι κάθε καπνεργάτης ἔχει βιβλιάριον. Ἐφέτος, κύριοι, οἱ ἀπασχοληθέντες ὑπερέβησαν τὰς 40 χιλιάδας. Ἰδοὺ ἓν ἁπλοῦν ἀποτέλεσμα τοῦ ἀντεργατικοῦ ἐκείνου νόμου. Ἰδοὺ διατί ἀπερροφήθησαν οἱ ἄνεργοι, οἱ ὁποῖοι ἀνήρχοντο εἰς 180 χιλιάδας, ὅταν ἀνήλθομεν ἡμεῖς εἰς τὴν ἐξουσίαν.

Ε. Κ ο ύ ρ ῆ ς. Καὶ ἄνευ τοῦ νόμου αὐτοῦ θὰ ἠβγαίνεν ἡ ἀπορρόφησις.

Ε. Γ ο ν ῆ ς. (Ὑπ. Ἐργασίας). Αὐτὸ τὸ λέγετε σεῖς καὶ ὄχι τὰ πράγματα. Εἶναι λοιπὸν ἀληθὴς ἡ ἐπιστημονικὴ ἄποψις, ὅτι πᾶσα ἐπιβάρυνσις εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις, εἶναι ἀντιαπασχολική; Ἐγὼ λέγω ὅτι εἶναι ἀληθής. Καὶ θὰ σᾶς διηγηθῶ κάτι, τὸ ὁποῖον συνεζητήθη πέρυσιν. Ἐγεννήθη ἀνάλογον ζήτημα εἰς τὴν Σουηδίαν καὶ ἐκπρόσωπος τότε τοῦ Ε.S.K.F. ἐξέφρασε τὴν κατάπληξίν του πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρχῃ ὁ νόμος αὐτός, ὁ ὁποῖος ἐπιδρᾷ ἀντιαπασχολικῶς εἰς τὰς προσλήψεις. Τὸ θέμα εἶναι ἁπλούστατον.

Αὐτὸ εἶναι τὸ καθεστώς, τὸ ὁποῖον ἰσχύει παντοῦ. Ἀκόμη καὶ εἰς τὴν ἐξόχως σοσιαλιστικὴν Ἀγγλίαν, τὴν ὁποίαν ἐκυβέρνα μέχρι πρὸ ὀλίγου τὸ ἐργατικὸν κόμμα.

Ἐὰν νομίζετε, κ. συνάδελφοι, ὅτι διὰ τῶν ἀνομβρίων καὶ τῆς δημαγωγίας εἶναι δυνατὸν νὰ ὀργανώσωμεν τὴν οἰκονομίαν τῆς Ἑλλάδος, κάπου λάθος κάμνομεν. Ὁ Ἑλληνικὸς Συναγερμὸς διεκήρυξεν, ὅτι ἦλθε νὰ ὀργανώσῃ τὴν οἰκονομίαν καὶ νὰ γίνῃ ὠφέλιμος καὶ ὄχι δημαγωγός.

Κ. Μ π α κ ό λ λ α ς. Κύριε Ὑπουργέ, ἡ ἐρώτησίς μου ἔχει περιορισθῆ εἰς τὸ μοναδικὸν σημεῖον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου δὲν μοῦ ἀπηντήσατε.

Ε. Γ ο ν ῆ ς (Ὑπ. Ἐργασίας). Σᾶς ἀπήντησα. Ἐὰν δὲν ἐννοήσατε, ἀφορῶ σᾶς.

Κ. Μ π α κ ό λ λ α ς. Εἶσθε σύμφωνος νὰ καταβάλλεται ἡ ἀποζημίωσις τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος συγχρόνως μὲ τὴν καταγγελίαν ἢ ὄχι;

Ε. Γ ο ν ῆ ς (Ὑπ. Ἐργασίας). Εἶναι ἀλήθεια, κ. συνάδελφοι, ὅτι ἐὰν ἕνα θέμα δὲν τὸ κατανοήσῃ κανεὶς ἐξ ἀρχῆς, δὲν θὰ τὸ κατανοήσῃ ποτέ.

Τὸ θέμα αὐτὸ ἦτο καταθλιπτικὸν διὰ τοὺς ἐργαζομένους. Διότι ἡ διάταξις αὐτή, ὡς ἀντιαπασχολική, ἦτο ὑπὲρ τῶν ἐργαζομένων. Ἐγένετο δημαγωγία, ὅτι δῆθεν ἡμεῖς ἐγκαταλείπομεν τοὺς ἐργάτας. Διὰ τοῦ νόμου αὐτοῦ ἐδιπλασιάσθη τὸ ἐπίδομα ἀνεργίας ἀπὸ 12 εἰς 14 δραχμάς. Καὶ σεῖς τὸν λέτε ἀντεργατικόν. Ἡ διάταξις ἐκείνη δὲν συνέτεινεν εἰς τὴν ἀπορρόφησιν τῆς ἐργασίας. Καὶ σᾶς λέγω διὰ μίαν ἀκόμη φοράν. Θὰ ἴδητε τὸ ἀποτέλεσμα—διότι ἔχομεν ἀποτελέσματα εἰς τὰς μεγάλας πόλεις — τὰ ὁποῖα λέγουν, καὶ τὸ τονίζω τοῦτο μὲ ὅσην δύναμιν ἔχω, ὅτι ἐδεκαπλασιάσθησαν αἱ προσλήψεις ἐν τῷ συνόλῳ των ἀπὸ τῆς ἡμέρας, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐφηρμόσαμεν τὸν νόμον αὐτόν. Αὐτὰ λέγουν τὰ στοιχεῖα μας. Δὲν γνωρίζω, ἐὰν σεῖς ἔχετε ἄλλα στοιχεῖα καὶ δὲν νομίζω ὅτι δύναται ἡ Χαλκὶς νὰ διαψεύσῃ τὸ πανελλήνιον ἀποτέλεσμα. Ἀναμείνατε λοιπὸν καὶ ἀφήσατε νὰ ἴδωμεν τὰ ἀποτελέσματα ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου καὶ τοῦ μέτρου αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον ἡμεῖς θαρραλέως ἐλάβομεν — καὶ τὸ ἐλάβομεν θαρραλέως ἀπὸ τὴν γνῶσιν τοῦ θέματος. Ἀναμείνατε, λοιπόν, νὰ βεβαιωθῆτε. Καὶ ἐὰν ἴδωμεν ὅτι δι' εἰδικοὺς λόγους ἐν Ἑλλάδι τὸ μέτρον τοῦτο ὑπῆρξε βλαβερὸν διὰ τοὺς ἐργαζομένους, νὰ εἶσθε βέβαιοι ὅτι ἐγὼ πρῶτος θὰ ἔλθω, διὰ νὰ εἴπω ὅτι ὁ νόμος αὐτὸς πρέπει νὰ ἐπανέλθῃ ἐν ἰσχύϊ.

Γ. Β α σ ι λ ά τ ο ς. Κύριε Ὑπουργέ, μὴ συγχωρεῖτε πολύ. Ἡμεῖς τοποθετοῦμεν τὸ θέμα ὡς ἑξῆς: Κατηργήθη ὁ ν. 118. Ἔχει καλῶς Ἐρωτᾶσθε: Ἡ ἀποζημίωσις τοῦ ν. 2112, εἴτε κατηργήθη, εἴτε ὄχι ὁ ν. 118, παραμένει ἢ ὄχι;

Ε. Γ ο ν ῆ ς (Ὑπ. Ἐργασίας). Παραμένει ἀκεραία. Ὁ ν. 2112 παραμένει, ὡς ἴσχυεν.

Γ. Β α σ ι λ ά τ ο ς. Ἄλλοθ εἶναι τὸ θέμα. Ὁ ν. 2112 παραμένει, ὡς ἴσχυε. Κατηργήθη ἡ διάταξις περὶ τῆς ἀμέσου ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως, τὴν ὁποίαν εἴτε ὑπάρχει ὁ ν. 118, εἴτε δὲν ὑπάρχει, θὰ τὴν λάβουν. Διατί λοιπὸν δὲν σπεύγετε νὰ τὴν παίρνουν ἄνευ δικαστηρίων;

Ε. Γ ο ν ῆ ς (Ὑπ. Ἐργασίας). Ὑπάρχει κάποιο λάθος. Τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας δὲν δέχεται τὴν ἄποψιν αὐτήν. Εἴπατε κάτι, τὸ ὁποῖον τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας δὲν τὸ δέχεται. Εἴπατε ὅτι κατὰ τὸν ν. 118 ἔπρεπε νὰ προκαταβληθῇ ἡ ἀποζημίωσις ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος.

Τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας δὲν δέχεται τὴν ἄποψιν αὐτήν. Λέγω ὅτι καὶ πρὶν καὶ νῦν τὸ ἴδιον καθεστὼς ὑπάρχει. Κατὰ τί μετεβλήθη τὸ καθεστώς; Ἁπλῶς ἁπλοποιήσαμεν τὸ πρᾶγμα καὶ ἐπαύσαμεν τὴν δημαγωγοκαπηλείαν, ἡ ὁποία, ἐπαναλαμβάνω, συντρίβει καὶ τὸν ἐργαζόμενον καὶ τὸν ἐργοδότην (*).

(*) *Σημ. ΕΕΔ.* Καὶ πρὶν καὶ νῦν τὸ ἴδιον καθεστὼς ὑπάρχει; Ἀρχίζει ὁ ἀναγνώστης νὰ μὴ ἀντιλαμβάνηται τίποτε . . .

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

45218/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ εἰσπράξεως εἰσφορῶν καὶ λοιπῶν πόρων τοῦ Αὐτονόμου Ὀργανισμοῦ Ἐργατικῆς Κατοικίας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 210 τῆς 20 Ὀκτωβρίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 8 τοῦ ν.δ 2963/1954 περὶ ἱδρύσεως Αὐτονόμου Ὀργανισμοῦ Ἐργατικῆς Κατοικίας καὶ

2) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 16/2.10.1954 ἀναφορὰν τοῦ Αὐτονόμου Ὀργανισμοῦ Ἐργατικῆς Κατοικίας, ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν τὸν Κανονισμὸν Εἰσπράξεως Εἰσφορῶν καὶ λοιπῶν Πόρων τοῦ Αὐτονόμου Ὀργανισμοῦ Ἐργατικῆς Κατοικίας ἔχοντα οὕτω:

Ἄρθρον 1

1. Οἱ πάσης φύσεως ἐργοδόται, ἀνεξαρτήτως τῆς νομικῆς φύσεως αὐτῶν καὶ τοῦ εἴδους τῆς ὑπ' αὐτῶν ἐκτελουμένης ἐργασίας, ὑποχρεοῦνται, ὅπως εἰς τὸ τέλος ἑκάστου μηνὸς κατὰ τὴν καταβολὴν μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου εἰς πρόσωπα τελοῦντα εἰς σχέσιν ἐξηρτημένης ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀνεξαρτήτως τῆς ἐκτελουμένης ὑπ' αὐτῶν ἐργασίας ἢ ὑπηρεσίας (ἐργατοτεχνῖται, ὑπάλληλοι, ὑπηρέται, ναυτεργάται, φορτοεκφορτωταὶ κλπ.), παρακρατῶσιν ἐκ τοῦ μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου αὐτῶν ὑπὲρ τοῦ Αὐτονόμου Ὀργανισμοῦ Ἐργατικῆς Κατοικίας ποσὸν δραχμῶν δύο (2).

Εἰς περίπτωσιν λύσεως τῆς ἐργατικῆς σχέσεως διαρκοῦντος τοῦ μηνὸς ἡ κατὰ τὰ ἀνωτέρω εἰσφορὰ παρακρατεῖται ἐκ τοῦ κατὰ τὴν λύσιν τῆς ἐργατικῆς σχέσεως καταβαλλομένου μισθοῦ, ἡμερομισθίου ἢ ἀποζημιώσεως.

2. Ὑποχρεοῦνται ἐπίσης κατὰ πᾶσαν πληρωμὴν μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου εἰς πρόσωπα ἐκ τῶν ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ ἀναφερομένων καὶ ἐφ' ὅσον ταῦτα δὲν ὑπάγονται εἰς ἐπικουρικὴν ἀσφάλισιν παρακρατῶσιν ἐκ τοῦ μισθοῦ ἢ ἐκ τοῦ ἡμερομισθίου των ὑπὲρ τοῦ Αὐτονόμου Ὀργανισμοῦ Ἐργατικῆς Κατοικίας ποσοστὸν 1 ο/ο.

3. Τὰ Ν.Π.Δ.Δ. ὑποχρεοῦνται, ὅπως κατὰ πᾶσαν πληρωμὴν μισθῶν ἢ ἡμερομισθίων εἰς ὑπαλλήλους αὐτῶν, συνδεομένους διὰ σχέσεως δημοσίου δικαίου καὶ ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάγονται εἰς ἐπικουρικὴν ἀσφάλισιν, παρακρατῶσιν ἐκ τοῦ μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου των ὑπὲρ τοῦ Αὐτονόμου Ὀργανισμοῦ Ἐργατικῆς Κατοικίας ποσοστὸν 1 ο/ο.

4. Ὡς ἐργοδόται νοοῦνται:

α) Τὰ φυσικὰ ἢ νομικὰ πρόσωπα δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου διὰ λογαριασμῶν τῶν ὁποίων τὰ κατὰ τ' ἀνωτέρω πρόσωπα προσφέρουν τὴν ἐργασίαν των.

β) Θεωροῦνται ὡς ἐργοδόται προκειμένου περὶ φορτώσεων καὶ ἐκφορτώσεων:

αα) Πλοίων, οἱ οἰκεῖοι ἐφοπλισταὶ καὶ οἱ πράκτορες ἀλληλεγγύως, ἐκτὸς ἐὰν αἱ τοιαῦται ἐργασίαι ἐκτελοῦνται παρὰ Ὀργανισμῶν δημοσίου δικαίου, ὁπότε ὡς ἐργοδότης θεωρεῖται ὁ οἰκεῖος Ὀργανισμός.

ββ) Χερσαίων καὶ ἐναερίων μεταφορῶν, αἱ οἰκεῖαι ἐπιχειρήσεις κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ.

γ) Διὰ τὰς οἰκοδομικὰς ἐργασίας ὡς ἐργοδόται θεωροῦνται ἀλληλεγγύως ὁ κύριος τοῦ ἀνεγειρομένου, συμπληρουμένου, μεταρρυθμιζομένου, ἐπισκευαζομένου ἢ κατεδαφιζομένου κτίσματος καὶ οἱ οἰκεῖοι ἐργολάβοι.

δ) Προκειμένου περὶ προσώπων μὴ ἐχόντων σταθερὸν ἐργοδότην ἢ ἀπασχολουμένων διὰ λογαριασμῶν πολλῶν ἐργοδοτῶν ἐὰν οὗτοι συνέστησαν Ἀσφαλιστικὸν Σύνδεσμον, ὡς ἐργοδότης θεωρεῖται ὁ Σύνδεσμος οὗτος.

ε) Δι' ἐργασίας, ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις διεξαγομένας διὰ λογαριασμοῦ τοῦ Δημοσίου, δυνάμει παραχωρήσεως ἢ ἐργολαβίας, ὡς ἐργοδόται θεωροῦνται οἱ ἀνάδοχοι ἢ οἱ ἐργολάβοι. Εἰς τὰς ἀνωτέρω περιπτώσεις ἡ ἀρμοδία Δημοσία Ἀρχὴ ὑποχρεοῦται, ὅπως πρὸ τῆς ὁλοκληρωτικῆς ἐξοφλήσεως ἀξιοῖ τὴν προσαγωγὴν αὐτῇ βεβαιώσεως τῆς οἰκείας Ὑπηρεσίας τοῦ Αὐτονόμου Ὀργανισμοῦ Ἐργατικῆς Κατοικίας περὶ ἐξοφλήσεως τῶν πρὸς τοῦτο ὀφειλομένων εἰσφορῶν, παρακρατουσα ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει τὸ ἀντίστοιχον ποσὸν καὶ καταβάλλουσα τοῦτο ἀπ' εὐθείας εἰς τὸν Αὐτόνομον Ὀργανισμὸν Ἐργατικῆς Κατοικίας.

στ) Ἐπὶ ἐργασιῶν, αἵτινες ἐπιχειροῦνται ὑπὸ τοῦ κυρίου αὐτῶν διὰ μεσολαβούντων προσώπων, ἅτινα ἀναλαμβάνουσι τὴν ἐκτέλεσιν τμήματος τῆς ἐργασίας, ἐφ' ὅσον τὰ μεσολαβοῦντα πρόσωπα προσλαμβάνουσι καὶ ἀμείβουσι τοὺς ἐκτελεστὰς αὐτῶν, ἐργοδόται εἶναι ἀλληλεγγύως ὅ τε κύριος τῆς ἐργασίας καὶ πάντα τὰ μεσολαβοῦντα πρόσωπα.

Ἄρθρον 2

1. Διὰ τὴν καταβολὴν τῶν εἰσφορῶν εἰς τὸν Αὐτόνομον Ὀργανισμὸν Ἐργατικῆς Κατοικίας τῶν παρεχόντων ἐξηρτημένην ἐργασίαν εὐθύνεται ὁ ἐργοδότης. Πλείονες ἐργοδόται ἐκμεταλλευόμενοι τὴν αὐτὴν ἐπιχείρησιν εὐθύνονται εἰς ὁλόκληρον.

2. Ἐὰν ὁ ἐργοδότης δὲν καταβάλλῃ εἰς τὸν Αὐτόνομον Ὀργανισμὸν Ἐργατικῆς Κατοικίας τὰ ἐκ τῶν μισθῶν ἢ ἡμερομισθίων παρακρατηθέντα ποσὰ ἐντὸς τῆς ὑπὸ τῆς ἑπομένης παραγράφου ὁριζομένης προθεσμίας καταβολῆς εἰσφορῶν, διαπράττει τὸ ἀδίκημα ὑπεξαιρέσεως εἰς βαθμὸν πλημμελήματος, ἀσχέτως ποσοῦ.

3. Ἐντὸς τοῦ πρώτου 10ημέρου τοῦ ἑπομένου τῆς εἰσπράξεως μηνὸς ὁ ὑπόχρεος εἰς καταβολὴν τῶν εἰσφορῶν ἐργοδότης δέον ὅπως καταθέσῃ εἰς τὸν Αὐτόνομον Ὀργανισμὸν Ἐργατικῆς Κατοικίας ἢ τὴν ὑπ' αὐτοῦ ὁριζομένην Τράπεζαν τὰς ἐκ τοῦ μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου τῶν μισθωτῶν αὐτοῦ παρακρατηθείσας εἰσφοράς. Ἡ ἀνωτέρω προθεσμία δύναται νὰ παρατείνηται δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ. Σ., προκειμένου περὶ Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, μέχρι 30 ἡμερῶν, ἐφ' ὅσον συντρέχουσι σοβαροὶ πρὸς τοῦτο λόγοι.

4. Εἰσφοραὶ μὴ καταβληθεῖσαι ἐντὸς τῆς προθεσμίας τῆς προηγουμένης παραγράφου ἐπιβαρύνονται διὰ προσθέτου τέλους ἴσου πρὸς 20ο/ο τούτων, ἐκτὸς ἐὰν ὁ ὑπόχρεως διὰ τὴν καταβολὴν ἐργοδότης προβῇ εἰς ἐξόφλησιν τῶν καθυστερουμένων εἰσφορῶν πρὸ πάσης καταλογιστικῆς πράξεως ἢ καὶ τὸ βραδύτερον ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς εἰς αὐτὸν κοινοποιήσεως τῆς σχετικῆς καταλογιστικῆς πράξεως, ὅτε τὸ πρόσθετον τέλος περιορίζεται εἰς 10 ο/ο.

5. Ἐπιφυλασσομένης τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἀνωτέρω παραγράφου, ἡ καθυστέρησις τῆς καταβολῆς τῶν εἰσφορῶν δι' ἕκαστον συμπληρουμέναν τριμηνον ἀπὸ τῆς 1ης τοῦ ἑπομένου μηνὸς ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἐβεβαιώθησαν εἰς τὸ Δημόσιον Ταμεῖον, ἵνα εἰσπραχθοῦν ἀναγκαστικῶς κατὰ τὰς διατάξεις τῆς νομοθεσίας περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων, συνεπάγεται ἐπιβάρυνσιν τοῦ ἐργοδότου δι' ἑτέρου προσθέτου τέλους 10 ο/ο. Ἡ τοιαύτη κατὰ τρίμηνον ἐπιβάρυνσις τοῦ ἐργοδότου διὰ προσθέτων τελῶν δὲν δύναται πάντως νὰ ὑπερβῇ τὸ ποσοστὸν 100 ο/ο τῆς ἀρχικῶς βεβαιωθείσης ὀφειλῆς.

6. Αἱ κατὰ τὸν παράντη Κανονισμὸν ἀπαιτήσεις τοῦ Αὐτονόμου Ὀργανισμοῦ Ἐργατικῆς Κατοικίας ἐκ καθυστερουμένων εἰσφορῶν, προσθέτων τελῶν ἢ ἐπαυξήσεων τῶν εἰσφορῶν εἰσπράττονται κατὰ τὰς διατάξεις περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων.

7. Ὡς τίτλοι διὰ τὴν βεβαίωσιν καὶ εἴσπραξιν τῶν περὶ ὧν ἀνωτέρω ἀπαιτήσεων χρησιμεύουσι καταστάσεις ὀφειλετῶν.

8. Ἐν περιπτώσει εἰσπράξεως τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ Αὐτονόμου Ὀργανισμοῦ Ἐργατικῆς Κατοικίας διὰ πλειστηριασμοῦ ἢ ἀναγγελίας εἰς τὴν πτῶχευσιν ἡ κατάταξις αὐτῶν γίνεται προνομιακῶς μετὰ τῶν ἀπαιτήσεων τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 949 τῆς Πολ. Δικ., ἐπὶ ἐνδεχομένης δὲ ἀνεπαρκείας τοῦ ἀπομένοντος ὑπολοίπου πρὸς ἐντελῆ ἐξόφλησιν, αἱ αὐτῷ συνιερέχουσαι προνομιακαὶ ἀπαιτήσεις κατατασσονται συμμέτρως.

9. Τὸ δικαίωμα πρὸς εἴσπραξιν τῶν εἰσφορῶν παραγράφεται μετὰ δεκαετίαν ἀπὸ τῆς λήξεως τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους, καθ' ὃ αὐταὶ κατέστησαν ἀπαιτηταί.

Ἐπὶ τῆς τοιαύτης παραγραφῆς ἐφαρμόζονται κατ' ἀναλογίαν αἱ διατάξεις περὶ βραχυπροθέσμων παραγραφῶν τοῦ Α.Κ.

10. Εἰσφοραὶ ἀχρεωστήτως εἰσπραχθεῖσαι ἐπιστρέφονται ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ ἐνδιαφερομένου ἐντόκως πρὸς 5 ο/ο.

Ἄρθρον 3

Εἰς ἃς περιπτώσεις τὸ Δ. Σ. τοῦ Αὐτονόμου Ὀργανισμοῦ Ἐργατικῆς Κατοικίας ἀναθέτει τὴν εἴσπραξιν τῶν ἐσόδων αὐτοῦ εἰς τὸ Ι.Κ.Α., κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ν. 2698/1953, ἄρθρ. 84, ἢ εἰς ἄλλον Ὀργανισμόν, ἀντὶ τῶν ἐν §§ 3—10 τοῦ προηγουμένου ἄρθρου, ἰσχύουν ἁπασαι αἱ περὶ εἰσπράξεως τῶν πόρων τοῦ εἰσπράττοντος διατάξεις Νόμων καὶ Κανονισμῶν καὶ διὰ τὸν Αὐτόνομον Ὀργανισμὸν Ἐργατικῆς Κατοικίας.

Τὰ τοῦ τρόπου ἀποδόσεως εἰς τὸν Αὐτόνομον Ὀργανισμὸν Ἐργατικῆς Κατοικίας τῶν εἰσπραττομένων ὑπὲρ αὐτοῦ εἰσφορῶν ὑπὸ τοῦ Ὀργανισμοῦ, εἰς ὃν θὰ ἀναθέσῃ τὴν εἴσπραξιν, ὡς καὶ πᾶσαν ἄλλην λεπτομέρειαν, ρυθμίζονται διὰ συμβάσεως μεταξὺ τοῦ Ὀργανισμοῦ τούτου καὶ τοῦ Αὐτονόμου Ὀργανισμοῦ Ἐργατικῆς Κατοικίας, ἐγκρινομένης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ, ἐφ' ὅσον ὁ εἰσπράττων Ὀργανισμὸς ὑπάγεται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα ἄλλου Ὑπουργοῦ.

Ἄρθρον 4

1. Οἱ Ὀργανισμοὶ Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως, ὡς οὗτοι εἰδικώτερον ὁρίζονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ὑποχρεοῦνται, ὅπως καταβάλλουν εἰς τὸν Αὐτόνομον Ὀργανισμὸν Ἐργατικῆς Κατοικίας ἢ τὴν ὑπ' αὐτοῦ ὁριζομένην Τράπεζαν τὸ 1/6 τῆς καταβαλλομένης εἰς αὐτοὺς διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ σκοποῦ των ἐργοδοτικῆς καὶ ἐργατικῆς εἰσφορᾶς.

2. Ἡ ὡς ἄνω εἰσφορὰ ἐξ ἑνὸς ἕκτου (1/6) τοῦ συνόλου τῶν εἰσπραττομένων ὑπὸ τῶν Ὀργανισμῶν Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως ἐξ ἐργοδοτικῶν καὶ ἐργατικῶν ὑπὲρ αὐτῶν εἰσφορῶν ἐκαθορίζεται ὑφ' ἑκάστου Ὀργανισμοῦ, ἐντὸς τοῦ ἑπομένου μηνὸς ἀπὸ τῆς λήξεως ἑκάστου τριμήνου τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους τοῦ ἀκολουθουμένου ὑπὸ τοῦ Ὀργανισμοῦ, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν πραγματοποιηθεισῶν κατὰ τὸ τρίμηνον τοῦτο εἰσπράξεων, καὶ καταπίπτεται μερίμνῃ τῶν Ὀργανισμῶν Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως εἰς Εἰδικὸν Λῆμμα παρὰ τῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος.

3. Ποσὰ μὴ καταβληθέντα ἐντὸς τῆς προθεσμίας τῆς προηγουμένης παραγράφου ἐπιβαρύνονται διὰ προσθέτου τέλους ἴσου πρὸς 10ο/ο τούτων.

4. Διὰ τοὺς μὴ ἐμπροθέσμως καταβάλλοντας τὰς εἰσφορὰς ὑποχρέους Ὀργανισμοὺς ἐφαρμόζονται αἱ περὶ εἰσπράξεως τῶν πόρων τοῦ Ι.Κ.Α. νομοθετικαὶ καὶ κανονιστικαὶ διατάξεις.

Ἐξαιρετικῶς προκειμένου περὶ Ὀργανισμῶν Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως, διὰ τοὺς ὁποίους συντρέχουν σοβαροὶ πρὸς τοῦτο λόγοι, δύναται τὸ Δ.Σ. νὰ παρατείνῃ τὰς ἐν § 2 τοῦ παρόντος ἄρθρου προθεσμίας.

Ἄρθρον 5

Ποσὰ ἐργοδοτικῆς καὶ ἐργατικῆς εἰσφορᾶς ὑπὲρ Ὀργανισμῶν Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως μὴπω καταβληθέντα αὐτοῖς ὑπὸ τῶν ὑποχρέων ἐντὸς τῶν προθεσμιῶν τῶν ὁριζομένων ὑπὸ τῆς διεπούσης αὐτοὺς Νομοθεσίας ἐπιβαρύνονται ὑπὲρ τοῦ Αὐτονόμου Ὀργανισμοῦ Ἐργατικῆς Κατοικίας μὲ τὰς ὑπὸ τῆς Νομοθεσίας τούτων ἐπιβαλλομένας ἐπιβαρύνσεις.

Διὰ τοὺς καθυστεροῦντας τὴν καταβολὴν τούτων εἰς τὸν Αὐτόνομον Ὀργανισμὸν Ἐργατικῆς Κατοικίας ὑποχρέους Ὀργανισμοὺς ἰσχύουν αἱ περὶ εἰσπράξεως τῶν πόρων τοῦ Ι.Κ.Α. νομοθετικαὶ καὶ κανονιστικαὶ διατάξεις.

Ἄρθρον 6

1. Ἡ Ἐργατικὴ Ἑστία ὑποχρεοῦται, ὅπως τὸ βραδύτερον ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς εἰσπράξεως καταβάλῃ εἰς τὸν Αὐτόνομον Ὀργανισμὸν Ἐργατικῆς Κατοικίας τὸ ἥμισυ τῆς καταβαλλομένης εἰς αὐτὴν ἐκ δραχμῶν τεσσάρων (4) εἰσφορᾶς ὑπὸ τῶν κατὰ τὴν περὶ αὐτῆς νομοθεσίαν ὑποχρέων τοῦ προηγουμένου μηνός.

2. Εἰς περίπτωσιν καθυστερήσεως τῆς καταβολῆς ἐφαρμόζονται αἱ περὶ εἰσπράξεως τῶν πόρων τοῦ Ι.Κ.Α. νομοθετικαὶ καὶ κανονιστικαὶ διατάξεις.

Ἄρθρον 7

Τὰ παρὰ τοῦ Αὐτονόμου Ὀργανισμοῦ Ἐργατικῆς Κατοικίας τηρούμενα λογιστικὰ βιβλία ἀποτελοῦν ἐντελῆ ἀπόδειξιν περὶ τε τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ μεγέθους τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ

κατά παντός μέχρι παραγραφής των απαιτήσεων τούτων, απόσπασμα δε των εν λόγω βιβλίων υπογεγραμμένον υπό του Προέδρου του Δ.Σ. του Οργανισμού αποτελεί πλήρη απόδειξιν ενώπιον των Δικαστηρίων.

Άρθρον 8

Ο παρών κανονισμός δημοσιεύεται διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως.

Εν Αθήναις τη 14 Οκτωβρίου 1954

45257/1954 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί Κανονισμού διοικήσεως και διαχειρίσεως του Αυτονόμου Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 219 της 8 Νοεμβρίου 1954)

Έχοντες υπ' όψιν:

1) Τας διατάξεις του άρθρου 4 § 2 εδ. α' του ν.δ. 2963/1954 «περί ιδρύσεως Αυτονόμου Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας».

2) Την υπ' αριθ. 31/16.10.1954 αναφοράν του Αυτονόμου Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας, αποφασίζομεν:

Εκρίνομεν τον Κανονισμόν διοικήσεως και διαχειρίσεως της περιουσίας του Αυτονόμου Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας, έχοντα ούτω:

Άρθρον 1

Το Διοικ. Συμβούλιον διοικεί τον Οργανισμόν και διαχειρίζεται την περιουσίαν αυτού, καταρτίζει τους υπό της νομοθεσίας αυτού προβλεπομένους κανονισμούς και συγκροτεί τας πάσης φύσεως Επιτροπάς τας αναγκαίας διά την λειτουργίαν του Οργανισμού, εγκρίνει τον ετήσιον Προϋπολογισμόν Εσόδων και Εξόδων αυτού, καθορίζει τα διατεύμενα εκάστοτε κεφάλαια προς εκπλήρωσιν των σκοπών του Οργανισμού, επιμελούμενον διά την πιστήν εφαρμογήν της υπό των σχετικών διατάξεων προβλεπομένης στεγαστικής συνδρομής, εγκρίνει τον ετήσιον ισολογισμόν και απολογισμόν του Οργανισμού, μεριμνή διά την κανονικήν είσπραξιν των πόρων του Οργανισμού είτε δι' όργάνων αυτού είτε μέσω άλλων Οργανισμών, μεθ' ών συμβάλλεται, λαμβάνον πάν κατά την κρίσιν του πρόσφορον μέτρον διά την μεθόδευσιν της διαδικασίας εισπράξεως, εγκρίνει τας τακτικάς και έκτάκτους δαπάνας, καταρτίζει τα προγράμματα της παρεχομένης υπό του Οργανισμού στεγαστικής συνδρομής και παρακολουθεί την εκτέλεσιν αυτών εντός των υπό των κανονισμών διαγραφομένων ορίων, αποφασίζει περί της συνάψεως δανείων, μεριμνή διά την αναγκαστικήν και προς εκπλήρωσιν των σκοπών του Οργανισμού απαλλοτρίωσιν ακινήτου περιουσίας δημοτικής, νομικών προσώπων δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, αποφασίζει διά την προς εργατικούς οικοδομικούς συνεταιρισμούς χορήγησιν εντόκων ή άτόκων δανείων εκ των κεφαλαίων του Οργανισμού και μεριμνή διά την κανονικήν εξυπηρέτησιν αυτών, αποφασίζει περί της τοποθετήσεως των κεφαλαίων, εκποιήσεως, υποθηκεύσεως και ενεχυριάσεως των περιουσιακών στοιχείων του Οργανισμού, συμβιβάζεται ή παραιτείται από δικαιωτικού άγώνος και εν γένει έχει την ανωτέραν κατεύθυνσιν και παρακολούθησιν των υπηρεσιών του Οργανισμού και λαμβάνει και υποδεικνύει μέτρα προς βελτίωσιν και αρτιωτέραν εκπλήρωσιν των σκοπών αυτού.

Άρθρον 2

1. Ο Οργανισμός εκπροσωπείται εξωδίκως και δικαστικώς υπό του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου ή τούτου καλουμένου του Αντιπροέδρου. Ο εις τον Αυτόνομον Οργανισμόν Εργατικής Κατοικίας επιβαλλόμενος όρκος δίδεται υπό του Προέδρου ή του δι' αποφάσεως αυτού οριζομένου Συμβούλου ή ανωτέρου υπαλλήλου του Ο.Ε.Κ.

2. Δύναται ωσαύτως δι' αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου ν' ανατίθηται ή εκπροσώπησις αυτού δι' ωρισμένας υποθέσεις, ως και η ενέργεια ωρισμένων πράξεων εις μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου ή εις υπάλληλον του Οργανισμού.

3. Το Διοικητικόν Συμβούλιον δι' αποφάσεων αυτού δύναται να μεταβιβάζη προς ένα ή πλείονα των μελών αυτού μέρος των αρμοδιοτήτων του προς συστηματικωτέραν παρακολούθησιν του έργου αυτού, τηρουμένων των εν τοις ειδικοίς κανονισμοίς οριζομένων.

Άρθρον 3

Τα έσοδα του Οργανισμού κατατίθενται εις μίαν ή πλείονας των εν Ελλάδι λειτουργουσών αναγνωρισμένων Τραπεζών κατά τα περί τούτου δι' αποφάσεως του Διοικητικού Συμβουλίου οριζόμενα, τηρουμένων των περί τούτου γενικών ή ειδικών διατάξεων νόμων.

Άρθρον 4

Τα μή απαιτούμενα διά τας άμέσους ανάγκας του Οργανισμού έσοδα δύναται αποφάσει του Διοικητικού Συμβουλίου εγκρινομένη παρά του Υπουργού Εργασίας να επενδύωνται:

α) Εις ομολογίας δανείων του Ελληνικού Δημοσίου, μετοχάς ή ομολογίας των Τραπεζών Ελλάδος, Αγροτικής, Κτηματικής, Εθνικής Τραπέζης της Ελλάδος και Αθηνών. Οι τίτλοι ούτοι κατατίθενται προς φύλαξιν εις μίαν των Τραπεζών τούτων οριζομένην δι' αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου.

β) Εις την αγοράν ή ανοικοδόμησιν ακινήτων προς στέγασιν των υπηρεσιών του Οργανισμού.

Άρθρον 5

1. Η πληρωμή των πάσης φύσεως δαπανών και υποχρεώσεων του Οργανισμού ενεργείται μέσω Τραπεζών δι' εντολών πληρωμής ή επιταγών κατά τα ειδικώτερον εν τω κανονισμώ λογιστικής και ταμιακής υπηρεσίας οριζόμενα.

2. Δύναται το Διοικητικόν Συμβούλιον δι' αποφάσεών του να ορίζη, όπως ωρισμέναι πληρωμαί άφορώσαι τρεχούσας δαπάνας του Οργανισμού ενεργώνται δι' υπαλλήλων υπολόγων οριζομένων διά των αυτών ως άνω αποφάσεων, άτε το απαιτούμενον ποσόν αναλαμβάνεται εκ του παρά Τραπέζη λογαριασμού του Οργανισμού δι' εντολής πληρωμής επ' ονόματι υπολόγου τακτοποιούμενον διά συμψηφιστικών δελτίων άμα τη υποβολή των σχετικών δικαιολογητικών.

Άρθρον 6

Ο έλεγχος της οικονομικής διαχειρίσεως είναι προληπτικός και απολογιστικός και ενεργείται κατά τα εν άρθρω 12 του ν.δ. 2963/1954 οριζόμενα.

Άρθρον 7

Ο παρών κανονισμός δημοσιευθήτω διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως.

Εν Αθήναις τη 30 Οκτωβρίου 1954

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΕΠΙ ΣΧΕΔΙΑΖΟΜΕΝΟΥ ΜΕΤΡΟΥ

Ἀνεγράφομεν ἐκ τῶν ἀπιστήμων πρακτικῶν συνεδριάσεων τῆς Εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Βουλῆς τοῦ ἄρθρ. 35 τοῦ Συντάγματος κατὰ τὴν 22 Ἰουλίου ἐ.ἔ., καθ' ἣν ἐψηφίσθη τὸ ν.δ. 2961/1954 περὶ συστάσεως Ὀργανισμοῦ ἀπασχολήσεως καὶ ἀσφαλίσεως ἀνεργίας (ΦΕΚ 13, 941), καταργῆσαν τὸν ἀ.ν. 118/1945, ἀποσπάσματα τῶν ἐν τῇ Βουλῇ συζητήσεων.

Ὑπουργὸς Ἐργασίας. (Ἐπὶ προτάσεως βουλευτοῦ νὰ μειωθῇ τὸ ὅριον ἡλικίας τῶν ἐξαιρουμένων τῆς ἀσφαλίσεως κατ' ἀνεργίας νέων ἀπὸ 20 ἐτῶν εἰς 18). Κύριε συνάδελφε, ἂν ἀποδεχθῶ τὴν πρότασίν σας, θὰ εἶναι ὁλέθριον. Πρέπει νὰ γνωρίζετε ὅτι κατὰ τὸ διάστημα τῆς ὑπουργίας μου ἔλαβα προσκαιρωτικὰ μέτρα διὰ τὴν τάξιν τῶν ἐργαζομένων νέων...

. . . . . .

Ὑπουργὸς Ἐργασίας. (Ἐπὶ προτάσεως βουλευτοῦ νὰ αὐξηθοῦν αἱ ἡμέραι ἐπιδοτήσεως τῶν ἀνέργων): Δόγμα τῆς σπατάλης καὶ τοῦ ἀμελετήτου ἐγκατέλειπεν ὁ Ὀργανισμὸς Ἀνεργίας μέχρι τοῦδε 114 διακατομμύρια ἔλλειμμα. Ἂς εὐχηθῶμεν νὰ ἐπιτύχῃ ὁ Ὀργανισμός, διὰ νὰ δώσωμεν περισσότερα, νὰ ἀρχίσωμεν ἀπὸ νοσοκομεῖα. Ἂν ἴδωμεν ὅτι ἀναπτύχθῃ ὁ Ὀργανισμὸς καὶ ἔχει εἰσοδήματα περισσότερα, θὰ δώσωμεν περισσότερα. Σήμερον ὅμως ἀρχίζομεν μὲ παθητικὸν καὶ πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ ἀρχίσωμεν μὲ τὰ λάθη τοῦ παρελθόντος; Θὰ εἴπωμεν εἰς τοὺς διαμαρτυρομένους αὐτὰ τὰ ἔσοδα ἔχομεν, αὐτὰ διαθέτομεν. Ἂν ἐκ τῆς πορείας τῶν λογαριασμῶν ἐπιτραπῇ νὰ προχωρήσωμεν εἰς τὴν διεύρυνσιν τῆς ἐπιδοτήσεως, τότε θὰ ἐξετάσωμεν τὴν δυνατότητα τῆς αὐξήσεως (τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας).

Ἐὰν ὁ Ὀργανισμὸς εὐημερήσῃ, θὰ εἶμαι εὐτυχὴς νὰ αὐξήσω τὰς παροχὰς ἢ νὰ μειώσω τὰς ἐπιβαρύνσεις.

. . . . . .

Ὑπουργὸς Ἐργασίας. (Ἐπὶ προτάσεως βουλευτοῦ νὰ μὴ νομοθετηθῇ ἐξαίρεσις τῶν ἀποχιακῶς ἐργαζομένων):... Σᾶς ἐπαναλαμβάνω ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν οἱ ἀποχιακῶς ἐργαζόμενοι νὰ περιληφθοῦν εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νομοθετήματος, διὰ νὰ δυνηθῇ ὁ Ὀργανισμὸς νὰ σταθεροποιήσῃ.

Ἐνῷ ταῦτα συνεζητοῦντο ἐν τῇ Βουλῇ καὶ διαφαίνεται ἐξ αὐτῶν ἡ στενοχωρία, διότι μὲ τὰς ὑπὲρ τοῦ Ὀργανισμοῦ Ἀνεργίας εἰσφορὰς δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ διευρυνθῇ περισσότερον ἡ προστασία τῶν ἀνέργων, ὡς ἀνομοθετήθη διὰ τοῦ ἱδρυτικοῦ του Ὀργανισμοῦ ν.δ. 2961/1954, ἀνηγγέλθη προσφάτως ὡς ἀποφασισθεῖσα ἡ λῆψις νομοθετικοῦ μέτρου, διὰ τοῦ ὁποίου αἱ ἀπορρέουσαι τοῖς ἐργοδόταις ἀποζημιώσεις τοῦ ν. 2112 καὶ τοῦ ἀ.ν. 16/18 Ἰουλίου 1920 διὰ τὴν ἀπόλυσιν τῶν μισθωτῶν θὰ ἀναληφθοῦν ὑπὸ τοῦ νεοϊδρυθέντος Ὀργανισμοῦ ἀσφαλίσεως κατ' ἀνεργίαν.

Ἀναγνωρίζεται ἀπὸ τοὺς ἀντιπαρατιθεμένους παρατηρητὰς ὅτι ὑπῆρξε λάθος νομοθετικῆς πολιτικῆς νὰ καταργηθῇ διὰ τοῦ ν.δ. 2961/1954 τὸ ἀπὸ 10ετίας σχεδὸν ἰσχῦον δικαίωμα τῶν μισθωτῶν περὶ καταβολῆς ὑπωσδήποτε τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112 εἰς τοὺς ἀπολυομένους μισθωτούς, ἐν συνδέσμῳ τῆς καταβολῆς πρὸς τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, καὶ ἐπιζητεῖται ἤδη ὑπὸ τοῦ Κράτους τρόπος νὰ ἀρθῇ ἡ εἰς βάρος τῶν μισθωτῶν νομοθετηθεῖσα κατάργησις τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118/1945, ὥστε νὰ λαμβάνουν οὗτοι τὴν ἀποζημίωσιν, τῆς ὁποίας διὰ τῆς ἐπανόδου εἰς τὸ ἀρχικῶς ἰσχῦσαν νομοθετικὸν καθεστὼς τοῦ ν. 2112/1920 καὶ τοῦ ἀ.ν. 16/18 Ἰουλίου 1920 ἐστερήθησαν, προεξοφλουμένου ἁπλῶς διὰ τὴν ἀπόλυσίν των.

Ἀλλὰ πολὺ ἀμφιβάλλομεν, μετὰ καὶ ὅσα ἐλέχθησαν ἐν τῇ Βουλῇ, κατὰ τὰ ἀνωτέρω σημειούμενα, ὅτι ἡ καλλιτέρα λύσις εἶναι ἡ ἐπιρροὴ ἐπὶ τοῦ Ὀργανισμοῦ Ἀνεργίας ὑποχρεώσεων τοῦ ἐργοδότου, ξένων πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτοῦ καὶ ἀσυλλήπτου μαθηματικῶς ἐκτάσεως. Καὶ διατί τάχα, εἰς τὴν περίπτωσιν, χάνει τὴν ἀξίαν του ἡ ὀρθὴ ἐν τῇ Βουλῇ γενομένη παρατήρησις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἐὰν ὁ ὀργανισμὸς ἔχῃ εἰσοδήματα περισσότερα, θὰ δώσωμεν περισσότερα, ὅπερ τὴν ἔννοιαν νὰ κατασιτ καλλιτέρα ἡ θέσις τοῦ ἀνέργου μισθωτοῦ διὰ τῆς βελτιώσεως τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας, ***ἡ παροχὴ μόνον τοῦ ὁποίου ἀπαιτεῖ καὶ τὸν λόγον ὑπάρξεως καὶ λειτουργίας τοῦ Ὀργανισμοῦ;***

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΑ

Ἡ Ἑνωμένη Παράταξις Ἐπαγγελματιῶν Δικηγόρων Ἀθηνῶν μᾶς ἀπέστειλε τὴν κατωτέρω ἀνακοίνωσιν:

Ἡ Ἑνωμένη Παράταξις Ἐπαγγελματιῶν Δικηγόρων Ἀθηνῶν, παρακολουθοῦσα πάντοτε ἐκ τοῦ σύνεγγυς τὰ ἐπαγγελματικὰ ζητήματα καὶ ἀγωνιζομένη συνεχῶς διὰ τὴν εὐνοϊκὴν λύσιν τούτων, ἀνακοινοῖ πρὸς τὸν Δικηγορικὸν κόσμον τῆς Χώρας, ὅτι ὁ ἐπ' ἐσχάτων ψηφισθεὶς νέος Κῶδιξ περὶ Δικηγόρων δὲν ἀνταποκρίνεται πλήρως πρὸς τὰς ἐπ' αὐτοῦ βασισθείσας προσδοκίας τῶν δικηγόρων.

Ἡ Η.Π.Ε.Δ.Α. ἐπιφυλάσσεται νὰ ἀσκήσῃ λεπτομερῆ κριτικὴν τῶν διατάξεων τοῦ Κώδικος, ἐξ ἧς θὰ καταδειχθῇ ὁ ἀνωτέρω ἰσχυρισμός της. Θὰ προβῇ ἐπίσης εἰς τὰς δεούσας ἐνεργείας πρὸς ἐπίτευξιν τροποποιήσεων καὶ συμπληρώσεων βασικῶν διατάξεων τοῦ νέου Κώδικος, αἵτινες εἶναι ὅλως ἀντίθετοι πρὸς τὰ ἠθικὰ καὶ ὑλικὰ συμφέροντα τοῦ Δικηγορικοῦ Σώματος. Καλεῖ δὲ τοὺς κ.κ. συναδέλφους ὅπως, μακρὰν προχείρων κρίσεων, παραμείνουν ἡνωμένοι καὶ ἀνιχνεύσουν τὴν ἀφθονίαν διὰ τὴν πραγμάτωσιν τῶν δικαίων ἐπιδιώξεων τοῦ Σώματος.

—Δὲν ἐδημοσιεύθη μέχρις ὥρας εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως ἡ ὑπ' ἀριθ. 128194 τῆς 16 Νοεμβρίου 1954 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Δικαιοσύνης, εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ἄρθρου 92 § 2 τοῦ ν.δ. 3026/1954 περὶ τοῦ Κώδικος τῶν Δικηγόρων σχετικὴ πρὸς τὸν καθορισμὸν ἀποδοχῶν ἐμμίσθων δικηγόρων.

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ

Ἐκ τῆς ἀνωτέρω, σελ. 1260, δημοσιευομένης ἀποφάσεως τοῦ Εἰρηνοδικείου Φαρίδος παρελείφθη ἐκ παραδρομῆς ὁ ἀριθμὸς αὐτῆς, φαρμάσης τὸν ἀριθμὸν 11/1951.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 13ος—Τεῦχος 24 (318)

Ἀθῆναι, 15 Δεκεμβρίου 1954

ΧΑΡΑΚΤΗΡ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΩΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ (*)

Ὑπὸ τοῦ κ. Κ. Ι. ΔΗΜΑΚΗ, Δικηγόρου

Περιεχόμενα

Σωματεῖον (ἵδρυσις, ἔκτασις προστασίας ἄρθρου 11 τοῦ Συντάγματος).
Ἵδρυμα (σύστασις, διάθεσις περιουσίας, ἐλευθερία, ἔκτασις προστασίας ἄρθρου 106 τοῦ Συντάγματος).
«Εἰδικὸς Λογαριασμός» (ἁπλῆ ἐνοχικὴ δέσμευσις).
Ταμεῖα τοῦ ν. 2868/1922 (νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου).
«Αὐτοτέλεια» νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου.
Ἀναδιοργάνωσις νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου.

Δι' ἀποφάσεως τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῶν μετόχων τῆς (πρώην) Ἐθνικῆς Τραπέζης, ληφθείσης τὴν 12.1.1867, ἱδρύθη Ταμεῖον Συντάξεων τοῦ προσωπικοῦ της. Ἡ ἀπόφασις αὕτη ἐκυρώθη διὰ τοῦ ἀπὸ 28.4.1867 Δ/τος. Κατὰ τὸ ἔτος 1927 ἐδημοσιεύθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 21545/6.7.1927 ὑπ. ἀποφασις, δι' ἧς ὡρίσθη, ὅτι συνιστᾶται εἰδικὸν Ταμεῖον ὑπὸ τὸν τίτλον «Ταμεῖον Συντάξεων τοῦ Προσωπικοῦ τῆς Ἐθν. Τραπέζης» καὶ ὅτι ἡ ὑπάρχουσα περιουσία τοῦ παλαιοῦ Ταμείου μεταβιβάζεται εἰς τὸ νέον Ταμεῖον. Τὸ ἔτος 1928 διὰ συμφωνίας μεταξὺ τῶν Τραπεζῶν Ἐθνικῆς καὶ Ἑλλάδος ὑπῆχθη καὶ τὸ προσωπικὸν τῆς τελευταίας εἰς τὸ ὡς ἄνω Ταμεῖον. Ἀκολούθως ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 59696/16.1.1929 ὑπ. ἀπόφασις, δι' ἧς κατεστρώθη τὸ καταστατικὸν τοῦ κοινοῦ πλέον Ταμείου, ὅπερ μετωνομάσθη εἰς Ταμεῖον Συντάξεων τοῦ Προσωπικοῦ τῶν Τραπεζῶν Ἐθνικῆς, Ἑλλάδος καὶ Κτηματικῆς. Ἔκτοτε ἐξεδόθησαν πλεῖσται ὑπ. ἀποφάσεις, δι' ὧν κατὰ τὰς ἑκάστοτε ἀνάγκας ἐτροποποιεῖτο τὸ καταστατικὸν τοῦ κοινοῦ τούτου Ταμείου.

Ἐρωτᾶται: Εἶναι δυνατὴ ἡ διὰ νόμου διχοτόμησις τοῦ κοινοῦ Ταμείου Συντάξεων, εἰς τρόπον ὥστε τὸ προσωπικὸν τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος νὰ στεγασθῇ ὑπὸ ἴδιον Ταμεῖον Συντάξεων, εἰς ὃ θὰ περιέλθῃ μέρος (κατ' ἀναλογίαν μελῶν, εἰσφορῶν κλπ.) τῆς ὑφισταμένης περιουσίας;

I

1. Ὑπὸ τὰ ἄνω δεδομένα ἀνακύπτει ἀμέσως τὸ ἐρώτημα: Τὸ Ταμεῖον εἶναι νομικὸν πρόσωπον δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου; Ἡ ἀπάντησις εἰς τὸ ἐρώτημα τοῦτο ἔχει πρωταρχικὴν σημασίαν, διότι εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν ἤθελε θεωρηθῆ τὸ Ταμεῖον νομικὸν πρόσωπον ἰδιωτικοῦ δικαίου (καὶ δὴ σωματεῖον), ἡ ἐπέμβασις τοῦ νομοθέτου θὰ ἔβαινε νὰ γίνῃ κατὰ τρόπον καὶ μέχρι σημείου, ὥστε νὰ μὴ θίγηται ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ Συντάγματος προστασία (βλέπε Σ.τ.Ε. 1072/1948 καὶ τὰς κατωτέρω ἀποφάσεις).

2. Θεωροῦμεν σκόπιμον νὰ ἀναφέρωμεν ἀμέσως, ὅτι τὰ Δικαστήρια, ἐνώπιον τῶν ὁποίων, ὑπὸ ποικίλας ἀφορμάς, προσῆλθε τὸ Ταμεῖον, ἀπεφάνθησαν (ὡς προκύπτει ἐκ τῶν ἀποφάσεων, ἃς κατωρθώσαμεν νὰ ἀνεύρωμεν), ἄλλοτε ὅτι πρόκειται περὶ νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου καὶ ἄλλοτε περὶ σωματείου. Οὕτω:

Α' ὅποψις

Τὴν ἄποψιν ὅτι πρόκειται περὶ νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου ὑποστηρίζουν αἱ ἀποφάσεις: Σ.τ.Ε. 113/1943, 1754/1953, 341/1944 καὶ 1831/1947. Ὁ Ἄρειος Πάγος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 163/1951 ἔκρινεν, ὅτι τὸ Ταμεῖον ἀνήκει εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ὑπὸ τοῦ ν. 2868/1922 ρυθμιζομένων Ταμείων (ἀλλὰ προηγουμένη ἀπόφασις τοῦ Α.Π., ἡ 387/1952, εἶχεν ἀποφανθῆ, ὅτι ἀποτελοῦν νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου) (*).

(*) Ἐξ ἀφορμῆς σχετικοῦ ἐρωτήματος τοῦ Συλλόγου Ὑπαλλήλων Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος.

Τὸ θέμα ἐρρυθμίσθη ἐναργέστερον διὰ τοῦ ν.δ. 2626/1953, περὶ τῆς συνταγματικότητος τοῦ ὁποίου ἡ εἰς τὸ παρὸν τεῦχος δημοσιευομένη ὑπ' ἀριθ. 975/1954 ἀπόφασις τοῦ Σ.τ.Ε.

(*) Τὴν γνώμην ταύτην ἐπανέλαβεν ὁ Α.Π. καὶ εἰς νεωτάτην ἀπόφασίν του, ὑπ' ἀριθ. 62/1954.

Β' άποψις

Τὴν ἄποψιν ὅτι τὸ Ταμεῖον ἀποτελεῖ σωματεῖον (ν.π. ΙΒ.Δ.) ὑποστηρίζουν αἱ ἑξῆς ἀποφάσεις: Ἡ Σ.τ.Ε. 1466/1948 (εἰσηγητὴς Χ. *Μητρέλιας*), ἥτις ἐσκέφθη οὕτω: «Τὸ Ταμεῖον ἱδρύθη δι' ἀποφάσεως τῆς Γεν. Συνελεύσεως τῶν μετόχων τῆς Ἐθν. Τραπέζης, ἤτοι διὰ δικαιοπραξίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, ὑπὸ τὴν τοιαύτην δὲ αὐτοῦ μορφὴν ἐξακολουθεῖ καὶ σήμερον νὰ ὑφίσταται. Ὅθεν, κατὰ τὸν λόγον τῆς καταγωγῆς του ταύτης, ἀπετέλεσε σωματειακὸν ὀργανισμὸν ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀπολαύοντα τῆς ἐκ τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος περὶ ἐλευθερίας τῶν Ἑλλήνων τοῦ συνεταιρίζεσθαι προστασίας...» (βλέπε ταύτην εἰς ΕΕΔ 8, 472).

Μνημονεύομεν ἰδιαιτέρως τὴν ἐν λόγῳ ἀπόφασιν, διότι εἶναι ἡ πρώτη, ἡ ὁποία ἐσημείωσεν ἀπόκλισιν ἐν τῇ μέχρι τότε νομολογίᾳ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας καί, πρὸ παντός, διότι διὰ τῆς ἐπικλήσεως τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ Συντάγματος ἐνεφάνισε μίαν νέαν δυσχέρειαν ἐν τῇ διαφορισμῷ ἀσφαλιστικῶν φορέων ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ τοιούτων δημοσίου δικαίου (βλέπε σχόλια *Στασινοπούλου*, Διοικ. Πράξεις, σελ. 85 σημ. 2). Ὁπωσδήποτε πρέπει ἀμέσως νὰ τονισθῇ, ὅτι, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν σκέψεων τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως (τὰς ὁποίας δι' οἰκονομίαν χώρου δὲν παραθέτομεν ἐνταῦθα), ὑποστηρίζονται δύο θέσεις: ἡ μία, ὅτι κατ' ἀρχὴν τὰ Ἀσφαλιστικὰ Ταμεῖα, ἅτινα ἔχουν τὴν ρίζαν των εἰς τὴν ἰδιωτικὴν θέλησιν (ν. πρόσωπα ἰδιωτικοῦ δικαίου) δύνανται νὰ ἀναχθοῦν εἰς νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου καὶ ὡς τοιαῦτα νὰ λειτουργοῦν ὑπὸ κανονιστικὸν καθεστώς (βλέπε ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου καὶ τὴν Σ.Ε. 1072/1948, εἰσηγ. *Ο. Κυριακός*, ἀποκλείουσαν τὸ δυνατὸν τοιαύτης ἀναγωγῆς) καὶ ἡ ἑτέρα ὅτι ἐπὶ τῶν ὡς ἄνω νομικῶν προσώπων ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀναχθέντων εἰς νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου, δὲν πρέπει ἡ κανονιστικὴ ἐπέμβασις τῆς Διοικήσεως νὰ ἐκτείνηται μέχρι καταργήσεως ἢ ἔστω οὐσιώδους περιορισμοῦ τῆς διοικητικῆς αὐτοτελείας τοῦ ὡς σωματείου λειτουργοῦντος Ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ (βλέπε ὁμοίαν συλλογιστικὴν εἰς προηγουμένην Σ.τ.Ε. 317/1948, εἰσηγ. *Γ. Παπαχατζῆς*).

Τὴν ἀνωτέρω ἀπόφασιν ἠκολούθησαν αἱ Σ.τ.Ε. 1370/1950 καὶ 1875/1951 καὶ ἡ Ἐφ. Ἀθηνῶν 529/1953.

3. Ἐκ τῆς ἀντιπαραβολῆς τῶν δύο ὡς ἄνω ἀπόψεων δυνάμεθα νὰ συναγάγωμεν τὰ ἑξῆς:

α) Ἅπασαι αἱ ἀνωτέρω ἀποφάσεις (ἀμφοτέρων τῶν ἀπόψεων) τοῦ Σ.τ.Ε. δέχονται, ὅτι ἡ ἀσφάλισις τῶν μισθωτῶν ὑπὸ τὰς συγχρόνους κοινωνικὰς συνθήκας ἔχει δημόσιον χαρακτῆρα, ὑπηρετεῖ τὸ δημόσιον συμφέρον, καὶ ὡς τοιαύτη ὑπάγεται εἰς κανονιστικὸν καθεστώς.

β) Αἱ ἀποφάσεις τοῦ Σ.τ.Ε. τῆς δευτέρας τῶν ἄνω ἀπόψεων δέχονται, ὅτι τὸ περὶ οὗ πρόκειται Ταμεῖον ἀποτελεῖ σωματεῖον, ἐντεῦθεν δὲ δι' ἐπικλήσεως τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ Συντάγματος ὑποστηρίζουν, ὅτι, ἐκ τῆς ἰδιότητός του, δηλ. ὡς σωματείου, τὸ Ταμεῖον σώζει τὴν διοικητικὴν αὐτοῦ αὐτοτέλειαν.

II

Ἡ μελέτη τῶν ἀντιπάλων τούτων ἀπόψεων, καὶ ἰδίᾳ τῆς δευτέρας τούτων, θέτει ἐνώπιον ἡμῶν ἓν ριζικώτερον ἐρώτημα: Ἆρά γε τὸ Ταμεῖον εἶναι σωματεῖον ἀπολαῦον τῆς προστασίας τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ Συντάγματος; Τὸ πρόβλημα μάλιστα, ἐπειδὴ αἱ μὲν τῆς πρώτης ἀπόψεως ἀποφάσεις οὐδαμῶς τὸ ἐρευνοῦν, αἱ δὲ τῆς δευτέρας τὸ θεωροῦν, ἀδασανίστως πως, ὡς λελυμένον καταφατικῶς ἐκ μόνου τοῦ λόγου ὅτι τὸ Ταμεῖον ἱδρύθη διὰ πράξεως ἰδιωτικῆς θελήσεως (ἀπόφασις Γεν. Συνελεύσεως τῶν μετόχων), νομίζομεν ὅτι πρέπει νὰ τεθῇ γενικώτερον:

Ἐὰν περιορισθῶμεν εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῶν γενεθλίων πράξεων τοῦ Ταμείου, ἤτοι τῆς ἀπὸ 12.4.1867 ἀποφάσεως τῆς Γεν. Συνελεύσεως τῶν μετόχων τῆς Ε.Τ. καὶ τοῦ β/τος τῆς 28.4.1867, ἐρωτῶμεν: Ποῖος ὁ ἐντεῦθεν νομικὸς χαρακτὴρ τοῦ Ταμείου; (Πρὸς ἀποκλεισμὸν πάσης παρανοήσεως ἐπαναλαμβάνομεν, ὅτι ἡ μελέτη ἐν τῷ κεφαλαίῳ τούτῳ θὰ περιλάβῃ μόνον τὰς ἀνωτέρω πράξεις καὶ οὐχὶ καὶ τὰς μετὰ τὸν ν. 2868/1922 διατάξεις νόμων καὶ κανονιστικῶν πράξεων, ἰδίᾳ τὴν 21545/1927, αἵτινες ἠλλαξαν ἀρδην τὸν χαρακτῆρα τοῦ Ταμείου, ὡς κατωτέρω ἐν κεφ. IV ἐκθέτομεν).

Α' Ἐκδοχή

Τὸ Ταμεῖον ἀποτελεῖ Σωματεῖον;

Τὴν ἐκδοχὴν ὅτι τὸ Ταμεῖον ἀποτελεῖ σωματεῖον ἀρνούμεθα διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους:

1. Ἡ ἵδρυσις τοῦ Ταμείου (ὡς σωματείου ἐξεταζομένου) φέρεται γενομένη τὸ ἔτος 1867, ἤτοι ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ βυζαντινορρωμαϊκοῦ δικαίου. (Ὁ ν. 281/1914 «περὶ σωματείων» καὶ ὁ εἰδικὸς περὶ ἐπαγγελματικῶν σωμα-

τείων ν. 2151/1920, ὡς καὶ τὸ Δ.Δ. τῆς 15/20 Μαΐου 1920, εἶναι πολὺ μεταγενέστερα. θὰ διαλάβωμεν δὲ περὶ τούτων ἀμέσως κατωτέρω). Κατὰ τὸ δίκαιον λοιπὸν ἐκεῖνο (βλέπε ἰδίᾳ ν. 85 Π. 50.16) πρὸς ἵδρυσιν σωματείου ἀπαιτεῖται ἡ ὑπὸ κοινὴν θέλησιν δηλουμένην ἐν καταστατικῷ ἕνωσις πλειόνων προσώπων (τοὐλάχιστον τριῶν) πρὸς ἐπιδίωξιν θεμιτοῦ σκοποῦ. Θεμέλιον ὄθεν τοῦ σωματείου ἀπετέλει ἡ δικαιοπρακτικὴ θέλησις ἓν ὁμάδι προσώπων, ἅτινα θὰ καθίσταντο μέλη τούτου (βλέπε *Οἰκονομίδου*, Γεν. Ἀρχ. § 24 σημ. 4, *Dernburg*, Γεν. Ἀρχ. § 80, 89/2, *Regelsberger*, Γεν. Ἀρχ. § 77, I, II, III, ὅστις μάλιστα χαρακτηριστικῶς λέγει ὅτι «διὰ τὴν ὑπόστασιν τοῦ σωματείου οὐσιώδες μόνον εἶναι ἡ ὕπαρξις μελῶν», *Σβώλου*, Τὸ δικαίωμα τοῦ συνεταιρίζεσθαι § 2 σημ. 2, 5 σημ. 2, 12, 3).

Ἡ ἄποψις αὕτη, ὅτι δηλ. δὲν νοεῖται σωματεῖον ἄνευ τῆς ὑπάρξεως προσώπων ἐν ἑνώσει, προκύπτει καὶ ἐκ τῆς καταγωγῆς τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ Συντάγματος, δι' οὗ ἀνεκηρύχθη, ὡς ἀτομικὸν δικαίωμα, ἡ ἐλευθερία τοῦ προσώπου νὰ ἱδρύῃ καὶ μετέχῃ εἰς συνεταιρισμοὺς - σωματεῖα. Πράγματι τὸ δικαίωμα τοῦ συνεταιρίζεσθαι, ὅπερ δὲν ἔτυχε προστασίας εἰς τὰ πρῶτα δημοκρατικὰ Συντάγματα, λόγῳ δυσπιστίας καὶ δυσμενείας πρὸς τὰς παλαιὰς συντεχνίας, κατετάχθη μεταξὺ τῶν ἀτομικῶν δικαιωμάτων, ἀφ' ὅτου κατενοήθη, ὅτι ὑπὸ τὸν οἰκονομικὸν φιλελευθερισμὸν οἱ οἰκονομικῶς ἀσθενέστεροι ἠδύναντο νὰ ἐπιβιώσουν, ἑνούμενοι εἰς ὁμάδας. Εἶναι ἀληθές, ὅτι τὸ Σύνταγμα προστατεύει καὶ ἑνώσεις, αἵτινες δὲν ἔχουν ἀγωνιστικὸν χαρακτῆρα, ἀλλὰ οὐδεὶς δύναται νὰ ἀρνηθῇ, ὅτι τὸ δικαίωμα τοῦ συνεταιρίζεσθαι ἐδημιουργήθη καὶ προσέλαβε τὸ πλάτος, ὑπὸ τὸ ὁποῖον μᾶς εἶναι γνώριμον, μόνον ἐξ αἰτίας τῶν ἀγώνων τῶν οἰκονομικῶς ἀσθενεστέρων τάξεων καὶ δὴ τῶν μισθοδοτουμένων. Εἶναι λοιπὸν ἐκτὸς τῆς πραγματικότητος νὰ ὑποστηρίζωμεν, ὅτι δύναται νὰ ὑπάρξῃ σωματεῖον ἄνευ ὑπάρξεως προσώπων ἐν ἑνώσει, καὶ εἶναι ἀκόμη περισσότερον ἀπαράδεκτον νὰ λέγωμεν, ὅτι δύναται νὰ ἱδρυθῇ σωματεῖον καὶ δὴ ἐργατικὸν ἄνευ τῆς θελήσεως τῶν ἐργατῶν καὶ διὰ μόνης τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότου των.

Εἰς τὴν ὑπὸ μελέτην περίπτωσιν, ὡς δίδεται ἐκ τοῦ πραγματικοῦ, συνέβησαν τὰ ἑξῆς: Τὸ Ταμεῖον συνέστη οὐχὶ διὰ τῆς θελήσεως προσώπων, ἅτινα κατέστησαν μέλη τούτου, ἀλλὰ δι' ἀποφάσεως τρίτου τινός (τῆς ἀνωνύμου ἑταιρίας «Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος»), ἥτις οὔτε κατέστη, οὔτε ἦτο δυνατὸν νὰ καταστῇ μέλος ἰδανικοῦ σωματείου. Περαιτέρω οἱ ὑπὲρ ὧν ἡ ἀσφάλισις μισθωτοὶ δὲν κατέστησαν μέλη τοῦ Ταμείου (σωματείου), διότι βεβαίως δὲν πρέπει νὰ ταυτίζηται ἡ πρὸς τούτους ἀπονομὴ τῶν ὠφελειῶν (συντάξεων ἐξασφαλιζομένων μάλιστα δι' ὑποχρεωτικῆς παρακρατήσεως μέρους τοῦ μισθοῦ των) πρὸς τὴν διὰ προσχωρήσεως συμμετοχὴν τινος εἰς ἱδρυμένον παρ' ἄλλων σωματεῖον, ἥτις προσχωρήσεις ἔχει ὅλα τὰ στοιχεῖα τῆς, ἐξ ἐλευθέρας θελήσεως, δικαιοπρακτικῆς δεσμεύσεως. Τέλος ἡ συμμετοχὴ τῶν ἠσφαλισμένων ἐν τῇ διοικήσει τοῦ Ταμείου ἦτο ἀνύπαρκτος, διότι ἡ μὲν ὑποτυπώδης διοίκησις (ἂν δύναται νὰ ὀνομασθῇ «διοίκησις» ἡ ὑπὸ τοῦ Κεντρικοῦ Ταμείου ἐποπτευομένου ὑπὸ τριμελοῦς ἐπιτροπῆς συγκέντρωσις τῶν Κεφαλαίων τοῦ Ταμείου) ἦτο ἐντελῶς ὑποχειρία τῆς Τραπέζης, οἱ δὲ ἠσφαλισμένοι, μὴ καλούμενοι μάλιστα οὐδὲ εἰς συνελεύσεις, δὲν ἠδύναντο ποσῶς νὰ ὑπηρεάσουν τὴν τύχην τοῦ Ταμείου.

Ἐξ ὅλων τῶν περιστατικῶν τούτων πρέπει νὰ δεχθῇ τις κατ' ἀνάγκην εἰς τὴν γνώμην ὅτι δὲν συνέστη σωματεῖον. Ἡ ἀντίπαλος ἄποψις παρασύρεται ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ ἀπόφασις τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῶν μετόχων τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης εἶναι πρᾶξις ἰδιωτικοῦ δικαίου (βλέπε τὴν ἀνωτέρω Σ.τ.Ε. 1466/1948). Τοῦτο εἶναι ὀρθόν, ἀλλὰ δὲν εἶναι κρίσιμον. Διότι βεβαίως οὐδεὶς ὑποστηρίζει, ὅτι τρίτος δύναται διὰ μονομεροῦς θελήσεώς του νὰ συστήσῃ ὑπὲρ ἄλλων, ἄνευ τῆς δικαιοπρακτικῆς συμμετοχῆς τούτων, σωματεῖον καὶ δὴ ὑπαγόμενον εἰς τὴν προστασίαν τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Συντάγματος. (Ἄλλως βεβαίως ἔχει τὸ πρᾶγμα ἐπὶ ἱδρύματος περὶ οὗ βλέπε κατωτέρω). Θὰ ἠδύνατο ἴσως κατ' οἰκονομίαν νὰ ὑποστηριχθῇ (ὑπὸ τὸ κράτος πάντοτε τοῦ Γ. Δ.) ὅτι ἠδύναντό τινες νὰ ἱδρύσουν σωματεῖον ὑπὲρ ἄλλων, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην θὰ ἔπρεπε τὸ μέν, διὰ τὴν ἀρχικὴν ἱδρυσιν τοῦ σωματείου, νὰ ὑπάρξουν ἱδρυταὶ πλείονες τοῦ ἑνός, τὸ δὲ διὰ τὴν ἐπιβίωσιν τοῦ τοιούτου σωματείου νὰ προσχωρήσουν δι' ἐλευθέρας δικαιοπρακτικῆς θελήσεως ἐκεῖνοι, ὑπὲρ ὧν συνέστη τὸ σωματεῖον (βλέπε περίπτωσιν Ε. Α. 273/1928, Θέμ. ΛΘ' 517).

2. Εἶναι ἀληθές, ὅτι ἐκτὸς τῆς ἄνω ἀποφάσεως τῆς Γεν. Συνελεύσεως τῶν μετόχων τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, ἐξ ἧς ἡ ἀντίπαλος ἄποψις ὑποστηρίζει ἵδρυσιν σωματείου (τοῦ

Ταμείου) ὑφίσταται καὶ τὸ ἀπὸ 28.4.1867 Διάταγμα «περὶ κανονισμοῦ συντάξεων ἀφορῶντος τὰς συντάξεις τῶν ὑπαλλήλων τῆς Τραπέζης». Δύναται ὅθεν νὰ τεθῇ τὸ ἐρώτημα (μὴ τεθὲν ὑπὸ τῆς ὑποστηριζούσης τὴν ὕπαρξιν σωματείου γνώμης) μήπως διὰ τοῦ Διατάγματος τούτου συνέστη σωματεῖον;

α. Ἡ διὰ μόνου τοῦ διατάγματος ὡς πρωταρχικῆς πηγῆς καὶ ἀνεξαρτήτως δηλαδὴ τῆς ἐνώσεως προσώπων ἵδρυσις σωματείου θὰ ἠδύνατο νὰ ὑποστηριχθῇ, ἐὰν παρ' ἡμῖν εἶχεν ἐπικρατήσει τὸ σύστημα τῆς παραχωρήσεως, κατὰ τὸ ὁποῖον ἡ κτῆσις νομικῆς προσωπικότητος θεμελιοῦται ἀποκλειστικῶς ἐπὶ πολιτειακῆς πράξεως ἀπονεμούσης αὐτήν. Τὸ σύστημα τοῦτο, ὅπερ δὲν δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ, ὅτι εὑρίσκει ἔρεισμα εἰς τὰς διατάξεις τῶν Πηγῶν, ἀνεπτύχθη ὑπὸ ἀπολυταρχικὰ καθεστῶτα (βλέπε περὶ τούτων *Μαριδάκη*, Διάγρ. Γεν. Ἀρχ. σελ. 20. *Dernburg*. Γεν. Ἀρχ. § 89. 2. *Οἰκονομίδου*, Γεν. Ἀρχ § 23 σ. 7). Τὸ ὑπὸ μελέτην ὅμως διάταγμα ἐδημοσιεύθη τὸ ἔτος 1867, ἤτοι ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ Συντάγματος τοῦ 1864, δι' οὗ, μετὰ τὴν συντριβὴν μάλιστα τῆς ἀπολυταρχίας, ὠργανώθησαν αἱ Ἐξουσίαι, κατὰ τὸ μέγιστον στηριχθεῖσαι ἐπὶ τῆς θελήσεως τοῦ κυριάρχου Λαοῦ. Δέον συνεπῶς νὰ ἀποκλεισθῇ ἡ ἐκδοχὴ ὅτι, διὰ μόνης τῆς προσταγῆς τῆς πολιτείας, ἦτο δυνατὸν νὰ θεμελιωθῇ τὸ Ταμεῖον ὡς σωματεῖον. Ἀλλὰ καὶ ἐὰν πρὸς στιγμὴν ἦτο δυνατὸν νὰ ὑποστηριχθῇ τοιαύτη ἄποψις, καὶ πάλιν τοιοῦτο σωματεῖον, ἐρειδόμενον ἐπὶ πολιτειακῆς προσταγῆς, δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ τύχῃ τῆς προστασίας τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ Συντάγματος, ὅπερ προστατεύει τὰς ἐξ ἐλευθέρας θελήσεως τῶν ἀτόμων ἑνώσεις (σωματεῖα).

β. Ἐὰν ἀποκλεισθῇ ἡ ἐκδοχὴ ὅτι διὰ τοῦ ρηθέντος διατάγματος συνέστη τὸ σωματεῖον, ἀποβλέπει ἄνευ ἀξίας ἡ ἐκτίμησις τοῦ διατάγματος τούτου ὡς ἐγκριτικοῦ τοῦ ἱδρυθέντος Ταμείου: αα) διότι ὑπὸ τὸ Σύνταγμα τοῦ 1864, εἰς ὃ τὸ πρῶτον ἐτέθη τὸ γνώριμον πλέον ἄρθρον 11, δι' οὗ ὡρίσθη «οἱ Ἕλληνες ἔχουσι τὸ δικαίωμα τοῦ συνεταιρίζεσθαι τηροῦντες τοὺς νόμους τοῦ Κράτους, οἵτινες ὅμως οὐδέποτε δύνανται νὰ ὑπάγωσι τὸ δικαίωμα εἰς προηγουμένην τῆς Κυβερνήσεως ἄδειαν», ἡ ἵδρυσις τοῦ σωματείου δὲν ἐξηρτᾶτο πλέον ἐκ κυβερνητικῆς ἀδείας (βλέπε *Ν. Ι. Σαριπόλου*, Πραγμ. Συντ. Δικ. § 858, *Οἰκονομίδου*, Γεν. Ἀρχ. § 23 σ. 7, *Καλλιγᾶ*, Γεν. Ἀρχ. § 223) καὶ ββ) διότι καὶ ὑπὸ τὴν ἐκδοχὴν ὅτι ἦτο ἐπιτεταγμένη ἡ χορήγησις κυβερνητικῆς ἀδείας καὶ πάλιν αὕτη μόνη δὲν ἠδύνατο νὰ ἱδρύσῃ τὸ σωματεῖον, ἀλλ' ἀπῃτεῖτο νὰ ὑπάρξουν αἱ προϋποθέσεις, ἃς ἔθετο ὁ ἀστικὸς νόμος διὰ τὴν γένεσιν τοῦ σωματείου καὶ αἱ ὁποῖαι, ὡς ἀνωτέρω (1) ἐξεθέσαμεν, δὲν ὑπῆρξαν ἐν προκειμένῳ.

3. Τὸ ὡς ἄνω κανονιστικὸν δ/γμα τῆς 28.4.1867, ἐνῷ οὐδὲν μᾶς προσφέρει, θεωρούμενον ὡς κυβερνητικὴ ἄδεια ἱδρύσεως σωματείου, ἐν τούτοις μᾶς ἀποκαλύπτει μίαν ἄλλην ἐνδιαφέρουσαν πλευράν: Τὸ ἐν λόγῳ διάταγμα ὁρίζει, ὅτι ἡ ἀσφάλισις ἦτο ὑποχρεωτική. Ἡ τοιαύτη ὅμως ὑποχρεωτικὴ συμμετοχὴ εἰς τὸ Ταμεῖον ἀποκλείει τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ Ταμείου ὡς σωματείου ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ Συντάγματος, διότι, ὡς γνωστόν, ὑπὸ τούτου προστατεύονται αἱ ἐλεύθεραι ἑνώσεις, εἰς ἃς δηλαδὴ ἐφ' ὅσον πληροῦνται αἱ προϋποθέσεις τοῦ νόμου, ἐλευθέρως εἰσέρχονται καὶ ἐξέρχονται τὰ μέλη.

4. Τέλος, καὶ ἂν ἤθελέ τις δεχθῇ ὅτι διὰ τῶν ἀνωτέρω πράξεων (ἤτοι τῆς ἀποφάσεως τῆς Γεν. Συνελεύσεως τῶν μετόχων ἢ τοῦ δ/τος ἢ καὶ ἀμφοτέρων τούτων) συνέστη σωματεῖον καὶ πάλιν πρέπει νὰ ἀποκλείσωμεν σήμερον τὴν λειτουργίαν τούτου ὡς τοιούτου (δηλαδὴ σωματείου ἐπαγγελματικοῦ) διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους:

Κατὰ τὰς μεταβατικὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 50 καὶ 51 τοῦ ν. 281/1914 σωματεῖον ὑφιστάμενον πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου ἔδει ἐντὸς προθεσμίας τινὸς (ἄρθρ. 50) νὰ προσαρμόσῃ τὸ καταστατικόν του πρὸς τὸν νέον τοῦτον νόμον περὶ σωματείων, ἀπηγορεύθη δὲ μέχρι τῆς τοιαύτης προσαρμογῆς ἡ χρησιμοποίησις ἐγκρίσεως καταστατικοῦ γενομένης πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ν. 281/1914.

Ἐπίσης, κατὰ τὰς εἰδικωτέρας καὶ πλγρεστέρας διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 26 τοῦ ν. 2151/1920 «περὶ ἐπαγγελματικῶν σωματείων» καὶ τῶν ἄρθρ. 68 καὶ 69 τοῦ δ. δ. 15/20 Μαΐου 1920 «περὶ ἐπαγγελματικῶν σωματείων» (πρβλ. καὶ ἄρθρ. 1 καὶ 2 τοῦ ν.δ. τῆς 13/17 Δεκεμβρίου 1922 «περὶ ἐφάπαξ παρατάσεως προθεσμίας πρὸς τροποποίησιν τῶν καταστατικῶν κλπ.»), τὰ πρὸ τῶν νόμων τούτων ἱδρυμένα σωματεῖα ἔδει νὰ τροποποιήσουν τὰ καταστατικά των, ὥστε νὰ εἶναι σύμφωνα πρὸς τὸν νόμον τοῦτον. Ἡ παράλειψις τῆς ἀναπροσαρμογῆς τῶν καταστατικῶν καθίστα ἀδρανῆ τὰ σωματεῖα, ἐφ' ὅσον ἀπηγορεύετο

ή χρησιμοποίησις τῶν παλαιῶν καταστατικῶν καὶ ἐπὶ πλέον παρεῖχε λόγον διαλύσεως τοῦ σωματείου.

Αἱ διατάξεις λοιπὸν αὐταὶ ἀποκλείουν πᾶσαν συζήτησιν περὶ τοῦ ὅτι τὸ Ταμεῖον εἶναι σωματεῖον· διότι καὶ ἐπὶ τῇ ἐκδοχῇ ὅτι νομίμως συνέστη σωματεῖον διὰ τῶν ἀνωτέρω πράξεων (ἀποφάσεως Γεν. Συμβουλίου τῶν μετόχων κλπ.) καὶ πάλιν τὸ ἐκ τῶν πράξεων τούτων προκῦψαν καταστατικὸν μὴ περιέχον οὐδὲν τῶν οὐσιωδῶν στοιχείων, ἅτινα ἀπαιτοῦν οἱ νεώτεροι νόμοι περὶ σωματείων (π. χ. ἀναγνώρισις δι' ἀποφάσεως Δικαστηρίου, διοίκησις ἐκλεγομένη ὑπὸ τῶν μελῶν, λειτουργία συνελεύσεων κλπ., πρβλ. καὶ ἄρθρ. 80 Α.Κ., ἔνθα καταχωροῦνται οἱ οὐσιώδεις ὅροι παντὸς καταστατικοῦ), δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ προβληθῇ ἢ χρησιμοποιηθῇ. Θὰ πρέπει λοιπὸν νὰ δεχθῶμεν ὅτι ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῶν ὡς ἄνω νόμων καὶ μετὰ τὴν πάροδον τῆς τελευταίας τῶν ἀνατρεπτικῶν προθεσμιῶν (ἤτοι τῆς 31.12.1923, ἄρθρ. 1 ν.δ. 13/17 Δεκεμβρίου 1922), τὸ ὡς σωματεῖον φερόμενον Ταμεῖον περιέστη ἐν ἀδρανείᾳ καὶ ἔδει νὰ εἶχε διαλυθῇ (ἄρθρ. 2 τοῦ ὡς ἄνω διατάγματος).

Β' Ἐκδοχή

Τὸ Ταμεῖον ἀποτελεῖ Ἵδρυμα;

1 Διὰ τὴν πληρότητα τῆς μελέτης δὲν θὰ ἦτο ἄσκοπον νὰ ἐρευνηθῇ ἡ ἐκδοχὴ μήπως ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα (διὰ τῆς ἄνω ἀποφάσεως τῶν μετόχων της) ἀπεφάσισε νὰ διαθέσῃ μέρος τῆς περιουσίας της, ἥτις, τιθεμένη ὑπὸ αὐθυπόστατον διαχείρισιν, ἀφιερώθη εἰς κοινωνικῶς ὠφέλιμον σκοπόν, ἤτοι τὴν συνταξιοδότησιν τῶν ἀπομάχων ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν της. (Ἡ ἐκδοχὴ αὕτη ὑποστηρίζεται ὑπὸ τῶν ἀποφάσεων 3303/1949 καὶ 661/1950 τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, αἵτινες ἐχαρακτήρισαν, ὑπὸ συγγενεῖς πραγματικὸν ὁλικόν, ὡς ἵδρυμα Ταμεῖον Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως).

Εἶναι προφανές, ὅτι μία τοιαύτη ἐκδοχή, καθ' ἣν τὸ Ταμεῖον ἀποτελεῖ ἵδρυμα, θὰ μετετόπιζε τελείως τὸ πρόβλημα: Τὰ ἱδρύματα (ἐφ' ὅσον συνέστησαν διὰ πράξεως δωρεᾶς ἢ διαθήκης) ἐτέλουν ἀπὸ τοῦ Συντάγματος τοῦ 1927 ὑπὸ τὴν εἰδικὴν προστασίαν τοῦ ἄρθρου 20 (οὕτινος ἡ ἰσχὺς διετηρήθη κατὰ τὴν § δ τῆς Δ' Συντακτικῆς Πράξεως τοῦ 1935), σήμερον δὲ τελοῦν ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ ἄρθρου 106 τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος, ἡ ἐκ τῶν ὁποίων προστασία ἐκτείνεται πέραν τοῦ ἀμεταβλήτου τοῦ σκοποῦ, περιλαμβάνουσα τὴν κατὰ τοὺς ὅρους τῆς ἱδρυτικῆς πράξεως αὐτοτέλειαν καὶ αὐτοδιοίκησιν τοῦ ἱδρύματος (βλέπε Σ.τ.Ε. 317/1948, 781/1940). Ἐὰν λοιπὸν τίθεται τὸ ἐρώτημα: μήπως τὸ Ταμεῖον ἀποτελεῖ ἵδρυμα;

2. Νομίζομεν ὅτι αἱ ὑπὸ μελέτην πράξεις δὲν συνέστησαν ἵδρυμα διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους:

α) Διὰ τὴν σύστασιν ἱδρύματος ἀπαιτεῖται ὁ ἀποχωρισμὸς περιουσίας, ἥτις ἀφιεροῦται εἰς ὡρισμένον ἀγαθοεργὸν σκοπόν. Περὶ τούτου οὐδεὶς διαφωνεῖ. Ζήτημα μόνον ὑφίσταται, ἐὰν ἡ ἀφιερουμένη περιουσία δέον νὰ ἀνήκῃ εἰς τὸν ἱδρυτήν, ἄλλοις λόγοις ἐὰν ἡ ἵδρυσις τοῦ Ταμείου πρέπει νὰ γίνηται ἐπὶ οἰκονομικῇ θυσίᾳ τοῦ ἱδρυτοῦ. Ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου δὲν ὑπάρχει ρητὴ μαρτυρία εἰς τὰς Πηγάς. Ὑποστηρίζομεν, ἐν τούτοις, ὅτι ἡ οἰκονομικὴ θυσία τοῦ ἱδρυτοῦ εἶναι τὸ αὐτονόητον, ἐκ τοῦ λόγου δὲ τούτου, πιστεύομεν, ὅτι τὸ ζήτημα δὲν ἔτυχεν ἰδιαιτέρας ἐπεξεργασίας ὑπὸ τῶν ρωμαίστῶν. (Ὁ *Regelsberger* § 88 IV B, 2 ἐν παρόδῳ καὶ ἄνευ ἐπικλήσεως διατάξεως τῶν Πηγῶν δίδει λαβὴν εἰς ἀντίθετον γνώμην, ἐπὶ ταύτης δὲ καὶ μόνον ἐστηρίχθησαν αἱ ἀνωτέρω ἀποφάσεις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν).

Ἡ παρ' ἡμῖν ὑποστηριζομένη γνώμη στηρίζεται εἰς τὴν καταγωγὴν τῶν ἱδρυμάτων. Ὡς γνωστόν, τὰ ἱδρύματα, ἀγνωστα σχεδὸν παρὰ Ρωμαίοις, ἀνεπτύχθησαν *ex piae causae* ὑπὸ τῶν Χριστιανῶν αὐτοκρατόρων. Τὸ κύριον γνώρισμα τοῦ ἱδρύματος (ἐκ καταγωγῆς ἐπαναλαμβάνομεν) ἦτο ἡ ἀφιέρωσις περιουσίας, τὸ συνηθέστερον διὰ δωρεᾶς ἢ διαθήκης, πρὸς ἐξυπηρέτησιν ἀγαθοεργοῦ σκοποῦ (βλέπε *Δημαρᾶ*, Εἰσηγ. Ρωμ. Δικ. § 280, *Κρασσᾶ*, Γεν. Ἀρχ. § 107, *Παπαρρηγ.*, Γεν. Ἀρχ. § 160 κ.ἀ.). Ἡ διάταξις (Μεγ. Κωνσταντίνου) ἐν τῷ ν. 1 Κ. (1.2), καθ' ἣν «ἐξέστω ἑκάστῳ τελευτῶντι τὰ οἰκεῖα πράγματα καταλειμπάνειν ταῖς ἁγίαις ἐκκλησίαις» καὶ ἡ πληρεστέρα διάταξις (Ἰουστινιανοῦ) ἐν τῇ Νεαρᾷ 131 Κεφ. ια' «εἰδὲ καί τις ὑπὲρ ἀναρρύσεως αἰχμαλώτων ἢ ἀποτροφῆς πενήτων, κληρονομίαν ἢ ληγᾶτον καταλίποι ἐν πράγμασι κινητοῖς ἢ ἀκινήτοις, εἴτε ἅπαξ, εἴτε ἐτήσιον, καὶ τοῦτο τρόποις ἅπασι κατὰ τὴν τοῦ διαθεμένου γνώμην ἀπὸ τῶν κελευσθέντων τοῦτο ποιῆσαι πληρούσθω...», ἐκτιμῶμεναι εἰς τὰ πλαίσια, ἐπαναλαμβάνομεν τῆς ἱστορικῆς καταγωγῆς τοῦ θεσμοῦ, δύνανται νὰ δώσουν τὴν ἀπάντησιν: διὰ τὴν σύστασιν ἱδρύματος ἀπαιτεῖται, ὅπως ἀκριβῶς

καὶ ἐπὶ τῶν ἀφιερωμάτων εἰς τὰς ἐκκλησίας (τάξιμον), περιουσιακὴ θυσία τοῦ ἱδρυτοῦ, διότι ἄνευ ταύτης δὲν βλέπομεν πῶς ἦτο δυνατὸν νὰ πραγματοποιηθῇ ὁ ἀγαθοεργὸς σκοπός, οὔτε, ἀκόμη, δυνάμεθα νὰ ἐννοήσωμεν τὸν λόγον, δι' ὃν ἡ Πολιτεία ἐπέδειξεν ἀπεριόριστον σεβασμὸν ἐν τῇ τηρήσει τῶν παραγγελιῶν τοῦ ἱδρυτοῦ.

Ὑπάρχει λοιπὸν εἰς τὴν περίπτωσίν μας διάθεσις περιουσίας τοῦ ἱδρυτοῦ τοῦ Ταμείου;

Προκύπτει ἐκ τοῦ δ/τος τῆς 28.4.1867 (ἐὰν ἤθελε θεωρηθῇ τοῦτο ὡς ἐγκριτικὸν τοῦ διὰ τῆς ἀποφάσεως τῆς γεν. συνελεύσεως τῶν μετόχων ἱδρυθέντος ἱδρύματος - Ταμείου), ὅτι ἡ περιουσία τοῦ Ταμείου θὰ ἀπετελεῖτο σχεδὸν ἐξ ὁλοκλήρου ἐκ κρατήσεων ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν τῆς Τραπέζης (βλέπε ἄρθρ. 1, καθ' ὃ οἱ πόροι τοῦ Ταμείου ἀπετελοῦντο ἐκ κρατήσεων: α) 3ο/ο ἐπὶ τοῦ μισθοῦ ἁπάντων τῶν ὑπαλλήλων, πλὴν τοῦ διοικητοῦ, β) 15ο/ο ἐπὶ τῶν καθ' ἑξαμηνίαν χορηγουμένων ἀμοιβῶν εἰς τὸ προσωπικόν, γ) τοῦ πρώτου μετὰ τὸν διορισμὸν μισθοῦ κλπ.). Ἡ Τράπεζα (ἐργοδότις) περιωρίζετο εἰς ἁπλῆν «συνδρομὴν» (κατὰ τὴν ἔκφρασιν τοῦ Προέδρου τῆς Συνελεύσεως τῶν μετόχων ἐν τοῖς πρακτ. τῆς Γεν. Συνελεύσεως τῆς 12.4.1867) ἀνερχομένην εἰς 1/2 ο/ο ἐπὶ τῶν καθαρῶν κερδῶν διὰ μίαν τετίαν μόνον καὶ ἐφ' ὅσον τὸ ποσὸν τῶν κερδῶν ὑπερέβαινε τὸ ἀποδοτέον τοῖς μετόχοις τακτικὸν μέρισμα. Εἶναι λοιπὸν προφανὲς ὅτι ὁ ἱδρυτὴς τοῦ Ταμείου (Ἐθνικὴ Τράπεζα) σχεδὸν οὐδὲν διέθεσε διὰ τὴν ἵδρυσιν τοῦ Ταμείου, ἀλλὰ τὸ Ταμεῖον ἐπροικοδοτήθη ἐκ τῆς περιουσίας τῶν ὑπαλλήλων. Βεβαίως θὰ ἠδύνατο νὰ ὑποστηριχθῇ, ὅτι τὸ ἐλάχιστον, ὅπερ διέθετεν ἡ Τράπεζα, καλύπτει τὴν ἀνωτέρω ἀπαίτησιν τοῦ νόμου περὶ οἰκονομικῆς θυσίας τοῦ ἱδρυτοῦ, ἀλλὰ ἐὰν ἐξετάσωμεν, ὡς ὀφείλομεν, ἐν τῷ συνόλῳ της τὴν πρᾶξιν ἱδρύσεως, θὰ ἴδωμεν ὅτι τὸ Ταμεῖον ἐστηρίχθη ἐπὶ τῆς θυσίας τῶν ἐργαζομένων, συγκρινομένη δὲ πρὸς ταύτην ἡ ἐλαχίστη θυσία τοῦ ἐργοδότου δὲν δύναται νὰ προσδώσῃ εἰς τὸ Ταμεῖον τὴν ἔννοιαν τοῦ ἱδρύματος.

Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο θὰ ἠδύνατο νὰ τεθῇ τὸ ἐρώτημα: Μήπως οἱ μισθωτοὶ ἀποδεχθέντες (σιωπηρῶς) τὴν παρακράτησιν τῶν ἀποδοχῶν των προσεχώρησαν εἰς τὴν ἄνω ἱδρυτικὴν πρᾶξιν τοῦ ἱδρύματος (Ταμείου) καὶ συνεπῶς μήπως οὗτοι εἶναι οἱ συνιδρυταὶ τούτου;

Ἡ ἀπάντησις πρέπει νὰ δοθῇ ἐκ τῆς ἐρεύνης τῆς θελήσεως (animus) τῶν ἐργαζομένων. Τὸ στοιχεῖον τοῦτο, εἰς ὃ οἱ ρωμαῖοι νομοδιδάσκαλοι ἀπέδιδον προέχουσαν ἀξίαν ἐν τῇ διαφορισμῷ τῶν δικαιοπραξιῶν καὶ τὸ ὁποῖον, ὡς μὴ ὤφειλε, παραμελεῖται σήμερον, δύναται νὰ θέσῃ ἐπὶ ὀρθῆς βάσεως τὸ πρόβλημα: Ἆρά γε οἱ «ἱδρυταὶ» (Τράπεζαι-Προσωπικόν) ἠθέλησαν καὶ ἐπεδίωξαν τὴν σύστασιν εὐαγοῦς τινος ἱδρύματος;

Ἐὰν οὕτω τεθῇ τὸ ἐρώτημα, ἡ ἀπάντησις θὰ εἶναι ἀδιστάκτως ἀρνητική. Οἱ ἐργαζόμενοι καὶ ἡ ἐργοδότις, εἰς τὰ πλαίσια τοῦ συγχρόνου οἰκονομικοῦ ἀνταγωνισμοῦ, μάχονται ὑπὲρ τοῦ ἰδίου των ἕκαστος συμφέροντος. Ἡ σύμβασις ἐργασίας, μεταβαλλομένη συνεχῶς, ὁρίθετεῖ, συνθέτει καὶ ἀπεικονίζει τὰς φάσεις αὐτοῦ τοῦ ἀνταγωνισμοῦ. Ἡ ἀπόφασις τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τοῦ 1867, δι' ἧς ἐλήφθη πρόνοιά τις ὑπὲρ τῶν ἐξερχομένων τῆς ὑπηρεσίας, ἀποτελεῖ μίαν νέαν ἐνοχὴν ἐν τῷ πλαισίῳ τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ἐὰν λοιπὸν ἴδωμεν τὴν ἀληθῆ εἰκόνα τῶν πραγμάτων, θὰ εἴμεθα ἐκτὸς τόπου καὶ χρόνου ἀναζητοῦντες εἰς τὴν ἀπόφασιν ἐκείνην (καὶ τὴν ἀποδοχὴν ταύτης ἐκ μέρους τοῦ προσωπικοῦ) διάθεσιν ἐλευθεριότητος τοῦ ἐργοδότου, πολὺ δὲ περισσότερον τῶν ἐργαζομένων. Βεβαίως οὐδεὶς ἀρνεῖται, ὅτι ἡ ἵδρυσις τοῦ Ταμείου, ἀφοῦ τοῦτο ὠφελεῖ μίαν οἰκονομικῶς ἀσθενῆ τάξιν, ἀποτελεῖ πρᾶξιν κοινωνικῶς ὠφέλιμον. Ἀλλὰ τὸ ὠφέλιμον, ἤ, ὡς λέγομεν, προσδευτικὸν στοιχεῖον ἀνευρίσκομεν εἰς πᾶσαν πρᾶξιν βελτιώσεως τῆς ζωῆς τῶν ἐργαζομένων. Ἐντεῦθεν ὅμως δὲν δυνάμεθα νὰ συνάγωμεν διάθεσιν εὐεργεσίας. Διότι ἔχει γίνει πλέον δεκτόν, ὅτι πᾶσα παροχὴ πρὸς τοὺς μισθωτούς, ἰδίᾳ ἐκ μέρους καρδοσκοπικῆς ἐπιχειρήσεως, γίνεται, εἴτε διότι ἀποβλέπει ὁ ἐργοδότης εἰς βελτίωσιν τῆς παραγωγῆς, εἴτε διότι ἠναγκάσθη νὰ χορηγήσῃ ταύτην ὑπὸ τὴν πίεσιν τῶν πραγμάτων. Ὁπωσδήποτε ἡ ἀντίληψις περὶ ἐλευθεριότητος δὲν νὰ ἀποκρουσθῇ (βλέπε Σχολιαστὴν ΕΕΔ καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ, τ. 8ος σελ. 657 ἑπ., ἰδίᾳ § 5, Πρ. Πρωτ. Ἀθ. 541/1942, ΕΕΔ 10ος, σ. 914).

Β. Ἕτερον οὐσιῶδες στοιχεῖον τοῦ ἱδρύματος, ἐφ' ὅσον τοῦτο ἀνήχθη εἰς νομικὸν πρόσωπον, εἶναι ἡ αὐτοτέλεια καὶ αὐτοδιοίκησίς του (βλέπε τοὺς ἀνωτέρω συγγραφεῖς καὶ ἰδίᾳ Μπαλῆν, Γεν. Ἀρχ. § 17).

Ὅμως ἐκ τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου οὐδεμία τοιαύτη αὐτοτέλεια ἢ αὐτοδιοίκησις προκύπτει. Τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ Δ/τος τῆς 28.4.1867 ὁρίζει, ὅτι ὁ Κεντρικὸς Ταμίας «συγ-

κεντρώνει καὶ διαχειρίζεται» τὰ κεφάλαια τοῦ Ταμείου ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τριμελοῦς Ἐπιτροπῆς ἐκ προσώπων ὁριζομένων ὑπὸ τῆς Τραπέζης. Ἐπίσης τὸ ἄρθρ. 16 ὁρίζει, ὅτι περὶ τῆς ἀπονομῆς συντάξεως ἀποφασίζει τὸ Γενικὸν Συμβούλιον τῆς Τραπέζης, μετὰ γνώμην τῆς ὡς ἄνω Ἐπιτροπῆς. Ἐξ ὅλων λοιπὸν τούτων πρέπει νὰ δεχθῇ τις, ὅτι τὸ Ταμεῖον-Ἵδρυμα δὲν ἔχασε τῆς ἀναγκαίας αὐτοτελείας, ἥτις θὰ προσέδιδεν αὐτῷ ἰδιότητα νομικοῦ προσώπου.

Γ. Πέραν ὅμως ὅλων τούτων ὁ χαρακτηρισμὸς τοῦ Ταμείου ὡς Ἱδρύματος εἶναι ἀσυμβίβαστος πρὸς τὴν φύσιν καὶ λειτουργίαν τῆς ἀσφαλίσεως τῶν μισθωτῶν. Εἰς τὴν ρίζαν πάσης πράξεως, ἐξ ἧς γεννᾶται Ἵδρυμα, ὑπάρχει ἡ ἐλευθεριότης τοῦ ἱδρυτοῦ. Ἡ ἀσφάλισις ὅμως τῶν μισθωτῶν ἀπὸ ἱκανοῦ χρόνου ἔχει προσλάβει ὑποχρεωτικὸν χαρακτῆρα, πάντοτε δὲ (σήμερον μάλιστα σαφέστερον) καλύπτει αἴτημα τῶν μισθωτῶν, ὅπως προβοῦν εἰς μίαν μερικὴν ἀναθεώρησιν τῆς πρώτης διανομῆς τοῦ εἰσοδήματος (μισθὸς - κέρδη τῆς ἐπιχειρήσεως), εἰς τρόπον ὥστε, διὰ τῆς ἀναθεωρήσεως ταύτης (ἀναδιανομῆς), νὰ ἀντιμετωπίσουν τοὺς κινδύνους ἀσθενείας, γήρατος κλπ., τοὺς ὁποίους δὲν δύνανται νὰ ἀντιμετωπίσουν διὰ τοῦ μισθοῦ (βλέπε περὶ τούτων αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν ν. 1846/1951 «περὶ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων». Καὶ ἂν λοιπὸν δεχθῇ τις, ὅτι διὰ τῆς ἀποφάσεως τῆς Γεν. Συνελεύσεως τῶν μετόχων τοῦ 1867 ὑπῆρξε διάθεσις ἐλευθεριότητος, εἶναι ἀδύνατον καὶ ἀσυμβίβαστον ὑπὸ τὰς συγχρόνους συνθήκας νὰ ἀναγνωρίζηται αὕτη ὡς κυριαρχοῦν γνώρισμα τοῦ Ταμείου, ὥστε ἐντεῦθεν νὰ χαρακτηρίζηται τοῦτο ὡς Ἵδρυμα.

Δ. Ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τὴν ἐκδοχὴν ὅτι τὸ προκείμενον Ταμεῖον εἶναι Ἵδρυμα δὲν ἀπολαμβάνει ἐκ μόνου τούτου τῆς προστασίας τοῦ ἄρθρου 106 τοῦ Συντάγματος. Διότι ἡ κατοχύρωσις διὰ τῆς ἐντεῦθεν προστασίας καταλαμβάνει τὰ Ἱδρύματα, ἅτινα συνέστησαν διὰ πράξεως δωρεᾶς ἢ διαθήκης. Ἐξ ὅσων ὅμως ἀνωτέρω ἐξεθέσαμεν οὐδεὶς δύναται νὰ ὑποστηρίξῃ ὕπαρξιν δωρεᾶς.

Γ' Ἐκδοχή

Τὸ Ταμεῖον ἀποτελεῖ Εἰδικὸν Λογαριασμόν

1. Ἡ μέχρι τοῦδε ἔρευνα ἀπεκάλυψεν, ὅτι αἱ ὑπὸ μελέτην ἱδρυτικαὶ πράξεις τοῦ Ταμείου (ἀπόφασις Γεν. Συνελεύσεως τῶν μετόχων, δ/γμα τῆς 28.4.1867) δὲν ἦσαν ἱκαναὶ νὰ δώσουν εἰς τὸ Ταμεῖον τὴν ἰδιότητα νομικοῦ προσώπου ἰδιωτικοῦ δικαίου. (Περὶ τοῦ Ταμείου ὡς νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου γίνεται λόγος ἀμέσως κατωτέρω IV). Τίθεται δθεν τὸ ἐρώτημα: Ποίαν νομικὴν ἀξίαν ἔχουν αἱ ἀνωτέρω πράξεις;

2. Καθ' ἡμᾶς ἡ ἀπόφασις τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῶν μετόχων ἔχει τὴν ἀξίαν μιᾶς δικαιοπρακτικῆς δεσμεύσεως τῆς ἐργοδότιδος Τραπέζης, ἥτις μάλιστα, ἀφ' ὅτου ἐγένετο δεκτὴ ὑπὸ τοῦ προσωπικοῦ (διὰ προσχωρήσεως), προσέλαβε τὸν χαρακτῆρα συμβατικῆς δεσμεύσεως (ἐνοχῆς) ἐντὸς τῶν πλαισίων τῆς καθόλου συμβάσεως ἐργασίας. Ὁ ἐργοδότης δηλαδὴ ἐπὶ πλέον τῶν συνήθων ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας παροχῶν του (μισθοῦ κλπ.) ὑπεχρεώθη νὰ παρέχῃ καὶ ποσόν τι ὑπὸ τύπον ἀσφαλίσματος. Περαιτέρω ἡ τοιαύτη ἁπλῆ ἐνοχικὴ δέσμευσις (χωρὶς δηλαδὴ νὰ ἔχῃ δημιουργηθῇ ἴδιον νομικὸν πρόσωπον) ἐπέτρεπε τὴν οἱανδήποτε—κατὰ τοὺς ὅρους τῆς ἐνοχῆς—διακυβέρνησιν τοῦ Ταμείου. Εἰς τὴν περίπτωσίν μας τὸ Ταμεῖον, ὡς ἐκ τῆς ἱδρυτικῆς του πράξεως, ἐτέλει ὑπὸ τὴν ἀπόλυτον διακυβέρνησιν τῆς ἐργοδότιδος Τραπέζης, ἥτις διεχειρίζετο τοῦτο ὡς λογαριασμὸν εἰδικοῦ τινος σκοποῦ. Τοιοῦτοι εἰδικοὶ λογαριασμοὶ ἀργότερον ἔτυχον νομοθετικῆς ρυθμίσεως, βλέπε ν. 1022/1946 ἄρθρ. 4 § 6 κλπ.).

3. Ἐτέρωθεν τὸ δ/γμα τῆς 28.4.1867 δὲν νομίζομεν, ὅτι ἠθέλησε νὰ ὀργανώσῃ τὸ Ταμεῖον ὡς νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου (δηλαδὴ ὡς ἀποκεντρωμένην κρατικὴν ἐξουσίαν), διότι εἰς ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἡ ἀσφάλισις τῶν μισθωτῶν δὲν ὑπῆρχεν οὔτε εἰς ἐμβρυώδη κατάστασιν μεταξὺ τῶν σκοπῶν τοῦ Κράτους. Τὸ ἐν λόγῳ δ/γμα ἐσκόπησεν ἁπλῶς νὰ προσδώσῃ ἕνα ἀναγκαστικὸν χαρακτῆρα εἰς τὴν ἀσφάλισιν, τὸν ὁποῖον δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ προσδώσῃ μόνη ἡ σύμβασις μεταξὺ Τραπέζης καὶ προσωπικοῦ.

4. Ὑπὸ τοιαύτην θεώρησιν τοῦ πράγματος, ὅτι δηλαδὴ τὸ Ταμεῖον ἀποτελεῖ μόνον Εἰδικὸν Λογαριασμόν, δύναται νὰ ἐξηγηθοῦν καὶ αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρ. 1 καὶ 25 ὑπ. ἀπ. 21545/1927, αἵτινες ὡμίλουν «περὶ συστάσεως» δι' αὐτῆς ἤδη τὸ πρῶτον Ταμείου καὶ δὴ «ὡς νομικοῦ προσώπου». Αἱ διατάξεις αὗται ἐτέθησαν, διότι προηγουμένως δὲν ὑπῆρχε Ταμεῖον ὡς νομικὸν πρόσωπον (ἀλλ' ὡς εἰδικὸς λογαριασμός).

Τέλος ἡ παρ' ἡμῶν ὑποστηριζομένη ἀποψις δύναται νὰ δοηθήσῃ εἰς τὴν κατανόησιν καὶ ἄλλων τινῶν πράξεων. Ἔχομεν ὑπ' ὄψιν μας τὴν ἀπὸ 10 Μαΐου 1928 συμφωνίαν μεταξὺ τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, δι' ἧς ὑπήχθη τὸ προσωπικὸν τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω Ταμείου διενεργουμένην ἀσφάλισιν. Τοιαύτη συμμετοχὴ χιλιάδων νέων μελῶν εἰς τὸ ἤδη ὑφιστάμενον Ταμεῖον δὲν ἠδύνατο νὰ λάδῃ χώραν, ἐὰν τὸ Ταμεῖον ἀπετέλει νομικὸν πρόσωπον ἰδιωτικοῦ δικαίου (καὶ δὴ σωματεῖον ἢ ἵδρυμα) διὰ μόνης τῆς συμφωνίας τρίτων προσώπων ἐργοδοτίδων Τραπεζῶν) ἄνευ τηρήσεως τῶν ὑπὸ τῶν νόμων διαγραφομένων διατυπώσεων (αἴτησις ἑνὸς ἑκάστου περὶ ἐγγραφῆς του ὡς μέλους κλπ.).

IV

Τὸ Ταμεῖον κατέστη νομικὸν πρόσωπον καὶ μάλιστα δ η μ ο σ ί ο υ δ ι κ α ί ο υ διὰ τῶν ἀκολούθων διατάξεων:

1. Τοῦ ν. 2868/1922 «περὶ ὑποχρεωτικῆς ἀσφαλίσεως τῶν ἐργατῶν καὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων» καὶ σειρᾶς ὅλης κανονιστικῶν πράξεων, ἐξ ὧν ὑπογραμμίζονται ἐνταῦθα αἱ ὑπ' ἀριθ. 21545 τῆς 6.7.1927 (παράρτ. Ε.Κ. 174, 13.7.1927) καὶ 42461 τῆς 27.6.1932 (παράρτ. Ε.Κ. 184, 28.5.1932). Εἰδικώτερον:

α. Διὰ τοῦ ν. 2868/1922 καθιερώθη τὸ πρῶτον ἡ ὑποχρεωτικὴ ἀσφάλισις κατὰ τοῦ γήρατος, θανάτου καὶ ἀνικανότητος, ἀνετέθη δὲ αὕτη, κατὰ βάσιν, εἰς τὰ κρατικὰ Ταμεῖα Συντάξεων (ἄρθρ. 4 περίπτ. δ) καὶ κατὰ δεύτερον λόγον εἰς τὰ ὑφιστάμενα Ταμεῖα Συντάξεων ὡρισμένων ἐπιχειρήσεων (ἄρθρ. 4 περίπτ. 2). Τὰ ἐν λόγῳ Ταμεῖα ἀνεγνωρίσθησαν ὡς νομικὰ πρόσωπα καὶ θὰ διείποντο ὑπὸ κανονισμοῦ, ἐγκρινομένου δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθν. Οἰκονομίας. Εἶναι πρόδηλον, ὅτι τὰ ἐν λόγῳ «νομικὰ πρόσωπα» ἦσαν τοιαῦτα δημοσίου δικαίου, εἴτε ἐκ τοῦ σ κ ο π ο ῦ, ὃν ὑπηρέτουν, καὶ διὰ τὴν πραγμάτωσιν τοῦ ὁποίου ἠ σ κ ο υ ν δημοσίαν ἐξουσίαν, εἴτε ἐκ τοῦ ἐπὶ τούτων ἐ λ έ γ χ ο υ τῆς Πολιτείας, εἴτε, τέλος, ἐκ τοῦ λόγου ὅτι εἶχεν ἀ φ α ι ρ ε θ ῇ, ὡς ἐκ τοῦ ὑποχρεωτικοῦ χαρακτῆρος τῆς ἀσφαλίσεως, ἡ δ ι ά λ υ σ ι ς τούτων ἐκ τῆς θ ε λ ή σ ε ω ς τῶν μερῶν. (Ἡ λεπτομερεστέρα ἔκθεσις τῶν ἰδιοτήτων Ταμείου τοῦ ν. 2868/1922, αἵτινες καθιστοῦν ταῦτα νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου, εἶναι ἐνταῦθα περιττή, διότι ἡ νομολογία τοῦ Σ.τ.Ε. ἀνεξαιρέτως, καθ' ὅσον γνωρίζομεν, δέχεται, ὅτι τὰ Ταμεῖα τοῦ ἐν λόγῳ νόμου εἶναι νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου. Ὁμοία εἶναι καὶ ἡ γνώμη τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὅλ. τὴν 387/1932. Διὰ τὴν πληρεστέραν μελέτην τοῦ προβλήματος τῶν διαχωριστικῶν ὁρίων νομικῶν προσώπων δημοσίου καὶ ἰδιωτικοῦ δικαίου ἀναφερόμεθα εἰς τὰς μελέτας: *Μπαλῆ*, Μελέτ. Ἀστ. Δικαίου § 8, *Σβώλου*, Δ κὴ 1936, 209, *Σβώλου - Γεωργοπούλου*, ΕΕΝ ζ', 368, *Πετροπούλου - Πράτσικα*, Θέμ. ΝΘ', 863, *Στασινοπούλου*, Διοικ. Πράξεις § 7, *Ζέπου*, ΕΕΝ 1949, 69). Ἀλλὰ καὶ ἂν ὑπῆρχεν ἀμφιδολία τις περὶ τοῦ χαρακτῆρος τῶν ἐν λόγῳ Ταμείων ὡς νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, αὕτη ἤρθη ἐκ τοῦ ν. 1495/1938, δστις ρητῶς ἐχαρακτήρισε ταῦτα ὡς νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου.

β) Διὰ τῆς ὑπ. ἀποφάσεως 21545/1927 κατηρτίσθη ὁ κανονισμὸς τοῦ ἐν λόγῳ Ταμείου κατὰ τὴν ἐν ἄρθρ. 5 τοῦ ν. 2868/1922 προσταγήν. Ἐκ τῆς ἀποφάσεως ταύτης πρέπει νὰ ἐξαρθῇ ζῶσις ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Κανονισμοῦ, ἥτις ὁρίζει:

> «Συνιστᾶται ἐν Ἀθήναις... εἰδικὸν Ταμεῖον ὑπὸ τὸν τίτλον Ταμεῖον Συντάξεων τοῦ Προσωπικοῦ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος....»

Ἐπίσης πρέπει νὰ σημειωθῇ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 6, δι' ἧς ὡρίσθη ἡ ὑποχρεωτικὴ ἀσφάλισις καὶ τέλος ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 21, δι' ἧς ὡρίσθη ὅτι ὁ ἀπολογισμὸς τῆς διαχειρίσεως μετὰ τοῦ ἰσολογισμοῦ ὑποβάλλεται εἰς τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον καὶ τέλος, ὅτι ὁ ἀπολογισμὸς «ἐ λ έ γ χ ε τ α ι ὑπὸ τῆς ὑπὸ τοῦ ν. 2868 ὁριζομένης Ἐ π ι τ ρ ο π ῆ ς».

Ἐκ τῆς κανονιστικῆς ταύτης διατάξεως παραμερίζεται τελείως οἱαδήποτε ἀμφιδολία περὶ τοῦ χαρακτῆρος τοῦ Ταμείου. Εἴμεθα βέβαιοι ὅτι ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις διέλαθε τῆς προσοχῆς τοῦ εἰσηγητοῦ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1466/1948 ἀποφάσεως τοῦ Σ.τ.Ε., διότι, ἐὰν εἶχε ταύτην ὑπ' ὄψιν του, οὐδέποτε θὰ κατέληγεν εἰς τὴν οἵαν κατέληξε κρίσιν.

γ) Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 42461/1932 ὑπ. ἀποφάσεως, ἐκδοθείσης ἐπίσης βάσει τοῦ ν. 2868/1922, ἐτροποποιήθη τὸ Καταστατικὸν τοῦ Ταμείου. Ἡ μνημόνευσις τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως ἔχει ἰδιαιτέραν ἀξίαν, διότι αὕτη ἐξεδόθη μ ε τ ὰ τὴν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1928 συμμετοχὴν εἰς τὸ ἐν λόγῳ Ταμεῖον καὶ τοῦ προσωπικοῦ τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ὡς ἐπίσης καὶ μ ε τ ὰ τὸν νόμον 3483/1928.

Ἐξ ὅλων λοιπὸν τούτων προκύπτει ἀδιστά-

ΝΕΟΠΟΛΕΜΙΣΤΙΚΟΝ (ΕΡΓΑΤΙΚΟΝ) ΔΙΚΑΙΟΝ(*)

Προϋποθέσεις διορισμού και προσλήψεως.—Νομιμοφροσύνη.—Ἰσχὺον δίκαιον.

Ὑπὸ τοῦ κ. ΑΘ. Κ. ΜΠΟΜΠΟΡΑ, Προέδρου Δικηγ. Συλλόγου Τρικκάλων

4. Καὶ ἡ Α.Π. 669/1953 (ΕΕΔ 13, 134) ἔκρινεν ὁμοίως, ὅτι οἱ ἐφεδροι ὑποχρεοῦνται νὰ προσαγάγωσιν ἀντίγραφον τῆς ἀποφάσεως τῶν κατὰ τὸν ἀ.ν. 516 Συμβουλίων, ἐν μὴ προσαγωγῇ τοῦ ὁποίου εἶναι, εἶπεν, ἄκυρος ὁ διορισμός, καὶ ἠκύρωσεν ἀντιθέτως ἀποφανθεῖσαν ἀπόφασιν τοῦ δευτεροβαθμίου δικαστηρίου. Οὕτω δὲ ἠκολούθησε καθ' ὅλα, ἀκόμη καὶ ἐν τῇ φράσει «ἀνακύπτει», τὴν ἀτυχῆ Α.Π. Ὀλ. 18/1953. Ἀλλὰ ποία διάταξις ὁρίζει, εἴτε ρητῶς, εἴτε σιωπηρῶς, ὅτι ὁ αἰτῶν τὸν διορισμὸν εἶναι ὑπόχρεως εἰς προσαγωγὴν τῆς ἀποφάσεως; Ὁρίζει τοιοῦτό τι τὸ ἄρθρον 4 ἀ.ν. 516; Ἡ Α.Π. 669/1953 οὐδεμίαν εἶχε νομικὴν ὑποχρέωσιν νὰ ὑποταχθῇ εἰς τὰ προηγουμένως ἐσφαλμένως κριθέντα. Εἶχε καθῆκον νὰ ἀναγνώσῃ ἅπαξ ἔτι τὸν νόμον καὶ νὰ ἀποφανθῇ τὴν ὀρθὴν ἐφαρμογήν του. Καθ' ὅσον, μὴ προκειμένου δεδικασμένου, ἐφ' ὅσον δὲν ἐπρόκειτο περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως, ἡ εἰς νομικὰ ζητήματα ἐξενεχθεῖσα κρίσις οἱουδήποτε δικαστηρίου οὐδέποτε ἀποτελεῖ δεδικασμένον, ἀλλ' ἁπλοῦν νομολογιακὸν παράδειγμα. Ὅπερ ὅμως δέον τάχιστα νὰ ἐγκαταλείπηται, ἐὰν ἡ κρίσις αὐτοῦ ὑπῆρξεν ἐσφαλμένη. Ἀνωτ. Σ. Sapientis est mutare sententiam!

5. Ἐλθωμεν εἰς τὴν ὁμοίαν Α.Π. 60/1954 (ΕΕΔ 13, 259). Δι' αὐτῆς ἐκρίθη ὅτι ἐκ τῶν ἄρθρ. 1, 2 § 2, ἀ.ν. 516, ψ. ΜΘ' καὶ τοῦ εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ἄρθρου 5 § 3 αὐτοῦ ἐκδοθέντος Δ.Δ. τῆς 7/8.5.1948, δι' ὧν ἀπαιτεῖται, ὅπως τὸ Ταμεῖον εἶναι νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου.

2. Εἰς τὴν ἀνωτέρω ἀποψίν μας περὶ τοῦ χαρακτῆρος τοῦ Ταμείου ὡς νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου δὲν ἀντιτίθεται ἡ ὑπὸ τοῦ εἰδικοῦ νόμου 3483/1928 (δι' οὗ ἐκυρώθη ἡ ἀπὸ 23.2.1928 συμφωνία μεταξὺ Δημοσίου καὶ Ἐθνικῆς Τραπέζης) κατοχυρωθεῖσα «αὐτονομία» τοῦ Ταμείου, καθ' ὅσον, ὡς ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης προκύπτει, ἐσκοπήθη μόνον ἡ διοικητικὴ αὐτοτέλεια τοῦ Ταμείου καὶ ἡ διατήρησις τούτου μακρὰν πάσης ἀναμίξεως ἢ συγχωνεύσεως μετ' ἄλλων Ταμείων. Τὰ ἐκ τοῦ εἰδικοῦ τούτου νόμου προνόμια δὲν εἶναι βεβαίως ἀσυμβίβαστα πρὸς τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ Ταμείου ὡς νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου καὶ οὔτε ἐν πάσῃ περιπτώσει ὁ εἰδικὸς οὗτος νόμος δύναται νὰ ἐμποδίσῃ τὸν νομοθέτην, ὅπως διὰ νεωτέρου εἰδικοῦ νόμου διαρρυθμίσῃ ἄλλως τὰ τοῦ Ταμείου.

3. Ἐν τέλει πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι ἐν προκειμένῳ δὲν ὑφίσταται ζήτημα δυνατότητος ἢ μὴ ἀναγωγῆς τοῦ νομικοῦ προσώπου ἰδιωτικοῦ δικαίου εἰς τοιοῦτο δημοσίου δικαίου (βλέπε ἐπὶ τοῦ ἐπιμάχου τούτου ζητήματος τὰς Σ.τ.Ε. 1072/1940, Α.Π. 293/1950 καὶ τὰς ἀποκλινούσας Σ.τ.Ε. 1466/1948, 317/1948), καθ' ὅσον, ὡς ἀνωτέρω κατεδείχθη, τὸ περὶ οὗ πρόκειται Ταμεῖον μέχρι τοῦ ν. 2868/1922 δὲν ἀπετέλει νομικὸν πρόσωπον ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀλλὰ ἁπλοῦν «εἰδικὸν λογαριασμόν». (Ἡ ἐξέτασις τοῦ ζητήματος τοῦ δυνατοῦ ἢ μὴ τῆς ἀναγωγῆς νομικοῦ προσώπου ἰδιωτικοῦ δικαίου εἰς τοιοῦτο δημοσίου δικαίου ἐξέρχεται τῶν ὁρίων τοῦ παρόντος. Ἐν πάσῃ περιπτώσει σημειοῦμεν ἐνταῦθα ὅτι αἱ σχετικαὶ διατάξεις τοῦ Συντάγματος θέτουν περιορισμὸν ὡς πρὸς τὴν διάλυσιν τῶν ὑπὸ τούτου προστατευομένων νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου καὶ οὐχὶ ὡς πρὸς τὴν ἀναδιοργάνωσιν τούτων).

V

Ἐξ ὅλων τῶν ἀνωτέρω καταλήγομεν εἰς τὰ ἑξῆς: Τὸ περὶ οὗ τὸ ἐρώτημα Ταμεῖον τυγχάνει νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου. Ἀλλά, ὡς γνωστόν, τὰ ν.π.δ.δ. συνιστῶνται, ὑφίστανται καὶ διαλύονται ἐκ πολιτειακῆς προσταγῆς, ἡ δὲ περιουσία, ἥτις ἑκάστοτε ἀνήκει αὐτοῖς, καθορίζεται καὶ περιορίζεται ἐκ τῆς θελήσεως τῆς Πολιτείας. Συνεπῶς εἶναι ἀνεμπόδιστος, ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρ. 11 καὶ 106 τοῦ Συντάγματος, ἡ ἐπέμβασις τοῦ νομοθέτου πρὸς χωρισμὸν τοῦ Ταμείου, εἰς τρόπον ὥστε οἱ ὑπάλληλοι τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος νὰ ὑπαχθοῦν εἰς ἴδιον Ταμεῖον.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10.7.1953

(*) Συνεχίζεται ἐκ τῆς σ. 1242 παρόντος τόμου.

ται νὰ ὑποβληθῇ ὑπὸ τοῦ αἰτοῦντος δήλωσις νομιμοφροσύνης καὶ ὑπὸ τῶν προστατευομένων κατὰ τὸν ν. 751 πολεμιστῶν, σαφῶς (;) προκύπτει ὅτι οὐδεμία δημιουργεῖται ἔννομος ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου πρὸς ἐνέργειαν τῶν δεόντων διὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ἀποφάσεως ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου Συμβουλίου περὶ τῆς νομιμοφροσύνης τοῦ προσληπτέου ὑπαλλήλου, ἀλλὰ μόνον ὑποβολὴ ὑπὸ τούτου τῆς προαιρετικῆς δηλώσεως νομιμοφροσύνης. Νομίζομεν ὅτι ἡ ἀπόφασις οὐδαμῶς διεῖδε τὸ ἔσχετον τῶν δύο τούτων περιπτώσεων καὶ κρίνασα περαιτέρω ὅτι ἔδει νὰ ἰσχυρισθῇ (ὁ αἰτῶν) ὅτι εἶχεν ὑποβάλει δήλωσιν (ἢ αἴτησιν) διὰ τὴν κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐνέργειαν τῶν δεόντων πρὸς ἔκδοσιν τῆς ἀποφάσεως περὶ νομιμοφροσύνης του ἐσχέτισεν, ἤτοι ἐκήρυξε conjuncta δύο πράγματα, τὴν δήλωσιν καὶ τὴν πιστοποίησιν. Πόθεν ὅμως συνάγεται τοῦτο; Ἐκ τῶν προπαρατεθεισῶν διατάξεων οὐδὲν τοιοῦτο συνάγεται. Ἔπειτα ἡ ἀπόφασις εἶχε νὰ κρίνῃ τοῦτο, ἂν τὸ βάρος τῆς προσκομίσεως τῆς ἀποφάσεως ἐπέκειτο ἐκ τοῦ νόμου εἰς τὸν αἰτοῦντα καὶ ἂν οὗτος ἠδύνατο νομίμως νὰ καταλάβῃ καὶ κινήσῃ τὴν δημοσίαν ταύτην ὑπηρεσίαν. Διότι, ἂν τοιαύτη αὐτῷ ὑποχρέωσις δὲν ἐπέκειτο ἐκ τοῦ νόμου (ὡς ἀπεδείξαμεν ἀνωτ. § 3 δ), τότε ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ἔδει νὰ ἀπορρίψῃ τὴν ἀγωγὴν διὰ τὸν λόγον ὅτι ὁ ἐνάγων δὲν ἰσχυρίσθη ὅτι ὑπεβλήθη παρ' αὐτοῦ δήλωσις, ἐξ ἧς δήθεν ἐξηρτᾶτο ἡ ἔκδοσις τῆς ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου. Ποῖος εἶχε περαιτέρω τὴν ὑποχρέωσιν ὁρίζει ὁ νόμος. Ἀλλὰ διὰ τὴν παραδοχὴν τῆς ἀγωγῆς ἦτο ἀλυσιτελὲς νὰ εὑρεθῇ ποῖος εἶχε ταύτην. Ἤρκει νὰ πιστοποιηθῇ ὅτι δὲν εἶχε ταύτην ὁ ἐνάγων. Ἀλλ' ὁ νόμος ῥητῶς, ἄλλως δὲ σιωπηρῶς, πλὴν σαφῶς, λέγει ὅτι τοιαύτην ὑποχρέωσιν προκλήσεως ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου εἶχεν ἡ Διοίκησις, δηλαδὴ ὁ ἐργοδότης. Ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ σκέψει της ἡ ἀπόφασις Α. Π. 60/1954 ἐσφαλμένως, καθ' ἡμᾶς, ἐθεώρησε τὸ ζήτημα τῆς προσαγωγῆς πιστοποιητικοῦ τοῦ Συμβουλίου ὡς πραγματικὸν γεγονὸς καὶ ἐκάλυψεν οὕτω τὴν ἐσφαλμένην ἐπίσης δευτεροβάθμιον ἀπόφασιν (42), ὅτι δῆθεν τοῦτο εἶναι ζήτημα πραγματικόν, δηλαδὴ ἐκτίμησις ἐγγράφων. Ἐνῷ τοῦτο δὲν εἶναι ἐκτίμησις (μὴ προσαχθέντος ἐγγράφου), ἀλλ' ἔρευνα ὑπάρξεως ἢ μὴ διοικητικῆς προϋποθέσεως τοῦ διορισμοῦ (3, 4 πολ. δικ.)(43). Ὅπερ συνδέεται πρὸς τὴν ἔννοιαν τοῦ νόμου (810 § 3 πολ. δικ.). Οὐ ἕνεκα ἔπρεπε νὰ ἐπακολουθήσῃ ἀναίρεσις καὶ οὐχὶ ἀπόρριψις. Ἔπειτα ἡ ὕπαρξις δηλώσεως ἦτο ἐν τῇ σειρᾷ τῶν διοικητικῶν πράξεων καὶ προϋποθέσεων κεκριμένη ὡς παρωχημένη, ἐφ' ὅσον ἔφθασε νὰ ἐξετασθῇ ἕτερον μεταγενέστερον ἐν τῇ σειρᾷ γεγονὸς καὶ προϋπόθεσις, ἡ ἔκδοσις ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου. Διατί ὅμως ἐξητάσθη ὑπὸ τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου ἀλλεπαλλήλως καὶ προηγηθὲν γεγονὸς καὶ διατί δὲν ἠρκέσθη τοῦτο νὰ ἐξετάσῃ τὴν τελευταίαν προϋπόθεσιν τοῦ πιστοποιητικοῦ, ἤτοι τῆς ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου;

6. Καὶ ἡ ὁμοία Α. Π. 113/1954 (ΕΕΔ 13, 260) εἰς τοῦτο τὸ σφάλμα περιέπεσε κατὰ τὴν γνώμην μας, ὅτι, ἐνῷ ἐδέχθη (οὐχὶ ὀρθῶς) ὅτι ἡ τήρησις ἢ μὴ τήρησις τῶν διατυπώσεων τοῦ ἀ. ν. 516 καὶ τοῦ ψ. ΜΘ' περὶ νομιμοφροσύνης ἀποτελεῖ ἔνστασιν ἐκ λόγων δημοσίας τάξεως, ὅμως περαιτέρω (πάλιν ἐσφαλμένως) ἐδέχθη ταύτην πραγματικὸν γεγονὸς καλυπτόμενον ὑπὸ τοῦ δικαστοῦ τῆς οὐσίας. Μολονότι κατ' ἀκρίβειαν πρόκειται περὶ ἐγγράφως ἀποδεικτέας περιπτώσεως, ἥτις καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ βαθμῷ ἀκούεται κατά τε τὸ γενικὸν τῆς Πολ. Δικ. (395, 538, 746), προκειμένου περὶ ὀψιγενοῦς ἐγγράφου (πιστοποιητικοῦ), καὶ κατὰ τὸ εἰδικὸν δίκαιον τῆς ἐργατικῆς δικονομίας (16 ν. ΓΦΟΔ') (44). Ἐν δὲ τῷ ἀκυρωτικῷ κατ' ἄρθρ. 811 § 2 Πολ. Δικ. ἀδιαφόρως ἂν εἶχον ἢ μὴ ὑποβληθῇ τὰ

42) Πρ. Ἀθ. 1590/1953, ΕΕΔ 13, 260.
43) Α.Π. Ὁλ. 117/1952, Θέμ. 63, 311.
44) Α.Π. 60/1954, ἀνωτέρω.

πραγματικά γεγονότα εἰς τὸν πρῶτον βαθμόν. Διότι σχετικῶς ὁ ν. (811 § 2) οὐδεμίαν ποιεῖται τοιαύτην διάκρισιν, καθ' ὅσον ἐκ τῆς φράσεώς του (ἐκτὸς ἂν ἀνάγηται εἰς τὴν καινὴν εὐταξίαν) συνάγεται σαφῶς, ὅτι ἡ τοιαύτη ἔνστασις καὶ τὰ στοιχεῖα αὐτῆς (τὰ πραγματικὰ) ὑποβάλλονται παραδεκτῶς ἀπ' εὐθείας καὶ εἰς τὸ Ἀκυρωτικὸν τὸ πρῶτον, χωρὶς τοῦτο νὰ θεωρηθῇ ἀπηγορευμένος ἐκ τῶν ἰδίων πράξεων ἢ παραλείψεων λόγος ἀναιρέσεως (811 § 1. 2026). Ὅθεν, δι' οὓς ἀκριβῶς λόγους ἡ Α. Π. 113/1954 ἀπέρριψε, δι' αὐτοὺς ἔδει νὰ δεχθῇ τὴν ἔνστασιν. Ἂν ὅμως ἔδει ν' ἀπορρίψῃ δι' ἄλλους, οὓς ἡμεῖς ἐξεθέσαμεν ἀνωτ. § 3 Δ.

7. Διὰ τῆς ὁμοίας Α.Π. 148/1954 (ΕΕΔ 13, 594) ἐκρίθη ὅτι ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 1 ἀ. ν. 516 καὶ ἄρθρ. 2 § 2 τοῦ β.δ. 7/8.5.1948, ἐφαρμογὴν ἐχουσῶν καὶ ἐπὶ τῶν δυνάμει τοῦ ν. 751 τοποθετηθέντων πολεμιστῶν, σαφῶς προκύπτει ὅτι ὁ κατὰ τὰς διατάξεις αὐτοῦ μετ' ἀπόφασιν τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου προστασίας τῶν ἐκ τοῦ στρατεύματος ἀπολυομένων τοποθετηθεὶς παρὰ τῇ ἀναιρεσιβλήτῳ Τραπέζῃ ἐνάγων καὶ ἀναιρεσείων ὤφειλε κατὰ τὴν παρ' αὐτῇ πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας ἐμφάνισίν του νὰ ὑποβάλῃ ταύτῃ ἔγγραφον δήλωσιν περὶ τῆς νομιμοφροσύνης του κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 3 ἀ. ν. 516, ἄνευ δὲ ὑποβολῆς τοιαύτης δηλώσεως δὲν ἐδημιουργεῖτο ὑποχρέωσις τῆς ἀναιρεσιβλήτου πρὸς πρόσληψίν του, οὐδὲ πρὸς ἐνέργειάν τινα ταύτης διὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ἐπιτασσομένης ἀποφάσεως νομιμοφροσύνης ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου πρὸς τοῦτο Συμβουλίου. Ὁμοίᾳ ἡ Α.Π. 508/1954 (ΕΕΔ 13,819). Περὶ τοῦ ἀρδὴν ἐσφαλμένου τῆς σκέψεως ταύτης παραπέμπομεν εἰς ὅσα ἀνωτέρω (§ 3 Δ) λεπτομερῶς ἐξεθέσαμεν. Οὐδεμίαν πρὸς ὑποβολὴν δηλώσεως περὶ τῆς νομιμοφροσύνης του ὑποχρέωσιν εἶχεν ὁ αἰτῶν διορισμὸν ἔφεδρος. Ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις δὲν ἔλαβε τὸν κόπον νὰ ἐρευνήσῃ τὴν νομιμότητα καὶ συνταγματικότητα τοῦ β.δ. ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ. Ἀνωτ. § 3 V.

8. Διὰ τῆς ὁμοίας Α. Π. 161/1954 (ΕΕΔ 13, 298) ἐκρίθη ὅτι διὰ τῶν ἄρθρων 1 καὶ 4 ἀ.ν. 516 καὶ τοῦ ψ. ΜΘ' ὁ ἔλεγχος τῆς νομιμοφροσύνης ἀπαιτεῖται καὶ ἐπὶ τῶν ἐκτάκτων τοιούτων τῶν προσλαμβανομένων δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἔστω καὶ πρὸς παροχὴν προσκαίρου ὑπηρεσίας, διότι ἐκ τῆς προσλήψεως αὐτῶν παρεχόντων τὴν αὐτὴν, ἣν καὶ οἱ τακτικοὶ τοιοῦτοι, ὑπηρεσίαν, δύνανται νὰ γεννηθῇ κίνδυνος τῆς Πολιτείας, πρὸς ἀποτροπὴν τοῦ ὁποίου ἐθεσμοθετήθησαν αἱ διατάξεις αὐταὶ τοῦ νόμου. Ὁμοία ἡ Α.Π. 31/1953 (ΕΕΔ 12, 230). Ἀντιθέτως ἡ Α.Π. 157/1952 (ΕΕΔ 11, 474). Ἐπὶ ταύτης, Α.Π. 161, οὔσης ὡσαύτως ἐσφαλμένης, ὡς καὶ ἡ Α.Π. 31/1953, παραπέμπομεν εἰς ὅσα ἀνωτ. § 3Δ ἐξεθέσαμεν. Τοῦτο τὸ ἰδιάζον ἦδη δέον νὰ προστεθῇ, ὅτι ἡ ἀπόφασις ἐλαύνεται ἐν τῇ κρίσει της ἐξ ἐσφαλμένης ἀφετηρίας, δεδομένου ὅτι αὕτη ἀποβλέπει εἰς τὸν ἀπώτερον (κίνδυνον) καὶ ὄχι εἰς τὸν πλησιέστερον σκοπὸν τοῦ ἀ.ν. 516. Περὶ τούτου ἀνωτέρω πολλάκις ἐτονίσαμεν τὸ σφαλερὸν τῆς γνώμης.

II. Κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἀ.ν. 516.

1. Μόνη ἐκ τῶν ἑπομένως τῇ ὡς ἄνω τῆς Ὁλομελείας ἐκδοθεισῶν ἀποφάσεων ἡ κατωτέρω ἀπετέλεσεν ἀξιοσημείωτον ἐξαίρεσιν καὶ ἔδειξεν ὅτι γνωρίζει εὐθαρσῶς νὰ προφυλάσσῃ τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς κρίσεώς της καὶ νὰ ἐμμένῃ εἰς τὴν ὀρθὴν ὁδὸν καὶ εἰς τὴν ὀρθὴν ἑρμηνείαν τῶν νόμων. Οὕτως ἡ Πρωτ. Ἀθ. 2351/1954 (ΕΕΔ 13, 357) εἶπεν ὀρθῶς ὅτι ἐπὶ τῶν περιπτώσεων τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ὁ ἀ.ν. 516/1948. Διὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἠρμηνεύθη ὁ ἀ. ν. 1836/1951, ὡς ἀκριβῶς πρότερον ὑπὸ τῆς Α.Π. 471/1951 (ἀνωτ. Βα Ι, 1) εἶχεν ἑρμηνευθῇ ὁ (ὅμοιος) ν. 751/1948.

(Τέλος)

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΔΙΑΚΡΙΣΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΞΗΡΤΗΜΕΝΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Αντικείμενον συμβάσεων έργασίας και συμβάσεων μισθώσεως έργου

Παροχή έργασίας ύπό ύποδηματεργάτου, αμειβομένου κατά μονάδα έργασίας και ύπό την διεύθυνσιν και έποπτείαν τοῦ έργοδότου, συνιστά σύμβασιν έξηρτημένης έργασίας και ούχι μίσθωσιν έργου. – Αντικείμενον μισθώσεως έργου ή ύπό τοῦ έργολάβου έκτέλεσις τοῦ έργου και ούχι ή παροχή τῆς έργασίας, ώς έπι συμβάσεως έργασίας. – Συμφωνία περ άμοιβῆς κατά μονάδα έργασίας ή κατ' άποκοπήν και έν συμβάσει έργασίας.

Έπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 2416/1953 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου.

Ἐπρόκειτο περὶ ὑποδηματεργάτου, ἐργαζομένου κατὰ μονάδα ἐργασίας («μὲ τὸ κομμάτι»), διὰ τὸν ὁποῖον εἶχε δεχθῆ τὸ Πρωτοδικεῖον, ὅτι ὑφίστατο σύμβασις ἐξηρτημένης ἐργασίας καὶ οὐχὶ μισθώσεως ἔργου, ὡς καὶ ὁ σχετικὸς λόγος ἀναιρέσεως, ἐφ' ὅσον ἀπεδείχθη, ὅτι ὁ ἐργάτης ἐτέλει ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν καὶ ἐποπτείαν τοῦ ἐργοδότου.

Πραγματι, ὡς γίνεται δεκτὸν ἐν τῇ θεωρίᾳ καὶ νομολογίᾳ, ἡ διαφορὰ τῆς συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας ἀπὸ τῆς συμβάσεως ἔργου εἶναι εἰς τὸ ὅτι ἐπὶ μὲν τῆς πρώτης ὁ ἐργάτης (μισθωτὸς κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ν. 765/1943) διατελεῖ ὑπὸ τὴν προσωπικὴν ἢ νομικὴν ἐξάρτησιν τοῦ ἐργοδότου (βλέπε παρασκευᾶς εἰς Θεωρίαν καὶ νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 12, 910), χωρὶς νὰ ἔχῃ σημασίαν ἐκ τοῦ ὅτι ὁ μισθωτὸς ἀναπτύσσει πρωτοβουλίαν ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας τῆς εἰδικότητός του (Α.Π. 559/1951, εἰσηγητὴς *Σ. Μανρομιχάλης*, ΕΕΔ 11, 176), ἐνῷ εἰς τὴν σύμβασιν μισθώσεως ἔργου (ἄρθρον 681 Α.Κ.) ἀντικείμενον δὲν εἶναι ἁπλῶς ἡ ἐργασία καθ' ἑαυτήν, ἀλλ' ἡ ἐκτέλεσις ἔργου, ἡ παροχὴ τοιούτου ἀποτελέσματος ὡς προϊόντος ἀνεξαρτήτου ἐργασίας ἐναντι συμφωνηθείσης ἀμοιβῆς, τοῦ πέρατος ταύτης ἐπαγομένου τὴν λῆξιν τῆς συμβάσεως (Α.Π. 470/1954, εἰσηγητὴς *Ι. Τραχανῆς*, ΕΕΔ 13, 770).

Ἐξ ἄλλου, διὰ τὴν διάκρισιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀπὸ τοιαύτης ἔργου δὲν ἐνδιαφέρει ὁ τρόπος πληρωμῆς τοῦ ἐργαζομένου (ἄρθρον 6 ν. 765/1943, ἄρθρ. 648 § 2 Α.Κ.), ἀφοῦ καὶ εἰς τὴν σύμβασιν ἐργασίας ὁ μισθός, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 648 Α.Κ., δύναται νὰ καθορισθῇ κατὰ μονάδα παρεχομένης ἐργασίας (Α.Π. 579/1953, εἰσηγητὴς *Σ. Μανρομιχάλης*, ΕΕΔ 15, 19, Α.Π. 212/1954, εἰσηγητὴς ὁ αὐτός, ΕΕΔ 15, 471, *Κ. Τριανταφυλλόπουλος*, Αἰτιολογ. Ἔκθεσις Προσχεδίου Ἀστικοῦ Κώδικος, ΕΕΔ 9, 468, καθ' ὃν αἱ συμβάσεις τῶν βιομηχανικῶν ἐργατῶν, οἱ ὁποῖοι πληρώνονται «μὲ τὸ κομμάτι» (κατὰ μονάδα ἐργασίας, ἡ ὁποία εἶναι εἶδος τῆς κατ' ἀποκοπὴν ἀμοιβῆς) καὶ διατελοῦν μᾶλλον ἢ ἧττον ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τοῦ ἐργοδότου, δὲν δύνανται κατ' ἀρχὴν νὰ κριθοῦν κατὰ διαφόρους κανόνας ἀπὸ τὰς συμβάσεις τῶν συναδέλφων των, οἱ ὁποῖοι πληρώνονται μὲ τὴν ἡμέραν).

Αὕτη εἶναι ἡ ἄποψις καὶ τῆς νεωτέρας αὐτῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, ἡ ὁποία ἐπικυροῖ ὡς ὀρθὴν τὴν γνώμην τοῦ δικαστηρίου τῆς οὐσίας.

Φαίνεται ἐκ τῆς ἀποφάσεως, ὅτι ὁ μισθωτὸς τῆς περιπτώσεως αὐτῆς εἰργάζετο οὐχὶ ἐν τῷ τόπῳ, ἔνθα ἠσκεῖτο ἡ ἐπιχείρησις, ἀλλὰ ἐκτὸς αὐτοῦ, κατ' οἶκον.

Ἀνεξαρτήτως τοῦ εἰδικοῦ λόγου, διὰ τὸν ὁποῖον δὲν ἠσχολήθη ὁ Ἄρειος Πάγος ἐπ' αὐτοῦ, κατ' οὐδὲν ἀλλάσσει τὸ πρᾶγμα, ἂν ἡ ἐργασία παρεῖχετο ἐκτὸς τοῦ τόπου, ἔνθα ἐλειτούργει ἡ ἐπιχείρησις (βλέπε σχετικῶς Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 11911/1952, εἰσηγητὴς *Φ. Ράμφος*, ΕΕΔ 11, 50, διὰ τὴν σύμβασιν ἐργασίας ραπτεργάτου, ἐργαζομένου κατ' οἶκον, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί).

Ὡς σύμβασιν ἐξηρτημένης ἐργασίας ἐνοεῖ καὶ ὁ Νομοθέτης (ὑφισταμένου πάντως βαθμοῦ ἐξαρτήσεως) καὶ τὴν κατ' οἶκον παροχὴν ἐργασίας, ὁρίζων διὰ τοῦ ἄρθρ. 49 § 4 τοῦ ν.δ. 2698/1953 «περὶ διοικήσεως τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ ἄλλων τινῶν διατάξεων» (ΕΕΔ 12, 1288),

ότι αί διατάξεις περί κατωτάτου ὁρίου μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου κλπ. δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ τῶν κατ' οἶκον ἐργαζομένων εἰς κωμοπόλεις (Δήμους ἢ Κοινότητας) πληθυσμοῦ κατωτέρου τῶν 6000 κατοίκων, τῶν ἐργαζομένων καὶ τῶν ἐργοδοτῶν αὐτῶν ἀπαλλασσομένων πάσης ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης δεσμεύσεως ἢ ὑποχρεώσεως (ἀπαλλαγὴ δι' εἰδικὸν λόγον, τιθεμένης ὡς βάσεως ὅτι πρόκειται περὶ συμβάσεων ἐργασίας ἐξηρτημένης ἐργασίας).

Ἀρείου Πάγου 705/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Α. Χαμάρτος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Μ. Παντελής**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Μιράγγελης, Κ. Δημάκης

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, δεχθὲν διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ὡς ἐξ αὐτῆς ἐμφαίνεται, μετ' ἀνέλεγκτον ἐκτίμησιν τῶν προσκομισθέντων ἐνώπιον αὐτοῦ ἀποδείξεων, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος ἐνάγων, δυνάμει συμβάσεως ἀορίστου χρόνου, προσελήφθη κατ' Ἰανουάριον 1948 εἰς τὴν ἐπιχείρησιν ὑποδηματοποιΐας τοῦ ἐναγομένου καὶ νῦν ἀναιρεσείοντος, ἵνα παρέχῃ τὴν ἐργασίαν του ὡς ὑποδηματεργάτης, ἐπὶ ἀντιμισθίᾳ ὑπολογιζομένῃ καθ' ἕκαστον κατασκευαζόμενον ὑπ' αὐτοῦ ζεῦγος ἀνδρικῶν ἢ γυναικείων «φοντίων», καὶ ὅτι τὴν συμφωνηθεῖσαν ταύτην ἐργασίαν του παρέσχεν ὁ ἀναιρεσίβλητος ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν καὶ ἐποπτείαν τοῦ ἐργοδότου ἀναιρεσείοντος μέχρι τῆς 28ης Δεκεμβρίου 1951, ὁπότε ὁ τελευταῖος οὗτος κατήγγειλε τὴν σύμβασιν, τηρήσας καὶ τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945, κατ' ὀρθὴν μετὰ ταῦτα ὑπαγωγὴν εἰς τὸν νόμον τῶν ἐκτεθέντων περιστατικῶν ἔκρινεν, ὅτι ἡ οὕτω συναφθεῖσα συμφωνία φέρει τὸν χαρακτῆρα συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας καὶ οὐχὶ τοιαύτης μισθώσεως ἔργου, ἧς ἀντικείμενον εἶναι ἡ ὑπὸ τοῦ ἐργολάβου ἐκτέλεσις τοῦ ἔργου, δι' ἣν συμφωνεῖται ἡ ἀμοιβὴ καὶ ἅμα τῷ πέρατι τῆς ὁποίας ἐπέρχεται ἡ λῆξις τῆς συναφθείσης συμβάσεως, καὶ οὐχὶ ἡ παροχὴ τῆς ἐργασίας ὡς τοιαύτης, ταὐτέστιν ἀνεξαρτήτως τοῦ ἀποτελέσματος αὐτῆς, ἐφ' ὡρισμένον ἢ ἀόριστον χρόνον καὶ ὑπὸ τὰς ὁδηγίας καὶ διαταγὰς τοῦ ἐργοδότου, ὁπότε, καὶ ἂν ὁ μισθὸς ὑπολογίζηται κατὰ μονάδα παρεχομένης ἐργασίας ἢ κατ' ἀποκοπήν, ὑφίσταται σύμβασις μισθώσεως ἐργασίας, καθ' ἃ σαφῶς προκύπτει ἐκ τῶν ὁρισμῶν τῶν ἄρθρων 648, 652 καὶ 681 τοῦ Α.Κ., ὁ δὲ τὰ ἐναντία ὑποστηρίζων καὶ ἐκ τούτου ψευδῆ ἑρμηνείαν καὶ ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τούτων εἰς τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν ἀποδίδων 3ος λόγος ἀναιρέσεως ἀπορριπτέος κρίνεται, ὡς ἀβάσιμος. Ὡσαύτως καὶ οἱ 1ος καὶ 2ος λόγοι ἀναιρέσεως, προσάπτοντες εἰς τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν, ὁ μὲν ὅτι αὕτη δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὰ ἐν αὐτῷ ἐκτιθέμενα πραγματικὰ περιστατικὰ περὶ τοῦ τόπου, ἐν ᾧ παρεῖχε τὴν ἐργασίαν του ὁ ἀναιρεσίβλητος κλπ., ὁ δὲ ὅτι δὲν ἔλαβεν ἐπίσης ὑπ' ὄψιν τὴν ἐν αὐτῷ ἀναφερομένην ὡς προσαχθεῖσαν καὶ ἐπικληθεῖσαν σχετικῶς ἔνορκον βεβαίωσιν, εἶναι ἀπορριπτέοι, ὁ μὲν πρῶτος τούτων διότι τὰ εἰρημένα περιστατικὰ δὲν συνιστῶσιν αὐτοτελεῖς ἰσχυρισμούς, ἡ μὴ λῆψις ὑπ' ὄψιν τῶν ὁποίων ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου τῆς οὐσίας ἱδρύει τὸν ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 807 ἐδάφ. 7 τῆς Πολ. Δικ προβλεπόμενον λόγον ἀναιρέσεως, ἀλλ' ἁπλᾶ ἐπιχειρήματα πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσείοντος ἐναγομένου προταθέντος καὶ ἠτιολογημένην ἄρνησιν τῆς ἀγωγῆς ἀποτελοῦντος ἰσχυρισμοῦ ὅτι ἡ μεταξὺ τούτου καὶ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἐνάγοντος συναφθεῖσα σύμβασις δὲν ἦτο τοιαύτη μισθώσεως ἐργασίας, ἀλλὰ μισθώσεως ἔργου, ἐφ' ὧν ἐπιχειρημάτων δὲν ὑπεῖχεν ὑποχρέωσιν τὸ δικαστήριον, ὅπως εἰδικῶς ἀπαντήσῃ, ὁ δὲ δεύτερος, διότι, ἐφ' ὅσον τὰ δικάσαν Πρωτοδικεῖον ἐν τῇ προσβαλλομένῃ ἀποφάσει, ὡς ἐκ τῆς τετάρτης αἰτιολογίας αὐτῆς προκύπτει, βεβαιοῖ ὅτι ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν, ἐκτὸς τῶν λοιπῶν προσαχθέντων ἀποδεικτικῶν στοιχείων, καὶ πάσας τὰς ἑκατέρωθεν προσαχθείσας καὶ ἐπικληθείσας ἐνόρκους βεβαιώσεις, προφανῶς ἔλαβε τοῦτο ὑπ' ὄψιν καὶ ἐξετίμησε καὶ τὴν ὡς ἄνω ἔνορκον βεβαίωσιν.

Ὁ τέταρτος καὶ τελευταῖος λόγος ἀναιρέσεως, συνιστάμενος εἰς τὸ ὅτι τὸ ἐκδὸν τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν δικαστήριον ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς ἐν αὐτῷ ἀναφερομένας ὁπουργικὰς ἀποφάσεις, ὡς καὶ τὸν ἀναγκαστικὸν ν. 539/1945, ἐπιδικάσαν εἰς τὸν ἀναιρεσίβλητον τὰ ἐν τῷ λόγῳ ἀναφερόμενα χρηματικὰ ποσὰ δι' ὀφειλόμενα δῶρα Πάσχα καὶ Χριστουγέννων τοῦ ἔτους 1948 κλπ., ἀντὶ νὰ ἐπιδικάσῃ μικρότερα τοιαῦτα, εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀόριστος καὶ ἀνεπίδεκτος δικαστικῆς ἐκτιμήσεως, καθὸ μὴ καθορίζων, ὡς ἔδει (ἄρθρ. 819 § 3 Πολ. Δικ), τίνα εἶναι συγκεκριμένως τὰ νομικὰ σφάλματα, εἰς ἃ ὑπέπεσεν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις.

τοῦ μισθωτοῦ ἀπό τῆς ὑπηρεσίας του, δέν ἀπεδέχθη ὁ ἀναιρεσίβλητος (ὡς καί τό λοιπόν προσωπικόν), ἀλλ' ἀπέκρουσε ἐδιά δημοσίᾳ διαδηλωθείσης ἀντιθέσεώς του καί ἐν συνεχείᾳ δι' ὁμοίας ἀντιθέσεως τῆς γενικῆς συνελεύσεως τοῦ προσωπικοῦ τῆς Τραπέζης, εἰς ὁ καταλέγεται καί ὁ ἐνάγων, ἤτις, ἀφοῦ ἀπεφάσισε τήν ἀποκοίησιν τῆς ἐν λόγῳ τροποποιητικῆς τοῦ ὀργανισμοῦ προτάσεως, ἐξουσιοδότησε τήν διοίκησιν τοῦ συλλόγου εἰς «περαιτέρω ἐμπράκτων ἀπόκρουσιν, ἀπολήξασα τελικῶς εἰς τήν κοινοποίησιν τῆς ἀπό 19 Νοεμβρίου 1949 διαμαρτυρίας, ἐναντιουμένης εἰς τήν προτεινομένην τροποποίησιν τῆς μεθ' ἑνός ἑκάστου ὑπαλλήλου ὑφισταμένης ἐργασιακῆς συμβάσεως». Ὅθεν, ἀποφηνάμενον εἶτα ὅτι ἐκ τῆς μετά τήν τοιαύτην ρητήν ἄρνησιν ἀποδοχῆς τῆς δι' αὐτόν βλαπτικῆς μεταβολῆς συνεχίσεως τῆς προσφορᾶς τῶν ὑπηρεσιῶν του εἰς τήν ἀναιρεσιουσαν δέν θεωρεῖται ὁ ἀναιρεσίβλητος ὡς ἀποδεχθείς τήν ἐπ' αὐτοῦ ἐφαρμογήν τῆς ὡς ἄνω βλαπτικῆς τροποποιήσεως τοῦ ὀργανισμοῦ καί ὅτι συνεπῶς δέν μετετράπη ἡ σύμβασις ἐργασίας εἰς ὡρισμένου χρόνου τοιαύτην, καί ἐπικυρώσαν ἀκολούθως τήν ἐκκληθεῖσαν ἐνώπιόν του πρωτόδικον ἀπόφασιν, δι' ἧς ἐγένετο δεκτή ἡ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἀγωγή περί ἀποζημιώσεώς του, κατά τάς διατάξεις τοῦ ν. 2112, δι' ἀπροειδοποιήτου ὑπό τῆς ἀναιρεσιούσης καταγγελίαν τῆς ἀορίστου χρόνου συμβάσεως ἐργασίας, ὀρθῶς ἡρμήνευσε καί ἐφήρμοσε τάς ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει διαληφθείσας διατάξεις, οἱ δέ περί τοῦ ἐναντίου 3ος καί 6ος λόγοι ἀναιρέσεως εἶναι ἀπορριπτέοι, ὡς ἀβάσιμοι. Ἐπίσης καί ὁ ὑπό τούς ἀριθμούς 1-2 διατυπούμενος λόγος ἀναιρέσεως, ὅτι τό δικάσαν Πρωτοδικεῖον δέν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν ἐπικληθεῖσαν ἐνώπιόν του ὑπό τῆς ἀναιρεσιούσης, ὡς περιεχομένην ἐν τῷ προσαχθέντι ὑπ' αὐτῆς ἀπό 16.1.1951 ἰδιωτικῷ ἐγγράφῳ, ὁμολογίαν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ὅτι αὐτος ἀπεχώρησε τῆς πωρ' ἐκείνῃ ὑπηρεσίας του, ὡς ὑπαλλήλου, ἐκουσίως κατα τήν ἐν λόγῳ χρονολογίαν καί οὐχί συνεπεία καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπό τῆς ἀναιρεσιούσης κατά τήν 31.12.1952, ὡς ἐν τῇ ἀγωγῇ ἐκτίθεται καί ὑπό τοῦ δικαστηρίου δεκτόν ἐγένετο, εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς ἀβάσιμος, καθότι ἐκ τῆς ἐν τῇ τρίτῃ αἰτιολογίᾳ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ὡς ἐκ ταύτης ἐμφαίνεται, διαλαμβανομένης βεβαιώσεως ὅτι τό Πρωτοδικεῖον, πρός μόρφωσιν τῆς κρίσεώς του, ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν, ἐκτός τῶν λοιπῶν ἀποδεικτικῶν στοιχείων, καί πάντα τά ἑκατέρωθεν προσαχθέντα καί ἐπικληθέντα ἔγγραφα, ἀναμφιβόλως προκύπτει, ὅτι τοῦτο ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν καί ἐξετίμησε καί τό ὡς ἄνω ἐγγραφον, ἑπομένως καί τήν ἐπικληθεῖσαν ὡς περιεχομένην ἐν αὐτῷ ἐξώδικον ὁμολογίαν.

Ὁ τέταρτος λόγος ἀναιρέσεως, προσάπτων εἰς τήν προσβαλλομένην ἀπόφασιν ὅτι αὕτη ψευδῶς ἡρμήνευσε καί ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τάς περί ἀντιπροσωπεύσεως καί πληρεξουσιότητος διατάξεις τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, δεχθεῖσα ὅτι τό διοικητικόν συμβούλιον τοῦ συλλόγου τῶν ὑπαλλήλων τῆς ἀναιρεσιούσης ἐκπροσωπεῖ τόν ἀναιρεσίβλητον ἐν τῇ ρυθμίσει τῆς μετά ταύτης συμβάσεως ἐργασίας του, εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς ἐπί ἀνακριβοῦς προϋποθέσεως στηριζόμενος, ἀφοῦ, κατά τό ἐν τῇ προηγουμένῃ σκέψει ἐκτεθέν, τό δικαστήριον τῆς οὐσίας δέν ἐδέχθη διά τῆς ἀποφάσεώς του ὡς προκύψαν ἐκ τῆς ἀνελέγκτως ὑπ' αὐτοῦ γενομένης ἐκτιμήσεως τῶν ἀποδείξεων, ὅτι ἡ διοίκησις τοῦ συλλόγου τῶν ὡς ἄνω ὑπαλλήλων ἐξεπροσώπησε τόν ἀναιρεσίβλητον ἐν τῇ ρυθμίσει τῆς μετά τῆς ἀναιρεσιούσης συμβάσεως ἐργασίας του, ἀλλ' ὅτι ὑπό τῆς διοικήσεως ταύτης ἀπηυθύνθη εἰς τήν ἀναιρεσιουσαν ἡ ἀπό 19 Νοεμβρίου 1949 ἐξώδικος διαμαρτυρία περί μή ἀποδοχῆς τῆς γενομένης τροποποιήσεως τοῦ ὀργανισμοῦ, δι' ἣν ἐνέργειαν εἶχεν ἐξουσιοδοτηθῆ αὕτη ὑπό τῆς γενικῆς συνελεύσεως τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἀναιρεσιούσης, εἰς ὁ ἀνήκει καί ὁ ἀναιρεσίβλητος.

Ἐκ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 2112, ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη ὑπό τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ν. 4558/1930, καθ' ὃ δέν ὑπάγονται εἰς τάς διατάξεις τοῦ ν. 2112 ὑπάλληλοι νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου ἢ καί ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων, ἐφ' ὅσον ἔχει ληφθῆ διά τάς ἐν λόγῳ περιπτώσεις εἰδικη μέριμνα διά νόμων ἢ κανονισμῶν παρεχόντων τοὐλάχιστον ἴσην προστασίαν πρός τήν τοῦ νόμου τούτου, σαφῶς συνάγεται, ὅτι τότε μόνον ἀποκλείεται ἡ ἐφαρμογή τῶν διατάξεων ταῦ ν. 2112, ὅταν ἡ ἐξ ὑφισταμένων κανονισμῶν εἰλημμένη πρόνοια περί παροχῆς τοιαύτης προστασίας ἀφορᾷ εἰς τάς ὑπό τοῦ νόμου τούτου προβλεπομένας περιπτώσεις, ἤτοι διά τήν ἀποζημίωσιν τοῦ ἄνευ νομίμου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἀπολυομένου ὑπαλλήλου, ἧς προφανῶς εἶναι ἄλως διάφορος ἡ μέριμνα περί συνταξιοδοτήσεως τῶν ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἐξερχομένων, μή ἀποσκοποῦσα εἰς τήν διά τό ἀντικανονικόν τῆς ἐξόδου ἀποζημίωσιν. Ὅθεν, κριναν τό δικάσαν Πρωτοδικεῖον διά τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ὡς ἐκ ταύτης δείκνυται, ὅτι οὔτε ἡ ὑπό τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἀναιρεσιούσης Τραπέζης καρεχομένη εἰς τούς ἐξερχομένους τῆς ὑπηρεσίας των ὑπαλλήλους λόγῳ γήρατος σύνταξις, οὔτε τό ὑπό τοῦ Ταμείου Προνοίας τοῦ αὐτοῦ προσωπικοῦ παρεχόμενον εἰς αὐτούς ἐφ' ἅπαξ βοήθημα, ἀναπληροῦσι τήν ὑπό τοῦ ν. 2112 ὁριζομένην προστασίαν, ἀφοῦ, καθ' ἃ δέχεται, αἱ παροχαί αὗται, δι' ἃς καί ὁ ὑπαλλήλος συνεισφέρει ἐκ τῶν μισθῶν του κατά τήν διάρκειαν τῆς ὑπηρεσίας του, προβλέπονται διά τόν μετά τήν κανονικήν ἀποχώρησιν αὐτοῦ χρόνον καί οὐχί διά τήν ἄνευ νομίμου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἀπόλυσίν του, καί ὅτι συνεπῶς ὁ περί τῶν παροχῶν ταύτων ἰσχυρισμός τῆς ἀναιρεσιούσης δέν ἤρκει νομικήν ἐπιρροήν εἰς τήν προκειμένην διαφοράν, ὀρθῶς τήν ὡς ἄνω διάταξιν ἡρμήνευσε καί ἐφήρμοσε καί οὐδεμίαν ἑτέραν παρεβίασεν, ὁ δέ σχετικός πέμπτος καί τελευταῖος λόγος ἀναιρέσεως ἀπορριπτέος τυγχάνει, ὡς ἀβάσιμος.

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΒΛΑΠΤΙΚΗ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΟΡΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΚΑΙ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ Ν. 2112

Έννοια άρθρ. 9 Ν. 2112 περί ειδικής μερίμνης κανονισμών δι' απόλυσιν

Μονομερής βλαπτική μεταβολή όρων συμβάσεως εργασίας υπό εργοδότου ισχύοντος του άρθρ. 9 Ν. 118/1945.—Δικαίωμα μισθωτού, αποκρούοντος την μεταβολήν, πρός τήρησιν συμβατικών όρων, έν απολύσει δε θραδύτερον της αποζημιώσεως του Ν. 2112.—Έννοια άρθρ. 9 Ν. 2112.—Μή υπαγωγή εις διατάξεις Ν. 2112 υπαλλήλων Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου ή και ιδιωτικών επιχειρήσεων, εφ' όσον έχει ληφθή ειδική μέριμνα διά νόμων ή κανονισμών, παρεχόντων τουλάχιστον ίσην προστασίαν πρός την του νόμου τούτου.—Διάφορος ή μέριμνα περί συνταξιοδοτήσεως.

Επικυρούται ή υπ' αριθ. 12142/1953 απόφασις του Πρωτοδικείου Αθηνών, ως εφετείου.

Όμοιον υπήρξε το θέμα, το οποίον απησχόλησε και την Α.Π. 345/1953 (εισηγητής *Α. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 13, 761), ή οποία έδωσε την αυτήν λύσιν, ως και ή κατωτέρω νεωτέρα απόφασις του Αρείου Πάγου.

Εις την περίπτωσιν ή κριθείσα ως μονομερής βλαπτική μεταβολή των όρων της συμβάσεως εργασίας ενέργεια της εργοδότιδος και αποκρουσθείσα υπό του μισθωτού έγένετο υπό το κράτος ισχύος του καταργηθέντος ήδη διά του άρθρου 37 του ν. δ. 2961/1954 (ΕΕΔ 13, 941) άρθρ. 9 του ν. 118/1945 και ή σκέψις και της νεωτέρας αύτης αρεοπαγιτικής αποφάσεως, ως προς τας συνεπείας εκ της παραβάσεως του άρθρου 9 του ν. 118/1945, είναι όμοια και λοιπών επί του θέματος προηγηθεισών (βλέπε Α.Π. 345/1953, ένθ' ανωτ. και λοιπάς εν ΕΕΔ 13, 769, 770).

Υπό την ισχύν ήδη του ν. 2112/1920, ως ίσχυε προ του ν. 118/1945 (άρθρ. 37 ν. δ. 2961/1954), έχει νομολογηθή (βλέπε εκ των νεωτέρων αποφάσεων του Α.Π. την υπ' αριθ. 668/1953, εισηγητής *Ν. Χαραλάμπης*, ΕΕΔ 13, 132), ότι, ίνα υπάρξη δικαίωμα αποζημιώσεως του ν. 2112 εκ της μονομερούς βλαπτικής μεταβολής των όρων συμβάσεως εργασίας, ή οποία, κατά το άρθρ. 7 του νόμου 2112, εξομοιούται προς καταγγελίαν συμβάσεως εργασίας, οφείλει ο μισθωτός να αποχωρήση εκ της εργασίας, διότι άλλως θεωρείται αποδεχόμενος την μεταβολήν (βλέπε επί τούτου σημειώσεις μας εν ΕΕΔ 13, 130 επ., ένθα αναπτύσσονται αι γνώμαι της θεωρίας και νομολογίας).

Η σκέψις τέλος και της νεωτέρας αύτης αρεοπαγιτικής αποφάσεως περί της έννοίας του άρθρου 9 του νόμου 2112, σχετικώς προς την διά κανονισμών μέριμναν, άπηχεί τα παγίως επ' αύτου κρατούντα, ότι δηλαδή αι μετά την απόλυσιν παροχαί (συνταξιοδοτήσεις κλπ.) δεν αποτελούν την ειδικήν διά την απόλυσιν μέριμναν του άρθρ. 9 του ν. 2112, ώστε νά μή έχη εφαρμογήν, εις την περίπτωσιν, ο ν. 2112 (βλέπε και την Α.Π. 345/1953, εισηγητής *Α. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 13, 767 και λοιπάς παραπομπάς εις σημειώσεις μας εν ΕΕΔ 13, 767).

Και μένει ή άνισως διά του άρθρ. 4 του ν.δ. 2510/1953 (ΕΕΔ 13, 921) γενομένη εξαίρεσις (συμψηφισμού της εφ' άπαξ παροχής παρά Ταμείου Αύτασφαλείας ή Ταμείου Προνοίας προς την αποζημίωσιν του ν. 2112) των απολυομένων τραπεζικών υπαλλήλων κατά το ανωτέρω ν.δ., πράγμα το οποίον επανέλαβε και το ν.δ. 2577/1953 (ΕΕΔ 13, 1041) διά τους απολυομένους σιδηροδρομικούς Βορειοδυτικής Ελλάδος και Θεσσαλίας.

Αρείου Πάγου 706/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ο Αντιπρόεδρος κ. **Α. Χαμάρτος**
Εισηγητής ο Άρεοπαγίτης κ. **Μ. Παντελής**
Δικηγόροι οι κ.κ. Γ. Σημίτης, Ι. Καπεδίστριας

Εκ των συνδεδυασμένων διατάξεων του άρθρ. 7 του ν. 2112/1920 και των §§ 1 και 3 του άρθρ. 9 του κατά τον κρίσιμον χρόνον ισχύοντος ν. 118/1945 σαφώς προκύπτει, ότι ή ως καταγγελία της συμβάσεως εργασίας θεωρουμένη μονομερής, βλαπτική διά τον υπάλληλον, μεταβολή των όρων της υπαλληλικής συμβάσεως, εν μη ρητή και υπό τους όρους του ως είρηται άρθρ. 9 του ν. 118 καταγγελία ταύτης, διά την περίπτωσιν της μή αποδοχής της μεταβολής υπό του εις ον αύτη αφορά εργαζομένου, δέν επιφέρει την λύσιν της συμβάσεως εργασίας, ούδ' υποχρεοί τον μισθωτόν, όπως ή αποδεχθή την βλάπτουσαν αύτόν μεταβολήν ή αποχωρήση της εργασίας, περιοριζόμενος εις την κατά τον ν. 2112 αποζημίωσιν, άλλ' ο τοιούτος, αποκρούων την μεταβολήν, μισθωτός δικαιούται, όπως συνεχίζων την υπό τους πρό της μεταβολής συμβατικούς όρους προσφοράν των υπηρεσιών του, άξιώση την των συμβατικών ταύτων όρων τήρησιν.

Καθ' ά δείκνυται εκ της προσβαλλομένης αποφάσεως, το ως εφετείον δικάσαν Πρωτοδικείον, κατ' ανέλεγκτον υπό του Αρείου Πάγου, συμφώνως τω άρθρ. 810 § 2 της Πολ. Δικ., εκτίμησιν των προσαχθεισών αποδείξεων, εδέξατο ότι την υπό της ενάγομένης και ήδη αναιρεσειούσης Τραπέζης κατά το έτος 1949 επενεχθείσαν δυσμενή διά το εις ο και ο αναιρεσίβλητος ένάγων ανήκει προσωπικόν της τροποποιήσιν του οργανισμού της, συνισταμένην εις τον καθορισμόν ορίου ηλικίας εν τη εννοία της άμα τη συμπληρώσει τούτου υποχρεωτικής και αυτοδικαίας αποχωρήσεως

ΑΝΑΓΓΕΛΙΑ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Έφαρμογή προϊσχύοντος άρθρ. 9 Ν. 118/1945

Παράλειψις έν τῇ κατ' άρθρ. 9 Ν 118/1945 άναγγελίᾳ καταγγελίας συμβάσεως έργασίας χρονολογίας, ποσοῦ καί τρόπου καταβολῆς τῆς άποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112 δέν έπήγετο άκυρότητα τῆς καταγγελίας, έφ' όσον κατά τήν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ δέν έγεννᾶτο άμφιβολία ὡς πρός τήν άτομικότητα τῆς καταγγελλομένης συμβάσεως, κατά τήν νομίμως έκδοθεῖσαν ὑπ' άριθ. 26189/1953 άπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.—Συμψηφισμός κερδηθέντων άλλαχοῦ.

Ὡς προκύπτει ἐκ τῆς δημοσιευομένης κατωτέρω ἀποφάσεως, καὶ τὸ Β' Τμῆμα τοῦ Ἀρείου Πάγου συμφωνεῖ πρὸς τὴν γνώμην τοῦ Α' Τμήματος (448/1954, εἰσηγητὴς *Γ. Βαρσάμου*, ΕΕΔ 13, 691), ὅτι ἡ ὑπὸ τὸ κράτος ἰσχύος τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945 (καταργηθέντος ἤδη διὰ τοῦ ἄρθρου 37 τοῦ ν. δ. 2961/1954, ΕΕΔ 13, 941) γινομένη καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας δὲν ἦτο ἄκυρος, ἂν ἐν τῇ σχετικῇ ἀναγγελίᾳ αὐτῆς δὲν ἀνεγράφετο τὸ ποσόν, ὁ τρόπος καὶ ἡ χρονολογία καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112, ἐφ' ὅσον δὲν ἐγεννᾶτο ἀμφιβολία ὡς πρὸς τὴν ἀτομικότητα τῆς καταγγελθείσης συμβάσεως (κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 26189/1953 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ΕΕΔ 12, 582, τὴν ὁποίαν ὁ Ἄρειος Πάγος θεωρεῖ ὡς ἐντὸς ἐξουσιοδοτήσεως κειμένην καὶ τὴν ὁμοίαν 65257/1952, ΕΕΔ 11, 337).

Κοινοποιήσαμεν (ΕΕΔ 13, 690) ὅσα καθ' ἡμᾶς ἠδύναντο νὰ σημειωθοῦν ὑπὲρ τῆς ἀντιθέτου ἀπόψεως. Ἀλλὰ τὸ ζήτημα ἤδη ἀπώλεσε τὸ ἐνδιαφέρον του μετὰ τὴν διὰ τοῦ ἄρθρου 37 τοῦ ν.δ. 2961/1954 (ΕΕΔ 13, 941) κατάργησιν τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118/1945 καὶ ἐπαναφορὰν ἐν ἰσχύϊ τῶν διατάξεων τοῦ ν. 2112/1920 καὶ τοῦ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920, ὡς ἰσχυον πρὸ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118/1945, μετὰ τὸν ὁποῖον δὲν τίθεται πλέον ζήτημα ἀκυρότητος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλ' ὁ ἐργοδότης εἶναι ὑπόχρεως μόνον νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τοὺς ἄνω νόμους καταγγελίας συμβάσεως (βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 13, 829, ΕΕΔ 13, 933, ΕΕΔ 13, 996), ἀναγγέλλων τὴν καταγγελίαν, κατ' ἄρθρον 13 ν.δ. 2961/1954 (ΕΕΔ 13, 943), χωρὶς ὅμως καὶ ἡ παράλειψις τῆς ἀναγγελίας νὰ γεννᾷ ἀκυρότητα, ἀλλὰ μόνον τὴν ἐν ἄρθρῳ 18 ποινικὴν κύρωσιν.

Ὡς πρὸς τὸν συμψηφισμὸν τῶν κερδηθέντων ἀλλαχοῦ (ἄρθρ. 656 Α.Κ.) ὑπομιμνήσκεται ἐπὶ τοῦ θέματος καὶ ἡ Α.Π. 665/1953 (εἰσηγητὴς *Μ. Παντελῆς*, ΕΕΔ 13, 176), καθ' ἣν (ἑρμηνεύσασαν τὸ ἄρθρ. 656 Α.Κ.) ὁ συμψηφισμὸς ἐπιβάλλεται, ὅταν ἡ ἐργασία παρεσχέθη ἀλλαχοῦ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, καὶ ἡ Α.Π. 305/1953 (εἰσηγητὴς *Γ. Βαρσάμου*, ΕΕΔ 13, 736), καθ' ἣν ὁ ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου προτεινόμενος ἰσχυρισμὸς περὶ κερδηθέντων ἀλλαχοῦ εἶναι ἀόριστος καὶ ἀνεπίδεκτος δικαστικῆς ἐκτιμήσεως, ἐφ' ὅσον δὲν προσδιορίζεται χωρὶς καὶ ὁ ἐργοδότης, εἰς ὃν ἐγένετο ἡ προσφορὰ τῶν ὑπηρεσιῶν, ὁ χρόνος ἀπὸ τοῦ ὁποίου εἰργάζετο κλπ. (πρβλ. καὶ Πρωτοδικεῖου Ἀθηνῶν 14587/1953, εἰσηγητὴς *Σ. Διβανός*, ΕΕΔ 12, 185).

Ἀρείου Πάγου 695/1954 Τμ. Β'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Α. Χαμάρτος** Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Θ. Σταυρόπουλος** Δικηγόροι κ.κ. Ε. Καλλίας, Σ. Ἀργυρός

Καὶ τὸ Τμῆμα τοῦτο σύμφωνον ἔχει τὴν γνώμην πρὸς τὴν διὰ τῆς ἀναιρετικῆς ἀποφάσεως ἐξενεχθεῖσαν κρίσιν, καθ' ἣν ἡ κατ' ἄρθρ. 9 § 3 τοῦ ν. 118/1945, ἐν συνδυασμῷ μὲ τὴν ὑπ' ἀριθ. 65257/1952 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐπιβεβλημένη ἀναγγελία τῆς καταγγελίας τῆς μετὰ τῶν μισθωτῶν συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τῶν ὑπαγομένων τῷ ἄνω νόμῳ ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων, μὴ ἀναφέρουσα καὶ τὴν χρονολογίαν, ποσὸν καὶ τρόπον καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112, δὲν εἶναι ἄκυρος, ἐφ' ὅσον κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ οὐδεμία γεννᾶται ἀμφιβολία ὡς πρὸς τὴν ἀτομικότητα τῆς καταγγελλομένης συμβάσεως, συμφώνως τῇ νομίμως ἐκδοθείσῃ καὶ δημοσιευθείσῃ ὑπ' ἀριθ. 26189/1953 ἀποφάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἰσχυούσῃ κατὰ ῥητὴν διάταξίν της ἀναδρομικῶς ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς ὑπ' ἀριθ. 65257/1952 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.

Μετὰ τὴν ἀνωτέρω ἀναιρετικὴν ἀπόφασιν ἐρευνητέα κατ' ἄρθρ. 834 § 1 Πολ. Δικ. ἡ ἀπὸ 2 Ἰουνίου 1953 ἔφεσις τοῦ ἀναιρεσείοντος κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3686/1953 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, νομοτύπως καὶ ἐμπροθέσμως ἀσκηθεῖσα, καταβληθέντος δὲ καὶ τοῦ κατὰ νόμον προαστίμου ἐφέσεως.

Κριθέντος διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐργοδότου γενομένη ἀναγγελία τῆς καταγγελίας συμβάσεως πρὸς τὸ Ι.Κ.Α., παρὰ τὴν παράλειψιν ἀναγραφῆς ἐν αὐτῇ τοῦ ποσοῦ, τρόπου καὶ χρονολογίας καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως, δὲν εἶναι ἄκυρος, ἐφ' ὅσον δὲν γεννᾶται ἀμφιβολία ὡς πρὸς τὴν ἀτομικότητα τῆς καταγγελθείσης συμβάσεως, συμφώνως τῷ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945 καὶ ταῖς ἰσχύν νόμου ἐχούσαις ὑπ' ἀριθ. 65257/1952 καὶ 26189/1953 ἀποφάσεσι τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἀπορριπτέας ὡς νόμῳ ἀβασίμου ὁ ἐναντίος πρῶτος λόγος ἐφέσεως διὰ τοὺς λόγους τοὺς ἀναφερομένους ἐν τῇ ἀναιρετικῇ ἀποφάσει, πρὸς ἣν καὶ τὸ Τμῆμα τοῦτο συνεφώνησεν.

Ὡς προκύπτει ἐκ τῆς ἀπὸ 4.2.1953 ἀναγγελίας ἐφεσιβλήτου πρὸς τὸ Ι.Κ.Α. τῆς κατὰ τὴν 28.1.1953 γενομένης καταγγελίας τῆς συμ-

ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΠΡΟΣΩΠΟΥ ΤΟΥ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑΝ Ν. 2112

Ἀνάθεσις ἐκμεταλλεύσεως Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας εἰς Ἑλληνικὸν Δημόσιον

Ἀγωγὴ κατὰ μόνου τοῦ συνδίκου ἀπὸ τῆς κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως, κατ' ἄρθρον 534 Ἐμπορ. Νόμου, δυναμένου κατ' ἄρθρ. 553 Ἐμπορ. Νόμου τοῦ συνδίκου νὰ συνεχίσῃ προσωρινῶς τὸ ἐμπόριον, ἀδείᾳ τοῦ Εἰσηγητοῦ.— Ἀμετάβλητον νομικῆς θέσεως συνδίκου ἐκ τῆς ἀναθέσεως εἰς Ἑλληνικὸν Δημόσιον τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῶν Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας, μετὰ πτώχευσιν.—Συνέπεια ἀναθέσεως ἐκμεταλλεύσεως.—Διάδοχος ἐργοδότης τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον.—Ἀνεπηρέαστον ἐφαρμογῆς Ν. 2112 ἐκ τῆς μεταβολῆς προσώπου τοῦ ἐργοδότου, κατ' ἄρθρον 6 Ν. 2112, ἀλλὰ μὴ ὑπόχρεως νέος ἐργοδότης εἰς πληρωμὴν τῶν μέχρι τῆς διαδοχῆς ἀπαιτήσεων τρίτων καὶ ἐφ' ὅσον δὲν συντρέχει περίπτωσις ἐφαρμογῆς ἄρθρ. 479 Α.Κ.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 856/1953 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Βόλου, ὡς ἐφετεῖον.

Ἄξια ἰδιαιτέρας προσοχῆς εἶναι ἡ σκέψις τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, ὅτι κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 6 § 1 τοῦ ν. 2112/1920 περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας οὐδαμῶς παρέπεται, ὅτι ὁ νέος ἐργοδότης (ἐπὶ περιπτώσεως μεταβολῆς τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου) ὑπόκειται εἰς πληρωμὴν τῶν μέχρι τῆς διαδοχῆς παραχθεισῶν ἀπαιτήσεων τρίτων, ἐφ' ὅσον τοιοῦτο τι δὲν ὁρίζεται καὶ δὲν συντρέχει νόμιμος περίπτωσις ἐκ τοῦ ἄρθρ. 479 Α.Κ.

Ἐπαναλαμβάνεται οὕτω ἡ (ἀναμφιβόλως ὀρθὴ) ἄποψις καὶ τῆς προσφάτου ἐπίσης Α.Π. 732/1954 (εἰσηγητὴς *Π. Τσαρούχης*, ΕΕΔ 13, 1246, ἔνθα σημειώσεις μας καὶ λοιπαὶ παραπομπαί), ὡς πρὸς τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ ν. 2112/1920.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 479 Α.Κ., περὶ τοῦ ὁποίου σκέπτεται ἐπίσης ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, βλέπε καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 13, 1244, ἔνθα παραπομπαί, Πρωτοδίκου Καβάλας 61/1954, Πρωτοδίκης *Σ. Δημούρης*, ΕΕΔ 13, 1195.

Ἀρείου Πάγου 698/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Α. Χαμάρτος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Σ. Μαυρομιχάλης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Η. Ἡλιού, Α. Τσάρας, Δ. Μαγγιώρος, Νομικὸς Σύμβουλος Κράτους

Κατὰ τὸ ἄρθρον 534 Ἐμπορ. Νόμου ἀπὸ τῆς κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως πᾶσα κατὰ τοῦ πτωχεύσαντος ἀγωγὴ ἀφορῶσα τὴν κινητὴν ἢ ἀκίνητον περιουσίαν του ἐξακολουθεῖ ἢ ἐπιχειρεῖται κατὰ μόνου τοῦ συνδίκου, ὅστις, κατὰ τὸ ἄρθρον 553 Ἐμπορικοῦ νόμου, δύναται νὰ συνεχίσῃ προσωρινῶς τὸ ἐμπόριον τοῦ πτωχεύσαντος, ἀδείᾳ τοῦ Εἰσηγητοῦ. Ἡ νομικὴ αὕτη θέσις τοῦ συνδίκου, ὡς ἐκπροσώπου τοῦ πτωχεύσαντος καὶ τῆς ὁμάδος τῶν δανειστῶν, κατ' οὐδὲν μετεβλήθη ἐκ τῆς κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ἄρθρου 1 ν. 2422/1920, λόγῳ κινδύνου διακοπῆς τῆς λειτουργίας σιδηροδρομικῶν ἐπιχειρήσεων, ἐκδοθείσης ὑπ'

βάσεως ἐργασίας καὶ ἐκ τοῦ ἐν αὐτῇ γενομένου καθορισμοῦ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν αὐτοκινήτων, εἰς ἃ ὡς ὁδηγὸς ἔχει ἐκμισθώσει τὰς ὑπηρεσίας του ὁ ἐκκαλῶν, τῆς χρονολογίας τῆς προλήψεως καὶ ἀπολύσεώς του καὶ τῶν ἄλλων ἀναφερομένων ὅρων τῆς συμβάσεως, οὐδεμία ἀμφιβολία γεννᾶται ὡς πρὸς τὴν ἀτομικότητα τῆς καταγγελθείσης συμβάσεως, ὡς ὀρθῶς περὶ τούτου ἔκρινεν ἡ ἐκκαλουμένη, καὶ ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος ὁ ἐναντίος δεύτερος λόγος ἐφέσεως.

Ὁ γ' λόγος ἐφέσεως, καθ' ὃν ἐσφαλμένως καὶ κατὰ κακὴν ἐκτίμησιν τῶν ἀποδεικτικῶν στοιχείων ἐπεδίκασεν ἡ ἐκκαλουμένη ἔλασσον τῶν ὅσων ἔδει νὰ ἐπιδικάσῃ, οὐτωσὶ ἀορίστως προβαλλόμενος, χωρὶς νὰ διατυποῦται ὡρισμένη αἰτίασις κατὰ τῆς ἐκκαλουμένης καὶ νὰ καθορίζηται, ἐὰν τὸ παράπονον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῶν ἀποδεικτικῶν στοιχείων ὡς πρὸς τὴν βάσιν τῶν συνεκδικαζομένων ἀγωγῶν ἢ τῶν κατ' αὐτῶν προβληθεισῶν καταλυτικῶν ἐνστάσεων, εἶναι, ὡς ἀπαράδεκτος, ἀπορριπτέος.

Μετὰ τὴν διὰ τῶν ὑπ' ὄψιν προτάσεων παραίτησιν τοῦ ἐκκαλοῦντος ἀπὸ τῶν 4ου καὶ 5ου λόγων ἐφέσεως του, ἐρευνητέοι οἱ διὰ ταύτων προβαλλόμενοι πρόσθετοι λόγοι ἐφέσεως.

Ὡς ἐβεβαιώθη ἐκ τῆς ἐκτιμήσεως τῆς καταθέσεως τοῦ ἐνώπιον τοῦ Πρωτοδίκου ἐξετασθέντος μάρτυρος, ὡς αὐτὴ περιέχεται ἐν τῷ ἐπικαλουμένῳ καὶ προσαγομένῳ ταυταρίθμῳ τῇ ἐκκαλουμένῃ πρακτικῷ, ἐν συνδυασμῷ πρὸς πάντα τὰ ἐπικαλούμενα καὶ προσαγόμενα ὑπὸ τῶν διαδίκων ἔγγραφα καὶ τοὺς ἐκατέρωθεν ἰσχυρισμοὺς καὶ τὴν ἐν γένει διαδικασίαν, ὁ ἐκκαλῶν, ὁδηγὸς αὐτοκινήτου ἀπὸ 14.5.1952 μέχρι 1.8.1952 καὶ ἀπὸ 20.10.1952 μέχρι 4.2.1953, ἐξεμισθώσε τὰς ὑπηρεσίας του ὡς ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου τῶν ὑπ' ἀριθ. 45269 καὶ 22876 ταξὶ δημοσίας χρήσεως, ἀνηκόντων εἰς ἄλλους ἐργοδότας, ἐργασθεὶς εἰς αὐτὰ κατὰ τὰς ὥρας καὶ ὑπὸ τοὺς ὅρους, καθ' οὓς εἰργάζετο καὶ εἰς τὴν ἐφεσιβλητον, ὠφελήθη τὰ ποσὰ ἐκ δραχμῶν 30.000 ἡμερησίως καὶ τὸ ἀναλογοῦν ποσοστὸν δώρου Χριστουγέννων. Ὅθεν, κατ' ὀρθὴν ἐκτίμησιν τῶν ἀποδεικτικῶν στοιχείων, ἡ ἐκκαλουμένη ἀπέρριψε τὰς συνεκδικασθείσας ἀγωγὰς κατὰ τὰ ἀντίστοιχα ποσὰ συμφώνως τῷ ἄρθρ. 656 Α.Κ. καὶ τῇ σχετικῇ ἐνστάσει τοῦ ἐφεσιβλήτου, ὡρισμένως προβληθείσῃ, ἀφοῦ κατωνομάζοντο οἱ ἐργοδόται, εἰς τοὺς ὁποίους προσέφερε τὴν ἐργασίαν του ὁ ἐκκαλῶν ὑπὸ τοὺς ἰδίους ὅρους διὰ τοῦ καθορισμοῦ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν αὐτοκινήτων δημοσίας χρήσεως, εἰς ἃ εἰργάσθη, ὀρθῶς ὑπολογισθέντων τόσον τῶν ἡμερομισθίων, ὅσον καὶ τοῦ ἀναλογοῦντος ποσοῦ τοῦ δώρου Χριστουγέννων, ὥστε νὰ ἀποβαίνωσιν ἀπορριπτέοι, ὡς ἀβάσιμοι, οἱ ἐναντίοι πρόσθετοι λόγοι ἐφέσεως.

ΟΙΚΕΙΟΘΕΛΗΣ ΔΙΑΛΥΣΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ Ν. 2112

Δικαίωμα αποζημιώσεως διά μή ληφθείσαν έτησίαν άδειαν

Ὑπαρξις ὑποχρεώσεως τοῦ ἐργοδότου πρὸς καταβολὴν ἀποζημιώσεως Ν. 2112 εἰς περίπτωσιν οὐχὶ ἐξ ἀνωτέρας βίας, ἀλλ' οἰκειοθελοῦς διαλύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως.—Ἐξακολούθησις ἰσχύος τῆς συμβάσεως ἐργασίας μέχρι καταγγελίας αὐτῆς ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου.—Ἔλλειψις δικαιώματος ἀδείας μισθωτῶν, κατ' Α.Ν. 539/1945, καὶ συνεπῶς καὶ ἀποζημιώσεως, ἐπὶ διαλύσεως ἐπιχειρήσεως.

Ἡ πρωτόδικος ἀπόφασις (Πρωτοδικεῖου Βεροίας 57/1954, ΕΕΔ 13, 990) εἶχε δεχθῆ, ὅτι, διαλυομένης οἰκειοθελῶς τῆς ἐπιχειρήσεως, πρὸ τῆς ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἀπολύσεως μισθωτοῦ, ἐπέρχεται αὐτοδικαίως λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἀπαλλάσσεται ὁ ἐργοδότης πάσης ὑποχρεώσεως. (Ἐπρόκειτο εἰς τὴν περίπτωσιν περὶ ἀξιώσεως τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τοῦ ν. 2112/1920 περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, τὴν ἱκανοποίησιν τῆς ὁποίας ἐζήτησε διὰ τῆς ἀγωγῆς ὁ μισθωτός).

Ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 13, 989 ἐπ.) ὅσα ἠδύναντο νὰ σημειωθοῦν κατὰ τῆς δεκτῆς ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου γενομένης ἀπόψεως.

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον Βεροίας διὰ τῆς κατωτέρω δημοσιευομένης ἀποφάσεως αὐτοῦ, ἐξαφανίσαν τὴν ἀπόφασιν ταύτην, ἔδωκε τὴν ὀρθὴν λύσιν, καὶ ἐπὶ τῶν δύο τεθέντων ὑπὸ τὴν κρίσιν αὐτοῦ ζητημάτων, ἤτοι ἂν ὁ στρατευθεὶς μισθωτὸς ἐδικαιοῦτο μετὰ τὴν ἀπόλυσιν αὐτοῦ ἐκ τοῦ στρατοῦ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112, διαλυθείσης πρότερον τῆς ἐπιχειρήσεως, καὶ ἂν ὁ αὐτὸς μισθωτὸς ἐδικαιοῦτο ἀποζημιώσεως διὰ μὴ χορηγηθεῖσαν ἄδειαν, κατ' ἀ.ν. 539/1945.

Πρωτοδικείου Βεροίας 607/1954

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Π. Δευμπέγιας**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Θ. Λάππας**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Χαρσύκας, Ι. Γιαμάς

Ἐκ τῶν ἄρθρων 1 καὶ 3 τοῦ περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων 2112 τοῦ 1920 νόμου, ὡς ἤδη ἰσχύει, καθ' ἃ ὁ παρεμελῶν τὴν κατὰ τὰς ἀναγραφομένας ἐν τούτῳ περιπτώσεις καὶ προθεσμίας ὑποχρέωσιν τῆς καταγγελίας τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως ὀφείλει νὰ καταβάλῃ εἰς τὸν ἀπολυόμενον ὑπάλληλον ἀποζημίωσιν ἴσην πρὸς τὸ σύνολον τῶν τακτικῶν αὐτοῦ ἀποδοχῶν, ἃς θὰ ἐλάμβανε κατὰ τὸν χρόνον, πρὸ τοῦ ὁποίου ἔδει νὰ γίνῃ ἡ καταγγελία, ἐν συνδυασμῷ ἑρμηνευομένων πρὸς τὸ ἄρθρ. 6 τοῦ αὐτοῦ νόμου, καθορίζοντος ἐν μὲν τῷ δευτέρῳ ἐδαφίῳ ὅτι ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως ὁ ὑπάλληλος δικαιοῦται εἰς τὸ ἥμισυ τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἀποζημιώσεως, ἐν δὲ τῷ τρίτῳ ἐδαφίῳ ὅτι ὑπάλληλος, ἀπολυόμενος ἕνεκα διακοπῆς τῆς ἐργασίας λόγῳ πυρκαϊᾶς ἢ ἄλλου περιστατικοῦ ἀνωτέρας βίας, καθ' ὧν τυγχάνει ἠσφαλισμένος ὁ ἐργοδότης, δικαιοῦται εἰς τὰ 2/3 τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 3 ἐδάφ. πρῶτον ἀποζημιώσεως (ἄρθρ. 4 ν. 4558), σαφῶς συνάγεται, ὅτι τῆς τοιαύτης ὑποχρεώσεως δὲν ἀπαλλάσσεται ὁ ἐργοδότης καὶ ἐν ᾗ ἔτι περιπτώσει οὐχὶ ἐξ ἀνωτέρας βίας, ἀλλ' οἰκειοθελῶς, διαλύει τὸ ἑαυτοῦ κατάστημα ἢ τὴν ἐπιχείρησιν, εἰς ἣν εἶχε προσλάβει ὡς ὑπάλληλον τὸν ἀπολυόμενον, ἐπὶ χρόνον μὴ ὡρισμένον. Ἡ οἰκειοθελὴς διάλυσις τῆς ἐπιχειρήσεως δὲν ἐπιφέρει ἀπώλειαν τοῦ δικαιώματος ἀποζημιώσεως τοῦ εἰρημένου νόμου 2112, μὴ ἐπερχομένης ἐκ τοῦ λόγου τούτου αὐτοδικαίως λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἥτις ἐξακολουθεῖ ἰσχύουσα, μέχρις οὗ καταγγελθῇ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου (πρβλ. Α.Π. 220/1926, Θέμ. ΑΗ', 162, 505/1950, ΕΕΝ ΙΖ', 730, 151/1951, ΕΕΝ ΙΗ', 525, 444/1954, ΕΕΝ 21ον 965, 191/1949, Θέμ. Ξ', 345, 231/1953, Θέμ. ΞΔ', 706, 317/1953, Θέμ. ΞΔ', 705) (*).

Μετὰ τὰ ἀνωτέρω ὁ ἐκκαλῶν καὶ ἐφ' ὅσον αὐτὸς, καθ' ἃ ἐβεβαιώθη, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, ἐκ τῶν πρωτοδίκως συλλεγεισῶν ἀποδείξεων, ἄλλως τε συνομολογεῖται καὶ ὑπὸ τῶν ἐφεσιβλήτων, ἐδήλωσεν εἰς τούτους μετὰ τὴν ἀποστράτευσίν του τὴν 14ην Ἀπριλίου 1954, ὅτι ἐπιθυμεῖ νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν καὶ πρὸ τῆς στρατεύσεώς του παρεχομένην αὐτοῖς ὑπηρεσίαν δυνάμει τῆς ἀπὸ τοῦ ἔτους 1954 συναφθείσης μεταξὺ αὐτῶν συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ἣν ὅμως ὑπηρεσίαν του οὗτοι (ἐφεσίβλητοι) ἠρνήθησαν νὰ ἀποδεχθοῦν, καταγγείλαντες οὕτω ἀτάκτως τὴν εἰρημένην σύμβασιν ἐργασίας, καίπερ ταύτης ὀφισταμένης κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ κωδικοποιηθέντος ν. 3514/1928, νομίμως ἠτήσατο διὰ τῆς ἐφ' ἧς ἡ ἐκκαλουμένη ἀγωγῆς του τὴν ἐκ τοῦ ν. 2112 ἀποζημίωσιν αὐτοῦ. Κατὰ τὰ ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει ἐκτεθέντα, ἡ ὑπὸ τῶν ἐφεσιβλήτων ἐργοδοτῶν ἐπικαλουμένη οἰκειοθελὴς διάλυσις τῆς ἐπιχειρήσεως των ἀπὸ τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου 1953 οὐδαμῶς ἐπέφερε καὶ τὴν ἀπώλειαν τοῦ ἐκ τοῦ νόμου τούτου 2112 δικαιώματος ἀποζημιώσεως τοῦ ἐκκαλοῦντος μισθωτοῦ, ἅτε μὴ ἐπελθούσης ἐντεῦθεν αὐτοδικαίας λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀπαιτουμένης διὰ τὴν λύσιν ταύτην ὁπωσδήποτε καταγγελίας ὑπὸ τῶν ἐφεσιβλήτων ἐργοδοτῶν. Ὅθεν, ἀντιθέτως πρὸς ταῦτα κρίνασα ἡ ἐκκαλουμένη καὶ ἀπορρίψασα τὴν ἐφ' ἧς αὕτη ἀγωγὴν κατὰ τὸ πρῶτον αὐτῆς κεφάλαιον τῆς ἐκ τοῦ ν. 2112 ἀποζημιώσεως τοῦ ἐκκαλοῦντος, ἔσφαλε καὶ δέον, μεταρρυθμιζομένης κατὰ τὸ κεφάλαιον τοῦτο τῆς ἐκκα-

(*) Βλέπε τὰς ἀνωτέρω ἀρεοπαγιτικὰς ἀποφάσεις κατὰ τὴν φερομένην σειρὰν ἀπὸ τῆς 505/1950 ἐν ΕΕΔ 9, 1069, ΕΕΔ 10, 551, ΕΕΔ 18, 899, ΕΕΔ 8, 867, ΕΕΔ 12, 602, ΕΕΔ 12, 703.

άριθ. 1133 άπό 7.10.1952 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καί τῶν κυρωθεισῶν ὑπό τοῦ μεταγενεστέρου ν. 2577 ὑπ' ἀριθ. 14728 άπό 26.11.1952, 417882 άπό 1.12.1952, 16538 άπό 22.12.1952 άποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καί Συγκοινωνιῶν, δι' ὧν άπό τῆς κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως τῆς άναιρεσιβλήτου Ἑταιρίας Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας ἡ ἐκμετάλλευσις τοῦ σιδηροδρομικοῦ δικτύου της καί πάσης ἐν γένει κινητῆς καί άκινήτου περιουσίας της άνετέθη εἰς τό Ἑλληνικόν Δημόσιον καί δή ρητῶς μέν διά τῶν ὑπ' ἀριθ. 1133, 417882 άποφάσεων, κατά τρόπον δέ άναμφίβολον διά τῶν ὑπολοίπων, ἐφ' ὅσον αὗται προδήλως ἐξεδόθησαν εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ἄρθρου 7 τῆς ὑπ' ἀριθ. 1133/1952, μή προκύπτοντος ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 16538/1952 άποφάσεως, ὅτι ἡ δι' αὐτῆς προκριθεῖσα ὑπό τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου άνάθεσις τῆς διοικήσεως, καί ἐκμεταλλεύσεως τοῦ σιδηροδρομικοῦ δικτύου εἰς τούς Σιδηροδρόμους Ἑλλ. Κράτους ἐγένετο πρός αὐτούς ὡς ἐντολοδόχους τοῦ συνδίκου, διότι ὅλως ἱστορικῶς άναφέρεται ἐν τῷ προοιμίῳ της, ὅτι τοῦτο ἐζητήθη ὑπό τοῦ συνδίκου. Διά τῆς τοιαύτης ὑπό τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου άναλήψεως τῆς ἐκμεταλλεύσεως ἔνθεν μέν ἐστερήθη ὁ σύνδικος τοῦ δικαιώματος, ὅπως ἐπιτελέσῃ τό ἔργον τοῦτο ἀδεία τοῦ Εἰσηγητοῦ, ἔνθεν δέ ἀπό τῆς κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως μετεβλήθη τό πρόσωπον τοῦ ἐργοδότου ὡς πρός τήν ἐκμετάλλευσιν τῆς ἐπιχειρήσεως τῆς πτωχευσάσης Ἑταιρίας, καταστάντος τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου διαδόχου τῆς ἐπιχειρήσεως ταύτης, ἀλλ' ἐκ τῆς μεταβολῆς ταύτης τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου, ἥτις κατά τό ἄρθρον 6 § 1 ν. 2112/1920 δέν ἐπηρεάζει τήν ἐφαρμογήν τῶν ὑπέρ τῶν ὑπαλλήλων διατάξεων τοῦ νόμου τούτου, οὐδαμῶς παρέπεται ὅτι ὁ νέος ἐργοδότης ὑπόκειται εἰς πληρωμήν τῶν μέχρι τῆς διαδοχῆς παραχθεισῶν ἀπαιτήσεων τρίτων, ἐφ' ὅσον τοιοῦτο τι δέν ὁρίζεται ὑπό τῶν μνησθεισῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἢ ὑπό ἄλλης διατάξεως νόμου καί δέν συντρέχει νόμιμος περίπτωσις ἐκ τοῦ ἄρθρ. 479 Ἀστ. Κώδικος. Ἀφ' ἑτέρου ὁ ν. 2577/1953, δι' οὗ κατηργήθη τό λειτούργημα τοῦ συνδίκου τῆς πτωχευσάσης Ἑταιρίας Θεσσ. Σιδηροδρόμων καί ὑπεβλήθη αὕτη εἰς εἰδικήν ἐκκαθάρισιν, κατ' ἀνάλογον ἐφαρμογήν τοῦ ν. 2378/1940, ὡς οὗτος αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη ὑπό τοῦ ν. 2172/1943, ὁρίσας ὅτι αἱ ἐκκρεμεῖς δίκαι συνεχίζονται ἐπ' ὀνόματι τῆς Ἑταιρίας ταύτης, σαφῶς προϋποθέτει ἔγκυρον διεξαγωγήν τῆς ἐκκρεμοῦς δίκης, ἐπ' ὀνόματι μέν τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου, ὅσον ἀφορᾷ τάς ἀπό τῆς κηρύξεως τῆς πτωχεύσεως καί ἐφεξῆς παραχθείσας δίκας τάς ἀναγομένας εἰς τήν ἐκμετάλλευσιν τοῦ σιδηροδρομικοῦ δικτύου, ἐπ' ὀνόματι δέ τοῦ συνδίκου, ὅσον ἀφορᾷ τάς λοιπάς.

Μετά ταῦτα δεχθέν τό ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον διά τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ὅτι ἡ ὑπό δίκην ἀπαίτησις τοῦ άναιρεσείοντος περί πληρωμῆς τῶν μισθῶν του ἀπό τῆς ἀπολύσεώς του, οὗσης ἀκόρου κατά τόν ν. 2222/1952, παρήχθη τήν 17.11.1952, ὅτε οὗτος, τυγχάνων ὑπάλληλος τῆς άναιρεσιβλήτου Ἑταιρίας Θεσσ. Σιδηροδρόμων, ἀπελύθη τῆς ὑπηρεσίας καί δή πρό τῆς κηρύξεως εἰς πτῶχευσιν τῆς ἑταιρίας ταύτης, ἥτις ἔλαβε χώραν τήν 19.11.1952, καί ἀκολούθως ἀπορρίψαν 1) τήν άπό 28.1.1953 ἀγωγήν τοῦ άναιρεσείοντος, ἐπί τῷ λόγῳ ὅτι ἀπηυθύνθη αὕτη κατά τῆς «Κρατικῆς Ἐκμεταλλεύσεως Θεσσαλικῶν Σιδηροδρόμων», ἥτις εἶναι ἀνύπαρκτον Νομικόν Πρόσωπον ἢ κατά τῶν άναιρεσιβλήτων Σιδηροδρόμων Ἑλληνικοῦ Κράτους, ὡς ἐντολοδόχων τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου, καί οὐχί, ὡς ἔδει, κατά τοῦ συνδίκου τῆς πτωχεύσεως καί 2) τήν ὑπό τό κράτος τοῦ ν. 2577/1953 γενομένην ὑπό τοῦ άναιρεσείοντος κλῆσιν πρός τήν άναιρεσίβλητον ὑπό ἐκκαθάρισιν Ἑταιρίαν Θεσσαλικῶν Σιδηροδρόμων, ὅπως συνεχισθῇ ὑπ' αὐτῆς ἐνώπιον τοῦ Ἐφετείου ἡ προκειμένη ἐκκρεμής δίκη, ὀρθῶς ἡρμήνευσε καί ἐφήρμοσε τάς ἐν τῇ ἠγηθείσῃ σκέψει διατάξεις, πλήρως συμμορφωθέν πρός τήν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 68 Πολ. Δικονομίας, εἰ καί ἐπί ἄλλαις ἐσφαλμέναις αἰτιολογίαις, καί ἀπορριπτέοι εἶναι οἱ περί τοῦ ἐναντίου τέταρτος, πέμπτος, πρῶτος καί δεύτερος λόγοι τοῦ άναιρετηρίου, πλήσσοντες τάς ἐσφαλμένας ταύτας αἰτιολογίας, ὡς καί ὁ τρίτος λόγος, ὑποστηρίζων ὅτι δέν ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν ἐπικληθέντα ἔγγραφα εἰς ἀπόδειξιν τοῦ ἐπουσιώδους ἰσχυρισμοῦ τοῦ άναιρεσείοντος, ὅτι «πράγματι» οἱ άναιρεσίβλητοι Σιδηρόδρομοι Ἑλληνικοῦ Κράτους εἶχον άναλάβει τήν ἐκμετάλλευσιν τοῦ σιδηροδρομικοῦ δικτύου διά λογαριασμόν τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου. Ἡ τοιαύτη δ' ἔλλειψις παθητικῆς νομιμοποιήσεως, ἥτις ἐρευνᾶται καί κατά τήν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΨΟΔ'/1911, ὡς τοῦτο σαφῶς προκύπτει ἐκ τοῦ ἄρθρ. 9, δέν ἐκαλύφθη ἐκ τοῦ ὅτι 1) ὁ σύνδικος, προσεπικληθείς διά τῆς ἀγωγῆς εἰς παρέμβασιν, παρενέβη κατά τήν πρωτόδικον δίκην καί 2) ἡ άναιρεσίβλητος Ἑταιρία Θεσσαλικῶν Σιδηροδρόμων ἐκλητεύθη, ὅπως παραστῇ κατά τήν ἐκκλητον δίκην, διότι τοιαῦτα τι δέν δύναται νά συναχθῇ ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 10 ν. ΓΨΟΔ'/1911, ἥτις ρυθμίζει θέμα ἐκουσίας ὑποβολῆς τῆς διαφορᾶς ὑπό τήν κρίσιν τοῦ Δικαστοῦ, δι' ὃ ἀπορριπτέος εἶναι ὁ τά ἐναντία ὑποστηρίζων δεύτερος λόγος τοῦ άναιρετηρίου.

Οἱ άναιρεσίβλητοι ἐναγόμενοι Σιδηρόδρομοι Ἑλληνικοῦ Κράτους, ἐκκαλέσαντες τήν ἐκδοθεῖσαν κατ' αὐτῶν πρωτόδικον ἀπόφασιν, νομίμως παρέστησαν κατά τήν ἐκκλητον δίκην, κατά τά ἄρθρα 774, 740 καί 580 Πολ. Δικ., ἐφ' ὅσον μάλιστα, ὡς ἐξετέθη, ἐκρίθη ἄκυρος ἡ κλήτευσις τῆς Ἑταιρίας Θεσσαλικῶν Σιδηροδρόμων ὅπως συνεχίσῃ τήν δίκην, καί συνεπῶς εἶναι ἀπορριπτέος ὁ 7ος λόγος τοῦ άναιρετηρίου, καθ' ὃν δέν ἐνομοκοιοῦντο οὗτοι εἰς συνέχισιν τῆς δίκης ἢ ὅτι ἦτο ἀπαράδεκτος ἡ παράστασις αὕτη κατά τήν ἐκκλητον δίκην, συμφώνως τῷ μνησθέντι ν. 2577/1953.

Νομίμως, κατά τά ἄρθρ. 89 καί 231 Πολ. Δικ., παρενέβη κατά τήν ἐκκλητον δίκην τό άναιρεσίβλητον Ἑλληνικόν Δημόσιον, ἔχον ἔννομον πρός τοῦτο συμφέρον, ἀφοῦ διά τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως ἐγένετο ἐν μέρει δεκτή ἡ ἀγωγή κατά τῶν Σιδηροδρόμων Ἑλληνικοῦ Κράτους, ὑπό τήν ἰδιότητα αὐτῶν ὡς ἐντολοδόχων τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου, καί ἀπορριπτέος δέν εἶναι ὁ περί τοῦ ἐναντίου 8ος λόγος τοῦ άναιρετηρίου.

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΑΤΟΜΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΠΕΡΙ ΜΙΣΘΟΥ ΥΠΕΡ ΤΑ ΝΟΜΙΜΑ ΟΡΙΑ

Νόμιμος μισθός υπαλλήλων Γραφείων συλλογικής συμβάσεως έργασίας 16.9.1937

Απόρριψις λόγου αναιρέσεως διά μή λήψιν υπ' όψιν πραγμάτων, ένώ επράκειτο περί απλών επιχειρημάτων της αναιρεσειούσης κατά τού αβασίμου της αγωγής.—Ανεπίτρεπτον πρό της ισχύος τού Ν. 2053/1952 υπερβάσεως δι' ατομικής συμβάσεως των διά των από 4 Νοεμβρίου 1947 καθορισθεισών (μετ' αναπροσαρμογήν προπολεμικών συλλογικών συμβάσεων) αποδοχών, προσαυξηθεισών διά των υπ' αριθ. 29488/1949 και 2750/1951 υπουργικών αποφάσεων.—Όρια μισθού υπαλλήλων γραφείων Ανωνύμων Εταιριών διά της από 16 9.1937 συλλογικής συμβάσεως έργασίας.—Πλήρης μισθός δι' απασχόλησιν άνω 3 1/2 ωρών.—Επιτρεπτή συμφωνία περί συμπληρωματικής αμοιβής δι' έργασίαν εντός νομίμων ωρών.

Ανατρείται εν μέρει ή υπ' αριθ. 13239/1953 απόφασις τού Πρωτοδικείου Αθηνών, ως εφετείου.

Τά ενώπιον τού Αρείου Πάγου τεθέντα ζητήματα ελύθησαν δμοίως, ως και υπό της προηγηθείσης Α.Π. 333/1954 (εισηγητής *Μ. Παντελής*, ΕΕΔ 13, 516).

Επαναλαμβάνεται και υπό της νεωτέρας αύτης αρεοπαγιτικής αποφάσεως, δτι πρό της διατάξεως τού άρθρου 11 τού νόμου 2053/1952 (ΕΕΔ 11, 188) δέν επετρέπετο υπέρβασις των υπό των από 4 Νοεμβρίου και 1 Δεκεμβρίου 1947 γενικών συλλογικών συμβάσεων έργασίας καθορισθέντων όρίων μισθών και ημερομισθίων (βλέπε σχετικώς παραπομπάς εις αρεοπαγιτικήν νομολογίαν εν ΕΕΔ 18, 970 επ.).

Εις την ειδικήν δμως περίπτωσιν της αρεοπαγιτικής αποφάσεως, υπαλλήλου γραφείου Ανωνύμου Εταιρίας, διά τον δποίον ή αναπροσαρμοζομένη υπό της συλλογικής συμβάσεως της 4ης Νοεμβρίου 1947 προπολεμική συλλογική σύμβασις έργασίας 16.9.1937 δρίζει πλήρη μισθόν δι' έργασίαν άνω 3 1/2 ωρών μέχρι των νομίμων (7), εκρίθη, δτι διά της συμφωνίας πρός παροχήν ιδιαιτέρας αμοιβής δι' έργασίαν πέραν τού εξαώρου (καθ' ά εργάζετο ό μισθωτός) και μέχρι τού νομίμου δέν επήρχετο παράβασις εν τή καταβολή τού νομίμου μισθού (ούτω και ή Α.Π. 333/1951, ένθ' άνωτ.).

Επαναλαμβάνεται δμως και τό υπό της αύτης ως άνω αποφάσεως δεκτόν γενόμενον, δτι δέν ήδύνατο πρό της διατάξεως τού άρθρ. 11 τού ν. 2053/1952 νά γίνη υπέρβασις και τού μετά τάς υπ' αριθ. 29488/1949 και 2750/1951 υπουργικάς αποφάσεις καθορισθέντος μισθού (δι' αυξήσεων επί των όρίων μισθών των συλλογικών συμβάσεων έργασίας).

Και προκύπτει πάλιν τό ερώτημα, περί τού δποίου αί εν ΕΕΔ 18, 515, ΕΕΔ 18, 640, σημειώσεις μας, πώς θά εφηρμόζετο ή διάταξις της υπ' αριθ. 2750/1951 υπουργικής αποφάσεως περί αυξήσεως και των υπέρ τά νόμιμα όρια κατυβαλλομένων κατά την 16 Ιανουαρίου 1951 (άφ' δτου ίσχυσεν αύτη) μισθών και ημερομισθίων, άν ή διάταξις τού άρθρου 11 τού ν. 2053/1952, τουλάχιστον ως πρός τάς διά τού ν. 28/1944 καθορισθείσας αποδοχάς, δέν ήτο, ως ερμηνευτική, νόμιμος;

Επιμένονται εις την άποψιν δτι ή διάταξις τού άρθρ. 11 τού ν. 2053/1952 δέν είναι ερμηνευτική, ως άφίσεται νά εννοηθή εξ αύτης, και διά τάς βάσει τού ν. 28/1944 καθορισθείσας δι' υπουργικών αποφάσεων αποδοχάς (ή υπ' αριθ. 413/1953 απόφασις της Ολομελείας τού Αρείου Πάγου, εισηγητής *Δ. Αργυράκης*, ΕΕΔ 13, 793, είχεν υπ' όψιν της μισθόν καθορισμένον υπό συλλογικής συμβάσεως έργασίας και απεφάνθη δτι ή διάταξις τού άρθρ. 11 τού ν. 2053/1952 δέν δύναται νά θεωρηθή ερμηνευτική, διότι επίσημον ερμηνείαν συλλογικής συμβάσεως έργασίας δέν δύναται νά κάμη ό Νομοθέτης), άφηνομεν ανεφάρμοστον την σαφή ταύτην διάταξιν διά τάς βάσει τού ν. 28/1944 καθορισθείσας δι' υπουργικών αποφάσεων αποδοχάς, οδσαν νομίμως ερμηνευτικήν, άφού ερμηνεύει αύθεντικώς την δοθείσαν υπό τού ν. 28/1944 εξουσιοδότησιν και άφού περί αύτης υπήρξαν τοσαύται αμφισβητήσεις, ώστε νά δικαιο-

---

λουμένης, νά γίνη δεκτή ή εφ' ής αύτη αγωγή εν δλω κατά τό εν λόγω κεφάλαιον αύτης ως νόμιμος και βάσιμος διά τό αιτούμενον ποσόν των δραχμών 2200, ήτοι διά μισθούς 4 μηνών πρός 700 δραχμάς μηνιαίως (άρθρ. 1 εδάφ. δ' και 3 εδάφ. 1 νόμου 2112). Αμφότεροι δέ οι σχετικοί με το κεφάλαιον τούτο λόγοι εφέσεως είναι δεκτοί ως νόμιμοι και βάσιμοι, δεκτής γινομένης κατά τούτο και της υπό κρίσιν εφέσεως ως και κατ' ούσίαν βασίμου.

Διά τό δεύτερον κεφάλαιον της εφ' ής ή εκκαλουμένη αγωγής εκ δραχμών 700 διά την μή ληφθείσαν άδειαν ένός μηνός δέν παραπονείται ό εκκαλών διά της κρινομένης εφέσεως του· άλλως τε και άν θεωρηθή εκ τού συνόλου της εφέσεως και των προτάσεων τού εκκαλούντος, δτι υπάρχει τοιούτο παράπονον και πάλιν όρθώς και νομίμως τό κεφάλαιον τούτο απερρίφθη υπό της εκκαλουμένης, διότι, εφ' δσον εν πρακειμένω ή επιχείρησις διελύθη, καθ' δν χρόνον ό εκκαλών έτέλει εν στρατεύσει, δέν υπήρχε δικαίωμα άδείας και συνεπώς αποζημιώσεως κατ' άρθρ. 5 § 5 τού α. ν. 539/1945.

λογῆται ἡ ἀναδρομικότης τῆς διατάξεως ὡς ἑρμηνευτικῆς.

Ἀρείου Πάγου 707/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Α. Χαμάρτος** Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Μ. Παντελῆς** Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ε. Κατσιγιάννης, Π. Καλδῆς

Αἱ κατὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως ἀμφότεραι στρεφόμεναι ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεις ἀναιρέσεως, λόγῳ τῆς προδήλου συναφείας αὐτῶν, δέον νὰ συνεκδικασθῶσιν.

Α') Ἐπὶ τῆς αἰτήσεως τῆς ἐναγομένης Ἑλληνικῆς Ἑταιρίας Ὑδάτων τῶν πόλεων Ἀθηνῶν - Πειραιῶς καὶ Περιχώρων.

Καθ' ἃ δείκνυται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, κατ' ἀνέλεγκτον ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 810 ἐδ. β' τῆς Πολ. Δικ., ἐκτίμησιν τῶν προσκομισθεισῶν ἐνώπιόν του ἀποδείξεων, ἐδέξατο ὡς βεβαιωθέντα τὰ ἐν τῇ ἀγωγῇ, ὡς ἐκ ταύτης ἐμφαίνεται, ἐκτιθέμενα καὶ εἰς τὴν ἱστορικὴν βάσιν αὐτῆς ἀναγόμενα πραγματικὰ περιστατικά, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος ἐναγὼν προσελήφθη ἐν ἔτει 1932 ὡς ἐσωτερικὸς ὑπάλληλος (τηλεφωνητὴς) τῶν ἐν Πειραιεῖ γραφείων τοῦ τεχνικοῦ τμήματος τῆς ἐναγομένης καὶ ἤδη ἀναιρεσειούσης ἀνωνύμου ἑταιρίας, ὅτι κατὰ τὴν κατάρτισιν τῆς ἐργασιακῆς ταύτης συμβάσεως, ἐν ὄψει τοῦ διὰ τοῦ ἄρθρ. 18 τοῦ Π.Δ. τῆς 8/13 Ἀπριλίου 1932 περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ χρονικῶν ὁρίων ἐργασίας εἰς καταστήματα κλπ., ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 7 § 3 τοῦ ἀ.ν. 547/1937, θεσπιζομένου ἑπταώρου ὡς νομίμου ὡραρίου διαρκείας τῆς ἐργασίας τοῦ ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ τῆς ἐναγομένης ἀνων. ἑταιρίας, συνεφωνήθη μεταξὺ τῶν μερῶν εἰδικῶς, ὅπως ὁ μὲν ἐναγὼν ὑποχρεοῦται εἰς παροχὴν ἑξαώρου ἡμερησίας ἐργασίας, ἡ δ' ἐναγομένη εἰς τὴν πληρωμὴν ἀκεραίων τῶν εἰς πλήρες ἑπτάωρον ἀντιστοιχουσῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν, τῆς πέραν τοῦ ἑξαώρου ἐργασίας τοῦ ἐνάγοντος θεωρηθείσης ὡς καθ' ὑπέρβασιν παρασχετέας, δι' ἣν οὗτος θὰ ἐδικαιοῦτο προσθέτως καὶ εἰς προσαύξησιν τοῦ μισθοῦ δι' ἀναλόγου ἐπιμισθίου», καὶ ὅτι ὑπὸ τοὺς ὅρους τούτους ὁ ἐνάγων εἰργάσθη μέχρι τῆς 1ης Μαρτίου 1945, ὅτε ὑπεχρεώθη ὑπὸ τῆς ἐναγομένης εἰς παροχὴν ἐφεξῆς ὀκταώρου ἡμερησίας ἐργασίας. Ἐπὶ τῇ βάσει δὲ τῶν δεκτῶν γενομένων περιστατικῶν τούτων καὶ κατὰ μεταρρύθμισιν τῆς ἐκκληθείσης πρωτοδίκου ἀποφάσεως τὸ Πρωτοδικεῖον ἔκρινε τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, διώκουσαν τὴν εἰς τὴν παρασχεθεῖσαν ὑπὸ τούτου ἀπὸ 1.3.1946 μέχρι 30.4.1953 ἐργασίαν πέραν τοῦ συμβατικοῦ ὡραρίου (ἑξαώρου) καὶ μέχρι τοῦ νομίμου ἀνωτάτου τοιούτου (ἑπταώρου) ἀναλογοῦσαν συμπληρωματικὴν ἀμοιβήν, νόμιμον καὶ παραδεκτὴν διὰ τὸ μέρος τῆς ἀμοιβῆς ταύτης τὸ ἀναλογοῦν εἰς τὸ ἀπὸ 23.4.1952 (ὅτε ἤρξατο ἡ ἰσχὺς τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 11 § 2 τοῦ ν. 2053/1952) μέχρι 30.4.1953 χρονικὸν διάστημα, καθ' ὃ, ὡς δέχεται, ὁ ἐνάγων παρέσχε τὴν ἀνωτέρω ἀναφερομένην καὶ εἰδικώτερον ἐν τῇ προσβαλλομένῃ ἀποφάσει προσδιοριζομένην εἰς ὥρας διακοσίας ἑβδομήκοντα τέσσαρας ἐν συνόλῳ πρόσθετον ἐργασίαν. Οὕτω δὲ ἀποφηνάμενον οὔτε ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν πράγματα μὴ προταθέντα, ἤτοι τὴν ὡς ἄνω περὶ ἑξαώρου ἡμερησίας ἐργασίας εἰδικὴν συμφωνίαν τῶν μερῶν, οὔτε παρεβίασε τὰς ἐπικαλουμένας ὑπὸ τῆς ἀναιρεσειούσης, ἀσχέτους δ' ἄλλως τε μὲ τὸ προκείμενον θέμα, διατάξεις τῶν ἄρθρων 1 καὶ 2 τοῦ Πρ. Δ/τος τῆς 27 Ἰουνίου/4 Ἰουλίου 1932 «περὶ κωδικοποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ ὀκταώρου ἐργασίας διατάξεων» καὶ ἄρθρου 1 ἐδ. γ τοῦ ν. 2269/1920 «περὶ κυρώσεως τῆς διεθνοῦς συμβάσεως τῆς διεθνοῦς συνδιασκέψεως τῆς Οὐασιγκτῶνος κλπ.» ἢ ἄλλην τοιαύτην καὶ δὴ τὴν τοῦ ἀνωτέρω μνησθέντος ἄρθρ. 7 § 3 τοῦ ἀ.ν. 547/1937, ἣν ἀντιθέτως ἀρθῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε, πλήρως δὲ συνεμορφώθη καὶ πρὸς τὰς περὶ μισθώσεως ὑπηρεσίας διατάξεις τοῦ πρὸ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ἰσχύοντος δικαίου, ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ ὁποίου συνήφθη ἡ ἐπίδικος σύμβασις, καὶ εἶναι συνεπῶς ἀπορριπτέοι οἱ τὰ ἐναντία ὑποστηρίζοντες 1ος καὶ 3ος λόγοι ἀναιρέσεως ὡς ἀβάσιμοι. Ὡσαύτως καὶ ὁ ἐκ τοῦ ἑδαφ. 7 τοῦ ἄρθρ. 807 τῆς Πολ. Δικονομίας προβαλλόμενος 2ος λόγος ἀναιρέσεως, καθ' ὃν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν προταθέντα ὑπὸ τῆς ἀναιρεσειούσης πράγματα, καθ' ἃ ἀναφερόμενος αὐχὶ εἰς «πράγματα», ὡς νοοῦνται ταῦτα ἐν τῷ εἰρημένῳ ἑδαφίῳ, ἤτοι εἰς αὐτοτελεῖς (οὐσιώδεις) πραγματικοὺς ἰσχυρισμοὺς τῆς ἀναιρεσειούσης, ἀλλ' εἰς ἁπλᾶ ἐπιχειρήματα αὐτῆς ὑπὲρ τῆς ἀπόψεώς της περὶ τοῦ ἀβασίμου τῆς ἀγωγῆς, ἀπορριπτέος τυγχάνει, ὡς μὴ νόμῳ βάσιμος.

Β') Ἐπὶ τῆς αἰτήσεως τοῦ ἐνάγοντος.

Κατὰ τὴν διάταξιν τῆς § 13 τῆς συμφώνως τοῖς ἄρθροις 3 τοῦ ἀ. ν. τῆς 16/21 Νοεμβρίου 1935 καὶ 5 τοῦ ἀ.ν. 1267/1938 κανόνας τοῦ ἐξ ἀντικειμένου δικαίου περιεχούσης καὶ ἐκ τούτου ἰσχὺν οὐσιαστικοῦ νόμου ἐχούσης ἀπὸ 16.9.1937 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας περὶ κατωτάτων ὁρίων μισθῶν τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἀνωνύμων ἑταιριῶν κλπ. ἐτῆς παρούσης συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐξαιροῦνται ἐκεῖνοι τοῦ ὑπαλληλικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ, οἵτινες ἀπασχολοῦνται μέχρι 3 1/2 ὡρῶν ἡμερησίως. Διὰ τοὺς ὑπαλλήλους τούτους ἰσχύουν κατ' ἀναλογίαν πᾶσαι αἱ ἀνωτέρω διατάξεις, ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἀπολαυὰς αὐτῶν διὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπασχολήσεώς των». Ἀφ' ἑτέρου ἐκ τῆς διατάξεως τῆς § 11 τῆς ἀπὸ 4.11.1947 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπαλλήλων τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, δι' ἧς ἀναπροσηρμόσθησαν τὰ ὑπὸ τῶν προπολεμικῶν συμβάσεων, ἐν αἷς καὶ ἡ προμνησθεῖσα τοιαύτη τῆς 16.9.1937, καθωρισμένα διὰ τοὺς ὑπαλλήλους κατώτατα ὅρια μισθῶν, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τῶν §§ 2—4 τῶν κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ν. 28/1944 ἐκδοθεισῶν καὶ ἰσχυόντων ὡσαύτως οὐσιαστικοῦ νόμου ἐχουσῶν ὑπ' ἀριθ. 29488/2592 τῆς 8/9 Ἰουλίου 1949 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν περὶ προσαυξήσεως

ΜΙΣΘΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΤΩΝ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Διοικητικός καθορισμός από τοῦ ἔτους 1946 καὶ μετέπειτα διὰ τοῦ Ν. 1538/1950

Μισθὸς κεκτημένων καὶ μὴ κεκτημένων πτυχίον ἀνωτάτων σπουδῶν τακτικῶν ὑπαλλήλων Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου.—Ἀπαράδεκτος λόγος ἀναιρέσεως δι' ἐσφαλμένην ἑρμηνείαν ἢ ἐφαρμογὴν ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Καπνεργατῶν, μὴ ἔχοντος ἰσχὺν οὐσιαστικοῦ νόμου.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 3320/1953 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης καὶ κατὰ τοῦ Ἱδρύματος τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ὡς καθολικοῦ διαδόχου τοῦ εἰς αὐτὸ συγχωνευθέντος Ταμείου Ἀσφαλίσεως Καπνεργατῶν (πρβλ. περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ἀ.ν. 1538/1950 περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν ὑπαλλήλων Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου καὶ τὴν Σ.Ε. 1650/1951, εἰσηγητὴς *Η. Καμπίτσης*, ΕΕΔ 11, 268, Σ. Ε. 383/1952, εἰσηγητὴς *ὁ αὐτός*, ΕΕΔ 11, 650).

Ἀρείου Πάγου 702/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Α. Χαμάρτος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Γ. Βουμβουλάκης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Γιαννακόπουλος, Κ. Νικολόπουλος

Αἱ ἀποδοχαὶ τῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου καθωρίσθησαν ἐν ἔτει 1946 διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 92 τῆς 12 Φεβρουαρίου 1946 κοινῆς ἀποφάσεως ἁπάντων τῶν Ὑπουργῶν, ὁρισθέντος ἐν ἄρθρῳ μὲν 1 αὐτῆς τοῦ βασικοῦ μηνιαίου μισθοῦ τοῦ τακτικοῦ ἢ ἐκτάκτου ὑπαλ-

---

κατὰ 30 ο/ο τῶν διὰ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων καθορισθέντων κατωτάτων ὁρίων μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων τῶν ἐργατῶν καὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ 2750/15.1.1951 ὁμοίας τῶν Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας περὶ αὐξήσεως τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων τῶν μισθωτῶν ἁπάσης τῆς Χώρας προκύπτει ὄντως, ὅτι τῶν διὰ τῆς ὡς ἄνω συλλογικῆς συμβάσεως τῆς 4.11.1947 καὶ τῶν μνησθεισῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, κατὰ προσαύξησιν, καθοριζομένων ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν, δὲν ἠδύνατο, πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ν. 2053/1952 (ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 11 § 2 τοῦ ὁποίου δὲν ἔχει ἰσχὺν ἑρμηνευτικοῦ νόμου), νὰ γίνῃ ὑπέρβασις δι' ἐναντίας συμφωνίας ἐργαδότου καὶ μισθωτοῦ, δηλονότι αἱ τοιαῦται ἀποδοχαὶ ἀπετέλουν τὸ ἀνώτατον ἐπιτρεπόμενον ὅριον μισθοῦ, ὃν ἠδύνατο νὰ λαμβάνῃ ὁ ὑπάλληλος διὰ παρεχομένην ὑπ' αὐτοῦ ἐργασίαν κατὰ τὸν νόμιμον χρόνον ἀπασχολήσεώς του, εἰς ὃν ἡ αἰκεία προπολεμικὴ σύμβασις ἀναφέρεται. Δεδομένου ὅμως ὅτι, καθ' ἃ ἐκ τῆς ἀνωτέρω παρατεθείσης διατάξεως τῆς § 13 τῆς ἀπὸ 16.9.1937 συλλογικῆς συμβάσεως τοῦ προσωπικοῦ γραφείων ἀνωνύμων ἑταιριῶν κ.λ.π. (ποιουμένης τὴν ἐν αὐτῇ ἐξαίρεσιν διὰ τὸ προσωπικὸν τὸ ἀπασχολούμενον μέχρι τὸ πολὺ 3 1/2 ὡρῶν ἡμερησίως) εἰκότως κατ' ἀντιδιαστολὴν συνάγεται, ὁ νόμιμος χρόνος ἀπασχολήσεως, δι' ὃν ὑπὸ τῆς συλλογικῆς ταύτης συμβάσεως καθορίζονται οἱ ἐν αὐτῇ μισθοί, εἶναι ἄνω τῶν 3 1/2 καὶ μέχρις 7 ὡρῶν τὸ πολὺ ἡμερησίως, ἤτοι ὅτι ὁ ὑπάλληλος ἀνωνύμου ἑταιρίας δέον νὰ ἀμείβηται μὲ ὁλόκληρον τὸν διὰ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως καθοριζόμενον μισθὸν (ἀνώτατον ὅριον), καὶ ἂν ὁ συμπεφωνημένος χρόνος ἀπασχολήσεώς του εἶναι ἐλάσσων τῶν 7 ὡρῶν (καὶ μείζων πάντως τῶν 3 1/2 ὡρῶν) ἡμερησίως, ἕπεται ὅτι, ἐὰν κατὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην εἶχε συμφωνηθῇ προσθέτως μεταξὺ ὑπαλλήλου καὶ ἐργοδότιδος ἑταιρίας, ὅτι διὰ τὴν ἐπὶ πλέον καὶ μέχρι τοῦ ἀνωτάτου νομίμου (ἑπταώρου) παρασχετέαν τυχὸν ἐργασίαν θὰ λαμβάνῃ οὗτος ἀνάλογον συμπληρωματικὴν ἀμοιβήν, ἡ τοιαύτη εἰδικὴ συμφωνία εἶναι ἰσχυρά, μὴ προσκρούουσα εἰς τὰς διαληφθείσας διατάξεις τῆς ἀπὸ 4.11.1947 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων. Ἀντιθέτως ὅθεν ἀποφηναμένου τὸ δικαστήριον τὴν οὐσίαν διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του καὶ, κατὰ παράδοξον τῆς ἐφέσεως, ἀπορρίψαν ὡς μὴ νόμιμον τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσείοντος, καθ' ὅσον δι' αὐτῆς διώκεται συμπληρωματικὴ ἀμοιβὴ καὶ διὰ τὴν πρὸ τῆς 23 Ἀπριλίου 1952 (ἤτοι πρὸ τοῦ ν. 2053/1952) παρασχεθεῖσαν ὑπ' αὐτοῦ ὡς ἄνω ὑπερεργασίαν, καίτοι δέχεται, ὡς ἐν ἠγουμένῃ σκέψει τῆς παρούσης διελήφθη, ὅτι οὗτος εἶχε προσληφθῇ καὶ εἰργάζετο ὡς ἐσωτερικὸς ὑπάλληλος (τηλεφωνητὴς) ἐν Πειραιεῖ γραφείου τῆς ἐναγομένης, ὅτι τοῦτέστιν ὑπήγετο εἰς τὴν ἀπὸ 16.9.1937 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ ἀνωνύμων ἑταιριῶν κλπ., ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς ὡς εἴρηται σαφεῖς διατάξεις οὐσιαστικοῦ νόμου, ἐφ' ᾧ καὶ ἀναιρετέα καθίσταται, κατὰ τὸ ἄρθρον 807 ἐδ. 17 τῆς Πολ. Δικονομίας καὶ κατὰ τὸν περὶ τούτου βάσιμον λόγον ἀναιρέσεως, ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις τοῦ ἐν μέρει, ἤτοι κατὰ τὴν προσβαλλομένην διάταξιν αὐτῆς, παραπεμπτέα δὲ ἡ ὑπόθεσις, κατὰ τὸ ἀναιρούμενον αὐτῆς μέρος, πρὸς νέαν συζήτησιν ἐνώπιον τοῦ Β' Τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου διὰ τὴν κατάλληλον τοῦ νόμου ἐφαρμογήν, συμφώνως τοῖς ἄρθροις 836 τῆς Πολ. Δικ. καὶ 3. ἐδ. β' τοῦ ΧΜΖ/1877 νόμου.

ληλικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ τοῦ ἔχοντος κατὰ ρητὴν διάταξιν τοῦ ὀργανισμοῦ αὐτῶν βαθμολογικὴν ἀντιστοιχίαν πρὸς τὴν δημοσίαν διοικητικὴν ἱεραρχίαν κατὰ τὴν ἐν αὐτῷ κλίμακα ὁμοίαν πρὸς τὴν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων τοιαύτην, τοῦ μισθοῦ τοῦ τμηματάρχου Α' τάξεως ὁρισθέντος εἰς δραχ. 170.000, ἐν ἄρθρῳ δὲ 2 αὐτῆς τοῦ βασικοῦ μηνιαίου μισθοῦ τῶν τακτικῶν, ἐκτάκτων, ἐπὶ συμβάσει καὶ πολιτικῶς ἐπιστρατευομένων ὑπαλλήλων, τῶν μὴ ἐχόντων βαθμολογικὴν ἢ μισθολογικὴν ἀντιστοιχίαν, πρὸς τὴν κατὰ τὰ ἀνωτέρω δημοσίαν διοικητικὴν ἱεραρχίαν, ἀναλόγως πρὸς τὴν ἀρχικὴν αὐτῶν ἀντιμισθίαν, ὡρίσθη ὅμως διὰ τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, ὅτι οἱ ἐκ τοῦ ὑπαλληλικοῦ ἢ τεχνικοῦ προσωπικοῦ τῶν ἀνωτέρω μὴ κεκτημένοι πτυχίον ἀνωτάτων σπουδῶν δὲν δύνανται νὰ ὑπερβῶσιν ἐν πάσῃ περιπτώσει τὸν ἀρχικὸν μισθὸν τῶν δραχ. 170.000 (τοῦ ἐν ἄρθρῳ 1 προβλεπομένου διὰ τὸν βαθμὸν τοῦ τμηματάρχου).

Ἐν ἔτει 1947 ἐξεδόθη κοινὴ ἀπόφασις ἁπάντων τῶν Ὑπουργῶν, δι' ἧς καθωρίσθησαν οἱ μισθοὶ τῶν ὑπαλλήλων τῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου βάσει τῆς αὐτῆς διακρίσεως τῆς προηγουμένης ὑπ' ἀριθ. 92/1946 ἀποφάσεως, ὁρισθέντος ἐν ἄρθρῳ μὲν 1 καὶ ταύτης τοῦ μισθοῦ τῶν ὑπαλλήλων τῶν ἐχόντων κατὰ ρητὴν διάταξιν τοῦ ὀργανισμοῦ αὐτῶν βαθμολογικὴν ἢ μισθολογικὴν ἀντιστοιχίαν πρὸς τὴν δημοσίαν διοικητικὴν ἱεραρχίαν, κατὰ τὴν ἐν αὐτῷ κλίμακα (τμηματάρχης Α' δραχ. 500.000), ἐν ἄρθρῳ δὲ 2 αὐτῆς τοῦ βασικοῦ μηνιαίου μισθοῦ τῶν ἐπὶ βασικῷ μηνιαίῳ μισθῷ τακτικῶν, ἐκτάκτων ἐπὶ συμβάσει καὶ πολιτικῶς ἐπιστρατευμένων ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν, τῶν μὴ ἐχόντων βαθμολογικὴν ἢ μισθολογικὴν ἀντιστοιχίαν πρὸς ἕνα τῶν βαθμῶν τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω (ἄρθρ. 1) δημοσίας διοικητικῆς ἱεραρχίας, ἀναλόγως τῆς ἀρχικῆς αὐτῶν ἀντιμισθίας, ὁρισθέντος ἐπίσης, ὅτι οἱ ἐκ τῶν ὑπαλλήλων τούτων ἢ τεχνιτῶν μὴ κεκτημένοι πτυχίον ἀνωτάτων σπουδῶν δὲν δύνανται νὰ ὑπερβῶσι βασικῶς τὸν μηνιαῖον μισθὸν τῶν δραχ. 500.000 (τὸν ἐν ἄρθρ. 1 προβλεπόμενον διὰ τὸν βαθμὸν τοῦ τμηματάρχου). Ἀμφότεραι αἱ ἀποφάσεις αὗται τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐκυρώθησαν διὰ τοῦ ν. 913/1949, ἰσχύσαντος ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως τὴν 26 Μαρτίου 1949, ἀπὸ τῆς χρονολογίας δὲ ταύτης οὐδεὶς ὑπάλληλος Ν.Π.Δ.Δ. ἐκ τῶν μὴ ἐχόντων βαθμολογικὴν ἢ μισθολογικὴν ἀντιστοιχίαν πρὸς τὴν τῆς δημοσίας διοικητικῆς ἱεραρχίας δύναται, μὴ ἔχων πτυχίον ἀνωτάτων σπουδῶν, νὰ ὑπερβῇ τὸν βασικὸν μηνιαῖον μισθὸν τῶν δραχ. 500.000, καταργηθείσης πάσης προϋφισταμένης ἀλλαίας ρυθμίσεως τῶν μισθῶν αὐτῶν, ὁρισθέντος ἐν ἄρθρ. 18 § 1 τῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως, ὅτι αἱ δι' αὐτῆς ὁριζόμεναι ἀποδοχαὶ ἀποτελοῦσι τὰ ἀνώτατα ὅρια, μέχρι τῶν ὁποίων δύνανται νὰ ὁρισθῶσιν ὑπὸ τῆς διοικήσεως τῶν καθ' ἕκαστα Ν.Π.Δ.Δ. αἱ ἀποδοχαὶ τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν, δυναμένης νὰ ὁρίζῃ ταύτας εἰς τὰ κατώτερα ἐπίπεδα, ἀναλόγως πρὸς τὴν οἰκονομικὴν δυνατότητα τοῦ ὀργανισμοῦ καὶ τὰς τοπικὰς βιωτικὰς συνθήκας.

Ἐπηκολούθησεν ἡ ἀ.ν. 1538/1950 «περὶ ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων τῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου», ὅστις περιέλαβεν ἐν § 1 τοῦ ἄρθρ. 1 αὐτοῦ οὐ μόνον τοὺς κεκτημένους, κατὰ ρητὴν διάταξιν τῶν διεπόντων τὰ νομικὰ πρόσωπα ὀργανισμῶν, βαθμολογικὴν ἢ μισθολογικὴν ἀντιστοιχίαν πρὸς ἕνα τῶν ἐν αὐτῷ βαθμῶν τῆς δημοσίας διοικητικῆς ἱεραρχίας (περὶ ὧν προέβλεπε τὸ ἄρθρ. 1 τῆς ὑπ' ἀριθ. 298188/1947 κοινῆς ἀποφάσεως ἁπάντων τῶν Ὑπουργῶν), ἀλλὰ καὶ τοὺς εἰδικῶς ἐν τούτῳ ἀναφερομένους τακτικοὺς ὑπαλλήλους, τοὺς μὴ κεκτημένους βαθμολογικὴν ἢ μισθολογικὴν ἀντιστοιχίαν πρὸς τὴν δημοσίαν διοικητικὴν ἱεραρχίαν, τῶν ὁποίων ὁ μισθὸς εἶχε καθορισθῇ διὰ τοῦ ἄρθρ. 2 τῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν ἀναλόγως τῆς ἀρχικῆς αὐτῶν ἀντιμισθίας, καθορίσας ὁμοιομόρφως τὸν μισθὸν αὐτῶν καὶ ἀναλόγως πρὸς τὸν τοιοῦτον τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, προνοήσας δὲ περὶ τῶν ἐκτάκτων, ἐπὶ συμβάσει ἢ θητείᾳ τοιούτων διὰ τῶν ἄρθρων 2 - 4 αὐτοῦ.

Οὕτω καθώρισεν ὁ νόμος οὗτος μηνιαῖον μισθὸν δραχμῶν 2.000.000 διὰ τὸν διευθυντὴν Α' καὶ τὸν ὑπάλληλον βασικοῦ μισθοῦ (κατ' ἐφαρμογὴν τῆς 298188/1947 ἀποφάσεως δραχ. 600.000, ἐφ' ὅσον ὅμως κέκτηται οὗτος πτυχίον ἀνωτέρων σπουδῶν, δραχμὰς 1.700.000 διὰ τὸν διευθυντὴν Β' τάξεως καὶ τὸν ὑπάλληλον βασικοῦ μισθοῦ 550.000 - 600.000, ἐφ' ὅσον καὶ οὗτος κέκτηται πτυχίον ἀνωτάτων σπουδῶν καὶ δραχμὰς 1.400.000, διὰ τὸν τμηματάρχην Α' καὶ τὸν ὑπάλληλον βασικοῦ μισθοῦ δραχ. 500.000 καὶ ἄνω (ἀπεριορίστως καὶ χωρὶς νὰ τάσσηται ἀνώτατον ὅριον), ἐπαναλαβὼν δι' ἄλλης φρασιολογίας τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 2 τῆς ὑπ' ἀριθ. 298188/1947 ἀποφάσεως, ὅτι ὁ μὴ κεκτημένος βαθμολογικὴν ἢ μισθολογικὴν ἀντιστοιχίαν πρὸς τὴν δημοσίαν διοικητικὴν ἱεραρχίαν ὑπάλληλος μὴ ἔχων πτυχίον ἀνωτάτων σπουδῶν, ὁσονδήποτε καὶ ἂν ἐλάμβανε μισθόν, δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὸν βασικὸν μισθὸν τῶν δραχ. 1.400.000 (τμηματάρχου Α') καὶ ἐπομένως πᾶν ποσὸν μισθοῦ καταβαλλόμενον τυχὸν μετὰ τὴν ἰσχὺν τῆς ὑπ' ἀριθ. 298188/1947 ἀποφάσεως καὶ τοῦ κυρώσαντος ταύτην ἀ.ν. 913/1949, πέραν τοῦ ὑπὸ ταύτης ὁριζομένου διὰ τὸν μὴ ἔχοντα πτυχίον ἀνωτάτων σπουδῶν, δὲν κατεβάλλετο νομίμως καὶ δὲν εἶναι ὁπολογιστέον πρὸς ἐξεύρεσιν τοῦ μισθοῦ τοῦ ὑπαλλήλου καὶ κατὰ τὴν § ἔτι 3 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀ.ν. 1538/1950, ἐκτὸς ἐὰν διὰ μεταγενεστέρας τῆς ἀποφάσεως ταύτης διατάξεως καὶ οὐχὶ προϊσχόντος κανονισμοῦ προσηρμόσθησαν αἱ ἀποδοχαὶ τῶν ὑπαλλήλων τούτων πρὸς ἄλλην μισθολογικὴν κλίμακα καὶ ἐλάμβανον οὕτοι τὴν 30 Ἰουνίου 1950 διάφορον τοῦ ὑπὸ τῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως ὁριζομένου μισθόν.

Ὅθεν τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, δεξάμενον ἀνελέγκτως διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ὡς προκύψαντα ἐκ τῶν προσαχθεισῶν ἀποδείξεων πραγματικὰ περιστατικά, ὅτι ὁ ἀναιρεσείων ἦτο τα-

ΑΔΕΙΑΙ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

ΑΞΙΩΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΠΡΟΣ ΠΑΡΟΧΗΝ ΚΑΤ' ΕΤΟΣ ΑΔΕΙΑΣ ΜΕΤ' ΑΠΟΔΟΧΩΝ

Αίτημα μισθωτοῦ μὴ λαβόντος ἄδειαν περὶ ἀποδόσεως ὠφελείας ἐργοδότου

Ἀξίωσις μισθωτοῦ, κατ' Α.Ν. 539/1945, πρὸς παροχὴν αὐτουσίας ἀδείας, μὴ δικαιουμένου τούτου, ἀντὶ ταύτης, ἀποδοχῶν.—Δικαίωμα, ἐνδεχομένως, ἀποζημιώσεως κατ' ἄρθρα 335, 336 Ἀστικοῦ Κώδικος, συνιστάμενης εἰς καταβολὴν χρηματικοῦ ποσοῦ πρὸς ἀποκατάστασιν δι' αὐτοῦ ἀναλωθεισῶν σωματικῶν καὶ πνευματικῶν δυνάμεων, ἐν περιπτώσει ὑπαιτίου ἀδυναμίας ἐργοδότου πρὸς ἐκπλήρωσιν ὑποχρεώσεως.—Ἀνεφάρμοστον διατάξεων περὶ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ.—Ἀνεπίτρεπτος μεταβολὴ βάσεως ἀγωγῆς διὰ τῶν προτάσεων.

Ὡς προκύπτει ἐκ τῆς κατωτέρω δημοσιευομένης ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν, ἐζητήθη ὑπὸ μισθωτοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον δὲν ἐχορήγησεν ὁ ἐργοδότης του τὴν κατ' ἀ.ν. 539/1945 δικαιουμένην παρ' αὐτοῦ ἄδειαν μετ' ἀποδοχῶν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος 1953, ἡ ἀπόδοσις τοῦ γενομένου εἰς τὸν ἐργοδότην του, κατ' αὐτόν, ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, συνισταμένου εἰς τὸ ὅτι ὁ μισθωτὸς εἰργάσθη, ἐνῷ ἐδικαιοῦτο νὰ ἀναπαυθῇ, καὶ οὕτω ὁ ἐργοδότης ἀπέφυγε τὴν δαπάνην τοῦ καταβλητέου εἰς ἄλλον μισθοῦ.

Τὸ ζήτημα δὲν τίθεται τὸ πρῶτον ὑπὸ τὴν δικαστικὴν κρίσιν.

Ἀπησχολήθησαν ἐπ' αὐτοῦ καὶ αἱ Πρωτοδικεῖαι Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετεῖον, 1583/1953 (εἰσηγητὴς **Σ. Διαμαντάκος**, ΕΕΔ 12, 674, Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 10113/1954, εἰσηγητὴς **Σ. Ράγκος**, ΕΕΔ 13, 910), αἵτινες, ὡς ἀποφαίνεται καὶ ἡ νεωτέρα αὕτη ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ἀπέκλεισαν τὴν ἐκ τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ τοῦ ἐργοδότου προβληθεῖσαν ἀξίωσιν τοῦ μισθωτοῦ.

Ἐναντίον τῆς ἀρνήσεως τοῦ ἐργοδότου πρὸς χορήγησιν εἰς τὸν μισθωτὸν τῆς νομίμου ἀδείας ὁ τελευταῖος οὗτος δύναται νὰ ἐπιδιώξῃ τὸν δικαστικὸν ἐξαναγκασμὸν τοῦ ἐργοδότου πρὸς παροχὴν τῆς ἀδείας κατ' ἄρθρ. 882 § 2 Πολ. Δικ. (βλέπε τὴν Πρωτοδικείου Πατρῶν 159/1952, Πρωτοδίκης **Σ. Βαρδόπουλος**, ΕΕΔ 11, 804, ἔνθα σημειώσεις μας καὶ λοιπαὶ εἰς θεωρίαν παραπομπαί, ἐπικυρωθεῖσαν ὑπὸ τῆς Πρωτοδικείου Πατρῶν 143/1953, εἰσηγητὴς **Κ. Παῦλος**, ΕΕΔ 12, 675).

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 6543/1954

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Ν. Παπανικολάου**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Καραγκούνης, Α. Καρκαντζῆς

Κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ν. 539/1945 ἡ ἐπὶ τὴν ἄδειαν ἀξίωσις συνίσταται εἰς παροχὴν ταύτης αὐτουσίας, μὴ δικαιουμένου τοῦ μισθωτοῦ νὰ αἰτήσηται ἀντὶ ταύτης, μὴ χορηγηθείσης, τὰς ἀποδοχὰς τῶν ἡμερῶν της. Ἐν περιπτώσει ὑπαιτίου ἀδυναμίας ἐκπληρώσεως ταύτης ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου ἀνακύπτει, ἐνδεχομένως, δικαίωμα ἀποζημιώσεως κατὰ τὰ ἄρθρα 335 καὶ 336 τοῦ Α.Κ., τῆς ἀποζημιώσεως δυναμένης νὰ συνίσταται καὶ εἰς καταβολὴν χρηματικοῦ ποσοῦ, πρὸς ἀποκατάστασιν δι' αὐτοῦ τῶν ἀναλωθεισῶν σωματικῶν καὶ πνευματικῶν δυνάμεων. Περίπτωσις ἐφαρμογῆς τῶν περὶ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ διατάξεων δὲν ὑφίσταται, διότι ἡ κατὰ τὰς διατάξεις ταύτας ἀξίωσις εἶναι ἐπικουρική, ὅταν ἐλλείπωσιν αἱ προϋποθέσεις τῆς οἰκείας ἀγωγῆς ἐκ τοῦ νόμου, συμβάσεως ἢ ἀδικήματος (**Κανκᾶ**, Ἐνοχ. σελ. 405 § 4). Ἐν προκειμένῳ ἐκ τοῦ νόμου καὶ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὀφίσταται ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου πρὸς παροχὴν ἀδείας. Ὁ μισθωτὸς ἔχει ἀγωγὴν καταδίκης τοῦ ἐναγομένου εἰς παροχὴν τῆς ἀδείας ταύτης ἢ ἐν ὑπαιτίῳ ἀδυναμίᾳ πρὸς τοῦτο καταβολῆς ἀποζημιώσεως. Ἑπομένως οὐχὶ νομίμως αἰτεῖται ὁ ἐνάγων τὴν καταβολὴν τῶν ἀποδοχῶν τῆς μὴ χορηγηθείσης ἀδείας τοῦ ἔτους 1953, ὡς ἀποδοτέας ὠφελείας προσγενομένης εἰς τὸν ἐναγόμενον ἐπὶ ζημίᾳ του κατὰ τὰς περὶ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ διατάξεις τοῦ Α.Κ. Ἐνδεχομένη ἀξίωσις ἀποζημιώσεως λόγῳ ὑπαιτίου ἀδυναμίας ἐκπληρώσεως τῆς ὑποχρεώσεως ἀδείας τοῦ ἐναγομένου δὲν διατυποῦται ἐπὶ τοιαύτης βάσεως ἐν τῇ ἀγωγῇ, ἡ δὲ διὰ τῶν προτάσεων θεμελίωσις ἐπὶ τῆς βάσεως ταύτης τῆς ἀξιώσεως, συνιστῶσα μεταβολὴν τῆς ἐν τῇ ἀγωγῇ βάσεως, εἶναι ἀπαράδεκτος. Εἶναι ἑπομένως ἀπορριπτέον τὸ ἐν τῇ ἀγωγῇ αἴτημα ἀποδόσεως τοῦ πλουτισμοῦ ἐπὶ τῇ μὴ χορηγήσει ἀδείας ἔτους 1953.

κτικός ὑπάλληλος τοῦ νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου, Ταμείου Ἀσφαλίσεως Καπνεργατῶν, ὅτι στερεῖται οὗτος πτυχίου ἀνωτάτων σπουδῶν, ὅτι ἐλάμβανε μέχρι τοῦ χρόνου τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ ἀ.ν. 1538/1950 μηνιαῖον μισθὸν 550.000 (κατὰ παράβασιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 298188/1947 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν, καθ' ἣν δὲν ἠδύνατο νὰ ὑπερβῇ, μὴ κεκτημένος πτυχίον ἀνωτάτων σπουδῶν, τὰς δραχ. 500.000) καὶ ὅτι δὲν προσηρμόσθησαν ἐκ τῶν ὑστέρων νομίμως πρὸς μισθολογικὴν ἀντιστοιχίαν κλίμακος οὐχὶ τῆς διοικητικῆς ἱεραρχίας αἱ ἀποδοχαὶ αὐτοῦ, μετὰ ταῦτα δὲ κρίναν ὅτι ἡ ρύθμισις τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἀναιρεσείοντος ἔδει νὰ γίνῃ βάσει τῆς § 1 τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ἀ.ν. 1538/1950 καὶ ὅτι οὗτος κατὰ τὰς διατάξεις ταύτης, ὡς λαμβάνων μηνιαῖον μισθὸν ἀνώτερον τῶν 500.000 καὶ στερούμενος πτυχίου ἀνωτάτων σπουδῶν, δικαιοῦται βασικοῦ μισθοῦ δραχ. 1.400.000 (μετὰ τῶν νομίμων ἐπιδομάτων) καὶ ἀπορρίψαν, κατὰ μεταρρύθμισιν τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως, τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσείοντος, διώκουσαν διαφορὰν μεταξὺ τοῦ μισθοῦ τούτου καὶ τοῦ τῶν δραχμῶν 1.700.000, ἃς ἰσχυρίζετο ὅτι ἐδικαιοῦτο οὗτος, κατ' ἐφαρμογὴν τῆς παραγράφου 3 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 1, λαμβάνειν, ὀρθῶς τὰς διαληφθείσας διατάξεις τοῦ ἀ.ν. 1538/1950 καὶ τῆς διὰ τοῦ ἀ.ν. 913/1949 κυρωθείσης ὑπ' ἀριθ. 298188/1947 κοινῆς ἀποφάσεως ἁπάντων τῶν Ὑπουργῶν ἠρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε, χωρὶς νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν πράγματα μὴ προταθέντα, καὶ εἶναι ἀπορριπτέοι οἱ περὶ τοῦ ἐναντίου τρῶτος, δεύτερος καὶ τρίτος ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγοι ἀναιρέσεως, ὡς καὶ ὁ δεύτερος ὑπὸ στοιχ. β' καὶ γ' τῶν προσθέτων τοιούτος.

Καὶ ὁ πρῶτος τῶν προσθέτων λόγος ἀναιρέσεως, καθ' ὃν δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ ἀναιρεσείοντος, ὅτι κατὰ τὰ ἄρθρα 30 - 38 τοῦ ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Καπνεργατῶν οἱ ὑπάλληλοι αὐτοῦ εἶχον ἰδιαιτέραν βαθμολογικὴν κλιμάκωσιν διάφορον τῆς βαθμολογικῆς κλιμακώσεως τῶν ὑπαλλήλων τῆς διοικητικῆς ἱεραρχίας, εἶναι ἐπίσης ἀπορριπτέος ὡς ἐπουσιώδης καὶ μὴ ἀσκῶν ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης, ἐφ' ὅσον τὸ Πρωτοδικεῖον ἐδέξατο ἀνελέγκτως, ὅτι δὲν προσηρμόσθησαν ἐκ τῶν ὑστέρων πρὸς διάφορον μισθολογικὴν κλιμάκωσιν οἱ μισθοὶ τούτων, διότι, καθ' ἃ καὶ ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει ἐκτίθεται, μετὰ τὴν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 298188/1947 ἀποφάσεως ὁμοιόμορφον διὰ πάντας τοὺς ὑπαλλήλους τῶν Ν.Π.Δ.Δ. ρύθμισιν τῶν ἀποδοχῶν αὐτῶν, αἱ διατάξεις τῶν ὀργανισμῶν αἱ διάφορον πρὸς ταύτην προβλέπουσαι μισθολογικὴν κλιμάκωσιν κατηργήθησαν ὡς πρὸς τοῦτο καὶ διότι ὁ ἀναιρεσείων ἔδει νὰ λαμβάνῃ νομίμως κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 298188/1947 ἀπόφασιν βασικὸν μισθὸν δραχ. 500.000 (ἐνῷ ὁ διὰ τῆς ἀγωγῆς του ἀξιούμενος ἀντιστοιχεῖ εἰς μισθοὺς δραχ. 550.000 - 600.000), ἀλλὰ καὶ διότι, ἂν ἡ § 3, παραπέμπουσα πρὸς κανονισμὸν τοῦ μισθοῦ εἰς τὴν § 1 ἄνευ διακρίσεως τινος, περιλαμβάνῃ καὶ τοὺς κατὰ τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ ἀναιρεσείοντος ὑπαλλήλους, ἐν οἷς καὶ οὗτος, δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἄλλην ἔννοιαν ἢ ὅτι ρυθμίζει τὰς ἀποδοχὰς τῶν ἐν αὐτῇ ἀναφερομένων ὑπαλλήλων κατὰ τὴν ἐν § 1 διάκρισιν τῶν κεκτημένων καὶ μὴ κεκτημένων πτυχίον ἀνωτάτων σπουδῶν καὶ ἐπομένως καὶ κατὰ ταύτην ὁ ἀναιρεσείων, μὴ κεκτημένος πτυχίον ἀνωτάτων σπουδῶν, τὸν αὐτὸν θὰ δικαιοῦται λαμβάνειν μισθὸν τῶν δραχ. 1.400.000 καὶ οὐχὶ τῶν δραχ. 1.700.000 τὸν διὰ τῆς ἀγωγῆς του ἀξιούμενον, διότι ὁ νομοθέτης, καθορίσας ὁμοιομόρφως τοὺς μισθοὺς τῶν ὑπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. καὶ ἐν ἀντιστοιχίᾳ πρὸς τοὺς μισθοὺς τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, δὲν ἠθέλησε προφανῶς προνομιακὴν μεταχείρισιν ἐκ τῶν ὑπαλλήλων τούτων τῶν τυχὸν δυνάμει παλαιοτέρων κανονισμῶν τῶν Ν.Π.Δ.Δ. ἐχόντων διάφορον τῆς τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων κλιμάκωσιν βαθμόν, ὥστε νὰ ἀπονείμῃ εἰς τοὺς μὴ ἔχοντας πτυχίον ἀνωτάτων σπουδῶν, οἷον καὶ εἰς τοὺς ἔχοντας τοιοῦτον μισθὸν ἀνωτέρων βαθμῶν, ὡς τοῦτο συνάγεται καὶ ἐκ τῶν λοιπῶν διατάξεων τοῦ νόμου τούτου, καὶ δὴ τῶν ἄρθρων 6 §§ 1 καὶ 15 § 2, ἐπανα λαβόντος δὲ ἐν § 4 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρ. 15 τὴν ἐν ἄρθρῳ 18 § 1 καὶ ἀνωτέρω ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει μνημονευθεῖσαν διάταξιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 298188/1947 ἀποφάσεως.

Τοῦ ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Καπνεργατῶν μὴ ἔχοντος ἰσχὺν οὐσιαστικοῦ νόμου, ἡ ἐσφαλμένη τυχὸν ἑρμηνεία ἢ ἐφαρμογὴ αὐτοῦ, ἀναγομένη εἰς ἐκτίμησιν πραγμάτων, δὲν ἱδρύει λόγον πρὸς ἀναίρεσιν κατὰ τὸ ἄρθρον 810 § 2 Παλ. Δικ. καὶ ἐπομένως εἶναι ἀπορριπτέος ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου 4ος τοῦ ἀναιρετηρίου καὶ ὁ ὑπὸ στοιχ. α' δεύτερος τῶν προσθέτων λόγοι ἀναιρέσεως, αἰτιώμενοι τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ὡς ψευδῶς ἑρμηνευσάσης καὶ ἐφαρμοσάσης τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 30-38 τοῦ κανονισμοῦ τούτου.

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΩΣ ΤΟΠΟΘΕΤΟΥΜΕΝΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

Ἀληθὴς ἔννοια ἄρθρου 11 Α.Ν. 1836/1951, ὡς ἐτροποποιήθη δι' ἄρθρου 10 Ν.Δ. 2657/1953

Ὑποχρέωσις Συμβουλίων πρὸς ἀντικατάστασιν τοποθετηθέντος, κατ' ἄρθρ. 11 Α.Ν. 1836/1951, ἐφ' ὅσον ἡ περὶ ἀντικαταστάσεως αἴτησις τοῦ ἐργοδότου ἐπικαλεῖται ἀποχρώντας λόγους διὰ τὴν τοιαύτην ἀντικατάστασιν καὶ ἐφ' ὅσον τὰ Συμβούλια διαπιστώσουν τὴν ὕπαρξιν τῶν λόγων τούτων καὶ πεισθῶσιν ὅτι δικαιολογεῖται ἡ ἀντικατάστασις.—Ὑφισταμένων πειθαρχικῶν λόγων ἀκολουθεῖται ἡ διαδικασία ἀπολύσεως τοῦ ἄρθρ. 7 Α.Ν. 1836/1951.—Ἔννοια τροποποιητικῆς διατάξεως ἄρθρ. 10 Ν.Δ. 2657/1953.

Τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως, ἐξ' ἧς ἡ κατωτέρω ἐνδιαφέρουσα ἀπόφασις τῆς Ὁλομελείας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἔχει ὡς ἑξῆς :

Ὁ αὐτὸν, πολεμιστὴς προστατευόμενος ὑπὸ τοῦ ἀ.ν. 1836/1951, εἶχε τοποθετηθῆ δι' ἀποφάσεως ἀπὸ 26.7.1952 τοῦ κατὰ τὸν νόμον ταύτην Κεντρικοῦ Συμβουλίου παρ' Ἀνωνύμῳ ἐνταῦθα Ἑταιρίᾳ.

Ἡ Ἑταιρία ὅμως αὕτη δι' αἰτήσεώς της ἀπὸ 13 Μαΐου 1954 πρὸς τὸ ἄνω Συμβούλιον ἐζήτησεν, ὅπως, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ ἀ.ν. 1836, ἀνακληθῇ ὁ διορισμὸς παρ' αὐτῇ τοῦ αἰτοῦντος, τοποθετουμένου ἄλλου πολεμιστοῦ εἰς ἀντικατάστασίν του.

Κατόπιν τούτου τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον δι' ἀποφάσεως του ἀπὸ 24 Μαΐου 1954 ἐδέχθη τὴν αἴτησιν τῆς Ἑταιρίας καὶ ἀνεκάλεσε τὴν παρ' αὐτῇ τοποθέτησιν τοῦ αἰτοῦντος, ἐπιφυλαχθὲν ὅπως τοποθετήσῃ ἕτερον πολεμιστὴν εἰς ἀντικατάστασίν του, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ ἀ.ν. 1836, ὡς αὕτη ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ ν. 2657/1953, ἐτὸ Συμβούλιον ὑποχρεοῦται νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀντικατάστασιν ἐντὸς τακτῆς προθεσμίας ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς περὶ ἀντικαταστάσεως αἰτήσεως, τῆς ἐπιχειρήσεως ἀπαλλασσομένης τῆς περαιτέρω εὐθύνης καὶ δυναμένης νὰ ἀπολύσῃ τὸν τοποθετηθέντα.

Κατὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης τοῦ Συμβουλίου ἠσκήθη ἐκ μέρους τοῦ πολεμιστοῦ αἴτησις ἀκυρώσεως, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι, ἐφ' ὅσον ἡ ἐργοδότις ἑταιρία οὐδένα λόγον προέβαλε δυνάμενον νὰ δικαιολογήσῃ τὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 11 τοῦ ἀ.ν. 1836 ἀντικατάστασιν του, ἐσφαλμένως ἐγένετο δεκτὸν τὸ περὶ ἀντικαταστάσεώς του αἴτημα τῆς ἐργοδότιδος.

Ὡς προκύπτει καὶ ἐκ τῆς νεωτάτης αὐτῆς ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἐμμένει τοῦτο εἰς τὴν καὶ δι' ἄλλων ἀποφάσεων αὐτοῦ δεκτὴν γενομένην ἄποψιν ὅτι ἡ κατ' ἄρθρ. 11 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 10 τοῦ ν. δ. 2657/1953 (ΕΕΔ 12, 1220), ἀντικατάστασις ὑποχρεωτικῶς διορισθέντος, κατ' ἄρθρ. 3 ἀ. ν. 1836/1951, πρέπει νὰ αἰτιολογῆται καὶ νὰ μὴ βασίζηται εἰς λόγους δυναμένους, κατ' ἄρθρ. 7 § 2 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951, νὰ θεμελιώσωσι δεδικαιολογημένην ἀπόλυσιν, ὁπότε ἁρμόδια εἶναι ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ ἀ. ν. 244/1936 (Σ. Ε. 1432/1953, εἰσηγητὴς *Η. Γλυκοφρύδης*, ΕΕΔ 12, 839, Σ. Ε. 343/1954, εἰσηγητὴς *Ν. Μπουρόπουλος*, ΕΕΔ 13, 113, Σ. Ε. 859/1954, εἰσηγητὴς *Α. Δήμητρας*, ΕΕΔ 13, 1045).

Σημειωτέον ὅτι διαφόρως ἀντιλαμβάνονται τὴν ἔννοιαν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ ἀ. ν. 1836/1951 (ΕΕΔ 10, 584), ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 10 τοῦ ν.δ. 2657/1953 (ΕΕΔ 11, 1220), τὰ πολιτικὰ δικαστήρια, τὰ ὁποῖα, μετ' ἀμφιταλαντεύσεων γνωμῶν, κατέληξαν εἰς τὴν γνώμην, ὅτι δὲν ἀπαιτεῖται αἰτιολογία τῆς ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου διὰ τὴν ἀντικατάστασιν (Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 4578/1954, εἰσηγητὴς *Ι. Μαρινάκος*, ΕΕΔ 13, 527, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 10361/1954, εἰσηγητὴς ὁ αὐτός, ΕΕΔ 13, 1038, Πρωτ/κείου Ἀθηνῶν 10111/1954, εἰσηγητὴς *Σ. Ράγκας*, ΕΕΔ 13, 921, Πρωτοδικείου Πειραιῶς 1165/1954, εἰσηγητὴς *Α. Διονκατᾶς*, ΕΕΔ 13, 877) (ἀντίθετος ἡ παλαιοτέρα Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1747/1954, εἰσηγητὴς *Ι. Μαρινάκος*, ΕΕΔ 13, 313, ἀκολουθήσασα τὴν ἄποψιν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας)

Εἶναι λυπηρὸν ὅτι διατάξεις νόμου τόσης διὰ τοὺς μισθωτοὺς καὶ ἐργοδότας σπουδαιότητος, ὡς ἡ ἑρμηνευομένη διάταξις, συντάσσονται μετὰ ἀσαφείας, ἐκ τῆς ὁποίας καὶ ἡ διάστασις αὕτη γνωμῶν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας καὶ τοιούτων τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων, καθιστῶσα ἀσταθὲς καὶ ἀβέβαιον τὸ σχετικὸν δίκαιον.

Καὶ εἶναι μεγαλυτέρα ἀκόμη ἡ εὐθύνη τοῦ συντάκτου τοῦ ἀ.ν. 1836/1951, διότι, ἐνῷ ἐγνώριζεν ἢ ὤφειλε νὰ γνωρίζῃ, ὅτι ἐγεννήθησαν ἀμφιβολίαι καὶ ἔριδες ἐκτοτε ὡς πρὸς τὴν ἔννοιαν τῆς ἀρχικῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951, διὰ τῆς γενομένης βραδύτερον διὰ τοῦ ἄρθρ. 10 τοῦ ν.δ. 2657/1953 τροποποιήσεως τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ ἀ. ν. 1836/1951 δὲν ἐφρόντισε νὰ ἀποσαφηνίσῃ κατὰ βάσιν τὴν ἔννοιαν τῆς τελευταίας αὐτῆς διατάξεως, ἀλλὰ μόνον νὰ τροποποιήσῃ αὐτήν, χωρὶς νὰ καταστήσῃ σαφεστέραν τὴν νομοθετικὴν θέλησιν διὰ τὴν ἔννοιαν ἐν γένει τῆς ἀντικαταστάσεως.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 1568/1954, Ὁλομελείας

Προεδρεύων ὁ Σύμβουλος κ. Γ. Θ. Σπυρόπουλος

Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. Α. Ταβουλάρης

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Μπουρνόζος, Δ. Κούγιας, Πάρεδρος Νομικοῦ Συμβουλίου, Ζ. Ἀντωνιάδης

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως, ἀσκηθείσης παραδεκτῶς, διώκεται ἡ ἀκόρωσις τῆς ὑπ'

άριθ. 24 τῆς 24 Μαΐου 1954 ἀποφάσεως τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ τοῦ ἀ.ν. 1836/1951, δι' ἧς ἀνεκλήθη ἡ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 65 τοῦ 1951 ἀποφάσεως τοῦ αὐτοῦ Συμβουλίου γενομένη τοποθέτησις τοῦ αἰτοῦντος παρὰ τῇ 'Ανωνύμῳ Ἑταιρίᾳ.*.

Εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην παρεμβαίνει παραδεκτῶς ἡ ὡς ἐρρήθη Α.Ε. διὰ τῆς ἀπὸ 1 Νοεμβρίου 1954 παρεμβάσεώς της, ἔχουσα πρόδηλον ἔννομον συμφέρον πρὸς διατήρησιν τοῦ κύρους τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως.

'Η ἀπόφασις αὕτη, ἐκδοθεῖσα ἐπὶ τῇ βάσει τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ ν. 1836/1951 καὶ κατόπιν τῆς ἀπὸ 13 Μαΐου 1954 αἰτήσεως τῆς παρεμβαινούσης ἑταιρίας, δι' ἧς αὕτη ἐζήτει τὴν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου τούτου ἀντικατάστασιν τοῦ αἰτοῦντος δι' ἑτέρου πολεμιστοῦ, αἰτιολογεῖται διὰ τῶν ἑξῆς: «...ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ ν. 1836, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 10 τοῦ ν. 2657/1953, τὸ Συμβούλιον ὑποχρεοῦται νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀντικατάστασιν ἐντὸς τακτῆς προθεσμίας ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς περὶ ἀντικαταστάσεως αἰτήσεως, τῆς ἐπιχειρήσεως ἀπαλλασσομένης τῆς περαιτέρω εὐθύνης καὶ δυναμένης..νὰ ἀπολύσῃ τὸν τοποθετηθέντα».

Διὰ τῆς διατάξεως ταύτης τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 «περὶ προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ κλπ.» ὁρίζεται, ὅτι: «Οἱ ὑπόχρεοι τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ παρόντος νόμου δύνανται νὰ ζητήσωσι τὴν ἀντικατάστασιν τῶν τοποθετηθέντων δι' ἄλλου προσώπου προστατευομένου ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου. Τὰ οἰκεῖα Συμβούλια ὑποχρεοῦνται, ὅπως ἐντὸς 20 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς σχετικῆς περὶ ἀντικαταστάσεως αἰτήσεως ἀνακαλέσωσι τὸν τοποθετηθέντα καὶ τοποθετήσωσιν ἕτερον πρόσωπον τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ παρόντος νόμου. Τὸ δεύτερον ἑδάφιον τῆς διατάξεως ταύτης ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ ν.δ. 2657 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 κλπ.» διὰ τῶν ἑξῆς: «Τὰ οἰκεῖα Συμβούλια ὑποχρεοῦνται, ὅπως ἐντὸς τριάκοντα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς σχετικῆς περὶ ἀντικαταστάσεως αἰτήσεως ἀνακαλέσωσι τὸν τοποθετηθέντα καὶ τοποθετήσωσι ταὐτοχρόνως ἢ μετανενεστέρως ἕτερον πρόσωπον τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ παρόντος νόμου. 'Η αἴτησις ὑποβάλλεται, ἀφοῦ ὑπηρετήσῃ ὁ τοποθετηθεὶς τοὐλάχιστον ἐπὶ 15 ἡμέρας. Παρερχομένης ἀπράκτου τῆς προθεσμίας τῶν 30 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς σχετικῆς περὶ ἀντικαταστάσεως αἰτήσεως, ὁ ὑπόχρεως ἀπαλλάσσεται διὰ τὸν ἐφεξῆς χρόνον, διὰ τὸν αὐτὸν ζητεῖται ἡ ἀντικατάστασις, πάσης εὐθύνης ἐκ τοῦ παρόντος ἢ ἄλλου νόμου ἀπορρεούσης».

'Ερμηνεῦον τὰς διατάξεις ταύτας τὸ Δικαστήριον τοῦτο ἐδέξατο παγίως, ὅτι ἡ ὀρθὴ ἔννοια τούτων εἶναι, ὅτι τὰ οἰκεῖα Συμβούλια ὑποχρεοῦνται νὰ ἀνακαλέσωσι τὸν τοποθετηθέντα ἔφεδρον, τοῦ ὁποίου ζητεῖται ἡ ἀντικατάστασις, ἐφ' ὅσον ἡ περὶ ἀντικαταστάσεως αἴτησις ἐπικαλεῖται ἀποχρώντας λόγους διὰ τὴν τοιαύτην ἀντικατάστασιν καὶ ἐφ' ὅσον τὰ Συμβούλια διαπιστώσουν τὴν ὕπαρξιν τῶν λόγων τούτων καὶ πεισθῶσιν, ὅτι δικαιολογεῖται ἡ αἰτουμένη ἀντικατάστασις (Σ. τ. Ε. 2035/1953 κ.λ.π.).

Διὰ τῆς κατὰ τὸν τρόπον αὐτὸν ἑρμηνείας καὶ ἐφαρμογῆς τῶν ἀνωτέρω διατάξεων προστατεύεται μὲν ὁ τοποθετηθεὶς ἔφεδρος ἀπὸ πάσης αὐθαιρέτου ἐνεργείας τοῦ ἐργοδότου, χωρὶς τὸ παράπαν νὰ θίγηται ἡ ὑπὲρ τοῦ τελευταίου τούτου εὐχέρεια, ἣν, ἐν ὄψει τῶν βαρῶν, ἅτινα ἐπέβαλεν αὐτῷ ὁ νόμος, ἐχορήγησεν αὐτῷ ἡ ἐν λόγῳ διάταξις—ὑποκειμένη ἁπλῶς καὶ μόνον εἰς τὸν εὔλογον περιορισμόν, ὅτι τὸ αἴτημα περὶ ἀντικαταστάσεως δέον νὰ δικαιολογῆται ἐκ τῶν πραγμάτων—δυναμένων ὡρισμένων λόγων νὰ ἀποτελέσωσι τὴν βάσιν διὰ τοιαύτην ἀντικατάστασιν (προϋπάρχουσα ἐχθρότης μεταξὺ ἐργοδότου καὶ τοποθετηθέντος, δυσπιστία, ἔλλειψις τῶν ἀπαραιτήτων, ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως, ἱκανοτήτων καὶ γνώσεων τοῦ ἐφέδρου κλπ.), πλὴν τῶν πειθαρχικῶν λόγων, οἵτινες, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 7 § 3, ἐδ. α' καὶ β' τοῦ αὐτοῦ ν. 1836/1951, συνιστῶσι λόγους ἀπολύσεως τοῦ ἐφέδρου, κατ' ἄλλην διαδικασίαν, καὶ οὐχὶ ἀντικαταστάσεως τούτου.

'Ἐκ τῆς παρατεθείσης τροποποιήσεως τοῦ δευτέρου ἑδαφίου τῆς ὡς εἴρηται διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 διὰ τοῦ ἄρθρ. 10 τοῦ ν.δ. 2657/1953 οὐδόλως δύναται νὰ θεωρηθῇ, ὅτι ἐνισχύθη ἡ ἀντίθετος πρὸς τὴν ἀνωτέρω ἄποψις, διότι ἡ μὲν νέα διάταξις, καθ' ἣν, ἵνα ὑποβληθῇ αἴτησις περὶ ἀντικαταστάσεως, δέον ὁ τοποθετηθεὶς νὰ ἔχῃ ὑπηρετήσει τοὐλάχιστον ἐπὶ δεκαπενθήμερον, θεσπισθεῖσα προδήλως πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως γίνωνται ἀντιληπτοί, ἐὰν ὀφίστανται, ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου λόγοι ἀντικαταστάσεως τοῦ τοποθετηθέντος, ἐντὸς τοῦ χρονικοῦ τούτου διαστήματος, δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ δικαιολογηθῇ, ἐὰν ἡ ἀντικατάστασις ἠδύνατο νὰ χωρήσῃ ἀναιτιολογήτως καὶ ἀνελέγκτως. 'Αφ' ἑτέρου ἡ ἄλλη διάταξις, καθ' ἣν «παρερχομένης ἀπράκτου τῆς προθεσμίας τῶν 30 ἡμερῶν... ὁ ὑπόχρεως ἀπαλλάσσεται διὰ τὸν ἐφεξῆς χρόνον... πάσης εὐθύνης», δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἐν τῷ πλαισίῳ τῆς ὅλης διατάξεως καὶ τοῦ πνεύματος τοῦ νόμου τὴν ἔννοιαν, ὅτι τὸ ἀνωτέρω ἀποτέλεσμα ἐπέρχεται, ἐὰν δὲν ἐγκρίνῃ τὴν αἰτουμένην ἀντικατάστασιν τὸ ἁρμόδιον Συμβούλιον, ἀλλ' ὅτι ἀπαλλάσσεται ὁ ἐργοδότης πάσης εὐθύνης, ἐὰν ἐντὸς τῆς προθεσμίας ταύτης δὲν κριθῇ ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τὸ σχετικὸν αἴτημα τούτου.

'Ἐν προκειμένῳ, ἐνῷ ἡ αἴτησις περὶ ἀντικαταστάσεως τοῦ αἰτοῦντος, ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, οὐδένα λόγον περιλαμβάνει, δυνάμενον νὰ δικαιολογήσῃ τὴν ἀντικατάστασιν ταύτην, ἀναφερομένη ἁπλῶς εἰς τὸ ἄρθρον 11 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951, παρὰ ταῦτα τὸ ἐκδὸν τὴν ἀπόφασιν ταύτην Συμβούλιον ἀπεδέξατο τὸ σχετικὸν αἴτημα, ἔχον τὴν ἀντίληψιν, ὅτι ἡ διάταξις αὕτη ὑπεχρέου τοῦτο, ὅπως προβῇ, ἄνευ ἑτέρου, εἰς τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ αἰτοῦντος. Συνεπῶς ἀκυρωτέα τυγχάνει ἡ ἀπόφασις αὕτη, κατὰ τὰ ἐν ταῖς ἡγουμέναις σκέψεσιν ἐκτιθέμενα, ὡς ἐκδοθεῖσα κατὰ παράβασιν τοῦ νόμου.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΝΟΜΙΜΟΦΡΟΣΥΝΗΣ ΕΠΙ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΩΝ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΕΩΝ

Ὑποχρέωσις τοποθετουμένου διά τήν ὕπαρξιν δικαιώματος μισθοῦ

Διορισμός εἰς θέσεις παρ' ἐργοδόταις τοῦ Α.Ν. 516/1948.—Ὑποχρέωσις διοριστέου πρὸς ἐπισύναψιν εἰς τὴν περὶ διορισμοῦ αἴτησιν δηλώσεως νομιμοφροσύνης.—Ἐφαρμογὴ καὶ ἐπὶ τοποθετήσεων προσώπων τοῦ ἄρθρ. 1 Ν. 751/1948.—Ἔλλειψις δικαιώματος μισθοῦ ἐν περιπτώσει παραλείψεως διατυπώσεως αὐτῆς.—Ποῦσις ὑποχρεώσεως πληρωμῆς μισθοῦ ἀπὸ διαπιστώσεως ἐλλείψεως νομιμοφροσύνης τοῦ τοποθετηθέντος, μετ' ἀπόφασιν τοῦ Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης.—Ἀπόδοσις καταβληθέντων δυνάμει ἀναιρουμένης ἀποφάσεως.

Ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 14520/1952 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου, μετ' ἀναίρεσιν τῆς ἠτιηθείσης Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος.

Καὶ ἡ νεωτέρα αὕτη ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, ὡς ἐδέχθη καὶ ἡ Ὁλομέλεια τοῦ Ἀρείου Πάγου διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 18/1953 ἀποφάσεως (εἰσηγητὴς *Ε. Κολοκούρης*, ΕΕΔ 12, 205) καὶ λοιπαὶ ἀποφάσεις, ἀκολουθεῖ τὴν ἄποψιν ὅτι διὰ τὸν μετὰ τὴν τοποθέτησιν προσώπων προστατευομένων ὑπὸ τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 εἰς τὰς ἐν τῷ ἀ.ν. 516/1948, κυρωθέντι διὰ τοῦ ΜΘ'/1948 Ψηφίσματος, Ὑπηρεσίας, Νομικὰ Πρόσωπα, Τραπέζας κλπ. ἐγκυρον διορισμὸν ἀπαιτεῖται νὰ ἐφαρμοσθῇ πρότερον ἡ διαδικασία περὶ διαπιστώσεως τῆς νομιμοφροσύνης των.

Θεωρεῖ, περαιτέρω, ἡ ἐν λόγῳ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις ὡς ὑποχρέωσιν τοῦ τοποθετηθέντος, ἵνα ὑπάρξῃ δικαίωμα μισθοῦ ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεώς του πρὸς παροχὴν ὑπηρεσίας, τὴν ὑποβολὴν δηλώσεως νομιμοφροσύνης (οὕτω καὶ ἡ Α. Π. 148/1954, εἰσηγητὴς *Μ. Παντελῆς*, ΕΕΔ 13, 581, Α.Π. 508/1954, εἰσηγητὴς *Γ. Ἠλιόπουλος*, ΕΕΔ 13, 819).

Ἐνδιαφέρει ὅμως ἡ αἰτιολογία τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, ἡ ὁποία, ἐφ' ὅσον δέχεται καὶ αὐτή, ὅτι εἶναι ἐφαρμοστέα, εἰς τὴν περίπτωσιν, ἡ διαδικασία νομιμοφροσυνης, περιορίζει τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ τοποθετηθέντος διὰ τὸ δικαίωμα εμισθοῦ ἐκ μόνης τῆς ὑποβολῆς δηλώσεως νομιμοφροσύνης, ὑποτιθεμένης, ὡς δέχεται, ὑπαρχούσης τῆς νομιμοφροσύνης μέχρι τῆς ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης ἀποφάσεως, λόγῳ τῆς κατὰ κανόνα συμμετοχῆς του εἰς τὸν ἀντισυμμοριακὸν ἀγῶνα καὶ βάσει τοῦ ὑποχρεωτικῶς προσακτέου διὰ τὴν τοποθέτησιν πιστοποιητικοῦ.

Ἡ τοιαύτη σκέψις τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως εἶναι νέα καὶ καθιστᾷ ὁμαλώτερον τὸ προκύψαν κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου πρόβλημα, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἀρκετὰ ἐνδιαφέροντα ἐσημειώθησαν (βλέπε *Α. Μπόμποραν*, ΕΕΔ 13, 961 ἑπ.), τὸ ὁποῖον δὲν θὰ ἐδημιουργεῖτο, ἂν ἡ ὑποτιθεμένη ὡς ὑπάρχουσα, κατὰ τὴν ἀρεοπαγιτικὴν ἀπόφασιν, νομιμοφροσύνη τοῦ διοριστέου μέχρι τῆς ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης ἀποφάσεως ἐθεωρεῖτο ὡς πράγματι ὑπάρχουσα διὰ τὸν ἐν τῇ ἀποφάσει λόγον καὶ συνεπῶς μὴ ἐφαρμοστέα κἂν ἡ διαδικασία νομιμοφροσύνης.

Ἀλλὰ περὶ τούτου ἀντιθέτως, ὡς ἐν ἀρχῇ ἐσημειώθη, ἀπεφάνθη ἡ Ὁλομέλεια τοῦ Ἀρείου Πάγου.

Ἀρείου Πάγου 728/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ **Α. Χαμάρτος** Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Σ. Μαυρομιχάλης** Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Σόλλας, Δ. Κωνσταντόπουλος

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 § 2 τοῦ εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ἄρθρ. 9 § 3 ν. 516/1948 ἐκδοθέντος ἀπὸ 8 Μαΐου 1948 β. διατάγματος τὰ ἐν τῷ ἄρθρ. 1 τοῦ νόμου τούτου ἀναφερόμενα πρόσωπα ὀφείλουν νὰ ἐπισυνάψουν εἰς τὴν περὶ διορισμοῦ αἴτησίν των καὶ δήλωσιν νομιμοφροσύνης, ἥτις μετὰ τῶν λοιπῶν δικαιολογητικῶν ἐγγράφων διαβιβάζεται ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου διὰ τὸν διορισμὸν ἢ προσληψιν ὀργάνου εἰς τὸ Συμβούλιον Νομιμοφροσύνης, ἡ διατύπωσις δὲ αὕτη, μὴ διακρίνοντος τοῦ νόμου, εἶναι τηρητέα καὶ ἐπὶ τοποθετήσεων προσώπων ἐκ τοῦ ἄρθρ. 1 ν. 751/1948. Ἐν περιπτώσει παραλείψεως τῆς διατυπώσεως ταύτης δὲν δύναται ὁ τοποθετηθείς, ὅπως ἀξιώσῃ μισθόν, ἀφ' ἧς ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς τοποθετήσεως προσελθῇ πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας (ἄρθρ. 3 § 1, 9 ν. 751/1948 καὶ 5 § 1 ν. 1196/1949), διότι οὕτω δὲν ἐξεπλήρωσε τὴν βαρύνουσαν αὐτὸν κυρίαν ὑποχρέωσιν, ὅπως συμβάλῃ εἰς τὴν διαπίστωσιν τῆς νομιμοφροσύνης του, ἥτις ναὶ μὲν μέχρι τῆς ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης ἀποφάσεως ὑποτίθεται ὑπάρχουσα, λόγῳ τῆς κατὰ κανόνα συμμετοχῆς του εἰς τὸν ἀντισυμμοριακὸν ἀγῶνα καὶ βάσει τοῦ ὑποχρεωτικοῦ προσακτέου πιστοποιητικοῦ (ἄρθρ. 8 § 1 ν. 751/1948) καὶ δικαιολογεῖται ὡς ἐκ τούτου, συντρεχόντων καὶ τῶν λοιπῶν νομίμων ὅρων, ἡ πληρωμὴ τοῦ μισθοῦ ἀπὸ τῆς ἐγκαίρου ἐμφανίσεώς του πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας, ἀφ' ἧς ὅμως διαπιστωθῇ διὰ τοῦ Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης ὅτι ὁ τοποθετηθείς δὲν τυγχάνει νομιμόφρων, παύει ἡ πρὸς πληρωμὴν μισθοῦ ὑποχρέωσις, ἀφοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 ν. 516/1948 ἀπαγορεύεται ἡ συνέχισις τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὡς οὖσης ἀκύρου. Ὅθεν, δεχθὲν τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος ἐτοποθετήθη παρὰ τῇ ἀναιρεσειούσῃ Τραπέζῃ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ν. 751/1948 καὶ ἀκολούθως ἐπιδικάσαν τοὺς ζητηθέντας διὰ τῆς ἀγωγῆς μισθοὺς ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεώς του πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας, χωρὶς νὰ ἐρευνήσῃ, ἂν οὗτος ὑπέβαλε δήλωσιν νομιμοφροσύνης, παρὰ τὴν προταθεῖσαν ὑπὸ τῆς ἀναιρεσειούσης ἔνστασιν,

ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ

Υποβολή παραιτήσεως ὑπαλλήλου καὶ μεταγενεστέρα ἀνάκλησις αὐτῆς

Πρόσληψις προσωπικοῦ Γεωργικῶν Συνεταιριστικῶν Ὀργανώσεων καὶ μονιμότης, κατὰ Ν. 1859/1944.—Παραίτησις ὑπαλλήλου.—Λύσις δι' αὐτῆς τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως, ἀφ' ἧς περιέλθη εἰς γνῶσιν τοῦ Συνεταιρισμοῦ, χωρὶς νὰ ἀπαιτῆται ἀποδοχὴ παραιτήσεως.—Μὴ νόμιμος ἡ ἀνάκλησις παραιτήσεως.

Ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 182/1954 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν Πρωτοδικείου Πατρῶν.

Σχετικῶς πρὸς τὴν σκέψιν τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως περὶ νομικῆς ἐνεργείας τῆς παραιτήσεως τοῦ ὑπαλλήλου, ἀφ' ἧς ἡ σχετικὴ δήλωσις περιέλθῃ εἰς γνῶσιν τοῦ πρὸς ὃν ἀπευθύνεται, ὑπομιμνήσκεται καὶ ἡ Α.Π. 538/1954 (εἰσηγητὴς *Π. Τσαρούχης*, ΕΕΔ 18, 863), ὁμοίως ἀποφανθεῖσα, εἶναι δὲ τοῦτο σύμφωνον βεβαίως πρὸς τὰς γενικὰς ἀρχὰς τοῦ Δικαίου (ἄρθρ. 167 Α.Κ., *Γ. Μπαλῆς*, Γεν. Ἀρχ. § 37, *Κ. Κανελλῆς*, Ἔνοχ. Δικ. σ. 341, *Σ. Μανρομιχάλης*, ΕΕΝ ιε' 585 σημ. 2, καὶ οἱ ὑπ' αὐτοῦ ἀναφερόμενοι).

Ἀρείου Πάγου 703/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Α. Χαμάρτος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Γ. Βουμβουλάκης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Ἀναστασόπουλος, Π. Τραυλὸς

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1859 τοῦ Ἔτους 1944 νόμου τὸ προσλαμβανόμενον ὑπὸ τῶν πάσης φύσεως καὶ παντὸς βαθμοῦ γεωργικῶν συνεταιριστικῶν ὀργανώσεων προσωπικὸν εἶναι μόνιμον, οἱ δὲ ἤδη ὑπηρετοῦντες ὑπάλληλοι καὶ ὑπηρέται, οἵτινες ἦσαν μόνιμοι πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ν. 785/1943, καθιστάμενοι καὶ αὐθις μόνιμοι, καταλαμβάνουν, ἀναλόγως τοῦ βαθμοῦ καὶ τοῦ χρόνου ὑπηρεσίας αὐτῶν, τὰς ὑπὸ τοῦ ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ ὁρισθησομένας θέσεις καὶ ἂν προκύψῃ ὑπεράριθμον προσωπικὸν θὰ παραμείνῃ ὡς τοιοῦτον παρὰ τῇ συνεταιριστικῇ ὀργανώσει διατηροῦν τὴν μονιμότητά του. Ἐν § 5 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρ. 3 ὁρίζεται, ὅτι αἱ γεωργικαὶ συνεταιριστικαὶ ὀργανώσεις δύνανται νὰ προσλαμβάνουν ἡμερομισθίους ἐκτάκτους ἢ ἐπὶ συμβάσει ὑπαλλήλους διὰ χρονικὸν διάστημα, μὴ δυνάμενον νὰ ὑπερβαίνῃ τὸ Ἔτος, πρὸς ἀντιμετώπισιν ἐκτάκτων ἀναγκῶν αὐτῶν, ἐν § δὲ 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου ὁρίζεται, ὅτι διὰ διατάγματος, ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας, θέλουσι κανονισθῇ τὰ τῶν προσόντων, μισθοδοσίας, προαγωγῆς, πειθαρχικῆς διώξεως καὶ πειθαρχικῶν ποινῶν, ἀπολύσεως καὶ ἐν γένει τὰ τῆς προσωπικῆς καταστάσεως τῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν τῆς Συνομοσπονδίας Γεωργικῶν Συνεταρισμῶν καὶ τῶν πάσης φύσεως καὶ παντὸς βαθμοῦ γεωργικῶν συνεταιριστικῶν ὀργανώσεων, τοῦ ἀριθμοῦ τῶν θέσεων καὶ τοῦ τρόπου τῆς προσλήψεως τῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν ἑκάστης γεωργικῆς συνεταιριστικῆς ὀργανώσεως καθοριζομένων διὰ τῶν ἐσωτερικῶν κανονισμῶν αὐτῶν, ψηφιζομένων ὑπὸ τῆς γενικῆς συνελεύσεως καὶ ἐγκρινομένων κατὰ τὰς περὶ ἐγκρίσεως τῶν καταστατικῶν τῶν γεωργικῶν συνεταιριστικῶν ὀργανώσεων διατάξεις τοῦ νόμου τούτου. Εἰς ἐκτέλεσιν τῶν διατάξεων τοῦ νόμου τούτου καὶ δυνάμει τῆς χορηγηθείσης διὰ τῆς § 2 τοῦ ἄρθρ. 3 αὐτοῦ ἐξουσιοδοτήσεως ἐξεδόθη τὸ ἀπὸ 23 Ἰουλίου 1946 β. διάταγμα, ὁρίζον ἐν ἄρθρ. 1-9 τὰ τῆς καταστάσεως τοῦ ὑπαλληλικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ, τὴν μονιμότητα τούτου, τὰς θέσεις τὰς ἀπαιτουμένας δι' ἑκάστην αὐτῶν, καὶ τὰς τοῦ διευθυντοῦ γνώσεις, ὡς καὶ τοὺς βαθμούς, εἰς οὓς κατανέμεται καὶ ἐξελίσσεται τὸ προσωπικὸν τοῦτο, ὡς ἀνωτάτου τοιούτου ὁριζομένου τοῦ διευθυντοῦ, ἐν ἄρθρῳ δὲ 11 τοῦ αὐτοῦ, ὅτι ἡ λύσις τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως ἐπέρχεται, πλὴν ἄλλων λόγων, καὶ λόγῳ παραιτήσεως, οἱ ἔχοντες ὅμως διαχείρισιν ὑπάλληλοι ὀφείλουν νὰ ἀποδίδουν τὰ ἐν τῇ διαχειρίσει αὐτῶν ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως τῆς παραιτήσεως εἰσπραττόμενα ποσὰ ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν, ἐν δὲ § 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου ὁρίζεται, ὅτι ἡ παραίτησις ἐνεργεῖται ἀφ' ἧς ἡμέρας περιέλθῃ εἰς γνῶσιν τοῦ Συνεταιρισμοῦ, χωρὶς νὰ ἀπαιτῆται ἀποδοχὴ αὐτῆς, ἐν δὲ § 3 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου ὁρίζεται, ὅτι ἡ ἀνάκλησις τῆς παραιτήσεως εἶναι ἄκυρος, ἐὰν ἡ ἀνακληθεῖσα παραίτησις ἔχῃ ἐπιδοθῇ εἰς τὸν ἀποδέκτην αὐτῆς πρὸ τῆς ἀνακλήσεως.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω διατάξεων τοῦ νόμου τούτου καὶ τοῦ διατάγματος τοῦ ἐκδοθέντος κατ' ἐξουσιοδότησιν αὐτοῦ, ἰδίως δὲ ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ διατάγματος τούτου, ἐξάγεται, ὅτι ἡ λύσις τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως ἐπέρχεται, πλὴν ἄλλων λόγων, καὶ λόγῳ παραιτήσεως, ἡ δὲ παραίτησις ἐνεργεῖται ἀφ' ἧς ἡμέρας περιέλθῃ εἰς γνῶσιν τοῦ Συνεταιρισμοῦ, χωρὶς νὰ ἀπαιτῆται ἀποδοχὴ αὐτῆς, ἡ δὲ ἀνάκλησις τῆς παραιτήσεως εἶναι ἄκυρος, ἐὰν ἡ ἀνακληθεῖσα παραίτησις ἔχῃ ἐπιδοθῇ εἰς τὸν ἀποδέκτην αὐτῆς πρὸ τῆς ἀνακλήσεως. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω διατάξεων τοῦ νόμου τούτου καὶ τοῦ διατάγματος τοῦ ἐκδοθέντος κατ' ἐξουσιοδότησιν αὐτοῦ, ἰδίως δὲ ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ διατάγματος τούτου, ἐξάγεται, ὅτι ἡ λύσις τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως ἐπέρχεται, πλὴν ἄλλων λόγων, καὶ λόγῳ παραιτήσεως, ἡ δὲ παραίτησις ἐνεργεῖται ἀφ' ἧς ἡμέρας περιέλθῃ εἰς γνῶσιν τοῦ Συνεταιρισμοῦ, χωρὶς νὰ ἀπαιτῆται ἀποδοχὴ αὐτῆς, ἡ δὲ ἀνάκλησις τῆς παραιτήσεως εἶναι ἄκυρος, ἐὰν ἡ ἀνακληθεῖσα παραίτησις ἔχῃ ἐπιδοθῇ εἰς τὸν ἀποδέκτην αὐτῆς πρὸ τῆς ἀνακλήσεως.

ὅτι οὗτος ἐστερεῖτο πιστοποιητικοῦ νομιμοφροσύνης τοῦ ἁρμοδίου Συμβουλίου, ἣν ἀπέρριψεν, ἐπὶ μόνῃ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι δὲν ἀπῃτεῖτο τοιοῦτο πιστοποιητικόν, ἐκ πλαγίου παρεβίασε τὰς διαληφθείσας σαφεῖς διατάξεις οὐσιαστικοῦ νόμου καὶ ἀναιρετέαν κατέστησε τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν, κατὰ τὰ ἄρθρα 807 § 17 καὶ 809 Πολ. Δικ. καὶ τὸν βάσιμον περὶ τούτου ἴον λόγον τοῦ ἀναιρετηρίου, παραπεμπτέα δὲ εἶναι ἡ ὑπόθεσις ἐνώπιον τοῦ Β' Τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου διὰ τὴν κατάλληλον τοῦ νόμου ἐφαρμογήν, συνῳδὰ τοῖς ἄρθρ. 836 Πολ. Δικ., 3 § β' ν. ΧΜΖ/1877.

Νομίμως, συμφώνως τῷ ἄρθρ. 834 Πολ. Δικ., ζητεῖται διὰ τοῦ ἀναιρετηρίου ἡ ἀπόδοσις τῶν καταβληθέντων τῷ ἀναιρεσιβλήτῳ εἰς ἐκτέλεσιν τῆς ἀναιρεθείσης ἀποφάσεως μετὰ τῶν νομίμων τόκων ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως τῆς παρούσης, τοὐτέστιν ἀπὸ τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἀναιρεσιβλήτου (ἄρθρ. 345 Ἀστικ. Κῶδικος), προκειμένης ἀπαιτήσεως ἱδρυθείσης διὰ τῆς προκειμένης ἀποφάσεως, ὡς δὲ ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς προσαχθείσης ἀπὸ 13.1.1953 ἀποδείξεως, φερούσης τὴν μὴ ἀμφισβητουμένην ὑπογραφὴν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ἔλαβεν οὗτος εἰς ἐκτέλεσιν τῆς ἀναιρεθείσης ἀποφάσεως δραχμὰς 12.553.109 καὶ συνεπῶς δέον νὰ γίνῃ δεκτὸν τὸ αἴτημα τοῦτο.

λουσι νά παραμείνωσι μέχρι παραδόσεως τῆς διαχειρίσεώς των.

Ἐκ τῆς ἐν τῇ ἡγουμένῃ σκέψει μνημονευομένης διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ β. διατάγματος τῆς 23 Ἰουλίου 1946, ἰσχύν οὐσιαστικοῦ νόμου ἔχοντος, ὡς κατ' ἐξουσιοδότησιν ἐκ τοῦ ν. 1859/1944 ἐκδοθέντος καὶ οὐσιαστικὰς διατάξεις περιέχοντος, σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ παραίτησις τοῦ ὑπαλλήλου (οὐδὲν ἄλλο ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας οὖσα) εἶναι μονομερὴς δικαιοπραξία, γνωστοποιητέα εἰς τὴν παρ' ἣ ὁ παραιτούμενος ὑπηρετεῖ συνεταιριστικὴν ὀργάνωσιν καὶ ὅτι αὕτη, μὴ χρήζουσα ἀποδοχῆς, ἐπιφέρει τὴν λύσιν τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως, ἀφ' ἧς ἡ περὶ παραιτήσεως δήλωσις περιέλθῃ εἰς γνῶσιν τοῦ πρὸς ὃν ἀπευθύνεται αὕτη. Ἡ σαφὴς αὕτη ἔννοια ἐπιρρώννυται καὶ ἐκ τῶν περαιτέρω ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ ὁριζομένων ὅτι οὐχὶ γενικῶς οἱ παραιτούμενοι ἔχουσιν ὑποχρέωσιν νὰ παραμείνωσι μετὰ τὴν παραίτησιν των, ἀλλὰ μόνον οἱ ἔχοντες διαχείρισιν ὑπάλληλοι, οἵτινες παραιτούμενοι ὀφείλουσι νὰ παραμείνωσι μέχρι πλήρους παραδόσεως τῆς διαχειρίσεώς των. Πάντα ταῦτα ἐφαρμογὴν ἔχουσι καὶ ἐπὶ προϋφισταμένης μὲν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου τούτου ὑπαλληλικῆς σχέσεως, συνεχιζομένης δὲ καὶ μετὰ τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ, τῆς ὑποβληθείσης ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ἰσχύος αὐτοῦ παραιτήσεως τῶν ὑπαλλήλων τῶν συνεταιριστικῶν ὀργανώσεων, ἐν αἷς περιλαμβάνονται ὡς ὀργανικὴν κατέχοντες θέσιν καὶ οἱ διευθυνταὶ αὐτῶν, ὡς ἀποσβεστικοῦ τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως γεγονότος, ἐπιφερούσης (ἀσχέτως προϋφισταμένου κανονισμοῦ ἢ συμβάσεως, ἄλλως ρυθμιζόντων τὸ ζήτημα) τὴν λύσιν αὐτῆς, ἅμα ὡς λάβῃ γνῶσιν ὁ πρὸς ὃν ἀπευθύνεται συνεταιρισμός, χωρὶς νὰ ἀπαιτῆται καὶ ἀποδοχὴ τῆς παραιτήσεως ὑπ' αὐτοῦ. Ὅθεν τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, δεξάμενον ἀνελέγκτως ὅτι ἡ ἀπὸ τῆς θέσεως τοῦ διευθυντοῦ τῆς ἀναιρεσειούσης, εἰς ἣν, ὡς δέχεται, ὑπηρετεῖ οὗτος ἀπὸ τοῦ ἔτους 1933, συνδεόμενος μετ' αὐτῆς (ἀναιρεσειούσης) διὰ συμβάσεως ἐργασίας, καταρτισθείσης εἰδικώτερον διὰ τοῦ ἄρθρ. 3 § 5 καὶ 7 τοῦ ὀργανισμοῦ ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας τοῦ προσωπικοῦ αὐτῆς τοῦ ἔτους 1937, παραίτησις τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ὑπεβλήθη πρὸς τὸ ἐκπροσωποῦν γενικῶς αὐτὴν διοικητικὸν συμβούλιον τὴν 18 Ἀπριλίου 1953 (ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ἰσχύος τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ β.δ/τος τῆς 23 Ἰουλίου 1946), ὅτι τοῦτο ἔλαβε γνῶσιν ταύτης καὶ ἀπεδέχθη τὴν παραίτησιν, ἀνακοινώσαν τὴν περὶ τούτου ἀπόφασίν του εἰς τὸν ἀναιρεσίβλητον καὶ ὅτι ἡ παραίτησις αὕτη ἀνεκλήθη ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου μετὰ τοῦτο τὴν 20 Αὐγούστου 1953, μετὰ ταῦτα δὲ κρίναν, ὅτι ἡ τοιαύτη παραίτησις τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, καίτοι περιελθοῦσα εἰς γνῶσιν τῆς ἀναιρεσειούσης καὶ ἀποδεκτὴ γενομένη ὑπὸ τοῦ διοικητικοῦ αὐτῆς συμβουλίου, δὲν ἐπέφερε τὴν λύσιν τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως, διότι δὲν ἐγένετο ἀποδεκτὴ ὑπὸ τῆς γενικῆς συνελεύσεως, ἥτις, κατὰ προϋφιστάμενον τῆς ἰσχύος τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ ὡς ἄνω β. δ/τος κανονισμοῦ ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας τοῦ προσωπικοῦ αὐτῆς τοῦ ἔτους 1937, ρυθμίζοντος συμβατικῶς καὶ εἰδικῶς τὰ τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ἦτο ἁρμοδία πρὸς ἀποδοχὴν τῆς παραιτήσεως αὐτοῦ καὶ ὅτι, μὴ λυθείσης οὕτω τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως, ἅτε μὴ συγκληθείσης κἂν τῆς γεν. συνελεύσεως ὑπὸ τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου πρὸς ἀποδοχὴν ἢ μὴ τῆς παραιτήσεως, ἦτο νόμιμος ἡ γενομένη τὴν 20 Αὐγούστου 1953 ἀνάκλησις τῆς παραιτήσεως, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν ἐν συνεχείᾳ καὶ μετὰ τὴν παραίτησιν διάρκειαν τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως καὶ ἐπιδικάσαν, κατὰ μεταρρύθμισιν τῆς ἀπορριφάσης τὴν ἀγωγὴν πρωτοδίκου ἀποφάσεως, τοὺς διὰ τῆς ἀγωγῆς αἰτουμένους μισθούς, ὡς ἐκ τῆς ὑπερημερίας τῆς ἀναιρεσειούσης, μὴ δεχθείσης τὰς προσενεχθείσας ὑπηρεσίας, ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλε μὴ ἐφαρμόσαν τὰς διαληφθείσας διατάξεις τοῦ ν. 1889/1944 καὶ τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ β. δ/τος τῆς 23 Ἰουλίου 1946, καθ' ὃ ἐφαρμογὴν ἔχον καὶ ἐν τῇ ὑπὸ τὴν κρίσιν αὐτοῦ διαφορᾷ, ὡς καὶ ἀνωτέρω εἴρηται, ἡ περὶ παραιτήσεως δήλωσις τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, μὴ χρήζουσα ἀποδοχῆς τινος, ἐπέφερε τὴν λύσιν τῆς ὑπαλληλικῆς του ὡς διευθυντοῦ τῆς ἀναιρεσειούσης σχέσεως, ἀφ' ἧς ἔλαβε γνῶσιν ταύτης ἡ ἀναιρεσείουσα, καὶ ἀναιρετέαν τὴν ἀπόφασιν του κατέστησε συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 807 § 17 τῆς Πολ. Δικ. καὶ κατὰ τοὺς ἐν μέρει βασίμους δεύτερον, τέταρτον καὶ πέμπτον λόγον τοῦ πρώτου δικογράφου τῶν προσθέτων, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ ἐκτιθέμενα.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΜΕΤΑΛΛΕΥΤΩΝ

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ ΜΕΤΑΛΛΕΥΤΩΝ ΜΕΤΑ ΠΟΛΕΜΙΚΟΝ ΑΤΥΧΗΜΑ

Έννοια σχετικών διατάξεων τοῦ Καταστατικοῦ Ταμείου Μεταλλευτῶν

Δικαίωμα συντάξεως τῶν μελῶν οἰκογενείας τοῦ εἰς τὸ Ταμεῖον Μεταλλευτῶν ἠσφαλισμένου, ὅστις ἐξετελέσθη συνεπείᾳ πολεμικοῦ ἀτυχήματος, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι οὗτος ἀπησχολεῖτο κατὰ τὸν ἀμέσως πρὸ τῆς ἐκτελέσεως χρόνον εἰς μεταλλεῖα.— Ὕπαρξις δικαιώματος καὶ ὅταν ὁ ἠσφαλισμένος ἀπησχολήθη εἰς προηγούμενον χρόνον, ἐγγὺς τῆς ἡμέρας τῆς ἐκτελέσεως, ἐφ' ὅσον ἡ διακοπὴ ἐργασίας δὲν ὀφείλεται εἰς ἰδίαν αὐτοῦ ὑπαιτιότητα.—Ἀπόδειξις ἀπασχολήσεως.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 4021/1952 ἀπόφασις τοῦ Ἐφετείου Ἀθηνῶν.

Ὑπομιμνήσκεται καὶ ἡ Α.Π. 54/1951 (εἰσηγητὴς **Δ. Ἀργυράκης**, ΕΕΔ 10, 417), κατὰ τὴν ὁποίαν, ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ ν. ΒΩΜΑ' περὶ περιθάλψεως τῶν ἐν τοῖς μεταλλείοις παθόντων καὶ τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν» καὶ τοῦ ἰσχύν νόμου ἐπέχοντος Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Μεταλλευτῶν, διὰ τὴν ἀπονομὴν συντάξεων εἰς τοὺς ἐργάτας καὶ ὑπαλλήλους τοὺς ὑποστάντας δυστύχημα ἐκ βιαίου συμβάντος ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας αὐτῶν ἐν μεταλλείοις ἢ ἐξ ἀφορμῆς αὐτῆς, καθὼς ἐπίσης καὶ διὰ τὴν ἀπονομὴν ὁμοίας συντάξεως εἰς τοὺς δικαιουμένους τοιούτης συγγενεῖς τῶν εἰρημένων ἐργατῶν ἢ ὑπαλλήλων, ἱδρύθη εἰδικὴ μικτὴ ἀποκλειστικὴ δικαιοδοσία, ἀσκουμένη καθ' ἅπασαν τὴν Ἐπικράτειαν εἰς πρῶτον μὲν βαθμὸν ὑπὸ τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τοῦ Ταμείου Μεταλλευτῶν, εἰς δεύτερον δὲ βαθμὸν ὑπὸ τοῦ Ἐφετείου Ἀθηνῶν, ἀποκλεισθείσης ἀπολύτως ἐπὶ τῶν τοιούτων ὑποθέσεων τῆς δικαιοδοσίας ἁπάντων τῶν Πρωτοδικείων τοῦ Κράτους, καθὼς καὶ τῶν λοιπῶν Ἐφετείων, πλὴν τοῦ Ἐφετείου Ἀθηνῶν.

Τοῦτο ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ μεταρρυθμίσεως διοικητικῆς ἀποφάσεως κατὰ ν. 6439/1935.

Ἀρείου Πάγου 700/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Α. Χαμάρτος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Σ. Μαυρομιχάλης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ε. Γιαννακόπουλος, Χ. Οἰκονομόπουλος

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 16 § 2 ἐδάφ. β' τοῦ ἐπέχοντος θέσιν Νόμου Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Μεταλλευτῶν, ὡς συνεπληρώθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 57934/1950 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ὁριζούσης ὅτι δικαιοῦνται συντάξεως τὰ μέλη οἰκογενείας τοῦ εἰς τὸ Ταμεῖον τοῦτο ἠσφαλισμένου, ὅστις ἐξετελέσθη συνεπείᾳ πολεμικοῦ ἀτυχήματος, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι οὗτος ἀπησχολεῖτο κατὰ τὸν ἀμέσως πρὸ τῆς ἐκτελέσεως χρόνον εἰς μεταλλεῖα, σαφῶς ἔπεται, ὅτι κέκτηται δικαίωμα συντάξεως ἡ οἰκογένεια τοῦ ἠσφαλισμένου, οὐ μόνον ὅταν ὁ παθὼν ἀπησχολεῖτο εἰς ἐργασίαν ἐν μεταλλείοις κατὰ τὸν ἀμέσως καὶ συναπτῶς πρὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἐκτελέσεως αὐτοῦ χρόνον, ἀλλὰ καὶ ὅταν ἀπησχολήθη οὗτος εἰς προηγούμενον χρόνον, ἐγγὺς τῆς ἡμέρας τῆς ἐκτελέσεως, ἐφ' ὅσον ἡ διακοπὴ τῆς ἐργασίας δὲν ὀφείλεται εἰς ἰδίαν αὐτοῦ ὑπαιτιότητα. Ὅθεν, δεχθὲν τὸ Ἐφετεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ὅτι ὁ κατὰ τὴν ὁμαδικὴν ἐκτέλεσιν ἐν Καλαβρύτοις τὴν 13ην Δεκεμβρίου 1943 φονευθεὶς πατὴρ καὶ σύζυγος τῶν ἀναιρεσιβλήτων, ἠσφαλισμένος ὢν παρὰ τῷ ἀναιρεσείοντι Ταμείῳ, εἰργάζετο εἰς τὸ ἐν Καλαβρύτοις μεταλλεῖον τοῦ Ε.Π** μέχρι τῆς 28.6.1943, ὅτε τοῦτο, ἀνατιναχθὲν ὑπὸ τῶν ἀνταρτῶν, ἔπαυσε τὴν ἐξαγωγὴν μεταλλεύματος καὶ ἀκολούθως ἀποφηνάμενον ὅτι συντρέχουν αἱ νόμιμοι προϋποθέσεις διὰ τὴν χορήγησιν συντάξεως, ὀρθῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὴν διαληφθεῖσαν διάταξιν, ἐφ' ᾗ ἀπορριπτέος εἶναι ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου 1ος λόγος τοῦ ἀναιρετηρίου. Ἡ ὡς ἐκ περισσοῦ ἐκφερομένη σκέψις τοῦ Ἐφετείου ὅτι ὁ παθὼν δὲν ἐτράπη ἀπὸ τῆς 28.6.1943 εἰς ἄλλο ἔκτὸς τοῦ λατομείου ἔργα δὲν στηρίζει τὸ διατακτικὸν τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως καὶ ἑπομένως εἶναι ἀπορριπτέος ὁ 3ος λόγος τοῦ ἀναιρετηρίου, καθ' ὃν τὸ Ἐφετεῖον ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν πράγματα μὴ προταθέντα ἢ ἐδέχθη πράγματα ἀληθῆ ἄνευ ἀποδείξεως ἢ ὅτι ἐν τούτῳ ψευδῶς ἡρμήνευσε τὴν ἄνω διάταξιν.

Ἡ ἐν τῇ ἠγηθείσῃ σκέψει διάταξις, ὁρίζουσα περαιτέρω ὅτι ἡ ἀπόδειξις τῆς ἀπασχολήσεως ἐν μεταλλείοις δύναται νὰ χωρήσῃ μόνον ἐκ τῶν παρὰ τῷ Ταμείῳ Μεταλλευτῶν στοιχείων ἀναφέρεται εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ ἐν πρώτῳ βαθμῷ κρίναντος Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Μεταλλευτῶν, ὡς καὶ τοῦ ὀργάνου τῆς Διοικήσεως (ἄρθρα 1 καὶ 6 § 1 τοῦ Καταστατικοῦ), οὐδαμῶς δ' ἐκκοπήθη διὰ τῆς διατάξεως ταύτης, ὅπως τὸ Ἐφετεῖον Ἀθηνῶν, δικάζον ἐπὶ τῆς οὐσίας τῆς διαφορᾶς κατ' ἄρθρον 38 τοῦ Καταστατικοῦ, κρίνῃ περὶ τῆς ἀληθείας τοῦ μεμονωμένου τούτου περιστατικοῦ τῆς ἀπασχολήσεως τοῦ παθόντος ἐπὶ τῇ βάσει στοιχείων ἐνδεχομένως ἀτελῶν, λόγῳ ἐλλιποῦς ἢ πλημμελοῦς τηρήσεως αὐτῶν παρὰ τῷ Ταμείῳ Μεταλλευτῶν, κατὰ παρέκκλισιν τῶν κοινῶν περὶ ἀποδείξεως δικονομικῶν κανόνων, μολονότι δύναται, κατ' ἀρχήν, ὡς συνάγεται ἐκ τῆς μνηθείσης διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 38, νὰ διατάσσῃ ἀπόδειξιν περὶ τῶν ἀμφισβητουμένων ἐν τῇ προκειμένῃ δίκῃ περιστατικῶν. Ὅθεν ὀρθῶς οὕτως ἀπεφήνατο τὸ Ἐφετεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ἐκτιμῆσαν δὲ τὰς καταθέσεις τῶν ἐξετασθέντων μαρτύρων, οὐδαμῶς παρεβίασε τὴν διαληφθεῖσαν διάταξιν καὶ ἀπορριπτέος εἶναι ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου 2ος λόγος τοῦ ἀναιρετηρίου.

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΑΙ ΑΡΧΑΙ

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΙΣΟΤΗΤΟΣ ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ

Παροχή παγίου επιδόματος επί τοῦ μισθοῦ εἰς προσωπικόν Γενικῆς Διευθύνσεως Τηλεπικοινωνιῶν

Ὑπόχρεως εἰς καταβολὴν τοῦ κατ' ἄρθρ. 10 β.δ. 17 Ὀκτωβρίου 1949 παγίου ἐπιδόματος ἐπὶ τοῦ μισθοῦ τοῦ προσωπικοῦ ἐν γένει τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Τηλεπικοινωνιῶν ὁ Ὀργανισμὸς Τηλεπικοινωνιῶν τῆς Ἑλλάδος καὶ οὐχὶ τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον.—Διάταξις τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ Συντάγματος περὶ ἰσότητος ἐνώπιον τοῦ νόμου.—Ἐπιβολὴ δι' αὐτῆς ἰσότητος δικαίου, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι ἀπαγορεύει οὐ μόνον τὴν ἄνισον ἐφαρμογὴν τῶν νόμων, ἀλλὰ καὶ τὴν ὑπὸ τοῦ Νομοθέτου οὐσιαστικῶς ἄνισον ρύθμισιν τοῦ δικαίου.—Ἐπιτρεπταὶ ἐξαιρέσεις.

Ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 217/1954 ἀποφάσεως τοῦ Ἐφετείου Ἀθηνῶν.

Ἐνδιαφέρουσαι εἶναι αἱ σκέψεις τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως ἐπὶ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Συντάγματος περὶ ἰσότητος τῶν Ἑλλήνων ἐνώπιον τοῦ νόμου (βλέπε καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 18, 1201, ἔνθα παραπομπαὶ εἰς θεωρίαν καὶ νομολογίαν).

Ἀρείου Πάγου 658/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Α. Χαμάρτος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ι. Τραχανὴς**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ι. Χατζόπουλος, Δ. Μαγγιῶρος, Νομικὸς Σύμβουλος Κράτους, Ι. Ἀναστασόπουλος

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 29 τοῦ ν.δ. 1049/1949 «περὶ ὀργανώσεως τῶν Τηλεπικοινωνιῶν τῆς Ἑλλάδος», ὡς ἰσχύει τροποποιηθὲν διὰ τοῦ ἄρθρ. 20 ἀ.ν. 1944/1951, διαλαμβάνοντος ἐν μὲν τῇ § 1 αὐτοῦ ὅτι ἐδρυσιάζεται παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Τ.Τ.Τ. τεχνικὴ καὶ διοικητικὴ Κεντρικὴ Ὑπηρεσία Τηλεπικοινωνιῶν (λειτουργοῦσα ἤδη ὑπὸ τὸν τίτλον «Γενικὴ Διεύθυνσις Τηλεπικοινωνιῶν» κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ εἰς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ ἐκδοθέντος β.δ. τῆς 17/20.10.1949), ἥτις ἐξαρτᾶται ἀπ' εὐθείας ἐκ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Τ.Τ.Τ. καὶ συντρέχει ταύτην ἐν τῇ ἀσκήσει τῆς ὑπευθύνου ἐξουσίας του, πλὴν τῶν περιπτώσεων, καθ' ἃς ἡ ἐξουσία αὕτη περιορίζεται ἢ ἄλλως ὁρίζεται ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου, ἐν δὲ τῇ 2α ὅτι ἡ αὐτὴ Ὑπηρεσία θὰ εἶναι πάντοτε εἰς τὴν διάθεσιν πρὸς ἐξυπηρέτησιν τοῦ Τηλεπικοινωνιακοῦ Συμβουλίου κατόπιν αἰτήσεως τοῦ Προέδρου ἢ τοῦ Ἀντιπροέδρου αὐτοῦ, ὑποβαλλομένης εἰς τὸν Ὑπουργόν. Ἡ διάρθρωσις καὶ ἡ σύνθεσις τῆς Ὑπηρεσίας ταύτης, ὡς καὶ πᾶσαι αἱ συναφεῖς πρὸς τὴν πρόσληψιν καὶ ἐξέλιξιν τοῦ προσωπικοῦ αὐτῆς καὶ τὰς ἀποδοχάς του διατάξεις, ὁρισθήσονται διὰ β. βήτος, ἐκδιδομένου τῇ εἰσηγήσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Τ.Τ.Τ. Τὸ προσωπικὸν τῆς Ὑπηρεσίας ταύτης ληφθήσεται κατὰ τὴν πρώτην σύνθεσιν κατ' ἀπόλυτον ἐπιλογὴν ἐκ τῶν ἀτελέχων τῆς τε Κεντρικῆς καὶ Τηλεφωνικῆς Ὑπηρεσίας. Πᾶσαι αἱ δαπάναι τῆς Κεντρικῆς Τηλεπικοινωνιακῆς Ὑπηρεσίας ἄγονται εἰς χρέωσιν τοῦ Γενικοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους, πλὴν (κατὰ προσθήκην τοῦ ἄρθρ. 20 § 1 τοῦ ἀ.ν. 1944/1951) τῶν δαπανῶν, αἵτινες προκαλοῦνται ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς § 7 τοῦ ἄρθρ. 27 τοῦ νόμου καὶ τῆς § 1 τοῦ ἄρθρ. 10 τοῦ β. δ/τος τῆς 17 Ὀκτωβρίου 1949 «περὶ ὀργανώσεως τῆς παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Τ.Τ.Τ. Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας Τηλεπικοινωνιῶν», ἐπαναφερομένης ἐν ἰσχύϊ, αἵτινες ἄγονται εἰς χρέωσιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ο.Τ.Ε. καὶ καταβάλλονται κατὰ σύστημα καθοριζόμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Συγκοινωνιῶν, ὁρίζεται δὲ ὑπὸ τῆς § 1 τοῦ ἄρθρ. 10 τοῦ κατὰ τὰ ἀνωτέρω β. δ/τος, ὅτι «εἰς τὸ προσωπικὸν ἐν γένει τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Τηλεπικοινωνιῶν χορηγεῖται πάγιον ἐπίδομα ἀνερχόμενον εἰς 50 ο/ο ἐπὶ τοῦ μισθοῦ», σαφῶς προκύπτει, ὅτι ὑπόχρεως εἰς τὴν καταβολὴν τοῦ ἐπιδόματος τούτου τοῖς δικαιούχοις εἶναι ὁ «Ὀργανισμὸς Τηλεπικοινωνιῶν τῆς Ἑλλάδος καὶ οὐχὶ τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον. Οὕτω δ' ἀποφηναμένη καὶ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ὀρθῶς ἔκρινε καὶ ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου 1ος τῆς ἀναιρέσεως λόγος εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος.

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ Συντάγματος ὅτι «οἱ Ἕλληνες εἶναι ἴσοι ἐνώπιον τοῦ νόμου» ὡς νομικὴ ἐπιταγὴ ἐπιβάλλει ἰσότητα δικαίου, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι ἀπαγορεύει οὐ μόνον τὴν ἄνισον ἐφαρμογὴν τῶν νόμων, ἀλλὰ καὶ τὴν ὑπὸ τοῦ Νομοθέτου οὐσιαστικῶς ἄνισον ρύθμισιν τοῦ δικαίου, τοὐτέστι τὴν δημιουργίαν ἐναντι τῶν ἀτόμων καὶ εἰς βάρος ὡρισμένων ἐξ αὐτῶν ἄνευ λόγου διακρίσεων διὰ διαφόρου μεταχειρίσεως πραγματικῶν γεγονότων, τὰ ὁποῖα ἔδει νὰ τύχωσι τῆς αὐτῆς μεταχειρίσεως. Καὶ δὲν ἀποκλείει μὲν ἀπολύτως ἡ διάταξις αὕτη ἐξαιρέσεις ἀπὸ τῶν γενικῶν νομικῶν κανόνων, διακρίσεις καὶ διαστολάς, ἀλλ' ὁ Νομοθέτης, ἀσκῶν τὴν λειτουργίαν του ἐπὶ τῇ βάσει τῶν αὐτῶν πραγματικῶν προϋποθέσεων καὶ ἀναφερόμενος εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν προσώπων ἢ πραγμάτων, σχέσεων ἢ καταστάσεων, δέον νὰ μὴ ποιῆται διάκρισιν αὐθαιρέτως καὶ ἐπιζημίως μεταξὺ αὐτῶν καὶ νὰ μὴ θέτῃ διά τινα πρόσωπα ἢ πράγματα σχέσεις ἢ καταστάσεις τῆς αὐτῆς κατηγορίας κανόνας δικαίου ἀντιθέτους ἢ οὐσιωδῶς διαφόρους ἐκείνων, οἷς ἔθεσε διὰ τὰ λοιπά, καθιστῶν οὕτω οὐσιωδῶς χείρονα τὴν θέσιν ὡρισμένων προσώπων, ἐφ' ὅσον δὲν συντρέχουσιν ἐπαρκεῖς λόγοι κατὰ τὴν σύγχρο-

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΑΝΑΚΟΠΗ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΡΓΑΤΙΚΗΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΝ

Συνέπεια έκ μή καταθέσεως προστίμου πρός συζήτησιν έφέσεως

Ὑποχρέωσις δικαστηρίου, κατ' ἐργατικήν διαδικασίαν, πρός αὐτεπάγγελτον ἔρευναν τῆς διαφορᾶς ἐν περιπτώσει ἐρημοδικίας.—Ἐπιτρεπτὸν ἀνακοπῆς μόνον ἐν περιπτώσει ἀκύρου ἐρημοδικίας.—Ὑποχρέωσις καταθέσεως προστίμου ἄρθρου 772 Πολ. Δικ. πρὸς συζήτησιν ἐφέσεως καὶ κατ' ἐργατικὴν διαδικασίαν.—Ἀπόρριψις ἄλλως ἐφέσεως ὡς ἀνυποστηρίκτου.—Στέρησις δικαιώματος ἀνακοπῆς.—Ἀτέλειαι δημοσίων νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων Α.Ν. 965/1937.—Μὴ ἀπαλλαγὴ ὅμως καὶ τοῦ κατὰ τὰ ἀνωτέρω προστίμου ἐφέσεως.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 40/1954 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Κυπαρισσίας, ὡς ἐφετεῖον, μετ' ἀναίρεσιν τοῦ ἐν Κυπαρισσίᾳ ἑδρεύοντος Κρατικοῦ Νοσοκομείου.

Ἐπανέρχεται ὁ Ἄρειος Πάγος διὰ τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ὑπὸ τὴν κρίσιν αὐτοῦ τεθέντος ζητήματος εἰς τὴν αὐτὴν λύσιν, εἰς τὴν ὁποίαν κατέληξε διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 166/1954 (εἰσηγητὴς *Ι. Τραχανῆς*, ΕΕΔ 13, 380) ἀποφάσεως αὐτοῦ (βλέπε καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 13, 380, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαὶ εἰς θεωρίαν καὶ νομολογίαν).

Ἀρείου Πάγου 696/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Α. Χαμάρτος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ι. Τραχανῆς**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Θ. Κώης, Α. Κόντος

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ ν. ΓΨΟΔ' «περὶ ἐκδικάσεως μεταξὺ ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν διαφορῶν κλπ», ὡς ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 4 § 6 τοῦ ν. 765/1943, καθ' ἣν ἐν περιπτώσει ἐρημοδικίας τὸ δικάζον δικαστήριον ὑποχρεοῦται νὰ ἐρευνήσῃ αὐτεπαγγέλτως τὴν διαφοράν, ἀνακοπὴ δὲ κατὰ τῶν ἐρήμην ἐκδιδομένων ἀποφάσεων δὲν συγχωρεῖται, εἰ μὴ μόνον ἐν περιπτώσει ἄκύρου ἐρημοδικίας, ἀμέσως συνάγεται ἡ ἔννοια ὅτι τὸ τῆς ἀνακοπῆς ἔνδικον μέσον εἰς τὰς κατὰ τὴν διαδικασίαν τούτου δικαζομένας διαφορὰς δίδεται ἀποκλειστικῶς καὶ μόναν εἰς τὴν περίπτωσιν ἄκύρου ἐρημοδικίας. Ἐξ ἄλλου διὰ τοῦ ἄρθρ. 772 Πολ. Δικ., ὁρίζοντος ὅτι πάσης ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ συζητήσεως προηγεῖται ἀναγκαίως ἡ κατάθεσις τοῦ νομίμου προστίμου, ἄλλως τὸ δικαστήριον ἀρνεῖται καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος τὴν συζήτησιν, καθιεροῦται ὑποχρέωσις τοῦ ἐκκαλοῦντος πρὸς καταβολὴν τοῦ προστίμου, ἐν μὴ καταθέσει δὲ τούτου τὸ δικαστήριον, κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 774 Πολ. Δικ. καὶ τοῦ εἰς ὃ παραπέμπει τοῦτο ἄρθρ. 591 αὐτῆς, δικάζει ἐρήμην τὸν ἐκκαλοῦντα καὶ ἀπορρίπτει τὴν ἔφεσίν του ὡς ἀνυποστήρικτον. Ἐντεῦθεν τῶν κατὰ τὰ ἀνωτέρω περὶ προστίμου διατάξεων πρὸς πρόληψιν προπετοῦς κρισιολογίας θεσπισθεισῶν καὶ οὐχὶ διὰ σκοπὸν φορολογίας, ὡς τοιούτων δ' ἐχουσῶν ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ προρρηθέντος νόμου ΓΨΟΔ' διεξαγομένων δικῶν, ἅτε μὴ προκόπτοντος τοῦ ἐναντίου ἐξ οὐδεμιᾶς αὐτοῦ διατάξεως, δῆλον καθίσταται ὅτι κατ' αὐτὰς ὁ ἐκκαλῶν, ἐρήμην δικαζόμενος διὰ μὴ καταβολὴν προστίμου, στερεῖται τῆς ἀσκήσεως ἀνακοπῆς κατὰ τῆς ἀπαγγελλούσης τὴν ἀπόρριψιν τῆς ἐφέσεως του ἀποφάσεως.

Ἐκ τε τῆς διατάξεως τῆς § 3 τοῦ ἄρθρ. 8 τοῦ ἀ. ν. 965/1937 «περὶ ὀργανώσεως τῶν δημοσίων νοσηλευτικῶν καὶ ὑγειονομικῶν ἱδρυμάτων», καθ' ἣν «τὰ δημόσια νοσηλευτικὰ ἱδρύματα (οἷον εἶναι καὶ τὸ ἀναιρεσείον συσταθὲν διὰ τοῦ ἀπὸ 30.12.1946 β.δ.) ὡς δημόσιαι ὑπηρεσίαι ἀπολαμβάνουσι τῶν ἀτελειῶν, αἵτινες προβλέπονται ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ν. 896 (ἀφορᾷ εἰς δασμολογικὰς ἀπαλλαγὰς) καὶ ἀπαλλάσσονται παντὸς φόρου, τέλους ἢ δικαιώματος ἐπιβεβλημένου ἢ ἐπιβληθησομένου ὑπὸ τῶν Δήμων ἢ Κοινοτήτων ἢ ὑπὲρ νομικῶν προσώπων», καθὼς καὶ τῆς τοιαύτης τοῦ ἄρθρ. 8 τοῦ ἐπακολουθήσαντος ν.δ. 2592/1953 «περὶ ὀργανώσεως τῆς ἰατρικῆς ἀντιλήψεως», ὁριζούσης ὅτι «τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 7 αὐτοῦ προβλεπόμενα νοσηλευτικὰ ἱδρύματα, ἐν οἷς καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ἀ.ν. 965/1937 προβλεπόμενα (§ 1 ἐδάφ. β' αὐτοῦ) ἀποτελοῦν νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου καὶ ἀπολαμβάνουσι φορολογικῶν ἀπαλλαγῶν, δασμολογικῆς ἀτελείας καὶ ἀπαλλαγῶν ἀπὸ τελῶν χαρτοσήμου», οὐδόλως προκόπτει ἀπαλ-

---

ναν τοῦ δικαίου συνειδησιν. Ἐντεῦθεν ἡ συνταγματικὴ αὕτη διάταξις, ἀποτελοῦσα δεσμευτικὸν κανόνα δικαίου, ὑπόκειται κατὰ τοῦτο εἰς τὸν ἔλεγχον τῶν Δικαστηρίων. Ὅθεν ἐν προκειμένῳ αἱ ὡς ἀνωτέρω διατάξεις, δι' ὧν ἐχορηγήθη εἰς βάρος τοῦ Ὀργανισμοῦ Τηλεπικοινωνιῶν Ἑλλάδος ἐπίδομα 50 ο/ο ἐπὶ τοῦ μισθοῦ εἰς ἅπαν τὸ προσωπικὸν τῆς εἰδικῆς Ὑπηρεσίας Γενικῆς Διευθύνσεως Τηλεπικοινωνιῶν, ὑπὸ τὰς ἐν αὐταῖς προϋποθέσεις συντεθείσης, οὐδόλως κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου τούτου ἀντίκεινται εἰς τὰς περὶ ἰσότητος διατάξεις τοῦ Συντάγματος, συνιστῶσαι αὐθαιρεσίαν ἀντίθετον πρὸς τὸν ἠθικὸν σκοπὸν τῆς ἀσκήσεως τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας, καὶ συνεπῶς τὰ ἀντίθετα ἀποφηνάμενον τὸ δικάσαν Ἐφετεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του ψευδῶς τὰς προπαρατεθείσας διατάξεις ἠρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ ἀναιρετέαν κατέστησε τὴν ἀπόφασιν του κατὰ τὸ ἄρθρ. 807 § 17 Πολ. Δικονομίας καὶ τὸν περὶ τούτου βάσιμον 2ον (σκέλος 1ον) τοῦ ἀναιρετηρίου λόγου.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

Ι

ΧΑΡΑΚΤΗΡ ΤΑΜΕΙΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ ΚΑΤΑ Ν. 2868/1922

Σύστασις κατά ν. 2868/1922 Ταμείων ὑποχρεωτικῆς ἀσφαλίσεως τῶν ἐργαζομένων παρ' ἑνάστῃ ἐπιχειρήσει, διατηρούσῃ προσωπικὸν ἄνω τῶν ἑβδομήκοντα ὑπαλλήλων. — Θεώρησις τῶν Ταμείων τούτων ὡς νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου καὶ οὐχὶ ὡς σωματείων, ἀπολαυόντων τῆς κατ' ἄρθρ. 11 τοῦ Συντάγματος προστασίας τοῦ δικαιώματος τοῦ συνεταιρίζεσθαι. — Τοιοῦτο νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου καὶ τὸ ἀναδιοργανωθὲν διὰ τοῦ ν.δ. 2626/1953 Ταμείων Συντάξεων τοῦ Προσωπικοῦ Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος. — Ἐλευθερία τοῦ νομοθέτου πρὸς ἀναδιοργάνωσιν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου.

Τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐξεδόθη ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τῆς Ὁλομελείας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἔχει ὡς ἑξῆς: Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 53941 τῆς 20.11.1953 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας συνεχρεοτήθη, κατὰ τὰ ἐν αὐτῇ εἰδικώτερον ὁριζόμενα, ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ν.δ. 2626/1953 προβλεπομένη Ἐπιτροπὴ διανομῆς τῆς περιουσίας τοῦ Ταμείου Συντάξεων τοῦ Προσωπικοῦ τῶν Τραπεζῶν Ἑλλάδος, Ἐθνικῆς καὶ Κτηματικῆς εἰς τὸ Ταμεῖον Συντάξεων τοῦ Προσωπικοῦ τῆς (πρώην) Ἐθνικῆς Τραπέζης ἀφ' ἑνὸς καὶ εἰς τὸ Ταμεῖον Συντάξεων τοῦ Προσωπικοῦ τῶν Τραπεζῶν Ἑλλάδος καὶ Κτηματικῆς ἀφ' ἑτέρου, εἰς τὰ ὁποῖα τὸ Ταμεῖον τοῦτο ἀναδιωργανώθη δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ρηθέντος νόμου.

Τῆς πράξεως ταύτης ἐπεζητήθη ἡ ἀκύρωσις δι' ἰδίας αἰτήσεως κεχωρισμένως ἀφ' ἑνὸς τῆς Ἑνώσεως Συνταξιούχων τῶν Τραπεζῶν Ἐθνικῆς, Κτηματικῆς καὶ Ἑλλάδος καὶ ἀτομικῶς μελῶν αὐτῆς, ὡς συνταξιούχων τοῦ ρηθέντος Ταμείου, καὶ ἀφ' ἑτέρου ὑπὸ τοῦ Συλλόγου τῶν Ὑπαλλήλων τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος καὶ ἀτομικῶς μελῶν αὐτοῦ.

Λόγους ἀκυρώσεως προέβαλον, ὅτι ἡ ὡς εἴρηται ἐξουσιοδοτικὴ διάταξις, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὁποίας ἐξεδόθη ἡ προσβαλλομένη πρᾶξις, καθ' ὃ μέρος ἀναθέτει εἰς τὴν ρηθεῖσαν Ἐπιτροπὴν τὴν διανομὴν τῆς περιουσίας τοῦ ρηθέντος Ταμείου, δι' ἀποφάσεως της, μεταγραφομένης μέν, προκειμένου περὶ ἀκινήτων, καταχωριζομένης δὲ νομίμως, προκειμένου περὶ τίτλων κλπ., παραβιάζει, ἐν ὄψει τῆς νομοθετικῶς διαπηρυχθείσης καὶ συνταγματικῶς προστατευομένης αὐτοτελείας τοῦ Ταμείου τούτου, τὰ ἄρθρα 17, 8 καὶ 11 τοῦ Συντάγματος.

Ἡ ἐκδοθεῖσα καὶ δημοσιευομένη κατωτέρω ἀπόφασις τῆς Ὁλομελείας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ἔχει γενικώτερον ἐνδιαφέρον (βλέπε σχετικῶς καὶ *Κ. Ι. Δημάκην*, ἀνωτέρω σ. 1278).

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 975/1954, Ὁλομελείας

Προεδρεύων ὁ Σύμβουλος κ. *Δ. Ραγκούσης*
Εἰσηγητὴς ὁ Σύμβουλος κ. *Γ. Χαρπούρης*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Καποδίστριας, Θ. Ζούκας, Β. Κουντούρης, Πάρεδρος Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους, Α. Βαμβέτσος, Κ. Δημάκης

Ἡ ὑπὸ τοῦ Συλλόγου τῶν Ὑπαλλήλων τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος καὶ μελῶν τοῦ Συλλόγου τούτου ἀσκηθεῖσα ἀπὸ 12 Ἰανουαρίου 1954 αἴτησις, διώκουσα τὴν ἀκύρωσιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 53941 τῆς 20 Νοεμβρίου 1953 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, διὰ τῆς ὁποίας συνεχρεοτήθη ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ν.δ. 2626/1953 προβλεπομένη Ἐπιτροπὴ διανομῆς τῆς περιουσίας τοῦ Ταμείου Συντάξεων τοῦ Προσωπικοῦ τῶν Τραπεζῶν Ἐθνικῆς, Κτηματικῆς καὶ Ἑλλάδος καὶ ἡ τὴν ἀκύρωσιν τῆς αὐτῆς πράξεως διώκουσα ἀπὸ 12 Ἰανουαρίου 1954 αἴτησις ἀκυρώσεως τῆς Ἑνώσεως Συνταξιούχων τῶν Τραπεζῶν Ἐθνικῆς, Κτηματικῆς καὶ Ἑλλάδος καὶ τῶν συνταξιούχων ἀτομικῶς, συνεκδικάζεται τυγχάνουσι λόγῳ συναφείας.

Αἱ αἰτήσεις ἀδται εἶναι τύποις δεκταὶ καὶ ἐξεταστέαι κατ' οὐσίαν.

Αἱ παρὰ τῶν α) Συλλόγου τῶν Ὑπαλλήλων τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, β) Ταμείου Συντάξεων τοῦ Προσωπικοῦ τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος καὶ Κτηματικῆς, γ) τοῦ ὑπὸ ἐκκαθάρισιν Ταμείου Συντάξεως τοῦ Προσωπικοῦ τῶν Τραπεζῶν Ἐθνικῆς, Κτηματικῆς καὶ Ἑλλάδος καὶ δ) τοῦ Συλλόγου Συνταξιούχων τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος ἀσκηθεῖσαι παρεμβάσεις, διώκουσαι τὴν διατήρησιν τῆς προσβαλλομένης πράξεως καὶ τὴν ἀπόρριψιν τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως, εἶναι τύποις δεκταί.

Ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἐξεδόθη ἐπὶ τῇ βάσει τῶν διατάξεων τοῦ ν.δ. 2626/1953, διὰ τοῦ ὁποίου τὸ Ταμεῖον Συντάξεων τοῦ Προσωπικοῦ τῶν Τραπεζῶν Ἐθνικῆς, Κτηματικῆς καὶ Ἑλλάδος ἀναδιοργανοῦται ἀπὸ 1 Ὀκτωβρίου 1953 διὰ καταμερίσεως εἰς Ταμεῖον Συντάξεων τοῦ Προσωπικοῦ τῆς Τραπέζης (πρώην) Ἐθνικῆς καὶ Ταμεῖον Συντάξεων τοῦ Προσωπικοῦ

λαγὴ τῶν ὑπὸ ταύτων προβλεπομένων νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων καὶ ἀπὸ τοῦ κατὰ τὰ ἀνωτέρω προστίμου ἐφέσεως. Συνεπῶς κατ' ὀρθὴν ἑρμηνείαν τῶν προαπαρατεθειοῶν διατάξεων τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον ἀπεφήνατο διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του ἀπορριπτέαν ὡς ἀπαράδεκτον ἀνακοπὴν τοῦ ἀναιρεσείοντος κατ' ἀποφάσεως τῆς διαδικασίας τοῦ ν. ΓΨΟΔ', ἐρήμην αὐτοῦ ἐκδοθείσης, διὰ μὴ κατάθεσιν παραβόλου ἐφέσεως, καὶ τὰ περὶ τοῦ ἐναντίου διὰ τῶν ὑπὸ τοῦ ἀναιρετηρίου λόγων ἀναπτυσσόμενα εἶναι ἀπορριπτέα ὡς ἀβάσιμα.

τῶν Τραπεζῶν Ἑλλάδος καὶ Κτηματικῆς, ὁρισθέντος ὅτι (ἄρθρ. 2 τοῦ ν.δ.) ἡ κατὰ τὴν 30 Σεπτεμβρίου 1953 περιουσία τοῦ ἀναδιοργανουμένου Κοινοῦ Ταμείου ἀνήκει ἀπὸ κοινοῦ εἰς τὰ συνιστώμενα εἰδικὰ Ταμεῖα κατ' ἀναλογίαν τῶν μέχρι τῆς 30 Σεπτεμβρίου 1953 εἰς ἕκαστον Ταμεῖον εἰσφορῶν τῆς οἰκείας Τραπέζης καὶ τοῦ προσωπικοῦ αὐτῆς, ὡς καὶ τῶν ἐν γένει συντελεστῶν σχηματισμοῦ τῆς περιουσίας τοῦ ἀναδιοργανουμένου Κοινοῦ Ταμείου καὶ διανέμεται μεταξὺ τούτων κατὰ τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν. Ἡ διανομὴ αὕτη ἐνεργηθήσεται ὑπὸ εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς, συγκροτουμένης δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας κατὰ τὰ εἰδικώτερον ἐν τῷ νόμῳ ὁριζόμενα. Αἱ ἀποφάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς αἱ ἀφορῶσαι εἰς τὴν διανομὴν περιουσιακῶν στοιχείων ἀποτελοῦν τίτλον κυριότητος ἢ ἑτέρου ἐμπραγμάτου δικαιώματος μεταγραφόμενον μέν, προκειμένου περὶ τῶν ἀκινήτων, καταχωριζόμενον δὲ νομίμως, προκειμένου περὶ τίτλων (μετοχῶν ἢ ὁμολογιῶν ὀνομαστικῶν ἢ ὀνομαστικοποιημένων). Αἱ ὑφιστάμεναι ἀπαιτήσεις τοῦ ἀναδιοργανουμένου Ταμείου μερίζονται κατὰ τὸ ἀναλογοῦν ποσοστὸν αὐτοδικαίως ἀπὸ τοῦ καθορισμοῦ τούτου, ὡς πρὸς δὲ τὰς ὑποχρεώσεις ἐκ τῶν ἀσφαλιστικῶν παροχῶν ἐφαρμόζονται εἰδικώτερον τὰ ἐν τῷ νόμῳ τούτῳ καθοριζόμενα.

Οἱ προβαλλόμενοι διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως λόγοι ἀκυρώσεως ἀνάγονται εἰς τὸ ἀνίσχυρον τῶν ἐφ' ὧν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἐρείδεται κατὰ τὰ ἀνωτέρω νομοθετικῶν διατάξεων, ὡς παραβιαζουσῶν τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 11, 17 καὶ 8 τοῦ Συντάγματος.

Κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ ν. 2868/1922, ὡς οὗτος τροποποιηθεὶς ἐκωδικοποιήθη διὰ τοῦ β. δ/τος τῆς 8/21 Δεκεμβρίου 1923, ἐπιβάλλοντος τὴν παρ' ἑκάστῃ ἐπιχειρήσει, διατηρούσῃ προσωπικὸν ἄνω τῶν ἑβδομήκοντα ὑπαλλήλων, σύστασιν Ταμείου ὑποχρεωτικῆς ἀσφαλίσεως τῶν παρ' αὐτῇ ἐργαζομένων, συνεστήθη τὸ Ταμεῖον Συντάξεων τοῦ Προσωπικοῦ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ἐγκριθέντος τοῦ κανονισμοῦ αὐτοῦ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 108381 τῆς 20 Ἰουλίου 1926 πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας (Ἐφ. Κυβ. Δελτ. Ἀν. Ἐτ. 2/1926). Τὸ Ταμεῖον τοῦτο μετωνομάσθη εἰς Ταμεῖον Συντάξεων τοῦ Προσωπικοῦ τῶν Τραπεζῶν Ἐθνικῆς, Κτηματικῆς καὶ Ἑλλάδος, κατόπιν τῆς Ἱδρύσεως καὶ τῶν Τραπεζῶν τούτων διὰ τροποποιήσεως τοῦ κανονισμοῦ αὐτοῦ, ἐγκριθείσης διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 89896 τῆς 16 Ἰανουαρίου 1929 ἀποφάσεως τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργοῦ (Ἐφημ. Κυβ. Παράρτ. 106/1929).

Τὰ κατ' ἐπιταγὴν τοῦ ν. 2868/1922 συσταθέντα Ταμεῖα ὑποχρεωτικῆς ἀσφαλίσεως τῶν ἐργαζομένων εἰς βιομηχανικὰς καὶ ἐμπορικὰς ἐπιχειρήσεις μισθωτῶν ἀποτελοῦσι νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου, ὡς τοῦτο καταφαίνεται ἐκ τῆς ἐπιβαλλομένης ἐκ τοῦ νόμου ὑποχρεωτικῆς εἰς αὐτὰ ἀσφαλίσεως τῶν ἐργαζομένων μισθωτῶν καὶ τῆς ὡσαύτως ἐκ τοῦ νόμου ἐπιβαλλομένης εἰς τοὺς ἐργοδότας ὑποχρεώσεως εἰσφορᾶς πρὸς τὸ Ταμεῖον, ἴσης καὶ' ἀρχὴν πρὸς τὴν τῶν ἀσφαλιζομένων μισθωτῶν, ἐκ τοῦ ὑπὸ τῆς Πολιτείας ἀσκουμένου ἐλέγχου διὰ τὴν σύστασιν καὶ λειτουργίαν αὐτῶν καὶ τῆς ἐπιτρεπομένης διὰ διατάγματος τροποποιήσεως καὶ τρόπου διοικήσεως τῶν ταμείων τούτων. Ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων τοῦ νόμου τούτου καταφαίνεται ἡ ἀναγωγὴ τῆς ἀσφαλίσεως τῶν ἐργαζομένων μισθωτῶν εἰς κρατικὸν θεσμόν, ἀναγνωρισθείσης τῆς ἀνάγκης τῆς ἀσφαλίσεως τούτων ὡς δημοσίου συμφέροντος· ἡ ἀρχὴ δ' αὕτη καθιερώθη γενικώτερον διὰ τοῦ ἄρθρου 3 § 2 τοῦ ἀ. ν. 1495/1938, ὁρίσαντος ὅτι οἱ φορεῖς τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως λογίζονται νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου, ἀφ' ἧς καὶ ἐφ' ὅσον ἡ παρ' αὐτῶν διενέργεια τῆς ἀσφαλίσεως γίνεται πρὸς πραγμάτωσιν κανόνων τῆς ἐννόμου τάξεως, αἵτινες διατάσσουν εἰς τοὺς φορεῖς τούτους ὡρισμένην ἀσφαλιστικὴν δρᾶσιν ὑπὲρ ὡρισμένων προσώπων, τὰ ὁποῖα ὑπάγονται εἰς τὴν ἀσφάλισιν ὑποχρεωτικῶς. Συνεπῶς τὰ οὕτω καὶ κατ' ἐπιταγὴν τοῦ νόμου καὶ πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν κρατικῶν ἐπιδιώξεων συσταθέντα Ταμεῖα δὲν δύνανται νὰ χαρακτηρισθῶσιν ὡς σωματεῖα ἀπολαύοντα τῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 11 τοῦ Συντάγματος ἀναγνωριζομένης εἰς τοὺς Ἕλληνας πολίτας προστασίας τοῦ δικαιώματος τοῦ συνεταιρίζεσθαι. Οὐδὲ δύναται νὰ ἀσκήσῃ ἐπιρροὴν ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης, ὡς πρὸς τὸ Ταμεῖον Συντάξεων τοῦ Προσωπικοῦ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, τὸ ἐπικαλούμενον γεγονὸς τῆς προϋπάρξεως πρὸ τοῦ ν. 2868/1922 εἰδικοῦ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1867 παρὰ τῇ Τραπέζῃ λογαριασμοῦ, εἰς ὃν συνεισέφερον βάσει ἀναλαμβανομένων ὑποχρεώσεων ἰδιωτικοῦ δικαίου οἱ παρ' αὐτῇ ἐργαζόμενοι πρὸς σχηματισμὸν κεφαλαίου διὰ τὴν παροχὴν συντάξεως, ἀνεξαρτήτως τῆς νομικῆς μορφῆς τοῦ εἰδικοῦ τούτου λογαριασμοῦ καὶ τοῦ σχηματισμοῦ ἢ μὴ συνεταιρισμοῦ ἐμπίπτοντος εἰς τὸ ἄρθρον 11 τοῦ Συντάγματος, διότι διὰ τοῦ ν. 2868/1922 καθωρίσθη καθ' ὁμοιόμορφον τρόπον ἐξ ὑπαρχῆς ἡ ὑποχρεωτικὴ ἀσφάλισις τῶν ἐργαζομένων καὶ βάσει τῶν διατάξεων τούτων συνεστήθη καὶ τὸ διὰ τὸ προσωπικὸν τῆς τότε Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος Ταμεῖον Συντάξεων, δὲν ἀνίχθη δὲ ὑπὸ τοῦ νόμου εἰς νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου εἰδικῶς ὁ οὕτω προϋπάρχων λογαριασμός, ἡ συνέχισις τοῦ ὁποίου ἄλλωστε δὲν ἀπεκλείετο ὑπὸ τοῦ νόμου. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι διὰ τοῦ ἄρθρου 25 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου τοῦ 1926 ὡρίσθη, ὅτι ἡ ὑπάρχουσα περιουσία τοῦ Ταμείου μεταβιβάζεται εἰς τὸ συνιστώμενον νομικὸν πρόσωπον, ἐκ τούτου ὅμως δὲν ἀλλοιοῦται ἡ μορφὴ τοῦ Ταμείου τούτου, ἐὰν δὲ τυχὸν ἡ τοιαύτη εἰσφορὰ ἀντέκειτο εἰς συνταγματικὰς ἢ νομοθετικὰς διατάξεις ἠδύνατο νὰ ζητηθῇ παρὰ τῶν ἐνδιαφερομένων ἢ κατὰ τοῦ μέτρου τούτου δικαστικὴ προστασία. Συνεπῶς ὁ προβαλλόμενος λόγος ἀκυρώσεως ὅτι αἱ ἀνωτέρω νομοθετικαὶ διατάξεις παραβιάζουσι τὸ ἄρθρ. 11 τοῦ Συντάγματος ἀπορριπτέος τυγχάνει.

Προκειμένου περὶ νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου ὁ νομοθέτης εἶναι ἐλεύθερος νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀναδιοργάνωσιν αὐτῶν, ἐπὶ τῷ σκοπῷ προσαρμογῆς αὐτῶν ἐντὸς τοῦ γενικωτέρου πλαισίου τῆς κρατικῆς ὀργανώσεως πρὸς τὰς ἑκάστοτε ὑφισταμένας ἀνάγκας καὶ συνθήκας. Ἐν τῇ ἀναδιοργανώσει δὲ ταύτῃ ὁ νομοθέτης οὐδόλως κωλύεται, ὅπως ρυθμίσῃ καὶ τὰ

τῆς τύχης τῆς διατεθειμένης τυχὸν αὐτοῖς περιουσίας, ὡς πρὸς τὴν ὁποίαν, ἀναγνωρισθεῖσαν αὐτοῖς κατὰ νόμον οὐχὶ ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς ἀτομικῆς ἰδιοκτησίας, ἀλλ' ἐπὶ τῷ τέλει τῆς διὰ τῶν ἐξ αὐτῆς πόρων ἐξυπηρετήσεως τῶν κρατικῶν σκοπῶν, δι' οὓς ταῦτα συνέστησαν, δὲν συντρέχει ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 17 τοῦ Συντάγματος προστασία. Ὅθεν ἡ διὰ τοῦ ν.δ. 2626/1954 προβλεπομένη σύστασις διοικητικῆς ἐπιτροπῆς διὰ τὴν κατανομὴν τῆς περιουσίας τοῦ καταργηθέντος Κοινοῦ Ταμείου εἰς τὰ ἀντ' αὐτοῦ συσταθέντα δὲν ἀντίκειται εἰς συνταγματικήν τινα διάταξιν, ἰδίᾳ δὲ τῶν ἄρθρ. 17 καὶ 8 τοῦ Συντάγματος, καὶ ἀπορριπτέοι οἱ ἐπὶ τοῦ ἀντιθέτου ἐρειδόμενοι λόγοι ἀκυρώσεως.

—

II

ΡΥΘΜΙΣΙΣ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ ΕΙΣΦΟΡΩΝ ΠΡΟΣ ΤΗΝ «ΕΡΓΑΤΙΚΗΝ ΕΣΤΙΑΝ»

Ἔκδοσις ὑπ' ἀριθ. 45040/1954 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας περὶ τοῦ τρόπου καταβολῆς καὶ εἰσπράξεως τῶν ὑπὲρ τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας εἰσφορῶν.—Νομοθετικαὶ ἐξουσιοδοτήσεις πρὸς ρύθμισιν τοῦ ἀντικειμένου τούτου.—Ἀκύρωσις ἄνω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ὡς μὴ δημοσιευθείσης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ἐπιβαλλομένης τῆς δημοσιεύσεως κατὰ κανόνα ὡς πρὸς πάσας τὰς χρηζούσας δημοσιότητος κανονιστικὰς ἀποφάσεις τῶν Ὑπουργῶν, δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1833 διατάγματος.

Ὑπὸ τῆς Γενικῆς Συνομοσπονδίας Ἐργατῶν Ἑλλάδος προσεβλήθη ἐπὶ ἀκυρώσει ἡ ὑπ' ἀριθ. 45040/1954 ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας «περὶ τοῦ τρόπου καταβολῆς καὶ εἰσπράξεως τῶν ὑπὲρ τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας εἰσφορῶν» (ΕΕΔ 13, 877) καὶ αὕτη ἠκυρώθη διὰ τῆς κατωτέρω δημοσιευομένης ἀποφάσεως τῆς Ὁλομελείας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας.

Χαρακτηριστικὴ τῆς ἐλλείψεως τῆς δεούσης προσοχῆς διὰ τὴν παραφύλαξιν τῆς νομιμότητος τοσαύτης σημασίας διοικητικῶν πράξεων εἶναι ἡ κατωτέρω ἀπόφασις.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 1629/1954, Ὁλομελείας

Πρόεδρος ὁ κ. *Σ. Ν. Σολωμὸς*

Εἰσηγητὴς ὁ Σύμβουλος κ. *Ε. Σαοννάτος*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Χ. Μυριάνθης, Δ. Κούγιας, Πάρεδρος τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου, Λ. Βαμβέτσος

Ἡ προσβαλλομένη ὑπ' ἀριθ. 45040/1954 ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας περὶ τοῦ τρόπου καταβολῆς καὶ εἰσπράξεως τῶν ὑπὲρ τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας εἰσφορῶν» φέρεται, κατὰ τὸ προοίμιον αὐτῆς, ἐκδιδομένη δυνάμει ἐξουσιοδοτικῶν διατάξεων 1) τοῦ ἄρθρ. 9 § 3 ν. 1221/1944, ὁριζόντος ὅτι τὸ τρόπος τῆς εἰσπράξεως τῶν πόρων τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας καὶ ὁ ἔλεγχος διενεργείας τῆς εἰσπράξεως αὐτῶν, πλὴν τῆς ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τῶν ὑποχρέων καταθέσεως παρὰ τῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος, δύναται νὰ γίνῃ καὶ δι' εἰσπρακτόρων βάσει κανονισμοῦ ἢ καὶ ἄλλως, καθ' ὃν τρόπον ἤθελεν ὁρίσει ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δημοσιευομένη εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως», 2) τοῦ ἄρθρ. 14 § 2 τοῦ ν.δ. 2510/1953, δι' οὗ ὁρίζεται, ὅτι «δι' ἑτέρων ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δημοσιευομένων κατὰ τὰ ἀνωτέρω (ἐν τῇ προηγουμένῃ § 1 προβλέπεται ἡ ρύθμισις ἑτέρου θέματος δι' ὑπουργικῶν ἀποφάσεων δημοσιευομένων διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως) ὁρίζονται τὰ τοῦ τρόπου βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῆς εἰσφορᾶς ταύτης καὶ τὰ πρὸς τοῦτο ἁρμόδια ὄργανα· εἰς ἃς περιπτώσεις ἡ βεβαίωσις καὶ εἴσπραξις τῆς ἐν λόγῳ εἰσφορᾶς ἤθελεν ἀνατεθῇ εἰς Ὀργανισμόν τινα κοινωνικῆς πολιτικῆς ἐφαρμόζονται αἱ περὶ εἰσπράξεως τῶν ἐσόδων τοῦ Ὀργανισμοῦ διατάξεις καὶ 3) τοῦ ἄρθρ. 34 § 2 ν. δ. 2698/1953, δι' οὗ ὁρίζεται, ὅτι «αἱ διατάξεις αἱ καθορίζουσαι ἑκάστοτε τὸν τρόπον εἰσπράξεως τῶν πόρων τοῦ Ι.Κ.Α. ἐφαρμόζονται ἀναλόγως καὶ προκειμένου περὶ εἰσπράξεων τῶν ὑπὲρ τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας εἰσφορῶν, κατὰ τὰ λεπτομερέστερον δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καθοριζησόμενα».

Καὶ δεκταῦ γινομένου ὅτι διὰ τῆς τελευταίας τῶν ἐξουσιοδοτικῶν ὡς ἄνω διατάξεων κατηργήθησαν αἱ προγενέστεραι δύο ἐξουσιοδοτήσεις, ὡς μὴ συμβιβαζόμεναι πρὸς ταύτην, ἀφοῦ δι' ἐκείνων μὲν παρείχετο ἡ δυνατότης αὐτονόμου ρυθμίσεως τοῦ ἐν λόγῳ ἀντικειμένου καθ' ἅπασαν αὐτοῦ τὴν ἔκτασιν, διὰ τῆς νεωτέρας δὲ διατάξεως τοῦ ν. δ. 2698/1953 τὸ αὐτὸ θέμα κατὰ βάσιν ἐρρυθμίσθη εὐθέως διὰ παραπομπῆς εἰς τὰς διεπούσας τὸ αὐτὸ ἀντικείμενον σχετικὰς διατάξεις τῆς περὶ τοῦ Ι.Κ.Α. νομοθεσίας, καὶ ἡ νομοθετικὴ ἐξουσιοδότησις περιορίζεται ἤδη εἰς τὸν καθορισμὸν τοῦ τρόπου ἐφαρμογῆς τῆς νομοθεσίας ταύτης διὰ τὸ περὶ οὗ πρόκειται θέμα τῆς εἰσπράξεως τῶν ὑπὲρ τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας εἰσφορῶν, πάντως ἐκ τῆς τελευταίας τῶν προδιαληφθεισῶν διατάξεων, ἐν ᾗ δὲν ὁρίζεται ρητῶς, ὅτι ἡ ἐπὶ τοῦ ἐν λόγῳ θέματος ἐκδιδομένη ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας δέον νὰ δημοσιεύηται διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, οὐδόλως δύναται νὰ συναχθῇ καὶ βουλήσει τοῦ νομοθέτου, ὅπως ἡ κανονιστικὴ αὕτη ἀπόφασις ἰσχύῃ καὶ ἄνευ τῆς διατυπώσεως ταύτης, ἐπιβαλλομένης κατὰ κανόνα ὡς πρὸς πάσας τὰς δημοσιότητος χρηζούσας κανονιστικὰς ἀποφάσεις τῶν Ὑπουργῶν, δυνάμει τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2 ἀπὸ 1/16 Φεβρουαρίου 1833 διατάγματος. Κατ' ἀκολουθίαν ἐν προκειμένῳ, ἐφ' ὅσον ἐκ τοῦ πρὸς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας ἀπευθυνομένου ὑπ' ἀριθ. πρωτ. Φ. 45040/3/1954 ἀπὸ 24.11.1954 ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας προκύπτει, ὅτι ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις δὲν ἔχει δημοσιευθῇ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, αὕτη στερεῖται νομίμου ὑποστάσεως. Δοθέντος ὅμως ὅτι ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἐγγράφου προκύπτει, ὅτι ἡ ἀπόφασις αὕτη ἐφαρμόζεται ἤδη ὑπὸ τῆς ὑπὲρ ἧς αὕτη παρεμβαινούσης «Ἐργατικῆς Ἑστίας», συντρέχει περίπτωσις ἀκυρώσεως αὐτῆς κρὸς ἀ-

ποκλεισμόν τῆς περαιτέρω ἐφαρμογῆς της.

Διά ταῦτα

Δεχόμενον τὴν ὑπὸ κρίσιν αἴτησιν καὶ ἀπορρίπτον τὴν ὑπὸ κρίσιν παρέμβασιν.

Ἀκυροῖ τὴν προσβαλλομένην ὑπ' ἀριθ. 51040/1954 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας.

—

III

ΕΞΟΥΣΙΑ ΥΠΟΥΡΓΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΔΙΑ ΚΡΑΤΗΣΕΙΣ ΕΚ ΤΩΝ ΑΠΟΔΟΧΩΝ

Κατάργησις διὰ τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ ν. 2053/1952 τοῦ ν. 28/1944 περὶ καθορισμοῦ μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων καὶ κρατήσεων ἐξ αὐτῶν.—Περιορισμὸς ἐξουσιοδοτήσεως Ὑπουργῶν εἰς τὸ διὰ τοῦ διατηρηθέντος ἐν ἰσχύϊ ἀ.ν. 1777/1951 ὁριζόμενον θέμα προσδιορισμοῦ ἐκτάκτων οἰκονομικῶν ἐνισχύσεων ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς Χριστουγέννων καὶ Πάσχα.—Ἀνεπέρειστος νόμῳ καὶ ἀκυρότης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ὑπ' ἀριθ. 27540/1954 περὶ χορηγήσεως δώρου εἰς τοὺς μισθωτοὺς τῆς Χώρας ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα 1954, καθ' ὃ μέρος ἀναφέρεται εἰς κρατήσεις ὑπὲρ τῆς «Ἐργατικῆς Ἑστίας».

Ὑπὸ τῆς Γενικῆς Συνομοσπονδίας Ἐργατῶν Ἑλλάδος ἐζητήθη ἡ ἀκύρωσις τῆς ὑπ' ἀριθ. 27540/1954 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ χορηγήσεως δώρου εἰς τοὺς μισθωτοὺς τῆς χώρας ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα 1954 (ΕΕΔ 13, 444), καθ' ὃ μέρος (ἄρθρ. 12) ὡρίσθη δι' αὐτῆς, ὅτι ἡ ἄνω οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις ὑπόκειται εἰς τὰς ὑπὲρ τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας κρατήσεις.

Σαφῶς ἡ Ὁλομέλεια τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ἐξηγεῖ τοὺς νομίμους λόγους ἀκυρότητος τῆς ἄνω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, καθ' ὃ μέρος προσεβλήθη ἐπὶ ἀκυρώσει. Καὶ προστίθεται ἓν ἀκόμη δεῖγμα τοῦ τρόπου θεσπίσεως διατάξεων διὰ διοικητικῶν πράξεων, στερουμένων νομίμου ἐρείσματος.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 1630/1954, Ὁλομελείας

Πρόεδρος ὁ κ. *Σ. Ν. Σολιώτης*

Εἰσηγητὴς ὁ Σύμβουλος κ. *Ε. Ζαννετάσος*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Χ. Μοριάνθης, Δ. Κούγιας, Πάρεδρος τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου, Α. Βαμβέτσος

Διὰ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ ν. 2053/1952 ὁρίζεται, ὅτι ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου καταργεῖται ὁ ἀ.ν. 28/1944 «περὶ ἐξουσιοδοτήσεως τῶν Ὑπουργῶν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν, ὅπως προβαίνουν εἰς καθορισμὸν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, ὡς καὶ οἱ τροποποιήσαντες καὶ συμπληρώσαντες τοῦτον μεταγενέστεροι νόμοι, πλὴν τοῦ ἀ.ν. 690/1945 καὶ τοῦ ν. 1901/1951 «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀ.ν. 1777/1951», οἵτινες διατηροῦνται ἐν ἰσχύϊ.

Κατόπιν τῆς διατάξεως ταύτης ἡ εἰς τοὺς Ὑπουργοὺς Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν παρεχομένη ἐξουσιοδότησις ἔχει περιορισθῆ εἰς τὸ διὰ τοῦ ἐν ἰσχύϊ διατηρηθέντος ἀ.ν. 1777/1951 ὁριζόμενον θέμα εἰς τὸ νὰ προσδιορίζουν ἐκτάκτους οἰκονομικὰς ἐνισχύσεις ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων ἢ τοῦ Πάσχα (δῶρον), εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος, τῶν μισθωτῶν τῶν παρεχόντων τὰς ὑπηρεσίας των παρ' οἱῳδήποτε ἐργοδότῃ φυσικῷ ἢ νομικῷ προσώπῳ, ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀνεξαρτήτως τῆς διατηρήσεως ἢ μὴ ταύτης κατὰ τὸν χρόνον τοῦ προσδιορισμοῦ τοῦ δώρου καὶ ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι ὑφίστατο τοιαύτη σύμβασις πρότερον, καὶ δὴ κατὰ τὸν χρόνον, ὅστις παρεντίθεται μεταξὺ τῆς ἑορτῆς, εἰς ἣν ἀναφέρεται ἡ ἔκτακτος οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις (δῶρον) καὶ τῆς προηγηθείσης τοιαύτης (ἑορταὶ Χριστουγέννων ἢ Πάσχα). Κατ' ἀκολουθίαν, ἐφ' ὅσον ἡ ἀρχικῶς διὰ τοῦ ἀ.ν. 28/1944 παρασχεθεῖσα ἐξουσιοδότησις πρὸς καθορισμὸν διὰ τῶν ἐν λόγῳ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, πλὴν ἄλλων θεμάτων, καὶ τῶν κρατήσεων ἐπὶ τῶν μισθῶν κλπ. δὲν περιλαμβάνεται ἤδη εἰς τὸ θέμα, περὶ οὗ ἡ διατηρηθεῖσα διὰ τῆς ἄνω διατάξεως νομοθετικὴ ἐξουσιοδότησις, παρέπεται, ὅτι ἀνεπέρειστος νόμῳ τυγχάνει ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 12 τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ἐφ' ὅσον δι' αὐτῆς ὁρίζεται, ὅτι ἡ ὑπὸ τῆς παρούσης προβλεπομένη ἔκτακτος οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις (δῶρον) ὑπόκειται εἰς τὰς ὑπὲρ τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας θεσπισμένας κρατήσεις καὶ εἰσφοράς.

Ἀκυρωτέα ὅθεν τυγχάνει ἡ διάταξις αὕτη, δεκτῆς οὕτω καθισταμένης ἐξ ὁλοκλήρου τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως, συμφώνως πρὸς τὸν σχετικὸν λόγον ἀκυρώσεως.

Διὰ ταῦτα

Ἀπορρίπτον τὴν ὑπὸ κρίσιν παρέμβασιν.

Δέχεται τὴν ὑπὸ κρίσιν αἴτησιν.

Ἀκυροῖ τὴν ὑπ' ἀριθ. 27540/1954 ἀπὸ 16 Ἀπριλίου 1954 ἀπόφασιν τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας κατὰ τὴν προσβαλλομένην διάταξιν αὐτῆς τοῦ ἄρθρου 12 καὶ δὴ καθ' ὃ μέρος ἀναφέρεται τοῦτο εἰς κρατήσεις ὑπὲρ τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΝΟΣ ΚΑΤΑΡΓΗΘΕΝΤΟΣ ΝΟΜΟΥ

Η ἱστορία τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118/1945 εἶναι γνωστή. Θὰ χρειασθῇ ὅμως ἤδη νὰ τὴν ὑπενθυμίσωμεν, διότι ἐπεχειρήθη νὰ ἀσκοτισθῇ ὁ σκοπός του. Ὁ ν. 118/1945 ἀνομοθετήθη, μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς χώρας, ὡς ἀπαρχὴ καταργήσεως τοῦ ἰσχύοντος κατὰ τὴν κατοχικὴν περίοδον ν.δ. 424/1941, διὰ τοῦ ὁποίου, ὡς γνωστόν, περιωρίζετο τὸ δικαίωμα τῶν ἐργοδοτῶν πρὸς ἀπόλυσιν τῶν μισθωτῶν των. Σκοπὸς τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου τούτου ὑπῆρξεν, ἀρχικῶς διὰ τὰς βιομηχανικὰς ἐπιχειρήσεις τοῦ Νομοῦ Ἀττικῆς, ἡ ἀνασυγκρότησις αὐτῶν διὰ τῆς ἀποσυμφορήσεως τοῦ ἐπλεονάζοντος, κατὰ τὴν ἀρχικὴν διατύπωσιν τοῦ ἄρθρου 9, προσωπικοῦ των, καταργουμένου δι' αὐτοῦ, ὡς πρὸς τὰς ἄνω ἐπιχειρήσεις, τοῦ ν.δ. 424.

Ἑπομένως ὁ νόμος οὗτος ὑπῆρξε, κατ' ἀρχήν, νόμος βοηθῶν τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας, ἀφοῦ ἡ διατήρησις ὑπεραρίθμου προσωπικοῦ, ὑπὸ τοὺς ἰσχύοντας πρὸ αὐτοῦ περιορισμοὺς τοῦ ν.δ. 424/1941, θὰ παρέβλαπτε τὴν ἀνασυγκρότησιν αὐτῶν.

Ἀλλὰ οὔτε τὸ δικαίωμα τῶν ἐπιχειρήσεων νὰ κινηθοῦν ἐλευθέρως πρὸς ἀπόλυσιν τοῦ πλεονάζοντος προσωπικοῦ αὐτῶν, χωρὶς μάλιστα τὸν δικαστικὸν ἔλεγχον τῆς χρείας αὐτῶν, ὡς ἠρμηνεύθη τὸ ἄρθρον 9 τοῦ ν. 118/1945, οὔτε ὁ σκοπὸς τῆς ἀνασυγκροτήσεως ἐσήμαινον φυσικὰ καὶ ὅτι ἔπρεπε νὰ γίνουν ἐπὶ θυσίᾳ τῶν στοιχειωδῶν δικαιωμάτων τῶν μισθωτῶν. Καὶ πολὺ ὀρθῶς τὸ ἄρθρον 9 τοῦ ν. 118/1945 συνεδύασε τὴν καταβολὴν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112/1920 ἢ τοῦ ν.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920, ἀναλόγως τῆς ἰδιότητος τοῦ μισθωτοῦ, ὡς ἰδιοτικοῦ ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου, πρὸς τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.

Εἰλικρινῶς δὲν φανταζόμεθα καλύτερον τρόπον ἐξισορροπήσεως τῶν συμφερόντων ἐργοδοτῶν καὶ μισθωτῶν. Ἂν μάλιστα ὑπομνησθῇ καὶ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 17 τοῦ ν. 118/1945, κατὰ τὴν ὁποίαν ἠδύναντο αἱ ἐλαβεῖσαι ἐπιχειρήσεις, ἐφ' ὅσον ἦθελε διαπιστωθῇ καταστροφὴ τῶν ἐγκαταστάσεων αὐτῶν, ἐπιμερίζουσαι εὐαισθήτως τὴν οἰκονομικὴν των ὑπόστασιν ἢ καθιστῶσαι ἀδύνατον τὴν ἐπαναλειτουργίαν των, νὰ ἀπαλλαγοῦν ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει τῆς καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112 ἢ τοῦ ν.δ. τῆς 16/18 Ἰουλίου 1920, πρέπει νὰ καταλήξῃ τις εἰς τὸν χρωματισμὸν τοῦ νόμου ὡς φιλεργοδοτικοῦ, ἀφοῦ παρεφύλαξεν, ἀκόμη καὶ εἰς βάρος τῶν μισθωτῶν, τὰ καλῶς, κατὰ τὸν Νομοθέτην, ἐννοούμενα συμφέροντα τῶν ἐπιχειρήσεων. Ὁ φιλεργατικὸς χαρακτὴρ τοῦ νομοθετήματος ὑπῆρξε μόνον εἰς τοῦτο, ὅτι ἐξησφάλιζε τὴν ἱκανοποίησιν τοῦ δικαιώματος τῶν μισθωτῶν ἀπὸ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112 εἰς χρόνον ἔγγυς τῆς ἀπολύσεως, ἄνευ δικαστικῶν ἀγώνων, διὰ τῆς ἀπαγγελίας ἀκυρώτητος τῆς ἀπολύσεως, ἐφ' ὅσον δὲν καταβάλλεται ἡ ἐν λόγῳ ἀποζημίωσις. Ἡμεῖς δὲν γνωρίζομεν ἀλήθειαν ἐκ τῆς ἀπειρίας ἄλλης τῶν ἐργατικῶν νόμων τόσον δικαίαν καὶ ὠφέλιμον διὰ τὴν κοινωνικὴν εἰρηνικὴν διάταξιν. Ἀφοῦ οὕτως ἢ ἄλλως ὁ ἐργοδότης, ἀπολύων τὸν μισθωτὸν αὐτοῦ, ὠφείλε μίαν ἀποζημίωσιν, διατί νὰ μὴ καταβάλλεται ἀμέσως; Καὶ διατί ἔπρεπε ὁ μισθωτὸς νὰ φθάσῃ εἰς τὴν ἀπαλλίωσιν, στερούμενος αὐτῶν τῶν στοιχειωδῶν μέσων ζωῆς, εἰς μίαν κρίσιμον ὥραν, ὡς ἡ θλιβερὰ ὥρα τῆς ἀπολύσεως του;

Ἀπὸ τοῦ ἀρχικοῦ ν. 118/1945 καὶ μετὰ ἐπέκτασιν αὐτοῦ καὶ εἰς ἄλλας, ἐκτὸς τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων Ἀττικῆς, ἐπιχειρήσεις ἀφθάσαμεν εἰς τὸ ν.δ. 8/11 Μαΐου 1946, τὸ ὁποῖον ἐγενίκευσε σχεδὸν τὴν ἐφαρμογήν του, ἐνῷ ἐξ ἄλλου κατηργεῖτο διὰ τοῦ τελευταίου ὁλοσχερῶς τὸ ν.δ. 424/1941. Ὡλοκληροῦτο οὕτω ὁ κύκλος τῶν ἐπιχειρήσεων, αἱ ὁποῖαι ἠδύναντο ἤδη ἐλευθέρως νὰ ἀπολύουν τὸ προσωπικόν των, μὲ μόνην ἔναντι αὐτοῦ τὴν ὑποχρέωσιν καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112.

Οἱ ὑπερασπισταὶ τῆς καταργήσεως τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118/1945 διὰ τοῦ προσφάτου ν.δ. 2961/1954 λέγουν, ὅτι διὰ τῆς καταργήσεως δὲν ἐδιλάβη καὶ ἡ ἐκ τοῦ ν. 2112 προστασία, ἀρνούμενοι τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἡ προστασία τοῦ ἀπολυομένου μισθωτοῦ δὲν ἐξησθένησεν. Ἀλλὰ ποῖος εἶπεν ὅτι κατηργήθη ἡ ἐκ τοῦ ν. 2112 προστασία; Πολὺ ὀλιγώτερον δύναται νὰ ἀρνηθῇ τοῦτο ὁ μισθωτός, ὁ ὁποῖος, ἀπολυόμενος, σήμερον, δὲν λαμβάνει καμμίαν ἀποζημίωσιν, ἀλλ' ἁπλῶς προειδοποιεῖται διὰ τὴν ἀπόλυσίν του, ἴσως διὰ νὰ μὴ τοῦ δίδῃ ἀφορμὴν ἢ δυσάρεστος κατάστασις τῆς ἀνεργίας του. Τὴν προστασίαν αὐτὴν τοῦ ν. 2112 τὴν ἐπαναφέρει ἂν ἰσχύῃ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 37 τοῦ ν.δ. 2961/1954, ὡς ἴσχυε πρὸ τοῦ ν. 118/1945. Καὶ διὰ νὰ τὴν ἐπαναφέρῃ, ὡς ἴσχυε πρὸ τοῦ ν. 118/1945, σημαίνει—καὶ εἶναι πράγματι ἀληθὲς—ὅτι ἐπῆλθε μία ριζικὴ μεταβολὴ τῆς νομοθεσίας εἰς βάρος τῶν μισθωτῶν. Ἀδίκως, λοιπόν, ἀναμένεται ὁ εἰσηγηθεὶς τὸ ν.δ. 8/11 Μαΐου 1946 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 118/1945, ἀναγράφων εἰς τὴν εἰσηγητικήν του ἔκθεσιν ἐπὶ προσωπικῶν τῶν ἐπιχειρήσεων ἀποστέλλεται εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας, ἐκ τοῦ ὁποίου τυγχάνει ἐπιδοτήσεως, ἀνεργουμένου τοῦ ἐπιδόματος εἰς 40 μέχρι 50 ο/ο τῶν ἐν ἀνεργίᾳ ἀποδοχῶν του, καὶ πλὴν τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας οἱ μισθωτοὶ λαμβάνουν τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ ν. 2112, ὑπολογιζομένην ὑπὸ καθεστὼς πλήρους ἀπασχολήσεως, ἡς ἡ καταβολὴ ἄπεθη ὡς προϋπόθεσις τῆς ἐγκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως; (*)

Ἡ ἰσχυρὰ τῆς νομοθεσίας τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἀκόμη καὶ ἀπὸ ἀπόψεως προστασίας ἐπιδοτήσεως, πρὸς τὴν σημερινήν, εἶναι ἀτυχῶς εἰς βάρος τῆς τελευταίας. Αὐτὰ λέγουν τὰ πράγματα. Ἐθωπεύσθη ἐν στοιχειώδες δικαίωμα τῶν ἐργαζομένων, τὸ ὁποῖον δὲν ἀθεωρήθη ὑπὸ τοῦ Νομοθέτου, οὔτε κατὰ τὴν πρώτην, μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς χώρας, περίοδον, ὅταν αὐτὴ ἠγωνίζετο θανάσιμα προβλήματα ἀνασυγκροτήσεως, ὅτι θὰ ἦτο αἰτία νὰ ἐλαφρύνῃ ἡ ἀνασυγκρότησις.

Σχολιαστής

(*) Νὰ εἶναι ἐλπιδοφόρος διὰ τὴν ἀναθεώρησιν τῶν ἀποφασισθέντων ἡ καλὴ σύμπτωσις ὅτι ταῦτα ἀποβλέπουν εἰς τὸν τότε Ὑπουργὸν τῆς Ἐργασίας καὶ σεμνύνεται ἡ γραμμὴ αὐτή, ὡς νῦν Ὑπουργόν, τὸν κ. Α. Στράτον.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΕΙΣ ΑΠΛΑΣ ΓΡΑΜΜΑΣ

ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΟ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΠΙ ΠΛΕΟΝ ΤΗΣ ΣΥΝΗΘΟΥΣ

Ὑπὸ τῆς ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ

Κατὰ τὸ ἄρθρον 659 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος εἶναι παραστῇ ἀνάγκη ἐργασίας ἐπὶ πλέον τῆς συμφωνηθείσης ἢ τῆς συνήθους, ὁ ἐκμισθωτὴς (ἐργαζόμενος) ὑποχρεοῦται εἰς ταύτην, ἂν εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐκτελέσῃ αὐτὴν καὶ ἡ ἄρνησίς του θὰ προσέκρουεν εἰς τὴν καλὴν πίστιν. Ὁ ἐκμισθωτὴς διὰ τὴν ἐπὶ πλέον ταύτην ἐργασίαν δικαιοῦται εἰς συμπληρωματικὴν ἀμοιβήν, κανονιζομένην ἀναλόγως τοῦ συμφωνηθέντος μισθοῦ καὶ τῶν εἰδικῶν περιστάσεων».

Ἡ διάταξις αὕτη, ἡ ὁποία ἔχει ληφθῇ ἐκ τοῦ ἄρθρου 336 τοῦ Ἑλλ. Κώδικος Ἐνοχῶν, δὲν ὑπῆρχεν εἰς τὸ προσχέδιον μισθώσεως ἐργασίας τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος (συνταχθὲν ὑπὸ τοῦ Καθηγητοῦ **Κ. Τριανταφυλλοπούλου**), ἐπεξηγεῖ δὲ ὁ κ. Καθηγητὴς εἰς τὴν αἰτιολογικὴν ἔκθεσίν του (ΕΕΔ 9, 470), ὅτι ἡ διάταξις αὕτη, ὡς γενική, δὲν δύναται νὰ ἀπιδοκιμασθῇ, ὡς μονομερῶς ὑπὲρ τοῦ ἐργοδότου, καὶ διότι ὡς νόμιμος ὑποχρέωσις συγκροῦεται πρὸς τὰ ἤδη ἰσχύοντα νόμιμα ὅρια ἐργασίας. Μόνον (συνεχίζεται εἰς τὴν αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν) δι' εἰδικοῦ νόμου δύναται νὰ ὁρισθῇ ἐπὶ ποίων ἐξαιρετικῶν περιπτώσεων εἰς ὡρισμένας ἐπιχειρήσεις καὶ ὑπὸ ποίας ὑποχρεώσεις τοῦ ἐργοδότου δύναται νὰ ἀξιωθῇ ὑπὸ ἐργάτου ἐπὶ πλέον ἐργασία.

Προσετέθη ὅμως εἰς τὸ Σχέδιον ἡ ἀνωτέρω διάταξις ὑπὸ τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς, μὲ τὴν δήλωσιν ὅτι ἔχει σημασίαν, ὅταν ἡ ἐπὶ πλέον ἐργασία δὲν ἀπαγορεύεται. Λύτην τὴν ἔννοιαν ἔχει τὸ ἄρθρον 659 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος.

Ἐπομένως, ἐφ' ὅσον ὑπάρχει εἰς τὴν περίπτωσιν διάταξις νόμου, ἡ ὁποία ὁρίζει ὡρισμένα χρονικὰ ὅρια ἐργασίας, πέραν τῶν ὁποίων ἀπαγορεύεται ἡ ἐργασία καὶ εἶναι μόνον ἐπιτρεπτὴ μετ' ἄδειαν τῆς Ἀρχῆς, δὲν δικαιοῦται ὁ ἐργοδότης νὰ ἀξιώσῃ παρὰ τοῦ μισθωτοῦ παροχὴν ἐπὶ πλέον ἐργασίας καὶ ἂν παραστῇ ἀνάγκη παροχῆς τοιαύτης ἐργασίας, κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρου 659.

Ἐν τούτοις καὶ εἰς τὰς περιπτώσεις, κατὰ τὰς ὁποίας ὑπάρχει νομοθετημένον τὸ ὀκτάωρον ἐργασίας, ἔχει προβλεφθῆ ἤδη τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ Διατάγματος 27 Ἰουνίου/30 Ἰουλίου 1932 περὶ κωδικοποιήσεως τῶν περὶ ὀκταώρου διατάξεων ὑπέρβασις τοῦ ἀνωτάτου χρονικοῦ ὁρίου ἡμερησίας ἐργασίας εἰς περιπτώσεις ἐκτάκτου ἐργασίας, ἡ ἐκτέλεσις τῆς ὁποίας εἶναι ἀναγκαία πρὸς πρόληψιν ἐπικειμένων ἀτυχημάτων, πρὸς ὀργάνωσιν μέτρων σωτηρίας ἢ πρὸς ἀντιμετώπισιν ἐπελθουσῶν αἰφνιδίων ζημιῶν, εἴτε εἰς τὸ ὑλικόν, εἴτε εἰς τὰς ἐγκαταστάσεις, εἴτε εἰς τὸ κτίριον τοῦ ἐργοστασίου. Ἐν τῇ περιπτώσει ὅμως ταύτῃ ὀφείλει ὁ κύριος ἢ ὁ διευθυντὴς τῆς ἐπιχειρήσεως νὰ ἀναγγείλῃ τὴν ὑπέρβασιν εἰς τὸν Ἐπιθεωρητὴν Ἐργασίας ἢ, ὅπου δὲν ὑπάρχει τοιοῦτος, εἰς τὴν Ἀστυνομικὴν Ἀρχήν. Ἡ κατὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην ὑπέρβασις εἶναι ἀπεριόριστος διὰ τὴν πρώτην ἡμέραν, τῆς ἑπομένης ὅμως ἡμέρας ἐπιτρέπεται κατόπιν ἐκδιδομένης ἀδείας, συμφώνως πρὸς τὰ ἄρθρα 9 καὶ 10 τοῦ ἀνωτέρω διατάγματος, χωρὶς νὰ δύναται νὰ ὑπερβῇ τὰς δύο ὥρας ἐπὶ πλέον τῆς τακτικῆς ἡμερησίας ἐργασίας καὶ διαρκεῖ τόσας ἡμέρας, ὅσας ἀρκοῦν, ἵνα ἀποτραπῇ σοβαρὰ βλάβη εἰς τὴν τακτικὴν πορείαν τῆς ἐργασίας.

Ὡς προκύπτει ἐκ τῆς ἀνω διατάξεως, ἡ παροχὴ ἐργασίας ὑπὲρ τὰ νόμιμα χρονικὰ ὅρια ἐργασίας, ἐφ' ὅσον παραστῇ ἀνάγκη, εἶναι περιπεφυλαγμένη εἰς τὰς ρητῶς εἰς αὐτὴν καὶ ἀποκλειστικῶς ἀναφερομένας περιπτώσεις. (Διὰ τὴν ὑπέρβασιν τῶν νομίμων χρονικῶν ὁρίων ἐργασίας, λόγῳ ἀποδεδειγμένης ἐξαιρετικῆς συσσωρεύσεως ἐργασίας, προβλέπει τὸ ἄρθρ. 6 τοῦ ἀνω διατάγματος).

Πλατυτέρα εἶναι ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 659 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος (τὸ ὁποῖον, ὡς ἐσημειώθη, ἐφαρμόζεται, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν καθιερωμένα ὑπὸ ἐργατικοῦ νόμου χρονικὰ ὅρια ἐργασίας) γενομένη ρύθμισις. Κατὰ τοῦτο προβλέπεται ὑπάρχουσα ἀνάγκη ἐργασίας ἐπὶ πλέον τῆς συμφωνηθείσης ἢ τῆς συνήθους κατὰ τὰ συναλλακτικὰ ἤθη, π.χ. ὡς δέχονται οἱ ἑρμηνευταὶ τῆς διατάξεως, ἐξ αἰτίας, ἡ ὁποία δὲν προσβλέφθη, ἐξ ἐκτάκτου λόγου, οἷον ἀσθενείας ἄλλων ἐργαζομένων, ἀντιμετωπίσεως αἰφνιδίων ζημιῶν κλπ., χωρὶς ὁ ὅρος κάνάγκη νὰ ἀναφέρηται μόνον εἰς τὰς περιπτώσεις τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ β/τος τῆς 27 Ἰουνίου/30 Ἰουλίου 1932.

Ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρου 659 Α.Κ. ἀξίωσις τοῦ ἐργοδότου πρὸς παροχὴν ἐπὶ πλέον ἐργασίας συνδέεται καὶ πρὸς τὸ ἂν ὁ μισθωτὸς εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐκτελέσῃ αὐτὴν (τοῦτο κρίνεται ἐκ τῆς ὑγείας αὐτοῦ) καὶ πρὸς τὴν δυνατότητα παροχῆς ἐργασίας κατὰ τὴν καλὴν πίστιν, τὴν ἐπιβαλλομένην ὑπὸ λογικῶν καὶ ἐμφρόνων ἀνθρώπων συμπεριφορὰν κατὰ τὰς συναλλαγὰς (τοῦτο κρίνεται, κατὰ τοὺς ἑρμηνευτὰς τῆς διατάξεως, ἐκ τοῦ ἂν δὲν ἠμποδίζηται ἐκ κοινωνικῶν ἢ οἰκογενειακῶν ὑποχρεώσεων νὰ ἐργασθῇ).

Ὁ ὑπὸ τὰς περιστάσεις τοῦ ἄρθρου 659 Α.Κ. ἐργαζόμενος μισθωτὸς δικαιοῦται συμπληρωματικῆς ἀμοιβῆς, κανονιζομένης ἀναλόγως τοῦ συμφωνηθέντος μισθοῦ καὶ τῶν εἰδικῶν περιστάσεων. Δέχονται δὲ οἱ ἑρμηνευταί, ὅτι ἡ ἀμοιβὴ πρέπει νὰ εἶναι ηὐξημένη, ἐν σχέσει πρὸς τὸν συνήθη μισθόν, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ὁ μισθωτός, ἵνα ἐργασθῇ προσθέτως, θυσιάζει ὥρας ἀναπαύσεως του.

Σκόπιμον εἶναι, τέλος, νὰ σημειωθῇ, ὅτι, κατὰ τοὺς ἑρμηνευτὰς αὐτῆς, ἡ διάταξις ἀναφέρεται εἰς τὴν κατὰ χρόνον αὔξησιν τῆς συμφωνηθείσης ἐργασίας καὶ ὄχι ἁπλῶς εἰς τὴν κατὰ ποσότητα αὔξησιν αὐτῆς.

4. Περί τῆς ἐπαληθεύσεως καὶ ἐκκαθαρίσεως τῆς εἰς τὸ ἐργατοϋπαλληλικὸν προσωπικὸν ὀφειλομένης ἀποζημιώσεως συντάσσεται ὑπὸ τῶν Ἐπιτροπῶν ἰδιαίτερον δι' ἑκάστην καπνοβιομηχανίαν πρακτικόν. Τοῦ πρακτικοῦ τούτου ἀντίγραφον εἰς διπλοῦν ὑποβάλλεται εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν, ὅπερ διαβιβάζει τοῦτο εἰς τὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 4 τοῦ παρόντος Ἐπιτροπήν, ὑποχρεουμένην ὅπως ἐκδώσῃ τὸ ταχύτερον τὴν ἐντολὴν αὐτῆς πρὸς τὴν Τράπεζαν διὰ τὴν πληρωμὴν τῆς ἀποζημιώσεως εἰς τὸν δικαιοῦχον ἢ τοὺς δικαιούχους.

5. Ἀπὸ τῆς χρονολογίας περιελεύσεως εἰς τὴν Τράπεζαν τῆς ἐντολῆς τῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς πληρωμὴν τῆς ἀποζημιώσεως λύεται ἡ σχέσις μισθώσεως ἐργασίας μεταξὺ καπνοβιομηχάνου καὶ τοῦ ἀποζημιωθέντος πάσης φύσεως προσωπικοῦ αὐτοῦ, τοῦ ἐργοδότου ὑποχρεουμένου νὰ τηρήσῃ τὴν διαδικασίαν τῆς ἀναγγελίας τῆς οὕτω λυομένης σχέσεως ἐργασίας εἰς τὸ ἁρμόδιον Γραφεῖον Ἐργασίας.

Ἄρθρον 4

1. Παρὰ τῇ Κεντρικῇ Ὑπηρεσίᾳ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν συγκροτεῖται Ἐπιτροπή, ἀποτελουμένη ἐκ τῶν κάτωθι:

α) ἐκ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Φορολογίας Καπνοῦ, ὡς Προέδρου.

β) ἐξ ἑνὸς Παρέδρου τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν.

γ) ἐξ ἑνὸς ἀνωτέρου ὑπαλλήλου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

δ) ἐξ ἑνὸς μηχανολόγου μηχανικοῦ τοῦ Ὑπουργείου Βιομηχανίας, ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Βιομηχανίας, καὶ

ε) ἐκ τοῦ Τμηματάρχου Φορολογίας Καταναλώσεως Καπνοῦ καὶ Ἐλέγχου Βιομηχανίας τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν ὡς εἰσηγητοῦ.

Χρέη γραμματέως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐκτελεῖ εἷς ὑπάλληλος τῆς Διευθύνσεως Φορολογίας Καπνοῦ, ὁριζόμενος διὰ διαταγῆς τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν.

2. Ἡ ἀνωτέρω Ἐπιτροπὴ α) καθορίζει βάσει τῶν εἰς ταύτην ὑποβαλλομένων, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ παρόντος, στοιχείων τὸ τίμημα τῶν μηχανημάτων τῶν ἐπιθυμούντων νὰ ἐξέλθωσι τοῦ ἐπαγγέλματος καπνοβιομηχάνων, β) ἐντέλλεται τὴν ἐκ τοῦ προϊόντος τοῦ παρὰ τῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος λογαριασμοῦ «λογαριασμὸς ἐξυγιάνσεως καπνοβιομηχανικοῦ κλάδου» πληρωμὴν τῆς παρὰ τῶν Ἐπιτροπῶν τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ παρόντος ἐκκαθαριζομένης ἀποζημιώσεως τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐξερχομένων τοῦ κλάδου καπνοβιομηχανιῶν, τὴν πληρωμὴν τοῦ βάσει τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 2 καὶ 4 τοῦ παρόντος καθοριζομένου τιμήματος τῶν παρὰ τοῦ Δημοσίου ἐξαγοραζομένων μηχανημάτων καὶ τὴν καταβολὴν πάσης δαπάνης διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν σκοπῶν τοῦ παρόντος, βαρυνούσης τὸν κατὰ τὰ ἀνωτέρω λογαριασμόν, γ) διατάσσει τὸν συμψηφισμὸν τῶν ἐκκαθαριζομένων ἀπαιτήσεων τοῦ Δημοσίου κατὰ τῶν ἐξερχομένων τοῦ ἐπαγγέλματος καπνοβιομηχάνων πρὸς τὸ ὑπὸ τούτων δικαιούμενον τίμημα τῶν μηχανημάτων αὐτῶν, καθορίζουσα καὶ τὰ ἀπαραίτητα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν καταβολὴν εἰς τοὺς δικαιούχους τοῦ τιμήματος τῶν παρὰ τοῦ Δημοσίου ἐξαγοραζομένων μηχανημάτων.

Αἱ ἀποφάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς καταχωροῦνται ὑπὸ τοῦ Γραμματέως ταύτης εἰς τὸ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον τηρούμενον βιβλίον πρακτικῶν.

Ἡ Ἐπιτροπὴ δύναται νὰ ἐνισχύηται διὰ δ τὸ πολὺ ὑπαλλήλων τῆς Διευθύνσεως Φορολογίας Καπνοῦ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ εἰς ταύτην ἀνατιθεμένου ἔργου.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος β. δ/τος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Εἰς τοὺς αὐτοὺς ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας Ὑπουργοὺς ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν τῇ Β. Ἑλληνικῇ Πρεσβείᾳ Βέρνης
τῇ 6 Ὀκτωβρίου 1954

—

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ καθιερώσεως τῆς ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἐργασίας εἰς τὰ καφενεῖα Φιλιππιάδος.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 264 τῆς 19 Ὀκτωβρίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 6 § 2 τοῦ ν.δ. τῆς 8/14 Μαρτίου 1930 περὶ κωδικοποιήσεως τῶν Νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως, σχετικὰς αἰτήσεις τῶν ἐνδιαφερομένων ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων Φιλιππιάδος μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 476/1954 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

Ἐκ τῶν ἐν τῇ κωμοπόλει Φιλιππιάδος λειτουργούντων καφενείων παραμένουν ἀνοικτὰ κατὰ τὰς Κυριακὰς τὰ ἡμίση τούτων ἐκ περιτροπῆς, τῆς σειρᾶς αὐτῶν ὁριζομένης ὑπὸ τῆς οἰκείας Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν τῇ Β. Ἑλληνικῇ Πρεσβείᾳ Βέρνης
τῇ 6 Ὀκτωβρίου 1954

—

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ ἱδρύσεως Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας εἰς τὰς πόλεις Ἀλεξανδρουπόλεως καὶ Αἰγίου.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 288 τῆς 16 Νοεμβρίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ν.δ. 2961/1954 «περὶ συστάσεως Ὀργανισμοῦ Ἀπασχολήσεως καὶ Ἀσφαλίσεως Ἀνεργίας καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 544/1954 γνώμην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, προτάσει τῶν Ἡμετέρων ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας Ὑπουργῶν, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

1. Ἱδρύομεν τὰ κάτωθι Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας:

1. Αἰγίου, μὲ ἕδραν τὴν πόλιν τοῦ Αἰγίου καὶ περιφέρειαν τὴν ταυτὴν τοῦ Ὑποκαταστήματος τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων Αἰγίου.

2. Ἀλεξανδρουπόλεως, μὲ ἕδραν τὴν πόλιν

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί έγκρίσεως τοῦ Κανονισμοῦ Συντάξεων τοῦ Προσωπικοῦ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν, Μυλεργατῶν καὶ Μακαρονοτεχνιτῶν.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 221 τῆς 18 Σεπτεμβρίου 1954)

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ παροχῆς διευκολύνσεων διὰ τὴν ἔξοδον ἐκ τοῦ κλάδου τῶν μικρῶν καπνοβιομηχανιῶν.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 261 τῆς 15 Ὀκτωβρίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2946/1954 ν. δ/τος, προτάσει τῶν Ἡμετέρων ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας Ὑπουργῶν καὶ μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1

Ἀπὸ τῆς χρονολογίας ὑποβολῆς τῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ ν.δ. 2946/1954 δηλώσεως τῆς καπνοβιομηχανίας περὶ ἐξόδου ἐκ τοῦ ἐπαγγέλματος ἄρχεται ἡ βάσει τοῦ παρόντος διατάγματος καθοριζομένη διαδικασία ἐκτιμήσεως τῆς ἀξίας τῶν μηχανημάτων αὐτῆς. Ἡ διαδικασία αὕτη διακόπτεται, ἐὰν ἡ καπνοβιομηχανία ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς περὶ ἐξόδου δηλώσεως ἤθελεν ἐκποιήσει, κατὰ τὸν νόμον, τὰ εἰς τὴν κυριότητα αὐτῆς ἀνήκοντα μηχανήματα εἰς ἑτέραν καπνοβιομηχανίαν.

Ἀπὸ τῆς αὐτῆς χρονολογίας ἄρχεται καὶ ἡ διαδικασία καθορισμοῦ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐξερχομένων τοῦ κλάδου καπνοβιομηχανιῶν.

Εἰς τὴν δήλωσιν ταύτην δέον ὅπως ἐπὶ ποινῇ ἀπαραδέκτου ἐπισυνάπτηται:

Α) Κατάστασις εἰς διπλοῦν τοῦ ὑπαλληλικοῦ καὶ ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ τοῦ συνδεομένου διὰ σχέσεως μισθώσεως ἐργασίας κατὰ τὴν 17.8.1954 χρονολογίαν δημοσιεύσεως τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2946/1954 ν.δ/τος, περιέχουσα τὰ κάτωθι στοιχεῖα:

α) Τὸ ὀνοματεπώνυμον ἐργατοϋπαλλήλου, β) τὴν χρονολογίαν προσλήψεως ταύτου παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει, γ) τὸν μηνιαῖον μισθὸν ἢ ἡμερομίσθιον κατὰ τὴν 17.8.1954 καὶ δ) τὸ συνολικὸν ποσὸν τῆς δικαιουμένης ἀποζημιώσεως, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν διατάξεων τοῦ ν. 2112 καὶ τοῦ β.δ/τος τῆς 16/18 Ἰουλίου 1920, ὡς ταῦτα ἐτροποποιήθησαν μεταγενεστέρως, ὡς καὶ τῆς λοιπῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας.

Β) Κατάστασις εἰς διπλοῦν περὶ τῶν εἰς τὴν κυριότητα τῆς ἐπιχειρήσεως ὑπαρχόντων σιγαροποιητικῶν, καπνοκοπτικῶν καὶ ἀποκονιωτικῶν μηχανημάτων περιλαμβάνουσα: α) τὸ εἶδος τοῦ μηχανήματος, β) τὸ ἐργοστάσιον καὶ τὸ ἔτος κατασκευῆς, γ) τὸν ἀριθμὸν τοῦ μητρώου κατασκευῆς τοῦ ἐργοστασίου, δ) τὴν χρονολογίαν καὶ τὴν ἀξίαν, εἰς ἣν ἠγοράσθη ταῦτο, ὡς καὶ ἐὰν τὸ μηχάνημα ἠγοράσθη καινούργες ἢ ὄχι, ε) ἐὰν εὑρίσκηται ἐν λειτουργίᾳ ἢ ἀδρανείᾳ καὶ ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ περιπτώσει τὴν χρονολογίαν, ἀφ' ἧς ἔπαυσε τοῦτο νὰ λειτουργῇ, καὶ στ) τὴν παραγωγικὴν δυναμικότητα ὥρου συνεχοῦς ἐργασίας τούτου κατὰ τὸν χρόνον τῆς ὑποβολῆς τῆς δηλώσεως.

Τὴν ἀκρίβειαν τῶν διὰ τῶν καταστάσεων παρεχομένων στοιχείων βεβαιοῖ εἰς τὸ ἔλλος τῶν καταστάσεων ὑπευθύνως καὶ ἐν γνώσει τῶν συνεπειῶν τοῦ νόμου περὶ ψευδοῦς δηλώσεως ὁ καπνοβιομήχανος.

. . . . . .

Ἄρθρον 3

1. Εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν ἐξερχομένων τοῦ κλάδου καπνοβιομηχανιῶν καταβάλλεται, λόγῳ λύσεως τῆς μετὰ τοῦ καπνοβιομηχάνου συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας, ἡ ἀκόλουθος ἀποζημίωσις: α) εἰς τὸ ὑπαλληλικὸν προσωπικὸν ἡ ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ν. 2112, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, προβλεπομένη ἀποζημίωσις καὶ β) εἰς τὸ πάσης φύσεως ἐργατοτεχνικὸν προσωπικὸν τὸ ἀμειβόμενον δι' ἡμερησίας ἀποζημιώσεως (ἡμερομισθίου) καὶ μὴ ὑπαγόμενον κατὰ τὴν ἐργατικὴν νομοθεσίαν εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ὑπαλλήλων ποσὸν ἴσον πρὸς τὸ διπλάσιον τῆς ὑπὸ τοῦ ν. 2112 καὶ τοῦ β.δ. τῆς 16/18 Ἰουλίου 1920 προβλεπομένης ἀποζημιώσεως.

2. Ἡ ἀποζημίωσις τοῦ παρόντος ἄρθρου ἐκκαθαρίζεται παρ' Ἐπιτροπῆς, συγκροτουμένης κατὰ τόπους εἰς τὰς πόλεις, ἔνθα διεξάγει τὰς ἐργασίας της ἡ ἐξερχομένη τοῦ κλάδου καπνοβιομηχανία, ὡς ἀκολούθως:

α) Ἐκ τοῦ ἁρμοδίου Ἐφόρου Καπνοῦ τοῦ ἐποπτεύοντος τὰς ἐργασίας τῆς καπνοβιομηχανίας, ὡς Προέδρου, καὶ β) ἐκ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ ἢ Ἐπόπτου Ἐργασίας, εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ ὁποίου ὑπάγεται τὸ καπνεργοστάσιον, εἰς ὃ στεγάζεται ἡ ἐξερχομένη τοῦ κλάδου καπνοβιομηχανία. Χρέη γραμματέως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐκτελεῖ εἷς οἰκονομικὸς ὑπάλληλος, ὁριζόμενος διὰ μὲν τὰς ἐπαρχιακὰς καπνοβιομηχανίας ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς, διὰ δὲ τὰς ἐν Ἀθήναις καὶ Πειραιεῖ διὰ διαταγῆς τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν.

Εἰς ἃς πόλεις ἐδρεύουσι πλείονες τῆς μιᾶς καπνοβιομηχανίαι δύναται δι' ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας νὰ συσταθῶσι πλείονες τῆς μιᾶς ἐκκαθαριστικαὶ Ἐπιτροπαί. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ δύναται νὰ ὁρίζωνται μέλη τῶν Ἐπιτροπῶν τούτων καὶ ἕτεροι ἐκ τῶν εἰς τὰς πόλεις ταύτας ὑπηρετούντων Ἐφόρων Καπνοῦ καὶ Ἐπιθεωρητῶν ἢ Ἐποπτῶν Ἐργασίας ἢ ἄλλων ὑπαλλήλων τῆς Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας.

3. Αἱ κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον ἐκκαθαριστικαὶ Ἐπιτροπαὶ προβαίνουσιν εἰς τὴν ἐπαλήθευσιν τοῦ περιεχομένου τῶν εἰς τὸν Ἔφορον Καπνοῦ ὑποβληθεισῶν καταστάσεων τοῦ ἐργατοϋπαλληλικοῦ προσωπικοῦ καὶ εἰς τὴν ἐκκαθάρισιν τῆς ἀποζημιώσεως, τὴν ὁποίαν δικαιοῦται ἕκαστος ἐργατοϋπάλληλος.

μα. Οὕτω, πρὸς ἐξεύρεσιν τοῦ καταβλητέου δώρου θὰ διαιρῆται τὸ συνολικὸν ποσὸν δραχμῶν τοῦ ὀφειλομένου διὰ τὴν ἑορτὴν δώρου διὰ τοῦ συνολικοῦ ἀριθμοῦ ἡμερῶν τῶν παρεντιθεμένων μεταξὺ τῶν δύο ἑορτῶν, τὸ δὲ πηλίκον τῆς διαιρέσεως ταύτης, πολλαπλασιαζόμενον ἐπὶ τὸν ἀριθμὸν διαρκείας τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως τοῦ δικαιούχου, θὰ δίδῃ τὸ ἀκριβὲς ποσὸν τῶν δραχμῶν τοῦ ὀφειλομένου δώρου.

6) Ἡ παροῦσα εἶναι ἐπικρατεστέρα πάσης ἄλλης συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἢ ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας, μὴ παρεχούσης διὰ τοὺς μισθωτοὺς, περὶ ὧν ἡ παροῦσα, εὐνοϊκωτέρους ὅρους ἐργασίας.

7) Ἡ διάρκεια ἰσχύος τῆς παρούσης συνομολογεῖται ἐτησία ἀπὸ σήμερον, αἱ ὑπ' αὐτῆς δὲ προβλεπόμεναι ἀποδοχαὶ καταβάλλονται ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου 1954».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Νοεμβρίου 1954

—

40618/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἐπιβολῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας εἰς ἀρτοποιεῖα περιφερείας τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 329 τῆς 23 Νοεμβρίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ν.δ. 3089/1954, ἄρθρον 3 § 4, 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 82 γνωμάτευσιν 1954 τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ν.δ. 2611/1953 καὶ 3) τὴν κατάστασιν ἀγορᾶς ἐργασίας διὰ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἀρτεργάτου ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης, ἀποφαίζομεν:

Α'. Ἐπιβάλλομεν σύστημα ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας εἰς τὰ ἀρτοποιεῖα τῆς περιφερείας τῆς τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης, ἐν τῇ ἐννοίᾳ ὅτι ἑκάστη ἐκμετάλλευσις ἀρτοποιείου ὑποχρεοῦται νὰ ἐξασφαλίσῃ εἰς τὸν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς § β' τῆς παρούσης τοποθετούμενον ἄνεργον ἀρτεργάτην τὸν ὑπ' αὐτῆς ὁριζόμενον ἀριθμὸν ἡμερομισθίων ἢ ἡμερῶν ἀπασχολήσεως, ὑπὸ τὸν περιορισμὸν ὅτι ἕκαστος ἀρτεργάτης τῆς ἐκμεταλλεύσεως ὑποχρεοῦται νὰ στερηθῇ ἓν ἡμερομίσθιον ἐντὸς ἑκάστης περιόδου 30 ἡμερῶν.

Β'. Συνιστῶμεν τετραμελῆ Ἐπιτροπὴν διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἐκ περιτροπῆς συστήματος ἐργασίας, ἀποτελουμένην ἐν Ἀθήναις ἐκ τῶν:

1. Δ. Κούση, Διευθυντοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ὡς Προέδρου.

2. Ἐκ τοῦ Χρ. Πίγκα καὶ τοῦ Ἰωάννου Πετσανᾶ, ἀρτεργατῶν.

3. Ἀπ. Παπαγεωργίου, μὲ ἀναπληρωτὴν Α. Κούνδουρον, ἀρτοποιόν, καὶ

4. Ἐξ ἑνὸς ἀντιπροσώπου τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου, ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ οἰκείου Ὑπουργοῦ, καὶ ἐν Πειραιεῖ ἐκ τῶν κάτωθι:

1. Κ. Οἰκονόμου, Τμηματάρχου, ὑπαλλήλου τῆς Ἐπιθεωρήσεως Πειραιῶς, ὡς Προέδρου.

2. Δ. Σουλάκη, ἀρτεργάτου, ὡς ταμιακοῦ, μὲ ἀναπληρωτὴν τὸν Ι. Καρακώσταν, καὶ Ν. Πελεκάνου, ἀρτεργάτου, ὡς ταμιακοῦ, μὲ ἀναπληρωτὴν τὸν Εὐαγ. Καράλην.

3. Μ. Λώλη, μὲ ἀναπληρωτὴν τὸν Χ. Θεοδωρίδην, ἀρτοποιόν, καὶ

4. Ἐξ ἑνὸς ἀντιπροσώπου τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου, ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ.

Χρέη Γραμματέως τῶν ὡς ἄνω Ἐπιτροπῶν ἐκτελοῦσιν οἱ ὑπάλληλοι τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν καὶ Μυλεργατῶν, ὁριζόμενοι ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Δ.Σ. τοῦ ὡς ἄνω Ταμείου.

Τὰ ἐκ τῶν ἀρτεργατῶν τακτικὰ μέλη θὰ μετάσχωσι τῆς Ἐπιτροπῆς ἀνὰ δεκαπενθήμερον ἐναλλάξ.

Εἰσηγητὴν τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀθηνῶν ὁρίζομεν τὸν Κ. Πανταξάτον, Διευθυντὴν τῶν Ἀρτεργατῶν, τῆς δὲ Ἐπιτροπῆς Πειραιῶς ὑπάλληλον τοῦ ὡς ἄνω Ταμείου, ὁριζόμενον ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν—Μυλεργατῶν.

Γ'. Ἡ Ἐπιτροπὴ δύναται νὰ τοποθετῇ εἰς ἐργασίαν ἄνεργον ἀρτεργάτην, ἐφ' ὅσον οὗτος ἐπραγματοποίησεν ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου 1948 μέχρι 1 Ὀκτωβρίου 1953 150 ἡμέρας ἐργασίας εἰς ἀρτοποιεῖα. Ἡ Ἐπιτροπὴ δικαιοῦται νὰ περιορίσῃ τὸν ἀριθμὸν τῶν ὡς προϋπόθεσιν τεθεμένων ἡμερῶν ἐργασίας, ἐφ' ὅσον ὑφίσταται μεγάλη καὶ δεδικαιολογημένη αἰτία, κατὰ τὴν κρίσιν της, ὡς καὶ νὰ ἀποκλείσῃ ἐκ τῆς τοποθετήσεως, ἐφ' ὅσον κατὰ τὴν κρίσιν της τὰ ἡμερομίσθια εἶναι πλασματικά.

Δ'. Ἡ συνιστωμένη σχέσις διὰ τῆς τοποθετήσεως εἰς ἐργασίαν ἀνέργου ἀρτεργάτου εἶναι ἀναγκαστικὴ σχέσις ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου δι' ὡρισμένον χρόνον, λήγουσα αὐτοδικαίως ἅμα τῇ παρόδῳ καὶ τῆς τελευταίας ἡμέρας τῆς χρονικῆς περιόδου, δι' ἣν ἐτοποθετήθη εἰς ἐργασίαν, μὴ ἀπαιτουμένης ἀναγγελίας εἰς τὰ Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας διὰ τὴν λῆξιν τῆς σχέσεως ἐργασίας.

Ε'. Ἡ Ἐπιτροπὴ δύναται νὰ τοποθετῇ τοὺς εἰς τοποθέτησιν ἐργασίαν δικαιουμένους μόνον μέχρις 8 ἡμερῶν παρ' ἑκάστῃ ἐκμεταλλεύσει καὶ ἐντὸς περιόδου 30 ἡμερῶν.

Ἡ Ἐπιτροπὴ ὑποχρεοῦται νὰ ἐναλλάσσῃ κατὰ μῆνα τοὺς τοποθετουμένους εἰς τὰς ἐκμεταλλεύσεις τῶν ἀρτοποιείων. Οἱ ἐκ περιτροπῆς τοποθετούμενοι δὲν δικαιοῦνται δώρου λόγῳ τῶν ἑορτῶν τῶν Χριστουγέννων καὶ Πάσχα.

ΣΤ'. Ὁ ἐργοδότης δικαιοῦται νὰ ἀπασχολῇ τὸν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς τοποθετούμενον εἰς ἐργασίαν κατὰ τὴν εὔλογον κρίσιν του.

Ζ'. Ὁ εἰς ἐργασίαν τοποθετηθεὶς ἄνεργος ἀρτεργάτης ἀρνούμενος ἐξ οἱουδήποτε λόγου νὰ ἐκτελέσῃ τὴν εἰς αὐτὸν ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου ἀνατεθεμένην ἐργασίαν ἢ ἀποκρούων γενομένην τοποθέτησιν ἀπόλλυει τὴν ἀξίωσιν πρὸς ἀπασχόλησιν καὶ πρὸς καταβολὴν ἀναλόγων ἡμερομισθίων καὶ διαγράφεται ἐκ τοῦ πίνακος τῶν τοποθετήσεων εἰς ἐργασίαν δικαιουμένων ἀρτεργατῶν.

Η'. Ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται νὰ ρυθμίσῃ τὴν ἐργασίαν ἐν τῇ ἐκμεταλλεύσει του κατὰ τρόπον ἐξασφαλίζοντα εἰς τὸν τοποθετούμενον ἀρτεργάτην τὴν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς καθορισθεῖσαν ἀπασχόλησιν, εὐθυνόμενος ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει διὰ τὴν καταβολὴν τῶν ἡμερομισθίων δι' ὅσας ἡμέρας ἡ Ἐπιτροπὴ καθώρισε παρ' αὐτῷ ἀπασχόλησιν.

Ι. Ὁ ἐργοδότης δύναται νὰ ἀπαλλαγῇ τῆς ὑποχρεώσεως νὰ δεχθῇ τὸν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς τοποθετούμενον ἀρτεργάτην, καταβάλλων εἰς τοῦτον τὰ ἡμερομίσθια τῶν ἡμερῶν ἀπασχολήσεως, δι' ἃς ἐτοποθετήθη ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς,

τῆς Ἀλεξανδρουπόλεως καὶ περιφέρειαν τὴν τοιαύτην τοῦ Ὑποκαταστήματος τοῦ Ἱδρύματος τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων Ἀλεξανδρουπόλεως.

ΙΙ. Μέχρι ταχτοποιήσεως τῆς ὁριστικῆς ρυθμίσεως τῶν ζητημάτων ὀργανώσεως τοῦ προσωπικοῦ καὶ τῶν ὑπηρεσιῶν τῶν Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 § 1 τοῦ ν.δ. 2961/1954.

Εἰς τοὺς αὐτοὺς Ὑπουργοὺς ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν τῇ Β. Ἑλληνικῇ Πρεσβείᾳ Βέρνης τῇ 30 Ὀκτωβρίου 1954

—

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

27289/12/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ κηρύξεως ἐκτελεστῆς τῆς ἀπὸ 19.4.1954 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας προσωπικοῦ ζαχαροπλαστείων Ἀθηνῶν καὶ Προαστείων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 238 τῆς 1 Δεκεμβρίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν : 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 8 § 1 τοῦ ν.δ. 3086/1954 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας καὶ περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας» καὶ 2) σχετικὴν ἐγκριτικὴν ἀπόφασιν τῆς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς, ὑπ' ἀριθ. 24811/12/1954, ἀποφασίζομεν :

Κηρύσσομεν ἐκτελεστὴν τὴν ἀπὸ 19ης Ἀπριλίου 1954 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας προσωπικοῦ ζαχαροπλαστείων Ἀθηνῶν καὶ Προαστείων, τροποποιουμένην ὡς ἀκολούθως :

«Ἐν Ἀθήναις σήμερον τὴν 19ην Ἀπριλίου 1954, παρουσίᾳ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας Λεάνδρου Πολυχρόνη, ἐξουσιοδοτημένου διὰ τὴν ὑπογραφὴν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, οἱ ὑπογεγραμμένοι, ἀφ' ἑνός : 1) Πόλλαι Ἀντώνιος καὶ Χριστόπουλος Κων)νος, Πρόεδρος καὶ Γεν. Γραμματεὺς τοῦ Σωματείου Κατασκηνατόρων Ζαχαροπλαστῶν Ἀθηνῶν καὶ Προαστείων, καὶ ἀφ' ἑτέρου 1) Βασίλ. Ράπτης, Προεδρεύων τοῦ Ἐργατικοῦ Κέντρου Ἀθηνῶν, 2) Ἰωάν. Ρέτζης, Γεν. Γραμματεὺς τῆς Πανελληνίου Ὁμοσπονδίας Ἐργατῶν Ἐπισιτισμοῦ καὶ Ὑπαλλήλων Τουριστικῶν Ἐπαγγελμάτων, καὶ 3) Βασίλ. Γαραζιώτης καὶ Ἡρακλῆς Γκόγκας, Πρόεδρος καὶ Γεν. Γραμματεὺς τοῦ Συνδέσμου Ὑπαλλήλων Καφεζυθοζαχαροπλαστείων Ἀθηνῶν, ἅπαντες δεόντως ἐξουσιοδοτημένοι ὑπὸ τῶν Διοικήσεων τῶν Ὀργανώσεων, ὡς ἐκπροσωποῦν, διὰ τὴν ὑπογραφὴν τῆς παρούσης συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, συμφωνοῦμεν τὰ ἀκόλουθα :

1) Ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης καθορίζονται, ὡς ἀκολούθως, τὰ κατώτατα ὅρια ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τῶν ζαχαροπλαστείων Ἀθηνῶν καὶ Προαστείων :

Α) Μαγκαδόρος ζαχαροπλαστείων πάσης κατηγορίας, μηνιαίως δραχμαὶ 850.000.

Β) Μπουφετζῆς ζαχαροπλαστείων πάσης κατηγορίας :

α) Ἐφ' ὅσον παρέχεται τροφὴ δραχ. 700.000.

β) Ἐφ' ὅσον δὲν παρέχεται τροφὴ δρχ. 850.000.

Γ) Βοηθητικῶν προσωπικῶν μπουφέ :

α) Ἐφ' ὅσον ἄγουν ἡλικίαν 19 ἐτῶν συμπεπληρωμένων οἱ ἄρρενες ἢ 17 ἐτῶν συμπεπληρωμένων αἱ θήλεις, ἀνεξαρτήτως χρόνου ὑπηρεσίας ἢ 18 ἐτῶν συμπεπληρωμένων οἱ ἄρρενες ἢ 16 ἐτῶν συμπεπληρωμένων αἱ θήλεις καὶ ἔχουν ἑνὸς ἔτους ὑπηρεσίαν ἐν τῷ κλάδῳ, μηνιαίως μετὰ τροφῆς δραχ. 670.000.

Ἄνευ τροφῆς μηνιαίως δραχ. 815.000.

β) Ἐφ' ὅσον δὲν κέκτηνται τὰς ἀνωτέρω προϋποθέσεις, μηνιαίως μετὰ τροφῆς δραχμαὶ 315.000.

Ἄνευ τροφῆς μηνιαίως δραχ. 460.000.

Δ) Σερβιτόροι :

α) Σερβιτόροι ζαχαροπλαστείων πολυτελείας μηνιαίως δραχμαὶ 170.000.

β) Σερβιτόροι ζαχαροπλαστείων λοιπῶν κατηγοριῶν μηνιαίως δραχ. 190.000.

Οἱ σερβιτόροι τῶν ἀνωτέρω καταστημάτων, ἐφ' ὅσον λαμβάνουν τροφήν, δὲν δικαιοῦνται τοῦ ἀνωτέρω μισθοῦ.

Ε) Πωληταί — πωλήτριαι ζαχαροπλαστείων πάσης κατηγορίας :

1) Πωληταὶ καὶ βοηθοὶ αὐτῶν ἄρρενες :

α) Ἐφ' ὅσον ἄγουν ἡλικίαν ἄνω τῶν 19 ἐτῶν, συμπεπληρωμένων, ἀνεξαρτήτως χρόνου ὑπηρεσίας ἢ 18 ἐτῶν συμπεπληρωμένων καὶ ἔχουν ἑνὸς τοὐλάχιστον ἔτους ὑπηρεσίαν ἐν τῷ κλάδῳ, μηνιαίως δραχ. 815.000.

β) Ἐφ' ὅσον δὲν κέκτηνται τὰς ἀνωτέρω προϋποθέσεις, μηνιαίως δραχ. 510.000.

2) Πωλήτριαι καὶ βοηθοὶ αὐτῶν θήλεις :

α) Ἐφ' ὅσον ἄγουν ἡλικίαν 17 ἐτῶν συμπεπληρωμένων, ἀνεξαρτήτως χρόνου ὑπηρεσίας, ἢ 16 ἐτῶν συμπεπληρωμένων καὶ ἔχουν ἑνὸς ἔτους τοὐλάχιστον ὑπηρεσίαν ἐν τῷ κλάδῳ μηνιαίως δραχ. 650.000.

β) Ἐφ' ὅσον δὲν κέκτηνται τὰς ἀνωτέρω προϋποθέσεις, μηνιαίως δραχ. 510.000.

γ) Ἐφ' ὅσον ἄγουν ἡλικίαν ἄνω τῶν 24 ἐτῶν, συμπεπληρωμένων, ἀνεξαρτήτως χρόνου ὑπηρεσίας, μηνιαίως δραχ. 725.000.

3) Ἡ καταβολὴ τοῦ μετὰ τροφῆς προβλεπομένου μειωμένου μισθοῦ γίνεται ἐφ' ὅσον ἡ παρεχομένη τροφὴ περιλαμβάνει εἰς εἶδος τοὐλάχιστον πρωϊνὸν ρόφημα καὶ ἓν γεῦμα.

3) Εἰς τὰς διὰ τῆς παρούσης καθοριζομένας ἀποδοχὰς συμπεριλαμβάνεται τὸ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας χορηγηθὲν ἐπίδομα ἀκριβείας, ὡς τοῦτο ηὐξήθη καὶ ἐνεσωματώθη εἰς τὰς ταχτικὰς ἀποδοχὰς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 27333/1954 ἀποφάσεως τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργοῦ.

4) Δὲν θίγονται ὑπὸ τῶν διατάξεων τῆς παρούσης αἱ διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 27822/1954 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

5) Συμφωνεῖται, ὅπως εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν συμβαλλομένων ἐπιχειρήσεων χορηγῶνται κατ' ἔτος εἰς μηνιαῖος μισθὸς διὰ τοὺς λαμβάνοντας μηνιαῖον μισθὸν ἢ 25 ἡμερομίσθια διὰ τοὺς ἀμειβομένους δι' ἡμερομισθίου, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, ὡς δῶρον, διὰ τὰς ἑορτὰς τῶν Χριστουγέννων, ἓν δὲ 15θήμερον ἢ 15 ἡμερομίσθια ἀντιστοίχως, ὡς δῶρον, διὰ τὰς ἑορτὰς τοῦ Πάσχα.

Τὰ ἀνωτέρω δῶρα θὰ χορηγηθοῦν εἰς τὸ ἀκέραιον μὲν εἰς ἐκείνους, ὧν ἡ ἐργασιακὴ σχέσις διήρκεσε καθ' ὅλον τὸ παρεμβαλλόμενον μεταξὺ τῶν ὡς ἄνω ἑορτῶν διάστημα, μειωμένον δὲ ἀναλόγως εἰς ἐκείνους, ὧν ἡ ἐργασιακὴ σχέσις διήρκεσεν ὀλιγώτερον κατὰ τὸ αὐτὸ διάστη-

ΙΑ'. Ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἀποφάσεων τῆς Ἐπιτροπῆς τοποθετήσεων ἀνατίθεται εἰς τὰ οἰκεῖα Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας.

ΙΒ'. Τὸ Ταμεῖον Ἀρτεργατῶν παραγγέλλεται, ὅπως παράσχῃ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν πᾶσαν ἀναγκαίαν πληροφορίαν, ὡς καὶ τὰ ἀπαραίτητα μέσα διὰ τὴν ὁμαλὴν ἄσκησιν τῆς ἀνατεθειμένης αὐτῇ ἁρμοδιότητος.

ΙΓ'. Ἡ παροῦσα, ἧς ἡ ἰσχὺς ἄρχεται ἀπὸ σήμερον καὶ λήγει τὴν 10 Ἰανουαρίου 1954 (1), δημοσιευθήτω εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως (*).

Ἐν Ἀθήναις τῇ 13 Νοεμβρίου 1954

(*) *Διόρθωσις ἡμαρτημένων*

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 259 τῆς 3 Δεκεμβρίου 1951)

Εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 40618/1954 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας «περὶ ἐπιβολῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας εἰς ἀρτοποιεῖα τῆς πόλεως Διοικήσεως Πρωτευούσης», τὴν δημοσιευθεῖσαν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 329 τῆς 23 Νοεμβρίου 1954 φύλλον ἐσφαλμένως παρόντος τεύχους ἐπιφέρονται αἱ κάτωθι διορθώσεις:

Ἡ ὑπὸ στοιχεῖα Β παράγραφος ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς:

Συνιστῶμεν τετραμελῆ Ἐπιτροπὴν διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἐκ περιτροπῆς συστήματος ἐργασίας, ἀποτελουμένην ἐν Ἀθήναις ἐκ τῶν:

1) Δ. Κούση, Διευθυντοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ὡς Προέδρου.

2) Ἐκ τοῦ Χρ. Πίγκα καὶ Ι. Πετσανᾶ, ἀρτεργατῶν.

3) Α. Παπαγεωργίου, μὲ ἀναπληρωτὴν Α. Κούνδουρον, ἀρτοποιόν.

4) Ἐξ ἑνὸς ἀντιπροσώπου τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου, ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ οἰκείου Ὑπουργοῦ, καὶ ἐν Πειραιεῖ ἐκ τῶν κάτωθι:

1) Κ. Οἰκονόμου, τμηματάρχου, ὑπαλλήλου τῆς Ἐπιθεωρήσεως Πειραιῶς, ὡς Προέδρου.

2) Δ. Σουλάκη καὶ Ν. Πελεκάνου, ἀρτεργατῶν, μὲ ἀναπληρωτὰς κατὰ σειρὰν τὸν Ι. Καρακώσταν καὶ Εὐάγγ. Καραλῆν.

3) Μ. Λώλη, μὲ ἀναπληρωτὴν τὸν Χ. Θεοδωρίδην, ἀρτοποιούς, καὶ

4) Ἐξ ἑνὸς ἀντιπροσώπου τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου, ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ Προέδρου.

Χρέη Γραμματέως τῶν ὡς ἄνω Ἐπιτροπῶν ἐκτελοῦσιν ὑπάλληλοι τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν καὶ Μυλεργατῶν, ὁριζόμενοι ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Δ.Σ. τοῦ ὡς ἄνω Ταμείου.

Εἰσηγητὴν τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀθηνῶν ὁρίζομεν τὸν Κ. Παντζιλιτον, Διευθυντὴν τῶν Ἀρτεργατῶν, τῆς δὲ Ἐπιτροπῆς Πειραιῶς ὑπάλληλον τοῦ ὡς ἄνω Ταμείου, ὁριζόμενον ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν - Μυλεργατῶν.

Ἡ ὑπὸ στοιχεῖον Γ' παράγραφος ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς:

Ἡ Ἐπιτροπὴ δύναται νὰ τοποθετῇ εἰς ἐργασίαν ἄνεργον ἀρτεργάτην, ἐφ' ὅσον οὗτος ἐπραγματοποίησε κατ' ἔτος ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου 1948 μέχρι τῆς 1 Ὀκτωβρίου 1953 150 ἡμέρας ἐργασίας εἰς τὰ ἀρτοποιεῖα. Ἡ ἐπιτροπὴ δικαιοῦται νὰ περιορίσῃ τὸν ἀριθμὸν τῶν ὡς προϋπόθεσιν τιθεμένων ἡμερῶν ἐργασίας, ἐφ' ὅσον ὑφίσταται μεγάλη καὶ δεδικαιολογημένη αἰτία κατὰ τὴν κρίσιν της, ὡς καὶ νὰ ἀποκλείσῃ ἐκ τῆς τοποθετήσεως, ἐφ' ὅσον κατὰ τὴν κρίσιν της τὰ ἡμερομίσθια εἶναι πλασματικά.

Ἡ ὑπὸ στοιχεῖον ΙΓ' παράγραφος ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς:

Ἡ παροῦσα, ἧς ἡ ἰσχὺς ἄρχεται ἀπὸ σήμερον, δημοσιευθήτω εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

(Ἐκ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας)

(1) Προφανῶς «1955».

—

28000/3/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ βασικῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων ἐργαζομένων εἰς ἐλαιοτριβεῖα νήσου Λέσβου.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 236 τῆς 29 Νοεμβρίου 1951)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ν.δ. 2510/1953, 2) τὴν ὅλως ἐξαιρετικὴν ἀνάγκην διὰ τὴν ἄμεσον ρύθμισιν τοῦ προκειμένου ζητήματος, ἐν ὄψει τῆς ἀρξαμένης ἐλαιοκομικῆς περιόδου καὶ πρὸς ἄρσιν τῶν ἐκ διενέξεως ἀνακυψασῶν ἀμφισβητήσεων καὶ ἐκκρεμοτήτων, 3) τὰς ὑπ' ἀριθ. 27122/1953 «περὶ ἐγκρίσεως συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ἐργατοτεχνιτῶν ἐλαιοτριβείων Λέσβου, πλὴν Πλωμαρίου» καὶ 27653/1/1954 «περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, ὑπηρετῶν καὶ ἐργατῶν ἐν γένει, μὴ τυχόντων αὐξήσεως ἀπὸ 1.2.1954 καὶ ἐντεῦθεν» ἀποφάσεις ἡμῶν, 4) σχετικὴν ἐγκριτικὴν ἀπόφασιν τῆς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς ὑπ' ἀριθ. 48388/6.11.1951, ἀποφασίζομεν:

Ι. Προσωρινῶς καὶ μέχρι ρυθμίσεως τῆς παρούσης συλλογικῆς διαφορᾶς διὰ τῆς ὑπογραφῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἢ δι' ἀποφάσεως ἁρμοδίου ὀργάνου Διαιτησίας Συλλογικῶν Διαφορῶν Ἐργασίας, καθορίζομεν τὰ ὅρια βασικῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων τῶν ἐργαζομένων εἰς τὰ ἐλαιοτριβεῖα νήσου Λέσβου, πλὴν Πλωμαρίου, ὡς ἀκολούθως:

		Δραχ.
1) Μηχανικὸς	μην. μισθὸς	1.875.—
2) Θερμαστὴς	» »	1.500.—
3) Πρεσσαδόρος	ἡμερομίσθιον	66.—
4) Βοηθὸς πρεσσαδόρος	»	51.25
5) Δέτης	»	56.25
6) Πετρᾶς	»	51.25
7) Γιαβάεατζης	»	37.50
8) Ἀχθοφόρος	»	37.50
9) Βοηθὸς μηχανικοῦ ἀπασχολούμενος μὲ τὴν θέρμην ὕδατος	»	31.25

10) Ζυγιστὴς καὶ ἀποθηκάριος: Τὰ ὅρια βασικῶν μισθῶν τούτων ρυθμίζονται ὡς καὶ διὰ τοὺς ὑπαλλήλους γραφείων ἀνωνύμων ἑταιριῶν καὶ λοιπῶν ἐπιχειρήσεων.

ΙΙ. Ἐλάχιστον ὅριον ἀποδόσεως διὰ τὴν ἀπόληψιν τῶν ὡς ἄνω μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων καθορίζεται ἡ πραγματοποίησις 7 σταμίτων ἐντὸς χρονικοῦ ὁρίου 10 ὡρῶν.

ΙΙΙ. Δι' ἀπασχόλησιν πλέον τοῦ 10ώρου, ὡς καὶ κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς ὑπὸ τοῦ νόμου καθωρισμένας ἡμέρας ἀργίας, καταβάλλεται ἡ διὰ τὰς προσθέτους ὥρας ἀναλογοῦσα ἀντιμισθία, ηὐξημένη κατὰ 25 ο/ο καὶ ἡ ἐξ 75 ο/ο προσαύξησις ἐπὶ τοῦ 1/25 τῶν ὡς ἄνω μισθῶν ἢ ἐπὶ τῶν ὡς ἄνω ἡμερομισθίων, κατὰ τὰ εἰ-

δικώτερον ὑπὸ τῶν οἰκείων διατάξεων ὁριζόμενα.

IV. Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἀποφάσεως ἀνατρέχει ἀφ' ἧς ἤρξατο ἡ ἐλαιοκομικὴ περίοδος 1954—1955.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 19 Νοεμβρίου 1954

—

30534/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ κατατάξεως εἰς κλάσεις τῶν ἠσφαλισμένων διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν ἐπιδομάτων ἀνεργίας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 219 τῆς 8 Νοεμβρίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 21 τοῦ ν.δ. 2961 «περὶ Ὀργανισμοῦ Ἀπασχολήσεως καὶ Ἀσφαλίσεως Ἀνεργίας» καὶ 2) γνώμην τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ὀργανισμοῦ Ἀπασχολήσεως καὶ Ἀσφαλίσεως Ἀνεργίας (ἀναφορὰ τοῦ 9/18.10.1954).

Ἀποφασίζομεν:

Καθορίζομεν, ὅπως διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν καταβλητέων ἐπιδομάτων ἀνεργίας καὶ τῶν ἐπιδομάτων στρατεύσεως βάσει τοῦ ν. 2054/1952 εἰς τὰ ὑπαγόμενα εἰς τὴν ἀσφάλισιν κατὰ τῆς ἀνεργίας καὶ τὴν προστασίαν τοῦ ν. 2054/1952 πρόσωπα κατατάσσωνται οἱ ἠσφαλισμένοι ἀναλόγως τῶν ἡμερησίων ἢ μηνιαίων ἀποδοχῶν αὐτῶν εἰς τὰς ἐν § 2 ἄρθρ. 25 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 ὁριζομένας κλάσεις τοῦ τεκμαρτοῦ ἡμερομισθίου τῆς κλάσεως, βάσει τοῦ ὁποίου κατεβλήθησαν αἱ ὑπὲρ τοῦ Ὀργανισμοῦ εἰσφοραί, λογιζομένου ὡς μέσου ἡμερησίου μισθοῦ, ἐφ' οὗ ὑπολογίζεται τὸ ποσὸν τοῦ ἐπιδόματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Ὀκτωβρίου 1954

—

56806/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Βιομηχανίας

Περὶ παροχῆς τῶν διευκολύνσεων καὶ ἀπαλλαγῶν τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ ν. 1633/1951 εἰς τὴν Ἑταιρίαν Impresa Inc Giovanni Rodio καὶ Co, S.P.A. καὶ τὸ ἀλλοδαπὸν προσωπικὸν αὐτῆς.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 192 τῆς 27 Σεπτεμβρίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις:

1. Τοῦ ν. 1468/1950 «περὶ Ἱδρύσεως Δημοσίας Ἐπιχειρήσεως Ἠλεκτρισμοῦ» (ἄρθρ. 7).

2. Τοῦ ἀ.ν. 1566/1950 «περὶ κυρώσεως τῆς μετὰ τοῦ Οἴκου Ebasco συναφθείσης τὴν 20 Ἰουλίου 1950 συμβάσεως κλπ.» (ἄρθρ. 7 § 4 καὶ ἄρθρ. 14).

3. Τοῦ ν. 1633/1951 «περὶ κυρώσεως, τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀ.ν. 1566/1950 κλπ.».

4. Τοῦ ἀ.ν. 1672/1951 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων τοῦ ν. 1468/1950 κλπ.» (ἄρθρ. 25).

5. Τοῦ ἀπὸ 2/28 Φεβρουαρίου 1951 β.δ/τος «περὶ μεταβιβάσεως τῶν ἐκ τοῦ ν. 1468/1950 ἁρμοδιοτήτων τοῦ Ὑπουργοῦ Συντονισμοῦ εἰς τὸν Ὑπουργὸν Βιομηχανίας».

6. Τὸ ὑπ' ἀριθ. 1916/Δ.Σ./4 8.1954 ἔγγραφον τῆς Δημοσίας Ἐπιχειρήσεως Ἠλεκτρισμοῦ, δι' οὗ ἀνακοινοῦται ἡμῖν ὅτι ὑπεγράφησαν τρεῖς νέαι συμβάσεις μεταξὺ ταύτης καὶ τῆς ἐν Μιλάνῳ Ἑταιρίας Impresa Inc Giovanni Rodio καὶ Co, S.P.A., δι' ὧν ἀνετέθη εἰς ταύτην, διὰ μὲν τῆς πρώτης τούτων ἀπὸ 19.12.1952, ἡ ἐκτέλεσις γεωτρήσεων καὶ τσιμεντενέσεων εἰς τὴν σήραγγα Ὀστρόβου τοῦ ὑδροηλεκτρικοῦ ἔργου Ἄγρα, διὰ δὲ τῶν δύο ἄλλων, ἀπὸ 29.1.1951 ἀμφοτέρων, συμπληρωματικὸν ἔργον γεωτρήσεων καὶ τσιμεντενέσεων εἰς τὸ ὑδροηλεκτρικὸν ἔργον Λάδωνος καὶ αἰτεῖται, ὅπως, συμφώνως πρὸς τὰς ὡς ἄνω διατάξεις τῆς κειμένης νομοθεσίας, αἱ παρεχόμεναι πρὸς τὴν Ebasco Services Inc καὶ τὸ μὴ μονίμως ἐν Ἑλλάδι διαμένον ἀλλοδαπὸν προσωπικὸν αὐτῆς, διευκολύνσεις καὶ ἀπαλλαγαὶ τύχωσι ἐφαρμογῆς καὶ ἐπὶ τῆς Ἑταιρίας Impresa Inc Giovanni Rodio καὶ Co, S.P.A. καὶ τὸ μὴ μονίμως ἐν Ἑλλάδι διαμένον ἀλλοδαπὸν προσωπικὸν αὐτῆς, ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν, ὅπως καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἰσχύος τῶν ἀπὸ 19.12.1952 καὶ 29.1.1954 συναφθεισῶν ὡς ἄνω συμβάσεων μεταξὺ τῆς Δημοσίας Ἐπιχειρήσεως Ἠλεκτρισμοῦ καὶ τῆς ἐν Μιλάνῳ Ἑταιρίας Impresa Inc Giovanni Rodio καὶ Co, S.P.A., ἡ τελευταία αὕτη Ἑταιρία ὡς καὶ τὸ μὴ μονίμως ἐν Ἑλλάδι διαμένον ἀλλοδαπὸν προσωπικὸν αὐτῆς, τύχωσι ἁπασῶν τῶν διευκολύνσεων καὶ ἀπαλλαγῶν τῶν παρεχομένων διὰ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ ὡς ἄνω ἀ.ν. 1566/1950, ὡς οὗτος ἐκυρώθη, τροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ ν. 1633/1951, κατ' ἐπέκτασιν τῆς ἤδη ἰσχυούσης ὁμοίας ὑπ' ἀριθ. 46890 ἀπὸ 7 Ἰουλίου 1954, διὰ τὴν ὡς ἄνω ἰδίαν Ἑταιρίαν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Αὐγούστου 1954

—

56807/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Βιομηχανίας

Περὶ παροχῆς τῶν διευκολύνσεων καὶ ἀπαλλαγῶν τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ ν. 1633/1951 εἰς τὴν Ἑταιρίαν Società Anonima Elettrificazione S.P.A., ***καὶ τὸ ἀλλοδαπὸν προσωπικὸν αὐτῆς.***

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 192 τῆς 27 Σεπτεμβρίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις:

1) Τοῦ ν. 1468/1950 «περὶ Ἱδρύσεως Δημοσίας Ἐπιχειρήσεως Ἠλεκτρισμοῦ» (ἄρθρ. 7).

2) Τοῦ ἀ.ν. 1566/1950 «περὶ κυρώσεως τῆς μετὰ τοῦ Οἴκου Ebasco συναφθείσης τὴν 20 Ἰουλίου 1950 συμβάσεως κλπ.» (ἄρθρ. 7 § 4 καὶ ἄρθρ. 14).

3) Τοῦ ν. 1633/1951 «περὶ κυρώσεως, τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀ.ν. 1566/1950 κλπ.».

4) Τοῦ ἀ.ν. 1672/1951 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων τοῦ ν. 1468/1950 κλπ.» (ἄρθρ. 25).

5) Τοῦ ἀπὸ 2/28 Φεβρουαρίου 1951 β. δ/τος «περὶ μεταβιβάσεως τῶν ἐκ τοῦ ν. 1468/1950 ἁρμοδιοτήτων τοῦ Ὑπουργοῦ Συντονισμοῦ εἰς τὸν Ὑπουργὸν Βιομηχανίας».

6) Τὸ ὑπ' ἀριθ. 1924/Δ.Σ./5.8.1954 ἔγγραφον τῆς Δημοσίας Ἐπιχειρήσεως Ἠλεκτρισμοῦ, δι' οὗ ἀνακοινοῦται ἡμῖν ὅτι τὴν 21 Ἰουνίου 1954 ὑπεγράφη σύμβασις μεταξὺ ταύτης καὶ τῆς ἐν Μιλάνῳ Ἑταιρίας Società Anonima Elettrificazione S.P.A., δι' ἧς ἀνετέθη εἰς ταύτην ἡ προμήθεια ὑλικῶν καὶ ἐξαρτημάτων καὶ ἡ ἐγκατάστασις τῆς γραμμῆς μεταφορᾶς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας τοῦ Ἐθνικοῦ δικτύου διὰ Λαρίσης εἰς Ἄγραν καὶ αἰτεῖται, ὅπως, συμφώνως πρὸς τὰς ὡς ἄνω διατάξεις τῆς κειμένης νομοθεσίας αἱ παρεχόμεναι πρὸς τὴν Ebasco Services Inc καὶ τὸ μὴ μονίμως ἐν Ἑλλάδι διαμένον ἀλλοδαπὸν προσωπικὸν αὐτῆς, διευκολύνσεις καὶ ἀπαλλαγαὶ τύχωσι ἐφαρμογῆς καὶ ἐπὶ τῆς Ἑταιρίας

ναλογον τόσον πρὸς τὸ ὕψος τοῦ ἐπιδόματος τούτου, ὅσον καὶ πρὸς τὸν χρόνον, καθ' ὃν ἐδικαιοῦντο τοιούτου ἐντὸς τῆς περιόδου ἀπὸ 23.4.1954 μέχρις 24.12.1954, καὶ β) οἱ ἀπολυθέντες τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ μισθωτοὶ ἐντὸς τῆς περιόδου ἀπὸ 23.4.1954 μέχρις 24.12.1954, ἐφ' ὅσον, ὑπηρετοῦντες ἐν τῷ Στρατῷ κατ' αὐτὴν τὴν χρονικὴν περίοδον, ἐδικαιοῦντο ἐπιδόματος στρατεύσεως, θὰ λάβουν τὸ δῶρόν των, κατὰ τμῆμα μὲν ἀνάλογον πρὸς τὸν χρόνον τῆς ἐν τῷ Στρατῷ ὑπηρεσίας των παρὰ τοῦ ὑποχρέου πρὸς τοῦτο ὀργανισμοῦ, κατὰ τμῆμα δὲ ἀνάλογον πρὸς τὸν χρόνον τῆς ἀπὸ τῆς ἀπολύσεώς των ἐκ τοῦ Στρατοῦ μέχρις 24.12.1954 ὑπηρεσίας των παρὰ τοῦ ἐργοδότου των.

2) Οἱ ἐν κατασιάσει ἀσθενείας τελοῦντες μισθωτοί. Ἐκ τούτων: α) οἱ κατὰ τὴν δημοσίευσιν τῆς παρούσης τελοῦντες ἐν ἀσθενείᾳ θὰ λάβουν παρὰ τοῦ ἐργοδότου των ὡς δῶρον ποσὸν ἀνάλογον πρὸς τὸν χρόνον καθ' ὃν εἰργάσθησαν παρ' αὐτῷ ἐντὸς τῆς περιόδου ἀπὸ 23.4.1954 μέχρις 24.12.1954, τοῦ ὑπολοίπου καταβληθησομένου παρὰ τοῦ οἰκείου ὀργανισμοῦ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, β) ἐκεῖνοι, ὧν ἡ ἀσθένεια καὶ ἐπιδότησις συνέπεσαν εἰς χρόνον προηγούμενον τῆς 24.12.1954 δικαιοῦνται ὁλοκλήρου τοῦ δώρου παρὰ τοῦ ἐργοδότου των ἢ κλάσματος τούτου, ἀναλόγως πρὸς τὴν διάρκειαν τῆς ἐργασιακῆς αὐτῶν σχέσεως, ἐντὸς τῆς περιόδου ἀπὸ 23.4.1954 μέχρις 24.12.1954 καὶ ἐὰν ἐξ ἡ ἀσθένειά των ἀπετέλεσε λόγον λύσεως τῆς μεταξὺ αὐτῶν ἐργασιακῆς σχέσεως.

3) Οἱ ἐν κατασιάσει διαθεσιμότητος ἢ ὑπὸ σύστημα ἐκ περιτροπῆς ἐργασθέντες δικαιοῦνται διὰ τὸν χρόνον τῆς τοιαύτης καταστάσεως τῶν τοῦ ἡμίσεος τοῦ εἰς τὸν χρόνον τοῦτον ἀναλογοῦντος πλήρους δώρου.

4) Ἐπίσης δικαιοῦνται δώρου, ὑπὸ τὰς ἐν ἄρθρῳ 1 τῆς παρούσης προϋποθέσεις καὶ διακρίσεις, καὶ οἱ ἐπὶ μισθῷ νομικοὶ σύμβουλοι καὶ ἰατροὶ τῶν ὀργανισμῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἱδρυμάτων, Τραπεζῶν, ἀνωνύμων ἑταιριῶν καὶ ἐπιχειρήσεων ἐν γένει, ὑπολογιζομένου βάσει τοῦ καταβαλλομένου μηνιαίου μισθοῦ.

5) Τοῦ διὰ τῆς παρούσης ἀποφάσεως παρεχομένου δώρου δικαιοῦται καὶ τὸ προσωπικὸν (μουσικοί, ἠθοποιοὶ καὶ τεχνῖται) τῶν κρατικῶν Θεάτρων.

6) Εἰς τοὺς ἠθοποιοὺς τῶν ἰδιωτικῶν θεατρικῶν ἐπιχειρήσεων καταβάλλεται δῶρον 600 δραχμῶν.

7) Εἰς τὸ τεχνικὸν προσωπικὸν τῶν θεατρικῶν ἐπιχειρήσεων ἡ ὑπὸ τῆς παρούσης προβλεπομένη παροχὴ καταβληθήσεται ὑπὸ τῶν ὑποχρέων πρὸς τοῦτο ἐργοδοτῶν, παρ' οἷς τοῦτο εἰργάσθη ἀπὸ 23.4.1954 μέχρις 24.12.1954, κατὰ τὰ ἐν ἄρθρ. 1 § 2 τῆς παρούσης ὁριζόμενα.

Ἄρθρον 5ον

1. Εἰς τοὺς εἰς τὰ Δημόσια Ἔργα καὶ τὰς ἐποχιακῶς ἐκτελουμένας ἐργασίας ἐργαζομένους, ὡς καὶ εἰς τοὺς πρὸς ἐκτέλεσιν ὡρισμένου ἔργου ἐργασθέντας ἐργατοτεχνίτας, θέλει καταβληθῆ ὡς δῶρον ἓν ἡμερομίσθιον ἀνὰ ὀκτὼ (8) πραγματοποιηθέντα τοιαῦτα ἢ ἀνάλογον κλάσμα διὰ τὰ κάτω τῶν ὀκτὼ (8) πραγματοποιηθέντα τοιαῦτα ἐντὸς τῆς χρονικῆς περιόδου ἀπὸ 23.4.1954 μέχρις 24.12.1954, τοῦ συνολικοῦ ποσοῦ τοῦ δώρου μὴ δυναμένου νὰ ὑπερβῇ τὰ 25 ἡμερομίσθια.

2. Εἰς τοὺς ἀπασχολουμένους εἰς ἐπεξεργασίαν καὶ συσκευασίαν σταφίδος θέλει καταβληθῆ ὡς δῶρον ἓν (1) ἡμερομίσθιον ἀνὰ πέντε (5) πραγματοποιηθέντα τοιαῦτα κατὰ τὸ ἀπὸ 23.4.1954 μέχρις 24.12.1954 χρονικὸν διάστημα, κλάσμα δὲ τούτου ἀνάλογον διὰ τὰ κάτω τῶν πέντε (5) πραγματοποιηθέντα τοιαῦτα. Τοῦτο ὑπολογίζεται διὰ τοὺς μὲν ἐπὶ ἡμερομισθίῳ ἀμειβομένους κατὰ τὰ ἐν ἄρθρ. 3 § 2 τῆς παρούσης ὁριζόμενα, ἐκτὸς ἐὰν ὑπὸ τῶν οἰκείων συλλογικῶν συμβάσεων ἢ ἄλλων πράξεων ἐκ τῶν ἐν ἄρθρ. 2 τῆς παρούσης ἀναφερομένων προβλέπωνται εὐνοϊκώτερα ἡμερομίσθια, ὁπότε τὸ δῶρον ὑπολογίζεται βάσει αὐτῶν, διὰ δὲ τοὺς ἀμειβομένους κατὰ μονάδα ἐργασίας (κατασκευαστάς, καρφωτὰς σταφιδοκιβωτίων κλπ.) ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πηλίκου τῆς διαιρέσεως τῶν πραγματοποιηθεισῶν ἀμοιβῶν κατὰ τὸ ὡς ἄνω χρονικὸν διάστημα διὰ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν πραγματοποιηθέντων ἡμερομισθίων, τοῦ συνολικοῦ ποσοῦ τοῦ δώρου μὴ δυναμένου δι' ἕκαστον ἐργάτην νὰ ὑπερβῇ τὰ 25 ἡμερομίσθια, οὐδ' ἕκαστον ἡμερομίσθιον - δῶρον νὰ εἶναι κατώτερον τῶν 38 δραχμῶν.

3. Εἰδικῶς πρὸς ἐξεύρεσιν τῶν πραγματοποιηθέντων ἡμερομισθίων τῶν ἐπὶ τιμολογίῳ ἀμειβομένων σταφιδεργατῶν Ἡρακλείου δέον ὅπως τὸ σύνολον τῶν πραγματοποιηθεισῶν ἀμοιβῶν ἀπὸ 23.4.1954 μέχρις 24.12.1954 διαιρεθῇ διὰ τοῦ ὑπὸ τῆς οἰκείας συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας προβλεπομένου ἡμερομισθίου, τοῦ συνολικοῦ ποσοῦ τοῦ δώρου μὴ δυναμένου νὰ ὑπερβῇ δι' ἕκαστον τὰ 25 ἡμερομίσθια, οὐδὲ τὴν ἀναλογίαν τοῦ ἑνὸς ἡμερομισθίου ἀνὰ πέντε (5) πραγματοποιηθέντα τοιαῦτα. Ὁ ὑπολογισμὸς οὗτος ἐφαρμόζεται, ἐφ' ὅσον ὑπὸ ἐν ἰσχύι συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας δὲν προβλέπονται ἄλλως τὰ τῆς καταβολῆς τοῦ δώρου εἰς τοὺς μισθωτοὺς τούτους.

4. Εἰς τοὺς ὑφαλοχρωματιστάς, ναυπηγοξυλουργοὺς καὶ ματσακονιστὰς θέλει καταβληθῆ ὡς δῶρον ἀνὰ πέντε (5) πραγματοποιηθέντα κατὰ τὸ ἀπὸ 23.4.1954 μέχρις 24.12.1954 χρονικὸν διάστημα ἡμερομίσθιον πρὸς δραχμὰς 31,50 ἢ ἀνάλογον κλάσμα διὰ τὰ κάτω τῶν πέντε (5) πραγματοποιηθέντα, τοῦ συνολικοῦ ποσοῦ τοῦ δώρου μὴ δυναμένου νὰ ὑπερβῇ τὰ 25 ἡμερομίσθια. Εἰδικῶς διὰ τοὺς ναυπηγοξυλουργοὺς τὰ οὕτως ὑπολογιζόμενα ἡμερομίσθια - δῶρα δὲν δύνανται νὰ ὑπερβοῦν τὰ πέντε (5) κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα μηνὸς ἐντὸς τῆς ἀνωτέρω περιόδου.

Τὰ ἐγκεκριμένα ἐργατικὰ τιμολόγια τῶν ὑφαλοχρωματιστῶν καὶ ματσακονιστῶν προσαυξάνονται κατὰ ποσοστὸν 30% ἀπὸ 20.12.1954 μέχρις 20.1.1955.

5. Οἱ μουσικοὶ τῶν κέντρων διασκεδάσεως καὶ κοσμικῶν κέντρων (ταβέρνα) δικαιοῦνται τῶν 50% μόνον τοῦ ὑπὸ τῆς παρούσης προβλεπομένου δώρου καὶ ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 1 τῆς παρούσης.

6. Εἰς ἕκαστον ἐκ τῶν ταξιθετῶν ἢ ταξιθετριῶν ἑκάστης θεατρικῆς ἢ κινηματογραφικῆς ἐπιχειρήσεως πρώτης προβολῆς θέλει καταβληθῆ παρὰ ταύτης δῶρον ἐκ δραχμῶν 600, τῆς δὲ δευτέρας ἢ πολλαπλῆς προβολῆς ἐκ δραχμῶν

Società Anonima Elettrificazione S.P.A., καὶ τὸ μὴ μονίμως ἐν Ἑλλάδι διαμένον ἀλλοδαπὸν προσωπικὸν αὐτῆς, ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν, ὅπως καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἰσχύος τῆς ἀπὸ 21 Ἰουνίου 1954 συναφθείσης ὡς ἄνω συμβάσεως μεταξὺ τῆς Δημοσίας Ἐπιχειρήσεως Ἠλεκτρισμοῦ καὶ τῆς ἐν Μιλάνῳ Ἑταιρίας Società Anonima Elettrificazione S.P.A., ἡ τελευταία αὕτη Ἑταιρία, ὡς καὶ τὸ μὴ μονίμως ἐν Ἑλλάδι διαμένον ἀλλοδαπὸν προσωπικὸν αὐτῆς, τύχωσιν ἀπασῶν τῶν διευκολύνσεων καὶ ἀπαλλαγῶν τῶν παρεχομένων διὰ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ ὡς ἄνω ἀ.ν. 1566/1950, ὡς οὗτος ἐκυρώθη, ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ ν. 1643/1951, κατ' ἐπέκτασιν τῶν ἤδη ἰσχυουσῶν ὁμοίων ὑπ' ἀριθ. 49927 ἀπὸ 28.7.1951 καὶ 91418 ἀπὸ 17 Ὀκτωβρίου 1952 διὰ τὴν ὡς ἄνω ἰδίαν Ἑταιρίαν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Αὐγούστου 1954

—

28030/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ ἐκτάκτου οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως πρὸς τοὺς μισθωτοὺς τῆς Χώρας ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν Χριστουγέννων 1954 κλπ. (*).

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ν. 1901/1951 περὶ κυρώσεως τοῦ ἀ.ν. 1777/1951 περὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων τοῦ ἀ.ν. 98/1944 καὶ τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ἀ.ν. 866/1948,

Ἀποφασίζομεν:

Ἄρθρον 1ον

1. Οἱ πάσης φύσεως ἐργοδόται ὑποχρεοῦνται ὅπως καταβάλουν εἰς ἕκαστον ἐκ τοῦ ὑπαλληλικοῦ, ὑπηρετικοῦ καὶ ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν, μεθ' οὗ συνδέονται διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου ἀορίστου ἢ ὡρισμένου χρόνου καὶ ἐφ' ὅσον ἡ σχέσις αὕτη διήρκεσεν ἀπὸ 23.4.1954 μέχρις 24.12.1954 τοὐλάχιστον, ἔκτακτον οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν (δῶρον) ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς Χριστουγέννων 1954, ἴσην πρὸς ἓνα μὲν μηνιαῖον μισθὸν διὰ τοὺς ἐπὶ μισθῷ ἀμειβομένους, 25 δὲ ἡμερομίσθια διὰ τοὺς ἐπὶ ἡμερομισθίῳ ἀμειβομένους.

II. Εἰς ἐκείνους ἐκ τῶν ἀνωτέρω μισθωτῶν, ὧν ἡ σχέσις ἐργασίας παρὰ τῷ ὑποχρέῳ εἰς καταβολὴν τοῦ δώρου ἐργοδότῃ δὲν διήρκεσεν καθ' ὅλον τὸ ἀνωτέρω χρονικὸν διάστημα, διότι συνῆφθεισα πρὸ ἢ μετὰ τὴν 23.4.1954 ἐλύθη ἐντὸς τοῦ ἀπὸ 23.4.1954 μέχρις 24.12.1954 χρονικοῦ διαστήματος θέλει καταβληθῇ ὡς δῶρον ποσὸν ἴσον πρὸς τὸ 1/25 τοῦ μηνιαίου μισθοῦ ἢ ἐν ἡμερομισθίου ἀναλόγως τοῦ τρόπου ἀμοιβῆς τοῦ μισθωτοῦ ἀνὰ ἕκαστον 10ήμερον χρονικὸν διάστημα διαρκείας τῆς ἐργασιακῆς αὐτῶν σχέσεως ἐντὸς τῆς χρονικῆς περιόδου ἀπὸ 23.4.1954 μέχρις 24.12.1954.

Διὰ χρονικὸν διάστημα μικρότερον τοῦ δεκαημέρου καταβάλλεται ἀνάλογον κλάσμα.

Εἰς τὸν χρόνον διαρκείας τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως δὲν ὑπολογίζονται αἱ ἡμέραι, καθ' ἃς ὁ μισθωτὸς δὲν παρέσχε τὰς ὑπηρεσίας του, λόγῳ ἀδείας ἄνευ ἀποδοχῶν.

Ἄρθρον 2ον

1. Τὸ ὑπὸ τῆς παρούσης προβλεπόμενον δῶρον θέλει ὑπολογισθῇ βάσει τῶν ὑπὸ τῶν οἰκείων συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἢ διαιτητικῶν ἀποφάσεων ἢ ἀποφάσεων ἐκδοθεισῶν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀ.ν. 98/1944 ἢ τοῦ ν. 2058/1952 ἢ τοῦ ν.δ. 2510/1953 ἢ ἑτέρων ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἢ ἀποφάσεων συλλογικῶν ἢ ἄλλων ὀργάνων, καθωρισμένων κατὰ τὴν δημοσίευσιν τῆς παρούσης μισθῶν ἢ ἡμερομισθίων, προσηυξημένων τῶν οὕτω καθωρισμένων μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων διὰ τῶν κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον παρασχεθεισῶν ἐπ' αὐτῶν αὐξήσεων, προσαυξήσεων καὶ ἐπιδομάτων, ἐξαιρουμένων μόνον τῶν ἐπιδομάτων, προσαυξήσεων καὶ ἀποζημιώσεων τῶν παρεχομένων λόγῳ ηὐξημένης ἀποδάσεως, ὑπερωριακῆς ἀπασχολήσεως, ὁδοιπορικῶν ἐξόδων καὶ πάσης ἐν γένει παροχῆς οἰκειοθελῶς ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου παρεχομένης.

II. Δὲν ὑπολογίζεται ἐπίσης τὸ ἀντίτιμον τῶν τυχὸν εἰς εἶδος χορηγουμένων παροχῶν, οἷον τροφῆς, οἰκήσεως, ἐνδύσεως, φωτισμοῦ κλπ., ἐφ' ὅσον αἱ τοιαῦται παροχοὶ δὲν προβλέπονται ὑπὸ τῶν οἰκείων συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἢ διαιτητικῶν ἢ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων. Συνυπολογίζονται ὅμως αἱ τυχὸν διὰ τὰ ἀνωτέρω εἴδη ἐνεργούμεναι κρατήσεις ἐκ τῶν ἀποδοχῶν.

Ἄρθρον 3ον

1. Εἰς ἃς περιπτώσεις ἡ ἀμοιβὴ τῶν μισθωτῶν καθορίζεται δι' ἐλευθέρας συμφωνίας, ἐλλείψει εἰδικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἢ ἄλλης τινὸς πράξεως ἐκ τῶν ἐν ἄρθρῳ 2 τῆς παρούσης ἀναφερομένων, διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ δώρου διὰ τοὺς ἐκ τούτων ὑπαλλήλους θὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν τὸ 30πλάσιον τοῦ διὰ τῆς ἑπομένης παραγράφου καθοριζομένου διὰ τοὺς τεχνίτας ἡμερομισθίου, διὰ δὲ τοὺς ἐργατοτεχνίτας καὶ ὑπηρέτας τὰ ὑπὸ τῆς αὐτῆς παραγράφου καθοριζόμενα ἡμερομίσθια.

II. Εἰς τοὺς κατὰ μονάδα ἐργασίας ἀμειβομένους τὸ δῶρον θέλει ὑπολογισθῇ βάσει ἡμερομισθίου διὰ τοὺς ἄρρενας τεχνίτας 38 δρχ., διὰ τοὺς εἰδικευμένους βοηθοὺς αὐτῶν καὶ εἰδικευμένους ἐργάτας 35 δρχ., διὰ τοὺς βοηθοὺς τεχνιτῶν ὑποδηματεργατῶν καὶ ραπτεργατῶν, τοὺς ἀνειδικεύτους ἐν γένει ἐργάτας καὶ τὰς θήλεις τεχνίτριας καὶ εἰδικευμένας ἐργατρίας, 31,50 δρχ., ἀνειδικεύτους ἐργατρίας 25 δρχ. καὶ τέλος διὰ τοὺς μαθητευομένους ἀμφοτέρων τῶν φύλων 11 δραχ., ἐφ' ὅσον δὲν προβλέπονται ὑπὸ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἢ ἄλλως πως εὐνοϊκώτερα βασικὰ ἡμερομίσθια.

III. Διὰ τοὺς ἐργαζομένους ἐπ' ἀμοιβῇ κατὰ μονάδα ἐργασίας εἰς ἐργοστάσια ὑαλουργίας τὰ ὑπὸ τῆς προηγουμένης παραγράφου καθοριζόμενα ποσὰ θὰ ὑπολογισθοῦν προσηυξημένα κατὰ 20 ο/ο.

Ἄρθρον 4ον

1. Τοῦ διὰ τῆς παρούσης καθοριζομένου δώρου καὶ ὑπὸ τὰς ἐν αὐτῇ προϋποθέσεις δικαιοῦνται παρὰ τοῦ ὑποχρέου πρὸς τοῦτο:

1) Οἱ ἐν καταστάσει στρατεύσεως τελοῦντες μισθωτοί. Ἐκ τούτων: α) Οἱ τυχόντες κατὰ τὸ ἀπὸ 23.4.1954 μέχρις 24.12.1954 χρονικὸν διάστημα ἐπιδόματος στρατεύσεως θὰ λάβωσι δῶρον ἀ-

(*) Κατάλληλα πρὸς δημοσίευσιν εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καὶ δημοσιεύεται εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 251 φύλλον, τεύχος Β', τῆς 17.12.1954.

480), ἐφαρμοζομένων ἀναλόγως τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 1 τῆς παρούσης.

7. Τοῦ ὑπὸ τῆς παρούσης προβλεπομένου δώρου δικαιοῦνται καὶ οἱ ἀρτεργάται. Εἰς τοῦτους τὸ δῶρον θέλει καταβληθῆ παρὰ τῶν οἰκείων ἐργοδοτῶν βάσει τῆς διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον ἀναγνωρισθείσης ἐπιβαρύνσεως ἐν τῇ κοστολογήσει τοῦ ἄρτου.

8. Ἕκαστος τῶν ὁδηγῶν ἀγοραίων ἐπιβατηγῶν αὐτοκινήτων (ταξὶ ἀγοραία) δικαιοῦται, πρὸς ἀπόληψιν δώρου, νὰ εἰσπράττῃ ὁλόκληρον τὴν χορηγηθεῖσαν, λόγῳ τῶν ἑορτῶν τῶν Χριστουγέννων, αὔξησιν τῆς πιθάρεως τῆς σημαίας. Εἰς περιπτώσεις, καθ' ἃς οὗτοι δὲν ἤθελον εἰσπράξει τὴν διαφορὰν ταύτην, δικαιοῦνται νὰ λάβωσι δῶρον παρὰ τῶν ἐκμεταλλευτῶν τῶν αὐτοκινήτων καὶ ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις καὶ τοὺς ὅρους τῆς παρούσης ἀποφάσεως ἐκ δραχμῶν 600 κατὰ τὰ ἐν ἄρθρῳ 1 τῆς παρούσης.

Τοῦ τελευταίου τούτου ποσοῦ δῶρου δικαιοῦται καὶ ἕκαστος τῶν ὁδηγῶν αὐτοκινήτων ἐκκενώσεως βόθρων, ἐφ' ὅσον δὲν ἀμείβεται διὰ μηνιαίου μισθοῦ, ἀλλὰ διὰ ποσοστῶν ἢ κατ' ἀποκοπήν.

9. Πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως τύχουν δώρου καὶ οἱ σερβιτόροι καὶ βοηθοὶ τῶν ἑστιατορίων, ζυθεστιατορίων, οἰνομαγειρείων, ταβερνῶν, κομμικῶν κέντρων διασκεδάσεως, καφενείων, καφεζαχαροπλαστείων, ἀναψυκτηρίων, ζαχαροπλαστείων, γαλακτοπωλείων καὶ λοιπῶν συναφῶν καταστημάτων, ὡς καὶ τὸ ἐπὶ τῆς περιποιήσεως προσωπικὸν τῆς Διεθνοῦς Ἑταιρίας Κλινοσκεπασμάτων, αὐξάνονται ἐπὶ χρονικὸν διάστημα 30 ἡμερῶν, ἀρχόμενον ἀπὸ 20.12.1954, τὰ κεκανονισμένα ἐκ 10ο/ο ἢ 15ο/ο ποσοστὰ ἀμοιβῆς των ἐπὶ τῶν λογαριασμῶν τῶν πελατῶν κατὰ 30ο/ο προσδιοριζόμενα οὕτως εἰς 13ο/ο καὶ 20ο/ο. Τὸ 1/3 τῆς αὐξήσεως ταύτης, προοριζόμενον πρὸς παροχὴν δώρου εἰς τοὺς βοηθοὺς σερβιτόρων, περιέρχεται εἰς ἰδιαίτερον λογαριασμὸν καὶ κατανέμεται κατ' ἰσομοιρίαν μεταξὺ πάντων τῶν ἐν ἑκάστῳ καταστήματι ὑπηρετούντων βοηθῶν.

10. Πρὸς τὸν σκοπόν, ὅπως τύχῃ τοῦ διὰ τῆς παρούσης χορηγουμένου δώρου καὶ τὸ ἐπὶ ποσοστοῖς μόνον ἀμειβόμενον προσωπικὸν τῶν κουρείων καὶ κομμωτηρίων, αὐξάνονται κατὰ 30ο/ο καὶ ἐπὶ χρονικὸν διάστημα 30 ἡμερῶν, ἀρχόμενον ἀπὸ 20.12.1954, αἱ τιμαὶ τῶν κουρευτικῶν καὶ λοιπῶν ἐν τοῖς ὡς ἄνω καταστήμασι παρεχομένων ὑπηρεσιῶν. Τὸ ἐκ τῆς αὐξήσεως ταύτης ποσὸν μετὰ τὴν ἐξ αὐτοῦ παροχὴν 130 δραχμῶν δι' ἕκαστον βοηθὸν κουρείου καὶ 190 δραχμῶν εἰς ἕκαστον βοηθὸν κομμωτηρίου θέλει κατανεμηθῆ κατ' ἰσομοιρίαν μεταξὺ πάντων τῶν τεχνιτῶν καὶ τεχνιτριῶν ἑκάστου κουρείου ἢ κομμωτηρίου, ἀποκλεισμένων τῶν προσωπικῶς ἐργαζομένων ἐργοδοτῶν.

11. Πρὸς ἀπόληψιν δώρου ὑπὸ τοῦ ἐπὶ ποσοστοῖς ἀμειβομένου προσωπικοῦ τῶν ἐν τῇ χώρᾳ λειτουργούντων λουτρῶν καθαριότητος αὐξάνονται κατὰ ποσοστὸν 15ο/ο αἱ τιμαὶ τῶν εἰσιτηρίων καὶ διὰ χρονικὸν διάστημα 30 ἡμερῶν ἀρχόμενον ἀπὸ 20.12.1954. Τὸ ἐκ τῆς αὐξήσεως ταύτης προϊὸν διανεμηθήσεται κατ' ἰσομοιρίαν μεταξὺ ἁπάντων τῶν ἀνωτέρω μισθωτῶν.

12. Ἐπίσης πρὸς παροχὴν τοῦ ὑπὸ τῆς παρούσης προβλεπομένου δώρου εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν στιλβωτηρίων αὐξάνονται ἀπὸ 20.12.1954 μέχρις 20.1.1955 κατὰ ποσοστὸν 30ο/ο αἱ τιμαὶ τοῦ στιλβώματος. Τὸ ἐκ τῆς αὐξήσεως ταύτης συγκεντρούμενον ποσὸν διανεμηθήσεται κατ' ἰσομοιρίαν μεταξὺ πάντων τῶν ἐν ἑκάστῳ καταστήματι ἐργαζομένων μισθωτῶν (ὑπαλλήλων κλπ.) τῶν ἀπασχολουμένων διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ τμήματος τοῦ στιλβωτηρίου, μὴ ἐφαρμοζομένων ἐν προκειμένῳ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 1 τῆς παρούσης.

13. Εἰς ἕκαστον ἐκ τοῦ ἐπὶ ποσοστοῖς ἀμειβομένου προσωπικοῦ τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου χορηγεῖται δῶρον ἐκ δραχμῶν 600, μειούμενον ἀναλόγως κατὰ τὰ ἐν ἄρθρῳ 1 τῆς παρούσης ὁριζόμενα.

14. Οἱ ἐκ τῶν μισθωτῶν ἀμειβόμενοι διὰ ποσοστῶν ἢ φιλοδωρημάτων καὶ μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου, εἰς χρῆμα, δικαιοῦνται δῶρου ἐπὶ τοῦ μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου, ὅπερ λαμβάνουσιν, ἐφαρμοζομένων κατὰ τὰ λοιπὰ τῶν διατάξεων τῆς παρούσης. Τὸ δῶρον τοῦτο εἶναι ἀσχετον, μὴ συμπεριλαμβανόμενον πρὸς τὸ δῶρον, ὅπερ δικαιοῦνται οἱ ξενοκόμοι (σερβιτόροι) βάσει τῶν διατάξεων τῆς παραγράφου 9 τοῦ παρόντος ἄρθρου.

Ἄρθρον 6ον

Πρὸς ἀπόληψιν δώρου ὑπὸ τῶν ἀπασχολουμένων εἰς μὴ μόνιμον ἐργοδότην καὶ ἐπὶ τιμολογίῳ ἢ κατὰ μονάδα ἐργασίας ἀμειβομένων, ὡς ἐκδορροσφαγέων, ἐργατῶν κατεργασίας ἐντέρων, συντηρητῶν ζώων, ἐλαιοσακκιαστῶν, καραγωγέων, ραπτεργατῶν, φορτοεκφορτωτῶν, μὴ διεπομένων ὑπὸ τῆς περὶ φορτοεκφορτωτῶν λιμένος ἢ ξηρᾶς κειμένης νομοθεσίας κλπ. αὐξάνονται τὰ νομίμως ἐγκεκριμένα ἢ συμπεφωνημένα τιμολόγια ἀμοιβῆς αὐτῶν κατὰ 30 ο/ο ἀπὸ 20.12.1954 μέχρις 20.1.1955.

Ἄρθρον 7ον

Τοῦ ὑπὸ τῆς παρούσης προβλεπομένου δώρου καὶ ὑπὸ τὰς ἐν αὐτῇ προϋποθέσεις καὶ διακρίσεις δικαιοῦνται καὶ οἱ μισθωτοὶ τῶν γεωργοκτηνοτροφικῶν ἐπιχειρήσεων (βουστασίων, λαχανοκήπων, ἀνθοκήπων, πτηνοτροφείων κλπ.), ἐφ' ὅσον αἱ σχέσεις τούτων διέπονται ὑπὸ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἢ ἄλλων πράξεων ἐκ τῶν ἐν ἄρθρῳ 2 τῆς παρούσης ἀναφερομένων ἢ ὑπάγονται εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α., ὡς καὶ τὸ προσωπικὸν τῶν γεωργοκτηνοτροφικῶν ἐργασιῶν τῶν ἀσκουμένων ὑπὸ ἀνωνύμων ἑταιριῶν, συνεταιριστικῶν ὀργανώσεων καὶ λοιπῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου.

Ἄρθρον 8ον

2. Οἱ ἀπασχολούμενοι εἰς πλείονας τοῦ ἑνὸς ἐργοδότας καὶ ἀμειβόμενοι ἐπὶ μισθῷ ἢ ἡμερομισθίῳ ἢ ὡρομισθίῳ θὰ τύχωσι παρ' ἑκάστου ἐκ τούτων, μεθ' οὗ συνδέονται διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, δώρου ἴσου πρὸς τὸ ποσὸν τῶν ἀποδοχῶν, ἃς ἔλαβον παρ' ἑκάστου ἐργοδότου κατὰ τὸν τελευταῖον πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἢ πρὸ τῆς λύσεως τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως μῆνα, ἐφαρμοζομένων καὶ ἐν προκειμένῳ τῶν προϋποθέσεων καὶ περιορισμῶν τῶν λοιπῶν διατάξεων τῆς παρούσης ἀποφάσεως.

Άρθρον 9ον

Αί διατάξεις τῆς παρούσης δὲν ἔχουν ἐφαρμογὴν εἰς τὰς κάτωθι περιπτώσεις:

α) Ἐπὶ τῶν ἐργατῶν τῶν λοιπῶν, ἐκτὸς τῶν ἐν ἄρθρῳ 7 ἀναφερομένων γεωργικῶν ἢ κτηνοτροφικῶν ἐργασιῶν.

β) Ἐπὶ τοῦ οἰκοεργαζομένου προσωπικοῦ (ὑπηρετριῶν, θαλαμηπόλων, παιδαγωγῶν κλπ.).

γ) Ἐπὶ τῶν κατ' οἶκον ἐργαζομένων εἰς κωμοπόλεις (Δήμους ἢ Κοινότητας) πληθυσμοῦ κατωτέρου τῶν 5.000 κατοίκων.

δ) Ἐπὶ τῶν μαθητῶν τῶν τεχνικῶν Σχολῶν, εἰς ἃς περιπτώσεις οὗτοι ἀμείβονται.

Ἄρθρον 10ον

1. Μισθωτοί, ὧν τὰ τῆς παροχῆς τῶν δώρων ἑορτῶν Χριστουγέννων καὶ Πάσχα ρυθμίζονται ἄλλως δι' ὑπογραφείσων μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῆς καταβολῆς τῆς πρώτης δόσεως τοῦ παρόντος δώρου συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἢ ἄλλων πράξεων ἐκ τῶν ἐν ἄρθρ. 2 τῆς παρούσης ἀναφερομένων, θὰ λάβουν τοῦτο κατὰ τὰ ὑπὸ τῶν συλλογικῶν τούτων συμβάσεων ἢ πράξεων ὁριζόμενα.

2. Ἡ ὑπὸ τῆς παρούσης προβλεπομένη ἐκτακτος οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις (δῶρον) συμψηφίζεται πρὸς πᾶσαν, ἐπὶ σκοπῷ δώρου, ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς Χριστουγέννων ἐ. ἔ. ἑτέραν παροχήν, πλὴν τῆς περιπτώσεως κρατήσεων ἐκ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ, ἐπὶ τῷ σκοπῷ καταβολῆς τοιούτων δώρων, καθ' ἣν αἱ κρατήσεις αὗται θὰ καταβληθοῦν ἐπὶ πλέον ταύτης.

3. Ἐὰν ὁ ἐργοδότης καταβάλλῃ εἰς τοὺς παρ' αὐτῷ ἀπασχολουμένους μισθωτοὺς ἀποδοχὰς ὑψηλοτέρας τῶν καθοριζομένων ὑπὸ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ἢ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, δὲν δύναται τὸ ἐπὶ πλέον ποσὸν νὰ συμψηφισθῇ πρὸς τὴν διὰ τῆς παρούσης προβλεπομένην παροχήν.

Ἄρθρον 11ον

Ἐπιχειρήσεις, αἵτινες λόγῳ οἰκονομικῶν δυσχερειῶν ἤργησαν ἀπὸ 28.4.1954 καὶ ἐφεξῆς, μέχρι δημοσιεύσεως τῆς παρούσης, δύνανται νὰ καταβάλουν τὸ ὑπὸ τῶν διατάξεων τῆς παρούσης προβλεπόμενον δῶρον, μειωμένον κατὰ τὸ ἥμισυ μέν, ἐὰν ἤργησαν συνεχῶς καὶ ὁλοκληρωτικῶς ἐπὶ χρόνον πλέον τοῦ μηνός, κατὰ τὰ 2/3 δὲ αὐτοῦ, ἐὰν ἤργησαν πλέον τῶν δύο μηνῶν ἐντὸς τοῦ χρονικοῦ τούτου διαστήματος. Εἰς ὅλως ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις ταύτας δύνανται, διὰ πράξεων, κατὰ περίπτωσιν, τῶν Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ, Οἰκονομικῶν, Ἐργασίας καὶ Βιομηχανίας, νὰ ὁρισθοῦν ἄλλως τὰ τῆς καταβολῆς τοῦ διὰ τῆς παρούσης προβλεπομένου δώρου, ὡς καὶ ἡ πλήρης ἀπαλλαγὴ ἐκάστης αὐτῶν ἀπὸ τούτου, ἐὰν κατὰ τὴν κρίσιν των συντρέχουν σοβαροὶ πρὸς τοῦτο λόγοι.

Ἄρθρον 12ον

Ἡ ὑπὸ τῆς παρούσης προβλεπομένη ἐκτακτος οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις (δῶρον) ὑπόκειται εἰς τὰς ὑπὲρ τῶν οἰκείων Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν καθωρισμένας κρατήσεις καὶ εἰσφοράς.

Τὸ ὑπὸ τῆς παρούσης προβλεπόμενον δῶρον, ὅπερ ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει ἐπιτρέπεται νὰ καταβληθῇ εἰς εἶδος, ἀλλ' εἰς χρῆμα μόνον, δύναται νὰ καταβληθῇ εἰς δύο δόσεις, ἐξ ὧν ἡ μὲν μία ἐξ 60ο/ο μέχρι τῆς 24.12.1954, ἡ δὲ δευτέρα ἐκ 40ο/ο μέχρι τῆς 15.1.1955. Ἐν ᾗ περιπτώσει τὸ ὅλον ποσὸν τοῦ δώρου δὲν ὑπερβαίνει τὰς 500 δραχμάς, καταβληθήσεται εἰς μίαν δόσιν. Ὡσαύτως, ἐὰν ἡ πρώτη δόσις εἶναι κατωτέρα τῶν 500 δραχμῶν, συμπληρωθήσεται αὕτη μέχρι τοῦ ποσοῦ τούτου, τὸ δὲ ὑπόλοιπον καταβληθήσεται εἰς δευτέραν δόσιν.

Ἐπιχειρήσεις, ἐχουσαι οἰκονομικὴν εὐχέρειαν, δύνανται νὰ καταβάλωσιν ὁλόκληρον τὸ ποσὸν τοῦ δώρου ἐντὸς τῆς προθεσμίας τῆς πρώτης δόσεως.

Ἄρθρον 13ον

Τὸ ὑπὸ τῆς § 3 τῆς ὑπ' ἀριθ. 28845/1835/30.8.1951 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Ἐργασίας καὶ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας, ὡς καὶ τῆς § 1 τοῦ Κεφ. Ε' τῆς ὑπ' ἀριθ. 28845/1835/29.9.1951 ἐγκυκλίου τῶν αὐτῶν ὑπουργῶν, ὁριζόμενον δῶρον ἑορτῶν φορτοεκφορτωτῶν κλπ., ὑπολογίζεται βάσει ἡμερομισθίου μέχρι δρχ. 60 κατ' ἀνώτατον ὅριον καὶ διὰ 30 τὸ πολὺ ἡμερομίσθια διὰ τὰς ἑορτὰς τῶν Χριστουγέννων ἐ.ἔ., προσαυξανόμενον εἰδικῶς διὰ τοὺς φορτοεκφορτωτὰς τῶν σεισμοπλήκτων περιοχῶν τῶν Ἰονίων Νήσων κατὰ 30 ο/ο.

Ἡ παροῦσα, κοινοποιουμένη καὶ ἐκτελουμένη ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς της, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Δεκεμβρίου 1954.

—

51522/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργ. Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ παροχῆς δώρου ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς Χριστουγέννων 1954 καὶ Νέου Ἔτους 1955 πρὸς τοὺς συνταξιούχους Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (*).

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19/1944 νόμου, καὶ

2) Τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας.

Ἀποφασίζομεν

Ἐγκρίνομεν τὴν χορήγησιν ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἐπικειμένων ἑορτῶν τῶν Χριστουγέννων καὶ τοῦ Νέου Ἔτους:

1. Εἰς ἕκαστον τῶν συνταξιούχων καὶ βοηθηματούχων (τύπου συντάξεως) τῶν Ὀργανισμῶν Κυρίας καὶ Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως ἁρμοδιότητος τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, δῶρον ἴσον πρὸς τὸ ποσὸν μιᾶς μηνιαίας συντάξεως ἢ ἑνὸς μηνιαίου βοηθήματος, μετὰ τῶν ἀναλογούντων πάσης φύσεως ἐπιδομάτων.

Τοῦ κατὰ τ' ἀνωτέρω δώρου δικαιοῦνται οἱ συνταξιοῦχοι ἢ βοηθηματοῦχοι (τύπου συντάξεως), ἐφ' ὅσον ἔχει διαταχθῇ ἢ θέλει διαταχθῇ ἡ ἔναρξις τῆς συνταξιοδοτήσεως των ἀπὸ τῆς 1ης τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου 1954. Εἰς περίπτωσιν ἐνάρξεως τῆς συνταξιοδοτήσεως ἀπὸ 2—31 Δεκεμβρίου 1954 οἱ ἀνωτέρω θὰ λάβωσι τόσα

(*) Ἀπεστάλη πρὸς δημοσίευσιν εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἡ αὐτὴ κλίμαξ κατωτέρων ὁρίων ἰσχύει καὶ διὰ Δημοσυντήρητα Ἱδρύματα ἢ ἐπιχειρήσεις εἰς ἕκαστον τῶν ὡς ἄνω Δήμων καὶ Κοινοτήτων.

Κατηγορία Γ'

Νοσοκομεῖα πάσης φύσεως:

1. Νοσοκομεῖον Σισμανόγλειον, Εὐαγγελισμός, Ἐρυθρὸς Σταυρός.

Δικηγόρος παρ'	Ἀρείῳ Πάγῳ	3.000
»	Ἐφέταις	2.800
»	Πρωτοδίκαις	2.200

2. Σωτηρία καὶ Ἰδιωτικὰ Νοσηλευτικὰ Ἱδρύματα καὶ Ἰδιωτικὰ Νοσοκομεῖα.

Δικηγόρος παρ'	Ἀρείῳ Πάγῳ	2.700
»	Ἐφέταις	2.500
»	Πρωτοδίκαις	1.800

3. Λοιπὰ Κρατικὰ Νοσοκομεῖα καὶ Νοσηλευτικὰ Ἱδρύματα:

Δικηγόρος παρ'	Ἀρείῳ Πάγῳ	2.200
»	Ἐφέταις	1.800
»	Πρωτοδίκαις	1.500

Κατηγορία Δ'

1. Τράπεζαι Ἐθνική Ἑλλάδος, Ἐθνική Ἀθηνῶν, Ἀγροτική, Ἐμπορική, Κτηματική.

Δικηγόρος παρ'	Ἀρείῳ Πάγῳ	4.500
»	Ἐφέταις	3.500
»	Πρωτοδίκαις	2.500

2. Λοιπαὶ Τράπεζαι:

Δικηγόρος παρ'	Ἀρείῳ Πάγῳ	3.500
»	Ἐφέταις	3.000
»	Πρωτοδίκαις	2.200

Ἡ αὐτὴ κλίμαξ κατωτέρων ὁρίων ἰσχύει καὶ διὰ τὰ ἐν γένει Ταμεῖα Ἀσφαλίσεως Ὑγείας καὶ Προνοίας μιᾶς ἑκάστης κατηγορίας Τραπεζῶν.

Κατηγορία Ε'

Ι.Κ.Α., Ο.Τ.Ε.

Δικηγόρος παρ'	Ἀρείῳ Πάγῳ	4.000
»	Ἐφέτοις	3.200
»	Πρωτοδίκαις	2.500

Κατηγορία ΣΤ'

1. Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου ἢ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου ὑπαγόμενα ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας.

α) Ἀσφαλιστικοὶ Ὀργανισμοὶ Κυρίας Ἀσφαλίσεως καὶ Ὀργανισμοὶ Κοινωνικῆς Πολιτικῆς.

Δικηγόρος παρ'	Ἀρείῳ Πάγῳ	3.000
»	Ἐφέταις	2.500
»	Πρωτοδίκαις	2.000

β) Ὀργανισμοὶ Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως καὶ Προνοίας, πλὴν τῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν κατηγορίαν Δ'.

Δικηγόρος παρ'	Ἀρείῳ Πάγῳ	2.600
»	Ἐφέταις	2.300
»	Πρωτοδίκαις	2.000

Κατηγορία Ζ'

Λοιπὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου καὶ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου μὴ ὑπαγόμενα εἰς ἄλλην κατηγορίαν.

1) Ν.Π.Δ.Δ. ὑπαγόμενα ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν ἑτέρων Ὑπουργείων, πλὴν τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας.

Δικηγόρος παρ'	Ἀρείῳ Πάγῳ	2.600
»	Ἐφέταις	2.300
»	Πρωτοδίκαις	2.000

2) Νομικὰ Πρόσωπα Ἰδιωτικοῦ Δικαίου μὴ ὑπαγόμενα εἰς ἑτέραν κατηγορίαν.

Δικηγόρος παρ'	Ἀρείῳ Πάγῳ	3.000
»	Ἐφέταις	2.500
»	Πρωτοδίκαις	2.000

Γενικαὶ διατάξεις

Ι. Τὰ ὡς ἄνω καθοριζόμενα κατώτερα ὅρια ἀμοιβῶν προσαυξάνονται κατὰ 5 ο/ο δι' ἑκάστην πενταετίαν δικηγορικῆς ὑπηρεσίας παρὰ τῷ αὐτῷ νομικῷ ἢ φυσικῷ προσώπῳ. Ἡ προσαύξησις αὕτη δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ ἐν τῷ συνόλῳ της τὸ 1/2 τοῦ κατὰ τὰ ὡς ἄνω κατωτάτου ὁρίου παγίας μηνιαίας ἀμοιβῆς.

ΙΙ. Δικηγόροι ὑπηρετοῦντες ἢ ἐντεταγμένοι εἰς θέσεις προβλεπομένας ὑπὸ ἐσωτερικῶν κανονισμῶν ἢ ὀργανισμῶν καὶ ἀμειβόμενοι ἐπὶ παγίᾳ ἀμοιβῇ δικαιοῦνται τῆς κατ' ἐφαρμογὴν τῶν ὡς ἄνω κανονισμῶν ἢ ὀργανισμῶν ἑκάστοτε καθοριζομένης ἀμοιβῆς μετὰ τῶν πάσης φύσεως προσαυξήσεων, ἐπιδομάτων καὶ λοιπῶν κεκτημένων δικαιωμάτων, ἥτις ἐν πάσῃ περιπτώσει δὲν δύναται νὰ ὑπολείπεται ἑκάστοτε τῆς διὰ τῆς παρούσης ἀποφάσεως καθοριζομένης κατ' ἐλάχιστον ὅριον ἀμοιβῆς.

ΙΙΙ. Τὰ ὡς ἄνω κατώτατα ὅρια ἀμοιβῆς δικηγόρων μειοῦνται κατὰ τὸ ἓν τρίτον, εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ὁ δικηγόρος προσλαμβάνεται διὰ τὴν παροχὴν εἰδικῶς καὶ μόνον νομικῶν συμβουλῶν καὶ κυρίως γνωμοδοτήσεων εἴτε ἀτομικῶς, εἴτε ἐν συμβουλίῳ μετ' ἄλλων.

ΙV. Δικηγόροι μιᾶς τῶν λοιπῶν κατηγοριῶν ἐπὶ παγίᾳ ἀμοιβῇ λαμβάνοντες μεῖζον ποσὸν τῶν διὰ τῆς παρούσης ἀποφάσεως καθοριζομένων ἐξακολουθοῦσι νὰ λαμβάνωσι ταῦτο, θεωρουμένου ὡς ἐλάχιστον ὁρίου καθοριζομένου καὶ διὰ τῆς παρούσης ὡς τοιοῦτον.

V. Ἡ παροῦσα, ἧς ἡ ἰσχὺς ἄρχεται ἀπὸ τῆς 16ης Νοεμβρίου 1954, ἡμέρας ἐκδόσεώς της, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16ῃ Νοεμβρίου 1954

125405/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Δικαιοσύνης

Περὶ ὁρισμοῦ τοῦ συντελεστοῦ τῶν δικηγορικῶν ἀμοιβῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 227 τῆς 22 Νοεμβρίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὸ ἄρθρ. 29 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 3026/1954 ν.δ. «περὶ τοῦ Κώδικος τῶν Δικηγόρων», ὡς καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 4860/1436 ἀπὸ 4 Νοεμβρίου ἐ.ἔ. σύμφωνον γνωμοδότησιν τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου Ἀθηνῶν, ὁριζομεν τὸν συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 29 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 3026/1954 ν.δ. «περὶ τοῦ Κώδικος τῶν Δικηγόρων» συντελεστὴν ὑπολογισμοῦ τῆς δικηγορικῆς ἀμοιβῆς εἰς ἐννέα (9).

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Νοεμβρίου 1954

τριακοστά τοῦ ὡς ἄνω δώρου δσαι αἱ ἡμέραι τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου ἐ. ἔ. καθ' ἃς συνταξιοδοτοῦνται.

Τὸ ὡς ἄνω δῶρον εἶναι καταβλητέον τὴν 23ην Δεκεμβρίου ἐ. ἔ.

Ἐν περιπτώσει συρροῆς συντάξεων ἢ βοηθημάτων ἐκ πλειόνων Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν τὸ διὰ τῆς παρούσης παρεχόμενον δῶρον ἰσοῦται πρὸς τὴν λαμβανομένην μεγαλυτέραν σύνταξιν ἢ βοήθημα, κατανεμόμενον κατ' ἰσομοιρίαν μεταξὺ τῶν συνταξιοδοτούντων Ὀργανισμῶν. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ καταβολὴ εἰς τὸν δικαιοῦχον ὅλου τοῦ δώρου ἐνεργεῖται ἀμέσως παρὰ τοῦ παρέχοντος τὴν μεγαλυτέραν κατὰ ποσὸν σύνταξιν ἢ βοήθημα Ὀργανισμοῦ, δικαιουμένου τούτου νὰ ἀναζητήσῃ παρὰ τῶν λοιπῶν συνταξιοδοτούντων Ὀργανισμῶν τὰ κατ' ἐφαρμογὴν τῆς παρούσης ἀναλογοῦντα καὶ βαρύνοντα τούτους ποσά.

Κατ' ἐξαίρεσιν, ἐν περιπτώσει συρροῆς συντάξεων ἢ βοηθημάτων ἐκ πλειόνων Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν, ἐξ ὧν ὁ εἷς λόγῳ οἰκονομικῆς ἀδυναμίας δὲν καταβάλλει τὸ ὑπὸ τῆς παρούσης προβλεπόμενον δῶρον εἰς οὐδένα τῶν συνταξιούχων του, τοῦτο καταβάλλεται ὑπὸ τοῦ ἑτέρου Ὀργανισμοῦ, ἰσοῦται δὲ πρὸς τὸ ποσὸν τῆς ὑπὸ τοῦ τελευταίου χορηγουμένης συντάξεως ἢ βοηθήματος.

Ἐν περιπτώσει συρροῆς συντάξεως ἢ βοηθημάτων (τύπου συντάξεως) ἐξ Ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ καὶ τοῦ Δημοσίου, τὸ δῶρον θὰ καταβληθῇ ὑπὸ τοῦ συνταξιοδοτοῦντος Ὀργανισμοῦ. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ, ἂν τὸ ὑπὸ τοῦ Ὀργανισμοῦ καταβληθὲν δῶρον εἶναι κατώτερον ἐκείνου ὅπερ θὰ ἐλάμβανεν ὁ δικαιοῦχος ἐκ τοῦ Δημοσίου, τὴν ἐπὶ πλέον διαφορὰν θέλει λάβει ὁ ἐνδιαφερόμενος παρὰ τοῦ Δημοσίου Ταμείου, ἐξ οὗ λαμβάνει τὴν σύνταξιν του ἐπὶ τῇ προσαγωγῇ βεβαιώσεως τοῦ οἰκείου Ὀργανισμοῦ ἐμφαινούσης τὸ καταβληθὲν αὐτῷ παρὰ τούτου ποσὸν δώρου.

ΙΙ. Εἰς ἑκαστον τῶν ὑπὸ τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως ἁρμοδιότητος τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας ἐπιδοτουμένων λόγῳ ἀσθενείας ἠσφαλισμένων, προκειμένου μὲν περὶ τῶν συμπληρούντων τετράμηνον συνεχῆ ἐπιδότησιν κατὰ τὴν 15ην Δεκεμβρίου 1954, δώρου ἴσου πρὸς εἴκοσι πέντε (25) ἡμερήσια ἐπιδόματα ἀσθενείας, προκειμένου δὲ περὶ τῶν μὴ συμπληρούντων τετράμηνον ὡς ἄνω συνεχῆ ἐπιδότησιν, δώρου ἴσου πρὸς ἓν ἡμερήσιον ἐπίδομα ἀσθενείας δι' ἑκαστον πενθήμερον ἐπιδοτηθέντος ἀσθενείας.

Τὸ εἰς τοὺς ὡς ἄνω βοηθηματούχους ἀσθενείας παρεχόμενον δῶρον εἶναι καταβλητέον τὴν 23ην Δεκεμβρίου ἐ. ἔ.

Τοῦ δώρου δικαιοῦνται οἱ ἀνωτέρω ἐπιδοταύμενοι ἠσφαλισμένοι, ἐφ' ὅσον μία τοὐλάχιστον ἡμέρα ἐπιδοτήσεως ἐμπίπτει εἰς τὸ πρῶτον δεκαπενθήμερον τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου ἐ. ἔ.

Ὡς ἐπίδομα διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ κατὰ τ' ἀνωτέρω δώρου νοεῖται τὸ παρ' ἑκάστου ἐπιδοματοῦχου λαμβανόμενον ἐπίδομα ἀσθενείας μετὰ τῶν τυχὸν ἐπὶ τούτου προσαυξήσεων λόγῳ ψυχαγωγίας κλπ.

ΙΙΙ. Τὸ δῶρον, περὶ οὗ ἡ παροῦσα, ἀπαλλάσσεται πάσης ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου καὶ τρίτων κρατήσεως.

Τὰ τῆς χορηγήσεως δώρου εἰς τοὺς συνταξιούχους τῶν σιδηροδρομικῶν (Ἀτμηλάτων Σιδηροδρόμων κλπ.) θέλουσι καθορισθῇ δι' εἰδικῆς ἀποφάσεως ἡμῶν.

Ἡ παροῦσα θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Δεκεμβρίου 1954

—

128494/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Δικαιοσύνης

Περὶ καθορισμοῦ τῶν ἐλαχίστων ὁρίων ἀμοιβῆς ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου Ἀθηνῶν τῶν ἐπὶ παγίᾳ περιοδικῇ ἀμοιβῇ παρεχόντων τὰς ὑπηρεσίας των δικηγόρων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 243 τῆς 8 Δεκεμβρίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 92 § 2 τοῦ ν.δ. 3026/1954 περὶ τοῦ Κώδικος τῶν Δικηγόρων» καὶ τὰς διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 4866/6.11.1954, 4943/10.11.1954 καὶ 4976/15.11.1954 ἐγγράφως ὑποβληθείσας ἡμῖν συμφώνους γνωμοδοτήσεις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου Ἀθηνῶν κατόπιν ἀποφάσεων τοῦ αὐτοῦ Συμβουλίου, ληφθεισῶν κατὰ τὰς συνεδριάσεις τῆς 5 Νοεμβρίου 1954, 9 Νοεμβρίου 1954 καὶ 15 Νοεμβρίου 1954.

Καθορίζομεν

Τὸ ἐλάχιστον ὅριον ἀμοιβῆς τῶν ἐπὶ παγίᾳ περιοδικῇ ἀμοιβῇ παρεχόντων τὰς ὑπηρεσίας των δικηγόρων ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου Ἀθηνῶν ὡς ἑξῆς

Κατηγορία Α'

Πάσης φύσεως ἑταιρίαι καὶ ἐμπορικαὶ ἢ γενικαὶ ἐπιχειρήσεις ἀπασχολοῦσαι ἐργατοϋπαλλήλικον, τεχνικὸν καὶ ὑπηρετικὸν προσωπικόν	Δικηγόρος παρὰ Πρωτοδικαῖς	Δικηγόρος παρ' Ἐφέταις	Δικηγόρος παρ' Ἀρείῳ Πάγῳ
μέχρι 25 προσώπων	1.400	1.900	2.400
» 50 »	1.500	2.000	2.500
» 100 »	1.600	2.200	2.700
» 500 »	1.800	2.850	3.850
» 1000 »	2.000	2.600	3.100
» 2000 »	2.250	2.800	3.300
» 3000 » καὶ ἄνω	3.000	3.500	4.200

Κατηγορία Β'

Δῆμοι, Κοινότητες, Δημοσιευτήρια Ἱδρύματα:

1. Δῆμος Ἀθηναίων.

Δικηγόρος παρ' Ἀρείῳ Πάγῳ	2.600
» » Ἐφέταις	2.300
» » Πρωτοδίκαις	2.000

2. Δῆμος Βύρωνος, Νέας Ἰωνίας, Νέας Φιλαδελφείας, Νέας Σμύρνης, Καλλιθέας, Μεγάρων καὶ Ἐλευσῖνος

Δικηγόρος παρ' Ἀρείῳ Πάγῳ	1.800
» » Ἐφέταις	1.600
» » Πρωτοδίκαις	1.400

3. Λοιποὶ Δῆμοι καὶ Κοινότητες τῆς περιφερείας τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

Δικηγόρος παρ' Ἀρείῳ Πάγῳ	1.800
» » Ἐφέταις	1.500
» » Πρωτοδίκαις	1.200

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΦΑΛΜΑΤΟΣ

Παρήλθον ήδη επτά 24. Αλλά είναι χρήσιμον να υπομνησθή πώς εσκέπτετο ο Εργατικός Νομοθέτης του έτους 1930. Δικαιολογών την διάταξιν του άρθρ. 2 του ν. 4558/1930, κατά την οποίαν δίδεται το τέταρτον της αποζημιώσεως του ν. 2112 εις τους προειδοποιουμένους ιδιωτικούς υπαλλήλους, ανέγραφεν εις την εισηγητικήν του έκθεσιν τα εξής:

«Ικανοποιείται μερικώς το γνωστόν αίτημα του υπαλληλικού κόσμου, ζητούντος να καταργηθή η υποχρέωσις του εργοδότου να προειδοποιή τους υπαλλήλους, απολυομένους, και να δριοθή, ότι ούτος υποχρεούται εν πάση περιπτώσει εις την πληρωμήν αποζημιώσεως, ως επιβάλλει ο νόμος, εις την περίπτωσιν μη προειδοποιήσεως. Σημειωτέον ότι σήμερον είναι γενική σχεδόν ή τάσις, όπως υποχρεωθή ο εργοδότης, εν πάση περιπτώσει, εις αποζημίωσιν του απολυομένου υπαλλήλου ανάλογον προς την προηγουμένην υπηρεσίαν, και περιορισθή αντιστοίχως ο χρόνος προειδοποιήσεως εις βραχείαν (συνήθως τριήμερον) παγίαν και άσχετον προς την προηγουμένην υπηρεσίαν του υπαλλήλου προθεσμίαν προειδοποιήσεως, δεδομένου ότι αι προ πολλών μηνών προειδοποιήσεις είναι ανωφελείς. Η τάσις αύτη ηκολουθήθη ήδη υπό νομοθεσιών Κρατών τινων (Αυστρία, Πολωνία κλπ.). Πάντως δεν εθεωρήσαμεν επί του παρόντος εύθετον την περίστασιν, όπως μεταβάλωμεν ριζικώς ούτω θεμελιωθή διάταξιν του ν. 2112, αποδεχθέντες μόνον όπως ο εργοδότης υποχρεούται, εν περιπτώσει προειδοποιήσεως, εις μικράν σχετικώς αποζημίωσιν του υπαλλήλου διά του τετάρτου της αποζημιώσεως του ν. 2112».

Την τάσιν λοιπόν της ορθής κοινωνικής πολιτικής, την οποίαν έκοστε, από 24 ετών, διείδεν ο Εργατικός Νομοθέτης, κρίνας μόνον όχι εύθετον διά τότε την περίστασιν να την εφαρμόση απολύτως, πράγμα, το οποίον έγινεν από του έτους 1945 (και άκρη πρίν, κατά τους μαύρους χρόνους της κατοχής, με το ν.δ. 424/1941), παρείδεν άτυχώς ο σύγχρονος Νομοθέτης. Επρόκειτο το καταθλιπτικόν σύστημα των «ακυροτήτων» του άρθρ. 9 του ν. 118, καί τινες επιβαρύνουν αδικαιολογήτως την αγωνιζομένην εθνικήν μας οικονομίαν (βλέπε ΕΚΔ 13, 952) και άντι, δοτω, να καταργήση τας «καταθλιπτικάς» ακυρότητας, **κατέργησεν αυτό το δικαίωμα των εργαζομένων, διά την προστασίαν του οποίου είχον επιβληθή αι ακυρότητες.** Ητο, λοιπόν, ο Εργατικός Νομοθέτης του 1930 προοδευτικώτερος του συγχρόνου;

Εις όσας, λογικάς, διά πάντα κοινωνικώς σκεπτόμενον άνθρωπον, ανεπτύχθησαν αντιδράσεις προστίθενται και τα ακόλουθα, προερχόμενα εκ της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργατών Ελλάδος, τα οποία δημοσιεύομεν, χρήσιμα, ίνα σχηματίση και ο κοινωνικός αναγνώστης την ιδικήν του γνώμην.

Γράφονται λοιπόν εις υπόμνημα της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργατών Ελλάδος, από 24 Νοεμβρίου ε.έ., προς τον κ. Υπουργόν Εργασίας ταύτα:

«Μόλις δυνηθήν εκπλήξιν εδέχθημεν γνώσιν της προσκλήσεως σας, ή οποία ζητεί την σύμπραξίν μας εις την κατάργησιν και του ν. 2112, μετά την γενομένην κατάργησιν του ν. 118. Διότι δεν υφίσταται ζήτημα σκοπιμωτέρας λύσεως διά την καταβολήν της αποζημιώσεως, δεδομένου ότι διά του άρθρου 37 του ν.δ. 2961 αύτη επί μεν εργατών κατηργήθη ολοσχερώς, επί δε υπαλλήλων περιωρίσθη εις το τέταρτον, διά του συστήματος της προειδοποιήσεως.

Ενομίζομεν ότι θά είχατε αντιληφθή τας οκληράς συνεπείας, τας οποίας έχει διά τους εργαζομένους ή επελθούσα κατάργησις του ν. 118 και ότι αι απασχολήσεις σας θά ήσαν εις την επαναφοράν του νόμου τούτου διά μονολεκτικής καταργήσεως του άρθρ. 37 του ν.δ. 2961. Πλην διαπιστώνομεν ότι δεν έσχεν επίδρασίν τινα επί των αντιλήψεών σας ούτε ή σύσσωμος εξέγερσις της εργατοϋπαλληλικής τάξεως, ούτε ή κριτική, ή οποία ηκούσθη εις βάρος της καταργήσεως εξ όλων των πλευρών, επιστημονικών και κοινωνικών, αλλ' αντιθέτως προχωρείτε προς την ολοσχερή κατάργησιν του θεσμού του ν. 2112, αποπειρώμενος να μεταβάλητε το νόημα και τους σκοπούς του νόμου τούτου, απαλλάσσοντες εξ ολοκλήρου τους εργοδότας και επιρρίπτοντες τα απομείναντα βάρη της αποζημιώσεως εις το εργατικόν εισόδημα (*).

Έπρεπε να σκεφθήτε, κ. Υπουργέ, ότι ο νόμος 2112, εν συνδυασμώ προς τον ν. 118, εξυπηρέτησε δύο σοβαρούς κοινωνικούς σκοπούς: Πρώτον συνέδεσε τον μισθωτόν προς την επιχείρησιν και την προσκόπην αυτής και κατέστησεν αλληλένδετον την τύχην των δύο τούτων παραγόντων, γεγονός όπερ συμβάλλει εις την συνεργασίαν αυτών και την ψυχικήν συμμετοχήν του μισθωτού, ο οποίος δεν περιορίζεται εις τον ρόλον της μηχανής. Η τοιαύτη σχέσις, δημιουργηθείσα νομικώς εν Ελλάδι προ 30ετίας, ανταποκρίνεται εις τας συντροφικάς παραδόσεις των ελληνικών επιχειρήσεων, δείγματα των οποίων μάς έδωσαν ή Συντροφία των Αμπελακιωτών, οι συνεταιρισμοί των Ναυτικών κ.λπ. Δεύτερον ή άμεσος καταβολή της αποζημιώσεως, θεσπισθείσα μεταπολεμικώς, απετάλασσεν αλληλένδετον στοιχείον της ασφαλίσεως ανεργίας και απέβλεψε να δώση εις τον μισθωτόν τα μέσα της συντηρήσεως μέχρι της επιδοτήσεως του, υπό την έννοιαν δε αύτην συνέβαλεν εις την εμπέδωσιν αισθήματος ασφαλείας μεταξύ των μισθωτών και αισθήματος ενότητος των επιχειρηματιών απέναντι αυτών. Τα αγαθά αύτα αποτελέσματα ανετράπησαν διά του άρθρου 37 του ν.δ. 2961. Ήδη ή επιχειρουμένη ανατροπή και του ανεπαρκούς πλέον συστήματος προειδοποιήσεως του ν. 2112, ισχύοντος υπό διαφόρους μορφάς, νομοθετικάς ή συμβατικάς, άκρη και εις Χώρας, εις τας οποίας ή κινητικότης του εργατικού δυναμικού και αι οικονομικαί συνθήκαι παρέχουν πολλαπλώς ευκαιρίας απασχολήσεως, αποτελεί χαριστικήν βολήν, διαλύουσαν και τα τελευταία αισθήματα ασφαλείας των εργαζομένων, εν σχέσει προς τας επιχειρήσεις, εκτός δεδομένης της πλήρους διαλύσεως του συστήματος επιδοτήσεως ανεργίας, το οποίον επέφερε το ν.δ. 2961».

(*) Πρόκειται περί της εξαγγελθείσης ως κυβερνητικής προθέσεως να καταβάλληται ή αποζημίωσις των απολυομένων υπό του Οργανισμού Ανεργίας.

ΕΥΡΕΤΗΡΙΑ

ΤΟΜΟΣ 13ος, ΕΤΟΣ 1954

Ἐπιμελείᾳ: **Μιχαὴλ Δ. Παναγιωτοπούλου**, Δικηγόρου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Α'. Ἀπόψεις καὶ Σημειώματα.
Β'. Ἄρθρα. Διατριβαί, Μελέται, Νομικὰ Ζητήματα.
Γ'. Γνωμοδοτήσεις Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους.
Δ'. Γνωμοδοτήσεις Νομικοῦ Συμβουλίου Ι.Κ.Α.
Ε'. Γνωμοδοτήσεις νομομαθῶν.
ΣΤ'. Ἐγκύκλιοι καὶ ἔγγραφα Ἀρχῶν.
Ζ'. Νέα βιβλία.
Η'. Βιβλιοκρισίαι.
Θ'. Νεκρολογίαι.
Ι'. Ἀλφαβητικὸν Εὑρετήριον Νομολογίας.
ΙΑ'. Ἀριθμητικὸν Εὑρετήριον δημοσιευθεισῶν ἀποφάσεων κλπ.
ΙΒ'. Ἀλφαβητικὸν Εὑρετήριον νόμων, διαταγμάτων, ὑπουργικῶν ἀποφάσεων κλπ.
ΙΓ'. Ἀριθμητικὸν Εὑρετήριον νόμων, διαταγμάτων, ὑπουργικῶν ἀποφάσεων κλπ.

Α'. ΑΠΟΨΕΙΣ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Συνεδρίου. Ἀντὶ προλόγου εἰς τὸν 18ον τόμον μας, σ. 1.—Δικαστικαὶ εἰδήσεις, σ. 56.—Εἰς τὸ Πανεπιστήμιον, σ. 56.—Ἐπὶ μιᾶς Διοικητικῆς πράξεως, σ. 112.—Ἡ σχέσις ἐργασίας, σ. 168.—Ἐνδιαφέρουσαι διαλέξεις, σ. 168.—Ὁ νέος Πρόεδρος τοῦ Ἀρείου Πάγου, σ. 168.—Δικαστικαὶ εἰδήσεις, σ. 224.—Ἀνώμαλα Δικαίου, σ. 224.—Σκέψεις τινὲς περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, σ. 280.—Νομικὰ μαθήματα· Πανεπιστήμιον τοῦ Καίμπριτζ· Συμβούλιον Ἀκαδημαϊκῶν Σπουδῶν, σ. 336.—Δικαστικαὶ εἰδήσεις, σ. 336.—Ἡ Διεθνὴς Ὀργάνωσις Ἐργασίας καὶ ἡ ναυτικὴ ἐργασία, σ. 336.—Συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας, σ. 392.—Ἐπὶ νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως, σ. 392.—Ἀνώμαλα δικαίου, σ. 448.—Δικηγορικὴ κίνησις, σ. 448.—Εἰς τὸν θάνατον, σ. 504.—Εἰς τὸ ἑπόμενον, σ. 504.—Ἐνδιαφέρουσαι διαλέξεις, σ. 560.—... Ἀτυχῶς εἰς τὴν Ἀγγλίαν· οἱ Βρεττανοὶ δικασταὶ καὶ αἱ ἀποδοχαὶ των, σ. 624.—Δικαστικαὶ εἰδήσεις, σ. 624.—Δικαστικαὶ εἰδήσεις· δύο ἐνδιαφέρουσαι ἀποφάσεις τοῦ Ἀρείου Πάγου, σ. 680.—Τὰ δικαστικὰ τέλη χαρτοσήμου, σ. 792.—Τὸ Γερμανικὸν Ἐργατικὸν Ἀκυρωτικόν, σ. 792.—Σφάλματα, σ. 856.—Μέσον καταπιέσεως, σ. 904.—Ἐπιστημονικὴ κίνησις, σ. 904.—Ἀνωμαλίαι, σ. 960.—Ἀπόδειξις τοῦ σφάλματος, σ. 960.—Μετὰ τὴν κατάργησιν τοῦ ν. 118/1945, σ. 1016.—Ἀπὸ τὸν Κῶδικα περὶ Δικηγόρων, σ. 1080.—Ἐναντίον τοῦ κοινοῦ αἰσθήματος, σ. 1080.—Ἐρώτημα μισθωτῶν, σ. 1080.—Δικαστικαὶ εἰδήσεις, σ. 1176.—Ἐπὶ ἑνὸς νόμου, σ. 1176.—Παράδοξα, σ. 1232.—Δικηγορικά, σ. 1232.—Μεταξὺ μας, σ. 1232.—Ἐπὶ σχεδιαζομένου μέτρου, σ. 1272.—Δικηγορικά, σ. 1272.—Ἐπὶ τοῦ σφάλματος, σ. 1324.

Ἀναγνώστου. Ἐντὸς ἐξουσιοδοτήσεως, σ. 1015.

Ἀργυροῦ Σπυρ., Δικηγόρου. Ἡ κίνησις τῶν ἐργατικῶν ὑποθέσεων, σ. 168.

Χ. Τὸ Διεθνὲς Γραφεῖον Ἐργασίας καὶ ἡ τεχνικὴ βοήθεια, σ. 280.—Αἱ διαλέξεις τῆς Βιομηχανικῆς Σχολῆς· δεκαήμερον κοινωνικῶν σπουδῶν, σ. 732.—Ἡ ἐργατικὴ τάξις εἰς τὰ πλαίσια τῆς διεθνοῦς κοινωνίας, σ. 792.

Β'. ΑΡΘΡΑ, ΔΙΑΤΡΙΒΑΙ, ΜΕΛΕΤΑΙ, ΝΟΜΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ.

Ἀγγελῆ Φ., Δικηγόρου. Παροχὴ «δώρου» δι' ἑορτὰς εἰς Νομικοὺς Συμβούλους ἐπιχειρήσεων ἐπὶ παγίᾳ μηνιαίᾳ ἀποζημιώσει, σ. 57.—Ζητήματα ἐργατικῆς διαδικασίας· ἀπόρριψις ἢ παραπομπὴ ἐκθέσεως ἀγωγῆς κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. ΓΨΟΔ' ἀσκηθείσης, σ. 1023.

Ἀγγελοπούλου Σπ., Δικηγόρου. Λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ἀναγκαστικῶς διοριζομένων εἰς ἐπιχειρήσεις, σ. 320.

Ἀνδρουτσοπούλου Χ., Δικηγόρου. Ἐπιδότησις δι' ἀνεργίαν ἠσφαλισμένων εἰς Κοινων. Ἀσφαλίσεις· ρύθμισις ποσοῦ ἐπιδομάτων δι' ὁ. ἀ. 19370/1952· κῦρος ταύτης, σ. 804.

Βασιλείου Β., Δικηγόρου. Ἄσκησις δικαιώματος ἀπεργίας· ἐπιρροὴ ἐπὶ τῆς ἰσχύος τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ὅρια ἀσκήσεως δικαιώματος, σ. 66. — Πρόσκλησις μισθωτοῦ ἐν τῷ στρατῷ κατὰ χρόνον ὑπερημερίας ἐργοδότου ἕνεκεν ἀκύρου ἀπολύσεως· παράλειψις ὑπὸ μισθωτοῦ δηλώσεως πρὸς ἐργοδότην ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἐκ τοῦ στρατοῦ ἀπολύσεως περὶ ἐπαναλήψεως ἐργασίας· συνέπειαι, σ. 146. — Ἔννοια ἐπιχειρήσεως καὶ ἐκμεταλλεύσεως· κεντρικὴ ὑπηρεσία ἐπιχειρήσεως· διατήρησις τριῶν ἐργοστασίων· σχέσις ἐκμεταλλευσέων ἐργοστασίων πρὸς τὴν κεντρικὴν ὑπηρεσίαν· διάκρισις μεταξὺ ἐπιχειρήσεως, ἐκμεταλλεύσεως καὶ βοηθητικῆς ἐκμεταλλεύσεως, σ. 265. — Ἐπὶ τῆς ἀποδυναμώσεως τῆς ἀξιώσεως, σ. 428. — Διακοπὴ λειτουργίας ἐπιχειρήσεως ἐκ φθορῶν μηχανικῶν ἐγκαταστάσεων· δικαίωμα ἐργατικοῦ μισθοῦ δι' ἀπολεσθέντα χρόνον ἀπασχολήσεως, σ. 599. — Ἔννοια σχέσεως ἐργασίας καὶ διαφορὰ ἀπὸ συμβάσεως ἐργασίας, Παρατ. 702. — Νομοθετικὰ ἐρείσματα τῆς ἀρχῆς τῆς ἴσης μεταχειρίσεως· (ἐξ ἀφορμῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 5423/1954 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν), σ. 905.

Βεργοιοπούλου Παναγ., Ἡ λύσις τῆς ἐλαττωματικῆς ἰδίᾳ σχέσεως ἐργασίας διὰ καταγγελίας, σ. 225.

Γιαννακοπούλου Γ., Δικηγόρου. Ὁμαδικαὶ ἀπολύσεις μισθωτῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων, σ. 793.

Δημάκη Κ., Δικηγόρου. Ζητήματα ἐκ τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου ὡς δανειστοῦ, σ. 393, 449, 505. — Ἐπίσχεσις ἢ ἐνστασις τοῦ μὴ ἐκπληρωθέντος συναλλάγματος ἐν τῇ συμβάσει ἐργασίας, σ. 625. — Χαρακτὴρ ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ ὡς νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου, σ. 1273.

Εἰσηγητικῆς Ἐπιτροπῆς. Ὁ σχεδιαζόμενος Κῶδιξ Ἐργασίας, σ. 169.

Εὐθυμίου Ἀναστ., Δικηγόρου. Ἐργατικὴ διαδικασία καὶ τυπικὴ ἀλήθεια, σ. 269. — Ὁ θεσμὸς τῆς ἀποδυναμώσεως τοῦ δικαιώματος εἰς τὸ ἐργατικὸν δίκαιον, σ. 395.

Ζηνόζη Δ., Δικηγόρου. Ἀναγκαστικὸς διορισμὸς ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ· ἀναγνωριστικὴ ἀγωγὴ κατὰ ἐργατικὴν διαδικασίαν· τοιαύτη ἐργοδότου· κρίσιμος χρόνος πρὸς ἐξεύρεσιν ἀριθμοῦ ὑπηρετούντων εἰς ἐπιχείρησιν πρασωπικοῦ, σ. 185.

Θεοδωροπούλου Π., Πρωτοδίκου. Τὸ ἐν Ἰταλίᾳ ἐργατικὸν δίκαιον, σ. 44.

Καλομοίρη Δ., Πτυχιούχου Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Δρος Νομ. Σχολῆς Πανεπιστημίου Μονάχου. Τινὰ περὶ σχέσεως ἐργασίας, σ. 231. — Ὁ νέος Γερμανικὸς ὁμοσπονδιακὸς νόμος περὶ ὀργανώσεως τῶν ἐκμεταλλεύσεων, σ. 667. — Ἀτομικὸν καὶ συλλογικὸν δίκαιον ἐν τῇ σχέσει ἐργασίας, σ. 1081. — Ἡ ἐπίδρασις τῆς ἀπεργίας ἐπὶ τῆς σχέσεως ἐργασίας, σ. 1177.

Καπλανίδη Ν., Δικηγόρου. Τρόπος προσλήψεως προσωπικοῦ Κ.Τ.Ε.Φ.Α.· χαρακτὴρ Κ.Τ.Ε. Φ.Α.· διάλυσις διὰ ν. δ. 2512/1953 καὶ ἀπαλλοτρίωσις προσωπικοῦ, σ. 869.

Καποδίστρια Ἰω., Ὑφηγητοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Μισθὸς ἐν κωλύματι ἕνεκεν ἀσθενείας κατὰ τὸ Βυζαντινορρωμαϊκὸν δίκαιον, σ. 2.

Καραμανώφ Θ., Δικηγόρου. Ἀποδοχαὶ ὑπαλλήλων διευθυνόντων ἐπιχειρήσεις καὶ ὅρια αὐτῶν, σ. 285.

Κασιμάτη Γρηγ., Διαθνεῖς Ἐπιτροπαὶ Βιομηχανίας, σ. 223.

Κισυρκτσόγλου Κ., Δικηγόρου. Ἀνώνυμον συνάλλαγμα παροχῆς ὑπηρεσιῶν· ἐφαρμογὴ διαδικασίας ν. Γ'ΨΟΔ' ἐπὶ ἀξιώσεων· παραχώρησις κατοικίας· εἰκονικαὶ συμφωνίαι· παροχὴ ἐργασίας εἰς πλείονας ἐργοδότας· παραγραφὴ ἀξιώσεων· ἀφετηρία· βραδύτης ἀσκήσεως ὑπὸ ἔποψιν καταχρήσεως δικαιώματος, σ. 29.

Κοντοῦ Χρ., Δικηγόρου. Ἄκυροι συμβάσεις ἐργασίας· νομικὴ θεμελίωσις τῶν ἐξ αὐτῶν ἀξιώσεων· ἀποζημίωσις πλυντρίας ἑστιατορίου, σ. 655.

Κωνσταντοπούλου Π., Δικηγόρου. Ζητήματα ἐκ τοῦ ἄρθρ. 10 τοῦ ν. 2222/1952 περὶ ἐλέγχου τῶν ἀπολύσεων μισθωτῶν, σ. 1025.

Μαγγιοράκου Κ., Δικηγόρου. Ἀναστολὴ ἐκτελέσεως ἀποφάσεως μετ' ἄσκησιν ἀναιρέσεως· ἀνίσχυρον τοῦ διὰ ν. 3741/1929 κυρωθέντος ν.δ. 17/29 Σεπτεμβρίου 1926, σ. 181.

Μαργαρίτη Στεμ., Δικηγόρου. Ἐπέκτασις ἰσχύος ὑγειονομικοῦ κανονισμοῦ καθ' ἅπασαν τὴν Ἐπικράτειαν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 63378/1950 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ὑγιεινῆς· ἀνυπόχρεον ὅμως ἐφοδιασμοῦ διὰ βιβλιαρίου ὑγείας ὑπαλλήλου καφενείου ἐν κωμοπόλει, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει συνεστημένη ἁρμοδία διὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ βιβλιαρίου ὑγείας ἐπιτροπή, σ. 1251.

Μητσοπούλου Γ., Ὑφηγητοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Ἡ ἀναψηλάφησις ἐν τῇ διαδικασίᾳ τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν, σ. 681.

Μητσοπούλου Παν., Γεν. Δ/τοῦ Ὑπ. Ἐργασίας. Ἡ προστασία τοῦ ἀνθρωπίνου μόχθου καὶ τὸ πνεῦμά της, σ. 481.

Μπακάλμπασση Α. Ἡ μετανάστευσις εἰς τὸ διεθνὲς πλαίσιον, σ. 223.

Μπλετσίου Α., Δικηγόρου. Νομολογία τοῦ Πρωτοδίκου Ἰωαννίνων, σ. 708.

Μπόμπορα Ἀθαν., Προέδρου Δικηγ. Συλλόγου Τρικάλων. Περὶ τοῦ φιλοδωρήματος τῶν καφεϋπαλλήλων κλπ.· ἀγορανομικὴ διάταξις Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου 115235 τοῦ 1952· (ἰσχύον δίκαιον), σ. 118. — Μισθὸς δικηγόρων ὑπαλλήλων κατὰ ἀ.ν. 1836/1951, σ. 212. — Νεοπολεμιστικὸν (ἐργατικὸν δίκαιον)· προϋποθέσεις διορισμοῦ καὶ προσλήψεως· νομιμοφροσύνη· ἰσχύον δίκαιον, σ. 961, 1017, 1086, 1133, 1238.

Παντελοπούλου Κ., Δικηγόρου. Ἀναστολὴ ἐκτελέσεως ἀποφάσεως κατ' ἐργατικὴν διαδικασίαν· τίς ἁρμόδιος πρὸς τοῦτο μετ' ἄσκησιν κατ' ἀποφάσεως ἐφέσεως, σ. 707.

Παπαμιχαλοπούλου Κ., Παρέδρου Νομ. Συμβουλίου. Ἄσκησις δικαιώματος ἀπεργίας· ἐπιρροὴ ἐπὶ τῆς ἰσχύος τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ὅρια ἀσκήσεως δικαιώματος, σ. 63.

Πετρόγλου Ἀντ., Δικηγόρου. Τινὰ περὶ τῆς ἐννοίας τῆς σχέσεως ἐργασίας καὶ τῶν προβλημάτων της ἐξω τοῦ κύκλου τῶν θεωριῶν,

σ. 857.—Σχόλια ἐπὶ τῆς καταργήσεως τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118/1945, σ. 1015.—Ἡ ἀξίωσις περὶ ἴσης μεταχειρίσεως ὡς δικαίωμα τῆς προσωπικότητος, ΝΖ σ. 1233.

Πετρόγλου Δεσποίνης, Δικηγόρου. Ὁ ν. 2054/1953 καὶ αἱ ἐξ αὐτοῦ ὑποχρεώσεις τοῦ Ι.Κ.Α., σ. 213.

Πουλοπούλου Κ., Δικηγόρου. Προστασία τῆς σχέσεως ἐργασίας κατὰ τὸ ν.δ. 2511/1953, σ. 319.

† *Ραπτιβὰν Κ.*, Πρώτου Προέδρου Συμβουλίου Ἐπικρατείας. Ἡ συνταγματικὴ προστασία τῆς ἐργασίας, σ. 737.

Ράμμου Γ., Καθηγητοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Συμβιβασμὸς ἐπὶ διαφορῶν ἐργατικοῦ δικαίου, σ. 561.

Συντάξεως (Τάσου Τσιμπούκη). Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας μισθωτῶν ἐπιχειρήσεων, σ. 42.—Συμβάσεις ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, σ. 96.—Ἰσχὺς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ στράτευσιν μισθωτοῦ, σ. 157.—Θέσις μισθωτῶν ἐπιχειρήσεων εἰς διαθεσιμότητα, σ. 270.—Προστασία παραγωγῶν (πλασιὲ) ὑπὸ τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, σ. 326.—Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας προσωπικοῦ Δημοσίου, σ. 434.—Διαδικασία προσλήψεως μισθωτῶν, σ. 539.—Αἱ ἐτήσιαι ἄδειαι μετ' ἀποδοχῶν· τὸ κείμενον τῆς ψηφισθείσης Διεθνοῦς Συστάσεως κατὰ τὴν τελευταίαν Διεθνῆ Συνδιάσκεψιν τῆς Ἐργασίας· κείμενον τῆς Συστάσεως ἀφορῶν τὰς ἀδείας μετ' ἀποδοχῶν ὑποβληθὲν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Συντάξεως, σ. 778.—Δικαίωμα ἐτησίας ἀδείας μισθωτῶν μετ' ἀποδοχῶν, σ. 780.—Αἱ νέαι μεταρρυθμίσεις εἰς τὴν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας, σ. 829.—Ἀπόλυσις μισθωτοῦ κατὰ διάρκειαν ἐτησίας ἀδείας, σ. 885.—Νομοθετικὸς χαρακτηρισμὸς μισθωτῶν ὡς ὑπαλλήλων, σ. 886.—Αἱ νέαι μεταρρυθμίσεις εἰς τὴν καταγγελίαν σχέσεως ἐργασίας, σ. 933, 996.—Ἀσθένεια μισθωτοῦ· ἰσχὺς συμβάσεως ἐργασίας ἐπὶ ἀσθενείας μισθωτοῦ· δικαίωμα μισθοῦ κατὰ χρόνον ἀσθενείας μισθωτοῦ, σ. 1046.—Ἀπεργία· ἀντιαπεργία, σ. 1113.—Ἐπὶ τοῦ ν. δ. 3086/1954 περὶ συλλογικῶν διαφορῶν καὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, σ. 1176.—Παροχὴ ὑπὸ μισθωτοῦ ἐργασίας ἐπὶ πλέον τῆς συνήθους, σ. 1310.

Σχολιαστοῦ. Ἡ ἱστορία ἑνὸς καταργηθέντος νόμου, σ. 1311.

Τενεκίδου Γ., Καθηγητοῦ Ἀνωτ. Σχολῆς Πολιτ. Ἐπιστημῶν. Ἡ Διεθνὴς Ὀργάνωσις Ἐργασίας καὶ ἡ τριμερὴς αὐτῆς σύνθεσις, σ. 337.

Τούση Ἀριστοφάνους, Πρωτοδίκου. Ἡ συμβασις μαθητείας ἐν ἀρχαίᾳ Αἰγύπτῳ· (κατὰ τὸ δίκαιον τῶν παπύρων), σ. 1.

Χ., Διεθνεῖς ἐπιτροπαὶ βιομηχανίας (ὁμιλία Γρ. Κασιμάτη).—Ἡ μετανάστευσις εἰς τὸ διεθνὲς πλαίσιον (ὁμιλία Α. Μπακάλμπαση), σ. 223.

Γ'. ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ.

Εἰσηγητὴς *Π. Κορδογιαννόπουλος*. Πάρεδρος. Προστασία στρατευομένων μισθωτῶν κατὰ ν. 3514, σ. 215.—Ἀπόλυσις μισθωτοῦ μετὰ διάπραξιν ἀδικήματος· ἂν ὁ ἐργοδότης δύναται νὰ ἀπολύσῃ μισθωτόν, ἄνευ ἀποζημιώσεως, δι' ἀδίκημα διαπραχθὲν ὑπὸ τελευταίου κατὰ ἐξάσκησιν ὑπηρεσίας του καὶ διὰ ποῖον ἀδίκημα, σ. 433.

Εἰσηγητὴς *Γρ. Κοντογιαννόπουλος*, Νομικὸς Σύμβουλος. Διακοπὴ ἐργασίας ἐξ ἀνωτέρας βίας· ἀπόλυσις μισθωτοῦ καὶ δικαίωμα ἀποζημιώσεως ν. 2112, σ. 322.—Μισθὸς ἀπασχολουμένων εἰς γεωργοκτηνοτροφικὰς ἐπιχειρήσεις, σ. 325.—Ἂν ἡ διάταξις περιπτώσεως α' τῆς § 2 τοῦ ἄρθρ. 5 Καταστατικοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἑταιρίας Σιδηροδρόμων Ἀττικῆς ἔχῃ ἐφαρμογὴν καὶ εἰς ἣν περίπτωσιν ὁ δικαιοπάροχος τῶν δικαιουμένων συντάξεως ἐκ τοῦ Ταμείου τούτου ηὐτοκτόνησε καὶ δὲν «ἔθανε» ὡς ἐπὶ λέξει ὁρίζει ἡ εἰρημένη διάταξις, σ. 483.—Αὐτοκτονία ἠσφαλισμένου καὶ δικαίωμα δικαιοδόχου εἰς σύνταξιν, σ. 483.—Ἀποχὴ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας διὰ λουτροθεραπείαν καὶ δικαίωμα ἀδείας κατ' ἀ.ν. 539/1945, σ. 483.—Ἀποχὴ ἐργατῶν Δημοσίου ἐκ τῆς ἐργασίας καὶ τύχη συμβάσεως, σ. 931.—Καταγγελία ἀναγκαστικῆς κατ' ἀ.ν. 1836/1951 σχέσεως ἐργασίας μετὰ λῆξιν πενταετείας· ἀναγγελία· ὑποχρεώσεις ἐργοδοτῶν εἰς πρόσληψιν τοποθετουμένων· ἀριθμὸς προσωπικοῦ διὰ τὸ ἀνάλογον ποσοστὸν προσληπτέων· συνέπειαι ἐξ τῆς παραλείψεως· ἔγγραφος δήλωσις ἐργοδότου πρὸς τὸ Συμβούλιον περὶ ἀπολύσεως πολεμιστοῦ λόγῳ λήξεως συμβάσεως· διατήρησις μετὰ τὴν πενταετίαν καὶ ὑποχρέωσις προσλήψεως νέου, σ. 1051.

Κουρουσοπούλου Β., Παρέδρου. Διαθεσιμότης ἀναγκαστικῶς διοριζομένων πολεμιστῶν, σ. 215.

Εἰσηγητὴς *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*, Πάρεδρος. Παροχὴ τροφῆς εἰς προσωπικὸν νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων ἐν σχέσει πρὸς εἰσφορὰς πρὸς τὸ Ι.Κ.Α. σ. 666.—Σχέσις τακτικῶν ὑπαλλήλων νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου καὶ ἀποζημιώσεις ν. 2112· ἀποχώρησις ὑπαλλήλου μετὰ συμπλήρωσιν ὁρίου ἡλικίας καὶ ἀποζημίωσις ν. 2112· μέριμνα διὰ κανονισμοῦ περὶ ἀπολύσεως καὶ ἀποζημιώσεως ν. 2112, σ. 718.—Ἀσθένεια μισθωτοῦ 539/1945 κατὰ χρόνον ἐτησίας ἀδείας ἀ.ν. καὶ διάρκεια ἀδείας, σ. 1117.

Εἰσηγητὴς *Κ. Ρουμπάνης*, Νομικὸς Σύμβουλος. Ἀποζημιώσεις ἀπολυομένων ὑπαλλήλων μηχανικοῦ ἐξοπλισμοῦ τοῦ Κράτους, σ. 932.

Εἰσηγητὴς *Β. Σάββας*, Πάρεδρος. Προσωπικὸν Δημοσίου ἐν σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ ἐφαρμογὴ ν.δ. 2511/1953 περὶ ἐλέγχου ὁμαδικῶν ἀπολύσεων, σ. 883.

Δ'. ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜ. ΒΟΥΛΙΟΥ Ι.Κ.Α.

Ἐπιδότησις δι' ἀνεργίαν στρατευομένων μισθωτῶν, σ. 96.—Ἐπιδότησις δι' ἀνεργίαν τῶν παρὰ τῶν Κ.Τ.Ε.Λ. διὰ λόγους νομιμοφροσύνης ἀπολυθέντων μισθωτῶν, σ. 777.

Ε'. ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΝΟΜΟΜΑΘΩΝ

Καποδίστρια Ἰω., Ὑφηγητοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Μισθὸς διευθυνόντων ἐπιχειρήσεις ὑπαλλήλων· ἰδιάζουσα θέσις αὐτῶν ἐναντι ἐργοδοτῶν καὶ μισθωτῶν καὶ ἐργατικὴ νομοθεσία, σ. 243.

Τσιριντάνη Ἀλ., Καθηγητοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, καὶ *Καποδίστρια Ἰω.*, Ὑφηγητοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Ἀνώτατα ὅρια ἀποδοχῶν κατὰ ν. 26/1944, σ. 1129.

ΣΤ'. ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ ΚΑΙ ΕΓΓΡΑΦΑ ΑΡΧΩΝ.

Διοικήσεως Ι.Κ.Α.: Καταβολὴ ἐκτάκτου οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως ἐπ' εὐκαιρίᾳ ἑορτῶν Χριστουγέννων καὶ Νέου Ἔτους πρὸς ἐπιδοτουμένους ἐκ τοῦ Ι.Κ.Α. λόγῳ στρατεύσεως, σ. 40.— Καταβολὴ δώρου ἑορτῶν Χριστουγέννων καὶ Νέου Ἔτους 1954 πρὸς τοὺς συνταξιούχους καὶ ἐπιδοτουμένους, σ. 40.— Ρύθμισις ζητημάτων προκυπτόντων ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ν. 2054/1952· (πρόσθετος στρατιωτικὴ ὑπηρεσία· νοσηλευόμενοι εἰς νοσοκομεῖα ἐφεδροι· ἔφεδροι ἐν ἀδείᾳ), σ. 41.—Μισθοδοσία ἐφ' ἧς ὑπολογίζεται τὸ ἐφεδρικὸν ἐπίδομα, σ. 41.—Ἐπιδότησις δι' ἀνεργίαν στρατευομένων μισθωτῶν, σ. 96.—Ἐπιστροφὴ εἰσφορῶν καταβληθεισῶν ἀχρεωστήτως ἐπὶ σκοπῷ ἀπολήψεως παροχῶν, σ. 96.— Ρύθμισις ζητημάτων ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ν. 2054/1952 «περὶ ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων κλπ.», σ. 155.— Ἐπιδότησις ἀνεργίας τῶν ὑποαπασχολουμένων ἡσφαλισμένων μετὰ τὸ ν.δ. 2698/1953, σ. 156.—Ἐπιδότησις ἀνεργίας τῶν ὑπὸ τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 προστατευομένων μισθωτῶν, σ. 156.— Εὐθύνη ἰδιοκτητῶν καὶ ἐργολάβων ἐπὶ οἰκοδομικῶν ἐργασιῶν καὶ τρόπος πληρωμῆς ἐργολάβων ἐκτελούντων οἰκοδομικὰς ἐργασίας διὰ λογαριασμῶν Ι.Κ.Α., σ. 211.—Μείωσις κατὰ 5ο/ο ἀπὸ 15.1—15.4.1954 τῶν ποσοστῶν εἰσφορῶν τοῦ ἄρθρ. 25 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 διὰ τὰ πρόσωπα ε' ἀπασχολούμενα ἐκτὸς περιοχῆς τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης, σ. 267.— Ἀπαλλαγὴ ἐκ παντὸς φόρου καὶ τελῶν χαρτοσήμου τῶν παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α. χορηγουμένων παροχῶν, σ. 268.— Βοήθημα τοκετοῦ εἰς ἀμέσως ἡσφαλισμένας, σ. 268.— Παράτασις ἰσχύος ἀποφάσεως Ε. Δ. περὶ κατατάξεως εἰς κλάσεις μισθωτῶν μὲ κυμαινομένας ἀποδοχάς, σ. 268.—Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας προσωπικοῦ Δημοσίου, σ. 381. —Ἐπιδότησις δι' ἀνεργίαν τῶν βάσει τῆς ὑπ' ἀριθμὸν 1037/1953 Πράξεως Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἀπολυθέντων ἀρτεργατῶν, σ. 381.—Ἐπιδότησις στρατευομένων μισθωτῶν· προϋπηρεσία ληπτέα ὑπ' ὄψιν διὰ χορήγησιν ἐπιδομάτων κατὰ ν. 2054/1952, σ. 382.—Ὑπολογισμὸς ἡμερῶν ἀδείας μισθωτῶν ὡς ἡμερῶν ἐργασίας διὰ καταβολὴν ἐπιδόματος ἀνεργίας, σ. 481.—Ἐπὶ τοῦ κύρους ἀπολύσεως μισθωτῶν Κ.Τ.Ε.Φ.Α., εἰς οὓς δὲν κατεβλήθη ἡ ἀποζημίωσις, σ. 482. — Τρόπος ὑπολογισμοῦ εἰσφορῶν ἐπὶ δώρου Πάσχα 1954 ἀπαλλήλων νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, σ. 501.—Κέντρα ἀσφαλίσεως τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ τοπικὴ ἔκτασις ἀσφαλίσεως, σ. 534.—Προϋπόθεσις κύρους ἀτομικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἡ καταβολὴ ἀποζημιώσεως β. δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 ἀσχέτως ὑπαγωγῆς εἰς διατάξεις αὐτοῦ, σ. 540.—Περὶ στρογγυλεύσεως ἀπὸ 1.5.1954 τῶν εἰσφορῶν πρὸς Ι.Κ.Α. εἰς δραχμὰς νέας ἐκδόσεως, σ. 671. —Ὑπολογισμὸς ἡμερῶν ἀδείας μισθωτῶν ὡς ἡμερῶν ἐργασίας διὰ καταβολὴν ἐπιδόματος ἀνεργίας, σ. 671.— Ἐπὶ τοῦ ἀπὸ 28/4/54 δ/τος περὶ αὐξήσεως τῶν ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. χορηγουμένων συντάξεων, σ. 673.—Κριτήρια ἐπιδοτήσεως καὶ συνταξιοδοτήσεως, σ. 716. — Τρόπος ὑπολογισμοῦ χρηματικῶν παροχῶν ὡς πρὸς δικαιούχους ἡσφαλισμένους ἡλικίας κάτω τῶν 18 ἐτῶν σ. 717.—Ἔκτασις ἐφαρμογῆς ἄρθρου 43 ν.δ. 2698/1953, σ. 717.—Ἐπιδότησις δι' ἀνεργίαν τῶν ἡσφαλισμένων, οἵτινες ἀπολύονται παρ' ἐργοδοτῶν, τῶν ὁποίων τὸ προσωπικὸν δὲν ὑπάγεται εἰς τὴν ἀσφάλισιν ἀνεργίας, σ. 776.—Ἐπιδότησις δι' ἀνεργίαν τῶν ἐποχιακῶν μισθωτῶν, σ. 776.—Ἐπιδότησις δι' ἀνεργίαν τῶν παρὰ τῶν Κ.Τ.Ε.Α. διὰ λόγους νομιμοφροσύνης ἀπολυθέντων μισθωτῶν, σ. 777.—Ἐπιδότησις δι' ἀνεργίαν τῶν βάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 518/1954 Πράξεως Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἀπολυθέντων ἀρτεργατῶν, σ. 833.—Ἀσφάλισις κλάδου ἀνεργίας· ἐπὶ τῆς π.ὐ.σ. 1018/1951, σ. 843.— Κατάταξις εἰς κλάσεις τῶν μισθωτῶν μὲ κυμαινομένας ἀποδοχὰς καὶ ἀποτίμησις εἰς χρῆμα τῶν εἰς εἶδος παροχῶν, σ. 883.—Ἐφαρμογὴ ν.δ. 2511/1953 «περὶ ἐλέγχου ὁμαδικῶν ἀπολύσεων», σ. 884.—Φύσις τῆς συνδεσύσης τὸ προσωπικὸν τοῦ Ἐθνικοῦ Ἱδρύματος Ραδιοφωνίας μετὰ τοῦ Ὀργανισμοῦ τούτου σχέσεως ἐργασίας, σ. 993.—Ἀσφάλισις κατ' ἀνεργίας, καταγγελία σχέσεως ἐργασίας· στράτευσις· ἑρμηνευτικὴ τοῦ ν. δ. 2961/1954 ὑπ' ἀριθ. 216/1954 ἐγκύκλιος τῆς Διοικήσεως Ι.Κ.Α., σ. 1053.—Παροχαὶ δι' ἀνεργίαν καὶ στράτευσιν μετὰ τὸ ν.δ. 2961/1954, σ. 1118.— Ἀσφαλιστικαὶ εἰσφοραὶ πρὸς τὸ Ι.Κ.Α. διὰ τοὺς ἀπασχολουμένους ἐκτὸς τῆς περιοχῆς τῆς τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης, σ. 1120.— Αἱ διὰ τοῦ ν.δ. 3083/1954 ἐπενεχθεῖσαι τροποποιήσεις εἰς τὴν περὶ συντάξεων νομοθεσίαν τοῦ Ι.Κ.Α., σ. 1211.

Ὑπουργοῦ Ἐργασίας: Ἀποδοχαὶ ἐργαζομένων εἰς γεωργοκτηνοτροφικὰς ἐργασίας, σ. 46.— Ἀποδοχαὶ μὴ ἀπασχολουμένων ἐξ ἀνωτέρας βίας, σ. 46.—Ὑπολογισμὸς ἐπιδόματος ἀκριβείας τῶν ἀμειβομένων κατὰ μονάδα ἐργασίας, σ. 46.—Ὑπολογισμὸς ἐπιδόματος ἀκριβείας ζωῆς εἰς τὴν ἐκτὸς ἕδρας ἀποζημίωσιν, σ. 46.—Ἀποχὴ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας λόγῳ κωλύματος καὶ δικαίωμα μισθοῦ, σ. 47.—Μισθοὶ σερβιτόρων καφενείων ἐπαρχιῶν, σ. 47.—Μισθοὶ σερβιτόρων καφεζαχαροπλαστείων περιφερείας τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης, σ. 47.—Ἀποδοχαὶ μισθωτῶν ἀπασχολουμένων κατὰ Κυριακὰς κ.λ.π., σ. 48.—Ἀποδοχαὶ τῶν εἰς διαθεσιμότητα τελούντων μισθωτῶν, σ. 48.—Διασαφήνισις τῆς ὑπ' ἀριθ. 19740/1953 ἐγκυκλίου σχετικῶς μὲ τοποθέτησιν τῶν ἀνέργων, σ. 97.— Ἡμερομίσθια ναυτῶν ἐργατῶν χημικῶν βιομηχανιῶν, σ. 98.—Λογαριασμοὶ ἐφ' ὧν ὑπολογίζεται τὸ παρὰ σερβιτόρων καφενείων εἰσπραττόμενον ποσοστόν, σ. 98.—Ἀποζημίωσις ἀπολυομένου προσωπικοῦ ἐστιατορίων, σ. 98.—Ἔννοια καὶ ἀποστολὴ τοῦ ἐπαγγελματικοῦ προσανατολισμοῦ, σ. 271.—Διαθεσιμότης μισθωτῶν, διάρκεια καὶ ἀποδοχαί, σ. 327.—Παροχὴ ἀδειῶν εἰς μισθωτούς, σ. 435.— Ὧραι ἐργασίας προσωπικοῦ λεωφο-

ρείων, σ. 485.—Διαδικασία προσλήψεως μισθωτών· πρόσπιμον διά παράβασιν, σ. 539. —Έκτασις έφαρμογής ν. δ. 2511/1953 περί έλέγχου όμαδικών απολύσεων έπί των παρά τού Δημοσίου και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου πραγματοποιουμένων απολύσεων, σ. 540.— Τρόπος υπολογισμού αύξήσεως αποδοχών υπαλλήλων και υπηρετών κατά την υπ' αριθ. 27358/1954 απόφασιν Υπουργού Εργασίας, σ. 601. —Αύξησις αποδοχών προσωπικού εμπορικών καταστημάτων περιφερείας πόλεως Αθηνών, σ. 670.— Μή υπολογισμός ημερών απεργίας εις διάρκειαν εργασιακής σχέσεως διά το δώρον Πάσχα 1954, σ. 670.— Πρόσληψις μισθωτών επιχειρήσεων και εκμεταλλεύσεων, σ. 720.— Διευκρινίσεις διά την εφαρμογήν της υπ' αριθ. 27653/1954 αποφάσεως Υπουργού Εργασίας περί αύξήσεως αποδοχών υπαλλήλων και εργατοτεχνιτών, σ. 881.— Υπολογισμός αύξήσεως επί αποδοχών των κατ' αποκοπήν αμειβομένων, σ. 935 — Επιδόματα παραγωγής και αποδόσεως εργατοτεχνιτών κλωστοϋφαντουργίας, σ. 935.—Αποδοχαί προσωπικού ξενοδοχείων, Έγγρ. σ. 935. — Αποδοχαί υπαλληλικού προσωπικού Κ.Τ.Ε.Λ., σ. 935.

Υπουργών Εργασίας και Οικονομικών: Αντιπαλλαγή παροχών Ι.Κ.Α. φόρου και τελών χαρτοσήμου, σ. 435.

Υπουργού Οικονομικών: Φόρος και χαρτόσημον επί καταβαλλομένων αποζημιώσεων εις απολυομένους υπαλλήλους, σ. 671.—Φορολογία επί αμοιβών εκ μισθωτών υπηρεσιών· αι διά του ν.δ. 2901/1954 (ΕΕΔ 13, 833) επελθούσαι τροποποιήσεις εις τον Κώδικα Φ.Κ.Π., σ. 888.

Ζ'. ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Έρμηνεία του Αστικού Κώδικος, εκδιδομένη τη συνεργασία ανωτάτων δικαστικών υπό Καθηγητών και Υφηγητών των Πανεπιστημίων Αθηνών και Θεσσαλονίκης, σ. 56, 560.

Αγαλλοπούλου Χρ., Μαθήματα Εργατικού Δικαίου, σ. 680.

Bureau International du Travail, Annuaire de Statistiques du Travail, σ. 112.—Les salaires minima en Amerique Latine. Τα έλάχιστα ημερομίσθια εν τη Λατινική Αμερική· έκδοσις της Διεθνούς Οργανώσεως της Εργασίας, σ. 504.

Durand Paul, Καθηγητού Νομικής Σχολής Πανεπιστημίου Παρισίων. La politique contemporaine de sécurité sociale, σ. 1128.

Τούση Ανδρ., Αντεισαγγελέως Αρείου Πάγου. Εμπράγματον Δίκαιον κατά τον Αστικόν Κώδικα, σ. 904.

Η. ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑΙ

Συντάξεως. Έρμηνεία του Αστικού Κώδικος, εκδιδομένη τη συνεργασία ανωτάτων δικαστικών, υπό Καθηγητών και Υφηγητών των Πανεπιστημίων Αθηνών και Θεσσαλονίκης, σ. 56, 560.— Εμπράγματον Δίκαιον κατά τον Αστικόν Κώδικα του κ. Ανδρέου Χρ. Τούση, σ. 904.— Μαθήματα Εργατικού Δικαίου υπό Χρ. Ν. Αγαλλοπούλου, σ. 680.

Σπυροπούλου Π. Γ., Διηγόρου. La politique contemporaine de sécurité sociale του Καθηγητού της Νομικής Σχολής Πανεπιστημίου Παρισίων Paul Durand, σ. 1128.

Χ., Annuaire des Statistiques du Travail, Bureau International du Travail, σ. 112.

Θ'. ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑΙ

Συντάξεως. Νικόλαος Χ. Κονταγιάννης, σ. 1176.

Ι'. ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟΝ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟΝ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΣ ΔΕΚΑΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ (13ου) ΤΟΜΟΥ ΕΕΔ.

Επεξήγησις κυριωτέρων συντετμημένων λέξεων

Αλγρ=Αλληλογραφία, Α.Μ.Ε.Δ.=Απόφασις Ανωτέρας Μονίμου Επιτροπής Διαιτησίας, Α.Π.=Απόφασις Αρείου Πάγου, Απόψ.=Απόψεις ΕΕΔ, Γν. Σ.=Γνωμοδότησις Νομικού Συμβουλίου, Γν. νμθ=Γνωμοδότησις νομομαθών, Γν. Ι.Κ.Α.=Γνωμοδότησις Νομικής Υπηρεσίας Ι.Κ.Α., Ε = Απόφασις Εφετείου, Έγγρ.=Έγγραφον Διοικήσεως Ι.Κ.Α., Έγγρ. Υ.Ε.=Έγγραφον Υπ. Εργασίας, Έγκ.=Έγκύκλιος, Είρ.=Απόφασις Είρηνοδικείου ή Είρηνοδίκου, Εισαγ. = Εισαγωγικά σχόλια, Επ. Γνμδ.=Επίσημος Γνωμοδότησις, Ε.Π.Π.=Απόφασις Πρωτοδ. Επιτρ. Παλ. Πολεμιστών, ΝΖ =Νομικά Ζητήματα, Νμλγ.=Συγκεντρωμένη νομολογία, Π = Απόφασις Πρωτοδικείου, Πρωτοδίκου ή Προέδρου, Παρατ.=Παρατηρήσεις, Π.Ε.Δ.=Απόφασις Πρωτοβαθμίου Επιτροπής Διαιτησίας, Σ.Ε. = Απόφασις Συμβουλίου Επικρατείας, Σημ.=Σημείωσις.

Α

Αγροτική Τράπεζα. Βλ. λ. *Τράπεζαι*.

Αγωγή. Κατά διαδικασίαν ν. ΓΘΟΔ'· έκτασις εφαρμογής· στοιχεία μεταβολής βάσεως κλπ. βλ. λ. *Εργατικαί διαφοραί* (παράγρ. Α, Γ). —Αναγνωριστική· και επί μή γεγεννημένου δικαιώματος ή αξιώσεως· έννοια άρθρου 127 Εισ. Νόμου Α. Κ., Α.Π. 586 σ. 17.—Αναγνωριστική· έννομον συμφέρον, Α.Π. 314 σ. 636.—Αναγνωριστική επί σχέσεως εργασίας· εκδίκασις κατά διαδικασίαν ν. ΓΘΟΔ', Α.Π. 586 σ. 17, Π 551 σ. 195.—...δμοίως αναγνωριστική αγωγή εργοδότου κατά μισθωτού σχετική προς ύπαρξιν ή μή δικαιώματος μισθωτού κατά τούτου, Π 551 σ. 195, Παρατ. σ. 196.—Contra. Απαράδεκτον εν διαδικασία ν. ΓΘΟΔ' αναγνωριστικής αγωγής εργοδότου κατά μισθωτού, Π 6396 σ. 209.—Αναγνωριστική· δυνατή έγερσις και επί σχέσεων αναφερομένων εις δημόσιον δίκαιον, εφ' όσον υπάγονται εις πολιτικά δικαστήρια, Ε 1171 σ. 656. —Επικουρική βάσις αγωγής περί αποζημιώσεως· απαράδεκτος μεταβολή βάσεως αγωγής· λήψις υπ' όψιν αυτεπαγγέλτως, Α. Π. 581 σ. 37.—Αυτεπαγγελτος εξέτασις νόμφ βασίμου αγωγής, Α. Π. 678 σ. 128.—Απαράδεκτος και κατά εργατικήν διαδικασίαν μεταβολή βάσεως αγωγής, Α.Π. 581 σ. 37, Π 11399 σ. 142, Π 201 σ. 533, Π 7855 σ. 573, Π 6543 σ. 1297.— Δεδικασμένον εξ οριστικής και τελεσιδίκου αποφάσεως επί νεοτέρας αγωγής, Π 2351 σ. 355.—Αίτημα περί καταβολής μισθών μέχρι συζητήσεως αγω-

767.—Ὁμοίως συνυπολογισμὸς τῆς ἀμοιβῆς δι' ὑπερωριακὴν ἐργασίαν, ἐφ' ὅσον παρέχεται τακτικῶς, Π 10488 σ. 1030.— Ἀποδοχαὶ ἀδείας τῶν ἐπὶ ποσοστοῖς ἀπασχολουμένων· βάσις ὑπολογισμοῦ, Π 14600 σ. 369, ΝΖ σ. 780.— Ὑπολογισμὸς ἡμερῶν ἀδείας μισθωτῶν ὡς ἡμερῶν ἐργασίας διὰ καταβολὴν ἐπιδόματος ἀνεργίας, Ἔγγρ. σ. 481, 671.—Μὴ ἐπάνοδος εἰς ἐργασίαν μετὰ λῆξιν ἀδείας σημαίνει λύσιν συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους ἐργαζομένης, ἐφ' ὅσον ἡ ἐκ τῆς ἐργασίας ἀποχὴ δὲν ὠφείλετο εἰς ἀσθένειαν, κατ' ἄρθρ. 5 ν. 2112/1920, Π 600 σ. 192.—

Χρόνος χορηγήσεως. Χρονικὴ περίοδος χορηγήσεως ἀδείας· ἔννοια ἄρθρου 4 § 1 ἀ.ν. 539/1945· εὐχέρεια ἐργοδότου· ὅρια, Ἔγγρ. σ. 435, Γν. Σ. σ. 483. —Καλόπιστος χρῆσις εὐχερείας ἐργοδότου ὡς πρὸς χρόνον χορηγήσεως τῆς ἀδείας· συμπλήρωσις βασικοῦ χρόνου κατὰ Νοέμβριον ἢ Δεκέμβριον· αἴτησις ἀδείας· χρόνος ὑποβολῆς· ὑποχρέωσις χορηγήσεως· δικαίωμα ἀδείας ἐπαναλαβόντος ἐργασίαν μετὰ ἀπόλυσιν ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ κατὰ Νοέμβριον ἢ Δεκέμβριον, Ἔγγρ. σ. 435.

Ἀποζημίωσις διὰ μὴ ληφθεῖσαν ἄδειαν: Ἀπόλυσις μισθωτοῦ δι' ἀφορμὴν βαρύνουσαν τὸν ἐργοδότην πρὶν ἢ λάβῃ τὴν ὀφειλομένην ἐτησίαν ἄδειαν· δικαίωμα ἀποζημιώσεως ἴσης πρὸς ἀποδοχὰς ἀδείας, Π 3038 σ. 475, Εἰσαγ. σ. 474, Ἔγγρ. σ. 671, Π 218 σ. 715, Π 222 σ. 715, Π 6646 σ. 753, ΝΖ σ. 780, ΝΖ σ. 998.— Προϋπόθεσις ἀποζημιώσεως ἡ ἀπόλυσις δι' ἀφορμὴν βαρύνουσαν ἐργοδοτην· ὡς τοιαύτη μὴ νοητὲα ἡ διὰ τοῦ ν. δ. 2512/1953 διάλυσις Κ.Τ.Ε.ΦΑ., καὶ ἀπόλυσις προσωπικοῦ ὡς ἐκλεθοῦσα ἐξ ἀνωτέρας βίας, Π 3038 σ. 471, Εἰσαγ. σ. 474. —Δικαίωμα πρὸς ἀποζημίωσιν διὰ μὴ χορηγηθεῖσαν ἄδειαν μόνον ἐν περιπτώσει λύσεως συμβάσεως ἐργασίας δυνάμει ἐγκύρου καταγγελίας αὐτῆς ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου, Π 6646 σ. 753, Π 443 σ. 409.—Ἀποζημίωσις δι' ὀφειλομένην καὶ μὴ ληφθεῖσαν ἕνεκεν ἀπολύσεως ἄδειαν· ἔννοια ἄρθρ. 5 § 5 ἀ.ν. 539/1945· ἔλλειψις δικαιώματος ἀποζημιώσεως διὰ μὴ ζητηθεῖσαν καὶ μὴ ληφθεῖσαν ἄδειας προηγουμένων ἐτῶν, Π 10113 σ. 910. —Διάλυσις ἐπιχειρήσεως καθ' ὃν χρόνον ὁ μισθωτὸς ἐτέλει ἐν στρατεύσει· οὐ δικαίωμα ἀποζημιώσεως κατ' ἄρθρ. 5 § 5 ἀν. ν. 539/1945, Π 57 σ. 990, Εἰσαγ. σ. 990, Π 607 σ. 1231.—Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ἄνευ πταίσματος τοῦ μισθωτοῦ πρὶν ἢ οὗτος συμπληρώσῃ τὸν βασικὸν χρόνον· ἀποζημίωσις κατ' ἄρθρ. 5 § 4 ἀν. ν. 539/1945, ΝΖ σ. 780, 998.—Συναγωγὴ παραιτήσεως δικαιώματος προσβολῆς καταγγελίας συμβάσεως ὡς ἀκύρου ἐκ τῆς λήψεως ἀποζημιώσεως διὰ μὴ χορηγηθεῖσαν ἄδειαν κατ' ἀ. ν. 539/1945, Π 443 σ. 409.

2. ***Λουτροθεραπείας· ἀτροθεραπείας κλπ*:** Ἀναπήρων μισθωτῶν κατ' ἀν. νόμων 1824/1949 περὶ προστασίας καὶ ἀποκαταστάσεως ἀναπήρων ὁπλιτῶν καὶ θυμάτων πολέμου· ἔννοια ὅρου «ὑπάλληλοι». Βλ. εἰς λ. ***Ἀνάπηροι.***—Ἄδεια εἰς ὑπάλληλον ἢ ἐργάτην ὑπὸ Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς Ι.Κ.Α. μὴ ὑπερβαίνουσα τὰς 21 ἡμέρας πρὸς λουτροθεραπείαν δὲν συμψηφίζεται πρὸς τὴν ὑπὸ ἀ. ν. 539/1945 χορηγουμένην ἄδειαν, Γν. Σ. σ. 483.

Ἀδικαιολόγητος πλουτισμός. Προβολὴ ὑπὸ ἐργοδότου ἀνταπαιτήσεως ἐξ ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων καταβληθέντων κατ' αὐτὸν ἀχρεωστήτως· προϋπόθεσις ἀχρεωστήτου (ἄρθρ. 904 ἐπ. Α. Κ.) ἡ ἀνυπαρξία ὑποχρεώσεως· ἀποκλεισμὸς ἄλλως ἀπαιτήσεως ἀχρεωστήτου ἐκ τῆς ἐν γνώσει καταβολῆς, Π 292 σ. 411 — Ἐπιστροφὴ ἀχρεωστήτως καταβληθέντων, εἰς ἐκτέλεσιν ἀναιρεθείσης ἀποφάσεως· τρόπος ἀσκήσεως τῆς ἀξιώσεως, Α. Π. 400 σ. 650.—Κατάρτισις προσυμφώνου περὶ συνάψεως μελλούσης συμβάσεως ἐργασίας· μὴ ἐκτέλεσις· ἀναζήτησις ἀποζημιώσεως δι' ἀγωγῆς κατὰ τὴν τακτικὴν διαδικασίαν ἢ δι' ἀγωγῆς ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, ἐφ' ὅσον ὅμως ἐδημιουργήθη σχέσις ἐργασίας κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν· ἀπόρριψις ἀπαραδέκτου ἀγωγῆς, Π 790 σ. 701, Παρατ. σ. σ. 702.—Μὴ παροχὴ ἀδείας καὶ ἀδικαιολόγητος πλουτισμός, Π 10113 σ. 910, Εἰσαγ. σ. 910.—Αἴτημα μισθωτοῦ μὴ λαβόντος ἄδειαν περὶ ἀποδόσεως ὠφελείας ἐργοδότου· ἀνεφάρμοστον διατάξεων περὶ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, Π. 6543 σ. 1297.—Ἄκυρος σύμβασις ἐργασίας· ἀξίωσις ἐκ τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ· ἐκδίκασις κατὰ διαδικασίαν ν. ΓΠΟΔ· ἄρθρ. 2 § 6 ν.δ. 2511/1953, Π 14599 σ. 182, Εἰσαγ. σ. 309, 531, Π 966 σ. 316, Σημ. σ. 316, Π 13062 σ. 317, Π 4111 σ. 532, Π 201 σ. 533, Π 188 σ. 575, Π 19 σ. 654, Π 5255 σ. 814, Π 17 σ. 815, Π 6006 σ. 826, Π 148 σ. 826, Π 7794 σ. 918, Π 3669 σ. 920, Α.Π. 688 σ. 1207, Μελ. σ. 119. —...δι' ἀγωγῆς φερούσης τὰ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 904 Α.Κ. στοιχεῖα τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, Π 966 σ. 316, Π 13062 σ. 317, Σημ. σ. 316, Εἰσαγ. σ. 531, Π 4111 σ. 532, Π 201 σ. 533, Π 5255 σ. 814, Π 6006 σ. 826, Π 148 σ. 826, Π 7794 σ. 918, Π 3669 σ. 920.—Δὲν δίδεται ἐκ τοῦ ἄρθρ. 2 § 6 ν.δ. 2511/1953 αὐτόνομος ἀγωγή, Π 3669 σ. 920, πρβλ. ΝΖ σ. 319, Π 19 σ. 654, Παρατ. σ. 654, Π 93 σ. 702, Παρατ. σ. 702.— Τινὰ περὶ τῆς ἐννοίας τῆς σχέσεως ἐργασίας καὶ τῶν προβλημάτων της ἐξω τοῦ κύκλου τῶν θεωριῶν· νομικὴ θεμελίωσις ἀξιώσεων ἐκ σχέσεως ἐργασίας, ΝΖ σ. 857 ἐπ.—Παροχὴ ἐργασίας ὑπὲρ τὰς νομίμους ὥρας ἄνευ ἀδείας τῆς ἀρχῆς· ἀξίωσις ἐκ τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ· εἰς τί συνίστανται ἡ ὠφέλεια, Π 644 σ. 426, Παρατ. σ. 428, Π 7855 σ. 573, Π 6006 σ. 826, Π 7794 σ. 918, Π 2569 σ. 919, Π 8528 σ. 920, Π 10080 σ. 1156, Π 10028 σ. 1248, Βλ. καὶ λ. ***Ὑπερωρίαι.***— Ἀπόδοσις ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἐργοδότου ἐκ τῆς παροχῆς ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ ἐργασίας ὑπὲρ τὰ νόμιμα χρονικὰ ὅρια ἄνευ ἀδείας τῆς ἀρχῆς, Π 10028 σ. 1248 —Ἄκυρότης συμβάσεως περὶ παροχῆς ἐργασίας κατὰ Κυριακὰς μὴ ἐπιτρεπομένης· ἀναζήτησις ὠφελείας μόνον δι' ἀγωγῆς ἐκ τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, Εἰσαγ. σ. 23, Π 7855 σ. 573. Βλ. καὶ λ. ***Κυριακή.*** —Ἄκυροι ἢ μὴ συμβάσεις ἐργασίας, βλ. καὶ λ. ***Ἐργασίας σύμ-***

γῆς νόμιμον, Π 3732 σ. 519. —Ἐναγόμενοι ἐπὶ μετοχικῆς ἑταιρίας, Π 2655, σ. 570.— Μὲ βάσιν τὴν ἀρχὴν ἴσης μεταχειρίσεως μισθωτῶν· ἀναγκαία ἀναφορὰ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἀριομένων περιστατικῶν, Π 5423 σ. 916.— Ἀοριστία· αὐτεπάγγελτος ἐξέτασις κατὰ πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης, Π 5423 σ. 916.—Ἀδικαιολογήτων πλουτισμοῦ. Βλ. λ. ***Ἀδικαιολόγητος πλουτισμός***.—Προσήκουσα ἀγωγὴ κατὰ ἐργατικὴν διαδικασίαν δι' ἐπιδίωξιν ἀξιώσεων ἐξ ἀκύρου συμβάσεως ἢ τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ· ἁρμοδιότης ἐργατικοῦ Δικαστοῦ, Π 3669 σ. 920.—Ἀναρμοδίως ἐπαχθεῖσα κατὰ διαδικασίαν ν. ΓΘΟΔ ἀπόρριψις καὶ οὐχὶ παραπομπή, Π 14180 σ. 579, Π 790 σ. 701, πρβλ. ΝΖ σ. 1023. — Στοιχεῖα ἀγωγῆς ἐκ τοῦ ἄρθρου 10 ν. 2222/1952, ΝΖ ω. 1028.—Στοιχεῖον ἀγωγῆς ὑπολυομένου· ἐπίκλησις συμβάσεως καὶ ἡ ἄρνησις ἐργοδότου πρὸς ἀποδοχὴν ὑπηρεσιῶν· ἔνστασις ἐργοδότου ὁ ἰσχυρισμὸς περὶ καταγγελίας νομίμου, Π 2290 σ. 1031. — Σύνταξις ὑπὸ Δικαστοῦ ἐκθέσεως ἀγωγῆς κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν· δυνατὴ καὶ ἡ διὰ δικογράφου ἄσκησις τῆς ἀξιώσεως τοῦ μισθωτοῦ, Π 40 σ. 1097.— Νεοπολεμιστικὸν ἐργατικὸν δίκαιον· ἀγωγὴ νεοπολεμιστοῦ· ἐνστάσεις, Μελ. σ. 1181 ἑπ.

Ἄδεια. Μισθωτῶν Βλ. λ. ***Ἄδεια μισθωτῶν***. Ἐφεδρου καὶ ἐφεδρικὸν ἐπίδομα κατὰ ν. 2054/1952, Ἔγγρ. σ. 41. — Ἐφοδιασμὸς ἀλλοδαποῦ διὰ τῆς κατὰ νόμον ἀπαιτουμένης ἀδείας ἐργασίας, Α. Π. 314 σ. 636.—Ὑπουργοῦ ἐπὶ δημοσίων ἀπολύσεων κατὰ ν. 2222/1952, ν. δ. 2511/1953 βλ. λ. ***Κατηγγελία συμβάσεως ἐργασίας*** (παράγρ. ΙΙΙ).—Ἀστυνομικαὶ διατάξεις περὶ ἀσκήσεως ἐπαγγελμάτων· καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας θυρωροῦ στερουμένου ἀδείας Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς, Α. Π. 513 σ. 746.—Ἀστυνομικαὶ διατάξεις περὶ ἀσκήσεως ἐπαγγελμάτων· περιεχόμενον νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως ἀστυνομικῶν Διευθυντῶν, Σ. Ε. 1142 σ. 793.— Κῦρος β. δ. περὶ κυρώσεως Κανονισμοῦ Ο.Τ.Ε. ὡς πρὸς διάταξιν περὶ ἀδειῶν καὶ ὡρῶν διδασκαλίας ἐν σχολαῖς, Σ. Ε. 734 σ. 660.

Ἄδεια μισθωτῶν. 1. ***Κατ' ἀν. ν. 539/1945.*** Σκοπός, Γν. Σ. σ. 483, Γν. Σ. σ. 1117. — Ἰσχὺς ἀ. ν. 539/1945 μὴ καταργηθέντος ὑπὸ μεταγενεστέρας τινὸς διατάξεως καὶ δὴ τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ν. δ. τῆς 7/10 Μαΐου 1946 περὶ ἀποκαταστάσεως τοῦ Α.Κ.», Α.Π. 516 σ. 767, Εἰσαγ. σ. 767, ΝΖ σ. 780.— Παροχὴ ἀδειῶν εἰς μισθωτούς, Ἔγγρ. σ. 435.— Δικαίωμα ἐτησίας ἀδείας μισθωτῶν μετ' ἀποδοχῶν, ΝΖ σ. 780.—Σχέσις ἐργασίας καὶ ἄδεια ἀναψυχῆς ἢ ἀποζημίωσις κατὰ ν. 539/1945, ἀσχέτως κύρους συμβάσεως ἐργασίας, ΝΖ σ. 857 ἑπ.—Ἀνεφάρμοστον ἀ. ν. 539/1945 ἐπὶ νομικῶν συμβούλων ἐπιχειρήσεων ἐπὶ πτυχίῳ μηνιαίᾳ ἀποζημιώσει, ΝΖ σ. 57.—Ἐφαρμογὴ καὶ συμβάσεων ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, ΝΖ σ. 95.—Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ οἰκιακῶν ὑπηρετῶν, Π 27 σ. 715. —Διάλυσις ἐπιχειρήσεως, καθ' ὃν χρόνον ὁ μισθωτὸς ἐτέλει ἐν στρατεύσει· οὐ δικαίωμα ἀδείας, Π 57 σ. 990, Εἰσαγ. σ. 990, Π 607 σ. 1291.—Χορήγησις ἀδείας αὐτοναίας· ἀκυρότης συμφωνίας περὶ ἐγκαταλείψεως ἀδείας καὶ καταβολῆς ἠὐξημένης ἀντιμισθίας, ΝΖ σ. 780. —Ἀξίωσις μισθωτοῦ κατ' ἀν. ν. 539/1945, πρὸς παροχὴν αὐτουσίας ἀδείας, μὴ δικαιουμένου τούτου, ἀντὶ ταύτης ἀποδοχῶν, Π 6543 σ. 1297, Π 6646 σ. 753.—Αἴτημα μισθωτοῦ μὴ λαβόντος ἄδειαν περὶ ἀποδόσεως ὠφελείας ἐργοδότου· δικαίωμα ἐνδεχομένης ἀποζημιώσεως κατ' ἄρθρ. 335, 336 Α.Κ. ἐν περιπτώσει ὑπαιτίου ἀδυναμίας ἐργοδότου πρὸς χορήγησιν· ἀνεφάρμοστον διατάξεων περὶ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, Π 6543 σ. 1297, Εἰσαγ. σ. 910.—Μὴ παροχὴ ἀδείας· ἐπιδίωξις δικαστικοῦ ἐξαναγκασμοῦ κατ' ἄρθρον 882 Πολ. Δικ., Εἰσαγ. σ. 910.—Ἀπαγόρευσις ἀπολύσεως μισθωτοῦ κατὰ διάρκειαν ἐτησίας ἀδείας· ἔννοια ἄρθρ. 5 § 6 ἀ.ν. 539/1945· ἀκυρότης τῆς ἀπολύσεως, ΝΖ σ. 885, ΝΖ σ. 780, ΝΖ σ. 398.—...ὁμοίως ἀνίσχυρον τῆς προειδοποιήσεως περὶ ἀπολύσεως ἐντὸς τοῦ χρόνου τῆς ἀδείας, ΝΖ σ. 998.— Ἐτήσιαι ἄδειαι μετ' ἀποδοχῶν· κείμενον ψηφισθείσης Διεθνοῦς Συστάσεως κατὰ τελευταίαν Διεθνῆ Συνδιάσκεψιν Ἐργασίας· κείμενον τῆς Συστάσεως ἀφορῶν τὰς ἀδείας μετ' ἀποδοχῶν ὑποβληθὲν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Συντάξεως, σ. 778.

Βασικὸς χρόνος ἀπασχολήσεως· διάρκεια ἀδείας· ἀποδοχαί· ὑπολογισμός: Βασικὸς χρόνος ἀπασχολήσεως διὰ τὸ δικαίωμα ἀδείας· ὑπολογισμός· μὴ θεώρησις ὡς χρόνου μὴ ἀπασχολήσεως τοῦ χρόνου ἀποχῆς λόγῳ βραχείας ἀσθενείας, στρατεύσεως, ἀπεργίας, ἀνταπεργίας ἢ ἀνωτέρας βίας, οὐδὲ συμψηφισμὸς εἰς ἡμέρας ἀδείας, ΝΖ σ. 780, Γν. Σ. σ. 483, Νμλγ. σ. 1116.—Βραχεῖα ἄδεια εἰς ὑπάλληλον ἢ ἐργάτην ὑπὸ Ὑγειον. Ἐπιτροπῆς Ι.Κ.Α. πρὸς λουτροθεραπείαν· ὑπολογισμὸς τοῦ χρόνου ταύτης εἰς χρόνον ἀπασχολήσεως καὶ μὴ συμψηφισμὸς πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ ἀ.ν. 539/1945 χορηγουμένην ἄδειαν, Γν. Σ. σ. 483.—Ἀσθένεια μισθωτοῦ κατὰ χρόνον ἐτησίας ἀδείας ἀ.ν. 539/1945 καὶ διάρκεια ἀδείας, Γν. Σ. σ. 1117.—Διάρκεια ἀδείας· εἰδικῶς ἐπὶ ἐπιβλαβοῦς εἰς ὑγείαν ἢ ἰδιαιτέρως κοπιώδους ἐργασίας· ἐφαρμογὴ ταύτου καὶ ἐπὶ ἐργατοτεχνιτῶν χημικῶν τινων βιομηχανιῶν, ΝΖ σ. 780.—Μὴ ὑπολογισμὸς εἰς ἡμέρας ἀδείας ἐπισήμων ἢ κατ' ἔθιμον ἑορτασίμων ἡμερῶν· ἔννοια ἄρθρ. 2 § 3 ἀ.ν. 539/1945, Π 2401 σ. 360, 768, ΝΖ σ. 780, Γν. Σ. σ. 1117.—Δικαίωμα κατὰ διάρκειαν ἀδείας τῶν συνήθων ἀποδοχῶν, ὧν θὰ ἐδικαιοῦτο ἐὰν ἀπησχολεῖτο παρὰ τῇ ὑποκειμένῃ ἐπιχειρήσει· σκοπὸς ἄρθρ. 3 § 1 ἀ.ν. 539, Π 2401 σ. 360, 768, ΝΖ σ. 780.—Ἔννοια ἀποδοχῶν ἀδείας· συνυπολογισμὸς προσθέτων ἢ συμπληρωματικῶν τακτικῶν ἀποδοχῶν (ἀντιτίμου τροφῆς, ἐπιδομάτων κλπ.), πλὴν τῆς τυχὸν παρεχομένης κατοικίας· ὑπολογισμὸς ἐπὶ κατ' ἀποκοπὴν ἢ ἄλλως ἀμειβομένων, ΝΖ σ. 780. —Μὴ ὑπολογισμὸς εἰς καταβλητέας ἀποδοχὰς ἀδείας τῆς προσαυξήσεως δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακάς, Π 2401 σ. 360, 768, Π 10188 σ. 1030.—...ὑπολογισμὸς ὅμως τῆς προσαυξήσεως διὰ νυκτερινὴν ἐργασίαν, τακτικῶς παρεχομένην, Π 2401 σ. 360, 768, Α.Π. 516 σ.

γματικῆς διατάξεως καὶ νόμου περὶ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, Α.Π. 667 σ. 124, πρβλ. Γν. Σ. σ. 122.—Ἀκύρωσις ὑπὸ Συμβουλίου Ἐπικρατείας διοικητικῆς πράξεως διὰ λόγους τυπικούς (ἔλλειψις ἐγκρίσεως Ὑπουργοῦ) ἐκδιδομένης νέας πράξεως ἐντὸς εὐλόγου ἀπὸ ἀκυρωτικῆς ἀποφάσεως χρόνου· ἀνατρέχει αὐτὴ εἰς χρόνον ἐκδόσεως ἀρχικῆς πράξεως, Α.Π. 198 σ. 475.— Προϋπόθεσις δεδικασμένου ἐξ ἀκυρωτικῶν ἀποφάσεων Συμβουλίου Ἐπικρατείας, κατ' ἄρθρα 46 καὶ 50 ν. 3713/1928· ἐκδοσις αὐτῶν κατὰ διοικητικῶν πράξεων Διοικητικῶν Ἀρχῶν καὶ οὐχὶ νομοθετικῶν τῆς Κυβερνήσεως πράξεων· ἔλλειψις δεδικασμένου ἐξ ἀποφάσεων Συμβουλίου Ἐπικρατείας ἀκυρωτικῶν τῆς ὑ.ά. 11526/898/1950, δι' ἧς ἐκυρώθησαν ἀποφάσεις Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, Π 4121 σ. 518, Α.Π. 146 σ. 288.—Ἰσχὺς τῆς ὑπ' ἀριθ. 11526/1950 ἀποφάσεως κυρωτικῆς ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας παρὰ ἀκύρωσιν αὐτῆς ὑπὸ Σ.Ε.· ὁμοίως καὶ ὑπ' ἀριθ. 59451/1950 κατ' ἐξουσιοδότησιν ν. 28/1944, Α.Π. 146 σ. 288.— Ὑποχρέωσις νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου πρὸς συμμόρφωσιν πρὸς περιεχόμενον ἀκυρωτικῆς ἀποφάσεως Συμβουλίου Ἐπικρατείας καὶ ἐπὶ ἀκυρωτικῆς ἀπολύσεως ἀποφάσεως πρὸς κλῆσιν τοῦ ὑπαλλήλου διὰ τὴν συνέχισιν ὑπηρεσιῶν· ὑπερημερία ἄλλως αὐτοῦ καὶ ὑποχρέωσις καταβολῆς μισθοῦ, Α.Π. 405 σ. 643.— Ἀκύρωσις Διοικητικῆς πράξεως Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τοῦ στρατοῦ περὶ τοποθετήσεως προστατευομένου προσώπου δι' ἔλλειψιν αἰτιολογίας ὧν ἡ τοποθέτησις γίνεται δυνάμει τῶν ἄρθρων 3 καὶ 4 τοῦ ἀ.ν. 1836/1953, Σ.Ε. 936 σ. 1210.— Χαρακτηρισμὸς Ἐπιτροπῆς ἄρθρ. 7 ν. 2510/1953 ὡς διοικητικοῦ ὀργάνου καὶ χαρακτὴρ πράξεων αὐτῆς ὡς ἐκτελεστῶν πράξεων διοικητικῆς ἀρχῆς, ὑποκειμένων εἰς αἴτησιν ἀκυρώσεως· ἀναγκαία αἰτιολογία, ἀκύρων ἄλλως οὐσιῶν· ἀπόλυσις δικηγόρου Τραπέζης Ἑλλάδος, Σ.Ε. 988 σ. 1151.— Ἀνεφάρμοστον τριμήνου προθεσμίας ἄρθρου 3 ν.δ. 8/11 Μαΐου 1946 ἐπὶ προσφυγῶν ἐνώπιον τῶν κατὰ ν. 751/1948 καὶ 1836/1951 συλλογικῶν διοικητικῶν ὀργάνων, Σ.Ε. 638 σ. 1090.— Δικαίωμα ἐργοδοτῶν νὰ αἰτήσωνται τὴν ὑπὸ τῶν Συμβουλίων ἀντικατάστασιν ἀναγκαστικῶς τοποθετηθέντων ἄνευ αἰτιολογίας· μὴ ἀναγκαία καὶ αἰτιολογία ἀνακλητικῆς πράξεως Συμβουλίων, Π 1165 σ. 877.—Ἔγκυρος λύσις τῆς ἀναγκαστικῆς σχέσεως κατ' ἀ.ν. 1836/1951 διὰ τῆς ἀντικαταστάσεως ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου καὶ ἄνευ αἰτιολογίας, Π 10361 σ. 1035.— Δεδικασμένον ἐξ ἀκυρωτικῶν ἀποφάσεων Συμβουλίου Ἐπικρατείας, Π 6640 σ. 802.

Αἰτιολογία. Βλ. λ. ***Αἰτήσεις ἀκυρώσεως***. Ἐπὶ ἀντικαταστάσεως ἀναγκαστικῶς τοποθετηθέντων πολεμιστῶν κατ' ἄρθρ. 11 ν. 1836/1951. Βλ. λ. ***Στράτευσις*** (παράγρ. Εστ.').

Ἀκαταλληλότης. Βλ. λ. ***Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας*** (παράγρ. ΙΙΙ), ***Παλαιοὶ πολεμισταί***, ***Στράτευσις*** (παράγρ. Εστ.).

Ἀκυρότης. Ἐπὶ παραβάσεως ἀπαγορευτικῆς διατάξεως νόμου δημοσίας τάξεως· αὐτεπάγγελτος ἐξέτασις, Π 12140 σ. 187, Π 6932 σ. 1255.—Δικαιοπραξιῶν κατὰ τὸ προϊσχῦον τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος βυζαντινορρωμαϊκὸν δίκαιον, Π 373 σ. 815.—Δικαιοπραξιῶν κατ' ἄρθρ. 174 Ἀστικοῦ Κώδικος· ἔννοια τούτου, Π 17 σ. 815, Π 10027 σ. 1140.—Δυνατὴ διπλῆ κύρωσις διὰ ποινῆς καὶ ἀκυρότητος· ἀλλ' αὐτὴ δέον νὰ εἶναι ρητή, Π 373 σ. 815.—Προσβολὴ δηλώσεως παλαιοῦ πολεμιστοῦ περὶ ὑπαγωγῆς εἰς διατάξεις ν. 118/1945 κατόπιν ἀπειλῆς ἐργοδότου· πότε ἀκυρώσιμος δήλωσις βουλήσεως κατ' ἄρθρ. 150 καὶ 151 Ἀστικοῦ Κώδικος, Π 1234 σ. 977.—Παραίτησις ἐπὶ σχετικῆς ἀκυρότητος, Π 25 σ. 418.—Ἄκυροι ἢ μὴ συμβάσεις ἐργασίας· περιπτώσεις· συνέπειαι. Βλ. λ. ***Ἐργασίας σύμβασις*** (παράγρ. Γ'), ***Βιβλιάρια***.—Προσλήψεως κατ' ἀ.ν. 1836/1951 ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ ἐν ἐλλείψει προϋποθέσεων ἢ μὴ τηρήσει διαδικασίας νομιμοφροσύνης· συνέπειαι. Βλ. εἰς λ. ***Στράτευσις*** (παράγρ. Ε ἐδ. β, γ).—Ἐπικύρωσις ἀκύρου δικαιοπραξίας· ἔκδοσις ἀποφάσεως περὶ νομιμοφροσύνης μετὰ τὴν λύσιν συμβάσεως ἀνωφελής· ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 183 Ἀστικοῦ Κώδικος, Α.Π. 673 σ. 133.—Ἐσωτερικοῦ Κανονισμοῦ περιέχοντος ρήτρας ἀντιθέτους πρὸς τὰ ἄρθρ. 5 ν. 2112/1920 καὶ 6 β. δ. 16 Ἰουλίου 1920 περὶ ἀποχῆς λόγῳ ἀσθενείας, Π 12140 σ. 187.—Καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἄνευ τηρήσεως διατυπώσεων ἄρθρ. 9 ν. 118/1945 ἢ τῶν ν. 2222/1952 καὶ ν. δ. 2511/1953 περὶ ὁμαδικῶν ἀπολύσεων· συνέπειαι· προθεσμία ἀγωγῆς. Βλ. λ. ***Ἀνεργία*** (παράγρ. Βε) καὶ ***Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας*** (παράγρ. ΙΙΙ). ***Προθεσμία***.—Ἡ λύσις τῆς ἐλαττωματικῆς σχέσεως ἐργασίας μετὰ τὸ ν. δ. 2511/1953, ΝΖ σ. 225, ΝΖ σ. 285.—Ἐπὶ παραλείψεως ἐπικολλήσεως εἰς ἔγγραφον καταγγελίαν ἐνσήμου Ταμείου Προνοίας Δικηγόρων· οὐκ ἀκυρότης, Π 11609 σ. 177.—Ἀτομικῶν συμβάσεων περὶ μισθοῦ πέραν τῶν νομίμων ὁρίων· ἀκυρότης ἢ μή. Βλ. λ. ***Ἀποδοχαί*** (παράγρ. Β), ***Συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας*** (παράγρ. Δ).—Ἰσχυροποίησις ἀπολύσεων γενομένων ὑπὸ τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1953 μέχρις ἐνάρξεως ἰσχύος ν.δ. 2510/1953· ὑπαγωγὴ εἰς αὐτὰς καὶ ἀπολύσεων ἐργατῶν ὑπηρετούντων παρὰ Τραπέζῃ, Α.Π. 181 σ. 365.—Μερικὴ τοῦ διὰ τοῦ ἀπὸ 17/26 Σεπτεμβρίου 1953 Διατάγματος κυρωθέντος Ὀργανισμοῦ Ἐθνικῆς Τραπέζης Ἑλλάδος καὶ Ἀθηνῶν· σημεῖα ἀντιθέσεως πρὸς ἐξουσιοδότησιν τοῦ ν. δ. 2510/1953 καὶ λοιπὰς διατάξεις αὐτοῦ, Σ. Ε. 491 σ. 876.—Ἀποδοχὴ ὑπὸ ἐργοδότου ἀκύρου διοικητικῆς πράξεως στερεῖ τοῦτον δικαιώματος προσβολῆς της ἀπὸ ἀπόψεως διοικητικοῦ δικαίου καὶ ἀπὸ ἀπόψεως ἀστικοῦ δικαίου, Π 25 σ. 418.—Ἀξίωσις ἐξ ἀκύρου συμβάσεως ἐργασίας· ἀδικαιολόγητος πλουτισμός καὶ ν. Γ'ΘΟΔ. Βλ. λ. ***Ἐργατικαὶ διαφοραί*** (παράγρ. Α), ***Ἀδικαιολόγητος πλουτισμός***.—Παραιτήσεως μισθωτοῦ ἀπὸ νομίμων ἀποδοχῶν του, ἀντιτιθεμένης εἰς ἀναγκαστικοῦ δικαίου κανόνας· ἐπιτρεπτὴ παραίτησις ἀπὸ συμβατικῶν ἀποδοχῶν· δυνατὴ προσβολὴ ταύτης κατὰ τὰς γε.

βασις (παράγρ. Γ'). Βιβλιάρια. — Άξίωσις μισθωτοῦ ἐπιχειρήσεως μεταφορᾶς προσώπων δι' ἠλεκτροκινήτων σιδηροδρόμων, ἐργασθέντος κατά χρόνον δικαιουμένης 24ώρου ἀναπαύσεως, πρὸς ἀποζημίωσιν ἐκ τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἐργοδότιδος, Π 9906 σ. 1139.—Ἐπιστροφή εἰσφορῶν καταβληθεισῶν ἀχρεωστήτως ἐπὶ σκοπῷ ἀπολήψεως παροχῶν· διάκρισις ἀπαιτήσεως δι' αἰτίαν μὴ ἐπακολουθήσασαν ἀπὸ ἀπαιτήσεως ἀχρεωστήτου, Ἔγγρ. σ. 96.

Ἀδίκημα (Ἀστ.). Λύσις σχέσεως ἐργασίας μετ' ἄκυρον σύμβασιν· παράλειψις ἀναγγελίας· ἀποζημίωσις κατ' ἄρθρ. 914 Α.Κ., Π 1229 σ. 207, ΝΖ σ. 319, Π 4119 σ. 914, Π 4427 σ. 915.—Ἀβάσιμον ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἀγωγῆς περὶ καταβολῆς μισθοῦ· ἀναγκαία ἀγωγὴ φέρουσα στοιχεῖα ἀγωγῆς ἐξ ἀδικοπραξίας, Π 4119 σ. 914.— Σχέσις ἐργασίας καὶ ἀγωγὴ ἐξ ἀδικοπραξίας, ΝΖ σ. 857.— Χρηματικὴ ἱκανοποίησις ἕνεκα ζημίας μὴ περιουσιακῆς κατ' ἄρθρ. 229, 932 Ἀστικοῦ Κώδικος· δικαίωμα ἀποζημιώσεως παθόντων ἐξ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων κατὰ ν. 551· ἐκλεκτικὸν δικαίωμα ἀγωγῆς πρὸς ἀποζημίωσιν κατὰ ν. 551 ἢ κατὰ τὰ κοινὰν ἀστικὸν δίκαιον ἐπὶ ἀτυχήματος ἀποδιδομένου εἰς δόλον τοῦ ἐργοδότου ἢ ἐκ μὴ τηρήσεως ὅρων ἀσφαλείας· δικαίωμα ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ ἄρθρ. 932 Ἀστικοῦ Κώδικος, συντρεχούσης μόνον τινὸς τῶν περιπτώσεων τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ νόμου 551, Α. Π. 668 σ. 1186, πρβλ. Ε 615 σ. 1186. — Περιπτώσεις ὑπάρξεως προστήσεως καὶ ἐξ αὐτῆς εὐθύνης προστήσαντος, Π 1080 σ. 514.

Ἀδίκημα (Ποιν.). Ἀπόλυσις μισθωτοῦ δι' ἀξιοποίνου πρᾶξιν· μήνυσις· συνέπειαι Βλ. λ. *Ἀνεργία* (παράγρ. Βδ'), *Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας* (παράγρ. Εγ).—Ἀνεπίτρεπτος ἀναστολὴ ἐργατικῆς δίκης μέχρι πέρατος ποινικῆς ἐπὶ ἀναφυέντος ποινικοῦ ζητήματος, Π 7771 σ. 869.—Αὐτοδικαία ἀπόλυσις προστατευομένου ὑπὸ τοῦ ν. 1836/1951 ἐπὶ καταδίκης δι' ἀξιοποίνου πρᾶξιν ἄρθρων 59, 60, 61, 62 Ποινικοῦ Κώδικος· συνέπειαι ἐκ τῆς ἀθωώσεως, Σ.Ε. 638 σ. 1080.— Ὁριστικὴ ἡ στέρησις δικαιώματος συντάξεως ἠσφαλισμένου εἰς Ταμεῖον Συντάξεως Προσωπικοῦ Σ.Ε.Κ. ἐπερχομένη ἐκ τοῦ νόμου ἄμα τῇ διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως βεβαιώσει περὶ τῆς τελέσεως ἀδικήματος ἐκ τῶν τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ Καταστατικοῦ· μὴ ἀναβίωσις δικαιώματος συντάξεως δι' ἀποκαταστάσεως καταδικασθέντος, Α.Π. 19 σ. 596. —Παράλειψις ἀναγγελίας λήξεως συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου· ποινικαὶ κυρώσεις καὶ οὐχὶ ἀκυρότης, ΝΖ σ. 42, Εἰσαγ. σ. 14, 184, 652, Π 9786 σ. 577, Γν. Σ. σ. 1051. —Πρόληψις κατ' οἶκον ὑπηρετῶν ἀνηλίκων στερουμένων βιβλιαρίου ὑγείας κατὰ παράβασιν ἀ.ν. 759/1937· μόνον ποινικαὶ κυρώσεις καὶ οὐχὶ ἀκυρότης συμβάσεως, Π 378 σ. 815, Π 17 σ. 815, Π 787 σ. 979.—Contra: Καὶ ἀκυρότης συμβάσεως, Π 966 σ. 816, Π 4111 σ. 533, Π 27 σ. 709, Π 5255 σ. 814.

Ἀδικοπραξία. Βλ. λ. *Ἀδίκημα* (Ἀστ).

Ἀδυναμία. Παροχῆς ὑπηρεσιῶν ὑπὸ μισθωτοῦ· κώλυμα· τύχη συμβάσεως ἐργασίας· δικαίωμα μισθοῦ· ἄρθρ. 5 ν. 2112· ἄρθρ. 657, 658 Α.Κ. Βλ. λ. *Ἀσθένεια*, *Ἐργασίας σύμβασις* (παράγρ. Ι), *Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας* (παράγρ. Εα).—Ἀποδοχὴ ὑπηρεσιῶν ὑπὸ ἐργοδότου ἐξ ἀνωτέρας βίας· συνέπειαι· ἄρθρ. 656 Α. Κ.· ἄρθρ. 5 ν. 2112· διάλυσις ἐπιχειρήσεως. Βλ. λ. *Ἐργασίας σύμβασις* (παράγρ. Θ), *Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας* (παράγρ. Εβ).—Ἡ ὑπερημερία καταστρέφει τὴν παροχὴν ἐργασίας (ἐξαιρέσει ἡ καταχρηστικὴ ἀδυναμία παροχῆς), Μελ. σ. 893.—Ἀδυναμία παροχῆς ἐργασίας κατὰ τὴν διάρκειαν ὑπερημερίας ἐργοδότου· ἀδυναμία ἐργοδότου πρὸς ἀποδοχὴν τῆς παροχῆς καὶ ἐκ ταύτης ὑπερημερία τούτου· συνέπεια ὑπερημερίας, Μελ. σ. 893.— Συμβάσεις ἐργασίας πρὸ Α. Κ.· ἐπουσιώδης ἀνυπαίτιος χρονικὴ ἀδυναμία πρὸς παροχὴν ὑπηρεσιῶν· ἐπιφορὰ ἐπὶ δικαιώματος μισθοῦ, Π 5421 σ. 756, Π 8843 σ. 1044.—

Ἀεριούχων ποτῶν μισθωτοί. Ἐπιδότησις ἀνεργίας, Ἔγκ. σ. 1061.

Ἀεριόφως. Ρύθμισις διὰ τοῦ ν. δ. 1465/1942 τῶν μεταξὺ τῶν ὑπὸ τοῦ Δήμου Πατρέων προσληφθέντων ὑπαλλήλων τῆς τέως προσωρινῆς δημοτικῆς ἐκμεταλλεύσεως ἀεριόφωτος Πατρῶν καὶ τοῦ Δήμου σχέσεων· ἐφαρμογὴ ὡς πρὸς τὸν μισθὸν συλλογικῆς συμβάσεως 13 Αὐγούστου 1936, Α.Π. 76 σ. 242.

Ἀεροθεραπεία Βλ. λ. *Ἀνάπηροι*.

Ἀεροπλάνων Κρατικὸν Ἐργοστάσιον. Ἐργατοτεχνίτης Κ.Ε.Α.· ἀπόλυσις πρὸ παρόδου ἔτους ἀπὸ τῆς ἐκ τοῦ στρατοῦ ἀπαλλάσεως αὐτοῦ· οὐ δικαίωμα σωρευτικῶς ἀποζημιώσεως ἐξ ἀποδοχῶν ἓξ μηνῶν κατὰ ν. 3514/1928 καὶ ἐκείνης τῶν ὑπ' ἀριθ. 956 καὶ 976/1947 πράξεων Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, Γν. Σ. σ. 215.

Ἀεροπορία πολιτική. Παροχὴ ἐργασίας ὑπὲρ τὰ νόμιμα ὅρια· ἀξίωσις ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ· παροχὴ ἐργασίας κατὰ Κυριακὰς ἐν τῇ πολιτικῇ ἀεροπορίᾳ· περιορισμὸς μὴ ὑπερβάσεως 40ώρου καθ' ἑβδομάδα, Π 7855 σ. 573.—Συνταγματικὴ ἡ ὑπὸ τοῦ ν.δ. 3006/1954 παραγραφὴ τῶν κατὰ τῆς Τ.Α.Ε. ἀπαιτήσεων ἐκ σχέσεων ἐργασίας, Π 6389 σ. 1204.

Αἴγυπτος. Ἡ σύμβασις μαθητείας ἐν Ἀρχαίᾳ Αἰγύπτῳ (κατὰ τὰ δίκαιον τῶν Παπύρων), ΝΖ σ. 4.

Αἵρεσις. Ἐφαρμογὴ ν. 3322/1952 περὶ ἐλέγχου ἀπολύσεων τῶν μισθωτῶν· ἀπόλυσις δι' ἀνάρμοστον συμπεριφορὰν μισθωτοῦ κατ' ἄρθρ. 3· ἀντικατάστασις ὡς ἀναβλητικὴ αἵρεσις τοῦ κύρους ἀπολύσεως, Π 2568 σ. 465. —Αἵρεσις ἐπὶ τοποθετήσεως νεοπλημμύρου ἐκ τῆς ὑποχρεώσεως προσκομίσεως βεβαιώσεως νομιμοφροσύνης· ματαίωσις ἐκδόσεως ταύτης ὑπὸ τοῦ ὑποχρέου προσώπου θεωρήσει αἵρεσιας ὡς πληρωθείσης, Μελ. σ. 1135. —Γνωστοποίησις προϋπηρεσίας· χαρακτὴρ ὡς αἵρεσεως ἀναβλητικῆς προσαυξήσεως μισθοῦ, Π 5782 σ. 1193.

Αἴτησις ἀκυρώσεως. Συνέπεια ἀπαγγελλούσης ἀκύρωσιν ἐκτελεστῆς τινος πράξεως διοικητικῆς Ἀρχῆς ἀποφάσεως Συμβουλίου Ἐπικρατείας· κατάργησις ἐναντι πάντων, μὲ δύναμιν δεσμευτικὴν διὰ τὰ τακτικὰ δικαστήρια, ἀδιαφόρως αἰτιολογιῶν· ἔννοια συντα-

νικάς τοῦ δικαίου ἀρχάς, Π 8027 σ. 875. Ἄλλα εἰδικά θέματα βλ. εἰς τάς οἰκείας λέξεις.

Ἀλιεργάται. Ρύθμισις συλλογικῶν διαφορῶν ἐργατῶν θαλάσσης κατ' εἰδικόν ἀ.ν. 299/1936· ὑπαγωγή καί ἁλιεργατῶν· ἀναρμοδιότης Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ἀ.ν. 16/20 Νοεμβρίου 1935, Σ.Ε. 2208/1953 σ. 400. — Ὅροι ὑπαγωγῆς εἰς ἀσφάλισιν ἀνεργίας ν. 2961/1954, Ἔγκ. σ. 1054.

Ἀλιπάστων μισθωτοί. Ἐπίδομα ἀνεργίας, Ἔγκ. σ. 1061.

Ἀλληλέγγυον. Ὀφειλή μισθοῦ ἐπί πλειόνων ἐργοδοτῶν κατ' ἴσα μέρη (ἄρθρ. 480 Ἀστικοῦ Κώδικος), ἐφ' ὅσον δέν βεβαιοῦται ὅτι οἱ ἐργοδόται ὑπεσχέθησαν τήν εἰς ὁλόκληρον ἕκαστος καταβολήν τοῦ μισθοῦ ἤ ὑφίσταται ὁμόρρυθμος ἑταιρία, Π 7892 σ. 79. — Ἀλληλέγγυος καί εἰς ὁλόκληρον εὐθύνη ὁμορρύθμων ἑταίρων· ἐξακολούθησις ὑποχρεώσεως καί μετά μερικήν ἐκπλήρωσιν ὑπό συνοφειλέτου ἑταίρου, Π 2783 σ. 407, Π 2655 σ. 570, Π 346 σ. 583.

Ἀλλοδαποί. Ἐφοδιασμός ἀλλοδαποῦ διά τῆς κατά νόμον ἀπαιτουμένης ἀδείας ἐργασίας, Α. Π. 314 σ. 636. — Εἰσφορά ἀνεργίας· πρόσωπα μή δικαιούμενα ἐπιδοτήσεως ἀνεργίας, Ἔγκ. σ. 1054.

Ἁλυκαί. Πρόσληψις προσωπικοῦ εἰς τάς καλλιεργουμένας ὑπό τοῦ Δημοσίου ἁλυκάς καί φύσις τῆς σχέσεως, Α. Π. σ. 593.

Ἀλωνιστικαί μηχαναί. Μηχανικοί καί βοηθοί αὐτῶν· ἐπιδοτησις ἀνεργίας, Ἔγκ. σ. 1061.

Ἀμέλεια. Ἰσχύς ἀπαγορεύσεως συμψηφισμοῦ ἄρθρ. 664 Α. Κ. ἐπί ζημιῶν ἐξ ἀμελείας, Π 7771 σ. 869.

Ἀμερικανοί. Φιλανθρωπικαί καί Μορφωτικαί Ὀργανώσεις· εἰσφορά στρατεύσεως, Ἔγκ. σ. 1063. — Ἡμεδαποί ἀπασχολούμενοι εἰς ἀλλοδαπούς ἀπολαύοντας δικαιώματος ἑτεροδικίας· εἰσφορά ἀνεργίας, Ἔγκ. σ. 1054.

Ἀμφιβολία. Εὔλογος διαδίκου περί τῆς ἐκβάσεως τῆς δίκης· συμψηφισμός δικαστικῆς δαπάνης, Π 6634 σ. 204, Π 10361 σ. 1033. — Ἀμφιβολία ἐργοδότου ἐπί καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ὡς πρός τήν ὀφειλήν ἀποζημιώσεως ἤ τήν ἔκτασιν αὐτῆς· συνέπειαι ὡς πρός τό κῦρος τῆς ἀπολύσεως, ΝΖ σ. 42, Π 1753 σ. 368, Π 9 σ. 427, Π 7855 σ. 573, Π 223, 229 σ. 715, Π 412 σ. 874, Π 8378 σ. 973, Π 3760 σ. 521, Π 5969 σ. 1143, Α. Π. 716 σ. 1243, Εἰσαγ. σ. 567.

Ἀναβολή δίκης. Αἴτημα ἀναβολῆς συζητήσεως κατ' ἄρθρ. 172 Πολιτ. Δικονομίας, Π 125 σ. 180. — Ἀναβολή συζητήσεως ὑποθέσεως κατ' ἐργατικήν διαδικασίαν, Π 6066 σ. 1149. — Ἀνεπίτρεπτος ἀναστολή ἐργατικῆς δίκης μέχρι πέρατος ποινικῆς ἐπί ἀναφυέντος ποινικοῦ ζητήματος, Π 7771 σ. 869.

Ἀναγγελία. Βλ. λ. *Ἀνεργία* (παράγρ. ΙΒγ), *Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας* (παράγρ. ΙΙΙ). — Ἀπασχολήσεως συνταξιούχων Ι.Κ.Α., Ἔγκ. σ. 1213.

Ἀναγκαστικαί σχέσεις ἐργασίας. Βλ. λ. *Νεοπολεμιστοί, Παλαιοί πολεμισταί, Στράτευσις* (παράγρ. Ε. Προστασία ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ).

Ἀναγνώρισις. Ἀπαιτήσεως παρά Δημοσίου· παραγραφή, Α. Π. 163 σ. 593. — Διακοπή παραγραφῆς δι' ἀναγνωρίσεως· ἀξιώσεως· ἰσχυρισμός περί ἐξοφλήσεως ἀξιώσεως διά κληροδοτήματος, Π 17 σ. 815.

Ἀναγνωριστική ἀγωγή. Βλ. λ. *Ἀγωγή*.

Ἀναδοχή. Εὐθύνη κατ' ἄρθρ. 479 Ἀστικοῦ Κώδικος, ἀποκτῶντος διά συμβάσεως περιουσίαν ἤ ἐπιχείρησιν ἔναντι δανειστῶν, Π 173 σ. 76, Π 61 σ. 1195. — Ἀνυπόχρεον συσταθέντος νέου Κ.Τ.Ε.Α. κατά ν. 2119/1952 εἰς πρόσληψιν ἀναγκαστικῶς τοποθετηθέντος πολεμιστοῦ, μή ὄντος διαδόχου παλαιοῦ· ἀνεφάρμοστον ἄρθρου 6 ν. 2112/1920 καί ἄρθρου 479 Ἀστικοῦ Κώδικος, Π. 1854 σ. 150. — Εὐθύνη ἀποκτήσαντος περιουσίαν ἤ ἐπιχείρησιν διά τά εἰς αὐτήν ἀνήκοντα χρέη κατ' ἄρθρ. 479 Α. Κ.· ἀναγκαία ἡ ὑπό τοῦ ἀποκτήσαντος γνῶσις περί μεταβιβάσεως τοῦ συνόλου ἤ μεγάλου τμήματος τοῦ ἐνεργητικοῦ, Π 61 σ. 1195. — Μεταβολή προσώπου ἐργοδότου καί δικαιώματα μισθωτοῦ κατά τήν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ν. 2112/1920· ἔκτασις ὑπεισελεύσεως νέου ἐργοδότου εἰς ὑποχρεώσεις ἐκ τῆς προϋφισταμένης σχέσεως ἐργασίας· προϋπόθεσις ἐφαρμογῆς ἄρθρου 479 Ἀστικοῦ Κώδικος ἡ μεταβίβασις περιουσίας ἤ ἐπιχειρήσεως διά συμβάσεως καί οὐχί διά νόμου, Π 15 σ. 1244, Α. Π. 698 σ. 1289.

Ἀναδρομικότης. Ἔννοια ἄρθρ. 2 Α. Κ. περί χρόνου ἰσχύος νόμου· ἐξουσία Νομοθέτου πρός ρύθμισιν σχέσεώς τινος, ἔστω καί ἄν προσβάλλωνται κεκτημένα δικαιώματα, διά δικαστικῶν ἀποφάσεων κεκριμένα, ἐκτός ἄν τοῦτο ἀντίκειται εἰς τό ἄρθρ. 17 τοῦ Συντάγματος, Α. Π. 563 σ. 825. — Διοικητικῆς πράξεως ἐκδιδομένης κατ' ἐξουσιοδότησιν νόμου· εἰδικῶς ἐπί καθορισμοῦ ἀποδοχῶν, Σημ. σ. 392. — Μή ἀναδρομικότης ἄρθρου 659 Α. Κ., Π 13237 σ. 191. — Ἔλλειψις ἀναδρομικῆς δυνάμεως ἄρθρ. 11 ἀ. ν. 1836/1951 δι' ἀντικατάστασιν τοποθετουμένων· ἀνεφάρμοστον ἐπί τοποθετηθέντων κατά προϊσχύσαντα τοῦ ἀ. ν. 1836/1951 ν. 751/1948, Π 2460 σ. 414, Π 978 σ. 415, Π 9920 (πλῆ) σ. 924, Contra Π 1165 σ. 877, Π 10361 σ. 1035. — Ἐπέλευσις ἐννόμων συνεπειῶν ἀνακλήσεως διορισμοῦ ἀναγκαστικῶς τοποθετηθέντος διά τό μέλλον μόνον, Π 2353 σ. 417. — Ἔλλειψις ἀναδρομικῆς ἰσχύος διατάξεως ἄρθρου 28 ν. δ. 2698/1953· ἀποδεικτικόν μέσον ἀποδείξεως ἡλικίας δι' ἀπονεμήν συντάξεως Ι.Κ.Α., Α. Π. 289 σ. 473. — Ἔκδοσις, μετ' ἀνάρρωσιν ὑπό Συμβουλίου Ἐπικρατείας διοικητικῆς πράξεως διά λόγους τυπικούς, νέας πράξεως ἐντός εὐλόγου ἀπό ἀκυρωτικῆς ἀποφάσεως χρόνου· ἀναδρομή εἰς χρόνον ἐκδόσεως ἀρχικῆς πράξεως, Α.Π. 128 σ. 475. — Μή ἀναδρομικότης ἄρθρ. 1 ν. δ. 2655/1953· ὑπαλληλική ἰδιότης ἡμερομισθίων, Π 2372 σ. 477. — Ἀνεπίτρεπτον δι' ἀτομικῶν συμβάσεων ὑπερβάσεως ὁρίων μισθῶν συλλογικῶν συμβάσεων· θέσπισις ἀντιθέτου διατάξεως ἄρθρου 11 ν. 2053/1952· ἰσχύς ἀπό δημοσιεύσεως ταύτης, Α.Π. 331 σ. 640. — Ἁρμοδιότης τοῦ κατά ν. 2053/1952 Συμβουλίου ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν· ἔλλειψις ἐξουσίας πρός ἐπέκτασιν ἰσχύος διαιτητικῆς ἀποφάσεως πέραν ὡρισμένης περιφε-

ρείας· ἀκύρωσις ἀντιθέτου ἀποφάσεως· ἀναδρομικὴ ἰσχὺς ἀποφάσεως Συμβουλίου, Σ.Ε. 727 σ. 796. — Ἀναδρομικὴ διὰ τοῦ ν. δ. 2510/1953 κύρωσις ἀπολύσεων ὑπαλλήλων, ἐργατοτεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, Α. Π. 598 σ. 866. — Ἀποδοχαὶ ἐργατῶν σιδηροβιομηχανίας· ἔλλειψις ἀναδρομικῆς δυνάμεως τῆς κυρωτικῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 9/1949 διαιτητικῆς ἀποφάσεως, ὑπ' ἀριθ. 2/1951 ὁμοίας, Π 3667 σ. 1258. — Δικαίωμα λήψεως μισθοῦ ἀναλόγου πρὸς τὴν προϋπηρεσίαν τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ τῆς γνωστοποιήσεως αὐτῆς καὶ οὐχὶ ἀναδρομικῶς, Π 5762 σ. 1193. — Μὴ ἀναδρομικότης διατάξεως περὶ μὴ ἀναστολῆς συντάξεων τῶν ἐργαζομένων ἀναπήρων πολέμου, Ἐγκύκλιος σ. 1213. — Παράνομος ἀναδρομικὴ ρύθμισις ἀποδοχῶν· ἀνεφαρμοστον ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἐπὶ συμβάσεων ἐργασίας λυθεισῶν πρὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτῆς, Π 5686 σ. 1155. — Πρόσθετος παροχὴ διὰ νυκτερινὴν ἐργασίαν· ἀναδρομικὴ ἰσχὺς ὑπ' ἀριθ. 25825/1951 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, Π 7766 σ. 991.

Ἀναίρεσις: (πολ. δικ.). Βλ. καὶ λ. **Ἀνέλεγκτον**. *1. Κατὰ τίνων ἀποφάσεων*: Ἀπαράδεκτος κατὰ πρωτοδίκου ἀποφάσεως ἐπικυρωθείσης ὑπὸ ὁριστικῆς κατ' ἔφεσιν ἐκδοθείσης, Α.Π. 582 σ. 24.

2. Λόγοι: Περιεχόμενον λόγων ἀναιρέσεως· σαφεῖς καὶ ὡρισμένοι λόγοι ἀναιρέσεως προσδιορίζοντες ὄχι μόνον τὴν νομικὴν πλημμέλειαν τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ἀλλὰ καὶ τὰ θεμελιοῦντα αὐτὴν πραγματικὰ περιστατικά, καὶ τὴν ἐπίδρασιν ἐπὶ τοῦ διατακτικοῦ, Α.Π. 592 σ. 15, Α Π. 187 σ. 403, Α.Π. 203 σ. 405, Α.Π. 390 σ. 461, Α.Π. 445 σ. 697. — Ἀπόρριψις λόγου ἀναιρέσεως διὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν νόμου ὡς ἀορίστου, μὴ καθοριζόντος σαφῶς τὰ νομικὰ σφάλματα τῆς ἀποφάσεως, Α.Π. 203 σ. 405. — Ἀπαράδεκτον λόγου ἀναιρέσεως τὸ πρῶτον προτεινομένου ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ μὴ ἀναγομένου εἰς τὴν κοινὴν αὐτοτελῆ ἀξίαν, Α.Π. 132 σ. 238, Α.Π. 60 σ. 359, Α.Π. 657 σ. 1201. — Ἀπαράδεκτον λόγου ἀναιρέσεως ἐπὶ ἰσχυρισμοῦ, δι' ὃν δὲν ὑπεβλήθησαν τὰ πραγματικὰ περιστατικὰ ἐνώπιον δικαστηρίου οὐσίας, Α.Π. 203 σ. 405, Α.Π. 657 σ. 1201. — Ἀπαράδεκτον λόγου ἀναιρέσεως κατὰ τὸ ἄρθρ. 811 § 2 Π.Δ., ἐφ' ὅσον δὲν διατείνεται ὁ ἀναιρεσείων ὅτι ὑπέβαλε τὰ πραγματικὰ περιστατικὰ ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τῆς οὐσίας, Α.Π. 203 σ. 405. — Λόγος ἀναιρέσεως περὶ μὴ λήψεως ὑπ' ὄψιν πρὸς ἑρμηνείαν συμβάσεως ἐργασίας τῶν συναλλακτικῶν ἠθῶν κλπ. δὲν ἀγάγεται εἰς τὴν κοινὴν αὐτοτέλειαν· ἀπαράδεκτον προβληθὲν τὸ πρῶτον ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου, Α.Π. 132 σ. 238. — Ἔρεισμα στηριζόμενον ἐπαρκῶς τὸ διατακτικόν· ματαία ἡ ἔγγραφος λόγου πλήξαντος ἐπάλληλα ἐρείσματα, Α.Π. 639 σ. 1203. — Παραδεκτὸν προσθέτων λόγων ἀναιρέσεως, Α.Π. 182 σ. 476. — Ἐσφαλμένη κήρυξις λόγῳ ὕλης ἀρμοδιότητος· λόγος ἀναιρέσεως ἄρθρ. 807 § 4 Π.Δ., Α.Π. 574 σ. 149, Α.Π. 106 σ. 648. — Ἐσφαλμένη, μετὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν νόμου, κήρυξις, λόγῳ ὕλης, ἀναρμοδιότητος· λόγος ἀναιρέσεως (ἄρθρ. 807 § 4 Π.Δ.), Α.Π. 637 σ. 1206, Α.Π. 638 σ. 1207, Α.Π. 701 σ. 1257. — Μὴ λῆψις ὑπ' ὄψιν οὐσιώδους ἰσχυρισμοῦ λόγος ἀναιρέσεως (ἄρθρον 807 § 7 Π.Δ.), Α.Π. 65 σ. 475, Α.Π. 404 σ. 649, Α.Π. 470 σ. 770, Α.Π. 707 σ. σ. 1292. — Ἔννοια τοῦ ὅρου «πράγματα» κατ' ἄρθρ. 807 § 7 Π.Δ., Α.Π. 71 σ. 231, Α.Π. 65 σ. 475, Α.Π. 332 σ. 517, Α.Π. 407 σ. 770, Α.Π. 707 σ. 1292. — Δὲν νοοῦνται τὰ πρὸς ὑποστήριξιν ἢ ἀπόκρουσιν ἰσχυρισμῶν ἢ ἐνστάσεων προβαλλόμενα ἑκατέρωθεν ἐπιχειρήματα· μὴ λῆψις ὑπ' ὄψιν τούτων οὐ λόγος ἀναιρέσεως, Α.Π. 65 σ. 475, Α.Π. 332 σ. 517, Α.Π. 707 σ. 1292. — Λῆψις ὑπ' ὄψιν λόγου ἐφέσεως προταθέντος διὰ τῶν προτάσεων, ἀλλὰ μὴ ἀποκρουσθέντος ὡς ἀπαραδέκτου· οὐ λόγος ἀναιρέσεως, Α.Π. 161 σ. 398. — Μὴ λῆψις ὑπ' ὄψιν οὐσιαστικοῦ νόμου· δὲν ἱδρύει λόγον ἀναιρέσεως κατὰ τὸ ἄρθρ. 807 § 7, Α.Π. 443 σ. 686. — Παραδοχὴ πραγμάτων ὡς ἀληθῶν ἄνευ ἀποδείξεως· λόγος ἀναιρέσεως· ἄρθρ. 807 § 8 Π.Δ., Α.Π. 377 σ. 642. — Μὴ λῆψις ὑπ' ὄψιν προσαχθέντων ἀποδεικτικῶν στοιχείων· λόγος ἀναιρέσεως, Α.Π. 111 σ. 234, Α.Π. 92 σ. 480, Α.Π. 137 σ. 694. — Ἀναίρεσις ἀποφάσεως δικαστηρίου μὴ ἐκθέτοντος ἐν αὐτῇ ἐκ τίνος ἀποδεικτικοῦ στοιχείου ἐπορίσθη τὴν περὶ ἀντικαταστάσεως τοῦ ἀπολυθέντος ἀπόδειξιν, Α.Π. 377 σ. 642. — Ψευδὴς ἑρμηνεία καὶ ἐσφαλμένη ἐφαρμογὴ νόμου· λόγος ἀναιρέσεως, Α.Π. 579 σ. 19, Α.Π. 507 σ. 23, Α.Π. 582 σ. 24, Α.Π. 584 σ. 36, Α.Π. 666 σ. 124, Α.Π. 678 σ. 127, Α.Π. 656 σ. 147, Α.Π. 91 σ. 199, Α.Π. 181 σ. 365, Α.Π. 831 σ. 640, Α.Π. 330 σ. 524, Α.Π. 581 σ. 865, Α.Π. 523 σ. 881, Α.Π. 663 σ. 1186, Α.Π 732 σ. 1246, Α.Π. 707 σ. 1293, Α.Π. 728 σ. 1300, Α.Π. 703 σ. 1301. — Ἀναίρεσις ἀποφάσεως δι' ἐσφαλμένην ἐκ πλαγίου ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου, Α.Π. 61 σ. 358, Α.Π. 129 σ. 374, Α.Π. 287 σ. 470, Α.Π. 529 σ. 800, Α.Π. 636 σ. 1190, Α.Π. 728 σ. 1300. — Ἀναίρεσις ἀποφάσεως δι' ἔλλειψιν νομίμου βάσεως, Α.Π. 529 σ. 800, Α.Π. 287 σ. 470, Α.Π. 305 σ. 592. — Ψευδὴς ἑρμηνεία ἐγκυκλίων διαταγῶν· οὐ λόγος ἀναιρέσεως, Α.Π. 182 σ. 476. — Ἐσφαλμένη ἑρμηνεία ἢ ἐφαρμογὴ καταστατικοῦ ἄνων. ἑταιρίας· οὐ λόγος ἀναιρέσεως κατ' ἄρθρ. 807 § 17 Π.Δ., Α.Π. 445 σ. 697. — Ἀπαράδεκτος λόγος ἀναιρέσεως δι' ἐσφαλμένην ἑρμηνείαν ἢ ἐφαρμογὴν ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Καπνεργατῶν, μὴ ἔχοντος ἰσχὺν οὐσιαστικοῦ νόμου, Α.Π. 702 σ. 1294. — Ὑπέρβασις ὑπὸ ἀσθενοῦντος μισθωτοῦ χρονικῶν ὁρίων ἄρθρ. 5 ν. 2112 δι' ἀποχὴν ἐκ τῆς ἐργασίας· ἀποψις δικαστηρίου οὐσίας περὶ παραιτήσεως δικαιώματος ἐργιδότου ἀπὸ τῆς λύσεως συμβάσεως· ἀναίρεσις ἀποφάσεως στερουμένης νομίμου βάσεως, ἐφ' ὅσον δὲν ἀναφέρεται διὰ τίνος φυσικοῦ προσώπου ἐξεδηλώθη βούλησις τοῦ νομικοῦ προσώπου, Α.Π. 585 σ. 21. — Κρίσις ἐφετείου περὶ παραγραφῆς χωρὶς νὰ καθορίζῃ ἂν ἡ ἀποζημίωσις ἦτο καταβλητέα κατὰ μῆνα ἢ κατ' ἄλλα διαστήματα· ἀναίρεσις ἀποφάσεως ὑπαρχούσης

ἐκ πλαγίου ἐσφαλμένης ἐφαρμογῆς νόμου, Α.Π. 287 σ. 470.—Ἀοριστία λόγου περὶ ψευδοῦς ἑρμηνείας τῶν ἄρθρ. 200, 281 καὶ 288 Α.Κ., Α.Π. 445 σ. 697.— Σιωπὴ δικαστηρίου ἐπὶ αἰτήσεως δὲν ἱδρύει λόγον ἀναιρέσεως, Α.Π. 182 σ. 476.

3. *'Αποτελέσματα παραπομπῆ ὑποθέσεως κλπ.* Ἀναίρεσις ἀποφάσεως· ἐπάνοδος διαδίκων εἰς τὴν πρὸ τῆς ἀναιρεθείσης ἀποφάσεως κατάστασιν, Α. Π. 654 σ. 256, Α. Π. 146 σ. 288, Α. Π. 314 σ. 636, Α. Π. 377 σ. 642, Α. Π. 597 σ. 867, Α. Π. 618 σ. 971, Α. Π. 716 σ. 1245.—Ἐπιστροφὴ τῶν εἰς ἐκτέλεσιν ἀναιρεθείσης ἀποφάσεως καταβληθέντων, Α. Π. 61 σ. 258, Α. Π. 377 σ. 642, Α. Π. 400 σ. 650, Α. Π. 728 σ. 1300.— Ἀναίρεσις ἀποφάσεως δι' ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν νόμου· παραπομπὴ εἰς Β' Τμῆμα Ἀρείου Πάγου διὰ τὴν κατάλληλον ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου, Α. Π. 579 σ. 19, Α. Π. 582 σ. 24, Α. Π. 667 σ. 124, Α. Π. 68 σ. 254, Α. Π. 21 σ. 258, Α. Π. 201 σ. 349, Α. Π. 287 σ. 470, Α. Π. 405 σ. 643, Α. Π. 444 σ. 689, Α. Π. 488 σ. 692, Α. Π. 471 σ. 693, Α. Π. 513 σ. 747, Α. Π. 581 σ. 865, Α. Π. 663 σ. 1186, Α. Π. 732 σ. 1246, Α. Π. 726 σ. 1300, κ.λ.π.—Ἀναίρεσις ἐν μέρει· παραπομπὴ εἰς Β' Τμῆμα κατὰ τὸ ἀναιρούμενον μέρος διὰ τὴν κατάλληλον ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου, Α.Π. 332 σ. 516. — Ἐξουσία Β' Τμ. Ἀρείου Πάγου μετ' ἐξαφάνισιν πρωτοδίκου ἀποφάσεως, Α. Π. 146 σ. 288.— Παραπομπὴ ὑποθέσεως εἰς ἄλλο ἰσόβαθμον καὶ ὁμοειδὲς δικαστήριον ἐπὶ ἀναιρέσεως διὰ λόγον ἄρθρου 807 § 4 Π. Δ., Α.Π. 574 σ. 149, Α. Π. 406 σ. 648, Α. Π. 637 σ. 1206, Α. Π. 638 σ. 1207, Α. Π. 701 σ. 1257.— Ἐπὶ ἀναιρέσεως διὰ μὴ λῆψιν ὑπ' ὄψιν ἀποδείξεων (ἄρθρ. 807 § 9 Π. Δ.), Α. Π. 437 σ. 684.— Ἐπὶ ἀναιρέσεως διὰ λόγον ἄρθρου 807 § 14 Π. Δ., Α. Π. 701 σ. 1257.—Διαφωνία Τμημάτων Α. Π.· παραπομπὴ εἰς Ὁλομέλειαν, Α Π. 14 σ. 230.—Περίπτωσις παραπομπῆς ὑπὸ Β' Τμήματος Ἀρείου Πάγου εἰς Ὁλομέλειαν μόνον ὅταν τοῦτο ἔχῃ διάφορον γνώμην τῆς τοῦ Α' Τμήματος ἐπὶ τοῦ νομικοῦ ζητήματος, οὐχὶ ὅταν ἐξεδηλώθη διαφωνία μεταξὺ τῶν δύο Τμημάτων περὶ τὰ πραγματικὰ περιστατικά, Α. Π. 628 σ. 152.— Ἄρσις διαφωνίας ὑπὸ Ὁλομελείας Α. Π.· παραπομπὴ εἰς Β' Τμῆμα διὰ περαιτέρω συζήτησιν, Α. Π. 304 σ. 464.

4. *'Αναστολὴ ἐκτελέσεως ἀποφάσεως.* Ἀναστολὴ ἐκτελέσεως ἀποφάσεως μετ' ἄσκησιν ἀναιρέσεως· ἰσχὺς ν. δ. 17/20 Σεπτεμβρίου 1926 κυρωθέντος ὑπὸ τοῦ ν. 3744/1926, Π 47 σ. 1108, Contra: ΝΖ σ. 431, Εἰσαγ. σ. 1108.

'Ανάκλησις. Ἀρχὴ διοικητικοῦ δικαίου περὶ ἀνακλήσεως πράξεων Διοικήσεως διὰ πλάνην περὶ τὸ δίκαιον ἢ τὰ πράγματα, Π 1747 σ. 311.— Ἀπόλυσις μισθωτοῦ καθ' ὑπέρβασιν νομίμου κατὰ μῆνα ποσοστοῦ δι' ἀπολύσεις μισθωτῶν ἐπιχειρήσεων ἀπασχολουσῶν ἄνω τῶν 50 μισθωτούς· ἀνάκλησις ἀπολύσεως τινῶν κατὰ τὸν ἑπόμενον μῆνα· συνέπειαι ἀνακλήσεως καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, Π 364 σ. 523. — Ἀνεπίτρεπτον ἀνακλήσεως καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ἄνευ συναινέσεως τοῦ μισθωτοῦ, ΝΖ σ. 996.—Ἀνάκλησις ἐπιδοτήσεως ἀνεργίας, Ἔγκ. σ. 1060.— Ἀνάκλησις ἀναγκαστικοῦ διορισμοῦ πολεμιστοῦ κατὰ ν. 1836/1951 περὶ προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ. Βλ. λ. *Στράτευσις* (παράγρ. Ε στ').— Σύμβασις ἐργασίας προσωπικοῦ γεωργικῶν συνεταιρικῶν ὀργανώσεων· ὑποβολὴ παραιτήσεως ὑπαλλήλου· μὴ νόμιμος ἡ μεταγενεστέρα ἀνάκλησις, Α. Π. 703 σ. 1301.

'Ανακοπή. Ἀπαράδεκτον ἐπὶ ἐρημοδικίας διὰ μὴ κατάθεσιν τοῦ κατ' ἄρθρον 772 Πολ. Δικονομίας προσὸν πρὸς συζήτησιν ἐφέσεως, Α. Π. 186 σ. 380, Α.Π. 696 σ. 1305.— Ἐπιτρεπτὸν εἰς δίκας κατὰ ἐργατικὴν διαδικασίαν ν. ΓΨΟΔ' μόνον εἰς περίπτωσιν ἀκύρου ἐρημοδικίας, Α. Π. 186 σ. 380, Α. Π. 696 σ. 1305.—Κατὰ πράξεως ἐπιβολῆς εἰσφορῶν Ι.Κ.Α. ὑπὲρ Ὀργανώσεως Ἀντιφυματικῆς Ἀσφαλίσεως, Α.Π. 833 σ. 630.—Κατ' ἐκτελέσεως κατὰ νόμον περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων, ἐφαρμοζόμενον καὶ ἐπὶ εἰσπράξεως ἀπαιτήσεων Ι.Κ.Α. δι' εἰσφορὰς ἐργοδοτῶν· ἀνακοπὴ πρὸ καὶ μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν· ἁρμόδιον δικαστήριον· ἐπιτρεπὴ ἀνακοπὴ ἐνωπίον τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων μὴ λειτουργούντων ἀσφαλιστικῶν δικαστηρίων, Π 6713 σ. 658.

'Ανανέωσις. Βλ. λ. *'Εργασίας σύμβασις* (παράγρ. ΙΕ).

'Ανάπαυσις. Ἔννοια δικαιώματος ἑβδομαδιαίας ἀναπαύσεως μισθωτῶν βιομηχανικῶν καταστημάτων κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ν. 2990/1922 κυρωθεῖσαν Διεθνῆ Σύμβασιν, ἔχουσαν διὰ τῆς κυρώσεως ἰσχὺν νόμου· ἀσχετον τὸ π.δ. 8/14 Μαρτίου 1930 πρὸς τὸν ν. 2990/1922, Π 9906 σ. 1139.—Ἀξιώσεις μισθωτοῦ ἐπιχειρήσεως μεταφορᾶς προσώπων δι' ἠλεκτροκινήτων σιδηροδρόμων, ἐργασθέντος κατὰ χρόνον δικαιουμένης 24ώρου ἀναπαύσεως, πρὸς ἀποζημίωσιν ἐκ τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἐργοδότιδος, Π 9906 σ. 1139. Βλ. καὶ λ. *Κυριακή*.

'Ανάπηροι. Προστασία ἀναπήρων μισθωτῶν ἀπὸ ἀπολύσεως· προστατευόμενα πρόσωπα· προϋπόθεσις τῆς ἐκ τοῦ ἀ.ν. 561/1945 προστασίας ἀναπήρων μισθωτῶν ἐπιχειρήσεων ἢ ἐκμεταλλεύσεων τοῦ ἀ.ν. 118/1945 διὰ τὴν ἀπόλυσιν αὐτῶν ἡ ὕπαρξις ἐνεργοῦ κατὰ χρόνον δημοσιεύσεως τοῦ ἄνω νόμου συμβάσεως ἐργασίας· ἔλλειψις προστασίας τῶν μετὰ τὴν δημοσίευσιν τούτου προσληφθέντων, Α.Π. 330 σ. 524, Α.Π. 597 σ. 867, πρβλ. Π 103 σ. 525.—Αἱ νέαι μεταρρυθμίσεις εἰς τὴν καταγγελίαν σχέσεως ἐργασίας διὰ τῆς καταργήσεως τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118/1945 καὶ προστασία νεοπολεμιστῶν καὶ ἀναπήρων, ΝΖ σ. 996, 829.— Ὑποχρεώσεις Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν, ὡς καὶ πάσης φύσεως ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων, Δήμων καὶ Κοινοτήτων, κατ' ἄρθρ. 53 ἀ.ν. 1824/1949, πρὸς παροχὴν κατ' ἔτος, καθ' ὑπέρβασιν τῆς ὑπὸ τῶν οἰκείων νόμων καὶ κανονισμῶν προβλεπομένης ἀδείας λουτροθεραπείας, ἀεροθεραπείας κλπ. εἰς τοὺς ἀναπήρους ὑπαλλήλους των 30ήμερου τοιαύτης μετὰ πλήρων ἀποδοχῶν, Π 10768 σ. 81, Εἰσαγ. σ. 81, 1039, 1247, Π 26 σ. 1010, Α.Π. 704 σ. 1247.—...ἔννοια ἀρ-

θρου 53 ά.ν. 1324/1949· ὡς ἀνάπηροι ὑπάλληλοι νοοῦνται πάντες οἱ ἀντὶ μισθοῦ ἐργαζόμενοι ἀνάπηροι, ἀδιακρίτως ἂν ἀνήκουν εἰς τὸ ὑπαλληλικὸν ἢ ὑπηρετικὸν ἢ ἐργατοτεχνικὸν προσωπικόν, Π 10768 σ. 31, Α.Π. 704 σ. 1247, Εἰσαγ. σ. 31, 1039, 1247. —...ἐξαιρουμένων μόνον τῶν προαλμβανομένων ἐκτάκτως διὰ παροχὴν ὑπηρεσίας πρὸς πλήρωσιν ἀναγκῶν, ἀπαιτουσῶν πρόσκαιρον ἀπασχόλησιν, Α.Π. 704 σ. 1247.— Contra: Νοοῦνται μόνον οἱ ἀνάπηροι οἱ ἔχοντες τὴν ἰδιότητα τοῦ ὑπαλλήλου κατὰ τὸ ἄρθρ. 10 ν. 1234/1918, ὡς καὶ οἱ δι' εἰδικῶν διατάξεων χαρακτηριζόμενοι ὡς ὑπάλληλοι, Π 26 σ. 1040.—Δικαίωμα αὐτουσίας ἀδείας λουτροθεραπείας κλπ.· ἐκβίασις παροχῆς δικαστικῶς κατ' ἄρθρον 882 Πολ. Δικ. ἐν ἀρνήσει χορηγήσεως· οὐ δικαίωμα ἀποδοχῶν διὰ μὴ χορηγηθεῖσαν ἄδειαν, ἐκτὸς ἂν κατέστη ἀδύνατος ἡ χορήγησις ὑπαιτιότητι τοῦ ἐργοδότου, Εἰσαγ. σ. 1039.—Λουτροθεραπεία ἀναπήρων καὶ δικαίωμα μισθοῦ ἐκ τῶν ἄρθρων 657, 658 Α.Κ., Νμλγ. σ. 1049.—Μὴ ἀναστολὴ συντάξεως ἐργαζομένων συνταξιούχων ἀναπήρων πολέμου· μὴ ἀναδρομικότης τῆς διατάξεως, Ἔγκ. σ. 1213.

Ἀναπροσαρμογή. Ἀποδοχῶν κατὰ γενικὰς συλλογικὰς συμβάσεις 1947. Βλ. λ. *Συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας*.

Ἀνάρμοστος συμπεριφορά. Βλ. λ. *Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας* (παράγρ. ΙΙΙ), *Παλαιοὶ πολεμισταί*, *Στράτευσις* (παράγρ. Εε, στ').

Ἀναστολή. Προσωρινῶς ἐκτελεστῆς ἀποφάσεως διαδικασίας ν. ΓΨΟΔ' περιπτώσεις ἐπιτρεπτοῦ· ἁρμοδιότης. Βλ. λ. *Προσωρινὴ ἐκτέλεσις*.—Ἐκτελέσεως ἀποφάσεως μπτ' ἀσκησιν ἀναιρέσεως· ἰσχὺς τοῦ διὰ ν. 3744/1939· κυρωθέντος ν. δ. 17/20 Σεπτεμβρίου 1926, Π 47 σ. 1108. Contra: NZ σ. 431.—Ἐπιδόμιτος ἀνεργίας, Ἔγκ. σ. 1059.—Ἀνεπίτρεπτος ἀναστολὴ ἐργατικῆς δίκης μέχρι πέρατος ποινικῆς ἐπὶ ἀναφυέντος ποινικοῦ ζητήματος, Π 7771 σ. 869.—Συντάξεως ἐργαζομένων συνταξιούχων, Ἔγκ. σ. 1212. Βλ. καὶ λ. *Παραγραφή*.

Ἀναψηλάφησις. Ἡ ἀναψηλάφησις ἐν τῇ διαδικασίᾳ τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν, NZ σ. 681. —Σιωπὴ δικαστηρίου ἐπὶ αἰτήσεως· λόγος ἀναψηλαφήσεως καὶ οὐχὶ ἀναιρέσεως Α. Π. 182 σ. 476.

Ἀνειδίκευτοι. Παροχὴ ἐργασίας πλυντρίας ἐστιατορίου· θεώρησις ὡς ἀνειδικεύτου ἐργατρίας· ἐφαρμογὴ ὑπ' ἀριθ. 33700/1950 καὶ 49500/1952 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων περὶ μισθοῦ ἀνειδικεύτων ἐργατῶν καὶ ἐργατριῶν, Π 10 σ. 654, Παρατ. σ. 955.

Ἀνέλεγκτον. Ἐκτιμήσεως πραγμάτων, Α.Π. 628 σ. 152, Α.Π. 665 σ. 176, Α.Π. 292 σ. 568, Α.Π. 443 σ. 686, Α.Π. 402 σ. 879, Α.Π. 704 σ. 1247, Α.Π. 702 σ. 1297.—Ἐκτιμήσεως ἀποδείξεων, Α.Π. 668 σ. 182, Α.Π. 132 σ. 268, Α.Π. 293 σ. 463, Α.Π. 243 σ. 513, Α.Π. 707 σ. 1293.—Κρίσεως δικαστηρίου οὐσίας περὶ ὑπάρξεως κενῆς πρὸς συμπλήρωσιν θέσεως κατὰ ν. 1836/1951, Α.Π. 113 σ. 260.—Κρίσεως δικαστηρίου οὐσίας περὶ ἀπολύσεως μισθωτοῦ ὑπὸ ἐργοδότου, Α.Π. 292 σ. 568.—Ἐκτιμήσεως ὀργανισμοῦ ἐπιχειρήσεως, Α. Π. 443 σ. 686.

Ἀνεπάρκεια. Βλ. λ. *Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας* (παράγρ. ΙΙΙ), *Παλαιοὶ πολεμισταί*, *Στράτευσις* (παράγρ. Εε, στ).

Ἀνεργία. *I. Ἄρθρ. 9 ν. 118/1954· 60 ά. ν. 1846/1951. Α. Γενικά· προϋποθέσεις καὶ ἔκτασις ἐφαρμογῆς*. Σκοπὸς τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118/1945, Σχόλιον σ. 1311.—Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας μισθωτῶν ἐπιχειρήσεων, NZ σ. 42.—Διατήρησις ἐν ἰσχύϊ ἄρθρου 9 ν. 118/1945 καὶ μετὰ τὸν ν. 1846/1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», Α. Π. 91 σ. 199, Γν. Σ. σ. 322, Α. Π. 716 σ. 1243.—Μὴ κατάργησις ἄρθρου 9 ν. 118 ὑπὸ ν. 2511/1954, Α. Π. 579 σ. 19. — Ὑποχρέωσις τηρήσεως διατυπώσεων ἄρθρου 9 ν. 118/1935 διὰ τὸ κῦρος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας μισθωτῶν ἀσφαλιζομένων κατὰ τῆς ἀνεργίας εἰς τὸ Ι.Κ.Α., Εἰσαγ. σ. 22, NZ σ. 43, Π 13056 σ. 175, Π 13426 σ. 188, Α. Π. 91 σ. 199, Π 4445 σ. 975.— Πρόσωπα ὑπαγόμενα εἰς ἀσφάλισιν κατὰ τῆς ἀνεργίας εἰς τὸ Ι.Κ.Α., NZ σ. 43, Π 13426 σ. 188, Α. Π. 91 σ. 199, Γν. Σ. σ. 322, Π 9639 σ. 1146, Α. Π. 716 σ. 1243. Βλ. καὶ λ. *Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις*.—Ὑποχρεωτικὴ καὶ αὐτοδικαία ἡ ἀσφάλισις κατὰ τῆς ἀνεργίας εἰς τὸ Ι.Κ.Α., NZ σ. 43, Π 13426 σ. 188, Α.Π. 91 σ. 199, Α.Π. 441 σ. 706.—Ἀνεξαρτήτως ἐγγραφῆς ἢ μὴ τοῦ μισθωτοῦ εἰς τὰ μητρῶα τοῦ Ι.Κ.Α., NZ σ. 43.—Ἐφαρμογὴ ν. 118/1945 ἐπὶ παντὸς ἐργοδότου, ἀνεξαρτήτως ἀσκήσεως ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως, Π 13426 σ. 188.— Κατάργησις εἰδικῶν διατάξεων περὶ ἐξαιρέσεως ἀσφαλίσεως κατ' ἀνεργίας μετὰ τὸν ά. ν. 1846/1951, Π 40 σ. 1097.— Ἐφαρμογὴ ἐπὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ὁδηγοῦ αὐτοκινήτων ταξί, χαρακτηριζομένης ὡς συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας, Π 12555 σ. 188, Π 13426 σ. 188, Π 13637 σ. 189, Α.Π. 242 σ. 471.—Ἐφαρμογὴ ἐπὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐργατῶν γεωργικῶν ἐπιχειρήσεων, οἷα ἡ ἐπιχείρησις λατομείου· ἀνυπάρκτων ὅμως καταβολῆς ἀποζημιώσεως β. δ. 16 Ἰουλίου 1920, ἅτε μὴ ὑπαγομένων τὴν γεωργικὴν ἐπιχειρήσεων εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις τοῦ ἄρθρ. 12 ν. 2112, Π 6192 σ. 22 —...ὁμοίως ἐπὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἀερβιτόρου καφενείου, μὴ καλυπτομένου ὑπὸ τοῦ β. δ. 16 Ἰουλίου 1920· ὀφειλὴ μόνον 15ημέρου μισθοῦ ἄρθρου 669 Α. Κ.· ἀσυνδύαστον τούτου πρὸς τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας, Π 13056 σ. 175. —Contra: Ὑποχρέωσις καταβολῆς ἀποζημιώσεως β. δ. 16 Ἰουλίου 1920 εἰς πάντας τοὺς κατὰ τῆς ἀνεργίας προστατευομένους μισθωτούς, ἀδιαφόρως ἂν ἡ ἐπιχείρησις δὲν εἶναι ἐκ τῶν τοῦ β. δ/τος, Α.Π. 91 σ. 199, Εἰσαγ. σ. 198, 521, Π 1753 σ. 868, Π 3700 σ. 521, Ἔγκ. σ. 540, Α. Π. 716 σ. 1243.— Τηρητέα ἡ διαδικασία ἀπολύσεως κατ' ἄρθρ. 9 ν. 118/1945 καὶ ἐπὶ ἀπολύσεων γενομένων κατ' ἐφαρμογὴν τῆς διαδικασίας τῶν κανονισμῶν καὶ κατὰ τοὺς λόγους αὐτῶν· ἄλλως ἀκυρότης ἀπολύσεως, Εἰσαγ. σ. 80.—Ἀκυρότης ἀπολύσεως γενομένης κατὰ παράβασιν κανονισμοῦ, ἀνεξαρτήτως ἂν ἐτηρήθησαν αἱ

διατυπώσεις τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118/1945 ἡ ἂν κατὰ τοῦ ἀπολυθέντος ὑπεβλήθη μήνυσις δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν διαπραχθεῖσαν κατὰ τὴν ἐξάσκησιν τῆς ὑπηρεσίας του, Εἰσαγ. σ.80, Π 9822 σ. 81.—Προϋπόθεσις τῆς κατ' ἄρθρ. 9 ν. 118/1945 καὶ 1 καὶ 6 ν. δ/τος 1255/1949 ἀναγγελίας εἰς τὰ Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας ἡ λύσις συμβάσεως ἐργασίας διὰ καταγγελίας ἐκ μέρους ἐργοδότου ἢ λήξεως χρόνου, δι' ὃν ὁ μισθωτὸς προσελήφθη· ἀνυπόχρεον ἀναγγελίας ἐπὶ ἀπολύσεως μονίμου ὑπαλλήλου ὀφειλομένης εἰς ὑπαιτιότητα αὐτοῦ ὡς συνεπείας πειθαρχικοῦ παραπτώματος ἐπαγομένου ποινὴν ὁριστικῆς ἀπολύσεως· ἀπόλυσις μονίμου ὑπαλλήλου Ἀγροτικῆς Τραπέζης διὰ πειθαρχικὸν παράπτωμα, Α.Π. 438 σ. 692.—Ἀσφάλισις κατ' ἀνεργίας μισθωτῶν νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων· καταργήσεις τοῦ περὶ νοσοκομείων ν. 291/1943· ἐπέκτασις ν. 118/1945 ἐπὶ προσωπικοῦ ἐκμεταλλεύσεων, σανατορίων, νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων κλπ.· μὴ ὑπαγωγὴ εἰς ἐπέκτασιν διὰ τῆς ἀποφ. Ὑπ. Ἐργ. 20516/1948 καὶ κοινωφελῶν ἱδρυμάτων, οἷον τὸ Σισμανόγλειον· ἔννοια ἐκμεταλλεύσεως, Α.Π. 14 τμ. Β' σ. 230.—Contra: Ἐπέκτασις ν. 118/1945 ἐπὶ «ἀποτελούντων ἐπιχείρησιν», ἤτοι ἐπιδιωκόντων οἰκονομικὸν κερδοσκοπικὸν σκοπόν, ὅσαν καὶ ἐπὶ συνιστώντων «ἐκμετάλλευσιν» ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι ἐπιδιώκεται ὡρισμένος τεχνικὸς ἢ ἐπιστημονικὸς σκοπός· τοιοῦτο καὶ τὸ Σισμανόγλειον "Ἵδρυμα, Α. Π. 304 Ὀλ. σ. 454.—Λύσις ἐλαττωματικῆς ἰδίᾳ σχέσεως ἐργασίας διὰ καταγγελίας μετὰ τὸ ν. δ. 2511/1953 καὶ ἄρθρ. 9 ν. 118/1945, ΝΖ σ. 225, ΝΖ σ. 285, ΝΖ σ. 319.—Ἀνεφάρμοστον ἄρθρου 9 ν. 118/1945 καταγγελίας ἀκύρου συμβάσεως ἐργασίας (πρὸ τοῦ ν. δ. 2511/1953), Α.Π. 181 σ. 298, Π 10027 σ. 1140, Π 6932 σ. 1255.—Ἄκυροι ἢ μὴ συμβάσεις ἐργασίας βλ. λ. *Ἐργασίας σύμβασις* (παράγρ. Γ').—Καθιέρωσις μετὰ τὸν ν.δ. 2511/1953 προστασίας τῆς σχέσεως ἐργασίας, ἀδιαφόρως κύρους ἢ μὴ συμφωνίας περὶ ἐργασίας, Π 1129 σ. 297.—Προϋπόθεσις ἐφαρμογῆς ἄρθρου 9 ν. 118/1945 ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου, Π 4578 σ. 527.—Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ ρητῆς ἢ σιωπηρᾶς (κατ' ἄρθρον 5 § 3 ν. 2112) καταγγελίας ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ, Νμλγ. σ. 1047.—Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας αὐτοδικαίως κατ' ἐπιταγὴν ἀρμοδίας πρὸς τοῦτο Ἀρχῆς, Π 4578 σ. 527, Π 1165 σ. 877.—Ἀνυπόχρεον ἐργοδότου πρὸς τήρησιν διατυπώσεων ἄρθρου 9 ν. 118/1945 διὰ καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας πρασθέτων δατυρυλάκων λυομένης πάντοτε διὰ διαταγῆς τοῦ Ἀρχηγοῦ Ἀστυνομίας καὶ ἀπὸ ταύτης, Π 7084 σ. 318.—Ἀνεφάρμοστον ἄρθρου 9 ν. 118/1945 ἐπὶ ἀνακλήσεως πράξεων διορισμοῦ κατ' ἄρθρ. 11 ἀ. ν. 1836/1951, Π 4578 σ. 52, Π 5036 σ. 653, Π 1165 σ. 877, Contra: ΝΖ σ. 320, Εἰσαγ. σ. 663.—Χαρακτὴρ σχέσεως παραγωγῶν (πλοιά) καὶ ἐφαρμογὴ ἀσφαλιστικῆς νομοθεσίας καὶ ἄρθρ. 9 ν. 118/1945, ΝΖ σ. 320.—Ἀνεφαρμοστεον ν. 118/1945 ἐπὶ ἁτμηλάτων σιδηροδρόμων, Α.Π. 187 σ. 403.—Οἰκειοθελὴς διάλυσις ἐπιχειρήσεως καὶ τήρησις διατυπώσεων ἄρθρ. 9 ν. 118/1945, Εἰσαγ. σ. 406.—Ἀπόλυσις μισθωτοῦ μετὰ σφράγισιν ἐργοστασίου ὑπὸ τῆς Ἀρχῆς λόγῳ ἀσκουμένης λαθρεμπορίας· ἀκυρότης ἕνεκα μὴ τηρήσεως διατυπώσεων ἄρθρ. 9 ν. 118/1945· ὑποχρέωσις καταβολῆς μισθοῦ, μὴ συνιστῶντος τοῦ ἄνω περιστατικοῦ ἀνωτέραν βίαν, Π 4860 σ. 975.—Ὑποχρέωσις τηρήσεως διατυπώσεων ἄρθρου 9 ν. 118/1945, ἔστω καὶ ἂν δὲν ὀφείλεται ἀποζημίωσις ἐκ τοῦ ν. 2112, λόγῳ διαλύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως ἐξ ἀνωτέρας βίας, Π 4445 σ. 975.—Ἀνεφαρμοστον ἄρθρου 9 ν. 118/1945 διὰ καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας οἰκοσίτων ὑπηρετῶν, μὴ ὑπαγομένων εἰς τὴν κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν Ι.Κ.Α., μέχρις ἐκδόσεως σχετικοῦ κανονισμοῦ (μὴ ἐκδοθέντος εἰσέτι), Π 1913 σ. 480, Π 5269 σ. 1143.—Ἐφαρμογὴ ἐπὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας οἰκοσίτου ὑπαλλήλου (ἐπιμελητρίας καὶ διδασκαλίσσης), Π 5269 σ. 1143, πρβλ. Εἰσαγ. σ. 1142.—Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας πρακτικῆς νοσοκόμου ἰδιωτικῆς κλινικῆς, κατ' ἄρθρ. 9 ν. 118/1945, ἐφ' ὅσον ἀσφαλίζεται κατὰ τῆς ἀνεργίας εἰς τὸ Ι.Κ.Α., Π 3700 σ. 521.—Σχέσις ἄρθρου 672 Ἀστικοῦ Κώδικος πρὸς ἄρθρ. 9 ν. 118/1945· ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 672 μετὰ τὸ ἄρθρον 9 ν. 118/1945, Π 2655 σ. 570.—Ἀπαλλαγὴ φιλανθρωπικῶν ἱδρυμάτων ἀπὸ ἐργατικῆς νομοθεσίας· ἀληθὴς ἔννοια ἄρθρου 2 ν.δ. 2655/1953, Σ.Ε. 314 σ. 762.—Ἀνεφάρμοστον διατάξεων ν. 118/1945 ἐπὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν· δυνατότης ὑπαγωγῆς εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ν. 118/1945 διὰ δηλώσεως των πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας· προσβολὴ δηλώσεως κατόπιν ἀπειλῆς ἐργοδότου, Π 4234 σ. 977.—Προστασία ἀναπήρων μισθωτῶν ἀπὸ ἀπολύσεως· προστατευόμενα ὑπὸ ἀ.ν. 564/1945 πρόσωπα κατὰ τὴν ἔννοιαν αὐτοῦ· ἔννοια ἄρθρου 9 § 8 ν. 118/1945, Α.Π. 330 σ. 524, Π 193 σ. 525.—Τήρησις διατυπώσεων ἀτομικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐπὶ ὁμαδικῶν ἀπολύσεων πρὸ τῆς ἐγκρίσεως ταύτων ἢ μετ' αὐτήν, Π 3184 σ. 872.—Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας μισθωτῶν Δημοσίου· ἀνεφάρμοστον ἄρθρου 9 ν. 118/1945· ὑποχρέωσις ὅμως ἀναγγελίας· συνέπεια παραλείψεως, ΝΖ σ. 434, Εἰσαγ. σ. 577.—Ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 9 ν. 118/1945 ἐπὶ ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν· ἐξαίρεσις ἐπὶ οἰκειοθελοῦς ὑπαγωγῆς εἰς Ταμεῖον Ἀνεργίας· ἔννοια ἄρθρ. 9 § 8 ν. 118/1945. Βλ. καὶ λ. *Παλαιοὶ πολεμισταί*.

Συμβάσεις ὡρισμένου χρόνου· Ὑποχρεωτικὴ καὶ ἐπὶ ὡρισμένου χρόνου συμβάσεως ἡ ἔγγραφος ἀναγγελία τῆς λήξεως αὐτῶν· παράλειψις· συνέπεια· μόνον ποιναὶ κυρώσεις καὶ οὐχὶ ἀκυρότης, ΝΖ σ. 42, Εἰσαγ. σ. 14, 184, 652, Π 9786 σ. 577, Γν. Σ. σ. 1051.—Ὑποχρέωσις τηρήσεως διατυπώσεων ἄρθρου 9 ν. 118/1945 καὶ ἐπὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας πρὸ τῆς λήξεως αὐτῆς· ἀκυρότης ἄλλως τῆς καταγγελίας, ΝΖ σ. 42, 95, Εἰσαγ. σ. 184, 810, Π 1168 σ. 307, Π 9786 σ. 577, Π 6795 σ. 981.—...ἀνεξαρτήτως ἂν δικαιολογῆ-

ται ἡ μὴ ἡ πρόωρος λύσις, ΝΖ σ. 42, ΝΖ σ. 95, Εἰσαγ. σ. 14.—...μὴ ἀπαιτουμένης καὶ καταβολῆς ἀποζημιώσεως ν. 2112/1920 ἢ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920, ἐφαρμοζομένων μόνον ἐπὶ ὁρίστου χρόνου συμβάσεων ἐργασίας, ΝΖ σ. 42, Π 11163 σ. 307, Π 9786 σ. 577.—Ἐφαρμογὴ ὅμως ἄρθρ. 672 Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ ἀκυρότης καταγγελίας μὴ ὑφισταμένου σπουδαίου λόγου, Π 11163 σ. 307, Εἰσ. σ. 14, 810, Π 4761 σ. 811.—Ἀνεφάρμοστον ἄρθρου 9 ν. 118/1945 περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐπὶ ληξασῶν αὐτοδικαίως διὰ παρόδου χρόνου συμβάσεων ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου ἢ δι' ἀποπερατώσεως τοῦ ἔργου, Π 11598 σ. 184, Π 9786 σ. 577, Π 83 σ. 712, Π 6795 σ. 981.— Συμβάσεως ἐργασίας ὁρισμένου ἢ ὁρίστου χρόνου βλ. εἰς λ. *Ἐργασίας σύμβασις* (παράγρ. ΙΔ'). —Ἀναγγελία καταγγελίας τῆς ἀναγκαστικῆς κατὰ τὸν ἀ. ν. 1836/1951 σχέσεως μετὰ τὴν λῆξιν τῆς πενταετοῦς χρονικῆς διαρκείας αὐτῆς, Γν. Σ. σ. 1051.

Β'. *Προϋποθέσεις ἐγκύρου καταγγελίας.* α) Ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας δέον νὰ γίνεται ἐγγράφως, ΝΖ σ. 42, Π 11399 σ. 142, Π 13056 σ. 175, Γν. Σ. σ. 322, Εἰσαγ. σ. 367, Π 2568 σ. 165, Α.Π. 471 σ. 693, Π 191 σ. 712, Π 5427 σ. 804, ΝΖ σ. 829, Π 8378 σ. 973, Π 4360 σ. 975, Π 40 σ. 1097, Γν. Σ. σ. 1051.—...καὶ νὰ περιέλθῃ τὸ ἔγγραφον εἰς χεῖρας τοῦ ἀπολυομένου, ΝΖ σ. 42.—Καταγγελία ὑπὸ πληρεξουσίου ἄνευ ἐπιδείξεως πληρεξουσίου ἐγγράφου· κῦρος ταύτης ἀπὸ ἐγκρίσεως ὑπὸ ἀντιπροσωπευομένου, Π 40 σ. 1097.—...ἀναγγελία ἐκ νέου ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐγκρίσεως, Εἰσαγ. σ. 1097. —Γνωστοποίησις καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας καὶ δι' ἀντιπροσώπου, οἷον πληρεξουσίου δικηγόρου, Π 9048 σ. 140.—Ἐπίδοσις ἐγγράφου καταγγελίας ὑπογεγραμμένου ὑπὸ πληρεξουσίου ἄνευ ἐπιδείξεως πληρεξουσίου ἐγγράφου· ἐπίλευσις νομίμων ἀποτελεσμάτων, ἐφ' ὅσον δὲν ἀπεκρούσθη ἀμελητὶ ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ· (ἄρθρον 226 Α.Κ.), Π 9048 σ. 140.—Παράλειψις ἐπικολλήσεως εἰς ἔγγραφον καταγγελίας ἐνσήμου Ταμείου Προνοίας Δικηγόρων· δὲν ἐπάγεται ἀκυρότητα αὐτῆς, Π 11609 σ. 177.

β') Καταβολὴ ἀποζημιώσεως ἐξ ὁλοκλήρου· τρόπος καὶ τόπος καταβολῆς· ὑπολογισμός· ἐλλιπὴς καταβολὴ κλπ. Στοιχεῖον κύρους καταγγελίας ἡ ἐξ ὁλοκλήρου καταβολὴ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112 ἢ ἐπὶ ἐργατῶν τοῦ β.δ. 16 Ἰουλίου 1920, ΝΖ σ. 42, Εἰσαγ. σ. 21, 367, 521, Π 11399 σ. 142, Π 11609 σ. 177, Α.Π. 91 σ. 199, Π 292 σ. 411, Ἐγκ. σ. 540, Π 191 σ. 712, Π 5427 σ. 804, ΝΖ σ. 829, Π 4121 σ. 874, Π 4360 σ. 975, Α.Π. 716 σ. 1243, Π 10270 σ. 1145.—Κατάθεσις ἀποζημιώσεως εἰς Ταμ. Παραχ. καὶ Δανείων ἐν δυστροπίᾳ μισθωτοῦ πρὸς ἀποδοχήν, ΝΖ σ. 42, Π 9048 σ. 140.—... συντέλεσις καταβολῆς ἀπὸ καταθέσεως, ΝΖ σ. 42.— Καταβολὴ ἀποζημιώσεως ν. 2112/1920 καὶ τόπος ἐκπληρώσεως παροχῆς· ἄρθρον 321 Α. Κ.· νόμιμος ἡ πρόσκλησις ἐργοδότου πρὸς καταβολὴν εἰς τὸν μισθωτὸν ἀποζημιώσεως ν. 2112 εἰς γραφεῖον ἐργοδότου· δημοσία κατάθεσις ἀποζημιώσεως· ἀπόσβεσις ἀξιώσεως κατ' ἄρθρ. 431 Α.Κ., Π 6973 σ. 870.—Ἐπιτρεπτὸν συμψηφισμοῦ τῆς ἀποζημιώσεως ν. 2112 πρὸς ἀντεπαίτησιν ἐργοδότου (ἐξ ἀχρεωστήτως καταβληθέντων ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων), Π 292 σ. 411.— Ἀνυπόχρεον καταβολῆς ἀποζημιώσεως ἐπὶ ἐργατοτεχνιτῶν ἐπιχειρήσεων μὴ ὑπαγομένων εἰς τὸ β. δ. 16 Ἰουλίου 1920· ἐφαρμογὴ ὡς πρὸς τούτους ἄρθρου 669 Α.Κ.· προειδοποίησις πρὸ 15 ἡμερῶν ἐγγράφως· ἀναγγελία· ἔναρξις ὀκταημέρου προθεσμίας, ΝΖ σ. 42, Π 6193 σ. 22, Π 13056 σ. 175. Βλ. ὡς πρὸς τὴν ἔκτασιν ἐφαρμογῆς τοῦ β. δ. 16 Ἰουλίου 1920 κλπ. εἰς λ. *Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας* (παράγρ. Η).— Contra: Ὑποχρέωσις καταβολῆς ἀποζημιώσεως β. δ. 16 Ἰουλίου 1920 εἰς πάντας τοὺς κατὰ τῆς ἀνεργίας προστατευομένους μισθωτούς, ἀδιαφόρως ἂν ἡ ἐπιχείρησις δὲν εἶναι ἐκ τῶν τοῦ β. δ/τος, Α.Π. 91 σ. 199, Π 1753 σ. 368, Εἰσαγ. σ. 198, 521, Π 3700 σ. 521, Ἐγκ. σ. 540, Α.Π. 716 σ. 1243.—Ἀνυπόχρεον καταβολῆς ἀποζημιώσεως ν. 2112 ἢ β. δ. 16 Ἰουλίου 1920 ἐπὶ καταγγελίας συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου πρὸ τῆς λήξεως τούτου, ΝΖ 42, Π 11163 σ. 307, Π 9786 σ. 577.—Ὑπολογισμὸς ἀποζημιώσεως βάσει ἀποδοχῶν τελευταίου μηνὸς ὑπὸ καθεστῶς πλήρους ἀπασχολήσεως, Α.Π. 71 σ. 199, Π 10270 σ. 1145.— Ὑπολογισμὸς ἀποζημιώσεως ν. 2112 κατ' ἄρθρ. 3 αὐτοῦ, Π 7855 σ. 573, Εἰσαγ. σ. 573.— Μὴ συνυπολογισμὸς προσθέτων ἀμοιβῶν δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς καὶ ὑπερωρίας· πότε αὗται θεωροῦνται ὡς τακτικαὶ ἀποδοχαί, Π 7855 σ. 573, Εἰσαγ. σ. 573. — Μὴ ὑπολογισμὸς παροχῶν δι' ἑορτὰς Χριστουγέννων καὶ Πάσχα εἰς ἀποζημίωσιν ν. 2112, Α.Π. 262 σ. 456, Εἰσαγ. σ. 573.—Συνυπολογισμὸς καὶ ποσοστῶν, ἐφ' ὅσον παρέχονται ὡς ἀνταλλάγμα ὑπηρεσιῶν, Π 8027 σ. 875.—Ἀποζημίωσις ἐπὶ ἀμειβομένων ἐπὶ ποσοστοῖς· ἰσοῦται πρὸς ἀποζημίωσιν τεχνίτου τῆς γενικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἄρθρ. 6 § 3 ν.δ. 1255/1945, Α.Π. 91 σ. 199, Εἰσαγ. σ. 19, Π 14600 σ. 369, Π 14480 σ. 370, ΝΖ σ. 933.—...τοιαύτη ἡ ἀπὸ 19.8.1938 γενικὴ συλλογικὴ σύμβασις περὶ ἐργατῶν ἐν γένει, Π 1460 σ. 369, Π 14480 σ. 370.— ...ἐφαρμογὴ τούτου ἐπὶ πάσης περιπτώσεως ὑπαλλήλου ἀμειβομένου ἐπὶ ποσοστοῖς, εἴτε τοιούτου λόγῳ παροχῆς κυρίως πνευματικῆς ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 10 ν. 1234, εἴτε τοιούτου ἐκ τοῦ νόμου· ἐφαρμογὴ καὶ ἐπὶ πτυχιούχων Σχολῆς Τουριστικῶν Ἐπαγγελμάτων, χαρακτηριζομένων κατὰ ν. 1828/1951 ὡς ὑπαλλήλων, Π 14600 σ. 369.—Ὑπολογισμὸς ἀποζημιώσεως ἐπὶ ἀμειβομένων ἐπὶ ποσοστοῖς μετὰ τὴν διὰ τοῦ ἄρθρ. 37 τοῦ ν.δ. 2961/1954 κατάργησιν τοῦ ν. 118/1945, ἥτις συνεπέφερε καὶ κατάργησιν τοῦ ἄρθρου 6 § 3 ν.δ. 1255/1949, ΝΖ σ. 934.—Ἐπὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου ταξὶ ἀμειβομένου κατὰ χιλιόμετρον· ἀποζημίωσις κατὰ ν. 2112 καὶ οὐχὶ βάσει ἡμερομισθίου τεχνίτου κατ' ἄρθρ. 6 ν.δ. 1255/1949,

Εἰσαγ. σ. 10.—Ὑπολογισμὸς τῆς ἀποζημιώσεως βάσει τοῦ χρόνου τοῦ διανυθέντος παρὰ τῇ αὐτῇ ἐργασίᾳ ἢ ἐπιχειρήσει, ἔστω καὶ ἂν αὕτη διετέλεσε ὑπὸ διαφόρους φορεῖς, Π 9048 σ. 140.—Διάλυσις τῶν Κ.Τ.Ε.Φ.Α καὶ δικαίωμα ἀπολυθέντος προσωπικοῦ ἐπὶ ἀποζημιώσεως ν. 2112/1920. Βλ. εἰς λ. *Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας* (παράγρ. Εβ).—Ἀποζημίωσις ἐπὶ ἀπολύσεως μισθωτῶν δημοσίου, ΝΖ σ. 434.—Ἀποζημίωσις ἀπολυομένου ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου κατ' οἶκον (διδασκάλισσα κατ' οἶκον), Π 5269 σ. 1143.—Παράλειψις ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ στοιχείου περὶ καταβολῆς ἀποζημιώσεως· συνέπειαι, Π 11609 σ. 177, Α Π. 448 σ. 691. —Ἐφαρμογὴ ν. δ. 4511/1953 περὶ ἐλέγχου ὁμαδικῶν ἀπολύσεων· τήρησις διατάξεων περὶ καταγγελίας ἀτομικῶν συμβάσεων μετὰ ἔγκρισιν ὑπὸ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ὁμαδικῶν ἀπολύσεων· ἀκυρότης ἀπολύσεως μέχρις ἐγκρίσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας εἰς περίπτωσιν παραλεύσεως μηνιαίας προθεσμίας· νέα καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας· ἀναγκαία καταβολὴ ἐκ νέου ἀποζημιώσεως ν. 2112, Π 4121 σ. 874. —Ἀζήμιος καταγγελία ἐπὶ διαλύσεως ἐπιχειρήσεως, λόγῳ ἀνωτέρας βίας ἢ ὑποβολῆς μηνύσεως κατὰ τοῦ μισθωτοῦ. Βλ. λ. *Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας* (παράγρ. Ε). — Ἑλλειπὴς καταβολή: Ἀκυρότης καταγγελίας ἐκ τῆς μὴ ἐξ ὁλοκλήρου καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως, ΝΖ σ. 42, Π 10270 σ. 1145.—Ἰσχὺς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μὴ καταβολῆς ἐξ ὁλοκλήρου ἀποζημιώσεως ν. 2112 λόγῳ εὐλόγου ἀμφιβολίας ἐργοδότου, περὶ τὴν ἔκτασιν ὑποχρεώσεώς του, ΝΖ σ. 42, Π 7855 σ. 573, Π 223, 229 σ. 715, Π 5269 σ. 1142.—Καταβολὴ ἀποζημιώσεως ἐλάσσονος νομίμου δι' ἄπόλυσιν μισθωτοῦ χαρακτηριζομένου ὑπὸ ἐργοδότου ὡς ἐργάτου ἐνῷ εἶναι ὑπάλληλος, ἐκ δεδικαιολογημένης πεποιθήσεως αὐτοῦ· οὐκ ἀκυρότης καταγγελίας, Π 9 σ. 427.—Συγγνωστὴ πλάνη ἐργοδότου ὡς πρὸς τὸ μέγεθος τῆς καταβλητέας ἀποζημιώσεως ν. 2112 καὶ κῦρος ἀπολύσεως, Π 346 σ. 583.—Ἐλλιπὴς καταβολὴ ἀποζημιώσεως ν. 2112 ἐκ πλάνης ἐργοδότου περὶ τὸν ὑπολογισμὸν ταμειακοῦ ἐπιδόματος εἰς ἀποζημίωσιν ν. 2112· κῦρος καταγγελίας· δικαίωμα λήψεως διαφορᾶς ἀποζημιώσεως, μὴ ὑπαγομένης εἰς τριμηνον προθεσμίαν, Π 5427 σ. 804.—Μὴ καταβολὴ ἀποζημιώσεως ἕνεκα εὐλόγου ἀμφιβολίας ἐργοδότου περ. τῆς ἰδιότητος τοῦ μισθωτοῦ ὡς ἐργατοτεχνίτου ὑπαγομένου ἢ μὴ εἰς τὸ β. δ. τῆς 16/18 Ἰουλίου 1920 καὶ γενικῶς τῆς ὑπάρξεως ὑποχρεώσεως καταβολῆς ἀποζημιώσεως ὡς ἐκ τῆς σφοδρᾶς ἀμφισβητήσεως ἐν τῇ θεωρίᾳ καὶ τῇ νομολογίᾳ· οὐκ ἀκυρόρης καταγγελίας, Π 1753 σ. 368, Π 8378 σ. 373, Π 3700 σ. 521.—Contra: Α.Π. 716 σ. 1249, Εἰσαγ. σ. 267.—Ἀβάσιμον ἰσχυρισμοῦ περὶ συγγνωστῆς πλάνης περὶ τὴν ἔκτασιν ὑποχρεώσεως πρὸς ἀποζημίωσιν μετὰ δύο σαφεῖς ἐπὶ τοῦ θέματος ἀποφάσεις τοῦ Ἀρ. Πάγου, Εἰσαγ. σ. 19.

γ'. Ἀναγγελία ἀπολύσεως· προθεσμία· στοιχεῖα· παράλειψις ἢ ἐλλείψεις· συνέπειαι.—Ὑποχρέωσις ἐργοδοτῶν πρὸς ἀναγγελίαν ἐγγράφως τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐντὸς ὑκτὼ ἡμερῶν, ΝΖ σ. 42, Α.Π. 655 σ. 127, Π 11399 σ. 143, Π 1129 σ. 297, Εἰσαγ. σ. 177, 567, Α.Π. 262 σ. 456, Π 191 σ. 712, ΝΖ σ. 839, Π 8378 σ. 978, Π 4360 σ. 975, Γν.Σ. σ. 1051.—. . . εἰς διπλοῦν εἰς τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, ΝΖ σ. 42, Π 1129 σ. 297.—Κατάργησις δι' ἄρθρου 6 ν.δ. 2511/1953 τῆς ὑποχρεώσεως ἀναγγελίας εἰς τὸ Ι.Κ.Α. (Κλάδος Ἀνεργίας), ΝΖ σ. 42.— Προϋπόθεσις τῆς κατ' ἄρθρ. 9 ν. 118/1945 καὶ 1 καὶ 6 ν.δ. 1255/1949 ἀναγγελίας εἰς τὰ Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας ἡ λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας λόγῳ καταγγελίας αὐτῆς ἐκ μέρους ἐργοδότου, εἴτε λόγῳ λήξεως τοῦ χρόνου, δι' ὃν μισθωτὸς προσελήφθη, Α.Π. 438 σ. 692.—Ἀνυπόχρεων ἀναγγελίας εἰς περίπτωσιν ἀπολύσεως μονίμου ὑπαλλήλου ὀφειλομένης εἰς ὑπαιτιότητα αὐτοῦ ὡς συνεπείας πειθαρχικοῦ παραπτώματος, ἐπαγομένου κατὰ διάταξιν νόμου ποινὴν δριστικῆς ἀπολύσεως· ἀπόλυσις μονίμου ὑπαλλήλου Ἀγροτικῆς Τραπέζης διὰ πειθαρχικὸν παράπτωμα, Α.Π. 438 σ. 692.— Στοιχεῖα ἀναγγελίας κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 51560/1948 ἀπόφασιν Ὑπουργοῦ Ἐργασίας· σκοπὸς αὐτῶν· στοιχεῖα ἐπὶ μισθωτῶν νομικῶν προσώπων Δημοσίου Δικαίου, Α.Π. 655 σ. 127, Α.Π. 262 σ. 456.—Παράλειψις πατρωνύμου ἐκπροσωπούντων νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου· οὐκ ἀκυρότης καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, Α.Π. 655 σ. 127, Α.Π. 262 σ. 456.—Παραλείψεις ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ· οὐκ ἀκυρότης καταγγελίας, ἐφ' ὅσον κατὰ τὴν κρίσιν δικαστηρίου οὐδεμία προκύπτει ἀμφιβολία ὡς πρὸς τὴν ἀτομικότητα τῆς καταγγελλομένης συμβάσεως· ἐφαρμογὴ ὑ.ἀ. 26189/1953, ΝΖ σ. 42, Π 9048 σ. 140, Α.Π. 448 σ. 691.—Παράλειψις συμπληρώσεως μὴ ὑφισταμένων μεταβολῶν ἐν τῇ ἐργασιακῇ συμβάσει· δὲν ἐπιφέρει ἀκυρότητα καταγγελίας, Π 9048 σ. 140, Π 10270 σ. 1145.—Παράλειψις τοῦ στοιχείου περὶ καταβολῆς ἀποζημιώσεως ν. 2112· οὐκ ἀκυρότης καταγγελίας· ἐκτὸς νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως ἡ σχετικὴ ὑπουργικὴ ἀπόφασις, Π 11609 σ. 177.—Ἐφαρμογὴ ὑπ' ἀριθ. 65257/1952 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ὡς πρὸς τὰ στοιχεῖα τῆς ἀναγγελίας καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 9, ν. 118/1945· ἀναφορὰ καὶ τῆς χρονολογίας, ποσοῦ καὶ τρόπου καταβολῆς ἀποζημιώσεως ν. 2112, Α.Π. 448 σ. 691.—Παράλειψις μνείας χρονολογίας, ποσοῦ καὶ τρόπου καταβολῆς ἀποζημιώσεως ν. 2112· οὐκ ἀκυρότης καταγγελίας, ἐφ' ὅσον κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ δὲν ἐγεννᾶτο ἀμφιβολία ὡς πρὸς τὴν ἀτομικότητα τῆς καταγγελλομένης συμβάσεως, κατὰ τὴν νομίμως ἐκδοθεῖσαν ὑπ' ἀριθ. 26189/1953 ἀπόφασιν Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, Α.Π. 695 σ. 1288. —Συνέπεια παραλείψεως ἀναγγελίας ἐπὶ ἐλαττωματικῆς σχέσεως ἐργασίας ἡ κατ' ἄρθρ. 914 Α.Κ. ἀποζημίωσις, Π 1129 σ. 297.—Ἀναγγελία ἐπὶ συμβάσεων ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου· συνέπειαι παραλείψεως, βλ. ἀνωτέρω παράγρ. Α'.

Ἀναγγελία μετὰ τὸ ν.δ. 2961/1954:

'Υποχρέωσις ἀναγγελίας· προθεσμία· παράλειψις· συνέπειαι, Ἐγκ. σ. 1062, ΝΖ σ. 829, 933.

δ'. Μετά μήνυσιν κατά τοῦ μισθωτοῦ: 'Απαλλαγή τηρήσεως διατυπώσεων ἄρθρ. 9 ν. 118/1945 διά καταγγελίαν εἰς περίπτωσιν μηνύσεως κατά μισθωτοῦ δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν κατά τήν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας του ἤ ἀπαγγελίας κατ' αὐτοῦ κατηγορίας δι' ἀδίκημα ἐν γένει εἰς βαθμόν πλημμελήματος, Α.Π. 290 σ. 461, Π 2568 σ. 465, Π 2655 σ. 570, Π 5262 σ. 646, Π 2945 σ. 646, Α.Π. 471 σ. 693, Εἰσαγ. σ. 460, 644, 693, Π 141 σ. 713, Π 165 σ 713, Π 106 σ. 713.—Δικαίωμα ὅμως ἀποζημιώσεως ν. 2112 ἤ β.δ. 16 'Ιουλίου 1920 καί ἐπιδόματος ἀνεργίας ἐν περιπτώσει ἀπαλλαγῆς διά βουλεύματος ἤ δικαστικῆς ἀποφάσεως, Εἰσαγ. σ. 460.—Τό οὐσιῶδες βάσιμον τῆς μηνύσεως ἀπόκειται εἰς τόν ποινικόν δικαστήν, Α.Π. 290 σ. 461.—'Αναγκαία ἡ ὑποβολή μηνύσεως πρό τῆς ἀπολύσεως, Α.Π. 290 σ. 461, Π 2568 σ. 465, Π 2655 σ. 570, Εἰσαγ. σ. 460, 570, 644, 693, Π 5262 σ. 646, Π 141 σ. 713.—'Αναγκαία ἡ ὑποβολή μηνύσεως ἤ ἡ ἀπαγγελία κατηγορίας πρό τῆς ἀπολύσεως· ἀκοπός διατάξεως, Α.Π. 471 σ. 693.—'Αναγκαία ἡ ἀπόλυσις ἐντός εὐλόγου χρόνου ἀπό ὑποβολῆς μηνύσεως· θεώρησις ὡς εὐλόγου χρόνου ἐκείνου μέχρις ἐκδικάσεως τελεσιδίκως τῆς μηνύσεως, Π 5262 σ. 646.—Πάροδος ἀράκτου τοῦ ἀπό ὑποβολῆς μηνύσεως ἤ τῆς ἀπαγγελίας κατηγορίας χρόνου μέχρι τῆς καταδίκης· δέν εἶναι ἀποχρῶν λόγος, ὥστε ἡ καταγγελία νά θεωρῆται γενομένη οὐχί συνεπείᾳ τῆς ἀξιοποίνου πράξεως, ἐφ' ὅσον ἐξ ἄλλων λόγων δέν προκύπτει τό ἀντίθετον, Π 2945 σ. 646.—Θεώρησις τῆς ὑπό τοῦ ἐργοδότου ἀνοχῆς τοῦ μισθωτοῦ καί μετά τήν καταδίκην ὡς παραιτήσεως τοῦ δικαιώματος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας κατά τήν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 5 ν. 2112, Π 2945 σ. 646.

ε'. 'Απόλυσις κατά παράβασιν ἄρθρου 9 ν. 118/1945· συνέπειαι· ἀκυρότης· ὑπερημερία ἐργοδότου· δικαίωμα ἀποδοχῶν· φύσις ἀκυρότητος· παραίτησις· ἀγωγή κλπ. 'Ακυρότης ἀπολύσεως ἐκ μή τηρήσεως διατυπώσεων ἄρθρου 9 ν. 118/1945· ὑπερημερία ἐργοδότου· ὑποχρέωσις καταβολῆς ἀποδοχῶν, ΝΖ σ. 42, Π 7892 σ. 79, Π 9822 σ. 81, Α.Π. 665 σ. 176, Π 13637 σ. 189, Α.Π. 17 σ. 235, Α.Π. 242 σ. 471, Α.Π. 405 σ. 645, Π 66 σ. 710, Π 191 σ. 712, ΝΖ σ. 829, 933, Π 10270 σ. 1145, Π 9639 σ. 1146, Α.Π. 716 σ. 1243.—Μή καταβολή ἤ ἐλλιπής καταβολή ἀποζημιώσεως· παραλείψεις ἀναγγελίας καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας· συνέπειαι· βλ. ἐν τῇ ἀνωτέρω παραγράφῳ παράλειψις ἀναγγελίας ἐπί συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου· συνέπειαι βλ. ἀνωτέρω ἐν παραγρ. Α'.—Συνέπεια παραλείψεως ἀναγγελίας ἐλαττωματικῆς σχέσεως ἐργασίας ἡ κατ' ἄρθρ. 914 Α.Κ. ἀποζημίωσις, Π 1129 σ. 297.—'Υπερημερία ἐργοδότου ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως καί ἀσθένεια μισθωτοῦ, Νμλγ. σ. 1049.—Φύσις ἀκυρότητος καταγγελίας συμβάσεως ἐκ τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118/1945· σχετική ἀκυρότης· δυνατή παραίτησις ἀπό ταύτης, Π 443 σ. 409, Π 4427 σ. 915.—Συναγωγή παραιτήσεως δικαιώματος προσβολῆς καταγγελίας συμβάσεως ὡς ἀκύρου ἐκ τῆς λήψεως ἀποζημιώσεως διά μή χορηγηθεῖσαν ἄδειαν κατ' ἀ.ν. 539/1945, προϋποθετούσης ἔγκυρον ἀπόλυσιν, Π 443 σ. 409.—Καταβλητέος μισθός ἐπί ὑπερημερίας ἐργοδότου λόγῳ ἀκύρου ἀπολύσεως, Π 4121 σ. 874.—'Ακύρωσις διά δικαστικῆς ἀποφάσεως ἡ ἀνάκλησις ὑπό ἐργοδότου καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ὡς ἀκύρου· ὑποχρέωσις ἐργοδότου πρός παρακράτησιν ἐκ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ τῶν καταβληθέντων ὑπό Ι.Κ.Α. ἐπιδομάτων ἀνεργίας· δικαίωμα μή καταβολῆς ὀφειλομένων μισθῶν ἐν μή προσκομίσει σχετικοῦ πιστοποιητικοῦ Ι.Κ.Α.· συνέπειαι παραλείψεως ἐργοδότου, ΝΖ σ. 42.—Συμψηφισμός κερδηθέντων ἄλλαχοῦ ἐπί ἀκύρου ἀπολύσεως· ἔννοια σχετικῶν διατάξεων ἄρθρ. 656 Α.Κ., Α.Π. 665 σ. 176, Π 7892 σ. 79.—... στοιχεῖον τοῦ ἰσχυρισμοῦ καί ὁ προσδιορισμός τοῦ ἐργοδότου εἰς ὃν ἐγένετο ἡ προσφορά τῶν ὑπηρεσιῶν, ὁ χρόνος ἀπό τοῦ ὁποίου εἰργάζετο κλπ., Εἰσαγ. σ. 176, Α.Π. 665 σ. 1288.—'Ασυμψήφιστον κερδηθέντων ἄλλαχοῦ κατ' ἄλλον ἐλεύθερον χρόνον, Α.Π. 665 σ. 176.—Νόμιμοι τρόποι ἄρσεως ὑπερημερίας ἐργοδότου, Π 2655 σ. 570, ΝΖ σ. 933.—'Ακυρος ἀπόλυσις μισθωτοῦ ἐκ τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118/1945· πρόσκλησις ὑπό ὑπερημέρου ἐργοδότου δι' ἀνάληψιν ἐργασίας· ἄσκησις ὑπό μισθωτοῦ δικαιώματος ἐπισχέσεως παροχῆς ἐργασίας μέχρι καταβολῆς καθυστερουμένων μισθῶν· συνέπεια ἡ ἐξακολούθησις ὑπερημερίας ἐργοδότου, Π 173 σ. 76.—Πρόσκλησις ἀκύρως ἀπολυθέντος μισθωτοῦ πρός ἐπανάληψιν ἐργασίας· ἄρσις ὑπερημερίας ἐργοδότου, καί ἄνευ προσφορᾶς πληρωμῆς τῶν συνεπείᾳ τῆς ὑπερημερίας του ὀφειλομένων μισθῶν· δικαίωμα μόνον μισθωτοῦ πρός ἐπίσχεσιν παροχῆς ἐργασίας, ὑπό ὅρους ἄρθρ. 281 Α.Κ., Π 6646 σ. 753.—'Υπερημερία ἐργοδότου καί ὑποχρέωσις καταβολῆς μισθοῦ μετ' ἄκυρον ἀπόλυσιν μισθωτοῦ· παῦσις ὑποχρεώσεως δι' ἄρσεως ὑπερημερίας εἴτε διά μεταγενεστέρας ἐγκύρου καταγγελίας, εἴτε κατά ἕτερον νόμιμον τρόπον, Π 9639 σ. 1146.—Πρόσκλησις μισθωτοῦ ἐν τῷ στρατῷ κατά χρόνον ὑπερημερίας ἐργοδότου ἕνεκεν ἀκύρου ἀπολύσεως· παράλειψις ὑπό μισθωτοῦ δηλώσεως πρός ἐργοδότην ἐντός μηνός ἀπό τῆς ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἀπολύσεώς του περί ἐπαναλήψεως τῆς ἐργασίας του· ἔλλειψις δικαιώματος ἀποζημιώσεως δι' ἀπόλυσιν· κατάχρηστική ἄλλως ἄσκησις δικαιώματος μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἀποσιωπήσεως ὑπ' αὐτοῦ τῆς ὑπό τά ὅπλα προσκλήσεως, Π 730 σ. 145, πρβλ. Παρατ. σ. 146.—'Αξίωσις μισθωτοῦ ἀκύρως ἀπολυθέντος πρό τῆς στρατεύσεως εἰς καταβολήν μισθοῦ μετά τήν ἐκ τοῦ στρατοῦ ἀπόλυσίν του· προϋπόθεσις τοῦ δικαιώματος δι' ἐπανάληψιν τῆς ἐργασίας ἡ ἐντός μηνός ἀπό τῆς ἐκ τοῦ στρατοῦ ἀπολύσεως δήλωσις τοῦ μισθωτοῦ πρός τόν ἐργοδότην

δτι προτίθεται νά έπαναλάβη τήν έργασίαν του· αὐτοδικαίᾳ ἄλλως διάλυσις τῆς συμβάσεως καί ἔλλειψις ὑποχρεώσεως τοῦ ἐργοδότου πρός καταβολήν μισθοῦ, Π 10373 σ. 1158.— Ἰσχυρισμός ἐργοδότου περί θέσεως μισθωτοῦ εἰς διαθεσιμότητα καί προσφορά μετά κοινοποίησιν ἀγωγῆς ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως, πρός καταβολήν ἡμερομισθίων διαθεσιμότητος πρός ἀποφυγήν τῶν ἐκ τῆς ἀκύρου ἀπολύσεως συνεπειῶν· ἔννοια ἄρθρου 656 Α.Κ., ἀπαλλάσσοντος ἐργοδότην ὑποχρεώσεως πρός καταβολήν μισθοῦ ἐπί ἀνωτέρας βίας, Α.Π. 17 σ. 235.— Ἀπόκρουσις ὑπηρεσιῶν μισθωτοῦ ὡς καταγγελία συμβάσεως· συνέχισις μή ἀποδοχῆς ὑπηρεσιῶν ἐν ὑπερημερίᾳ ἐργοδότου δι' ἀκύρου ἀπολύσεως, Π 6066 σ. 1142.—Ματαία ἡ προσφορά ὑπό μισθωτοῦ ὑπηρεσιῶν μετά δήλωσιν ἐργοδότου περί ἀπολύσεως, Π 2655 σ. 570.— Δέν ἀποτελεῖ στοιχεῖον τοῦ δικαιώματος διά τούς μετ' ἀπόλυσιν μισθούς ἡ προσφορά ἐκ νέου ὑπό τοῦ μισθωτοῦ τῶν ὑπηρεσιῶν του, Α.Π. 405 σ. 643.— Στοιχεῖον ἀγωγῆς ἀπολυομένου ἡ ἐπίκλησις συμβάσεως καί ἡ ἄρνησις ἐργοδότου πρός ἀποδοχήν ὑπηρεσιῶν· ἔνστασις ἐργοδότου ὁ ἰσχυρισμός περί καταγγελίας νομίμου, Π 2290 σ. 1034.— Θεωρεῖται ἐνυπάρχουσα ἐν τῇ καταγγελίᾳ δήλωσις τοῦ ἐργοδότου περί μή ἀποδοχῆς ὑπηρεσιῶν, Π 2290 σ. 1034.— Βάρος ἀποδείξεως ἰσχυρισμοῦ ἐγκύρου καταγγελίας, Π 118 σ. 712.— Κήρυξις ἀποφάσεως προσωρινῶς ἐκτελεστῆς ἐπί ἀπαιτήσεων ἐκ καθυστερουμένων μισθῶν· τοιοῦτοι δέν νοοῦνται οἱ ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως μισθοί, ἀλλ' οἱ δεδουλευμένοι· ἐπιτρεπτόν χορηγήσεως ἀναστολῆς ἐκτελέσεως ἀποφάσεως, Π 283 σ. 591.— Contra: Μισθοί ἐπί ὑπερημερίας ἐργοδότου περί ἀποδοχήν ὑπηρεσιῶν λόγῳ ἀκύρου ἀπολύσεως· ἐπιδίκασις αὐτῶν δι' ἀποφάσεως κηρυσσομένης ὑποχρεωτικῶς ἐκτελεστῆς κατ' ἄρθρον 186α Πολ. Δικ.· ἀνεπίτρεπτος ἀναστολή ἐκτελέσεως ἀποφάσεως, Π 3872 σ. 827, Εἰσαγ. σ. 589, 827.

Γ'. Προθεσμία ἀσκήσεως ἀγωγῆς ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως· ἄρθρον 3 ν.δ. 8 Μαΐου 1940· βλ. λ. *Προθεσμία.*

Δ'. Διαθεσιμότης κατ' ἄρθρ. 9 ν. 118/1945· βλ. λ. *Διαθεσιμότης.*

II. Κατάργησις ἄρθρ. 9 ν. 118/1945 διά τοῦ ν.δ. 2961/1954· καταγγελία σχέσεως ἐργασίας μετά τήν κατάργησιν. Ἐπί τῆς καταργήσεως τοῦ ν. 118/1945 διά τοῦ ν.δ. 2961/1954 περί συστάσεως Ὀργανισμοῦ Ἀπασχολήσεως καί Ἀσφαλίσεως Ἀνεργίας, Σημ. σ. 856, 961, 1016, 1080, 1324, Ἐπιστολή σ. 1015.—Ἐπί τῆς διά τοῦ ν.δ. 2961/1954 καταργήσεως τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118/1945· ἀπό τά ἐπίσημα πρακτικά τῶν συνεδριάσεων τῆς Βουλῆς· συνεδρίασις τῆς 17ης Νοεμβρίου 1954, σ. 1263.— Ἡ ἱστορία τοῦ καταργηθέντος ἄρθρου 9 ν. 118/1945, ΝΖ σ. 1311.—Καταγγελία σχέσεως ἐργασίας μετά τήν διά τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν.δ. 2961/1954 κατάργησιν τοῦ ν. 118/1945· ἀναγγελία· προθεσμία· παράλειψις· συνέπειαι, Ἐγκ. σ. 1062, ΝΖ σ. 939, 933.— Αἱ νέαι μεταρρυθμίσεις εἰς τήν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας διά τῆς καταργήσεως τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118/1945, ΝΖ σ. 829, 933, 936.

III. Ἀσφάλισις κατά τῆς ἀνεργίας· Ὀργανισμός Ἀπασχολήσεως καί Ἀσφαλίσεως Ἀνεργίας. Ἀσφάλισις κατ' ἀνεργίας· καταγγελία σχέσεως ἐργασίας· στράτευσις· ἑρμηνεία ν.δ. 2961/1954· πρόσωπα ὑπαγόμενα εἰς τήν ἀσφάλισιν· πρόσωπα ἐξαιρούμενα· κατάργησις προϋφισταμένων ἐξαιρέσεων· τοπική ἔκτασις τῆς ἀσφαλίσεως· εἰσφοραί ἀνεργίας· παροχαί ἀνεργίας· προϋποθέσεις· χρόνος ἀναμονῆς· ἔναρξις καί διάρκεια ἐπιδοτήσεως· ποσόν ἐπιδόματος· ἀναστολή, συνέχισις, διακοπή· ἀνάκλησις ἐπιδοτήσεως· ἔλεγχος ἀνεργίας· παραγραφαί· πρόσωπα μή δικαιούμενα ἐπιδόματος ἀνεργίας· μεταβατικαί διατάξεις· διαδικασία ἐπιδοτήσεως· ἁρμοδιότητες· εἰδικός λ/σμός στρατευομένων μισθωτῶν· ἔκτασις ἐφαρμογῆς ν. 2054· παροχαί στρατεύσεως· εἰσφοραί στρατεύσεως· εἰσπραξις τούτων· ἀποδοτέα εἰς Ταμεῖα Συντάξεων εἰσφορά στρατεύσεως, Ἐγκ. σ. 1053.— Ἐπί τοῦ ἄρθρου 15 § 7 τοῦ ψηφισθέντος νόμου περί συστάσεως Ὀργανισμοῦ Ἀπασχολήσεως καί Ἀσφαλίσεως Ἀνεργίας, Σημ. σ. 904.— Παροχαί δι' ἀνεργίαν καί στράτευσιν μετά τό ν. δ/γμα 2961/1954, Ἐγκ. σ. 1118.— Μή εἰσπραξις εἰσφορῶν ἀνεργίας διά τά πρόσωπα τά μή δικαιούμενα ἐπιδόματος ἀνεργίας, Ἐγκ. σ. 1175.— Ἐπί σχεδιαζομένου μέτρου πληρωμῆς τῶν ἀποζημιώσεων ν. 2112 καί β. δ/τος 16 Ἰουλίου 1920 ὑπό τοῦ Ὀργαν. Ἀπασχολήσεως καί Ἀσφαλίσεως Ἀνεργίας, Σημ. σ. 1272, 1314, βλ. ὡς πρός τήν ἀσφάλισιν ἀνεργίας καί λ. *Κοινωνικαί Ἀσφαλίσεις, Ταμεῖα.*

IV. *Ὁμαδικαί ἀπολύσεις· ἔλεγχος· διατυπώσεις κλπ.,* βλ. λ. *Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας* (παράγρ. III).

Ἀνεργίας παροχαί. *Βλ. λ. Κοινωνικαί Ἀσφαλίσεις, Ταμεῖα.*

Ἄνεργοι. *Βλ. λ. Ἀνεργία, Κοινωνικαί Ἀσφαλίσεις, Ταμεῖα.* Ἀνεργία ὡς προϋπόθεσις προσιασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ, Π 8852 σ. 985, ΣΕ 1874 σ. 984.— Διασαφήνισις τῆς ὑπ' ἀριθ. 19740/1953 ἐγκυκλίου σχετικῶς μέ τοποθέτησιν τῶν ἀνέργων, Ἐγκ. σ. 97.

Ἀνήλικοι. Τρόπος ὑπολογισμοῦ χρηματικῶν παροχῶν Ι.Κ.Α. ὡς πρός δικαιούχους ἠσφαλισμένους ἡλικίας κάτω τῶν 18 ἐτῶν, Ἐγκ. σ. 717.—Ἀπαγόρευσις κατ' ἄρθρ. 2 ἀ.ν. 759/1937 χρησιμοποιήσεως κατ' οἶκον ὡς ὑπηρετῶν προσώπων μή συμπληρωσάντων τό 14ον ἔτος τῆς ἡλικίας των καί μή ἐφωδιασμένων διά βιβλιαρίου ὑγείας· ἀκυρότης ἄλλως συμβάσεως ἐργασίας· εἰσαγωγή σχετικῶν ἀξιώσεων κατά τήν ἐργατικήν διαδικασίαν, δι' ἀγωγῆς ὅρως ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, Π 366 σ. 316, Π 4111 σ. 532, Π 5255 σ. 814.—Contra: Ἐπιβολή μόνον ποινικῶν κυρώσεων καί ὄχι ἀκυρότης συμβάσεως· σκοπός τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 2 ἀ.ν. 759/1937, Π 373 σ. 815, Π 17 σ. 815.—... καθιέρωσις ὑπό τοῦ νόμου οὐχί ἀπηγορευμένης δικαιοπραξίας, ἀλλ' ἀπηγορευμένης παροχῆς· διαφορά ἐννόμων συ-

νεπειών, Π 787 σ. 979.—Ἀνήλικοι ὑποκείμενοι εἰς εἰσφοράν ἀνεργίας, ἀλλὰ μὴ δικαιούμενοι ἐπιδόματος ἀνεργίας, Ἐγκ. σ. 1054, σ. 1061.—Ἀπαγόρευσις, κατ' ἄρθρον 14 τοῦ ν. ΔΚΘ'/1912, χρησιμοποιήσεως εἰς βιομηχανικὰ καὶ βιοτεχνικὰ ἐργοστάσια καὶ ἐργαστήρια προσώπων, μὴ συμπληρωσάντων τὸ 16ον ἔτος τῆς ἡλικίας των μὴ ἐφωδιασμένων δι' ἰατρικῆς πιστοποιήσεως· ἀνυράτης ἄλλως συμβάσεως καὶ ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 9 ν. 118/1945 πρὸ ν.δ. 2511/1953 διὰ καταγγελίαν συμβάσεως· ἀνεφάρμοστον καὶ ὑπουργικῶν περὶ δώρων μισθωτῶν ἀποφάσεων, Π 10027 σ. 1140.

Ἀνθυγιεινὴ ἐργασία. Παροχὴ εἰς μισθωτοὺς ὡρισμένων ἐργασιῶν ἐπιδόματος δι' ἀνθυγιεινὴν ἐργασίαν· ὑ. ἀ. 59626/1950· ἐφαρμογὴ εἰς ἐργάτας βαφείων, λευκαντηρίων καὶ πλυντηρίων· ἔννοια τοῦ δικαιώματος, Π 7777 σ. 1258.

Ἀνταπεργία: Βλ. λ. *Ἀπεργία*.

Ἀντικατάστασις. Ἀναγκαστικῶς διορισθέντος κατ' ἀ.ν. 1836/1951· ἀνάκλησις διορισμοῦ· βλ. λ. *Στράτευσις* (παράγρ. Ε στ').—Κατὰ τὸν ν. περὶ ὁμαδικῶν ἀπολύσεων· βλ. λ. *Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας* (παράγρ. ΙΙΙ).

Ἀντιπροσωπεία-οι. Γνωστοποίησις καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας καὶ δι' ἀντιπροσώπου, οἷον πληρεξουσίου δικηγόρου· ἐπίδοσις ἐγγράφου καταγγελίας ὑπογεγραμμένου ὑπὸ πληρεξουσίου ἄνευ ἐπιδείξεως πληρεξουσίου ἐγγράφου· ἐπέλευσις νομίμων ἀποτελεσμάτων, ἐφ' ὅσον δὲν ἀπεκρούσθη ἀμελητί (ἄρθρον 226 Α.Κ.), Π 9048 σ. 140.—Καταγγελία ὑπὸ πληρεξουσίου ἄνευ ἐπιδείξεως πληρεξουσίου ἐγγράφου· κῦρος αὐτῆς ἀπὸ ἐγκρίσεως ὑπὸ ἀντιπροσωπευομένου· ἄρθρα 160 καὶ 226 Α.Κ., Π 40 σ. 1097.—Πότε ὑπάρχει ἐμπορικὴ ἀντιπροσωπεία καὶ ἔργον ἀντιπροσώπου· διάκρισις συμβάσεως ἐργασίας ἀπὸ ἐμπορικῆς ἀντιπροσωπείας, Π 2501 σ. 580.

Ἀντισυνταγματικότης. Βλ. λ. *Σύνταγμα*.

Ἀντιφυματικὴ ἀσφάλισις. Εἰσφοραὶ ὑπέρ· ἀνακοπὴ κατὰ πράξεως ἐπιβολῆς εἰσφορῶν Ι.Κ.Α. ὑπὲρ Ὀργανώσεως Ἀντιφυματικῆς Ἀσφαλίσεως· σύστασις ὀργανώσεως ὡς νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου· λειτουργία διὰ καταστατικοῦ καὶ καθορισμὸς ὑποχρεώσεων ἐργοδοτῶν· νομιμότης καταστατικοῦ· ὑποκατάστασις Ι.Κ.Α. εἰς δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις ὀργανώσεως· ὑπαγόμενα εἰς ἀσφάλισιν ὀργανώσεως πρόσωπα· ἔννοια ἄρθρου 59 Συντάγματος 1911 περὶ μὴ ἐπιβολῆς φόρου ἄνευ νόμου, Α.Π. 333 σ. 530.

Ἀνώνυμον συνάλλαγμα. Ἔννοια ἀνωνύμου συναλλάγματος κατὰ ἐμπ. δίκαιον, Π 3602 σ. 247.—Παροχῆς ὑπηρεσιῶν· ἐφαρμογὴ διαδικασίας ν. ΓΨΟΔ, Παρατ. σ. 29.—Παροχὴ ἐργασίας ὑπὸ ὑπηρετρίας ἀντὶ δικαίας ἀποζημιώσεως· κατάθεσις εἰς Ταχυδρομικὸν Ταμιευτήριον ἀμοιβῆς διὰ παρασχεθεῖσαν ὑπὸ ὑπηρετρίας ἐργασίαν, ἐπὶ σκοπῷ δικαίας καὶ εὐλόγου ἀποζημιώσεως, ἄνευ συναινέσεως ὑπηρετρίας, οὐχὶ νόμιμος, Α.Π. 582 σ. 24.—Ἀποζημίωσις ὑπηρετρίας κατὰ δικαίαν κρίσιν διὰ τὸν πρὸ τῆς 11 Νοεμβρίου 1944 χρόνον καὶ ἄρθρ. 5 § 2 ν. 18/1944 περὶ νομισματικῆς διαρρυθμίσεως, Α.Π. 627 σ. 27.—Παροχὴ ἐργασίας ὑπὸ κηπουροῦ διὰ καλλιέργειαν δένδρων καὶ φύλαξιν κτήματος, ἐπὶ μισθῷ καθοριστέῳ κατ' εὔλογον κρίσιν, ἀναλόγως τῶν παρασχεθεισῶν ὑπηρεσιῶν· παραχώρησις καὶ οἰκίσκου πρὸς κατοικίαν· χαρακτηρισμὸς τῆς σχέσεως ὡς συμβάσεως ἐργασίας· εἰκονικὰ συμφωνητικὰ πρὸς συγκάλυψιν· θεώρησις ὡς εἰκονικῶν, Π 2502 σ. 28, Παρατ. σ. 29.—Ὑπαγωγὴ εἰς διετῆ παραγραφὴν ἄρθρου 1 ν. ΓΥΛΓ' «περὶ βραχυπροθέσμων παραγραφῶν» καὶ ἀξιώσεων πρὸς ἀποζημίωσιν ἐκ παροχῆς ὑπηρεσιῶν δυνάμει ἀνωνύμου συναλλάγματος· ἔναρξις ἀπὸ λήξεως ἔτους καθ' ὃ ἐγεννήθη ἡ ἀξίωσις, Α.Π. 287 σ. 470.—Κρίσις Ἐφετείου περὶ παραγραφῆς χωρὶς νὰ καθορίζῃ ἂν ἡ ἀποζημίωσις ἦτο καταβλητέα κατὰ μῆνα ἢ κατ' ἄλλα διαρκοῦντα τῆς συμβάσεως διαστήματα· ἀναίρεσις ἀποφάσεως ὑπαρχούσης ἐκ πλαγίου ἐσφαλμένης ἐφαρμογῆς νόμου, Α.Π. 287 σ. 470.—Συμφωνία περὶ καθορισμοῦ μισθοῦ κατὰ κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρὸς καὶ πληρωμῆς ἐνιαίως κατὰ χρόνον ἀποχωρήσεως ἐκ τῆς ὑπηρεσίας· ὑπαγωγὴ ἀξιώσεως εἰς πενταετῆ παραγραφὴν ἄρθρ. 250 ἐδ. 6 Ἀστικοῦ Κώδικος· ἔναρξις χρόνου παραγραφῆς ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ ἔτους, καθ' ὃ ἐγεννήθη ἡ ἀξίωσις· ἀναστολὴ ὑπὸ δικαιοστασίου καὶ συμπλήρωσις χρόνου παραγραφῆς μετ' ἄρσιν αὐτοῦ, Α.Π. 404 σ. 643.—Σιωπηρὰ περὶ μισθοῦ συμφωνία ὑπηρετρίας, Π 27 σ. 710.—Πρόσληψις ὑπηρετρίας οἰκοσίτου· συμφωνία περὶ καταβολῆς εἰθισμένου μισθοῦ, ἄλλως εὐλόγου κατὰ κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρὸς ἀποζημιώσεως, Π 17 σ. 815.—Ποσὸν δικαίας καὶ εὐλόγου ἀποζημιώσεως ὑπηρετρίας, Π 17 σ. 815, Π 787 σ. 979.—Ἀνώνυμον συνάλλαγμα παροχῆς ὑπηρεσιῶν· μισθὸς εἰς εἶδος· ἀποτίμησις εἰς χρῆμα κατ' ἐπιλογὴν μισθωτοῦ· χρόνος ἀποτιμήσεως ὁ τῆς καταψηφίσεως, Α.Π. 636 σ. 1190.

Ἀνώνυμος ἑταιρία. Νομικὸν πρόσωπον· ἁρμόδιον ὄργανον ἐκ τοῦ ν. 2190 ἐπὶ τῆς διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως τῆς περιουσίας των καὶ ἐκφράσεως βουλήσεως τοῦ νομικοῦ προσώπου, Α.Π. σ. 585 σ. 21, Α.Π. 533 σ. 868.—Ἀναίρεσις ἀποφάσεως στερουμένης νομίμου βάσεως, ἐφ' ὅσον δὲν ἀναφέρεται διά τίνος φυσικοῦ προσώπου ἐξεδηλώθη βούλησις τοῦ νομικοῦ προσώπου περὶ παραιτήσεως ἀπὸ τῆς λύσεως τῆς συμβάσεως δι' ἀποχῆς ἀσθενοῦντος μισθωτοῦ ὑπὲρ τὰ νόμιμα χρονικὰ ὅρια, Α.Π. 585 σ. 21.—Νομικοὶ σύμβουλοι ἐπὶ παγίᾳ μηνιαίᾳ ἀποζημιώσει· φύσις σχέσεως· συνέπειαι· δώρων ἑορτῶν ὑπολογισμός, ΝΖ σ. 57.—Ἀποζημίωσις ὑπαλλήλων ἀνωνύμων ἑταιριῶν δι' ὁδοιπορικὰ ἔξοδα· ἔννοια σχετικῶν ὑ.ἀ. 3323 καὶ 49004/1951· προϋπόθεσις ἡ ἀπασχόλησις εἰς διεκπεραίωσιν ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων ἐπὶ πλέον τῆς κυρίας ἀπασχολήσεως αὐτῶν εἰς τὰ γραφεῖα, Π 1850 σ. 353.—Ἐφαρμογὴ ὑ.ἀ. 3323/1951 καὶ 49004/1951· παροχὴ δι' αὐτῶν ἐπιδόματος ὁδοιπορικῶν ἐξόδων εἰς ὑπαλλήλους καὶ ὑπηρέτας ἀνωνύμων ἑταιριῶν καὶ

βιομηχανιών λειτουργουσών ὑπὸ τὴν μορφὴν ἀνωνύμου ἑταιρίας, ἐφ' ὅσον ἀσχολοῦνται κατὰ συχνὸν καὶ μόνιμον τρόπον εἰς διεκπεραίωσιν ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων, Π 6646 σ. 992.—Ἀναίρεσις ἀποφάσεως δικαστηρίου οὐσίας διὰ μὴ λῆψιν ὑπ' ὄψιν προσαχθείσης ἀποδείξεως περὶ ἐγκρίσεως ἀποδοχῶν μέλους Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἀνωνύμου ἑταιρίας, ὡς τεχνικοῦ διευθυντοῦ, ὑπὸ Γενικῆς Συνελεύσεως μελῶν ἀνωνύμου ἑταιρίας, Α.Π. 92 σ. 180.— Καταστατικὸν ἀνωνύμου ἑταιρίας δὲν ἔχει ἰσχὺν οὐσιαστικοῦ νόμου· ἐσφαλμένη ἑρμηνεία ἢ ἐφαρμογὴ καταστατικοῦ· δὲν συνιστᾷ λόγον ἀναιρέσεως τοῦ ἄρθρου 807 § 17 Π.Δ., Α.Π. 415 σ. 697.— Μείωσις ἐναργητικοῦ· ὅροι διαλύσεως· ἄρθρ. 17 ν. 2190, Π 4360 σ. 975.— Ὅροι ἐργασίας προσωπικοῦ ἀνωνύμων βιομηχανικῶν ἑταιρῶν, Π 10028 σ. 1348.— Περιορισμὸς νομίμου ὀκταώρου ἐργασίας εἰς ἑπτάωρον διὰ τοῦ ἄρθρου 7 § 3 ἀ.ν. 547/1937 ἀναφέρεται εἰς ἄλλας ἀνωνύμους ἑταιρίας καὶ οὐχὶ εἰς τὰς ἀσκούσας βιομηχανίαν· ἐφαρμογὴ ὀκταώρου ἐργασίας εἰς τὰς τελευταίας τοιαύτας· συμφωνία περὶ παροχῆς ἑπταώρου ἐργασίας καὶ μισθοῦ δι' ὀκτάωρον ἐγκυρος, Π 10488 σ. 1030.—Συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας προσωπικοῦ ἀνωνύμων ἑταιριῶν κλπ. 16/9/1937, βλ. λ. ***Συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας*** (παράγρ. Γ').—Ἀνώτατα ὅρια ἀποδοχῶν κατὰ ν. 26/1944· ἀμοιβὴ ἢ ἀποζημίωσις μελῶν διοικητικοῦ συμβουλίου καὶ διευθυντῶν ἀνωνύμων ἑταιριῶν· χορήγησις δι' ἀποφάσεως τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως ποσοστοῦ ἐκ τῶν καθαρῶν κερδῶν τῆς χρήσεως καὶ ἐντεῦθεν ἀμοιβὴ ὑπερτέρα τῶν ἀποδοχῶν πρωθυπουργοῦ· κῦρος ἀποφάσεως Γεν. Συνελεύσεως, Γνμδ. γνθ. σ. 1129.

Ἀνώνυμος σχέσις. Ἀναγωγὴ ὑπὸ ν.δ. 2511/1953 σχέσεως ἐργασίας εἰς νομικὸν κατασκεύασμα ἀνωνύμου σχέσεως, μὴ ἐρρυθμισμένης ὑπὸ διατάξεως οὐσιαστικοῦ δικαίου· ἀναλογικὴ ἐφαρμογὴ διατάξεως Ἀστικοῦ Κώδικος, Π 93 σ. 702, Παρατ. σ. 702.

Ἀνωτέρα βία. Βλ. λ. ***Βία***, ***Ἐργασίας σύμβασις*** (παράγρ. Θ'), ***Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας*** (παράγρ. Εβ').

Ἀοριστία. Λόγων ἀναιρέσεως, ἐφ' ὅσον δὲν προσδιορίζουσι τὰ πραγματικὰ περιστατικὰ τὰ θεμελιοῦντα τὰς προσαπτομένας εἰς προσβαλλομένην ἀπόφασιν πλημμελείας, Α.Π. 592 σ. 15, Α.Π. 230 σ. 461.—Λόγων ἐφέσεως, Π 11609 σ. 177.—Ἰσχυρισμοῦ περὶ συμψηφισμοῦ ἀλλαχοῦ κερδηθέντων, Εἰσαγ. σ. 176.—Ἀγωγῆς· αὐτεπάγγελτος ἔρευνα κατὰ πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης, Π 5428 σ. 916.

Ἀπαιτητόν. Αἴτημα περὶ καταβολῆς μισθῶν μέχρι συζητήσεως ἀγωγῆς· νόμιμον, Π 9732 σ. 519.

Ἀπειλή. Προσβολὴ δηλώσεως παλαιοῦ πολεμιστοῦ πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας περὶ ὑπαγωγῆς του εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ν. 118/1945, ὡς γενομένης κατόπιν ἀπειλῆς· πότε ἀκυρωτικῶς δηλώσεως βουλήσεως κατ' ἄρθρ. 150 καὶ 151 Ἀστ. Κώδικος, Π 4234 σ. 977.

Ἀπεργία. Ἄσκησις δικαιώματος ἀπεργίας· ἐπιροὴ ἐπὶ τῆς ἰσχύος τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ὅρια ἀσκήσεως δικαιώματος, Α.Π. 670 σ. 62, Προτ. σ. 63, 66.—Ἐπίδρασις ἀπεργίας ἐπὶ τῆς σχέσεως ἐργασίας, Μελ. σ. 1177.—Προσχώρησις μισθωτοῦ εἰς κηρυχθεῖσαν ἀπεργίαν· δικαίωμα μὴ ὑποδηλοῦν κατ' ἀρχὴν βούλησιν πρὸς λύσιν συμβάσεως ἐργασίας· τούναντίον ἐκφράζει τὴν ὑπὸ πλέον ἱκανοποιητικοὺς ὅρους ἐμμονὴν αὐτοῦ εἰς τὴν ὑφισταμένην σύμβασιν, Α.Π. 670 σ. 62, πρβλ. Προτ. σ. 63, 66.—Ἀποχὴ μισθωτῶν λόγῳ ἀπεργίας δὲν ἀποτελεῖ οὐσιώδη ὑπὸ τούτων καταγγελίαν συμβάσεως· ἐφαρμογὴ ἄρθρου 281 Α.Κ.· εὔλογος χρόνος ἀπεργίας, Α.Π. 670 σ. 62, Προτ. σ. 63, 66.—Μὴ ὑπολογισμὸς ἡμερῶν ἀπεργίας εἰς διάρκειαν ἐργασιακῆς σχέσεως διὰ τὸ δῶρον Πάσχα 1954, Ἐγγρ. σ. 670.—Ἀπεργία· ἀνταπεργία· ἀπεργία δὲν ἀποτελεῖ κατ' ἀρχὴν βούλησιν ἀπέργων πρὸς λύσιν συμβάσεως ἐργασίας· διάρκεια ἀσχολίας μετ' ἀπεργίαν· συνταγματικὴ προστασία τῆς ἀπεργίας· παράνομοι σκοποὶ ἀπεργίας· καταχρηστικὴ ἄσκησις δικαιώματος· δικαίωμα μισθοῦ κατὰ χρόνον ἀπεργίας· ἀπεργία καὶ ἐφαρμογὴ ὑπ' ἀριθ. 3600/1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ μισθοῦ μὴ ἀπασχολουμένων μισθωτῶν· ἀφανὴς ἢ λευκὴ ἀπεργία· δικαίωμα μισθοῦ κατὰ χρόνον ἀφανοῦς ἀπεργίας· πολιτικὴ ἀπεργία· ἀπεργία καὶ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας· ἀνταπεργία· ἄδεια μισθωτῶν κατ' ἀ.ν. 539/1945 καὶ ἡμέραι ἀπεργίας· βιβλιογραφία, Σύνοψις Νμλγ. 1113 ἑπ.

Ἀπόδειξις. Βλ. καὶ λ. ***Ἀναίρεσις***, ***Ἀνέλεγκτον***, ***Ἐργατικαὶ διαφοραί*** (παράγρ. Δ').—Ἀπόδειξις ἀριθμοῦ μελῶν ἐπαγγελματικοῦ σωματείου διὰ προστασίαν ν. 1803/1951, Π 665 σ. 72.—Ἀποδεικτικὰ μέσα καὶ τὰ τεκμήρια· ὑποχρέωσις ἐκτιμήσεως πάντων τῶν ἐπικαλουμένων καὶ προσαγομένων ἀποδεικτέων στοιχείων, Α.Π. 111 σ. 234.—Ἠλικίας ἠσφαλισμένου δι' ἀπονομὴν συντάξεως· ἔννοια διατάξεως ἄρθρου 10 § 2 ἀ.ν. 1846/1951 περὶ Κοινων. Ἀσφαλίσεων, Α.Π. 288 σ. 478, Ἐγκ. σ. 1211.—Μὴ ἀναγκαία ἡ μνεία ἐν τῇ ἀποφάσει ἑνὸς ἑκάστου ἀποδεικτικῶν μέσων, Α.Π. 343 σ. 513.—Βάρος ἀποδείξεως ἰσχυρισμοῦ περὶ ἐγκύρου καταγγελίας, Π 8031 σ. 1094, Π 118 σ. 712.—Ἀποδεικτέα ὑπὸ ὑπαλλήλου ἐπὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας κατὰ ν. 2112/1920 ἡ σύμβασις, ὁ χρόνος ὑπηρεσίας, ἡ παθοῦσα ἀποδοχὴ ἀπὸ τοῦ ἐργοδότου τῶν ὑπηρεσιῶν καὶ ἐν ἀρχῇ ὀφειλομένη ἢ ὑπαλληλικὴ ἰδιότης, Π 8031 σ. 1094.—Ἰσχυρισμοὶ ἐργοδότου περὶ νομίμου καταγγελίας συμβάσεως καὶ ἀποσβέσεως τῆς ἐκ τοῦ ν. 2112 ἀπαιτήσεως πρὸς ἀποζημίωσιν ἀποτελοῦσαι ἐνστάσεις, ἀποδεικτέαι ὑπὸ ἀναγομένων, Π 8031 σ. 1094.—Δικαίωμα συντάξεως μεταλλευτῶν μετὰ πολεμικὰ ἀτυχήματα· ἀπόδειξις ἀπασχολήσεως ἐν μεταλλείοις, Α.Π. 700 σ. 1303.—Διάταξις ἄρθρου 872 Π.Δ. περὶ τῆς παραχρῆμα ἀποδείξεως τῶν προβαλλομένων ἰσχυρισμῶν· δὲν ἀφορᾷ τὸν δανειστὴν ἐν τῇ νομιμοποιήσει του, Π 6713 σ. 668.

Ἀποδοχαί. Βλ. καὶ λ. ***Ἄδεια μισθωτῶν***, ***Ἀ-***

νεργία (παράγρ. Βε), *Ἐργασίας σύμβασις* (παράγρ. Ε), *Συλλογικαὶ διαφοραί, Συλλογικαὶ συμβάσεις.*

Α'. Γενικά· τακτικαὶ ἀποδοχαί· ἔννοια· περιεχόμενον. Ἔννοια μισθοῦ. Ἔγγρ. σ. 48.— Ἔννοια ἀποδοχῶν· διάκρισις ταύτης ἀπὸ τῆς ἐννοίας τῶν τακτικῶν ἀποδοχῶν· εὐρύτερα ἡ πρώτη περιλαμβάνουσα καὶ τὰς ἐκτάκτους ἀποδοχάς, Γν. Σ. σ. 666.—Ἔννοια ἀποδοχῶν, δι' ὑπολογισμὸν ἐπιδόματος ἀκριβείας ζωῆς, Ἔγκ. σ. 46.— Τροφὴ καὶ οἴκησις παρεχομένη εἰς προσωπικὸν νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων· δὲν περιλαμβάνονται εἰς τὰς ἀποδοχὰς ἐν σχέσει πρὸς τὰς εἰσφορὰς Ι.Κ.Α. (ἄρθρ. 25 § 4 ν. 1846/1951), Γν. Σ. σ. 666.— Δῶρα ἑορτῶν· περιλαμβάνονται εἰς τὰς ἀποδοχὰς κατὰ τὴν ἔννοιαν τῶν ἐδ. 6 καὶ 17 τοῦ ἄρθρου 250 Α.Κ. (παραγραφή), Π 346 σ. 583.—Ἔννοια ἀποδοχῶν ἀδείας κατ' ἀ.ν. 539/1945, Π 10188 σ. 1030, Π 2404 σ. 360, 768, ΝΖ σ. 780.— Ἔννοια τακτικῶν ἀποδοχῶν κατ' ἄρθρ. 3 § 2 ν. 2112, Γν. Σ. σ. 666, Π 7855 σ. 573.—Προϋποθέσεις χαρακτηρισμοῦ προσθέτου παροχῶν εἰς χρῆμα ἢ εἴδος ὡς τακτικῶν ἀποδοχῶν, Π 7855 σ. 573. —Περιλαμβάνονται ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῶν τακτικῶν ἀποδοχῶν, ἐφ' ὅσον δίδονται ἀντὶ μισθοῦ: αἱ παροχαὶ εἰς εἶδος, Γν. Σ. σ. 666, Π 7855 σ. 573.—. . . προμήθεια, Γν. Σ. σ. 666, Π 7855 σ. 573.—. . . τὰ πωσοστὰ τὰ παρεχόμενα ὡς ἀντάλλαγμα τῆς ἐργασίας, Π 8027 σ. 875.—. . . τροφὴ παρεχομένη καθ' ἑκάστην, Π 8462 σ. 1096.— . . . τροφὴ καὶ κατοικία οἰκιακῶν ὑπηρετῶν, Π 27 σ. 718.—. . . ἡ προσαύξησις 25 ο/ο διὰ νυκτερινὴν ἐργασίαν τακτικῶς παρεχομένην, Π 2404 σ. 360, 768.—Πρόσθετοι ἀμοιβαὶ δι' ὑπερωρίαν καὶ ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς δὲν ἀποτελοῦν τακτικὰς ἀποδοχάς· πότε θεωροῦνται ὡς τοιαῦται, Π 7855 σ. 573, Π 10188 σ. 1030.— Δὲν ἀποτελοῦν τακτικὰς ἀποδοχὰς τὰ δῶρα ἑορτῶν, Α.Π. 262 σ. 456, Π 28 σ. 818, Contra: Εἰσαγ. σ. 455.— Χαρακτὴρ προσθέτου ἀμοιβῆς δι' ἐπὶ πλέον τῆς κανονικῆς παραγωγὴν· ἐκτακτος παροχή, Π 1958 σ. 351.—Χαρακτὴρ χρηματικῆς παροχῆς καθ' ἑορτὰς οὐχὶ ὡς μισθοῦ, ἀλλ' ἐκτάκτου οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως· κήρυξις ἀποφάσεως δυνητικῶς ὡς προσωρινῶς ἐκτελεστῆς κατ' ἄρθρ. 186 Π.Δ., Π 28 σ. 818, πρβλ. Παρατ. σ. 818.—Μισθοὶ ἐπὶ ὑπερημερίας ἐργοδότου περὶ ἀποδοχὴν ὑπηρεσιῶν λόγῳ ἀκύρου ἀπολύσεως· ἀξιώσεις μισθοῦ καὶ οὐχὶ διαφερόντος· ἐπιδίκασις αὐτῶν δι' ἀποφάσεως κηρυσσομένης ὑποχρεωτικῶς ἐκτελεστῆς κατ' ἄρθρον 186α Πολιτικῆς Δικονομίας· ἀναπόρριπτος ἀναστολὴ ἐκτελέσεως ἀποφάσεως, Π 3872 σ. 827, Εἰσαγ. σ. 589, 827. Contra: Π 285 σ. 591.— Φιλοδώρημα καφεπαλλήλων κ.λ.π.· ἀγορανομικὴ διάταξις Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου 115235 τοῦ 1952· ἰσχὺν δίκαιον· διάκρισις μισθοῦ καὶ φιλοδωρήματος, Μελ. σ. 113.—Μισθοδοσία, ἐφ' ἧς ὑπολογίζονται κατ' ἄρθρ. 3 ν. 519/1948 τὰ ἐφεδρικὰ ἐπιδόματα στρατευομένων· ὑπολογιστέα καὶ τὰ δῶρα ἑορτῶν, Π 2571 σ. 582.—Ἐπιτρεπτὴ ἡ πληρωμὴ μισθοῦ εἰς εἶδος· ἔγγυρος ἡ σχετικὴ συμφωνία, Εἰσαγ. σ. 798, 1190.— Μισθὸς εἰς εἶδος· ἀποτίμησις εἰς χρῆμα κατ' ἐπιλογὴν μισθωτοῦ· χρόνος ὑπολογισμοῦ ἀποτιμήσεως· λῆψις χρημάτων ἔναντι· ἀπόσβεσις ἀναλόγου μέρους κυρίας ἐνοχῆς, Α.Π. 636 σ. 1190.—Ἀναπροσαρμογὴ ἀποδοχῶν κατὰ συλλογικὴν σύμβασιν 1.11.1947 καὶ καθορισμὸς ὑπ' αὐτῆς κατωτάτων ὁρίων· δὲν ἀφορᾷ τοὺς ἀμειβομένους ἐν ὅλῳ ἢ κατὰ κύριον μέρος εἰς εἶδος ἐκ τοῦ προϊόντος τῆς ἐργασίας ἢ εἰς χρήματα ἐκ ποσοστῶν ἢ ἐκ φιλοδωρημάτων, Α.Π. 526 σ. 798.—Παροχαὶ εἰς εἶδος· πότε λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν πρὸς ὑπολογισμὸν τῆς προσαυξήσεως δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακάς, Π 1744 σ. 352.— Χρόνος ἀπασχολήσεως δι' ὑποχρέωσιν νομίμου μισθοῦ· ἀναφορὰ μισθοῦ εἰς νόμιμον χρόνον ἀπασχολήσεως, Ἔγκ. σ. 48, 787, Α.Π. 232 σ. 516, Π 6016 σ. 1042.— Εἰδικὴ ρύθμισις πλήρους μισθοῦ ὑπαλλήλων συλλογικῆς συμβάσεως 16 Σεπτεμβρίου 1937 ἐργαζομένων ἀνὼ τῶν 31/2 ὡρῶν, Α.Π. 232 σ. 516, Π 6016 σ. 1042.—Ἀμοιβὴ ἐπὶ ποσοστοῖς· ὑπολογισμὸς ἀποζημιώσεως ἐν ἀπολύσει, Α.Π. 91 σ. 199, Εἰσαγ. σ. 19, Π 14600 σ. 869, Π 14480 σ. 870, ΝΖ σ. 934.— Ἀμοιβὴ κατὰ μονάδα ἐργασίας· ὑπολογισμὸς ἐπιδόματος ἀκριβείας ζωῆς, Ἔγγρ. σ. 46.—Παροχὴ μισθοῦ κατὰ μονάδα ἐργασίας δὲν ἀλλοιοῖ χαρακτῆρα συμβάσεως ἐργασίας, Π 10270 σ. 1145. Βλ. καὶ λ. *Ἐργασίας σύμβασις* (παράγρ. Ε').

Β'. Διοικητικὸς καθορισμὸς ἀποδοχῶν καὶ αὐξήσεις· ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις· ἔννοια καὶ ἔκτασις νομοθ. ἐξουσιοδοτήσεως· ὅρια ἀποδοχῶν· ἐπιτρεπτὸν ὑπερβάσεως: Ἐπὶ νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως· ἀναδρομικὸς καθορισμὸς ἀποδοχῶν, Σημ. σ. 392.—Παράγοντες ἐπενεργοῦντες ἐπὶ τοῦ ὕψους τοῦ μισθοῦ καὶ ρυθμιστικὴ παρέμβασις Πολιτείας πρὸς καθορισμὸν ἐλαχίστου ὁρίου μισθοῦ, ὡς κατωτάτου ὁρίου συντηρήσεως μισθωτοῦ, Π 14 σ. 586.—Καθορισμὸς κατὰ ν. 28/1944 ἀποδοχῶν μισθωτῶν ἐν σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου, κατὰ δὲ ν. 19/1944 ἀποδοχῶν συνδεομένων μετὰ ἐργοδότου διὰ σχέσεως δημοσίου δικαίου, Α.Π. 478 σ. 705.—Μισθὸς ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου· διοικητικὸς καθορισμὸς ἀπὸ ἔτους 1946 καὶ μετέπειτα διὰ ν. 1558/1950· μισθὸς κεκτημένων καὶ μὴ πτυχίον ἀνωτάτων σπουδῶν τακτικῶν ὑπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., Α.Π. 702 σ. 1294.— Διοικητικὸς καθορισμὸς ἀποδοχῶν μισθωτῶν· κῦρος ἐξουσιοδοτήσεως Ὑπ. Ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 12 ν.δ. 2510/1952· καθορισμὸς ὑπὸ μόνου Ὑπουργοῦ Ἐργασίας κατ' ἐξουσιοδότησιν ἄρθρ. 12 ν.δ. 2510/1953· νόμιμος ἔκδοσις ὑπουργικῆς ἀποφάσεως συντρεχούσης ἐξαιρετικῆς ἀνάγκης· παράνομος ἡ ἀναδρομικὴ ρύθμισις ἀποδοχῶν· ἀνεφάρμοστον ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἐπὶ συμβάσεων ἐργασίας λυθεισῶν πρὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτῆς, Π 5686 σ. 1155.—Ἔννοια ὑπ' ἀριθ. 2750/1951 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν μισθωτῶν, Α.Π. 678 σ. 128.—Τρόπος ὑπολογισμοῦ αὐξήσεως ἀποδοχῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 37358/1954 ἀπόφασιν Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, Ἔγκ. σ. 601.—Ἐργατικὸς μισθός· διευκρινίσεις διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ὑπ'

άριθ. 27653/1954 αποφάσεως Υπουργού Εργασίας περί αύξήσεως αποδοχών υπαλλήλων και εργατοτεχνιτών, Έγκ. σ. 831.—Υπολογισμός αύξήσεως επί αποδοχών των κατ' αποκοπήν αμειβομένων, Έγγρ. σ. 985.—Διοικητικός καθορισμός αποδοχών μισθωτών επιχειρήσεων κοινής ωφελείας, Α.Π. 628 σ. 152.—Καθορισμός πάσης φύσεως αποδοχών προσωπικού σιδηροδρομικών δικτύων, εν οις και οι Σ.Ε.Κ., κατ' άρθρ. 3 ά.ν. 1545/1950 μόνον διά κοινών αποφάσεων Υπουργών Συγκοινωνιών, Εργασίας και Οικονομικών· ανίσχυρον άλλων υπουργικών αποφάσεων και της υπ' αριθ. 49500/1952, Α.Π. 160 σ. 480.—Βάσις αναπροσαρμογής κατά τας γενικάς συλλογ. συμβάσεις 4.11.1947 και 1.12.1947 αποδοχών προσωπικού επιχειρήσεων, οργανισμών και νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, εν σχέσει ιδιωτικού δικαίου κατά την ύ.ά. 9253/1947, εν συνδυασμώ προς την υπ' αριθ. 1571/1952· ρύθμισις αποδοχών προσωπικού Ηλεκτρικής Εταιρίας Μεταφορών, Α.Π. 472 σ. 748.—Συντελεστής δι' αναπροσαρμογήν αποδοχών προσωπικού επιχειρήσεων, εχουσών προπολεμικώς εν εφαρμογή σύστημα μισθοδοσίας μεταλλικών δραχμών κατά τας ύ.ά. 49253/1947 και 36703/1949· συμψηφισμός αυξήσεων κατά την ύ.ά. 36703/1949· μή υπαγωγή εις ταύτην και των μεταξύ του προσωπικού της Ηλεκτρικής Εταιρίας και αυτής, Α.Π. 136 σ. 750.—Παραπομπή συλλογικής διαφοράς εργασίας εις Επιτροπάς Διαιτησίας· ισχύς αποφάσεων Επιτροπών Διαιτησίας κατά περιφερείας· αρμοδιότης του κατά ν. 2053/1952 Συμβουλίου ρυθμίσεως συλλογικών διαφορών· έλλειψις εξουσίας προς επέκτασιν ισχύος διαιτητικής αποφάσεως πέραν ωρισμένης περιφερείας· ακύρωσις αντιθέτου αποφάσεως· αναδρομική ισχύς αποφάσεως Συμβουλίου, Σ.Ε. 727 σ. 796.—Καθορισμός αποδοχών δι' αποφάσεων Επιτροπών Διαιτησίας κατ' ά.ν. 16/20 Νοεμβρίου 1935· εφαρμογή υπ' αριθ. 9/1918 διαιτητικής αποφάσεως δι' εργάτας σιδηροβιομηχανίας· περιορισμός εφαρμογής εντός ωρισμένης περιφερείας· κύρωσις αυτής διά της υπ' αριθ. 2/1951 διαιτητικής αποφάσεως· έλλειψις αναδρομικής ισχύος ισχύς από εκδόσεως κυρωτικής αποφάσεως και καθ' όλην την Χώραν, Π 3667 σ. 1258.—Καθορισμός αποδοχών μισθωτών οργανισμού Εθνικού Θεάτρου· ισχύς άρθρ. 11 ν.δ. 80/1946· καθορισμός αποδοχών καλλιτεχνικού ή τεχνικού προσωπικού συνδεομένου διά σχέσεως εργασίας ιδιωτικού δικαίου, δι' αποφάσεων Διοικητικού Συμβουλίου· ανεφάρμοστον διατάξεων εργατικής νομοθεσίας περί καθορισμού αποδοχών εν γένει των μισθωτών, Π 3207 σ. 1259.—Εξουσία Υπουργών Εργασίας και Οικονομικών διά κρατήσεις εκ των αποδοχών· κατάργησις διά του άρθρ. 18 του ν. 2053/1952 του ν. 28/1914· περιορισμός εξουσιοδοτήσεως Υπουργών εις το διά του διατηρηθέντος εν ισχύι ά.ν. 1777/1951 οριζόμενον θέμα προσδιορισμού εκτάκτων οικονομικών ενισχύσεων επί ταις εορταίς Χριστουγέννων και Πάσχα· ακυρότης ύ.ά. 27540/1951 περί χορηγήσεως δώρου Πάσχα 1951, καθ' ό μέρος αναφέρεται εις κρατήσεις υπέρ της Εργατικής Εστίας, Σ.Ε. 1680 σ. 1309.—Εφαρμογή διατάξεων περί ελαχίστου ορίου αποδοχών επί εργαζομένων εις γεωργοκτηνοτροφικάς εργασίας, Έγγρ. σ. 46.—Συνταγματική αρχή ισότητος ενώπιον του νόμου· έννοια άρθρου 3 Συν/τος· παροχή παγίου επιδόματος επί τω μισθώ εις προσωπικόν Γενικής Δ/σεως Τηλεπικοινωνιών, Α.Π. 658 σ. 1301.—Ρύθμισις αποδοχών προσωπικού Οργανισμού Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος (Ο.Τ.Ε.)· τίνες διατάξεις β. δ/τος περί κυρώσεως του Κανονισμού είναι έγκυροι και τίνες άκυροι, Σ.Ε. 734 σ. 660.— Καθορισμός αποδοχών διά συλλογικών συμβάσεων ή αποφάσεων Επιτροπών Διαιτησίας, βλ. λ. *Συλλογικαί συμβάσεις εργασίας, Συλλογικαί διαφοραί εργασίας*.—Άλλας ειδικάς περιπτώσεις καθορισμού αποδοχών βλ. κατωτέρω εις παράγρ. Η, ως και τας κατ' ιδίαν κατηγορίας μισθωτών εις τας οικείας λέξεις.— Χρόνος απασχολήσεως δι' υποχρέωσιν νομίμου μισθού· αναφορά μισθού εις νόμιμον χρόνον απασχολήσεως, Έγκ. σ. 48, 767, Α.Π. 332 σ. 516, Π 6016 σ. 1042, Είσαγ. σ. 290.

Όρια αποδοχών· επιτρεπτον υπερβάσεως: Ανεπίτρεπτον πρό ν. 2053/1952 υπερβάσεως δι' ατομικής συμβάσεως ανωτάτων ορίων μισθού συλλογικών συμβάσεων εργασίας Νοεμβρίου 1947, εν συνδυασμώ προς αύξήσεις διά των ό. ά. 29488/1948 και 2750/1951· ακυρότης αντιθέτων ατομικών συμβάσεων· έννοια άρθρ. 11 ν. 2053/1952· ισχύς τούτου ως νέας διατάξεως και ουχί ερμηνευτικής από της δημοσιεύσεως του νόμου 2053, Α.Π. 601 σ. 12, Α.Π. 656 σ. 147, Π 18287 σ. 191, Α.Π. 332 σ. 516, Α.Π. 331 σ. 61, Α.Π. 618 σ. 991, Α.Π. 707 σ. 1298.—Αναπροσαρμογή προπολεμικών μισθών κατά τας συλλογ. συμβ. 4/11/1947 και περιορισμός των δι' αυτών τιθεμένων ορίων μισθού δέν αφορώσιν εις αμειβομένους εν όλω ή κατά κύριον μέρος, είτε εις είδος εκ του προϊόντος της εργασίας του υπαλλήλου, είτε εις χρήματα εκ κοσσοστών και φιλοδωρημάτων, Α.Π. 526 σ. 738.—Επιτρεπτή συντόμευσις νομίμου ωραρίου δι' εργασίαν δι' αντιστοίχου χορηγήσεως εις μισθωτόν αποδοχών ολοκλήρου νομίμου ωραρίου· έγκυρος μετά την 23 Απριλίου 1952, Π 13237 σ. 191.—Απαγόρευσις κατά ν. 26/1944 λήψεως αποδοχών δι' αμοιβήν υπηρεσιών και εργασίας εν Ελλάδι, πέραν των μηνιαίων αποδοχών Πρωθυπουργού· εφαρμογή και επί αμοιβής διά κοσσοστών επί της πωλήσεως εμπορευμάτων, Π 542 σ. 294.—Ανώτατα όρια αποδοχών κατά ν. 26/1944, Γνμδ. νμθ. σ. 1139.—Όριον αποδοχών υπαλλήλων διευθυνόντων επιχειρήσεις, Α.Π. 112 σ. 245, Παρατ. σ. 244, Π 3662 σ. 247, Γνμδ. νμθ. σ. 348, ΝΖ σ. 385.—Συμφωνίαι περί καταβολής μισθού μικροτέρου του νομίμου· νόμιμοι συνέπειαι διά τον εργοδότην εκ παραβάσεως του νόμου· καταβολή αποζημιώσεως ίσης προς την διαφοράν· υποχρέωσις εργοδότου εις καταβολήν δικαίου μισθού ως ανταλλάγματος παροχής των υπηρεσιών, Π 14 σ. 686.—

Ἐπιτρεπτὸν μετὰ τὸν ν. 2053/1952 ἀτομικῶν συμφωνιῶν περὶ ἀποδοχῶν ὑπὲρ τὰ νόμιμα ὅρια, Π 417 σ. 775, Π 4761 σ. 811.—... καὶ ἐπὶ συμφωνιῶν προσλήψεως ναυτικῶν· οὐδεμία ἀπαγόρευσις ἐξ ἀποφάσεων Ὑπ. Ἐμπ. Ναυτιλίας περὶ ἀποδοχῶν πληρωμάτων φορτηγῶν πλοίων κλπ., Π 417 σ. 775.—Συμφωνία περὶ πληρωμῆς εἰς τὸν μισθωτὸν μισθοῦ ὑπερτέρου τοῦ νομίμου πρὸς κάλυψιν καὶ τῆς ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς καὶ μὴ ἐργασίμους ἡμέρας· ἀνεφάρμοστον ὑ. ἀ. 8900/1946 καὶ 26825/1951, Π 464 σ. 991.—Ἀνεφάρμοστον τῶν περὶ ἐλαχίστου ὁρίου μισθοῦ διατάξεων ἐπὶ μισθωτῶν ἀπασχολουμένων εἰς γεωργοκτηνοτροφικὰς ἐπιχειρήσεις, Γν. Σ. σ. 825.

Γ'. Ἴση μεταχείρισις: Καταβολὴ μειωμένου εἰς μισθωτὸν μισθοῦ ἐν σχέσει πρὸς λοιποὺς· ἐπίκλησις ἀρχῆς ἴσης μεταχειρίσεως ὑπὸ μισθωτῶν· ἀναγκαία ἀναφορὰ ἐν τῇ ἀγωγῇ ὁρισμένων περιστατικῶν· πρακτικὴ ὁδηγία ἡ ἀρχὴ ἴσης μεταχειρίσεως μὴ καθιερουμένη ὡς κανὼν δικαίου ὑπὸ νόμου τινός· κρίσις περὶ μὴ παραβάσεως εἰς συγκεκριμένην περίπτωσιν, Π 5423 σ. 916, Παρατ. σ. 905.—Νομοθετικὰ ἐρείσματα ἀρχῆς ἴσης μεταχειρίσεως, ΝΖ σ. 905.—Ἡ ἀξίωσις περὶ ἴσης μεταχειρίσεως ὡς δικαίωμα τῆς προσωπικότητος, ΝΖ σ. 1233.

Δ'. Χρόνος καταβολῆς: Ἡμερομισθίων· ἄρθρ. 2 § 2 ν. ΑΑ' 1913, Α.Π. 201 σ. 349.

Ε'. Συμψηφισμός· κρατήσεις· παραίτησις· παραγραφή: Ἀνεπίτρεπτον συμψηφισμοῦ πρὸς μισθὸν κατ' ἄρθρ. 664 Α.Κ. ἐφ' ὅσον εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαῖος εἰς διατροφὴν τοῦ ἐκμισθωτοῦ καὶ τῆς οἰκογενείας του, Π 292 σ. 411, Π 158 σ. 709, Π 70 σ. 709, Π 7771 σ. 869.—Συμψηφισμὸς ἀπαιτήσεως ἐργοδότου ἐκ ζημιῶν προκληθεισῶν ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ· προϋποθέσεις ἐπιτρεπτοῦ· ὅροι πληρότητος σχετικῆς ἐνστάσεως, Π 158 σ. 709, Π 70 σ. 709, Π 7771 σ. 869.—...οὐχὶ καὶ ἐν περιπτώσει ζημιῶν ἐξ ἀμελείας (ἐλαφρᾶς ἢ βαρείας), Π 7771 σ. 869.—Παραχώρησις ὑπὸ ἐργοδότου κατοικίας εἰς τὸν ἐργαζόμενον πρὸς λυσιτελεστέραν ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων του· συμψηφισμὸς τῆς ἐκ τῆς ἐνοικιάσεως ὠφελείας, Παρατ. σ. 29.—Συμψηφισμὸς ἀλλαχοῦ κερδηθέντων ἐπὶ ἀκύρου ἀπολύσεως, Π 7892 σ. 79, Α.Π. 665 σ. 176, Εἰσαγ. σ. 176, Α.Π. 314 σ. 636, Α.Π. 695 σ. 1288.—Συμψηφισμὸς κερδηθέντων ἀλλαχοῦ μετ' ἄκυρον ἀπόλυσιν· δολία ἀποφυγὴ προσφερθείσης ἐργασίας καὶ νόμιμοι συνέπειαι, Π 1854 σ. 1092.—Ἐξουσία Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν διὰ κρατήσεις ἐκ τῶν ἀποδοχῶν· ἀκυρότης ὑ. ἀ. 27540/1954 περὶ χορηγήσεως δώρου Πάσχα 1951, καθ' ἣ μέρος ἀναφέρεται εἰς κρατήσεις ὑπὲρ τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας, Σ.Ε. 1630 σ. 1309.—Ἀκυρότης παραιτήσεως μισθωτοῦ ἀπὸ νομίμων ἀποδοχῶν του, ἀντιτιθεμένης εἰς ἀναγκαστικοῦ δικαίου κανόνας· ἐπιτρεπτὴ παραίτησις ἀπὸ συμβατικῶν ἀποδοχῶν, δυναμένη μόνον νὰ προσβληθῇ κατὰ τὰς γενικὰς τοῦ δικαίου ἀρχάς, Π 8027 σ. 875.—Ἀκυρότης παραιτήσεως μισθωτοῦ ἐκ τῶν προτέρων ἀπὸ τῆς προστασίας τῶν ἐργατικῶν νόμων, Παρατ. σ. 29. Βλ. καὶ λ. *Ἐργασίας σύμβασις* (παράγρ. Ζ'). — Παραγραφὴ μισθῶν βλ. λ. *Παραγραφή*.

ΣΤ'. Φορολογία: Φορολογία ἐπὶ ἀμοιβῶν ἐκ μισθωτῶν ὑπηρεσιῶν· αἱ διὰ τοῦ ν.δ. 290/1954 (ΕΕΔ 13, 893) ἐπελθοῦσαι τροποποιήσεις εἰς τὸν Κώδικα Φ.Κ.Π., Ἐγκ. σ. 888.

Ζ'. Ἐπιδόματα· πρόσθετοι παροχαὶ δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακάς, νύκτας ἢ καθ' ὑπερωρίαν: Βλ. λ. *Ἐπιδόματα, Κυριακή, Νυκτερινὴ ἐργασία, Ὑπερωρίαι*.

Η'. Ἄλλα θέματα· εἰδικαὶ περιπτώσεις ἀποδοχῶν: Ἀποχὴ μισθωτοῦ ἀπὸ ἐργασίας λόγῳ ἀσθενείας ἢ ἄλλης αἰτίας καὶ δικαίωμα μισθοῦ· ἄρθρα 657 καὶ 658 Α.Κ. βλ. λ. *Ἐργασίας σύμβασις*.— Ὑπερημερία ἐργοδότου καὶ ὑποχρέωσις παροχῆς μισθοῦ ἐπὶ ἀκύρου ἀπολύσεως ἢ γενικῶς κατ' ἄρθρ. 656 Α.Κ.· βλ. λ. *Ἀνεργία* (παράγρ. Βε), *Ἐργασίας σύμβασις* (παράγρ. Θ'). — Μισθὸς ἀναγκαστικῶς κατὰ ν. 1836/1951 διοριζομένων μετ' ἀπόλυσιν ἐκ τοῦ Στρατοῦ· βλ. λ. *Στράτευσις*.—Ἀξίωσις ἀποδοχῶν· προσωρινὴ ἐκτέλεσις ἀποφάσεως, βλ. λ. *Προσωρινὴ ἐκτέλεσις*.—Ἀποδοχαὶ κατὰ διάρκειαν ἀδείας, βλ. λ. *Ἄδεια μισθωτῶν*.—Κατὰ χρόνον ἀπεργίας ἢ ἀφανοῦς ἀπεργίας, Νμλγ. σ. 1114.—Ἐπίσχεσις παροχῆς ἐργασίας πρὸς ἀσφάλειαν ἀπαιτήσεως ἐκ καθυστερουμένων μισθῶν, Π 173 σ. 76, Α.Π. 201 σ. 349, Π 66 σ. 753, Π 4472 σ. 983, ΝΖ σ. 695.— Μισθοδοσία ἐφ' ἧς ὑπολογίζεται τὸ ἐφεδρικὸν ἐπίδομα· οὐ συνυπολογισμὸς ἀναλογίας δώρου ἑορτῶν, Ἔγγρ. σ. 42.— Προβολὴ ἀξιώσεως περὶ μισθοῦ μετὰ τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως· δὲν συνιστᾷ καταχρηστικὴν ἄσκησιν δικαιώματος ἡ μὴ προβολὴ τῆς ἀξιώσεως κατὰ τὴν διάρκειαν συμβάσεως, Π 2502 σ. 28, Παρατ. σ. 29.—Ἐπιροὴ ἀμοιβῆς δι' ἡμερομισθίου ἐπὶ ὑπαλληλικῆς ἰδιότητος, Π 2372 σ. 477.—Αἴτημα περὶ καταβολῆς μισθῶν μέχρι συζητήσεως ἀγωγῆς νόμιμον, Π 3732 σ. 519.—Ἀπαίτησις ἐκ μισθολογικῆς διαφορᾶς, λόγῳ παρανόμου ὑποβιβασμοῦ· ἐκδίκασις κατὰ ἐργατικὴν διαδικασίαν, Α.Π. 240 σ. 595.—Ν.Δ. 1138/1949 περὶ ἐγθρικῶν περιουσιῶν· ἀπαιτήσεις ἐκ καθυστερουμένων μισθῶν, Α.Π. 314 σ. 636.—Δικαίωμα μισθωτοῦ δι' ἀξίωσιν ἀντιπαροχῆς μισθοῦ κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν· νομικὸν ἔρεισμα ἀγωγῆς ἐξ ἀπόψεως οὐσιαστικοῦ δικαίου, Π 93 σ. 702, Παρατ. σ. 702.—Κατάσχεσις πλοίου διὰ χρέη· ὑπαγωγὴ μεταξὺ τῶν χρεῶν πάσης φύσεως ἀποδοχῶν πληρώματος καὶ ἀποζημιώσεως λόγῳ καταγγελίας συμβάσεως ναυτικῆς ἐργασίας, Π 415 σ. 774.—Ἄρθρα 239, 241 καὶ 242 Ἐμπορικοῦ Νόμου· καθιέρωσις προνομίου μισθῶν πλοιάρχου καὶ πληρώματος ἐπὶ τοῦ πλοίου καὶ τοῦ ναύλου ἐν περιπτώσει ἐκουσίας ἐκποιήσεως τοῦ πλοίου· ἔννοια διατάξεων· παραδεκτὴ κατ' ἐργατικὴν διαδικασίαν ἀγωγὴ περὶ ἀναγνωρίσεως προνομίου, Π 61 σ. 1195.—Κατάταξις εἰς κλάσεις τῶν μισθωτῶν μὲ συμφωνουμένας ἀποδοχὰς καὶ ἀποτίμησις εἰς χρῆμα τῶν εἰς εἶδος πα-

ροχών δι' εφαρμογής Ι.Κ.Α., Έγκ. Ι.Κ.Α. σ. 882.—Συνταγματική αρχή ισότητος ένώπιον του νόμου· παροχή πλείου επιδόματος επί μισθώ εις προσωπικόν Γενικής Διευθύνσεως Τηλεπικοινωνιών· τις υπόχρεως εις καταβολήν, Α.Π. 658 σ. 1304.— Σερβιτόρων καφενείων επαρχιών. Έγγρ. σ. 47.— Σερβιτόρων καφεζαχαροπλαστείων περιφερείας εδών Διοικήσεως Πρωτευούσης, Έγγρ. σ. 48.— Φιλοδώρημα καφεπωλλήλων κ.λ.π. και μισθός. Μελέτη σ. 113.— Σερβιτόρου μπάρ, Π 1459 σ. 182.— Των εις διαθεσιμότητα μισθωτών, Έγγρ. σ. 48, Έγκ. σ. 827.—Τοΰ εις διαθεσιμότητα προσωπικοΰ συνεργείων Δήμων, Π 1105 σ. 362.—Μισθωτοΰ παρανόμως τεθέντος εις διαθεσιμότητα, Π 1105 σ. 362.—Μισθωτών απασχολουμένων κατά Κυριακάς κ.λ.π., Έγγρ. σ. 48.—Εργαζομένων εις γεωργοκτηνοτροφικάς εργασίας, Έγγρ. σ. 46.—Μισθωτών μή απασχολουμένων λόγω αναπείρας βίας, Έγγρ. σ. 46. —Προσωπικοΰ σιδηροδρόμων, Α.Π. 594 σ. 26, Α.Π. 666 σ. 313, Α.Π. 160 σ. 480. — Νεαρών εργατών χημικών βιομηχανιών, Έγγρ. σ. 98.—Μαθητευομένων, Π 5 σ. 194, Π 233 σ. 1199.—Δικηγορία και υπάλληλία· μισθός δικηγόρων υπαλλήλων· ά.ν. 1836/1951, Μελ. σ. 212, Π 6042 σ. 820.— Υπαλλήλων της τάξεως προσωρινής δημοτικής εκμεταλλεύσεως αερισφαιρος Πατρών, Α.Π. 76 σ. 242.—Νοσηλευτικοΰ προσωπικοΰ υγειονομικών καταστημάτων, Π 410 σ. 309.— Υπαλλήλων σωματείων· εφαρμοστέα συλλογική συμβασις εργασίας, Π 1453? σ. 315.—Απασχολουμένων εις γεωργοκτηνοτροφικάς επιχειρήσεις, Γν. Σ. σ. 825.—Υπαλλήλων διευθυνόντων επιχειρήσεις· όρων, ΝΖ σ. 385.—Μέλους Διοικητικοΰ Συμβουλίου ανωνύμου εταιρίας παρέχοντος υπηρεσίας ως τεχνικοΰ Διευθυντοΰ· έγκρισις αποδοχών υπό Γενικής Συνελεύσεως, Α.Π. 92 σ. 180.—Πλυντηρίας εσωτερίου, Π 19 σ. 654, Παρατ. σ. 655.— Προσωπικοΰ εμπορικών καταστημάτων περιφερείας πόλεως Αθηνών· αΰξησις, Έγγρ. σ. 670. — Καθαριστριών σχέσεως ίδιωτικοΰ δικαίου, Π 66 σ. 710. —Τροχιστικών υπαλλήλων· εφαρμοστέα συλλογική συμβασις εργασίας· επιδόματα· υπολογισμός, Α.Π. 103 σ. 879. — Φυλάκων αποθηκών εφοδίων εξωτερικοΰ Αγροτικής Τραπέζης Ελλάδος, Α.Π. 108 σ. 880.—Υπαλλήλικοΰ προσωπικοΰ Κ.Τ.Ε.Α., Έγγρ. σ. 935. — Προσωπικοΰ ξενοδοχείων, Έγγρ. σ. 935. — Οικοσίτου προσωπικοΰ· νόμιμος μισθός· ασφάλισις κατ' ενεργίας· καταγγελία συμβάσεως, Π 5269 σ. 1143. — Προσωπικοΰ Οργανισμοΰ Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος, Σ. Ε. 731 σ. 660, Α.Π. 658 σ. 1304. Βλ. και τας ειδικάς δι' έκαστην κατηγορίαν μισθωτών λέξεις.

Αποδοχή. Αποφάσεως μή προσωρινώς εκτελεστής διά καταβολής κεφαλαίου και δικαστικής δαπάνης· παραίτησις άπό έφεσεως, Π 13070 σ. 210. — Υπό εργοδότην άκυρου διακοπτικής πράξεως έναγκ. διορισμού πολεμικοΰ κατ' ά. ν. 1836/1951· στέρησις δικαιώματος προσβολής άπό απόψεως δίκης, δικαίου και άσκησιν δικαίου συνέπειαι, Π 25 σ. 118. Βλ. και λ. *Παραίτησις*.

Αποδυνάμωσις δικαιώματος. Βλ. λ. *Δικαίωμα*.

Αποζημίωσις. Βλ. και λ. *Άδικημα* (αστ.). Εν καταγγελία συμβάσεως εργασίας βλ. λ. *Ανεργία* (παράγρ. Ββ), *Εργασίας σύμβασις* (παράγρ. ΙΣΤ') *Καταγγελία συμβάσεως εργασίας* (παράγρ. Λ' επ.), *Στράτευσις* (παράγρ. Β). Διά μή χορηγηθείσαν άδειαν βλ. λ. *Άδεια μισθωτών*. Λόγω εργατικοΰ ατυχήματος βλ. λ. *Εργατικά ατυχήματα*. Επικουρική βάσις αγωγής περί αποζημιώσεως· απαράδεκτος μεταβολή βάσεως αγωγής λήψει υπ' όψιν αυτεπαγγέλτως, Α.Π. 581 σ. 37.—Υπαλλήλων ανωνύμων εταιριών δι' οδοιπορικά έξοδα· έννοια σχετικών ειδ. 3923 και 4900/1951, Π 1858 σ. 353, Π 6616 σ. 902. — Κατά το κοινόν αστικόν δίκαιον· διά ζημίαν εκ μόνου του λόγου ότι συμβάλλεται τις μεθ' ετέρου δέν έπεται ότι ευθύνεται εις αποζημίωσιν διά πάσαν επερχομένην ζημίαν κατά χρόνον εκτελέσεως συμβάσεως, εάν αύτη εκ της συμβάσεως προβλέπηται επερχομένη, αύτη βαρύνεται με διαπιστωτήριον εξαιρέσεως επί εργατικοΰ ατυχήματος κατά ν. 551, Π 1080 σ. 514.—Λείψεως κατά Δημοσίου δι' αποκατάστασιν ζημίας έντεχνα στερήσεως νομίμου συντάξεως υπαιτιότητι των αρμοδίων υπαλλήλων τοΰ Δημοσίου· πενταετής παραγραφή, Α.Π. 163 σ. 593.—Δι' απασχόλησιν εκτός εδρας, Π 27 σ. 47, Π 165 σ. 710.—Δυο ζημίας προξενηθείσας υπό τοΰ μισθωτοΰ· επιτρεπτον συμψηφισμοΰ αξιώσεως εργοδότου προς μισθόν, Π 1771 σ. 869, Κίρ. 11 σ. 1260.—Χρηματική ικανοποίησις ένεκα ζημίας μή περιουσιακής κατ' άρθρ. 299, 932 Α.Κ.· επί εργατικοΰ ατυχήματος δικαίωμα αποζημιώσεως κατ' άρθρ. 932 Α.Κ. μονον συντρεχούσης τινός των περιπτώσεων τοΰ άρθρ. 16 ν. 551, Α.Π. 663 σ. 1186, πρβλ. 610 σ. 1186.

Αποθήκοι. Εφοδίων εξωτερικοΰ Αγροτικής Τραπέζης Ελλάδος· αποδοχαί φυλάκων, Α.Π. 108 σ. 880.—Ασφάλισις προσωπικοΰ Γενικών Αποθηκών, Σ.Ε. 1818 σ. 55.

Αποκοπή άμοιβής. Υπολογισμός αΰξησεως επί αποδοχών των κατ' αποκοπήν αμειβομένων, Έγγρ. σ. 935.

Απόλυσις. Βλ. λ. *Άδεια*, *Ανεργία* (ν. 118/1945), *Καταγγελία συμβάσεως εργασίας*. *Κατάχρησις δικαιώματος*. *Ναυτικοί*. *Νεοπολεμισταί*, *Παλαιοί πολεμισταί*, *Στράτευσις*, *Συνδικαλιστικά στελέχη*. Προστασία απολυομένων εκ των τάξεων του στρατοΰ κατά ν. 751/1948, 1836/1951. Βλ. λ. *Στράτευσις* (παράγρ. Ε'). Έλεγχος απολύσεων μισθωτών, δικαιική απολύσεως. Βλ. λ. *Καταγγελία συμβάσεως εργασίας* (παράγρ. ΙΙ').

Απόσβεσις οφειλής. Διά καταβολής προς τρίτον προσώπου· επιτρέπεται μόνον τη συγκαταθέσει τοΰ πιστωτοΰ, Α.Π. 582 σ. 24.—Λήψις χρημάτων υπό δικαιούχου έναντι απαιτήσεως· εις είδος απαιτήσεως αναλόγου μέρους χρείας ενοχής, Α.Π. 636 σ. 1190.

Απεστρατευομένων προσόδια. Βλ. λ. *Στράτευσις*.

Αποτίμησις. Αντάλλαγμα παροχής υπηρεσιών· μισθός εις είδος· αποτίμησις εις χρήμα κατ' επιλογήν μισθωτοΰ, Α.Π. 636 σ. 1190.

Απουσία. Αποχή μισθωτοΰ από εργασίας· συνέπειαι. Βλ. λ. *Εργασίας σύμβασις* (παράγρ.

1), ***Καταγγελία συμβάσεως εργασίας*** (παράγρ. Εα), ***Απεργία***, ***Ασθένεια***.

Απόφασις. Αναγνωριστική απόφασις και προσωρινή εκτέλεσις, Π 61 σ. 1195.—Προδικαστική έφεσις· απαράδεκτος κατ' εργατικήν διαδικασίαν, Π 1666 σ. 130.—Άλλα θέματα βλ. εις λ. ***Αίτησις ανωρώσεως***, ***Αποδοχή***, ***Δεδικασμένον***, ***Εργατικαί διαφοραί*** (παράγρ. ΣΤ, Ζ), ***Προσωρινή εκτέλεσις***, ***Συλλογικαί διαφοραί***, ***Υπουργεία—Υπουργικαί αποφάσεις***.

Απoχή. Μισθωτού από εργασίας· τύχη συμβάσεως εργασίας· δικαίωμα αποδοχών· άρθρ. 657 και 658 Α.Κ. Βλ. λ. ***Απεργία***, ***Εργασίας σύμβασις*** (παράγρ. Ι), ***Καταγγελία συμβάσεως εργασίας*** (παράγρ. Εα). ***Απεργία***, ***Ασθένεια***.

Άργια. Βλ. λ. ***Ανάπαυσις, Κυριακή***.

Άρειος Πάγος. Βλ. και λ. ***Αναίρεσις***. ***Αντίλεξις***.—Διαφωνία τμημάτων· πότε παραπομπή εις Ολομέλειαν, Α.Π. 628 σ. 152.

Αρμοδιότης. Διαφοραί υπαγόμεναι ή μη εις διαδικασίαν ν. Γ'30Δ'· αρμοδιότης κατά τόπον (Βλ. λ. ***Εργατικαί διαφοραί*** παράγρ. Α', Β').—Επί διαφορών εκ του ν. 3514 και εκ της επιδοτήσεως κατ' άν. 2054/1952· βλ. λ. ***Στράτευσις*** (παραγρ. Γ, Δ).—Επιτροπών διαιτησίας επί συλλογικών διαφορών. Βλ. λ. ***Συλλογικαί διαφοραί εργασίας***.—Συμβουλίων ν. 751/1948 επί προστασίας απολυομένων εν τών τάξεων του Στρατού· δικαστικός έλεγχος πράξεων συμβουλίων Εκκαθ. Βλ. λ. ***Στράτευσις*** (παραγρ. Ε έδαφ. β, δ, στ).—Δι' αναστολήν προσωρινώς εκτελεστής αποφάσεως εκδοθείσης κατά διαδικασίαν ν. Γ'30Δ'. Βλ. λ. ***Προσωρινή εκτέλεσις***.—Ανάθεσις υπό α.ν. 1846/1951 εις όργανα Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων της αναγνωρίσεως ασφαλιστικών παροχών πότε αρμοδιότης πολιτικών δικαστηρίων, Είρ. 280 σ. 33.—Παροχή υπό Ι.Κ.Α. εφεδρικών επιδομάτων προς στρατευομένους μισθωτούς κατά ν. 2054/1952· αρμόδιον προς άποφασιν όργανον ο Διοικητής του αποκαταστήματος Ι.Κ.Α.· αναρμοδιότης πολιτικών δικαστηρίων· έλεγχος μόνον της νομιμότητος της διοικητικής πράξεως, Είρ. 698 σ. 33.—Απόφασις Διοικητού Υποκαταστήματος Ι.Κ.Α. περί μη πραγματοποιήσεως ωρισμένων ημερών εργασίας δι' απονομήν συντάξεως· αρμοδιότης αυτού και ανεπιτρέπτων δικαστικού ελέγχου αποφάσεώς του, Ε 81 σ. 588.—Χαρακτήρ πράξεων Ι.Κ.Α. περί παροχής ή μη συντάξεως εις ησφαλισμένους ως διοικητικών πράξεων· δικαιοδοσία δικαστηρίων προς κρίσιν νομιμότητος διοικητικής πράξεως, αποκειμένης διαφοράς ιδιωτικού δικαιώματος προσβαλλομένου, ανεπίτρεπτος όμως ο έλεγχος αυτών επί της κατ' ουσίαν ορθότητος της πράξεως, Ε 81 σ. 588.—Δικαστικός έλεγχος αποφάσεων ασφαλιστικών οργανισμών· ουσιαστική κρίσις διοικητικών συμβουλίων περί απονομής ή μη συντάξεως· ανεπίτρεπτος δικαστικός έλεγχος δικαστηρίων, καλουμένων να αποφανθώσι επί νομιμότητος μόνον της διοικ. πράξεως, Α.Π. 581 σ. 57, Α.Π. 77 σ. 204.—Αρμοδιότης πολιτικών δικαστηρίων δι' έφεσιν διοικητικών πράξεων· επίτρεπτος δικαστικός έλεγχος εξετάσεως αποφάσεως οργάνων του Ι.Κ.Α. εν σχέσει προς παροχάς του Ι.Κ.Α.· αποκλεισμός μόνον από λειτουργίας ασφαλιστικών δικαστηρίων, Ε 1171 σ. 656.—Διοικητική εκτέλεσις κατά νόμον περί εισπράξεως δημοσίων εσόδων, εφαρμοζομένου και επί εισπράξεως απαιτήσεων Ι.Κ.Α. δι' εισφοράς εργοδοτών· ανακοπή πρό και μετά την εκτέλεσιν· αρμοδίων δικαστηρίων· επιτρεπτή ανακοπή ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων μή λειτουργούντων ασφαλιστικών δικαστηρίων, Π 6715 σ. 658.—Δικαστικός έλεγχος αποφάσεων πειθαρχικών συμβουλίων επιβολή ποινών προσωπικού λογαριασμών Κ.Τ.Ε.Α.· άρσις ή μετρίασις ποινής υπό δικαστηρίου, Π 1099 σ. 82, πρβλ. Π 380 σ. 64.—Δικαιοδοσία δικαστηρίων επί διαφορών Ταμείου Επικουρ. Ασφαλ. Υπαλλ. Εμπορ. Καταστημάτων και εργοδοτών εκ καθιστερουμένων προς αυτό εισφορών, Ε 314 σ. 200, πρβλ. Π 131 σ. 200.—Διαβίβασις και κατάταξις εις οργανισμόν προσωπικού Ανωνύμου Εταιρίας Ύδάτων· κρίσις συμβουλίων· επιτρεπτόν δικαστικός έλεγχον περί νομίμου ενεργείας των, Α.Π. 67 σ. 251, Α.Π. 69 σ. 252, Α.Π. 70 σ. 253.—Αρμοδιότης Εφετείου επί εργατικών αιτημάτων, Π 1080 σ. 514.—Κανονισμός προσωπικού Ανωνύμου Εταιρίας Ύδάτων· κατάταξις προσωπικού κατά τους όρους του νόμου δι' αποφάσεως συμβουλίου· επαγωγή αποφάσεως εις δικαστικόν έλεγχον, Α.Π. 389 σ. 965.—Διάταξις άρθρ. 85 Συντάγματος περί εκδόσεως νομοθετικών διαταγμάτων προς ρύθμισιν εξαιρετικώς επειγόντων θεμάτων· ανεπίτρεπτος έλεγχος δικαστηρίου περί τού επείγοντος, Σ.Ε. 734 σ. 660.—Δικαστικός έλεγχος κρίσεως εργοδότου επί απολύσεων κατά ν. 2222/1952 δι' ανεπάρκειαν, αναπαλλοτρίωτα ή ανωμοτών συμπεφορημένων και όπο τον όρον της αντικαταστάσεως· δεδικασμένον εξ ακυρωτικών αποφάσεων Συμβουλίου Επικρατείας, Π 6640 σ. 892.—Απόρριψις αγωγής αναρμοδίως εισαχθείσης, κατά την εργατικήν διαδικασίαν και ούχι παραπομπή αυτής εις τα αρμόδια δικαστήρια κατ' άρθρ. 26 Πολ. Δικ., Π 14180 σ. 579, Π 2571 σ. 582.—Τύχη αγωγής αναρμοδίως εισαχθείσης κατά διαδικασίαν ν. Γ'30Δ'· απόρριψις ή παραπομπή, ΝΖ σ. 1023.—Συλλογικαί διαφοραί εις ναυτικήν εργασίαν· αρμοδία δια την ρύθμισιν αυτών όργανα, Σ.Ε. 226 σ. 100.—Καθορισμός όρων εργασίας προσωπικού αρτοποιείων· τίς αρμόδιος· Υπουργός κατά την εξουσιοδότησιν των σχετικών νόμων, Σ.Ε. 2286 σ. 121.—Αρμοδιότης επιτροπής παλ. πολεμιστών επί μονομερούς βλαπτικής μεταβολής όρων συμβάσεως εργασίας εξομοιουμένης προς απόλυσιν· αναρμοδιότης επί μη προαγωγής μισθωτού, Σ.Ε. 286 σ. 126.—Βλ. και λ. ***Αποδοχαί*** (αρμοδιότης προς καθορισμόν παράγρ. Β'). ***Υπουργεία - Υπουργοί***.

Αρτεργάται—Αρτοποιοί. Εδιδότησις δι' ανεργίαν των βάσει πράξεως Υπ. Συμβουλίου 1087/1953 απολυθέντων αρτεργατών, Έγκ. σ. 381, 382. Εξουσιοδότησις Υπουργού Εργασίας κατ' άρθρ. 2 β.δ. 28.8-3.9.1952 «περί υγιεινής και ασφαλείας» προς καθορισμόν όρων εργασίας εις βιομηχανικάς επιχειρήσεις αρτοποιίας ως προς αρτοποιεία δια των περί αυτών νομών· αρμοδιότης Υπουργού Εμπορίου προς καθορισμόν όρων εργασίας

συντρέχουσα καὶ ἀρμοδιότης Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἀκυρότης διατάγματος 12.6/2.7.1953 λόγῳ μὴ προσυπογραφῆς καὶ ὑπὸ Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου, Σ.Ε. 2286 σ. 421.—Ταμεῖον Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ἀρτοποιῶν· νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου· ὑπαγόμενοι εἰς τὴν ἀσφάλισιν, Α.Π. 581 σ. 37.

Ἀσθένεια. Ἀποχὴ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας λόγῳ ἀσθενείας· συνέπειαι· τύχη συμβάσεως ἐργασίας· ἄρθρ. 5 § 3 ν. 2112, 3 ν. 4558, 8 β.δ. 16 Ἰουλίου 1920. Βλ. λ. ***Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας*** (παράγρ. Εα).—Ἀσθένεια μισωνατοῦ καὶ δικαίωμα μισθοῦ· ἄρθρα 657 καὶ 658 Α.Κ.· κόλυμα παροχῆς ἐργασίας. Βλ. λ. ***Ἐργασίας σύμβασις*** (παράγρ. Ι). — Ἀσθένεια μισθωτοῦ· ἰσχὺς συμβάσεως ἐργασίας ἐπὶ ἀσθενείας μισθωτοῦ· δικαίωμα μισθοῦ κατὰ χρόνον ἀσθενείας μισθωτοῦ, Σύνοψις νομολογίας σ. 1046.—Μισθὸς κατὰ χρόνον ἀσθενείας· δικαίωμα δεφορὲ δι' ἑορτὰς ὁδηγῶν αὐτοκινήτων ταξὶ· ἀπουσία λόγῳ ἀσθενείας· δικαίωμα ἀναλόγου δώρου, Π 935 σ. 239.—Ἀποχὴ μισθωτοῦ λόγῳ ἀσθενείας βραχείας διαρκείας (πρὸς λουτροθεραπείαν) καὶ δικαίωμα ἀδείας κατ' ἀ.ν. 539/1945, Γν. Σ. σ. 483.—Προστασία ναυτικοῦ ἐν περιπτώσει ἀσθενείας, Π 181 σ. 597. Βλ. καὶ λ. ***Ναυτικοί***.—Ἀδυναμία παροχῆς ὑπηρεσιῶν μισθωτοῦ ἕνεκεν ἀσθενείας· ἐφαρμογὴ προϊσχυόντος τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος βυζαντινορωμαϊκοῦ δικαίου, ἐφ' ὅσον ἡ σύμβασις ἐργασίας κατηρτίσθη πρὸ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, Π 5421 σ. 758.—Ἀπόλυσις διαρκούσης ἀσθενείας μισθωτοῦ, Νμλγ σ. 1047.—Ἀσθένεια μισθωτοῦ κατὰ χρόνον ἐτησίας ἀδείας ἀ.ν. 539/1945 καὶ διάρκεια ἀδείας, Γν. Σ. σ. 1117.

Ἀστικὸς Κώδιξ. Ἐφαρμογὴ προϊσχόντος δικαίου ἐπὶ συμβάσεων ἐργασίας καταρτισθεισῶν πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος· ἄρθρ. 24 Εἰσαγ. νόμου, Α.Π. 582 σ. 24, Π 6791 σ. 30, Π 13236 σ. 179, Π 13237 σ. 191, Π 1553 σ. 292, Π 5421 σ. 756, Π 4472 983, Π 8843 σ. 1044. — Ἐπικουρικὴ ἐφαρμογὴ ἐπὶ συμβάσεων ἐργασίας τῶν διατάξεων τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ΝΖ σ. 42, Γν. Σ. σ. 322.—Ἐπίσχεσις παροχῆς ἐργασίας πρὸς ἀσφάλειαν ἀπαιτήσεως ἐκ μισθῶν· συμβάσεις ἐργασίας συναφθεῖσαι πρὸ τοῦ Α.Κ. καὶ προϊσχόντων δικαίων, Π 4472 σ. 983.—Ρύθμισις συμβάσεων ὑπὸ Ἀστικοῦ Κώδικος· ἱποχρέωσις δικαστοῦ ἐπὶ μὴ ἐρρυθμισμένης ὑπὸ Ἀστ. Κώδικος συμβάσεως, πρὸς ἐπαγωγὴν τῆς συγκεκριμένης περιπτώσεως εἰς προσήκοντα κανόνα, Π 5 σ. 194.—Παραγραφὴ ἀξιώσεων ἐξ ἀνωνύμου συναλλάγματος· ἐφαρμογὴ προϊσχόντος Ἀστ. Κώδικος βυζαντινορωμαϊκοῦ δικαίου, Α.Π. 287 σ. 470.—Κατάργησις δι' ἄρθρ. 17 Εἰσαγ. ν. 2783/1941, πλὴν τῶν εἰδικῶς ἐν αὐτῷ κατονομαζομένων νομοθετημάτων, πάσης ἄλλης γενικῆς ἢ εἰδικῆς διατάξεως ἀστικοῦ δικαίου περὶ παραγραφῆς, ἰσχυσαμένης κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Ἀστ. Κώδικος· διατήρησις μόνον διατάξεων περὶ παραγραφῆς ἀφορωσῶν τὸ Δημόσιον ἢ ἄλλα νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου, δι' ἃ ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ ἐφαρμογὴ τῶν περὶ παραγραφῆς διατάξεων δυὸ τὸ Δημόσιον, Α.Π. 115 σ. 592.—Διατήρησις ἐν ἰσχύϊ ν. 2112/1920 κατ' ἄρθρ. 38 Εἰσ. ν. 2783/1941 καὶ μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Ἀστ. Κώδικος, ΝΖ σ. 42, Α.Π. 443 σ. 686, Π 3077 σ. 686, Εἰσαγ. σ. 686, Π 6800 σ. 806, Π 8462 σ. 1096.

Ἀστυνομία - Ἀστυνομικαὶ διατάξεις. Δικαίωμα ἀστυνομικῶν διευθυντῶν ἐκ τοῦ ν. 4971/1931 πρὸς ἔκδοσιν ἀστυνομικῶν διατάξεων ἐντὸς τῶν ὑπὸ τῶν νόμων τεθειμένων ὁρίων, διὰ τῆς λήψεως ὅπως ἐπ' αὐτῶν μέτρων δὲν πρέπει νὰ θίγηται ἡ ἀτομικὴ ἐλευθερία καὶ νὰ καθιεροβάλληται ἡ ἐλευθερία τῆς ἐργασίας ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τῆς ἀστυνομικῆς ἀρχῆς, Α.Π. 510 σ. 746.—... ἀκυρότης ἐπ' ἀρθ. 21/1951 ἀστυνομικῆς διατάξεως περὶ ἐφοδιασμοῦ θυρωρῶν πολυκατοικιῶν καὶ μεγάρων δι' εἰδικῆς ἀδείας ἀστυνομικῆς ἀρχῆς· δικαίωμα ἀποζημιώσεως θυρωρῶν ἐν περιπτώσει ἀπολύσεως, Α.Π. 513 σ. 746.—Ἀνεπιφύλακτος ἐξ ἄρθρ. 4 ἰσχύοντος Συντάγματος ἡ θέσπισις περιορισμῶν ὡς πρὸς ἄσκησιν ἐπαγγέλματος ἐκ λόγων γενικωτέρου δημοσίου ἢ κοινωνικοῦ συμφέροντος τάξεως ἢ ἀσφαλείας· θέσπισις μόνον διὰ νόμου ἢ κατ' ἐξουσιοδότησιν τούτου· ἐξουσιοδότησις ἀστυνομικῶν διευθυντῶν κατὰ ν. 4971/1931 πρὸς ἔκδοσιν ἀστυνομικῶν διατάξεων· ἐλλιπὴς ἐξουσία πρὸς θέσπισιν περιορισμῶν διὰ τὴν ἄσκησιν ἐπαγγελμάτων, Σ.Ε. 1142 σ. 799.

Ἀστυφύλακες πρόσθετοι. Διατάξεις ν. 1656/1951 περὶ λύσεως συμβάσεως ἐργασίας καὶ δικαιώματος ἀποζημιώσεως ν. 2112· ἀνυπόχρεων ἐργοδότου πρὸς τήρησιν διατυπώσεων ἄρθρ. 118/1945· λύσις συμβάσεως παντοτε διὰ διαταγῆς τοῦ ἀρχηγοῦ ἀστυνομίας καὶ ἀπὸ ταύτης, Π 7061 σ. 318.—Ὑπαλληλικὴ ἰδιότης· νομοθετικὸς χαρακτηρισμός, ΝΖ σ. 886.

Ἀσφάλεια - Ὑγιεινὴ ἐργαζομένων. Βλ. λ. ***Ἀνάπαυσις ἑβδομαδιαία, Βιβλιάρια, Ἐργατικὰ ἀτυχήματα, Κυριακή, Ὧραι ἐργασίας.***

Ἀσφάλισις. Βλ. λ. ***Ἀνεργία, Ἀντεφυμοτικὴ ἀσφάλισις, Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις, Ταμεῖα.*** —Ἀσφάλισις ἐργοδότου κατὰ περιστατικοῦ ἀνωτέρας βίας καὶ ἀποζημίωσις ν. 2112. Βλ. λ. ***Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας*** (παράγρ. Εβ).—Ἐκκαθάρισις ἐκ τοῦ μισθοῦ ποσῶν καταβληθέντων δυνάμει ὑποχρεωτικῆς ἐκ τοῦ νόμου ἀσφαλίσεως, Νμλγ. σ. 1049.

Ἀσφαλιστικὰ δικαστήρια. Δικαστικὸς ἔλεγχος ἀποφάσεως ὀργάνων τοῦ Ι.Κ.Α. ἐν σχέσει πρὸς παροχὰς τοῦ Ι.Κ.Α.· ἀποκλεισμὸς μόνον ἀπὸ λειτουργίας ἀσφαλιστικῶν δικαστηρίων, Ε 1171 σ. 856.

Ἀσφαλιστικοὶ ὀργανισμοί. Βλ. λ. ***Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις, Ταμεῖα.***

Ἀτυχήματα. Βλ. λ. ***Ἐργατικὰ ἀτυχήματα, Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις, Ναυτικοί.***—Δικαίωμα συντάξεως μεταλλευτῶν μετὰ πολεμικὸν ἀτύχημα, Α.Π. 700 σ. 1393.

Αὐτεπάγγελτος ἔρευνα. Μεταβολὴς βάσεως ἀγωγῆς, Α.Π. 581 σ. 37.—Τοῦ νόμου βασίμου τῆς ἀγωγῆς, Α.Π. 678 σ. 128.—Ἀορίστως ἀγωγὴς κατὰ πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης, Π 5423 σ. 916.—Τῆς διαφορᾶς κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν καὶ ἐρήμην τοῦ ἑνὸς τῶν διαδίκων, Α.Π. 598 σ. 866, Α.Π. 696 σ. 1305.—Τῆς διαφορᾶς καὶ ἐρήμην τοῦ ἐκκαλοῦντος κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν, Α.Π. 618

σ. 971.—Έλλειψις δεσμού παθητικής δμοδικίας δέν έξετάζεται αύτεπαγγέλτως· διάταξις άρθρου 70 Πολ. Δικ. ού δημοσίας τάξεως, Π 61 σ. 1195.

Αύτοκίνητα. *Α'. Σχέσις όδηγών αύτοκινήτων ταξί· χαρακτήρ· συνέπειαι.* Φύσις σχέσεως όδηγού αύτοκινήτου ταξί πρός ίδιοκτήτην· θεωρησις ώς συμβάσεως εξηρτημένης έργασίας βάσει αποδειχθέντων πραγματικών περιστατικών προκύψαντος κριτηρίου γνωρισματος αύτης της προσωπικής εξαρτήσεως του όδηγού εκ του ίδιοκτήτου, Α. Π. 579 σ. 19, Π 12555 σ. 188, Π 13426 σ. 188, Π 13637 σ. 189, Α.Π. 73 σ. 237, Π 935 σ. 239, Α.Π. 242 σ. 471.— .... έφαρμογή όθεν άρθρ. 9 ν. 118/1945 δια καταγγελίαν συμβάσεως έργασίας όδηγού αύτοκινήτου ταξί· άκυρότης εν παραβάσει, Α.Π. 579 σ. 19, Π 12555 σ. 188, Π 13426 σ. 188, Π 13637 σ. 188, Α.Π. 242 σ. 471.—...έφαρμογή και ν. 2112 Α.Π. 73 σ. 237. —.... χαρακτηρισμός της άνω σχέσεως ώς μισθώσεως προσοδοφόρου πράγματος και ούχί ώς συμβάσεως εξηρτημένης έργασίας, ώς έλλείποντος βάσει των αποδειχθέντων πραγματικών περιστατικών του κατ' άρθρ. 652 Α.Κ. κριτηρίου γνωρίσματος της προσωπικής εξαρτήσεως του όδηγού εκ του ίδιοκτήτου, Α. Π. 132 σ. 238, Α.Π. 159 σ. 296.—Παραχώρησις αύτοκινήτου ταξί άνευ περιορισμών· ού μίσθωσις εργασίας, Α.Π. 159 σ. 296.—Σχέσις όδηγού αύτοκινήτου ταξί πρός ίδιοκτήτην· εξαρτησις νομικού χαρακτηρισμού εκ των κατ' ίδίαν συμφωνιών εν τη συγκεκριμένη περιπτώσει ώς σχέσεως μισθώσεως εργασίας ή μισθώσεως πράγματος, Π 6713 σ. 658.—Άμοιβή όδηγού κατά διανυόμενον χιλιόμετρον συνιστά τρόπον άμοιβής κατά μονάδα έργασίας· άτοζημίωσις ν. 2112 έν απολύσει, καί ούχί βάσει ημερομισθίου τεχνίτου κατ' άρθρ. 6 ν. 1265/1949, εφαρμοζόμενον επί στρατήματος πληρωμής διά τροσστών, Α. Π. 579 σ. 19, Είσαγ. σ. 19.—Δικαίωμα προαθετων άμοιβής όδηγού διά παροχήν έργασίας κατά Κυριακάς καί νύκτας έπί τη βάσει του μισθού γενικής συλλογικής συμβάσεως έργασίας της 12 Αυγούστου 1936 περί ίδιωτικών υπαλλήλων αναπροσαρμοζομένης· ού δικαίωμα εν ρητή συμφωνία μισθού ανωτέρου πρός κάλυψιν προσθέτου άμοιβής, Π 935 σ. 239.

Β'. Κοινά Ταμεία Εισπράξεων.—α') Λ ε ω φ ο ρ ε ί ω ν. Ίδια νομικά πρόσωπα τά διά του ν. 2119/1952 συσταθέντα Κοινά Ταμεία Εισπράξεων, Α.Π. 732 σ. 1246.—Υπηρεσία εις Κ.Τ.Ε.Α.· αποχρώσεις αύτού έναντι προσωπικού λεωφορείων, Π 1990 σ. 82.—Σχέσις διαλυθέντος Κ.Τ.Ε.Α. πρός συσταθέν νέον· αναγκαστική τοποθέτησις δι' αποφάσεως Κεντρικού Συμβουλίου προστασίας απολυομένων έκ του στρατού εις διαλυθέν Κοινόν Ταμείον· άνυπόχρεον συσταθέντος νέου Κ.Τ.Ε.Α. κατά ν. 2119/1952 εις πρόσληψιν, μή όντος διαδόχου παλαιού· ανεφάρμοστον άρθρ. 6 ν. 2112/1920 και άρθρ. 179 Α.Κ., Π 1851 σ. 150.—Επέλευσις διά συγχωνεύσεως Κ.Τ.Ε.Α. εις έτερον οίονεί καθολικής διαδοχής· ευθύνη νέου Κ.Τ.Ε.Α. δι' υποχρεώσεις συγχωνευθέντος· θεώρησις του νέου ώς διαδόχου και άθικτον των έκ των εργατικών νόμων δικαιωμάτων μισθωτού, Π 8 σ. 420.—Contra: Κατάργησις Κ.Τ.Ε.Α.· άγωγή κατά συσταθέντος διά ν. 2119/1952, δια διαφοράν μισθού, προσθέτους άμοιβάς δι' εργασίαν κατά Κυριακάς καί υπερωρίας καί δώρα εορτών· έλλειψις παθητικής νομιμοποιήσεως· έννοια άρθρ. 6 § 1 ν. 2112· ίδια νομικά πρόσωπα τά διά του ν. 2119/1952 συσταθέντα Κοινά Ταμεία Εισπράξεων, Α.Π. 732 σ. 1246, Π 15 σ. 1244.—Πειθαρχικαί ποιναί προσωπικού Κοινών Ταμείων Εισπράξεων Λεωφορείων· εξάρτησις πειθαρχικών ποινών έκ της εκδόσεως κανονισμών άρθρ. 20 ν. 2119/1952, Π 190 σ. 122, Α.Π. 527 σ. 761.—Άσκησις πειθαρχικής εξουσίας επί του προσωπικού Κοινών Ταμείων Εισπράξεων Λεωφορείων κατά ν. 2119/1952 άνευ του εξουσιοδοτημένου παρά του Διοικητικού Συμβουλίου συμβούλου ή του Προέδρου· παράνομος όρος επιβολή ποινών μή εκδοθέντων σχετικών κανονισμών εγκρινομένων διά β.δ.· κατάργησις δι' άρθρ. 36 ν. 2119/1952 αντιθέτου διατάξεως, Α.Π. 527 σ. 761.—Έλεγχος νομιμοφροσύνης διοριζομένων κατ' ά.ν. 516/1948· εφαρμογή καί επί προσωπικού Κοινών Ταμείων Εισπράξεων Λεωφορείων, Σ.Ε. 2164 σ. 424.—Επιδότησις δι' ανεργίαν των παρά των Κ.Τ.Ε.Α. δια λόγους νομιμοφροσύνης απολυθέντων μισθωτών, Γ'ν. Σ. Ι.Κ.Α. σ. 777, Έγγρ. σ. 777.—Αποδοχαί επαλλήλικού προσωπικού Κ.Τ.Ε.Α., Έγγρ. σ. 935.—Επιτρεπτή ή κατά τας Κυριακάς εργασία εις Κ.Τ.Ε.Α., Π 8 σ. 420, Π 165 σ. 721.

β') Φ ο ρ τ η γ ώ ν α υ τ ο κ ι ν ή τ ω ν· δ ι ά λ υ σ ι ς· σ υ ν έ π ε ι α ι. Αριθμόν όργανον διά προσληψιν προσωπικού κατά την έναρξιν της λειτουργίας των Κ.Τ.Ε.Φ.Α και μεταγενεστέρως· δικαιώματα διαχειριστού, Π 536 σ. 807, Παραπ. σ. 809.—Διάλυσις των Κ.Τ.Ε.Φ.Α και δικαίωμα προσωπικού επί αποζημιώσεως ν. 2112· δεν συνιστά περιστατικόν άνωτέρας βίας εν τω εννοία του άρθρ. 6 § 3 ν. 2112 η κατά ν. 2512/1953 διάλυσις των Κ.Τ.Ε.Φ.Α. και απόλυσις του προσωπικού αύτων· δικαίωμα αύτου επί αποζημιώσεως ν. 2112, Π 350 σ. 185, Π 606 σ. 186, Π 4 σ. 241, Π πλημ. 536 σ. 807, Π 218-221 σ. 714, Π 222-229 σ. 713, σ. 714.—Contra: Η διάλυσις των Κ.Τ.Ε.Φ.Α. κατ' επιταγήν του ν. 2512/1953 συνιστά γεγονός ανωτέρας βίας· έλλειψις δικαιώματος αποζημιώσεως εκ του ν. 2112 του απολυομένου προσωπικού, Α.Π. 444 σ. 689, Γ'ν. Σ. πλημ. σ. 322, Π 3038 σ. 174, Π 6800 σ. 806, Π μημ. 536 σ. 807, Παραπ. σ. 809.—...δημοσία έλλειψις δικαιώματος αποζημιώσεως διά μή ληφθείσαν άδειαν, Π 3038 σ. 174.—Επί του κύρους απολύσεως μισθωτών Κ.Τ.Ε.Φ.Α., εις ούς δέν κατεβλήθη αποζημίωσις· επιδότησις ανεργίας, Έγκ. σ. 183.—Νομίμως στρέφεται ή αγωγή κατά διαλυθέντος και υπό εκκαθάρισιν τελούντος Κ.Τ.Ε.Φ.Α., Π 4 σ. 241.

Γ'. Άλλα Θέματα. Επιτρεπτή ή κατά Κυριακάς εργασία εις επιχειρήσεις μεταφοράς (εργασία εις Κ.Τ.Ε.Α.), Π 8 σ. 420, Π 165 σ. 711.—Ώραι εργασίας προσωπικού λεωφορείων, Έγκ. σ. 435.—Χρονικά όρια εργασίας όδηγών φορτηγών αύτοκινήτων· άκυρότης συμβάσεως περί παροχής υπέρ ταύτα εργασίας·

άξιώσεις μισθωτού βάσει άρχων άδικαιολογήτου πλουτισμού· έγκυρος παραίτησις άπό αποζημιώσεως, Π 10680 σ. 1156.—Αποζημιώσεις δι' απασχόλησιν έκτός έδρας προσωπικού λογοφορείων, Π 165 σ. 710, Π 226 σ. 710.—Επισκευή αυτοκινήτου· ού γεγονός ανωτέρας βίας, Έγγρ. σ. 48.—Βοηθοί φορτηγών αυτοκινήτων· νομοθετικός χαρακτηρισμός ως ομαλλήλων, ΝΖ σ. 886.

Αύτοκτονία. Αυτοκτονία ησφαλισμένου και δικαίωμα δικαιοδόχου εις σύνταξιν εκ του Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού Εταιρίας Σιδηροδρόμων Αττικής, Γν. Σ. σ. 483.

Αύτόνομος Σταφιδικός Οργανισμός Βλ. λ. *Σταφιδικός Οργανισμός*.

Άφανής απεργία. Βλ. λ. *Απεργία*.

Άφεσις χρέους Άφεσις χρέους κατ' άρθρον 454 Α.Κ., Α.Π. 314 σ. 636.

Αχρεώστητον. Βλ. λ. *Αδικαιολόγητος πλουτισμός*.

Β

Βαφεία. Εφαρμογή ό.ά. 59626/1950 διά παροχήν επιδόματος δι' ανθυγιεινήν εργασίαν εις εργασίας βαφείων, λευκαντηρίων και πλυντηρίων· έννοια του δικαιώματος, Π 7777 σ. 1258.

Βεβαιώσεις ένορκοι. Εκτός δίκης και άνευ κλητεύσεως αντιδίκου έκτιμησις κατά διαδικασίαν ν. Γ'ΨΟΔ' και εν β' βαθμώ· ισχύς απαγορεύσεως ν. 264/1945 μόνον εις δίκας ν. ΒΧΗ' περί εξώσεων, Α.Π. 573 σ. 39, Α.Π. 203 σ. 405.

Βία. Άνωτέρα· διάλυσις επιχειρήσεως εξ ανωτέρας βίας και αποζημίωσις απολυομένων κατά ν. 2112· έννοια άρθρου 6 § 2 ν. 2112· έννοια ανωτέρας βίας και περιπτώσεις· επιταγή αρχής και διάλυσις των Κ.Τ.Ε.Φ.Α. υπό του ν. δ. 2512/1953 ως γεγονός ή μή ανωτέρας βίας. Βλ. εις λ. *Καταγγελία συμβάσεως εργασίας* (περίγρ. Εβ). Άποδοχαί μή απασχολουμένων εξ ανωτέρας βίας, Έγγρ. σ. 46.—Επισκευή αυτοκινήτου· ού γεγονός ανωτέρας βίας καταβολή αποδοχών, Έγγρ. σ. 48.—Ανωτέρα· απόλυσις μισθωτού εξ ανωτέρας βίας· ού δικαίωμα αποζημιώσεως άδειας, Π 3038 σ. 474.—Απαλλαγή εργοδότου υποχρεώσεως καταβολής μισθού εαί μή αποδοχής υπηρεσιών εξ ανωτέρας βίας· διάκρισις περιστατικού ανωτέρας βίας από τυχηρού αφορώντος εις τον εργοδότην και το επαγγελμα αύτου, Α.Π. 314 σ. 636.—Ανωτέρα σφραγισις εργοστασίου υπό της αρχής λόγω κακουμένης λαθρεμπορίας· ού ανωτέρα βία εμποδίζουσα αποδοχήν υπηρεσιών υπαίτιως αδυνατούσα εργοδότου ή λόγος ισορρόπου το επαγγελμα του, Π 4360 σ. 915.—Λύσις επιχειρήσεως και θέσις υπό εκκαθάρισιν λόγω μειώσεως άξίας επιχειρηματικού κάτω του ήμίσεος του εταιρικού κεφαλαίου· δεν συνιστά γεγονός ανωτέρας βίας δι' απαλλαγήν εργοδότου αποζημιώσεως ν. 2112, Π 4115 σ. 975.

Βιβλιάρια. Καφενοπωλείων κλπ. βιβλιάρια υγείας, Μελ. σ. 113.—Εφοδιασμός εργαζομένων εις καφενεία δια βιβλιαρίων υγείας· όροι διατάξεως ηγεμονικού κανονισμού ισχύοντος καθ' άπασαν την Επικράτειαν, Π 121 σ. 1253, Παρατ. σ. 1254.—Ανεφάρμοστον ν.δ. 4/6 Αυγούστου 1923 και π.δ. 18/30 Ιανουαρίου 1930 περί εφοδιασμού διά βιβλιαρίου υγείας επί προσλήψεως μόνου και υπευθύνου διευθυντού κέντρου διανεμόντος άπαιτούντος μεγάλην επιχείρησιν ιδιαιτέρα θεσις αυτού κύρος συμβάσεως εργασίας και άνευ βιβλιαρίου υγείας, Π 9064 σ. 812.—Παροχή εργασίας υπό μισθωτού απερωμένου βιβλιαρίου υγείας συνιστά έκπρόθεσμη συμβάσεως εργασίας· δημοσίας τάξεως αί περί βιβλιαρίων υγείας διατάξεις, Π 14599 σ. 182, Π 966 σ. 316, Π 13062 σ. 317, Π 14600 σ. 369, Π 4111 σ. 532, Π 27 σ. 709, Π 5255 σ. 814, Π 4427 σ. 915, Μελ. σ. 119.—.... ούτως επί συμβάσεως εργασίας σερβιτόρου μπάρ, Π 14599 σ. 182, Π 13062 σ. 317, Π 248 σ. 708.—.... επί συμβάσεως εργασίας ραπτιατορίων, Π 14600 σ. 369.—.... επί συμβάσεως εργασίας βαλλήλων λαχαναγορών και οπωραγορών και λαχανοπωλών· υποχρέωσις εφοδιασμού διά βιβλιαρίων υγείας δεν άφορά εις ελευθέρους εργάτας προσλαμβανομένους διά βοηθητικάς εργασίας, Π 13425 σ. 317, πρβλ. Σημ. σ. 318.—.... επί συμβάσεως εργασίας ξενοδοχοϋπαλλήλου, Π 4427 σ. 915.—....επί παροχής εργασίας κατ' οίκον υπηρετών μή συμπληρωσάντων 14ον έτος της ηλικίας των και μή εφοδιασμένων διά βιβλιαρίου υγείας· απαγορεύσεως χρησιμοποιήσεως κατ' ά.ν. 759/1937· άκυρότης συμβάσεως εργασίας, Π 966 σ. 316, Π 4111 σ. 532, Π 27 σ. 709, Π 5255 σ. 814.—Contra: Εμβολή μόνον ποινικών κυρώσεων και ούχι άκυρότης της συμβάσεως εργασίας, Π 373 σ. 815, Π 17 σ. 815, Π 787 σ. 979.—.... καθιέρωσις υπό του ν. 759/1937 ούχι απηγορευμένης δικαιοπραξίας, άλλ' απηγορευμένης παροχής· διαφορά εννοιών συνεπειών καταβλητέα δικαία και εύλογος αποζημίωσις δια παροχήν υπηρεσιών εργασιών, Π 787 σ. 979.—Μεταγενεστέρα της προσλήψεως κτήσις βιβλιαρίου υγείας δεν ισχυροποιεί την εξ αρχής άκυρον σύμβασιν· επικύρωσις (κατ' άρθρ. 183 Α.Κ.) από της εκδόσεως του βιβλιαρίου, Π 14599 σ. 182, Π 13062 σ. 317, Π 14600 σ. 369.—Άκυρότης συμβάσεως εξ ελλείψεως βιβλιαρίου υγείας· αξιώσεις εκ του αδικαιολογήτου πλουτισμού· επαγωγή εις διαδικασίαν ν. Γ'ΨΟΔ', Π 966 σ. 316, Π 13062 σ. 317, Π 4111 σ. 532, Π 5255 σ. 814, Α. Π. 638 σ. 1207, πρβλ. Π 27 σ. 709, Π 248 σ. 709.—Ανεφάρμοστον νόμων περί καταγγελίας συμβάσεως εργασίας επί άκύρου συμβάσεως εργασίας λόγω ελλείψεως βιβλιαρίου υγείας, Π 4427 σ. 915, Π 27 σ. 709.—.μονη διατύπωσις κατ' άρθρ. 6 ν.δ. 2511/1953 ή αναγγελία της απολύσεως εις Γραφεία Εύρέσεως Εργασίας συνέπεια παραλείψεως· αποζημίωσις εκ παραλείψεως οφειλομένης εκ τιθ νόμου ενεργείας και ούχι η κατ' άρθρ. 656 Α. Κ. υποχρέωσις καταβολής μισθού, λογιζομένης της συμβάσεως ως εγκύρου, Π 4427 σ. 915.—Σερβιτόροι μπαρ· υποχρέωσις θεωρήσεως βιβλιαρίου κατ' έτος, Π 13062 σ. 317.—Απαγορευσις εργασίας εις ξενοδοχεία άνευ επαγγελματικού βιβλιαρίου κατ' ά.ν. 394/1936 και έκτελ. δόγμα 3/10 Απριλίου 1937· συνέπεια ελλείψεως ή άκυρότης της συμβάσεως· δεν αρκεί διά τό κύρος της συμβάσεως μόνον το βιβλιάριον υγείας άνευ

επιτροπῆς ἰσχυρισμὸς περὶ μὴ συγκροτήσεως Ἐπιτροπῆς διὰ χορήγησιν ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων, παρεχομένου ἐκ τοῦ νόμου βαθμήματος ἔναντι τῆς διοικήσεως· παραδεκτὸς ἰσχυρισμὸς περὶ ἐλλείψεως ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου καὶ παρ' ἐφέσεως ἀζήμιος διάσπασις τῆς ἀκύρου συμβάσεως, Π 6952 σ. 1255.

Βιομηχανίαι. Ἐξαίρεσις ἀπαγορεύσεως ἐργασίας κατὰ Κυριακὰς τῶν βιομηχανιῶν καὶ μονοπωλίων τῶν ἀσκουμένων ὑπὸ τοῦ Κράτους· ἐπιχείρησις Ὀργανισμοῦ Τηλεπικοινωνιῶν, Α.Π. 587 σ. 23.—Ἡμερομηνία νεωρίων προσώπων χημικῶν βιομηχανιῶν, Ἔγγρ. σ. 98.—Διεθνεῖς ἐπιτροπαὶ βιομηχανίας, Ὁμιλία σ. 223.—Νόμιμοι ὧραι ἐργασίας βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων· ἀνεπιτρεπτὸν τροποποιήσεως διὰ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, Π 7855 σ. 573.—Ὧραι ἐργασίας προσωπικοῦ ἀνωνύμων βιομηχανικῶν ἑταιριῶν, Π 10028 σ. 1248, Π 10488 σ. 1030.—Ἀποζημιώσεις δι' ὁδοιπορικὰ ἔξοδα προσωπικοῦ ἀνωνύμων ἑταιριῶν καὶ βιομηχανιῶν ἀπασχολουμένου εἰς διεκπεραίωσιν ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων· προϋποθέσεις, Π 1850 σ. 353, Π 6646 σ. 992.—Ἔννοια δικαιώματος ἑβδομαδιαίας ἀναπαύσεως μισθωτῶν βιομηχανικῶν καταστημάτων κατὰ τὴν ἀπὸ τοῦ ν. 2990/1922 κυρωθεῖσαν διεθνῆ σύμβασιν· ἀσχετον τὸ π.δ. 8/14 Μαρτίου 1930 πρὸς τὸν ν. 2990/1922, Π 9906 σ. 1139.—Ἀπαγόρευσις κατ' ἄρθρ. 14 τοῦ ν. ΔΚΘ'/1912 χρησιμοποιήσεως εἰς βιομηχανικὰ καὶ βιοτεχνικὰ ἐργοστάσια καὶ ἐργαστήρια προσώπων μὴ συμπληρωσάντων τὸ 16ον ἔτος τῆς ἡλικίας των, μὴ ἐφωδιασμένων δι' ἰατρικῆς πιστοποιήσεως· συνεπειαι παραβάσεως, Π 10027 σ. 1140.

Βιομηχανική Σχολή. Αἱ διαλέξεις τῆς Βιομηχανικῆς Σχολῆς· δεκαημερον καινωνικὸν ἀπουσιῶν, Σημ. σ. 752.

Βιοτεχνίαι. Ἔννοια, Εἰσαγ. σ. 909.—Χαρακτηρισμὸς ἐπιχειρήσεως ἐστιατορίων ὡς βιοτεχνικῆς· ἐφαρμογὴ διὰ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐργατῶν β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920, μὴ ἐχόντος ἐφαρμογὴν ἄρθρου 669 Ἀστικοῦ Κώδικος, Π 10113 σ. 910. Βλ. καὶ λ. ***Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας*** (παράγρ. Η).—Ἐκδίκασις διαφορῶν βιοτεχνῶν· ἐφαρμογὴ ἐργατικῆς διαδικασίας ν. Γ'ΦΟΑ' ἀπὸ εἰρηνοδίκου ἀνεξαρτήτως ἰδιοτητος ἐφιλεκτῶν· ἐφαρμογὴ καὶ ἐπὶ τῶν ἐκ τοῦ ἀντιτίμου τῶν πωλουμένων εἰδῶν ἀξιώσεων, μέχρι ἤδη ποσοῦ 5.000 νέων δραχμῶν, Α.Π. 701 σ. 1257.—Ἀπαγόρευσις κατ' ἄρθρ. 14 ν. ΔΚΘ 1912 χρησιμοποιήσεως εἰς βιοτεχνικὰ ἐργοστάσια καὶ ἐργαστήρια προσώπων μὴ συμπληρωσάντων τὸ 16ον ἔτος τῆς ἡλικίας των μὴ ἐφωδιασμένων δι' ἰατρικῆς πιστοποιήσεως· συνεπειαι παραβάσεως, Π 10027 σ. 1140.

Βλάβη. Βλ. λ. ***Ἀδίκημα*** (Ἀστ.), ***Ἀποζημίωσις***, ***Ἐργατικὰ ἀτυχήματα***.

Βοηθοί. Προϋπηρεσία βοηθοῦ τεχνίτου ὑποδηματοποιοῦ· ἐργοδότης ὁ κύριος τῆς ἐπιχειρήσεως· ὑποχρέωσις ἐπιχειρηματίου πρὸς καταβολὴν χρηματικῆς παροχῆς καθ' ἑορτάς, Π 28 σ. 818.—Φορτηγῶν αὐτοκινήτων· ὑπαλληλικὴ ἰδιότης· νομοθετικὸς χαρακτηρισμός, ΝΖ σ. 886.

Βούλευμα. Ἀπαλλακτικὸν βούλευμα κατ' ἄρθρ. 310 Κ.Π.Δ.· δὲν ἀποτελεῖ δεδικασμένον ἐν τῇ ἐπιδιώξει ἀπτικῆς διαφορᾶς ἐνώπιον πολιτικῶν δικαστηρίων, Α.Π. 75 σ. 231.

Βουλευταί. Ἀκυρότης β.δ. περὶ κυρώσεως κανονισμοῦ Ο.Τ.Ε. ὡς πρὸς παραίτησιν δι' ὑποβολῆς ὑποψηφιότητος βουλευτοῦ, Σ.Ε. 734 σ. 660.

Βραδύτης ἀσκήσεως δικαιώματος. Βλ. λ. ***Κατάχρησις δικαιώματος***.

Βραχεῖα ἐργασία. Κατ' ἄρθρ. 3 ν.δ. 2511/1953· διάκρισις ἀπὸ διαθεσιμότητος κατ' ἄρθρ. 2 ν. 118/1945, ΝΖ σ. 270.

Βυζαντινορρωμαϊκὸν δίκαιον. Ἐφαρμογὴ ἐπὶ συμβάσεων ἐργασίας συνομολογηθεισῶν πρὸ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος· ἄρθρ. 21 Εἰσαγ. νόμου, Α.Π. 582 σ. 21, Π 6791 σ. 30, Π 13236 σ. 179, Π 13237 σ. 191, Π 1553 σ. 292, Π 5421 σ. 756, Π 4472 σ. 983, Π 8843 σ. 1044.

Γ

Γενικαὶ Ἀποθῆκαι. Ἀσφάλισις προσωπικοῦ, Σ.Ε. 1848 σ. 35.

Γενικὸς Γραμματεύς. Βλ. λ. ***Συνδικαλιστικὰ στελέχη***.

Γερμανικὴ νομοθεσία. Ὁ νέος Γερμανικὸς δημοσπονδιακὸς νόμος περὶ ὀργανώσεως τῶν ἐπιχειρήσεων, ΝΖ σ. 667.

Γεωργικαὶ ἐργασίαι. Ἀποδοχαὶ ἐργαζομένων εἰς γεωργοκτηνοτροφικὰς ἐργασίας· ἐξαιρέσεις ὀκταώρου καὶ δώρων ἑορτῶν· ἐφαρμογὴ διατάξεων περὶ ἐλαχίστου ὁρίου ἀποδοχῶν καὶ προσαυξήσεων νυκτερινῆς, Κυριακῆς ἐργασίας κλπ., Ἔγγρ. σ. 16.—Μισθωτοὶ αὐτῶν· ἐξαίρεσις ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας, Ἔγκ. σ. 1051.—Χαρακτηρισμὸς λατομείου ὡς γεωργικῆς ἐπιχειρήσεως· ἀναπόφευκτος καταβολὴ ἀποζημιώσεως β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920, μὴ συμπεριλαμβανομένων εἰς ἐποχρέωσιν καὶ τῶν γεωργικῶν ἐπιχειρήσεων, Π 6192 σ. 22.—Μισθὸς ἀπασχολουμένων εἰς γεωργοκτηνοτροφικὰς ἐπιχειρήσεις· ἀνεφαρμοστον διατάξεων περὶ ἐλαχίστου μισθοῦ, Γν. Σ. σ. 325.

Γεωργικαὶ Συνεταιριστικαὶ Ὀργανώσεις. Πρόσληψις προσωπικοῦ Γεωργικῶν Συνεταιριστικῶν Ὀργανώσεων καὶ μονιμότης, κατὰ ν. 1859/1944· παραίτησις ἐπαλλήλου· λύσις ὑπαλληλικῆς σχέσεως, ἀφ' ἧς περιελθῇ εἰς γνῶσιν τοῦ Συνεταιρισμοῦ, χωρὶς νὰ ἀπαιτῆται ἀποδοχὴ παραιτήσεως· μὴ νομίμως ἡ ἀνάκλησις παραιτήσεως, Α.Π. 703 σ. 1301.

Γνωστοποίησις. Προϋπηρεσίας διὰ μισθὸν συλλογ. συμβάσεως· τρόπος καὶ χρόνος, Π 5702 σ. 1193.

Γραμματεύς. Βλ. λ. ***Συνδικαλιστικὰ στελέχη***.

Γραφεῖα. Νόμιμος μισθὸς ὑπαλλήλων Γραφείων ἀνωνύμων ἑταιριῶν· συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας 16.9.1936, Α.Π. 707 σ. 1293, Π 233 σ. 1198.

Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας. Πρόσληψις μισθωτῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων, Ἔγκ. σ. 720.—Διαδικασία προσλήψεως μισθωτῶν· πρόστιμον διὰ παράβασιν, ΝΖ σ. 539.—Διαφορήσεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 19740/1953 ἐγκυκλίου σχετικῶς μὲ τοποθετησιν ἀνέργων, Ἔγκ. σ. 97.—Ἀναγγελία καταγγελίας σχέσεως ἐργασίας μετὰ τὸ ν.δ. 2961/1954, Ἔγκ. σ. 1062.—Συνυπολογισμὸς προσληφθέντων οἰκειοθελῶς ὑπὸ ἐπιχειρήσεων κατὰ ν. 751/1948 εἰς ἀριθμὸν προσληπτέων κατ' ἄ.ν. 1836/1951 μόνον ἂν ἡ πρόσληψις ἐγένετο μέσῳ τοῦ Γραφείου

Εφέσεως Έργασίας, Σ.Ε. 1840 σ. 1208.

Γυναίκες. Καταγγελία συμβάσεως εργασίας εγκυμονούσης γυναικός· έκπτωσις εκ του κατ' άρθρ. 657, 658 Αστ. Κώδ. μισθού των καταβληθέντων πραγματι υπό του Ι.Κ.Α., Π 3087 σ. 1043.—Άποχή γυναικός εις λοχείαν, Νμλγ. σ. 1048.—Βοήθημα τοκετού εις άμεσως ησφαλισμένας, Έγκ. σ. 268.

Δ

Δάνεια. Συμψηφισμός δανείου χορηγηθέντος υπό του εργοδότου προς αποζημίωσιν ν. 2112, Π 8031 σ. 1091.

Δανεισταί. Βλ. λ. *Αναδοχή χρέους*.

Δασικοί εκμεταλλεύσεις. Μισθωταί αυτών εξαίρεσις ασφαλίσεως κατά της ανεργίας, Έγκ. σ. 1054.

Δεδικασμένον. Απαλλακτικόν βουλεύμα επί ποινικής υποθέσεως· ού δεδικασμένον εν τη επιδιώξει της αστικής διαφοράς ένεκεν πολιτικών δικαστηρίων, Α.Π. 75 σ. 231.—Προϋποθέσεις δεδικασμένου εξ ακυρωτικών αποφάσεων Συμβουλίου Επικρατείας, νά μή πρόκειται περί νομοθετικών της Κυβερνήσεως πράξεων, Α.Π. 146 σ. 288, Π 4121 σ. 518, Π 6640 σ. 802.—Υπαρξις δεδικασμένου εκ τελεσιδίκου αποφάσεως, Π 1747 σ. 311, Π 6659 σ. 700.—Δεδικασμένον εξ οριστικής και τελεσιδίκου αποφάσεως επί νεωτέρας αγωγής, Π 2351 σ. 355.—Ακόρεσις υπό Συμβουλίου Επικρατείας αποφάσεως Συμβουλίου προστασίας απολυομένων εκ των τάξεων του Στρατού περί ανακλήσεως διορισμού κατ' άρθρ. 11 ά. ν. 1836/1951· δεδικασμένον· αναδρομική ισχύς ακυρωτικής αποφάσεως και εξαφάνισις ακυροθείσης διοικητικής πράξεως, Π 6642 σ. 820.—Δυνατή ή εκ του δεδικασμένου παραίτησις και ή εν δίκη νέα εξέτασις του δικασθέντος συναινούντων των διαδίκων ρητώς ή και σιωπηρώς, Π 1027 σ. 1140.—Αποφάσεις Επιτροπής Διαιτησίας κατ' ά. ν. 16/20 Νοεμβρίου 1935· ού δεδικασμένον διά πολιτικήν δίκην, αφού άλλως τε ή απόφασις εξεδόθη παρ' επιτροπής στερουμένης προς τούτο δικαιοδοσίας, Π 2680 σ. 374.—Διατάξεις νέου νόμου, αφιστάμεναι των του νόμου, εφ' ον εξεδόθη ή απόφασις· ού δεδικασμένον εκ ταύτης υπό το νέον καθεστώς, Π 6666 σ. 1149.—Εκ παρεμπιπτόντως κριθέντων προϋποθέσεις, Π 10372 σ. 1158.—Ενέργειαι αναγνωριστικής αποφάσεως εξαντλείται εν τω δεδικασμένω και συνεπώς δεν αποτελεί αύτη τίτλον εκτελεστόν, Π 61 σ. 1195.

Δήλωσις. Παλαιού πολεμιστού περί επαγωγής εις ν. 118/1945 και Των. Ανεργίας, Π 1234 σ. 977, Π 1367 σ. 93.—Επαναλήψεως εργασίας μετ' αποστρατείαν, ΝΖ σ. 157, 996, Π 170 σ. 710, Π 7304 σ. 145, Παραπ. σ. 146, Π 10372 σ. 1158, Π 6640 σ. 802, Π 57 σ. 990.

Δήμοι - Κοινότητες. Υποχρεώσεις Δημοσίων, Δημοτικών και Κοινοτικών Υπηρεσιών εις προσλήψεις προσώπων προστατευομένων υπό ν. 751/1948, ά. ν. 1836/1951. Βλ. λ. *Στράτευσις* (παράγρ. Ε β) —Απόλυσις υπηρετούντος κατά ν. 1836/1951 εις Δήμον και ορισμός δι' αυτήν οργάνου, Σ.Ε. 1480 σ. 88.—Τοποθέτησις κατά ν. 1836/1951 ιατρού παρά Δήμω στερουμένου νομίμων προσόντων, Α.Π. 149 σ. 299.—Σύνδεσις προσωπικού συνεργείων Δήμων μετά των ά. ν. 1490/1950 και ν. 1726/1951, διά σχέσεως εργασίας ιδιωτικού δικαίου και ορισμένου χρόνου· συνέπειαι· λύσις αυτοδικαίως· εργατική διαδικασία, Π 11339 σ. 142, Π 1105 σ. 362, Π 6795 σ. 981.—Ανεφάρμοστον επί εργατών Δήμων β, δ, 16/18 Ιουλίου 1920 και εφαρμογή άρθρου 669 Αστικού Κώδικος, Π 11339 σ. 142.—Εφαρμογή ά. ά. 8900/1946 περί προσθέτου αμοιβής δι' εργασίαν κατά Κυριακήν επί σχέσεως εργασίας ιδιωτικού δικαίου και επί Δήμων, Π 11339 σ. 142.—Σύμβασις παροχής εργασίας εις Δήμον, έστω και προσκαίρως, άνευ τηρήσεως διαδικασίας νομιμοφροσύνης κατ' ά. ν. 516/1948· ακυρότης· συνέπειαι, Π 201 σ. 533.—Παροχή εργασίας εις Φιλαρμονικήν Δήμου και φύσις σχέσεως, Α.Π. 106 σ. 648.—Ένασκησις υπό Δήμων και Κοινοτήτων δημοσίας διοικήσεως και πολιτικής εξουσίας κατά παραχώρησιν υπό του Κράτους· σύνδεσις προσωπικού προσλαμβανομένου κυριαρχικώς και νόμω διά σχέσεως δημοσίου δικαίου, Α.Π. 406 σ. 648.—Σχέσις προσληφθέντος εις προβλεπομένην υπό Κανονισμού θέσιν μουσικού όρχήστρας Δήμου, διά την επιτευξιν σκοπού αυτοδιοικήσεως· σχέσις δημοσίου δικαίου, Α.Π. 406 σ. 648.—Εργασία αδοκιμάστου Δήμου, εργαζομένου μετά καιρού και τελευτώντος υπό την εξάρτησιν, καθοδήγησιν και εποπτείαν του εργοδότου· χαρακτηρισμός ως συμβάσεως εξηρτημένης εργασίας, Α.Π. 175 σ. 760.—Άδεια λουτροθεραπείας αναπήρων υπαλλήλων κατ' άρθρ. 53 ά. ν. 1324/1949· έκτασις μόνον εις υπαλλήλους, Π 26 σ. 1040.—Τακτικών προσωπικόν· εξαίρεσις ασφαλίσεως κατά της ανεργίας, Έγκ. σ. 1054.—Έκτακτοι και επί συμβάσει· υπαγωγή εις ασφάλισιν κατά της ανεργίας, Έγκ. σ. 1053.—Εισφορά στρατεύσεως, Έγκ. σ. 1065.—Σύμβασις εργασίας φορτοεργατών υπαλλήλων Δήμων· προϋποθέσεις χαρακτηρισμού αυτών ως εκτάκτων δημοτικών υπαλλήλων ή πρόσληψις δυνάμει ειδικών κανονισμών, άπτε σχέσις δημοσίου δικαίου, Α.Π. 687 σ. 1205.

Δημοσία Επιχείρησις Ηλεκτρισμού. Βλ. λ. *Ηλεκτρικαί επιχειρήσεις*.

Δημόσια Έργα. Βλ. λ. *Έργα*.

Δημόσια κατάθεσις. Βλ. λ. *Κατάθεσις δημοσία*.

Δημόσια τάξις. Διάταξις του άρθρ. 657 Α.Κ. δημοσίας τάξεως, Έγγρ. σ. 46.—Διατάξεις περί βιβλιαρίων υγείας δημοσίας τάξεως, Π 14599 σ. 182.—Δικαιώματα εξ αναγκαστικού δικαίου και προϋποθέσεις κύρους συμβιβασμού, Π 267 σ. 772.—Απόδοχή υπό εργοδότου ακύρου διοικητικής πράξεως (αποφάσεως Συμβουλίου περί αναγκ. διορισμού κατ' ά.ν. 1836/1951) έγκυρος, μη αφορώσης της πράξεως ταύτης το δημόσιον συμφέρον, Π 25 σ. 118.—Διάταξις άρθρ. 70 Πολ. Δικ.· δεν είναι δημοσίας τάξεως, Π 61 σ. 1195.—Επιτρεπτόν προτάσεως νέου λόγου εις τον Άρειον Πάγον μη εισαχθέντος εις το δικάσαν δικαστήριον· εν αυτή αναίρεσις εις την κοινήν κύτταξιν, Α.Π. 607 σ. 1201.—Λόγος αναιρέσεως περί μη λήψεως υπ' όψιν προς ερμηνείαν συμβάσεως εργασίας των συναλλακτικών ηθών κλπ· δεν ανάγεται εις την κοινήν κύτταξιν· απαράδεκτον προβολής το πρώτον

ένώπιον Άρείου Πάγου, Α.Π. 132 σ. 238.—

Δημόσιαι Ὑπηρεσίαι. Βλ. λ. *Ὑπηρεσίαι Δημόσιαι.*

Δημοσίευσις. Διοικητικών πράξεων περί διορισμών, απολύσεων κλπ. υπαλλήλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου εν Εφημερίδι Κυβερνήσεως μετ' έγκρισιν αρμοδίου Υπουργού κατά ν. 177/1945 και 972/1957, Α.Π. 128 σ. 475.—Νόμιμος έκδοσις υπ' αριθ. 19370/1952 αποφάσεως Υπουργού Εργασίας περί ποσού επιδόματος ανεργίας Ι.Κ.Α.· μη αναγκαίο ή εις Εφημερίδα Κυβερνήσεως δημοσίευσις, Είρ. 5653 σ. 304.—Ακύρωσις υπ' αριθ. 43010/1951 αποφάσεως Υπουργού Εργασίας περί τρόπου καταβολής και εισπράξεως των υπέρ της Εργατικής Εστίας εισφορών ως μη δημοσιευθείσης εις Εφημερίδα Κυβερνήσεως· δημοσιευτέαι άπασαι αι χρήζουσαι δημοσιότητος κανονιστικαί αποφάσεις των Υπουργών δυνάμει του άρθρ. 1 του υπ' αριθ. 2/1883 δ/τος, Σ.Ε. 1629 σ. 1308.

Δημόσιον. Εξαίρεσις Κυριακής αργίας βιομηχανιών και μονοπωλίων ασκουμένων υπό του Κράτους, Α.Π. 587 σ. 23.—Αναγκαστικός διορισμός υπαλλήλων εκ των τάξεων του Στρατού, βλ. λ. *Στράτευσις* (παρεμβ. Εβ).—Σχέσις Ελληνικού Δημοσίου προς Δημοσίαν Επιχείρησιν Ηλεκτρισμού τίς ο υπόχρεως έναντι μισθωτών· παθητική νομιμοποίησις· ν.δ. 1289/1942 περί αγωγής εργαζομένων εις απολογισμούς διά λ/σμων του Δημοσίου εκτελούμενα έργα, Π 6634 σ. 201, Π 12545 σ. 206, Π 318 σ. 207.—Έγγραφος μετά Δημοσίου κατάρτισις της συμβάσεως εργασίας· άλλως άκυρότης, Π 9786 σ. 577.—Ανεφάρμοστον περιορισμών απολύσεων μισθωτών κατά ν. 2222/1952 επί Δημοσίων Υπηρεσιών, έστω και άν ή σχέσις εργασίας υπάγηται εις κανόνας ιδιωτικού δικαίου, Σ.Ε. 1655 σ. 139.—Δημόσια Επιχείρησις Ηλεκτρισμού· χαρακτηρισμός ως δημοσίας επιχειρήσεως ανηκούσης εις Ελληνικόν Δημόσιον, λειτουργούσης χάριν του δημοσίου συμφέροντος· εξαίρεσις υπαγωγής εις περιορισμούς ν. 2222/1952, Σ.Ε. 2357 σ. 232.—Ανεφάρμοστον ν.δ. 2511/1953 περί ελέγχου δμαδικών απολύσεων επί προσωπικού Δημοσίου εν σχέσει ιδιωτικού δικαίου, Έγκ. σ. 381, Έγγρ. Υ.Ε. σ. 381, Γ'ν. Σ. σ. 383, Έγγρ. σ. 540.—...ως και επί του εργατοτεχνικού προσωπικού των Στρατιωτικών Υπηρεσιών, Γ'ν. Σ. σ. 383, Έγγρ. σ. 540.—...εφαρμογή επί κερδοσκοπικών επιχειρήσεων ή εκμεταλλεύσεων του Δημοσίου, ασκουμένων υπό ή διά λογαριασμόν του Κράτους υπό ιδίαν αυτοτελή οντότητα, Γ'ν. Σ. σ. 383, Έγγρ. σ. 540.— Καταγγελία συμβάσεως εργασίας μισθωτών Δημοσίου, ΝΖ σ. 134.— Πρόσληψις προσωπικού εις τας καλλιεργουμένας υπό του Δημοσίου άλυκάς και φύσις της σχέσεως, Α.Π. 205 σ. 593.—Αποζημιώσις απολυομένων υπαλλήλων μηχανικού εξοπλισμού του Κράτους· πρόσληψις υπαλλήλων υπό Υπηρεσίας Επιγόντων Έργων, εις ην μετεβιβάσθη ο μηχανικός εξοπλισμός του Κράτους· σύμβασις ορισμένου χρόνου· έλλειψις δικαιώματος αποζημιώσεως υπαλλήλων, υπηρετησάντων μέχρι λήξεως του έργου της Υπηρεσίας Επιγόντων Έργων Εθνικής Άμύνης· παραμονή υπαλλήλων εν τη υπηρεσία, συσσωματώσει εις το Υπουργείον Δημοσίων Έργων, συνιστά σύμβασιν αορίστου χρόνου· δικαίωμα απολυομένων επί τη αποζημιώσει του ά.ν. 913/1949· υπολογισμός αποζημιώσεως, Γ'ν. Σ. σ. 932.—Εξαφνική στρατεύσεως, Έγκ. σ. 1063.—Άποχή εργατών Δημοσίου εκ της εργασίας και ισχύς συμβάσεως· ανεφάρμοστον β.δ. 16-18 Ιανουαρίου 1920 επί εργατών, τεχνιτών Δημοσίου, Γ'ν. Σ. σ. 931.—Ανάθεσις εκμεταλλεύσεως σιδηροδρόμων Θεσσαλίας εις Ελληνικόν Δημόσιον· συνέπειαι· διάδοχος εργοδότης το Ελληνικόν Δημόσιον, Α.Π. 698 σ. 1289.—Υπόχρεως εις καταβολήν του κατ' άρθρ. 10 β.δ. 17 Οκτωβρίου 1949 τακτού επιδόματος επί μισθού του προσωπικού εν γένει της γενικής διευθύνσεως τηλεπικοινωνιών ο Οργανισμός Τηλεπικοινωνιών και ουχί το Ελληνικόν Δημόσιον, Α.Π. 658 σ. 1301.—Παραγραφή υπέρ ή κατά Δημοσίου· βλ. λ. *Παραγραφή.*—Άξίωσις κατά Δημοσίου δι' αποκατάστασιν ζημίας, ένεκα στερήσεως νομίμου συντάξεως· απαιτούνται αρμοδίως υπαλλήλων Δημοσίου· αντικτύπου παραγραφή, Α.Π. 163 σ. 593.—Βλ. και λ. *Δημοσίου δίκαιον σχέσεις, Υπάλληλοι δημόσιοι.*

Δημοσίου δικαίου σχέσεις. Πρόσληψις προσωπικού εις τας καλλιεργουμένας υπό του Δημοσίου άλυκάς και φύσις της σχέσεως, Α.Π. 205 σ. 593.—Φύσις της συνδεούσης το προσωπικόν του Εθνικού Ιδρύματος Ραδιοφωνίας μετά του Οργανισμού τούτου σχέσεως εργασίας, Έγκ. Δ. Ι.Κ.Α. σ. 991.—Φύσις της συνδεούσης το μή μόνιμον προσωπικόν των Νοσηλευτικών Ιδρυμάτων του ν. δ. 2592/1953 (νυν ν. 965/1937) προς τα Ιδρύματα ταύτα σχέσεως εργασίας, Γ'ν. Σ. σ. 1215.—Πρόσληψις ιδιωτικού προσωπικού στρατιωτικών υπηρεσιών κατ' ά.ν. 786/1937· συνιστά σχέσιν δημοσίου δικαίου καταργησις διά του ά.ν. 786/1937 προϊσχυόντος άρθρ. 24 § 1 ν. 4439/1929, Π 14180 σ. 579.—Σύνδεσις προσωπικού προσλαμβανομένου κυριαρχικώς κατά νόμον διά σχέσεως δημοσίου δικαίου· τοιαύτη και η σχέσις του προσληφθέντος εις προβλεπομένην υπό κανονισμού θέσιν μουσικού ορχήστρας Λήμνου, διά την επίτευξιν σκοπού αυτοδιοικήσεως, Α.Π. 406 σ. 648.—Πρόσληψις εργατικού προσωπικού διά τα συνιστώμενα συνεργεία των Δήμων δι' εκτέλεσιν έργων δι' αυτεπιστασίας· συνιστά σχέσιν εργασίας ιδιωτικού δικαίου κατά ν. 1726/1951, Π 11899 σ. 142, Π 6795 σ. 981.—Πρόσληψις μισθωτού διά τεχνικάς υπηρεσίας φυλακών· σχέσις ιδιωτικού δικαίου, Π 9786 σ. 577.—Χαρακτηρισμός σχέσεως προσωπικού, προσλαμβανομένου εις μη νενομοθετημένην θέσιν, ως ιδιωτικού δικαίου, Α.Π. 205 σ. 593.—Φύσις σχέσεως φορτοεκτικών υπαλλήλων Δήμων· θεώρησις κατ' άρθρ. 1 §§ 1 και 2 ά.ν. 759/1937, ως προς την σχέσιν εργασίας, ιδιωτικών υπαλλήλων και υπαγωγή εις ν. 2112· εφ' όσον όμως προσελήφθησαν δυνάμει ειδικών οργανισμών των Δήμων διά την βεβαίωσιν και είσπραξιν των εσόδων των, είναι έκτακτοι δημοτικοί υπάλληλοι, κατά το άρθρ. 23 του ν.δ. 1465/1942, συνδεόμενοι μετά του Δήμου διά σχέσεως δημοσίου δικαίου· αναίρεσις αποφάσεως διά μη έρευναν άν ο φορτοεκτικός προσελήφθη δυ-

νάμει ειδικού οργανισμού, Α.Π. 637 σ. 1206. —Πρόσληψις ύπό ιερού ναού καθαριστρίας συνιστά σύμβασιν εργασίας του ιδιωτικού δικαίου· ενώ ή πρόσληψις νεωκόρου συνιστά σχέσιν δημοσίου δικαίου, Π 9738 σ. 1251.— Σύναψις και ύπό νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου σχέσεως του ιδιωτικού δικαίου, Π 9738 σ. 1251.— Καθορισμός αποδοχών καλλιτεχνικού ή τεχνικού προσωπικού Εθνικού Θεάτρου συνδεομένου διά σχέσεως εργασίας ιδιωτικού δικαίου, δι' αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου· ανεφάρμοστον διατάξεων εργατικής νομοθεσίας περί καθορισμού αποδοχών εν γένει των μισθωτών, Π 3207 σ. 1259.— Απαράδεκτον αξιώσεως εκ σχέσεως δημοσίου δικαίου κατ' εργατικήν διαδικασίαν, Π 11599 σ. 142, Π 14180 σ. 579, Α.Π. 106 σ. 648.—Δι' εγκύρου συμφωνίας στηριζομένης εις νόμον, δύναται να συμφωνηθή ίσχυς του ν. 2112 και επί υπαλλήλων συνδεομένων διά συμβάσεως εργασίας δημοσίου δικαίου, Γν.Σ. σ. 718. —Έγκρισις αναγνωριστικής αγωγής κατ' άρθρ. 127 Εισαγ. νόμου Αστικού Κώδικος δυνατή και επί αναφερομένων εις δημόσιον δίκαιον, εφ' όσον υπάγονται εις πολιτικά δικαστήρια, Ε 1171 σ. 656. —Καθορισμός κατά ν. 28/1944 αποδοχών μισθωτών εν σχέσει ιδιωτικού δικαίου, κατά δε ν. 19/1944 αποδοχών συνδεομένων μετά εργοδότου δια σχέσεως δημοσίου δικαίου, Α.Π. 473 σ. 705.

Διαδικασία. Βλ. λ. *Εργατικαί διαφοραί, Στράτευσις.*

Διαθεσιμότης. Δικαίωμα επιχειρήσεων επί περιορισμού εργασιών προς θέσιν προσωπικού εις διαθεσιμότητα επί τρεις μήνας ετησίως κατ' άρθρ. 9 ν. 118/1945 επί ελλείψεως εργασιών, Α.Π. 311 σ. 630, Π 5256 σ. 758, Π 235 σ. 1250.—Διαθεσιμότης κατ' άρθρ. 9 § 2 ν. 118/1945· όρος· διάρκεια· δήλωσις εργοδότου προφορική ή έγγραφος εκ των προτέρων καθορίζουσα και διάρκειαν, Έγγρ. σ. 48.— Θέσις μισθωτών επιχειρήσεων εις διαθεσιμότητα, ΝΖ σ. 270. —Διαθεσιμότης μισθωτών διάρκεια και αποδοχαί, Έγκ. σ. 327.—Σύμβασις εργασίας προσωπικού συνεργείων δημοσίων φύσις σχέσεως· διάρκεια· θέσις εις διαθεσιμότητα και συνέπειαι ως προς μισθόν, Π 1105 σ. 362.—Θέσις εφέδρων παλαιών πολεμιστών εις διαθεσιμότητα· έννοια άρθρου 9 § 8 ν. 118/1945 περί προστασίας παλαιών πολεμιστών, Π 5256 σ. 758.—Υπαγωγή εις διαθεσιμότητα και των κατά ν. 751/1948 και ά.ν. 1836/1951 αναγκαστικώς τοποθετουμένων πολεμιστών, Π 235 σ. 1250, Γν. Σ. σ. 216.— Θέσις μισθωτού παρανόμως εις διαθεσιμότητα· δικαίωμα μισθού πλήρους κατ' άρθρ. 656 Α.Κ., Π 1105 σ. 362.— Αποδοχαί των εις διαθεσιμότητα τελούντων μισθωτών, Έγγρ. σ. 48.—Ισχυρισμός εργοδότου περί θέσεως μισθωτού εις διαθεσιμότητα και προσφορά μετ' κοινοποίησιν αγωγής εξ ακύρου απολύσεως, προς καταβολήν ημερομισθίων διαθεσιμότητος, διά τον σκοπόν αποφυγής των εκ της ακύρου απολύσεως συνεπειών· έννοια άρθρου 656 Α.Κ. απαλλάσσοντος εργοδότην υποχρεώσεως προς καταβολήν μισθού επί ανατέρας βίας, Α.Π. 17 σ. 235.

Διαιτησία. Βλ. λ. *Συλλογικαί διαφοραί εργασίας.*

Διακοπή εργασιών. Διακοπή εργασιών εξ ανωτέρας βίας και αποζημίωσις απολυομένων κατά ν. 2112· έννοια άρθρου 6 § 2 ν. 2112 διάλυσις των Κ.Τ.Ε.Φ.Α. υπό του ν.δ. 2512/1953 ως γεγονός ή μή ανωτέρας βίας, βλ. λ. *Καταγγελία συμβάσεως εργασίας* (παράγρ. Εβ) —Ανεφάρμοστον προστασίας συνδικαλιστικών στελεχών κατά τον ά.ν. 1806/1951 επί διαλύσεως επιχειρήσεως· σκοπός του νόμου, Π 2292 σ. 928.—Επιθεωρησις μηχανικών εγκαταστάσεων από καιρού εις καιρόν και ένεκα τούτου παύσις λειτουργίας εκπεταλλεύσεως· άξιωσις μισθού δι' απολεσθέντα χρόνον άνευ διαιτέρας συμφωνίας· υποχρέωσις εργοδότου προς δήλωσιν εις έκαστον προσλαμβανόμενον μισθωτόν της επερχομένης διακοπής λειτουργίας της εκπεταλλεύσεως, Άλλδ. ναλγ. σ. 599.—Απαλλαγή επιχειρήσεων από διατηρήσεως παλαιών και νέων πολεμιστών εν αναστολή εργασιών ή εν αδυναμία επαναλήψεως συνεχίσεως αυτών· έννοια σχετικής διατάξεως άρθρ. 2 ν.δ. 2656/1953, Σ.Ε. 912 σ. 764.

Διακοπή παραγραφής. Βλ. λ. *Παραγραφή.*

Διακρίσεις. Βλ. λ. *Σύνταγμα.*

Διάλυσις επιχειρήσεως. Διάλυσις επιχειρήσεως εξ ανωτέρας βίας και αποζημίωσις απολυομένων· διάλυσις των Κ.Τ.Ε.Φ.Α.· δικαίωμα ή μή προσωπικού επί αποζημιώσεως ν. 2112· βλ. εις λ. *Καταγγελία συμβάσεως εργασίας* (παράγρ. Εβ).— Αναφάρμοστον προστασίας συνδικαλιστικών στελεχών κατά τον ά.ν. 1806/1951 επί διαλύσεως της επιχειρήσεως· σκοπός του νόμου, Π 2292 σ. 928.

Διάταγμα. Βλ. λ. *Νόμος.*

Διεθνείς επιτροπαί. Βιομηχανίας, Όμιλία σ. 223.

Διεθνείς συμβάσεις. Δικαίωμα εβδομαδιαίας αναπαύσεως μισθωτών· εφαρμογή της υπό του ν. 2990/1922 κυρωθείσης διεθνούς συμβάσεως, Π 9906 σ. 1139.

Διεθνής Οργάνωσις Εργασίας. Η Διεθνής Οργάνωσις Εργασίας και ή τριμερής αύτης σύνθεσις, ΝΖ σ. 337.—Αι ετήσιαι άδειαι μετ' αποδοχών· το κείμενον της ψηφισθείσης διεθνούς συμβάσεως κατά την τελευταίαν διεθνή συνδιάσκεψιν της εργασίας· κείμενον της συστάσεως άρθρων περί αδείας μετ' αποδοχών δημοσιευθέν υπό της επιτροπής συντάξεως, σ. 778.—Η εργατική τάξις εις τα πλαίσια της διεθνούς κοινωνίας, Σημ. σ. 702. Η Διεθνής Οργάνωσις Εργασίας και ή ναυτική εργασία, Σημ. σ. 336.— Το Διεθνές Γραφείον Εργασίας και ή τεχνική βοήθεια, Σημ. σ. 280.—Η μετανάστευσις εις το διεθνές πλαίσιον, Όμιλία σ. 223.

Διευθυνταί. Μισθός διευθυντόντων επιχειρήσεως υπαλλήλων· ιδιάζουσα θέσις αυτών ένανti εργοδοτών και μισθωτών και εργατική νομοθεσία, Α.Π. 112 σ. 245.—Αποδοχαί υπαλλήλων διευθυντόντων επιχειρήσεως και όρων αυτών, ΝΖ σ. 385.—Παροχή υπηρεσιών υπό μέλους διοικητικού συμβουλίου ανωνύμου εταιρίας ως τεχνικού διευθυντού και έγκρισις αποδοχών υπό γενικής συνελεύσεως, Α.Π. 32 σ. 480.—Άναιρεσις αποφάσεως δικαστηρίου

αὐσίας διά μη λῆψιν ὑπ' ὄψιν προσαχθείσης ἀποδείξεως περί ἐγκρίσεως ἀποδοχῶν μέλους διοικητικοῦ συμβουλίου ἀνωνύμου ἑταιρίας, ὡς τεχνικοῦ διευθυντοῦ, ὑπό γενικῆς συνελεύσεως μελῶν ἀνωνύμου ἑταιρίας, Α. Π. 92 σ. 480.—Ἀνεφάρμοστον ἐπ' ἀριθ. 8900/1946 καὶ 18310/1946 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων περί προσθέτου ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατά Κυριακάς καὶ νύκτας ἐπί διευθυντῶν μεγάλων ἐπιχειρήσεων, Π 9054 σ. 812.—Προσληψις μόνον καὶ ὑπευθύνου διευθυντοῦ κέντρου διασκεδάσεως ἀποτελοῦντος μεγάλην ἐπιχείρησιν ἰδιαιτέρα θέσις αὐτοῦ· ἀνυπόχρεον ἐφοδιασμοῦ διά τοῦ κατά τό ν. δ. 4/6 Λύγουστου 1923 καὶ π.δ. 18/30 Ἰανουαρίου 1930 βιβλιαρίου ὑγείας· κῦρος καὶ ἄνευ αὐτοῦ συμβάσεως ἐργασίας, Π 9054 σ. 812.

Δικαιοδοσία. Βλ. λ. *Ἁρμοδιότης*.

Δικαιοπραξία. Ἀπαγόρευσις χρησιμοποιήσεως κατ' οἶκον ὡς ὑπηρετῶν προσώπων μή συμπληρωσάντων τό 14ον ἔτος τῆς ἡλικίας των καὶ μή ἐφοδιασμένων διά βιβλιαρίου ὑγείας· καθιέρωσις ὑπό νόμου αὐχί ἀπηγορευμένης παροχῆς διαφόρου ἐννόμου συνεπείας, Π 787 σ. 979.—Πότε ἀκορώσιμος δήλωσις βουλήσεως κατ' ἄρθρ. 150 καὶ 151 Ἀστικοῦ Κώδικος, Π 4234 σ. 977.

Δικαιοστάσιον. Παραγραφή ἀπαιτήσεων κατά δικαιοστάσιον, Π 188 σ. 575.—Παραγραφή μισθῶν καὶ ἀναστολή ἐκ ταῦ δικαιοστασίου συμπλήρωσις χρόνου παραγραφῆς μετά τήν ἄρσιν, Α.Π. 404 σ. 643.

Δικαίωμα. Βλ. λ. *Ἀπεργία. Κατάχρησις δικαιώματος. Παραίτησις.* Ἀπόλεια δικαιώματος ρητή ἤ σιωπηρά (ἄρθρ. 156 Α.Κ.), Π 443 σ. 109.— Θεσμός ἀποδυναμώσεως ἀξιώσεως· ἀποκλεισμός αὐτοῦ ἐν τῷ ἐργατικῷ δικαίῳ· βραδύτης ἀσκήσεως δικαιώματος· δέν ἀρκεῖ μόνη πρός ἀποδυνάμωσιν τῆς ἀξιώσεως· ἀπαιτεῖται συνδρομή καὶ ἄλλων ἐντελῶς ἰδιαιτέρων συνθηκῶν, Π 346 σ. 583.— Ὁ θεσμός τῆς ἀποδυναμώσεως τοῦ δικαιώματος εἰς τό ἐργατικόν δίκαιον, ΝΖ σ. 995.— Ἀποδυνάμωσις ἀξιώσεων μισθωτοῦ· παράλειψις ἀσκήσεως δικαιωμάτων ἐπί μακρόν χρόνον καὶ συνέπειαι, Π 644 σ. 426, Παρατ. σ. 428.—Ἀξίωσις μισθωτοῦ ἐργασθέντος ἐπί πλέον τοῦ νομίμου ὡραρίου πρός παροχήν ἀποζημιώσεως, λόγῳ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἐργοδότου, κατ' ἄρθρ. 904 Α.Κ.· παράλειψις ἐπί μακρόν ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος ἀντιβαίνει εἰς τήν κατά ἄρθρ. 281 Α.Κ. ἄσκησιν δικαιωμάτων, ἐπερχομένης εἰδικώτερον ἀποδυναμώσεως δικαιώματος, Π 644 σ. 426, Παρατ. σ. 428.—Ἀναζήτησις διαφορᾶς ἀποδοχῶν, καταβληθεισῶν δι' ἐργατικήν ὑπηρεσίαν ἀπό ἀποδοχῶν ὀφειλομένων δι' ἐπαλληλικήν ὑπηρεσίαν, μετά μακρά ἔτη· ἀντίκειται εἰς καλήν πίστιν, Π 9 σ. 427, Παρατ. σ. 428.—Βραδεῖα ἄσκησις δικαιώματος καὶ ἰσχυρισμός περί καταχρηστικῆς ἀσκήσεως. Βλ. λ. *Κατάχρησις δικαιώματος.*— Συρροή ἀξιώσεων ἐπιτρεπτῶν ἀθρόας ἀσκήσεως· ἱκανοποίησις μιᾶς ἀποκλείει ἑτέραν, Γν.Σ. σ. 215.—Ἡ ἀξίωσις περί ἴσης μεταχειρίσεως ὡς δικαίωμα τῆς προσωπικότητος, ΝΖ σ. 1233.

Δικαστοί. Νομικός χαρακτηρισμός συμβάσεως ὑπό Δικαστοῦ, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὑπό τῶν συμβαλλομένων διαθέντος χαρακτηρισμοῦ, Π 2601 σ. 580.

Δικαστικά ἔξοδα. Συμψηφισμός ἐπί εὐλόγων ἀμφιβολίας περί τήν ἔκβασιν τῆς δίκης, Π 6634 σ. 204, Π 10361 σ. 1033, σ. 715.—Συμψηφισμός ἐπί ἐν μέρει νίκης καὶ ἐν μέρει ἥττης, Α.Π. 592 σ. 15, Α.Π. 627 σ. 27, Π 17 σ. 815.— Ἀπόρριψις αἰτήσεως ἀναιρέσεως ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων· συμψηφισμός δικαστ. δαπανῶν, Α.Π. 112 σ. 245.—Τά δικαστικά τέλη χαρτοσήμου, Σημ. σ. 792.

Δίκη. Στοπός τῆς δίκης, ΝΖ σ. 683.—Παραίτησις ἐκ τοῦ δεδικασμένου καὶ νέα ἔξωσις τοῦ δικασθέντος συναινοῦντος τῶν διαδίκων ρητῶς ἤ καὶ σιωπηρῶς, Π 10027 σ. 1140, βλ. καὶ λ. *Ἐργατικαί διαφοραί, Στράτευσις.*

Δικηγόροι. Νομικοί σύμβουλοι ἐπιχειρήσεων, ἀνων. ἑταιριῶν, Τραπεζῶν ἐπί παγίᾳ μηνιαίᾳ ἀποζημιώσει· νομική φύσις σχέσεως συνέπειαι· δώρων ἑορτῶν· ἀνεφάρμοστον νόμου περί ἀδειῶν, ΝΖ σ. 57.— Ὑποχρέωσις, κατ' ἄρθρ. 3 § 3 ἀ.ν. 1836/1951, νομικῶν προσώπων καὶ Τραπεζῶν εἰς πρόσληψιν ἑνός δικηγόρου ἐκ προστατευομένων ὑπό τοῦ αὐτοῦ νόμου, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ὁριζόντος δι' ἀποφάσεώς του τά ὑποχρεούμενα νομικά πρόσωπα· ὑπαρξις ὑποχρεώσεως ἀσχέτως ἂν δυνάμει τοῦ ν. 701/1948 εἶχον προσληφθῆ ἄλλοι, Α.Π. 309 σ. 87.—Ἀναγωγιστικός διορισμός δικηγόρων κατ' ἀ.ν. 1836/1951· τοποθετήσεις καὶ ἀποδοχαί, Π 6642 σ. 820.—Δικηγορία καὶ ὑπαλληλία· μισθός δικηγόρων ὑπαλλήλων κατά ἀ.ν. 1836/1951, Μελ. σ. 212.—Ἀπόλυσις δικηγόρου Τραπέζης Ἑλλάδος καὶ ν.δ. 2540/1953, Σ.Κ. 988 σ. 1151.—Παραλειψις ἐπικαλλήλου ἐναίμου Ταμείου Προνοίας Δικηγόρων· συνέπειαι· ἀπαράδεκτον ὡς δικογράφων ἀνεφάρμοστον ἐπί ἐξωδίκων ἐγγράφων, οἷον ἐγγράφου καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, Π 11608 σ. 177.—Ἀπό τόν Κώδικα περί Δικηγόρων, Σημ. σ. 1080.—Βλ. λ. *Πληρεξουσιότης - Πληρεξούσιος.*

Δικόγραφον. Βλ. λ. *Ἀγωγή, Ἐργατικαί διαφοραί* (παράγρ. Γ').

Διοικητικαί πράξεις - Διοίκησις. Διακριτική κατ' ἀρχήν ἐξουσία Διοικήσεως πρός ἐπιβολήν Κυριακῆς ἀναπαύσεως καὶ εἰς ὅσας πόλεις ἤ ἐπαγγέλματα ἐπιτρέπεται ἡ ἐργασία· χαρακτήρ ἀπαιτουμένης αἰτήσεως ἐργοδοτικῶν καὶ ὑπαλληλικῶν ὀργανώσεων· συνέπειαι ἐκ τῆς ἀναιρέσεως ἐπαγγελματικῆς ὀργανώσεως τῆς μιᾶς κατηγορίας, Σ.Ε. 479 σ. 1041.—Συνέπεια τῆς ἀπαγγελλούσης ἀκύρωσιν ἐκτελεστῆς τινος πράξεως διοικητικῆς Ἀρχῆς ἀποφάσεως Συμβουλίου Ἐπικρατείας ἡ νόμιμος κατάργησις ἐναντί πάντων, μὲ δύναμιν δεσμευτικήν διά τά τακτικά Δικαστήρια, ἀδιαφόρως αἰτιολογιῶν ἔννοια συνταγματικῆς διατάξεως καὶ Νόμου περί Συμβουλίου Ἐπικρατείας, Α.Π. 667 σ. 124.—Ἀρχή διοικητικοῦ δικαίου περί ἀνακλήσεως πράξεων Διοικήσεως διά πλάνην περί τό δίκαιον ἤ τά πράγματα, Π 1747 σ. 311.— Ἀποδοχή ὑπό ἐργοδότου ἀκύρου διοικητικῆς πράξεως· στερεῖ τοῦτον δικαιώματος προσβολῆς της ἀπό ἀπόψεως διοικητικοῦ δι-

—Περιορισμός εξουσιοδοτήσεως Υπουργών εἰς ὃ διὰ τοῦ διατηρηθέντος ἐν ἰσχύι ἀ.ν. 1777/1951 ὁριζόμενον θέμα προσδιορισμοῦ ἐκτάκτων οἰκονομικῶν ἐνισχύσεων ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς Χριστουγέννων καὶ Πάσχα· ἀνωτάτη ὰ.ἀ. 27540/1951 περὶ χορηγήσεως δώρου εἰς τοὺς μισθωτοὺς τῆς Χώρας ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα 1951, καθ' ὃ μέρος ἀναιρέεται εἰς κρατήσεις ὑπὲρ τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας, Σ.Ε. 1630 σ. 1389.—Δώρων Χριστουγέννων κατὰ τὴν ὰ.ἀ. 62300/1952 εἰδικευμένων ἐργατῶν, Π 9 σ. 711.—Δώρων Πάσχα κατὰ τὴν ὰ.ἀ. 19200/1952 ἐργατοτεχνιτῶν ἐργασθέντων πρὸς ἐκτέλεσιν ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, Π 12 σ. 711.

Ε

Ἑβδομαδιαία ἀνάπαυσις. Βλ. λ. *Ἀνάπαυσις ἑβδομαδιαία, Κυριακή.*

Ἔγγραφα. Ἔγγραφος τύπος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας. Βλ. λ. *Ἀνεργία* (παράγρ. Βα), *Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας* (παράγρ. Γ'). Λῆψις ὑπ' ὄψιν ὑπὸ δικαστηρίου ἐπικληθέντων ὑπὸ διαδίκων ἐγγράφων, Α.Π. 243 σ. 513.—Μὴ ἀναγκαία ἡ μνεία ἑνὸς ἑκάστου ἀποδεικτικῶν μέσων, Α.Π. 243 σ. 513.—Ἔγγραφος καταγγελίας τῆς μετὰ τοῦ Δημοσίου συμβάσεως ἐργασίας, θεωρουμένης ἄλλως ὡς ἀορίστου, Π 9780 σ. 577. Βλ. καὶ λ. *Ἀνέλεγκτον, Ἀπόδειξις, Βεβαιώσεις ἐνοχοι, Ἐργατικαὶ διαφοραί* (παράγρ. Δ).

Ἐγκύκλιοι διαταγαί. Ψευδὴς ἑρμηνεία ἐγκυκλίου διαταγῶν· οὐ λόγος ἀναιρέσεως, Α.Π. 182 σ. 476.

Ἕδρα. Ἀποζημίωσις δι' ἀπασχόλησιν ἐκτὸς ἑδρας, Π 27 σ. 47, Π 165 σ. 710.

Ἐδωδιμοπωλεῖα. Ὑπαλληλικὴ ἰδιότης ὑπαλλήλων καταστημάτων χονδρικῆς πωλήσεως ἐδωδίμων κλπ., ΝΖ σ. 886.

Ἐθνικὸν Θέατρον. Καθορισμὸς ἀποδοχῶν μισθωτῶν ὀργανισμοῦ Ἐθνικοῦ Θεάτρου· ἰσχὺς ἄρθρ. 11 ν. δ. 80/1946 περὶ τοῦ Ἐθνικοῦ Θεάτρου· καθορισμὸς ἀποδοχῶν καλλιτεχνικοῦ ἢ τεχνικοῦ προσωπικοῦ συνδεομένου διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, δι' ἀποφάσεων Διοικητικοῦ Συμβουλίου· ἀναφαιρέτων διατάξεων ἐργατικῆς νομοθεσίας περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν ἐν γένει τῶν μισθωτῶν, Π 3207 σ. 1259.

Εἶδος. Παροχαὶ εἰς εἶδος ὡς ἀποδοχαί, βλ. λ. *Ἀποδοχαί* (παράγρ. Α). Κατάταξις εἰς κλάσεις τῶν μισθωτῶν μὲ χαμηλομένας ἀποδοχὰς καὶ ἀποτίμησις εἰς χρῆμα τῶν εἰς εἶδος παροχῶν, Ἐγκ. σ. 882.—Ἐργασία νοσηλευτικοῦ προσωπικοῦ· Ἰδρύματος· καθορισμὸς μισθοῦ καὶ εἰς εἶδος παροχῶν διὰ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας· ὑπολογισμὸς προσθέτου ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακάς· πότε συνυπολογίζονται πρὸς τοῦτο καὶ αἱ εἰς εἶδος παροχαί, Π 1711 σ. 352.—Ἀτομικαὶ συμβάσεις περὶ μισθοῦ ὑπὲρ τὰ νόμιμα ὅρια· καταβολὴ μισθοῦ εἰς εἴδος καὶ περιορισμὸς συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, Α.Π. 526 σ. 798.

Εἰκονικότης. Συμφωνητικῶν γενομένων πρὸς συγκάλυψιν τῆς πράγματι ὑφισταμένης συμβάσεως ἐργασίας ἐπὶ σκοπῷ διαφυγῆς τοῦ ἐργοδότου ἀπὸ τῶν ἐκ τῆς περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καὶ τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας ὑποχρεώσεων, Π 2502 σ. 28, Παρατ. σ. 29.

Εἰρηνοδίκης. Ἐκδίκασις διαφορῶν ἐπαγγελματιῶν καὶ βιοτεχνῶν ὑπὸ Εἰρηνοδίκου· ἐφαρμογὴ διαδικασίας ν. Τ'ΝΟΔ, Α.Π. 701 σ. 1251, βλ. καὶ λ. *Ἐργατικὰ ἀτυχήματα, Στράτευσις* (παράγρ. Γ).

Εἴσπραξις. Ἀποζημιώσεως ν. 2112 ὑπὸ παλαιοῦ πολέμου σημαίνει ὑπαγωγὴν εἰς Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ παραίτησιν ἀπὸ προστασίας ἀ. ν. 214/1936, Π 1367 σ. 93.

Εἴσπραξις δημοσίων ἐσόδων. Διοικητικὴ ἐκτέλεσις κατὰ νόμον περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων, ἐφαρμοζομένου καὶ ἐπὶ εἰσπράξεως ἀπαιτήσεων Ι.Κ.Α. δι' εἰσφορὰς ἐργοδοτῶν· ἀνακοπὴ πρὸ καὶ μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν· ἁρμόδιον δικαστήριον· ἐπιτρεπτὴ ἀνακοπὴ ἐνώπιον τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων μὴ λειτουργούντων ἀσφαλιστικῶν δικαστηρίων, Π 6713 σ. 658.

Εἰσφοραί. Βλ. λ. *Ἀντιφυματικὴ ἀσφάλισις, Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις, Ἐργατικὴ Ἑστία, Ταμεῖα.*

Ἔκδικησις. Βλ. λ. *Κατάχρησις δικαιώματος* (παράγρ. Β').

Ἐκδορροσφαγεῖς. Ἐξαιρέσεις ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας· εἰσφορὰ στρατεύσεως· τίνες ὑπόχροοι, Ἐγκ. σ. 1054, 1063.

Ἔκθεσις ἀγωγῆς. Σύνταξις ὑπὸ δικαστοῦ ἐκθέσεως ἀγωγῆς κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν· δυνατὴ καὶ ἡ διὰ δικογράφου ἄσκησις τῆς ἀξιώσεως τοῦ μισθωτοῦ, Π 40 σ. 1097.

Ἐκμεταλλεύσεις. Ἔννοια ἐκμεταλλεύσεως καὶ ἐπιχειρήσεως· ἐπιδιωκόμενος ὑπ' αὐτῶν σκοπός, Α.Π. 14 σ. 230, Γν.Σ. σ. 883, Α.Π. 304 σ. 454, Ἐγκ. σ. 540, Ἀλλδ. νμλγ. σ. 265, Παρατ. σ. 266.—Ἔκτασις ν. 118/1945 ἐπὶ προσωπικοῦ ἐκμεταλλεύσεων σανατορίων, νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων κλπ. μὴ ὑπαγωγὴ εἰς ἐπέκτασιν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 20516/1948 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ κοινωφελῶν ἱδρυμάτων, οἷον τὸ Σισμανόγλειον, Α.Π. 14 σ. 230.—Contra, Α.Π. 304 σ. 454.—Ἀποδοχαὶ ὑπαλλήλων νέας δημοτικῆς ἐκμεταλλεύσεως ἀεριόφωτος Πατρῶν, Α.Π. 76 σ. 242.—Ἔννοια ἐπιχειρήσεως καὶ ἐκμεταλλεύσεως· κεντρικὴ ὑπηρεσία ἐπιχειρήσεως διατηρήσεως τριῶν ἐργοστασίων· σχέσις ἐκμεταλλεύσεων ἐργοστασίων πρὸς τὴν κεντρικὴν ὑπηρεσίαν· διάκρισις μεταξὺ ἐπιχειρήσεως, ἐκμεταλλεύσεως καὶ βοηθητικῆς ἐκμεταλλεύσεως, Ἀλλδ. νμλγ. σ. 265.—Ὁ νέος γερμανικὸς ὁμοσπονδιακὸς νόμος περὶ ὀργανώσεως τῶν ἐκμεταλλεύσεων, ΝΖ σ. 607.

Ἐκπαιδευτήρια ἰδιωτικά. Διατάξεις ν. 881/1943, ἐπεκταθεῖσαι διὰ πράξεως Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 58/1945 Συντακτικὴν Πρᾶξιν· διορισμὸς καθ' ἑκάστην ἔτους διδακτικοῦ προσωπικοῦ ἰδιωτικῶν σχολείων, μετὰ πρότασιν τῶν ἰδιοκτητῶν, κατὰ τὰ δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας καθοριζόμενα, καταργηθείσης μονιμότητος κατὰ ν. 2515/1940· αὐτοδικαία λύσις σχέσεως μετὰ παρέλευσιν σχολικοῦ ἔτους δυνατότης ἐπαναδιορισμοῦ δι' ἑπόμενον σχολικὸν ἔτος μετὰ τήρησιν νομίμων διατυπώσεων, Π 8835 σ. 1198.

καίου καὶ ἀστικοῦ δικαίου, Π 25 σ. 118.— Διοικητικὴ πράξις περὶ διορισμῶν, ἀπολύσεων κλπ. ὑπαλλήλων νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου δημοσίευσις εἰς Ἐφημερίδα Κυβερνήσεως μετ' ἔγκρισιν ὑφυπουργοῦ, Α.Π. 128 σ. 475. Ἀκύρωσις ὑπὸ Συμβουλίου Ἐπικρατείας διοικητικῆς πράξεως διὰ λόγους τοπικοὺς (ἔλλειψις ἐγκρίσεως Ὑπουργοῦ) ἔκδοσις νέας ἐντὸς εὐλόγου ἀπὸ ἀκυρωτικῆς ἀποφάσεως χρόνου ἀναδρομὴ εἰς χρόνον ἐκδόσεως ἀρχικῆς πράξεως, Α.Π. 128 σ. 475.—Προϋπόθεσις δεδικασμένου ἐξ ἀκυρωτικῶν ἀποφάσεων Συμβουλίου Ἐπικρατείας, κατ' ἄρθρ. 46 καὶ 50 ν. 3713/1928, ἡ ἔκδοσις αὐτῶν κατὰ διοικητικῶν πράξεων Διοικητικῶν Ἀρχῶν καὶ οὐχὶ νομοθετικῶν τῆς Κυβερνήσεως πράξεων, Α.Π. 146 σ. 288, Π 4121 σ. 518, Π 6640 σ. 802.—Δικαστικὸς ἔλεγχος πράξεων Διοικήσεως, Ι.Κ.Α. κλπ ἔκτασις· βλ. λ. ***Δρομοδιότης***.— Χαρακτὴρ πράξεων Ι.Κ.Α. περὶ παροχῆς ἢ μὴ συνεπείᾳ εἰς ὡφελιμοποίησιν ὡς διοικητικῶν πράξεων· δικαιοδοσία Δικαστηρίων πρὸς κρίσιν νομιμότητος διοικητικῆς πράξεως, ὑποκειμένης διαφορᾶς ἰδιωτικοῦ δικαιώματος προσβαλλομένου· ἀνεπίτρεπτον ἔλεγχου τῆς κατ' οὐσίαν ὀρθότητος τῆς πράξεως, Ε 81 σ. 588.—Νομοθετικὴ κύρωσις διοικητικῶν πράξεων· συνταγματικαὶ διατάξεις καὶ ἐξουσία Νομοθέτου πρὸς ρύθμισιν σχέσεων, Α.Π. 563 σ. 825.— Βλ. καὶ λ. ***Αἴτησις ἀνωρώσεως***, ***Ὑπουργεῖα - Ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις*** κλπ.

Διορισμός. Βλ. λ. ***Ἐκπαιδευτήρια ἰδιωτικά***, ***Νομιμοφροσύνη***, ***Ὑπάλληλοι Δημόσιοι***, ***Στρατεύσεις*** (παρίγρ. Ε), ***Τράπεζαι***.

Δόλος. Συμψηφισμὸς πρὸς μισθὸν ζημιῶν προξενηθεισῶν δόλῳ· ἐφαρμογὴ ἀπαγορεύσεως ἄρθρου 664 Α.Κ. ἐπὶ ζημιῶν ἐξ ἀμελείας, Π 7771 σ. 869.—Συμψηφισμὸς κερδηθέντων ἀλλαχοῦ μετ' ἄκυρον ἀπόλυσιν· δόλια ἀποφυγὴ προσφερθείσης ἐργασίας καὶ νόμιμοι συνέπειαι, Π 1854 σ. 1092.— Δόλος ἐργοδότου ἐπὶ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος καὶ ἀποζημίωσις κατὰ τὸ κοινὸν ἀστικὸν δίκαιον, Α.Π. 663 σ. 1186, Ε 615 σ. 1186.

Δῶρον ἑορτῶν. Ἐξαίρεσις τῶν ἐργαζομένων εἰς γεωργοκτηνοτροφικὰς ἐργασίας, Ἔγγρ. σ. 46.—Μὴ ὑπολογισμὸς ἀναλογίας δώρου ἑορτῶν εἰς μισθοδοσίαν ἐφ' ἧς ὑπολογίζεται τὸ ἐφεδρικὸν ἐπίδομα, Ἔγγρ. σ. 41.—Contra: Ὑπολογιστέα καὶ τὰ δι' ἑορτὰς Χριστουγέννων καὶ Πάσχα παρεχόμενα πρὸς τοὺς μισθωτοὺς «δῶρα», Π 2071 σ. 582.—Μὴ ὑπολογισμὸς παροχῶν δι' ἑορτὰς Χριστουγέννων καὶ Πάσχα εἰς ἀποζημίωσιν ν. 2112, Α.Π. 262 σ. 456.—Δικαίωμα δώρου ἀνεξαρτήτως διατηρήσεως ἢ μὴ τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως κατὰ τὸν χρόνον τοῦ προσδιορισμοῦ τοῦ δώρου, Π 150 σ. 111.—Σχέσις ἐργασίας καὶ δῶρα ἑορτῶν, ΝΖ σ. 860.—Ἀναφαρμοστὴν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων περὶ δώρου μισθωτῶν δι' ἑορτὰς ἐπὶ ἄκυρον συμβάσεως ἐργασίας, Π 4119 σ. 914, Π 10021 σ. 1140.—Περιπτώσεις ἄκυρον ἢ μὴ συμβάσεων ἐργασίας βλέπε εἰς λέξεις ***Ἐργασίας σύμβασις*** (παρίγρ. Γ'), ***Βιβλιάρια***.— Παραγραφὴ μισθοῦ ἐν τῷ ἀπείρῳ καὶ «δῶρα» δι' ἑορτάς, Π 346 σ. 383.—Μὴ ὑπολογισμὸς ἡμερῶν ἀπεργίας εἰς διαφορὰς ἐργασιακῆς σχέσεως διὰ τὸ δῶρον Πάσχα 1954, Ἔγγρ. σ. 610.—Χαρακτὴρ χρηματικῆς παροχῆς οὐχὶ ὡς μισθοῦ, ἀλλ' ἐκτάκτου οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως· κίνησις ἀποτίμησις εἰς δυνητικὸς προσωρινῶς ἐκτελεστὴς κατ' ἄρθρ. 186 Π.Δ., Π 28 σ. 818.—Συμβάσεις ἐργασίας βοηθῶν τεχνιτῶν ἐπιχειρήσεων ἀποχρώσης ἐπιχειρηματίου πρὸς καταβολὴν χρηματικῆς παροχῆς δι' ἑορτάς, Π 28 σ. 818.—Παροχὴ «δώρου» δι' ἑορτὰς εἰς νομικοὺς συμβούλους ἐπιχειρήσεων ἐπὶ μαγία μηνιαίᾳ ἀποζημίωσει, ΝΖ σ. 57.—Αἱ ὑπηρέτριαι δὲν δικαιοῦνται δώρων ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς, Π 27 σ. 711.—Χαρακτηρισμὸς προσληφθείσης κατ' οἶκον δι' ἐπιμέλειαν καὶ διδασκαλίαν τέκνων ὡς ὑπαλλήλου· ἐφαρμογὴ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων «περὶ δώρων» μισθωτοῦς δι' ἑορτάς, Π 5269 σ. 1145.—Καταβολὴ ἐκτάκτου οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως ἐπ' εὐκαιρίᾳ ἑορτῶν Χριστουγέννων καὶ Νέου Ἔτους 1951 πρὸς ἐπιδοτουμένους ἐκ τοῦ Ι.Κ.Α. λόγῳ στρατεύσεως, Ἔγγρ. σ. 41.— Καταβολὴ δώρου ἑορτῶν Χριστουγέννων καὶ Νέου Ἔτους 1951 πρὸς συνταξιούχους καὶ ἐπιδοτουμένους, Ἔγγρ. σ. 41.—Ἐπὶ τοῦ κύρους τῆς διατάξεως τῆς ὑπ. 27500/1953 περὶ διαφόρου καθορισμοῦ ἢ ἀπαλλαγῆς ἀπὸ δώρου ἑορτῶν Σημ. σ. 112.—Δικαίωμα δώρου δι' ἑορτὰς κατὰ ἐπ' ἀριθ. 67800/1951 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν ἀπὸ τῶν ἐπὶ συμβάσει ὡρισμένου χρόνου ἢ ἔργου προαληφθέντων, Α.Π. 678 σ. 128.—Δικαίωμα δώρου δι' ἑορτὰς ὁδηγῶν αὐτοκινήτων ταξὶ· ἀπουσία λόγῳ ἀσθενείας· δικαίωμα ἀναλόγου δώρου, Π 935 σ. 239.—Παροχὴ διὰ τῆς ὑπ. 20100/800/1953 κατὰ χρῆσιν τῆς ἐκ τοῦ ν. 19/1944 ἐξουσιοδοτήσεως «δώρου» εἰς συνταξιούχους καὶ βοηθηματοῦχους ὀργανισμῶν κυρίας καὶ ἐπικουρικῆς ἀσφαλίσεως ὑφυπουργείου Ὑπουργείου Ἐργασίας συνιστᾷ αὔξησιν συντάξεων, παρεχομένην ἐφ' ἅπαξ· ἀνεπίτρεπτοι διακρίσεις ἐν τῇ ὑποχρεώσει· ἐξαίρεσις ἀπαλλαγὴ ὑποχρεώσεως πρὸς παροχὴν δώρου ἀπὸ Ταμείου Συντάξεων Σιδηροδρομικῶν οὐχὶ νόμιμος, Σ.Ε. 2067 σ. 262.— Τρόπος ὑπολογισμοῦ εἰσφορῶν Ι.Κ.Α. ἐπὶ δώρου Πάσχα ὑπαλλήλων νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, Ἔγγρ. σ. 501.—Βάσις ὑπολογισμοῦ δώρου Πάσχα 1954 ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν, Ἔγγρ. σ. 601.—Ἀνωφέλης ἀπόλυσεων μὴ ἐγκριθεὶς ὢν κατὰ ν. 2222/1952· θεώρησις συνεχιζομένης ἄνευ διακοπῆς τῆς ἀρχικῆς συμβάσεως διὰ χρηματικὴν παροχὴν κατ' ἑορτὰς Χριστουγέννων καὶ Πάσχα· ἀναδρομὴ καὶ καθορισμὸς ἀποδοχῶν, Α.Π. 440 σ. 696.—Παροχὴ ἐκτάκτου οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως δι' ἑορτὰς εἰς κατὰ μονάδα ἐργασίας ἀμειβομένους μισθωτοὺς· ἐφαρμογὴ ὑπ' ἀριθ. 17500, 68500/1950, 25100, 67800/1951 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων περὶ παροχῆς ἐκτάκτου οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως δι' ἑορτὰς Πάσχα καὶ Χριστουγέννων· μὴ συνυπολογισμὸς εἰς αὐτὴν διὰ τοὺς κατὰ μονάδα ἐργασίας ἀμειβομένους μισθωτοὺς καὶ προσαυξήσεως ὡρισθείσης δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὴς καὶ νύκτας, Α.Π. 515 σ. 880.—Παροχὴ ἐκτάκτου οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως δι' ἑορτὰς εἰς μακαρονοτεχνίτας· ἐφαρμογὴ ὑπ. 67800/1951 περὶ παροχῆς ἐκτάκτου οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως δι' ἑορτὰς Χριστουγέννων 1951 ὑπολογισμὸς διὰ μακαρονοτεχνίτας, Α.Π. 523 σ. 881.

Ἐκπρόσωποι ἐργαζομένων. Βλ. λ. ***Συνδικαλιστικὰ στελέχη.***

Ἔκτακτοι. Βλ. καὶ λ. ***Δημοσίου δικαίου σχέσις.*** —Ἀναπληροῦ μισθωτοὶ ἔκτακτοι οὐ δικαίωμα ἰδίας λουτροθεραπείας, Α.Π. 704 σ. 1247.—

Ἐκτέλεσις. Διοικητικὴ κατὰ νόμων περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων, ἐφαρμοζομένων καὶ ἐπὶ εἰσπράξεως ἀπαιτήσεων Ι.Κ.Α., δι' ἐφαρμογῆς ἐργοδοτῶν· ἀνάκρισις πρὸ καὶ μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν· ἀρμόδιον δικαστήριον· ἐπιτρεπτὴ ἀνακοπὴ ἐνώπιον τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων μὴ λειτουργούντων ἀσφαλιστικῶν δικαστηρίων, Π 6713 σ. 658. Ἀναστολὴ ἐκτελέσεως ἐκτροφείου μετ' ἄσκησιν ἀναιρέσεως· ἰσχὺς ν.δ. 17/20 Σεπτεμβρίου 1926 κυρωθέντος ὑπὸ τοῦ ν. 3744/1928, Π 17 σ. 1108.—Cosma : ΝΖ σ. 131.—Ἐπιστροφὴ τῶν εἰς ἐκτέλεσιν ἀναιρεθείσης ἀποφάσεως καταβληθέντων, Α.Π. 64 σ. 256, Α.Π. 377 σ. 642. Βλ. καὶ λ. ***Κατάσχεσις, Προσωρινὴ ἐκτέλεσις.***

Ἐκχωρηθεῖσαι ὑπηρεσίαι. Αὐτοδίκαια ἀπόλυσις· ἀκυρότης προσαγωγῶν κλπ. προσωπικοῦ ἐκχωρηθεισῶν Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 59/1945 Συντακτικὴν Πρᾶξιν· ὑπαγωγὴ καὶ Ἀνωνύμου Ἑταιρίας Ὑδάτων· κατάταξις ἐν ὀργανισμῷ προσωπικοῦ Ἀνωνύμου Ἑταιρίας Ὑδάτων, Α.Π. 68 σ. 254.

Ἐλαιοτριβεῖα. Ἐποχιακοὶ μισθωτοὶ· πρόσωπα μὴ δικαιούμενα ἐπιδόματος ἀνεργίας, Ἔγκ. σ. 1061.

Ἔλεγχος ἀπολύσεων. Βλ. λ. ***Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας*** (παράγρ. ΙΙΙ).

Ἔλεγχος δικαστικός. Βλ. λ. ***Ἀνέλεγκτον, Ἁρμοδιότης.***

Ἐλευθέρα Ζώνη Θεσσαλονίκης. Ἐξαίρεσις ὑπαγωγῆς εἰς περιορισμοὺς ν. 2222/1952 ἐπιτροπείας Ἐλευθέρας Ζώνης Θεσσαλονίκης νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου, Σ.Ε. 1655 σ. 139.—Συνταξιοῦχοι· ἐξαίρεσις ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας, Ἔγκ. σ. 1051.

Ἐλευθερία. Βλ. λ. ***Σύνταγμα.***

Ἐλλιπὴς ἀποζημίωσις. Βλ. λ. ***Ἀνεργία*** (παράγρ. Ββ).

Ἐλονοσία. Ἐργάται καταπολεμήσεως ἐλονοσίας· ἐπιδότησις ἀνεργίας, Ἔγκ. σ. 1061.

Ἐμπορικὰ καταστήματα. Λῆξις ἀποδοχῶν προσωπικοῦ ἐμπορικῶν καταστημάτων περιφερείας πόλεως Ἀθηνῶν, Ἔγγρ. σ. 670.

Ἐμπορικὴ ἀντιπροσωπεία. Διάκρισις ἀπὸ συμβάσεως ἐργασίας· πότε ὑπάρχει ἐμπορικὴ ἀντιπροσωπεία καὶ ἔργον ἀντιπροσώπου, Π 2501 σ. 580.

Ἔνδικα μέσα. Βλ. λ. ***Ἐργατικαὶ διαφοραί*** (παράγρ. Ζ) καὶ τὰ κατ' ἰδίαν ἔνδικα μέσα εἰς τὰς οἰκείας λέξεις.—Ἔννομον συμφέρον πρὸς ἄσκησιν· πότε θεωρεῖται ὑπάρχον, Π 3038 σ. 474.

Ἔνορκοι βεβαιώσεις. Βλ. λ. ***Βεβαιώσεις ἔνορκοι.***

Ἐνοχαί. Ἀποσβεσις ὀφειλῆς διὰ καταβολῆς πρὸς τρίτον προσώπων· ὅροι, Α.Π. 582 σ. 21.—Χρηματικὴ τοκομερίς ἀπὸ ἐπιδόσεως ἀγωγῆς, Π 6199 σ. 477.—Δυνατότης δικαιοῦχου ἐπὶ ἐνοχῆς συνιστωμένης εἰς ἀπόδοσιν πράγματος κατὰ γένος ὡρισμένου νὰ ζητήσῃ διαζευκτικῶς τὴν εἰς χρῆμα ἀποτίμησιν ἐν τῷ χρόνῳ τῆς καταψηφίσεως καὶ ὄχι τῆς πληρωμῆς μισθοῦ εἰς εἶδος· λῆψις χρημάτων ὑπὸ δικαιοῦχου, ἔναντι ἀπαιτήσεως ἀποσβέσεως ἀναλόγου μέρους τῆς κυρίας ἐνοχῆς· χρόνος διὰ τὴν τοιαύτην ἀναγωγὴν χρημάτων ὁ τῆς καταψηφίσεως, Α.Π. 636 σ. 1190. Βλ. καὶ λ. ***Ἄλλη λέγουσι.***

Ἔνσημο. Ταμ. Προνοίας Λιμενεργατῶν παράλειψις ἐπικολλήσεως εἰς ἔγγραφον καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας· οὐσία ἀκυρότης, Π 11609 σ. 177.

Ἔνστασις. Συμψηφισμοῦ ἀλλαχοῦ ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ κεκριθέντων, βλ. λ. ***Ἐργασίας σύμβασις*** (παράγρ. Θ).—Ἐπιοχῆς ἡ ἔνστασις τοῦ μὴ ἐκπληρωθέντος ἀνταλλάγματος ἐν τῇ συμβάσει ἐργασίας, ΝΖ σ. 625.—Ἰσχυρισμοὶ ἐργοδότου περὶ νομίμου καταγγελίας συμβάσεως καὶ ἀποσβέσεως τῆς ἐκ τοῦ ν. 2112 ἀπαιτήσεως πρὸς ἀποζημίωσιν ἀπολυθέντων ἐνστάσεις, ἀποδεικτέας ὑπὸ ἐναγομένου, Π 8033 σ. 1094.—Νεοελληνιστικῶν (ἐργατικῶν) δικαίων· ἀγωγὴ· ἐνστάσεις, Μελ. 1181.

Ἐξάρτησις - Ἐξηρτημένη ἐργασία. Σύμβασις ἐξηρτημένης ἐργασίας· ἔννοια· κριτήρια· περιπτώσεις· ἐφαρμογὴ διαδικασίας ν. Γ' ΝΟΛ· βλ. λ. ***Ἐργασίας σύμβασις*** (παράγρ. Β), ***Ἐργατικαὶ διαφοραί*** (παράγρ. Α).—Ἔννοια ἐργατικοῦ ἀτυχήματος κατὰ ν. 551· προϋπόθεσις καὶ ἡ ὕπαρξις συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας, Π 1080 σ. 514.—Διάκρισις συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας· ἀντικείμενον συμβάσεως ἐργασίας καὶ συμβάσεων μισθώσεως ἔργου, Α.Π. 705 σ. 1285.

Ἔξοδα δικαστικά. Βλ. λ. ***Δικαστικὰ ἔξοδα.***

Ἐξουσιοδότησις νομοθετική. Βλ. λ. ***Ἀποδοχαί*** (παράγρ. Β), ***Νόμος, Σύνταγμα, Ὑπουργεία—Ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις.***

Ἐξόφλησις. Βλ. λ. ***Καταβολή.***

Ἑορταί. Βλ. καὶ λ. ***Δῶρον, Κυριακή.*** Μὴ ἰσχὺς νομίμων χρονικῶν ὁρίων ἐργασίας καταστημάτων πρὸ ἑορτῶν Χριστουγέννων, Νέου Ἔτους καὶ Πάσχα· διακανονισμὸς αὐτῶν ὑπὸ ἐνδιαφερομένων· συμφωνία περὶ πληρωμῆς προσθέτου ἀμοιβῆς, Π 93 σ. 291, Π 1563 σ. 392.—Καθιερούμεναι ἐκ τοῦ νόμου μὴ ἐργάσιμοι ἑορταί, Α.Π. 516 σ. 767, Π 2406 σ. 708.

Ἐπαγγελματίαι. Ἀστυνομικαὶ διατάξεις περὶ ἀσκήσεως ἐπαγγελμάτων περιεχομένων νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως ἀστυνομικῶν Διευθυντῶν. Βλ. λ. ***Ἀστυνομία.***—Ἐκδικασις διαφορῶν ἐπαγγελματιῶν· ἐφαρμογὴ ἐργατικῆς διαδικασίας ν. Γ' ΝΟΛ· ἐκτὸς Εἰρηνοδικῶν· ἀπαγωγὴ καὶ ἀξιώσεων ἐξ ἀντιτίμου πωληθέντων εἰδῶν μέχρι ὡρισμένου ποσοῦ δραχ. νέων 5.000, Α.Π. 701 σ. 1257.—Ἔννοια καὶ ἀποστολὴ τοῦ ἐπαγγελματικοῦ προσανατολισμοῦ, Ἔγκ. σ. 271. Βλ. καὶ λ. ***Βιβλιάρια.***

Ἐπαρχίαι. Μισθὸς σερβιτόρων καφενείων ἐπαρχιῶν, Ἔγγρ. σ. 17.

Ἐπιδόματα. Ἐπιδόματα στρατευομένων μισθωτῶν ν. 2054/1953. Βλ. λ. ***Στρατεύσεις*** (παράγρ. Δ).—Ἐπιδόματα ἀνεργίας καὶ ἄλλαι παροχαὶ Ι.Κ.Α. Βλ. λ. ***Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις.***—Ἀκριβείας ζωῆς· ἐπὶ τίνων ἀποδοχῶν ὑπολογίζεται· συνυπολογιζόμενα ἐπιδόματα· ὑπολογισμὸς ἐπὶ τῶν κατὰ μονάδα ἐργασίας ἀπειρημένων, Ἔγγρ. σ. 16.—Ἀκριβείας ζωῆς· περιλαμβάνεται μεταξὺ τῶν τακτικῶν ἀποδοχῶν, Π 170 σ. 111.—Δι' ἐκτὸς ἕδρας ἀπασχολησιν·

υπολογισμός· λήψις ὑπ' ὄψιν καὶ ἐπιδόματος ἀκριβείας ζωής, Ἔγγρ. σ. 47. —Ἀνθηγιεινῆς ἐργασίας ἐφαρμογὴ ὑπ' ἀριθμὸν 59626/1950 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως εἰς ἐργάτας βαφείων, λευκαντηρίων καὶ πλυντηρίων· ἔννοια τοῦ δικαιώματος, Π 7777 σ. 1258. —Εὐδοκίμων παρουσιῶν ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ· οἰκογενειακὰ πολυτέκνου ὑπηρεσίας· συνυπολογισμὸς εἰς ἀποδοχὰς δι' ὑπολογισμὸν ἐπιδόματος ἀκριβείας, Ἔγγρ. σ. 46.—Πολυτέκνου ὑπηρεσίας καὶ παρουσιῶν εἰς τὸν αὐτὸν βαθμὸν τραπεζιτικῶν ὑπαλλήλων· ὑπολογισμός, Δ. Π. 402 σ. 879.—Ὁδοιπορικῶν ἐξόδων ὑπαλλήλων ἀνωνύμων ἑταιριῶν· ἔννοια σχετικῶν ὑπ' ἀριθ. 2823 καὶ 19004/1951 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων προϋποθέσεις, Π 1850 σ. 353, Π 6646 σ. 992. —Οἰκογενειακὸν ἐπιβαρυντικὰ ἐπιδόματα ἐπιδόματος ἀκριβείας, Ἔγγρ. σ. 47.—Παραγωγῆς καὶ ἀποδόσεως ἐργατοτεχνιτῶν ἐλαιοτριβείων, Ἔγγρ. σ. 935. — Παραγωγῆς οὐ συνυπολογισμὸς εἰς ἀποδοχὰς δι' ὑπολογισμὸν ἐπιδόματος ἀκριβείας, Ἔγγρ. σ. 46. — Συνταγματικὴ ἀρχὴ ἰσότητος ἐναντίον τοῦ νόμου· παροχὴ παγίου ἐπιδόματος ἐπὶ τοῦ μισθοῦ εἰς προσωπικὸν Γενικῆς Διευθύνσεως Τηλεπικοινωνιῶν, Α.Π. 658 σ. 1301. Βλ. καὶ λ. **Δῶρον. Ταμεῖα.**

Ἐπίδοσις. Ὑποχρεώσεως τόκων ἀπὸ ἐπιδόσεως ἀγωγῆς, Π 11669 σ. 177. —Κοινοποίησις ἐφέσεως καὶ κλήσεως πρὸς φυζήτησιν πρὸς παρισταμένου κατὰ πρωτοδικον δίκην πλημμελοῦς· μὴ νόμιμος, ἐφ' ὅσον δὲν ὁρίσταται πληρεξουσιότης καὶ διὰ τὴν κατ' ἔφεσιν δίκην, Π 11665 σ. 210.

Ἐπικύρωσις. Μεταγενεστέρα τῆς προσλήψεως ἔκδοσις βιβλιαρίου ὑγείας· ἐπικύρωσις τῆς συμβάσεως (κατ' ἄρθρον 183 Ἀστικοῦ Κώδικος) ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως, Π 14599 σ. 182, Π 13062 σ. 317, Π 14600 σ. 369.

Ἐπιλογή. Ἐπὶ ἐνοχῆς συνισταμένης εἰς ἀπόδοσιν πράγματος κατὰ γένος ὡρισμένου δι' ἀποτίμησιν, Α.Π. 636 σ. 1190.—Ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ ν. 551 ἢ ἐκ τοῦ κοινοῦ ἀστικοῦ δικαίου ἐπὶ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος ἐκ δόλου ἐργοδότου, Α.Π. 239 σ. 512.

Ἐπιμελητήρια. Ἀπόλυσις ὑπαλλήλου Ξενοδοχειακοῦ Ἐπιμελητηρίου Ἑλλάδος, ὄντος νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου, Α.Π. 128 σ. 475.

Ἐπιστάται. Χαρακτηρισμὸς ἐργαζομένης δι' ἐπιβλέψεων ὁμάδος ἐργατριῶν ὡς ἐργατρίας, Π 469 σ. 478.—Χαρακτηρισμὸς ἐπιβλέποντος προσωπικὸν ἐργοστασίου ὡς ἰδιοτικοῦ ὑπαλλήλου, Π 8462 σ. 1096.

Ἐπίσχεσις. Ἄκυρος ἀπόλυσις μαθητοῦ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118/1945· προσκλήσεις ὑπὸ ὑπερημέρου ἐργοδότου δι' ἀνάληψιν ἐργασίας· ἄσκησις ἀπὸ μισθωτοῦ δικαιώματος ἐπισχέσεως παροχῆς ἐργασίας μέχρι καταβολῆς καθυστερουμένων μισθῶν· συνέπεια ἢ ἐξακολουθήσεις ὑπερημερίας ἐργοδότου, Π 173 σ. 76. Δικαίωμα μισθωτοῦ ἐκ τῶν ἄρθρων 325 καὶ 329 Α.Κ. πρὸς ἐπίσχεσιν ἐργασίας δι' ἀσφάλειαν ληξιπροθέσμου ἀξιώσεως του κατὰ ἐργοδότου, ἀπορρεούσης ἐξ ἀπαιτητῶν μισθῶν διὰ παραχεθεῖσαν ἐργασίαν· ἄσκησις ἐντὸς τῶν ὁρίων ἄρθρ. 281 Ἀστικοῦ Κώδικος, Α.Π. 201 σ. 349. —Πρόσκλησις μισθωτοῦ διατελοῦντος ἐν ἀκύρῳ ἀπολύσει πρὸς ἐπανάληψιν ἐργασίας· ἄρσις ἐπαγγελματίας ἐργοδότου δικαίωμα μισθωτοῦ πρὸς ἐπίσχεσιν παροχῆς ἐργασίας, ἀπὸ τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρου 281 Ἀστικοῦ Κώδικος, Π 6646 σ. 753. —Ἐπίσχεσις ἢ ἔνστασις καὶ μὴ ἐκπληρωθέντος συναλλάγματος ἐν τῇ συμβάσει ἐργασίας, ΝΖ σ. 625.—Ἀνεφάρμοστον κατὰ τὸ ἰσχῦον δίκαιον ἐπισχέσεως παροχῆς ἐργασίας πρὸς ἀσφάλειαν ἀπαιτήσεως μισθωτοῦ, ἐκ καθυστερουμένων μισθῶν· θέματα ἐφαρμογῆς τῆς ἐπισχέσεως, Π 4472 σ. 983.

Ἐπιτροπαί. Βλ. καὶ λ. **Παλαιοὶ πολεμισταί.**—Ἀπόλυσις τραπεζιτικῶν ὑπαλλήλων κατ' ἐφαρμογὴν ν. δ. 2510/1953· πράξεις εἰδικῆς ἐπιτροπῆς περὶ ἐγκρίσεως ἀπολύσεων καὶ αἰτιολογία αὐτῶν, Σ.Ε. 988 σ. 1151.— Ἀπαγόρευσις ἐργασίας εἰς Ξενοδοχεῖον ἄνευ ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου· ἄνευ ἐπιτροπῆς ἰσχυρισμὸς περὶ μὴ συγκροτήσεως ἐπιτροπῆς διὰ χορήγησιν ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων, παρεχομένου ἐκ τοῦ νόμου βοηθήματος ἔναντι τῆς διοικήσεως, Π 6932 σ. 1255.

Ἐπιχειρήσεις. Λιάλυσις ἐπιχειρήσεως ἐξ ἀνωτέρας βίας ἢ μὴ καὶ ἀποζημίωσις ν. 2112· διάλυσις τῶν Κ.Τ.Ε.Φ.Α.· δικαίωμα ἢ μὴ προσωπικοῦ ἐπὶ ἀποζημιώσεως ν. 2112· βλ. λ. **Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας** (παράγρ. Εβ).—Ἔννοια ἐπιχειρήσεως καὶ ἐκμεταλλεύσεως· ἐπιδιωκόμενος ὑπ' αὐτῶν σκοπός, Α.Π. 14 σ. 230, Γν.Σ. σ. 383, Α.Π. 304 σ. 454, Ἐγκ. σ. 540, Ἀλλδ. νμλγ. σ. 265, Παρατ. σ. 266.—Ἔννοια ἐπιχειρήσεως καὶ ἐκμεταλλεύσεως· κεντρικὴ ὑπηρεσία ἐπιχειρήσεως· διατήρησις τριῶν ἐργοστασίων· σχέσεις ἐκμεταλλεύσεων ἐργοστασίων πρὸς τὴν κεντρικὴν ὑπηρεσίαν· διάκρισις μεταξὺ ἐπιχειρήσεως, ἐκμεταλλεύσεως καὶ βοηθητικῆς ἐκμεταλλεύσεως, Ἀλλδ. νμλγ. σ. 265 —Μισθὸς διευθυντόντων ἐπιχειρήσεις ὑπαλλήλων· ἰδιάζουσα θέσις αὐτῶν ἔναντι ἐργοδοτῶν καὶ μισθωτῶν καὶ ἐργατικὴ νομοθεσία, Α.Π. 112 σ. 245, Π 3602 σ. 247, Γνμδ. νμθ. σ. 248, πρβλ. Παρατ. σ. 244.—Ἀποδοχαὶ ὑπαλλήλων διευθυνόντων ἐπιχειρήσεις καὶ ὅριον αὐτῶν, ΝΖ σ. 385.—Σωματείων κατὰ ν. 281 ἔχον σκοπὸν τὴν ἐπιτυχίαν ἠθικῆς ἐξυψώσεως μελῶν του καὶ μὴ ἀποβλέπον εἰς ἐπίτευξιν ἐπιχερδοῦς τινος σκοποῦ, δὲν ἀποτελεῖ ἐπιχείρησιν, Π 14520 σ. 315.—Ἐπέκτασις ν. 118/1945 ἐπὶ προσωπικοῦ ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων ἢ ἐκμεταλλεύσεων σανατορίων, νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων, κλινικῶν κλπ.· ἐπέκτασις ἐπὶ ἀποτελούντων ἐπιχείρησιν καὶ ἐπὶ συνιστώντων ἐκμετάλλευσιν· ἰσοῦτο καὶ τὸ Σισμανόγλειον Ἵδρυμα, Α.Π. 304 σ. 454.—Contra: Α.Π. 14 σ. 230.—Διακοπὴ λειτουργίας ἐπιχειρήσεως ἐκ φθορῶν μηχανικῶν ἐγκαταστάσεων· δικαίωμα ἐργατικοῦ μισθοῦ δι' ἀπολεσθέντα χρόνον ἀπασχολήσεως ὑποχρεώσεως ἐργοδότου πρὸς δήλωσιν εἰς ἕκαστον προσλαμβανόμενον μισθωτὸν τῆς ἐπερχομένης διακοπῆς, Ἀλλδ. νμλγ. σ. 599, Παρατ. σ. 600.— Δυσικ. καθορισμὸς ἀποδοχῶν μισθωτῶν ἐπιχειρήσεων κοινῆς ὠφελείας, Α.Π. 628 σ. 152.— Καθορισμὸς ἀποδοχῶν προσωπικοῦ ἐπιχειρήσεων μὲ ἐσωτερικοὺς κανονισμοὺς καὶ ἀναπροσαρμογὴ κατὰ συλλογικὰς συμβάσεις· μεταβολαὶ αὐξήσεις, Α.Π. 472 σ. 748, Α.Π. 436 σ. 750.— Μεταβίβασις ἐπιχειρήσεως καὶ μεταβολὴ προσώπου ἐργοδότου· βλ. λ. **Καταγ-**

γελία συμβάσεως έργασίας (παράγρ. ΣΤ).—Δημοσία Επιχείρησις Ηλεκτρισμού βλ. λ. ***Ηλεκτρικαί Επιχειρήσεις***.

Εποχιακοί μισθωτοί. Επιδόσεις δι' ανεργίαν των εποχικών μισθωτών, Έγκ. Ι.Κ.Α. σ. 776. —Πρόσωπα μη δικαιούμενα επιδόματος ανεργίας τινες αιτούντες εποχικοί μισθωτοί, Έγκ. σ. 1061.

Έργα. Αναθεώρησις β.δ. 16 Ιουλίου 1920 επί συμβάσεων συναπτομένων προς εκτέλεσιν ωρισμένου έργου, Α.Π. 678 σ. 128.—Πρόσληψις εργατών δι' εκτέλεσιν ωρισμένου έργου σύμβασις έργασίας ωρισμένου χρόνου, λήγουσα, άμα τη αποπερατώσει του έργου, αυτοδικαίως, Π 11598 σ. 184, Π 11163 σ. 307.—Ίδρυσις Δημοσίας Επιχειρήσεως Ηλεκτρισμού αναλήψις υπ' αυτής λόγω υποχρεώσεως έλλειψις παθητικής νομιμοποιήσεως οργάνου στρεφομένης κατά Ελληνικού Δημοσίου ν.δ. 1289/1942 περί αγωγής εργαζομένων εις απολογισμούς δια λογαριασμόν Δημοσίου εκτελούμενα έργα, Π 6654 σ. 201, Π 12545 σ. 206, Π 318 σ. 207.—Εύθυνη ιδιοκτητών και εργολάβων επί οικοδομικών εργασιών και τρόπος πληρωμής εργολάβων εκτελούντων οικοδομικάς εργασίας δια λογαριασμόν Ι.Κ.Α., Έγκ. σ. 211.—Απαιτήσεις εργατών χρησιμοποιουμένων υπό εργολάβου εις κατασκευήν οικοδομικού έργου ή άλλης ακινήτου εγκαταστάσεως δια μισθόν αυτών κατά εργοδότου, κατ' άρθρον 702 Αστικού Κώδικος· εκδίωξις άνευ καταγγελίας κατ' εργατικήν διαδικασίαν ν. Γ'ΣΟΛ, Π 1062 σ. 300.—Σύμβασις έργασίας δι' ωρισμένου χρόνου κατά ανάγκας εργοδότου· πρόσληψις εργατών μέση αποστείλαι δι' εκτέλεσιν ωρισμένων έργασιών, Α.Π. 90 σ. 467.—Συμβάσεις έργασίας δι' εκτέλεσιν ωρισμένου έργου καταγγελία κατ' άρθρ. 9 ν. 118/1945 και παρά το άρθρον 672 Α.Κ.· συνέπειαι, Π 1761 σ. 811.—Πρόσληψις εταλλήλων υπό Υπηρεσίας Επιγόντων Έργων, εις ην μετεβιβάσθη ο μηχανικός εξοπλισμός του κράτους σύμβασις ωρισμένου χρόνου· έλλειψις δικαιώματος αποζημιώσεως υπαλλήλων, υπηρετησάντων μέχρι λήξεως του έργου Υπηρεσίας Επιγόντων Έργων Εθνικής Αμύνης παραμονή υπαλλήλων εν τη υπηρεσία, συσσωματωθείση εις το Υπουργείον Δημοσίων Έργων, συνατό σύμβασιν αορίστου χρόνου· δικαίωμα απολυομένων επί αποζημιώσει ά.ν. 913/1949· υπολογισμός, Γν. Σ. σ. 332.—Υδραυλικά έργα Μακεδονίας· προσωρινόν απαλλαγής ανεργίας, Έγκ. σ. 1050, Βλ. και λ. ***Μίσθωσις έργου***.

Εργασία. Το εν Ιταλία εργατικόν δίκαιον, Μελ. σ. 44.—Ο σχεδιαζόμενος Κώδιξ Εργασίας, σ. 171.—Η προστασία του ανθρωπίνου μόχθου και το πνεύμα της, Μελ. σ. 184.—Η συνταγματική προστασία της εργασίας, Μελ. σ. 137.—Ασυνομικαί διατάξεις περί ασκήσεως επαγγελμάτων· δια της λήψεως των μέτρων δεν πρέπει να θίγεται η ατομική ελευθερία και να καθιερώνεται η ελευθερία της εργασίας υπό τον έλεγχον της Αστυνομίας, Αρχής, Α.Π. 513 σ. 716.—Άτομικόν και συλλογικόν δίκαιον εν τη σχέσει εργασίας, ΝΖ σ. 1081.—Αλλοδαπών εφοδιασμός δια της κατά νόμον απαιτουμένης άδειας εργασίας, Α.Π. 314 σ. 630.—Το Διεθνές Γραφείον Εργασίας και η τεχνική βοήθεια, Σημ. σ. 280.—Η Διεθνής Οργάνωσις Εργασίας και η ναυτική εργασία, Σημ. σ. 336.—Η εργατική τάξις εις τα πλαίσια της διεθνούς κοινωνίας, Σημ. σ. 792. Βλ. και λ. ***Εργασίας σύμβασις*** και τα λοιπά κατ' ίδιαν θέματα εις τας οικείας λέξεις.

Εργασίας σύμβασις. Βλ. και λ. ***Άδεια μισθωτών, Ανεργία, Απεργία, Αποδοχαί, Δημοσίου δικαίου σχέσις, Εργασία, Εργατικών δίκαιον, Καταγγελία συμβάσεως εργασίας, Κατάσχεσις δικαιώματος, Συλλογικαί συμβάσεις, Συλλογικαί διαφοραί, Υπάλληλοι ιδιωτικοί*** και τα λοιπά κατ' ίδιαν θέματα εις τας οικείας λέξεις.

Α'. Γενικά: Συμβάσεις εργασίας συνομολογηθείσαι πρό της εισαγωγής του Αστικού Κώδικος· εφαρμοστέον δίκαιον· άρθρ. 24 Εισαγ. νόμου του Α. Κώδικος, Α. Π. 582 σ. 24, Π 6791 σ. 30, Π 18236 σ. 179, Π 18237 σ. 191, Π 1556 σ. 292, Π 5451 σ. 756, Π 4472 σ. 983, Π 8843 σ. 1044.—Επικουρική εφαρμογή διατάξεων Αστικού Κώδικος, ΝΖ σ. 42, Γν. Σ. σ. 323.—Αναφάρμοστον εργατικών νόμων επί συμβάσεως ανεξαρτήτων υπηρεσιών, Π 155, 156 σ. 709.—Ρύθμισις συμβάσεων υπό Αστικού Κώδικος· υποχρέωσις διαιτού επί μη ερρυθμισμένης υπό Αστικού Κώδικος συμβάσεως, προς υπαγωγήν της συγκεκριμένης περιπτώσεως εις προϋπάρχοντα κανόνα, Π 6 σ. 194.—Ατομικόν και συλλογικόν δίκαιον εν τη σχέσει εργασίας, ΝΖ σ. 1081.

Β'. Στοιχεία συμβάσεως εργασίας· σύμβασις εξηρτημένης εργασίας· περιπτώσεις· διάκρισις από άλλων σχέσεων κλπ.· σχέσις εργασίας.—**Στοιχεία συμβάσεως εργασίας**· άρθρ. 648 Α. Κ., Α.Π. 579 σ. 19, Παρατ. σ. 28, Π 12555 σ. 188, Α.Π. 73 σ. 237, Α.Π. 242 σ. 471, Π 14 σ. 586, Π 790 σ. 701, Π 106 σ. 709, Α.Π. 475 σ. 760, Α.Π. 470 σ. 770.—Προϋπόθεσις μισθώσεως εργασίας κατ' άρθρ. 648 Α.Κ. η ανταλλαγή παροχής υπηρεσιών έναντι μισθού δι' ωρισμένον ή αόριστον χρόνον, υπό το κριτήριον της προσωπικής εξαρτήσεως του μισθωτού, Α.Π. 470 σ. 770.—Αδιάφορον αν ο μισθός ωρίσθη ρητώς ή αφεθή εις την arbitrium boni viri του εργοδότου, Παρατ. σ. 29.—Ιδιότυπον καθορισμού του μισθού· δεν αλλοιοί τον χαρακτήρα της συμβάσεως εργασίας, Α.Π. 579 σ. 19, Α. Π. 73 σ. 237, Α.Π. 242 σ. 471.—Ως, προς τον τρόπον καθορισμού κλπ. του μισθού βλ. άνωτέρω και εις λ. ***Αποδοχαί*** (παράγρ. Β).—**Μίσθωσις εργασίας** υπάρχει και όταν ο μισθός υπολογίζεται κατά μονάδα εργασίας ή κατ' αποκοπήν· αρκεί η πρόσληψις και απασχόλησις εις ωρισμένον ή αόριστον χρόνον, Α.Π. 579 σ. 19, Π 13426 σ. 188, Α.Π. 73 σ. 237, Α.Π. 242 σ. 471, Π 10270 σ. 1145.—Αρκεί και σιωπηρά κατάρτισις διά της παροχής υπηρεσιών γενομένων αποδεκτών, αί οποίαι κατά τας συνήθεις περιστάσεις παρέχονται μόνον επί μισθώ, Π 17 σ. 815.—Κριτήριον μισθώσεως εργασίας εκ του άρθρου 652 Α. Κ.· προσωπική εξάρτησις μισθωτού, Α.Π. 182 σ. 238, Α.Π. 159 σ. 296, Α. Π. 242 σ. 471, Α. Π. 470 σ. 770.—Δεν προκύπτει εκ του άρθρ. 6 § 2 Α.Κ. κριτήριον

τῆς συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας· ἔννοια τοῦ ἄρθρου τούτου, Εἰσαγ. σ. 338, 395, 471, 770. —Ἔννοια καὶ στοιχεῖα συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας, Α.Π. 579 σ. 19, Α.Π. 73 σ. 237, ΝΖ σ. 326, Α.Π. 241 σ. 468, Π 1089 σ. 514, Π 188 σ. 575, Π 2501 σ. 580, Α.Π. 401 σ. 647, Α.Π. 475 σ. 760, Π 10270 σ. 1145, Α.Π. 705 σ. 1285.—Ὕπαρξις προσωπικῆς ἐξαρτήσεως μισθωτοῦ ἐκ τοῦ ἐργοδότου καὶ ὅταν ὁ μισθωτὸς παρέχῃ συγχρόνως τὰς αὐτὰς ὑπηρεσίας εἰς ἄλλον ἐργοδότην ἐπὶ ἀμοιβῇ ἢ ὅταν ὁ ἐργοδότης στερῆται τοῦ δικαιώματος πρὸς ἐπιβολὴν πειθαρχικῆς ποινῆς εἰς τὸν μισθωτόν, Α.Π. 401 σ. 647.—Ἔννοια μισθωτοῦ· παροχὴ ὑπὸ φυσικοῦ προσώπου ἐξηρτημένης ἐργασίας ἐναντι ἀμοιβῆς, Α.Π. 574 σ. 149, Α.Π. 341 σ. 468.—Ἐξάρτησις ἐπὶ ἰατροῦ ὑφίσταται, μολονότι κάκτηται πρωτοβουλίαν ὡς πρὸς τὴν ἄσκησιν τῆς ἐπιστήμης του καὶ τὸν τρόπον θεραπείας τῶν ἀσθενῶν, Α.Π. 241 σ. 468.—Ἐργασία ὁδοκαθαριστοῦ Δήμου, ἐργαζομένου μετὰ κάρρου καὶ τελοῦντος ὑπὸ τὴν ἐξάρτησιν, καθοδήγησιν καὶ ἐποπτείαν τοῦ ἐργοδότου· χαρακτηρισμὸς συμβάσεως ὡς τοιαύτης ἐξηρτημένης ἐργασίας, Α.Π. 475 σ. 760.— Σύμβασις ἐργατῶν διὰ κατασκευὴν ἀνδρικῶν ἐνδυμασιῶν ἐπὶ ἀμοιβῇ κατὰ τεμάχια· χαρακτηρισμὸς ὡς συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας ἐφ' ὅσον συντρέχουν τὰ στοιχεῖα κατ' ἄρθρα 648, 651, 652 Α.Κ., Π 10270 σ. 1145.—Σύμβασις ἐξηρτημένης ἐργασίας ὡς προϋπόθεσις ἐννοίας ἐργατικοῦ ἀτυχήματος κατὰ ν. 551, Π 1089 σ. 514.—Ἐξηρτημένη ἐργασία καὶ διαδικασία νόμου Γ'ΘΟΔ', Α.Π. 574 σ. 149, Π 188 σ. 575, Α.Π. 240 σ. 595, Α.Π. 406 σ. 648.—Παροχὴ ἐργασίας ὑπὸ κηπουροῦ διὰ καλλιέργειαν δένδρων καὶ φύλαξιν κτήματος, ἐπὶ μισθῷ καθοριστέῳ κατ' εὔλογον κρίσιν, ἀναλόγως τῶν παρασχεθεισῶν ὑπηρεσιῶν· παραχωρήσεις καὶ οἰκίσκου πρὸς κατοικίαν· χαρακτηρισμὸς τῆς σχέσεως ὡς συμβάσεως ἐργασίας· θεώρησις συμφωνητικῶν περὶ χρησιδανείου ὡς εἰκονικῶν πρὸς ἀποφυγὴν τῶν ἐκ τῆς περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καὶ τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας ὑποχρεώσεων, Π 2502 σ. 28, Παρατ. σ. 702.—Νομικὴ φύσις σχέσεως νομικῶν συμβούλων ἐπιχειρήσεων ἐπὶ παγίᾳ μηνιαίᾳ ἀποζημιώσει, ΝΖ σ. 57.—Φύσις σχέσεως σερβιτόρου καὶ πελάτου· φιλοδώρημα, Μελ. σ. 113.—Διάκρισις συμβάσεως μαθητείας ἀπὸ συμβάσεως ἐργασίας· πρόσληψις μαθητευομένου εἰς ἐργασίαν θηλοτωλείου· κύριος σκοπὸς ἡ παροχὴ ἐργασίας ἐπὶ χρηματικῇ ἀντιπαροχῇ· ἐφαρμογὴ τῶν περὶ μισθώσεως ἐργασίας διατάξεων καὶ ἐπὶ συμβάσεως μαθητείας, Π 5 σ. 194.—Ἡ σύμβασις μαθητείας ἐν ἀρχαίᾳ Αἰγύπτῳ (κατὰ τὸ δίκαιον τῶν παπύρων), ΝΖ σ. 4.—Διάκρισις συμβάσεως ἐργασίας ἀπὸ ἐμπορικῆς ἀντιπροσωπείας· νομικὸς χαρακτηρισμὸς συμβάσεως ὑπὸ Δικαστοῦ καὶ κριτήρια ἐρεύνης, Π 2501 σ. 580, ΝΖ (παραγωγοὶ πλαισί) σ. 326.—Διάκρισις συμβάσεως ἐργασίας ἀπὸ συμβάσεως ἔργου, Α.Π. 470 σ. 770, Α.Π. 705 σ. 1285.—Ἀνάθεσις εἰς χημικὸν διατηροῦντα ἐργαστήριον τῆς ἐκτελέσεως ἀριθμοῦ χημικῶν ἀναλύσεων ἁλεύρου ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ του βάσει κατ' ἰδίαν δι' ἑκάστην συμβάσεως καὶ ἀντὶ ὡρισμένης δι' ἑκάστην ἀμοιβῆς· μίσθωσις ἔργου καὶ οὐχὶ μίσθωσις ἐργασίας, Α.Π. 470 σ. 770.—Παροχὴ ἐργασίας ὑπὸ ὑποδηματεργάτου κατὰ μονάδα ἐργασίας καὶ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν καὶ ἐποπτείαν τοῦ ἐργοδότου· σύμβασις ἐργασίας καὶ οὐχὶ μίσθωσις ἔργου, Α.Π. 705 σ. 1285.—Συμβάσεις ἐργασίας διευθυντῶν μεγάλων ἐπιχειρήσεων· ἰδιάζουσα θέσις αὐτῶν ἀπὸ ἀπόψεως ἐφαρμογῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας· ἀνεφάρμοστον ὑπ. ἀποφ. περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὴν καὶ νυκτερινήν, Π 9054 σ. 812.—Πρόσληψις ὑπὸ ἱεροῦ ναοῦ καθαριστρίας· σύμβασις ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου· πρόσληψις νεωκόρου· σχέσις δημοσίου δικαίου· σύναψις καὶ ὑπὸ νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου σχέσεως τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, Π 9738 σ. 1251.—Σχέσις ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου ταξὶ πρὸς ἰδιοκτήτας· ἐξάρτησις νομικοῦ χαρακτηρισμοῦ ἐκ τῶν κατ' ἰδίαν συμφωνιῶν ἐν τῇ συγκεκριμένῃ περιπτώσει ὡς σχέσεως μισθώσεως ἐργασίας ἢ μισθώσεως πράγματος, Π 6713 σ. 658.—Φύσις σχέσεως ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου ταξὶ πρὸς ἰδιοκτήτην· θεώρησις ὡς συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας βάσει ἀποδειχθέντων πραγματικῶν περιστατικῶν, προκύψαντος κριτηρίου γνωρίσματος αὐτῆς, ἤτοι προσωπικῆς ἐξαρτήσεως τοῦ ὁδηγοῦ ἐκ τοῦ ἰδιοκτήτου, Α.Π. 579 σ. 19, Π 12555 σ. 188, Π 13426 σ. 188, Π 13637 σ. 189, Α.Π. 73 σ. 237, Π 935 σ. 239, Α.Π. 242 σ. 471.—....χαρακτηρισμὸς τῆς ἄνω σχέσεως ὡς μισθώσεως προσωδόφορου πράγματος, ὡς ἐλλείποντος βάσει τῶν ἀποδειχθέντων πραγματικῶν περιστατικῶν τοῦ κατ' ἄρθρον 652 Α.Κ. κριτηρίου γνωρίσματος τῆς προσωπικῆς ἐξαρτήσεως τοῦ ὁδηγοῦ ἐκ τοῦ ἰδιοκτήτου, Α. Π. 182 σ. 238, Α.Π. 159 σ. 296.—Παραχώρησις αὐτοκινήτου ταξὶ πρὸς ὁδηγὸν ἄνευ περιορισμῶν· οὐ μίσθωσις ἐργασίας, Α.Π. 159 σ. 296.—Σχέσις ἐργαζομένων καροταγωγέων πρὸς ἐργοδότας, Α.Π 475 σ. 760.—Παροχὴ ἐργασίας εἰς Φιλαρμονικὴν Δήμου καὶ φύσις σχέσεως, Α.Π. 406 σ. 648.—Φύσις σχέσεως ἐργασίας προσωπικοῦ Ἐθνικοῦ Ἱδρύματος Ραδιοφωνίας, Ἐγκ. Δ. Ι.Κ.Α. σ. 994.—Φύσις σχέσεως τοῦ μὴ μονίμου προσωπικοῦ τῶν Νοσηλευτικῶν Ἱδρυμάτων τοῦ ν.δ. 2592/1953 (τέως ν. 965/1937), Γν.Σ. σ. 1215.—Σύμβασις ἐργασίας προσωπικοῦ Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος καὶ Ἀθηνῶν· κῦρος β. δ. 17/20 Σεπτεμβρίου 1953 «περὶ κυρώσεως ὀργανισμοῦ», Σ.Ε. 401 σ. 1109.—Διάκρισις σχέσεως δημοσίου δικαίου ἀπὸ τοιαύτης ἰδιωτικοῦ δικαίου· περιπτώσεις. Βλ. λ. ***Δημοσίου δικαίου σχέσις.*** — Ἀνώνυμον συνάλλαγμα παροχῆς ὑπηρεσιῶν, βλ. λ. ***Ἀνώνυμον συνάλλαγμα.*** — Σύμβασις ναυτικῆς ἐργασίας, βλ. λ. ***Ναυτικοί.*** — Ἀναγκαστικαὶ σχέσεις ἐργασίας, βλ. λ. ***Νεοπολεμισταί, Παλαιοὶ Πολεμισταί, Στράτευσις*** (παράγρ. Ε').

Σχέσις ἐργασίας· ἄρθρ. 2 § 6 ν.δ. 2511/1953.—Ἔννοια σχέσεως ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 2 § 6 ν.δ. 2511/1953· ἔκτασις ἐφαρμογῆς, Π 14599 σ. 182, ΝΖ σ. 225, ΝΖ σ. 281, ΝΖ σ. 319, Π 4111 σ. 532, Π 201 σ. 538,

Π 19 σ. 654, Παρατ. σ. 655, Π 790 σ. 701, Παρατ. σ. 702, Π 148 σ. 826, Π 6006 σ. 826, Μελ. σ. 857, Είσαγ. σ. 531.—Έννοια σχέσεως διάφορος έννοιας συμβάσεως έργασίας, Π 93 σ. 702, Παρατ. σ. 702.—Αναγωγή ύπό ν.δ. 2511/1953 σχέσεως έργασίας είς νομικόν κατασκεύασμα άνωνύμου σχέσεως, μή έρρυθμισμένης ύπό διατάξεως ούσιαστικού δικαίου· αναλογική εφαρμογή διατάξεως Αστικού Κώδικος, Π 93 σ. 702, Παρατ. σ. 702.—Τινά περί σχέσεως έργασίας, ΝΖ σ. 281.—Προστασία της σχέσεως έργασίας κατά τό ν.δ. 2511/1953, ΝΖ σ. 319.—Τινά περί της έννοίας της σχέσεως έργασίας και των προβλημάτων της έξω του κύκλου των θεωριών, Μελ. σ. 857.—Ή λύσις της έλαττωματικής ίδιᾳ σχέσεως έργασίας, ΝΖ σ. 225, ΝΖ σ. 285.—Καθιέρωσις προστασίας της σχέσεως έργασίας, άδιαφόρως κύρους ή μή συμφωνίας περί έργασίας, Π 1129 σ. 297.—Προσηκουσα άγωγή έπί άξιώσεων έξ άκύρου συμβάσεως έργασίας· βλ. κατωτέρω (παράγρ. Γ').

Γ'. *Άκυροι ή μή συμβάσεις έργασίας· συνέπειαι.* Έλλειψις βιβλιαρίου ύγείας· έκδρασις έπί του κύρους της συμβάσεως έργασίας· συνέπειαι· βλ. λ. *Βιβλιάρια*.—Έπικύρωσις άκύρου συμβάσεως (σερβιτόρου άνευ βιβλιαρίου ύγείας) άπο έκδόσεως βιβλιαρίου, Π 13062 σ. 317, Π 14600 σ. 369.—Άκυρότης προσλήψεως έκτάκτων ύπαλλήλων και ύπηρετών δημοσίου δυνάμει συμβάσεως έργασίας ιδιωτικού δικαίου έστω και πρός παροχήν προσκαίρου ύπηρεσίας, άνευ έλέγχου νομιμοφροσύνης, Α.Π. 161 σ. 298.—Άκυρότης προσλήψεως έργατών ύπό Δήμων, έστω και προσκαίρως άνευ τηρήσεως διαδικασίας νομιμοφροσύνης, Π 201 σ. 533.—Άκυρότης προσλήψεως μισθωτού ύπό Νοσοκομείου Παίδων «Η Άγια Σοφία» κατά παράβασιν του ά.ν. 516/1948 περί νομιμοφροσύνης, Π 4119 σ. 914.—Άκυρότης συμβάσεως έργασίας μετά Δημοσίου μή καταρτισθείσης έγγράφως, Π 9786 σ. 577.—Άκυρότης συμβάσεως περί παροχής έργασίας ύπέρ τά νόμιμα χρονικά όρια άνευ άδείας της Αρχής· συνέπειαι, Π 644 σ. 426, Παρατ. σ. 428, Π 7855 σ. 573, Π 6006 σ. 826, Π 7794 σ. 918, Π 3528 σ. 920, Π 2569 σ. 920, Π 10080 σ. 1156, Π 10028 σ. 1248. Βλ. και λ. *Υπερωρίαι*.—Άκυρότης συμβάσεως έργασιας περί παροχής έργασίας κατά Κυριακάς, μή επιτρεπομένης· συνέπειαι, Είσαγ. σ. 23, Α.Π. 262 σ. 456. Βλ. και λ. *Κυριακή*.—Άκυρος σύμβασις έργασίας· άξιωσις έκ του άδικαιολογήτου πλουτισμού· έκδίκασις κατά διαδικασίαν ν. ΓΘΟΔ'· άρθρ. 2 § 6 ν.δ. 2511/1953, Π 14599 σ. 182, Μελ. σ. 119, Είσαγ. σ. 309, Π 966 σ. 316, Σημ. σ. 316, Π 13062 σ. 317, Π 4111 σ. 532, Π 201 σ. 533, Π 188 σ. 575, Π 19 σ. 654, Π 5255 σ. 814, Π 17 σ. 815, Π 6006 σ. 826, Π 148 σ. 826, Π 7794 σ. 918, Π 3669 σ. 920, Α.Π. 638 σ. 1207.—... δι' άγωγής φερούσης τά έκ του άρθρ. 904 Α.Κ. στοιχεία του άδικαιολογήτου πλουτισμού, Π 966 σ. 316, Σημ. σ. 316, Είσαγ. σ. 531, Π 4111 σ. 532, Π 201 σ. 533, Π 5255 σ. 814, Π 6006 σ. 826, Π 148 σ. 826, Π 7794 σ. 918, Π 3669 σ. 920.—... δέν άπορρέει έκ της διατάξεως του άρθρ. 2 § 6 ν.δ. 2511/1953 αύτόνομος άγωγή, Π 3669 σ. 920.—Άρμοδιότης Δικαστού εργατικής διαδικασίας ν. ΓΘΟΔ' πρός έκδίκασιν άξιώσεων μισθωτού (και άκύρου συμβάσεως οΰσης) έκ της σχέσεως έργασιας, ώς τοιαύτης νοουμένης της πραγματικής άπασχολήσεως του μισθωτού, άνεξαρτήτως του κύρους της συμβάσεως, Π 19 σ. 654, Παρατ. σ. 655.—Αναγωγή ύπό ν.δ. 2511/1953 σχέσεως έργασίας είς νομικόν κατασκεύασμα άνωνύμου σχέσεως μη ερρυθμισμένης ύπό διατάξεως ούσιαστικού δικαίου· αναλογική εφαρμογή διατάξεως Αστικού Κώδικος, Π 93 σ. 702, Παρατ. σ. 702.—Ή άντιπαροχή της προσφερθείσης έργασίας έπί σχέσεως έργασίας δέν έχει τον χαρακτήρα άπαιτήσεως έξ άδικαιολογήτου πλουτισμού· έπιδίωξις κατά διαδικασίαν ν. ΓΘΟΔ', ΝΖ σ. 319.—Καθιέρωσις δι' άρθρ. 6 ν.δ. 2511/1953 προστασίας της σχέσεως έργασίας, άδιαφόρως κύρους ή μή συμφωνίας περί έργασίας, Π 1129 σ. 297.—Άνεφάρμοστον έπί άκύρων συμβάσεων έργασίας νόμων περί καταγγελίας συμβάσεως έργασίας, Α.Π. 161 σ. 298, Π 4119 σ. 914, Π 4427 σ. 915, Π 10027 σ. 1140, Είσαγ. σ. 1140, Π 6932 σ. 1255.— ... ύπουργικής άποφάσεως περί προσθέτου άμοιβής, δι' έργασίαν κατά Κυριακάς, Π 4119 σ. 914.— ... ύπουργικών άποφάσεων περί δώρου μισθωτών δι' έορτάς, Π 4119 σ. 914, Π 10027 σ. 1140, Είσαγ. σ. 1140.—Ή λύσις της έλαττωματικής ίδιᾳ σχέσεως έργασίας διά καταγγελίας μετά το ν.δ. 2511/1953, ΝΖ σ. 225, ΝΖ σ. 285.—Σύμβασις έργασίας προσωπικού Εθνικής Τραπέζης Ελλάδος και Αθηνών· έγκυροι και άκυροι διατάξεις του κυρωθέντος όργανισμού, Σ.Ε. 401 σ. 876.

Δ'. Προσύμφωνον. Κατάρτισις προσυμφώνου περί συνάψεως μελλούσης συμβάσεως έργασίας· μή έκτέλεσις αύτου· άνοζήτησις άποζημιώσεως δι' άγωγής κατά την τακτικήν διαδικασίαν ή δι' άγωγής άδικαιολογήτου πλουτισμού, έφ' όσον όμως έδημιουργήθη σχέσις έργασίας κατά την εργατικήν διαδικασίαν· άπόρριψις άπαραδέκτου άγωγής, Π 790 σ. 701, Παρατ. σ. 702.

Ε'. Άναστολή συμβάσεως έργασίας: Άναστολή συμβάσεως έργασίας κατά διάρκειαν στρατεύσεως· μή όφειλή μισθού έπί της έν άναστολή συμβάσεως έργασίας έλλειψις δικαιώματος μισθού στρατευθέντος κατά χρόνον ύπερημερίας έργοδότου λόγω άκυρότητος άπολύσεως, Π 6610 σ. 802.

ΣΤ'. Μισθός. Μισθός· άποδοχαί· τακτικαί άποδοχαί· έννοια· περιεχόμενον· διοικητικός καθορισμός· όριο· ύπέρβασις κλπ., βλ. είς λ. *Άποδοχαί*.—Δυνατός καθορισμός κατά διάφορον του συνήθους τρόπον· ιδιάτυπον μισθού δέν άλλοιοί τον χαρακτήρα της μισθώσεως έργασίας, Α.Π. 579 σ. 19, Α.Π. 73 σ. 237, Α.Π. 242 σ. 470.—Δυνατός καθορισμός άμοιβής κατά μονάδα έργασίας ή κατ' άποκοπήν, Α.Π. 579 σ. 19, Π 13426 σ. 188, Π 12555 σ. 188, Π 13637 σ. 189, Α.Π. 73 σ. 237, Α.Π. 242 σ. 471, Π 10270 σ. 1145, Είσαγ. σ. 1284, Α.Π. 705 σ. 1285.—...ώς έπί άδηγού αύτοκινήτου ταξί κατά διανυόμενον

χιλιόμετρον, Α.Π. 579 σ. 19, Π 1255 σ. 188, Π 13426 σ. 188, Π 13637 σ. 189, Α.Π. 73 σ. 237, Α.Π. 212 σ. 471. —Αδιάφορον αν ο μισθός ορίζεται ρητώς ή αφέθη εις την arbitrium boni viri του εργοδότου, Παραπ. σ. 29.— Σιωπηρά περί μισθού συμφωνία, Π 27 σ. 710, Π 17 σ. 815. —Παραχώρησις κατοικίας και συμψηφισμός της εκ της ενοικήσεως ωφελείας· παραχώρησις δικαιώματος καλλιεργείας μικράς εκτάσεως δι' ίδιον λογαριασμόν άντι μισθού, Π 2502 σ. 28, Παραπ. σ. 29.—Οφειλή μισθού επί πλειόνων εργοδοτών κατ' ίσα μέρη (άρθρ. 480 Αστικού Κώδικος)· περιπτώσεις οφειλής εις ολόκληρον· υπόσχεσις· ομόρρυθμος εταιρία, Π 7892 σ. 79.—Μισθός είς είδος· αποτίμησις εις χρήμα, κατ' επιλογήν μισθωτού· χρόνος υπολογισμού αποτιμήσεως· λήψις χρημάτων έναντι· απόσβεσις αναλόγου μέρους κυρίας ενοχής, Α.Π. 636 σ. 1190.— Έλλειψις υποχρεώσεως μισθού, εφ' όσον δεν παρεσχέθη εργασία· και επί τη εκδοχή υπάρξεως τοιούτου δικαιώματος επί επουσιώδους χρονικής αδυναμίας προς παροχήν υπηρεσιών, επιτρεπή ή διά συμφωνίας των μερών άλλοία ρύθμισις της διατάξεως των Πανδεκτών καθιερούσης ενδοτικόν δίκαιον, Π 5421 σ. 756.—Χρόνος απασχολήσεως δι' υποχρεωσιν νομίμου μισθού· αναφορά μισθού εις νόμιμον χρόνον απασχολήσεως, Έγκ. σ. 48, 767, Α.Π. 832 σ. 516, Π 6016 σ. 1042, Είσαγ. σ. 190, 220.—Υποχρέωσις εργοδότου εις καταβολήν δικαίου μισθού ως ανταλλάγματος παροχής υπηρεσιών μισθωτού· παράγοντες επενεργούντες επί του ύψους του μισθού και ρυθμιστική παρέμβασις της Πολιτείας προς καθορισμόν ελαχίστου ορίου μισθού ως κατωτάτου ορίου συντηρήσεως του μισθωτού, Π 14 σ. 585.— Συμφωνίαι μισθού μικροτέρου του νομίμου· νόμιμοι συνέπειαι ως προς τον εργοδότην εκ παραβάσεως του νόμου· καταβολή αποζημιώσεως ίσης προς την διαφοράν μεταξύ του καταβαλλυμένου μισθού και του νομίμου, Π 14 σ. 586. —Καθυστέρησις μισθών και επίσχεσις παροχής εργασίας, βλ. κατωτέρω Θ'.

Ζ'. *Εργοδότης· περιορισμένη εξουσία· ίση μεταχείρισις μισθωτών.* Σχέσεις Ελληνικού Δημοσίου προς Δημοσίαν Επιχείρησιν Ηλεκτρισμού· τίς ο υπόχρεως έναντι μισθωτών, Π 6834 σ. 204, Π 12545 σ. 206, Π 318 σ. 207.— Συμβάσεις εργασίας βοηθών τεχνιτών επιχειρήσεων· μετά τίνος ο σύνδεσμος διά της εργασιακής συμβάσεως· βοηθός τεχνίτου υποδηματοποιού, Π 28 σ. 818.—Αμετάβλητον νομικής θέσεως συνδίκου εκ της αναθέσεως εις Ελληνικόν Δημόσιον της εκμεταλλεύσεως των Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας μετά πτώχευσιν· συνέπεια αναθέσεως εκμεταλλεύσεως· διάδοχος εργοδότης το Ελληνικόν Δημόσιον, Α.Π. 638 σ. 1289. — Πειθαρχική εξουσία εν τη εργασιακή συμβάσει· επιβολή ποινών προσωπικού λεωφορείων Κ.Τ.Ε.Λ.· όρος ή μετριασμός ποινής υπό δικαστηρίου, Π 1099 82, πρβλ. Π 380 σ. 84.—Μεταβολή προσώπου εργοδότου· συνέπειαι· βλ. λ. *Καταγγελία συμβάσεως εργασίας* (παράγρ. Ιστ)· δικαιώματα· υποχρεώσεις εργοδότου· βλ. εις τας κατωτέρω παραγρ. Θ' επ.—Αρχή ίσης μεταχειρίσεως μισθωτών βλ. λ. *Ίση μεταχείρισις* —Υποχρέωσις προνοίας εργοδότου προς μισθωτόν· έννοια άρθρ. 660 - 663 Α.Κ., NZ σ. 907.

Η'. *Εκμισθώτης εργασίας· υποχρεώσεις· άρθρ. 651, 652 Α.Κ. ζημίαι υπό μισθωτού* : Έννοια όρου εμισθωτός», Π 155 - 156 σ. 708, Π 269 σ. 709.—Έννοια ιδιωτικού υπαλλήλου· περιπτώσεις κλπ., βλ. εις λ. *Υπάλληλοι ιδιωτικοί.*—Υποχρέωσις εκμισθωτού εργασίας προς παροχήν της εργασίας, Α.Π. 579 σ. 19, Π 12555 σ. 188, Α.Π. 73 σ. 237, Π 14 σ. 586, Π 106 σ. 709, Α.Π. 475 σ. 760, NZ σ. 1180, Είρ. 11 σ. 1260 (παράρτημα σ. 1272).—...αυτοπροσώπως· άρθρ. 651 Α.Κ., Π 12555 σ. 188, Α.Π. 73 σ. 237, Α.Π. 475 σ. 760.—...και μετ' επιμελείας· έννοια άρθρ. 652 Α.Κ., Α.Π. 153 σ. 296, Π 106 σ. 709, πρβλ. Είσαγ. σ. 238, 295. —Βαθμός επιμελείας και κρίσις περί αυτού· αξίωσις εργοδότου προς αποζημίωσιν διά ζημίας εκ πταίσματος ή αμελείας· εις τί συνίσταται ή αποζημίωσις, Είρ. 11 σ. 1260, βλ. ως προς τον συμψηφισμόν απαιτήσεως εκ ζημιών προς τον μισθόν κατωτέρω παραγρ.— Υποχρέωσις συμμορφώσεως προς τους κατά την σύμβασιν επιβαλλομένους υπό του εργοδότου όρους, Α.Π. 159 σ. 296, Π 106 σ. 709, Α.Π. 470 σ. 770.—Δικαίωμα εργοδότου προς έλεγχον εργάτου ή υπαλλήλου και υποχρέωσις τούτου να υπακούη, Π 106 σ. 709.—Αμεταβίβαστον αξιώσεως μισθωτού επί την εργασίαν, Α.Π. 73 σ. 237, Α.Π. 475 σ. 760. —Έλλειψις κατά ρ. δ. υποχρεώσεως μισθού, εφ' όσον δεν παρεσχέθη εργασία· και επί τη εκδοχή ότι υπήρχε τοιούτο δικαίωμα επί επουσιώδους χρονικής αδυναμίας, προς παροχήν υπηρεσιών, επιτρεπή ή διά συμφωνίας των μερών άλλοία ρύθμισις της διατάξεως Πανδεκτών καθιερούσης ενδοτικόν δίκαιον, Π 5421 σ. 756.—Προσωπική εξάρτησις μισθωτού· άρθρ. 652 Α.Κ., Α.Π. 132 σ. 238, Α.Π. 159 σ. 296, Α.Π. 242 σ. 471, Α.Π. 470 σ. 770.—Έννοια άρθρου 652 Α.Κ.· δεν προκύπτει εξ αυτού κριτήριον της συμβάσεως εξηρτημένης εργασίας· αποτελεί ειδικήν εφαρμογήν επί της συμβάσεως εργασίας της αρχής περί ευθύνης του οφειλέτου δι' αθέτησιν της υποχρεώσεως του εκ δόλου ή αμελείας, Είσαγ. σ. 238, 295, 471, 770.— Η παροχή του μισθωτού· χαρακτήρ αυτής ως διαρκούς και ως species· η προσφορά της παροχής· διάκρισις προσφοράς και εκπληρώσεως· διαρκής χαρακτήρ προσφοράς παροχής και υπερημερίας εργοδότου· πραγματική και ρηματική προσφορά· αδυναμία παροχής κατά διάρκειαν υπερημερίας εργοδότου ως δανειστού· αδυναμία εργοδότου προς αποδοχήν παροχής και υπερημερία αυτού, Μελ. σ. 393, 449, 505. Βλ. ως προς την προσφοράν της παροχής, επίσχεσιν παροχής εργασίας, άποχήν εκ της εργασίας κλπ. τας επομένας παραγράφους.

Θ'. *Υπερημερία εργοδότου· μη αποδοχή υπηρεσιών· συνέπειαι· ανωτέρα βία* (*άρθρ. 656 Α.Κ.*)· *συμψηφισμός ωφελειών· επίσχεσις παροχής εργασίας κλπ.* Ισχύς κατ' άρθρ. 24 Είσ. νόμου προϊσχύσαντος του Αστικού Κώδικος δικαίου, επί συμβάσεων συναφθει-

σών πρὸ τοῦ Ἀστ. Κώδικος, ὡς πρὸς τὴν ὑπερημερίαν τοῦ ὀφειλέτου, Π 4472 σ. 983. Βλ. καὶ ἀνωτέρω παράγρ. Α.—Ζητήματα ἐκ τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου ὡς δανειστοῦ· ἡ παροχὴ τοῦ μισθωτοῦ· χαρακτὴρ ὡς διαρκοῦς καὶ species· ὁ διαρκὴς χαρακτὴρ προσφορᾶς τῆς παροχῆς καὶ ὑπερημερίας ἐργοδότου· πραγματικὴ καὶ ρητὴ προσφορά· ἡ ὑπερημερία καταστρέφει τὴν παροχὴν ἐργασίας· ἔμμεσος ἢ καταχρηστικὴ ἀδυναμία παροχῆς κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου ὡς δανειστοῦ, ἀδυναμία ἐργοδότου πρὸς ἀποδοχὴν παροχῆς καὶ ἐκ ταύτης ὑπερημερία· συνέπειαι ὑπερημερίας. Μελ. σ. 393, 449, 505.— Μὴ ἀποδοχὴ ὑπηρεσιῶν μισθωτοῦ· ὑπερημερία ἐργοδότου καὶ δικαίωμα μισθοῦ κατ' ἄρθρον 656 Α.Κ., Α.Π. 665 σ. 176, Π 13637 σ. 189, Π 11163 σ. 307, Π 14361 σ. 315, Α.Π. 261 σ. 349, Π 2385 σ. 358, Μελ. σ. 393, 449, 505, Α.Π. 459 σ. 458, Π 5189 σ. 459, Α.Π. 405 σ. 643, Π 790 σ. 701, Π 7771 σ. 869, Π 9639 σ. 1146.— ...ἀδιαφόρως πταίσματος, Π 7771 σ. 869.— Προϋπόθεσις ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρ. 656 Α.Κ. σύμβασις ἐργασίας τελειωμένη καὶ οὐχὶ προσύμφωνον περὶ μελλούσης συνάψεως ταύτης· προσήκουσα ἀγωγὴ ἐν μὴ ἐκτελέσει τοῦ προσυμφώνου καὶ ἀρμοδιότης, Π 790 σ. 701. —Μὴ ἀποδοχὴ ἐκ μέρους ἐργοδότου ὑπηρεσιῶν μισθωτοῦ, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ εἰς τὴν ἐργασιακὴν σύμβασιν ὅρος κατὰ τὸν ὁποῖον δύναται ἐργοδότης ἐπὶ ὡρισμένας ἡμέρας νὰ μὴ ἀποδέχηται τὰς προσφερομένας ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ· δικαίωμα μισθωτοῦ ἐπὶ τὸν μισθόν, Π 14361 σ. 315.—Ὑπερημερία ἐργοδότου καὶ ὅταν εἶναι μὲν πρόθυμος νὰ δεχθῇ τὴν προσφοράν, δὲν προσφέρει ὅμως τοὺς ἀπαιτητοὺς μισθούς· ἐν ἀσκήσει δικαιώματος ἐπισχέσεως ἐργασίας· ὕπαρξις ὑπερημερίας ἐργοδότου καὶ ἐπὶ μὴ προσφορᾶς τῆς ἀντιπαροχῆς· χρόνος πληρωμῆς ἡμερομισθίων, Π 2655 σ. 570.—Ἔλλειψις ὑπερημερίας ἐργοδότου περὶ ἀποδοχὴν ὑπηρεσιῶν μισθωτοῦ καὶ ὑποχρεώσεως μισθοῦ, δι' ἃς ἡμέρας δὲν εἰργάσθη ὁ μισθωτὸς ἐπὶ ἐργασιακῆς σχέσεως ἐργατῶν προσλαμβανομένων δι' ἐργασίαν μιᾶς ἡμέρας, Α.Π. 90 σ. 467.—Ἄκυρος ἀπόλυσις μισθωτοῦ· ὑπερημερία ἐργοδότου· ὑποχρέωσις καταβολῆς μισθοῦ. Βλ. λ. *Ἀνεργία* (παράγρ. Βε).—Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου πρὸ τῆς λήξεως ἄνευ σπουδαίου λόγου· ὑπερημερία ἐργοδότου καὶ ὑποχρέωσις μισθοῦ, Π 11163 σ. 307.—Θέσις μισθωτοῦ παρανόμως εἰς διαθεσιμότητα· δικαίωμα μισθοῦ πλήρους κατ' ἄρθρ. 656 Α.Κ., Π 1105 σ. 364.—Ἄκυρος σύμβασις ἐργασίας ξενοδοχοϋπαλλήλου λόγῳ ἐλλείψεως βιβλιαρίου ὑγείας· συνέπεια παραλείψεως ἀναγγελίας· ἀποζημίωσις ἐκ παραλείψεως ὀφειλομένης ἐκ τοῦ νόμου ἐνεργείας καὶ οὐχὶ ἢ κατ' ἄρθρ. 656 Α.Κ. ὑποχρέωσις καταβολῆς μισθοῦ, λογιζομένης τῆς συμβάσεως ὡς ἐγκύρου, Π 4427 σ. 915.—Καταβλητέος μισθὸς ἐπὶ ὑπερημερίας ἐργοδότου λόγῳ ἀκύρου ἀπολύσεως, Π 4121 σ. 874.—Μὴ ἀποδοχὴ ὑπὸ ἐργοδότου τῶν ὑπηρεσιῶν, τὰς ὁποίας εἶναι ἕτοιμος ὁ μισθωτὸς νὰ προσφέρῃ, συμφώνως πρὸς ἐργασιακὴν σύμβασιν ἐν τῷ καταλλήλῳ χρόνῳ καὶ τόπῳ· ὑπερημερία ἐργοδότου καὶ δικαίωμα μισθοῦ· κρίσις δικαστηρίου οὐσίας περὶ μὴ προσφορᾶς ὑπηρεσιῶν ὑπὸ μισθωτοῦ, Α.Π. 357 σ. 458, Π 5189 σ. 459.— Οὐ στοιχεῖον ὑπάρξεως δικαιώματος διὰ τοὺς μετ' ἀπόλυσιν μισθοὺς ἡ προσφορὰ ἐκ νέου ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ τῶν ὑπηρεσιῶν του, Α.Π. 405 σ. 643.— Θεωρεῖται ἐνεπάρχουσα ἐν τῇ καταγγελίᾳ δήλωσις τοῦ ἐργοδότου περὶ μὴ ἀποδοχῆς ὑπηρεσιῶν· ματαία ἡ προσφορὰ ὑπηρεσιῶν ὑπὸ μισθωτοῦ μετὰ δήλωσιν ἐργοδότου περὶ ἀπολύσεως, Π 2655 σ. 570, Π 2390 σ. 1054.—Ἀδυναμία παροχῆς κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου· ἀδυναμία τοῦ ἐργοδότου πρὸς ἀποδοχὴν παροχῆς καὶ ἐκ ταύτης ὑπερημερία τούτου· συνέπειαι ὑπερημερίας, Μελ. σ. 393, 449, 505.— Ὑπερημερία ἐργοδότου ἐπὶ ἀκύρου ἀπολύσεως μισθωτοῦ καὶ ἐπιδίκασις μισθοῦ· ὑστέρα ἀγωγὴ περὶ μισθοῦ, βάσει συνεχιζομένης ὑπερημερίας· θεώρησις ὡς σιωπηρᾶς καταγγελίας ἐπιμόνου ἀρνήσεως ἐργοδότου πρὸς ἀποδοχὴν ὑπηρεσιῶν μισθωτοῦ· δικαίωμα μισθοῦ 15 ἡμερῶν, κατ' ἄρθρ. 669 Ἀστικοῦ Κώδικος, μὴ προηγουμένης κατ' αὐτὸ καταγγελίας, Π 6066 σ. 1149.—Κατ' οὐδεμίαν διάταξιν νόμου ὑπερημερία ἐργοδότου δύναται νὰ ἐκληφθῇ ὡς καταγγελία συμβάσεως· ἄρσις ὑπερημερίας διὰ δηλώσεως ἐργοδότου πρὸς ἀποδοχὴν ὑπηρεσιῶν ἢ διὰ συμφωνίας μεταξὺ μερῶν· ἰσχυρισμὸς περὶ μὴ ἀποδοχῆς ὑπηρεσιῶν ἐξ ἀνωτέρας βίας, Π 6659 σ. 700.—Πρόσκλησις μισθωτοῦ διατελοῦντος ἐν ἀκύρῳ ἀπολύσει πρὸς ἐπανάληψιν ἐργασίας· ἄρσις δι' αὐτῆς ὑπερημερίας ἐργοδότου, καὶ ἄνευ προσφορᾶς πληρωμῆς τῶν συνεπειῶν τῆς ὑπερημερίας του ὀφειλομένων μισθῶν· δικαίωμα μόνον μισθωτοῦ πρὸς ἐπίσχεσιν παροχῆς ἐργασίας, ὑπὸ τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρ. 281 Ἀστικοῦ Κώδικος, Π 6646 σ. 753.—Παῦσις ὑποχρεώσεως μισθῶν μετ' ἄκυρον ἀπόλυσιν δι' ἄρσεως ὑπερημερίας εἴτε διὰ μεταγενεστέρας ἐγκύρου καταγγελίας, εἴτε κατὰ ἕτερον νόμιμον τρόπον, Π 9639 σ. 1146.—Ἔννοια ἄρθρ. 656 Α.Κ. ἀπαλλάσσοντος ἐργοδότην ὑποχρεώσεως πρὸς καταβολὴν μισθοῦ ἐπὶ ἀνωτέρας βίας, Α.Π. 17 σ. 235.—Ἐπιθεώρησις μηχανικῶν ἐγκαταστάσεων ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν καὶ ἔνεκα τούτου παῦσις λειτουργίας ἐκμεταλλεύσεως· ἀξιώσεις περὶ πληρωμῆς μισθοῦ δι' ἀπολεσθέντα χρόνον ἄνευ ἰδιαιτέρας συμφωνίας· ὑποχρέωσις ἐργοδότου πρὸς δήλωσιν εἰς ἕκαστον προσλαμβανόμενον μισθωτὸν τῆς ἐπερχομένης διακοπῆς λειτουργίας τῆς ἐκμεταλλεύσεως, Ἀλλδ. νμλγ. σ. 589, Πειρπ. σ. 600.—Ἀπαλλαγὴ ἐργοδότου ὑποχρεώσεως καταβολῆς μισθοῦ ἐπὶ μὴ ἀποδοχῆς ὑπηρεσιῶν ἐξ ἀνωτέρας βίας· διάκρισις περιστατικοῦ ἀνωτέρας βίας ἀπὸ τυχηροῦ, ἀφορῶντος εἰς τὸν ἐργοδότην καὶ τὸ ἐπάγγελμα αὐτοῦ, Α.Π. 314 σ. 636.—Ἀκύρωσις ὑπὸ Συμβουλίου Ἐπικρατείας ἀποφάσεως Συμβουλίου περὶ ἀνακλήσεως διορισμοῦ κατ' ἄρθρ. 11 ἀ.ν. 1836/1951· δικαίωμα διορισθέντος πρὸς λῆψιν μισθοῦ· ἀπόρριψις ἰσχυρισμοῦ περὶ ἐλλείψεως δικαιώματος μισθοῦ ἕνεκεν μὴ ἀπο-

δοχῆς ὑπηρεσιῶν ἐξ ἀνωτέρας βίας, Π 6642 σ. 920.—Ἀνυπόχρεον καταβολῆς μισθῶν μετ' ἀνάκλησιν διορισμοῦ κατ' ἀ.ν. 1836/1951, Π 6641 σ. 822.—Ἀπόλυσις μισθωτοῦ μετὰ σφράγισιν ἐργοστασίου ὑπὸ τῆς Ἀρχῆς λόγῳ ἀσκουμένης λαθρεμπορίας· ἀκυρότης ἕνεκα μὴ τηρήσεως διατυπώσεων ἄρθρ. 3 ν. 118/1945· ὑποχρέωσις καταβολῆς μισθοῦ, μὴ συνιστῶντος τοῦ ἄνω περιστατικοῦ ἀνωτέραν βίαν, ἐμποδίζουσαν τὴν ἀποδοχὴν ὑπηρεσιῶν, ἀλλ' ἀδυναμίαν ἐξ ὑπαιτίου πράξεως ἐργοδότου ἢ ἐν πάσῃ περιπτώσει ἐκ λόγων ἀφορώντων εἰς αὐτὸν καὶ τὸ ἐπάγγελμά του, Π 4860 σ. 975.—Ἀποδοχαὶ μὴ ἀπασχολουμένων λόγῳ ἀνωτέρας βίας, Ἔγγρ. σ. 46.—Συμψηφισμὸς ἀλλαχοῦ κερδηθέντων· δικαίωμα ἐργοδότου ἐκπτώσεως ἐκ τοῦ μισθοῦ παντὸς ὅ,τι ὁ μισθωτὸς ὠφελήθη ἐκ τῆς ἀλλαχοῦ παροχῆς τῆς ἐργασίας· ἔννοια ἄρθρ. 656 Ἀστικοῦ Κώδικος, Π 7892 σ. 79, Α.Π. 665 σ. 176, Α.Π. 311 σ. 636, Π 5184 σ. 1092, Α.Π. 695 σ. 1288.—Ἀσυμψηφιστέον κερδηθέντων ἀλλαχοῦ κατ' ἄλλον ἐλεύθερον χρόνον, Α.Π. 665 σ. 176.—Στοιχεῖα πληρότητος ἰσχυρισμοῦ συμψηφισμοῦ ἀλλαχοῦ κερδηθέντων· προσδιορισμὸς καὶ ἐργοδότου, Εἰσαγ. σ. 176.—Δόλια ἀποφυγὴ προσφερθείσης ἐργασίας καὶ συνέπειαι· ὑποχρέωσις ἀκόρως ἀπολυθέντος μισθωτοῦ εἰς ἀποδοχὴν προσφερθείσης ἀλλαχοῦ ἐργασίας· ἀπόκρουσις ἀξιώσεως μισθωτοῦ ἐπὶ τῶν μισθῶν ἕνεκεν ὑπερημερίας ἐργοδότου κατ' ἄρθρον 656 Ἀστικοῦ Κώδικος, ἐκ τοῦ ἄρθρου 281 Α.Κ., ἐφ' ὅσον κακοβούλως ἀπέφυγε νὰ ἐργασθῇ· συνδυασμὸς ἄρθρου 281 πρὸς ἄρθρον 656 Α.Κ., Π 1854 σ. 1092.—Συμψηφισμὸς πρὸς μισθὸν ζημιῶν προκληθεισῶν δολίως, Π 7771 σ. 869.—Ἐπίσχεσις παροχῆς ἐργασίας· δικαίωμα μισθωτοῦ ἐκ τῶν ἄρθρων 325 καὶ 329 Α.Κ. πρὸς ἐπίσχεσιν τῆς ὀφειλομένης παροχῆς του, μελλούσης ἐργασίας του, πρὸς ἀσφάλειαν ληξιπροθέσμου ἀξιώσεως του κατὰ ἐργοδότου, ἀπορρεούσης ἐξ ἀπαιτητῶν μισθῶν διὰ παρασχεθεῖσαν ἐργασίαν· ἄσκησις ἐντὸς τῶν ὁρίων ἄρθρ. 281 Ἀστικοῦ Κώδικος, Α.Π. 201 σ. 349.—Ἄκυρος ἀπόλυσις μισθωτοῦ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118/1945· πρόσκλησις ὑπὸ ὑπερημέρου ἐργοδότου δι' ἀνάληψιν ἐργασίας· ἄσκησις ὑπὸ μισθωτοῦ δικαιώματος ἐπισχέσεως παροχῆς ἐργασίας μέχρι καταβολῆς καθυστερουμένων μισθῶν· συνέπεια ἢ ἐξακολούθησις ὑπερημερίας ἐργοδότου, Π 178 σ. 76.—Ἐπίσχεσις ἢ ἔνστασις τοῦ μὴ ἐκπληρωθέντος συναλλάγματος ἐν τῇ συμβάσει ἐργασίας, ΝΖ σ. 625.—Ἀνεφάρμοστον κατὰ τὸ προϊσχὸν δικαίων ἐπισχέσεως παροχῆς ἐργασίας, πρὸς ἀσφάλειαν ἀπαιτήσεως μισθωτοῦ, ἐκ καθυστερουμένων μισθῶν· θέματα ἐφαρμογῆς τῆς ἐπισχέσεως, Π 4472 σ. 983.—Ἀνεφάρμοστον ἀποκλειστικῆς προθεσμίας ἐπιδόσεως ἀγωγῆς ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως, κατ' ἄρθρον 3 Ν.Δ. 8/11 Μαΐου 1946, ἐπὶ ἀγωγῆς ἐχούσης ὡς βάσιν ὑπερημερίαν τοῦ ἐργοδότου, κατ' ἄρθρον 656 Α.Κ., Π 267 σ. 772.—Μισθοὶ ἐπὶ ὑπερημερίας ἐργοδότου περὶ ἀποδοχὴν ὑπηρεσιῶν λόγῳ ἀκύρου ἀπολύσεως· ἐπιδίκασις δι' ἀποφάσεως κηρυσσομένης ὑποχρεωτικῶς ἐκτελεστῆς κατ' ἄρθρ. 186α Πολ. Δικ.· ἀνεπίτρεπτος ἀναστολὴ ἐκτελέσεως ἀποφάσεως, Π 3872 σ. 827.

Γ. Ἀποχὴ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας· κώλυμα παροχῆς ἐργασίας· ἀσθένεια· συνέπειαι· δικαίωμα μισθοῦ κλπ. (ἄρθρ. 657, 658 Α.Κ.). Ἀποχὴ μισθωτοῦ ἀπὸ ἐργασίας ἕνεκα ἀσθενείας ἢ ἄλλης αἰτίας· τύχη συμβάσεως ἐργασίας (ἄρθρ. 5 § 8 ν. 2112, 8 β.δ. 16 Ἰουλ. 1920)· βλ. εἰς λ. *Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας*.—Ἀποχὴ λόγῳ ἀπεργίας· συνέπειαι· ἐπίδρασις ἐπὶ συμβάσεως ἐργασίας· μισθὸς κλπ. βλ. λ. *Ἀπεργία*.—Κώλυμα παροχῆς ἐργασίας καὶ δικαίωμα μισθοῦ· ἔννοια ἄρθρων 657, 658 Α.Κ., Π 6791 σ. 30, Ἔγγρ. σ. 47, Π 13236 σ. 179, Π 125 σ. 180, Π 935 σ. 239, Α.Π. 201 σ. 349, Π 1958 σ. 351, Π 3782 σ. 519, Π 5421 σ. 756, Π 5259 σ. 757, Π 9087 σ. 1043, Π 8843 σ. 1044, Νμλγ. σ. 1046 ἑξ.—Ἀσθένεια μισθωτοῦ· δικαίωμα μισθοῦ κατὰ χρόνον ἀσθενείας μισθωτοῦ· συμβάσεις πρὸ τοῦ Α. Κώδικος· ἐφαρμογὴ βυζαντινορρωμαϊκοῦ δικαίου· συμβάσεις μετὰ Α. Κώδικα· ἔννοια ἄρθρ. 657, 658 Α.Κ. ὡς πρὸς τὴν ἐμφάνισιν κωλυμάτων καὶ δικαίωμα μισθοῦ· ἀφετηρία χρόνου ὑπηρεσίας· τίς ὁ δικαιούμενος μισθός· ἐκπτώσεις ὠφελειῶν· συμβάσεις ὡρισμένον χρόνου· ἄρθρ. 657, 658 καὶ ν. 551 περὶ ἐργατ. ἀτυχημάτων· λουτροθεραπεία ἀναπήρων καὶ δικαίωμα μισθοῦ· ὑπερημερία ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως καὶ ἀσθένεια μισθωτοῦ· παραίτησις ἀξιώσεως ἐκ τῶν ἄρθρ. 657, 658 Α.Κ.· παραίτησις ἀξιώσεως ἐκ τοῦ προϊσχύοντος δικαίου εἰσφοραὶ Ι.Κ.Α.· καταγγελία συμβάσεως καὶ ἀξιώσεις μισθοῦ ἐκ τῶν ἄρθρων· βιβλιογραφία, Σύνοψις νμλγ. σ. 1046 ἑξ.—Ἐφαρμογὴ ἄρθρων 657, 658 Ἀστ. Κώδικος ἀνεξαρτήτως προστασίας ν. 551 περὶ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων, Π 1958 σ. 351.—Ἀνυπαίτιον κώλυμα παροχῆς ὑπηρεσιῶν καὶ δικαίωμα μισθοῦ ἐπὶ συμβάσεων πρὸ εἰσαγωγῆς Ἀστ. Κώδικος· ἐφαρμογὴ προϊσχύοντος ρωμαϊκοῦ δικαίου ἐπὶ συμβάσεων ἐργασίας συνομολογηθεισῶν πρὸ εἰσαγωγῆς Ἀστ. Κώδικος διὰ δικαίωμα μισθοῦ κατὰ χρόνον μὴ παροχῆς ὑπηρεσιῶν ἕνεκα ἀσθενείας· ἐφαρμόστέαι διατάξεις καὶ ἔκτασις δικαιώματος μισθοῦ· ἐνδοτικὸν δίκαιον ἐπιτρεπομένης παρεκκλίσεως διὰ συμφωνίας τῶν μερῶν, Π 6791 σ. 30, Π 13236 σ. 179, Π 5421 σ. 756, Π 8843 σ. 1044· βλ. καὶ ἀνωτέρω παράγρ. Α'.—...ἐπουσιώδης ἀνυπαίτιος χρονικὴ ἀδυναμία πρὸς παροχὴν ὑπηρεσιῶν· δὲν ἐπιφέρει ἀντίστοιχον ἐλάττωσιν τῆς ἀμοιβῆς τοῦ μισθωτοῦ· ἐξουσία δικαστοῦ νὰ κρίνῃ ἑκάστοτε τὸ εἶδος τοῦ ἀνυπαιτίου κωλύματος καὶ νὰ ὁρίσῃ τὸν χρόνον, δι' ὃν δὲν ἐπέρχεται ἄρσις τῆς πρὸς καταβολὴν τοῦ μισθοῦ ὑποχρεώσεως τοῦ ἐργοδότου, Π 8843 σελ. 1044.—Μισθὸς ἐν κωλύματι ἕνεκεν ἀσθενείας κατὰ τὸ βυζαντινορρωμαϊκὸν δίκαιον, ΝΖ σ. 2.—Ἀποδοχαὶ μισθωτῶν μὴ ἀπασχολουμένων λόγῳ ἀνωτέρας βίας, Ἔγγρ. σ. 46.—Μισθὸς κατὰ χρόνον ἀσθενείας· δικαίωμα δώρου δι' ἑορτάς, Π 935 σ. 239.—Οὐ συνυπολογισμὸς προσθέτου ἀμοιβῆς δι' ἐπὶ πλέον κανονικὴν παραγωγὴν εἰς δικαιούμενον κατ' ἄρθρ. 657, 658 Α.Κ. μισθόν, Π 1958 σ. 351.—Ἔννοια

άρθρ. 657, 658 Α.Κ· ὑποχρέωσις καταβολῆς μισθοῦ ἴσου πρὸς ἐκείνον, ὃν θὰ ἐλάμβανεν ὁ μισθωτὸς ἄνευ τοῦ κωλύματος ἐπὶ τὸν ἐν ἄρθρῳ 658 Ἀστικοῦ Κώδικος χρόνον, Π 5259 σ. 757.—Ἔννοια ἄρθρ. 657, 659 Α.Κ.· λῆψις μισθοῦ καθ' ἕκαστον ἔτος ἐπὶ ξένα μήνα, εἴτε ἐφ' ἅπαξ, εἴτε τμηματικῶς ἐὰν συντρέξωσιν ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἔτους κωλύματα τῆς αὐτῆς ἢ διαφόρου φύσεως, διαρκείας κάτω τοῦ μηνός, Π 3732 σ. 519.—Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας διαρκούντος τοῦ κωλύματος παροχῆς ὑπηρεσιῶν διὰ σπουδαῖον λόγον, κατ' ἄρθρα 657, 658 Ἀστικοῦ Κώδικος, δὲν καταλύει ἀξίωσιν μισθοῦ ἐκ τῶν ἄρθρων τούτων· καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ἐγκυμονούσης γυναικός· ἐκπτωσις ἐκ τῶν ἄρθρ. 657, 658 Ἀστικοῦ Κώδικος μισθοῦ τῶν καταβληθέντων πράγματι ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α., Π 3087 σ. 1018.—Ἀσθένεια μισθωτοῦ κατὰ χρόνον ἰσχύος ἀδείας ἀ.ν. 539/1945 καὶ διάρκεια ἀδείας, Γ'ν. Σ. σ. 1117.

ΙΑ'. Ἐργασία πλέον τῆς συμφωνηθείσης, συνήθους ἢ νομίμων (ἄρθρ. 659 Α.Κ.). Ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 659 Α.Κ. ἐπὶ συμβάσεως ἐργασίας, καταρτισθείσης πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Α.Κ.· παρεπομένη περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς συμφωνία, Π 93 σ. 291.—Δικαίωμα κατ' ἄρθρον 659 Α.Κ. συμπληρωματικῆς ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν παρασχεθεῖσαν ἐντὸς τῶν νομίμων ὁρίων ἢ καὶ ἐν ἐλλείψει νομίμου ὁρίου πέραν τῆς συμφωνηθείσης ἢ συνήθους· καθορισμὸς ταύτης, Π 93 σ. 291, Παρατ. σ. 293.—Μὴ ἰσχὺς νομίμων χρονικῶν ὁρίων ἐργασίας καταστημάτων πρὸ ἑορτῶν Χριστουγέννων, Νέου Ἔτους καὶ Πάσχα· διακανονισμὸς ὑπὸ ἐνδιαφερομένων· συμφωνία περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς εἰς ὑπάλληλους· νόμιμοι ὧραι ἐργασίας καταστημάτων, Π 93 σ. 291, Εἰσαγ. σ. 290, Παρατ. σ. 292.—Ἀποζημίωσις κατ' ἄρθρ. 659 Α.Κ. δι' ἐπιτρεπομένας ὑπερωρίας ἐπὶ ἐργασίας ἐκτελουμένης ἐν ὑπαίθρῳ καὶ ἐπηρεαζομένης ἐκ τῶν καιρικῶν συνθηκῶν, Π 80 σ. 710.—Κρίσις δικαστηρίου οὐσίας περὶ ὑπάρξεως εἰδικῆς συμφωνίας μισθωτοῦ μετὰ Α.Σ.Ο. περὶ παροχῆς ἐργασίας κατὰ 35 ὥρας ἑβδομαδιαίως, τῆς πέραν τούτων καὶ μέχρι 48 ὡρῶν θεωρουμένης ὡς καθ' ὑπέρβασιν γενομένης καὶ ἀμειβομένης διὰ προσθέτου ἀμοιβῆς· ἀναίρεσις ἀποφάσεως ἐφ' ὅσον δὲν καθορίζεται μετὰ τίνος φυσικοῦ προσώπου, ὡς ἐκπροσωπηθέντος νομικὸν πρόσωπον, συνήφθη ἡ συμφωνία, Α.Π. 129 σ. 374. (Ἡ ἀναιρεθεῖσα Π 2686 σ. 374).—Παροχὴ ὑπὸ μισθωτοῦ ἐργασίας ἐπὶ πλέον τῆς συνήθους, ΝΖ σ. 1310.—Νόμιμος σύμβασις περὶ παροχῆς εἰς ὑπάλληλον γραφείου ἀνωνύμου ἑταιρίας συμπληρωματικῆς ἀμοιβῆς (πέραν τῆς νομίμου) δι' ἐργασίαν πέραν τῶν 3 1/2 ὡρῶν καὶ μέχρι τοῦ ἀνωτάτου νομίμου ὡραρίου (ἑπτάωρον), μὴ προσκρούουσα εἰς τὰς διατάξεις περὶ ἀνεπιτρέπτου πρὸ τοῦ ν. 2958/1952 ὑπερβάσεως τῶν νομίμων ὁρίων ἀποδοχῶν, Α.Π. 707 σ. 1295, Α.Π. 382 σ. 516 (Ἀναιρέσασα τὴν Π 18337 σ. 191).—Ἑλαττωματικὴ σχέσις ἐργασίας· παροχὴ ἐργασίας ὑπὲρ τὰ νόμιμα χρονικὰ ὅρια· ἀναλογικὴ ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 659 Α.Κ., Π 93 σ. 702. Βλ. καὶ λ. *Ὑπερωρίαι.*

ΙΒ'. Συμψηφισμὸς ἀπαιτησέων ἐργοδότου πρὸς μισθόν (ἄρθρ. 664 Α.Κ.). Συμψηφισμὸς ἀνταπαιτήσεως ἐργοδότου ἐκ ζημιῶν προκληθεισῶν δολίως πρὸς μισθὸν κατ' ἄρθρ. 664 Α.Κ., ἀνεξαρτήτως ἂν ὁ μισθὸς θεωρῆται ἀπαραίτητος πρὸς διατροφήν· ἰσχὺς ἀπαγορεύσεως ἄρθρ. 664 Α.Κ. ἐπὶ ζημιῶν ἐξ ἀμελείας, Π 7771 σ. 869, Π 70 σ. 709.—Ἀοριστία ἐνστάσεως συμψηφισμοῦ ἐν μὴ προσδιορισμῷ συμψηφιστέου ποσοῦ, ὡς καὶ λεπτομερειῶν προκλήσεως ζημίας, Π 70 σ. 709.—Περιορισμὸς ἐκ τῶν ἄρθρ. 664—665 Α.Κ. ὡς πρὸς τὸν συμψηφισμὸν ἀπαιτήσεως ἐργοδότου πρὸς μισθόν· συμψηφισμὸς ἀπαιτήσεως ἐκ ζημιῶν προκληθεισῶν δολίως ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ ἢ ἀνεξαρτήτως δόλου ἐκ ζημιῶν προκληθεισῶν εἰς πρώτας ὕλας, εἴδη ἢ μηχανήματα τῆς ἐπιχειρήσεως· ἰσχὺς διατάξεων ν. ΔΛ/1912 κατ' ἄρθρ. 38 Εἰσαγ. νόμου Α.Κ., Π 158 σ. 709, Π 70 σ. 709.—Συμψηφισμὸς δανείου χορηγηθέντος ὑπὸ ἐργοδότου πρὸς ἀποζημίωσιν ν. 2112, Π 8081 σ. 1094.—Ἀνώνυμον συνάλλαγμα παροχῆς ὑπηρεσιῶν· μισθὸς εἰς εἶδος· ἀπαίτησις εἰς χρῆμα κατ' ἐπιλογὴν μισθωτοῦ· λῆψις χρημάτων ὑπὸ δικαιούχου ἕνανται ἀπαιτήσεως κατόπιν συμφωνίας· ἀπόσβεσις ἀναλόγου μέρους τῆς κυρίας ἐνοχῆς· μὴ ἀντίθεσις τούτου εἰς ἄρθρ. 664 Α.Κ., Α.Π. 636 σ. 1190.

ΙΓ'. Ἄδεια. Βλ. λ. *Ἄδεια μισθωτῶν.*

ΙΔ'. Διάρκεια· συμβάσεις ὡρισμένου, ἀορίστου χρόνου. Συμβάσεις ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου· ἔννοια· συνομολόγησις χρόνου πρὸς κατασιρατήγησιν ν. 2112/1920 κλπ.· διάρκεια· ὅροι λύσεως πρὸ τῆς παρόδου τοῦ χρόνου· σπουδαῖος λόγος· ἐφαρμοζόμεναι διατάξεις ἐπὶ συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου· δικονομικὴ προστασία· ἀνανέωσις, ΝΖ σ. 95.—Σύμβασις ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου· ἔννοια· λῆξις αὐτοδικαίως ἅμα τῇ παρόδῳ τοῦ χρόνου, Α.Π. 678 σ. 138, Π 11598 σ. 184, Εἰσαγ. σ. 184, Π 1105 σ. 362, Π 9786 σ. 577, Π 1151 σ. 929, Π 6795 σ. 981, Π 8895 σ. 1103.—Σύμβασις ἐργασίας διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ὡρισμένου ἔργου· σύμβασις ὡρισμένου χρόνου· λῆξις ἅμα τῇ ἀποπερατώσει τοῦ ἔργου, Α.Π. 678 σ. 138, Π 11598 σ. 184, Εἰσαγ. σ. 184, Π 11163 σ. 307, Π 83 σ. 712, Π 4761 σ. 811.—Πρόσληψις ἐργάτου δι' ἐκτέλεσιν ὑδραυλικῶν ἐργασιῶν οἰκοδομῆς· σύμβασις ὡρισμένου χρόνου, Π 4761 σ. 811.—Σχέσις ἀναγκαστικῶς διοριζομένων κατ' ἀ.ν. 1836/1951 ὡρισμένου χρόνου· πενταετὴς διάρκεια, Π 2385 σ. 358.—Σύμβασις ἐργασίας προσωπικοῦ συνεργείων Δήμων· χαρακτήρ· σύμβασις ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ ὡρισμένου χρόνου, Π 1105 σ. 362, Π 6795 σ. 981.—Συμβάσεις ἐργασίας μὲ ὅριον ἡλικίας· χαρακτὴρ ὡς ὡρισμένου χρόνου· τρόπος τερματισμοῦ, Α.Π. 187 σ. 403, Γ'ν. Σ. σ. 718.—Παραμονὴ μισθωτοῦ ἐν ὑπηρεσίᾳ μετὰ συμπλήρωσιν ὁρίου ἡλικίας· κατάρτισις νέας συμβάσεως, Α.Π. 187 σ. 403.—Σύμβασις ἐργασίας δι' ὡρισμένον χρόνον κατὰ ἀνάγκας ἐργοδότου, Α.Π. 90 σ. 467.—Πρόσληψις ἐργατῶν μέσῳ σωματείου διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ὡρισμένων ἔργασιῶν· ἐργασιακὴ σχέσις δι' ἐργασίαν μιᾶς ἡμέρας· ἔλλειψις ὑπερημερίας περὶ ὑποδοχὴν ὑπηρεσιῶν μισθωτοῦ καὶ ὑποχρεώσεως μισθοῦ δι'

ἂς ἡμέρας δὲν εἰργασθη ὁ μισθωτός, Α.Π. 90 σ. 467.—Δυναιότης μετατροπῆς ἐλευθέρᾳ βουλήσει συμβαλλομένων συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου εἰς ὡρισμένου τοιαύτην, μὴ ἀπαγορευομένης ὑπὸ τῶν ν. 2112/1920, 244/1936, 771/1937, 118/1945, ἐφ' ὅσον ἡ νέα σύμβασις δὲν γίνεται πρὸς κατασιρατήγησιν ν. 2112, Α.Π. 445 σ. 697.—Πρόσληψις ὑπαλλήλων ὑπὸ Ὑπηρεσίας Ἐπειγόντων Ἔργων, εἰς ἣν μετεβιβάσθη ὁ μηχανικὸς ἐξοπλισμὸς τοῦ Κράτους· συνιστᾷ σύμβασιν ὡρισμένου χρόνου· νόμιμος μετατροπὴ συμβάσεως ἀορίστου χρόνου εἰς ὡρισμένον· παραμονὴ ὑπαλλήλων ἐν τῇ Ὑπηρεσίᾳ, συνεπεία μετωθέσεως εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Δημοσίων Ἔργων· συνιστᾷ σύμβασιν ἀορίστου χρόνου· δικαίωμα ἀπολυομένων ἐπὶ τῇ ἀποζημιώσει τοῦ ἀ.ν. 918/1949· ὑπολογισμὸς ἀποζημιώσεως, Γν. Σ. σ. 932.—Πρόσληψις πρὸς σύνταξιν ἐπιμερήσεων καὶ λογαριασμῶν ὡρισμένων σχολικῶν κτιρίων εἶναι σύμβασις ὡρισμένου χρόνου, Π 83 σ. 709.—Διορισμὸς καθ' ἕκαστον ἔτος διδακτικοῦ προσωπικοῦ ἰδιωτικῶν σχολείων· σύμβασις ὡρισμένου χρόνου· αὐτοδικαία λύσις σχέσεως μετὰ τὴν παρέλευσιν τοῦ σχολικοῦ ἔτους, Π 8825 σ. 1103.—Ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 657, 658 Α.Κ καὶ ἐπὶ συμβάσεων ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, Νμλγ. σ. 1049.—Ὡς πρὸς τὴν λῆξιν ἢ λύσιν συμβάσεων ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου βλ. κατωτέρω (παράγρ. ΙΣΤ).

ΙΕ'. Ἀνανέωσις (ἄρθρ. 671 Α.Κ). Ἀνανέωσις συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 671 Α.Κ.· ἔννοια· προϋποθέσεις, Εἰσαγ. σ. 929, ΝΖ σ. 95.— Ἀνανέωσις συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου μετὰ λῆξιν αὐτοῦ· ἀναγκαία ἡ ὕπαρξις σαφοῦς σκοποῦ ἀνανεώσεως κατ' ἄρθρ. 438 Α.Κ., Π 1151 σ. 929.— Ἀνανέωσις αὐτομάτως τῆς κατὰ διατάξεις Κανονισμοῦ Ὑγειονομικῆς Ὑπηρεσίας Ι.Κ.Α. ὑπηρεσιακῆς ἐνιαυσίας σχέσεως ἰατροῦ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων· ὅροι, Α.Π. 182 σ. 476.

ΙΣΤ'. Λῆξις· λύσις· καταγγελία· σπουδαῖος λόγος (ἄρθρ. 669, 672, 674 Α.Κ). Σύμβασις ἐργασίας ἀορίστου χρόνου· λύσις αὐτῆς διὰ καταγγελίας ἀπὸ τοῦ ἐργοδότου· ἄρθρ. 669 Α.Κ., Π 159 σ. 712, Π 5686 σ. 1155.—Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας μισθωτῶν μὴ ὑπαγομένων εἰς β. δ. 16 Ἰουλίου 1920 περὶ ἐπεκτάσεως ν. 2112 ἐπὶ ἐργατῶν κλπ.· ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 669 Α. Κ. καὶ ἄρθρ. 9 ν. 118/1945· περιπτώσεις· ἀναγγελία κλπ· ἔκτασις ἐφαρμογῆς β. δ. 16 Ἰουλίου 1920 βλ. εἰς λ. *Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας* (παράγρ. Η).—Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας νοσοκόμων μὴ θεωρουμένων ὑπαλλήλων· ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 669 Α.Κ. ἐν συνδυασμῷ πρὸς ἄρθρον 672· περίπτωσις σπουδαίου λόγου, Π 410 σ. 309.—Ὑποχρέωσις κατ' ἄρθρον 9 ν. 118/1945 καταβολῆς ἀποζημιώσεως β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920, ἀνεξαρτήτως ἂν ἡ ἐπιχείρησις δὲν εἶναι ἐκ τῶν τοῦ β.δ., Π 3700 σ. 531. Βλ. ἐπὶ τούτου λ. *Ἀνεργία* (παράγρ. Ββ).—Ὀρθὴ ἐφαρμογὴ τῶν ἄρθρων 669 Α.Κ. καὶ 1 ν. 2112, Α.Π. 293 σ. 568.—Λύσις συμβάσεως ἐργασίας διὰ καταγγελίας κατ' ἄρθρον 669 Ἀστικοῦ Κώδικος· σιωπηρὰ δήλωσις βουλήσεως· θεώρησις ὡς σιωπηρᾶς καταγγελίας ἐπιμόνου ἀρνήσεως ἐργοδότου πρὸς ἀποδοχὴν ὑπηρεσιῶν μισθωτοῦ· δικαίωμα μισθοῦ 15 ἡμερῶν, κατ' ἄρθρον 669 Ἀστικοῦ Κώδικος, μὴ προηγουμένης κατ' αὐτὸ καταγγελίας, Π 6066 σ. 1149.—Καταγγελία κατ' ἄρθρον 669 Α.Κ. πρὸ 15 ἡμερῶν ἀδιαφόρως χρόνου συμβάσεως, Εἰσαγ. σ. 21.— ... διάρκεια ὑποχρεωτικῶς τῆς συμβάσεως μέχρι παρόδου τῆς 15θημέρου προθεσμίας, Εἰσαγ. 21.—Ἀσυνδύαστον ὀφειλομένου ἐκ τοῦ ἄρθρ. 669 Α.Κ. μισθοῦ πρὸς κύρος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, Π 13056 σ. 175, Π 8378 σ. 973.—Ἀπρόθεσμος καταγγελία ἐν ὑπάρξει σπουδαίου λόγου, Εἰσαγ. σ. 21.—Λῆξις συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου αὐτοδικαίως ἅμα τῇ παρόδῳ τοῦ χρόνου, Α.Π. 678 σ. 128, Π 11598 σ. 184, Εἰσαγ. σ. 184, Π 1105 σ. 362, Π 9786 σ. 577, Π 1151 σ. 929, Π 6795 σ. 981, Π 8835 σ. 1103.—Λῆξις συμβάσεως ἐργασίας δι' ὡρισμένον ἔργον αὐτοδικαίως ἅμα τῇ ἀποπερατώσει τοῦ ἔργου, Α.Π. 678 σ. 128, Π 11598 σ. 184, Εἰσαγ. σ. 184, Π 11163 σ. 307, Π 83 σ. 712.—Λῆξις συμβάσεων ἐργασίας μὲ ὅριον ἡλικίας αὐτοδικαίως κατ' ἐπιταγὴν τοῦ νόμου ἅμα τῇ συμπληρώσει τοῦ ὁρίου, Α. Π. 187 σ. 403, Γν. Σ. σ. 718.—Ἡ λύσις τῆς ἐλαττωματικῆς ἰδίᾳ σχέσεως ἐργασίας διὰ καταγγελίας, ΝΖ σ. 225, ΝΖ σ. 285.—Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας διὰ σπουδαίον λόγον· σχέσις ἄρθρ. 672 Ἀστικοῦ Κώδικος πρὸς ἄρθρ. 9 ν. 118/1945· ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 672 Α.Κ. μετὰ τὸ ἄρθρ. 9 ν. 118/1945, Π 2655 σ. 570.—Ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 672 Α.Κ. ἐπὶ συμβάσεων ὑπαγομένων εἰς τὸν ν. 2112 ἢ τὸ β. δ. 16/18 Ἰουλίου 1920· ὑποχρεώσεις καταβολῆς ἀποζημιώσεως καὶ εἰς ἀπολυόμενον συνεπείᾳ πειθαρχικοῦ παραπτώματος, Α.Π. 448 σ. 686, Π 3077 σ. 686, Εἰσαγ. σ. 684, ΝΖ σ. 996.—Ὑποχρέωσις καταβολῆς ἀποζημιώσεως καὶ εἰς ἀπολυόμενον συνεπείᾳ πειθαρχικοῦ παραπτώματος, Α.Π. 448 σ. 686, Π 3077 σ. 686—Συμβάσεις ἐργασίας δι' ἐκτέλεσιν ὡρισμένου ἔργου· καταγγελία κατ' ἄρθρ. 9 ν. 118/1945 καὶ παρὰ τὸ ἄρθρ. 672 Α.Κ., Π 4761 σ. 811.—Ἀπαγὴ ἐργατῶν Δημοσίου ἐκ τῆς ἐργασίας καὶ ἰσχὺς συμβάσεως· ἀνεφάρμοστον β. δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 ἐπὶ ἐργατῶν, τεχνιτῶν τοῦ Δημοσίου· ἐφαρμογὴ ἐπὶ ἀπαγῆς ἐκ τῆς ἐργασίας διατάξεων βυζαντινορωμαϊκοῦ δικαίου, ἐπὶ συμβάσεων συναφθεισῶν πρὸ τοῦ Α.Κ., καὶ ἄρθρ. 672 Α.Κ. ἐπὶ συμβάσεων μετ' αὐτόν, Γν. Σ. σ. 931.—Καταγγελία πρὸ λήξεως ὡρισμένου χρόνου (πρὸ ἀποπερατώσεως ἔργου)· ἀνυπόχρεον καταβολῆς ἀποζημιώσεως ν. 2112· ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 672 Ἀστικοῦ Κώδικος· ἀκυρότης καταγγελίας μὴ ὑφισταμένου σπουδαίου λόγου, Π 11163 σ. 307, Π 4761 σ. 811.—Συμβάσεις ὡρισμένου χρόνου· ἀναγγελία λήξεως· συνέπειαι παραλείψεως· καταγγελία αὐτῶν πρὸ τῆς λήξεως τοῦ χρόνου· ὑποχρεώσεις τηρήσεως διατυπώσεων ἄρθρ. 9 ν. 118/1945· συνέπειαι παραλείψεως· βλ. εἰς λ. *Ἀνεργία* (παράγρ. Ι,Α).—Συμβάσεις ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου· ὅροι λύσεως πρὸ παρόδου χρόνου· σπουδαῖος λόγος· ἄρθρ. 672 Α.Κ., ΝΖ σ. 95.—Ἄρθρον 674 Α.Κ.· εὔλογος ἀποζημίωσις ἐν καταγγελίᾳ ὑπὸ ἐργοδότου ἐκ σπουδαίου λόγου ὀφειλο-

μένου εἰς μεταβολὴν προσωπικῶν καὶ περιουσιακῶν αὐτοῦ σχέσεων· προϋπόθεσις ἐφαρμογῆς ἡ δυνατότης καὶ ἐνέργεια καταγγελίας παρὰ τοῦ φέροντος τὴν δι' αὐτὴν ὑποχρέωσιν προσώπου· ἀνεφαρμοστον ἐπὶ διαλύσεως Κ.Τ.Ε.Φ.Α. διὰ ν. 2512/1953, Γν.Σ. σ. 322.—Διάλυσις ἐπιχειρήσεως· συνέπειαι· τύχη συμβάσεως ἐργασίας· βλ. λ. *Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας* (παράγρ. ΕΒ').—Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου· β.δ. 16 Ἰουλίου 1920 δι' ἀπόλυσιν ἐργατῶν, Α.Π. 678 σ. 128, Π 11163 σ. 807.—... ὁμοίως ἄρθρ. 9 ν. 118/1945 ἐπὶ λήξεως τοῦ χρόνου ἢ ἀποπερατώσεως τοῦ ἔργου, Π 11538 σ. 184.—... ὁμοίως διατάξεων περὶ προστασίας παλαιῶν πολεμιστῶν, Α.Π. 187 σ. 403, Α.Π. 445 σ. 697.—... ὁμοίως ν. 2112/1920, Α.Π. 187 σ. 403, Γν. Σ. σ 718.—... ὁμοίως ἄρθρ. 5 § 3 ν. 2112· ρύθμισις καταγγελίας βάσει ἄρθρ. 672 Α.Κ., ἐρευνωμένου ταύτεστιν ἂν ὑφίσταται σπουδαῖος λόγος, Νμλγ. σ. 1047.—... ὁμοίως ν. 2222/1952 περὶ ἐλέγχου ἀπολύσεων μισθωτῶν, Π 9786 σ. 577.—... ὁμοίως ἀ.ν. 1808/1951 περὶ προστασίας συνδικαλιστικῶν στελεχῶν, Π 1151 σ. 929.—Μὴ συνυπολογισμὸς προηγουμένου χρόνου ὑπηρεσίας ἐν συμβάσει ὡρισμένου χρόνου δι' ἀποζημίωσιν ν. 2112, Α.Π. 187 σ. 403.—Ἀνεφάρμοστον ἀποκλειστικῆς προθεσμίας ἐπιδόσεως ἀγωγῆς ἄρθρ. 3 ν.δ. 8/11 Μαΐου 1946 ἐπὶ συμβάσεων ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, Π 1105 σ. 362.—Προθεσμία ἐπιδόσεως ἀγωγῆς ἀκύρως ἀπολυθέντος μισθωτοῦ, κατ' ἄρθρ. 3 ν.δ. 8/11 Μαΐου 1946· ἐφαρμογὴ καὶ ἐπὶ ἀκύρου καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, ἄνευ ὑπάρξεως σπουδαίου λόγου κατ' ἄρθρ. 672 Α.Κ., Π 1274 σ. 1037.

ΙΖ'. Παραίτησις μισθωτοῦ ἀπὸ δικαιωμάτων· συμβιβασμός. Ἀνίσχυρον παραιτήσεως μισθωτοῦ ἐκ τῶν πρωτέρων ἀπὸ προστασίας ἐργατικῶν νόμων, Παρατ. σ. 29.—Συμβιβασμὸς ἐπὶ διαφορῶν ἐργατικοῦ δικαίου, ΝΖ σ. 561.—Ρύθμισις διαφορῶν ἐκ συμβάσεως ἐργασίας διὰ συμβιβασμοῦ· προϋποθέσεις κύρους αὐτοῦ· γενικὴ ἐξοφλητικὴ ἀπόδειξις· δύναται νὰ καλύπτῃ συμβιβασμόν, ὅντα ἔγκυρον ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι ὑφίσταται, ἀπὸ ἀντικειμενικῆς ἀπόψεως κρινομένου τοῦ ζητήματος, πραγματικὴ ἔρις, Π 267 σ. 772.—Θεώρησις προταθέντων συμφωνητικῶν ὡς εἰκονικῶν πρὸς συγκάλυψιν τῆς πράγματι ὑφισταμένης συμβάσεως ἐργασίας ἐπὶ σκοπῷ διαφυγῆς τοῦ ἐργοδότου ἀπὸ τῶν ἐκ τῆς περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καὶ τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας ὑποχρεώσεων· κῦρος συμβάσεως καὶ ἐπὶ παροχῆς ὑπηρεσιῶν ἀλλαχοῦ, Π 2502 σ. 28, Παρατ. σ. 29.—Ἀκυρότης παραιτήσεως μισθωτοῦ ἀπὸ νομίμων ἀποδοχῶν του, ἀντιτιθεμένης εἰς ἀναγκ. δικαίου κανόνας· ἐπιτρεπτὴ παραίτησις ἀπὸ συμβατικῶν ἀποδοχῶν, δυναμένη νὰ προβληθῇ κατὰ τὰς γενικὰς ἀρχάς; Π 8027 σ. 875.

Ἐργάται—Τεχνῖται. Διάκρισις ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων· περιπτώσεις βλ. λ. *Ὑπάλληλοι ἰδιωτικοί*.—Θαλάσσης βλ. λ. *Ναυτικοί*.—Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας· β.δ. 16 Ἰουλίου 1920 βλ. λ. *Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας*.—Δημοσίου, Δήμων κλπ.· φύσις σχέσεως· βλ. λ. *Δημοσίου δικαίου σχέσις*.—Ἐργάται γεωργικῶν ἐργασιῶν· βλ. λ. *Γεωργικαὶ ἐργασίαι*.—Ἐργάται τύπου βλ. λ. *Ἐφημερίδες*.—Κατοχοι τέχνης, πρακτικῶς ἐκτελουμένης ἄνευ θεωρητικῶν γνώσεων· χαρακτηρισμὸς ὡς τεχνιτῶν, ἐξομοιουμένων μὲ ἐργάτας, Π 469 σ. 478, Π 1455 σ. 1100, Π 174 σ. 1100, Π 4110 σ. 1262.—Χαρακτηρισμὸς ἐργαζομένης δι' ἐπίβλεψιν ὁμάδος ἐργατριῶν ὡς ἐργατρίας, ἐφ' ὅσον αἱ ἐκ τῆς μακροχρονίου ἀσκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος ἀποκτώμεναι εἰδικαὶ γνώσεις δὲν μεταβάλλουν τὸν χαρακτῆρα τῶν ὑπηρεσιῶν τεχνίτου εἰς ὑπάλληλικάς, Π 469 σ. 478.—Περιποιηταὶ (σερβιτόροι) βοηθοὶ· μάγειροι· χαρακτὴρ ὡς ἐργατῶν· ἀρχιμάγειρος μεγάλων ἑστιατορίων· χαρακτήρ, Ἔγγρ. σ. 98.—Ἐφαρμογὴ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐπὶ ἐργατοτεχνιτῶν, Π 1367 σ. 93.—Προϋπηρεσία ὑπαλλήλου ὡς ἐργάτου· οὐχ ὑπολογισμὸς δι' ἀποζημίωσιν ν. 2112, Π 3651 σ. 1261.—Λῆψις ὑπ' ὄψιν προηγουμένης ὑπηρεσίας ὡς ἐργάτου δι' ἐφαρμογὴν β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920, Π 8462 σ. 1096, Εἰσαγ. 1095.—Ἀγωγὴ ἐργατῶν ἐργολάβου κατ' ἐργοδότου κατ' ἄρθρον 702 Ἀστικοῦ Κώδικος· ἀπαράδεκτος ἐκδίκασις κατὰ διαδικασίαν ν. ΓΘΟΔ', Π 742 σ. 801.—Contra: Π 1062 σ. 800.—Δικαίωμα κατ' ἄρθρ. 7 ν.δ. 2510/1953 Τραπέζης Ἑλλάδος πρὸς ἀπόλυσιν παρ' αὐτῇ ὑπηρετούντων πρὸς σκοπὸν μειώσεως ἐξόδων διαχειρίσεως· ἰσχυροποίησις ἀπολύσεων γενομένων ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1953 μέχρις ἐνάρξεως ἰσχύος ν.δ. 2510/1953· ὑπαγωγὴ εἰς αὐτὰς καὶ ἀπολύσεων ἐργατῶν ὑπηρετούντων παρὰ Τραπέζῃ, Α.Π. 181 σ. 365. Βλ. καὶ τὰ λοιπὰ κατ' ἰδίαν θέματα καὶ κατηγορίας ἐργατῶν εἰς τὰς οἰκείας λέξεις.—Ἡ ἐργατικὴ τάξις εἰς τὰ πλαίσια τῆς διεθνοῦς κοινωνίας, Σημ.σ. 792.

Ἐργατικὰ ἀτυχήματα. Ἔννοια ἐργατικοῦ ἀτυχήματος κατὰ ν. 551· πρόκλησις αὐτοῦ ἐξ βιαίου συμβάντος, Α.Π. 243 σ. 513.—Ἔννοια ἐργατικοῦ ἀτυχήματος κατὰ ν. 551· προϋπόθεσις καὶ ἡ ὕπαρξις συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας, Π 1080 σ. 514.—Ἔννοια ἐργατικοῦ ἀτυχήματος κατὰ ν. 551· σφάλμα τρίτου ὡς αἰτία τοῦ ἀτυχήματος διὰ τὴν εὐθύνην τοῦ ἐργοδότου, Π 2180 αελ. 1188.—Προστασία παθόντων ἐξ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος καὶ ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 657, 658 Α.Κ., Π 1858 σ. 351, Νμλγ. σ. 1049.—Ἐκλεκτικὸν δικαίωμα παθόντος δι' ἄσκησιν, εἴτε τῆς ἐκ τοῦ ν. 551, εἴτε τῆς ἐκ τοῦ κοινοῦ ἀστικοῦ δικαίου ἀξιώσεως πρὸς ἀποζημίωσιν ἐπὶ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος, προκληθέντος ἐκ μὴ τηρήσεως διατάξεων νόμων, διαταγμάτων ἢ κανονισμῶν περὶ τῶν ὅρων ἀσφαλείας τῶν ἐργαζομένων· εἰδικαὶ περὶ ἀσφαλείας διατάξεις β. δ/τος 25.8.1920, Α.Π. 289 σ. 512.—Δὲν ἀποτελεῖ ἐπιλογὴν τῆς ἐκ τοῦ ν. 551 ἀποζημιώσεως, ὥστε νὰ ἀποκλείηται ἡ ἐκ τοῦ κοινοῦ ἀστικοῦ δικαίου ἀγωγή, ἡ λῆψις ὑπὸ παθόντος μέρους ἀποζημιώσεως ν. 551, Α. Π 239 σ. 512.—Ἀποζημίωσις κατὰ κοινὸν ἀστικὸν δίκαιον· διὰ ζημίαν· ὑπαιτιότης· ἐξαίρεσις ἐπὶ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος κατὰ ν. 551, ἁρμοδίου ὄντος πρὸς ἐκδίκασιν σχετικῶν ἀξιώσεων τοῦ Εἰρηνοδίκου, Π 1080 σ.

514. — Ἀπαλλαγὴ ἐργοδότου ὑποχρεώσεως πρὸς ἀποζημίωσιν παθόντος ἐξ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος ἢ τῶν ἐντ' αὐτοῦ δικαιουμένων, ἐφ' ὅσον ὁ παθὼν ἠσφαλίζετο εἰς Ι.Κ.Α., Α.Π. 411 σ. 706.—Νόμιμος ἀπεύθυνσις ἀγωγῆς περὶ ἀποζημιώσεως παθόντος ἐξ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος μονίμου ἐργάτου τοῦ Ο.Α.Π. κατὰ τοῦ ὑπέχοντος ὑποχρέωσιν ἀποζημιώσεως Ταμείου Ἀσφαλίσεως Λιμενεργατῶν Πειραιῶς· ἔννοια ἐργατικοῦ ἀτυχήματος κατὰ ν. 551· ὑπαρξις αἰτιώνης ἐργοδότου πρὸς καταβολὴν ἀποζημιώσεως καὶ ἐπὶ ἀτυχήματος, λαβόντος χώραν ἐξ ὑπαιτιότητος τρίτου, Π 2480 σ. 1188. — Δικαίωμα ἀποζημιώσεως παθόντων ἐξ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων κατὰ ν. 551· ἐκλεκτικὸν δικαίωμα ἀγωγῆς πρὸς ἀποζημίωσιν κατὰ νόμον 551 ἢ κατὰ τὸ κοινὸν ἀστικὸν δίκαιον ἐπὶ ἀτυχήματος ἀποδιδομένου εἰς δόλον τοῦ ἐργοδότου ἢ ἐκ μὴ τηρήσεως ὅρων ἀσφαλείας· δικαίωμα ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ ἄρθρ. 932 Ἀστικοῦ Κώδικος, συντρεχούσης μόνον τινὸς τῶν περιπτώσεων τοῦ ἄρθρ. 16 τοῦ ν. 551, Α.Π. 663 σ. 1186, πρβλ. Ε 615 σ. 1186.

Ἐργατικαὶ διαφοραὶ (Διαδικασία ν. Γ΄ΘΟΔ΄).

Α΄. Γενικά· προϋποθέσεις καὶ ἔκτασις ἐφαρμογῆς διαδικασίας· τύχη ἀναρμοδίως εἰσαχθείσης ἀγωγῆς. Ἐργατικὴ διαδικασία καὶ τυπικὴ ἀλήθεια, ΝΖ σ. 269.—Σκοπὸς νόμου Γ΄ΘΟΔ΄, ΝΖ σ. 685.—Διαφοραὶ ἐκδικαζόμεναι κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν ν. Γ΄ΘΟΔ΄, Α.Π. 586 σ. 17, Π 6396 σ. 209, Π 292 σ. 411, Π 1115 σ. 479, Π 188 σ. 575, Π 14180 σ. 579, Α.Π. 240 σ. 595, Π 790 σ. 701, Παρατ. σ. 702, Π 170 σ. 715, Α.Π. 638 σ. 1207.—Ἔννοια ἀξιώσεως, Α.Π. 586 σ. 17.—Ἐκδίκασις κατὰ ἐργατικὴν διαδικασίαν πάσης ἀξιώσεως μισθωτοῦ κατὰ ἐργοδότου ἐκ σχέσεως ἐργασίας, ταύτέστιν ἀφορώσης εἰς ἀμοιβὴν αὐτοῦ ἕνεκα παροχῆς ἐξηρτημένης ἐργασίας· ἔννοια μισθωτοῦ, Α.Π. 574 σ. 149 Α.Π. 240 σ. 595, Α.Π. 406 σ. 648, Α.Π. 638 σ. 1207.—Ἐκδίκασις ἀξιώσεων μισθωτῶν μόνον ἐκ σχέσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας κατ' ἐργοδότου, Π 743 σ. 801, Π 410 σ. 309, Π 188 σ. 575, Π 170 σ. 715.—Καὶ ἂν δὲν ἔχωσι τὴν ἰδιότητα τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου κατὰ κύριον ἐπάγγελμα, Π 188 σ. 575.—Μὴ παροχὴ ὑπὸ ἰατρῶν θεραπευτῶν Ι.Κ.Α., ἐξηρτημένης ἐργασίας καὶ ἀπαράδεκτον ἀγωγῆς αὐτῶν κατὰ ἐργατικὴν διαδικασίαν, Α.Π. 574 σ. 149.—Ἐκδίκασις ὄχι μόνον καταφατικῆς ἀγωγῆς περὶ ἀξιώσεως ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀναγνωριστικῆς ἀγωγῆς περὶ ταύτης σχέσεως· ἔννοια ἄρθρ. 127 Εἰσαγ. τοῦ Α.Κ. ν. 2789/1941, Α.Π. 586 σ. 17, Π 551 σ. 195, Παρατ. σ. 196.—Ὑπαγωγὴ καὶ ἀναγνωριστικῆς ἀγωγῆς ἐργοδότου κατὰ μισθωτοῦ ἐπὶ θέματος τῆς ἀνυπάρξεως συμβάσεως ἐργασίας, Εἰσαγ. σ. 16.—Παραδεκτὴ ἀναγνωριστικὴ ἀγωγὴ ἐργοδότου κατὰ μισθωτοῦ σχετικὴ πρὸς ὕπαρξιν ἢ μὴ δικαιώματος μισθωτοῦ κατὰ τούτου, Π 551 σ. 195, Παρατ. σ. 196.—Ἀπαράδεκτον ἀναγνωριστικῆς ἀγωγῆς ἐργοδότου κατὰ μισθωτοῦ, ἀλλὰ μόνον ἀγωγῆς μισθωτοῦ κατὰ ἐργοδότου, Π 6396 σ. 209.—Ὑπαγωγὴ καὶ ἀξιώσεως ἐξ ἀνωνύμου συναλλάγματος παροχῆς ὑπηρεσιῶν, Παρατ. σ. 29, Π 3602 σ. 247.—Ἐφαρμογὴ καὶ ἐπὶ ἀξιώσεων ἐκ συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, ΝΖ σ. 95.—Ὑπαγωγὴ ἀξιώσεων μὲ νομικὴν βάσιν ἔγκυρον ἢ ἄκυρον σύμβασιν, Π 188 σ. 575.—Ὑπαγωγὴ καὶ ἀξιώσεων ἐξ ἀκύρου συμβάσεως ἐργασίας βάσει ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ· ἄρθρ. 2 § 6 ν. 2511/1953· ἔννοια σχέσεως ἐργασίας, Μελ. σ. 119, Π 14599 σ. 182, Εἰσαγ. σ. 309, Π 966 σ. 316, Σημ. σ. 316, Π 13062 σ. 317, Π 4111 σ. 532, Π 201 σ. 533, Π 7855 σ. 573, Π 188 σ. 575, Π 19 σ. 654, Π 5255 σ. 814, Π 17 σ. 815, Π 6006 σ. 826, Π 148 σ. 826, Π 7794 σ. 918, Π 3669 σ. 920, Π 9906 σ. 1139, Α.Π. 638 σ. 1207, πρβλ. ΝΖ σ. 319, Π 170 σ. 715.—...δι' ἀγωγῆς φερούσης τὰ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 904 Α.Κ. στοιχεῖα τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, Π 966 σ. 316, Σημ. σ. 316, Εἰσαγ. σ. 531, Π 4111 σ. 532, Π 201 σ. 533, Π 5255 σ. 814, Π 6006 σ. 826, Π 148 σ. 826, Π 7794 σ. 918, Π 3669 σ. 920.—Ἄκυροι ἢ μὴ συμβάσεις ἐργασίας· περιπτώσεις βλ. λ. *Ἐργασίας σύμβασις* (παράγρ. Γ'). *Βιβλιάριον.*—Προσήκουσα ἐπὶ ἀκύρων συμβάσεων ἐργασίας ἀγωγὴ ἀδικαιολογήτου πολιτισμοῦ· ταυτότης καὶ ἡ περὶ καταβολῆς ἀποζημιώσεως δι' ἐργασίαν πέραν νομίμου ὀκταώρου, Π 6006 σ. 826.—Δὲν ἀπορρέει ἐκ τοῦ ἄρθρ. 2 § 6 ν. δ. 2511/1953 αὐτόνομος ἀγωγή, Π 3669 σ. 920.—Σχέσις ἐργασίας, καὶ ἀγωγὴ πρὸς εἰσαγωγὴν τῶν ἐξ αὐτῆς ἀξιώσεων· διαδικασία ν. Γ΄ΘΟΔ΄, ΝΖ σ. 857 ἐπ.—Διαφοραὶ ἐκ παροχῆς ἐργασίας μετ' ἀκύρων σύμβασιν καὶ ἐργατικὴ διαδικασία ν. Γ΄ΘΟΔ΄, Π 410 σ. 309.—Ὑπαγωγὴ ἀξιώσεων μισθωτοῦ (καὶ ἀκύρου συμβάσεως οὔσης) ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας, ὡς ταυτότης νοουμένης τῆς πραγματικῆς ἀπασχολήσεως τοῦ μισθωτοῦ, ἀνεξαρτήτως τοῦ κύρους τῆς συμβάσεως, Π 19 σ. 654, Παρατ. σ. 655.—Διαφοραὶ εἰσαγόμεναι πρὸς ἐκδίκασιν κατὰ ἐργατικὴν διαδικασίαν· ἔννοια σχέσεως ἐργασίας κατὰ ν. δ. 2511/1953· ἔννοια συμβάσεως ἐργασίας κατ' Ἀστικὸν Κῶδικα, Π 790 σ. 701, Παρατ. σ. 702.—Σχέσις ἐργασίας· δικαίωμα μισθωτοῦ δι' ἀξίωσιν ἀντιπαροχῆς μισθοῦ κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν· νομικὸν ἔρεισμα ἀγωγῆς ἐξ ἀπόψεως οὐσιαστικοῦ δικαίου, Π 93 σ. 702, Παρατ. σ. 702.—Ὑπαγωγὴ καὶ ἀξιώσεως μισθωτοῦ ἐργασθέντος ἐπὶ πλέον τοῦ νομίμου ὡραρίου πρὸς παροχὴν ἀποζημιώσεως, λόγῳ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἐργοδότου, κατ' ἄρθρ. 904 Α.Κ., Π 614 σ. 426, Παρατ. σ. 428.—Ἀνεφάρμοστον ἐργατικῆς διαδικασίας ἐπὶ ἀξιώσεων ἐκ σχέσεως δημοσίου δικαίου, Π 11399 σ. 142, Π 14180 σ. 579, Α.Π. 406 σ. 648. Βλ. καὶ λ. *Δημοσίου δικαίου σχέσις.*—Ἐφαρμογὴ καὶ ἐπὶ ἀξιώσεων ἐκ συμβάσεως μαθητείας, Π 5 σ. 194.—Ὑπαγωγὴ καὶ ἀπαιτήσεως ἐργατῶν, χρησιμοποιουμένων ὑπὸ ἐργολάβου εἰς κατασκευὴν οἰκοδομικοῦ ἔργου ἢ ἄλλης ἀκινήτου ἐγκαταστάσεως, διὰ μισθὸν αὐτῶν κατὰ ἐργοδότου, κατ' ἄρθρ. 702 Ἀστικοῦ Κώδικος, Π 1062 σ. 300.—Contra: Π 743 σελ. 801.—Ἐκδίκασις κατὰ ἐργατικὴν διαδικασίαν καὶ ἀπαιτήσεως ἐκ μισθολογικῆς διαφορᾶς λόγῳ παρανόμου ὑποβιβασμοῦ, Α.Π. 240 σ. 595.—

'Αξίωσις αποζημιώσεως ἐκ μὴ ἐκτελέσεως προσυμφώνου περὶ συνάψεως μελλούσης συμβάσεως ἐργασίας δι' ἀγωγῆς κατὰ τὴν τακτικὴν διαδικασίαν ἢ δι' ἀγωγῆς ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, ἐφ' ὅσον ὅμως ἐδημιουργήθη σχέσις ἐργασίας κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν· ἀπόρριψις ἀπαραδέκτου ἀγωγῆς, Π 790 σ. 701, Παρατ. σ. 702.—Παραδεκτὴ κατ' ἐργατικὴν διαδικασίαν ἀγωγὴ περὶ ἀναγνωρίσεως προνομίου μισθῶν πλοιάρχου καὶ πληρώματος ἐπὶ τοῦ πλοίου καὶ τοῦ ναύλου ἐν περιπτώσει ἐκποιήσεως τοῦ πλοίου, Π 61 σ. 1195.—'Εκδίκασις διαφορῶν ἐπαγγελματιῶν καὶ βιοτεχνῶν· ἐφαρμογὴ ἐργατικῆς διαδικασίας ν. ΓΨΟΔ' ὑπὸ Εἰρηνοδικῶν· ἔκτασις, Α.Π. 701 σ. 1257.— 'Απόρριψις ὡς ἀπαραδέκτου ἀγωγῆς ἀναρμοδίως εἰσαχθείσης κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν καὶ οὐχὶ παραπομπὴ αὐτῆς εἰς τὸ ἁρμόδιον δικαστήριον κατ' ἄρθρ. 26 Πολ. Δικ., Π 14180 σ. 579, Π 790 σ. 701.—Ζητήματα ἐργατικῆς διαδικασίας· ἀπόρριψις ἢ παραπομπὴ ἐκθέσεως ἀγωγῆς κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΨΟΔ' ἀσκηθείσης, ΝΖ σ. 1023.

Β'. 'Αρμοδιότης κατὰ τόπον τοπικὴ ἁρμοδιότης Πρωτοδικείου ἐργατικῆς διαδικασίας· προσδιορισμὸς ἐκ κατοικίας ἐναγομένου ἢ τόπου ἔνθα παρεσχέθησαν ἢ ἔδει νὰ παρασχεθῶσιν αἱ ὑπηρεσίαι τοῦ μισθωτοῦ· ἁρμοδιότης συντρέχουσα, Π 417 σ. 775.

Γ'. 'Αγωγὴ· στοιχεῖα· μεταβολὴ βάσεως· διάδικοι· προσεπίκλησις· παρέμβασις. Δικόγραφον ἀγωγῆς· περιγραφὴ κατὰ τρόπον ἀναμφίβολον τῆς νομικῆς σχέσεως, τῆς ἀπαρτιζούσης τὸ ἀμφισβητούμενον δικαίωμα· ἄρθρ. 533 § 3 Π.Δ. ἐν συνδυασμῷ πρὸς ἄρθρ. 20 νόμου ΓΨΟΔ', Π 7855 σ. 673.—Νομικὴ θεμελίωσις ἀγωγῆς ἐξ ἀκύρου συμβάσεως ἐργασίας. Βλ. τὴν προηγουμένην παράγραφον.—'Αοριστία ἀγωγῆς· αὐτεπάγγελτος ἐξέτασις κατὰ πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης, Π 5423 σ. 916.—Στοιχεῖα ἀγωγῆς ἐκ τοῦ ἄρθρου 10 ν. 2222/1953, ΝΖ σ. 1023.—Στοιχεῖον ἀγωγῆς ἀκύρως ἀπολυομένου ἢ ἐπικλήσεως συμβάσεως καὶ ἢ ἄρνησις ἐργοδότου πρὸς ἀποδοχὴν ὑπηρεσιῶν· ἔνστασις ἐργοδότου ὁ ἰσχυρισμὸς περὶ καταγγελίας νομίμου, Π 2290 σ. 1034.—Σύνταξις ὑπὸ δικαστοῦ ἐκθέσεως ἀγωγῆς κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν· δυνατὴ καὶ ἡ διὰ δικογράφου ἄσκησις· ἀξίωσις τοῦ μισθωτοῦ, Π 40 σ. 1097.—'Απαράδεκτος καὶ κατὰ ἐργατικὴν διαδικασίαν μεταβολὴ βάσεως ἀγωγῆς, Π 11399 σ. 142, Π 201 σ. 533, Π 7855 σ. 673, Π 6543 σ. 1297.—Δίκαι κατὰ πλοιάρχου· παθητικὴ νομιμοποίησις· ἔννοια ἄρθρου 324 Ε.Ν.· νοητέος ὡς πλοίαρχος ὁ ἑκάστοτε τοιοῦτος καὶ ὄχι ὁ συνομολογήσας ὑποχρεώσεις, Π 417 σ. 775.—Παθητικὴ νομιμοποίησις κατὰ νομικοῦ προσώπου ὑπὸ ἐκκαθάρισιν Κ.Τ.Ε.Φ.Α. διαλυομένου κατὰ ν. 2512/1953· προσδιορισμὸς ἐν τῷ δικογράφῳ· ἐκπροσώπησις, Π 222—229 σ. 715, Π 218—221 σ. 716.—'Απαράδεκτον προσεπικλήσεως κατὰ ἐργατικὴν διαδικασίαν, Π 292 σ. 111.—'Επιτρεπτὸν προσθέτου παρεμβάσεως παντὸς τρίτου ἔχοντος ἔννομον συμφέρον· συγχωρητὸν καὶ ἐν ἐκκλήτῳ δίκῃ τὸ πρῶτον, Α.Π. 314 σ. 636.

Δ'. Διαδικασία· ἐρημοδικία· ἀπόδειξις. 'Ελευθερία δικαστοῦ κατὰ διαδικασίαν ν. ΓΨΟΔ', Π 11399 σ. 142, Α.Π. 292 σ. 568, Π 7771 σ. 868.—'Αδέσμευτον δικαστοῦ ἀπὸ δικονομικῶν τύπων πρὸς ἀνεύρεσιν τῆς ἀληθείας, Α.Π. 573 σ. 39, Α.Π. 668 σ. 132, Π 1455 σ. 1100, Π 174 σ. 1100.—... ὁμοίως καὶ τοῦ ὡς ἐφετείου δικάζοντος Πρωτοδικείου, Α.Π. 573 σ. 39, Α.Π. 668 σ. 132.—Κρίσις τοῦ ὡς ἐφετείου Πρωτοδικείου κατὰ ἐργατικὴν διαδικασίαν κατὰ τὰς διατάξεις νόμου ΓΨΟΔ', Α.Π. 573 σ. 39.—Αἴτημα ἀναβολῆς συζητήσεως κατ' ἄρθρ. 172 Πολ. Δικ., Π 125 σ. 180, Π 6066 σ. 1149.—'Ανεπίτρεπτος ἀναστολὴ ἐργατικῆς δίκης μέχρι πέρατος ποινικῆς ἐπὶ ἀναφυέντος ποινικοῦ ζητήματος, Π 7771 σ. 869.—Αὐτεπάγγελτος κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν ἔρευνα διαφορᾶς ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου καὶ ἐρήμην τοῦ ἑνὸς τῶν διαδίκων, Α.Π. 538 σ. 860, Π 2460 σ. 414, Π 129 σ. 715, Π 204 σ. 715, Α.Π. 696 σ. 1305.—Αὐτεπάγγελτος ἔρευνα τῆς διαφορᾶς ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου καὶ ἐρήμην τοῦ ἐκκαλοῦντος κατ' ἐργατικὴν διαδικασίαν, Α.Π. 618 σ. 971.—'Απόδειξις κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν, Α.Π. 60 σ. 259.—'Εργατικὴ διαδικασία καὶ τοπικὴ ἀλήθεια, ΝΖ σ. 269.—Σχηματισμὸς κρίσεως δικαστοῦ κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν· βάρος ἀποδείξεως, Α.Π. 113 σ. 260.—'Ανυπόχρεον διατάξεως ἀποδείξεως· σχηματισμὸς πεποιθήσεως δικαστοῦ ἐκ παντὸς νομίμως προσαγομένου ἀποδεικτικοῦ στοιχείου, Α.Π. 292 σ. 568.—Λῆψις ὑπ' ὄψιν καὶ ἐνόρκων μαρτυρικῶν καταθέσεων, ληφθεισῶν καὶ ἐν ἀπουσίᾳ διαδίκου· ἐφαρμογὴ ἀπαγορεύσεως ν. 264/1945 μόνον εἰς τὰς δίκας ν. ΒΧΗ' περὶ ἐξώσεων, Α.Π. 573 σ. 39, Α.Π. 203 σ. 405.—Λῆψις ὑπ' ὄψιν ὑπὸ δικαστηρίου ἐπικληθέντων ὑπὸ διαδίκων ἐγγράφων, Α.Π. 248 σ. 513.—'Αποδεικτέα ὑπὸ τοῦ ὑπαλλήλου ἐπὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας κατὰ ν. 2112/1920 ἡ σύμβασις, ὁ χρόνος ὑπηρεσίας, ἡ παῦσις ἀποδοχῆς ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου τῶν ὑπηρεσιῶν καὶ ἐν ἀμφισβητήσει ἡ ὑπαλληλικὴ ἰδιότης, Π 8031 σ. 1094.—'Ισχυρισμοὶ ἐργοδότου περὶ νομίμου καταγγελίας συμβάσεως καὶ ἀποβλέσεως τῆς ἐκ τοῦ ν. 2112 ἀπαιτήσεως πρὸς ἀποζημίωσιν ἀποτελοῦσαν ἔνστασις, ἀποδεικτέα ὑπὸ ἐναγομένου, Π 8031 σ. 1094, Π 118 σ. 712.—'Ανυπόχρεον ἐργατικοῦ δικαστοῦ πρὸς ἐπιβολὴν ὅρκου ἐπαγομένου εἰς μὴ αὐτοπροσώπως παριστάμενον διάδικον, Π 6066 σ. 1149.—Διαδικασία Εἰρηνοδικείου ἐπὶ ἐργατικῶν διαφορῶν κατὰ ν. ΓΨΟΔ' εἰς τόπον ἔνθα δὲν ὑδρεύει Πρωτοδικεῖον, Π 826 σ. 1102.—Ζητήματα ἐργατικῆς διαδικασίας· ἀπόρριψις ἢ παραπομπὴ ἐκθέσεως ἀγωγῆς κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΨΟΔ' ἀσκηθείσης, ΝΖ σ. 1023.—'Αρμοδιότης δικαστηρίου πρὸς ἔρευναν ἂν διὰ τοῦ ἀναγκαστικοῦ, κατ' ἀ.ν. 1836/1951, διορισμοῦ εἰς ἐπιχείρησιν ἐγένετο ὑπέρβασις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν νομίμως προσληπτέων καὶ ὑπὸ ἀ.ν. 1836/1951 προστατευομένων, Π 551 σ. 195, Παρατ. σ. 196.—Οἰκονομία καὶ πνεῦμα ἐργατικῆς διαδικασίας· ταχὺς τερματισμὸς δικῶν· ἀπαράδεκτον ἐφέσεως κατὰ προδικαστικῆς ἀποφάσεως, Π

1666 σ. 430.—Βλ. καὶ κατωτέρω παράγρ. Ζβ' (ἐνδικα μέσα) καὶ λ. *Ἀπόδειξις* (Πολ. Δικ.).

Ε'. *Προτάσεις.* Δικαίωμα καὶ οὐχὶ ἀποκλειστικὸν μέσον ὑποβολῆς ἰσχυρισμῶν διαδίκων πρὸς δικαστήριον ἡ κατὰ ἐργατικὴν διαδικασίαν κατάθεσις ἐγγράφων προτάσεων, Π 2386 σ. 430.—Ἄσκησις δικαιώματος καταθέσεως προτάσεων μέχρι τῆς ἐπὶ διαφορᾶς συζητήσεως, ἐκτὸς ἂν ἤθελε δοθῇ παρὰ δικάζοντος προθεσμία πέραν τοῦ χρόνου ἐκείνου ἧτις πρέπει νὰ προκύπτῃ ἐκ τῶν πρακτικῶν· μὴ λῆψις ὑπ' ὄψιν ἄλλως προτάσεων καὶ ἐν αὐταῖς ἰσχυρισμῶν, Π 2386 σ. 430.—Ἀνεπίτρεπτον μεταβολῆς βάσεως ἀγωγῆς· βλ. ἀνωτέρω (παράγρ. Β').

ΣΤ'. *Ἀπόφασις· δεδικασμένον· προσωρινὴ ἐκτέλεσις· ἀναστολή.* Δεδικασμένον ἐξ ὁριστικῆς καὶ τελεσιδίκου ἀποφάσεως ἐπὶ νεωτέρας ἀγωγῆς, Π 2351 σ. 355.—Δυνατὴ ἡ ἐκ τοῦ δεδικασμένου παραίτησις καὶ ἡ ἐν δίκῃ νέα ἐξέτασις τοῦ δικασθέντος συναινούντων τῶν διαδίκων ρητῶς ἢ καὶ σιωπηρῶς, Π 10027 σ. 1140.—Συμβιβασμός· ἀπόρριψις ἀγωγῆς ὡς ἄνευ ἀντικειμένου, Π 79 σ. 715.—Συμψηφισμὸς δικαστικῆς δαπάνης ἐπὶ εὐλόγου ἀμφιβολίας τῶν διαδίκων ὡς πρὸς τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης, Π σ. 715.—Ἀναστολὴ ἐκτελέσεως ἀποφάσεως μετ' ἄσκησιν ἀναιρέσεως· ἰσχὺς τοῦ διὰ ν. 3744/1939 κυρωθέντος ν.δ. 17/20 Σ/βρίου 1926, Π 47 σ. 1108.—Contra: NZ σ. 431, Εἰσαγ. σ. 1106.—Προσωρινὴ ἐκτέλεσις· διακρίσεις· ἐπιτρεπτὸν ἀναστολῆς· ἁρμοδιότης διὰ τὴν χορήγησιν ταύτης κλπ.· βλ. εἰς λ. *Προσωρινὴ ἐκτέλεσις.*

Ζ'. *Ἔνδικα μέσα.*

α) Ἀνακοπή. Ἐπιτρεπτὸν ἀνακοπῆς μόνον ἐν περιπτώσει ἀκύρου ἐρημοδικίας· ἀπαράδεκτος ἐπὶ ἐρημοδικίας διὰ μὴ κατάθεσιν τοῦ κατ' ἄρθρ. 772 Πολ. Δικ. προτίμου πρὸς συζήτησιν ἐφέσεως, Α.Π. 186 σ. 380, Α.Π. 696 σ. 1305.

β) Ἔφεσις. Ἀπώλεια δικαιώματος ἐφέσεως κατ' ἄρθρ. 750 Πολ. Δικ.· ἀποδοχὴ ἀποφάσεως ὄχι προσωρινῶς ἐκτελεστῆς διὰ καταβολὴς κεφαλαίου καὶ δικαστικῆς δαπάνης· σημαίνει παραίτησιν ἀπὸ ἐνδίκου μέσου ἐφέσεως, Π 13070 σ. 210.—Ἰσχυρισμὸς περὶ παραιτήσεως ἐργοδότου ἀπὸ τῆς ἐφέσεως δι' ὑποβολῆς, μετ' ἀπόφασιν ἀναγνωρισασαν ἀκυρότητα ἀνακλήσεως ἀναγκ. διορισμοῦ κατ' ἄρθρ. 11 ἀ.ν. 1836, αἰτήσεως πρὸς ἐπιτροπὴν ἄρθρ. 7 ν. 244/1936 πρὸς ἀπόλυσιν, Π 10111 σ. 921.—Ἀπαράδεκτον ἐφέσεως κατὰ προδικαστικῆς ἀποφάσεως ἐκδοθείσης κατὰ ἐργατικὴν διαδικασίαν· οἰκονομία καὶ ἀνεμπόδιστος ἐργατικῆς διαδικασίας· ταχὺς τερματισμὸς δικῶν, Π 1666 σ. 430.—Ἄσκησις δικαιώματος ἐνδίκου μέσου, ἐφ' ὅσον ἔχει ὁ ἀσκῶν τοῦτο ἔννομον συμφέρον, Π 3038 σ. 474.—Περιεχόμενον ἐφετηρίου ἐγγράφου· σαφεῖς καὶ ὡρισμένοι λόγοι ἐφέσεως· ἀπορριπτέα ἄλλως ὡς ἀνεπίδεκτα δικαστικῆς ἐκτιμήσεως, Π 11609 σ. 177.—Κοινοποίησις ἐφέσεως καὶ κλήσεως πρὸς συζήτησιν πρὸς παρασταντα κατὰ πρωτόδικον δίκην πληρεξούσιον· μὴ νόμιμος, ἐφ' ὅσον δὲν ὑφίσταται πληρεξουσιότης καὶ διὰ τὴν κατ' ἔφεσιν δίκην, Π 11605 σ. 210.—Ἀναγκαία ἡ κατάθεσις τοῦ κατ' ἄρθρ. 772 Πολ. Δικ. προτίμου καὶ ἐπὶ ἐφέσεως ἐν ἐργατικῇ διαφορᾷ ν. ΓΨΟΔ', συνέπειαι μὴ καταθέσεως· ἀπόρριψις ἐφέσεως ὡς ἀνυποστηρίκτου, μὴ ἐρευνωμένης κατ' οὐσίαν τῆς διαφοράς, Α.Π. 186 σ. 380, Α.Π. 696 σ. 1305.—Μὴ ἀπαλλαγὴ δημοσίων νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων ἀ.ν. 965/1937 καὶ ἀπὸ τοῦ προτίμου ἐφέσεως, Α.Π. 696 σ. 1305.—Ἐπιτρεπτὸν προσθέτου παρεμβάσεως παντὸς τρίτου ἔχοντος ἔννομον συμφέρον καὶ ἐν ἐκκλήτῳ δίκῃ τὸ πρῶτον, Α.Π. 314 σ. 636.—Αὐτεπάγγελτος ἔρευνα διαφορᾶς καὶ ἐρήμην τοῦ ἐκκαλοῦντος κατ' ἐργατικὴν διαδικασίαν, Α.Π. 618 σ. 971.—Κρίσις τοῦ ὡς ἐφετείου Πρωτοδικείου κατὰ ἐργατικὴν διαδικασίαν κατὰ τὰς διατάξεις ν. ΓΨΟΔ'· ἀδέσμευτον ἀπὸ δικονομικῶν τύπων πρὸς ἀνεύρεσιν τῆς ἀληθείας, Α.Π. 573 σ. 39, Α.Π. 668 σ. 132.—Παραδεκτὸς ἰσχυρισμὸς περὶ ἐλλείψεως ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου καὶ παρ' ἐφέταις, Π 6932 σ. 1255.—Λῆψις ὑπ' ὄψιν καὶ ἐν β' βαθμῷ ἐνόρκων μαρτυρικῶν καταθέσεων, ληφθεισῶν καὶ ἐν ἀπουσίᾳ διαδίκου, Α.Π. 573 σ. 39.—Μεταβιβαστικὸν ὑποθέσεως ἀποτέλεσμα, μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Ἐφετείου ἐξαφάνισιν προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ἐπὶ ἀγωγῆς μὲ πλείονας βάσεις καὶ ὑποχρεώσεως Ἐφετείου εἰς ἔρευναν ἀγωγῆς, Α.Π. 293 σ. 463.—Ἔφεσις· μεταρρύθμισις πρωτοδίκου ἀποφάσεως· ἐξέτασις μὴ πρωτοδίκως ἐξετασθείσης βάσεως· ἔκτασις μεταβιβαστικοῦ ἀποτελέσματος ἐφέσεως, Α.Π. 597 σ. 867. Βλ. ὡς πρὸς τὴν διαδικασίαν καὶ ἀνωτέρω παράγρ. Δ'.

γ) Ἀναίρεσις. Βλ. λ. *Ἀναίρεσις.* Ἀναστολὴ ἐκτελέσεως ἀποφάσεως μετ' ἄσκησιν ἀναιρέσεως· ἰσχὺς τοῦ διὰ ν. 3744/1939 κυρωθέντος ν.δ. 17/20 Σεπτεμβρίου 1926, Π 47 σ. 1108.—Contra: NZ σ. 431, Εἰσαγ. σ. 1106.

δ) Ἀναψηλάφησις. Ἡ ἀναψηλάφησις ἐν τῇ διαδικασίᾳ τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν, NZ σ. 681.

Ἐργατικὴ Ἑστία. Ἔκδοσις ἀπ.Ὑπ. Ἐργασίας 45040/1954 περὶ τρόπου καταβολῆς καὶ εἰσπράξεως εἰσφορῶν ὑπὲρ Ε.Ε.· νομοθετικαὶ ἐξουσιοδοτήσεις πρὸς ρύθμισιν τοῦ ἀντικειμένου τούτου· ἀκύρωσις ἀνω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ὡς μὴ δημοσιευθείσης εἰς Ἐφημερίδα Κυβερνήσεως, Σ.Ε. 1629 σ. 1308.

Ἐργατικὸν δίκαιον. Ὁ σχεδιαζόμενος Κῶδιξ Ἐργασίας, σ. 171.—Τὸ ἐν Ἰταλίᾳ ἐργατικὸν δίκαιον, NZ σ. 41.—Ἐξουσιοδότησις Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, κατ' ἄρθρ. 2 ν. 2655/1953, δι' ἐξαίρεσιν ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει ὑποχρεώσεως ἐφαρμογῆς τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας μικρῶν φιλανθρωπικῶν ἱδρυμάτων· ἔννοια ἐξουσιοδοτήσεως· καθορισμὸς ὀνομαστικῶς τῶν φιλανθρωπικῶν ἱδρυμάτων μετὰ συγκεκριμένων ἀπαλλαγῶν καὶ μετ' ἐκτίμησιν εἰδικήν· ἀκυρότης ἐκδοθέντος σχετικῶς β.δ. 16 Δεκεμβρίου 1953, ὡς ἐκ τῆς ἐξουσιοδοτήσεως· συνταγματικὴ ὅμως ἡ διὰ τοῦ ν.δ. 2655/1953 ἐξουσιοδότησις, Σ.Ε. 914 σ. 762.

Ἐργοδόται. Παροχὴ ἐργασίας εἰς πλείονας συγχρόνως ἐργοδότας· κῦρος συμβάσεως ἐργασίας, Π 2502 σ. 28, Πρωτ. σ. 29.—Ὀφειλὴ μισθοῦ ἐπὶ πλειόνων ἐργοδοτῶν κατ' ἴσα μέρη (ἄρθρ. 480 Ἀστ. Κώδ.) ἐφ' ὅσον δὲν

βεβαιοῦται ὅτι οἱ ἐργοδόται ὑπεραχέθησαν τὴν εἰς ὁλόκληρον ἔκαστος καταβολὴν τοῦ μισθοῦ ἢ ὑφίσταται ὁμόρρυθμος ἑταιρία, Π 7892 σ. 79.—Παραδεκτὴ κατὰ διαδικασίαν ν. Γ'ΘΟΔ' ἀναγνωριστικὴ ἀγωγὴ ἐργοδότου κατὰ μισθωτοῦ σχετικὴ πρὸς ὕπαρξιν ἢ μὴ δικαιώματος μισθωτοῦ κατὰ τοῦτου, Π 551 σ. 195, Παρατ. σ. 196.—Contra: σ. 209.—Σχέσις Ἑλλην. Δημοσίου πρὸς Δημοσίαν Ἐπιχείρησιν Ἠλεκτρισμοῦ· εἰς ὁ ὑπόχρεως ἐναντίον τῶν μισθωτῶν, Π 6634 σ. 201, Π 12545 σ. 206, Π 318 σ. 207.—Θέσις διευθυντοῦ-διαχειριστοῦ μεγάλης ἐπιχειρήσεως· ἐξομοίωσις ὑπὸ πολλῶν διατάξεων πρὸς ἐργοδότην· θεώρησις ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου καὶ δικαίωμα ἀποζημιώσεως ν. 2112· μὴ ὑπαγωγὴ ὅμως εἰς συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας καὶ συνεπῶς καὶ εἰς περιορισμὸν τοῦ ἀνωτάτου ὁρίου μισθῶν συλλογικῆς συμβάσεως 4 Νοεμβρίου 1947, Α.Π. 112 σ. 245, Π 3602 σ. 247, Γνμδ. γνμθ. σ. 248, πρβλ. Παρατ. σ. 244.—Προσωπικὴ ἐξάρτησις μισθωτοῦ ἐκ τοῦ ἐργοδότου· ὑφίσταται καὶ ὅταν ὁ μισθωτὸς παρέχῃ συγχρόνως τὰς αὐτὰς ὑπηρεσίας εἰς ἄλλον ἐργοδότην ἐπὶ ἁμοιβῇ ἢ ὅταν ὁ ἐργοδότης στερῆται τοῦ δικαιώματος πρὸς ἐπιβολὴν πειθαρχικῆς ποινῆς εἰς τὸν μισθωτόν, Α.Π. 401 σ. 647.— Πρόσληψις εἰς ἐπιχείρησιν βοηθοῦ τεχνίτου ὑποδηματοποιοῦ· εἰς ἐργοδότης, Π 28 σ. 818.—Μεταβολὴ προσώπου ἐργοδότου· βλ. λ. ***Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας*** (παράγρ. ΣΓ').

Ἐργολαβίαι - Ἐργολάβοι. Βλ. λ. ***Ἔργα, Μίσθωσις ἔργου.***

Ἐργοστάσια. Κεντρικὴ Ὑπηρεσία ἐπιχειρήσεως· διατήρησις τριῶν ἐργοστασίων· σχέσις ἐκμεταλλευόντων ἐργοστασίων πρὸς τὴν Κεντρικὴν Ὑπηρεσίαν· διάκρισις μεταξὺ ἐπιχειρήσεως, ἐκμεταλλεύσεως καὶ βοηθητικῆς ἐκμεταλλεύσεως, Ἀλλοδ. νμλγ. σ. 265, Παρατ. σ. 266.—Χαρακτηρισμὸς σχεδιαστρίας ἐργοστασίου ὑφασμάτων ὡς ὑπαλλήλου, Π 8037 σ. 875.—Χαρακτηρισμὸς ἐπιβλέποντος προσωπικὸν ἐργοστασίου ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, Π 8462 σ. 1096.—Ἀνεφάρμοστον ὑπ' ἀριθμ. 6/1940 ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διατιμήσεως διὰ μισθὸν νυκτοφυλάκων ἐργοστασίων· ἐφαρμογὴ συλλογικῆς συμβάσεως 16.9.1937, Π 8252 σ. 1192. Βλ. καὶ λ. ***Βιομηχανίαι, Ὧραι ἐργασίας.***

Ἔρευνα σωματική. Ὅρος κανονισμοῦ περὶ σωματικῆς ἐρεύνης ἐργαζομένων· ἔγκυρος, ἐφαρμοζόμενος ἐπὶ ἄρθρ. 288 Α.Κ.· καθιέρωσις ὑστέρας εἰδικῆς σωματικῆς ἐρεύνης ἐργατριῶν μέχρις ἐντελοῦς γυμνώσεως· ἐνέργεια καθ' ὑπέρβασιν ὁρίων καλῆς πίστεως καὶ πέραν ὅρου συμβάσεως· καταχρηστικὴ ἡ ἀπόλυσις δι' ἄρνησιν ὑποβολῆς εἰς τοιαύτην ἔρευναν, Π 10066 σ. 912.

Ἐρημοδικία. Διὰ μὴ κατάθεσιν τοῦ κατ' ἄρθρ. 772 Πολ. Δικ. προτείμου πρὸς συζήτησιν ἐφέσεως· ἀπαράδεκτον ἀνακοπῆς, Α.Π. 186 σ. 389, Α.Π. 696 σ. 1305.—Ἐπὶ ἐργατικῶν διαφορῶν· ἔρευνα αὐτεπαγγέλτως τῆς διαφορᾶς κατ' οὐσίαν, Π 2460 σ. 414, Α.Π. 598 σ. 868, Α.Π. 618 σ. 971, Α.Π. 696 σ. 1305.—... καὶ ἔρημην τοῦ ἐκκαλοῦντος, Α.Π. 618 σ. 971.—Ἄκυρος ἐπιτρεπτὸν ἀνακοπῆς κατ' ἐργατικὴν διαδικασίαν, Α.Π., 186 σ. 389, Α.Π. 696 σ. 1305.

Ἑρμηνεία. Συμβάσεως κατ' ἄρθρ. 288 Α.Κ., Εἰσαγ. σ. 290.—Τελολογικὴ μέθοδος ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ τοῦ δικαίου, ΝΖ σ. 686.

Ἐσπεριδοειδῶν ἐργάται. Ἐποχιακοὶ μισθωτοί· πρόσωπα μὴ δικαιούμενα ἐπιδόματος ἀνεργίας, Ἔγκ. σ. 1061.

Ἑστιατόρια. Ἀπαλλοτρίωσις ἀπολυομένου προσωπικοῦ ἑστιατορίων· ἐφαρμογὴ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920· περιλαμβάνεται (σερβιτόροι), βοηθοί, μάγειροι· χαρακτὴρ ὡς ἐργατῶν· ἀρχιμάγειροι μεγάλων ἑστιατορίων· χαρακτήρ, Ἔγγρ. σ. 98.—Παροχὴ ἐργασίας πλυντηρίας ἑστιατορίου· θεώρησις ὡς ἀνειδικεύτου ἐργατρίας· ἐφαρμογὴ ὑ.ἀ. 33700/1950 καὶ 49500/1952 περὶ μισθοῦ ἀνειδικεύτων ἐργατῶν καὶ ἐργατριῶν, Π 19 σ. 654, Παρατ. σ. 656.—Χαρακτηρισμὸς ἐπιχειρήσεως ἑστιατορίου ὡς βιοτεχνικῆς· ἐφαρμογὴ διὰ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐργατῶν β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920, μὴ ἐχόντος ἐφαρμογὴν ἄρθρ. 663 Α.Κ., Π 10113 σ. 910. Βλ. καὶ λ. ***Σερβιτόροι, Βιβλιάρια.***

Ἑταιρίαι. Ὁμόρρυθμος· ἀλληλέγγυος καὶ εἰς ὁλόκληρον εὐθύνη ἑταίρων διὰ μισθούς, Π 7892 σ. 79, Π 2783 σ. 407, Π 346 σ. 583.—Ὁμόρρυθμος· εὐθύνη ἑταίρων εἰς ὁλόκληρον διὰ χρέη τῆς ἑταιρίας, Π 2655 σ. 570.—Μετοχική· τίνες ἐνάγονται, Π 2655 σ. 570.—Ὑποχρεώσεις ἑταίρου ὁμορρύθμου ἐμπορικῆς ἑταιρίας, ἀσκούσης διαλυθεῖσαν ἐπιχείρησιν, εἰς ὁλόκληρον συνοφειλέτου, πρὸς καταβολὴν ἀποζημιώσεως ν. 2112· ἐξακολούθησις ὑποχρεώσεως καὶ μετὰ μερικὴν ἐκπλήρωσιν ὑπὸ συνοφειλέτου ἑταίρου· πρόσκλησις μισθωτοῦ πρὸς ἐργασίαν εἰς νέαν ἐπιχείρησιν μὴ ταυτιζομένην πρὸς παλαιάν· ἐπέχει θέσιν προτάσεως πρὸς σύναψιν νέας συμβάσεως, Π 2735 σ. 407. Βλ. καὶ λ. ***Ἀνώνυμος Ἑταιρία, Ἠλεκτρικαὶ Ἐπιχειρήσεις, Ὑδάτων Ἑταιρία.***

Ἑτεροδικία. Ἡμεδαποὶ ἀπασχολούμενοι εἰς ἀλλοδαπούς ἀπολαύοντας δικαιώματος ἑτεροδικίας· εἰσφορὰ ἀνεργίας, Ἔγκ. σ. 1051.

Εὐδόκιμος ὑπηρεσία. Βλ. λ. ***Ἐπιδόματα.***

Ἐφεδροι. Βλ. λ. ***Ἀνάπηροι, Νεοπολεμισταί, Παλαιοὶ Πολεμισταί, Στράτευσις.*** Λαμβάνοντες μισθὸν παρὰ τοῦ Δημοσίου Ταμείου· ἐπίδομα στρατεύσεως, Ἔγκ. σ. 1065.

Ἔφεσις. Βλ. καὶ λ. ***Ἐργατικοὶ διαφοραί*** (παράγρ. Ζ), ***Στράτευσις*** (παράγρ. Γ). Ἀναστολὴ προσωρινῆς ἐκτελέσεως ἀποφάσεως λόγῳ ἀσκήσεως ἐφέσεως, βλ. λ. ***Προσωρινὴ ἐκτέλεσις.***—Περιεχόμενον ἐφετηρίων· σαφεῖς καὶ ὡρισμένοι λόγοι ἐφέσεως· ἀπορριπτέοι ἄλλως ὡς ἀνεπίδεκτοι δικαστικῆς ἐκτιμήσεως, Π 11609 σ. 177.—Κοινοποίησις ἐφέσεως καὶ κλήσεως πρὸς συζήτησιν πρὸς παραστάντα κατὰ πρωτόδικον δίκην πληρεξούσιον· μὴ νόμιμος, ἐφ' ὅσον δὲν ὑφίσταται πληρεξουσιότης καὶ διὰ τὴν κατ' ἔφεσιν δίκην, Π 11605 σ. 210.—Ἀπώλεια δικαιώματος ἐφέσεως κατ' ἄρθρον 750 Πολ. Δικ.· ἀποδοχὴ ἀποφάσεως ὄχι προσωρινῶς ἐκτελεστῆς διὰ καταβολῆς κεφαλαίου καὶ δικαστικῆς δαπάνης σημαίνει

παραίτησιν ἀπὸ ἐφέσεως, Π 13070 σ. 210.— Ἔφεσις κατὰ Πολιτ. Δικονομίαν κατὰ προδικαστικῶν ἀποφάσεων· ἀπαράδεκτον ἐφέσεως κατὰ προδικαστικῆς ἀποφάσεως, ἐκδοθείσης κατὰ ἐργατικὴν διαδικασίαν, Π 1666 σ. 430.—Μὴ ἀπαλλαγὴ δημοσίων νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων ἀ.ν. 965/1937 καὶ ἀπὸ τοῦ προσιτμου ἐφέσεως, Α.Π. 696 σ. 1305.—Μεταβιβαστικὸν ὑποθέσεως ἀποτέλεσμα, μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Ἐφετείου ἐξαφάνισιν προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ἐπὶ ἀγωγῆς μὲ πλείονας βάσεις καὶ ὑποχρέωσις Ἐφετείου εἰς ἔρευναν ἀγωγῆς, Α.Π. 293 σ. 463.—Ἐπιτρεπτὸν προσθέτου παρεμβάσεως παντὸς τρίτου ἔχοντος ἔννομον συμφέρον· συγχωρητὸν καὶ ἐν ἐκκλήτῳ δίκῃ τὸ πρῶτον, ΑΠ 314 σ. 636.—Ἔφεσις· μεταρρύθμισις πρωτοδίκου ἀποφάσεως· ἐξέτασις καὶ τῆς μὴ ἐξετασθείσης πρωτοδίκως βάσεως· ἔννοια μεταβιβαστικοῦ ἀποτελέσματος ἐφέσεως, Α.Π. 597 σ. 867.

Ἐφημερίδες. Χαρακτηρισμὸς ἐργασίας λινοτύπου ἐφημερίδος ὡς κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματικῆς· ἐπιρροὴ τῆς δι' ἡμερομισθίου ἀμοιβῆς ἐπὶ τῆς ὑπαλληλικῆς ἰδιότητος μισθωτοῦ· μεταρρύθμισις διατάξεων ἄρθρ. 10 ν. 1234/1918 περὶ ἡμερομισθίων διὰ ν.δ. 2655/1953, Π 2002 σ. 478.

Ἐφημερὶς Κυβερνήσεως. Βλ. λ. *Δημοσίευσις*.

Ἐφόδια Ἐξωτερικοῦ. Προσωπικὸν Ἀγροτικῆς Τραπέζης δι' ὑπηρεσίαν ἐφοδίων ἐξωτερικοῦ, βλ. λ. *Τράπεζαι*.

Ἐχθρικαὶ περιουσίαι. Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ὑπὸ διαχειριστοῦ ὑπὸ μεσεγγύησιν ἐχθρικῆς ἐπιχειρήσεως, Α.Π. 670 σ. 62.— Ν.Δ. 1138/1949 περὶ ἐχθρικῶν περιουσιῶν· ἀπαιτήσεις ἐκ καθυστερουμένων μισθῶν, Α.Π. 314 σ. 636.

Ζ

Ζαχαροπλαστεῖα. Καφεζαχαροπλαστεῖα περιφερείας τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης· μισθὸς σερβιτόρων, Ἔγγρ. σ. 47.

Ζημίαι. Βλ. λ. *Ἀδίκημα* (Ἀστ.), *Ἀποζημίωσις*. Ζημίαι ὑπὸ μισθωτοῦ κατ' ἐκτέλεσιν ἐργασίας του. Βλ. λ. *Ἐργασίας σύμβασις* (παράγρ. Η').— Πρόκλησις ζημιῶν εἰς ἐργοδότην ὑπὸ μισθωτοῦ μηνυθέντος καὶ ἀπολυθέντος μεθ' ὑποβολὴν μηνύσεως· οὐχὶ καταχρηστικὴ ἡ τοιαύτη ἀπόλυσις, Α.Π. 74 σ. 231.

Η

Ἠθικὴ βλάβη. Βλ. λ. *Ἱκανοποίησις χρηματική*.

Ἠθοποιοί. Βλ. λ. *Θέατρον Ἐθνικόν*.

Ἠλεκτρικαὶ ἐπιχειρήσεις. Ἵδρυσις Δημοσίας Ἐπιχειρήσεως Ἠλεκτρισμοῦ· ἀναληψις ὑπ' αὐτῆς πάσης ὑποχρεώσεως· τίς ὑπόχρεως ἔναντι τῶν μισθωτῶν· ἔλλειψις παθητικῆς νομιμοποιήσεως ἀγωγῆς στρεφομένης κατὰ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου· ν.δ. 1289/1942 περὶ ἀγωγῆς ἐργαζομένων εἰς ἀπολογιστικῶς διὰ λογαριασμὸν Δημοσίου ἐκτελούμενα ἔργα, Π 6634 σ. 204, Π 12545 σ. 206, Π 318 σ. 207.— Δημοσία Ἐπιχείρησις Ἠλεκτρισμοῦ· χαρακτηρισμὸς ὡς δημοσίας ἐπιχειρήσεως ἀνηκούσης εἰς Ἑλληνικὸν Δημόσιον, λειτουργούσης χάριν τοῦ δημοσίου συμφέροντος· ἐξαίρεσις ὑπαγωγῆς εἰς περιορισμοὺς ν. 2222/1952, Σ.Ε. 2357 σ. 232.—Βάσις ἀναπροσαρμογῆς κατὰ τὰς ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 καὶ 1 Δεκεμβρίου 1947 γενικὰς συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας ἀποδοχῶν προσωπικοῦ ἐπιχειρήσεων, ὀργανισμῶν καὶ νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, ἐν σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 9253/1947 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν, ἐν συνδυασμῷ πρὸς ὑπ' ἀριθ. 1571/1952· ρύθμισις ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Ἠλεκτρικῆς Ἑταιρίας Μεταφορῶν, Α.Π. 472 σ. 748.—Συντελεστὴς δι' ἀναπροσαρμογὴν ἀποδοχῶν προσωπικοῦ ἐπιχειρήσεων, ἐχουσῶν προπολεμικῶς ἐν ἐφαρμογῇ σύστημα μισθοδοσίας μεταλλικῶν δραχμῶν κατὰ τὰς ὑπ' ἀριθ. 49253/1947 καὶ 36703/1949 ὑπουργικὰς ἀποφάσεις· συμψηφισμὸς αὐξήσεων κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 36703/1949 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν· μὴ ὑπαγωγὴ εἰς ταύτην καὶ τῶν διὰ συμβάσεως συμβιβασμοῦ συμφωνηθεισῶν μεταξὺ τοῦ προσωπικοῦ τῆς Ἠλεκτρικῆς Ἑταιρίας καὶ αὐτῆς, Α.Π. 436 σ. 750.

Ἠλεκτροτεχνῖται. Χαρακτηρισμὸς ὡς ὑπαλλήλων, ἐφ' ὅσον συγκεντροῦν προϋποθέσεις ν.δ. 381/1947, ἀφ' ἧς ἔλαβον ἄδειαν ἠλεκτροτεχνίτου, Π 3651 σ. 1261.

Ἡλικία. Καθορισμὸς ὁρίων ἡλικίας σιδηροδρομικῶν ὑπαλλήλων κατὰ ν.δ. 672/1948· ὑποχρεωτικὴ ἀπόλυσις μετὰ συμπλήρωσιν ὁρίων ἡλικίας· αὐτοδικαία λύσις συμβάσεως κατ' ἐπιταγὴν τοῦ νόμου καὶ θεώρησις συμβάσεως ὡς ὡρισμένου χρόνου· ἀνεφάρμοστον προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν πέραν ὁρίου ἡλικίας καὶ ν. 2112/1920 ἐπὶ συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου, Α.Π. 187 σ. 403.—Παραμονὴ μισθωτοῦ ἐν ὑπηρεσίᾳ μετὰ συμπλήρωσιν ὁρίου ἡλικίας· κατάρτισις νέας συμβάσεως, Α.Π. 187 σ. 403.—Ἀπόδειξις ἡλικίας ἠσφαλισμένου δι' ἀκονομὴν συντάξεως· ἀληθὴς ἔννοια διατάξεως ἄρθρ. 10 § 2 ἀ.ν. 1846/1951 περὶ Κοινων. Ἀσφαλίσεων· μὴ ἀναδρομικότης ἄρθρ. 28 ν.δ. 2868/1953, Α.Π. 289 σ 473.—Ἀπόδειξις ἡλικίας ἠσφαλισμένου Ι.Κ.Α., Ἔγκ. Διοικ. Ι.Κ.Α. σ. 1211.— Ὅριον ἡλικίας προσωπικοῦ Ο.Τ.Ε., Σ.Ε. 734 σ. 660.—Ἀποχώρησις ὑπαλλήλου Λιμεν. Ταμείου μετὰ συμπλήρωσιν ὁρίου ἡλικίας καὶ ἀποζημίωσις ν. 2112· μέριμνα διὰ κανονισμοῦ περὶ ἀπολύσεως καὶ ἀποζημίωσις ν. 2112, Γν. Σ. σ. 718.

Ἡμερομίσθια - Ἡμερομίσθιοι. Βλ. λ. *Ἀποδοχαί, Συλλογικαὶ διαφοραί, Συλλογικαὶ συμβάσεις*. Χρόνος πληρωμῆς, Α.Π. 201 σ. 347. —Ἐπιρροὴ τῆς δι' ἡμερομισθίου ἀμοιβῆς ἐπὶ τῆς ὑπαλληλικῆς ἰδιότητος, Π 169 σ. 478, Π 2372 σ. 477, Π 2002 σ. 478, Π 648 σ. 583, Π 1455 σ. 1100, Π 174 σ. 1100, Π 4110 σ. 1362.—Ἡμερομίσθια ναυρῶν προσώπων χημικῶν βιομηχανιῶν, Ἔγγρ. σ. 98.

Θ

Θέατρον Ἐθνικόν. Καθορισμὸς ἀποδοχῶν μισθωτῶν Ὀργανισμοῦ Ἐθνικοῦ Θεάτρου· ἰσχὺς ἄρθρ. 11 ν. δ. 80/1946· καθορισμὸς ἀποδοχῶν καλλιτεχνικοῦ ἢ τεχνικοῦ προσωπικοῦ, συνδεομένου διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, δι' ἀποφάσεων τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου· ἀνεφάρμοστον διατάξεων ἐργατικῆς νομοθεσίας περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν ἐν γένει τῶν μισθωτῶν, Π 3207 σ. 1259.

μος πρόσκλησις πρὸς καταβολὴν εἰς γραφεῖον ἐργοδότου, Π 6973 σ. 871· βλ. καὶ λ. *Κατάσχεσις δικαιώματος*.

Κανονισμοί. Προστασία ἐκ κανονισμῶν καὶ ἐφαρμογή ν. 2112· βλ. λ. *Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας* (παράγρ. Π ΙΒ).—Παράβασις κανονισμῶν καὶ ἐργατικὸν ἀτύχημα· βλ. λ. *Ἐργατικὰ ἀτυχήματα*.—Ἰσχὺς ὀργανισμοῦ ἐπιχειρήσεως προβλέποντος λόγους καὶ διαδικασίαν ἀπολύσεως· ἀκυρότης ἀπολύσεως ἐκ μὴ ἐφαρμογῆς πειθαρχικῆς διαδικασίας ἐπὶ παραπτώματος, ἀνεξαρτήτως ἂν ἐτηρήθησαν αἱ διατυπώσεις ἄρθρ. 9 ν. 118/1945 καὶ ἀνεξαρτήτως ἂν κατὰ τοῦ ἀπολυθέντος ὑπεβλήθη μήνυσις δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν διαπραχθεῖσαν κατὰ τὴν ἐξάσκησιν τῆς ὑπηρεσίας του, Π 9822 σ. 81.—Ἀποχὴ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας καὶ ἰσχὺς συμβάσεως· ἀκυρότης κανονισμοῦ ἐπιχειρήσεως περιέχοντος ρήτρας ἀντιθέτους πρὸς ἄρθρ. 5 ν. 3112/1920 καὶ β.δ. 16/18 Ἰουλ. 1920, Π 12140 σ. 137, Π 11207 σ. 138, Νμλγ. σ. 1047.—Σύμβασις ἐργασίας προσωπικοῦ Ἐθνικῆς Τραπέζης Ἑλλάδος καὶ Ἀθηνῶν· ἔγκυροι καὶ ἄκυροι διατάξεις κυρωθέντος διὰ διατάγματος 17/30 Σ/βρίου 1953 Ὀργανισμοῦ, Σ.Ε. 401 σ. 376.—Μὴ ὑπαγωγὴ εἰς τὴν κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν Ι.Κ.Α. μέχρις ἐκδόσεως σχετικοῦ κανονισμοῦ (μὴ ἐκδοθέντος εἰσέτι) κατ' οἶκον ὑπηρετριῶν· ἀνεφάρμοστον ἑπομένως ἄρθρ. 9 ν. 118/1945 διὰ καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας, Π 1913 σ. 480.—Κανονισμὸς προσωπικοῦ Ἀνωνύμου Ἑταιρίας Ὑδάτων τῶν πόλεων Ἀθηνῶν - Πειραιῶς καὶ Περιχώρων· κατάταξις προσωπικοῦ κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ νόμου δι' ἀποφάσεως Συμβουλίων· ὑπαγωγὴ ἀποφάσεως εἰς δικαστικὸν ἔλεγχον, Α.Π. 282 σ. 565.—Ἰσχὺς καὶ μετὰ ν. 3752/1929 τοῦ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ν. ΔΚΗ'/1912 γενικοῦ κανονισμοῦ προσωπικοῦ ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας τῶν ἐν Ἑλλάδι ἀτμηλάτων Σιδηροδρόμων· ἐφαρμογὴ διὰ πάντας τοὺς ὑπαλλήλους τῶν συγκοινωνιακῶν ἐπιχειρήσεων, εἴτε ἀνήκουσιν εἰς τὰς ἐξωτερικὰς ὑπηρεσίας, εἴτε εἰς τὰς ἐσωτερικὰς τοιαύτας· ἀπουσία ὑπαλλήλου κατ' ἄρθρ. 197 γεν. κανονισμοῦ· δικαίωμα πειθαρχικῆς τιμωρίας ἢ θεωρήσεως συμβάσεως ὡς λυθείσης διὰ παραιτήσεως ὑπαλλήλου, Α.Π. 240 σ. 595.—Σύμβασις ἐργασίας προσωπικοῦ Ὀργανισμοῦ Τηλεπικοινωνιῶν Ἑλλάδος· τίνες διατάξεις β. δ/τος περὶ κυρώσεως κανονισμοῦ εἶναι ἔγκυροι καὶ τίνες ἄκυροι, Σ.Ε. 734 σ. 660.—Νομοθετικὴ ἐξουσιοδότησις διὰ θέσπισιν κανονισμοῦ· νόμιμος, Σ.Ε. 734 σ. 660.—Κατάρτισις κανονισμοῦ προσωπικοῦ Ο.Τ.Ε. ἄνευ συμμετοχῆς ἀντιπροσώπων ὑπαλλήλων δὲν ἀντιτίθεται εἰς ἄρθρ. 4 καὶ 11 τοῦ Συντάγματος, Σ.Ε. 734 σ. 660.—Πειθαρχικὴ ἐξουσία προσωπικοῦ Κοινῶν Ταμείων Λεωφορείων· ἐξάρτησις ἐπιβολῆς ποινῶν ἐκ τῆς ἐκδόσεως σχετικῶν κανονισμῶν, Π 190 σ. 422, Α.Π. 527 σ. 761.—Καθορισμὸς ἀποδοχῶν προσωπικοῦ ἐπιχειρήσεων μὲ ἐσωτερικοὺς κανονισμούς· ἀναπροσαρμογὴ κατὰ συλλογικὰς συμβάσεις καὶ μετέπειτα αὐξήσεις, Α.Π. 472 σ. 748.—Ἐφαρμογὴ ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ ἐπιχειρήσεως, μὴ κυρωθέντος ὑπὸ νόμου καὶ ἐκέχοντος συνεπῶς θέσιν συμβάσεως διὰ προσχωρήσεως τοῦ προσωπικοῦ, Π 10066 σ. 912.—Ὅρος κανονισμοῦ περὶ σωματικῆς ἐρεύνης ἐργαζομένων ἔγκυρος· καθιέρωσις ὑστέρως εἰδικῆς σωματικῆς ἐρεύνης ἐργατριῶν μέχρις ἐντελοῦς γυμνώσεως· ἐνέργεια καθ' ὑπέρβασιν ὁρίων καλῆς πίστεως καὶ πέραν ὅρου συμβάσεως· καταχρηστικὴ ἀπόλυσις ἐργατρίας ἐξ ἐκδικήσεως δι' ἄρνησιν αὐτῆς πρὸς ὑποβολὴν εἰς τοιαύτην ἔρευναν, Π 10066 σ. 912.—Ἐφοδιασμὸς ἐργαζομένων εἰς καφενεῖα διὰ βιβλιαρίου ὑγείας· διατάξεις ὑγειονομικοῦ κανονισμοῦ ἰσχύοντος καθ' ὅλην τὴν Ἐπικράτειαν, Π 121 σ. 1253, Παρατ. σ. 1254.—Ἀπαράδεκτος λόγος ἀναιρέσεως δι' ἐσφαλμένην ἑρμηνείαν ἢ ἐφαρμογὴν ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Καπνεργατῶν, μὴ ἔχοντος ἰσχὺν οὐσιαστικοῦ νόμου, Α.Π. 702 σ. 1294.

Καπνεργάται. Ἐποχιακοὶ μισθωτοὶ· πρόσωπα μὴ δικαιούμενα ἐπιδόματος ἀνεργίας, Ἐγκ. σ.1061.—Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως· ἀπαράδεκτος λόγος ἀναιρέσεως δι' ἐσφαλμένην ἑρμηνείαν ἢ ἐφαρμογὴν ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ, μὴ ἔχοντος ἰσχὺν οὐσιαστικοῦ νόμου, Α.Π. 702 σ. 1294.

Καρραγωγεῖς. Σχέσεις ἐργαζομένων καρραγωγέων πρὸς ἐργοδότας· ἐργασία ὁδοκαθαριστοῦ Δήμου, ἐργαζομένου μετὰ κάρρου καὶ τελοῦντος ὑπὸ τὴν ἐξάρτησιν, καθοδήγησιν καὶ ἐποπτείαν τοῦ ἐργοδότου· χαρακτηρισμὸς συμβάσεως ὡς τοιαύτης ἐξηρτημένης ἐργασίας, Α.Π. 475 σ. 760.

Καταβολή. Ἀπόσβεσις ὀφειλῆς διὰ καταβολῆς πρὸς τρίτον πρόσωπον· ἐπέρχεται μόνον τῇ συγκαταθέσει τοῦ πιστωτοῦ, Α.Π. 582 σ. 24.—Κατάθεσις εἰς Ταχυδρομικὸν Ταμιευτήριον ἀμοιβῆς διὰ παρασχεθεῖσαν ὑπὸ ὑπηρετρίας ἐργασίαν, ἐπὶ σκοπῷ δικαίας καὶ σύλλογον ἀποζημιώσεως, ἄνευ συναινέσεως ὑπηρετρίας· οὐχὶ νόμιμος, Α.Π. 582 σ. 24.—Γενικὴ ἐξοφλητικὴ ἀπόδειξις ἀπαιτήσεων περὶ μισθοῦ· μὴ ἀναγραφὴ καὶ τῶν ἀπαιτήσεων μισθωτοῦ περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς καὶ νύκτας· ἀπόρριψις ἰσχυρισμοῦ περὶ παραιτήσεως μισθωτοῦ, Π 5042 σ. 754.—Γενικὴ ἐξοφλητικὴ ἀπόδειξις· δύναται νὰ καλύπτῃ συμβιβασμόν· προϋπόθεσις κύρους τούτου, Π 267 σ. 772.—Ἰσχυρισμὸς περὶ ἐξοφλήσεως ἀξιώσεως διὰ κληροδοτήματος, Π 17 σ. 815.—Καταβολὴ χρηματικῆς παροχῆς ἐν τόπῳ κατοικίας τοῦ δανειστοῦ ἐν ἀμφιβολίᾳ· καθιέρωσις δι' ἄρθρ. 321 Α.Κ. ἑρμηνευτικοῦ κανόνος· λῆψις ὑπ' ὄψιν ἐνοχικῆς σχέσεως, καθοριζομένου τόπου ἐκπληρώσεως παροχῆς κατὰ τὴν βούλησιν τῶν μερῶν ἢ κατὰ τὰς ἐκ συγκεκριμένης ἐνοχικῆς σχέσεως περιστάσεις· διάταξις ἄρθρ. 321 Α.Κ. ἑρμηνευτέα ἐν πλαισίῳ ἄρθρ. 288 Α.Κ.· νόμιμος ἡ πρόσκλησις πρὸς καταβολὴν εἰς μισθωτὸν ἀποζημιώσεως ν. 2112 εἰς γραφεῖον ἐργοδότου, Π 6973 σ. 870.

Καταγγελία. Βλ. λ. *Ἄδεια*, *Ἀνεργία* (ν. 118/1945), *Ἐργασίας σύμβασις* (παράγρ. ΙΣΤ'), *Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας*, *Κατάσχεσις δικαιώματος*, *Ναυτικοί*, *Νεοπολεμισταί*, *Παλαιοὶ πολεμισταί*, *Στράτευσις*, *Συνδικαλιστικὰ στελέχη*.

Θερινοὶ διαμονεῖ. Ἀνεφάρμοστον Κυριακῆς ἀναπαύσεως κατὰ θέρος εἰς νομίμως ἀνεγνωρισμένους τόπους θερινῆς διαμονῆς, Σ.Ε. 479/1954 σ. 1041.

Θυρωροί. Ἀκυρότης ὑπ' ἀριθ. 31/1941 ἀστυνομικῆς διατάξεως περὶ ἐφοδιασμοῦ θυρωρῶν πολυκατοικιῶν καὶ μεγάρων δι' εἰδικῆς ἀστυνομικῆς ἀδείας· δικαίωμα ἀποζημιώσεως θυρωρῶν ἐν περιπτώσει ἀπολύσεως, Α.Π. 513 σ. 746.—Πολυκατοικιῶν καὶ μεγάρων Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ Περιχώρων· ὑπαλληλικὴ ἰδιότης, ΝΖ σ. 886.

Ι

Ἰατροί. Νομικὴ θέσις ἰατρῶν θεραπευτῶν Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων· μὴ παροχὴ ὑπὸ ἰατρῶν θεραπευτῶν ἐξηρτημένης ἐργασίας· ἀπαράδεκτον ἀγωγῆς αὐτῶν κατὰ ἐργατικὴν διαδικασίαν, Α.Π. 571 σ. 149.—Ἀνανέωσις αὐτομάτως τῆς κατὰ διατάξεις κανονισμοῦ Ὑγειονομικῆς Ὑπηρεσίας Ι.Κ.Α. ὑπηρεσιακῆς ἐνιαυσίας σχέσεως ἰατροῦ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ἂν μὴ καταγγελθῇ μέχρι τέλους Δεκεμβρίου τοῦ χρόνου διαρκείας τῆς ὑπηρεσιακῆς σχέσεως· παῦσις αὐτῆς οὐχὶ ἀπὸ καταγγελίας, ἀλλ' ἐφ' ὅσον μετ' αὐτὴν συμπληρωθῇ ὁ χρόνος λήξεως αὐτῆς, Α.Π. 183 σ. 476.—Τοποθέτησις κατὰ ν. 1836/1951 ἰατροῦ παρὰ Δήμῳ στερουμένου νομίμων προσόντων· συνέπεια, Α.Π. 149 σ. 299.—Προτίμησις ἐν καταγγελίᾳ συμβάσεως ἐργασίας ἀρχαιοτέρου ἰατροῦ ἐπιχειρήσεως ἀντὶ νεωτέρου, διαθέτοντος μεγαλειτέραν ἐπιστημονικὴν πεῖραν καὶ ἐπιδεικνύοντος μεῖζον ἐνδιαφέρον δι' ὑγείαν προσωπικοῦ· δὲν συνιστᾷ καταχρηστικὴν καταγγελίαν κατ' ἄρθρ. 281 Α.Κ., Α.Π. 203 σ. 405.—Πρόσληψις ἰατροῦ διὰ παροχὴν ἰατρικῶν ὑπηρεσιῶν εἰς προσωπικὸν ἐπιχειρήσεως· ἐφ' ὅσον ἐδέχετο ὁδηγίας ἀπησχολεῖτο κυρίως εἰς ἐκτέλεσιν ἐργασίας του, ἐξ ἧς κυρίως ἀπέζη, παρέργως μόνον παρέχων ἰατρικάς του ὑπηρεσίας εἰς ἄλλους ἀσθενεῖς, θεωρεῖται ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος παρέχων ὑπηρεσίας κατὰ κύριον ἐπάγγελμα· δικαίωμα ἀποζημιώσεως ν. 2112/1920, Α.Π. 241 σ. 468.—Πρωτοβουλία ἰατροῦ ὡς πρὸς τὴν ἄσκησιν τῆς ἐπιστήμης του καὶ τὸν τρόπον θεραπείας τῶν ἀσθενῶν δὲν ἀποκλείει τὴν ἐξάρτησιν, Α.Π. 241 σ. 468.

Ἰδιωτικὰ ἐκπαιδευτήρια. Βλ. λ. *Ἐκπαιδευτήρια ἰδιωτικά.*

Ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι. Βλ. λ. *Ὑπάλληλοι ἰδιωτικοί.*

Ἰδιωτικοῦ δικαίου σχέσεις. Βλ. λ. *Δημοσίου δικαίου σχέσεις.*

Ἱδρύματα. Ἔννοια ἱδρύματος· ἱδρυτικὴ πρᾶξις· σύστασις· ὑποκείμενον δικαιωμάτων καὶ ὑποχρεώσεων· διάκρισις ἱδρύματος ἀπὸ σωματείου, Π 131 σ. 200.—Φιλανθρωπικά· ἐξουσιοδότησις Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, κατ' ἄρθρον 2 ν. 2655/1953 δι' ἐξαίρεσιν ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει ὑποχρεώσεως ἐφαρμογῆς τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας μικρῶν φιλανθρωπικῶν ἱδρυμάτων· ἔννοια ἐξουσιοδοτήσεως· καθορισμὸς ὀνομαστικῶς τῶν φιλανθρωπικῶν ἱδρυμάτων μετὰ συγκεκριμένων ἀπαλλαγῶν καὶ μετ' ἐκτίμησιν εἰδικήν· ἀκυρότης ἐκδοθέντος σχετικῶς β.δ. 16 Δεκεμβρίου 1953, ὡς ἐκ τῆς ἐξουσιοδοτήσεως· συνταγματικὴ ὅμως ἡ διὰ τοῦ ν.δ. 2655/1953 ἐξουσιοδότησις, Σ.Ε. 914 σ. 762.—Φιλανθρωπικαὶ ὀργανώσεις· εἰσφορὰ στρατεύσεως, Ἐγκ. σ. 1068.—Χαρακτὴρ ἀσφαλιστικῶν ὀργανισμῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου· Ἵδρυμα (οὐσιαστικῆς, διαθέσεως περιουσίας, ἐλευθεριότητος, ἔκτασις προστασίας ἄρθρ. 106 Συν/τος), Μελ. σ. 1273. Βλ. καὶ λ. *Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις, Νομικὰ Πρόσωπα, Νοσοκομεῖα, Ραδιοφωνία.*

Ἱκανοποίησις χρηματική. Ἕνεκα ζημίας μὴ περιουσιακῆς κατ' ἄρθρ. 299, 932 Α.Κ.· δικαίωμα ἀποζημιώσεως παθόντων ἐξ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων κατὰ ν. 551· πότε ἐκλεκτικὸν δικαίωμα ἀγωγῆς πρὸς ἀποζημίωσιν κατὰ ν. 551 ἢ κατὰ τὸ κοινὸν ἀστικὸν δίκαιον· δικαίωμα ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ ἄρθρου 932 Ἀστικοῦ Κώδικος, συντρεχούσης μόνον τινὸς τῶν περιπτώσεων τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ ν. 551, ΑΠ 663 σ. 1186, πρβλ. Ε 615 σ. 1186.

Ἰνστιτοῦτον Σισμάνογλου. Βλ. λ. *Νοσοκομεῖα.*—Καταβολὴ μειωμένου εἰς μισθωτὸν μισθοῦ ἐν σχέσει πρὸς λοιπούς· ἐπίκλησις ὑπὸ μισθωτοῦ τῆς ἀρχῆς ἴσης μεταχειρίσεως μισθωτῶν· ἀναγκαία ἀναφορὰ ἐν τῇ ἀγωγῇ ὡρισμένων περιστατικῶν· πρακτικὴ ὁδηγία ἡ ἀρχὴ ἴσης μεταχειρίσεως, μὴ καθιερουμένη ὡς κανὼν δικαίου ὑπὸ νόμου τινός· κρίσις περὶ μὴ παραβάσεως εἰς συγκεκριμένην περίπτωσιν, Π 5423 σ. 916, Παρατ. σ. 905.—Νομοθετικὰ ἐρείσματα τῆς ἀρχῆς τῆς ἴσης μεταχειρίσεως, ΝΖ σ. 905.—Ἡ ἀξίωσις περὶ ἴσης μεταχειρίσεως ὡς δικαίωμα τῆς προσωπικότητος, ΝΖ σ. 1233.

Ἰσότης. Βλ. λ. *Σύνταγμα.*

Ἰταλικὸν δίκαιον. Τὰ ἐν Ἰταλίᾳ ἐργατικὰ δίκαιον, Μελ. σ. 44.

Κ

Καθαρίστριαι. Ἀποδοχαὶ καθαριστριῶν σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου, Π 66 σ. 710.—Πρόσληψις ὑπὸ Ἱεροῦ Ναοῦ· φύσις σχέσεως· σύμβασις ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, Π 9738 σ. 1351.

Καθυστέρησις. Ἀποδοχῶν· συνέπειαι· ἐπίσχεσις ἐργασίας κλπ.· βλ. λ. *Ἐργασίας σύμβασις* (παράγρ. Θ').—Βραδύτης ἀσκήσεως δικαιώματος· ἀποδυνάμωσις δικαιώματος· κατάχρησις δικαιώματος· βλ. λ. *Δικαίωμα, Κατάχρησις δικαιώματος* (παράγρ. Β').—Δικαιοδοσία δικαστηρίων ἐπὶ διαφορῶν Ταμείου Ἐπικ. Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Ἐμπορικῶν Κατ/των καὶ ἐργοδοτῶν ἐκ καθυστερουμένων πρὸς αὐτὸ εἰσφορῶν, Ε 314 σ. 200, πρβλ. Π 131 σ. 200.—Ν.Δ. 1138/1949 περὶ ἐγγείων περιουσιῶν· ἀπαιτήσεις ἐκ καθυστερουμένων μισθῶν, Α.Π. 314 σ. 636.—Εἰσπραξις καθυστερουμένων εἰσφορῶν Ὀργανισμοῦ Ἀσφαλίσεως Ἀνεργίας, Ἐγκ. σ. 1056.

Καλὴ πίστις. Ἔννοια κατ' ἄρθρ. 200 Α.Κ., Α.Π. 314 σ. 636.—Νομοθετικὰ ἐρείσματα ἀρχῆς ἴσης μεταχειρίσεως· καλὴ πίστις, ΝΖ σ. 905.—Τόπος ἐκπληρώσεως παροχῆς· ἑρμηνευτικὸς κανὼν ἄρθρ. 321 Α.Κ.· ἑρμηνεία ἄρθρ. 321 Α.Κ. ἐν πλαισίῳ ἄρθρ. 288· τόπος καταβολῆς ἀποζημιώσεως ν. 2112· νόμι-

Καταγγελία συμβάσεως έργασίας. *Ι. Κατά τό άρθρ. 9 τού ν. 118/1945.* Βλ. λ. *'Ανεργία.*

ΙΙ. Κατά τόν ν. 2112/1920 καί τό β. δ. 16/18 'Ιουλίου 1920.

Α'. Γενικά. 'Ισχύς ν. 2112/1920 καί β.δ. 16 'Ιουλίου 1920 κατά τό άρθρ. 38 εἰσαγ. ν. 2783/1941 καί μετά τήν εἰσαγωγήν τού 'Αστικού Κώδικος, ΝΖ σ. 12, Α.Π 443 σ. 686, Π 3077 σ. 686, Εἰσαγ. σ. 686, Π 6800 σ. 806, Π 8462 σ. 1096.—Σκοπός ν. 2112, Π 560 σ. 70, Π 2733 σ. 407, Π 6800 σ. 806.—Τρόπος καταγγελίας συμβάσεως έργασίας μισθωτών μή άσφαλιζομένων κατά τής άνεργίας είς Ι.Κ.Α.· συνέπειαι παραλείψεως· καταγγελία συμβάσεως έργασίας μισθωτών έπιχειρήσεων μέ προσωπικόν άνω τών πεντήκοντα, ΝΖ σ. 42.—'Ορθή έφαρμογή τών άρθρ. 669 Α.Κ. καί 1 ν. 2112, Α.Π. 292 σ. 568.—'Ισχύς ν. 2112 μετά τήν κατάργησιν τού ν. 118/1945 διά τού νόμου περί 'Οργανισμού 'Απασχολήσεως καί 'Ασφαλίσεως 'Ανεργίας, Σημ. 856. —Αί νέαι μεταρρυθμίσεις είς τήν καταγγελίαν συμβάσεως έργασίας διά τής καταργήσεως τού άρθρ. 9 ν. 118/1945 διά τού ν. δ. 2961/1954, ΝΖ σ. 829, 983, 996, 1016.

Β'. Προϋποθέσεις καί έκτασις έφαρμογής· βάρος άποδείξεως. 'Εφαρμογή ν. 2112 έπί καταγγελίας συμβάσεως έργασίας μισθωτών συγκεντρούντων τά γνωρίσματα τού ίδιωτικού ύπαλλήλου, Π 2372 σ. 477, ΝΖ σ. 42.—'Υπαλληλική ίδιότης μισθωτών δι' έφαρμογήν ν. 2112· έννοια ίδιωτικού ύπαλλήλου· περιπτώσεις. Βλ. λ. *'Υπάλληλοι ίδιωτικοί.*—Θέσις διευθυντού—διαχειριστού μεγάλης έπιχειρήσεως· έξομοίωσις ύπό κολλεκτιβικών διατάξεων πρός έργοδότην· θεώρησις ώς ίδιωτικού ύπαλλήλου κατά έννοιαν άρθρ. 10 ν. 1284 καί δικαίωμα άποζημιώσεως ν. 2112, μή ύπαγωγή όμως είς συλλογικάς συμβάσεις έργασίας, Α.Π. 112 σ. 245, Π 3602 σ. 247, Γνμδ. νμθ. σ. 248, πρβλ. Παρατ. σ. 244.—'Έλλειψις προϋποθέσεως κυρίου έπαγγέλματος στερεί τόν ίδιωτικόν ύπάλληλον μόνον τής προστασίας τού ν. 2112, Π 188 σ. 575, —'Εφαρμογή έπί φορτεχυκτικών ύπαλλήλων Δήμων· πότε θεωρούνται έκτακτοι· άναίρεσις άποφάσεως διά μή έρευναν άν προσελήφθησαν δυνάμει είδικού όργανισμού, Α.Π.637 σ.1206.—'Εφαρμογή έπί ιατρού προσληφθέντος διά παροχήν ιατρικών ύπηρεσιών είς προσωπικόν έπιχειρήσεως, έφ' όσον έδέχετο όδηγίας, άπησχολείτο κυρίως είς έκτέλεσιν τής έργασίας του, έξ ής κυρίως άπέζη, παρέργως μόνον παρείχεν ιατρικάς του ύπηρεσίας είς άλλους άσθενείς, Α.Π. 241 σ. 468.—'Εφαρμογή νόμου 3112 καί β. δ. 16 'Ιουλίου 1920 μόνον έπί συμβάσεων έργασίας άορίστου χρόνου, ΝΖ σ. 42, ΝΖ σ. 85, Α.Π. 678 σ. 128, Π 11163 σ. 807, Α.Π. 187 σ. 403, Π 9786 σ. 577, Εἰσαγ. σ. 652, 686, Γν.Σ. σ. 718, Γν.Σ. σ.932.—Προϋπόθεσις έφαρμογής ν. 2112 ή λύσις τής συμβάσεως διά καταγγελίας· 'Ανεφάρμοστον έπί λύσεως συμβάσεως έργασίας ώρισμένου χρόνου, αὐτοδικαίως ἅμα τῇ λήξει ἐπερχομένης, Α.Π. 187 σ. 403, Γν.Σ. σ. 719.—Συμβάσεις έργασίας μέ ὅριον ἡλικίας μισθωτών ἐκ κανονισμών ἐργοδότου· χαρακτήρ ὡς ὡρισμένου χρόνου· λύσις αὐτοδικαίως ἅμα λήξει χρόνου· ἀνεφάρμοστον ν. 2112, Α.Π. 187 σ. 403, Γν.Σ. σ. 719.—Συμβάσεις έργασίας ὡρισμένου ἤ ἀορίστου χρόνου· ἔννοια· περιπτώσεις· βλ. λ. *'Εργασίας σύμβασις* (παράγρ. ΙΔ).—'Εφαρμογή ν. 2112 έπί σχέσεως μετά νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, ἐφ' ὅσον αὐτη εἶναι σχέσις ἰδιωτικοῦ δικαίου, Γν.Σ. σ. 718.—'Ανεφάρμοστον ν. 2112 έπί συμβάσεως Δημοσίου Δικαίου, ἐκτός ἐάν ὑπάρχῃ ἀντίθετος συμφωνία ἔγκυρος, ἥτοι στηριζομένη εἰς διάταξιν νόμου νεωτέρου, Γν.Σ. σ. 718.—Δυνατότης μεταπτώσεως ἐλευθέρᾳ βουλήσει συμβαλλομένων συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου εἰς ὡρισμένου τοιαύτην, μη ἀπαγορευομένου ὑπό τῶν ν. 2112/1920, 244/1936, 771/1937, 118/1945, ἐφ' ὅσον ἡ νέα σύμβασις δέν γίνεται πρὸς καταστρατήγησιν διατάξεων ν. 2112, Α.Π. 445 σ. 697.—'Ανεφάρμοστον ν. 2112/1920 ἐπί λύσεως συμβάσεως ἐργασίας ἀμοιβαία τῶν μερῶν συναινέσει, Α.Π. 445 σ. 697.—'Ανεφάρμοστον ἐπί ἀκύρων συμβάσεων ἐργασίας, Π 4427 σ. 915, Π 6932 σ. 1255.—'Άκυροι ἡ μή συμβάσεις ἐργασίας· βλ. εἰς λ. *'Εργασίας σύμβασις* (παράγρ. Γ').—Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας θνησιγενοῦς στερουμένου ἀδείας 'Αστυν. 'Αρχῆς· δικαίωμα ἀποζημιώσεως· ἀνίσχυρον ἀστυν. διατάξεως 21/1951 περί ἐφοδιασμοῦ δι' ἀδείας, Α.Π. 513 σ. 747.—'Απαλλαγή φιλανθρωπικών ἱδρυμάτων ἀπό ἐργατικής νομοθεσίας· ἀληθής ἔννοια διατάξεως ἄρθρ. 2 ν. δ. 2655/1953, Σ.Ε 314 σ. 763.—'Ανεφάρμοστον ἐπί λύσεως τής σχέσεως δι' ἀνακλήσεως κατά τό ἄρθρ. 11 ἀ.ν. 1836/1951 τῶν ἀναγκαστικῶς διωρισμένων μισθωτῶν, Π 4578 σ. 52, Π 5096 σ. 653, Π 1165 σ. 877.—Contra: ΝΖ σ. 320, Εἰσαγ. σ. 652.—'Απόλυσις πλοιάρχου κατ' ἄρθρ. 288 'Εμπ. νόμου· ἀνεφάρμοστον ν. 2112 καί ν. 1752/1951, Π 61 σ. 1195.—'Απαγόρευσις ἀπολύσεως διαρκούσης τής ἀδείας· σκοπός ἄρθρου 5 § 6 ἀ. ν. 539/1945· προϋποθέσεις· ἀδιάφορον αἰτίας ἀπολύσεως· συνέπειαι παραβάσεως· ἀκυρότης· ὑπερημερία ἐργοδότου· ὀφειλή ἀποδοχῶν· ἐφαρμογή τριμήνου ἀποκλειστικής προθεσμίας δι' ἀγωγήν· ἰσχύς ἀπαγορεύσεως καί ἐν διαπράξει ἀδικήματος ὑπό τοῦ μισθωτοῦ· ἀναστολή δικαιωμάτων ἐκ τοῦ ἄρθρ. 5 ν. 2112 καί 8 β. δ. 16 'Ιουλίου 1920 διαρκούσης τής ἀδείας, ΝΖ σ. 885, ΝΖ σ. 996.—'Απόλυσις διαρκούσης ἀσθενείας τοῦ μισθωτοῦ συνέπειαι, Νμλγ σ. 1047, Π 3087 σ. 1043.—Φύσις σχέσεως ὁδηγῶν αὐτοκινήτων ταξί καί ἐφαρμογή ν. 2112. Βλ. λ. *Αὐτοκίνητα* (παράγρ. Α).—Καταγγελία συμβάσεως κατά ν. 2112/1920· ἀποδεικτέα ὑπό τοῦ ὑπαλλήλου ἡ σύμβασις, ὁ χρόνος ὑπηρεσίας, ἡ παθοῖς ἀποδοχῆς ὑπό τοῦ ἐργοδότου τῶν ὑπηρεσιῶν καί ἐν ὑφισβητήσει ἡ ὑπαλληλική ἰδιότης· ἰσχυρισμός ἐργοδότου περί νομίμου καταγγελίας καί ἀποσβέσεως ἀξιώσεως πρὸς ἀποζημίωσιν ν. 2112 ἀποκλειόντων ἐνστάσεις ἀποδεικτέας ὑπὸ ἐναγομένου, Π 8031 σ. 1094. Βλ. καί κατωτέρω παράγρ. V.

Γ'. Καταγγελία· ἀναγγελία κατ' ἄρθρ. 13 ν. δ. 2961/1954. Ἡ καταγγελία εἶναι μονομερής δικαιοπραξία γνωστοποιητέα, Π 9048 σ. 140.

Εἰσαγ. σ. 699, ΝΖ σ. 996.— Καθισταμένη ἐνεργός, ἀφ' ἧς περιέλθῃ εἰς γνῶσιν τοῦ πρὸς ὃν ἀπευθύνεται· καταγγελία ἐπὶ ἀπόντων. Εἰσαγ. σ. 699, ΝΖ σ. 42, 996.— ...δὲν χρήζει ἀποδοχῆς, ΝΖ σ. 996.—Συστατικὸν τοῦ κύρους τῆς τακτικῆς καταγγελίας τὸ ἔγγραφον καὶ οὐχὶ ἀποδεικτικόν· ἀναπίτρεπτον ἐπιβολῆς ὅρκου, ἐκτὸς μόνον περὶ τοῦ ὅτι συνετάχθη τοιοῦτον ἔγγραφον, ΝΖ σ. 996.— Παράλειψις τοῦ ἐγγράφου διὰ τὴν προειδοποίησιν· οὐχ ἀκυρότης ἀπολύσεως· ὑποχρέωσις μόνον ἀποζημιώσεως, ΝΖ σ. 829.—Ὑπερημερία ἐργοδότου· κατ' οὐδεμίαν διάταξιν νόμου δύναται νὰ ἐκληφθῇ ὡς καταγγελία συμβάσεως, Π 6659 σ. 700.—Γνωστοποίησις καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας καὶ δι' ἀντιπροσώπου, οἷον πληρεξουσίου δικηγόρου, Π 9048 σ. 140.—Ἐπίδοσις ἐγγράφου καταγγελίας ὑπογεγραμμένου ὑπὸ πληρεξουσίου ἄνευ ἐπιδείξεως πληρεξουσίου ἐγγράφου· ἐπέλευσις νομίμων ἀποτελεσμάτων, ἐφ' ὅσον δὲν ἀπεκρούσθη ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ ἀμελητί (ἄρθρ. 226 Α.Κ.), Π 9048 σ. 140.—Καταγγελία ὑπὸ πληρεξουσίου ἄνευ ἐπιδείξεως πληρεξουσίου ἐγγράφου· κῦρος ταύτης ἀπὸ ἐγκρίσεως ὑπὸ ἀντιπροσωπευομένου· ἄρθρ. 160 καὶ 226 Α.Κ. Π 40 σ. 1097.— Παράλειψις ἐπικολλήσεως εἰς ἔγγραφον καταγγελίας ἐνσήμου Ταμ. Προνοίας Δικηγόρων· δὲν ἐπάγεται ἀπορρότητα αὐτῆς, Π 11609 σ. 177.—Κρίσις Δικαστηρίου οὐσίας περὶ ἀπολύσεως μισθωτοῦ ὑπὸ ἐργοδότου· ἐκτίμησις πραγμάτων· ἀνέλεγκτον ὑπὸ Ἀρείου Πάγου, Α.Π. 292 σ 568.—Ἀνεπίδεκτος ἀνακλήσεως, ἄνευ συναινέσεως τοῦ μισθωτοῦ, ΝΖ σ. 996.— Ὑποχρέωσις κατ' ἄρθρον 13 τοῦ ν. 2961/1951 ἀναγγελίας τῆς καταγγελίας εἰς τὸ ἁρμόδιον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας· παράλειψις· οὐχ ἀκυρότης ἀπολύσεως· προθεσμία ἀναγγελίας· ἀφετηρία ἐπὶ τακτικῆς ἢ ἀτάκτου καταγγελίας ἢ ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρ. 669 Α.Κ., ΝΖ σ. 933, ΝΖ σ. 829.

Δ'. *Προειδοποίησις· προθεσμία· ἀποζημίωσις ἐν παραμελήσει· ὑπολογισμός· τόπος καταβολῆς· συμψηφισμὸς κλπ.* Ὑποχρέωσις προειδοποιήσεως ἐγγράφως· προθεσμία, ΝΖ σ. 829, ΝΖ σ. 996, Εἰσαγ. σ. 1095.— Ὑπολογισμὸς χρόνου προειδοποιήσεως βάσει χρόνου ὑπηρεσίας μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς τακτικῆς καταγγελίας καὶ οὐχὶ μέχρι τῆς παρόδου τοῦ χρόνου προειδοποιήσεως, ΝΖ σ. 996.—Ἐνέργεια τακτικῆς καταγγελίας· οὐ λύσις συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλὰ προσδιορισμὸς χρόνου λύσεως· διάρκεια συμβάσεως μέχρι λήξεως τούτου· πρόσκλησις ὑπὸ τὰ ὅπλα, διαρκοῦντος χρόνου προειδοποιήσεως, ἡ ἐκλογὴ μισθωτοῦ ὡς προέδρου ἢ γενικοῦ γραμματέως ἐπαγγελματικῆς ὀργανώσεως· συνέπειαι ἐξ ἀπόψεως ἐφαρμογῆς ν. 3514 καὶ ἀ.ν. 1803/1951, ΝΖ σ. 996.—Ὑποχρέωσις ἐν τακτικῇ καταγγελίᾳ καταβολῆς 1/4 ἀποζημιώσεως· ὀφειλὴ τούτου ἀνεξαρτήτως, ἂν ἐξακολουθήσῃ ἢ ὄχι ὁ ἐργοδότης νὰ ἀποδέχηται τὰς ὑπηρεσίας τοῦ ὑπαλλήλου μέχρι τῆς ἐκπνοῆς τῆς νομίμου προθεσμίας· ἀπάλυσις πρὸ τοῦ χρόνου προειδοποιήσεως· δικαιώματα ἀπολυθέντος, ΝΖ σ. 830, ΝΖ σ. 933, ΝΖ σ. 996.—Παραμέλησις ὑποχρεώσεως καταγγελίας· ὑποχρέωσις καταβολῆς ἀποζημιώσεως, ἴσης πρὸς τὸ σύνολον τῶν τακτικῶν ἀποδοχῶν τοῦ χρόνου πρὸ τοῦ ὁποίου ἔδει νὰ γίνῃ ἡ καταγγελία, ΝΖ σ. 42, Π 560 σ. 70, Π 2733 σ. 407, Π 6800 σ. 806, Π 607 σ. 1291, ΝΖ σ. 829, ΝΖ σ. 933, ΝΖ σ. 966.—... ἄνευ τοῦ 1/4 τῆς ἀποζημιώσεως, παρεχομένου μόνον εἰς τοὺς κανονικῶς προειδοποιουμένους ΝΖ σ. 830.— ... καὶ οὐχὶ ἀκυρότης ἀπολύσεως, ΝΖ σ. 42, ΝΖ σ. 829, ΝΖ σ. 933, ΝΖ σ. 996.— Ὅροι συνυπολογισμοῦ ὑπαλληλικῆς προϋπηρεσίας πρὸς καθορισμὸν ἀποζημιώσεως· ἔννοια ἄρθρ. 6 ν. 2112, Π 9048 σ. 140.—Μὴ συνυπολογισμὸς προηγουμένου χρόνου ὑπηρεσίας ἐν συμβάσει ὡρισμένου χρόνου δι' ἀποζημίωσιν ν. 2112, Α.Π. 187 σ. 403, ΝΖ σ. 95, Γν. Σ. σ. 932, ΝΖ σ. 937.—Ἐργατικὴ προϋπηρεσία ὑπαλλήλου· μὴ συνυπολογισμὸς εἰς ὑπαλληλικὴν δι' ἀποζημίωσιν ν. 2112, Π 3651 σ. 1261.—Λῆψις ὑπ' ὄψιν καὶ προηγουμένης ὑπηρεσίας ὡς ἐργάτου δι' ἐφαρμογὴν β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 καὶ ὑπαλληλικῆς ὑπηρεσίας δι' ἐφαρμογὴν νόμου 2112, Π 8462 σ. 1096, Εἰσαγ. σ. 1095.—Ὑπολογισμὸς ἀποζημιώσεως νόμου 2112 κατ' ἄρθρον 3 αὐτοῦ, Π 7855 σ. 573, Π 8462 σ. 1096.—Ἔννοια τακτικῶν ἀποδοχῶν· περιεχόμενον· βλ. καὶ λ. *Ἀποδοχαί* (παράγρ. Α').— Μὴ ὑπολογισμὸς παροχῶν δι' ἑορτὰς Χριστουγέννων καὶ Πάσχα εἰς ἀποζημίωσιν ν. 2112, Α.Π. 262 σ. 456.—Μὴ συνυπολογισμὸς προσθέτων ἀμοιβῶν δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς καὶ ὑπερωρίας, Π 7855 σ. 573.— Συνυπολογισμὸς καὶ ποσοστῶν, ἐφ' ὅσον παρέχονται ὡς ἀνταλλαγμα ὑπηρεσιῶν, Π 8027 σ. 875.—Ἀποζημίωσις ἀπολυομένου ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου κατ' οἶκον (διδασκάλισσα τέκνων ἐργοδότου), Π 5269 σ. 1143.— Τόπος καταβολῆς· διάταξις ἄρθρ. 321 Α.Κ. ἑρμηνευτέα ἐν πλαισίῳ ἄρθρ. 288 Α.Κ.· νόμιμος ἡ πρόσκλησις ἐργοδότου πρὸς καταβολὴν εἰς μισθωτὸν ἀποζημιώσεως ν. 2112 εἰς γραφεῖον ἐργοδότου· δημοσία κατάθεσις ἀποζημιώσεως ν. 2112· ἀπόσβεσις ἀξιώσεως κατ' ἄρθρον 431 Α.Κ., Π 6973 σ. 870.— Συμψηφισμὸς ἀποζημιώσεως ν. 2112 πρὸς ἀντακαιτηταν ἐργοδότου, Π 292 σ. 411, ΝΖ σ. 885.—Συμψηφισμὸς ἀποζημιώσεως καταβληθείσης δι' ἄκυρον ἀπόλυσιν διαρκούσης τῆς ἀδείας εἰς ἀποζημίωσιν ἐν ἐπαναλήψει ἀπολύσεως μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἀδείας, ΝΖ σ. 885.— Προβολὴ ὑπὸ ἐργοδότου πρὸς συμψηφισμὸν ἀνταπαιτήσεως ἐξ ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων καταβληθέντων ἀχρεωστήτως· προϋπόθεσις ἀχρεωστήτου (ἄρθρ. 904 ἐπ. Α.Κ.), Π 292 σ. 411.—Συμψηφισμὸς δανείου χορηγηθέντος ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου πρὸς ἀποζημίωσιν νόμου 2112, Π 8031 σ. 1093.—Φόρος καὶ χαρτόσημον ἐπὶ καταβαλλομένων ἀποζημιώσεων εἰς ἀπολυομένους ὑπαλλήλους, Ἔγγρ. σ. 671.— Ἀνεφάρμοστον ἀποκλειστικῆς προθεσμίας ἄρθρ. 3 ν.δ. 8/11 Μαΐου 1946 ἐπὶ ἀξιώσεων μισθωτῶν πρὸς καταβολὴν ἀποζημιώσεως ν. 2112, Π 4 σ. 241.—Βάσις ὑπολογισμοῦ ἀποζημιώσεως ἄρθρων 5 ν. 2112 καὶ 6 β.δ. 16 Ἰουλίου 1920 προσώπων ἀμειβομένων ἐπὶ ποσοστοῖς· ἄρθρ. 13 § 5 ν.δ. 2961/1954· ἐφαρμογὴ τούτου μόνον εἰς τοὺς κατόπιν μηνύσεως ἀπολυομένους, ΝΖ σ. 933.

διά μέτρων συνέσεως καὶ ἐπιμελείας, Π 350 σ. 185, Εἰσαγ. σ. 474, 974, Α.Π. 444 σ. 689, Π 6800 σ. 806.—Περίπτωσιν ἀνωτέρας βίας συνιστᾷ καὶ ἡ διακοπὴ τῆς ἐργασίας ἐπιταγῇ τῆς Ἀρχῆς, Π 606 σ. 186, Π 4 σ. 241, Α.Π. 444 σ. 689, Π 6800 σ. 806, Π μψ. 536 σ. 807.—Ἀπαιτεῖται διὰ τὴν ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τῆς ἀποζημιώσεως γεγονὸς ἀνωτέρας βίας καὶ οἰκονομικὴ καταστροφὴ τῆς ἐπιχειρήσεως, Π 4 σ. 241, Π. 222 - 229 σ. 913, Π 218 - 221 σ. 714.—Contra: Εἶναι ἀδιάφορον ἐὰν ἐπῆλθεν ὁλικὴ καταστροφὴ τοῦ ἀντικειμένου τῆς ἐπιχειρήσεως, ἀλλ' ἁπλῶς ἐπλήγη ἡ ἐπιχείρησις διὰ τῆς κατ' ἐπιταγὴν τοῦ νόμου διαλύσεως τοῦ νομικοῦ προσώπου ὅπερ ἦτο φορεὺς τῆς ἐπιχειρήσεως, Α.Π. 444 σ. 689, Π 6800 σ. 806, Γν. Σ. πλῳ. σ. 322.—Δὲν συνιστᾷ περιστατικὸν ἀνωτέρας βίας, ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ἄρθρου 6 § 3 ν. 2112 ἡ κατὰ ν. 2512/1953 διάλυσις τῶν Κ.Τ.Ε.Φ.Α. καὶ ἀπόλυσις τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν· δικαίωμα αὐτοῦ ἐπὶ ἀποζημιώσεως ν. 3112, Π 350 σ. 185, Π 606 σ. 186, Π 4 σ. 241, Π πλῳ 536 σ. 807, Π 218 - 221 σ. 714, Π 222 - 229 σ. 713, 714.—Contra: Ἡ διάλυσις τῶν Κ.Τ.Ε.Φ.Α. κατ' ἐπιταγὴν ν. δ. 2512/1953 συνιστᾷ γεγονὸς ἀνωτέρας βίας· ἔλλειψις δικαιώματος ἀποζημιώσεως ἀπολυομένου προσωπικοῦ ἐκ τοῦ ν. 3112, Α.Π. 444 σ. 689, Γν. Σ. πλῳ σ. 322, Π 3038 σ. 474, Π 6800 σ. 806, Π μψ 536 σ. 807, Παρατ. σ. 809.—...ὁμοίως ἔλλειψις δικαιώματος ἀποζημιώσεως διὰ μὴ ληφθεῖσαν ἄδειαν, Π 3038 σ. 474.—Ὕπαρξις δικαιώματος ἀποζημιώσεως ν. 2112/1920 καὶ εἰς περίπτωσιν οἰκειοθελοῦς διαλύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως, Π 590 σ. 70, Εἰσαγ. σ. 70, 406, 990, Π 2733 σ. 407, Π 607 σ. 1291.—... μὴ ἐπερχομένης ἐκ τοῦ λόγου τούτου αὐτοδικαίως λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἥτις ἐξακολουθεῖ ἰσχύουσα μέχρις οὗ καταγγελθῇ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου, Π 607 σ. 1291, Εἰσαγ. σ. 990, 1291.—Contra: Π 57 σ. 990.—Περιπτώσεις κριθεῖσαι κατὰ τὴν νομολογίαν ὅτι δὲν συνιστοῦν περίπτωσιν ἀνωτέρας βίας, Εἰσαγ. σ. 974.—Ἀπόλυσις μισθωτοῦ μετὰ σφράγισιν ἐργοστασίου ὑπὸ τῆς Ἀρχῆς λόγῳ ἀσκουμένης λαθρεμπορίας· ἀκυρότης ἕνεκα μὴ τηρήσεως διατυπώσεων ἄρθρου 9 ν. 118/1945· δὲν συνιστᾷ τὸ ἄνω περιστατικὸν ἀνωτέραν βίαν, Π 4860 σ. 975.—Διάλυσις ἐπιχειρήσεως καὶ θέσις αὐτῆς ὑπὸ ἐκκαθάρισιν λόγῳ μειώσεως τῆς ἀξίας τοῦ ἐνεργητικοῦ καὶ κάτω τοῦ ἡμίσεος τοῦ ἑταιρικοῦ κεφαλαίου· δὲν συνιστᾷ γεγονὸς ἀνωτέρας βίας δι' ἀπαλλαγὴν ἐργοδότου τῆς ὑποχρεώσεως καταβολῆς ἀποζημιώσεως ν. 2112, Π 1445 σ. 975.—Ἀνεπηρέαστον δικαιώματος ἀποζημιώσεως ἐκ τῆς ἀναλήψεως ὑπὸ ἀπολυθέντος ἐργασίας εἰς νέαν καὶ ἀνεξάρτητον τῆς διαλυθείσης ἐπιχειρησιν τῶν προηγουμένως ἑταίρων, Π 590 σ. 70, Εἰσαγ. σ. 407.—Ἀλυσιτελὴς πρόσκλησις μισθωτοῦ πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας εἰς νέαν ἐπιχείρησιν ὑπὸ ἑταίρου διαλυθείσης, ἐφ' ὅσον δὲν ἀναγνωρίζεται ὁ παρὰ τῇ διαλυθείσῃ ἐπιχειρήσει χρόνος ὑπηρεσίας, Π 590 σ. 70.—Ὑποχρέωσις ἑταίρου ὁμορρύθμου ἐμπορικῆς ἑταιρίας ἀσκούσης διαλυθεῖσαν ἐπιχείρησιν πρὸς καταβολὴν ἀποζημιώσεως· ἀλληλέγγυος καὶ εἰς ὁλόκληρον εὐθύνη ὁμορρύθμων ἑταίρων, Π 2733 σ. 407.—Ἐπὶ τοῦ κύρους ἀπολύσεως μισθωτῶν Κ.Τ.Ε.Φ.Α. εἰς οὓς δὲν κατεβλήθη ἀποζημίωσις· ἐπιδότησις ἀνεργίας, Ἐγκ. σ. 483.—Πτώχευσις ἐργοδότου· δικαίωμα εἰς τὸ ἥμισυ τῆς ἀποζημιώσεως ν. 2112, Π 560 σ. 70, Π 4 σ. 241, Π 2733 σ. 407, Π 607 σ. 1291.

γ) Μήνυσις ἐπὶ ἀξιοποίνῳ πράξει. Ἀπρόθεσμος καὶ ἀζήμιος λύσις συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἄρθρον 5 ν. 2112 καὶ β.δ. 16 Ἰουλίου 1920 ἐπὶ ἀπολύσεως μισθωτοῦ δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν κατὰ τὴν ἐξάσκησιν τῆς ὑπηρεσίας του ἢ ἀπαγγελίας κατ' αὐτοῦ κατηγορίας δι' ἀδίκημα εἰς βαθμὸν πλημμελήματος, Γν. Σ. σ 433, Π 2568 σ. 465, Π 2655 σ. 570, Π 5262 σ. 646, Π 2945 σ. 646, Α.Π. 471 σ. 693, Εἰσαγ. σ. 460, 644, 693, Π 141 σ. 713, Π 165 σ. 713, Π 106 σ. 713.—Σκοπὸς ἄρθρου 5 ν. 2112, Εἰσαγ. σ. 644.—Ἐξυπακουομένη προϋπόθεσις ὅτι τὸ ἀδίκημα ἔχει σχέσιν μὲ τὴν ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ παρεχομένην ὑπηρεσίαν· ἀνεφάρμοστον διατάξεως ἐπὶ ἀδικήματος ἀσχέτου πρὸς ταύτην, Γν. Σ. σ. 433, ΝΖ σ. 996.—Δικαίωμα ἀποζημιώσεως ν. 2112 ἢ β.δ. 16 Ἰουλίου 1920 καὶ ἐπιδόματος ἀνεργίας ἐν περιπτώσει ἀπαλλαγῆς διὰ βουλεύματος ἢ δικαστικῆς ἀποφάσεως, Εἰσαγ. σ. 460, 644.—Τὸ οὐσίᾳ βάσιμον τῆς μηνύσεως ἀπόκειται εἰς τὸν ποινικὸν δικαστήν, Α.Π. 290 σ. 461.—Ἀναγκαία ἡ ὑποβολὴ μηνύσεως πρὸ τῆς ἀπολύσεως, Α.Π. 290 σ. 461, Π 2568 σ. 465, Π 2655 σ. 570, Εἰσαγ. σ. 460, 570, 644, 693, Π 5262 σ. 646, Π 141 σ. 713, ΝΖ σ. 996.—Ἀναγκαία ἡ ὑποβολὴ μηνύσεως ἢ ἡ ἀπαγγελία κατηγορίας πρὸ τῆς ἀπολύσεως· σκοπὸς διατάξεως, Α.Π. 471 σ. 693.—Ἀναγκαία ἡ ἀπόλυσις ἐντὸς εὐλόγου χρόνου ἀπὸ ὑποβολῆς μηνύσεως· θεώρησις ὡς εὐλόγου χρόνου ἐκείνου μέχρις ἐκδικάσεως τελεσιδίκως τῆς μηνύσεως, Π 5262 σ. 646, πρβλ. Εἰσαγ σ. 644.—Πάροδος ἀπράκτου τοῦ ἀπὸ ὑποβολῆς μηνύσεως ἢ τῆς ἀπαγγελίας κατηγορίας χρόνου μέχρι τῆς καταδίκης· δὲν εἶναι ἀποχρῶν λόγος ὥστε ἡ καταγγελία νὰ θεωρῆται γενομένη οὐχὶ συνεπείᾳ τῆς ἀξιοποίνου πράξεως, ἐφ' ὅσον ἐξ ἄλλων λόγων δὲν προκύπτει τὸ ἀντίθετον, Π 2945 σ. 646.—Θεώρησις τῆς ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου ἀνοχῆς τοῦ μισθωτοῦ καὶ μετὰ τὴν καταδίκην ὡς παραιτήσεως τοῦ δικαιώματος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 5 ν. 2112, Π 2945 σ. 646.—Ἰσχὺς ὀργανισμοῦ ἐπιχειρήσεως προβλέποντος λόγους καὶ διαδικασίαν ἀπολύσεως· ἀκυρότης ἀπολύσεως ἐκ μὴ ἐφαρμογῆς πειθαρχικῆς διαδικασίας ἐπὶ πταιπτώματος· ἀνεξαρτήτως ἂν κατὰ τοῦ ὑπολυθέντος ὑπεβλήθη μήνυσις δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν διαπραχθεῖσαν κατὰ τὴν ἐξάσκησιν τῆς ὑπηρεσίας του, Π 9822 σ. 81.—Ἀνεφάρμοστον ἄρθρου 672 Α.Κ. ἐπὶ συμβάσεων ὑπαγομένων εἰς τὸν ν. 2112 ἢ τὸ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920, Α.Π. 448 σ. 686.—Ἀπαγόρευσις ἀπολύσεως κατὰ διάρκειαν τῆς ἀδείας· ἀναστολὴ δικαιώματος ἐκ τοῦ ἄρθρου

Ε'. Περιπτώσεις άζημίου καταγγελίας ή μειωμένης αποζημιώσεως· αποχή μισθωτού από εργασίας· ανωτέρα βία· μήνυσις επί αξιοποίνω πράξει.

α) Αποχή μισθωτού από εργασίας· ασθένεια κ.λ.π. (άρθρ. 5 ν. 2112, 3 ν. 4558, 8 β.δ. 16 Ιουλίου 1920). Αποχή μισθωτού από εργασίας λόγω απεργίας· επίδρασις επί της σχέσεως εργασίας κλπ. Βλ. λ. *Απεργία*.—Αποχή μισθωτού εκ της εργασίας ένεκα ασθενείας ή άλλης αιτίας· τύχη συμβάσεως εργασίας· έννοια άρθρ. 5 ν. 2112 και 3 ν. 4558 περί χρονικών ορίων ασθενείας μισθωτού, Α.Π. 585 σ. 20, Π 12140 σ. 137, Π 11207 σ. 138, Π 125 σ. 180, Π 600 σ. 192, Σημ. σ. 224, Π 2385 σ. 358, Π 69 σ. 712, Π 67 σ. 137, Α.Π. 533 σ. 863, Νμλγ. σ. 1046 επ.—Ασθένεια μισθωτού· ισχύς συμβάσεως εργασίας επί ασθενείας μισθωτού· έννοια άρθρ. 5 ν. 2112 και 8 β.δ. 16 Ιουλίου 1920· ισχύς επί εφ. παλ. πολεμιστών· ανεφάρμοστον επί αναγκαστικώς τοποθετουμένων, επί εργατών κλπ. μη υπαγομένων εις β.δ. 16 Ιουλ. 1920· ανεφάρμοστον επί συμβάσεων ωρισμένου χρόνου· εφαρμογή χρονικών ορίων ασθενείας και επί εργατών β.δ. 16 Ιουλ. 1920· συνεχής ή διακεκομμένος χρόνος ασθενείας· παραίτησις από σιωπηράς καταγγελίας· εφαρμογή και μετά τον ά.ν. 118/1945· απόλυσις διαρκούσης ασθενείας· άκυρότης ρήτρας εσωτερικού κανονισμού, μη κεκυρωμένου υπό νόμου, αντιθέτου προς άρθρ. 5 § 3 ν. 2112· αποχή γυναικός εις λοχείαν· επιδότησις δι' άνεργίαν μετά λύσιν συμβάσεως εκ της αποχής υπέρ τα νόμιμα χρονικά όρια· βλ. συγκεντρωμένην νομολογίαν επί των άνω θεμάτων εν σελ. 1046 επ.—Υπέρβασις υπό ασθενούντος μισθωτού χρονικών ορίων άρθρ. 5 ν. 2112 δι' αποχήν εκ της εργασίας· άποψις δικαστηρίου ουσίας περί παραιτήσεως δικαιώματος εργοδότου από της λύσεως συμβάσεως· αναίρεσις αποφάσεως στερουμένης νομίμου βάσεως, εφ' όσον δεν αναφέρεται διά τίνος φυσικού προσώπου εξεδηλώθη βούλησις του νομικού προσώπου, Α.Π. 585 σ. 21.— Δικαίωμα μισθωτού αποχής εκ της εργασίας λόγω ασθενείας, κατ' άρθρ. 5 ν. 2112/1920 και άρθρ. 6 β.δ. 16/18 Ιουλίου 1920· εσωτερικός κανονισμός επιχειρήσεως, περιέχων αντιθέτους ρήτρας, άκυρος· καταγγελία συμβάσεως εργασίας άνευ τηρήσεως διατυπώσεων άρθρ. 9 ν. 118/1945, Π 12140 σ. 137, Π 11207 σ. 138.—Συνέχισις εργασίας μετά πάροδον νομίμων χρονικών ορίων ασθενείας· παραίτησις εντεύθεν εργοδότου από λύσεως συμβάσεως, Α.Π. 585 σ. 20.— Νόμιμα χρονικά όρια (άρθρ. 5 ν. 2112, άρθρ. 3 ν. 4558/1930) αποχής μισθωτού εκ της εργασίας λόγω ασθενείας και ισχύς συμβάσεως εργασίας· παραίτησις εργοδότου από δικαιώματος να θεωρήση λυθείσαν σύμβασιν εκ της υπερβάσεως των νομίμων χρονικών ορίων, Π 125 σ. 180.—Υπολογισμός ασθενείας διά μη συναγωγήν τεκμηρίου παραιτήσεως μισθωτού εκ της εργασίας του· ασθένεια κατά διακεκομμένα χρονικά διαστήματα, Π 125 σ. 180.— Παροχή άδειας· μη επάνοδος μετά λήξιν σημαίνει λύσιν συμβάσεως εργασίας εκ μέρους εργαζομένης, εφ' όσον η εκ της εργασίας αποχή δεν ωφείλετο εις ασθένειαν, κατ' άρθρ. 5 ν. 2112/1920, Π 600 σ. 192.—Ανεφάρμοστον επί σχέσεως αναγκαστικώς διοριζομένων κατά ν. 1836/1951 της διατάξεως άρθρ. 5 ν. 2112 (και άρθρ. 8 β.δ. 16/18 Ιουλίου 1920) περί λύσεως συμβάσεως εργασίας εκ της αποχής μισθωτού εκ της εργασίας υπέρ τα νόμιμα χρονικά όρια, Π 2385 σ. 358, Νμλγ. σ. 1046.—Λύσις συμβάσεως εργασίας δι' αποχής του μισθωτού εκ της εργασίας εξ οιασδήποτε άλλης αιτίας, εκτός ασθενείας, λοχείας στρατεύσεως, δεν χρήζει αποδοχής· ανεπίδεκτος παραιτήσεως· συναίνεσις εργοδότου προς συνέχισιν εργασίας και νόμιμοι συνέπειαι, Α.Π. 533 σ. 863.—Δικαίωμα μισθωτού αποχής εκ της εργασίας λόγω ασθενείας, κατ' άρθρ. 5 ν. 2112/1920 και άρθρ. 6 β.δ. 16/18 Ιουλίου 1920· εσωτερικός κανονισμός επιχειρήσεως, περιέχων αντιθέτους ρήτρας, άκυρος· καταγγελία συμβάσεως εργασίας άνευ τηρήσεως διατυπώσεων άρθρ. 9 ν. 118/1945, Π 12140 σ. 137, Π 11207 σ. 138, Είσαγ. σ. 136.—Καταγγελία συμβάσεως εργασίας και αξιώσεις μισθού εκ των άρθρ. 657, 658 Α.Κ., Νμλγ. σ. 1050.—Ανεφάρμοστον άρθρου 8 β.δ. 16/18 Ιουλίου 1920 επί εργατών μη υπαγομένων εις αυτό· εφαρμογή, επί αποχής εκ της εργασίας, διατάξεων βυζαντινορρωμαϊκού δικαίου, επί συμβάσεων συναφθεισών πρό του Α.Κ., και άρθρ. 672 Α.Κ., επί συμβάσεων μετ' αυτόν, Νμλγ. σ. 1046, Γν. Σ. (δι' εργάτας Δημοσίου) σ. 931.—Αποχή μισθωτού εκ της εργασίας ένεκα καθυστερήσεως ημερομισθίων· θεώρησις ως σιωπηράς δηλώσεως προς λύσιν της συμβάσεως, Π 69 σ. 713.—Αδικαιολόγητος αποχή εκ της εργασίας επί μακρόν χρόνον· σιωπηρά καταγγελία συμβάσεως εργασίας υπό του μισθωτού, Π 67 σ. 713.—Ανώμαλα δικαίου· επί του άρθρ. 5 ν. 2112, Σημ. σ. 224.

β) Ανωτέρα βία· διάλυσις επιχειρήσεως· πτώχευσις. Διάλυσις επιχειρήσεως εξ ανωτέρας βίας και αποζημίωσις απολυομένων· έννοια άρθρ. 6 § 3 ν. 2112 και 4 ν. 4558/1930, Π 560 σ. 70, Π 350 σ. 185, Π 606 σ. 186, Π 4 σ. 241, Γν. Σ. σ. 322, Π 2733 σ. 406, Έγκ. σ. 482, Α. Π. 414 σ. 689, Π 218 - 221 σ. 714, Π 222 - 229 σ. 713, 714, Π 6800 σ. 806, Είσαγ. σ. 974, Π 57 σ. 990, Π 607 σ. 1291.—Δικαίωμα επί των 2/3 της αποζημιώσεως επί απολύσεως ένεκα διακοπής της εργασίας λόγω πυρκαϊάς ή άλλου περιστατικού ανωτέρας βίας, καθ' ών είναι ησφαλισμένος ο εργοδότης, Π 350 σ. 185, Π 606 σ. 186, Π 4 σ. 241, Γν. Σ. σ. 322, Π 218 - 221 σ. 714, Είσαγ. σ. 406, 974, Έγκ. σ. 482, Α.Π. σ. 414 σ. 689, Π 6800 σ. 806.—Απαλλαγή εργοδότου υποχρεώσεως προς αποζημίωσιν εκ του ν. 2112/1920 εν περιπτώσει διακοπής της εργασίας ένεκα πυρκαϊάς ή εξ ανωτέρας βίας καθ' ών δεν είναι ησφαλισμένος, Π 560 σ. 70, Π 606 σ. 186, Π 4 σ. 241, Γν. Σ. σ. 322, Π 2733 σ. 407, Α.Π. 414 σ. 689, Π 218 - 221 σ. 714, Π 6800 σ. 806, Είσαγ. σ. 990.—Έννοια ανωτέρας βίας· κατά γεγονός απρόβλεπτον και αναπότρεπτον, άκομη και

5 ν. 2112 καὶ 8 β.δ. 16 Ἰουλίου 1920 διαρκούσης τῆς ἀδείας τοῦ μισθωτοῦ, ΝΖ σ. 885, Εἰσαγ. σ. 644.

δ) Ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 672 Α.Κ. Ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 672 Α.Κ. περὶ καταγγελίας συμβάσεως διὰ σπουδαῖον λόγον ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας ἐπὶ συμβάσεων ὑπαγομένων εἰς τὸν ν. 2112 καὶ β.δ. 16 Ἰουλίου 1920· ὑπαρχρέωσις καταβολῆς ἀποζημιώσεως καὶ εἰς ἀπολυόμενον συνεπείᾳ πειθαρχικοῦ παραπτώματος, Α.Π. 443 σ. 686, Π 3077 σ.686, Εἰσαγ. σ. 684, ΝΖ σ. 996.

ΣΤ'. *Μεταβολὴ προσώπου ἐργοδότου.* Προστασία μισθωτῶν ἐπὶ μεταβολῆς προσώπου ἐργοδότου· ἔννοια ἄρθρ. 6 ν. 2112/1920· δικαιώματα μισθωτοῦ, Π 7892 σ. 79, Π 1099 σ. 82, Π 106 σ. 711, Π 26 σ. 712, Π 15 σ. 1244, Α.Π. 732 σ. 1246, Εἰσαγ. σ. 419.—Σχέσις διαλυθέντος Κοινοῦ Ταμείου Εἰσπράξεων Ἀσφορείων πρὸς συσταθὲν νέον, Π 1854 σ. 150, Π 26 σ. 712.—Ἀνεπηρέαστον ἐναλλαγῆς προσώπου ἐργοδότου καθ' οἱονδήποτε τρόπον, εἴτε διὰ μεταφορικῆς διαδοχῆς καὶ ὑπεισελεύσεως ἄλλου εἰς τὴν θέσιν αὐτοῦ, εἴτε κατὰ νομικόν τινα τρόπον μεταβολῆς, ὡς πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ ν. 2112, καὶ οὐχὶ ὡς πρὸς τὴν πληρωμὴν τῶν ὑποχρεώσεων τοῦ πρώην ἐργοδότου, Α.Π. 732 σ. 1246, Εἰσαγ. σ. 419.—Contra: ἡ ἀναιρεθεῖσα Π 8 σ. 420, Π 106 σ. 711, Π 26 σ. 712.—Ἐπέλευσις διὰ συγχωνεύσεως Κ.Τ.Ε.Α., εἰς ἕτερον δι' οἱονεὶ καθολικῆς διαδοχῆς· εὐθύνη νέου Κ.Τ.Ε.Α. δι' ὑποχρεώσεις συγχωνευθέντος· θεώρησις τοῦ νέου ὡς διαδόχου καὶ ἄθικτον τῶν ἐκ τῶν ἐργατικῶν νόμων δικαιωμάτων μισθωτοῦ, Π 8 σ. 420.—Contra: Α.Π. 732 σ. 1246.—Ὑπεισέλευσις νέου ἐργοδότου εἰς ὑποχρεώσεις ἐκ προϋφισταμένης σχέσεως ἐργασίας· οὐχὶ καὶ ὑποχρέωσις τούτου πρὸς ἐξόφλησιν ἀξιώσεων μισθωτοῦ κατὰ παλαιοῦ ἐργοδότου· προϋπόθεσις ἐφαρμογῆς ἄρθρ. 479 Α.Κ. ἡ μεταβίβασις περιουσίας ἢ ἐπιχειρήσεως διὰ συμβάσεως καὶ οὐχὶ διὰ νόμου, Π 15 σ. 1244, Εἰσαγ. σ. 419.—Ἀνεπηρέαστον ἐφαρμογῆς ν. 2112 ἐκ μεταβολῆς προσώπου ἐργοδότου κατ' ἄρθρ. 6 ν. 2112· μὴ ὑπάρχεως ὅμως νέος ἐργοδότης εἰς πληρωμὴν τῶν μέχρι τῆς διαδοχῆς ἀπαιτήσεων τρίτων καὶ ἐφ' ὅσον δὲν συντρέχει περίπτωσις ἐφαρμογῆς ἄρθρ. 479 Α.Κ., Α.Π. 608 σ. 1289.—Ἀμετάβλητον νομικῆς θέσεως συνδίκου ἐκ τῆς ἀναθέσεως εἰς Ἑλληνικὸν Δημόσιον τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῶν Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας, μετὰ πτώχευσιν· συνέπεια ἀναθέσεως ἐκμεταλλεύσεως· διάδοχος ἐργοδότης τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον, Α.Π. 608 σ. 1289.—Ἀναγκαστικὴ τοποθέτησις δι' ἀποφάσεως Κεντρικοῦ Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐκ στρατοῦ εἰς διαλυθὲν Κοινὸν Ταμεῖον Ἀσφορείων· ἀνυπάρκτων συσταθέντος νέου Κ.Τ.Ε.Α., κατὰ ν. 2119/1952, εἰς πρόσληψιν μὴ ὄντος διαδόχου παλαιοῦ· ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 6 ν. 2112/1920 καὶ ἄρθρ. 479 Ἀστικοῦ Κώδικος, Π 1854 σ. 150.—Ἀλυσιτελὴς πρόσκλησις μισθωτοῦ πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας εἰς νέαν ἐπιχείρησιν ὑπὸ ἑταίρου διαλυθείσης, ἐφ' ὅσον δὲν ἀναγνωρίζεται ὁ παρὰ τῇ διαλυθείσῃ ἐπιχειρήσει χρόνος ὑπηρεσίας, Π 590 σ. 70.

Ζ'. *Μονομερὴς μεταβολὴ ὅρων συμβάσεως ἐργασίας.* Μεταβολὴ ὅρων συμβάσεως ἐργασίας· δικαιώματα ὑπαλλήλου· ἀπόψεις ἐκ τῆς νομολογίας, Εἰσαγ. σ. 131, 829.—Ἔννοια ἄρθρου 7 ν. 2112/1920· τίς νοεῖται ὡς μονομερὴς βλαπτικὴ μεταβολὴ τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας, Α.Π. 668 σ. 132, Π 934 σ. 308, Α.Π. 529 σ. 800.—...καὶ ἡ ἐπαγομένη ἠθικὴν βλάβην, Α.Π. 529 σ. 800.—...οἷον δι' ὑποβιβασμοῦ, Α.Π. 668 σ. 132, Α.Π. 529 σ. 800.—Ἀνάθεσις βαρυτέρας ἐργασίας ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς μεταβολῆς τῶν ὅρων συμβάσεως, Π 665 σ. 72.—Μετάθεσις μισθωτοῦ, ἐν τῇ ἐσωτερικῇ, εἰς ἄλλον τόπον ἐργασίας· ἔρευνα ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς· μετάθεσις ἀπὸ τὸ ἐν Ἀθήναις ἐργοστάσιον εἰς ταοῦτον τοῦ ἐργοδότου ἐν Πειραιεῖ, Π 934 σ. 309, Εἰσαγ. σ. 309.—Παροχὴ ἐργασίας ὑπὸ σερβιτόρου εἰς κέντρον, ἔνθα ἐλειτούργει μουσική· κατάργησις μουσικῆς ὑπὸ ἐργοδότου καὶ ἐλάττωσις ἐξ αὐτοῦ ἐργασιῶν ἐπιχειρήσεως καὶ ἀκαδοχῶν μισθωτοῦ· μὴ θεώρησις ἐνεργείας ἐργοδότου ὡς μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς, ἄσκησις διευθυντικοῦ δικαιώματος ἐργοδότου, Π 11808 σ. 365.—Ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 7 ν. 2112/1920 καὶ ἐπὶ ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν, Π 665 σ. 72, Π 934 σ. 308, ΝΖ (δποσημ. 10) σ. 829.—Δικαίωμα τοῦ ὑπαλλήλου νὰ θεωρήσῃ τὴν μεταβολὴν ὡς καταγγελίαν συμβάσεως καὶ ἀπόσχῃ τῆς ἐργασίας ζητῶν τὴν ἀποζημίωσιν ν. 2112· ἄρσις ὅμως δικαιώματος δι' ἀποδοχῆς τῆς μονομεροῦς μεταβολῆς, τῆς ταοιύτης συμβάσεως οὔσης ἐγκύρου, Α.Π. 668 σ. 132, ΝΖ σ. 829.—Δικαίωμα μισθωτοῦ, ἀποκρούοντος τὴν μεταβολήν, πρὸς τήρησιν συμβατικῶν ὅρων, ἐν ἀπολύσει δὲ βραδύτερον τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112, Α.Π. 706 σ. 1286.—Ἐξομοίωσις βλαπτικῆς μονομεροῦς μεταβολῆς ὅρων συμβάσεως ἐργασίας πρὸς ἀπόλυσιν καὶ δι' ἐφαρμογὴν ν. 1803/1951 περὶ προστασίας συνδικαλιστικῶν στελεχῶν, Π 665 σ. 72.—Ἐξομοίωσις μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς ἐπὶ ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ πρὸς ἀπόλυσιν κατ' ἄρθρ. 1 ἀ. ν. 771/1937 καὶ ἁρμοδιότης Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς· ἀκυρότης ἐξ ἐλλείψεως ἀποφάσεως ταύτης, Σ.Ε. 2305 σ. 426, Π 5256 σ. 47.—...ἀναρμοδιότης Ἐπιτροπῆς ἐπὶ μὴ προαγωγῆς· ἀκύρωσις ἀντιθέτου ἀποφάσεως, Σ.Ε. 2305 σ. 426.

Η'. *Ἐργατοτεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν β.δ. 16 Ἰουλίου 1920· ἔκτασις καὶ προϋποθέσεις ἐφαρμογῆς κλπ.* Ἔκτασις ἐφαρμογῆς β.δ. 16 Ἰουλίου 1920, Εἰσαγ. σ. 21, ΝΖ σ. 42, ΝΖ σ. 829.—Ἐφαρμογὴ β.δ. μόνον ἐπὶ συμβάσεων ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ΝΖ σ. 42, ΝΖ σ. 95, Α.Π. 678 σ. 128, Π 11163 σ. 807, Π 9786 σ. 577, Εἰσαγ. σ. 652, 686.—Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ συμβάσεων, συναπτεμένων πρὸς ἐκτέλεσιν ὡρισμένου ἔργου, ἢ ἐφ' ὧν συνεφωνήθη ὡρισμένη διάρκεια ἢ προκύπτει αὕτη ἐκ τοῦ δηλωθέντος σκοποῦ τῆς ἐργασίας, Α.Π. 678 σ. 128, Π 11163 σ. 807.—Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ ἐπιχειρήσεως λατομείου· χαρακτὴρ ταύτης ὡς γεωργικῆς, Π 6192 σ.

22, Είσαγ. σ. 21.—Ἀποζημίωσις ἀπολυομένου προσωπικοῦ ἑστιατορίων· ἐφαρμογή β.δ. 16 Ἰουλίου 1920, Ἔγγρ. σ. 98.—Χαρακτηρισμὸς ἐπιχειρήσεως ἑστιατορίου ὡς βιοτεχνικῆς· ἐφαρμογή β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 μὴ ἔχοντος ἐφαρμογὴν ἄρθρου 669 Α.Κ., Π 10113 σ. 910.—Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ἐργατοτεχνιτῶν μὴ ὑπαγομένων εἰς β.δ. 16 Ἰουλίου 1920· ἐφαρμογὴ ἄρθρου 669 Α.Κ. διὰ τὰς μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Α.Κ. συμβάσεις ἐργασίας, ΝΖ σ. 12, Είσαγ. σ. 21, Π 11399 σ. 142, Π 13056 σ. 175, Π 14599 σ. 182, Σημ. σ. 448, ΝΖ σ. 829, ΝΖ σ. 933, ΝΖ σ. 966, Π 8378 σ. 973.—Ἀνεφάρμοστον β.δ. διὰ σερβιτόρους καφενείων· ἐφαρμογὴ ἄρθρου 669 Α.Κ., Π 13056 σ. 175.—Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ σερβιτόρου μπάρ· ἐφαρμογὴ ἄρθρων 669 καὶ 672 Α.Κ., Π 14599 σ. 182.—Ἀνεφάρμοστον β.δ. 16 Ἰουλίου 1920 ἐπὶ νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου· ἐφαρμογὴ ἄρθρου 669 Α.Κ., ΝΖ σ. 42.—Ἀνεφάρμοστον β.δ. ἐπὶ ἐργατῶν Δήμων καὶ ἐφαρμογὴ ἄρθρου 669 Α.Κ., Π 11399 σ. 142.—Ἐφαρμογὴ χρονικῶν ὁρίων ἀοθενείας ἄρθρου 8 ν. 4558/1930 καὶ ἐπὶ ἐργατῶν ὑπαγομένων εἰς τὸ β. δ. 16/18 Ἰουλίου 1920, Νμλγ. σ. 1047.—Ἀνεφάρμοστον ἄρθρου 8 β.δ. 16 Ἰουλίου 1920 ἐπὶ ἐργατῶν καὶ ὑπηρετῶν μὴ ὑπαγομένων εἰς τὸ β.δ. 16 Ἰουλίου 1920 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 2112· ἐφαρμογὴ ἐπὶ ἀποχῆς ἐκ τῆς ἐργασίας διατάξεων βυζαντινορρωμαϊκοῦ δικαίου ἐπὶ συμβάσεων πρὸ Α.Κ. καὶ ἄρθρου 672 Α.Κ. ἐπὶ συμβάσεων συναφθεισῶν μετ' αὐτόν, Νμλγ. σ. 1047, Γν. Σ. (δι' ἐργάτας Δημοσίου) σ. 931.—Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ Ἀγροτικῆς Τραπέζης· σύμβασις ἐργασίας φύλακος Ἀγροτικῆς Τραπέζης διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν ἐφοδίων ἐξωτερικοῦ· καταγγελία κατ' ἐφαρμογὴν ἄρθρου 669 Α.Κ., Π 8378 σ. 973.—Λῆψις ὑπ' ὄψιν καὶ προηγουμένης ὑπηρεσίας ὡς ἐργάτου δι' ἐφαρμογὴν β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920, Π 8462 σ. 1096.—Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας οἰκιακῶν ὑπηρετῶν· προθεσμία προειδοποιήσεως· παράλειψις ταύτης· κῦρος καταγγελίας· ὑποχρεώσεις ἀποζημιώσεως· συνυπολογισμὸς καὶ ἀντίτιμον τροφῆς καὶ κατοικίας· ἀποτίμησις κατὰ κρίσιν δικαστοῦ, Π 27 σ. 718.—Δὲν ἀπαιτεῖται ἔγγραφος προειδοποίησις· δυνατὴ καὶ προφορικῶς· παράλειψις προειδοποιήσεως· ὀφειλὴ ἀποζημιώσεως ἴσης πρὸς τὸ σύνολον τῶν τακτικῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐργασίμων ἡμερῶν τοῦ χρόνου πρὸ τοῦ ὁποίου ἔδει νὰ γίνῃ ἡ προειδοποίησις· οὐκ ἀκυρότης ἀπολύσεως ἐν μὴ καταβολῇ τῆς ἀποζημιώσεως, ΝΖ σ. 829.—Ἀνεφάρμοστον διατάξεως περὶ 1/4 ἀποζημιώσεως ἐν ταχείᾳ καταγγελίᾳ ἐπὶ ἀπολύσεως ἐργατῶν, ΝΖ σ. 829, σ. 933.—Ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 7 ν. 2112/1920 περὶ μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς ὅρων συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἐπὶ ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν, Π 665 σ. 72, Π 934 σ. 808, ΝΖ (ὑποσημ. 10) σ. 829, Βλ. καὶ τὰ λοιπὰ κεφάλαια τῆς παρούσης λέξεως.—Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ἐργατῶν ἐπιχειρήσεων μὴ συμπεριλαμβανομένων εἰς ἐκείνας τοῦ ἄρθρου 12 ν. 2112/1920 διὰ τὴν ἐφαρμογὴν β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920· ὑποχρεώσεις ἢ μὴ πρὸς καταβολὴν ἀποζημιώσεως ἄνω β.δ. κατ' ἄρθρ. 9 ν. 118/1945, βλ. λ. *Ἀνεργία* (παράγρ. Ββ).

Θ'. Καταγγελία ὑπὸ μισθωτοῦ. Δι' ἀποχῆς ἐκ τῆς ἐργασίας, βλ. ἀνωτέρω παράγρ. Εα.

Ι'. Παροχὴ χρόνου πρὸς ἐξεύρεσιν ἐργασίας. Δικαίωμα μισθωτοῦ ἐπὶ τούτῳ κατ' ἄρθρ. 677· ἀκυρότης παραιτήσεως· ὅροι δικαιώματος· κρίσις περὶ τοῦ ἐπαρκοῦς χρόνου· λύσις διενέξεων ὑπὸ προέδρου κατ' ἄρθρ. 634 Π.Δ., ΝΖ σ. 986.

ΙΑ'. Ἀκυρότης ἀντιθέτων συμφωνιῶν (ἄρθρ. 8 ν. 2112, 11 ν. 547). Ἀκυρότης συμφωνίας θιγούσης δικαιώματα μισθωτοῦ ἐκ τοῦ ν. 2112, Είσαγ. σ. 62.—Δημοσίας τάξεως ἡ ἀπαγορεύουσα· αὐτεπάγγελτος ἐξέτασις ἀκυρότητος· πρότασις πραγματικῶν περιστατικῶν, ἐφ' ὧν θεμελιοῦται, Π 12140 σ. 127.—Ἀκυρότης τῆς διὰ προσχωρήσεως εἰς κανονισμὸν συμφωνίας μειούσης τὰ ἐκ τοῦ ν. 2112 καὶ β.δ. 16 Ἰουλίου 1920 τεθειμένα δικαιώματα, Π 12140 σ. 127, Α.Π. 443 σ. 686, Π 3077 σ. 686.—Ἀκυρότης διατάξεως β. δ/τος περὶ κυρώσεως κανονισμοῦ Ο.Τ.Ε., θεσπιζούσης στέρησιν ἀποζημιώσεως ν. 2112 διὰ τὴν περίπτωσιν ἐπιβολῆς πειθαρχικῆς ποινῆς ἀπολύσεως· ἔννοια διατάξεως περὶ 1/4 ἀποζημιώσεως, Σ.Ε. 734 σ. 660.—Ἔννοια ἄρθρ. 8 ν. 2112, ὡς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 11 § 1 ἀ.ν. 547/1937· ἀκυρότης μόνον τῶν συμβάσεων, δι' ὧν μειοῦνται αἱ ἐγγυήσεις τοῦ ν. 2112 ἐν σχέσει μὲ τὴν ἐμπρόθεσμον καταγγελίαν καὶ τὴν, ἐν παραβάσει, καταβολὴν τῆς ἀποζημιώσεως, οὐχὶ καὶ τῶν συμβάσεων, δι' ὧν ἐπέρχεται μεταβολὴ τῶν ὅρων ἀρχικῆς συμβάσεως βλάπτουσα τὸν ὑπάλληλον, Α.Π. 668 σ. 132.—Συμβιβασμὸς ἐπὶ διαφορῶν ἐργατικοῦ δικαίου, ΝΖ σ. 561.—Ἀκυρότης ρήτρας ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ μὴ κεκυρωμένου ὑπὸ νόμου ἀντιθέτου πρὸς τὸ ἄρθρ. 5 § 3 ν. 2112, Νμλγ. σ. 1047.

ΙΒ'. Προστασία ἐκ κανονισμῶν καὶ ἐφαρμογὴ ν. 2112. Ἔννοια ἄρθρ. 9 ν. 2112· μὴ ὑπαγωγὴ εἰς διατάξεις ν. 2112 ὑπαλλήλων νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου ἢ καὶ ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων, ἐφ' ὅσον ἔχει ληφθῇ εἰδικὴ μέριμνα διὰ νόμων ἢ κανονισμῶν, παρεχόντων τοὐλάχιστον προστασίαν ἴσην πρὸς τὴν τοῦ νόμου τούτου· διάφορος ἢ μέριμνα περὶ συνταξιοδοτήσεως, Α.Π. 706 σ. 1286.—Μέριμνα διὰ κανονισμῶν περὶ ἀπολύσεως καὶ ἀποζημιώσεως ν. 2112· ἔννοια ἄρθρ. 9 ν. 2112 καὶ 6 ν. 1568/1930, Γν. Σ. σ. 718.

ΙΓ'. Ἔλεγχος ἀπολύσεων μισθωτῶν· ὁμαδικαὶ ἀπολύσεις (ν. 2222/1952, ν. 2511/1953). Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας μισθωτῶν ἐπιχειρήσεων μὲ προσωπικὸν ἄνω τῶν πεντήκοντα, ΝΖ σ. 42.—Περιορισμοὶ ἀπολύσεων μισθωτῶν κατὰ ν. 2222/1952· ἔκτασις ἐφαρμογῆς· οὐχὶ ἐπὶ μισθωτῶν, ὧν ἐργοδότης εἶναι Δημοσία Ὑπηρεσία ἢ νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου ἀσκοῦν διοίκησιν· ἔστω καὶ ἂν ἡ σχέσις ἐργασίας ὑπάγηται εἰς κανόνας ἰδιωτικοῦ δικαίου· ἐξαίρεσις ὑπαγωγῆς τῆς Ἑταιρείας Ἐλευθέρας Ζώνης Θεσσαλονίκης, νομ. προσ. δημ. δικαίου,

Σ.Ε. 1656 σ. 139.— Ἔκτασις ἐφαρμογῆς ν. 2222/1952 περιορίζοντος ἀπολύσεις· ἀναφορὰ εἰς ἐπιχειρήσεις κερδοσκοπικοῦ χαρακτῆρος, ὑπαγομένας εἰς σφαῖραν ἰδιωτικῆς οἰκονομίας καὶ ὑποκειμένας εἰς διακυμάνσεις συναγωνισμοῦ πρὸς ἄλλας ὁμοειδεῖς ἐπιχειρήσεις ἢ εἰς κανόνας προσφορᾶς καὶ ζητήσεως, Σ.Ε. 2367 σ. 232.—Ἐξαίρεσις ὑπαγωγῆς εἰς περιορισμοὺς ν. 2222/1952 τῆς Δημοσίας Ἐπιχειρήσεως Ἠλεκτρισμοῦ· χαρακτηρισμός, ὡς δημοσίας ἐπιχειρήσεως ἀνηκούσης εἰς Ἑλληνικὸν Δημόσιον, λειτουργούσης χάριν τοῦ δημοσίου συμφέροντος, Σ.Ε. 2357 σ. 232.—Ἀνεφάρμοστον ν. 2222/1952 ἐπὶ συμβάσεων ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, Π 9786 σ. 577.—Ἀπόλυσις μισθωτοῦ ἐπιχειρήσεως μὲ προσωπικὸν ἄνω τῶν 50 δι' ἀκαταλληλότητα καὶ ἀνάρμοστον συμπεριφορὰν· ἀνυπόχρεον αἰτήσεως ἀδείας δι' ἔγκρισιν ὑπὸ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας κατὰ ν. 2222/1952, Π 9838 σ. 68, πρβλ. Π 1151 σ. 69.—Ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 3 ν. 2222/1952 καὶ δι' ἀπολύσεις δι' ἀκαταλληλότητα, ἀνεπάρκειαν ἢ ἀνάρμοστον συμπεριφοράν, γενομένας κατὰ τὸ τρίμηνον πρὸ ἰσχύος ν. 2222/1952, Π 9838 σ. 68, πρβλ. Π 1151 σ. 69.—Περιορισμοὶ ἀπολύσεων κατὰ ν. 2222/1952· ἀπολύσεις δι' ἀκαταλληλότητα ἢ δι' ἀνάρμοστον συμπεριφορὰν· ἀνεφάρμοστον ἄρθρου 3 ν. 2222/1952 διὰ γενομένας κατὰ τὸ τρίμηνον πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου ἀπολύσεις διὰ τὸν λόγον τοῦτον· ρύθμισις αὐτῶν ἀποκλειστικῶς ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 10· ἀναπλήρωσις ἀπολυθέντος, Α.Π. 111 σ. 284.—Ρύθμισις τῶν ἀπὸ τριμήνου καὶ μέχρι ἐνάρξεως ἰσχύος ν. 2222/1952 καταγγελιῶν συμβάσεων ἐργασίας ἀποκλειστικῶς ὑπὸ διατάξεως ἄρθρου 10 αὐτοῦ· ἐφαρμογὴ ἄρθρου 3 ν. 2222/1952 δι' ἀπολύσεις ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου καὶ ἐντεῦθεν· οὐχὶ ἀκυρότης ἀπολύσεων, μὴ ἐγκριθεισῶν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐφ' ὅσον οἱ ἀπολυθέντες ἀντικατεστάθησαν, Α.Π. 437 σ. 694.—Ἐφαρμογὴ ν. 2222/1952· ἀπόλυσις δι' ἀνάρμοστον συμπεριφορὰν μισθωτοῦ κατ' ἄρθρ. 3· ἀναγκαία διὰ τὸ κῦρος ἀπολύσεως ἡ ἀντικατάστασις μισθωτοῦ δι' ἄλλου ἐντὸς εὐλόγου χρόνου· ἀντικατάστασις ὡς ἀναβλητικὴ αἵρεσις τοῦ κύρους ἀπολύσεως, Π 2568 σ. 165, Α.Π. 37 σ. 642.—Ἀναίρεσις ἀποφάσεως δικαστηρίου μὴ ἐκθέτοντος ἐν αὐτῇ ἐκ τίνος ἀποδεικτικοῦ στοιχείου ἐπορίσθη τὴν περὶ ἀντικαταστάσεως τοῦ ἀπολυθέντος ἀπόδειξιν, Α.Π. 377 σ. 642.—Ἐφαρμογὴ ν. 2222/1952· ὑποβολὴ αἰτήσεων ἐπιχειρήσεων πρὸς Ὑπουργὸν Ἐργασίας ἢ Γενικὸν Διοικητὴν Βορείου Ἑλλάδος δι' ἔγκρισιν ἀπολύσεων, κατ' ἄρθρ. 10 ν. 2222/1952· ἀκυρότης ἀπολύσεων μὴ ἐγκριθεισῶν, ἐφ' ὅσον οἱ ἀπολυθέντες ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἀπορρίψεως τῆς αἰτήσεως ἤθελον προσέλθει πρὸς ἀνάληψιν ἐργασίας· θεωρητικὴ συνεχιζομένης ἄνευ διακοπῆς τῆς ἀρχικῆς συμβάσεως διὰ χρηματικὴν παροχὴν καθ' ἑορτὰς Χριστουγέννων καὶ καθορισμὸν ἀποδοχῶν, Α.Π. 440 σ. 696.—Ἀναγκαία διὰ τὸ κῦρος ἀπολύσεων κατὰ ν. 2222/1952 ἡ προηγουμένη ἔγκρισις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας· ἐξαίρεσις κατ' ἄρθρ. 3 ἀπολύσεων μισθωτῶν δι' ἀνεπάρκειαν, ἀκαταλληλότητα ἢ ἀνάρμοστον συμπεριφορὰν καὶ ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς ἀντικαταστάσεως· ἐπιτρεπτὸς δικαστικὸς ἔλεγχος κρίσεως ἐργοδότου, Π 6640 σ. 802.—Ζητήματα ἐκ τοῦ ἄρθρ. 10 τοῦ ν. 2222/1952 περὶ ἐλέγχου τῶν ἀπολύσεων μισθωτῶν· ἀποκλειστικὴ ἐφαρμογὴ ἄρθρου 10 ἐπὶ τῶν ἀπὸ τριμήνου πρὸ καὶ μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου γενομένων καταγγελιῶν· θέσις τῆς κατ' ἄρθρ. 10 § 1 ὑποβολῆς αἰτήσεως πρὸς ἔγκρισιν τῶν πρὸ τριμήνου γενομένων ἀπολύσεων ὑπὲρ τοῦ ἐργοδότου· προϋπόθεσις ἐφαρμογῆς τῆς παραγρ. 2 τοῦ ἄρθρ. 10 ἡ ἀπώλεια τοῦ κατὰ τὴν παράγρ. 1 δικαιώματος ἐπὶ τὴν ἔγκρισιν τῆς ἀπολύσεως, οὐχὶ δὲ ἡ ὑποβολὴ αἰτήσεως πρὸς ἔγκρισιν καὶ ἡ ἀπόρριψις αὐτῆς· διττὴ δρᾶσις τῆς κατὰ τὴν παράγρ. 2 ἐπιτασσομένης προσελεύσεως ἀπολυθέντος μισθωτοῦ· στοιχεῖα ἀγωγῆς ἐκ τοῦ ἄρθρ.10 ν. 2222/1952, ΝΖ σ. 1025.—Ρύθμισις τῶν πρὸ τριμήνου καὶ μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ ν. 2222/1952 γενομένων ἀπολύσεων ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ ν. 2222/1952· κῦρος αὐτῶν καὶ ἐν τῇ περιπτώσει, καθ' ἣν δὲν ἐζητήθη ἡ ἔγκρισις ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας ἢ τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ Βορείου Ἑλλάδος, ἐὰν ἡ θέσις τοῦ ἀπολυθέντος ἀνεπληρώθη δι' ἄλλου· ἀκυρότης ἄλλως αὐτῶν, Π 2230 σ. 1034.—Ἀπόλυσις μισθωτοῦ καθ' ὑπέρβασιν νομίμου κατὰ μῆνα ποσοστοῦ δι' ἀπολύσεις μισθωτῶν ἐπιχειρήσεων ἀπασχολουσῶν ἄνω τῶν 50 μισθωτούς· ἀνάκλησις ἀπολύσεως κατὰ τὸν ἑπόμενον μῆνα· συνέπειαι ἀνακλήσεως καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας· ἀκυρότης ἀπολύσεως ἐκ μὴ ἐγκρίσεως ὁμαδικῶν ἀπολύσεων ὑπὸ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας· διάρκεια ἀκυρότητος ἐπὶ τρίμηνον, Π 364 σ. 523.—Ἄκυρος ἀπόλυσις μισθωτοῦ κατὰ παράβασιν ν. 2222/1952 περὶ ἐλέγχου ἀπολύσεων μισθωτῶν· ἀναγνώρισις ἀκυρότητος δι' ὁριστικῆς καὶ τελεσιδίκου ἀποφάσεως, Π 6659 σ. 700.—Σχετικὴ ἡ ἀκυρότης καταγγελίας ἐκ τοῦ ν. 2222/1952· συναγωγὴ παραιτήσεως δικαιώματος προσβολῆς καταγγελίας συμβάσεως ὡς ἀκύρου ἐκ τῆς λήψεως ἀποζημιώσεως διὰ μὴ χορηγηθεῖσαν ἄδειαν κατ' ἀ.ν. 539/1945, προϋποθετούσης ἔγκυρον ἀπόλυσιν, Π 443 σ. 409.—Ἀκυρότης καταγγελίας ἐκ μὴ τηρήσεως ν. 2222/1952· ὑστέρα προφορικὴ καταγγελία συμβάσεως· ἔγκυρος παῦσις πλέον ὑπερημερίας ἐργοδότου, Π 9639 σ. 1146.—Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας προσωπικοῦ Δημοσίου· μὴ ὑπαγωγὴ εἰς ν.δ. 2511/1953, Ἐγκ. Ι.Κ.Α. σ. 381.—Προσωπικὸν Δημοσίου ἐν σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ ἐφαρμογὴ ν.δ. 2511/1953 περὶ ἐλέγχου ὁμαδικῶν ἀπολύσεων, Γν. Σ. σ. 383.—Ἔκτασις ἐφαρμογῆς ν.δ. 2511/1953 ἐπὶ τῶν παρὰ τοῦ Δημοσίου καὶ τῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου πραγματοποιουμένων ἀπολύσεων, Ἔγγρ. σ. 540.—Ὁμαδικαὶ ἀπολύσεις μισθωτῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων· ἀναγγελία, ΝΖ σ. 793.—Διοικ. ἔγκρισις ὁμαδικῶν ἀπολύσεων· ἔννοια ν.δ. 2511/1953· δυνατότης ἐργοδότου ὑπαγομένου εἰς ν.δ. 2511/1953 καὶ σκοποῦντος νὰ προβῇ εἰς ὁμαδικὰς ἀπολύσεις, νὰ ζητήσῃ πρὸ πάσης ἀπολύσεως προκαταβολικῶς ἔγκρισιν Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ὡς καὶ νὰ προβῇ εἰς

άπολύσεις καὶ ζητήση ἀκολούθως τὴν ἔγκρισιν· συνέπεια ἐγκρίσεως ἀπολύσεων μετὰ πάροδον προθεσμίας· τήρησις διατάξεων περὶ ἀτομικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, Π 3184 σ. 872.—Ἐφαρμογὴ ν.δ. 2511/1953· τήρησις διατάξεων περὶ καταγγελίας ἀτομικῶν συμβάσεων μετὰ ἔγκρισιν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ὁμαδικῶν ἀπολύσεων· ἀκυρότης ἀπολύσεως μέχρις ἐγκρίσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας εἰς περίπτωσιν παρελεύσεως μηνιαίας προθεσμίας· νέα καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας· ἀναγκαία καταβολὴ ἐκ νέου ἀποζημιώσεως ν. 2113· κῦρος ὅμως ἀπολύσεως ἐξ εὐλόγου ἀμφιβολίας ἐργοδότου περὶ τῆς ὑποχρεώσεως καταβολῆς., Π 4121 σ. 874.—Ἐφαρμογὴ ν.δ. 2511/1953· ἰσχυροποίησις ἀπολύσεως καὶ ἀναγγελίας, Ἐγκ. Ι.Κ.Α. σ. 884.—Ὑποχρέωσις ἐργοδότου κατ' ἄρθρ. 6 ν.δ. 2511/1953 πρὸς ἀναγγελίαν λύσεως σχέσεως ἐργασίας· συνέπεια παραλείψεως ἢ κατ' ἄρθρ. 914 Α.Κ. καταβολὴ ἀποζημιώσεως· ἀβάσιμον ἀγωγῆς περὶ καταβολῆς μισθοῦ· ἀναγκαία ἀγωγὴ φέρουσα στοιχεῖα ἀγωγῆς ἐξ ἀδικοπραξίας, Π 4119 σ. 914.—Διαδικασία ἀναγνωρίσεως δικαιώματος ἐπιδοτήσεως τῶν παρ' ἐργοδοτῶν, ὑπαγομένων εἰς τὸ ν.δ. 2511/1953 «περὶ ἐλέγχου ὁμαδικῶν ἀπολύσεων», ἀπολυομένων μισθωτῶν· βάσις ὑπολογισμοῦ ἐφαρμοστέων ἐπιδοτήσεων· ἐπιδότησις στρατευομένων ἀνέργων, Ἐγκ. σ. 1118.—Θέσπισις βραχείας ἐργασίας κατ' ἄρθρον 3 ν.δ. 2511/1953· διάκρισις ἀπὸ δικαιώματος θέσεως εἰς διαθεσιμότητα κατ' ἄρθρον 9 § 2 ν. 118/1945· διαφοραί, ΝΖ σ. 270.—Ἄκυρος σύμβασις ἐργασίας ξενοδοχοϋπαλλήλου λόγῳ ἐλλείψεως βιβλιαρίου ὑγείας· ἀνεφάρμοστον νόμων περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας καὶ ὑποχρεώσεως καταβολῆς ἀποζημιώσεως ἐπὶ ἀκύρων συμβάσεων· μόνη διατύπωσις κατ' ἄρθρον 6 ν.δ. 2511/1953 ἡ ἀναγγελία τῆς ἀπολύσεως εἰς Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας· συνέπεια παραλείψεως ἀναγγελίας, Π 4127 σ. 915.—Κύρωσις δι' ἄρθρου 4 § 6 ν.δ. 2511/1953 διοικητικῶν πράξεων περὶ ἀπολύσεως μισθωτῶν νόμιμος, μὴ ἀντικειμένη καὶ εἰς ἄρθρον 3 Συντάγματος, οὐδὲ εἰς ἄρθρ. 63, Α.Π. 663 σ. 825.—Ἔννοια σχέσεως ἐργασίας κατ' ἄρθρον 2 § 6 ν.δ. 2511/1953, βλ. λ. *Ἐργασίας σύμβασις*.

IV. *Κατάχρησις δικαιώματος ἐν τῇ καταγγελίᾳ συμβάσεως ἐργασίας*. Βλ. λ. *Κατάχρησις δικαιώματος*.

V. *Εἰδικὰ θέματα καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας*. Συνδικαλιστικῶν στελεχῶν· προστασία ἀ.ν. 1803/1951, βλ. λ. *Συνδικαλιστικὰ στελέχη*.—Ἀναπήρων· νεοπολεμιστῶν, βλ. λ. *Ἀνάπηροι, Νεοπολεμισταί*.—Καταγγελία συμβάσεως ναυτικῆς ἐργασίας, βλ. λ. *Ναυτικοί*.—Τραπεζιτικῶν ὑπαλλήλων κατὰ ν.δ. 2510/1953, βλ. λ. *Τράπεζαι*.—Ἀπόλυσις ἐργατοτεχνίτου Κρατικοῦ Ἐργοστασίου Ἀεροπλάνων πρὸ παρόδου ἔτους ἀπὸ τῆς ἐκ τοῦ στρατοῦ ἀπολύσεως αὐτοῦ· οὐ δικαίωμα σωρευτικῆς ἀποζημιώσεως ἐξ ἀποδοχῶν ἐξ μηνῶν κατὰ ν. 3514/1928 καὶ ἐκείνης τῶν ὑπ' ἀριθ. 956 καὶ 976/1947 πράξεων Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, Γν. Σ. σ. 215.—Αὐτοδικαία ἀπόλυσις, ἀκυρότης προαγωγῶν κ.λ.π., προσωπικοῦ ἐκχωρηθεισῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθμ. 59/1945 Συντακτικὴν Πρᾶξιν· ὑπαγωγὴ εἰς αὐτὰς καὶ Ἀνωνύμου Ἑταιρίας Ὑδάτων· κατάταξις ἐν ὀργανισμῷ προσωπικοῦ Ἀνωνύμου Ἑταιρίας Ὑδάτων, Α.Π. 68 σ. 254.—Προσθέτων ἀστυφυλάκων· διατάξεις ν. 1653/1951 περὶ λύσεως συμβάσεως ἐργασίας καὶ δικαιώματος ἀποζημιώσεως ν. 2112· ἀνυπόχρεον ἐργοδότου πρὸς τήρησιν διατυπώσεων ἄρθρ. 9 ν. 118/1945 διὰ καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας· λύσις συμβάσεως πάντοτε διὰ διαταγῆς Ἀρχηγοῦ Ἀστυνομίας καὶ ἀπὸ ταύτης, Π 7064 σ. 818.—Νοσοκόμων μὴ θεωρουμένων ὑπαλλήλων· ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 669 Α.Κ. ἐν συνδυασμῷ πρὸς ἄρθρ. 672, Π 410 σ. 309.—Μισθωτῶν Δημοσίου, ΝΖ σ. 434.—Προσωπικοῦ νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου καὶ ὑποχρεωτικὴ δημοσίευσις διοικητικῆς πράξεως εἰς Ἐφημερίδα Κυβερνήσεως· ἀπόλυσις ὑπαλλήλου Ξενοδοχειακοῦ Ἐπιμελητηρίου, ὄντος νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου, Α.Π. 128 σ. 475.—Ἰατρῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων· τερματισμὸς σχέσεως κατὰ κανονισμὸν Ὑγειονομικῆς Ὑπηρεσίας Ι.Κ.Α., Α.Π. 182 σ. 476.—Ὑπαλλήλων μηχανικοῦ ἐξοπλισμοῦ τοῦ Κράτους· ἔλλειψις δικαιώματος ἀποζημιώσεως ὑπαλλήλων, ὑπηρετησάντων μέχρι λήξεως τοῦ ἔργου τῆς Ὑπηρεσίας Ἐπειγόντων Ἔργων Ἐθνικῆς Ἀμύνης· παραμονὴ ὑπαλλήλων ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ, συνασωματωθείσῃ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Δημοσίων Ἔργων, συνιστᾷ σύμβασιν ἀορίστου χρόνου· δικαίωμα ἀπολυομένων ἐπὶ τῇ ἀποζημιώσεως τοῦ ἀ.ν. 918/1949· ὑπολογισμὸς ἀποζημιώσεως, Γν. Σ. σ. 932.— Διαρκοῦντος κωλύματος παροχῆς ὑπηρεσιῶν διὰ σπουδαῖον λόγον, κατ' ἄρθρα 657, 658 Α.Κ. δὲν καταλύει ἀξίωσιν μισθοῦ ἐκ τῶν ἄρθρ. τούτων· καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ἐγκυμονούσης γυναικός, Π 3087 σ. 1043.—Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ὑπὸ διαχειριστοῦ ὑπὸ μεσεγγύησιν ἐχθρικῆς ἐπιχειρήσεως, Α. Π. 670 σ. 63.

Καταδίκη. Αὐτοδικαία ἀπόλυσις προστατευομένου ὑπὸ τοῦ ν. 1836/1951 ἐπὶ καταδίκης δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν ἄρθρων 59, 60, 61, 62 Ποινικοῦ Κώδικος· συνέπειαι ἐκ τῆς ἀθωώσεως, Σ.Ε. 638 σ. 1090.

Καταθέσεις ἐνόρκοι. Βλ. λ. *Βεβαιώσεις ἐνόρκοι*.

Κατάθεσις δημοσία. Ἀποζημιώσεως ν 2112· ἀπόσβεσις ἀξιώσεως κατ' ἄρθρ. 411 Α.Κ., Π 6973 σ. 870, Π 9048 σ. 140.

Καταστήματα. Μὴ ἰσχὺς νομίμων χρονικῶν ὁρίων ἐργασίας καταστημάτων πρὸ ἑορτῶν Χριστουγέννων, Νέου Ἔτους καὶ Πάσχα· διακανονισμὸς αὐτῶν ὑπὸ ἐνδιαφερομένων· συμφωνία περὶ πληρωμῆς πρόσθετου ἀμοιβῆς, Π 93 σ. 291, Π 1553 σ. 292.—Νόμιμοι ὧραι ἐργασίας καταστημάτων, Π 93 σ. 291, Π 1553 σ. 292.—Ὑπάλληλος καταστημάτων χονδρικῆς πωλήσεως ἐδωδίμων κλπ.· ὑπαλληλικὴ ἰδιότης, ΝΖ σ. 886. Βλ. τὰ κατ' ἰδίαν θέματα καὶ κατηγορίας καταστημάτων εἰς τὰς οἰκείας λέξεις.

Καταστρατήγησις. Διὰ συνάψεως εἰκονικῶν συμφωνητικῶν πρὸς συγκάλυψιν τῆς πρά-

γματι ὑφισταμένης συμβάσεως ἐργασίας, Π 2502 σ. 28, Παρατ. σ. 29.—Ἐν καθορισμῷ ἀμοιβῆς δι' ἡμερομισθίου, Π 316 σ. 583, Π 409 σ. 478, Π 2372 σ. 477, Π 2002 σ. 478.

Κατάσχεσις. Πλοίου διά χρέη· ἐπίδοσις ἐπιταγῆς πρὸ ἀναγκαστικῆς κατασχέσεως πλοίου κατ' ἄρθρ. 266 Ε. Ν.· κατάσχεσις πλοίου κατ' ἄρθρ. 269 Ε. Ν. μόνον διά χρέη προελθόντα ἐκ τοῦ πλοίου, ὃν ἐκτελεῖ ἢ πρόκειται νά ἐκτελέσῃ· ὑπαγωγή μεταξύ χρεῶν πάσης φύσεως ἀποδοχῶν πληρώματος, ὡς καί ἀποζημιώσεις λόγῳ καταγγελίας συμβάσεων ναυτικῆς ἐργασίας· ἀπαγόρευσις ἐκπλου τοῦ πλοίου ὑπό διοικητικῶν ἀρχῶν· ἀναγκαστική παράσχεσις πλοίου δι' οἱονδήποτε χρέος, Π 415 σ. 774.

Κατάχρησις δικαιώματος. *Α'. Γενικά*: Ἔννοια ἄρθρ. 281 Α.Κ.· κριτήρια καταχρήσεως δικαιώματος· αὐτεπάγγελτος ἔρευνα ὑπό δικαστοῦ· ἔννοια καλῆς πίστεως, Α.Π. 314 σ. 636.—Καλή πίστις, χρηστά ἤθη καί σκοπός δικαιώματος κατ' ἄρθρ. 281 Α.Κ. ἀποτελοῦσι ἔννοιαν νομικήν· ἔλεγχος Ἀρείου Πάγου, Α.Π. 203 σ. 405.— Στοιχεῖα πληρότητος ἰσχυρισμοῦ περί καταχρηστικῆς ἀσκήσεως δικαιώματος· περίπτωσις ἀπορρίψεως ὡς ἀορίστου, Α.Π. 187 σ. 408.—Νομοθετικά ἐρείσματα ἴσης μεταχειρίσεως· ἄρθρον 281 Α.Κ., ΝΖ σ. 905.

Β'. Περιπτώσεις. Βραδύτης ἀσκήσεως δικαιώματος καθ' ἑαυτήν καί ἄνευ τῆς συνδρομῆς ἑτέρων περιστατικῶν δέν συνιστᾷ κατάχρησιν δικαιώματος, Π 2502 σ. 28, Α.Π. 67 σ. 251, Α.Π. 69 σ. 252, Α.Π. 70 σ. 253, Εἰσαγ. σ. 426, Α.Π. 282 σ. 565, Π 346 σ. 583, Α.Π. 718 σ. 1243.—Ἀποδυνάμωσις ἀξιώσεων μισθωτοῦ· παράλειψις ἀσκήσεως δικαιωμάτων ἐπί μακρόν χρόνον καί συνέπειαι, Π 644 σ. 426, Παρατ. σ. 428.—Θεσμός ἀποδυναμώσεως ἀξιώσεως· ἀποκλεισμός αὐτοῦ ἐν τῷ ἐργατικῷ δικαίῳ, ἄλλως μόνη ἡ βραδύτης ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος δέν ἀρκεῖ πρός ἀποδυνάμωσιν τῆς ἀξιώσεως, ἀλλ' ἀπαιτεῖται συνδρομή καί ἄλλων ἐντελῶς ἰδιαιτέρων συνθηκῶν, Π 346 σ. 583.—Μή προβολή ἀξιώσεως περί μισθοῦ κατά διετρεξιαν συμβάσεως καί ἔγερσις τῆς περί τούτου ἀγωγῆς μετά τήν λύσιν· οὐ κατάχρησις δικαιώματος, Π 2502 σ. 28, Παρατ. 29.—Βραδεῖα (μετά πενταετίαν) ἄσκησις δικαιώματος μισθωτοῦ πρός κατάταξίν του κατά τόν κανονισμόν εἰς ὑπαλληλικόν προσωπικόν δέν ἀντιβαίνει εἰς ἄρθρ. 281 Α.Κ., Α.Π. 67 σ. 251, Α.Π. 69 σ. 252, Α.Π. 70 σ. 253.—Ἀναζήτησις διαφορᾶς ἀποδοχῶν, καταβληθησῶν δι' ἐργατικήν ὑπηρεσίαν, ἀπό ἀποδοχῶν ὀφειλομένων δι' ὑπαλληλικήν ὑπηρεσίαν, μετά μακρά ἔτη ἀντίκειται εἰς καλήν πίστιν, Π 9 σ. 427, Παρατ. σ. 428.— Ἄποχη μισθωτῶν λόγῳ ἀπεργίας· ἐφαρμογή ἄρθρου 281 Ἀστικοῦ Κώδικος· κῶλογος χρόνος ἀπεργίας, Α.Π. 672 σ. 62, Πρωτ. σ. 63, 66, Εἰσαγ. σ. 61.—Παράνομοι σκοποί ἀπεργίας· καταχρηστική ἄσκησις δικαιώματος, Νομ. σ. 1114.—Ἀποζημίωσις ἀπολυομένου μισθωτοῦ μετ' ἀποστρατευσιν· περίπτωσις καταχρηστικῆς ἀσκήσεως δικαιώματος μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἀποσιωπήσεως ὑπ' αὐτοῦ τῆς ὑπό τά ὅπλα προσκλήσεως, Π 7304 σ. 145, Παρατ. σ. 146.—Πρόκλησις ζημιῶν εἰς ἐργοδότην ὑπό μισθωτοῦ μηνυθέντος καί ἀπολυθέντος μεθ' ὑποβολήν μηνύσεως· οὐχί καταχρηστική ἡ τοιαύτη ἀπόλυσις, Α.Π. 74 σελ. 231.—Ἄσκησις δικαιώματος ἐπί σχέσεως ἐργασίας ἐντός τῶν ὁρίων τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ. ἐν περιπτώσει ἀξιολόγου καθυστερήσεως ἀποδοχῶν, Α.Π. 201 σ. 349, Π 6646 σ. 753.—Προειμήσις ἐν καταγγελίᾳ συμβάσεως ἐργασίας ἀρχοτέρου ἰατροῦ ἐπιχειρήσεως ἀντί νεωτέρου, διαθέτοντος μεγαλυτέραν ἐπιστημονικήν πεῖραν καί ἐπιδεικνύοντος μεῖζον ἐνδιαφέρον διά ὑγείαν προσωπικοῦ· οὐ κατάχρησις δικαιώματος, Α.Π. 203 σ. 405.—Ἰσχυρισμός περί καταχρηστικῆς καταγγελίας συμβάσεως, λόγῳ ἐκδικήσεως, Α.Π. 262 σ. 456.—Ἄρνησις ἀποδοχῆς ὑπηρεσιῶν ἀναγκαστικῶς διορισθέντος μετ' ἀνάκλησιν τῆς τοποθετήσεως, μή γενομένη λόγῳ ἐκδικήσεως· δέν συνιστᾷ κατάχρησιν δικαιώματος, Π 4578 σ. 527.— Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας μισθωτοῦ, ἐνεργησάντος ὡς ἐκπροσώπου σωματείου ἐργατῶν διά τήν βελτίωσιν τῶν ὅρων ἐργασίας καί ἀμοιβῆς τῶν μελῶν του σωματείου, διά μόνον τόν λόγον τοῦτον ἐξ ἐκδικήσεως· συνιστᾷ κατάχρησιν δικαιώματος, Π 2358 σ. 569, Εἰσαγ. σ. 568.—Ἰσχυρισμός περί καταχρηστικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐξ ἐκδικήσεως κατά τοῦ μισθωτοῦ καί διότι δέν προειμήθησαν ἐν τῇ ἀπολύσει ἄλλοι, ἔχοντες ὀλιγώτερα προσόντα καί μή ὄντες ἀναπηροι· ἀπορριπτέος ὡς οὐσίᾳ ἀβάσιμος, Α.Π. 597 σ. 867.—Ἰσχυρισμός μισθωτοῦ περί καταχρηστικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, γενομένης πρό συμπληρώσεως διμήνου καί ἐξ ἐκδικήσεως, Π 5686 σ. 1155.—Ἀπόλυσις μισθωτοῦ δι' ἄρνησιν πρός ὑπογραφήν ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως μή καταβληθέντος μισθοῦ αὐτοῦ ὑπό ἐργοδότου· ἀντίθεσις πρός ἄρθρ. 281 Α.Κ., Π 8732 σ. 519.—Ἰσχυρισμός περί καταχρηστικῆς ἐπιδιώξεως τῆς ἀνακλήσεως διορισμοῦ κατ' ἀ. ν. 1836/1951, γενομένου μετά διετῆ εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν· ἀπόρριψις ὡς ἀβασίμου, ὡς ἀποδειχθέντος ὅτι ὁ διορισθείς προέβη καί εἰς ἀξιοπρόσωπους ἔτι πράξεις εἰς βάρος τοῦ ἐργοδότου, Π 10111 σ. 921.—Ὅρος κανονισμοῦ περί σωματικῆς ἐρεύνης ἐργαζομένων ἐγκύρως, ἐρειδόμενος ἐπί τοῦ ἄρθρ. 288 Ἀστικοῦ Κώδικος· καθιέρωσις ὑπ' ἄρθρ. 281 Α.Κ. καί ἀπόκρουσις ἀξιώσεως ἐπί τῷ μισθῷ· συνδυασμός ἄρθρ. 281 πρός ἄρθρ. 656 Ἀστικοῦ Κώδικος, Π 1854 σ. 1093.

Γ'. Συνέπειαι. Ἀπόλυσις ἐνεργηθεῖσα κατά κατάχρησιν δικαιώματος· ἄκυρος· ὑπαρημερία ἐργοδότου· ὀφειλή ἀποδοχῶν, Π 8732 σ. 519, Π 2358 σ. 569, Π 13241 σ. 912.

Κατοικία. Παραχώρησις κατοικίας καὶ συμψηφισμὸς τῆς ἐκ τῆς ἐνοικιήσεως ὠφελείας· παροχὴ ἀντὶ μισθοῦ, Παρατ. σ. 29.—Τροφὴ καὶ οἴκησις παρεχομένη εἰς προσωπικὸν νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων· δὲν περιλαμβάνεται εἰς ἀποδοχάς ἐν σχέσει πρὸς εἰσφορὰς Ι.Κ.Α. (ἄρθρ. 25 § 4 ν. 1846), Γν. Σ. σ. 666.—Τροφὴ καὶ κατοικία οἰκιακῶν ὑπηρετῶν ὡς τακτικαὶ ἀποδοχαί, Π 27 σ. 713.

Καφεζαχαροπλαστεῖα. Χαρακτηρισμὸς ὡς βιοτεχνικῆς ἐπιχειρήσεως· ἐφαρμογὴ διὰ καταγγελίαν συμβάσεως ἐργατῶν β.δ. 16 Ἰουλίου 1920· μὴ ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 669 Α.Κ., Π 10113 σ. 209.—Περιφερείας τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης· μισθὸς σερβιτόρων, Ἔγγρ. σ. 48.

Καφενεῖα. Μισθὸς σερβιτόρων καφενείων ἐπαρχιῶν, Ἔγγρ. σ. 47.—Λογαριασμοί, ἐφ' ὧν ὑπολογίζεται τὸ παρὰ σερβιτόρων καφενείων εἰσπραττόμενον νοσοστόν, Ἔγγρ. σ. 98.—Ἀνυπόχρεον ἐφοδιασμοῦ διὰ βιβλιαρίου ὑγείας ὑπαλλήλου καφενείου ἐν κωμοπόλει, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει συνεστημένη ὁρμοδία διὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ βιβλιαρίου ὑγείας ἐπιτροπή, Π 121 σ. 1253, Παρατ. σ. 1254.—Φιλοδώρημα καφεϋπαλλήλων κ.λ.π., ἀγορανομικὴ διάταξις Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου 115235/1952 (ἰσχὺον δίκαιον), Μελ. σ. 113.

Καφεϋπάλληλοι. Φιλοδώρημα τῶν καφεϋπαλλήλων κλπ., ἀγορανομικὴ διάταξις Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου 115235/1952· ἰσχὺον δίκαιον Μελ. σ. 113.

Κεραμοποιοί. Ἔκτασις ἰσχύος αὐξήσεων χορηγηθεισῶν δι' ἀποφάσεως συμβουλίου ρυθμίσεως συλλογικῶν σχέσεων καὶ διαφορῶν, κηρυχθείσης ἐκτελεστῆς διὰ τῆς 40782/3672/1953 ἀποφάσεως Ὑπουργ. Ἐργασίας· ἀκύρωσις ταύτης ἐν μέρει, Σ.Ε. 727 σ. 796.

Κηπουρός. Παροχὴ ἐργασίας ὑπὸ κηπουροῦ διὰ καλλιέργειαν δένδρων καὶ φύλαξιν κτήματος, ἐπὶ μισθῷ καθοριστέῳ κατ' εὔλογον κρίσιν, ἀναλόγως τῶν παρασχεθεισῶν ὑπηρεσιῶν· παραχώρησις καὶ οἰκίσκου πρὸς κατοικίαν· χαρακτηρισμὸς τῆς σχέσεως ὡς συμβάσεως ἐργασίας, Π 2502 σ. 28.

Κληρικοί. Ἐξαίρεσις ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας, Ἔγκ. σ. 1054.

Κληροδότημα. Ἰσχυρισμὸς περὶ ἐξοφλήσεως ἀξιώσεως διὰ κληροδοτήματος, Π 17 σ. 815.

Κλινικαί. Βλ. λ. *Νοσοκομεῖα*.

Κλωστοϋφαντουργοί. Ἐπιδόματα παραγωγῆς καὶ ἀποδόσεως, Ἔγγρ. σ. 935.

Κοινὰ Ταμεῖα Αὐτοκινήτων. Βλ. λ. *Αὐτοκίνητα*.

Κοινοποίησις. Βλ. λ. *Ἐπίδοσις*.

Κοινότητες. Βλ. λ. *Δῆμοι - Κοινότητες*.

Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις. Ὑποχρεωτικὴ καὶ αὐτοδίκαιος ἡ εἰς τὸ Ι.Κ.Α. ἀσφάλισις, ΝΖ σ. 43, Π 13426 σ. 188, Α.Π. 91 σ. 199, Α.Π. 441 σ. 706.—Κέντρα ἀσφαλίσεως τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ τοπικὴ ἔκτασις ἀσφαλίσεως, Ἔγκ. Ι.Κ.Α. σ. 534.—Εὐθύνη ἰδιοκτητῶν καὶ ἐργολάβων ἐπὶ οἰκοδομικῶν ἐργασιῶν καὶ τρόπος πληρωμῆς ἐργολάβων ἐκτελούντων οἰκοδομικὰς ἐργασίας διὰ λογαριασμὸν Ι.Κ.Α., Ἔγκ. Ι.Κ.Α. σ. 211.—Ἀπαλλαγὴ ἐκ παντὸς φόρου καὶ τελῶν χαρτοσήμου τῶν παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α. χορηγουμένων παροχῶν, Ἔγκ. Ι.Κ.Α. σ. 268, Ἔγγρ. σ. 436.—Τρόπος ὑπολογισμοῦ χρηματικῶν παροχῶν ὡς πρὸς δικαιούχους ἡφαλισμένους ἡλικίας κάτω τῶν 18 ἐτῶν, Ἔγκ. σ. 717.—Ἔκτασις ἐφαρμογῆς ἄρθρ. 43 ν. δ. 2638/1953· εὐθύνη μὴ συμμορφουμένων ἐργοδοτῶν, Ἔγκ. σ. 717.—Παράτασις ἰσχύος ἀποφάσεως Ε. Δ. περὶ κατατάξεως εἰς κλάσεις μισθωτῶν μὲ κυμαινομένας ἀποδοχάς, Ἔγκ. Ι.Κ.Α. 42 σ. 268.—Κατάταξις εἰς κλάσεις τῶν μισθωτῶν μὲ κυμαινομένας ἀποδοχὰς καὶ ἀποτίμησις εἰς χρῆμα τῶν εἰς εἶδος παροχῶν, Ἔγκ. Ι.Κ.Α. σ. 882.—Καταβολὴ δώρου ἑορτῶν Χριστουγέννων καὶ Νέου Ἔτους 1954 πρὸς τοὺς συνταξιούχους καὶ ἐπιδοτουμένους, Ἔγκ. σ. 41.—Χαρακτὴρ σχέσεως παραγωγῶν (πλασιὲ) καὶ ἐφαρμογὴ ἀσφαλιστικῆς νομοθεσίας, ΝΖ σ. 326.—Φύσις τῆς συνδεούσης τὸ μὴ μόνιμον προσωπικὸν τῶν Νοσηλευτικῶν Ἱδρυμάτων τοῦ ν. δ. 2592/1953 (τέως ν. 965/1937) πρὸς τὰ Ἱδρύματα ταῦτα σχέσεως ἐργασίας, Γνμδ. Σ. Ι.Κ.Α σ. 1215.—Νομικὴ θέσις ἰατρῶν θεραπευτῶν Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων· μὴ παροχὴ ὑπὸ ἰατρῶν θεραπευτῶν ἐξηρτημένης ἐργασίας καὶ ἀπαράδεκτον ἀγωγῆς αὐτῶν κατὰ ἐργατικὴν διαδικασίαν, Α. Π. 574 σ. 149.—Ἀνανέωσις αὐτομάτως τῆς κατὰ διατάξεις Κανονισμοῦ Ὑγειονομικῆς Ὑπηρεσίας Ι.Κ.Α. ὑπηρεσιακῆς ἐνιαυσίας σχέσεως ἰατροῦ Κεντρικῶν Ἀσφαλίσεων, ἂν μὴ καταγγελθῇ μέχρι τέλους Δεκεμβρίου τοῦ χρόνου διαρκείας τῆς ὑπηρεσιακῆς σχέσεως· παῦσις αὐτῆς οὐχὶ ἀπὸ καταγγελίας, ἀλλ' ἐφ' ὅσον μετ' αὐτὴν συμπληρωθῇ ὁ χρόνος λήξεως αὐτῆς, Α.Π. 182 σ. 476.—Ἀνάθεσις ὑπὸ ἀ. ν. 1846/1951 εἰς ὄργανα τοῦ Ι.Κ.Α. τῆς ἀναγνωρίσεως ἀσφαλιστικῶν παροχῶν· πότε ἁρμοδιότης πολιτικῶν δικαστηρίων, Εἰρην. 280 σ. 33.—Ἐπιτρεπτὸς δικαστικὸς ἔλεγχος ἐξετάσεως ἀποφάσεως ὀργάνων τοῦ Ι.Κ.Α. ἐν σχέσει πρὸς παροχὰς τοῦ Ι.Κ.Α.· ἀποκλεισμὸς μόνον ἀπὸ λειτουργίας ἀσφαλιστικῶν δικαστηρίων, Ε 1171 σ. 656. Βλ. ὡς πρὸς τὸν δικαστικὸν ἔλεγχον καὶ κατωτέρω εἰς τὴν παράγρ. «Συντάξεις».

Εἰσφοραί: Ἀπαλλαγὴ δώρου ἑορτῶν Χριστουγέννων 1953 καὶ Νέου Ἔτους 1954, Ἔγκ. σ. 40.—Τρόπος ὑπολογισμοῦ εἰσφορῶν ἐπὶ τοῦ δώρου Πάσχα 1954 ὑπαλλήλων νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, Ἔγκ. σ. 501.—Ἐπιστροφὴ εἰσφορῶν καταβληθεισῶν ἀχρεωστήτως ἐπὶ σκοπῷ ἀπολήψεως παροχῶν, Ἔγγρ. Ι.Κ.Α. σ. 97.—Μείωσις κατὰ 50/0 ἀπὸ 15.1/15.4.1954 τῶν ποσοστῶν εἰσφορῶν τοῦ ἄρθρ. 25 τοῦ ἀ. ν. 1846/1951 διὰ τὰ πρόσωπα τ' ἀπασχολούμενα ἐκτὸς περιοχῆς τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης, Ἔγκ. Ι.Κ.Α. σ. 267.—Ἀσφαλιστικαὶ εἰσφοραὶ πρὸς τὸ Ι.Κ.Α. διὰ τοὺς ἀπασχολουμένους ἐκτὸς τῆς περιοχῆς τῆς τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης, Ἔγκ. Ι.Κ.Α. σ. 1120.—Περὶ στρογγυλεύσεως ἀπὸ 1.5.1954 τῶν εἰσφορῶν πρὸς Ι.Κ.Α. εἰς δραχμὰς νέας ἐκδόσεως, Ἔγκ. Ι.Κ.Α. σ. 671.—Μισθὸς ἐκ τῶν ἄρθρων 657, 658 Α.Κ. καὶ εἰσφοραὶ πρὸς τὸ Ι.Κ.Α., Νμλγ. σ. 1050.—Παροχὴ τροφῆς εἰς προσωπικὸν νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων ἐν σχέσει πρὸς εἰσφορὰς πρὸς Ι.Κ.Α.· ἂν ἡ εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν κρατικῶν νοσοκομείων καὶ δημοσί-

μένους ἐκ τοῦ Ι.Κ.Α. λόγῳ στρατεύσεως, Ἔγκ. σ. 40.

Συντάξεις· ἀπόδειξις ἡλικίας· δικαστικὸς ἔλεγχος πράξεων. Λύσεις συντάξεων· δικαιοῦχα πρόσωπα· τρόπος ὑπολογισμοῦ· μὴ ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 29 § 11 ἀ.ν. 1846/1951· στρογγύλευσις ποσοῦ, Ἔγκ. σ. 673.—Κριτήρια ἐπιδοτήσεως καὶ συνταξιοδοτήσεως, Ἔγκ. σ. 717.—Ἀναθεώρησις συνταξιοδοτικῶν ἀποφάσεων Ι.Κ.Α., Ἔγκ. σ. 787.—Αἱ διὰ τοῦ ν.δ. 3083/1954 ἐπενεχθεῖσαι τροποποιήσεις εἰς τὴν περὶ συντάξεων νομοθεσίαν τοῦ Ι.Κ.Α.· ἀπόδειξις ἡλικίας ἠφαλισμένου· ἀναστολὴ συντάξεως ἐργαζομένων συνταξιούχων· μὴ ἀναστολὴ συντάξεως ἐπὶ ἀναπήρων πολέμου· εἰδικὴ συνταξιοδότησις φυματικῶν ἠφαλισμένων· λοιπαὶ μεταβατικαὶ συνταξιοδοτικαὶ διατάξεις, Ἔγκ. Διοικ. Ι.Κ.Α. σ. 1215.—Δῶρον ἑορτῶν Χριστουγέννων καὶ Νέου Ἔτους 1954 πρὸς συνταξιούχους καὶ ἐπιδοτουμένους, Ἔγκ. σ. 41.—Ἀπόδειξις ἡλικίας ἠφαλισμένου δι' ἀπονομὴν συντάξεως· ληξιαρχικὴ πρᾶξις· ἀληθὴς ἔννοια ἄρθρ. 10 § 2 ἀ.ν. 1846/1951 περὶ Κοινων. Ἀσφαλίσεων· ἔλλειψις ἀναδρομικῆς ἰσχύος διατάξεως ἄρθρ. 28 ν.δ. 2698/1953, Α.Π. 289 σ. 473.—Χαρακτὴρ πράξεων Ι.Κ.Α. νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου περὶ παροχῆς ἢ μὴ συντάξεως εἰς ἠφαλισμένους ὡς διοικητικῶν πράξεων· δικαιοδοσία δικαστηρίων πρὸς κρίσιν νομιμότητος διοικητικῆς πράξεως, ὑποκειμένης διαφορᾶς ἰδιωτικοῦ δικαιώματος προσβαλλομένου· ἀνεπίτρεπτον ἐλέγχου τῆς κατ' οὐσίαν ὀρθότητος τῆς πράξεως, Ε 81 σ. 588.—Ἀπόφασις διευθυντοῦ ὑποκαταστήματος Ι.Κ.Α. περὶ μὴ πραγματοποιήσεως ὡρισμένων ἡμερῶν ἐργασίας δι' ἀπονομὴν συντάξεως· ἁρμοδιότης αὐτοῦ καὶ ἀνεπίτρεπτον δικαστικοῦ ἐλέγχου ἀποφάσεώς του, Ε 81 σ. 588.

Κοινωφελεῖς ἐπιχειρήσεις. Διοικητικὸς καθορισμὸς ἀποδοχῶν μισθωτῶν ἐπιχειρήσεων κοινῆς ὠφελείας, Α.Π. 628 σ. 152.

Κονσερβοποιΐα. Ἐποχιακοὶ μισθωτοί· πρόσωπα μὴ δικαιοῦμενα ἐπιδόματος ἀνεργίας, Ἔγκ. σ. 1061.

Κρατήσεις. Ἐπὶ φιλοδωρημάτων καφενοπαλλήλων κλπ., Μελ. σ. 117.—Ἐξουσία Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν διὰ κρατήσεις ἐκ τῶν ἀποδοχῶν· κατάργησις διὰ τοῦ ἄρθρ. 18 τοῦ ν. 3058/1952 καὶ ν. 28/1944· ἀνεπέρειστος νόμῳ καὶ ἀκυρότης ὑ.ἀ. 27540/1954 περὶ χορηγήσεως δώρου Πάσχα 1954, καθ' ὃ μέρος ἀναφέρεται εἰς κρατήσεις ὑπὲρ τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας, Σ.Ε. 1630 σ. 1309.

Κτηνοτροφικαὶ ἐργασίαι. Ἀποδοχαὶ ἐργαζομένων εἰς γεωργοκτηνοτροφικὰς ἐργασίας· ἐξαίρεσις ὀκταώρου καὶ δώρων ἑορτῶν· ἐφαρμογὴ διατάξεων περὶ ἐλαχίστου ὁρίου ἀποδοχῶν νυκτερινῆς καὶ Κυριακῆς ἐργασίας, Ἔγγρ. σ. 46.—Μισθωτοὶ αὐτῶν· ἐξαίρεσις ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας, Ἔγκ. σ. 1054.

Κυριακή. Δικαίωμα ἑβδομαδιαίας ἀναπαύσεως μισθωτῶν· ἐφαρμογὴ τῆς ὑπὸ τοῦ ν. 2990/1922 κυρωθείσης Διεθνοῦς Συμβάσεως, Π 9906 σ. 1139.—Ἐφαρμογὴ ἐπὶ ἐργαζομένων εἰς γεωργοκτηνοτροφικὰς ἐργασίας· ὅροι, Ἔγγρ. σ. 46.—Ἔννοια ἄρθρ. 6 § 1 β. δ. 8/14.3.1930· ἐξάρτησις κατ' ἀρχὴν ἐπιβολῆς Κυριακῆς ἀναπαύσεως καὶ εἰς ὅσας πόλεις ἢ ἐπαγγέλματα ἐπιτρέπεται ἐκ τοῦ νόμου ἡ ἐργασία ἐκ τῆς διακριτικῆς ἐξουσίας τῆς Διοικήσεως· ἀπαιτουμένη αἴτησις ἐργοδοτῶν καὶ ὑπαλληλικῶν ὀργανώσεων· ἀποτελεῖ ἁπλῆν γνώμην καὶ οὐχὶ σύμφωνον τοιαύτην· συνέπειαι ἐξ ἀνυπαρξίας ἐπαγγελματικῆς ὀργανώσεως τῆς μιᾶς κατηγορίας, Σ.Ε. 479 σ. 1041.—Ἀνεφαρμοστον Κυριακῆς ἀργίας κατὰ θέρος εἰς νομίμους ἀνεγνωρισμένους τόπους θερινῆς διαμονῆς, Σ.Ε. 479 σ. 1041.—Ἐπιβολὴ Κυριακῆς ἀργίας καὶ εἰς χωρία κάτω τῶν 4000 κατοίκων, Σ. Ε. 479 σ. 1041.—Ἐξαιρέσεις ἀπαγορεύσεως ἐργασίας κατὰ Κυριακὰς τῶν βιομηχανιῶν καὶ μοναπωλίων τῶν ἀνηκουμένων ὑπὸ τοῦ Κράτους· ἀνεφάρμοστον ἐπὶ Ὀργαν. Τηλεπικοινωνιῶν Ἑλλάδος, Α.Π. 587 σ. 23.—Ἐπιτρεπτὸν ἐργασίας κατὰ Κυριακὰς εἰς ἐργασίας ἰατρικάς, μαιευτικάς, νοσοκομειακάς· ὧραι ἐργασίας εἰς γυναικολογικὰς κλινικάς· παροχὴ ἐργασίας κατὰ Κυριακὰς καὶ νύκτας· ἀμοιβὴ νοσηλευτικοῦ προσωπικοῦ ὑγειονομικῶν ἱδρυμάτων καὶ καταστημάτων κατὰ ν. δ. 683/1948, Π 410 σ. 309.—Ἐπιτρεπτὴ ἡ κατὰ Κυριακὰς ἐργασία εἰς ἐπιχειρήσεις μεταφορᾶς, Π 8 σ. 420, Π 165 σ. 710.—Ἐπιτρεπτὴ ἐπὶ ἐργασίας ἐπηρεαζομένης ὑπὸ καιρικῶν συνθηκῶν καὶ ἐκτελουμένης ἐν ὑπαίθρῳ (κεραμοποιεῖον), Π 30 σ. 711.—Παροχὴ ἐργασίας κατὰ Κυριακὰς ἐν τῇ πολιτικῇ ἀεροπορίᾳ, Π 7855 σ. 573.—Προσθετος ἀμοιβὴ δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς δυνάμει τῆς ὑ. ἀ. 8900/1946, Α. Π. 587 σ. 23, Εἰσαγ. σ. 23, Π 8 σ. 420, Π 19 σ. 654, Α.Π. 516 σ. 767, Π 2404 σ. 360, 768, Π 30 σ. 710.—Ἐφαρμογὴ ὑ.ἀ. 8900/1946 ἐπὶ νόμῳ ἐπιτρεπτῆς ἐργασίας, Α.Π. 587 σ. 23, Εἰσαγ. σ. 23, Π 8 σ. 420, Π 30 σ. 710.—Ἀνεφάρμοστον ὑ.ἀ. 8900/1946 ἐπὶ ἀκύρων συμβάσεων ἐργασίας, Π 4119 σ. 914.—Ἀνίσχυρον κατ' ἄρθρον 2 ἀ.ν. 1545/1950 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων χορηγουσῶν εἰς προσωπικὸν τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν προσαύξησιν ἢ ἐπίδομα ἢ ηὐξημένον ἡμερομίσθιον δι' ἀπασχόλησιν κατὰ Κυριακάς, ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν σιδηροδρομικῶν δικτύων κ.λ.π.· ἀνεφάρμοστον ἐπομένως καὶ ὑπ' ἀριθ. 8900/1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, Α.Π. 584 σ. 26.—Ἐφαρμογὴ ὑ.ἀ. 8900/1946 ἐπὶ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου· φύσις σχέσεως προσωπικοῦ συνεργείων Δήμων· ἀπὸ τοῦ ν. 1420/1951 ἰδιωτικοῦ δικαίου· πρὸ τούτου δημοσίου δικαίου, Π 11399 σ. 142.—Δικαίωμα προσθέτου ἀμοιβῆς ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου ταξὶ διὰ παροχὴν ἐργασίας κατὰ Κυριακὰς ἐπὶ τῇ βάσει μισθοῦ γενικῆς συλλογικῆς συμβάσεως τῆς 12 Αὐγούστου 1936 περὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, ἀναπροσαρμοζομένης, Π 935 σ. 239.—Ἐφαρμογὴ ὑ.ἀ. 8900/1946 ἐπὶ μισθωτῶν γενικῶς καὶ τοιούτων νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, οἷα τὰ εἰδικὰ Ταμεῖα Μηχανημάτων Δημοσίων Ἔργων, Α.Π. 473 σ. 705.—Ἀνεφάρμοστον ὑ.ἀ. 8900/1946 ἐπὶ διευθυντῶν μεγάλων ἐπιχειρήσεων, Π 3051 σ. 813.—

ων νοσηλευτικών ιδρυμάτων περιεχομένη τροφή και οίκησις λογίζονται ως αποδοχαί διά τον υπολογισμόν των προς το Ι.Κ.Α. εισφορών, Γν. Σ. σ. 666.— Τρόπος εισπράξεως εισφορών Ι.Κ.Α. κατά κανονισμόν· εφαρμογή νόμου περί εισπράξεως δημοσίων εσόδων και επί εισπράξεως απαιτήσεων Ι.Κ.Α., δι' εισφοράς εργοδοτών· ανακοπή προ και μετά την εκτέλεσιν· αρμόδιον δικαστήριον· επιτρεπτή ανακοπή ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων, μη λειτουργούντων ασφαλιστικών δικαστηρίων, Π 6713 σ. 658.

Ασφάλισις κατ' ανεργίας· επιδότησις.—Ασφάλισις κατ' ανεργίας· καταγγελία σχέσεως εργασίας· στράτευσις· ερμηνεία ν. δ/τος 2961/1954· πρόσωπα υπαγόμενα εις την ασφάλισιν· πρόσωπα εξαιρούμενα· καταργήσις προϋφισταμένων εξαιρέσεων· τοπική έκτασις της ασφαλίσεως· εισφοραί ανεργίας· παροχαί ανεργίας· προϋποθέσεις· χρόνος αναμονής· έναρξις και διάρκεια επιδοτήσεως· ποσόν επιδόματος· αναστολή, συνέχισις, διακοπή, ανάκλησις επιδοτήσεως· έλεγχος ανεργίας· παραγραφαί· πρόσωπα μη δικαιούμενα επιδόματος ανεργίας· μεταβατικαι διατάξεις· καταγγελία σχέσεως εργασίας· διαδικασία επιδοτήσεως· αρμοδιότητες, Έγκ. Ι.Κ.Α. σ. 1053.—Υπαγωγή εις ασφάλισιν ανεργίας υποχρεωτικώς πάντων των παρεχόντων εξηρτημένην εργασίαν ή υπηρεσίαν, έναντι αμοιβής, δυνάμει ιδιωτικής συμβάσεως ωρισμένου ή αορίστου χρόνου, εφ' όσον ασχολούνται εις περιφερείας εις ας έχει επεκταθή ή ασφάλισις κατά ανεργίας, Α.Π. 91 σ. 199, Π 13426 σ. 188, Γν. Σ. σ. 322, Εισαγ. σ. 1146, Π 9639 σ. 1146, Α.Π. 716 σ. 1243.—Αυτόματος και υποχρεωτική ή ασφάλισις, ΝΖ σ. 43, Π 13426 σ. 188, Α.Π. 91 σ. 199, Α.Π. 441 σ. 706.—... ανεξαρτήτως εγγραφής ή μη του μισθωτού εις τα μητρώα του Ι.Κ.Α., ΝΖ σ. 43.—Καταγγελία συμβάσεως εργασίας προσωπικού Δημοσίου· μη υπαγωγή εις ν.δ. 2511/1953 περί ελέγχου ομαδικών απολύσεων· επίδομα ανεργίας, Έγκ. Ι.Κ.Α. σ. 381.—Μη υπαγωγή εις την κατά της ανεργίας ασφάλισιν Ι.Κ.Α. μέχρις εκδόσεως σχετικού κανονισμού (μη εκδοθέντος είσέτι) κατ' οίκον υπηρετριών· ανεφάρμοστον άρθρ. 9 ν. 118/1945 διά καταγγελίαν συμβάσεως εργασίας, Π 1913 σ. 480.—Προϋπόθεσις δικαιώματος άνεργων επί ασφαλιστικών παροχών (επιδομάτων ανεργίας) κατά ν.δ. 1235/1949 ή πραγματοποίησις υπ' αυτών 180 ημερών εντός των τελευταίων 18 μηνών από εκδηλώσεως ανεργίας· πραγματοποίησις όμως ημερών τούτων εις εργασίας θεμελιούσας υποχρέωσιν προς ασφάλισιν παρά τω Ταμείω· τοιαύται εργασίαι νοούνται εκείναι, δι' ας υφίσταται υποχρέωσις εργοδοτών προς καταβολήν ασφαλιστικών δι' ανεργίαν εισφορών, Α.Π. 286 σ. 472.—Ασφάλισις κλάδου ανεργίας· εισφοραί· παροχαί· προϋποθέσεις επιδοτήσεως· διάρκεια· αναστολή και συνέχισις· ποσόν επιδόματος ανεργίας· παραγραφαί· μεταβατικαι διατάξεις, Έγκ. σ. 843.— Νόμιμος έκδοσις υ.δ. 19370/1952 περί ποσού των υπό Ι.Κ.Α. χορηγουμένων επιδομάτων ανεργίας και' άρθρ. 25 § 3 ά.ν. 1846/1951· μη αναγκαία ή εις Εφημερίδα Κυβερνήσεως δημοσίευσις, Εφ. 5583 σ. 304, Παρατ. σ. 304.—Υπολογισμός ημερών άδειας μισθωτών ως ημερών εργασίας διά καταβολήν επιδόματος ανεργίας, Έγγρ. Ι.Κ.Α. σ. 481,671.—Ποσόν επιδόματος ανεργίας· βάσις υπολογισμού· διάρκεια επιδοτήσεως εργατικών στελεχών και καταβλητέα επιδόματα· διαδικασία αναγνωρίσεως δικαιώματος επιδοτήσεως των παρ' εργοδοτών υπαγομένων εις το ν.δ. 2511/1953 «περί ελέγχου ομαδικών απολύσεων» απολυομένων μισθωτών· βάσις υπολογισμού εφεδρικών επιδομάτων· επιδότησις στρατευομένων άνεργων, Έγκ. Ι.Κ.Α. σ. 1118.—Παροχαί δι' ανεργίαν και στράτευσιν μετά το ν.δ. 2961/1954, Έγκ. Διοικ. Ι.Κ.Α. σ. 1118.—Πίναξ υπολογισμού επιδομάτων ανεργίας κατά το ν.δ. 2961/1954, σ. 1121.—Μη εισπραξις εισφορών ανεργίας διά τα πρόσωπα τα μη δικαιούμενα επιδόματος ανεργίας, Έγκ. Ι.Κ.Α. σ. 1175.

Επί της επιδοτήσεως δι' ανεργίαν: Στρατευομένων μισθωτών, Έγγρ. Ι.Κ.Α. σ. 96, Γν. Σ. Ι.Κ.Α. σ. 96.—... των υποπιπτοχολουμένων ησφαλισμένων μετά το ν.δ. 2698/1953, Έγκ. Ι.Κ.Α. σ. 156.—... των υπό του ά.ν. 1836/1951 προστατευομένων μισθωτών, Έγκ. Ι.Κ.Α. σ. 156, Έγγρ. Ι.Κ.Α. σ. 482.—...των βάσει της Π.Υ.Σ. 1037/1958 απολυθέντων αριεργατών, Έγκ. Ι.Κ.Α. σ. 381, 383, 832.—...των εποχικών μισθωτών, Έγκ. Ι.Κ.Α. σ. 776.—... των ησφαλισμένων, οίτινες απολύονται παρ' εργοδοτών, των οποίων το προσωπικόν δεν υπάγεται εις την ασφάλισιν ανεργίας, Έγγρ. Ι.Κ.Α. σ. 776.—.. μετά λύσιν συμβάσεως έκ της αποχής του μισθωτού υπέρ τα νόμιμα χρονικά όρια, Νρλγ. σ. 1048.—Ως προς τα Γραφεία Εύρέσεως Εργασίας βλ. την λέξιν ταύτην.

Επιδότησις λόγω ασθενείας· αντιφυματική ασφάλισις. Κριτήρια επιδοτήσεως και συνταξιοδοτήσεως, Έγκ. σ. 717.—Ανακοπή κατά πράξεως επιβολής εισφορών Ι.Κ.Α. υπέρ Οργανώσεως Αντιφυματικής Ασφαλίσεως· σύστασις οργανώσεως ως νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου· λειτουργία διά καταστατικού και καθορισμός υποχρεώσεων εργοδοτών· νομιμότης καταστατικού· υποκατάστασις Ι.Κ.Α. εις δικαιώματα και υποχρεώσεις οργανώσεως· υπαγόμενα εις ασφάλισιν Οργανώσεως πρόσωπα· έννοια άρθρ. 59 Συντάγματος 1911 περί μη επιβολής φόρου άνευ νόμου, Α.Π. 333 σ. 520.

Βοήθημα τοκετού: Βοήθημα τοκετού εις άμεσως ησφαλισμένας, Έγκ. σ. 268.

Επί εργατικών ατυχημάτων: Απαλλαγή εργοδότου υποχρεώσεως προς αποζημίωσιν παθόντος εξ εργατικού ατυχήματος ή των αντ' αυτού δικαιουμένων, εφ' όσον ο παθών ησφαλίζετο εις Ι.Κ.Α., Α.Π. 441 σ. 706.

Επιδότησις στρατευομένων μισθωτών ν. 2054/1952. Βλ. λ. *Στράτευσις* (παράγρ. Δ').—Καταβολή έκτακτου οικονομικής ενισχύσεως επ' ευκαιρία εορτών Χριστουγέννων και Νέου Έτους προς επιδοτου-

Ἀκυρότης συμφωνίας περὶ παροχῆς ἐργασίας κατὰ Κυριακάς, ἐφ' ὅσον ἀπαγορεύεται ἐκ τοῦ νόμου, Εἰσαγ. σ. 23, Α.Π. 262 σ. 456.—Ἀποδοχαὶ μισθωτῶν ἀπασχολουμένων κατὰ Κυριακάς κ.λ.π., Ἔγγρ. σ. 48.—Μὴ συνυπολογισμὸς προσαυξήσεως ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακάς εἰς ἀποδοχὰς ἀδείας τοῦ ἀ.ν. 539/1945, Π 10488 σ. 1030.—Πρόσθετος ἀμοιβὴ μισθωτοῦ δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς καὶ μὴ ἐργασίμους ἡμέρας· συμφωνία μισθοῦ ὑπερτέρου τοῦ νομίμου πρὸς κάλυψιν καὶ ταύτης· ἀνεφάρμοστον ὁ.ἀ. 8900/1946 καὶ 26825/1951, Π 935 σ. 239, Π 164 σ. 991.—Παροχὴ πρόσθετου ἀμοιβῆς 75 ο/ο ἐπὶ μισθοῦ δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακάς· ὑπολογισμὸς ἐπὶ ὑποχρεωτικῶν ἐλαχίστων ὁρίων μισθῶν συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν εἰς εἶδος παροχῶν, ἐφ' ὅσον προβλέπονται ὑπὸ οἰκείων συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καὶ ὑπάρχει διὰ ταύτας καθιερωμένον διὰ νόμου ἐλάχιστον ὅριον ἀποτιμήσεώς των εἰς χρῆμα, Π 1741 σ. 352.—Μὴ ὑπολογισμὸς εἰς ἡμέρας ἀδείας ἐπισήμων ἢ κατ' ἔθιμον ἑορτασίμων ἡμερῶν, ἑπομένως οὐδὲ εἰς καταβλητέας ἀποδοχὰς καὶ τῆς ἐξ 75 ο/ο προσαυξήσεως δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακάς· τίνες αἱ ἑορτάσιμοι ἡμέραι, Π 2404 σ. 360, 768.—Μὴ συνυπολογισμὸς εἰς ἀποζημίωσιν ν. 2112 προσθέτων ἀμοιβῶν δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακάς, Π 7855 σ. 578.—Γενικὴ ἐξοφλητικὴ ἀπαιτήσεων περὶ μισθοῦ ἀπόδειξις· μὴ ἀναγραφὴ καὶ τῶν ἀπαιτήσεων μισθωτοῦ περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς καὶ νύκτας· ἀπόρριψις ἰσχυρισμοῦ περὶ παραιτήσεως μισθωτοῦ, Π 5012 σ. 754.—Παροχὴ εἰς μηνιαίως ἀμειβομένους μισθωτοὺς ἑνὸς ἐπὶ πλέον ἡμερομισθίου, ηὐξημένου κατὰ 75ο/ο διὰ τὴν κατὰ Κυριακὰς καὶ μὴ ἐργασίμους ἑορτὰς ἐργασίαν των, ἐκτὸς ἂν παρέχηται ἑτέρα ἡμέρα τῆς ἑβδομάδος πρὸς ἀνάπαυσιν, ὁπότε ἡ αὔξησις συνίσταται εἰς τὰ 75 ο/ο· καθιερωμέναι ἐκ τοῦ νόμου μὴ ἐργάσιμοι ἑορταί, Α.Π. 516 σ. 767, Π 2104 σ. 360, 768.—Ἐφαρμογὴ ὑπ' ἀριθ. 17590, 68560/1950, 25100, 67890/1951 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων περὶ παροχῆς ἐκτάκτου οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως δι' ἑορτὰς Πάσχα καὶ Χριστουγέννων· μὴ συνυπολογισμὸς διὰ τοὺς κατὰ μονάδα ἐργασίας ἀμειβομένους μισθωτοὺς καὶ προσαυξήσεως ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακάς, Α.Π. 515 σ. 880.

Κύριον ἐπάγγελμα. Ὡς στοιχεῖον ὑπαλληλικῆς ἰδιότητος· συνέπειαι ἐλλείψεως, Α.Π. 241 σ. 48, Π 1115 σ. 479, Π 188 σ. 575, Π 346 σ. 583.

Κῶδιξ Ἐργασίας. Βλ. λ. *Ἐργατικὸν δίκαιον.*

Κώλυμα παροχῆς ἐργασίας. Δικαίωμα μισθοῦ· ἄρθρ. 657, 658 Α.Κ.· ἐννοια συμβάσεως ἐργασίας κλπ. Βλ. λ. *Ἀσθένεια*, *Ἐργασίας σύμβασις* (παράγρ. Ι΄). *Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας* (παράγρ. ΕΒ΄).

Λ

Λατομεῖον. Χαρακτηρισμὸς ὡς γεωργικῆς ἐπιχειρήσεως· ἀνεφάρμοστον β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920, Π 6192 σ. 23.

Λαχαναγοραὶ - Λαχανοπῶλαι. Ὑποχρεώσεις ἐφοδιασμοῦ ὑπαλλήλων διὰ βιβλιαρίων ὑγείας· δὲν ἀφορᾷ εἰς ἐλευθέρους ἐργάτας, προσλαμβανομένους διὰ βοηθητικὰς ἐργασίας, Π 13425 σ. 817.

Λαχειοπῶλαι. Πωληταὶ λαϊκοῦ λαχείου· ἐξαιρέσεις ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας, Ἔγκ. σ. 1051.

Λευκαντήρια. Ἐφαρμογὴ ὁ.ἀ. 59636/1950 διὰ παροχὴν ἐπιδόματος δι' ἀνθυγιεινὴν ἐργασίαν εἰς ἐργάτας, Π 7777 σ. 1256.

Λευκὴ ἀπεργία. Βλ. λ. *Ἀπεργία.*

Λεωφορεῖα. Βλ. λ. *Αὐτοκίνητα.*

Ληξιαρχικὴ πρᾶξις. Ἀπόδειξις ἡλικίας ἠσφαλισμένου δι' ἀπονομὴν συντάξεως ὑπὸ Ι.Κ.Α.· ἔννοια ἄρθρ. 10 § 2 ἀ. ν. 1846/1951, Α.Π. 289 σ. 473, Ἔγκ. Ι.Κ.Α. σ. 1211.

Λιμενεργάται. Νόμιμος ἀπεύθυνος ἀγωγῆς περὶ ἀποζημιώσεως παθόντος ἐξ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος μονίμου ἐργάτου τοῦ Ο.Λ.Π. κατὰ τοῦ ὑπέχοντος ὑποχρέωσιν ἀποζημιώσεως Ταμείου Ἀσφαλίσεως Λιμενεργατῶν Πειραιῶς· ἔννοια ἐργατικοῦ ἀτυχήματος κατὰ ν. 551· ὕπαρξις εὐθύνης τοῦ ἐργοδότου πρὸς καταβολὴν ἀποζημιώσεως καὶ ἐπὶ ἀτυχήματος, λαβόντος χώραν ἐξ ὑπαιτιότητος ἑρίτου, Π 2480 σ. 1188.

Λιμενικὰ Ταμεῖα. Ἀνάλογος ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 10 § 3 ν. 843/1948 ἀφορώντος ἀπόλυσιν μισθωτῶν, ἀσχολουμένων μὲ βεβαίωσιν καὶ εἰσπραξιν τῶν διὰ τοῦ νόμου τούτου καταργουμένων φόρων καὶ ἐπὶ ὑπηρετούντων εἰς Λιμενικὰ Ταμεῖα· ἀπόλυσις καὶ τῶν διὰ τοῦ ἀ. ν. 211/1936 προστατευομένων ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν· μόνη ἐξαίρεσις τῶν κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ ν. 843/1948 ὑπηρετούντων εἰς τὰς τάξεις τοῦ Στρατοῦ, Α.Π. 590 σ. 91.—Ἀποχώρησις ὑπαλλήλου Λιμενικοῦ Ταμείου μετὰ συμπλήρωσιν ὁρίου ἡλικίας καὶ ἀποζημίωσις ν. 2112, Γν. Σ. σ. 718.

Λινοτύπαι. Βλ. λ. *Τυπογράφοι.*

Λογαριασμοὶ εἰδικοί. Χαρακτὴρ ἀσφαλιστικῶν ὀργανισμῶν ὡς νομ. προσώπων δημοσίου δικαίου· εἰδικὸς λογαριασμός· εἰδικὴ ἐνοχικὴ δεσμεύσεις, Μελ. σ. 1273.

Λουτρά. Μισθωτοὶ λουτρῶν λουτροπόλεων· μισθωτοὶ θαλασσίων λουτρῶν· ἐπιδότησις ἀνεργίας, Ἔγκ. σ. 1061.

Λουτροθεραπεία. Βλ. λ. *Ἀνάπηροι.*—Ἄδεια ἀποχῆς μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας διὰ λουτροθεραπείαν· οὐ συμψηφισμὸς ἡμερῶν εἰς διάρκειαν ἀδείας κατ' ἀ. ν. 539/1945, Γν. Σ. σ. 488.

Λοχεία. Βλ. λ. *Γυναῖκες.*

Μ

Μάγειροι. Βλ. λ. *Ἑστιατόρια.*

Μαθητεία - Μαθητευόμενοι. Ἡ σύμβασις μαθητείας ἐν ἀρχαίᾳ Αἰγύπτῳ· (κατὰ τὸ δίκαιον τῶν παπύρων), ΝΖ σ. 1.—Διαφορὰ συμβάσεως μαθητείας ἀπὸ συμβάσεως ἐργασίας· πρόσληψις μαθητευομένου εἰς ἐργασίαν ὑαλοπωλείου· κύριος σκοπὸς ἡ παροχὴ ἐργασίας ἐπὶ χρηματικῇ ἀντιπαροχῇ· ἐφαρμογὴ τῶν περὶ μαθήσεως ἐργασίας διατάξεων καὶ ἐπὶ συμβάσεως μαθητείας, Π 6 σ. 194.—Ἡμερομίσθια νεαρῶν προσώπων χημικῶν βιομηχανιῶν, Ἔγγρ. σ. 98.— Καθορισμὸς μι-

σθοῦ ὑπὸ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας 16.9.1937 ὑπαλλήλικοῦ ἑταιρειῶν καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ ἀνωνύμων ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ γραφείων· προϋπόθεσις ἐφαρμογῆς ἐπὶ μαθητευομένων ἡ ἀπασχόλησις εἰς ἐκμάθησιν τέχνης ἢ εἰδίκευσιν, Π 233 σ. 1138.—Μισθὸς μαθητευομένων εἰς ἐπιχειρήσεις ἢ ἐργασίας· ἐφαρμογή ὑ. ἀ. 33700/1950, Π 233 σ. 1198.

Μακαρονοτεχνῖται. Παροχὴ ἐκτάκτου οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως δι' ἑορτὰς Χριστουγέννων εἰς μακαρονοτεχνίτας· ἐφαρμογὴ ὑ.ἀ. 67800/1951· ὑπολογισμός, Α.Π. 523 σ. 881.

Μάρτυρες. Βλ. λ. *Ἐργατικαὶ διαφοραί* (παράγρ. Α').

Μεσεγγύησις. Βλ. λ. *Ἐχθρικαὶ περιουσίαι.*

Μεταβίβασις ἐπιχειρήσεως. Βλ. λ. *Ἀναδοχὴ χρέους, Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας* (παράγρ. ΣΤ').

Μεταβολή. Μονομερὴς ὅρων συμβάσεως ἐργασίας Βλ. λ. *Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας* (παράγρ. Ζ').—Προσώπου ἐργοδότου βλ. λ. *Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας* (παράγρ. ΣΤ').—Βάσεως ἀγωγῆς· ἀπαράδεκτον, Α.Π. 581 σ. 37, Π 11399 σ. 142, Α.Π. 201 σ. 533, Π 7855 σ. 573, Π 6548 σ. 1297.

Μετάθεσις. Μισθωτοῦ ἀπὸ ἓν Ἀθήναις ἐργοστάσιον εἰς ἐργοστάσιον ἐργοδότου ἐν Πειραιεῖ· ἔρευνα ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς ὅρων συμβάσεως, Π 934 σ. 308.

Μεταλλευταί. Δικαίωμα συντάξεως μελῶν οἰκογενείας τοῦ εἰς τὸ Ταμεῖον Μεταλλευτῶν ἠσφαλισμένου, ὅστις ἐξετελέσθη συνεπείᾳ πολεμικοῦ ἀτυχήματος· προϋπόθεσις ὅτι οὗτος ἀπησχολεῖτο κατὰ τὸν ἀμέσως πρὸ τῆς ἐκτελέσεως χρόνον εἰς μεταλλεῖα· ὕπαρξις δικαιώματος καὶ ὅταν ὁ ἠσφαλισμένος ἀπησχολήθη εἰς προηγούμενον χρόνον, ἐγγὺς τῆς ἡμέρας τῆς ἐκτελέσεως, ἐφ' ὅσον ἡ διακοπὴ ἐργασίας δὲν ὀφείλεται εἰς ἰδίαν αὐτοῦ ὑπαιτιότητα· ἀπόδειξις ἀπασχολήσεως, Α.Π. 700 σ. 1303.

Μετανάστευσις. Ἡ μετανάστευσις εἰς τὸ διεθνὲς πλαίσιον, Ὁμιλία σ. 323.

Μεταφοραί. Ἐπιτρεπτὴ ἡ κατὰ Κυριακὰς ἐργασία εἰς ἐπιχειρήσεις μεταφορᾶς, Π 8 σ. 420.—Σύμβασις μὲ ἀνεξάρτητον ἐπιχείρησιν μεταφορᾶς, ἵνα ἀναλάβῃ μεταφορὰν προσώπων ἢ πραγμάτων εἰς ὡρισμένον τόπον· δὲν θεωρεῖται ὁ συμβληθεὶς ὡς προστήσας ταύτην· ζημίαι· εἰς ὑπεύθυνος, Π 1080 σ. 514.—Ἀξίωσις μισθωτοῦ ἐπιχειρήσεως μεταφορᾶς προσώπων δι' ἠλεκτροκινήτων σιδηροδρόμων, ἐργασθέντος κατὰ χρόνον δικαιουμένης 2ἁώρου ἀναπαύσεως, πρὸς ἀποζημίωσιν ἐκ τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἐργοδότιδος, Π 9906 σ. 1139.

Μήνυσις. Μισθωτοῦ δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν καὶ ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 9 ν. 118/1945 καὶ ν. 2112. Βλ. λ. *Ἀνεργία* (παράγρ. Βδ), *Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας* (παράγρ. Εγ).—Ἀπώλεια δικαιώματος συντάξεως ἠσφαλισμένου εἰς Ταμεῖον Συντάξεως Προσωπικοῦ Σ.Ε.Κ. μετ' ἀπόλυσιν διὰ διάπραξιν ἀδικήματος ἐκ τοῦ ἄρθρ. 19 τοῦ Κατ/κοῦ· μὴ ἀναβίωσις ἐν ἀποκαταστάσει, Α.Π. 19 σ. 596.—Πρόκλησις ζημιῶν εἰς ἐργοδότην ὑπὸ μισθωτοῦ μηνυθέντος καὶ ἀπολυθέντος μεθ' ὑποβολὴν μηνύσεως· οὐχὶ καταχρηστικὴ ἡ τοιαύτη ἀπόλυσις, Α.Π. 74 σ. 281.

Μηχανικοί. Χαρακτηρισμὸς μηχανικῶν ὡς ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, Α.Π. 586 σ. 17.—Ἀλωνιστικῶν μηχανῶν καὶ βοηθοὶ αὐτῶν· ἐπιδότησις ἀνεργίας, Ἐγκ. σ. 1061.—Παροχὴ ἐργασίας ὑπὸ πρακτικοῦ πτυχιούχου μηχανικοῦ, ἐπιβλέποντος λειτουργίαν καὶ συντήρησιν κινητηρίου μηχανῆς ἢ μηχανολογικῆς ἐγκαταστάσεως· χαρακτηρισμὸς ὡς ὑπαλληλικῆς ἐργασίας, Π 1659 σ. 1262.

Μηχανικὸς ἐξοπλισμὸς Κράτους. Ἀποζημιώσεις ἀπολυομένων ὑπαλλήλων μηχανικοῦ ἐξοπλισμοῦ τοῦ Κράτους· πρόσληψις ὑπαλλήλων ὑπὸ Ὑπηρεσίας Ἐπειγόντων Ἔργων, εἰς ἣν μετεβιβάσθη ὁ μηχανικὸς ἐξοπλισμὸς τοῦ Κράτους· συνιστᾷ σύμβασιν ὡρισμένου χρόνου· ἔλλειψις δικαιώματος ἀποζημιώσεως ὑπαλλήλων, ὑπηρετησάντων μέχρι λήξεως τοῦ ἔργου τῆς Ὑπηρεσίας Ἐπειγόντων Ἔργων Ἐθνικῆς Ἀμύνης· παραμονὴ ὑπαλλήλων ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ, συσσωματωθείσῃ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Δημοσίων Ἔργων, συνιστᾷ σύμβασιν ἀορίστου χρόνου· δικαίωμα ἀπολυομένων ἐπὶ τῇ ἀποζημιώσεως τοῦ ἀ.ν. 913/1949· ὑπολογισμὸς ἀποζημιώσεως, Γν. Σ. σ. 932.

Μισθός. Βλ. λ. *Ἀποδοχαί, Ἐργασίας σύμβασις, Συλλογικαὶ διαφοραί, Συλλογικαὶ συμβάσεις.*

Μίσθωσις ἔργου. Διάκρισις συμβάσεως μισθώσεως ἔργου ἀπὸ συμβάσεως ἐργασίας, Α.Π. 470 σ. 770, Α.Π. 705 σ. 1285.—Ἀντικείμενον συμβάσεως μισθώσεως ἔργου, κατ' ἄρθρ. 681 Ἀστικοῦ Κώδικος, ἡ ἐκτέλεσις ἔργου· παροχὴ ἀποτελέσματος ὡς προϊόντος ἀνεξαρτήτου ἐργασίας, ἐναντι ἀμοιβῆς, Α.Π. 470 σ. 770.—Παροχὴ ἐργασίας ὑπὸ ὑποδηματεργάτου κατὰ μονάδα ἐργασίας καὶ ὑπὸ διευθύνων καὶ ἐποπτείαν ἐργοδότου συνιστᾷ σύμβασιν ἐργασίας καὶ οὐχὶ μίσθωσιν ἔργου· ἀντικείμενον μισθώσεως ἔργου ἡ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου ἐκτέλεσις τοῦ ἔργου καὶ οὐχὶ ἡ παροχὴ τῆς ἐργασίας· συμφωνία περὶ ἀμοιβῆς κατὰ μονάδα ἐργασίας ἢ κατ' ἀποκοπὴν καὶ ἐν συμβάσει ἐργασίας, Α.Π. 705 σ. 1285.—Ἀπαίτησις ἐργατῶν χρησιμοποιουμένων ὑπὸ ἐργολάβου εἰς κατασκευὴν οἰκοδομικοῦ ἔργου ἢ ἄλλης ἀκινήτου ἐγκαταστάσεως διὰ μισθὸν αὐτῶν κατὰ ἐργοδότου, κατ' ἄρθρ. 702 Α.Κ.· ἐκδίκασις ἀγωγῆς κατ' ἐργατικὴν διαδικασίαν ν. ΓΘΟΔ', Π 1062 σ. 300.—Contra: Π 742 σ. 301.

Μίσθωσις πράγματος. Χαρακτὴρ σχέσεως ὁδηγῶν αὐτοκινήτων ταξὶ ὡς συμβάσεως ἐργασίας ἢ μισθώσεως πράγματος, βλ. λ. *Αὐτοκίνητα* (παράγρ. Α).

Μισθωτοί. Βλ. λ. *Ἐργάται - Τεχνῖται, Ὑπάλληλοι ἰδιωτικοί, Ὑπηρέται* καὶ τὰ κατ' ἰδίαν θέματα καὶ τὰς κατηγορίας μισθωτῶν εἰς τὰς οἰκείας λέξεις.

Μονιμότης. Βλ. λ. *Ἡλικία, Κανονισμοί, Ὑδάτων Ἑταιρεία.*—Διορισμὸς διδακτικοῦ προσωπικοῦ ἰδιωτικῶν ἐκπαιδευτηρίων· μονιμότης ἀ.ν. 2545/1940 καὶ μεταρρύθμισις διὰ ν. 881/1948, Π 8835 σ. 1103.

Μονοπώλια. Ἐξαίρεσις ἀπαγορεύσεως ἐργασίας κατά Κυριακάς τῶν βιομηχανιῶν καὶ μονοπωλίων τῶν ἀσκουμένων ὑπὸ τοῦ Κράτους· ἐπιχείρησις Ο.Τ.Ε., Α.Π. 587 σ. 23.

Μορφωτικαί Ὀργανώσεις. Εἰσφορὰ στρατεύσεως, Ἔγκ. σ. 1063.

Μουσικοί. Πρόσληψις εἰς προβλεπομένην ὑπὸ κανονισμοῦ θέσιν μουσικοῦ ὀρχήστρας Δήμου, διὰ τὴν ἐπίτευξιν σκοποῦ αὐτοδιοικήσεως· σχέσις δημοσίου δικαίου, Α.Π. 406 σ. 648.

Μπάρ. Βλ. λ. ***Σερβιτόροι.***

Ν

Ναοί. Πρόσληψις ὑπὸ ἱεροῦ ναοῦ καθαριστρίας· συνιστᾷ σύμβασιν ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου· πρόσληψις νεωκόρου συνιστᾷ σχέσιν δημοσίου δικαίου, τοῦ διορισμοῦ γινομένου ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου, κατ' ἄρθρον 64 τοῦ ἀ.ν. 2200/1940, Π 9738 σ. 1251.

Ναυτικοί. Ἡ Διεθνὴς Ὀργάνωσις Ἐργασίας καὶ ἡ ναυτικὴ ἐργασία, Σημ. σ. 336.—Συλλογικαὶ διαφοραὶ εἰς τὴν ναυτικὴν ἐργασίαν· ἀποχωρισμὸς ἐκ τῶν εἰς τὸν ἀ. ν. 16/20 Νοεμβρίου 1935 ὑπαγομένων μισθωτῶν δι' ἐπίλυσιν συλλογικῶν διαφορῶν τῶν ἐργατῶν θαλάσσης· ρύθμισις συλλογικῶν διαφορῶν τούτων κατ' εἰδικὸν ἀ. ν. 299/1936 περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐν τῇ ναυτικῇ ἐργασίᾳ· ὑπαγωγὴ εἰς αὐτὸν καὶ ἄλλεργατῶν· ἀναρμοδιότης Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ἀ. ν. 16/20 Νοεμβρίου 1935, Σ. Ε. 2208 σ. 400.—Τίνες χαρακτηρίζονται ὡς ναυτικοί· ἄρθρ. 1 ν. 721/1948, Σ. Ε. 2208 σ. 400.—Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας πλοιάρχου· ἀγωγὴ κατὰ πλοιοκτήτου τοῦ πλοίου, ἀνεξαρτήτως εὐθύνης ἐκμεταλλευομένου τὸ πλοῖον ἐφοπλιστοῦ μὴ πλοιοκτήτου· δυνατότης κατ' ἄρθρ. 288 Ἐμπορ. Νόμου, μὴ καταργηθέντος διὰ ν. 1752/1951 ἐπερὶ ναυτικῆς ἐργασίας» ἀπολύσεως πλοιάρχου ὁποτεδήποτε, Π 74 σ. 597.—Προστασία ναυτικοῦ ἐν περιπτώσει ἀσθενείας· δικαίωμα νοσηλείας καὶ ἀποζημιώσεως· ἔννοια συμπληρώσεως ἄρθρ. 23 ν. 1752/1951 ὑπὸ ἄρθρ. 3 ν.δ. 17/30.10.1953· νομοθετικὴ ρύθμισις εὐθύνης πλοιοκτήτου διὰ τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ ἀσθένεια τοῦ ναυτικοῦ προύκήρχε μὲν τῆς ναυτολογίας, συνεπείᾳ ὅμως τῆς ἐπὶ τοῦ πλοίου ὑπηρεσίας ὑπέστη ὑποτροπὴν ἢ οὐσα χρονία ὑπέστη παροξυσμόν· περιορισμὸς εἰς ὑποχρέωσιν καταβολῆς μισθῶν δύο μηνῶν· διάταξις πραγματογνωμοσύνης καὶ ἔννοια νόμου, Π 181 σ. 597.—Κατάσχεσις πλοίου κατ' ἄρθρ. 269 Ε.Ν. μόνον διὰ χρέη προελθόντα ἐκ τοῦ πλοίου, ὃν ἐκτελεῖ ἢ πρόκειται νὰ ἐκτελέσῃ· ὑπαγωγὴ μεταξὺ χρεῶν πάσης φύσεως ἀποδοχῶν πληρώματος, ὡς καὶ ἀποζημιώσεως λόγῳ καταγγελίας συμβάσεων ναυτικῆς ἐργασίας· ἀπαγόρευσις ἐκπλου τοῦ πλοίου ὑπὸ διοικητικῶν ἀρχῶν· ἀναγκαστικὴ κατάσχεσις πλοίου δι' οἱονδήποτε χρέος, Π 415 σ. 771.—Λύσις ναυτικῆς ἐργασίας διὰ καταγγελίας· κρατήσεις ὑπὲρ Ναυτικοῦ Ἀπομαχικοῦ Ταμείου· ἐπιτρεπτὸν ἀτομικῆς συμφωνίας περὶ ἀποδοχῶν ὑπὲρ τὰ νόμιμα ὅρια, Π 417 σ. 775.—Δίκαι κατὰ πλοιάρχου· ἐννοια ἄρθρ. 324 Ε.Ν.· νοητέος ὡς πλοίαρχος ὁ ἐκάστοτε τοιοῦτος καὶ ὄχι ὁ συνομολογήσας ὑποχρεώσεις, Π 417 σ. 775.—Καθιέρωσις προνομίου μισθῶν πλοιάρχου καὶ πληρώματος ἐπὶ τοῦ πλοίου καὶ τοῦ ναύλου ἐν περιπτώσει ἐκουσίας ἐκποιήσεως τοῦ πλοίου· ἔννοια διατάξεων· παραδεκτὴ κατ' ἐργατικὴν διαδικασίαν ἀγωγὴ περὶ ἀναγνωρίσεως προνομίου, Π 61 σ. 1195.—Ἀπόλυσις πλοιάρχου κατ' ἄρθρ. 288 Ἐμπορ. Νόμου· ἀνεφάρμοστον ν. 2112 καὶ ν. 1752/1951, Π 61 σ. 1195. Βλ. καὶ λ. ***Οἶκος Ναύτου.***

Ναυτικὸν Ἀπομαχικὸν Ταμεῖον.—Λύσις ναυτικῆς ἐργασίας διὰ καταγγελίας· κρατήσεις ὑπὲρ Ν.Α.Γ., Π 417 σ. 775.

Νεκροπομποί.—Ἐξαιρέσεις ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας, Ἔγκ. σ. 1054.

Νεοπολεμισταί. — Ἔκτασις προστασίας ν. δ. 1799/1942· ἔννοια τοῦ ὅρου ὑπάλληλοι, Εἰσαγ. σ. 31, 865, 1247.—Ἔκτασις προστασίας ν.δ. 1799/1942· περιορισμὸς ἀπολύσεων προσωπικοῦ ἐπιχειρήσεως κατ' ἄρθρ. 8 ἐφαρμογὴ ἐπὶ προσληφθέντων ὑποχρεωτικῶς κατὰ τὰ ἄρθρα 4 καὶ 5 μισθωτῶν, ὡς καὶ ἐπὶ ἀναπήρων πρὸ ἰσχύος τοῦ ἄνω ν.δ. καὶ ἐντὸς τοῦ ποσοστοῦ τῶν ὑποχρεωτικῶς προσληφθησομένων· ἔλλειψις προστασίας τῶν μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ ν. δ/τος προσληφθέντων οἰκειοθελῶς, Α.Π. 581 σ. 865.—Αἱ νεωτεραὶ μεταρρυθμίσεις εἰς τὴν καταγγελίαν σχέσεως ἐργασίας διὰ τῆς καταργήσεως τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118/1945 καὶ προστασία νεοπολεμιστῶν καὶ ἀναπήρων, ΝΖ σ. 926, 829.—Προστασία πολεμιστῶν 1940 κατὰ ν. 1799/1942 καὶ ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 5 ν. 2112/1920 (ἀποχὴ ἀπὸ ἐργασίας), Σημ. σ. 224.—Ἀνάπηροι μισθωτοί· ἄδεια λουτροθεραπείας, ἀεροθεραπείας κλπ.· ἔννοια ἄρθρ. 58 ἀ.ν. 1824/1949· προστασία ἀπὸ ἀπολύσεως κλπ. Βλ. λ. ***Ἀνάπηροι.***—Προστασία ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ κατὰ ν. 751/1948, 1836/1951. Βλ. λ. ***Στράτευσις*** (παράγρ. Ε'.).—Νεοπολεμιστικὸν (ἐργατικὸν) δίκαιον· προϋποθέσεις διορισμοῦ καὶ προσλήψεως· νομιμοφροσύνη· ἰσχὺν δίκαιον, Μελ. σ. 961, 1017, 1133, 1181, 1238, 1281.—Ἀπαλλαγὴ ἐπιχειρήσεων ἀπὸ διατηρήσεως παλαιῶν καὶ νέων πολεμιστῶν· ἀληθὴς ἔννοια τῆς σχετικῆς διατάξεως ἄρθρ. 12 ν.δ. 2657/1953 περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀ.ν. 1836/1951, Σ.Ε. 912 σ. 768.

Νεκρόροι. Βλ. λ. ***Ναοί.***

Νομικὰ Πρόσωπα.—Ἀναγκαστικὸς διορισμὸς ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ εἰς νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου κατὰ ν. 751/1948 καὶ ἀ.ν. 1836/1951· διαδικασία· ἔλεγχος νομιμοφροσύνης· ἀπόλυσις κλπ. Βλ. λ. ***Στράτευσις*** (παράγρ. Ε).—Καθορισμὸς ἀποδοχῶν νομ. πρ. δημοσίου δικαίου ν. 19/1944 κλπ. Βλ. λ. ***Ἀποδοχαί*** (παράγρ. Β).—Τρόπος ἐκδηλώσεως βουλήσεως· ἀναίρεσις ἀποφάσεως ἐπὶ ἐλλείψει νομίμου βάσεως, ἐφ' ὅσον δὲν ἀναφέρεται διὰ τίνος φυσικοῦ προσώπου ἐξεδηλώθη βούλησις τοῦ νομικοῦ προσώπου, Α.Π. 585 σ. 21, Εἰσαγ. σ. 20.—Συμβάσεις περὶ παροχῆς ἐργασίας εἰς ὥρας ἀλι-

γωτέρας των νομίμων· περίπτωσις νομικών προσώπων έκφραζόντων βούλησιν αύτών δι' άρμοδίων όργάνων· έργα διοικήσεως Αύτονόμου Σταφιδικού Όργανισμού, νομικού προσώπου, Α.Π. 129 σ. 374, πρβλ. Π 2688 σ. 374.—Στοιχεία αναγγελίας απολύσεως επί Ν.Π.Δ.Δ.· παράλειψις πατρωνύμου εκπροσωπούντων· δεν έχει ως συνέπειαν την άκυρότητα καταγγελίας συμβάσεως εργασίας, Α.Π. 655 σ. 127, Α.Π. 262 σ. 456.—Παθητική νομιμοποίησις κατά νομικού προσώπου υπό εκκαθάρισιν, Π 222-229 σ. 716, Π 218-221 σ. 716.—Δικόγραφον κατά νομικού προσώπου· μη αναγκαία αναγραφή και ονομάτων των εκπροσωπούντων αύτό φυσικών προσώπων, Π 222-229 σ. 716.—Περιορισμοί απολύσεων μισθωτών κατά ν. 2222/1952· μη υπαγωγή μισθωτών, των οποίων εργοδότης είναι δημοσία υπηρεσία ή νομικόν πρόσωπον δημοσίου δικαίου άσκούν διοίκησιν· έστω και αν η σχέσις εργασίας υπάγηται εις κανόνας ιδιωτικού δικαίου, Σ.Ε. 1655 σ. 139.—Εξαίρεσις υπαγωγής εις περιορισμούς ν. 2222/1952 Επιτροπείας Ελευθέρας Ζώνης Θεσσαλονίκης, νομικού προσώπου δημ. δικαίου, Σ.Ε. 1655 σ. 139.—Έκταισις εφαρμογής ν.δ. 2511/1953 περί ελέγχου δημοσίων απολύσεων επί των παρά του δημοσίου και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου πραγματοποιουμένων απολύσεων, Έγγρ. σ. 540.—Διοικητική πράξις περί διορισμών απολύσεων κλπ. υπαλλήλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου δεν εκτελούνται, αύθ' παράγουσιν έννομον αποτέλεσμα, άν προηγουμένως δεν δημοσιευθώσιν εν Εφημερίδι Κυβερνήσεως, προηγουμένης δημοσιεύσεως αύτών εγκρίσεως άρμοδίου Υπουργού κατά ν. 177/1945 και 972/1937, Α.Π. 128 σ. 475.—Απόλυσις υπαλλήλου Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου Ελλάδος, όντος νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, Α.Π. 128 σ. 475.—Τρόπος υπολογισμού εισφορών επί δώρου Πάσχα 1954 υπαλλήλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, Έγκ. σ. 501.—Ισχύς διατάξεων περί παραγραφής, άφορωσών το δημόσιον ή άλλα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, δι' ά έχει επεκταθή η εφαρμογή των περί παραγραφής διατάξεων διά το δημόσιον, Α.Π. 115 σ. 592.—Υποχρέωσις νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου προς συμμόρφωσιν προς περιεχόμενον άκυρωτικής αποφάσεως Συμβουλίου Επικρατείας και επί άκυρωτικής απολύσεως αποφάσεως προς κλήσιν του υπαλλήλου διά την συνέχισιν υπηρεσιών· υπερημερία άλλως αύτου και υποχρέωσις καταβολής μισθού, Α.Π. σ. 405 σ. 643.—Σχέσις τακτικών υπαλλήλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και αποζημίωσις ν. 2112· αποχώρησις υπαλλήλου μετά συμπλήρωσιν ορίου ηλικίας και αποζημίωσις ν. 2112· μέρημνα διά κανονισμού περί απολύσεως και αποζημίωσις ν. 2112, Γν. Σ. σ. 718.—Εφαρμογή υπ' αριθ. 8900/1946 υπουργικής αποφάσεως επί μισθωτών γενικώς και τοιούτων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, οία τα ειδικά Ταμεία Μηχανημάτων Λιμενικών Έργων, Α.Π. 473 σ. 705.—Νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και Οργανισμοί τοπικής αυτοδιοικήσεως· υπάλληλοι· ασφάλισις κατά της ανεργίας, Έγκ. σ. 1053.—Τακτικοί υπάλληλοι και υπηρέται οργανισμών δημοσίου δικαίου· εξαίρεσις ασφαλίσεως κατά της ανεργίας, Έγκ. σ. 1054.—Είσφορά στρατεύσεως, Έγκ. σ. 1063.—Χαρακτήρ ασφαλιστικών οργανισμών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, Μελ. σ. 1273.—Μή υπαγωγή εις διατάξεις ν. 2112 υπαλλήλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ή και ιδιωτικών επιχειρήσεων, εφ' όσον έχει ληφθή ειδική μέριμνα διά νόμων ή κανονισμών, παρεχόντων τουλάχιστον προστασίαν ίσην προς την του νόμου τούτου· διάφορος ή μέριμνα περί συνταξιοδοτήσεως, Α.Π. 706 σ. 1286.—Ταμείον Επικουρικής Ασφαλίσεως Αρτοποιών· νομικόν πρόσωπον δημοσίου δικαίου, Α.Π. 581 σ. 37.—Ανακοπή κατά πράξεως επιβολής εισφορών Ι.Κ.Α. υπέρ Οργανώσεως Αντιφυματικής Ασφαλίσεως· σύστασις Οργανώσεως ως νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου· λειτουργία διά καταστατικού και καθορισμός υποχρεώσεων εργοδοτών· νομιμότης καταστατικού· υποκατάστασις Ι.Κ.Α. εις δικαιώματα και υποχρεώσεις Οργανώσεως· υπαγόμενα εις ασφάλισιν Οργανώσεως πρόσωπα· έννοια άρθρ. 59 συντάγματος 1911 περί μη επιβολής φόρου άνευ νόμου, Α.Π. 333 σ. 530.—Σύμβασις εργασίας προσωπικού Οργανισμού Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος· τίνες διατάξεις β.δ. περί κυρώσεως κανονισμού είναι έγκυροι και τίνες άκυροι, Σ.Ε. 734 σ. 660.—Ναοί· πρόληψις υπό Ιερού ναού καθαριστρίας· συνιστά σύμβασιν εργασίας του ιδιωτικού δικαίου· πρόληψις νεωκόρου· συνιστά σχέσιν του δημοσίου δικαίου· σύναψις και υπό νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου σχέσεως του ιδιωτικού δικαίου, Π 9788 σ. 1251.—Ελευθερία νομοθέτου προς αναδιοργάνωσιν νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, Σ.Ε. 975 σ. 1306.—Μισθός κεκτημένων και μη πτυχίον άνωτάτων σπουδών τακτικών υπαλλήλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, Α.Π. 702 σ. 1294. Βλ. και λ. *Αύτοκίνητα* (Κοινά Ταμεία Εισπράξεων), *Δήμοι - Κοινότητες*, *Δημόσιον*, *Δημοσίου δικαίου σχέσις*, *Κανονισμοί*, *Κοινωνικαί Ασφαλίσεις*, *Νοσοκομεία*, *Σιδηρόδρομοι*, *Συλλογικαί συμβάσεις*, *Σωματεία*, *Ταμεία*, *Τράπεζαι* κλπ.

Νομιμοποίησις. Επί παροχής εργασίας εις Δημοσίαν Επιχείρησιν Ηλεκτρισμού· και απολογιστικώς διά λ/σμόν Δημοσίου εκτελουμένων έργων, Π 6634 σ. 304, Π 12545 σ. 706, Π 318 σ. 307.—Επί αγωγής κατά διαλυθέντος και υπό εκκαθάρισιν τελούντος Κοινού Ταμείου Εισπράξεων Φορτηγών Αυτοκινήτων, Π 4 σ. 241.—Επί αγωγής περί αποζημιώσεως καθόντος εξ εργατικού ατυχήματος μονίμου εργάτου του Ο.Α.Π., Π 2480 σ. 1188.—Επί αξιώσεως περί καταβολής του κατ' άρθρ. 10 β.δ. 17 Οκτωβρίου 1949 παγίου επιδόματος επί του μισθού του προσωπικού εν γένει της Γενικής Διευθύνσεως Τηλεπικοινωνιών, Α.Π. 658 σ. 1304.—Παθητική κατά νομικού προσώπου υπό εκκαθάρισιν, Π 222-229 σ. 716, Π 218-221 σ. 716.

Νομιμοφροσύνη (ά.ν. 516/1948). Έννοια έθνι-

κοφροσύνης καὶ νομιμοφροσύνης κατὰ τὸ Σύνταγμα, Μελ. σ. 1020.—Προστασία ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ κατὰ ν. 751/1948 καὶ ἀ.ν. 1836/1951· ἔλεγχος νομιμοφροσύνης κατ' ἀ.ν. 516/1948. Βλ. λ. *Στράτευσις* (παράγρ. Εγ).—Νεοπλουτιστικὸν (ἐργατικὸν) δίκαιον· προϋποθέσεις διορισμοῦ καὶ προαλήψεως· νομιμοφροσύνη· ἰσχὺν δίκαιον, Μελέτη σ. 961, 1017, 1086, 1133, 1181, 1238, 1281.—Ἐφαρμογὴ ἀ.ν. 516/1948 περὶ νομιμοφροσύνης διὰ τοὺς εἰς Δημοσίας ὑπηρεσίας κλπ. διορισμούς, Α.Π. 669 σ. 134. —Διαδικασία νομιμοφροσύνης δι' ἀναγκαστικῶς τοποθετουμένους· τύχη τοῦ ἀ.ν. 516/1948 μετὰ τὸν ἀ.ν. 1836/1951, Π 2351 σ. 355.—Προϋπόθεσις κύρους διορισμοῦ εἰς δημοσίας ὑπηρεσίας κλπ. ἡ τήρησις διαδικασίας περὶ νομιμοφροσύνης· ὑποχρέωσις προαλήψεως μόνον μετὰ τὴν τήρησιν τῆς ἄνω διαδικασίας, Α.Π. 669 σ. 134.—Ἔλεγχος νομιμοφροσύνης προσλαμβανομένων δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν· ἐφαρμογὴ καὶ ἐπὶ ἐκτάκτων προσλαμβανομένων δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἔστω καὶ πρὸς παροχὴν προσκαίρου ὑπηρεσίας· ἀκυρότης ἄλλως συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἀναφάρμοστον ν. 118/1945 διὰ καταγγελίαν συμβάσεως· πρόσληψις εἰς ἐργασίαν κεντρικῆς ἀποθήκης Ὑπουργείου Κοινων. Προνοίας ἐπὶ συμβάσει ἰδιωτ. δικαίου, Α.Π. 161 σ. 298.— Σύμβασις παροχῆς ἐργασίας εἰς Δῆμον ἔστω καὶ προσκαίρως, ἄνευ τηρήσεως διαδικασίας νομιμοφροσύνης κατ' ἀ.ν. 516/1948· θεώρησις ὡς ἀκύρου, Π 201 σ. 533. —Ὑπαγόμενοι εἰς ἔλεγχον νομιμοφροσύνης τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν κατ' ἀ.ν. 516/1948, κυρωθέντα διὰ ΜΘ' Ψηφίσματος· ἐν τῇ ἐννοίᾳ ὅρου «συνεταιριστικαὶ ὀργανώσεις» νοοῦνται καὶ τὰ Κοινὰ Ταμεῖα Εἰσπράξεων Δεσφορείων· ὑπαγωγὴ ἐκομένως καὶ προσωπικοῦ αὐτῶν εἰς ἔλεγχον νομιμοφροσύνης, Σ.Ε. 2164 σ. 421.—Ἐφαρμογὴ ἀ.ν. 516/1948 καὶ ἐπὶ τῶν διοριζομένων ἢ προσλαμβανομένων ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν Τραπεζῶν, Α.Π. 148 σ. 594.—Ἐπιδότησις δι' ἀνεργίαν τῶν παρὰ τῶν Κ.Τ.Ε.Α. διὰ λόγους νομιμοφροσύνης ἀπολυθέντων μαθητῶν, Γν. Σ. Ι.Κ.Α. σ. 777, Ἔγγρ. Ι.Κ.Α. σ. 777.—Πλήρωσις κενῶν θέσεων καὶ διαδικασία νομιμοφροσύνης διορισθέντων, Α.Π. 508 σ. 819.—Ἀκυρότης προσλήψεως μισθωτοῦ κατὰ παράβασιν ἀ.ν. 516/1948 περὶ νομιμοφροσύνης, Π 1119 σ. 914.— Ἀναγκαία τήρησις διατυπώσεων τοῦ εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ἀ.ν. 516/1948 ἐκδοθέντος β.δ. 8 Μαΐου 1948 περὶ νομιμοφροσύνης ἐπὶ διοριζομένων εἰς ἀνωνύμους Τρακεζιτικὰς ἑταιρείας κλπ. καὶ ἐπὶ τῶν κατὰ τὸν ἀ.ν. 1836/1951 τοποθετουμένων, Π 3783 σ. 925.—Ἀπόρριψις ἰσχυρισμοῦ ἐργοδότου περὶ ἀκυρότητος τοῦ διορισμοῦ τοποθετηθέντος δι' ἀποφάσεως συμβουλίου ἀ.ν. 1836/1951 ἄνευ τηρήσεως τῆς κατὰ τὸν ἀ.ν. 516/1948 διαδικασίας νομιμοφροσύνης, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπεβλήθη ὁ ἰσχυρισμὸς ἐνώπιον Ἐφετείου· παραδεκτὸς τὸ πρῶτον ἐνώπιον Ἀρείου Πάγου τοιοῦτος ἰσχυρισμός, ἀλλὰ δέον νὰ προταθῇ συγχρόνως καὶ ὅτι τὰ συνιστῶντα τὴν ἀκυρότητα περιστατικὰ εἶχον ὑποβληθῇ ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τῆς οὐσίας, Α.Π. 113 σ. 260, Α.Π. 60 σ. 259.—Ἔκδοσις ἀποφάσεως περὶ νομιμοφροσύνης μετὰ τὴν λύσιν συμβάσεως ἀνωφελής· ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 183 Ἀστικοῦ Κώδικος, Α.Π. 673 σ. 133.

Νόμισμα Ἔννοια ἄρθρου δ § 2 ἀ.ν. 18/1944· μὴ ὑπαγωγὴ ὀφειλῶν εἰς δραχμάς, αἱ ὁποῖαι κατὰ τὴν βούλησιν τῶν μερῶν, ἢ ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῆς ἐνοχῆς, ἔπρεπε νὰ τύχουσι ποσοτικοῦ καθορισμοῦ μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου· παροχὴ ὑπηρεσιῶν ὑπὸ ὑπηρεσιρίας ἄνευ συμφωνίας περὶ ὡρισμένου μισθοῦ, Α.Π. 529 σ. 27, Π 3602 σ. 247.—Περὶ ἀτροκγυλεύσεως ἀπὸ 1.6.1954 τῶν εἰσφορῶν πρὸς Ι.Κ.Α. εἰς δραχμὰς νέας ἐκδόσεως, Ἔγκ. Ι.Κ.Α. σ. 671.

Νομοθετικὴ ἐξουσιοδότησις. Βλ. λ. *Ἀποδοχαί* (παράγρ. Β), *Νόμος*, *Σύνταγμα*, *Ὑπουργεῖα - Ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις*.

Νόμος Βλ. καὶ λ. *Ἀναδρομικότης*, *Κανονισμοί*, *Σύνταγμα*, *Ὑπουργεῖα - Ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις*.—Τυπικὴ καὶ οὐσιαστικὴ ἰσχύς· δικαίωμα νομοθέτου ὅπως ἐξαρτήσῃ ἔναρξιν οὐσιαστικῆς ἰσχύος ἐκ τῆς ἐκδόσεως β.δ. καθορίζοντος λεπτομερείας ἐκτελέσεως, ὁπότε ὁ νόμος στερεῖται μέχρι δημοσιεύσεως β.δ. οὐσιαστικῆς ἰσχύος, Π 5 σ. 371.—Ἔλλειψις οὐσιαστικῆς ἰσχύος ν. 2054/1952 (ἐπιδότησις στρατευομένων μισθωτῶν) ἐκ τῆς μὴ ἐκδόσεως β.δ. δι' ἐφαρμογὴν αὐτοῦ, Εἰρην. 280 σ. 83, Π 5 σ. 371.—Contra: Οὐσιαστικὴ ἰσχύς ν. 2054/1952 ἀνεξαρτήτως ἐκδόσεως β.δ., Π 46 σ. 302.— Προϋπόθεσις δεδικασμένου ἐκ τῶν ἀκυρωτικῶν ἀποφάσεων Συμβουλίου Ἐπικρατείας, νὰ μὴ πρόκειται περὶ νομοθετικῶν τῆς Κυβερνήσεως πράξεων, Α.Π. 146 σ. 288, Π 4121 σ. 518.—Ἔγκυροι καὶ ἄκυροι διατάξεις τοῦ κυρωθέντος διὰ β.δ. 17/26 Σεπτεμβρίου 1953 Ὀργανισμοῦ Ἐθνικῆς Τραπέζης Ἑλλάδος καὶ Ἀθηνῶν, Σ.Ε. 401 σ. 376.—Ἔγκυροι καὶ ἄκυροι διατάξεις τοῦ β.δ. περὶ κυρώσεως τοῦ κανονισμοῦ Ο.Τ.Ε., Σ.Ε. 734 σ. 660.—Κῦρος β.δ. περὶ κανονισμοῦ Ο.Τ.Ε. καὶ ἄνευ τηρήσεως διαδικασίας ν. 3752/1929· κῦρος β.δ. καίτοι ἀντιθέτου πρὸς ἀ.ν. 16/21 Νοεμβρίου 1935 (περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας), ρυθμισθέντος τοῦ θέματος διὰ νεωτέρου νομοθετήματος, Σ.Ε. 734 σ. 660.—Νομοθετικὴ κύρωσις διοικητικῶν πράξεων· συνταγματικαὶ διατάξεις καὶ ἐξουσία Νομοθέτου πρὸς ρύθμισιν σχέσεων, Α.Π. 563 σ. 825.—Ἀρχὴ ἴσης μεταχειρίσεως· πρακτικὴ ἀδηγία μὴ καθιερουμένη ὡς κανὼν δικαίου ὑπὸ νόμου τινός, Π 5423 σ. 916.—Συνταγματικὴ ἀρχὴ ἰσότητος ἐνώπιον τοῦ νόμου· ἐπιτρέπεται ἀπὸ τῆς ἀρχῆς παρεκκλίσεις τοῦ κοινοῦ Νομοθέτου, Βλ. λ. *Σύνταγμα*.— Εἰσηγητικοὶ ἐκθέσεις ὡς ἑρμηνευτικὸν μέσον, Μελ. σ. 1240. —Ἀπόλυσις κατ' ἐπιταγὴν νόμου· διάλυσις Κ.Τ.Ε.Φ.Α. διὰ νόμου 2512/1953 ὡς ἀνωτέρα βία. Βλ. λ. *Αὐτοκίνητα* (παράγρ. Β'.). —Ψευδὴς ἑρμηνεία καὶ ἐσφαλμένη ἐφαρμογὴ νόμου ὡς λόγος ἀναιρέσεως, βλ. λ. *Ἀναίρεσις*.— Ψευδὴς ἑρμηνεία ἐγκυκλίων διαταγῶν· οὐ λόγος ἀναιρέσεως, Α.Π. 182 σ. 476. —Ἐξουσία Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἐπὶ ἀσφαλιστικῶν θεμάτων· τροποποίησις καταστατικῶν ἀσφαλιστικῶν ὀργανισμῶν κατὰ νομο-

θετικήν ἐξουσιοδότησιν, Σ. Ε. 1848 σ. 85, Σ.Ε. 2201 σ. 173, Σ.Ε. 537 σ. 1137.—Ἀκυρότης ἀποφάσεων ἐκδιδομένων κατ' ἐξουσιοδότησιν ἀντισυνταγματικήν καὶ ἀνίσχυρον, Σ.Ε. 537 σ. 1137.—Ἀπαγόρευσις μεταβιβάσεως τῆς κατ' ἐξουσιοδότησιν ἀπονεμηθείσης ἐξουσίας, Σημ. σ. 113.—Νομοθετική ἐξουσιοδότησις διὰ θέσπισιν κανονισμοῦ νόμιμος, Σ.Ε. 734 σ. 660.—Διάταξις ἄρθρ. 35 Συντάγματος περὶ ἐκδόσεως νομοθετικῶν διαταγμάτων πρὸς ρύθμισιν ἐξαιρετικῶς ἐπειγόντων θεμάτων· ἀνεπίτρεπτος ἔλεγχος δικαστηρίων περὶ τοῦ ἐπείγοντος, Σ.Ε. 734 σ. 660.—Ὑπαγωγὴ εἰς ἐξουσιοδότησιν ν.δ. 1049/1949 καὶ ν.δ. 2459/1953 τῆς ρυθμίσεως ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Ο.Τ.Ε.· ἀποκλεισμός διὰ ν.δ. 2459/1953 τηρήσεως διαδικασίας ν. 2053/1952, Σ.Ε. 734 σ. 660.—Ἀκυρότης διατάγματος 12 Ἰουνίου/2 Ἰουλίου 1953 περὶ καθορισμοῦ ὡρῶν ἐργασίας ἐν ἀρτοποιείοις, ἐφ' ὅσον δὲν προσυπογράφεται καὶ ὑπὸ Υ. Ἐμπορίου, Σ.Ε. 2286 σ. 421.—Ἔννοια ἐξουσιοδοτήσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, κατ' ἄρθρ. 2 ν. 2655/1953 δι' ἐξαίρεσιν ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει ὑποχρεώσεως ἐφαρμογῆς τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας μικρῶν φιλανθρωπικῶν ἱδρυμάτων· ἀκυρότης ἐκδοθέντος σχετικῶς β.δ. 16 Δεκεμβρίου 1953, ὡς ἐκ τῆς ἐξουσιοδοτήσεως· συνταγματικὴ ὅμως ἡ διὰ τοῦ ν.δ. 2655/1953 ἐξουσιοδότησις, Σ.Ε. 914 σ. 763.—Ἀστυνομικαὶ διατάξεις περὶ ἀσκήσεως ἐπαγγελμάτων· περιεχόμενον νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως ἀστυνομικῶν Διευθυντῶν, Σ.Ε. 1148 σ. 799, Α.Π. 513 σ. 746.—Ἀκύρωσις 45040/1954 ἀποφάσεως Υ. Ἐργασίας περὶ τρόπου καταβολῆς καὶ εἰσπράξεως τῶν ὑπὲρ τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας εἰσφορῶν, ὡς μὴ δημοσιευθείσης εἰς Ἐφημερίδα Κυβερνήσεως, ἐπιβαλλομένης τῆς δημοσιεύσεως κατὰ κανόνα ὡς πρὸς πάσας τὰς χρηζούσας δημοσιότητος κανονιστικὰς ἀποφάσεις τῶν ὑπουργῶν δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1933 διατάγματος, Σ.Ε. 1629 σ. 1308.—Ἐπὶ νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως, Σημ. σ. 892.

Νοσήλεια. Βλ. λ. *Ναυτικοί*.

Νοσοκομεῖα. Νοσηλευόμενοι εἰς νοσοκομεῖα ἔφεδροι καὶ ἐφεδρικὸν ἐπίδομα, Ἔγγρ. σ. 41.—Ἀσφάλισις κατ' ἀνεργίας μισθωτῶν νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων· κατάργησις διὰ τῆς 303/1916 ἀποφάσεως Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, εἰς ἐκτέλεσιν ὑπ' ἀριθ. 57/1945 συντακτικῆς πράξεως τοῦ περὶ νοσοκομείων ν. 291/1943· ἐπέκτασις ν. 118/1945 ἐπὶ προσωπικοῦ ἐκμεταλλεύσεων σανατορίων, νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων κλπ.· μὴ ὑπαγωγὴ εἰς ἐπέκτασιν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 20516/1948 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ κοινωφελῶν ἱδρυμάτων, οἷον τὸ Σισμανόγλειον· ἔννοια ἐκμεταλλεύσεως, Α.Π. 11 σ. 230.—Contra: Ἐπέκτασις δι' ὑπ' ἀριθ. 20516/1948 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας τῶν διατάξεων τοῦ ν. 118/1945 καὶ ν.δ. 8/11 Μαΐου 1946 ἐπὶ προσωπικοῦ ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων ἢ ἐκμεταλλεύσεων σανατορίων, νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων, κλινικῶν κλπ.· ἐπέκτασις ἐπὶ ἀποτελούντων ἐπιχείρησιν καὶ ἐπὶ συνιστώντων «ἐκμετάλλευσιν»· τοιοῦτο καὶ τὸ Σισμανόγλειον ἵδρυμα, Α.Π. 394 σ. 454.— Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας νοσοκόμων μὴ θεωρουμένων ὑπαλλήλων· ἐφαρμογὴ ἄρθρου 669 Α.Κ., ἐν συνδυασμῷ πρὸς ἄρθρ. 672, Π 410 σ. 309.—Ἐπιτρεπτὸν ἐργασίας κατὰ Κυριακὰς εἰς ἐργασίας ἰατρικάς, μαιευτικάς, νοσοκομειακάς· ὧραι ἐργασίας εἰς γυναικολογικὰς κλινικάς· παροχὴ ἐργασίας κατὰ Κυριακὰς καὶ νύκτας· ἀμοιβὴ νοσηλευτικοῦ προσωπικοῦ ὑγιεινομικῶν ἱδρυμάτων καὶ καταστημάτων κατὰ ν.δ. 683/1948· ἀνυπόχρεων νοσοκόμων πρὸς ἐφοδιασμὸν διὰ πιστοποιητικοῦ ὑγείας, Π 410 σ. 309.—Ἐργασία νοσηλευτικοῦ προσωπικοῦ ἱδρύματος· καθορισμὸς μισθοῦ καὶ εἰς εἶδος παροχῶν διὰ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, Π 1744 σ. 353.—Παροχὴ ἐργασίας ὑπὸ πρακτικῆς νοσοκόμου εἰς ἰδιωτικὴν κλινικήν· θεώρησις ἐργασίας ὡς ὑπηρετικῆς· καταγγελία συμβάσεως κατ' ἄρθρον 9 ν. 118/1945, ἐφ' ὅσον ἀσφαλίζεται κατὰ ἀνεργίας εἰς Ι.Κ.Α., Π 3700 σ. 521.—Ἂν ἡ εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν κρατικῶν νοσοκομείων καὶ δημοσίων νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων παρεχομένη τροφὴ καὶ οἴκησις λογίζωνται ὡς ἀποδοχαὶ διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν πρὸς τὸ Ι.Κ.Α. εἰσφορῶν ἢ ὄχι, Γν. Σ. σ. 666.—Φύσις τῆς συνδεούσης τὸ μὴ μόνιμον προσωπικὸν τῶν νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων τοῦ ν.δ. 2592/1953 (πλὴν ν. 965/1937) πρὸς τὰ ἱδρύματα ταῦτα σχέσεως ἐργασίας, Γν. Σ. σ. 1215.—Ἀτέλειαι δημοσίων νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων ἀ.ν. 965/1937· μὴ ἀπαλλαγὴ καὶ τοῦ προστίμου ἐφέσεως, Α.Π. 696 σ. 1305.

Νοσοκόμοι. Βλ. λ. *Νοσοκομεῖα*.

Νυκτερινὴ ἐργασία. Ἐφαρμογὴ ὑ.ἀ. 18310/1946 ἐπὶ ἐργαζομένων εἰς γεωργοκτηνοτροφικὰς ἐργασίας· ὅροι, Ἔγγρ. σ. 46.—Ἐφαρμογὴ ὑ.ἀ. 18310/1946 καὶ ἐπὶ νυκτοφυλάκων· ρύθμισις εἰδικὴ δι' ὑ.ἀ. 27010/1953· ἰσχὺς ἀπὸ 16.12.1953 ἡμέρας δημοσιεύσεως, Π 5042 σ. 754, Π 8252 σ. 1192.—Ἀνεφάρμοστον ὑ.ἀ. 18310/1946 ἐπὶ διευθυντῶν μεγάλων ἐπιχειρήσεων, Π 9054 σ. 812.— Πρόσθετος ἀμοιβὴ μισθωτῶν δι' ἐργασίαν κατὰ νύκτα· ἐφαρμογὴ ὑ.ἀ. 18310/1946· παροχὴ δι' αὐτῆς προσθέτου ἀμοιβῆς διὰ νυκτερινὴν ἐργασίαν, ἐκτὸς ὑπάρξεως ἐναντίας συμφωνίας, καθ' ἣν αἱ ἐπὶ πλέον τῶν νομίμων καταβαλλόμεναι ἀποδοχαὶ χορηγοῦνται καὶ δι' ἐξόφλησιν τῆς προσθέτου ταύτης ἀμοιβῆς, Π 7766 σ. 991.— Δικαίωμα προσθέτου ἀμοιβῆς καὶ μισθωτῶν προσληφθέντων εἰδικῶς διὰ παροχὴν νυκτερινῆς ἐργασίας· ἀναδρομικὴ ἰσχὺς ὑ.ἀ. 25825/1951, Π 7766 σ. 991.—Ὑπολογισμὸς εἰς ἀποδοχὰς ἀδείας τῆς ἐξ 25 ο/ο προσαυξήσεως ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατὰ νύκτας τακτικῶς παρεχομένην, Π 2404 σ. 360.—Ἐφαρμογὴ ὑπ' ἀριθ. 17590, 8500/1950, 25100, 67800/1951 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων περὶ παροχῆς ἐκτάκτου οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως δι' ἑορτὰς Πάσχα καὶ Χριστουγέννων· μὴ συνυπολογισμὸς εἰς αὐτὴν διὰ τοὺς κατὰ μονάδα ἐργασίας ἀμειβομένους μισθωτοὺς καὶ προσαυξήσεως ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατὰ νύκτας, Α.Π. 515 σ. 880.— Μὴ συνυπολογισμὸς εἰς μισθοὺς ὑπερημερίας τῆς προσαυξήσεως διὰ νυκτερινὴν ἐργασίαν, ἥτις προ-

λειαν καὶ διδασκαλίαν τέχνων ὡς ὑπαλλήλου· ἐφαρμογή συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας 12 Αὐγούστου 1936 (ἀναπροσαρμοζομένης)· ἐφαρμογή ὑπουργικῶν ἀποφάσεων «περὶ ἄδωρων» δι' ἑορτάς· τήρησις ἄρθρ. 9 ά.ν. 118/1945 διὰ καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας· ἀποζημίωσις ἀπολυομένου ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου κατ' οἶκον, Π 5269 σ. 1145.

Παλαιοὶ πολεμισταί. Προστασία μισθωτῶν ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν ἐπιχειρήσεων, κατ' ἄρθρ. 7 ά.ν. 244/1936 οὐχὶ μόνον τῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐργατοτεχνιτῶν, Π 1367 σ. 93.— Διαδικασία καὶ λόγοι ἀπολύσεως· ἐξαίρεσις ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118/1945 ἐλευθέρας καὶ ἀναιτιολογήτου ἀπολύσεως ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, ἐκτὸς ἂν διὰ δηλώσεως των ὑποχθοῦν εἰς Ταμεῖον Ἀνεργίας, Π 1367 σ. 93.—Ἀνεφάρμοστον διατάξεων ν. 118/1945 περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐπὶ ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν· δυνατότης ὅμως ὑπαγωγῆς εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ν. 118/1945 διὰ δηλώσεως των πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας· προσβολὴ δηλώσεως κατόπιν ἀπειλῆς ἐργοδότου· ὅροι, Π 4234 σ. 977.—Εἰσπραξις ἀποζημιώσεως ν. 2112 σημαίνει ὑπαγωγὴν εἰς Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ παραίτησιν ἀπὸ προστασίας ά.ν. 244/1936, Π 1367 σ. 93.—Ἀπόλυσις φορτοεχνικῶν ὑπαλλήλων ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν μετὰ τὴν διά ν. 843/1948 κατάργησιν δημοτικῶν φόρων· ἀνάλογος ἐφαρμογή ἄρθρ. 10 § 3 ν. 843 καὶ εἰς Λιμενικὰ Ταμεῖα· μονὴ ἐξαίρεσις τῶν κατὰ τὴν δημοσίευσιν ὑπηρετούντων εἰς τὰς τάξεις τοῦ Στρατοῦ, Α.Π. 590 σ. 91.—Ἀνεφάρμοστον προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν πέραν ὁρίου ἡλικίας καὶ ν. 2112/1920 ἐπὶ συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου, Α.Π. 187 (σιδηροδρομικοί) σ. 103.—Ἀνεφάρμοστον προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν ἐπὶ συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου· ἀπαγόρευσις ὑπὸ τῶν ν. 2112/1920, 244/1936, 771/1937, 118/1945 μετατροπῆς ἐλευθέρᾳ βουλήσει συμβαλλομένων συμβάσεως ἐργασίας ὁρίστου χρόνου εἰς ὡρισμένου τοιαύτην, ἐφ' ὅσον δὲν γίνεται πρὸς καταστρατήγησιν, Α.Π. 445 σ. 697.—Ἁρμοδιότης ἐπιτροπῆς ἄρθρ. 7 ά.ν. 244/1936 ἐπὶ ἀκαταλληλότητος καὶ ἀναρμόστου συμπεριφορᾶς ἀναγκαστικῶς τοποθετηθέντος, Π 2460 σ. 414, Π 978 σ. 415.—Ἐξομοίωσις μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς ὅρων συμβάσεως ἐργασίας ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ πρὸς ἀπόλυσιν κατ' ἄρθρ. 1 ά.ν. 771/1937 καὶ ἁρμοδιότης Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς· ἀναρμοδιότης ὅμως ἐπὶ μὴ προαγωγῆς μισθωτοῦ· ἀκύρωσις ἀντιθέτου ἀποφάσεως αὐτῆς, Σ.Ε. 2305 σ. 426.—Θέσις ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν εἰς διαθεσιμότητα· ἔννοια ἄρθρ. 9 § 8 ν. 118/1945· ἐξαίρεσις ἐφέδρων π.π. ἀδιακρίτως ὑπαγωγῆς εἰς ν. 118/1945 καὶ συνεπῶς καὶ εἰς δικαίωμα ἐπιχειρήσεως πρὸς θέσιν μισθωτῶν εἰς διαθεσιμότητα· μονομερὴς ἄλλως μεταβολὴ ὅρων συμβάσεως ἐργασίας ἐξισουμένη πρὸς ἀπόλυσιν κατ' ά.ν. 771/1937· ἀκυρότης ἐξ ἐλλείψεως ἀποφάσεως ἐπιτροπῆς ἄρθρ. 7 ά.ν. 244/1936, Π 5256 σ. 758.—Ἰσχὺς διατάξεως ἄρθρ. 5 § 8 ν. 2112/1920· ἀποχὴ ἐκ τῆς ἐργασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, Νμλγ. σ. 1046, Εἰσαγ. 20 σ. 224.—Ἔλλειψις προστασίας διὰ τὴν ἀπόλυσιν τῶν μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ ά.ν. 28/31 Ὀκτωβρίου 1935 οἰκειοθελῶς προσληφθέντων· ἀναρμοδιότης τῆς πρωτοδικειακῆς ἐπιτροπῆς τοῦ ἄνω νόμου, Σ.Ε. 460 σ. 1153.—Ἐξουσιοδότησις δι' ἄρθρου 12 ν.δ. 3657/1953 Ὑπουργοῦ Ἐργασίας πρὸς μείωσιν νομίμου ποσοστοῦ ὑποχρεωτικῆς προσλήψεως πολεμιστῶν κατ' ά.ν. 1836/1951 καὶ ἀπαλλαγὴν ὑποχρεωτικῆς διατηρήσεως διορισθέντων κατ' ά.ν. 1836/1951 καὶ ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν τοῦ ά.ν. 244/1936, ἐφ' ὅσον οἱ ὑπόχρεοι ἐργοδόται ἔχουν ἀναστείλει τὰς ἐργασίας των ἢ αἱ ἐπιχειρήσεις των δὲν δύνανται νὰ λειτουργήσουν ἐπωφελῶς ἢ ἡ συνέχισις αὐτῶν ἐπιφέρει ζημίας· ἀληθὴς ἔννοια διατάξεως· ἀκύρωσις ἀντιθέτου πρὸς ταύτην ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, Σ.Ε. 912 σ. 764.—Αἱ νέαι μεταρρυθμίσεις εἰς τὴν καταγγελίαν σχέσεως ἐργασίας διὰ τῆς καταργήσεως τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118/1945 ὑπὸ τοῦ ν.δ. 2961/1954 καὶ προστασία ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν· δὲν ἐθίγη ἡ εἰδικὴ προστασία τούτων, ΝΖ σ. 829, 996.

Παράβολον. Ἀνυπόχρεον καταβολῆς παραβόλου ἐφέσεως ἐν διαδικασίᾳ ν. 3514, Π 5678 σ. 90.—Ἀναγκαία ἡ κατάθεσις τοῦ καὶ' ἄρθρον 772 Πολ. Δικ. προστίμου καὶ ἐπὶ ἐφέσεως ἐν ἐργατικῇ διαφορᾷ νόμου ΓΨΟΔ'· συνέπειαι μὴ καταθέσεως· ἀπόρριψις ἐφέσεως ὡς ἀνυποστηρίκτου μὴ ἐρευνωμένης κατ' οὐσίαν διαφορᾶς, Α.Π. 186 σ. 380, Α.Π. 696 σ. 1305.— Ἀπαράδεκτον ἀνακοπῆς ἐπὶ ἐρημοδικίας διὰ μὴ κατάθεσιν τοῦ κατ' ἄρθρ. 772 Πολ. Δικον. προστίμου πρὸς συζήτησιν ἐφέσεως, Α.Π. 186 σ. 380, Α.Π. 696 σ. 1305.—Ἀτέλειαι δημοσίων νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων ά.ν. 965/1937· μὴ ἀπαλλαγὴ καὶ τοῦ προστίμου ἐφέσεως, Α.Π. 696 σ. 1305.

Παραγραφή. Προϋπόθεσις ἐνάρξεως παραγραφῆς τὸ δικαστικῶς ἐπιδιώξιμον τῆς ἀξιώσεως, Π 173 σ. 76.—Ἀξιώσεων ἐξ ἀνωνύμου συναλλάγματος παροχῆς ὑπηρεσιῶν· δεκαετὴς ἄρθρ. 250 § 6 Α.Κ.· ἔναρξις ἀπὸ πέρατος τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως, Παρατ. σ. 39.—Ἀξιώσεως ἐξ ἀνωνύμου συναλλάγματος παροχῆς ὑπηρεσιῶν κατὰ τὸ βυζαντινορρωμαϊκὸν δίκαιον· δεκαετὴς παραγραφὴ ἄρθρ. 1 ν. ΓΥΔΓ' περὶ βραχυπροθέσμων παραγραφῶν· ἤρχετο ἀπὸ λήξεως ἔτους καθ' ὃ ἐγεννήθη ἡ ἀξίωσις, Α.Π. 287 σ. 470.—Ἐπὶ συμφωνίας περὶ καθορισμοῦ μισθοῦ κατὰ κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρὸς καὶ πληρωμῆς ἐναίσιος κατὰ τὸν χρόνον ἀποχωρήσεως ἐκ τῆς ὑπηρεσίας· πενταετὴς παραγραφὴ ἄρθρ. 250 § 6 Α.Κ.· ἔναρξις χρόνου παραγραφῆς ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ ἔτους, καθ' ὃ ἐγεννήθη ἡ ἀξίωσις· ἀναστολὴ ὑπὸ δικαιοστασίου καὶ συμπλήρωσις χρόνου παραγραφῆς μετ' ἄρσιν αὐτοῦ, Α.Π. 401 σ. 619.—Μισθῶν κατ' ἄρθρον 250 Α.Κ.· ἔναρξις, Π 173 σ. 76 — Μισθῶν κατ' ἄρθρ. 250 § 17 Α.Κ.· ἔναρξις ἀπὸ χρόνου γεννήσεως ἀξιώσεως, ὡς ἐν συμβάσει καθ' ἣν ὁ μισθὸς θὰ κατεβάλλετο, ὁριζόμενος, κατὰ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ μισθωτοῦ, Α.Π. 112 σ. 245.—Μισθοῦ ἐν τῷ ὁποίῳ καὶ ἑδῶραι δι' ἑορτάς· ἔναρξις,

υποθέτει παροχήν τοιαύτης. Π 4121 σ. 874.

Νυκτοφύλακες. Ανεφάρμοστον υπ' αριθμόν 6/1940 αποφάσεως Επιτροπής Διαιτησίας διά μισθόν νυκτοφυλάκων εργοστασίων· εφαρμογή συλλογικής συμβάσεως 16.9.1937, Π 8252 σ. 1192.—Εφαρμογή υπ' αριθ. 18310/1946 υπουργικής αποφάσεως περί προσαυξήσεως αμοιβής διά νυκτερινήν εργασίαν και επί νυκταφυλάκων· ειδικωτέρα ρύθμισις δι' υπ' αριθ. 27019/1953 υπουργικής αποφάσεως· ισχύς από δημοσιεύσεως αυτής, Π 5042 σ. 754, Π 8252 σ. 1192.

Ξ

Ξενοδοχεία. Αποδοχαί προσωπικού ξενοδοχείων, Έγγρ. σ. 935.—Άκυρος σύμβασις εργασίας ξενοδοχοϋπαλλήλου λόγω ελλείψεως βιβλιαρίου υγείας· ανεφάρμοστον νόμων περί καταγγελίας συμβάσεως εργασίας και υποχρεώσεως καταβολής αποζημιώσεως επί άκυρων συμβάσεων· αναγγελία της απολύσεως· συνέπεια παραλείψεως, Π 4497 σ. 915.—Απαγόρευσις εργασίας εις ξενοδοχείον άνευ επαγγελματικού βιβλιαρίου κατά τον ά.ν. 394/1936 και το εκτελεστικόν αυτού δ/γμα 3/10 Απριλίου 1937· συνέπεια ελλείψεως ή άκυρότης της συμβάσεως· δεν αρκεί διά το κύρος της συμβάσεως μόνον το βιβλιάριον υγείας· άνευ επιτροπής ισχυρισμός περί μη συγκροτήσεως επιτροπής διά χορήγησιν επαγγελματικών βιβλιαρίων, παρεχομένου εκ του νόμου βοηθήματος έναντι της Διοικήσεως, Π 6932 σ. 1255.—Υπαλληλική ιδιότης ξενοδοχοϋπαλλήλων· νομοθετικός χαρακτηρισμός, ΝΖ σ. 880. Βλ. και λ. *Επιμεληταί*.

Ο

Οδηγοί. Βλ. λ. *Αυτοκίνητα*. Αυτοκινήτων ταξί· μισθός κατά χρόνον ασθενείας· δικαίωμα δώρου δι' εορτάς· απουσία λόγω ασθενείας· δικαίωμα αναλόγου δώρου, Π 935 σ. 239.—Δικαίωμα προσθέτου αμοιβής διά παροχήν εργασίας κατά Κυριακάς και νύκτας επί τη βάσει του μισθού γενικής συλλογικής συμβάσεως εργασίας της 12 Αυγούστου 1936 περί ιδιωτικών υπαλλήλων, αναπροσαρμοζομένης· αποκλεισμός δικαιώματος επί ρητής συμφωνίας μισθού ανωτέρου του ορίου της συλλογικής συμβάσεως προς κάλυψιν και της προσθέτου αυτής αμοιβής, Π. 935 σ. 239.

Οδοιπορικά. Βλ. λ. *Ανώνυμος Εταιρεία, Επιδόματα*.

Οδοκαθαριστήρες. Εργασία οδοκαθαριστού Δήμου, εργαζομένου μετά κάρρου και τελούντος υπό την εξάρτησιν, καθοδήγησιν και έποψιν του εργοδότου· ο χαρακτηρισμός ως συμβάσεως εξηρτημένης εργασίας, Α.Π. 475 σ. 760.

Οίκησις. Βλ. λ. *Κατοικία*.

Οικιακοί υπηρέται. Βλ. λ. *Υπηρέται*.

Οικογενειακόν επίδομα. Βλ. λ. *Επιδόματα*.

Οικόσιτοι μαθηταί. Υπηρέται· μαγείρισσαι· παιδαγωγοί· οικονόμοι κλπ.· εξαιρέσεις ασφαλίσεως κατά της ανεργίας, Έγκ. σ. 1054.—Χαρακτηρισμός προσληφθείσης κατ' οίκον δι' επιμέλειαν και διδασκαλίαν τέκνων ως υπαλλήλου· εφαρμογή συλλογικής συμβάσεως εργασίας 12 Αυγούστου 1936 (αναπροσαρμοζομένης)· εφαρμογή υπουργικών αποφάσεων περί δώρων προς μισθωτούς· δι' εορτάς· τήρησις άρθρ. 9 ά.ν. 118/1945· απολυομένου (διωτικού υπαλλήλου κατ' οίκον, Π 5269 σ. 1143. Βλ. και λ. *Υπηρέται*.

Οίκος Ναύτου. Ησφαλισμένοι εις λογαριασμόν ανεργίας· εξαιρέσεις από ασφαλίσεως κατά της ανεργίας ν. 2961/1954, Έγκ. σ. 1054.

Οικοτροφεία. Εθνικά· εισφορά ανεργίας μαθητών, τεχνιτών και μαθητευομένων τροφίμων, Έγκ. σ. 1056.

Οκτάωρον. Βλ. λ. *Υπερωρίαι, Ώραι εργασίας*.

Ομαδικαί απολύσεις Βλ. λ. *Καταγγελία συμβάσεως εργασίας* (παράγρ. III).

Ομοδικία. Έλλειψις δεσμού παθητικής ομοδικίας δεν εξετάζεται αυτεπαγγέλτως· διάταξις άρθρ. 72 Π. Δ. ού δημοσίας τάξεως, Π 61 σ. 1195.

Όνομα. Παραλειψις πατρωνύμου εν αναγγελία καταγγελίας συμβάσεως εργασίας επί νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου· συνέπειαι, Α.Π. 678 σ. 128.—Στοιχεία δικογράφου· προσδιορισμός επί νομικού προσώπου, Π 222 - 229 σ. 716.

Οπυραγοραί. Υποχρέωσις εφοδιασμού διά βιβλιαρίων υγείας δεν αφορά εις ελευθέρους εργάτας, προσλαμβανομένους διά βοηθητικάς εργασίας, Π 13425 σ. 317.

Οργανισμοί. Βλ. λ. *Ανεργία* (παράγρ. III), *Κανονισμοί, Κοινωνικαί Ασφαλίσεις, Νομικά πρόσωπα, Οργανώσεις, Ραδιοφωνία, Σταφιδικός Οργανισμός, Συνεταιρισμοί, Ταμεία, Τηλεπικοινωνίαι*.—Νόμιμος απευθυνσις αγωγής περί αποζημιώσεως παθόντος εξ εργατικού ατυχήματος μονίμου εργάτου του Ο.Α.Π. κατά του υπέχοντος υποχρέωσιν αποζημιώσεως Ταμείου Ασφαλίσεως Λιμενεργατών Πειραιώς, Π 2480 σ. 1188.

Οργανώσεις. Η Διεθνής Οργάνωσις Εργασίας και η ναυτική εργασία, Σημ. σ. 326.—Η Διεθνής Οργάνωσις Εργασίας και η τριμερής αυτής σύνθεσις, ΝΖ σ. 337.—Απαγόρευσις απολύσεως Προέδρων και Γενικών Γραμματέων επαγγελματικών οργανώσεων κατ' ά.ν. 1803/1951. Βλ. λ. *Συνδικαλιστικά στελέχη*.—Φιλανθρωπικαί και μορφωτικαί· εισφορά στρατεύσεως, Έγκ. σ. 1068.—Απαιτουμένη αίτησις εργοδοτικών και υπαλληλικών οργανώσεων δι' επιβολήν Κυριακής αναπαύσεως· αποτελεί άπλην γνώμην και ούχι σύμφωνον τοιαύτην· συνέπειαι εκ της ανυπαρξίας επαγγελματικής οργανώσεως της μιας κατηγορίας, Σ.Ε. 179 σ. 1041.

Όριον ηλικίας. Βλ. λ. *Ηλικία*.

Όρκος. Ανυποχρέων εργατικού δικαστού προς επιβολήν όρκου, επαγομένου εις διάδικον μη αυτοπροσώπως παρισταμένον, Π 6066 σ. 1149.

Ορφανοτροφεία. Εθνικά· εισφορά ανεργίας μαθητών τεχνιτών και μαθητευομένων τροφίμων ηλικίας κάτω των 18 ετών, Έγκ. σ. 1056.

Π

Παιδαγωγοί. Οικόσιτοι· εξαιρέσεις ασφαλίσεως κατά της ανεργίας, Έγκ. σ. 1054.—Χαρακτηρισμός προσληφθείσης κατ' οίκον δι' επιμέ-

δικος δικαίου, σ. 1050.—Παραίτησις ἀξιώσεων μισθωτοῦ, ἀναγκαστικῶς τοποθετηθέντος μετὰ συμβιβασμόν, πρὸς ἄρσιν ἀβεβαιότητος περὶ τοῦ κύρους τῆς τοποθετήσεως, ἐναντι τῆς προσλήψεως αὐτοῦ, νόμιμος· ἰσχυρισμὸς περὶ παραιτήσεως ἀπὸ δικαιώματος ἐφέσεως, Π 10111 σ. 921.—Παροχὴ ἐργασίας ὑπὲρ τὰ νόμιμα χρονικὰ ὅρια· παραίτησις ἀξιώσεως τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 901 Ἀστικοῦ Κώδικος, Π 10030 σ. 1156.—Ἔγκυρος παραίτησις ἀπὸ ἀποζημιώσεως βάσει ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἐκ παροχῆς ἐργασίας ὑπὲρ τὰ νόμιμα χρονικὰ ὅρια, Π 10030 σ. 1156.—Δυνατὴ ἡ ἐκ τοῦ δεδικασμένου παραίτησις καὶ ἡ ἐν δίκῃ νέα ἐξέτασις τοῦ δικασθέντος συναινούντων τῶν διαδίκων σιωπηρῶς ἢ καὶ σιωπηρῶς, Π 10027 σ. 1140.—Συμβιβασμὸς ἐπὶ διαφορῶν ἐργατικοῦ δικαίου, ΝΖ σ. 561.—Ἀποδοχὴ ἀποφάσεως μὴ προσωρινῶς ἐκτελεστῆς διὰ κατοβολῆς κεφαλαίου καὶ δικαστικῆς δαπάνης· σημαίνει παραίτησιν ἀπὸ ἐνδίκου μέσου ἐφέσεως, Π 13070 σ. 210.—Ἀκυρότης β.δ. περὶ κυρώσεως ὀργανισμοῦ Ο.Τ.Ε. ὡς πρὸς παραίτησιν δι' ὑποβολῆς ὑποψηφιότητος βουλευτοῦ, Σ.Ε. 73 σ. 660.—Ἀπουσία ὑπαλλήλου κατ' ἄρθρ. 127 γενικοῦ κανονισμοῦ ἀτμηλάτων σιδηροδρόμων· δικαίωμα πειθαρχικῆς τιμωρίας ἢ θεωρήσεως συμβάσεως ὡς λυθείσης διὰ παραιτήσεως ὑπαλλήλου, Α.Π. 240 σ. 595.—Παραίτησις ὑπαλλήλου Γεωργικῶν Συνεταιριστικῶν Ὀργανώσεων· λύσις δι' αὐτῆς τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως, ἀφ' ἧς περιέλθῃ εἰς γνῶσιν τοῦ Συνεταιρισμοῦ, χωρὶς νὰ ἀπαιτῆται ἀποδοχὴ παραιτήσεως· μὴ νόμιμος ἡ ἀνάκλησις παραιτήσεως, Α.Π. 703 σ. 1301.

Παραπομπή. Ὑπὸ Β' Τμήματος Ἀρείου Πάγου εἰς Ὁλομέλειαν· πότε, Α.Π. 628 σ. 152.—Ἀπόρριψις ἀγωγῆς ἀναρμοδίως εἰσαχθείσης κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν καὶ οὐχὶ παραπομπὴ εἰς τὸ ἁρμόδιον δικαστήριον κατ' ἄρθρ. 26 Πολ. Δικ., Π 14180 σ. 579, Π 2571 σ. 582.—Ἀπόρριψις ἢ παραπομπὴ ἐκθέσεως ἀγωγῆς κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΨΟΔ' ἀσκηθείσης, ΝΖ σ. 1023.

Παρέμβασις. Ἐπιτρεπτὸν προσθέτου παρεμβάσεως παντὸς τρίτου ἔχοντος ἔννομον συμφέρον· συγχωρητὸν καὶ ἐν ἐκκλήτῳ δίκῃ τὸ πρῶτον, Α.Π. 314 σ. 636.—Παραδοχὴ ἐν μέρει ἀγωγῆς κατὰ Σ.Ε.Κ. ὡς ἐντολοδόχων τοῦ Ἕλλην. Δημοσίου ἐν τῇ ἐκμεταλλεύσει τοῦ σιδηροδρομικοῦ δικτύου Θεσσαλίας· νόμιμος παρέμβασις Δημοσίου κατ' ἔφεσιν, Π 698 σ. 1289.

Παροχαὶ εἰς εἶδος. Βλ. λ. *Ἀποδοχαί*.

Πειθαρχία. Ἀπόλυσις μισθωτοῦ κατὰ παράβασιν κανονισμοῦ ἐπιχειρήσεως· θέσπισις πειθαρχικῆς διαδικασίας καὶ ἐφαρμογὴ ἄρθρων 9 νόμου 118/1945, Π 9822 σ. 81.—Πειθαρχικὴ ἐξουσία ἐν τῇ ἐργασιακῇ συμβάσει· ἐπιβολὴ ποινῶν προσωπικοῦ λεωφορείων Κ.Τ.Ε.Α.· ἄρσις ἢ μετριασμὸς ποινῆς ὑπὸ δικαστηρίου, Π 1099 σ. 82, πρβλ. Π 380 σ. 84.—Πειθαρχικαὶ ποιναὶ προσωπικοῦ Κοινῶν Ταμείων Εἰσπράξεων Λεωφορείων· ἐξάρτησις πειθαρχικῶν ποινῶν ἐκ τῆς ἐκδόσεως κανονισμῶν, Π 190 σ. 122, Α.Π. 527 σ. 761.—Ἀπόλυσις ἀναγκαστικῶς διοριζομένων εἰς νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου· λόγοι ἀπολύσεως καὶ ἁρμόδιον δι' αὐτήν, ὡς πειθαρχικὴν ποινήν, ὄργανον, Σ.Ε. 1480 σ. 88.—Ἀπουσία ὑπαλλήλου κατ' ἄρθρ. 127 Γενικοῦ Κανονισμοῦ Ἀτμηλάτων Σιδηροδρόμων· δικαίωμα πειθαρχικῆς τιμωρίας ἢ θεωρήσεως συμβάσεως ὡς λυθείσης διὰ παραιτήσεως ὑπαλλήλου, Α.Π. 240 σ. 595.—Ἔννοια διατάξεων κανονισμοῦ Ο.Τ.Ε. περὶ πειθαρχικῆς δίκης, Σ.Ε. 78 σ. 660.—Ὑποχρέωσις καταβολῆς ἀποζημιώσεως καὶ εἰς ἀπολυόμενον συνεπείᾳ πειθαρχικοῦ παραπτώτος, Α.Π. 443 σ. 686, Π 3077 σ. 686.—Ἀνυπόχρεων ἀνωγγελίας, εἰς ἣν περίπτωσιν ἡ ἀπόλυσις μονίμου ὑπαλλήλου ὀφείλεται εἰς ἀπαισιότητα αὐτοῦ ὡς συνέπεια πειθαρχικοῦ παραπτώματος, ἐπαγομένου κατὰ διάταξιν νόμου ποινὴν ὁριστικῆς ἀπολύσεως· ἀπόλυσις μονίμου ὑπαλλήλου Ἀγροτικῆς Τραπέζης διὰ πειθαρχικὸν παράπτωμα, Α.Π. 428 σ. 692.—Κῦρος β.δ. 17/26 Σ/βρίου 1953 περὶ κυρώσεως κανονισμοῦ Ἐθνικῆς Τραπέζης Ἑλλάδος καὶ Ἀθηνῶν· ἀκυρότης ἄρθρ. 28, εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν ἄνευ ἀποζημιώσεως ὁριστικὴν παῦσιν διὰ πειθαρχικοὺς λόγους, Σ.Ε. 401 σ. 1109.—Ἀπόλυσις ἀναγκαστικῶς κατὰ ν. 1836/1951 διορισθέντος διὰ πειθαρχικοὺς λόγους· ἐφαρμοστέα ἡ διαδικασία ἀπολύσεως τοῦ ἄρθρ. 7 ταῦ ἀ ν. 1836/1951· ἔννοια τροποποιητικῆς διατάξεως ἄρθρ. 10 ν.δ. 2657/1953, Σ.Ε. 1508 σ. 1298.

Περιορισμὸς ἐργασιῶν. Βλ. καὶ λ. *Διαθεσιμότης*.—Ἐλάττωσις ἐργασιῶν ἐπιχειρήσεως καὶ ἐπίκλησις ὑπὸ μισθωτοῦ προστασίας ἄρθρου 7 ν. 2112, Π 11806 σ. 866.

Περιποιηταί. Βλ. λ. *Σερβιτόροι*.

Πιστοποιητικά. Ἀνυπόχρεων νοσοκόμων πρὸς ἐφοδιασμὸν διὰ πιστοποιητικοῦ ὑγείας, Π 410 σ. 309.—Προϋπηρεσίας, Π 5762 σ. 1193.

Πλάνη. Ἐργοδότου περὶ τὴν ἔκτασιν τῆς ἀποζημιώσεως ἀπολυομένου κατ' ἄρθρ. 9 ν. 118· κῦρος ἀπολύσεως ἐπὶ ἐλλιποῦς καταβολῆς, βλ. λ. *Ἀνεργία* (παράγρ. Β§).—Ἀρχὴ διοικητικοῦ δικαίου περὶ ἀνακλήσεως πράξεων Διοικήσεως διὰ πλάνην περὶ τὸ δίκαιον ἢ τὰ πράγματα, Π 1747 σ. 811.

Πλασιέ. Βλ. λ. *Παραγωγοί*.

Πληρεξουσιότης. Ἐπίδοσις ἐγγράφου καταγγελίας ὑπογεγραμμένου ὑπὸ πληρεξουσίου ἄνευ ἐπιδείξεως πληρεξουσίου ἐγγράφου· ἐπέλευσις νομίμων ἀποτελεσμάτων, ἐφ' ὅσον δὲν ἀπεκρούσθη ἀμελλητί (ἄρθρ. 226 Α.Κ.), Π 9048 σ. 140.—Καταγγελία ὑπὸ πληρεξουσίου ἄνευ ἐπιδείξεως ὑπὸ πληρεξουσίου ἐγγράφου· κῦρος αὐτῆς ἀπὸ ἐγκρίσεως ὑπὸ ἀντιπροσωπευομένου· ἄρθρα 160 καὶ 226 Α.Κ., Π 40 σ. 1097.—Κοινοποίησις ἐφέσεως καὶ κλήσεως πρὸς συζήτησιν πρὸς παραστάντα κατὰ πρωτόδικον δίκην πληρεξούσιον μὴ νόμιμος, ἐφ' ὅσον δὲν ὑφίσταται πληρεξουσιότης καὶ διὰ τὴν κατ' ἔφεσιν δίκην, Π 11605 σ. 210.

Πλοῖα. Βλ. καὶ λ. *Κατάσχεσις*, *Ναυτικοί*.—Ἔννοια τοῦ ἐν ἄρθρῳ 3 § 2 ν. 2053 ὅρου πλοῖα Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας· νοοῦνται καὶ τὰ ἁλιευτικὰ σκάφη, Σ.Ε. 2208 σ. 400.—Δί-

Π 846 σ. 583.—'Εφεδρικών έπιδομάτων' πενταετής άρθρ. 250 § 17 Α.Κ., Π 46 σ. 302, 'Εγκ. σ. 155.—'Επιδόματος στρατεύσεως' ν.δ. 2961/1954, 'Εγκ. σ. 1965.— 'Απαιτήσεων μερισμάτων ύπό Μετοχικού Ταμείου Πολιτικών 'Υπαλλήλων' πενταετής παραγραφή άρθρου 250 'Αστ. Κώδ., Α.Π. 115 σ. 592.— 'Αγωγών κατά δημοσίου ένεκα απολύσεως, καθυστερήσεως μισθών και άλλων αποδοχών' παραγραφή μετά εν έτος, άφ' ής κατά πρώτον εγεννήθη το προς αγωγήν δικαίωμα, πλην εάν ή απαίτησις ανεγνωρίσθη παρά τού Δημοσίου, οπότε παραγράφονται μετά πενταετίαν από της αναγνωρίσεως (άρθρ. 2 ν. ΧΑ'/1877), Α.Π. 163 σ. 593.—'Αξιώσεως κατά Δημοσίου δι' αποκατάστασιν ζημίας, ένεκα στερήσεως νομίμου συντάξεως υπαιτιότητι των άρμοδίων υπαλλήλων τού Δημοσίου' πενταετής και ούχι ενιαυσία παραγραφή, Α.Π. 163 σ. 593.—Παραγραφή προς όφελος τού Κράτους και παντός χρέους δημοσίου, εάν δεν ανεγνωρίσθη, δεν διεκόπη ή πληρωμή και δεν επληρώθη εντός πέντε (5) ετών (άρθρ. 69 ν. ΣΙΒ' περί δημοσίου λογιστικού), Α.Π. 163 σ. 593, Π 3333 σ. 773.— ... έναρξις παραγραφής κατ' άρθρ. 254 Α.Κ.' ύπαγωγή και αξιώσεως εφεδρικών επιδομάτων εις πενταετή παραγραφήν, εφ' όσον δεν παραλλάσσει αξιώσεως προς εισπραξιν μισθού ή συντάξεως, Π 3333 σ. 773.—Καταργησις δι' άρθρ. 17 Είσαγ. Ν. 2783/1941 πάσης άλλης γενικής ή ειδικής διατάξεως αστικού δικαίου περί παραγραφής, ύφισταμένης κατά την εισαγωγήν τού 'Αστ. Κώδικος' διατήρησις εν ισχύι μόνον των διατάξεων περί παραγραφής των αφορωσών το Δημόσιον ή άλλα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, δι' ά έχει επεκταθή ή εφαρμογή των περί παραγραφής διατάξεων διά το Δημόσιον, Α.Π. 115 σ. 592.—Διακοπή παραγραφής δι' αναγνωρίσεως αξιώσεως' ισχυρισμός περί εξοφλήσεως αξιώσεως διά κληρωδοτήματος, Π 17 σ. 815. —Δικαιώματος επιδοτήσεως ανεργίας, 'Εγκ. σ. 842, σ. 1060. — 'Αποζημιώσεως δι' έργασίαν πέραν νομίμων χρονικών ορίων' 20ετής παραγραφή, Π 7794 σ. 918.— Συνταγματική ή ύπό τού ν.δ. 3006/1954 παραγραφή των κατά της Τ.Α.Ε. απαιτήσεων εκ σχέσεων εργασίας, Π 6389 σ. 1204.— 'Ανεφάρμοστον διατάξεων άρθρ. 279 Α.Κ. περί παραγραφής εν επιδικίφ επί αποκλειστικής προθεσμίας αγωγής ακύρως απολυθέντος μισθωτού, εγερθείσης της πρώτης αγωγής εντός της προθεσμίας, Α.Π. 579 σ. 19, Α.Π. 73 σ. 237.—'Εφαρμογή επί τριμήνων προθεσμίας άρθρου 3 ν.δ. 8/11 Μαΐου 1946 των περί παραγραφής διατάξεων τού Α.Κ. αναλόγως μόνον ως προς την αναστολήν προθεσμίας και ούχι την διακοπήν' αίτησις μισθωτού περί προσωρινής επιδικάσεως απαιτήσεως' αϋ διακοπή προθεσμίας, Π 1274 σ. σ. 1037.— Κρίσις 'Εφετείου περί παραγραφής χωρίς να καθορίζη άν ή αποζημίωσις εξ ανωνύμου συναλλάγματος ήτο καταβλητέα κατά μήνα ή κατ' άλλα διαστήματα' αναίρεσις αποφάσεως υπαρχούσης εκ πλαγίου εσφαλμένης εφαρμογής νόμου, Α.Π. 287 σ. 470.— Παραγραφή απαιτήσεων κατά δικαιοστάσιον, Π 188 σ. 575.

Παραγωγής επίδομα. Βλ. λ. *'Επιδόματα.*

Παραγωγικά έργα Μακεδονίας. Προσωπικόν' ασφάλισις ανεργίας, 'Εγκ. σ. 1055.

Παραγωγοί (πλασιέ). Προστασία παραγωγών (πλασιέ) ύπό εργατικού δικαίου, ΝΖ σ. 326.

Παραίτησις. 'Από δικαιωμάτων εκ τού ν. 2112. Βλ. λ. *Καταγγελία συμβάσεως εργασίας* (παράγρ. ΙΑ').—'Επί αποχής μισθωτού από εργασίας. Βλ. λ. *Καταγγελία συμβάσεως εργασίας* (παράγρ. Εα).—'Αποδυνάμωσις αξιώσεων μισθωτού βραδύτης ασκήσεως δικαιώματος. Βλ. λ. *Δικαίωμα.*—'Απώλεια δικαιώματος διά παραιτήσεως (άρθρ. 156 Α.Κ.) ρητώς ή σιωπηρώς διά πράξεων ή παραλείψεων, εξ ών να συνάγηται σαφώς ή βούλησις τού παραιτουμένου, Π 443 σ. 409.—'Εργοδότου από δικαιώματος να θεωρήση λυθείσαν σύμβασιν εκ της αποχής καθ' υπέρβασιν των νομίμων χρονικών ορίων, Α.Π. 585 σ. 21, Π 125 σ. 180, Νμλγ σ. 1047.—... αναίρεσις αποφάσεως ως στερουμένης νομίμου βάσεως, εφ' όσον δεν αναφέρεται διά τίνος φυσικού προσώπου εξεδηλώθη βούλησις τού νομικού προσώπου περί τοιαύτης παραιτήσεως, Α.Π. 585 σ. 21.—Μισθωτού από σιωπηράς καταγγελίας συμβάσεως εργασίας δι' αποχής του εκ της εργασίας' δυνατή μόνον άν συναινέση και ο εργοδότης' συναίνεσις εργοδότου προς συνέχισιν εργασίας και νόμιμοι συνέπειαι, Α.Π. 533 σ. 863.—Μισθωτού εκ των προτέρων από προστασίας εργατικών νόμων' άκυρότης, Παραπ. σ. 29.—...μισθωτού από προσβολής απολύσεως ως άκύρου' συναγωγή τοιαύτης παραιτήσεως εκ της λήψεως αποζημιώσεως διά μη χορηγηθείσαν άδειαν κατ' ά.ν. 539/1945, προϋποθετούσης έγκυρον απόλυσιν, Π 443 σ. 409.—Κύρος συμβιβασμού δυνατή παραίτησις μισθωτού από άκυρότητος απολύσεως, ούσης σχετικής, Π 4427 σ. 915.—Είσπραξις αποζημιώσεως ν. 2112 ύπό εφέδρου παλαιού πολεμιστού' παραίτησις από προστασίας ά.ν. 244/1936 και υπαγωγή εις Ταμείον 'Ανεργίας, Π 1367 σ. 93.—'Αποδοχή ύπό εργοδότου άκύρου διοικητικής πράξεως' θεώρησις ως παραιτήσεως δικαιώματος προσβολής και από απόψεως αστικού δικαίου, Π 25 σ. 418.—'Αποχή μισθωτού ύπό εργοδότου και μετά την καταδίκην επί αξιοποίνω πράξει' θεώρησις ως παραιτήσεως τού δικαιώματος καταγγελίας συμβάσεως εργασίας κατά την διάταξιν τού άρθρ. 5 ν. 2112, Π 2945 σ. 646.—Γενική εξοφλητική απαιτήσεων περί μισθού απόδειξις' μή αναγραφή και των απαιτήσεων μισθωτού περί προσαυξήσεων αμοιβής δι' εργασίαν κατά Κυριακάς και νύκτας' απόρριψις ισχυρισμού περί παραιτήσεως μισθωτού, Π 5042 σ. 754.—'Ακυρότης παραιτήσεως μισθωτού από νομίμων αποδοχών του, αντιτιθεμένης εις αναγκαστικού δικαίου κανόνας' επιτρεπτή παραίτησις από συμβατικών αποδοχών, δυναμένη μόνον να προσβληθή κατά τας γενικάς τού δικαίου αρχάς, Π 8027 σ. 875.— Παραίτησις αξιώσεως εκ των άρθρων 657, 658 Α.Κ.' παραίτησις αξιώσεως εκ τού προϊσχύοντος τού 'Αστικού Κώ-

και κατά πλοιάρχου· έννοια άρθρ. 324 Ε.Ν.· ναυτικός ὡς πλοίαρχος ὁ ἑκάστοτε τοιοῦτος καὶ ὄχι ὁ συνομολογήσας ὑπηχρεώσεις, Π 417 σ. 775.—Ἄρθρα 239, 241 καὶ 242 ἐμπορικοῦ νόμου· καθιέρωσις προνομίου μισθῶν πλοιάρχου καὶ πληρώματος ἐπὶ τοῦ πλοίου καὶ τοῦ ναύλου ἐν περιπτώσει ἐκουσίας ἐκποιήσεως τοῦ πλοίου· ἔννοια διατάξεων· παραδεκτὴ κατ' ἐργατικὴν διαδικασίαν ἀγωγὴ περὶ ἀναγνωρίσεως προνομίου, Π 61 σ. 1195.

Πλυντήρια. Ἐπίδομα ἀνθυγιεινῆς ἐργασίας, Π 7777 σ. 1252.

Ποινή. Αὐτοδίκαιος ἀπόλυσις προστατευομένου ὑπὸ τοῦ ν. 1836/1951 ἐπὶ καταδίκης δι' ἀξιοποίνων πράξεων ἄρθρων 59, 60, 61, 62 Ποινικοῦ Κώδικος· συνέπειαι ἐκ τῆς ἀθωώσεως, Σ.Ε. 638 σ. 1030.—Φιλοδώρημα καφενοπαλλήλων κλπ.· ποιναὶ καὶ διατάξεις, Μελ. σ. 113.—Πειθαρχικαὶ ποιναί, βλ. λ. *Πειθαρχία*.

Πολεμικὸν ἀτύχημα. Δικαίωμα συντάξεως μεταλλευτῶν μετὰ πολεμικὸν ἀτύχημα· ἔννοια σχετικῶν διατάξεων Καταστατικοῦ Ταμείου Μεταλλευτῶν, Α.Π. 700 σ. 1303.

Πολεμισταί. Βλ. λ. *Ἀνάπηροι, Νεοπολεμισταί, Παλαιοὶ Πολεμισταί, Στράτευσις*.

Πολυετοῦς ὑπηρεσίας ἐπίδομα. Βλ. λ. *Ἐπιδόματα*.

Πολυκατοικίαι. Βλ. λ. *Θυρωροί*.

Ποσοστά. Ἀμοιβὴ μισθωτοῦ διὰ ποσοστῶν ἐπὶ τιμῆς πωλήσεως ἐμπορευμάτων· ὑπαγωγὴ εἰς περιορισμούς ν. 26/1944, Π 542 σ. 294.—Ποσὸν ἀποζημιώσεως τῶν ἐπὶ ποσοστοῖς ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον λόγον ἐργαζομένων· δικαιοῦνται ἀποδοχὴν δι' ἡμέρας ἀδείας, Π 14600 σ. 369.—Ἀποζημιώσεις δι' ἀπόλυσιν μισθωτῶν ἐπὶ ποσοστοῖς· ἐφαρμογὴ ἄρθρου 6 § 3 ν.δ. 1355/1949 δι' ἀσφαλιζομένους κατὰ τὴν ἀνεργίαν, Π 14600 σ. 369.—Παροχὴ ἐργασίας ἐπὶ ποσοστοῖς ἐπὶ εἰσπράξεων· καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 9 ν. 118/1945· ὑπολογισμὸς ἀποζημιώσεως μὲ βάσιν τὸ ἡμερομίσθιον τοῦ ἀνειδικεύτου ἐργάτου τῆς γενικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας 19 8.1938 (ἀναπροσαρμοζομένης), Π 14480 σ. 370.—Μὴ ἐφαρμογὴ τῶν ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἐπὶ ἀμειβομένων διὰ ποσοστῶν καὶ φιλοδωρημάτων, Α.Π. 526 σ. 798.—Συνυπολογισμὸς καὶ ποσοστῶν εἰς ἀποζημίωσιν ν. 2112 ἐφ' ὅσον παρέχονται ὡς ἀντάλλαγμα ὑπηρεσιῶν, Π 8027 σ. 875.

Πραγματογνωμοσύνη. Προστασία ναυτικοῦ ἐν περιπτώσει ἀσθενείας· διάταξις πραγματογνωμοσύνης καὶ ἔννοια τοῦ νόμου, Π 181 σ. 597.

Πράξεις διοικητικαί. Βλ. λ. *Διοικητικαὶ πράξεις—Διοίκησις*.

Προαγωγή. Ὑπολογισμὸς χρόνου στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας ὡς χρόνου πραγματικῆς ὑπηρεσίας κατ' ἄρθρ. 8 ν. 2054/1952, Α.Π. 146 σ. 288.—Ἐξομοίωσις μονομεροῦς μεταβολῆς ὅρων συμβάσεως ἐργασίας ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ πρὸς ἀπόλυσιν κατ' ἄρθρ. 1 ἀ.ν. 751/1937 καὶ ἁρμοδιότης Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς· ἁρμοδιότης ἐπὶ μὴ προαγωγῆς μισθωτοῦ· ἀκύρωσις ἀντιθέτου ἀποφάσεως, Σ.Ε. 2905 σ. 426.

Πρόεδρος. Ἁρμοδιότης Προέδρου Πρωτοδικῶν δι' ἐκδίκησιν ἐφέσεως κατ' ἀποφάσεως Εἰρηνοδίκου ἐπὶ διαφορῶν στρατευομένων μισθωτῶν, Π 5678 σ. 90.—Ἁρμοδιότης ἐπὶ αἰτήσεως ἀναστολῆς ἐκτελέσεως ἀποφάσεως, ἐκδοθείσης κατὰ ἐργατικὴν διαδικασίαν, ἀσκηθείσης ἐφέσεως, Π 7112 σ. 154, Π 1028 σ. 590, Π 6832 σ. 707, Π 189 σ. 715.

Προθεσμία. Συμβάσεις ἐργασίας ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου. Βλ. λ. *Ἐργασίας σύμβασις* (παράγρ. ΙΔ), *Ἀνεργία* (παράγρ. Α).—Προθεσμία ἀναγγελίας καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 9 ν. 118/1945. Βλ. λ. *Ἀνεργία* (παράγρ. Βγ).—Προθεσμία προκηδοποιήσεως ἐπὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας κατὰ ν. 2112/1920· χρονικὰ ὅρια ἀποχῆς λόγῳ ἀσθενείας· χρόνος ὑποβολῆς μηνύσεως διὰ καταγγελίαν μετὰ διάπραξιν ἀξιοποίνου πράξεως. Βλ. λ. *Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας* (παράγρ. Δ, Εα, γ).—Διάρκεια προστασίας ἀναγκαστικῶς τοποθετηθέντων πολεμιστῶν κατ' ἀ. ν. 1836/1951. Βλ. λ. *Στράτευσις* (παράγρ. Εε).—Προθεσμία ἐπὶ ὁμαδικῶν ἀπολύσεων. Βλ. λ. *Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας* (παράγρ. ΙΙΙ).—Δήλωσις ἐπαναλήψεως ἐργασίας μετ' ἀποστρατείαν· προθεσμία· συνέπειαι μὴ ὑποβολῆς δηλώσεως. Βλ. λ. *Στράτευσις* (παράγρ. Βγ).—Καταθέσεως προτάσεων ἐν διαδικασίᾳ ν. ΓΨΟΔ'· ἄσκησις δικαιώματος καταθέσεως προτάσεων μέχρι τῆς ἐπὶ διαφορᾶς συζητήσεως, ἐκτὸς ἂν ἤθελε δοθῇ παρὰ δικαίου τοιαύτη προθεσμία, ἣτις πρέπει νὰ προκύπτῃ ἐκ τῶν πρακτικῶν· μὴ λῆψις ὑπ' ὄψιν ἄλλως προτάσεων καὶ ἐν αὐτῇ ἰσχυρισμῶν, Π 2886 σ. 430.

Προθεσμία ἐπιδόσεως ἀγωγῆς ἐπὶ ἀκύρου ἀπολύσεως· ἄρθρον 3 ν.δ. 8/11 Μαΐου 1936.—Ἀξίωσις ἀποδοχῶν ὑπερημερίας συνεπείᾳ ἀκύρου ἀπολύσεως· τριμήνου ἀποκλειστικὴ προθεσμία ἀγωγῆς, Π 29 σ. 712, Π 4445 σ. 975.—Σκοπὸς τῆς προθεσμίας, Α.Π. 592 σ. 15, Α.Π. 579 σ. 19, Εἰσαγ. σ. 1036.—Σχέσις ἐργασίας καὶ τριμήνου ἀποκλειστικὴ προθεσμία ἀγωγῆς περὶ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας, ΝΖ σ. 861.—Ἐφαρμογὴ ἐπὶ πάσης ἀκύρου ἀπολύσεως ἀνεξαρτήτως ποία ὑπῆρξε ἡ παραβιασθεῖσα διάταξις, ΝΖ σ. 933.—Ἐφαρμογὴ ἐπὶ τῆς πρώτης ἀγωγῆς, Α.Π. 592 σ. 15.—Ἐφαρμογὴ ἐπὶ προβολῆς ὑπὸ μισθωτοῦ ἀκυρότητος ἀπολύσεως, Α.Π. 292 σ. 568.—Ἐφαρμογὴ καὶ ἐπὶ ἀκύρως κατὰ ν. 751/1948 καὶ ἀ. ν. 1836/1951 ἀπολυθέντος, Α.Π. 659 σ. 1203, Π 10111 σ. 921.—Ἐφαρμογὴ καὶ ἐπὶ ἀκύρου καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, ἄνευ ὑπάρξεως σπουδαίου λόγου κατ' ἄρθρ. 672 Α.Κ., Π 1274 σ. 1037.—Ἐφαρμογὴ μόνον ἐπὶ τῶν ἐνώπιον τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων ἀγωγῶν ἀποζημιώσεων· ἀνεφάρμοστον ἐπὶ προσφυγῶν ἐνωπίων τῶν κατὰ ν. 751/1948 καὶ 1836/1951 συλλογικῶν διοικητικῶν ὀργάνων, Σ.Ε. 638 σ. 1030.—Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ ἀξιώσεων μισθωτῶν πρὸς καταβολὴν ἀποζημιώσεως ν. 2112, Π 4 σ. 241.—Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ συμβάσεων ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, Π 1105 σ. 362.—Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ ἀγωγῆς ἐχούσης ὡς βάσιν ὑ-

περημερίαν τοῦ ἐργοδότου κατ' ἄρθρ. 656 Α.Κ., Π 267 σ. 772.—Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ ἀξιώσεως διαφορᾶς ἀποζημιώσεως, ἐπὶ ἐλλιποῦς ἐκ πλάνης καταβολῆς, Π 5127 σ. 804. —Ἔναρξις ἀπὸ ἐπιούσης καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 241 § 1 Α. Κ. καὶ λήξις αὐτῆς ἀνάπτυξις καὶ ἐκδοχῆς περὶ ἐνάρξεως προθεσμίας ἀπὸ ἡμέρας καταγγελίας συμβάσεως, Π 5427 σ. 803.—Ἀφετηρία ἐνάρξεως καὶ ἔκτασις ἐφαρμογῆς αὐτῆς, Π 5427 σ. 803.—Μὴ ἀνάλογος ἐφαρμογὴ τῶν περὶ παραγραφῆς ἐν ἐπιδικίᾳ διατάξεων κατ' ἄρθρ. 279 Α.Κ. ἐγερθείσης τῆς πρώτης ἀγωγῆς ἐντὸς τῆς προθεσμίας, Α.Π. 579 σ. 19. —Ἀνεφάρμοστον ἄρθρου 279 Ἀστικοῦ Κώδικος, Α.Π. 73 σ. 237.—Ἐφαρμογὴ τῶν περὶ παραγραφῆς διατάξεων τοῦ Α.Κ. ἀναλόγως μόνον ὡς πρὸς τὴν ἀναστολὴν προθεσμίας καὶ οὐχὶ τὴν διακοπήν· δὲν συνιστᾷ διακοπὴν προθεσμίας ἡ αἴτησις μισθωτοῦ περὶ προσωρινῆς ἐπιδικάσεως ἀπαιτήσεως, Π 1274 σ. 1037. —Τριμήνου προθεσμία ἀγωγῆς περὶ ἀκυρώσεως καταγγελίας κατ' ἄρθρ. 13 § 4 ν. δ. 2961/1951 τύχη προθεσμίας ἄρθρ. 3 ν.δ. 8/11 Μαΐου 1946, ΝΖ σ. 933, Εἰσαγ. σ. 1036.

Προνόμιον. Μισθῶν πλοιάρχου καὶ πληρώματος ἐπὶ τοῦ πλοίου καὶ τοῦ ναύλου ἐν περιπτώσει ἐκουσίας ἐκποιήσεως τοῦ πλοίου· ἔννοια διατάξεων· παραδεκτὴ κατ' ἐργατικὴν διαδικασίαν ἀγωγὴ περὶ ἀναγνωρίσεως προνομίου, Π 61 σ. 1195.

Προσεπίκλησις. Ἀπαράδεκτον προσεπικλήσεως κατὰ ἐργατικὴν διαδικασίαν, Π 292 σ. 411.

Πρόσθετοι ἀστυφύλακες. Βλ. λ. *Ἀστυφύλακες πρόσθετοι*.

Πρόσκλησις. Μισθωτοῦ πρὸς ἐργασίαν εἰς νέαν ἐπιχείρησιν μὴ ταυτιζομένην πρὸς παλαιὰν ἐπέχει θέσιν προτάσεως πρὸς σύναψιν νέας συμβάσεως, Π 2733 σ. 407.—Μισθωτοῦ μετ' ἄκυρον ἀπόλυσιν δι' ἐπανάληψιν ἐργασίας καὶ ὀφειλόμενοι μισθοί, Π 6646 σ. 753.

Πρόσληψις μισθωτῶν. Βλ. λ. *Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας, Νεοπολεμισταί, Νομιμοφροσύνη, Παλαιοὶ πολεμισταί, Στράτευσις*. —Διαδικασία προσλήψεως μισθωτῶν, ΝΖ, σ. 537.—Πρόσληψις μισθωτῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων, Ἐγκ. σ. 720.—Τρόπος προσλήψεως προσωπικοῦ Κ.Τ.Ε.Φ.Α., Π 536 σ. 807, Παρατ. σ. 809.

Πρόστησις. Περιπτώσεις ὑπάρξεως προστήσεως καὶ ἐξ αὐτῆς εὐθύνης προστήσαντος, Π 1080 σ. 514.—Ἀξίωσις κατὰ Δημοσίου δι' ἀποκατάστασιν ζημίας ἕνεκα στερήσεως νομίμου συντάξεως ὑπαιτιότητι τῶν ἁρμοδίων ὑπαλλήλων τοῦ Δημοσίου· πενταετὴς παραγραφή, Α.Π. 163 σ. 593.

Πρόσιμον. Βλ. λ. *Παράβολον*.

Προσύμφωνον. Κατάρτισις προσυμφώνου περὶ συνάψεως μελλούσης συμβάσεως ἐργασίας· μὴ ἐκτέλεσις αὐτοῦ· ἀναζήτησις ἀποζημιώσεως δι' ἀγωγῆς κατὰ τὴν τακτικὴν διαδικασίαν ἢ δι' ἀγωγῆς ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, ἐφ' ὅσον ὅμως ἐδημιουργήθη σχέσις ἐργασίας κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν· ἀπόρριψις ἀπαραδέκτου ἀγωγῆς, Π 790 σ. 701, Παρατ. σ. 702.

Προσφορὰ ὑπηρεσιῶν. Βλ. λ. *Ἐργασίας σύμβασις* (παράγρ. Θ).

Προσχώρησις. Βλ. λ. *Κανονισμοί*.

Προσωπικότης. Προστασία· ἡ ἀξίωσις περὶ ἴσης μεταχειρίσεως ὡς δικαίωμα τῆς προσωπικότητος, ΝΖ σ. 1233.

Προσωρινὴ ἐκτέλεσις. Ἀνεπίτρεπτον ἀναστολῆς ἐπὶ ὑποχρεωτικῶς κηρυχθείσης προσωρινῶς ἐκτελεστῆς ἀποφάσεως, Π 7115 σ. 154, Π 2766 σ. 590, Π 3872 σ. 827.—Ἐπιτρεπτὴ ἡ ἀναστολὴ μόνον ἐπὶ δυνητικῶς, κατ' ἄρθρ. 186 Πολ. Δικ., διαταχθείσης προσωρινῆς ἐκτελέσεως, Π 2766 σ. 590, Π 3872 σ. 827.—Ἀξίωσις ἀκύρως ἀπολυθέντος μισθωτοῦ ἐπὶ μισθῶν αὐτοῦ· κήρυξις ἀποφάσεως προσωρινῶς ἐκτελεστῆς· ἔννοια ἄρθρ. 186α Πολ. Δικ. περὶ ὑποχρεωτικῆς προσωρινῆς ἐκτελέσεως ἀποφάσεως ἐπὶ ἀπαιτήσεων ἐκ καθυστερουμένων μισθῶν· τοιοῦτοι δὲν νοοῦνται οἱ ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως μισθοί, ἀλλ' οἱ δεδουλευμένοι· ἐπιτρεπτὸν χορηγήσεως ἀναστολῆς ἐκτελέσεως ἀποφάσεως, Π 283 σ. 591.—Contra: Μισθοὶ ἐπὶ ὑπερημερίας ἐργοδότου περὶ ἀποδοχὴν ὑπηρεσιῶν λόγῳ ἀκύρου ἀπολύσεως· ἐπιδίκασις αὐτῶν δι' ἀποφάσεως κηρυσσομένης ὑποχρεωτικῶς ἐκτελεστῆς κατ' ἄρθρ. 186α Πολ. Δικ.· ἀνεπίτρεπτος ἀναστολὴ ἐκτελέσεως ἀποφάσεως, Π 3872 σ. 827.—Χαρακτὴρ χρηματικῆς παροχῆς καθ' ἑορτὰς οὐχὶ ὡς μισθοῦ, ἀλλ' ἐκτάκτου οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως· κήρυξις ἀποφάσεως ὡς δυνητικῶς προσωρινῶς ἐκτελεστῆς κατ' ἄρθρ. 186 Π.Δ., Π 28 σ. 818.—Αἴτησις ἀναστολῆς ἐκτελέσεως ἀποφάσεως, ἐκδοθείσης κατὰ ἐργατικὴν διαδικασίαν, ἀσκηθείσης ἐφέσεως κατ' αὐτῆς· ἁρμοδιότης πρὸς χορήγησιν ἀναστολῆς τοῦ κατὰ ν. ΓΨΟΔ' δικάζοντος Δικαστηρίου καὶ οὐχὶ τοῦ Προέδρου Πρωτοδικῶν, Π 7112 σ. 154, Π 1028 σ. 590, Π 6832 σ. 707, Π 189 σ. 715.—Παραπομπὴ ἀναρμοδίως εἰσαχθείσης αἰτήσεως, Π 6832 σ. 707.—Ἀποδοχὴ ἀποφάσεως ὄχι προσωρινῶς ἐκτελεστῆς διὰ καταβολὴν κεφαλαίου καὶ δικαστικῆς δαπάνης συμαίνει παραίτησιν ἀπὸ ἐνδίκου μέσου ἐφέσεως, Π 13070 σ. 210.—Αἴτησις ἐργοδοτρίας περὶ ἐπιστροφῆς καταβληθέντος ποσοῦ δυνάμει προσωρινῶς ἐκτελεστῆς ἀποφάσεως, Α.Π. 654 σ. 256.—Ἀκόλουθος πλοιάρχου κατ' ἄρθρ. 288 Ἐμπορ. νόμου· ἀνεφάρμοστον ν. 2112 καὶ ν. 1752/1951· ἀναγνωριστικὴ ἀπόφασις καὶ προσωρινὴ ἐκτέλεσις, Π 61 σ. 1195.

Προσωρινὴ ἐπιδίκασις. Αἴτησις μισθωτοῦ περὶ προσωρινῆς ἐπιδικάσεως ἀπαιτήσεως· δὲν ἐπιφέρει διακοπὴν τῆς τριμήνου προθεσμίας ἄρθρ. 3 ν.δ. 8 Μαΐου 1946, Π 1274 σ. 1037.

Προτάσεις. Βλ. λ. *Ἐργατικαὶ διαφοραὶ* (παράγρ. Ε').

Προϋπηρεσία. Πότε συνυπολογίζεται πρὸς ὑπολογισμὸν τῆς ἀποζημιώσεως ν. 2112, Π 9048 σ. 140.—Προϋπηρεσία ληκτέα ὑπ' ὄψιν διὰ χορήγησιν ἐπιδομάτων κατὰ ν. 2054/1952, Α. Ἐπ. Διοικ. Ι.Κ.Α. σ. 383.—Λῆψις ὑπ' ὄψιν καὶ προηγουμένης ὑπηρεσίας ὡς ἐργάτου, δι' ἐφαρμογὴν β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 καὶ ὑπαλληλικῆς ὑπηρεσίας, δι' ἐφαρμογὴν ν. 2112, Π 8462 σ. 1096.— Ἐργατικὴ

340 σ. 595.—Κατάργησις ἐξαιρέσεων ὑπαγωγῆς εἰς ἀσφάλισιν ἀνεργίας, Ἐγκ. σ. 1055. —Ἀξίωσις μισθωτοῦ ἐπιχειρήσεως μεταφορᾶς προσώπων δι' ἠλεκτροκινήτων σιδηροδρόμων, ἐργασθέντος κατὰ χρόνον δικαιουμένης 24ώρου ἀναπαύσεως, πρὸς ἀποζημίωσιν ἐκ τοῦ ἀδικαιολογήτου πλαστισμοῦ ἐργοδότιδος, Π 9906 σ. 1139. —Σ.Π.Α.Π. καὶ Σ.Ε.Κ.· ἀσφάλισις στρατεύσεως, Ἐγκ. σ. 1064. —Ἀμετάβλητον νομικῆς θέσεως συνδίκου ἐκ τῆς ἀναθέσεως εἰς Ἑλληνικὸν Δημόσιον τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῶν Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας, μετὰ πτώχευσιν· συνέπεια ἀναθέσεως ἐκμεταλλεύσεως· διάδοχος ἐργοδότης τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον, Α.Π. 698 σ. 1289.

Σισμανόγλειον. Βλ. λ. *Νοσοκομεῖα.*

Σπορελαιουργοί. Ἐπιδότησις ἀνεργίας, Ἐγκ. σ. 1061.

Σπουδαῖος λόγος. Διὰ καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας. Βλ. λ. *Ἐργασίας σύμβασις* (παραγρ. 12Τ').

Σταφιδεργάται. Ἐποχιακοὶ μισθωτοί· πρόσωπα μὴ δικαιούμενα ἐπιδόματος ἀνεργίας, Ἐγκ. σ. 1061.

Σταφιδικὸς Ὀργανισμός. Ὄργανα διοικήσεως· κρίσις δικαστηρίου οὐσίας περὶ ὑπάρξεως εἰδικῆς συμφωνίας μισθωτοῦ μετὰ Α.Σ.Ο. περὶ παροχῆς ἐργασίας κατὰ 36 ὥρας ἑβδομαδιαίως, τῆς πέρας τούτων καὶ μέχρι 48 ὡρῶν θεωρουμένης ὡς καθ' ὑπέρβασιν καὶ ἀμειβομένης διὰ προσθέτου ἀμοιβῆς· μὴ καθορισμὸς μετά τίνος φυσικοῦ προσώπου, ὡς ἐκπροσωποῦντος νομικὸν πρόσωπον, συνήφθη ἡ συμφωνία· ἐκ πλαγίου ἐσφαλμένη ἐφαρμογὴ τῶν σχετικῶν διατάξεων, Α.Π. 129 σ. 374, πρβλ. Π 2686 σ. 374.— Ἀσφάλισις στρατεύσεως, Ἐγκ. σ. 1064.

Σταφυλεργάται. Ἐποχιακοὶ μισθωτοί· πρόσωπα μὴ δικαιούμενα ἐπιδόματος ἀνεργίας Ἐγκ. σ. 1061.

Στράτευσις. *Α'. Προστασία ἐκ τοῦ ν. 3514. Γενικά:* Προστασία στρατευομένων μισθωτῶν κατὰ ν. 3514, Γν. Σ. σ. 215.—Ἰσχὺς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ στράτευσιν μισθωτοῦ· προϋποθέσεις προστασίας, ΝΖ σ. 157, Π 170 σ. 710.—Ἀναστολὴ τῆς συμβάσεως ἐργασίας κατὰ τὸν χρόνον τῆς στρατεύσεως· οὐ δικαίωμα μισθοῦ, ΝΖ σ. 157 Π 6640 σ. 802.— Κύριος σκοπὸς ν. 3514/1928 ἡ ἐξασφάλισις εἰς τὸν στρατευόμενον τῆς μετὰ τὴν λῆξιν τῆς στρατεύσεως ἐπανόδου του εἰς τὴν προτέραν αὐτοῦ ἐργασίαν, εἰς ἣν νὰ διατηρηθῇ ἐπὶ ἓν ἔτος, Π 2225 σ. 526.—Βασικὴ προϋπόθεσις τῆς προστασίας ἡ κατάταξις ἐν τῷ στρατῷ καὶ ὑπηρεσία του ἐν αὐτῷ, ἀδιαφόρως χρόνου πραγματικῆς στρατεύσεως· μὴ ὑπαγωγὴ εἰς προστασίαν μισθωτοῦ κληθέντος πρὸς παρακολούθησιν στρατιωτικῆς ἀσκήσεως ἐπὶ πενθήμερον· ἐλευθέρα ἀπόλυσις, Π 2225 σ. 526.—Νόμιμος ἡ ὑπὸ τὸ κράτος ἰσχύος τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 τοποθέτησις εἰς ἐπιχείρησιν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου προσώπου ὑπηρετοῦντος εἰς ἐπιχείρησιν καὶ προστατευομένου καὶ ὑπὸ τοῦ ν. 3514· ἀκυρότης ἀπολύσεως πρὸ τῆς παρόδου χρόνου προστασίας καὶ ἄνευ ἀποφάσεως τῆς ἁρμοδίας ἐπιτροπῆς, Π 8852 σ. 985.—Κατάργησις ὑπὸ τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 προϋποθέσεως ἐνεργείας τοῦ προστατευομένου προσώπου δι' ἀναγκαστικὴν τοποθέτησιν· ἐπαναφορὰ διὰ τοῦ ν.δ. 2657/1953· νόμιμος ἡ ὑπὸ τὸ κράτος ἰσχύος τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 τοποθέτησις εἰς ἐπιχείρησιν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου προσώπου ὑπηρετοῦντος εἰς ἐπιχείρησιν καὶ προστατευομένου καὶ ὑπὸ τοῦ ν. 3514· ἀκυρότης ἀπολύσεως πρὸ τῆς παρόδου χρόνου προστασίας καὶ ἄνευ ἀποφάσεως τῆς ἁρμοδίας ἐπιτροπῆς, Π 8852 σ. 985, πρβλ. Σ.Ε. 1374 σ. 984.

Β'. Ἐπαναλήψεις ἐργασίας μετ' ἀποστράτευσιν· ὅροι ἀπολύσεως· ἀποζημίωσις ἐν παραβάσει ἄρθρ. 4 ν. 3514. Ὑποχρεώσεως δηλώσεως ἐπαναλήψεως ἐργασίας μετ' ἀποστράτευσιν· προθεσμία· ἔναρξις· συνέπεια παρόδου ἀπράκτου· τύπος δηλώσεως· προστασία ἐπὶ ἔτος ἐκ τοῦ ἄρθρ. 4 ν. 3514 μετὰ τὴν νόμιμον ἐπανάληψιν τῆς ἐργασίας· ὑπολογισμὸς τοῦ ἔτους· ὅροι ἀπολύσεως· λόγοι· ἀπόφασις ἐπιτροπῆς ν. 244/1936· συνέπειαι παραβάσεως ἀποζημίωσις ἐξ μηνῶν καὶ τοιαύτη ν. 2112 ἢ β.δ. 16 Ἰουλίου 1920· βάσις ὑπολογισμοῦ· ὁμοίως ἐπὶ ἀποποιήσεως ὑπηρεσιῶν παρ' ἐργοδότου· κύρωσις καὶ διατυπώσεων ἄρθρ. 9 ν. 118/1945 προκειμένου περὶ ἀσφαλιζομένων κατὰ τῆς ἀνεργίας εἰς τὸ Ι.Κ.Α., ΝΖ σ. 157, 996.— Ὅροι συνεχίσεως ἐργασιακῆς συμβάσεως μετ' ἀποστράτευσιν ἢ ἐντὸς τῆς νομίμου προθεσμίας δήλωσις ἐπαναλήψεως· λύσις ἄλλως τῆς συμβάσεως ἐκ τῆς ἀποχῆς τοῦ ἀποστρατευθέντος· τυχὸν μεταγενεστέρα πρόσληψις ἀποτελεῖ νέαν σύμβασιν, Π 170 σ. 710.—Πρόσκλησις μισθωτοῦ ἐν τῷ στρατῷ κατὰ χρόνον ὑπερημερίας ἐργοδότου ἕνεκεν ἀκύρου ἀπολύσεως· παράλειψις ὑπὸ μισθωτοῦ δηλώσεως πρὸς ἐργοδότην ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἀπολύσεώς του περὶ ἐπαναλήψεως τῆς ἐργασίας του· ἔλλειψις δικαιώματος ἀποζημιώσεως δι' ἀπόλυσιν· καταχρηστικὴ ἄλλως ἄσκησις δικαιώματος μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἀποσιωπήσεως ὑπ' αὐτοῦ τῆς ὑπὸ τὰ ὅπλα προσκλήσεως, Π 7304 σ. 145, Παρατ. σ. 146.— Ἄκυρος ἀπόλυσις μισθωτοῦ πρὸ τῆς στρατεύσεως· ἀξίωσις εἰς καταβολὴν μισθοῦ μετὰ τὴν ἐκ τοῦ στρατοῦ ἀπόλυσιν· ἐξάρτησις ἐκ τῆς ἐντὸς τῆς νομίμου προθεσμίας δηλώσεως τοῦ μισθωτοῦ πρὸς τὸν ἐργοδότην ὅτι προτίθεται νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν ἐργασίαν του· αὐτοδικαία ἄλλως διάλυσις συμβάσεως καὶ ἔλλειψις ὑποχρεώσεως ἐργοδότου πρὸς καταβολὴν μισθοῦ, Π 10372 σ. 1158, Π 6648 σ. 802.— Ἂν ἐργατοτεχνίτης Κρατικοῦ Ἐργοστασίου Ἀεροπλάνων, ἀπολυθεὶς πρὸ παρόδου ἔτους ἀπὸ τῆς ἐκ τοῦ στρατοῦ ἀπολύσεως αὐτοῦ, δικαιοῦται σωρευτικῶς ἀποζημιώσεως ἐξ ἀποδοχῶν ἓξ μηνῶν κατὰ ν. 3514/1928 καὶ ἐκείνης τῶν ὑπ' ἀριθ. 956 καὶ 976/1947 πράξεων Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, Γν. Σ. σ. 215.—Προστασία ἐκ τοῦ ν. 3514· ἀπόλυσις ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ· δήλωσις πρὸς τὸν ἐργοδότην περὶ ἐπαναλήψεως ἐργασίας καὶ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας· αἴτημα μισθωτοῦ περὶ καταβολῆς ἀποζημιώσεως ν. 2112 ἐν περιπτώσει διαλύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως μὴ νόμιμος αὐτοδικαία λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἀπαλλαγὴ ἐργοδότου

προϋπηρεσία ὑπαλλήλου· μή συνυπολογισμός εἰς ὑπαλληλικήν δι' ἀποζημίωσιν ν. 2112, Π 3651 σ. 1261.—Μισθός συλλογικῶν συμβάσεων ἐκ τοῦ χρόνου προϋπηρεσίας· τρόπος καὶ χρόνος γνωστοποιήσεως παραίτησεως εἰς τὸν ἐργοδότην· πιστοποιητικόν· δικαίωμα λήψεως μισθοῦ ἀπό γνωστοποιήσεως, Π 5762 σ. 1193.

Πταίσμα. Ὑποχρέωσις ἐργοδότου πρός καταβολήν μισθοῦ ἐπί ὑπερημερίας του, ἀδιαφόρως πταίσματος, Π 7771 σ. 863.—Ἀξίωσις ἐργοδότου πρός ἀποζημίωσιν διά ζημίας ἐκ πταίσματος ἢ ἀμελείας μισθωτοῦ· εἰς τί συνίσταται ἡ ἀποζημίωσις, Κίρην. 11 σ. 1260.

Πτώχευσις. Ἀγωγή κατά μόνου τοῦ συνδίκου ἀπό κηρύξεως πτωχεύσεως κατ' ἄρθρ. 554 Ἐμπορ. Νόμου, δυναμένου κατ' ἄρθρ. 553 Ἐμπορ. Νόμου τοῦ συνδίκου νά συνεχίσῃ προσωρινῶς τό ἐμπόριον, ἄδειᾳ τοῦ εἰσηγητοῦ· ἀμετάβλητον νομικῆς θέσεως συνδίκου ἐκ τῆς ἀναθέσεως εἰς Ἑλληνικόν Δημόσιον τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῶν Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας, μετά πτώχευσιν· συνέπεια ἀναθέσεως ἐκμεταλλεύσεως· διάδοχος ἐργοδότης τό Ἑλληνικόν Δημόσιον, Α.Π. 698 σ. 1289.

Πυρηνελαιουργοί. Ἐπιδότησις ἀνεργίας, Ἔγκ. σ. 1061.—Φύσις τῆς συνδεούσης τό προσωπικόν τοῦ Ἐθνικοῦ Ἱδρύματος Ραδιοφωνίας μετά τοῦ Ὀργανισμοῦ τούτου σχέσεως ἐργασίας, Ἔγκ. Δ. Ι.Κ.Α. σ. 994.

Ρ

Ράπται. Σύμβασις ἔργων διά κατασκευήν ἀνδρικῶν ἐνδυμασιῶν ἐπί ἀμοιβῇ κατά τεμάχια· χαρακτήρ, Π 10270 σ. 1145.

Ρητινοεργάται. Ἐπιδότησις ἀνεργίας, Ἔγκ. σ. 1061.

Σ

Σερβιτόροι. Μισθός σερβιτόρων καφενείων ἐπαρχιῶν, Ἔγγρ. σ. 47.—Μισθός σερβιτόρων καφεζαχαροπλαστείων περιφερείας τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης, Ἔγγρ. σ. 48.—Λογαριασμοί ἐφ' ὧν ὑπολογίζεται τό παρά σερβιτόρων καφενείων εἰσπραττόμενον ποσοστόν, Ἔγγρ. σ. 98.—Ἀνεφάρμοστον διά σερβιτόρους καφενείων β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 περί ἐπεκτάσεως ν. 2112 κλπ., καί ἐφαρμογή ἄρθρου 669 Ἀστικοῦ Κώδικος, Π 13056 σ. 175.—Ἀνεφάρμοστον ἐπί σερβιτόρου μπάρ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 διά καταγγελίαν συμβάσεως· ἐφαρμογή ἄρθρων 669 καί 672 Ἀστικοῦ Κώδικος, Π 14599 σ. 182.—Μισθός σερβιτόρου μπάρ, Π 14599 σ. 182.—Πυροχή ἐργασίας ὑπό σερβιτόρου εἰς κέντρον, ἔνθα ἐλειτούργει μουσική· κατάργησις μουσικῆς ὑπό ἐργοδότου καί ἐλάττωσις ἐξ αὐτοῦ ἐργασιῶν ἐπιχειρήσεως καί ἀποδοχῶν μισθωτοῦ· μή θεώρησις ἐνεργείας ἐργοδότου ὡς μονομεροῦς μεταβολῆς ὅρων συμβάσεως κατ' ἄρθρ. 7 ν. 2112· ἄσκησις διευθυντικοῦ δικαιώματος ἐργοδότου, Π 11808 σ. 365.—Ὑποχρέωσις σερβιτόρων μπάρ πρός ἐφοδιασμόν διά βιβλιαρίου ὑγείας· ἀκυρότης ἄλλως συμβάσεως· ἐπικύρωσις ἀκύρου συμβάσεως ἀπό ἐκδόσεως βιβλιαρίου· ὑποχρέωσις θεωρήσεως βιβλιαρίου κατ' ἔτος· προστασία μισθωτοῦ δι' ἀγωγῆς ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ τοῦ ἐργοδότου, Π 13062 σ. 317, Π 14599 σ. 182, Π 14600 σ. 369.—Ποσόν ἀποζημιώσεως τῶν ἐπί ποσοστοῖς ἀποκλειστικῶς ἢ κατά κύριον λόγον ἐργαζομένων· δικαιοῦνται ἀποδοχαί δι' ἡμέρας ἀδείας, Π 14600 σ. 369.—Χαρακτηρισμός ὡς ὑπαλλήλων πτυχιούχων Σχολῆς Τουριστικῶν Ἐπαγγελμάτων, Π 14600 σ. 369, βλ. καί λ. *Ἑστιατόρια*.—Φιλοδώρημα καφεπαλλήλων κλπ. ἀγορανομική διάταξις· Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου 115235/1952· ἰσχύον δίκαιον· διάκρισις μισθοῦ καί φιλοδωρήματος, Μελ. σ. 113.

Σιδηροβιομηχανία. Ἐφαρμογή ὑπ' ἀριθ. 9/1949 διαιτητικῆς ἀποφάσεως δι' ἐργάτας σιδηροβιομηχανίας· περιορισμός ἐφαρμογῆς ἐντός ὡρισμένης περιφερείας· κύρωσις διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 2/1951 διαιτητικῆς ἀποφάσεως· ἔλλειψις ἀναδρομικῆς ἰσχύος· ἰσχύς ἀπό ἐκδόσεως κυρωτικῆς ἀποφάσεως καί καθ' ὅλην τήν Χώραν, Π 3667 σ. 1258.

Σιδηρόδρομοι. Βλ. καί λ. *Ταμεῖα*.—Μισθοδοσία προσωπικοῦ ἀτμηλάτων σιδηροδρόμων· ἔννοια ἄρθρων 2 σχετικοῦ πρός τήν μισθοδοσίαν ἀ.ν. 1545/1950· ἀνεφάρμοστον ὁ, ἀ. 8900/1946 περί προσθέτου ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατά Κυριακάς, Α.Π. 584 σ. 26.—Ἐπάνοδος ἐν ἰσχύϊ τοῦ διά π. δ. τῆς 19/22 Ἰανουαρίου 1926 κυρωθέντος κανονισμοῦ δευτερευόντων ἀπολαυῶν προσωπικοῦ Σ.Ε.Κ., ἔχοντος ἐφαρμογήν καί ἐπί προσωπικοῦ λοιπῶν σιδηροδρομικῶν δικτύων, ἑπομένως καί ἐπί ἑταιρείας Σ.Π.Α.Π.· ἔλλειψις δικαιώματος ἀμοιβῆς χιλιομετρικῶν διανύσεων τῶν ἀπεσπασμένων εἰς ὑπηρεσίας ἀσχέτους πρός τά κύρια αὐτῶν καθήκοντα, Α.Π. 666 σ. 313.—Καθορισμός ὁρίου ἡλικίας σιδηροδρομικῶν ὑπαλλήλων κατά ν.δ. 672/1948· ὑποχρεωτική ἀπόλυσις μετά συμπλήρωσιν· αὐτοδικαία λύσις συμβάσεως κατ' ἐπιταγήν τοῦ νόμου καί θεώρησις συμβάσεως ὡς ὁρισμένου χρόνου· ἀνεφάρμοστον προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν πέραν ὁρίου ἡλικίας καί ν. 2112/1920 ἐπί συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου, Α.Π. 187 σ. 403.—Παραμονή μισθωτοῦ ἐν ὑπηρεσίᾳ μετά συμπλήρωσιν ὁρίου ἡλικίας· κατάτμισις νέας συμβάσεως, Α.Π. 187 σ. 403.—Ἀνεφάρμοστον ν. 118/1945 ἐπί ἀτμηλάτων σιδηροδρόμων, Α.Π. 187 σ. 403.—Καθορισμός πάσης φύσεως ἀποδοχῶν προσωπικοῦ σιδηροδρομικῶν δικτύων, ἐν οἷς καί οἱ Σ.Ε.Κ. κατ' ἄρθρ. 3 ἀ.ν. 1545/1950 μόνον διά κοινῶν ἀποφάσεων Ὑπουργῶν Συγκοινωνιῶν καί Ἐργασίας καί Οἰκονομικῶν· ἀνίσχυρον ἄλλων ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καί τῆς ὑπ' ἀριθ. 49500/1952, Α.Π. 160 σ. 180.—Διατήρησις ἐν ἰσχύϊ καί μετά ν. 3752/1929 τοῦ κατά τάς διατάξεις τοῦ ν. ΔΚΗ/1913 γενικοῦ κανονισμοῦ προσωπικοῦ ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας τῶν ἐν Ἑλλάδι ἀτμηλάτων σιδηροδρόμων, διά πάντας τούς ὑπαλλήλους τῶν συγκοινωνιακῶν ἐπιχειρήσεων, εἴτε ἀνήκουσιν εἰς τάς ἐξωτερικάς ὑπηρεσίας, εἴτε εἰς τάς ἐσωτερικάς τοιαύτας, Α.Π. 240 σ. 595.—Ἀπουσία ὑπαλλήλου κατ' ἄρθρ. 127 γενικοῦ κανονισμοῦ· δικαίωμα πειθαρχικῆς τιμωρίας ἢ θεωρήσεως συμβάσεως ὡς λυθείσης διά παραιτήσεως ὑπαλλήλου, Α.Π.

τοῦ Στρατοῦ· (ά. ν. 751/1948, 1836/1951).

α'. Γενικά: Νοσοκομειακῶν (ἐργατικῶν) δίκαιον· προϋποθέσεις διορισμοῦ καὶ προσλήψεως· νομιμοφροσύνη· ἰσχύον δίκαιον, Μελέτη σ. 961, 1017, 1133, 1181, 1238, 1281.—Αἱ νέαι μεταρρυθμίσεις εἰς τὴν καταγγελίαν σχέσεως ἐργασίας διὰ τοῦ ν.δ. 2961/1954 καὶ προστασία νοσοκομειακῶν καὶ ἀναπήρων, ΝΖ σ. 996.— Συνταγματικότης διατάξεων ά.ν. 1836/1951, Π 1747 σ. 811.—Ἐπιδότησις ἀνεργίας τῶν ὑπὸ τοῦ ά.ν. 1836/1951 προστατευομένων μισθωτῶν, Ἔγκ. Ι.Κ.Α. σ. 156, 482.—Παραίτησις ἀξιώσεων μισθωτοῦ, ἀναγκαστικῶς τοποθετηθέντος μετὰ συμβιβασμόν, πρὸς ἄρσιν ἀβεβαιότητος περὶ τοῦ κύρους τῆς τοποθετήσεως, ἐναντι τῆς προσλήψεως αὐτοῦ· νόμιμος ἰσχυρισμὸς περὶ παραιτήσεως ἀπὸ δικαιώματος ἐφέσεως, Π 10111 σ. 921.—Ἀποδοχὴ ὑπὸ ἐργοδότου ἀκύρου διοικητικῆς πράξεως τοποθετήσεως· στερεῖ τοῦτον δικαιώματος προσβολῆς της ἀπὸ ἀπόψεως διοικητικοῦ δικαίου καὶ ἀπὸ ἀπόψεως ἀστικοῦ δικαίου· συνέπεια ἡ προστασία μισθωτοῦ ὑπὸ ά.ν. 1836/1951 καὶ παράνομον ἐλευθέρας ὑπὸ ἐργοδότου ἀπολύσεως, Π 25 σ. 418.

β'. Τοποθέτησις εἰς ἐπιχειρήσεις, δημοσίας ὑπηρεσίας, νομ. πρόσωπα δημοσίου δικαίου κλπ.· προϋποθέσεις· ἁρμοδιότης Συμβουλίων· τοποθέτησις δικηγόρων κλπ. Προϋποθέσεις διορισμοῦ καὶ προσλήψεως, Μελ. σ. 961, 1017, 1133, 1181, 1238, 1281.—Ἡ κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ν. 1836/1951 τοποθέτησις δὲν δημιουργεῖ ἕτερόν τι, πέραν τῆς τοποθετήσεως, προηγούμενον· πλήρης ἐξομοίωσις πρὸς τὸ λοιπὸν προσωπικόν, Π 934 σ. 308, Γν. Σ. σ. 216.—Προστασία ὑπὸ τοῦ ά.ν. 1836/1951 διὰ διορισμοὺς εἰς θέσεις μόνον τῶν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἀπολύσεως τῶν ἀνέργων· ἀποκλεισμὸς τῶν μεταγενεστέρως καταστάντων ἀνέργων· πρόσωπα προστατευόμενα ὑπὸ τοῦ ν. 3514 καὶ προστασία ά.ν. 1836/1951, Σ.Ε. 1874 σ. 984.—Κατάργησις ὑπὸ ά.ν. 1836/1951 προϋποθέσεως ἀνεργίας τοῦ προστατευομένου προσώπου δι' ἀναγκαστικὴν τοποθέτησιν· ἐπαναφορὰ διὰ ν.δ. 2657/1953· νόμιμος ἡ ὑπὸ τὸ κράτος ἰσχύος ά.ν. 1836/1951 τοποθέτησις εἰς ἐπιχείρησιν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου προσώπου ὑπηρετοῦντος εἰς ἐπιχείρησιν καὶ προστατευομένου καὶ ὑπὸ τοῦ ν. 3514, Π 8852 σ. 985.—Τοποθέτησις βάσει νομίμου ἀριθμοῦ ὑπηρετοῦντος προσωπικοῦ, Π 551 σ. 195, Α.Π. 400 σ. 650, Π 3655 σ. 1032.—Κρίσιμος χρόνος πρὸς ἐξεύρεσιν ἀριθμοῦ ὑπηρετοῦντος εἰς ἐπιχείρησιν προσωπικοῦ, ὁ χρόνος τῆς τοποθετήσεως τοῦ μισθωτοῦ, Π 551 σ. 195.—Κρίσιμος χρόνος διὰ τὴν ἀνεύρεσιν ὑπάρξεως ὑποχρεώσεως εἰς πρόσληψιν, βάσει τοῦ ἀριθμοῦ ὑπηρετοῦντος προσωπικοῦ, ὁ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ά.ν. 1836/1951, Π 3655 σ. 1032, Παρατ. σ. 195.—Ἰσχυρισμὸς ἐργοδότου περὶ παρανόμου τοποθετήσεως δι' ὑπερβάσεως τοῦ νομίμου ἀριθμοῦ προσληπτέων, Π 3655 σ. 1032.—Ἀριθμὸς προσωπικοῦ διὰ τὸ ἀνάλογον ποσοστὸν προσληπτέων· συνέπειαι ἐκ τῆς αὐξομειώσεως τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ προσωπικοῦ, Γν. Ν.Σ. σ. 1051.—Συνυπολογισμὸς προσληφθέντων οἰκειοθελῶς ὑπὸ ἐπιχειρήσεων κατὰ ν. 751/1948 εἰς ἀριθμὸν προσληπτέων κατ' ά.ν. 1836/1951 μόνον ἂν ἡ πρόσληψις ἐγένετο μέσῳ τοῦ Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας, Σ.Ε. 1840 σ. 1208.—Μὴ ἀναγκαία ἡ ἀναγραφὴ ἐν τῇ πράξει τοῦ Συμβουλίου τῆς κατηγορίας εἰς ἣν ὑπάγεται ὁ προστατευτέος, Σ.Ε. 1840 σ. 1208.—Ἁρμοδιότης δικαστηρίου πρὸς ἔρευναν ἂν ἐγένετο ὑπέρβασις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν νομίμως προσληπτέων καὶ ὑπὸ ά.ν. 1836/1951 προστατευομένων, Α.Π. 68 σ. 258, Π 551 σ. 195, Παρατ. σ. 196.—Ἀναγκαστικὴ τοποθέτησις εἰς ἐπιχείρησιν μὴ διατηροῦσαν προσωπικὸν ἄνω τῶν 15· ἁρμοδιότης πολιτικοῦ δικαστηρίου πρὸς ἔρευναν ἀριθμοῦ προσωπικοῦ διὰ κύρος διοικητικῆς περὶ διορισμοῦ πράξεως, Π 25 σ. 418.—Ἔκτασις ἁρμοδιότητος Συμβουλίου διὰ τοποθετήσεις εἰς ἐργασίας κλπ., Α.Π. 669 σ. 134.—Ἁρμοδιότης Συμβουλίου πρὸς τοποθέτησιν εἰς ἐπιχειρήσεις ὑπὸ ἰδιότητα ὑπαλλήλου, ἐργάτου ἢ ὑπηρέτου· ἔλλειψις ἐξουσίας διὰ τοποθέτησιν εἰς εἰδικὴν θέσιν· ἀκυρότης ἄλλως διοικητικῆς πράξεως καὶ ἀνυποχρέων ἐργοδότου πρὸς πρόσληψιν, Α.Π. 654 σ. 256.—Ἀντίθεσις πρὸς τὸν νόμον εἰδικωτέρου καθορισμοῦ τῶν ὑπὸ τῆς ἐπιχειρήσεως ἀνατεθησομένων εἰς τὸν τοποθετηθέντα εἰς μίαν τῶν κατηγοριῶν τοῦ νόμου (ὑπαλλήλων, ἐργατοτεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν) καθηκόντων, Σ.Ε. 1840 σ. 1208.—Ἐξουσιοδότησις δι' ἄρθρ. 12 ν. δ. 2657/1953 Ὑπουργοῦ Ἐργασίας πρὸς μείωσιν νομίμου ποσοστοῦ ὑποχρεωτικῆς προσλήψεως πολεμιστῶν κατ' ά. ν. 1836/1951 καὶ ἀπαλλαγὴν ὑποχρεωτικῆς διατηρήσεως διορισθέντων κατ' ά.ν. 1836/1951 καὶ ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν τοῦ ά. ν. 244/1936, ἐφ' ὅσον οἱ ὑπόχρεοι ἐργοδόται ἔχουν ἀναστείλει τὰς ἐργασίας των ἢ αἱ ἐπιχειρήσεις των δὲν δύνανται νὰ λειτουργήσωσι ἐπωφελῶς ἢ ἡ συνέχισις αὐτῶν ἐπιφέρει ζημίας· ἀληθὴς ἔννοια διατάξεως· ἀκύρωσις ἀντιθέτου πρὸς ταύτην ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, Σ.Ε. 912 σ. 764.—Ὑποχρεώσεις Δημοσίων, Δημοτικῶν καὶ Κοινοτικῶν Ὑπηρεσιῶν εἰς πρόσληψιν προσώπων, προστατευομένων ὑπὸ ν. 751/1948, εἰς κενὰς θέσεις· ἀνυπόχρεον εἰς πρόσληψιν προσώπων τοποθετηθέντων δι' ἀποφάσεων Συμβουλίων εἰς μὴ κενὰς θέσεις, ἐκτὸς ἂν ἡ κενὴ θέσις ἐπληρώθη κατ' ἀθέτησιν τῶν διατάξεων τῶν προϊσχυσάντων ν. 751/1948 καὶ 1196/1949, Α.Π. 21 σ. 257.—Ἀνέλεγκτον κρίσεως δικαστηρίου οὐσίας περὶ ὑπάρξεως κενῆς πρὸς συμπλήρωσιν θέσεως, Α.Π. 113 σ. 260.—Ἀναγκαστικὴ τοποθέτησις δι' ἀποφάσεως Κεντρικοῦ Συμβουλίου εἰς διαλυθὲν Κοινὸν Ταμεῖον Λεωφορείων· ἀνυπόχρεον συσταθέντος νέου Κ.Τ.Ε.Λ., κατὰ ν. 2119/1952 εἰς πρόσληψιν, μὴ ὄντος διαδόχου παλαιοῦ· ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 6 ν. 2112/1920 καὶ ἄρθρ. 479 Ἀστ. Κώδικος, Π 1854 σ. 150.—Τοποθέτησις ὑπὸ Συμβουλίων εἰς κενὰς θέσεις Δημοσίου ἢ νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου κατ' ἄρθρ. 4 ά. ν. 1836/1951· δὲν ἀπαρτίζει πλήρη διορισμόν, ἀλλ' ἐπακολουθεῖ μετὰ τήρησιν νομίμων διὰ κα-

πάσης ὑποχρεώσεως, Π 57 σ. 990.—Ἐπάνοδος μισθωτοῦ εἰς τὴν ἐργασίαν του μετ' ἀπόλυσιν ἐκ τοῦ Στρατοῦ καὶ ἀποποίησις ἀποδοχῆς ὑπηρεσιῶν· ἀκυρότης ἀπολύσεως ἐκ μὴ τηρήσεως διατυπώσεων ἄρθρ. 9 ν. 118/1945· ἔλλειψις ὅμως δικαιώματος μισθοῦ ἐκ τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου λόγῳ παρόδου τριμήνου προθεσμίας ἄρθρ. 3 τοῦ ν.δ. 8/11 Μαΐου 1946· αἴτημα ἀποζημιώσεως ν. 2112, Π 4445 σ. 975.

Γ'. Διαδικασία ν. 3514· ἔφεσις. Ἐκδίκασις τῶν ἐκ τοῦ ν. 3514/1928 περὶ στρατευομένων μισθωτῶν διαφορῶν ὑπὸ Εἰρηνοδίκου, ἐπομένως καὶ τῶν ἀξιώσεων ἐκ τῶν ἄνω παροχῶν· ἀπόρριψις τῆς ἀναρμοδίως ἐνώπιον τοῦ Πρωτοδίκου τοῦ ν. ΓΨΟΛ' ἀγωγῆς καὶ οὐχὶ παραπομπὴ εἰς ἁρμόδιον δικαστήριον, Π 2571 σ. 582.—Διαδικασία ν. 3514 ἐκ τῶν ἐνάντιων, Π 46 σ. 302.—Ἁρμοδιότης Προέδρου Πρωτοδικῶν δι' ἐκδίκασιν ἐφέσεως κατ' ἀποφάσεως Εἰρηνοδίκου ἐπὶ διαφορῶν στρατευομένων μισθωτῶν, Π 5678 σ. 90.— Ἀπαράδεκτον πραγματικοῦ ἰσχυρισμοῦ κατ' ἔφεσιν καὶ κατὰ διαδικασίαν ν. 3514, Π 5678 σ. 90.— Ἀνυπόχρεον καταβολῆς παραβόλου ἐφέσεως ἐν διαδικασίᾳ ν. 3514, Π 5678 σ. 90.—Ἀνεπίτρεπτον λήψεως ὑπ' ὄψιν καὶ ἐπιδικάσεως ποσῶν μὴ περιεχομένων ἐν τῇ ἀγωγῇ, Π 46 σ. 302. Βλ. καὶ κατωτέρω παράγραφον Δ'.

Δ'. Ἐφεδρικὰ ἐπιδόματα· ἐπιδότησις ἐκ τοῦ Ι.Κ.Α.· ν. 2054/1952· παραγραφή· ἁρμοδιότης. Ρύθμισις ζητημάτων προκυπτόντων ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ν. 2054/1952· πρόσθετος στρατιωτικὴ ὑπηρεσία· νοσηλευόμενοι εἰς νοσοκομεῖα ἐφεδροι· ἐφεδροι ἐν ἀδείᾳ, Ἔγγρ. σ. 41.—Ὁ ν. 2054/1952 καὶ ἐξ αὐτοῦ ὑποχρεώσεις τοῦ Ι.Κ.Α., ΝΖ σ. 218.—Εἰδικὸς λογαριασμὸς στρατευομένων μισθωτῶν· ἔκτασις ἐφαρμογῆς ν. 2054· κύκλος προσώπων διὰ τὰ ὁποῖα οἱ ἐργοδόται των ὑποχρεοῦνται εἰς εἰσφοράν· τοπικὴ ἔκτασις ἰσχύος τοῦ νόμου· παροχαὶ στρατεύσεως· εἰσφοραὶ στρατεύσεως· εἰσπραξις τούτων· ἀποδοτέα εἰς Ταμεῖα Συντάξεων εἰσφορὰ στρατεύσεως, Ἔγκ. σ. 1063, ἐπ.—Ν. 2054/1952 περὶ ἐπιδοτήσεως στρατευομένων μισθωτῶν ὑπὸ Ι.Κ.Α.· ἐξάρτησις οὐσιαστικῆς ἰσχύος αὐτοῦ ἐκ τῆς ἐκδόσεως ἐκτελεστικῶν β.δ.· οὐσιαστικῶς ἀδρανής, μὴ ἐκδοθέντων β.δ., Π 5 σ. 371, Εἰρην. 280 σ. 33.—Contra: Οὐσιαστικὴ ἰσχὺς ν. 2054/1952 περὶ παροχῆς ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. ἀνεξαρτήτως ἐκδόσεως β.δ., Π 46 σ. 302.—Προϋπόθεσις δικαιώματος ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων ἡ κατὰ χρόνον στρατεύσεως ἀπασχόλησις παρ' ἐργοδότῃ, Εἰρην. 698 σ. 33.—Βασικὸς χρόνος ὑπηρεσίας δι' ἐπιδόματα στρατευομένων μισθωτῶν ἐκ τοῦ Ι.Κ.Α.· συμπλήρωσις ἑξαμήνου ὑπηρεσίας παρὰ τῷ ἐργοδότῃ, Π 5678 σ. 90.—Ὑποχρέωσις καταβολῆς ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων κατ' ἄρθρ. 5 ν. 3514/1928, ὡς ἰσχύει μετὰ τὸν ν. 519/1948· ἐπέλευσις ν. 2054/1952· ἐπιδότησις κατ' αὐτὸν οὐχὶ βάσει τῶν ἐτῶν ὑπηρεσίας εἰς τὸν τελευταῖον ἐργοδότην αὐτοῦ, ἀλλὰ βάσει τῆς συνολικῆς αὐτοῦ ἐργασίας, προσμετρουμένης ἐν τῷ συνόλῳ, ἄνευ τῶν διακρίσεων τῆς κλιμακος ἄρθρου 5 ν. 3514, Π 4786 σ. 1038.—Δικαίωμα παροχῆς ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων, ἀνεξαρτήτως ἀσφαλίσεως μισθωτοῦ παρὰ τῷ Ι.Κ.Α., Π 46 σ. 303.—Προϋπηρεσία ληπτέα ὑπ' ὄψιν διὰ χορήγησιν ἐπιδομάτων κατὰ ν. 2054/1952. Ἀπ. Ἐπιτρ. Δισικ. Ι.Κ.Α. σ. 282.—Ὑπολογισμὸς ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων, Π 46 σ. 302.—Μισθοδοσία ἐφ' ἧς ὑπολογίζονται κατ' ἄρθρ. 3 ν. 519/1948 τὰ ἐφεδρικὰ ἐπιδόματα στρατευομένων· ὑπολογιστέα εἰς ταύτην καὶ τὰ δῶρα δι' ἑορτάς, Π 2571 σ. 582.—Contra: Μισθοδοσία ἐφ' ἧς ὑπολογίζεται τὸ ἐφεδρικὸν ἐπίδομα· οὐ συνυπολογισμὸς ἀναλογίας δώρου ἑορτῶν, Ἔγγρ. Ι.Κ.Α. σ. 41.—Παροχὴ δι' ἀνεργίαν καὶ στράτευσιν μετὰ τὸ ν.δ. 2961/1954· βάσις ὑπολογισμοῦ ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων· ἐπιδότησις στρατευομένων ἀνέργων, Ἔγκ. Ι.Κ.Α. σ. 1118.—Παραγραφὴ ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων· πενταετὴς ἄρθρ. 250 § 17 Α.Κ., Π 46 σ. 302.—...Ἀνεφάρμοστον ἑξαμήνου παραγραφῆς ἄρθρ. 40 § 6 ν. 1846/1951 περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων· ἡ παροχὴ ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος δὲν εἶναι παροχὴ τοῦ Ι.Κ.Α.· καταβάλλεται μόνον ὑπὸ τούτου ὡς διαχειριστοῦ τοῦ εἰδικοῦ λογαριασμοῦ, Π 46 σ. 302.—Παραγραφὴ πενταετὴς κατ' ἄρθρ. 69 τοῦ ν. ΣΙΒ'/1952 περὶ δημοσίου λογιστικοῦ· ὑπαγωγὴ καὶ ἀξιώσεως ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων εἰς πενταετῆ παραγραφήν, ἐφ' ὅσον δὲν παραλλάσσει ἀξιώσεως πρὸς εἰσπραξιν μισθοῦ ἢ συντάξεως· ἔναρξις, Π 3333 σ. 773.—Καταβολὴ ἐκτάκτου οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως ἐπ' εὐκαιρίᾳ ἑορτῶν Χριστουγέννων καὶ Νέου Ἔτους πρὸς ἐπιδοτουμένους ἐκ τοῦ Ι.Κ.Α. λόγῳ στρατεύσεως, Ἔγκ. σ. 40.—Ἐπιδότησις δι' ἀνεργίαν στρατευομένων μισθωτῶν, Ἔγγρ. Ι.Κ.Α. σ. 96, Γν. Σ. Ι.Κ.Α. σ. 96.—Προβολὴ κατ' ἀξιώσεως περὶ ἀποζημιώσεως ν. 2112 ὑπὸ ἐργοδότου ἀναπαιτήσεως ἐξ ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων καταβληθέντων κατ' αὐτὸν ἀχρεωστήτως· προϋπόθεσις ἀχρεωστήτου (ἄρθρ. 904 ἐπ. Α.Κ.), Π 292 σ. 411.—Ἀνάθεσις ὑπὸ ἀ.ν. 1846/1951 εἰς τὰ ὄργανα τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων τῆς ἀναγνωρίσεως ἀσφαλιστικῶν παροχῶν· πότε ἁρμοδιότης πολιτικῶν δικαστηρίων, Εἰρην. 280 σ. 33.—Παροχὴ ὑπὸ Ι.Κ.Α. ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων πρὸς στρατευομένους μισθωτοὺς κατὰ ν. 2054/1952· ἁρμόδιον πρὸς ἀπόφασιν ὄργανον ὁ Διευθυντὴς τοῦ Ὑποκαταστήματος Ι.Κ.Α.· ἀναρμοδιότης πολιτικῶν δικαστηρίων· ἔλεγχος μόνον νομιμότητος διοικητικῆς πράξεως, Εἰρην. 638 σ. 33.—Ἀνάλογος κατ' ἄρθρ. 34 ν.δ. 2961/1954 ἐφαρμογὴ τῶν διατάξεων τοῦ ν. δ/τος διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν κατὰ ν. 2054/1952 ἐπιδομάτων, τὴν ἀναγνώρισιν τῶν ἐπ' αὐτῶν ἀξιώσεων κλπ.· ἀνάλογοι διατάξεις αἱ τοῦ ἄρθρ. 37 τοῦ ν. δ/τος, κατὰ τὰς ὁποίας ἁρμόδιον ὄργανον εἶναι ὁ Διευθυντὴς τῆς τοπικῆς ὑπηρεσίας ἀπασχολήσεως· ἀναρμοδιότης ἕνεκα τούτου πολιτικῶν δικαστηρίων, ὄντων ἁρμοδίων μόνον πρὸς ἐκδίκασιν τῶν κατ' ἄρθρ. 105 τοῦ ἀ.ν. 2783/1941 ἀγωγῶν ἀποζημιώσεως, Εἰρ. 630 σ. 1105.—Ἁρμοδιότης Δικαστηρίων καὶ μετὰ ν. 2054/1952, Π 46 σ. 302.

Ε'. Προστασία ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων

κώλημαν θέσεως προϋποθέσεων, Α.Π. 149 σ. 299.— Τοποθέτησις ἰατροῦ παρὰ Δήμῳ στερουμένου νομίμων προσόντων, Α.Π. 149 σ. 299.—Ἐνέργεια διορισμοῦ πρὸς πλήρωσιν κενῶν θέσεων νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου κλπ., κατ' ἄρθρ. 4 ά.ν. 1836/1951 τηρουμένων τῶν περὶ διορισμοῦ διατάξεων καὶ ἐφ' ὅσον ὁ τοποθετούμενος παρέχει τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπαιτούμενα τυπικὰ προσόντα· χρίσις οἰκείου Συμβουλίου καὶ δέσμευσις πολιτικῶν δικαστηρίων, Α.Π. 508 σ. 819.— Τοποθέτησις εἰς τὰς ἐν ἄρθρ. 4 § 1 ά.ν. 1836/1951 ὑπηρεσίας, ἐν αἷς καὶ τὸ Δημόσιον· συντέλεσις διορισμοῦ μετὰ τήρησιν μόνον τῶν διὰ τὴν ἵδρυσιν τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως ἐπιβαλλομένων προϋποθέσεων· γέννησις ὅμως ἀξιώσεως πρὸς καταβολὴν ἀποδοχῶν τοποθετηθέντος, ὑπὸ τύπον ἀποζημιώσεως ἀπὸ χρονολογίας ἐμπροθέσμου προσελεύσεως τοποθετηθέντος πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας, ἐκτὸς ἂν ἡ τοποθέτησις δὲν εἶναι σύμφωνος πρὸς τὸν νόμον, Α.Π. 657 σ. 1201.—Προσόντα διοριστέου, Α.Π. 667 σ. 1201.—Ἀναγκαστικὴ κατὰ ν. 751/1948 τοποθέτησις πολεμιστοῦ παρὰ νομικῷ προσώπῳ δημοσίου δικαίου· ἀνυπόχρεον δοκιμασίας ἐν διαγωνισμῷ κατὰ ν. 751/1948, Α.Π. 659 σ. 1203.—Πλήρωσις κενῶν θέσεων δημοσίων ὑπηρεσιῶν, νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, ὡς καὶ Τραπεζῶν, ἐκ πολεμιστῶν τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ά.ν. 1836/1951· δικαίωμα διοικήσεως πρὸς τοποθέτησιν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει παραβάσεως ἄρθρ. 4 ά.ν. 1836/1951, Σ.Ε. 1857 σ. 1209.—Ἀκύρωσις διοικητικῆς πράξεως Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τοῦ στρατοῦ περὶ τοποθετήσεως προστατευομένου προσώπου δι' ἔλλειψιν αἰτιολογίας ἂν ἡ τοποθέτησις γίνεται δυνάμει τῶν ἄρθρ. 3 καὶ 4 τοῦ ά.ν. 1836/1951, Σ.Ε. 936 σ. 1210.—Αἴτησις ὅπ' ὄψιν κατὰ διενέργειαν ὑποχρεωτικῶν τοποθετήσεων ἀριθμοῦ τῶν ὑπὸ τῶν ὑποχρέων κατὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ ά.ν. 1836/1951 πραγματοποιηθεισῶν οἰκειοθελῶν προσλήψεων, καὶ τῆς χρονολογίας ἑκάστης ἐξ αὐτῶν, ἀρχομένου ἀπὸ ταύτης τοῦ δικαιώματος τῆς Διοικήσεως πρὸς διενέργειαν ὑποχρεωτικῶν τοποθετήσεων, Σ.Ε. 1857 σ. 1209.—Ὑποχρέωσις ἐπιχειρήσεων εἰς πρόσληψιν ἀναγκαστικῶς τοποθετουμένων, Γ'ν. Σ. σ. 1051, Α.Π. 400 σ. 650.—Ὑποχρέωσις ἀποδοχῶν, ὑπὸ τύπον ἀποζημιώσεως, ἀπὸ ἐμφανίσεως τοποθετηθέντος· ἄρσις ὅμως ὑποχρεώσεως ἐπὶ ἐλλείψεως προσόντων, Α.Π. 149 σ. 299.—Ἄρνησις ἀποδοχῆς ὑπηρεσιῶν μισθωτοῦ καὶ δικαίωμα μισθοῦ, Π 2385 σ. 358.—Νόμιμος μισθὸς τοποθετηθέντος καὶ ὑπαγομένων εἰς τὴν ἀπὸ 16.9.1937 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας, Π 3655 σ. 1032.—Ὑποχρέωσις, κατ' ἄρθρ. 3 § 3 ά.ν. 1836/1951, νομικῶν προσώπων καὶ Τραπεζῶν εἰς πρόσληψιν ἑνὸς δικηγόρου ἐκ προστατευομένων ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ νόμου, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ὁρίζοντος δι' ἀποφάσεώς του τὰ ὑποχρεούμενα νομικὰ πρόσωπα· ὑπαρξις ὑποχρεώσεως ἀσχέτως ἂν δυνάμει τοῦ ν. 751/1948 εἶχον προσληφθῆ ἄλλοι, Α.Π. 609 σ. 87.—Ἀναγκαστικὸς διορισμὸς δικηγόρων· τοποθέτησις καὶ ἀποδοχαί· νόμιμος ἡ τοποθέτησις εἰς θέσιν ἀνάλογον καὶ οὐχὶ εὐθέως ὡς δικηγόρου, τοῦ διορισμένου κατὰ τὸν χρόνον τῆς τοποθετήσεως, ἀλλὰ μὴ ὁρισθέντος καὶ ὡς ἐκ τούτου μὴ ἀσκοῦντος τὸ λειτούργημα δικηγόρου· ἔννοια ἄρθρ. 12α ν.δ. 1149/1949· χαρακτὴρ τούτου ὡς ἑρμηνευτικοῦ ἢ μή, Π 6642 σ. 820.—Ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 11 ά.ν. 1836/1951 περὶ ἀντικαταστάσεως ἀναγκαστικῶς διοριζομένων καὶ ἐπὶ δικηγόρων τοποθετουμένων εἰς θέσεις κατ' ἄρθρον 3 § 3 ά.ν. 1836/1951, Σ.Ε. 343 σ. 415.—Ἀνεφάρμοστον τριμήνου προθεσμίας ν. δ/τος 8/11 Μαΐου 1946 ἐπὶ προσφυγῶν ἐνώπιον ὧν κατὰ ν. 751/1948 καὶ 1836/1951 συλλογικῶν διοικητικῶν ὀργάνων, Σ.Ε. 638 σ. 1090.

γ'. Ἔλεγχος νομιμοφροσύνης. Νοσοκομειακῶν (ἐργατικῶν) δικαίων· προϋποθέσεις διορισμοῦ καὶ προσλήψεως· νομιμοφροσύνη· ἰσχὺν δίκαιον, Μελ. σ. 961, 1017, 1133, 1181, 1238, 1281.—Ἐφαρμογὴ ά.ν. 516/1948 περὶ νομιμοφροσύνης καὶ ἐπὶ τῶν κατὰ ν. 751/1948 τοποθετηθέντων πολεμιστῶν, Α.Π. 148 σ. 594, Π 3733 σ. 925.—Ἐφαρμογὴ ά.ν. 516/1948 περὶ νομιμοφροσύνης καὶ ἐπὶ τῶν ἀναγκαστικῶς κατ' ά.ν. 1836/1951 διοριζομένων, Α.Π. 669 σ. 134, Α.Π. 673 σ. 133, Α.Π. 60 σ. 259, Α.Π. 113 σ. 260, Α.Π. 508 σ. 819, Π 3733 σ. 925, Α.Π. 728 σ. 1300.—Contra: Ρύθμισις διὰ τοῦ ά.ν. 1836/1951 τῶν θεμάτων περὶ ἀναγκαστικῶν τοποθετήσεων προσώπων προστατευομένων ὑπὸ νόμου ἐξαντλητικῶς καὶ ἀποκλειστικῶς, μὴ ἰσχύοντος μετὰ ταῦτα τοῦ ά.ν. 516/1948 περὶ νομιμοφροσύνης· ἀνυπόχρεον ἐπομένως μετὰ τὸν ά.ν. 1836/1951 ἐνεργείας διαδικασίας περὶ νομιμοφροσύνης διὰ διορισμοὺς εἰς τὰ τῷ ἐν ά.ν. 516/1948 ἀναφερόμενα νομικὰ πρόσωπα, Π 2351 σ. 355.—Ἀναγκαία ἡ τήρησις διατυπώσεων τοῦ εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ά.ν. 516/1948 ἐκδοθέντος β.δ. 8 Μαΐου 1948 περὶ νομιμοφροσύνης ἐπὶ διοριζομένων εἰς ἀνωνύμους τραπεζιτικὰς ἑταιρίας κ.λ.π., Α.Π. 148 σ. 594, Π 3733 σ. 925.—Ὑποχρέωσις τῶν ἐν τῷ ά.ν. 516/1948 νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου καὶ δημοσίου εἰς πρόβοληψιν τῶν κατὰ ν. 751/1948 καὶ 1836/1951 τοποθετουμένων μόνον μετὰ τήρησιν τῆς διαδικασίας νομιμοφροσύνης, Α.Π. 673 σ. 133, Α.Π. 669 σ. 134, Α.Π. 60 σ. 259, Α.Π. 148 σ. 594, Α.Π. 508 σ. 819.— ... ἀνέφαρκτον ἄλλως συμβάσεως ἐργασίας καὶ δικαίωμα ἀπολύσεως ἄνευ διατυπώσεως, Α.Π. 673 σ. 133, Α.Π. 669 σ. 134, Α.Π. 60 σ. 259.—Ἔκδοσις ἀποφάσεως περὶ νομιμοφροσύνης μετὰ λύσιν συμβάσεως ἀνωμαλῆς· ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 183 Α.Κ., Α.Π. 673 σ. 133.—Ὑποχρέωσις τοποθετηθέντος εἰς προβολὴν ἐγγράφου δηλώσεως περὶ τῆς νομιμοφροσύνης του· ἀνυπόχρεον προσλήψεως ἄνευ δηλώσεως, Α.Π. 148 σ. 594, Α.Π. 508 σ. 819.—Ὑποχρέωσις διοριστέων πρὸς ἐπισύναψιν εἰς τὴν περὶ διορισμοῦ αἴτησιν δηλώσεως νομιμοφροσύνης· ἐφαρμογὴ καὶ ἐπὶ τοποθετήσεων προσώπων τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ν. 751/1948· ἔλλειψις δικαιώματος μισθοῦ ἐν περιπτώσει παραλείψεως διατυπώσεως αὐτῆς· παθὼν ὑποχρεώσεως πληρωμῆς μισθοῦ ἀπὸ διακοπεὶσ-

σεως ἐλλείψεως νομιμοφροσύνης τοῦ τοποθετηθέντος, μετ' ἀπόφασιν τοῦ Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης· ἀπόδοσις καταβληθέντων δυνάμει ἀναιρουμένης ἀποφάσεως, Α.Π. 728 σ. 1500.—'Ανυπόχρεον ἐργοδότου πρὸς ἐνέργειαν δεόντων διὰ τὴν ἔκδοσιν ἀποφάσεως ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου συμβουλίου περὶ νομιμοφροσύνης τοῦ προσληπτέου ὑπαλλήλου ἐν μὴ ὑποβολῇ ὑπὸ τούτου δηλώσεως νομιμοφροσύνης, Α.Π. 60 σ. 259, Α.Π. 508 σ. 819.—'Απόρριψις ἰσχυρισμοῦ ἐργοδότου περὶ ἀκυρότητος διορισμοῦ τοποθετηθέντος δι' ἀποφάσεως συμβουλίου ἄνευ τηρήσεως τῆς κατὰ τὸν ἀ.ν 515/1948 διαδικασίας νομιμοφροσύνης, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπεβλήθη ὁ ἰσχυρισμὸς ἐνώπιον 'Εφετείου· ὅρος παραδεκτοῦ τὸ πρῶτον ἐνώπιον 'Αρείου Πάγου τοιούτου ἰσχυρισμοῦ ἢ σύγχρονος πρότασις ὅτι τὰ συνιστῶντα τὴν ἀκυρότητα περιστατικὰ εἶχον ὑποβληθῇ ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου τῆς οὐσίας, Α.Π. 113 σ. 260, Α.Π 60 σ. 259.

δ'. Δικαστικὸς ἔλεγχος πράξεων Συμβουλίου: 'Αρμοδιότης δικαστηρίων πρὸς ἔλεγχον πράξεων Συμβουλίου περὶ τοποθετήσεως ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ· ἔκτασις, Π 551 σ. 195, Παρατ. σ. 196, Α.Π. 64 σ. 258, Α.Π. 149 σ. 299, Π 25 σ. 418, Α.Π. 400 σ. 650, Α.Π. 518 σ. 819, Π 6641 σ. 823.—Δικαίωμα πολ. δικαστηρίων πρὸς ἔρευναν ἂν ἐγένετο διά τῆς περὶ τοποθετήσεως ἀποφάσεως τῶν Συμβουλίων ὑπέρβασις ἀριθμοῦ νομίμως προσληπτέων, Α.Π. 64 σ 258, Π 551 σ. 195, Παρατ. σ. 196, Α.Π. 400 σ. 650, Π 3655 σ. 1032.—'Αναγκαστικὴ τοποθέτησις προσώπου προστατευομένου ὑπὸ ἀ.ν. 1836/1951 εἰς ἐπιχείρησιν μὴ διατηρούσαν προσωπικὸν ἄνω τῶν 15· ἁρμοδιότης πολιτικοῦ δικαστηρίου πρὸς ἔρευναν ἀριθμοῦ προσωπικοῦ διὰ κύρος διοικητικῆς περὶ διορισμοῦ πράξεως, Π 25 σ. 418.—...ὁμοίως πρὸς ἔρευναν νομιμότητος κρίσεως Συμβουλίου ἐπὶ τῶν τυπικῶν προσόντων τοῦ τοποθετηθέντος, Α.Π. 508 σ. 819.

Διάρκεια προστασίας· παράτασις· ἀπόλυσις· διαθεσιμότης· προθεσμία ἀγωγῆς: Χαρακτηρισμὸς σχέσεως ἀναγκαστικῶς διοριζομένων κατ' ἀ.ν. 1836/1951 ὡς ὁρισμένου χρόνου· πενταετὴς διάρκεια σχέσεως, Π 2385 σ. 358, Π 227 σ. 1252, ΝΖ σ. 936.—Παῦσις προστασίας μετὰ λῆξιν πενταετίας, Π 227 σ. 1252.—'Ανεφάρμοστον ν. 2112· διατήρησις μετὰ τὴν πενταετίαν· μετατροπὴ συμβάσεως εἰς ἀορίστου χρόνου· ἐφαρμογὴ ν. 2112, ΝΖ σ. 996.—Καταγγελία ἀναγκαστικῆς κατὰ τὸν ἀ.ν. 1836/1951 σχέσεως ἐργασίας μετὰ λῆξιν πενταετοῦς χρονικῆς διαρκείας· ἀναγγελία εἰς ἁρμόδιον Γραφεῖον Εὑρέσεως 'Εργασίας, Γν.Σ. σ. 1051.—'Εγγραφος δήλωσις ἐργοδότου πρὸς τὸ Συμβούλιον περὶ ἀπολύσεως πολεμιστοῦ λόγῳ λήξεως τῆς συμβάσεως, Γνμδ. Ν.Σ. σ. 1051.—Διατήρησις τοποθετηθέντος μετὰ τὴν πενταετίαν καὶ ὑποχρέωσις προσλήψεως νέου προσώπου, Γνμδ.Ν.Σ. σ. 1051.—Παράτασις χρόνου προστασίας ἀναγκαστικῶς τοποθετουμένων· ἐξουσιοδότησις 'Υπουργοῦ 'Εργασίας κατ' ἄρθρ. 13 ν. δ. 2657/1953· μὴ ὑπαγωγὴ εἰς παράτασιν λυθεισῶν πρὸ τοῦ χρόνου ἐκδόσεως τῆς ὑπ. ἀποφάσεως σχέσεως ἐργασίας, Π 227 σ. 1252.—'Εννοια ἐξουσιοδοτήσεως ἄρθρ. 13 ν. δ. 2657/1953 οὐχὶ καὶ δι' ἐπαναφορὰν ἐν ἰσχύϊ τῶν λυθεισῶν ἤδη διὰ τῆς παρούσης πενταετίας συμβάσεων· διάφορος ἡ τοῦ ν. 2223/1952 ρύθμισις, Π 308 σ. 988.—'Ακυρότης ἀπολύσεως πρὸ τῆς παρόδου χρόνου προστασίας καὶ ἄνευ ἀποφάσεως τῆς ἁρμοδίας ἐπιτροπῆς, Π 8852 σ. 985.—Λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ἀναγκαστικῶς διοριζομένων εἰς ἐπιχειρήσεις, ΝΖ σ. 930.—'Αρμοδιότης ἐπιτροπῆς ἄρθρ. 7 ἀ.ν. 244/1936 ἐπὶ ἀκαταλληλότητος, ἀνεπαρκείας καὶ ἀναρμόστου συμπεριφορᾶς ἀναγκαστικῶς τοποθετηθέντος, Π 2460 σ. 414, Π 978 σ. 415, Π 4578 σ. 527, Π 2340 σ. 529, Σ.Ε. 853 σ. 1045.—'Αρμοδία δι' ἀπόλυσιν ἀναγκαστικῶς διοριζομένων κατ' ἀ.ν. 1836/1951 εἰς νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου ἡ Διοίκησις αὐτῶν καὶ οὐχὶ ἡ 'Επιτροπὴ τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ ἀ.ν. 244/1936, ἀνεξαρτήτως τῆς φύσεως τῆς σχέσεως τοῦ ὑπαλλήλου πρὸς τὸ νομικὸν πρόσωπον, Σ.Ε. 1480 σ. 88.—'Απόλυσις ὑπηρετοῦντος εἰς Δῆμον καὶ ἁρμόδιον δι' αὐτὴν ὄργανον, Σ.Ε. 1480 σ. 88.—Αὐτοδικαία ἀπόλυσις προστατευομένου ὑπὸ τοῦ ν. 1836/1951 ἐπὶ καταδίκῃ δι' ἀξιοποίνου πρᾶξιν ἄρθρ. 59, 60, 61, 63 Ποινικοῦ Κώδικος· συνέπειαι ἐκ τῆς ἀθωώσεως, Σ.Ε. 638 σ. 1090.—'Αποδοχὴ ὑπὸ ἐργοδότου ἀκύρου διοικητικῆς πράξεως· στερεῖ τοῦτον δικαιώματος προσβολῆς της ἀπὸ ἀπόψεως διοικητικοῦ δικαίου καὶ ἀπὸ ἀπόψεως ἀστικοῦ δικαίου· συνέπεια ἡ προστασία μισθωτοῦ ὑπὸ ἀ.ν. 1836/1951 καὶ παράνομον ἐλευθέρας ὑπὸ ἐργοδότου ἀπολύσεως, Π 25 σ. 418.—Θέσις μισθωτῶν ἐπιχειρήσεων εἰς διαθεσιμότητα· ἄσκησις δικαιώματος καὶ ἐπὶ τῶν ἀναγκαστικῶς κατὰ ν. 751/1948 καὶ ἀ.ν. 1836/1951 τοποθετουμένων, Π 235 σ. 1250, Γν. Σ. σ. 216.—'Εφαρμογὴ διατάξεως ἄρθρ. 3 ν.δ. 8/11 Μαΐου 1946 περὶ τριμήνου ἀποκλειστικῆς προθεσμίας ἐπιδόσεως ἀγωγῆς καὶ ἐπὶ ἀκύρως κατὰ ν. 751/1948 ἀπολυθέντος, Α.Π. 559 σ. 1203.—

στ'. 'Αντικατάστασις· ἀνάκλησις διορισμοῦ· ἔννοια· ἔκτασις καὶ προϋποθέσεις ἐφαρμογῆς ἄρθρου 11 ἀ.ν. 1836/1951· ἁρμοδιότης Συμβουλίων· αἰτιολογία· συνέπειαι ἀνακλήσεως διορισμοῦ.—Δικαίωμα ἐργοδότου ὑποβολῆς αἰτήσεως πρὸς ἀντικατάστασιν· ἔννοια ἄρθρ. 11 ἀ.ν. 1836/1951, Π 1747 σ. 311, Σ.Ε. 343 σ. 418, Π 2353 σ. 417, Π 2339 σ. 417, Π 4578 σ. 527, Π 230 σ. 529, Π 5096 σ. 653, Π 1165 σ. 877, Π 10111 σ. 921, Π 10361 σ. 1035.—Δικαίωμα ἐργοδότου δι' ἀντικατάστασιν ἀναγκαστικῶς τοποθετουμένων κατ' ἄρθρ. 11 ἀ.ν. 1836/1951 ὑπὸ τῶν Συμβουλίων διὰ πάντα ἄλλον λόγον, ὡς π.χ. δι' ἔλλειψιν παρὰ τῷ τοποθετηθέντι ὁρισμένων ἱκανοτήτων καὶ γνώσεων ἀπαραιτήτων ἐκ τῆς φύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως κλπ., οὐχὶ ὅμως καὶ διὰ λόγους ἀνεπαρκείας ἢ ἀναρμόστου συμπεριφορᾶς, ὁπότε ἁρμοδία δι' ἀπόλυσιν εἶναι ἡ 'Επιτροπὴ ἄρθρ. 7 ἀ.ν. 244/1936, Σ.Ε. 853 σ. 1045. — 'Αδιάφορος ὁ χρόνος αἰτήσεως ἀντικαταστάσεως, Π 1165 σ. 877. — 'Εἰ-

Συλλογικαί διαφοραί εργασίας. Ἀνεπίτρεπτον πρὸ ἀ.ν. 1804/1951 παρεμβάσεως Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας κατὰ διάρκειαν ἰσχύος συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, Α.Π. 667 σ. 124.—Κύρωσις κατ' ἀ.ν. 1406/1950 δι' ἀποφάσεως Προέδρου Κυβερνήσεως καὶ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας· ἰσχὺς τῆς ὑπ' ἀριθ. 11526/1950 ἀποφάσεως, κυρωτικῆς ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, παρὰ ἀκύρωσιν αὐτῆς ὑπὸ Σ.Ε.· ὁρισμὸς καὶ ὑπ' ἀριθ. 59451/1950 κατ' ἐξουσιοδότησιν ν. 28/1944, Α.Π. 146 σ. 288, Π 4121 σ. 518.—Συλλογικαὶ διαφοραὶ εἰς τὴν ναυτικὴν ἐργασίαν· διαδικασία καὶ ἁρμόδια διὰ τὴν ρύθμισιν αὐτῶν ὄργανα· ἀποχωρισμὸς ἐκ τῶν εἰς τὸν ἀ.ν. 16/20 Νοεμβρίου 1935 ὑπαγομένων μισθωτῶν, δι' ἐπίλυσιν συλλογικῶν διαφορῶν αὐτῶν, τῶν ἐργατῶν θαλάσσης· ρύθμισις συλλογικῶν διαφορῶν τούτων κατ' εἰδικὸν ἀ.ν. 229/1936· ὑπαγωγὴ καὶ ἁλιεργατῶν· ἀναρμοδιότης Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ἀ.ν. 16/20 Νοεμβρίου 1935, Σ.Ε. 2208 σ. 400.—Παραπομπὴ συλλογικῆς διαφορᾶς ἐργασίας εἰς ἐπιτροπὰς διαιτησίας· ἰσχὺς ἀποφάσεων ἐπιτροπῶν διαιτησίας κατὰ περιφερείας· ἁρμοδιότης τοῦ κατ' ἀ.ν. 2053/1952 Συμβουλίου ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν· ἔλλειψις ἐξουσίας πρὸς ἐπέκτασιν ἰσχύος διαιτητικῆς ἀποφάσεως πέραν ὡρισμένης περιφερείας· ἀκύρωσις ἀντιθέτου ἀποφάσεως· ἀναδρομικὴ ἰσχὺς ἀποφάσεως Συμβουλίου, Σ.Ε. 727 σ. 796.—Καθορισμὸς ἀποδοχῶν δι' ἀποφάσεων ἐπιτροπῶν διαιτησίας κατ' ἀ.ν. 16/20 Νοεμβρίου 1935· ἐφαρμογὴ ὑπ' ἀριθ. 9/1949 διαιτητικῆς ἀποφάσεως δι' ἐργάτας σιδηροβιομηχανίας· περιορισμὸς ἐφαρμογῆς ἐντὸς ὡρισμένης περιφερείας· κύρωσις αὐτῆς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2/1951 διαιτητικῆς ἀποφάσεως· ἔλλειψις ἀναδρομικῆς ἰσχύος· ἰσχὺς ἀπὸ ἐκδόσεως κυρωτικῆς ἀποφάσεως καθ' ὅλην τὴν Χώραν, Π 3667 σ. 1258.—Ἐπὶ τοῦ ν.δ. 3086/1954 περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων περὶ συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας καὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, Εἰσηγ. ἔκθ. σ. 1163, Σημ. σ. 1232.—Συλλογικαὶ διαφοραὶ ἐργασίας καὶ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας· συζητήσεις ἐν τῇ Βουλῇ καὶ ἐπὶ τοῦ ν.δ. 3086/1954 περὶ συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας καὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας σ. 1216.

Συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας. *Α'. Γενικὰ Θέματα*: Ὁ σχεδιάζομενος Κῶδιξ Ἐργασίας, σ. 171.—Σκέψεις τινὲς περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, Σημ. σ. 280.—Συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας· φραγμὸς ἐκ τοῦ ν. 2053/1952· ἀναγκαία ἡ κατάργησις τούτου καὶ νομοθετικὴ ρύθμισις τοῦ ζητήματος τοῦ καθορισμοῦ χρόνου ἰσχύος τῶν σ.σ. προγενεστέρων τῆς καταθέσεως, καὶ τῶν ἀστικῶν κυρώσεων ἐν παραβάσει, Σημ. σ. 392.—Ἀτομικὸν καὶ συλλογικὸν δίκαιον ἐν τῇ σχέσει ἐργασίας, ΝΖ σ. 1081.—Ἐπὶ τοῦ ν.δ. 3086/1954 περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας καὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, Εἰσηγ. Ἔκθ. σ. 1163, Σημ. σ. 1232.—Συλλογικαὶ διαφοραὶ ἐργασίας καὶ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας· συζητήσεις ἐν τῇ Βουλῇ καὶ ἐπὶ τοῦ ν.δ. 3086/1954 περὶ συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας καὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, σ. 1216.—Ἰσχὺς συλλ. συμβάσεων ὡς οὐσιαστικοῦ νόμου, Α.Π. 443 σ. 686.—Χαρακτήρ· δὲν περιέχουν διατάξεις ἐξ ἀντικειμένου δικαίου· πόθεν ἀντλοῦν τὴν δύναμίν των, Α.Π. 618 σ. 971.—Ἐνοχικοὶ καὶ κανονιστικοὶ ὅροι συλλογ. συμβάσεων· χαρακτὴρ τούτων· ἔκτασις δεσμεύσεως ἐκ συλλογ. συμβάσεως· τρόποι καὶ ὅροι ἐπεκτάσεως, Π 131 σ. 200, ΝΖ σ. 1081 ἐπ.—Κατάρτισις καὶ ὑπογραφὴ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας κατὰ τὸν ἀ.ν. 1267/1938· δέσμευσις τοῦ συνόλου τῶν ἐργοδοτῶν καὶ τῶν μισθωτῶν τοῦ ἐπαγγέλματος ἢ τῶν ἐπαγγελμάτων καὶ διὰ τὴν περιφέρειαν, δι' ἣν ἰσχύουν μετὰ κατάρτισιν καὶ ὑπογραφὴν παρουσίᾳ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἢ τῶν παρ' αὐτοῦ ἐξουσιοδοτημένων ὀργάνων, Π 896 σ. 1102, Π 131 σ. 200.—Ἰσχὺς συλλογικῆς συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου μετὰ λῆξιν χρόνου αὐτῆς, Π 896 σ. 1102.—Παράτασις ἰσχύος κατὰ τὴν λῆξιν· ἔννοια· συνέπειαι, Α.Π. 667 σ. 124.—Ἰσχὺς συλλογικῶν συμβάσεων μετὰ τὸν ν. 2053/1952· μὴ ἀναγκαία κατάθεσις παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου, Π 896 σ. 1102.—Ἀνεπίτρεπτον πρὸ ἀ.ν. 1804/1951 παρεμβάσεως Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας κατὰ διάρκειαν ἰσχύος συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, Α.Π. 667 σ. 124.—Σύστασις Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Ἐμπορικῶν Καταστημάτων διὰ τῆς ἀπὸ 3 Ἰουλίου 1939 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας· ἀναγωγὴ ὑπὸ Νομοθέτου τοῦ ν.δ. 912/1941 εἰς νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου· διαιτησία δικαστηρίων ἐπὶ διαφορῶν Ταμείου καὶ ἐργοδοτῶν ἐκ καθυστερουμένων πρὸς αὐτὸ εἰσφορῶν, Ε 314 σ. 200, πρβλ. Π 131 σ. 200.—Νόμιμοι ὧραι ἐργασίας βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων· ἀνεπίτρεπτον τροποποιήσεως διὰ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, Π 7855 σ. 573.—Θέσις διευθυντοῦ - διαχειριστοῦ μεγάλης ἐπιχειρήσεως· μὴ ὑπαγωγὴ ὅμως εἰς συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας καὶ συνεπῶς καὶ εἰς περιορισμὸν τοῦ ἀνωτάτου ὁρίου μισθῶν συλλογικῆς συμβάσεως 4 Νοεμβρίου 1947, Α.Π. 118 σ. 245, Π 3602 σ. 247, Γνμδ. νμθ. σ. 248, πρβλ. Πυρατ. σ. 244.—Ἐργατικὸς μισθός· διευκρινίσεις διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ὑπ' ἀριθ. 27655/1954 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐργατοτεχνιτῶν, Ἔγκ. σ. 831.—Ὑπολογισμὸς προσθέτου ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς ἐπὶ ὑποχρεωτικῶν ἐλαχίστων ὁρίων μισθῶν εἰς τοὺς ὁποίους περιλαμβάνονται καὶ αἱ εἰς εἶδος παροχαί, ἐφ' ὅσον ὅμως προβλέπονται ὑπὸ οἰκείων συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καὶ ὑπάρχει διὰ ταύτας καθιερωμένον διὰ νόμου ἐλάχιστον ὅριον ἀποτιμήσεως των εἰς χρῆμα, Π 1744 σ. 852.—Κῦρος β.δ. περὶ κανονισμοῦ Ο.Τ.Ε. καὶ ἄνευ τηρήσεως διαδικασίας ν. 3752/1929· κῦρος β.δ. καὶ τοῦ ἀντιθέτου πρὸς ἀ.ν. 16/21 Νοεμβρίου 1935 (περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας) ρυθμισθέντος διὰ νεωτέρου νομοθετήματος, Σ.Ε. 731 σ. 660.—Ἐπὶ τοῦ ἐπιτρεπτοῦ ἢ μὴ συστάσεως ἀσφαλιστικοῦ

λειψις ἀναδρομικῆς δυνάμεως ἄρθρου 11 ἀ.ν. 1836/1951 δι' ἀντικατάστασιν τοποθετουμένων· ἀνεφάρμοστον ἐπὶ τοποθετηθέντων κατὰ προϊσχύσαντα τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 ν. 751/1948· παράνομος ἀνακλητικὴ πρᾶξις Συμβουλίου, Π 2460 σ. 414, Π 978 σ. 415, Π 9920 (πλῆρ.) σ. 924.—Contra: Ὑπαγωγὴ εἰς διάταξιν περὶ ἀντικαταστάσεως καὶ τοποθετηθέντων δυνάμει ν. 751/1948, Π 1165 σ. 877, Π 10361 σ. 1035.—Ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 11 ἀ.ν. 1836/1951 καὶ ἐπὶ δικηγόρων τοποθετουμένων εἰς θέσεις κατ' ἄρθρ. 3 § 3 ἀ.ν. 1836/1951, Σ.Ε. 343 σ. 413.—Προϋπόθεσις τῆς κατ' ἄρθρ. 11 ἀ.ν. 1836/1951 ἀνακλήσεως ἡ ἔγκυρος τοποθέτησις προστατευομένων ὑπὸ ἀ.ν. 1836/1951, Π 1747 σ. 311.—Προϋπόθεσις ἐγκύρου διοικητικῆς πράξεως ἡ ἀντικατάστασις τοποθετηθέντος δι' ἄλλου προσώπου, ἔχοντος τὰ προσόντα τοῦ νόμου, Π 2460 σ. 414, Π 978 σ. 415, Π 2353 σ. 417.—Ὑποχρέωσις Συμβουλίων κατ' ἄρθρ. 10 ν.δ. 2657/1953 πρὸς ἔκδοσιν ἀποφάσεως ἐντὸς 30 ἡμερῶν ἔχει προϋπόθεσιν αἴτησιν ἀντικαταστάσεως τοποθετηθέντος κατ' ἄρθρ. 3 ἀ.ν. 1836/1951, Σ.Ε. 819 σ. 930.—Ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 11 ἀ.ν. 1836/1951 μόναν προκειμένου περὶ τοποθετήσεως ἐφέδρων παρά τινι τῶν ὑποχρέων τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951· ἀνεφάρμοστον ἐπὶ τοποθετήσεων γενομένων κατ' ἄρθρ. 4 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 πρὸς πλήρωσιν κενῶν θέσεων, Π 2339 σ. 417, Σ.Ε. 819 σ. 930, Π 10361 σ. 1035.—Ὑποχρέωσις Συμβουλίων εἰς ἀντικατάστασιν, ἐφ' ὅσον ἡ περὶ ἀντικαταστάσεως αἴτησις ἐπικαλεῖται ἀποχρώντας λόγους καὶ ἐφ' ὅσον τὰ Συμβούλια διαπιστώνουν τὴν ὕπαρξιν τῶν λόγων καὶ πεισθῶσιν ὅτι δικαιολογεῖται ἡ ἀντικατάστασις λόγῳ ἀκαταλληλότητος ἐφέδρου, Σ.Ε. 343 σ. 413, Σ.Ε. 1560 σ. 129.— ... ὑφισταμένων πειθαρχικῶν λόγων ἀκολουθεῖται ἡ διαδικασία ἀπολύσεως τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951· ἔννοια τροποποιητικῆς διατάξεως ἄρθρ. 10 ν.δ. 2657/1953, Σ.Ε. 1568 σ. 1298.—Ἀκύρωσις ἀνακλητικῆς πράξεως Συμβουλίου δι' ἀνεπαρκῆ αἰτιολογίαν, Σ.Ε. 343 σ. 413.—Ἔννοια ἄρθρ. 11 ἀ.ν. 1836/1951, ὡς ἐτροποποιήθη δι' ἄρθρ. 10 ν.δ. 2657/1953· θέσπισις εἰδικῆς περιπτώσεως ὑποχρεωτικῆς ἀνακλήσεως διορισμοῦ τοποθετηθέντος ἀναγκαστικῶς κατ' ἄρθρ. 11 ἀ.ν. 1836/1951 αἰτήσει ἐργοδοτῶν· ὑποχρέωσις Συμβουλίων δι' ἀντικαταστάσιν ἄνευ αἰτιολογίας ἀποφάσεων αὐτῶν καὶ ἀσχέτως, ἂν ἐν τῇ αἰτήσει περὶ ἀντικαταστάσεως δὲν προβάλλεται λόγος τις, ἐκτὸς ἀκαταλληλόλήλεως, ὁπότε ἁρμόδια εἶναι ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ ἄρθρ. 7 ἀ.ν. 241/1936, Π 4578 σ. 527, Π 1165 σ. 877.—Ὑποχρέωσις Συμβουλίων πρὸς ὑποχρεωτικὴν ἀντικατάστασιν καὶ ἄνευ λόγου ἐν τῇ αἰτήσει ἢ καὶ ἀδιαφόρως λόγου, Π 10111 σ. 921.—Μὴ ἀναγκαία καὶ αἰτιολογία ἀνακλητικῆς πράξεως Συμβουλίων, Π 1165 σ. 877.—Ἔγκυρος λῦσις τῆς ἀναγκαστικῆς σχέσεως διὰ τῆς ἀντικαταστάσεως ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου καὶ ἄνευ αἰτιολογίας, Π 10361 σ. 1035.—Ἰσχυρισμὸς περὶ καταχρηστικῆς ἀσκήσεως δικαιώματος ἐργοδότου δι' ἀντικατάστασιν, Π 10111 σ. 921.—... ἐφαρμογὴ ἀποκλειστικῆς προθεσμίας ἐπιδόσεως ἀγωγῆς ν.δ. 8/11 Μαΐου 1946 ἐπὶ ἀκύρου ἀπολύσεως, Π 10111 σ. 921.—Ἁρμοδιότης Ἐπιτροπῆς ἄρθρ. 7 ἀ.ν. 241/1936 ἐπὶ ἀκαταλληλότητος, ἀνεπαρκείας καὶ ἀνωμάλου συμπεριφορᾶς ἀναγκαστικῶς τοποθετηθέντος, Π 2460 σ. 414, Π 978 σ. 415, Π 4578 σ. 527, Π 2340 σ. 529, Σ.Ε. 853 σ. 1045.—... ἔλλειψις ἁρμοδιότητος Συμβουλίου δι' ἀντικατάστασιν διὰ τοὺς ἄνω λόγους καὶ συνεπῶς μὴ νόμιμος ἀπόφασις αὐτοῦ, Π 2340 σ. 529.—Ἰσχὺς ἀνακλητικῆς ἀποφάσεως ἀπὸ ἐκδόσεως αὐτῆς, Π 1747 σ. 311, Π 2353 σ. 417.—Ἐπέλευσις ἐννόμων συνεπειῶν ἀνακλήσεως διορισμοῦ τοποθετηθέντος διὰ τὸ μέλλον μόνον, Π 2353 σ. 417.—Συνέπεια ἐκ τῆς ἀνακλήσεως τοῦ διορισμοῦ ἡ ἔγκυρος λύσις τῆς συμβάσεως τοῦ διορισθέντος, Π 4578 σ. 527, Π 5096 σ. 653.—Ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 9 ν. 118/1945 διὰ καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας ἐπὶ ἀνακλήσεων πράξεων διορισμοῦ, κατ' ἄρθρ. 11 ἀ.ν. 1836/1951, Π 4578 σ. 527, Π 5096 σ. 653, Π 1165 σ. 877.— ... δμοίως ἀνεφάρμοστον ν. 2112, Π 1165 σ. 877.—Ἰσχυρισμὸς περὶ καταχρηστικῆς ἀσκήσεως δικαιώματος ἐργοδότου πρὸς ἀντικατάστασιν, Π 4578 σ. 527.—Ἀνάκλησις παρανόμου περὶ ἀναγκαστικῆς τοποθετήσεως κατ' ἀ.ν. 1836/1951 πράξεως Συμβουλίου· ἐξαφάνισις δι' αὐτῆς ἀποτελεσμάτων ἐκ τῆς ἀκυρουμένης παρανόμου πράξεως· ἁρμοδιότης δικαστηρίων πρὸς ἔλεγχον πράξεων συμβουλίου περὶ διορισμῶν· ἀναλόχρεων καταβολὴ μισθῶν μετ' ἀνάκλησιν διορισμοῦ, Π 6641 σ. 822.—Ἀκύρωσις ὑπὸ Συμβουλίου Ἐπικρατείας ἀποφάσεως συμβουλίου περὶ ἀνακλήσεως διορισμοῦ κατ' ἄρθρ. 11 ἀ.ν. 1836/1951· δεδικασμένον· ἀναδρομικὴ ἰσχὺς ἀκυρωτικῆς ἀποφάσεως καὶ ἐξαφάνισις ἀκυρωθείσης διοικητικῆς πράξεως· δικαίωμα διορισθέντος πρὸς λῆψιν μισθοῦ· ἀπόρριψις ἰσχυρισμοῦ περὶ ἐλλείψεως δικαιώματος μισθοῦ ἕνεκεν μὴ ἀποδοχῆς ὑπηρεσιῶν ἐξ ἀνωτέρας βίας, Π 6642 σ. 820.—ζ'. Ἀποχὴ ἀπεργοσύρτης: Ἀνεφάρμοστον διατάξεως ἄρθρου δ ν. 2112 (καὶ ἄρθρου 8 β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920) περὶ λύσεως συμβάσεως ἐργασίας ἐκ τῆς ἀποχῆς μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας ὑπὲρ τὰ νόμιμα χρονικὰ ὅρια ἐπὶ ἀναγκαστικῶς κατ' ἀ.ν. 1836/1951 τοποθετουμένων, Π 2385 σ. 558, Νμλγ. σ. 1046, Σημ. σ. 224.

Στρατιωτικαὶ Ὑπηρεσίαι. Πρόσληψις ἰδιωτικοῦ προσωπικοῦ Στρατιωτικῶν Ὑπηρεσιῶν κατ' ἀ.ν. 786/1937· σχέσις δημοσίου δικαίου· καταργησις διὰ τοῦ ἀ.ν. 786/1937 προϊσχυόντος ἄρθρου 21 παράγρ. 1 ν. 4439/1929, Π 14180 σ. 579.—Ἀπολύσεις ἐργατοτεχνιτῶν ὑπὸ Στρατιωτικῶν Μονάδων· μὴ ὑπαγωγὴ εἰς ν.δ. 2511/1953 περὶ ἐλέγχου δμαδικῶν ἀπολύσεων, Ἔγγρ. σ. 540.

Στρατιωτικὴ ὑπηρεσία. Πρόσθετος καὶ ἐφεδρικὸν ἐπίδομα ἐκ τοῦ Ι.Κ.Α., Ἔγγρ. σ. 41.—Ὑπολογισμὸς χρόνου στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας ὡς χρόνου πραγματικῆς ὑπηρεσίας κατ' ἄρθρ. 8 ν. 2054/1953, Α.Π. 146 σ. 288.

Συνεργάται. Ἐποχιακοὶ μισθωτοί· πρόσωπα μὴ δικαιούμενα ἐπιδόματος ἀνεργίας, Ἔγκ. σ. 1061.

Ταμείου διά συλλογ. συμβάσεως, Ε 314 σ. 200, Π 131 σ. 200, Είσαγ. σ. 139.—'Αναφορά μισθοῦ εἰς νόμιμον χρόνον ἀπασχολήσεως, Α.Π. 332 σ. 516, Π 6016 σ. 1042.—Εἶδος ἐπιχειρήσεων δι' ἃς ἐγένετο ρύθμισις ἀποδοχῶν διά συλλογικῶν συμβάσεων· οὐχὶ καὶ ἐπὶ γεωργικῶν ἢ κτηνοτροφικῶν ἐπιχειρήσεων, Γν. Σ. σ. 325.

Β'. Γενικαὶ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας: 'Εφαρμογὴ συλλογ. συμβάσεως 12.8.1936 ἐπὶ παντὸς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, ἐφ' ὅσον ὑπάρχει εἰδικὴ συλλ. σύμβασις ἐργασίας, Α.Π. 76 σ. 242, Π 5269 σ. 1143, Σημ. σ. 315.—'Εφαρμογὴ σ.σ. 12.8.1936 καὶ ὡς πρὸς τὸν μισθὸν τῶν ὑπὸ τοῦ Δήμου Πατρέων προσληφθέντων ὑπαλλήλων τῆς τέως προσωρινῆς Δημοτικῆς 'Εκμεταλλεύσεως 'Αεριόφωτος Πατρῶν· ρύθμισις τῶν σχέσεων ταύτων διὰ ν.δ. 1465/1942, Α.Π. 76 σ. 242.—'Εφαρμοστέα συλλογ. σύμβασις ἐπὶ ὑπαλλήλων Σωματείων· ἐφαρμογὴ γενικῆς σ.σ. 12.8.1936, ἀναπροσαρμοζομένης, Π 14529 σ. 815. — Παροχὴ ἐργασίας ἐπὶ ποσοστοῖς ἐπὶ εἰσπράξεων· ὑπολογισμὸς ἀποζημιώσεως ἐπὶ καταγγελίας κατ' ἄρθρ. 9 ν. 118/1945 μὲ βάσιν τὸ ἡμερομίσθιον τοῦ ἀνειδικεύτου ἐργάτου τῆς γενικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας 19.8.1938, ἀναπροσαρμοζομένης, Π 14480 σ. 870.—'Εφαρμογὴ σ.σ. 12.8.1936 ἀναπροσαρμοζομένης ἐπὶ προσληφθείσης κατ' οἶκον δι' ἐπιμέλειαν καὶ διδασκαλίαν τέκνων ὡς ὑπαλλήλου, Π 5269 σ. 1143.—'Αναπροσαρμογὴ διὰ τῶν γενικῶν σ.σ. 4.11.1947 καὶ 1.12.1947 τῶν κατωτάτων ὁρίων μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων τῶν προπολεμικῶν συλλογικῶν συμβάσεων καὶ οὐχὶ τῶν ἀποφάσεων 'Επιτροπῶν Διαιτησίας· ἀνεφάρμοστον ὑπ' ἀριθ. 6/1940 ἀποφάσεως 'Επιτροπῆς Διαιτησίας διὰ μισθὸν νυκτοφυλάκων ἐργοστασίων· ἐφαρμογὴ συλλογικῆς συμβάσεως 16.9.1937, Π 8252 σ. 1192.—Βάσις ἀναπροσαρμογῆς κατὰ τὰς ἀπὸ 1 Νοεμβρίου 1917 καὶ 1 Δεκεμβρίου 1947 γενικὰς σ.σ. ἀποδοχῶν προσωπικοῦ ἐπιχειρήσεων, ὀργανισμῶν καὶ νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, ἐν σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου κατὰ τὴν ὑ.ἀ. 49253/1947 ἐν συνδυασμῷ πρὸς ὑπ' ἀριθ. 1571/1952· ρύθμισις ἀποδοχῶν προσωπικοῦ 'Ηλεκτρικῆς 'Εταιρείας Μεταφορῶν, Α.Π. 472 σ. 748.— Συντελεστὴς δι' ἀναπροσαρμογὴν ἀποδοχῶν προσωπικοῦ ἐπιχειρήσεων, ἐχουσῶν προπολεμικῶς ἐν ἐφαρμογῇ σύστημα μισθοδοσίας μεταλλικῶν δραχμῶν κατὰ τὰς ὑ.ἀ. 49253/1947 καὶ 36703/1949· συμψηφισμὸς αὐξήσεων κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 36703/1949 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν· μὴ ὑπαγωγὴ εἰς ταύτην καὶ τῶν μεταξὺ τοῦ προσωπικοῦ τῆς 'Ηλεκτρικῆς 'Εταιρείας καὶ αὐτῆς, Α.Π. 436 σ. 750.

Γ'. Εἰδικαὶ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας: 'Αναφορὰ μισθοῦ εἰς νόμιμον χρόνον ἀπασχολήσεως· εἰδικὴ ρύθμισις πλήρους μισθοῦ ὑπαλλήλου συλλογικῆς συμβάσεως 16 Σεπτεμβρίου 1937 ἐργαζομένων ἄνω τῶν 3 1/3 ὡρῶν, Α.Π. 332 σ. 516, Π 6016 σ. 1042.—Νόμιμος σύμβασις περὶ παροχῆς συμπληρωματικῆς ἀμοιβῆς (πέραν νομίμου) δι' ἐργασίαν πέραν 3 1/2 ὡρῶν· προϋποθέσεις πρὸ ξημιωθείσης ἀμοιβῆς δι' ὑπερωρίας, Α.Π. 332 σ. 516.—'Ορια μισθοῦ ὑπαλλήλων Γραφείων ἀνωνύμων ἑταιρειῶν διὰ τῆς σ.σ. 16.9.1937· πλήρης μισθὸς δι' ἀπασχόλησιν ἄνω 3 1/2 ὡρῶν· ἐπιτρεπτὴ συμφωνία περὶ συμπληρωματικῆς ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν ἐντὸς νομίμων ὡρῶν, Α.Π. 707 σ. 1293.—Νόμιμος μισθός ἀναγκ. τοποθετηθέντος κατ' ἀ.ν. 1836/1951 καὶ ὑπαγομένου εἰς τὴν ἀπὸ 16.9.1937 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας, Π 3655 σ. 1032.—Καθορισμὸς μισθοῦ ὑπὸ σ.σ. 16.9.1937 ὑπαλληλικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ ἀνωνύμων ἑταιρειῶν ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ γραφείων· ἀφορᾷ εἰς ἐργαζομένους εἰς τὰ γραφεῖα καὶ οὐχὶ εἰς ἐξωτερικὰς ὑπηρεσίας ὑπηρετῶν ἀνωνύμων ἑταιρειῶν, ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων· προϋπόθεσις ἐφαρμογῆς ἐπὶ μαθητευομένων ἢ ἀπασχόλησις εἰς ἐκμάθησιν τέχνης ἢ εἰδίκευσιν, Π 233 σ. 1198.—'Αναγκαία διὰ τὸν καθορισμὸν μισθοῦ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἀναλόγως χρόνου προϋπηρεσίας ἡ προηγουμένη γνωστοποίησις τοῦ χρόνου προϋπηρεσίας πρὸς ἐργοδότην διὰ πιστοποιητικοῦ· δικαίωμα λήψεως μισθοῦ ἀναλόγου πρὸς τὴν προϋπηρεσίαν ἀπὸ τῆς γνωστοποιήσεως καὶ οὐχὶ ἀναδρομικῶς, Π 5762 σ. 1193.—'Ανεφάρμοστον σ.σ. 16.9.1937 ἐπὶ τῶν ὑπὸ τοῦ Δήμου Πατρέων προσληφθέντων ὑπαλλήλων τῆς τέως προσωρινῆς Δημοτικῆς 'Εκμεταλλεύσεως 'Αεριόφωτος Πατρῶν, Α.Π. 76 σ. 242.—'Ανεφάρμοστον σ.σ. 16.9.1937 ἐπὶ ὑπαλλήλων Σωματείων· προϋπόθεσις ἐφαρμογῆς ταύτης ἡ ὕπαρξις ἐπιχειρήσεως, Π 14529 σ. 815.—'Εφαρμογὴ συλλογ. συμβάσεως 16.9.1937 διὰ μισθὸν νυκτοφυλάκων ἐργοστασίων, Π 8252 σ. 1192.—'Εργασία νοσηλευτικοῦ προσωπικοῦ 'Ιδρύματος Δρομοκαϊτείου· καθορισμὸς μισθοῦ καὶ εἰς εἶδος παροχῶν διὰ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, Π 1744 σ. 352.—'Αποδοχαὶ ταμπεζιτικῶν ὑπαλλήλων· ἐφαρμογὴ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας 29 Σεπτεμβρίου 1951 τῶν ὑπαλλήλων ἑλληνικῶν Τραπεζῶν· ἐπιδόματα πολυετοῦς ὑπηρεσίας καὶ παραμονῆς εἰς τὸν αὐτὸν βαθμόν· ὑπολογισμός, Α.Π. 402 σ. 879.—Δὲν ὀφείλονται σ.σ. διὰ νομικοὺς συμβούλους ἐπιχειρήσεων ἐπὶ παγίᾳ μηνιαίᾳ ἀποζημιώσει, ΝΖ σ. 57.—'Ανίσχυρος σ.σ. 14.7.1938 ὑπ' ἀριθ. 733 προσωπικοῦ ἑστιατορίων καὶ οἰνομαγειρείων Θηβῶν ὡς πρὸς τὸ δι' αὐτῆς ρυθμιζόμενον ὕψος ἀποδοχῶν πλυντρίας ἑστιατορίου· καταίσχυνσις ὑ.ἀ. 33700/2890/1950· τρόπος ὑπολογισμοῦ χρηματικῆς ἀποτιμήσεως τροφῆς, Π 19 σ. 651, Παρατ. σ. 655.

Δ'. 'Επιτρεπτὸν ὑπερβάσεως ὁρίων δι' ἀτομικῶν συμβάσεων· ἄρθρον 11 ν. 2053/1952. 'Ανεπίτρεπτον πρὸ ν. 2053/1952 ὑπερβάσεως δι' ἀτομικῆς συμβάσεως ἀνωτάτων ὁρίων μισθοῦ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας 4 Νοεμβρίου 1947, ἐν συνδυασμῷ πρὸς αὐξήσεις διὰ τῶν ὑ. ἀ. 29188/2593/1949 καὶ 2750/1951· ἀκυρότης ἀντιθέτων ἀτομικῶν συμβάσεων· ἔννοια ἄρθρου 11 ν. 2053/1952· ἰσχὺς ταύτου ὡς νέας διατάξεως καὶ οὐχὶ ἑρμηνευτικῆς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ν. 2053, Α.Π. 601 σ. 12, Α.Π. 656 σ. 147, Π 13337 σ. 191, Α.Π. 332 σ. 516, Α.Π. 331 σ. 64, Α.Π. 618 σ. 971, Α.Π. 707 σ. 1293.—'Αναπροσαρμογὴ προπολεμικῶν μισθῶν διὰ τῶν

συλλογ. συμβάσεων 4.11.1947 καὶ περιορισμὸς τῶν δι' αὐτῶν τιθεμένων ὁρίων μισθοῦ· δὲν ἀφορῶσιν εἰς ἀμειβομένους ἐν ὅλῳ ἢ κατὰ κύριον μέρος, εἴτε εἰς εἶδος ἐκ τοῦ προϊόντος τῆς ἐργασίας τοῦ ὑπαλλήλου, εἴτε εἰς χρήματα ἐκ ποσοστῶν καὶ φιλοδωρημάτων, Α.Π. 526 σ. 798.—Ἐπιτρεπτὴ συντόμευσις νομίμου ὡραρίου δι' ἐργασίαν δι' ἀντιστοίχου χορηγήσεως εἰς μισθωτὸν ἀποδοχῶν ὁλοκλήρου νομίμου ὡραρίου ἐγκύρως μετὰ τὴν 23 Ἀπριλίου 1952, Π 13237 σ. 191.—Ἀπαγόρευσις κατὰ ν. 26/1944 λήψεως ἀποδοχῶν δι' ἀμοιβὴν ὑπηρεσιῶν καὶ ἐργασίας ἐν Ἑλλάδι πέραν τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν Πρωθυπουργοῦ· ἐφαρμογὴ καὶ ἐπὶ ἀμοιβῆς διὰ ποσοστῶν ἐπὶ τῆς πωλήσεως ἐμπορευμάτων, Π 542 σ. 294. —Ἀνώτατα ὅρια ἀποδοχῶν κατὰ ν. 26/1944, ΝΖ σ. 1129.—Ὅρια ἀποδοχῶν ὑπαλλήλων διευθυνόντων ἐπιχειρήσεις καὶ ὅριον αὐτῶν, ΝΖ σ. 885, Α.Π. 113 σ. 245, Παρατ. σ. 244, Π 3602 σ. 247, Γνμδ. νμθ. σ. 248, ΝΖ σ. 385.—Συμφωνίαι περὶ καταβολῆς μισθοῦ μικροτέρου τοῦ νομίμου· νόμιμοι συνέπειαι διὰ τὸν ἐργοδότην ἐκ παραβάσεως τοῦ νόμου· καταβολὴ ἀποζημιώσεως ἴσης πρὸς τὴν διαφοράν· ὑποχρέωσις ἐργοδότου εἰς καταβολὴν δικαίου ἀνταλλάγματος παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν, Π 14 σ. 586.—Ἐπιτρεπτὸν μετὰ ν. 2053/1951 ἀτομικῶν συμφωνιῶν περὶ ἀποδοχῶν ὑπὲρ τὰ νόμιμα ὅρια, Π 417 σ. 775, Π 4761 σ. 811.—... καὶ ἐπὶ συμφωνιῶν προσλήψεως ναυτικῶν· οὐδεμία ἀπαγόρευσις ἐξ ἀποφάσεων Ὑπ. Ἐμπορ. Ναυτιλίας περὶ ἀποδοχῶν πληρωμάτων φορτηγῶν πλοίων κλπ., Π 417 σ. 775.—Συμφωνία περὶ πληρωμῆς εἰς τὸν μισθωτὸν μισθοῦ ὑπερτέρου τοῦ νομίμου πρὸς κάλυψιν καὶ τῆς ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς καὶ μὴ ἐργασίμους ἡμέρας· ἀνεφάρμοστον ὑ.ἀ. 8900/1946 καὶ 26835/1951, Π 464 σ. 931.—Ἀνεφάρμοστον τῶν περὶ ἐλαχίστου ὁρίου μισθοῦ διατάξεων ἐπὶ μισθωτῶν ἀπασχολουμένων εἰς γεωργοκτηνοτροφικὰς ἐπιχειρήσεις, Γν. Σ. σ. 335.

Σύμβασις. Νομικὸς χαρακτηρισμὸς συμβάσεως ὑπὸ Δικαστοῦ, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὑπὸ τῶν συμβαλλομένων δοθέντος χαρακτηρισμοῦ, Π 2501 σ. 589.

Συμβιβασμός. Ἐπὶ διαφορῶν ἐργατικοῦ δικαίου, ΝΖ σ. 561, Π 79 σ. 715.—Ἐπὶ διαφορῶν ἐργατικοῦ δικαίου· δικαιώματα ἐξ ἀναγκαστικοῦ δικαίου καὶ προϋποθέσεις κύρους συμβιβασμοῦ, Π 267 σ. 772.—Κῦρος συμβιβασμοῦ· δυνατὴ παραίτησις μισθωτοῦ ἀπὸ ἀκυρότητος ἀπολύσεως, οὔσης σχετικῆς, Π 4427 σ. 915. Βλ. καὶ λ. *Παραίτησις*.

Συμβούλια. Βλ. τὰ καθ' ἕκαστον Συμβούλια εἰς τὰς οἰκείας λέξεις.—Συμβούλια ἐπιχειρήσεων· δικαστικὸς ἔλεγχος ἀποφάσεων συμβουλίων, βλ. λ. *Ἀρμοδιότης*.—Συμβούλια προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ· ἔκτασις δικαιοδοσίας, δικαστικὸς ἔλεγχος κλπ. Βλ. λ. *Στράτευσις* (παράγρ. Ε').

Συμβούλιον Ἐπικρατείας. Βλ. λ. *Αἴτησις ἀκυρώσεως*.

Συμψηφισμός. Δικαστικῆς δαπάνης, ἐν εὐλόγῳ ἀμφιβολίᾳ περὶ τῆς ἐκβάσεως τῆς δίκης, Π 6634 σ. 204, Π 10361 σ. 1033.—Δικαστικῆς δαπάνης ἐπὶ ἐν μέρει νίκης καὶ ἐν μέρει ἥττης, Α.Π. 601 σ. 12, Π 17 σ. 815.—Δικαστικῆς δαπάνης ἐπὶ ἀπορρίψεως αἰτήσεων ἀναιρέσεως ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων, Α.Π. 112 σ. 245.—Συμψηφισμὸς ἀλλαχοῦ κερδηθέντων· ἄρθρ. 656 Α.Κ., Π 7892 σ. 79, Α.Π. 665 σ. 176, Εἰσαγ. σ. 176, Α.Π. 814 σ. 636, Α.Π. 695 σ. 1288, Π 1854 σ. 1092, βλ. καὶ λ. *Ἐργασίας σύμβασις* (παράγρ. Θ').—Ἀνεπίτρεπτον συμψηφισμοῦ πρὸς μισθὸν κατ' ἄρθρον 664 Α.Κ., ἐφ' ὅσον εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαῖος εἰς διατροφὴν τοῦ ἐκμισθωτοῦ καὶ τῆς οἰκογενείας του, Π 292 σ. 411, Π 158 σ. 709, Π 70 σ. 709, Π 7771 σ. 869.—Συμψηφισμὸς πρὸς μισθὸν ἀπαιτήσεως ἐργοδότου ἐκ ζημιῶν προκληθεισῶν ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ· προϋποθέσεις ἐπιτρεπτοῦ· ὅροι πληρότητος σχετικῆς ἐνστάσεως, Π 158 σ. 709, Π 70 σ. 709, Π 7771 σ. 869.—...οὐχὶ καὶ ἐν περιπτώσει ζημιῶν ἐξ ἀμελείας (ἐλαφρᾶς ἢ βαρείας), Π 7771 σ. 869.—Παραχώρησις ὑπὸ ἐργοδότου κατοικίας εἰς τὸν ἐργαζόμενον πρὸς λυσιτελεστέραν ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων του· συμψηφισμὸς τῆς ἐκ τῆς ἐνοικιάσεως ὠφελείας, Παρατ. σ. 29.—Συμψηφισμὸς ἀποζημιώσεως ν. 2112 πρὸς ἀνταπαίτησιν ἐργοδότου, Π 292 σ. 411, ΝΖ σ. 885.—Συμψηφισμὸς ἀποζημιώσεως καταβληθείσης δι' ἄκυρον ἀπόλυσιν διαρκούσης τῆς ἀδείας εἰς ἀποζημίωσιν ἐν ἐπαναλήψει ἀπολύσεως μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἀδείας, ΝΖ σ. 885.—Προβολὴ ὑπὸ ἐργοδότου πρὸς συμψηφισμὸν κατ' ἀποζημιώσεως ν. 2112 ἀνταπαιτήσεως ἐξ ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων καταβληθέντων κατ' αὐτὸν ἀχρεωστήτως· προϋπόθεσις ἀχρεωστήτου (ἄρθρον 904 ἐπ. Α.Κ.). Π 292 σ. 411.—Συμψηφισμὸς δανείου χορηγηθέντος ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου πρὸς ἀποζημίωσιν ν. 2112, Π 8081 σ. 1094.

Συνάλλαγμα ἀνώνυμον. Βλ. λ. *Ἀνώνυμον συνάλλαγμα*.

Συνδικαλιστικὰ στελέχη. Προστασία δι' ἀπόλυσιν κατὰ ν. 1803/1951· ἐξομοίωσις βλαπτικῆς μονομεροῦς μεταβολῆς ὅρων συμβάσεως ἐργασίας πρὸς ἀπόλυσιν καὶ δι' ἐφαρμογὴν ν. 1803/1951, Π 665 σ. 72.—Ἀπόδειξις ἀριθμοῦ μελῶν ἐπαγγελματικοῦ σωματείου διὰ προστασίαν ν 1803/1951, Π 665 σ. 72.—Αἴτησις πρὸς Ἐπιτροπὴν ἄρθρ. 8 ἀ.ν. 1803/1951 περὶ ἀπολύσεως συνδικαλιστικοῦ στελέχους δι' ἐπίμονον ἄρνησιν ἐκτελέσεως ὑπηρεσίας· κρίσις πλειοψηφίας καὶ μειοψηφίας περὶ τοῦ ἐρευνητέου, Ἐπιτρ. ἀ.ν. 1803/1951, 2/1953 σ. 75.—Σχετικὴ ἡ ἀκυρότης καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐκ τοῦ ἀ.ν. 1803/1951, Π 443 σ. 409.—Ἀπαγόρευσις κατ' ἄρθρ. 1 ἀ.ν. 1803/1951 ἀπολύσεως, εἰμὴ διὰ σπουδαῖον λόγον καὶ κατὰ τὴν ἐν αὐτῷ διαδικασίαν· ὑπαρξις διὰ τὴν προστασίαν ἰδιότητος συνδικαλιστικοῦ στελέχους κατὰ τὸν χρόνον καταγγελίας, Α.Π. 233 σ. 463.—Ἀνεφάρμοστον ἀ.ν. 1803/1951 ἐπὶ συμβάσεων ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου· λῆξις αὐτῶν αὐτοδικαίως ἅμα παρόδῳ χρόνου· ὅροι ἀνανεώσεως συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου μετὰ τὴν λῆξιν αὐτοῦ, Π 1151 σ. 929.—Προστασία κατὰ ἀ.ν. 1803/1951· σκοπὸς τοῦ νόμου· ἀνεφάρμοστον προστασίας ἐπὶ διαλύσεως ἐπιχειρήσεως, Π 2292 σ. 928.—Ἀπαγόρευσις ἀπολύσεως Προϊ-

δρων καὶ Γενικῶν Γραμματέων ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων κατ' ἀ.ν. 1808/1951, εἰμὴ μόνον διὰ σκουδαῖον λόγον κρινόμενον ὑπὸ τῆς ἐν ἄρθρῳ 3 τοῦ νόμου 'Επιτροπῆς· ὑπαγωγὴ εἰς προστασίαν Γενικῶν Γραμματέων ἐκ μόνης ἰδιότητος αὐτῶν, ἀνεξαρτήτως ἂν δὲν προΐσταται τῆς ὀργανώσεως ὑπάρχοντος Προέδρου, Π 91 σ. 927.—Ποσὸν ἐπιδόματος ἀνεργίας· βάσις ὑπολογισμοῦ, διάρκεια ἐπιδοτήσεως ἐργατικῶν σιελεχῶν καὶ καταβλητέα ἐπίδοματα, 'Εγκ. σ. 1118.—'Εκλογὴ μισθωτοῦ, κατὰ τὸν χρόνον τῆς προειδοποιήσεως δι' ἀπόλυσιν, ὡς Προέδρου ἢ Γενικοῦ Γραμματέως ἐπαγγελματικῆς ὀργανώσεως· προστασία ἀ.ν. 1808/1951, ΝΖ σ. 996.—

Σύνδικος. Βλ. λ. *Πτώχευσις*.

Συνεργεῖα Δήμων. Βλ. λ. *Δῆμοι - Κοινότητες*.

Συνεταιρισμοί. Πρόσληψις προσωπικοῦ Γεωργικῶν Συνεταιριστικῶν 'Οργανώσεων καὶ μονιμότης κατὰ ν. 1859/1944· παραίτησις ὑπαλλήλου· λύσις ὑπαλληλικῆς σχέσεως, ἀφ' ἧς περιελθῇ εἰς γνῶσιν τοῦ συνεταιρισμοῦ, χωρὶς νὰ ἀπαιτῆται ἀποδοχὴ παραιτήσεως· μὴ νόμιμος ἡ ἀνάκλησις παραιτήσεως, Α.Π. 708 σ. 1301.—'Υπαγόμενοι εἰς ἔλεγχον νομιμοφροσύνης τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν κατ' ἀ.ν. 516/1948· ἔννοια ὅρου «συνεταιριστικαὶ ὀργανώσεις»· νοοῦνται καὶ τὰ Κοινὰ Ταμεῖα Εἰσπράξεων Λεωφορείων, Σ.Ε. 2164 σ. 424.

Σύνταγμα. Συνέπεια τῆς ἀπαγγελλούσης τὴν ἀκύρωσιν ἐκτελεστῆς τινος πράξεως διοικητικῆς 'Αρχῆς ἀποφάσεως Συμβουλίου 'Επικρατείας· ἔννοια συνταγματικῆς διατάξεως καὶ νόμου περὶ Συμβουλίου 'Επικρατείας, Α.Π. 667 σ. 124, πρβλ. Γν. Σ. σ. 122.—'Ακυρότης ἀποφάσεων 'Υπουργοῦ 'Εργασίας περὶ τροποποιήσεως καταστατικῶν ἀσφαλιστικῶν ὀργανισμῶν κατὰ διαδικασίαν ἄρθρ. 59 τοῦ ἀ.ν. 11.11.1935 περὶ ὀργανισμοῦ 'Υπουργείου 'Εργασίας, ὡς ἀντισυνταγματικῆς τῆς πρὸς ταῦτο ἐξουσιοδοτήσεως ἀ.ν. 694/1937· ρύθμισις θέματος διὰ ν.δ. 2520/1953· ἀντισυνταγματικότης καὶ νέας ἐξουσιοδοτήσεως· ἐξακολούθησις ἀκυρότητος ἀποφάσεων 'Υπουργοῦ 'Εργασίας, Σ.Ε 2201 σ. 173, Σ.Ε. 537 σ. 1137.—Συνταγματικότης διατάξεων ἀ.ν. 1836/1951, Π 1747 σ. 311.—'Εννοια ἄρθρ. 59 Συντάγματος 1911 περὶ μὴ ἐπιβολῆς φόρου ἄνευ νόμου· εἰσφοραὶ ὑπὲρ ἀντιφυματικῆς ἀσφαλίσεως, Α.Π. 333 σ. 630.—Νομοθετικὴ ἐξουσιοδότησις διὰ θέσπισιν κανονισμοῦ νόμιμος, Σ.Ε. 734 σ. 660.—Β. Δ/γμα περὶ κυρώσεως ὀργανισμοῦ Ο.Τ.Ε.· τίνες διατάξεις τούτου εἶναι ἔγκυροι καὶ τίνες ἄκυροι, Σ.Ε. 734 σ. 659.—Διάταξις ἄρθρ. 85 Συντάγματος περὶ ἐκδόσεως νομοθετικῶν διαταγμάτων πρὸς ρύθμισιν ἐξαιρετικῶς ἐπειγόντων θεμάτων· ἀνεπίτρεπτος ἔλεγχος δικαστηρίων περὶ τοῦ ἐπειγοντος· οὐχὶ ἀντίθετος πρός, Σ.Ε. 734 σ. 660.—Κατάρτισις κανονισμοῦ προσωπικοῦ Ο.Τ.Ε. ἄνευ συμμετοχῆς ἀντιπροσώπων ὑπαλλήλων δὲν ἀντιτίθεται εἰς ἄρθρα 4 καὶ 11 τοῦ Συντάγματος, Σ.Ε. 734 σ. 660.—'Η συνταγματικὴ προστασία τῆς ἐργασίας, Μελ. σ. 737.—'Ακυρότης ὑπ' ἀριθ. 21/1951 ἀστυνομικῆς διατάξεως περὶ ἐφοδιασμοῦ θυμωρῶν πολυκατοικιῶν καὶ μεγάρων δι' εἰδικῆς 'Αστυνομικῆς ἀδείας· ἀτομικὴ ἐλευθερία· ἐλευθερία ἐργασίας, Α.Π. 513 σ. 746.—'Ανεμπόδιστος ἐκ τοῦ ἄρθρου 4 Συντάγματος ἡ θέσπισις περιορισμοῦ ὡς πρὸς τὴν ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος, ἀλλὰ μόνον διὰ νόμου ἢ κατ' ἐξουσιοδότησιν τούτου· ἐξουσιοδότησις ἀστυνομικῶν Διευθυντῶν κατὰ ν. 4971/1931 πρὸς ἔκδοσιν ἀστυνομικῶν διατάξεων· ἔλλειψις ἐξουσίας πρὸς θέσπισιν περιορισμῶν διὰ τὴν ἄσκησιν ἐπαγγελμάτων, Σ.Ε. 1142 σ. 799.—Νεοπαλαιστικῶν (ἐργατικῶν) δικαίων· ἔννοια ἐθνικοφροσύνης καὶ νομιμοφροσύνης κατὰ τὸ Σύνταγμα· ἀντισυνταγματικότης νόμων ἐπιβαλλόντων ἀπόδειξιν τῆς νομιμοφροσύνης, Μελέτη, σ. 961 ἐπ. 1020.—Σύμβασις ἐργασίας προσωπικοῦ 'Εθνικῆς Τραπέζης 'Ελλάδος καὶ 'Αθηνῶν· κῦρος β.δ. 17/26 Σεπτεμβρίου 1953 περὶ κυρώσεως ὀργανισμοῦ· συνταγματικότης ἐξουσιοδοτήσεως ν.δ. 2510/1950, Σ.Ε. 401 σ. 1109.—Συνταγματικὴ προστασία ἀπεργίας, Νμλγ. σ. 1111.—Νομοθετικὴ κύρωσις διοικητικῶν πράξεων· συνταγματικαὶ διατάξεις καὶ ἐξουσία Νομοθέτου πρὸς ρύθμισιν σχέσεων· κύρωσις δι' ἄρθρου ἑνὸς παράγρ. 5 ν.δ. 2511/1953 διοικητικῶν πράξεων περὶ ἀπολύσεως μισθωτῶν νόμιμος, μὴ ἀντικειμένη εἰς ἄρθρ. 8 Συν/τος, οὐδὲ εἰς ἄρθρ. 53, Α.Π. 563 σ. 835.—Συνταγματικὴ ἀρχὴ ἰσότητος ἐνώπιον τοῦ Νόμου· ἔννοια ἄρθρ. 3 Συν/τος· δεσμευτικὴ καὶ διὰ τὸν νομοθέτην· ἐπιτρέπεται ἀπὸ τῆς ἀρχῆς παρεκκλίσεις τοῦ κοινοῦ νομοθέτου, Π 6389 σ. 1204, Α.Π. 658 σ. 1304.—Αὐξήσεις συντάξεων παρ' ὀργανισμοῖς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως· ἀνεπίτρεπτος εἰσαγωγὴ διακρίσεων ἄνευ εἰδικῶν λόγων, Σ.Ε. 2037 σ. 262.—Οὐχὶ ἀντίθετος πρὸς διάταξιν ἄρθρου 3 Συντάγματος περὶ ἰσότητος θέσπισις εἰδικῆς διαδικασίας Κανονισμοῦ εἰς τὸν Ο.Τ.Ε., Σ.Ε. 73 σ. 660.—Συνταγματικὴ ἡ ὑπὸ ν.δ. 3006/1954 παραγραφὴ τῶν κατὰ τῆς Τ.Α.Ε. ἀπαιτήσεων ἐκ σχέσεων ἐργασίας, Π 6389 σ. 1204.—Συνταγματικότης παροχῆς παγίου ἐπιδόματος ἐπὶ τοῦ μισθοῦ εἰς προσωπικὸν Γενικῆς Διευθύνσεως Τηλεπικοινωνιῶν, Α. Π. 658 σ. 1304.— Χαρακτὴρ ἀσφαλιστικῶν ὀργανισμῶν ὡς νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου· σωματεῖον ἴδρυμα· ἔκτασις προστασίας ἄρθρων 11 καὶ 106 Συν/τος, Μελ. σ. 1278.—'Ελευθερία νομοθέτου πρὸς ἀναδιοργάνωσιν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, Σ.Ε. 975 σ. 1306.

Συντάξεις - Συνταξιοῦχοι. 'Εκ τοῦ 'Ιδρύματος Κοινωνικῶν 'Ασφαλίσεων· ἀπόδειξις ἡλικίας· δικαιοδοσία πολιτικῶν δικαστηρίων κλπ., βλ. λ. *Κοινωνικαὶ 'Ασφαλίσεις*.—'Εξ ἄλλων ὀργανισμῶν κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, βλ. λ. *Ταμεῖα*.—Παροχὴ δι' ὑ.ἀ. 20400/806/1953 κατὰ χρῆσιν τῆς ἐκ τοῦ ν. 19/1944 ἐξουσιοδοτήσεως εἰδώρου εἰς συνταξιούχους καὶ βοηθηματούχους ὀργανισμῶν κυρίας καὶ ἐπικουρικῆς ἀσφαλίσεως, ἁρμοδιότητος 'Υπουργείου 'Εργασίας· συνιστᾷ αὔξησιν συντάξεων, παρεχομένην ἐφ' ἅπαξ· ἀνεπίτρεπτοι διακρίσεις ἐν τῇ ὑποχρεώσει, ἐκτὸς ἂν εἰδικοὶ λόγοι, συντρέχοντες ἐν ἑκάστῃ συγκεκριμένῃ περιπτώσει ἐκτιθέμενοι ἐν τῇ διοικητικῇ πράξει, δικαιολογοῦν αὐτάς· ἀπαλλαγὴ ὑποχρεώσεως

πρὸς παροχὴν δώρου ὑπὸ Ταμείου Συντάξεων Σιδηροδρομικῶν οὐχὶ νόμιμος, Σ.Ε. 2037 σ. 262.—Ἀπονομὴ συντάξεως εἰς ἡσφαλισμένους ἀσφαλιστικῶν ὀργανισμῶν· ἁρμοδιότης ἀσφαλιστικῶν συλλογικῶν ὀργάνων καὶ δικαστικὸς ἔλεγχος ἀποφάσεων αὐτῶν, Α.Π. 77 σ. 261.—Ἀξίωσις κατὰ δημοσίου δι' ἀποκατάστασιν ζημίας, ἕνεκα στερήσεως νομίμου συντάξεως ὑπαιτιότητι τῶν ἁρμοδίων ὑπαλλήλων τοῦ δημοσίου πενταετὴς παραγραφή, Α.Π. 163 σ. 593.—Ἔκτασις ὑπαγωγῆς συνταξιούχων εἰς ἀσφάλισιν κατὰ τῆς ἀνεργίας, Ἔγκ. σ. 1051.—Μὴ ὑπαγωγὴ εἰς διατάξεις ν. 2112 ὑπαλλήλων νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου ἢ καὶ ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων, ἐφ' ὅσον ἔχει ληφθῆ εἰδικὴ μέριμνα διὰ νόμων ἢ κανονισμῶν· διάφορος ἡ μέριμνα περὶ συνταξιοδοτήσεως, Α.Π. 706 σ. 1286.

Σχεδιάστρια. Χαρακτηρισμὸς σχεδιαστρίας ἐργασαμένου ὑφασμάτων ὡς ὑπαλλήλου, Π 8027 σ. 875.

Σχέσις δημοσίου δικαίου. Βλ.λ. *Δημοσίου δικαίου σχέσις.*

Σχέσις ἐργασίας. Ἔννοια κατὰ νόμον περὶ ἐλέγχου ἀπολύσεων· βλ. λ. *Ἐργασίας σύμβασις* (παράγρ. Α), *Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας* (παράγρ. ΙΙΙ).

Σχολαί. Ἔννοια διατάξεων κανονισμοῦ Ο.Τ.Ε. περὶ σχολῶν ἐκπαιδεύσεως καὶ μετεκπαιδεύσεως καὶ περὶ πειθαρχικῆς δίκης, Σ.Ε. 78 σ. 660.—Αἱ διαλέξεις τῆς Βιομηχανικῆς Σχολῆς· δεκαήμερον κοινωνικὸς ἀπουδών, Σημ. σ.782.

Σχολεῖα ἰδιωτικά. Βλ. λ. *Ἐκπαιδευτήρια ἰδιωτικά.*

Σωματεῖα. Ἀπόδειξις ἀριθμοῦ μελῶν ἐπαγγελματικοῦ σωματείου διὰ προστασίαν ν. 1803/1951, Π 665 σ. 72.—Ἐφαρμογὴ διὰ μισθὸν ὑπαλλήλων σωματείου γενικῆς ἀπὸ 12.8.1936 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀναπροσαρμοζομένης τῆς συλλ. συμβάσεως ἐργασίας 16.9.1937, προϋποθετούσης ὕπαρξιν ἐπιχειρήσεως, Π 14529 σ. 315.—Σωματεῖον κατὰ ν. 281 περὶ σωματείων, ἔχον ὡς σκοπὸν τὴν ἐπιτυχίαν ἠθικῆς ἐξυψώσεως μελῶν του καὶ μὴ ἀποβλέπον εἰς ἐπίτευξιν ἐπικερδοῦς τινος σκοποῦ, δὲν ἀποτελεῖ ἐπιχείρησιν, Π 14529 σ. 315.—Πρόσληψις ἐργατῶν μέσῳ σωματείου διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ὡρισμένων ἐργασιῶν, Α.Π. 90 σ. 407.—Θεώρησις ὡς καταχρηστικῶς γενομένης καὶ συνεπῶς ἀκύρου καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας μισθωτοῦ, ἐνεργησάντος ὡς ἐκπροσώπου σωματείου ἐργατῶν διὰ τὴν βελτίωσιν τῶν ὅρων ἐργασίας καὶ ἀμοιβῆς τῶν μελῶν τοῦ σωματείου, διὰ μόνον τὸν λόγον τοῦτον ἐξ ἐκδικήσεως, Π 2358 σ. 569.—Χαρακτὴρ ἀσφαλιστικῶν ὀργανισμῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου· σωματεῖον· ἔκτασις προστασίας, ἄρθρ. 11 Συνήγορος, Μελ. σ. 1273.—Σύστασις κατὰ ν. 2868/1922 Ταμείων ὑποχρεωτικῆς ἀσφαλίσεως τῶν ἐργαζομένων παρ' ἑκάστῃ ἐπιχειρήσει, διατηρούσῃ προσωπικὸν ἄνω τῶν ἑβδομήκοντα ὑπαλλήλων· θεώρησις τῶν Ταμείων τούτων ὡς νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου καὶ οὐχὶ ὡς σωματείων ἀπολαυόντων τῆς κατ' ἄρθρ. 11 τοῦ Συντάγματος προστασίας τοῦ δικαιώματος τοῦ συνεταιρίζεσθαι, Σ.Ε. 975 σ. 1306.—Βλ. καὶ λ. *Συνδικαλιστικὰ στελέχη.*

Σωματικὴ ἔρευνα. Ὅρος ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ ἐπιχειρήσεως περὶ σωματικῆς ἐρεύνης ἐργατῶν καὶ ἐργατριῶν, Π 10066 σ. 912.

Τ

Ταμεῖα. *Α'. Γενικὰ θέματα:* Ἀπαλλαγὴ δώρου ἑορτῶν Χριστουγέννων 1953 καὶ Ν. Ἔτους 1954 ἀπὸ κρατήσεων δι' εἰσφορὰν ὑπὲρ ἀσφαλ. ὀργανισμῶν, Ἔγκ. σ. 10.—Καταβολὴ δώρου ἑορτῶν Χριστουγέννων καὶ Νέου Ἔτους 1954 πρὸς συνταξιούχους καὶ ἐπιδοτουμένους, Ἔγκ. σ. 41.—Παροχὴ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 20400/800/1953 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως κατὰ χρῆσιν τῆς ἐκ τοῦ ν. 19/1944 ἐξουσιοδοτήσεως «δώρου» εἰς συνταξιούχους καὶ βοηθηματούχους ὀργανισμῶν κυρίας καὶ ἐπικουρικῆς ἀσφαλίσεως, ἁρμοδιότητος Ὑπουργείου Ἐργασίας· συνιστᾷ αὔξησιν συντάξεων, παρεχομένην ἐφ' ἅπαξ· ἀνεπίτρεπτος διάκρισις ἐν τῇ ὑποχρεώσει, ἐκτὸς ἂν εἰδικοὶ λόγοι συντρέχαντες ἐν ἑκάστῃ συγκεκριμένῃ περιπτώσει, ἐκτιθέμενοι ἐν τῇ διοικητικῇ πράξει, δικαιολογοῦν αὐτάς· ἀπαλλαγὴ ὑποχρεώσεως πρὸς παροχὴν δώρου ὑπὸ Ταμείου Συντάξεων Σιδηροδρομικῶν οὐχὶ νόμιμος, Σ.Ε. 2037 σ. 262.—Δικαστικὸς ἔλεγχος ἀποφάσεων ἀσφαλ. ὀργανισμῶν· ἀνάθεσις ὑπὸ νόμου εἰς διοικητικὸν συμβούλιον ἀσφαλιστικοῦ ὀργανισμοῦ, συλλογικὸν ὄργανον διοικήσεως καὶ εἰς ἐλευθέραν αὐτοῦ ἐκτίμησιν τῆς κρίσεως περὶ τοῦ ἂν ἡ ἀνικανότης πρὸς ὑπηρεσίαν δυνάμει διατάξεως νόμου, εἶναι συνέπεια τῶν ἐκ τοῦ πολέμου δημιουργηθεισῶν συνθηκῶν· ἀνεπίτρεπτος δικαστικὸς ἔλεγχος δικαστηρίων, καλουμένων νὰ ἀποφανθῶσι περὶ νομιμότητος μόνον τῆς διοικητικῆς πράξεως, Α.Π. 581 σ. 37.—Ἀνάθεσις ὑπὸ ἐχόντος ἰσχὺν νόμου καταστατικοῦ ἀσφαλιστικοῦ ὀργανισμοῦ ἀπονομῆς συντάξεως εἰς ἡσφαλισμένους πρὸς διοικ. συμβούλιον, συλλογικὸν ὄργανον διοικήσεως νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου· προσβολὴ ὑπ' αὐτοῦ δικαιώματος ἡσφαλισμένου, δι' ἀπορρίψεως αἰτήσεως αὐτοῦ πρὸς ἀπονομὴν συντάξεως λόγῳ κακῆς ἑρμηνείας καὶ ἐφαρμογῆς διατάξεων καταστατικοῦ· δικαίωμα ἡσφαλισμένου διὰ προσφυγὴν εἰς πολιτικὰ δικαστήρια, πρὸς ἀνόρθωσιν τῆς περιουσιακῆς ζημίας του· ἐξουσία δικαστηρίων πρὸς ἔρευναν περὶ συνδρομῆς τῶν νομίμων πραγματικῶν προϋποθέσεων τοῦ δικαιώματος, Α.Π. 77 σ. 261.—Ἔκδοσις ἀποφάσεων Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἐπὶ ἀσφαλιστικῶν θεμάτων κατὰ διαδικασίαν ἄρθρ. 59 ἀ.ν. 11 Νοεμβρίου 1935 περὶ ὀργανισμοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἀ.ν. 694/1937· ἀκυρότης ἀποφάσεων, ἐκδιδομένων κατ' ἐξουσιοδότησιν ἀντισυνταγματικὴν καὶ ἀνίσχυρον, Σ.Ε. 1848 σ. 85, Σ.Ε. 537 σ. 1137.—Ἐξουσία Ὑπουργοῦ ἐπὶ ἀσφαλιστικῶν θεμάτων· τροποποίησις καταστατικῶν κατὰ διαδικασίαν ἄρθρου 59 Ὀργανισμοῦ Ὑπουργ. Ἐργασίας· κύρωσις διὰ ν. δ. 2520/1953 ἀποφάσεων Ὑπουργ. Ἐργασίας ἐκδοθεισῶν κατὰ διαδικασίαν ἄρθρου 59· σκοπὸς ἡ ρύθμισις τῶν ἐκ τῆς ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας προκυψάντων ζητημάτων, ἀνεξαρτήτως κύρους τῆς διατάξε-

ρου ὑπὸ Ταμείου Συντάξεων Σιδηροδρομικῶν οὐχὶ νόμιμος, Σ.Ε. 2037 σ. 262.—Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἑταιρείας Σιδηροδρόμων Ἀττικῆς· αὐτοκτονία ἠσφαλισμένου καὶ δικαίωμα δικαιοδόχου εἰς σύνταξιν, Γν. Σ. σ. 483.—Ἀπώλεια ὁριστικὴ δικαιώματος συντάξεως ἠσφαλισμένου εἰς Ταμεῖον Συντάξεων Προσωπικοῦ Σ.Ε.Κ., ἐπερχομένη ἅμα τῇ διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως βεβαιώσει περὶ τῆς τελέσεως ἀδικήματος ἐκ τῶν τοῦ ἄρθρ. 19 τοῦ καταστατικοῦ· μὴ ἀναβίωσις δικαιώματος συντάξεως δι' ἀποκαταστάσεως καταδικασθέντος, Α.Π. 19 σ. 596.

Ἀνεργία: Προϋπόθεσις δικαιώματος ἀνέργων ἐπὶ ἀσφαλιστικῶν παροχῶν (ἐπιδομάτων ἀνεργίας) κατὰ ν.δ. 1255/1949· πραγματοποίησις 180 ἡμερῶν ἐντὸς τῶν τελευταίων 18 μηνῶν ἀπὸ ἐκδηλώσεως ἀνεργίας· πραγματοποίησις ἡμερῶν τούτων εἰς ἐργασίας θεμελιούσας ὑποχρεώσεις πρὸς ἀσφάλισιν παρὰ τῷ Ταμείῳ Ἀνεργίας· τίνες αἱ ἐργασίαι αὗται, Α.Π. 286 σ. 472.—Ὑπαγωγὴ παλαιῶν πολεμιστῶν εἰς Ταμεῖον Ἀνεργίας διὰ δηλώσεως, Π 1367 σ. 93, Π 4284 σ. 937.—Εἰσπραξις ἀποζημιώσεως ν. 2112 σημαίνει ὑπαγωγὴν εἰς Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ παραίτησιν ἀπὸ προστασίας ἀ.ν. 244/1936, Π 1367 σ. 93.

Ταξί. Φύσις σχέσεως ὁδηγῶν. Βλ. λ. ***Αὐτοκίνητα***.

Τεκμήρια. Παραιτήσεως μισθωτοῦ ἐκ ἀποχῆς ἀπὸ ἐργασίας πέραν νομίμων ὁρίων, βλ. λ. ***Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας*** (παράγρ. Εα).—Ἀποδεικτικὸν μέσον· πότε ἐπιτρέπονται· ὑποχρέωσις ἐκτιμήσεως, Α.Π. 111 σ. 234.—Νομιμοφροσύνης τοῦ πολίτου, Μελ. σ. 1022.

Τελεσιδικία. Βλ. λ. ***Δεδικασμένον***.

Τεχνῖται. Βλ. λ. ***Ἐργάται - Τεχνῖται***, ***Ὑπάλληλοι ἰδιωτικοί*** καὶ τὰ κατ' ἰδίαν θέματα καὶ κατηγορίας εἰς τὰς οἰκείας λέξεις.

Τηλεπικοινωνίαι. Ὀργανισμὸς Τηλεπικοινωνιῶν· χαρακτὴρ· κρατικὴ ὑπὸ τύπον Ἀνωνύμου Ἑταιρείας ἐπιχείρησις, σκοπὸν ἔχουσα τὴν μονοπωλιακὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν πάσης φύσεως Τηλεπικοινωνιῶν· οὐχὶ ἀπαγόρευσις ἐργασίας κατὰ Κυριακάς· ἐφαρμογὴ ὑπ' ἀριθ. 8000/1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακάς, Α.Π. 587 σ. 23.—Σύμβασις ἐργασίας προσωπικοῦ Ὀργανισμοῦ Τηλεπικοινωνιῶν Ἑλλάδος· κῦρος β.δ. περὶ κυρώσεως κανονισμοῦ· τίνες διατάξεις αὐτοῦ εἶναι ἔγκυροι καὶ τίνες ἄκυροι, Σ.Ε. 734 σ. 660.—Ὑπόχρεως εἰς καταβολὴν τοῦ κατ' ἄρθρ. 10 β.δ. 17 Ὀκτωβρίου 1949 παγίου ἐπιδόματος ἐπὶ τοῦ μισθοῦ τοῦ προσωπικοῦ ἐν γένει τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Τηλεπικοινωνιῶν ὁ Ὀργανισμὸς Τηλεπικοινωνιῶν Ἑλλάδος καὶ οὐχὶ τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον, Α.Π. 658 σ. 1304.—Κατάργησις ἐξαιρέσεων ὑπαγωγῆς εἰς ἀσφάλισιν ἀνεργίας, Ἐγκ. σ. 1055.—Ἀσφάλισις στρατεύσεως, Ἐγκ. σ. 1064.

Τηλεφωνηταί. Χαρακτηρισμὸς τηλεφωνητοῦ ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, Π 15237 σ. 191.

Τοκετός. Βλ. λ. ***Γυναῖκες***.

Τόκοι. Ὑποχρεώσεως τόκων ἀπὸ ἐπιδόσεως ἀγωγῆς, Π 11809 σ. 177.

Τόπος καταβολῆς. Βλ. λ. ***Καταβολή***.

Τουριστικὰ ἐπαγγέλματα. Χαρακτηρισμὸς ὡς ὑπαλλήλων πτυχιούχων Σχολῆς Τουριστικῶν Ἐπαγγελμάτων ὑποχρεώσεως ὅμως ἐργοδότου κατ' ἄρθρ. 6 § 3 ν.δ. 1255/1949 πρὸς καταβολὴν ἀποζημιώσεως τεχνίτου δι' ἀπόλυσιν, ἐφ' ὅσον ἀσφαλίζεται κατὰ ἀνεργίας εἰς Ι.Κ.Α., καὶ ἡ καταγγελία συμβάσεως διέπεται ὑπὸ ἄρθρ. 9 ν. 118/1945, Π 14600 σ. 869.

Τραπεζαι. Νομικοὶ σύμβουλοι ἐπὶ παγίᾳ μηνιαίᾳ ἀποζημιώσει· φύσις σχέσεως· συνέπειαι· δῶρον ἑορτῶν· ὑπολογισμός, ΝΖ σ. 57.—Ὑποχρεώσεως, κατ' ἄρθρ. 3 § 3 ἀ.ν. 1836/1951, καὶ Τραπεζῶν εἰς πρόσληψιν ἐνὸς δικηγόρου ἐκ προστατευομένων ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ νόμου, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ὁριζέντος δι' ἀποφάσεώς του τὰ ὑποχρεούμενα νομικὰ πρόσωπα· ὑπαρξις ὑποχρεώσεως ἀσχέτως ἂν δυνάμει τοῦ ν. 751/1948 εἶχον προσληφθῇ ἄλλοι, Α.Π. 609 σ. 87.—Βλ. γενικώτερον ὡς πρὸς τὸν ἀναγκαστικὸν διορισμὸν πολεμιστῶν κατ' ἀ.ν. 1836/1951 εἰς λ. ***Στράτευσις*** (παράγρ. Ε).—Ἐφαρμογὴ ἀ.ν. 516/1948 περὶ ἐλέγχου νομιμοφροσύνης καὶ ἐπὶ τῶν διοριζομένων ἢ προσλαμβανομένων ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν Τραπεζῶν, Α.Π. 148 σ. 594, Π 3783 σ. 925.—Ἀποδοχαὶ τραπεζιτικῶν ὑπαλλήλων· ἐφαρμογὴ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας 29 Σεβρίου 1951 τῶν ὑπαλλήλων Ἑλληνικῶν Τραπεζῶν· ἐπιδόματα πολυετοῦς ὑπηρεσίας καὶ παραμονῆς εἰς τὸν αὐτὸν βαθμόν· ὑπολογισμός, Α.Π. 402 σ. 879.—Ἀπόλυσις μονίμου ὑπαλλήλου Ἀγροτικῆς Τραπέζης διὰ πειθαρχικὸν παράπτωμα· ἀνυπόχρεον ἀναγγελίας, Α.Π. 438 σ. 892.—Ἐργασία εἰς ἐφόδια ἐξωτερικοῦ Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος· μὴ ὑπαγωγὴ περιπτώσεως εἰς εἰδικὸν ν.δ. 2468/1953, Π 6659 σ. 700.—Ἀποδοχαὶ φυλάκων ἀποθηκῶν ἐφοδίων ἐξωτερικοῦ Ἀγροτικῆς Τραπέζης Ἑλλάδος· καθορισμὸς ἀποδοχῶν ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἀναλαμβανομένων δυνάμει συμβάσεων ἢ ἄλλως ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου ἢ τρίτων ἔργων ἀποκλειστικῶς δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Τραπέζης· ἀποκλεισμὸς ὅμως τούτου προκειμένου περὶ φυλάκων ἀποθηκῶν ἐφοδίων ἐξωτερικοῦ ἐφαρμογὴ ὑπ' ἀριθ. 59118/5581/1950 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, Α.Π. 408 σ. 880.—Σύμβασις ἐργασίας φύλακος Ἀγροτικῆς Τραπέζης δι' ἐξυπηρέτησιν ἐφοδίων ἐξωτερικοῦ· καταγγελία κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 669 Ἀστικοῦ Κώδικος, μὴ οὔσης τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης ἐκ τῶν ἐπιχειρήσεων τοῦ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920, Π 8378 σ. 973.—Ἀγροτικὴ· ἀσφάλισις προσωπικοῦ διὰ στράτευσιν, Ἐγκ. σ. 1064.—Δικαίωμα κατ' ἄρθρ. 7 ν.δ. 2510/1953 Τραπέζης Ἑλλάδος πρὸς ἀπόλυσιν ὑπηρετούντων πρὸς σκοπὸν μειώσεως ἐξόδων διαχειρίσεως καὶ ὑποχρέωσις καταβολῆς ἀποζημιώσεως ν. 2112/1920 ἢ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920· ἰσχυροποίησις ἀπολύσεων γενομένων ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1953 μέχρις ἐνάρξεως ἰσχύος ν.δ. 2510/1953· ὑπαγωγὴ εἰς αὐτὰς καὶ ἀπολύσεων ἐργατῶν ὑπηρετούντων παρὰ Τραπέζῃ, Α.Π. 181 σ. 365, Α.Π. 598 σ. 866.—Ἐπιτρεπτὸν κατὰ ν.δ. 2510/1953 (ἄρθρ. 7) ἀπολύσεων προσωπικοῦ Τραπέζης τῆς Ἑλ-

ως· ἀσφάλισις προσωπικοῦ Ἑταιρείας Γενικῶν Ἀποθηκῶν, Σ.Ε. 1848 σ. 35.—Ἀκυρότης ἀποφάσεων Ὑπουργοῦ Ἐργασίας περὶ προποποιήσεως καταστατικῶν ἀσφαλιστικῶν ὀργανισμῶν κατὰ διαδικασίαν ἄρθρ. 59 ἀ.ν. 11.11.1935 περὶ ὀργανισμοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ὡς ἀντισυνταγματικῆς τῆς πρὸς τοῦτο ἐξουσιοδοτήσεως ἀ. ν. 694/1937· ρύθμισις θέματος διὰ ν.δ. 2520/1953· ἀντισυνταγματικότης καὶ νέας ἐξουσιοδοτήσεως· ἐξακολούθησις ἀκυρότητος ἀποφάσεων Ὑπ. Ἐργασίας, Σ.Ε. 2201 σ. 173.—Ἀντισυνταγματική ἡ ὑπὸ τοῦ ν.δ. 2520/1953 ἐξουσιοδότησις ὡς ὑπεράγαν καὶ αὐτὴ εὐρεῖα καὶ γενικωτάτη· νόμος 2868/1922 περὶ ὑποχρεωτικῆς ἀσφαλίσεως τῶν ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων· ἀφορᾷ εἰδικὴν κατηγορίαν ἀσφαλιστικῶν Ταμείων, Σ.Ε. 537 σ. 1137.—Χαρακτὴρ Ταμείων ὑποχρεωτικῆς ἀσφαλίσεως κατὰ ν. 2868/1922· σύστασις κατὰ ν. 2868/1922 Ταμείων ὑποχρεωτικῆς ἀσφαλίσεως τῶν ἐργαζομένων παρ' ἑκάστῃ ἐπιχειρήσει, διατηρούσῃ προσωπικὸν ἄνω τῶν ἑβδομήκοντα ὑπαλλήλων· θεώρησις τούτων ὡς νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου καὶ οὐχὶ ὡς σωματείων, ἀπολαυόντων τῆς κατ' ἄρθρ. 11 τοῦ Συντάγματος προστασίας τοῦ συνεταιρίζεσθαι· τοιοῦτο νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου καὶ τὸ ἀναδιοργανωθὲν διὰ τοῦ ν.δ. 2626/1953 Ταμεῖον Συντάξεων τοῦ Προσωπικοῦ Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος· ἐλευθερία νομοθέτου πρὸς ἀναδιοργάνωσιν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, Σ.Ε. 975 σ. 1306.—Χαρακτὴρ ἀσφαλιστικῶν ὀργανισμῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου· Ταμεῖα τοῦ ν. 2868/1922 νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου· αὐτοτέλεια Ν.Π.Δ.Δ.· ἀναδιοργάνωσις, Μελ. σ. 1279.—Ὑπολογισμὸς χρόνου στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας ὡς χρόνου πραγματικῆς ὑπηρεσίας κατ' ἄρθρ. 8 ν. 2054/1952, Α.Π. 146 σ. 288.—Ἀποδοτέα εἰς Ταμεῖα Συντάξεων εἰσφορὰ στρατεύσεως, Ἐγκ. σ. 1066.—Ἐξαίρεσις ἀπὸ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας ν. 2961/1954 τῶν ἠσφαλισμένων εἰς ἄλλον ἀσφαλιστικὸν φορέα διὰ τὸν κίνδυνον κατὰ τῆς ἀνεργίας, Ἐγκ. σ. 1054.—Ἔννοια καὶ ἀποστολὴ τοῦ ἐπαγγελματικοῦ προσανατολισμοῦ, Ἐγκ. σ. 271.—Ἀναθεώρησις συνταξιοδοτικῶν ἀποφάσεων Ταμείων συγχωνευθέντων εἰς τὸ Ι.Κ.Α., Ἐγκ. σ. 787.

Β'. Κοινὰ Ταμεῖα Αὐτοκινήτων. Βλ. λ. *Αὐτοκίνητα.*

Γ'. Εἰδικὰ Ταμεῖα: Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν· ἐπιδότησις δι' ἀνεργίαν τῶν βάσει τῆς Π.Υ.Σ. 1037/1953 ἀπολυθέντων ἀρτεργατῶν· διακοπὴ ἐπιδοτήσεως ὑπὸ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν καὶ συνεχισις ὑπὸ Ι.Κ.Α.· δροι, Ἐγκ. Ι.Κ.Α. σ. 381, 382.—Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ἀρτοποιῶν· νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου· ὑπαγόμενοι εἰς τὴν ἀσφάλισιν, Α.Π. 581 σ. 37.—Συντάξεων Αὐτοκινητιστῶν· ἀνίσχυρον ὑ.ἀ. 56068/1953 περὶ καταργήσεως τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 15 τοῦ β.δ. 12/15 Φεβρουαρίου 1926 προβλεπούσης χορήγησιν ἐφ' ἅπαξ βοηθήματος εἰς ἀποχωροῦντας λόγῳ παραιτήσεως ὑπαλλήλους, Σ.Ε. 537 σ. 1137.—Προνοίας Δικηγόρων· παράλειψις ἐπικολλήσεως εἰς ἔγγραφον καταγγελίαν ἐνσήμου τοῦ Ταμείου· δὲν ἐπάγεται ἀκυρότητα αὐτῆς, Π 11609 σ. 177.—Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Ἐμπορικῶν Καταστημάτων· σύστασις διὰ τῆς ἀπὸ 2 Ἰουλίου 1939 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας· ἀναγωγὴ ὑπὸ νομοθέτου τοῦ ν.δ. 912/1941 εἰς νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου· δικαιοδοσία δικαστηρίων ἐπὶ διαφορῶν Ταμείου καὶ ἐργοδοτῶν ἐκ καθυστερουμένων πρὸς αὐτὸ εἰσφορῶν, Ε 314 σ. 260, πρβλ. Π 131 σ. 200.—Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Τύπου Ἀθηνῶν· ἐξαίρεσις ἠσφαλισμένων ἀπὸ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας ν. 2961/1954, Ἐγκ. σ. 1054.— Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἀθην. Ἐφημερίδων· ἠσφαλισμένοι εἰς λογαριασμὸν ἀνεργίας· ἐξαίρεσις ἀπὸ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας ν. 2961/1954, Ἐγκ. σ. 1054.—Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἐφημ. Θεσ/νίκης· ἠσφαλισμένοι εἰς λογαριασμὸν ἀνεργίας· ἐξαίρεσις ἀπὸ ἀσφαλίσεως ν. 2961/1954, Ἐγκ. σ. 1054.—Καπνεργατῶν· ἀπαράδεκτος λόγος ἀναιρέσεως δι' ἐσφαλμένην ἑρμηνείαν ἢ ἐφαρμογὴν ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Καπνεργατῶν, μὴ ἔχοντος ἰσχὺν οὐσιαστικοῦ νόμου, Α.Π. 702 σ. 1294.—Λιμενικά· ἀπόλυσις φορτοεχνικῶν ὑπαλλήλων· ἀνάλογος ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 10 παράγρ. 3 ν. 843/1948 καὶ ἐπὶ μισθωτῶν, ἀσχολουμένων μὲ βεβαίωσιν καὶ εἰσπραξιν τῶν διὰ τοῦ νόμου τούτου καταργουμένων φόρων καὶ ἐπὶ ὑπηρετούντων εἰς Λιμενικὰ Ταμεῖα· ἀπόλυσις καὶ τῶν διὰ τοῦ ἀ.ν. 214/1936 προστατευομένων ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν· ἐξαίρεσις, Α.Π. 530 σ. 91.—Ἀσφαλίσεως Λιμενεργατῶν· νόμιμος ἀπεύθυνσις ἀγωγῆς περὶ ἀποζημιώσεως παθόντος ἐξ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος μονίμου ἐργάτου τοῦ Ο.Λ.Π. κατὰ τοῦ ὑπέχοντος ὑποχρέωσιν ἀποζημιώσεως Ταμείου Ἀσφαλίσεως Λιμενεργατῶν Πειραιῶς· ἔννοια ἐργατικοῦ ἀτυχήματος κατὰ ν. 551, Π 2480 σ. 1188. — Μεταλλευτῶν· δικαίωμα συντάξεως μελῶν οἰκογενείας τοῦ εἰς τὸ Ταμεῖον Μεταλλευτῶν ἠσφαλισμένου, ὅστις ἐξετελέσθη συνεπείᾳ πολεμικοῦ ἀτυχήματος· προϋπόθεσις ὅτι οὗτος ἀπησχολεῖτο κατὰ τὸν ἀμέσως πρὸ τῆς ἐκτελέσεως χρόνον εἰς μεταλλεῖα· ὕπαρξις δικαιώματος καὶ ὅταν ὁ ἠσφαλισμένος ἀπησχολήθη εἰς προηγούμενον χρόνον, ἐγγὺς τῆς ἡμέρας τῆς ἐκτελέσεως, ἐφ' ὅσον ἡ διακοπὴ ἐργασίας δὲν ὀφείλεται εἰς ἰδίαν αὐτοῦ ὑπαιτιότητα· ἀπόδειξις ἀπασχολήσεως, Α.Π. 700 σ. 1303.—Μετοχικὸν Π.Υ.· ὑπαγωγὴ ἀπαιτήσεων μερισμάτων ὑπὸ Μετοχικοῦ Ταμείου Πολιτικῶν Ὑπαλλήλων εἰς πενταετῆ παραγραφὴν ἄρθρ. 250 Α.Κ., Α.Π. 115 σ. 592.—Μηχανημάτων Λιμενικῶν Ἔργων· ἐφαρμογὴ ὑ.ἀ. 8900/1946 (πρόσθετος ἀμοιβὴ δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακάς), Α.Π. 473 σ. 705. —Ναυτικῶν Ἀπομαχικῶν· λύσις ναυτικῆς ἐργασίας διὰ καταγγελίας αὐτῆς· κρατήσεις, Π 417 σ. 775.—Σιδηροδρομικῶν· παροχὴ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 20100/1953 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἐδῶρον εἰς συνταξιούχους καὶ βοηθηματούχους ὀργανισμῶν ἀνωρίας καὶ ἐπικουρικῆς ἀσφαλίσεως, ἁρμοδιότητος Ὑπουργείου Ἐργασίας· ἀπαλλαγὴ ὑποχρεώσεως πρὸς παροχὴν δώ-

λάδος πρὸς σκοπὸν μειώσεως ἐξόδων διαχειρίσεως Τραπέζης· ἀναγκαία προηγουμένη ἔγκρισις ἐπιτροπῆς ἄρθρ. 7 ν.δ. 2510/1953· σκοπὸς ἐγκρίσεως· χαρακτηρισμὸς ἐπιτροπῆς ὡς διοικητικοῦ ὀργάνου καὶ χαρακτὴρ πράξεων αὐτῆς ὡς ἐκτελεστῶν πράξεων διοικητικῆς ἀρχῆς, ὑποκειμένων εἰς αἴτησιν ἀκυρώσεως· ἀναγκαία αἰτιολογία, ἀκύρων ἄλλως φύσεων· ἀπόλυσις δικηγόρου, Σ.Ε. 988 σ. 1151.—Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας προσωπικοῦ Τραπέζης Ἑλλάδος, Α.Π. 65 σ. 475.—Σύμβασις ἐργασίας προσωπικοῦ Ἐθνικῆς Τραπέζης Ἑλλάδος καὶ Ἀθηνῶν· ἔγκυροι καὶ ἄκυροι διατάξεις κυρωθέντος διὰ διατάγματος 17/26 Σεπτεμβρίου 1953 Ὀργανισμοῦ, Σ.Ε. 401 σ. 376.— Σκοπὸς ν.δ. 2510/1953 ἐξουσιοδοτικοῦ διὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ β. δ/τος ἢ ἐξ ὑπαρχῆς ρύθμισις τῆς σχέσεως ἐργασίας· ἐξασφάλισις ὅμως τῆς συνήθους κατὰ τὴν ἐργατικὴν νομοθεσίαν παρεχομένης εἰς τοὺς ἐργαζομένους προστασίας· συνταγματικὴ ἢ ἐξουσιοδότησις· ἀκυρότης μόνον τοῦ ἄρθρου 4 § 5 τοῦ β.δ. περὶ καθορισμοῦ ἀμοιβῆς τοῦ ἐπὶ παγίᾳ ἀμοιβῇ ἐργαζομένου ἐπιστημονικοῦ προσωπικοῦ καὶ ἄρθρου 28, εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν ἄνευ ἀποζημιώσεως ὁριστικὴν παύσιν διὰ πειθαρχικοὺς λόγους, Σ.Ε. 401 σ. 1109.

Τροφή. Παρεχομένη εἰς προσωπικὸν νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων· δὲν συνυπολογίζεται εἰς ἀποδοχὰς ἐν σχέσει πρὸς εἰσφορὰς Ι.Κ.Α. (ἄρθρ. 25 § 4 ν. 1846), Γν. Σ. σ. 666.—Ἀξία παρεχομένης τροφῆς, Π 248 σ. 711, Π 67 σ. 711. —Οἰκιακῶν ὑπηρετῶν ὡς τακτικαὶ ἀποδοχαί, Π 27 σ. 713.—Τροφὴ παρεχομένη καθ' ἑκάστην ὡς τακτικαὶ ἀποδοχαί, Π 8462 σ. 1096. Γενικώτερον διὰ παροχὰς εἰς εἶδος εἰς μισθωτὸν βλ. λ. *Ἀποδοχαί* (παράγρ. Α).—Ὑπολογισμὸς χρηματικῆς ἀποτιμήσεως τροφῆς πλυντρίας ἐστιατορίου, Παραπ. σ. 655.

Τυπογράφοι. Χαρακτηρισμὸς ἐργασίας λινοτύπου ἐφημερίδος ὡς κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματικῆς· ἐπιρροὴ τῆς δι' ἡμερομισθίου ἀμοιβῆς ἐπὶ τῆς ὑπαλληλικῆς ἰδιότητος· μεταρρύθμισις διατάξεων ἄρθρου 10 ν. 1234/1918 περὶ ἡμερομισθίων διὰ ν.δ. 2655/1953, Π 2002 σ. 478.

Τυροκόμοι. Ἐπιδότησις ἀνεργίας, Ἔγκ. σ. 1061.

Τυχηρόν. Ἐπὶ συμβάσεως ἐργασίας, ΝΖ σ. 2. —Ἀπαλλαγὴ ἐργοδότου ὑποχρεώσεως καταβολῆς μισθοῦ ἐπὶ μὴ ἀποδοχῆς ὑπηρεσιῶν ἐξ ἀνωτέρας βίας· διάκρισις περιστατικοῦ ἀνωτέρας βίας ἀπὸ τυχηροῦ ἀφορῶντος εἰς τὸν ἐργοδότην καὶ τὸ ἐπάγγελμα αὐτοῦ, Α.Π. 314 σ. 686.

Υ

Ὑγειονομικοί. Κατώτεροι· ὑπαλληλικὴ ἰδιότης· νομοθετικὸς χαρακτηρισμός, ΝΖ σ. 886.

Ὑγιεινὴ ἐργαζομένων. Βλ. καὶ λ. *Ἀνάπαυσις ἑβδομαδιαία, Βιβλιάρια, Κυριακή, Ὧραι ἐργασίας.* Ἐπέκτασις ἰσχύος ὑγειονομικοῦ κανονισμοῦ καθ' ἅπασαν τὴν Ἐπικράτειαν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 63378/1950 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ὑγιεινῆς· ἀνυπόχρεον ὅμως ἐφοδιασμοῦ διὰ βιβλιαρίου ὑγείας ὑπαλλήλου καφενείου ἐν καμπόλει, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει συνεστημένη ὁρμοδία διὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ βιβλιαρίου ὑγείας ἐπιτροπή, Π 121 σ. 1253, Παραπ. σ. 1254. —Ἀνυπόχρεον νοσοκόμων πρὸς ἐφοδιασμὸν διὰ πιστοποιητικοῦ ὑγείας, Π 410 σ. 309.—Βιβλιάρια ὑγείας, βλ. λ. *Βιβλιάρια.*

Ὑδάτων Ἑταιρεία. Διαβάθμισις καὶ κατάταξις εἰς ὀργανισμὸν προσωπικοῦ Ἀνωνύμου Ἑταιρείας Ὑδάτων· κρίσις συμβουλίων· ἐπιτρεπτὸν δικαστικοῦ ἐλέγχου περὶ νομίμου ἐτερογείας των, Α. Π. 67 σ. 251, Α. Π. 69 σ. 252, Α.Π. 70 σ. 253 —Παροχὴ ἐργασίας εἰς Ἀνώνυμον Ἑταιρείαν Ὑδάτων· προϋπόθεσις μονιμότητος προσωπικοῦ, Α. Π. 69 σ. 252. — Βραδεῖα (μετὰ πενταετίαν) ἄσκησις τοῦ δικαιώματος μισθωτοῦ πρὸς ἔνταξίν του εἰς ὀργανισμὸν ἐργοδότου, κατὰ ὅρους τοῦ νόμου, δὲν συνιστᾷ καθ' ἑαυτὴν ἄνευ τῆς συνδρομῆς ἑτέρων περιστατικῶν κατάχρησιν δικαιώματος, καὶ' ἄρθρον 281 Ἀστικοῦ Κώδικος, Α.Π. 69 σ. 252, Α.Π. 67 σ. 251.—Παροχὴ ἐργασίας εἰς Ἀνώνυμον Ἑταιρείαν Ὑδάτων· χαρακτηρισμὸς συγκεκριμένης ἐργασίας ὡς κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματικῆς, Α.Π. 70 σ. 253.—Αὐτοδίκαιος ἀπόλυσις, ἀκυρότης προαγωγῶν κ.λ.π. προσωπικοῦ ἐκχωρηθεισῶν Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 59/1945 Συντακτικὴν Πρᾶξιν· ὑπαγωγὴ εἰς αὐτὰς καὶ Ἀνωνύμου Ἑταιρείας Ὑδάτων· κατάταξις ἐν ὀργανισμῷ προσωπικοῦ Ἀνωνύμου Ἑταιρείας Ὑδάτων, Α.Π. 68 σ. 254.—Κανονισμὸς προσωπικοῦ Ἑταιρείας Ὑδάτων τῶν πόλεων Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ περιχώρων· κατάταξις προσωπικοῦ κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ νόμου δι' ἀποφάσεως συμβουλίων· ὑπαγωγὴ ἀποφάσεως εἰς δικαστικὸν ἔλεγχον, Α.Π. 282 σ. 565.

Ὑδραυλικὰ Ἔργα Μακεδονίας. Προσωπικόν· ἀσφάλισις ἀνεργίας, Ἔγκ. σ. 1055.

Ὑπάλληλοι δημόσιοι. Ἀναγκαστικὸς διορισμὸς εἰς δημοσίας ὑπηρεσίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ κατ' ἀ.ν. 1836/1951· ἔλεγχος νομιμοφροσύνης κλπ. Βλ. λ. *Στράτευσις* (παράγρ. Ε).—Παραγραφὴ ἀγωγῶν κατὰ τοῦ Δημοσίου ἕνεκα ἀπολύσεως, καθυστερήσεως μισθῶν καὶ ἄλλων ἀποδοχῶν, Α.Π. 163 σ. 593. Βλ. καὶ λ. *Παραγραφή.*— Τακτικοὶ ὑπάλληλοι καὶ ὑπηρέται· ἐξαίρεσις ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας, Ἔγκ. 1054.—Σύναψις συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας ὑπὸ δημοσίου ὑπαλλήλου ἔγκυρος· δικονομικὴ προσαισία κατὰ ν. Γ'ΣΟΔ' ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι δὲν εἶναι κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος, Εἰσαγ. σ. 375. Βλ. καὶ λ. *Δημοσίου δικαίου σχέσις, Νομιμοφροσύνη.*

Ὑπάλληλοι δημοτικοί. Βλ. λ. *Δῆμοι - Κοινότητες.*

Ὑπάλληλοι ἰδιωτικοί. *Α' Γενικά·* Ἔννοια ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου· στοιχεῖα ὑπαλληλικῆς ἰδιότητος μισθωτοῦ· ἄρθρ. 11 ν. 2112/1920 καὶ 10 ν. 1234/1918, Α.Π. 586 σ. 17, Π 590 σ. 70, Α.Π. 574 σ. 149, Α.Π. 67 σ. 251, Α.Π. 68 σ. 254, Α.Π. 69 σ. 252, Α.Π. 70 σ. 253, Π 9 σ. 437, Π 2372 σ. 477, Π 469 σ. 478, Α.Π. 482 σ. 565, Π 8027 σ. 875, Π 8462 σ. 1096, Π 40 σ. 1097, Π 1455 σ. 1100, Π 174 σ. 1100, Π 4110 σ. 1262, Π 1659 σ. 1262.—Κύριον γνώρισμα ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου, Π 1455 σ. 1100, Π 174 σ.

1100.—Χαρακτηρισμός ὡς ὑπαλλήλου τοῦ παρέχοντος ἐργασίαν ἀνωτέρας φύσεως, ἤτοι ἐκείνης ἐν ᾗ προέχει τὸ πνευματικὸν στοιχεῖον, Π 4110 σ. 1262.—Ἔννοια μισθωτοῦ καὶ ἐξαρτήσεως, Α.Π. 241 σ. 468, Π 1115 σ. 479, Π 188 σ. 575, Π 155, 156 σ. 708, Π 261 σ. 709.—Ἐπιρροὴ τῆς δι' ἡμερομισθίου ἀμοιβῆς ἐπὶ τῆς ὑπαλληλικῆς ἰδιότητος, Π 2372 σ. 477, Π 169 σ. 478, Π 2002 σ. 478, Π 346 σ. 583, Π 1455 σ. 1100, Π 174 σ. 1100, Π 4110 σ. 1262.—Ἔλλειψις προϋποθέσεως κυρίου ἐπαγγέλματος· στερεῖ τὸν ἰδιωτικὸν ὑπάλληλον μόνον τῆς προστασίας τοῦ ν. 2112, Π 188 σ. 575.—Ἐξαίρεσις ὑφίσταται μολονότι ἰατρὸς κέκτηται πρωτοβουλίαν ὡς πρὸς τὴν ἄσκησιν τῆς ἐπιστήμης του καὶ τὸν τρόπον θεραπείας τῶν ἀσθενῶν, Α.Π. 241 σ. 468.—Χαρακτηρισμὸς συγκεκριμένης ἐργασίας ὡς ὑπαλληλικῆς· ἀναζήτησις διαφορᾶς ἀποδοχῶν, καταβληθεισῶν δι' ἐργατικὴν ὑπηρεσίαν ἀπὸ ἀποδοχῶν ὀφειλομένων δι' ὑπαλληλικὴν ὑπηρεσίαν, μετὰ μακρὰ ἔτη· ἀντίκειται εἰς καλὴν πίστιν, Π 9 σ. 427, Παρατ. σ. 428.—Μισθωτοὶ ἐν σχέσει δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου· περιπτώσεις βλ. λ. ***Δημοσίου δικαίου σχέσεις***.—Ἐργατικὴ προϋπηρεσία ὑπαλλήλου· μὴ συνυπολογισμὸς εἰς ὑπαλληλικὴν δι' ἀποζημίωσιν ν. 2112, Π 3651 σ. 1261.—Λῆψις ὑπ' ὄψιν καὶ προηγουμένης ὑπηρεσίας ὡς ἐργάτου δι' ἐφαρμογὴν β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 καὶ ὑπαλληλικὴς δι' ἐφαρμογὴν ν. 2112, Π 8462 σ. 1096, Εἰσαγ. σ. 1025.—Εὔλογος ἀμφιβολία περὶ τὸν χαρακτηρισμὸν μισθωτοῦ ὡς ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου καὶ λόγῳ ταύτης καταβολὴ ἐλάσσονος ἀποζημιώσεως δι' ἀπόλυσιν κατ' ἄρθρ. 9 ν. 118/1945· οὐκ ἀνυρότης ἀπολύσεως, Π 9 σ. 427.

*Β'. **Περιπτώσεις*** : Χαρακτηρισμὸς μηχανικῶν ὡς ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, Α.Π. 586 σ. 17.—Παροχὴ ἐργασίας ὑπὸ πρακτικοῦ πτυχιούχου μηχανικοῦ, ἐπιβλέποντος λειτουργίαν καὶ συντήρησιν κινητηρίου μηχανῆς ἢ μηχανολογικῆς ἐγκαταστάσεως· χαρακτηρισμὸς ὡς ὑπαλληλικῆς ἐργασίας, Π 1659 σ. 1262.—Ὑπαλληλικὴ ἰδιότης ἠλεκτροτεχνιτῶν κατὰ εἰδικὸν ν.δ. 381/1947, Π 3651 σ. 1261.—Περιποιηταί (σερβιτόροι), βοηθοὶ αὐτῶν καὶ μάγειροι· ἐργάται καὶ ὄχι ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι· χαρακτὴρ ἀρχιμαγείρων μεγάλων ξενιατορίων, Ἐγκ. σ. 98, Εἰσαγ. σ. 182.—Χαρακτηρισμὸς τηλεφωνητοῦ ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, Π 13237 σ. 191.—Δικηγορία καὶ ὑπαλληλία· μισθὸς δικηγόρων ὑπαλλήλων κατ' ἀ.ν. 1836/1951, Μελ. σ. 212.—Θέσις διευθυντοῦ διαχειριστοῦ μεγάλης ἐπιχειρήσεως· ἐξομοίωσις ὑπὸ πολλῶν διατάξεων πρὸς ἐργοδότην· θεώρησις ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου καὶ δικαίωμα ἀποζημιώσεως ν. 2112· μὴ ἀπαγωγὴ ὅμως εἰς συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας καὶ συνεπῶς καὶ εἰς περιορισμὸν τοῦ ἀνωτάτου ὁρίου μισθῶν συλλογικῆς συμβάσεως 4 Νοεμβρίου 1947, Α.Π. 112 σ. 245, Π 3602 σ. 247, Γνμδ. γνμθ. σ. 248, πρβλ. Παρατ. σ. 244.—Χαρακτηρισμὸς προϊσταμένου συντηρητῶν ὡς ὑπαλλήλου, Α. Π. 67 σ. 251, Α.Π. 68 σ. 254.—Παροχὴ ἐργασίας εἰς Ἀνώνυμον Ἑταιρείαν Ὑδάτων· χαρακτηρισμὸς συγκεκριμένης ἐργασίας ὡς κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματικῆς, Α.Π. 70 σ. 253.—Χαρακτηρισμὸς ὡς ὑπαλλήλων πτυχιούχων Σχολῆς Ταυριστικῶν Ἐπαγγελμάτων· ὑποχρέωσις ὅμως ἐργοδότου κατ' ἄρθρ. 6 § 3 ν.δ. 1255/1949 πρὸς καταβολὴν ἀποζημιώσεως τεχνίτου δι' ἀπόλυσιν, ἐφ' ὅσον ἀσφαλίζεται κατ' ἀνεργίας εἰς Ι.Κ.Α., Π 14600 σ. 369.—Πρόσληψις ἰατροῦ διὰ παροχὴν ἰατρικῶν ὑπηρεσιῶν εἰς προσωπικὸν ἐπιχειρήσεως· χαρακτηρισμός, ἐφ' ὅσον ἐδέχετο ὁδηγίας, ὑπηχολεῖτο κυρίως εἰς ἐκτέλεσιν ἐργασίας του, ἐξ ἧς κυρίως ἀπέζη, παρέργως μόνον παρέχων ἰατρικάς του ὑπηρεσίας εἰς ἄλλους ἀσθενεῖς, ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου κατὰ κύριον ἐπάγγελμα· δικαίωμα ἀποζημιώσεως ν. 2112/1920 ἐν ἀπολύσει, Α.Π. 241 σ. 468.—Χαρακτηρισμὸς ἐργασίας λινοτύπου ἐφημερίδος ὡς κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματικῆς, Π 2002 σ. 478.—Χαρακτηρισμὸς ἡμερομισθίως ἀμειβομένου μισθωτοῦ ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, κατὰ ν.δ. 2655/1953 καὶ ἀπὸ τούτου, ἐφ' ὅσον παρέχει ἐργασίαν ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματικήν, Π 346 σ. 583.—Κάτοχοι τέχνης πρακτικῶς ἐκπλουμένης, ἄνευ θεωρητικῶν γνώσεων, δὲν εἶναι ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι· χαρακτηρισμὸς ὡς τεχνιτῶν ἐξομοιουμένων μὲ ἐργάτας, Π 469 σ. 478, Π 1455 σ. 1100, Π 174 σ. 1100, Π 4110 σ. 1262.—Χαρακτηρισμὸς ἐργαζομένης δι' ἐπίβλεψιν ὁμάδος ἐργατριῶν ὡς ἐργατρίας· εἰδικαὶ γνώσεις ἐκ μακροχρονίου ἀσκήσεως ἐπαγγέλματος δὲν μεταβάλλουν τὸν χαρακτῆρα τῶν ὑπηρεσιῶν τεχνίτου εἰς ὑπαλληλικάς, Π 469 σ. 478.—Χαρακτηρισμὸς ἐπιβλέποντος προσωπικὸν ἐργοστασίου ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, Π 8462 σ. 1096.—Τεχνίτης «κομποδάτης» ὑφαντουργικῆς ἐπιχειρήσεως· χαρακτηρισμὸς ὡς ἐργάτου, Π 1455 σ. 1100, Π 174 σ. 1100.—Δὲν θεωρεῖται ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος ὁ ἀσχολούμενος εἰς ἄλλας, ἐκτὸς τῆς ἐργασίας του ἐμπορικάς, ἐπιχειρήσεις, καθιστάμενος οἰκονομικῶς ἀνεξάρτητος, Π 1115 σ. 479.—Παροχὴ ἐργασίας ὑπὸ πρακτικῆς νοσοκόμου εἰς ἰδιωτικὴν κλινικήν· θεώρησις ἐργασίας ὡς ὑπηρετικῆς, Π 3700 σ. 521.—Χαρακτηρισμὸς σχεδιαστρίας ἐργοστασίου ὑφασμάτων ὡς ὑπαλλήλου, Π 8027 σ. 875.—Νομοθετικὸς χαρακτηρισμὸς μισθωτῶν ὡς ὑπαλλήλων· κατώτεροι ὑγειονομικοί· φορτοεχνικοί· ξενοδοχοϋπάλληλοι· ἠλεκτροτεχνῖται· πρόσθετοι ἀστυφύλακες· θυρωροί· ὑπάλληλοι καταστημάτων χονδρικῆς πωλήσεως ἐδωδίμων κ.λ.π.· βοηθοὶ φορτηγῶν αὐτοκινήτων, ΝΖ σ. 886.—Χαρακτηρισμὸς προσληφθείσης κατ' οἶκον δι' ἐπιμέλειαν καὶ διδασκαλίαν τέκνων ὡς ὑπαλλήλου, Π 5269 σ. 1145.

Ὑπερημερία. Ἐργοδότου· μὴ ἀποδοχὴ ὑπηρεσιῶν μισθωτοῦ· συνέπειαι· ἐνωτέρα βία· συμψήφισμὸς ὠφελειῶν· μὴ ἐκπλήρωσις ἀντιπαροχῆς ἐργοδότου· ἐπίσχεσις ἐργασίας· συμψηφισμὸς ὠφελειῶν· ἀποχὴ μισθωτοῦ ἀπὸ ἐργασίας καὶ δικαίωμα μισθοῦ κλπ. Βλ. λ. ***Ἐργασίας σύμβασις*** (παράγρ. Θ, Ι').—Ἀκυρότης καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας· ὑπερημερία ἐργοδότου· ὑποχρέωσις καταβολῆς ἀποδοχῶν πρὸς ἐπανάληψιν ἐργασίας κλπ. Βλ. λ. ***Ἀνεργία*** (παράγρ. Βε). ***Κατάχρησις***

δικαιώματος (παράγρ. Γ). **Καταγγελία συμβάσεως εργασίας** (παράγρ. ΙΙΙ). —Ζητήματα έκ της ύπερημερίας του εργοδότου ως δανειστού· προσφορά μισθωτού· ή ύπερημερία καταστρέφει την παροχήν εργασίας (έμμεσος ή καταχρηστική άδυναμία παροχής)· αδυναμία παροχής κατά την διάρκειαν της ύπερημερίας του εργοδότου ως δανειστού· αδυναμία εργοδότου προς αποδοχήν παροχής και εκ ταύτης ύπερημερία τούτου· συνέπειαι ύπερημερίας. Μελ. σ. 393, 449, 505.—Νόμιμοι τρόποι άρσεως ύπερημερίας εργοδότου, Π 2655 σ. 570.—Ύπερημερία εργοδότου δεν δύναται να εκληφθή ως καταγγελία συμβάσεως· άρσις ύπερημερίας διά δηλώσεως εργοδότου προς αποδοχήν υπηρεσιών ή διά συμφωνίας μεταξύ μερών· Ισχυρισμός περί μη αποδοχής υπηρεσιών εξ ανωτέρας βίας, Π 6659 σ. 700.—Ύπερημερία εργοδότου και υποχρεώσεις καταβολής μισθού μετ' άκυρον απόλυσιν μισθωτού· κατ' ούσις υποχρεώσεως δι' άρσεως υπερημερίας είτε διά μεταγενεστέρας έγκύρου καταγγελίας, είτε κατά έτερον νόμιμον τρόπον, Π 9639 σ. 1146.—Ύποχρέωσις νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου προς συμμόρφωσιν προς περιεχόμενον ακυρωτικής αποφάσεως Συμβουλίου Επικρατείας και επί ακυρωτικής απολύσεως αποφάσεως προς κλήσιν του παλλήλου διά την συνέχισιν υπηρεσιών· υπερημερία άλλως αύτου και υποχρεώσεως καταβολής μισθού, Α.Π. 405 σ. 643.—Ανεφάρμοστον αποκλειστικής προθεσμίας επιδόσεως άγωγής εξ άκύρου απολύσεως, κατ' άρθρ. 8 ν.δ. 8/11 Μαΐου 1946, επί αγωγής έχούσης ως βάσιν υπερημερίαν του εργοδότου, κατ' άρθρ. 656 Α.Κ., Π 267 σ. 772.—Υποχρέωσις εργοδότου προς καταβολήν μισθού επί υπερημερίας του, αδιαφόρως πταίσματος, Π 7771 σ. 869.—Ισχύς προϊσχύσαντος του Ασικού Κώδικος δικαίου, επί συμβάσεων συναφθεισών πρό του Ασικού Κώδικος, ως προς την υπερημερίαν του οφειλέτου, Π 4472 σ. 983.—Ύπερημερία εργοδότου εξ άκύρου απολύσεως και ασθένεια μισθωτού, Νμλγ. σ. 1049.—Απόκρουσις υπηρεσιών μισθωτού ως καταγγελία συμβάσεως· συνέχισις μή αποδοχής υπηρεσιών εν υπερημερία εργοδότου δι' άκύρου απολύσεως, Π 6066 σ. 1149.—Λύσις συμβάσεως εργασίας διά καταγγελίας κατ' άρθρ. 669 Ασικού Κώδικος· σιωπηρά δήλωσις βουλήσεως· υπερημερία εργοδότου επί άκύρου απολύσεως μισθωτού και επιδίκασις μισθού· ύστερα άγωγή περί μισθού, βάσει συνεχιζομένης υπερημερίας· θεώρησις ως σιωπηράς καταγγελίας επιμόνου άρνήσεως εργοδότου προς αποδοχήν υπηρεσιών μισθωτού· δικαίωμα μισθού 15 ημερών, κατ' άρθρ. 669 Ασικού Κώδικος· μή προηγουμένης κατ' αυτό καταγγελίας, Π 6066 σ. 1149.

Ύπερωρίαι. Ακυράτης συμβάσεως περί παροχής εργασίας υπέρ τα νόμιμα χρονικά όρια άνευ άδείας της Αρχής· αξίωσις εκ του αδικαιολογήτου πλουτισμού εις απόδοσιν ωφελείας· εκδίκασις κατά διαδικασίαν ν. ΓΨΟΔ'· εις τί συνίσταται ή ωφέλεια, Π 644 σ. 426, Παρατ. σ. 428, Π 7855 σ. 873, Π 6006 σ. 826, Π 3528 σ. 920, Π 2569 σ. 920, Π 10030 σ. 1156, Π 10028 1248.—Ελαττωματική σχέσις εργασίας· παροχή εργασίας υπέρ τα νόμιμα χρονικά όρια· αναλογική εφαρμογή άρθρ. 659 Α.Κ., Π 93 σ. 702, Παρατ. σ. 706, πρβλ. Π 19 σ. 654. Π 13237 σ. 191.—Παράλειψις επί μακρόν άσκήσεως του δικαιώματος· ανεπαίνει εις την κατ' άρθρ. 281 Α.Κ. άσκησιν δικαιωμάτων, επερχομένης ειδικώτερον αποδυναμώσεως δικαιώματος, Π 644 σ. 426, Παρατ. σ. 428.—Παροχή εργασίας υπό τηλεφωνητού, όντος ιδιωτικού υπαλλήλου, πλέον των νομίμων επτά (7) ωρών εργασίας του ά.ν. 547/1937· απόδοσις ωφελείας εργοδότου κατά το ποσόν όπερ θα διέθετεν εις ερίτον· ανεφάρμοστον διατάξεως περί ηύξημένου μισθού προϋποθετούσης άδειαν Αρχής, Π 7794 σ. 918.—Ανεφάρμοστον διατάξεως περί ηύξημένης αμοιβής επί μη νομίμων υπερωριών, Π 3528 σ. 920, Π 13237 σ. 191, Α.Π. 832 σ. 516.—Νόμιμος σύμβασις περί παροχής εις υπάλληλον γραφείων Ανων. Εταιρείας συμπληρωματικής αμοιβής (πέραν της νομίμου) δι' εργασίαν, πέραν των 3 1/2 ωρών και μέχρι του ανωτάτου νομίμου ωραρίου (επταώρου) μή προσκρούουσα εις διατάξεις περί ανεπιτρέπτου προ του ν. 2053/1952 υπερβάσεως των νομίμων ορίων αποδοχών, Α.Π. 707 σ. 1293, Α.Π. 332 σ. 516, αναιρούσα την Π 13237 σ. 191.—Μη συνυπολογισμός εις αποζημίωσιν ν. 2112 προσθέτων αμοιβών δι' υπερωρίας, Π 7855 σ. 873.—Υπολογισμός εις αποδοχάς άδείας της αμοιβής δι' υπερωριακήν εργασίαν, εφ' όσον παρέχεται τακτικώς, Π 10488 σ. 1030.—Κύρος β. δ/τος περί κυρώσεως κανονισμού Ο.Τ.Ε. ως προς διάταξιν περί μή οφειλής προσθέτου αμοιβής πέραν ορισμένων ωρών εργασίας περί άδειών και ωρών διδασκαλίας εν σχολαίς, Σ.Ε. 784 σ. 660.—Ώραι εργασίας βιομηχανικών επιχειρήσεων· περιορισμός νομίμου ωκταώρου εργασίας εις επτάωρον διά του άρθρ. 7 παράγρ. 3 ά.ν. 547/1937· δεν αναφέρεται εις ανωνύμους εταιρείας ασκούσας βιομηχανίαν· εφαρμογή εις ταύτας ωκταώρου εργασίας· συμφωνία περί παροχής επταώρου εργασίας και μισθού δι' ωκταώρου· έγκυρος, Π 10488 σ. 1030.—Ώραι εργασίας προσωπικού ανωνύμων βιομηχανικών επιχειρήσεων· και επί τη εκδοχή ότι το άρθρ. 7 § 3 ά.ν. 747/1937 περί επταώρου εργασίας επεκτείνεται και επί του εν τοις γραφείοις υπαλληλικού προσωπικού, ή νόμιμος εργασία των εργαζομένων εις τα εργοστάσια είναι ωκτάωρος, Π 10028 σ. 1248.—Χρονικά όρια εργασίας οδηγών φορτηγών αυτοκινήτων· ακυρότης συμβάσεως περί παροχής υπέρ ταύτα εργασίας· άξιωσις μισθωτού βάσει των αρχών του αδικαιολογήτου πλουτισμού· έγκυρος παραίτησις από αποζημιώσεως, Π 10030 σ. 1156.—Υπαγωγή αποζημιώσεως δι' εργασίαν πέραν νομίμων χρονικών ορίων εις 24ωρίαν παραγραφήν, Π 7794 σ. 918.—Παροχή του μισθωτού εργασίας επί πλέον της συνήθους· άρθρ. 659 Α.Κ., ΝΖ σ. 1310, βλ. και λ. **Εργασίας σύμβασις** (παράγρ. ΙΑ'), **Ώραι εργασίας.**

Ύπηρεσίαι Δημόσιαι. Αυτοδικαία απόλυσις, ακυρότης προαγωγών κ.λ.π. προσωπικού εκ-

χωρηθεισῶν Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 50/1945 Συντακτικὴν Πρᾶξιν· ὑπαγωγὴ καὶ Ἀνωνύμου Ἑταιρείας Ὑδάτων· κατάταξις ἐν ὀργανισμῷ προσωπικοῦ Ἀνωνύμου Ἑταιρείας Ὑδάτων, Α.Π. 68 σ. 254.—Πλήρωσις κενῶν θέσεων Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν, νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, ὡς καὶ Τραπεζῶν, ἐκ πολεμιστῶν τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951. Βλ. λ. *Στράτευσις* (παράγρ. Ε).

Ὑπηρέται. Βλ. καὶ λ. *Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας* (παράγρ. Η). Παροχὴ ἐργασίας ὑπὸ ὑπηρετρίας ἀντὶ δικαίας ἀποζημιώσεως· κατάθεσις εἰς Ταχυδρομικὸν Ταμιευτήριον ἀμοιβῆς διὰ παρασχεθεῖσαν ὑπὸ ὑπηρετρίας ἐργασίαν, ἐπὶ σκοπῷ δικαίας καὶ εὐλόγου ἀποζημιώσεως, ἄνευ συναινέσεως ὑπηρετρίας, οὐχὶ νόμιμος, Α.Π. 582 σ. 34.—Παροχὴ ὑπηρεσιῶν ὑπὸ ὑπηρετρίας ἄνευ συμφωνίας περὶ ὡρισμένου μισθοῦ πρὸ τῆς 11.11.1944· μὴ ὑπαγωγὴ ἀξιώσεως εἰς ν. 18/1944, Α. Π. 627 σ. 27.—Μὴ ὑπαγωγὴ εἰς τὴν κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν Ι.Κ.Α., μέχρις ἐκδόσεως σχετικοῦ κανονισμοῦ (μὴ ἐκδοθέντος εἰσέτι) τῶν κατ' οἶκον ὑπηρετριῶν· ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 9 ν. 118/1945 διὰ καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας, Π 1913 σ. 180, Π 27 σ. 713.—Ἀπαγόρευσις, κατ' ἄρθρ. 2 ἀ.ν. 759/1937, χρησιμοποιήσεως κατ' οἶκον ὡς ὑπηρετῶν προσώπων μὴ συμπληρωσάντων τὸ 14ον ἔτος τῆς ἡλικίας των καὶ μὴ ἐφωδιασμένων διὰ βιβλιαρίου ὑγείας· ἀκυρότης ἄλλως συμβάσεως ἐργασίας· εἰσαγωγὴ σχετικῶν ἀξιώσεων κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν δι' ἀγωγῆς ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, Π 966 σ. 316, Π 4111 σ. 532, Π 5255 σ. 814.—Contra: Ἐπιβολὴ μόνον ποινικῶν κυρώσεων καὶ ὄχι ἀκυρότης συμβάσεως· σκοπὸς τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 2 ἀ.ν. 759/1937, Π 373 σ. 815, Π 17 σ. 815.—Καθιέρωσις ὑπὸ τοῦ ἀ.ν. 759/1937 οὐχὶ ἀπηγορευμένης παροχῆς· διαφορὰ ἐννόμων συνεπειῶν· καταβλητέα δικαία καὶ εὔλογος ἀποζημίωσις διὰ παροχὴν ὑπηρετικῶν ἐργασιῶν, Π 787 σ. 979.—Πρόσληψις ὑπηρετρίας οἰκοσίτου· συμφωνία περὶ καταβολῆς εἰδικοῦ μισθοῦ, ἄλλως εὐλόγου, κατὰ κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρός, ἀποζημιώσεως, Π 17 σ. 815.—Σιωπηρὰ συμφωνία περὶ μισθοῦ ὑπηρετρίας.—Ποσὸν δικαίας καὶ εὐλόγου ἀποζημιώσεως ὑπηρετρίας, Π 27 σ. 710, Π 17 σ. 815, Π 787 σ. 979.—Παροχὴ ἐργασίας καὶ ὑπηρετρίας στερουμένης βιβλιαρίου ὑγείας· ὑπαγωγὴ ἀξιώσεως εἰς διαδικασίαν ν. ΓΨΟΔ', Α.Π. 638 σ. 1207.—Μισθὸς ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου· διοικητικὸς καθορισμὸς ἀπὸ τοῦ ἔτους 1946 καὶ μετέπειτα διὰ τοῦ ν. 1538/1950, Α.Π. 702 σ. 1294.—Οἰκόσιτοι μισθωτοί· ὑπηρέται· μαγείρισσαι· παιδαγωγοί· οἰκονόμοι κλπ.· ἐξαίρεσις ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας, Ἐγκ. σ. 1054.—Αἱ ὑπηρέτριαι δὲν δικαιοῦνται δώρων ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς, Π 27 σ. 711.

Ὑποαπασχολούμενοι. Ἐπιδότησις ἀνεργίας ὑποαπασχολουμένων ἡσφαλισμένων μετὰ τὸ ν.δ. 2698/1953, Ἐγκ. Ι.Κ.Α. σ. 156.

Ὑποβιβασμός. Ἀποτελεῖ μονομερῆ βλαπτικὴν μεταβολὴν τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας· δικαιώματα μισθωτοῦ, Α.Π. 668 σ. 132, Α.Π. 529 σ. 800.—Ἐκδίκασις κατὰ ἐργατικὴν διαδικασίαν καὶ ἀπαιτήσεως ἐκ μισθολογικῆς διαφορᾶς λόγῳ παρανόμου ὑποβιβασμοῦ, Α.Π. 240 σ. 595.

Ὑποδηματεργάται. Παροχὴ ἐργασίας ὑπὸ ὑποδηματεργατῶν κατὰ μονάδα ἐργασίας καὶ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν καὶ ἐποπτείαν τοῦ ἐργοδότου· αὐθαίρετος ἐργασίας καὶ οὐχὶ μίσθωσις ἔργου, Α.Π. 705 σ. 1285.—Πρόσληψις εἰς ἐπιχείρησιν βοηθοῦ τεχνίτου ὑποδηματοποιοῦ· εἰς ἐργοδότης αὐτῶν· ὑποχρεώσεως κυρίου ἐπιχειρήσεως πρὸς καταβολὴν χρηματικῆς παροχῆς καθ' ἑορτάς, Π 28 σ. 818.

Ὑπουργεῖα - Ὑπουργοί - Ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις. Βλ. καὶ λ. *Ἀποδοχαί* (παράγρ. Β,Η), *Νόμος, Σύνταγμα, Τμῆμα*. Πρόσληψις εἰς ἐργασίαν κεντρικῆς ἀποθήκης Ὑπουργείου Κοινωνικῆς Προνοίας ἐπὶ συμβάσει ἰδιωτικοῦ δικαίου· ἔλεγχος νομιμοφροσύνης, Α.Π. 161 σ. 298.—Νόμιμος ἔκδοσις ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας 19370/1952 περὶ ποσοῦ τῶν ὑπὸ Ι.Κ.Α. χορηγουμένων ἐπιδομάτων ἀνεργίας κατ' ἄρθρον 25 παράγρ. 3 ἀν. νόμου 1846/1951· μὴ ἀναγκαία ἡ εἰς Ἐφημερίδα Κυβερνήσεως δημοσίευσις, Εἰρ. 5533 σ. 304.—Ἐξουσία Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἐπὶ ἀσφαλιστικῶν θεμάτων· τροποποίησις καταστατικῶν κατὰ διαδικασίαν ἄρθρ. 59 Ὀργανισμοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, Σ.Ε. 1848 σ. 35, Σ.Ε. 537 σ. 1137.—Κύρωσις διὰ ν.δ. 2520/1953 τῶν κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρ. 59 τοῦ ἀ.ν. 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας» ἐκδοθεισῶν ἀποφάσεων Ὑπουργοῦ Ἐργασίας· σκοπὸς ἡ ρύθμισις τῶν ἐκ τῆς ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας προκυψάντων ζητημάτων ἀνεξαρτήτως κύρους διατάξεως, Σ.Ε. 1848 σ. 35.—Ἀκυρότης ἀποφάσεων Ὑπουργοῦ Ἐργασίας περὶ τροποποιήσεως καταστατικῶν ἀσφαλιστικῶν ὀργανισμῶν κατὰ διαδικασίαν ἄρθρ. 59 ἀ.ν. 11.11.1935 περὶ ὀργανισμοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ὡς ἀντισυνταγματικῆς τῆς πρὸς τοῦτο ἐξουσιοδοτήσεως ἀ.ν. 624/1937· ρύθμισις θέματος διὰ ν.δ. 2520/1953· ἀντισυνταγματικότης καὶ νέας ἐξουσιοδοτήσεως· ἐξακολούθησις ἀκυρότητος ἀποφάσεων Ὑπουργείου Ἐργασίας, Σ.Ε. 2201 σ. 173, Σ.Ε. 537 σ. 1137.—Ἐξουσιοδότησις Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, κατ' ἄρθρ. 2 ν. 2655/1953, δι' ἐξαίρεσιν ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει ὑποχρεώσεως ἐφαρμογῆς τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας μικρῶν φιλανθρωπικῶν ἱδρυμάτων· ἔννοια ἐξουσιοδοτήσεως· καθορισμὸς ὀνομαστικῶς τῶν φιλανθρωπικῶν ἱδρυμάτων μετὰ συγκεκριμένων ἀπαλλαγῶν καὶ μετ' ἐκτίμησιν εἰδικήν· ἀκυρότης ἐκδοθέντος σχετικῶς β.δ. 16 Δεκεμβρίου 1953, ὡς ἐκ τῆς ἐξουσιοδοτήσεως· συνταγματικὴ ὅμως ἡ διὰ τοῦ ν.δ. 2655/1953 ἐξουσιοδότησις, Σ.Ε. 914 σ. 762.—Ἔκδοσις ὑπ' ἀριθ. 45040/1954 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας περὶ τρόπου καταβολῆς καὶ εἰσπράξεως τῶν ὑπὲρ τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας εἰσφορῶν· νομοθετικαὶ ἐξουσιοδοτήσεις πρὸς ρύθμισιν τοῦ ἀντικειμένου ταύτου· ἀκύρωσις ἄνω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ὡς μὴ δημοσιευθείσης εἰς Ἐφημερίδα Κυβερνήσεως, ἐπιβαλλομένης τῆς δημοσιεύσεως κατὰ κα-

παροχῆς ἐπταώρου ἐργασίας καὶ μισθοῦ δι' ὀκτάωρον ἔγκυρος, Π 10488 σ. 1030. —Χρονικὰ ὅρια ἐργασίας ὁδηγῶν φορτηγῶν αὐτοκινήτων, Π 10030 σ. 1156.—Καὶ ἐν ἐφαρμογῇ ἄρθρ. 7 § 3 ά. ν. 547/1937 περὶ ἐπταώρου ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ Ἀνωνύμων Ἑταιρειῶν καὶ ἐπὶ τοῦ ἐν τοῖς γραφείοις τῶν ἀνωνύμων βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων ἐργαζομένου ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ, ἡ νόμιμος ἐργασία τῶν ἐργαζομένων ἐν τοῖς ἐργοστασίοις εἶναι ὀκτάωρος, Π 10028 σ. 1248. — Κρίσις δικαστηρίου οὐσίας περὶ ὑπάρξεως εἰδικῆς συμφωνίας μισθωτοῦ μετὰ Α.Σ.Ο. περὶ παροχῆς ἐργασίας κατὰ 35 ὥρας ἑβδομαδιαίως, τῆς πέραν τούτων καὶ μέχρι 48 ὡρῶν θεωρουμένης ὡς καθ' ὑπέρβασιν γενομένης καὶ ἀμειβομένης διὰ προσθέτου ἀμοιβῆς· ἀναίρεσις ἀποφάσεως ἐφ' ὅσον δὲν καθορίζεται μετὰ τίνος φυσικοῦ προσώπου, ὃς ἐκπροσωποῦντος νομικὸν πρόσωπον, συνήφθη ἡ συμφωνία, Α. Π. 129 σ. 374, πρβλ. Π 3686 σ. 374. —Ὅρια μισθοῦ ὑπαλλήλων Γραφείων Ἀνωνύμων Ἑταιρειῶν διὰ τῆς ἀπὸ 16.9.1947 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας· πλήρης μισθὸς δι' ἀπασχόλησιν ἄνω ἢ 1/2 ὡρῶν· ἐπιτρεπτὴ συμφωνία περὶ συμπληρωματικῆς ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν ἐντὸς νομίμων ὡρῶν καὶ πρὸ τῆς 23.4.1952ἡμέρας δημοσιεύσεως ν. 2053/1952, Α. Π. 707 σ. 1293, Α. Π. 332 σ. 516, ἀναιρέσασα τὴν Π 13237 σ. 191.— Ἐπιτρεπτὴ συντόμευσις νομίμου ὡραρίου δι' ἐργασίαν δι' ἀντιστοίχου χορηγήσεως εἰς μισθωτὸν ἀποδοχῶν ὁλοκλήρου νομίμου ὡραρίου· ἔγκυρος μετὰ τὴν 23 Ἀπριλίου 1952 ἡμέρας δημοσιεύσεως ν. 2053/1952, Π 13237 σ. 191. Βλ. καὶ λ. *Ὑπερωρίαι*, *Ἐργασίας σύμβασις* (παράγρ. ΙΑ).

Ὡρισμένου χρόνου συμβάσεις. Βλ. λ. *Ἀνεργία* (παράγρ. Α), *Ἐργασίας σύμβασις* (παράγρ. ΙΔ). Ἰσχὺς συλλογικῆς συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου μετὰ λῆξιν χρόνου αὐτῆς, Π 896 σ. 1102.

νόνα ὡς πρὸς πάσας τὰς χρηζούσας δημοσιότητος κανονιστικὰς ἀποφάσεις τῶν ὑπουργῶν δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1933 διατάγματος. Σ.Ε. 1629 σ. 1598.—Ἐξουσιοδότησις Ὑπουργοῦ Ἐργασίας κατ' ἄρθρον 2 β.δ. 25 Αὐγούστου/3 Σεπτεμβρίου 1920 περὶ ὑγιεινῆς καὶ ἀσφαλείας πρὸς καθορισμὸν ὡρῶν ἐργασίας εἰς βιομηχανικὰς ἐπιχειρήσεις· τροποποίησις ἄνω διατάξεως σχετικῶς πρὸς ἀρτοποιεῖα διὰ τῶν περὶ αὐτῶν νόμων· ἁρμοδιότης Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου πρὸς καθορισμὸν ὡρῶν ἐργασίας· συντρέχουσα καὶ ἁρμοδιότης Ὑπουργοῦ Ἐργασίας· ἀκυρότης διατάγματος 12 Ἰουνίου/2 Ἰουλίου 1953 περὶ καθορισμοῦ ὡρῶν ἐργασίας ἐν ἀρτοποιείοις, ἐφ' ὅσον δὲν προσυπογράφεται καὶ ὑπὸ Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου, Σ.Ε. 2286 σ. 421.—Ἐξουσία Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν διὰ κρατήσεις ἐκ τῶν ἀποδοχῶν, Σ.Ε. 1630 σ. 1309.—Ἐντὸς ἐξουσιοδοτήσεως, Σημ. σ. 1015.

Ὑφαντουργοί. Χαρακτηρισμὸς ὡς ἐργάτου τοῦ ἐνασχολουμένου ὑφαντουργικῆς ἐπιχειρήσεως, Π 1455 σ. 1100, Π 174 σ. 1100.

Φ

Φιλανθρωπικὰ Ἱδρύματα. Βλ. λ. *Ἱδρύματα.*

Φιλοδώρημα. Καφεὐπαλλήλων κλπ.· ἀγορανομικὴ διάταξις Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου 115285 τοῦ 1952· (ἰσχύον δίκαιον), Μελ. σ. 113.—Ἀνεφάρμοστον τῶν ἀπὸ 4.11.1947 συλλογικῶν συμβάσεων ἐπὶ ἀμειβομένων ἐν ὅλῳ ἢ κατὰ κύριον μέρος διὰ ποσοστῶν καὶ φιλοδωρημάτων, Α.Π. 528 σ. 798.

Φορολογία. Ἀπαλλαγὴ παροχῶν Ι.Κ.Α. καὶ τελῶν χαρτοσήμου, Ἐγκ. σ. 268, Ἔγγρ. σ. 436.—Εἰσφοραὶ ἐργοδοτῶν ὑπὲρ τῆς ἀντιφυματικῆς ἀσφαλίσεως· ἔννοια συνταγματικῆς διατάξεως περὶ μὴ ἐπιβολῆς φόρων ἄνευ νόμου, Α.Π. 333 σ. 530.—Φόρος καὶ χαρτόσημον ἐπὶ καταβαλλομένων ἀποζημιώσεων εἰς ἀπολυομένους ὑπαλλήλους, Ἔγγρ. σ. 671.—Φορολογία ἐπὶ ἀμοιβῶν ἐκ μισθωτῶν ὑπηρεσιῶν· αἱ διὰ τοῦ ν. δ. 2901/1954 ἐπελθοῦσαι τροποποιήσεις εἰς τὸν Κώδικα Φ.Κ.Π., Ἐγκ. σ. 888.

Φορτοεκφορτωταί. Ἐξαιρέσεις ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας, Ἐγκ. σ. 1054.—Εἰσφορὰ στρατεύσεως· τίνες ὑπόχρεοι, Ἐγκ. σ. 1063.

Φορτοεκφορτωτικοί. Ἀπόλυσις φορτοεκφορτωτικῶν ὑπαλλήλων ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν μετὰ τὴν διὰ ν. 848/1948 κατάργησιν δημοτικῶν φόρων· ἀνάλογος ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 10 § 3 καὶ ἐπὶ φορτοεκφορτωτικῶν ὑπηρετούντων εἰς Λιμενικὰ Ταμεῖα· ἀπόλυσις καὶ τῶν διὰ τοῦ ἀ.ν. 244/1936 προστατευομένων ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν· μόνη ἐξαίρεσις τῶν κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ ν. 813 ὑπηρετούντων εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ, Α.Π. 590 σ. 91.—Ὑπαλληλικὴ ἰδιότης· νομοθετικὸς χαρακτηρισμός, ΝΖ σ. 886.—Θεώρησις κατ' ἄρθρ. 1 § 1 καὶ 2 ἐ.ν. 759/1937 τῶν φορτοεκφορτωτικῶν ὑπαλλήλων Δήμων, ὡς πρὸς τὴν σχέσιν ἐργασίας, ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπαγωγὴ αὐτῶν εἰς ν. 2112· ἐφ' ὅσον προσελήφθησαν δυνάμει εἰδικῶν ὀργανισμῶν τῶν Δήμων διὰ τὴν βεβαίωσιν καὶ εἰσπραξιν τῶν ἐσόδων των εἶναι ἔκτακτοι δημοτικοὶ ὑπάλληλοι ἐν σχέσει δημοσίου δικαίου· ἀναίρεσις ἀποφάσεως διὰ μὴ ἐρευναν ἂν ὁ φορτοεκφορτωτικὸς προσελήφθη δυνάμει εἰδικοῦ ὀργανισμοῦ, Α.Π. 637 σ. 1206.

Φορτοεκφορτωταί. Ἐξαιρέσεις ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας, Ἐγκ. σ. 1054.—Εἰσφορὰ στρατεύσεως· τίνες ὑπόχρεοι, Ἐγκ. σ. 1063.

Φυλακαί. Πρόσληψις μισθωτοῦ διὰ τεχνικὰς ὑπηρεσίας φυλακῶν· σχέσις ἰδιωτικοῦ δικαίου, Π 9786 σ. 577.

Φύλακες. Ἀποδοχαὶ φυλάκων ἀποθηκῶν ἐφοδίων ἐξωτερικοῦ Ἀγροτικῆς Τραπέζης Ἑλλάδος· τρόπος καθορισμοῦ, Α.Π. 108 σ. 880.

Φυματικοί. Εἰδικὴ συνταξιοδότησις φυματικῶν ἡσφαλισμένων Ι.Κ.Α., Ἐγκ. Διοικ. Ι.Κ.Α. σ. 1214, βλ. καὶ λ. *Ἀντιφυματικὴ ἀσφάλισις.*

Χ

Χαρτόσημον. Ἀπαλλαγὴ παροχῶν Ι.Κ.Α. φόρου καὶ τελῶν χαρτοσήμου, Ἐγκ. σ. 268, Ἔγγρ. σ. 436.—Φόρος καὶ χαρτόσημον ἐπὶ καταβαλλομένων ἀποζημιώσεων εἰς ἀπολυομένους ὑπαλλήλους, Ἔγγρ. σ. 671.—Τὰ δικαστικὰ τέλη χαρτοσήμου, Σημ. σ. 792.—Ἀτέλειαι δημοσίων νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων ἀ.ν. 965/1937· μὴ ἀπαλλαγὴ ὅμως καὶ τοῦ χρεωστίμου ἐφκατος, Α.Π. 696 σ. 1305.

Χημικαὶ βιομηχανίαι. Ἡμερομίσθια νεωτέρων προσώπων χημικῶν βιομηχανιῶν, Ἔγγρ. σ. 98.

Ω

Ὧραι ἐργασίας. Ἐξαίρεσις ἀπὸ ὀκταώρου τοῦ προσωπικοῦ τῶν γεωργοκτηνοτροφικῶν ἐργασιῶν, Ἔγγρ. σ. 16.—Μὴ ἰσχὺς νομίμων χρονικῶν ὁρίων καταστημάτων πρὸ ἑορτῶν Χριστουγέννων, Νέου Ἔτους καὶ Πάσχα· διακονονισμὸς αὐτῶν ὑπὸ ἐνδιαφερομένων· συμφωνία περὶ πληρωμῆς προσθέτου ἀμοιβῆς· νόμιμοι ὧραι ἐργασίας καταστημάτων, Π 93 σ. 291, Π 1553 σ. 292.—Συμβάσεις περὶ παροχῆς ἐργασίας εἰς ὥρας ὀλιγωτέρας τῶν νομίμων· περίπτωσις νομικῶν προσώπων ἐκφραζόντων βούλησιν αὐτῶν δι' ἀρμοδίων ὀργάνων, Α.Π. 121 σ. 374, πρβλ. Π 2686 σ. 374.—Ἐξουσιοδότησις Ὑπουργοῦ Ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 2 β.δ. 28.8/3.9. 1920 περὶ ὑγιεινῆς καὶ ἀσφαλείας πρὸς καθορισμὸν ὡρῶν ἐργασίας εἰς βιομηχανικὰς ἐπιχειρήσεις· τροποποίησις ὡς πρὸς ἀρτοποιεῖα διὰ τῶν περὶ αὐτῶν νόμων· ἁρμοδιότης Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου πρὸς καθορισμὸν ὡρῶν ἐργασίας· συντρέχουσα ἁρμοδιότης Ὑπουργοῦ Ἐργασίας· ἀκυρότης διατάγματος 12.6/2.7.1953 περὶ καθορισμοῦ ὡρῶν ἐργασίας ἐν ἀρτοποιείοις, ἐφ' ὅσον δὲν προσυπογράφεται καὶ ὑπὸ Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου, Σ. Ε. 2286 σ. 421.—Ὧραι ἐργασίας προσωπικοῦ λειτουργείων, Ἐγκ. σ. 435.—Εἰδικὴ ρύθμισις πληρωμῆς μισθοῦ ὑπαλλήλου συλλογικῆς συμβάσεως 16 Σεπτεμβρίου 1937 ἐργαζομένων ἄνω τῶν 31/2 ὡρῶν, Α. Π. 332 σ. 516, Π 6016 σ. 1043.—Ὧραι ἐργασίας βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων, Π 10488 σ. 1030, Π 10028 σ. 1248.—Νόμιμοι ὧραι ἐργασίας βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων· ἀνεπίτρεπτον τροποποιήσεις διὰ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, Π 7855 σ. 573.—Περιορισμὸς νομίμου ὀκταώρου ἐργασίας εἰς ἑπτάωρον δι' ἄρθρου 7 § 3 ἀ. ν. 547/1937 δὲν ἀναφέρεται εἰς Ἀνωνύμους Ἑταιρείας ἀσκούσας βιομηχανίαν· ἐφαρμογὴ ἐπὶ τούτων ὀκταώρου ἐργασίας· συμφωνία περὶ

ΙΑ'. ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΟΝ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟΝ ΔΗΜΟΣΙΕΥΘΕΙΣΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΚΛΠ. (*)

Α'. Συμβουλίου Επικρατείας

1953

936 — 1210
1480 — 88
1655 — 139
1840 — 1208
1848 — 35
1857 — 1209
1874 — 985
2037 — 262
2164 — 424
2201 — 173
2208 — 400
2286 — 421
2305 — 426
2357 — 232

1954

343 — 413
401 — 376, 1109
460 — 1153
479 — 1041
537 — 1137
639 — 1090
727 — 796
734 — 660
819 — 930
853 — 1045
912 — 764
914 — 762
975 — 1306
988 — 1151
1142 — 799
1568 — 1298
1629 — 1308
1630 — 1309

Β'. Άρειου Πάγου

Πολιτικαί

1953

573 — 39
574 — 149
579 — 19
581 — 37
582 — 24
584 — 26
585 — 21
586 — 17
587 — 23
590 — 91
592 — 15
601 — 12
609 — 87
627 — 27
628 — 152
654 — 256
655 — 127
656 — 147
665 — 176
666 — 313
667 — 124
668 — 132
669 — 134
670 — 62
673 — 133
678 — 128

1954

14 — 230
17 — 235
19 — 596
21 — 257
60 — 259
64 — 258
65 — 475
67 — 251
68 — 254
69 — 252
70 — 253
73 — 237
75 — 231
76 — 242
77 — 264
90 — 467
91 — 199
92 — 480
111 — 234
112 — 245
113 — 260
115 — 592
128 — 475
129 — 374
132 — 238
146 — 288
148 — 594
149 — 299
159 — 296
160 — 480
161 — 298
163 — 593
181 — 365
182 — 476
186 — 380
187 — 403
201 — 349
203 — 405
205 — 993
239 — 512
240 — 595
241 — 468
242 — 471
243 — 513
257 — 458
262 — 456
282 — 565
286 — 472
287 — 470
289 — 473
290 — 461
292 — 568
293 — 463
304 — 454
314 — 638
330 — 524
331 — 640
332 — 516
333 — 530
377 — 642
400 — 650
401 — 647
402 — 879
404 — 649
405 — 643
406 — 646
408 — 880
436 — 750
437 — 694
438 — 692
440 — 696
441 — 706
443 — 686
444 — 689
445 — 697
448 — 691
470 — 770
471 — 693
472 — 746
473 — 705
475 — 760
508 — 819
513 — 747
515 — 880
516 — 767
523 — 881
526 — 798
527 — 761
529 — 800
533 — 863
563 — 825
581 — 865
597 — 867
598 — 866
618 — 971
636 — 1190
637 — 1206
638 — 1207
657 — 1201
658 — 1304
659 — 1203
663 — 1186
695 — 1288
696 — 1305
698 — 1280
700 — 1303
701 — 1257
702 — 1294
703 — 1301
704 — 1247
705 — 1285
706 — 1286
707 — 1293
716 — 1243
728 — 1300
732 — 1245

Γ'. Εφετείων

1. Αθηνών

1954

615 — 1186
1171 — 656

2. Δωδώνης

1953

314 — 200

1954

81 — 588

Δ'. Πρωτοδικείων

1. Αγρινίου

Προεδρικαί

1954

47 — 1108

2. Αθηνών

α. Προεδρικαί

1953

5678 — 90
7304 — 145

1954

2225 — 526
3333 — 773
4786 — 1038
6832 — 707

β. Τακτικαί

1953

2686 — 374
3602 — 247
5189 — 459
6396 — 209
6634 — 204
7064 — 318
7892 — 79
9048 — 140
9786 — 577
9822 — 81
9838 — 68
10768 — 31
11163 — 307
11207 — 138
11399 — 142
11598 — 184
11605 — 210
11609 — 177
11808 — 366
12140 — 137
12545 — 206
12555 — 183
13056 — 175
13062 — 317
13070 — 210

(*) Ο πρώτος αριθμός δηλοί τον της αποφάσεως και ο δεύτερος την σελίδα.

13236 — 179
13237 — 191
13241 — 912
13425 — 317
13426 — 188
13637 — 189
14180 — 579
14361 — 315
14480 — 370
14529 — 315
14599 — 182
14600 — 370

1954

125 — 180
443 — 409
934 — 308
935 — 239
966 — 316
978 — 419
1062 — 300
1080 — 514
1659 — 1263
1666 — 430
1744 — 352
1747 — 311
1753 — 368
1850 — 353
1854 — 1092
1958 — 351
2339 — 417
2351 — 355
2353 — 417
2358 — 569
2372 — 477
2385 — 358
2386 — 430
2404 — 360, 768
2460 — 414
2568 — 465
2571 — 582
2733 — 407
3038 — 474
3077 — 685
3651 — 1261
3655 — 1032
3700 — 521
3732 — 519
3733 — 925
4111 — 532
4121 — 518
4578 — 527
4761 — 811
5042 — 755
5096 — 693
5255 — 814
5256 — 759
5259 — 757
5262 — 646
5421 — 756
5423 — 916
5427 — 804
6006 — 826
6016 — 1042
6640 — 802
6641 — 822
6642 — 820
6646 — 753, 992
6659 — 700
6713 — 658
6795 — 981
6800 — 806
6932 — 1255
6973 — 870
7766 — 991
7771 — 869
7777 — 1258
7794 — 918
8027 — 875
8031 — 1094
8252 — 1192
8378 — 973
8462 — 1096
8835 — 1103
8843 — 1044
8852 — 985
9054 — 813
9639 — 1145
9738 — 1251
9906 — 1139
9920 — 924
10027 — 1140
10028 — 1248
10030 — 1156
10066 — 912
10111 — 921
10113 — 910
10270 — 1145
10361 — 1033
10372 — 1158
10488 — 1030

3. Ἀμαλιάδος

1954

121 — 1253

4. Βεροίας

1954

267 — 772
607 — 1291

5. Βόλου

1953

131 — 200
665 — 72

1954

190 — 422
201 — 533

6. Ἐδέσσης

1953

318 — 207

7. Ἠλείας

1954

93 — 702

8. Θεσσαλονίκης

1953

2502 — 28

1954

464 — 991

9. Θηβῶν

α. Προεδρικαί

1954

5 — 371

β. Τακτικαί

1954

19 — 654

10. Ἰωαννίνων

1953

350 — 185

11. Κερκύρας

1953

292 — 411

12. Κορίνθου

1954

40 — 1097
148 — 826

13. Λαμίας

1953

590 — 70

14. Μυτιλήνης

1954

346 — 583
373 — 815
415 — 774
417 — 775
896 — 1102

15. Ξάνθης

1954

91 — 927

16. Πατρῶν

1953

1099 — 82
1105 — 362
1854 — 150

1954

536 — 807
1165 — 877

17. Πειραιῶς

1954

93 — 291
103 — 525
469 — 478
1274 — 1037
1455 — 1100
2290 — 1034
2480 — 1188

18. Πρεβέζης

1954

8 — 420

19. Σπάρτης

α. Προεδρικαί

1954

46 — 302

β. Τακτικαί

1953

410 — 309

20. Τρικάλων

1953

600 — 192

21. Τριπόλεως

1954

787 — 979

22. Χαλκιδικῆς

1954

15 — 1244

Ε'. Πρωτοδίκου Διαδικασίας ν. ΓΩΟΔ'

1. Ἀθηνῶν

1953

1151 — 69
6192 — 22
6791 — 30
7112 — 154
7855 — 573

1954

542 — 294
742 — 301
1028 — 590
1913 — 480
2002 — 478
2292 — 928
2340 — 529
2501 — 580
2569 — 920
2655 — 570
2766 — 590
2945 — 646
3087 — 1043
3184 — 872
3207 — 1259
3528 — 920
3667 — 1258
3669 — 920
3872 — 827
4110 — 1262
4119 — 914
4121 — 874
4234 — 977
4360 — 975
4427 — 915
4445 — 975
4472 — 983
5269 — 1143
5686 — 1155
5762 — 1153
6366 — 1149
6389 — 1204
6543 — 1297

2. Βεροίας

1954

57 — 990

3. Βόλου

1954

227 — 1252

233 — 1198
235 — 1250

4. Ἠλείας

1953

5 — 194

5. Θεσσαλονίκης

1953

1129 — 297

1954

25 — 418

6. Ἰωαννίνων

Σύνοψις Νομολογίας Πρωτοδίκων Ἰωαννίνων ἔτους 1953 σ. 708 ἐπ.

7. Καβάλας

1954

14 — 586
61 — 1195

8. Καλαμῶν

1953

173 — 76

1954

28 — 818

9. Κερκύρας

1953

74 — 597

1954

17 — 815

10. Μυτιλήνης

1954

9 — 427

11. Πατρῶν

1953

380 — 84
551 — 199
606 — 186
644 — 426

1954

308 — 988

12. Πειραιῶς

1953

1115 — 479
1367 — 93
1553 — 292

1954

174 — 1100
181 — 597
188 — 575
283 — 591
364 — 523
790 — 701
1151 — 929

13. Ῥεθύμνης

1954

4 — 241

14. Σύρου

1954

26 — 1040

ΣΤ'. Εἰρηνοδικῶν, Ἐπιτροπῶν

1. Ἀθηνῶν

1953

5533 — 304

1954

630 — 1105

2. Θηβῶν

1953

280 — 33

3. Πατρῶν

1953

698 — 33

4. Φαρίδος

1954

11 — 1260(*)

5. Ἐπιτροπῆς ἀ.ν. 1803/1951

1953

2 — 75

Ζ. Γνωμοδοτήσεις

1. Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους

1954

79 — 322
109 — 215
223 — 383
248 — 433
413 — 718
452 — 931
814 — 1117
2739 — 666

2. Νομικοῦ Συμβούλου Ὑπουργείου Δημοσίων Ἔργων

1954

876 — 932

3. Νομικοῦ Συμβούλου Ὑπουργείου Ἐργασίας

1953

15 — 483
29 — 1051
55 — 216
76 — 483
663 — 325

4. Νομικῆς Ὑπηρεσίας Ι.Κ.Α.

1953

45330 — 96

1954

472 — 777

Η'. Ἐγκύκλιοι καὶ Ἔγγραφα Ἀρχῶν

1. Ὑπουργείου Ἐργασίας

α. Ἐγκύκλιοι

1953

30406 — 97

1954

27358 — 601
27653 — 831
30086 — 720
30202 — 327
82116 — 435

β. Ἔγγραφα

1953

21144 — 47
21192 — 98
27013 — 48
27067 — 48
27230 — 46
27233 — 46
27244 — 46
27252 — 47
27329 — 98
27383 — 935
27921 — 48
29982 — 98
50640 — 268
52000 — 47

1954

20085 — 435
27358 — 935
27383 — 935
27573 — 670
27582 — 670
27727 — 935
42835 — 1052
50640 — 436
82180 — 935

2. Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν

α. Ἐγκύκλιοι

1953

406001 — 103

1954

116 — 888
100010 — 542

β. Ἔγγραφα

1954

9018 — 671

3. Διοικήσεως Ι.Κ.Α.

α. Ἐγκύκλιοι

1953

263 — 41
264 — 40

1954

3 — 156
6 — 156, 482
9 — 156
22 — 212
31 — 268
35 — 268
38 — 268
42 — 268
94 — 777
103 — 717
108 — 540
132 — 671
140 — 852
145 — 717
156 — 717
176 — 994
187 — 884
237 — 1120
257 — 1118
268 — 1175
279 — 1215

β. Ἔγγραφα

1953

25196 — 778
150032 — 482
150743 — 481, 671
151058 — 776

1954

102129 — 1215

4. Γενικῆς Διευθύνσεως Ι.Κ.Α.

α. Ἐγκύκλιοι

1954

49 — 382
57 — 382
58 — 381

β. Ἔγγραφα

1953

41137 — 42
46550 — 96
47882 — 97
50398 — 41

Θ'. Ἀλλοδαπὴ Νομολογία

1. Ἐφετείου Ἐργατικῶν Διαφορῶν Düsseldorf

4.8.53 — 265

2. Ἐφετείου Ἐργατικῶν Διαφορῶν Tübingen

1953

8.9.53 — 599

(*) Φέρεται ἄνευ ἀριθμοῦ. Βλ. Παραρτήματα σ. 1272.

ΙΒ'. ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟΝ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟΝ ΝΟΜΩΝ, ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΩΝ, ΥΠΟΥΡΓΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ, ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΚΑΠ.

Επεξήγησις κυριωτέρων συντετμημένων λέξεων: ά.δ.=Αγορανομική διάταξις· ά.δ.σ. Ι.Κ.Α.=Απόφασις Διοικητικού Συμβουλίου Ιδρύμ. Κοινων. Ασφαλίσεων· ά.έ.δ.=Απόφασις Επιτροπής Διαιτησίας· ά.ν.=Αναγκαστικός νόμος· ά.π.έ.ύ.=Απόφασις Πενταμελούς Επιτροπής έξ Υπουργών· ά.π.κ.=Απόφασις Προέδρου Κυβερνήσεως· ά.ύ. ή ύ.ά.=Απόφασις Υπουργού· Δ/γμα=Διάταγμα· ν.=Νόμος· ν.δ.=Νομοθετικόν διάταγμα· π. ύ.σ.=Πράξις Υπουργικού Συμβουλίου· σ.π.=Συντακτική πράξις· σ.σ.=Συλλογική σύμβασις· Ψήφ.=Ψήφισμα.

Α

Αγγειοπλάσται. Βλ. λ. *Κεραμοποιοί, Ταμεία.*

Αγροτική Τράπεζα. Βλ. λ. *Τράπεζαι.*

Άδεια μισθωτών. Επέκτασις άρθρ. 2 παράγρ. δ ά.ν. 539/1945 εις μαγείρους και βοηθούς αυτών, Δ/γμα σ. 100.—Όμοίως εις θερμαστάς ξηράς, Δ/γμα σ. 100.—Αναστολή χορηγήσεως άδειών ά.ν. 539/1945 εις άρτεργάτας και άρτοπαλλήλους, Δ/γμα σ. 100, Δ/γμα σ. 1173.—Άδεια άνευ αποδοχών· ού συνυπολογισμός ημερών δι' υπολογισμόν δώρου εορτών, ύ.ά. 27510/1954 σ. 444, ύ.ά. 28030/1954 σ. 1318.—Άδεια κληρωμάτων φορτηγών πλοίων άνω 4500 τόννων, ύ.ά. 16635/1954 σ. 549.—Εξουσιοδότησις διά αύσιασιν κεφαλαίου ύπερ αδειούχων μισθωτών, ν. 2855/1954 σ. 672.

Αεριόφως. Βλ. και λ. *Ταμεία.* Δημοτική Επιχείρησις Αεριόφωτος Αθηνών. Επίδομα ανθυγιεινής εργασίας εις εργαζομένους εις τμήματα τινά, ά.ύ. 28529/1954 σ. 441, ά.ύ. 9322/1954 σ. 445.—Αύξησις αποδοχών προσωπικού, ά.έ.δ. 15603/1954 σ. 551, ά.ύ. 27357/1954 σ. 612.—Κήρυξις εκτελεστής αποφάσεως χορηγήσεως εφ' άπαξ οικονομικής ενισχύσεως εις προσωπικόν, ά.ύ. 27784/1954 σ. 897.

Αεροθεραπεία. Βλ. λ. *Επιδόματα.*

Αεροπλάνων Κρατ. Εργοστάσιον. Καταβολή επιδόματος Χριστουγέννων 1953 και Νέου Έτους 1954 εις προσωπικόν, ά.ύ. 29381/1953 σ. 164.—Διατάξεις τινές αφορώσαι το ιδιωτικόν προσωπικόν της Βασιλικής Αεροπορίας, ν. 2882/1954 σ. 833.

Αεροπορία Βασιλική. Διατάξεις τινές αφορώσαι το ιδιωτικόν προσωπικόν της Βασιλικής Αεροπορίας, ν. 2882/1954 σ. 833.

Αεροπορία πολιτική. Εγκρισις συλλογικής συμβάσεως εργασίας επερί του προσωπικού επιχειρήσεων έναερίων μεταφορών, ά.π.έ.ύ. 17745/1954 σ. 602.—Χορήγησις αύξήσεως αποδοχών προσωπικού επιχειρήσεων έναερίων μεταφορών, ά.ύ. 27423/1954 σ. 620, 674.—Εφαρμογή άρθρ. 41 ν.δ. 2698/1953 επί τεχνικού προσωπικού συντηρήσεως αεροσκαφών, άρθρ. 10 ν.δ. 3083/1954 σ. 1169.—Εκκαθάρισις της υπό του ά.ν. 1856/1951 συσταθείσης Ελληνικής Εθνικής Αεροπορικής Ανωνύμου Εταιρείας Τ.Α.Ε., ν.δ. 3006/1954 σ. 1122.

Ακριβείας έπίδομα. Βλ. λ. *Επιδόματα.*

Ακτοπλοϊκαί συγκοινωνίαι. Τροποποίησις διατάξεων τινων ά.ν. 1091/1938 περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως διατάξεων τινων ν. 6059 και 5570 (ακτοπλοϊκαί συγκοινωνίαι και μεταφοραί), ν. 2753/1954 σ. 328.

Αλιεργάται. Ανάκλησις της υπ' αριθ. 20063/1953 αποφάσεως Υπουργού Εργασίας, ά.ύ. 28569/1953 σ. 165.—Πληρώματα αλιευτικά· δώρον Πάσχα 1954, ύ.ά. 22320/1954 σ. 501.

Αλιευτικαί επιχειρήσεις. Εξαίρεσις εισφοράς υπέρ Εργατικής Εστίας, ύ.ά. 45040/1954 σ. 677.

Αλλαντοποιεία. Βλ. λ. *Αποδοχαί.*

Αλλοδαποί. Ασφάλισις ανεργίας· εξαίρεσις, ν. δ. 2961/1954 σ. 941.—Παροχή διευκολύνσεων και απαλλαγών του άρθρ. 7 του ν. 1633/1951 εις την εταιρείαν Impresa Inc Giovanni Radio & Co S.P.A. και το αλλοδαπόν προσωπικόν αυτής, ά.ύ. 46890/1954 σ. 895, ά.ύ. 56806/1954 σ. 1317.—Ομοίως εις εταιρείαν Societá Anonima Elettrificazione S.P.A. και το αλλοδαπόν προσωπικόν αυτής, ά.ύ. 56807/1954 σ. 1317.—Προϋποθέσεις και υποχρεώσεις διά την μετάκλησιν αλλοδαπών καλλιτεχνών, ά.ύ. 76028/1954 σ. 275.—Κύρωσις της μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου, της εν Ελλάδι Αποστολής Προγραμμάτων Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής και Τραπέζης Ελλάδος συμβάσεως περί καταργήσεως της Κεντρικής Επιτροπής Δανείων και Ιδρύσεως Οργανισμού Χρηματοδοτήσεως Οικονομικής Αναπτύξεως, ν. δ. 2970/1954 σ. 1069.

Αμερικανοί. Βλ. λ. *Αλλοδαποί.*

Αμοιβαί. Βλ. λ. *Αποδοχαί, Συλλογικαί συμβάσεις, Δικηγόροι, Φορτοεκφορτωταί.*

Αμύλου βιομηχανίαι. Βλ. λ. *Αποδοχαί.*

Αναγγελία. Καταγγελίας σχέσεως εργασίας και λήξεως σχέσεως εργασίας αριαμένου χρόνου· καταργήσις ν. 118/1945, άρθρ. 13, 37 ν.δ. 2961/1954 σ. 941, Εισαγ. Έκθ. σ. 950.

Αναθεώρησις. Εν διοικασία διοικ. άσφαλ. δικαστηρίων, Δ/γμα σ. 491.—Συνταξιοδοτικών αποφάσεων Ι.Κ.Α., Δ/γμα σ. 785.

Ανακοπή. Εν διαδικασία διοικ. άσφαλ. δικαστηρίων, Δ/γμα σ. 491.

Αναπαύσις. Βλ. λ. *Κυριακή, Εορταί.*

Ανάπηροι. Προσθήκη εις παράγρ. 4 άρθρ. 4 ν. 2348/1953 (συγχώνευσις Ταμ. Ασφ. Καπνεργατών μετά του Ι.Κ.Α.)· μείωσις ημερών εργασίας δι' ησφαλισμένους αναπήρους πολέμου, άρθρ. 15 ν. δ. 2954/1954 σ. 936, βλ. και άρθρ. 36 ν.δ. 2961/1954 σ. 950.—Με ποσοστόν αναπηρίας άνω των 50 % παρέχοντες εξηρτημένην εργασίαν· μη αναστολή συντάξεως, άρθρ. 33 ν.δ. 3083/1954 σ. 1172.

Αναψυκτήρια. Δώρον εορτών σερβιτόρων, ύ.ά.

27540/1954 σ. 446, ὑ.ά. 28030/1954 σ. 1318.

Ἀνεργία - Ἄνεργοι. Σύστασις Ὀργανισμοῦ Ἀπασχολήσεως καὶ Ἀσφαλίσεως Ἀνεργίας· ὑπηρεσίαι καὶ ἀντικείμενον ἁρμοδιότητος· ἀσφάλισις ἀνεργίας· ὑπαγόμενα καὶ ἐξαιρούμενα πρόσωπα· ἀναγγελία καταγγελίας τῆς σχέσεως ἐργασίας καὶ λήξεως σχέσεως ἐργασίας ἀορισμένου χρόνου· ἀποζημίωσις ἀμειβομένων ἐπὶ ποσοστοῖς· διαθεσιμότης· ἐκ περιτροπῆς ἐργασία· παροχαὶ ἀνεργίας· ἀσφάλισις ἀσθενείας· πόροι τοῦ ὀργανισμοῦ· διαδικασία εἰσπράξεως εἰσφορᾶς· κύρωσις ἀποφάσεων Ὑπουργοῦ Ἐργασίας σχετικῶν μὲ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ν. 2054/1952· εἰσφοραὶ καὶ ἐπιδόματα στρατευομένων· παραγραφὴ ἀξιώσεων ἐφέδρων ἐκ τοῦ ν. 2054/1952 κατὰ Ι.Κ.Α.· ἐπίδομα στρατεύσεως ἐφέδρων Λιμενικοῦ Σώματος· στρατιωτικὴ ὑπηρεσία ὡς χρόνος πραγματικῆς ὑπηρεσίας· κύρωσις ὑπ. ἀποφ. περὶ βοηθημάτων ἀνεργίας κλπ.· καταργήσεις ν. 118/1945, ν. δ. 2961/1954 σ. 941, Εἰσηγ. Ἔκθ. σ. 950.—Τρόπος ὑπολογισμοῦ καταβλητέων εἰς ἐπιδοτουμένους ὑπὸ Ὀργανισμοῦ Ἀπασχολήσεως καὶ Ἀσφαλίσεως Ἀνεργίας ἐπιδομάτων ἀνεργίας καὶ στρατεύσεως, ἀ.ὑ. 30251/1954 σ. 1067.—Ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 33 τοῦ ν. δ. 2961/1954 κυρωθεῖσα ἀφ' ἧς ἰσχύει ὑπ' ἀριθ. 2568/1952 προεγκριτικὴ ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐν σχέσει μὲ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ν. 2054 στρατευομένων μισθωτῶν. Προεγκρ. ἀ.ὑπ. Ἐργασ. 2568/1952 σ. 1067.—Σχέδιον νομοθ. δ/τος περὶ συστάσεως Ὀργανισμοῦ Ἀπασχολήσεως καὶ Ἀσφαλίσεως Ἀνεργίας, σ. 855.—Ἐπὶ τῆς διὰ τοῦ ν. 2961/1954 καταργήσεως τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945, ἀπὸ τὰ ἐπίσημα πρακτικὰ τῶν συνεδριάσεων τῆς Βουλῆς, συνεδρίασις τῆς 17 Νοεμβρίου 1954, σ. 1963.—Σύστασις Συμβουλίου Ἀνεργίας, ὑ.ά. 30437/1953 σ. 162.—Κατάταξις εἰς κλάσεις τῶν ἠσφαλισμένων δι' ὑπολογισμὸν ἐπιδομάτων ἀνεργίας, ἀ.ὑ. 30534/1954 σ. 1317.—Παράτασις ἐπιδοτήσεως ἀπόρων ἀνέργων ναυτικῶν καὶ τροποποίησις τῶν σχετικῶν διατάξεων, Δ/γμα σ. 1123. Βλ. καὶ λ. *Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας, Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις.*

Ἀνήλικοι. Ἀσφάλισις ἀνεργίας· ἐξαιρέσεις, ν.δ. 2961/1954 σ. 941.

Ἀνθόκηποι. Ἄδωρον ἑορτῶν μισθωτῶν, ὑ.ά. 27085/1954 σ. 217, ὑ.ά. 27540/1954 σ. 446, ὑ.ά. 28030/1954 σ. 1318.—Ἐργάται· ὑπαγωγὴ εἰς αὐξήσεις ἀποδοχῶν, ὑ.ά. 27653/1954 σ. 613, 674.

Ἀνθοπωλεῖα. Ἰωαννίνων· ἐξαίρεσις ἡμερῶν μερικῆς ἀργίας, Δ/γμα σ. 159.

Ἀνθυγιεινὴ ἐργασία. Βλ. λ. *Ἐπιδόματα.*

Ἀνοικοδόμησις. Ἀνάκλησις ἀπορ. 18339/1952 Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας· χρόνος παύσεως εἰσφορᾶς μισθωτῶν πρὸς ἀνοικοδόμησιν Ἑλληνικοῦ Χωριοῦ, ἀ.ὑ 27216/1953 σ. 105.

Ἀντιπράσωποι ἐμπορικοί. Βλ. λ. *Ἐμπορικοὶ ἀντιπρόσωποι.*

Ἀνώνυμος ἑταιρεία. Αὔξησις ἀποδοχῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν ἀνων. ἑταιρειῶν ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων κλπ., ἀ.ὑ. 27358/1954 σ. 447, 499, ἀ.ἐ.ὑ. 15157/1954 σ. 551.—Ἐργάται γεωργοκτηνοτροφικῶν ἐργασιῶν ἀσκουμένων ὑπὸ ἀνωνύμων ἑταιρειῶν· ὑπαγωγὴ εἰς αὐξήσεις ἀποδοχῶν, ὑ.ά. 27653/1954 σ. 613.—Ὑπεύθυνοι ἐπὶ καθυστερήσεως εἰσφορῶν Ι.Κ.Α., ὑ.ά. 45040/1954 σ. 677.—Ἄδωρον ἑορτῶν νομικῶν συμβούλων, ὑ.ά. 27540/1954 σ. 444, ὑ.ά. 28030/1954 σ. 1318.

Ἀποδοχαί. *Α'. Γενικά.* Αὔξησις ἀποδοχῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν ἀνων. ἑταιρειῶν ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων κλπ., ἀ.ὑ. 27358/1954 σ. 447, 499, ἀ.ἐ.ὑ. 15157 σ. 551.—Αὔξησις ἀποδοχῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, ὑπηρετῶν καὶ ἐργατοτεχνιτῶν ἐν γένει μὴ τυχόντων αὐξήσεως ἀπὸ 1.2.1954 καὶ ἐντεῦθεν, ἀ.ὑ. 27653/1954 σ. 613, 674, ἀ.π.ἐ.ὑ. 20835/1954 σ. 675.—Αὔξησις ἀποδοχῶν τῶν κατὰ μονάδα ἐργασίας ἀμειβομένων μισθωτῶν, ἀ.ὑ. 27727/1951 σ. 851.—Κήρυξις ἐκτελεστῆς ἀποφάσεως Συμβουλίου ν. 2058/1952· ἀποτίμησις τροφῆς ἐργατοτεχνιτῶν, ἀ.ὑ. 27316/1954 σ. 440.—Ἔγκρισις ἀποφάσεως Συμβουλίου ν. 2058/1952, ἀφορώσης καθορισμὸν ἀποτιμήσεως παρεχομένης τροφῆς, ἀ.ὑ. 2911/1954 σ. 442.—Μὴ περαιτέρω προσαύξησις τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν δι' ἰδιαιτέρου ἐπιδόματος ἀνθυγιεινῆς ἐργασίας, ἀ.π.ἐ.ὑ. 18049/1954 σ. 676.—Ἐξαίρεσις ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἀπὸ 1.2.1954 ἐκδοθεισῶν ἀποφάσεων Ὑπουργοῦ Ἐργασίας περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν ἐνίων κατηγοριῶν μισθωτῶν, ἀ.ὑ. 27860/1954 σ. 1077.—Πρόστιμα ἐπὶ ἀποδοχῶν· Ἐργατικὴ Ἑστία, ὑ.ά. 45040/1954 σ. 677.—Αὔξησις καὶ ἐνσωμάτωσις ἐπιδόματος ἀκριβείας εἰς τακτικὰς ἀποδοχὰς τῶν ἐπὶ σχέσει ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου ὑπηρετούντων μισθωτῶν, ἀ.π.ὑ.ἐ. 11306/1954 σ. 890.—Ἔγκρισις ἀποφάσεως Συμβουλίου ν. 2058/1953 περὶ προσαυξήσεως 10 ο/ο τῶν τιμολογίων ἀμοιβῆς τῶν ἐργαζομένων εἰς μὴ μόνιμον ἐργοδότην, ἀ.π.ἐ.ὑ. 63903/1953 σ. 55.

Β'. Φορολογία· χαρτόσημον. Τρόπος καταβολῆς φόρου μισθωτῶν ὑπηρεσιῶν καὶ τελῶν χαρτοσήμου, ἀ.ὑ. 1152/1954 σ. 1073.—Τροποποίησις καὶ συμπλήρωσις τοῦ Κώδικος φορολογίας καθαρῶν προσόδων· φορολογία ἀμοιβῶν ἐκ μισθωτῶν ὑπηρεσιῶν, ν.δ. 2901/1954 σ. 833.

Γ'. Κατὰ κατηγορίας μισθωτῶν.

Ἀγγειοπλαστῶν, βλ. κατωτέρω *Κεραμοποιεῖα.*

Ἀεριόφωτος: Αὔξησις ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Δημοτικῆς Ἐπιχειρήσεως Ἀεριόφωτος Ἀθηνῶν, ἀ.ἐ.ὑ. 15603/1951 σ. 551, ἀ.ὑ. 27857/1954 σ. 612.—Κήρυξις ἐκτελεστῆς ἀποφάσεως χορηγήσεως ἐφ' ἅπαξ οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως εἰς προσωπικὸν Δημοτικῆς Ἐκμεταλλεύσεως Ἀεριόφωτος Ἀθηνῶν, ἀ.ὑ. 27784/1954 σ. 897.

Ἀεροπορικῶν ἐπιχειρήσεων, βλ. κατωτέρω *Ἐναερίων μεταφορῶν.*

Ἁλιεργατῶν: Ἀνάκλησις τῆς ὑπ' ἀριθ. 20063/1953 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἀ.ὑ. 38560/1953 σ. 165.

Ἁλλαντοποιεῖα: Καθορισμὸς ἡμερομισθίων καὶ λοιπῶν ὅρων ἀμοιβῆς ἐργατοτεχνιτῶν ἁλλαντοποιείων Θεσσαλονίκης, ἀ.ὑ. 27775/1954 σ. 1004.

Ἀμμοκονιαστῶν: Βλ. κατωτέρω *Οἰκοδόμοι.*

Ἀμύλου κλπ. βιομηχανιῶν: Ἔγκρισις οἰκονομικῶν ὅρων συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ἐργατοτεχνιτῶν τῶν βιομηχανιῶν ἀμύλου καὶ ἀμυλοσακχάρου Πειραιῶς, ἀ.π.ἐ.δ. 28125/1954 σ. 897.—Καθορισμὸς ἀποδοχῶν ἐργατοτεχνιτῶν βιομηχανιῶν ἀμύλου καὶ ἀμυλοσακχάρου Πειραιῶς, ἀ.δ. 27870/1954 σ. 850.

Ἀρτεργατῶν: Καθορισμὸς ἡμερομισθίων ἀρτεργατῶν, ἀ.π.ἐ.δ. 24810/1954 σ. 845, ἀ.δ. 27707/1954 σ. 846.—Αὔξησις ἀποδοχῶν ἐργατοτεχνιτῶν ἐργοστασίων παραγωγῆς ἀρτοποιΐας, ἀ.π.ἐ.δ. 24812/1954 σ. 791, ἀ.δ. 27288/1954 σ. 851.

Ἀσφαλιστικῶν ἐπιχειρήσεων: Καθορισμὸς ἀποδοχῶν ὑπαλλήλικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐν Ἑλλάδι ἀσφαλιστικῶν ἐπιχειρήσεων, ἀ.δ. 27625/1954 σ. 604.—...ἔγκρισις συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀ.π.ἐ.δ. 17745/1954 σ. 602.—Ἐξαίρεσις προσωπικοῦ ἀπὸ αὐξήσεων ἀποδοχῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν Ἀνωνύμων Ἑταιρειῶν κλπ., ἀ.δ. 27358/1954 σ. 447, ἀ.δ. 15157/1954 σ. 551.

Αὐτοκινήτων: Ἐξόφλησις εἰς δόσεις χορηγηθείσης ἀναδρομικῆς αὐξήσεως εἰς προσωπικὸν ἀστικῶν λεωφορείων Πειραιῶς καὶ Περιχώρων, ἀ.π.ἐ.δ. 68083/1953 σ. 108.—Ἔγκρισις ἀποφάσεως Συμβουλίου ν. 2053/1952 περὶ ἀπορρίψεως αἰτήματος περὶ ἐπεκτάσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 29149/1953 ἀποφάσεως εἰς ὑπαλλήλους γραφείων τῶν Κ.Τ.Ε.Α. Ἀθηνῶν - Πειραιῶς, ἀ.δ. 27121/1953 σ. 109.—Ἔγκρισις συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ καθορισμὸς ἀποδοχῶν ὁδηγῶν καὶ εἰσπρακτόρων ἰδιωτικῶν ἀστικῶν λεωφορείων Ἀθηνῶν - Πειραιῶς - Περιχώρων, ἀ.π.ἐ.δ. 17745/1954 σ. 602, ἀ. δ. 27620/1954 σ. 606.—Χορήγησις αὐξήσεως εἰς τοὺς ὁδηγούς, σταθμάρχας, ἐλεγκτὰς καὶ εἰσπράκτορας τῶν ἀστικῶν καὶ ὑπεραστικῶν λεωφορείων τῶν ἐπαρχιῶν, ἀ.δ. 28540/1954 σ. 1079.—Αὔξησις ἀποδοχῶν σταθμαρχῶν καὶ ἐλεγκτῶν ἰδιωτικῶν ἀστικῶν λεωφορείων Ἀθηνῶν-Πειραιῶς· καθορισμὸς ὁρίων βασικῶν μισθῶν, ἀ.π.ἐ.δ. 20833/1954 σ. 675, ἀ.δ. 27649/1954 σ. 676, ἀ. δ. 27916/1954 σ. 1127.—Ἔγκρισις συλλογικῆς συμβάσεως καὶ καθορισμὸς ἀποδοχῶν ὁδηγῶν αὐτοκινήτων πολυτελείας ἰδιωτικῆς χρήσεως, ἀ.π.ἐ.δ. 24811/1954 σ. 790, ἀ.δ. 27285/1954 σ. 847.—Ἔγκρισις συλλογικῆς συμβάσεως καὶ καθορισμὸς ἀποδοχῶν ὁδηγῶν φορτηγῶν αὐτοκινήτων ἰδιωτικῆς χρήσεως, ἀ.π.ἐ.δ. 24811/1953 σ. 790, ἀ.δ. 27437/1954 σ. 853.

Βαρελοποιῶν: Ἔγκρισις συλλογικῆς συμβάσεως· καθορισμὸς ἀποδοχῶν ἐργατῶν βαρελοποιῶν Ἰτέας, ἀ.π.ἐ.δ. 24811/1954 σ. 790, ἀ.δ. 27201/1954 σ. 957.

Βιβλιοδετῶν: Ἔγκρισις ἀποφάσεως Συμβουλίου ν. 2053/1952 ἀπορριπτικῆς διαιτητικὴν ἀπόφασιν περὶ αὐξήσεως ἡμερομισθίων ἐργατοτεχνιτῶν βιβλιοδετῶν Ἀθηνῶν, ἀ.δ. 28523/1953 σ. 109.—Αὔξησις ἀποδοχῶν ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ βιβλιοδετείων Ἀθηνῶν - Πειραιῶς καὶ Περιχώρων, ἀ.π.ἐ.δ. 17743/1954 σ. 612, ἀ.δ. 27308/1954 σ. 607.

Βυρσοδεψεργατῶν: Ἔγκρισις πρακτικοῦ συμβιβασμοῦ βυρσοδεψῶν καὶ βυρσοδεψεργατῶν Χίου· παρεχόμεναι αὐξήσεις ἡμερομισθίων, ἀ.δ. 31122/1953 σ. 58.—Αὔξησις ἀποδοχῶν βυρσοδεψεργατῶν ἄπασης τῆς Χώρας, ἀ.δ. 27583/1954 σ. 610, ἀ.π.ἐ.δ. 17742/1954 σ. 611.

Γαρυφ: Ἔγκρισις συλλογικῆς συμβάσεως· αὐξήσεις ἀποδοχῶν ἐργατοϋπαλλήλων γκαράζ Ἀθηνῶν, Πειραιῶς, Περιχώρων, ἀ.π.ἐ.δ. 24811/1954 σ. 790, ἀ.δ. 27443/1954 σ. 853.—

Δημοσίων ὑπαλλήλων κλπ.: Βλ. λ. *Ὑπάλληλοι δημόσιοι.*

Διεθνοῦς Ἑταιρείας Κλινάμαξῶν: Καθορισμὸς αὐξήσεως κ.λ.π. ὅρων ἐργασίας προσωπικοῦ Διεθνοῦς Ἑταιρείας Κλινάμαξῶν ἐν Ἑλλάδι, ἀ.δ. 271/68/5/1954 σ. 1011.

Ἐδωδιμοπωλείων: Ἀθηνῶν, Πειραιῶς, Περιχώρων· αὐξήσεις ἀποδοχῶν, ἀ.δ. 27410/1954 σ. 618, 674, ἀ.π.ἐ.δ. 20834/1954 σ. 675.

Ἐκδορασφαγέων: Ἀπόρριψις συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκδορασφαγέων Λαρίσης, ἀ.δ. 27891/1953 σ. 107.—Καθορισμὸς ἀμοιβῆς ἐκδορασφαγέων Ἐδέσσης, ἀ.δ. 27320/1954 σ. 437.—Ἔγκρισις ἀποφάσεως Συμβουλίου ν. 2053/1952 ἐγκρίναντος τὴν ἀπὸ 25.9.1953 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας ἐκδορασφαγέων Ἐδέσσης, ἀ.δ. 9308/1954 σ. 443.—Καθορισμὸς ἀμοιβῆς ἐκδορασφαγέων Κοζάνης, ἀ.δ. 27317/1954 σ. 438.—Ἔγκρισις τοπικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας περὶ ἐργατοτεχνιτῶν ἐκδορασφαγέων λευκῶν κρεάτων Ἀθηνῶν, ἀ.π.ἐ.δ. 17745/1954 σ. 602.—Καθορισμὸς τιμολογίου ἀμοιβῆς ἐκδορασφαγέων λευκῶν κρεάτων Ἀθηνῶν, ἀ.δ. 27718/1954 σ. 735.—Καθορισμὸς ἀμοιβῆς διὰ σφαγὴν ζώων παρ' ἐκδορασφαγέων Αἰγίου, ἀ.δ. 27508/1954 σ. 897.

Ἐλαιοτριβείων: Ἔγκρισις ἀποφάσεως Συμβουλίου ν. 2053/1952 περὶ ἐγκρίσεως τῆς ἀπὸ 24.11.1952 συλλογ. συμβάσεως ἐργασίας ἐργατοτεχνιτῶν ἐλαιοτριβείων Λέσβου, ἀ.π.ἐ.δ. 68902/1953 σ. 54.—Κήρυξις ἐκτελεστῆς ἀποφάσεως περὶ ἐγκρίσεως συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐργατοτεχνιτῶν ἐλαιοτριβείων Λέσβου, πλὴν Πλωμαρίου, ἀ.δ. 27122/1953 σ. 104.—Καθορισμὸς βασικῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων ἐργαζομένων εἰς ἐλαιοτριβεῖα νήσου Λέσβου, ἀ.δ. 28000/1954 σ. 1316.—Ἔγκρισις ἀποφάσεως Συμβουλίου ν. 2053/1952 περὶ ὁρισμοῦ καθορισμὸν ὅρων ἀμοιβῆς καὶ ἐργασίας ἐργατῶν ἐλαιοτριβείων Ἀμαλιάδος, ἀ.δ. 9302/1954 σ. 436.—Ἐργαζομένων εἰς ἐλαιοτριβεῖα Ἀμαλιάδος· κήρυξις ἐκτελεστῆς ἀποφάσεως ν. 2053/1952, ἀ.δ. 28531/1954 σ. 489.—Κήρυξις ἐκτελεστῆς ἀποφάσεως καθορισμοῦ ἀμοιβῆς ἐργατοτεχνιτῶν ἐλαιοτριβείων περιφερείας Νομοῦ Ἀχαΐας, ἀ.δ. 28528/1954 σ. 896.

Ἐλαιουργοσαπωνοποιῶν: Κήρυξις ἐκτελεστῆς ἀποφάσεως Συμβουλίου ν. 2053/1952 περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν ἐλαιουργοσαπωνοποιῶν, ἀ.δ. 28526/1953 σ. 106.—Ἀνάκλησις ταύτης, ἀ.δ. 28510/1954 σ. 730.—Προσαύξησις κατὰ 10 ο/ο ἡμερομισθίων ἐργατοτεχνιτῶν ἐλαιουργοσαπωνοποιῶν ἐπαρχιῶν, ἀ.δ. 27909/1954 σ. 1076.

Ἐμπορικῆς Τραπέζης, βλ. κατωτέρω *Τραπεζῶν*.

Ἐμπορικῶν καταστημάτων: Χορήγησις αὐξήσεως ἀποδοχῶν προσωπικοῦ ἐμπορικῶν καταστημάτων Ἀθηνῶν, ἀ.ὑ. 27582/1954 σ. 603, ἀ.π.ἐ.ὑ. 17744/1954 σ. 611.—Ἔγκρισις συλλογ. συμβάσεως ἐργασίας περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν ὑπαλλήλων ἐμπορικῶν καταστημάτων Πειραιῶς, ἀ.π.ἐ.ὑ. 17745/1954 σ. 602.—Ἑρμηνεία διατάξεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 27582/1954 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἀ.ὑ. 27582/1954 σ. 1074.—Καθορισμὸς ἀποδοχῶν ὑπαλλήλων ἐμπορικῶν καταστημάτων Πειραιῶς, ἀ.ὑ. 27621/1954 σ. 603.—Καθορισμὸς βασικῶν ἀποδοχῶν ὑπαλλήλων ἐμπορικῶν καταστημάτων Θεσσαλονίκης, ὑ.ἀ. 27901/1954 σ. 955.—Καθορισμὸς ἀποδοχῶν προσωπικοῦ πωλήσεως καὶ ταμιῶν ἐμπορικῶν καταστημάτων καὶ πρατηρίων ἐν γένει Καλαμῶν, ἀ.π.ἐ.ὑ. 24813/1954 σ. 845, ἀ.ὑ. 27378/1954 σ. 892.

Ἐναερίων μεταφορῶν: Χορήγησις αὐξήσεως ἀποδοχῶν προσωπικοῦ ἐπιχειρήσεων ἐναερίων μεταφορῶν, ἀ.ὑ. 27428/1954 σ. 620, 674.

Ἑνώσεως Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν: Αὔξησις ἀποδοχῶν μονίμου καὶ ἐκτάκτου ὑπαλληλικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ τῆς Ἑνώσεως Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν Ροδόπης, ἀ.ὑ. 27956/1954 σ. 1230.

Ἑστιατορίων κλπ.: Ἔγκρισις οἰκον. ὅρων συλλογ. συμβάσεως ἐργασίας σκηβιτόρων καὶ βοηθῶν ἑστιατορίων, ζυθεστιατορίων, οἰνομαγειρείων, κλπ. Πειραιῶς καὶ Περιχώρων, ἀ.π.ἐ.ὑ. 24811/1954 σ. 790.

Ἐφαπλωματοποιῶν: Ἔγκρισις οἰκον. ὅρων συλλογικῆς συμβάσεως· καθορισμὸς τῶν ἀποδοχῶν τῶν τεχνιτῶν ἐφαπλωματοποιῶν Ἡρακλείου Κρήτης, ἀ.ὑ. 27856/1954 σ. 1008.

Ζαχαροπλαστείων: Ἔγκρισις οἰκονομικῶν ὅρων συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας· αὔξησις ἀποδοχῶν προσωπικοῦ ζαχαροπλαστείων Ἀθηνῶν καὶ Προαστείων, ἀ.π.ἐ.ὑ. 24811/1954 σ. 790, ἀ.ὑ. 27389/1954 σ. 893.—Κήρυξις ἐκτελεστῆς τῆς ἀπὸ 19.4.1954 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας προσωπικοῦ ζαχαροπλαστείων Ἀθηνῶν καὶ Προαστείων, ἀ.ὑ. 27389/1954 σ. 1314. Βλ. καὶ κατωτέρω *Καφεζαχαροπλαστείων*.

Ζυθοπαγοποιΐας: Ἔγκρισις οἰκον. ὅρων συλλογικῆς συμβάσεως· αὔξησις ἀποδοχῶν προσωπικοῦ ζυθοποιΐας καὶ ψυγείων ἁπάσης τῆς Χώρας, ἀ.π.ἐ.ὑ. 24811/1954 σ. 790.

Ζυμωτικῶν ἐργατῶν: Ἔγκρισις ἀποφάσεως Συμβουλίου ν. 2053/1952, δι' ἧς τροποποιεῖται ἡ ὑ.ἀ. 68420/1951, ἀφορῶσα καθορισμὸν ἡμερομισθίων ἐργατοτεχνιτῶν καὶ ἐργατῶν ἐργοστασίων ζυμωτικῶν ἁπάσης τῆς Χώρας, ἀ.ὑ. 28512/1954 σ. 388, ἀ.ὑ. 9304/1954 σ. 436.—Ἀνάκλησις ὑ.ἀ. 28512/1954 σ. 958.

Ἡλεκτροτεχνιτικῶν ἑταιρειῶν: Ἔγκρισις ἀποφάσεως Συμβουλίου ν. 2053/1952 περὶ ἀπορρίψεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 4/1953 ἀποφάσεως ἐπιτροπῆς ὁμοχρωνικῆς διαιτησίας Ἀθηνῶν περὶ χορηγήσεως αὐξήσεως ἐπὶ ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Η.Ε.Α.Π., ἀ.π.ἐ.ὑ. 69078/1953 σ. 109.—Ἔγκρισις ἀποφάσεως Συμβουλίου ν. 2053/1952 ἀφορώσης προσωπικὸν Η.Ε.Α.Π., ἀ.ὑ. 28514/1953 σ. 110.—Ἔγκρισις συλλογικῆς συμβάσεως· αὔξησις ἀποδοχῶν προσωπικοῦ τῆς Η.Ε.Α.Π., ἀ.π.ἐ.ὑ. 17745/1954 σ. 603, ἀ.ὑ. 27678/1954 σ. 620, 674.—Ἔγκρισις εἰδικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Η.Ε.Μ., ἀ.π.ἐ.ὑ. 17745/1954 σ. 603.—Αὔξησις ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Η.Ε.Μ., ἀ.ὑ. 27297/1954 σ. 615, 674.—Αὔξησις τῶν ἀποδοχῶν ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ Ὀργανισμοῦ Ὑδρεύσεως καὶ Ἠλεκτροφωτισμοῦ Λαρίσης, ἀ.ὑ. 27548/1954 σ. 675.

Ἠλεκτροτεχνιτῶν: Ἔγκρισις συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας· καθορισμὸς ἀποδοχῶν ἠλεκτροτεχνιτῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργοστασίων Ἑλλάδος, ἀ.π.ἐ.ὑ. 17745/1954 σ. 602, ἀ.ὑ. 27287/1954 σ. 729.—Καθορισμὸς ἀποδοχῶν ἠλεκτροτεχνιτῶν, ραδιοτεχνιτῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργοστασίων Πειραιῶς, ἀ.ὑ. 27626/1954 σ. 608.—Ἠλεκτροτεχνιτῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου Πειραιῶς· συμπλήρωσις ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ὑ.ἀ. 27623/1954 σ. 957.

Θερμαστῶν: Ἔγκρισις οἰκον. ὅρων συλλογικῆς συμβάσεως· καθορισμὸς κατωτάτων ὁρίων ἀποδοχῶν ἀρχιθερμαστῶν, θερμαστῶν βιομηχανικῶν ἐργοστασίων, ἀ.π.ἐ.ὑ. 24811/1954 σ. 790, ἀ.ὑ. 27486/1954 σ. 846.

Καπνοβιομηχανιῶν: Ἔγκρισις συλλογικῆς συμβάσεως· καθορισμὸς ἀποδοχῶν προσωπικοῦ ἀνων. ἑταιρείας «Παπαστράτος ΑΒΕΣ» καὶ «Γ. Α. Κεράνης» Καπνοβιομηχανία «ΕΘΝΟΣ», ἀ.π.ἐ.ὑ. 17745/1954 σ. 602, ἀ.ὑ. 27518/1954 σ. 622, 674.—Ἔγκρισις οἰκ. ὅρων συλλ. συμβάσεως ἐργασίας ἐργατοϋπαλλήλων καπνοβιομηχανίας Καλαμῶν, ἀ.π.ἐ.ὑ. 24811/1954 σ. 790.—Καθορισμὸς ἀποδοχῶν κλπ. τῶν καθ' ἅπασαν τὴν Χώραν ἀπασχολουμένων εἰς τὴν ἐπεξεργασίαν φύλλων καπνοῦ ἐργατῶν καὶ ἐργατριῶν, ἀ.ὑ. 27975/1954 σ. 1231.

Καφεζαχαροπλαστείων: Ἔγκρισις ἀποφάσεως Συμβουλίου ν. 2053/1952, ἀφορώσης καθορισμὸν ἀποδοχῶν προσωπικοῦ καφεζαχαροπλαστείων, ἀ.ὑ. 9312/1954 σ. 442.—Κήρυξις ἐκτελεστῆς ἀποφάσεως Συμβουλίου ν. 2053/1952 περὶ τροποποιήσεως τῆς ὑ.ἀ. 57934/1950 περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν προσωπικοῦ καφεζαχαροπλαστείων καὶ λοιπῶν συναφῶν κέντρων, ὑ.ἀ. 27322/1954 σ. 538.

Καφενείων: Ἀθηνῶν, Πειραιῶς, Περιχώρων· αὔξησις ἀποδοχῶν προσωπικοῦ, ἀ.ὑ. 27410/1954 σ. 618, 674, ἀ.π.ἐ.ὑ. 20834/1954 σ. 675.

Καφενείων: Καθορισμὸς ἀποδοχῶν προσωπικοῦ καφενείων Ἀθηνῶν καὶ Περιχώρων, ἀ.ὑ. 27280/1954 σ. 614, ἀ.ὑ. 27289/1954 σ. 726.—Διόρθωσις ἡμαρτημένων τῆς ὑ.ἀ. 27289/1954 σ. 954.—Ἔγκρισις τῆς σχετικῆς συλλογ. συμβάσεως ἐργασίας, ἀ.π.ἐ.ὑ. 17745/1954 σ. 602.

Κεραμοποιῶν, πλινθοποιῶν, ἀγγειοπλαστῶν: Ἔγκρισις ἀποφάσεως Συμβουλίου ν. 2053/1952 περὶ τροποποιήσεως

της ὑπ' ἀριθ. 24625/1951 ἀποφάσεως Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἀ.π. ἐ.δ. 72360/1953 σ. 109.—Κήρυξις ἐκτελεστῆς τῆς ἄνω ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου ν. 2053/1952, ἀ.δ. 27271/1953 σ. 162, διόρθωσις ἡμαρτημένων σ. 333.—Καθορισμὸς ἀποδοχῶν ἐργατοτεχνιτῶν ἀγγειοπλαστικῶν ἐργαστασίου «Κεραμεικός», ἀ.δ. 27767/1954 σ. 898.

Κινηματογραφικῶν ἐπιχειρήσεων: Αὔξησις ἀποδοχῶν ὑπαλλήλων, ἀ.δ. 27306/1954 σ. 619, 674, ἀ.π.ἐ.δ. 20832/1954 σ. 675.

Κλινικῶν ἰδιωτικῶν: Καθορισμὸς ἀποδοχῶν νοσηλευτικοῦ προσωπικοῦ ἰδιωτικῶν κλινικῶν Ἀθηνῶν - Πειραιῶς καὶ Περιχώρων, ἀ.δ. 27725/1954 σ. 848.

Κλωστοϋφαντουργῶν: Αὔξησις καταβαλλομένων ἡμερομισθίων εἰς ἐργατοτεχνίτας κλωστοϋφαντουργίας, ἀ.δ. 27388/1954 σ. 616,674.—Ἔγκρισις συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας περὶ ἐργατῶν κλωστοϋφαντουργίας, ἀ.π.ἐ.δ. 17745/1954 σ. 602.

Κοινοπραξίας Συνετ. Ὀργ. Συνταγμάτων Κ.Σ.Ο.Σ. Βλ. κατωτέρω *Συνταγμάτων*.

Κοφινοποιῶν: Καθορισμὸς τιμολογίου ἀμοιβῆς ἐργατῶν κοφινοποιῶν Ἀθηνῶν-Πειραιῶς, ὑ.δ. 27442/1954 σ. 958.

Λατόμων: Χανίων, ἀ.δ. 27602/1954 σ. 1078.

Λιμενεργατῶν: Βλ. κατωτέρω *Ὀργανισμοῦ Λιμένος Πειραιῶς*.

Λιπασμάτων Ἐπιχειρείας: Ἔγκρισις ἀποφάσεως Συμβουλίου ν. 2053/1952, ἀφορώσης αὔξησιν ἀποδοχῶν ὑαλουργῶν δ' κατηγορίας τῆς Α.Ε.Ε.Χ.Π. καὶ Λιπασμάτων, ἀ.δ. 9308/1954 σ. 443.—Κήρυξις ἐκτελεστῆς ἀποφάσεως Συμβουλίου ν. 2053/1952, ἀφορώσης αὔξησιν ὁμοίως ὡς ἄνω, ἀ.δ. 28530/1954 σ. 440.—Ἔγκρισις οἰκον. ὅρων συλλογ. συμβάσεως· καθορισμὸς ἀποδοχῶν ἐργατοτεχνιτῶν (τζαμάδων) Α.Ε.Ε.Χ.Π. καὶ Λιπασμάτων, ἀ.π.ἐ.δ. 24811/1954 σ. 790, ἀ.δ. 27855/1954 σ. 1006.—Αὔξησις ἀποδοχῶν ἐργατοτεχνιτῶν Μεταλλείων Κασσάνδρας Α.Ε.Ε.Χ.Π. καὶ Λιπασμάτων, ἀ.δ. 27752/1954 σ. 895.—Καθορισμὸς ὅρων ἀμοιβῆς καὶ ἐργασίας φορτοεκφορτωτῶν τῆς Α.Ε.Ε.Χ.Π. καὶ Λιπασμάτων, ἀ.δ. 27795/1954 σ. 1009.—Ἔγκρισις οἰκον. ὅρων συλλογ. συμβάσεως· καθορισμὸς ἀποδοχῶν ἐργατοτεχνιτῶν μολυβδουργῶν-ὑδραργυροσαγκολλητῶν Ἑταιρείας Λιπασμάτων, ἀ.π.ἐ.δ. 24811/1954 σ. 790, ἀ.δ. 27782/1954 σ. 894.

Λουτρῶν: Κήρυξις ἐκτελεστῆς ἀποφάσεως Συμβουλίου ν. 2053/1952 περὶ ἐξαιρέσεως τοῦ προσωπικοῦ λουτρῶν Καλαμακίου ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 27608/1953 ἀποφάσεως, ἀ.δ. 27535/1954 σ. 440.

Μεταλλείων: Αὔξησις κατὰ 30ο/ο ἀποδοχῶν ἐργατοτεχνιτῶν μεταλλείων καὶ ὀρυχείων πάσης τῆς Χώρας, ἀ.δ. 27528/1954 σ. 1074.—Αὔξησις ἀποδοχῶν ἐργατοτεχνιτῶν Μεταλλείων Κασσάνδρας Α.Ε.Ε.Χ.Π. καὶ Λιπασμάτων, ἀ.δ. 27752/1954 σ. 895.

Μηχανικῶν πρακτικῶν: Καθορισμὸς ἀποδοχῶν πρακτικῶν μηχανικῶν, ἀ.δ. 27486/1954 σ. 618, 674.—Ἔγκρισις τῆς σχετικῆς συλλογ. συμβάσεως ἐργασίας, ἀ.π.ἐ.δ. 17745/1954 σ. 602.

Μυλεργατῶν: Αὔξησις ἀποδοχῶν μυλεργατῶν, ἀ.π.ἐ.δ. 24889/1954 σ. 791.—Αὔξησις προσωρινὴ ἀποδοχῶν μυλεργατῶν, ἀ.δ. 27384/1954 σ. 845.

Νομικῶν Προσώπων Δ. Δ. Αὔξησις μηνιαίου μισθοῦ ὑπαλλήλων νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, π.ὑ.σ. 145/1954 σ. 331.—Αὔξησις ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Δημοσίου καὶ Ν.Π.Δ.Δ. συνδεομένου μετ' αὐτῶν διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀ.δ.27272/1954 σ. 388, ἀ.δ. 9301/1954 σ. 442.

Ξενοδοχοϋπαλλήλων: Καθορισμὸς ἀποδοχῶν, ἀ.δ. 27374/1954 σ. 617, 674.—Ἔγκρισις τῆς σχετικῆς συλλογ. συμβάσεως ἐργασίας, ἀ.π.ἐ.δ. 17745/1954 σ. 602.

Ξυλουργῶν: Βλ. κατωτέρω *Οἰκοδόμων*.

Ὁδοποιῶν: Χανίων, ἀ.δ. 27602/1954 σ. 107.

Οἰκοδόμων: Ἔγκρισις οἰκον. ὅρων συλλογ. συμβάσεως· καθορισμὸς ἀποδοχῶν ἐργατοτεχνιτῶν οἰκοδόμων Καλαμῶν, ἀ.π.ἐ.δ. 17745/1954 σ. 603, ἀ.δ. 27251/1954 σ. 731.—Καθορισμὸς κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων κτιστῶν, ἁμμοκονιαστῶν, τεχνιτῶν μπετόν, λατόμων, ἐργατῶν οἰκοδόμων, ἐργατῶν ὁδοποιΐας Χανίων, ἀ.δ. 27602/1954 σ. 1078.—Ἔγκρισις οἰκον. ὅρων συλλογ. συμβάσεως· καθορισμὸς ἡμερομισθίων ἐργατοτεχνιτῶν ξυλουργῶν - οἰκοδόμων Χανίων, ὑ.ἀ. 27240/1954 σ. 956.—Καθορισμὸς ἀποδοχῶν ἐργατοτεχνιτῶν οἰκοδόμων Θεσσαλονίκης, ἀ.δ. 27827/1954 σ. 1078.

Οἰνοπανδοπωλείων: Ἀθηνῶν - Πειραιῶς - Περιχώρων· αὔξησις ἀποδοχῶν προσωπικοῦ, ἀ.δ. 27410/1954 σ. 618, 674, ἀ.π.ἐ.δ. 20834/1954 σ. 675.

Ὀργαν. Λιμένος Πειραιῶς: Ἐξαίρεσις τοῦ πάσης φύσεως ἐργατοϋπαλληλικοῦ προσωπικοῦ Ο.Α.Π., τοῦ συνδεομένου διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ὑπ' ἀριθ. 27658/1/1954 καὶ 27272/1954 ἀποφάσεων Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἀ.π.ἐ.δ. 24815/1954 σ. 790.— Ἐξαίρεσις ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ὑπ' ἀριθ. 27272/1954 καὶ 27658/1/1954 ἀποφάσεων τῶν μονίμων καὶ ἐκτάκτων λιμενεργατῶν τοῦ Ο.Α.Π. τῶν συνδεομένων μετ' αὐτοῦ διὰ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀ.δ. 27653/1954 σ. 853.

Ὀρυχείων: Βλ. ἀνωτέρω *Μεταλλείων*.

Παντοπωλείων κλπ.: Αὔξησις ἀποδοχῶν προσωπικοῦ παντοπωλείων, ἐδωδιμοπωλείων, οἰνοπαντοπωλείων, καφεκοπτείων, τυροπωλείων Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ Περιχώρων, ἀ.δ. 27410/1954 σ. 618, 674, ἀ.π.ἐ.δ. 20834/1954 σ. 675.

Πετρελαιοειδῶν: Ἔγκρισις οἰκον. ὅρων συλλογ. συμβάσεως· καθορισμὸς ἀποδοχῶν προσωπικοῦ ἐγκαταστάσεων καὶ ἐξωτερικῶν ὑπηρεσιῶν τῶν ἐν Ἑλλάδι Ἑταιρειῶν Πετρελαιοειδῶν, ἀ.δ. 27310/1954 σ. 901.—Ἀπόρριψις ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Ὑποχρεωτικῆς Διαιτησίας Πειραιῶς περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν προσωπικοῦ ἐπιχειρήσεων πετρελαιοειδῶν, ὑ.ἀ. 27310/1954 σ. 959.

Πληρωμάτων πλοίων: Φορτηγῶν ἄνω

4.500 τόννων· κύρωσις συλλ. συμβάσεως, ὑ.ά. 16686/1954 σ. 543.—Κύρωσις συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας περὶ αὐξήσεως μισθολογίου πληρωμάτων ἐπιβατηγῶν πλοίων κατὰ 25ο/ο ἀπὸ 16 Μαρτίου 1954, ἀ.ὑ. 22524/1954 σ. 552.—Καθορισμὸς ἀποδοχῶν πληρωμάτων κοτσαπλοίων φερόντων φορτίον ὑγρῶν καυσίμων ὅλων ἀπάσης τῆς Χώρας, ὑ.ά. 27724/1954 σ. 955.—Ἔγκρισις τῶν οἰκονομικῶν ὅρων τῆς σχετικῆς συλλογ. συμβάσεως, ἀ.π.ἐ.ὑ. 25121/1954 σ. 892.

Πρακτορειακῶν ὑπαλλήλων: Καὶ κλητήρων ποντοπλοΐας· καθορισμὸς ἀποδοχῶν, ὑ.ά. 27624/1954 σ. 607.—Ἔγκρισις σχετικῆς συλλογ. συμβάσεως ἐργασίας, ἀ.π.ἐ.ὑ. 17745/1954 σ. 602.

Πρατηρίων βενζίνης: Ἔγκρισις οἰκον. ὅρων συλλ. συμβάσεως· αὐξήσεις ἀποδοχῶν ἐργατοϋπαλλήλων γκαράζ καὶ πρατηρίων βενζίνης Ἀθηνῶν - Πειραιῶς - Περιχώρων, ἀ.π.ἐ.ὑ. 24811/1954 σ. 790, ἀ.ὑ. 27443/1954 σ. 853.

Προσφύγων ἐκ Ρουμανίας: Καθορισμὸς μειωμένου ἡμερομισθίου προσλαμβανομένων ὑπὸ βιομηχανικῶν κλπ. ἐπιχειρήσεων πρὸς ἐπαγγελματικὴν των ἐκπαίδευσιν προσφύγων ἐκ Ρουμανίας, ἀ. ὑ. 27638/1954 σ. 731.

Ραπτεργατῶν: Πατρῶν· ἔγκρισις ὅρων ἀμοιβῆς καὶ ἐργασίας, ἀ.π.ἐ.ὑ. 63901/1953 σ. 55.—Ἔγκρισις συλλογ. συμβάσεως ἐργασίας περὶ ραπτεργατῶν Πειραιῶς, ἀ.π.ἐ.ὑ. 17745/1954 σ. 602.—Καθορισμὸς ἀμοιβῆς ραπτεργατῶν Πειραιῶς, ἀ.ὑ. 27623/1954 σ. 609.—Καθορισμὸς ὅρων ἀμοιβῆς καὶ ἐργασίας ραπτεργατῶν πόλεως Ρόδου, ἀ.ὑ. 27846/1954 σ. 1079.

Σιδηροδρόμων: Καθορισμὸς ἀποδοχῶν μαθητῶν τεχνιτῶν ἐκπαιδευομένων εἰς ἀτμηλάτους σιδηροδρόμους, ἀ.ὑ. 46082/1953 σ. 216.—Αὔξησις ἀποδοχῶν προσωπικοῦ ἀτμηλάτων σιδηροδρόμων, πλὴν Σ.Ε.Κ., ἀ.ὑ. 27264/1954 σ. 388.—Ἀναπροσαρμογὴ συντελεστοῦ δευτερευουσῶν ἀπολαυῶν προσωπικοῦ τῶν ἀτμηλάτων σιδηροδρόμων (πλὴν Σ.Ε.Κ.), ἀ.ὑ 4935/1954 σ. 676.—Ρύθμισις ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Σιδηροδρόμων Ἑλληνικοῦ Κράτους, Δ/γμα σ. 721, 834.—Ἀναπροσαρμογὴ συντελεστοῦ δευτερευουσῶν ἀπολαυῶν προσωπικοῦ τῶν Σ.Ε.Κ., Δ/γμα σ. 834.—Αὔξησις ἀποδοχῶν προσωπικοῦ ἑταιρείας Ἑλληνικῶν Ἠλεκτρικῶν Σιδηροδρόμων «Ε.Η.Σ.», ἀ.ὑ. 27255/1954 σ. 614, 674.—Ἔγκρισις τῆς σχετικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀ.π.ἐ.ὑ. 17745/1954 σ. 603.

Συνταξιούχων: Αὔξησις ἀποδοχῶν ὑπαλλήλων Κοινοπραξίας Συνεταιρικῶν Ὀργανώσεων Συνταγμάτων, ὑ.ά. 27372/1954 σ. 959, ὑ.ά. 27372/1954 σ. 1076.—Προσωρινὴ χορήγησις αὐξήσεως εἰς προσωπικὸν Κ.Σ.Ο.Σ., ἀ.ὑ. 27372/1954 σ. 724.

Σταφιδεργατῶν: Κήρυξις ἐκτελεστῆς ἀποφάσεως Συμβουλίου ν. 2053/1952 περὶ ἐγκρίσεως ὅρων τινῶν τῆς ἀπὸ 16.10.1952 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας σταφιδεργατῶν Ἡρακλείου, ἀ.ὑ. 27319/1954 σ. 440.—Ἔγκρισις ἀποφάσεως Συμβουλίου ν. 2053/1952 περὶ ἐγκρίσεως ὅρων τινῶν τῆς ἀπὸ 16.10.1952 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας σταφιδεργατῶν Ἡρακλείου, ὡς αὕτη διορθώθη διὰ τῆς ἀπὸ 1.8.1953 συμπληρωματικῆς τοιαύτης, ἀ.ὑ. 9310/1954 σ. 443.

Στιλβωτηρίων: Καθορισμὸς ἀποδοχῶν στιλβωτῶν ὑποδημάτων καὶ βαφέων στιλβωτηρίων Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ Περιχώρων, ἀ.ὑ. 27446/1954 σ. 623, 674.—Ἔγκρισις τῆς σχετικῆς συλλογ. συμβάσεως, ἀ.π.ἐ.ὑ. 17745/1954 σ. 602.

Συνεταιριστικῶν Ὀργανώσεων: Βλ. ἀνωτέρω **Συνταγμάτων**.

Τηλεπικοινωνιῶν: Αὔξησις ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Ο.Τ.Ε., ὑ.ά. 27830/1954 σ. 957.

Τουρισμοῦ: Ὁδηγῶν αὐτοκινήτων Ἑλλην. Ὀργαν. Τουρισμοῦ· ἔγκρισις ἀποφ. Συμβουλίου ν. 2053/1952, ἀφορώσης αὔξησιν μισθοῦ, ἀ.ὑ. 9305/1954 σ. 443.

Τραπεζῶν: Αὔξησις ἀποδοχῶν ὑπαλλήλων Τραπεζῶν Ἑλλάδος, Ἀγροτικῆς καὶ Κτηματικῆς, ἀ.ὑ. 27902/1954 σ. 1073.—Αὔξησις ἀποδοχῶν προσωπικοῦ μικρῶν Τραπεζῶν, ἀ.ὑ. 27803/1954 σ. 849.—Καθορισμὸς ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Ἐμπορικῆς Τραπέζης Ἑλλάδος, ἀ.ὑ. 27849/1954 σ. 1075.

Τροχιοδρόμων: Ἔγκρισις καταβολῆς αὐξήσεως εἰς προσωπικὸν Κρατικῆς Ἐκμεταλλεύσεως Τροχιοδρόμων Θεσσαλονίκης, ἀ.ὑ. 4565/1954 σ. 561.

Τσιμεντεργατῶν: Αὔξησις ἀποδοχῶν τσιμεντεργατῶν ἁπάσης τῆς Χώρας, ὑ.ά. 27648/1954 σ. 956.

Τυπογράφων: Καθορισμὸς κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων ἐργατῶν τυπογράφων κλπ. τυπογραφικῶν ἐπιχειρήσεων Πατρῶν, ἀ.ὑ. 27859/1954 σ. 1077.—Ἔγκρισις τῆς σχετικῆς συλλογ. συμβάσεως ἐργασίας, ἀ.ὑ. 17745/1954.—Ἔγκρισις ἀποφάσεως Συμβουλίου ν. 2053/1952 σχετικῶς μὲ ἡμερομίσθια ἐργατοτεχνιτῶν τυπογράφων Ἀθηνῶν, ἀ.ὑ. 28518/1953 σ. 108.—Αὔξησις ἀποδοχῶν ἐργαζομένων εἰς τυπογραφεῖα περιφερείας Ἀθηνῶν, ἀ.ὑ. 27295/1954 σ. 389.—Καθορισμὸς ἀποδοχῶν ἐργατῶν τυπογράφων καλλιτεχνικῶν τυπογραφείων Ἡρακλείου, ἀ.ὑ. 27477/1954 σ. 731.—Αὔξησις ἀποδοχῶν προσωπικοῦ τυπογραφείων Πειραιῶς, ἀ.ὑ. 27709/1954 σ. 817.—Ἔγκρισις τῶν οἰκον. ὅρων τῆς σχετικῆς συλλογ. συμβάσεως, ἀ.π.ἐ.ὑ. 24814/1954 σ. 845.

Τυροπωλείων: Ἀθηνῶν, Πειραιῶς, Περιχώρων· αὐξήσεις ἀποδοχῶν προσωπικοῦ, ἀ.ὑ. 27410/1954 σ. 618, 674, ἀ.π.ἐ.ὑ. 20834/1954 σ. 675.

Ὑδάτων Ἑταιρείας: Αὐξήσεις ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Ἀνωνύμου Ἑλληνικῆς Ἑταιρείας Ὑδάτων, ἀ.ὑ. 27269/1954 σ. 617, 674.—Ἔγκρισις τῆς σχετικῆς συλλογ. συμβάσεως ἐργασίας, ἀ.π.ἐ.ὑ. 17745/1954 σ. 603.

Ὑδραυλικῶν ἔργων: Αὐξήσεις ἀποδοχῶν καὶ ρύθμισις ὅρων ἐργασίας προσωπικοῦ Ἑλληνικῆς Ἑταιρείας Ὑδραυλικῶν καὶ Ἐξυγιαντικῶν Ἔργων Α.Ε., ἀ.ὑ. 27478/1954 σ. 621, 674.—Ἔγκρισις τῆς σχετικῆς συλλογ. συμβάσεως, ἀ.π.ἐ.ὑ. 17745/1954 σ. 603.

Ὑδρεύσεως: Αὔξησις ἀποδοχῶν προσω-

πικοῦ Ὀργανισμοῦ Ὑδρεύσεως καὶ Ἠλεκτροφωτισμοῦ Λαρίσης, ἀ.ὑ. 27548/1954 σ. 675.— Ἔγκρισις τῆς σχετικῆς συλλογ. συμβάσεως, ἀ.π.ἐ.ὑ. 17745 σ. 603.— Καθορισμὸς ἀποδοχῶν προσωπικοῦ ὑδρεύσεως Λιμένος Πειραιῶς, ἀ.ὑ. 7766/1954 σ. 896.

Ὑπεργύων Προσόδων Ἑταιρείας: Αὔξησις ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Ἑταιρείας Διαχειρίσεως Ὑπεργύων Προσόδων, ἀ.ἐ.ὑ. 15602/1954 σ. 551, ἀ.ὑ. 27328/1954 σ. 613.

Ὑποδηματεργατῶν: Πατρῶν· κήρυξις ἐκτελεστῆς ἀποφάσεως Συμβουλίου ν. 2053/1952 περὶ ἐγκρίσεως τῆς 2/1952 ἀποφάσεως Ἐπιτρ. Διαιτησίας· ὅροι ἐργασίας, ἀ.ὑ. 28557/1953 σ. 55.—Κήρυξις ἐκτελεστῆς ἀποφάσεως Συμβουλίου ν. 2053/1952, ἀφορώσης καθορισμὸν ἐργατικῶν ἀμοιβῶν ὑποδηματεργατῶν Ἀμαλιάδος, ἀ.ὑ. 28559/1953 σ. 109.— Ἔγκρισις ἀποφάσεως Συμβουλίου ν. 2053/1952 περὶ ἐγκρίσεως ἐν μέρει τῆς ὑπ' ἀριθ. 1/1953 ἀποφάσεως Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀμαλιάδος ἀμοιβῆ ὑποδηματεργατῶν Ἀμαλιάδος, ἀ.π.ἐ.ὑ. 69092/1953 σ. 111.—Συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας ἐργατῶν ὑποδηματοποιίας Ἐδέσσης, ἀ.ὑ. 27318/1954 σ. 438.— Ἐδέσσης· ἔγκρισις ἀποφάσεως Συμβουλίου ν. 2053/1952, ἀ.π.ἐ.ὑ. 9369/1954 σ. 442.— Ἐδέσσης· κήρυξις ἐκτελεστῆς ἀποφάσεως συμβουλίου ν. 2053/1952, ἀ.ὑ. 27318/1954 σ. 439, ο.σ. 12/3/1954 σ. 439.

Ὑποκαμίσων ἐργατῶν: Καθορισμὸς ἀποδοχῶν ἐργατῶν σιδηρωτῶν, κοπτῶν καὶ ἐργατριῶν ὑποκαμίσων Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ Περιχώρων, ἀ.ὑ. 27377/1954 σ. 848.— Ἔγκρισις τῆς σχετικῆς συλλογ. συμβάσεως ἐργασίας, ἀ.π.ἐ.ὑ. 17745/1954 σ. 603.

Φαγεντιανῶν εἰδῶν: Καὶ εἰδῶν πορσελάνης· ἐργατοτεχνῖται· ἐλάχιστα ὅρια ἡμερομισθίων, ἀ.ὑ. 27271/1953 σ. 162. Βλ. διόρθωσιν ἡμαρτημένων σ. 333.

Φαρμακοποιῶν: Ἐπέκτασις τοῦ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 43739/1952 ἀποφάσεως Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας καθοριζομένου μισθολογίου καὶ εἰς τοὺς ἐπιστήμονας φαρμακοποιούς, ἀ.ὑ. 9305/1954 σ. 442, ἀ.ὑ. 27321/1954 σ. 437.

Φορτοεκφορτωτῶν: Βλ. λ. *Φορτοεκφορτωταί*.

Χαρτεμπορικῶν ἐπιχειρήσεων: Ἔγκρισις οἰκον. ὅρων συλλογ. συμβάσεως· αὔξησις ἀποδοχῶν ἐργατοϋπαλλήλων χάρτου καὶ γραφικῶν τεχνῶν χαρτεμπορικῶν ἐπιχειρήσεων, ἀ.π.ἐ.ὑ. 24811/1954 σ. 790, ἀ.ὑ. 27458/1954 σ. 894.

Χημικῶν βιομηχανιῶν: Καθορισμὸς ἀποδοχῶν ἐργατοτεχνιτῶν χημικῆς βιομηχανίας ἄπασης τῆς Χώρας, ἀ.ὑ. 27840/1954 σ. 1005.— Ἔγκρισις οἰκον. ὅρων τῆς σχετικῆς συλλογ. συμβάσεως ἐργασίας, ἀ.π.ἐ.ὑ. 24816/1954 σ. 844.—Καθορισμὸς ἀποδοχῶν ἐπισημόνων χημικῶν βιομηχανίας, ἀ.ὑ. 27336/1954 σ. 900.

Χωροφυλάκων προσθέτων: Μισθός, εἴδη, ἐπίδομα τροφῆς προσθέτων χωροφυλάκων, ν.δ. 2950/1954 σ. 999.

Ἀποζημίωσις. Ὑπερωριακὴ καὶ διανυκτερεύσεως ἐκτὸς ἕδρας ὁδηγῶν φορτηγῶν αὐτοκινήτων Ε.Ο.Μ.Α., ἀ.ὑ. 27127/1954 σ. 890.— Ἐκτὸς ἕδρας προσωπικοῦ ἀσφαλ. ἐπιχειρήσεων, ἀ.ὑ. 27625/1954 σ. 801.—Καθορισμὸς τῆς ὑπὸ ἀ.ν. 560/1937 προβλεπομένης ἀποζημιώσεως διὰ τὰ πρὸ τῆς 11.11.1944 ἐπισυμβάντα ἀτυχήματα δυτῶν, ἀ.ὑ 8827/1954 σ. 729, 852.

Ἀποτίμησις τροφῆς. Βλ. λ. *Ἀποδοχαί* (παράγρ. Α').

Ἀργία. Βλ. λ. *Κυριακή*, *Ἑορταί*. Ὑπαλλήλων νομ. προσ. δημ. δικαίου· δῶρον Πάσχα, ἀ.ὑ. 96822/1954 σ. 500.

Ἀρτεργάται - ἀρτοϋπάλληλοι. Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα*, *Ἀρτοποιΐα*. Ἀναστολὴ χορηγήσεως ἀδείων ἀ.ν. 539/1945 εἰς ἀρτεργάτας καὶ ἀρτοϋπαλλήλους διὰ τὸ ἔτος 1953, Δ/γμα σ. 100.—Ὁμοίως διὰ τὸ ἔτος 1954, Δ/γμα σ. 1173.—Ἐξαίρεσις ἀπὸ αὐξήσεως ἀποδοχῶν, ἀ.ὑ 27653/1954 σ. 613.—Καθορισμὸς ἡμερομισθίων ἀρτεργατῶν, ἀ.π.ἐ.ὑ. 21810/1954 σ. 845, ἀ.ὑ. 27707/1954 σ. 846.—Ἀνάκλησις τῆς ὑπ' ἀριθ. 3168/176/21.1.1952 κοινῆς ἀποφάσεως Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας· ἀπαλλαγὴ μισθωτῶν ἀπὸ εἰσφορὰς ὑπὲρ Πανελληνίου Ὁμοσπονδίας Ἀρτεργατῶν καὶ Ὑπαλλήλων Ἄρτου, ἀ.ὑ. 25690/1954 σ. 900.—Δώρων ἑορτῶν, ἀ.ὑ. 27540/1954 σ. 445, ἀ.ὑ. 28030/1954 σ. 1318.—Κύρωσις π.δ.σ. 1021/1953, 1037/1953 καὶ 1146/1953· συμπλήρωσις τούτων· καθορισμὸς ἐργασίας ἀρτεργατῶν καὶ αὐθεντικὴ ἑρμηνεία τῆς παραγρ. 2 τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ν.δ. 2528/1953, ν.δ. 3089/1954 σ. 1225.—Κατάργησις κανδυλίου ἀμοιβῆς ἀρτοϋπαλλήλων, περιλαμβανομένου εἰς ἀρτοποιητικὰς δαπάνας, καὶ ἀποζημιώσεως ἀπολυθησομένων ἀρτοϋπαλλήλων, π.ὑ. σ. 518/1954 σ. 511.—Κύρωσις π.δ.σ. 518/31.3.1954 περὶ ἀποσυμφορήσεως ἀρτοϋπαλλήλων· ἀποζημιώσεις ἀπολυομένων κατὰ ν. 2112/1920 καὶ 118/1945· καταβολὴ ὑπὸ Ταμ. Ἀσφαλ. Ἀρτεργατῶν· διάθεσις πρὸς τοῦτο ποσοῦ ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ καταναλωτικῶν ἀγαθῶν κλπ., ν.δ. 3067/1954 σ. 1224.—Αὔξησις ἀποδοχῶν ἐργατοτεχνιτῶν ἐργοστασίων παραγωγῆς ζυμῶν ἀρτοποιΐας, ἀ.π.ἐ.ὑ. 24812/1954 σ. 791, ἀ.ὑ. 27288/1954 σ. 851.

Ἀρτοποιΐα. Βλ. καὶ λ. *Ἀρτεργάται - Ἀρτοϋπάλληλοι*. Ἰωαννίνων· ἐξαίρεσις μερικῆς ἀργίας, Δ/γμα σ. 159.—Περιφερείας τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης· ἐπιβολὴ ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, ἀ.ὑ. 40618/1954 σ. 1315. Βλ. καὶ διόρθωσιν ἡμαρτημένων σ. 1316. —Κανονισμὸς ὅρων ἐργασίας ἐν τοῖς ἀρτοποιείοις, ἀ.ὑ. 20023/1954 σ. 1071.

Ἀσθένεια. Βλ. καὶ λ. *Ἀνεργία*, *Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις*, *Ταμεῖα*. Ναυτικοῦ· τροποποίησις καὶ συμπλήρωσις ν. 1752/1951 περὶ ναυτικῆς ἐργασίας, ν.δ. 2652/1953 σ. 99.—Δώρων ἑορτῶν, ἀ.ὑ. 27540/1954 σ. 444, ἀ.ὑ. 28030/1954 σ. 1318.—Δώρων ἑορτῶν Χριστουγέννων 1953 καὶ Ν. Ἔτους 1954 εἰς τοὺς ἐν ἀσθενείᾳ μισθωτοὺς ταῦ Κρατικοῦ Ἐργοστασίου Ἀεροπλάνων, ἀ.ὑ. 29381/1953 σ. 164.—Ναυτικῶν· δῶρον Πάσχα, ἀ.ὑ. 22220/1954 σ. 501.—Συνταξιούχων ἀσφαλιστικῶν ὀργανισμῶν· δῶρον ἑορτῶν Πάσχα, ἀ.ὑ. 53928/1954 σ. 503.—Πληρωμάτων φορτηγῶν πλοίων ἄνω 4.500 τόννων, ἀ.ὑ. 16695/1954 σ. 549.

σεως Ἐργασίας κλπ., ν.δ. 2954/1954 σ. 936. Βλ. καὶ λ. *Ἀποδοχαί*, *Ἠλεκτροτεχνῖται*, *Ταμεῖα* καὶ λοιπὰ καθ' ἕκαστον θέματα καὶ κατηγορίας βιομηχανιῶν εἰς τὰς οἰκείας λέξεις.

Βιοτεχνικαὶ ἐπιχειρήσεις. Ὀργάνωσις σώματος Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας· ὑποχρεώσεις κυρίων βιοτεχνικῶν κλπ. ἐπιχειρήσεων, ν.δ. 2954/1954 σ. 936.

Βιοχημείας μαθηταί. Βλ. λ. *Ἰνστιτοῦτον Παστέρ*.

Βοηθήματα. Βλ. λ. *Δῶρον*, *Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις*, *Ταμεῖα*.

Βόδρων ἐκκένωσις. Δῶρον ἑορτῶν ὁδηγῶν αὐτοκινήτων, ὑ.ἀ. 27540/1954 σ. 445, ὑ.ἀ. 28030/1954 σ. 1318.

Βουστάσια. Δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 27085/1954 σ. 217, ὑ.ἀ. 27540/1954 σ. 446, ὑ.ἀ. 28030/1954 σ. 1318. —Ὑπαγωγὴ ἐργατῶν εἰς αὐξήσεις ὑ.ἀ. 27653/1954 σ. 613, 674.

Βυρσοδέψαι. Ἔγκρισις πρακτικοῦ συμβιβασμοῦ βυρσοδεψῶν καὶ βυρσοδεψεργατῶν Χίου, ἀ.ὑ. 31122/1953 σ. 58.—Ἀποδοχαί, ἀ.π.ἐ.ὑ. 17742/1954 σ. 611, ἀ.ὑ. 27583/1954 σ. 610.

Γ

Γαλακτοζαχαροπλαστεῖα. Ἐξαίρεσις Κυριακῆς ἀργίας γαλακτοζαχαροπλαστείων: Φιλιππιάδος, Δ/γμα σ. 158.—Κρεταλίνων, Ζαχάρως καὶ Ἀνδριτσαίνης, Δ/γμα σ. 159.—Γύρας Μυτιλήνης, Δ/γμα σ. 436.—Ἐξαίρεσις μερικῆς Κυριακῆς ἀργίας γαλακτοζαχαροπλαστείων: Ζευγολατιοῦ Κορινθίας, Δ/γμα σ. 159.—Κορυφασίου Πυλίας, Δ/γμα σ. 436.

Γαλακτοπωλεῖα. Σπετσῶν· ἐξαίρεσις μερικῆς Κυριακῆς ἀργίας, Δ/γμα σ. 159.—Χαλανδρίου· ἐξαίρεσις ἀργίας ἑορτῆς Ἀναλήψεως, Δ/γμα σ. 160.— Κάστρου Δήμνου· ἐξαίρεσις Κυριακῆς ἀργίας, Δ/γμα σ. 436.—Φιλιατῶν· ἐξαίρεσις Κυριακῆς ἀργίας, Δ/γμα σ. 1124.—Ἄργους· κατάργησις β.δ. περὶ ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, Δ/γμα σ. 789.—Δῶρον ἑορτῶν σερβιτόρων, ὑ.ἀ. 27540/1954 σ. 446, ὑ.ἀ. 28030/1954 σ. 1318.

Γεωργικαὶ ἐργασίαι. Δῶρον ἑορτῶν μισθωτῶν γεωργοκτηνοτροφικῶν ἐπιχειρήσεων, ὑ.ἀ. 27085/1954 σ. 217, ὑ.ἀ. 27540/1954 σ. 446, ὑ.ἀ. 28030/1954 σ. 1318.—Ἐξαίρεσις εἰσφορᾶς ὑπὲρ Ἐργ. Ἑστίας, ὑ.ἀ. 15040/1954 σ. 677.—Αὔξησις ἀποδοχῶν μονίμου καὶ ἐκτάκτου ὑπαλληλικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ Ἑνώσεως Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν Ροδόπης, ἀ.ὑ. 27956/1954 σ. 1230.—Ἐξαίρεσις ἐργατῶν γεωργοκτηνοτροφικῶν ἐργασιῶν ἀπὸ αὐξήσεων ἀποδοχῶν ὑ.ἀ. 27653/1954· ἔκταξις, σ. 613.—Μισθωτοὶ γεωργικῶν ἐκμεταλλεύσεων (ἐργάται γῆς, δασικῶν ἐργασιῶν, κτηνοτροφίας)· ἐξαίρεσις ἀσφαλίσεως ἀνεργίας, ν.δ. 2961/1954 σ. 943.

Γκαράζ. Βλ. λ. *Αὐτοκινητοσταθμοί*.

Γουνεργάται. Ἐργάται διφθερῶν Καστορίας· μὴ ὑποχρεωτικὴ ἀσφάλισις εἰς Τ.Ε.Β.Ε. ἢ Ι.Κ.Α., ν. 2855/1954 σ. 672.

Γραφεῖα. Βλ. λ. *Ἀνώνυμος ἑταιρεία*.

Γραφεῖα Ἐργασίας Λιμένων. Διευθύνονται· κρίσις καὶ ἐφαρμογὴν ν.δ. 2500/1953 ἐναίσως· Γραφεῖον Ἐργασίας Λιμένος Θεσσαλονίκης· ἁρμοδιότης ὡς πρὸς φορτ/κὰς ἐργασίας· συμμετοχὴ διευθυντοῦ αὐτοῦ εἰς Ἐπιτροπὰς ἢ Συμβούλια, ν.δ. 2954/1954 σ. 936.

Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας. Σύστασις παρὰ τοῖς Γ.Ε.Ε. πενταμελῶν καὶ τριμελῶν Ἐπιτροπῶν, ἀ.ὑ. 30525/1953 σ. 110.—Σύστασις Κέντρου Ἐρευνῶν Ψυχοτεχνικῶν παρὰ τῷ Γ.Ε.Ε. Ἀθηνῶν, Δ/γμα σ. 160.—Σύστασις Κέντρων Ἐπαγγελματικῆς Μορφώσεως Ἐργαζομένων, ἀ.ὑ. 30437/1953 σ. 162.—Σύστασις εἰδικοῦ τμήματος διὰ μορφωτικὴν ἐξειδίκευσιν ὑπαλλήλων Γ.Ε.Ε. παρὰ τῷ Κέντρῳ Ἐρευνῶν Ψυχοτεχνικῶν Ἀθηνῶν, Δ/γμα σ. 273.—Σύστασις Γ.Ε.Ε. ἐν τοῖς ὑποκαταστήμασι Ι.Κ.Α. Ρόδου, Λαυρίου, Λαμίας καὶ Ἀθηνῶν διὰ τὴν περιφέρειαν Δήμου Καισαριανῆς, Δ/γμα σ. 602.—Ἵδρυσις Γ.Ε.Ε. εἰς τὰς πόλεις Ἀλεξανδρουπόλεως καὶ Αἰγίου, Δ/γμα σ. 1313.—Σύστασις Ὀργανισμοῦ Ἀπασχολήσεως καὶ Ἀσφαλίσεως Ἀνεργίας· ὄργανα· Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας, ν.δ. 2961/1954 σ. 941, Εἰσηγ. Ἔκθ. σ. 950.

Γραφικαὶ τέχναι. Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα* (τυπογράφων). Αὔξησις ἀποδοχῶν ἐργατοϋπαλλήλων χάρτου καὶ γραφικῶν τεχνῶν χαρτεμπορικῶν ἐπιχειρήσεων, ἀ.ὑ. 27458/1954 σ. 594.—Ἔγκρισις σχετικῆς συλλογ. συμβάσεως, ἀ.π.ἐ.ὑ. 24811/1954 σ. 790.

Δ

Δασικαὶ ἐπιχειρήσεις. Ἐξαίρεσις ἀπὸ εἰσφορᾶς ὑπὲρ Ἐργατικῆς Ἑστίας, ὑ.ἀ. 15040/1954 σ. 677.

Δασμοί. Παροχὴ διευκολύνσεων καὶ ἀπαλλαγῶν τοῦ ἄρθρ. 7 ν. 1633/1951 εἰς ἑταιρείας, ὑ.ἀ. 46890/1951 σ. 895, ὑ.ἀ. 56806/1954 σ. 1317, ὑ.ἀ. 56807/1954 σ. 1317.

Δῆμοι - Κοινότητες. Βλ. καὶ λ. *Δημόσιοι*, *Ταμεῖα*. Συμπλήρωσις ν. διατάγματος 2460/1953 περὶ χρόνου ἐνάρξεως ἰσχύος διατάξεων ν. 1811/1951 περὶ κώδικος καταστάσεως δημοσίων ὑπαλλήλων, διὰ ὑπαλλήλους Ν.Π.Δ.Δ., ν. δ. 2591/1953 σ. 49.—Αὔξησις μισθῶν προσωπικοῦ Ὀργαν. Τοπ. Αὐτοδιοικήσεως, π.ὑ.σ. 145/1954 σ. 931.—Ἐπίδομα ἐπὶ ἑορταῖς Χριστουγέννων 1953 ὑπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., ἀ.ὑ. 40600/1953 σ. 108.—Ἐπίδομα ἑορτῶν Πάσχα προσωπικοῦ Ὀργαν. Τοπ. Αὐτοδιοικήσεως, ὑ.ἀ. 26822/1954 σ. 500.—Προσαυξήσεις μισθοῦ ὑπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. λόγῳ πολυετοῦς ὑπηρεσίας, π.ὑ.σ. 1530/1954 σ. 1229.

Δημοσία Ἐπιχείρησις Ἠλεκτρισμοῦ: Βλ. λ. *Ἠλεκτρικαὶ ἐπιχειρήσεις*.

Δημόσια ἔργα: Βλ. λ. *Ἔργα*.

Δημόσιοι ὑπάλληλοι: Βλ. λ. *Ὑπάλληλοι δημόσιοι*.

Δημόσιον: Βλ. καὶ λ. *Ὑπάλληλοι δημόσιοι*. Χορηγήσις αὐξήσεως εἰς προσωπικὸν Δημοσίου συνδεδεμένον διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, ὑ.ἀ. 9301/1954 σ. 442.—Ἐργασίαι ἀπ' εὐθείας ἢ δι' ἰδίων λογαριασμῶν· εἰσφορὰ ὑπὲρ Ἐργατικῆς Ἑστίας, ὑ.ἀ. 15040/1954 σ. 677.—Κύρωσις τῆς μεταξὺ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου, τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἀποστολῆς Προγραμμάτων τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς καὶ τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος

Αστυνομικοί. Αύξησις μισθών, π.δ.σ. 181/1954 σ. 830 — 'Ασυφύλακες' δώρον εορτών, ό.ά. 26728/1954 σ. 500.—Προσαύξησις μισθών λόγω πολυετούς υπηρεσίας, π.ύ.σ. 1491/1954 σ. 1173.—Περιθαλψις μελών οικογενειών αστυνομικών· υπαγωγή εις Ι.Κ.Α.· εισφορά, π.ύ. σ. 1018/1954 σ. 840.

Ασφάλισις: Βλ. λ. *Κοινωνικαί Ασφαλίσεις, Ανεργία, Ταμεία.* Τροποποίησις και συμπλήρωσις του ά ν. 2116/1939 περί ασφαλίσεως των πληρωμάτων των ελληνικών εμπορικών ατμοπλοίων κατά κινδύνων πολέμου, ν.δ. 2656/1954 σ. 999.

Ασφαλιστικά δικαστήρια: Βλ. λ. *Κοινωνικαί Ασφαλίσεις.*

Ασφαλιστικαί επιχειρήσεις: Βλ. λ. *Αποδοχαί, Ταμεία.*

Ασφαλιστικαί σπουδαί: Σύστασις Κέντρου Ασφαλιστικών Σπουδών και Ερευνών, άρθρ. 29 ν.δ. 3083/1954 σ. 1171.

Αύξήσεις: Βλ. λ. *Αποδοχαί, Συλλογικαί συμβάσεις, Ταμεία.*

Αυτοκίνητα: Βλ. και λ. *Ταμεία.* Κύρωσις κανονισμού προσωπικού Κοινών Ταμείων Εισπράξεων Αυτοκινήτων· γενικά προσόντα· ειδικά προσόντα· λογιστής· ταμίας· γραφείς· σταθμάρχης· έλεγκτής· εισπράκτωρ· υπηρεσιακά καθήκοντα· όδηγός· πειθαρχικαί ποιναί· πειθαρχικά συμβούλια, Δ/γμα σ. 835.—Διόρθωσις κειμένου της παραγρ. 3 έδάφ. β άρθρου 8 του από 11.6.1954 β.δ. περί κυρώσεως Κανονισμού Προσωπικού Κοινών Ταμείων Εισπράξεων Ασφορείων Αυτοκινήτων, Δ/γμα σ. 1178.—Έξόφλησις εις δόσεις χορηγηθείσης αναδρομικής αυξήσεως εις προσωπικόν αστικών ασφορείων Πειραιώς και Περιχώρων, Α.π.ε.δ. 68082/1953 σ. 108.—Έγκρισις αποφάσεως Συμβουλίου ν. 2053/1952 περί απορρίψεως αιτήματος περί επεκτάσεως της υπ' αριθ. 29149/1953 αποφάσεως εις υπαλλήλους γραφείων των Κ.Τ.Ε.Λ. 'Αθηνών - Πειραιώς, ά.ύ. 27421/1953 σ. 109.—Καθορισμός αποδοχών όδηγών αυτοκινήτων Ε.Ο.Μ.Α., ά.ύ. 27187/1954 σ. 389.—Έγκρισις αποφάσεως Συμβουλίου ν. 2053/1952, άφορώσης καθορισμόν αποδοχών όδηγών αυτοκινήτων του Ε.Ο.Μ.Α., ά.ύ. 5266/1954 σ. 389.—Έγκρισις αποφάσεως Συμβουλίου ν. 2053/1952, αφορώσης αύξησιν βασικού μισθού όδηγών αυτοκινήτων Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού, ά.ύ. 8305/1954 σ. 443.—Έγκρισις συλλογικής συμβάσεως εργασίας περί καθορισμού αποδοχών όδηγών και εισπρακτόρων ιδιωτικών αστικών λεωφορείων 'Αθηνών - Πειραιώς - Περιχώρων, ά.π.ε.δ. 17745/1954 σ. 602.—Καθορισμός αποδοχών όδηγών και εισπρακτόρων ιδιωτικών αστικών λεωφορείων 'Αθηνών - Πειραιώς - Περιχώρων, ά.ύ. 27620/1954 σ. 906.—Αύξησις αποδοχών σταθμαρχών και έλεγκτών ιδιωτικών αστικών λεωφορείων 'Αθηνών - Πειραιώς, ύ.ά. 27649/1954 σ. 676, ά.π.ε.δ. 20833/1954 σ. 675.—Χορήγησις αυξήσεως εις όδηγούς, σταθμάρχας, έλεγκτάς και εισπράκτορας αστικών και υπεραστικών λεωφορείων επαρχιών, ό.ά. 28510/1954 σ. 1079.—Καθορισμός ορίων βασικών μισθών σταθμαρχών και έλεγκτών ιδιωτικών αστικών λεωφορείων 'Αθηνών - Πειραιώς-Περιχώρων, ά.ύ. 27916/1954 σ. 1127.—Έγκρισις οικονομικών όρων συλλογικής συμβάσεως όδηγών φορτηγών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσεως άπασης της Χώρας, ά.π.ε.δ. 24811/1954 σ. 790.—Καθορισμός των αποδοχών εών όδηγών φορτηγών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσεως, ά.ύ. 27437/1954 σ. 853.—Έγκρισις οικονομικών όρων συλλογικής συμβάσεως εργασίας όδηγών αυτοκινήτων πολυτελείας ιδιωτικής χρήσεως άπασης της Χώρας, ά.π.ε.δ. 24811/1954 σ. 790.— Καθορισμός αποδοχών όδηγών αυτοκινήτων πολυτελείας ιδιωτικής χρήσεως, ά.ύ. 27385/1954 σ. 847.—Δώρον εορτών όδηγών, ύ.ά. 27540/1954 σ. 445, ύ.ά. 28030/1954 σ. 1518.—Υ.Ε.Κ.Α.· έρμηνεία της § 2 του άρθρ. 2 του ά.ν. 1422/1950 κλπ.· μή εφαρμογή συλλογ. συμβάσεων κλπ., ούδε ύ.ά. 8900/1946 και 18310/1946 (Κυριακή και νυκτερινή εργασία)· παραγραφή αξιώσεων, ν. 2808/1954 σ. 541.—'Αγοραία ταξί· εφαρμογή και διά τούς ιδιοκτήτας των διατάξεων περί χρονικών ορίων εργασίας όδηγών αυτών, ν. 2855/1954 σ. 672.—'Ανακλήσεις κοινής αποφάσεως Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας· απαλλαγή μισθωτών από εισφοράς υπέρ 'Ομοσπονδίας Υπαλλ. Προσωπικού Αυτοκινήτων Ελλάδος, ά.ύ. 25691/1954 σ. 901.—Προσθήκη εις άρθρ. 52 § 3 ν. 2698/1953· βεβαίωσις Τ.Σ.Α. διά γενικήν απογραφήν και άνευ προηγουμένης κατοβολής εισφορών, άρθρ. 14 ν.δ. 3083/1954 σ. 1169.

Αυτοκινητισταί. Βλ. λ. *Ταμεία.*

Αυτοκινητοστάσια. Έγκρισις οικον. όρων συλλογ. συμβάσεως· αύξησις αποδοχών εργατοϋπαλλήλων γκαράζ και πρατηρίων βενζίνης 'Αθηνών - Πειραιώς - Περιχώρων, ά. π. ε. ύ. 24811/1954 σ. 790, ά.ύ. 27449/1954 σ. 853.

Αυτοτελώς εργαζόμενοι. Τρόπος ασφαλίσεως Ι.Κ.Α., 'Απ. Διοικ. Ι.Κ.Α. 561/1954 σ. 553.

Β

Βαρελοποιοί. Ιτέας· έγκρισις συλλογικής συμβάσεως· καθορισμός αποδοχών, ά.π.ε.δ. 24811/1954 σ. 790, ύ. ά. 27201/1954 σ. 957.

Βαφεία. Βλ. λ. *Στιλβωτήρια.*

Βενζίνης πρατήρια. Βλ. λ. *Πρατήρια.*

Βιβλιάρια. Κατάργησις βιβλιαρίων υγείας τεχνιτών ζαχαροπλαστών και υπαλλήλων κουρείων, Δ/γμα σ. 52. —Έφοδιασμός διά βιβλιαρίων επαγγελματικής απασχολήσεως των εις εξηρτημένην σχέσιν εργαζομένων κλωστοϋφαντουργών, Δ/γμα σ. 1125.

Βιβλιοδέται. 'Αθηνών - Πειραιώς - Περιχώρων· αποδοχαί, ά.ύ. 28523/1953 σ. 109, ά.ύ. 27309/1954 σ. 607, ά.π.ε.δ. 16743/1954 σ. 612.

Βιομηχανίαι. Καθορισμός κατωτάτων ορίων αποδοχών αρχιθερμαστών, θερμαστών βιομηχανικών εργοστασίων, ά. ύ. 27486/1954 σ. 846. —Καθορισμός μειωμένου ημερομισθίου προσλαμβανομένων προς επαγγελμ. εκπαίδευσιν προσφύγων εκ Ρουμανίας, ύ. ά. 27638/1954 σ. 731.—Επιθεωρήσεις Εργασίας· υποχρεώσεις κυρίων, διευθυντών και επιτετραμμένων· αναγγελίαι εις όργανα Επιθεωρή-

Ὑπηρεσιῶν καὶ στρατιωτικῶν ἐν γένει, ἀ.ὑ. 96728/1954 σ. 199.—Ἐπίδομα ἐπὶ ἑορταῖς Πάσχα 1954 ὑπαλλήλων νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, ἀ.ὑ. 96822/1954 σ. 500.—Διορθώσεις εἰς τὰς ὑ.ἀ. 96728/1954 καὶ 96822/1954 περὶ ἐπιδόματος ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς Πάσχα εἰς προσωπικὸν Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν καὶ νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, Τηλ. Ἐγκ. Διαταγὴ Ὑπ. Οἰκ. 100010/1954 σ. 542.—Προσόντα ναυτικῶν δικαιουμένων ἐκτάκτου οἰκονομικῆς παροχῆς ἐπὶ ἑορταῖς Πάσχα 1954, ἀ.ὑ. 22220/1954 σ. 501.—Χορήγησις δώρου λόγῳ ἑορτῶν Πάσχα εἰς συνταξιούχους ἀσφαλιστικῶν ὀργανισμῶν, ἀ.ὑ. 53928/1954 σ. 503.—Χορήγησις πασχαλινοῦ δώρου εἰς συνταξιούχους ἁρμοδιότητος Ὑπουργείου Ἐργασίας, ἀ.ὑ. 53928/1954 σ. 551.—Δῶρον ἑορτῶν ὁδηγῶν καὶ εἰσπρακτόρων ἰδιωτικῶν ἀστικῶν λεωφορείων Ἀθηνῶν Πειραιῶς - Περιχώρων· ὑπολογισμὸς· προσαύξησις λόγῳ νυκτερινῆς καὶ Κυριακῆς ἐργασίας, ἀ.ὑ. 27620/1954 σ. 606.—Ἐξουσιοδότησις διὰ σύστασιν λογαριασμοῦ δώρων ἑορτῶν, ν. 2855/1954 σ. 672.—Δώρον ἑορτῶν προσωπικοῦ Σ.Ε.Κ., Δ/γμα σ. 731.—Κύρωσις ὑπ. ἀποφ. 30327/1954 περὶ ἐκτάκτου βοηθήματος ἀνεργίας λόγῳ ἑορτῶν Πάσχα, ἄρθρ. 36 ν.δ. 2961/1954 σ. 949. — Δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ στρατιωτικῶν· οὐ συνυπολογισμὸς προσαυξήσεως λόγῳ πολυετοῦς ὑπηρεσίας, π.ὑ.σ. 1491/1954 σ. 1173. —Ἔκτακτος οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις πρὸς τοὺς μισθωτοὺς τῆς Χώρας ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν Χριστουγέννων 1954 κλπ., ἀ. ὑ. 28030/1954 σ. 1318. —Παροχὴ δώρων ἐπὶ ἑορταῖς Χριστουγέννων 1954 καὶ Νέου Ἔτους 1955 πρὸς συνταξιούχους Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, ἀ.ὑ. 51522/1954 σ. 1321. — Προσαύξησις μισθοῦ προσωπικοῦ Ν.Π.Δ.Δ λόγῳ πολυετοῦς ὑπηρεσίας· μὴ λῆψις ὑπ' ὄψιν δι' ὑπολογισμὸν δώρων ἑορτῶν Χριστουγέννων καὶ Πάσχα, π.ὑ.σ. 1530/1954 σ. 1229.—Δῶρον ἑορτῶν προσωπικοῦ ζαχαροπλαστείων Ἀθηνῶν καὶ Προαστείων· κύρωσις συλλογ. συμβάσεως, ἀ.ὑ. 27289/1954 σ. 1314.

Ε

Ἐδωδιμοπωλεῖα. Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ Περιχώρων· αὔξησις ἀποδοχῶν προσωπικοῦ, ἀ.ὑ. 27410/1954 σ. 618, 674, ὁ.π.ἐ.ὑ. 20334/1954 σ. 675.—Μετσόβου· καθιέρωσις μερικῆς Κυριακῆς ἀργίας, Δ/γμα σ. 161.—Κοινοτήτων Μήλου· ἑορτάσιμοι ἡμέραι ὁλοκληρωτικῆς καὶ μερικῆς ἀργίας, Δ/γμα σ. 788.

«Ἐθνικὴ» Ἀσφαλ. Ἑταιρεία. Βλ. λ. *Ταμεῖα* («Ἀσφαλ. Ἑταιρεῖαι»).

Ἐθνικὸν Θέατρον. Δῶρον ἑορτῶν μουσικῶν, ἠθοποιῶν, τεχνιτῶν, ὑ. ἀ. 27540/1954 σ. 445, ὑ.ἀ. 28030/1954 σ. 1318.

Εἰσπράκτορες. Ἀσφαλιστικῶν ἐπιχειρήσεων· ἀποδοχαί, ὑ.ἀ. 27625/1954 σ. 604. Π.Ε.Μ.· αὔξησις εἰδικῆς ἁμοιβῆς χινήσεως, ὑ.ἀ. 27297/1954 σ. 615, 674. Βλ. καὶ λ. *Αὐτοκίνητα.*

Εἰσπραξις δημοσίων ἐσόδων. Ἐφαρμογὴ διατάξεων δι' εἰσπραξιν δικαιωμάτων Κεφαλαίου Ἀνεργίας καὶ Ἀσθενείας Ἐργατῶν Θαλάσσης τοῦ Ναυτικοῦ Ἀπομαχικοῦ Ταμείου ἐπὶ παραβάσεως διατάξεων ν. 1091/1938, ν. 2753/1954 σ. 328.

Εἰσφοραί. Βλ. καὶ λ. *Ἀνεργία, Ἐργατικὴ Ἑστία, Κατοικία ἐργατική, Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις, Ὁμοσπονδίαι, Συνομοσπονδία Ἐργατῶν, Ταμεῖα.*—Κατάργησις ἐπιτρεπουσῶν ἐπιβολὴν ὑποχρεωτικῶν εἰσφορῶν ὑπὲρ ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων τῶν μισθωτῶν διατάξεων, ν.δ. 2962/1954 σ. 999.

Ἐκδοροσφαγεῖς. Ἀπόρριψις συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκδοροσφαγέων Λαρίσης, ἀ.ὑ. 27834/1953 σ. 107.—Ἀνάκλησις τῆς παραγρ. ΙΙΙ τῆς ὑπ' ἀριθ. 19367/1952 ἀποφάσεως περὶ καθορισμοῦ τιμολογίων ἁμοιβῆς ἐκδοροσφαγέων Θεσσαλονίκης, ἀ.ὑ. 27358/1953 σ. 107.—Καθορισμὸς ἁμοιβῆς ἐκδοροσφαγέων Ἐδέσσης, ἀ.ὑ. 27820/1954 σ. 437.—Ἔγκρισις ἀποφάσεως Συμβουλίου ν. 2053/1952 ἐγκρίνοντος τὴν ἀπὸ 25.9.1953 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας ἐκδοροσφαγέων Ἐδέσσης, ἀ.ὑ. 9303/1954 σ. 443.—Καθορισμὸς ἁμοιβῆς ἐκδοροσφαγέων Καζάνης, ἀ.ὑ. 27817/1954 σ. 438.—Ἔγκρισις τοπικῆς συλλογικῆς συμβάσεως «περὶ ἐργατοτεχνιτῶν ἐκδοροσφαγέων λευκῶν κρεάτων Ἀθηνῶν», ἀ.π.ἐ.ὑ. 17745/1954 σ. 603.—Καθορισμὸς τιμολογίου ἁμοιβῆς ἐκδοροσφαγέων λευκῶν κρεάτων Ἀθηνῶν, ἀ.ὑ. 27718/1954 σ. 725.—Εἰσφορὰ ὑπὲρ Ἐργατικῆς Ἑστίας, ὑ.ἀ. 45040/1954 σ. 677.—Καθορισμὸς ἁμοιβῆς διὰ σφαγὴν ζώων παρ' ἐκδοροσφαγέων Αἰγίου, ἀ.ὑ. 27508/1954 σ. 897.—Δώρων ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 27540/1954 σ. 446, ὑ.ἀ. 28030/1954 σ. 1318.—Ἐξαίρεσις ἀσφαλίσεως ἀνεργίας, ν.δ. 2961/1954 σ. 943.

Ἐκπαίδευσις. Βλ. λ. *Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας.*

Ἐκπαιδευτήρια ἰδιωτικά. Διατάξεις ἀφορῶσαι τὸ διδακτικὸν προσωπικὸν ἰδιωτικῶν σχολείων, ν.δ. 3043/1954 σ. 1224.

Ἐκτέλεσις. Ἀποφάσεων διοικ. ἀσφαλ., δικαστηρίων, Δ/γμα σ. 491.

Ἐκτελωνισταί. Βλ. λ. *Ταμεῖα.*

Ἐλαιοσακκίσταί. Δώρου ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 27540/1954 σ. 446, ὑ.ἀ. 28030/1954 σ. 1318.

Ἐλαιοτριβεῖα. Βλ. λ. *Ἀποδοχεῖ.*

Ἐλαιουργοσαπωνοποιοί. Βλ. λ. *Ἀποδοχαί.*

Ἐλεγκταί. Βλ. λ. *Δύσκινησια.*

Ἔλεγχος ἀπολύσεων. Βλ. λ. *Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας.*

Ἐλευθέρα Ζώνη. Ἐπέκτασις ἀσφαλίσεως Ι.Κ.Α. εἰς προσωπικὸν Ἐλευθέρας Ζώνης Θεσσαλονίκης, Α.Δ.Σ. Ι.Κ.Α. 8/3/1954 σ. 1175.

Ἑλληνικὸ Χωριό. Βλ. λ. *Ἀνοικοδόμησις.*

Ἐμπορικὰ καταστήματα. Βλ. καὶ λ. *Ἀποδοχαί, Ταμεῖα.*—Κύμης· Κυριακὴ ἀργία, Δ/γμα σ. 159.—Μετσόβου μερικὴ Κυριακὴ ἀργία, Δ/γμα σ. 161.—Κοινοτήτων Μήλου· ἑορτάσιμοι ἡμέραι ὁλοκληρωτικῆς καὶ μερικῆς ἀργίας, Δ/γμα σ. 788.

Ἐμπορικοὶ ἀντιπρόσωποι. Σύστασις Ταμείου Ὑγείας καὶ Προνοίας Ἐμπορικῶν Ἀντιπροσώπων Ἑλλάδος, ἄρθρ. 5 ν.δ. 3063/1954 σ. 1167.

Ἐναέριοι μεταφοραί. Βλ. λ. *Ἀεροπορία πολιτική.*

Ἔνδυσις. Οὐ συνυπολογισμὸς ἀντιτίμου διὰ δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 27540/1954 σ. 444, ὑ.ἀ. 28030/1954 σ. 1318.

συμβάσεως περί καταργήσεως της Κεντρικής Επιτροπής Δανείων και Ιδρύσεως Οργανισμού Χρηματοδοτήσεως Οικονομικής Αναπτύξεως, ν.δ. 2870/1954 σ. 1068.—Κύρωσις της από 7 Μαρτίου 1954 συμβάσεως μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της Γαλλοελληνικής Εταιρείας Σιδηροδρόμων (Σ.Γ.Ε.) και περί εκχωρήσεως της εκμεταλλεύσεως του σιδηροδρόμου Αλεξανδρουπόλεως—Σβίλεγκραντ εις τους Σιδηροδρόμους του Ελληνικού Κράτους (Σ.Ε.Κ.)' τύχη προσωπικού, ν.δ. 3023/1954 σ. 1122.

Διαθεσιμότης: Δώρων εορτών, ό.ά. 27540/1954 σ. 445, ό.ά. 28030/1954 σ. 1318.—Δημοσ. υπαλλήλων και στρατιωτικών' δώρων εορτών, ό.ά. 26728/1954 σ. 499.—Υπαλλήλων νομ. προσ. δημ. δικαίου' δώρων Πάσχα, ό.ά. 26832/1954 σ. 500.—Καταγγελία σχέσεως εργασίας και διαθεσιμότης μισθωτών, σχέδιον νομοθ. δ/τος περί συστάσεως Οργαν. Απασχολήσεως και Ασφαλίσεως Ανεργίας, σ. 855.—Μισθωτών' δροι' διάρκεια' αποδοχαί, άρθρ. 18 ν.δ. 2961/1954 σ. 943.

Διανυκτέρευσις: Αποζημίωσις διανυκτερεύσεως έκτος έδρας οδηγών φορτ. αυτοκινήτων Ε.Ο.Μ.Α., ό.ά. 27187/1954 σ. 390.—

Διεθνής Εταιρεία Κλινοπαλών: Δώρων εορτών σερβιτόρων, ό.ά. 27540/1954 σ. 446, ό.ά. 28030/1954 σ. 1318.—Καθορισμός αυξήσεως κ.λ.π. όρων εργασίας προσωπικού Διεθνούς Εταιρείας Κλινοπαλών εν Ελλάδι, ά.ό. 271/1954 σ. 1011.

Δικαστήρια ασφαλιστικά. Βλ. λ. *Κοινωνικαί Ασφαλίσεις*.

Δικηγόροι. Νομικοί συμβούλοι νομ. προσ. δημ. δικαίου' δώρων εορτών Χριστουγέννων 1953, ά.ό. 406001/1953 σ. 103.—Τραπεζών, Ανων. Εταιρειών, επιχειρήσεων' δώρων εορτών, ό.ά. 27540/1954 σ. 445, ό.ά. 28030/1954 σ. 1318.—Καθορισμός συντελεστού δικηγορικής αμοιβής, ά.ό. 73340/1954 σ. 854, ά.ό. 125405/1954 σ. 1323.—Δικηγόρος πρόεδρος Λύτου. Οργαν. Εργατ. Κατοικίας' αναστολή άσκησεως δικηγορικού λειτουργήματος, άρθρον 18 ν.δ. 3083/1954 σ. 1169.—Καθορισμός ελαχίστων δρίων αμοιβής εν τη περιφερεία Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών των επί παγία περιοδική αμοιβή παρεχόντων τας υπηρεσίας των δικηγόρων, ά.ό. 128494/1954 σ. 1322.—Τραπεζών' ρύθμισις ζητημάτων' συμπλήρωσις ν.δ. 2510/1953, ν.δ. 3072/1954 σ. 1164.

Διοικητικά ασφαλ. δικαστήρια Βλ. λ. *Κοινωνικαί Ασφαλίσεις*.

Διφθερών εργάται. Καστοριάς' μη υποχρεωτική ασφάλισις εις Τ.Ε.Β.Ε. ή Ι.Κ.Α., ν. 2855/1954 σ. 672.

Δομικαί εργασίαι. Βλ. λ. *Ταμεία*.

Δρομοκαΐτειον. Αθηνών' καθορισμός αποδοχών προσωπικού, ό.ά. 27725/1954 σ. 848.

Δύται. Έγκρισις ναυτολογήσεως ως δυτών, κατά παρέκκλισιν άρθρου 2 ά.ν. 560/1937 και των υπερβάντων το υπό των κειμένων διατάξεων καθοριζόμενον όριον ηλικίας, π.ύ.σ. 13/1954 σ. 278.—Κύρωσις υπ' αριθ. 13/15.1.1954 πράξεως Υπουργικού Συμβουλίου, δι' ής επιτρέπεται ή ναυτολόγησις επί αποχγαλιευτικών πλοίων κατά την θερινήν αποχγαλιευτικήν περίοδον 1954 και χειμερινήν τοιαύτην 1954-1955 Δωδεκανήσου δυτών μή απογεγραμμένων, ν. 2789/1954 σ. 490.—Ού δώρων εορτών Πάσχα, ό.ά. 22220/1954 σ. 501.—Καθορισμός της υπό ά. ν. 560/1937 προβλεπομένης αποζημιώσεως διά τα προ της 11.11.1944 επισημβάντα ατυχήματα δυτών, ά.ό. 8827/1954 σ. 729, 852.

Δωδεκάνησος. Επέκτασις Νομοθεσίας Ταμείου Ασφαλίσεως Ναυτικών Πρακτόρων και Υπαλλήλων, Δ/γμα σ. 50.—Επέκτασις Νομοθεσίας Ταμείου Συντάξεων Αυτοκινητιστών εις νήσον Ρόδον, Δ/γμα σ. 50, Δ/γμα σ. 333.—Επέκτασις Νομοθεσίας Ταμείου Ασφαλίσεως Μυλεργατών και Τεχνιτών Μακαρονοποιών εις Ρόδον, Δ/γμα σ. 50.—Επέκτασις Νομοθεσίας Ταμείου Συντάξεως Εκτελωνιστών, Δ/γμα σ. 602.—Επέκτασις της Νομοθεσίας του Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Χημικών, ως και του Ταμείου Εξόδου και Επικουρικής Ασφαλίσεως Μισθωτών Βιομηχανίας Καπνού, Δ/γμα σ. 785.—Σύστασις Γρφ. Εύρέσεως Εργασίας εν Υποκαταστήματι Ι.Κ.Α. Ρόδου, Δ/γμα σ. 602.—Εξαιρέσεις εκ διατάξεων των από 1.2.1954 εκδοθεισών αποφάσεων Υπουργού Εργασίας περί αυξήσεως των αποδοχών ενίων κατηγοριών μισθωτών, ά.ό. 27860/1954 σ. 1077.—Καθορισμός όρων αμοιβής και εργασίας ραπτεργατών πόλεως Ρόδου, ά.ό. 27846/1954 σ. 1079. Βλ. και λ. *Δύται*, *Ταμεία*.

Δώρον. Χορήγησις δώρου εις συνταξιούχους και βοηθηματούχους οργανισμών κυρίας και επικουρικής ασφαλίσεως, ά.ό. 54293/1953 σ. 52.—Χορήγησις δώρου εις μισθωτούς της Χώρας επί ταις εορταίς Χριστουγέννων 1953 και Νέου Έτους 1954, ά.ό. 27500/1953 σ. 52. Βλ. και διόρθωσιν ημαρτημένων σ. 101.—Συμπλήρωσις ό.ά. 27500/2/1953 περί αυξήσεως κατά 30 ο/ο ανωτάτου ορίου δώρου εις εργάτας φορτωκφορτωτών λιμένων και πόλεων των αποσπλήκτων, ά.ό. 22567/1953 σ. 103.—Τροποποιήσις αποφ. 27500/1953 Υπουργού Εργασίας περί χορηγήσεως δώρου εις μισθωτούς Χώρας επί εορταίς Χριστουγέννων, ά.ό. 27085/1953 σ. 217.—Παροχή επιδόματος επί εορταίς Χριστουγέννων 1953 εις προσωπικόν Δημοσίων Υπηρεσιών, ά.ό. 403396/1953 σ. 101.—Επίδομα επί εορταίς Χριστουγέννων 1953 υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., ά.ό. 40600/1953 σ. 103.—Δώρων εορτών εργατοτεχνιτών ελαιοτριβείων Λέσβου' έγκρισις συλλογ. συμβάσεως, ό.ά. 27122/1953 σ. 105.—Καταβολή επιδόματος Χριστουγέννων 1953 και Νέου Έτους 1954 εις προσωπικόν Κ.Ε.Α., ά.ό. 29281/1953 σ. 164.—Καταβολή έκτακτου βοηθήματος επί ταις εορταίς Χριστουγέννων και Νέου Έτους εις βοηθηματούχους του Τ.Α.Δ. Κ.Υ., ά.ό. 39810/1953 σ. 219.—Απαλλαγή Σιδηροδρομικών Ταμείων από καταβολής του υπό της υπ' αριθ. 20400/Ε. 800/30.3.1953 κοινής αποφάσεως προβλεπομένου δώρου εορτών, ά.ό. 53505/1954 σ. 832.—Δώρον εορτών αταφιδεργατών Ηρακλείου, ό.ά. 27319/1954 σ. 440.—Χορήγησις δώρου εις μισθωτούς της Χώρας επί ταις εορταίς Πάσχα 1954, ά.ό. 27540/1954 σ. 444, 499.—Επίδομα επί εορταίς Πάσχα 1954 προσωπικού Δημοσίων

Έντεροεργάται. Δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ά. 27540/1954 σ. 446, ὑ.ά. 28030/1954 σ. 1318.

Ἑνώσεις. Βλ. λ. *Σωματεῖα.*

Ἑορταί. Βλ. καὶ λ. *Δῶρον, Κυριακή.*—Κατάργησις Π. Δ/τος 1/8.9.1933 περὶ κλεισίματος κουρείων πόλεως Κερκύρας κατὰ τὴν ἑορτὴν Ἁγίου Πνεύματος, Δ/γμα σ. 50.—Τροποποιήσις β.δ. 32/31.8.1952 περὶ καθιερώσεως ἑορτῆς Ἀναλήψεως ὡς ἡμέρας ὁλοκληρωτικῆς ἀργίας εἰς ἅπαντα καταστήματα περιφερείας Χαλανδρίου κλπ. καὶ καθιερώσεως ὁλοκληρωτικῆς ἀργίας εἰς καταστήματα Δήμου Χαλανδρίου, Δ/γμα σ. 160—Προσαύξησις ἡμερομισθίου καθαριστριῶν γραφείων Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν, ὑ.ά. 414545/1953 σ. 165.—Ἡμέραι ἀργίας πληρωμάτων φορτηγῶν πλοίων, ὑ.ά. 18695/1954 σ. 543.—Ὧραι ἐργασίας σιλβωτῶν Ἀθηνῶν, Πειραιῶς, Περιχώρων, ἀ.ὑ. 27446/1954 σ. 622, 674. — Ἑορτάσιμοι ἡμέραι ἀργίας ἐγκαταστάσεων πετρελαίων, ἀ.ὑ. 27310/1954 σ. 901.— Κανονισμὸς τῶν ὥρων ἐργασίας ἐν τοῖς ἀρτοποιείοις, ἀ.ὑ. 20023/1954 σ. 1071.—Καθιέρωσις ἑορτασίμων ἡμερῶν ὁλοκληρωτικῆς καὶ μερικῆς ἀργίας: καταστημάτων χονδρικῆς καὶ λιανικῆς πωλήσεως λαχανικῶν καὶ ὀπωρικῶν Πειραιῶς, Δ/γμα σ. 158.—Ὁμοίως καταστημάτων Ἰωαννίνων καὶ Σιδηροκάστρου, Δ/γμα σ. 159.—Ὁμοίως καταστημάτων Μήλου καὶ Πατρῶν, Δ/γμα σ. 788.

Ἐπαγγελματικὴ μόρφωσις. Καθορισμὸς μειωμένου ἡμερομισθίου προσλαμβανομένων ὑπὸ βιομηχανικῶν κλπ. ἐπιχειρήσεων πρὸς ἐπαγγελματικὴν των ἐκπαίδευσιν πρόσφυγες ἐκ Ρουμανίας, ἀ.ὑ. 27688/1954 σ. 731.—Κύρωσις σχετικῶν ὑπ. ἀποφάσεων, ἄρθρ. 66 ν.δ. 2961/1954 σ. 950.— Σύστασις Κέντρων Ἐπαγγελματικῆς Μορφώσεως Ἐργαζομένων, ἀ.ὑ. 30437/1953 σ. 162. Βλ. καὶ λ. *Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας.*

Ἐπιδόματα. Βλ. καὶ λ. *Ἀνεργία, Δῶρον, Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις, Ταμεῖα.*

Ἀεροθεραπείας: Χορήγησις ἐπιδόματος ἀεροθεραπείας εἰς συνταξιούχους νομικῶν προσώπων, ἀ.ὑ. 51406/1954 σ. 891.

Ἀκριβείας: Μὴ ὑπολογισμὸς ἐπιδόματος ἀκριβείας ἐπὶ ἐπιδομάτων παραγωγῆς, ἀ.ὑ. 27106/1953 σ. 109.—Δημοσίων ὑπαλλήλων· κατάργησις, π.ὑ.σ. 131/1954 σ. 329.—Συγχώνευσις εἰς αὐξήσεις ἀποδοχῶν, ὑ.ά. 27272/1954 σ. 388, ὑ.ά. 27395/1954 σ. 389, ὑ.ά. 9301/1954 σ. 442, ὑ.ά. 27358/1954 σ. 447 κλπ.—Προσωπικοῦ ἀτμηλάτων σιδηροδρόμων· συγχώνευσις εἰς αὐξησιν ἀποδοχῶν, ὑ.ά. 27264/1954 σ. 388.—Ἐργατοτεχνιτῶν ἐργοστασίων ζυμαρικῶν, ὑ.ά. 28512/1954 σ. 388.—Ὁδηγῶν αὐτοκινήτων Ε.Ο.Μ.Α., ὑ.ά. 27187/1954 σ. 390.—Αὐξήσις καὶ ἐνσωμάτωσις ἐπιδόματος ἀκριβείας εἰς τακτικὰς ἀποδοχὰς τῶν ἐπὶ σχέσει ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου ὑπηρετούντων μισθωτῶν, ἀ.π.ὑ. 11206/1954 σ. 390.—Αὔξησις ἐπιδόματος ἀκριβείας μισθωτῶν, ἀ.ὑ. 2733/1954 σ. 437.—Ἐνσωμάτωσις εἰς τὰ ἰσχύοντα τιμολόγια ἀμοιβῆς φορτοεκφορτωτῶν τοῦ χορηγηθέντος προσωρινοῦ ἐπιδόματος ἀκριβείας, ἀ.ὑ. 22817/1954 σ. 675.

Ἀνθυγιεινῆς ἐργασίας. Κήρυξις ἐκτελεστῆς ἀποφάσεως Συμβουλίου ν. 2058/1952 περὶ χορηγήσεως ἐπιδόματος ἀνθυγιεινῆς ἐργασίας εἰς ἐργαζομένους εἰς ἐργαστήρια βιοχημείας κλπ. τοῦ Ἰνστιτούτου Πασιέρ, ἀ.ὑ. 27068/1953 σ. 105.—Ἔγκρισις ἀποφάσεως 7/1953 Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας Ἀθηνῶν περὶ χορηγήσεως ἐπιδόματος ἀνθυγιεινῆς ἐργασίας εἰς ἐργαζομένους εἰς τμήματα τινα τῆς Δημοτικῆς Ἐκμεταλλεύσεως Ἀεριόφωτος Ἀθηνῶν, ἀ.ὑ. 28529/1954 σ. 441.—Ἔγκρισις ἐν μέρει ἀποφάσεως Συμβουλίου ν. 2058/1952 περὶ παροχῆς ἐπιδόματος ἀνθυγιεινῆς ἐργασίας εἰς ἐργαζομένους εἰς τμήματά τινα τῆς Δημ. Ἐκμεταλλεύσεως Ἀεριόφωτος, ἀ.ὑ. 9322/1954 σ. 443.—Οὐ προσαύξησις διὰ τῆς αὐξήσεως ὑ.ά. 27653/1954, σ. 613.—Προσωπικοῦ Ἑλληνικῆς Ἑταιρείας Ὑδραυλικῶν κλπ. Ἔργων, ἀ.ὑ. 27478/1954 σ. 621, 674.—Μὴ περαιτέρω προσαύξησις τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν δι' ἰδιαιτέρου ἐπιδόματος ἀνθυγιεινῆς ἐργασίας, ἀ. π. ἐ. ὑ. 18049/1954 σ. 676. — Ἀρχιθερμαστῶν καὶ θερμαστῶν βιομηχανικῶν ἐργοστασίων, ὑ.ά. 27436/1954 σ. 846.

Ἀνεργίας· Ἀσθενείας. Βλ. λ. *Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις.*

Διαχειριστικῶν λαθῶν: Ὑπαλλήλων ταμείων Σ.Ε.Κ., Δ/γμα σ. 721.

Ἐκτὸς ἕδρας. Προσωπικοῦ ἀσφαλιστικῶν ἐπιχειρήσεων, ὑ.ά. 27625/1954 σ. 604.

Θέσεως: Προσωπικοῦ Ἑταιρείας Λιχασμάτων· ἔννοια τακτικῶν ἀποδοχῶν, ὑ.ά. 56056/1954 σ. 278.—Προσωπικοῦ ἀσφαλιστικῶν ἐπιχειρήσεων, ὑ.ά. 27625/1954 σ. 604.

Ὁδοιπορικῶν ἐξόδων: Οὐ συνυπολογισμὸς διὰ δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ά. 27540/1954 σ. 444, ὑ.ά. 28030/1954 σ. 1318.

Οἰκογενειακῶν βαρῶν: Συνυπολογισμὸς διὰ δῶρον ἑορτῶν προσωπικοῦ Κρατικοῦ Ἐργοστασίου Ἀνθρακλάνων, ἀ.ὑ. 29231/1953 σ. 164.—Προσωπικοῦ ἀσφαλιστικῶν ἐπιχειρήσεων, ἀ.ὑ. 27625/1954 σ. 604.—Δὲν προσαυξάνεται διὰ τῆς αὐξήσεως ἀποδοχῶν, ὑ.ά. 27653/1954 σ. 613.—Προσωπικοῦ καφενείων Ἀθηνῶν καὶ Περιχώρων, ἀ.ὑ. 27280/1954 σ. 614.— Προσωπικοῦ Η.Ε.Μ., ἀ.ὑ. 27297/1954 σ. 615, 674.— Προσωπικοῦ ἡλεκτρικῶν σιδηροδρόμων, ὑ.ά. 27256/1954 σ. 614, 674.—Προσωπικοῦ Ἑταιρείας Ὑδάτων αὔξησις, ἀ.ὑ. 27269/1954 σ. 616, 674.—Πρακτικῶν μηχανικῶν· αὔξησις, ὑ.ά. 27436/1954 σ. 618, 674.—Προσωπικοῦ Η.Ε.Α.Π., ὑ.ά. 27678/1954 σ. 620, 674.—Προσωπικοῦ καφενείων, ὑ.ά. 27289/1754 σ. 736.—Γάμου ὑπαλλήλων Ἐμπορικῆς Τραπέζης, ὑ.ά. 27849/1954 σ. 1075.

Παραγωγῆς: Μὴ ὑπολογισμὸς ἐπιδόματος ἀκριβείας ἐπὶ ἐπιδομάτων παραγωγῆς, ἀ.ὑ. 27106/1953 σ. 109.—Προσωπικοῦ Ἑταιρείας Λιπασμάτων· συνυπολογισμὸς εἰς βασικὴν μισθοδοσίαν, ὑ.ά. 56056/1954 σ. 278.—Ηὐξημένης ἀποδόσεως· οὐ συνυπολογισμὸς διὰ δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ά. 27540/1954 σ. 444, ὑ.ά. 28030/1954 σ. 1318.

Παραμονῆς ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ:

Προσωπικοῦ Σ.Ε.Κ., Δ/γμα σ. 721.—Συνυπολογισμός διά δώρον ἑορτῶν προσωπικοῦ Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν, ὑ.ά. 96728/1954 σ. 499. – Μισθωτῶν Ἐμπορικῆς Τραπέζης, ὑ.ά. 27849/1954 σ. 1075.

Παρουσιάσεως: Διευθυντῶν Ἐμπορ. Τραπέζης, ὑ.ά. 27849/1954 σ. 1075.

Πολυετοῦς ὑπηρεσίας: Συνυπολογισμός διά δώρων ἑορτῶν προσωπικοῦ Κρατ. Ἐργοστ. Ἀεροπλάνων, ἀ.ὑ. 29381/1953 σ. 164.—Προσωπικοῦ Ἑταιρείας Λιπασμάτων· ἔννοια τακτικῶν ἀποδοχῶν, ὑ.ά. 56054/1954 σ. 278.—Ἠλεκτροτεχνιτῶν, ὑ.ά. 27623/1954 σ. 608.—Ὑπαλλήλων Ἐμπορ. Τραπέζης, ὑ.ά. 27849/1954 σ. 1075.—Προσαυξήσεις μισθῶν τακτικῶν δημοσίων πολιτικῶν ὑπαλλήλων κλπ. λόγῳ πολυετοῦς ὑπηρεσίας, π.ὑ.σ. 1491/1954 σ. 1173.—Προσαυξήσεις μισθοῦ ὑπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. λόγῳ πολυετοῦς ὑπηρεσίας, π.ὑ.σ. 1520/1954 σ. 1229.

Διάφορα: Ὑπολογισμός εἰσφορᾶς Ἐργατικῆς Ἑστίας, ὑ.ά. 45040/1954 σ. 677.—Εἰδικὴ ἀμοιβὴ κινήσεως ὁδηγῶν καὶ εἰσπρακτόρων Η.Ε.Μ.· αὔξησις, ὑ.ά. 27297/1954 σ. 615, 674.—Πληρωμάτων ἐπιβατηγῶν πλοίων, ὑ.ά. 22524/1954 σ. 552.—Πληρωμάτων φορτηγῶν πλοίων ἄνω τῶν 4500 τόννων, ὑ.ά. 16695/1954 σ. 543.—Νοσηλευτικοῦ προσωπικοῦ ἰδιωτικῶν κλινικῶν Ἀθηνῶν—Πειραιῶς καὶ Περιχώρων, ὑ.ά. 27725/1954 σ. 848.—Παροχὴ εἰς συνταξιούχους Τ.Σ.Α.Υ. προσκυρινοῦ ἐπιδόματος, ὑ.ά. 6113/1953 σ. 55.

Ἐπιθεώρησις Ἐργασίας. Βλ. λ. *Ὑπουργεῖα*.

Ἐπικουρικῶς ἐργαζόμενοι. Δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ά. 27540/1954 σ. 446, ὑ.ά. 28030/1954 σ. 1318.

Ἐπιμελητήρια. Καθορισμὸς ὁρίων ἡλικίας ὑπαλλήλων Ἐμπορικῶν, Βιομηχανικῶν, Ἐπαγγελματικῶν καὶ Βιοτεχνικῶν Ἐπιμελητηρίων, ν. 2790/1954 σ. 490.

Ἐποιτισμοῦ ἐργάται. Ἀναλλαγὴ μισθωτῶν ἐκ τῆς εἰσφορᾶς ὑπὲρ Πανελληνίου Ὁμοσπονδίας Ἐργατῶν Ἐποικισμοῦ καὶ Ὑπαλλήλων Τουριστικῶν Ἐπαγγελμάτων, ἀ. ὑ. 26824/1954 σ. 730.

Ἐπίταξις. Πλωτοῦ μέσου· εὐχὴ ὑπάρχοντος ἢ προσλαμβανομένου πληρώματος μετὰ λύσιν ἐπιτάξεως, ν.δ. 2653/1953 σ. 99.

Ἐπιτροπαί. Σύστασις παρὰ ταῖς Γραφείοις Εὑρέσεως Ἐργασίας πεντασελῶν καὶ τριμελῶν Ἐπιτροπῶν, ἀ.ὑ. 30525/1953 σ. 110.

Ἐπιχειρήσεις. Ὀργάνωσις Σώματος Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας· ὑποχρεώσεις κυρίων, διευθυντῶν καὶ ἐπιτετραμμένων τῶν βιομηχανικῶν, ἐμπορικῶν, ἐπαγγελματικῶν καὶ βιοτεχνικῶν ἐπιχειρήσεων· ἀναγγελία ἐνάρξεως ἢ ἀναστολῆς ἐργασιῶν, προσθήκης ἢ νέας ἐγκαταστάσεως, ἀτυχημάτων· ἀνάρτησις καταστάσεως ὡρῶν ἐργασίας κλπ.· ποιναὶ κυρώσεις, ν.δ. 2954/1954 σ. 926. Βλ. καὶ λ. *Ἀποδοχαί, Συλλογικαὶ συμβάσεις, Ταμεῖα* καὶ τὰ λοιπὰ καθ' ἕκαστον θέματα καὶ κατηγορίας ἐπιχειρήσεων εἰς τὰς οἰκείας λέξεις.

Ἐποχιακῶς ἐργαζόμενοι. Δυνατότης ἀπαλλαγῆς κατηγοριῶν τινων ἀπὸ εἰσφορῶν ὑπὲρ Ἐργατικοῦ Κέντρου, ἄρθρ. 28 ν.δ. 3088/1954 σ. 1171.—Δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ά. 27540/1954 σ. 445, ὑ.ά. 28030/1954 σ. 1318.—Ἔγκρισις Κανονισμοῦ Ἀνεργίας ἐποχιακῶν καὶ ὑποαπασχολουμένων μισθωτῶν, ἀ.ὑ. 30130/1954 σ. 1126.

Ἔρανοι. Βλ. λ. *Σεισμόπληκτοι*.

Ἔργα. Παροχὴ ἀποζημιώσεως λόγῳ ὑπερωριακῆς ἐργασίας καὶ κατ' ἀποκοπὴν ἐξόδων μετάβασεως εἰς τὸ προσωπικὸν Δημοσίων Ἔργων κλπ., ν.δ. 3001/1954 σ. 1122.—Δημόσια· δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ά. 27540/1954 σ. 445, ὑ.ά. 28030/1954 σ. 1318. Βλ. καὶ λ. *Ὑδρευτικὰ ἔργα*.

Ἐργασία. Βλ. λ. *Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας*.

Ἐργάται ἁλάσσης. Βλ. λ. *Δῦται, Ναυτικοί*.

Ἐργάται - Τεχνῖται. Βλ. λ. *Ἀποδοχαί, Συλλογικαὶ συμβάσεις, Ταμεῖα* καὶ τὰ λοιπὰ καθ' ἕκαστον θέματα καὶ κατηγορίας ἐργατοτεχνιτῶν εἰς τὰς οἰκείας λέξεις.

Ἐργάται τύπου. Βλ. λ. *Ταμεῖα*.

Ἐργατικὰ ἀτυχήματα. Ναυτικοῦ· τροποποίησις καὶ συμπλήρωσις ν. 1752/1951 περὶ ναυτικῆς ἐργασίας, ν.δ. 2652/1953 σ. 99.—Τρόπος ὑπολογισμοῦ δαπανῶν Ι.Κ.Α. πρὸς περιβαλλωμένου ἐργατικοῦ ἀτυχήματος ὀφειλομένου εἰς δόλον τοῦ ἐργοδότου, ἀ.ὑ. 51476/1954 σ. 1018.

Ἐργατικὰ Κέντρα. Εἰσφορὰ ὑπέρ, ἄρθρ. 28 ν. δ. 3088/1954 σ. 1171.

Ἐργατικὴ Ἑστία. Εἰσφορὰ ἐπὶ δώρου ἑορτῶν προσωπικοῦ Κρατ. Ἐργ. Ἀεροπλάνων, ὑ.ά. 29381/1953 σ. 164.—Διαδικασία ἐκκαθαρίσεως τῆς διὰ τοῦ ν. δ. 2656/1953 ἐπιβαλλομένης χρηματικῆς ποινῆς διὰ παράβασιν διατάξεων τῶν §§ 2 καὶ 3 τοῦ αὐτοῦ ν.δ., ἀ.ὑ. 45024/1954 σ. 437.—Ἐξουσιοδοτήσεις διὰ σύστασιν κεφαλαίου ὑπὲρ ἀδειούχων μισθωτῶν καὶ λ/σμοῦ δώρου ἑορτῶν, ν. 2855/1954 σ. 672.—Τρόπος καταβολῆς καὶ εἰσπράξεως τῶν ὑπὲρ τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας εἰσφορῶν, ἀ. ὑ. 45040/1954 σ. 677.—Σκοπός, διοίκησις καὶ λειτουργία τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας, Δ/γμα σ. 781.—Πρόσθετοι ἔξοδα καταστάσεως, ἄρθρ. 27 ν.δ. 3088/1954 σ. 1171.—Καταβολὴ μερους τῆς εἰσφορᾶς εἰς τὸν Αὐτόνομον Ὀργανισμὸν Ἐργατικῆς Κατοικίας, ὑ.ὑ. 45218/1954 σ. 1269.—Εἰσφορὰ ἐπὶ δώρου ἑορτῶν, ὑ.ά. 27540/1954 σ. 446, ὑ.ά. 28030/1954 σ. 1318.

Ἐργατικὴ κατοικία. Βλ. λ. *Κατοικία ἐργατική*.

Ἐργατικὴ νομοθεσία. Ἐξαίρεσις μικρῶν φιλανθρωπικῶν ἱδρυμάτων ἐκ διατάξεων ἐργατικῆς νομοθεσίας βάσει ν. δ. 2655/1953, Δ/γμα σ. 100.—Ἀνάκλησις ταύτου, Δ/γμα σ. 1173.—Τροποποίησις καὶ συμπλήρωσις ἐργατικῶν τινων νόμων, ν. 2855/1954 σ. 672.—Ἐξαίρεσις τοῦ Συνδέσμου Προστασίας Παιδιῶν ἐξ ἀπασῶν τῶν διατάξεων τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας, πλὴν τῶν διατάξεων τῶν ἀφορωσῶν εἰς τὴν Κοινωνικὴν Ἀσφάλισιν, Δ/γμα σ. 1135.

Ἐργοστάσια. Κήρυξις ἐκτελεστὸς ἀποφάσεως Συμβουλίου ν. 2053/1952 περὶ τροποποιήσεως ὑπ' ἀριθ. 24265/1951 κοινῆς ἀποφάσεως Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας ὡς πρὸς καθορισμὸν ἐλαχίστων ὁρίων ἡμερομισθίων κλπ. τῶν ἐργατοτεχνιτῶν ἐργοστασίων κατασκευῆς ἀντικειμένων, ἀ.ὑ. 27271/1953 σ. 162. Βλ. καὶ λ. *Ἠλεκτροτεχνῖται, Θερμα-*

Ἡλεκτρικαὶ ἐπιχειρήσεις. Ἔγκρισις ἀποφάσεως Συμβουλίου ν. 2053/1952 περὶ ἀπορρίψεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 4/1953 ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Ὑποχρεωτικῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν περὶ χορηγήσεως αὐξήσεως ἐπὶ ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Η.Ε.Α.Π., ἀ.π.ἐ.ὁ. 69078/1953 σ. 109.—Ἔγκρισις ἀποφάσεως Συμβουλίου ν. 2053/1952, ἀφορώσης προσωπικὸν Η.Ε.Α.Π., ἀ.ὁ. 28514/1953 σ. 110.—Ἔγκρισις εἰδικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν προσωπικοῦ τῆς Η.Ε.Α.Π., ἀ.π.ἐ.ὁ. 17745/1954 σ. 603.—Αὔξησις ἀποδοχῶν προσωπικοῦ τῆς Η.Ε Α.Π., ἀ.ὁ. 27678/1954 σ. 620, 674.—Ἔγκρισις εἰδικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Η. Ε. Μ., ἀ.π.ἐ.ὁ. 17745/1954 σ. 603.—Αὔξησις ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Η.Ε.Μ., ἀ.ὁ. 27297/1954 σ. 615, 674.—Ἔγκρισις εἰδικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας περὶ ἐργατοϋπαλληλικοῦ προσωπικοῦ Ὀργανισμοῦ Ὑδρεύσεως καὶ Ἠλεκτροφωτισμοῦ Λαρίσης, ἀ.π.ἐ.ὁ. 17745/1954 σ. 603.—Αὔξησις ἀποδοχῶν ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ Ὀργανισμοῦ Ὑδρεύσεως καὶ Ἠλεκτροφωτισμοῦ Λαρίσης, ἀ.ὁ. 27548/1954 σ. 675.—Καθορισμὸς ὑποχρεωτικῶν ὁρίων ἡλικίας προσωπικοῦ Ἠλεκτρικῆς Ἐκμεταλλεύσεως Θεσσαλονίκης Δημοσίας Ἐπιχειρήσεως Ἠλεκτρισμοῦ, ν. 2757/1954 σ. 329.—Ἔγκρισις εἰδικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Ἑταιρείας Ἑλληνικῶν Ἠλεκτρικῶν Σιδηροδρόμων «Ε.Η.Σ.», ἀ.π.ἐ.ὁ. 17745/1954 σ. 603.—Αὔξησις ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Ἑταιρείας Ἑλληνικῶν Ἠλεκτρικῶν Σιδηροδρόμων «Ε.Η.Σ.», ἀ.ὁ. 27255/1954 σ. 614, 674.—Παροχὴ διευκολύνσεων καὶ ἀπαλλαγῶν ἄρθρ. 7 τοῦ ν. 1633/1951 εἰς τὴν ἑταιρείαν Impresa Inc Giovanni Radio καὶ Co, S.P.A. καὶ τὸ ἀλλοδαπὸν προσωπικὸν αὐτῆς, ἀ.ὁ. 16890/1954 σ. 895, ἀ.ὁ. 56806/1954 σ. 1317.—Παροχὴ τῶν διευκολύνσεων καὶ ἀπαλλαγῶν τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ ν. 1633/1951 εἰς τὴν ἑταιρείαν Società Anonima Elettrificazione S.P.A. καὶ τὸ ἀλλοδαπὸν προσωπικὸν αὐτῆς, ἀ.ὁ. 56807/1954 σ. 1317.

Ἠλεκτροτεχνίται. Ἔγκρισις συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας· καθορισμὸς ἀποδοχῶν τῶν ἠλεκτροτεχνιτῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργοστασίων Ἑλλάδος, ἀ.π.ἐ.ὁ. 17745/1954 σ. 602, ἀ.ὁ. 27287/1954 σ. 729.—Ἔγκρισις συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας· καθορισμὸς ἀποδοχῶν ἠλεκτροτεχνιτῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργοστασίων Πειραιῶς, ἀ.π.ἐ.ὁ. 17745/1954 σ. 603, ἀ.ὁ. 27623/1954 σ. 608.—Συμπλήρωσις ὁ.ἀ. περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν ἠλεκτροτεχνιτῶν βιοτεχνικῶν καὶ βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων Πειραιῶς· ἐφαρμογὴ καὶ ἐπὶ τῶν ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου ὑπηρετούντων εἰς Ν.Π.Δ.Δ. Πειραιῶς, ὁ.ἀ. 27623/1954 σ. 957.

Ἡλικία. Ἔγκρισις ναυτολογήσεως ὡς δυτῶν, κατὰ παρέκκλισιν ἄρθρ. 2 ἀ.ν. 560/1937 καὶ τῶν ὑπερβάντων τὸ ὅριον τῶν κειμένων διατάξεων καθοριζόμενον ὅριον ἡλικίας, π.ὁ.σ. 13/1954 σ. 273.—Καθορισμὸς ὑποχρεωτικῶν ὁρίων ἡλικίας προσωπικοῦ Ἠλεκτρικῆς Ἐκμεταλλεύσεως Θεσσαλονίκης Δημοσίας Ἐπιχειρήσεως Ἠλεκτρισμοῦ, ν. 2757/1954 σ. 329.—Καθορισμὸς ὁρίου ἡλικίας ὑπαλλήλων Ἐμπορικῶν, Βιομηχανικῶν, Ἐπαγγελματικῶν καὶ Βιοτεχνικῶν Ἐπιμελητηρίων, ν. 2790/1954 σ. 490.—Ἀναπροσαρμοσθεὶς Ι.Κ.Α.· τροποποίησις ἄρθρ. 10 ν. 1846/1951, ν.δ. 3083/1954 σ. 1167.

Θ

Θαλαμηπόλοι. Οἰκοεργαζόμενοι· οὐ δῶρον ἑορτῶν, ὁ.ἀ. 27540/1954 σ. 446, ὁ.ἀ. 28030/1954 σ. 1318.

Θεάματα. Ὅροι μετακλήσεως ἀλλοδαπῶν καλλιτεχνῶν, ὁ.ἀ. 76023/1954 σ. 275.—Δῶρον ἑορτῶν ταξιθετῶν, ὁ.ἀ. 27540/1954 σ. 445, ὁ.ἀ. 28030/1954 σ. 1318.—Δῶρον ἑορτῶν προσωπικοῦ, ὁ.ἀ. 27540/1954 σ. 445, ὁ.ἀ. 28030/1954 σ. 1318.

Θεραλωνιστικά. Καθορισμὸς θεραλωνιστικῶν δικαιωμάτων προϊόντων σιτηρῶν, ὁ.ἀ. ἀγορανομικὴ διάταξις 78944/10095/1954 σ. 1014.

Θερμασταί. Ἐπέκτασις ἄρθρ. 2 παράγρ. 5 ἀ.ν. 539/1945 περὶ ἀδειῶν μετ' ἀποδοχῶν εἰς θερμαστὰς ξηρᾶς, Δ/γμα σ. 100.—Ἔγκρισις οἰκονομικῶν ὅρων συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀρχιθερμαστῶν καὶ θερμαστῶν ἀπάσης τῆς Χώρας, ἀ.π.ἐ.ὁ 24811/1954 σ. 790.—Καθορισμὸς κατωτάτων ὁρίων ἀποδοχῶν ἀρχιθερμαστῶν καὶ θερμαστῶν βιομηχανικῶν ἐργοστασίων, ἀ.ὁ. 27486/1954 σ. 846.—Ἀνάκλησις τῆς ὑπ' ἀριθ. 51189/1951 κοινῆς ἀποφάσεως Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας· καθορισμὸς ἡμερομηνίας καταργήσεως εἰσφορᾶς μισθωτῶν ὑπὲρ Ὁμοσπονδίας Μηχανικῶν καὶ Θερμαστῶν Ἑλλάδος, ἀ.ὁ. 25692/1954 σ. 899.

Θυρωροί. Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα*. Ἀσφαλιστικῶν ἐπιχειρήσεων· ἀποδοχαί, ὁ.ἀ. 27625/1954 σ. 604.

Ι

Ἰατροί. Κυρώσεις εἰς βάρος ἰατρῶν καὶ φαρμακοποιῶν Ι.Κ.Α., ὁ.ἀ. 50066/1954 σ. 559.—Μὴ ἐφαρμογὴ διατάξεων ν. 1836/1951 ἐπὶ προσλήψεως ἐπιμελητῶν ἰατρῶν εἰς Πανεπιστήμια, ν. 2853/1954 σ. 672.—Ι.Κ.Α.· κατάργησις διακρίσεως ὡς θεραπευτῶν ἐν ἰατρείοις καὶ κατ' οἶκον· ἐπίδομα ἀκτινολόγων, ἄρθρ. 11 ν.δ. 3083/1954 σ. 1169.

Ἰδιωτικὰ σχολεῖα. Βλ. λ. *Ἐκπαιδευτήρια ἰδιωτικά*.

Ἰδιωτικοὶ κλινικοί. Βλ. λ. *Κλινικαί*

Ἱδρύματα. Βλ. λ. *Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις, Νοσοκομεῖα, Ταμεῖα, Φιλανθρωπικὰ Ἱδρύματα* καὶ τὰ κοινὰ θέματα εἰς τὰς οἰκείας λέξεις.

Ἰνστιτούτον Παστέρ. Κύρωσις ἐκτελεστῆς ἀποφάσεως Συμβουλίου ν. 2053/1952 περὶ χορηγήσεως ἐπιδόματος ἀνθυγιεινῆς ἐργασίας εἰς ἐργαζομένους εἰς ἐργαστήρια βιοχημείας κλπ. Ἰνστιτούτου Παστέρ, ἀ.ὁ. 27068/1953 σ. 105.

Ἰστιοφόρα. Δῶρον Πάσχα πληρωμάτων· ὅροι, ὁ.ἀ. 22220/1954 σ. 501.

Ἰχθυοπωλεῖα. Ἰωαννίνων· ἐξαίρεσις ἡμερῶν μερικῆς ἀργίας, Δ/γμα σ. 159.—Χαλκίδος· καθιέρωσις μερικῆς Κυριακῆς ἀργίας, Δ/γμα σ. 160.

στοί καὶ τὰ λοιπὰ κατ' ἰδίαν θέματα εἰς τὰς οἰκείας λέξεις.

Ἐρυθρὸς Σταυρός. Βλ. λ. *Ταμεῖα*

Ἑστία Ἐργατική. Βλ. λ. *Ἐργατικὴ Ἑστία.*

Ἑστιατόρια. Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα.* Κήρυξις ἐκτελεστὴς ἀποφάσεως Συμβουλίου ν. 2053/1952· ἑρμηνεία ὑ.ἀ. 58339/1951 περὶ ἐπιδομάτων Κυριακῆς καὶ νυκτερινῆς ἐργασίας προσωπικοῦ ἑστιατορίων· δὲν ἀφορᾷ τοὺς ἐπὶ ποσοστοῖς, ἀ.ὑ. 27056/1954 σ. 438.—Ἐγκρισις οἰκονομικῶν ὅρων συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας σερβιτόρων καὶ βοηθῶν ἑστιατορίων Πειραιῶς καὶ Περιχώρων, ἀ.π.ἐ.ὑ. 24811/1951 σ. 790.— Δῶρον ἑορτῶν σερβιτόρων, ὑ.ἀ. 27540/1954 σ. 445, ὑ.ἀ. 28030/1954 σ.1318. —Καταργήσεις διαταγμάτων τινῶν περὶ καθιερώσεως ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς ἑστιατόρια κλπ. τουριστικῶν τινων πόλεων, Δ/γμα σ. 51.—Ἐξαίρεσις Κυριακῆς ἀργίας ἑστιατορίων: Φιλιππιάδος, Δ/γμα σ. 158.— Κρεσταινης, Ζαχάρως καὶ Ἀνδρίτσαινης, Δ/γμα σ. 159.—Μεγαλοπόλεως, Δ/γμα σ. 159.— Κωμοπόλεως Κάστρου Λήμνου καὶ περιφερείας Γέρας Μυτιλήνης, Δ/γμα σ. 436.— Φιλιατῶν, Δ/γμα σ. 1124.—Καρδίτσης· κατάργησις β.δ. περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως κατὰ χειμερινὴν περίοδον, Δ/γμα 789.—Ἐξαίρεσις μερικῆς Κυριακῆς ἀργίας ἑστιατορίων: Τροπαίων, Δ/γμα σ. 49.—Σπετσῶν, Δ/γμα σ. 159.—Ζευγολατιοῦ Κορινθίας, Δ/γμα σ. 159. —Ἀρχαίας Ὀλυμπίας, Δ/γμα σ. 161.—Κορυφασίου Πυλίας, Δ/γμα σ. 436.—Ἀμαλιάδος· ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆ ἀργίᾳ, Δ/γμα σ. 49.— Ἀλεξανδρουπόλεως· καταργήσεις β. δ. 18/29. 11.1939 περὶ ἐκ περιτροπῆς κλεισίματος, Δ/γμα σ. 50.—Πόλεων ἄνω 20.000 κατοίκων· καταργήσεις π. δ/τος 25.6/20.7.1928 περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως, Δ/γμα σ. 51.—Λαρίσης· καταργήσεις τῆς ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας, Δ/γμα σ. 1124.—Ὁμοίως Πύργου, Δ/γμα 788.—Δράμας· καθιερώσεις ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας, Δ/γμα σ. 789.— Ἰωαννίνων· ἐξαίρεσις ἀπὸ ἡμερῶν μερικῆς ἀργίας, Δ/γμα σ. 159.—Καντσήμων Μήλου· ἐξαίρεσις ἀργίας ἑορτασίμων ἡμερῶν, Δ/γμα σ. 788.

Ἑταιρεῖαι: Βλ. λ. *Ἀλλοδαποί, Ἀποδοχαί, Ταμεῖα* καὶ τὰ λοιπὰ θέματα καὶ τὰς κατ' ἰδίαν ἑταιρείας εἰς τὰς οἰκείας λέξεις.

Ἐφαπλωματοποιοί: Ἐγκρισις οἰκονομικῶν ὅρων συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τεχνιτῶν ἐφαπλωματοποιῶν Ἡρακλείου - Κρήτης, ἀ.π.ἐ.ὑ. 24811/1951 σ. 790.

Ἔφεσις: Ἐν διαδικασίᾳ διοικ. ἀσφαλιστικῶν δικαστηρίων, Δ/γμα σ. 437.

Ἐφημέριοι: Βλ. λ. *Κληρικοί.*

Ἐφημερίδες: Βλ. λ. *Ταμεῖα, Πρακτῆρια.*

Ζ

Gable and Wireless: Τροποποίησις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1056/1950 ἀ.ν. περὶ ἐντάξεως τοῦ προσωπικοῦ συμβατικῆς ἑταιρείας Gable and Wireless εἰς τὴν Ἱεραρχίαν προσωπικοῦ τοῦ Ὀργανισμοῦ Τηλεπικοινωνιῶν Ἑλλάδος, ν.δ. 2908/1951 σ. 891.

Ζαχαροπλαστεῖα. Κατάργησις βιβλιαρίων ὑγείας τεχνιτῶν, Δ/γμα σ. 52.—Ἐγκρισις οἰκονομικῶν ὅρων συλλογικῆς συμβάσεως προσωπικοῦ ζαχαροπλαστείων Ἀθηνῶν - Προαστείων, ἀ.π.ἐ.ὑ. 24811/1954 σ. 790.—Κήρυξις ἐκτελεστῆς ἀπὸ 19.4.1954 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας προσωπικοῦ ζαχαροπλαστείων Ἀθηνῶν καὶ Προαστείων, ἀ.ὑ. 27289/1954 σ. 1314.—Αὔξησις ἀποδοχῶν προσωπικοῦ ζαχαροπλαστείων Ἀθηνῶν καὶ Προαστείων, ἀ.ὑ. 27289/1954 σ. 893.—Δῶρον ἑορτῶν σερβιτόρων, ὑ.ἀ. 27540/1954 σ. 446, ὑ.ἀ 28030/1954 σ. 1318.—Ἐξαίρεσις Κυριακῆς ἀργίας ζαχαροπλαστείων Μεγαλοπόλεως, Δ/γμα σ. 159.—Ὁμοίως Κάστρου Λήμνου, Δ/γμα σ. 436.—Φιλιατῶν, Δ/γμα σ. 1124.— Ἐξαίρεσις μερικῆς Κυριακῆς ἀργίας ζαχαροπλαστείων: Τροπαίων, Δ/γμα σ. 49.—Ζευγολατιοῦ Κορινθίας, Δ/γμα σ. 159.—Σπετσῶν, Δ/γμα σ. 159.—Ἰωαννίνων· ἐξαίρεσις ἡμερῶν μερικῆς ἀργίας, Δ/γμα σ. 159.—Κυνουρίας Μήλου· ἐξαίρεσις ἀργίας ἑορτασίμων ἡμερῶν, Δ/γμα, σ. 788.—Χαλανδρίου· ἐξαίρεσις ἀργίας ἑορτῆς Ἀναλήψεως, Δ/γμα σ. 160.—Ἄργους· κατάργησις β.δ. περὶ ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἐργασίας, Δ/γμα σ. 789. —Ὁμοίως Τριπόλεως, Δ/γμα σ. 159. Βλ καὶ λ. *Γαλακτοζαχαροπλαστεῖα, Καφεζαχαροπλαστεῖα.*

Ζυθεστιατόρια. Ἐγκρισις οἰκονομικῶν ὅρων συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας σερβιτόρων καὶ βοηθῶν ζυθεστιατορίων κλπ. Πειραιῶς καὶ Περιχώρων, ἀ.π.ἐ.ὑ. 24811/1954 σ. 790. —Δώρων ἑορτῶν σερβιτόρων, ὑ.ἀ. 27540/1954 σ. 446, ὑ.ἀ. 28030/1954 σ. 1318.—Πόλεων ἄνω 20.000 κατοίκων· καταργήσεις δ/τος 25.6/ 20.7.1928 περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως, Δ/γμα σ. 51.—Καταργήσεις διαταγμάτων τινῶν περὶ καθιερώσεως ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς ζυθεστιατόρια κλπ. τουριστικῶν τινων πόλεων, Δ/γμα σ. 51.—Δράμας· ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆ ἀργίᾳ, Δ/γμα σ. 789.—Καρδίτσης· καταργήσεις β. δ/τος περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως κατὰ χειμερινὴν περίοδον, Δ/γμα σ. 789. —Πύργου· καταργήσεις ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας, Δ/γμα σ. 788.—Φιλιατῶν· ἐξαίρεσις Κυριακῆς ἀργίας, Δ/γμα σ. 1124. Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα* (ἑστιατορίων κλπ.).

Ζυθοπαγοποιΐα: Αὔξησις ἀποδοχῶν προσωπικοῦ ζυθοπαγοποιΐας καὶ ψυγείων, ἀ.ὑ. 27300/ 1954 σ. 852.—Ἐγκρισις οἰκονομικῶν ὅρων συλλογικῆς συμβάσεως προσωπικοῦ ζυθοποιΐας καὶ ψυγείων ἀπάσης τῆς Χώρας, ἀ.π. ἐ.ὑ. 24811/1954 σ. 790.

Ζυμαρικῶν βιομηχανίαι. Ἐγκρισις ἀπορράσεως Συμβουλίου ν. 2053/1952 περὶ τροποποιήσεως τῆς περὶ καθορισμοῦ ἡμερομισθίων ἑορτασίμων ἐργατικῶν γν' ἀριθμὸν 68420/1951 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἀ.ὑ. 9804/ 1954 σ. 136, ἀ.ὑ. 28512/1954 σ' 388.—Ἀναλήψεως ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἀ.ὑ. 28512/ 1954 σ. 388.—Κυριακὴ ἐργασία βιομηχανιῶν ζυμαρικῶν, εἰς ἃς χρησιμοποιοῦνται ἀνάλογα μηχανολογικὰ συγκροτήματα παραγωγῆς κλπ., Δ/γμα σ. 388.

Η

Ἠθοποιοί. Δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 27540/1954 σ. 445, ὑ.ἀ. 28030/1954 σ. 1318.

Κ

Καθαρίστριαι. Παροχή προσαυξήσεως εἰς ἡμερομισθίους καθαριστρίας ἐργαζομένας κατὰ ἡμέρας ἀργίας, ἀ.δ. 414545/1953 σ. 165.—Δημοσίου αὔξησις ἡμερομισθίου, π.ὑ.σ. 131/1954 σ. 329.—Νομ. προσ. δημοσίου δικαίου· αὔξησις ἡμερομισθίου, π.ὑ.σ. 145/1954 σ. 331.—Ἀσφαλιστικῶν ἐπιχειρήσεων· ἐξαίρεσις, ὑ.ἀ. 27620/1954 περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν σ. 604.

Καλλιτέχναι. Προϋποθέσεις καὶ ὑποχρεώσεις διὰ τὴν μετάκλησιν ἀλλοδαπῶν καλλιτεχνῶν, ὑ.ἀ. 76028/1954 σ. 375.

Καλυκοποιεῖον. Βλ. λ. *Ταμεῖα*.

Κανονισμοί. Βλ. καὶ λ. *Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις*, *Ταμεῖα*. Συμπλήρωσις τῆς § 8 τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ ν. δ. 2510/1953 τῆς ἀφορώσης τὴν ἔγκρισιν Κανονισμῶν ρυθμίσεως φορτοεκφορτώσεων, ν. 2887/1954 σ. 838.—Κανονισμὸς διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως τοῦ Αὐτονόμου Ὀργανισμοῦ Ἐργατικῆς Κατοικίας, ἀ.δ. 45357/1954 σ. 1271.

Καπνεμποριακαὶ ἐπιχειρήσεις. Βλ. λ. *Ταμεῖα*.

Καπνεργάται. Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα*, *Καπνοβιομηχανίαι*. Παροχὴ διευκολύνσεων διὰ τὴν ἔξοδον ἐκ τοῦ κλάδου τῶν μικρῶν καπνοβιομηχανιῶν, Δ/γμα σ. 1312.—Καθορισμὸς ἀποδοχῶν κλπ. τῶν καθ' ἅπασαν τὴν Χώραν ἀπασχολουμένων εἰς τὴν ἐπεξεργασίαν φύλλων καπνοῦ ἐργατῶν καὶ ἐργατριῶν, ἀ.ὑ. 27975/1954 σ. 1231.

Καπνοβιομηχανίαι. Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα*. Ἔγκρισις εἰδικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Ἀνωνύμου Ἑταιρείας Παπαστράτος «Α.Β.Ε.Σ.» καὶ Γ.Κεράνη: «Καπνοβιομηχανία «ΕΘΝΟΣ», ἀ.π.ἐ.δ. 17745/1954 σ. 602.—Καθορισμὸς ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Ἀνων. Ἑταιρίας «Παπαστράτος Α.Β.Ε.Σ» καὶ «Γ. Α. Κεράνης» Καπνοβιομηχανία «ΕΘΝΟΣ», ἀ.ὑ. 27518/1954 σ. 622, 674.—Ἔγκρισις οἰκονομικῶν ὅρων συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐργατοϋπαλλήλων καπνοβιομηχανίας Καλαμῶν, ἀ.π.ἐ.ὑ. 21811/1954 σ. 790.—Κύρωσις πράξεως Ὑπ. Συμβουλίου 125/2.2.1952 περὶ διαρυθμίσεως φορολογίας ἐπὶ τοῦ καταναλισκομένου καπνοῦ καὶ ρυθμίσεως ἑτέρων τινῶν κανονικῶν ζητημάτων· ἔξοδος ἐκ τοῦ ἐπαγγέλματος καπνοβιομηχανιῶν· δήλωσις· προθεσμία· ἀποζημίωσις προσωπικοῦ, ν.δ. 2946/1954 σ. 940.

Καπνοπωλεῖα. Τροπαίων· ἐξαίρεσις μερικῆς Κυριακῆς ἀργίας, Δ/γμα σ. 19.

Καρναγωγεῖς. Δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 27540/1954 σ. 446, ὑ.ἀ. 28030/1954 σ. 1318.

Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας. Ναυτικῆς ἐργασίας· τροποποίησις καὶ συμπλήρωσις ν. 1752/1951 περὶ ναυτικῆς ἐργασίας, ν.δ. 2952/1953 σ. 99.—Προσδιορισμὸς ὁριακοῦ ποσοστοῦ χαρακτηρισμοῦ ἀπολύσεων μισθωτῶν ὡς δμαδικῶν, διὰ τὰ β' ἑξάμηνον ἰσχύος καὶ ἐφαρμογῆς ν.δ. 2511/1953 εἰς 6 ο/ο ἐπὶ τοῦ εἰς τὴν ἀρχὴν ἑκάστου μηνὸς ἀπασχολουμένου προσωπικοῦ, Δ/γμα σ. 158.—Καθορισμὸς ποσοστοῦ πρὸς χαρακτηρισμὸν τῶν ἀπολύσεων μισθωτῶν ὡς δμαδικῶν, Δ/γμα σ. 891.—Ἀποζημίωσις προσωπικοῦ καπνοβιομηχανιῶν ἐξοχομένων τοῦ καπνοβιομηχανικοῦ ἐπαγγέλματος, ν.δ. 2946/1954 σ. 940.—Σύστασις Ὀργανισμοῦ Ἀπασχολήσεως καὶ Ἀσφαλίσεως Ἀνεργίας· ἀναγγελία καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας καὶ λύσεως σχέσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου· κατάργησις ν. 118/1945· ἐπανέλευσις ἐν ἰσχύϊ ν. 2112/1920 καὶ β. δ. 16 Ἰουλ. 1920, ὡς ἰσχυον πρὸ τοῦ ν. 118/1945 κλπ., ν. δ. 2961/1954, σ. 941. Εἰσηγ. Ἔκθ. σ. 950.—Ἐπὶ τῆς διὰ τοῦ ν. δ. 2961/1954 καταργήσεως τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945 (ἀπὸ τὰ ἐπίσημα πρακτικὰ τῶν συνεδριάσεων τῆς Βουλῆς, Συνεδρίασις τῆς 17 Νοεμβρίου 1954), σ. 1263.—Προαθέτων χωροφυλάκων, ν.δ. 2959/1954 σ. 999.—Ἀποζημίωσις ἀπολυομένων ὑπαλλήλων Λιμενικῶν Ταμείων, ν.δ. 2942/1954 σ. 1069.—Ἐξαίρεσις Συνδέσμου Προστασίας Παιδιῶν ἀπὸ διατάξεων ἐργατικῆς νομοθεσίας, Δ/γμα σ. 1125.—Ἐξαίρεσις μικρῶν φιλανθρ. ἱδρυμάτων ἐκ διατάξεων ἐργατικῆς νομοθεσίας, Δ/γμα σ. 100.—Παράβασις συλλογ. συμβάσεως ἢ ἀποφάσεως διαιτησίας· θεώρησις ὡς ἀδικαιολογήτου καταγγελίας· συνέπειαι, ἄρθρ. 9 ν.δ. 3086/1954 σ. 1159, Εἰσηγ. Ἔκθ. σ. 1163.—Συμπλήρωσις διατάξεών τινων τοῦ ν.δ. 2510/1953 περὶ ρυθμίσεως ζητημάτων τινῶν προσωπικοῦ τραπεζιτικῶν ἱδρυμάτων καὶ ἄλλων τινῶν διατάξεων, ν.δ. 3072/1954 σ. 1164.—Ἀνάκλησις τοῦ ἀπὸ 16/30.12.1953 β. δ/τος περὶ ἐξαιρέσεως μικρῶν φιλανθρωπικῶν ἱδρυμάτων ἐκ τῶν διατάξεων τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας βάσει τοῦ ν.δ. 2655/1953, Δ/γμα σ. 1173.—Μὴ ἐφαρμογὴ διαδικασίας καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας τῶν ν. 2112/1920 καὶ 118/1945 ἐπὶ ἀρτοϋπαλλήλων ἀπολυομένων κατὰ ἐφαρμογὴν τῆς π.ὑ.σ. 518/1951, ν.δ. 3067/1954 σ. 1024.—Παροχὴ διευκολύνσεων διὰ τὴν ἔξοδον ἐκ τοῦ κλάδου τῶν μικρῶν καπνοβιομηχανιῶν, Δ/γμα σ. 1312.—Καταγγελία σχέσεως ἐργασίας καὶ διαθεσιμότης μισθωτῶν, σχέδιον νομοθ. δ/τος περὶ συστάσεως Ὀργανισμοῦ Ἀπασχολήσεως καὶ Ἀσφαλίσεως Ἀνεργίας σ. 855.—Ἄρνησις καταβολῆς εἰσφορᾶς ὑπὲρ Ἐργατικῆς Ἑστίας· λόγος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἄνευ οἱασδήποτε ἀποζημιώσεως, ὑ.δ. 45040/1954 σ. 677.—Ἀποζημίωσις μερικὴ ν. 2112 ἐπὶ ὑπαλλήλων Τ.Α.Κ. ὑπηρετούντων εἰς Ι.Κ.Α. καὶ μὴ ἀποδεχομένων μετάταξιν ἢ ἔνταξιν εἰς τὸ Ι.Κ.Α., ν. 2855/1954 σ. 772.

Καταστήματα. Βλ. λ. *Ἑορταί*, *Κυριακή*, *Ἀποδοχαί*, *Ταμεῖα* καὶ τὰς κατ' ἰδίαν κατηγορίας καταστημάτων εἰς τὰς οἰκείας λέξεις.

Κατοικία. Οὐ συνυπολογισμὸς ἀντιτίμου παρεχομένης οἰκήσεως διὰ δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 27540/1954 σ. 444, ὑ.ἀ. 28030/1954 σ. 1318.

Κατοικία ἐργατική. Ἵδρυσις Αὐτονόμου Ὀργανισμοῦ Ἐργατικῆς Κατοικίας, ν.δ. 2963/1954 σ. 1000.—Προσθήκη διατάξεων εἰς ν.δ. 2963/1954 περὶ Αὐτονόμου Ὀργανισμοῦ Ἐργατικῆς Κατοικίας, ἄρθρ. 13 ν.δ. 3083/1954 σ. 1169.—Ὑποχρεώσεις ἐργοδοτῶν κατὰ τὴν καταβολὴν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων διὰ κρατήσεις ὑπὲρ Αὐτονόμου Ὀργανισμοῦ Ἐργατικῆς Κατοικίας, ἀ.ὑ. 45186/1954 σ. 1230.—Εἴσπραξις εἰσφορῶν καὶ λοιπῶν πόρων τοῦ Αὐτονόμου Ὀργανισμοῦ Ἐργατικῆς Κατοικίας, ἀ.ὑ. 45218/1954 σ. 1269.—Κανονισμὸς

διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως τοῦ Αὐτονόμου Ὀργανισμοῦ Ἐργατικῆς Κατοικίας, ἀ.ὑ. 45257/1954 σ. 1271.

Κατοχῆς νομοθετήματα. Παράτασις προθεσμίας ἄρθρ. 1 ΣΤ' Ψηφίσματος 1946, π.ὑ.σ. 1488/1953 σ. 100, π.ὑ.σ. 850/1956 σ. 790.

Καφεζαχαροπλαστεῖα. Κήρυξις ἐκτελεστῆς ἀποφάσεως Συμβουλίου ν. 2053/1952 (ἀποδοχαὶ προσωπικοῦ καφεζαχαροπλαστείων καὶ συναφῶν κέντρων), ἀ.ὑ. 27822/1954 σ. 438.—Ἔγκρισις ἀποφάσεως Συμβουλίου ν. 2053/1952, ἀφορώσης καθορισμὸν ἀποδοχῶν προσωπικοῦ καφεζαχαροπλαστείων, ἀ.ὑ. 9312/1954 σ. 442.—Δῶρον ἑορτῶν σερβιτόρων, ὑ.ἀ. 27540/1954 σ. 446, ὑ.ἀ. 28030/1954 σ. 1318.

Καφενεῖα. Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ Περιχώρων· αὔξησις ἀποδοχῶν προσωπικοῦ, ἀ.ὑ. 27410/1954 σ. 618, 674, ἀ.π.ἑ.ὑ. 20834/1954 σ. 675.

Καφενεῖα. Ἔγκρισις συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν προσωπικοῦ καφενείων Ἀθηνῶν καὶ Περιχώρων, ἀ.π.ἑ.ὑ. 17745/1954 σ. 602.—Καθορισμὸς ἀποδοχῶν προσωπικοῦ καφενείων Ἀθηνῶν καὶ Περιχώρων, ἀ.ὑ. 27280/1954 σ. 614, ἀ.ὑ. 27289/1954 σ. 726, 954.—Δῶρον ἑορτῶν σερβιτόρων, ὑ.ἀ. 27540/1954 σ. 446, ὑ.ἀ. 28030/1954 σ. 1318.—Ἐξαίρεσις Κυριακῆς ἀργίας καφενείων Φιλιππιάδος, Δ/γμα σ. 158.—Κρεσεαίνων, Ζαχάρως καὶ Ἀνδριτσαίνης, Δ/γμα σ. 159.—Μεγαλοπόλεως, Δ/γμα σ. 159.—Καστρου Λήμνου, Γέρας Μυτιλήνης, Δ/γμα σ. 486.—Ἐξαίρεσις μερικῆς Κυριακῆς ἀργίας καφενείων: Τροπαίων, Δ/γμα σ. 49.—Σπετσῶν, Δ/γμα σ. 159.—Ζευγολατειοῦ Κορινθίας, Δ/γμα σ. 159.—Ἀρχαίας Ὀλυμπίας, Δ/γμα σ. 161.—Κορυφασίου Πυλίας, Δ/γμα σ. 486.—Τριπόλεως· κατάργησις β.δ. περὶ ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας, Δ/γμα σ. 159.—Ὁμοίως πόλεως Ναυπλίου, Δ/γμα σ. 158.—Ὁμοίως πόλεως Ἄργους, Δ/γμα σ. 789.—Χαλανδρίου· ἐξαίρεσις ἀργίας ἑορτῆς Ἀναλήψεως, Δ/γμα σ. 160.—Φιλιατῶν· ἐκ περιτροπῆς Κυριακὴ ἀργία, Δ/γμα σ. 1124.—Ὁμοίως Φιλιππιάδος, Δ/γμα σ. 1313.

Καφεπωλεῖα. Τριπόλεως· κατάργησις δ/γος περὶ ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας, Δ/γμα σ. 51.

Κέντρα διασκεδάσεως. Προϋποθέσεις καὶ ὑποχρεώσεις μετακλήσεως ἀλλοδαπῶν καλλιτεχνῶν, ὑ.ἀ. 76028/1954 σ. 275.—Δῶρον ἑορτῶν μουσικῶν, ὑ.ἀ. 27540/1954 σ. 445, ὑ.ἀ. 28030/1954 σ. 1318.—Δῶρον ἑορτῶν σερβιτόρων, ὑ.ἀ. 27540/1954 σ. 446, ὑ.ἀ. 28030/1954 σ. 1318.—Κρεσταίνων, Ζαχάρως καὶ Ἀνδριτσαίνης· ἐξαίρεσις Κυριακῆς ἀργίας, Δ/γμα σ. 159.

Κέντρα Ἐπαγγελματικῆς Μορφώσεως. Βλ. λ. *Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας.*

Κέντρα Ἐργατικά. Βλ. λ. *Ἐργατικὰ Κέντρα.*

Κέντρα Κοινωνικῆς Προνοίας. Δῶρον ἑορτῶν προσωπικοῦ, ὑ.ἀ. 96728/1954 σ. 499.

Κέντρα Ψυχοτεχνικῶν Ἐρευνῶν. Βλ. λ. *Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας.*

Κέντρον Ἀσφαλιστικῶν Σπουδῶν. Σύστασις, ἄρθρ. 29 ν.δ. 3083/1954 σ. 1171.

Κεραμεικός. Βλ. λ. *Κεραμοποιοί.*

Κεραμοποιοί - Πλινθοποιοί - Ἀγγειοπλάσται. Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα.* Ἔγκρισις ἀποφάσεως συμβουλίου ν. 2053/1952 περὶ τροποποιήσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 24625/1951 ἀποφάσεως Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἀ.π.ἑ.ὑ. 72360/1953 σ. 106.—Κήρυξις ἐκτελεστῆς ἀποφάσεως Συμβουλίου ν. 2053/1952 περὶ τροποποιήσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 24625/1951 κοινῆς ἀποφάσεως Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας ὡς πρὸς καθορισμὸν ἐλαχίστων ὁρίων ἡμερομισθίων κλπ. τῶν ἐργατοτεχνιτῶν ἐργοστασίων φαγεντιανῶν εἰδῶν καὶ εἰδῶν πορσελάνης, ἀ.ὑ. 27271/1953 σ. 162, Διόρθωσις ἡμαρτημένων σ. 333—Καθορισμὸς ἀποδοχῶν ἐργατοτεχνιτῶν ἀγγειοπλαστῶν ἐργοστασίου «Κεραμεικός», ἀ.ὑ. 27767/1954 σ. 898.

Κεφάλαια ἀποζημιώσεως. Βλ. λ. *Φορτοεκφορτωταί.*

Κινηματογράφοι. Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα.* Αὔξησις ἀποδοχῶν ὑπαλλήλων κινηματογραφικῶν ἐπιχειρήσεων, ἀ.ὑ. 27306/1954 σ. 619, 674, ἀ.π.ἑ.ὑ. 20832 σ. 675.—Δῶρον ἑορτῶν ταξιθετῶν, ὑ.ἀ. 27540/1954 σ. 445, ὑ.ἀ. 28030/1954 σ. 1318.

Κληρικοί. Ἐπίδομα ἐφημερίων· κατάργησις ἐπιδόματος ἀκριβείας, π.ὑ.σ. 131/1954 σ. 329.—Ἀσφάλισις ἀνεργίας· ἐξαιρέσεις· ἱερωμένοι, ν.δ. 2961/1954 σ. 941. Βλ. καὶ λ. *Ἐφημέριοι.*

Κλητῆρες. Ἀσφαλιστικῶν ἐπιχειρήσεων· ἀποδοχαί, ὑ.ἀ. 27625/1954 σ. 604.—Καθορισμὸς ἀποδοχῶν πρακτορειακῶν ὑπαλλήλων καὶ κλητήρων ποντοπλοΐας, ἀ.ὑ. 27624/1954 σ. 607.

Κλινοσυξῶν Διεθνὴς Ἑταιρεία. Βλ. λ. *Διεθνὴς Ἑταιρεία Κλινοσυξῶν.*

Κλινικαί. Καθορισμὸς ἀποδοχῶν νοσηλευτικοῦ προσωπικοῦ ἰδιωτικῶν κλινικῶν Ἀθηνῶν-Πειραιῶς καὶ Περιχώρων, ἀ.ὑ. 27725/1954 σ. 848.

Κλωστοϋφαντουργοί. Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα.*—Ἔγκρισις συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας περὶ ἐργατῶν κλωστοϋφαντουργίας, ἀ.π.ἑ.ὑ. 17745/1954 σ. 602.—Αὔξησις καταβαλλομένων ἡμερομισθίων εἰς ἐργοτεχνίτας κλωστοϋφαντουργίας, ἀ.ὑ. 27383/1954 σ. 616, 674.—Μείωσις τῶν ὑπὲρ τοῦ Ι.Κ.Α. καταβαλλομένων ἐργοδοτικῶν εἰσφορῶν καὶ τῶν τοιούτων τῶν καταβαλλομένων ὑπὲρ διαφόρων ὀργανισμῶν κυρίας ἢ ἐπικουρικῆς ἀσφαλίσεως ἐπὶ μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων ἀναλογούντων εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν ἐξαγομένων προϊόντων τῆς κλωστοϋφαντουργίας τῆς κατηγορίας Σ' τοῦ ἐν ἰσχύϊ Τελωνειακοῦ Δασμολογίου Εἰσαγωγῆς, Δ/γμα σ. 1125.—Ἐφοδιασμὸς διὰ βιβλιαρίου ἐπαγγελματικῆς ἀπασχολήσεως τῶν εἰς ἐξηρτημένην σχέσιν ἐργαζομένων, Δ/γμα σ. 1125.

Κοινὰ Ταμεῖα. Βλ. λ. *Αὐτοκίνητα.*

Κοινοπραξίαι. Προσωρινὴ χορήγησις αὐξήσεως εἰς προσωπικὸν Κοινοπραξίας Συνεταιριστικῶν Ὀργανώσεων Σουλτανίνας, ὑ.ἀ. 27372/1954 σ. 724.—Αὔξησις ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Κοινοπραξίας Συνεταιριστικῶν Ὀργανώσεων Σουλτανίνας (Κ.Σ.Ὀ.Σ), ὑ.ἀ. 27372/1954 σ. 959, 1076.

Κοινότητες. Βλ. λ. *Δῆμοι—Κοινότητες, Ταμεῖα.*

Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις. Τροποποίησις τῆς περὶ διοικήσεως τοῦ Ι.Κ.Α. νομοθεσίας καὶ θεσπίσεως ἀσφαλιστικῶν καὶ ἄλλων τινῶν δια-

ταξεων, ν.δ. 3083/1954 σ. 1166. — Ἐπέκτασις ἀσφαλίσεως Ι.Κ.Α. εἰς ἑνίας περιοχάς, ἀ.δ.σ. Ι.Κ.Α. 27.1.1954 σ. 218. — Ἐπέκτασις ἀσφαλίσεως εἰς περιοχὴν πόλεως Νάξου, ἀ.δ.σ. Ι.Κ.Α. 30.7.1954 σ. 1174. — Ἐπέκτασις ἀσφαλίσεως εἰς προσωπικὸν Ἐλευθέρας Ζώνης Θεσσαλονίκης, ἀ.δ.σ. Ι.Κ.Α. 8.8.1954 σ. 1175. — Ἐπέκτασις ἀσφαλίσεως εἰς τοποθεσίας περιοχῆς Ὑποκαταστήματος Χαλκίδος, ἀ.δ σ. Ι.Κ.Α. 168/1954 σ. 737. — Ἐπέκτασις ἀσφαλίσεως, ἀ.δ.σ. Ι.Κ.Α. 92/1954 σ. 738. — Ἐξαίρεσις τοῦ Συνδέσμου Προστασίας Παιδιῶν ἐξ ἅπασῶν τῶν διατάξεων τῆς Ἐργατικῆς Νομοθεσίας, πλὴν τῶν διατάξεων τῶν ἀφορωσῶν εἰς τὴν κοινωνικὴν ἀσφάλισιν, Δ/γμα σ. 1125. — Ἀνάκλησις β/τος περὶ ἐξαιρέσεως φιλανθρωπικῶν ὀργανώσεων ἀπὸ διατάξεις Ἐργατικῆς Νομοθεσίας, Δ/γμα σ. 1173. — Τρόπος ἀσφαλίσεως εἰς Ι.Κ.Α. αὐτοτελῶς ἐργαζομένων, ἀ.δ. Ι.Κ.Α. 564/1954 σ. σ. 553. — Μὴ ὑποχρεωτικὴ ἀσφάλισις ἐργατῶν διφθερῶν (γουναρικῶν) Καστοριᾶς, ν. 2855/1954 σ. 672. — Ἐξουσιοδότησις διὰ σύστασιν κεφαλαίου ὑπὲρ ἀδειούχων μισθωτῶν καὶ λογαριασμοῦ δώρων ἑορτῶν ν. 2855/1954 σ. 672. — Προσθήκη εἰς παράγρ. 4 ἄρθρ. 4 ν. 2348/1953 (συγχώνευσις Τ.Α.Κ.)· μείωσις ἡμερῶν ἐργασίας δι' ἠσφαλισμένους ἀναπηρανς πολέμου· εἰδικὴ ρύθμισις ὡς πρὸς ἠσφαλισμένους περιφερείας Φθιώτιδος μεταχόντας εἰς Μ.Ε.Α. καὶ Τ.Ε.Α., ἄρθρ. 15 ν.δ. 2954/1954 σ. 936, βλ. καὶ ἄρθρ. 36 ν.δ. 2961/1954 σ. 950. — Ἔγκρισις τῆς ὑπ' ἀριθ. 841/28.8.1953 ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ι.Κ.Α. (τρόπος ἐπεκτάσεως ἀσφαλίσεως καὶ ὑπολογισμὸς ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν), ἀ.ὑ. 56199/1953 σ. 107. — Εἰσφοραὶ ὑπὲρ ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν ἐπὶ δώρου ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 27540/1954 σ. 144, ὁ.ἀ. 28030/1954 σ 1218. — Εἰσφοραὶ· ἀπαλλαγὴ δώρου ἑορτῶν προσωπικοῦ Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν ἐξαιρέσεις, ἀ.ὑ. 103396/1953 σ. 101, ἀ.ὑ. 114538/1953 σ. 102, ἀ.ὑ. 96728/1954 σ. 199. — ... ὁμοίως δώρου ἀπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., ἀ.ὑ. 106691/1953 σ. 103, ἀ.ὑ. 114538/1953 σ. 102. — Ὑπαγωγὴ εἰς εἰσφορὰς τοῦ δώρου Πάσχα προσωπικοῦ ναυ. προσ. δημ. δικαίου, ὑ.ἀ. 96892/1954 σ. 200. — Ἔγκρισις μειώσεως διὰ τρίμηνον χρονικὸν διάστημα τῶν διὰ τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 προβλεπομένων ποσοστῶν εἰσφορῶν τροφίμων ἀπασχολουμένων εἰς περιφερείας ἐκτὸς περιοχῆς Διοικήσεως Πρωτευούσης, π.ὑ.σ. 62/1954 σ. 268, π.ὑ.σ. 62/1954 σ. 833. — Ἔγκρισις παρατάσεως ἐπὶ 9μηνον τῆς ἰσχύος τῆς ὑπ' ἀριθ. 62/1954 Πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου περὶ μειώσεως τῶν ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν ἐργαζομένων ἐκτὸς τῆς περιφερείας τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης, π.ὑ.σ. 1213/1954 σ. 1070. — Περὶ ἀπογγυλώσεως ἀπὸ 1.5.1954 τῶν εἰσφορῶν πρὸς τὸ Ι.Κ.Α. εἰς δραχμὰς νέας ἐκδόσεως, ἀ.δ. Ι.Κ.Α. 26/1954 σ. 671. — Τρόπος καταβολῆς καὶ εἰσπράξεως τῶν ὑπὲρ Ἐργατ. Ἑστίας εἰσφορῶν, ὑ.ἀ. 45040/1954 σ. 677. — Προσθήκη διατάξεως εἰς κανονισμὸν ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν Ι.Κ.Α. κατάταξις ἠσφαλισμένων, ἀ.ὑ. 51251/1951 σ. 844. — Μείωσις τῶν ὑπὲρ τοῦ Ι.Κ.Α. καταβαλλομένων ἐργοδοτικῶν εἰσφορῶν ἐπὶ μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων ἀναλογούντων εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν ἐξαγομένων προϊόντων τῆς κλωστοϋφαντουργίας τῆς κατηγορίας Σ' καὶ προϊόντων σιδηροβιομηχανίας καὶ ἐν γένει μεταλλοβιομηχανίας τῆς κατηγορίας Κ' τοῦ ἐν ἰσχύϊ Τελωνειακοῦ Δασμολογίου Εἰσαγωγῆς, Δ/γμα σ. 1125. — Προσθήκη ἀπὸ 1 Νοεμβρίου 1951 μιᾶς εἰσέτι ἀσφαλιστικῆς κλάσεως δι' εἰσφορὰς πρὸς τὸ Ι.Κ.Α., ἀ.ὑ. 50351/1954 σ. 1125. — Τροποποίησις τῆς ἀπὸ 16.5.1953 ἀποφάσεως τοῦ Ι.Κ.Α.· καθορισμὸς ἡμερομηνίας ἐνάρξεως καταβολῆς εἰσφορῶν ὑπὲρ Ι.Κ.Α. τῶν ἀπασχολουμένων εἰς περιφέρειαν Δομοκοῦ, ἀ.δ.σ. Ι.Κ.Α. 8.8.1954 σ. 1175.

Διοίκησις προσωπικόν: Περὶ τροποποιήσεως τῆς περὶ διοικήσεως τοῦ Ι.Κ.Α. νομοθεσίας καὶ θεσπίσεως ἀσφαλιστικῶν καὶ ἄλλων τινῶν διατάξεων, ν. 3088/1954 σ. 1166. — Αὔξησις μισθῶν, π.ὑ.σ. 145/1954 σ. 831. — Ἀποζημίωσις (μερικὴ ν. 2112) εἰς ὑπαλλήλους Τ.Α.Κ. ὑπηρετοῦντας εἰς τὸ Ι.Κ.Α. καὶ μὴ ἀποδεχομένους μετάταξιν ἢ ἔνταξιν, ν. 2855/1954 σ. 672. — Σύστασις παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. Εἰδικοῦ Λογαριασμοῦ Προνοίας τοῦ προσωπικοῦ αὐτοῦ, Δ/γμα σ. 1070. — Καθορισμὸς τῶν ἐλαχίστων ὁρίων ἀμοιβῶν ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ Δικηγ. Συλλ. Ἀθηνῶν τῶν ἐπὶ παγίᾳ περιοδικῇ ἀμοιβῇ παρεχόντων τὰς ὑπηρεσίας των δικηγόρων· Ἵδρυμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ἀ.ὑ. 128494/1954 σ.1322. — Ἰατροὶ θεραπεύται· κατάργησις διακρίσεως· ἐπίδομα ἀκτινοβολίας ἀκτινολόγων ἰατρῶν, ἄρθρ. 11 ν. 3083/1954 σ. 1169. — Προσαύξησις μισθοῦ Ν.Π.Δ.Δ. λόγῳ πολυετοῦς ὑπηρεσίας· ἐφαρμογὴ καὶ ἐπὶ τακτικοῦ προσωπικοῦ Ι.Κ.Α., π.ὑ.σ. 1530/1954 σ. 1229.

Ἀσφαλιστικὰ δικαστήρια: Σύστασις Διοικητικῶν Ἀσφαλιστικῶν Δικαστηρίων, Δ/γμα σ. 491. — Ἵδρυσις Πρωτοβαθμίων Διοικητικῶν Ἀσφαλιστικῶν Δικαστηρίων ἐν Δράμᾳ, Ναυπλίῳ καὶ Μεσολογγίῳ, Δ/γμα σ. 884.

Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας. Βλ. λ. *Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας*.

Ἀσφάλισις ἀνεργίας Ο.Α.Α: Καθορισμὸς εἰσφορᾶς διὰ τὸν κλάδον ἀνεργίας ν. 1846/1951, π.ὑ.σ. 1018/1951 σ. 810. — Σχέδιον Νομοθετικοῦ Διατάγματος περὶ συστάσεως Ὀργανισμοῦ Ἀπασχολήσεως καὶ Ἀσφαλίσεως Ἀνεργίας, ν.δ. σ. 805. — Σύστασις Ὀργανισμοῦ Ἀπασχολήσεως καὶ Ἀσφαλίσεως Ἀνεργίας· καταργήσις ν. 1181/1945 καὶ ἀντικειμένων διατάξεων περὶ ἀνεργίας τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 καὶ τοῦ ν.δ. 2638/1953, πλὴν τοῦ ἄρθρου 51 § 4, ν.δ. 2961/1954 σ. 941, Εἰσηγ. Ἔκθ. σ. 950. — Τρόπος ὑπολογισμοῦ τῶν καταβλητέων εἰς τοὺς ἐπιδοτουμένους ὑπὸ τοῦ Ὀργανισμοῦ Ἀπασχολήσεως καὶ Ἀσφαλίσεως Ἀνεργίας ἐπιδομάτων ἀνεργίας καὶ στρατεύσεως, ἀ.ὑ. 30251/1951 σ. 1067. — Ἔγκρισις Κανονισμοῦ ἀνεργίας ἐποχιανῶν καὶ ὑπαπασχολουμένων μισθωτῶν, ἀ.ὑ. 39108/1951 σ. 1126. — Μὴ εἰσπραξις εἰσφορῶν ἀνεργίας διὰ τὰ πρόσωπα τὰ μὴ δικαιούμενα ἐπιδόματος ἀνεργίας, Ἐγκ. 268/1954 σ. 1175. — Κατάταξις εἰς κλάσεις τῶν ἠσφαλισμένων

διά τον υπολογισμόν των επιδομάτων ανεργίας, ά.δ. 30581/1954 σ. 1317.

Ασθένεια: Βλ. και ν. 3083/1954 σ. 1166.—Κανονισμός παροχών κλάδου ασθενείας Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ά.δ. 50235/1954 σ. 331.—Προσθήκη διατάξεως εις τον κανονισμόν ασθενείας του Ι.Κ.Α., ά.δ. 51475/1954 σ. 1013.

Συντάξεις: Βλ. και ν. 3083/1954 σ. 1166.—Αύξησις των υπό του Ι.Κ.Α. χορηγουμένων συντάξεων, Δ/γμα σ. 673, Έγκ. σ. 673.—Ανάκλησις αποφάσεως Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας περί αυξήσεως των συντάξεων του Ι.Κ.Α., ά.δ. 50685/1954 σ. 676.—Τρόπος αναθεωρήσεως συνταξιοδοτικών αποφάσεων του Ι.Κ.Α., Δ/γμα σ. 785.

Εργατικά ατυχήματα: Τρόπος υπολογισμού δαπανών του Ι.Κ.Α., προς περίθαλψιν εργατικού ατυχήματος οφειλομένων εις δόλον του εργοδότου, ά.δ. 51476/1954 σ. 1013.

Επιδότησις στρατευομένων: Κύρωσις ά.δ. σχετικών με εφαρμογήν ν. 2054/1952 και ρύθμισις ζητημάτων· είσφοραι και επιδόματα· παραγραφή αξιώσεων κατά Ι.Κ.Α. εκ του άνω νόμου· επίδομα εφέδρων Λιμενικού Σώματος· στρατιωτική υπηρεσία ως χρόνος πραγματικής υπηρεσίας παρά τω εργοδότη κλπ., άρθρ. 34 ν.δ. 2961/1954 σ. 941, Είσηγ. Εκθ. σ. 950.—Η υπό του άρθρ. 33 του ν.δ. 2961/1954 κυρωθείσα άφ' ής ίσχυσε υπ' αριθ. 2568/1953 προεγκριτική απόφασις του Υπουργού Εργασίας, εν σχέσει με την εφαρμογήν του ν. 2054/1952 περί στρατευομένων μισθωτών, Προεγκρ. ά.δ. Εργ. 2568/1952 σ. 1067.—Τρόπος υπολογισμού των καταβλητέων εις τους επιδοτουμένους υπό του Οργανισμού Απασχολήσεως και Ασφαλίσεως Ανεργίας επιδομάτων ανεργίας και στρατεύσεως, ά.δ. 30251/1954 σ. 1067.

Φαρμακευτική· Ιατρική περίθαλψις: Βλ. και ν. 3083/1954 σ. 1166.—Κανονισμός φαρμακευτικής περιθάλψεως ησφαλισμένων Ι.Κ.Α., ά.δ. 50066/1954 σ. 555.

Κομμωτήρια. Βλ. λ. *Κουρεία.*

Κοσμικά κέντρα. Δώρον εορτών μουσικών, σερβιτόρων, ά.δ. 27540/1954 σ. 445, ά.δ. 28030/1954 σ. 1318. Βλ. και λ. *Κέντρα διασκεδάσεως.*

Κουρεία. Καταργήσεις βιβλιαρίων υγείας υπαλλήλων, Δ/γμα σ. 52.—Ημέραι και ώραι εργασίας κουρείων και κομμωτηρίων· καθορισμός, ν. 2855/1954 σ. 672.—Δώρον εορτών, ά.δ. 27540/1954 σ. 146, ά.δ. 28030/1954 σ. 1318.—Καταργήσεις β.δ. περί ολοκληρωτικής Κυριακής αργίας κουρείων και κομμωτηρίων Ιωαννίνων και Χαλκιδέων, Δ/γμα σ. 789.—Καταργήσεις π. δ/τος 1/8.9.1933 περί κλεισίματος κουρείων πόλεως Κερκύρας κατά εορτήν Αγίου Πνεύματος, Δ/γμα σ. 50.—Εξαιρέσεις Κυριακής αργίας κουρείων Μεγαλοπόλεως, Δ/γμα σ. 159.—Όμοιαι Γέρας Μυτιλήνης, Δ/γμα σ. 426.—Τροποποιήσεις β. δ/τος 7.4/1.5.1953 περί ανοίγματος κουρείων πόλεως Κατερίνης κατά Κυριακάς, Δ/γμα σ. 159.—Αρχαίας Ολυμπίας· καθιέρωσις εκ περιτροπής ανοίγματος κατά Κυριακάς, Δ/γμα σ. 181.—Κουρεία και κομμωτήρια Βεροίας· μερική Κυριακή άργία, Δ/γμα σ. 1124.—Φιλιατών· Κυριακή άργία, Δ/γμα σ. 1124.

Κοφινοποιοί. Βλ. λ. *Αποδοχαί.*

Κρατήσεις. Απαλλαγή δώρου εορτών Χριστουγέννων 1953 προσωπικού Δημοσίων Υπηρεσιών, ά.δ. 403396/1953 σ. 101, ά.δ. 96728/1954 σ. 499.—...δημοίως υπαλλήλων νομ. προσ. δημοσίου δικαίου, ά.δ. 406001/1953 σ. 103.—Απαλλαγή δώρου Πάσχα συνταξιούχων ασφαλιστικών οργανισμών, ά.δ. 53928/1954 σ. 503.—Απαλλαγή δώρου εορτών Πάσχα προσωπικού νομ. προσ. δημ. δικαίου, ά.δ. 96822/1954 σ. 500.—Απαλλαγή δώρου Χριστουγέννων 1954 συνταξιούχων Οργαν. Κοινωνικής Ασφαλίσεως από κρατήσεων υπέρ Δημοσίου και τρίτων, ά.δ. 51522/1954 σ. 1321.—Καθορισμός κρατήσεως επί αποδοχών εργατοτεχνιτών χημικής βιομηχανίας υπέρ Ομοσπονδίας Εργατοτεχνιτών και Υπαλλήλων Χημικής Βιομηχανίας, ά. δ. 25256/1954 σ. 730.—Συνυπολογισμός κρατήσεων διά παροχάς είς είδος προς υπολογισμόν του δώρου εορτών, ά.δ. 27540/1954 σ. 444, ά.δ. 28030/1954 σ. 1318.—Παροχή διευκολύνσεων και απαλλαγών του άρθρου 7 ν. 1638/1951 εις εταιρείαν Impresa Inc Giovanni Rodio και Co. S.P.A. και τα αλλοδαπόν προσωπικόν αυτής, ά.δ. 4890/1954 σ. 895, ά.δ. 56806/1954 σ. 1317.—...δημοίως εις Εταιρείαν Societa Anonima Elettrificazione S.P.A. και τα αλλοδαπόν προσωπικόν αυτής, ά. δ. 56807/1954 σ. 1317.

Κρατικόν Εργοστάσιον Αεροπλάνων. Βλ. λ. *Αεροπλάνων Κρατικόν Εργοστάσιον.*

Κρεοπωλεία. Πειραιώς· καθορισμός ωρών εργασίας, ά.δ. 20008/1954 σ. 487.—Αθηνών—Πειραιώς· καταργήσεις άρθρ. 3 ν. 5435/1932 περί εφαρμογής Κυριακής αναπαύσεως, ν. 2855/1954 σ. 672.—Ιωαννίνων· εξαιρέσεις ημερών μερικής αργίας, Δ/γμα σ. 159.—Γέρας Μυτιλήνης· μερική Κυριακή άργία, Δ/γμα σ. 426.

Κτηματική Τράπεζα. Βλ. λ. *Τράπεζαι.*

Κτηνοτροφικαί εργασίαι. Βλ. λ. *Γεωργικαί εργασίαι.*

Κτίσται. Χανίων. Καθορισμός κατωτάτων ορίων ημερομισθίων, ά.δ. 27602/1954 σ. 1078.

Κυριακή. Εξουσιοδοτήσεις Υπουργού Εργασίας δι' επίτρεψιν μερικής ή όλικής εργασίας κατά Κυριακήν και εορτάς εις ωρισμένας βιομηχανίας κλπ. και απαλλαγή εργοδοτών από προσαυξήσεως· κύρωσις ά.δ. 50986/1953· έργανα υπέρ σεισμοπλήκτων· απαλλαγή από προσαυξήσεως εργοδοτών δι' εργασίαν προσωπικού υπέρ του έρανου, ν. 2855/1954 σ. 672.—Εξουσιοδότησις διά κωδικοποίησιν, συμπλήρωσιν και τροποποίησιν των διατάξεων των νόμων περί Κυριακής αργίας και χρονικών ορίων εργασίας, ν. 2855/1954 σ. 672.—Προσαύξησις δι' εργασίαν κατά Κυριακάς και εξαιρετέας ημέρας εργατοτεχνιτών ελαιοτριβείων Λέσβου, ά.δ. 27122/1953 σ. 104.—Εξαιρέσεις εργοδοτών πόλεως Ναούσης της καταβολής των διά των ά.δ. 8900/1946 και 25825/1951 προβλεπομένων αυξήσεων, ά.δ. 27324/1953 σ. 108.—Προσαύξησις ημερομισθίου καθαριστριών γραφείων Δημοσίων Υ-

πηρεσιών, ά.ὑ. 414545/1953 σ. 165.—Κήρυξις ἐκτελεστής ἀποφάσεως Συμβουλίου ν. 2058/1952· ἑρμηνεία ὑ.ά. 58339/1951 περὶ ἐπιδομάτων Κυριακῆς καὶ νυκτερινῆς ἐργασίας προσωπικοῦ ἑστιατορίων κλπ. δὲν ἀφορᾷ τοὺς ἐπὶ κοσοστοῖς ἀμειβομένους, ά.ὑ. 27056/1951 σ. 438.—Μὴ ἐφαρμογὴ ὑ.ά. 8900/1946 ἐπὶ προσωπικοῦ Υ.Ε.Κ.Α., ν. 2808/1954 σ. 541.—Πρόσθετος ἀμοιβὴ· οὐ προσαύξησις δι' αὐξήσεις ἀποδοχῶν ὑ.ά. 27650/1954 σ. 613.—Προσαύξησις ἐπὶ προσωπικοῦ καφενείων· ὑπολογισμός, ά ὑ. 27280/1954 σ. 614.—Προσαύξησις ἐπὶ προσωπικοῦ Η.Ε.Μ.· ὑπολογισμός, ά.ὑ. 37297/1954 σ. 615, 674.—Στιλβωτῶν Ἀθηνῶν, Πειραιῶς, Περιχώρων· προσαύξησις· ὧραι ἐργασίας, ὑ.ά. 27446/1951 σ. 622, 674.—Προσαύξησις ἀποδοχῶν προσωπικοῦ ἑταιρειῶν πετρελαιοειδῶν, ά.ὑ. 37310/1954 σ. 901.—Ἀνεφάρμοστον ὑ.ά. 8900/1946 ἐπὶ ἰῶν διὰ πολλαπλῶν ἡμερομισθίων ἀμειβομένων ἐλευθέρων ἐργατῶν Ο.Λ.Π., ν.δ. 2942/1954 σ. 1069.—Ἡμέραι ἀργίας φορτηγῶν πλοίων, ὑ.ά. 16695/1954 σ. 543.—Κυριακὴ ἐργασία βιομηχανιῶν ζυμαρικῶν εἰς ἃς χρησιμοποιοῦνται ὑνιαῖα μηχανολογικὰ συγκροτήματα παραγωγῆς κλπ., Δ/γμα σ. 388.—Κανονισμὸς ὡρῶν ἐργασίας εἰς ἀρτοποιεῖα, ὑ.ά. 20023/1954 σ. 1071.

Καθιέρωσις ὁλοκληρωτικῆς Κυριακῆς ἀργίας: Εἰς παντοπωλεῖα πόλεως Ρόδου, Δ/γμα σ 49.—Εἰς καταστήματα Μεγαλοπόλεως· ἐξαίρεσις, Δ/γμα σ. 159.—Εἰς ἅπαντα τὰ καταστήματα Κρεστεινῶν, Ζαχάρως καὶ Ἀνδριτσαίνης, Δ/γμα σ. 159.—Εἰς παντοπωλεῖα πόλεως Ἀλεξανδρουπόλεως, Δ/γμα σ. 158.—Εἰς καταστήματα κωμοπόλεως Φιλιππιάδος, Δ/γμα σ. 158.—Εἰς καταστήματα Κάστρου Λήμνου καὶ περιφερείας Γέρας Μυτιλήνης· ἐξαίρεσις, Διάταγμα σ. 436.—Εἰς φαρμακεῖα πόλεως Θηβῶν, ἄρθρ. 3 ν. 2855/1954 σ. 672.—Εἰς τὰ παντοπωλεῖα Κολινδροῦ κλπ., Δ/γμα σ. 1124.—Καθιέρωσις ἑορτασίμων ἡμερῶν ὁλοκληρωτικῆς ἀργίας καταστημάτων χονδρικῆς καὶ λιανικῆς πωλήσεως λαχανικῶν καὶ ὀπωρικῶν Πειραιῶς, Δ/γμα σ. 158.—Καθιέρωσις ἑορτασίμων ἡμερῶν ὁλοκληρωτικῆς ἀργίας καταστημάτων Μήλου, Δ/γμα σ. 788.—Τροποποίησις Π. Δ/τος 3/6.10.1952 περὶ ὁρισμοῦ ἡμερῶν ὁλοκληρωτικοῦ καὶ μερικοῦ κλεισίματος καταστημάτων Ξάνθης, Δ/γμα σ. 52.—Κυριακὴ ἀνάπαυσις φαρμακείων πόλεων ἐχουσῶν ὀλιγώτερα τῶν τεσσάρων· παραμονὴ ἑνὸς ἀνοικτοῦ ἐκ περιτροπῆς, Δ/γμα σ. 273.—Κατάργησις β. δ/των περὶ ὁλοκληρωτικῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς ἐμπορικὰ καταστήματα, παντοπωλεῖα κλπ. πόλεως Κύμης, Δ/γμα σ. 159.—Εἰς Ζευγολατιὸ Κορινθίας, Δ/γμα σ. 159.—Εἰς ἐμπορικὰ καταστήματα, παντοπωλεῖα κλπ. Κύμης, Δ/γμα σ. 159.—Κουρείων καὶ κομμωτηρίων Ἰωαννίνων καὶ Χαλανδρίου, Δ/γμα σ. 789.—Ἑστιατορίων καὶ ζυθεστιατορίων Καρδίτσης κατὰ τὴν χειμερινὴν περίοδον· κατάργησις α.δ. 13/18.1.1927 καὶ 25.6/4.9.1929 περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως, Δ/γμα σ. 789.—Κατάργησις ἄρθρ. 3 ν. 5435/1932 περὶ ἐφαρμογῆς Κυριακῆς ἀργίας ἀναπαύσεως εἰς κρεοπωλεῖα Ἀθηνῶν, Πειραιῶς, κλπ., ἄρθρ. 3 ν. 2855/1954 σ. 672.—Κατάργησις π. δ/τος 26.6/20.7.1928 περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως ἑστιατορίων, ζυθεστιατορίων, μαγειρείων καὶ οἰνομαγειρείων πόλεων μὲ πληθυσμὸν ἄνω τῶν 20.000 κατοίκων, Δ/γμα σ. 51.—Κατάργησις διαταγμάτων τινῶν περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως εἰς ἑστιατόρια κ.λ.π. τουριστικῶν τινων πόλεων, Δ/γμα σ. 51.—

Καθιέρωσις μερικῆς Κυριακῆς ἀργίας: Εἰς καταστήματα κωμοπόλεως Τροχαίων, Δ/γμα σ. 49.—Καταστημάτων Ἀρχαίας Ὀλυμπίας· ἐξαίρεσις, Δ/γμα σ. 161.— Εἰς καταστήματα πωλήσεως εἰδῶν νομῆς πόλεως Κομοτινῆς· συμπλήρωσις β.δ. 23.7/31.8.1953 περὶ τροποποιήσεως β.δ. 10/30.5.1951, περὶ ὁλοκληρωτικοῦ κλεισίματος καταστημάτων πόλεως Κομοτινῆς κατὰ τὰς Κυριακάς, Δ/γμα σ. 161.—Εἰς ἐμπορικὰ καταστήματα, ἐδωδιμοπωλεῖα καὶ παντοπωλεῖα Μετσόβου, Δ/γμα σ. 161.—Εἰς ἅπαντα καταστήματα πωλήσεως τροφίμων Σητείας Κρήτης, Δ/γμα σ. 160.—Ἰχθυοπωλείων Χαλκίδος, Δ/γμα σ. 160.—Εἰς καταστήματα Ζευγολατιοῦ Κορινθίας· ἐξαίρεσις, Δ/γμα σ. 159.—Εἰς καταστήματα Σπετσῶν, Δ/γμα σ. 159.—Εἰς ἐπαγγελματικὰ καὶ βιοτεχνικὰ καταστήματα Κορυφασίου Πυλίας· ἐξαιρέσεις, Δ/γμα σ. 436.—Εἰς τινα καταστήματα περιφερείας Γέρας - Μυτιλήνης ἐξαιρούμενα ὁλοκληρωτικῆς Κυριακῆς ἀργίας, Δ/γμα σ. 436.—Εἰς φαρμακεῖα πόλεως Πατρῶν κατὰ τὴν 26 Δεκεμβρίου, Δ/γμα σ. 788.—....εἰς κουρεῖα καὶ κομμωτήρια Ἰωαννίνων καὶ Χαλανδρίου, Δ/γμα σ. 789.—Εἰς καταστήματα Φιλιατῶν, Δ/γμα σ. 1124.—Εἰς κουρεῖα Βεροίας, Δ/γμα σ. 1124.—Καθιέρωσις ἑορτασίμων ἡμερῶν μερικῆς ἀργίας καταστημάτων χονδρικῆς καὶ λιανικῆς πωλήσεως λαχανικῶν καὶ ὀπωρικῶν Πειραιῶς, Δ/γμα σ. 158.—Καθιέρωσις ἑορτασίμων ἡμερῶν μερικῆς ἀργίας καταστημάτων Μήλου, Δ/γμα σ. 788.—Τροποποίησις ν. δ/τος 3/6.10.1952 περὶ ὁρισμοῦ ἡμερῶν ὁλοκληρωτικοῦ καὶ μερικοῦ κλεισίματος καταστημάτων Ξάνθης, Δ/γμα σ. 52.—Τροποποίησις β. δ/τος 7.4/4.5.1953 περὶ ἀνοίγματος κουρείων πόλεως Κατερίνης κατὰ Κυριακὰς ἀπὸ 9ης π.μ. μέχρι 1ης μ.μ. ὥρας, Δ/γμα σ. 159.

Καθιέρωσις ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας: Εἰς ἑστιατόρια καὶ οἰνομαγειρεῖα Ἀμαλιάδος, Δ/γμα σ. 49.—Εἰς μαγειρεῖα καὶ οἰνομαγειρεῖα Ἀθηνῶν κατὰ μῆνας Ἰούνιον, Ἰούλιον, Αὔγουστον καὶ Σεπτέμβριον, Δ/γμα σ. 51.—Εἰς ἑστιατόρια, ζυθεστιατόρια, καὶ οἰνομαγειρεῖα Δράμας, Δ/γμα σ. 789.—Εἰς τὰ καφενεῖα Φιλιππιάδος, Δ/γμα σ. 1313.—Ἐκ περιτροπῆς ἐργασία κατὰ Κυριακὰς καὶ ἑξαιρεσίμους ἑορτὰς προσωπικοῦ γκαράζ, ὑ.ά. 27443/1954 σ. 853.

Κατάργησις β.δ/των περὶ ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας: Ἑστιατορίων Ἀλεξανδρουπόλεως, Δ/γμα σ. 50.—Ὡς πρὸς τὰ καφενεῖα καὶ ζαχαροπλαστεῖα Τριπόλεως, Δ/γμα σ. 159.—Εἰς καφενεῖα πόλεως Ναυπλίου, Δ/γμα σ. 158.—Εἰς ἑστιατόρια, ζυθεστιατόρια, μαγειρεῖα, καὶ οἰνομαγειρεῖα πόλεως Πύργου, Δ/γμα σ. 788.—Ἑστια-

τορίων κ.λ.π. Καρδίτσης κατά τὴν θερινὴν περίοδον· κατάργησις β.δ. 18/29.11.1939, Δ/γμα σ. 789.—Εἰς ζαχαροπλαστεῖα καὶ γαλακτοπωλεῖα πόλεως Ἄργους· κατάργησις β.δ. 8.12.1950/18.1.1951, Δ/γμα σ. 789.—Εἰς ζαχαροπλαστεῖα καὶ γαλακτοπωλεῖα τῆς πόλεως Ἄργους· κατάργησις β.δ. 11.12.1951/16.1.1952, Δ/γμα σ. 789.—Ἐστιατορίων κλπ. Λαρίσης, Δ/γμα σ. 1124.—Κατάργησις Διαταγμάτων τινῶν καθιερώσεως ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς ἐστιατόρια κλπ. τουριστικῶν τινων πόλεων, Δ/γμα σ. 51.

Λ

Λαϊκὴ Τράπεζα. Βλ. λ. *Ταμεῖα* (Τραπεζῶν).

Λαϊκῆς τέχνης καταστήματα. Σπετσῶν· ἐξαίρεσις μερικῆς Κυριακῆς ἀργίας, Δ/γμα σ. 159.

Λατόμοι. Χανίων· καθορισμὸς κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων, ἀ.ὁ. 27602/1954 σ. 1078.

Λαχανόκηποι. Δῶρον ἑορτῶν μισθωτῶν ὑ.ἀ. 27085/1951 σ. 217, ὑ.ἀ. 27540/1954 σ. 446, ὑ.ἀ. 28030/1954 σ. 1318.—Ἐργάται· ὑπαγωγὴ εἰς αὐξήσεις ὑ.ἀ. 27653/1954 σ. 613, 674.

Λαχανοπωλεῖα. Καθιέρωσις ἑορτασίμων ἡμερῶν ὁλοκλήρωτικῆς καὶ μερικῆς ἀργίας καταστημάτων χονδρικῆς καὶ λιανικῆς πωλήσεως λαχανικῶν καὶ ὀπωρικῶν Πειραιῶς, Δ/γμα σ. 158.

Λευφορεῖα. Βλ. λ. *Αὐτοκίνητα*.

Λιμενεργάται. Βλ. λ. *Ἀποδοχαί*, *Ταμεῖα*, *Φορτοεκφορτωταί*.

Λιμενικὰ Ταμεῖα. Τροποποίησις καὶ συμπλήρωσις τῶν περὶ Ὀργανισμοῦ Λιμένος Πειραιῶς καὶ περὶ Λιμενικῶν Ταμείων κειμένων διατάξεων, Ν. Δ/γμα 2942/1954 σ. 1069.

Λιμενικαὶ Ἀρχαί. Ὑποχρεώσεις κλπ. ἐπὶ ἀσθενείᾳ, ἢ ἀτυχήματος ναυτικοῦ κλπ., ν. δ. 2652/1953 σ. 99.

Λιμενικοί. Προσαύξησις μισθῶν λόγῳ πολυετοῦς ὑπηρεσίας, π.ὁ.σ. 1491/1951 σ. 1173.—Αὔξησις μισθῶν, π.ὁ.σ. 131/1951 σ. 330.—Ἐφεδροι λιμενικοῦ σώματος· ἐπίδομα στρατεύσεως, ἄρθρ. 34 ν. δ. 2961/1954 σ. 948.

Λιπασμάτων Ἑταιρεία. Βλ. λ. *Ἀποδοχαί*, *Ταμεῖα*.

Λουτρά. Κήρυξις ἐκτελεστῆς ἀποφάσεως συμβουλίου ν. 2058/1952 περὶ ἐξαιρέσεως τοῦ προσωπικοῦ λουτρῶν Καλαμακίου ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 27608/1953 ἀποφάσεως, ἀ.ὁ. 27395/1954 σ. 440.—Καθαριότητος· δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 27540/1954 σ. 446, ὑ.ἀ. 28030/1954 σ. 1318.

Λυρικὴ Σκηνή. Δῶρον ἑορτῶν μουσικῶν, ἠθοποιῶν, τεχνιτῶν, ὑ.ἀ. 27540/1954 σ. 445, ὑ.ἀ. 28030/1954 σ. 1318.

Μ

Μαγειρεῖα. Ἐπέκτασις ἄρθρ. 2 § 5 ἀ. ν. 539/1945 περὶ ἀδειῶν μετ' ἀποδοχῶν εἰς μαγείρους καὶ βοηθοὺς αὐτῶν, Δ/γμα σ. 100.—Πόλεων ἄνω 20.000 κατοίκων· κατάργησις δ/τος 25.6/20.7.1928 περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως, Δ/γμα σ. 51.—Ἀθηνῶν· κατάργησις κλεισίματος ἐκ περιτροπῆς κατὰ χειμερινὴν περίοδον· καθιέρωσις διὰ μῆνας Ἰούνιον ἕως καὶ Σεπτέμβριον, Δ/γμα σ. 51.—Κατάργησις δ/τεων τινῶν περὶ καθιερώσεως ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς μαγειρεῖα κλπ. τουριστικῶν τινων πόλεων, Δ/γμα σ. 51.—Πύργου· κατάργησις ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας, Δ/γμα σ. 788.

Μαθηταί Τεχνικῶν Σχολῶν· δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 27540/1954 σ. 446, ὑ.ἀ. 28030/1954 σ. 1318.

Μαθητευόμενοι. Κήρυξις ἐκτελεστῆς ἀποφάσεως Συμβουλίου ν. 2058/1952 περὶ καθορισμοῦ ἀμοιβῆς μαθητευομένων ταπητουργίας Σχολῶν Ἐθνικοῦ Ταπητουργικοῦ Ὀργανισμοῦ, ἀ.ὁ. 27091/1953 σ. 107.—Ἐγκρισις ἀποφάσεως Συμβουλίου ν. 2058/1952 περὶ καθορισμοῦ ἀμοιβῆς μαθητῶν ταπητουργίας, ἀ.π.ἀ.ὁ. 69089/1953 σ. 198.—Καθορισμὸς ἀποδοχῶν μαθητῶν τεχνιτῶν ἐκπαιδευομένων εἰς ἀτμηλάτους σιδηροδρόμους, ἀ.ὁ. 46082/1953 σ. 216.—Ὁλλίται Βασ. Ναυτικοῦ καὶ ναυτόπαιδες· δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 96728/1954 σ. 599.—Βάσις ὑπολογισμοῦ δώρου ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 27540/1954 σ. 444, ὑ.ἀ. 28030/1954 σ. 1318.

Μακαρονοποιοί. Βλ. λ. *Ταμεῖα*.

Ματσακονιαταί. Δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 27540/1954 σ. 445, ὑ.ἀ. 28030/1954 σ. 1318.

Μεσῖται. Ἐπαρχιακοὶ ἀσφαλιστικῶν ἐπιχειρήσεων· ἐξαίρεσις ὑ.ὁ. 27620/1954 περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν, σ. 64.

Μεταλλεῖα. Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα*. Αὔξησις ἀποδοχῶν ἐργατοτεχνιτῶν Μεταλλείων Κασσάνδρας τῆς Ἄνων. Ἑλληνικῆς Ἑταιρείας Χημικῶν Προϊόντων καὶ Λιπασμάτων, ἀ.ὁ. 27752/1954 σ. 895.—Ἀπαλλαγὴ ἐργατῶν μετάλλου ἐκ τῆς εἰσφορᾶς ὑπὲρ Πανελληνίου Ὁμοσπονδίας Ἐργατῶν Μετάλλου, ἀ.ὁ. 25679/1954 σ. 898.—Αὔξησις κατὰ 30 ο/ο ἀποδοχῶν ἐργατοτεχνιτῶν μεταλλείων καὶ ὀρυχείων πάσης τῆς Χώρας, ἀ.ὁ. 27528/1954 σ. 1074.

Μεταφοραί. Τροποποίησις διατάξεων τινων ἀ.ν. 1091/1938 περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τινων ν. 6059 καὶ 5570 (ἀκτοπλοΐαι καὶ συγκοινωνίαι καὶ μεταφοραί), ν. 2753/1945 σ. 328. Βλ. καὶ λ. *Ἀεροπορία πολιτική*.

Μητρῷον. Ναυτικὴ ὀργασία· μητρῷον ἐργατῶν θαλάσσης, ν.δ. 2652/1953 σ. 99.

Μηχανικοί. Ἔγκρισις συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας περὶ πρακτικῶν μηχανικῶν, ἀ.π.ἀ.ὁ. 17745/1954 σ. 602.—Καθορισμὸς ἀποδοχῶν πρακτικῶν μηχανικῶν, ἀ.ὁ 27486/1954 σ. 618, 674.—Ἀνάκλησις τῆς ὑπ' ἀριθ. 51189/1951 κοινῆς ἀποφάσεως Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας· καθορισμὸς ἡμερομηνίας καταργήσεως εἰσφορᾶς μισθωτῶν ὑπὲρ Ὁμοσπονδίας Μηχανικῶν καὶ Θερματεῖ Ἑλλάδος, ἀ.ὁ. 25692/1954 σ. 899.—Τραπεζῶν· ρύθμισις ζητημάτων, ν.δ. 3072/1954 σ. 1161.

Μισθός. Βλ. λ. *Ἀποδοχαί*, *Ἐπιδόματα*, *Συλλογικαὶ συμβάσεις*, καὶ τὰς κατ' ἰδίαν κατηγορίας μισθωτῶν εἰς τὰς οἰκείας λέξεις.

Μουσικοί. Δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 27540/1954 σ. 444, ὑ.ἀ. 28030/1954 σ. 1318.—Κέντρων διασκεδάσεως καὶ κοσμικῶν κέντρων· δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 27540/1954 σ. 445, ὑ.ἀ. 28030/1954 σ. 1318.

Μυλεργάται. Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα*. Ἐξαίρεσις ἀπὸ αὐξήσεων ὑ.ἀ. 27653/1954 σ. 613.—Αὔξησις ἀποδοχῶν μυλεργατῶν, ἀ.π.ὁ.ἐ. 24809/

1954 σ. 791.—Αύξησις προσωρινή αποδοχών μυλεργατών, ά.ό. 27324/1954 σ. 845.

Ν

Νάουσα. Εξαίρεσις εργοδοτών πόλεως Νάουσης της καταβολής των διά των ό.ά. 8900/1946 και 25825/1951 προβλεπομένων αυξήσεων, ά.ό. 27324/1953 σ. 106.

Ναυπηγοξυλουργοί. Δώρον εορτών, ό.ά. 27549/1954 σ. 445, ό.ά. 28030/1954 σ. 1318.

Ναυτική εργασία. Βλ. λ. *Ναυτικοί*.

Ναυτικοί. Τροποποίησις και συμπλήρωσις ν. 1752/1951 περί ναυτικής εργασίας, ν.δ. 2652/1953 σ. 99.—Χορήγησις χρηματικής ενισχύσεως εις άπορους εργάτας θαλάσσης, Δ/γμα σ. 491.—Επέκτασις εις νήσους Κάλυμνον, Κεφαλληνίαν και περιοχήν λιμένος Θεσσαλονίκης εις ύπό Οίκων Ναύτων παρεχομένης προστασίας, Διάταγμα σ. 491.—Προσόντα ναυτικών δικαιουμένων εκτάκτου οικονομικής παροχής επί εορταίς Πάσχα 1954, ά.ό. 22920/1954 σ. 501.—Κύρωσις συλλογικής συμβάσεως πληρωμάτων ρυμουλκών πλοίων άνω των 4500 τόννων, ά.ό. 16695/1954 σ. 548.—Κύρωσις συλλογ. συμβ. εργασίας περί αυξήσεως μισθολογίου πληρωμάτων επιβατηγών πλοίων, ό.ά. 22524/1954 σ. 552.—Έγκρισις οικονομικών όρων συλλογικής συμβάσεως εργασίας πληρωμάτων ποταμοπλοίων, ά.π.ε.ό. 26121/1954 σ. 892.—Καθορισμός αποδοχών πληρωμάτων ποταμοπλοίων φερόντων φορτίον άγρων καυσίμων υλών άπάσης της Χώρας, ό.ά. 27724/1954 σ. 955.—Τροποποίησις και συμπλήρωσις του ά.ν. 2116/1939 περί ασφαλίσεως των πληρωμάτων των ελληνικών εμπορικών πλοίων κατά κινδύνων πολέμου, ν.δ. 2956/1954 σ. 999.—Παράτασις επιδοτήσεως άπόρων ανέργων ναυτικών και τροποποίησις των σχετικών διατάξεων, Δ/γμα σ. 1123.—Ναυπηγάται· Εξαίρεσις από αύξήσεως αποδοχών, ό.ά. 27653/1954 σ. 613. Βλ. και λ. *Οίκος Ναύτου, Δίκαι*.

Ναυτικοί πράκτορες. Βλ. λ. *Ταμεία*.

Ναυτικόν Απομαχικόν Ταμείον. Τροποποίησις διατάξεων ά. ν. 1591/1938 (εκκαθάρισις συγκοινωνίαι και μεταφορά)· παραβάσεις· καταβολαί υπέρ κεφαλαίων ανεργίας και ασθενείας εργατών θαλάσσης, ν. 2758/1953 σ. 838.—Απαλλαγή από κρατήσεως υπέρ Ν.Α.Τ. τού δώρου Πάσχα ναυτικών, ό.ά. 22220/1954 σ. 501.

Νεκροπομποί. Εξαίρεσις ασφαλίσεως ανεργίας, άρθρ. 12 ν. δ. 2961/1954 σ. 913.

Νεοπαλαιμοναί. Απαλλαγή μισθωτών ν. 1799/1942 κλπ. από εισφορών υπέρ ωρισμένων σωματείων, ό.ά. 27216/1953 σ. 105.

Νομικά πρόσωπα. Μετάθεσις ημέρας ενάρξεως ισχύος διατάξεων Υπαλληλικού Κώδικος επί υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., ν. 2760/1954 σ. 387.—Ρύθμισις ασφαλιστικών εισφορών υπέρ Τ.Σ.Α.Υ. υγειονομικών, απασχολουμένων παρά Ν.Π.Δ.Δ., ά.ό. 23855/1953 σ. 103.—Αύξησις μηνιαίου μισθού υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., π.ό.σ. 145/1954 σ. 331.—Αύξησις αποδοχών προσωπικού Δημοσίου και Ν.Π.Δ.Δ. συνδεομένου μετ' αυτών διά σχέσεως εργασίας ιδιωτικού δικαίου, ά.ό. 27272/1954 σ. 388, ά. ν. 2301/1954 σ. 442.—Εφαρμογή της άνω ό.ά. 27272/1954 και επί απασχολουμένων εν Δωδεκανήσω, ά.ό. 27860/1954 σ. 1077.—Εργάται γεωργοκτηνοτροφικών εργασιών ασκουμένων υπό νομικών προσώπων δημοσίου ή ιδιωτ. δικαίου· υπαγωγή εις αυξήσεις, ό.ά. 27653/1954 σ. 613, 674.—Εξουσιοδότησις διά σύστασιν κεφαλαίου υπέρ ειδικούχων μισθωτών και λογαριασμού δώρων εορτών, ν. 2855/1954 σ. 672.—Εξαίρεσις εκ των διατάξεων των υπ' άριθ. 27279/1954 και 27653/1/1954 αποφάσεων των μονίμων και εκτάκτων λιμενεργατών τ.θ Ο.Α.Π. των συνδεομένων μετ' αυτού διά σχέσεως ιδιωτικού δικαίου, ά.ό. 27653/1903 σ. 853.—Χορήγησις επιδόματος αναθεραπείας εις συνταξιούχους νομικών προσώπων, ά.ό. 51409/1951 σ. 891.—Ηλεκτροτεχνίται υπηρετούντες εις Ν.Π.Δ.Δ. Πειραιώς· αποδοχαί, ό.ά. 27623/1954 σ. 957.—Προσαυξήσεις μισθού υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. λόγω πολυετούς υπηρεσίας, π.ό.σ. 1530/1954 σ. 1229.—Καθορισμός των ελαχίστων ορίων αμοιβής εν τη περιφερεία του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών επί παγία περιοδική αμοιβή παρεχόντων τας υπηρεσίας των δικηγόρων, ά.ό. 128191/1954 σ. 1322.—Επίδομα επί εορταίς Πάσχα 1954 υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., ά.ό. 26822/1954 σ. 500.—Διορθώσεις εις τας ό.ά. 26728/1951 και 26822/1954 περί επιδόματος επί ταις εορταίς Πάσχα εις προσωπικόν Δημοσίων Υπηρεσιών και Ν.Π.Δ.Δ., Τηλ/κη Δ/γή Υπ. Οικ. 10001/1954 σ. 542.—Επίδομα επί εορταίς Χριστουγέννων 1953 υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., ά.ό 10600/1953 σ. 103.—Δημ. δικαίου· αμοιβόμενοι επί ποσοστοίς, δώρον εορτών, ό.ά. 27540/1954 σ. 446, ό.ά. 28030/1954 σ. 1318.—Εισφορά προσωπικού Ν.Π.Δ.Δ. υπέρ Λύσεων. Όργαν. Έργατ. Κατοικίας· έκτασις, ά.ό. 45196/1951 σ. 1230.—Βλ. και λ. *Αποδοχαί, Ταμεία*, και τά κατ' ίδίαν νομικά πρόσωπα εις τας οικείας λέξεις.

Νομικοί σύμβουλοι. Βλ. λ. *Δικηγόροι*.

Νόμοι. Κατοχής· παράτασις προθεσμίας άρθρ. 1 ΣΤ Ψηφίσματος 1946, π.ό. σ. 1488/1953 σ. 100, π.ό.σ. 850/1951 σ. 790.

Νοσοκομεία. Καθορισμός αποδοχών νοσηλευτικού προσωπικού Δρομοκαΐτείου Αθηνών και ιδιωτικών κλινικών, ό.ά. 27725/1951 σ. 848.—Δικηγόροι επί παγία περιοδική αμοιβή· ελάχιστα όρια, ά.ό. 128194 σ. 1322.—Καθορισμός αποδοχών νοσηλευτικού προσωπικού ιδιωτικών κλινικών Αθηνών - Πειραιώς και Περιχώρων, ό.ά. 27725/1945 σ. 848.

Νυκτερινή εργασία. Κήρυξις εκτελεστής αποφάσεως Συμβουλίου ν. 2053/1952 περί τροποποιήσεως της αποφάσεως 25825/1951 Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας ως προς προσαύξησιν λόγω νυκτερινής εργασίας· νυκτοφύλακες, ά.ό. 27819/1953 σ. 107.—Έγκρισις αποφάσεως Συμβουλίου ν. 2053/1952 περί εξαιρέσεως εκ της παρεχομένης προσαυξήσεως κατά 25 % λόγω νυκτερινής εργασίας μισθωτών, οίτινες παρέχουσι υπηρεσίας των αποκλειστικώς κατά τας νυκτερινάς ώρας, ά.π.ε.ό. 60038/1953 σ. 109.—Κήρυξις εκτελεστής αποφάσεως Συμβουλίου ν. 2053/1952

ερμηνεία ὑ.ἀ. 58339/1951 περὶ ἐπιδομάτων νυκτερινῆς κλπ. ἐργασίας προσωπικοῦ ἰατρείων κλπ., ἀ.ὑ. 27056/1954 σ. 488.—Μὴ ἐφαρμογὴ ὑ.ἀ. 18310/1946 ἐπὶ προσωπικοῦ Υ.Ε.Κ.Α., ν. 2808/1954 σ. 541.—Προσαύξησις· δὲν προσαυξάνεται διὰ τῆς αὐξήσεως ὑ.ἀ. 27853/1954, σ. 613.—Προσωπικὸν καμηνειῶν· βάσις ὑπολογισμοῦ προσαυξήσεως 25 %, ὑ.ἀ. 27280/1954 σ. 614.—Προσαυξήσεις προσωπικοῦ Η.Ε.Μ.· ὑπολογισμός, ὑ.ὑ. 27297/1954 σ. 615, 674.—Κανονισμὸς ὡρῶν ἐργασίας εἰς ἀρτοποιεῖα, ὑ.ἀ. 20028/1954 σ. 1071.

Νυκτοφύλακες. Βλ. καὶ λ. *Νυκτερινὴ ἐργασία.* Φορτηγῶν πλοίων, ὑ.ἀ. 16695/1954 σ. 543.—Γκαράζ καὶ πρατηρίων βενζίνης· ἄδεια, ὑ.ἀ. 27441/1954 σ. 853.—

Ξ

Ξενοδοχοϋπάλληλοι. Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα.*—Καθορισμὸς ἀποδοχῶν ξενοδοχοϋπαλλήλων, ἀ.ὑ. 27374/1954 σ. 617, 674.—Ἔγκρισις συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας περὶ ξενοδοχοϋπαλλήλων, ἀ.π.ἐ.ὑ. 17745/1954 σ. 602.

Ξενοκόμοι. Βλ. λ. *Σερβιτόροι.*

Ξυλουργοί. Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα.* Ἡλεκτρ. Ἐτ. Μεταφορῶν· ἐπίδομα ἐργαλείων· ὑπολογισμός, ὑ.ἀ. 27297/1954 σ. 615, 674.—Ἔγκρισις οἰκονομικῶν ὅρων συλλογικῆς συμβάσεως· καθορισμὸς ἡμερομισθίων ξυλουργῶν - οἰκοδόμων Χανίων, ἀ. π. ἐ. ὑ. 24811/1954 σ. 790, ὑ.ἀ. 27240/1954 σ. 956.

Ο

Ὁδηγοί. Βλ. λ. *Αὐτοκίνητα, Ταμεῖα.* Δώρων ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 27540/1954 σ. 445, ὑ.ἀ. 28030/ σ. 1318.—Ἡλ. Ἐτ. Μεταφορῶν· αὔξησις εἰδικῆς ἀμοιβῆς κινήσεως, ὑ.ἀ. 27297/1954 σ. 615, 674.

Ὁδοιπορικά. Οὐ συνυπολογισμὸς ἐπιδόματος διὰ δῶρα ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 27540/1954 σ. 444, ὑ.ἀ. 28030/1954 σ. 1318.—Καθορισμὸς κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων κτιστῶν, ἀμμοκονιαστῶν, τεχνιτῶν μπετόν, λατόμων, ἐργατῶν οἰκοδόμων, ἐργατῶν ὁδοποιΐας Χανίων· ὁδοιπορικά, ὑ.ὑ. 27602/1954 σ. 1078.—Παροχὴ ἀπεξημιώσεως λόγῳ ὑπερωριακῆς ἐργασίας καὶ κατ' ἀποκοπὴν ἐξόδων κινήσεως εἰς τὸ προσωπικὸν δημοσίων ἔργων κ.λ.π., ν.ὑ. 3001/1954 σ. 1122.

Ὁδοποιοί. Χανίων· καθορισμὸς κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων, ὑ.ὑ. 27602/1954 σ. 1078.

Οἴκησις. Οὐ συνυπολογισμὸς ἀντιτίμου διὰ δῶρα ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 27540/1954 σ. 444, ὑ.ἀ. 28030/1954 σ. 1318.

Οἰκιακὸν προσωπικόν. Οὐ δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 27540/1954 σ. 446, ὑ.ἀ. 28030/1954 σ. 1318.

Οἰκοδόμοι. Καθορισμὸς ἀποδοχῶν ἐργατοτεχνιτῶν οἰκοδόμων Θεσσαλονίκης, ἀ.ὑ. 27529/1954 σ. 1078.—Καθορισμὸς κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων κτιστῶν, ἀμμοκονιαστῶν, τεχνιτῶν μπετόν, λατόμων, ἐργατῶν οἰκοδόμων, ἐργατῶν ὁδοποιΐας Χανίων, ἀ.ὑ. 27602/1954 σ. 1078.—Ἔγκρισις οἰκονομικῶν ὅρων συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ξυλουργῶν - οἰκοδόμων Χανίων, ἀ. π. ἐ. ὑ. 24811/1954 σ. 790, ὑ.ἀ. 27240/1954 σ. 956.—Ἀπαλλαγὴ κατηγοριῶν μισθωτῶν εἰσφορᾶς Πανελληνίου Ὁμοσπονδίας Ἐργατοτεχνιτῶν Οἰκοδόμων, ἀ.ὑ. 25436/1954 σ. 726, ἀ.ὑ. 25438/1954 σ. 844.—Ἔγκρισις συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας περὶ ἐργατοτεχνιτῶν οἰκοδόμων Καλαμῶν, ἀ.π.ἐ.ὑ. 17745/1954 σ. 603.—Καθορισμὸς ἀποδοχῶν ἐργατοτεχνιτῶν οἰκοδόμων Καλαμῶν, ἀ.ὑ. 27251/1954 σ. 731.

Οἰκόσιτοι μισθωτοί. Ἐξαίρεσις ἀσφαλίσεως ἀνεργίας, ν.ὑ. 2961/1954 σ. 943.

Οἶκος Ναύτου. Χορήγησις χρηματικῆς ἐνισχύσεως εἰς ἀπόρους ἐργάτας θαλάσσης, Δ/γμα, σ. 491.—Ἐπέκτασις εἰς νήσους Κάλυμνον, Κεφαλληνίαν καὶ περιοχὴν λιμένος Θεσσαλονίκης τῆς ὑπὸ Οἴκου Ναύτου παρεχομένης προστασίας, Δ/γμα σ. 491.—Αὔξησις συντάξεων συνεπειούχων Οἴκου Ναύτου, ἀ.ὑ. 33496/1954 σ. 891.—Ἐπέκτασις εἰς περιοχὴν λιμένος Χαλκίδος τῆς ὑπὸ τοῦ Οἴκου Ναύτου παρεχομένης προστασίας, Δ/γμα σ. 954.

Οἰνομαγειρεῖα. Δώρων ἑορτῶν σερβιτόρων, ὑ.ἀ. 27540/1954 σ. 446, ὑ.ἀ. 28030/1954 σ. 1318.—Ἔγκρισις οἰκονομικῶν ὅρων συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας σερβιτόρων καὶ βοηθῶν οἰνομαγειρείων κλπ. Πειραιῶς καὶ Περιχώρων, ἀ.π.ἐ.ὑ. 24811/1954 σ. 790.—Ἁμαλιάδος ἐκ περιτροπῆς Κυριακὴ ἀργία, Δ/γμα σ. 49.—Πόλεων ἄνω τῶν 20.000 κατοίκων· καταργήσεις δ/των 25.6/20.7.1938 περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως, Δ/γμα σ. 51.—Ἀθηνῶν· καταργήσεις ἐκ περιτροπῆς κλεισίματος κατὰ χειμερινὴν περίοδον καθιέρωσις διὰ μήνας Ἰούνιον ἕως καὶ Σεπτέμβριον, Δ/γμα σ. 51.—Καταργήσεις δ/των ἀνῶν περὶ καθιερώσεως ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς οἰνομαγειρεῖα κλπ. τουριστικῶν τινων πόλεων, Δ/γμα σ. 51.—Ἐξαίρεσις μερικῆς Κυριακῆς ἀργίας οἰνομαγειρείων: Τροπαίων, Δ/γμα σ. 49, Σπετσῶν, Δ/γμα σ. 159, Ζευγολατιοῦ Κορινθίας, Δ/γμα σ. 159, Κυρυφασίου Πυλίας, Δ/γμα σ. 436.—Ἐξαίρεσις Κυριακῆς ἀργίας οἰνομαγειρείων: Φιλιππιάδος, Δ/γμα σ. 158, Κρεστα ίνων, Ζιχόρου καὶ Ἀνδριτσαίνης, Δ/γμα σ. 159, Μεγαλοπόλεως, Δ/γμα σ. 159, Κάστρου Λήμνου, Γέρας Μυτιλήνης, Δ/γμα σ. 486, Ἰωαννίνων· ἐξαίρεσις ἡμερῶν μερικῆς ἀργίας, Δ/γμα σ. 159.—Πύργου· καταργήσεις ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας, Δ/γμα σ. 788.—Δράμας· ἐκ περιτροπῆς Κυριακὴ ἀργία, Δ/γμα σ. 789.

Οἰνοπαντοπωλεῖα. Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ Περιχώρων· αὔξησις ἀποδοχῶν προσωπικοῦ, ὑ.ὑ. 27410/1954 σ. 615, 674, ἀ.π.ἐ.ὑ. 20854/1954 σ. 675.—Κοινοτήτων Μήλου· ἑορτάσιμοι ἡμέραι ὁλοκληρωτικῆς καὶ μερικῆς ἀργίας, Δ/γμα σ. 788.

Οἰνοπωλεῖα. Τροπαίων· ἐξαίρεσις μερικῆς Κυριακῆς ἀργίας οἰνοπωλείων, Δ/γμα σ. 49.—... ὁμοίως Σπετσῶν, Δ/γμα σ. 159.—Κρεστα ίνων, Ζιχόρου καὶ Ἀνδριτσαίνης· ἐξαίρεσις Κυριακῆς ἀργίας, Δ/γμα σ. 159.—... ὁμοίως Φιλιατῶν, Δ/γμα σ. 1124. Κοινοτήτων Μήλου· ἐξαίρεσις ἀργίας ἑορτασίμων ἡμερῶν, Δ/γμα σ. 788.

Ὁμοσπονδίαι. Ἀπαλλαγὴ κατηγοριῶν εἰσφορᾶς Πανελληνίου Ὁμοσπονδίας Ἐργατοτεχνιτῶν Οἰκοδόμων, ἀ.ὑ. 25436/1954 σ. 726, ἀ.ὑ.

25488/1954 σ. 844.—Απαλλαγή μισθωτών εκ της εισφοράς υπέρ Πανελληνίου Ομοσπονδίας Εργατών Επισιτισμού και Υπαλλήλων Τουριστικών Επαγγελμάτων, ά. δ. 25324/1954 σ. 730.—Καθορισμός κρατήσεως επί αποδοχών εργατοτεχνιτών χημικής βιομηχανίας υπέρ Ομοσπονδίας Εργατοτεχνιτών και Υπαλλήλων Χημικής Βιομηχανίας, ά.υ. 25356/1954 σ. 730.—Κυτάργησις από 1.7.1954 θεσμοθετείσης εισφοράς εις βάρος μισθωτών υπέρ Ομοσπονδίας Εργατοτεχνιτών Χημικής Βιομηχανίας και Υγιεινής, ά.υ. 25693/1954 σ. 900.—Απαλλαγή εργατών μετάλλου εκ της εισφοράς υπέρ Πανελληνίου Ομοσπονδίας Εργατών Μετάλλου, ά. υ. 25679/1954 σ. 898.—Ανάκλησις της υπ' αριθ. 51189/1951 κοινής αποφάσεως Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας καθορισμός ημέρας καταργήσεως υπέρ Ομοσπονδίας Μηχανικών και Θερμαστών της Ελλάδος, ά.υ 25692/1954 σ. 899.—Ανάκλησις της υπ' αριθ. 8168/176/21.1.1952 κοινής αποφάσεως Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας απαλλαγή μισθωτών από εισφοράς υπέρ Πανελληνίου Ομοσπονδίας Αρτεργατών και Υπαλλήλων Άρτου, ά.υ. 25690/1954 σ. 900.—Ανάκλησις κοινής αποφάσεως Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας απαλλαγή μισθωτών από εισφοράς υπέρ Ομοσπονδίας Υπαλλ. Προσωπ. Αυτοκινήτων Ελλάδος, ά.υ. 25691/1954 σ. 901.

Οπωροπαγανοπωλεία. Γέρας Μυτιλήνης· εξαίρεσις Κυριακής άργίας, Δ/γμα σ. 436.

Οπωροπωλεία. Ιωαννίνων· εξαίρεσις ημερών μερικής άργίας, Δ/γμα σ. 159.—Μεγαλοπόλεως· εξαίρεσις Κυριακής άργίας, Δ/γμα σ. 160.

Οργανισμοί. Τοπικής Αυτοδιοικήσεως, βλ. λ. *Δήμοι Κοινότητες*.—Αυτόνομος Οργανισμός Εργατικής Κατοικίας, βλ. λ. *Κατοικία εργατική*.—Οργανισμός Απασχολήσεως και Ασφαλίσεως Ανεργίας, βλ. λ. *Ανεργία*.—Οργανισμοί Κοινωνικής Ασφαλίσεως, βλ. λ. *Κοινωνικαί Ασφαλίσεις, Ταμεία*.—Κοινωνικής Πολιτικής αρμοδιότητος Υπ. Εργασίας· μη εφαρμογή διατάξεων ν. 1836/1951 επί προσλήψεως προσωπικού, ν. 2855/1954 σ. 672.—Διηγόρωσις επί παγίας περιοδικής αμοιβής· ελάχιστα όρια, ά.υ. 128194/1954 σ. 1822.—Οργανισμός Τηλεπικοινωνιών, βλ. λ. *Τηλεπικοινωνίαι*.—Κήρυξις εκτελεστής αποφάσεως Συμβουλίου ν. 2053/1952 περί καθορισμού αμοιβής μαθητευομένων ταπητουργίας Σχολών Εθνικού Ταπητουργικού Οργανισμού, ά.υ. 27001/1953 σ. 107.—... έγκρισις της ως άνω υπουργικής αποφάσεως, ά.π.ε.υ. 69089/1953 σ. 108.—Σύστασις Κέντρου Απεριλιστικών Σπορδών και Έρευνών, άρθρ. 29 ν.δ. 3983/1954 σ. 1171.—Κύρωσις της μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου, της εν Ελλάδι Αποστολής Προγραμμάτων των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής και Τραπέζης Ελλάδος συμβάσεως περί καταργήσεως της Κεντρικής Επιτροπής Δανείων και ιδρύσεως Οργανισμού Χρηματοδοτήσεως Οικονομικής Ανασυστάσεως, ν.δ. 2970/1954 σ. 1069.—Αντικατάστασις άρθρου καταστατικού Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Προσωπικού Οργανισμού Ελέγχου των δι' αυτοκινήτων συγκοινωνιών, ά.υ. 50606/1953 σ. 218, Διόρθωσις ημαρτημένων σ. 503.—Έγκρισις αποφάσεως Συμβουλίου ν. 2058/1952, αφορώσης αύξησιν βασικού μισθού δδηγών αυτοκινήτων Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού, ά.υ. 9805/1954 σ. 443.—Έγκρισις ειδικής συλλογικής συμβάσεως εργασίας περί του εργατοϋπαλληλικού προσωπικού Οργανισμού Υδρεύσεως και Ηλεκτροφωτισμού Λαρίσης, ά.π.ε.υ. 17745/1954 σ. 603.—Τροποποίησις και συμπλήρωσις των περί Οργανισμού Διμένος Πειραιώς και περί Δημενικών Ταμείων κειμένων διατάξεων, ν.δ. 2942/1954 σ. 1069.—Εξαίρεσις εκ των διατάξεων των υπ' αριθ. 27272/1954 και 27653/1/1954 αποφάσεων των μονίμων και εκτάκτων λιμενεργατών του Ο.Α.Π. των συνδεομένων μετ' αυτού διά σχέσεως ιδιωτικού δικαίου, ά.υ. 27653/1954 σ. 853, ά.π.ε.υ. 21815/1954 σ. 790. Βλ. και λ. *Νομικά Πρόσωπα Σωματεία*.

Οργανώσεις. Αύξησις αποδοχών προσωπικού Κοινοπραξίας Συνεταιριστικών Οργανώσεων Σουλτανίνας Κ.Σ.Ο.Σ., ά.δ. 27372/1954 σ. 959.—Κατάργησις των επιτρεπουσών την επιβολήν υποχρεωτικών εισφορών υπέρ επαγγελματικών οργανώσεων των μισθωτών διατάξεων, ν.δ. 2962/1954 σ. 999. Βλ. και λ. *Ομοσπονδίαι, Συνομοσπονδία Εργατών, Σωματεία*.

Όριον ηλικίας. Βλ. λ. *Ηλικία*.

Ορυχεία. Βλ. λ. *Μεταλλεία*.

Π

Παγοποιία. Βλ. λ. *Ζυθοπαγοποιία*.

Παιδαγωγοί. Οικοεργαζόμενοι ού· δώρων εορτών, ά.δ. 27549/1954 σ. 946, ά.δ. 28030/1954 σ. 1018.

Πανελλήνιος Ένωσις Τραυματιών. Βλ. λ. *Σωματεία*.

Πανεπιστήμια. Πρόσληψις επιμελητών Ιατρών· μη εφαρμογή διατάξεων ν. 1836/1951, ν. 2855/1954 σ. 672.

Παντοπωλεία. Καθιέρωσις ολοκληρωτικής Κυριακής άργίας εις παντοπωλεία Ρόδου, Δ/γμα σ. 49.—Ομοίως Αλεξανδρουπόλεως, Δ/γμα σ. 158.—Ομοίως Κολινδρού κλπ., Δ/γμα σ. 1124.—Κοινοτήτων Μήλου· εορτάσιμοι ημέραι ολοκληρωτικής και μερικής άργίας, Δ/γμα σ. 788.—Ιωαννίνων· εξαίρεσις ημερών μερικής άργίας, Δ/γμα σ. 159.—Κύμης· κατάργησις β.δ. περί ολοκληρωτικής Κυριακής άργίας, Δ/γμα σ. 159.—Καθιέρωσις μερικής Κυριακής άργίας εις παντοπωλεία Μεσσήνης, Δ/γμα σ. 161.—Ομοίως Σητείας Κρήτης (καταστήματα πωλήσεως τροφίμων), Δ/γμα σ. 160.—Αθηνών, Πειραιώς και Περιχώρων· αύξησις αποδοχών προσωπικού, ά.υ. 27410/1954 σ. 618, 674, ά.π.ε.υ. 20834/1954 σ. 675.

Παραγραφή. Αξιώσεων προσωπικού Υ.Ε.Κ.Α., ν. 2508/1954 σ. 541.

Παραγωγής επίδομα. Βλ. λ. *Επιδόματα*.

Παραγωγοί. Επαρχιακοί ασφαλιστικών εταιρειών· εξαίρεσις ά.δ. 27625/1954 περί καθορισμού αποδοχών, σ. 604.

Παρέμβασις. Εν διαδικασία διοικητικών ασφαλιστικών δικαστηρίων, Δ/γμα σ. 481.

Πειθαρχία. Κύρωσις κανονισμού προσωπικού

Κοινών Ταμείων Εισπράξεων Αὐτοκινήτων· πειθαρχικαὶ ποιναί· πειθαρχικὰ συμβούλια, Δ/γμα σ. 835.

Περίπτερα. Ἰωαννίνων· ἐξαίρεσις ἡμερῶν μερικῆς ἀργίας, Δ/γμα σ. 159.

Περιτροπὴ ἐργασίας. Συμφωνίαι ἐργασίας ἐκ περιτροπῆς, ἄρθρ. 13 ν.δ. 2961/1954 σ. 943.

Πετρελαιοειδῶν ἐπιχειρήσεις. Ἔγκρισις οἰκονομικῶν ὅρων συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας προσωπικοῦ τῶν ἐν Ἑλλάδι πετρελαιοειδῶν, ἀ.π.ἐ.ὑ. 24811/1954 σ. 790.—Καθορισμὸς ἀποδοχῶν προσωπικοῦ ἐγκαταστάσεων καὶ ἐξωτερικῶν ὑπηρεσιῶν τῶν ἐν Ἑλλάδι ἑταιρειῶν πετρελαιοειδῶν, ἀ.ὑ. 27310/1954 σ. 901.—Ἀπόρριψις ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Ὑποχρεωτικῆς Διαιτησίας Πειραιῶς περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν προσωπικοῦ ἐπιχειρήσεων πετρελαιοειδῶν, ὑ.ἀ. 27310/1954 σ. 959.

Πληρώματα. Βλ. λ. *Ναυτικοί*.

Πλινθοποιοί. Βλ. λ. *Κεραμοποιοί*.

Πλοῖα. Βλ. καὶ λ. *Ναυτικοί*.—Τροποποιήσεις διατάξεων τινων ἀ.ν. 1091/1938 περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τινων ν. 6059 καὶ 5570· (ἀκτοπλοΐαι συγκοινωνίαι καὶ μεταφοραί), ν. 2750/1954 σ. 828.—Καθορισμὸς ἀποδοχῶν πρακτορειακῶν ὑπαλλήλων καὶ κλητήρων ποντοπλοΐας, ἀ.ὑ. 27624/1954 σ. 607.—Τροποποίησις καὶ συμπλήρωσις τοῦ ἀ.ν. 2116/1939 περὶ ἀσφαλίσεως τῶν πληρωμάτων τῶν ἑλληνικῶν ἐμπορικῶν ἀτμοπλοίων κατὰ κινδύνων πολέμου, ν.δ. 2956/1954 σ. 999.

Ποιναί. Διαδικασία ἐκκαθαρίσεως τῆς διὰ τοῦ ν.δ. 2650/1953 ἐπιβαλλομένης χρηματικῆς ποινῆς διὰ παραβάσεων διατάξεων τῶν παραγράφων 2 καὶ 3 τοῦ αὐτοῦ ν.δ., ἀ.ὑ. 45024/1954 σ. 437.—Χρηματικαὶ καὶ πρόσκαιρα καὶ ἐφαρμογὴν ποινικῶν διατάξεων ἐργατικῆς νομοθεσίας Ἐργατικὴ Ἑστία, ὑ.ἀ. 45040/1954 σ. 677.

Πολεμισταί. Ἀναφαρμοστὸν διατάξεων ν. 1836/1951 ἐπὶ προσλήψεως ἐπιμελητῶν ἰατρῶν εἰς Πανεπιστήμια καὶ προσωπικοῦ εἰς Ὀργανισμοὺς Κοινωνικῆς Πολιτικῆς ἁρμοδιότητος Ὑπουργείου Ἐργασίας, ν. 2855/1954 σ. 672.—Παράτασις ἰσχύος ἐν ἔτει χρόνου διατηρήσεως ἐν τῇ ἐργασίᾳ ἑνίων κατηγοριῶν τοποθετηθέντων πολεμιστῶν ν. 751/1948, ἀ.ὑ. 43299/1954 σ. 725.—Καταργήσεις εἰσφορῶν μισθωτῶν ν. 751/1948 κλπ. ὑπὲρ ὡρισμένων σωματείων, ὑ.ἀ. 27216/1953 σ. 105.

Πολυετὴς ὑπηρεσία. Βλ. λ. *Ἐπιδόματα*.

Πορσελάνης εἴδη. Κήρυξις ἐκτελεστῆς ἀποφάσεως Συμβουλίου ν. 2053/1952 περὶ τροποποιήσεως ὑ.ἀ. 21625/1951 ὡς πρὸς καθορισμὸν ἐλαχίστων ὁρίων ἡμερομισθίων κλπ. τῶν ἐργατοτεχνιτῶν ἐργοστασίων φαγεντιανῶν εἰδῶν καὶ εἰδῶν προσελάτης, ἀ.ὑ. 27271/1953 σ. 162, Διόρθωσις ἡμαρτημένων σ. 353.

Ποσοστά. Ἀμειβόμενοι διά· ὑπολογισμὸς εἰσφορᾶς Ἐργατικῆς Ἑστίας, ὑ.ἀ. 45040/1954 σ. 677.—Ἀμειβόμενοι ἐπὶ ποσοστοῖς· ὑπολογισμὸς ἀποζημιώσεως κατὰ ν. 2112 καὶ Β.δ. 16 Ἰουλίου 1920, ἄρθρ. 13 ν.δ. 2961/1954 σ. 943, Εἰσηγ. Ἔκθ. σ. 950.—Ἀμειβόμενοι διά ποσοστῶν· οὐ δόξαν ἔφεσις· ἐξαίρεσις, ὑ.ἀ. 27540/1954 σ. 446, ὑ.ἀ. 28030/1954 σ. 1318.

Ποταμόπλοια. Ἔγκρισις οἰκονομικῶν ὅρων συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας πληρωμάτων, ἀ.π.ἐ.ὑ. 26121/1954 σ. 893.

Ποτοποιεῖα. Ὅροι ὑγιεινῆς ποτοποιείων, σκευῶν καὶ δοχείων των καὶ τῶν ὅρων οὓς δέον νὰ πληρώσι τὰ παρ' αὐτῶν παρασκευαζόμενα ποτά, ἀ.ὑ. 1504/1954 σ. 274.—Κοινοτήτων Μήλου· ἐορτάσιμοι ἡμέραι ὁλοκληρωτικῆς καὶ μερικῆς ἀργίας, Δ/γμα σ. 788.

Πρακτικοὶ μηχανικοί. Βλ. λ. *Μηχανικοί*.

Πρακτορεῖα - Πράκτορες. Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα*.—Καθορισμὸς ἀποδοχῶν πρακτορειακῶν ὑπαλλήλων καὶ κλητήρων ποντοπλοΐας, ἀ.ὑ. 27624/1954 σ. 607.—Ἐφημερίδων Μεγαλοπόλεως· ἐξαίρεσις Κυριακῆς ἀργίας, Δ/γμα σ. 159.—Ἐφημερίδων Τριπόλεως· ἐξαίρεσις μερικῆς Κυριακῆς ἀργίας, Δ/γμα σ. 49.—Συγκοινωνιακῶν μέσων Ἰωαννίνων· ἐξαίρεσις ἡμερῶν μερικῆς ἀργίας, Δ/γμα σ. 159.—Πράκτορες ἐπαρχιακοὶ ἀσφαλ. ἐπιχειρήσεων· ἐξαίρεσις ὑ.ἀ. 27625/1954 περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν σ. 604.

Πρακτορειακοὶ ὑπάλληλοι. Ἔγκρισις συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας πρακτορειακῶν ὑπαλλήλων ποντοπλοΐας, ἀ.π.ἐ.ὑ. 17745/1954 σ. 602.

Πρατήρια. Ἔγκρισις οἰκονομικῶν ὅρων συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων πρατηρίων βενζίνης Ἀθηνῶν—Πειραιῶς καὶ Περιχώρων, ἀ.π.ἐ.ὑ. 24811/1954 σ. 790.—Αὐξήσεις ἀποδοχῶν ἐργατοϋπαλλήλων γκαράζ καὶ πρατηρίων βενζίνης Ἀθηνῶν—Πειραιῶς—Περιχώρων, ἀ.ὑ. 27443/1954 σ. 853.—Καθορισμὸς ἀποδοχῶν προσωπικοῦ πωλήσεως καὶ ταμιῶν ἐμπορικῶν καταστημάτων καὶ πρατηρίων ἐν γένει Καλαμῶν, ἀ.π.ἐ.ὑ. 21813/1954 σ. 845, ἀ.ὑ. 27378/1954 σ. 892.—Πωλήσεως κρέατος Πειραιῶς· ὧραι ἐργασίας ἀπὸ Ἀπριλίου—Ὀκτωβρίου, ὑ.ἀ. 20003/1954 σ. 437.—Σιγαρέττων Φιλιππιάδος· ἐξαίρεσις Κυριακῆς ἀργίας, Δ/γμα σ. 158.—Βενζίνης, σιγαρέττων Ζευγολατιοῦ Κορινθίας· ἐξαίρεσις μερικῆς Κυριακῆς ἀργίας, Δ/γμα σ. 159.—Βενζίνης, ἐφημερίδων Μεγαλοπόλεως· ἐξαίρεσις Κυριακῆς ἀργίας, Δ/γμα σ. 159.—Βενζίνης καὶ εἰδῶν νομῆς Ἰωαννίνων· ἐξαίρεσις ἡμερῶν μερικῆς ἀργίας, Δ/γμα σ. 159.—Πωλήσεως εἰδῶν νομῆς Κομοτινῆς· καθιέρωσις μερικῆς Κυριακῆς ἀργίας, Δ/γμα σ. 161.

Προθεσμία. Παράτασις προθεσμίας ἄρθρου 1 ΣΤ' Ψηφίσματος 1946, π.ὑ.σ. 1488/1953 σ. 100, π.ὑ.σ. 850/1954 σ. 790.

Προξενικαὶ Ἀρχαί. Ὑποχρεώσεις κλπ. ἐπὶ ἀσθενείας ἢ ἀτυχήματος ναυτικοῦ, ν.δ. 2652/1953 σ. 93.

Προσεπίκλησις. Ἐν διαδικασίᾳ διοικητικῶν ἀσφαλιστικῶν δικαστηρίων, Δ/γμα σ. 491.

Πρόσθετοι χωροφύλακες. Περὶ προσθέτων χωροφυλάκων, ν.δ. 2959/1954 σ. 939.

Πρόσκαιρα. Ἐπὶ ἀποδοχῶν· Ἐργατικὴ Ἑστία, ὑ.ἀ. 45040/1954 σ. 677.

Πρόσφυγες. Καθορισμὸς μεισμένου ἡμερομισθίου προσλαμβανομένων ὑπὸ βιομηχανικῶν κλπ. ἐπιχειρήσεων πρὸς ἐπαγγελματικὴν των ἐκπαίδευσιν προσφύγων ἐκ Ρουμανίας, ἀ.ὑ. 27638/1954 σ. 731.

622, 674.—Δώρον εορτών, ὑ.ά. 27540/1954 σ. 446, ὑ.ά. 28030/1954 σ. 1318.

Στράτευσις. Δώρον εορτών Χριστουγέννων 1953 καὶ Νέου Ἔτους 1954 εἰς τὸ ἐν στρατεύσει προσωπικὸν Κρατικοῦ Ἐργοστασίου Ἀεροπλάνων, ἀ.ὑ. 29381/1953 σ. 164.—Ναυτικῶν δῶρον Πάσχα, ὑ.ά. 22220/1954 σ. 501.—Δῶρον εορτῶν Χριστουγέννων 1953 προσωπικοῦ Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν· ἐπίδομα οἰκογενειῶν λαμβανουσῶν ἐπίδομα στρατεύσεως, ἀ.ὑ. 403396/1953 σ. 101, ἀ.ὑ 96728/1954 σ. 499.—Δῶρον εορτῶν τῶν ἐν στρατεύσει, ὑ.ά. 27540/1954 σ. 444, ὑ.ά. 28030/1954 σ. 1318.—Ὑπαλλήλων νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου· δῶρον Πάσχα, ὑ.ά. 96822/1954 σ. 500.—Κύρωσις ὑπ. ἀποφ. σχετικῶν μὲ ἐφαρμογὴν τοῦ ν. 2054/1952 καὶ ρύθμισις ὡρισμένων σχετικῶν ζητημάτων· εἰσφοραὶ καὶ ἐπιδόματα στρατευομένων· παραγραφὴ ἀξιώσεων κατὰ τοῦ Ι.Κ.Α. ἐκ τοῦ ν. 2054/1952· ἐπίδομα ἐφέδρων Λιμενικοῦ Σώματος· στρατιωτικὴ ὑπηρεσία ὡς χρόνος πραγματικῆς ὑπηρεσίας παρὰ τῷ ἐργοδότῃ κλπ., ἄρθρ. 34 ν.δ. 2961/1954 σ. 941, Εἰσηγ. Ἔκθ. σ. 950.—Ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 63 τοῦ ν.δ. 2961/1954 κυρωθεῖσα ἀφ' ἧς ἰσχυσε ὑπ' ἀριθ. 2568/1952 προσεγκριτικὴ ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐν σχέσει μὲ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ν. 2054/1952 περὶ στρατευομένων μισθωτῶν, Προσεγκρ. ἀπ. Ὑπ. Ἐργ. 2568/1952 σ. 1067.—Προσαύξησις μισθῶν τακτικῶν δημοσίων πολιτικῶν ὑπαλλήλων κλπ. λόγῳ πολυετοῦς ὑπηρεσίας, π.ν.σ. 1491/1954 σ. 1173. Βλ. καὶ λ. *Πολεμισταί*.

Στρατιωτικὴ ὑπηρεσία. Ὡς χρόνος πραγματικῆς ὑπηρεσίας παρ' ἐργοδότῃ, ἄρθρ. 34 ν.δ. 2961/1954 σ. 948.—Μονίμου στρατιωτικοῦ· ὑπολογισμὸς διὰ προσαύξησιν μισθοῦ ὑπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. λόγῳ πολυετοῦς ὑπηρεσίας, π.ὑ.σ. 1530/1954 σ. 1229.

Στρατιῶται. Αὔξησις μισθῶν, π.ὑ.σ. 131/1954 σ. 32ε.—Ἐπίδομα ἐπὶ ἑορταῖς Πάσχα 1954, ἀ.ὑ. 96728/1954 σ. 499.—Δῶρον εορτῶν Χριστουγέννων 1953, ἀ. ὑ. 403396/1953 σ. 101.

Συκαποθῆκαι. Ἔγκρισις ἀποφάσεως Συμβουλίου ν. 2053/1952 περὶ καθορισμοῦ ἀμοιβῆς ἐργατῶν συκαποθηκῶν Καλαμῶν, ἀ.π.ἐ.ὑ. 69085/1953 σ. 106.—Καθορισμὸς ἀμοιβῆς ἐργατῶν συκαποθηκῶν Καλαμῶν, ἀ.ὑ. 27079/1953 σ. 106.

Συλλογικαὶ διαφοραί. Τροποποίησις καὶ συμπλήρωσις τῶν διατάξεων περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας καὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ν.δ. 3086/1954 σ. 1159, Εἰσηγ. Ἔκθ. σ. 1163.—Πρακτικὰ συζητήσεων ἐν τῇ Βουλῇ σ. 1216.—Διαιτητικαὶ ἀποφάσεις· βάσις ὑπολογισμοῦ δώρου ἑορτῶν, ὑ.ά. 27540/1954 σ. 444, ὑ.ά. 28030/1954 σ. 1318.

Συλλογικαὶ συμβάσεις. *Α'. Γενικά.* Τροποποίησις καὶ συμπλήρωσις τῶν διατάξεων περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας καὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ν.δ. 3086/1954 σ. 1159, Εἰσηγ. Ἔκθ. σ. 1163.—Συλλογικαὶ διαφοραὶ ἐργασίας καὶ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας· συζητήσεις ἐν τῇ Βουλῇ καὶ ἐπὶ τοῦ ν.δ. 3086/1954 περὶ συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας καὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, εἰλημμέναι ἐκ τῶν ἐπισήμων πρακτικῶν τῆς Εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Βουλῆς τοῦ ἄρθρου 35 τοῦ Συντάγματος· συνεδρίασις τῆς 4ης Αὐγούστου 1954 σ. 1216.—Ἐξαιρέσεις ἀπὸ αὐξήσεως ἀποδοχῶν ὑ.ά. 27655/1954 τῶν τυχόντων αὐξήσεως βάσει συλλογικῶν συμβάσεων, σ. 613.—Βάσις ὑπολογισμοῦ δώρου ἑορτῶν· ἀποδοχαὶ συλλογικῶν συμβάσεων, ὑ.ά. 27540/1954 σ. 444, ὑ.ά. 28030/1954 σ. 1318.—Ἔγκρισις οἰκονομικῶν ὅρων ἐνίων συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἀ.π.ἐ.ὑ. 17745/1954 σ. 602, ἀ.π. ἐ.ὑ. 24811/1954 σ. 790.—Μὴ ἐφαρμογὴ ἐπὶ προσωπικοῦ Υ.Ε.Κ.Α., ν. 2808/1954 σ. 541.

Β' Εἰδικαί: Ἀγγειοπλαστῶν: Καθορισμὸς ἀποδοχῶν ἐργατοτεχνιτῶν ἀγγειοπλαστείων ἐργοστασίου «Κεραμεικός», ἀ.ὑ. 27767/1954 σ. 898.

Ἀμύλου βιομηχανιῶν: Καθορισμὸς ἀποδοχῶν ἐργατοτεχνιτῶν βιομηχανιῶν ἀμύλου καὶ ἀμυλοσακχάρου Πειραιῶς, ἀ.ὑ. 27370/1954 σ. 850.—Ἔγκρισις οἰκονομικῶν ὅρων συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐργατοτεχνιτῶν βιομηχανιῶν ἀμύλου καὶ ἀμυλοσακχάρου Πειραιῶς, ἀ. π. ἐ. ὑ. 28125/1954 σ. 897.

Ἀσφαλιστικῶν ἐπιχειρήσεων: Ἔγκρισις συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας περὶ ὑπαλληλικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐν Ἑλλάδι ἀσφαλιστικῶν ἐπιχειρήσεων, ἀ.π.ἐ.ὑ. 17745/1954 σ. 602.

Αὐτοκινήτων: Ἔγκρισις συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν ὁδηγῶν καὶ εἰσπρακτόρων ἰδιωτικῶν ἀστικῶν λεωφορείων Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ Περιχώρων, ἀ.π.ἐ.ὑ. 17745/1954 σ. 602.—Ἔγκρισις οἰκονομικῶν ὅρων συλλογικῆς συμβάσεως ὁδηγῶν φορτηγῶν αὐτοκινήτων ἰδιωτικῆς χρήσεως ἁπάσης τῆς Χώρας, ἀ.π.ἐ.ὑ. 24811/1954 σ. 790.—Καθορισμὸς τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὁδηγῶν φορτηγῶν αὐτοκινήτων ἰδιωτικῆς χρήσεως, ἀ. ὑ. 27487/1954 σ. 853.—Ἔγκρισις οἰκονομικῶν ὅρων συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ὁδηγῶν αὐτοκινήτων πολυτελείας ἰδιωτικῆς χρήσεως ἁπάσης τῆς Χώρας, ἀ.π.ἐ.ὑ. 24811/1954 σ. 790.—Καθορισμὸς ἀποδοχῶν ὁδηγῶν αὐτοκινήτων πολυτελείας ἰδιωτικῆς χρήσεως, ἀ.ὑ. 27285/1954 σ. 847.

Βαρελοποιῶν: Ἔγκρισις οἰκονομικῶν ὅρων συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐργατῶν βαρελοποιῶν Ἰτέας, ἀ.π.ἐ.ὑ 24811/1954 σ. 790.

Γκαράζ: Ἔγκρισις οἰκονομικῶν ὅρων συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων γκαράζ Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ Περιχώρων, ἀ.π.ὑ.ἐ. 24811/1954 σ. 790.—Ἔγκρισις τοπικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας περὶ ἐργατοτεχνιτῶν ἐκδοροσφαγέων λευκῶν κρεάτων Ἀθηνῶν, ἀ.π.ἐ.ὑ 17745/1954 σ. 602.—Ἀπόρριψις συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκδοροσφαγέων Λαρίσης, ἀ.ὑ 27394/1953 σ. 107.

Ἐκδοροσφαγέων: Ἔγκρισις ἀποφάσεως Συμβουλίου ν. 2053/1952 ἐγκρίνοντος τὴν ἀπὸ 25.9.1953 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας ἐκδοροσφαγέων Ἐδέσσης, ἀ.ὑ 9308/1954 σ. 443.

Ἐλαιοτριβείων: Ἔγκρισις ἀποφάσεως Συμβουλίου νόμων 2053/1952 περὶ ἐγκρίσεως

Προϋπηρεσία. Προσωπικού ασφαλιστικών επιχειρήσεων, ό.ά. 27625/1954 σ. 604. — Ηλεκτροτεχνιτών, ό.ά. 27623/1954 σ. 608, ά.ό. 27287/1954 σ. 729. — Ναυαλισμένων εις Ταμεία Επικουρικής Ασφαλίσεως υπαλλήλων καπνεμπορικών επιχειρήσεων' εξαγορά, ό.ά. 56038/1954 σ. 726.

Πορηγελαιουργοί. Αύξησις ημερομισθίων, ό.ά. 27909/1954 σ. 1076.

Πυριτιδοποιείον. Βλ. λ. *Ταμεία*.

Πυροσβεστική υπηρεσία. Αύξησις μισθών, π.ό.σ. 131/1954 σ. 329. — Προαυξήσεις μισθών λόγω πολυετούς υπηρεσίας, π.ό.σ. 1191/1954 σ. 1173.

Ρ

Ραπτεργάται. Βλ. και λ. *Αποδοχαί*. — Βάσις υπολογισμού δώρου εορτών, ό.ά. 27540/1954 σ. 444, ό.ά. 28030/1954 σ. 1318.

Σ

Σαπωνοποιοί. Κήρυξις εκτελεστής αποφάσεως Συμβουλίου ν. 3058/1952 περί αυξήσεως αποδοχών ελαιουργοσαπωνοποιών, ά. ό. 28526/1953 σ. 196. — Ανάκλησις της υπ' αριθ. Φ. 28526/23.11.1953 αποφάσεως Υπουργού Εργασίας (ελαιουργοσαπωνοποιοί), ά.ό. 28510/1954 σ. 730. — Προαυξήσεις κατά 10% των ημερομισθίων των εργατοτεχνιτών ελαιουργοσαπωνοποιών επαρχιών, ά.ό. 27909/1954 σ. 1076.

Σειρομάληκτοι. Συμπλήρωσις υπ' αριθ. 27500/2/1953 περί αυξήσεως κατά 30% επ' ανωτάτου ορίου δώρου εις εργάτας φορτοεκφορτωτάς λιμένων και πόλεων των σεισμοπλήκτων, ά.ό. 22567/1953 σ. 193. — Έκτακτος ενίσχυσις ανταξιούχων Ιονίων νήσων του Ταμ. Ασφαλ. Αρτεργατών, ό.ά. 56041/1954 σ. 550. — Έρανος' εργασία υπέρ' απαλλαγή εργοδότου από προαυξήσεις δι' εργασίαν κατά Κυριακάς και εορτάς' κύρωσις ό.ά. 50986/1953, ν. 2855/1954 σ. 672. — Κύρωσις υπ. αποφάσεως περί χορηγήσεως εκτάκτου βοηθήματος εις ανέργους μισθωτούς Αργοστολίου, Ληξουρίου, Ζακύνθου, άρθρ. 26 ν.ό. 2961/1954 σ. 950.

Σερβιτόροι. Έγκρισις οικονομικών όρων συλλογικής συμβάσεως εργασίας σερβιτόρων και βοηθών ξενοδοχείων, ζυθεστιατορίων, αλφαμαγειρείων κλπ. Πειραιώς και Περιχώρων, ά.π.ε.ό. 24811/1954 σ. 790. — Δώρον εορτών, ό.ά. 27540/1954 σ. 446, ό.ά. 28030/1954 σ. 1318. Βλ. και λ. *Ξενοδοχεία, Ζαχαροπλαστεία, Καφενεία* κλπ.

Σιβιτανίδειος Σχολή. Καταργήσις εισφορών ασφαλιστικών οργανισμών υπέρ λογαριασμού υγιονομικών ιατρείων ν.δ. 2592/1953 και υπέρ Σιβιτανιδείου Δημοσίας Σχολής Τεχνών και Επαγγελμάτων, Δ/γμα σ. 721.

Σιδηροβιομηχανία. Μείωσις των υπέρ του Ι.Κ.Α. και διαφόρων οργανισμών κυρίας ή επικουρικής ασφαλίσεως εργοδοτικών εισφορών επί μισθών και ημερομισθίων αναλογούντων εις την κατασκευήν των εις την αλλοδαπήν εξαγομένων προϊόντων σιδηροβιομηχανίας και εν γένει μεταλλοβιομηχανίας της κατηγορίας Κ του εν ισχύι Τελωνειακού Δασμολογίου Εισαγωγής, Δ/γμα σ. 1125.

Σιδηρόδρομοι. Βλ. και λ. *Ταμεία*. — Καθορισμός αποδοχών μαθητών τεχνιτών εκπαιδευομένων εις άτμηλάτους σιδηροδρόμους, ά.ό. 46082/1953 σ. 216. — Αύξησις συντάξεων προσωπικού Σ.Ε.Κ., ά.ό. 55901/1953 σ. 217. — Σ.Ε.Κ.' αύξησις μισθών προσωπικού, π.ό.σ. 145/1954 σ. 331. — Ρύθμισις αποδοχών προσωπικού Σιδηροδρόμων Ελληνικού Κράτους, Δ/γμα σ. 721, Δ/γμα σ. 834. — Αναπροσαρμογή συντελεστού δευτερευουσών απολαυών προσωπικού των Σ.Ε.Κ., Δ/γμα σ. 834. — Αύξησις αποδοχών προσωπικού ατμηλάτων σιδηροδρόμων, πλην Σ.Ε.Κ., ά.ό. 27264/1954 σ. 388. — Αναπροσαρμογή συντελεστού δευτερευουσών απολαυών προσωπικού των ατμηλάτων σιδηροδρόμων (πλην Σ.Ε.Κ.), ά.ό. 1935/1954 σ. 676. — Αύξησις αποδοχών προσωπικού Εταιρείας Ελληνικών Ηλεκτρικών Σιδηροδρόμων Ε.Η.Σ., ά.ό. 27255/1954 σ. 614, 674. — Έγκρισις ειδικής συλλογικής συμβάσεως εργασίας περί αυξήσεως αποδοχών προσωπικού Εταιρείας Ελληνικών Ηλεκτρικών Σιδηροδρόμων «Ε.Η.Σ.», ά.π.ε.ό. 17745/1954 σ. 603. — Καθορισμός αυξήσεως κ.λ.π. δώρων εργασίας προσωπικού της Διεθνούς Εταιρείας των Κλιναμαξών εν Ελλάδι, ά.ό. 271/1954 σ. 1011. — Απαλλαγή Ταμείων Συντάξεων προσωπικού Σιδηροδρομικών δικτύων (ατμηλάτων σιδηροδρόμων) από καταβολής δώρου Πάσχα της ό.ά. 53928/1954, σ. 603. — Δώρον εορτών σερβιτόρων Διεθνούς Εταιρείας Κλιναμαξών ά.ό. 271/1954 σ. 1011. — Προσωπικόν Σ.Ε.Κ., Σ.Π.Α.Π., Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας, Σιδηροδρόμων β.δ. Ελλάδος, Κρατικής Εκμεταλλεύσεως Ηλειρισμού και Τροχιοδρόμων Θεσ/νίκης' δώρον εορτών Χριστουγέννων 1953, ά.ό. 103336/1953 σ. 101. — Τροποποίησις άρθρ. 14 εδ. δ' του Γενικού Κανονισμού Η.Ε.Υ των εν Ελλάδι ατμηλάτων Σιδηροδρόμων' προϋπηρεσία διά διορισμόν οδηγών, Δ/γμα σ. 951. — Κύρωσις της από 7 Μαρτίου 1954 συμβάσεως μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της Γαλλοελληνικής Εταιρείας Σιδηροδρόμων (Σ.Γ.Ε.) και περί εκχωρήσεως της εκμεταλλεύσεως του Σιδηροδρόμου Αλεξανδρουπόλεως Σβίλεγκραντ εις τους Σιδηροδρόμους του Ελληνικού Κράτους (Σ.Ε.Κ.)' ενιχή προσωπικού κλπ., ν.δ. 3028/1954 σ. 1122.

Σμυριδωρύκται. Έγκρισις κανονισμού ένεργείας εποχιακών και υποαπασχολουμένων μισθωτών, ό.ά. 30130/1954 σ. 1126.

Σουλτανίνα. Βλ. λ. *Κοινοπραξίαι*.

Σπογγαλιεία. Βλ. λ. *Δίκτυα*.

Σπορελαιουργοί. Αύξησις ημερομισθίων, ό.ά. 27909/1954 σ. 1076.

Σταθμάρχαι. Βλ. λ. *Αυτοκίνητα*.

Στοφιδεργάται. Ηρακλείου' έγκρισις συλλογ. συμβάσεως, ά.ό. 9310/1954 σ. 143, ό.ά. 27319/1954 σ. 440. — Δώρον εορτών, ό.ά. 27540/1954 σ. 445, ό.ά. 28030/1954 σ. 1318.

Στιλβωτήρια. Έγκρισις συλλογικής συμβάσεως εργασίας περί στιλβωτών υποδημάτων και βαφέων στιλβωτηρίων Αθηνών, Πειραιώς και Περιχώρων, ά.π.ε.ό. 17745/1954 σ. 603. — Καθορισμός αποδοχών στιλβωτών υποδημάτων και βαφέων στιλβωτηρίων Αθηνών, Πειραιώς και Περιχώρων, ά.ό. 27446/1954 σ.

της από 24.11.1952 συλλογικής συμβάσεως εργασίας εργατοτεχνιτών ἐλαιοτριβείων Λέσβου, ἀ.π.ἐ.δ. 65902/1953 σ. 54.—Κήρυξις ἐκτελεστῆς ἀποφάσεως περὶ ἐγκρίσεως συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐργατοτεχνιτῶν ἐλαιοτριβείων Λέσβου, πλὴν Πλωμαρίου, ὑ.ἀ. 27122/1953 σ. 104.

Ἐμπορικῶν καταστημάτων: Ἔγκρισις συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν ὑπαλλήλων ἐμπορικῶν καταστημάτων Πειραιῶς, ἀ.π.ἐ.δ. 17745/1954 σ. 602.—Καθορισμὸς ἀποδοχῶν προσωπικοῦ πωλήσεως καὶ ταμιῶν ἐμπορικῶν καταστημάτων καὶ πρατηρίων ἐν γένει Καλαμῶν, ἀ. ὑ. 27378/1954 σ. 892, ἀ.π.ἐ.δ. 24813/1954 σ. 845.

Ἐναερίων μεταφορῶν: Ἔγκρισις συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας περὶ τοῦ προσωπικοῦ ἐπιχειρήσεων ἐναερίων μεταφορῶν, ἀ.π.ἐ.δ. 17745/1954 σ. 602.

Ἑστιατορίων, ζυθεστιατορίων κλπ. Ἔγκρισις οἰκονομικῶν ὅρων συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας σερβιτόρων καὶ βοηθῶν ἑστιατορίων, ζυθεστιατορίων, οἰνομαγειρείων κλπ. Πειραιῶς καὶ Περιχώρων, ἀ.π.ἐ.δ. 24811/1954 σ. 790.

Ἐφαπλωματοποιῶν. Ἔγκρισις οἰκονομικῶν ὅρων συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τεχνιτῶν ἐφαπλωματοποιῶν Ἡρακλείου Κρήτης, ἀ.π.ἐ.δ. 24811/1954 σ. 790.

Ζαχαροπλαστείων. Ἔγκρισις οἰκονομικῶν ὅρων συλλογικῆς συμβάσεως προσωπικοῦ ζαχαροπλαστείων Ἀθηνῶν καὶ Προαστείων, ἀ.π.ἐ.δ. 24811/1954 σ. 790.—Αὔξησις ἀποδοχῶν προσωπικοῦ ζαχαροπλαστείων Ἀθηνῶν καὶ Προαστείων, ἀ.ὑ. 27289/1954 σ. 893.—Κήρυξις ἐκτελεστῆς τῆς ἀπὸ 19.4.1954 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας προσωπικοῦ ζαχαροπλαστείων Ἀθηνῶν καὶ Προαστείων, ἀ.ὑ. 27289/1954 σ. 1314.

Ζυθοπαγοποιΐας. Ἔγκρισις οἰκονομικῶν ὅρων συλλογικῆς συμβάσεως προσωπικοῦ ζυθοποιΐας καὶ ψυγείων ἀπάσης τῆς Χώρας, ἀ.π.ἐ.δ. 24811/1954 σ. 790. —Αὔξησις ἀποδοχῶν προσωπικοῦ ζυθοπαγοποιΐας καὶ ψυγείων, ὑ.ἀ. 27300/1954 σ. 852.

Ἡλεκτρικῶν Ἑταιρειῶν. Ἔγκρισις εἰδικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν προσωπικοῦ τῆς Η.Ε.Λ.Π., ἀ.π.ἐ.δ. 17745/1954 σ. 603. — Ἔγκρισις εἰδικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Η.Ε.Μ., ἀ.π.ἐ.δ. 17745/1954 σ. 605.

Ἠλεκτροτεχνιτῶν: Ἔγκρισις συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν τῶν ἠλεκτροτεχνιτῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργοστασίων Ἑλλάδος, ἀ.π.ἐ.δ. 17745/1954 σ. 602.

Θερμαστῶν: Ἔγκρισις οἰκονομικῶν ὅρων συλλογικῆς συμβάσεως ἀρχιθερμαστῶν καὶ θερμαστῶν ξηρᾶς ἀπάσης τῆς Χώρας, ἀ.π.ἐ.δ. 24811/1954 σ. 790. —Καθορισμὸς κατωτάτων ὁρίων ἀποδοχῶν ἀρχιθερμαστῶν, θερμαστῶν βιομηχανικῶν ἐργοστασίων, ἀ. ὑ. 27486/1954 σ. 846.

Καπνοβιομηχανιῶν: Ἔγκρισις εἰδικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Ἀνωνύμου Ἑταιρείας «Παπαστράτος» «Α.Β.Ε.Σ.», καὶ Γ. Κεράνης Καπνοβιομηχανία «ΕΘΝΟΣ», ἀ.π.ἐ.δ. 17745/1954 σ. 602.—Ἔγκρισις οἰκονομικῶν ὅρων συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐργατοϋπαλλήλων καπνοβιομηχανίας Καλαμῶν, ἀ.π.ἐ.δ. 24811/1954 σ. 790.

Καφενείων: Ἔγκρισις συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν προσωπικοῦ καφενείων Ἀθηνῶν καὶ Περιχώρων, ἀ.π.ἐ.δ. 17745/1954 σ. 602.

Κλινικῶν Ἰδιωτικῶν: Καθορισμὸς ἀποδοχῶν νοσηλευτικοῦ προσωπικοῦ ἰδιωτικῶν κλινικῶν Ἀθηνῶν - Πειραιῶς καὶ Περιχώρων, ἀ.ὑ. 27725/1954 σ. 848.

Κλωστοϋφαντουργίας: Ἔγκρισις συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας περὶ ἐργατῶν κλωστοϋφαντουργίας, ἀ.π.ἐ.δ. 17745/1954 σ. 602.

Λιπασμάτων Ἑταιρείας: Ἔγκρισις οἰκονομικῶν ὅρων συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐργατοτεχνιτῶν μολυβδουργῶν - ὑδρογονοσυγκολλητῶν τῆς Α.Ε.Χ. Προϊόντων καὶ Λιπασμάτων, ἀ.π.ἐ.δ. 24811/1954 σ. 790. —Καθορισμὸς ἀποδοχῶν ἐργατοτεχνιτῶν μολυβδουργῶν-ὑδρογονοσυγκολλητῶν Ἑταιρείας Λιπασμάτων, ἀ.ὑ. 27782/1954 σ. 891.—Ἔγκρισις οἰκονομικῶν ὅρων συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐργατοτεχνιτῶν ὑαλοπινάκων (ἰζαμάδων) τῆς Α.Ε.Χ. Προϊόντων καὶ Λιπασμάτων, ἀ.π.ἐ.δ. 24811/1954 σ. 790.—Αὔξησις ἀποδοχῶν ἐργατοτεχνιτῶν Μεταλλείων Κασσάνδρας τῆς Ἀνωνύμου Ἑλληνικῆς Ἑταιρείας Χημικῶν Προϊόντων καὶ Λιπασμάτων, ἀ.ὑ. 27752/1954 σ. 895.

Μηχανικῶν πρακτικῶν: Ἔγκρισις συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας περὶ πρακτικῶν μηχανικῶν, ἀ.π.ἐ.δ. 17745/1954 σ. 602.

Ξενοδοχοϋπαλλήλων: Ἔγκρισις συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας περὶ ξενοδοχοϋπαλλήλων, ἀ.π.ἐ.δ. 17745/1954 σ. 602.

Ξυλουργῶν - Οἰκοδόμων: Ἔγκρισις οἰκονομικῶν ὅρων συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ξυλουργῶν-οἰκοδόμων Χανίων, ἀ.π.ἐ.δ. 24811/1954 σ. 790.—Ἔγκρισις συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας περὶ ἐργατοτεχνιτῶν οἰκοδόμων Καλαμῶν, ἀ.π.ἐ.δ. 17745/1954 σ. 603.

Πετρελαιοειδῶν: Καθορισμὸς ἀποδοχῶν προσωπικοῦ ἐγκαταστάσεων καὶ ἐξωτερικῶν ὑπηρεσιῶν τῶν ἐν Ἑλλάδι Ἑταιριῶν Πετρελαιοειδῶν, ἀ.ὑ. 27310/1954 σ. 901.—Ἔγκρισις οἰκονομικῶν ὅρων συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας προσωπικοῦ τῶν ἐν Ἑλλάδι ἐπιχειρήσεων πετρελαιοειδῶν, ἀ.π.ἐ.δ. 24811/1954 σ. 790.

Πληρωμάτων πλοίων: Κύρωσις συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας περὶ αὐξήσεως μισθολογίου πληρωμάτων ἐπιβατηγῶν πλοίων κατὰ 25 ὑ/ο ἀπὸ 16 Μαρτίου 1954, ἀ.ὑ. 22534/1954 σ. 552.—Κύρωσις συλλογικῆς συμβάσεως πληρωμάτων φορτηγῶν πλοίων ἄνω τῶν 4500 τόννων, ἀ.ὑ. 16635/1954 σ. 543.—Ἔγκρισις τῶν οἰκονομικῶν ὅρων συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας πληρωμάτων ποταμοπλοίων, ἀ.π.ἐ.δ. 26121/1954 σ. 893.

Πρακτορειακῶν ὑπαλλήλων: Ἔγκρισις συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας πρα-

κτορειακών ὑπαλλήλων κοντοπλοΐας, ἀ.π. ἐ.ὐ. 17745/1954 σ. 602.

Πρατηρίων κλπ. βενζίνης: Ἔγκρισις οἰκονομικῶν ὅρων συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων γκαράζ καὶ πρατηρίων βενζίνης Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ Περιχώρων, ἀ.π.ἐ.ὐ. 24811/1954 σ. 790.—Αὔξησις ἀποδοχῶν ἐργατοϋπαλλήλων γκαράζ καὶ πρατηρίων βενζίνης Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ Περιχώρων, ἀ.ὐ. 27443/1954 σ. 853.

Ραπτεργατῶν: Ἔγκρισις συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας περὶ ραπτεργατῶν Πειραιῶς, ἀ.π.ἐ.ὐ. 17745/1954 σ. 602.

Σιδηροδρόμων: Ἔγκρισις εἰδικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Ἑταιρίας Ἑλληνικῶν Ἠλεκτρικῶν Σιδηροδρόμων «Ε.Η.Σ.», ἀ.π. ἐ.ὐ. 17745/1954 σ. 603.

Σταφιδεργατῶν: Ἔγκρισις ἀποφάσεως Συμβουλίου ν. 2058/1952 περὶ ἐγκρίσεως ὅρων τινῶν τῆς ἀπὸ 16.10.1952 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας σταφιδεργατῶν Ἡρακλείου, ὡς αὕτη διορθώθη διὰ τῆς ἀπὸ 1.8.1953 συμπληρωματικῆς τοιαύτης, ἀ.π.ἐ.ὐ. 9310/1954 σ. 443.—Κήρυξις ἐκτελεστῆς ἀποφάσεως Συμβουλίου ν. 2058/1952 περὶ ἐγκρίσεως ὅρων τινῶν τῆς ἀπὸ 16.10.1952 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας σταφιδεργατῶν Ἡρακλείου, ἀ.ὐ. 27319/1954 σ. 440.

Στιλβωτηρίων. Ἔγκρισις συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας περὶ στιλβωτῶν ὑποδημάτων καὶ βαφέων στιλβωτηρίων Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ Περιχώρων, ἀ.π.ἐ.ὐ. 17745/1954 σ. 602.

Τυπογράφων: Ἔγκρισις συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας περὶ ἐργατῶν τυπογράφων καλλιτεχνικῶν τυπογραφείων Ἡρακλείου, ἀ.π.ἐ.ὐ. 17745/1954 σ. 602.—Αὔξησις ἀποδοχῶν προσωπικοῦ τυπογραφείων Πειραιῶς, ἀ.ὐ. 27709/1954 σ. 847.—Ἔγκρισις οἰκονομικῶν ὅρων συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας προσωπικοῦ τυπογραφείων Πειραιῶς, ἀ.π. ἐ.ὐ. 24814/1954 σ. 845.

Ὑδάτων Ἑταιρείας: Ἔγκρισις εἰδικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν προσωπικοῦ τῆς Ἀνωνύμου Ἑλληνικῆς Ἑταιρείας Ὑδάτων, ἀ.π.ἐ.ὐ. 17745/1954 σ. 603.

Ὑδραυλικῶν Ἔργων: Ἔγκρισις συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν καὶ ρυθμίσεως λοιπῶν ὅρων ἐργασίας προσωπικοῦ Ἑλληνικῆς Ἑταιρείας Ὑδραυλικῶν καὶ Ἐξυγιαντικῶν Ἔργων Α.Ε., ἀ.π.ἐ.ὐ. 17745/1954 σ. 603.

Ὑδρεύσεως: Καθορισμὸς ἀποδοχῶν προσωπικοῦ ὑδρεύσεως Λιμένος Πειραιῶς, ἀ.ὐ. 27766/1954 σ. 896.—Ἔγκρισις εἰδικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας περὶ τοῦ ἐργατοϋπαλληλικοῦ προσωπικοῦ Ὀργανισμοῦ Ὑδρεύσεως καὶ Ἠλεκτροφωτισμοῦ Λαρίσης, ἀ.π. ἐ.ὐ. 17745/1954 σ. 603.

Ὑποδηματεργατῶν: Συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας ἐργατῶν ὑποδηματοποιΐας Ἐδέσσης καὶ τῶν ἐργοδοτῶν αὐτῶν, σ.σ. σ. 439.—Κήρυξις ἐκτελεστῆς ἀποφάσεως Συμβουλίου ν. 2058/1952 περὶ ἐγκρίσεως τῆς ἄνω συλλογικῆς συμβάσεως, ἀ.ὐ. 27818/1954 σ. 438, σ.σ. 12.8.1954 σ. 439.—Ἔγκρισις ἀποφάσεως Συμβουλίου ν. 2058/1952 περὶ ἐγκρίσεως συλλογ. συμβάσεως ἐργασίας ὑποδηματεργατῶν Ἐδέσσης, ἀ.π.ἐ.ὐ. 9309/1954 σ. 442.

Ὑποκαμίσων: Ἔγκρισις συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας περὶ ἐργατῶν σιδηρωτῶν-κοπτῶν καὶ ἐργατριῶν ὑποκαμίσων, ἀ.π.ἐ.ὐ. 17745/1954 σ. 602.—Καθορισμὸς ἀποδοχῶν ἐργατῶν σιδηρωτῶν, κοπτῶν καὶ ἐργατριῶν ὑποκαμίσων Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ Περιχώρων, ἀ.ὐ. 27377/1954 σ. 848.

Χαρτεμπορικῶν ἐπιχειρήσεων: Ἔγκρισις οἰκονομικῶν ὅρων συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐργατοϋπαλλήλων χάρτου καὶ γραφικῶν τεχνῶν χαρτεμπορικῶν ἐπιχειρήσεων, ἀ.π.ἐ.ὐ. 24811/1954 σ. 790.—Αὔξησις ἀποδοχῶν ἐργατοϋπαλλήλων χάρτου καὶ γραφικῶν τεχνῶν χαρτεμπορικῶν ἐπιχειρήσεων, ἀ.ὐ. 27458/1954 σ. 894.

Χημικῶν Βιομηχανιῶν: Ἔγκρισις οἰκονομικῶν ὅρων συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐργατοτέχνιτων χημικῶν βιομηχανιῶν, ἀ.π.ἐ.ὐ. 24816/1954 σ. 844.—Καθορισμὸς ἀποδοχῶν ἐπιστημόνων χημικῶν βιομηχανίας, ἀ.ὐ. 27386/1954 σ. 900.

Συμβούλια. Σύστασις Συμβουλίου Ἀνεργίας, ἀ.ὐ. 30437/1953 σ. 162.

Συμψηφισμός. Δώρου ἑορτῶν πρὸς παροχὰς ἐπὶ τούτῳ· οὐ συμψηφισμὸς πρὸς ἀνωτέρας τῶν νομίμων ἀποδοχάς, ἀ.ὐ. 27540/1954 σ. 446, ἀ.ὐ. 28030/1954 σ. 1318.

Σύνδεσμος Προστασίας Παιδιῶν. Ἐξαίρεσις ἐκ διατάξεων ἐργατικῆς νομοθεσίας, πλὴν τῶν διατάξεων τῶν ἀφορωσῶν εἰς τὴν κοινωνικὴν ἀσφάλισιν, Δ/γμα σ. 1125.

Σύνδεσμος Τραυματιῶν. Βλ. λ. *Σωματεῖα*.

Συνεταιριστικαὶ Ὀργανώσεις. Ἐργάται γεωργοκτηνοτροφικῶν ἐργασιῶν ἀσκουμένων ὑπὸ συνεταιριστικῶν ὀργανώσεων· ὑπαγωγὴ εἰς αὐξήσεις ἀποδοχῶν ὑ. ἀ. 27653/1954, σ. 613. —Προσωρινὴ χορήγησις αὐξήσεως εἰς προσωπικὸν Κ.Σ.Ο.Σ. (Κοινοπραξίας Συνεταιριστικῶν Ὀργανώσεων Σουλτανίνας), ἀ.ὐ. 27372/1954 σ. 724. —Αὔξησις ἀποδοχῶν ὑπαλλήλων Κοινοπραξίας Συνεταιριστικῶν Ὀργανώσεων Σουλτανίνας, ἀ.ὐ. 27372/1954 σ. 959, 1076. —Αὔξησις ἀποδοχῶν μονίμου καὶ ἐκτάκτου προσωπικοῦ ὑπαλληλικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ Ἑνώσεως Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν Ροδόπης, ἀ.ὐ. 27956/1954 σ. 1230.

Συνομοσπονδία Ἐργατῶν. Κατάργησις εἰσφορᾶς ἐργαζομένων ὑπὲρ Γενικῆς Συνομοσπονδίας Ἐργατῶν Ἑλλάδος, κ.ὐ.σ. 1493/1953 σ. 162. —Κατάργησις ἀπὸ 1.7.1954 τῆς διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 29579/1946 καὶ 8912/1951 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἐπιβληθείσης εἰς βάρος τῶν μισθωτῶν εἰσφορᾶς ὑπὲρ τῆς Γ.Σ.Ε.Ε., ἀ.ὐ. 25686/1954 σ. 854. —Κατάργησις ἐπιτρεπουσῶν ἐπιβολὴν ὑποχρεωτικῶν εἰσφορῶν ὑπὲρ ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων τῶν μισθωτῶν διατάξεων, ν.δ. 2962/1954 σ. 999.—Σύστασις διοικητικῶν ἀσφαλιστικῶν δικαστηρίων, Δ/γμα σ. 491.

Συντάξεις - Συνταξιοῦχοι. Βλ. λ. *Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις, Οἶκος Ναύτου, Ταμεῖα*. Χορήγησις δώρου εἰς συνταξιούχους καὶ βοηθηματούχους ὀργανισμῶν κυρίας καὶ ἐπικουρι-

κής ἀσφαλίσεως, ἀ. ὑ. 54293/1953 σ. 52.—Χορήγησις δώρου λόγῳ ἑορτῶν Πάσχα εἰς συνταξιούχους ἀσφαλιστικῶν ὀργανισμῶν, ἀ. ὑ. 53928/1954 σ.503.—Χορήγησις πασχαλινοῦ δώρου εἰς συνταξιούχους ἁρμοδιότητος Ὑπουργείου Ἐργασίας, ἀ.ὑ. 53928/1954 σ. 551.—Ἐπίδομα ἀεροθεραπείας εἰς συνταξιούχους νομικῶν προσώπων, ἀ.ὑ. 51406/1954 σ. 891.—Παροχὴ δώρων ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων 1954 καὶ Νέου Ἔτους 1955 πρὸς συνταξιούχους ὀργανισμῶν κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, ἀ.ὑ. 51522/1954 σ. 1321.—Ἀσφάλισις ἀνεργίας· ἐξαίρεσις· συνταξιοῦχοι, ν.δ. 2961/1954 σ. 941.

Συντελεσταὶ ἀναπροσαρμογῆς. Ἀναπροσαρμογὴ συντελεστοῦ δευτερευουσῶν ἀπολαυῶν προσωπικοῦ τῶν Σ.Ε.Κ., Δ/γμα σ. 834, ἀ.ὑ. 4935/1954 σ. 676.—Καθορισμὸς συντελεστοῦ δικηγορικῆς ἀμοιβῆς, ἀ.ὑ. 75340/1954 σ. 854, ἀ.ὑ. 125405/1954 σ. 1523.

Συντηρηταὶ ζώων. Δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 27540/1954 σ. 446, ὑ.ἀ. 28030/1954 σ. 1318.

Σχολαί. Ἐθν. Ταπητουργοῦ Ὀργανισμοῦ· ἀμοιβὴ μαθητευομένων, ἀ.ὑ. 27001/1953 σ. 107.—... ἐγκρισις τῆς ἄνω ὑπ. ἀποφάσεως, ἀ.π. ἐ.ὑ. 69069/1953 σ. 108.—Μαθηταὶ τεχνικῶν σχολῶν· δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 27540/1954 σ. 446, ὑ.ἀ. 28030/1954 σ. 1318.—Διατάξεις ἀφορῶσαι τὸ διδακτικὸν προσωπικὸν τῶν ἰδιωτικῶν σχολείων, ν.δ. 3049/1954 σ. 1224.

Σωματεῖα. Ἀνάκλησις ἀποφ. 18339/1952 Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας· ἀπαλλαγὴ μισθωτῶν ν. 751/1948 κλπ. ἀπὸ εἰσφορῶν ὑπὲρ Ἐθνικοῦ Συνδέσμου Πολεμιστῶν ν. 751, Συνδέσμου Τραυματιῶν 1940 - 1941, Πανελληνίου Ἑνώσεως Τραυματιῶν 1940 - 1941, ἀ.ὑ. 27216/1953 σ. 105.—Ἐξαίρεσις Συνδέσμου Προστασίας Παιδιῶν ἀπὸ διατάξεων ἐργατικῆς νομοθεσίας, πλὴν τῶν ἀφορωσῶν κοινωνικὴν ἀσφάλισιν, Δ/γμα σ. 1125.—Αὔξησις ἀποδοχῶν μονίμου καὶ ἐκτάκτου ὑπαλληλικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ Ἑνώσεως Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν Ροδόπης, ἀ.ὑ. 27956/1954 σ. 1230.

Τ

Ταβέρναι. Δῶρον μουσικῶν κοσμικῶν κέντρων (ταβερνῶν), ὑ.ἀ. 27540/1954 σ. 446, ὑ.ἀ. 28030/1954 σ. 1318.—Δῶρον ἑορτῶν σερβιτόρων, ὑ.ἀ. 27540/1954 σ. 446, ὑ.ἀ. 28030/1954 σ.1318.

Ταμεῖα. *Α'. Γενικά:* Χορήγησις δώρου εἰς συνταξιούχους καὶ βοηθηματούχους τῶν ὀργανισμῶν κυρίας καὶ ἐπικουρικῆς ἀσφαλίσεως, ἀ.ὑ. 54293/1953 σ. 52.—Χορήγησις δώρου λόγῳ ἑορτῶν Πάσχα εἰς συνταξιούχους ἀσφαλιστικῶν ὀργανισμῶν, ἀ.ὑ. 53928/1954 σ. 503.—Εἰσφορὰ ἐπὶ δώρου ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 27540/1954 σ. 444, ὑ.ἀ. 28030/1954 σ. 1318.—Εἰσφοραί· ἀπαλλαγὴ δώρου προσωπικοῦ Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν· ἐξαιρέσεις, ἀ.ὑ. 403896/1953 σ. 101, ἀ.ὑ. 414538/1953 σ. 102, ἀ.ὑ. 96728/1954 σ. 499.—Εἰσφοραί· ἀπαλλαγὴ δώρου ἑορτῶν ὑπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., ἀ.ὑ. 406001/1953 σ. 103, ἀ.ὑ. 414538/1953 σ. 102, ἀ.ὑ. 96822/1954 σ. 500.—Ὑπαγωγὴ εἰς εἰσφορὰς ὑπὲρ ἀντιστοίχου Ταμείου κυρίας ἢ ἐπικουρικῆς ἀσφαλίσεως τοῦ δώρου ἑορτῶν Πάσχα προσωπικοῦ νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, ὑ.ἀ. 76822/1954 σ. 500.—Εἰσφοραί· ἀπαλλαγὴ δώρου ἑορτῶν προσωπικοῦ Κρατικοῦ Ἐργοστασίου Ἀεροπλάνων, ἀ.ὑ. 29381/1953 σ. 164.—Εἰσφοραί· ἀπαλλαγὴ δώρου Πάσχα ναυτικῶν, ὑ.ἀ. 22220/1954 σ. 501.—Εἰσφοραί· ἀπαλλαγὴ δώρου Πάσχα συνταξιούχων κλπ. ἀσφαλιστικῶν ὀργανισμῶν, ὑ.ἀ. 53928/1954 σ. 503.—Ἀπαλλαγὴ δώρου Χριστουγέννων 1954 συνταξιούχων ὀργανισμῶν κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως ἀπὸ κρατήσεων ὑπὲρ Δημοσίου καὶ τρίτων, ὑ.ἀ. 51523/1954 σ. 1321.—Παροχὴ δώρων ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων 1954 καὶ Νέου Ἔτους 1955 πρὸς τοὺς συνταξιούχους ὀργανισμῶν κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, ἀ.ὑ. 51522/1954 σ. 1321.—Εἰσφοραί· ἀπαλλαγὴ ἡμερομισθίων ὑπὲρ κατασκευῆς ὁδοῦ Ναούσης—Σελίνι, ὑ.ἀ. 37324/1953 σ. 106.—Ἀπαλλαγὴ κρατήσεων καὶ εἰσφορῶν ἐπὶ προσαυξήσεως δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς καὶ ἑορτὰς ὑπὲρ ἑράνου σεισμοπλήκτων, ν. 2855/1954 σ. 672.—Ἐξουσιοδότησις διὰ σύστασιν κεφαλαίου ὑπὲρ ἀδειούχων μισθωτῶν καὶ λήψεως δώρων ἑορτῶν, ν. 2855/1954 σ. 672.—Ἐπικουρικὰ ἀσφαλιστικὰ· τρόπος συστάσεως, ν. 2855/1954 σ. 672.—Πρόσληψις προσωπικοῦ εἰς ὀργανισμοὺς κοινωνικῆς πολιτικῆς ἁρμοδιότητος Ὑπουργείου Ἐργασίας· μὴ ἐφαρμογὴ διατάξεων ν. 1836/1951, ν. 2855/1954 σ. 672.—Πρόσιμα ἐπὶ προσωπικοῦ ὀργανισμῶν κοινωνικῆς πολιτικῆς ἁρμοδιότητος Ὑπουργείου Ἐργασίας· περιέλευσις εἰς Ἐργατικὴν Ἑστίαν, ὑ.ἀ. 45040/1954 σ. 677.—Ὑποχρεώσεις Τραπεζῶν δι' αὔξησιν καταθέσεως εἰσφορᾶς ὑπὲρ Ἐργατικῆς Ἑστίας ἀπὸ τὰς ὁποίας κατατίθενται παρ' αὐτῶν πόροι ὑπὲρ ὀργανισμῶν κυρίας ἀσφαλίσεως, ὑ.ἀ. 45040/1954 σ. 677.—Καταργήσεις εἰσφορῶν ἀσφαλιστικῶν ὀργανισμῶν ὑπὲρ Λογαριασμοῦ ὑγειονομικῶν κτιρίων ν. δ/τος 2592/1953 καὶ ὑπὲρ Σιβιτανιδείου Δημοσίας Σχολῆς Τεχνῶν καὶ Ἐπαγγελμάτων, Δ/γμα σ. 731.—Περὶ χορηγήσεως ἐπιδόματος ἀεροθεραπείας εἰς συνταξιούχους νομικῶν προσώπων, ἀ.ὑ. 51406/1954 σ. 891.—Ἐξαίρεσις τοῦ Συνδέσμου Προστασίας Παιδιῶν ἐξ ἀπασῶν τῶν διατάξεων τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας, πλὴν τῶν διατάξεων τῶν ἀφορωσῶν εἰς τὴν κοινωνικὴν ἀσφάλισιν, Δ/γμα σ. 1125.—Συμπλήρωσις διατάξεων τινων τοῦ ν.δ. 2510/1953 περὶ ρυθμίσεως ζητημάτων τινῶν προσωπικοῦ τραπεζιτικῶν ἱδρυμάτων καὶ ἄλλων τινῶν διατάξεων, ν.δ. 3072/1954 σ. 1164.—Τροποποίησις τῆς περὶ διοικήσεως τοῦ Ι.Κ.Α. νομοθεσίας καὶ θεσπίσεως ἀσφαλιστικῶν καὶ ἄλλων τινῶν διατάξεων, ν.δ. 3083/1954 σ. 1166.—Ἐπένδυσις κεφαλαίων, ἄρθρ. 12 ν.δ. 3083/1954 σ. 1169.—Ἀναθεωρήσεις συνταξιοδοτικῶν ἀποφάσεων, ἄρθρον 21 ν.δ. 3083/1954 σ. 1170.—Σύστασις Κέντρου Ἀσφαλιστικῶν Σπουδῶν καὶ Ἐρευνῶν, ἄρθρον 29 ν.δ. 3083/1954 σ. 1171.—Θέματα σχετικὰ πρὸς εἰσπραξιν εἰσφορῶν καὶ λοιπῶν πόρων τοῦ Αὐτονόμου Ὀργανισμοῦ Ἐργατικῆς Κατοικίας, ἀ.ὑ. 45218/1954 σ. 1269.—Καθορισμὸς ἐλαχίστων ὁρίων ἀμοιβῶν ἐν τῇ περιφερείᾳ Δικηγορικοῦ Συλλόγου Ἀθηνῶν τῶν ἐπὶ παγίᾳ περιοδικῇ ἀμοιβῇ παρεχόντων τὰς ὑπη-

ρεσίας των διηγόρων εις ασφαλιστικούς οργανισμούς κλπ., ά.δ. 128194 σ. 1322.

Β'. Κοινά Ταμεία Αυτοκινήτων: Βλ. λ. *Αυτοκίνητα*.

Γ'. Λιμενικά: Τροποποιήσεις και συμπλήρωσις των περί Οργανισμού Λιμένος Πειραιώς και περί Λιμενικών Ταμείων κειμένων διατάξεων, ν.δ. 2942/1954 σ. 1069.

Δ'. Ταμεία Συντάξεων, Ασφαλίσεως, Επικουρικής Ασφαλίσεως, Προνοίας κλπ.

Αγγειοπλαστών: Βλ. κατωτέρω *Κεραμοποιών*.

Αγροτικής Τραπέζης: Βλ. κατωτέρω *Τραπεζών*.

Αεριόφωτος: Προσθήκη παραγράφου εις καταστατικόν Ταμείου Ασφαλίσεως Προσωπικού Αεριόφωτος Αθηνών, ά. ό. 56135/1953 σ. 221.

Αντιπυροσβεστών: Βλ. κατωτέρω *Χρηματιστών* κλπ.

Αρτεργατών. Ταμείον Ασφαλίσεως· προσθήκη διατάξεως εις κανονισμόν συντάξεων, ά.δ. 56041/1954 σ. 550.— Αποζημίωσις απολυομένων αρτοπαλλήλων· έγκρισις δανείου προς τούτον υπέρ Τ.Α.Α., π.δ. σ. 518/1954 σ. 541.— Κύρωσις Πράξεως Υπουργικού Συμβουλίου 512/1954· καταβολή της υπό των ν. 2112/1920 και 118/1935 προβλεπομένης αποζημιώσεως αρτεργατών απολυομένων κατ' εφαρμογήν της π.δ/σ. 512/1954· διάθεσις προς τούτο ποσού εκ του λογαριασμού καταναλωτικών αγαθών· απολογισμός αποζημιώσεως, ν.δ. 3067/1954 σ. 1231.—Κύρωσις των π. δ/σ. 1031/1953, 1037/1953, 1146/1953· συμπλήρωσις τούτων· καθορισμός έργασίας αρτεργατών και αύξησις αμοιβής της § 2 άρθρ. 3 ν.δ. 2528/1953· θέματα σχετικά προς το Ταμείον Ασφαλίσεως Αρτεργατών, ν. δ. 3082/1954 σ. 1225.— Έγκρισις κανονισμού συντάξεων του προσωπικού του Ταμείου Ασφαλίσεως Αρτεργατών, Μυλεργατών και Μηχανοτεχνιτών, Δ/γμα σ. 1312.

Αυτασφαλιστικών Εταιρειών: Τροποποίησις και προσθήκαι εις καταστατικόν Ταμείου Ασφαλίσεως Προσωπικού Ασφαλιστικής Εταιρείας «Η Εθνική», ά. ό. 56101/1954 σ. 270.

Αυτοκινήτων: Επέκτασις νομοθεσίας Ταμείου Συντάξεων Αυτοκινητιστών εις νήσον Ρόδον, Δ/γμα σ. 50. — Έγκρισις κατωτάτου ορίου εισφορών υπέρ του Τ.Σ.Α. εισφορών, ά.δ. 56183/1954 σ. 377.—Επέκτασις νομοθεσίας Ταμείου Συντάξεων Αυτοκινητιστών εις άπασαν την Δωδεκάνησον, Δ/γμα σ. 833.— Προσθήκη μεταβατικής διατάξεως εις κανονισμόν Τ.Σ.Α., ά.δ. 56048/1954 σ. 550.— Χορήγησις βεβαιώσεως επί γενικής απεγραφής και άνευ προηγουμένης καταβολής εισφορών, άρθρ. 14 ν.δ. 3083/1954 σ. 1169.

Αυτοκινήτων: Βλ. κατωτέρω *Οργανισμού Ελέγχου των δι' Αυτοκινήτων Συγκοινωνιών*.

Βιομηχανίας καπνού: Βλ. κατωτέρω *Καπνοβιομηχανιών*.

Δημοσίων Υπαλλήλων Ταμείον Προνοίας: Κατάργησις άρθρ. 2 ν.δ. 2963/1954, άρθρ. 18 ν.δ. 3083/1954 σ. 1170.

Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων: Καταβολή έκτάκτου βοηθήματος επί ταις εορταίς Χριστουγέννων και Νέου Έτους εις βοηθηματούχους του Τ.Α. Δ.Κ.Υ., ά.δ. 89810/1953 σ. 219.

Δημοτικών Εργατών: Βλ. κατωτέρω *Ξυλουργικών Εργασιών*.

Εκτελωνιστών: Επέκτασις Νομοθεσίας Ταμείου Συντάξεως Εκτελωνιστών εις Δωδεκάνησον, Δ/γμα σ. 602.

Εμπορικών Αντιπροσώπων: Σύστασις Ταμείου Υγείας και Προνοίας Εμπορικών Αντιπροσώπων Ελλάδος, άρθρ. ό.ν.δ. 3083/1954 σ. 1167.

Εμπορικών καταστημάτων: Αύξησις συντάξεων Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Υπαλλήλων Εμπορικών Καταστημάτων, ά.δ. 56068/1953 σ. 217.

Εμπορίου τροφίμων: Προσθήκη διατάξεως εις καταστατικόν Τ.Ε.Α. Υπαλλήλων Εμπορίου Τροφίμων, ά.δ. 56029/1954 σ. 279.

Επαγγελματιών και Βιοτεχνών Ελλάδος Τ.Ε.Β.Ε.: Μη υποχρεωτική ασφάλισις εργατών διηθερών (γουναρικών) Καστοριάς, ν. 2855/1954 σ. 672.

Επιχειρηματιών κινηματογράφων: Βλ. κατωτέρω *Κινηματογράφων*.

Ερυθρού Σταυρού: Προσθήκη μεταβατικής διατάξεως εις καταστατικόν Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Προσωπικού Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού· καθυστερούμεναι εισφοραί Ε.Ε.Σ. απαλλαγή προσαυξήσεων τελών τόκων, ά.δ. 56222/1954 σ. 891.

Εστιατορίων, ξενοδοχειακών κλπ.: Προσθήκη διατάξεως εις καταστατικόν Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Μισθωτών Εστιατορίων, Ζυθεστιατορίων κλπ., ά.δ. 56027/1953 σ. 223.

Εφημερίδων: Βλ. κατωτέρω *Τύπου*.

Θερμοφόρων πολυκατοικιών και μεγάρων: Κατάργησις Ταμείου Ασφαλίσεως, Δ/γμα σ. 731.

Ηλεκτρικής Εταιρείας. Μεταφορών: Αύξησις συντάξεων και επιδομάτων Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού, Άρθρον 7 ν.δ. 3083/1954 σ. 1168.

Καλυκοποιείου: Βλ. κατωτέρω *Πυριτιδοποιείων* κλπ.

Καπνεμπορικών επιχειρήσεων: Τροποποίησις εις καταστατικόν Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Υπαλλήλων, ά.δ. 56038/1954 σ. 726.

Καπνεργατών: Αποζημίωσις (μερική ν. 2112/1920) υπαλλήλων Τ.Α.Κ. υπηρετούντων εις Ι.Κ.Α. και μη αποδεχομένων μετάταξιν ή ένταξιν εις Ι.Κ.Α. κ.λ.π., ν. 2855/1954 σ. 673.—Συντάξεις υπηρεσίας εκτάκτων υπαλλήλων του Ταμείου, άρθρ. 80 ν.δ. 3083/1954 σ. 1173.—Προσθήκη εις παράγρ. 4 του άρθρ. 4 ν. 2348/1953· μείωσις ημερών εργασίας διά τους εκ των ησφαλισμένων εις τό Τ.Α.Κ. ανηπήρους πολέμου· ειδική ρύθμισις ως προς ησφαλισμένας περιφερείας Φθιώτιδος, άρθρ. 15 ν.δ. 2954/1954 σ. 936, βλ. και άρθρ. 88 ν.δ. 2961/1954 σ. 960.

Καπνοβιομηχανιών: Τροποποίησις διατάξεως εις καταστατικόν Ταμείου Εξόδου

παρεχομένων συντάξεων, ά.ὑ. 53443/1953 σ. 217—Τροποποίησις παραγράφου καταστατικοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας, ά.ὑ. 56078/1953 σ. 219.—Ἀπαλλαγὴ Σιδηροδρομικῶν Ταμείων ἀπὸ καταβολῆς τοῦ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 20400/Ε. 800/30.8.1953 κοινῆς ἀποφάσεως προβλεπομένου δώρου ἑορτῶν, ά.ὑ. 53505/1954 σ. 382.—Ἀπαλλαγὴ ἀπὸ καταβολῆς δώρου Πάσχα τῶν Ταμείων Συντάξεων Προσωπικοῦ Σιδηροδρομικῶν Δικτύων, ὑ.ά. 53928/1954 σ. 503.—Τροποποίησις καταστατικοῦ Ταμείου Προνοίας Προσωπικοῦ Σ.Ε.Κ.· προθεσμία καταβολῆς βοηθήματος εἰς ἀποχωροῦντας ἢ ἀπολυομένους, ά.ὑ. 56064/1954 σ. 891.—Τροποποίησις κανονισμοῦ κλάδου προνοίας Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Σ.Π.Α.Π., ά.ὑ. 56093/1954 σ. 727.—Ὑπαγωγὴ εἰς κρατήσεις καὶ εἰσφορὰς τοῦ δώρου Χριστουγέννων 1953, ά.ὑ. 103396/1953 σ. 101.—Προνοίας Σ.Ε.Κ.· ρύθμισις ζητημάτων, ἄρθρ. 20 ν.δ. 3083/1954 σ. 1170.

Τραπεζῶν: Προσθήκη διατάξεως εἰς καταστατικὸν Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Ὑπαλλήλων Ἀγροτικῆς Τραπέζης Ἑλλάδος, ά.ὑ. 56008/1953 σ. 232.—Τροποποίησις ἐδαφίου καταστατικοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἀγροτικῆς Τραπέζης, ά.ὑ. 56022/1954 σ. 728.—Προσθήκη μεταβατικῆς διατάξεως εἰς καταστατικὸν Ταμείου Συντάξεων Ὑπαλλήλων Λαϊκῆς Τραπέζης, ά.ὑ. 56100/1954 σ. 277.— Ταμεῖον Προνοίας Ὑπαλλήλων Ἐμπορικῆς Τραπέζης· σύστασις κλάδου ἀσθενείας· μετονομασία εἰς Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως, ἄρθρ. 6 ν.δ. 3083/1954 σ. 1168.—Συμπλήρωσις διατάξεων τινων ν.δ. 2510/1953 περὶ ρυθμίσεως ζητημάτων τινῶν προσωπικοῦ τραπεζικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἄλλων τινῶν διατάξεων, ν.δ. 3072/1954 σ. 1164.

Τροφίμων: Βλ. ἀνωτέρω *Ἐμπορίων τροφίμων*.

Τυπογράφων καὶ Μισθωτῶν Γραφικῶν Τεχνῶν: Αὔξησις συντάξεων κατὰ 20ο/ο Ταμείου Ἀσφαλίσεως Τυπογράφων καὶ Μισθωτῶν Γραφικῶν Τεχνῶν, ά.ὑ. 53466/1953 σ. 217.—Εἰσφοραὶ ἐκδοτῶν ἐφημερίδων, ἄρθρ. 24 ν.δ. 3083/1954 σ. 1171.

Τύπου: Εἰσφοραὶ ἐκδοτῶν ἐφημερίδων πρὸς Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ἰδιοκτητῶν, Συντακτῶν καὶ Ὑπαλλήλων Τύπου, ἄρθρ. 24 ν.δ. 3083/1954 σ. 1171.—Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Τύπου Ἀθηνῶν· σύστασις κλάδου ἀσθενείας, ἄρθρ. 6 ν.δ. 3083/1954 σ. 1168.

Ὑγειονομικῶν: Παροχὴ εἰς συνταξιούχους Τ.Σ.Α.Υ. προσωρινοῦ ἐπιδόματος, ά.ὑ. 6113/1953 σ. 55.—Ρύθμισις ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν ὑπὲρ Τ.Σ.Α.Υ. ὑγειονομικῶν, ἀπασχολουμένων παρὰ Ν.Π.Δ.Δ., ά.ὑ. 29856 1953 σ. 103.

Χημικῶν: Ἐπέκτασις νομοθεσίας Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Χημικῶν εἰς Δωδεκάνησον, Δ/γμα σ. 785.

Χρηματιστῶν κλπ. Αὔξησις καταβαλλομένων συντάξεων Ταμείου Ἀσφαλίσεως Χρηματιστῶν, Ἀντιχρυστῶν καὶ Ὑπαλλήλων Χρηματιστηρίων, ά.ὑ. 14403/1953 σ. 53.

Ταμίαι. Βλ. λ. *Ἀποδοχαί* (Ἐμπορικῶν Καταστημάτων).

Ταμευτήρια. Δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ά. 96728/1954 σ. 500.

Ταξί. Δῶρον ἑορτῶν ὁδηγῶν, ὑ.ά. 27540/1954 σ. 445, ὑ.ά. 28030/1954 σ. 1318.

Ταξιθέται. Δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ά. 27540/1954 σ. 445, ὑ.ά. 28030/1954 σ. 1318.

Ταπητουργοί. Ἔγκρισις ἀποφάσεως Συμβουλίου ν. 2053/1952 περὶ καθορισμοῦ ἀμοιβῆς μαθητῶν ταπητουργίας, ά.π.ἐ.ὑ. 69089/1953 σ. 108 — Κήρυξις ἐκτελεστῆς ἀποφάσεως Συμβουλίου ν. 2053/1952 περὶ καθορισμοῦ ἀμοιβῆς μαθητευομένων ταπητουργίας Σχολῶν Ἐθνικοῦ Ταπητουργικοῦ Ὀργανισμοῦ, ά.ὑ. 37001/1953 σ. 107.

Τέλη. Παροχὴ διευκολύνσεων καὶ ἀπαλλαγῶν τοῦ ἄρθρ. 7 ν. 1638/1951 εἰς ἀλλοδαπὰς ἑταιρείας, ὑ.ά. 46890/1954 σ. 895, ὑ.ά. 56806/1954 σ. 1317, ὑ.ά. 56807/1954 σ. 1317.

Τηλεπικοινωνίαι. Τροποποίησις τοῦ ἀ.ν. 1536/1950 περὶ ἐντάξεως τοῦ προσωπικοῦ Συμβατικῆς Ἑταιρείας Cable and Wireless εἰς ἱεραρχίαν προσωπικοῦ Ὀργανισμοῦ Τηλεπικοινωνιῶν Ἑλλάδος, ν.δ. 2908/1954 σ. 891.—Αὔξησις ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Ο.Τ.Ε., ὑ.ά. 27839/1954 σ. 957.

Τηλεφωνηταί. Ἀσφαλιστικῶν ἐπιχειρήσεων· ἀποδοχαί, ά.ὑ. 27625/1954 σ. 604.

Τιμολόγια ἀμοιβῆς. Ἔγκρισις ἀποφάσεως Συμβουλίου ν. 2053/1952 περὶ προσαυξήσεως 10ο/ο τιμολογίων ἀμοιβῆς ἐργαζομένων εἰς μὴ μόνιμον ἐργοδότην, ά.π.ἐ.ὑ. 63903/1953 σ. 55.—Αὔξησις ἀποδοχῶν τῶν κατὰ μονάδα ἐργασίας ἀμειβομένων μισθωτῶν, ά.ὑ. 27727/1954 σ. 851. Βλ. καὶ λ. *Ἐκδοροσφαγεῖς, Φορτοεκφορτωταί*.

Τουρισμός. Κατάργησις διαταγμάτων τινῶν περὶ καθιερώσεως ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς βιοτεχνία κ.λ.π. τουριστικῶν τινων πόλεων, Δ/γμα σ. 51.—Ἔγκρισις ἀποφάσεως Συμβουλίου ν. 2053/1952, ἀφορώσης αὔξησιν βασικοῦ μισθοῦ ὁδηγῶν αὐτοκινήτων Ἑλληνικοῦ Ὀργανισμοῦ Τουρισμοῦ, ά.ὑ. 9305/1954 σ. 443.

Τουριστικὰ ἐπαγγέλματα. Ἀπαλλαγὴ μισθωτῶν εἰσφορᾶς ὑπὲρ Πανελληνίου Ὁμοσπονδίας Ἐργατῶν Ἐπισιτισμοῦ καὶ Ὑπαλλήλων Τουριστικῶν Ἐπαγγελμάτων, ὑ.ά. 25824/1954 σ. 730.

Τράπεζαι. Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα*. Συμπλήρωσις διατάξεών τινων τοῦ ν.δ. 2510/1953 περὶ ρυθμίσεως ζητημάτων τινῶν προσωπικοῦ τραπεζιτικῶν ἱδρυμάτων καὶ ἄλλων τινῶν διατάξεων, ν.δ. 3072/1954 σ. 1164.—Ἐξαίρεσις προσωπικοῦ τραπεζιτικῶν ἱδρυμάτων ἀπὸ αὐξήσεων ἀποδοχῶν ἰδιωτ. ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν ἀνωνύμ. ἑταιρειῶν κλπ., ά.ὑ. 37358/1954 σ. 447, ά.ὑ. 15157/1954 σ. 551.—Ἐξαίρεσις προσωπικοῦ μὲ ἀποδοχὰς ἄνω 1000 δραχμῶν ἀπὸ αὐξήσεως ἀποδοχῶν, ὑ.ά. 27653/1954 σ. 613.— Αὔξησις ἀποδοχῶν προσωπικοῦ μικρῶν Τραπεζῶν, ά.ὑ. 27805/1954 σ. 849.—Αὔξησις ἀποδοχῶν ὑπαλλήλων Τραπεζῶν Ἑλλάδος, Ἀγροτικῆς καὶ Κτηματικῆς, ά.ὑ. 27903/1954 σ. 1073.—Καθορισμὸς ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Ἐμπορικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ά.ὑ. 27849/1954 σ. 1075.—Καθορισμὸς ἐλαχίστων ὁρίων ἀμοιβῶν ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου Ἀθηνῶν τῶν

καὶ Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Μισθωτῶν Βιομηχανίας Καπνοῦ, ἀ.ὑ. 56104/1954 σ. 727.—Ἐπέκτασις νομοθεσίας Ταμείου Ἐξόδου καὶ Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Μισθωτῶν Βιομηχανίας Καπνοῦ εἰς τὴν Δωδεκάνησον, Δ/γμα σ. 785.—Προσθήκη μεταβατικῆς διατάξεως εἰς κανονισμὸν παροχῶν Ταμείου Ἐξόδου καὶ Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Μισθωτῶν Βιομηχανίας Καπνοῦ, ἀ.ὑ. 56054/1954 σ. 334.

Κεραμοποιῶν κλπ. Ἐπέκτασις νομοθεσίας Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Κεραμοποιῶν, Πλινθοποιῶν καὶ Ἀγγειοπλαστῶν εἰς νῆσον Ρόδον, Δ/γμα σ. 165.—Ἀναστολὴ ἰσχύος β. δ. 17. 10/10.11.1953 περὶ ἐπεκτάσεως εἰς νῆσον Ρόδον, ἄρθρον 15 ν.δ. 3083/1954 σ. 1170.—Τροποποιήσεις εἰς νομοθεσίαν Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Κεραμοποιῶν, Πλινθοποιῶν, Ἀγγειοπλαστῶν, ἀ.ὑ. 56076/1954 σ. 727.

Κινηματογράφων: Προσθήκη παραγράφου εἰς καταστατικὸν Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἐπιχειρηματιῶν Κινηματογράφων, ἀ.ὑ. 56044 σ. 276.

Κλωστοϋφαντουργῶν: Τροποποιήσεις ἄρθρου κανονισμοῦ λειτουργίας Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Μισθωτῶν Κλωστοϋφαντουργίας· καθυστεροῦμεναι εἰσφοραί· δόσεις, ἀ.ὑ. 56001/1954 σ. 330.—Μείωσις ἐργοδοτικῶν εἰσφορῶν ἐπὶ μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων ἀναλογούντων εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν εἰς τὸν ἀλλοδαπὴν ἐξαγομένων προϊόντων τῆς κλωστοϋφαντουργίας τῆς κατηγορίας Ζ' τοῦ ἐν ἰσχύϊ Τελωνειακοῦ Δασμολογίου, Δ/γμα σ. 1125.

Κοινοτικῶν ὑπαλλήλων: Βλ. ἀνωτέρω *Δημοτικῶν καὶ Κοινοτικῶν ὑπαλλήλων*.

Λαϊκῆς Τραπέζης: Βλ. κατωτέρω *Τραπεζῶν*.

Λιπασμάτων Ἑταιρείας: Τροποποίησις ἄρθρου καταστατικοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἑταιρείας Λιπασμάτων· ἔννοια τακτικῶν ἀποδοχῶν, ἀ.ὑ. 56056/1954 σ. 278.—Προσθήκη παραγράφου εἰς τὸ καταστατικόν, ἀ.ὑ. 56065/1954 σ. 278.

Μακαρονοποιῶν: Βλ. κατωτέρω *Μυλεργατῶν*.

Μεταλλευτῶν: Μείωσις ἐργοδοτικῶν εἰσφορῶν ὑπὲρ Ταμείου Ἐξόδου Γερόντων καὶ Ἀνικάνων Ἐργατῶν Μετάλλου ἐπὶ μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων ἀναλογούντων εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν ἐξαγομένων προϊόντων σιδηροβιομηχανίας καὶ ἐν γένει μεταλλοβιομηχανίας τῆς κατηγορίας Κ' τοῦ ἐν ἰσχύϊ Τελωνειακοῦ Δασμολογίου, Δ/γμα σ. 1125.

Μυλεργατῶν καὶ Τεχνιτῶν Μακαρονοποιῶν: Ἐπέκτασις νομοθεσίας Ταμείου Ἀσφαλίσεως εἰς Ρόδον, Δ/γμα σ. 50.—Προσθήκη διατάξεως εἰς καταστατικόν, ἀ.ὑ. 56232/1953 σ. 219.—Ἔγκρισις κανονισμοῦ Συντάξεων τοῦ Προσωπικοῦ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν, Μυλεργατῶν καὶ Μακαρονοτεχνιτῶν, Δ/γμα σ. 1312.

Ναυτικὸν Ἀπομαχικόν: Τροποποίησις διατάξεών τινων ἀ.ν. 1091/1938 (ἀκτοπλοΐαι καὶ συγκοινωνίαι καὶ μεταφοραί)· παραβάσεις· καταβολαὶ ὑπὲρ Κεφαλαίου Ἀνεργίας καὶ Ἀσθενείας Ἐργατῶν Θαλάσσης, ν. 2753/1954 σ. 328.—Ἀπαλλαγὴ ἀπὸ κρατήσεων ὑπὲρ Ν.Α.Τ. τοῦ δώρου Πάσχα ναυτικῶν, ἀ.ὑ. 22220/1954 σ. 501.

Ναυτικῶν Πρακτόρων καὶ Ὑπαλλήλων: Ἐπέκτασις νομοθεσίας Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ναυτικῶν Πρακτόρων καὶ Ὑπαλλήλων εἰς ἅπασαν τὴν Δωδεκάνησον, Δ/γμα σ.50.—Ἐπέκτασις νομοθεσίας Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ναυτικῶν Πρακτόρων καὶ Ὑπαλλήλων εἰς νῆσον Ρόδον, Δ/γμα σ. 165.—Αὔξησις τῶν ὑπὸ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ναυτικῶν Πρακτόρων καὶ Ὑπαλλήλων παρεχομένων συντάξεων, ἀ.ὑ. 53125/1953 σ. 167.—Προσθήκη ἄρθρου καταστατικοῦ Τ.Α.Ν.Π.Υ., ἀ.ὑ. 56217/1953 σ. 220.—Τροποποιήσεις καὶ προσθῆκαι εἰς καταστατικὸν Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ναυτικῶν Πρακτόρων· καθυστεροῦμεναι εἰσφοραὶ κλπ., ἀ.ὑ. 56205/1953 σ. 221.

Ξενοδοχοϋπαλλήλων: Ἐπέκτασις νομοθεσίας Ταμείου Ἀσφαλίσεως εἰς νῆσον Ρόδον, Δ/γμα σ. 166.—Προσθήκη παραγράφου εἰς καταστατικὸν Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ξενοδοχοϋπαλλήλων· παρακράτησις εἰσφορῶν ὑπὸ ἐργοδότου· εὐθύνη πλειόνων εἰς ὁλόκληρον· τόκοι ὑπερημερίας καὶ πρόσθετα τέλη· ἀναπροσαρμογὴ καθυστερουμένων, ἀ.ὑ. 56020/1954 σ. 391.

Ξυλουργικῶν καὶ Δομικῶν Ἐργασιῶν: Αὔξησις συντάξεων Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ἐργατοτεχνιτῶν, ἀ.ὑ. 47912/1953 σ. 334, ἀ.ὑ. 50388/1954 σ. 334.—Ἀντικατάστασις ἄρθρου κανονισμοῦ παροχῶν Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ἐργατοτεχνιτῶν Δομικῶν καὶ Ξυλουργικῶν Ἐργασιῶν, ἀ.ὑ. 56050/1954 σ. 553.

Ὀργανισμοῦ Ἐλέγχου τῶν δι' Αὐτοκινήτων Συγκοινωνιῶν: Ἀντικατάστασις ἄρθρου καταστατικοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ὀργανισμοῦ Ἐλέγχου τῶν δι' Αὐτοκινήτων Συγκοινωνιῶν, ἀ.ὑ. 50606/1953 σ. 218.—Βλ. διόρθ. ἡμαρτημένων σ. 503.

Ὀργανισμὸν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως: Ρύθμισις ζητημάτων Ι.Κ.Α.Π. Ο.Κ.Α., ἄρθρον 24 ν.δ. 3083/1954 σ. 1171.

Πλινθοποιῶν: Βλ. ἀνωτέρω *Κεραμοποιῶν*.

Πρακτόρων: Βλ. ἀνωτέρω *Ναυτικῶν Πρακτόρων*.

Πυριτιδοποιείου κ.λ.π.: Τροποποίησις καὶ προσθῆκαι εἰς καταστατικὸν Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἑταιρείας Ἑλληνικοῦ Πυριτιδοποιείου καὶ Καλυκοποιείου, ἀ.ὑ. 56226/1953 σ. 220.

Σιδηροδρόμων: Ἀπαλλαγὴ ἀπὸ δώρου τῶν Ταμείων Συντάξεων Προσωπικοῦ Σιδηροδρομικῶν Δικτύων (ἀτμηλάτων σιδηροδρόμων), ἀ.ὑ. 54293/1953 σ. 52.—Τροποποίησις καὶ συμπλήρωσις τῶν περὶ διοικήσεως Ταμείων Ἀλληλοβοηθείας Προσωπικοῦ τῶν ἐν Ἑλλάδι Ἀτμηλάτων Σιδηροδρόμων διατάξεων, Δ/γμα σ. 166.—Αὔξησις τῶν συντάξεων προσωπικοῦ Σ.Ε.Κ., ἀ.ὑ. 56304/1953 σ. 217.—Αὔξησις τῶν ὑπὸ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Σ.Β.Δ.Ε.

έπι παγίᾳ περιοδικῇ ἀμοιβῇ παρεχόντων τὰς ὑπηρεσίας των δικηγόρων, ἀ.ὑ. 128494 σ. 1322. —Δῶρον δορτῶν νομικῶν συμβούλων, ὑ.ἀ. 27540/1954 σ. 445, ὑ.ἀ. 28030/1954 σ. 1318.— Κύρωσις τῆς μεταξὺ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου, τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἀποστολῆς Προγραμμάτων Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς καὶ Τραπέζης Ἑλλάδος συμβάσεως περὶ καταργήσεως τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς Δανείων καὶ ἱδρύσεως Ὀργανισμοῦ Χρηματοδοτήσεως Οἰκονομικῆς Ἀνακτύξεως, ν.δ. 2970/1954 σ. 1069.—Εἰσφορὰ ὑπὲρ Ἐργατικῆς Ἑστίας, ὑ.ἀ. 45040/1954 σ. 677.

Τριτανακοπή. Ἐν διαδικασίᾳ διοικητικῶν ἀσφαλιστικῶν διαφορῶν, Δ/γμα σ. 491.

Τροφή. Κήρυξις ἐκτελεστῆς ἀποφάσεως 27.11.1953 τοῦ Συμβουλίου ν. 2053/1952· ἀποτίμησις τροφῆς, ἀ.ὑ. 27316/1954 σ. 440.—Ἔγκρισις ἀποφάσεως Συμβουλίου νόμου 2053/1952, ἀφορώσης καθυστεροῦντος ἀποτιμήσεως παρεχομένης τροφῆς, ἀ.ὑ. 9311/1954 σ. 442.— Οὐ συνυπολογισμὸς ἀντιμίσθων διὰ δῶρον δορτῶν, ὑ.ἀ. 27540/1954 σ. 444, ὑ.ἀ. 28030/1954 σ. 1318.

Τροχιόδρομοι. Ἔγκρισις καταβολῆς αὐξήσεως εἰς προσωπικὸν Κρατικῆς Ἐκμεταλλεύσεως Τροχιοδρόμων Θεσσαλονίκης, ἀ.ὑ. 4565/1954 σ. 551.

Τσιμεντεργάται. Αὔξησις ἀποδοχῶν, ἀ.ὑ. 27648/1954 σ. 936.

Τυπογράφοι. Βλ. καὶ λ. *Ταμεῖα*. Ἔγκρισις ἀποφάσεως Συμβουλίου ν. 2053/1952 σχετικῶς μὲ ἡμερομίσθια ἐργατοτεχνιτῶν τυπογραφῶν Ἀθηνῶν, ἀ.ὑ. 28518/1953 σ. 108.—Αὔξησις ἀποδοχῶν ἐργαζομένων εἰς τυπογραφεῖα περιφερείας Ἀθηνῶν, ἀ.ὑ. 27295/1954 σ. 389. —Καθορισμὸς κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων ἐργατῶν τυπογράφων κλπ. τυπογραφικῶν ἐπιχειρήσεων Πατρῶν, ἀ.ὑ. 27859/1954 σ. 1077.—Ἔγκρισις συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας περὶ ἐργατῶν τυπογράφων καλλιτεχνικῶν τυπογραφείων Ἡρακλείου, ἀ.π.ἐ.ὑ. 17745/1954 σ. 602.—Καθορισμὸς ἀποδοχῶν ἐργατῶν τυπογράφων καλλιτεχνικῶν τυπογραφείων Ἡρακλείου, ἀ.ὑ. 27477/1954 σ. 731.—Ἔγκρισις τῶν οἰκονομικῶν ὅρων συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας προσωπικοῦ τυπογραφείων Πειραιῶς, ἀ.π.ἐ.ὑ. 24814/1954 σ. 845.—Αὔξησις ἀποδοχῶν προσωπικοῦ τυπογραφείων Πειραιῶς, ἀ.ὑ. 27709/1954 σ. 847.

Τύπος - Τύπου ἐργάται. Βλ. λ. *Ταμεῖα*.

Τυροπωλεῖα. Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ Περιχώρων· αὔξησις ἀποδοχῶν προσωπικοῦ, ἀ.ὑ. 27410/1954 σ. 618, 674, ἀ.π.ἐ.ὑ. 20834/1954 σ. 675.

Υ

Ὑαλουργοί. Βλ. καὶ λ. *Ἀποδοχαί* (Λιπασμάτων Ἑταιρεία), *Ταμεῖα*. Δῶρον δορτῶν· βάσις, ὑ.ἀ. 27540/1954 σ. 444, ὑ.ἀ. 28030/1954 σ. 1318.

Ὑγειονομικὰ κτίρια. Κατάργησις εἰσφορῶν ὑπὲρ ὑγειονομικῶν ὀργανισμῶν ὑπὲρ λογαριασμοῦ ὑγειονομικῶν κτιρίων, ν.δ. 2592/1953, Δ/γμα σ. 721.

Ὑγιεινή. Ἀντικατάστασις ἄρθρου 1 § 3 κωδ. ν. 6611 περὶ ἀπαγορεύσεως χρήσεως τοῦ ἐκ συνθέσεων μολύβδου, λευκοῦ χρώματος κλπ., ν. 2855/1954 σ. 672.—Ἐπιδόματα ἀνθυγιεινῆς ἐργασίας, βλ. λ. *Ἐπιδόματα*.—Βιβλιάρια ὑγείας, βλ. λ. *Βιβλιάρια*.—Κανονισμὸς δρων ἐργασίας εἰς ἀρτοποιεῖα, ὑ.ἀ. 20023/1954 σ. 1071.—Ὅροι ὑγιεινῆς ποτοποιείων, τῶν ἀπαραιτήτων σκευῶν αὐτῶν καὶ δοχείων καὶ τῶν ὅρων οὓς δέον νὰ πληροῦσι τὰ παρ' αὐτῶν παρασκευαζόμενα ποτά, ἀ.ὑ. 1504/1954 σ. 274.

Ὑγειονομικοί. Βλ. λ. *Ταμεῖα*.

Ὑδάτων Ἑταιρεία. Ἔγκρισις εἰδικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν προσωπικοῦ, ἀ.π.ἐ.ὑ. 17745/1954 σ. 603 —Αὔξησις ἀποδοχῶν προσωπικοῦ, ἀ.ὑ. 27269/1954 σ. 617, 674.

Ὑδραυλικὰ ἔργα. Ἔγκρισις συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν καὶ ρυθμίσεως λοιπῶν ὅρων ἐργασίας προσωπικοῦ Ἑλληνικῆς Ἑταιρείας Ὑδραυλικῶν καὶ Ἐξυγιαντικῶν Ἔργων Α. Ε., ἀ.π.ἐ.ὑ. 17745/1954 σ. 603.—Αὔξησις ἀποδοχῶν τούτων, ἀ.ὑ. 27478/1954 σ. 621, 674.

Ὑδρεύσεως Ὀργανισμός. Ἔγκρισις εἰδικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργατοϋπαλληλικοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ὀργανισμοῦ Ὑδρεύσεως καὶ Ἠλεκτροφωτισμοῦ Λαρίσης, ἀ.π.ἐ.ὑ. 17745/1954 σ. 602.—Αὔξησις ἀποδοχῶν ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ, ἀ.ὑ. 27548/1954 σ. 675. —Καθορισμὸς ἀποδοχῶν προσωπικοῦ ὑδρεύσεως Λιμένος Πειραιῶς, ἀ. ὑ. 27766/1954 σ. 896. Βλ. καὶ λ. *Ὑδάτων Ἑταιρεία*.

Ὑπαλληλικὸς Κῶδιξ. Μετάθεσις ἡμέρας ἐνάρξεως ἰσχύος διατάξεων ὑπαλληλικοῦ κώδικος ἐπὶ ὑπαλλήλων νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, ν. 2760/1954 σ. 887.

Ὑπάλληλοι δημόσιοι. Παροχὴ ἐπιδόματος ἐπὶ ἑορταῖς Χριστουγέννων 1953 εἰς προσωπικὸν Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν, ἀ. ὑ. 96896/1953 σ. 101. —Αὔξησις μισθῶν δημοσίων, πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν ὑπαλλήλων, ν.δ.α 181/1954 σ. 339. —Μακαθεσις ἡμέρας ἐνάρξεως ἰσχύος διατάξεων ὑπαλληλικοῦ κώδικος ἐπὶ ὑπαλλήλων νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, ν. 2760/1954 σ. 887.—Ἐπίδομα ἐπὶ ἑορταῖς Πάσχα 1954 προσωπικοῦ Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν καὶ στρατιωτικῶν ἐν γένει, ἀ.ὑ. 96738/1954 σ. 490. —Διορθώσεις εἰς τὰς ὑ. ἀ. 96738/1954 καὶ 96832/1954 περὶ ἐπιδόματος ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς Πάσχα εἰς προσωπικὸν Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν καὶ νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, Τηλ. Ἐγκ. Διαταγὴ Ὑπ. Οἰκ. 100310/1954 σ. 512.—Ταμεῖον Προνοίας· καταργήσεις ἄρθρου 2 ν.δ. 2953/1954, ἄρθρ. 18 ν.δ. 3033/1954 σ. 1170.—Προσαύξησις μισθῶν τακτικῶν δημοσίων πολιτικῶν ὑπαλλήλων κλπ. λόγῳ πολυετοῦς ὑπηρεσίας, π. ὑ.α. 1481/1954 σ. 1173. —Παροχὴ προσαυξήσεως εἰς ἡμερομισθίους καθαριστρίας ἐργαζομένας κατὰ ἡμέρας ἀργίας, ἀ.ὑ. 114545/1953 σ. 165. —Καταβολὴ εἰς ὑπηρετοῦντας εἰς Δημοσίας Ὑπηρεσίας ὑπαλλήλους ἐπὶ συμβάσει σχέσεως δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου τῶν ὑπὸ τῶν οἰκείων συμβάσεων προβλεπομένων ἀποδοχῶν, π.ὑ.α. 834/1954 σ. 789. — Ἀσφάλισις ἀνεργίας· ἐξαιρέσεις, ν.δ. 2961/1954 σ. 941.

Ὑπάλληλοι δημοτικοί. Βλ. λ. *Δῆμοι-Κοινότητες, Ταμεῖα*.

Ὑπάλληλοι ἰδιωτικοί. Βλ. τὰ καθ' ἕκαστον θέματα καὶ κατηγορίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων εἰς τὰς οἰκείας λέξεις.

Ὑπεγγύων Προσόδων Ἑταιρεία. Λῦσις ἀποδοχῶν προσωπικοῦ, ἀ.π.ἐ.ὑ. 15602/1954 σ. 561, ἀ.ὑ. 27398/1954 σ. 612.

Ὑπερωρίαι. Ὑπερωριακὴ ἀποζημίωσις ὁδηγῶν φορτηγῶν αὐτοκινήτων Ε.Ο.Μ.Α., ὑ.ἀ.27187/1954 σ. 390.—Πληρωμάτων φορτηγῶν πλοίων, ὑ.ἀ. 16695/1954 σ. 543.—Οὐ συνυπολογισμὸς διὰ δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 27540/1954 σ. 444, ὑ.ἀ. 28030/1954 σ. 1318.—Κανονισμὸς ὡρῶν ἐργασίας ἐν τοῖς ἀρτοποιείοις, ὑ.ἀ. 20028/1954 σ. 1071.—Παροχὴ ἀποζημιώσεως λόγῳ ὑπερωριακῆς ἐργασίας καὶ κατ' ἀποκοπὴν ἐξόδων κινήσεως εἰς τὸ προσωπικὸν Δημοσίων Ἔργων κλπ., ν.δ. 3001/1954 σ. 1122. Βλ. καὶ λ. *Ὧραι ἐργασίας.*

Ὑπηρέται. Οἰκιακοί· αὐ δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 27540/1954 σ. 446, ὑ.ἀ. 28030/1954 σ. 1318.—Αὔξησις ἀποδοχῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν Ἀνων. Ἐτ. ἰδιωτ. ἐπιχειρήσεων κλπ., ὑ.ὑ. 27538/1954 σ. 447, ἀ.π.ἐ.ὑ. 15157/1954 σ. 551.

Ὑποαπασχολούμενοι. Ἔγκρισις κανονισμοῦ ἀνεργίας ἐποχικῶν καὶ ὑποαπασχολουμένων μισθωτῶν, ὑ.ὑ. 30130/1954 σ. 1426.

Ὑποδηματεργάται. Βάσις ὑπολογισμοῦ δώρου ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 27540/1954 σ. 444, ὑ.ἀ. 28030/1954 σ. 1318.—Πατρῶν· κήρυξις ἐκτελεστῆς ἀποφάσεως Συμβουλίου ν. 2053/1952 περὶ ἐγκρίσεως τῆς 2/1952 ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Συλλογικῶν Διαφορῶν Ἐργασίας Πατρῶν· ὥρ. ἐργασίας, ὑ.ὑ.28557/1953 σ. 55.—Κήρυξις ἐκτελεστῆς ἀποφάσεως Συμβουλίου ν. 2053/1952, ἀφορώσης καθορισμὸν ἐργατικῶν ἀμοιβῶν ὑποδηματεργατῶν Ἀμαλιάδος, ὑ.ὑ. 28559/1954 σ. 109.—Ἔγκρισις ἀποφάσεως Συμβουλίου ν. 2053/1952 περὶ ἐγκρίσεως ἐν μέρει τῆς 9/1953 ἀποφάσεως Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀμαλιάδος περὶ ἀμοιβῶν ὑποδηματεργατῶν Ἀμαλιάδος, ἀ.π.ἐ.ὑ. 03002/1953 σ. 111.—Ἔγκρισις ἀποφάσεως συμβουλίου ν. 2053/1952 περὶ ἐγκρίσεως συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑποδηματεργατῶν Ἐδέσσης, ἀ.π.ἐ.ὑ. 9309/1954 σ. 412.—Κήρυξις ἐκτελεστῆς ἀποφάσεως Συμβουλίου ν. 2053/1952· ἔγκρισις συλλογικῆς συμβάσεως ὑποδηματεργατῶν Ἐδέσσης, ὑ.ὑ 27318/1954 σ. 433, σ. σ. 12.3.1954 σ. 430.

Ὑποκαμίσων ἐργάται. Ἔγκρισις συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας περὶ ἐργατῶν σιδηρατῶν - κοπτῶν καὶ ἐργατριῶν ὑποκαμίσων Ἀθηνῶν, Πειραιῶς, Περιχώρων, ὑ.π.ἐ.ὑ. 17745/1954 σ. 603.—Καθορισμὸς ἀποδοχῶν ταύτων, ὑ.ὑ. 27377/1954 σ. 818.

Ὑπουργεῖα. Μεταφορὰ περιφερειῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων Ψυχικοῦ, Παντέλλης, Χαλανδρίου, Ἀμπελοκήπων, Κηφισίας, Ἐκάλης καὶ συνοικισμοῦ Διστόμου ἀπὸ Γραμματείας Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας Ε' Περιφερείας (Ν. Ἰωνίας) εἰς τοιοῦτον Α' Περιφερείας (Ἀθηνῶν), Δ/γμα σ. 1851.—Ἐργασίας· σύστασις Συμβουλίου Ἀνεργίας, ὑ.ὑ. 30137/1953 σ. 183.—Ἐργασίας· προϋποθέσεις καὶ ἐπιχορηγήσεις διὰ τὴν μετάκλησιν ἀλλοδαπῶν καλλιτεχνῶν, ὑ.ἀ. 76028/1954 σ. 275.—Ἐξαίρεσις ἐφαρμογῆς ν. 1646/1951 περὶ κυρώσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ὑ.ν. 1500/1950 τοῦ μέχρι 30.9.1950 λειτουργοῦντος Λ/σμοῦ βελτιώσεως Κοινων. Ἀσφαλίσεως Ὑπ. Ἐργασίας, ν. 2865/1954 σ. 672.—Ὀργάνωσις Σώματος Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας καὶ ἄλλαι τινὲς διατάξεις, ν.δ. 2854/1954 σ. 936.—Παροχὴ κρισαυξήσεως εἰς ἡμερομισθίους καθαριστρίας ἐργαζομένας κατὰ ἡμέρας ἀργίας, ὑ.ὑ. 414515/1953 σ. 165.

Ὑφαλοχρωματισταί. Δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 27540/1954 σ. 445, ὑ.ἀ. 28030/1954 σ. 1318.

Φ

Φαγεντιανὰ εἴδη. Κήρυξις ἐκτελεστῆς ἀποφάσεως συμβουλίου ν. 2053/1952 περὶ προσωπικῆς ἀποφάσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 24625/1951 κοινῆς ἀποφάσεως Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας ὡς πρὸς καθορισμὸν ἐλαχίστων ὁρίων ἡμερομισθίων κλπ. τῶν ἐργατοτεχνιτῶν ἐργοστασίων φαγεντιανῶν εἰδῶν καὶ εἰδῶν πορσελάνης, ὑ. ὑ. 27271/1953 σ. 162, Διόρθωσις ἡμαρτημένων σ. 833.

Φαρμακαποθῆκαι. Ι.Κ.Α.· προσωπικόν· ἁρμοδιότης κλπ., ὑ.ἀ. 50068/1954 σ. 559.

Φαρμακεῖα - Φαρμακοποιοί. Κυριακὴ ἀνάπαυσις φαρμακείων πόλεων ἐχουσῶν ὀλιγώτερα τῶν τεσσάρων, Δ/γμα σ. 279.—Θηβῶν· Κυριακὴ ἀργία, ν. 2850/1954 σ. 672.—Ἐπέκτασις διατάξεων τῆς ὑπ' ἀριθ. 43739/1951 ἀποφάσεως εἰς μισθωτοὺς ἐπισήμους φαρμακοποιούς, ὑ.ὑ. 27321/1954 σ. 537, ὑ.ὑ. 9806/1954 σ. 412.

Φαρμακευτικὴ περίθαλψις Κανονισμὸς φαρμακευτικῆς περιθάλψεως ἡφαλισμένων Ι.Κ.Α., ὑ.ὑ.50068/1954 σ. 555.

Φερετροποιεῖα. Ἰωαννίνων· ἐξαίρεσις ἡμερῶν μερικῆς ἀργίας, Δ/γμα σ. 160.

Φιλανδρωπικὰ ἱδρύματα. Ἐξαίρεσις μικρῶν φιλανθρωπικῶν ἱδρυμάτων ἐκ διατάξεων ἐργατικῆς νομοθεσίας βάσει ν. δ. 2655/1953 Δ/γμα σ. 100, Ἀνάκλησις ταύτων, Δ/γμα σ. 1173.—Ὅροι ἐξαιρέσεως προσωπικοῦ ἀπὸ αὔξήσεως ἀποδοχῶν, ὑ.ἀ. 27653/1954 σ. 613, 674.—Δώρων ἑορτῶν προσωπικοῦ· ὅροι, ὑ.ἀ. 27540/1954 σ. 445, ὑ. ἀ. 28030/1954 σ. 1318.

Φιλοδωρήματα. Ὑπολογισμὸς εἰσφορᾶς Ἐργ. Ἑστίας, ὑ.ἀ. 45010/1954 σ. 677.—Ἀμειβόμενοι διὰ δῶρον ἑορτῶν, ὑ.ἀ. 27540/1954 σ. 446, ὑ.ἀ. 28030/1954 σ. 1318.

Φορολογία. Τροποποίησις καὶ συμπλήρωσις τοῦ Κώδικος φορολογίας καθαρῶν προσόδων· φορολογία ἀμοιβῶν ἐκ μισθωτῶν ὑπηρεσιῶν, ν.δ. 2901/1954 σ. 893.—Τρόπος κατοχυρώσεως φόρου μισθωτῶν ὑπηρεσιῶν καὶ τελῶν χαρτοσήμου, ὑ.ὑ. 1152/1954 σ. 1073.—Ὑπαγωγὴ δώρου ἑορτῶν προσωπικοῦ Κριτ. Ἐργ. Ἀεροπλάνων, ὑ.ὑ. 20381/1953 σ. 104.—Ἀμαλλαγὴ δώρου Πάσχα εἰς συνταξιούχους Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν, ὑ.ἀ. 53328/1954 σ. 553.—Ἀπαλλαγὴ δώρου ἑορτῶν προσωπικοῦ δημοσίων ὑπηρεσιῶν, ὑ.ὑ. 403396/1953 σ. 101, ὑ.ὑ. 96728/1954 σ. 499.—... δημοσίως δώρου ἑορτῶν ὑπαλλήλων ν.π.δ.δ., ὑ.ὑ. 406021/1953 σ. 103.—Ἀπαλλαγὴ δώρου Χρι-

ΙΓ'. ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΟΝ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟΝ
ΝΟΜΩΝ, ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΩΝ, ΥΠΟΥΡΓΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΚΛΠ. (*)

1. Νόμοι

1954

2753 — 328
2757 — 329
2760 — 387
2789 — 490
2790 — 490
2808 — 541
2855 — 672
2882 — 833
2887 — 833

2. Νομοθετικά Διατάγματα

1953

2591 — 49
2652 — 99

1954

2901 — 833
2908 — 891
2942 — 1069
2946 — 940
2954 — 936
2956 — 999
2959 — 999
2961 — 941
2962 — 999
2963 — 1000
2970 — 1069
3001 — 1122
3006 — 1122
3023 — 1122
3043 — 1224
3067 — 1224
3072 — 1164
3083 — 1166
3086 — 1159
3089 — 1225

3. Διατάγματα

1953

17 Όκτ. — 49,50, 158,166
31 » — 50,51, 52,158,333
24 Νοεμβρ — 100
16 Δεκ. — 100,160 161
23 » — 100,161
29 » — 158
31 » — 333

1954

18 Ίαν — 273
4 Φεβρ — 785
18 » — 436
19 » — 491
27 » — 388
16 Μαρτ. — 491,492 721
27 Μαρτ. — 602
7 Απριλ. — 721
17 » 602
28 » 673
11 Μαΐου — 789
18 » — 724
22 » — 785
4 Ίουν. — 789
11 » — 834,835
17 » — 891
22 » — 788
5 Ίουλ. — 834
17 » — 954
21 » — 954
10 Αύγ. — 1124
20 » — 1071, 1124,1125
10 Σεπτ. — 1125, 1173
18 » — 1312
6 Όκτ. — 1173, 1313
30 » — 673

4. Πράξεις Υπουργικού Συμβουλίου

1953

1021 — 1226
1037 — 1226
1146 — 1226
1493 — 162

1954

13 — 273
62 — 333
131 — 329
145 — 331
518 — 541, 1224
834 — 789
840 — 790
1018 — 840
1213 — 1070
1488 — 100
1491 — 1173
1530 — 1229

5. Αποφάσεις πενταμελούς Εξ Υπουργών Επιτροπής

1953

63902 — 54
63903 — 55
63904 — 55
66803 — 108
69078 — 109
69085 — 106
69089 — 108
69092 — 111
69093 — 108
72360 — 109

1954

5266 — 389
9301 — 442
9302 — 436
9303 — 443
9304 — 436
9305 — 443
9306 — 442
9308 — 443
9309 — 442
9310 — 443
9311 — 442
9312 — 442
9322 — 443
11206 — 390
15137 — 551
15602 — 551
15603 — 551
17742 — 611
17743 — 612
17744 — 611
17745 — 602
18049 — 676
20832 — 675
20833 — 675
20834 — 675
20835 — 675
24809 — 791
24810 — 845
24811 — 790
24812 — 791
24813 — 845
24814 — 845
24815 — 790
24816 — 844
26121 — 892
28125 — 897

6. Υπουργικαί αποφάσεις

α. Υπουργού Εργασίας

1952

2568 — 1067

1953

27001 — 107
27019 — 107
27068 — 105
27079 — 106
27106 — 109
27122 — 104
27271 — 162, 333
27324 — 106
27394 — 107
27421 — 109
28514 — 110
28518 — 108
28523 — 109
28526 — 106
28557 — 55
28559 — 109
28969 — 165
30294 — 1227
30437 — 162
30525 — 110
31122 — 53
42213 — 54
42214 — 54
50606 — 218, 503
56078 — 219
56135 — 221
56199 — 107
56205 — 221
56217 — 220
56226 — 220
56232 — 219

1954

20003 — 437
20023 — 1071
22051 — 217
25256 — 730
25324 — 730
25436 — 726, 844
25679 — 698
25686 — 854
25690 — 900
25691 — 901
25692 — 899
25693 — 900
27056 — 438
27168 — 1011
27187 — 389
27201 — 956
27240 — 956
27251 — 731
27255 — 614, 674
27269 — 617, 674
27272 — 388
27280 — 615
27285 — 847
27287 — 729
27288 — 851
27289 — 726, 893, 954, 1314
27295 — 388
27297 — 615, 674
27300 — 852
27306 — 619, 674
27308 — 607
27310 — 901, 959
27316 — 440
27317 — 438
27318 — 438
27319 — 440
27320 — 437

(*) Ο πρώτος αριθμός δηλοί τον τεύ νόμου, αποφάσεως κλπ. και ο δεύτερος την σελίδα.

στουγέννων 1954 συνταξιούχων όργανισμών κοινωνικής ασφαλίσεως από κρατήσεων υπέρ Δημοσίου και τρίτων, ὐ.ά. 51522/1954 σ. 1321.—Παροχή διευκολύνσεων και απαλλαγών του άρθρου 7 του Νόμου 1633/1951 εἰς ἀλλοδαπὰς ἑταιρείας, ά.ὐ. 46890/1954 σ. 895, ά.ὐ. 56806/1954 σ. 1317, ά.ὐ. 56807/1954 σ. 1317.

Φορτοεκφορτωταί. Έγκρισις πρακτικών Ε.Ρ. Φ.Ξ. Θεσσαλονίκης περί προσαυξήσεως τιμολογίου φορτ/σεως πυρομαχικών δι' ειδικὴν πρόσθετον ἐργασίαν, ά.ὐ. 42213/1953 σ. 54.—Έγκρισις προσαυξήσεως ἰσχυόντος τιμολογίου φορτοεκφορτωτών ξηρᾶς Ψαχνών, ά.ὐ. 42214/1953 σ. 54.—Συμπλήρωσις ὐ. ά. 2750/2/1953 περί αὐξήσεως κατά 30 ο/ο ἀνωτάτου ὁρίου δώρου εἰς ἐργάτας φορτοεκφορτωτῶν λιμένων και πόλεων τῶν σεισμοπλήκτων, ά.ὐ. 22667/1953 σ. 103.—Έγκρισις κανονισμοῦ λειτουργίας διοικήσεως και παροχῶν Κ.Α.Φ. λιμένος Αἰγίου, ά.ὐ. 22051/1953 σ. 217.—Ἐνσωμάτωσις εἰς τὰ ἰσχύοντα τιμολόγια ἀμοιβῆς φορτοεκφορτωτῶν τοῦ χορηγηθέντος προσωρινοῦ ἐπιδόματος ἀκριβείας, ά.ὐ. 22817/1954 σ. 675.—Εἰσφοραὶ ὑπὲρ Ἐργατικῆς Ἑστίας, ὐ.ά. 45010/1951 σ. 677.—Συμπλήρωσις τῆς παραγρ. 8 τοῦ ἄρθ. 11 τοῦ ν.δ. 2510/1953 ἀφορώσης ἔγκρισιν κανονισμῶν ρυθμίσεως φορτοεκφορτώσεων, ν. 2887/1954 σ. 833.—Καθορισμὸς ὅρων ἀμοιβῆς καὶ ἐργασίας φορτοεκφορτωτῶν τῆς Α.Ε.Ε.Χ.Π. καὶ Διπασμάτων, ά.ὐ. 27795/1954 σ. 1009.—Αὐθεντικὴ ἑρμηνεία ἄρθρ. 6 ν.δ. 1254/1949 ἐν συνδυασμῷ πρὸς ἄρθρ. 11 κωδ. νόμου 167/1932, ἄρθρ. 26 ν.δ. 3083/1954 σ. 1171.—Δῶρον ἑορτῶν, ὐ.ά. 27540/1954 σ. 446, ὐ.ά. 28030/1954 σ. 1318.—Ἐξαίρεσις ἀσφαλίσεως ἀνεργίας, ν.δ. 2961/1954 σ. 941.

Φύλακες. Βλ. καὶ λ. *Νυκτοφύλακες*. Ἀσφαλιστικῶν ἐπιχειρήσεων· ἀποδοχαί, ὐ.ά. 27625/1954 σ. 601.

Φωτισμός. Οὐ συνυπολογισμὸς ἀντιτίμου διὰ δῶρον ἑορτῶν, ὐ.ά. 27540/1954 σ. 444, ὐ.ά. 28030/1954 1318.—Ἔγκρισις οἰκονομικῶν ὅρων συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τούτων, ά.π.ἐ.ὐ. 24811/1954 σ. 790.

Χ

Χαρτεμπορικαὶ ἐπιχειρήσεις. Αὔξησις ἀποδοχῶν ἐργατοϋπαλλήλων χάρτου καὶ γραφικῶν τεχνῶν χαρτεμπορικῶν ἐπιχειρήσεων, ά.ὐ. 27458/1954 σ. 894.

Χαρτόσημον. Ὑπαγωγὴ δώρου ἑορτῶν προσωπικοῦ Κρατ. Ἐργ. Ἀεροπλάνων, ά.ὐ. 22881/1953 σ. 164.—Ἀπαλλαγὴ δώρου ἑορτῶν προσωπικοῦ Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν, ά.ὐ. 403396/1953 σ. 101, ά.ὐ. 96728/1954 σ. 499.—... ὁμοίως ὑπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., ά.ὐ. 406061/1953 σ. 103, ά.ὐ. 96822/1954 σ. 500.—Τρόπος καταβολῆς φόρου μισθωτῶν ὑπηρεσιῶν καὶ τελῶν χαρτοσήμου, ά.ὐ. 1152/1954 σ. 1073.

Χημικαὶ βιομηχανίαι. Ἔγκρισις οἰκονομικῶν ὅρων συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐργατοτεχνιτῶν χημικῶν βιομηχανιῶν, ά.π.ἐ.ὐ. 24816/1954 σ. 844.—Καθορισμὸς ἀποδοχῶν ἐπιστημόνων χημικῶν βιομηχανίας, ά.ὐ. 27386/1954 σ. 900.—Καθορισμὸς ἀποδοχῶν ἐργατοτεχνιτῶν χημικῆς βιομηχανίας ἁπάσης τῆς Χώρας, ά.ὐ. 27840/1954 σ. 1005.—Καταργήσεις ἀπὸ 1.7.1954 θεσπισθείσης εἰσφορᾶς εἰς βάρος μισθωτῶν ὑπὲρ Ὁμοσπονδίας Ἐργατοτεχνικῶν Χημικῆς Βιομηχανίας καὶ Ὑγιεινῆς, ά.ὐ. 25693/1954 σ. 900.

Χημικοί. Ἐπέκτασις διατάξεων τῆς ὑπ' ἀριθ. 43739/1951 ἀποφάσεως εἰς μισθωτοὺς ἐπιστήμονας φαρμακοποιούς, ά.ὐ. 27321/1954 σ. 437, ά.ὐ. 2306/1954 σ. 442.

Χρηματικὴ ποινή. Βλ. λ. *Ποιναί*.

Χρώματα. Ἀντικατάστασις ἄρθρ. 1 § 3 κωδ. νόμου 6011 περὶ ἀπαγορεύσεως χρήσεως τοῦ ἐκ συνθέσεων μολύβδου λευκοῦ χρώματος, ὡς καὶ ὀργανικῶν τινων χρωμάτων, ν. 2855/1954 σ. 672.

Χωροφυλακή. Αὔξησις μισθῶν, π.ὐ.σ. 131/1954 σ. 330.—Προσαυξήσεις μισθῶν λόγῳ πολυετοῦς ὑπηρεσίας, π.ὐ.σ. 1491/1954 σ. 1173.—Πρόσθετοι χωροφύλακες, ν.δ 2959/1954 σ.999.

Ψ

Ψυγεῖα. Ἔγκρισις οἰκονομικῶν ὅρων συλλογικῆς συμβάσεως προσωπικοῦ, ά.π.ἐ.ὐ. 24811/1954 σ. 790.—Αὔξησις ἀποδοχῶν προσωπικοῦ, ά.ὐ. 27300/1954 σ. 852.

Ψυχοτεχνικῶν Ἐρευνῶν Κέντρα. Βλ. λ. *Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας*.

Ω

Ὧραι ἐργασίας. Ἐξουσιοδότησις διὰ κωδικοποίησιν, συμπλήρωσιν καὶ τροποποίησιν διατάξεων περὶ Κυριακῆς ἀργίας καὶ χρονικῶν ὁρίων ἐργασίας, ν. 2855/1954 σ. 672.—Ὀργάνωσις Σώματος Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας· ὑποχρεώσεις κυρίων, διευθυντῶν κλπ. ἐπιχειρήσεων· ἀνάρτησις καταστάσεων ὡρῶν ἐργασίας, ν.δ. 2954/1954 σ. 936.—Ἐργατοτεχνιτῶν ἐλαιοτριβείων Λέσβου, πλὴν Πλωμαρίου· προσαύξησις ὑπερωριῶν, ὐ.ά. 27132/1953 σ. 104.—Κρεοπωλείων Πειραιῶς, ὐ.ά. 20003/1954 σ. 437.—Πληρωμάτων φορτηγῶν πλοίων, ὐ.ά. 16695/1954 σ. 543.—Στιλβωτῶν Ἀθηνῶν, Πειραιῶς, Περιχώρων, ά.ὐ. 27446/1954 σ. 622, 674.—Ὁδηγῶν ἀγοραίων αὐτοκινήτων (ταξί)· ἐφαρμογὴ καὶ διὰ τοὺς ἰδιοκτήτας, ν. 2855/1954 σ. 672.—Ἡμέραι καὶ ὧραι ἐργασίας κουρείων καὶ κομμωτηρίων· καθορισμός, ν. 2855/1954 σ. 672.—Ἐν τοῖς ἀρτοποιείοις, ά.ὐ. 20023/1954 σ. 1071.

27321 — 437
27322 — 438
27325 — 440
27333 — 437
27357 — 612
27358 — 447, 499
27370 — 850
27372 — 724, 959, 1076
27374 — 617, 674
27377 — 848
27378 — 892
27383 — 617, 674
27384 — 845
27386 — 900
27398 — 612
27410 — 618, 674
27423 — 620, 674
27436 — 618, 674, 846
27437 — 853
27442 — 958
27443 — 893
27445 — 622, 674
27456 — 894
27477 — 731
27478 — 621, 674
27508 — 897
27518 — 622, 674
27528 — 1074
27548 — 675
27582 — 603, 1074
27585 — 610
27602 — 1078
27620 — 606
27621 — 603
27622 — 609
27623 — 608, 956
27624 — 607
27638 — 731
27648 — 956
27649 — 678
27653 — 613, 674, 853
27678 — 623, 674
27707 — 846
27709 — 847
27713 — 725
27724 — 955
27725 — 848
27727 — 851
27752 — 895
27766 — 896
27767 — 898
27775 — 1004
27782 — 894
27784 — 897
27795 — 1069
27803 — 849
27829 — 1078
27839 — 957
27840 — 1004
27846 — 1079
27849 — 1074
27855 — 1005
27856 — 1008
27859 — 1077
27860 — 1077
27901 — 955
27902 — 1073
27909 — 1076
27916 — 1127
27956 — 1230
27975 — 1231
28000 — 1316
28510 — 730
28512 — 388, 958
28528 — 896
28529 — 441
28530 — 440
28531 — 439
28540 — 1079
30130 — 1126
30251 — 1067
30534 — 1317
40618 — 1315
43299 — 725
45040 — 677
45186 — 1230
45218 — 1269
45257 — 1271
50066 — 555
50235 — 334
50351 — 1128
51254 — 844
51475 — 1013
51476 — 1013
56001 — 390
56008 — 222
56020 — 391
56022 — 728
56027 — 222
56029 — 279
56038 — 726
56041 — 550
56044 — 276
56048 — 550
56050 — 553
56054 — 334
56056 — 278
56063 — 278
56064 — 391
56076 — 555
56078 — 727
56093 — 727
56100 — 277
56101 — 279
56104 — 727
56183 — 277
56228 — 391

β'. Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν

1953

14403 — 53
22667 — 103
27216 — 105
27358 — 107
27530 — 52, 101
47912 — 334
53125 — 167
53303 — 217
53443 — 217
53465 — 217
53505 — 332
53904 — 217
245241 — 105

1954

27085 — 217
27540 — 444, 499
28030 — 1318
45024 — 437
50388 — 334
50685 — 676
51406 — 991
51522 — 1321
53928 — 503, 551

γ'. Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Ἐμπορίου

1954

22817 — 675

δ'. Ὑπουργῶν Ἐργασίας, Ἐσωτερικῶν καὶ Ἐξωτερικῶν

1954

76028 — 275

ε' Ὑπουργοῦ Βιομηχανίας

1954

46990 — 895
56806 — 1317
56807 — 1317

στ'. Ὑπουργοῦ Δικαιοσύνης

1954

73340 — 854
125405 — 1323
128494 — 1322

ζ'. Ὑπουργοῦ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας

1954

16695 — 543
22220 — 101
22524 — 552

η'. Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν

1953

403396 — 101
414545 — 165

1954

1152 — 1073
1504 — 274
96728 — 499
96822 — 500

θ' Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐθνικῆς Ἀμύνης

1953

29381 — 164

ι'. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας

1954

8827 — 729, 852
33496 — 891

ια'. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Ἐργασίας καὶ Συγκοινωνιῶν

1953

46082 — 216

1954

4939 — 676
27264 — 388

ιβ'. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐσωτερικῶν

1953

89810 — 219

ιγ'. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Κοινων. Προνοίας

1953

6113 — 59
29856 — 103

ιδ'. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Συγκοινωνιῶν

1954

4565 — 551

7. Ἀποφάσεις Διοικητοῦ Ι.Κ.Α.

1954

564 — 553

8. Ἀποφάσεις Ἐπιτροπῆς Διοικήσεως Ι.Κ.Α.

1954

57 — 381
92 — 728
163 — 727

9. Ἀποφάσεις Διοικητικοῦ Συμβουλίου Ι.Κ.Α.

1954

27.1.54 — 218
28.5.54 — 1175
8.7.54 — 1175
30.7.54 — 1174

10. Ἀγορανομική Διάταξις Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου

1954

78944 — 1014

Προσαρτᾶται τὸ παρὸν ἔκτακτον φύλλον εἰς τὸ τακτικὸν τεῦχος 10 (304) τῆς 15.5.1954

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΜΙΣΘΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Ἡ «*Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου*» δημοσιεύει κατωτέρω μόλις ὑπογραφείσας καὶ κοινοποιηθείσας ὑπουργικὰς ἀποφάσεις περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν διαφόρων κατηγοριῶν μισθωτῶν.

Ἡ εἰς χωριστὸν φύλλον δημοσίευσις γίνεται, ἐνῷ εἶχεν ἤδη ἐκτυπωθῆ τὸ τεῦχος τῆς 15ης Μαΐου ἐ.ἔ., πρὸς ἄμεσον κατατοπισμὸν τῶν ἐνδιαφερομένων.

Αἱ ἀποφάσεις αὗται μέχρι τῆς κυκλοφορίας τοῦ τεύχους μας δὲν ἐδημοσιεύθησαν εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, εἶναι ὅμως ὑπὸ δημοσίευσιν καὶ πάντως ἐκοινοποιήθησαν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας πρὸς τὰς οἰκείας ἐργοδοτικὰς καὶ ἐργατικὰς ὀργανώσεις.

Μετὰ τὴν δημοσίευσιν αὐτῶν εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως θὰ περιληφθοῦν κανονικῶς εἰς τὸν τόμον μας.

17745/1954 Ἀπόφασις τῆς πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς

Περὶ ἐγκρίσεως τῶν οἰκονομικῶν ὅρων τῶν κατωτέρω ἀναφερομένων συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.

Ἡ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 267/1953 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἐγκριθείσης διὰ ταῦ ὑπ' ἀριθ. 2415/1953 ν.δ. «περὶ ἀναπροσαρμογῆς τῆς ἀξίας τῆς δραχμῆς εἰς ξένον συνάλλαγμα», συσταθεῖσα πενταμελὴς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπή,

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: Τὰς διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 267/1953 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, κυρωθείσης διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2415/1953 νομ. διατάγματος, σχετικὴν πρότασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καί:

1) Τὴν ἀπὸ 5.4.1954 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας «περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν ὁδηγῶν καὶ εἰσπρακτόρων τῶν ἰδιωτικῶν ἀστικῶν λεωφορείων Ἀθηνῶν-Πειραιῶς-Περιχώρων.

2) Τὴν ἀπὸ 20.4.1954 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας «περὶ ραπτεργατῶν Πειραιῶς».

3) Τὴν ἀπὸ 5.4.1954 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας «περὶ τῶν ἀποδοχῶν ἠλεκτροτεχνιτῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργοστασίων Πειραιῶς».

4) Τὴν ἀπὸ 27.3.1954 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας «περὶ καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν ὑπαλλήλων ἐμπορικῶν καταστημάτων Πειραιῶς».

5) Τὴν ἀπὸ 27.3.1954 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας «περὶ ὑπαλληλικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐν Ἑλλάδι ἀσφαλιστικῶν ἐπιχειρήσεων».

6) Τὴν ἀπὸ 13.3.1954 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας «πρακτορειακῶν ὑπαλλήλων ποντοπλοΐας».

7) Τὴν ἀπὸ 19.3.1954 εἰδικὴν συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας «περὶ καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ ἀνωνύμου ἑταιρίας «Παπαστράτος Α.Β.Ε.Σ.», καὶ Γ. Κεράνης «Καπνοβιομηχανία Ἔθνος».

8) Τὴν ἀπὸ 16.4.1954 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας «περὶ καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ καφενείων Ἀθηνῶν καὶ περιχώρων».

9) Τὴν ἀπὸ 10.4.1954 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας «περὶ σιλβωτῶν ὑποδημάτων καὶ βαφέων σιλβωτηρίων Ἀθηνῶν - Πειραιῶς καὶ περιχώρων».

10) Τὴν ἀπὸ 17.4.1954 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας «περὶ πρακτικῶν μηχανικῶν».

11) Τὴν ἀπὸ 10.4.1954 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας «περὶ ἐργατῶν κλωστοϋφαντουργίας».

12) Τὴν ἀπὸ 15.4.1954 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας «περὶ τοῦ προσωπικοῦ ἐπιχειρήσεων ἐναερίων μεταφορῶν».

13) Τὴν ἀπὸ 8.4.1954 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας «περὶ ξενοδοχοϋπαλλήλων».

14) Τὴν ἀπὸ 7.4.1954 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας «περὶ ἐργατῶν σιδηροτῶν - κοπτῶν καὶ ἐργατριῶν ὑποκαμισων».

15) Τὴν ἀπὸ 10.4.1954 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας «περὶ καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἠλεκτροτεχνιτῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργοστασίων Ἑλλάδος».

16) Τὴν ἀπὸ 17.4.1954 τοπικὴν συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας «περὶ ἐργατοτεχνιτῶν ἐκδοροσφαγέων λευκῶν κρεάτων Ἀθηνῶν».

17) Τὴν ἀπὸ 17.3.1954 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας «περὶ ἐργατῶν τυπογράφων καλλιτεχνικῶν τυπογραφείων Ἡρακλείου».

18) Τὴν ἀπὸ 15.3.1954 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας «περὶ ἐργατοτεχνιτῶν οἰκοδόμων Καλαμῶν».

19) Τὴν ἀπὸ 10.4.1954 εἰδικὴν συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας «περὶ τοῦ ἐργατοϋπαλληλικοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ὀργανισμοῦ Ὑδρεύσεως καὶ Ἠλεκτροφωτισμοῦ Λαρίσης».

20) Τὴν ἀπὸ 27.1.1954 εἰδικὴν συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας «περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τῆς Η.Ε.Α.Π.».

21) Τὴν ἀπὸ 17.3.1954 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας «περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν καὶ ρυθμίσεως λοιπῶν ὅρων ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ τῆς Ἑλληνικῆς Ἑταιρίας Ὑδραυλικῶν καὶ Ἐξυγιαντικῶν Ἔργων Α.Ε.».

22) Τὴν ἀπὸ 17.4.1954 εἰδικὴν συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας «περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ Η.Ε.Μ.».

24) Τὴν ἀπὸ 17.4.1954 εἰδικὴν συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας «περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τῆς Ἑταιρίας Ἑλληνικῶν Ἠλεκτρικῶν Σιδηροδρόμων Ε.Η.Σ.».

25) Τὴν ἀπὸ 9.4.1954 εἰδικὴν συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας «περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τῆς Ἀνωνύμου Ἑλληνικῆς Ἑταιρίας Ὑδάτων», ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν, ὅπως ὁ ἐξ ἡμῶν Ὑπουργὸς Ἐρ-

γασίας, βάσει τῆς ὑπό τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ν.δ. 2510/1953 παρεχομένης αὐτῷ ἐξουσιοδοτήσεως, καθορίσῃ δι' ἀποφάσεών του τά τῆς ἀμοιβῆς τῶν ὡς ἄνω μισθωτῶν, ὡς ἐν τῇ οἰκείᾳ δι' ἕκαστον ἐκ τῶν ἀνωτέρω κλάδων συλλογικῇ συμβάσει ὁρίζονται.

Ἡ παροῦσα δημοσιευθήτω διά τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 5 Μαΐου 1954

—

27582/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περί αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν προσωπικοῦ ἐμπορικῶν καταστημάτων περιφερείας πόλεως Ἀθηνῶν.

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν :

1) Τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 12 τοῦ ν.δ. 2510/1953. 2) Τήν ἀσυμφωνίαν τῶν ἐν προκειμένῳ ἐνδιαφερομένων ἑκατέρωθεν ὀργανώσεων διά τήν σύναψιν συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας. 3) Τήν ὅλως ἐξαιρετικήν ἀνάγκην ταχείας ρυθμίσεως τῆς προκειμένης διαφορᾶς μέχρι νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ περί ὑποχρεωτικῆς διαιτησίας τῶν συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας θεσμοῦ. 4) Σχετικήν ἐγκριτικήν ἀπόφασιν τῆς πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς ὑπ' ἀριθ. 17744/5.5.1954.

Ἀποφασίζομεν

1. Ὅπως προσωρινῶς καί μέχρις ἐπιλύσεως ὑπό τῶν οἰκείων ὀργάνων διαιτησίας τῆς ὑφισταμένης συλλογικῆς διαφορᾶς ἐργασίας ἡ συνάψεως συλλογικῆς συμβάσεως, ρυθμιζούσης ταύτην, χορηγηθῇ ἀπό 16ης Μαρτίου 1954 εἰς τό πάσης φύσεως προσωπικόν τῶν ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς πόλεως Ἀθηνῶν λειτουργούντων ἐμπορικῶν καταστημάτων αὔξησις ἐπί τῶν κατά τήν 9ην Ἀπριλίου 1953 καταβαλλομένων αὐτῷ ἀποδοχῶν, ὡς ἀκολούθως :

α) Διά τό προσωπικόν ἐν γένει τό μή ἔχον συμπεπληρωμένην διετῆ παρά τῷ αὐτῷ ἢ ἑτέρῳ ἐργοδότῃ προϋπηρεσίαν αὔξησις 15 ο/ο καί

β) Διά τό προσωπικόν τό ἔχον συμπεπληρωμένην διετῆ προϋπηρεσίαν διά μέν τό τμῆμα μηνιαίων ἀποδοχῶν μέχρις ἑνός ἑκατομμυρίου πεντακοσίων χιλιάδων (1.500.000) δραχμῶν ἢ ἡμερομισθίου μέχρι πεντήκοντα χιλιάδων (δραχ. 50.000) παρέχεται αὔξησις ἐξ εἴκοσι πέντε τοῖς ἑκατόν (25 ο/ο), διά δέ τό τμῆμα μηνιαίων ἀποδοχῶν ἀπό ἑνός ἑκατομμυρίου πεντακοσίων χιλιάδων μιᾶς (1.501.000) δραχμῶν μέχρι τριῶν ἑκατομμυρίων (3.000.000) δραχμῶν ἢ ἡμερομισθίου ἀπό πεντήκοντα χιλιάδων μιᾶς (50.001) δραχμῶν μέχρις ἑκατόν χιλιάδων (100.000) δραχμῶν παρέχεται αὔξησις ἐξ εἴκοσιν ἐπί τοῖς ἑκατόν (20ο/ο).

2. Διά τῆς αὐτῆς κατά τήν § 1 αὐξήσεως καί ὑπό τόν ὅρον τῆς συνδρομῆς τῶν ἐν αὐτῇ προϋποθέσεων προσαρξάνονται ἀπό 16 Μαρτίου 1954 οἱ κατά τήν 9 Ἀπριλίου 1953 ἰσχύοντες βασικοί μηνιαῖοι μισθοί ἢ ἡμερομίσθια τοῦ ὡς ἄνω προσωπικοῦ, ὡς οὗτοι ἔχουν διαμορφωθῇ ἐπί τῇ βάσει συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἢ πράξεων τῆς Διοικήσεως ἐν γένει. Ἡ αὔξησις αὕτη ἐνσωματοῦται εἰς τούς βασικούς μηνιαίους μισθούς ἢ ἡμερομισθια.

3. Εἰς τάς κατά τάς §§ 1 καί 2 αὐξήσεις συγχωνεύεται ἀπό 16 Μαρτίου 1954 τό διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 ἡμετέρας ἀποφάσεως(*) χορηγηθέν ἐπίδομα ἀκριβείας, ὡς τοῦτο προσηυξήθη καί ἐνεσωματώθη εἰς τάς τακτικάς ἀποδοχάς, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 27388/1954 ἀποφάσεως ἡμῶν(**), ὡς ἐπίσης συγχωνεύεται καί πᾶσα ἑτέρα αὔξησις οἰκειοθελῶς χορηγηθεῖσα ὑπό τοῦ ἐργοδότου πρός τό προσωπικόν αὐτοῦ ἀπό τῆς 9ης Ἀπριλίου 1953 καί ἐφεξῆς.

Ἡ παροῦσα, κοινοποιουμένη ἀπό τῆς ὑπογραφῆς της, θέλει δημοσιευθῆ διά τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Μαΐου 1954

—

27621/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περί καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων ἐμπορικῶν καταστημάτων Πειραιῶς.

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν :

1) Τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ν.δ. 2510/1953.

2) Τήν ὑπογραφεῖσαν ἀπό 27.3.1954 συλλογικήν σύμβασιν ἐργασίας μεταξύ τῶν ἐν προκειμένῳ ἐνδιαφερομένων ἑκατέρωθεν ὀργανώσεων, δι' ἧς ρυθμίζονται ὡς κάτωθι τά τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐν τῇ συμβάσει ταύτῃ ἀναφερομένων μισθωτῶν.

3) Τήν ὅλως ἐξαιρετικήν ἀνάγκην διά τήν ἄμεσον ἰσχύν καί ἐφαρμογήν τῆς ἐν λόγῳ συμβάσεως πρός ἄρσιν τῶν ἐκ τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς ἀμφισβητήσεως καί ἐκκρεμοτήτων μέχρι νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ τρόπου θέσεως εἰς ἐφαρμογήν τῶν ὑπογραφομένων συλλογικῶν συμβάσεων.

4) Σχετικήν ἐγκριτικήν ἀπόφασιν τῆς πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς ὑπ' ἀριθ. 17745/5.5.1954.

Ἀ π ο φ α σ ί ζ ο μ ε ν

Καθορίζομεν τά κατώτατα ὅρια μηνιαίων μισθῶν τῶν ὑπαλλήλων ἐμπορικῶν καταστημάτων Πειραιῶς ὡς ἀκολούθως :

Α' Ἀνδρῶν

Ἀνειδίκευτοι

1) Ἡλικίας 14 ἐτῶν μετά ἑξάμηνον ἐργασίαν εἰς ἐμπορικόν κατάστημα ἢ μετά τήν συμπλήρωσιν τοῦ 15ου ἔτους τῆς ἡλικίας των ἀνεξαρτήτως χρόνου ἐργασίας	δρχ.	425.000
2) Μετά τήν συμπλήρωσιν τοῦ 16ου ἔτους τῆς ἡλικίας των	»	500.000
3) Μετά τήν συμπλήρωσιν τοῦ 18ου ἔτους τῆς ἡλικίας των	»	590.000

Εἰδικευμένοι

1) Μετά τήν συμπλήρωσιν τοῦ 19ου ἔτους τῆς ἡλικίας των καί ἀνεξαρτήτως χρόνου ἐργασίας εἰς ἐμπορ. κατάστημα ἢ τοῦ 18ου ἔτους καί ἑνός ἔτους χρόνου ἐργασίας	»	700.000
2) Διά τούς ἔχοντας συμπληρώσει χρόνον ἐργασίας ἀπό 1 - 2 ἐτῶν	»	750.000
3) Διά τούς ἔχοντας συμπληρώσει χρόνον ἐργασίας ἀπό 2 - 4 ἐτῶν	»	825.000

(*) ΕΕΔ 12, σελ. 806.
(**) ΕΕΔ 13, σελ. 437.

4) Διά τούς έχοντας συμπληρώσει χρόνον έργασίας άπό 4 - 6 έτών δρχ. 875.000
5) Διά τούς έχοντας συμπληρώσει χρόνον έργασίας άπό 6 - 8 έτών » 925.000
6) Διά τούς έχοντας συμπληρώσει χρόνον έργασίας άπό 8-10 έτών » 1.000.000
7) Διά τούς έχοντας συμπληρώσει χρόνον έργασίας άπό 10 - 12 έτών » 1.050.000
8) Διά τούς έχοντας συμπληρώσει χρόνον έργασίας άπό 12 - 14 έτών » 1.150.000
9) Διά τούς έχοντας συμπληρώσει χρόνον έργασίας άπό 14 - 16 έτών » 1.200.000
10) Διά τούς έχοντας συμπληρώσει χρόνον έργασίας άπό 16 - 18 έτών » 1.250.000
11) Διά τούς έχοντας συμπληρώσει χρόνον έργασίας άπό 18 - 20 έτών » 1.350.000
12) Διά τούς έχοντας συμπληρώσει χρόνον έργασίας άπό 20 έτών καί άνω » 1.400.000

Β' Γυναικών

1) Άμα τῇ προσλήψει των ἐφ' ὅσον ἔχουν ἡλικίαν 15 ἐτῶν » 375.000
2) Άμα τῇ προσλήψει των ἐφ' ὅσον ἔχουν ἡλικίαν 16 - 17 ἐτῶν » 460.000
3) Μετά τό 1ον ἔτος ἐργασίας καί ἐφ' ὅσον ἔχουν ἡλικίαν ἄνω τῶν 17 ἐτῶν » 575.000
4) Διά τάς ἐχούσας συμπληρώσει χρόνον ἐργασίας ἀπό 1 - 2 ἐτῶν » 650.000
5) Διά τάς ἐχούσας συμπληρώσει χρόνον ἐργασίας ἀπό 2 - 4 ἐτῶν » 750.000
6) Διά τάς ἐχούσας συμπληρώσει χρόνον ἐργασίας ἀπό 4 - 6 ἐτῶν » 800.000
7) Διά τάς ἐχούσας συμπληρώσει χρόνον ἐργασίας ἀπό 6 - 8 ἐτῶν » 850.000
8) Διά τάς ἐχούσας συμπληρώσει χρόνον ἐργασίας ἀπό 8-10 ἐτῶν » 900.000
9) Διά τάς ἐχούσας συμπληρώσει χρόνον ἐργασίας ἀπό 10 - 12 ἐτῶν » 950.000
10) Διά τάς ἐχούσας συμπληρώσει χρόνον ἐργασίας ἀπό 12 - 14 ἐτῶν » 1.000.000
11) Διά τάς ἐχούσας συμπληρώσει χρόνον ἐργασίας ἀπό 14 - 16 ἐτῶν » 1.050.000
12) Διά τάς ἐχούσας συμπληρώσει χρόνον ἐργασίας ἀπό 16 - 18 ἐτῶν » 1.100.000
13) Διά τάς ἐχούσας συμπληρώσει χρόνον ἐργασίας ἀπό 18 - 20 ἐτῶν » 1.150.000
14) Διά τάς ἐχούσας συμπληρώσει χρόνον ἐργασίας ἀπό 20 ἐτῶν καί ἄνω δρχ. 1.200.000

2. Οἱ μέχρι σήμερον καταβαλλόμενοι μηνιαῖοι μισθοί, ἐφ' ὅσον εἶναι ἀνώτεροι τῶν διά τῆς παρούσης καθοριζομένων, δέν δύνανται νά μειωθοῦν.

3. Ὅτι εἰς ἅπαν τό ὑπαλληλικόν προσωπικόν ἀπό 1ης Ἰουνίου 1953 καί παλαιότερον θά ἔλθει χορηγηθῇ αὔξησις ἐπί τῶν καταβαλλομένων αὐτῷ ἀποδοχῶν κατά τήν ἀνωτέρω ἡμερομηνίαν τοὐλάχιστον 15 %, εἰς τήν ὁποίαν συγχωνεύεται τό διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 ἀποφάσεως ἡμῶν χορηγηθέν προσωρινόν ἐπίδομα ἀκριβείας ζωῆς, ὡς τοῦτο μεταγενεστέρως ηὐξήθη καί ἐνεσωματώθη διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 27333/1954 ἡμετέρας ἀποφάσεως.

4. Ἡ ἰσχύς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀπό 1ης Μαρτίου 1954.

Ἡ παροῦσα, κοινοποιουμένη ἀπό τῆς ὑπογραφῆς της, θέλει δημοσιευθῆ διά τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Μαΐου 1954

—

27625/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περί καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ὑπαλληλικοῦ καί ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐν Ἑλλάδι ἀσφαλιστικῶν ἐπιχειρήσεων.

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ν.δ. 2510/1953.

2) Τήν ὑπογραφεῖσαν ἀπό 27.3.1954 συλλογικήν σύμβασιν ἐργασίας μεταξύ τῶν ἐν προκειμένῳ ἐνδιαφερομένων ἑκατέρωθεν ὀργανώσεων, δι' ἧς ρυθμίζονται ὡς κατωθι τά τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐν τῇ συμβάσει ταύτῃ ἀναφερομένων μισθωτῶν.

3) Τήν ὅλως ἐξαιρετικήν ἀνάγκην διά τήν ἄμεσον ἰσχύν καί ἐφαρμογήν τῆς ἐν λόγῳ συμβάσεως πρός ἄρσιν τῶν ἐκ τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς ἀμφισβητήσεως καί ἐκκρεμοτήτων μέχρι νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ τρόπου θέσεως εἰς ἐφαρμογήν τῶν ὑπογραφομένων συλλογικῶν συμβάσεων.

4) Σχετικήν ἐγκριτικήν ἀπόφασιν τῆς πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς ὑπ' ἀριθ. 17745/5.5.1954.

Ἀ π ο φ α σ ί ζ ο μ ε ν

1. Ὡς ἀσφαλιστικαί ἑταιρίαι, γραφεῖα ἤ ἐπιχειρήσεις νοοῦνται, διά τήν ἐφαρμογήν τῆς παρούσης, πάντα τά ἱδρύματα τά αὐτοτελῶς ἤ ὡς παραρτήματα ἑτέρων ἐπιχειρήσεων ἀσχολούμενα εἰς ἀσφαλιστικάς ἐργασίας, ἤτοι ἀσφαλιστικαί ἑταιρίαι παντός κλάδου, ἐκπρόσωποι μεσιτῶν Λόϋδς, ἐπιχειρήσεων ἀσφαλιστικῶν ἐργασιῶν, ἀσφαλιστικῶν γραφείων, γενικῶν πρακτορείων ἀσφαλιστικῶν, ἠμεδαπῶν ἤ ξένων, ἑταιριῶν, ὡς καί τά ὑποκαταστήματα πάντων τῶν ἀνωτέρω. Δέν ὑπάγονται εἰς τήν παροῦσαν οἱ ἐπαρχιακοί πράκτορες, μεσῖται, παραγωγοί καί οἱ πρός τούτους ἐξομοιούμενοι.

Ὡς ἀσφαλιστικοί ὑπάλληλοι, ὑπαγόμενοι εἰς τάς διατάξεις τῆς παρούσης, θεωροῦνται οἱ ἀνήκοντες εἰς τό κυρίως ὑπαλληλικόν προσωπικόν (ἤτοι λογισταί, ταμίαι, γραφεῖς κλπ.) τῶν ὡς ἄνω ἐπιχειρήσεων.

Ὡς εἰσπράκτορες νοοῦνται καί ἅπαντες οἱ

ἀπασχολούμενοι κυρίως εἰς ἐξωτερικὰς ὑπηρεσίας, ἤτοι εἰς εἰσπράξεις παρὰ Τραπεζῶν, πληρωμὰς φόρων, ἀνανεώσεις ἀσφαλιστηρίων συμβολαίων καὶ λοιπὰς συναφεῖς ἐργασίας.

Εἰς τὸ ὑπηρετικὸν προσωπικὸν ὑπάγονται οἱ κλητῆρες, θυρωροί, φύλακες, τηλεφωνηταὶ καὶ τηλεφωνήτριαι (ἐξαιροῦνται αἱ καθαρίστριαι).

Διασαφηνίζεται ὅτι διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις ἢ γραφεῖα ἐκεῖνα, ἅτινα ἀπασχολοῦνται καὶ εἰς ἄλλας ἐκτὸς ἀσφαλιστικῶν ἐργασίας, ὑπάλληλοι ἀσφαλιστικοί, ὑπαγόμενοι εἰς τὴν παροῦσαν, θεωροῦνται μόνον ἐκεῖνοι, οἵτινες ἀπασχολοῦνται ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ἐργασίαν τοῦ ἀσφαλιστικοῦ κλάδου τῶν ἐπιχειρήσεων ἢ γραφείων τούτων, τῶν λοιπῶν διεπομένων ὑπὸ τῶν οἰκείων συλλογικῶν συμβάσεων.

2. Τὰ κατώτατα ὅρια μηνιαίων μισθῶν τοῦ ὡς ἄνω προσωπικοῦ καθορίζονται κατὰ εἰδικότητας κατὰ φῦλον καὶ ἀναλόγως τῶν ἐτῶν ὑπηρεσίας παρὰ τῇ αὐτῇ ἢ παρ' ἄλλαις ἀσφαλιστικαῖς ἐπιχειρήσεσιν, ὡς ἀκολούθως :

Α'. Κατὰ τὴν πρόσληψιν καὶ ἡλικίας κάτω τῶν 20 ἐτῶν

Ἄρρενες ὑπάλληλοι	δρχ.	700.000
Θήλεις »	»	650.000
Εἰσπράκτορες	»	650.000
Ὑπηρετικὸν προσωπικὸν	»	600.000

Β'. Κατὰ τὴν πρόσληψιν καὶ ἡλικίας 20 ἐτῶν καὶ ἄνω

Ἄρρενες ὑπάλληλοι	δρχ.	800.000
Θήλεις »	»	750.000
Εἰσπράκτορες	»	750.000
Ὑπηρετικὸν προσωπικὸν	»	650.000

Γ'. Μετὰ συμπλήρωσιν 2ετοῦς ὑπηρεσίας (3ον ἔτος ὑπηρεσίας) καὶ ἡλικίας 20 ἐτῶν καὶ ἄνω

Ἄρρενες ὑπάλληλοι	δρχ.	1.000.000
Θήλεις »	»	800.000
Εἰσπράκτορες	»	800.000
Ὑπηρετικὸν προσωπικὸν	»	700.000

Δ'. Διὰ τὸ 4ον καὶ 5ον ἔτος ὑπηρεσίας καὶ ἡλικίας 20 ἐτῶν καὶ ἄνω

Ἄρρενες ὑπάλληλοι	δρχ.	1.100.000
Θήλεις »	»	1.000.000
Εἰσπράκτορες	»	900.000
Ὑπηρετικὸν προσωπικὸν	»	800.000

Ε'. Διὰ τὸ 6ον, 7ον, 8ον καὶ 9ον ἔτος ὑπηρεσίας

Ἄρρενες ὑπάλληλοι	δρχ.	1.300.000
Θήλεις »	»	1.100.000
Εἰσπράκτορες	»	1.050.000
Ὑπηρετικὸν προσωπικὸν	»	850.000

ΣΤ'. Διὰ τὸ 10ον, 11ον, 12ον, 13ον καὶ 14ον ἔτος ὑπηρεσίας

Ἄρρενες ὑπάλληλοι	δρχ.	1.550.000
Θήλεις »	»	1.250.000
Εἰσπράκτορες	»	1.200.000
Ὑπηρετικὸν προσωπικὸν	»	900.000

Ζ'. Διὰ τὸ 15ον, 16ον, καὶ 17ον ἔτος ὑπηρεσίας

Ἄρρενες ὑπάλληλοι	δρχ.	1.800.000
Θήλεις »	»	1.500.000
Εἰσπράκτορες	»	1.400.000
Ὑπηρετικὸν προσωπικὸν	»	1.000.000

Η'. Διὰ τὸ 18ον, 19ον καὶ 20ὸν ἔτος ὑπηρεσίας

Ἄρρενες ὑπάλληλοι	δρχ.	2.000.000
Θήλεις »	»	1.650.000
Εἰσπράκτορες	»	1.500.000
Ὑπηρετικὸν προσωπικὸν	»	1.150.000

Θ'. Διὰ τὸ 21ον ἕως καὶ 30ὸν ἔτος ὑπηρεσίας

Ἄρρενες ὑπάλληλοι	»	2.200.000
Θήλεις »	»	1.750.000
Εἰσπράκτορες	»	1.600.000
Ὑπηρετικὸν προσωπικὸν	»	1.200.000

Γ'. Δι' ὑπηρεσίαν ἄνω τῶν 30 ἐτῶν

Ἄρρενες ὑπάλληλοι	δρχ.	2.400.000
Θήλεις »	»	1.800.000
Εἰσπράκτορες	»	1.650.000
Ὑπηρετικὸν προσωπικὸν	»	1.250.000

3. Οἱ ὡς ἄνω βασικοὶ μισθοὶ προσαυξάνονται :

α) Δι' οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος ἐξ 100.000 δρχ. διὰ τὴν μὴ ἐργαζομένην σύζυγον καὶ κατὰ 50.000 δρχ. δι' ἕκαστον καὶ μέχρι τριῶν τέκνων, μὴ συμπληρωσάντων τὸ 20ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας των καὶ μὴ ἐργαζομένων.

Τοῦ ἀνωτέρω ἐπιδόματος τέκνων δικαιοῦνται καὶ αἱ θήλεις ἐργαζόμεναι, ἐφ' ὅσον, διατελοῦσαι ἐν χηρείᾳ ἢ διεζευγμέναι, συντηροῦσι τέκνα καὶ συντρέχουσιν αἱ ἀνωτέρω προϋποθέσεις.

β) Δι' ἐπιδόματος θέσεως τμηματάρχου 10ο/ο τοὐλάχιστον ἐπὶ τοῦ βασικοῦ μισθοῦ. Τοῦ ἐπιδόματος τούτου δικαιοῦνται οἱ κατέχοντες θέσιν διευθυντοῦ, ὡς ἐπίσης οἱ κατέχοντες θέσιν τμηματάρχου, ἀλλὰ εἰς μόνον καθ' ἕκαστον κλάδον ἀσφαλίσεως, ὡς καὶ ὁ κατέχων τὴν θέσιν τοῦ τμηματάρχου τοῦ Λογιστηρίου.

4. Ὁ κατὰ τὰ ἀνωτέρω κατὰ ἔτη ὑπηρεσίας καθορισμὸς τοῦ μηνιαίου μισθοῦ τοῦ ὑπαλληλικοῦ (τεχνικῶν ἢ μὴ κλάδων) καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ (πλὴν καθαριστριῶν) γίνεται ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὑπηρεσίας καὶ πραγματικῆς ἐργασίας παρὰ τῇ εἰς ἣν ὑπηρετεῖ ἐπιχειρήσει, προσαυξανόμενος καὶ κατὰ τὴν παρ' οἱᾳδήποτε ἄλλῃ ἀσφαλιστικῇ ἑταιρίᾳ, ἐπιχειρήσει ἢ γραφείῳ ἀσφαλιστικῷ, ὡς καθορίζονται ταῦτα ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 τῆς παρούσης, πραγματικὴν προϋπηρεσίαν εἰς ὁμοιόμορφα καθήκοντα, ἀναδρομικῶς μέχρι τοῦ πρώτου διορισμοῦ αὐτοῦ ὡς ἀσφαλιστικοῦ ὑπαλλήλου.

Ἡ προϋπηρεσία νεοπροσλαμβανομένων ὑπαλλήλων στηρίζεται ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ὑπεύθυνον αὐτῶν ἔγγραφον κατὰ τὴν πρόσληψιν δήλωσιν συνοδευομένην ὑπὸ τῶν ἀπαραιτήτων πιστοποιητικῶν αὐτῆς.

Ἐν περιπτώσει μετατάξεως τοῦ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ εἰς τὸ ὑπαλληλικὸν τῶν τεχνικῶν ἢ μὴ κλάδων τοιοῦτον, ὁ χρόνος ὑπηρεσίας αὐτοῦ ὡς ὑπαλλήλου θέλει ὑπολογισθῆ ἀπὸ τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἀνέλαβε πραγματικῶς ὑπηρεσίαν ὑπαλλήλου.

Προκειμένου περὶ μετατάξεως ὑπαλλήλου τῶν τεχνικῶν ἢ μὴ κλάδων εἰς τὸ ὑπηρετικὸν προσωπικόν, ὁ χρόνος ὑπηρεσίας αὐτοῦ θέλει ὑπολογισθῆ ἀπὸ τὸν χρόνον τοῦ πρώτου διορισμοῦ αὐτοῦ ὡς ἀσφαλιστικοῦ ὑπαλλήλου.

Ὁ ὡς ἄνω ὑπολογισμὸς τῶν ἐτῶν προϋπηρεσίας λογίζεται μόνον διὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ μισθοῦ. Πάντως, διὰ τὸν ἀνωτέρω ὑπολογισμὸν τῶν ἐτῶν προϋπηρεσίας δὲν θὰ λογίζηται ὁ διανυθεὶς τυχὸν μεταξὺ ἀπολύσεως καὶ

έπαναδιορισμού χρόνος έκτὸς ὑπηρεσίας. Ἐπίσης ὡς προϋπηρεσία παρ' ἄλλῃ τινὶ ἀσφαλιστικῇ ἐπιχειρήσει ἢ γραφείῳ ἀσφαλιστικῷ, ὡς καθορίζονται ταῦτα ἐν § 1 τῆς παρούσης, θὰ λογίζηται καὶ ὁ διὰ τὰς ἐν τῇ ἡμεδαπῇ λειτουργούσας τοιαύτας ξένας ἀσφαλιστικὰς ἑταιρίας χρόνος, ὡς καὶ ἡ προϋπηρεσία παρ' ὑποκαταστήμασι ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, ἐν Ἑλλάδι ἐδρευουσῶν ἀσφαλιστικῶν ἑταιριῶν, ἐπιχειρήσεων ἢ γραφείων ἀσφαλιστικῶν, ὡς ἐπίσης καὶ τοιοῦτος χρόνος, προκειμένου περὶ προϋπηρεσίας παρ' ὑποκαταστήμασι λειτουργοῦντι ἐν τῇ ἡμεδαπῇ, ξένης λειτουργούσης ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἀσφαλιστικῆς ἐπιχειρήσεως καὶ ὑπηρετοῦντες σήμερον παρ' ὑποκαταστήμασι, λειτουργοῦντι ἐν τῇ ἡμεδαπῇ τῆς ἐν λόγῳ ἀσφαλιστικῆς ἐπιχειρήσεως.

5. Ὑπάλληλοι, ἀνεξαρτήτως φύλου, ταξιδεύοντες ἐκτὸς τῆς συνήθους ἕδρας αὐτῶν, δι' ἐργασίαν τοῦ γραφείου, λαμβάνουν πλὴν τῶν ὁδοιπορικῶν των ἐξόδων καὶ κατ' ἐλάχιστον ὅριον ἡμερησίαν ἀποζημίωσιν, ἴσην πρὸς τὸ 1/25 τοῦ μισθοῦ αὐτῶν, ηὐξημένον κατὰ 25 ο/ο καὶ ἐφ' ὅσον ἀπομακρύνονται πέραν τῶν 40 χιλιομέτρων ἐκτὸς τῆς ἕδρας των.

6. Οἱ ὅροι τῆς παρούσης ἰσχύουν ἐπὶ τοῦ ὑπαλληλικοῦ τεχνικῶν ἢ μὴ κλάδων καὶ ὑπηρετικοῦ τοιούτου πασῶν τῶν ἐν Ἑλλάδι λειτουργουσῶν ξένων ἢ ἡμεδαπῶν ἀσφαλιστικῶν ἑταιριῶν παντὸς κλάδου ἀσφαλιστικῶν ἐπιχειρήσεων, ἀσφαλιστικῶν γραφείων, γενικῶν πρακτορείων ἀσφαλιστικῶν ἑταιριῶν, ξένων ἢ ἡμεδαπῶν, ὡς καὶ ὑποκαταστημάτων αὐτῶν.

7. Τῆς παρούσης ἐξαιροῦνται ἐκεῖνοι τοῦ ὑπαλληλικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ, οἵτινες ἀπασχολοῦνται μέχρι 3 1/2 ἢ 4, ἀναλόγως τῆς 7ώρου ἢ 8ώρου ἐργασίας, ὡρῶν ἡμερησίως. Διὰ τοὺς ὑπαλλήλους τούτους ἰσχύουν κατ' ἀναλογίαν πᾶσαι αἱ ἀνωτέρω, ὅσαν ἀφορῶ τὰς ἀπολαυὰς αὐτῶν διὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπασχολήσεώς των.

8. Αἱ κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης καταβαλλόμεναι ἀποδοχαί, ἐφ' ὅσον εἶναι κατώτεραι τῶν ὡς ἄνω καθοριζομένων, προσαρμόζονται πρὸς ταύτας, ἐὰν δὲ εἶναι ἀνώτεραι διατηροῦνται, μὴ ἐπιτρεπομένης τῆς μειώσεώς των.

Εἰς τὰς ὡς ἄνω καθοριζομένας ἀπυδοχὰς συγχωνεύεται ἀπὸ 1.3.1954 τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 ἀποφάσεως ἡμῶν προβλεπόμενον ἐπίδομα ἀκριβείας ζωῆς, ὡς τοῦτο ηὐξήθη καὶ ἐνεσωματώθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 27333/1954 ἡμετέρας ἀποφάσεως. Ὁμοίως συγχωνεύεται καὶ τὸ ἐπίδομα λόγῳ τυχὸν πολεμικῆς ὑπηρεσίας εἰς τὴν ζώνην τῶν πρόσω.

9. Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀπὸ 1ης Μαρτίου 1954.

Ἡ παροῦσα, κοινοποιουμένη ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς της, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Μαΐου 1954

—

27620/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν ὁδηγῶν καὶ εἰσπρακτόρων τῶν ἰδιωτικῶν ἀστικῶν λεωφορείων Ἀθηνῶν - Πειραιῶς - Περιχώρων.

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1. Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 12 τοῦ ν.δ/τος 2510/1953.

2. Τὴν ὑπογραφεῖσαν ἀπὸ 5.4.1954 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας μεταξὺ τῶν ἐν προκειμένῳ ἐνδιαφερομένων ἑκατέρωθεν ὀργανώσεων, δι' ἧς ρυθμίζονται ὡς κάτωθι τὰ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐν τῇ συμβάσει ταύτῃ ἀναφερομένων μισθωτῶν.

3. Τὴν ὅλως ἐξαιρετικὴν ἀνάγκην διὰ τὴν ἄμεσον ἰσχὺν καὶ ἐφαρμογὴν τῆς ἐν λόγῳ συμβάσεως πρὸς ἄρσιν τῶν ἐκ τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς ἀμφισβητήσεων καὶ ἐκκρεμοτήτων μέχρι νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ τρόπου θέσεως εἰς ἐφαρμογὴν τῶν ὑπογραφομένων συλλογικῶν συμβάσεων.

4. Σχετικὴν ἐγκριτικὴν ἀπόφασιν τῆς πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς ὑπ' ἀριθ. 17745/3.5.1954.

Ἀ π ο φ α σ ί ζ ο μ ε ν

Α'. Καθορίζομεν τὰ τῆς ἀμοιβῆς τῶν ὁδηγῶν καὶ εἰσπρακτόρων τῶν ἰδιωτικῶν ἀστικῶν λεωφορείων Ἀθηνῶν — Πειραιῶς — Περιχώρων τῆς ἀστικῆς περιοχῆς Ἀθηνῶν—Πειραιῶς, ὡς αὕτη ὁρίζεται εἰς τὴν § 3 τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ν. 2119/1952, ὡς ἕπεται:

1. Τὰ κατώτατα ὅρια μηνιαίων βασικῶν μισθῶν τῶν ὁδηγῶν καὶ εἰσπρακτόρων τῶν ἰδιωτικῶν λεωφορείων Ἀθηνῶν—Πειραιῶς—Περιχώρων καθορίζονται ὡς ἀκολούθως:

α) Ὁδηγὸς δρχ. 1.270.000
β) Εἰσπράκτωρ » 1.000.000

2. Οἱ ἀνωτέρω βασικοὶ μισθοὶ προσαυξάνονται διὰ τῶν ὑπὸ τῶν οἰκείων ἐν ἰσχύϊ διατάξεων προβλεπομένων ἐπιδομάτων, λόγῳ πολυετοῦς ὑπηρεσίας καὶ οἰκογενειακῶν βαρῶν, ὑπὸ τοὺς ἐν αὐταῖς ὅρους καὶ προϋποθέσεις.

3. Εἰς τὰ κατὰ τὰ ἄνω καθοριζόμενα κατώτατα ὅρια μηνιαίων βασικῶν μισθῶν συγχωνεύεται ἡ διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 29149/1953 (Φ.Ε.Κ. 133 τεῦχος Β' τῆς 11.6.1953) καὶ 46256/1953 (Φ.Ε.Κ. 186, τεῦχ. Β' τῆς 29.8.1953) ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας χορηγηθεῖσα εἰς τοὺς περὶ ὧν ἡ παροῦσα μισθωτοὺς αὔξησις, ὡς καὶ τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 ὁμοίας χορηγηθὲν προσωρινὸν ἐπίδομα ἀκριβείας ζωῆς, ὡς τοῦτο ηὐξήθη καὶ ἐνεσωματώθη εἰς τὰς τακτικὰς ἀποδοχὰς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 27333/1954 ἀποφάσεως.

4. Εἰδικῶς κατὰ τὴν καταβολὴν τῶν δώρων ἑορτῶν εἰς τοὺς ἀνωτέρω μισθωτοὺς ὁρίζεται ὅτι αἱ κατὰ τὰ ὡς ἄνω ἀποδοχαὶ πρὸς κάλυψιν τῆς ἐκ τοῦ 25% λόγῳ νυκτερινῆς ἐργασίας καὶ 75% λόγῳ ἐργασίας Κυριακῶν καὶ ἐξαιρεσίμων ἑορτῶν ἀπαιτήσεως τῶν μισθωτῶν διὰ τὸν προσδιορισμὸν τοῦ ὀφειλομένου λόγῳ δώρου ποσοῦ προσαυξάνονται κατὰ δώδεκα ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν (12%), δι' οὗ ποσοστοῦ ἐξαντλεῖται ἡ ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης ἀπαίτησις τῶν μισθωτῶν.

5. Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀπὸ 10ης Μαρτίου 1954.

Ἡ παροῦσα, κοινοποιουμένη ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς της, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10ῃ Μαΐου 1954

—

24624/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τῶν πρακτο-

ρεσιακῶν ὑπαλλήλων καὶ κλητήρων ποντοπλοΐας.

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν :

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ν. δ. 2510/1953.

2) Τὴν ὑπογραφεῖσαν ἀπὸ 12.4.1954 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας μεταξὺ τῶν ἐν προκειμένῳ ἐνδιαφερομένων ἑκατέρωθεν ὀργανώσεων, δι' ἧς ρυθμίζονται ὡς κάτωθι τὰ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐν τῇ συμβάσει ταύτῃ ἀναφερομένων μισθωτῶν.

3) Τὴν ὅλως ἐξαιρετικὴν ἀνάγκην διὰ τὴν ἄμεσον ἰσχὺν καὶ ἐφαρμογὴν τῆς ἐν λόγῳ συμβάσεως πρὸς ἄρσιν τῶν ἐκ τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς ἀμφισβητήσεως καὶ ἐκκρεμοτήτων μέχρι νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ τρόπου θέσεως εἰς ἐφαρμογὴν τῶν ὑπογραφομένων συλλογικῶν συμβάσεων.

4) Σχετικὴν ἐγκριτικὴν ἀπόφασιν τῆς πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς ὑπ' ἀριθ. 17745/5.5.1954.

Ἀποφασίζομεν

1. Καθορίζομεν τὰ κατώτατα ὅρια μισθῶν τῶν πρακτορειακῶν ὑπαλλήλων καὶ κλητήρων ποντοπλοΐας ὡς ἀκολούθως :

α) Μαθητευομένων ἡλικίας μέχρι 17 ἐτῶν κατὰ τὴν προσληψίν των	δρχ.	500.000
β) Μαθητευομένων μετὰ τὴν συμπλήρωσιν ἑνὸς ἔτους ὑπηρεσίας	»	600.000
γ) Μαθητευομένων ἄνω τῶν 18 καὶ μέχρις 20 ἐτῶν	»	800.000
δ) Ὑπαλλήλων 20 ἐτῶν καὶ ἄνω τὸ πρῶτον προσλαμβανομένων	»	1.000.000
ε) Κλητήρων ἄνω τῶν 19 ἐτῶν	»	800.000
στ) Κλητήρων κάτω τῶν 19 ἐτῶν	»	600.000

2. Πέραν τῶν ἀνωτέρω ὁρίων οἱ μισθοὶ καθορίζονται δι' ἀμοιβαίας συμφωνίας ἐργοδότου καὶ μισθωτῶν.

3. Αἱ μέχρι σήμερον καταβαλλόμεναι ἀποδοχαί, ἐφ' ὅσον εἶναι ἀνώτεραι τῶν διὰ τῆς παρούσης προβλεπομένων, δὲν δύνανται νὰ μειωθοῦν.

4. Ὅτι εἰς ἅπαντας τοὺς μισθωτοὺς θέλει καταβληθῇ αὔξησις ἐπὶ τῶν καταβαλλομένων κατὰ τὴν 9ην Ἀπριλίου 1953 ἀποδοχῶν ὡς κατωτέρω.

α) Διὰ τὸ τμῆμα μισθοῦ μέχρις 1.500.000 ποσοστὸν 27 %.

β) Διὰ τὸ τμῆμα μισθοῦ ἀπὸ 1.500.000 — 2.250.000 ποσοστὸν 20 %.

γ) Διὰ τὸ τμῆμα μισθοῦ ἀπὸ 2.250.001 — 3.000.000 ποσοστὸν 15 %.

δ) Διὰ τὸ πέραν τῶν 3.000.000 τμῆμα μισθοῦ οὐδεμία προσαύξησις παρέχεται.

2) Διὰ τοὺς ἔχοντας συμπληρώσει χρόνον ἐργασίας ἀπὸ 1 - 2 ἐτῶν	δρχ.	750.000
3) Διὰ τοὺς ἔχοντας συμπληρώσει χρόνον ἐργασίας ἀπὸ 2 - 4 ἐτῶν	»	825.000
4) Διὰ τοὺς ἔχοντας συμπληρώσει χρόνον ἐργασίας ἀπὸ 4 - 6 ἐτῶν	δρχ.	875.000
5) Διὰ τοὺς ἔχοντας συμπληρώσει χρόνον ἐργασίας ἀπὸ 6 - 8 ἐτῶν.	»	925.000
6) Διὰ τοὺς ἔχοντας συμπληρώσει χρόνον ἐργασίας ἀπὸ 8 - 10 ἐτῶν	»	1.000.000
7) Διὰ τοὺς ἔχοντας συμπληρώσει χρόνον ἐργασίας ἀπὸ 10 - 12 ἐτῶν	»	1.050.000
8) Διὰ τοὺς ἔχοντας συμπληρώσει χρόνον ἐργασίας ἀπὸ 12 - 14 ἐτῶν	»	1.150.000
9) Διὰ τοὺς ἔχοντας συμπληρώσει χρόνον ἐργασίας ἀπὸ 14 - 16 ἐτῶν	»	1.200.000
10) Διὰ τοὺς ἔχοντας συμπληρώσει χρόνον ἐργασίας ἀπὸ 16 - 18 ἐτῶν	»	1.250.000
11) Διὰ τοὺς ἔχοντας συμπληρώσει χρόνον ἐργασίας ἀπὸ 18 - 20 ἐτῶν	»	1.350.000
12) Διὰ τοὺς ἔχοντας συμπληρώσει χρόνον ἐργασίας ἀπὸ 20 ἐτῶν καὶ ἄνω	»	1.400.000

Β'. Γυναικῶν

1) Ἅμα τῇ προσλήψει των ἐφ' ὅσον ἔχουν ἡλικίαν 15 ἐτῶν	δρχ.	375.000
2) Ἅμα τῇ προσλήψει των ἐφ' ὅσον ἔχουν ἡλικίαν 16 - 17 ἐτῶν	»	460.000
3) Μετὰ τὸ πρῶτον ἔτος ἐργασίας καὶ ἐφ' ὅσον ἔχουν ἡλικίαν ἄνω τῶν 17 ἐτῶν	»	575.000
4) Διὰ τὰς ἐχούσας συμπληρώσει χρόνον ἐργασίας ἀπὸ 1 - 2 ἐτῶν	»	650.000
5) Διὰ τὰς ἐχούσας συμπληρώσει χρόνον ἐργασίας ἀπὸ 2 - 4 ἐτῶν	»	750.000
6) Διὰ τὰς ἐχούσας συμπληρώσει χρόνον ἐργασίας ἀπὸ 4 - 6 ἐτῶν	»	800.000
7) Διὰ τὰς ἐχούσας συμπληρώσει χρόνον ἐργασίας ἀπὸ 6 - 8 ἐτῶν	»	850.000
8) Διὰ τὰς ἐχούσας συμπληρώσει χρόνον ἐργασίας ἀπὸ 8 - 10 ἐτῶν	»	900.000
9) Διὰ τὰς ἐχούσας συμπληρώσει χρόνον ἐργασίας ἀπὸ 10 - 12 ἐτῶν	»	950.000
10) Διὰ τὰς ἐχούσας συμπληρώσει χρόνον ἐργασίας ἀπὸ 12 - 14 ἐτῶν	»	1.000.000
11) Διὰ τὰς ἐχούσας συμπληρώσει χρόνον ἐργασίας ἀπὸ 14 - 16 ἐτῶν	»	1.050.000
12) Διὰ τὰς ἐχούσας συμπληρώσει χρόνον ἐργασίας ἀπὸ 16 - 18 ἐτῶν	»	1.100.000
13) Διὰ τὰς ἐχούσας συμπληρώσει χρόνον ἐργασίας ἀπὸ 18 - 20 ἐτῶν	»	1.150.000
14) Διὰ τὰς ἐχούσας συμπλη-		

ρώσει χρόνον ἐργασίας ἀπὸ 20 ἐτῶν καὶ ἄνω δρχ. 1.200.000

2. Οἱ μέχρι σήμερον καταβαλλόμενοι μηνιαῖοι μισθοί, ἐφ' ὅσον εἶναι ἀνώτεροι τῶν διὰ τῆς παρούσης καθοριζομένων, δὲν δύνανται νὰ μειωθοῦν.

3. Ὅτι εἰς ἅπαν τὸ ὑπαλληλικὸν προσωπικὸν ἀπὸ 1ης Ἰουνίου 1953 καὶ παλαιότερον θέλει χορηγηθῆ αὔξησις ἐπὶ τῶν καταβαλλομένων αὐτῷ ἀποδοχῶν κατὰ τὴν ἀνωτέρω ἡμερομηνίαν, τοὐλάχιστον 15 ο/ο, εἰς τὴν ὁποίαν συγχωνεύεται τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 ἀποφάσεως ἡμῶν χορηγηθὲν προσωρινὸν ἐπίδομα ἀκριβείας ζωῆς, ὡς τοῦτο μεταγενεστέρως ηὐξήθη καὶ ἐνσωματώθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 27333/1954 ἡμετέρας ἀποφάσεως.

4. Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀπὸ 1ης Μαρτίου 1954.

Ἡ παροῦσα, κοινοποιουμένη ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς της, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Μαΐου 1954

—

27308/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ βιβλιοθετείων Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ Περιχώρων.

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 12 τοῦ ν.δ. 2510/1953.

2) Τὴν διαπιστωθεῖσαν, μετὰ μακρὰς διαπραγματεύσεις, ἀσυμφωνίαν τῶν ἐν προκειμένῳ ἐνδιαφερομένων ἑκατέρωθεν ὀργανώσεων διὰ τὴν σύναψιν συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας· καὶ

3) Τὴν ὅλως ἐξαιρετικὴν ἀνάγκην ταχείας ρυθμίσεως τῆς προκειμένης διαφορᾶς μέχρι νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ περὶ ὑποχρεωτικῆς διαιτησίας τῶν συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας θεσμοῦ.

4) Σχετικὴν ἐγκριτικὴν ἀπόφασιν τῆς πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς ὑπ' ἀριθ. 17743/5.5.1954.

Ἀποφασίζομεν

1. Ὅπως προσωρινῶς καὶ μέχρις ἐπιλύσεως ὑπὸ τῶν οἰκείων ὀργάνων διαιτησίας τῆς ὑφισταμένης συλλογικῆς διαφορᾶς ἐργασίας ἢ συνάψεως συλλογικῆς συμβάσεως, ρυθμιζούσης ταύτην, χορηγηθῇ ἀπὸ 16ης Μαρτίου 1954 εἰς τὸ ἐργατοτεχνικὸν προσωπικὸν τῶν βιβλιοθετείων Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ Περιχώρων αὔξησις ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν 9ην Ἀπριλίου 1953 καταβαλλομένων αὐτῷ ἀποδοχῶν, ὡς ἀκολούθως:

α) Διὰ τὸ προσωπικὸν ἐν γένει τὸ μὴ ἔχον συμπεπληρωμένην διετῆ παρὰ τῷ αὐτῷ ἢ ἑτέρῳ ἐργοδότῃ προϋπηρεσίαν αὔξησις 15ο/ο καὶ

β) Διὰ τὸ προσωπικὸν τὸ ἔχον συμπεπληρωμένην διετῆ προϋπηρεσίαν, διὰ μὲν τὸ τμῆμα μηνιαίων ἀποδοχῶν μέχρις ἑνὸς ἑκατομμυρίου πεντακοσίων χιλιάδων (1.500.000) δραχ. ἢ ἡμερομισθίου μέχρι πεντήκοντα χιλιάδων (50.000) δρχ. παρέχεται αὔξησις ἐξ εἴκοσι πέντε τοῖς ἑκατὸν (25 ο/ο), διὰ δὲ τὸ τμῆμα μηνιαίων ἀποδοχῶν ἀπὸ ἑνὸς ἑκατομμυρίου πεντακοσίων χιλιάδων μιᾶς (1.500.001) δραχ. μέχρι τριῶν ἑκατομμυρίων (3.000.000) δραχ. ἢ ἡμερομισθίου ἀπὸ πεντήκοντα χιλιάδων μιᾶς (50.001) δραχ. μέχρις ἑκατὸν χιλιάδων (100.000) δρχ. παρέχεται αὔξησις ἐξ εἴκοσιν ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν (20 ο/ο).

2. Διὰ τῆς αὐτῆς κατὰ τὴν § 1 αὐξήσεως καὶ ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς συνδρομῆς τῶν ἐν αὐτῇ προϋποθέσεων προσαυξάνονται ἀπὸ 16 Μαρτίου 1954 οἱ κατὰ τὴν 9ην Ἀπριλίου 1953 ἰσχύοντες βασικοὶ μηνιαῖοι μισθοὶ ἢ ἡμερομίσθια τοῦ ὡς ἄνω προσωπικοῦ, ὡς ταῦτα ἔχουν διαμορφωθῆ ἐπὶ τῇ βάσει συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἢ πράξεων τῆς Διοικήσεως ἐν γένει. Ἡ αὔξησις αὕτη ἐνσωματοῦται εἰς τοὺς βασικοὺς μηνιαίους μισθοὺς ἢ ἡμερομίσθια.

3) Εἰς τὰς κατὰ τὰς §§ 1 καὶ 2 αὐξήσεις συγχωνεύεται ἀπὸ 16 Μαρτίου 1954 τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 ἡμετέρας ἀποφάσεως χορηγηθὲν ἐπίδομα ἀκριβείας, ὡς τοῦτο προσηυξήθη καὶ ἐνσωματώθη εἰς τὰς ταμικὰς ἀποδοχὰς δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 27333/1954 ἀποφάσεως ἡμῶν, ὡς ἐπίσης συγχωνεύεται καὶ πᾶσα ἑτέρα αὔξησις οἰκειοθελῶς χορηγηθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου πρὸς τὸ προσωπικὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς 9ης Ἀπριλίου 1953 καὶ ἐφεξῆς.

Ἡ παροῦσα, κοινοποιουμένη ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς της, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Μαΐου 1954

—

27623/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἠλεκτροτεχνιτῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργοστασίων Πειραιῶς.

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ν.δ. 2510/1953.

2) Τὴν ὑπογραφεῖσαν ἀπὸ 5.4.1954 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας μεταξὺ τῶν ἐν προκειμένῳ ἐνδιαφερομένων ἑκατέρωθεν ὀργανώσεων, δι' ἧς ρυθμίζονται ὡς κάτωθι τὰ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐν τῇ συμβάσει ταύτῃ ἀναφερομένων μισθωτῶν.

3) Τὴν ὅλως ἐξαιρετικὴν ἀνάγκην διὰ τὴν ἄμεσον ἰσχὺν καὶ ἐφαρμογὴν τῆς ἐν λόγῳ συμβάσεως πρὸς ἄρσιν τῶν ἐκ τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς ἀμφισβητήσεων καὶ ἐκκρεμοτήτων μέχρι νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ τρόπου θέσεως εἰς ἐφαρμογὴν τῶν ὑπογραφομένων συλλογικῶν συμβάσεων.

4) Σχετικὴν ἐγκριτικὴν ἀπόφασιν τῆς πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς ὑπ' ἀριθ. 17745/5.5.1954.

Ἀποφασίζομεν

Καθορίζομεν τὰ κατώτατα ὅρια μηνιαίων μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων τῶν ἠλεκτροτεχνιτῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργοστασίων Πειραιῶς κατὰ κατηγορίας ὡς ἀκολούθως:

Α' Ἠλεκτροτεχνιτῶν κεκτημένων ἄδειαν Α', Γ', Δ' καὶ ΣΤ' εἰδικότητος συμφώνως τῷ ν. 6423/1934 καὶ τῶν εἰς ἐκτέλεσιν τούτου ἐκδοθέντων διαταγμάτων.

1) Ἀπὸ τῆς ἀποκτήσεως τῆς ἀδείας τεχνίτου μιᾶς τῶν ἀνωτέρω εἰδικοτήτων καὶ μέχρι συμπληρώσεως ὑπηρεσίας 3 ἐτῶν μηνιαῖος μισθὸς δρχ. 1.000.000

2) Από 3 ετών έως 7 ετών μηνιαίος μισθός δρχ. 1.125.000

3) Από 7 ετών και άνω υπηρεσίαν μηνιαίος μισθός » 1.250.000

Β' Αρχιτεχνιτών

Ούτοι εφ' όσον είναι κάτοχοι της κατά τά άνωτέρω άδείας αρχιτεχνίτου και ασχολούνται εις θέσιν αρχιτεχνίτου θά λαμβάνουν τούς διά τούς ηλεκτροτεχνίτας καθορισθέντας ώς άνω μισθούς ηυξημένους κατά 5 ο/ο (πέντε επί τοίς έκατόν).

Γ' Εργοδηγοί

Ούτοι εφ' όσον κέκτηνται άδειαν εργοδηγού μιάς των Α', Γ', Δ' και ΣΤ' ειδικοτήτων και εργάζονται εις θέσιν εργοδηγού θά λαμβάνουν τούς διά τούς ηλεκτροτεχνίτας καθορισθέντας ώς άνω μισθούς ηυξημένους κατά 10 ο/ο (δέκα επί τοίς έκατόν).

Οι ώς άνω καθορισθέντες βασικοί μισθοί των ηλεκτροτεχνιτών, αρχιτεχνιτών και εργοδηγών προσαυξάνονται δι' επιδόματος πολυετούς υπηρεσίας 5 ο/ο (πέντε επί τοίς έκατόν) δι' έκαστην πενταετίαν πραγματικής υπηρεσίας διανυθείσης από της εισόδου των εις ηλεκτροτεχνικόν κλάδον. Εις τόν άνωτέρω χρόνον δέν υπολογίζονται τά πρώτα δύο έτη μαθητείας. Τό επίδομα τούτο χορηγείται μέχρι 5 πενταετιών.

Δ' Βοηθοί

1. Διά τό πρώτον και δεύτερον έτος από της αποκτήσεως της άδειας βοηθού και

α) εφ' όσον άγει ηλικίαν κάτω των 20 ετών ημερομίσθιον δρχ. 29.000

β) εφ' όσον έχει συμπληρώσει τό 20όν έτος ημερομίσθιον » 31.500

2. Διά τό 3ον έτος από της αποκτήσεως της άδειας βοηθού » 34.500

3. Διά τό 4ον έτος από της αποκτήσεως της άδειας βοηθού » 37.500

Ώς βοηθοί νοούνται οι κάτοχοι άδειών εκ των προβλεπομένων υπό των άρθρων 8 και 10 του από 18/19 Φεβρουαρίου 1936 και άρθρ. 10 του από 25.5.1938 ν. δ/τος των δυνάμει του ν. 6422/1934 εκδοθέντων και εργαζόμενοι υπό τάς διαταγάς ιδιούχων ηλεκτροτεχνιτών

Ε' Μαθητευόμενοι

1) Διά τό 1ον και 2ον έτος μαθητείας δρχ. 12.000

2) Διά τό 3ον έτος μαθητείας » 16.000

2) Οι μέχρι σήμερον καταβαλλόμενοι μηνιαίοι μισθοί και ημερομίσθια δέν δύνανται νά μειωθώσιν, εφ' όσον είναι άνώτεροι των διά της παρούσης καθοριζομένων.

3) Εις άπαντας τούς μισθωτούς των άνωτέρω κατηγοριών θέλει καταβληθή αύξησις επί των καταβαλλομένων αύτοίς αποδοχών κατά την 9ην Απριλίου 1953 διά μέν τό τμήμα μισθού μέχρις 1.500.000 και ημερομισθίου μέχρις 60.000 δρχ. 25 ο/ο (είκοσι πέντε επί τοίς έκατόν), διά δέ τό πέραν τού 1.500.000 τμήμα μισθού και 60.000 δραχμών ημερομισθίου 20 ο/ο (είκοσιν επί τοίς έκατόν).

Εις την άνωτέρω αύξησιν συγχωνεύεται τό διά της υπ' αριθ. 41100/1953 αποφάσεως ημών χορηγηθέν προσωρινόν επίδομα ακριβείας, ώς τούτο ηυξήθη και ενεσωματώθη διά της υπ' αριθ. 27333/1954 ημετέρας αποφάσεως, ώς και πάσα τυχόν εξ ιδίας πρωτοβουλίας του εργοδότου χορηγηθείσα μετά την 9ην Απριλίου 1953 αύξησιν.

Εν τη ώς άνω εννοία «καταβαλλόμεναι αποδοχαί» δέν περιλαμβάνονται τά τυχόν οικειοθελώς διδόμενα ποσά τά εξαιρούμενα εκ της ειδικής αποδόσεως των λαμβανόντων ταύτα, ώς π.χ. ποσοστά βάσει της παραγωγής ή της οικονομίας ύλης ή της ταχύτητος εκτελέσεως έργου κλπ.

4) Οι μηνιαίοι μισθοί μετά των ώς άνω χορηγουμένων προσαυξήσεων των μισθωτών των κατηγοριών Α', Β', Γ', αύξάνονται δι' οικογενειακού επιδόματος 10 ο/ο διά την σύζυγον και 5 ο/ο δι' έκαστον και μέχρι τριών τέκνων, εφ' όσον τά εκ τούτων άρρενα είναι ηλικίας κάτω των 18 ετών και δέν εργάζονται, τά δέ θήλεα είναι κάτω των 20 ετών, άγαμα και δέν εργάζονται.

5) Η προϋπηρεσία αποδεικνύεται διά πιστοποιητικών των απασχολησάντων εργοδοτών θεωρουμένων παρά της επαγγελματικής οργανώσεως, εις ην ανήκουν (εργοδόται), έλλειψει δέ τοιαύτης υπό του εις ό ανήκουν Επιμελητηρίου.

6) Η ισχύς της παρούσης άρχεται από 10ης Μαρτίου 1954.

Η παρούσα, κοινοποιουμένη από της υπογραφής της, θέλει δημοσιευθή διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως.

Εν Αθήναις τη 10 Μαΐου 1954

ΣΥΣΤΑΣΙΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

(ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟΝ ΤΟΥ ΨΗΦΙΣΘΕΝΤΟΣ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΟΣ ΚΑΙ Η ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ)

ΕΚΔΟΣΙΣ "ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ"
ΑΘΗΝΑΙ, 15 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1954

ΣΥΣΤΑΣΙΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ(*)

(Διατάξεις και περί καταγγελίας σχέσεως εργασίας και εφεδρικών επιδομάτων)

ΝΟΜΟΘ. ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί συστάσεως Οργανισμού Απασχολήσεως και Ασφαλίσεως Ανεργίας.

Έχοντες υπ' όψιν τας διατάξεις του άρθρου 35 του Συντάγματος και την από 27 Ιουλίου 1954 σύμφωνον γνώμην της κατά την § 2 του αυτού άρθρ. 35 Ειδικής Επιτροπής εκ Βουλευτών, προτάσει του Ημετέρου Υπουργικού Συμβουλίου, αφεφασίσαμεν και διατάσσομεν:

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι

Υπηρεσίαι Οργανισμού και αντικείμενον αρμοδιότητος

Άρθρον 1

Σύστασις, επωνυμία, χαρακτηρισμός

1. Συνιστάται «Οργανισμός Απασχολήσεως και Ασφαλίσεως Ανεργίας» ως Νομικόν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου, αναφερόμενος εφεξής ως Οργανισμός και διοικούμενος κατά τας διατάξεις του παρόντος.

2. Σκοπός της Υπηρεσίας είναι κατά κύριον λόγον η ανάπτυξις του βαθμού της απασχολήσεως διά κινητοποιήσεως του διαθεσίμου εργατικού δυναμικού, προς εξυπηρέτησιν των μισθωτών και των εργοδοτών.

Άρθρον 2

Αντικείμενα αρμοδιότητος του Οργανισμού

1. Ο Οργανισμός είναι όργανον εφαρμογής της πολιτικής απασχολήσεως του Υπουργείου Εργασίας και ειδικώτερον φορείς:

α) Διά την εξεύρεσιν εργασίας εις τους αιτουμένους απασχόλησιν.

β) Διά την επαγγελματικήν εκπαίδευσιν των εργαζομένων.

γ) Διά τον επαγγελματικόν προσανατολισμόν των εργαζομένων.

δ) Διά την ανάπτυξιν του θεσμού της μαθητείας.

ε) Διά την ασφάλισιν κατά του κινδύνου της ανεργίας, και

στ) Διά την καταβολήν των επιδομάτων στρατεύσεως του ν. 2054/1952 «περί τροποποιήσεως της περί των στρατευομένων μισθωτών νομοθεσίας».

2. Ο Υπουργός Εργασίας εξουσιοδοτείται, όπως δι' αποφάσεων αυτού αναθέτη εις τον Οργανισμόν τοιούτον και άλλα αντικείμενα ρυθμίσεως της αγοράς εργασίας.

Άρθρον 3

Διοίκησις του Οργανισμού

1. Ο Οργανισμός διοικείται υπό εννεαμελούς Διοικητικού Συμβουλίου (Δ.Σ.) αποτελουμένου:

α) Εκ τριών ανωτέρων δημοσίων υπαλλήλων.

β) Εκ δύο αντιπροσώπων των μισθωτών.

γ) Εκ δύο αντιπροσώπων των εργοδοτών και

δ) Εκ δύο επιστημόνων.

2. Τα μέλη του Συμβουλίου μετ' ισαρίθμων αναπληρωτών διορίζονται δι' αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας επί τετραετεί θητεία. Τα υπό στοιχεία β' και γ' μέλη ορίζονται μετά γνώμην των οικείων οργανώσεων.

3. Ο Υπουργός Εργασίας ορίζει δι' αποφάσεώς του τον Πρόεδρον και τον Αντιπρόεδρον.

4. Συνιστάται θέσις Κυβερνητικού Επιτρόπου, ως και Τεχνικού Ασφαλιστικού Συμβούλου, οίτινες μετέχουσιν άνευ ψήφου των συνεδριάσεων του Δ.Σ. του Ταμείου. Η αρμοδιότης και πάν ό,τι αφορά την θέσιν τούτων καθορισθήσονται δι' αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας.

5. Χρέη Εισηγητού παρά τω Δ.Σ. εκτελεί ο Διευθυντής του Οργανισμού ή ο αναπληρωτής αυτού, γραμματεύς δε υπάλληλος του Υπουργείου Εργασίας ή του Οργανισμού οριζόμενος δι' αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας.

6. Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου εκπροσωπεί τον Οργανισμόν εξωδίκως και δικαστικώς. Το Δ.Σ. διοικεί τον Οργανισμόν και διαχειρίζεται την περιουσίαν αυτού, κατά τα ειδικώτερον υπό του Κανονισμού λειτουργίας του Δ.Σ. ορισθησόμενα.

7. Η οικονομική και ταμειακή υπηρεσία τελεί υπό την έποπτείαν της αρμοδίας υπηρεσίας ελέγχου του Υπουργείου Εργασίας.

8. Ο μισθός του Προέδρου του Δ.Σ. ορίζεται ο του Γενικού Διευθυντού Υπουργείου, τα δε έξοδα παρασιάσεως τούτου, μη δυνάμενα να είναι ανώτερα του μισθού, ως και η αποζημίωσις των μελών του Δ.Σ. και των λοιπών συλλογικών οργάνων καθορισθήσονται δι' αποφάσεως του Δ.Σ. εγκρινομένης δι' αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας. Εάν ο Πρόεδρος είναι δικηγόρος αναστέλλεται η άσκησις του δικηγορικού λειτουργήματος.

Άρθρον 4

Υπηρεσίαι του Οργανισμού

1. Η σύνθεσις και η αρμοδιότης των καθ' έκαστον υπηρεσιών, ως και η υπηρεσιακή κατάστασις του προσωπικού ορισθήσονται διά Κανονισμού.

2. Αί υπηρεσίαι διεξάγονται δι' υπαλλήλων προσλαμβανομένων κατόπιν διαγωνισμού ή δι' αποσπάσεως ή μετατάξεως εξ άλλων Οργανισμών Κοινωνικής Ασφαλίσεως και διά δημοσίων υπαλλήλων.

3. Οι Κανονισμοί λειτουργίας του Οργανισμού θεσπίζονται διά β.δ. εκδιδομένων προτάσει των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας.

Άρθρον 5

Όργανα απασχολήσεως

Όργανα της απασχολήσεως είναι τα Γραφεία Εύρέσεως Εργασίας.

Άρθρον 6

Ίδρυσις Υπηρεσιών απασχολήσεως

1. Η ίδρυσις και η οργάνωσις: α) Των

(*) *Σημ. ΕΕΔ*: Το παρόν ν.δ., ψηφισθέν ήδη, δεν εδημοσιεύθη μέχρι σήμερον (15 Δεκεμβρίου ε.έ.) εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Καταχωρίζεται όμως, ως τελικώς ψηφισθή.

Γραφείων Εύρέσεως Έργασίας, β) τών Κέντρων Ψυχοτεχνικών Έρευνών καί τοῦ Εἰδικοῦ Τμήματος διά τήν κατάρτισιν ἐπαγγελματικῶν συμβούλων, προοριζομένων διά τήν ἐπαγγελματικήν κατεύθυνσιν τῶν νέων καί τῶν ἐργαζομένων καί γ) τῶν Κέντρων Ἐπαγγελματικῆς Μορφώσεως τῶν Ἐργαζομένων, περί ὧν τά ἄρθρα 2, 4 καί 6 τοῦ ν.δ. 2656, ἐνεργοῦνται διά β. διαταγμάτων προτάσει τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καί Ἐργασίας. Ἡ περιοδική μετάκλησις ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ μέχρι 3 εἰδικῶν διά τήν ὀργάνωσιν τοῦ ἐπαγγελματικοῦ προσανατολισμοῦ καί ἡ μετεκπαίδευσις εἰς τό θέμα τοῦτο, ἐν τῷ ἐξωτερικῷ, ὑπαλλήλων τοῦ Ὀργανισμοῦ καί τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, περί ὧν ἡ § 3 τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ ν.δ. 2656/1953, ἐνεργεῖται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Κατά τόν αὐτόν τρόπον ἐνεργεῖται ἡ πρόσληψις τοῦ εἰδικοῦ προσωπικοῦ τῶν ὑπό στοιχεῖα β' καί γ' Ὑπηρεσιῶν κατά παρέκκλισιν τῆς διαδικασίας τῆς § 2 τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ παρόντος.

Εἰς τά Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας συνιστῶνται ἐπί βαθμῷ τετάρτῳ ἤ πέμπτῳ θέσεις ἐπαγγελματικῶν συμβούλων. Διά τήν πλήρωσιν τῶν θέσεων τούτων προτιμῶνται οἱ πτυχιοῦχοι τῆς Σχολῆς Ἐπαγγελματικοῦ Προσανατολισμοῦ, περί ἧς ἡ ὑπ' ἀριθ. 30415/8/1954 ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

2. Αἱ πάσης φύσεως δαπάναι ἐγκαταστάσεως (μισθώσεως ἀκινήτων, ὀργάνωσις ὑπηρεσίας, ἐφοδιασμός διά τῶν ἀπαιτουμένων ὀργάνων, ἐπίπλων καί σκευῶν κλπ. τῶν Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας καί τῶν παρ' αὐτοῖς ἱδρυομένων Κέντρων Ψυχοτεχνικῶν Ἐρευνῶν καί Κέντρων Ἐπαγγελματικῆς Μορφώσεως Ἐργαζομένων, ἀποφασίζονται καί ἐκτελοῦνται ὑπό τοῦ Ὀργανισμοῦ κατά τά εἰδικώτερον διά κανονισμῶν καθοριοθησόμενα.

"Αρθρον 7

Ἀπογραφή καί μετακίνησις ἀνέργων

1. Ὁ Ὑπουργός Ἐργασίας ἐξουσιοδοτεῖται ἐπί τῷ τέλει ἐξακριβώσεως τοῦ βαθμοῦ τῆς ἀπασχολήσεως καί τῆς ἀνεργίας, ὅπως ἀποφασίζῃ ἑκάστοτε περί τῆς διενεργείας σχετικῆς ἀπογραφῆς, ρυθμίζων δι' ἀποφάσεώς του τάς λεπτομερείας ταύτης.

2. Πρός καταπολέμησιν τῆς ἀνεργίας καί ἐν τῷ πλαισίῳ τῆς πολιτικῆς τῆς παραγωγικῆς ἀπασχολήσεως ἐξουσιοδοτεῖται ὁ Ὑπουργός Ἐργασίας, ὅπως ἀποφασίζῃ ἑκάστοτε περί μετακινήσεως τῶν ἀνέργων, δαπάναις τοῦ Ὀργανισμοῦ, εἰς τούς τόπους τῆς ἐργασίας καί συμφώνως τῇ § 7 τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ παρόντος.

"Αρθρον 8

Πρόσληψις μαθητῶν τεχνιτῶν

1. Ἡ πρόσληψις μαθητῶν τεχνιτῶν ἐπί περιπτώσεων ἐφαρμογῆς προγράμματος μαθητείας κατά τό β.δ. τῆς 6.6.1952 «περί ἐκπαιδεύσεως μαθητῶν τεχνιτῶν» ἐνεργεῖται διά τῶν Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας ἐκ τοῦ καταρτιζομένου κατ' ἔτος συμφώνως πρός τάς διατάξεις τούτου πίνακος ἐπιλογῆς τῶν ἐνδιαφερομένων ὑποψηφίων. Ἡ Ὑπηρεσία τῶν Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας τοποθετεῖ παρά τῷ ἐργοδότῃ τούς ὑπ' αὐτοῦ ἐκ τοῦ ὡς ἄνω πίνακος ὑποδεικνυομένους.

2. Ἡ ἐφαρμογή τοῦ προγράμματος θεωρητικῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν μαθητῶν τεχνιτῶν δύναται ν' ἀνατίθεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καί μετά γνώμην τοῦ Συμβουλίου Τεχνικῆς Ἐκπαιδεύσεως Μαθητευομένων εἰς τά ἐν ἄρθρῳ 6 §§ 1 καί 5 ὁριζόμενα Κέντρα, δαπάναις τοῦ Ὀργανισμοῦ.

3. Ὁ Ὑπουργός Ἐργασίας δύναται εἰς περιπτώσεις ἐφαρμογῆς συστήματος τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως μαθητευομένων κατά τάς διατάξεις τοῦ ἀπό 6.6.1952 β.δ. «περί ἐκπαιδεύσεως μαθητῶν τεχνιτῶν» εἰς ἐκμεταλλεύσεις ἤ Ὀργανισμούς οἱασδήποτε μορφῆς, ἀπασχολοῦντας πλείονας τῶν 500 ἐργατοτεχνίτας, νά συνιστᾷ Ἐπιτροπάς Μαθητείας πρός συντονισμόν τοῦ ἐν ἑκάστῳ τούτων προγράμματος ἐκπαιδεύσεως πρός τό γενικώτερον πρόγραμμα τεχνικῆς εἰδικεύσεως τῶν ἐργαζομένων. Ἡ ἀσφαλιστική εἰσφορά τῶν μαθητῶν τεχνιτῶν σιδηροδρόμων διεπομένων ὑπό τοῦ β.δ. τῆς 6.6.1952 «περί ἐκπαιδεύσεως μαθητῶν τεχνιτῶν» ὁρίζεται εἰς τό ἓν δέκατον τῆς ὑπό τῶν οἰκείων καταστατικῶν διατάξεων προβλεπομένης, βαρύνει δέ ἐξ ὁλοκλήρου τόν ἐργοδότην.

"Αρθρον 9

Τεχνική μετεκπαίδευσις ἐργαζομένων

1. Ὁ Ὑπουργός Ἐργασίας ἐξουσιοδοτεῖται ὅπως μετά γνώμην τοῦ Συμβουλίου Τεχνικῆς Ἐκπαιδεύσεως Μαθητευομένων διά κλάδους οἰκονομικῆς δραστηριότητος μεγάλης κοινωνικῆς σημασίας προσδιορίζῃ διαδικασίαν χορηγήσεως πιστοποιητικοῦ ἐπαγγελματικῆς εἰδικότητος εἰς ἐργαζομένους ὑποβαλλομένους εἰς δοκιμασίαν ἐνώπιον Ἐπιτροπῆς δεόντως κατά τήν συγκεκριμένην περίπτωσιν συγκροτουμένης ἑκάστοτε δι' ἀποφάσεώς του ἤ καθορίζῃ περιόδους ὑποχρεωτικῆς καί ἀδαπάνου τεχνικῆς ἤ ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν ἐκ τούτων μή εἰδικευμένων μισθωτῶν εἰς τά ἐν ἄρθρῳ 6 §§ 1 καί 5 τοῦ ν.δ. 2656/1953 προβλεπόμενα Κέντρα Ἐπαγγελματικῆς Μορφώσεως Ἐργαζομένων.

2. Εἰς τό Συμβούλιον Τεχνικῆς Ἐκπαιδεύσεως Μαθητευομένων ταῦ ὑπ' ἀριθ. 1654/1951 νόμου συμμετέχει ἐκπρόσωπος τοῦ Γενικοῦ Ἐπιτελείου Ἐθνικῆς Ἀμύνης, ὑποδεικνυόμενος ἁρμοδίως, καί ἐκπρόσωπος τοῦ Ὑπουργείου Βιομηχανίας ἤ τοῦ Τεχνικοῦ Ἐπιμελητηρίου.

"Αρθρον 10

Συμβούλιον Ἀπασχολήσεως καί Ἀνεργίας

1. Αἱ δαπάναι λειτουργίας τοῦ Συμβουλίου Ἀπασχολήσεως καί Ἀνεργίας τοῦ ἄρθρ. 8 τοῦ ν.δ. 2656/1953, τοῦ Συμβουλίου Τεχνικῆς Ἐκπαιδεύσεως Μαθητευομένων, τοῦ Συμβουλίου Ἐπαγγελματικοῦ Προσανατολισμοῦ θεσπισθέντος διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 30172/18.2.1954 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ὡς καί τοῦ Δ.Σ. τῆς Σχολῆς Ἐπαγγελματικοῦ Προσανατολισμοῦ, περί ἧς ἡ ὑπ' ἀριθ. 30415/8/1954 ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, τῶν Τοπικῶν Ἐπιτροπῶν Μαθητείας τοῦ διαγωνισμοῦ διά τήν ἐπιλογήν τῶν ὑποψηφίων μαθητῶν τεχνιτῶν, τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1654/1952 νόμου, ὡς καί αἱ δαπάναι διά τήν δημοσίευσιν μελετῶν σχετικῶν μέ τόν ἐπαγγελματικόν προσανατολισμόν, τά Κέντρα Ἐπαγγελματικῆς Μορφώσεως τῶν Ἐργαζομένων καί τό Πρόγραμμα Μαθητείας, ἐ-

νεργούνται εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὀργανισμοῦ δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ὀργανισμοῦ ἐγκρινομένης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΙ

Ἄρθρον 11

Ἀσφάλισις ἀνεργίας

Πρόσωπα ὑπαγόμενα εἰς τὴν ἀσφάλισιν ἀνεργίας.

1. Εἰς τὴν ἀσφάλισιν κατὰ τῆς ἀνεργίας ὑπάγονται τὰ ἐπ' ἀμοιβῇ κατὰ κύριον λόγον ἐξηρτημένην ἐργασίαν παρέχοντα πρόσωπα δυνάμει σχέσεως ἐργασίας ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου καὶ ἠσφαλισμένα κατὰ τῆς ἀσθενείας παρ' Ὀργανισμῷ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως.

2. Ἡ ἀσφάλισις ἀνεργίας ἰσχύει ὅπου ἔχει ἐπεκταθῇ.

3. Ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας ἐξουσιοδοτεῖται, ὅπως δι' ἀποφάσεων αὐτοῦ μετὰ γνώμην τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ὀργανισμοῦ ὑποβαλλομένην ἐντὸς 15ημέρου ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τοῦ σχετικοῦ ἐρωτήματος ὁρίζῃ τὴν τοπικὴν περιφέρειαν τῆς ἀσφαλίσεως ἀνεργίας, εἴτε περιορίζων χωρικῶς τὴν ἤδη ἐν λειτουργίᾳ τελοῦσαν, εἴτε ἐπεκτείνων ταύτην. Ἡ τοιαύτη ἐπέκτασις ἢ ὁ περιορισμὸς δύναται νὰ γίνῃ διὰ τὸ σύνολον τῶν ἀπασχολουμένων προσώπων ἢ κατ' ἐπαγγελματικὰς κατηγορίας.

Ἄρθρον 12

Πρόσωπα ἐξαιρούμενα

1. Ἐξαιροῦνται τῆς ἀσφαλίσεως ἀνεργίας τὰ κάτωθι πρόσωπα:

α) Ἀνήλικοι μέχρις ἡλικίας 20 ἐτῶν καὶ οἱ μαθηταὶ τεχνῖται τοῦ β.δ. τῆς 6.6.1952 «περὶ ἐκπαιδεύσεως μαθητῶν τεχνιτῶν».

β) Οἱ σύζυγοι, οἱ γονεῖς ἢ τὰ τέκνα ἀπασχολούμενα εἰς ἐκμεταλλεύσεις ἀσκουμένας ὑπὸ συζύγου, πατρὸς ἢ τέκνου.

γ) Οἱ συνταξιοῦχοι τοῦ Δημοσίου ἢ τῶν πάσης φύσεως Ὀργανισμῶν δημοσίου δικαίου.

δ) Οἱ συμπληρώσαντες τὸ ὄγδοον ἔτος τῆς ἡλικίας των.

ε) Οἱ τακτικοὶ ὑπάλληλοι καὶ ὑπηρέται τοῦ Δημοσίου ἢ τῶν Ὀργανισμῶν δημοσίου δικαίου.

στ) Οἱ ἀλλοδαποί, ὧν ἡ ἀπασχόλησις δυνάμει ἐγγράφου συμφωνίας κατατεθεμένης παρὰ τῇ Ὑπηρεσίᾳ Ἀλλοδαπῶν τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας εἶναι μακροτέρα τοῦ ἔτους εἴτε δυνάμει τῆς ἀρχικῆς συμβάσεως, εἴτε καὶ ἀνανέωσιν ταύτης καὶ ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς ἀμοιβαιότητος.

ζ) Οἱ ἱερωμένοι.

η) Οἱ εἰς ἀλλοδαποὺς ἀπολαύοντας δικαιώματος ἑτεροδικίας ἀπασχολούμενοι ἡμεδαποί.

θ) Τὰ πρόσωπα τὰ παρέχοντα ἐξηρτημένην ἐργασίαν οὐχὶ πρὸς σταθερὸν ἐργοδότην (ὡς φορτοεκφορτωταί, ἐργάται ἐκδορᾶς καὶ σφαγῆς, νεκροπομποὶ κλπ.), ὧν ἡ εἰς τὸν οἰκεῖον φορέα διὰ τὸν κλάδον ἀσθενείας ἀσφάλισις δυνάμει εἰδικοῦ Κανονισμοῦ συντελεῖται μέσῳ τῶν ἐπαγγελματικῶν αὐτῶν Σωματείων ἢ Συνεταιρισμῶν.

ι) Οἱ οἰκόσιτοι μισθωτοί.

ια) Οἱ μισθωτοὶ τῶν γεωργικῶν ἐκμεταλλεύσεων (ἐργάται γῆς, βασικῶν ἐργασιῶν, κτηνοτροφίας).

ιβ) Οἱ ἠσφαλισμένοι εἰς ἄλλον ἀσφαλιστικὸν φορέα διὰ τὸν κίνδυνον τῆς ἀνεργίας, καὶ

ιγ) Οἱ λαμβάνοντες μηνιαίας ἀποδοχὰς ἄνω τῶν 5.000 νέων δραχμῶν.

Διὰ τὰς κατηγορίας β', γ', δ', ε', ζ', θ', ι' καὶ ια' δὲν καταβάλλονται εἰσφοραί. Οἱ ἁλιεῖς ὑπάγονται εἰς τὴν ἀσφάλισιν, ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν καταβολὴν εἰσφορᾶς καὶ δικαιοῦνται ἐπιδοτήσεως κατὰ τὰ εἰδικώτερον διὰ κανονισμοῦ τοῦ Ὀργανισμοῦ, ἐγκρινομένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ὁριζόμενα.

2. Οἱ ἐποχιακῶς ἐργαζόμενοι διέπονται ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 36 τοῦ ν. 2698/1953 καὶ τοῦ σχετικοῦ Κανονισμοῦ περὶ ἐπιδοτήσεως τῶν ἐποχιακῶς ἐργαζομένων, ἡ δὲ ἀσφάλισις τούτων ἀσκεῖται ὑπὸ τοῦ Ὀργανισμοῦ.

Ἄρθρον 13

Ἀναγγελία τῆς καταγγελίας τῆς σχέσεως ἐργασίας

1. Ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται, ὅπως ὑποβάλλῃ ἐγγράφως εἰς τριπλοῦν ἀναγγελίαν μετὰ τῶν στοιχείων ταυτότητος τῆς καταγγελλομένης σχέσεως ἐργασίας, ἐν οἷς ἡ διάρκεια τῆς σχέσεως ἐργασίας, τὸ εἶδος τῆς ἀπασχολήσεως, τὸ ὕψος τοῦ μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου καὶ ὁ τρόπος λύσεως τῆς σχέσεως ἐργασίας, εἰς τὸ ἁρμόδιον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, ὅπου ἡ ἀπασχόλησις, ἐντὸς προθεσμίας 30 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς λύσεως τῆς σχέσεως ἐργασίας. Ἡ προθεσμία αὕτη ἄρχεται ἐπὶ μὲν τακτικῆς καταγγελίας ἀπὸ τῆς λήξεως τοῦ χρόνου προμηνύσεως, ἐπὶ δὲ καταγγελίας ἄνευ προμηνύσεως ἀπὸ τοῦ χρόνου ταύτης.

2. Ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται ἐπίσης ν' ἀναγγείλῃ ἐντὸς τῆς κατὰ τὴν § 1 ὁριζομένης προθεσμίας τὴν λῆξιν τῆς σχέσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου.

3. Οἱ ἐποχιακῶς ἀπασχολούμενοι καπνεργάται, περὶ ὧν τὸ ἄρθρον 36 τοῦ ν.δ. 2698/1953 «περὶ διοικήσεως τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», διέπονται ὑπὸ τοῦ ν. 2348/1953 «περὶ τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καὶ καταργήσεως διατάξεων ἀφορωσῶν τὴν ἐπεξεργασίαν τῶν φύλλων τοῦ καπνοῦ καὶ συγχωνεύσεως τοῦ Τ.Α.Κ. μετὰ τοῦ Ι.Κ.Α.».

4. Ἀγωγὴ περὶ ἀκυρώσεως γενομένης καταγγελίας σχέσεως ἐργασίας εἶναι ἀπαράδεκτος μετὰ τρίμηνον ἀπὸ τῆς καταγγελίας τῆς σχέσεως ἐργασίας.

5. Ἡ ἀποζημίωσις τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ νόμου 2112 καὶ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ β.δ. τῆς 16/18 Ἰουλίου 1920 προσώπων ἀμειβομένων μόνον ἐπὶ ποσοστοῖς ὑπολογίζεται βάσει τῆς μισθολογικῆς κλάσεως εἰς ἣν κατατάσσεται ὁ μισθωτὸς βάσει τοῦ ἄρθρου 25 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951.

6. Ὁ ἐργοδότης ἐν περιπτώσει περιορισμοῦ τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος τῆς ἐκμεταλλεύσεώς του δύναται ἀντὶ καταγγελίας τῆς σχέσεως ἐργασίας νὰ θέτῃ εἰς διαθεσιμότητα, ἐγγράφως ἀποδεικνυομένην, τὸ προσωπικόν του μέχρι τεσσάρων (4) μηνῶν καθ' ἡμερολογιακὸν ἔτος. Ὁ ἐν διαθεσιμότητι τελῶν μισθωτὸς λαμβάνει τὸ ἥμισυ τῶν μέχρι ταύτης βασικῶν ἀποδοχῶν του.

7. Ὁ ἐργοδότης καὶ ὁ μισθωτὸς δύνανται εἴτε κατὰ τὴν σύστασιν τῆς σχέσεως ἐργασίας, εἴτε διαρκούσης ταύτης, νὰ συμφωνήσωσιν ἐγγράφως πάσης μορφῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίαν, καθορίζοντες καὶ τὴν ἀνάλογον μισθοδοσίαν

σεως ἀνέργους μέχρι 45 ἐπιδομάτων ἀνεργίας κατὰ τὸ ἄρθρον 21 § 3 τοῦ παρόντος.

4. Αἱ ἁπαξ ληφθεῖσαι ὑπ' ὄψιν ἡμέραι ἐργασίας δὲν προσμετροῦνται διὰ νέαν ἐπιδότησιν.

5. Ἡμέραι ἐργασίας, καθ' ἃς ὁ μισθωτὸς δὲν εἰργάσθη, καίτοι ἡ σχέσις ἐργασίας ἐξηκολούθησεν ὑφισταμένη, συμπολογίζονται διὰ τὴν ἀπόκτησιν τῆς ἱκανότητος πρὸς ἐπιδότησιν, ἐφ' ὅσον ἀναγνωρίζονται ὡς ἡμέραι ἐργασίας κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 2 καὶ 3 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951.

6. Ἡ πρώτη ἐπιδότησις τοῦ ἀνέργου ἔχει πρόσθετον προϋπόθεσιν καὶ τὴν πραγματοποίησιν τοὐλάχιστον ὀγδοήκοντα (80) ἡμερομισθίων κατ' ἔτος κατὰ τὰ ἀμέσως προηγούμενα τῆς ἐπιδοτήσεως τρία ἔτη. Ἡ πρόσθετος αὕτη προϋπόθεσις δὲν ἰσχύει διὰ τοὺς ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἀπολυομένους ἐφέδρους.

7. Τὸ χρονικὸν διάστημα, περὶ οὗ αἱ §§ 1 καὶ 2 τοῦ παρόντος ἐπιμηκύνεται ἀναλόγως τοῦ χρόνου καθ' ὃν ὁ ἄνεργος ἦτο ἀσθενὴς ἢ ἐθεραπεύετο ἐν θεραπευτηρίῳ ἢ ἦσκει ἀνεξάρτητον βιοποριστικὴν δρᾶσιν ἢ ἐτέλει ἐν στρατεύσει καὶ ἐφ' ὅσον ἡ μὲν ἀσθένεια ἀποδεικνύεται διὰ βεβαιώσεως τοῦ οἰκείου Ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ, ἡ δὲ ἀνεξάρτητος δρᾶσις δι' ἐπαρκῶν στοιχείων κατὰ τὴν κρίσιν τῆς Ὑπηρεσίας.

Ἄρθρον 18

Χρόνος ἀναμονῆς

Τὸ ἐπίδομα ἀνεργίας ὀφείλεται, μετὰ τὴν παρέλευσιν τοῦ χρόνου ἀναμονῆς, ἤτις ἀρχίζει μὲ τὴν λύσιν τῆς σχέσεως ἐργασίας καὶ περιλαμβάνει τὰς πρώτας ἓξ ἡμέρας τῆς ἀνεργίας.

Ἄρθρον 19

Διάρκεια ἐπιδοτήσεως

1. Τὸ ἐπίδομα ἀνεργίας παρέχεται ἐπὶ 100 ἡμέρας.

2. Ἡ διάρκεια τῆς ἐπιδοτήσεως παρατείνεται:

α) Εἰς 110 ἡμέρας, ἐὰν ὁ ἄνεργος πρὸ τῆς ἐπιδοτήσεως εἶχεν ἀπασχόλησιν κατὰ τὰ δύο τελευταῖα ἔτη ἐπὶ τριακοσίας δέκα ἡμέρας, καὶ

β) Εἰς 180 ἡμέρας, ἐὰν ὁ ἄνεργος ἀπησχολήθη κατὰ τὰ τελευταῖα πέντε ἔτη ἐπὶ 900 ἡμέρας. Ἐν πάσῃ περιπτώσει τὰ ἐπιδόματα ἀνεργίας δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ εἶναι πλείονα τῶν 900 ἐντὸς τῆς τετραετίας.

Ἄρθρον 20

Συνέχισις τῆς ἐπιδοτήσεως

1. Ἐὰν ὁ ἄνεργος, ὅστις ἐδικαιώθη ἐπιδοτήσεως, δὲν ἐξήντλησε τὴν πρὸς ἐπιδότησιν ἀξίωσίν του, συνεπείᾳ τῶν λόγων ἀνασταλῆς τῆς συνεχίσεως, περὶ ὧν τὸ ἄρθρ. 22 § 1, δικαιοῦται τῇ αἰτήσει του νὰ συνεχίσῃ τὴν ἐπιδότησίν του μέχρις ἐξαντλήσεως τῆς ἀξιώσεώς του, ἐὰν ἡ αἴτησις ὑποβληθῇ ἐντὸς δέκα ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἀναγνωρίσεως τῆς πρὸς ἐπιδότησιν ἀξιώσεώς του.

2. Ἡ ἀξίωσις διὰ τὴν συνέχισιν τῆς ἐπιδοτήσεως ἀποσβέννυται, ἐὰν ὁ ἄνεργος διὰ τῆς συμπληρώσεως τῆς προϋποθέσεως ἀπέκτησε νέαν ἀξίωσιν δι' ἐπιδότησιν, ἥτις δὲν εἶναι βραχυτέρα τῆς ἀπολειπομένης διαρκείας δυνάμει τῆς προηγουμένης ἀναγνωρισθείσης ἀξιώσεως δι' ἐπιδότησιν.

Ἄρθρον 21

Ἐπίδομα ἀνεργίας

1. Τὸ ἐπίδομα ἀνεργίας συγκειται ἀπὸ τὸ βασικὸν καὶ τὰς προσαυξήσεις λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν.

2. Μέλη οἰκογενείας, δι' ἃ παρέχεται προσαύξησις, θεωροῦνται τὰ ὑπὸ τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 ἀναγνωριζόμενα, ἐὰν ὁ ἄνεργος ἐβαρύνετο πράγματι σημαντικῶς διὰ τὴν διατροφὴν τούτων.

3. Τὸ βασικὸν ἐπίδομα ἀνεργίας ὁρίζεται εἰς 40 ο/ο τοῦ ἡμερομισθίου καὶ 50 ο/ο τοῦ μισθοῦ, ὑπὸ τὸν περιορισμὸν ὅτι δὲν εἶναι κατώτερον τῶν 2/3 τοῦ ἡμερομισθίου τοῦ ἀνειδικεύτου ἐργάτου ἢ ἐργατρίας περὶ γυναικῶν, οὔτε ἀνώτερον τῶν 55 νέων δραχμῶν. Τὸ ἀνώτατον ὅριον ἀναπροσαρμόζεται ἀναλόγως ἀνὰ πᾶσαν προσαρμογὴν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων. Διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ ἐπιδόματος οἱ ἠσφαλισμένοι κατατάσσονται, κεχωρισμένως οἱ ἐκ παλλήλοι καὶ οἱ ἡμερομίσθιοι δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας μετὰ γνώμην τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ὀργανισμοῦ, εἰς μισθολογικὰς κλάσεις, τῶν εἰς ἑκάστην κλάσιν ὑπαγομένων λογιζομένων ὡς λαμβανόντων τὸν εἰς αὐτὴν ἀναλογοῦντα μέσον ἡμερήσιον μισθὸν (μέσος ὅρος ἀνωτάτου καὶ κατωτάτου ὁρίου ἀποδοχῶν τῆς κλάσεως). Ὡς μισθὸς ἢ ἡμερομίσθιον διὰ τὴν ὡς ἄνω κατάταξιν λαμβάνεται ὅ,τι ἰσχύει κατὰ τὴν λύσιν τῆς σχέσεως ἐργασίας. Ἐν περιπτώσει ἐὰν ἐπὶ μέρους ἀμφιβολιῶν περὶ τοῦ πραγματικοῦ μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου ἡ Ὑπηρεσία δύναται νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὸν μέσον ὅρον τῶν ἓξ τελευταίων μηνῶν.

4. Τὸ κατὰ τὰς προηγουμένας §§ 1 καὶ 2 καθοριζόμενον βασικὸν ἐπίδομα ἀνεργίας προσαυξάνεται κατὰ 10 ο/ο δι' ἕκαστον προστατευόμενον μέλος οἰκογενείας τοῦ ἀνέργου, χωρὶς ὅμως τὸ καταβλητέον βασικὸν ἐπίδομα μετὰ τῶν προσαυξήσεων, λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν, νὰ δύναται νὰ εἶναι ἀνώτερον τῶν 70 ο/ο τοῦ κατὰ τὴν § 3 τοῦ παρόντος ἡμερομισθίου.

5. Τὸ ἐπίδομα ἀνεργίας εἶναι ἀνεκχώρητον καὶ ἀκατάσχετον, ἐκτὸς ἐὰν πρόκειται περὶ διατροφῆς συζύγων, ἀνιόντων ἢ κατιόντων. Ὁ συμψηφισμὸς ἐπιτρέπεται πρὸς ἐξόφλησιν ὀφειλῆς ἐξ ἀχρεωστήτως καταβληθέντων ἐπιδομάτων ἀνεργίας, διὰ δόσεων καθοριζομένων ὑπὸ τοῦ Δ.Σ., ὑπὸ τὸν περιορισμὸν ὅτι τὸ ἥμισυ τοῦ ἐπιδόματος καταβάλλεται εἰς τὸν ἄνεργον.

Ἄρθρον 22

Ἀναστολὴ ἐπιδόματος ἀνεργίας

1. Τὸ ἐπίδομα ἀνεργίας, ἀναστέλλεται, ἐάν:

α) Ὁ ἄνεργος ἀνέλαβεν ἐξηρτημένην ἢ αὐτοτελῆ ἐργασίαν.

β) Καίεται προσωρινῶς ἀνίκανος πρὸς ἐργασίαν· καὶ

γ) Δὲν εἶναι διαθέσιμος πρὸς ἀπασχόλησιν εἰς τὴν ἀγορὰν ἐργασίας. Ἐν περιπτώσει στρατεύσεως ἡ ἀνασταλεῖσα ἐπιδότησις συνεχίζεται ὁπωσδήποτε ἐπὶ δίμηνον ἀπὸ τῆς ἀποστρατεύσεως.

Ἄρθρον 23

Διακοπὴ ἐπιδόματος ἀνεργίας

1. Τὸ ἐπίδομα ἀνεργίας διακόπτεται, ἐὰν ὁ ἄνεργος ἀπεβίωσεν, ἔτυχε συνταξιοδοτήσεως ἢ οἱασδήποτε παροχῆς τύπου συντάξεως παρ' Ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ ἢ τοῦ Δημοσίου ἢ

βάσει τῶν ἐκάστοτε ἰσχυόντων ἡμερομισθίων ἢ μισθῶν. Ἐπίσης ὁ ἐργοδότης δύναται νὰ ἐπιβάλῃ ἐν περιπτώσει περιορισμοῦ τῆς δραστηριότητός του μετὰ προηγουμένην ἀπόφασιν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ν.δ. 2511/1953 σύστημα ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας.

Ἄρθρον 14

Παροχαὶ ἀνεργίας

Αἱ παροχαὶ τῆς ἀσφαλίσεως ἀνεργίας διακρίνονται:

α) Ἐπίδομα ἀνεργίας.

β) Ἀσφάλισις ἀσθενείας.

γ) Εἰσφορὰ διὰ παραγωγικὴν πρόνοιαν ἀνέργων.

Ἄρθρον 15

Προϋποθέσεις παροχῶν ἀνεργίας

1. Ὁ ἠσφαλισμένος ἔχει τὴν ἀξίωσιν δι' ἐπιδότησιν:

α) Ἐὰν εἶναι ἱκανὸς καὶ προσφέρηται πρὸς ἐργασίαν καὶ παρὰ τὴν θέλησίν του δὲν ἐξευρίσκει ἐργασίαν, καὶ

β) Ἐὰν πληροῦνται αἱ προϋποθέσεις ἐπιδοτήσεως.

2. Ἱκανὸς πρὸς ἐργασίαν θεωρεῖται ὁ ἠσφαλισμένος, ὅστις ἐργαζόμενος ἀναλόγως πρὸς τὰς δυνάμεις, τὰς ἱκανότητας καὶ τὴν ἐπαγγελματικήν του μόρφωσιν δύναται νὰ ἀποκερδαίνῃ ταὐτλάχιστον τὸ τρίτον ἐκείνου, ὅπερ πρόσωπον σωματικῶς καὶ πνευματικῶς ὑγιὲς τῆς αὐτῆς ἐπαγγελματικῆς μορφώσεως εἴωθεν ν' ἀποκερδαίνῃ ἐν τῇ αὐτῇ περιφερείᾳ.

3. Ἐὰν γεννᾶται ἀμφιβολία περὶ τῆς πρὸς ἐργασίαν ἱκανότητος ὁ ἄνεργος ὑποχρεοῦται καθ' ὑπόδειξιν τοῦ Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας νὰ ὑποβληθῇ εἰς ἰατρικὴν ἐξέτασιν ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων ὑπηρεσιῶν τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, τῆς σχετικῆς ἰατρικῆς γνωματεύσεως ἐχούσης ἀποχρωτικὴν ἰσχὺν διὰ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας. Ἐπὶ σχετικῆς ἀρνήσεως τούτου ἡ ἐπιδότησις διακόπτεται δι' ὃν χρόνον διαρκεῖ ἡ ἄρνησις.

4. Ὁ ἄνεργος θεωρεῖται ὅτι προσφέρεται πρὸς ἐργασίαν, ἐὰν ἀποδέχηται ἀπασχόλησιν προσφερομένην αὐτῷ ἁρμοδίως ἢ ὑποβάλληται εἰς ἐπαγγελματικὴν ἀναπροσαρμογὴν ἢ ἄλλως δράττεται πάσης προσφερομένης δυνατότητος δι' ἀπασχόλησιν.

5. Ἡ ἀπασχόλησις δύναται ν' ἀπαιτηθῇ παρὰ τοῦ ἀνέργου, ἐὰν αἱ σωματικαὶ καὶ πνευματικαὶ αὐτοῦ ἱκανότητες εἶναι ἀνάλογοι πρὸς ταύτην, ἐὰν ἡ ὑγεία καὶ τὸ ἦθος του δὲν διατρέχωσι κίνδυνον, ἐὰν ἡ ἀντιμισθία εἶναι εὔλογος καὶ ἐὰν ἡ ἀπασχόλησις δὲν δυσχεραίνῃ τὴν μελλοντικὴν αὐτοῦ ἐξέλιξιν. Ἡ τελευταία περίπτωσις δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν, ἐὰν ὁ ἄνεργος ἐπεδοτήθη συνεχῶς ἐπὶ ὀκτὼ ἑβδομάδας καὶ δὲν ὑφίσταται πρόβλεψις διὰ τὸ προσεχὲς μέλλον ν' ἀπασχοληθῇ εἰς τὸ ἐπάγγελμά του.

6. Ἄνεργος, μὴ ἀποδεχόμενος προσφερομένην κατάλληλον ἀπασχόλησιν, ἀπόλλυσι τὴν ἀξίωσιν πρὸς ἐπιδότησιν. Ἐπίσης ἄνεργος ἀποστέργων ἐπαγγελματικὴν ἀναπροσαρμογὴν στερεῖται τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας ἐπὶ 15 ἡμέρας.

7. Ἀπασχόλησις ἐκτὸς τῆς μονίμου κατοικίας τοῦ ἀνέργου δύναται ν' ἀξιωθῇ, ἐὰν ἐντεῦθεν δὲν διακινδυνεύῃ ἡ προστασία τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας του καὶ ἐὰν εἰς τὸν τόπον τῆς ἀπασχολήσεως ἐπὶ ἀδυναμίας αὐθημερὸν ἐπιστροφῆς ὑφίστανται ἀνάλογοι δυνατότητες ἐγκαταστάσεως.

8. Ἄνεργος, τοῦ ὁποίου ἡ σχέσις ἐργασίας τερματίζεται δι' ἐκουσίας ἀποχωρήσεως, στερεῖται τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπιδοτήσεως.

9. Ἄνεργος, οὗτινος καταγγέλλεται ἡ σχέσις ἐργασίας κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ ν. 2112 ἢ τῆς § 2 τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ β.δ. 16 Ἰουλίου 1920 στερεῖται τοῦ ἐπιδόματος, πλὴν ἐὰν ἀπαλλαγῇ τῆς κατηγορίας διὰ βουλεύματος ἢ δικαστικῆς ἀποφάσεως. Ἡ ἐπιδότησις καταβάλλεται μετὰ προηγουμένην σχετικὴν δήλωσιν τοῦ ἀνέργου, ὑποβαλλομένην ἐντὸς 14 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῶν ὡς ἄνω πράξεων.

Ἄρθρον 16

Ἄνεργος

1. Ἄνεργος θεωρεῖται ἐκεῖνος, ὅστις μετὰ τὴν λῆξιν τῆς σχέσεως ἐργασίας δὲν εὗρε νέαν ἀπασχόλησιν, ἐξηρτημένην ἢ μή.

2. Ἄνεργος δὲν θεωρεῖται ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς § 1:

α) Ὁ ὑπηρετῶν εἰς τὰς ἐνόπλους δυνάμεις τῆς Χώρας.

β) Ὁ ἄνευ σχέσεως ἐργασίας ἐν ἐκμεταλλεύσει συζύγου, γονέων ἢ τέκνων ἀπασχολούμενος.

γ) Ὁ ἐκτίων ποινὴν στερητικὴν τῆς ἐλευθερίας ἢ δυνάμει ἄλλης διοικητικῆς διαταγῆς κρατούμενος, καὶ

δ) Ὁ ἐκπαιδευόμενος ἐπαγγελματικῶς ὡς μαθητευόμενος εἰς ἐπαγγελματικὴν σχολὴν ἢ ὁ πρακτικῶς ἐξασκούμενος ἄνευ σχέσεως ἐργασίας.

3. Ἐὰν ἡ ἀνεργία εἶναι ἄμεσος συνέπεια διακοπῆς τῆς λειτουργίας τῆς ἐκμεταλλεύσεως ἐξ αἰτίας ἀπεργίας, δὲν ὑφίσταται ἀξίωσις πρὸς ἐπιδότησιν διαρκούσης τῆς διακοπῆς τῆς λειτουργίας τῆς ἐκμεταλλεύσεως. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει ἐπὶ ἀνταπεργίας τοῦ ἐργοδότου, ἐφ' ὅσον αὕτη ἀσκεῖται ὡς ἄμυνα ἐναντίον μερικῆς ἀπεργίας, παθητικῆς ἀντιστάσεως ἢ μέτρων ἐργατικῶν ἀγώνων, τὰ ὁποῖα ματαιώνουσι τὴν συνέχειαν τῶν ἐργασιῶν ἐν τῇ ἐκμεταλλεύσει.

Ἄρθρον 17

Προϋποθέσεις ἐπιδοτήσεως

1. Ἡ προϋπόθεσις τῆς ἐπιδοτήσεως θεωρεῖται ὡς ὑφισταμένη, ἐὰν ἄνεργος πρὸ τῆς λύσεως τῆς σχέσεως ἐργασίας ἠσχολήθη εἰς ἀπασχόλησιν ὑπαγομένην εἰς τὴν ἀσφάλισιν ἀνεργίας ἐπὶ ἑκατὸν ὀγδοήκοντα ἡμέρας ἐντὸς τῶν τελευταίων δεκατεσσάρων μηνῶν, μὴ ὑπολογιζομένων τῶν ἡμερῶν ἐργασίας τῶν δύο τελευταίων μηνῶν.

2. Εἰς ἐποχὴν ὀξείας κρίσεως δύναται ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας διὰ β.δ. νὰ ὁρίσῃ διὰ τοὺς μισθωτοὺς ὡρισμένων κλάδων δραστηριότητος, ὅπου ἡ κατάστασις τῆς ἀπασχολήσεως εἶναι λίαν δυσχερής, ὅτι ἡ προϋπόθεσις ὑφίσταται, ἐὰν ὁ ἄνεργος ἀπησχολήθη πρὸ τῆς λύσεως τῆς σχέσεως ἐργασίας διακοσίας εἴκοσιν ἡμέρας ἐντὸς τῶν τελευταίων 20 μηνῶν.

3. Ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας ἐξουσιοδοτεῖται, ὅπως μετὰ προηγουμένην αἰτιολογημένην ἀπόφασιν τοῦ Δ.Σ. εἰς ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις διαθέσῃ ἐκ τοῦ κεφαλαίου τοῦ Ὀργανισμοῦ βοηθήματα ἀνεργίας εἰς μὴ δικαιουμένους ἐπιδοτή-

κατέστη δριστικῶς ἀνίκανος πρὸς ἐργασίαν.

2. Ἐὰν μεταβάλληται δεδομένον στοιχεῖον τοῦ ὑπολογισμοῦ τοῦ ἐπιδόματος γίνεται νέος ὑπολογισμός.

3. Ἐὰν ἡ ἀναγνώρισις τῆς πρὸς ἐπιδότησιν ἀξιώσεως ἢ ὁ ὑπολογισμὸς τοῦ ἐπιδόματος ἀποδεικνύεται ὡς νόμῳ ἀβάσιμος, ἀνακαλεῖται ἡ ἀναγνώρισις ἢ ὁ ὑπολογισμὸς καὶ δὴ ἀναδρομικῶς.

4. Ἐπὶ διακοπῆς, μειώσεως, ἀνακλήσεως ἢ διορθώσεως τῆς παροχῆς ἀνεργίας ὁ ἐπιδοτηθεὶς ἄνεργος ὑποχρεοῦται νὰ ἐπιστρέψῃ τὰ ληφθέντα, ἐὰν ἐπέτυχε τὴν ἔγκρισιν τῆς παροχῆς δι' ἀναληθῶν δηλώσεων ἢ δι' ἀποσιωπήσεως οὐσιωδῶν περιστατικῶν.

5. Ἐὰν τρίτον πρόσωπον δολίως ἢ ἐκ βαρείας ἀμελείας παρέλιπεν ὀφειλομένας ἐνεργείας βάσει τοῦ παρόντος ν.δ. ἢ παρέσχε ψευδεῖς πληροφορίας καὶ ἐντεῦθεν προεκάλεσε νόμῳ ἀσυρίκτου ἐπιδότησιν, τὸ Δ.Σ. δύναται νὰ ἀποφασίσῃ περὶ δικαστικῆς ἐπιδιώξεως διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ζημίας.

Ἄρθρον 24

Ἀσφάλισις ἀσθενείας

1. Ὁ ἄνεργος διαρκούσης τῆς περιόδου τῆς ἐπιδοτήσεως θεωρεῖται ἠσφαλισμένος διὰ τὴν χορήγησιν τῶν εἰς εἶδος παροχῶν διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς ἀσθενείας παρὰ τῷ Ὀργανισμῷ, παρ' ᾧ οὗτος τυγχάνει ἠσφαλισμένος διὰ τὸν κίνδυνον τοῦτον.

2. Ἐπιδοτούμενος ἄνεργος καθιστάμενος ἀνίκανος πρὸς ἐργασίαν συνεπείᾳ ἀσθενείας δύναται νὰ συνεχίσῃ ἐπιδοτούμενος ἐπὶ πέντε (5) ἡμέρας, μὴ δικαιούμενος συγχρόνως ἐπιδόματος ἀσθενείας.

Ἐν περιπτώσει συνεχίσεως τῆς ἀσθενείας ἡ ἐπιδότησις διακόπτεται, ὁ δὲ ἄνεργος λαμβάνει ἐπίδομα ἀσθενείας, ἐφ' ὅσον δικαιοῦται ἐκ τοῦ Ὀργανισμοῦ, παρ' ᾧ εἶναι ἠσφαλισμένος διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς ἀσθενείας.

3. Ἡ εἰσφορὰ διὰ τὴν ἀσφάλισιν ἀσθενείας ὑπολογίζεται βάσει τοῦ καταβαλλομένου ἐπιδόματος ἀνεργίας, ἀνέρχεται δὲ αὕτη εἰς τὸ ἓν τέταρτον τῆς ὀφειλομένης εἰσφορᾶς ἀσθενείας, καταβάλλεται ἐκ τῶν κεφαλαίων τοῦ Ὀργανισμοῦ καὶ ἀποδίδεται εἰς τὸν οἰκεῖον Ὀργανισμὸν ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ μηνός, καθ' ὃν κατεβλήθη τὸ ἐπίδομα.

Ἄρθρον 25

Πρόνοια ὑπὲρ τῶν ἀνέργων δι' ἐργασίας

1. Ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας δύναται μετὰ πρότασιν τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ὀργανισμοῦ νὰ ἐγκρίνῃ ἐὰν διάθεσιν κεφαλαίων τούτου διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων προσφόρων διὰ τὸν περιορισμὸν τῆς ἀνεργίας. Κεφάλαια διατίθενται δι' ἐκτέλεσιν ἔργων ἢ οἰκοδομῶν, τὰ ὁποῖα ἔχουν κοινωφελῆ ἢ τουριστικὸν χαρακτῆρα καὶ ἐξυπηρετοῦσι τὸ δημόσιον συμφέρον. Τὰ κεφάλαια διατίθενται εἴτε ὡς συνεισφορά, εἴτε ὡς δάνεια. Ὁ Ὀργανισμὸς δύναται ν' ἀναλαμβάνῃ καὶ τὴν ἀπ' εὐθείας ἐκτέλεσιν τῶν ἄνω ἔργων.

2. Τὸ ὕψος τῶν διατιθεμένων κεφαλαίων εἶναι ἀνάλογον πρὸς τὸ ποσὸν τῆς ἐπιδοτήσεως, τὸ ὁποῖον ἐξοικονομεῖται διὰ τῆς ἀπασχολήσεως ἐπιδοτουμένων ἀνέργων εἰς τὰ περὶ ὧν ἡ § 1 τοῦ παρόντος ἔργα.

3. Ἡ παροχὴ τῆς συνεισφορᾶς ἢ τοῦ δανείου ἔχει ὡς προϋπόθεσιν τὴν ἀπασχόλησιν εἰς τὰ ἔργα ἐπιδοτουμένων ἀνέργων ὑπὸ τῶν Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας.

4. Αἱ αἰτήσεις περὶ συνεισφορᾶς ἢ δανείου ὑποβάλλονται εἰς τὸ Δ.Σ. τοῦ Ὀργανισμοῦ.

5. Ὁ Ὀργανισμὸς δύναται ἐπίσης νὰ χορηγῇ δάνεια εἰς τὸν Αὐτόνομον Ὀργανισμὸν Ἐργατικῆς Κατοικίας.

Ἄρθρον 26

Ἁρμοδιότης Τοπικῶν Ὑπηρεσιῶν Ἀπασχολήσεως καὶ Ἀνεργίας

1. Ἡ ἁρμοδιότης τῶν Τοπικῶν Ὑπηρεσιῶν Ἀπασχολήσεως καὶ Ἀνεργίας καθορίζεται ὅσον ἀφορᾷ μὲν τὸν ἐργοδότην βάσει τῆς ἕδρας τῆς ἐγκαταστάσεως τῆς ἐκμεταλλεύσεως, ὅσον ἀφορᾷ δὲ τὸν μισθωτὸν βάσει τοῦ τόπου τῆς κατοικίας του.

2. Ἀμφισβητήσεις περὶ τῆς ὑποχρεώσεως τῆς ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν ἀνεργίας ἢ περὶ τῆς ὀφειλομένης εἰσφορᾶς ἐπιλύονται ὑπὸ τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ὀργανισμοῦ Ἀπασχολήσεως καὶ Ἀνεργίας.

3. Αἱ τοπικαὶ ὑπηρεσίαι ἀπασχολήσεως καὶ ἀνεργίας διοικοῦνται ὑπὸ τοπικῶν ἐπιτροπῶν, ὧν ἡ μὲν σύνθεσις καὶ ἡ ἁρμοδιότης ὁρίζεται διὰ κανονισμοῦ τοῦ Ὀργανισμοῦ, ἡ δὲ συγκρότησις γίνεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Ἄρθρον 27

Διαδικασία ἐξασφαλίσεως ἀξιώσεως πρὸς ἐπιδότησιν

1. Ὁ ἄνεργος, ἵνα τύχῃ ἐπιδοτήσεως, ὑποχρεοῦται, ὅπως ἀναγγελθῇ προσωπικῶς εἰς τὴν Ὑπηρεσίαν Ἀνεργίας τῆς κατοικίας του ἢ τῆς τελευταίας ἀπασχολήσεως καὶ ὑποβάλῃ αἴτησιν περὶ ἐπιδοτήσεως ἐντὸς 30 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς λύσεως τῆς σχέσεως ἐργασίας.

2. Ἡ ἐπιδότησις χωρεῖ ἐν ἀνάγκῃ καὶ μόνον βάσει τοῦ ἀσφαλιστικοῦ βιβλιαρίου, ἐφ' ὅσον ἡ ὑπηρεσία, μετὰ ἔλεγχον, πείθεται περὶ τῆς ἀπασχολήσεως καὶ ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ. Ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται, ὅπως παραδώσῃ τὸ ἀσφαλιστικὸν βιβλιάριον, ὑποκείμενος ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει εἰς τὰς κυρώσεις τοῦ ἄρθρου 28 τοῦ παρόντος.

3. Ἐὰν ἡ Ὑπηρεσία Ἀνεργίας δὲν δύναται νὰ προσφέρῃ διὰ τοῦ Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας κατάλληλον ἐργασίαν εἰς τὸν ἄνεργον, αὕτη ὑποχρεοῦται ν' ἀποφασίσῃ ἐπὶ τῆς αἰτήσεως.

4. Ἐὰν ἀναγνωρίζηται ὑπὸ τῆς ὑπηρεσίας ἡ ἀξίωσις περὶ ἐπιδοτήσεως, αὕτη ἐφοδιάζει τὸν ἄνεργον διὰ δελτίου ἐπιδοτήσεως. Ἐὰν ὅμως ἡ ἀξίωσις ἀπορρίπτεται, κοινοποιεῖται εἰς τὸν ἄνεργον ἔγγραφος ἀπορριπτικὴ ἀπόφασις.

5. Ἐν περιπτώσει διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐκμεταλλεύσεως καὶ ἀδυναμίας ἐξ οἱουδήποτε λόγου καταγγελίας τῆς σχέσεως ἐργασίας καὶ ἐκδόσεως τῆς σχετικῆς βεβαιώσεως τοῦ ἐργοδότου, ὁ ἄνεργος δύναται κατὰ τὴν εὔλογον κρίσιν τῆς ὑπηρεσίας νὰ τύχῃ ἐπιδόματος ἀνεργίας, ἐφ' ὅσον συντρέχουσιν αἱ νόμιμοι προϋποθέσεις καὶ ἐφ' ὅσον οὗτος ἐνεργήσῃ κατὰ τὰ ἐν τῇ § 1 ὁριζόμενα.

6. Ἁρμόδιον ὄργανον διὰ τὴν ἔγκρισιν καὶ

τήν διακοπήν τῆς ἐπιδοτήσεως εἶναι ὁ Διευθυντὴς τῆς Τοπικῆς Ὑπηρεσίας Ἀπασχολήσεως καὶ Ἀνεργίας.

7. Ὁ ἐπιδοτούμενος ἢ καὶ ἄλλα πρόσωπα ἔχοντα εὐλόγως δεδικαιολογημένον συμφέρον ἔχουσι δικαίωμα προσφυγῆς ἐνώπιον τοῦ Δ.Σ. ἢ τοῦ διὰ τοῦ Κανονισμοῦ Παροχῶν ὁρισθησομένου ἁρμοδίου συλλογικοῦ ὀργάνου.

8. Ἡ προσφυγὴ ἀσκεῖται ἐντὸς 14 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς γνωστοποιήσεως τῆς ἀποφάσεως. Ἡ προσφυγὴ δὲν ἔχει ἀναστολικὴν δύναμιν. Τὸ Δ.Σ. τοῦ Ὀργανισμοῦ δύναται κατ' αἴτησιν τοῦ ἐνδιαφερομένου νὰ μεταρρυθμίσῃ τὰς ἀποφάσεις τῶν συλλογικῶν ὀργάνων.

9. Ἡ ἀξίωσις πρὸς ἐπιδότησιν παραγράφεται μετὰ 30 ἡμέρας ἀπὸ τῆς λύσεως τῆς σχέσεως ἐργασίας.

10. Ἡ ἀξίωσις ἐπὶ τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας παραγράφεται μετὰ 30 ἡμέρας, ἀφ' ἧς κατέστη τοῦτο ἀπαιτητόν.

Ἄρθρον 28

Ποιναὶ εὐθύνας τοῦ ἐργοδότου

1. Ὁ ἐργοδότης ἢ ὁ κατὰ νόμον ἐκπρόσωπος τούτου, ὅστις καταχωρεῖ εἰς τὰς ὑπ' αὐτοῦ ἐκδιδομένας βεβαιώσεις ἀναληθῆ στοιχεῖα ἢ παραλείπει νὰ ὑποβάλῃ τὴν ἀναγγελίαν τῆς καταγγελίας τῆς σχέσεως ἐργασίας, περὶ ἧς τὸ ἄρθρον 13 τοῦ παρόντος, ἢ ἀρνεῖται νὰ παράσχῃ σχετικὰς πληροφορίας διὰ τὴν συγκεκριμένην ἑκάστοτε λύσιν σχέσεως ἐργασίας, ὑπόκειται εἰς μηνιαῖον πρόσθετον, ὡς ὁρίζει ἡ § 2 τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ ν.δ. 2656/1953. Ὁ ἐργοδότης καὶ ὁ ἄνεργος, οἵτινες βλάπτουσι τὰ συμφέροντα τοῦ Ταμείου, εἴτε διότι ἀσχολεῖται ἄνεργος ἐπιδοτούμενος, εἴτε διότι ἄνεργος τυγχάνει ἐπιδόματος ἀνεργίας ἄνευ πραγματικῶν προϋποθέσεων, τιμωρεῖται μὲ τὰς ποινὰς τῆς § 4 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ν.δ. 2656/1953.

Τὰ ἐκ τῶν ποινῶν τούτων προκύπτοντα ἔσοδα ἀποδίδονται εἰς τὸν Ὀργανισμὸν κατὰ τὰ εἰδικώτερον διὰ κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας καθορισθησόμενα. Αἱ μηνύσεις ὑποβάλλονται παρὰ τῶν Διευθυντῶν τῶν Ὑπηρεσιῶν Ἀπασχολήσεως καὶ Ἀνεργίας, κατὰ δὲ τοῦ ἐργοδότου καὶ παρὰ τοῦ ἀνέργου.

Ἄρθρον 29

Ἔλεγχος ἀνεργίας

1. Ὁ ἄνεργος διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῆς ἀξιώσεώς του πρὸς ἐπιδότησιν ὑποχρεοῦται, ὅπως ἐμφανίζηται προσωπικῶς τρὶς τῆς ἑβδομάδος εἰς τὴν ἁρμοδίαν τοπικὴν Ὑπηρεσίαν Ἀπασχολήσεως καὶ Ἀνεργίας. Ὁ Ὀργανισμὸς ἐξουσιοδοτεῖται, ὅπως ρυθμίσῃ εἰδικώτερον τὰ σχετικὰ μὲ τὸν ἔλεγχον τῆς ἀνεργίας προσδιορίζων καὶ ἄλλας ὑπηρεσίας διὰ τὴν ἄσκησιν τούτου.

Ἄρθρον 30

Δηλώσεις τοῦ ἀνέργου

1. Ὁ ἐπιδοτούμενος ἄνεργος ὑποχρεοῦται νὰ δηλώσῃ κατὰ πᾶσαν ἀπώλειαν ἐπιδόματος ἀνεργίας ὅτι δὲν ἔχει ἀπασχόλησιν κατὰ τὴν ἐν § 1 τοῦ ἄρθρ. 16 ἔννοιαν, ἐπίσης ὑποχρεοῦται νὰ δηλώσῃ τὴν κατάρτισιν πάσης νέας σχέσεως ἐργασίας, ὡς καὶ τοὺς λόγους τῆς ἀναστολῆς ἢ τῆς διακοπῆς τοῦ ἐπιδόματος εἰς τὴν ἁρμοδίαν τοπικὴν Ὑπηρεσίαν Ἀπασχολήσεως καὶ Ἀνεργίας ἄνευ ἀναβολῆς, τὸ βραδύτερον δὲ μέχρι τῆς προσεχοῦς προσελεύσεως διὰ τὸν ἔλεγχον τῆς ἀνεργίας.

2. Ἐπὶ παραλείψεως μὲν τῆς σχετικῆς δηλώσεως τὸ ἁρμόδιον ὄργανον διὰ τὴν ἔγκρισιν τῆς παροχῆς ἐπιβάλλει διακοπὴν τοῦ ἐπιδόματος ἀπὸ 8—15 ἡμέρας, ἐπὶ ψευδοῦς δὲ δηλώσεως ὁ ἄνεργος τιμωρεῖται μὲ τὰς ποινὰς τῆς § 4 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ν.δ. 2656/1953.

Ἄρθρον 31

Καταβολὴ ἐπιδομάτων

1. Τὰ ἐπιδόματα ἀνεργίας δύνανται νὰ καταβάλλωνται εἴτε ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τῶν Τοπικῶν Ὑπηρεσιῶν Ἀπασχολήσεως καὶ Ἀνεργίας, εἴτε διὰ τῶν ἀναγνωρισμένων Τραπεζῶν, κατόπιν προηγουμένης ἐγκρίσεως τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας.

2. Τὰ ἐπιδόματα ἀνεργίας καταβάλλονται ἀνὰ δεκαπενθήμερον.

3. Ἐὰν ὁ ἄνεργος δὲν ἐκπληροῖ τὰς ὑποχρεώσεις διατροφῆς, πρὸς τὰ μέλη, ὑπὲρ ὧν ἀναγνωρίζονται προσαυξήσεις, ἡ Τοπικὴ Ὑπηρεσία δύναται νὰ ὁρίσῃ ὅπως ἀνάλογον τμῆμα καταβάλλεται διὰ τὸ μέλος τῆς οἰκογενείας εἰς τὸ Ἵδρυμα ἢ καὶ τρίτα πρόσωπα, ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν ὁποίων τοῦτο εὑρίσκεται.

4. Ἡ διαδικασία ἀναγνωρίσεως τῆς ἀξιώσεως τῆς ἐπιδοτήσεως καὶ ὁ τρόπος καταβολῆς τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας καθορισθήσονται λεπτομερῶς διὰ Κανονισμοῦ.

Ἄρθρον 32

Πόροι τῆς Ὑπηρεσίας

1. Πόροι τοῦ Ὀργανισμοῦ εἶναι:

α) Ἐργοδοτικὴ εἰσφορὰ 2 ο/ο καὶ ἐργατικὴ 1 ο/ο ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ εἰς τὴν ἀσφάλισιν ἀνεργίας ὑπαγομένου προσωπικοῦ, καταργουμένης τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 25 ἀ.ν. 1846/1951 ἐργοδοτικῆς εἰσφορᾶς 2 ο/ο, ὡς αὕτη συνεπληρώθη μεταγενεστέρως διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1018/1954 Πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου (Ἐφημ. Κυβερνήσεως Φύλλον 143, τεῦχος Α') ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἠσφαλισμένων εἰς τὸ Ι.Κ.Α. ὑπὲρ τοῦ παρ' αὐτῷ κλάδου ἀνεργίας. Διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς κατὰ τὴν παράγραφον ταύτην εἰσφορᾶς λαμβάνεται ὡς βάσις ὑπολογισμοῦ ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 25 § 2 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 προβλεπομένη ρύθμισις ἡ ἑκάστοτε διὰ τὰς εἰσφορὰς τοῦ Ι.Κ.Α. ἰσχυούσας διατάξεις, ἐφ' ὅσον συνεισπράττονται μετὰ τῶν εἰσφορῶν τοῦ Ι.Κ.Α. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ὁ κατὰ τ' ἀνωτέρω ὑπολογισμὸς δύναται νὰ τροποποιηθῇ δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ὀργανισμοῦ, ἐγκρινομένης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Αἱ δαπάναι τῶν Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας, ὡς καὶ αἱ τοιαῦται διὰ τὰ ὑπὸ στοιχεῖα β', γ' καὶ δ' ἀντικείμενα τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ παρόντος, καλύπτονται ὑπὸ τῆς ἐργοδοτικῆς εἰσφορᾶς.

Ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας δύναται δι' ἀποφάσεώς του, δι' ἐπιμεταλλεύσεις ὧν αἱ ἀπολύσεις κατὰ τὸ ἑκάστοτε λῆγον ἔτος δὲν ὑπερέβησαν τὸ 6 ο/ο τοῦ μέσου ὅρου τῆς ἀπασχολήσεως τοῦ ἔτους τούτου, νὰ ἐκπίπτῃ ἐκ τοῦ συνολικοῦ ποσοῦ τῆς καταβληθείσης εἰσφορᾶς μέχρι 15 ο/ο.

Ἡ ἐκπτωσις ἐνεργεῖται κατ' αἴτησιν τοῦ ἐνδιαφερομένου.

β) Οἱ τόκοι καὶ πάσης φύσεως πρόσοδοι ἐκ τῆς περιουσίας τοῦ Ὀργανισμοῦ.

γ) Πᾶν ἔσοδον ἐκ χαριστικῆς αἰτίας.

2. Ἡ εἰδικὴ εἰσφορὰ διὰ τὴν καταβολὴν τῶν ἐπιδομάτων στρατεύσεως τοῦ ν. 2054/1952 διατηρεῖται ἐν ἰσχύϊ. Τὰ ἔσοδα καὶ αἱ δαπάναι τοῦ κλάδου τούτου τηροῦνται εἰς εἰδικὸν λογαριασμόν.

Ἄρθρον 33

Διαδικασία εἰσπράξεως εἰσφορᾶς

1. Ἡ ἑκάστοτε ἰσχύουσα εἰσφορὰ ὑπὲρ τῆς Ὑπηρεσίας δι' ἀσφάλισιν ἀνεργίας, ὡς καὶ ἡ τοιαύτη διὰ τὴν καταβολὴν ἐπιδομάτων στρατεύσεως τοῦ νόμου 2054/1952 συνεισπράττονται ὑποχρεωτικῶς μετὰ τῆς ὑπὲρ τοῦ Ι.Κ.Α. νενομισμένης εἰσφορᾶς.

2. Αἱ Τράπεζαι, παρ' αἷς κατατίθενται αἱ ὑπὲρ τοῦ Ι.Κ.Α. εἰσφοραί, μεταφέρουσιν οἰκοθεν τῇ 15 καὶ 30 ἑκάστου μηνὸς εἰς λογαριασμὸν τοῦ Ὀργανισμοῦ Ἀποσχολήσεως καὶ Ἀσφαλίσεως Ἀνεργίας τὸ ἀναλογοῦν ποσὸν εἰς τὸ ἑκάστοτε ὑπὲρ τοῦ Ὀργανισμοῦ ἰσχῦον ποσοστόν. Ἐκ τοῦ ἀναλογοῦντος ὑπὲρ τοῦ Ὀργανισμοῦ ποσοῦ, δύναται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας νὰ παρακρατῆται ποσοστὸν μέχρι 0,25 ο/ο ὑπὲρ τοῦ Ι.Κ.Α. πρὸς ἐξίσωσιν τυχὸν διαφορᾶς, συνεπείᾳ τῆς μὴ ἀπολύτου πιστότητος τῶν ἀσφαλιζομένων προσώπων καὶ δι' ἔξοδα βεβαιώσεως τῆς εἰσφορᾶς. Τὸ Δ.Σ. τοῦ Ὀργανισμοῦ ἀποφασίζει περὶ τῆς Τραπέζης παρ' ᾗ τηρεῖται ὁ λογαριασμὸς τοῦ Ὀργανισμοῦ μετ' ἔγκρισιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

3. Ἀμφισβητήσεις τυχὸν ἐκ τῆς κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον κατανομῆς ἐπιλύονται ἑκάστοτε δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

4. Ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας δύναται νὰ ρυθμίσῃ ἄλλως τὴν διαδικασίαν εἰσπράξεως τῶν ἐσόδων τοῦ Ὀργανισμοῦ.

5. Αἱ διατάξεις τοῦ ἀ.ν. 1846/1951, ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν εἰσφορῶν, ἐν ὑποχρεώσει πρὸς καταβολὴν ταύτης, ἐν τρόπον καταβολῆς, τὰς συνεπείας καθυστερήσεως, τὰς προϋποθέσεις ἐπιστροφῆς ἀχρεωστήτως καταβληθεισῶν εἰσφορῶν, ἰσχύουσιν ἀναλόγως ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρον 34

Κύρωσις τῶν ὑπ' ἀριθ. 3568/7.6.1952, 34327/3.7.1953, 51772/4840/24.8.1953 ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

1. Κυροῦνται, ἀφ' ἧς ἴσχυσαν, αἱ ὑπ' ἀριθ. 3568/7.6.1952, 34327/3.7.1953 καὶ 51772/4840/24.8.1953 προεγκριτικαὶ ἀποφάσεις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἐν σχέσει μὲ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ν. 2054/1952.

Τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου πάντως προβλεπομένων ἐπιδομάτων δικαιοῦνται οἱ μισθωτοὶ οἱ ἀπασχολούμενοι εἰς περιοχὰς εἰς ἃς μέχρι τοῦλάχιστον τῆς ἀπολύσεως τούτων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α. ἢ τῆς διὰ τοῦ παρόντος νόμου συνισταμένης Ὑπηρεσίας καὶ ἀπὸ τῆς ἐπεκτάσεως ταύτης, τῆς ἀπαιτουμένης προϋπηρεσίας ἐν ἐλλείψει ἀσφαλιστέας τοιαύτης ἀποδεικνυομένης δι' ἐπαρκῶν κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δ.Σ. τῆς ὑποχρέου Ὑπηρεσίας στοιχείων.

Μέχρι τῆς κατὰ τ' ἀνωτέρω ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλίσεως οἱ δικαιοῦχοι ἐργοδόται βαρύνονται μὲ τὰς ἐκ τοῦ ν. 3514/1928, ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, ἀντιστοίχους ὑποχρεώσεις ἐπιδοτήσεως τῶν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου δικαιούχων ἐφέδρων.

Τὸ Δ.Σ. τῆς Ὑπηρεσίας δύναται νὰ ἐπεκτείνῃ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ν. 2054/1952 καὶ τὴν καταβολὴν τῶν ὑπὸ τούτου προβλεπομένων ἐπιδομάτων ἐπὶ μισθωτῶν ἀπασχολουμένων ἐκτὸς ἀσφαλιστικῆς περιοχῆς τοῦ Ι.Κ.Α. ἢ τῆς Ὑπηρεσίας περιοχῆς, ἐφ' ὅσον οὗτοι ὑπάγονται εἰς τὴν ἀσφάλισιν κλαδικοῦ τινος ἀσφαλιστικοῦ ὀργανισμοῦ.

2. Διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν κατὰ ν. 2054/1952 εἰσφορῶν καὶ ἐπιδομάτων, τὴν ἀναγνώρισιν τῶν ὑπ' αὐτῶν ἀξιώσεων, τὴν ἄρσιν πάσης ἐπὶ τούτων ἀμφισβητήσεως, τὴν ἀπαγόρευσιν δωρεᾶς, κατασχέσεως ἢ ἐκχωρήσεως αὐτῶν ὡς καὶ ἐπιστροφὴν ἢ συμψηφισμὸν τούτων ἰσχύουσιν ἀναλόγως αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου, διὰ δὲ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 8 ν. 2054/1952 ἀσφαλίστρου κλάδου συντάξεων, τὸ ἐν ἄρθρῳ 25 § 1 Κ.Α. 1846/1951 προβλεπόμενον.

3. Αἱ διατάξεις τῶν δύο προηγουμένων παραγράφων τοῦ παρόντος ἄρθρου ἰσχύουν ἀφ' ἧς ἴσχυσεν ὁ ν. 2054/1952.

4. Πᾶσα ἐκ τοῦ ν. 2054/1952 ἀπορρέουσα ἀξίωσις ἐφέδρων κατὰ τοῦ Ι.Κ.Α. παραγράφεται μετὰ τρίμηνον ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως τοῦ δικαιούχου ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ.

5. Ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος ν. δ/τος δικαιοῦνται τῶν ὑπὸ τοῦ ν. 2054/1952 προβλεπομένων ἐπιδομάτων οἱ μισθωτοὶ (καίτοι μὴ τελοῦντες ἐν ἐνεργῷ συμβάσει ἐργασίας κατὰ τὴν στράτευσιν αὐτῶν), ἐφ' ὅσον κατὰ τὴν κλῆσιν αὐτῶν ὑπὸ τὰ ὅπλα ἔχουν πραγματοποιήσει 150 ἡμέρας ἐργασίας ἐντὸς τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 36 § β' ἀ.ν. 1846/1951 ὁριζομένων χρονικῶν περιόδων.

6. Ἔφεδροι ἀξιωματικοί, ὑπαξιωματικοὶ καὶ ὁπλῖται τοῦ Λιμενικοῦ Σώματος καὶ ὅλων τῶν ἐνόπλων δυνάμεων τῆς χώρας, μισθοδοτούμενοι παρὰ τοῦ Δημοσίου Ταμείου μὲ ἀποδοχὰς μονίμων, λαμβάνουσιν ὡς ἐπίδομα στρατεύσεως τὴν τυχὸν ὑπάρχουσαν διαφορὰν μεταξὺ τοῦ ἐν λόγῳ μισθοῦ καὶ τοῦ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ν. 2054/1952 ἐπιδόματος.

7. Ἡ ἀληθὴς ἔννοια τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ ν. 2054/1952 εἶναι ὅτι ἡ ἐν τῷ στρατῷ ξηρὰς, ἀέρος καὶ θαλάσσης ὑπηρεσία τῶν μισθωτῶν ἐν γένει λογίζεται ὡς χρόνος πραγματικῆς ἐργασίας παρὰ τῷ παρ' αὐτῷ διηρετοῦν πρὸ τῆς στρατεύσεως τῶν ἐργοδότῃ ὡς πρὸς τὰ ἔναντι τοῦ τελευταίου τούτου δικαιώματα τοῦ μισθωτοῦ, ἐν ᾧ διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν διὰ τὴν χορήγησιν πάσης φύσεως παροχῶν κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως προϋποθέσεων πρὸς πραγματικὴν ἐργασίαν ἐξομοιοῦνται ἡ ἐν τῷ στρατῷ κλπ. ἐφεδρικὴ ὑπηρεσία ἡ συνεπαγομένη τὴν χορήγησιν ἐπιδόματος στρατεύσεως κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ν. 2054/1952 καὶ τοῦ παρόντος ν. δ/τος.

Ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῶν παροχῶν τῆς ἀσφαλίσεως κατὰ τὸ προηγούμενον ἐδάφιον δὲν περιλαμβά-

νονται τὰ ἐπιδόματα στρατεύσεως, περὶ ὧν τὸ παρὸν ἄρθρον καὶ δι' ἃς κατὰ τὴν κειμένην νομοθεσίαν ἡ προϋπηρεσία δέον νὰ ἔχῃ συμπληρωθῇ μέχρι τῆς κλήσεως τοῦ μισθωτοῦ ὑπὸ τὰ ὅπλα.

Ἄρθρον 35

Ὑποχρέωσις συνδρομῆς καὶ παροχῆς πληροφοριῶν

1. Ὅλαι αἱ Ἀρχαὶ καὶ αἱ Ὑπηρεσίαι, οἱ φορεῖς τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, αἱ ἐπαγγελματικαὶ ὀργανώσεις δημοσίου καὶ ἰδιωτικοῦ δικαίου μισθωτῶν καὶ ἐργοδοτῶν καὶ ἐργοδόται ὑποχρεοῦνται νὰ συνεργῶσι τὸν Ὀργανισμὸν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων αὐτοῦ.

2. Οἱ ἐργοδόται ἢ οἱ νόμιμοι αὐτῶν ἀντιπρόσωποι ὑποχρεοῦνται νὰ παρέχουσιν ἀπροφασίστως εἰς τὰς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας τὰς ἀναγκαίας διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος ν. δ/τος πληροφορίας.

Ἄρθρον 36

Μεταβατικαὶ διατάξεις

1. Ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας δύναται κατὰ τὴν πρώτην περίοδον τῆς λειτουργίας τῆς Ὑπηρεσίας ν' ἀποσπάσῃ ἐκ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ ἐκ τῶν ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν του Ὀργανισμῶν δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου τὸ ἀναγκαῖον προσωπικόν, τὸ ὁποῖον ἐξακολουθεῖ μισθοδοτούμενον παρὰ τοῦ Δημοσίου ἢ τῶν Ὀργανισμῶν μέχρι προσλήψεως ἰδίου προσωπικοῦ.

2. Ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας δύναται νὰ ἐντάξῃ, κατὰ τὴν πρώτην περίοδον τῆς λειτουργίας τοῦ Ὀργανισμοῦ, μέχρι 100 ὑπαλλήλων ἐκ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ρυθμιζομένων συγχρόνως καὶ τῶν ἐκ τῆς προϋπηρεσίας τούτων παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. σχέσεις ἀσφαλίσεως καὶ συντάξεως, ἢ ἐκ τοῦ προσωπικοῦ ἄλλων Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς, δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἁρμοδιότητος Ὑπουργείου Ἐργασίας, ἢ νὰ προσλάβῃ προσωπικόν, τῆς σχετικῆς ἀποφάσεως ἐπεχούσης θέσιν Κανονισμοῦ Προσωπικοῦ.

Κατὰ τὴν αὐτὴν διαδικασίαν δύναται ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας ν' ἀποσπάσῃ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας προσωπικὸν ἐκ τῶν ὡς ἄνω Ὀργανισμῶν. Αἱ ἀποδοχαὶ τοῦ ἐντασσομένου προσωπικοῦ διέπονται ὑπὸ τῆς ἀντιστοίχου νομοθεσίας τοῦ Ὀργανισμοῦ μέχρις ἐγκρίσεως τοῦ οἰκείου Κανονισμοῦ τοῦ Ὀργανισμοῦ.

Τὸ προσωπικὸν τοῦ Ὀργανισμοῦ ἀσφαλίζεται εἰς τὸ Ἵδρυμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καὶ διέπεται ὑπὸ τῶν αὐτῶν συνταξιοδοτικῶν, γενικῶν ἢ εἰδικῶν, διατάξεων τῶν ἰσχυουσῶν ἑκάστοτε διὰ τοὺς ὑπαλλήλους τοῦ Ι.Κ.Α. ὑποχρεουμένων εἰς τὴν καταβολὴν τῶν αὐτῶν εἰσφορῶν.

3. Ὁ Ὀργανισμὸς ἐγκαθίσταται, κατὰ τὴν πρώτην λειτουργίαν αὐτοῦ καὶ μέχρι μισθώσεως ἰδίων οἰκημάτων εἰς οἰκήματα τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας ἢ τῶν ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν αὐτοῦ Νομικῶν Προσώπων. Ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας καθορίζει δι' ἀποφάσεων αὐτοῦ τοὺς ἐν γένει ὅρους τῆς ἐγκαταστάσεως. Αἱ πρὸ τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 συναφθεῖσαι μισθώσεις ἀκινήτων ὑπὲρ τοῦ τέως Ταμείου Ἀνεργίας καὶ ὑφισταμέναι κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος ὑπὲρ τοῦ Ι.Κ.Α. ἀναβιοῦσιν αὐτοδικαίως ἰσχύουσαι ὑπὲρ τοῦ Ὀργανισμοῦ. Εἰς τὸν Ὀργανισμὸν περιέρχονται ἅπαντα τὰ σωζόμενα ἔπιπλα, σκεύη, ἀρχεῖα κλπ., ἅτινα συμφώνως πρὸς τὸ σχετικὸν πρωτόκολλον παραδόσεως ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. παρέλαβε ἀπὸ τοῦ τέως Ταμείου Ἀνεργίας μετὰ τὸν ἀ.ν. 1846/1951.

4. Κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος καὶ μέχρι συγκροτήσεως καὶ λειτουργίας τῶν Ὑπηρεσιῶν τοῦ Ὀργανισμοῦ ἡ ὅλη διεξαγωγὴ τῆς Ὑπηρεσίας ταύτου θὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ ἐνεργῆται ὑπὸ τῶν Ὑπηρεσιῶν τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων.

5. Ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας ἐξουσιοδοτεῖται, ὅπως δι' ἀποφάσεως αὐτοῦ θεσπίσῃ κατὰ τὴν πρώτην περίοδον τῆς λειτουργίας τοῦ Ὀργανισμοῦ τοὺς κάτωθι Κανονισμούς:

α) Λειτουργίας Διοικητικοῦ Συμβουλίου,
β) Συνθέσεως καὶ ἁρμοδιοτήτων Ὑπηρεσιῶν,
γ) Προσωπικοῦ,
δ) Λογιστικῆς καὶ οἰκονομικῆς διαχειρίσεως καὶ
ε) Διαδικασίας παροχῶν ἀνεργίας.

Μέχρις ἐγκρίσεως τῶν κανονισμῶν λειτουργίας τοῦ Ὀργανισμοῦ ἰσχύουσιν οἱ μέχρι σήμερον ἀναλόγως ἐφαρμοζόμενοι.

6. Ἐκ τοῦ μετὰ τὸ πέρας ἑκάστης οἰκονομικῆς χρήσεως προκύπτοντος ἐνεργητικοῦ ὑπολοίπου ἐν τῷ ἰσολογισμῷ τοῦ Ὀργανισμοῦ ποσὸν μέχρι δ %ο τούτου φέρεται εἰς πίστωσιν τοῦ Ι.Κ.Α. πρὸς κάλυψιν τοῦ παρ' αὐτῷ ἐν τῇ διαχειρίσει τοῦ κλάδου ἀνεργίας ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος ἐλλείμματος, οὗτινος τὸ ποσὸν ὁρίζεται διὰ λογιστικῆς καταστάσεως βεβαιουμένης δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ. Σ. τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ κυρουμένης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας. Πάντως τὸ κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐπιστρεπτέον εἰς τὸ Ι.Κ.Α. ποσὸν δὲν δύναται νὰ εἶναι ἔλασσον τῶν 2 ἑκατομμυρίων δραχμῶν κατ' ἔτος.

7. Τὸ μὲν ποσὸν τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας ἐὰν κατὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ παρόντος ν. δ/τος ἐχόντων ἀναγγελθῇ πρὸς ἐπιδότησιν ἠσφαλισμένων διέπεται ὑπὸ τῆς προϊσχυούσης νομοθεσίας, ἀλλ' ἡ διάρκεια τῆς παροχῆς ὑπὸ τοῦ παρόντος ν. δ/τος. Ἠσφαλισμένοι ἐπιδοτούμενοι κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος ν. δ/τος δικαιοῦνται μετὰ τὴν ἐξάντλησιν τῆς ὑπὸ τοῦ παρόντος ὁριζομένης διαρκείας 25 ἐπιδόματα ἀνεργίας, ἐκτὸς ἐὰν συμπληροῦσι πρότερον τὸ κατὰ τὴν προϊσχύουσαν νομοθεσίαν ἀνώτατον ὅριον διαρκείας ἐπιδοτήσεως.

Ὁ Ὀργανισμὸς ὑποχρεοῦται ν' ἀναλάβῃ δαπάνας τὴν καταβολὴν τῶν ἐπιδομάτων ἀνεργίας ἀπὸ τοῦ μεθεπομένου μηνὸς τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως. Μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῆς καταβολῆς τῶν ἐπιδομάτων ἀνεργίας ὑπὸ τοῦ Ὀργανισμοῦ ταῦτα καταβάλλονται ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. Ὁ Ὀργανισμὸς δικαιοῦται τῶν ἐκ τῆς ὑπὲρ αὐτοῦ ἐν ἄρθρῳ 81 θεσπιζομένης εἰσφορᾶς ἐσόδων ἀπὸ τοῦ 15ου ἡμέρου ἐντὸς τοῦ ἑπομένου δημοσιεύεται τὸ παρὸν ν. δ/γμα εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως. Τὸ Ἵδρυμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ὑποχρεοῦται ὅπως, μεταψέρῃ εἰς τὸν Ὀργανισμὸν ἅμα τῇ δημοσιεύσει τοῦ παρόντος εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως τὸν Εἰδικὸν Λογαριασμὸν τοῦ ν. 2651/1952 (ἐπιδόματα στρατεύσεως).

8. 1) Διὰ τοῦ παρόντος καταργοῦνται, ἀφ' ἧς ἐ-

ξεδόθησαν, αί κάτωθι ἀποφάσεις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας:

α) Ἡ ὑπ' ἀριθ. 30327/1954 «περί χορηγήσεως ἐκτάκτου βοηθήματος ἀνεργίας λόγῳ τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα».

β) Ἡ ὑπ' ἀριθ. 30328/6/1954 «περί χορηγήσεως ἐκτάκτου βοηθήματος εἰς μισθωτούς ἀνέργους τῶν πόλεων Λαρίσης, Καρδίτσης καὶ Τρικάλων ἐκ δραχμῶν 110.000».

γ) Ἡ ὑπ' ἀριθ. 30328/7/1954 περί «χορηγήσεως ἐκτάκτου βοηθήματος εἰς ἀνέργους μισθωτούς τῶν σεισμοπλήκτων πόλεων Ἀργοστολίου, Ληξουρίου καὶ Ζακύνθου ἐκ δραχμῶν 35.000».

δ) Ἡ ὑπ' ἀριθ. 30328/8/1954 «περί χορηγήσεως ἐκτάκτου βοηθήματος ὑπὲρ τῶν σεισμοπαθῶν ἀνέργων μισθωτῶν τῶν πόλεων Φαρσάλων καὶ Σοφάδων ἐκ δραχμῶν 80.000».

ε) Αἱ ὑπ' ἀριθ. 30415/1954 καὶ 30415/1/1954 ἀποφάσεις Ὑπουργοῦ Ἐργασίας «περί διαθέσεως δραχμῶν 100.000 διά τήν ἐφαρμογήν τοῦ ἐπαγγελματικοῦ προσανατολισμοῦ».

στ) Ἡ ὑπ' ἀριθ. 30328/8/1954 ἀπόφασις «περί διαθέσεως δραχμῶν 20.000 ὑπέρ τῶν μή ἐπιδοτουμένων ἀνέργων Λεβαδείας».

ζ) Ἡ ὑπ' ἀριθ. 30429/1954 ἀπόφασις «περί καταβολῆς ἐκτάκτου οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως εἰς ἀνέργους Σύρου ἐκ δραχμῶν 100.000».

η) Ἡ ὑπ' ἀριθ. 30519/2/1953 ἀπόφασις, δι' ἧς συνεστήθη ὡς ἀνεξάρτητος ἡ ὑπηρεσία ταῦ ἐπαγγελματικοῦ προσανατολισμοῦ μέ ἀντικείμενα 1) τήν μαθητείαν, περί ἧς ὁ ἀ.ν. 1542/1950 καὶ 1651/1951, 2) τόν ἐπαγγελματικόν προσανατολισμόν καὶ 3) τήν ἐπαγγελματικήν μόρφωσιν τῶν ἐργαζομένων, περί ὧν τὸ ν.δ. 2656/1953 ἄνευ αὐξήσεως τῶν ὀργανικῶν θέσεων τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας.

9) Προκειμένου περί ἡσφαλισμένων τοῦ τέως Τ.Α.Κ. ἀναπήρων πολέμου ἡ προϋπόθεσις συμπληρώσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν 360 ἡμερῶν ἐργασίας κατά τήν τελευταίαν πενταετίαν διά τήν ἐφαρμογήν τῶν §§ 2, 3 καὶ 4 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ν. 2348/1953, ὡς ἐτροποποιήθη διά τοῦ ν.δ/τος 2519/1953, περιορίζεται εἰς 300 ἡμέρας ἐργασίας.

Ἄρθρον 37

Τελική διάταξις

Καταργεῖται ὁ ἀ.ν. 118/1945, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη γενική ἢ εἰδική διάταξις τῆς Νομοθεσίας περί ἀνεργίας τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 καὶ τοῦ ν.δ. 2698/1953, πλήν τοῦ ἄρθρ. 51, § 4, ἀντικειμένη εἰς τὸ παρὸν Νομοθ. Δ/γμα, ἐπανερχομένου ἐν ἰσχύϊ τοῦ ν. 2112/1920 καὶ τοῦ β.δ. τῆς 16/18 Ἰουλίου 1929, ὡς ἰσχυον πρό τοῦ ἀ.ν. 118/1945.

Ἄρθρον 38

Ἡ ἰσχύς τοῦ παρόντος ν. δ/τος ἀρχεται ἀπό τῆς δημοσιεύσεως τούτου εἰς τήν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως (*).

(*) Ἡ εἰσηγητική ἔκθεσις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἐπί τοῦ ἄνω Ν.Δ. ἔχει ὡς ἑξῆς:

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ

Ἐπί τοῦ σχεδίου Ν.Δ. «περί συστάσεως Ὀργανισμοῦ Ἀπασχολήσεως καὶ Ἀσφαλίσεως Ἀνεργίας».

Πρός τήν Εἰδικήν Ἐπιτροπήν τοῦ ἄρθρου 35 τοῦ Συντάγματος

Μέρος Α'.

Α'. Ἡ πολιτική τῶν ἐπιδομάτων ἀνεδαφική καὶ ἐσφαλμένη

1. Ἐσφαλμένας καὶ ἀνεδαφικάς μεθόδους ἠκολούθησε μέχρι σήμερον τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας, ὅσον ἀφορᾷ τήν καταπολέμησιν τῆς ἀνεργίας καὶ τήν ἀνάπτυξιν τοῦ ὄγκου τῆς ἀπασχολήσεως.

Τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας ἐφρόντισε μόνον νά ἐξασφαλίζῃ διά τοῦ θεσμοῦ τῆς ἀσφαλίσεως ἀνεργίας ἐπιδόματα ἀνεργίας εἰς περιωρισμένον ἀριθμόν ἀνέργων, ἐνῷ τὸ πρόβλημα ἦτο καὶ εἶναι πρόβλημα ἀπασχολήσεως τῶν ζητούντων ἐργασίας. Εἰς τήν νομοθεσίαν τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας ἔχουσι θεσπισθῆ (ν. 6125/1950) ἐπίσης τά Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας μέ προορισμόν τήν τοποθέτησιν τῶν ἀνέργων εἰς ἐργασίας. Ἀλλ' εἰς τήν μακρὰν σχετικῶς ἱστορίαν καὶ παρά τήν μεγάλην νομοθεσίαν περί τοῦ θεσμοῦ τῶν Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας δέν ἐπέτυχε ν' ἀξιοποιήσῃ τόν βασικῶς χρήσιμον τοῦτον θεσμόν.

2. Ἀλλά τὸ κυριώτερον χαρακτηριστικόν τῆς μέχρι σήμερον νομοθεσίας περί ἀνεργίας ἦτο ὅτι αὕτη ἐστρέφετο κυρίως κατά τῆς ἐργασίας, ἐνῷ ἐξώφθαλμον τυγχάνει ὅτι ἡ ἀνεργία δύναται νά καταπολεμηθῇ ἀποτελεσματικῶς καὶ μονίμως μόνον διά τῆς δημιουργίας εὐχερειῶν ἐργασίας.

3. Τὸ παρόν σχέδιον ν.δ. διέπεται ὑπό κατ' ἐξοχήν πραγματικοῦ φιλεργατικοῦ πνεύματος, ἐξαντλοῦν πᾶσαν δυνατότητα διά τήν εὐμενεστέραν ἐπιδότησιν τῶν ἀνέργων, ἀλλά δημιουργοῦν συγχρόνως καὶ εὐνοϊκούς ὅρους διά τήν δημιουργίαν δυνατοτήτων ἀπασχολήσεως.

Β'. Αἱ νέαι μέθοδοι

4. Ρεαλιστικῶς ἀντιμετωπίζοντες τὸ ὅλον πρόβλημα τῆς ἀπασχολήσεως καὶ τῆς ἀνεργίας, καθ' ἣν ἔκτασιν, ἐννοεῖται, ἐμπίπτει τοῦτο εἰς τήν ἁρμοδιότητα τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, εἰσηγούμεθα νέας μεθόδους ἀγῶνος διά τήν ὑπερνίκησιν ἢ τήν ἐπιτυχῆ τοὐλάχιστον καταπολέμησιν τῆς ἀνεργίας.

Τὸ ἐγκριθὲν ν.δ. 2656/1953 «περί ὀργανώσεως καὶ ἐλέγχου ἀγορᾶς ἐργασίας» ἐπεδίωξε τούς ἑξῆς σκοπούς:

α) Νά ἐξασφαλίσῃ τήν ἐποπτείαν ἐπί τῆς ἀγορᾶς ἐργασίας. Πρός τοῦτο ἐθεσπίσθη ἡ ὑποχρεωτική πρόσληψις τῶν μισθωτῶν διά τῶν Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας. Τὸ ρηθὲν νομοθέτημα ἐπεδίωξεν ἐπίσης:

β) Νά κατευθυνθῇ ὁ κατάλληλος ἄνθρωπος εἰς τήν ἀνήκουσαν θέσιν. Τοῦτο θά ἐπιδιωχθῇ διά τοῦ νιοθετηθέντος θεσμοῦ τοῦ Ἐπαγγελματικοῦ Προσανατολισμοῦ τῶν ἐργαζομένων. Ἀπό τῆς 1ης Σεπτεμβρίου 1954 ἄρχεται ἡ κατάρτισις ἐπαγγελματικῶν συμβούλων εἰς τήν εἰδικήν σχολήν τοῦ Ἐπαγγελματικοῦ Προσανατολισμοῦ. Ἤδη τὸ Συμβούλιον τοῦ Ἐπαγγελματικοῦ Προσανατολισμοῦ ἐπελήφθη δραστηρίως τῆς ὀργανώσεως καὶ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἐπαγγελματικοῦ

προσανατολισμού. γ) Το ως άνω νομοθέτημα έθέσπισε τά Κέντρα Επαγγελματικής Μορφώσεως τών έργαζομένων. Είναι άνάγκη νά τονισθή ότι ό πληθυσμός μας είναι άνεπάγγελτος. Έκ τών στοιχείων μας άποδεικνύεται ότι οί άνεπάγγελτοι δυσκόλως τοποθετούνται είς έργασίαν καί συχνά είναι οί τακτικώτεροι πελάται τής άσφαλίσεως άνεργίας. Καί όμως όχι μόνον ή παραγωγική καί οίκονομική διαδικασία έχει έντονον τεχνικόν χαρακτήρα άπαιτούσα έργατας έξειδικευμένους, άλλά καί όλόκληρος ό πολιτισμός μας είναι τεχνοκρατικός. Πιθανόν νά είναι τούτο δυσάρεστον, άλλ' είναι καί πραγματικότης. Διά νά όλοκληρωθή τό ν.δ. 3656/1953 είσηγούμεθα τό παρόν σχέδιον ν.δ. «περί Όργανισμού Άπασχολήσεως καί Άσφαλίσεως Άνεργίας». Είς όλα τά οίκονομικώς προηγμένα κράτη ό πόλεμος κατά τής άνεργίας διεξάγεται διά τής άναπτύξεως τών πλουτοπαραγωγικών πόρων, τούς όποίους προσφέρει ό γεωφυσικός χώρος έκάστης χώρας μέ βοηθητικά όργανα τάς Υπηρεσίας Άπασχολήσεως, τάς πρακτικάς Επαγγελματικάς Σχολάς τών έργαζομένων καί τάς Υπηρεσίας τού Επαγγελματικού Προσανατολισμού.

Γ'. Τό σημερινόν καθεστώς

6. Κατά τήν μέχρι σήμερον κειμένην νομοθεσίαν φορείς τής άσφαλίσεως άνεργίας είναι τό Ίδρυμα Κοινωνικών Άσφαλίσεων (Ι.Κ.Α.), είς τό όποίον ύπάγονται έπίσης καί τά Γραφεία Εύρέσεως Έργασίας (ν. 1846/1952). Τό Ι.Κ.Α., ώς γνωστόν, άντιμετωπίζει τεράστια οίκονομικά προβλήματα, έξ αίτίας τών άβασανίστων καί έπικινδύνων καινοτομιών, τάς όποίας έθέσπισεν ό ν. 1846/1952. Ώς γνωστόν, έχει άναληφθή σκληρός άγών διασώσεως τούτου άπό τήν οίκονομικήν κατάρρευσιν.

Ό κλάδος άνεργίας έπεβάρυνε μέχρι σήμερον μέ 81 δισεκατομμύρια τά οίκονομικά τού κλάδου συντάξεων τού Ι.Κ.Α., πέραν τών είδικών έσόδων (τού κλάδου άνεργίας). Ή οίκονομική αύτη καταστροφή όφείλεται άφ' ένός μέν είς τήν μεγάλην άνεργίαν, ήτις έξεδηλώθη διά τών όμαδικών άπολύσεων άπό τού Ίουλίου 1952 μέχρι τού Άπριλίου 1953 καί άφ' έτέρου είς τήν πολλαπλώς έλαττωματικήν νομοθεσίαν περί άσφαλίσεως τής άνεργίας. Ήδη κατέστη έπάναγκες άφ' ένός ν' άπαλλαγή έπειγόντως τό Ι.Κ.Α. άπό τήν φαγέδαιναν τής άσφαλίσεως τής άνεργίας καί άφ' έτέρου ν' άντιμετωπισθώσι μετά λόγου καί μέτρου τό πρόβλημα τής άσφαλίσεως τής άνεργίας, άλλά κυρίως καί τό πρόβλημα τής άπασχολήσεως. Ή έξασφάλισις έπιδομάτων άνεργίας δέν περιορίζει τήν άνεργίαν, άντιθέτως τρέφει καί θάλπει ταύτην.

Δ'. Τό θεσπιζόμενον νέον σύστημα

8. Διά τήν θεραπείαν άφ' ένός τών ύπό στοιχεία Α' καί Γ' έκτεθέντων διά τήν πρακτικήν έφαρμογήν τών ύπό στοιχείον Β' έπιδιωκομένων σκοπών, άφ' έτέρου, συνιστάται Νομικόν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου ώς Όργανισμός Άπασχολήσεως καί Άνεργίας. Ή έπωνυμία τού ίδρυομένου Όργανισμού είναι τά σημεία τών νέων μεθόδων καί νέων καιρών, τάς όποίας έγκαινιάζομεν διά τήν πολιτικήν τής άπασχολήσεως είς τόν τομέα τού Υπουργείου Έργασίας. Διά τού νέου Όργανισμού μετατίθεται τό διαφέρον καί ή φροντίς τού Υπουργείου Έργασίας άπό τήν έξασφάλισιν έπιδομάτων είς τούς άνέργους είς τήν πολιτικήν τής άπασχολήσεως κατά πρώτον καί κύριον λόγον.

Ή άγορά έργασίας, ώς γνωστόν, τελεί ύπό συνεχή πίεσιν, έξ αίτίας τού σχετικού ύπερπληθυσμού τής χώρας. Έλπίζομεν, ότι μέ τήν όλοκλήρωσιν τών ύπό μελέτην καί έφαρμογήν προγραμμάτων, έκτελέσεως μικρών καί μεγάλων πλουτοπαραγωγικών έργων, ή άγορά έργασίας θά άνακουφισθή άπό τήν πίεσιν. Είναι καιρός νά γίνη κοινή συνείδησις ότι είναι άνάγκη νά άξιοποιήσωμεν τούς πλουτοπαραγωγικούς πόρους τού γεωφυσικού μας χώρου, ώς έπίσης καί τήν έν πληθώρα προσφερομένην έργασίαν. Άλλαι χώραι πτωχότεραι πολλαπλώς τής Ελλάδος, ώς ή Ελβετία, άξιοποιήσασαι κυρίως τήν έργασίαν έπέτυχον τό ύψηλότερον βιωτικόν έπίπεδον τής Εύρώπης.

Τό παράδειγμα τής Ελβετίας πρέπει νά άκολουθήση καί ή χώρα μας καί πρός τήν κατεύθυνσιν ταύτην στρέφει τό διαφέρον του τό Υπουργείον Έργασίας. Πλήν όμως σήμερον άντιμετωπίζομεν πίεσιν έπί τής άγοράς έργασίας, άσκουμένην κυρίως άπό τούς άνειδικεύτους έργατας, οίτινες είτε δυσκόλως τοποθετούνται είς έργασίαν, είτε εύρίσκονται συχνά άνεργοι έπιδοτούμενοι ή μή. Διά νά έντάξωμεν τούτους είς τήν παραγωγικήν διαδικασίαν, ή νά έπανασυνδέσωμεν τούτους μέ αύτήν, παρίσταται άναπόδραστος άνάγκη, όπως ούτοι καταρτισθώσιν έπαγγελματικώς καθ' οίονδήποτε τρόπον κατευθυνόμενοι ύπό τής άρμοδίας ύπηρεσίας τού έπαγγελματικού προσανατολισμού είς τό έπάγγελμα, τό όποίον κρίνεται προσφορώτερον πρός τάς ψυχοσωματικάς των προϋποθέσεις, έν τώ πλαισίω καί τών προσφερομένων άντικειμενικών δυνατοτήτων τής άγοράς έργασίας.

Μέρος Β'.

Α'. Ή άπασχόλησις καί τά όργανά της

1. Είς τό πρώτον μέρος τού σχεδίου ν.δ., άρθρον 1 έως 10, ρυθμίζονται:

α) Τά θέματα τής άρμοδιότητος (άρθρον 2).

β) Ή διοίκησις καί ή ύπηρεσία τού Όργανισμού (άρθρον 3), καί

γ) Ή όργάνωσις τής άπασχολήσεως.

Ή σύνθεσις τής διοικήσεως είναι άνάλογος πρός τό μέγιστον κρατικόν ένδιαφέρον διά τήν άνάπτυξιν τού όγκου τής άπασχολήσεως. Οί έργοδόται καί οί μισθωτοί άντιπροσωπεύονται ίσοδυνάμως.

3. Διά τήν έφαρμογήν τών έπιδιώξεων, περί ών τό πρώτον μέρος τής παρούσης, έξουσιοδοτείται ό Υπουργός Έργασίας, όπως δι' άποφάσεών του ρυθμίζη τά περί τήν όργάνωσιν τής άπασχολήσεως καί τού Επαγγελματικού Προσανατολισμού καί τών Κέντρων Επαγγελματικής Μορφώσεως τών έργαζομένων, περί ών τά άρθρα 2, 4 καί 6 τού ν.δ. 3656/1953 (ίδε άρθρον 6 Ίδρυσις Υπηρεσιών Άπασχολήσεως).

5. Περαιτέρω διά τήν άντιμετώπισιν τής άνεργίας ό Υπουργός Έργασίας έξουσιοδοτείται νά άποφασίζη περί άπογραφής τών άνέργων, ώς καί μετακινήσεως τών έπιθυμούντων έκ τούτων είς τούς τόπους έργασίας (ίδε άρθρον 7).

4. Συναφής προς την επαγγελματικήν εκπαίδευσιν των εργαζομένων είναι και ο θεσμός της μαθητείας, ως ούτος προβλέπεται υπό του β.δ. 6.6.1952. Διά τούτο ή μαθητεία εντάσσεται επίσης εις τον παρόντα Οργανισμόν Απασχολήσεως, ως εις εκ των επιδιωκομένων σκοπών του Οργανισμού (ίδε άρθρ. 8 και 10). Αποδίδομεν εξαιρετικήν σημασίαν εις τον θεσμόν της μαθητείας, διότι ούτος παρασκευάζει τους τεχνίτας, οι όποιοι θά εξελιχθώσιν εις τους εργοδηγούς της βιομηχανίας μας, ήτις στερείται μέσων και ανωτέρων τεχνικών στελεχών. Όσον υψηλότερον είναι το επίπεδον της τεχνικής μορφώσεως των εργαζομένων μας, τόσον μεγαλυτέρα θά είναι ή παραγωγικότης της οικονομίας μας, ήτις καθυστερεί σήμερον επικινδύνως, εν σχέσει προς άλλας οικονομίας, τόσον μικροτέρα θά είναι ή συχνότης και ή διάρκεια της ανεργίας τούτων και τόσον μεγαλύτερος θά είναι ο όγκος της απασχολήσεως. Έκαστος τεχνίτης - εργάτης πλαισιούται πάντοτε υπό αριθμού τινος ανειδικεύτων εργατών.

5. Το άρθρον 9 παρέχει εξουσιοδότησιν εις τον Υπουργόν Εργασίας, όπως δι' ωρισμένα επαγγέλματα, κλάδων δραστηριότητος μεγάλης οικονομικής και κοινωνικής σημασίας, προσδιορίζη διαδικασίαν αναγνωρίσεως επαγγελματικής ειδικότητος εις τους εργαζομένους, εις τους οποίους θά παρέχηται προηγουμένως ή άδάπανος τεχνική ή επαγγελματική μετεκπαίδευσις (ίδε άρθρον 9).

6. Η φύσις του Οργανισμού και τά μέσα διά των οποίων επιδιώκονται οι εν άρθρω 2 οριζόμενοι σκοποί επιβάλλουσιν όπως ο Υπουργός Εργασίας έχη ευχέρειαν νά ρυθμίζη τά σχετικά θέματα, προσδιοριζόμενα άλλως τε σαφώς και περιοριστικώς διά το νομίτυπον της εξουσιοδοτήσεως δι' αποφάσεων αυτού. Δεδομένου του επείγοντος, σχεδόν πάντοτε, χαρακτήρος των εκάστοτε εμφανιζομένων εργατικών θεμάτων θά παρελκεν ίσως ή εξήγησις αύτη, τοσούτω μάλλον καθ' όσον ή διεθνής πρακτική παρέχει εύρυτάτην εξουσιοδότησιν εις τον Υπουργόν Εργασίας διά την ρύθμισιν θεμάτων απασχολήσεως και ανεργίας. Εν τούτοις παρέχεται αύτη εις την Βουλήν διά νά κατευθυνθή ή φύσις του όλου θέματος, το όποίον αποτελεί το αντικείμενον του ιδρυομένου Οργανισμού απασχολήσεως και ασφαλίσεως ανεργίας.

7. Ως εσημειώθη ανωτέρω (μέρος πρώτον Α'), όργανα απασχολήσεως ήσαν τά Γραφεία Εύρέσεως Εργασίας, τά όποία καίτοι θεσπισθέντα, εν τούτοις δέν κατεβλήθη ή ιδιάζουσα προσπάθεια και το προσήκον διαφέρον παρ' αύτών, καθ' ην έκτασιν επέβαλεν ή αποστολή των και διά τούτο δέν επέτυχον πλήρως εις ταύτην.

8. Ένώ καινοτομούμεν εις την παρ' ήμιν ασκουμένην κοινωνικήν πολιτικήν διά των εις εφαρμογήν τιθεμένων νέων θεσμών του επαγγελματικού προσανατολισμού, των Κέντρων Επαγγελματικής Μορφώσεως των εργαζομένων, του θεσμού της μαθητείας και των Υπηρεσιών Απασχολήσεως και Ανεργίας, μέσων δι' ών επιδιώκεται ή προώθησις και ανάπτυξις της απασχολήσεως, θεωρούμεν σκόπιμον νά τονίσωμεν ότι οι θεσμοί ούτοι τυγχάνουσι διεθνούς πρακτικής και δή άπό μακρού χρόνου και λίαν επιτυχώς, τόσον υπό των μικρών χωρών (Ολλανδία, Βέλγιον, Ελβετία κλπ.), όσον και των μεγάλων (Γαλλία, Αγγλία, Γερμανία, Ηνωμέναι Πολιτείαι κλπ.).

Μόνον εις άς περιπτώσεις και καθ' ην έκτασιν ή πολιτική της απασχολήσεως δέν θά υπερνικά διά της τοποθετήσεως των προσφευγόντων δι' εργασίαν εις τας Υπηρεσίας Απασχολήσεως και Ανεργίας την επί της αγοράς εργασίας εκδηλουμένην ανεργίαν θά επεμβαίνη ή ασφάλισις της ανεργίας διά νά καλύπτη μεταβατικώς τάς οικονομικάς ανάγκας των ανέργων.

Β'. Ασφάλισις ανεργίας

9. Η ασφάλισις ανεργίας άσκείται υπεξής υπό του ιδρυομένου Οργανισμού, οργανούται δέ αύτη μετά λόγου και μέτρου, ώστε ο υπό ανεργίας πληττόμενος νά μη εγκαταλείπηται απροστάτευτος άπό την ωργανωμένην κοινωνίαν. Η κοινωνία επιβαρύνεται βεβαίως μέ τήν συντήρησιν των ανέργων, άλλ' όμως ούτε ή οικονομική δύναμις της χώρας μας είναι τόσον μεγάλη, ίνα ή κοινωνία αναλάβη εις το διηνεκές τας ευθύνας δια τον άνεργον, άλλ' ούτε και επιτρέπεται ν' απαλλάξωμεν το άτομον των ευθυνών διά της ασφαλίσεως, διότι ούτω φονεύεται το αίσθημα της αυτοευθύνης του άνέργου, εις την υπηρεσίαν του οποίου θά είθετο όλόκληρος ο μηχανισμός διά την εξεύρεσιν εργασίας και διά την επαγγελματικήν του κατάρτισιν. Είναι άνάγκη νά γίνη κοινή συνείδησις ότι διά των επιδομάτων ανεργίας (μετά ή άνευ προϋποθέσεων) δέν λύεται το κοινωνικόν πρόβλημα της χώρας μας. Η λύσις του προβλήματος της άνυργίας δέον νά επιδιωχθή διά της πλουτοπαραγωγικής αναπτύξεως των φυσικών πόρων της χώρας μας, ήτις, καί άν δέν είναι πλουσία, εν τούτοις δέν είναι τόσον πτωχή διά νά διαθρέψη τον πληθυσμόν της, εάν επιτύχωμεν την αξιοποίησιν του γεωφυσικού μας χώρου. Ούχ ήττον όμως διά πολλούς λόγους το θεσπιζόμενον σύστημα ασφαλίσεως ανεργίας είναι έκ των μάλλον γενναιοδωροτέρων έκ των διεθνώς εφαρμοζομένων. Και ταύτα μέν γενικώς.

10. Νομίζομεν ότι έκ της ασφαλίσεως ανεργίας, διά λόγους προδήλως νοουμένους, δέον ν' αποκλεισθώσιν: οι μαθητευόμενοι και άνήλικοι, οι σύζυγοι, οι γονείς ή τά τέκνα άπασχολούμενοι εις οικογενειακάς εκμεταλλεύσεις, οι συνταξιούχοι του Δημοσίου ή των άλλων φύσεως Οργανισμών Δημοσίου Δικαίου, οι συμπληρώσαντες το 60ον έτος της ήλικίας των και τινες άλλαι κατηγορίαι, περί ών το άρθρον 13.

11. Φρονούμεν ότι είναι καιρός νά επανέλθωμεν εις το σύστημα της καταγγελίας της σχέσεως εργασίας, ώς προβλέπει τούτο ο παλαιός ν. 2112, ώς ούτος ετροποποιήθη και συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, διότι ούδείς λόγος συντρέχει νά διατηρηθή το μέχρι σήμερον ισχύον καταθλιπτικόν σύστημα των άκνορτήσεων, αίτινες επιβαρύνουσιν αδικαιολογήτως την αγωνιζομένην εθνικήν μας οικονομίαν (άρθρον 18).

12. Διατηρείται ο θεσμός της διαθεσιμότητος, διότι ούτος είναι υπέρ των εργατών, οίτινες εξακολουθούσι συνδεδεμένοι μετά της εκμεταλλεύσεως. Αν δέν παρασχεθή ή εύχερεια αύτη, ο εργοδότης θά προβαίνη εις απολύσεις (άρθρ. 13 § 6).

13. Σήμερον δὲν ὑφίσταται νομοθετικὴ εὐχέρεια, ὅπως ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας ἐπιβάλλῃ ἐξουσιαστικῶς τὸ ἐκ περιτροπῆς σύστημα ἐργασίας, καταργηθέντος τοῦ ν. 2000/1939. Πιστεύομεν ὅτι τὸ ἐκ περιτροπῆς σύστημα ἐργασίας δύναται ν' ἀποβαίνῃ εἰς βάρος τῶν ἐργατῶν καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἐπανερχόμεθα τοῦτο, μολονότι ὀχλούμεθα σχετικῶς καὶ ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν. Ἐν τούτοις φρονοῦμεν ὅτι δὲν ἐνδείκνυται ν' ἀπαγορευθῇ τὸ σύστημα τοῦτο, ἐφ' ὅσον θεσπίζεται διὰ συμφωνίας τῶν μερῶν. Τὸ θεσπιζόμενον νέον στοιχεῖον εἶναι ἡ ἀρχὴ τῆς ἐγγράφου σχετικῆς συμφωνίας πρὸς ἀποφυγὴν δικαστικῶν ἀμφισβητήσεων (ἄρθρ. 13 § 6). Ἐπίσης ἀναγνωρίζομεν τὸ σύστημα τοῦτο, ἐφ' ὅσον ἐπιβάλλεται ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου, μετὰ προηγουμένην ἔγκρισιν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ν.δ. 2511/1953, ἧτις ἐλέγχει τὰς ὁριθικὰς ἀπολύσεις.

14. Αἱ παροχαὶ ἀνεργίας διακρίνονται εἰς

α) ἐπίδομα ἀνεργίας

β) ἀσφάλισιν ἀσθενείας καὶ

γ) εἰσφορὰν διὰ πρόνοιαν τῶν ἀνέργων (ἄρθρον 14).

15. Κατὰ τὸ ἄρθρον 14 ὁ ἠσφαλισμένος δικαιοῦται παροχῶν, ἐφ' ὅσον εἶναι ἱκανὸς πρὸς ἐργασίαν καὶ προσφέρεται δι' ἐργασίαν.

Ὁ ἄνεργος ἀρνούμενος ν' ἀποδεχθῇ προσφερομένην κατάλληλον ἐργασίαν εἶναι δίκαιον καὶ κοινωνικῶς σκόπιμον νὰ στερηθῇ τῶν παροχῶν ἀνεργίας (ἄρθρ. 15 § 5).

Ἐπίσης νομίζομεν ὀρθόν, ὅπως ὁ ἄνεργος στερῆται τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας, ὑπὸ ὡρισμένας προϋποθέσεις, π.χ. ἐὰν ἀρνῆται ἀδικαιολογήτως τὴν ἀναληψιν ἐργασίας εἰς τόπους ἐκτὸς τῆς μονίμου κατοικίας του, ἢ ἀποχωρῇ ἐκουσίως ἐκ τῆς ἐργασίας. Ὡσαύτως ὁ ἄνεργος δὲον νὰ στερῆται τῶν παροχῶν, ἐὰν ἡ καταγγελία τῆς σχέσεως ἐργασίας γίνεται κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ ν. 2112 ἢ τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ β.δ. τῆς 16/18 Ἰουλίου 1920. Ἐπίσης στερήσεις προβλέπονται, ἐὰν ὁ ἄνεργος ἀρνῆται να ὑποβληθῇ εἰς ἐπαγγελματικὴν ἀναπροσαρμογὴν ἢ δὲν συμμορφοῦται πρὸς τὰς ὑποδείξεις τῆς ὑπηρεσίας (ἄρθρ. 15 § 4).

16. Ὡς προϋπόθεσις, ἵνα τύχῃ τις ἐπιδόματος ἀνεργίας, θεσπίζεται ἡ πραγματοποίησις 180 ἡμερομισθίων (ἄρθρ. 17 § 1). Ὁ ἀριθμὸς οὗτος δὲν εἶναι παντάπασι ὑπερβολικός, ἀλλὰ κανὼν ἀνάγκης, διακρινόμενος διὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ μέτρου καὶ λόγου. Πρὸς διαφώτισιν παρέχομεν τὴν διεθνῆ πρακτικὴν ἐν τῇ τελευταίᾳ της ἐξελίξει.

Προϋποθέσεις ἐπιδοτήσεως

1. Βέλγιον.
2. Αὐστραλία.
3. Ν. Ζηλανδία.

Ἄνευ προϋποθέσεων ὑπὸ τὴν ἰδιότητα μόνον τοῦ μισθωτοῦ καὶ τῆς ἀπορίας.

4. Βουλγαρία.

Ἀπασχόλησις 26 ἑβδομάδων ἐντὸς τελευταίου ἔτους.

5. Γαλλία.

Ἀπασχόλησις κατὰ τοὺς ἓξ τελευταίους μῆνας

6. Δανία.

12 μηνῶν εἰσφοραί, καὶ 39 ἑβδομάδων ἐργασίαν, ἐκ τῶν ὁποίων 26 ἐντὸς τῶν 18 τελευταίων μηνῶν.

7. Κάτω Χῶραι, 78 ἡμέραι ἐργασίας ἐντὸς τοῦ τελευταίου ἔτους.

8. Μεγ. Βρεταννία, 26 ἑβδομάδες ἐντὸς τοῦ τελευταίου ἔτους.

9. Σουηδία, 56 ἑβδομάδες ἐντὸς τοῦ τελευταίου ἔτους.

10. Αὐστρία, 20 ἑβδομάδες ἐντὸς τοῦ τελευταίου ἔτους.

11. Καναδᾶς, 18 ἡμέραι ἐντὸς τῶν 2 τελευταίων ἐτῶν.

12. Λουξεμβοῦργον, 200 ἡμέραι κατὰ τὸ τελευταῖον ἔτος.

13. Ἰταλία, 2 ἔτη ὁσφαλίσεως καὶ 1 ἔτος εἰσφορῶν.

Ἐν τούτοις παρέχεται εὐχέρεια ὅπως αὗται τροποποιηθῶσιν ἐπὶ τὸ ἐπιεικέστερον, ὁριζομένου τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἡμερομισθίων εἰς 200 ἐντὸς 20 μηνῶν (ἄρθρ. 17 §§ 1 καὶ 2).

17. Ἡ διάρκεια τῆς ἐπιδοτήσεως καθορίζεται ἀναλόγως τῆς διαρκείας τῆς ἀπασχολήσεως, κυμαινομένη μεταξὺ 60 καὶ 120 ἐπιδομάτων καὶ ὑπὸ τὸν περιορισμὸν ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ καταβληθῶσι πλέον τῶν 315 ἐπιδομάτων ἐντὸς τετραετίας. Ἡ διεθνὴς πρακτικὴ τῆς διαρκείας τῆς ἐπιδοτήσεως ἔχει ὡς ἑξῆς:

Διάρκεια ἐπιδοτήσεως

1. Αὐστραλία	ἀπεριόριστος
2. Βέλγιον	»
3. Γαλλία	»
4. Ν. Ζηλανδία	»
5. Τσεχοσλοβακία	»
6. Αὐστρία, κλιμάκωσις ἀπὸ 13-30 ἑβδομάδες	
7. Βουλγαρία, 12 ἑβδομάδες	
8. Δανία, 90 ἡμέραι	
9. Νορβηγία, 15 ἑβδομάδες	
10. Φινλανδία, 120 ἡμέραι	
11. Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι, 12 - 26 ἑβδομάδες	
12. Κάτω Χῶραι, 78 - 126 ἡμέραι	
13. Σουηδία, 156 ἡμέραι	
14. Ἰταλία, 180 ἡμέραι	
15. Ἑλβετία, 90 ἡμέραι ἐντὸς ἔτους καὶ 315 ἐντὸς τετραετίας.	

18. Τὸ ἐπίδομα ἀνεργίας ὁρίζεται εἰς τὰ δύο τρίτα τοῦ κατωτάτου ἡμερομισθίου, προσαυξανόμενον μὲ ἐπίδομα οἰκογενειακῶν βαρῶν (ἄρθρον 21).

19. Ὁ ἄνεργος θεωρεῖται πλασματικῶς ὡς ἐργαζόμενος διὰ τὴν χορήγησιν τῶν παροχῶν ἀσθενείας, αἱ δὲ εἰσφοραὶ καταβάλλονται ὑπὸ τοῦ Ὀργανισμοῦ (ἄρθρον 21 §§ 1 καὶ 2).

20. Ἡ καταβολὴ τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας ἀναστέλλεται δι' ὃν χρόνον ὁ ἄνεργος ἔτυχεν ἐφ' ἅπαξ ἢ περιοδικῆς παροχῆς παρ' ἰδιώτου, Ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ ἢ τοῦ Δημοσίου καὶ διὰ χρονικὸν διάστημα εἰς τὸ ὁποῖον ἀναλογεῖ ἡ καταβληθεῖσα παροχὴ (ἄρθρον 22).

21. Τὸ ἄρθρον 23 ὁρίζει τὰς περιπτώσεις τῆς διακοπῆς τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ἡ μὴ προσέλευσις τῶν ἐπιδοτουμένων πρὸς ἔλεγχον.

Ἐπίσης δὲν ὑφίσταται ἀξίωσις πρὸς ἐπιδότησιν, ἐὰν ἡ ἀνεργία εἶναι ἄμεσος συνέπεια τῆς διακοπῆς τῆς λειτουργίας ἐκμεταλλεύσεως ἐξ αἰτίας ἀπεργίας. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ ἐπὶ ἀπεργίας τοῦ ἐργοδότου, ἐφ' ὅσον αὕτη εἶναι μέτρον ἀμύνης ἐναντίον μερικῆς ἀπεργίας, παθητικῆς ἀντιστάσεως ἢ μέτρων ἐργατικῶν ἀγω-

νων, τὰ ὁποῖα ματαιώνουσι τὴν συνέχειαν τῶν ἐργασιῶν ἐν τῇ ἐκμεταλλεύσει (ἄρθρ. 16 § 5).

Ἀντίθετος τυχὸν ἄποψις θὰ ἦτο αὐτόχρημα ἀντικοινωνικὴ καὶ παράλογος, διότι ὁ Ὀργανισμὸς θὰ ἐχρηματοδότει ὅλως ἀτόπως τὴν συνέχισιν τῆς ἀπεργίας. Ἡ διάταξις αὕτη θεσπίζεται διὰ πρώτην φορὰν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν νομοθεσίαν καὶ ἐπιδιώκει τὴν ἐξασφάλισιν τῶν γενικωτέρων συμφερόντων τῆς κοινωνίας.

22. Τὸ ἄρθρον 25 θεσπίζει διὰ πρώτην φορὰν ἐν Ἑλλάδι τὴν παραγωγικὴν πρόνοιαν διὰ τοὺς ἀνέργους, δηλαδὴ τὴν διάθεσιν κεφαλαίων πρὸς ἐκτέλεσιν κοινωφελῶν ἔργων ἀντὶ τῆς καταβολῆς ἐπιδομάτων ἀνεργίας. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐξασφαλίζομεν ἀφ' ἑνὸς τὴν παραγωγικὴν διάθεσιν τῶν περιωρισμένων πάντοτε κεφαλαίων τῆς ἀσφαλίσεως ἀνεργίας καὶ ἀφ' ἑτέρου τὴν παραγωγικὴν ἀπασχόλησιν τῶν ἀνέργων μας.

23. Τὸ ἄρθρον 27 ρυθμίζει τὴν διαδικασίαν διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῆς ἀξιώσεως πρὸς ἐπιδότησιν.

Ἡ § 2 ἐπιβάλλει ὡρισμένας ὑποχρεώσεις εἰς τὸν ἐργοδότην διὰ τὴν διευκόλυνσιν τοῦ εἰς ἐπιδότησιν δικαιουμένου, τὴν τήρησιν τῶν ὁποίων ἐξασφαλίζει διὰ οἰκονομικῶν κυρώσεων (περὶ ὧν τὸ ἄρθρ. 28 τοῦ παρόντος).

24. Τὸ ἄρθρον 33 ρυθμίζει τὴν οἰκονομικὴν ὀργάνωσιν τοῦ Ὀργανισμοῦ, θεσπιζομένης εἰσφορᾶς 2ο/ο εἰς βάρος τοῦ ἐργοδότου καὶ 1ο/ο εἰς βάρος τῶν ἐργαζομένων, ὅπως τοῦτο ἰσχύει εἰς τὴν παγκόσμιον πρακτικὴν τῆς ἀσφαλίσεως ἀνεργίας. Τὸ 2ο/ο ἐκ τῆς ἐργοδοτικῆς εἰσφορᾶς διατίθεται διὰ τὰ Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας, τοῦ Ἐπαγγελματικοῦ Προσανατολισμοῦ, τὴν ἐπαγγελματικὴν ἐκπαίδευσιν.

25. Ἡ εἰσπραξις τῆς εἰσφορᾶς ἐνεργεῖται διὰ τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ ἀποδίδεται τὸ ἀνάλογον πρὸς τὴν εἰσφορὰν ἔσοδον εἰς τὸν Ὀργανισμὸν (ἄρθρ. 33).

26. Οἱ καταδολιευόμενοι τὰ συμφέροντα τοῦ Ὀργανισμοῦ διώκονται κατ' ἔγκλησιν καὶ τιμωροῦνται μὲ τὰς ἐν ἄρθρῳ 3 § 4 τοῦ ν.δ. 2656/1953 ὁριζομένας ποινάς (ἄρθρ. 28).

27. Ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας ἐξουσιοδοτεῖται μέχρι τῆς πλήρους ὑπηρεσιακῆς συγκροτήσεως τοῦ Ὀργανισμοῦ, ὅπως δι' ἀποφάσεων αὐτοῦ ἐντάξῃ εἰς τὸν νέον Ὀργανισμὸν μέχρι 100 ὑπαλλήλων ἐξ ἄλλων Ὀργανισμῶν κοινωνικῆς πολιτικῆς ἐχόντων πεῖραν περὶ τὴν κοινωνικὴν ἀσφάλισιν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 13 Ἰουλίου 1954

"ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ"

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

Κωδικοποίησις τῶν εἰς τὸν Ν. Γ'ΦΟΔ' ἀφορωσῶν διατάξεων, περιλαμβάνουσα τὸ ἰσχῦον δίκαιον, τὸ προϊσχῦον καὶ ἑρμηνευτικὰς παρατηρήσεις μετὰ σχολίων καὶ νομολογίας ὑπὸ ἕκαστον ἄρθρον.

Ἐπιμελείᾳ
ΚΥΡΙΑΚΟΥ Σ. ΚΙΟΥΡΚΤΣΟΓΛΟΥ
Δικηγόρου ἐν Ἀθήναις

ΑΘΗΝΑΙ, ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1954

Συναποστέλλεται εἰς τοὺς κ. κ. ἀνηγνώστας τῆς «Ἐπιθεωρήσεως Ἐργατικοῦ Δικαίου» μετὰ τοῦ κυκλοφοροῦντος τακτικοῦ τεύχους αὐτῆς.

Ο ΝΟΜΟΣ Γ'ΟΔ' ΠΕΡΙ ΕΚΔΙΚΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Πρὸ τεσσαρακονταετίας καὶ πλέον καὶ ἐκ τῆς ἀνάγκης ταχείας καὶ ὀλιγοδαπάνου ἀπονομῆς δικαιοσύνης εἰς τοὺς ἐργαζομένους ἐδημοσιεύθη ὁ ν. Γ'ΟΔ' (ὑπ' ἀριθ. 3974) τῆς 31 Δεκεμβρίου 1911/3 Ἰανουαρίου 1912 «περὶ ἐκδικάσεως τῶν μεταξὺ ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν διαφορῶν περὶ πληρωμῆς ἐργατικῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων» (Φ.Ε.Κ. Α' ἀριθ. 1, Κῶδ. Θέμ. 1912, σελ. 14).

2. Ἐν συνεχείᾳ ἐδημοσιεύθη ἐν ἔτει 1920 ὁ ν. 2193 τῆς 5/13 Ἰουνίου 1920 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων ἐργατικῶν τινων νόμων» (Φ.Ε.Κ. Α', 129).

3. Ἐπηκολούθησε τὸ β.δ. τῆς 1/4 Αὐγούστου 1920 «περὶ κωδικοποιήσεως εἰς ἓν ἐνιαῖον κείμενον τῶν διατάξεων τοῦ ν. Γ'ΟΔ' «περὶ ἐκδικάσεως τῶν μεταξὺ ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν διαφορῶν κλπ.» (Φ.Ε.Κ. Α', 183).

4. Ὁ ν. 3259 τῆς 5/9 Ἰανουαρίου 1925 «περὶ τροποποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως» (Φ.Ε.Κ. Α', 4).

5. Τὸ ν.δ. τῆς 10/13 Σεπτεμβρίου 1926 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀπὸ 1/4 Αὐγούστου 1920 β.δ. «περὶ κωδικοποιήσεως κλπ.». (Κ. Θέμ. 1926, σ. 418).

6. Τὸ ν.δ. τῆς 17/20 Σεπτεμβρίου 1926 «περὶ ἀναστολῆς τῆς ἐκτελέσεως τῶν κατὰ ν. Γ'ΟΔ' «περὶ ἐκδικάσεως τῶν μεταξὺ ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν διαφορῶν κλπ.» ἐκδιδομένων ἀποφάσεων» (Φ.Ε.Κ. Α', 319 καὶ Κ. Θέμ. 1926, σ. 418).

7. Τὸ ν.δ. τῆς 13/18 Νοεμβρίου 1927 «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 10/13 Σεπτεμβρίου 1926 ν.δ. «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀπὸ 1/4 Αὐγούστου 1920 β.δ. «περὶ κωδικοποιήσεως κλπ.» (Κ. Θέμ. 1927, σ. 436).

8. Ὁ ν. 3744 τῆς 4/9 Ἰανουαρίου 1929 «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 17/20 Σεπτεμβρίου 1926 ν.δ. «περὶ ἀναστολῆς τῆς ἐκτελέσεως τῶν κατὰ ν. Γ'ΟΔ' περὶ ἐκδικάσεως τῶν μεταξὺ ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν ἐκδιδομένων ἀποφάσεων» (Κ. Θέμ. 1929, σ. 21).

9. Ὁ νόμος 4032 τῆς 2/5 Μαρτίου 1929 «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 13/13 Νοεμβρίου 1927 Διατάγματος «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 10/13 Σεπτεμβρίου 1926 ν.δ. «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀπὸ 1/4 Αὐγούστου 1920 β.δ. «περὶ κωδικοποιήσεως κλπ.» (Κ. Θέμ. 1929, σ. 164).

10. Σχετικὸς ἐπίσης πρὸς τὰς κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. Γ'ΟΔ' ἐκτελέσεις τῶν ἀποφάσεων αὐτοῦ εἶναι ὁ ὑπ' ἀριθ. 2407 νόμος τῆς 19/21 Ἰουνίου 1940 (Φ.Ε.Κ. Α' 192, Κῶδ. Νόμ. 1940, σ. 344).

11. Τέλος ἐτροποποιήσαν καὶ συνεπλήρωσαν διατάξεις τοῦ ν. Γ'ΟΔ' α) ὁ ν. 765 τῆς 7 Ὀκτωβρίου/6 Νοεμβρίου 1943 (Φ.Ε.Κ. Α', 378 καὶ Κῶδ. Νόμ. 1943, σ. 303 καὶ 351) «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν ἄρθρων 9 καὶ 10 τοῦ ν.δ. 424/1941 καὶ β.δ. τῆς 1/4 Αὐγούστου 1920 «περὶ κωδικοποιήσεως τοῦ ν. Γ'ΟΔ' κλπ.» (ἄρθρα 4, 5 καὶ 6).

Καὶ β) ὁ ν. 1968 τῆς 5/10 Ὀκτωβρίου 1944 (Φ.Ε.Κ. Α', 240 καὶ Κῶδ. Νόμ. 1944, σ. 172) «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ ν. 765/1943 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν ἄρθρ. 9 καὶ 10 τοῦ ν.δ. 424/1941 καὶ τοῦ β.δ. τῆς 1/4.8.1920 «περὶ κωδικοποιήσεως τοῦ νόμου Γ'ΟΔ' κλπ». Ἀμφότεροι δὲ οἱ ἀνωτέρω νόμοι, ὑπ' ἀριθ. 765/1943 καὶ 1968/1944, ἐκυρώθησαν ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 324 τῆς 30 Μαΐου 1946 Πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου (Φ.Ε.Κ. Α', 183).

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΣ

Νόμος Γ'ΟΔ'

Ἄρθρον 1

(Ἄρθρον μόνον τοῦ Ν. 1968/1944 καὶ § 3 ἄρθρ. 4 τοῦ Ν. 765/1943)

1. Πᾶσα ἰδιωτικὴ ἀξίωσις μισθωτοῦ ἢ ἐν περιπτώσει θανάτου αὐτοῦ τῶν κατὰ νόμον δικαιουμένων προσώπων κατὰ τοῦ ἐργοδότου ἢ τοῦ διαδόχου αὐτοῦ, πηγάζουσα ἐκ σχέσεως ἐργασίας, δικάζεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου, ἀνεξαρτήτως ποσοῦ, ὑπὸ Πρωτοδίκου ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Πρωτοδικείου, ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ὁποίου κεῖται ἡ κατοικία τοῦ ἐναγομένου ἢ ἐν ᾗ παρεσχέθησαν ἢ ἔδει νὰ παρασχεθοῦν αἱ ὑπηρεσίαι τοῦ μισθωτοῦ.

2. Αἱ ἐν τῇ § 1 ἀξιώσεις δύνανται νὰ ἐγερθοῦν ἀνεξαρτήτως ποσοῦ ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδίκου, ἐπίσης δικάζοντος κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου, ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ὁποίου κεῖται ἡ κατοικία τοῦ ἐναγομένου ἢ ἐν ᾗ παρεσχέθησαν ἢ ἔδει νὰ παρασχεθοῦν αἱ ὑπηρεσίαι τοῦ μισθωτοῦ, ἐφ' ὅσον τοῦτο (Εἰρηνοδικεῖον) ἑδρεύει ἐκτὸς ἕδρας Πρωτοδικείου.

2α. (1) «Κατά τήν αὐτήν διαδικασίαν δικάζονται καί αἱ σχετικαί πρός τάς δίκας τῆς προηγουμένης παραγράφου προσεπικλήσεις καί παρεμβάσεις».

3. (2) Ὅπου ἐν τῷ ὑπ.δ. τῆς 1/4 Αὐγούστου 1920 «περί κωδικοποιήσεως τοῦ ν. ΓΨΟΔ'», ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, ἀναφέρεται ὁ Εἰρηνοδίκης, νοεῖται ἐφ' ἑξῆς καί ὁ Πρωτοδίκης, (ὅπου δέ ὁ γραμματεύς, νοεῖται καί ὁ γραμματεύς τῶν Πρωτοδικῶν).

Α'. Τό προϊσχύσαν δίκαιον

1. Τό παλαιόν ἄρθρ. 1 τοῦ ν. ΓΨΟΔ' (3974/1911) εἶχεν ὡς ἀκολούθως:

«Αἱ διαφοραί αἱ ἀντικείμενον ἔχουσαι ἀξιώσεις περί πληρωμῆς ἡμερομισθίων ἤ μισθῶν ἤ ἄλλης ἀποζημιώσεως ὀφειλομένης ἐκ συμβάσεως περί παροχῆς ἐργασίας, αἱ μή ὑπερβαίνουσαι ἐν συνόλῳ τάς δραχμάς 100, δικάζονται κατά τάς διατάξεις τῶν ἑπομένων ἄρθρων».

2. Τό ἄρθρ. 8 § 1 τοῦ ν. 2193 τῆς 5 Ἰουνίου 1920 «περί τροποποιήσεως καί συμπληρώσεως διατάξεων ἐργατικῶν τινων νόμων» εἶχεν ὡς ἀκολούθως: «Ἡ κατά τά ἄρθρα 1 - 3 τοῦ ν. ΓΨΟΔ' «περί ἐκδικάσεως κλπ.» ἁρμοδιότης τοῦ Εἰρηνοδικείου ἐπεκτείνεται ὡς πρός τό ποσόν τῆς ἀξιώσεως μέχρις 600 δραχμῶν».

3. Τό ἄρθρ. 1 τοῦ β.δ. 1/4 Αὐγούστου 1920 «περί κωδικοποιήσεως κλπ. τοῦ ν. ΓΨΟΔ'», καί τά ἄρθρα 8 καί 12 § 2 τοῦ ν. 2193 «περί τροποποιήσεως καί συμπληρώσεως διατάξεων ἐργατικῶν τινων νόμων», ἅτινα ἐκωδικοποιήθησαν εἰς ἓν ἀνάλυτον κείμενον, διετυπώθησαν ὡς ἀκολούθως:

«Αἱ διαφοραί αἱ ἀντικείμενον ἔχουσαι ἀξιώσεις περί πληρωμῆς ἡμερομισθίων ἤ μισθῶν ἤ ἄλλης ἀποζημιώσεως ὀφειλομένης ἐκ συμβάσεως περί παροχῆς ἐργασίας, αἱ μή ὑπερβαίνουσαι ἐν συνόλῳ τάς δραχμάς 600, δικάζονται κατά τάς διατάξεις τῶν ἑπομένων ἄρθρων».

(Ἡ § 2 τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρ. 12 τοῦ ν. 2193/1920 ἦτο μεταβατικοῦ χαρακτῆρος, ὁρίζουσα ὅτι «ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 8 ἐφαρμόζεται ἀναδρομικῶς καί ἐπί ἀξιώσεων γεγεννημένων κατά τήν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος νόμου»).

4. Τό ἄρθρ. 2 τοῦ ν. 3259 τῆς 5 Ἰανουαρίου 1925 «περί τροποποιήσεως τῶν νόμων περί Κυριακῆς ἀναπαύσεως κλπ.», ὅπερ ἐτροποποιήθη διαγραφείσης ἁλοκλήρου τῆς φράσεως «καί μή ὑπερβαίνουσαι ἐν συνόλῳ τάς δραχμάς 600» καί τεθείσης τῆς φράσεως «ἀσχέτως ποσοῦ». Οὕτω τελικῶς τό ἄρθρ. 1 τοῦ ν. ΓΨΟΔ' διεμορφώθη ὡς ἀκολούθως:

«Αἱ διαφοραί, αἱ ἀντικείμενον ἔχουσαι ἀξιώσεις περί πληρωμῆς ἡμερομισθίων ἤ μισθῶν ἤ ἄλλης ἀποζημιώσεως ὀφειλομένης ἐκ συμβάσεως περί παροχῆς ἐργασίας, ἀσχέτως ποσοῦ, δικάζονται κατά τάς διατάξεις τῶν ἑπομένων ἄρθρων».

5. Τό ἄρθρον 1 τοῦ ν.δ. τῆς 10/13 Σεπτεμβρίου 1926, καθ' ὅ: «Τό ἄρθρον 1 τοῦ ἀπό 1/4 Αὐγούστου 1920 β.δ. «περί κωδικοποιήσεως εἰς ἓνιαῖον κείμενον τῶν διατάξεων τοῦ ν. ΓΨΟΔ' περί ἐκδικάσεως τῶν μεταξύ ἐργατῶν καί ἐργοδοτῶν διαφορῶν κ.λ.π.» (Γενική Κωδ/σις), ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη διά τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ν. 3259 (Γενική Κωδ/σις), τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς:

«Αἱ διαφοραί αἱ ἀντικείμενον ἔχουσαι ἀξιώσεις περί πληρωμῆς ἡμερομισθίων ἤ μισθῶν ἤ ἄλλης ἀποζημιώσεως ὀφειλομένης ἐκ συμβάσεως περί παροχῆς ἐργασίας, αἱ μή ὑπερβαίνουσαι ἐν συνόλῳ τάς δραχμάς δέκα χιλιάδας, δικάζονται κατά τάς διατάξεις τῶν ἑπομένων ἄρθρων».

6. Βραδύτερον διά τοῦ ν.δ. τῆς 13/13 Νοεμβρίου 1927 «περί κυρώσεως τοῦ ἀπό 10/13 Σεπτεμβρίου 1926 ν.δ.» καί διά τοῦ ἄρθρου μόνου αὐτοῦ διορθώθησαν αἱ ἐν ἄρθροις 1 λέξεις «δέκα χιλιάδας» εἰς «πέντε χιλιάδας» καί ἐν ἄρθρ. 2 αἱ λέξεις «πέντε χιλιάδων» εἰς «τριῶν χιλιάδων», οὕτω δέ τό κείμενον τοῦ ἄρθρ. 1 μετά τάς τροποποιήσεις ταύτας διεμορφώθη οὕτω:

«Αἱ διαφοραί αἱ ἀντικείμενον ἔχουσαι ἀξιώσεις περί πληρωμῆς ἡμερομισθίων ἤ μισθῶν ἤ ἄλλης ἀποζημιώσεως, ὀφειλομένης ἐκ συμβάσεως περί παροχῆς ἐργασίας, αἱ μή ὑπερβαίνουσαι ἐν συνόλῳ τάς δραχμάς πέντε χιλιάδας, δικάζονται κατά τάς διατάξεις τῶν ἑπομένων ἄρθρων».

7. Διά τοῦ ἄρθρου 4 § 1 τοῦ ν. 765/1943, τό ἄρθρον 1 τοῦ β.δ. τῆς 1/4 Αὐγούστου 1920 «περί κωδικοποιήσεως κλπ.», ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, ἀντικατεστάθη ὡς ἑξῆς:

«1. Πᾶσα ἰδιωτική ἀξίωσις μισθωτοῦ ἤ ἐν περιπτώσει θανάτου αὐτοῦ τῶν κατά νόμον δικαιουμένων προσώπων κατά τοῦ ἐργοδότου ἤ διαδόχου αὐτοῦ, πηγάζουσα ἐκ σχέσεως ἐργασίας καί ἂν ἔχῃ ἀντικείμενον περιοδικάς παροχάς ἤ ἀμφισβητῆται ἤ οὐ τό δικαίωμα ἐξ οὗ ἀπορρέουσι, μή ὑπερβαίνουσα τάς 500.000 δραχμάς, δικάζεται ὑπό τοῦ Εἰρηνοδικείου, ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ὁποίου ὑπάρχει ἡ ἐπαγγελματική ἐγκατάστασις ἤ ἡ κατοικία τοῦ ἐναγομένου κατά τήν διαδικασίαν τῶν ἄρθρων 4 - 17 τοῦ ἀνω β.δ. τῆς 1/4 Αὐγούστου 1920, ὡς ταῦτα τροποποιοῦνται διά τοῦ παρόντος. 2. Διά διαταγμάτων ἐκδιδομένων προτάσει τῶν Ὑπουργῶν Δικαιοσύνης καί Ἐργασίας δύναται τό ἐν τῇ § 1 ποσόν τῶν 500.000 δραχμῶν νά αὐξάνηται ἢ νά μειοῦται. 3. Κατά τήν αὐτήν διαδικασίαν δικάζονται καί αἱ σχετικαί πρός τάς δίκας τῆς προηγουμένης παραγράφου προσεπικλήσεις καί παρεμβάσεις. 4. Ἐν περιπτώσει ἐκδικάσεως ὑπό τοῦ Εἰρηνοδικείου ἀξιώσεως ἐχούσης ἀντικείμενον τάς ἐν τῇ § 1 ἀξιώσεις ἡ ἐκδοθησομένη ἀπόφασις δέν ἀποτελεῖ δεδικασμένον διά τάς ἐκ τῆς αὐτῆς αἰτίας ἀξιώσεις πέραν τοῦ αἰτηθέντος ποσοῦ τῶν 500.000 δραχμῶν. Πᾶσα ἀξίωσις διά τό πέραν τῶν 500.000 δραχμῶν ποσόν ὑπάγεται ὑποχρεωτικῶς εἰς τήν ἁρμοδιότητα

(1) Αἱ ἐντός « » λέξεις ἀνήκουσιν εἰς τήν § 3 τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ ν. 765/1943.

(2) Ἀνήκει εἰς τό ἄρθρον μόνον § 3 τοῦ ν. 1968/1944.

Ἡ ἀριθμηθεῖσα ὡς § 2α τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ν. ΓΨΟΔ' κακῶς παραλείπεται ἐν Κώδ. Πολ. Δικονομίας Α. Μπουροπούλου, σελ. 400, ἔκδ. 1951, καθόσον ἀνήκει εἰς τήν μή καταργηθεῖσαν § 3 τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ ν. 765/1943, ὁμοίως ἡ ἀριθμηθεῖσα ὡς § 3 τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρ. 1 ἀτυχῶς τίθεται ἐν ὑποσημειώσει ἐν τῷ ἀνωτέρω Κώδικι (σελ. 400 § 1), καίτοι ἀποτελοῦσα κείμενον νόμου (§ 3 τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ν. 1968/1944).

τοῦ Πρωτοδικείου, ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ὁποίου ὑπάρχει ἡ ἐπαγγελματικὴ ἐγκατάστασις ἢ ἡ κατοικία τοῦ ἐναγομένου». (Αἱ §§ 2 καὶ 4 τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ν. 765/1943 καταργηθήσαν ὑπὸ τῆς § 4 τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ν. 1968/1944).

8. Διὰ τῆς § 7 τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ν. 1968/1944 ἐτὸ στοιχεῖον η' τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 490 τῆς Πολ. Δικ., ὡς ἀντικατεστάθη μεταγενεστέρως, καταργεῖται». (Τὸ στοιχεῖον τοῦτο εἶχεν ὡς ἑξῆς: Οἱ Εἰρηνοδίκαι θέλουσι δικάζει... «περὶ διαφορῶν μεταξὺ ἐργοδοτῶν καὶ ἐργατῶν, ὑπαλλήλων ἢ μαθητευομένων, πηγαζουσῶν ἐκ συμβάσεως ἐργασίας ἢ μαθητείας, ἐφ' ὅσον αὕτη διέπεται ὑπὸ τῶν κανόνων τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου». Οὐχὶ ὀρθῶς ὅθεν φέρεται ὡς ἰσχὺν ἐν Κώδ. Πολ. Δικ. *Α. Μπουρόπουλου*, σελ. 140, ἔκδ. 1951).

Ἡ § 8 τοῦ αὐτοῦ νόμου περιέχει διατάξεις μεταβατικάς, ἡ δὲ § 9 προβλέπει περὶ δυνατότητος κωδικοποιήσεως τῶν διατάξεων τοῦ ν. ΓΘΟΔ'.

9. *Καθολικὴ ἰσχὺς τοῦ ν. ΓΘΟΔ'. - Δικαιοσταίσιον.* Ὁ ν. ΓΘΟΔ' ἰσχύει νῦν καθ' ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα, ἐπεκταθεὶς καὶ ἐν Κρήτῃ διὰ τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ν.δ. 484 τῆς 30/31 Ὀκτωβρίου 1947.

Αἱ ἀγωγαὶ ἐκ συμβάσεως ἐργασίας ἐξαιροῦνται τῶν περιορισμῶν τοῦ δικαιοσταίσιου. Α.Π. 69/1947, ΕΕΝ ΙΔ, 250.

Β'. Νομολογία

§ 1 «Ἰδιωτικὴ ἀξίωσις»

1. Τίνες διαφοραὶ ὑπάγονται εἰς τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΘΟΔ'.

1. *Ἐργατῶν, ὑπηρετῶν, ὑπαλλήλων, μαθητευομένων καὶ ἐργοδοτῶν.* Κατὰ τὴν προκειμένην διαδικασίαν ἐκδικάζονται πᾶσαι αἱ μεταξὺ τῶν ἐργατῶν, ὑπηρετῶν, ἡμισθων μαθητευομένων καὶ ἐργοδοτῶν διαφοραί, ὡς καὶ αἱ μεταξὺ ἐργοδοτῶν καὶ ὑπαλλήλων τοιαῦται, ἀδιαφόρως τοῦ τρόπου καθορισμοῦ πληρωμῆς. Κατ' ἄρθρον μόνον τοῦ ν. 5588/1932 «ἡ ἀληθὴς ἔννοια τοῦ ν. ΓΘΟΔ' εἶναι, ὅτι ἔχει ὅλως ἐφαρμογὴν καὶ προκειμένου περὶ διαφορῶν ἐκ τῶν ὁριζομένων ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 τοῦ νόμου τούτου, προκυπτουσῶν μεταξὺ ἐργοδότου καὶ ὑπαλλήλου». Α.Π. 565/1949, ΕΕΔ 9, 105, Α.Π. 199/1950, ΕΕΔ 9, 397, Πρωτ. Σύρου 13/1951, ΕΕΔ 11, 976, Α.Π. 559/1951, ΕΕΔ 11, 178, Α.Π. 160/1952, ΕΕΔ 11, 469.

Γεγεννημένη ἀξίωσις: Ἡ περὶ μισθῶν ἀξίωσις, ἵνα ἐπιδικασθῇ, πρέπει νὰ εἶναι γεγεννημένη καὶ ἀπαιτητὴ μέχρι τοῦ χρόνου τῆς πρώτης συζητήσεως τῆς ἀγωγῆς, κατὰ τὰ ἄρθρα 1, 158, 160, 588 Πολ. Δικ. Πρωτ. Ἀθ. 1499/1945, ΕΕΔ 4, 470, *Γ. Ράμμος*, ΕΕΔ 4, 260.

2. *Ἀναγνωριστικαὶ ἀγωγαί*: Ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ὅρου «ἀξίωσις» περιλαμβάνεται καὶ ἡ ἔγερσις ἀναγνωριστικῆς ἀγωγῆς περὶ ὑπάρξεως καὶ βεβαιώσεως ἐννόμου συμφέροντος. Α.Π. 450/1952, 607/1952, ΕΕΔ 11, 42, 1326, Πρωτ. Ἀθ. 6396/1953, ΕΕΔ 13, 209.

α) Ἀναγνωριστικὴ ἀγωγὴ μισθωτοῦ κατ' ἐργοδότου: Περὶ τῆς δυνατότητος ἐγέρσεως τῆς τοιαύτης ἀγωγῆς οὐδεμία ἀμφιβήτησις ἐγεννήθη ἐν τῇ νομολογίᾳ. Πρωτ. Ἀθ. 6946/1946, ΕΕΔ 5, 600, Πρωτ. Κορινθ. 18/1946, ΕΕΔ 5, 563, Πρωτ. Ἀθ. 4658/1946, ΕΕΔ 5, 277, Πρωτ. Πειρ. 1818/1949, ΕΕΝ ΣΤ 778, Πρωτ. Ζακ. 2/1950, ΕΕΔ 9, 1152, Πρωτ. Πατρ. 31/1952, ΕΕΔ 11, 881.

β) Ἀναγνωριστικὴ ἀγωγὴ ἐργοδότου κατὰ μισθωτοῦ: Τὸ θέμα στασιάζεται. Οὕτω αἱ Πρωτ. Πειρ. 540/1948, ΕΕΔ 7, 48, Πρωτ. Ἀθ. 4452/1948, ΕΕΔ 7, 780, Πρωτ. Πειρ. 129/1949, ΕΕΔ 8, 381, Πρωτ. Πειρ. 1493/1949, ΕΕΔ 8, 777, Πρωτ. Ἀθ. 11221/1949, ΕΕΔ 9, 418, Πρωτ. Πατρ. 31/1952, ΕΕΔ 11, 881, καὶ 50/1952, ΕΕΔ 11, 818, καὶ 551/1953, ΕΕΔ 13, 195, ἀποδέχονται τὸ ἐπιτρεπτὸν τῆς ἀσκήσεως τοιαύτης ἀγωγῆς, ἐνῷ ἀντιθέτως δὲν δέχονται τὴν ἄποψιν ταύτην αἱ Πρωτ. Ἀθ. 3182/1949, ΕΕΔ 8, 996, 6396/1953, ΕΕΔ 13, 209.

Τὸ ἔννομον συμφέρον τοῦ διαδίκου περὶ δικαστικῆς ἀναγνωρίσεως νομικοῦ τινος γεγονότος πρέπει νὰ εἶναι σπουδαῖον καὶ νὰ ὀρᾷ ἀποτρόπην κινδύνου ἐκ τῆς ἀβεβαιότητος. Πρωτ. Ἀθ. 5057/1947, ΕΕΔ 6, 726, Πρωτ. Βόλ. 183/1952, ΕΕΔ 11, 752. Ἡ ἀξίωσις δυνατὸν νὰ μὴ εἶναι γεγεννημένη (ἄρθρ. 127 Εἰσ. Ν. Α.Κ.). Α.Π. 511/1948, ΕΕΔ 7, 896, Α.Π. 189/1949, ΕΕΔ 8, 132.

Εἶναι ἀνεπίτρεπτος ἡ ἄσκησις ἀναγνωριστικῆς ἀγωγῆς, ὅταν τὸ δικαίωμα εἶναι κεκτημένον καὶ ἀπαιτητὸν καὶ ἔχῃ ὁ δικαιοῦχος καταψηφιστικὴν ἀγωγήν, ἐκτὸς ἐὰν προβάλλωνται ἰδιαίτεροι λόγοι. Α.Π. 450/1951, ΕΕΔ 11, 42, Α.Π. 610/1952, ΕΕΔ 12, 42. Ἀντιθέτως *Γ. Μητσόπουλος*, «Ἡ ἀναγνωριστικὴ ἀγωγή», ἔκδ. 1947, σελ. 105.

3. *Παροχὴ ἀδείας*: Εἰς τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΘΟΔ' ὑπάγεται ὁ δικαστικὸς ἐξαναγκασμὸς τοῦ ἐργοδότου εἰς παροχὴν αὐτουσίας ἀδείας διὰ καταδίκης εἰς δήλωσιν βουλήσεως βάσει τοῦ ἄρθρ. 882 § 2 τῆς Πολ. Δικον. Π.Πατρ. 159/1953, ΕΕΔ 11, 805. Τὸ ἐπὶ τῆς παροχῆς ἀδείας κατ' ἀ.ν. 539/1945 δικαίωμα τοῦ μισθωτοῦ ἀφορᾷ χορήγησιν ταύτης in naturam, καὶ μόνον ὅταν ἡ παροχὴ ταύτης καθίσταται ἀδύνατος ὑπαιτιότητι τοῦ ἐργοδότου δικαιοῦται ὁ μισθωτὸς ἀποζημιώσεως διὰ μὴ ληφθεῖσαν ἄδειαν. Πρωτ. Ἀθ. 12382/1952, ΕΕΔ 12, 27. Περὶ ἀδειῶν γενικῶς βλ. ἐν ΕΕΔ 12, 570.

4. *Ἀνώνυμον συναλλαγμα*: Ὁμοίως αἱ διαφοραὶ ἐξ ἀνωνύμου συναλλάγματος (βλ. *Α. Μπάμπορας*, ἐν ΕΕΔ 11, 1177, Α.Π. 313/1948, ΕΕΔ 7, 537, Α.Π. 101/1950, ΕΕΔ 9, 296, Π. Μυτ. 89/1951, ΕΕΔ 11, 537, Πρωτ. Ἀθ. 3593/1952, ΕΕΔ 11, 1021, Πρωτ. Γρεβ. 113/1952, ΕΕΔ 12, 219, Α.Π. 559/1951, ΕΕΔ 11, 178, Πρωτ. Θεσσ. 2502/1953, ΕΕΔ 13, 29 κλπ.

5. *Πιστοποιητικὸν ὑπηρεσίας*: Ὁμοίως εἰς τὴν αὐτὴν διαδικασίαν ὑπάγονται αἱ ἀξιώσεις τοῦ μισθωτοῦ περὶ ἐκδόσεως πιστοποιητικοῦ ὑπηρεσίας κατ' ἄρθρ. 2 τοῦ ν. 2112/1920. Κ.Α. 507/1941, ΕΕΔ 1, 138, Πρωτ. Ἀθ. 1618/1947, ΕΕΔ 8, 876, Πρωτ. Ἀθ. 2375/1952, ΕΕΔ 11, 859, βλ. καὶ *Φ. Ἀγγελῆν* ἐν ΕΕΔ 8, 614.

6. *Ἀποδοχαὶ διαθεσιμότητος*: Ὁμοίως αἱ ἀξιώσεις δι' ἀποδοχὰς διαθεσιμότητος ὑπάγονται εἰς τὴν παροῦσαν διαδικασίαν. Βλ. *Φ. Ἀγγελῆν* ἐν ΕΕΔ 11, 169.

7. *Ἀξιώσεις κατὰ Δημοσίου ἢ Ν.Π.Δ.Δ.* Αἱ κατὰ τοῦ Δημοσίου καὶ Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου ἀξιώσεις ὑπάγονται καὶ αὗται εἰς τὴν παροῦσαν διαδικασίαν, μόνον ὅμως

ἐφ' ὅσον ἡ συνδέουσα ταῦτα πρὸς τὸν μισθωτὸν σχέσις ἀνάγεται εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου. Α.Π. 55/1952, ΕΕΔ 11, 254, Α.Π. 239/1952 καὶ 269/1952, ΕΕΔ 11, 638, 641.

Ἡ συνδέουσα τὸν μισθωτὸν καὶ ἐργοδότην σχέσις χαρακτηρίζεται ὡς δημοσίου δικαίου, ὁσάκις διὰ τῆς δηλώσεως βουλήσεως τοῦ Δημοσίου, μὴ ἐχούσης ἴσην μετὰ τῆς τοῦ συμβαλλομένου δύναμιν, ἐπιχειρεῖται ἐν προκειμένῳ πράξις κυριαρχικὴ βάσει τοῦ νόμου, εἰς ἣν ἡ συγκατάθεσις τοῦ προσλαμβανομένου εἶναι ἁπλῆ νομικὴ προυπόθεσις διὰ τὸ ἔγκυρον τῆς πράξεως. Συνήθη χαρακτηριστικὰ στοιχεῖα εἶναι ἡ πρόσληψις εἰς ὀργανικὴν θέσιν καὶ ἡ ὑπαγωγὴ εἰς τὴν περὶ προσλήψεως νομοθεσίαν. Α.Π. 161, 196/1952 (σχόλιον *Ε. Βουράκη* ἐν ΝοΒ 1, 10). Ἁπλῶς δημοσίευσις εἰς τὴν Ἐφημερίδα Κυβερνήσεως τοῦ διορισμοῦ δὲν ἀρκεῖ, ἵνα προσδώσῃ εἰς τὴν σύμβασιν μορφὴν δημοσίου δικαίου. Α.Π. 90/1949, ΕΕΔ 8, 430, Πρωτ. Μυτιλ. 486/1953, ΕΕΔ 12, 777.

Πολλάκις αὐτοὶ οὗτοι οἱ προβλέποντες τὴν πρόσληψιν νόμοι χαρακτηρίζουσι καὶ τὴν σχέσιν. Οὕτω, ὡς δημοσίου δικαίου σχέσις α) διὰ τοῦ ἄρθρ. 13 τοῦ ν. 768/1937 ἐχαρακτηρίσθη ἡ συνδέουσα τὸ προσλαμβανόμενον προσωπικὸν παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν κατὰ τὸν ἀνωτέρω νόμον, Α.Π. 75/1952, ΕΕΔ 11, 355, β) ὁμοίως ἡ συνδέουσα τὸ ἐκτακτον ἐπὶ ἡμερομισθίῳ προσωπικὸν τοῦ κατὰ θάλασσαν στρατοῦ μετὰ τοῦ Δημοσίου, Α.Π. 159, 190/1952, ΕΕΔ 11, 478, 585, γ) ὁμοίως ἡ συνδέουσα τὸ προσωπικὸν τῶν κατὰ ν. 2851/1922 Ὀρφανοτροφείων μετὰ τοῦ Δημοσίου, Α.Π. 161/1952, ΕΕΔ 11, 531. Ἀντιθέτως ὡς ἰδιωτικοῦ δικαίου σχέσις ἐχαρακτηρίσθη α) ἡ συνδέουσα τὸ κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 § 1 τοῦ ν. 445/1947 προσλαμβανόμενον παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας προσωπικὸν μετὰ τοῦ Δημοσίου, Α.Π. 76/1952 καὶ 77/1952, ΕΕΔ 11, 291, β) ὁμοίως ἡ συνδέουσα τὸν προσλαμβανόμενον εἰς μὴ ὀργανικὴν θέσιν παρὰ τοῦ Δήμου μετ' αὐτοῦ, Α.Π. 53 - 56, 239, 296/1952, ἔνθ' ἀνωτ., γ) ὁμοίως ἡ συνδέουσα τὸν προσλαμβανόμενον ἐργάτην παρὰ τῶν Γενικῶν Ἀποθηκῶν Ὑλικοῦ Στρατοῦ μετὰ τοῦ Δημοσίου.

Συνέπειαι: Κριθείσης τῆς σχέσεως ὡς ἀναγομένης εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἐπὶ ταύτης οἱ ἐργατικοὶ νόμοι, ἤτοι: α) αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις, Α.Π. 292/1939, Θέμ. Ν' 755, Πρωτ. Ἀθ. 5750/1942, ΕΕΔ 2, 8, β) αἱ βάσει τοῦ ν. 28/1944 ἐκδιδόμεναι ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις, Α.Π. 98/1948, ΕΕΔ 7, 856, Α.Π. 481/1948, ΕΕΝ ΙΣΤ' 170, γ) οἱ νόμοι 118/1945 καὶ 2112/1920.

8) *Ὁδηγοὶ ταξί*: Εἰς τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΨΟΔ' ὑπάγονται ἐπίσης καὶ αἱ ἀξιώσεις τοῦ ὁδηγοῦ ταξὶ κατὰ τοῦ ἐργοδότου, ἐφ' ὅσον ἡ συνδέουσα αὐτοὺς σχέσις εἶναι ἡ τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Α.Π. 636/1952, ΕΕΔ 11, 1321.

9) *Ραπτεργάται*: Ὁμοίως αἱ ἀξιώσεις τοῦ κατ' οἶκον ἐργαζομένου ραπτεργάτου κατὰ τοῦ ἐργοδότου του. Πρωτ. Ἀθ. 11911/1952, ΕΕΔ 12, 90.

10) *Νεοπολεμισταί*: Ὁμοίως αἱ ἀξιώσεις τῶν τοποθετουμένων ἐφέδρων τοῦ ἀ.ν. 751/1948 (ἄρθρον 6 § 2) καὶ 1836/1951 (ἄρθρ. 9 § 3) κατὰ τῶν ἐργοδοτῶν των, ἀνεξαρτήτως τῆς φύσεως τῆς συνδεούσης σχέσεως αὐτῶν μετὰ τοῦ ἐργοδότου των ὡς δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου. Α.Π. 314/1953, 571/1952, Π. Ἀθ. 52/1952, 55/1952, ΕΕΔ 11, 669, 1295, 209, 540, Α.Π. 11/1953, ΕΕΔ 12, 213.

11) *Συνεταιρισμοί*: Ὁμοίως αἱ ἀξιώσεις τοῦ συνεταιρισμοῦ περὶ πληρωμῆς τῆς εἰσφορᾶς τοῦ συνεταίρου εἰς αὐτὸν (ἄρθρον 12 ν. 602, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ν.δ. τῆς 28ης Νοεμβρίου 1925). Ἐνταῦθα ὁ συνεταιρισμὸς ἐπέχει θέσιν ἐργάτου. Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 432/1951 Πρωτ. Μυτ., ΕΕΔ 10, 812, ἁρμόδιος ἐν προκειμένῳ τυγχάνει ὁ Εἰρηνοδίκης δικάζων κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΨΟΔ'. Οὕτω καὶ ἡ Πρωτ. Ἀθ. 13744/1952, ΕΕΔ 12, 870, δεχομένη ἁρμοδιότητα τοῦ Εἰρηνοδίκου, δικάζοντος κατὰ τὴν διαδικασίαν νόμου ΓΨΟΔ'.

12) *Ἐργασία κατὰ ἑορτάς*: Ὁμοίως αἱ ἀξιώσεις μισθωτῶν διὰ παρασχεθείσαν κατὰ Κυριακὰς ἢ νόμῳ ἐξαιρετέας ἡμέρας ἐπιτρεπομένην ἐργασίαν (ν. 3259/5.1.1925 καὶ Π.Δ. 8/14 Μαρτίου 1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως»). Πρωτ. Ἀθ. 11080/1951, ΕΕΔ 11, 181, Α.Π. 101/1950, ΕΕΔ 9, 296.

13) *Μαθητεία*: Ὁμοίως αἱ ἀξιώσεις αἱ πηγάζουσαι ἐκ σχέσεως ἐμμίσθου μαθητείας (ἄρθρον 1 § 3 καὶ ἄρθρ. 3 § 1 ἐδ. α' β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920).

Μαθητευόμενοι εἶναι συνήθως νεαρὰ πρόσωπα ἀσχολούμενα εἴς τινα ἐπιχείρησιν πρὸς ἐκμάθησιν τέχνης ἢ ἐπαγγέλματος. Ἐφ' ὅσον λαμβάνουσι μισθὸν ἡ σύμβασις θεωρεῖται τοιαύτη ἐργασίας.

Ἐὰν καταρτίζηται σύμβασις μαθητείας, ἐπὶ σκοπῷ καταδολιεύσεως τοῦ νόμου, αὕτη θεωρεῖται ὡς φέρουσα αὐτομάτως τὰ στοιχεῖα τῆς συμβάσεως ἐργασίας. *Α. Τούσης*, «Πράξεις in fraudem legis», ΕΕΔ 1, 420, *Γ. Σιμωνέτος*, ΕΕΔ 6, 100.

14) *Ἄκυρος ἀπόλυσις*: Ὁμοίως αἱ ἀξιώσεις τοῦ μισθωτοῦ αἱ πηγάζουσαι ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως. Α.Π. 470/1948, ΕΕΝ ΣΤ' 112.

15) *Μισθοὶ ναύτου*: Ὁμοίως αἱ ἀξιώσεις τοῦ ναύτου ἐπὶ τῶν μισθῶν καὶ ἐξόδων νοσηλείας του. Α.Π. 405/1948, ΕΕΝ ΙΣΤ' 89.

16) *Ταμεῖα Γεωργικῶν Ἀσφαλίσεων*: Ὁμοίως αἱ διαφοραὶ τῶν Ταμείων Γεωργικῶν Ἀσφαλίσεων τοῦ ν. 4402/1929 καὶ τοῦ προσωπικοῦ των. Α.Π. 90/1949, ΕΕΔ 8, 438.

17) *Χρονικὰ ὅρια ἐργασίας*: Ὁμοίως αἱ ἐκ τῶν περὶ χρονικῶν ὁρίων ἐργασίας εἰς καταστήματα διαφοραὶ (ἄρθρον 19 § 4 Π.Δ. τῆς 8 Ἀπριλίου 1932 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ χρονικῶν ὁρίων ἐργασίας κλπ.»).

18) *Διαφοραὶ ἐκ τοῦ ν. 2112/1920*: Ὁμοίως αἱ ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ν. 2112/1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας» (ἄρθρ. 10) καὶ τοῦ β.δ. τῆς 16/18 Ἰουλίου προκύπτουσαι διαφοραὶ (βλ. καὶ ὑπ' ἀριθ. 48/1932 γνωμ. Εἰσαγ. Α.Π. ἐν Νόμοις Σιφναίου 1932, σ. 1808.

19) *Φορτοεκφορτωτικαὶ ἐργασίαι*: Ὁμοίως αἱ διαφοραὶ αἱ προκύπτουσαι ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν κανονισμῶν διεξαγωγῆς τῶν φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν καὶ τῶν τιμολογίων ἀμοιβῆς τῶν ἐργατῶν κλπ. μετὰ διαιτητικὴν ἐπίλυσιν αὐτῶν (ἄρθρον 3 τοῦ Π.Δ. τῆς 1 Μαρτίου 1932 «περὶ κωδικοποιήσεως καὶ ρυθμίσεως

τῶν εἰς τοὺς λιμένας φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν»).

20) ***Συλλογικαὶ συμβάσεις*** : Ὁμοίως αἱ περὶ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας διαφοραί. (Ἄρθρον 2 ἀ.ν. 99/1936 «περὶ κυρώσεως συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας»).

21) ***Ἐφεδροι παλαιοπολεμισταί*** : Ὁμοίως αἱ διαφοραὶ περὶ καταβολῆς μισθοδοσίας λόγῳ ἀπολύσεως ἢ μὴ προσλήψεως ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ κατὰ παράβασιν τοῦ ἀ.ν. 244/1936 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ν. 28/31 Ὀκτωβρίου 1935 «περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν». (Ἄρθρ. 10 § 1).

22) ***Μαστιχοπαραγωγοὶ Χίου*** : Ὁμοίως αἱ ἀξιώσεις τῆς Ἑνώσεως Μαστιχοπαραγωγῶν Χίου κατὰ τῶν μὴ παραδόντων ὁλόκληρον τὴν παραγωγὴν των εἰς τὴν Ἕνωσιν, πρὸς πληρωμὴν τοῦ τελεσιδίκως ἐπιβληθέντος ὑπὸ τοῦ Δ.Σ. προστίμου, τῆς Ἑνώσεως ἐπεχούσης θέσιν ἐργάτου. (Ἄρθρ. 11 § β' ἀ.ν. 1390/1938 «περὶ Ἑνώσεως Μαστιχοπαραγωγῶν Χίου», ὡς ἀντικατεστάθη δι' ἄρθρου μόνου τοῦ ν. 142 τῆς 22/25 Μαΐου 1943).

23) ***Ἐπαγγελματίαι - Βιοτέχναι*** : Ὁμοίως αἱ ἀξιώσεις τῶν ἐπαγγελματιῶν καὶ βιοτεχνῶν αἱ προερχόμεναι ἐκ τῆς παρεχομένης ὑπ' αὐτῶν ἐργασίας ἢ εἰδῶν τοῦ καταστήματος των. (Ἄρθρον 15 ἀ.ν. 547/1937 «περὶ τροποποιήσεως ἐργατικῶν τινων νόμων»).

24) ***Σωματεῖα, Ἐργοδοτικαὶ Ἑνώσεις*** : Ὁμοίως αἱ ἀξιώσεις σωματείου ἢ ἐργοδοτικῆς ἑνώσεως ἐπαγγελματικῆς μορφῆς, ἀφορῶσαι τὴν καταβολὴν συνδρομῶν ἢ εἰσφορῶν ἀποχωρούντος μέλους. (Ν. 370 τῆς 22/26 Ἰουλίου 1943 καὶ ἄρθρον 108 Εἰσ.Ν.Α.Κ.). Τὸ σωματεῖον ἐν προκειμένῳ ἐπέχει θέσιν ἐργάτου. Ἐπίσης κατὰ τὴν αὐτὴν διαδικασίαν ἐνάγεται τὸ σωματεῖον, ἐπέχον ἐν προκειμένῳ θέσιν ἐργοδότου, ὑπὸ τοῦ μέλους αὐτοῦ διὰ χρηματικὰς ἀξιώσεις ἢ ἄλλας παροχάς.

II. Τίνες διαφοραὶ δὲν ὑπάγονται εἰς τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΨΟΔ'.

1) ***Ἐφεδροι*** : Εἰς τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΨΟΔ' δὲν ὑπάγονται αἱ ἀξιώσεις τῶν στρατευομένων μισθωτῶν βάσει τοῦ ν. 3511/1928, αἵτινες ὑπάγονται, κατὰ τὴν παγίως κρατοῦσαν ἄποψιν, εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ Εἰρηνοδίκου εἰς α' βαθμόν, εἰς β' δὲ τοιοῦτον εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ Προέδρου Πρωτοδικῶν. Α.Π. 568/1949, ΕΕΔ 9, 81. Contra : Πρ. Πρ. Ἀθ. 6920/1946, ΕΕΔ 6, 562, 310/1947, ΕΕΔ 6, 634, *Γ. Ράμμος*, ΕΕΔ 6, 321, *Φ. Ἀγγελῆς*, ΕΕΔ 6, 2.

2) ***Σχέσεις δημοσίου δικαίου*** : Ὁμοίως αἱ ἀξιώσεις κατὰ Δημοσίου καὶ Ν.Π.Δ.Δ., αἱ πηγάζουσαι ἐκ σχέσεως δημοσίου δικαίου. Πρωτ. Ἀθ. 5283/1950, 7201/1951, ΕΕΝ ΙΗ', 53, 554, Α.Π. 646/1950, ΕΕΔ 10, 155, Α.Π. 75/1952, ΕΕΔ 11, 355, Α.Π. 76/1952, ΕΕΔ 11, 294, Α.Π. 395/1952, ΕΕΔ 11, 796, Σ.Ε. 1541/1952, ΕΕΔ 11, 252 (βλ. ὅμως ἐξαίρ. ἀνωτ. Β, Ι, 10 σελ. 6).

3) ***Ἀγωγαὶ ἐργοδότου*** : Ὁμοίως αἱ ἀγωγαὶ καὶ ἀνταγωγαὶ (πλὴν τῶν ἀναγνωριστικῶν, κατὰ μίαν ἄποψιν, ἣν βλ. ἀνωτ. Β, Ι, 2, β' σελ. 5) τοῦ ἐργοδότου κατὰ τοῦ μισθωτοῦ. Π. Πατρ. 111/1952, ΕΕΔ 11, 813.

4) ***Ἄκυροι συμβάσεις*** : Πρότερον αἱ ἀξιώσεις ἐξ ἀκύρων συμβάσεων ἐργασίας, κατὰ παγίως κρατήσασαν ἄποψιν ἐν τῇ νομολογίᾳ, δὲν ὑπήγοντο εἰς τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΨΟΔ'. Νῦν μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ ἄρθρ. 2 § 6 τοῦ ν.δ. 2511/1953 καὶ ἡ ἐκδίκασις ἀξιώσεων ἐξ ἀκύρων συμβάσεων ἐργασίας ὑπάγεται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ ἐργατικοῦ δικαστοῦ, γενομένου δεκτοῦ ὅτι ὑφίσταται ἐν προκειμένῳ «σχέσις ἐργασίας», θεμελιοῦσα ἀξίωσιν ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ. Π. Ἀθ. 5733/1953, ΕΕΔ 12, 1023, Π. Μεσολογγ. 118/1953, ΕΕΔ 12, 1081. Πλὴν ἡ περὶ ταύτων ἀγωγὴ δέον νὰ περιέχῃ τὰ στοιχεῖα τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ (ἄρθρον 904 Α.Κ.). Π. Ἀθ. 6039/1953, ΕΕΔ 12, 1122, Π. Καλ. 180/1953, ΕΕΔ 12, 1124, Πρωτ. Ἀθ. 14599/1953, ΕΕΔ 13, 182. Βλ. καὶ Α.Π. 549/1953 (τμ. Α', Πρ. *Ι. Ἀποστολόπουλος*), ΕΕΔ 12, 1262. (Πλείονα περὶ ἀκύρων συμβάσεων ἐν ΕΕΔ 11, 957).

Ἄκυρος σύμβασις ἐργασίας ὑφίσταται εἰς τὰς κάτωθι ἐνδεικτικῶς ἀναφερομένας περιπτώσεις : α) Ἐὰν στερῆται ὁ μισθωτὸς τοῦ κατὰ νόμον βιβλιαρίου ὑγείας. Π. Θεσ/νίκης 2649/1951, ΕΕΝ ΙΘ' 64, Πρωτ. Ἀθ. 11233/1952, ΕΕΔ 11, 1304, Πρωτ. Κερκύρ. 22/1952, ΕΕΔ 11, 959. Μεταγενεστέρα κτῆσις τοῦ βιβλιαρίου δὲν ἰσχυροποιεῖ τὴν ἐξ ἀρχῆς ἄκυρον σύμβασιν καὶ μόνον διὰ τὸν ἐφεξῆς χρόνον ἔχει σημασίαν, τῆς ἀκυρότητος οὔσης ἀπολύτου. Ἡ ἔνστασις ἐλλείψεως βιβλιαρίου προβάλλεται εἰς πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης καὶ ἐρευνᾶται καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος. Πρωτ. Ἀθ. 14413/1952, ΕΕΔ 12, 196. Βλ. πλήρη κατάστασιν κατηγοριῶν μισθωτῶν ὑποχρεουμένων εἰς τὸν ἐφοδιασμὸν των διὰ βιβλιαρίου ὑγείας ἐν ΕΕΔ 12, 217. β) Ἐὰν δὲν ἐτηρήθη ἡ διαδικασία τοῦ ἀ. ν. 516/1948 «περὶ ἐλέγχου νομιμοφροσύνης κ.λ.π.», προκειμένου περὶ προσλήψεως ὑπὸ Δημοσίου ἢ Ν.Π.Δ.Δ. οἱουδήποτε μισθωτοῦ. Α.Π. (Ὁλομ.) 31/1953, ΕΕΔ 12, 229, καὶ ΝοΒ 1, 26. γ) Ἐὰν ὁ μισθωτὸς εἶναι ἡλικίας κάτω τῶν 14 ἐτῶν (ἄρθρ. 2 ν. 2271/1920). Πρωτ. Ἡρακλ. 175/1951, ΕΕΔ 11, 209, Πρωτ. Σύρου 24/1952, ΕΕΔ 11, 1093, Πρωτ. Πατρ. 88/1952, ΕΕΔ 11, 814, καὶ παρατηρ. ἐν ΕΕΔ 12, 272. δ) Ἐάν, προκειμένου περὶ Δημοσίου, ἡ σύμβασις δὲν κατηρτίσθη ἐγγράφως (ν. ΣΙΒ' ἄρθρ. 34, 39, 40). Πρωτ. Πατρῶν 76/1952, ΕΕΔ 11, 809, Πρωτ. Ἀθ. 3889/1952, ΕΕΔ 11, 1194, Π. Ἀθ. 3013/1952, ΕΕΔ 11, 1239, Πρ. Πρ. Ἀθ. 5435/1952, ΕΕΔ 11, 1251. Πρωτ. Καβάλας 6/1952, ΕΕΝ ΙΘ', 727. Contra : Πρ. Πρ. Λαμ. 206/1952, ΕΕΔ 11, 927. ε) Ἐὰν εἰργάσθη ἀλλοδαπὸς ἄνευ ἀδείας. *Δ. Γέροντας*, ΕΕΔ 11, 513. στ) Ἐὰν συνεχίζῃ ὑπηρεσίαν ὁ καταληφθεὶς ὑπὸ τοῦ καθοριζομένου διὰ νόμου ὁρίου ἡλικίας. Α. Π. 348/1952, ΕΕΔ 11, 734, βλ. καὶ ἄρθρ. 29 § 7 ἐδ. γ' ἀ.ν. 1846/1951. ζ) Ἐὰν εἰργάσθη πὲρ ὑπερωριακῶς καὶ πέραν τοῦ νομίμου ὁρίου ἐργασίας. Α.Π. 101/1950, ΕΕΔ 9, 296, Πρωτ. Ἀθ. 859/1952, ΕΕΝ ΙΘ' 638, Ἐφ. Θρ. 84/1952, ΕΕΔ 12, 238, Α.Π. 160/1952, ΕΕΔ 11, 169. Contra : αἱ Α.Π. 101/1950 ἔνθ. ἀν., Α.Π. 126/1950, ΕΕΔ 8, 298. Ἀντιθέτως ἀξίωσις ἐκ παροχῆς ἐργασίας πλέον τῆς συμφωνηθείσης καὶ ἐντὸς τῶν νομίμων χρονικῶν ὁρίων, κατὰ συμφωνίαν μερῶν, οὖσα ἁπλῶς παρακολουθηματικὴ τῆς κυρίας συμβάσεως, νομίμως εἰσάγεται εἰς τὴν προκειμένην διαδικασίαν. Πρωτ. Ἀθ. 5558/1953, ΕΕΔ 12,

651. η) Έαν εις παρέσχεν ἀπηγορευμένην ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς καὶ νόμιμ ἐξαιρέσεις. Α.Π. 241-242/1952, ΕΕΔ 11, 573. θ) Ἡ παρέσχεν ἐργασίαν καθ' ἡμέραν ὑποχρεωτικῆς ἀναπαύσεως. Πρωτ. Ἀθ. 5613/1951, ΕΕΔ 11, 91.

Κατοχύρωσις ἀρχέσεως ἐργασίας: Ἀναγκαία διὰ τὴν ἔγκυρον λύσιν τῆς «σχέσεως ἐργασίας», μετὰ τὸ ν.δ. 2511/1953, ἡ ἐφαρμογὴ τῆς διατάξεως τῆ. § 3 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118/1945, ἀνυπόχρεων ὅμως τοῦ ἐργοδότου καταβολῆς ἀποζημιώσεως νόμου 2112/1920. Πρωτ. Θεσσ. 330/1953, ΕΕΔ 12, 1185.

δ) *Μὴ ἐξηρτημένη ἐργασία*: Ὁμοίως εἰς τὴν προκειμένην διαδικασίαν δὲν ὑπάγονται αἱ ἀξιώσεις ἐξ αὐχὶ ἐξηρτημένης ἐργασίας. *Γ. Σιμωνέτος*, «Δώδεκα μελέται ἀστικοῦ καὶ ἐργατικοῦ δικαίου», σελ. 118 ἐπ., *Ι. Καποδίστριας*, ΕΕΔ 3, 67, καὶ Θέμ. ΞΒ' 513, 678, *Κ. Κανκᾶ*, Ἐνοχ. Δ', 271, Α. Π. 561/1949, ΕΕΝ ΙΖ' 159, Α. Π. 665/1949, ΕΕΔ 9, 105, Α Π 191/1950, ΕΕΝ ΙΖ' 349, Α.Π. 199/1950, ΕΕΔ 9, 337, Α.Π. 231/1951, ΕΕΔ 10, 606, *Ζέπος*, Ἐνοχ. Δ', 339.

ε) *Συντάξεις - βοηθήματα*: Ὁμοίως αἱ ἀξιώσεις περὶ συντάξεως καὶ βοηθημάτων χορηγουμένων μετὰ τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Πρωτ. Ἀθ. 5374/1952, ΕΕΔ 11, 1276.

ζ) *Ἐργατικὰ ἀτυχήματα*: Ὁμοίως αἱ ἀξιώσεις ἐξ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων τοῦ ν. 551, Α.Π. 641/1952, ΕΕΔ 12, 37.

η) *Κύριος οἰκοδομικοῦ ἔργου*: Ὁμοίως αἱ ἀξιώσεις ἐργάτου στρεφόμεναι κατὰ κυρίου οἰκοδομικοῦ ἔργου δι' ἀπαίτησιν μισθοῦ κατὰ τοῦ ἐργοδότου (ἐργολάβου) (ἄρθρ. 702 Α.Κ.). Πρωτ. Πειρ. 1540/1949, ΕΕΔ 9, 307, Πρωτ. Ἀθ. 210/1950, ΕΕΔ 9, 1150. Πάντως τὸ ζήτημα εἶναι ἐκ τῶν ἀμφισβητουμένων. (Βλ. *Α. Σοκελλαρόπουλον*, ἐν ΕΕΔ 12, 337, ἔνθα καὶ νομολογία).

θ) *Ἐντολή, μεσιτεία, ἐργολαβία, ἑταιρία*: Ὁμοίως αἱ ἀξιώσεις αἱ πηγάζουσαι ἐκ σχέσεως ἐντολῆς. Α. Π. 530/1950, ΕΕΝ ΙΗ', 81· μεσιτείας. Πρωτ. Καβ. 33/1952, ΕΕΔ 12, 312· ἢ ἄλλης τινὸς ἐννόμου σχέσεως, ὡς ἑταιρίας, συμβάσεως ἔργου κλπ. Πρωτ. Βόλ. 850/1952, ΕΕΔ 12, 310. (Περὶ διακρίσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀπὸ τῆς συμβάσεως ἔργου, βλ. *Κ. Κανκᾶν*, Ἐνοχ. Δίκ. Εἰδ. Μέρ. σελ. 266 καὶ 338, *Καποδίστριαν* ἐν ΕΕΔ 3, 67, *Φουρκιώτην*, Ἐνοχ. Δίκ. ἔκδ. Β', σελ. 90. *Ἀποστολίδην*, Ἐνοχ. Δίκ. σελ. 516, *Γ. Σιμωνέτον* ἐν Θέμ. ΝΔ', 1).

ι) *Μαθητεία*: Ὁμοίως αἱ ἀξιώσεις ἐκ τῆς ἀμίσθου μαθητείας.

ια) *Ἐπαγγελματικὰ σωματεῖα*: Ἀπαράδεκτον ἀναγνωριστικῆς ἢ καταψηφιστικῆς ἀγωγῆς ἐπαγγελματικοῦ σωματείου περὶ δικαιωμάτων μισθωτῶν μελῶν αὐτοῦ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΨΟΔ'. Πρωτ. Ἀθ. 2996/1948, ΕΕΔ 7, 540. Ἐξαίρεσις εἰσάγεται διὰ τοῦ ἄρθρου 4 ν. 406/1947 περὶ ζητημάτων τινῶν τοῦ τύπου, καθ' ὃ τοιοῦτον δικαίωμα ἐκ τοῦ νόμου τούτου ἔχει ἡ "Ενωσις Συνεταιρικῶν Ἡμερησίων Ἐφημερίδων Ἀθηνῶν, καὶ ἄρθρου 3 ἀ.ν. 16/21.11.1935.

§ 2. Μισθωτός

Τὸ ἄρθρον 6 τοῦ ν. 765/1943 ὁρίζει ὡς μισθωτοὺς ἐπὶ φυσικὰ πρόσωπα, ἅτινα παρέχουσι εἰς ἕτερον φυσικὸν ἢ νομικὸν πρόσωπον οἱασδήποτε φύσεως ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἐναντὶ ἀμοιβῆς». Α.Π. 395/1946, ΕΕΔ 6, 89, Α.Π. 665/1949, ΕΕΔ 9, 105. Περαιτέρω ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου ὡς ἀμοιβὴ θεωρεῖται πᾶσα παροχὴ χορηγουμένη εἰς τὸν μισθωτόν», ἀμοιβὴ εἰς χρῆμα, φιλοδωρήματα ἢ εἰς εἴδος, λ.χ. τρόφιμα, κατοικίαν, φωτισμὸν κλπ., ἀνεξαρτήτως τοῦ τρόπου καθορισμοῦ ταύτης (ἀμοιβὴ καθοριζομένη βάσει τοῦ ἀποτελέσματος τῆς ἐργασίας ἀνεξαρτήτως χρόνου ἐργασίας, ἀμοιβὴ κατ' ἀποκοπὴν κλπ.), Πρωτ. Μυτ. 31/1950, ΕΕΔ 10, 235, Πρωτ. Ἀθ. 278/1947, ΕΕΔ 6, 87. Κατὰ *Ζέπον*, Ἐνοχ. σελ. 326, ὁ μισθὸς δυνατὸν νὰ συνίσταται εἰς οἰκησιν, διατροφήν, παροχὴν ἐνδυμασίας, ἐμπορεύματα, εἰς ἐκμάθησιν τέχνης ἢ ἐπαγγέλματος, εἰς χρῆσιν πράγματος κλπ. (βλ. καὶ ἄρθρ. 648 Α.Κ.). Α.Π. 128/1952, ΕΕΔ 11, 351, Α.Π. 581/1952, ΕΕΔ 11, 1298, Γ.Ε.Ν. (Συμπλήρωμα) Συμβούλ. Ἐπ. σελ. 372 § 1. Εἶναι ἀδιάφορον ἐὰν ὁ μισθὸς καθορίσθη σαφῶς ἢ ὁ καθορισμὸς του ἀφέθη εἰς τὴν κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρός, Α.Π. 318/1943, ΕΕΔ 7, 536, 754, Α.Π. 199/1950, ΕΕΔ 9, 337 (βλ. καὶ Β' § 1, 1, 4).

Διάκρισις μισθωτῶν: Οἱ μισθωτοὶ διαιροῦνται:

α) *Εἰς ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους*: «Ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ παρόντος νόμου, θεωρεῖται πᾶν πρόσωπον κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἀσχολούμενον ἐπ' ἀντιμισθίᾳ ἀνεξαρτήτως τρόπου πληρωμῆς εἰς ὑπηρεσίαν ἰδιωτικοῦ καταστήματος, γραφείου ἢ ἐν γένει ἐπιχειρήσεως ἢ οἱασδήποτε ἐργασίας καὶ παρέχον ἐργασίαν ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον λόγον μὴ σωματικὴν» (ἄρθρον 1 ν.δ. 2655/1953, ΕΕΔ 12, 1212), βλ. καὶ ἄρθρ. 10 ν. 1234/1918, ἐν συνδ. πρὸς ἄρθρον 11 ν. 2112/1920, ὡς συνεπληρώθη δι' ἄρθρ. 7 ν. 4558/1930. Α.Π. 265/1952, ΕΕΔ 11, 628, Α.Π. 8 καὶ 9/1953, ΕΕΔ 12, 236, 178, Α.Π. 6/1953, ΝοΒ 1, 7.

β) *Εἰς ἐργάτας*: Τὴν ἔννοιαν αὐτῶν δίδει τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ν.δ. 2655/1953 (ΕΕΔ 12, 1212), καθ' ὃ ἀδὲν θεωροῦνται ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι οἱ ὑπηρέται πάσης κατηγορίας καὶ πᾶν ἐν γένει πρόσωπον, τὸ ὁποῖον χρησιμοποιεῖται ἐν τῇ παραγωγῇ ἀμέσως ὡς βιομηχανικός, βιοτεχνικός, μεταλλευτικὸς ἢ γεωργικὸς ἐργάτης ἢ ὡς βοηθὸς ἢ μαθητευόμενος τῶν ἐν λόγῳ κατηγοριῶν ἢ παρέχει ὑπηρεσίας ἐν γένει ὑπηρεσίας», βλ. καὶ ἄρθρον 11 ν. 2112/1920, ὅπερ παραπέμπει εἰς ἄρθρον 10 ν. 1231/1918, καὶ ἄρθρ. 1 § 2 τοῦ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920.

Οἱ τεχνῖται ἀποτελοῦσι μίαν κατηγορίαν ἐργατῶν. Ὡς ἁπλοῦς τεχνίτης θεωρεῖται ὁ κάτοχος τέχνης τινός, ἧς γνωρίζει τὴν πρακτικὴν ἐκτέλεσιν καὶ χωρὶς νὰ ἀπαιτῆται νὰ ἔχῃ σχετικὰς θεωρητικὰς γνώσεις. Πρωτ. Ἀθ. 10566/1951, ΕΕΔ 11, 186, Πρωτ. Θεσσ. 228/1952, ΕΕΔ 11, 137, Α.Π. 6, 8 καὶ 9/1953, ΕΕΔ 11, 236, 178.

Οἱ ἐμμισθοι μαθητευόμενοι καὶ βοηθοὶ (ἄρθρ. 1 § 3 β, δ/τος 16/18 Ἰουλίου 1920) ἀποτελοῦσιν ἑτέραν κατηγορίαν ἐργατῶν. Ἡ σύμβασις μαθητείας ἐν ἐλλείψει εἰδικῶν νομοθετικῶν κειμένων διέπεται ὑπὸ τῶν διατάξεων συμβάσεως ἐργασίας. *Ζέπου*, Ἐνοχ. σ. 390, Πρωτ. Ἀθ. 4770/1951, ΕΕΝ ΙΗ, 732, Πρωτ. Πατρ. 11/1952, ΕΕΔ 11, 309.

Οἱ κατ' οἶκον ὑπηρέται καὶ ὑπάλληλοι πάσης φύσεως (ἄρθρ.

1 § 4 β. δ/τος 16/18 Ἰουλίου 1920) ἀποτελοῦσι καὶ οὗτοι κατηγορίαν ἐργατῶν. Ὁ ἐγκρούμενος θεωρεῖται ὑπηρέτης. Πρωτ. Ἀθ. 7750/1952, ΕΕΔ 12, 267· ὁμοίως ὁ κλητὴρ γραφείου. Π. Μυτιλ. 68/1952, ΕΕΔ 12, 268· ὁμοίως ὁ ὁδηγὸς ἀνελκυστῆρος. Π.Α. 4473/1952 ΕΕΔ 12, 268.

(Γενικῶς περὶ διακρίσεως μισθωτῶν βλ. ἐν ΕΕΔ 12, 885).

§ 3. Διάδοχοι τοῦ μισθωτοῦ

α) Ζῶντος τοῦ μισθωτοῦ, κατὰ τοῦ ἐργοδότου ἡ διαδόχου του στρέφεται νομίμως κατὰ τὴν προκειμένην διαδικασίαν μόνον ὁ μισθωτὸς οὗτος καὶ οὐχὶ ὁ εἰδικὸς διάδοχος αὐτοῦ, ὁ ἐκδοχεὺς π.χ. τῆς ἀπαιτήσεώς του. Δυνατὴ ὅμως ἡ βάσει τοῦ ἄρθρ. 3 ἀ.ν. 16/21.11.1935 περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἔγερσις τῆς ἀγωγῆς κατὰ τοῦ ἐργοδότου καὶ ὑπὸ τοῦ ἐπαγγελματικοῦ Σωματείου, ὡς ἐντολοδόχου τῶν μελῶν. Α.Π. 13/1948, Θέμ. ΙΕ' 215, πρὸς προστασίαν τῶν κατ' ἰδίαν μελῶν του, βλ. καὶ Πρωτ. Πειρ. 1449/1950, ΕΕΔ 9, 226. Ἀπαιτεῖται ὅμως ἐν προκειμένῳ προσεπίκλησις τοῦ μέλους βάσει τῆς § 8 τοῦ ἄρθρ. 4 ν. 765/1943. Πρωτ. Πειρ. 3/1950, ΕΕΔ 9, 257, Πρωτ. Σπάρτ. 1/1950, ΕΕΔ 9, 613.

β) Θανόντος τοῦ μισθωτοῦ νομίμως στρέφονται κατὰ τοῦ ἐργοδότου ἡ τοῦ διαδόχου αὐτοῦ οἱ κληρονόμοι του. Π. Ἀθ. 11338/1950, ΕΕΔ 10, 221.

Οὗτος, ἂν ὁ μισθωτὸς ἤγειρε πρὸ τοῦ θανάτου του ἀγωγὴν μὴ προσωποπαγῆ κατὰ τοῦ ἐργοδότου ἡ τοῦ διαδόχου αὐτοῦ, τότε συμφώνως τῷ ἄρθρ. 570 Πολ. Δικ. μεταβαίνει αὐτὴ εἰς τοὺς κληρονόμους. *Ράμμος*, Στοιχεῖα Πολ. Δικ. σελ. 167. Ἐὰν ὅμως δὲν ἠκούθη ἡ ἀξιώσις ζῶντος τοῦ μισθωτοῦ, τότε αὕτη, ὡς ἀποτελοῦσα περιουσιακὸν στοιχεῖον, μεταβαίνει εἰς τοὺς κληρονόμους ἀσκοῦντας τὸ πρῶτον ταύτην.

§ 4. Ἐργοδότης

Τὴν ἔννοιαν τοῦ ἐργοδότου ἔδιδεν ἄλλοτε ὁ ν. ΔΔ' τοῦ 1912· νῦν ὁ ἀ. ν. 1846/1951, εἰς τὸ ἄρθρ. 8 § 5 ἐδ. α' αὐτοῦ, ὡς ἐργοδότας ὁρίζει ἁπλᾶ φυσικὰ ἢ νομικὰ πρόσωπα δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου, διὰ λογαριασμόν των ὁποίων τὰ ὑπαγόμενα εἰς τὴν ἀσφάλισιν πρόσωπα προσφέρουν τὴν ἐργασίαν των. Ὁ ὁρισμὸς οὗτος εἶναι εὐρύς, ἅτε θεωρῶν ὡς ἐργοδότας τόσον τὸ Κράτος, ὅσον καὶ τὰ Ν.Π.Δ.Δ., ἐναντὶ μισθωτῶν συνδεομένων μετ' αὐτῶν καὶ διὰ σχέσεως δημοσίου δικαίου.

Ἐργοδότης οἰκοσίτου ὑπηρεσίας τυγχάνει ὁ σύζυγος. *Ι. Καπαδίστριος*, Ἑρμ. Ἐργ. Δικ. § 187, Ἐφ. Ἀθ. 137/1928, Θέμ. ΛΑ' 294, *Δ. Γέροντας*. Ἡ θέσις τοῦ οἰκιακοῦ ὑπηρέτου ἐν τῇ ἐργατικῇ νομοθεσίᾳ, καὶ μελέτη *Κ. Βικελίδη* ἐν ΕΕΔ 10, 197 καὶ 781, contra: Π. Πατρ. 56/1951 καὶ 104/1951, ΕΕΔ 11, 120, δεχόμεναι ἀμφοτέρους τοὺς συζύγους ὡς ἐργοδότας.

§ 5. Διάδοχοι τοῦ ἐργοδότου

Τὸ ζήτημα τῆς διαδοχῆς τοῦ ἐργοδότου σχετίζεται πρὸς τὸ ἄρθρον 6 § 1 τοῦ ν. 2112/1920 καὶ ἄρθρον 9 § 1 τοῦ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920, καθ' ἃ ἡ μεταβολὴ τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου, δι᾽οἱασδήποτε ἐπερχομένη, οὐδαμῶς ἐπηρεάζει τὴν θέσιν τοῦ μισθωτοῦ. Α. Π. 295/1952, ΕΕΔ 11, 625, 200/1951, ΕΕΔ 10, 576, 235/1952, ΕΕΔ 11, 574.

1) *Καθολικὴ διαδοχὴ* ἐπέρχεται διὰ τοῦ θανάτου τοῦ ἐργοδότου, μόνου γεγονότος συνεπαγομένου τὴν καθολικὴν διαδοχήν, τὰ δικαιώματα καὶ αἱ ὑποχρεώσεις τοῦ ὁποίου μεταβαίνουσιν ὡς σύνολον εἰς τοὺς καθολικοὺς διαδόχους (κληρονόμους, καταπιστευματοδόχους). *Γ. Μπαλῆ*, Κληρ. Δ. σελ. 5, Γεν. Ἀρχ. σελ. 62. Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω αἱ ἐκ τῆς ὑπὸ τοῦ θανόντος καταρτισθείσης συμβάσεως ἐργασίας ὑποχρεώσεις βαρύνουν τοὺς κληρονόμους αὐτοῦ, νομίμως ἐναγομένους.

2) *Οἱονεὶ καθολικὴ διαδοχὴ* (βλ. *Τσιριντάνη*, Στοιχεῖα Ἐμπορικοῦ Δικαίου τ. Β'). Νομίμως ἐγείρεται ἀγωγὴ κατὰ Τσιμελίου, εἰς ὃ συγχωνεύθη τὸ ἀρχικῶς ὑπόχρεον. Πρωτοδικείου Ἴωαν. 85/1952, ΕΕΔ 11, 866, ὁμοίως κατὰ τοῦ συνεχίσαντος τὴν ἐπιχείρησιν ὑπὸ τοὺς ἰδίους πρὸς τοὺς τοῦ προκατόχου ὅρους. Πρωτοδικείου Πατρ. 165/1952 καὶ 166/1952, ΕΕΔ 11, 1158, βλ. καὶ Α.Π. 30/1953, ΕΕΔ 12, 284, Α.Π. 295/1952, ΕΕΔ 11, 574, Α.Π. 295/1952, ΕΕΔ 11, 625, Πρωτ. Καλ. 126/1952, ΕΕΔ 12, 874, Πρωτ. Ἀθην. 156/1953, ΕΕΔ 12, 876, Πρωτοδικείου Σπάρτ. 528/1952, ΕΕΔ 12, 190.

3) *Εἰδικὴ διαδοχὴ*. Ὡς τοιαύτη νοεῖται α) ἡ δι' ὁριστικῆς παραχωρήσεως γενομένη, π.χ. διὰ πωλήσεως, προικοδοτήσεως, δωρεᾶς κλπ. ἐπερχομένη. *Μιχαηλίδης-Νουάρος*, Μελέτη περὶ προστασίας τῶν ἐπενδύσεων ἐν περιπτώσει μεταβιβάσεως περιουσίας καὶ ἐπιχειρήσεως, Πρωτ/μείου Ἀθ. 437/1951, ΕΕΝ ΙΗ', 636. Ἔφετ. Ἀθ. 1838/1951, ΕΕΝ ΙΘ' 412.

β) Ἡ διὰ προσκαίρου παραχωρήσεως γενομένη, διὰ μισθώσεως, ἐπικαρπίας κλπ. Ἔφετ. Ἀθ. 653/1941, ΕΕΔ 1, 15, Πρωτ. Ἀθ. 637/1942, ΕΕΔ 1, 110, 152/1942, ΕΕΔ 8, 694.

γ) Ἡ διὰ νομικοῦ μετασχηματισμοῦ τῆς ἐπιχειρήσεως γενομένη, π.χ. μετατροπὴ ὁμορρύθμου εἰς ἑτερορρύθμου, ἀνώνυμον κλπ., διὰ συγχωνεύσεως, ἀπορροφήσεως ὑπὸ Τρίτ. κλπ. Α.Π. 563/1940, Θέμ. ΝΑ' 172, *Δ. Σαπελλαροπούλου*, Μεταβολὴ τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου.

§ 6. Σχέσεις καὶ σύμβασις ἐργασίας

Αἱ ἀξιώσεις τοῦ μισθωτοῦ ὑπάγονται εἰς τὴν προκειμένην διαδικασίαν μόνον ἐφ' ὅσον πηγάζουσιν ἐκ σχέσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας, ἀναγομένης εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου. Πρόεδρ. Πρ. Ἀθ. 4326/1949, ΕΕΝ ΙΖ' 291. Ἐργασία ἐξηρτημένης φύσεως εἶναι ἐκείνη, ἐν τῇ ὁποίᾳ ὁ μισθωτὸς τελεῖ εἰς ἐξάρτησιν προσωπικὴν παρὰ τοῦ ἐργοδότου, ἐκπληρῶν τὴν ἐργασίαν ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν καὶ ἐποπτείαν αὐτοῦ. Α.Π. 148/1948, ΕΕΝ ΙΕ' 480, Α.Π. 578/1949 ΕΕΔ 9, 160, Α.Π. 145/1947, ΕΕΔ 7, 893, Α.Π. 313/1948, ΕΕΔ 7, 537, Α.Π. 478/1948, ΕΕΝ ΙΣΤ' 115.

Ὡς ἐξαίρημις νοητέα, κατὰ τὴν ἐπικρατεστέραν γνώμην, ἡ νομικὴ τοιαύτη. *Γ. Σιμιτσέτος*, «Δώδεκα Μελέται Ἀστ. Δικαίου», σ. 118 ἑπ., *Ι. Καπαδίστριος*, ΕΕΔ 3, 67, *Κ. Κυκκᾶς*, Ἔνοχ. σ. 271 ἑπ., Α.Π. 146/1948, ΕΕΔ 7, 890, Α.Π. 395/1947, ΕΕΔ 6, 39, Α.Π. 565/1949, ΕΕΔ 9, 105, Α.Π. 578/1949, ΕΕΔ 9, 160, Α.Π. 564/1949, Α.Π. 191/1950, Α.Π. 199/1950, ΕΕΝ ΣΤ' 139, 349, 429, Α.Π. 231/1951, ΕΕΔ 10, 696.

'Ανεξαρτήτως τοῦ καθορισμοῦ ἡ μή τῆς ἀντιπαροχῆς, Ν.Ζ. ΕΕΝ ΣΤ', 391, Α.Π. 199/1950, ΕΕΝ ΣΤ' 429, Α.Π. 93/1948, ΕΕΝ ΙΕ' 318, Α.Π. 313/1948, ΕΕΔ 7, 536, Α.Π. 559/1951, ΕΕΔ 11, 178, Α.Π. 240/1952, ΕΕΔ 11, 572, contra ἡ Α.Π. 550/1949, ΕΕΔ 9, 219, καθ' ἣν ὡς ἐξάρτησις νοητέα ἡ οἰκονομική τοιαύτη.

Περί τοῦ στοιχείου τῆς ἐξαρτήσεως βλ. Πρωτ/κείου 'Αθ. 6792/1952, ΕΕΔ 11, 690, ΕΕΔ 11, 945, Α.Π. 559/1952, ΕΕΔ 11, 178. 'Ο βαθμός τῆς ἐξαρτήσεως οὐδεμίαν σημασίαν ἔχει. Οὕτω καί ἡ ἐργασία τοῦ Διευθυντοῦ ἢ Γεν. Διευθυντοῦ, ἔνθα ἡ ἐξάρτησις ἐμφανίζεται ἀσθενεστέρα ἢ πολλάκις οὐδαμῶς ἐν τῇ πράξει διαπιστοῦται, εἶναι ἐξηρτημένη. Πρωτ/κείου 'Αθ. 6300/1948, ΕΕΔ 8, 101, *Γ. Σιμωνέτου*, Λῴδεκα Μελέται 'Αστικοῦ καί 'Εργατικοῦ Δικαίου, σελ. 176 ἑπ. καί Ν.Ζ. ἐν Θέμ. ΝΔ', 115 ἑπ. ὑπὸ *Ἰδίου*.

Σύμβασις ἐργασίας: Προϋποθέσεις συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 648 καί 652 Α.Κ. ἡ ἀνταλλαγή παροχῆς ἐργασιῶν διά μισθοῦ καί ἡ προσωπική ἐξάρτησις μισθωτοῦ, Α.Π. 636/1952, ΕΕΔ 11, 1321.

§ 7. 'Αρμοδιότης

1) *'Αρμοδιότης καθ' ὕλην*: Πρός ἐκδίκασιν τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν ἀποκλειστικῶς καί ὑποχρεωτικῶς ἁρμόδιος καθίσταται, ἀνεξαρτήτως ποσοῦ, ὁ Πρωτοδίκης δυνητικῶς δέ, ὅπου δέν ἱδρύεται Πρωτοδικεῖον, ὁ Εἰρηνοδίκης. Ἡ ἁρμοδιότης εἶναι ἀποκλειστική καί ὑποχρεωτική ἐκ λόγων δημοσίου συμφέροντος. Πρωτ. 'Αθ. 6513/1948, ΕΕΔ 3, 761, Πρωτ. 'Αθ. 5810/1945, ΕΕΔ 6, 58, Πρωτ. 'Αθ. 7795/1949, ΕΕΔ 9, 119, Πρωτ. Μυτιλ. 847/1953, ΕΕΔ 12, 1153.

'Η καθ' ὕλην δέ αὕτη ἁρμοδιότης εἶναι ἐξαιρετική καί δέν δύναται νά ὑποχωρήσῃ εἰς αὐτήν ἄλλη διαφορά καί μή ἀντιλεγόντων ἢ συναινούντων τῶν διαδίκων, εἰμή μόνον διά συνυποσχετικοῦ. Αἱ εἰδικαί διαδικασίαι συνήθως εἶναι ἀποκλειστικαί, μή ἐπιτρεπομένης τῆς τηρήσεως τῆς τακτικῆς διαδικασίας, ἐκτός ἐάν συναινέσωσιν εἰς τοῦτο ἀμφότεροι οἱ διάδικοι, ἢ δέν ἀντιλέγῃ ὁ ἐναγόμενος, εἰσαχθείσης τῆς διαφορᾶς κατά τήν τακτικήν διαδικασίαν. (*Ἀποστολ.*, 'Ο Πρόεδρος, §§ 9 καί 10 σ. 12, 13).

2) *Παραπομπή*: 'Εν ᾗ περιπτώσει ὁ Πρωτοδίκης καί Εἰρηνοδίκης κρίνουσιν ἑαυτόν ἀναρμόδιον πρός ἐκδίκασιν ἐργατικῆς τινος διαφορᾶς, δέν παραπέμπουσι τήν ὑπόθεσιν εἰς τό ἁρμόδιον δικαστήριον, ἀλλ' ἀποφαίνουσι τήν ἔκθεσιν ἀγωγῆς, μή ἐφαρμοζομένου ἐνταῦθα τοῦ ἄρθρ. 25 τῆς Πολ. Δικον. (βλ. ἄρθρ. 8 ν. ΓΨΟΔ' Πρωτ. 'Αθ. 4087/1949, ΕΕΔ 9, 138, Πρωτ. Πατρῶν 675/1951, ΕΕΔ 10, 1121, Πρωτ. Μυτιλ. 44/1952, ΕΚΔ 11, 910, Πρωτ. Ρόδου 177/1953, ΕΕΔ 12, 146, Ἐφ. 'Αθ. 2594/1952, ΕΕΔ 11, 1088, καθ' ἣν παραπομπή χωρεῖ ἐπί ἀγωγῆς, ἥτοι ἐπί δικογράφου, ὅπερ κίνεται τά κατά τά ἄρθρ. 553 καί 136 Πολ. Δικον. διαλαμβανόμενα προσόντα. Φ. *Ἀγγελῆς*, ΕΕΔ 13, 1023. 'Αντιθέτως ἡ Πρωτ. Μυτιλ. 2/1952, ΕΕΔ 11, 372, δέχεται, ὅτι ὁ Πρωτοδίκης ὀρθῶς παραπέμπει βάσει τοῦ ἄρθρ. 25 Πολ. Δικον. εἰς ἁρμόδιον Εἰρηνοδίκην δικάζοντα κατ' ν. ΓΨΟΔ' κἀδεμόνευτον ὅτι καί αὐτός θέλει δικάσει κατά τήν παροῦσαν διαδικασίαν, δι' ἣν ἀρκεῖ ἁπλῆ ἔκθεσις ἐργατικῆς διαφορᾶς, ὡς ἡ ὑπ' κρίσιν ἀγωγή». Παραπομπήν δέχεται καί ἡ ὑπ' ἀριθ. 3602/1951 Πρωτ. Πειρ., ΕΕΔ 11, 148.

3) *'Αρμοδιότης κατά τόπον*: Πλήν τῆς ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 καθοριζομένης ἁρμοδιότητος κατά τόπον α) ἐκ τοῦ τόπου κατοικίας τοῦ ἐναγομένου καί β) ἐκ τοῦ τόπου τῆς παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν, δέον νά δεχθῶμεν, ὅτι αὕτη καθορίζεται καί γ) ἐκ τοῦ τόπου τοῦ ὁριζομένου ὑπό συντρεχούσης τινός εἰδικῆς δωσιδικίας τῆς Πολ. Δικ. *Ι. Καποδίστριας*, 'Ερμ. 'Εργ. Δικ. σελ. 9, π.χ. μετά τῆς τοῦ συναλλάγματος. Πρωτ/κείου 'Αθ. 4893/1949, ΕΕΔ 9, 136, Πρωτ/κείου 'Αθ. 340/1941, ΕΕΔ 1,632, Πρωτ/κείου Πειραιῶς 3602/1951, ΕΕΔ 11, 148, ἀλλά καί δ) ἐκ τῆς βουλήσεως τῶν διαδίκων, δυναμένων τόν κατά νόμον ἀναρμόδιον δικαστήν νά καταστήσωσιν ἁρμόδιον (forum praerogatum), διότι πρόκειται περί σχετικῆς ἀναρμοδιότητος μή ἐξεταζομένης αὐτεπαγγέλτως. Ἡ δέ τοιαύτη παρέκτασις δύναται νά γίνῃ εἴτε πρό τῆς δίκης, εἴτε κατά τήν δίκην, ρητῶς ἢ σιωπηρῶς κατά τό ἄρθρον 24 Πολ. Δικον., οὐχί ὅμως καί ὅταν δικάζηται τις τῶν διαδίκων ἐρήμην, ὅτε ὀφείλει ὁ Πρόεδρος νά ἐξετάσῃ αὐτεπαγγέλτως τήν ἑαυτοῦ ἁρμοδιότητα (*Ἀποστολ.* 'Ο Πρόεδρ. § 12 ὑποσ. 8, σελ. 14 καί § 10, σελ. 13).

'Η ρητή συμφωνία δέν ὑπόκειται εἰς τύπον τινά, ἡ δέ σιωπηρά συνάγεται ἐκ τῆς μή προτάσεως τῆς ἐνστάσεως ἀναρμοδιότητος. (Στοιχ. Πολ. Δικ. *Ράμμου*, σελ. 36 καί *Διβάδᾶ* 44).

4. Περιφέρεια Δικαστηρίου: Περιφέρεια δικαστηρίου εἶναι ἡ περιοχή, ἐντός τῆς ὁποίας τοῦτο ἔχει τήν δικαιοδοσίαν του (*Ράμμου* Στοιχ. Πολ. Δικ. σ. 25), *ἕδρα* δέ τοῦ δικαστηρίου εἶναι ὁ τόπος, (πόλις, κωμόπολις), εἰς ὃν εὑρίσκεται τό δικαστικόν κατάστημα καί αἱ συγκροτοῦσαι αὐτό ὑπηρεσίαι (*Ράμμου* ἔνθ. σ. 25).

'Η ἁρμοδιότης τοῦ Εἰρηνοδίκου δέν εἶναι ἀποκλειστική, ὑπό τήν ἔννοιαν ὅτι δύναται νά εἰσαχθῇ ἡ διαφορά νομίμως καί ἐνώπιον Πρωτοδίκου, ἐφ' ὅσον τό ἁρμόδιον Εἰρηνοδικεῖον ἱδρύεται ἐκτός μέν τῆς ἕδρας τοῦ Πρωτοδικείου, ἐντός δέ τῆς περιφερείας αὐτοῦ, π. χ. ἡ ἁρμοδιότης τοῦ Εἰρηνοδίκου Μεγαρίδος συνιρέχει μετά τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ Πρωτοδίκου 'Αθηνῶν (ἡ αὐτή περιφέρεια), διαφορος ἕδρα. Πρωτοδικείου 'Αθ. 4763/1950, ΕΕΔ 9,656.

'Η ἁρμοδιότης τοῦ Πρωτοδίκου ἀποκλείει τήν τοιαύτην τοῦ Εἰρηνοδίκου, ἐφ' ὅσον ὑφίσταται ταυτότης ἕδρας Πρωτοδικείου καί Εἰρηνοδικείου, π. χ. ὁ Εἰρηνοδίκης 'Αθηνῶν ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει καθίσταται ἁρμόδιος πρός ἐκδίκασιν ἐργατικῆς διαφορᾶς βάσει τοῦ νόμου ΓΨΟΔ'.

5) *Κατοικία τοῦ ἐναγομένου*: 'Ο Α.Κ. ἐν ἄρθρῳ 51 ὁρίζει ὅτι «κατοικίαν ἔχει τις τόν τόπον, ἔνθα κυρίως καί μονίμως ἐγκατέστη». Πρός ἀπόκτησιν δηλονότι κατοικίας ἀπαιτεῖται ἐγκατάστασις (corpus) καί σκοπός μονιμότητος αὐτῆς (animus). *Γ. Μπαλῆ*, Γεν. 'Αρχαί ἐκδ. 1941, σελ. 30, Πρωτ/κείου 'Αθ. 4227/1949, ΕΕΔ 9, 173, Πρωτ/κείου Γρεβ. 15/1949, ΕΕΝ ΙΗ' 453.

§ 8. Προσεπικλήσεις καί παρεμβάσεις

'Η § 3 τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ ν. 765/1943 δι,τι ρήθη ἐν ἰσχύι καί μετά τό ἄρθρον μόνον τοῦ ν. 1968/1944. Πρ. Πειρ. 1540/1949, ΕΕΔ 9, 397. ('Η § 4 τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ν. 1968/1944 κατήργησε μόνον τάς §§ 2 καί 4 τοῦ ν. 765/1943).

Ὁμοίως τὸ ἄρθρ. 4, ὁμοῦ μετὰ τῶν ἄρθρων 5 καὶ 6 τοῦ ν. 765/1943, διετηρήθη ἐν ἰσχύϊ καὶ μετὰ τὴν κατάργησιν τοῦ ν. 765 ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ ν.δ. 8/11 Μαΐου 1946.

Προσεπίκλησις (βλ. ἄρθρον 69 Πολ. Δικ.). «Οἱ διάδικοι...δικαιοῦνται ὅπως καλέσουν ἐκείνους...ἵνα μετάσχουν τῆς ἐκκρεμοῦς δίκης διὰ προσεπικλήσεως φερούσης τὰ προσόντα τῆς ἀγωγῆς». Α.Π. 188/1952, ΕΕΔ 11, 584.

Ἀπαράδεκτος ἡ προσεπίκλησις πρὸς παρέμβασιν Ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ, ὑποβαλλομένου εἰς εἰδικὴν διαδικασίαν. Α.Π. 50/1950, ΕΕΝ 12, 265.

Ἀπαράδεκτος ἡ προσεπίκλησις πρὸς παρέμβασιν ἐργολάβου εἰς δίκην μεταξὺ ἐργατῶν καὶ ἐργοδότου. (Α.Κ. 702). Πρωτ. Πειρ. 1540/1949 ΕΕΝ ΙΖ' 304.

Παρέμβασις (ἄρθρ. 89 Πολ. Δικ.). Νομίμως ἀσκεῖται καὶ διὰ τῶν προτάσεων. Πρωτ/κείου Πειρ. 582/1950, ΕΕΔ 9, 951, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν τῆς ὑπάρξεως ἐννόμου συμφέροντος παρὰ τῷ παρεμβαίνοντι. Πρωτ. Θεσ. 765/1950, ΕΕΔ 10, 236.

Περὶ παρεμβάσεως βλ. ΕΕΔ 12, 122.

Σύρευσις ἀγωγῶν

Ἄρθρον 2

(Κατηργήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 4 § 9 τοῦ νόμου 765/1943, καθ' ὃ: «Τὸ ἄρθρον 2 τοῦ β.δ. 1/4 Αὐγούστου 1920 περὶ κωδικοποιήσεως τοῦ ν. ΓΨΟΔ' κ.λ.π., ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη διάταξις προβλέπουσα ἄλλην διαδικασίαν διὰ τὰς ἐν τῷ παρόντι ἄρθρῳ ἀναφερομένας ἀξιώσεις καταργεῖται») (1).

Ἀρμοδιότης

Ἄρθρον 3

(Ἄρθρον 3 Β.Δ. τῆς 1/4 Αὐγούστου 1920)

Ἀρμόδιον πρὸς ἐκδίκασιν τῶν διαφορῶν, περὶ ὧν τὸ ἄρθρον 1, εἶναι τὸ Εἰρηνοδικεῖον, ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ὁποίου ὑπάρχει ἡ ἐπαγγελματικὴ ἐγκατάστασις ἢ ἡ κατοικία τοῦ ἐναγομένου.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο θεωρεῖται καταργηθὲν κατόπιν τῆς ἀντικαταστάσεως τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ἀπὸ 1/14 Αὐγ. 1920 β.δ. ὑπὸ τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ν. 1968/1944. Βλ. καὶ ἄρθρ. 4 § 9 ν. 765/1943. Ἀκριβῶς ὅμοιον ἐτύγχανε καὶ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ ν. ΓΨΟΔ' (3974).

Παράστασις ἐπὶ Δικαστηρίου

Πληρεξουσιάστης

Ἄρθρον 4

(Ἄρθρον 1 Β. Δ. τῆς 1/4 Αὐγούστου 1920)

Κατὰ κανόνα ἐν τῇ διαδικασίᾳ ταύτῃ οἱ διάδικοι ἐμφανίζονται αὐτοπροσώπως ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου. Δύνανται ὅμως, ἐπιφυλαττομένης τῆς περιπτώσεως τοῦ ἄρθρ. 5 ἐδ. 3, νὰ ἐμφανισθῶσι καὶ διὰ πληρεξουσίου. Ὁ πληρεξούσιος δύναται νὰ εἶναι ἐκ τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 91 (1) τῆς Πολ. Δικ. προσώπων, ἔτι δὲ διὰ μὲν τὸν ἐργάτην ἕτερος ἐργάτης, διὰ δὲ τὸν ἐργοδότην ὑπάλληλός τις αὐτοῦ. Ὁ πληρεξούσιος, ἐφ' ὅσον δὲν διωρίσθη τοιοῦτος διὰ προφορικῆς δηλώσεως τοῦ διαδίκου πρὸς τὸν δικαστήν, συντασσομένης ἐκθέσεως, νομιμοποιεῖται διὰ τῆς προσαγωγῆς ἐγγράφου πληρεξουσίου ἰδιωτικοῦ ἢ συμβολαιογραφικοῦ (ἐφ' ἁπλοῦ χάρτου). Ἡ πληρεξουσιότης δύναται νὰ δοθῇ καὶ δι' ἐγγράφου δηλώσεως τοῦ διαδίκου κάτωθι τῆς εἰς τοῦτον κατὰ τὸ ἄρθρον 9 ἐπιδοθείσης ἀγωγῆς (Πᾶσα αἴτησις περὶ τῆς καταψηφίσεως δαπάνης γενομένης πρὸς ἀμοιβὴν δικηγόρου εἶναι ἀπαράδεκτος) (2).

Νομολογία

1. Ἱκανότης τοῦ παρίστασθαι ἐπὶ δικαστηρίου: α) Ὁ μὴ συμπληρώσας τὸ 14ον ἔτος τῆς ἡλικίας του μισθωτὸς δὲν δύναται νὰ παραστῇ ἐπὶ δικαστηρίου, εἰ μὴ διὰ τοῦ ἐπιτρόπου του. Π. Ἀθ. 8403/1952, ΕΕΔ 11, 958.

β) Ὁ συμπληρώσας τὸ 14ον ἔτος τῆς ἡλικίας του μισθωτὸς ἀνηλίκος καλῶς παρίσταται ἐπὶ δικαστηρίου δι' ἀπαιτήσεις ἐκ τῆς ἐργασίας του. Ἄρθρ. 135, 136, 1518 ΑΚ καὶ 71 Πολ. Δικον., *Ράμμος*, Στοιχ. Πολ. Δικ. σελ. 97, Πρωτ. Ἀθ. 6977/1948, ΕΕΔ 7, 749, Πρωτ. Πειρ. 682/1948, ΕΕΔ 8, 80, Π. Ἀθ. 3618/1950, ΕΕΔ 9, 655, Π. Πατρ. 88/1952, ΕΕΔ 11, 813, Πρωτ. Ἀθ. 88/1952, ΕΕΔ 12, 268.

γ) Ἐπίσης καλῶς παρίσταται ὁ ἀνήλικος πρὸς ἀποτροπὴν κινδύνου. Α.Π. 48/1926 Θέμ. ΛΖ', 193, Πρωτ. Ἀθ. 5121/1943, ΕΕΔ 3, 401, Πρωτ. Ἀθ. 9597/1949, ΕΕΔ 9, 112, Πρωτ. Πατρῶν 334/1952, ΕΕΔ 11, 1154.

Ἡ ἡλικία τοῦ παρισταμένου ἀποδεικνύεται διὰ παντὸς μέσου, ἤτοι προσωπικῆς ἐμφανίσεως ἢ διὰ...προσαγωγῆς ληξιαρχικῆς πράξεως ἢ ὁριστικῆς δικαστικῆς ἀποφάσεως ἢ ἄλλης οἱασδήποτε ἐπισήμου πράξεως. Ἄρθρον 552 § 5 Πολ. Δικ., Πρωτ. Ἀθ. 4502/1946, ΕΕΔ 5, 277.

Διὰ τοὺς λοιποὺς ἀνικάνους (ὑπὸ ἀπαγορευσιν κ.λ.π.) ἰσχύουν αἱ διατάξεις τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας.

---

(1) Τὸ καταργηθὲν ἄρθρον τοῦ β.δ. τῆς 1/4 Αὐγούστου 1920 εἶχεν ὡς ἑξῆς: «Πᾶσαι αἱ ἀπαιτηταὶ περὶ πληρωμῆς μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίων ἀξιώσεις δέον συγχρόνως νὰ εἰσάγωνται. Ἄλλως ἡ περὶ τούτων ἀγωγή, εἰσαγομένη κατὰ τὴν διαδικασίαν ταύτην, ἀπορρίπτεται, δυναμένη νὰ εἰσαχθῇ κατὰ τὴν κοινὴν ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδικείου διαδικασίαν».

Οὕτω εἶχε καὶ τὸ ἀρχικὸν ἄρθρ. 2 τοῦ ν. ΓΨΟΔ' (3974).

Τὰ ἄρθρα 4, 5 καὶ 6 τοῦ ν. 765/1943 διετηρήθησαν ἐν ἰσχύϊ καὶ μετὰ τὴν κατάργησιν τοῦ νόμου τούτου ὑπὸ τοῦ ν. δ. τῆς 8/11 Μαΐου 1946 (ἄρθρ. 6).

Ἡ § 9 τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ ν. 765/1943 εἶναι ἡ καταργοῦσα τὸ ἄρθρ. 24 τοῦ β.δ. 1/4 Αὐγούστου 1920 καὶ οὐχὶ ἡ § 8, ὡς ἐσφαλμένως ἐν Εἰδικ. Δοτ. Νόμ., *Ἀριστ. Τούσης*, τ. α', 844.

Ἡ § 10 τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ ν. 765/1943 περιεῖχε μεταβατικὰς διατάξεις.

(1) Τὸ ἄρθρ. 91 τῆς Πολ. Δικ. κατηργήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 100 (69) τοῦ νόμου ΓΨΟΕ' τοῦ 1911 περὶ δικηγόρων.

(2) Ἡ ἐντὸς ( ) παρένθεσις κατηργήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 25 τοῦ ν. δ. 878/1941.

2. Πληρεξουσιότης: Ἡ πληρεξουσιότης δίδεται καὶ δι' ἰδιωτικοῦ ἐγγράφου ἐφ' ἁπλοῦ χάρτου. Α.Π. 94/1951, ΕΕΔ 10, 421. Συνηθέστερα περίπτωσις εἶναι ἡ διὰ δικηγόρου παράστασις. Α.Π. 140/1951, ΕΕΝ ΙΗ' 513, καὶ Α.Π. 562/1951, ΕΕΔ 11, 138. Ἐξώδικος γενικὴ ἐντολὴ πρὸς διαχείρισιν ὑποθέσεων ἐπιτρέπει τὴν ὑπὸ τοῦ ἐντολοδόχου ἔγερσιν ἀγωγῆς ἰδίῳ ὀνόματι, ἐπὶ δηλώσει ἐν αὐτῇ ὅτι ἐνεργεῖ δι' ἐντολέα, οὐδὲν δὲ κώλυμα ἐπὶ τούτῳ ἐκ διατάξεων Πολ. Δικ. καὶ Κώδ. περὶ τύπου πληρεξουσιότητος. Α.Π. 13/1948, ΕΕΝ ΙΕ' 215.

3. Ἀμοιβὴ πληρεξουσίου δικηγόρου: Ἡ ἀκροτελεύτιος παράγραφος τοῦ ἄρθρου 4 κατηργήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 25 τοῦ ν.δ. 878/1941, κυρωθέντος ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 170 Π.Υ.Σ. τοῦ ἔτους 1946 (Κ.Ν. 182) καθ' ὃ: «ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος τὸ ἄρθρον 21 τοῦ ν. 4984 «περὶ μικροδιαφορῶν», τὸ ἄρθρον 10 § 8 τοῦ ν. 677 «περὶ ρυθμίσεως ἀγροτικῶν χρεῶν», τὸ ἄρθρον 7 τοῦ ὑπὸ τοῦ ν. 5781 κυρωθέντος νομ. διατ. «περὶ πολυτέκνων», ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη διάταξις αὐτῶν ἢ ἑτέρου νομοθετήματος μὴ ἀναγνωριζούσα ἀμοιβὴν διὰ δικηγορικὰς ὑπηρεσίας ἢ ἀναγνωριζουσα μειωμένας τοιαύτας, ὡς ἀντικειμένη εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Κώδικος Δικηγόρων περὶ ἀμοιβῶν καὶ ἐφ' ὧν ἐφεξῆς διέπονται, καταργοῦνται». Ἐσφαλμένως οὕτω φέρεται ὡς ἰσχύουσα ἐν Κώδ. Πολ. Δικ. *Α. Μπουρόπούλου*, 1951.

Μετὰ τὴν κατάργησιν τῆς ἀκροτελευτίου διατάξεως τοῦ ἄρθρου 4 ἐπεβάλλετο καταψήφισις δικηγορικῆς ἀμοιβῆς κατὰ τὸ ν.δ. 1491/1944. Πρωτ. Ἀθ. 16812/1946, ΕΕΔ 6, 118, βλέπε ἤδη ν.δ. 3026/1954 «περὶ Κώδικος Δικηγόρων».

Περὶ τῶν ἀμοιβῶν διὰ ἀσύνηθειαν ἐπιτευχῶν προέβλεπε τὸ ἄρθρ. 5 τοῦ ν. 1491/1944 (ἄρθρον 112 Κ.Π.Δ.), ἀλλ' ὁ ν. 1491/1944 κατηργήθη ἤδη διὰ τοῦ ἄρθρου 248 τοῦ ν.δ. 3026/1954 «περὶ Κώδικος δικηγόρων», ρυθμίζοντος αὐτοῦ πλέον τὸ θέμα. Σχετικαὶ ἡ δικηγορικὴ ἀμοιβὴ εἶναι αἱ Πρ. Πρωτ. Ἀθ. 6486/1952, ΕΕΔ 11, 544, Α.Π. 485/1948, ΕΕΝ ΙΣΤ' 170, καὶ ἡ Πρ. Κηζ. 332/1950, ΕΕΝ ΙΖ' 771, καθ' ἣν κατακύρωσις εἰς ἔξοδα χωρεῖ μόνον κατ' αἴτησιν.

Προδικασία

(Ἐκθέσεις ἀγωγῆς)

Ἄρθρον 5

(Ἄρθρον 5 Β.Δ. τῆς 1/4 Αὐγούστου 1920)

Ὁ ἐνάγων, ἐμφανιζόμενος αὐτοπροσώπως ἢ διὰ πληρεξουσίου ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδίκου (καὶ Πρωτοδίκου), ἐκθέτει τὴν ἀξίωσιν αὐτοῦ, ὑποδεικνύων συγχρόνως καὶ τὰ πρὸς ἀπόδειξιν αὐτῆς μέσα. Ὁ Εἰρηνοδίκης (καὶ Πρωτοδίκης) συντάσσει ἔκθεσιν περὶ τῆς ἀξιώσεως τοῦ ἐνάγοντος, περιέχουσαν τὸ ὄνομα καὶ ἐπώνυμον τῶν διαδίκων, περίληψιν τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν, ἐφ' ὧν στηρίζεται ἡ ἀξίωσις τοῦ ἐνάγοντος, τὰς αἰτήσεις τοῦ ἐνάγοντος. Κάτωθι τῆς ἐκθέσεως ταύτης ὁ Εἰρηνοδίκης (καὶ Πρωτοδίκης) παραχρῆμα καὶ ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ ἐνάγοντος ὁρίζει τὴν δικάσιμον ἡμέραν καὶ ὥραν καὶ διατάσσει κατὰ τὰς περιστάσεις: τὴν κατὰ τὴν δικάσιμον αὐτοπρόσωπον ἐμφάνισιν τῶν διαδίκων, τὴν κατὰ τὴν δικάσιμον προσαγωγὴν ὑπὸ τῶν διαδίκων τῶν πρὸς εὕρεσιν τῆς ἀληθείας χρησίμων ἐγγράφων καὶ ἀντικειμένων αὐτοψίας, ἐφ' ὅσον ταῦτα δὲν κατετέθησαν ἐνωρίτερον εἰς τὸ δικαστικὸν γραφεῖον, τὴν ἐμφάνισιν τοῦ τυχὸν διοριζομένου διὰ τῆς διαταγῆς ταύτης ὑπὸ τοῦ Εἰρηνοδίκου (καὶ Πρωτοδίκου) πραγματογνώμονος ἢ τῶν τρίτων κατόχων οὐσιωδῶν ἐγγράφων ἢ ἀντικειμένων αὐτοψίας καὶ τὴν προσαγωγὴν τούτων· τὴν κατὰ τὴν δικάσιμον ἐμφάνισιν τῶν ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος ὑποδειχθέντων μαρτύρων, ἔτι δὲ καὶ τὴν ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου προσαγωγὴν τῶν ὑπὸ τούτου ὑποδειχθησομένων μαρτύρων. Ἡ δικάσιμος ἡμέρα δὲν δύναται νὰ ὁρισθῇ εἰς χρόνον ὀλιγώτερον τῶν ἑπτὰ ἡμερῶν, οὐδὲ μακρότερον τῶν δέκα. Πάντως δὲ μεταξὺ ταύτης καὶ τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 9 ἐδάφ. 1 κλήσεως τοῦ ἐναγομένου δέον νὰ παρεμπίπτωσιν ἡμέραι τοὐλάχιστον 5.

Νομολογία

1. Ἔκθεσις ἀγωγῆς. Δυναμὶς πλὴν τῆς κατὰ ν. ΓΨΟΔ' ἐκθέσεως ἀγωγῆς καὶ ἡ ἄσκησις τῆς ἀξιώσεως διὰ δικογράφου φέροντος τὰ στοιχεῖα τῆς ἀγωγῆς. Α.Π. 559/1952, ΕΕΔ 11, 178.

Ἡ ἔκθεσις ἀγωγῆς δέον νὰ διαλαμβάνῃ περιληπτικῶς τὰ πραγματικὰ περιστατικά, ἐφ' ὧν στηρίζεται ἡ ἀξίωσις. Α.Π. 129/1947, ΕΕΔ 6, 314, Α.Π. 614/1950, ΕΕΔ 10, 174.

2. Ἀνταγωγή: Κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου ΓΨΟΔ' εἶναι ἀπαράδεκτος ἡ ἀνταγωγή. Πρωτ. Πατρ. 111/1953, ΕΕΔ 11, 813.

3. Μεταβολὴ τῆς βάσεως τῆς ἀγωγῆς δὲν ἐπιτρέπεται κατὰ τὴν συζήτησιν, οὔτε καὶ διὰ τῶν προτάσεων τὸ πρῶτον, ἐλλείψει προδικασίας. Α.Π. 614/1950, ΕΕΔ 10, 174, 141/1914, ΕΕΔ 6, 345, 478/1948, ΕΕΔ 7, 892, Πρωτ. Ἀθ. 1316/1949, ΕΕΔ 8, 778, Πρωτ. Θεσ. 821/1950, ΕΕΔ 9, 68, Πρωτ. Πειρ. 1648/1947, ΕΕΔ 6, 876, Πρωτ. Βόλ. 141/1947, ΕΕΔ 6, 691. Ἀπαράδεκτον αἴτημα περὶ καταβολῆς ἀποζημιώσεως ν. 2113, μὴ περιεχόμενον ἐν τῇ ἀγωγῇ. Πρωτ. Ἀθ. 1943/1952, ΕΕΔ 11, 683. Ἡ Πρωτ. Ἀθ. 774/1952, ΕΕΔ 11, 411, δέχεται, ὅτι εἶναι ἀπαράδεκτος ἡ διὰ τῶν προτάσεων προβολὴ νέου ἰσχυρισμοῦ μὴ προταθέντος κατὰ τὴν συζήτησιν.

4. Βελτίωσις ὅμως τῆς βάσεως τῆς ἀγωγῆς ἐπιτρέπεται *ἐπ' ἀκροατηρίῳ* καὶ διὰ τῶν προτάσεων, ἐφ' ὅσον ὁ ἰσχυρισμὸς περιείχετο ἐν τῇ ἀγωγῇ, ἔστω καὶ σωκηρῶς. Α.Π. 129/1947, ΕΕΔ 6, 345, Α.Π. 614/1950, ΕΕΔ 10, 174, π.χ. ἐπιτρέπεται ἡ ἀποσαφήνισις διὰ τῶν προτάσεων ἐνώπιον Ἐφετείου πραγματικῶν γεγονότων κατισχυούσης διαιωμάτος διαλαμβανομένων ἐν τῇ ἐκθέσει ἀγωγῆς. Α.Π. 13/1952, ΕΕΔ 11 815.

5. Ἡ ἔλλειψις στοιχείου χρονολογίας δὲν συνεπάγεται ἀκυρότητα ἐκθέσεως ἀγωγῆς, ἐφ' ὅσον τοῦτο συνάγεται ἐκ τοῦ βιβλίου ἐκθέσεων ἢ τῆς ἐν τῷ σώματι τῆς ἐκθέσεως ὁριζομένης χρονολογίας ἐκδικάσεως τῆς ἀγωγῆς. Πρωτ. Πατρ. 88/1952, ΕΕΔ 11, 814.

6. Παρέκτασις τῶν προθεσμιῶν τοῦ ἄρθρ. 195 Πολ. Δικ. εἶναι ἀνεφάρμοστος ἐν τῇ διαδικασίᾳ τοῦ α' βαθμοῦ τοῦ ν. Γ'ΘΟΔ'. Πρωτ. Ἀθ. 2748/1949, ΕΕΔ 8, 477.

Προκαταβολή ἐξόδων

Ἄρθρον 6

(Τὸ ἄρθρον τοῦτο ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ β. δ. τῆς 1/4 Αὐγούστου 1920 περὶ προκαταβολῆς τῶν ἐξόδων τῆς δίκης τροποποιεῖται ἐκάστοτε ὑπὸ τοῦ νόμου περὶ χαρτοσήμου).

Τὸ ἄρθρ. 6 τοῦ ν. Γ'ΘΟΔ (3974) καὶ τοῦ β. δ. τῆς 1/4 Αὐγ. 1920 εἶχεν ὡς ἑξῆς : «Ὁ ἐνάγων προκαταβάλλει διὰ κινητοῦ ἐνσήμου χάρτου, ἐπικολλωμένου ἐπὶ τῆς κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον ἐκθέσεως, ποσὸν τι ἀπέναντι τῶν ἐξόδων τῆς δίκης, ὁριζόμενον ὑπὸ τοῦ Εἰρηνοδίκου, οὐχὶ δὲ ἀνώτερον τῶν δραχμῶν 10».

Τὸ ἄρθρ. 85 § 8 τοῦ ν. 4755/1930 (Κ. Θ., 337), ὥριζεν ὁμοίως ὅτι «εἰς τὰς διαφορὰς μεταξὺ ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν κατὰ τὸν νόμον Γ'ΘΟΔ' (ὅπ' ἀριθ. 3974 τοῦ 1911), ὁ ἐνάγων προκαταβάλλει διὰ κινητοῦ ἐνσήμου χάρτου, ἐπικολλωμένου ἐπὶ τῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 5 τοῦ αὐτοῦ νόμου ἐκθέσεως, ποσόν τι ἀπέναντι τῶν ἐξόδων τῆς δίκης, ὁριζόμενον ὑπὸ τοῦ Εἰρηνοδίκου, οὐχὶ δὲ ἀνώτερον τῶν δραχμῶν 10».

Κατ' ἄρθρ. 25 § 26 τοῦ Κώδικος τῶν νόμων περὶ τελῶν χαρτοσήμου (ν. 4755/1930), ὡς ταῦτο ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ β. δ. τῆς 12/15 Σ/βρίου 1949 (Κ. Ν. 489), τὰ τέλη προκαταβολῆς συζητήσεως ἀνέρχονται εἰς δρχ. 1500 (500 δρχ. διὰ πρακτικὰ συζητήσεως καὶ 1000 δραχ. διὰ πρωτότυπον ἀποφάσεως).

Κατ' ἄρθρ. 25 § 17 τοῦ ν. 2216/1952 (Κ. Ν. 975) τὰ τέλη συζητήσεως ἀνέρχονται εἰς δραχ. 3000 (1000 διὰ πρακτικὰ συζητήσεως καὶ 2000 δραχ. διὰ πρωτότυπον ἀποφάσεως). Καὶ τέλος κατὰ τὸ ἰσχῦον νῦν ἄρθρ. 25 § 27 τοῦ ν. δ. 2561/1953 (Κ. Ν. 721) τὰ τέλη συζητήσεως ἀνέρχονται εἰς δραχ. 6000 (2000 δραχ. διὰ πρακτικὰ συζητήσεως καὶ 4000 δραχ. διὰ πρωτότυπον ἀποφάσεως).

Δικαστικὸν ἔνσημον : Κατὰ τὴν παγίως κρατοῦσαν νομολογίαν εἰς τὰς δίκας τοῦ ν. Γ'ΘΟΔ' δὲν ἀπαιτεῖται ἡ καταβολὴ δικαστικοῦ ἐνσήμου. Πρ. Πρωτ. Ἀθ. 608/1943, ΕΕΔ 2, 119, Πρωτ. Ἀθ. 3109/1944, ΕΕΔ 3, 436, Πρωτ Ἀθ. 2519/1945, ΕΕΔ 4, 439, Πρωτ. Ἀθ. 4051/1946, ΕΕΔ 5, 306, 9531/1948, ΕΕΔ 8, 20, Πρωτ. Μυτ. 15/1949, ΕΕΔ 9, 213, Πρωτ. Τρικ. 19/1950, ΕΕΔ 9, 756, Α.Π. 501/1951 καὶ 559/1951 ΕΕΔ 11, 88, 178.

Ἐπιδόσεις - Κλήσεις

Ἄρθρον 7

(Ἄρθρον 7 Β.Δ. τῆς 1/4 Αὐγούστου 1920)

Αἱ κατὰ τὴν διαδικασίαν ταύτην ἐπιδόσεις καὶ κλήσεις, ἐπιφυλαττομένης τῆς περιπτώσεως τοῦ ἐβδόμου τελευταίου τοῦ ἄρθρου τούτου, γίνονται ἐπιμελείᾳ τοῦ δικαστηρίου. Πάντα τὰ δικόγραφα, αἱ ἐκθέσεις καὶ αἱ ἀποφάσεις γράφονται ἐφ' ἁπλοῦ χάρτου, ἀλλὰ τὰ ὑπὸ τῶν διαδίκων λαμβανόμενα ἀντίγραφα καὶ ἀπόγραφα ὑπόκεινται εἰς τὰ συνήθη τέλη (1).

Αἱ ἐπιμελείᾳ τοῦ δικαστηρίου γινόμεναι ἐπιδόσεις καὶ κλήσεις γίνονται καθ' ὃν τύπον διενεργοῦνται αἱ ἐπιδόσεις καὶ κλήσεις ἐν ταῖς ποινικαῖς δίκαις, τῶν ἐπιδοτηρίων γραφομένων ἐφ' ἁπλοῦ χάρτου (2) (ἀμειβομένου τοῦ ἐνεργήσαντος τὴν ἐπίδοσιν κλητῆρος κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ν. Γ'ΨΟΑ») (3). Αἱ ἐριστικαὶ ἀποφάσεις ἐπιδίδονται ἐπιμελείᾳ τῶν διαδίκων καὶ κατὰ τὰς περὶ ἐπιδόσεων διατάξεις τῆς Πολ. Δικονομίας, καταβαλλομένου τοῦ συνήθους τέλους.

Νομολογία

Καίτοι ὁ νόμος ὁρίζει, ὅτι αἱ ἐπιδόσεις καὶ κλήσεις τῆς παρούσης διαδικασίας γίνονται ἐπιμελείᾳ τοῦ δικαστηρίου, ἐν τούτοις ἡ νομολογία ἐδέχθη ὅτι, διὰ νὰ εἶναι ἡ ἐπίδοσις νόμιμος, πρέπει νὰ γίνῃ αὕτη κατὰ τὰς διατάξεις τῆς Πολ. Δικ. (ἄρθρ. 138 - 145, 589 κλπ.). Ἡ φράσις τοῦ νόμου, καθ' ἣν αὗται γίνονται «ἐπιμελείᾳ τοῦ δικαστηρίου», ἔχει τὴν ἔννοιαν νὰ ἀπαλλάξῃ τὸν μισθωτὸν τῆς δαπάνης ἐπιδόσεως καὶ οὐχὶ νὰ καταργήσῃ τὰς θεμελιωδεῖς διατάξεις τῆς Πολ. Δικ. Πρωτ. Βόλου 151/1947, ΕΕΔ 7, 89, βλέπε ὅμως καὶ Πρωτ. Πειρ. 831/1948, ΕΕΔ 8, 118.

Ἀπαράδεκτον ἀγωγῆς

Ἄρθρον 8

(Ἄρθρον 8 Β.Δ. τῆς 1/4 Αὐγούστου 1920)

Ἐὰν ὁ Εἰρηνοδίκης (καὶ Πρωτοδίκης) κρίνῃ τὴν ἀγωγὴν ὡς ἀπαράδεκτον ἕνεκεν ἀρμοδιότητος ἢ ὡς μὴ στηριζομένην εἰς τὸν νόμον ἢ ὡς ἀπορριπτέαν δι' ἄλλον τινὰ λόγον, ἐξ ἐπαγγέλματος ἐξεταστέον, ἀνακοινοῖ τοῦτο εἰς τὸν ἐνάγοντα. Ἐὰν ὁ ἐνάγων ἐπιμένῃ εἰς τὴν ἐκδίκασιν αὐτῆς, ὁ Εἰρηνοδίκης (καὶ Πρωτοδίκης) συντάσσει μὲν τὴν ἐν ἄρθρῳ ἢ ἐδάφ. 2 ἔκθεσιν, ἀπορρίπτει δὲ συγχρόνως τὴν ἀγωγὴν ἀπαγγέλλων τὴν ἀπόφασιν αὐτοῦ ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ ἐνάγοντος εἰ δυνατόν(4)

---

(1) Ἡ ἀτέλεια αὕτη δὲν ἰσχύει σήμερον, βλ. ἄρθρ. 25 § 27 τοῦ ν.δ. 2561/1953 (Κ.Ν. 721).

(2) Ἡ ἀτέλεια αὕτη δὲν ἰσχύει σήμερον, βλ. ἄρθρ. 25 § 1 ν.δ. 2561/1953 Κ.Ν. 721).

(3) Αἱ ἐντὸς « » λέξεις προσετέθησαν εἰς τὸ κείμενον τοῦ ν. Γ'ΘΟΔ' (3974) ὑπὸ τοῦ ν. 1029 τῆς 2 Ν/βρίου 1917 «περὶ προσθήκης διατάξεων εἰς τὸ ἄρθρ. 7 τοῦ ν. Γ'ΘΟΔ' τοῦ 1911». Ἡ ἀνωτ. τῶν « » διάταξις δὲν περιλαμβάνεται εἰς τὸ β.δ. τῆς 1/4 Αὐγ. 1920, οὐχὶ ὀρθῶς διότι διαλαμβάνεται ὡς ἰσχύουσα ἐν Κώδικι Πολ. Δικ. *Α. Μπαμπασταύλου*. Ὅμοιον καὶ τὸ ἄρθρ. 7 τοῦ ν. Γ'ΘΟΔ' (3974/1911).

(4) Ὅμοιον καὶ τὸ ἄρθρ. 8 τοῦ ν. Γ'ΘΟΔ'/1911 (3974).

Ἐπ' ἀκροατηρίῳ αὐξήτησις - ἀδέσμευτον δικαστοῦ

Ἄρθρον 12

(Ἄρθρον 12 Β Δ. τῆς 1/1 Αὐγούστου 1950)

Ὁ Εἰρηνοδίκης (καὶ Πρωτοδίκης) καταβάλλει πᾶσαν προσπάθειαν, ὅπως ἡ ὑπόθεσις περατωθῇ κατὰ τὸ δυνατὸν ἐν μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ συνεδριάσει, μὴ δεσμευόμενος ὑπὸ διαδικαστικῶν τύπων, ἀλλ' ἀκολουθῶν ἑκάστοτε τὴν ὁδόν, δι' ἧς νομίζει ὅτι ἀσφαλέστερον, ταχύτερον καὶ ὀλιγοδαπανώτερον δύναται νὰ φθάσῃ εἰς τὴν ἀνεύρεσιν τῆς ἀληθείας. Ἰδίᾳ ὁ Εἰρηνοδίκης (καὶ Πρωτοδίκης) δύναται, κατὰ τὴν κρίσιν αὐτοῦ, νὰ ἐπιτρέψῃ μάρτυρας καὶ ἂν τὸ ἀντικείμενον τῆς διαφορᾶς ὑπερβαίνῃ τὰς πεντήκοντα δραχμάς (1), νὰ δεχθῇ ἀποδεικτικὰ μέσα, μὴ ἀρχικῶς κατὰ τὸ ἄρθρ. 5 § 1 ὑποδειχθέντα, νὰ ἐκτιμᾷ ἐλευθέρως τὴν τυχὸν σύνθετον δικαστικὴν ὁμολογίαν διαδίκου τινός, τὴν παράλειψιν τῆς αὐτοπροσώπου ἐμφανίσεως αὐτοῦ, καίτοι εἰδικῶς προσκληθέντος, τὴν παράλειψιν τῆς ἐξηγήσεως ἐπὶ τῶν πραγματικῶν ἰσχυρισμῶν τοῦ ἀντιδίκου, τὴν παράλειψιν τῆς ἀπαντήσεως ἐπὶ ἐρωτήματος τεθέντος εἰς τὸν διάδικον ὑπὸ τοῦ δικαστοῦ ἢ τῇ ἀδείᾳ τοῦ δικαστοῦ ὑπὸ τοῦ ἀντιδίκου, τὴν παράλειψιν τῆς προσαγωγῆς μάρτυρός τινος ὑποδειχθέντος προσηγομένης τὴν μαρτυρίαν μάρτυρος ἐξαιρετέου κατὰ τὸν νόμον, τὴν παράλειψιν τῆς προσκομίσεως ἐγγράφου τινὸς ἢ ἀντικειμένου αὐτοψίας χρησίμου πρὸς ἀνεύρεσιν τῆς ἀληθείας, τὴν ἔκθεσιν τῆς αὐτοψίας ἢ τῆς πραγματογνωμοσύνης, τὴν παράλειψιν τῆς δόσεως τοῦ τυχὸν ἐπιβληθέντος δικαστικοῦ ὅρκου, ὡς καὶ τὸν (τυχὸν) δοθέντα δικαστικὸν ὅρκον. Ὅρκον ἐπαγόμενον ὑπὸ διαδίκου μὴ αὐτοπροσώπως παρισταμένου ἢ εἰς διάδικον μὴ αὐτοπροσώπως παριστάμενον δὲν εἶναι ὑποχρεωτικὸν νὰ ἐπιβάλῃ ὁ Εἰρηνοδίκης (καὶ Πρωτοδίκης).

Νομολογία

1. Ἡ ὑπόθεσις δὲν νὰ περατωθῇ κατὰ τὸ δυνατὸν ἐν μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ συνεδριάσει. Α.Π. 308/1952, ΕΕΔ 11, 1030, Α.Π. 105/1953, ΕΕΔ 12, 482.

2. Ὁ δικαστὴς παραμένει ἀδέσμευτος ἐκ διαδικαστικῶν τύπων. Πρωτ/κείου Χίου 64/1947, Θέμ. ΝΗ' 599, Α.Π. 411/1947, ΕΕΔ 7, 134, Α.Π. 149/1951, ΕΕΔ 11, 12, Α.Π. 73/1952, ΕΕΔ 11, 292, Α.Π. 129/1952, ΕΕΔ 11,552, Πρωτ/κείου Ἀθ. 4757/1952, ΕΕΔ 11, 1008, Α.Π. 634/1952, ΕΕΔ 12, 22, Α.Π. 105/1953, ΕΕΔ 12, 421, Α.Π. 251/1953, ΕΕΔ 12, 682, Α.Π. 97/1953, ΝοΒ 1, 120, Α.Π. 295/1952, ΕΕΔ 11, 635, Α.Π. 308/1952, ΕΕΔ 11, 1030. Πάντως ἡ ἐλευθερία αὕτη τοῦ δικαστοῦ ἀπὸ τῶν διαδικαστικῶν τύπων δὲν εἶναι ἀπόλυτος, ἀπαγορεύεται δὲ αὐτῷ α) νὰ λαμβάνῃ ὑπ' ὄψιν ἰσχυρισμοὺς μὴ περιεχομένους εἰς τὴν ἀγωγὴν ἢ εἰς τὰς νομίμως βελτιούσας αὐτὴν προτάσεις, καὶ δι' ὧν μεταβάλλεται ἡ βάσις τῆς ἀγωγῆς, Α.Π. 149/1947, ΕΕΔ 6, 345, Α.Π. 614/1950, ΕΕΔ 10, 147, β) νὰ μὴ λαμβάνῃ ὑπ' ὄψιν προταθέντας ὁλοσχερεῖς πραγματικοὺς ἰσχυρισμούς, ὡς καὶ ἐπικαλούμενα καὶ προσηγόμενα πρὸς ἀπόδειξιν αὐτῶν ἀποδεικτικὰ μέσα καὶ δὴ τὴν ἀμέσως ἀποδεικνυομένην ὁμολογίαν. Α.Π. 145/1947, Θέμ. ΝΗ' 568, γ) νὰ δέχηται μεταβολὴν τῆς βάσεως τῆς ἀγωγῆς διὰ νέων τῶν πρώτων προβαλλομένων ἰσχυρισμῶν. Α.Π. 106/1947, ΕΕΔ 6, 301, Α.Π. 102/1947, ΕΕΔ 6, 848, Α.Π. 267/1952, ΕΕΔ 11, 632, λαμβάνει ὅμως ὑπ' ὄψιν ἰσχυρισμοὺς δυνευπιπτόντας τὸ πρῶτον εἰς τὰς ἐγγράφους προτάσεις, κειμένου δὲν ἐπροτάθησαν διὰ ζώσης ἢ δὲν ἀνεγράφησαν εἰς τὰ πρακτικά. Α.Π. 450/1949, ΕΕΔ 8, 995, βλέπε πλήρη ἀνάπτυξιν τῆς § γ' εἰς τὸ ἄρθρ. 5.

Εἰς τὰς ἀνωτέρω περιπτώσεις συγχωρεῖται τὸ ἔνδικον μέσον τῆς ἀναιρέσεως, συμφώνως πρὸς ἄρθρον 807 §§ 7 καὶ 9 Πολ. Δικ. καὶ ἄρθρ. 17 τοῦ ν. Γ'ΦΟΔ', Α.Π. 145/1947, βλ. καὶ γνωμ. *Μ. Χατζάκου*, Θέμ. ΜΑ', 125, περὶ ἐκτάσεως ἐλευθερίας τοῦ ἐργατικοῦ δικαστοῦ ἐν τῇ ἀνευρέσει τῆς ἀληθείας.

Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω ὁ ἐργατικὸς δικαστὴς οὐδὲν εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ διατάξῃ ἀπόδειξιν καὶ δύναται νὰ σχηματίσῃ τὴν πεποίθησίν του ἐκ τῶν ἐντὸς νομίμως προσηγμένων ἀποδεικτικοῦ συσταθέντων, Α.Π. 186/1950, Θέμ. ΞΒ' 155, Α.Π. 419/1951, 73/1952, ΕΕΔ 11, 292, 295/1952, ΕΕΔ 11, 625, 638/1952, ΕΕΔ 11, 1030, χωρὶς νὰ ἀπαιτῆται νὰ μνημονεύῃ ἡ ἐκδοθησομένη ἀπόφασις ἐν ἑκάστῳ τούτων, Α.Π. 452/1951, ΕΕΔ 11, 17.

Ὅσοι λόγοι ἀναιρέσεως περὶ ἀποδοχῆς πραγμάτων ὡς ἀληθῶν ἄνευ ἀποδείξεως εἶναι ἄβάσιμοι, Α.Π. 78, 295/1952, ΕΕΔ 11, 292, 625.

Δὲν ὑποχρεοῦται ὁ δικαστὴς νὰ διατάξῃ ἀπόδειξιν ἐπὶ ἐνστάσεως μὴ βεβαιωθείσης ἐκ τῶν προαποδεικτικῶς προσχθέντων ἀποδεικτικῶν μέσων. Α.Π. 12/1952, Θέμ. ΞΙ' 229.

3. *Βάρος ἀποδείξεως*: Τὸ ἐκ τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ν. Γ'ΦΟΔ' ἀδεσμεύτου ἐκ διατομικῶν τύπων ἐκκειμένου καὶ ἐπὶ τῆς κατανομῆς τοῦ βάρους ἀποδείξεως. Α.Π. 192/1952, ΕΕΔ 11, 471. Ἐκ τοῦ ἄρθρου τούτου συνάγεται, ὅτι δὲν εἶναι ὑποχρεωτικὴ ἡ τήρησις τῶν περὶ βάρους ἀποδείξεως καὶ δυνάμεως τῶν ἀποδεικτικῶν μέσων διατάξεων τῆς Πολ. Δικ. Α.Π. 140/1951, Θέμ. ΞΒ' 391.

4. *Πλαστότης ἐγγράφου*: Ἡ προβολὴ ἐγγράφου ἐπὶ πλαστότητι ἢ μὴ γνησιότητι δὲν ὑποχρεοῖ τὸν ἐργατικὸν δικαστὴν νὰ ἀκολουθήσῃ τὴν διαδικασίαν τῶν ἄρθρ. 435 καὶ ἑπομ. Πολ.

---

(1) Βλ. ἄρθρ. 1 τοῦ ν. ὑ. 1181/1950, ἀντικατασταθέντος διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1570/1951 ν., ὅτι τὸ προαναφερόμενον εἰς ἄρθρ. 300 τῆς Πολ. Δικ., καθ' ἃ ἐκτενέστερον ἐν ἀναλύσει τὰ ἀσφῆ ἢ τὰ ἄξια ὑπερβαίνουν τὰς πεντήκοντα δραχμὰς δὲν δύνανται νὰ ἀποδειχθῶν διὰ μαρτύρων, ἀλλὰ μόνον δι' ἐγγράφων, δι' ὅρκου ἢ διὰ δικαστικῆς ὁμολογίας.

Νομολογία

1. ***Κοινοποίησις έκθέσεως άγωγής*** : Ἡ κοινοποίησις τῆς ἐκθέσεως ἀγωγῆς ἐπιφέρει διακοπὴν τῆς τριμήνου προθεσμίας τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ν. δ. 8/11 Μαΐου 1946 (ἀπαράδεκτον προσβολῆς ἀκύρου ἀπολύσεως), καίτοι περὶ τῆς ἐργατικῆς διαφορᾶς συντάσσεται ἔκθεσις παρὰ τοῦ δικαστοῦ κοινοποιουμένη τῷ ἀντιδίκῳ τῇ ἐπιμελείᾳ τῆς Ἀρχῆς. Π. Θηβ. 22/1951, ΕΕΔ 11, 204, contra παραπ. *Δ. Πετρόγλου* ἐν ΕΕΔ ἔνθ' ἀνωτέρω.

2. ***Παράτασις*** τῆς ὁριζομένης προθεσμίας τῶν δ ἡμερῶν πρὸς ἐπίδοσιν τοῦ ἄρθρ. 195 Πολ. Δικον. δὲν ἐφαρμόζεται ἐν τῇ διαδικασίᾳ τοῦ α' βαθμοῦ τοῦ ν. ΓΨΟΑ', κατὰ τὴν ὀρθοτέραν γνώμην. Π. Ἀθ. 2748/1949, ΕΕΔ 8, 477, *Α. Εὐθυμίου* ἐν ΕΕΔ 6, 389 Δύναται ὅμως ὁ ἐργατικὸς δικαστὴς ἐν ἀδεσμεύτῳ κρίσει νὰ καθορίσῃ ἀναλόγως κατὰ τὰς περιστάσεις προθεσμίας. Πυρλ. Γνωμοδ. *Γιδοπούλου* ἐν Θέμ. ΝΓ', 895.

3. ***Ἐπὶ ἀγωγῆς κατὰ τοῦ Δημοσίου*** ἐφαρμόζεται ἡ μηνιαία προθεσμία ἐπιδόσεως. (Ἄρθρ. 9 Δ. 26 Ἰουνίου/10 Ἰουλίου 1944 «περὶ Κώδικος δικῶν τοῦ Δημοσίου»).

4. ***Ἄκυρος ἐπίδοσις*** : Ὁ πρὸς ὃν ἄκυρος ἐπεδόθη ἡ ἀγωγὴ δύναται νὰ παραστῇ καὶ πρὸ πάσης ἄλλης ἐναιάσεως ἢ προτάσεως, νὰ ὑποβάλῃ τὴν ἔνστασιν τῆς ἀκύρου ἐπιδόσεως, ὅτε, ἐὰν δὲν γίνῃ δεκτὴ αὕτη, δικαιοῦται νὰ ἀπέλθῃ διὰ νὰ δικασθῇ ἐρήμην. Πρωτ. Βόλου 151/1947, ΕΕΔ 7, 89. Ἐὰν ὅμως ἀπαντήσῃ ἐπὶ τῆς οὐσίας τῆς ἀγωγῆς, θεωρεῖται πλέον ὡς παρασὰς καὶ δικάζεται ἀντιμωλίᾳ. ***Οἰκον. - Λιβ.*** Πολ. Δικ. § 111, σημ. 2, ***Εὐκλ.*** Πολ. Δικ. § 237, σημ. 2, Α.Π. 230/1935, Θέμ. ΜΔ' 481, Α.Π. 4/1943, Θέμ. ΝΔ', 306, Ε.Α. 277/1942, Θέμ. ΝΓ' 170, 907/1947, Θέμ. ΝΖ' 189.

5. ***Ἐργοδικοῦντος τοῦ ἐναγομένου*** ὁ δικαστὴς ὑποχρεοῦται νὰ ἐξετάσῃ αὐτεπαγγέλτως τὸ νόμιμον τῆς κλητεύσεως. Πρὸς τοῦτο προσάγεται καὶ ἐπιδεικνύεται αὐτῷ ὑπὸ τοῦ ἐναγοντος τὸ ἀποδεικτικὸν ἐπιδόσεως. (Ἄρθρ. 481, 592, 594 Πολ. Δικ. καὶ ἄρθρ. 12, 15, καὶ 20 ν. ΓΨΟΔ', ***Οἰκον. - Λιβ.*** Πολ. Δικ. § 113, σημ. 5).

6. ***Ἔλλειψις εἰς κοινοποιηθὲν ἀντίγραφον ἀγωγῆς*** ὑπὸ πληρεξουσίου δικηγόρου θεωρήσεως διὰ τὴν νόμιμον σήμανιν κλπ. καὶ τοῦ ὑπὲρ τοῦ Τ.Σ.Ν. ἐνσήμου δὲν καθιστᾷ ἄκυρον τὴν ἐπίδοσιν τῆς ἀγωγῆς. Α.Π. 237/1952, ΕΕΔ 11,851.

Ἐπιδόσεις ἀντιγράφου ἀγωγῆς - κλήσεων μαρτύρων κλπ.

Ἄρθρον 9

(Ἄρθρον 9 Β.Δ. τῆς 1/4 Αὐγούστου 1920)

Ἀντίγραφον τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 5 ἐδάφ. 2 ἐκθέσεως καὶ τῆς κάτωθι ταύτης κατὰ τὸ ἄρθρον 5 ἐδάφ. 3 διαταγῆς, μετὰ τῆς προσηκούσης κλήσεως πρὸς συζήτησιν, ἐπιδίδεται, ἐπιμελείᾳ τοῦ δικαστηρίου, κατὰ τὸ ἄρθρ. 7 εἰς τὸν ἐναγόμενον. Συγχρόνως δὲ γίνονται καὶ ἐπιδίδονται, ἐπιμελείᾳ τοῦ δικαστηρίου, αἱ πρὸς τοὺς ὑποδειχθέντας καὶ ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου ἀναγκαίους κρινομένους μάρτυρας κλήσεις, ὡς καὶ αἱ κλήσεις πρὸς τοὺς διορισθέντας πραγματογνώμονας καὶ τοὺς τρίτους κατόχους ἐγγράφων ἢ ἀντικειμένων αὐτοψίας, ἐφ' ὅσον ὁ ἐνάγων δὲν ἐδήλωσεν, ὅτι μέλλει αὐτὸς νὰ προσκομίσῃ τούτους κατὰ τὴν δικάσιμον (1).

Ἀπόπειρα συμβιβασμοῦ

Ἄρθρον 10

(Ἄρθρον 10 Β. Δ. τῆς 1/4 Αὐγούστου 1920)

Οἱ διαφερόμενοι δύνανται νὰ προσέρχωνται καὶ αὐθορμήτως ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδίκου (καὶ Πρωτοδίκου), ὅπως ὑποβάλωσι τὴν διαφορὰν αὐτῶν. Ὁ Εἰρηνοδίκης (καὶ Πρωτοδίκης) προσπαθεῖ νὰ συμβιβάσῃ αὐτούς· ἂν δὲν ἐπιτευχθῇ τοῦτο, συντάσσει περιληπτικὴν ἔκθεσιν περί τε τῆς ἀξιώσεως τοῦ ἐνάγοντος, κατὰ τὰ ἐν ἄρθρῳ 5 ἐδ. 2 ὁριζόμενα, καὶ περὶ τῶν ἀντιρρήσεων τοῦ ἐναγομένου. Καὶ ἂν ἡ ὑπόθεσις εἶναι ὥριμος, γίνεται συζήτησις, κατὰ τὸ ἄρθρ. 11 καὶ ἑπόμ., καὶ ἐκδίδεται παραχρῆμα ὁριστικὴ ἀπόφασις. Ἄλλως ὁ Εἰρηνοδίκης (καὶ Πρωτοδίκης) ὁρίζει παραχρῆμα καὶ ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν διαδίκων τὴν δικάσιμον καὶ προβαίνει εἰς τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 5 ἐδάφ. 3, 4 καὶ ἄρθρῳ 9 διατασσόμενα (2).

Νομολογία :

Τὴν δυνατότητα προσκλήσεως διαφερομένων καὶ αὐθορμήτως κατὰ ν. ΓΨΟΔ' πρὸς ὑποβολὴν διαφορᾶς ἐνώπιον δικαστοῦ ἐδέχθη καὶ ἡ Α.Π. 237/1952, ΕΕΔ, 11, 851.

Ἄρθρον 11

(Ἄρθρον 11 Β. Δ. τῆς 1/4 Αὐγούστου 1920)

Ἐμφανισθέντων ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων αὐτοπροσώπως ἢ διὰ πληρεξουσίου κατὰ τὴν ὁριισθεῖσαν δικάσιμον ὁ Εἰρηνοδίκης (καὶ Πρωτοδίκης) προσπαθεῖ πρῶτον νὰ συμβιβάσῃ αὐτούς· ἐὰν δὲ μὴ κατορθώσῃ τοῦτο, συζητεῖ μετὰ τῶν διαδίκων τὴν ὑπόθεσιν, δικαιούμενος καὶ ὀφείλων νὰ συμβουλεύσῃ αὐτούς, ὅπως πληρέστερον καὶ δικανικώτερον διατυπώσι τοὺς ἰσχυρισμοὺς αὐτῶν· ἐν τούτῳ ὁ Εἰρηνοδίκης (καὶ Πρωτοδίκης) τηρεῖ πλήρη ἀμεροληψίαν μεταξὺ τῶν διαφερομένων, καθοδηγεῖ δὲ ἀμφότερα τὰ μέρη πρὸς λυσιτελεστέραν αὐτῶν ὑπεράσπισιν. Ἡ συζήτησις διεξάγεται διὰ ζώσης· «ἐγγραφοι προτάσεις ἢ ἄλλα ὑπομνήματα τῶν διαδίκων δὲν ἐπιτρέπονται» (3).

---

(1) Ὅμοιον καὶ τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. ΓΨΟΔ'/1911.

(2) Ὅμοιον καὶ τὸ ἄρθρ. 10 τοῦ ν. ΓΨΟΔ'/1911.

(3) Ἡ τελευταία περίοδος θεωρεῖται καταργηθεῖσα μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ ἄρθρ. 4 § 5 τοῦ ν. 765/1948 (ὅλ. κατωτέρω ἄρθρ. 13). Οὐχὶ ὀρθῶς φέρεται ὡς ἰσχύουσα ἐν τοῖς Βιβ. Ἀσκ. Νόμοις τοῦ ***Ἀριστοφ. Τούση*** τ. α' σ. 316.

Δικ., άλλά κρίνει έκ τών ένόντων την πλαστότητα ή γνησιότητα αύτού. Πρωτ. Μυτιλ. 50/1950, ΕΕΔ 10, 14, Πρωτ. Αθ. 1714/1944, ΕΕΔ 3, 401, Πρωτ. Αθ. 14566/1952, ΕΕΔ 13, 378, βλ. και ύπό άρθρ. 14, contra *Γ. Μητσόπουλος*, ΕΕΔ 11, 1002.

5. ***Μάρτυρες εξεταισθέντες εκτός δίκης*** : 1. Κατά την διαδικασίαν τού Γ'ΚΟΔ' λαμβάνονται ύπ' όψιν και καταθέσεις μαρτύρων εξεταισθέντων ένώπιον Εἰρηνοδίκου ή Συμβολαιογράφου (ν. 1550/1944) και άνευ εκδόσεως προηγουμένης άποφάσεως έπιτρεπούσης τούτο και έν απουσίᾳ τού καθ' ού ή άπόδειξις διαδίκου. Πρ. Πατρ. 399/1952, ΕΕΔ 11, 1154, Α.Π. 448/1949, Θέμ. Σ' 12 και ΣΕΝ ΙΣΤ' 104, Πρωτ. Αθ. 9584/1949 και 9587/1950, Θέμ. ΞΑ' 886, Θέμ. ΞΒ' 755, άπόκειται δμως εἰς την ἐμφρονα κρίσιν τού δικαστού νά έκτιμᾷ έπίσης έλευθέρως τον λόγον τής τοιαύτης μονομερούς ένεργείας. Πρωτ. Θεσ. 765/1950, ΕΕΔ 10, 236, καθ' όσον ὁ διάδικος, ὅστις έξετάζει μάρτυρας εἰς συμβολαιογράφον, χωρίς νά καλέσῃ τον άντιδικόν του, κατά κανόνα δόλιος και άντιδικονομικώς, έπιδιώκει νά άποδείξῃ μέ λαθροσιακτα έγγραφα ἐκ τών ὑστερων ὅ,τι κατά την συζήτησιν δέν κατώρθωσε νά άποδείξῃ και διά την κυριολεξίαν έπιδιώκει νόθευσιν τής έργατικής διαδικασίας και τής έργατικής δικαιοσύνης, άφού διά τοιούτων έγγράφων ούδαμώς ὑποβοηθεῖται ὁ δικαστής εἰς την κάνεφεσιν τής άληθείας, βλέπε και Πρωτ. Αθ. 9548/1949 και 9587/1950 Θέμ. ΞΑ' 886, ΞΒ' 755, N. Z. ΕΕΔ 11, 1001, Α.Π. 573/1953, ΕΕΔ 13, 39.

6. ***Μάρτυρες μή έξαιρετέοι λόγω ποσού*** : Ὁ δικαστής τού ν. Γ'ΚΟΔ' εἶναι άλλόμενος έκ τών περί έπιτρεπτού μαρτυρικής άποδείξεως λόγῳ ποσού διατάξεων τής Πολ. Δικον. Α. Π. 67/1949, ΕΕΔ 8, 301, και γενικώς πάσης δικονομικής διατάξεως, ἥτις προκηρύσσει εἰς τὸ ἄρθρ. 12 τού νόμου τούτου και δέν προσαρμοζεται εἰς την εἰσαγωγήν και τὸ πνεῦμα αὐτού.

7. ***Μάρτυρες κατά έγγράφων*** : Ὁ δικαστής δέν δεσμεύεται έκ τού ἄρθρου 390 Πολ. Δικον. άπαγορεύοντος τὸ ἐμμάρτυρον μέσον κατά περιεχομένου έγγράφων. Α.Π. 411/1947, ΕΕΔ 7, 134. Παραδεκτῶς λαμβάνονται ύπ' όψιν καταθέσεις μαρτύρων έπί άντικειμένου, δι' ὃ ἔχει έκδοθῆ έγγραφον. Α.Π. 222/1950, ΕΕΔ 9, 361. Οὕτω παραδεκτή ἡ άπόδειξις τής ναυτολογήσεως διά μαρτύρων, ἥτις κατ' ἄρθρ. 337 ἐμπ. ν. εἶναι άποδεικτέα μόνον διά τού ναυτολογίου. Α.Π. 222/1950, ἐνθ' ἀνωτ.

8. ***Μάρτυρες ήδη εξεταισθέντες*** : Δέν δεσμεύεται έπίσης ὁ ἐργατικός δικαστής ἐκ τού ἄρθρ. 398 Πολ. Δικον., άπαγορεύοντος ἐκ νέου ἐξέτασιν ἐκτός άκροατηρίου μαρτύρων ἐξεταισθέντων ένώπιον Εἰσηγητοῦ. Α. Π. 292/1949, ΕΕΔ 8, 599.

Δέν δεσμεύεται έπίσης να λάβῃ ύπ' όψιν και καταθέσεις μαρτύρων έπί γεγονότων, ἐφ' ὧν προτοδίκως εἶχον ἐξετασθῆ μάρτυρες και ὅπερ δέν συγχωρεῖται ὑπό τού ἄρθρ. 745 Πολ. Δικον., Α.Π. 192, 401/1948, 232/1949 Θέμ. ΝΘ' 671, 871, Θέμ. Σ', 132, Πρωτ. Αθ. 7095/1948, ΕΕΝ ΙΣ', 719.

9. ***Ὁμολογία*** : Τὸ ἀδίαιρετον τού δικαστού ἐκ διαδικαστικών τύπων ἐπεκτείνεται και ἐπί τών περί ἀδιαιρέτου τής δικαστικής ὁμολογίας διατάξεων τής Πολ. Δικ. Α.Π. 411/1947, ΕΕΔ 7, 134. Ὁ δικαστής ἐκτιμᾷ ἐλευθέρως την σύνθετον ὁμολογίαν. Α.Π. 294/1949, ΕΕΔ 8, 578.

10. ***Έγγραφα*** : Παραδεκτώς λαμβάνονται ὑπ' όψιν ἐν τῇ διαδικασίᾳ τού ν. Γ'ΚΟΔ' έγγραφα μή συντεταγμένα κατ' άποδεικτικόν τύπον. Α.Π. 222/1950, ΕΕΔ 9, 361. Ὡς και έγγραφα διαμειφθέντα μετά την ἔνωσιν τής δίκης μεταξύ τών ὑπηρεσιών τού ἐργοδότου. Α.Π. 108/1950, Θέμ. ΞΑ' 886, 101, 562/1951, Θέμ. ΞΒ', 395, Θέμ. ΞΓ' 164.

11. ***Διοικητικαί πράξεις*** : Ἀδεσμεύτως ὁμοίως ὁ ἐργατικός δικαστής άπολαύει δικαιώματος πρός παρεμπίπτουσαν ἔρευναν τού κύρους και τής νομιμότητος τών διοικητικών πράξεων, βλ. N. Z. Παρατηρήσεις ἐπί τού ὁ. ν. 1838/1951 *Δ. Ἀμπατζῆ* ἐν ΕΕΔ 11, 65-67, τοιούτων ὄντων αὐτῶν ληφθησομένων συμφώνως πρός τούς διαγεγραμμένους τύπους και ἐντός τών ὁρίων τής ἀρμοδιότητος αὐτών. Ὀλ. Α.Π. 204/1948, ΣΕΝ ΙΕ' 403, Πρωτ. Βόλ. 438/1952, ΕΕΔ 11, 782.

12. ***Όρκος*** : Ἐπάγεται μόνον περί ἐπραγμάτων. Ὅρκος ἐπάγεται κατά τὸ ἄρθρ. 351 Πολ. Δικ. περί παντός πράγματος και κατ' αὐτών άκόμη τών ἰδιωτικών έγγράφων και τών δημοσίων, κἄν ὑπάρχουν ἄλλαι ἀποδείξεις, κἄν μή. Α.Π. 113/1943, ΕΕΔ 3, 596, Α.Π. 93/1945, ΕΕΔ 4, 659.

13. ***Υπαλληλική ιδιότης*** : Ἐπιβολή ὅρκου περί ὑπαλληλικής ἰδιότητος ἡ ἐργατικής τοιαύτης εἶναι άπαράδεκτος, καθ' ὅσον προκειται περί νομικής ἐννοίας, περί ἧς ἀποφαίνεται ὁ δικαστής. Πρωτ. Αθ. 2739/1949, ΕΕΔ 8, 803, Πρωτ. Αθ. 4781/1945, ΕΕΔ 5, 45, Α.Π. 68/1942, ΕΕΔ 1, 529. Ὅρκος ἐπαγόμενος ὑπό τού διαδίκου μέ τοιοῦτον περιεχόμενον εἶναι άπαράδεκτος κατά τὸ ἄρθρ. 351 Πολ. Δικ. και ὡς τοιοῦτος ἀπορριπτέος παρά τού ἐργατικού δικαστού. *Σύκλ. Πολ. Δικ.* § 224 σημ. 4α, *Ράμμου* «Ὅρκος» § 9 σελ. 45.

14. ***Διατύπωσις όρκου*** : Ἡ διατύπωσις τού περιεχομένου τού ὅρκου γίνεται ὑπό τού δικαστού κατά τὰ ἄρθρ. 374 Πολ. Δικ. και οὐχὶ ὑπό τού διαδίκου, ὅστις κατά την κρίσιν του περιλαμβάνει ἐν τῷ ὅρκῳ τὰ δοκοῦντα ἐπιφορὴν ἐπί τής ὀφειλομένης οὐσιώδη γεγονότα. Α.Π. 227/1950, ΕΕΔ 9, 453, Πρωτ. Αθ. 9131/1948, ΕΕΔ 8, 20, Α.Π. 407/1950, ΕΕΔ 9,810. Πλήν ὁ δικαστής δέν ἔχει εὐχέρειαν, ὅπως διατυπώσῃ τὸ θέμα τού ὅρκου κατά τὸ δοκοῦν, ἀλλ' ὀφείλει νά περιλάβῃ ἐν αὐτῷ τὰ οὐσιώδη προγματικά στοιχεῖα πρός στήριξιν τής ἀγωγής ἢ τής ἐνστάσεως κατά τὰ ἄρθρ. 351 και 244 Πολ. Δικ. περί τής ἀληθείας ἢ μή τών δικοίων ἐπήχθη ὁ ὅρκος. Α.Π. 661/1952, ΕΕΔ 12,95, Α.Π. 640/1952, ΕΕΔ 12, 96.

15. ***Κρίσις δικαστού περί όρκου και έπιβολή αὐτού*** : Ὁ δικαστής κρίνει κατ' ἐλευθέραν ἐκτίμησιν τόσον τὸν δικαστικόν, ὅσον καί τὸν ἐκκλητὸν ὅρκον. Α.Π. 407/1950, ΕΕΔ 9, 810, Πρωτ. Καλ. 15/1948, ΕΕΔ 8, 255, Πρωτ. Καλ. 71/1949, ΕΕΔ 8, 414, Πρωτ. Μυτιλ. 643/1950, Πρωτ. Αθ. 6189/1950, Θέμ. ΞΒ', 88. Ἀκόμη και τροποποιημένον δοθέντα ὅρκον δύναται τὸ μή τὸν ὑποβήσαν ὡς μή δοθέντα και ὁμολογηθέντα αὐτό τὰ ἀντίθετον τού θέματος τού ὅρκου. Πρωτ. Αθ. 6189/1950, Θέμ. ΞΒ', 88.

Ἡ ἐπιβολή τού ὅρκου ἀπόκειται εἰς την ἀνέλεγκτον κρίσιν τού δικαστού τής οὐσίας' ἐν

μή ἐπιβολῆ τούτου δέν δίδεται λόγος πρός ἀναίρεσιν. Α.Π. 562/1951, ΕΕΔ 11, 138, βλ. καί Πρωτ. Ἀθ. 2162/1944, ΕΕΔ 4, 562, ἥτις ἀπέρριψεν ἔνακτὸν ὅρκον περί πράγματος μή ἀσκοῦντος οὐσιώδη ἐπιρροήν ἐπί τῆς κρινομένης διαφορᾶς.

16. *Ἀντιρρήσεις*: Εἶναι ἀπαράδεκτοι αἱ ἀντιρρήσεις κατ' ἀποφάσεως ἐπιβαλλούσης ὅρκον, καθ' ὅσον αὗται προϋποθέτουσι τακτικήν διαδικασίαν. Πρωτ. Χίου 64/1947, Θ. ΝΗ', 599.

17. *Πολαισοπολεμιοταί ν. 244/1936*: Ὁ ὅρκος δέν εἶναι στοιχεῖον ἱδρυτικόν τῆς ἀναγκαστικῆς σχέσεως ἐκ τῶν τοῦ ν. 244/1936 (παλ. πολεμισταί), ἀ.ν. 1799/1942 κλπ. Α.Π. 183/1942, ΕΕΔ 2, 49.

18. *Ὅρκος ἐξώδικος*: Εἶναι νόμιμ ἀνεπίτρεπτος ἡ ἐπαγωγή ὅρκου δι' ἐξωδίκου προσκλήσεως, ἵνα οὗτος δοθῇ ἐνώπιον συμβολαιογράφου, ἐν μή δόσει τούτου δέν παράγεται τεκμήριον κατά τοῦ πρός ὃν ἡ ἐπαγωγή. Α.Π. 17/1951, ΕΕΔ 10, 203.

19. *Ὅρκος διά προτάσεων*: Ἡ ἐπαγωγή ὅρκου τό πρῶτον διά τῶν προτάσεων εἶναι ἀπαράδεκτος ἐν τῇ διαδικασίᾳ ν. ΓΘΟΔ'. Πρωτ. Τρικ. 71/46, ΕΕΔ 5, 398.

20. *Μή παριστάμενοι αὐτοπροσώπως διάδικοι*: Ὁ ἐργατικός δικαστής δέν ὑποχρεοῦται νά ἐπιβάλῃ ὅρκον εἰς μή παριστάμενον αὐτοπροσώπως διάδικον ἢ ἐφ' ὅσον ἐπάγεται ὑπό μή αὐτοπροσώπως παριστάμενου διαδίκου. Α.Π. 17/1951, ΕΕΔ 10, 203, Α.Π. 401/1946, ΕΕΔ 5, 676, Α.Π. 140/1951, Θ. ΞΒ', 395, Α.Π. 562/1951, ΕΕΔ 11, 138, Α.Π. 661/1952, ΕΕΔ 12, 95, Α.Π. 640/1952, ΕΕΔ 12, 96. Τυχόν ὅμως ἐπαχθείς καί δοθείς δέν παράγει ἀμάχητον τεκμήριον καί δέν δεσμεύει τόν δικαστήν. Πρωτ/κείου Ἀθ. 13818/1953, ΕΕΔ 12, 411, Α.Π. 231/1953, ΕΕΔ 13, 602.

21. *Παριστάμενοι αὐτοπροσώπως διάδικοι*: Ὅρκος ἐπαχθείς καί δοθείς παρόντων ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων μερῶν παράγει τό ἐκ τοῦ ἄρθρ. 357 Πολ. Δικον. ἀμάχητον τεκμήριον καί δεσμεύει τόν δικαστήν, ὅπως δεχθῇ ὡς ἀληθές τό περί οὗ ὁ ὅρκος. Πρωτ. Μυτιλ. 653/1950, ΕΕΔ 9, 1094, *Ράμμου* «Ὅρκος» § 42α σελ. 205. 6, *Κιτσικ.* Πολ. Δικον. 357 § 27.

22. *Ναυτολόγησις*: Ἐπιτρέπεται ἡ ἀπόδειξις τῆς ναυτολογήσεως καί δι' ὅρκου, καθ' ὅσον ἡ σύνταξις τοῦ ναυτολογίου δέν ἀπαιτεῖται ἐπί ποινῇ ἀκυρότητος τῆς ναυτολογήσεως. Α.Π. 67/1949, ΕΕΔ 8, 301.

23. *Νόμος 118/1945*: Ἀπαράδεκτον τῆς ἐπαγωγῆς ὅρκου ἐπί τοῦ γεγονότος ἐξ οὗ ἡ ἀπόλυσις συμφώνως τῷ ν. 118/1945 ἐγένετο ἐγγράφως, ἀφοῦ κατά τό ἄρθρον 551 Πολ. Δικ. ὅρκος δέν δύναται νά ἐπαχθῇ πρός ἀπόδειξιν πράξεως, διά τήν σύστασιν τῆς ὁποίας ὁ νόμος ἀπαιτεῖ τήν σύστασιν ἐγγράφου (ἄρθρον 9 ν. 118/1945). Α.Π. 93/1945, ΕΕΔ 4, 659. Ἐκτός ἐάν ὁ ὅρκος ἐπάγηται καί περί τοῦ ὅτι συνεταχθη τό κατά νόμον ἀπαιτούμενον ἔγγραφον. Α.Π. 139/1934, ΕΕΝ α, 295, Α.Π. 93/1945, ΕΕΔ 4, 659.

Προτάσεις - Πρακτικά

Ἄρθρον 13

(Ἄρθρ. 1 § 5 τοῦ ν. 765/1943)

Κατά τήν διαδικασίαν ταύτην αἱ διάδικοι καταθέτουν ἐγγράφους προτάσεις, περιεχούσας ἁπαντας τούς ἰσχυρισμούς των, ἀλλά καί ὁ Γραμματεύς τοῦ Εἰρηνοδικείου (καί Πρωτοδικῶν) ὑποχρεοῦται ὑπό τήν καθοδήγησιν τοῦ δικάζοντος Εἰρηνοδίκου (καί Πρωτοδίκου) νά τηρῇ λεπτομερῆ πρακτικά, περιλαμβάνοντα τούς ἰσχυρισμούς καί δηλώσεις τῶν διαδίκων καί τάς καταθέσεις τῶν μαρτύρων (1).

Νομολογία

Ἡ κατάθεσις προτάσεων κατά τήν κρατοῦσαν ἄποψιν εἶναι προαιρετική. Ὅθεν ὁ παρασιάς καί μή καταθέσας προτάσεις δέν δικάζεται ἐρήμην. Α.Π. 411/1947, ΕΕΔ 7, 134, Α.Π. 237/1947, ΕΕΔ 6, 475, Πρωτ. Καλ. 64/1950, ΕΕΔ 10, 74, Πρωτ. Ἀθ. 4931/1945, ΕΕΔ 4, 598. Contra: Πρωτ. Ἀθ. 5134/1946, ΕΕΔ 5, 563.

Ἐπίσης διά βραδείαν κατάθεσιν προτάσεων δέν ἀπαγγέλλεται ἀκυρότης ἢ ἀπαράδεκτον τούτων. Α.Π. 450/1949, ΕΕΔ 8, 995. Ὑφίσταται μόνον ἐκ ταύτης δυνατότης ἀναβολῆς, ἀφοῦ κατά τό ἄρθρ. 15 ν. ΓΘΟΔ' καί ἐρήμην τοῦ διαδίκου ἐρευνᾶται αὐτεπαγγέλτως κατ' οὐσίαν ἡ διαφορά. Πρωτ. Πατρ. 27/1952, ΕΕΔ 11, 814.

Εἰς τάς ἐγγράφους προτάσεις δύνανται νά διατυπωθῶσιν ἰσχυρισμοί μή προταθέντες διά ζώσης. Α.Π. 450/1949, ΕΕΔ 8, 995.

Ἀναβολή

Ἄρθρον 14

(Ἄρθρ. 14 τοῦ β.δ. τῆς 1/4 Αὐγούστου 1920)

Ἐάν ἐξ οἱουδήποτε λόγου παρίσταται ἀναγκαία ἡ εἰς ἑτέραν δικάσιμον ἀναβολή τῆς συζητήσεως ἢ τῆς ἐξακολουθήσεως τῆς συζητήσεως, ὁ Εἰρηνοδίκης (καί Πρωτοδίκης) ὁρίζει κατ' αὐτήν τήν συζήτησιν τήν νέαν δικάσιμον καί πράττει κατά τάς περιστάσεις, συμφώνως πρός τό ἄρθρ. 5, ἐδ. 3 καί 4 (2).

Νομολογία

1. *Ἀναβολή β' ἀγωγῆς*: Κατ' ἄρθρ. 172

(1) Τό καταργηθέν ἄρθρ. 13 τοῦ β. δ. τῆς 1/4 Αὐγούστου 1920 καί τό ὁμοιον ἀντίστοιχον τοῦ ν. ΓΘΟΔ' (3974) εἶχεν ὡς ἑξῆς: «Κατά τήν διαδικασίαν ταύτην συνοπτικά πρακτικά, καθιστῶντα δυνατόν τόν ἔλεγχον τῆς ἐνεργείας τοῦ δικαστηρίου. Μή ὁριστικαί ἀποφάσεις καί διατάγαι τοῦ δικαστηρίου, διαρκούσης τῆς συζητήσεως ἐκδιδόμεναι, καταχωρίζονται ἁπλῶς εἰς τά πρακτικά, λαμβάνεται δέ κατά τάς περιστάσεις ἀντίγραφον τοῦ σχετικοῦ τῶν πρακτικῶν ἀποσπάσματος. Ἀποφάσεις μή ὁριστικαί καί διαταγαί, ἐκδοθεῖσαι παρουσίᾳ διαδίκου τινός ἢ τοῦ πληρεξουσίου αὐτοῦ, δέν ἐπιδίδονται εἰς τοῦτον». Τό ἄρθρον 4 § 5, ὡς καί τά ἄρθρ. 5 καί 6 τοῦ ν. 765/1943, διετηρήθησαν ἐν ἰσχύι καί μετά τό καταργοῦν τόν νόμον αὐτόν ἄρθρ. 6 τοῦ ν.δ. 8/11 Μαΐου 1946 «περί ἐπεκτάσεως ν. 118/1945 κλπ.» (Κ.Ν 280). Ὀρθῶς δέ τό φῶς ὡς καταργηθέν ὁ *Α. Μπουρόπουλος* ἐν Κώδιξι Πολ. Δικον. 1951 σ. 403.

(2) Ὅμοιον καί τό ἄρθρ. 14 ν. ΓΘΟΔ' 1911 (3974).

Πολ. Δικον. τυγχάνει ἀνεπίτρεπτος ἡ ἀναβολὴ δευτέρας ἀγωγῆς μέχρις ἐκδόσεως ἀποφάσεως ἐπὶ ἐφέσεως κατὰ προγενεστέρας ἀποφάσεως, ἅτε μὴ ἐκκρεμουσῶν ἐνώπιον τοῦ αὐτοῦ Δικαστηρίου δύο συναφῶν πρὸς ἀλλήλας δικῶν. Πρωτ. Ἀθ. 1007/1944, ΕΕΔ 6, 219. Contra: Πρωτ. Ἀθ. 7215/1945, ΕΕΔ 5, 692.

2. ***Ἀπόρριψις β' ἀγωγῆς:*** Ἀπορριπτέα ἔνστασις ἀπορρίψεως δευτέρας ἀγωγῆς διωκούσης καταβολὴν μισθῶν μεταγενεστέρου χρόνου συνεπείᾳ ἀκύρου ἀπολύσεως, ἐπὶ τῷ λόγῳ ἀσκήσεως ἐφέσεως κατὰ τῆς πρώτης, ἀφοῦ διὰ τὴν πρότασιν τῆς ἐνστάσεως ἐκκρεμοδικίας κατὰ τὸ ἄρθρ. 553 Πολ. Δικ. ἀπαιτεῖται, πλὴν τῶν ἄλλων, καὶ ταυτότης διαφορᾶς, οἵα ὅμως δὲν ὑπάρχει, ὅταν ζητοῦνται δι' ἑκάστης ἀγωγῆς ἀποδοχαὶ ἄλλης χρονικῆς περιόδου. Πρωτ. Ἀθ. 7152/1946, ΕΕΔ 5, 630.

3. ***Ἔφεσις κατ' ἀναβλητικὴς ἀποφάσεως:*** Ἀνεπίτρεπτος ἔφεσις κατ' ἀποφάσεως ἀναβαλλούσης συζήτησιν δευτέρας ἀγωγῆς μέχρις ἐκδόσεως ἀποφάσεως ἐπὶ ἐφέσεως, ἀφοῦ αὕτη ἀσκεῖται μόνον κατὰ ὁριστικῶν ἀποφάσεων. Ἡ τοιαύτη ὅμως ἀναβλητικὴ ἀπόφασις εἶναι οὐχὶ ὁριστική, ἀλλὰ προπαρασκευαστικὴ ἢ παρεμπίπτουσα. Πρωτ/κείου Ἀθ. 7152/1946, ΕΕΔ 5, 630.

4. ***Βραδεῖα κατάθεσις προτάσεων:*** Ἡ βραδεῖα κατάθεσις προτάσεων δὲν ἐπάγεται ἀκυρότητα, ὑφίσταται ὅμως ἐκ ταύτης δυνατότης ἀναβολῆς. Α.Π. 450/1949, ΕΕΔ 8, 395.

5. ***Μήνυσις ἐπὶ ψευδορκίᾳ:*** Καταμηνυθέντος τοῦ ὁμόσαντος διαδίκου ἐπὶ ψευδορκίᾳ δὲν ἀναβάλλεται ἡ πολιτικὴ δίκη, διότι ἐκ τῆς μηνύσεως ἢ καταδίκης ἐπὶ ψευδορκίᾳ δὲν ἐπηρεάζεται ἐκ τούτου τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ πρωτοδίκως δοθέντος ἐπακτοῦ ὅρκου. ***Κυπριακόν.*** Πολ. Δικ. ὑπ' ἄρθρ. 357 § 3, Πρωτ/κείου Θεσ. 2764/1952, ΕΕΔ 12, 324.

6. ***Βάρος ἀποδείξεως:*** Τὸ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 12 τοῦ νόμου ΓΘΟΔ' ἀδέσμευτον ἐν δικανομικοῖς τύποις ἐπεκτείνεται καὶ ἐπὶ τῆς κατανομῆς τοῦ βάρους ἀποδείξεως. Α.Π. 192/1952, ΕΕΔ 11, 471. Ἐκ τοῦ ἄρθρου τούτου συνάγεται, ὅτι δὲν εἶναι ὑποχρεωτικὴ ἡ τήρησις τῶν περὶ βάρους ἀποδείξεως καὶ δυνάμεως τῶν ἀποδεικτικῶν μέσων διατάξεων τῆς Πολ. Δικ. Α. Π. 140/1951, Θ. ΞΒ', 394.

7. ***Πλαστὸν ἔγγραφον:*** Προσβολὴ κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν ν. ΓΘΟΔ' ἐγγράφου ὡς πλαστοῦ δὲν συνεπάγεται ἀναβολὴν συζητήσεως πολιτ. δίκης. Πρωτ/κείου Ἀθ. 14566/1952, ΕΕΔ 12, 378.

Ἐρημοδικία—Ἀνακοπή

Ἄρθρον 15

(Ἄρθρ. 4 § 6 τοῦ ν. 765/1943)

Ἐν περιπτώσει ἐρημοδικίας τὸ δικάζον Εἰρηνοδικεῖον (καὶ Πρωτοδίκης) ἢ τὸ κατὰ τὸ ἄρθρ. 16 Πρωτοδικεῖον ὑποχρεοῦνται νὰ ἐρευνήσουν αὐτεπαγγέλτως τὴν διαφοράν. Ἀνακοπὴ κατὰ τῶν ἐρήμην ἐκδιδομένων ἀποφάσεων δὲν συγχωρεῖται, εἰ μὴ μόνον ἐν περιπτώσει ἀκύρου ἐρημοδικίας, ἥτις ἀνακοπὴ δέον νὰ κατατίθηται ἐντὸς ἑκταημέρου ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τῆς ἀποφάσεως (1).

Νομολογία

1. ***Ἄκυρος ἐρημοδικία*** ὑφίσταται, ὅταν ὁ ἐρημοδικασθεὶς δὲν ἐκλήθη καταλλήλως ἢ δὲν ἐκλήθη ἐμπροθέσμως ἢ δὲν ἐκλήθη ἐγκύρως, βλ. ἄρθρ. 8 ν.δ. 4.9.1925, κυρωθέντος διὰ ν. 3887/1926. Α.Π. 68/1932, Θ. ΜΓ' 313, Α.Π. 304/1938, Θ. ΜΘ' 837, Α.Π 87/1948, Θ. ΙΕ' 315, Α.Π. 261/1950, ΕΕΔ 9, 401, **Φ. Ἀγγελῆς**, ΕΕΔ 5, 515 ἑπ.

2. ***Ἀπαράδεκτον ἀνακοπῆς*** δικασθέντος ἐρήμην, λόγῳ μὴ καταθέσεως τοῦ κατ' ἄρθρ. 772 Πολ. Δικον. προσιμίου πρὸς συζήτησιν ἐφέσεως. Α.Π. 186/1951, ΕΕΔ 13, 380.

Ἔφεσις

Ἄρθρον 16

(Ἄρθρ. 4 § 7 τοῦ ν. 765/1943, συμπληρωθὲν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου μόνου § 5 τοῦ ν. 1968/1944)

Ἔφεσις κατ' ἀποφάσεως τοῦ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ παρόντος ἄρθρου δικάζοντος Εἰρηνοδικείου (2) (καὶ Πρωτοδίκου) συγχωρεῖται ἐντὸς ἑκταημέρου ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τῆς ἀποφάσεως, τῆς προθεσμίας ταύτης παρατεινομένης κατὰ τὰ ἄρθρα 195 καὶ 196 τῆς Πολ. Δικον., δικάζεται δὲ αὕτη ὑπὸ τοῦ Πρωτοδικείου εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ ὁποίου ὑπάγεται τὸ Εἰρηνοδικεῖον. Τὸ Πρωτοδικεῖον δικάζον κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου (3) ὑποχρεοῦται, ὅπως ἐντὸς τριάκοντα (30) ἡμερῶν ἀπὸ τῆς συζητήσεως

---

(1) Διατηρηθὲν ἐν ἰσχύι καὶ μετὰ τὸ ἄρθρ. 6 τοῦ ν.δ 8/11 Μαΐου 1946, βλ. ὑποσ. ὑπὸ τὸ ἄρθρ. 2.

Τὸ καταργηθὲν ἄρθρ. 15 τοῦ δ. δ. τῆς 1/4 Αὐγούστου 1910 καὶ τοῦ ν. ΓΘΟΔ' (3974) εἶχεν ὡς ἀκολούθως:

«Ἐὰν κατὰ τὴν πρώτην δικάσιμον ἀπολειφθῇ ὁ ἐνάγων, ἀπορρίπτεται ἡ ἀγωγὴ δι' ἐρήμην ἀποφάσεως. Ἐὰν ἀπολειφθῇ ὁ ἐναγόμενος, ὁ Εἰρηνοδίκης ἐξετάζει πρῶτον, ἂν ἡ κλῆσις ἐπεδόθη ἐγκαίρως καὶ προσηκόντως· ἂν δὲ εὕρῃ ὅτι ἡ κλῆσις δὲν ἐπεδόθη ἐγκαίρως καὶ προσηκόντως, διατάσσει νέαν κλῆσιν. Ἐὰν ὁ Εἰρηνοδίκης εὕρῃ ὅτι ἡ κλῆσις ἐπεδόθη ἐγκαίρως καὶ προσηκόντως, τὰ πραγματικὰ γεγονότα τῆς ἀγωγῆς λογίζονται ὁμολογηθέντα. Ἐφ' ὅσον ταῦτα δικαιολογοῦσι κατὰ νόμον αἴτησιν, δὲν ὑπάρχει δὲ λόγος τις αὐτεπαγγέλτως ἐξεταστέος, δι' ὃν πρέπει νὰ ἀπορριφθῇ ἡ ἀγωγὴ ὡς διαδικαστικὴ πρᾶξις, ἡ αἴτησις γίνεται δεκτὴ δι' ἐρήμην ἀπόφασιν· ἐφ' ὅσον τὰ πραγματικὰ γεγονότα τῆς ἀγωγῆς δὲν δικαιολογοῦσι τοιαύτην κατὰ τὸν νόμον, ἡ αἴτησις ἀπορρίπτεται. Ἐὰν ἀμφότεροι οἱ διάδικοι ἀπολειφθῶσιν, ἠφανεῖ ἡ διαδικασία, μέχρις οὗ ζητηθῇ ὁ ὁρισμὸς νέας δικασίμου».

(2) Διάβαζε «Εἰρηνοδίκειον».

(3) Ἡ ἐντὸς « » περιοδος ἐτέθη ὑπὸ τῆς § 5 τοῦ ἄρθρου μόνου, τοῦ ν. 1968/1944, ἀντικαταστήσασα τὴν ἐν τῇ κειμένῳ τῆς § 7 τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ ν. 765/1943 ὡρισμένην «ἐκ τῶν ἐνόντων».

ἐκείθη καὶ δημοσιεύη τὴν ἀπόφασίν του, ἤτις δέον νὰ εἶναι πάντοτε ὁριστική, ἐπλὴν τῆς περιπτώσεως ἐπιβολῆς ὅρκου, ὁπότε δέον νὰ τίθενται καὶ αἱ συνέπειαι τῆς δόσεως ἢ μὴ τούτου» (1) (2).

Νομολογία

1. ***Ὁριστικαὶ ἀποφάσεις***: Ἔφεσις ἐπιτρέπεται μόνον κατὰ τῶν ὁριστικῶν ἀποφάσεων. Πρωτ. Ἀθ. 4571/1944, ΕΕΔ 5, 44, Πρ. Πρ. Πειρ. 499/1941, ΕΕΔ 1, 681, Πρωτ. Ἀθηνῶν 1666/1954, ΕΕΔ 18, 480.

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάζον Πρωτοδικεῖον ὑποχρεοῦται εἰς ἔκδοσιν ὁριστικῆς ἀποφάσεως, πλὴν τῆς περιπτώσεως ἐπιβολῆς ὅρκου. Α.Π. 894/1951, ΕΕΔ 10, 1167, Α.Π. 73/1952, ΕΕΔ 11, 292.

2. ***Προδικαστικαὶ ἀποφάσεις***: Ἔκδοσις προδικαστικῶν ἀποφάσεων εἰς α' βαθμὸν ἐπιτρέπεται, εἰς β' βαθμὸν ὅμως ὄχι, πλὴν τῆς περιπτώσεως ἐπιβολῆς ὅρκου, ὁπότε ὅμως δέον νὰ τίθενται καὶ αἱ συνέπειαι τῆς δόσεως ἢ μὴ τούτου. Πρωτ. Ἀθ. 10371/1948, ΕΕΔ. 8, 170.

Ἀπόφασις ὑπὸ ὅρον δόσεως ὅρκου, ἐφ' ὅσον ὁ ὅρκος δὲν ἐδόθη, θεωρεῖται προδικαστική. Πρ. Ἀθ. 4871/1944, ΕΕΔ 4, 54, Α.Π. 308/1947, ΕΕΝ ιδ' 509.

3. ***Προθεσμία***: Ἡ προθεσμία ἐφέσεως εἶναι ὁκταήμερος, ἀρχεται δὲ ἀπὸ τῆς ἐπαύσης τῆς κοινοποιήσεως τῆς καθ' ἧς τὸ ἔνδικον μέσον ἀποφάσεως καὶ λήγει διὰ τῆς παρελεύσεως ὁλοκλήρου τῆς τελευταίας ἡμέρας καί, ἐὰν αὕτη εἶναι ἀργίσιμος, διὰ τῆς παρελεύσεως ὁλοκλήρου τῆς ἀπορένης ἐργασίμου, ὡς λήξεως νομιμένης τῆς 12ης ὥρας τοῦ μεσονυκτίου. Α.Π. 251/1953, ΕΕΔ 12, 681.

4. ***Ἀπεριορίστως ποσοῦ***: Ἡ ἔφεσις ἐπιτρέπεται ἀπεριορίστως ποσοῦ. Πρωτ/κείου Δράμας 77/1948, ΕΕΝ ιε', 342, *Ι. Καποδίστριας - Κ. Παπαδημητρίου* ἐν Θ. ΝΖ'. 16. Α.Π. 242/1947, ΕΕΝ ιδ' 391.

5. ***Στοιχεῖα δικογράφου***: Τὸ δικόγραφον τῆς ἐφέσεως φέρει ἄπαντα τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 767 Πολ. Δικ. ἀπαιτούμενα στοιχεῖα. Ἡ μὴ μνεία ὅμως τοῦ τόκου, ὅπου ἐδίκασεν ὁ δικαστὴς καὶ ἐξεδόθη ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, δὲν καθιστᾷ τοῦτο ἄκυρον. Πρωτ. Ἀθ. 10371/1948, ΕΕΔ 8, 170.

Ἐν ἐφέσει κατὰ Νομικῶν Προσώπων ἀρκεῖ ἡ μνεία τοῦ ὀνόματος, δι' οὗ προσδιορίζονται, μὴ ἀπαιτουμένου καὶ προσδιορισμοῦ φυσικῶν προσώπων ἐκπροσωπούντων αὐτά. Πρωτ. Ἀθ. 8034/1952, ΕΕΔ 11, 916.

6. ***Ἀντέφεσις***: Ἐπιτρεπτὴ ἡ ἀντέφεσις διὰ τῶν προτάσεων ἐπὶ κεφαλαίου προσβληθέντος διὰ τῆς ἐφέσεως. Πολ. Δικ. ἄρθρ. 758 ἀριθ. 2, ***Εὐκλείδου***, Πολ. Δικ. § 25 σημ. 7, ***Οἰκον.-Διβ.*** Πολ. Δικ. § 234, Πρωτ. Καλ. 71/1949, ΕΕΔ 9, 144, Πρωτ. Καλ. 217/1948, ΕΕΔ 7, 636.

7. ***Πρόσθετοι λόγοι ἐφέσεως***: Ἀκολουθεῖται καὶ ἐνταῦθα ἡ διαδικασία τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ ν. 194 τῆς 18 Μαρτίου/2 Ἀπριλίου 1914 «περὶ ἀσκήσεως ἐνδίκων μέσων εἰς πολιτικὰς δίκας». Βλ. ἄρθρ. 20 ν. ΓΨΟΔ'.

8. ***Πρόσκαιρον***: Ὁ μὴ καταβαλὼν τὸ κατὰ ἄρθρ. 772 Πολ. Δικ. νόμισμον πρόσκαιρον ἐφέσεως δικάζεται ἐρήμην καὶ ἡ ἔφεσίς του ἀπορρίπτεται ὡς ἀνυποστήρικτος. Α.Π. 510/1950, ΕΕΔ 9, 1089, Πρ. Ἀθ. 4803/1948, ΕΕΔ 7, 875, Πρωτ/κείου Ἀθ. 430/1952, ΕΕΔ 11, 931, Α.Π. 575/1952, ΕΕΔ 11, 1300, Α.Π. 186/1954, ΕΕΔ 18, 980, Πρωτ. Ἀθ. 8048/1953 καὶ Πρωτ. Μυτ. 423/1953, ΕΕΔ 12, 1150, 1151. Contra: Πρωτ. Ἀθ. 9782/1948, ΕΕΔ 8, 477, Πρωτ. Ἀθ. 9181/949, ΕΕΔ 9, 1007, βλέπε ὅμως *Γ. Ράμμου*, ΕΕΔ 11, 57.

9. ***Πρωτόδικοι προτάσεις***: Δικονομικῶς εἶναι ἐπιτρεπτὴ ἡ εἰς τὰς παρ' ἐφετείῳ προτάσεις καταχώρισις τῶν πρωτοδίκως προβληθέντων ἰσχυρισμῶν, εἰς οὓς ἤδη ἀναφέρεται, χωρὶς νὰ εἶναι ἀναγκαία καὶ ἡ προσαγωγὴ κεκυρωμένου ἀντιγράφου τῶν πρωτοδίκων προτάσεων, ἐὰν ὁ ἀντίδικος οὔτε τὴν ἀκρίβειαν τῆς ἀντιγραφῆς ἀμφισβητῇ, οὔτε προτείνῃ ἀπαράδεκτον. Α.Π. 55/1917, Θ. ΚΘ' 3, Α.Π. 461/1901 Θ. ΙΑ, 309, Πρ. Πειρ. 355/1948, ΕΕΔ 7, 276.

10. ***Προτάσεις***: Ἡ κατάθεσις ἐγγράφων προτάσεων δὲν εἶναι ὑποχρεωτικὴ κατὰ τὴν νομολογίαν. Πρωτ. Ἀθηνῶν 2386/1954, ΕΕΔ 18, 480, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί. Contra *Γ. Ράμμου*, ἐν ΕΕΔ 11, 345.

11. ***Προσαγωγὴ νέων ἐγγράφων***: Ἐπιτρεπτὴ ἡ προσαγωγὴ ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου τῶν πρώτων παρ' ἐφέσεως ἐγγράφων, δι' ὧν ἀποδεικνύεται ἡ τήρησις τῶν διατυπώσεων ἐγκύρου καταγγελίας κατὰ τὸν ν. 118/1945 (ἄρθρ. 2 § § 1 καὶ 3). Πρ. Ἀθ. 2781/1948, ΕΕΔ 7, 315. Ἀνυπόχρεον δικαστηρίου πρὸς εἰδικὴν μνείαν ἑνὸς ἑκάστου τῶν ἐπικληθέντων καὶ προσαχθέντων ὑπὸ διαδίκων ἐγγράφων. Α.Π. 49/1952, ΕΕΔ 11, 525, Α.Π. 452/1951, ΕΕΔ 11, 17.

---

(1) Ἡ ἐντὸς ε α περίοδος προσετέθη ὑπὸ τῆς § 5 τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ν. 1968/1944, μὴ ὑπάρχουσα πρότερον ἐν τῇ κειμένῃ τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ ν. 765.

(2) Τὸ καταργηθὲν ἄρθρ. 16 τοῦ Ε.Δ. 1/4 Αὐγούστου 1920, ὡς καὶ τὸ ὅμοιον ἄρθρ. 16 τοῦ ν. ΓΨΟΔ' ("1974), εἶχεν ὡς ἑξῆς:

«Κατὰ τῆς ἐρήμην ἀποφάσεως ἐπιτρέπεται ἀνακοπὴ ἐντὸς πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως· ἀνακοπὴ γίνεται ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδίκου, συνταχθείσης ἐκθέσεως κατὰ τὸ ἄρθρ. ὃ 45. 2. Ἐὰν ὁ ἀνακόπτων δὲν δυνηθῇ νὰ δικαιολογήσῃ ἀποχρώντως, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Εἰρηνοδίκου, τὴν ἀποσίαν αὐτοῦ, ἡ ἀνακοπὴ εἶναι ἀπαράδεκτος. Ἐὰν μὴ οὕτως προκαταβάλῃ εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ δικαστηρίου τὰ ἐν τῇ ἐρήμην ἀποφάσει ὁρισθέντα ὑπὲρ τοῦ ἀντιδίκου ἔξοδα τῆς δίκης· εἰς ταῦτα δέον νὰ προστεθῶσι καὶ ἡ ἀποζημίωσις τῶν τυχὸν προσελθόντων μαρτύρων, πραγματογνώμονος καὶ κατόχου ἐγγράφου ἢ ἀντικειμένου αὐτοψίας, ὡς καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ Εἰρηνοδίκου προσωρινῶς ὁριζόμενα ἔξοδα τῆς νέας συζητήσεως. Ἡ καταβολὴ τῶν ἐξόδων τούτων βεβαιοῦται ἐν τῇ περὶ τῆς ἀνακοπῆς συνταχθησομένῃ ἐκθέσει, τὰ δὲ ὑπὲρ τοῦ ἀντιδίκου (ἐπιδικασθέντα) (1) ἔξοδα τῆς ἐρημοδικίας ἀποδίδονται εἰς αὐτὸν ὑπὸ τοῦ γραμματέως. Κατὰ τὰ λοιπὰ ἐφαρμόζονται ἀνεπιφυλάκτως αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων ὃ (ἐδάφ. 2 καὶ 4) (2).

(1) Ὁ ν. ΓΨΟΔ' (1974) ὁμιλεῖ ἐσφαλμένως προφανῶς περὶ «καταδικασθέντων ἐξόδων, δι' ὃ καὶ διορθοῦται εἰς τὸ ὀρθὸν «ἐπιδικασθέντα».

(2) Ὁ ν. ΓΨΟΔ' ἀναφέρει ἐσφαλμένως ὃ, 3 καὶ 4.

12. *Παραίτησις*: Ἐπιτρέπεται ἡ σιωπηρὰ παραίτησις ἀπὸ δικαιώματος ἐφέσεως, οὐχὶ ὅμως ἐφ' ὅσον τὸ ἀντικείμενον αὐτῆς ἐνδιαφέρει τὴν δημοσίαν τάξιν. Α.Π. 482/1951, ΕΕΔ 11, 43, Α.Π. 546/1950, ΕΕΔ 10, 85, Πρ. Πρ. Ἀθ. 3834/1951, ΕΕΔ 10, 1114. Περὶ συμβιβασμοῦ ἐπὶ διαφορῶν ἐργατικοῦ δικαίου βλ. *Γ. Ράμμου*, ΕΕΔ 13, 561, Πρωτ. Μυτιλ. 839/1953, ΕΕΔ 12, 945, Πρωτ. Μυτιλήνης 382/1953, ΕΕΔ 13, 1186, Πρωτ. Βεροίας 267/1954, ΕΕΔ 13, 772.

13. *Ἐφαρμοστέος νόμος*: Παρὰ τοῦ Ἐφετείου ἐφαρμόζεται ὁ κατὰ τὸν χρόνον τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως ἰσχύων νόμος. Πρωτ/κείου Ἀθ. 10454/1951, ΕΕΔ 11, 182.

14. *Διαδικασία Πρωτοδικείου*: Καὶ τὸ κατ' ἔφεσιν δικάζον Πρωτοδικεῖον, κατὰ παγίαν Νομολογίαν τοῦ Ἀκυρωτικοῦ, ἐπὶ ἐργατικῶν δικῶν δὲν δεσμεύεται ὑπὸ διαδικαστικῶν τύπων, ἀλλ' ἀκολουθεῖ τὴν ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 12 χαραχθεῖσαν ὁδὸν (βλ. ἀνωτ. ὑπὸ ἄρθρ. 12). Α.Π. 322/1950, ΕΕΔ 9, 362, Α.Π. 103/1950, ΕΕΔ 9, 365, Α.Π. 248/1950, ΕΕΔ 9. 562, Α.Π. 443/1949, ΕΕΝ τοτ', 104, Α.Π. 192/1948, ΕΕΔ 7, 456, Α.Π. 227/1950, ΕΕΔ 9, 452, Α.Π. 401/1947, ΕΕΔ 8, 874, Α.Π. 407/1950, ΕΕΔ 9, 810.

15. *Ἔνστασις συμψηφισμοῦ*: Εἶναι ἀπαράδεκτος ἡ ἔνστασις συμψηφισμοῦ τῶν ἀλλαχοῦ κερδηθέντων ἐν τῷ β' βαθμῷ, ἐφ' ὅσον τὸ θεμελιοῦν τὴν βάσιν αὐτοῦ γεγονὸς ὑφίστατο κατὰ τὴν α' συζήτησιν. Α.Π. 151/1933, Θ. ΜΓ' 481, Πρωτ. Ἀθ. 4584/1946, ΕΕΔ 5, 529. Ἐπιτρεπτὴ ἡ τοιαύτη ἔνστασις ἐν τῷ α' βαθμῷ. Α.Π. 386/1936, ΕΕΝ 8' 444, Α.Π. 274/1950, ΕΕΔ 9, 520.

16. Τὸ ἀπαράδεκτον τῆς βραδείας προβολῆς τῆς ἐνστάσεως θεραπεύει ἡ ἔλλειψις προβολῆς αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ, μὴ ἐξεταζομένου αὐτεπαγγέλτως. *Ἐδελείδου* § 109 σημ. 2, Πρωτ. Ἀθ. 5893/1946, Θ. ΜΔ' 276. Ἀπαράδεκτον προβολῆς ἐνστάσεως ἐξαιρέσεως μάρτυρος εἰς β' βαθμόν. Πρωτ. Ἀθ. 3198/1946, ΕΕΔ 5, 362. Ἀνάκλησις ἀποφάσεων τοῦ Πρωτοδικείου ἀνεπίτρεπτος. Πρωτ. Ἀθ. 3988/1947, ΕΕΔ 6, 879.

17. *Ἀνακοπὴ* δὲν ἐπιτρέπεται κατ' ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου, ἀπορριπτούσης ἔφεσιν διὰ μὴ κατάθεσιν προστίμου. Α.Π. 186/1954, ΕΕΔ 13, 380.

Ἀναίρεσις

Ἄρθρον 17

(Ἄρθρον μόνον § 6 τοῦ ν. 1968/1944)

Κατὰ τῶν κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ παρόντος νόμου ἐκδιδομένων ἀποφάσεων τοῦ Εἰρηνοδικείου (1), τοῦ Πρωτοδίκου καὶ τοῦ Πρωτοδικείου συγχωρεῖται ἀναίρεσις διὰ τοὺς ἐν ἄρθρ. 807 καὶ ἑπ. τῆς Πολ. Δικονομίας καθοριζομένους λόγους (2).

(1) Διάβαζε «Εἰρηνοδίκου».

(2) Τὸ καταργηθὲν ἄρθρ. 17 τοῦ δ. δ. τῆς 1/14 Αὐγούστου 1920 καὶ τοῦ ν. ΓΨΟΔ' (3974) εἶχεν ὡς ἑξῆς:

«Πλὴν τῆς ἀνακοπῆς αἱ κατὰ τὴν προκειμένην διαδικασίαν ἐκδιδόμεναι ἀποφάσεις εἰς οὐδὲν ἕτερον ἔνδικον μέσον ὑπόκεινται. Ἀλλ' ἀποφάσεις ἐκδοθεῖσαι κατὰ τὴν προκειμένην διδαδικασίαν ἐπὶ ὑποθέσεων μὴ ὑποβαλλομένων εἰς ταύτην δύνανται νὰ προσβληθῶσι διὰ τοῦ ἐνδίκου μέσου τῆς ἀναιρέσεως μόνον διὰ τὸν λόγον τοῦτον».

Τὸ ἄρθρ. 2 ὅμως τοῦ ν.δ. τῆς 13/13 Νοεμβρίου 1937 «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 10/13 Σεπτεμβρίου 1926 ν.δ. «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀπὸ 1/14 Αὐγούστου 1920 δ.δ. «περὶ κωδικοποιήσεως κλπ.» ἀντικατέστησε τὸ ἄρθρ. 17 ὡς ἀκολούθως:

«Πλὴν τῆς ἀνακοπῆς αἱ κατὰ τὴν προκειμένην διαδικασίαν ἐκδιδόμεναι ἀποφάσεις ὑπόκεινται εἰς τὸ ἔνδικον μέσον τῆς ἐφέσεως, ἐφ' ὅσον κῦται ἐπιδικάζουσι ποσὸν μείζον τῶν δραχμῶν τριῶν χιλιάδων (1). Ἡ ἔφεσις ἀσκουμένη ἐνώπιον τοῦ γραμματέως τοῦ ἐκδίδοντος τὴν ἀπόφασιν Εἰρηνοδίκου ἐντὸς προθεσμίας δέκα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τῆς ἀποφάσεως, παρεκτεινομένης λόγῳ ἀποστάσεως κατὰ τὰ ἄρθρ. 195 καὶ 196 τῆς Πολ. Δικον., κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ν. 194 τῆς 13 Μαρτίου 1914, ἀπευθύνεται ἐνώπιον τοῦ Προέδρου τῶν Πρωτοδικῶν καὶ δικάζεται κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν.δ. 18/19 Σεπτεμβρίου 1925 «περὶ ἐκδικάσεως τῶν ἐκ συναλλαγματικῶν καὶ ἐμπορικῶν ἢ μὴ γραμματίων εἰς διαταγὴν διαφορῶν». Ἡ ἀπόφασις ὅμως τοῦ Προέδρου εἶναι ὁριστικὴ καὶ τερματίζει τὴν διαφοράν. Ἁρμόδιος Πρόεδρος ἐστὶν ὁ Πρόεδρος τοῦ Πρωτοδικείου, εἰς οὗ τὴν περιφέρειαν ὑπάγεται ὁ δικάσας Εἰρηνοδίκης. Αἰτήσεις ἀναιρέσεως κατ' ἀποφάσεων ἐκδοθεισῶν κατὰ τὴν προκειμένην διαδικασίαν ἐπιτρέπεται μόνον ἐὰν αὗται ἐξεδόθησαν ἐπὶ ὑποθέσεων μὴ ὑπαγομένων εἰς τὴν διαδικασίαν ταύτην καὶ μόνον διὰ τὸν λόγον τοῦτον». Ὁμοίων καθ' ὅλα πλὴν τῆς διαφορᾶς τῶν 3—5 χιλιάδων ἐτύγχανε καὶ τὸ ν.δ. 10/13 Σεπτεμβρίου 1926 (Κ.Θ. 264). Τὰ ἄρθρ. 3 καὶ 4 περιελάμβανον διατάξεις μεταβατικῆς ἰσχύος.

Τὸ ἄρθρ. 17 τοῦ δ. δ. 1/14 Αὐγούστου 1920 ἀντικατεστάθη ἐν συνεχείᾳ ὑπὸ τῆς § 8 τοῦ ν. 765/1943 ὡς ἑξῆς: Αἴτησις ἀναιρέσεως κατ' ἀποφάσεως τοῦ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ παρόντος νόμου δικάζοντος Πρωτοδικείου συγχωρεῖται λόγῳ ψευδοῦς ἑρμηνείας ἢ μὴ ἐφαρμογῆς ἢ ἐσφαλμένης ἐφαρμογῆς νόμου, συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἢ ἀποφάσεως ἐπιτροπῆς διαιτησίας, δικάζεται δὲ αὐτὴ ὑπὸ τοῦ εἰδικοῦ τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου, συντιθεμένου ἐκ τριῶν Ἀρεοπαγιτῶν, ὁριζομένων ὑπὸ τοῦ Προέδρου, τῆς ὑποθέσεως κρατουμένης κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν παρὰ τῷ τμήματι τούτῳ.

(1) Τὸ ν.δ. 10/13 Σεπτεμβρίου 1926 διελάμβανε 5.000 δραχμάς.

Νομολογία

1. *Ὁριστικαὶ τελεσίδικοι καὶ ἀνέκκλητοι ἀποφάσεις*: Ἀναίρεσις συγχωρεῖται μόνον κατὰ τῶν ὁριστικῶν τελεσιδίκων (καὶ ἀνεκκλήτων) ἀποφάσεων. Α.Π. 84/1947, ΕΕΔ 6, 811. Διὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν καὶ ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου. Α.Π. 456, 500, 18 κλπ. ἐν ΕΕΔ 11, 74, 140, 245.

2. *Προθεσμία ἀναιρέσεως*: Τὸ ἔνδικον μέσον τῆς ἀναιρέσεως εἶναι ἀπαράδεκτον, ἐφ' ὅσον διαρκεῖ ἡ πρὸς ἔφεσιν προθεσμία (ἄρθρον 812, 827 καὶ 829 Πολ. Δικ. καὶ 16 ν. ΓΨΟΔ', Α.Π. 524/1952, ΕΕΔ 11, 1303.

3. *Διάδικοι*: Κατά τά άρθρα 813 καί 820 Πολ. Δικ. ή άναίρεσις άπευθύνεται κατ' έκείνων, οίτινες ήσαν διάδικοι κατά τήν δίκην, καθ' ήν έξεδόθη ή προσβαλλομένη άπόφασις, καί ένίκησαν κατ' αύτήν. Α.Π. 577/1951, ΕΕΔ 11, 1315.

4. *Συνάφεια*: Συνεκδικαστέαι κατά νόμον τυγχάνουσαι αί παρ' έκατέρου τών διαδίκων άσκηθείσαι αίτήσεις άναιρέσεως... λόγω τής προδήλου αύτών συναφείας. Α.Π. 160/1952. ΕΕΔ 11, 469.

5. *Βλαπτική άπόφασις*: Δικαίωμα πρός άναίρεσιν, κατ' άρθρον 813 Πολ. Δικ., έχουν οί διάδικοι προκειμένου περί βλαπτικών δι' αύτούς άποφάσεων. Α.Π. 350/1952, ΕΕΔ 11, 1031. Πλείονα έν Πολ. Δικονομίᾳ.

6. *Άναστολή*: Ή άσκησις άναιρέσεως δέν άναστέλλει τήν έκτέλεσιν τής άποφάσεως. Βλ. ΕΕΔ 6, 410, όμοίως καί ύπ' άριθ. 2596/1953, Πρ. Πρωτ. Άθ., ΕΕΔ 12, 316 καί ή 10274/1953 όμοία έν ΕΕΔ 12, 895, Πρ. Πρωτ. Άγρινίου 47/1954, ΕΕΔ 13, 1108, έφ' ής άντιθέτως μακρά σχόλια *Συντάξεως*, ΕΕΔ 13, 1107 έπ. Contra: ή ύπ' άριθ. 3961/1953 Πρ. Πρωτ. Άθηνών, ΕΕΔ 12, 428, 183/1953 Πρ. Πρωτ. Λεβαδ., ΕΕΔ 12, 843. Βλ. άρθρον 1 ν.δ. 17/20 Σεπτεμβρίου 1926, κυρωθέν διά ν. 3744/1929, έχον ούτω:

«Ή έκτέλεσις τών κατά τάς διατάξεις ν. ΓΨΟΔ' τής 1/4 Αύγούστου 1920 περί έκδικάσεως τών μεταξύ τών έργατών καί έργοδοτών διαφορών έκδιδομένων άνεκκλήτως άπηγγελμένων άποφάσεων, καθ' ών ήσκήθη τό ένδικον τής άναιρέσεως μέσον κατά τό άρθρ. 17 § 2 τού εἰρημένου νόμου, δύναται νά άνασταλῇ ὑπό τού Προέδρου τών Πρωτοδικών κατά τό άρθρ. 634 § 1 τής Πολ. Δικ. μέχρι τής έκδόσεως τής άποφάσεως τού Άρείου Πάγου, έπί άναλόγῳ έγγυήσει τοῦ αἰτοῦντος τό προσωρινόν τούτο μέτρον, έφ' όσον τό διά τής άποφάσεως έπιδικασθέν ποσόν ὑπερβαίνει τήν ποσότητα τών 10 χιλιάδων δραχμῶν. Δύναται δέ ὡσαύτως έπί τῇ αἰτήσει τοῦ ἐνδιαφερομένου ὁ Πρόεδρος τών Πρωτοδικών καί νά ἄρῃ έπί έγγυήσει έν ὅλῳ ἤ ἐν μέρει τήν ἐνεργηθεῖσαν ἰσχύν ἐπί τῇ βάσει τής τοιαύτης άποφάσεως κατάσχεσιν, καλουμένου πάντοτε κατ' ἀμφοτέρας τάς ἄνω περιπτώσεις καί τοῦ καθ' οὗ ἡ αἴτησις».

7. *Νέοι λόγοι*: Άπαράδεκτον προβολής νέων λόγων ένώπιον τού Άρείου Πάγου. Α.Π. 80/1949, ΕΕΔ 8, 326, Α.Π. 638/1950, ΕΕΔ 10, 214, Α.Π. 15/1951, ΕΕΔ 10, 205.

8. *Άναψηλάφησις*: Άναψηλάφησις τών έργατικών δικών είναι άνεπίτρεπτος βάσει τών ν.δ. 331/1941 καί 664/1942, Πρ. Πρωτ. Άθ. 4653/1949, ΕΕΔ 9, 81, Πρ. Πρωτ. Πατρ. 149/1949, ΕΕΔ 9, 82. Contra: Πρ. Πρωτ. Άθηνών 1308/1949, *Γ. Μιχαόπουλος*, ΕΕΔ 18, 681.

9. *Άποδοχή άποφάσεως*: Έν άνεπιφυλάκτῳ άποδοχῇ άποφάσεως άπόλλυται τό δικαίωμα προσβολής αύτής δι' ένδίκου μέσου. Άνεπιφύλακτος άποδοχή ὑπάρχει, ὅταν αὕτη ἐγένετο αὐθορμήτως καί ὁ ἀποδεχθείς ἐξεφράσθη καθαρῶς καί εὐκρινῶς εἴτε ρητῶς, εἴτε σιωπηρῶς, διά πράξεων άναμφιβητήτων, έκ τών ὁποίων ἐξάγεται ἀναγκαίως ὁ περί ἀποδοχῆς σκοπός, ὅταν λ.χ. ἀνεπιφυλάκτως ὁ διάδικος συμμορφοῦται πρός τά ἐν αὐτῇ διατασσόμενα. Α.Π. 546/1950, ΕΕΔ 9, 85. Συνάγεται ἡ ἀποδοχή ἀποφάσεως καί ἐκ κοινοποιήσεως ταύτης μετ' ἐπιταγῆς καί ἐκ τής άνεπιφυλάκτου εἰσπράξεως καί ἐξοφλήσεως τοῦ διά τής ἀποφάσεως ἐπιδικασθέντος ποσοῦ. Πρ. Πρωτ. Άθ. 1346/1953, ΕΕΔ 12, 379, ὑφ' ἣν καί νομολογία παλαιοτέρα.

Τέλος άπογράφου

Άρθρον 18

(Άρθρον 18 τού β.δ. τής 1/4 Αύγούστου 1920)

Άντίγραφον ἐξ ἀπογράφου ὁριστικῆς ἀποφάσεως δέν δύναται νά δοθῇ, ἐν δέν καταβληθῇ ἐφ' ἅπαξ τέλος δι' ἐνσήμου χάρτου, ἐπικολλωμένου ἐπί τοῦ πρωτοτύπου τῆς ἀποφάσεως.

Δρχ.	1.00	ἐάν ἡ ἐπιδικασθεῖσα ἢ ἀποδικασθεῖσα ἀξίωσις εἶναι μέχρι καί τών δρχ.					20
»	1.50	»	»	»	»	»	30
»	2.00	»	»	»	»	»	40
»	2.50	»	»	»	»	»	50
»	3.00	»	»	»	»	»	60
»	3.50	»	»	»	»	»	70
»	4.00	»	»	»	»	»	80
»	4.50	»	»	»	»	»	90
»	5.00	»	»	»	»	»	100

Διά πασαν πέραν τής άνωτέρω κλίμακος έκατοντάδα δραχμών προστίθεται χαρτόσημον μιᾶς δραχμῆς (ἄρθρ. 8 § 2 ν. 2193).

Κατά τό άρθρ. 15 § 14 τού β.δ. τής 28 Ἰουλίου 1931 περί Κώδικος τών νόμων περί τελῶν χαρτοσήμου, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπό τού ἄρθρ. 6 τού β.δ. τής 14/6/1946 τά ἀπόγραφα τών κατά τόν ν. ΓΨΟΔ' ἀποφάσεων ἐπιδικαζομένου ποσοῦ καί τών τόκων αὐτοῦ μέχρι τής ἡμέρας ἐκδόσεως τοῦ ἀπογράφου, γιγνομένης εἰδικῶς περί τής καταβολής ταύτης μνείας παρά πόδας τοῦ ἐκτελεστοῦ ἀπογράφου ὑπό τής ἐκδιδούσης αὐτό Ἀρχῆς, ὑπολογίζονται κατά τήν ἐμπορικήν κλίμακα Γενικῶς περί τῶν τελῶν τής διαδικασίας ν. ΓΨΟΔ' βλέπε ἄρθρ. 25 § 27 ν.δ. 2561/1953 (Κ.Ν. 721). Ὁμοίως καί τό ἄρθρ. 18 ν. ΓΨΟΔ' (3971).

Ἐκτέλεσις

Ἄρθρον 19

(Ἄρθρον 19 τού β.δ. τής 1/4 Αὐγούστου 1920)

Αἱ κατά τήν προκειμένην διαδικασίαν ἐκδι-

δόμεναι ἀποφάσεις ἐκτελοῦνται κατὰ τὰς διατάξεις τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας (1).

Ὑπ' ὄψιν τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ ἀ.ν. 2407/1940 (Α' 192) περὶ τροποποιήσεως καὶ ἀντικαταστάσεως διατάξεων τῆς Πολ. Δικ. τῶν ἀναφερομένων εἰς τὰς προσωρινῶς ἐκτελεστὰς ἀποφάσεις καὶ εἰς τὴν ἐγγυοδοσίαν, δι' οὗ ἀντικατεστάθησαν ὑπὸ τοὺς ἄλλους καὶ τὰ ἄρθρ. 186 ἐπ.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 186 τὸ δικαστήριον ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ νικῶντος διαδίκου δ ύ ν α τ α ι νὰ κηρύξῃ τὴν ἀπόφασιν προσωρινῶς ἐκτελεστὴν ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν, καθ' ἣν κατὰ τὴν κρίσιν του συντρέχουσιν ἐξαιρετικοὶ πρὸς τοῦτο λόγοι ἢ ἡ ἐπιβράδυνσις τῆς ἐκτελέσεως δύναται νὰ ἐπιφέρῃ σημαντικὴν ζημίαν εἰς τὸν νικῶντα διάδικον. Ἰδίᾳ δὲ δύναται νὰ διαταχθῇ προσωρινὴ ἐκτέλεσις : α) Ἐὰν ἡ ἀπόφασις στηρίζεται ἐπὶ ἀναγνωρίσεως τῆς ἀπαιτήσεως ἢ ἐπὶ δικαστικῆς ὁμολογίας. β) Ἐὰν πρόκειται περὶ διατροφῆς, γ) ἐὰν πρόκειται περὶ ἀποζημιώσεως διὰ στέρησιν διατροφῆς, διὰ τραυματισμόν, διὰ βλάβην τῆς ὑγείας ἢ δι' ἐργατικὸν ἀτύχημα, δ) ἐπὶ ἀπαιτήσεων περὶ πληρωμῆς ἐ ρ γ α τ ι κ ῶ ν ἢ ὑ π α λ λ η λ ι κ ῶ ν μ ι σ θ ῶ ν ἢ στηριζομένων εἰς παράβασιν τῶν περὶ κ α τ α γ γ ε λ ί α ς σ υ μ β ά σ ε ω ς ἐ ρ γ ο σ ί α ς δ ι α τ ά ξ ε ω ν, ε) ἐπὶ ἐμπορικῶν ὑποθέσεων ἢ διαφορῶν περὶ νομῆς, στ) ἐπὶ ἀπαιτήσεων ἐξ ἀνωνύμων ὁμολογιῶν ἢ ἐπὶ ἀπαιτήσεων ἀποδεικνυομένων διὰ δημοσίου ἢ ἀναγνωρισμένου ἰδιωτικοῦ ἐγγράφου.

Ἄρθρ. 186 α. Τὸ δικαστήριον ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ νικῶντος διαδίκου ὑ π ο χ ρ ε ο ῦ τ α ι νὰ κηρύξῃ τὴν ἀπόφασιν προσωρινῶς ἐκτελεστὴν : α) ἐπὶ ἐξώσεων, β) ἐπὶ καθυστερήσεως μισθωμάτων, γ) ἐπὶ ἀπαιτήσεων ἐκ συναλλαγματικῶν, γραμματίων εἰς διαταγὴν καὶ τραπεζιτικῶν ἐπιταγῶν, δ) ἐπὶ ἀπαιτήσεων διατροφῆς ἐξ οἰασδήποτε αἰτίας, ε) ἐπὶ ἀποζημιώσεως διὰ στέρησιν διατροφῆς, καὶ στ) ἐ π ὶ ἀ π α ι τ ή σ ε ω ν ἐ κ κ α θ υ σ τ ε ρ ο υ μ έ ν ω ν μ ι σ θ ῶ ν ἢ ἡ μ ε ρ ο μ ι σ θ ί ω ν.

Ἐπὶ τῶν περιπτώσεων δ - στ τὸ δικαστήριον ὑποχρεοῦται νὰ κηρύξῃ τὴν ἀπόφασιν προσωρινῶς ἐκτελεστὴν μόνον διὰ τὸν μετὰ τὴν ἔγερσιν τῆς ἀγωγῆς χρόνον καὶ τρεῖς μῆνας πρὸ αὐτῆς. Ὡς πρὸς τὸ ὑπόλοιπον τῆς ἀπαιτήσεως ἐφαρμόζεται τὸ ἄρθρ. 186.

Ἄρθρον 187. 1. Προσωρινὴ ἐκτέλεσις δὲν δύναται νὰ διαταχθῇ : α) κατὰ τοῦ Δημοσίου, τῶν Δήμων καὶ τῶν Κοινοτήτων, β) καθ' οἱουδήποτε διαδίκου ὡς πρὸς τὰ ἔξοδα, γ) ὅταν κατὰ τὸ οὐσιαστικὸν δίκαιον, διὰ νὰ ἔχῃ ἰσχὺν ἡ ἀπόφασις, ἀπαιτῆται νὰ κατατῇ αὐτὴ τελεσίδικος ἢ ἀμετάκλητος, δ) ἐπὶ δικῶν ἀφορωσῶν εἰς σχέσεις γονέων καὶ τέκνων. Τὸ δικαστήριον δ ύ ν α τ α ι νὰ μὴ κηρύξῃ ἀπόφασίν τινα προσωρινῶς ἐκτελεστήν, ἐὰν πιθανολογῆται ὅτι ἡ ἐκτέλεσις θὰ προξενήσῃ ἀνεπανόρθωτον ζημίαν εἰς τὸν ἡττώμενον διάδικον. Ἡ διάταξις αὕτη δὲν ἐφαρμόζεται κατὰ τὰς περιπτώσεις τοῦ ἄρθρ. 186α.

Ἄρθρ. 187α. Κατὰ τὰς περιπτώσεις τοῦ ἄρθρ. 186 τὸ δικαστήριον δύναται ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ ἡττωμένου διαδίκου νὰ ἐξαρτήσῃ τὴν προσωρινὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑποφάσεως ἐκ τῆς ὑπὸ τοῦ νικῶντος διαδίκου παροχῆς ἀναλόγου ἐγγυήσεως, καθοριζομένης διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως, ὅταν συντρέχωσι πρὸς τοῦτο ἀπουδαῖοι λόγοι καὶ ἰδίᾳ ὅταν ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τοῦ νικῶντος διαδίκου ἢ ἄλλοι λόγοι δημιουργοῦσι τὸν κίνδυνον ὅτι ἐν περιπτώσει μεταρρυθμίσεως ἢ ἐξαφανίσεως τῆς ἀποφάσεως δὲν θὰ εἶναι δυνατὴ ἡ ἀποκατάστασις τῶν πραγμάτων εἰς τὴν προτέραν κατάστασιν.

Ἄρθρ. 187β. Κατὰ τὰς περιπτώσεις τοῦ ἄρθρ. 186 τὸ δικαστήριον, κηρύσσον τὴν ἀπόφασιν προσωρινῶς ἐκτελεστήν, δύναται ἀντὶ τῆς ἐγγυήσεως νὰ διατάξῃ, ὅτως τε διὰ τῆς ἐκτελέσεως εἰσπραχθησόμενον ποσὸν ἢ οἱ διὰ τῆς ἐκτελέσεως ληφθησόμενοι τίτλοι παραστατικοὶ ἀξίας κατατεθῶσιν ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει εἰς τὸ Ταμεῖον Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων μέχρις ἐκδόσεως τελεσιδίκου ἀποφάσεως.

Ἄρθρ. 2. Τὰ ἄρθρα 764 - 766 τῆς Πολ. Δικονομίας ἀντικαθίστανται διὰ τῶν ἑπομένων διατάξεων.

ε' Ἄρθρ. 764. 1. Ἀκηθείσης ἐμπροθέσμως ἀνακοπῆς ἢ ἐφέσεως κατὰ τῆς κηρυχθείσης κατὰ τὸ ἄρθρ. 186 προσωρινῶς ἐκτελεστῆς ἀποφάσεως, δύναται μέχρι τῆς πρώτης ἐπ' ἀκροατηρίου συζητήσεως τῆς ἀνακοπῆς ἢ τῆς ἐφέσεως ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ ἡττηθέντος διαδίκου νὰ διαταχθῇ ἡ ἀναστολὴ τῆς ἐκτελέσεως ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει μέχρις ἐκδόσεως τῆς ὁριστικῆς ἀποφάσεως, ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς παροχῆς ἐγγυήσεως καθοριζομένης διὰ τῆς ὑποφαινομένης τὴν ἀναστολὴν ἀποφάσεως ἢ καὶ ἄνευ παροχῆς ἐγγυήσεως. 2. Ἡ κατὰ τὴν § 1 ἀναστολὴ διατάσσεται ὑπὸ τοῦ ἐκδόντος τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν δικαστηρίου. Κατ' ἐξαίρεσιν ἐπὶ ἐφέσεως κατ' εἰρηνοδικειακῶν ἀποφάσεων ἡ ἀναστολὴ διατάσσεται ὑπὸ τοῦ προέδρου τοῦ πρωτοδικείου, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου ἀσκεῖται ἡ ἔφεσις. 3. Ἡ αἴτησις ὑποβάλλεται καὶ δικάζεται ἐνώπιον μὲν τοῦ προέδρου καὶ τοῦ εἰρηνοδίκου κατὰ τὴν διαδικασίαν τῶν ἄρθρ. 631 - 637, ἐνώπιον δὲ τοῦ πολυμελοῦς δικαστηρίου κατὰ τὴν διαδικασίαν τῶν ἄρθρ. 641 - 648, κοινοποιεῖται δὲ ὑποχρεωτικῶς εἰς τὸν ἀντίδικον τοῦ αἰτοῦντος.

ε' Ἄρθρ. 765. Ἡ ἐπὶ τῆς αἰτήσεως ἀναστολῆς ἀποφηναμένη ἀπόφασις δὲν ὑπόκειται εἰς ἔνδικα μέσα, ἐφ' ὅσον ὅμως δέχεται τὴν αἴτησιν δύναται νὰ ἀνακληθῇ ὑπὸ τοῦ ἐκδόντος αὐτὴν δικαστοῦ ἢ δικαστηρίου, ἐπὶ τῇ αἰτήσει τινὸς τῶν διαδίκων, ὑποβαλλομένη καὶ δικαζομένη κατὰ τὸ ἄρθρ. 761 § β μέχρι τῆς πρώτης συζητήσεως τῆς ἀνακοπῆς ἢ τῆς ἐφέσεως.

ε' Ἄρθρ. 766. 1. Τὸ δικάζον τὴν ἀνακοπὴν ἢ τὴν ἔφεσιν δικαστήριον δύναται κατὰ πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης ἐπὶ τῇ αἰτήσει ἑνὸς τῶν διαδίκων ὑποβαλλομένῃ διὰ τοῦ δικογράφου τῆς ἀνακοπῆς ἢ τῆς ἐφέσεως ἢ διὰ τῶν προτάσεων καὶ αὐτὸ αὐτεπαγγέλτως νὰ κηρύξῃ κατὰ τὰς περιπτώσεις τῶν ἄρθρ. 186 καὶ 186α τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν προσωρινῶς ἐκτελεστήν, ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς παροχῆς ἢ μὴ ἐγγυήσεως κατὰ τὸ ἄρθρ. 187α, νὰ διατάξῃ τὰ ἐν ἄρθρ. 187 β ὁριζόμενα μέτρα, νὰ ἀναστείλῃ τὴν ἐκτέλεσιν κατὰ τὸ ἄρθρ. 764 ἢ νὰ μεταρρυθμίσῃ τὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 764 ἀπόφασιν. Αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 187 ἐφαρμόζονται καὶ ἐνταῦθα. 2. Αἱ κατὰ τὴν

(1) Ὁμοίως καὶ ἄρθρ. 19 Ν. ΓΨΟΔ' 1911 (8974).

§ 1 αποφάσεις δύνανται να ανακαλώνται υπό τοῦ δικαστηρίου κατά πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης μέχρι τῆς ἐκδόσεως τῆς ὁριστικῆς ἀποφάσεως αὐτεπαγγέλτως ἢ ἐπὶ τῇ αἰτήσει τινὸς τῶν διαδίκων ὑποβαλλομένῃ διὰ τῶν προτάσεων καὶ οὐχὶ αὐτοτελῶς.

«Ἄρθρ. 766α. 1. Ἀποδεικνυομένης τῆς ἐκτελέσεως τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως τὸ δικαστήριον, δεχόμενον ὁριστικῶς καὶ κατ' οὐσίαν ἀνακοπὴν ἢ τὴν ἔφεσιν καὶ ἀπορρίπτον ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει τὴν ἀγωγήν, τὴν ἀνταγωγὴν ἢ τὴν κυρίαν παρεμβασιν, διατάσσει ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ καθ' οὗ ἡ ἐκτέλεσις τὴν ἐπαναφορὰν τῶν πραγμάτων εἰς τὴν πρὸ τῆς ἐκτελέσεως τῆς ἐξαφανισθείσης ἢ μεταρρυθμισθείσης ἀποφάσεως κατάστασιν. Ἡ αἴτησις ὑποβάλλεται διὰ τοῦ κυρίου ἢ πρόσθετου δικογράφου τῆς ἀνακοπῆς ἢ τῆς ἐφέσεως ἢ καὶ δι' ἰδίου δικογράφου κοινοποιουμένου εἰς τὸν ἀντίδικον. Ἡ ἐκτέλεσις τῆς ἀποφάσεως δέον νὰ ἀποδεικνύηται προαποδεικτικῶς. 2. Τὴν αὐτὴν ἐξουσίαν ἔχει καὶ τὸ πρωτοβάθμιον δικαστήριον, εἰς ὃ ἀνεπέμφθη ἡ ἀπόφασις ὑπὸ τοῦ δευτεροβαθμίου δικαστηρίου».

Νομολογία

Ἐπιταγή: Δὲν συγχωρεῖται ἐκτέλεσις κατὰ Δημοσίου οἱασδήποτε δικαστικῆς ἀποφάσεως, οὔτε ἐπίδοσις ἐπιταγῆς (ν. 2097/1952 ἄρθρ. 8, ΕΕΔ 11, 691), πλὴν τῆς περιπτώσεως τοῦ τελευτταίου ἐδαφίου τοῦ ἄρθρ. 8 τοῦ ἀνωτέρου νόμου, ὅτε τὰ δικαιώματα δικηγόρου καθορίζονται εἰς 30.000 δρχ. Βλ. Ν.Ζ ἐν ΕΕΔ 11, 608.

Ἡ διάταξις ὅμως περὶ ὁρίου ἀμοιβῆς θεωρεῖται καταργηθεῖσα μετὰ τὸν ν.δ. 3026/1954 περὶ Κώδικος Δικηγόρων (ἄρθρ. 127 καὶ 250 § 1).

2. *Ἀμοιβὴ διὰ συμβουλὴν πρὸς ἐκτέλεσιν*: Δὲν δικαιοῦται ὁ δικηγόρος ἀμοιβῆς διὰ συμβουλὴν πρὸς ἐκτέλεσιν. Πρ. Πρωτ. Ἀθ. 6186/1953, ΕΕΔ 11, 544. Contra: *Κ. Μενεΐδης*, Ἐνθ' ἀνωτ. σελ. 544.

3. *Ἀναστολὴ ἀποφάσεως νηρυχθείσης προσωρινῶς ἐκτελεστῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 186α Πολ. Δίκον.* εἶναι κατὰ τὴν παγίως κρατήσασαν ἀποψιν ἀδύνατος. Πρ. Πρωτ. Ἀθ. 17397/1947, ΕΕΔ 6, 84. Πρωτ. Ἀθ. 3964/1950, ΕΕΔ 9, 1155.

4. *Ἀρμόδιος* διὰ τὴν χορήγησιν τῆς ἀναστολῆς καθίσταται ὁ Πρωτοδίκης. Πρ. Πρ. Ἀθ. 1396/1946, ΕΕΔ 6, 529. Π. Ἀθ. 7112/1953, ΕΕΔ 13, 154. Contra ἡ ὑπ' ἀριθ. 9/1951 Πρ. Πρωτ. Θηβ. ΕΕΔ 11, 691, καθ' ἣν ἁρμόδιος καθίσταται ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν, ὁμοίως ὑπ' ἀριθ. 405/1953 Π. Μυτιλ., ΕΕΔ 12, 1025.

Ὁ δικάζων δέον ὅπως ἀναγράψῃ ἐν τῇ ἀποφάσει, ἂν αὕτη κηρύσσηται προσωρινῶς ἐκτελεστὴ βάσει τοῦ ἄρθρου 186 ἢ 186α, ἄλλως ὁ δικάζων τὴν περὶ ἀναστολῆς αἴτησιν ὀφείλει, ἐρευνῶν τὰ ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως γενόμενα δεκτὰ πραγματικὰ περιστατικά, νὰ ἐρευνήσῃ ἂν ἡ ἀπόφασις περιέχῃ ἀξιώσεις τῆς § δ τοῦ ἄρθρ. 186 ἢ τῆς § στ τοῦ ἄρθρ. 186α, ἵνα δεχθῇ ἢ ἀπορρίψῃ τὴν αἴτησιν (ἐν τῇ β' περιπτώσει). Ἡ ἀναστολὴ διατάσσεται ὑπὸ τοῦ ἐκδόντος τὴν ἀπόφασιν δικαστηρίου (Πρωτοδίκου). βλ. ἄρθρ. 761 Πολ. Δικ., Πρ. Πρ. Ἀθ. 2396/1947, ΕΕΔ 5, 529.

Κατ' ἐξαίρεσιν ἐπὶ ἐφέσεως κατὰ εἰρηνοδικειακῶν ἀποφάσεων ἡ ἀναστολὴ διατάσσεται ὑπὸ τοῦ Προέδρου Πρωτοδικῶν.

Βάσει τοῦ ἰσχύοντος δικαιοστασίου, ἠδύνατο ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν νὰ ἀναστείλῃ πᾶσαν ἀπόφασιν Δικαστηρίου, ἀκομένως καὶ τὰς τοῦ ν. ΓΦΟΔ', τῶν τε τοῦ ἄρθρ. 186 καὶ 186α Πολ. Δικ.

Τὸ Δημόσιον, οἱ Δῆμοι καὶ αἱ Κοινότητες ἐξαιροῦνται τοῦ μέτρου τοῦ «προσωρινῶς ἐκτελεστοῦ» καὶ οὐχὶ τὰ Ν.Π.Δ.Δ., Πρωτ. Ἀθ. 4874/1950, ΕΕΔ 10, 268.

Περὶ ἀναστολῆς ἐκτελέσεως ἀποφάσεως κατὰ ν. ΓΦΟΔ' βλ. καὶ ὑπ' ἀριθ. 275/1952 Π. Πατρ., ΕΕΔ 12, 14.

Ἰσχὺς λοιπῶν δικονομικῶν διατάξεων

Ἄρθρον 20

(Ἄρθρ. 20 τοῦ Δ.Δ. τῆς 7/1 Αὐγούστου 1920)

Κατὰ τὰ λοιπὰ ἰσχύουσιν αἱ κοιναὶ δικονομικαὶ διατάξεις, ἐφ' ὅσον δὲν προσκρούουσιν εἰς τὸν παρόντα νόμον καὶ ἐφ' ὅσον δύνανται νὰ συναρμολογηθῶσι πρὸς τὴν ὅλην οἰκονομίαν καὶ τὸ πνεῦμα τῆς προκειμένης διαδικασίας (1).

Ἄρθρον 21

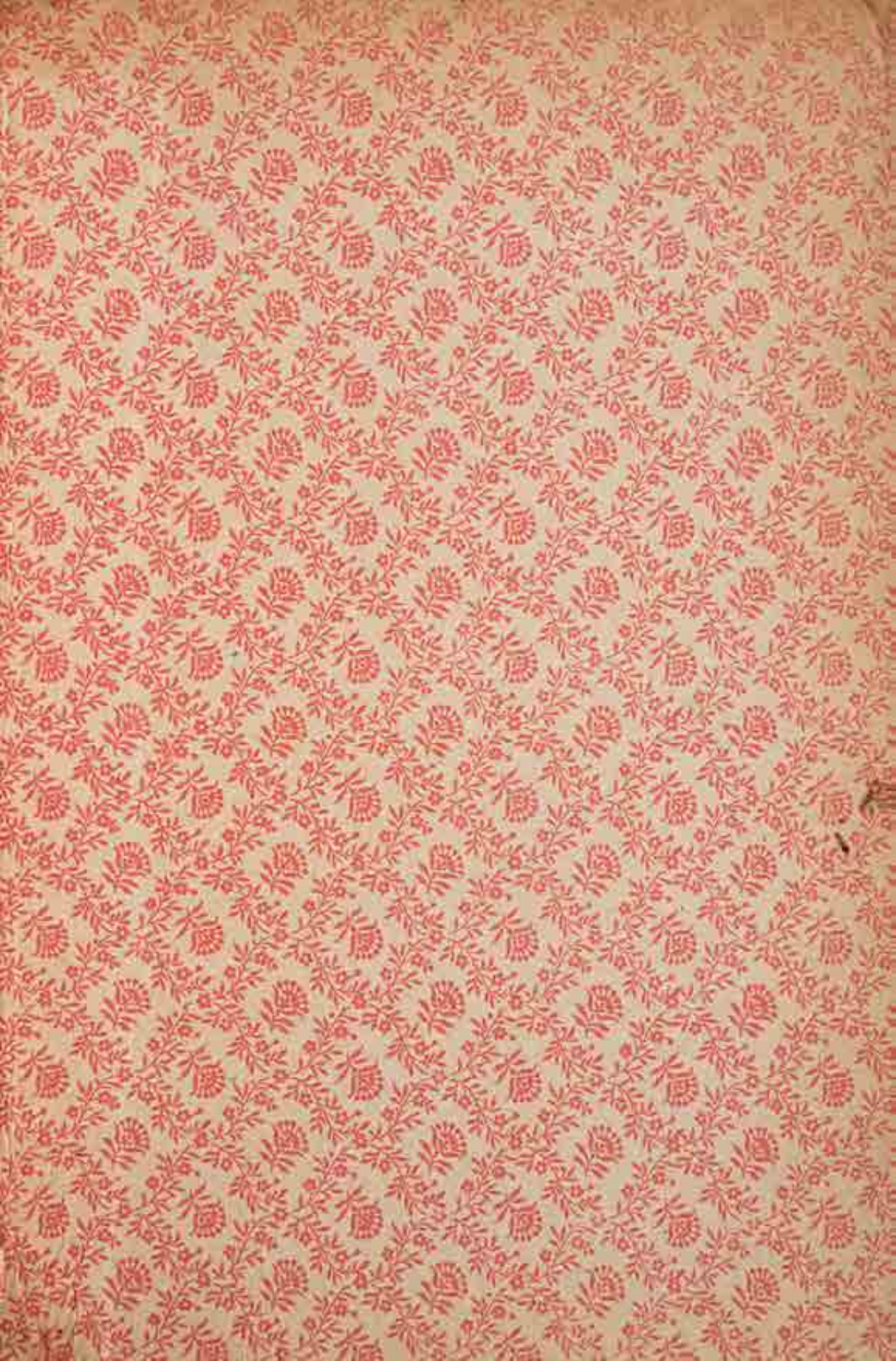
(Ἄρθρ. 21 Δ.Δ. 1/4 Αὐγ. 1920 καὶ ν. ΓΦΟΔ' (3974))

Ὁ νόμος οὗτος ἰσχύει ἅμα τῇ δημοσιεύσει αὐτοῦ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, ἡ δὲ ὑπ' αὐτοῦ καθοριζομένη διαδικασία ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ τῶν πρὸ τῆς ἰσχύος αὐτοῦ γεγεννημένων ἀξιώσεων ἐξ ἐργατικῶν μισθῶν ἢ ἡμερομισθίων. «Τυγχάντιον αἱ ἤδη ἐκκρεμεῖς ἐκ τοιούτων ἀξιώσεων δίκαι ἐξακολουθοῦσι δικαζόμεναι κατὰ τὸ τέως ἰσχῦον δίκαιον» (2).

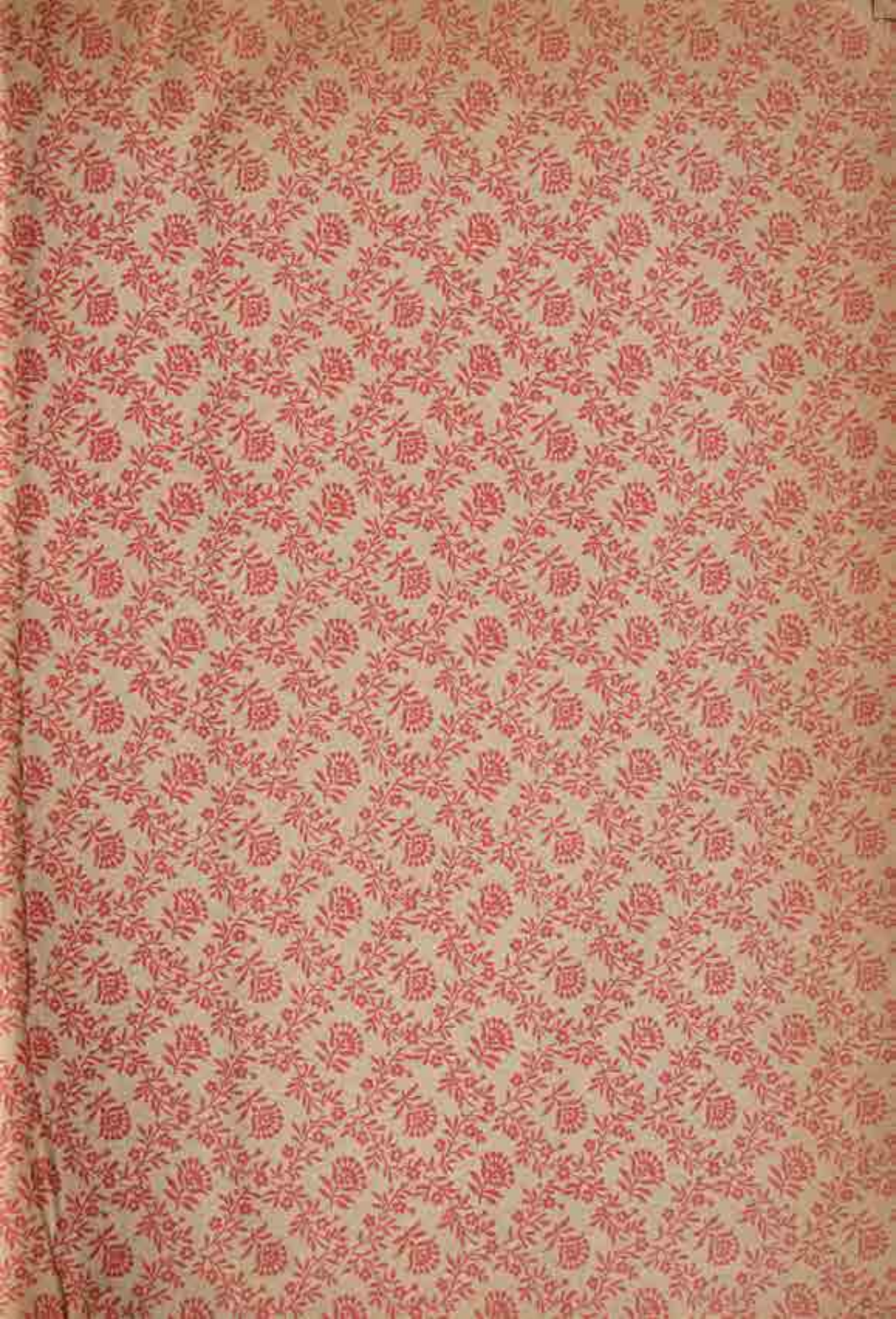
(1) Ὁμοίων καὶ ἄρθρ. 20 ν. ΓΦΟΔ' (3974). Βλ. Α.Π. 411/1947, ΕΕΔ 6, 134.

(1) Αἱ ἐντὸς «» λέξεις δὲν περιλαμβάνονται εἰς τὸ ἄρθρ. 21 τοῦ Δ.Δ. τῆς 1/4 Αὐγούστου 1920, ἀλλὰ μόνον εἰς τὸν ν. ΓΦΟΔ' (3974).

ΤΕΛΟΣ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ - ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ - ΚΡΙΤΙΚΗ - ΜΕΛΕΤΗ

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1941

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

ΣΥΝΤΑΞΙΣ
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

ΣΥΝΕΡΓΑΤΑΙ ΤΟΥ 13ου ΤΟΜΟΥ, ΕΤΟΥΣ 1954

Φίλιππος Δ. Ἀγγελής, Δικηγόρος, **Σπυρίδων Κ. Ἀγγελόπουλος**, Δικηγόρος, **Χαρίλαος Ἀνδρουτσόπουλος**, Δικηγόρος, **Σπυρίδων Ἀργυρές**, Δικηγόρος, **Βασίλειος Παντ. Βασιλείου**, Δικηγόρος, **Παναγιώτης Κ. Βερροιόπουλος**, Διδάκτωρ τῆς Νομικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Μονάχου, **Γεώργιος Α. Γιαννακόπουλος**, Δικηγόρος, **Κωνσταντῖνος Ι. Δημάκης**, Δικηγόρος, **Ἀναστάσιος Ε. Εὐθυμίου**, Δικηγόρος, **Παῦλος Β. Θεοδωρόπουλος**, Πρωτοδίκης, **Δ. Κ. Καλομοίρης**, Διδάκτωρ τῆς Νομικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Μονάχου, **Ἀντώνιος Κανακάρης**, Πταισματοδίκης, **Ν. Καπλανίδης**, Δικηγόρος, **Ἰωάννης Καποδίστριας**, Ὑφηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Δικηγόρος, **Θεμ. Χ. Καραμανώφ**, Δικηγόρος, **Κ. Κιευρκτσόγλου**, Δικηγόρος, **Χρῆστος Σ. Κοντές**, Δικηγόρος, **Παναγιώτης Ι. Κωνσταντόπουλος**, Δικηγόρος, **Κωνσταντῖνος Π. Μαγγιοράκος**, Δικηγόρος, **Σταμάτιος Π. Μαργαρίτης**, Δικηγόρος, **Γεώργιος Γ. Μητσόπουλος**, Ὑφηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Δικηγόρος, **Παν. Δ. Μητσόπουλος**, Γενικὸς Διευθυντὴς τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, **Ἀθανάσιος Μπέμπερας**, Δικηγόρος, Πρόεδρος Δικηγορικοῦ Συλλόγου Τρικάλων, **Κ. Παντελόπουλος**, Δικηγόρος, **Ἀντώνιος Ι. Πετρόγλου**, Δικηγόρος, **Δέσποινα Πετρόγλου**, Δικηγόρος, **Κωνσταντῖνος Πουλόπουλος**, Δικηγόρος, **Γεώργιος Θ. Ράμμος**, Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, **Γεώργιος Π. Σπυρόπουλος**, Δικηγόρος, Διδάκτωρ τῆς Νομικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου τῶν Παρισίων, **Γεώργιος Τενεκίδης**, Καθηγητὴς τοῦ Διεθνοῦς Δικαίου εἰς τὴν Ἀνωτάτην Σχολὴν Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν, **Ἀλ. Ν. Τσιριντάνης**, Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, **Εὐάγγελος Κ. Ὑδραῖος**, Δικηγόρος.

13ος ΤΟΜΟΣ — ΕΤΟΣ 1954

ΓΡΑΦΕΙΑ ΧΡΥΣΟΣΠΗΛΑΙΩΤΙΣΣΗΣ 9α, ΑΘΗΝΑΙ — ΑΡΙΘ. ΤΗΛΕΦ. 31.010

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 13ος—Τεῦχος 1 (295)

Ἀθῆναι, 1 Ἰανουαρίου 1954

ΑΝΤΙ ΠΡΟΛΟΓΟΥ ΕΙΣ ΤΟΝ 13ΟΝ ΤΟΜΟΝ ΜΑΣ

Ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου», ἀνοίγουσα μὲ τὸ παρὸν τεῦχος τὸν 13ον τόμον της, αἰσθάνεται τὴν ψυχικὴν ἀνάγκην νὰ εὐχαριστήσῃ θερμότατα τὸ ἀναγνωστικόν της Κοινόν, διότι μὲ τὴν συμπάθειαν καὶ κατανόησιν, τὴν ὁποίαν ἐπέδειξε πρὸς τὸ ἔργον της, ἔδωσε εἰς αὐτὴν τὴν χαρὰν νὰ μετρῇ εἰς τὴν βιβλιοθήκην της μίαν σειρὰν ἀπὸ 12 τόμους καὶ νὰ χαρῇ ἤδη εἰς τὸ ἄνοιγμα τοῦ 13ου τόμου της.

Ἐξεκίνησε μόνη, ἀβοήθητος, πρὸ 13 ἤδη ἐτῶν, εἰς ἡμέρας ἀκόμη ἐθνικοῦ ζόφου καὶ καταπιέσεως, θερμαινομένη ἀπὸ τὸν ζῆλον νὰ καταστήσῃ γνωστὰ τὰ δικαιώματα τῶν ἐργαζομένων, τὰ ὁποῖα τότε ἦσαν καὶ τὰ ἐλάχιστα μέσα ἐπιβιώσεώς των, καὶ εἶχε τὴν εὐτυχίαν, προϊόντος τοῦ χρόνου, νὰ διασταυρωθῇ ὁ ἀνεδαφικὸς τότε διὰ πολλοὺς ἐνθουσιασμός της πρὸς τὸν εὐγενῆ ζῆλον ἐκλεκτῶν ἐπιστημόνων τῆς Χώρας, οἱ ὁποῖοι ἦλθον εἰς βοήθειαν.

Εἰς τὸν θεωρητικὸν τομέα ἐκεῖνοι, ἡμεῖς ἐγγύτατα τῆς δικαστηριακῆς πράξεως, ἐκ τῆς ὁποίας ἀνεκήδησε τὰ τελευταῖα αὐτὰ ἔτη, ὅσα καὶ τὰ ἔτη τῆς Ἐπιθεωρήσεώς μας, ἡ θαυμαστὴ καὶ διὰ ξένα ἀκόμη, ἀπὸ πολλοῦ χρόνου ἐν τῇ ζωῇ, ἐργατικὰ δίκαια καλλιέργεια τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, ἐδώσαμεν ὅ,τι συνθέτει τὴν ποικίλην καὶ χρήσιμον ὕλην τῶν 12 τόμων τῆς «Ἐπιθεωρήσεως Ἐργατικοῦ Δικαίου».

Εἰς τοὺς πολυπληθεῖς ἀναγνώστας μας, μὲ τοὺς ὁποίους τακτικῶς, ἀνὰ πᾶν δεκαπενθήμερον, ἐπικοινωνοῦμεν, ἀνήκει φυσικὰ ἡ ἐκτίμησις τῆς χρησιμότητος τοῦ ἔργου μας. Τὸ γεγονὸς ὅμως ὅτι μὲ ὅλην τὴν πάροδον τῶν ἐτῶν χρησιμεύει πάντοτε ἡ προσφυγὴ τοῦ ἐνδιαφερομένου καὶ εἰς τοὺς παλαιοὺς ἀκόμη τόμους τῆς Ἐπιθεωρήσεώς μας, ἐνδεικνύει, νομίζομεν, ὅτι τὸ ἔργον της ἐπέτυχε νὰ κινῇ πάντοτε τὸ ἐνδιαφέρον καὶ ἡ Ἐπιθεώρησις κατώρθωσε νὰ συνδέσῃ τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ ἐργατικοῦ μας δικαίου μὲ πλῆθος ἐπιστημόνων, οἱ ὁποῖοι ἠγάπησαν τὸ κοινωνικὸν αὐτὸ δίκαιον καὶ ἀναλίσκονται εἰς τὴν συστηματικὴν μελέτην του.

Ἀπὸ τὴν μελέτην αὐτήν, δείγματα τῆς ὁποίας ἐνεφανίσθησαν τόσα ἀπὸ τῶν στηλῶν μας, ἐν συνειδήσει τῆς μεγάλης χαρᾶς, τὴν ὁποίαν προκαλεῖ εἰς ἡμᾶς ἡ ἀπὸ τῶν στηλῶν μας εἰς τὴν δημοσιότητα παράδοσις τῶν ἐργασιῶν των, θὰ προέλθῃ ἡ ἄνθησις τῆς ἐπιστήμης τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, τὴν ὁποίαν ὀνειρεύεται ὁ κοινωνικὸς ἄνθρωπος.

Ἀνεανάκλασιν τοῦ ἐνδιαφέροντος αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον ἐντόνως προκαλεῖ ἤδη τὸ ἐργατικὸν δίκαιον, ἀποτελεῖ καὶ ἡ διαγνωσθεῖσα ἀπὸ τὰ νομικὰ περιοδικὰ τοῦ γενικοῦ δικαίου, ἰδίᾳ τὸν τελευταῖον καιρόν, ἀνάγκη ἀφιερώσεως μακροτέρου χώρου τῶν δι' ὕλην ἐργατικοῦ δικαίου. Δὲν συζητεῖται βεβαίως ἐδῶ, ἂν μὲ τὴν τεραστίαν αὐτὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου καὶ τὰ καθημερινῶς ἐμφανιζόμενα πολύπλοκα προβλήματά του εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπαρκῇ καὶ ὁ μακρότερος χῶρος, ὁ ὁποῖος νὰ δύναται εἰδικῶς διὰ τὸ ἐργατικὸν δίκαιον νὰ διατεθῇ.

Ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου», ἐκδιδομένη ἀνὰ δεκαπενθήμερον εἰς 56 σελίδας, ἀσφυκτιᾷ πάντοτε ἐν τῷ μέσῳ τόσον ἐντόνως ἐνδιαφερούσης ὕλης, ὥστε νὰ λυπῆται, διότι ὁ χῶρός της τὴν ὑποχρεώνει σχεδὸν κατὰ κανόνα νὰ ἀναβάλλῃ διὰ τὸ ἑπόμενον τὴν ἀναγκαίαν γνωστοποίησιν τῶν ἐνδιαφερόντων αὐτῶν, τὰ ὁποῖα καλύπτονται καθημερινῶς καὶ διὰ νέων.

Ὑπὸ τὰς συνθήκας αὐτὰς τῆς ἐργασίας της ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου» τοποθετεῖ ἤδη εἰς τὴν βιβλιοθήκην της καὶ τὸν μόλις κλεισθέντα 12ον τόμον της καὶ ἀνοίγει τὸν 13ον. Ἡ εὐκαιρία παρέχεται εἰς αὐτὴν νὰ διαβεβαιώσῃ τοὺς κ.κ. ἀναγνώστας της ὅτι καὶ κατὰ τὸ ἀρξάμενον αὐτὸ νέον ἔτος θὰ κάμῃ πᾶν ὅ,τι αἱ δυνάμεις της ἐπιτρέπουν διὰ τὸ ἔργον της. Θὰ ἐργασθῇ καὶ κατὰ τὸ ἔτος αὐτὸ μὲ ὅσον ἐνθουσιασμὸν δικαιολογεῖ ἡ βαρεῖα ἐργασία τῶν 12 τόμων, τοὺς ὁποίους κάμνουν εἰς αὐτὴν τὴν τιμὴν οἱ κ.κ. ἀναγνῶσται της νὰ φιλοξενοῦν ἤδη εἰς τὰς βιβλιοθήκας των, ὡς ἓν ἀπαραίτητον ὄργανον ἐκφράσεως τῆς ζωῆς τοῦ ἐργατικοῦ μας δικαίου.

ΑΡΘΡΑ - ΜΕΛΕΤΑΙ - ΔΙΑΤΡΙΒΑΙ

ΜΙΣΘΟΣ ΕΝ ΚΩΛΥΜΑΤΙ ΕΝΕΚΕΝ ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΡΡΩΜΑΪΚΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ

Ὑπὸ τοῦ κ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ

Τὰ ὑπ' ἐμοῦ ἔγραψα πρὸ διετίας ἐν ΕΕΔ 11 σ. 2 ἑπ. ἐπὶ τοῦ ἐν ἐπικεφαλίδι θέματος ἐξῶσαν ἀφορμὴν εἰς ἀντιθέτους παρατηρήσεις τῶν κ.κ. *Μ. Σέρμπου* (ἐν Θέμ. ΞΓ' 426 ἑπ.) καὶ *Δ. Μηλιδώνη* (ἐν ΕΕΔ 12 σ. 1168 ἑπ.), καὶ εἰς ρητὴν ἀπόκρουσιν τῆς γνώμης μου διὰ τῆς κατωτέρω ἐν σελ. 30 παρατιθεμένης ὑπ' ἀριθ. 6791/1953 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν (κ. *Ν. Παπανικολάου*). Κατόπιν τούτων εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ ἐπανέλθω ἐπὶ τοῦ ζητήματος, ἐπαναλαμβάνων κατ' ἀνάγκην ἐν πολλοῖς ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἤδη ἔγραψα:

1. Ὑπὸ τὸ β.ρ.δ. ἡ μίσθωσις ὑπηρεσιῶν ἀπετέλει μίαν τῶν τριῶν μορφῶν τῆς γενικωτέρας συμβάσεως μισθώσεως, ἥτις διεκρίνετο εἰς μίσθωσιν πράγματος (locatio - conductio rei), μίσθωσιν ὑπηρεσιῶν (locatio-conductio operarum) καὶ μίσθωσιν ἔργου (locatio - conductio operis). Ἐνῷ ὅμως ἡ μίσθωσις πράγματος ἐρρυθμίζετο μᾶλλον ἢ ἧττον λεπτομερῶς, ἐλάχιστα χωρία τῶν πηγῶν ἐπραγματεύοντο τὰ τῆς μισθώσεως ὑπηρεσιῶν, τοῦτο δὲ διότι ἐν Ρώμῃ τὰς βαναύσους ἐργασίας παρεῖχον οἱ δοῦλοι, οἵτινες ἐξεμισθοῦντο παρὰ τοῦ κυρίου αὐτῶν ὡς πρᾶγμα εἰς τὸν ἔχοντα ἀνάγκην τῆς ἐργασίας των, ὅτε ἐπρόκειτο μίσθωσις πράγματος (οὐχὶ ὑπηρεσιῶν). Περὶ τῆς ἐπὶ μισθῷ παροχῆς ἐργασίας ὑπὸ ἐλευθέρου ἀνθρώπου ἐπραγματεύοντο ἐλάχιστα χωρία ἀφορῶντα ἰδίως τὰ τῆς ἐργασίας τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, εἰς δὲ τὴν παροχὴν ἐργασίας ὡς τοιαύτης γενικῶς ἀναφέροντο αἱ περὶ ἐργασίας ἀπελευθέρων διατάξεις. Ἐκ τῶν τελευταίων τούτων διατάξεων δύναταί τις πολλὰ νὰ ἀντλήσῃ πορίσματα περὶ τοῦ πῶς ἀντελαμβάνοντο οἱ ρωμαῖοι τὴν ἔννοιαν τῆς ἐργασίας.

Ἐν ἐλλείψει λεπτομεροῦς ρυθμίσεως τῶν ἀφορώντων τὰ τῆς παροχῆς ἐργασίας ἐναντι μισθοῦ, τὰ κενὰ τῶν περὶ μισθώσεως ὑπηρεσιῶν κανόνων ἐπληροῦντο δι' ἀναλόγου ἐφαρμογῆς διατάξεων περὶ μισθώσεως πράγματος, ἐφ' ὅσον ἡ ἀναλογία αὐτὴ δὲν ἀπῇδεν εἰς τὴν ἰδιαιτέραν μορφὴν τῆς μισθώσεως ὑπηρεσιῶν.

2. Προκειμένου εἰδικώτερον περὶ τῶν συνεπειῶν τῶν τυχηρῶν ἐν τῇ συμβάσει ἐργασίας, τὸ ἐν Π. 19, 2, 38 χωρίον τοῦ Παύλου ἀναγράφει κατὰ τρόπον γενικόν, ὅτι ὅστις ἐξεμίσθωσε τὰς ἰδίας αὐτοῦ ὑπηρεσίας δικαιοῦται νὰ λάβῃ τὸν μισθὸν ὁλοκλήρου τοῦ χρόνου, ἐὰν ἐξ αὐτοῦ δὲν προῆλθεν ὥστε νὰ μὴ παράσχῃ τὰς ὑπηρεσίας. Τὸ βάρος τῆς διατάξεως ταύτης πίπτει ἐπὶ τῆς φράσεως «ἐὰν ἐξ αὐτοῦ δὲν προῆλθεν» (si per eum non stetit). Ἐὰν λοιπὸν τὸ τυχηρὸν γεγονὸς τὸ ἐμποδίσαν τὴν παροχὴν τῆς ἐργασίας «δὲν προῆλθεν» ἐκ τοῦ ἐκμισθωτοῦ, τότε ὁ ἐκμισθωτὴς δικαιοῦται νὰ λάβῃ τὸν μισθὸν ὁλοκλήρου τοῦ χρόνου τῆς συμβάσεως. Συνεπῶς πρὸς τὴν διάταξιν ταύτην εἶναι καὶ ἡ ἀμέσως ἑπομένη τοῦ Π. 19, 2, 38, 1 ὀφειλομένη ἐπίσης εἰς τὸν Παῦλον, καθ' ἣν καὶ δικηγόροι, ἐὰν ἐξ αὐτῶν δὲν προῆλθεν ὥστε νὰ μὴ ἐνεργήσουν ὑπόθεσιν δὲν ὀφείλουν ν' ἀποδώσουν τὴν ἤδη ληφθεῖσαν ἀμοιβήν (διάταξις ἐξαιρετικὴ ἀφορῶσα εἰδικῶς τοὺς δικηγόρους). Καὶ ἐνταῦθα τὸ βάρος πίπτει ἐπὶ τῆς φράσεως «ἐὰν ἐξ αὐτῶν δὲν προῆλθε» (si per eos non steterit).

Πότε ὅμως θεωρεῖται ὅτι «δὲν προῆλθεν» ἐκ τοῦ ἐκμισθωτοῦ τῆς ἐργασίας ἡ μὴ παροχὴ αὐτῆς;

Ἀναμφιβόλως «δὲν προέρχεται» ἐκ τοῦ ἐκμισθωτοῦ (per eum non stetit) ἡ μὴ παροχὴ τῆς ἐργασίας ὅταν τὸ τυχηρὸν ἀφορᾷ τὸν μισθωτὴν αὐτῆς (οἷος ὁ ἐργοδότης) καὶ ὁ μισθωτὴς δὲν δύναται νὰ δεχθῇ τὴν ἐργασίαν. Τὴν λύσιν ταύτην δίδει τὸ ἐν Π. 19, 2,19,9 χωρίον τοῦ Οὐλπιανοῦ πραγματευόμενον τὴν ἐξῆς περίπτωσιν: Κάποιος ὀνομαζόμενος Ἀντώνιος Ἀκύλας προσέλαβεν ἕνα ταχυγράφον (ὡς θὰ ἐλέγομεν σήμερον, ἕνα στενοδακτυλογράφον) δι' ἓν ἔτος. Ἀλλὰ πρὸ τῆς λήξεως τοῦ ἔτους ὁ Ἀντώνιος ἀπέθανε καὶ οἱ κληρονόμοι του ἠρνήθησαν νὰ κατα-

βάλουν εἰς τὸν ταχυγράφον τὸν μισθὸν μέχρι τῆς λήξεως τοῦ χρόνου τῆς συμβάσεως. Τότε (περὶ τὸ 200 μ.Χ.) ὁ ταχυγράφος ἀπηυθύνθη δι' ἀναφορᾶς εἰς τὴν αὐτοκρατορικὴν αὐθεντίαν καὶ ἔλαβε παρὰ τῶν αὐτοκρατόρων Ἀντωνίου (Καρακάλλα) καὶ Σεπτιμίου Σεβήρου ἓν εὐνοϊκὸν δι' αὐτὸν rescriptum ἔχον ὡς ἑξῆς: Ἐπειδὴ προτείνεις ὅτι ἐκ σοῦ δὲν προῆλθε (cum per te non stetisse proponas) ὥστε νὰ μὴ παράσχῃς εἰς τὸν Ἀντώνιον Ἀκύλαν τὰς ἐκμισθωθείσας ὑπηρεσίας, ἐὰν κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος δὲν ἔλαβες παρ' ἑτέρου μίσθωμα, εἶναι ἴσον νὰ πληροῦται ἡ τοῦ συμβολαίου πίστις».

Ἐπὶ τῆς ἐννοίας τῆς διατάξεως ταύτης τοῦ Πανδέκτου μακρὰ ὑπῆρξεν ἡ ἔρις ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῶν γλωσσογράφων μέχρι τέλους τοῦ παρελθόντος αἰῶνος. Ἰδίως ἂν διὰ νὰ θεωρηθῇ τὸ τυχηρὸν ὅτι «δὲν προῆλθεν» ἐκ τοῦ ἐκμισθωτοῦ ἀρκεῖ νὰ μὴ «προῆλθεν» ἐξ αὐτοῦ ἢ πρέπει καὶ νὰ «προῆλθεν» ἐκ τοῦ μισθωτοῦ ὅτε καὶ μόνον χωρεῖ δικαίωμα ἐπὶ τὸν μισθὸν (πρβλ. *Hedemann*, Lohnzahlung bei Arbeitsverhinderung, 1923, σελ. 17 ἐπ.). Δὲν εἶναι ἐδῶ ὁ ἁρμόδιος τόπος, οὔτε ὑπάρχει ὁ χρόνος διὰ νὰ ἐκθέσωμεν λεπτομερῶς τὰς ἐπὶ τούτου διατυπωθείσας διαφόρους γνώμας (βλ. προχείρως τὴν ἐν *Καποδίστρια*, Ἑρμηνεία ἐργ. δικαίου, 1937, σ. 335 σημ. 1 παρατιθεμένην βιβλιογραφίαν). Τὰς διατάξεις ὅμως ταύτας ἐπεκαλεῖτο μέχρι πρό τινος καὶ παρ' ἡμῖν ἡ νομολογία τοῦ Ἀρείου Πάγου εἰς ὅσας παριπτώσεις, ὑπὸ τὸ προγενέστερον δίκαιον, εὑρίσκετο ἐνώπιον ἐργοδότου ὑπερημέρου περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῆς ἐργασίας, ὑποχρεουμένου ὡς ἐκ τῆς ὑπερημερίας του νὰ καταβάλλῃ τὸν μισθὸν καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν αὐτῆς, ἀφοῦ ἡ μὴ παροχὴ τῆς ἐργασίας τοῦ ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου δὲν εἶχε προέλθει ἐξ αὐτοῦ (βλ. τὴν ἐν *Καποδίστρια*, ἔνθ' ἀν. σημ. 2 ἀφθονον νομολογίαν, εἰς ἣν πρόσθες ἤδη καὶ Α.Π. 73/1939 ΕΕΝ στ' 301, Α.Π. 268/1939 Θέμ. Ν' 745).

3. Τί ὅμως ἂν τὸ τυχηρὸν «προῆλθεν» ἐκ τοῦ ἐκμισθωτοῦ (per eum stetit); Ἐπὶ τούτου ὁμοφώνως διδάσκεται ὅτι κατ' ἀναλογίαν ἐφαρμόζεται ὁ ἐπὶ μισθώσεως πράγματος ἰσχύων κανὼν κατὰ τὸν ὁποῖον ὁ ἀδυνατῶν νὰ παράσχῃ τὴν ἐργασίαν δὲν εὐθύνεται μὲν τὸ καθ' ἑαυτόν, ἀλλὰ καὶ δὲν λαμβάνει μισθὸν (*Καλλιγᾶ*, Ἐνοχικὸν § 321, *Παπαρρηγοπούλου - Φορκιώτη* § 358, *Windscheid - Πολυγένους* § 401 σημ. 7).

Αἱ ἀνωτέρω διατάξεις ἦσαν ἐφαρμοστέαι ἐπὶ παντὸς τυχηροῦ περὶ τοῦ ὁποίου, ὡς ἐκ τῆς φύσεως καὶ τοῦ συνδέσμου του πρὸς τὸ πρόσωπον τοῦ ἐκμισθωτοῦ τῆς ἐργασίας, θὰ ἠδυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι «προέρχεται ἐξ αὐτοῦ».

4. Ὅτι ἡ ἀσθένεια τοῦ ἐκμισθωτοῦ τῆς ἐργασίας εἶναι τυχηρὸν γεγονὸς συμβαῖνον εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ ἀφορῶν αὐτὸν καὶ μόνον δὲν ὑπάρχει βεβαίως ἀμφιβολία. Ἐν τούτοις, ὁ Οὐλπιανός, ὁ ὁποῖος εἰς τὸ ἀνωτέρω χωρίον Π. 19, 2, 19, 9 υἱοθετῶν τὸ αὐτοκρατορικὸν rescriptum θέτει ὡς κανόνα ὅτι, «ἐὰν ἐκ σοῦ δὲν προῆλθε» (si per te non stetisse) ἡ μὴ παροχὴ τῆς ἐργασίας, δικαιοῦσαι νὰ λάβῃς τὸν μισθόν, ἐν Π. 38, 1, 15 προκειμένου περὶ ἀπελευθέρου, ὅστις μετὰ τὴν ἐπιβολὴν ὑπηρεσιῶν ἐμποδίζεται ὑπὸ ἀσθενείας νὰ παράσχῃ ταύτας, δέχεται ὅτι οὗτος δὲν εὐθύνεται, διότι δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὅτι «ἐξ αὐτοῦ προῆλθεν» ἡ λόγῳ ἀσθενείας του μὴ παροχὴ τῶν ὑπηρεσιῶν του (nec enim potest videri per eum stare quo minus operas praestet). Λέγει δηλαδή, ὁ Οὐλπιανὸς ὅτι, κατ' ἐξαίρεσιν, ἡ ἀσθένεια, ὡς τυχηρὸν γεγονὸς ἐμποδίζον τὴν παροχὴν ἐργασίας, συμβαίνει μὲν εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ὀφείλοντος νὰ ἐργασθῇ, ἀλλὰ (ἴσως λόγῳ τῆς ἰδιομόρφου φύσεως τοῦ κωλύματος) δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὅτι «προέρχεται» ἐκ τοῦ ἀσθενοῦντος.

Δὲν ἰσχυρίσθην ὅτι τὸ τελευταῖον τοῦτο χωρίον λύει εὐθέως τὸ ζήτημα τῆς καταβολῆς μισθοῦ εἰς τὸν ἀσθενοῦντα καὶ ἐκ τῆς ἀσθενείας κωλυόμενον νὰ ἐργασθῇ ἐκμισθωτὴν τῆς ἐργασίας. Τὸ χωρίον ἀφορᾷ σαφῶς τὴν ὅλως διάφορον περίπτωσιν τῆς ἀπαλλαγῆς ἀπὸ πάσης εὐθύνης τοῦ ἀπελευθέρου, ὅστις ὑποχρεοῦται μέν, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ ἐργασθῇ, διότι ἐμποδίζεται λόγῳ ἀσθενείας. Ἐκεῖνο ὅμως τὸ ὁποῖον σκέπτομαι εἶναι τοῦτο: Ἐν Π. 19, 2, 19, 9 ὁ Οὐλπιανὸς θέτει ὡς βασικὸν κανόνα, ὅτι ἐὰν τὸ γεγονὸς τὸ ἐπιβαλὸν τὴν μὴ παροχὴν τῆς ἐργασίας «δὲν προέρχεται» ἐκ τοῦ ἐκμισθωτοῦ, ὁ ἐκμισθωτής, μολονότι μὴ παρέχων ἐργασίαν, λαμβάνει τὸν μισθόν. Ἐξ ἑτέρου ἐν Π. 38, 1, 15 ὁ αὐτὸς Οὐλπιανὸς ἀποφαίνεται ρητῶς ὅτι ἡ παρὰ τοῦ ἀπελευθέρου μὴ παροχὴ τῆς ἐργασίας, ἐφ' ὅσον ὀφείλεται εἰς ἀσθένειάν του, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὅτι «προέρχεται» ἐξ αὐτοῦ. Συμπέρασμα: Ἐὰν ὁ Οὐλπιανὸς εὑρίσκετο ἐνώπιον τῆς περιπτώσεως, οὐχὶ ἀπελευθέρου, ἀλλὰ ἐλευθέρου πολίτου ἐκμισθώσαντος τὰς ὑπηρεσίας του καὶ κωλυομένου νὰ παράσχῃ ταύτας λόγῳ ἀσθενείας του, ἀφα-

Η ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ ΕΝ ΑΡΧΑΙΑ ΑΙΓΥΠΤΩ,(*)

(ΚΑΤΑ ΤΟ ΔΙΚΑΙΟΝ ΤΩΝ ΠΑΠΥΡΩΝ)

Ὑπὸ τοῦ κ. ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ ΧΡ. ΤΟΥΣΗ, Πρωτοδίκου Πειραιῶς

Σύμβασις μαθητείας εἶναι ἡ σύμβασις, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἀναλαμβάνει τις πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεώς του τὴν ὑποχρέωσιν νὰ παράσχῃ ὑπηρεσίαν εἰς ἕτερον,

(*) ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ἐκτὸς τῶν ἐν ὑποσημειώσεσι συγγραφέων ἴδε γενικώτερον περὶ τῆς συμβάσεως τῆς μαθητείας καὶ τοὺς κάτωθι:

Francotte, L'industrie dans la Grèce ancienne (Bruxelles 1900).

Glotz, Le travail dans la Grèce ancienne (Paris Hist. du travail 1920).

Guiraud, La main d'oeuvre industrielle dans l'ancienne Grèce, Paris 1920.

Pier Fausto Palumbo, Storia del lavoro nel mondo antico (publicata dal 1937 - 1939 nella «Rivista del lavoro» fasc. XII 1937, I, II III, V, VI, VII καὶ VIII τοῦ 1938).

Τοῦ αὐτοῦ, L'organizzazione industriale nel mondo antico ἐν Rivista del lavoro 1952 τεύχ. 5 σελ. 348.

De Semo G. ἐν *Borsi U. - Pergolesi F.*, Trattato di diritto del lavoro. I. Padova 1939.

Mossa L. Il diritto del lavoro. Sassari 1923.

Riva - Sanseverino L. ἐν *Borsi - Pergolesi*, Trattato di diritto del lavoro 1939.

Riva - Sanseverino, Corso di diritto del lavoro σελ. 115 ἑπ.

Mazzoni, Corso di diritto del lavoro, Bologna 1948 σελ. 98.

Santoro Passarelli, Nozione di diritto del lavoro 1952 n. 36.

Ardau, Il contratto di tirocinio nel nuovo cod. civ. Roma 1941.

De Semo, Il diritto del lavoro 1947. I. 121.

Lodovico Barassi, Il diritto del lavoro 1949 I σελ. 406 ἑπ.

N. Martinelli, Sul contratto di apprendistato (Diritto del lavoro) 1931 II 296.

L. Ratto, Il contratto di tirocinio (Il conciliatore 1896. 557).

N. Stolfi, Il contratto di tirocinio (Massim. di Giur. del lavoro 1931. 524).

λῶς θὰ ἀπεφαίνετο ὁμοίως, ὡς καὶ ἐν Π. 38, 1, 15, ὅτι δηλαδὴ καὶ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὅτι «ἐξ αὐτοῦ προῆλθεν» ἡ μὴ παροχή των. Διότι δὲν βλέπω διατί, προκειμένου μὲν περὶ ἀπελευθέρου δέχεται ὁ Οὐλπιανὸς ὅτι ἡ ἀσθένεια ἡ ἐμποδίζουσα τὴν παροχὴν τῆς ἐργασίας του «δὲν προέρχεται ἐξ αὐτοῦ», προκειμένου δὲ περὶ ἐλευθέρου πολίτου θὰ ἐδέχετο ὅτι ἡ ἀσθένεια ἡ ἐμποδίζουσα τὴν παροχὴν τῆς ἐργασίας του «προέρχεται ἐξ αὐτοῦ».

Κατόπιν τούτου, ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν Π. 19,2,19,9, Π. 19,2,38 καὶ Π. 38,1,15 κατέληξα εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἀφοῦ ὁ τὴν ἐργασίαν του ἐκμισθώσας δικαιοῦται νὰ λάβῃ τὸν μισθὸν «ἐὰν ἐξ αὐτοῦ δὲν προῆλθε» (si per eum non stetit) ὥστε νὰ μὴ παράσχῃ τὴν ἐργασίαν, ἡ δὲ μὴ παροχὴ ἐργασίας λόγῳ ἀσθενείας δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὅτι «προῆλθεν» ἐκ τοῦ ἀσθενοῦντος (nec enim potest videri per eum stare quo minus operas praestet), ἕπεται ὅτι καὶ ὁ ἀσθενὼν ἐκμισθωτὴς δικαιοῦται νὰ λαμβάνῃ τὸν μισθὸν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀσθενείας του.

5. Δὲν γνωρίζω ἂν κατέστην σήμερον ἀκριβέστερος. Διὰ τῆς ἐν ΕΕΔ 11 σ. 2 ἑπ. μικρᾶς διατριβῆς μου ἠθέλησα νὰ φέρω εἰς φῶς ἓν χωρίον τοῦ Οὐλπιανοῦ χαρακτηρίζον ρητῶς τὴν ἀσθένειαν τοῦ πρὸς ἐργασίαν ὑποχρέου ὡς κώλυμα μὴ δυνάμενον νὰ θεωρηθῇ ὅτι προέρχεται ἐξ αὐτοῦ. Ἐνθαρρυνόμενος δὲ ἀπὸ τὴν ὁμοιότητα τῆς φρασιολογίας τῶν κειμένων (ἰδίως διὰ τῆς ταυτοσήμου χρήσεως τοῦ ρήματος «stare») δικαιοῦμαι νὰ καταλήξω εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι καὶ ὁ ἀσθενὼν ἐκμισθωτὴς θὰ ἐδικαιοῦτο τοῦ μισθοῦ, ἐφ' ὅσον καὶ τοῦτου τὸ κώλυμα «δὲν προέρχεται ἐξ αὐτοῦ».

6. Γράφων τὴν ὡς ἄνω μικρὰν διατριβήν μου ἤμην ἐν πλήρει ἐπιγνώσει τῶν ἀντιδράσεων τὰς ὁποίας θὰ συνήντα. Τὸ γεγονὸς ὅτι οὐδεὶς ἐκ τῶν ξένων ρωμαϊστῶν ἠσχολήθη ποτὲ εἰδικῶς μὲ τὰς συνεπείας τῆς ἀσθενείας τοῦ ἐκμισθωτοῦ τῆς ἐργασίας, ἔτι δὲ κυρίως τὸ γεγονὸς ὅτι κράτιστος διδάσκαλος τοῦ ρωμαϊκοῦ δικαίου, ὁ Καθηγητής μου *Κ. Τριανταφυλλόπουλος*, ἀπὸ τῶν στηλῶν τῆς ἐφημερίδος ταύτης (ΕΕΔ 9 σελ. 726) εἶχεν ἤδη θέσει εἰς τὸ ζήτημα λύσιν ἁπλῆν καὶ πρακτικῶς ἐφαρμόσιμον, καθίστων ἐκ τῶν προτέρων δέβαιον εἰς ἐμὲ ὅτι θὰ ἦτο δυσχερὴς ἡ ἐπικράτησις τῆς γνώμης μου. Τοῦτο ὅμως δὲν μ' ἐμπόδιζε νὰ τὴν διατυπώσω, ἐφ' ὅσον ἐπίστευα ὅτι καὶ ἡ ἀποψις αὕτη εἶχε νόμιμον βάσιν.

Ἰω. Καποδίστριας

ὑποχρεούμενον ἀντιστοίχως νὰ διδάξῃ εἰς αὐτὸν τὸ περὶ οὗ ἡ ἐργασία ἐπάγγελμα (1). Αὕτη ἔχει ὡς σκοπὸν τὴν μετάδοσιν εἰς τὸν μαθητευόμενον διὰ συστηματικῆς μορφώσεως τὰς δι' ὡρισμένην εἰδικότητα ἀπαραιτήτους γνώσεις καὶ ἱκανότητας (2). Ὁ θεσμὸς τῆς μαθητείας ἦτο γνωστὸς ἀπὸ ἀρχαιοτάτων χρόνων. Ἱστορικὰ σημεῖα τοῦ θεσμοῦ τούτου εὑρίσκομεν ὄχι μόνον εἰς τὰς ρωμαϊκὰς πηγάς, ἀλλ' ἀκόμη καὶ εἰς τὰς Ἑλληνοαιγυπτιακὰς τοιαύτας (3). Εἰς τὸ Ἑλληνοαιγυπτιακὸν δίκαιον δὲν δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν, ὅτι ὑπῆρχε ἓν ἀληθὲς σύμφωνον, ὑφ' ἣν ἔννοιαν γίνεται δεκτὸν ἐν τῷ Ρωμ. Δικαίῳ. Εἰς τοῦτο μόνον σποραδικαὶ διατάξεις συναντῶνται, ἀναφερόμεναι εἰς ὑποχρεώσεις τινὰς γεννηθείσας ἀπὸ τὴν σχέσιν μαθητείας, ἥτις δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ μετὰ βεβαιότητος ὡς συμβατική, ἀλλ' οὔτε καὶ νὰ καθορισθῇ ἐν τῇ φύσει της. Μεταξὺ τῶν διατάξεων τούτων δύναται νὰ σημειωθῇ διὰ μὲν τὸν μαθητευόμενον ἡ συνοίκησις διδασκάλου καὶ μαθητευομένου, ἡ ἀπαγόρευσις τῷ μαθητευομένῳ ὅπως διανυκτερεύσῃ ἢ καὶ νὰ διέλθῃ τὴν ἡμέραν μακρὰν τῆς οἰκίας τοῦ διδασκάλου του καὶ ἡ ὑποχρέωσις νὰ μὴ ἀπασχολῆται εἰς ἐργασίας ὁ ἀσθενής, διὰ δὲ τὸν διδάσκαλον ἡ ὑποχρέωσις νὰ παρέχῃ, ἐκτὸς τοῦ μισθοῦ, τροφὴν καὶ ἐνδυμασίαν, κατὰ τὸν *Cugia* (4) μάλιστα καὶ νὰ καταβάλῃ τυχὸν ὀφειλομένους ὑπὸ τούτου φόρους (5).

Τὰ σύμφωνα μαθητείας ἐν Αἰγύπτῳ ἐκαλοῦντο «διδασκαλικαί», ὑπὸ τὸ ὄνομα δὲ τοῦτο ἀνευρίσκονται καὶ εἰς τοὺς διαφόρους Αἰγυπτιακοὺς παπύρους. Πλεῖστα τοιαῦτα σύμφωνα ἀνευρέθησαν καὶ ἐχρησίμευσαν ὡς στοιχεῖα μελέτης τῆς ἐργασίας καὶ βιομηχανίας τῆς Αἰγύπτου. Διὰ βραχέων ἠσχολήθη ἀπὸ νομικῆς ἀπόψεως ὁ *Westermann* Apprentice contracts and the apprentice system im Roman Egypt in Classical Philology IX. 3 (1914) σελ. 295 - 315. Αἱ μελέται ἐπὶ τῶν διδασκαλικῶν ἀρχίζουν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1897, ὅταν ὁ *Grenfell* καὶ *Hunt* ἐδημοσίευσαν ἓνα ἔγγραφον τοῦ ἔτους 189 μ.χ. προερχόμενον ἀπὸ τὸ χωρίον Soknopaion Nesos (Αἰγύπτου), τὸ ὁποῖον περιεῖχε σύμφωνον παροχῆς ἐργασίας ὑπὸ δούλου ὑφαντοῦ (τὸ ἐπάγγελμα) καὶ ὅπερ ὀνομάζουν «Contract for the hire of a slave». Τὸ 1902 ὁ *Wessely (Karanis* und Soknopaion Nesos in Denksch. der Kaiserl. Akad. der Wissensch. 1902 σελ. 32) καὶ τὸ 1905 ὁ Grönert (Studien zur Raleografie und Papyruskunde IV 1905 σελ. 85 - 87) ἠσχολήθησαν μὲ τὸ ἄνω ἔγγραφον καὶ ἕτερα τοιαῦτα (6).

Τὸ πρῶτον σχέδιον συμφώνου μαθητείας (διδασκαλικῆς) ἐδημοσιεύθη τὸ 1899 ὑπὸ τοῦ *Grenfell* καὶ *Hunt* (oxyrhynchus Papyri II (1899) Νο 275 (σελ. 263), ὀνομασθὲν Contract of apprenticeship, χαρακτηριστικὸν διὰ τὸν τύπον καὶ τὰς ῥήτρας ἃς περιεῖχε. Τὸ σύμφωνον τοῦτο ἔχει ὡς ἑξῆς:

'Ο[μ]ο(λ)ογοῦσιν ἀλλή(λ)ους Τρύφων Διονυ[σίου
τοῦ Τρύφωνος μητρὸς [Θ]αμούν(ι)ος τῆ[ς
'Οννώφριος καὶ Πτολεμαῖο(ς) Παυσιρίωνος
τοῦ Πτολεμαίου μητρὸς ὠφελοῦντος τῆς
Θέωνος γέρδιος, ἀμφότεροι τῶν 'Οξυρύγχων πόλεως, ὁ μὲν Τρύφων ἐγδεδόσθαι τῷ Πτολεμαίῳ τὸν ἑαυτοῦ υἱὸν Θοῶνιν μητρὸς Σαραείτος τῆς 'Απίωνος οὐδέπω ὄντα τῶν ἐτῶν ἐπὶ χρόνον ἐνιαυτὸν
ἕνα ἀπὸ τῆς ἐνεστώσης ἡμέρας, διακονοῦ(ν)τα καὶ ποιο(ῦ)ντα πάντα τὰ ἐπιτασσόμενα αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Πτολεμαίου κατὰ τὴν γερδιακὴν τέχνην πᾶσαν ὡς καὶ αὐτὸς ἐπίστα(τα)ι, τοῦ παιδὸς τρεφομένου καὶ ἱματι(σ)ζομένου ἐπὶ τὸν ὅλον χρόνον ὑπὸ τοῦ πατρὸς Τρύφωνος πρὸς ὃν καὶ εἶναι τὰ δημόσια πάντα τοῦ παιδός, ἐφ' ᾧ δώσει αὐτῷ κατὰ μῆνα ὁ Πτολεμαῖος εἰς λόγον διατροφῆς δραχμὰς πέντε
καὶ ἐπὶ συνκλεισμῷ τοῦ ὅλου χρόνου εἰς λόγον ἱματισμοῦ δραχμὰς δέκα δύο, οὐκ ἐξόντος τῷ Τρύφωνι ἀποσπᾶν τὸν παῖδα ἀπὸ τοῦ Πτολεμαίου μέχρι τοῦ τὸν χρόνον πληρωθῆναι, ὅσας δ' ἐὰν ἐν τούτῳ ἀτακτήσῃ ἡμέρας ἐπὶ τὰς ἴσας αὐτὸν παρέξεται (με)τὰ τὸν χρόνον ἢ ἀ(πο)τεισάτω ἑκά(τ)ης ἡμέρας ἀργυρίου (δρ)αχμὴν μίαν, (τ)οῦ δ' ἀποσπαθῆναι ἐντὸς τοῦ χρόν(ου) ἐπίτειμον
δραχμὰς ἑκατὸν καὶ εἰς τὸ δημόσιον τὰς ἴσας. 'Εὰν δὲ καὶ αὐτὸ[ς ὁ] Πτολεμαῖος μὴ ἐγδιδάξῃ τὸν παῖ(δ)α ἐνοχος

1) *Δ. Παρτέλου*, Ἡ σύμβασις μαθητείας 1942 § 5. *Barassi*, Il diritto del lavoro 1949 τόμ. 1 σελ. 407, *Durand - Vitu*, Traité du droit du Travail tom. II § 187.

2) *Δ. Νικήσιχ-Κούση-Βασιλείου*, Ἐργατ. Δίκαιον 1953 § 37.

3) *Cugia*, Profili del tirocinio Industriale. Napoli 1922 σελ. 6.

4) *Cugia*, ἐνθ' ἀνωτ. σελ. 36.

5) *G. Ardau*, Il contratto di tirocinio nel nuovo codice civile.

6) Πλείονα ἴδε *Ang. Zambon*, «Διδασκαλικαὶ» 1935.

ἔστω τοῖς ἴσοις ἐπιτε[ί]μοις. Κυρία ἡ διδασκαλική. (ἔτους) ιγ Νέ(ρ)ωνος Κλαυδίου
Καίσαρος Σεβαστοῦ Γερμανικοῦ Αὐτοκράτορος, μηνὸς Σεβαστοῦ κα.
2nd hand Πτολεμαῖος (Πα)υσιρίωνος τοῦ Πτολεμαίου μητρὸς ὠφελοῦντος τῆς Θέωνος ἔκαστα ποιήσε ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἑνί.
Ζωΐλος Ὥρου τοῦ Ζωΐλου μητρὸς Διεῦτος τῆς Σωκέας ἔγραψα ὑπὲρ αὐτοῦ μὴ εἰδότος γράμματα ἔτους τρισκαιδεκάτου
Νέρωνος Κλαυδίου Καίσαρος Σεβαστοῦ Γερμανικοῦ Αὐτοκράτο[ρο]ς, μη(νὸς) Σεβαστοῦ κα.

Ὁ *Schubart* εἰς τὴν συλλογὴν τῶν παπύρων τοῦ Βερολίνου (Aegyptische Urkunden aus dem Koenigl. Museum zu Berlin IV N. 1129) δέχεται ὅτι ἕνα ἔγγραφον χρονολογημένον τὸ 12 ἔτος τοῦ Αὐγούστου (Ἰούνιος - Ἰούλιος 18 π.χ.) εἶναι ἀκριβὲς σύμφωνον μαθητείας. Τὸ περιεχόμενον τούτου εἶναι τὸ ἑξῆς: Κάποιος Νῖλος, ἡλοκόπος, ἐδάνεισε χρήματα εἰς δύο ἄτομα, τὸν Ἡρακλείδην υἱὸν τοῦ Παμμένη καὶ τὸν Ταυρῖνον υἱὸν τοῦ Δωρίωνος. Ὁ πρῶτος τούτων εἶχεν ἐπὶ πλέον ἐμπιστευθῆ εἰς τὸν Νῖλον τὸν ἀνήλικον υἱόν του Ἑρμαῖσκον διὰ νὰ μείνῃ πλησίον τούτου καὶ νὰ διδαχθῇ τὸ ἐπάγγελμά του, «περὶ τοῦ ἐγδι[δά]σκειν... τὸν Νῖλον τὸν τοῦ Ἡρα[κλείδου υ]ἱὸν Ἑρμαῖσκον μηδέπω ὄντα [τ]ῶν ἐτῶν τὴν ἡλοκοπικὴν τέχνην κλπ.» καὶ συγχρόνως νὰ ἐργάζηται πρὸς ὠφέλειαν τοῦ διδασκάλου ἴσως διὰ νὰ καλύψῃ τοὺς τόκους τοῦ δανεισθέντος ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸν πατέρα του ποσοῦ χρημάτων. Τὸ ἔγγραφον περιέχει καὶ σημεῖα ἀκυρότητος τοῦ συμφώνου διδασκαλίας (ἄκυρον εἶναι ἀνεγνώχασιν. . . . συγχώρησιν. . . . περὶ τοῦ ἐγδι[δά]σκειν). Ὁμοίως περιέχει τὴν δήλωσιν, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Ἡρακλείδης θὰ δύναται νὰ ἐμπιστευθῇ τὸν υἱόν του εἰς ἕνα ἄλλον ἡλοκόπον, διὰ νὰ συνεχίσῃ τὴν μαθήτευσιν, ἐφ' ὅσον δὲν ἐτελειοποιήθη εἰσέτι (ἔξεστι δὲ τῷ Ἡρακλείδῃ καὶ ἐγδιδάσθαι τὸν ἑαυτοῦ υἱὸν Ἑρμαῖσκον ἐπὶ τῷ μανθάνειν τὴν ἡλοκοπικὴν τέχνην ἑτέρῳ). Περὶ τοῦ ἐγγράφου τούτου ὑπῆρξαν ἀμφισβητήσεις ἐὰν περιέκλειε σύμφωνον μαθητείας (ἰδ. *H. Lewald*, Zur Personalexecution im Rechte der Papyri 1910 σελ. 18).

Τὸ ἔτος 1914 ἐδημοσιεύθη εἰς πάπυρος τοῦ ΙΙΙ μ.Χ. αἰῶνος προερχόμενος ἀπὸ τὴν Antinoupolis (Papyri greci e latini III/1914. 241), ὅστις περιέχει σύμφωνον μαθητείας τῆς ὑφαντικῆς τέχνης (l. 7. ἐπ. πρὸς μάθησιν ἧς μεταχειρίζομ[αι] γερδιακῆς, ἢ [ὑφαντικῆς τέχνης]).

Ἕτερον σύμφωνον μαθητείας τοῦ τέλους τοῦ ΙΙ μ.Χ. αἰῶνος προερχόμενον ἀπὸ τὸν Oxyrhynchos ἐδημοσιεύθη τὸ 1920 καὶ ἀφορᾷ τὴν ἐκμάθησιν τῆς ὑφαντικῆς τέχνης εἰς μίαν βούλην. Τὸ σύμφωνον ἐγένετο μεταξὺ τῆς κυρίας τῆς βούλης καὶ ἑνὸς ὑφαντοῦ. Ἐν αὐτῷ ἀναγράφεται διάρκεια τῆς διδασκαλίας ἑτῆς.

Εἰς τὸν Χ τόμον τῶν παπύρων τῆς Società Italiana (Papiri greci e latini X/1932 n. 1132/61P Talei) δημοσιεύεται ἕτερον σύμφωνον μαθητείας μεταξὺ ἐλευθέρου παιδὸς καὶ ἑνὸς ψ ι α θ ο π λ ό κ ο υ (7). Ἐν αὐτῷ καθορίζεται καὶ ὁ χρόνος μαθητεύσεως διὰ τὴν ἐκμάθησιν τῆς τέχνης ταύτης.

Περὶ τῶν ἐν τοῖς ὡς ἄνω συμφώνοις μαθητείας συμβαλλομένων, τῶν τεχνῶν καὶ ἐπαγγελμάτων, τοῦ τύπου καὶ τῶν ρητρῶν τῶν συμφώνων παρατηροῦμεν τὰ ἀκόλουθα:

Συμβαλλόμενοι

Ἐν ταῖς διδασκαλικαῖς συμβαλλόμενοι εἶναι γενικῶς οἱ γονεῖς, οἱ κύριοι (τῶν δούλων) ἢ οἱ κηδεμόνες τῶν μαθητευομένων ἀπὸ τὸ ἓν μέρος καὶ ὁ διδάσκαλος, ὅστις ἀναλαμβάνει νὰ διδάξῃ τὴν τέχνην, ἀπὸ τὸ ἄλλο. Σύμφωνα συνήπτον καὶ αἱ γυναῖκες ὑπὲρ τῶν υἱῶν των ὁσάκις ὑποκαθίστων τὸν σύζυγόν των ἢ ἐν περιπτώσει χηρείας ἢ ἐπὶ ἐξωγάμων τέκνων (8), ὁσάκις ἤσκουν τὴν ἐπιτροπείαν. Εἰς τοὺς παπύρους ἀναφέρονται 4 διδασκαλικαί, εἰς ἃς ὁ πατὴρ συμβάλλεται ὑπὲρ τοῦ υἱοῦ του, καὶ 4, εἰς ἃς ὁ κύριος ὑπὲρ τοῦ δούλου του. Ἐπίσης ὑπάρχουν πάπυροι εἰς οὓς ἡ μητέρα συνάπτει σύμφωνον μαθητείας ὑπὲρ τοῦ υἱοῦ της, ἡ κυρία ὑπὲρ τῆς δούλης καὶ ἡ θεία ὑπὲρ τοῦ ἀνεψιοῦ. Εἰς τὸν P. OXY 725 (ἂν ἰδ. κατωτέρω) ἀναφέρεται ἀσύνηθες παράδειγμα συνάψεως συμφώνου μαθητείας ὑπὲρ τοῦ ἀνεψιοῦ. Τὸ σύμφωνον τοῦτο ἔχει ὡς ἑξῆς «ὁμολογοῦσιν ἀλλήλους κλπ. ὁ μὲν Ἰσχυρίων ἐγ] βεβόσθαι τῷ Ἡρα[κλᾶ] τον το[ῦ.....] [...] ἀ»δελφοῦ [.]ον Θῶν[ιν ἀ]φηλ[ικα π]ρὸς [μ]ά-

7) Ἕτερα σύμφωνα μαθητείας ἴδε ἐν *Ang. Zambon*, «Διδασκαλικαί» σελ. 15.

8) Πλεῖστα περὶ τῶν προσώπων ἅτινα συνεβάλλοντο ἐν τοῖς συμφώνοις μαθητείας ὑπὲρ τῶν ἀνηλίκων ἰδ. *Arangio-Ruiz*, Persone e famiglia nel diritto dei papiri, Milano 1930 σελ. 46 ἑπ.

θησιν τῆς δηλ[ο]υμένης [τέ]χνης κλπ. (8).

Εἰς τὸν PMich. III, 171 ἀναφέρεται σύμφωνον μαθητείας τὸ ὁποῖον συνῆψε γυνή τις ὑπὲρ τοῦ υἱοῦ τῆς ἀποθανούσης ἀδελφῆς της.

Μαθητευόμενοι

Ὁ *Cugia* ἐν τῇ μελέτῃ του Profili del tirocinio industriale (σελ. 48) ἀναχωρῶν ἀπὸ τὴν ὑπὸ τοῦ *Wincken* ἐκτιθεμένην καὶ ὑποστηριζομένην ἀρχὴν ἐν Griech. ostraka τόμ. I σελ. 681 ἑπ., ὅτι εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν καὶ εἰς τὰς πόλεις καὶ χωρία τοῦ ἐσωτερικοῦ ὑπερεῖχε σχεδὸν ἀποκλειστικῶς ἡ ἐργασία τῶν ἐλευθέρων, ὑποστηρίζει ὅτι εἰς τὰς διδασκαλικὰς μαθητευόμενοι συνήθως εἶναι οἱ ἐλεύθεροι παῖδες. Ἐν Ρώμῃ, ἐνῷ ἀπανίως συμβαίνει παῖδες τῶν ἐλευθέρων νὰ παραδίδωνται εἰς τοὺς τεχνίτας διὰ τὴν ἐκμάθησιν τέχνης, συχνότατα εἶναι τὰ παραδείγματα τῶν νέων δούλων διδαχθέντων, διὰ τοῦ συστήματος τῆς μαθητείας, τὴν ἐξάσκησιν τέχνης τινός. Κατὰ τὰς διδασκαλικὰς ἐν Αἰγύπτῳ εἰς τὰς ἐλευθέρας ἐργασίας ἐπικρατοῦν τὰ τέκνα τῶν ἐλευθέρων. Οἱ δοῦλοι εἰς τὰς ἐργασίας αὐτὰς εἶναι εἰς τὴν δευτέραν γραμμήν. Εἰς τὰς διδασκαλικὰς συναντῶμεν παραδείγματα εἰς ἃ αἱ ἐλεύθεραι γυναῖκες ἀσκοῦσιν ἐπαγγέλματα καὶ τοιαῦτα εἰς ἃ παιδίσκαι ἐλευθέρων τοποθετοῦνται παρά τινι διδασκάλῳ χειροτεχνίας πρὸς ἐκμάθησιν τέχνης τινός. Ἐν ταῖς αὐταῖς διδασκαλικαῖς συναντῶνται παραδείγματα καθ' ἃ καὶ δοῦλαι διδάσκονται τὴν ὑφαντικήν. Ὁ Grönert εἰς τὸ διβλίον του Studien zur Paläografie und Papyruskund IV 1905 σελ. 87-88 παρατηρεῖ ὅτι ὁ χρησιμοποιούμενος εἰς τὰς διδασκαλικὰς ὅρος «παῖς» ἔχει τὴν σημασίαν τοῦ δούλου, ἐνῷ ὁ ὅρος υἱὸς τὴν τοῦ ἐλευθέρου καὶ συνεπῶς ὁσάκις τὰ σύμφωνα ἢ αἱ ἐπιγραφαὶ χρησιμοποιοῦν τὸν ὅρον «παῖς» πρόκειται περὶ μαθητευομένου δούλου, ἄλλως περὶ ἐλευθέρου. Κατὰ τῆς γνώμης ταύτης ἀντιτίθεται ὁ Berger (Die strafklauseln in die papyrusurkunden 1911 σελ. 171 σημ. 2 ὡς καὶ ὁ Westermann (Apprentice contracts σ. 296) (9).

Ἡλικία

Οἱ μαθητευόμενοι κατὰ πλειοψηφίαν εἶναι ἀνήλικοι (ἀφήλικες) (10).

Τέχναι καὶ ἐπαγγέλματα

Αἱ ἐν ταῖς διδασκαλικαῖς ἀναφερόμεναι τέχναι καὶ ἐπαγγέλματα εἶναι τὰ τοῦ ἡλοκόπου, τοῦ ψιαθοπλόκου, τοῦ κτενιστοῦ, τοῦ ἐριοκάρτου, τοῦ χαλκοτύπου, τοῦ ἱερογλύφου, τοῦ σημειογράφου καὶ τοῦ φλαουτίστα (flautista). Ὡς πρὸς τὸ ἐπάγγελμα τοῦ κτενιστοῦ ἐγεννήθη ζήτημα ποῖον ἦτο τοῦτο. Ὁ Reil (Gewerbe σελ. 99) γράφει ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ ἐπαγγέλματος τούτου «διὰ νὰ καθαρίζῃ τὸ μαλλὶ καὶ ν' ἀπομακρύνῃ ἀπὸ αὐτὸ κάθε ἀκαθαρσίαν. . .». Ὁ ὅρος κτενιστὴς ἡρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ Westermann ὡς κομμωτής.

Τύπος τῶν συμφώνων μαθητείας (διδασκαλικῶν)

Ὁ τύπος τῶν διδασκαλικῶν (συμφώνων μαθητείας) εἰς τοὺς παπύρους ἐμφανίζεται εἴτε ὡς ἔγγραφον συνταχθὲν ὑπὸ τύπον ἀντικειμενικόν, ἔνθα γίνονται δηλώσεις ἀπὸ τὸν ἕνα μόνον τῶν συμβαλλομένων (ὁμολογίαι), εἴτε ὡς σύμφωνον εἰς ὃ ἀμφότερα τὰ συμβαλλόμενα μέρη προβαίνουν εἰς δηλώσεις ἀμοιβαίας. Ὁ πρῶτος τύπος ἀρχίζει ὡς ἑξῆς: Ἔ ξ έ δ ο τ ο ὁ Α εἰς τὸν Β τὸν υἱὸν του ἢ τὸν δοῦλον του . . . . ἀκολουθεῖ τὸ κείμενον καὶ ἡ ὑπογραφὴ μὲ τὴν χρονολογίαν.

Ὁ Meyer ἐν Juristische Paryri 42 (εἰσαγωγὴ) σελ. 136 ἐσχεδίασε ἕνα τύπον συμφώνου μαθητείας βάσει τοῦ Paryrus Oxyrhynchus 275 ὡς ἑξῆς: Α α) 1. 1 - 33 κείμενον β) 1. 33 ἰσχὺς πράξεως γ) 1. 34 - 36 χρονολογία Β) 1. 37 - 47 ὑπογραφὴ τοῦ ὑφαντοῦ. Πτολεμαῖος, μάρτυς, πληρεξούσιος ἀγραμμάτου, ἡμερομηνία. Περιεχόμενον τοῦ κειμένου 1. 1 - 33 1) ὑποχρεώσεις τοῦ Τρύφωνος (πατρὸς τοῦ μαθητευομένου) α) νὰ παρέχῃ ὁ υἱός του ὅτ' ἐν ἔτος ὅλας τὰς ἀνατεθειμένας αὐτῷ ὑπὸ τοῦ διδασκάλου τῆς ὑφαντικῆς ὑπηρεσίας β) 1. 14 ἑπ. ὑποχρέωσις τοῦ νὰ διατρέφῃ καὶ ἐνδύῃ τὸν υἱόν του καὶ ἐπὶ πλέον νὰ πληρώνῃ τοὺς φόρους. γ) ἐὰν ἀποσύρῃ τὸν υἱόν του πρὸ τῆς λήξεως τῆς προθεσμίας καὶ ἀποστῇ μερικῶς τοῦ συμφώνου οὗτος ὀφείλει νὰ πληρώσῃ ἕνα συμβατικὸν πρόστιμον δραχμ. 100 καὶ ὅμοιον τοιοῦτον εἰς τὸ δημόσιον δ) διὰ τὰς ἡμέρας καθ' ἃς ὁ μαθητευόμενος ἀπουσιάζει· παραμένει εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πατρός του· ὁ πατήρ του ὀφείλει νὰ ἀφήσῃ αὐτὸν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ χρόνου τῆς συμβάσεως, ἐπὶ χρόνον ἴσον πρὸς τὸν χρόνον καθ' ὃν ἀπέσχε τῆς ὑπηρεσίας ἢ νὰ πληρώσῃ πρόστιμον 100 δρχ. δι' ἑκάστην ἡμέραν

9) Περὶ τῆς ἑρμηνείας τῶν παραμεθημάτων ἰδ. *A. Zambon*, ἔνθ. ἀνωτ. σελ. 27.

10) Πλείονα ἰδε *Ang. Zambon*, ἔνθ' ἀνωτ. σ. 29. Winken. Griech. Ostraka τόμ. I σ. 681 ἑπ.

11) Περὶ τῆς ἐννοίας τῶν ἀνηλίκων κατὰ τὸ Αἰγυπτ. δίκαιον ἰδ. *Ang. Zambon*, ἔνθα ἀνωτ. σελ. 33 ἑπ.

ἀπουσίας. 2) Ὑποχρεώσεις τοῦ διδασκάλου: α) Εἰς ἀντιστάθμισμα τῆς ὑποχρεώσεως τοῦ πατρὸς πρὸς παροχὴν τροφῆς, οὗτος ὀφείλει νὰ πληρώσῃ δ δρχ. κατὰ μῆνα, καὶ διὰ τὴν ἐνδυμασίαν 12 δρχ. εἰς τὸ τέλος τοῦ ἔτους. β) Ἐὰν οὗτος ἤθελε ἀποστῇ τῆς ὑποχρεώσεώς του πρὸς διδασκαλίαν ὀφείλει νὰ πληρώσῃ πράστιμον ὅμοιον πρὸς ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον θὰ ἐπλήρωνεν ὁ πατὴρ τοῦ μαθητευομένου (100 δρχ.). Ἀκολουθεῖ ἡ δήλωσις τῆς ἰσχύος τῆς πράξεως (κυρία ἡ διδασκαλικὴ ὁμολογία), ἡ χρονολογία, ἡ ὑπογραφὴ τοῦ διδασκάλου μὲ τὸν τύπον τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν ἄνω γεγραμμένων, τέλος ἡ ὑπογραφὴ τοῦ πληρεξουσίου τοῦ ἀγράμματου καὶ ἐκ νέου ἡ χρονολογία. Σύμφωνον μαθητείας ὑπάρχει εἰς τὸν POXY 725 (ἴδε τοῦτον ἐν Grenfell and Hunt. Thy oxyrhynchus papyris. part. IV σελ. 206). Τοῦτο ἔχει ὡς ἑξῆς:

[Ὁμολογοῦσιν ἀλλήλους Ἰσ]χυρίων Ἡ-
ραδίωνος
[μητρός... ἀπ' Ὀξυ]ρύγχων πόλεως καὶ
[Ἡρακλᾶς Σαραπίωνος το]ῦ τῆς αὐτῆς
πόλεως
[γέρ]διο[ς ὁ μὲν Ἰσχυρίων ἐγ]δεδόσθαι τῷ Ἡρα-
[κλᾷ] τὸν το[ῦ ....]...[...] ἀδελφοῦ
. [.]. ον Θῶν[ιν ἀ]φήλ[ικα π]ρὸς [μ]άθη-
σιν τῆς δη-
λ[ο]υμένης [τέ]χνης ἀπὸ νεομη[νίας τοῦ]
ἑξῆς
μ[η]νὸς Φαῶφ[ι] ἐπὶ χρόνον ἔτη πέ[ντε,
κ]αὶ παρ-
ἔξει αὐτὸν προσεδρεύοντα τῷ διδασκάλῳ
ἐπὶ τὸν δηλο[ύμε]νον χρ[ό]νον καθ' ἑκάστην
ἡμέραν ἀπὸ ἀν[ατολῆς] ἡ[λίου] μέχρι
δύσεως,
ποιοῦντα πάντ[α τὰ ἐπιταχθ]ησόμενα
[α]ὐτῷ
ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ δ[ιδασκάλ]ου ὡς ἐπὶ τῶν
ὁμοί-
ων μαθητῶν, [τρεφόμ]ενον ὑπὸ τοῦ Ἰσχυ-
[ρί]ωνος, κ[αὶ τὰ μὲν] πρῶτα ἔτη δύο
καὶ μῆνας ἑπτὰ τοῦ τρίτου ἐνιαυτοῦ
οὐδὲν δώσει ὑπὲρ μισθοῦ τοῦ παιδὸς ὁ Ἡρα-
κλᾶς, τοῖς δὲ λοιποῖς μησὶ πέντε τοῦ αὐ-
τοῦ τρίτου ἐνιαυτοῦ χορηγήσει ὁ Ἡρα-
κλᾶς ὑπὲρ μισθῶν τοῦ αὐτοῦ μαθητοῦ
κατὰ μῆνα δραχμὰς δέκα δύο κ[α]ὶ τῷ τε-
τάρτῳ ἐνιαυτῷ ὁμοίως κατὰ μῆνα
ὑπὲρ μισθῶν δραχμὰς δεκαεξ καὶ τῷ
πέμπτῳ ἐνιαυτῷ ὁμοίως κατὰ μῆ-
να δραχμὰς εἴκοσι τέσσαρας, καὶ κατα-
σκευά-
σει ὁ Ἡρακλᾶς τῷ αὐτῷ μαθητῇ τῷ μὲν
ἐνεστῶτι τετάρτῳ καὶ εἰκοστῷ ἔτει
χ[ι]τῶνα ἄξιον δραχμῶν δεκαέξ, τῷ [δὲ
ἰσιόντι κε (ἔτει) ἕτερον χιτῶνα ἄξιον δ[ρα-
χμῶν εἴκοσι, καὶ [τ]ῷ κστ' (ἔτει) ὁμοίως
ἄλλο[ν
χιτῶ[ν]α ἄξιον δραχμῶν εἴ(κ)οσι τε(σσάρων,
κ(α)ὶ τῷ κζ (ἔτει) ἄλλον χιτῶνα (ἄ)ξιον
δ(ραχμῶν
εἴκοσι ὀκτώ, καὶ τῷ κη (ἔτει) ὁμοίως ἄλ-
λ(ον) χιτῶ-
να ἄξιον δραχμῶν τριάκοντα δύο. ἀρ-
γήσει δὲ ὁ παῖς εἰς λόγον ἑορτῶν κατ' ἔτος
ἡμέρας εἴκοσι, οὐδενὸς ἐκκρουομένου
τ(ῶ)ν μισθῶν τούτων ἀφ' οὗ χρόνου ἐὰν
χορηγηθῇ μισθός, ἐὰν δὲ πλείονας τού-
των ἀργήσῃ (ἢ ἀσ)θενήσῃ ἢ ἀτακτήσῃ ἢ
δι' ἄλλην τιν(ὰ αἰ)τίαν ἡμέρας ἐπὶ τὰς
(ἴσ)ας ἐπάναγκε(ς) παρέξει αὐτὸν ὁ Ἰσχυρί-
ων τῷ διδασκά(λ)ῳ ἡμέρας παραμένον-
τα καὶ ποιοῦντ(α) πάντα καθὼς πρόκειται
χωρὶς μισθοῦ, τρεφόμενον ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ
Ἰσχυρίωνος, διὰ τὸ ἐπὶ τούτοις ἑστάσθαι,
ὁ (δ)ὲ Ἡρακλᾶς εὐδοκῶν τούτοις πᾶσι καὶ ἐκ
δειδάξειν τὸν μαθητὴν τὴν δηλουμέ-
νην τέχνην ἐν τῷ πεντετεῖ χρόνῳ
καθὼς καὶ αὐτὸς ἐπίσταται καὶ χορηγήσειν
τοὺς μηνιαίους μισθοὺς καθὼς πρόκειτα(ι) ἀπὸ τοῦ ὀγδόου μηνὸς τοῦ τρίτου ἐνιαυτοῦ. καὶ μὴ ἐξεῖναι μηδενὶ αὐτῶν παραβαίνειν τι τῶν προκειμένων ἢ ὁ παραβὰς
ἐκτείσει τῷ ἐνιμένοντι ἐπιτελίμου δραχμὰς
ἑκατὸν καὶ εἰς τὸ δημόσιον τὰς ἴσας. Κύριον
τὸ ὁμολόγημα. (ἔτους) κδ Αὐτοκράτορος
Καίσαρος
Μάρκου Αὐρηλίου Κομμόδου Ἀντωνίνου
Σεβαστοῦ Ἀρμενιακοῦ Μηδικοῦ Παρθικοῦ
Σαρματικοῦ Γερμανικοῦ Μεγίστου Θώθ κε.
and hand. Ἡρακλᾶς Σαραπ(ίωνος) τοῦ (κ)αὶ
Λέοντος τέθημαι τὸ
ὁμολόγημα καὶ εὐδοκῶ πᾶσι τοῖς προκ(ει-
μένοις).
Θῶνις ὁ κ(αὶ) Μωρὶς Ἀρθώνιος ἔγραψ(α
ὑπὲρ αὐ(τοῦ) μὴ εἰδ(ότος) γράμμ(ατα).

Ἕτερος τύπος συμφώνου μαθητείας χρησιμοποιηθεὶς εἰς τὰ ἔγγραφα, ἅτινα προήρχοντο ἀπὸ τὸ Fayum στηρίζεται ἐπὶ τοῦ κάτωθι σχεδίου: Χρονολογία καὶ τόπος εἰς ὃν συνήπτετο τὸ σύμφωνον, κείμενον, τὸ ὁποῖον ἤρχιζε μὲ τὸν ὅρον «ἐξέδοτο ἢ ἐξέδοντο» καὶ εἰς τὸ ὁποῖον κατεχωροῦντο αἱ ὑποχρεώσεις, ἠκολούθουν αἱ ἀπαγορεύσεις τῆς παραβάσεως

τῶν ἀναληφθεισῶν ὑποχρεώσεων καὶ ἡ ἐφαρμογὴ ἐν περιπτώσει μὴ τηρήσεως τούτων τῶν προστίμων καὶ τέλος ἔπονται αἱ ὑπογραφαί (12).

Χρόνος μαθητείας

Εἰς τὰ σύμφωνα μαθητείας «διδασκαλικὰς» καθωρίζετο τόσον ἡ ἡμέρα ἐνάρξεως τῆς διδασκαλίας, ὅσον καὶ ἡ χρονικὴ διάρκεια ταύτης. Οὕτως εἰς τὸν πάπυρον BGU 1121.9 ὡρίζετο «ἐπὶ χρόνον ἔτη τρία ἀπὸ οὔσης νεομηνίας τοῦ ὄντος μηνὸς Ἐπειφ...». Εἰς τὴν ἄνω περίπτωσιν ὁ μαθητευόμενος ἔπρεπε ν' ἀρχίσῃ προσερχόμενος παρὰ τῷ διδασκάλῳ του ἀπὸ τῆς ἡμέρας καθ' ἣν συνήπτετο τὸ σύμφωνον.

Ὑπάρχουν ὅμως περιπτώσεις καθ' ἃς δὲν ὡρίζετο ἀκριβῶς ἡ ἡμέρα ἐνάρξεως τῆς μαθητείας ἢ ἄφηνον νὰ παρεμβάλλωνται ἡμέραι τινὲς μεταξὺ τῆς ἡμέρας καταρτίσεως τῆς συμβάσεως μαθητείας καὶ τῆς ἐνάρξεως ταύτης, ὁπότε ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἡ διδασκαλία ἤρχιζε ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας τοῦ ἑπομένου τοῦ συμφώνου μηνός (13). Ὁ χρόνος μαθητείας ποικίλλει εἰς τὰ διάφορα σύμφωνα μεταξὺ 6 μηνῶν καὶ 5 ἐτῶν. Ἡ διαφορὰ αὕτη τοῦ χρόνου μαθητείας ἰδίως ὀφείλεται εἰς τὸ εἶδος τῆς τέχνης. Οὕτω εἰς τὴν ὑφαντικὴν ὁ χρόνος ὡρίζετο ἀπὸ 1-5 ἔτη, εἰς τὴν ἡλοκοπικὴν οἱ 6 μῆνες δὲν εἶναι ἀρκετοὶ διὰ τὴν τελειοποίησιν τοῦ χειροτέχνου. Εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ κτενιστοῦ ὁ χρόνος ὡρίζετο εἰς 3 ἔτη τοῦ δὲ σημειογράφου εἰς 2 ἔτη. Εἰς τὸν πάπυρον BGU 1125 ὁ δοῦλος Νάρκισσος θὰ πρέπει νὰ διδαχθῇ τελείως τὴν τέχνην τοῦ νὰ συναδεύῃ μὲ τὸ φλάουτο τὰ ἄλλα ὄργανα ἐπὶ ἓν ἔτος (14). Διὰ τὰς ἄλλας τέχνας δὲν ὑπάρχουν ἀρκετὰ στοιχεῖα.

Καθήκοντα καὶ ὑποχρεώσεις διδασκάλου καὶ μαθητευομένου

Διὰ τὴν πραγματοποίησιν τοῦ σκοποῦ τῆς διδασκαλίας καὶ τῆς ἐκμαθήσεως τῆς τέχνης, ὁ μαθητευόμενος ὀφείλει νὰ ὑπακούῃ εἰς τὸν διδάσκαλον, νὰ μένῃ ὑπὸ τὰς διαταγάς του καὶ νὰ παρέχῃ τὰς ὑπηρεσίας, ἃς οὗτος ἤθελε ζητήσει, πάντοτε ἐντὸς τοῦ κύκλου τοῦ ἐπαγγέλματός του. Ὁ μαθητευόμενος συνδέεται οὕτω προσωπικῶς μετὰ τοῦ διδασκάλου του καὶ ὀφείλει νὰ ἀκολουθῇ πᾶν ὅτι οὗτος ἤθελε διατάξει.

Πρὸς πραγματοποίησιν τοῦ σκοποῦ τῆς μαθητείας ἐτίθεντο διάφοροι ρῆτραι, μία τῶν ὁποίων ἦτο καὶ νὰ μὴ ἀπομακρύνεται ὁ μαθητευόμενος τοῦ διδασκάλου του πρὸ τοῦ τέλους τῆς περιόδου τῆς μαθητείας «οὐκ ἀποσπᾶν ἐντὸς τοῦ χρόνου».

Ἀντικειμένων συζητήσεων καὶ ἐρευνῶν ὑπῆρξε μεταξὺ τῶν ἀσχοληθέντων εἰς τὴν ἑρμηνείαν τῶν ἐν τοῖς διαφόροις παπύροις «διδασκαλικῶν» τὸ ἐὰν ὁ μαθητευόμενος ἐγένετο μέλος τῆς οἰκογενείας τοῦ διδασκάλου του καὶ ἐὰν ὤφειλε νὰ κατοικῇ παρ' αὐτῷ. Ὁ *Westermann* (15) ὑποστηρίζει ὅτι οἱ ὅροι τοῦ συμφώνου μαθητείας δεικνύουν ὅτι ὁ μαθητευόμενος ἔζη καὶ ἔτρωγε οὐχὶ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ διδασκάλου του, ἀλλ' εἰς ἐκείνην τοῦ πατρός του ἢ τῆς μητρός του ἢ τοῦ ἐπιτρόπου του ἢ τοῦ κυρίου του κατὰ τὰς περιπτώσεις.

Ἀντιθέτως ὁ *Cugia* (16) δέχεται ὅτι ὁ μαθητευόμενος κατῴκει παρὰ τῷ διδασκάλῳ καὶ ἐγένετο μέλος τῆς οἰκογενείας του.

Ἡ *Angela Zambon* (17) ἀναφέρει διάφορα σύμφωνα εἰς τὰ ὁποῖα ὑπόχρεοι διὰ τὴν διατροφὴν τοῦ μαθητευομένου εἶναι ἄλλοτε μὲν ὁ διδάσκαλος, ἄλλοτε δὲ οἱ γονεῖς τούτου.

Ρῆτραι

Εἰς σύμφωνά τινα μαθητείας, ὡς εἰς τὰ ἀνωτέρω POXY 275 καὶ POXY 725, τίθενται ποιναὶ ρῆτραι διὰ τὴν μὴ ἐκτέλεσιν τῶν ἐκατέρωθεν συμφωνιῶν ὑφ' ἑκατέρου τῶν συμβαλλομένων· καὶ εἰς ἄλλα μὲν σύμφωνα καθορίζονται ἐπακριβῶς αὗται δι' ἑκάτερον τῶν συμβαλλομένων μερῶν, εἰς ἄλλα δὲ οὐχί. Οὕτω εἰς τὸν POXY 275 καθορίζονται ἐπακριβῶς αἱ ρῆτραι. Κατ' αὐτάς, ἐὰν ὁ συμβαλλόμενος ἀποσπάσῃ τὸν υἱόν του πρὸ τῆς λήξεως τῆς προθεσμίας ὑποχρεοῦται εἰς καταβολὴν δρχ. 100 ὡς καὶ ἴσαν ποσὸν προστίμου εἰς τὸ Δημόσιον «οὐκ ἐξόντος τῷ Τρύφωνι ἀποσπᾶν τὸν παῖδα ἀπὸ τοῦ Πτολεμαίου τοῦ τὸν χρόνον πληρωθῆναι ..... [τ]οῦ ἀποσπασθῆναι ἐντὸς τοῦ χρόν[ου] ἐπίτειμον δραχμὰς ἑκατὸν καὶ εἰς τὸ Δημόσιον τὰς ἴσας». Ἡ αὐτὴ ρῆτρα καθορίζεται καὶ διὰ τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν ὁ μαθητευόμενος δὲν προσέλθῃ παρὰ τῷ διδασκάλῳ του «Ὅσας δ' ἂν ἐν τούτῳ ἀτακτήσῃ ἡμέρας.... [ἴδ. ἀνωτ. POXY 275 στ. 24-31].

Τοὐναντίον εἰς τὸν POXY 725.1.53 ἐπ.

(12) Ἴδ. καὶ ἄλλους τύπους συμφώνων μαθητείας ἐν *Ang. Zambon*, ἐνθ' ἀνωτ. σελ. 41.
13) *Angela Zambon*, ἐνθ' ἀνωτ. σελ. 41.
14) *A. Zambon*, ἐνθ' ἀνωτ. σελ. 38.
15) *Westermann*, Apprentice contracts and the apprentice system im roman egypt in classical philology IX 3/1914 σελ. 310.
16) *Cugia*, Profili del tirocinio industriali σελ. 36.
17) *Angela Zambon*, ἐνθ' ἀνωτ. σελ. 52 ἑπ.

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΠΕΡΙ ΜΙΣΘΟΥ ΥΠΕΡ ΤΑ ΝΟΜΙΜΑ ΟΡΙΑ

Ἰσχὺς ἑρμηνευτικῆς διατάξεως ἄρθρου 11 Α.Ν. 2053/1952

Καθορισμὸς ἀποδοχῶν εἰς τὰ ὅρια τῶν ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 γενικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.—Προσαύξησις διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488/2592/1949 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.—Ὑποχρεωτικὸν ἰσχύος ἀνωτάτων ὁρίων ἀποδοχῶν ἐκ λόγων δημοσίου συμφέροντος.—Ἀκυρότης ἀντιθέτων ἀτομικῶν συμβάσεων.—Ἔννοια ἄρθρου 11 Ν. 2053/1952 καὶ κατὰ τὴν γνώμην τῆς ὁλομελείας τοῦ Ἀρείου Πάγου.

Ἡ ὑπόθεσις αὕτη, ἐφ' ἧς ἡ κατωτέρω ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, ἦχθη πρὸς συζήτησιν ἐνώπιον τοῦ Β' Τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 413/1953 ἀπόφασιν τῆς Ὁλομελείας τοῦ Ἀρείου Πάγου (ΕΕΔ 12,793).

Τὸ ζήτημα ἔχει ὡς ἑξῆς: Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 719/1952 ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν (ΕΕΔ 11, 317), ἀπερρίφθη ἀγωγὴ μισθωτοῦ, ζητοῦντος ἐπιδίκασιν ἀποδοχῶν πέραν τῶν ὑπὸ τῶν γενικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας τῆς 4 Νοεμβρίου 1947 ὁριζομένων, δυνάμει ἀτομικῆς συμβάσεως, μὲ τὴν αἰτιολογίαν (κατὰ τὴν κατευθύνουσαν τῆς τελευταίας ἀρεοπαγιτικῆς νομολογίας, βλέπε ΕΕΔ 9, 290, ΕΕΔ 11, 265), ὅτι ἦτο ἄκυρος, μὴ ἐπιτρεπομένη ἐκ λόγων δημοσίου κοινωνικοῦ συμφέροντος, σύμβασις περὶ μισθοῦ πέραν τοῦ ὑπὸ τῶν ἀνωτέρω συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ὁριζομένου.

Ἦλθεν ὅμως ἐν τῷ μεταξὺ ὁ νόμος 2053/1952 (ΕΕΔ 11, 488), κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ ὁποίου εἰ ἀληθὴς ἔννοια τῶν μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου τούτου καθορισθεισῶν διὰ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἢ ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ἢ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, ἐκδοθεισῶν βάσει τοῦ ν. 28/1944, ἀποδοχῶν τῶν πάσης φύσεως μισθωτῶν εἶναι, ὅτι αὗται ἀποτελοῦν ἐλάχιστα ὅρια μισθοῦ, μὴ ἀπαγορευομένης τῆς καταβολῆς ἢ συμφωνίας περὶ καταβολῆς ἀνωτέρου τοιούτου.

Μετὰ διαφωνίαν τῶν δύο Τμημάτων τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐπὶ τῆς νομικῆς αὐτῆς διατάξεως ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 413/1953 ἀπόφασις τῆς Ὁλομελείας τοῦ Ἀρείου Πάγου (εἰσηγητὴς *Δ. Ἀργυράκης*, ΕΕΔ 12, 793), κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 11 § 2 τοῦ ν. 2053 τοῦ 1952, δι' ἧς ἑρμηνεύεται ἡ § 11 τῆς ἀπὸ 4.11.1947 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ὡς ἔχουσα τὴν ἔννοιαν ὅτι αἱ ἐν αὐτῇ καθοριζόμεναι ἀποδοχαὶ ἀποτελοῦν τὰ ἐλάχιστα ὅρια μισθοῦ, μὴ ἀπαγορευομένης τῆς καταβολῆς ἢ συμφωνίας περὶ καταβολῆς ἀνωτέρου τοιούτου, δὲν ἔχει ἰσχὺν ἑρμηνευτικοῦ νόμου, ἐφαρμοστέου ἀφ' ἧς ἡ συλλογικὴ αὕτη σύμβασις ἐργασίας ἴσχυσε καὶ ἀποδίδοντος εἰς τὴν ἑρμηνευομένην διάταξιν τὴν ἀρχῆθεν ἐνυπαρχούσαν αὐτῇ ἔννοιαν, ἀλλὰ περιέχει νέον κανόνα δικαίου.

Συλλογιστικὴ τῆς ἀνωτέρω ἀποφάσεως τῆς Ὁλομελείας τοῦ Ἀρείου Πάγου ὑπῆρξεν, ὅτι ὁ Νομοθέτης δὲν δύναται νὰ ἑρμηνεύῃ αὐθεντικῶς συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας,

---

δὲν εἶναι διακεκριμένη ἡ ποινικὴ ῥήτρα διά τε τὸν μαθητευόμενον καὶ τὸν διδάσκαλον. Οὕτω ὁρίζεται: «καὶ μὴ ἐξεῖναι μηδενὶ αὐτῶν παραβαίνειν τι τῶν προκειμένων ἢ ὁ παραβὰς ἐκτείσει τῷ ἐνμένοντι ἐπιτεῖμον δραχμὰς ἑκατὸν καὶ εἰς τὸ Δημόσιον τὰς ἴσας».

Ἄδειαι μαθητευομένων

Κατὰ τὰ σύμφωνα μαθητείας ὁ μαθητευόμενος ἔδει νὰ προσέρχηται καθημερινῶς παρὰ τῷ διδασκάλῳ του καὶ καθ' ὅλον τὸν χρόνον μαθητείας. Ἡ μαθητεία ἦτο συνεχὴς καὶ ὁ μαθητευόμενος ἔδει νὰ ἐργάζηται καθ' ὅλας τὰς ἡμέρας . . . ἄνευ ἀναπαύσεως. Αἱ ἡμέραι ἀπουσίας του συνεπληροῦντο μὲ ἰσαρίθμους ἡμέρας ἐργασίας μετὰ τὴν λῆξιν τῆς μαθητείας. Πολλάκις ὅμως δι' ἑκάστην ἡμέραν ἀπουσίας κατεβάλλετο καθωρισμένων ποσῶν χρημάτων ὡς πρόστιμον. Ὑπάρχουν ὅμως σύμφωνα ὀλιγώτερον ἐπαχθῆ καὶ καθ' ἃ ὁ μαθητευόμενος ἀνεπαύετο ἐπὶ ὡρισμένας ἡμέρας κατ' ἔτος. Τοῦτο παρατηρεῖται εἰς τὰ σύμφωνα ἔνθα ἡ περίοδος τῆς μαθητείας εἶναι πολὺ μακρά. Οὕτω εἰς τὸν πάπυρον POXY 725 (1. 36) ὡρίζετο «ἀ ρ γ ῆ σ ε ι δ ὲ ὁ π α ῖ ς ε ἰ ς λ ό γ ο ν ἑ ο ρ τ ῶ ν κ α τ' ἔ τ ο ς ἡ μ έ ρ α ς ε ἴ κ ο σ ι, ο ὐ δ ε ν ὸ ς ἐ κ κ ρ ο υ ο μ έ ν ο υ τ[ῶ]ν μ ι σ θ ῶ ν τ ο ύ τ ω ν ἀ φ' ο ὗ χ ρ ό ν ο υ ἐ ὰ ν χ ο ρ η γ η θ ῇ μ ι σ θ ό ς». Περαιτέρω δὲ «λημψεσ[θαι] δ[ε] τὴν παῖδα κατ' ἔτ[ος] ἑορτῶν λόγου ἀργίας ἡμ[έ]ρας δεκαοκτώ.

Ἀθῆναι τῇ 12 Νοεμβρίου 1953

Ἀριστ. Χρ. Τούσης

διότι ναί μέν αὗται, μετά τήν τήρησιν τῶν διατυπώσεων τῶν καθοριζομένων ὑπό τῶν νόμων, βάσει τῶν ὁποίων ἐξεδόθησαν, ἀποτελοῦσι κανόνας ἐξ ἀντικειμένου δικαίου, πλήν ὅμως δέν εἶναι περιβεβλημέναι τόν ὑπό τοῦ ἐν ἰσχύϊ Συντάγματος καθοριζόμενον νομοθετικόν τύπον, ἅτε μή οὔσης διατετυπωμένης ἐν αὐταῖς θελήσεως τῆς Νομοθετικῆς Ἐξουσίας, ἀλλά τοιαύτης τῶν συμβληθέντων μερῶν.

Ὡς ὅμως προκύπτει ἐκ τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως τῆς Ὀλομελείας τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὁ Ἄρειος Πάγος περιωρίσθη νά κρίνῃ ἐπί τῆς δυνατότητος τῆς ὑπό τῆς Νομοθετικῆς Ἐξουσίας ἑρμηνείας συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὡς δέ ἐσημειοῦμεν ἐν ΕΕΔ 12, 793, ἡ πρακτική συνέπεια τῆς ἀπόψεως αὐτῆς τῆς Ὀλομελείας τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐφαίνετο (καί ἦτο) περιοριστέα διά τό ἀπό τοῦ Νοεμβρίου 1947 μέχρι τῆς 15 Μαΐου 1949 χρονικόν διάστημα, ὁπότε ἴσχυε τό (κατά τήν, μετά πολλάς ἀμφιταλαντεύσεις τῆς νομολογίας, κρατήσασαν τελικῶς ἄποψιν αὐτῆς) ὑποχρεωτικόν ἀνώτατον ὅριον ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν τό καθοριζόμενον ὑπό τῶν ἀπό 1 Νοεμβρίου 1947 καί 1 Δεκεμβρίου 1947 γενικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.

Ἀπό 15 Μαΐου 1949 ὅμως δυνάμει τῆς κατά χρῆσιν τοῦ ν. 28/1944 ἐκδοθείσης ὑπ' ἀριθ. 29488/2592/1949 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ΕΕΔ 8, 610) ἐδόθη ὑποχρεωτικῶς αὔξησις 80 ο/ο ἐπί τῶν μισθῶν καί ἡμερομισθίων τῶν γενικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, τά ὅρια δέ ταῦτα ἀποδοχῶν ρητῶς διά τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ ν. 2053/1952 καθωρίσθη, ὅτι ἀποτελοῦν ἐλάχιστα ὅρια μισθοῦ, μή ἀπαγορευομένης τῆς καταβολῆς ἢ συμφωνίας περί καταβολῆς ἀνωτέρου τοιούτου.

Ἡ ἀνωτέρω διάταξις δέν περιωρίσθη μόνον νά ἑρμηνεύσῃ τάς συλλογικάς συμβάσεις ἐργασίας (ἐφ' οὗ θέματος ἀπησχολήθη ἡ Ὀλομέλεια τοῦ Ἀρείου Πάγου), ἀλλά συγχρόνως ὥρισε καί ὅτι κατ' αὐτήν ἡ ἀληθής ἔννοια τῶν μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου τούτου καθορισθεισῶν δι' ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, ἐκδοθεισῶν βάσει τοῦ ν. 28/1944, ἀποδοχῶν τῶν πάσης φύσεως μισθωτῶν εἶναι, ὅτι αὗται ἀποτελοῦν ἐλάχιστα ὅρια μισθοῦ, μή ἀπαγορευομένης τῆς καταβολῆς ἢ συμφωνίας περί καταβολῆς ἀνωτέρου τοιούτου.

Ἂν, ἀπομένως, ἡ αὐτή διάταξις, ὡς ἑρμηνευτική, εἶναι ἄκυρος, ὡς ἀντισυνταγματική (καί κατά τήν ἄποψιν τῆς Ὀλομελείας τοῦ Ἀρείου Πάγου) κατά τό σκέλος αὐτῆς περί αὐθεντικῆς ἑρμηνείας συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, διότι εἰς αὐτάς δέν διατυποῦται ἡ θέλησις τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας, ἀλλ' ἡ τοιαύτη τῶν συμβληθέντων μερῶν (συλλογιστική τῆς Ὀλομελείας τοῦ Ἀρείου Πάγου), διατί πρέπει νά συμβαίνῃ τό αὐτό καί προκειμένου περί τοῦ νόμου 28/1944, δυνάμει τοῦ ὁποίου αἱ ὑπουργικαί ἀποφάσεις καθώρισαν ἀποδοχάς;

Διά τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ ν. 2053/1952 ἑρμηνεύεται ἡ ἐκ τοῦ ν. 28/1944 ἐξουσιοδότησις, εἶναι δέ γνωστόν, ὅτι περί τῆς ἐννοίας του καί ἀπό ἀπόψεως δικαστικοῦ ἐλέγχου τῆς ἑρμηνευομένης διατάξεως (Α.Π. 414/1953, Ὀλομελείας, εἰσηγητής Κ. Ζοῦρλος, ΕΕΔ 12, 821) κλείσται ὅσαι ἀμφισβητήσεις ἀνέκυψαν ἐν τῇ ἐπιστήμῃ καί τῇ δικαστηριακῇ πράξει.

Εἰς τήν περίπτωσιν τῆς κατωτέρω δημοσιευομένης ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως ἐζητήθησαν ὑπό μισθωτοῦ ἀποδοχαί ἀνώτεραι τῶν νομίμων (δυνάμει ἀτομικῆς συμβάσεως) διά τό χρονικόν διάστημα ἀπό 1 Δεκεμβρίου 1949 μέχρι 30 Δεκεμβρίου 1950, ὁπότε ἴσχυεν ὁ διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488/2592/1949 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, δυνάμει τοῦ ν. 28/1944, διοικητικός καθορισμός ἀποδοχῶν.

Ἔπρεπε, ἐπομένως, νομίζομεν καί ἐπί τῇ βάσει τῶν ἐκτεθέντων συλλογισμῶν, ὑπό τό κράτος δέ τῆς ἑρμηνευτικῆς καί ἐγκύρου ὡς πρός τόν διοικητικόν καθορισμόν τῶν ἀποδοχῶν κατά νόμον 28/1944 διατάξεως τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ ν. 2053/1952 νά ἀναγνωρισθῇ ὡς ἔγκυρος ἡ σχετική ἀτομική σύμβασις περί μισθοῦ ὑπέρ τά νόμιμα ταῦτα ὅρια.

Ἀντίθετος ἄποψις ἀφήνει ἐκθετον τό κῦρος καί τῶν σχετικῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων (ἀνεξαρτήτως τοῦ κύρους τῶν ἀτομικῶν συμβάσεων), αἱ ὁποῖαι (βλέπε τάς ὑπ' ἀριθ. 29488/2592/1949, 2750/1951 γενικάς ὑπουργικάς ἀποφάσεις) καθώρισαν μισθούς ἢ ἐπέβαλον αὔξήσεις ἐπί ἀποδοχῶν συνομολογημένων δι' ἀτομικῶν συμβάσεων καί ὑπερβαινουσῶν τάς νομίμους, αὐτό δέ ἀκριβῶς ἐπεδίωξεν ἡ ἑρμηνευτική διάταξις τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ ν. 2053/1952, νά ἐκτοπίσῃ τά ὀλέθρια διά τούς μισθωτούς πρακτικά ἀποτελέσματα ἐκ τῆς εἰς τήν νομολογίαν κρατησάσης ἀπόψεως ὅτι αἱ ὑπουργικαί αὗται ἀποφάσεις καθώρισαν ὑποχρεωτικά ἀνώτατα ὅρια ἀποδοχῶν μέ συνέπειαν τήν ἀκυρότητα τῶν ἀντιθέτων συμβάσεων καί τήν (ἐπαναλαμβάνομεν) ἀκυρότητα τῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, αἱ ὁποῖαι, ἀναχωρήσασαι ἀπό τοῦ ἐγκύρου τῶν ἀτομικῶν συμφωνιῶν, ἐπέβαλον αὐξήσεις καί ἐπί τῶν δι' αὐτῶν ὁριζομένων ὁρίων μισθοῦ (βλέπε ἰδίως τήν ὑπ' ἀριθ. 2750/1951, ΕΕΔ 10, 141), αἱ ὁποῖαι, κατά τήν ἀντίθετον ἄποψιν, θά ἔπιπτον εἰς τό κενόν, διότι πῶς θά ἦτο συνεπής πρός ἑαυτήν ἡ ἄποψις νά μή ἀναγνωρίζηται ὡς ἔγκυρος ἡ ἀτομική συμφωνία περί μισθοῦ πέραν τοῦ νομίμου καί νά ἐπιβάλληται αὔξησις, κατά τάς ὑπουργικάς αὐτάς ἀποφάσεις, ἐπί τῶν ἀκύρων αὐτῶν ὁρίων ἀποδοχῶν;

Ἡ κατωτέρω ἀρεοπαγιτική ἀπόφασις σκέπτεται καί ὡς ἑξῆς: Ὁ νόμος ἐκ λόγων γενικωτέρας κοινωνικῆς σκοπιμότητος, τεινούσης εἰς τήν δικαίαν κατανομήν τῶν ἀγαθῶν καί εἰς τήν ἐκ τῆς ὑπερτιμήσεως αὐτῶν ἀποφυγήν τῆς ἀκριβείας τοῦ κόστους τῆς ζωῆς, ἀποβλέψας εἰς τήν ρυθμιστικήν παρέμβασιν τοῦ Κράτους, ἠθέλησεν ὅπως αἱ διατάξεις τόσον τῶν συλλογικῶν συμβάσεων, ὅσον καί τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488/2592/1949 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, δι' ἧς προσηυξήθησαν τά καθορισθέντα ὑπ' αὐτῶν κατώτατα ὅρια μισθῶν καί ἡμερομισθίων, κατισχύσωσιν ὡς νεώτεραι καί εἰδικαί οὐ μόνον πάσης ἀντιθέτου διατάξεως προγενεστέρου νόμου, οἵα τυγχά-

νει καὶ ἡ τοιαύτη τοῦ ἄρθρου 680 § 3 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ἀλλὰ καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ρυθμίσεως τοῦ θέματος ὑπὸ τῶν συμβαλλομένων εἴτε ἀτομικῶς, εἴτε ὁμαδικῶς διὰ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.

Ἂν ὅμως τοῦτο ἠλήθευεν, ἂν δηλαδὴ αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας, ἔχουσαι ἰσχὺν νόμου, ἠδύναντο νὰ κατισχύσουν ἐξ αὐτοῦ τοῦ λόγου, ὡς νόμου, τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 680 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, τότε θὰ ἔπρεπε νὰ εἶχεν ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία καὶ τὸ δικαίωμα τῆς αὐθεντικῆς ἑρμηνείας αὐτῶν (πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἠρνήθη ἡ Ὁλομέλεια τοῦ Ἀρείου Πάγου), ἐνῷ ἐξ ἄλλου δὲν ἐννοεῖται, νομίζομεν, αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας νὰ περικλείουν ὄχι τὴν θέλησιν τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας, ἀλλὰ ἐκείνην τῶν συμβληθέντων μερῶν (λόγος, διὰ τὸν ὁποῖον ἐδέχθη ἡ Ὁλομέλεια τοῦ Ἀρείου Πάγου ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται, κατὰ τὸ Σύνταγμα, ἡ αὐθεντικὴ ὑπὸ τοῦ Νομοθέτου ἑρμηνεία συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας), καὶ νὰ κατισχύῃ ἡ θέλησις αὕτη τῶν συμβληθέντων τῆς δημοσίας τάξεως διατάξεως νόμου (τοῦ ἄρθρου 680 § 3 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος).

Ἀρείου Πάγου 601/1953 Τμ. Β'

Προεδρεύων ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Α. Χαμάρτος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Σ. Βλαχογιάννης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Σερράος, Β. Βασιλείου

Ἀρθείσης διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 413/1953 ἀποφάσεως τῆς Ὁλομελείας τοῦ Δικαστηρίου τούτου τῆς μεταξὺ τῶν δύο Τμημάτων αὐτοῦ ἀναφυείσης διαφωνίας ὑπὲρ τῆς γνώμης τῆς ἐξενεχθείσης διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 320/1953 ἀποφάσεως τοῦ Β' Τμήματος, εἰσάγεται καὶ αὖθις ἡ ὑπόθεσις πρὸς συζήτησιν ἐνώπιον τοῦ Τμήματος τούτου μετὰ τὴν τήρησιν τῆς νομίμου προδικασίας καί, ἐπανερχομένων τῶν διαδίκων εἰς ἣν κατάστασιν εὑρίσκοντο πρὸ τῆς ἀναιρεθείσης ὑπ' ἀριθ. 719/1952 ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, συνῳδὰ τῷ ἄρθρῳ 834 Πολ. Δικονομίας, θέλει ἐρευνηθῇ ἡ ἀπὸ 1ης Ἰουνίου 1951 ἔφεσις τῆς ἐναγομένης Ἑταιρίας κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2138/1951 ἀριστικῆς ἀποφάσεως τοῦ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου ΓΨΟΔ' δικάσαντος Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν, δι' ἧς δεκτῆς γενομένης ἐν μέρει τῆς ἀπὸ 28 Δεκεμβρίου 1950 ἀγωγῆς τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐπεδικάσθη αὐτῷ δι' ἀποδοχάς του ποσὸν ἐκ δραχμῶν 15.749.800.

Διὰ τῆς ὡς εἴρηται ὑπ' ἀριθ. 413/1953 ἀποφάσεως τῆς Ὁλομελείας τοῦ Δικαστηρίου τούτου ἐκρίθη, ὅτι, ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 11 § 2 τοῦ ν. 2053/1952, δι' ἧς αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη ἡ παράγραφος 11 τῆς ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὡς ἔχουσα τὴν ἔννοιαν ὅτι αἱ ἐν αὐτῇ καθοριζόμεναι ἀποδοχαὶ ἀποτελοῦν τὰ ἐλάχιστα ὅρια μισθοῦ, μὴ ἀπαγορευομένης τῆς καταβολῆς ἢ συμφωνίας περὶ καταβολῆς ἀνωτέρου τοιούτου, δὲν ἔχει ἰσχὺν ἑρμηνευτικοῦ νόμου, ἐφαρμοστέου ἀφ' ἧς ἡ συλλογικὴ αὕτη σύμβασις ἐργασίας ἴσχυσε καὶ ἀποδίδοντος εἰς τὴν ἑρμηνευομένην διάταξιν τὴν ἀρχῆθεν ἐνυπάρχουσαν αὐτῇ ἔννοιαν, ἀλλὰ περιέχει νέον κανόνα δικαίου. Περὶ τοῦ οὕτω δὲ λυθέντος ὑπὸ τῆς Ὁλομελείας νομικοῦ ζητήματος ἀμφισβήτησις δὲν ἐπιτρέπεται κατὰ τὸ ἄρθρον 7 τοῦ ν. ΧΜΖ'/1877.

Ἐκ τῆς διατάξεως τῆς § 11 τῆς ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπαλλήλων τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, ἐκδοθείσης ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἀπὸ 16 Νοεμβρίου 1935 νόμου «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας» καὶ ἐγκριθείσης διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 927 τῆς 5.11.1947 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ ἐπομένως ἰσχύν νόμου ἐχούσης, ὁριζούσης δὲ ὅτι «ἡ ἀμοιβὴ τῶν ἐργατοτεχνιτῶν ἀμφοτέρων τῶν φύλων, ὡς καὶ τῶν ὑπαλλήλων πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, δύναται νὰ εἶναι ἀνωτέρα τῶν ἐν § 1 καθοριζομένων κατωτάτων ὁρίων μισθῶν καὶ δὴ μέχρι 30ο/ο, ὑπὸ τὸν ἀπαράβατον ὅρον τῆς ἀναλόγου πρὸς τὴν αὔξησιν ταύτην βελτιώσεως τῆς ποιοτικῆς ἢ ποσοτικῆς ἀποδόσεως τοῦ ἔργάτου ἢ ὑπαλλήλου καὶ συνεπῶς τῆς μὴ αὐξήσεως τῶν τιμῶν τῶν βιομηχανικῶν προϊόντων εἰδικῶς ἐκ τοῦ λόγου τούτου, ἐν οὐδεμιᾷ δὲ περιπτώσει δύναται νὰ γίνῃ ὑπέρβασις μεγαλυτέρα τῆς διὰ τῆς παρούσης παραγράφου ὁριζομένης», ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τῶν §§ 2 καὶ 4 τῆς ὑπ' ἀριθ. 2948-/2592 τῆς 8/9.7.1949 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν «περὶ προσαυξήσεως κατὰ 30ο/ο τῶν διὰ συλλογικῶν συμβάσεων καθορισθέντων κατωτάτων ὁρίων μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων τῶν ἐργατῶν καὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», ἐκδοθείσης ἐπὶ τῇ βάσει τῶν διατάξεων τοῦ ν. 28/1944 καὶ ἐπομένως ἰσχὺν νόμου ἐχούσης, καὶ ὁριζούσης τῆς μὲν § 2, ὅτι «ἐπὶ τῶν κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων ἐργατοτεχνιτῶν καὶ ὑπαλλήλων τῶν καθοριζομένων ὑπὸ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως τῆς 4.11.1947, ὡς καὶ ἐπὶ τῆς συμπληρωματικῆς ὁμοίας τῆς 1.12.1947, παρέχεται γενικῶς καὶ ὑποχρεωτικῶς ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης ἡ κατὰ τὴν § 2 τῆς ὡς εἴρηται συλλογικῆς συμβάσεως τῆς 4.11.1947 προβλεπομένη προσαύξησις ἐκ 30ο/ο», τῆς δὲ § 4, ὅτι «ἡ τυχὸν ὁπωσδήποτε χορηγηθεῖσα μέχρι σήμερον αὔξησις ἐκ τοῦ ὑπὸ τῆς § 2 τῶν συλλογικῶν συμβάσεων τῆς 4.11.1947 προβλεπομένου ποσοστοῦ 30ο/ο ἐπὶ τῶν ὑπὸ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων τῆς 4.11.1947 καὶ 1.12.1947 καθοριζομένων βασικῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, συμφηφίζεται πρὸς τὴν διὰ τῶν προηγουμένων παραγράφων τῆς παρούσης παρεχομένην ὑποχρεωτικὴν ἐκ 30ο/ο προσαύξησιν», σαφῶς προκύπτει ὅτι τὰ διὰ τῶν ἄνω συλλογικῶν συμβάσεων καθορισθέντα κατώτερα ὅρια μισθῶν τῶν ὑπαλλήλων πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων δύνανται νὰ προσαυξηθῶσιν, οὐχὶ ὅμως πέραν τοῦ διὰ τῆς μνησθείσης κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν καθορισθέντος ποσοστοῦ 30ο/ο, ἔστω καὶ ἂν δι' ἀντιθέτου συμφωνίας τῶν συμβαλλομένων ἡ βάσει προγενεστέρου νόμου καθωρίσθησαν ἀνώτεραι ἀποδοχαί, διότι ὁ νόμος ἐκ λόγων γενικωτέρας κοινωνικῆς σκοπιμότητος, τεινούσης εἰς τὴν δικαίαν κατανομὴν τῶν ἀγαθῶν καὶ τὴν ἐκ τῆς ὑπερτιμήσεως αὐτῶν ἀποφυγὴν τῆς ἀκριβείας τοῦ κόστους τῆς ζωῆς, ἀποβλέψας εἰς τὴν ἐπὶ τούτων ρυθμιστι-

κήν παρέμβασιν τοῦ Κράτους, ἠθέλησεν ὅπως αἱ διατάξεις τόσον τῶν ὡς εἴρηται συλλογικῶν συμβάσεων, ὅσον καὶ τῆς ὡς ἄνω κοινῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, δι' ἧς προσηυξήθησαν τὰ καθορισθέντα ὑπ' αὐτῶν κατώτατα ὅρια μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, κατισχύσωσιν ὡς νεώτεραι καὶ εἰδικαὶ οὐ μόνον πάσης ἀντιθέτου διατάξεως προγενεστέρου νόμου, οἷα τυγχάνει καὶ ἡ τοιαύτη τοῦ ἄρθρ. 680 § 3 τοῦ Ἀστ. Κώδικος, ἀλλὰ καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ρυθμίσεως τοῦ θέματος ὑπὸ τῶν συμβαλλομένων εἴτε ἀτομικῶς, εἴτε ὁμαδικῶς διὰ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.

Ὡς ἐκ τοῦ ἱστορικοῦ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς τοῦ ἐφεσιβλήτου δείκνυται, δι' ἧς οὗτος αἰτεῖται τὴν πληρωμὴν τοῦ ἐν αὐτῇ καθοριζομένου χρηματικοῦ ποσοῦ, προσελήφθη οὗτος ὑπὸ τῆς ἐκκαλούσης καὶ ἐναγομένης Ἑταιρίας ἀπὸ τοῦ ἔτους 1939 ὡς γενικὸς διευθυντὴς τοῦ ἐργοστασίου της Γραφικῶν Τεχνῶν, αἱ δὲ ἀποδοχαὶ του καθωρίζοντο οὐχὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἑκάστοτε ἰσχυουσῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἢ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, ἀλλ' ἐλευθέρως μεταξὺ αὐτοῦ καὶ ἐκείνης, καὶ ἐν τέλει διὰ τῆς ἀπὸ 1ης Δεκεμβρίου 1947 ἐγγράφου μεταξὺ αὐτῶν συμβάσεως ἐργασίας, ληγούσης τὴν 30 Νοεμβρίου 1949, τῷ ἀνετέθη ὑπὸ τῆς ἐναγομένης ἡ διεύθυνσις, διαχείρισις τῆς ἐκμεταλλεύσεως καὶ τεχνικὴ διεύθυνσις τοῦ ἐργοστασίου αὐτῆς καὶ εἰς ἀντάλλαγμα τῶν ὑπηρεσιῶν του τούτων θὰ ἐλάμβανε τὸν ὑπὸ τῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καθοριζόμενον ἑκάστοτε ὑπαλληλικὸν μισθόν, ὡς ἐπιπρόσθετον δὲ ἀμοιβὴν πᾶν ἐπὶ πλέον ποσόν, ὅπερ θ' ἀπέμενε μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν δαπανῶν τῆς ἐν τῷ ἐργοστασίῳ διεξαγομένης ἐργασίας καὶ τοῦ καθαροῦ κέρδους τῆς ἐναγομένης καὶ τέλος διὰ τοῦ 11ου ὅρου τῆς αὐτῆς συμβάσεως συνεφωνήθη, ὅτι «κατὰ τὴν λῆξιν αὐτῆς καὶ συνεχιζομένης ὡς συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου θὰ δικαιοῦται οὗτος, περιοριζόμενος εἰς τὴν ἣν κατεῖχε θέσιν τοῦ τεχνικοῦ διευθυντοῦ τῆς Ἑταιρίας, καί, ἐφ' ὅσον χρόνον ἤθελε συνεχισθῇ ἡ ἐργασία του αὕτη, νὰ λαμβάνῃ ὡς μισθὸν ἴσον πρὸς τὸ διπλάσιον τῶν ἀποδοχῶν, ὧν θὰ δικαιοῦται κατὰ νόμον ὁ ἀρχιπιεστής. Ὅτι δέ, ἐνῷ ἐξηκολούθησε μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ ὁρισθέντος χρόνου τῆς ἄνω συμβάσεως παρέχων τὰς ὑπηρεσίας τοῦ τεχνικοῦ διευθυντοῦ καὶ ἐνῷ ἐδικαιοῦτο λαμβάνειν δυνάμει τοῦ 11ου ὅρου αὐτῆς ὡς μηνιαῖον μισθὸν ποσὸν ἴσον πρὸς τὸ διπλάσιον τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἀρχιπιεστοῦ, ἡ ἐναγομένη ἀρνεῖται, ὅπως συμμορφωθῇ πρὸς τὸν ὅρον τοῦτον, καταβαλοῦσα αὐτῷ μισθὸν κατώτερον, δι' ὃ καὶ αἰτεῖται διὰ τῆς ἀγωγῆς του τὴν διαφορὰν ἀπὸ 1.12.1949 μέχρι 30.12.1950 μεταξὺ τοῦ μισθοῦ, ὅστις τῷ κατεβλήθη, καὶ τοῦ διπλασίου τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἀρχιπιεστοῦ.

Ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ἐνῷ δέχεται ὅτι, ὅτε ἐγένετο ἡ διαληφθεῖσα ὡς ἄνω καὶ περιεχομένη ἐν τῇ ἀγωγῇ σύμβασις μεταξὺ τῶν διαδίκων ἴσχυεν ἡ προμνησθεῖσα ἀπὸ 4.11.1947 συλλογικὴ σύμβασις ὑπαλλήλων πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων, ἐν τῇ ὁποία δὲν ὁρίζονται αἱ ἀποδοχαὶ τοῦ ἀρχιπιεστοῦ, ἐν ταύτοις κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τῶν §§ 1 καὶ 3 τοῦ ἄρθρου 680 τοῦ Α.Κ., καθ' ἃς «διὰ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας δύνανται νὰ καθορίζωνται οἱ ὅροι, ὑφ' οὓς θὰ συνομολογῶνται αἱ κατ' ἰδίαν συμβάσεις ἐργασίας τῶν ὑποβαλλομένων εἰς τὴν συλλογικὴν σύμβασιν ἀτόμων ἢ ἑνώσεων καὶ ὅτι αἱ πρὸς ταύτην ἀντιτιθέμενοι ὅροι τῶν κατ' ἰδίαν συμβάσεων ἐργασίας, ἐφ' ὅσον δὲν εἶναι εὐνοϊκώτεροι διὰ τὸν ἐκμισθωτὴν εἶναι ἄκυροι, ἀντὶ τούτων δὲ ἰσχύουσιν οἱ ὅροι τῆς συλλογικῆς συμβάσεως» ἐδέξατο ὅτι ἐναντι τῶν διατάξεων τούτων δὲν δύναται νὰ κατισχύσῃ ἡ διάταξις τῆς § 11 τῆς ὡς εἴρηται ἀπὸ 4.11.1947 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐφ' ὅσον τὰ καθοριζόμενα δι' αὐτῆς κατώτατα ὅρια τῆς ἀμοιβῆς τῶν ὑπαλλήλων πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων, αὐξηθέντα μέχρι 30 ο/ο, διὰ τῆς προμνημονευθείσης κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν, εἶναι κατώτερα τῶν διὰ τῆς μεταξὺ τῶν διαδίκων συνομολογηθείσης τὴν 1.12.1947 ὡς εἴρηται συμβάσεως, ὁπότε αὕτη εἶναι ἰσχυρὰ καὶ νομίμως αἰτεῖται βάσει ταύτης ὁ ἐνάγων τὴν διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς του ἐπιδιωκομένην ἀποζημίωσιν. Περαιτέρω δὲ δεχθεῖσα ἐν μέρει τὴν ἀγωγὴν του καὶ ἐπιδικάσασα αὐτῷ ποσὸν ἰσοῦμενον πρὸς τὸ διπλάσιον τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἀρχιπιεστοῦ τῆς ἐναγομένης Κ.Μ**, ἃς, καθ' ἃ ἔκρινεν αὕτη, εἶχον ὑπ' ὄψιν των οἱ συμβαλλόμενοι κατὰ τὸν καταρτισμὸν τῆς διαληφθείσης μεταξὺ των συμβάσεως, μολονότι ἐγνώριζον οὗτοι ὅτι συλλογικὴ σύμβασις ὁρίζουσα τὰς ἀποδοχὰς τοῦ ἀρχιπιεστοῦ δὲν ὑφίσταται, ἐσφαλῆ καὶ μεταρρυθμιστέα καθίσταται κατὰ τοὺς ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἐφέσει τῆς ἐναγομένης λόγους βασίμους κρινομένους.

Τῆς διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς τοῦ ἐφεσιβλήτου φερομένης πρὸς κρίσιν διαφορᾶς διεπομένης, κατὰ τὰ ἐν τῇ ἠγουμένῃ τρίτῃ αἰτιολογίᾳ ἐκτεθέντα, οὐχὶ ὑπὸ τῆς μεταξὺ τῶν διαδίκων συναφθείσης, ὡς προείρηται, συμβάσεως, ἀλλὰ τῆς ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπαλλήλων τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων, αἱ μηνιαῖαι ἀποδοχαὶ αὐτοῦ κατὰ τὸν παρατιθέμενον ἐν αὐτῇ πίνακα, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι οὗτος, καθ' ἃ βεβαιοῦται ἐκ τῶν ἐπικληθεισῶν καὶ προσαχθεισῶν ἑκατέρωθεν ἀποδεικτικῶν στοιχείων, ἐδικαιοῦτο λαμβάνειν βάσει τῶν προπολεμικῶς ἰσχυουσῶν συλλογικῶν συμβάσεων ὡς κατώτατον μηνιαῖον μισθὸν δραχ. 4600, ἀνέρχονται εἰς ποσὸν ἐκ δρχ. 680.000, ὅπερ, προσαυξανόμενον κατὰ 30ο/ο δυνάμει τῆς προμνησθείσης ὑπ' ἀριθ. 29488/2592 τῆς 8.7.1949 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἀνέρχεται εἰς δρχ. 884.000. Βάσει δὲ τοῦ μισθοῦ τούτου διὰ τὸ χρονικὸν διάστημα τῶν 13 μηνῶν (1.12.1949 ἕως 30.12.1952), καθ' ὃ ἰσχυρίζεται ὁ ἐνάγων ὅτι ὑπηρέτησεν ὑπὸ τὴν ἰδιότητα τοῦ τεχνικοῦ διευθυντοῦ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐναγομένης, καθ' ἃ βεβαιοῦται ἐκ τοῦ συνόλου τῶν ἐπικαλουμένων καὶ προσαγομένων ἑκατέρωθεν βεβαιώσεων, οὐδὲ ἄλλως ἀμφισβητεῖται ὑπὸ τῆς ἐναγομένης, ἐδικαιοῦτο οὗτος λαμβάνειν παρ' αὐτῆς διὰ μισθὸν δρχ. 11.492.000, ἐπὶ προσθέτως δὲ λόγῳ δώρων ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς μὲν τῶν Χριστουγέννων τῶν

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ ΑΓΩΓΗΣ ΕΞ ΑΚΥΡΟΥ ΑΠΟΛΥΣΕΩΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ

Απόρριψις λόγου αναιρέσεως διά ψευδή ερμηνείαν νόμου ως αορίστου

Περιεχόμενον λόγων αναιρέσεως.— Σαφείς και ωρισμένοι οι λόγοι αναιρέσεως, προσδιορίζοντες όχι μόνον την νομικήν πλημμέλειαν της προσβαλλομένης αποφάσεως, αλλά και τα θεμελιούντα αύτην πραγματικά περιστατικά.—Εφαρμογή τριμήνου αποκλειστικής προθεσμίας επιδόσεως αγωγής του άκυρως απολυομένου μισθωτού, κατ' άρθρ. 3 Ν.Δ. 8/11 Μαΐου 1946, επί της πρώτης αγωγής.

Επικυρούται η υπ' αριθ. 2223/1953 απόφασις του ως εφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Πειραιώς.

Λόγοι αναιρέσεως υπήρξαν οι εξής:

α) Δεχθείσα παρά τον νόμον η αναιρεσιβαλλομένη απόφασις ότι επιβάλλεται η εις το Γραφείον Εύρέσεως Εργασίας αναγγελία της λήξεως της συμβάσεως εργασίας ωρισμένου χρόνου, αδιαφόρως αν μη υπάρχοντος σπουδαίου λόγου εκ του άρθρου 672 Α.Κ., ψευδώς ηρμήνευσε και εσφαλμένως εφήρμοσε τας διατάξεις των άρθρων 9 § 3 του ν. 118/1945, 6 § 2 του ν.δ. 1255/1949 και 60 του ά.ν. 1846/1951 και κατέστησεν ούτως εαυτήν αναιρετέαν.

β) Δεχθείσα παρά τον νόμον η αναιρεσιβαλλομένη απόφασις ότι δεν απητείτο διά την έγερσιν της κατ' αυτών αγωγής της αναιρεσιβλήτου η τήρησις της εκ της διατάξεως του άρθρ. 3 του από 8/11 Μαΐου 1946 ν.δ. τριμήνου αποκλειστικής προθεσμίας, ψευδώς ηρμήνευσε και εσφαλμένως εφήρμοσε την διάταξιν ταύτην και κατέστησεν εαυτήν αναιρετέαν.

* * *

Έχει ήδη νομολογηθή υπό της πρώτης επί του θέματος υπ' αριθ. 484/1951 αρεοπαγιτικής αποφάσεως (εισηγητής *Σ. Μανρομιχάλης*, ΕΕΔ 11, 30), ότι και η καταγγελία συμβάσεως εργασίας ωρισμένου χρόνου πρέπει, επί ποινή ακυρότητος αυτής, κατά το άρθρον 9 του ν. 118/1945, να αναγγέλληται νομίμως εις το Ι.Κ.Α. ήδη (κλάδον ανεργίας) (άρθρ. 6 ν.δ. 2511/1953, ΕΕΔ 12, 912), την άποψιν δε αυτήν ακολουθούν ήδη και τα δικαστήρια της ουσίας (βλέπε Πρωτοδικείου Αθηνών 5560/1953, εισηγητής *Σ. Διαμαντάκος*, ΕΕΔ 12, 606) (αντίθετοι *Χ. Χαρισιάδης*, ΕΕΔ 12, 760, σημειώσεις μας εν ΕΕΔ 12, 606 επ., σχετικώς μόνον προς τας συνεπείας εκ της παραλείψεως της αναγγελίας καταγγελίας των εν λόγω συμβάσεων εργασίας ωρισμένου χρόνου).

Καθ' όσον αφορά εις τας συμβάσεις εργασίας ωρισμένου χρόνου, των οποίων έληξεν ο χρόνος, πάλιν κατά το αυτό άρθρ. 6 του ν.δ. 1255/1949 (ΕΕΔ 11, 100 επ.) απαιτείται η προς το Ι.Κ.Α. αναγγελία της λήξεως αυτών (ομιλούμεν πάντοτε περί των συμβάσεων εργασίας ωρισμένου χρόνου των ασφαλιζομένων εις το Ι.Κ.Α. κατά της ανεργίας μισθωτών, άρθρ. 2 ά.ν. 1846/1951 «περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων», ΕΕΔ 10, 637), αλλ' η παράλειψις της αναγγελίας έχει ως συνέπειαν μόνον την επιβολήν των εν άρθρω 6 ν.δ. 1255/1949 ποινικών κυρώσεων (Α.Π. 348/1952, εισηγητής *Ι. Τραχανής* ΕΕΔ 11, 761), αφού δεν νοείται άλλως η ακυρότης λήξεως συμβάσεως.

Λόγος ήδη αναιρέσεως ενώπιον του Αρείου Πάγου υπήρξεν, ότι εσφαλεν η απόφασις του δικαστηρίου της ουσίας, είποθσα ότι η αναγγελία της καταγγελίας συμβάσεως εργασίας ωρισμένου χρόνου επιβάλλεται, αδιαφόρως της συνδρομής ή μη της προϋποθέσεως του κατά το άρθρ. 672 του Α.Κ. σπουδαίου λόγου.

Το θέμα τούτο δεν κατέστη, λόγω της αοριστίας του λόγου αναιρέσεως (περί του ωρισμένου των λόγων αναιρέσεως βλέπε και Α.Π. 518/1953, εισηγητής *Κ. Σούρλος*, ΕΕΔ 12, 1253), αντικείμενον κρίσεως του Αρείου Πάγου.

Δύναται όμως να σημειωθή, επί τη ευκαιρία, ότι, εφ' όσον γίνεται δεκτόν, ότι και η καταγγελία συμβάσεως εργασίας ωρισμένου χρόνου υπόκειται εις την υποχρέωσιν αναγγελίας, δεν ενδιαφέρει, αν προηγήθη διά την έγκυρον (από απόψεως αστικού δικαίου, άρθρον 672 Α.Κ.) λύσιν της συμβάσεως εργασίας σπουδαίος λόγος (πρβλ. Πρωτοδίκου Αθηνών 1410/1952, Πρωτοδίκης *Χ. Καλαπασέας*, ΕΕΔ 11, 476), του μισθωτού έχοντος πάντοτε το δικαίωμα να επικαλεσθή την

ετών 1949 και 1950 εκ δύο πλήρων μηνιαίων μισθών, επί τη εορτή δε του Πάσχα του έτους 1950 ημίσεως μισθού, ήτοι δρχ. 884.000 + 884.000 + 442.000, ήτοι εν συνόλω ποσών εκ δώρων δρχ. 2.210.000, ή αξίωσις αυτού εκ των άνω αιτιών ανέρχεται εν συνόλω εις το ποσόν εκ δρχ. 13.702.000. Εκ του ποσού δε τούτου, αφαιρουμένων δραχ. 12.500.000, ας κατά την εν τη αγωγή ομολογίαν του έλαβεν ούτος παρά της εναγομένης, υπολείπεται ποσόν δρχ. 1.202.000, καθ' ό ποσόν και δέον να γίνη δεκτή η αγωγή του και συμψηφισθή εν όλω η δικαστική δαπάνη αμφοτέρων των βημάτων, συνωδά τω άρθρω 211 § 3 Πολ. Δικονομίας, εφ' όσον εκάτερος των διαδίκων εν μέρει ένίκησε και εν μέρει ήττήθη.

ἔλλειψιν σπουδαίου λόγου, ἵνα ἀπὸ ἀπόψεως ἀστικοῦ δικαίου κριθῇ ἡ ἀπόλυσίς του ἄκυρος, ἀδιαφόρως τοῦ κύρους αὐτῆς ἀπὸ ἀπόψεως ἐφαρμογῆς ἄρθρ. 9 ν. 118/1945.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ ν.δ. 8/11 Μαΐου 1946, διατηρηθέντος ἐν ἰσχύϊ κατὰ τὸ ἄρθρ. 60 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», ἀποκλειστικὴν τρίμηνον προθεσμίαν ἐπιδόσεως ἀγωγῆς τοῦ ἀκύρως ἀπολυομένου μισθωτοῦ, ἐπαναλαμβάνεται καὶ ὑπὸ τῆς νεωτέρας αὐτῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως ἡ δηλοῖα ἄποψις προηγουμένων, ὅτι ἀρκεῖ ἡ ἐπίδοσις τῆς πρώτης ἀγωγῆς (βλέπε Α.Π. 137/1950, εἰσηγητὴς *Κ. Βοΐτσιζῆς*, ΕΕΔ 9, 174, Α.Π. 450/1950, εἰσηγητὴς *Ε. Καραστάθης*, ΕΕΔ 9, 701, Α.Π. 638/1950, εἰσηγητὴς *Ι. Πίκουλας*, ΕΕΔ 10, 216, Α.Π. 223/1951, εἰσηγητὴς *Ι. Τραχανῆς*, ΕΕΔ 10, 738, Α.Π. 452/1952, εἰσηγητὴς *Ν. Παλαιολογόπουλος*, ΕΕΔ 11, 954).

Ἀρείου Πάγου 592/1943 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Ι. Ἀποστολόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Κ. Γκολφινόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Χ. Καλλαντζῆς, Μ. Ἀσημάκης

Κατὰ τὸ ἄρθρον 819 § 3 τῆς Πολ. Δικ. οἱ λόγοι τῆς ἀναιρέσεως δέον νὰ εἶναι σαφεῖς καὶ ὡρισμένοι, προσδιορίζοντες ὄχι μόνον τὴν νομικὴν πλημμέλειαν, ἥτις προσάπτεται εἰς τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν, ἀλλὰ καὶ τὰ θεμελιοῦντα ταύτην πραγματικὰ περιστατικά, πρὸς δὲ καὶ τὴν ἐπίδρασιν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ διατακτικοῦ τῆς ρηθείσης ἀποφάσεως. Ὅθεν ὁ πρῶτος τῆς ἀναιρέσεως λόγος, κατὰ τὸν ὁποῖον ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις «δεχθεῖσα, ὅτι ἐπιβάλλεται ἡ εἰς τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας ἀναγγελία τῆς λήξεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, ἀδιαφόρως τῆς συνδρομῆς ἢ μὴ τῆς προϋποθέσεως τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 672 τοῦ Ἀστ. Κώδικος σπουδαίου λόγου, ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 9 § 3 τοῦ ν. 118 τοῦ 1945, 6 § 2 τοῦ ν.δ. 1255 τοῦ 1949 καὶ 60 τοῦ ἀ.ν. 1846 τοῦ 1951, καταστήσασα οὕτως ἑαυτὴν ἀναιρετέαν», μὴ διαλαμβάνων τίς ἡ περὶ ἧς οὗτος ἐργασιακὴ σύμβασις, μεταξὺ τίνων αὕτη ἔχει συνομολογηθῇ, ὡς καὶ ποία ἡ σχέσις τῆς δι' αὐτοῦ πληττομένης αἰτιολογίας τῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως πρὸς τὸ διατακτικὸν ταύτης, ἀπορριπτέος τυγχάνει ὡς ἀόριστος.

Συμφώνως πρὸς τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ἀπὸ 8 Μαΐου 1846 Νομ. Διατάγματος «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 118 τοῦ 1945 κλπ.» ἡ δι' αὐτοῦ προβλεπομένη τρίμηνος ἀνατρεπτικὴ προθεσμία ἀπὸ τῆς ἀκύρου καταγγελίας τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως, ἐντὸς τῆς ὁποίας, κατὰ τὴν ἰδίαν διάταξιν, δέον νὰ κοινοποιηθῇ ἡ περὶ πάσης ἐκ τῆς ἀκύρου ταύτης καταγγελίας ἀξίωσις τοῦ ἐκμισθωτοῦ τῆς ἐργασίας, σκοπὸν ἔχει, ἵνα μὴ ὁ ἐργοδότης παραμένῃ ἐπὶ μακρὸν ἐν τῇ ἀβεβαιότητι περὶ τοῦ ἂν ἐκεῖνος θέλῃ ἀμφισβητήσει ἢ μὴ τὸ κῦρος τῆς ὡς ἄνω καταγγελίας καὶ τῆς συνεπείᾳ αὐτῆς ἀπολύσεώς του. Ἑπομένως, ἐγειρομένης ὑπὸ τοῦ ἐκμισθωτοῦ ἐμπροθέσμως ἀγωγῆς περὶ τοῦ κύρους τῆς καταγγελίας καὶ τῆς ἀπὸ τὴν ἐργασίαν ἀπολύσεώς του, ἐκλείπει ὁ εἰρημένος σκοπὸς καὶ συνεπῶς πᾶν ἐκ τῆς ἀνωτέρω διατάξεως ἀπαράδεκτον, ὡς δὲ ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως δείκνυται, τὸ ἐκδὸν ταύτην δικαστήριον τῆς οὐσίας ἐδέξατο ἀνελέγκτως, ὅτι ἡ ἀναιρεσίβλητος πρὸ τῆς ἐγέρσεως τῆς ὑπὸ δίκην ἀγωγῆς εἶχεν ἐγείρει καὶ ἄλλην τοιαύτην ἐντὸς τῆς ρηθείσης προθεσμίας, τὴν ἀπὸ 16 Φεβρουαρίου 1952, αἰτησαμένη δι' αὐτῆς τοὺς μέχρι ταύτης ὀφειλομένους ὑπὸ τῶν ἀναιρεσειόντων μισθοὺς της ἕνεκα τῆς αὐτῆς αἰτίας, δι' ἣν διώκονται καὶ οἱ τὸ ἀντικείμενον τῆς ὑπὸ δίκην ἀγωγῆς ἀποτελοῦντες τοιοῦτοι, τοὐτέστιν ἕνεκα τῆς ὑπὸ τῆς ἐκ τῶν ἀναιρεσειόντων ἑταιρίας ἀκύρου καταγγελίας τῆς μεταξὺ ταύτης καὶ τῆς ἀναιρεσιβλήτου ἐργασιακῆς συμβάσεως, καὶ ὅτι οἱ τελευταῖοι οὗτοι ὀφείλονται κατὰ συνέχειαν ἐκείνων λόγῳ τῆς ἐξακολουθησάσης ὑπερημερίας τῆς αὐτῆς ἀναιρεσειούσης περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῆς προσφερομένης ὑπὸ τῆς ἀναιρεσιβλήτου ἐργασίας. Ὡς ἐκ τούτου τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, κρῖναν μετὰ ταῦτα ὅτι ἡ ὑπὸ δίκην ἀγωγή, καίπερ ἐγερθεῖσα μετὰ τὴν προδιαληφθεῖσαν ἀνατρεπτικὴν προθεσμίαν, δὲν ὑπόκειται εἰς τὸ ἐκ τῆς ὡς ἄνω διατάξεως ἀπαράδεκτον, ὀρθῶς ἐφήρμοσε καὶ ἡρμήνευσεν αὐτήν, ὁ δὲ περὶ τοῦ ἐναντίου δεύτερος λόγος ἀναιρέσεως εἶναι ἀπορριπτέος.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΥΠΑΛΛΗΛΙΚΗΣ ΙΔΙΟΤΗΤΟΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ

Αναγνωριστική αγωγή μισθωτού κατά την εργατικήν διαδικασίαν

Διαφοραί εκδικαζόμεναι κατά την εργατικήν διαδικασίαν Ν. Γ'ΘΔ'.—Έννοια αξιώσεως.—Εκδίκασις κατά την εργατικήν διαδικασίαν όχι μόνον καταψηφιστικής αγωγής περί αξιώσεως εκ της σχέσεως εργασίας, αλλά και της αναγνωριστικής αγωγής περί τοιαύτης σχέσεως.—Έννοια άρθρου 127 Εισαγωγικού του Αστικού Κώδικος Ν. 2783/1941.— Υπαλληλική ιδιότης μισθωτού κατ' άρθρ. 11 Ν. 2112/1920 και άρθρ. 10 Ν. 1234/1918.— Χαρακτηρισμός μηχανικών ως ιδιωτικών υπαλλήλων.

Επικυρούται ή υπ' αριθ. 757/1952 απόφασις του ως εφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Καλαμών.

Λόγοι αναιρέσεως υπήρξαν οι εξής:

α) Ενώ κατά την πρόδηλον και σαφή έννοιαν του άρθρ. 1 του ν. Γ'ΘΔ', ως έτροποποιήθη, εις την αρμοδιότητα του κατά την διαδικασίαν του νόμου τούτου δικάζοντος Πρωτοδίκου (ή Ειρηνοδίκου) υπάγεται παρεμπιπτόντως μόνον ή έρευνα περί του αξιουμένου δικαιώματος, ούχι δε και ή αξίωσις περί αυτού τούτου του δικαιώματος, διότι τούτο, αποτελούν επιδίωξιν αναγνωρίσεως δικαιώματος απροσδιορίστου αξίας, υπάγεται εις την αρμοδιότητα του γενικήν έχοντος δικαιοδοσίαν Πρωτοδικείου, ή αναιρεσιβαλλομένη απόφασις τα εναντία δεχθείσα και απορρίψασα τον σχετικόν λόγον της εφέσεως της εσφαλμένως εκήρυξεν εαυτήν αρμοδίαν (Πολ. Δικ. 807 εδ. 4).

β) Κατά ψευδή ερμηνείαν και εσφαλμένην εφαρμογήν του άρθρου 127 του Εισαγωγικού του Α.Κ. ά. ν. 2783/1941 εδέχθη ως αναγνωριστικάς τας αγωγάς των αναιρεσιβλήτων, ενώ, κατά την αληθή έννοιαν της διατάξεως ταύτης, αι αγωγαί αύται, διώκουσαι και αφορώσαι την αναγνώρισιν ούχι παρουσών αλλά μελλουσών σχέσεων, οίαι είναι αι ών αιτούνται την αναγνώρισιν οι αναιρεσίβλητοι— όπερ δέχεται και ή αναιρεσιβαλλομένη απόφασις— έδει να απορριφθώσιν ως νόμω αβάσιμοι.

γ) Κατά ψευδή ερμηνείαν και εσφαλμένην εφαρμογήν του άρθρ. 11 του ν. 2112/1920, ως ετροποποιήθη υπό του άρθρου 7 του ν. 4558/1930, εν συνδυασμώ προς το άρθρ. 10 του ν. 1234/1918, ή αναιρεσιβαλλομένη απόφασις, ενώ δέχεται, κατ' εμπειρίαν, θεωρείται ως απλούς τεχνίτης, εξομοιούμενος προς εργάτην, διά να χαρακτηρισθή δε ως υπάλληλος δέον να απασχολήται με εργασίαν ανωτέρας φύσεως και να έχη θεωρητικάς γνώσεις, έδεχθη συγχρόνως ότι οι αναιρεσίβλητοι, όντες οι μεν τέσσαρες πρώτοι πτυχιούχοι πρακτικοί μηχανικοί γ' τάξεως, οι δε έτεροι τρείς πτυχιούχοι μηχανοδηγοί, χωρίς και να δέχηται, ότι ούτοι κατέχουσι και θεωρητικάς γνώσεις, παρέχουσιν εργασίαν κατά κύριον χαρακτήρα μη σωματικήν.

δ) Ενώ, κατά την αληθή έννοιαν του ν. 6422/1934 και των προς εκτέλεσιν τούτου εκδοθέντων β. δ/των το μη σωματικόν της εργασίας των πρακτικών μηχανικών και μηχανοδηγών κρίνεται εν συναρτήσει με το εκ της κειμένης νομοθεσίας επιτρεπτόν αυτοίς της υπευθύνου επιβλέψεως της λειτουργίας και συντηρήσεως μηχανολογικών εγκαταστάσεων, ή αναιρεσιβαλλομένη απόφασις, κατά ψευδή ερμηνείαν και εσφαλμένην εφαρμογήν του ανωτέρω ουσιαστικού νόμου, έδεχθη άνευ ετέρου και χωρίς να αποφαίνηται, εάν οι αναιρεσίβλητοι κέκτηνται τα ανάλογα πτυχία και τα λοιπά προς άσκησιν της υπηρεσίας των τυπικά και ουσιαστικά προσόντα, άτινα έδει να είναι ανάλογα με την εις ίππους δύναμιν των μηχανολογικών εγκαταστάσεών της, ούτοι παρέχουσιν εργασίαν κατά κύριον χαρακτήρα μη σωματικήν, ενώ δεν είναι ή τυχόν πραγματική καταχρησικώς άσκησις τοιούτων έργων, άλλ' ή υπό του νόμου βάσει των υπ' αυτού καθοριζομένων προσόντων άσκησις, ήτις συνιστά την ιδιότητα των υπαλλήλων, όταν αύτος ο νόμος θέτη ωρισμένας προϋποθέσεις προς άσκησιν αυτών.

ε) Η αναιρεσιβαλλομένη απόφασις, προς επίρρωσιν της κρίσεώς της ότι ή εργασία των πρακτικών μηχανικών και μηχανοδηγών είναι προσεχόντως πνευματική, επικαλείται την διά του ά.ν. 99/1936 κυρωθείσαν και ισχύν νόμου επέχουσαν από 12 Αυγούστου 1936 εθνικήν συλλογικήν σύμβασιν, καθ' ην ούτοι θεωρούνται υπάλληλοι, εφ' όσον επιβλέπουν και συντηρούν μηχανολογικάς εγκαταστάσεις. Ούτως όμως κρίνασα και τοιούτον προσδώσασα νομικόν χαρακτηρισμόν της Ιδιότητος των αναιρεσιβλήτων ψευδώς ηρμήνευσε και εσφαλμένως εφήρμοσε την ισχύν ουσιαστικού νόμου έχουσαν ως άνω συλλογικήν σύμβασιν, ή αληθής έννοια της οποίας είναι ότι ο χαρακτηρισμός των πρακτικών μηχανικών, ούχι δε και των μηχανοδηγών, ως υπαλλήλων, γίνεται αφ' ενός μεν κατά την έννοιαν της συλλογικής ταύτης συμβάσεως και διά την εφαρμογήν αυτής, αφού και αύτους τους αρχιτεχνίτας και προϊσταμένους ομάδων, ους δι' άλλας περιπτώσεις ή νομολογία χαρακτηρίζει υπαλλήλους, θεωρεί εργάτας, και αφ' ετέρου υπό την προϋπόθεσιν του νόμω επιτρεπτού επιβλέψεως και συντηρήσεως μηχανολογικών εγκαταστάσεων.

***

Το πρώτον ήδη ασχοληθείς επί του θέματος ο Άρειος Πάγος επικυροί ως ορθήν την δημόφρονων γνώμην της θεωρίας (Γ. *Ράμπος*, ΕΕΔ 6, 288, Φ. *Άγγελής*, ΕΕΔ 4, 666, Γ. *Μητσόπουλος*, Η αναγνωριστική αγωγή, σ.

175, σημ. 11) καὶ δικαστηριακῆς πράξεως (βλέπε ΕΕΔ 7, 819, ΕΕΔ 10, 1224), ὅτι καὶ ἡ ἀναγνωριστικὴ ἀγωγὴ τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τοῦ ἐργοδότου δικάζεται κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΨΟΔ'.

Κατὰ τὴν αὐτὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν ἐκδικάζεται καὶ ἀναγνωριστικὴ ἀγωγὴ τοῦ ἐργοδότου κατὰ τοῦ μισθωτοῦ, ἐπὶ θέματος πάντοτε τῆς συνδεούσης αὐτοὺς συμβάσεως ἐργασίας (βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 10, 1224, εἰς σημειώσεις μας, ΕΕΔ 11, 381).

Περαιτέρω ἡ αὐτὴ κατωτέρω δημοσιευομένη ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, ἐν ὄψει ὅτι ἡ ἔννοια τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου εἶναι ἔννοια νομική (Α.Π. 68/1942, εἰσηγητὴς *Ι. Σακκέτας*, ΕΕΔ 1, 529, Α.Π. 240/1949, εἰσηγητὴς *Β. Διάρης*, ΕΕΔ 8, 493), ἐρευνᾷ ἂν ὁ μηχανικὸς θεωρῆται ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 10 τοῦ ν. 1234/1918 (καὶ ἄρθρ. 11 ν. 2112/1920). (Βλέπε καὶ σύμφωνον πρὸς τὴν γνώμην τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως ἐκείνην τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας, ἐν ΕΕΔ 12, 386).

Ἀρείου Πάγου 586/1953 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Ι. Ἀποστολόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Κ. Σοῦρλος**
Δικηγόρος ὁ κ. Ἀλ. Βαρδέτσος

Ὁρίζων ὁ ν. ΓΨΟΔ', καθὼς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ ν. 1968/1944, ἐν ἄρθρῳ 1 ὅτι πᾶσα ἰδιωτικὴ ἀξίωσις μισθωτοῦ κατὰ ἐργοδότου, πηγάζουσα ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας, δικάζεται κατὰ τὴν ὑπ' αὐτοῦ καθιερωμένην διαδικασίαν καὶ διὰ τῶν περαιτέρω λοιπῶν διατάξεων, ὅτι τέμνεται ὁριστικῶς ἡ διαφορά, ἐννοεῖ ὅτι βάσει τῶν διατάξεων τούτου δικάζεται οὐχὶ μόνον ἡ καταψηφιστικὴ ἀγωγὴ περὶ ἀξιώσεως ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀναγνωριστικὴ ἀγωγὴ περὶ τοιαύτης σχέσεως, ὡς εἶναι ἡ διώκουσα τὴν ἀναγνώρισιν τοῦ μισθωτοῦ ὡς ὑπαλλήλου καὶ οὐχὶ ὡς ἐργάτου. Οὕτω ἄρα κρίνασα καὶ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, οὐδαμῶς παρεβίασε τὰς μνηθείσας διατάξεις, ἁρμοδίως ἐπιληφθεῖσα τῆς ἐκδικάσεως τῆς τοιαύτης ἀγωγῆς, καὶ ὁ περὶ τοῦ ἀντιθέτου πρῶτος λόγος ἀναιρέσεως κρίνεται ἀπορριπτέος, ὡς ἀβάσιμος.

Ἐκ τοῦ ἄρθρου 127 τοῦ εἰσαγωγικοῦ τοῦ Α.Κ. ν. 2783/1941, διαλαμβάνοντος ὅτι ὁ ἔχων ἔννομον συμφέρον πρὸς δικαστικὴν ἀναγνώρισιν τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ ὑπάρξεως ἐννόμου τινὸς σχέσεως δύναται νὰ ἐγείρῃ ἀγωγὴν περὶ τούτου, καὶ ἂν ἔτι ἡ ἐκ τῆς τοιαύτης ἐννόμου σχέσεως ἀξίωσις δὲν εἶναι γεγεννημένη, σαφῶς προκύπτει, ὅτι ὁ θεμελιῶν ἐπὶ ὡρισμένης ὑφισταμένης ἐννόμου σχέσεως δικαιώματα δύναται νὰ ἐγείρῃ τὴν περὶ ὑπάρξεως αὐτῆς ἀναγνωριστικὴν ἀγωγήν, ἔστω καὶ ἂν τὸ ἐντεῦθεν δικαίωμα δὲν ἔχῃ γεννηθῇ ἢ ἐκ τούτου γεγεννημένου δὲν ὑπάρχει εἰσέτι ἀξίωσις. Κατ' ἀκολουθίαν καὶ ὁ μισθωτός, ὁ ὁποῖος προβάλλει ὅτι ἡ ὑπάρχουσα καὶ συνάπτουσα αὐτὸ μετὰ τοῦ ἐργοδότου ἔννομος σχέσις παρέχει αὐτῷ τὴν ἰδιότητα τοῦ ὑπαλλήλου καὶ οὐχὶ τὴν τοῦ ἐργάτου δύναται νὰ κινήσῃ ἀγωγὴν περὶ δικαστικῆς ἀναγνωρίσεως ταύτης, ἔστω καὶ ἂν τὰ ἐπ' αὐτῆς θεμελιούμενα δικαιώματα ἢ αἱ ἐκ τῶν ἐντεῦθεν δικαιωμάτων ἀξιώσεις δὲν εἶναι γεγεννημέναι. Τοῦτο ἄρα εἰποῦσα καὶ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις συνεμορφώθη πλήρως πρὸς τὴν προπαρατεθεῖσαν διάταξιν τοῦ εἰσαγωγικοῦ Κώδικος νόμου καὶ ὁ περὶ τοῦ ἀντιθέτου λόγος ἀναιρέσεως κρίνεται ἀβάσιμος καὶ ἀπορριπτέος.

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ νόμου 2112/1920, καθὼς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ.7 τοῦ ν. 4558|1930, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ ἄρθρ. 10 τοῦ ν. 1234/1918, ὑπάλληλος θεωρεῖται ὁ μισθωτός, ὁ ὁποῖος παρέχει ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτῆρα ἐργασίαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐπικρατεῖ τὸ πνευματικὸν στοιχεῖον, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 3 ἐδ. Γ' τοῦ ν. 6422/1934 περὶ ἀσκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ μηχανικοῦ κλπ., τὰ ἄρθρα 3 καὶ 4 τοῦ βάσει τοῦ ὡς ἄνω νόμου ἐκδοθέντος Π.Δ. 8|8 Μαρτίου 1935 καὶ τοῦ προσθέτου ὅρου ὑπὸ στοιχεῖον Βα τῆς συλλογικῆς συμβάσεως περὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἀπὸ 12 Αὐγούστου 1936, κυρωθείσης ὑπὸ τοῦ ἀ.ν. 99/1936, οἱ πείρας μηχανικοί, οἱ ὁποῖοι ἔτυχον πτυχίου καὶ δικαιοῦνται νὰ ἐπιβλέπουν τὴν λειτουργίαν καὶ συντήρησιν κινητηρίου μηχανῆς ἢ μηχανολογικῆς ἐγκαταστάσεως, χαρακτηρίζονται ὡς ὑπάλληλοι καὶ οὐχὶ ὡς ἐργάται, καὶ δὲν ἐπηρεάζεται ὁ τοιοῦτος αὐτῶν χαρακτὴρ ἐκ τῆς κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον χρησιμοποιήσεως τῶν ὑπηρεσιῶν των εἰς μηχανὰς μεγαλυτέρας ἰσχύος ἐκείνης, ἡ ὁποία ὁρίζεται ἐν τῷ πτυχίῳ των. Ἄρα δεχθεῖσα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, κατὰ τὴν περὶ πραγμάτων ἀνέλεγκτον κρίσιν της, ὅτι οἱ ἀναιρεσίβλητοι, ὄντες οἱ μὲν τέσσαρες τούτων διπλωματοῦχοι πρακτικοὶ μηχανικοὶ Γ' τάξεως, οἱ δὲ λοιποὶ τρεῖς διπλωματοῦχοι μηχανοδηγοί, ἀσκοῦσιν ἕκαστος κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὑπηρεσίας των ὑπεύθυνον ἐπίβλεψιν τῆς λειτουργίας καὶ συντήρησιν τῶν μηχανῶν τοῦ ἡλεκτρικοῦ σταθμοῦ τῆς ἀναιρεσειούσης, ἤτοι ἐλέγχουν διὰ τῆς παρακολουθήσεως εἰδικῶν ὀργάνων αὐτῶν τὴν πίεσιν τοῦ ἐλαίου καὶ πετρελαίου καὶ ρυθμίζουν βάσει αὐτῆς τὴν πίεσιν τοῦ ἀέρος κατὰ τὴν ἐκκίνησιν καὶ ἐν περιπτώσει ἀνωμαλιῶν ἀναπτόσσουν πρωτοβουλίαν καὶ λαμβάνουσι τὰ ἐνδεικνυόμενα μέτρα πρὸς πρόληψιν βλάβης, ταύτης δὲ ἐπελθούσης ἐπιμελοῦνται τῆς ἐπιδιορθώσεώς της μετὰ τοῦ ἀρχιμηχανικοῦ καὶ τηροῦσι φύλλα ἐλέγχου τῆς λειτουργίας τοῦ ἐργοστασίου, καὶ μετὰ ταῦτα χαρακτηρίσασα τούτους ὡς ὑπαλλήλους ὀρθῶς τὰς προπαρατεθείσας διατάξεις ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ οἱ περὶ τοῦ ἀντιθέτου τρίτος, τέταρτος καὶ πέμπτος λόγοι ἀναιρέσεως κρίνονται ἀπορριπτέοι ὡς ἀβάσιμοι.

ΣΧΕΣΙΣ ΟΔΗΓΟΥ ΑΓΟΡΑΙΟΥ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΥ (ΤΑΞΙ) ΠΡΟΣ ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΝ

Χαρακτηρισμός σχέσεως, τρόπος πληρωμής άμοιβής, καταγγελία σχέσεως

Αποκλειστική προθεσμία επιδόσεως άγωγής άκύρως απολυθέντος μισθωτού — Ούχί ανάλογος εφαρμογή των περί παραγραφής εν επιδικία διατάξεων, κατ' άρθρ. 279 Α.Κ., εγερθείσης της πρώτης άγωγής εντός της προθεσμίας. — Χαρακτηρισμός σχέσεως οδηγού αυτοκινήτου ταξί, επί τη βάσει αποδειχθέντων πραγματικών περιστατικών, ως συμβάσεως εργασίας και καταγγελία αύτης. — Αμοιβή οδηγού κατά μονάδα εργασίας.

Άναιρείται ή ύπ' άριθ. 10576/1952 άπόφασις του ώς εφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Άθηνών.

Λόγοι αναιρέσεως υπήρξαν οι εξής:

Καίτοι δέχεται, κατά την ανέλεγκτον αύτης κρίσιν, ότι οι αναιρεσίβλητοι, τυγχάνοντες ιδιοκτήται επιβατικού αυτοκινήτου, φέροντος ταξίμετρον, συνεφώνησαν μετ' αύτου, όπως αναλάβη την εκμετάλλευσιν του αυτοκινήτου των υπό τους εξής όρους: 1) ότι το αύτοκίνητον, έτοιμον προς λειτουργίαν και εφωδιασμένον διά βενζίνης, λιπαντικών ελαίων κλπ. θά παρεδίδετο καθ' έκάστην εις αύτον ώς όδηγόν, υποχρεούμενον, ίνα έχη τούτο εις την διάθεσιν του κοινού, 2) ότι υπεχρεούτο νά καταβάλη εις τους ιδιοκτήτας εκ του εισπραττομένου παρ' αύτου παρά των πελατών χρηματικού ποσού βάσει των ενδείξεων του ταξιμέτρου δραχ. 1600 κατά διανυόμενον χιλιόμετρον υπό του αυτοκινήτου, βάσει του επ' αύτου υπάρχοντος ειδικού μετρητού των διανυομένων χιλιομέτρων, 3) ότι αι δαπάναι συντηρήσεως και επισκευών θά έβάρυνον τους αναιρεσιβλήτους, 4) ότι ώφειλεν ούτος νά καταβάλη εις τους ιδιοκτήτας το ανωτέρω ποσόν μετά την λήξιν της εργασίας του, 5) ότι ο χρόνος διαρκείας της συμβάσεως παρέμενεν αόριστος, 6) ότι θά ύφίστατο, καθημερινώς, τον έλεγχον των αναιρεσιβλήτων, εις ους θά κατέβαλλε και το συμφωνημένον ποσόν κατά χιλιόμετρον, και 7) το και σπουδαιότερον, ότι υπεχρεούτο νά μεταφέρη, καθ' έκάστην, τας πρωϊνάς και μεσημβρινάς ώρας από τάς οικίας των εις το σχολείον και πάλιν μαθητάς του σχολείου Μ.Α., ών την μεταφοράν οι αναιρεσίβλητοι είχον αναλάβει διά συμβάσεως μετά ταύτης, επί καθωρισμένη, κατ' αποκοπήν, αμοιβή, λαμβάνων ώς αμοιβήν το υπόλοιπον εκ του καταβαλλομένου αυτοίς αγωγίου, μετά την αφαίρεσιν του συμπεφωνημένου, κατά χιλιόμετρον, ποσού των δραχ. 1600, όπερ ούτοι εισέπραττον, εν τούτοις, επί τη αιτιολογία άφ' ενός μεν ότι αι εισπράξεις του οδηγού δεν εξαρτώνται πάντοτε κατά σταθεράν αναλογίαν εκ του αριθμού των διανυομένων χιλιομέτρων, αλλά ποικίλλουν εκάστοτε, ενώ, εξ άλλου, δεν ύφίστανται σχέσις μεταξύ των εισπράξεων του οδηγού και του καταβαλλομένου υπ' αύτου εις τους ιδιοκτήτας ποσού, όπερ κατ' ουδένα τρόπον δύναται νά εκληφθή ώς αποτελούν ποσοστόν επί των εισπράξεων, άφ' ετέρου δε ότι αι περί μισθώσεως διατάξεις του Αστικού Κώδικος και καί δή αι αναγκαστικού δικαίου τοιαύται δεν έτύγχανον, κατά την βούλησιν των μερών, εφαρμοστέαι, τούθ' όπερ ήτο το ζητητέον, εξορτώμενον εκ του χαρακτηρισμού της σχέσεως, ή προσβαλλομένη απόφασις κατά ψευδή των άρθρων 648, 651, 652 Α.Κ. ερμηνείαν έκρινεν, ότι ή υπό τους ώς άνω όρους καταρτισθείσα μεταξύ αυτού και των αναιρεσιβλήτων σύμβασις δεν φέρει τον χαρακτήρα συμβάσεως περί παροχής εξηρτημένης εργασίας επ' αμοιβή και τούτω τω λόγω απέρριψε την άγωγήν του, ορώσαν εις επιδίκασιν μισθού υπερημερίας, λόγω μη αποδοχής των υπηρεσιών του και άκύρου καταγγελίας της συμβάσεως, ενώ έδει, κατ' ορθόν χαρακτηρισμόν, να δεχθή, ότι ύφίσταται σύμβασις εξηρτημένης εργασίας, χωρίς εις τον τοιούτον χαρακτηρισμόν να αντιτίθηται ή, ώς άνω, ιδιότυπος απόληψις μισθού, δεδομένου ότι κατά την εύρείαν έννοιαν του άρθρου 648 Α.Κ. ούδόλως αποκλείεται νά καθορισθή υπό των συναλλασσομένων ο μισθός κατά διάφορον του συνήθους τρόπον, ήτοι ούχί εις εκ των προτέρων ωρισμένον και σταθερόν ποσόν, αρκούντος διά τον προσδιορισμόν αύτου, ότι ούτος διά τον παρείχετο εκ του όλου ποσού των παρά των πελατών εισπραττομένων, μειουμένων κατά 1600 δραχ. κατά διανυόμενον χιλιόμετρον, όπερ ποσόν άπετέλει το κέρδος των αναιρεσιβλήτων εκ της παρ' αύτων εκμεταλλεύσεως του αυτοκινήτου των, αύτου περιοριζομένου εις την επί τω προμνησθέντι οικονομικώ ανταλλάγματι παροχήν των, ώς οδηγού, υπηρεσιών του υπό την εξάρτησιν και διεύθυνσιν των ασκούντων επιχείρησιν μεταφοράς εργοδοτών του αναιρεσιβλήτων.

***

Επανέρχεται ο Άρειος Πάγος, υπό τα αποδειχθέντα πραγματικά περιστατικά, εις την όμοίαν άποψιν και προηγουμένων αποφάσεων αύτου (Α.Π. 636/1952, Α' Τμήματος, εισηγητής *Ι. Τραχανής*, ΕΕΔ 11, 132, Α.Π. 306/1953, Β' Τμήματος, εισηγητής *Σ. Βλαχογιάννης*, ΕΕΔ 12, 660), ότι ή σύμβασις οδηγού αυτοκινήτου ταξί είναι σύμβασις εξηρτημένης εργασίας (βλέπε σχετικώς και λοιπήν νομολογίαν των δικαστηρίων της ουσίας εν ΕΕΔ 12, 1311 επ.),

Άξιον ιδιαιτέρας προσοχής είναι, ότι και ή νεωτέρα αύτη αρεοπαγιτική απόφασις έμεινε εις την και υπό της Α.Π. 306/1953, Β' Τμήματος, ένθ' ανωτ., άποψιν, ότι ή κατά διανυόμενον χιλιόμετρον αμοιβή του οδηγού αυτοκινήτου συνιστά τρόπον αμοιβής κατά μονάδα εργασίας και εσημειώσαμεν (ΕΕΔ 12, 1312) ποίαι πρακτικαί συνέπειαι επέρχονται εκ της παραδοχής της απόψεως ταύτης.

Μία έκ τῶν ἄλλων συνεπειῶν, ὡς ἐσημειώσαμεν, εἶναι καὶ ἡ καταβολὴ ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112/1920, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ν. 4558/1930, τοῦ ὁδηγοῦ ὄντος ὑπαλλήλου, ἐν περιπτώσει ἀπολύσεως, καὶ οὐχὶ τῆς ἀποζημιώσεως βάσει τοῦ ἡμερομισθίου τεχνίτου, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 6 ν.δ. 1255/1949 (ΕΕΔ 11, 100), ἐφαρμοζομένου ἐπὶ συστήματος πληρωμῆς διὰ ποσοστῶν.

Ἐξ ἄλλου, μετὰ δύο σαφεῖς περὶ αὐτοῦ ἀποφάσεις τοῦ Ἀρείου Πάγου δὲν δύναται νὰ εὐσταθῇ καὶ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐργοδότου περὶ συγγνωστῆς πλάνης περὶ τὴν ἔκτασιν τῆς ὑποχρεώσεως αὐτοῦ πρὸς καταβολὴν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112/1920, ἐπὶ τῷ τέλει νὰ μὴ κηρυχθῇ διὰ τοῦτο ἡ ἀπόλυσις ἄκυρος ἐκ τῆς μὴ ἐξ ὁλοκλήρου καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112 (ἄρθρ. 9 ν. 118/1945), (πρβλ. *H. Nipperdey*, ΕΕΔ 11, 231), ὡς ἀνιθέτως ἐδέχθη ἡ Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 864/1953 (Πρωτοδίκης *Χ. Παραθύρας*, ΕΕΔ 12, 1313).

Ὡς πρὸς τὴν σκέψιν τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως περὶ μὴ καταργήσεως ὑπὸ τοῦ ν.δ. 2511/1953 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ 118/1945 ὑπεβλήθη, φαίνεται, σχετικὸς ἰσχυρισμὸς (πόθεν ἀληθῶς συναγόμενος;) καὶ ἠναγκάσθη νὰ ἀπαντήσῃ ἡ ἀπόφασις.

Καθ' ὅσον, τέλος, ἀφορᾷ εἰς τὴν ἄποψιν τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως περὶ τῆς ἐννοίας τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν.δ. 8/11 Μαΐου 1946 περὶ ἐπιδόσεως ἀγωγῆς τοῦ ἀκύρως ἀπολυομένου μισθωτοῦ, βλέπε καὶ ὁμοίως ἀποφανθεῖσαν Α.Π. 592/1953, ἀνωτέρω σελ. 10 καὶ αὐτόθι σημειώσεις μας.

Ἀρείου Πάγου 579/1953 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος ὁ κ. **Ι. Ἀποστολόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Σ. Μαυρομιχάλης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Β. Βασιλείου, Σ. Ἀργυρός

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ἀπὸ 8.5.1946 ν.δ., καθ' ἣν πᾶσα ἀξίωσις μισθωτοῦ, πηγάζουσα ἐξ ἀκύρου καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, τυγχάνει ἀπαράδεκτος, ἐφ' ὅσον ἡ σχετικὴ ἀγωγὴ δὲν ἐκοινοποιήθη ἐντὸς ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας 3 μηνῶν ἀπὸ τῆς καταγγελίας, σκοπεῖ τὴν ἄρσιν τῆς ἀβεβαιότητος περὶ τοῦ κύρους τῆς καταγγελίας, συνεπῶς διὰ τῆς ἐγέρσεως τῆς ἀγωγῆς ἐντὸς τῆς νομίμου προθεσμίας ἐκλείπει ὁ σκοπὸς τῆς μνησθείσης διατάξεως καὶ δὲν χωρεῖ ἡ κατ' ἀναλογίαν ἐφαρμογὴ τῶν περὶ παραγραφῆς ἐν ἐπιδικίᾳ διατάξεων, κατὰ τὸ ἄρθρον 279 Α.Κ. Ὅθεν ἡ ἔνστασις τῶν ἀναιρεσιβλήτων περὶ παραγραφῆς τῆς ὑπὸ δίκην ἀγωγῆς ἐν ἐπιδικίᾳ εἶναι ἀπορριπτέα ὡς ἀβάσιμος.

Ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς 2ας αἰτιολογίας τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, μετ' ἀνέλεγκτον ἐκτίμησιν τῶν ἀποδείξεων, ἐδέχθη ὡς βεβαιωθέντα τὰ ἑξῆς περιστατικά: Οἱ ἀναιρεσίβλητοι, τυγχάνοντες ἰδιοκτῆται ἐπιβατικοῦ αὐτοκινήτου, φέροντος ταξίμετρον, συνεφώνησαν μετὰ τοῦ ἀναιρεσείοντος, ὁδηγοῦ αὐτοκινήτων κατ' ἐπάγγελμα, τὸν Νοέμβριον 1951 τὴν ἐκμετάλλευσιν τοῦ ἄνω αὐτοκινήτου ὑπὸ τοὺς κάτωθι ὅρους: 1) Οἱ ἀναιρεσίβλητοι ὑπεχρεοῦντο, ὅπως παραδίδωσι καθ' ἑκάστην τὸ αὐτοκίνητον, ἕτοιμον πρὸς λειτουργίαν καὶ ἐφωδιασμένον διὰ βενζίνης, λιπαντικῶν ἐλαίων κλπ. εἰς τὸν ἀναιρεσείοντα, ὀφείλοντα νὰ ἔχῃ τοῦτο εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ κοινοῦ καὶ νὰ ἐκτελῇ μεταφορὰν δὶς τῆς ἡμέρας τῶν μαθητῶν τοῦ σχολείου Μ.Α., μεθ' οὗ εἶχον συμβληθῇ οἱ ἀναιρεσίβλητοι ἐπὶ καθωρισμένῃ κατ' ἀποκοπὴν ἀμοιβῇ. 2) Ὁ ἀναιρεσείων ὑπεχρεοῦτο νὰ καταβάλῃ εἰς τοὺς ἀναιρεσιβλήτους δραχμὰς 1600, κατὰ διανυόμενον χιλιόμετρον ὑπὸ τοῦ αὐτοκινήτου, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ εἰς αὐτὸ ὑπάρχοντος εἰδικοῦ μετρητοῦ, διὰ δὲ τὰ διανυόμενα χιλιόμετρα πρὸς μεταφορὰν τῶν μαθητῶν τῆς Σχολῆς ὑπεχρεοῦντο οἱ ἀναιρεσίβλητοι ἰδιοκτῆται τοῦ αὐτοκινήτου νὰ καταβάλλωσι εἰς τὸν ὁδηγὸν τοῦ αὐτοκινήτου δραχμὰς 600 ἐκ τοῦ σταθερῶς καθωρισμένου ἀγωγίου διὰ τὰς διαδρομὰς πρὸς μεταφορὰν τῶν μαθητῶν τῆς Σχολῆς. 3) Αἱ δαπάναι συντηρήσεως καὶ ἐπισκευῶν ἐβάρυνον τοὺς ἀναιρεσιβλήτους. 4) Ὁ ἀναιρεσείων ὤφειλε νὰ καταβάλλῃ εἰς τοὺς ἀναιρεσιβλήτους τὸ ἄνω ποσὸν μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἐργασίας του. 5) Ὁ χρόνος τῆς διαρκείας τῆς συμβάσεως δὲν ὡρίσθη καὶ 6) Ὁ ἀναιρεσείων θὰ ὑφίστατο τὸν ἔλεγχον τῶν ἀναιρεσιβλήτων. Ὑπὸ τὰ περιστατικὰ ταῦτα ἡ διέπουσα τοὺς διαδίκους συναλλακτικὴ σχέσις εἶναι ἡ ἐκ τῆς μισθώσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ὡς πληρουμένων τῶν περὶ τῆς συμβάσεως ταύτης διατάξεων τῶν ἄρθρων 648, 651 καὶ 652 Α.Κ., ὑπὸ τὸ κράτος τῶν ὁποίων συνέστη, ἀφοῦ συνωμολογήθη παροχὴ ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσείοντος ἐργασίας ἔναντι μισθοῦ, τὸ ἰδιότυπον τοῦ ὁποίου δὲν ἀλλοιοῖ τὸν χαρακτῆρα τῆς μισθώσεως ἐργασίας, ἐν ᾗ ὁ μισθός, κατὰ τὴν εὐρεῖαν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 648 Α.Κ., δύναται νὰ καθορισθῇ κατὰ διάφορον τοῦ συνήθους μέτρον, ἤτοι κατὰ μονάδα παρεχομένης ἐργασίας, ἐνῷ, ἀφ' ἑτέρου, ὁ ἀναιρεσείων ὤφειλε νὰ ἐκτελῇ τὴν ἐργασίαν αὐτοπροσώπως καὶ εἰς ἐξάρτησιν ἀπὸ τῶν ἀναιρεσιβλήτων ἐτέλει, ὡς ὢν ὑπόχρεως ἐν τῇ παροχῇ τῆς ἐργασίας νὰ συμμορφοῦται πρὸς τὰς συμφώνως τῇ συναφθείσῃ συμβάσει διδομένας ὁδηγίας τῶν ἀναιρεσιβλήτων, ἀσκούντων ἔλεγχον ἐπὶ τούτου. Ὅθεν, κατὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν καὶ ἐφαρμογὴν τῶν διαληφθεισῶν διατάξεων οὐσιαστικοῦ νόμου, ἐδέχθη τὸ Δικαστήριον τῆς οὐσίας, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐκτεθέντων περιστατικῶν, ὅτι ὑπέκειτο σύμβασις μισθώσεως πράγματος καὶ ἀκολούθως ἀπέρριψε τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσείοντος, διώκουσαν τὴν πληρωμὴν τῶν ἀπὸ τῆς ἀπολύσεώς του μισθῶν λόγῳ ἀκυρότητος τῆς γενομένης καταγγελίας, ἕνεκα μὴ τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118/1945, ἐχόντος ἐν προκειμένῳ ἐφαρμογὴν καὶ μὴ καταργηθέντος ὑπὸ τοῦ ν. 2511/1953, ἐφ' ᾧ ἀναιρετέα ἀπαβαίνει ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις κατὰ τὸ ἄρθρον 807 § 17 Πολ. Δικ. καὶ τὸν βάσιμον περὶ τούτου μοναδικὸν λόγον τοῦ ἀναιρετηρίου, παραπεμπτέα δὲ εἶναι ἡ ὑπόθεσις ἐνώπιον τοῦ Β' Τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου διὰ τὴν κατάλληλον τοῦ νόμου ἐφαρμογήν.

ΑΠΟΧΗ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΕΚ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΝΕΚΕΝ ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ

Ἰσχυρισμὸς περὶ παραιτήσεως δικαιώματος ἐργοδότου ἐκ τῆς λύσεως συμβάσεως

Ἁρμόδιον ὄργανον ἐκ τοῦ Ν. 2190/1920 «περὶ Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν» ἐπὶ τῆς διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως τῆς περιουσίας των.—Ὑπέρβασις ὑπὸ τοῦ ἀσθενοῦντος μισθωτοῦ χρονικῶν ὁρίων ἄρθρου 5 Ν. 2112/1920 δι' ἀποχὴν ἐκ τῆς ἐργασίας.—Ἄποψις δικαστηρίου οὐσίας περὶ παραιτήσεως δικαιώματος ἐργοδότου ἀπὸ τῆς λύσεως συμβάσεως.—Ἀναίρεσις ἀποφάσεως στερουμένης νομίμου βάσεως, ἐφ' ὅσον δὲν ἀναφέρεται διὰ τίνος φυσικοῦ προσώπου ἐξεδηλώθη βούλησις τοῦ νομικοῦ προσώπου.

Ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 4577/1953 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

Λόγος ἀναιρέσεως ὑπῆρξεν ὁ ἑξῆς:

Τόσον διὰ τῶν προτάσεων ἐνώπιον τοῦ Πρωτοδίκου, ὅσον καὶ διὰ τῶν τοιούτων, ἐφ' ὧν ἐξεδόθη ἡ προσβαλλομένη, ἰσχυρίσθη ὅτι ἔδει νὰ ἐξετασθῇ, καθὸ προκειμένου περὶ Ἀνωνύμου Ἑταιρίας, ἐὰν ἦτο ἐπιτρεπτὴ κατὰ τὸ καταστατικόν της καὶ ὑπὸ ποίας προϋποθέσεις ἡ παραίτησίς της ἀπὸ δικαιώματός της, δεδομένου ὅτι ἦτο γεγεννημένον, βάσει τοῦ ἄρθρ. 5 § 3 τοῦ ν. 2112, τὸ δικαίωμά της νὰ ἀποκρούσῃ τὰς προσφερθείσας τὴν 8 Ἰουλίου 1953 ὑπηρεσίας τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, καθὸ τούτου ἅμα τῇ συμπληρώσει τοῦ ἑξαμήνου παύσαντος αὐτοδικαίως νὰ εἶναι ὑπάλληλός της.

Ἐπεκαλέσθη ἡ ἀναιρεσείουσα πρὸς τοῦτο τὰ ἄρθρα 22 καὶ 23 τοῦ προσαχθέντος νομίμως καταστατικοῦ τῆς Ἑταιρίας ἐν συνδυασμῷ μὲ τὰς διατάξεις τοῦ ν. 2190 περὶ Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν, καὶ ἰσχυρίσθη, ὅτι ἐκ τούτων ἀπεδεικνύετο ὅτι μόνον τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον καὶ καθ' ὑποκατάστασιν αὐτοῦ ὁ διευθύνων σύμβουλος δικαιοῦται νὰ διορίζῃ καὶ παύῃ τοὺς ὑπαλλήλους τῆς Ἑταιρίας, ὡς καὶ τὸ ἄρθρ. 25, καθ' ὃ ὁ διευθύνων σύμβουλος δὲν δικαιοῦται μόνος νὰ ἀναλαμβάνῃ ὑποχρεώσεις ἔναντι τρίτων, ἀλλ' ἀπαιτεῖται καὶ ἡ συμπραξις μετ' αὐτοῦ καὶ συνυπογραφὴ καὶ ἑτέρου συμβούλου, ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ Δ. Συμβουλίου.

Τὸν ἰσχυρισμὸν ὅμως τοῦτον, οὐσιώδη ὄντα, οὐδαμῶς ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν, οὐδ' ἐξήτασεν ἡ προσβαλλομένη, παραβιάσασα ἅμα οὕτω τὸν νόμον καὶ εἰδικώτερον τὸ ἄρθρ. 22 τοῦ ν. 2190/1920 περὶ Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν, καθ' ὃ μόνον τὸ διοικητικὸν συμβούλιον εἶναι ἁρμόδιον νὰ ἀποφασίζῃ ἐπὶ πάσης ὑποθέσεως εἰς τὴν διοίκησιν τῆς Ἑταιρίας ἢ εἰς τὴν διαχείρισιν τῆς περιουσίας αὐτῆς. Κατέληξεν οὕτω εἰς τὴν παραδοχὴν τῆς ἀγωγῆς ἐπὶ τῇ ἐσφαλμένῃ σκέψει ὅτι ἦρκει ἡ κατ' αὐτὴν βεβαιωθεῖσα (δῆθεν) γνῶσις τοῦ διευθύνοντος συμβούλου περὶ τῆς ἀναλήψεως ὑπηρεσίας τὴν 8 Ἰουλίου 1953 ἐκ μέρους τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ἐξ ἧς συνήγαγε παραίτησιν τῆς Ἑταιρίας ἀπὸ τῆς ἐπικλήσεως τοῦ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 5 § 3 τοῦ ν. 2112 τεκμηρίου παραιτήσεως τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ἐνῷ οὐδαμῶς ὁ διευθύνων σύμβουλος ἐκέκτητο, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, τὴν ἐξουσίαν παραιτήσεως ἀπὸ δικαιώματος.

Ἔχει νομολογηθῇ καὶ τοῦτο ἐφαρμόζεται ἤδη σταθερῶς ὑπὸ τῆς δικαστηριακῆς πράξεως, ὅτι ἐκ τῆς ὑπερβάσεως ὑπὸ τοῦ ἀσθενοῦντος μισθωτοῦ τῶν χρονικῶν ὁρίων τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ ν. 2112/1920, ὡς συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν. 4558/1930 (ΕΕΔ 11, 159), θεωρεῖται λελυμένη ἡ σύμβασις ἐργασίας (βλέπε ἐκ τῶν τελευταίων ἀρεοπαγιτικῶν ἀποφάσεων τὰς ὑπ' ἀριθ. 12/1953, εἰσηγητὴς *Γ. Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 12, 176, ὑπ' ἀριθ. 224/1953, εἰσηγητὴς *Μ. Παντελῆς*, ΕΕΔ 12, 593, ἀκόμη καὶ ἐπὶ τῶν προστατευομένων διὰ μονιμότητος ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν) καὶ ἑπομένως δὲν ὑποχρεοῦται ὁ ἐργοδότης νὰ προβῇ εἰς καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας κατὰ τοὺς εἰς τὸν νόμον διαγραφομένους ὅρους.

Ἐξ ἄλλου, ὑπὸ τῆς Α.Π. 432/1948 (εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 7, 814) ἔχει γίνει δεκτόν, ὅτι ἐπὶ ἀσθενείας τοῦ μισθωτοῦ συνάγεται ἐκ τοῦ νόμου, ὅτι ἡ λύσις τῆς συμβάσεως ἐπέρχεται ἐκ τῆς ὑπερβάσεως τῶν νομίμων χρονικῶν ὁρίων, ἅτινα ὅμως δύναται ὁ ἐργοδότης νὰ παρατείνῃ, παρέχων ἀναρρωτικὴν ἄδειαν εἰς τὸν ἀσθενοῦντα ὑπάλληλόν του καὶ ὑπὲρ τὰ τεταγμένα ὑπὸ τοῦ νόμου χρονικὰ ὅρια τῆς βραχείας ἀσθενείας.

Ὡς προκύπτει ἐκ τῆς κατωτέρω ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, προκειμένου περὶ ὑπαλλήλου Ἀνωνύμου Ἑταιρίας, ὁ ὁποῖος ὑπερέβη λόγῳ ἀσθενείας τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ν. 4558/1930 χρονικὰ ὅρια, τὰ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον ἐθεώρησεν ὡς παραίτησιν τῆς ἐργοδότιδος τὴν ἐξακολούθησιν τῆς συμβάσεως μετὰ τὴν πάροδον τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου τεταγμένων χρονικῶν ὁρίων.

Προκειμένου ὅμως περὶ νομικῶν προσώπων, τόσον κατὰ τὸ προϊσχὺον τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος δίκαιον (*Οἰκονομ. Γενικαὶ Ἀρχ.* § 33), ὅσον καὶ κατὰ τὸν Ἀστικὸν Κώδικα (*Μπαλῆ, Γεν. Ἀρχ.* § 36) ἡ ἐκδήλωσις τῆς βουλήσεως γίνεται νομίμως διὰ τῶν ἁρμοδίων συλλογικῶν ἢ ἀτομικῶν ὀργάνων καὶ κατὰ τοὺς ὅρους τοὺς διαγραφομένους ὑπὸ τοῦ νόμου ἢ τῶν ὀργανισμῶν (Α.Π. 44/1942, ΕΕΝ θ' 125), ὤφειλε δὲ βεβαίως, ὡς ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις δέχεται, νὰ ἐνισχύσῃ τὴν κρίσιν της διὰ ποίου ἁρμοδίου διὰ τὴν ἔκφρασιν τῆς βουλήσεως τοῦ νομικοῦ προσώπου ἐν προκειμένῳ ὀργάνου ἐξεδηλώθη ἡ γενομένη ὑπὸ τοῦ Πρωτοδικείου δεκτὴ παραίτησις τῆς ἐργοδότιδος Ἀνωνύμου Ἑταιρίας ἀπὸ τοῦ ἐκ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ν. 2112/1920 δικαιώματος αὐτῆς νὰ θεωρήσῃ τὴν προ-

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΤΩΝ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Έφαρμογή άρθρου 9 Ν. 118/1945 καί άποζημίωσις Β.Δ. 16/18 Ἰουλίου 1920

Χαρακτηρισμός λατομείου ὡς γεωργικῆς ἐπιχειρήσεως.— Ἀνυπόχρεον καταβολῆς ἀποζημιώσεως Β.Δ. 16/18 Ἰουλίου 1920, μὴ συμπεριλαμβανομένων εἰς ὑποχρέωσιν καὶ τῶν γεωργικῶν ἐπιχειρήσεων διὰ τοὺς ἐργάτας αὐτῶν.

Ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας γεωργικῶν ἐργατῶν, ἐφ' ὅσον οὗτοι ἀπασχολοῦνται εἰς περιφερείας, εἰς τὰς ὁποίας ἔχει ἐπεκταθῆ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α., διέπεται ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118/1945, διατηρηθέντος ἐν ἰσχύϊ διὰ τοῦ ἄρθρ. 60 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» (ΕΕΔ 11, 100 ἐπ.). (Βλέπε διὰ τὸ θέμα ἐκτενῶς σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 11, 666 ἐπ.).

Μία ἐκ τῶν ἐπὶ κοινῇ ἀνυρότητος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας προϋποθέσεων τοῦ κύρους καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, κατὰ τὸ ἄρθρον 9 ν. 118/1945, εἶναι, ὡς γνωστόν, ἡ ἐξ ὁλοκλήρου καταβολὴ εἰς τὸν ἀπολυόμενον, ἐὰν μὲν εἶναι ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος, τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112/1930, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ν. 4558/1930 (ΕΕΔ 11, 159), προκειμένου δὲ περὶ ἐργάτου, τεχνίτου, ὑπηρέτου, τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ β.δ. τῆς 16/18 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 2112 κλπ», (ΕΕΔ 11, 216).

Ἀλλὰ τὸ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 ἔχει περιωρισμένην ἔκτασιν ἐφαρμογῆς ἐπὶ τῶν βιομηχανικῶν, βιοτεχνικῶν, μεταλλευτικῶν ἢ χειροτεχνικῶν ἐπιχειρήσεων, ὡς καὶ ἐπὶ πάσης φύσεως ὑπηρεσιῶν ἢ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων κατ' οἶκον προσλαμβανομένων (βλέπε σημειώσεις μας, ἔνθα παραπομπαὶ εἰς θεωρίαν καὶ νομολογίαν, ἐν ΕΕΔ 11, 212 ἐπ.).

Αἱ ἀγροτικαὶ ἐπιχειρήσεις δὲν ὑπάγονται εἰς τὴν κατὰ τὸ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας διὰ τοὺς ἐργάτας αὐτῶν.

Ἑπομένως διὰ τούτους δὲν εἶναι καταβλητέα καὶ προκειμένου περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945 ἀποζημίωσις ἐκ τοῦ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920. Λόγῳ ὅμως τοῦ ἐπικουρικοῦ χαρακτῆρος τῶν διατάξεων τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος διὰ τὰς μετὰ τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ συναφθείσας συμβάσεις ἐργασίας (ἄρθρ. 88 Εἰσαγ. νόμου Α.Κ.) εἶναι ἐφαρμοστέον τὸ ἄρθρ. 669 Ἀστικοῦ Κώδικος, κατὰ τὸ ὁποῖον ἡ σύμβασις ἐργασίας καταγγέλλεται πρὸ 15 ἡμερῶν, ἀδιαφόρως χρόνου συμβάσεως, καὶ διαρκεῖ ὑποχρεωτικῶς μέχρι παρόδου τῆς προθεσμίας ταύτης (βλέπε *Κ. Τριανταφυλλόπουλον*, Αἰτιολογ. Ἔκθεσις Εἰσηγητοῦ Α.Κ. ἐν ΕΕΔ 9, 469).

Ἡ προθεσμία αὕτη δύναται νὰ μὴ τηρηθῇ, ἐφ' ὅσον ὑπάρχει σπουδαῖος λόγος λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας (ἄρθρον 672 Α.Κ.).

Καταγγελλομένης συνεπῶς συμβάσεως ἐργασίας γεωργικοῦ ἐργάτου ἄνευ προθεσμίας καὶ ἄνευ ὑπάρξεως σπουδαίου λόγου, αὕτη ἐξακολουθεῖ ὑποχρεωτικῶς ἐπὶ τὸ 15ήμερον τοῦ ἄρθρ. 669 Α.Κ. καὶ ὁ ἐργοδότης, ἀνεξαρτήτως τῆς τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118/1945, ὀφείλει τὸν μισθὸν 15 ἡμερῶν.

Ζήτημα γεννᾶται, ἂν ἡ εἰς τὸ Ι.Κ.Α. ἀναγγειμένην σύμβασιν ἐργασίας λυθεῖσαν, ἀλλ' ἐξακολουθοῦσαν, ἀντιθέτως, τὴν σύμβασιν.

Ἀρείου Πάγου 585/1953 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. Ι. Ἀποστολόπουλος
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. Γ. Βαρδάμου
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ε. Ἀνδρουτσόπουλος, Ι. Καποδίστριας

Ἡ ἀνώνυμος Ἑταιρία, οὖσα νομικὸν πρόσωπον, ἐκπροσωπεῖται κατὰ τὰ ἄρθρα 18 § 1 καὶ 22 τοῦ ν. 2190/1920 «περὶ ἀνωνύμων ἑταιριῶν» ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ὅπερ εἶναι ἁρμόδιον νὰ ἀποφαίνηται ἐπὶ πάσης ἑταιρικῆς ὑποθέσεως, ἀφαιρῶσης τὴν διοίκησιν ταύτης ἢ τὴν διαχείρισιν τῆς περιουσίας της.

Ὡς δείκνυται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν, διὰ νὰ καταλήξῃ εἰς τὴν ἀποδοχὴν τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, διωκούσης ἀποζημίωσιν ἕνεκα τῆς ἀκύρου ἀπολύσεώς του, ἐδέξατο μέν, κατ' ἐκτίμησιν τῶν ἐκατέρωθεν προσαχθεισῶν ἀποδείξεων, ὅτι μετὰ τὴν ἐπελθοῦσαν, λόγῳ τῆς ἀποχῆς τοῦ ὑπὲρ τὸ ὁριζόμενον ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 5 § 3 τοῦ ν. 2112/1920, ὡς τοῦτο συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ν. 4558/1930, χρονικὸν ὅριον, σιωπηρὰν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἔλαβε χώραν παραίτησις αὐτοῦ ἀπὸ ταύτης διὰ προσφορᾶς τῶν ὑπηρεσιῶν του καὶ συναινέσει τῆς ἀναιρεσειούσης, ἀποδεχθείσης αὐτάς, σχοῦσα ὡς συνέπειαν τὴν ἐξακολούθησιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὡς ἰσχυρᾶς, δὲν καθώρισεν ὅμως τοῦτο ἐν ταύτῃ διὰ τίνος φυσικοῦ προσώπου ἐξεδηλώθη ἡ τοιαύτη βούλησις τῆς ἀναιρεσειούσης, ὡς νομικοῦ προσώπου, καὶ ἂν ὁ ἐκπροσωπήσας αὐτὴν εἶχε τὴν προσήκουσαν ἐξουσίαν ἐπὶ τῷ τέλει τούτῳ. Οὕτως ἀποφηνάμενον καὶ χωρὶς νὰ ἐκθέσῃ τὰ εἰς ἃ ἐστηρίξε τὴν τοιαύτην κρίσιν του περιστατικὰ καὶ δὴ μετ' ἀκριβείας ἐπιτρεπούσης τὸν ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου ἔλεγχον τῆς ὀρθῆς ἐφαρμογῆς τοῦ οὐσιαστικοῦ νόμου, ἐστέρησε τὴν ἀναιρεσιβαλλομένην ἀπόφασιν αὐτοῦ νομίμου βάσεως καὶ ἀναιρετέαν ταύτην κατέστησε διὰ παραβίασιν ἐκ πλαγίου τῶν μνησθεισῶν διατάξεων τοῦ οὐσιαστικοῦ νόμου κατὰ τὰ ἄρθρα 809 καὶ 807 § 17 τῆς Πολ. Δικονομίας καὶ τὸν βάσιμον κατὰ τὸ μέρος τοῦτο πρῶτον λόγον ἀναιρέσεως.

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΑΜΟΙΒΗ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΔΙΑ ΠΑΡΟΧΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΑΣ

Ἐφαρμογὴ ὑπ' ἀριθ. 8900/1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἐπὶ ἐπιτρεπομένης ἐργασίας

Ἐξαίρεσις ἀπαγορεύσεως ἐργασίας κατὰ Κυριακὰς τῶν βιομηχανιῶν καὶ μονοπωλίων τῶν ἀσκουμένων ὑπὸ τοῦ Κράτους.— Ὀργανισμὸς Τηλεπικοινωνιῶν ἀποτελεῖ κρατικὴν, ὑπὸ τύπον Ἀνωνύμου Ἑταιρίας, ἐπιχείρησιν, σκοπὸν ἔχουσαν τὴν μονοπωλιακὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν πάσης φύσεως τηλεπικοινωνιῶν.— Οὐχὶ ἀπαγόρευσις ἐργασίας κατὰ Κυριακάς.— Ἐφαρμογὴ ὑπ' ἀριθ. 8900/1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακάς.

Ἀναιρεῖται ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

Λόγος ἀναιρέσεως ὑπῆρξεν ὁ ἑξῆς:

Ἐσφαλμένως ἐφήρμοσαι καὶ ψευδῶς ἡρμήνευσε τὰς διατάξεις καὶ δὴ τὰ ἄρθρ. 7, 8 καὶ 9 τοῦ Π.Δ. τῆς 8/14.5.1950 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως», παραδεχθὲν ὅτι ὁ Ο.Τ.Ε. δὲν ὑπάγεται δήθεν εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις ἐκείνας τὰς ἐν τῷ νόμῳ ἀναφερομένας καὶ αἵτινες ἐξαιροῦνται τῆς καθιερωμένης Κυριακῆς ἀναπαύσεως καὶ οὕτω αἱ διατάξεις αὐτοῦ δὲν ἔχουσι δήθεν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τοῦ Ο.Τ.Ε. καὶ ὅτι συνεπῶς ἡ παροχὴ ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ προσωπικοῦ κατὰ τὰς ἑορτὰς καὶ τὰς ἐκ τοῦ νόμου ἐξαιρεσίμους ἡμέρας τοῦ ἔτους, ἀντικειμένη δήθεν εἰς ἀπαγορευτικὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 24 τοῦ ἄνω Π. Δ/τος, εἶναι ἄκυρος καὶ παράνομος. Ἐνῷ ἀντιθέτως ὁ Ο.Τ.Ε. (καὶ ἡ πρὸ αὐτοῦ Ἀνώνυμος Τηλεφωνικὴ Ἑταιρία, ἣν οὗτος διεδέχθη) ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ν. 2269 τῆς 24.6/1.7.1920 «περὶ κυρώσεως τῆς Διεθνοῦς συμβάσεως τῆς Διεθνοῦς Συνδιασκέψεως τῆς Ἐργασίας τῆς Οὐασιγκτῶνος περὶ περιορισμοῦ τῶν ὡρῶν ἐργασίας ἐν ταῖς βιομηχανικαῖς ἐπιχειρήσει . . . (ἄρθρον 1) ὑπάγεται εἰς τὰς βιομηχανικὰς ἐπιχειρήσεις καὶ δὴ ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς ἐφαρμογῆς τῆς παρούσης συμβάσεως θεωροῦνται βιομηχανικαὶ ἐπιχειρήσεις ἰδίως. . . γ) ἡ κατασκευή, ἀνοικοδόμησις, συντήρησις . . . τηλεγραφικῶν καὶ τηλεφωνικῶν ἐγκαταστάσεων», ἀποτελεῖ λία τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας (κατὰ τὸ ἄρθρον 9 ν. 118/1945, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 6 ν.δ. 2511/1953 «περὶ ἐλέγχου δικαιικῶν ἀπολύσεων», ΕΕΔ 13, 910), ὀφείλει νὰ ἐνεργῆται εὐθὺς ἅμα τῇ καταγγελίᾳ ἢ μετὰ τὴν πάροδον τῶν 15 ἡμερῶν τοῦ ἄρθρ. 669 Α.Κ., ὁπότε θεωρεῖται λυθεῖσα ἡ σύμβασις ἐργασίας (περὶ αὐτοῦ βλέπε τὴν Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 7175/1953, εἰσηγητὴς *Γ. Μαρινάκος*, ΕΕΔ 12, 1067 ἐπ. καὶ λοιπὰς αὐτόθι παραπομπὰς εἰς νομολογίαν καὶ σημειώσεις μας).

Σημειοῦμεν ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ, ὅτι ἐπὶ τοῦ ἐνδιαφέροντος αὐτοῦ θέματος ἀναμένεται προσεχῶς ἡ γνώμη τοῦ Ἀκυρωτικοῦ, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου ἔχει ἀσκηθῇ ἀναίρεσις.

Περίπτωσις τῆς δημοσιευομένης κατωτέρω δικαστικῆς ἀποφάσεως εἶναι καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ἐργάτου λατομείου.

Ἀκολουθοῦσα ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις τὴν διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118/1945, πρὸ τοῦ ν.δ. 1255/1949, δικαστηριακὴν ἄποψιν ὅτι τὰ λατομεῖα θεωροῦνται γεωργικαὶ ἐπιχειρήσεις (βλέπε τὰς ἐν τῇ ἀποφάσει παραπομπάς), δέχεται καὶ αὐτὴ τοῦτο, διὰ νὰ καταλήξῃ εἰς τὴν ἄποψιν ὅτι δὲν ἀπητεῖτο, διὰ τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, καταβολὴ ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920, μὴ καλυπτόντος γεωργικὰς ἐπιχειρήσεις, ὡς πρὸς τοὺς ἐργάτας αὐτῶν.

Μὴ τεθέντος θέματος ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 669 Α.Κ., ἡ ἀπόφασις δὲν ἀσχολεῖται φυσικὰ ἐπ' αὐτοῦ.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 6192/1953

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. Ι. Γουρνᾶς

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Καραγκούνης, Α. Ζουπάνος

Ἐβεβαιώθη, ὅτι ὁ ἐνάγων προσελήφθη παρὰ τοῦ ἐναγομένου, ἐκμεταλλευομένου λατομεῖον χωμάτων ἐν Χαϊδαρίῳ, ὡς ἐργάτης, τὴν 13/7/1951 ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου καὶ εἰργάσθη μέχρι τῆς 15/7/1953, ὅτε ἀπελύθη, τηρηθεισῶν ἐν πληρότητι πασῶν τῶν τυπικῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118 καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 65257/1952 Υ.Α. Καταβολὴ τῷ ἐνάγοντι ἀποζημιώσεως βάσει τοῦ β.δ. τῆς 16/18 Ἰουλίου 1920 δὲν ἀπητεῖτο, διότι ἡ ἐπιχείρησις λατομείου, ὡς γεωργικὴ τοιαύτη (Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 4527/1949, ΕΕΔ 8, 631, Πρωτοδικείου Βόλου 341/1951, ΕΕΔ 11, 145) δὲν ὑπάγεται εἰς τὸ ὡς ἄνω β.δ., ὅπερ ἀφορᾷ μόνον εἰς τὰς ἐν ἄρθρῳ 12 τοῦ ν. 2112 ἐπιχειρήσεις, εἰς τὰς ὁποίας δὲν περιλαμβάνονται αἱ γεωργικαὶ τοιαῦται. Ὅθεν ἀβασίμως ζητοῦνται διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς ἀποδοχαὶ τοῦ ἐνάγοντος ἀπὸ 15/7/1953 καὶ ἑξῆς, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἀκύρως ἀπελύθη οὗτος, ἕνεκα μὴ πλήρους καταβολῆς εἰς αὐτὸν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ β.δ. τῆς 16/18 Ἰουλίου 1920. Ἐξ ἄλλου, δὲν ἐβεβαιώθη, ὅτι ἡ ἀπόλυσις τοῦ ἐνάγοντος ἐγένετο ἐκ λόγων ἐκδικήσεως παρὰ τοῦ ἐναγομένου, ἀντιθέτως ἐβεβαιώθη ὅτι ἡ ἐν λόγῳ ἀπόλυσις ἔλαβε χώραν συνεπείᾳ μειώσεως τῶν ἐργασιῶν ταύτου. Ἀπορριπτέα ὅθεν ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ καὶ κατὰ τὴν ἐπικουρικὴν αὐτῆς βάσιν.

δὲ κρατικὴν ἐπιχείρησιν κατὰ τὸ ν.δ. 1046/1949 «περὶ ὀργανώσεως τῶν τηλεπικοινωνιῶν ἐν Ἑλλάδι», ὑπαγομένην εἰς τὸ ἄρθρ. 7 τοῦ ἄνω π. δ/τος τῆς 8/14 Μαρτίου 1930, καθ' ὃ ἀποκλείονται τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως μεταξὺ τῶν ἄλλων «καὶ αἱ ὑπὸ τοῦ Κράτους ἀσκούμεναι βιομηχανίαι». Ἄλλως ὑπάγεται εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις τοῦ ἄρθρ. 8 τοῦ νόμου τούτου, κατὰ τὸ ὁποῖον «ἡ ὑποχρέωσις ἀναπαύσεως δὲν ἐπιβάλλεται εἰς βιομηχανίας. . . , αἵτινες, ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτῶν, δὲν ἐπιτρέπουσι διακοπὴν τῆς ἐργασίας» καθὼς ἐπίσης καὶ εἰς τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ ἄνω π.δ., καθ' ὃ ἐξαιρετικῶς ἐπιτρέπονται ἐργασίαι «φυλάξεως καὶ ἐποπτείας ἐργοστασίων», οἷα εἶναι καὶ ἡ ἐργασία τοῦ ἀναιρεσείοντος παρὰ τῷ Ο.Τ.Ε., ἐργασίαι φυλάξεως καὶ ἐποπτείας τοῦ μηχανοστασίου καὶ τῶν διαφόρων τηλεφωνικῶν κέντρων.

***

Ὡς εἶναι γνωστόν, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900/1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ΕΕΔ 12, 388, ἔνθα καὶ νομολογία), παρέχεται εἰς τοὺς μισθωτοὺς τῆς Χώρας πρόσθετος ἓξ 75 ο/ο ἐπὶ τοῦ νομίμου μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου προσαύξησις δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς καὶ λοιπὰς ἐκ τοῦ νόμου μὴ ἐργασίμους ἡμέρας.

Ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις, κατὰ τὰ νομολογηθέντα, ἐφαρμόζεται ἅπου κατὰ τὸ π. δ. τῆς 8/14 Μαρτίου 1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως» ἢ κατ' ἄλλα διατάγματα ἐπιτρέπεται ἡ κατὰ Κυριακὴν ἐργασία, ἄλλως πρόκειται περὶ ἀκύρου συμβάσεως καὶ μόνον διὰ τῆς ἀγωγῆς ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἀναζητεῖται ἡ ὠφέλεια τοῦ ἐργοδότου (Α.Π. 240 - 241/1952, εἰσηγητὴς *Μ. Παντελῆς*, ΕΕΔ 11, 573).

Προκειμένου ὅμως περὶ τοῦ Ὀργανισμοῦ Τηλεπικοινωνιῶν Ἑλλάδος, περὶ τοῦ ὁποίου ἤδη πρόκειται, ἔχει κριθῆ καὶ ὑπὸ τῆς προηγηθείσης Α.Π. 296/1952 (εἰσηγητὴς Ν. *Πλατύκας*, ΕΕΔ 11, 614), ὅτι ἐπιτρέπεται ἡ ἐργασία κατὰ Κυριακὰς καὶ συνεπῶς νομίμως ἐφαρμόζεται ἡ ἀνωτέρω ἀπόφασις. Λύτη εἶναι καὶ ἡ ἄποψις τῆς κατωτέρω δημοσευομένης νεωτέρας ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως.

Ἀρείου Πάγου 587/1953 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Ι. Ἀποστολόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Κ. Σοῦρλος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Κρεστάλλης, Ι. Ἀναστασόπουλος

Τῆς ὑπαγορεύσεως πάσης βιομηχανικῆς, βιοτεχνικῆς ἢ ἐμπορικῆς ἐργασίας κατὰ τὰς ὁριζομένας ἑορταστικὰς ἡμέρας, ἥτις καθιερώθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Π.Δ. τῆς 8/14 Μαρτίου 1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως», ἐξαιροῦνται συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρ. 7 § 1 τοῦ ἰδίου διατάγματος, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, καὶ βιομηχανίαι καὶ τὰ μονοπώλια, τὰ ὁποῖα ἀσκοῦνται ὑπὸ τοῦ Κράτους. Ὅπως δὲ προκύπτει ἐκ τῶν ἄρθρων 1-9 καὶ 12 τοῦ ν.δ. 1049/1949 «περὶ ὀργανώσεως τηλεπικοινωνιῶν», ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ ν. 1944/1951, ὁ Ο.Τ.Ε. ἀποτελεῖ κρατικὴν ὑπὸ τύπον ἀνωνύμου ἑταιρίας ἐπιχείρησιν, σκοπὸν ἔχουσαν τὴν μονοπωλιακὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν πάσης φύσεως τηλεπικοινωνιῶν ἀστικῶν καὶ ὑπεραστικῶν, ἐνσυρμάτων καὶ ἀσυρμάτων ἐν τῷ ἐσωτερικῷ, ὅσων καὶ τῆς διὰ τῶν ὡς ἄνω μέσων ἐπικοινωνίας μετὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἀνώνυμος τηλεφωνικὴ ἑταιρία, τὴν ὁποίαν, ὡς καθολικὸς διάδοχος διεδέχθη ὁ Ο.Τ.Ε., ἀπετέλει, ὅπως συνάγεται ἐκ τῶν ἄρθρων 1-4 τοῦ ν. 4577/1930, ἐπιχείρησιν κοινῆς ὠφελείας ἀνήκουσαν εἰς τὸ Κράτος, ἡ ὁποία εἶχε τὸ προνόμιον τῆς μονοπωλιακῆς κατασκευῆς, συντηρήσεως καὶ ἐκμεταλλεύσεως τῶν τηλεπικοινωνιῶν τῆς Χώρας. Συνεπῶς ἡ κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ ἄλλας ἑορταστικὰς ἡμέρας ἐργασία τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ο.Τ.Ε. δὲν ἀπαγορεύεται καὶ κατὰ συνέπειαν εἶναι καταβλητέον διὰ τὴν τοιαύτην ἐργασίαν ηὐξημένον ἡμερομίσθιον, ὡς ἡ ὑπ' ἀριθ. 8900/1946 κοινὴ ἀπόφασις τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας ὁρίζει. Μετὰ ταῦτα, ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ἀντιθέτως κρίνασα καὶ μετ' ἐξαφάνισιν τῆς πρωτοβαθμίου ἀποφάσεως ἀπορρίψασα τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσείοντος, διὰ τῆς ὁποίας διώκεται ἡ καταβολὴ τοῦ ηὐξημένου ἡμερομισθίου, τὸ ὁποῖον ἀναλογεῖ διὰ τὴν παρασχεθεῖσαν ἐργασίαν κατὰ τὰς ἑορταστικὰς ἡμέρας, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι εἶναι ἄκυρος ἡ σύμβασις ἐργασίας περὶ παροχῆς τοιαύτης κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ ἐξαιρεσίμους ἑορτὰς καὶ ἐκ τούτου ὑφίσταται δικαίωμα ἀποδόσεως τῆς ὠφελείας κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, ἡ δὲ περὶ τούτου ἀγωγὴ δὲν ὑπάγεται εἰς τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. Γ΄ΗΟΔ΄, ψευδῶς ἠρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς προπαρατεθείσας διατάξεις καὶ ἀναιρετέαν ἑαυτὴν κατέστησε, κατὰ τὸν περὶ τούτου βάσιμον λόγον ἀναιρέσεως, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρ. 807 § 17 Πολ. Δικ., καὶ δέον νὰ παραπεμφθῇ ἡ ὑπόθεσις πρὸς νέαν συζήτησιν ἐνώπιον τοῦ Β' Τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου, διὰ τὴν κατάλληλον τοῦ νόμου ἐφαρμογὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 836 τῆς Πολ. Διακονομίας.

ΠΑΡΟΧΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΥΠΟ ΥΠΗΡΕΤΡΙΑΣ ΑΝΤΙ ΔΙΚΑΙΑΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΩΣ

Άπόσβεσις όφειλῆς διά καταβολῆς πρός τρίτον πρόσωπον κατά τό προϊσχῦον τοῦ Α.Κ. δίκαιον

Ἐφαρμογή τῶν προϊσχυουσῶν τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος διατάξεων τοῦ Βυζαντινορρωμαϊκοῦ Δικαίου ἐπί σχέσεων συναφθεισῶν πρό τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, κατ' ἄρθρ. 24 Εἰσαγωγικοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος Νόμου.— Ἀπόσβεσις ὀφειλῆς διά καταβολῆς πρός τρίτον πρόσωπον.— Ἐπέρχεται μόνον τῇ συγκαταθέσει τοῦ πιστωτοῦ.— Κατάθεσις εἰς Ταχυδρομικόν Ταμιευτήριον ἀμοιβῆς διά παρασχεθεῖσαν ὑπό ὑπηρετρίας ἐργασίαν, ἐπί σκοπῷ δικαίας καί εὐλόγου ἀποζημιώσεως, ἄνευ συναινέσεως ὑπηρετρίας, οὐχί νόμιμος.

Ἀναιρεῖται ἐν μέρει ἡ ὑπ' ἀριθ. 32/1952 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Παρνασσίδος.

Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς:

α) Παρά τόν νόμον ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν πράγματα μή προταθέντα, ἐνῷ ἀντιθέτως δέν ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν πράγματα προταθέντα καί ἔχοντα κατά νόμον οὐσιώδη ἐπιρροήν εἰς τήν ἔκβασιν τῆς δίκης. Ἤτοι, ἐνῷ ἐπροτάθη παρ' αὐτῆς ὅτι ὁ Κ.Δ** κατά τήν 29.8.1942 ἄνευ οὐδεμιᾶς ἐγκρίσεώς της, μονομερῶς, αὐθαιρέτως καί παρανόμως, προέβη εἰς τήν κατάθεσιν παρά τῷ Ταχ. Ταμιευτηρίῳ Ἀμφίσσης τῶν 25.000 δρχ. διά δήθεν ὁλοσχερῆ ἐξόφλησιν τῆς 10ετοῦς ἐργασίας της καί ὅτι ἐν πάσῃ περιπτώσει τό περί οὗ πρόκειται βιβλιάριον ἐκράτησεν εἰς χεῖράς του ἔκτοτε, χωρίς, ὡς ὤφειλε, νά τῇ τό παραδώσῃ, διά νά δύναται νά ἀναλάβῃ ἑκάστοτε τό κατατεθέν, ἐάν ἤθελε, καί ὅπερ κρατεῖται μέχρι σήμερον καί παρά τῶν διαδόχων του, ἐν τούτοις ὁ βασικός οὗτος ἰσχυρισμός της δέν ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν καί ἡ ἄνω κατάθεσις ἐθεωρήθη ὡς πλήρης καταβολή τῆς ὀφειλῆς καί ἐξόφλησις τῆς ἀπαιτήσεώς της (ἄρθρ. 807 § 7 Πολ. Δικονομίας).

β) Ἄλλως ἐσφαλμένως ἐφηρμόσθη ὁ νόμος διά τῶν ἀποφάσεων τούτων, δεχθέντων ὅτι ἡ γενομένη κατάθεσις τῶν 25.000 κατά τήν 29.8.1942 ἰσοδυναμεῖ πρός ἐξόφλησιν διά καταβολῆς τῆς δηθεν τοιαύτης συνομολογηθείσης ἀμοιβῆς τῆς 10ετοῦς ἐργασίας της, καθ' ὅσον α) οὐδαμῶς ἀπεδείχθη ὅτι ἐγένετο τῇ συγκαταθέσει της ἡ ἐγκρίσει της, β) δέν ἐγένετο πρός αὐτήν, ἀλλά πρός τρίτον ἄνευ τῆς συναινέσεώς της (Εἰσ. 4. (3.19), Ν. 10-30 Πανδ. (46.8) Ν.Κ ε' (10.13), γ) δέν ἐγένετο αὕτη κατά τό τέλος τῆς συνομολογηθείσης 10ετίας, ἤτοι τήν 31.7.1941, ἀλλά μετά 13 μῆνας, ἤτοι τήν 29.8.1942 καί δ) τέλος δέν τῇ παρεδόθη καί μέχρι σήμερον τό βιβλιάριον τοῦτο, δέν δύναται δέ, κατά τούς ὁρισμούς τοῦ νόμου, ἡ τοιαύτη κατάθεσις νά ἐπέχῃ θέσιν καταβολῆς τῆς ὀφειλῆς πρός λύσιν τῆς περί ἧς πρόκειται ἐνοχῆς (ἄρθρ. 807 § 7 Πολ. Δικ.).

***

Ὑπομιμνήσκεται καί ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ β.δ. 24 Ἰουλίου 1920 «περί κωδικοποιήσεως εἰς ἓν ἰσχῦον κείμενον τῶν νόμων περί πληρωμῆς τῶν ἡμερομισθίων τῶν ἐργατῶν κλπ.», καθ' ἣν «ὡς ἀποδεικτικόν μέσον ἐξοφλήσεως μισθῶν ὑπηρετῶν ἑκατέρων τῶν φύλων δύναται νά ληφθῇ ὑπ' ὄψιν παρά τῶν δικαστηρίων καί ἡ βεβαίωσις καταστήματος Τραπέζης ἀνεγνωρισμένης ἢ Ταμιευτηρίου περί τῆς καταθέσεως παρ' αὐτοῖς τοῦ μισθοῦ ἐπ' ὀνόματι τοῦ ὑπηρέτου».

Ἀρείου Πάγου 582/1953 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Ι. Ἀποστολόπουλος**

Εἰσηγητής ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Μ. Παντελῆς**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Μ. Χατζημιχάλης, Κ. Μπαλντάς

Ἡ ὑπό κρίσιν αἴτησις ἀναιρέσεως, καθ' ὅσον ἀπευθύνεται κατά τῆς ὑπ' ἀριθ. 24/1951 ἀποφάσεως τοῦ κατά πρῶτον βαθμόν δικάσαντος Πρωτοδικείου, ἥτις, ἐκκληθεῖσα, ἐπεκυρώθη κατά τάς προσβαλλομένας διατάξεις αὐτῆς ὑπό τῆς ἐπίσης προσβαλλομένης ὑπ' ἀριθ. 32/1952 ὁριστικῆς ἀποφάσεως τοῦ κατ' ἔφεσιν δικάσαντος Πρωτοδικείου, εἶναι, κατά τό ἄρθρ. 812 τῆς Πολ. Δικ., ἀπαράδεκτος.

Κατά τάς πρό τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ἰσχυούσας καί ἐν προκειμένῳ, κατ' ἄρθρ. 24 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2783/1941 Εἰσ. Νόμου, ἐφαρμοστέας διατάξεις τῶν ν. 39 Πανδ. (3.5), 180 Πανδ. (50.17), 6 § 2 Πανδ. (12.6), 11 § 5 Πανδ. (13.7) καί 11 Πανδ. (46.3), ἀπόσβεσις τῆς ὀφειλῆς διά καταβολῆς πρός τρίτον πρόσωπον ἐπέρχεται, ἐφ' ὅσον αὕτη ἐγένετο τῇ συγκαταθέσει τοῦ πιστωτοῦ. Κρίναν ἑπομένως τό ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον διά τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ὡς ἐξ αὐτῆς ἐμφαίνεται, ὅτι διά μόνης τῆς ὑπό τοῦ δικαιοπαρόχου τῶν ἤδη ἀναιρεσιβλήτων ἐναγομένων γενομένης, καθ' ἃ δέχεται, καταθέσεως εἰς τό ταχυδρομικόν ταμιευτήριον Ἀμφίσσης ἐπ' ὀνόματι τῆς ἐναγούσης καί ἤδη ἀναιρεσειούσης τοῦ ποσοῦ τῶν δραχμῶν 25.000, ὡς ὀφειλομένης εἰς ταύτην ἀμοιβῆς διά παρασχεθείσας ὑπ' αὐτῆς εἰς ἐκεῖνον κατά τό ἐν τῇ αὐτῇ ἀποφάσει ἀναφερόμενον δεκαετές χρονικόν διάστημα ὑπηρεσίας ὡς ὑπηρετρίας του, ἐπῆλθεν ἀπόσβεσις τῆς τοιαύτης ὀφειλῆς, χωρίς τοῦτέστι νά δέχηται συνάμα καί ὅτι ἡ κατά τόν εἰρημένον τρόπον καταβολή ἐγένετο τῇ συναινέσει τῆς ἀναιρεσειούσης, καί, ἐπί τῇ αἰτιολογίᾳ ταύτῃ, ἐπικυρώσαν κατά τήν σχετικήν διάταξιν αὐτῆς τήν ἐκκληθεῖσαν ὑπό τῆς ἀναιρεσειούσης πρωτόδικον ἀπόφασιν, ἥτις, κατά παραδοχήν τῆς ἐπί τῆς ὡς ἄνω καταθέσεως στηριχθείσης ἐνστάσεως τῶν ἀναιρεσιβλήτων περί μερικῆς ἐξοφλήσεως τῆς ἐπιδίκου ἀξιώσεως τῆς ἀναιρε-

ΜΙΣΘΟΔΟΣΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΑΤΜΗΛΑΤΩΝ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΩΝ

Έννοια άρθρου 2 σχετικού πρός τήν μισθοδοσίαν Α.Ν. 1545/1950

Ἀνίσχυρον, κατ' ἄρθρ. 2 Α.Ν. 1545/1950, ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, χορηγουσῶν εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν ἐν τῇ Χώρᾳ ἐν γένει ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν προσαύξησιν ἢ ἐπίδομα ἢ ηὐξημένον ἡμερομίσθιον δι' ἀπασχόλησιν κατὰ Κυριακάς, ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν σιδηροδρομικῶν δικτύων Σ.Ε.Κ. κ.λ.π.— Ἀνεφάρμοστον ἑπομένως καὶ ὑπ' ἀριθ. 8900/1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.

Ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 182/1953 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Λαμίας.

Λόγος ἀναιρέσεως ὑπῆρξεν ὁ ἑξῆς :

Ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ἀ.ν. 1545/1950 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ διὰ τοῦ ἀπὸ 17.12.1950 δ/τος κυρωθέντος κανονισμοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας οἰδ/κῶν δικτύων καὶ ἄλλων τινῶν διατάξεων» καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου μόνου τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900/1946 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας «περὶ καταβολῆς ηὐξημένου ἡμερομισθίου εἰς ἐργαζομένους κατὰ τὰς μὴ ἐργασίμους ἡμέρας», ἐπιφούσης ἰσχὺν οὐσιαστικοῦ νόμου.

Ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις ἐδέχθη, ὅτι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ὡς ἄνω μνησθέντος ἀ.ν. 1545/1950, καθ' ἣν ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις, χορηγοῦσαι εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν ἐν τῇ χώρᾳ ἐν γένει ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν προσαύξησιν ἢ ἐπίδομα ἢ ηὐξημένον ἡμερομίσθιον λόγῳ ἀπασχολήσεως του κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς ἐκ τοῦ νόμου καθωρισμένας ὡς μὴ ἐργασίμους ἑορτὰς τοῦ ἔτους, δὲν ἰσχύουν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως των διὰ τὸ προσωπικὸν τῶν σιδηροδρομικῶν δικτύων Σ.Ε.Κ., Σ.Π.Α.Π., Θεσσαλίας, Σ.Β.Δ.Ε., Σ.Π.Κ. καὶ Γαλλοελληνικῶν Σιδηροδρόμων, διὰ τὸ ὁποῖον ἐφαρμόζεται ὁ ἀπὸ 15 Φεβρουαρίου 1926 «Κανονισμὸς τῶν ὡρῶν ἐργασίας καὶ ἀναπαύσεως τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἀτμηλάτων σιδηροδρόμων», ἀφορᾷ τὸ προσωπικὸν τῶν Σ.Ε.Κ., τὸ ὁποῖον συνδέεται μετ' αὐτῶν διὰ συμβάσεως ἐργασίας δημοσίου δικαίου, ὅπερ καὶ ἔχει βαθμολογικὴν ἐξέλιξιν, καὶ ὄχι τὸ προσωπικὸν τῶν Σ.Ε.Κ. τὸ συνδεόμενον μετ' αὐτῶν διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, εἰς ὃ, ὡς δέχεται, περιλαμβάνεται ὁ ἀναιρεσίβλητος.

Οὕτως ὅμως ἀποφανθεῖσα ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις καὶ ἐφαρμόσασα τὴν ὑπ' ἀριθ. 8900/1946 ἀπόφασιν τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας καὶ ἐπὶ τῆς ἐπιδίκου ἐργασιακῆς σχέσεως μεταξὺ τοῦ νομικοῦ προσώπου τῶν Σ.Ε.Κ. καὶ τοῦ, ὡς δέχεται, εἰς τὸ διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου συνδεόμενον μετὰ τῶν Σ.Ε.Κ. προσωπικὸν τὸν ἀνήκοντος ἀναιρεσιβλήτου (ἐφεσιβλήτου) καὶ δεχθεῖσα τὴν ἀγωγὴν του κατὰ τῶν Σ.Ε.Κ. περὶ ἐπιδικάσεως τῷ ἀναιρεσιβλήτῳ (ἐνάγοντι) τῶν ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900/1946 (ἄρθρ. μόνον) ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας χορηγουμένων προσαυξήσεων ἐξ 75 % τοῦ ἡμερομισθίου του, λόγῳ ἀπασχολήσεώς του κατὰ τὰ ἐν τῇ ἀγωγῇ καὶ ἐπιδικάσασα τῷ ἀναιρεσιβλήτῳ διὰ τὴν ἀνωτέρω αἰτίαν, ἤτοι λόγῳ ἀπασχολήσεώς του κατὰ τὰς Κυριακὰς ἀπὸ 12 Μαΐου 1950 μέχρις 29 Ὀκτωβρίου 1950 καὶ ἀπὸ 29 Ὀκτωβρίου 1950 μέχρι 5 Ἰουλίου 1952 καὶ λόγῳ χορηγουμένης δήθεν αὐτῷ προσαυξήσεως συμφώνως τῇ Υ.Α. 8900/1946 δραχμὰς ἓν ἑκατομμύριον τριακοσίας τριάκοντα μίαν χιλιάδας, ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὴν ἀναθρομικὴν δύναμιν ἔχουσαν, ἄλλως τὴν ἀπὸ 29 Ὀκτωβρίου 1950 ἰσχύουσαν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ἀ.ν. 1545/1950, καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου μόνου τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900/1946 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, διότι, κατ' ὀρθὴν ἑρμηνείαν τῆς ἄνω διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ἀ.ν. 1545/1950 ἔδει νὰ δεχθῇ, ὅτι αὕτη ἀφορᾷ τὸ προσωπικὸν τῶν Σ.Ε.Κ. τὸ συνδεόμενον μετ' αὐτῶν διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ ὅτι βάσει τῆς ἄνω διατάξεως δὲν ἐφαρμόζεται ἐν τῇ ἐνδίκῳ ἐργασιακῇ συμβάσει ἡ ὑπ' ἀριθ. 8900/1946 κοινὴ τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας ἀπόφασις καὶ εἶναι νόμῳ

σειούσης, ἀπέρριψε δι' ἄλλον λόγον, εἰς ὃν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις δὲν ἀναφέρεται, κατὰ τὸ ἀφορῶν ἀμοιβὴν δι' ὑπηρεσίας τοῦ ἀνωτέρω χρονικοῦ διαστήματος μέρος αὐτῆς, τὴν ἀπὸ 5 Σεπτεμβρίου 1951 ἀγωγὴν ταύτης, ἐρειδομένην, ὡς τὸ εἰρημένον δικαστήριον τῆς οὐσίας δέχεται, ἐπὶ παρασχεθεισῶν ὑπὸ τῆς ἀναιρεσειούσης εἰς τὸν δικαιοπάροχον τῶν ἀναιρεσιβλήτων ἐναγομένων ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου 1931 συνεχῶς μέχρι τοῦ Σεπτεμβρίου 1946 ὑπηρεσιῶν ὡς ὑπηρετρίας, δι' ἃς συνεφωνήθη, ἅμα τῇ προσλήψει ταύτης, ἡ εἰς αὐτὴν μετὰ τὸ πέρας τῆς συναφθείσης σχέσεως καταβολὴ δικαίας καὶ εὐλόγου κατὰ τὴν κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρὸς ἀποζημιώσεως, ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς διαληφθείσας οὐσιαστικοῦ δικαίου διατάξεις, ἐφ' ὧ καὶ εἶναι ἀναιρετέα κατὰ τὸ σχετικὸν μέρος αὐτῆς ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 807 ἐδ. 17 τῆς Πολ. Δικονομίας (ὡς τοῦτο μετερρυθμίσθη ὑπὸ τοῦ ν. ΓΨΟΘ'/1911) καὶ κατὰ τὸν περὶ τούτου βάσιμον λόγον ἀναιρέσεως (ὑπ' ἀριθ. 3β'), παραπεμπτέα δὲ ἡ ὑπόθεσις εἰς τὸ Β' Τμῆμα τοῦ Ἀρείου Πάγου διὰ τὴν κατάλληλον τοῦ νόμου ἐφαρμογήν, συμφώνως τοῖς ἄρθροις 836 τῆς Πολ. Δικονομίας καὶ 3 ἐδ. β' τοῦ ν. ΧΜΖ' τοῦ ἔτους 1877.

ἀβάσιμος ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου (ἐνάγοντος) ὡς πρὸς τὸ κεφάλαιον καὶ αἴτημά της περὶ ἐπιδικάσεως αὐτῷ τῆς ὑπὸ τῆς ἄνω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως χορηγουμένης προσαυξήσεως λόγῳ ἀπασχολήσεώς του κατὰ τὰς Κυριακάς. Εἶναι δὲ αὕτη ἡ ὀρθὴ ἑρμηνεία τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ἀ.ν. 1545/1950, ὄχι μόνον διότι οὐδεμίαν ἡ διάταξις αὕτη ποιεῖται διάκρισιν προσωπικοῦ τῶν Σ.Ε.Κ. συνδεομένου διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ τοιούτου συνδεομένου διὰ συμβάσεως ἐργασίας δημοσίου δικαίου, ἀλλὰ καὶ διότι ἡ διάταξις αὕτη τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ἀ.ν. 1545/1950, τεθεῖσα ἐπὶ τῷ σκοπῷ νὰ ἀποκλείσῃ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900/1946 κοινῆς τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας ἀποφάσεως ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν Σ.Ε.Κ., δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀφορᾷ, εἰμὴ τὸ προσωπικὸν τῶν Σ.Ε.Κ. τὸ συνδεόμενον διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, δεδομένου ὅτι ἡ ὑπ' ἀριθ. 8900/1946 ὑπουργικὴ ἀπόφασις, ἐκδοθεῖσα βάσει τῶν ν. 26/1944 καὶ ἀ.ν. 866/1946, μόνον ἐπὶ συμβάσεων ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου ἐφαρμόζεται καὶ δὲν ὑπῆρχε λόγος εἰδικῆς διατάξεως, ἀποκλειούσης τὴν ἐφαρμογήν της ἐπὶ σχέσεων δημοσίου δικαίου.

***

Ἀσφαλῶς, κατὰ πεπλανημένην ἀντίληψιν, ὡς ὁ Ἄρειος Πάγος δέχεται, ἐφήρμοσε τὸ δικαστήριον τῆς οὐσίας τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ ἀ.ν. 1545/1950 (ΕΕΔ 9, 1057).

Ἡ διάταξις αὕτη, ὁρίζουσα ὅτι ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις, χορηγοῦσαι εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν ἐν τῇ Χώρᾳ ἐν γένει ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν προσαύξησιν ἢ ἐπίδομα ἢ ηὐξημένον ἡμερομίσθιον λόγῳ ἀπασχολήσεώς των κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς ἐκ τοῦ νόμου καθιερωθείσας ὡς μὴ ἐργασίμους ἑορτὰς τοῦ ἔτους, δὲν ἰσχύουν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως των διὰ τὸ προσωπικὸν τῶν σιδηροδρομικῶν δικτύων Σ.Ε.Κ., Σ.Π.Α.Π., Θεσσαλίας, Σ.Β.Δ.Ε., Σ.Π.Κ. καὶ Γαλλοκλληνικῶν Σιδηροδρόμων, ἐννοεῖ ἀσφαλῶς τὴν ἐφαρμοζομένην ἐπὶ σχέσεων ἰδιωτικοῦ δικαίου ὑπ' ἀριθ. 8900/1946 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν (ΕΕΔ 12, 388, ἔνθα νομολογία).

Ἀφορμὴ διὰ τὴν νομοθέτησίν της ὑπῆρξεν ἡ ἔκδοσις προηγουμένων τοῦ ἀνωτέρω νόμου ἀντιθέτων ἀποφάσεων τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας (βλέπε ΕΕΔ 9, 854, 855).

Ἀρείου Πάγου 584/1953 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Ι. Ἀποστολόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Κ. Σοῦρλας**
Δικηγόρος ὁ κ. Α. Τσάρας

Κατὰ μὲν τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ ἀ.ν. 1545/1950 ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις, χορηγοῦσαι εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν ἐν τῇ χώρᾳ ἐν γένει ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν προσαύξησιν ἢ ἐπίδομα ἢ ηὐξημένον ἡμερομίσθιον λόγῳ ἀπασχολήσεώς του κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς ἐκ τοῦ νόμου καθωρισμένας ὡς μὴ ἐργασίμους ἑορτὰς τοῦ ἔτους, δὲν ἰσχύουν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως των διὰ τὸ προσωπικὸν τῶν σιδηροδρομικῶν δικτύων Σ.Ε.Κ. κλπ., διὰ τὸ ὁποῖον ἐφαρμόζεται ὁ ἀπὸ 15 Φεβρουαρίου 1926 κανονισμὸς τῶν ὡρῶν ἐργασίας καὶ ἀναπαύσεως τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἀτμηλάτων σιδηροδρόμων, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ τελευταίου τούτου κανονισμοῦ ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ προσωπικοῦ, τὸ ὁποῖον διέπεται ὑπ' αὐτοῦ, περιλαμβάνονται τόσον οἱ ὑπάλληλοι, ὅσον καὶ οἱ ἐργάται, συνεπῶς καὶ πάντες οἱ συνδεόμενοι μετὰ τῶν Σ.Ε.Κ. διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου. Κατ' ἀκολουθίαν ἡ ὑπ' ἀριθ. 8900/1946 κοινὴ ἀπόφασις τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, διὰ τῆς ὁποίας ὁρίζεται, ὅτι εἰς τὸ ἐν γένει προσωπικὸν πασῶν τῶν ἐν τῇ χώρᾳ ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, ὅπερ ἀπασχολεῖται κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ εἰς μὴ ἐργασίμους ἑορτάς, παρέχεται τὸ κεκανονισμένον ἡμερομίσθιον ηὐξημένον κατὰ 75 ο/ο, κατηργήθη, ἀφ' ἧς ἰσχυσεν, ὡς πρὸς τὸ προσωπικὸν τῶν Σ.Ε.Κ., τὸ ὁποῖον ὑπάγεται ὑπὸ τὸν μνημονευθέντα κανονισμόν. Τὰ ἀντίθετα δὲν δεχθεῖσα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις καὶ μετὰ ταῦτα ἀπορρίψασα τὴν ἔφεσιν ἐναντίον τῆς ὑπ' ἀριθ. 86/1952 ἀποφάσεως τοῦ ἐντεταλμένου ἐπὶ τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν Πρωτοδικείου, διὰ τῆς ὁποίας ἔγινε δεκτὴ ἡ ἀγωγὴ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου συνδεομένου διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου μετὰ τῶν ἀναιρεσειόντων, βασιζομένη δὲ εἰς τὴν ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 8900/1946 κοινὴν ἀπόφασιν τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὴν ὡς ἄνω οὐσιαστικοῦ περιεχομένου διάταξιν νόμου καὶ ἀναιρετέαν ἑαυτὴν κατέστησε κατὰ τὸν περὶ τούτου βάσιμον πρῶτον λόγον ἀναιρέσεως συμφώνως πρὸς τὰ ἄρθρ. 807 § 17 Π.Δ.

Μετὰ ταῦτα δέον νὰ παραπεμφθῇ ἡ ὑπόθεσις πρὸς νέαν συζήτησιν ἐνώπιον τοῦ Β' Τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου διὰ τὴν κατάλληλον τοῦ νόμου ἐφαρμογὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 836 Πολ. Δικονομίας καὶ ἄρθρον 3 ἐδ. β' ν. ΧΜΕ'/1877.

ΑΠΟΣΒΕΣΙΣ ΟΦΕΙΛΩΝ ΔΙΑ ΤΗΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΔΙΑΡΡΥΘΜΙΣΕΩΣ

'Αποζημίωσις ὑπηρετρίας κατά δικαίαν κρίσιν διά τόν πρό τῆς 11 Νοεμβρίου 1944 χρόνον

Ἔννοια διατάξεως ἄρθρου 5 § 2 Α.Ν. 18/1944.— Μή ὑπαγωγή εἰς ὑπό τούτου ρύθμισιν ὀφειλῶν εἰς δραχμάς, αἱ ὁποῖαι, εἴτε κατά τήν βούλησιν τῶν μερῶν, εἴτε ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῆς ἐνοχῆς, ἔπρεπε νά τύχωσι ποσοτικοῦ καθορισμοῦ μετά τήν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ Νόμου τούτου.— Παροχή ὑπηρεσιῶν ὑπό ὑπηρετρίας ἄνευ συμφωνίας περί ὡρισμένου μισθοῦ.

Σύμφωνος εἶναι ἡ γνώμη τῆς κατωτέρω δημοσιευομένης ἀποφάσεως τοῦ Β' Τμήματος τοῦ 'Αρείου Πάγου πρός ἐκείνην τῆς ὑπ' ἀριθ. 157/1953 τοῦ Α' Τμήματος (εἰσηγητής *Μ. Παντελῆς*, ΕΕΔ 12, 486), ὅτι εἰς τήν τῶν νόμων 18/1944 καί 1078/1946 ἀπόσβεσιν δέν ἐνέπεσαν ὀφειλαί εἰς δραχμάς μή προσδιορισμέναι μέχρι τῆς 10 Νοεμβρίου 1944 εἰς ὡρισμένην χρηματικήν ποσότητα (βλέπε καί λοιπήν νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 13 487).

'Αρείου Πάγου 627/1953 Τμ. Β'

Προεδρεύων ὁ 'Αντιπρόεδρος κ. **Α. Χαμάρτος**
Εἰσηγητής ὁ 'Αρεοπαγίτης κ. **Ν. Παλαιολογόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ε. Καλλίας, Γ. Μπάμιας

Καί τό Τμῆμα τοῦτο σύμφωνον ἔχει τήν γνώμην, κατά τά παρακατιόν ἐκτιθέμενα, πρός ἐξενεχθεῖσαν, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τήν λύσιν τοῦ νομικοῦ ζητήματος, κρίσιν διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 157/1953 ἀποφάσεως τοῦ Α' Τμήματος, ἥτις, ἀνελοῦσα ἐν μέρει τήν ὑπ' ἀριθ. 1271/1951 ἀπόφασιν τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου 'Ηρακλείου, παρέπεμψε συγχρόνως τήν δίκην διά τήν κατάλληλον τοῦ νόμου ἐφαρμογήν, ὡς πρός τήν ἀναιρουμένην διάταξιν αὐτῆς ἐνώπιον τοῦ Τμήματος τούτου.

Κατά τήν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 834 Πολ. Δικ., ἀναιρουμένης διαδικαστικῆς τινος πράξεως ἡ ἀποφάσεως, οἱ διάδικοι ἐπανέρχονται εἰς ἣν κατάστασιν εὑρίσκοντο πρό τῆς ἀναιρεθείσης πράξεως, δι' ἣ συζητεῖται ἡ ἀπό 24 'Οκτωβρίου 1951 ἔφεσις τῆς ἐναγούσης κατά τῆς ὑπ' ἀριθ. 61/1951 ὁριστικῆς ἀποφάσεως τοῦ κατά τήν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΘΟΔ' δικάσαντος Πρωτοδίκου 'Ηρακλείου, καθ' ὃ μέρος διά ταύτης κρινάσης ἐπί τῆς ἀπό 20 Μαρτίου 1951 ἀγωγῆς τῆς ἐκκαλούσης, ἀπερρίφθη αὕτη ὡς πρός τούς αἰτουμένους μισθούς αὐτῆς, διά τάς προσφερθείσας τῷ ἐφεσιβλήτῳ καί τῇ οἰκογενείᾳ αὐτοῦ ὑπηρεσίας διά τό ἀπό τῆς προσλήψεώς της μέχρι τῆς 11 Νοεμβρίου 1944 χρονικόν διάστημα, τῆς ὑπό τοῦ ἐναγομένου ἀσκηθείσης ἐφέσεως ἀφορώσης παράπονα, ἐφ' ὧν ἀπεφάνθη τό ὡς ἀφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον ἀμετακλήτως, μή ἀναιρεθείσης ὡς πρός τάς σχετικάς διατάξεις τῆς ἀποφάσεως αὐτοῦ.

'Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 5 § 2 ἀ. ν. 18/1944, καθ' ἣν ὀφειλαί πάσης φύσεως εἰς δραχμάς, στηριζόμεναι εἰς γενεσιουργόν αἰτίαν ὑφισταμένην πρό τοῦ νόμου τούτου, ἐξοφλοῦνται δι' ἰσαρίθμων δραχμῶν τῶν ἐν τῇ § 1 τραπεζογραμματίων ἢ διά τῶν κατά τό ἄρθρ. 1 δραχμῶν μέ ἀναλογίαν μιᾶς δραχμῆς πρός 50 δισεκατομμύρια πληθωρικῶν δραχμῶν, σαφῶς συνάγεται, ὅτι εἰς τήν οὕτω θεσπισθεῖσαν ρύθμισιν δέν ὑπάγονται αἱ εἰς δραχμάς ὀφειλαί, ὅταν αὗται, εἴτε κατά τήν βούλησιν τῶν μερῶν, εἴτε ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῆς ἐνοχῆς, πρέπει νά τύχωσι ποσοτικοῦ καθορισμοῦ μετά τήν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου, ὁπότε ὁ τοιοῦτος καθορισμός θά γίνῃ ὑποχρεωτικῶς εἰς τό νέον κυκλοφοροῦν νόμισμα, καθισταμένης οὕτω ἀνεφίκτου τῆς ὑπό τοῦ νόμου τούτου προβλεπομένης ἐξοφλήσεως κατά τήν ὁρισθεῖσαν ἀναλογίαν, ἧτις ἀπατελεῖ προϋπόθεσιν τῆς ἐφαρμογῆς αὐτοῦ.

Κατά τήν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, ἣν τοῦτο ἐσχημάτισεν ἐκ τῶν ἐνόντων, ἐκτιμῶν τάς καταθέσεις τῶν ἐξετασθέντων μαρτύρων, ἐν συνδυασμῷ πρός τά ὑπό τῶν διαδίκων ἐπικαλούμενα καί ὑπ' αὐτῶν νομίμως προσκομιζόμενα ἔγγραφα καί τά ἐκατέρωθεν διά τῶν προτάσεων ἐκτιθέμενα, βεβαιοῦται, 1) ἡ ἐνάγουσα προσελήφθη ὑπό τοῦ ἀντιδίκου της Ε.Κ. εἰς ἡλικίαν 12 ἐτῶν περίπου κατά τάς ἀρχάς τοῦ ἔτους 1936, ἵνα παρέχῃ τάς ὑπηρεσίας αὐτῆς ὡς ὑπηρέτρια ἐν τῷ οἴκῳ του πρός ἐξυπηρέτησιν αὐτοῦ καί τῆς οἰκογενείας του, χωρίς νά ὁριοθῇ τό ποσόν τοῦ μισθοῦ, ὅπερ θά ἐλάμβανεν αὕτη διά τάς συμφωνηθείσας ὑπηρεσίας της, ὁπότε, προκειμένου περί τοιούτων ὑπηρεσιῶν, αἵτινες, ὡς ἐκ τοῦ εἴδους των, δέν χορηγοῦνται δωρεάν, ὑφίσταται ὑποχρέωσις καταβολῆς μισθοῦ συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 976 Κρ.Α Κ., ὅπερ ἐφαρμόζεται ἐνταῦθα συνῳδά τῷ ἄρθρῳ 24 εἰσαγ. τοῦ 'Αστ. Κώδ. νόμου 2783/1941, ἐφ' ὅσον πρόκειται περί σχέσεως συναφθείσης ὑπό τό κράτος αὐτοῦ, εἰς τήν περίπτωσιν δέ ταύτην κατά τό ἄρθρον 977 τοῦ αὐτοῦ Κώδικος λογίζεται ὡς συμφωνηθείς μισθός ὁ τῆς διατιμήσεως καί ἂν ἐλλείψει ταύτης, ὡς ἐν προκειμένῳ, ὁ συνήθης τοιοῦτος, καί 2) ὅτι ἡ ἐνάγουσα ἔκτοτε παρέσχεν ἀνελλιπῶς τάς συμφωνηθείσας ὑπηρεσίας της μέχρι τοῦ 'Ιουλίου 1950, ὅτε οἰκειοθελῶς ἀπεχώρησε. Τούτων δεδομένων καί ἐφ' ὅσον οἱ μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ ρηθέντος ἀν. ν. 18/1944 μισθοί τῆς ἐναγούσης, ὡς πρός οὓς ἀνῃρέθη ἀπόφασις τοῦ Δικαστηρίου τῶν ἐν 'Ηρακλείῳ Πρωτοδικῶν, δέν ἦσαν ποσοτικῶς καθωρισμένοι καί ἀπετέλουν ἀντικείμενον ὀφειλῆς πληρωτέας τόσον κατά τήν θέλησιν τῶν συμβληθέντων, ὡς τοῦτο βεβαιοῦται ἐκ τῶν ὡς ἄνω στοιχείων καί ἰδίᾳ ἐκ τῆς

ΑΝΩΝΥΜΟΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Βραδύτης άσκήσεως δικαιώματος μισθωτοῦ ὑπό ἔποψιν καταχρήσεως δικαιώματος

Παροχή ἐργασίας ὑπὸ κηπουροῦ διά καλλιέργειαν δένδρων καί φύλαξιν κτήματος, ἐπί μισθῷ καθοριστέῳ κατ' εὔλογον κρίσιν, ἀναλόγως τῶν παρασχεθεισῶν ὑπηρεσιῶν.— Παραχώρησις καί οἰκίσκου πρός κατοικίαν.—Χαρακτηρισμός τῆς σχέσεως ὡς συμβάσεως ἐργασίας.— Θεώρησις συμφωνητικῶν ὡς εἰκονικῶν πρός συγκάλυψιν τῆς πράγματι ὑφισταμένης συμβάσεως ἐργασίας, ἐπί σκοπῷ διαφυγῆς τοῦ ἐργοδότου ἀπό τῶν ἐκ τῆς περί κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων καί τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας ὑποχρεώσεων.— Κῦρος συμβάσεως καί ἐκ τῆς παροχῆς ὑπηρεσιῶν ἀλλαχοῦ.— Δέν συνιστᾶ καταχρηστικήν ἄσκησιν δικαιώματος ἡ μή προβολή ἀξιώσεως περί μισθοῦ κατά διάρκειαν συμβάσεως.

Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης 2502/1953

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. **Α. Παπαγιάννης**
Εἰσηγητής ὁ Πρωτοδίκης κ. **Κ. Κουνουγέρης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Γιαγτζίδης, Γ. Καλατζῆς

Προέκυψαν τά ἑξῆς: Ὁ ἐκκαλῶν, ἰδιοκτήτης ὢν κτήματος ἐκτάσεως δύο περίπου στρεμμάτων, κειμένου ἐνταῦθα καί ἐπί τῆς διασταυρώσεως τῶν ὁδῶν . . ., πεφυτευμένου δέ μέ ὀπωροφόρα δένδρα, προσέλαβεν εἰς τήν ὑπηρεσίαν του τόν ἐφεσίβλητον κηπουρόν κατά τό ἔτος 1945 διά τήν καλλιέργειαν ἐν γένει τῶν δένδρων καί φύλαξιν τοῦ κτήματος, ἐπί μισθῷ καθοριστέῳ κατ' εὔλογον κρίσιν, ἀναλόγως τῶν παρασχεθησομένων ὑπηρεσιῶν, ἅμα δέ παρεχώρησεν εἰς αὐτόν οἰκίσκον κείμενον ἐντός τοῦ κτήματος πρός κατοικίαν αὐτοῦ καί τῆς συζύγου του, ἵνα διά τῆς τοιαύτης ἐντός τοῦ κτήματος ἐνοικήσεως τοῦ κηπουροῦ καθίσταται λυσιτελεστέρα ἡ ἐκπλήρωσις τῶν καθηκόντων του, καί ἐπέτρεψεν αὐτῷ τήν καλλιέργειαν μικρᾶς ἐκτάσεως ἐδάφους διά λαχανικῶν πρός διατροφήν του, συμφωνηθέντος ὅτι αἱ τοιαῦται εἰς εἶδος παροχαί θά καταλογίζωνται εἰς τόν ἀνω μισθόν του. Ἡ ἔννομος αὕτη σχέσις, κατόπιν τῆς ὁποίας καί παρέσχεν ὁ ἐφεσίβλητος κηπουρός τάς ἀνωτέρω ὑπηρεσίας του μέχρι τέλους Νοεμβρίου 1952, φέρει τόν χαρακτῆρα τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ὁ ἰσχυρισμός τοῦ ἐκκαλοῦντος ὅτι οὔτε σύμβασις ἐργασίας συνήφθη, οὔτε καί ἐργασίαν τινά παρέσχεν αὐτῷ ὁ ἐφεσίβλητος, ὅστις ἁπλῶς καί μόνον κατῴκει ἐν τῷ ὡς εἴρηται οἰκίσκῳ, παραχωρηθέντι αὐτῷ πρός τοῦτο ἄνευ ἀνταλλάγματος (χρησιδάνειαν), ἐλέγχεται ἀβάσιμος ἐκ τῆς διαδικασίας, τά δέ προσαγόμενα συμφωνητικά, ἐν οἷς βεβαιοῦται ἡ τῷ ἐφεσιβλήτῳ παραχώρησις τοῦ οἰκίσκου λόγῳ χρησιδανείου, εἶναι, καταθέσεως τοῦ μάρτυρος Ο.Κ., ὃν αὐτός οὗτος ὁ ἐναγόμενος προσεκόμισε, καί ὅστις, πλήν τῶν ἄλλων, καταθέτει, ὅτι ἡ ἐνάγουσα προσελήφθη ὑπό τοῦ ἐναγομένου, ὅστις ἀνέλαβε τήν ὑποχρέωσιν τῆς ἀποκαταστάσεως αὐτῆς, ἥτις δέν δύναται νά ἐννοηθῇ εἰς τήν προκειμένην περίπτωσιν, ἐάν οἱ μισθοί τῆς ἐναγούσης ἦσαν καταβλητέοι ἑκάστοτε κατά τήν διάρκειαν τοῦ χρόνου τῆς μισθώσεως τῶν ὑπηρεσιῶν, ὅσον καί κατά νόμον (ἄρθρ. 981 Κρ. Α.Κ.) μετά τήν λῆξιν τῆς μισθωτικῆς σχέσεως, δέν δύναται, κατά τά προεκτεθέντα, ὡς πρός τούς μισθούς τούτους νά τύχῃ ἐφαρμογῆς ἡ προμνησθεῖσα διάταξις τοῦ ἄρθρ. 5 § 2 τοῦ ἀ.ν. 18/1944, καί συνεπῶς ὁ κατά τήν διαδικασίαν τοῦ νόμου ΓΨΟΔ' δικάσας Πρωτοδίκης, δεχθείς διά τῆς ἐκκαλουμένης ἀπoφάσεώς του, ὅτι ἡ ὡς ἄνω ἀπαίτησις ἐμπίπτει εἰς τήν ὑπό τοῦ νόμου τούτου προβλεπομένην ρύθμισιν καί ἀπορρίψας κατόπιν τούτου τήν ὑπό κρίσιν ἀγωγήν διά τούς μέχρι τοῦ ρηθέντος χρόνου, ὅτε ἤρξατο ἡ ἰσχύς τοῦ ὡς ἄνω νόμου τούτου, μισθούς, ἐπί τῷ λόγῳ ὅτι αὕτη θεωρεῖται ἐξοφληθεῖσα συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 1 § 2 τοῦ ἀ.ν. 1073/1946, ἐσφαλμένως ἡρμήνευσε καί ἐφήρμοσε τήν ρηθεῖσαν διάταξιν τοῦ ἀ.ν. 18, καί δέον ὅπως, δεκτῆς καθισταμένης ἐν μέρει τῆς ὑπό τῆς ἐναγούσης ἀσκηθείσης ὑπό κρίσιν ἐφέσεως ὡς πρός τόν σχετικόν λόγον αὐτῆς, μεταρρυθμισθῇ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις κατά τά παρακατιόν ἐκτιθέμενα.

Ἐκ τῶν προαναφερθέντων ἀποδεικτικῶν στοιχείων βεβαιοῦται, ὅτι ὁ συνήθης μισθός, ὃν ἔδει νά λάβῃ ἡ ἐνάγουσα διά τάς παρασχεθείσας, ἐπί τῇ βάσει τῆς προμνησθείσης μισθωτικῆς συμβάσεως, ὑπηρεσίας αὐτῆς διά τό ἀπό τῆς προσλήψεώς της μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ ἀ.ν. 18/1944 χρονικόν διάστημα ἀνέρχεται ὡς ἑξῆς: α) διά τά ἔτη 1936 καί 1937 πρός δρχ. 20 χιλ. μηνιαίως εἰς δραχμάς 480.000, β) διά τά ἔτη 1938 καί 1939 πρός δραχμάς 30 χιλ. μηνιαίως εἰς δραχμάς 720.000, γ) διά τά ἔτη 1940 καί 1941 πρός δρχ. 40 χιλ. μηνιαίως δραχ. 960.000, δ) διά τό ἔτος 1942 πρός δραχ. 60 χιλ. μηνιαίως εἰς δραχ. 720.000, ε) διά τό ἔτος 1943 πρός δρχ. 80 χιλ. μηνιαίως εἰς δραχ. 960.000 καί στ) διά τό ἔτος 1944 μέχρι τῆς 11ης Νοεμβρίου πρός δρχ. 120.000 μηνιαίως εἰς δρχ. 1.240.000, ἤτοι ἐν ὅλῳ πέντε ἑκατομμύρια ὀγδοήκοντα χιλιάδας (5.080.000), καί δέον, ὡς πρός τό ποσόν τοῦτο, συντρεχουσῶν κατά τά προεκτεθέντα καί τῶν λοιπῶν προϋποθέσεων, νά γίνῃ δεκτή ἡ ἀγωγή διά τάς ὑπό τῆς ἐναγούσης προσφερθείσας ὑπηρεσίας κατά τό ὡς ἄνω χρονικόν διάστημα, συμψηφισθῇ δέ ἐν μέρει κατά τήν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου ἡ δικαστική δαπάνη κατά τά ἐν τῷ διατακτικῷ ὁριζόμενα συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 211 § 3 Πολ. Δικ., ἐφ' ὅσον ἡ ἐνάγουσα ἐν μέρει ἐνίκησε, ἐν μέρει δ' ἡττήθη.

ὡς βασίμως ὀδτος ἐνίσταται, εἰκονικά καὶ ὑπεγράφησαν ὑπό τῶν διαδίκων, ἵνα συγκαλυφθῇ ἡ πράγματι μεταξύ των ὑφισταμένη σύμβασις ἐργασίας, ἐπί σκοπῷ διαφυγῆς τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐργοδότου ἀπό τάς ἐκ τῆς περί κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων καί τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας ἀπορρεούσας ὑποχρεώσεις του. Μετ' ὀρθήν ἄρα τῶν πραγμάτων ἐκτίμησιν ἔκρινεν ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ὅτι ἡ μεταξύ τῶν διαδίκων σχέσις ἦτο σύμβασις ἐργασίας καί οὐχί χρησιδανείου, οἱ δέ περί τοῦ ἐναντίου πρῶτος καί τέταρτος λόγοι τῆς ἐφέσεως δέον νά ἀπορριφθῶσιν ὡς ἀβάσιμοι.

Τό γεγονός ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος κατά τήν διάρκειαν τῆς παρά τῷ ἐκκαλοῦντι ὑπηρεσίας του εἰργάζετο καί ἀλλαχοῦ κατ' οὐδεμίαν νόμου διάταξιν συνεπάγεται ἀκυρότητα τῆς τοῦς διαδίκους συνδεσόσης συμβάσεως ἐργασίας, ὅθεν ὀρθῶς ἀπέρριψεν ὁ πρῶτος βαθμός τήν σχετικήν τοῦ ἐκκαλοῦντος ἔνστασιν, νόμῳ ἀβάσιμον οὖσαν, ὁ δέ ἐναντίος τρίτος λόγος τῆς ἐφέσεως ἀβάσιμος καί ἀπορριπτέος.

Τό ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος δέν προέβαλεν ἀξίωσιν περί μισθοῦ καθ' ὅλην τήν ἑπταετῆ διάρκειαν τῆς παρά τῷ ἐκκαλοῦντι ὑπηρεσίας του, ἤγειρε δέ τήν περί τούτου ἀγωγήν του μετά τήν λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, οὐδαμῶς περιάγει τήν ἄσκησιν τοῦ σχετικοῦ αὐτοῦ δικαιώματος εἰς ἀντίθεσιν μέ τήν καλήν πίστιν, τά χρηστά συναλλακτικά ἤθη ἤ τόν κοινωνικόν ἤ οἰκονομικόν σκοπόν τοῦ δικαιώματος, συνεπῶς δέν ἔσφαλεν ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ἀπορρίψασα τήν ἐκ τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ. ἔνστασιν τοῦ ἐκκαλοῦντος, ἀβάσιμος δέ καί ἀπορριπτέος ὁ ἐναντίος δεύτερος λόγος τῆς ἐφέσεως.

Παρατηρήσεις:

Ἐμπεριστατωμένη καί ἐν πολλοῖς δικαιοτάτη ἡ ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 3502/1953 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης.

Ἀνατέμνει μετά περισσῆς σαφηνείας κεφάλαιον πρός κεφάλαιον τά θέματα τῆς τε ἀγωγῆς καί τῆς ἐφέσεως.

Παραμερίζει ὅμως τό προταθέν διά τῆς ἐκθέσεως ἀγωγῆς καί τῶν προτάσεων τοῦ ἐνάγοντος καί ἀποδειχθέν ἐπ' ἀκροατηρίῳ θέμα τῆς πολλαπλῆς ἀπασχολήσεως αὐτοῦ (φύλακος καί καλλιεργητοῦ), δεχθεῖσα μόνον τήν δευτέραν ἰδιότητα ἐκ λόγων προφανῶς aequitas πρός τόν ἐργοδότην, ἀπορρεούσης ἐκ τῆς ἐπιφυλακτικότητος τῶν δικαστηρίων γενικῶς ἐναντι τῶν συμβάσεων ἐργασίας τῶν προβαλλομένων ὑπό τήν μορφήν τοῦ ἀνωνύμου συναλλάγματος.

I. Ἐν τῇ κρινομένῃ σχέσει ἀπεσιωπήθη τό ζήτημα τοῦ καθορισμοῦ τοῦ καταβλητέου μισθοῦ, διότι ἀμφότεροι οἱ συμβαλλόμενοι εἶχον ἐν νῷ ὅτι ἡ σύμβασις αὕτη δέν συνήπτετο δι' ἄλλην αἰτίαν, εἰ μή ὅπως καταβληθῇ ἐν τέλει ὁ μισθός, οὗτινος ὁ καθορισμός ἀφίθη διά τῶν μετά τήν παροχήν τῶν ὑπηρεσιῶν χρόνον καί εἰς τήν arbitrium boni viri τοῦ ἐργοδότου (***Καποδίστρια***, Ἐρμ. Ἐργ. Δικ. σελ. 63 § 57, in fine).

Ἡ σύμβασις αὕτη εἶναι σύμβασις ἐργασίας (***Καποδίστρια***, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 65 § 58 - 1) ἰδιοτικοῦ δικαίου καί ἀορίστου χρόνου, καθ' ὅσον ἐν προκειμένῳ συντρέχουσι πάντα τά στοιχεῖα τῆς συμβάσεως ἐργασίας, πλήν τοῦ καθορισμοῦ τοῦ παρεχομένου μισθοῦ, ὅστις εἶναι ἀδιάφορον, ἐάν ὁρίζηται ρητῶς ἤ ἀφέθη εἰς τήν arbitrium boni viri τοῦ ἐργοδότου (Α.Π. (Τμ. Α') 313/1948, ΕΕΝ ΙΕ', 754, Α.Π. 93/1948, ΕΕΝ ΙΕ', 318). Ὑφίσταται δέ ἀναμφισβητήτως ἐξηρτημένης φύσεως ἐργασία (βλ. περί αὐτῆς Α.Π. 148/1948, ΕΕΝ ΙΕ', 480, Πρ. Πρωτ. Ἀθ. 4326/1949, ΕΕΝ ΙΖ' 291 κλπ.), ἀξιώσεις δέ πηγάζουσαι ἐκ τοιούτου ἀνωνύμου συναλλάγματος (contractus innominatus) ὑπάγεται εἰς τήν εἰδικήν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΨΟΔ'. (Βλ. περί ἀνων. συναλλάγματος μελέτην ***Δ. Μπόμπορα***, ἐν ΕΕΔ 11, 1177, II, B καί 4, ἔνθα καί νομολογία, καί Α.Π. 34/1932 ἐν ***Ι. Καποδίστρια***, ἔνθ' ἀνωτ. 660 καί 54).

II. Ἡ παραχώρησις ὑπό τοῦ ἐργοδότου κατοικίας εἰς τόν ἐργαζόμενον πρός λυσιτελεστέραν ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων του καί ὁ συμψηφισμός τῆς ἐκ τῆς ἐνοικήσεως ὠφελείας (βλ. μελέτην ***Ι. Καποδίστρια***, «Τό δικαίωμα ἐνοικήσεως ὡς μισθός» ἐν Θέμ. ΞΔ', 50 καί 51 κεφ. Β' καί 2 ὑποσ. 18 § 3), εἶναι νόμιμος. Μία ἰδιότυπος εἰς εἶδος παροχή ἀντί μισθοῦ ἐν προκειμένῳ εἶναι ἡ παραχώρησις τῷ ἐργαζομένῳ δικαιώματος καλλιεργείας μικρᾶς ἐκτάσεως ἐδάφους τοῦ κτήματος τοῦ ἐργοδότου, δι' ἴδιον λογαριασμόν.

III. Δέχεται ἡ ἀπόφασις, ὅτι ὁ ἐργοδότης, πρός συγκάλυψιν τῆς πράγματι ὑφισταμένης σχέσεως ἐργασίας, ἐκμεταλλευόμενος τήν οἰκονομικήν ὑπεροχήν αὐτοῦ καί τήν ἀθλιότητα τοῦ ἐργαζομένου, προσεκόμισεν ἐπί δικαστηρίου συμφωνητικά μετά τοῦ ἐκμισθωτοῦ ἐργασίας, δι' ὧν ἡ σχέσις παρίστατο ὡς χρησιδάνειον. Τά συμφωνητικά ταῦτα ὁ ἐνάγων - ἐφεσίβλητος προσέβαλεν ἐπί πλαστότητι, εἰκονικότητι καί in fraudem legis συνταχθέντα ὡς ὑποκρύπτοντα αἰσχροκερδῆ, ἄκυρον καί ἀντικειμένην εἰς τά χρηστά ἤθη σύμβασιν, ἐν τῇ ὁποίᾳ παροχή καί ἀντιπαροχή εὑρίσκονται εἰς προφανῆ δυσαναλογίαν (ἄρθρ. 174, 178, 179, 180 Α.Κ., Γεν. Ἀρχαί ***Μπαλῆ***). (Περί τηρητέας διαδικασίας ἐν προσβολῇ ἐγγράφου ὡς πλαστοῦ κατά τήν διαδικασίαν ν. ΓΨΟΔ' βλ. Πρωτ. Μυτιλ. 50/1950, ΕΕΔ 10, 74, Πρωτ. Ἀθην. 1715/1944, ΕΕΔ 8, 403 καί Γνωμ. ***Μ. Χατζάκου*** ἐν Θέμ. ΜΑ' 125).

Τά ὑπογραφέντα ὑπό τῶν διαδίκων συμφωνητικά εἶναι ἐν συνεχείᾳ ἀνίσχυρα καί διότι παραίτησις τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῶν προτέρων ἀπό τῆς προστασίας τῶν ἐργατικῶν νόμων εἶναι ἀνίσχυρος (Π. Θεσ)νίκης 920/1952, ΕΕΔ 11, 878, Πρωτοδικείου Ἀθην. 8820/1952, ΕΕΔ 11, 1143, Πρ. Μυτιλ. 44/1952, ΕΕΔ 11, 908, Π. Πατρῶν 49/1952, ΕΕΔ 11, 914, Νμλγ. Πατρῶν ὑπό ***Δ. Ζηνόζη***, ΕΕΔ 12, 618).

IV. Ἡ παροχή ἐργασίας εἰς πλείονας συγχρόνως ἐργοδότας «κατ' οὐδεμίαν νόμου διάταξιν συνεπάγεται ἀκυρότητα τῆς τοῦς διαδίκους συνδεούσης συμβάσεως ἐργασίας» κατά τήν ὄντως ὀρθήν διατύπωσιν τῆς ἀποφάσεως. Νόμῳ ἐπιτρεπτήν ἐθεώρησαν τήν ἐργασίαν ταύτην αἱ Πρωτ. Ἀθ. 1320/1952, ΕΕΝ, ΙΘ' 490, Πρ. Ἀθ. 4655/1952, ΕΕΔ 11, 1147, βλ. καί Νμλγ. Πρωτ. Πατρῶν, ΕΕΔ 11, 811 § 23).

Παραγραφή τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐργαζομένου δέν εὐσταθεῖ ἐν προκειμένῳ, τῶν ἐκ τοῦ

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΜΙΣΘΟΥ ΕΠΙ ΚΩΛΥΜΑΤΟΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Συμβάσεις έργασίας πρό της εισαγωγής τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος καί ἰσχύον δίκαιον

Ἐφαρμογή προϊσχύοντος τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ρωμαϊκοῦ δικαίου ἐπί συμβάσεων ἐργασίας συνομολογηθεισῶν πρό τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος διά δικαίωμα μισθοῦ κατά χρόνον μή παροχῆς ὑπηρεσιῶν ἕνεκα ἀσθενείας.— Ἐφαρμοστέαι διατάξεις καί ἔκτασις δικαιώματος μισθοῦ.

Ἀντικείμενον κρίσεως τῆς κατωτέρω δικαστικῆς ἀποφάσεως εἶναι ὑποστηριχθέν ὑπό μισθωτοῦ, τοῦ ὁποίου ἡ σύμβασις ἐργασίας συνωμολογήθη πρό τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος (23 Φεβρουαρίου 1946), δικαίωμα διά παροχήν μισθοῦ κατά τήν διάρκειαν ἀνυπαιτίου, ἕνεκεν ἀσθενείας, ἀδυναμίας παροχῆς ὑπηρεσιῶν.

Ἡ ἀπόφασις ἠκολούθησεν ἐν προκειμένῳ τά ἐν τῇ δικαστηριακῇ πρακτικῇ ἐφαρμοζόμενα (βλέπε ἐκτενῶς σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 12, 1183, ἔνθα παραπομπαί εἰς θεωρίαν καί νομολογίαν). (Σχετικῶς πρός τήν ὑπό τοῦ *Ι. Καποδίστρια* ὑποστηριχθεῖσαν ἀπό τῶν σελίδων μας ἄποψιν, περί τῆς ὁποίας σκέπτεται ἡ αὐτή κατωτέρω ἀπόφασις (πρβλ. καί *Δ. Μηλιδώνην*, ΕΕΔ 12, 1168), βλέπε καί ἀνωτέρω σελ. 1 ἐπ.).

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 6791/1953

Διαδικασία Ν. Γ΄ ΤΟΔ΄
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Ν. Παπανικολάου**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Φ. Μαρνέλης, Κ. Φιλιππίδης

Διά τῆς ὑπό κρίσιν ἀγωγῆς ὁ ἐνάγων, ἐπικαλούμενος σύμβασιν μισθώσεως ἐργασίας μετά τῶν ἐναγομένων, δυνάμει τῆς ὁποίας ἀπό τοῦ ἔτους 1942 παρέχει εἰς αὐτούς τήν ἐργασίαν του, ὡς εἰσπράκτορος λεωφορείου αὐτοκινήτου, καί ἀνυπαίτιον ἀσθένειάν του κατά τό ἀπό 12.1.1953 μέχρι 15.3.1953 χρονικόν διάστημα, ἐξ ἧς ἐκωλύθη νά ἐργασθῇ, αἰτεῖται τήν καταψήφισιν τῶν ἐναγομένων εἰς καταβολήν αὐτῷ τοῦ μισθοῦ τοῦ διαστήματος τούτου.

Κατά τό ἐφαρμοστέον, ὡς ἐκ τοῦ χρόνου συνομολογήσεως τῆς ἐπικαλουμένης συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας ρωμαϊκόν δίκαιον (ἄρθρον 24 τοῦ εἰσαγωγικοῦ νόμου τοῦ Α.Κ.), ἐάν ὁ ἐκμισθωτής ὑπηρεσίας ἀδυνατῇ νά προσφέρῃ ταύτην ἀναιτίως, ἀλλά καί ἄνευ λόγου, ἀφορῶντος τόν μισθωτήν, δέν εὑρίσκεται μέν δι' ἀποζημίωσιν, ἀλλά καί δέν δικαιοῦται ν' ἀπαιτήσῃ μισθόν (Α.Π. 478/1939 Θέμ. ΝΑ' σελ. 78, *Windscheid*, Ἔνοχ. § 401 σημ. 6). Ἡ ὑποστηριχθεῖσα γνώμη (*Καποδίστριας* ἐν ΕΕΔ 11 σελ. 2), ὅτι εἰδικῶς ἐπί κωλύματος ἀσθενείας ὁ ἐκμισθωτής διατηρεῖ τήν ἀξίωσιν καταβολῆς τοῦ μισθοῦ δέν φαίνεται ἔχουσα ἔρεισμα ἐπί τῶν ἐπικαλουμένων διατάξεων τῶν πηγῶν, αἵτινες ἔχουσι τήν ἔννοιαν μή εὐθύνης ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ τοῦ ἐκμισθωτοῦ, οὐχί δέ καί διατηρήσεως τῆς ἀξιώσεως ἐπί ἀναπαροχῇ, ἥτις ὀφείλεται μόνον ἐν ἀνυπαιτίῳ ἀδυναμίᾳ παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν ἐκ λόγων ἐγκειμένων εἰς τό πρόσωπον τοῦ μισθωτοῦ. Μόνη παρέκκλισις ἀπό τῶν ἀρχῶν τούτων δύναται βασίμως νά ὑποστηριχθῇ, κατ' ἀναλογίαν τοῦ ἐν Πανδ. 19, 2. 27 θέματος μισθώσεως πράγματος, ἐπί ἐπουσιώδους χρονικῆς ἀδυναμίας πρός παροχήν ὑπηρεσιῶν, ὥστε δύναται αὐτή κατά τήν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ νά μή ἔχῃ ὡς συνέπειαν τήν ἄρσιν τῆς ὑποχρεώσεως τοῦ μισθωτοῦ πρός καταβολήν τοῦ μισθοῦ (*Τριανταφυλλόπουλος*, ΕΕΔ 9, σελ. 726, Πρ/κείου Ἀθ. 3367/1952, ΕΕΔ 11, σελ. 595). Ἐν προκειμένῳ τό ἐπικαλούμενον καί βεβαιωθέν ἐκ τῆς διαδικασίας κώλυμα παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν λόγῳ ἀσθενείας τοῦ ἐνάγοντος, διαρκέσαν ἐπί χρόνον ὑπερβαίνοντα κατά τι τό δίμηνον, κατά τήν κρίσιν ἡμῶν θεωρεῖται οὐσιῶδες, σιρομένης οὕτω, κατ' ἐφαρμογήν τῶν προεκτεθέντων, τῆς ὑποχρεώσεως τῶν ἐναγομένων πρός καταβολήν τοῦ μισθοῦ (οὕτω καί ἄνω ὑπ' ἀριθ. 3367/1953 ἀποφάσεις Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν). Μετά ταῦτα ἀποβαίνει ἀπορριπτέον τό ἐν τῇ ἀγωγῇ αἴτημα καταβολῆς μισθοῦ τοῦ χρόνου ἀσθενείας τοῦ ἐνάγοντος.

ἀνωνύμου συναλλάγματος ἀξιώσεων ὑποκειμένων εἰς τήν δετῆ παραγραφήν τοῦ ἄρθρ. 250 § 6 τοῦ Α. Κ., ἀρχομένην ἀπό τοῦ πέρατος τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως (Α. Π. 348/1952, Τμ. Α', ΕΕΔ 11, 742). Μή παραγραφεῖσα δέ ἀξίωσις ἐν τῇ κατευθύνσει αὐτῆς καί ἀσκουμένη ἐντός τῶν νομίμων πλαισίων, περιέχουσα αἴτημα νόμιμον καί βάσιμον, δέν δύναται νά θεωρηθῇ ὅτι τελεῖ εἰς ἀντίθεσιν μέ τήν καλήν πίστιν καί τά χρηστά συναλλακτικά ἤθη ἤ τόν κοινωνικόν σκοπόν τοῦ δικαιώματος, ὅθεν ὀρθῶς ἡ ἀπόφασις ἀπέρριψε τήν ἐκ τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ. ἔνστασιν τοῦ ἐκκαλοῦντος (βλ. Α.Π. 48/1952, Α' Τμ., ΕΕΔ 11, 315.

Ἀθῆναι *Κ. Κισυρκτσόγλου*, Δικηγόρος

ΑΔΕΙΑΙ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΑΔΕΙΑΣ ΛΟΥΤΡΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΑΝΑΠΗΡΩΝ ΠΟΛΕΜΟΥ

Έννοια σχετικής διατάξεως άρθρου 53 Α.Ν. 1324/1949

Δικαίωμα άδείας πρός λουτροθεραπείαν, άεροθεραπείαν κλπ. άναπήρων πολέμου ύπαλλήλων, κατ' άρθρ. 53 Α.Ν. 1324/1949, καθ' ύπέρβασιν τής ύπό τού Νόμου ή κανονισμών προβλεπομένης άδείας.— Ύπό τόν όρον «ύπάλληλοι» νοούνται γενικώς οί έργαζόμενοι άνάπηροι.

Τό άρθρον 53 τού ά.ν. 1324/1949 «περί προστασίας καί άποκαταστάσεως τών άναπήρων πολέμου όπλιτών καί θυμάτων πολέμου» (ΕΕΔ 8, 1054), κυρωθέντος διά τού ν. 1487/1950 (ΕΕΔ 9, 818), είσήγαγε τό δικαίωμα 30ημέρου άδείας μετά πλήρων άποδοχών, καθ' ύπέρβασιν τής ύπό τών οίκείων νόμων καί κανονισμών προβλεπομένης άδείας, τών άναπήρων ύπαλλήλων τών Δημοσίων Ύπηρεσιών, ώς καί πάσης φύσεως ίδιωτικών έπιχειρήσεων, Δήμων καί Κοινοτήτων.

Έκ τού όρου τού νόμου τούτου «ύπάλληλοι» προέκυψεν έν τή δικαστηριακή πρακτική τό ζήτημα, άν ό όρος ούτος έχρησιμοποιήθη ύπό τήν στενήν έννοιαν τού ύπαλλήλου (καί προκειμένου περί ίδιωτικών έπιχειρήσεων κατά τά στοιχεία τού άρθρου 10 ν. 1234/1918), ή έτέθη ύπό τήν γενικήν έννοιαν παντός έργαζομένου άναπήρου.

Είς ταύτο άναλύεται ή έρευνα τής κατωτέρω άποφάσεως τού ώς έφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Άθηνών, ή όποία καταλήγει είς τήν άποψιν ότι διά τό έν λόγω δικαίωμα δέν γίνεται διάκρισις τής ίδιότητος τού μισθωτού (πρβλ. καί σύμφωνον γνωμοδότησιν Νομικού Συμβ. 39/378/1953, ΕΕΔ 12, 1033).

Ή λύσις δέν είναι, νομίζομεν, δεκτική σοβαρών άντιρρήσεων ώς πρός τήν όρθότητα αύτής. Άλλά δέν θά ήτο άσκοπον νά παρατηρηθή, ότι, προκειμένου περί τοιούτου δικαιώματος, έπιβαρύνοντος προσθέτως τούς έργοδότας, έκτός τής ύπό τών οίκείων νόμων, κανονισμών, προβλεπομένης άδείας, θά έπρεπε νά είχε σαφέστερον διατυπωθή ή σχετική διάταξις.

Ζήτημα όρθής έρμηνείας τού νόμου προέκυψε καί έκ τής άσαφούς διατυπώσεως τού άρθρ. 11 τού ν.δ. 1799/1942 «περί μέτρων προστασίας άναπήρων πολέμου όπλιτών έν γένει καί άλλων διατάξεων» (ΕΕΔ 1, 860), μεταχειριζομένου καί αύτού τόν όρον «ύπάλληλοι» διά τήν ύποχρεωτικήν τοποθέτησιν τών ύπ' αύτού προστατευομένων προσώπων καί προαγωγήν, καί ή δικαστηριακή πράξις κατέληξε, μετά έπανειλημμένας άπασχολήσεις αύτής περί τής έννοίας τής διατάξεως, νά δεχθή τελικώς, μετά τάς σχετικάς άποφάσεις τού Άρείου Πάγου (βλέπε ΕΕΔ 10, 1212), ότι ύπό τού έν λόγω νόμου προστατεύονται μόνον οί «ύπάλληλοι».

Πρωτοδικείου Άθηνών 10768/1953

Διαδικασία Ν. Γ&ΟΔ' κατ' έφεσιν
Πρόεδρος ό κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**
Είσηγητής ό Πρωτοδίκης κ. Σ. Δικμανιάκος
Δικηγόροι οί κ.κ. Ε. Δημητρακόπουλος, Δ. Δόγκας

Έκ τού πρός άλληλα συνδυασμού τών άρθρων 52 § 2 καί 53 τού ά.ν. 1324/1949 προκύπτει, ότι αί πάσης φύσεως ίδιωτικαί έπιχειρήσεις ύποχρεούνται, όπως, καθ' ύπέρβασιν τής ύπό τών οίκείων νόμων καί κανονισμών προβλεπομένης άδείας, παρέχωσιν είς τούς άναπήρους «ύπαλλήλους» τήν, κατ' έτος, 30ήμερον τοιαύτην, μετά πλήρων άποδοχών, πρός μετάβασιν τούτων είς κέντρα λουτροθεραπείας, άεροθεραπείας κλπ., έφ' όσον ήθελε προηγουμένως άποφανθή είδική έξ ίατρών έπιτροπή, ότι ό άνάπηρος έχει άνάγκην τοιαύτης θεραπείας. Ώς άνάπηροι «ύπάλληλοι» νοούνται, κατά τήν άρθήν τού νόμου έρμηνείαν, πάντες άδιακρίτως οί άνάπηροι έργαζόμενοι (μισθωτοί) καί ούχί μόνον οί κατ' άρθρ. 10 τού ν. 1234/1918 ίδιωτικοί ύπάλληλοι. Τούτο συνάγεται έκ τής διατυπώσεως τού άρθρ. 3 § 1 περίπτ. ζ' ν. 1324, καθ' ό «οί άνάπηροι πολέμου άπολαύουσι, πλήν τής παρεχομένης αύτοίς έκάστοτε συντάξεως, καί τών έξής προνομιακών εύεργετημάτων... παροχής ίατρικής, νοσοκομειακής, φαρμακευτικής έν γένει περιθάλψεως, λουτροθεραπείας καί άεροθεραπείας», τού νόμου όμιλούντος περί «άναπήρων πολέμου» γενικώς καί άδιακρίτως τής ίδιότητος αύτών ώς ύπαλλήλων ή έργατοϋπηρετών, καίτοι έν άρθρω 30 μνημονεύεται ό διορισμός άναπήρων είς τοιαύτας ύπηρετικάς θέσεις, ήδύνατο δέ, άν ήθελεν ό νομοθέτης τήν έξαίρεσιν τών έργατοϋπηρετών έκ τού εύεργετήματος, νά έκφρασθή στενώτερον, άλλοίαν έκλέγων φραστικήν διατύπωσιν, ώς έπραξε διά τόν περιοριστικόν καθορισμόν τών εύεργετημάτων έν άρθρω 86 αύτού. Ή έναντία ύπό τής έκκαλούσης ύποστηριζομένη έκδοχή ότι τό εύεργέτημα τής λουτροθεραπείας δέν καλύπτει τούς έργατοϋπηρέτας θά ήτο άντίθετος τόσον πρός τήν γενικότητα τής διατυπώσεως τού άρθρου 3, όσον καί πρός τήν βούλησιν τού νομοθέτου, σκοπήσαντος τήν διά τής καθιερουμένης προνομιακής μεταχειρίσεως προστασίαν καί άποκατάστασιν τών έν γένει άναπήρων, άνεξαρτήτως τής ίδιότητος αύτών ώς ύπαλλήλων ή έργατών. Ταύτα δεχθείσα καί ή έκκαλουμένη όρθώς έκρινεν, ό δέ περί τού έναντίου 1ος λόγος έφέσεως, ώς διά τών προτάσεων άναπτύσσεται ύπό τής έκκαλούσης, μή νόμιμος έλέγχεται καί ώς τοιούτος άπορριπτέος κρίνεται.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ

ΕΠΙΔΟΤΗΣΙΣ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΠΑΡΑ ΤΟΥ Ι.Κ.Α.

Ἰσχὺς Ν. 2054/1952 καὶ δικαιοδοσία πολιτικῶν δικαστηρίων

Ἀνάθεσις ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 1846/1951 εἰς τὰ ὄργανα τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων τῆς ἀναγνωρίσεως ἀσφαλιστικῶν παροχῶν.— Πότε ἁρμοδιότης πολιτικῶν δικαστηρίων.— Ἀνάληψις κατὰ Ν. 2054/1952 ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. ὑποχρεώσεων ἐργοδοτῶν δι' ἐπιδότησιν στρατευομένων μισθωτῶν.— Ἔλλειψις οὐσιαστικῆς ἰσχύος Ν. 2054/1952 ἐκ τῆς μὴ ἐκδόσεως Β.Δ. δι' ἐφαρμογὴν αὐτοῦ.

Σοβαρὸν πράγματι εἶναι τὸ ζήτημα, τὸ ὁποῖον ἀνακινεῖται ὑπὸ τῆς κατωτέρω δημοσιευομένης εἰρηνοδικειακῆς ἀποφάσεως.

Μᾶς ἔδόθη καὶ ἄλλοτε ἀφορμὴ νὰ σημειώσωμεν (ΕΕΔ 12, 456), ὅτι ἀνωμάλως νομικῶς „λειτουργεῖ ὁ διὰ τοῦ ν. 2054/1952 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς νομοθεσίας περὶ τῶν στρατευομένων μισθωτῶν» (ΕΕΔ 11, 490) συσταθεὶς παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. Εἰδικὸς Λογαριασμὸς στρατευομένων, ὁ ὁποῖος ἀνέλαβε τὰς ἐκ τοῦ ν. 3514/1928, ὡς οὗτος ἤδη ἰσχύει, ὑποχρεώσεις τῶν ἐργοδοτῶν δι' ἐπιδότησιν τῶν στρατευομένων μισθωτῶν των.

Αἰτία τῆς ἀνωμαλίας εἶναι ἡ μὴ μέχρι σήμερον ἔκδοσις τῶν ὑπὸ τοῦ ἀνωτέρω νόμου προβλεπομένων β.δ. καὶ ἰδίᾳ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 8, κατὰ τὸ ὁποῖον τὰ ἀπαιτούμενα πιστοποιητικὰ καὶ ἐν γένει αἱ λεπτομέρειαι διὰ τὴν κατὰ τὸν παρόντα νόμον καταβολὴν τῶν ἐπιδομάτων εἰς τοὺς στρατευομένους μισθωτοὺς κανονισθήσονται διὰ διαταγμάτων, ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Ἀντὶ τῶν διαταγμάτων τούτων ἡ καταβολὴ τῶν ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων συντελεῖται διὰ προεγκρίσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἐπὶ τῇ βάσει διαφόρων ἐγκυκλίων καὶ ὁδηγιῶν τοῦ Ι.Κ.Α., αἱ ὁποῖαι δὲν στηρίζονται εἰς νομικὴν τινα διάταξιν, ἀνομολογεῖται δὲ τοῦτο καὶ εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 51772/1840/1953 ἐγκύκλιον τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας (ΕΕΔ 12, 963).

Ἐκ τῆς ἀνωμάλου αὐτῆς καταστάσεως προέκυψαν τὰ ζητήματα, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἀπησχολήθη ἡ κατωτέρω εἰρηνοδικειακὴ ἀπόφασις, ἀναγκασθεῖσα νὰ δώσῃ τὴν τολμηρὰν φαινομένην λύσιν ὅτι ὁ ν. 2054/1952 δὲν ἰσχύει ἤδη, ὡς μὴ ἐκδοθεισῶν τῶν ἀνωτέρω β.δ., ἀνεξαρτήτως καὶ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς, ὅτι διὰ τὴν ἀναγνώρισιν τοῦ δικαιώματος ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων δὲν εἶναι ἁρμόδια τὰ πολιτικὰ δικαστήρια, ἀλλ' ὁ Διευθυντὴς τοῦ Ὑποκαταστήματος τοῦ Ι.Κ.Α. (Σύμφωνος ἐπὶ τοῦ τελευταίου καὶ ἡ ἀμέσως κατωτέρω ὑπ'ἀριθ. 698/1953 Εἰρηνοδίκου Πατρῶν).

Ἐπὶ τῆς δευτέρας αὐτῆς ἀπόψεως δύναται, νομίζομεν, νὰ παρατηρηθῇ, ὅτι ὁ ν. 2054/1952 δὲν καθιστᾷ ἀποκλειστικῶς ἁρμόδιον (καὶ οὔτε κἂν ἐπιλαμβάνεται τοῦ θέματος) τὸν Διευθυντὴν τοῦ Ὑποκαταστήματος τοῦ Ι.Κ.Α., ὥστε νὰ ἀποκλείηται ἡ δικαιοδοσία τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων (πρβλ. καὶ τὴν κατωτέρω σελ. 36 δημοσιευομένην ὑπ' ἀριθ. 581/1953 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου), οὔτε δυνάμεθα νὰ στηριχθῶμεν εἰς τὸν ἀ.ν 1846/1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», σχετικῶς πρὸς τὰς ἀσφαλιστικὰς παροχὰς τοῦ Ι.Κ.Α., διότι ἡ καταβολὴ τῶν ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων ἐκ τοῦ Εἰδικοῦ Λογαριασμοῦ τοῦ Ι.Κ.Α. δὲν ἔχει τὴν ἔννοιαν ἀσφαλιστικῆς παροχῆς, τονίζεται μάλιστα εἰς τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ ν. 2054/1952, ὅτι ὁ Εἰδικὸς Λογαριασμὸς ἀπολαύει πλήρους οἰκονομικῆς αὐτοτελείας ἐναντι τῶν λοιπῶν κλάδων τοῦ Ι.Κ.Α.

Ἐξ ἄλλου ἄλλη εἶναι ἡ ἔννοια καὶ τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ αὐτοῦ νόμου, ὅτι ἐπὶ παντὸς παραβάτου τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος νόμου ἔχουν ἀνάλογον ἐφαρμογὴν αἱ σχετικαὶ διατάξεις τῆς νομοθεσίας περὶ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων.

Σοβαρώτερον εἶναι τὸ ζήτημα, ἂν ὁ ν. 2054/1952 ἰσχύων μὲν τυπικῶς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως, δὲν ἔχει ὅμως οὐσιαστικὴν ἰσχύν, λόγῳ τῆς μὴ ἐκδόσεως τῶν προβλεπομένων διὰ τὴν ἐφαρμογὴν αὐτοῦ Διαταγμάτων.

Ζήτημα ἑρμηνείας εἶναι, ἂν ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τοῦ νόμου προκύπτῃ, ὅτι οὗτος θέλει ἰσχύει ὑπὸ τὸν ὅρον καὶ τὴν προϋπόθεσιν ἐκδόσεως β.δ. περὶ ἐκτελέσεως καὶ ἐφαρμογῆς αὐτοῦ, μὴ δυνάμενος ἄλλως νὰ ἔχῃ ὑποχρεωτικὴν ἰσχύν (Α.Π. 202/1913, Θέμ. ΚΔ' 469), δοθέντος ὅτι ὁ νόμος γενικῶς ἅμα μὲν τῇ δημοσιεύσει αὐτοῦ κτᾶται τυπικὴν δύναμιν, ἡ οὐσιαστικὴ ὅμως ἰσχύς αὐτοῦ ἄρχεται κατὰ κανόνα μετὰ δέκα ἡμέρας ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως, ἂν δὲν ὁρίζηται ἄλλως, δύναται ὅμως νὰ ἐξαρτηθῇ ἡ ἔναρξις τῆς οὐσιαστικῆς ἰσχύος αὐτοῦ ἐκ τινος αἱρέσεως ἢ ἐκ τῆς ἐκδόσεως β.δ., ὅτε ὁ νόμος ἢ ἡ διάταξις τούτου, ἧς ἡ ἔναρξις τῆς ἰσχύος ἠρτήθη ἐκ τῆς ἐκδόσεως β. δ., κέκτηται μὲν τυπικὴν δύναμιν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, στερεῖται ὅμως μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ β. δ. οὐσιαστικῆς ἰσχύος, παραμένων ἀνενεργὸς (βλέπε Α. Π. 213/1953, ΕΕΝ, 1953, σελ. 698).

Τὸ ζήτημα, ὡς εἶναι εὐνόητον, εἶναι σοβαρώ-

τατον, άφοῦ ἐνδιαφέρει σπουδαίαν προστασίαν τοῦ μισθωτοῦ.

Εἰρηνοδίκου Θηβῶν 280/1953

Διαδικασία Ν. 3514
Εἰρηνοδίκης ὁ κ. **Κ. Δεδόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Χρ. Κοντός, Κ. Τζαβούλης

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως ὁ αἰτῶν αἰτεῖται, ὅπως ὑποχρεωθῇ τὸ ἐναγόμενον Ι.Κ.Α. καὶ τῷ καταβάλῃ τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 4.564.500 μετὰ τοῦ νομίμου τόκου ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως τῆς αἰτήσεως ἄχρις ἐξοφλήσεως διὰ τὴν ἀκόλουθον αἰτίαν: Τὴν 1ην Ὀκτωβρίου 1948 προσελήφθη ὁ ἐνάγων παρὰ τοῦ Κ. Ι. διατηροῦντος ἐν Θήβαις συνεργεῖον ἐπιδιορθώσεως αὐτοκινήτων, ἀπασχολοῦντος πλέον τῶν τριῶν (3) ὑπαλλήλων, ὡς βοηθὸς ἐργατοτεχνίτου, καταρτισθείσης σχετικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου. Εἰργάσθη ἔκτοτε συνεχῶς μέχρι τῆς 6ης Ἀπριλίου 1951, ὅτε ἀπεχώρησε λόγῳ στρατεύσεως. Τὴν 27ην Ὀκτωβρίου 1952 κατέστη ἐφεδρος καὶ τὴν 25ην Ἰουλίου 1953 ἀπελύθη τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ μετὰ ἐννεάμηνον ἐφεδρικὴν ὑπηρεσίαν. Κατόπιν τούτου, συντρεχουσῶν τῶν νομίμων προϋποθέσεων τῶν ν. 3514/1928 καὶ 519/1948, δικαιοῦται λαμβάνειν παρὰ τοῦ ἐναγομένου δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ν. 2054/1952 ὡς προστάτης οἰκογενείας ἐφεδρικὰ ἐπιδόματα καὶ δῶρον τῶν Χριστουγέννων 1952 καὶ τοῦ Πάσχα 1953 τὰ ὡς ἄνω αἰτούμενον ποσόν. Οὕτως ἔχουσα ἡ ὑπὸ κρίσιν αἴτησις κατὰ τὸ πραγματικὸν αὐτῆς καὶ περιέχουσα τὰ πρὸς στήριξιν αὐτῆς νόμιμα στοιχεῖα (ἄρθρ. 533 Πολ. Δικ.) νόμῳ βάσιμος εἶναι, θεμελιουμένη εἰς τὰς συνδεδυσμένας διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ ν. 3514/1928, ἄρθρ. 1 ν. 519/1948 καὶ ἄρθρ. 2 ν. 2054/1952. Διὰ τοῦ ν. 1846/1951 (ἄρθρ. 14 § 18 καὶ 13 § 9 ἐδ. 1) ἀνετέθη εἰς τὰ ὄργανα τοῦ Ἱδρύματος Κοινων. Ἀσφαλίσεων, ἡ ἀπόφασις εἰς τὸν Διευθυντὴν καὶ κατ' αὐτῆς δι' αἰτήσεως θεραπείας ἐνώπιον τῆς Τοπικῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς διὰ τὰ θέματα τὰ ἀναγόμενα εἰς τὴν διάρκειαν τῆς ἀσφαλιστικῆς σχέσεως εἰς τὴν καταβολὴν τῶν εἰσφορῶν, εἰς τὴν πραγματοποίησιν τῶν ἀσφαλιστικῶν παροχῶν κλπ. (Πρωτ. Βόλου 483/1952, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ., ἔτους 1952 σ. 752), ἐν περιπτώσει δὲ παραβάσεως τοῦ νόμου ἐν τῇ ἐκδιδομένῃ ἀποφάσει τῶν ὡς ἄνω ὀργάνων χωρεῖ προσφυγὴ ἐνώπιον τῶν τακτικῶν δικαστηρίων (Πρωτ. Ἀθηνῶν 5949/1953, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικαίου ἔτους 1953, σελ. 886), διὰ δὲ τοῦ ν. 2054/1952 ἁπασαι αἱ ὑποχρεώσεις πρὸς καταβολὴν τῶν ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων τοῦ ν. 3514, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη, ἀνελήφθησαν ὑπὸ τοῦ συσταθέντος διὰ τοῦ ὡς ἄνω νόμου Εἰδικοῦ Λογαριασμοῦ τοῦ Ι.Κ.Α. Ὁ ὡς ἄνω νόμος ὥρισεν ἐν ἄρθρῳ 3 αὐτοῦ, ὅτι αἱ λεπτομέρειαι διὰ τὴν καταβολὴν τῶν ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων κανονισθήσονται διὰ β. δ/τος, τοιαῦτα ὅμως διατάγματα δὲν ἐχουσιν ἐκδοθῆ μέχρι σήμερον, διὰ προεγκρίσεων ὅμως καθορίζονται αἱ λεπτομέρειαι τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου, μηδὲ τούτων ἐπικυρωθεισῶν νομοθετικῶς μέχρι σήμερον, ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 51772/4840/1953 ἐγγράφου Ὑπουργείου Ἐργασίας (Ἐπιθ. Ἐργ. Δικαίου, ἔτους 1953, σελ. 965), καὶ μὴ ἐπεχουσῶν οὔτε θέσιν β. δ/τος, ἐξ ὧν ἐξηρτήθη ἡ ὑποχρεωτικὴ ἰσχὺς τοῦ νόμου τούτου. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω προκύπτει, ὅτι ὁ ν. 2054/1952 δὲν ἔχει τεθῆ εἰς ἐφαρμογήν, μὴ ἐκδοθέντων εἰσέτι τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ νόμου τούτου προβλεπομένων β. δ., καὶ συνεπῶς δὲν ὑφίσταται ἄχρι τοῦ νῦν ἔννομος ὑποχρέωσις τοῦ ἐναγομένου Ι.Κ.Α. καὶ δέον νὰ ἀπορριφθῇ ἡ ὑπὸ κρίσιν αἴτησις ὡς ἀβάσιμος.

—

II

Παροχὴ ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων πρὸς στρατευομένους μισθωτοὺς κατὰ Ν. 2054/1952.—Ἁρμόδιον πρὸς ἀπόφασιν ὄργανον ὁ Διευθυντὴς τοῦ Ὑποκαταστήματος τοῦ Ι.Κ.Α.—Ἀναρμοδιότης πολιτικῶν δικαστηρίων.—Ἔλεγχος μόνον τῆς νομιμότητος τῆς διοικητικῆς πράξεως.—Προϋπόθεσις τοῦ δικαιώματος ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων ἡ κατὰ τὸν χρόνον τῆς στρατεύσεως ἀπασχόλησις παρ' ἐργοδότῃ.

Εἰρηνοδίκου Πατρῶν 698/1953

Διαδικασία Ν. 3514
Εἰρηνοδίκης ὁ κ. **Ι. Λιναρδάτος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Γιαννακόπουλος, Κ. Στεφανόπουλος

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ν. 2054/1952 περὶ στρατευομένων μισθωτῶν τὸ ἐναγόμενον Ἵδρυμα ὑποχρεοῦται εἰς τὴν πληρωμὴν ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων εἰς τοὺς στρατευομένους μισθωτούς, ἐφ' ὅσον συντρέχουσι πᾶσαι αἱ προϋποθέσεις ἐπιδοτήσεως τῶν ἐκ τῶν ν. 3514 καὶ 519, ἐν αἷς καὶ ἑξάμηνος προϋπηρεσία παρὰ τῷ αὐτῷ ἢ διαφόροις ἐργοδόταις κατὰ τὸν χρόνον τῆς στρατεύσεως των. Ἐν προκειμένῳ τὸ Ἵδρυμα ἀντιτάσσει κατὰ τῆς ἐπιδοτήσεως τοῦ ἐνάγοντος, ὅτι οὗτος δὲν δικαιοῦται ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος, καθ' ὅσον δὲν ἐτέλει ἐν ὑπηρεσίᾳ κατὰ τὸν χρόνον τῆς στρατεύσεώς του παρά τινι ἐκ τῶν ἐργοδοτῶν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ν. 3514.

Συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 14 § 8 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 καὶ τὸ ἄρθρον 7 § 4 τῆς ὑπ' ἀριθ. 21/1950 ἀποφάσεως τοῦ Διοικητοῦ τοῦ Ι.Κ.Α., ἐκδοθείσης βάσει τῶν ἄρθρων 2 καὶ 3 τοῦ ἀ.ν. 1367/1949 καὶ δημοσιευθείσης εἰς τὸ ἀπὸ 4.7.1950 Φ.Ε.Κ., ἐχούσης ἰσχὺν νόμου, ἁρμόδια ὄργανα τοῦ Ι.Κ.Α. ἵνα ἀποφαίζωσι περὶ τῆς ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν, τῆς διαρκείας τῆς ἀσφαλιστικῆς σχέσεως, τῆς καταβολῆς τῶν εἰσφορῶν, τῆς πραγματοποιήσεως τῶν ἀσφαλιστικῶν παροχῶν, ἀπονομῆς, στερήσεως ἢ ἀναστολῆς συντάξεως εἶναι οἱ Διευθυνταὶ τῶν Ὑποκαταστημάτων. Ἐν προκειμένῳ ὁ Διευθυντὴς τοῦ Ὑποκαταστήματος ..., διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1289 τῆς 4 Δ/βρίου 1952 ἀποφάσεώς του, ἥτις σημειωτέον ἐπεκυρώθη κατὰ δεύτερον βαθμὸν καὶ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 469/1952 ἀποφάσεως τῆς Τοπικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ι.Κ.Α., ἀποφαίνεται, ὅτι ὁ ἐνάγων δὲν ἐτέλει ἐν ἀσφαλιστικῇ σχέσει μετὰ τοῦ Ἱδρύματος κατὰ τὸν χρόνον τῆς στρατεύσεώς του, ὡς μὴ ἀπασχολούμενος παρ' ἐργοδότῃ τινὶ ἐκ τῶν τοῦ

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ

ΕΞΟΥΣΙΑ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΠΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

Τροποποίησις καταστατικών κατά την διαδικασίαν του άρθρου 59 του Οργανισμού Υπουργείου Εργασίας

Κύρωσις διά του Ν.Δ. 2520/1953 των κατά την διαδικασίαν του άρθρου 59 του Α.Ν. 11 Νοεμβρίου 1935 «περί οργανισμού του Υπουργείου Εργασίας» εκδοθεισών αποφάσεων του Υπουργού Εργασίας.— Σκοπός ή ρύθμισις των εκ της εξουσιοδοτήσεως του Υπουργού Εργασίας προκυψάντων ζητημάτων, ανεξαρτήτως του κύρους της διατάξεως.—Ασφάλισις προσωπικού Εταιρίας Γενικών Αποθηκών.

Κατά την σταθερώς πρό του ν.δ. 2520/1953 (ΕΕΔ 13, 975), περί του οποίου γίνεται κατωτέρω λόγος, εφαρμοζομένην νομολογίαν του Συμβουλίου της Επικρατείας ή υπό του άναγκ. νόμου 694/1937 παρασχεθείσα εις τον Υπουργόν Εργασίας εξουσιοδότησις, όπως κατά την διαδικασίαν του άρθρου 59 § 1 του άναγκ. νόμου 11/12 Νοεμβρίου 1935 «περί οργανισμού του Υπουργείου Εργασίας» τροποποιή ασφαλιστικάς διατάξεις, ήτο, ως εκ της ευρύτητος και γνησιότητος αυτής άκυρος, αντιβαίνουσα εις τας διατάξεις του Συντάγματος περί διακρίσεως των εξουσιών (βλέπε νομολογίαν Σ.Ε. εν ΕΕΔ 12, 15 επ.).

Διαφόρως αντελαμβάνοντο το πράγμα τα πολιτικά δικαστήρια. Ούτω κατά την Α.Π. 649/1950 (εισηγητής *Γ. Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 10, 168), ακολουθουμένην και υπό των δικαστηρίων της ουσίας (βλέπε προχείρως την Πρωτοδικείου Αθηνών 13469/1951, εισηγητής *Ι. Σπέντζος*, ΕΕΔ 11, 379), εφ' όσον διά της χρήσεως υπό του Υπουργού Εργασίας της εκ του άναγκ. νόμου 694/1937 εξουσιοδοτήσεως δεν θίγονται βασικαί αρχαί του θεσμού της κοινωνικής ασφαλίσεως, ή εξουσιοδότησις αύτη είναι συνταγματική και, επομένως, έγκυρος.

Ενόψιον των νομολογιακών τούτων δεδομένων ο Νομοθέτης διά του προσφάτου ν.δ. 2520/1953 «περί προσδιορισμού των αντικειμένων, εφ' ων εφαρμόζεται ή διαδικασία ή διαγραφομένη υπό του άρθρου 59 του άναγκ. νόμου της 11 Νοεμβρίου 1935 «περί οργανισμού του Υπουργείου Εργασίας», ως τούτο εξετροποποιήθη και συνεπληρώθη υπό του άρθρου 1 του άναγκ. νόμου 694/1937» (ΕΕΔ 13, 975) καθώρισε την έκτασιν της εξουσιοδοτήσεως του Υπουργού Εργασίας εις την τροποποίησιν μόνον μη βασικών διατάξεων και ώρισε ποίαι θεωρούνται μη βασικαί διατάξεις και ποίαι βασικαί.

Διά του άρθρου 1 § 4 αύτου περαιτέρω ώρισεν, ότι και μέχρι της ισχύος του παρόντος εκδοθείσαι κατά την διαδικασίαν του άρθρου 59 § 1 του από 11.11.1935 άναγκ. νόμου επερί οργανισμού του Υπουργείου Εργασίας», ως τούτο αυθεντικώς ηρμηνεύθη διά του άρθρου 1 του αναγκαστικού νόμου 694/1937, αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας κυροῦνται, άφ' ής ίσχυσαν, εφ' όσον δεν ηκυρώθησαν αύται δι' αποφάσεως του Συμβουλίου Επικρατείας».

Προκύπτει σαφώς, ως το Συμβούλιον Επικρατείας δέχεται, ότι ή κύρωσις των μέχρι του ως άνω νόμου εκδοθεισών αποφάσεων του Υπουργού Εργασίας έχει την έννοιαν να άρθῇ το νομικόν ελάττωμα της εκδόσεώς των, κατά τά άνω σημειωθέντα.

Άξια όμως προσοχής είναι ή σημειουμένη εν τῇ αποφάσει του Συμβουλίου Επικρατείας επιφύλαξις περί του κύρους της κυρωτικής διατάξεως του ανωτέρω ν. δ., προφανώς υπό την και εν προηγουμένῃ αποφάσει αυτού επί παρεμφεροῦς θέματος δεκτήν γενομένην υπό του Συμβουλίου άποψιν (Σ.Ε. 1551/1951, εισηγητής *Π. Δεδόπουλος*, ΕΕΔ 10, 1094), ότι ή προκύπτουσα άκυρότης εκ του Συντά-

---

άρθρ. 1 του ν. 2054/1952 από του Νοεμβρίου 1950 μέχρι του Απριλίου 1951, ότε εστρατεύθη. Η άπόφασις αύτη όφ' αρμοδίου οργάνου και κατά τους διαγεγραμμένους υπό του νόμου τούτου τύπους ληφθείσα, εκτελεστή δέ ούσα διοικητική πράξις, δεν δύναται να ελεγχθῇ υπό των τακτικών δικαστηρίων, άτινα δεν δύνανται ούτε να άκυρώσωσι πράξεις της Διοικήσεως, εν αις και αι τοιαύται νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, ούτε κατ' ούσίαν να ελέγξωσι ταύτας ως εσφαλμένας, διότι τούτο αποτελεί επέμβασιν εις άντικείμενα, άτινα οι νόμοι ανέθεσαν εις Διοικητικάς Αρχάς και ήτις απαγορεύεται υπό του άρθρ. 3 της Πολιτ. Δικονομίας. Δύνανται μόνον να ελέγξωσι την νομιμότητα αύτων, ήτοι εάν αύται ελήφθησαν συμφώνως προς τους διαγεγραμμένους τύπους και εντός των ορίων της αρμοδιότητος αύτων (Α.Π. 204/1948, ΕΕΝ ιε' 403). Εφ' όσον δθεν, κατά τά ανωτέρω, διά της νομίμως ληφθείσης υπ' αριθ. 1289/1952 αποφάσεως του Διευθυντού του εν Πάτραις Υποκαταστήματος του Ι.Κ.Α. αποδεικνύεται ότι δεν απησχολείτο κατά τον χρόνον της στρατεύσεώς του ο ένάγων παρ' εργοδότῃ τινί, απορριπτέα κρίνεται ή υπό κρίσιν αγωγή, ως μή συντρεχούσης της προϋποθέσεως του άρθρ. 5 του κωδικ. νόμου 3514/1928, ως τούτο αντικατεστάθη υπό του άρθρ. 1 του ν. 519/1948 και 2 του ν. 2054, ότε μή εργαζομένου του ενάγοντος κατά τον χρόνον της στρατεύσεώς του.

γματος δὲν δύναται νὰ καλυφθῇ διὰ νομοθετικῆς κυρώσεως.

Ἄξιον σημειώσεως εἶναι, ὅτι ἐνῷ καὶ διὰ τοῦ ν.δ. 2520/1953 περιορίζεται ἡ ἐξουσιοδότησις διὰ τροποποίησιν μὴ βασικῶν διατάξεων (καὶ τοῦτο ἐθεωρήθη καὶ πρὸ τοῦ ν.δ. ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου συνταγματικόν) ἡ κύρωσις τῶν ἐκδοθεισῶν ἀποφάσεων γίνεται, ἀνεξαρτήτως ἂν ἐτροποποιήθησαν αἱ βασικαὶ διατάξεις.

Συνεπῶς, καὶ ἂν ἤθελε θεωρηθῇ συνταγματικὴ ἡ κύρωσις, πάλιν ἡ συνταγματικότης πρέπει νὰ περιορισθῇ εἰς ἐκείνας μόνον, αἱ ὁποῖαι ἐξεδόθησαν ὑπὸ τὸ πνεῦμα τοῦ ν.δ. 2520/1953.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 1848/1953, Ὁλομελείας

Πρόεδρος ὁ κ. **Σ. Σολιώτης**
Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. **Α. Τασοῦτσος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Γκάτσης, Ε. Κουρσαράκος, Πάρεδρος Νομικοῦ Συμβουλίου Κράτους

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως, νομοτύπως καὶ ἐμπροθέσμως ἀσκηθείσης, διώκεται ἡ ἀκύρωσις τῆς ὑπ' ἀριθ. 7835/Σ. 246 τῆς 28.2. 1953 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας «περὶ προσθήκης παραγράφου εἰς τὸ Καταστατικὸν τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἑταιρίας Γενικῶν Ἀποθηκῶν», καθ' ὃ μέρος διὰ ταύτης περιωρίσθη εἰς δέκα ἔτη ὁ δυνάμενος νὰ ὑπολογισθῇ ὡς συντάξιμος χρόνος προϋπηρεσίας ὑπαλλήλων, ἐνταχθέντων εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Ἑταιρίας Γενικῶν Ἀποθηκῶν, δυνάμει τοῦ ν.δ. 466 τῆς 4/8.9. 1941.

Τὸ ν.δ. 466/1941 «περὶ τακτοποιήσεως τῶν ὑπαλλήλων, οἵτινες ὑπηρέτησαν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν διαχειρίσεως ἐγχωρίου σίτου τῆς Προνομιούχου Ἀνωνύμου Ἑταιρίας Γενικῶν Ἀποθηκῶν τῆς Ἑλλάδος» ρυθμίζει ἐν ἄρθρῳ 2 τὴν θέσιν τῶν ὑπαλλήλων τῶν χρησιμοποιηθέντων ὑπὸ τῆς Π.Α.Ε.Γ.Α.Ε. εἰς τὴν ὑπηρεσίαν διαχειρίσεως ἐγχωρίου σίτου, προβλέπει δὲ τὴν πρόσληψιν καὶ ἔνταξιν εἰς τὸ μόνιμον προσωπικὸν τῆς Π.Α.Ε.Γ.Α.Ε. ὡρισμένων ἐξ αὐτῶν καὶ τῶν ὑπολοίπων εἰς τὸ προσωπικὸν τῆς κεντρικῆς ὑπηρεσίας διαχειρίσεως ἐγχωρίου σίτου (Κ.Υ.Δ.Ε.Σ.). Περαιτέρω τὸ αὐτὸ νομοθέτημα ἐν ἄρθρῳ 3 ὁρίζει, ὅτι ἡ παρὰ τῇ Π.Α.Ε.Γ.Α.Ε. καὶ Κ.Ε.Π.Ε.Σ. διανυθεῖσα ὑπηρεσία τῶν οὕτως ἐντασσομένων εἰς τὸ προσωπικὸν τῆς Κ.Υ.Δ.Ε.Σ. καὶ Π.Α.Ε.Γ.Α.Ε. θεωρεῖται ὡς συνέχεια τῆς μέχρι τοῦδε ὑπηρεσίας των καὶ ὑπολογίζεται διὰ τὴν προαγωγήν, διὰ τὴν χορήγησιν τῆς προσαυξήσεως λόγῳ πολυετοῦς ὑπηρεσίας, διὰ τὸ δικαίωμα συντάξεως, ὡς καὶ διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς κατὰ τὸν ν. 2112 ἀποζημιώσεως ἐν περιπτώσει ἀπολύσεώς των...». Οὕτω κατὰ τὴν διάταξιν ταύτην ὁ παρὰ τῇ Ὑπηρεσίᾳ Διαχειρίσεως Ἐγχωρίου Σίτου διανυθεὶς χρόνος τῶν ἐντασσομένων εἰς Π.Α.Ε.Γ.Α.Ε. ὑπαλλήλων δέον νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὡς συντάξιμος χρόνος ἄνευ περιορισμοῦ τινος.

Ἡ προσβαλλομένη ὑπουργικὴ ἀπόφασις διὰ τῆς προστιθεμένης § 5 εἰς τὸ ἄρθρον 19 τοῦ καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων τοῦ Προσωπικοῦ Ἑταιρίας Γενικῶν Ἀποθηκῶν, ρυθμίζουσα τὰ τοῦ ὑπολογισμοῦ τοῦ χρόνου ὑπηρεσίας τῶν κατὰ τὰ ρηθέντα ἐνταχθέντων εἰς τὴν Π.Α.Ε.Γ.Α.Ε. ὑπαλλήλων πρὸς συνταξιοδότησιν αὐτῶν, περιορίζει τὸν οὕτω λογιζόμενον ὡς συντάξιμον χρόνον μέχρι δέκα ἐτῶν κατ' ἀνώτατον ὅριον. Κατὰ τὸ σημεῖον ὅμως τοῦτο ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἀντίκειται εἰς τὴν κατὰ τὴν ἡγουμένην σκέψιν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ν.δ. 466/1941, δι' ὃ ὡς πρὸς τὸ μέρος τοῦτο τυγχάνει αὕτη ἀκυρωτέα, κατὰ τὸν βασίμως προβαλλόμενον τοῦτον λόγον διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως.

Τὸ μεταγενέστερον ν.δ. 2520/1953 «περὶ προσδιορισμοῦ τῶν ἀντικειμένων, ἐφ' ὧν ἐφαρμόζεται ἡ διαδικασία ἡ διαγραφομένη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 59 τοῦ ἀ.ν. τῆς 11.11.1935 «περὶ ὀργανισμοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ἀ.ν. 694/1937, περιέλαβεν ἐν ἄρθρῳ 1 § 1 διάταξιν, καθ' ἣν «αἱ μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος ἐκδοθεῖσαι κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρ. 59 § 1 τοῦ ἀπὸ 11.11. 1935, ὡς οὗτος αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀ.ν. 694/1937, ἀποφάσεις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας κυροῦνται, ἀφ' ἧς ἴσχυσαν, ἐφ' ὅσον δὲν ἠκυρώθησαν αὗται δι' ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας». Δοθέντος ὅτι, ὡς ἐκ τοῦ ὅλου περιεχομένου τοῦ νομοθετήματος τούτου συνάγεται, διὰ τούτου ἐσκοπήθη ἡ ρύθμισις τῶν ἐκ τῆς ἐν ἄρθρῳ 59 τοῦ ἀναγκαστικοῦ νόμου τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 ἐξουσιοδοτήσεως πρὸς τροποποίησιν καταστατικῶν τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως προκυφάντων ζητημάτων, λόγῳ τοῦ ὅτι ἡ ἐξουσιοδότησις ἐκείνη ἐκρίθη ὡς λίαν εὐρεῖα καὶ γενική, ἐκ τούτου δὲ ἀντισυνταγματικὴ καὶ ἄκυρος, ἡ ὡς ἄνω κυρωτικὴ διάταξις δὲν ἀφορᾷ, εἰμὴ ἐλάττωμα ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἐκ τοῦ λόγου τῆς ἐκδόσεως των δυνάμει τῆς ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ ἄρθρου 59 τοῦ ἀ.ν. τῆς 11.11.1935, τοῦτο δὲ καὶ μόνον ἐπιδιώκει, ὅπως καλύψῃ. Συνεπῶς ἡ κυρωτικὴ αὕτη διάταξις δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ τοῦ κατὰ τὰ ἄνω λόγου ἀκυρότητος τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, θεμελιουμένου ἐπὶ παραβάσεως τῆς εἰδικῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ν.δ. 466/1941, δοτις, κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τῆς ρηθείσης κυρωτικῆς διατάξεως καὶ ἀνεξαρτήτως τοῦ κόρους αὐτῆς, δὲν καλύπτεται ὑπ' αὐτῆς.

ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ

Ουσιαστική κρίσις διοικητικών συμβουλίων περί απονομής ή μή συντάξεως

Ανάθεσις ύπό νόμου είς διοικητικόν συμβούλιον ασφαλιστικού Οργανισμού, συλλογικόν όργανον διοικήσεως και είς την έλευθέραν αύτού έκτίμησιν της κρίσεως περί του άν ή ανικανότης πρός υπηρεσίαν, δυνάμει διατάξεως Νόμου, είναι συνέπεια των έκ του πολέμου δημιουργηθεισών συνθηκών.—Ανεπίτρεπτος δικαστικός έλεγχος, των δικαστηρίων καλουμένων να αποφανθώσι περί της νομιμότητος μόνον της διοικητικής πράξεως.—Επικουρική βάσις αγωγής περί αποζημιώσεως.—Απαράδεκτος μεταβολή βάσεως αγωγής.— Λήψις υπ' όψιν αυτεπαγγέλτως.

Επικυρούται ή υπ' αριθ. 1719/1953 απόφασις του Εφετείου Αθηνών.

Λόγοι αναιρέσεως υπήρξαν οι εξής :

α) Κατά ψευδή ερμηνείαν και εσφαλμένην εφαρμογήν του άρθρ. 86 του Συντάγματος εδέχθη, ότι τά τακτικά δικαστήρια δέν ελέγχουσι κατ' ουσίαν την απόφασιν του Διοικ. Συμβουλίου του αντιδίκου του Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Αρτοποιών, δι' ής ηρνήθη νά τῷ χορηγήσῃ την σύνταξιν, ήν κατά νόμον δικαιούται, ένῳ έξ αύτής τίκτεται διοικητική διαφορά, αφορώσα ιδιωτικά αύτου δικαιώματα, ήτοι τά πρός σύνταξιν δικαιώματά του, διά την επίλυσιν της οποίας αρμόδια κατά νόμον (άρθρ. 86 του Συντάγματος) είναι τά τακτικά Δικαστήρια. Ούτω κατέστη αναιρετέα κατά το άρθρ. 807 § 17 της Πολ. Δικονομίας.

β) Άλλως, μολονότι ρητῶς επεκαλέσθη διά τῶν προτάσεών του ενώπιον του Εφετείου, εφ' ών ή αναιρεσιβαλλομένη απόφασις, ότι και άν έτι ή απόφασις του Δ. Συμβουλίου του αντιδίκου του, ή απορρίψασα την περί συνταξιοδοτήσεώς του αίτησίν του, είναι πράξις εκτελεστή της Διοικήσεως, υπόκειται είς τον έλεγχον τῶν τακτικῶν δικαστηρίων επί άγωγῆς περί αποζημιώσεως λόγῳ προσβολής ιδιωτικών απαιτήσεων κατά το άρθρ. 1 Πολ. Δικ., δσον άφορᾷ το κῦρος και την νομιμότητα αύτῆς, παρεμπιπτόντως όμως ή αναιρεσιβαλλομένη απόφασις το μέν δέν εδέχθη, ότι δέν ελέγχουσι τά τακτικά Δικαστήρια το κῦρος, άλλά μόνον την νομιμότητα αύτῆς, το δέ περιορίζει την ελεγκτέαν νομιμότητα μόνον είς την τήρησιν τῶν υπό του νόμου διαγεγραμμένων τύπων, ένῳ κατ' αλήθειαν και την κατάχρησιν εξουσίας, ένῳ ή νομιμότης κατά το άρθρ. 17 ν. 3713 «περί Συμβουλίου Επικρατείας» συνίσταται είς την αναρμοδιότητα, την παράλειψιν τύπου, την παράβασιν του νόμου κατ' ουσίαν, την πλάνην περί τά πράγματα, την κακήν χρῆσιν της διακριτικής εξουσίας και την κατάχρησιν εξουσίας. Ούτω όμως πράξασα το μέν δέν έλαβεν υπ' όψιν της προταθέντας ουσιώδεις ισχυρισμούς, άσκοῦντας ουσιωδεστάτην επιρροήν είς την έκβασιν της δίκης, το δέ ψευδῶς ηρμήνευσε και εσφαλμένως εφήρμοσε τά άρθρ. 1 και 3 Πολ.Δικ., το άρθρ. 17 ν. 3713 και τάς σχετικάς περί απονομής συντάξεως είς υπαλλήλους του αντιδίκου διατάξεις της Νομοθεσίας του και δή το άρθρ. 32, 31, 6, 2 ν. δ. 182/1946, άρθρ. 1, 4, 17, 18 β.δ. της 8/18.9.1948, άρθρ. 1 και 4 του Κανονισμού λειτουργίας του κλπ. και ούτω κατέστη αναιρετέα κατά το άρθρ. 807 §§ 7 και 17 της Πολ. Δικονομίας.

γ) Είς την από 17 Αυγούστου 1951 άγωγήν του αναγράφει ότι, μολονότι διεπιστώθησαν ή τε πάθησίς του και ή ανικανότης του πρός έργασίαν, έν τούτοις διά της υπ' αριθ. 76/27.5.1948 αποφάσεως του Διοικητ. Συμβουλίου του αντιδίκου του συνωμολόγησε μέν την ώς άνω πάθησίν του και την έκ ταύτης ανικανότητα διά την υπηρεσίαν του, απέρριψεν όμως την αίτησίν του περί χορηγήσεως συντάξεως κατά τό ν.δ. 135/1948, μέ την άβάσιμον και αναληθῆ πρόφασιν, ότι δῆθεν ή ώς άνω πάθησίς του δέν ήτο απότοκος τῶν έκ του πολέμου δημιουργηθεισῶν συνθηκῶν, ήτοι σαφῶς και συνεπτυγμένως αναφέρει, ότι ηρνήθη το αντίδικον νά του απονείμῃ την σύνταξιν διά του άρμοδίου πρός τοῦτο διοικ. συμβουλίου του, ὅπερ είναι πασίγνωστον ότι είναι όργανόν του και δέν άπαιτεῖται νά γίνῃ χρῆσις της πανηγυρικῆς φράσεως «όργανόν του», δι' ήν άρνησιν έν συνεχείᾳ αναφέρει, ότι έγένετο «μέ την άβάσιμον και αναληθῆ πρόφασιν ότι δῆθεν ή πάθησίς του δέν ήτο απότοκος κλπ.», ήτοι και πάλιν συνεπτυγμένως και σαφῶς διά τῶν φράσεων τούτων κατηγορεῖται ή άρνησις του ώς άνω όργάνου (Διοικ. Συμβουλίου του αντιδίκου) ώς άκυρος και παράνομος κατ' ουσίαν, έτι δέ και ώς εκδοθεῖσα κατά κατάχρησιν εξουσίας του όργάνου τούτου (Διοικ. Συμβουλίου). Ένῳ λοιπόν ούτω έν τῇ άγωγῇ περιέχονται συνεπτυγμένως μέν, πλήν σαφῶς, όλα τά στοιχεία του άρθρ. 71 Α.Κ., όμως ή αναιρεσιβαλλομένη απόφασις διά τῆς τρίτης αιτιολογίας της όλως αορίστως δέχεται, ότι «δέν ιστορούνται συγκεκριμένα περιστατικά, ώστε νά ερευνηθῆ ή νομιμότης τῆς αποφάσεως από τῆς πλευρᾶς καταχρήσεως εξουσίας», χωρίς νά ποιήται ειδικώτερον προσδιορισμόν ποῖα είναι εκεῖνα τά περιστατικά, άτινα ελλείπουσι και είναι, κατά την γνώμην της, απαραίτητα διά την στοιχείωσιν τῆς καταχρήσεως εξουσίας, ήτοι είναι απαραίτητα διά την θεμελίωσιν αγωγῆς επί του άρθρ. 71 Α.Κ., ή τοιαύτη δέ παράλειψις της αναιρεσιβαλλομένης άγει είς πλήρη αορισίαν και αναιτιολόγητον αύτῆς και καθιστᾷ άνέφικτον τον έλεγχον του Αρείου Πάγου επί της ερμηνείας, ήν αύτη δίδει είς το άρθρ. 71 Α.Κ., δηλ. ποία είναι κατ' αύτην

τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 71 Α.Κ. ἀπαιτούμενα περιστατικά, δι' ὅπερ εἶναι ἀναιρετέα δι' ἐσφαλμένην ἐκ πλαγίου ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 71 Α.Κ. καὶ διότι εἶναι ἐλλιπὴς μέχρι σημείου, ὥστε νὰ μὴ προκύπτῃ σαφῶς ἐκ ταύτης ἡ διαφορά, ἤτοι ἐπὶ παραβάσει τοῦ ἄρθρου 807 §§ 17 καὶ 16 Πολ. Δικ. β) ἀπήτησε τὴν χρησιμοποίησιν πανηγυρικῶν φράσεων καὶ στοιχεῖα πλείονα τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπαιτουμένων πρὸς στήριξιν τῆς ἀγωγῆς, ὅτι δὲ δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὰ ἀνωτέρω ἐκτιθέμενα καὶ ἐν τῇ ἀγωγῇ περιλαμβανόμενα οὐσιώδη ἀσκοῦντα ἐπιρροὴν γεγονότα καὶ οὕτω κατέστη ἀναιρετέα διὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν καὶ ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 71 Α.Κ. καὶ διότι δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν οὐσιώδη πράγματα ὡς ἀνωτέρω, ἤτοι ἐπὶ παραβάσει τοῦ ἄρθρ. 807 §§ 7 καὶ 17, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρ. 810 § 2 Πολ. Δικ., καὶ τέλος γ) ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὸ ἄρθρ. 71 Α.Κ., διότι ἐδέχθη ὅτι δι' αὐτοῦ προβλέπεται μόνον περίπτωσις καταχρήσεως ἐξουσίας, ἐνῷ προβλέπεται καὶ παράβασις νόμου καὶ πᾶσα ἀδικοπραγία, καὶ οὕτω κατέστη ἀναιρετέα κατὰ τὸ ἄρθρ. 807 § 17 Πολ. Δικονομίας.

δ) Μολονότι διὰ τῆς 4ης αἰτιολογίας της δέχεται ὡς νόμιμον τὴν ἐπικουρικὴν βάσιν τῆς ἀγωγῆς του περὶ συνταξιοδοτήσεώς του κατὰ τὸ ἄρθρ. 18 β.δ. 8/18.9.1948, ὅμως ἀπορρίπτει αὐτὴν ἄνευ ἀντικειμένου, ἐπὶ τῇ ἐσφαλμένῃ αἰτιολογίᾳ ὅτι τοῦ ἀπενεμήθη σύνταξις ἀπὸ 1ης Μαρτίου 1952. Οὕτως ὅμως πράξασα ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀφ' ἑνὸς μὲν δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν της τὸν οὐσιώδη ἰσχυρισμόν του ἐν τῇ ἀγωγῇ ὅτι αὐτὴ ἀφορᾷ ἀγωγὴν ἀποζημιώσεως, διότι τὸ ἀντίδικον Ταμεῖον διὰ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου του ἀπέφυγε νὰ τοῦ ἀπονείμῃ σύνταξιν ἀπὸ 1.8.1948, ὁπότε ἔπαυσε μισθοδοτοῦν αὐτόν, ἐπὶ σκοπῷ ἀπονομῆς αὐτῷ συντάξεως καὶ μὴ ἀπονεῖμαν αὐτῷ ταύτην τὸν ἐζημίωσε τὸ Διοικητ. Συμβούλιόν του κατὰ τὸ ποσὸν τῆς συντάξεως, ὅπερ θὰ ἐλάμβανεν, ἂν δὲν παρέλειπε τὴν νόμιμον ταύτην ἐνέργειάν του, τὸ δὲ τὴν διὰ τῶν πρακτικῶν του γενομένην βελτίωσιν τῆς ἀγωγῆς του, ὅτι τὸ ποσοστὸν συντάξεως, ὅπερ δικαιοῦται, ἀνέρχεται εἰς τὰ 15/25 τῶν 80/100 τῶν ἀποδοχῶν του, ἐδέχθη δὲ ἄνευ ἀποδείξεως ὅτι τὸ ποσοστὸν συντάξεως, οὗτινος δικαιοῦται, εἶναι τὸ ὑπὸ τοῦ ἀντιδίκου του ἀπονεμηθὲν αὐτῷ.

***

Ἐκτάκτως ἐνδιαφέρον εἶναι τὸ θέμα, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἀπησχολήθη ὁ Ἄρειος Πάγος, καὶ ἀξία ἰδιαιτέρας προσοχῆς ἡ ἄποψις αὐτοῦ.

Πρόκειται περὶ τοῦ δικαιώματος τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων πρὸς ἔλεγχον ἀποφάσεως διοικητικοῦ συμβουλίου ἀσφαλιστικοῦ Ταμείου περὶ ἀπονομῆς εἰς ἠσφαλισμένον συντάξεως.

Τὸ θέμα τοῦτο ἔχει ἐρευνηθῆ ἐπανειλημμένως ὑπὸ τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων καὶ ὁμόφωνος ὑπῆρξεν ἡ γνώμη αὐτῶν, ὅτι ἐφ' ὅσον προκύπτει ἐκ τοῦ συγκεκριμένου νόμου, ὅτι ἡ ἀπονομὴ συντάξεως εἰς ἠσφαλισμένον ἀνετέθη ὑπὸ τοῦ νόμου, κατὰ τὰς πραγματικὰς προϋποθέσεις, ἀποκλειστικῶς εἰς τὸ ἁρμόδιον συλλογικὸν διοικητικὸν τοῦ ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ ὄργανον, δὲν ἔχουν ἁρμοδιότητα τὰ πολιτικὰ δικαστήρια νὰ κρίνουν ἐπ' αὐτοῦ (βλέπε σχετικῶς Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 663/1953, εἰσηγητὴς *Κ. Δάρας*, ΕΕΔ 12, 418, Πρωτοδικείου Βόλου 483/1952, εἰσηγητὴς *Α. Παπακωνσταντίνου*, ΕΕΔ 11, 752, ἔνθα σημειώσεις μας καὶ λοιπαὶ παραπομπαί, Πρωτοδικείου Βόλου 504/1953 (πλειοψηφία), εἰσηγητὴς *Κ. Ποταμιάνος*, ΕΕΔ 12, 1085 καὶ λοιπὴ νομολογία εἰς σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 12, 1085).

Ἡ ἄποψις αὕτη ἐπικυροῦται ὡς ὀρθὴ ὑπὸ τῆς κατωτέρω δημοσιευομένης ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἡ ὁποία ἐπαναλαμβάνει τὴν καὶ δι' ἄλλων ἀποφάσεων αὐτοῦ δεκτὴν γενομένην ἄποψιν ὅτι τὰ πολιτικὰ δικαστήρια δικαιοῦνται μόνον νὰ κρίνουν τὴν νομιμότητα τῆς διοικητικῆς πράξεως (βλέπε ἐκ τῶν τελευταίων ἀρεοπαγιτικῶν ἀποφάσεων τὴν ὑπ' ἀριθ. 464/1953, εἰσηγητὴς *Ι. Ἀποστολόπουλος*, ΕΕΔ 12, 1188 καὶ λοιπὰς παραπομπὰς εἰς σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 12, 1188).

Ἀρείου Πάγου 581/1953 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Ι. Ἀποστολόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Μ. Παντελῆς**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Στεφανόπουλος, Δ. Σακαλῆς

Διὰ τοῦ ἄρθρου 1 § 1 τοῦ ν.δ. 135/1946, δι' οὗ συνέστη τὸ ἀναιρεσίβλητον Ταμεῖον Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ἀρτοποιῶν, ρητῶς χαρακτηρίζεται τοῦτο ὡς νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου, τῆς τοιαύτης ἰδιότητός του προκυπτούσης καὶ ἐκ τῶν ἐν γένει διατάξεων τοῦ νόμου, δι' ὧν καθορίζονται οἱ σκοποὶ τοῦ Ταμείου, ἐν οἷς καὶ ἡ παροχὴ συντάξεως καὶ ἐφ' ἅπαξ χρηματικοῦ βοηθήματος εἰς τοὺς παρ' αὐτῷ ἠσφαλισμένους λόγῳ γήρατος ἢ ἀνικανότητος πρὸς ἐργασίαν κλπ. καὶ διαγράφονται τὰ τῆς ὀργανώσεως καὶ λειτουργίας αὐτοῦ. Ἀφ' ἑτέρου, κατὰ μὲν τὸ ἄρθρον 20 § 1 στοιχ. β' τοῦ αὐτοῦ νόμου εἰς τὸ Ταμεῖον ἀσφαλίζονται ὑποχρεωτικῶς, ἐκτὸς τῶν ἐν στοιχ. α' ἀναφερομένων, καὶ δὴ κατὰ κυρίαν ἀσφάλισιν, καὶ οἱ ἀπαρτίζοντες τὸ προσωπικὸν αὐτοῦ (ὑπάλληλοι καὶ ὑπηρετικὸν προσωπικόν), οἵτινες, κατ' ἄρθρον 12 § 3, ἔχουν τὴν ἰδιότητα τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ τὰ ἐκ ταύτης δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις, ἐξομοιούμενοι καθ' ὁλοκληρίαν ὡς πρὸς τοὺς βαθμούς, μισθοὺς καὶ ἐν γένει ἀποδοχὰς πρὸς τοὺς ἀντιστοίχως ὁμοιοβάθμους ὑπαλλήλους τῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Ἐφοδιασμοῦ, ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ ὁποίου ὑπάγεται τὸ Ταμεῖον, ὡς καὶ ὡς πρὸς τὰ πρὸς τὴν θέσιν των ἀσυμβίβαστα, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 18 τοῦ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἄρθρου 20 § 11 τοῦ ρηθέντος νόμου ἐκδοθέντος β.δ. τῆς 8/18 Σεπτεμβρίου 1948 «διὰ τὸ ἠσφαλισμένον προσωπικὸν τοῦ Ταμείου ἡ σύνταξις συνίσταται εἰς τόσα εἰκοστὰ πέμπτα τῶν 80 ο/ο τοῦ βασικοῦ μισθοῦ ἐν ἐνεργείᾳ ὁμοιοβάθμου ὑπαλλήλου, ὅσα τὰ ἔτη πραγματικῆς ἐν τῷ Ταμείῳ ὑπηρεσίας τοῦ ὑπαλλήλου», καὶ κατὰ τὴν μεταβατικὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 32 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω

ν.δ. 135/1946 «ὑπάλληλοι τοῦ Ταμείου ἔχοντες ὑπερδεκαετῆ ἐν τῷ Ταμείῳ πραγματικὴν ὑπηρεσίαν καὶ καταστάντες ἀνίκανοι ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ λόγῳ τῶν πολεμικῶν γεγονότων τῆς δεκεμβριανῆς στάσεως ἢ συνεπείᾳ τῶν ἐκ τοῦ πολέμου δημιουργηθεισῶν συνθηκῶν δικαιοῦνται κατόπιν αἰτήσεώς των, ὑποβαλλομένης ἐντὸς ἑξαμήνου ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος, συντάξεως ἐκ τοῦ Ταμείου, συνισταμένης εἰς τὰ 80 ο/ο τῶν ἐκάστοτε ἐν ἐνεργείᾳ ἀποδοχῶν των, κατόπιν γνωματεύσεως παρὰ τῆς ἐν ἄρθρῳ 32 προβλεπομένης ἐπιτροπῆς». Τέλος, κατὰ τὸ ἄρθρον 1 § 2 τοῦ αὐτοῦ β.δ. τῆς 8/18 Σεπτεμβρίου 1948, ἡ σύνταξις χορηγεῖται (ἐπὶ τῇ αἰτήσει τῶν δικαιουμένων προσώπων, κατ' ἄρθρον 15 § 1), κατόπιν ἀναγνωρίσεως τοῦ πρὸς λῆψιν συντάξεως δικαιώματος δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου, συγκειμένου, κατ' ἄρθρον 2 § 1 τοῦ ν.δ., ἐξ ἑνδεκα μελῶν, ἐξ ὧν εἷς γενικὸς διευθυντὴς ἢ διευθυντὴς α' τοῦ Ὑπουργείου Ἐφοδιασμοῦ, εἷς ἐφέτης, τρεῖς ἀνώτεροι ὑπάλληλοι Ὑπουργείων καὶ εἷς συνταξιοῦχος τοῦ Ταμείου.

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διαληφθεισῶν διατάξεων συνάγεται, ὅτι τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ ἀναιρεσιβλήτου Ταμείου ἀποτελεῖ συλλογικὸν διοικητικὸν ὄργανον καὶ ὅτι ἡ κρίσις αὐτοῦ περὶ τοῦ ἐὰν ἡ παρέχουσα δικαίωμα πρὸς λῆψιν τῆς ὑπὸ τοῦ ἐν τῇ ἡγουμένῃ σκέψει παρατεθέντος ἄρθρ. 32 τοῦ ν.δ. 135/1946 προβλεπομένης συντάξεως ἀνικανότης πρὸς ὑπηρεσίαν εἶναι συνέπεια ἢ οὐ τῶν πολεμικῶν γεγονότων τῆς δεκεμβριανῆς στάσεως ἢ τῶν ἐκ τοῦ πολέμου δημιουργηθεισῶν συνθηκῶν ἀφέθη ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ἐλευθέραν αὐτοῦ ἐκτίμησιν, μὴ ὑποκειμένη ὡς ἐκ τούτου εἰς τὸν ἔλεγχον τῶν δικαστηρίων, ἅτινα, καλούμενα ὅπως ἀποφανθῶσι περὶ τῆς κατὰ νόμον καὶ συμφώνως πρὸς τοὺς διαγραφομένους ὑπὸ τούτου ὅρους καὶ τύπους ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ τῆς νομιμότητος αὐτῆς, δὲν δύνανται νὰ ἐπιληφθῶσι καὶ τῆς ἐρεύνης τῆς οὐσιαστικῆς αὐτοῦ κρίσεως, ἥτις, ἀνατεθειμένη οὐσα ὑπὸ τοῦ νόμου, ὡς προείρηται, ἀποκλειστικῶς εἰς τοῦτο, ἐξαιρεῖται κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τῆς Πολ. Δικ. τῆς δικαιοδοσίας τῶν τακτικῶν δικαστηρίων. Οὕτω δὲ κρίναν καὶ τὸ δικάσαν Ἐφετεῖον, ὡς ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του δείκνυται, καὶ, κατ' ἐπικόρωσιν τῆς πρωτοδίκου τοιαύτης, ἀποφηνάμενον ἀπορριπτέαν τὴν ἀπὸ 17 Αὐγούστου 1951 ἀγωγὴν περὶ ἀποζημιώσεως τοῦ ἀναιρεσείοντος κατὰ τὴν κυρίαν βάσιν αὐτῆς, ἐν ᾗ αὕτος, ὡς τὸ Ἐφετεῖον δέχεται καὶ ἐκ τῆς ἀγωγῆς ταύτης προκύπτει, διατείνεται ὅτι ἡ ὑπ' ἀριθ. 76/1948 ἀπόφασις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ ἀναιρεσιβλήτου Ταμείου, δι' ἧς ἡ ἀπὸ 31.12.1946 αἰτησίς του περὶ ἀπονομῆς εἰς αὐτόν, ὡς μόνιμον ὑπαλλήλον τοῦ Ταμείου, καταστάντα ἀνίκανον πρὸς ὑπηρεσίαν συνεπείᾳ τῶν ἐκ τοῦ πολέμου δημιουργηθεισῶν συνθηκῶν, τῆς ὑπὸ τοῦ διαληφθέντος ἄρθρου 32 τοῦ ν.δ. 135/1946 προβλεπομένης συντάξεως, ἀπερρίφθη, καθ' ὃ διαπιστωθέντος ὅτι ἡ ἐξ ἧς ἡ ἀνικανότης πρὸς ὑπηρεσίαν πάθησις δὲν ὀφείλετο εἰς τὰς ἐκ τοῦ πολέμου δημιουργηθείσας συνθήκας, εἶναι παράνομος, ὡς ἐκ μόνου τοῦ λόγου ὅτι δὲν εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἡ ἐπικληθεῖσα πάθησις δὲν ἦτο συνέπεια τῶν ὡς εἴρηται συνθηκῶν, ὀρθῶς τὴν προμνησθεῖσαν, ὡς καὶ τὰς ἐν τῇ ἡγουμένῃ σκέψει διαληφθείσας λοιπὰς διατάξεις, ἠρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ οὐδεμίαν ἑτέραν, εἴτε ἀμέσως, εἴτε ἐμμέσως, παρεβίασεν, ὁ δὲ περὶ τοῦ ἐναντίου πρῶτος λόγος ἀναιρέσεως, ὡς καὶ οἱ λοιποί, δεύτερος καὶ τρίτος, κατὰ τὸ σχετικὸν αὐτῶν μέρος, ἀπορριπτέοι κρίνονται ὡς ἀβάσιμοι. Ἐπίσης ἀπορριπτέοι τυγχάνουσιν οἱ τελευταῖοι οὗτοι δύο λόγοι καὶ καθ' ὅσον δι' αὐτῶν ἀποδίδεται εἰς τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν ὅτι δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν οὐσιώδεις ἰσχυρισμοὺς τοῦ ἀναιρεσείοντος, ὡς ὅλως ἀόριστοι καὶ ἀνεπιδέκτοι δικαστικῆς ἐκτιμήσεως, ἐφ' ὅσον δὲν καθορίζονται οἱ μὴ ληφθέντες ὑπ' ὄψιν ἰσχυρισμοί.

Ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις τὴν ὡς ἄνω ἀγωγήν, κατὰ τὴν ἐπικουρικὴν αὐτῆς βάσιν, διώκουσαν, ὡς ἐξ αὐτῆς προκύπτει καὶ ἡ ἀπόφασις δέχεται, ἀποζημίωσιν τοῦ ἀναιρεσείοντος διὰ μὴ ἀπονομὴν αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ ἀναιρεσιβλήτου τῆς διὰ τῆς ἀπὸ 17.12.1948 μεταγενεστέρας αἰτήσεώς του ζητηθείσης ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐν τῇ πρώτῃ σκέψει τῆς παρούσης διαληφθείσης διατάξεως τοῦ ἄρθρου 18 τοῦ β.δ. τῆς 8/18.9.1948, συντάξεως, ἀπέρριψεν, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς τελευταίας αἰτιολογίας αὐτῆς, διὰ μὲν τὸ μέχρι τέλους Φεβρουαρίου 1952 χρονικὸν διάστημα ὡς μὴ νόμιμον, διὰ δὲ τὸν ἐφεξῆς χρόνον ὡς ἐκλιπόντος τοῦ ἀντικειμένου αὐτῆς, καθότι διὰ τῆς μετὰ τὴν ἐνώπιον τοῦ Ἐφετείου συζητησιν τῆς ὑποθέσεως ἐκδοθείσης ὑπ' ἀριθ. 14/74 τῆς 17 Μαρτίου 1952 ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἀπενεμήθη εἰς τὸν ἀναιρεσείοντα ἡ αἰτηθεῖσα ὑπ' αὐτοῦ ὡς ἄνω σύνταξις ἀπὸ 1 Μαρτίου καὶ ἐφεξῆς.

Ὁ τέταρτος καὶ τελευταῖος λόγος ἀναιρέσεως κατὰ τὸ πρῶτον σκέλος αὐτοῦ, μὴ πλήττων, ὡς διατυποῦται, τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν κατὰ τὴν αἰτιολογίαν αὐτῆς, δι' ἧς αὕτη ἀπέρριψε τὴν ἀγωγὴν κατὰ τὴν ῥηθεῖσαν ἐπιβοηθητικὴν βάσιν της, ὡς μὴ νόμιμον, ἀλλ' ἀποδίδων εἰς αὐτὴν ὅτι δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ ἀναιρεσείοντος, ὅτι τὸ διοικητικὸν συμβούλιον τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἐγένετο πρόξενον ζημίας αὐτοῦ, ἀποφυγὸν παρανόμως νὰ ἐκδώσῃ ἐγκαίρως τὴν ἐν τῇ ἡγουμένῃ σκέψει διαληφθεῖσαν ἀπόφασίν του, εἶναι ἀπορριπτέος, διότι δὲν διατείνεται ὁ ἀναιρεσείων ὅτι προέβαλε τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦτον κατὰ τὴν συζήτησιν, ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις, ἀλλ' οὔτε καὶ πράγματι τὸν προέβαλεν, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τοῦ ἐφετηρίου καὶ τῶν κατὰ τὴν ἐν λόγῳ συζήτησιν ὑποβληθεισῶν προτάσεών του, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι ὁ τοιοῦτος ἰσχυρισμός, μὴ περιεχόμενος ἐν τῇ ἀγωγῇ, ὡς ἐκ ταύτης δείκνυται, καὶ ἀποτελῶν μεταβολὴν τῆς ὡς εἴρηται βάσεως αὐτῆς, δι' ἧς ζητεῖται ἀποζημίωσις ἴση πρὸς τὴν συμφώνως τῷ διαληφθέντι ἄρθρῳ 18 τοῦ β.δ. τῆς 8/18.9.1948 ἀπονεμητέαν αὐτῷ σύνταξιν καὶ καταβλητέα ἀπὸ τῆς πρὸς τὸ διοικητικὸν συμβούλιον τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ὑποβολῆς τῆς σχετικῆς ἀπὸ 17.12.1948 αἰτήσεώς του καὶ οὐχὶ ἀπὸ τοῦ χρόνου,

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΔΙΚΑΣΤΟΥ ΚΑΤ' ΕΡΓΑΤΙΚΗΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΝ

Λῆψις ὑπ' ὄψιν ἐνόρκων καταθέσεων μαρτύρων ληφθεισῶν καὶ ἐν ἀπουσίᾳ διαδίκου

Κρίσις τοῦ ὡς ἐφετείου Πρωτοδικείου κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Ν. ΓΨΟΔ'.— Ἀδέσμευτον δικαστοῦ ἀπὸ δικονομικῶν τύπων πρὸς ἀνεύρεσιν τῆς ἀληθείας.— Λῆψις ὑπ' ὄψιν καὶ ἐνόρκων μαρτυρικῶν καταθέσεων, ληφθεισῶν καὶ ἐν ἀπουσίᾳ διαδίκου.— Ἀπαγόρευσις διὰ τοῦ Ν. 264/1945 λήψεως ὑπ' ὄψιν ἐνόρκων καταθέσεων ληφθεισῶν ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ ἑτέρου τῶν διαδίκων ἀφορᾷ ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον δίκας τοῦ Ν. ΒΧΗ' περὶ ἐξώσεων.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 3680/1953 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

Λόγος ἀναιρέσεως ὑπῆρξεν ὁ ἑξῆς:

Τὸ Πρωτοδικεῖον ἐν τῷ σχηματισμῷ τῆς κρίσεώς του, δι' ἧς ἀπέρριψε τὴν ἀγωγὴν του, ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν του διὰ τῆς ἀναιρεσιβαλλομένης ἀποφάσεως, πλὴν τῶν συννόμως ἀποδεικτικῶν στοιχείων, ἅτινα προσεκομίσθησαν καὶ ἐπεκαλέσθησαν κατὰ τὴν πρωτόδικον δίκην καὶ τὰς ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. . . . ἐκθέσει Συμβολαιογράφου Ἀθηνῶν περιεχομένας ἐνόρκους καταθέσεις τῶν αὐθορμήτως προσελθόντων πρὸς ἐξέτασιν ἐνώπιον αὐτοῦ δύο μαρτύρων περὶ γεγονότων σχετιζομένων μὲ τὴν δικαζομένην ὑπόθεσιν καὶ συνεξετίμησε ταύτας, παρὰ τὴν ρητῶς ὑποβληθεῖσαν ἔνστασίν του, ὅτι αἱ καταθέσεις αὗται ἐλήφθησαν ἐν ἀπουσίᾳ του καὶ κατὰ χρόνον συμπίπτοντα μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως καὶ συγκεκριμένως τρεῖς ἡμέρας πρὸ τῆς συζητήσεως τῆς ἐφέσεως κατὰ παράβασιν τῆς δικονομικῆς ἀρχῆς τῆς ἀπορρεούσης ἐκ τοῦ ἄρθρου ἐμηδένα δικάζειν ἀνήκουστον» καὶ καθ' ἣν οἱ διάδικοι ἐν τῇ ὑπερασπίσει τῶν δικαίων των ἐνώπιον τοῦ Δικαστοῦ ἀπολαμβάνουν ἴσης μεταχειρίσεως, καὶ ἡ ἀρχὴ αὕτη τηρεῖται καὶ ἐν τῇ διαδικασίᾳ τοῦ ν. ΓΨΟΔ', συνῳδὰ τῷ ἄρθρῳ 20 αὐτοῦ, ὡς τηρεῖται καὶ εἰς πᾶσαν ἄλλην ἐκ τῶν ἐνόντων διαδικασίαν καὶ δὴ τοῦ ν. ΒΧΗ' περὶ ἐξώσεως δυστροπούντων μισθωτῶν, καὶ συνεπῶς εἶναι ἄκυροι καὶ οὐδεμίαν ἀποδεικτικὴν ἰσχὺν ἔχουσιν.

* * *

Γίνεται καὶ πάλιν δεκτὸν ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου (βλέπε καὶ Α.Π. 192/1948, εἰσηγητὴς *Α. Θεοφίλου*, ΕΕΔ 7, 456, Α.Π. 401/1948, εἰσηγητὴς *Ι. Ἀποστολόπουλος*, ΕΕΔ 7, 874, Α.Π. 292/1949, εἰσηγητὴς *Ι. Ἀποστολόπουλος*, ΕΕΔ 8, 599), ὅτι κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν καὶ ὑπὸ τοῦ εἰς β' βαθμὸν δικάζοντος Πρωτοδικείου λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν ἔνορκοι ἐνώπιον Συμβολαιογράφου καταθέσεις, ληφθεῖσαι καὶ ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ ἑτέρου τῶν διαδίκων.

Ἡ ἄποψις αὕτη ἀκολουθεῖται ἤδη σταθερῶς καὶ ὑπὸ τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας (βλέπε προχείρως τὴν Πρωτοδικείου Πειραιῶς 2186/1949, εἰσηγητὴς *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*, ΕΕΔ 9, 22).

Ἀρείου Πάγου 573/1953 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Ι. Ἀποστολόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ι. Τρακανῆς**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Παπαγεωργίου, Π. Σανθάκης

Κατὰ τὴν τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ κωδικοποιηθέντος νόμου ΓΨΟΔ' διάταξιν ἐπὶ τῶν ὑπὸ τούτου διαπομένων διαφορῶν, ὡς εἶναι καὶ ἡ κρινομένη, καὶ τὸ κατ' ἔφεσιν δικάζον Πρωτοδικεῖον κρίνει κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου. Ἐκ δὲ τοῦ πρὸς ἀλλήλας συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων 1, 12 καὶ 20 αὐτοῦ προκύπτει, ὅτι ὁ δικαστής, κατὰ τὴν ἐπὶ τῶν διαφορῶν τούτων κρίσιν του, δὲν δεσμεύεται ὑπὸ δικονομικῶν τύπων καὶ δὴ νὰ ἀκολουθήσῃ ὡρισμένους ἐν τῇ ἀποδείξει κανόνας, ἀλλ' ἀδέσμευτος τοιούτων τύπων ἀνευρίσκει τὴν ἀλήθειαν, ἀποβλέπων μόνον εἰς τὴν οὐσίαν. Ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ν. 264/1945 θεσπιζομένη ἀπαγόρευσις λήψεως ὑπ' ὄψιν ἐνόρκων καταθέσεων ληφθεισῶν ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ ἑτέρου τῶν διαδίκων καὶ ἐκτὸς τῆς δίκης ἀφορᾷ ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον τὰς κατὰ τὴν εἰδικὴν διαδικασίαν τοῦ ν. ΒΧΗ' δικαζομένας διαφοράς. Συνεπῶς ἡ διὰ ταῦ μοναδικοῦ τοῦ ἀναιρετηρίου λόγου προσαπτομένη τῇ προσβαλλομένῃ ἀποφάσει αἰτίασις, ὅτι κακῶς ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν κατὰ τὴν ὑπὸ ταύτης ἐκτίμησιν τῶν ἀποδείξεων καὶ ἐκτὸς τῆς δίκης ληφθεῖσαι ἔνορκοι ἐνώπιον συμβολαιογράφου καταθέσεις ὑπὸ τῆς ἀναιρεσιβλήτου ἐξετασθέντων μαρτύρων εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς ἀβάσιμος, ἅτε ὀρθῶς ἐκτιμηθεισῶν καὶ τούτων πρὸς συναγωγὴν ἐμμέσου ἀποδείξεως πρὸς ἀνεύρεσιν τῆς ἀληθείας.

καθ' ὃν θὰ ἔδει νὰ εἶχεν ἐκδώσει τοῦτο τὴν ἐπὶ ταύτης ἀπόφασίν του, περὶ οὗ οὐδὲν διαλαμβάνεται ἐν τῇ ἀγωγῇ, ἤτο καὶ αὐτεπαγγέλτως ἀπαράδεκτος, μεταγενεστέρως προβαλλόμενος, ἐλλείψει προδικασίας κατὰ τὸ ἄρθρον 158 Πολ. Δικονομίας. Ἐπίσης ὁ λόγος οὗτος καὶ κατὰ τὰ δύο ἕτερα σκέλη αὐτοῦ, δι' ὧν ἀποδίδεται εἰς τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν, 1) ὅτι αὕτη δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὴν διὰ τῶν προτάσεων τῆς πρώτης συζητήσεως γενομένην ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσείοντος βελτίωσιν τῆς ἀγωγῆς του ὅτι τὸ ποσὸν τῆς συντάξεως, ὅπερ δικαιοῦται, ἀνέρχεται εἰς τὰ 15/25 τῶν 80 ο/ο τῶν ἀποδοχῶν του, καὶ 2) ὅτι ἡ αὐτὴ ἀπόφασις ἐδέχθη ἄνευ ἀποδείξεως ὅτι ἡ διὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ διαιρητικοῦ συμβουλίου τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἀπονεμηθεῖσα τῷ ἀναιρεσείοντι σύνταξις εἶναι ἡ ὑπὸ τούτου ζητηθεῖσα καὶ τὸ ποσοστὸν αὐτῆς τὸ ὑπ' αὐτοῦ ζητηθέν, ἀπορριπτέος τυγχάνει ὡς ἐντελῶς ἀόριστος καὶ ἀνεπίδεκτος δικαστικῆς ἐκτιμήσεως.

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΘΕΜΑΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ

Καταβολή έκτάκτου οικονομικής ενισχύσεως, επ' ευκαιρία των εορτών Χριστουγέννων και Νέου Έτους, προς τους επιδοτουμένους εκ του Ι.Κ.Α. λόγω στρατεύσεως: Κοινοποιούνται αι ακόλουθοι οδηγίαι διά την εφαρμογήν της υπ' αριθ. 27500/1953 αποφάσεως των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας «περί χορηγήσεως δώρου εις τους μισθωτούς της Χώρας επί ταις εορταίς των Χριστουγέννων 1953 και Νέου Έτους 1954» (*):

I. *Δικαιούχοι*: Της περί ης πρόκειται ενισχύσεως δικαιούνται οι έφεδροι, οίτινες επεδοτήθησαν ή δικαιούνται να επιδοτηθούν παρά του Ιδρύματος λόγω στρατεύσεως διά το σύνολον ή διά τμήμα της χρονικής περιόδου από 1.4.1953 - 15.12.1953.

II. *Ποσόν δώρου*: Τούτο είναι ανάλογον του ποσού του ημερησίου επιδόματος στρατεύσεως ως και της διαρκείας επιδοτήσεως παρά του Ιδρύματος. Ούτω οι διατελέσαντες έφεδροι και δικαιούμενοι επιδόματος καθ' όλην την χρονικήν περίοδον από 1.4.1953 - 15.12.1953 δικαιούνται δώρου ίσου προς το 25πλάσιον του εις έκαστον καταβαλλομένου ημερησίου επιδόματος. Διά τους λοιπούς, ήτοι τους επιδοτηθέντας επί ελάσσον χρονικόν διάστημα, είτε διότι κατέστησαν έφεδροι μετά την 1.4.1953, είτε διότι απελύθησαν των τάξεων του στρατού πρό της 15.12.1953 το εις έκαστον καταβλητέον ποσόν δώρου ανέρχεται εις τόσα ημερήσια επιδόματα, όσα τα δεκαήμερα της χρονικής διαρκείας επιδοτήσεώς του παρά του Ι.Κ.Α. Εν προκειμένω διευκρινίζομεν ότι θα λαμβάνηται προς τούτο υπ' όψιν το σύνολον των ημερών έκάστου μηνός, ανεξαρτήτως του αντιστοιχούντος πραγματικού αριθμού ημερών επιδοτήσεως. Διά χρονικόν διάστημα επιδοτήσεως έλασσον των 10 ημερών θα καταβάλληται ανάλογον κλάσμα ημερησίου επιδόματος.

Ούτω π.χ. δι' ησφαλισμένον επιδοτηθέντα από 1.4.1953 - 18.7.1953 θα καταβληθή ως δώρον ποσόν ίσον μέ τα 10 9/10 ημερησίου επιδόματος.

III. *Ημερομηνία πληρωμής*: Ως τοιαύτη ορίζεται ή 4 - 5 Ιανουαρίου 1954, καθ' ην θέλει εξ ολοκλήρου καταβληθή το αντίστοιχον ποσόν.

IV. *Εισφοραί*: Ως προκύπτει εκ του άρθρου 11 της οικείας αποφάσεως, το δυνάμει ταύτης καταβλητέον δώρον δεν υπόκειται εις κράτησιν δι' εισφοράν υπέρ του Ι.Κ.Α. ή άλλου ασφαλιστικού Οργανισμού, ούδ' ο παρ' ημίν Ειδικός Λογαριασμός υποχρεούται εις την αντίστοιχον εισφοράν εργοδότου. (*Εγκύκλ. υπ' αριθ. 264/1953 της Διοικήσεως Ι.Κ.Α. προς τα Υποκαταστήματα του Ι.Κ.Α.*).

(*) ΕΕΔ 12, σελ. 1343.

Καταβολή δώρου εορτών Χριστουγέννων και Νέου Έτους 1954 προς τους συνταξιούχους και τους επιδοτουμένους: Παρέχονται αι ακόλουθοι οδηγίαι διά την εφαρμογήν της υπ' αριθ. 54293/1953 αποφάσεως των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας.

Δικαιούχοι του κατά τα άνωτέρω δώρου εορτών είναι οι συνταξιούχοι, οι λαμβάνοντες το επίδομα αναπροσαρμογής του άρθρου 28 του α.ν. 1846/1951 ή το ειδικόν επίδομα του άρθρου 56 τούτου, ως και οι επιδοτούμενοι λόγω ασθενείας.

Συμφώνως προς την ορθήν έννοιαν της διατάξεως περί συρροής συντάξεων εκ πλειόνων συνταξιοδοτικών Οργανισμών προς καθορισμόν του υποχρέου Οργανισμού διά την καταβολήν του δώρου δέον να λαμβάνηται υπ' όψιν ή μεγαλυτέρα κατά ποσόν παρεχομένη σύνταξις εις τον δικαιούχον, συνυπολογιζομένων και των πάσης φύσεως επιδομάτων, ως και του επιδόματος ακριβείας.

Διευκρινίζομεν, ότι θέλουσι δικαιωθή παρά του Ιδρύματος του διά της ως άνω αποφάσεως καθιερουμένου δώρου άπαντες οι συνταξιοδοτούμενοι, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων, οίτινες παρέχουσι παραλλήλως εργασίαν μη συνεπιφέρουσαν αναστολήν της καταβολής των συντάξεων κατά τα εν τη διατάξει του άρθρου 29 § 7 έδαφ. γ' του α.ν. 1846/1951 οριζόμενα, καθ' όσον, ως προς τους ανήκοντας εις την κατηγορίαν ταύτην των εργαζομένων συνταξιούχων, δέον να θεωρηθή, ότι προέχει η ιδιότης των του συνταξιούχου, λαμβανομένου υπ' όψιν άλλωστε και του περιωρισμένου των εκ της απασχολήσεως των αποκερδαινομένων αποδοχών.

Εξ άλλου, εκ λόγων ίσης μεταχειρίσεως των ησφαλισμένων, αλλά και εκ του συνδυασμού της κοινοποιουμένης κοινής υπουργικής αποφάσεως προς την τοιαύτην υπ' αριθ. 27500/1/1953 «περί χορηγήσεως δώρου Χριστουγέννων και Νέου Έτους 1954 εις τους μισθωτούς» σαφώς προκύπτει η θέλησις του νομοθέτου, όπως αποκλεισθή η παράλληλος καταβολή δώρου παρ' ασφαλιστικού Οργανισμού και του εργοδότου διά τον αυτόν μισθωτόν.

Επί τη βάσει των ανωτέρω οι ησφαλισμένοι οι λαμβάνοντες το επίδομα αναπροσαρμογής του άρθρου 28 ή το ειδικόν επίδομα του άρθρου 56 του νόμου, εφ' όσον απασχολούμενοι παραλλήλως παρ' εργοδότη θέλουσι δικαιωθή παρ' αυτού δώρου εορτών, δεν θα λάβωσι τούτο και παρά του Ιδρύματος. Λαμβανομένου μάλιστα υπ' όψιν, ότι ως προς τα πρόσωπα ταύτα προέχει η ιδιότης του μισθωτού, ορθόν και δίκαιον είναι να εφαρμοσθή εις την περίπτωσίν των ή περί δώρου των μισθωτών υπ' αριθ. 27500/1/1953 κοινή υπουργική απόφασις.

Διά τούς αύτούς ώς άνω λόγους δέν θά καταβληθῆ δώρον έορτῶν παρά τοῦ Ἱδρύματος εἰς τούς ἐπιδοτουμένους λόγῳ ἀσθενείας, εἰς ἃς περιπτώσεις ὁ ἐργοδότης τούτων κατά παρέκκλισιν τῶν ὑπό τοῦ ἄρθρου 4 τῆς ὑπ' ἀριθ. 27500/1/1953 κοινῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καθοριζομένων καταβάλλει εἰς τόν ἐπιδοτούμενον μισθωτόν του εἴτε κατ' ἐφαρμογήν τῶν καταστατικῶν τούτου διατάξεων, εἴτε χαριστικῶς, καί τό τμῆμα τοῦ ποσοῦ δώρου, ὅπερ ἀντιστοιχεῖ εἰς ὁλόκληρον τήν περίοδον τῆς ἐπιδοτήσεώς του. Προφανές εἶναι, ὅτι ἐάν ὁ ἐργοδότης περιορισθῆ εἰς τό νά καταβάλῃ ποσόν δώρου, ὅπερ ἀντιστοιχεῖ εἰς τμῆμα τῆς περιόδου, καθ' ἣν καταβάλλεται ἐπίδομα, τότε συμπληρωματικῶς τό Ἵδρυμα θά καταβάλῃ τό ποσόν δώρου διά τό ὑπολειπόμενον τμῆμα τῆς περιόδου ἐπιδοτήσεως τοῦ δικαιούχου.

Πρός ἐξακρίβωσιν τῶν ἀνωτέρω στοιχείων διά τήν χορήγησιν τοῦ δώρου ἑορτῶν παρά τοῦ Ἱδρύματος δέον ὅπως οἱ ἐνδιαφερόμενοι ὑποβάλωσι σχετικάς ὑπευθύνους δηλώσεις.

Σημειοῦμεν τέλος, ὅτι τό ποσόν τοῦ δώρου τῶν νοσηλευομένων ἐν θεραπευτηρίῳ, οἵτινες ἐπιδοτοῦνται λόγῳ τῆς ἀσθενείας των θά ὑπολογισθῆ ἐπί τῇ βάσει τοῦ καταβαλλομένου αὐτοῖς μειωμένου ποσοῦ ἐπιδόματος. *(Ἐγκύκλ. ὑπ' ἀριθ. 263/1953 τῆς Διοικήσεως τοῦ Ι.Κ.Α. πρός τά Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α.).*

Ρύθμισις ζητημάτων προκυπτόντων ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου 2054/1952: *(Πρόσθετος στρατιωτική ὑπηρεσία.— Νοσηλευόμενοι εἰς νοσοκομεῖα ἐφεδροι.— Ἔφεδροι ἐν ἀδείᾳ).* Ὡς ἔχομεν γνωρίσει, ἐφεδροι παραμένοντες εἰς τάς τάξεις τοῦ Στρατοῦ μετά τήν ἀπόλυσιν τῆς Ε.Σ.Ο., ἣν ἀκολουθοῦν, πρός ἐκπλήρωσιν τῆς ἐπιβληθείσης αὐτοῖς προσθέτου ὑπηρεσίας, δέν δικαιοῦνται ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος, καθ' ὅσον ἡ ἐπιβληθεῖσα πρόσθετος ὑπηρεσία ἔχει τήν ἔννοιαν ἐπιβληθείσης ποινῆς ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐνδιαφερομένου. Τό αὐτό ἰσχύει καί ἐάν μεταγενεστέρως ἀρθῇ ἡ πρόσθετος ὑπηρεσία διά τό μέχρι τῆς ἄρσεως καί ἀπολύσεως αὐτοῦ χρονικόν διάστημα καί τοῦτο διότι ἡ τοιαύτη ἄρσις κατά κανόνα ἔχει τήν ἔννοιαν, ὅτι χαρίζεται ἡ ἐπιβληθεῖσα τῷ ἐφέδρῳ πρόσθετος ὑπηρεσία, ὁπότε αἱ συνέπειαι τῆς τοιαύτης χαριστικῆς ἐνεργείας, δι' ἧς πάντως δέν αἴρεται ὁ χαρακτήρ τῆς περί ἧς πρόκειται στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας ὡς προσθέτου τοιαύτης, δέν εἶναι δυνατόν νά ἔχουν ἀναδρομικήν ἰσχύν, ἐκτός ἂν ἐκ τῶν προσαγομένων στοιχείων συνάγεται, ὅτι πρόσθετος ὑπηρεσία ἐπεβλήθη συνεχείᾳ ἐξ ὑπαρχῆς πεπλανημένης ἐνεργείας τῆς ἁρμοδίας στρατιωτικῆς Ὑπηρεσίας (π.χ. ἐσφαλμένη ἐγγραφή καταλογιστικῆς πράξεως εἰς μερίδα μητρῴου ἄλλου ἀντ' ἄλλου ὁπλίτου κλπ.).

Ὑπομιμνήσκομεν ἐπ' εὐκαιρίᾳ τήν ὑπ' ἀριθ. 30458/6260 τῆς 17/6/1953 ἡμετέραν διαταγήν, κοινοποιηθεῖσαν πρός ἅπαντα τά Ὑποκαταστήματα, ἵνα μή διά τήν αὐτήν αἰτίαν στερηθοῦν ἐφεδροι δίς τοῦ ἐπιδόματος.

Ἔφεδροι νοσηλευόμενοι εἰς στρατιωτικόν νοσοκομεῖον καί παραμένοντες πρός συνέχισιν τῆς νοσηλείας αὐτῶν μετά τήν ἀπόλυσιν τῆς Ε.Σ.Ο., ἣν ἀκολουθοῦν, δικαιοῦνται ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος ἐν συνεχείᾳ μέχρι τῆς ἀπολύσεως των, δεδομένου ὅτι οὗτοι κατά τόν χρόνον τῆς τοιαύτης νοσηλείας των θεωροῦνται διατελοῦντες ἐν ὑπηρεσίᾳ. Ἐάν ὅμως οὗτοι ἔχουν ἀπολυθῆ, ἢ ἔλαβον ἀπολυτήριον, δέν δικαιοῦνται περαιτέρω ἐπιδοτήσεως, ἔστω καί ἂν ἐξακολουθοῦν νοσηλευόμενοι.

Ἔφεδροι λαμβάνοντες ἄδειαν κανονικήν ἢ ἀναρρωτικήν οἱασδήποτε διαρκείας θεωροῦνται ὡς ἐν ὑπηρεσίᾳ τελοῦντες καί συνεπῶς δικαιοῦνται καί ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος. Δέον ὅμως νά ἐρευνᾶται, ἂν ὁ ἐν ἀδείᾳ διατελῶν ἔφεδρος ἀσκῇ οἱανδήποτε ἀξίαν λόγου βιοποριστικήν ἐργασίαν, ὁπότε δέν δικαιολογεῖται ἡ καταβολή ἐπιδόματος στρατεύσεως, καθ' ὅσον κατά τάς παρεσχημένας ἤδη πρός ὑμᾶς ὁδηγίας καί τήν νομολογίαν τῶν δικαστηρίων ἐκείνη ἡ ἐν ὅπλοις ὑπηρεσία δικαιολογεῖ τήν καταβολήν ἐπιδόματος, ἡ ὁποία, ὡς ἐκ τῆς φύσεως καί τοῦ τρόπου, καθ' ὃν παρέχεται, παρεμποδίζει τόν ἔφεδρον εἰς τήν ἄσκησιν τῶν κυρίων αὐτοῦ καθηκόντων ὡς μισθωτοῦ (*).

Ἐξ ἄλλου διευκρινίζεται, ὅτι ἐάν ὁ στρατευθείς λάβῃ ἀναρρωτικήν ἢ κανονικήν ἄδειαν, καθ' ὃν χρόνον ὑπηρετεῖ ὡς κληρωτός, ἐφ' ὅσον τό σύνολον τῆς χορηγηθείσης εἰς τοῦτον ἀδείας εἶναι μέχρις ἑνός μηνός, αὕτη λογίζεται ὡς χρόνος ὑπηρεσίας, ἐνῷ τό πλέον τοῦ μηνός διάστημα, μή λογιζόμενον ὡς χρόνος ὑπηρεσίας, ὑπηρετεῖται εἰς τό τέλος τῆς θητείας, κατά συνέπειαν, ἐπιβραδυνομένης οὕτω τῆς εἰσόδου τοῦ ἐνδιαφερομένου εἰς τήν ἐφεδρείαν διά τό χρονικόν τοῦτο διάστημα τῆς πέραν τοῦ μηνός ἀδείας, δέν δικαιολογεῖται ἡ καταβολή ἐπιδόματος. Τέλος σημειοῦμεν, ὅτι, ἐάν ὁ στρατευθείς δέν ὑπόκειται εἰς ὁλόκληρον θητείαν, ἀλλά μόνον εἰς ἐγύμνασιν (π.χ. προστάτης οἰκογενείας), τότε δέν δικαιοῦται οὐδόλως ἀδείας, πᾶσα δέ τυχόν χορηγουμένη τοιαύτη εἴτε κανονική, εἴτε ἀναρρωτική, ὑπηρετεῖται εἰς τό τέλος τῆς θητείας (συνήθως ὀκταμήνου). *(Ἐγγρ. ὑπ' ἀριθ. 50398/9903/1953 Γενικῆς Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. πρός τά Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α.).*

Μισθοδοσία ἐφ' ἧς ὑπολογίζεται τό ἐφεδρικόν ἐπίδομα: Κατά ρητήν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 3 ν. 519/1948 ἡ μισθοδοσία, ἐφ' ἧς ὑπολογίζεται τό ἐπίδομα στρατεύσεως, εἶναι ἐκείνη, τήν ὁποίαν ἑκάστοτε πράγματι λαμβάνουσι συνάδελφοι τοῦ στρατευθέντος, ἔχοντος τά αὐτά προσόντα κλπ., ἢ ἐκείνης τήν ὁποίαν ἑκάστοτε πράγματι θά ἐλάμβανεν οὗτος, ἐάν δέν ἐστρατεύετο. Εἶναι ἐκ τούτου προφανές, ὅτι ὁ Νομοθέτης ἠθέλησεν, ὅπως ὁ ἐν στρατεύσει διατελῶν ἔφεδρος μισθωτός λαμβάνῃ ἀκεραίας ἢ τμῆμα τῶν ἀποδοχῶν, τάς ὁποίας πράγματι θά ἐλάμβανεν, ἐάν δέν ἐστρατεύετο, ἀναλόγως τοῦ χρόνου προϋπηρεσίας του ὡς μισθωτοῦ. Εἶναι ὅμως γνωστόν ὅτι ὑπό τῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, δι' ὧν ἑκάστοτε ὁρίζεται ἡ καταβολή δώρου εἰς τούς ἐργαζομένους ἐπί ταῖς ἑορταῖς, ρητῶς προβλέπεται ἡ χορήγησις τούτου καί εἰς τούς ὑπηρετοῦντας εἰς τάς τάξεις τοῦ στρατοῦ καί δή ὑπό τάς αὐτάς προϋποθέσεις, ὑφ' ἃς διά τούς ἐν ἐνεργείᾳ μισθωτούς. Κατά συνέπειαν διά τόν καθορισμόν τῆς

(*) *Σημ. ΕΕΔ*: Ἀντίθετος ὅμως ἡ Πράξις Πρωτ. Ἀθηνῶν 567/1949, ΕΕΔ 8, 252.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΕΙΣ ΑΠΛΑΣ ΓΡΑΜΜΑΣ

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Ὑπὸ τῆς ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ

Περιεχόμενα: I. Τρόπος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας μισθωτῶν ἀσφαλιζομένων κατὰ τῆς ἀνεργίας εἰς τὸ Ι.Κ.Α.—Συνέπειαι παραλείψεως.— II. Τρόπος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας μισθωτῶν μὴ ἀσφαλιζομένων κατὰ τῆς ἀνεργίας εἰς τὸ Ι.Κ.Α.—Συνέπειαι παραλείψεως.— III. Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας μισθωτῶν ἐπιχειρήσεων μὲ προσωπικὸν ἄνω τῶν πεντήκοντα.

Κατὰ καιρούς, ἀπὸ τῶν στηλῶν αὐτῶν, ἔχομεν ἀναλύσει τὸν νόμιμον τρόπον καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας τῶν μισθωτῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐν γένει ἐργασιῶν. (Βλέπε ΕΕΔ 11, 97, ΕΕΔ 11, 666, ΕΕΔ 11, 212, ΕΕΔ 13, 887).

Νεώτεραι ὅμως νομοθετικαὶ διατάξεις, ἐν ὄψει καὶ τῶν πορισμάτων ἐφαρμογῆς ὑπὸ τῆς δικαστηριακῆς πράξεως, ἐπέφεραν μίαν ἀλλοίωσιν εἰς τὰ ἤδη σημειωθέντα, ὥστε νὰ χρησιμεύουν αἱ νεώτεραι αὗται σημειώσεις ἐπὶ τοῦ ἐνδιαφέροντος αὐτοῦ θέματος, δεδομένου ὅτι ἡ ἀπὸ τὰ ἰσχύοντα ἐκτροπὴ καθίσταται πρόξενος πολλῶν ζημιῶν τοῦ παραβάτου.

Ὁ νόμιμος τρόπος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας τῶν μισθωτῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν (ἐπιφυλάσσεται πάντοτε ἡ ἐφαρμογὴ τῶν δι' εἰδικῶν διατάξεων προνομιακῶς προστατευομένων) διαφέρει, ἀναλόγως τῶν ἑξῆς περιπτώσεων:

I

Σύμβασις ἐργασίας μισθωτῶν (ἀνεξαρτήτως ἰδιότητός των ὡς ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, τεχνιτῶν, ἐργατῶν, ὑπηρετῶν), οἱ ὁποῖοι ἀσφαλίζονται κατὰ τῆς ἀνεργίας εἰς τὸ Ι.Κ.Α.

Διὰ τὴν νόμιμον καταγγελίαν τῆς ἐν λόγῳ συμβάσεως πρέπει ἀπαραιτήτως νὰ τηρηθοῦν αἱ οὐσιαστικαὶ καὶ τυπικαὶ προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 118/1945, τὸ ὁποῖον διατηρεῖται ἐν ἰσχύϊ κατὰ τὸ ἄρθρον 60 τοῦ ἀναγκ. νόμου 1846/1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων». (Βλέπε τὸ νομοθετικὸν κείμενον τοῦ ἰσχύοντος ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 118/1945 ἐν ΕΕΔ 11, 100 ἐπ.).

Κατὰ τὴν διάταξιν αὐτὴν ἀπαιτεῖται: α) νὰ γίνῃ ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐγγράφως καὶ, κατὰ τὰ πορίσματα τῆς δικαστηριακῆς πράξεως, νὰ περιέλθῃ τὸ ἔγγραφον αὐτὸ εἰς χεῖρας τοῦ ἀπολυομένου μισθωτοῦ β) νὰ καταβληθῇ εἰς τὸν ἀπολυόμενον, ἀναλόγως τῆς ἰδιότητός του, ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου, τεχνίτου ἢ ὑπηρέτου, ἡ ὀφειλομένη ἐκ τοῦ νόμου 2112/1920 περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ νόμου 4558/1930 (βλέπε τὰ ἰσχύοντα νομοθετικὰ κείμενα ἐν ΕΕΔ 11, 159 ἐπ.), ἀποζημίωσις, προκειμένου περὶ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου (βλέπε τὰ πορίσματα τῆς δικαστηριακῆς πράξεως περὶ τοῦ τίνες θεωροῦνται ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι ἐν ΕΕΔ 12, 385 ἐπ.) καὶ προκειμένου περὶ ἐργάτου, τεχνίτου, ὑπηρέτου (βλέπε ἐπίσης ΕΕΔ 12, 385) ἢ ἐκ τοῦ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ νόμου 2112/1920 ἐπὶ ἐργατῶν κλπ. (βλέπε νομοθετικὰ κείμενα ἐν ΕΕΔ 11, 216) ὀφειλομένη ἀποζημίωσις (ἐν περιπτώσει δυστροπίας τοῦ μισθωτοῦ περὶ τὴν ἀποδοχήν της ἡ ἀποζημίωσις κατατίθεται εἰς τὸ Ταμεῖον Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων καὶ ἀπὸ τῆς καταθέσεως θεωρεῖται καταβληθεῖσα), γ) νὰ ἀναγγελθῇ ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν ἀπὸ ταύτης ἐγγράφως εἰς διπλοῦν εἰς τὸ οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας (ἄρθρ. 6 ν. δ. 2511/1953 «περὶ ἐλέγχου ὁμαδικῶν ἀπολύσεων» ΕΕΔ 12, 912). (Διὰ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ἀνωτέρω ν.δ. κατηργήθη ἡ ὑποχρέωσις ἀναγγελίας καὶ εἰς τὸ Ι.Κ.Α. (Κλάδος Ἀνεργίας).

Ἡ ἀναγγελία τῆς καταγγελίας συμβάσεως πρέπει νὰ περιέχῃ τὰ στοιχεῖα τῆς ἰσχυούσης ὑπ' ἀριθ. 65257/1952 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ΕΕΔ 11, 837), ἐκδοθείσης εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 118/1945.

Παράλειψις τηρήσεως τῶν ἄνω ὑπὸ τοῦ νόμου ὁριζομένων ἔχει τὰς ἑξῆς συνεπείας: α) Ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας ἐκ τῆς μὴ ἐξ ὁλοκλήρου καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112/1920 ἢ τοῦ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 (ἄρθρ. 9 νόμου 118/1945). Δύναται ὅμως τὸ δικαστήριον νὰ μὴ ἀπαγγείλῃ ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας, κατὰ τὴν νομολογίαν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἡ ὁποία σταθερῶς ἀκολουθεῖται (βλέπε ΕΕΔ 12, 66), ὅταν ὁ ἐργοδότης ἀποδείξῃ, ὅτι συγγνωστῶς

μισθοδοσίας, ἐφ' ἧς θέλει ὑπολογισθῇ τὸ ἐπίδομα στρατεύσεως, οὐδεὶς λόγος συντρέχει, ὅπως λαμβάνηται ὑπ' ὄψιν καὶ ἡ ἐκτακτος ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις (δῶρον) δι' ἐπιμερισμοῦ ταύτης εἰς ὅλην τὴν χρονικὴν περίοδον, τὴν ὁποίαν αὕτη ἀφορᾷ.

Ἀντίθετος ἄποψις θὰ ἦγεν εἰς τὸ ἄτοπον ὑπηρετοῦντες ἔφεδροι νὰ λαμβάνουν ἀποδοχὰς μείζονας ἐκείνων τὰς ὁποίας θὰ ἐλάμβανον, ἐὰν δὲν ἐστρατεύοντο, ἐπὶ δὲ περαιτέρω τὸ καταβλητέον αὐτοῖς ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς δῶρον θὰ ἦτο καὶ αὐθις προσηυξημένον, ἐφ' ὅσον εἰς τὸ ἡμερήσιον ἐπίδομα στρατεύσεως, πολλαπλάσιον τοῦ ὁποίου εἶναι ἐκάστοτε τὸ δῶρον, θὰ εἶχε προστεθῇ ἡ διὰ τοῦ ὡς ἄνω ἐπιμερισμοῦ ἀναλογοῦσα προσαύξησις. *(Ἔγγρ. ὑπ' ἀριθ. 41137/8405/1953 τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. πρὸς τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α.).*

έπλανήθη περί τήν έκτασιν τῆς ὑποχρεώσεώς του αὐτῆς. β) Ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας, ἐφ' ὅσον αὕτη δέν ἔγινεν ἐγγράφως. γ) Ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας, ἐφ' ὅσον εἰς τήν κατά τά ἀνωτέρω ἀναγγελίαν αὐτῆς ἐγένοντο παραλείψεις στοιχείων, ἐκ τῶν ὁποίων, κατά τήν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ, δέν συνάγεται ἡ ταυτότης τῆς καταγγελλομένης σχέσεως ἐργασίας (ἄρθρον 6 ν.δ. 2511/1953, ΕΕΔ 12, 912).

Ποῖοι ἀσφαλίζονται κατά τῆς ἀνεργίας εἰς τό Ι.Κ.Α. διά τήν ἐφαρμογήν τῶν ἀνωτέρω ὁρίζει τό ἄρθρον 2 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 «περί Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» (ΕΕΔ 10, 637), ἐν ὄψει ὅμως καί πρόσφατοι διατάξεις τοῦ ἄρθρου 49 τοῦ ν.δ. 2698/1953 «περί διοικήσεως τοῦ Ι.Κ.Α. κλπ.» (ΕΕΔ 12, 1288), ἐξαιροῦσαι κατηγορίας τινάς μισθωτῶν.

Σημειωτέον ὅμως ὅτι ἡ ἀσφάλισις εἶναι ὑποχρεωτική καί αὐτόματος καί συνεπῶς ἡ τήρησις τῶν ἀνωτέρω δέν ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ἄν ὁ μισθωτος ἔχῃ ἤ ὄχι ἐγγραφῆ εἰς τά μητρῶα τοῦ Ι.Κ.Α.

Ἡ ἀκυρότης τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας παρέχει εἰς τόν μισθωτόν τό δικαίωμα νά ζητήσῃ δι' ἀγωγῆς, ἐντός τριῶν μηνῶν ἀπό τῆς ἀπολύσεώς του (ἄρθρ. 3 ν.δ. 8/11 Μαΐου 1945, ΕΕΔ 5, 284), τούς ἐκ τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου ὀφειλομένους μισθούς του. Ἀλλά, κατά τήν πρόσφατον διάταξιν τοῦ ἄρθρου 31 τοῦ ν.δ. 2698/1953 (ΕΕΔ 12, 1288), ἐάν καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας, ἀναγγελθεῖσα κατ' ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945 εἰς τό Ι.Κ.Α., ἠκυρώθη διά δικαστικῆς ἀποφάσεως ἤ ἀνεκλήθη, ὡς ἄκυρος, παρά τοῦ καταγγέλλοντος, ὁ ἐργοδότης, καταβάλλων εἰς τόν μισθωτόν τάς ἀποδοχάς αὐτοῦ, ὑποχρεοῦται νά παρακρατήσῃ διά λογαριασμόν τοῦ Ι.Κ.Α. τά παρά τούτου εἰς τόν μισθωτόν καταβληθέντα ἐπιδόματα ἀνεργίας. Ὁ ἐργοδότης δικαιοῦται νά μή καταβάλῃ τούς ὀφειλομένους μισθούς, ἐν ὅσῳ ὁ μισθωτος δέν τῷ προσκομίζει πιστοποιητικόν τοῦ Ι.Κ.Α. περί τῶν ὑπ' αὐτοῦ εἰσπραχθέντων ἐπιδομάτων ἀνεργίας. Ὁ ἐργοδότης, παρακρατῶν τά ἀνωτέρω ἐπιδόματα ὡς ἐντολοδόχος καί διά λογαριασμόν τοῦ Ι.Κ.Α., ὀφείλει νά ἀποδώσῃ ταῦτα εἰς αὐτό ἐντός 15 ἡμερῶν. Ἐάν δέν προβῇ εἰς τήν παρακράτησιν ταύτην, ὀφείλει νά καταβάλῃ ἴσον ποσόν εἰς τό Ι.Κ.Α., εὐθυνόμενος ἔναντι αὐτοῦ, ὡς ἐάν εἶχε παρακρατήσει ταῦτα. Τά ἐκ τοῦ ἀνωτέρω λόγου ὀφειλόμενα ποσά τοῦ ἐργοδότου πρός τό Ι.Κ.Α. εἰσπράττονται κατά τά ἐν ἄρθροις 26 § 6 καί 27 § 1 ἐδ. 1 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 ὁριζόμενα.

Σημειώθη ἀνωτέρω ὅτι μεταξύ τῶν προυποθέσεων τοῦ κύρους καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας τῶν ἀσφαλιζομένων κατά τῆς ἀνεργίας μισθωτῶν εἶναι, προκειμένου περί τεχνίτου, ἐργάτου ἤ ὑπηρέτου, ἡ καταβολή τῆς ἐκ τοῦ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 περί ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 2112/1920 ἀποζημιώσεως. Ἀλλά τό διάταγμα τοῦτο δέν ἔχει γενικήν ἐφαρμογήν ἐπί παντός εἴδους ἐπιχειρήσεων. Περιορίζεται εἰς τάς βιομηχανικάς, βιοτεχνικάς, μεταλλευτικάς καί χειροτεχνικάς ἐπιχειρήσεις (βλέπε περί αὐτοῦ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 11, 212). Ἐφ' ὅσον, ἑπομένως, πρόκειται περί ἄλλων ἐπιχειρήσεων ἤ ἐργασιῶν (καί πάντοτε ἐπί νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου διά τούς ἐργάτας των, τά ὁποῖα δέν ὑπάγονται εἰς τό ἄνω διάταγμα), μή ἐφαρμοζομένου τοῦ διατάγματος δέν ὀφείλεται καί κατά τό ἄρθρον 9 τοῦ ν. 118/1945 ἀποζημίωσις, κατά τά ἐκ τῆς δικαστηριακῆς πράξεως πορίσματα. Θά ἐφαρμοσθῇ ὅμως διά τήν νόμιμον ἀπό ἀπόψεως ἀστικοῦ δικαίου καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας καί δι' ἐκείνην μόνον τήν σύμβασιν, ἡ ὁποία συνωμολογήθη μετά τήν εἰσαγωγήν τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος (23 Φεβρουαρίου 1946) (ἄρθρα 24 καί 38 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ἀν. νόμου 2783/1941), τό ἄρθρον 669 τοῦ Α.Κ., θά δοθῇ δηλαδή εἰς τόν μισθωτόν προθεσμία 15 ἡμερῶν πρό τῆς λύσεως τῆς συμβάσεως καί ἀνεξαρτήτως χρόνου διαρκείας αὐτῆς. Ἀμφισβητεῖται ὅμως ἐν τῇ δικαστηριακῇ πράξει ἀπό πότε νομίμως πρέπει νά ὑπολογισθῇ ἡ ὁκταήμερος προθεσμία ἀναγγελίας τῆς οὕτω γενομένης κατά τό ἄρθρ. 669 Α.Κ. καταγγελίας (βλέπε σχετικῶς ΕΕΔ 12, 1067), ἀλλ' ὡς ἔχομεν σημειώσει τό θέμα θά συζητηθῇ προσεχῶς ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου καί θά ἔχωμεν τήν ἔγκυρον γνώμην του.

Ἡ τήρησις τῆς διαδικασίας τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945 ἀπαιτεῖται καί ἐπί καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, πρό τοῦ πέρατος τοῦ χρόνου αὐτῆς, ἀνεξαρτήτως ἄν δικαιολογῆται ἡ ὄχι ἡ πρόωρος λύσις της ἐκ τοῦ ἄρθρ. 672 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, χωρίς φυσικά νά ἀπαιτῆται καταβολή ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112/1920 ἤ τοῦ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920, ἀφοῦ οἱ νόμοι αὐτοί ἐφαρμόζονται μόνον ἐπί συμβάσεων ἀορίστου χρόνου. Ἐπιβάλλεται ἐπίσης (ἄρθρον 6 ν.δ. 1255/1949, ΕΕΔ 11, 100) ἡ ἀναγγελία λήξεως τοῦ χρόνου συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένων χρόνου, χωρίς νά ἔχῃ ἡ παράλειψις ὡς συνέπειαν τήν ἀκυρότητα, ἀλλά τάς ποινικάς κυρώσεις τοῦ ἄρθρ. 6 ν.δ. 1255/1949 (βλέπε ΕΕΔ 11, 734), ἐνῷ ἡ παράλειψις ἀναγγελίας καταγγελίας πρό τοῦ πέρατος τοῦ χρόνου αὐτῆς ἔχει ὡς συνέπειαν, κατά τά νομολογηθέντα (ΕΕΔ 11, 28), τήν ἀκυρότητα.

Διά τούς μισθωτούς τοῦ Δημοσίου ἰσχύουν εἰδικαί διατάξεις, αἱ τοῦ ἄρθρ. 60 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 «περί Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» (ΕΕΔ 10, 661) καί τοῦ ἄρθρ. 48 § 2 τοῦ ν. δ. 2698/1953 «περί Διοικήσεως τοῦ Ι.Κ.Α. κλπ.» (ΕΕΔ 12, 1288).

II

Σύμβασις ἐργασίας μισθωτῶν μή ἀσφαλιζομένων κατά τῆς ἀνεργίας εἰς τό Ι.Κ.Α.

Ἡ σύμβασις αὕτη καταγγέλλεται κατά τούς κοινούς νόμους περί ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, τόν ν. 2112/1920, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπό τοῦ ν. 4558/1930 (βλέπε ΕΕΔ 11, 159), προκειμένου περί ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων (ὑπομιμνήσκομεν τά ἐν ΕΕΔ 13, 385 ἐπ. δημοσιευθέντα πορίσματα ἐκ τῆς Νομολογίας τῶν δικαστηρίων τίνες θεωροῦνται ἰδιωτικοί ὑπάλληλοι καί τίνες ἐργάται), τό β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 περί ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 2112 ἐπί τεχνιτῶν, ἐργατῶν καί ὑπηρετῶν (βλέπε ΕΕΔ 11, 216), προκειμένου περί τεχνίτου, ἐργάτου ἤ ὑπηρέτου, καί εἰς ὅσας περιπτώσεις δέν ἔχει ἐφαρμογήν τό β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920, ὡς ἀνωτέρω σημειοῦμεν (βλέπε καί σημειώσεις μας ἐν

ΞΕΝΑ ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΑ

ΤΟ ΕΝ ΙΤΑΛΙΑ, ΕΡΓΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ(*)

(Συμβολή εις το έργον της συντάξεως του Ελληνικού Κώδικος Εργασίας)

Υπό του κ. ΠΑΥΛΟΥ ΒΑΣ. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΥ, Πρωτοδίκου

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΙΙ

Περί των εμπορικών επιχειρήσεων και των υποκειμένων εις καταχώρησιν άλλων επιχειρήσεων

2188. ***Βιβλίον καταχωρήσεως των επιχειρήσεων.*** Καθιερούται το βιβλίον καταχωρήσεως των επιχειρήσεων διά τας υπό του νόμου προβλεπομένας εγγραφάς.

Το πρωτόκολλον τηρείται παρά της υπηρεσίας του βιβλίου καταχωρήσεως των επιχειρήσεων υπό την επιτήρησιν ενός δικαστού απεσπασμένου υπό του Προέδρου του δικαστηρίου.

Το πρωτόκολλον είναι δημόσιον.

2189. ***Τρόπος εγγραφής.*** Αι εγγραφαί εν τω πρωτοκόλλω επέρχονται επί τη υπό του ενδιαφερομένου υπογεγραμμένη αιτήσει.

Πριν ή χωρήσει εις την εγγραφήν, ή υπηρεσία του πρωτοκόλλων οφείλει να βεβαιωθή περί της αυθεντικότητος της υπογραφής και της συνδρομής των απαιτουμένων διά την εγγραφήν υπό του νόμου όρων.

Η άρνησις της εγγραφής οφείλει να ανακοινωθή διά συστημένης επιστολής εις τον αιτούντα. Ούτος δύναται να προσφύγη εντός δεκαπέντε ημερών εις τον επί της καταχωρήσεως (της τηρήσεως του βιβλίου) δικαστήν, όστις αποφασίζει διά θεσπίσματος.

2190. ***Αυτεπάγγελτος εγγραφή.*** Εάν μία υποχρεωτική εγγραφή δεν εζητήθη, ή υπηρεσία του βιβλίου καταχωρήσεως προσκαλεί διά συστημένης τον επιχειρηματίαν να επιδιώξη ταύτην εντός ενός προσήκοντος χρόνου. Παρελθόντος απράκτου του ορισθέντος χρόνου ο επί της καταχωρήσεως δικαστής δύναται να την διατάξη δι' αποφάσεως.

2191. ***Αυτεπάγγελτος διαγραφή.*** Εάν μία εγγραφή εγένετο άνευ της υπάρξεως των απαιτουμένων όρων του νόμου, ο επί της καταχωρήσεως δικαστής, ακροώμενος (ακούων) του ενδιαφερομένου, διατάσσει περί ταύτης διά θεσπίσματος την διαγραφήν.

2192. ***Προσφυγή (ένδικον μέσον) κατά της αποφάσεως του δικαστού του πρωτοκόλλου.*** Κατά της αποφάσεως του επί της καταχωρήσεως δικαστού, εκδιδομένης βάσει των προη-

(*) Συνεχίζεται εκ της σ. 1331 προηγουμένου, 12ου, τόμου.

ΕΕΔ 11, 213), ή συμβασις εργασίας, εφ' όσον συνήφθη υπό το κράτος ισχύος του Αστικού Κώδικος (από 23 Φεβρουαρίου 1946), καταγγέλλεται κατά το άρθρον 669 Α.Κ., εν συνδυασμώ προς το άρθρον 672 αυτού, τα οποία κατά τον Κώδικα εκτείνονται τόσον επί συμβάσεων αορίστου χρόνου, όσον και επί ωρισμένου χρόνου τοιούτων, δεν εφαρμόζονται δε ήδη επί συμβάσεων αορίστου χρόνου, διότι κατά το άρθρον 38 του εισαγωγικού του Α.Κ. ά.ν. 2783/1941 διατηρούνται εν ισχύϊ και μετά την εισαγωγήν του Α.Κ. ο ν. 2112/1920 και το β.δ. 16/18 Ιουλίου 1920 περί επεκτάσεως του ν. 2112/1920, όπου βεβαίως το τελευταίον τούτο έχει εφαρμογήν, εφαρμοζομένου εν αντιθέτω περιπτώσει του άρθρ. 669 Α.Κ. ως επικουρικού γενικού δικαίου.

Η παράλειψις όμως εις την δευτέραν αύτην εξαιρετικώς περίπτωσιν της τηρήσεως των διατάξεων των ν. 2112/1920 και β.δ. 16/18 Ιουλίου 1920 περί επεκτάσεως του ν. 2112 δεν έχει ως συνέπειαν την ακυρότητα της καταγγελίας συμβάσεως εργασίας (διάφορος ο τρόπος καταγγελίας κατά το άρθρ. 9 του ν. 118/1945, περί του οποίου βλέπε ανωτέρω § Ι), αλλ' οφείλεται μόνον ή εκ των νόμων αυτών αποζημίωσις, ενώ ή παράλειψις της τηρήσεως του άρθρ. 669 Αστικού Κώδικος έχει ως συνέπειαν να διαρκή ή σύμβασις μέχρι παρελεύσεως της προθεσμίας 15 ημερών και να έχη ο εργοδότης την υποχρέωσιν καταβολής μισθού επί το 15θήμερον.

ΙΙΙ

Σύμβασις εργασίας μισθωτών υπηρετούντων εις επιχειρήσεις ή εκμεταλλεύσεις με προσωπικόν άνω των πεντήκοντα:

Διά την καταγγελίαν συμβάσεως εργασίας των μισθωτών τούτων υπάρχουν οι διά του ν.δ. 2511/1953 «περί ελέγχου ομαδικών απολύσεων» (ΕΕΔ 12, 910) τεθέντες περιορισμοί απολύσεων καθ' έκαστον ημερολογιακόν μήνα πέραν ωρισμένου ορίου, τηρουμένων και των εκ των άνω νόμων, κατά περιπτώσεις, διατυπώσεων διά το κύρος των ατομικών καταγγελιών συμβάσεων. (Βλέπε ερμηνευτικήν του εν λόγω νομοθετήματος εγκύκλιον υπ' αριθ. 30004/1953 του Υπουργείου Εργασίας εν ΕΕΔ 12, 1335, σημειώσεις μας εν ΕΕΔ 12, 896, σημειώσεις Δ. Κούση, ΕΕΔ 12, 901).

Διά του νέου αυτού νομοθετήματος διεχωρίσθη ή σύμβασις εργασίας της σχέσεως εργασίας και εκ τούτου προέκυψε και το ζήτημα της υπαγωγής και των σχέσεων εργασίας (ανεξαρτήτως του κύρους ή μη της συμβάσεως) εις τους νόμους περί καταγγελίας συμβάσεως εργασίας, και επί του οποίου ζητήματος ούτε ή θεωρία, ούτε ή νομολογία των δικαστηρίων έχει καταλήξει εις ωρισμένα, σαφή, μέχρι της ώρας, συμπεράσματα.

γουμένων ἄρθρων, ὁ ἐνδιαφερόμενος, ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἀνακοινώσεως, δύναται νὰ προσφύγῃ εἰς τὸ δικαστήριον παρὰ τοῦ ὁποίου ἐξαρτᾶται ἡ ὑπηρεσία τοῦ πρωτοκόλλου.

Ἡ ἀπόφασις, ἥτις ἀπαγγέλλεται ἐπὶ τῆς προσφυγῆς, ὀφείλει νὰ ἐγγραφῇ αὐτεπαγγέλτως εἰς τὸ βιβλίον καταχωρήσεως.

2193. *Ἐνέργεια τῆς ἐγγραφῆς.* Τὰ περιστατικά, περὶ τῶν ὁποίων ὁ νόμος διατάσσει τὴν ἐγγραφήν, ἐὰν δὲν ἐνεγράφησαν, δὲν δύνανται νὰ ἀντιταχθῶσιν εἰς τοὺς τρίτους, παρ' ἐκείνου ὅστις εἶναι ὑπόχρεως νὰ αἰτήσηται τὴν ἐγγραφήν, ἐκτὸς ἐὰν οὗτος ἀποδείξῃ ὅτι οἱ τρίτοι εἶχον περὶ τούτου γνῶσιν.

Ἡ ἄγνοια τῶν περιστατικῶν, περὶ τῶν ὁποίων ὁ νόμος διατάσσει τὴν ἐγγραφήν, δὲν δύναται νὰ ἀντιταχθῇ εἰς τοὺς τρίτους ἀπὸ τῆς στιγμῆς καθ' ἣν ἡ ἐγγραφὴ ἐγένετο.

Διαφυλάσσονται αἱ εἰδικαὶ διατάξεις τοῦ νόμου.

2194. *Μὴ τήρησις τῆς ὑποχρεώσεως τῆς ἐγγραφῆς.* Διαφυλαττομένων τῶν ὁριζομένων ἐν τοῖς ἄρθρ. 2626 καὶ 2634, ὅστις παραλείπει νὰ αἰτήσηται τὴν ἐγγραφὴν κατὰ τοὺς ὅρους καὶ ἐν τῇ ὑπὸ τοῦ νόμου καθοριζομένῃ προθεσμίᾳ, τιμωρεῖται διὰ προστίμου ἀπὸ 100 λιρετῶν μέχρι 5000 λιρετῶν.

ΤΜΗΜΑ ΙΙ

Περὶ τῆς ὑποχρεώσεως τῆς καταχωρήσεως

2195. *Ἐπιχειρηματίαι ὑποκείμενοι εἰς καταχώρησιν.* Ὑπόκεινται εἰς τὴν ὑποχρέωσιν τῆς ἐγγραφῆς ἐν τῷ βιβλίῳ (καταχωρήσεως) τῶν ἐπιχειρήσεων οἱ ἐπιχειρηματίαι, οἵτινες ἐξασκοῦν: 1) μίαν βιομηχανικὴν δραστηριότητα (ἐνέργειαν), κατευθυνομένην εἰς τὴν παραγωγὴν τῶν ἀγαθῶν, 2) μίαν δραστηριότητα μεσολαβοῦσαν εἰς τὴν κυκλοφορίαν τῶν ἀγαθῶν, 3) μίαν δραστηριότητα μεταφορᾶς διὰ ξηρᾶς, ὕδατος ἢ ἀέρος, 4) μίαν δραστηριότητα τραπεζιτικὴν ἢ ἀσφαλιστικήν, 5) ἄλλας δραστηριότητας ἐπιβοηθητικὰς τῶν προηγουμένων.

Αἱ διατάξεις τοῦ νόμου, αἵτινες ἀναφέρονται εἰς τὰς δραστηριότητας καὶ τὰς ἐμπορικὰς ἐπιχειρήσεις, ἐφαρμόζονται, ἐὰν δὲν προκύπτῃ ἀντιθέτως, ἐπὶ ὅλων τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ σημειουμένων δραστηριοτήτων καὶ ἐπὶ τῶν ἐπιχειρήσεων, τὰς ὁποίας αὗται ἀσκοῦν.

2196. *Ἐγγραφὴ τῆς ἐπιχειρήσεως.* Ἐντὸς τριάκοντα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως ὁ ἐπιχειρηματίας, ὅστις ἐνασκεῖ μίαν ἐμπορικὴν δραστηριότητα, ὀφείλει νὰ αἰτήσηται τὴν ἐγγραφὴν ἐν τῷ βιβλίῳ (καταχωρήσεως) τῶν ἐπιχειρήσεων, παρὰ τῷ γραφείῳ ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ὁποίου ὑφίσταται ἡ ἕδρα, δηλῶν: 1) τὸ ἐπώνυμον καὶ τὸ ὄνομα, τὸ ὄνομα πατρός, τὴν ἰθαγένειαν καὶ τὴν φυλήν, 2) τὴν ἐπωνυμίαν, 3) τὸ ἀντικείμενον τῆς ἐπιχειρήσεως, 4) τὴν ἕδραν τῆς ἐπιχειρήσεως, 5) τὸ ἐπώνυμον καὶ ὄνομα τῶν πρακτόρων καὶ ἀντιπροσώπων.

Ἐν τῇ πράξει τῆς αἰτήσεως ὁ ἐπιχειρηματίας ὀφείλει νὰ καταθέσῃ τὴν ὑπογραφὴν του αὐτόγραφον καὶ ἐκείνην τῶν τεχνιτῶν καὶ ἐπιμελητῶν του.

Ὁ ἐπιχειρηματίας ὀφείλει πρὸς τούτοις νὰ αἰτήσηται τὴν ἐγγραφὴν τῶν σχετικῶν πρὸς τὰ ρηθέντα στοιχεῖα τροποποιήσεων καὶ τῆς παύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως ἐντὸς τριάκοντα ἡμερῶν ἀπὸ ἐκείνης, εἰς τὴν ὁποίαν αἱ τροποποιήσεις ἢ αἱ παύσεις συντελοῦνται.

2197. *Ἕδραι δευτερεύουσαι.* Ὁ ἐπιχειρηματίας, ὅστις ἱδρύει ἐν τῷ ἑδάφει τοῦ Κράτους βοηθητικὰς ἕδρας μετὰ μιᾶς σταθερᾶς ἀντιπροσωπεύσεως, ὀφείλει, ἐντὸς τριάκοντα ἡμερῶν, νὰ αἰτήσηται τὴν ἐγγραφὴν παρὰ τῷ γραφείῳ τοῦ βιβλίου (καταχωρήσεως) τῶν ἐπιχειρήσεων τοῦ τόπου, ὅπου εἶναι ἡ κυρία ἕδρα τῆς ἐπιχειρήσεως.

Ἐντὸς τῆς ἰδίας προθεσμίας ἡ αἴτησις ὀφείλει νὰ γίνῃ παρὰ τῷ γραφείῳ τοῦ τόπου, ἐν ᾧ εἶναι ἱδρυμένη ἡ βοηθητικὴ ἕδρα, σημειουμένης προσέτι τῆς κυρίας ἕδρας καὶ τοῦ ἐπωνύμου καὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ διωρισμένου ἀντιπροσώπου ἐν τῇ βοηθητικῇ ἕδρᾳ. Ὁ ἀντιπρόσωπος ὀφείλει νὰ καταθέσῃ παρὰ τῇ αὐτῇ ὑπηρεσίᾳ τὴν αὐτόγραφον ὑπογραφήν του.

Ἡ διάταξις τῆς δευτέρας παραγράφου ἐφαρμόζεται ὡσαύτως ἐπὶ τοῦ ἐπιχειρηματίου, ὅστις ἔχει εἰς τὸ ἐξωτερικὸν τὴν κυρίαν ἕδραν τῆς ἐπιχειρήσεως.

Ὁ ἐπιχειρηματίας, ὅστις ἱδρύει ἕδρας βοηθητικὰς μὲ μόνιμον ἀντιπροσωπείαν εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ὀφείλει ἐντὸς 30 ἡμερῶν νὰ αἰτήσηται τὴν ἐγγραφὴν παρὰ τῷ γραφείῳ τοῦ βιβλίου (καταχωρήσεως), ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ὁποίου εὑρίσκεται ἡ κυρία ἕδρα.

2198. *Ἀνήλικοι, ἀπηγορευμένοι καὶ ἀνίκανοι.* Τὰ μέτρα τῆς ἐξουσιοδοτήσεως ἐν τῇ ἐνασκήσει μιᾶς ἐμπορικῆς ἐπιχειρήσεως ἐν μέρους ἑνὸς χειραφετημένου ἀνηλίκου ἢ ἑνὸς ἀνικάνου ἢ πρὸς τὸ συμφέρον ἑνὸς μὴ χειραφετημένου ἀνηλίκου ἢ ἑνὸς ἀπηγορευμένου καὶ τὰ μέτρα διὰ τῶν ὁποίων ἡ ἐξουσιοδότησις ἀνακαλεῖται ὀφείλουν νὰ κοινοποιηθῶσι ἄνευ ἀναβολῆς φροντίδι τοῦ γραμματέως παρὰ τῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ βιβλίου (καταχωρήσεως) τῶν ἐπιχειρήσεων διὰ τὴν ἐγγραφήν.

2199. *Σημειώσεις τῆς ἐγγραφῆς.* Ὁ ἐπιχειρηματίας ὀφείλει νὰ σημειοῖ εἰς τὰ ἔγγραφα καὶ τὴν ἀλληλογραφίαν, τὰ ὁποῖα ἀναφέρονται εἰς τὴν ἐπιχείρησιν, τὸ βιβλίον (καταχωρήσεως) παρ' ᾧ ἐνεγράφη.

2200. *Ἑταιρεῖα.* Ὑπόκεινται εἰς τὴν ὑποχρέωσιν τῆς ἐγγραφῆς ἐν τῷ βιβλίῳ τῶν ἐπιχειρήσεων αἱ ἑταιρίαι, αἵτινες συνιστῶνται καθ' ἕνα τῶν τύπων τῶν ρυθμιζομένων εἰς τὰ κεφάλαια ΙΙΙ καὶ ἑπόμενα τοῦ V τίτλου (ἄρθρ. 2291 κλπ.) καὶ αἱ σωματειακαὶ ἑταιρίαι (ἄρθρ. 2311 κλπ.), καὶ ἐὰν δὲν ἐνασκοῦν μίαν ἐμπορικὴν δραστηριότητα.

Ἡ ἐγγραφὴ τῶν ἑταιριῶν εἰς τὸ βιβλίον (καταχωρήσεως) τῶν ἐπιχειρήσεων ρυθμίζεται ὑπὸ τῶν διατάξεων τῶν V καὶ VI τίτλων.

2201. *Δημόσια πρόσωπα.* Τὰ δημόσια πρόσωπα, τὰ ὁποῖα ἔχουν ὡς ἀντικείμενον ἀποκλειστικὸν ἢ κύριον μίαν ἐμπορικὴν δραστηριότητα, ὑπόκεινται εἰς τὴν ὑποχρέωσιν τῆς ἐγγραφῆς ἐν τῷ βιβλίῳ τῶν ἐπιχειρήσεων.

2202. *Μικροὶ ἐπιχειρηματίαι.* Δὲν ὑπόκεινται εἰς τὴν ὑποχρέωσιν τῆς ἐγγραφῆς ἐν τῷ βιβλίῳ τῶν ἐπιχειρήσεων οἱ μικροὶ ἐπιχειρηματίαι.

(Συνεχίζεται)

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ - ΕΓΓΡΑΦΑ ΑΡΧΩΝ - ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΘΕΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΠΡΟΣ ΑΠΟΔΟΧΑΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Αποδοχαί μισθωτών μή άπασχολουμένων λόγω άνωτέρας βίας : Διά τῆς συμβάσεως ἐργασίας οἱ συμβαλλόμενοι (ἐργοδότης καὶ μισθωτὸς) εἶναι ἐλεύθεροι νὰ καθορίσωσιν, ὅτι ἡ ἐργασία τοῦ μισθωτοῦ θὰ παρέχηται καθ' ὡρισμένας μόνον ὥρας τῆς ἡμέρας ἢ εἰς καθ' ὡρισμένας, συγκεκριμένως, ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος, χωρὶς ἐντεῦθεν νὰ δημιουργῆται ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου πρὸς καταβολὴν μισθοῦ διὰ τὰς ἐργασίμους ὥρας ἢ ἡμέρας, καθ' ἃς δὲν παρέχονται αἱ ὑπηρεσίαι τοῦ μισθωτοῦ. Δὲν δύνανται ὅμως νὰ συμφωνήσουν, ὅτι δὲν θὰ γίνηται χρῆσις τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ, καθ' ἃς ἡμέρας, μὴ προσδιορισμένας συγκεκριμένως καὶ δὴ καθ' ἃς ἐκ τυχαίου γεγονότος (βροχή κλπ.) δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ χρῆσις τούτων παρὰ τοῦ ἐργοδότου. Τοιαύτη συμφωνία ἐν τῇ συμβάσει ἐργασίας δὲν εἶναι ἰσχυρά, οὐ μόνον διότι ἀπάδει εἰς τὸ κοινὸν περὶ δικαίου αἴσθημα, ὡς ἀποστεροῦσα τὸν μισθωτόν, τὸν διαθέτοντα ὡς μοναδικὸν κεφάλαιον τὴν ἐργασίαν του, τῆς δυνατότητος ἐξευρέσεως τῶν πρὸ τοῦ ζῆν ἀναγκαίων κατὰ τὰς οὕτως ἀορίστως ὁριζομένας ἡμέρας, ἀφοῦ, μὴ γνωρίζων πότε θὰ ἐπέλθῃ τὸ τυχηρόν, δὲν δύναται νὰ ἐνεργήσῃ, ὥστε κατὰ τὴν ἐπέλευσιν τοῦ νὰ διαθέσῃ ἀλλαχοῦ τὰς ὑπηρεσίας του, ἀλλὰ καὶ διότι ἀντίκειται εἰς ρητὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 657 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ἧτις διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς ἐκ τυχαίου γεγονότος μὴ προσφορᾶς ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ προβλέπει τὴν καταβολὴν τοῦ μισθοῦ ταύτου ἐφ' ὁρισμένον χρόνον καὶ περιλαμβανομένης οὕτω μεταξὺ τῶν διατάξεων δημοσίας τάξεως, ὡς φορέωσα τὴν προστασίαν τοῦ δημοσίου συμφέροντος, δὲν δύναται νὰ ἀποκλεισθῇ κατ' ἄρθρ. 3 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος διὰ τῆς ἰδιωτικῆς βουλήσεως. *(Ἔγγρ. ὑπ' ἀριθ. 27230/1/1953 Ὑπουργείου Ἐργασίας)* (*).

Αποδοχαί ἐργαζομένων εἰς γεωργοκτηνοτροφικὰς ἐργασίας : Τὸ προσωπικὸν τῶν γεωργοκτηνοτροφικῶν ἐργασιῶν ἐξαιρεῖται ρητῶς τῶν περὶ ὀκταώρου διατάξεων. Ὁμοίως ἐξαιρεῖται καὶ τῶν ἑκάστοτε καθοριζομένων ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων καὶ Πάσχα διὰ τοὺς μισθωτοὺς δώρων, ἐφ' ὅσον αἱ σχετικαὶ ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις ὁρίζουν τὴν τοιαύτην ἐξαίρεσιν. Δὲν δύναται ὅμως νὰ λεχθῇ τὸ αὐτὸ καὶ διὰ τὰς διατάξεις περὶ ἐλαχίστου ὁρίου μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων καὶ τὰ τούτοις συμπαρομαρτοῦντα ἐπιδόματα (νυκτερινῆς, Κυριακῆς ἐργασίας κλπ.), ἐφ' ὅσον αἱ ὑπηρεσίαι τῶν ἀνωτέρω προσώπων παρέχονται εἰς ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις, ὡς προσδιορίζει τὴν ἔννοιαν ταύτην ἡ οἰκονομικὴ ἐπιστήμη καὶ πεῖρα, ἡ περὶ τῶν ὁποίων κρίσις, βασιζομένη εἰς ἐκτίμησιν πραγματικῶν περιστατικῶν, ἐκφεύγει τῆς ἡμετέρας ἁρμοδιότητος, ἀνήκουσα εἰς τὰ πολιτικὰ δικαστήρια. *(Ἔγγρ. ὑπ' ἀριθ. 27244/1953 Ὑπουργείου Ἐργασίας)*.

Υπολογισμὸς ἐπιδόματος ἀκριβείας τῶν ἀμειβομένων κατὰ μονάδα ἐργασίας : Τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως παρεχόμενον εἰς τοὺς μισθωτοὺς ἐπίδομα ἀκριβείας ζωῆς ὑπολογίζεται ἐπὶ τῶν καταβαλλομένων κατὰ τὴν 30.6.1953 συνολικῶν ἀποδοχῶν, νοουμένων ὡς τοιούτων τῶν πράγματι καταβαλλομένων ποσῶν ὡς βασικοῦ μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου μετὰ τῶν ἐπ' αὐτῶν χορηγουμένων τυχὸν προσαυξήσεων ἢ ἐπιδομάτων α) οἰκογενειακῶν βαρῶν β) πολυετοῦς ὑπηρεσίας καὶ γ) εὐδοκίμου παραμονῆς ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ, ἀποκλειομένων παντὸς ἑτέρου ἐπιδόματος ἢ προσαυξήσεως ἢ ἄλλης παροχῆς διδομένης ἀντὶ μισθοῦ. Κατὰ ταῦτα, ἐφ' ὅσον εἰς τοὺς μισθωτοὺς καταβάλλοντο μισθοὶ ἢ ἡμερομίσθια ἀνώτερα τῶν καθωρισμένων κατωτάτων ὁρίων μισθῶν ἢ ἡμερομισθίων, τὸ ἐπίδομα ἀκριβείας ὑπολογίζεται ἐπὶ τῶν πράγματι καταβαλλομένων ποσῶν, ὡς βασικῶν μισθῶν ἢ ἡμερομισθίων, μετὰ τῶν κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐπιδομάτων καὶ προσαυξήσεων, οὐχ' ἧττον ὅμως, ἐὰν τὰ πλέον τῶν κατωτάτων ὁρίων μισθῶν ἢ ἡμερομισθίων καταβαλλόμενα ποσὰ χαρακτηρίζονται ὡς εἰδικὰ ἐπιδόματα ἢ προσαυξήσεις (π.χ. ἐπίδομα παραγωγῆς) καὶ οὕτω ἀναφέρονται εἰς τὰς οἰκείας μισθοδοτικὰς καταστάσεις, τὸ ἐπίδομα ἀκριβείας δὲν ὑπολογίζεται ἐπ' αὐτῶν, καθ' ὅσον τὰ ἐφ' ὧν ὑπολογίζεται τὸ ἐπίδομα τοῦτο ἐπιδόματα καὶ προσαυξήσεις ἀναφέρονται, ὡς ἀνωτέρω, περιοριστικῶς.

Τοῦ ἐπιδόματος ἀκριβείας ζωῆς δικαιοῦνται καὶ οἱ ἐκ τῶν μισθωτῶν ἀμειβόμενοι κατὰ μονάδα ἐργασίας, κατὰ τὰ ἐν τῇ ἀποφάσει καθοριζόμενα ποσοστὰ καὶ καθ' ἃ τμήματα τὸ ἐκ τοῦ τρόπου τούτου ἀμοιβῆς εἰσόδημά των, λαμβανόμενον καθ' ἑβδομάδα καὶ διαιρούμενον διὰ τοῦ ἕξ, ἐμπίπτει εἰς τὰ ἐν § 1 ταύτης ὅρια μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, ἤτοι τὸ εἰς τοὺς περὶ ὧν πρόκειται μισθωτοὺς παρεχόμενον ἐπίδομα ἀκριβείας ὑπολογίζεται ἐπὶ τοῦ μέσου ὅρου τοῦ ἐκ τοῦ τρόπου τῆς ἀμοιβῆς των ἡμερησίου εἰσοδήματος καὶ κατὰ τὰ αὐτὰ ποσοστὰ καὶ προϋποθέσεις πρὸς τὰ καθοριζόμενα τοιαῦτα διὰ τοὺς ἐπὶ μισθῷ ἢ ἡμερομισθίῳ ἀμειβομένους μισθωτούς. *(Ἔγγρ. ὑπ' ἀριθ. 27233/1953 Ὑπουργείου Ἐργασίας)*.

Υπολογισμὸς ἐπιδόματος ἀκριβείας ζωῆς εἰς τὴν ἐντὸς ἕδρας ἀποζημίωσιν : Διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 21001/1946 (*) ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας προβλεπομένης ἀποζημιώσεως τῶν

(*) ***Σημ. ΕΕΔ***: Βλέπε διὰ τὸ θέμα ΕΕΔ 12, σ. 1079, ἔνθα νομολογία καὶ σημειώσεις μας.

ΕΕΔ 12, σελ. 446.

ἐκτὸς ἕδρας ἀποστελλομένων μισθωτῶν θὰ λαμβάνηται ὑπ' ὄψιν καὶ τὸ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας προβλεπόμενον ἐπίδομα ἀκριβείας, δοθέντος ὅτι καὶ τοῦτο ἀποτελεῖ τμῆμα τῶν νομίμων ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν, κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς ὑπ' ἀριθ. 21021/1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως. *(Ἔγγρ. ὑπ' ἀριθ. 27252/1953 Ὑπουργείου Ἐργασίας).*

Ἀποχὴ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας λόγῳ κωλύματος καὶ δικαίωμα μισθοῦ: Σχετικῶς μὲ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἄρθρων 657, 658 Α.Κ. εἰς τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς δὲν δικαιοῦται ὁ μισθωτὸς ἐπιδόματος ἀσθενείας παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α., λόγῳ τοῦ ὅτι ἡ ἀσθένεια διήρκεσε μίαν ἢ δύο ἡμέρας, γνωρίζομεν τὰ κάτωθι: Τὸ ζήτημα ἐὰν ὁ μισθωτὸς δικαιοῦται νὰ λάβῃ τὸν μισθὸν αὐτοῦ παρὰ τοῦ ἐργοδότου του, εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν κωλύεται νὰ ἐργασθῇ ἕνεκα σπουδαίου λόγου, μὴ ὀφειλομένου εἰς ὑπαιτιότητα αὐτοῦ, καὶ δὴ λόγῳ ἀσθενείας, ἅπαξ ἢ πλείονας φοράς, δὲν λύεται σαφῶς ἐκ τοῦ κειμένου τῶν ἄρθρων 657 καὶ 658 τοῦ Α.Κ., οὔτε ἔχει διαμορφωθῇ ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου παγία Νομολογία τῶν Δικαστηρίων. Ἡ διατύπωσις τῶν ὡς ἄνω ἄρθρων εἶναι γενικὴ καὶ συνεπῶς δὲν δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ, ὅτι ἅπαξ μόναν ὁ μισθωτὸς θὰ πρέπει νὰ λάβῃ τὸν μισθὸν του παρὰ τοῦ ἐργοδότου του διὰ τὴν περίπτωσιν ἀποχῆς ἐκ τῆς ἐργασίας του ἕνεκα σπουδαίου λόγου, μὴ ὀφειλομένου εἰς ὑπαιτιότητα αὐτοῦ. Διότι εἰς τὸ ἄρθρον 657 ὑπάρχει ἡ φράσις «κωλύεται νὰ ἐργασθῇ ἕνεκα σπουδαίου λόγου», ἐὰν δὲ ἤθελεν ὁ Νομοθέτης νὰ καταβληθῇ ὁ μισθὸς ἅπαξ μόνον, θὰ ἔπρεπε νὰ μεταχειρισθῇ τὴν φράσιν «ἤθελε κωλυθῇ» καὶ οὐχὶ «κωλύεται». Τὴν αὐτὴν ἄποψιν, ὅτι δηλαδὴ τὸ δικαίωμα πρὸς ἀπόληψιν μισθοῦ λόγῳ κωλύματος, ὀφειλομένου εἰς σπουδαῖον λόγον, δύναται νὰ ἀσκηθῇ πλέον ἢ ἅπαξ, δέχεται καὶ ὁ καθηγητὴς κ. *Τριανταφυλλόπουλος* (*), πλὴν οὗτος δέχεται ἐπίσης, ὅτι τὸ ὡς ἄνω δικαίωμα δύναται νὰ ἀσκηθῇ κατ' ἐπανάληψιν, ὑπό τινας περιορισμούς, π.χ. ὅταν πρόκειται περὶ κωλύματος προερχομένου οὐχὶ ἐκ τῆς αὐτῆς, ἀλλ' ἄλλης αἰτίας, καὶ ἐφ' ὅσον μεσολαβεῖ μεταξὺ τῶν κωλυμάτων χρονικόν τι διάστημα. Τέλος αἱ ἐλάχισται δικαστικαὶ ἀποφάσεις, αἱ ἐκδοθεῖσαι περὶ τὸ ζήτημα τοῦτο, διχάζονται (**). Ἡ περισσότερον ὅμως ἀκολουθουμένη ἄποψις εἶναι, ὅτι ὁ μισθωτὸς δικαιοῦται τὸν μισθὸν αὐτοῦ ἐπὶ ἕνα τὸ πολὺ μῆνα δι' ἕκαστον ἔτος ἐργασίας. Τὴν ἄποψιν ταύτην εἶναι ὑποχρεωμένη, πρὸς τὸ παρὸν τοὐλάχιστον, νὰ ἀποδεχθῇ καὶ ἡ Ὑπηρεσία ἡμῶν. Συμφώνως πρὸς τὴν ἄποψιν ταύτην ὁ ἐργοδότης δὲν δύναται νὰ ἀρνηθῇ τὸν μισθὸν εἰς τὸν ἀσθενοῦντα μισθωτόν, ἔστω καὶ κατ' ἐπανάληψιν, ἐφ' ὅσον ἡ λόγῳ τοῦ κωλύματος ἀπουσία δὲν ὑπερίβη τὸν μῆνα. Διότι τὸ ἄρθρον 657 ὁρίζει, ὅτι «ποσὰ καταβληθέντα ἐξ αἰτίας τοῦ κωλύματος δυνάμει ὑποχρεωτικῆς ἐκ τοῦ νόμου ἀσφαλίσεως δικαιοῦται ὁ μισθωτὴς (ἐργοδότης) νὰ ἐκπέσῃ ἐκ τοῦ μισθοῦ». Ἑπομένως, ἐφ' ὅσον παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α. ἢ ἄλλου ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ, εἰς ὃν τυγχάνει ἐκ τοῦ νόμου ὑποχρεωτικῶς ἠσφαλισμένος ὁ μισθωτός, κατεβλήθη ποσόν τι, τοῦτο δικαιοῦται νὰ ἐκπέσῃ ὁ ἐργοδότης καὶ οὐχί, ὡς κακῶς νομίζεται παρὰ πολλῶν ἐργοδοτῶν, νὰ συμψηφίσῃ μέχρι τοῦ μισθοῦ τὸ ὅπερ ἔλαβεν ὁ μισθωτὸς παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α. ἢ ἄλλου ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ. Ἐὰν συνεπῶς δι' οἱονδήποτε νόμιμον λόγον οὐδὲν παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α. κατεβλήθη, ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται νὰ πληρώσῃ ὁλόκληρον τὸν μισθὸν μέχρις ἑνὸς μηνός, ἔστω καὶ ἂν κατ' ἐπανάληψιν ἠσθένησεν ὁ μισθωτός. *(Ἔγγρ. ὑπ' ἀριθ. 21144/1953 Ὑπουργείου Ἐργασίας)* (*).

Μισθὸς σερβιτόρων καφενείων ἐπαρχιῶν: Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 31029/1944 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας (ΦΕΚ τεῦχος Β' ἀριθ. φύλλ. 7 τῆς 13.1.1946), ἐκδοθείσης κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ἀ.ν. 28/1944, καθωρίσθη μηνιαῖος μισθός, πλέον τῶν καθιερουμένων ποσοστῶν ἐπὶ λογαριασμῶν τῶν πελατῶν, διὰ μὲν τοὺς σερβιτόρους καφενείων πολυτελείας α' καὶ β' κατηγορίας δραχ. 7500, διὰ δὲ τοὺς τοιούτους καφενείων γ' κατηγορίας δραχ. 8750. Οἱ διὰ τῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως, μὴ καταργηθείσης μετὰ τὴν ἰσχὺν τῶν μεταπολεμικῶν ἐθνικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, προβλεπόμενοι μισθοὶ προσηυξήθησαν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488/1949 ἀποφάσεως κατὰ 30% καὶ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2750/1951 ὁρίου κατὰ 50.000, καθορισθέντος οὕτω ἀπὸ 15.1.1951 εἰς δραχ. 59750 καὶ 61875, ἀντιστοίχως, καὶ προσαυξηθέντος περαιτέρω ἀπὸ 7.10.1952 κατὰ τὰ ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 49500/1952 ἀποφάσει καθοριζόμενα.

Κατὰ ταῦτα οἱ σερβιτόροι τῶν ἐπαρχιακῶν καφενείων, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει μεταπολεμικὴ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας ρυθμίζουσα τὰς ἀποδοχάς των, δικαιοῦνται, πλὴν τῶν καθοριζομένων ποσοστῶν, καὶ τῶν ὡς ἄνω μηνιαίων μισθῶν κατ' ἐλάχιστον ὅριον. Ὑπομιμνήσκεται ὅτι, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 1 § 3 τῆς ὑπ' ἀριθ. 2350/1950 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, οἱ ὡς ἄνω μισθωτοὶ δέον ὅπως ἐκ τοῦ προμνησθέντος τρόπου ἀμοιβῆς των (μισθὸς καὶ ποσοστά) ἐξασφαλίζουν ἡμερησίως τὸ ἐκάστοτε ἰσχῦον διὰ τὸν ἀνειδίκευτον ἐργάτην ἡμερομίσθιον, ὑποχρεουμένου τοῦ οἰκείου ἐργοδότου, ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει, ὅπως καταβάλῃ τὴν τυχὸν προκύπτουσαν ἐπὶ ἔλαττον διαφοράν. *(Ἔγγρ. ὑπ' ἀριθ. 52000/1953 Ὑπουργείου Ἐργασίας).*

Μισθὸς σερβιτόρων καφεζαχαροπλαστείων περιφερείας τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης: Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 57934/1950 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας (ΦΕΚ 191 τεῦχ. Β' 27.10.50) ἐπεξετάθησαν αἱ διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 13/1948 ἀποφάσεως τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν «περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τῶν καφενείων περιφερείας τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης» εἰς τὸ ἀντίστοιχον προσωπικὸν τῶν καφεζαχαροπλαστείων, καφεγαλακτοπωλείων κλπ. τῆς αὐτῆς περιφερείας.

Κατὰ ταῦτα, ἐφ' ὅσον ἀπασχολεῖται τις ὡς σερβιτόρος καφεζαχαροπλαστείου, ἤτοι ζαχαροπλαστείου προσφέροντος καὶ καφέ, δικαιοῦται, συμφώνως πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθ. 57934/1950 ἀπόφασιν, τοῦ κάτωθι μισθοῦ:

(*) ΕΕΔ 9, 725.
(**) ΕΕΔ 12, 202.

(*) *Σημ. ΕΕΔ:* Βλέπε διὰ τὸ θέμα ΕΕΔ 12, σελ. 1183, ἔνθα νομολογία καὶ σημειώσεις μας.

1) ἀπὸ 27.10.1950 μέχρι 15.1.1951 δραχμὰς 136.500.

2) ἀπὸ 15.1.1951 καὶ ἐντεῦθεν δρχ. 186.500.

3) ἀπὸ 7.10.1952 καὶ ἐντεῦθεν, ἐφ' ὅσον τὸ σύνολον τῶν ἀποδοχῶν (μισθὸς καὶ ποσοστὰ) εἶναι κατώτερον τῶν δρχ. 650.000, προσαυξάνεται ὁ μισθὸς τῶν 186.500 κατὰ ποσοστὸν 15%.

4) Ὁ ἀνωτέρω μισθὸς προσαυξάνεται δι' ἐπιδόματος οἰκογενειακῶν βαρῶν ἐκ 10% διὰ τὴν σύζυγον καὶ 5% δι' ἕκαστον τέκνον μέχρι τριῶν, ἐφ' ὅσον τὰ ἐκ τούτων ἄρρενα εἶναι ἡλικίας κάτω τῶν 18 ἐτῶν καὶ δὲν ἐργάζονται, τὰ δὲ θήλεα κάτω τῶν 20 ἐτῶν καὶ δὲν ἐργάζονται.

5) Ἀπὸ 1.7.1953 ἐπὶ τοῦ κατὰ τὰ ἀνωτέρω διαμορφουμένου μισθοῦ παρέχεται ἐπίδομα ἀκριβείας συνιστάμενον εἰς ποσοστὸν 12% (*Ἔγγρ. ὑπ' ἀριθ. 27021/1953 Ὑπουργείου Ἐργασίας*).

Ἀποδοχαὶ μισθωτῶν ἀπασχολουμένων κατὰ Κυριακὰς κλπ: Κατὰ τὰς γενικὰς περὶ συμβάσεως ἐργασίας ἀρχὰς ὁ μισθὸς παρέχεται εἰς ἀντάλλαγμα τῆς ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ παροχῆς ἢ προσφορᾶς τῶν ὑπηρεσιῶν του, πᾶν δὲ ὅ,τι παρέχεται εἰς τὸν μισθωτὸν ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου, ἀντὶ τῆς παροχῆς ἢ προσφορᾶς τῶν ὑπηρεσιῶν του, ὡς ἀμέσου διὰ τὴν τοιαύτην παροχὴν αἰτίου, ἀποτελεῖ μισθόν, μὴ ἀναγνωριζομένων, κατ' ἀρχήν, ἐν τῇ συμβάσει ἐργασίας παροχῶν ἐξ ἐλευθεριότητος.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω καθίσταται προφανές, ὅτι ὁ συμφωνούμενος διὰ τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας μηνιαῖος μισθὸς ἀντιστοιχεῖ εἰς τὰς ἐργασίμους ἡμέρας τοῦ μηνός, ἤτοι εἰς τὰς ἡμέρας, καθ' ἃς ὁ μισθωτὸς οὗτος εἶναι ἐκ τοῦ νόμου ἐλεύθερος νὰ παράσχῃ τὰς ὑπηρεσίας του. Ἐάν, ὅθεν, μισθωτός τις ἀπασχολῆται εἰς ἐργασίαν, δι' ἣν δὲν ἔχουν ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως, ὑποχρεοῦται οὗτος εἰς παροχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του καθ' ἁπάσας τὰς ἡμέρας τοῦ μηνὸς καὶ κατὰ συνέπειαν ὁ συμφωνηθεὶς μηνιαῖος μισθὸς τούτου ἐπιμερίζεται εἰς ἁπάσας τὰς ἡμέρας ταύτας. Ὁ μισθὸς ὅμως τῶν μισθωτῶν τῶν ἀπασχολουμένων εἰς ἐργασίας, δι' ἃς ἔχουν ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως, εἴτε δι' ἀπαγορεύσεως τῆς ἐργασίας κατὰ τὰς Κυριακάς, εἴτε διὰ χορηγήσεως ἀναπαύσεως κατ' ἄλλην ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος, ἐπιμερίζεται εἰς μόνας τὰς ἐργασίμους ἡμέρας τοῦ μηνός, καθ' ἃς ὑπάρχει ὑποχρέωσις τοῦ μισθωτοῦ μὲν νὰ παράσχῃ ἢ νὰ προσφέρῃ τὰς ὑπηρεσίας του, τοῦ ἐργοδότου δὲ νὰ ἀντιπαράσχῃ τὸν μισθόν.

Κατὰ ταῦτα εἰς τὴν πρώτην μὲν περίπτωσιν ὁ μισθωτός, ἀπασχολούμενος κατὰ τὰς Κυριακάς, οὐδεμιᾶς προσθέτου ἀμοιβῆς δικαιοῦται πέραν τῆς κατὰ 75% προσαυξήσεως τοῦ 1/25 τοῦ τεθεσπισμένου ἐλαχίστου ὁρίου μισθοῦ τούτου, εἰς τὴν δευτέραν δὲ περίπτωσιν, ἀπασχολούμενος κατὰ τὰς Κυριακάς, ἐφ' ὅσον τυγχάνει ἀναπαύσεως κατ' ἄλλην ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος, οὐδεμιᾶς πάλιν προσθέτου ἀμοιβῆς δικαιοῦται, πλὴν τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω προσαυξήσεως. Ἐφ' ὅσον ὅμως ὁ τοιοῦτος μισθωτὸς ἀπασχολεῖται κατὰ τὰς Κυριακάς, χωρὶς νὰ τυγχάνῃ ἀναπαύσεως κατ' ἄλλην ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος, δικαιοῦται προσθέτου ἀμοιβῆς καὶ τῆς κατὰ 75% ὡς ἄνω προσαυξήσεως, ἡ ἀξίωσις του ὅμως αὕτη, λόγῳ τοῦ ὅτι ἡ τοιαύτη κατὰ Κυριακὰς ἀπασχόλησίς του ἀπαγορεύεται ἐκ τοῦ νόμου, βάσιν ἔχει δι' ἀμφότερα τὰ σκέλη τὰς περὶ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ διατάξεις τοῦ Α. Κ. (πρβλ. καὶ προσφάτους ἀποφάσεις Α.Π. 170/1953 καὶ Πρ. Ἀθ. 7881/1952 (*)) (*Ἔγγρ. ὑπ' ἀριθ. 27013/1953 Ὑπουργείου Ἐργασίας*).

Ἀποδοχαὶ τῶν εἰς διαθεσιμότητα τελούντων μισθωτῶν: Κατὰ τὸ ἄρθρον 9 § 2 τοῦ ν. 118/1945, διατηρηθέντος ἐν ἰσχύϊ διὰ τοῦ ἄρθρ. 60 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951, οἱ ἐργοδότται, ἐφ' ὅσον ὁ κύκλος τῶν ἐργασιῶν των δὲν ἐπιτρέπει τὴν ἀπασχόλησιν ὅλου ἢ μέρους τοῦ προσωπικοῦ των, δύνανται νὰ θέσουν εἰς διαθεσιμότητα τοὺς μισθωτοὺς τούτους, μὴ δυναμένην νὰ ὑπερβῇ ἐν συνόλῳ τοὺς τρεῖς μῆνας ἐτησίως, ὑποχρεούμενοι ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ νὰ καταβάλλουν τὸ ἥμισυ τῶν πλήρων ἀποδοχῶν των. Ἐξ ἑτέρου κατὰ τὸ ἄρθρ. 656 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ἐὰν ὁ ἐργοδότης κατέστη ὑπερήμερος περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῆς ἐργασίας, ἢ ἂν ἕνεκα λόγων, ἀφορώντων αὐτὸν καὶ μὴ ὀφειλομένων εἰς ἀνωτέραν βίαν, εἶναι ἀδύνατος ἡ ἀποδοχὴ τῆς ἐργασίας, ὁ μισθωτὸς δικαιοῦται νὰ ἀπαιτήσῃ τὸν μισθόν, μὴ ὑποχρεούμενος εἰς παροχὴν τῆς ἐργασίας ἐν ἄλλῳ χρόνῳ. Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τούτων συνάγεται, ὅτι, ἵνα μισθωτός τις περιέλθῃ εἰς κατάστασιν διαθεσιμότητος, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945, ἀπαιτεῖται νὰ δηλωθῇ τοῦτο αὐτῷ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου του ρητῶς (προφορικῶς ἢ ἐγγράφως) καὶ δὴ ἐκ τῶν προτέρων, καθοριζομένου ἅμα καὶ τοῦ χρόνου, καθ' ὃν ἤθελε διαρκέσει αὕτη. Ἀντίθετος ἄποψις ἄγει τὸ μὲν εἰς καταστρατήγησιν τοῦ ἄρθρου 656 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, τὸ δὲ εἰς παραβίασιν τῶν ἀρχῶν τῆς καλῆς πίστεως, ἐπιβαλλουσῶν ἐν προκειμένῳ ρητὴν ἐκ τῶν προτέρων περὶ τῆς διαθεσιμότητος δήλωσιν, ἵνα δυνηθῇ ὁ μισθωτὸς καὶ ρυθμίσῃ ἀναλόγως τὴν θέσιν του καὶ πραγματέρω, ὅπως ἀσκήσῃ τὰ ἐκ τῆς καταστάσεως αὐτῆς δικαιώματά του καὶ δὴ τὸ ἐκ τοῦ ἄρθρου 281 τοῦ Α.Κ. τοιοῦτον διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς καταχρηστικῆς ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐργοδότου ὅπως θέτῃ εἰς διαθεσιμότητα τὸ προσωπικόν του.

Ζήτημα ὅθεν ἀποδείξεως εἶναι, ὅτι ἐγένετο δήλωσις ἐκ τῶν προτέρων, προφορικὴ ἢ ἔγγραφος, περὶ θέσεως εἰς διαθεσιμότητα, ἵνα τὸ προσωπικὸν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐπισκευῆς αὐτοκινήτου ἔχῃ ἀξίωσιν ἐπὶ τοῦ ἡμίσεος τῶν ἀποδοχῶν του. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει καὶ δεδομένου ὅτι ἡ ἐπισκευὴ αὐτοκινήτου δὲν δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς γεγονὸς ἀνωτέρας βίας, ἤτις καὶ μόνον ἀπαλλάσσει τὸν ἐργοδότην τῆς καταβολῆς εἰς τοὺς προσφέροντας τὴν ὑπηρεσίαν των μισθωτούς τοῦ μισθοῦ των, δικαιοῦνται οὗτοι, βάσει τοῦ ἄρθρου 656 τοῦ Α.Κ., τοῦ μισθοῦ των ὁλοκλήρου διὰ τὸ χρονικὸν διάστημα, καθ' ὃ δὲν ἀπεδέχθη ὁ ἐργοδότης τὰς ὑπηρεσίας των, δικαιουμένου ὅμως, κατὰ τὸ αὐτὸ ἄρθρον, εἰς ἔκπτωσιν ἐκ τοῦ ὀφειλομένου μισθοῦ παντὸς ὅ,τι οὗτοι ὠφελήθησαν ἐκ τῆς ματαιώσεως τῆς ἐργασίας ἢ τῆς ἀλλαχοῦ παροχῆς αὐτῆς. (*Ἐγγραφον ὑπ' ἀριθ. 27067/1953 Ὑπουργείου Ἐργασίας*) (*).

(*) ΕΕΔ 12, σελ. 496, ΕΕΔ 12, σελ. 876.

(*) *Σημ. ΕΕΔ*: Βλέπε σχετικῶς περὶ διαθεσιμότητος ΕΕΔ 12, σελ. 879, ἔνθα νομολογία καὶ σημειώσεις μας.

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

2591/1953 ΝΟΜΟΘ. ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί συμπληρώσεως του ν. διατάγματος 2460/1953 «περί χρόνου ενάρξεως ισχύος των διατάξεων του ν. 1811/1951 «περί κώδικος καταστάσεως των δημοσίων υπαλλήλων», διά τους υπαλλήλους Ν.Π.Δ.Δ.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 255 της 18 Σεπτεμβρίου 1953)

Έχοντες υπ' όψιν τας διατάξεις του άρθρ. 35 του Συντάγματος και την από 21 Αυγούστου 1953 σύμφωνον γνώμην της κατά την § 2 του αυτού άρθρου 35 Ειδικής Επιτροπής εκ Βουλευτών, προτάσει του Ημετέρου Υπουργικού Συμβουλίου, αποφασίσαμεν και διατάσσομεν:

Άρθρον μόνον

Εις το ν. διάταγμα 2460/1953 «περί χρόνου ενάρξεως ισχύος των διατάξεων του ν. 1811/1951 «περί κώδικος καταστάσεως των δημοσίων υπαλλήλων», διά τους υπαλλήλους Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου προστίθεται άρθρον 2, έχον ως ακολούθως:

Άρθρον 2

1. Διά β.δ., εφ' άπαξ εκδιδομένου μέχρι της 1ης Ιανουαρίου 1954, επί τη προτάσει του επί του Συντονισμού Υπουργού μετ' απόφασιν του Υπουργικού Συμβουλίου, δύνανται να τροποποιηθούν ή συμπληρωθούν αι διατάξεις του αυτού ως άνω Κώδικος ως προς τους υπαλλήλους των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου.

2. Διά του αυτού β.δ. δύναται να προβλεφθή η προσαρμογή διατάξεων τούτου, κατά παρέκκλισιν ή συμπλήρωσιν αυτών, προς την ιδιορρυθμίαν των καθ' έκαστα Νομικών Προσώπων διά β. διαταγμάτων εκδιδομένων επί τη προτάσει του κυρίως αρμοδίου την επί του ή των Νομικών Προσώπων εποπτείαν Υπουργού.

3. Β. διατάγματα εκδοθέντα πρό της δημοσιεύσεως του παρόντος ν. δ., επί τη βάσει της § 2 του άρθρ. 195 του Κώδικος, ως αύτη αντικατεστάθη υπό της § 6 του άρθρ. 1 του ν. 2085/1952, διατηρούσι την ισχύν αυτών.

Εν Αθήναις τη 17 Δεκεμβρίου 1953

—

ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί καθιερώσεως μερικής Κυριακής αργίας εις τα καταστήματα της κωμοπόλεως Τροπαίων.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 306 της 5 Νοεμβρίου 1953)

Έχοντες υπ' όψιν τας διατάξεις του άρθρ. 6 § 2 του Π. Διατάγματος της 8/14 Μαρτίου 1930 «περί κωδικοποιήσεως των νόμων περί Κυριακής αναπαύσεως», αίτησιν των ενδιαφερομένων επαγγελματικών οργανώσεων Τροπαίων, μετά γνωμοδότησιν του Συμβουλίου Εργασίας και την υπ' αριθ. 531/1953 τοιαύτην του Συμβουλίου Επικρατείας, προτάσει του Ημετέρου επί της Εργασίας Υπουργού, αποφασίσαμεν και διατάσσομεν:

Άρθρον μόνον

Καθορίζομεν, όπως άπαντα τα καταστήματα της κωμοπόλεως Τροπαίων κατά τας Κυριακάς παραμένωσι κλειστά από της 2ας μ. μ. ώρας, πλην των καφενείων, εστιατορίων, οινομαγειρείων, ζαχαροπλαστείων, καπνοπωλείων, οινοπωλείων και του πρακτορείου εφημερίδων (ειδικώς διά την πώλησιν μόνον εφημερίδων).

Εις τον αυτόν επί της Εργασίας Υπουργόν ανατίθεμεν την δημοσίευσιν και εκτέλεσιν του παρόντος.

Εν τη Β. Ελληνική Πρεσβεία Παρισίων
17 Οκτωβρίου 1953

—

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί καθιερώσεως της εκ περιτροπής Κυριακής αργίας εις τα εστιατόρια και οινομαγειρεία της πόλεως Αμαλιάδος.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 306 της 5 Νοεμβρίου 1953)

Έχοντες υπ' όψιν τας διατάξεις του άρθρου 6 § 2 του Π. Διατάγματος της 8/14 Μαρτίου 1930 «περί κωδικοποιήσεως των Νόμων περί Κυριακής αναπαύσεως», αίτησιν του Σωματείου Εστιατόρων και Οινομαγείρων Αμαλιάδος και του Σωματείου Περιποιητών Αμαλιάδος, μετά γνωμοδότησιν του Συμβουλίου Εργασίας και την υπ' αριθ. 536/1953 τοιαύτην του Συμβουλίου Επικρατείας, προτάσει του Ημετέρου επί της Εργασίας Υπουργού, αποφασίσαμεν και διατάσσομεν:

Άρθρον μόνον

Εκ των εν τη πόλει της Αμαλιάδος λειτουργούντων εστιατορίων και οινομαγειρείων, τα ήμίση τούτων παραμένουσιν ανοικτά κατά τας Κυριακάς εκ περιτροπής, της σειράς αυτών οριζομένης υπό της οικείας Αστυνομικής Αρχής.

Εις τον αυτόν επί της Εργασίας Υπουργόν ανατίθεμεν την δημοσίευσιν και εκτέλεσιν του παρόντος.

Εν τη Β. Ελληνική Πρεσβεία Παρισίων
17 Οκτωβρίου 1953

—

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί καθιερώσεως ολοκληρωτικής Κυριακής αργίας εις τα παντοπωλεία της πόλεως Ρόδου.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 306 της 5 Νοεμβρίου 1953)

Έχοντες υπ' όψιν τας διατάξεις του άρθρου 6 § 1 του Π. Διατάγματος της 8/14 Μαρτίου 1930 «περί κωδικοποιήσεως των νόμων περί Κυριακής αναπαύσεως», σύμφωνον γνώμην της Ενώσεως Παντοπωλών Ρόδου, του Σωματείου Ιδιωτικών Υπαλλήλων Ρόδου και της Διοικήσεως Χωροφυλακής Ρόδου, μετά γνωμοδότησιν του Συμβουλίου Εργασίας και την υπ' αριθ. 575/1953 τοιαύτην του Συμβουλίου Επικρατείας, προτάσει του Ημετέρου επί της Εργασίας Υπουργού, αποφασίσαμεν και διατάσσομεν:

Άρθρον μόνον

Καθιεροῦμεν ὁλοκληρωτικὴν Κυριακὴν ἀρ-

γίαν εἰς τὰ παντοπωλεῖα τῆς πόλεως Ρόδου.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν τῇ Β. Ἑλληνικῇ Προεδρείᾳ Παρισίων
17 Ὀκτωβρίου 1953

—

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ ἐπεκτάσεως τῆς Νομοθεσίας τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Μυλεργατῶν καὶ Τεχνιτῶν Μακαρονοποιῶν εἰς τὴν Ρόδον.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 338 τῆς 27 Νοεμβρίου 1953)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

α) Τὰς διατάξεις τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ ν. ΔΡΑΔ/1913 «περὶ προσωρινῆς Διοικήσεως τῶν στρατιωτικῶς κατεχομένων χωρῶν», ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τῶν ἄρθρων 9 καὶ 10 τοῦ ν.δ. 218/1947, καὶ

β) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 574/1953 γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1

Ἐπεκτείνεται καὶ ἐφαρμόζεται εἰς νῆσον Ρόδον ἅπασα ἡ νομοθεσία ἡ διέπουσα τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Μυλεργατῶν καὶ Τεχνιτῶν Μακαροναποιῶν.

Ἄρθρον 2

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ μηνὸς τοῦ μεθεπομένου τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Εἰς τὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεται ἡ δημοσίευσις καὶ ἐκτέλεσις τοῦ παρόντος διατάγματος.

Ἐν τῇ Β. Ἑλληνικῇ Προεδρείᾳ Οὐασιγκτῶνος
31 Ὀκτωβρίου 1953

—

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ ἐπεκτάσεως τῆς Νομοθεσίας τοῦ Ταμείου Συντάξεων Αὐτοκινητιστῶν εἰς τὴν νῆσον Ρόδον.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 338 τῆς 27 Νοεμβρίου 1953)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: α) Τὰς διατάξεις τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ Νόμου ΔΡΑΔ'/1913 «περὶ προσωρινῆς Διοικήσεως τῶν στρατιωτικῶς κατεχομένων χωρῶν», ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τῶν ἄρθρων 9 καὶ 10 τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος 218/1947. β) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 148/1953 γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1

Ἐπεκτείνεται καὶ ἐφαρμόζεται εἰς τὴν Νῆσον Ρόδον, ἅπασα ἡ Νομοθεσία ἡ διέπουσα τὸ Ταμεῖον Συντάξεων Αὐτοκινητιστῶν.

Ἄρθρον 2

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ μηνὸς τοῦ μεθεπομένου τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεται ἡ δημοσίευσις καὶ ἐκτέλεσις τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν τῇ Β. Ἑλληνικῇ Προεδρείᾳ Οὐασιγκτῶνος
31 Ὀκτωβρίου 1953

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ ἐπεκτάσεως τῆς Νομοθεσίας τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ναυτικῶν Πρακτόρων καὶ Ὑπαλλήλων εἰς ἅπασαν τὴν Δωδεκάνησον.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 338 τῆς 27 Νοεμβρίου 1953)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

α) Τὰς διατάξεις τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ Νόμου ΔΡΑΔ' τοῦ 1913 «περὶ προσωρινῆς Διοικήσεως τῶν στρατιωτικῶς κατεχομένων χωρῶν», ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τῶν ἄρθρων 9 καὶ 10 τοῦ ν. δ. 218/1947, καὶ

β) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 599/1953 γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1ον

Ἐπεκτείνεται καὶ ἐφαρμόζεται ἐφ' ὁλοκλήρου τῆς Δωδεκανήσου ἅπασα ἡ Νομοθεσία ἡ διέπουσα τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ναυτικῶν Πρακτόρων καὶ Ὑπαλλήλων.

Ἄρθρον 2ον

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ μηνὸς τοῦ μεθεπομένου τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Εἰς τὸν Ἡμέτερον ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεται ἡ δημοσίευσις καὶ ἐκτέλεσις τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν τῇ Β. Ἑλληνικῇ Προεδρείᾳ Οὐασιγκτῶνος
31 Ὀκτωβρίου 1953

—

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ καταργήσεως τοῦ Π. Δ/τος τῆς 1/8.9. 1933 «περὶ κλεισίματος τῶν κουρείων τῆς πόλεως Κερκύρας κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος».

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 338 τῆς 27 Νοεμβρίου 1953)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 2 § 2 τοῦ Π. Διατάγματος τῆς 8/14 Μαρτίου 1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν Νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως», αἴτησιν τοῦ Συνδέσμου Κουρέων καὶ Κομμωτῶν Κερκύρας καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 3300 Φ.5/5/13.5.1953 σύμφωνον γνώμην τῆς Ἀστυνομικῆς Διευθύνσεως Κερκύρας, μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 615/1953 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

Καταργοῦμεν τὸ Π. Δ/γμα τῆς 1/8 Σεπτεμβρίου 1933 «περὶ κλεισίματος τῶν κουρείων τῆς πόλεως Κερκύρας κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος».

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν τῇ Β. Ἑλληνικῇ Προεδρείᾳ Οὐασιγκτῶνος
31 Ὀκτωβρίου 1953

—

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ καταργήσεως τοῦ β. δ/τος τῆς 18/29.11. 1939 «περὶ τοῦ ἐκ περιτροπῆς κλεισίματος τῶν ἐστιατορίων Ἀλεξανδρουπόλεως».

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 338 τῆς 27 Νοεμβρίου 1953)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρ-

θρου 6 § 2 τοῦ Π. Δ/τος τῆς 8/14 Μαρτίου 1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως», αἰτησιν τῶν ἐνδιαφερομένων ἐπαγγελματικῶν Ὀργανώσεων Ἀλεξανδρουπόλεως, μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 611/1953 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

Καταργοῦμεν τὸ β. δ/γμα τῆς 18/29 Νοεμβρίου 1939 «περὶ τοῦ ἐκ περιτροπῆς κλεισίματος τῶν ἑστιατορίων Ἀλεξανδρουπόλεως».

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν τῇ Β. Ἑλληνικῇ Πρεσβείᾳ Οὐασιγκτῶνος
31 Ὀκτωβρίου 1953

—

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ καταργήσεως τοῦ Π. Δ/τος τῆς 25.6/20.7.1928 «περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως τῶν ἑστιατορίων, ζυθεστιατορίων, μαγειρείων καὶ οἰνομαγειρείων πόλεων μὲ πληθυσμὸν ἄνω τῶν 20.000 κατοίκων», ὡς καὶ τινων Διαταγμάτων καθιερώσεως ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς τὰ ἑστιατόρια κ.λ.π. τουριστικῶν τινων πόλεων.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 338 τῆς 27 Νοεμβρίου 1953)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 6 § 2 τοῦ Π. Δ/τος τῆς 8/14 Μαρτίου 1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως», αἰτήσεις τῶν ἐνδιαφερομένων ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων, μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 633/1953 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

Καταργοῦμεν τὰ κάτωθι Διατάγματα:

1) Τὸ Π. Δ/γμα τῆς 25.6/20.7.1928 «περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως τῶν ἑστιατορίων, ζυθεστιατορίων, μαγειρείων καὶ οἰνομαγειρείων, πόλεων μὲ πληθυσμὸν ἄνω τῶν 20.000 κατοίκων».

2) Τὸ β.δ. τῆς 10.5/30.5.1951 «περὶ καταργήσεως τοῦ Π. Δ/τος τῆς 19.11.1928 «περὶ κλεισίματος ἐκ περιτροπῆς τῶν μαγειρείων καὶ οἰνομαγειρείων Ἀθηνῶν κατὰ τὴν χειμερινὴν περίοδον» καὶ καθιερώσεως ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας κατὰ τοὺς μῆνας Ἰούνιον, Ἰούλιον, Αὔγουστον καὶ Σεπτέμβριον».

3) Τὸ β.δ. τῆς 1.3/8.3.1947 «περὶ κλεισίματος ἐκ περιτροπῆς τῶν μαγειρείων, οἰνομαγειρείων καὶ ἑστιατορίων Α' καὶ Β' κατηγορίας τῆς πόλεως Ναυπλίου».

4) Τὸ Π. Δ/γμα τῆς 8/11.1.1929 «περὶ καθιερώσεως τῆς ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς τὰ ἑστιατόρια, ζυθεστιατόρια, μαγειρεῖα καὶ οἰνομαγειρεῖα Πατρῶν κατὰ τὴν χειμερινὴν περίοδον».

5) Τὸ β.δ. τῆς 3/12.10.1938 «περὶ ἐπιβολῆς τῆς Κυριακῆς ἀναπαύσεως ὡς πρὸς τὰ ἑστιατόρια Θήρας».

6) Τὸ Π. Διάταγμα 25.6/4.7.1929 «περὶ τῆς Κυριακῆς ἀναπαύσεως τῶν ἑστιατορίων, ζυθεστιατορίων καὶ οἰνομαγειρείων Λαμίας».

7) Τὸ Π. Δ/γμα τῆς 25.6/4.7.1929 «περὶ τῆς Κυριακῆς ἀναπαύσεως τῶν οἰνομαγειρείων Χαλκίδος κατὰ τὴν θερινὴν περίοδον».

8) Τὸ Π. Δ/γμα τῆς 8/11.1.1929 «περὶ τῆς Κυριακῆς ἀναπαύσεως τῶν ἑστιατορίων, μαγειρείων καὶ οἰνομαγειρείων Χαλκίδος κατὰ τὴν χειμερινὴν περίοδον».

9) Τὸ β.δ. τῆς 6.1/16.6.1949 «περὶ καθιερώσεως ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς τὰ ἑστιατόρια, καφεπωλεῖα κλπ. Τριπόλεως» ὡς πρὸς τὰ ἑστιατόρια Τριπόλεως.

10) Τὸ β.δ. τῆς 19.2/16.3.1949 «περὶ καθιερώσεως τῆς ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς τὰ ἑστιατόρια καὶ οἰνομαγειρεῖα τῆς πόλεως Λεβαδείας».

11) Τὸ Π. Δ/γμα τῆς 15/22.6.1932 «περὶ ἐπεκτάσεως τῆς Κυριακῆς ἀναπαύσεως εἰς τὰ καταστήματα τῆς κοινότητος Μαρκοπούλου (Μεσογείων)» ὡς πρὸς τὰ οἰνομαγειρεῖα Μαρκοπούλου.

12) Τὸ β.δ. τῆς 6/22.8.1951 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ β.δ. τῆς 1.2/8.3.1947 «περὶ κλεισίματος ἐκ περιτροπῆς τῶν μαγειρείων, οἰνομαγειρείων καὶ ἑστιατορίων Α' καὶ Β' κατηγορίας τῆς πόλεως Ναυπλίου».

13) Τὸ β.δ. τῆς 27.8/11.9.1937 «περὶ καθιερώσεως ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας τῶν ἑστιατορίων, ζυθεστιατορίων καὶ οἰνομαγειρείων Τριπόλεως».

14) Τὸ β.δ. τῆς 27.8/28.9.1948 «περὶ καθιερώσεως τῆς ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας τῶν ἑστιατορίων καὶ οἰνομαγειρείων Ναυπάκτου».

15) Τὸ π.δ. τῆς 9/11.11.1931 «περὶ καθιερώσεως τῆς ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας τῶν ἑστιατορίων, ζυθεστιατορίων, μαγειρείων καὶ οἰνομαγειρείων Βόλου».

16) Τὸ β.δ. τῆς 7/18.7.1939 «περὶ τοῦ ἐκ περιτροπῆς κλεισίματος τῶν ἑστιατορίων καὶ οἰνομαγειρείων Σπάρτης».

17) Τὸ π.δ. τῆς 5/13.7.1932 «περὶ κλεισίματος ἐκ περιτροπῆς τῶν ἑστιατορίων κλπ. τῆς πόλεως Τρικάλων κατὰ τὰς Κυριακάς».

18) Τὸ π.δ. τῆς 8/11.11.1931 «περὶ κλεισίματος ἐκ περιτροπῆς τῶν οἰνομαγειρείων τῆς πόλεως Πρεβέζης».

19) Τὸ π.δ. τῆς 5/13.7.1932 «περὶ ἐπεκτάσεως τῆς ἰσχύος τοῦ δ/τος τῆς 8/11.11.1931 «περὶ κλεισίματος τῶν οἰνομαγειρείων τῆς πόλεως Πρεβέζης κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ εἰς τὰ ἑστιατόρια Πρεβέζης».

20) Τὸ β.δ. τῆς 27.4/6.5.1939 «περὶ ἐπιβολῆς Κυριακῆς ἀναπαύσεως ὡς πρὸς τὰ ἑστιατόρια καὶ μαγειρεῖα τῆς πόλεως Ἀμφίσσης».

21) Τὸ β.δ. τῆς 6.2/14.3.1953 «περὶ καθιερώσεως τῆς ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας τῶν ἑστιατορίων τῆς πόλεως Ἀμφίσσης».

22) Τὸ β.δ. τῆς 10.2/9.3.1950 «περὶ καθιερώσεως τῆς ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς τὰ ἑστιατόρια, ζυθεστιατόρια, μαγειρεῖα καὶ οἰνομαγειρεῖα τῆς πόλεως Χίου».

23) Τὸ β.δ. τῆς 10.12.1951/16.1.1952 «περὶ καταργήσεως τοῦ β.δ. τῆς 27.4/6.5.1939 «περὶ ἐπιβολῆς Κυριακῆς ἀναπαύσεως κλπ. ὡς πρὸς τὴν πόλιν Αἰγίου καὶ καθιερώσεως τῆς ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς τὰ ἑστιατόρια, μαγειρεῖα καὶ οἰνομαγειρεῖα τῆς πόλεως Αἰγίου».

24) Το β.δ. της 12/21.12.1939 «περί του έκ περιτροπής κλεισίματος των έστιατορίων Μυτιλήνης κατά την χειμερινήν περίοδον».

25) Το β.δ. της 22/27.9.1940 «περί επιβολής του έκ περιτροπής κλεισίματος κατά τας Κυριακάς των έστιατορίων και μαγειρείων Καβάλας κατά την χειμερινην περίοδον».

26) Το β.δ. της 29.10/24.11.1949 «περί καθιερώσεως της έκ περιτροπής Κυριακής άργίας εις τα έστιατόρια και οινομαγειρεία της πόλεως Μεσολογγίου».

27) Το π. δ/γμα της 3/11.1.1929 «περί Κυριακής αναπαύσεως των έστιατορίων κλπ. Κερκύρας κλπ. ώς πρός την Κέρκυραν».

28) Το π. δ/γμα 13/20.2.1933 «περί συμπληρώσεως των περί Κυριακής αναπαύσεως των έστιατορίων κλπ. Κερκύρας διατάξεων».

29) Το π. δ/γμα της 17.11/1.12.1933 «περί συμπληρώσεως των περί Κυριακής αναπαύσεως των έστιατορίων κλπ. Κερκύρας διατάξεων».

30) Το β.δ. της 30.8/11.9.1937 «περί καθιερώσεως της έκ περιτροπής Κυριακής άργίας των έστιατορίων, ζυθεστιατορίων και οινομαγειρίων Καλλιθέας—Άττικής».

Εις τον αύτόν έπί της Έργασίας Υπουργόν άνατίθεμεν την δημοσίευσιν και έκτέλεσιν του παρόντος.

Έν τη Β. Έλληνική Προεδρία Οδασιγκτώνος
31 Όκτωβρίου 1953

—

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί τροποποιήσεως του Π. Διατάγματος της 3/6.10.1932 «περί ορισμού ημερών όλοκληρωτικού και μερικού κλεισίματος των καταστημάτων Ξάνθης».

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 338 της 27 Νοεμβρίου 1953)

Έχοντες υπ' όψιν τας διατάξεις του άρθρ. 2 § 2 του π.δ. της 8/14 Μαρτίου 1930 «περί κωδικοποιήσεως των νόμων περί Κυριακής αναπαύσεως», αίτησιν των ενδιαφερομένων εργοδοτικών οργανώσεων Ξάνθης, και την υπ' άριθ. 72/28/56α/31.8.1953 σύμφωνον γνώμην της Διοικήσεως Χωροφυλακής Ξάνθης, μετά γνωμοδότησιν του Συμβουλίου Έργασίας και την υπ' άριθ. 612/1953 ταυτην του Συμβουλίου Επικρατείας, προτάσει του Ημετέρου επί της Εργασίας Υπουργού, αποφασίσαμεν και διατάσσομεν:

Άρθρον μόνον

Τροποποιούντες το π. δ. της 3/6.10.1932 «περί ορισμού ημερών όλοκληρωτικού και μερικού κλεισίματος των καταστημάτων Ξάνθης», καταργούμεν τας υπ' αύτου οριζομένας ημέρας ημιυργίας των καταστημάτων Ξάνθης.

Εις τον αύτόν έπί της Έργασίας Υπουργόν άνατίθεμεν την δημοσίευσιν και έκτέλεσιν του παρόντος.

Έν τη Β. Έλληνική Προεδρία Οδασιγκτώνος
31 Όκτωβρίου 1953

—

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί καταργήσεως βιβλιαρίων υγείας τεχνιτών ζαχαροπλαστών και υπαλλήλων κουρείων.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 338 της 27 Νοεμβρίου 1953)

Έχοντες υπ' όψιν το άρθρον 6 του από 25 Αυγούστου/5 Σεπτεμβρίου 1920 β. δ/τος «περί κωδικοποιήσεως των περί υγιεινής και ασφαλείας των εργατών κλπ. διατάξεων», προτάσει του Ημετέρου επί της Εργασίας Υπουργού, την υπ' αριθ. 616/1953 γνώμην του Συμβουλίου Επικρατείας, αποφασίσαμεν και διατάσσομεν:

Άρθρον μόνον

Από της ισχύος του παρόντος καταργούνται τα κάτωθι β. διατάγματα:

1) Το β. δ/γμα της 18 Όκτωβρίου/1 Νοεμβρίου 1940 «περί εφοδιασμού διά βιβλιαρίου υγείας των τεχνιτών ζαχαροπλαστών κ.λ.π.», και

2) Το β. δ/γμα της 27 Μαρτίου/12 Απριλίου 1939 «περί εφοδιασμού διά βιβλιαρίων υγείας των υπαλλήλων κουρείων και κομμωτών».

Εις τον αύτόν έπί της Έργασίας Υπουργόν ανατίθεμεν την δημοσίευσιν και εκτέλεσιν του παρόντος.

Έν τη Β. Έλληνική Προεδρία Οδασιγκτώνος
31 Όκτωβρίου 1953

—

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

27500/1953 Απόφ. Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας

Περί χορηγήσεως δώρου εις τους μισθωτούς της Χώρας επί ταις εορταίς Χριστουγέννων 1953 και Νέου Έτους 1954 (*).

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 378 της 15 Δεκεμβρίου 1953)

—

54293/1/1953 Απόφ. Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας

Περί χορηγήσεως δώρου εις τους συνταξιούχους και βοηθηματούχους των Οργανισμών κυρίας και επικουρικής Ασφαλίσεως.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 378 της 15 Δεκεμβρίου 1953)

Έχοντες υπ' όψιν: 1) τας διατάξεις του άρθρου 2 του υπ' άριθ. 19/1944 ν. και 2) τας κρατούσας οικονομικάς συνθήκας, αποφασίζομεν:

Εγκρίνομεν την χορήγησιν επ' ευκαιρία των επικειμένων εορτών των Χριστουγέννων και του Νέου Έτους.

1. Εις έκαστον των συνταξιούχων και βοηθηματούχων (τύπου συντάξεως) των Οργανισμών Κυρίας και Επικουρικής Ασφαλίσεως αρμοδιότητος του Υπουργείου Εργασίας, δώρου ίσου προς το ποσόν μιάς μηνιαίας συντάξεως ή ενός μηνιαίου βοηθήματος, μετά των αναλογούντων πάσης φύσεως επιδομάτων, συνυπολογιζομένου του επιδόματος ακριβείας.

Του κατά τ' ανωτέρω δώρου δικαιούνται οι συνταξιούχοι ή βοηθηματούχοι (τύπου συντάξεως), εφ' όσον έχει διαταχθή, ή θέλει διαταχθή ή έναρξις της συνταξιοδοτήσεως των από της 1ης του μηνός Δεκεμβρίου 1953. Εις περίπτωσιν ενάρξεως της συνταξιοδοτήσεως από 2—31 Δεκεμβρίου 1953 οι ανωτέρω θά λάβωσι τόσα τριακοστά του ως άνω δώρου, όσαι αι ημέραι του μηνός Δεκεμβρίου έ. έ. καθ' ας συνταξιοδοτούνται.

Το ως άνω δώρον είναι καταβλητέον την 23ην Δεκεμβρίου.

Εν περιπτώσει συρροής συντάξεων ή βοηθη-

(*) ΕΕΔ 12, σελ. 1313.

μάτων έκ πλειόνων 'Ασφαλιστικών 'Οργανισμών τὸ διά τῆς παρούσης παρεχόμενον δῶρον ἰσοῦται πρὸς τὴν λαμβανομένην μεγαλυτέραν σύνταξιν ἢ βοήθημα, κατανεμόμενον κατ' ἰσομοιρίαν μεταξὺ τῶν συνταξιοδοτούντων 'Οργανισμῶν. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ καταβολὴ εἰς τὸν δικαιοῦχον ὅλου τοῦ δώρου ἐνεργεῖται ἀμέσως παρὰ τοῦ παρέχοντος τὴν μεγαλυτέραν κατὰ ποσὸν σύνταξιν ἢ βοήθημα 'Οργανισμοῦ, δικαιουμένου τούτου νὰ ἀναζητήσῃ παρὰ τῶν λοιπῶν συνταξιοδοτούντων 'Οργανισμῶν τὰ κατ' ἐφαρμογὴν τῆς παρούσης ἀναλογοῦντα καὶ βαρύνοντα τούτους ποσά.

Ἐν περιπτώσει συρροῆς συντάξεων ἢ βοηθημάτων (τύπου συντάξεως) ἐξ 'Ασφαλιστικοῦ 'Οργανισμοῦ καὶ τοῦ Δημοσίου, τὸ δῶρον θὰ καταβληθῇ ὑπὸ τοῦ συνταξιοδοτοῦντος 'Οργανισμοῦ. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἂν τὸ ὑπὸ τοῦ 'Οργανισμοῦ καταβληθὲν δῶρον εἶναι κατώτερον ἐκείνου, ὅπερ θὰ ἐλάμβανεν ὁ δικαιοῦχος ἐκ τοῦ Δημοσίου, τὴν ἐπὶ πλέον διαφορὰν θέλει λάβει ὁ ἐνδιαφερόμενος παρὰ τοῦ Δημοσίου Ταμείου, ἐξ οὗ λαμβάνει τὴν σύνταξίν του, ἐπὶ τῇ προσαγωγῇ βεβαιώσεως τοῦ οἰκείου 'Οργανισμοῦ, ἐμφαινούσης τὸ καταβληθὲν αὐτῷ παρὰ τούτου ποσὸν δῶρου.

II. Εἰς ἕκαστον τῶν ὑπὸ τῶν 'Οργανισμῶν Κοινωνικῆς 'Ασφαλίσεως ἁρμοδιότητος τοῦ 'Υπουργείου Ἐργασίας ἐπιδοτουμένων λόγῳ ἀσθενείας ἠσφαλισμένων προκειμένου μὲν περὶ τῶν συμπληρούντων τετράμηνον συνεχῆ ἐπιδότησιν κατὰ τὴν 15ην Δεκεμβρίου 1953 δῶρου ἴσου πρὸς εἴκοσι πέντε (25) ἡμερήσια ἐπιδόματα ἀσθενείας, προκειμένου δὲ περὶ τῶν μὴ συμπληρούντων τετράμηνον ὡς ἄνω συνεχῆ ἐπιδότησιν, δῶρου ἴσου πρὸς ἓν ἡμερήσιον ἐπίδομα ἀσθενείας δι' ἕκαστον πενθήμερον ἐπιδοτηθείσης ἀσθενείας.

Τὸ εἰς τοὺς ὡς ἄνω βοηθηματούχους ἀσθενείας παρεχόμενον δῶρον εἶναι καταβλητέον τὴν 23ην Δεκεμβρίου ἐ.ἔ.

Τοῦ δώρου δικαιοῦνται οἱ ἀνωτέρω ἐπιδοτούμενοι ἠσφαλισμένοι, ἐφ' ὅσον μία τοὐλάχιστον ἡμέρα ἐπιδοτήσεως ἐμπίπτει εἰς τὸ δεύτερον δεκαπενθήμερον τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου ἐ.ἔ.

Ὡς ἐπίδομα διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ κατὰ τ' ἀνωτέρω δώρου νοεῖται τὸ παρ' ἑκάστου ἐπιδοματούχου λαμβανόμενον ἐπίδομα ἀσθενείας, μετὰ τῶν τυχὸν ἐπὶ τούτου προσαυξήσεων (λόγῳ φυματιώσεως κλπ.).

III. Τὸ δῶρον περὶ οὗ ἡ παροῦσα ἀπαλλάσσεται πάσης ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου καὶ τρίτων κρατήσεως, ὡς καὶ τῶν ὑπὲρ παντὸς 'Οργανισμοῦ ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν.

VI. Τῆς καταβολῆς τοῦ διὰ τῆς παρούσης προβεπομένου δώρου ἀπαλλάσσονται τὰ Ταμεῖα Συντάξεων τοῦ Προσωπικοῦ τῶν Σιδηροδρομικῶν Δικτύων ('Ατμηλάτων Σιδηροδρόμων), διότι οἱ συνταξιοῦχοι τούτων τυγχάνοντες τῆς αὐτῆς μεταχειρίσεως μετὰ τῶν συνταξιούχων τοῦ Δημοσίου (στρατιωτικῶν καὶ πολιτικῶν) λόγῳ ὑπολογισμοῦ τῆς συντάξεως των ἐπὶ τοῦ 80ο/ο καὶ ἄνω τῶν ἀποδοχῶν ἐνεργείας, δέον νὰ τύχωσι τῆς αὐτῆς μετὰ τῶν συνταξιούχων τοῦ Δημοσίου μεταχειρίσεως εἰς οὓς δὲν καταβάλλεται δῶρον, καθ' ὅσον οἱ πόροι τῶν ἀνωτέρω Ταμείων συντάξεων προέρχονται καὶ ἐξ ἐπιβαρύνσεων τῶν σιδηροδρομικῶν δικτύων, ἅτινα ὄντα ἐλλειμματικὰ ἐνισχύονται δι' ἐπιχορηγήσεων ἐκ τοῦ Κρατικοῦ Προϋπολογισμοῦ καὶ συνεπῶς διὰ τῆς τυχὸν καταβολῆς τοῦ δώρου τῶν συνταξιούχων τούτων θὰ προεκαλεῖτο ἐπιβάρυνσις τοῦ Δημοσίου.

Ἐν 'Αθήναις τῇ 14 Δεκεμβρίου 1953

—

14403/Χ. 25/1953 'Απόφ. 'Υπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ 'Εργασίας

Περὶ αὐξήσεως καταβαλλομένων συντάξεων Ταμείου 'Ασφαλίσεως Χρηματιστῶν κλπ.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 189 τῆς 31 Αὐγούστου 1953)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν :

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19/1944 νόμου.

2) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 249/20.2.1953 ἀναφορὰν τοῦ Ταμείου 'Ασφαλίσεως Χρηματιστῶν - Μεσιτῶν - 'Αντικρυστῶν καὶ 'Υπαλλήλων τοῦ Χρηματιστηρίου 'Αξιῶν 'Αθηνῶν.

3) Τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας.

4) Τὴν ἀπόφασιν τῆς Νομισματικῆς 'Επιτροπῆς τὴν ληφθεῖσαν κατὰ τὴν 473ην συνεδρίασιν αὐτῆς τῆς 22 Μαΐου 1951, κοινοποιηθεῖσαν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 6249/11.6.1951 ἐγγράφου.

5) Τὴν ἀπόφασιν τῆς Νομισματικῆς 'Επιτροπῆς τὴν ληφθεῖσαν κατὰ τὴν 728ην συνεδρίασιν αὐτῆς τῆς 11.7.1953, κοινοποιηθεῖσαν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 11031 ἐγγράφου της, ἀποφασίζομεν :

Αὐξάνομεν ἀπὸ 1.1.1953 τὰς ὑπὸ τοῦ Ταμείου 'Ασφαλίσεως Χρηματιστῶν—Μεσιτῶν—'Αντικρυστῶν καὶ 'Υπαλλήλων τοῦ Χρηματιστηρίου 'Αξιῶν 'Αθηνῶν καταβαλλομένας συντάξεις εἰς τὸ 170πλάσιον τῶν βασικῶν προπολεμικῶν, μὴ δυναμένου πάντως τοῦ ἐκ τῆς ὡς ἄνω ἀναπροσαρμογῆς προκύπτοντος ποσοῦ νὰ ὑπερβῇ τὰ 80 ο/ο τῶν ἀποδοχῶν, τὰς ὁποίας θὰ ἐλάμβανον οἱ συνταξιοῦχοι, ἂν ἐξηκολούθουν ἐργαζόμενοι.

Ἐν 'Αθήναις τῇ 13 Αὐγούστου 1953

—

31122/2492/1953 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας

Περὶ ἐγκρίσεως πρακτικοῦ συμβιβασμοῦ βυρσοδεψῶν καὶ βυρσοδεψεργατῶν Χίου.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 189 τῆς 31 Αὐγούστου 1953)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ ν. 2053/1952 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν σχέσεων καὶ διαφορῶν ἐργασίας», ἀποφασίζομεν :

Κηρύσσομεν ἐκτελεστὴν τὴν κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 6.5.1953 ληφθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου Ρυθμίσεως Συλλογικῶν Σχέσεων καὶ Διαφορῶν ἀπόφασιν περὶ ἐγκρίσεως πρακτικοῦ συμβιβασμοῦ περὶ αὐξήσεως ἡμερομισθίων βυρσοδεψεργατῶν Χίου, ἔχουσαν οὕτω :

«Τὸ Συμβούλιον, λαβὸν ὑπ' ὄψιν του τὰς διατάξεις τοῦ ἐδαφ. β' § 1, ἄρθρ. ϊ. ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς τοῦ ἐδαφ. β' § 1, ἄρθρ. 4, τοῦ ν. 2053/1952 ἐγκρίνει ὁμοφώνως τὸ ἀπὸ 2.12.1952 συμφωνητικὸν (πρακτικὸν συμβιβασμοῦ) μεταξὺ Συνδέσμου Βιομηχάνων Βυρσοδεψῶν Χίου καὶ Συνδέσμου Βυρσοδεψεργατῶν Χίου, ἔχον οὕτω :

«Ἐν Χίῳ σήμερον τὴν 2αν τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου 1952, ἀφ' ἑνὸς μὲν οἱ 1) Κ. Κοκκι-

νάχης, 2) Κ. Δισακκιᾶς, 3) Σπ. Βαρῖνος, 4) Γ. Ροδινός, 5) Ν. Περδικίδης, ἁπαντες βυρσοδεψεργάται, κάτοικοι Χίου, ἀπατελοῦντες τὴν Διοικοῦσαν Ἐπιτροπὴν τοῦ Συνδέσμου Ἐργατῶν Βυρσοδεψῶν Χίου, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 182/1952, διορισμένοι κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Χίου, ἀποτελοῦντες τὴν νόμιμον διοίκησιν τοῦ Συνδέσμου, ὁ δὲ ἐκ τούτων Σπύρος Βαρῖνος, ὧν καὶ μέλος τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Χίου, ὡς ἐκπρόσωπος τῶν ἐργατῶν, καὶ ἀφ' ἑτέρου ὁ Δ.Γ. Καραμαούνας καὶ Στυλ. Σίμος, βιομήχανοι βυρσοδέψαι, κάτοικοι Χίου, ἐκπροσωποῦντες νομίμως τὸν Σύνδεσμον τῶν ἐν Χίῳ βιομηχάνων βυρσοδεψῶν, ὁ μὲν ὡς Πρόεδρος, ὁ δὲ δεύτερος ὡς Γενικὸς Γραμματεὺς αὐτοῦ, ἐλευθέρως συνεφώνησαν καὶ ἀπεδέχθησαν τὰ κάτωθι:

Οἱ βιομήχανοι βυρσοδέψαι, δυνάμει τοῦ ἀπὸ 30 Νοεμβρίου 1952 πρακτικοῦ συνεδριάσεως αὐτῶν, οὗτινος οἱ ἐκπρόσωποι τῶν βυρσοδεψεργατῶν ἔλαβον γνῶσιν, ἀποφασίζουσιν, ὅπως, ἀπὸ 1ης Δεκεμβρίου 1952, χορηγήσωσιν εἰς τοὺς ἐργάτας αὐτῶν αὔξησιν, εἰς μὲν τοὺς λαμβάνοντας ἡμερομίσθιον ἄνω τῶν 30.000 δραχ. τρεῖς χιλιάδας (3.000), εἰς δὲ τοὺς λαμβάνοντας τριάκοντα χιλιάδας δραχ. (30 000) καὶ κάτω, 2.000, ὑπὸ τὸν ρηθὲν ὅρον, ὅπως, ἐὰν δοθῇ τυχὸν οἱαδήποτε αὔξησις ἡμερομισθίων εἰς τοὺς βυρσοδεψεργάτας, παρ' οἱουδήποτε, εἴτε βάσει τῆς ἐκχρεμούσης Διαιτησίας, εἴτε παρὰ τοῦ Κράτους, εἴτε διὰ Γεν. Συλλογικῆς Συμβάσεως, ἡ παρ' αὐτῶν ὡς ἄνω διδομένη θὰ συμψηφίζεται πρὸς τὴν διδομένην διὰ τοῦ παρόντος, δηλαδὴ ἐὰν δοθῇ μεγαλυτέρα αὔξησις τῆς χορηγουμένης, θὰ δίδηται παρὰ τῶν ἐργοδοτῶν ἡ διαφορά».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 6 Αὐγούστου 1953

—

42214/4921/1953 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἐγκρίσεως προσαυξήσεως ἰσχύοντος τιμολογίου φορτοεκφορτωτῶν ξηρᾶς Ψαχνῶν.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 189 τῆς 31 Αὐγούστου 1953)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν.δ. 1254/1949 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἐνίων διατάξεων τῶν περὶ φορτ/σεων νόμων», 2) τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 29/27.5.1953 ἀναφορᾶς τοῦ Προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς Ρυθμίσεως Φορτ/σεων Ξηρᾶς Χαλκίδος ὑποβληθὲν ἡμῖν ἀντίγραφον πρακτικῶν τῆς ὑπ' ἀριθ. 3/19.5.1953 συνεδριάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης περὶ προσαυξήσεως τοῦ ἰσχύοντος τιμολογίου ἀμοιβῆς τῶν φορτ/τῶν Ξηρᾶς Ψαχνῶν κατὰ ποσοστὸν 25ο/ο εἰς περιπτώσεις μεταφορᾶς τῶν εἰδῶν καπνοπωλείου καὶ ἐφοδίων εἰς ἀποθήκας ἀνωγείου ἢ ὑπογείους πλέον τῶν 18 βαθμίδων, 3) σύμφωνον ἀπόφασιν τοῦ Συμβουλίου ρυθμίσεως συλλογικῶν σχέσεων καὶ διαφορῶν ν. 3053/1952, ληφθεῖσαν κατὰ τὴν συνεδρίασιν αὐτοῦ τῆς 24.6.1953 ἐπὶ τοῦ 7ου θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως, 4) τὴν ὑπ' ἀριθ. 50508/1.8.1953 ἀπόφασιν τῆς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς ἡμῶν, ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν τὴν ἐν τῷ ἀνωτέρῳ πρακτικῷ τῆς Ἐπιτροπῆς Ρυθμίσεως Φορτοεκφορτώσεων Ξηρᾶς Χαλκίδος, ληφθεῖσαν ἀπόφασιν περὶ προσαυξήσεως τοῦ ἰσχύοντος τιμολογίου ἀμοιβῆς τῶν φορτοεκφορτωτῶν Ξηρᾶς Ψαχνῶν κατὰ ποσοστὸν 25ο/ο εἰς περιπτώσεις μεταφορᾶς τῶν εἰδῶν καπνοπωλείων καὶ ἐφοδίων εἰς ἀποθήκας ἀνωγείους ἢ ὑπογείους πλέον τῶν 18 βαθμίδων ὡς ἔχει.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Αὐγούστου 1953

—

42213/4920/1953 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἐγκρίσεως πρακτικῶν Ε.Ρ.Φ.Σ. Θεσσαλονίκης «περὶ προσαυξήσεως τιμολογίου φορ/σεως πυρομαχικῶν δι' εἰδικὴν πρόσθετον ἐργασίαν».

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 189 τῆς 31 Αὐγούστου 1953)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ν. δ. 1254/1949 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἐνίων διατάξεων τῶν περὶ φορτ/σεων νόμων», 2) τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 159/26.5.1953 ἀναφορᾶς τοῦ Προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς Ρυθμίσεως Φορτ/σεων Ξηρᾶς Θεσσαλονίκης ὑποβληθὲν ἡμῖν ἀπόσπασμα Πρακτικῶν τῆς ὑπ' ἀριθ. 24/19.12.1952 συνεδριάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης περὶ προσαυξήσεως τοῦ ἰσχύοντος τιμολογίου ἐκφορτώσεως πολεμικοῦ ὑλικοῦ κατὰ ποσοστὸν 50 %, εἰδικῶς δὲ ἐνεργηθεῖσαν παρὰ τῶν φορτ/τῶν ἐκτάκτου ἐργασίαν ἐκφορτώσεως, μεταφορᾶς καὶ στοιβασίας κιβωτίων πυρομαχικῶν εἰς ὑπαίθριον ἀποθηκευτικὸν χῶρον, 3) σύμφωνον ἀπόφασιν τοῦ Συμβουλίου Ρυθμίσεως Συλλογικῶν Σχέσεων καὶ Διαφορῶν νόμου 3053/1952, ληφθεῖσαν κατὰ τὴν συνεδρίασιν αὐτοῦ τῆς 24.6.1953 ἐπὶ τοῦ 5ου θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως, 4) τὴν ὑπ' ἀριθ. 50508/1.8.1953 ἀπόφασιν τῆς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς ἡμῶν, ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν τὴν ἐν τῷ ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 24/19.12.1952 πρακτικῷ τῆς Ἐπιτροπῆς Ρυθμίσεως Φορτοεκφορτώσεων Ξηρᾶς Θεσσαλονίκης ληφθεῖσαν ἀπόφασιν περὶ προσαυξήσεως τοῦ ἰσχύοντος τιμολογίου φορτοεκφορτώσεων πολεμικοῦ ὑλικοῦ τῶν φορτοεκφορτωτῶν ξηρᾶς Θεσσαλονίκης κατὰ ποσοστὸν 50 ο/ο εἰδικῶς δι' ἐνεργηθεῖσαν παρὰ τῶν φορτοεκφορτωτῶν τοῦ Σωματείου «Πατρὶς» ἐκτάκτου ἐργασίαν ἐκφορτώσεως, μεταφορᾶς καὶ στοιβασίας κιβωτίων πυρομαχικῶν εἰς ὑπαίθριον ἀποθηκευτικὸν χῶρον ὡς ἔχει.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Αὐγούστου 1953

—

63902/1953 Ἀπόφ. Πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς.

Περὶ ἐγκρίσεως ἀποφάσεως Συμβουλίου νόμου 3053/1952 περὶ ἐγκρίσεως τῆς ἀπὸ 24.11.1952 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ἐργατοτεχνιτῶν ἐλαιοτριβείων Λέσβου».

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 239 τῆς 30 Ὀκτωβρίου 1953)

Ἡ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 267/1953 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, κυρωθείσης διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2415/1953 ν. δ/τος «περὶ ἀναπροσαρμογῆς τῆς ἀξίας τῆς δραχμῆς εἰς ξένον συνάλλαγμα», συσταθεῖσα πενταμελὴς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπή.

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 267/1953 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀποφασίζομεν:

Κυροῦμεν τὴν κατὰ τὴν 2.9.1953 ληφθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τοῦ ν. 3053/1952 ἀπόφα-

σιν περί έγκρίσεως τής άπό 24.11.1952 συλλογικής συμβάσεως έργασίας τών έργατοτεχνιτών έλαιοτριβείων Λέσβου.

Έν Άθήναις τή 19 Όκτωβρίου 1953

—

63904/1953 Άπόφ. Πενταμελούς έξ Ύπουργών Έπιτροπής.

Περί έγκρίσεως άποφάσεως τού Ύπουργού Έργασίας, δι' ής κηρύσσεται έκτελεστή ή ύπό τού Συμβουλίου τού νόμου 2053/1952 ληφθείσα άπόφασις περί έγκρίσεως άποφάσεως τής Πρωτοβαθμίου Έπιτροπής Διαιτησίας Συλλογικών Διαφορών Έργασίας Πατρών, δι' ής καθορίζονται οί όροι άμοιβής καί έργασίας τών ραπτεργατών Πατρών.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 249 τής 5 Νοεμβρίου 1953)

Ή διά τής ύπ' άριθ. 267/1953 πράξεως τού Ύπουργικού Συμβουλίου συσταθείσα έξ Ύπουργών Έπιτροπή,

Έχοντες ύπ' όψιν τάς διατάξεις τής ύπ' άριθ. 267/1953 Πράξεως τού Ύπουργικού Συμβουλίου, κυρωθείσης διά τού ν.δ. 2415/1953 «περί άναπροσαρμογής τής άξίας τής δραχμής είς ξένον συνάλλαγμα», άποφασίζομεν:

Κυροῦμεν τήν ύπ' άριθ. 28519/12.9.1953 άπόφασιν τού Ύπουργού Έργασίας, δι' ής κηρύσσεται έκτελεστή ή κατά τήν συνεδρίασιν τής 26 Αύγούστου 1953 ληφθείσα ύπό τού Συμβουλίου τού ν. 2053/1952 άποφασις περί έγκρίσεως τής ύπ' άριθ. 1/1953 άποφάσεως τής Πρωτοβαθμίου Έπιτροπής Διαιτησίας Συλλογικών Διαφορών Έργασίας Πατρών, δι' ής καθορίζονται οί όροι άμοιβής καί έργασίας τών ραπτεργατών Πατρών.

Έν Άθήναις τή 19 Όκτωβρίου 1953

—

63903/1953 Άπόφ. Πενταμελούς έξ Ύπουργών Έπιτροπής

Περί έγκρίσεως άποφάσεως Συμβουλίου νόμου 2053/1953 «περί προσαυξήσεως 10ο/ο τών τιμολογίων άμοιβής τών έργαζομένων είς μή μόνιμον έργοδότην».

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 249 τής 5 Νοεμβρίου 1953)

Ή διά τής ύπ' άριθ. 267/1953 Πράξεως τού Ύπουργικού Συμβουλίου συσταθείσα πενταμελής έξ Ύπουργών Έπιτροπή.

Έχοντες ύπ' όψιν τάς διατάξεις τής ύπ' άριθ. 267/1953 πράξεως τού Ύπουργικού Συμβουλίου, άποφασίζομεν:

Κυροῦμεν τήν κατά τήν συνεδρίασιν τής 26. 8.1953 ληφθείσαν ύπό τού Συμβουλίου τού ν. 2053/1952 άπόφασιν περί προσαυξήσεως κατά 10ο/ο τών τιμολογίων άμοιβής τών έπί τιμολογίφ άμειβομένων καί είς μή μόνιμον έργοδότην έργαζομένων, άντί τού είς τούς λοιπούς μισθωτούς χορηγηθέντος έπιδόματος άκριβείας.

Έν Άθήναις τή 19 Όκτωβρίου 1953

—

6113/1953 Άπόφ. Ύπουργών Οίκονομικών καί Κοινωνικής Προνοίας

Περί παροχής είς συνταξιούχους τού Τ.Σ.Α.Υ. προσωρινού έπιδόματος.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 221 τής 8 Όκτωβρίου 1953)

Έχοντες ύπ' όψιν:

α) Τήν ύπ' άριθ. 50353/31.7.1953 άπόφασιν τής κατά τάς διατάξεις τού ν.δ. 2415/1953 συσταθείσης πενταμελούς έξ Ύπουργών Έπιτροπής.

β) Τήν ύπ' άριθ. 235355 Roneo 133/26.6.1953 άπόφασιν τού Ύπουργού τών Οίκονομικών περί παροχής προσωρινού έπιδόματος είς τούς Δημοσίους Ύπαλλήλους καί τούς συνταξιούχους».

γ) Τό άπό 3 Όκτωβρίου 1953 άπόσπασμα Πρακτικών τής 20ής Αύγούστου έ.έ. συνεδρίας τού Διοικητικού Συμβουλίου τού Ταμείου Συντάξεως καί Ασφαλίσεως Ύγειονομικών, άποφασίζομεν:

Άπό 1ης Ίουλίου 1953 παρέχεται είς τούς συνταξιούχους καί βοηθηματούχους τού Ταμείου Συντάξεως καί Ασφαλίσεως Ύγειονομικών προσωρινόν έπίδομα, όριζόμενον είς ποσοστόν 8 %, τής καταβαλλομένης είς τούτους συντάξεως ή βοηθήματος.

Τό περί ού ή παρούσα προσωρινόν έπίδομα καταβάλλεται όμοῦ μετά τής συντάξεως ή βοηθήματος ύποκείμενον είς φόρον καθαράς προσόδου.

Τό κατά τόν ύπολογισμόν τού έπιδόματος προκῦπτον κλάσμα χιλιοδράχμου παραλείπεται.

Έν Άθήναις τή 8 Όκτωβρίου 1953

—

28557/1953 Άπόφ. Ύπουργού Έργασίας

Περί κηρύξεως ὡς έκτελεστής τής κατά τήν συνεδρίασιν τής 16.10.1952 τού Συμβουλίου ν. 2053/1952 ληφθείσης παρ' αὐτού άποφάσεως κλπ.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 251 τής 11 Νοεμβρίου 1953)

Έχοντες ύπ' όψιν:

1) Τάς διατάξεις τού ν. 2053/1952 «περί ρυθμίσεως συλλογικών σχέσεων καί διαφορῶν έργασίας».

2) Τήν ύπ' άριθ. 1672/1952 άπόφασιν τού Συμβουλίου Έπικρατείας περί άκυρώσεως ὡρισμένων διατάξεων τής διά τής ύπ' άριθ. 3841/1952 ήμετέρας άποφάσεως κηρυχθείσης έκτελεστής άποφάσεως τής Πρωτοβαθμίου Έπιτροπής Διαιτησίας Συλλογικῶν Διαφορῶν Έργασίας Πατρῶν ύπ' άριθ. 2/1952 περί τῶν άποδοχῶν κλπ. ὅρων έργασίας τῶν ύποδηματεργατῶν Πατρῶν, άποφασίζομεν:

Κηρύσσομεν έκτελεστήν τήν κατά τήν συνεδρίασιν τής 16.10.1952 τού Συμβουλίου ν. 2053/1952 ληφθείσαν παρ' αὐτοῦ άπόφασιν, ἔχουσαν οὕτως:

«Έγκρίνει τήν τροποποίησιν τής ύπ' άριθ. 2/1952 άποφάσεως τής Έπιτροπής Διαιτησίας Συλλογικών Διαφορών Έργασίας Πατρών περί τών άποδοχών κλπ. ὅρων έργασίας τών ύποδηματεργατῶν Πατρῶν, τής κηρυχθείσης ύποχρεωτικῆς διά τής ύπ' άριθ. 3841/1952 άποφάσεως τού Ύπουργού Έργασίας, διά τής άπαλείψεως έκ ταύτης τῶν ἄρθρων 3, 5, 8, 9 καί 11 αὐτῆς, άκυρωθέντων διά τής άνωτέρω άποφάσεως τού Συμβουλίου Έπικρατείας.

Έν Άθήναις τή 30 Όκτωβρίου 1953

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΟΥ ΑΣΤΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΟΣ, *ἐκδιδομένη, τῇ συνεργασίᾳ ἀνωτάτων δικαστικῶν, ὑπό καθηγητῶν καί ὑφηγητῶν τῶν Πανεπιστημίων Ἀθηνῶν καί Θεσσαλονίκης.*— Τόμος II. Β, τεῦχος Δ', ἄρθρα 480—487 (σελ. 89).—Τόμος III. Β, τεῦχος Β', ἄρθρα 847—872 (σελ. 112).

Εἰς τό πρῶτον τῶν κυκλοφορησάντων προσφάτως δύο νέων τευχῶν τῆς ΕρμΑΚ ὁ καθηγητής *Π. Βάλλινδας* πραγματεύεται διά μακρῶν τά ἄρθρα 480—487 ΑΚ, τά ὁποῖα περιέχουν τήν ρύθμισιν τῶν σπουδαιοτέρων ζητημάτων τῆς ἐνοχῆς εἰς ὁλόκληρον. Τό εἶδος τοῦτο ἐνοχῆς ἀνατέμνεται μέ διεισδυτικότητα καί σαφήνειαν εἰς ὅλας του τάς πτυχάς. Λαμβάνει οὕτω ἡ ἔκθεσις τήν μορφήν ἐξαντλητικῆς μονογραφίας, διά τῆς ὁποίας πρώτην φοράν παρ' ἡμῖν ἐπιχειρεῖται τόσον ὡφέλιμος καί τό συχνότατον θέμα, τό καταβασανίσαν τούς νομικούς ἰδίως ὑπό τό βυζαντινορρωμαϊκόν δίκαιον.

Διά τῆς κυκλοφορίας τοῦ τεύχους τούτου διαφαίνεται πλέον ἡ ἀποπεράτωσις τοῦ Γενικοῦ Μέρους τοῦ Ἐνοχικοῦ Δικαίου (ἄρθρα 287 - 495), ἀφοῦ ὑπολείπεται μόνον ἡ ἑρμηνεία ὀλίγων ἄρθρων ἐκ τῆς εἰς ὁλόκληρον ἐνοχῆς καί τῆς ἀδιαιρέτου ἐνοχῆς (488 - 495). Οἱ ἐκδόται ἄλλωστε ἀναγγέλλουν ὡς λίαν προσεχῆ καί τήν κυκλοφορίαν τοῦ τμήματος τούτου. Ἡ εἴδησις χαροποιεῖ ὅλως ἰδιαιτέρως τούς χρησιμοποιοῦντας τήν κατά γενικήν πλέον ἀναγνώρισιν ἐγκυροτέραν τῶν κατ' ἄρθρον ἑρμηνειῶν τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, δηλαδή χωρίς ὑπερβολήν ὁλόκληρον τόν νομικόν μας κόσμον. Πλήν τῶν ἄλλων καί διότι τό ἀναγγελλόμενον ἔπος ὡς μέλλον νά περιληφθῇ εἰς τό τελευταῖον ὡς ἄνω τεῦχος ἀναλυτικόν ἀλφαβητικόν εὑρετήριον τῶν δύο ἡμιτόμων τοῦ Γενικοῦ Μέρους τοῦ Ἐνοχικοῦ Δικαίου θά καταστήσῃ τό ἔργον εὐχρηστότερον, διευκολύνον τάς ἐν αὐτῷ ἀναζητήσεις.

Τό δεύτερον ἐκ τῶν κυκλοφορησάντων τευχῶν συναγωνίζεται εἰς ἐνδιαφέρον τό πρῶτον. Περιλαμβάνει ὁλόκληρον τήν ὕλην τῆς ἐγγυήσεως (ἄρθρα 847 - 870) καί τοῦ συμβιβασμοῦ (ἄρθρα 871 - 872). Τήν ἐγγύησιν ἐπεξειργάσθη ὁ καθηγητής *Π. Ζέπος* μέ τήν γνωστήν καί ἐκ πλείστων ἄλλων ἐργασιῶν ἱκανότητά του νά προβάλλῃ ζωηρῶς πᾶν ὅ,τι ἐκ τοῦ πραγματευομένου θέματος ἀποτελεῖ τήν οὐσίαν του καί προσδίδῃ εἰς αὐτό τήν ἰδιαιτέραν του φυσιογνωμίαν. Φυσικά ὅμως ἡ ἔκθεσις εἰσέρχεται καί εἰς τάς λεπτομερείας, ἀπαραιτήτους διά τήν πρακτικήν ἐφαρμογήν, πάντοτε δέ μέ τήν σαφήνειαν καί τήν κομψότητα ἐκφράσεως ποῦ ἀποτελοῦν χαρίσματα τοῦ συγγραφέως.

Τό θέμα τοῦ συμβιβασμοῦ ρυθμίζεται εἰς τόν Κώδικα διά δύο μόνον ἄρθρων. Ταῦτα ἀφήνουν ἀκάλυπτον τό πλεῖστον τῆς ὕλης, τῆς σχετικῆς πρός τήν σύμβασιν ταύτην, πρακτικῶς σπουδαιοτάτην, καί ἀνήκουσαν ἐξ ἴσου εἰς τό ἀστικόν καί τό δικονομικόν δίκαιον, τοῦ ὁποίου αἱ σποραδικαί διατάξεις (βλ. λ.χ. Πολ. Δικ. 477 ἐπ.) προστίθενται εἰς τάς τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος. Τήν ἑρμηνείαν τῶν διατάξεων τούτων καί τήν σύνθεσίν των, τῇ βοηθείᾳ τῆς θεωρητικῆς διδασκαλίας, εἰς ἣν ἔθαλον καί ἐπιστημονικῶς πλήρες σύνολον, ἀνέλαβε ὁ καθηγητής *Γ. Ράμμος*. Ἔγκριτος δικονομολόγος, ἀλλά ταυτοχρόνως καί κάτοχος ὅσον ὀλίγοι τοῦ οὐσιαστικοῦ δικαίου, παρουσιάζετο τόσον ἐνδεδειγμένος νά ἐπιμεληθῇ τό ἔργον, ὥστε νά δύναται νά λεχθῇ ὅτι ἦτο δύσκολον νά εὑρεθῇ ἄλλος ἁρμοδιώτερος ἐπεξεργαστής. Τό προτόν τῆς ἐργασίας του θά ἐκτιμηθῇ ὅλως ἰδιαιτέρως, ὡς ὁ τελειότερος μέχρι σήμερον συνδυασμός τῶν ἀστικῶν καί τῶν δικονομικῶν ἀπόψεων, μέ σαφῆ πάντοτε συνείδησιν καί τῶν ἀναγκῶν τῆς πράξεως, ἀλλά καί μέ ζωηρόν ἐκάστοτε τονισμόν τῶν καινοτομιῶν τῶν εἰσαχθεισῶν ὑπό τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ἢ τῶν νέων ἐν τῇ θεωρίᾳ ρευμάτων.

Μέ τά δύο νέα της τεύχη ἡ ΕρμΑΚ συνεχίζει τήν πορείαν της. Ἴσως ὄχι τόσον ταχέως, ὅσον θά ἐπεθύμουν μερικοί ἀναγνῶσται της μή ἐκτιμῶντες πλήρως τάς δυσκολίας τάς συμφυεῖς πρός ἔκδοσιν τοιαύτης ἐκτάσεως καί ποιότητος. Ἀλλά μέ τό σταθερόν, ἀσφαλές καί προσεκτικόν βῆμα, ποῦ μᾶς ὡδήγησε πάντοτε εἰς τό τέρμα τοῦ δρόμου: εἰς τά μεγάλα καί ὡρίμα ἐπιστημονικά ἔργα.

ΕΙΣ ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ

Ὁ ἄρτι ἐκλεγείς τακτικός Καθηγητής τοῦ Ἀστικοῦ Δικαίου ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν κ. *Π. Ζέπος* ἐξεφώνησε τήν 8ην παρελθόντος μηνός καί ἔτους ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τελετῶν τοῦ Πανεπιστημίου τον ἐναρκτήριον λόγον του, μέ θέμα «Ἡ νεωτέρα ἑλληνική ἐπιστήμη τοῦ ἀστικοῦ δικαίου».

Μέ σπανίαν γλαφυρότητα καί χαριτολογίαν, χαρίσματα τοῦ νέου Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ἀνέλυσε τό πρωτότυπον τοῦτο θέμα, διαχωρίσας τήν ἑλληνικήν ἐπιστήμην τοῦ ἀστικοῦ δικαίου εἰς περιόδους, διά νά φθάσῃ εἰς τήν ἀπό τοῦ ἔτους 1909 μέχρι σήμερον καί νά τιμήσῃ ἰδιαιτέρως Καθηγητάς τῆς τελευταίας αὐτῆς περιόδου, ποῦ ἀποκάλεσε περίοδον τῆς ἀληθοῦς δημιουργίας.

Ἐνδιαφέρουσα εἶναι ἡ παρατήρησις τοῦ ὁμιλητοῦ ὅτι ὑπάρχει ἤδη τάσις ἀποκοπῆς κλάδων τοῦ ἀστικοῦ δικαίου καί ἀνυψώσεως αὐτῶν εἰς ἰδίας ἐπιστήμας, ὡς ἐπίσης αἱ ἀπόψεις του περί τῆς ἐπιβαλλομένης ὀρθῆς ἑρμηνείας τοῦ δικαίου, διά τήν ὁποίαν πρέπει νά ἐφαρμόζωνται ἡ τελολογική μέθοδος καί τά πορίσματα τῆς νομολογίας.

Τό πυκνόν καί ἐκλεκτόν ἀκροατήριον ἐδοκίμασεν ἀσφαλῶς μίαν σπανίαν πνευματικήν χαράν μέ τήν ὁμιλίαν τοῦ κ. Καθηγητοῦ.

ΔΙΚΑΣΤΙΚΑΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Μόλις ἐδημοσιεύθησαν δύο ἐνδιαφέρουσαι ἀποφάσεις τοῦ Ἀρείου Πάγου. Ἡ μία δέχεται ὅτι ἡ ἀπεργία δέν λύει τήν σύμβασιν ἐργασίας, ἀποτελοῦσα ἀσκησιν δικαιώματος τῶν μισθωτῶν. Ἡ ἄλλη, ἀπομακρυνθεῖσα τῆς γνώμης προηγουμένων ἀποφάσεων τοῦ Ἀρείου Πάγου, δέχεται, ὅτι ἡ τῆς ἀκυρωτικῆς ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, διά τῆς ὁποίας ἀκυροῦται διοικητική κανονιστική πρᾶξις, δημιουργεῖται ὑποχρεωτικῶς δεδικασμένον διά τά πολιτικά δικαστήρια.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 13ος—Τεῦχος 2 (296)

Ἀθῆναι, 15 Ἰανουαρίου 1954

ΠΑΡΟΧΗ "ΔΩΡΟΥ,, ΔΙ' ΕΟΡΤΑΣ ΕΙΣ ΝΟΜΙΚΟΥΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΕΠΙ ΠΑΓΙΑ ΜΗΝΙΑΙΑ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΙ

Ὑπὸ τοῦ κ. ΦΙΛΙΠΠΟΥ Δ. ΑΓΓΕΛΗ, Δικηγόρου παρ' Ἀρείῳ Πάγῳ

Ι. Διὰ τοῦ ἄρθρ. 4 § 2 τῆς κατὰ νομοθετικὴν ἐξουσιοδότησιν τοῦ ν. 1901/1951, κυρώσαντος τὸν ἀ.ν. 1777/1951 «περὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων τοῦ ἀ.ν. 28/1944 καὶ τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ἀ.ν. 866/1946», ἐκδοθείσης ὑπ' ἀριθ. 27500/14.12.1953 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας (ΕΕΔ 12, 1343) ὡρίσθη ὅτι: «Ἐπίσης δικαιοῦνται δώρου (ἐνν. Χριστουγέννων καὶ Ν. Ἔτους), ὑπὸ τὰς ἐν τῇ παρούσῃ προϋποθέσεις καὶ διακρίσεις, καὶ οἱ ἐπὶ μισθῷ νομικοὶ σύμβουλοι καὶ ἰατροὶ Τραπεζῶν, ἀνωνύμων ἑταιριῶν καὶ ἐπιχειρήσεων ἐν γένει».

«Προϋποθέσεις» καὶ «διακρίσεις» πρὸς παροχὴν τῆς ἐκτάκτου ταύτης οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως (δώρου) τίθενται εἰς τὰ ἄρθρα 1, 4, 9, 10 καὶ 12 αὐτῆς. Διὰ τοὺς ἐκ τῶν μισθωτῶν δὲ «ὑπαλλήλους» καὶ «ὑπηρέτας», διὰ μηνιαίου μισθοῦ ἀμειβομένους, καὶ «ἐργατοτεχνίτας», δι' ἡμερομισθίου ἀμειβομένους, τὸ ποσὸν τοῦ «δώρου» τούτου καθορίζεται, ἀναλόγως, ὑπὸ τῶν ἄρθρων 2, 3, 5, 7, 8 καὶ 13 τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως ὑπ' ἀριθ. 27500/1953 τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας.

Ἡ παροχὴ αὕτη δι' αὐτοὺς κατὰ κανόνα ὁρίζεται εἰς τὰ ὑπὸ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, διαιτητικῶν ἀποφάσεων καὶ ἀποφάσεων Ὑπουργῶν καθοριζόμενα ὅρια ἀποδοχῶν, μετὰ τῶν κατ' αὐτὰς προσαυξήσεων, λόγῳ προϋπηρεσίας καὶ ἐπιδομάτων οἰκογενειακῶν ἔαρῶν καὶ ἐπιδόματος ἀκριβείας καὶ οὐχὶ εἰς τὰ τυχὸν ἀνώτερα αὐτῶν ὅρια λαμβανομένων ἀποδοχῶν των.

ΙΙ. Διὰ τοὺς ἐπὶ παγίᾳ μηνιαίᾳ ἀποζημιώσει (ἄρθρ. 56 § 2 τοῦ ν. Κώδ. περὶ δικηγόρων) «νομικοὺς σύμβουλους» ἐπιχειρήσεων ἐγγένει, ὡς καὶ ἀνωνύμων ἑταιριῶν καὶ Τραπεζῶν, δι' οὓς, κατὰ τὴν κρατοῦσαν γνώμην (1), δὲν ἀναγνωρίζεται δημιουργουμένη σχέσις συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, προέχοντος δι' αὐτοὺς τοῦ δημοσίας φύσεως λειτουργήματος τοῦ «δικηγόρου» (2), δὲν ὑφίστανται δι' αὐτοὺς συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας ἢ διαιτητικαὶ ἀποφάσεις ἢ ἀποφάσεις Ὑπουργῶν, καθορίζουσαι τὰ τῶν ἀποδοχῶν των παρὰ τῶν ἐπιχειρήσεων τούτων καὶ συνεπῶς γεννᾶται δι' αὐτοὺς τὸ ἐρώτημα περὶ τοῦ ποσοῦ τοῦ καταβλητέου δι' αὐτοὺς «δώρου» Χριστουγέννων καὶ Ν. Ἔτους, βάσει τῆς προμνησθείσης ὑπ' ἀριθ. 27500/1953 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.

Οἱ ἐπὶ μηνιαίᾳ παγίᾳ ἀποζημιώσει «νομικοὶ σύμβουλοι» ἀνωνύμων ἑταιριῶν, Τραπεζῶν

---

1) Α.Π. 314/1952, ΕΕΔ 11, 669, Α.Π. 155/1949, ΕΕΔ 8, 369, Α.Π. 198/1948, Θέμ. Σ' 20, Α.Π. 241/1948, Θέμ. ΝΘ' 614, Α.Π. 117/1942, Θέμ. ΝΓ' 256, Ἐφ. Δίγ. 138/1933, Θέμ. ΜΕ' 66, Γν. Ν.Σ. ἐν ΕΕΔ 11, 122 καὶ 276, Συμβ. Ἐπικρ. (ὁλ.) 554/1953, ΕΕΔ 12, 668, Συμβ. Ἐπικρ. (ὁλ.) 1030/1951, ΕΕΔ 10, 1234, Συμβ. Ἐπικρ. (ὁλ.) 119/1950, 167/1950, Πρωτ. Ἀθ. 5913/1953, ΕΕΔ 12, 1191, Πρωτ. Ἀθην. 5164/1952, ΕΕΔ 11, 749, Πρωτ. Ἀθην. 3939/1952, ΕΕΔ 11, 1148, Πρωτ. Ἀθην. κατ' ἔφεσιν, 5661/1952, ΕΕΔ 11, 648. Προσφάτως, ἀντίθετος: Πρωτ. Ἡρακλ. 80/1953 ΕΕΔ 12, 1192.

2) Ἄρθρ. 35, 35α, 37, 41, 22, 24 τοῦ ν. Κώδ. περὶ «δικηγόρων», ἄρθρα 1 καὶ 3 τοῦ ν. 5023, ἄρθρ. 215 Ὀργαν. Δικαστ. Ἐκ τῶν τελευταίως ἀσχοληθέντων μὲ τὸ θέμα βλ. *Κ. Δημάκην*, ἐν ΕΕΔ, 12, 1 ἑπ., *Ἀθ. Μπέμπορον*, ἐν ΕΕΔ, 12, 989 καὶ σημ., ἰδίᾳ σελ. 990 Β, δ', *Π. Βαρελᾶν*, Ν. Δίκ. 9/135, 143, *Α. Εὐθυμίου*, ΕΕΔ, 12, 343, ἔτι δὲ *Ι. Ἀποστολόπουλον*, ὁ Πρόεδρος, ἐκδ. γ' § 34 καὶ νομολ. σημ. 2, Γνωμ. Εἰσ. Α.Π. *Γ. Χοΐδᾶ*, ἐν Θέμ. ΜΑ' 958, Συμβ. Ἐπικρ. (ὁλ.) 1816/1948, ΕΕΝ ιστ' 67.

και ἐπιχειρήσεων ἐν γένει, παρέχοντες τὰς καθαρῶς νομικὰς καὶ δικηγορικὰς αὐτῶν ὑπηρεσίας εἰς τὸν ἐργοδότην των, ἐπιτρεπτῶς, κατ' ἄρθρον 56 § 2 τοῦ ν. Κώδ. «περὶ δικηγόρων» (2), δὲν συνάπτουσι μετ' αὐτοῦ σχέσιν συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀλλ' ἰδιόρρυθμον τοιαύτην ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης τοῦ νόμου (3), οὔτε δημιουργεῖται ἐκ τῆς τοιαύτης σχέσεως ἰδιότης ἰδιωτικοῦ «ὑπαλλήλου» (4) τοῦ ἐπὶ παγίᾳ μηνιαίᾳ ἀποζημιώσει «νομικοῦ συμβούλου» ἐπιχειρήσεως, ἣν ἰδιότητα ταύτην καὶ ρητῶς ἐν § 1 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 56 τοῦ ν. Κώδ. «περὶ δικηγόρων» θεωρεῖ ὁ νόμος οὗτος ἀπάδουσαν καὶ ἀσυμβίβαστον πρὸς τὸ δικηγορικὸν λειτούργημα, ὅπερ διακρίνει ἡ ἐλευθερία τῆς σκέψεως καὶ τῆς ἐκδηλώσεως τῶν ἐπ' αὐτοῦ βασιζομένων ἐνεργειῶν τοῦ δικηγόρου ἐν τῇ ἀσκήσει καὶ ὑπερασπίσει τῶν συμφερόντων τοῦ ὑπὲρ οὗ ἀσκεῖ τὸ λειτούργημα τοῦτο. Δι' ὃ, καίτοι οὕτω ἐπὶ παγίᾳ ἀποζημιώσει ἀμειβόμενοι οἱ «νομικοὶ σύμβουλοι» ἐπιχειρήσεων ἐν γένει, δὲν ὑπάγονται οὗτοι οὔτε εἰς τὰς περὶ ἀδείων τῶν λοιπῶν μισθωτῶν διατάξεις τοῦ ἀ.ν. 539/1945, οὔτε εἰς προσαυξήσεις, λόγῳ προϋπηρεσίας, οὔτε εἰς ἐπιδόματα, λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν, ὡς καὶ ἀκριβείας τοιαῦτα, κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ὑπηρεσιῶν των, ἅτινα ἐν τούτοις παρέχονται ὑποχρεωτικῶς εἰς τοὺς λοιποὺς μισθωτούς.

III. Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 4 § 2 τῆς ὑπ' ἀριθ. 27500/14.12.1953 ἀποφάσεως, ἥτις προβλέπει περὶ παροχῆς τῆς ἐκτάκτου οἰκονομικῆς λόγῳ τῶν ἑορτῶν ἐνισχύσεως (δώρου), ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν Χριστουγέννων καὶ Ν. Ἔτους καὶ διὰ τοὺς ἐπὶ παγίᾳ μηνιαίᾳ ἀποζημιώσει «νομικοὺς συμβούλους» τῶν ἀνωνύμων ἑταιριῶν, Τραπεζῶν καὶ ἐπιχειρήσεων ἐν γένει, εἶναι αὐτοτελὴς περὶ τὴν διατύπωσιν δι' αὐτούς. Ἀναγράφει ἐπὶ λέξει αὕτη: «Ἐπίσης δικαιοῦνται δώρου...καὶ οἱ ἐπὶ μισθῷ νομικοὶ σύμβουλοι καὶ ἰατροὶ Τραπεζῶν, ἀνων. ἑταιριῶν καὶ ἐπιχειρήσεων ἐν γένει...». Διὰ τὸν καθορισμὸν ὅμως τοῦ ποσοῦ τοῦ εἰς αὐτοὺς καταβλητέου «δώρου» τούτου δὲν παραπέμπει αὕτη εἰς τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 2 καὶ 3 αὐτῆς, αἵτινες προβλέπουσι διὰ τὸ μέγεθος τοῦ ποσοῦ τοῦ καταβλητέου «δώρου» εἰς τοὺς λοιποὺς μισθωτούς, τοὺς διὰ μηνιαίου μισθοῦ ἀμειβομένους παρὰ τῶν ἐπιχειρήσεων ἢ δι' ἡμερομισθίου τοιούτους, ἀλλὰ μόνον εἰς τὰς «προϋποθέσεις» καὶ «διακρίσεις» χορηγήσεως αὐτοῦ—ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει παροχῆς του, —δι' ἃς διαλαμβάνουσιν αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 1, 4, 9, 10 καὶ 12 τῆς εἰρημένης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, μεταξὺ τῶν ὁποίων δὲν περιλαμβάνεται ἡ καθορίζουσα τὸ διὰ τοὺς λοιποὺς μισθωτοὺς καταβλητέον ποσὸν τοῦ «δώρου» Χριστουγέννων 1953 καὶ Ν. Ἔτους 1954.

IV. Ἀλλ' οὔτε ἡ περίπτωσις τοῦ ἄρθρ. 3 § 1 τῆς προμνησθείσης ὑπ' ἀριθ. 27500/1953 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως δύναται νὰ τύχῃ ἐφαρμογῆς διὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ ποσοῦ τοῦ καταβλητέου «δώρου» εἰς τοὺς ἐπὶ παγίᾳ μηνιαίᾳ ἀποζημιώσει παρέχοντας τὰς ὑπηρεσίας των εἰς ἐπιχειρήσεις ἐν γένει «νομικοὺς συμβούλους», οὔτε ἐν ἀναλογικῇ ἐφαρμογῇ της, διότι αὕτη ἔχει προϋπόθεσιν τὴν ὕπαρξιν συμβάσεως ἐργασίας ἐξηρτημένης σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου, δι' ἣν ἐλλείπει εἰδικὴ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας ἢ ἄλλη διοικητικὴ πρᾶξις ρυθμίζουσα τὰ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ.

Ἡ διάταξις αὕτη φέρει ἐπὶ λέξει τὰ ἑξῆς: «Εἰς ἃς περιπτώσεις ἡ ἀμοιβὴ τοῦ μισθωτοῦ καθορίζεται δι' ἐλευθέρας συμφωνίας, ἐλλείψει εἰδικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἢ ἄλλης τινὸς πράξεως ἐκ τῶν ἐν ἄρθρῳ 2 τῆς παρούσης (ἐνν. τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως), διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ δώρου διὰ τοὺς ἐκ τούτων ὑπαλλήλους θὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν τὸ 25πλάσιον τοῦ διὰ τῆς ἑπομένης παραγράφου καθοριζομένου διὰ τοὺς τεχνίτας

---

2) Συμβ. Ἐπικρ. (ολ.) 1085/1950, Θέμ. ΞΔ' 985.

3) Τὰς διαφόρους ἀναπτυχθείσας θεωρίας καὶ ἐφαρμογάς ὡς πρὸς τὴν φύσιν τῆς σχέσεως τοῦ δικηγόρου μετὰ τοῦ πρὸς ὃν παρέχονται αἱ εἰδικῆς φύσεως ὑπηρεσίαι του βλ. συνοπτικῶς καὶ σαφῶς περιεχομένας, διὰ τε θεωρίαν καὶ πρᾶξιν, προχείρως, ἐν *Δ. Π. Μανουσάκη - Ἀλ. Λιτσοβάρε - Β. Π. Βασιλείου*, Δικηγόροι καὶ δικηγορικαὶ ἀμοιβαί, Ἀθῆναι, 1947, σελ. 8—20, ἔτι δέ, ὑπὸ τὴν ἰσχὺν τοῦ Ἀστ. Κώδικος, βλ. Γνωμ. Εἰσαγ. Α.Π. *(Ε. Κομνηνὸς)* 33/1953, ἐν Θέμ. ΞΔ' 829, *Κ. Καυκᾶν*, Ἐνοχ. Δίκ. σ. 272, 273 ἐπ. ὑπ' ἄρθρ. 648 - 649. Πρβλ. καὶ *Ι. Καποδίστριαν*, ἐν Θέμ. ΝΓ' 259 ἑξ., *Ν. Θηβαῖον*, ἐν Ἐφ. Δικ. Ι, 232, *Μιχ. Γουδελίου*, ἐν ΕΕΔ, 3, 459 ἐπ. καὶ αὐτόθι παραπομπάς.

4) Ἐξαίρεσις τοῦ κανόνος τούτου ὑφίσταται, καίτοι προκειμένου περὶ «δικηγόρων», ἐκ τῶν δι' αὐτοὺς ἐφαρμογῶν τῶν ν. 751/1948 καὶ 1836/1951, δι' οὓς δημιουργεῖται μισθωτικὴ ἐκ τῶν νόμων τούτων σχέσις: Α.Π. 314/1953, ΕΕΔ, 11, 669, Πρωτ. Ἀθην. 5650/1952, ΕΕΔ, 11, 19. Ἀπὸ ἀπόψεως δὲ ἐξομοιώσεως δικηγόρων πρὸς ὑπαλλήλους, μισθολογικῶς, ἐκ νομοθετικῶν κειμένων βλ. ἐν ΕΕΔ, 11, 647 - 648 αὐτόθι παραπ. Ἐν τούτοις οὔτε καὶ εἰς τὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου δημιουργεῖται «ὑπαλληλικὴ» σχέσις τοῦ «δικηγόρου»: Συμβ. Ἐπικρ. (τμ. 6') 27/1952, Θέμ. ΞΓ' 240, Συμβ. Ἐπικρ. 495/1951, Θ.ΞΒ' 943, Συμβ. Ἐπικρ. 1547/1950, Θέμ. ΞΑ' 1027.

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΑΣΚΗΣΙΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΑΠΕΡΓΙΑΣ

Ἐπιρροὴ ἐπὶ τῆς ἰσχύος τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ὅρια ἀσκήσεως δικαιώματος

Προσχώρησις τοῦ μισθωτοῦ εἰς κηρυχθεῖσαν ἀπεργίαν ἀποτελεῖ δικαίωμα αὐτοῦ καὶ δὲν ὑποδηλοῖ κατ' ἀρχὴν βούλησιν αὐτοῦ πρὸς λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλὰ τοὐναντίον ἐκφράζει τὴν ὑπὸ πλέον ἱκανοποιητικοὺς ὅρους ἐμμονὴν αὐτοῦ εἰς τὴν ὑφισταμένην σύμβασιν.— Ἀποχὴ μισθωτῶν λόγῳ ἀπεργίας δὲν ἀποτελεῖ αἰωπηρὰν ὑπὸ τούτων καταγγελίαν συμβάσεως.— Ἐφαρμογὴ ἄρθρου 281 Ἀστικοῦ Κώδικος.— Εὔλογος χρόνος ἀπεργίας.— Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ὑπὸ διαχειριστοῦ ὑπὸ μεσεγγύησιν ἐχθρικῆς ἐπιχειρήσεως.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 4666/1952 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

Λόγοι ἀναιρέσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς:

α) Ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις οὐχὶ νομίμως δέχεται, ὅτι ἡ ἀπεργία τῶν τυπογράφων Ἀθηνῶν, εἰς ἣν μετεῖχε καὶ ὁ ἀναιρεσίβλητος, καὶ ἥτις, ἔχουσα ὡς αἰτίαν τὴν βελτίωσιν τῶν ἀποδοχῶν, διήρκεσεν ἀπὸ τῆς 4.9.1950 μέχρι τῆς 25.10.1950 καὶ γενικῶς πᾶσα ἀπεργία πρὸς βελτίωσιν τῶν ἀποδοχῶν ἀποτελεῖ δικαίωμα τοῦ ἐργαζομένου, ὑποκείμενον μόνον, κατὰ τὴν ἄσκησιν αὐτοῦ, εἰς τοὺς περιορισμοὺς τοῦ ἄρθρ. 281 τοῦ Α.Κ. Διὰ νὰ στηρίξῃ τὴν κρίσιν της ταύτην ἡ ἀπόφασις παραπέμπει εἰς τὰς σκέψεις τῆς ἑτέρας ὑπ' ἀριθ. 6958/1951 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν (ΕΕΔ τόμ. 10, σελ. 979). Ἡ τελευταία αὕτη ἀπόφασις δέχεται, ὅτι τὸ ὅτι ἡ ἀπεργία ἀποτελεῖ δικαίωμα προκύπτει ἐκ τῶν ἀκολούθων διατάξεων: 1) ἐκ τοῦ ν. 2111/1920 (ἄρθρον 1), 2) ἐκ τοῦ ν. 2151/1920 (ἄρθρον 8), 3) ἐκ τοῦ ἀ.ν. τῆς 16/20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» (ἄρθρ. 10), 4) ἐκ τοῦ ἀ.ν. 579/1945 (ἄρθρον 2), 5) ἐκ τοῦ ψηφίσματος ΛΘ' τοῦ 1947 «περὶ προσωρινῆς ἀπαγορεύσεως τῆς διακοπῆς τῆς παραγωγῆς καὶ ἀνατολῆς τοῦ δικαιώματος τῆς ἀπεργίας», 6) ἐκ τοῦ ψηφίσματος ΝΕ' τοῦ 1948 «περὶ καταργήσεως τοῦ ΛΘ'/1947 ψηφίσματος» καὶ 7) ἐμμέσως ἐκ τοῦ ν. 5458/1932 «περὶ ἀπεργίας δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν». Οὔτε ὅμως ἐκ τῶν διατάξεων τούτων, οὔτε ἐκ τῶν ἀκολούθων: 1) τοῦ ἄρθρ. 11 § 4 τοῦ Συντάγματος 1952, 2) τῶν ἄρθρων 247 καὶ 394 καὶ 295 τοῦ Ἑλλην. Ποινικοῦ Κώδικος, ὡς τὰ τελευταῖα δύο ἄρθρα ἀντικατεστάθησαν διὰ τοῦ ἀ.ν. 1623/1951, 3) τοῦ ἀ.ν. 1943/1951 «περὶ ἀποδοχῶν τῶν ἀπεργούντων ὑπαλλήλων ἐπιχειρήσεων κοινῆς ὠφελείας καὶ Τραπεζῶν» καὶ 4) οὔτε ἐξ ἄλλης τινὸς διατάξεως προκύπτει, ὅτι ἡ ἀπεργία, ἡ σκοποῦσα τὴν βελτίωσιν τῶν ἀποδοχῶν, ἀποτελεῖ δικαίωμα τοῦ ἐργαζομένου. Ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ὀ-

---

ἡμερομισθίου, διὰ δὲ τοὺς ἐργατοτεχνίτας καὶ ὑπηρέτας τὰ ὑπὸ τῆς αὐτῆς παραγράφου καθοριζόμενα ἡμερομίσθια». Εἶναι σαφὲς ὅτι ἡ διάταξις αὕτη ἔχει ὑπ' ὄψιν της μόνον ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους, ἐργατοτεχνίτας καὶ ὑπηρέτας, περὶ ὧν δὲν προϋνόησαν εἰδικαὶ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας, διαιτητικαὶ ἀποφάσεις ἢ ἀποφάσεις Ὑπουργῶν, ἐνῷ ἡ ἰδιότης αὕτη τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, καθ' ἃ προείρηται, εἶναι ἀπροσάρμοστος καὶ ἀσυμβίβαστος ἐν τοῖς πράγμασι καὶ κατὰ νόμον πρὸς τὴν ἰδιότητα τοῦ «νομικοῦ συμβούλου», δικηγόρου ἐπιχειρήσεων ἐν γένει, καίτοι ἀμειβομένου, ἐπιτρεπτῶς κατὰ νόμον, διὰ παγίας μηνιαίας ἀποζημιώσεως—ἀντιμισθίας (6).

V. Συνεπῶς ἡ κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 4 § 2 τῆς ὑπ' ἀριθ. 27500/14.12.1953 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας καταβλητέα εἰς τοὺς ἐπὶ παγίᾳ μηνιαίᾳ ἀποζημιώσει «νομικοὺς συμβούλους» - δικηγόρους, Τραπεζῶν, ἀνωνύμων ἑταιριῶν καὶ ἐπιχειρήσεων ἐν γένει ἔκτακτος οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις («δῶρον») ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων 1953 καὶ Νέου Ἔτους 1954, ἐφ' ὅσον διὰ τὸν καθορισμὸν τῶν ἀποδοχῶν των τούτων δὲν ὑφίσταται συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας (7), ἡ διαιτητικὴ ἀπόφασις, ἢ ἀπόφασις Ὑπουργοῦ, προσδιορίζουσα αὐτάς, θέλει ὑπολογισθῇ βάσει τῶν καταβαλλομένων εἰς αὐτοὺς μηνιαίων ἀποδοχῶν των, ἤτοι τῆς παρεχομένης αὐτοῖς παγίας μηνιαίας ἀποζημιώσεώς των, ὡς «νομικῶν συμβούλων».

6) Συμβ. Ἐπικρ. (ὁλ.) 1085/1950, Θέμ. ΞΛ' 935. Πρβλ. καὶ ἀνωτ. σημ. 1, παραπ.

7) Πρωτ. Ἀθην. 5161/1952, ΕΕΔ, 11, 749. Πρβλ. καὶ Συμβ. Ἐπικρ. (τμ. 6'), 333/1952, Θέμ. ΞΓ' 380.

θεν άπόφασις, άντιθέτως κρίνασα, ψευδώς ήρμήνευσε καί έσφαλμένως έφήρμοσε τάς άνωτέρω, ουσιαστικού δικαίου, διατάξεις καί είναι διά τούτο άναιρετέα.

β) Καί δεκτού γενομένου ότι ή άπεργία, ή αίτίαν έχουσα τήν βελτίωσιν τών άποδοχών, άποτελεί δικαίωμα τού έργαζομένου, άφού ή άναιρεσιβαλλομένη άπόφασις δέχεται, ότι ή άναιρεσίβλητος μετέσχεν είς τήν κηρυχθείσαν γενικήν άπεργίαν τών τυπογράφων Άθηνών, τήν διαρκέσασαν άπό τής 4.9.1952 μέχρι τής 25.10.1952 καί σκοπόν έχουσαν τήν αύξησιν τών άποδοχών, μή νομίμως περαιτέρω δέχεται, ότι, λόγω τής έκ τής άπεργίας ταύτης άποχής τού άναιρεσιβλήτου έκ τής έργασίας, δέν έπήλθε καταγγελία τής συμβάσεως έργασίας έκ μέρους αύτού, άλλ' άναστολή τής έκτελέσεως αύτής καί ότι, συνεπώς, έδει, έπανελθών έκ τής άπεργίας, νά γίνη δεκτός πρός συνέχισιν τής έργασίας του, άλλως νά άπολυθή τηρουμένης τής διατάξεως τού άρθρου 9 τού ν. 118/1945. Παρ' ήμίν δέν ύπάρχει διάταξις καθιερούσα τόν θεσμόν τής άναστολής τής συμβάσεως έργασίας έν περιπτώσει άπεργίας έργαζομένου. Παρ' ήμίν τουναντίον ύπάρχουν αί διατάξεις 1) τού άρθρου 669 § 2 τού Α.Κ., 2) τού άρθρ. 4 τού ν. 2112/1920 καί 3) τού άρθρου 7 τού β.δ. 16/18 Ίουλίου 1920, αί παρέχουσαι τό δικαίωμα τής παραιτήσεως, ήτοι τής καταγγελίας διά τήν λύσιν τών συμβάσεων άορίστου χρόνου. Ό έργαζόμενος, όστις άπέχει, είτε μόνος, είτε μετ' άλλων συναδέλφων του, τής περαιτέρω παροχής τής έργασίας του, δηλοί άμετακλήτως, ότι δέν θά έπαναλάβη τήν έργασίαν του, έάν ό έργοδότης δέν δεχθή ουσιώδη τροποποίησιν τών όρων έργασίας. Μία τοιαύτη δήλωσις, ή όποία δέν είναι άνάγκη νά γίνη ρητώς, άλλά δύναται νά προκύπτη καί σιωπηρώς έκ τών συμπαρομαρτούντων περιστατικών, έχει σαφή τήν έννοιαν καταγγελίας τής συμβάσεως έκ μέρους τού άπεργούντος, δηλαδή έχει τήν έννοιαν τής παραιτήσεως καί συγχρόνου προτάσεως, άπευθυνομένης πρός τόν έργοδότην, όπως δεχθή τήν σύναψιν τής συμβάσεως ύπό νέους όρους (Α.Π. 163/1950, Δικαστική 1950 Ι σελ. 116).

Περαιτέρω, καθ' ά έκ τού σαφούς γράμματος τής διατάξεως τού άρθρ. 9 τού ν. 118/1945, ώς τούτο έτροποποιήθη ύπό τού άρθρ. 2 § 2 τού ν.δ. τής 8/11 Μαΐου 1946 «περί έπεκτάσεως τού ν. 118 κλπ.» προκύπτει, τό άρθρον τούτο έχει έφαρμογήν έν περιπτώσει καταγγελίας τής συμβάσεως έργασίας ύπό τού έργοδότου καί άπολύσεως τών μισθωτών ύπ' αύτού, ούχι δέ καί όταν ή λύσις τής συμβάσεως όφείληται είς ρητήν ή σιωπηράν καταγγελίαν ταύτης ύπό τού μισθωτού (Α.Π. 452/1952, ΕΕΔ τόμ. 11, σελ. 954). Ή άναιρεσιβαλλομένη όθεν άπόφασις, δεχθείσα καί έφαρμόσασα τόν άγνωστον θεσμόν τής άναστολής τής συμβάσεως έν περιπτώσει άπεργίας, καί άντιθέτως πρός τά άνω κρίνασα παρεβίασεν εύθέως, άλλως έκ τού πλαγίου, τάς άνω ουσιαστικού δικαίου διατάξεις καί είναι, διά τούτο, άναιρετέα.

γ) Καί δεκτού γενομένου ότι ή άπεργία, ή αίτίαν έχουσα τήν βελτίωσιν τών άποδοχών, άποτελεί δικαίωμα τού έργαζομένου, άφού ή άναιρεσιβαλλομένη άπόφασις δέχεται, ότι ό άναιρεσίβλητος μετέσχεν είς τήν κηρυχθείσαν γενικήν άπεργίαν τών τυπογράφων Άθηνών, τήν διαρκέσασαν άπό 4.9.1952 μέχρι τής 25.10.1952 καί σκοπόν έχουσαν τήν αύξησιν τών άποδοχών, μή νομίμως περαιτέρω δέχεται, ότι λόγω τής έκ τής άπεργίας ταύτης άποχής του έκ τής έργασίας δέν έπήλθε λύσις τής συμβάσεως έργασίας κατ' έφαρμογήν τού άρθρ. 5 τού ν. 2112/1920 (άρθρ. 3 ν. 4558/1930) καί τού άρθρου 8 τού δυνάμει τού άρθρου 12 έδ. 2 τού νόμου 2112/1920 έκδοθέντος β.δ. 16/18 Ίουλίου 1920, άλλ' άναστολή αύτής, καί ότι συνεπώς έδει, έπανελθών έκ τής άπεργίας, νά γίνη δεκτός πρός συνέχισιν τής έργασίας του, άλλως νά άπολυθή τηρουμένης τής διατάξεως τού άρθρ. 9 τού ν. 118/1945. Ό Άρειος Πάγος, έρμηνεύων τάς διατάξεις ταύτας, δέχεται παγίως, ότι έκ τούτων, ήτοι τών άνω διατάξεων, καθ' άς καί μόνον περιοριστικώς έπιτρέπη τῷ μισθωτῷ άποχή έκ τής έργασίας έφ' ώρισμένον χρονικόν διάστημα έκ τών έν αύταίς ρητώς καθοριζομένων αίτιών, χωρίς νά άποτελή αύτη λύσιν τής συμβάσεως, σαφώς, κατ' άντιδιαστολήν, συνάγεται, ότι πάσα έξ αίσθήσεως άλλης αίτίας, έστω καί έξ άνωτέρας βίας προερχομένης, άποχή τού μισθωτού έκ τής έργασίας του (άρα καί συνεπείς άπεργίας) συνεπάγεται, κατά δημιουργούμενον τεκμήριον σιωπηράς καταγγελίας, λύσιν τής μισθωτικής συμβάσεως βουλήσει τού μισθωτού, μή έρευνωμένης ποσώς τής πρός λύσιν τής συμβάσεως πραγματικής προθέσεώς του διά τής τοιαύτης έγκαταλείψεως τής έργασίας (Α.Π. 452/1952, ΕΕΔ 11, σελ. 953 καί αύτόθι λοιπή νομολ.).

Περαιτέρω, καθ' ά έκ τού σαφούς γράμματος τής διατάξεως τού άρθρ. 9 τού ν. 118/1945, ώς τούτο έτροποποιήθη ύπό τού άρθρου 2 § 2 τού ν.δ. τής 8/11 Μαΐου 1946 «περί έπεκτάσεως τού ν. 118 κλπ.» προκύπτει, τό άρθρον τούτο έχει έφαρμογήν έν περιπτώσει καταγγελίας συμβάσεως έργασίας ύπό τού έργοδότου καί άπολύσεως τών μισθωτών ύπ' αύτού, ούχι δέ καί όταν ή λύσις τής συμβάσεως όφείληται είς ρητήν ή σιωπηράν καταγγελίαν ταύτης ύπό τού μισθωτού (Α.Π. 452/1952, ΕΕΔ τόμ. 11, σελ. 954). Ή άναιρεσιβαλλομένη όθεν άπόφασις, δεχθείσα καί έφαρμόσασα τόν άγνωστον θεσμόν τής άναστολής τής συμβάσεως έν περιπτώσει άπεργίας καί άντιθέτως πρός τά άνω κρίνασα, παρεβίασεν εύθέως, άλλως έκ τού πλαγίου, τάς άνω, ουσιαστικού δικαίου, διατάξεις καί είναι διά τούτο άναιρετέα.

δ) Καί δεκτού γενομένου ότι ή άπεργία, ή αίτίαν έχουσα τήν βελτίωσιν τών άποδοχών, άποτελεί δικαίωμα τού έργαζομένου, άφού ή άναιρεσιβαλλομένη άπόφασις δέχεται, ότι ό άναιρεσίβλητος μετέσχεν είς τήν κηρυχθείσαν γενικήν άπεργίαν τών τυπογράφων Άθηνών, τήν διαρκέσασαν άπό τής 4.9.1950 μέχρι τής 25.10.1950 καί σκοπόν έχουσαν τήν αύξησιν τών άποδοχών, ούχι νομίμως περαιτέρω δέχεται, ότι ή ένάσκησις τού δικαιώματος τούτου δέν έ-

γένετο καταχρηστικῶς, ἤτοι κατὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρου 281 τοῦ Α.Κ. Πράγματι ἡ ἐπὶ 52 ἡμέρας διάρκεια μιᾶς ἀπεργίας, ἥτις ἔχει ὡς συνέπειαν τήν, σχεδόν, διάλυσιν μιᾶς ἐπιχειρήσεως, ὡς ἐν προκειμένῳ, δέν δύναται ποτὲ νὰ θεωρηθῇ, ὅτι κεῖται ἐντὸς τῶν πλαισίων τοῦ ἄρθρου 281 τοῦ Α.Κ., διότι ὑπερβαίνει προφανῶς αὐτὴ τὰ ὅρια τὰ ἐπιβαλλόμενα ἐκ τῆς καλῆς πίστεως ἢ τῶν χρηστῶν ἠθῶν, ἢ τοῦ κοινωνικοῦ ἢ οἰκονομικοῦ σκοποῦ αὐτῆς, ἀφοῦ ἡ ἐπὶ τόσας ἡμέρας παράτασις ἐνέχει βαρύτατον πταῖσμα τοῦ ἀπεργοῦντος, καθ' ὃ ἐμμένοντος ἐπὶ τόσον μακρὸν χρόνον ἐπὶ τῶν αἰτημάτων του, ἅτινα ἀδυνατεῖ νὰ ἱκανοποιήσῃ ἡ ἐπιχείρησις, πρᾶγμα ὅπερ καταφαίνεται ἐκ τοῦ γεγονότος, ὅτι προτιμᾷ αὐτὴ, ἀντὶ τῆς ἱκανοποιήσεως τῶν αἰτημάτων τῶν ἀπεργούντων, τὴν ἀργίαν αὐτῆς καὶ τὴν διάλυσίν της εἰσέτι. Ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ὅθεν ἀπόφασις, ἀντιθέτως πρὸς τοῦτο κρίνασα, ψευδῶς ἡρμήνευσε τὴν ἄνω οὐσιαστικοῦ δικαίου διάταξιν καὶ εἶναι διὰ τοῦτο ἀναιρετέα.

ε) Ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ν. 118/1945, ὡς αὗται ἐτροποποιήθησαν ὑπὸ τοῦ ν.δ. 1255/1949, καὶ ἰδίᾳ ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 8 §§ 4 καὶ 5 αὐτοῦ σαφῶς προκύπτει, ὅτι τὸ Δημόσιον, προκειμένου νὰ ἀπολύσῃ ἐργαζόμενον, συνδεόμενον μετ' αὐτοῦ διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, δὲν ὑποχρεοῦται νὰ τηρήσῃ τὰς διατυπώσεις τοῦ ἄρθρ. 9 § 1 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου. Τοῦτο φαίνεται δεχομένη καὶ ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις (ἴδετε ἤδη ἄρθρ. 60 § 2 ἀν.ν. 1846/1951). Ἀλλ' ἐνῷ τοῦτο δέχεται ἡ ἀπόφασις, δέχεται ἐν συνεχείᾳ ὅτι τὴν καταγγελίαν ἐνήργησεν ἐν προκειμένῳ ὁ διαχειριστὴς τῆς ὑπὸ μεσεγγύησιν περιουσίας, ὅστις ἔδει νὰ τηρήσῃ τὰς διατυπώσεις τοῦ ἄρθρ. 9 § 1 τοῦ ν. 118/1945 καὶ ὅτι, ἀφοῦ δὲν ἐτήρησε ταύτας, ἡ καταγγελία εἶναι ἄκυρος. Ἀλλὰ καὶ δεκτὸν ἐὰν γίνῃ τοῦτο, ἀφ' ἧς τὸ Δημόσιον ἀπέκτησε τὴν ὑπὸ μεσεγγύησιν περιουσίαν, ἤτοι ἀπὸ τῆς 5.11.1950 καὶ δὲν ἀπεδέχθη ἐκτοτε οὔτε τοῦτο τὰς ὑπηρεσίας τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, λογίζεται ὡς καταγγείλαν τὸ ἴδιον ἐκτοτε τὴν σύμβασιν ἐργασίας. Ἐφ' ὅσον δὲ τοῦτο, ἤτοι τὸ Δημόσιον, διὰ τὴν καταγγελίαν ταύτην δὲν ὑπεχρεοῦτο νὰ τηρήσῃ τὰς διατυπώσεις τοῦ ἄρθρου 9 § 1 τοῦ ν. 118/1945, ἡ καταγγελία αὕτη ἦτο ἔγκυρος καὶ οὐχὶ νομίμως ἐπεδικάσθησαν μισθοὶ διὰ τὸν μετέπειτα χρόνον. Ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ὅθεν ἀπόφασις, ἀντιθέτως πρὸς ταῦτα κρίνασα, ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὰς ἄνω, οὐσιαστικοῦ δικαίου, διατάξεις καὶ εἶναι διὰ τοῦτο ἀναιρετέα.

* * *

Μέγιστον εἶναι τὸ θεωρητικὸν καὶ πρακτικὸν ἐνδιαφέρον τῆς κατωτέρω δημοσιευομένης ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου.

Ἀμέσως ἐπὶ τοῦ θέματος, ἂν ἡ ἀπεργία ἀποτελῇ δικαίωμα τῶν μισθωτῶν, ἀπησχολήθη ὁ Ἄρειος Πάγος κατὰ τὸ ἔτος 1930 καὶ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 160/1930 ἀποφάσεώς του, κατ' ἐπηρεασμὸν προφανῶς ἐκ τῶν τότε ἐν Γαλλίᾳ κρατούντων (διὰ τὰ ἐν ἰσχύϊ ἤδη βλέπε *Θ. Γ. Βλαχόπουλον*, ΕΕΔ 10, 49 ἐπ., *Γ. Χ. Σπυρόπουλον*, ΕΕΔ 12, 813), ἐδέχθη, ὅτι ἡ ἀπεργία ἔχει ὡς συνέπειαν τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ἐκτοτε δὲν ἐδόθη εὐκαιρία εἰς τὸν Ἄρειον Πάγον νὰ ἐπιληφθῇ τοῦ θέματος, καὶ μόνον διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 287 - 289/1948 ἀποφάσεών του (εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 7, 552) ἠσχολήθη ἐμμέσως περὶ τῆς ἀπεργίας, ἐρευνήσας ἂν ἡ ἀπόλυσις τῶν μισθωτῶν, εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν, ἐγένετο καταχρηστικῶς κατὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρου 281 Α.Κ. διὰ συμμετοχὴν αὐτῶν εἰς ἀπεργίαν.

Εὐθέως ἤδη ἀσχοληθεὶς ὁ Ἄρειος Πάγος ἐπὶ τοῦ θέματος δέχεται, ὅτι ἡ ἀπεργία ἀποτελεῖ δικαίωμα τῶν μισθωτῶν, μὲ τὴν λογικὴν συνέπειαν νὰ μὴ λύεται ἡ σύμβασις (διότι ἄλλως πῶς θὰ συνεδυάζετο ἡ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος μὲ τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως;), ἐπικυρῶν οὕτω ὡς ὀρθὴν τὴν παγίως εἰς τὰ δικαστήρια τῆς οὐσίας κρατοῦσαν ἄποψιν (βλέπε σχετικῶς ΕΕΔ 10, 978, ἔνθα εἰς σημειώσεις μας καὶ λοιπαὶ παραπομπαί), συμπίπτουσαν καὶ πρὸς τὰ ὑπὸ τῆς θεωρίας διδασκόμενα (σχετικαὶ παραπομπαὶ κατωτέρω εἰς σύνοψιν ὑποστηριχθέντων ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου), ἐπιβεβαιουμένων δὲ ἄλλως τε καὶ ἐκ πλείστων νομοθετικῶν διατάξεων, αἱ ὁποῖαι ἐπιβάλλουν ἀναγκαίως τὴν ἀπομάκρυνσιν ἐκ τῆς παλαιᾶς ἀπόψεως, ὅτι ἡ ἀπεργία λύει τὴν σύμβασιν (πρβλ. καὶ τὴν ἐμπεριστατωμένην γνωμοδότησιν τῆς Ὁλομελείας Νομικοῦ Συμβουλίου ὑπ' ἀριθ. 127/1951 (εἰσηγητὴς *Κ. Περιφανάκης*, ΕΕΔ 10, 527, ἔνθα εὐθαρσῶς τονίζεται, ὅτι ἡ ἀπεργία δεόντως ἀσκουμένη εἶναι κοινωνικὸς παράγων χρήσιμος πρὸς βελτίωσιν τῆς θέσεως τῶν ἐργαζομένων (καὶ αὐτόθι παραπομπαί).

Ἡ σημασία τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως εἶναι ἀκόμη μείζων, διότι δι' αὐτῆς ἀποδοκιμάζεται ἡ εὐρεῖα ἀπήχησιν εἰς τινας δικαστικὰς ἀποφάσεις (ΕΕΔ 9, 1072) ἐσφαλμένη ἄποψις περὶ τοῦ συνδυασμοῦ τῆς ἐνασκήσεως τοῦ δικαιώματος τῆς ἀπεργίας πρὸς τὰ ἐκ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ νόμου 2112/1920, ὡς συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ νόμου 4558/1930, χρονικὰ ὅρια ἀποχῆς τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας δι' ἄλλον λόγον, ἕνεκεν ἀσθενείας, ἄποψις, ἡ ὁποία οὐδαμοῦ πράγματι ἠδύνατο νὰ στηριχθῇ καὶ θὰ κατέληγεν εἰς ἀπροσδόκητα ἀποτελέσματα (βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 10, 410, πρβλ. καὶ *Κ. Καυκᾶν*, Ἐνοχ. ὑπ' ἄρθρ. 669 Α.Κ.).

Ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις δέχεται ὅτι τὸ δικαίωμα τῆς ἀπεργίας δὲν ὑποβάλλεται εἰς χρονικὸν περιορισμόν, ἀλλ' ὑπόκειται μόνον εἰς προσβολὴν κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρου 281 Α.Κ., ὅπερ ἐπιβάλλει κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς καλῆς πίστεως καὶ συμφώνως πρὸς τὸν κοινωνικὸν καὶ οἰκονομικὸν σκοπὸν τοῦ δικαιώματος τῆς ἀπεργίας τὸν ἐντὸς εὐλόγου χρονικοῦ ὁρίου τερματισμὸν τῆς ἀπεργίας (πρβλ. καὶ *Κ. Καυκᾶν*, Ἐνοχ. ὑπ' ἄρθρ. 669 Α.Κ., ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί), χάριν

τῆς διαφυλάξεως τῆς κοινωνικῆς καὶ οἰκονομικῆς εὐρυθμίας τῆς Χώρας.

Περὶ τοῦ ὅτι τὸ δικαίωμα ὑποβάλλεται εἰς τὰς γενικωτέρας ἀπαιτήσεις τοῦ κοινοῦ συμφέροντος εἶναι βεβαίως ἀναντίρρητον (πρβλ. *Ι. Καποδίστριαν*. Ἡ κατάχρησις δικαιώματος κλπ., σελ. 11, *Π. Θεράπον*, Τὸ ἄρθρον 281 τοῦ Α.Κ., σελ. 285, *Χ. Χαρισιάδην*, ΕΕΔ 12, 1953 ἐπ.).

Ὑπὸ τὸ πρῖσμα, ἑπομένως, τοῦτο θεωμένη ἡ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος τῆς ἀπεργίας, ὡς πρὸς τὸν χρόνον αὐτῆς, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ μείνῃ ἀνεπηρέαστος ἐκ τοῦ κοινοῦ συμφέροντος, μολονότι δὲ ἡ διάρκεια τῆς ἀπεργίας ἀποτελεῖ καὶ παράγοντα ἐπιτυχίας τῶν ἐπιδιώξεων τῶν ἀπεργῶν, ἐφ' ὅσον διὰ τῆς παρατάσεως αὐτῆς ἐνδέχεται ἀσφαλέστερον νὰ ἐξαναγκασθῇ ὁ ἐργοδότης εἰς συμβιβασμόν, δὲν δύναται βεβαίως νὰ παροραθῇ καὶ τὸ κοινὸν συμφέρον, τὸ ὁποῖον ἐνδεχομένως σοβαρῶς πλήττεται ἐκ μιᾶς ὑπὲρ τὰ εὔλογα ὅρια χρόνου παρατάσεως ἀπεργίας, ἐξαρτώμενον καὶ ἐκ τοῦ μέτρου τῆς ἐπιδράσεως ἀπεργίας ζωτικῶν διὰ τὸ κοινὸν συμφέρον κλάδων ἐργαζομένων ἐπὶ τῆς οἰκονομικῆς καὶ κοινωνικῆς εὐρυθμίας τῆς Χώρας, ὡς δέχεται καὶ ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις (πρβλ. καὶ τὴν Πρωτοδικ. Ἀθηνῶν (*Γ. Καρμάνος*) ἐν ΕΕΔ 10, 72, ἐφ' ἧς παρατηρήσεις **Θ. Γ. Βλαχοπούλου**, σελ. 49 ἐπ.).

Εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως ἡ ἀπεργία διήρκεσε 52 ἡμέρας, δέχεται δὲ ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, ὅτι δὲν ὑπερέβη αὕτη τὰ εὔλογα χρονικὰ ὅρια. Τὴν κρίσιν αὐτῆς περὶ τοῦ ἐν λόγῳ χρόνου ἐστήριξεν ἡ ἀπόφασις εἰς τὴν σκέψιν ὅτι ἡ παράτασις τῆς ἀπεργίας ὠφείλετο ἐν μέρει εἰς ἔμμονον ἀπόκρουσιν τῶν ἐργατικῶν ἀξιώσεων, οὐσιῶν δικαίων, καὶ εἰς ἔλλειψιν ἀνεκτῆς ὑποχωρητικότητος ἐκ μέρους τῶν ἐργοδοτῶν.

Ἡ ἀπόφασις ἁπανταχοῦ βεβαίως ἐπὶ συγκεκριμένου ἰσχυρισμοῦ τοῦ ἐργοδότου (4ος λόγος ἀναιρέσεως) περὶ καταχρηστικῆς ἐναντι αὐτοῦ ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος τῆς ἀπεργίας, χωρὶς νὰ ἀναιρῇ ζήτημα ἐρεύνης καὶ ἀπὸ προσβολῆς δημοσίου συμφέροντος, τὸ ὁποῖον, νομίζομεν, ὅτι ἐρευνᾶται, ἀνεξαρτήτως τῶν αἰτίων παρατάσεως τῆς ἀπεργίας.

Ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, δεχομένη ὅτι διὰ τῆς ἀπεργίας δὲν λύεται ἡ σύμβασις, ἀλλ' ἀντιθέτως ἐκφράζεται ἔμμονή εἰς αὐτήν, ὑπὸ μόνον πλέον ἱκανοποιητικοὺς ὅρους, συμπληροῖ τὴν σκέψιν της καὶ διὰ τῶν ἑξῆς: «ἐκτὸς ἂν δύναται σαφῶς νὰ συναχθῇ ἄλλο τι ἐκ τῶν κατ' ἰδίαν περιστάσεων, αἵτινες συνώδευσαν τὴν ἀπεργίαν, κατ' ἀναλογίαν τῶν κρατούντων ἐπὶ ἀνανεώσεως, συνῳδὰ τῷ ἄρθρῳ 138 Ἀστ. Κώδικος».

Κατὰ τὰς γενικὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου (ἄρθρ. 436, 438 Α.Κ.) διὰ τὴν σύστασιν τῆς ἀνανκώσεως, τῆς ἀντικαταστάσεως δηλαδὴ τῆς ὑφισταμένης ἐνοχῆς διὰ νέας, ἀπαιτεῖται νὰ ὑπάρχῃ εἰς ἀμφότερα τὰ μέρη καὶ σαφὴς σκοπὸς ἀνανεώσεως (animus novandi), δηλαδὴ πρόθεσις καταργήσεως τῆς παλαιᾶς ἐνοχῆς διὰ τῆς συστάσεως νέας (*Γ. Μπαλῆς*, Ἔνοχ. § 137, *Π. Ζέπος*, Ἔνοχ. Β' Μέρος, Εἰδικόν, Τεῦχος 4ον, σελ. 385 καὶ ἐν ΕΕΔ 10, 890, *Ι. Καποδίστριας*, ΕρμΑΚ ὑπ' ἄρθρ. 436), ὁπότε καὶ ἀποσβέννυται ἡ παλαιὰ ἐνοχή (ἄρθρ. 436 Α.Κ.).

Εἰς τὴν σύμβασιν ὅμως ἐργασίας, ἐπὶ τῆς ὁποίας εὐθὺς ἀπὸ τῆς συνάψεως της λειτουργεῖ ἡ προστασία τῶν ἐργατικῶν νόμων, μία τῶν ὁποίων εἶναι καὶ ὁ ὑπολογισμὸς τοῦ χρόνου ὑπηρεσίας διὰ τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ ἀπολυομένου ὑπαλλήλου, καθορίζονται δὲ εἰς τοὺς νόμους τὰ ἀναπαλλοτρίωτα δικαιώματα τοῦ μισθωτοῦ ἐν περιπτώσει παρὰ τὸν νόμον καταλύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἀνεξαρτήτως τῆς βουλήσεως τῶν συμβαλλομένων, εἶναι δυσχερὲς νὰ εἴπωμεν, ὅτι ὁ ἀπεργῶν μισθωτὸς ἔχει πρόθεσιν καταργήσεως τῆς παλαιᾶς ἐνοχῆς καὶ συστάσεως νέας, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι καὶ τοιαύτη σύμβασις, ἐφ' ὅσον θὰ ἔθιγε δικαιώματα τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τοῦ νόμου, θὰ ἦτο, κατ' ἄρθρ. 8 ν. 2112/1920, ὡς ἠρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ ν. 547/1937, ἄκυρος.

Ἁπλῶς μεταβάλλεται τὸ περιεχόμενον τῆς ὑφισταμένης ἐκ τῆς ἀρχικῆς συμβάσεως ἐνοχῆς, κατὰ τὸ μέγεθος π.χ. τοῦ καταβαλλομένου μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου, περὶ τοῦ ὁποίου συνήθως ἡ ἀπεργία, οὕτω δὲ λειτουργεῖ ὁμαλῶς ἡ ἐκ τῶν ἐργατικῶν νόμων προστασία τοῦ μισθωτοῦ, ἰδίως ἡ προσμέτρησις τοῦ χρόνου ὑπηρεσίας του διὰ τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως, ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς συνάψεως τῆς συμβάσεως.

Ἀρείου Πάγου 670/1953 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ ἀντιπρόεδρος κ. **Ι. Ἀποστολόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ ἀρεοπαγίτης κ. **Σ. Μαυρομιχάλης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Παπαμιχαλόπουλος, Πάρεδρος Νομ. Συμβουλίου Κράτους, Β. Βασιλείου

Ὡς σαφῶς συνάγεται ἐκ τοῦ ψηφίσματος ΛΘ'/1947 «περὶ προσωρινῆς ἀπαγορεύσεως τῆς διακοπῆς τῆς παραγωγῆς καὶ ἀναστολῆς τοῦ δικαιώματος ἀπεργίας», ἐκ τοῦ καταργήσαντος τὸ ψήφισμα τοῦτο ΝΕ'/1948 ψηφίσματος, ἐκ τοῦ ἄρθρου 2 ἀν. ν. 539/1945 καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρου 1 ν. 5458/1932, ἡ προσχώρησις τοῦ ἐργάτου ἢ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου εἰς κηρυχθεῖσαν ἀπεργίαν, ἀποσκοποῦσαν τὴν βελτίωσιν τῶν ὅρων ἐργασίας, ἀποτελεῖ δικαίωμα αὐτοῦ, δὲν ὑποδηλοῖ δὲ κατ' ἀρχὴν βούλησιν αὐτοῦ πρὸς λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, εἴτε ἀπολύτως, εἴτε ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὑποβολῆς προτάσεως εἰς τὸν ἐργοδότην πρὸς λύσιν τῆς συμβάσεως, συντελουμένην διὰ τῆς πλήρους ἢ μερικῆς ἀποδοχῆς τῶν ἀπεργιακῶν αἰτημάτων, ἀλλὰ τοὐναντίον ἐκφράζει τὴν ὑπὸ πλέον ἱκανοποιητικοὺς ὅρους ἔμμονήν του εἰς τὴν ὑφισταμένην σύμβασιν, ἀφοῦ αὕτη ἐνδεχομένως τῷ ἐπιφυλάσσει ἄλλα πλεονεκτήματα, οἷον ἀποζημίωσιν ἐν περιπτώσει καταγγελίας τῆς συμβάσεως ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου, ἐκτὸς ἐὰν δύναται σαφῶς νὰ συναχθῇ ἄλλο τι ἐκ τῶν κατ' ἰδίαν περιστάσεων, αἵτινες συνώδευσαν τὴν ἀπεργίαν, κατ' ἀναλογίαν τῶν κρατούντων ἐπὶ ἀνανεώσεως, συνῳδὰ τῷ

άρθρω 438 Ἀστικοῦ Κώδικος. Ἀφ' ἑτέρου ἡ λόγω τῆς ἀπεργίας προκληθεῖσα ἀποχὴ τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας δὲν ἀποτελεῖ σιωπηρὰν ὑπὸ τοῦτου καταγγελίαν τῆς συμβάσεως, μὴ συναγομένου κατ' ἀντιδιαστολὴν τεκμηρίου ἐκ τοῦ ἄρθρου 5 § 3 ν. 2112/1920 ἢ τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ ἀπὸ 16/18 Ἰουλίου 1920 βασιλ. διατάγματος, διότι ἡ ἀποχὴ ἐχώρησε συνεπείᾳ ἀσκήσεως νομίμου δικαιώματος, μὴ ὑποβεβλημένου εἰς χρονικὸν περιορισμὸν ὡς πρὸς τὴν διάρκειαν τῆς ἀποχῆς, ἀλλ' ὑποκειμένου μόνον εἰς προσβολὴν κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρου 281 Ἀστικοῦ Κώδικος, ὅπερ ἐπιβάλλει, κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς καλῆς πίστεως καὶ συμφώνως πρὸς τὸν κοινωνικὸν καὶ οἰκονομικὸν σκοπὸν τοῦ δικαιώματος ἀπεργίας, τὸν ἐντὸς εὐλόγων χρονικῶν ὁρίων τερματισμὸν τῆς ἀπεργίας, χάριν τῆς διαφυλάξεως τῆς κοινωνικῆς καὶ οἰκονομικῆς εὐρυθμίας τῆς Χώρας.

Μετὰ ταῦτα δεχθὲν τὰ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος ἐνάγων μετέσχε τῆς ἐπὶ σκοπῷ βελτιώσεως τῶν ἀποδοχῶν κηρυχθείσης τὴν 4ην Σεπτεμβρίου 1950 γενικῆς ἀπεργίας τῶν τυπογράφων Ἀθηνῶν, εὐθὺς μετὰ τὴν λύσιν τῆς ὁποίας ὁ διαχειριστὴς τῆς ὑπὸ μεσεγγύησιν τελούσης Γερμανικῆς ἑταιρίας „*„ ἀπέλυσε αὐτὸν τῆς ὑπηρεσίας καὶ ὅτι ἡ ἐπὶ 52 ἡμέρας παράτασις τῆς ἀπεργίας δὲν ὑπερέβη τὰ εὔλογα χρονικὰ ὅρια, ὡς ὀφειλομένη ἐν μέρει εἰς ἔμμονον ἀπόκρουσιν τῶν ἐργατικῶν ἀξιώσεων, οὐσῶν δικαίων, καὶ εἰς ἔλλειψιν ἀνεκτῆς ἀποχωρητικότητας ἐκ μέρους τῶν ἐργοδοτῶν, χωρὶς μάλιστα νὰ καταλογίζηται συγκεκριμένον τι ἐν ταὐτῷ πταῖσμα τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἢ ἀκόμη καὶ τῶν λοιπῶν ἀπεργῶν, ἀκολούθως δὲ ἀποφηνάμενον ὅτι δὲν ἐχώρησε σιωπηρὰ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, οὐδὲ καταχρηστικὴ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος ἀπεργίας, ὀρθῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὰς διαληφθείσας διατάξεις καὶ ἀπορριπτέαι εἶναι ὡς ἀβάσιμοι οἱ περὶ τοῦ ἐναντίου 1ος, 2ος καὶ 3ος λόγοι τοῦ ἀναιρετηρίου.

Ὡς δείκνυται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, τὸ Δικαστήριον τῆς οὐσίας κατέληξεν εἰς τὸ πόρισμα, μετ' ἐκτίμησιν τῶν ἀποδείξεων, ὅτι τὴν σύμβασιν ἐργασίας κατήγγειλεν ὁ διαχειριστὴς τῆς μνησθείσης ἑταιρίας καὶ οὐχὶ τὸ ἀναιρεσεῖον Δημόσιον, ἐπομένως εἶναι προεχόντως ἀπορριπτέος ὡς ἐπὶ ψευδοῦς προϋποθέσεως ἐρειδόμενος ὁ 4ος λόγος τοῦ ἀναιρετηρίου, καθ' ὃν ψευδῶς ἡρμηνεύθη τὸ ἄρθρον 9 § 3 ν. 118/1945, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ν.δ. 1255/1949, ἀπαλλάσσον δῆθεν τὸ Δημόσιον τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς τήρησιν τῶν διατυπώσεων τῶν ἀπαιτουμένων ὑπὸ τοῦ ν. 118/1945 διὰ τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας, οὐδὲ λογίζεται τὸ Δημόσιον, κατὰ διάταξίν τινα νόμου, ὡς καταγγείλαν αὐτὸ τοῦτο τὴν σύμβασιν ἐργασίας, ἀφ' ἧς ἀπέκτησε κατὰ τὸ ἄρθρον 1 ν. 1530/1950 τὴν μεσεγγυηθεῖσαν τυπογραφικὴν ἐπιχείρησιν, παρ' ἣ εἰργάζετο ὁ ἀναιρεσίβλητος, καὶ ἀπέκρουσεν ἔκτοτε τὰς προσφερθείσας ὑπ' αὐτοῦ ὑπηρεσίας, ἀλλὰ τοὐναντίον, κατ' ἄρθρον 6 §§ 3 τοῦ νόμου τούτου, εὐθύνεται διὰ τὰς ἀπαιτήσεις τρίτων, αἵτινες παρήχθησαν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς διαχειρίσεως τῆς μεσεγγυηθείσης περιουσίας (*).

(*) Ἵνα ἔχῃ ὁ ἀναγνώστης ὑπ' ὄψιν του πλήρες τὸ νομικὸν ὑλικόν, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁποίου ἐξεδόθη ἡ ἀνωτέρω ἐνδιαφέρουσα ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου, παραθέτομεν κατωτέρω τί ὑποστηρίχθη ἐπὶ τοῦ θέματος ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων.

Δ'

Ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου Ἑλληνικοῦ Δημοσίου διὰ τοῦ κ. Κ. Παπαμιχαλοπούλου, Παρέδρου τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους.

1. Διὰ τοῦ πρώτου λόγου ἀναιρέσεως φέρεται ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου πρὸς λύσιν τὸ ζήτημα, ἐὰν ἡ ἀπεργία τοῦ ἐργαζομένου ἀποτελῇ δικαίωμα αὐτοῦ. Δέχονται ταύτην ὡς ἀποτελοῦσαν δικαίωμα τοῦ ἐργαζομένου: 1) ἐκ τῶν παρ' ἡμῖν ἀσχοληθέντων μὲ τὸ θέμα οἱ *Κ. Καυκᾶς*, Ἐνοχικόν, Εἰδικὸν Μέρος, Τόμος Α', σελὶς 348 καὶ 364, *Ἰωάν. Καποδίστριας*, «Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας» σελ. 18 - 21, *ὁ ἴδιος*, «Συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας σελ. 169 σημ. 2, *ὁ ἴδιος* «Ἑρμηνεία τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου», σελ. 388, ἀριθ. 2, *ὁ ἴδιος*, ΕΕΔ τ. 8 σ. 227, *ὁ ἴδιος* ΝΖ' 448, *Θ. Βλαχόπουλος*, ΕΕΔ τ. 9, σ. 567, τ. 10. σ. 49 ἑπ., 97 ἑπ., 2) ἡ νομολογία τῶν Δικαστηρίων μιας τῆς οὐσίας, Ἐφ. Ἀθ. 638/1949 Ξ' 159, Πρωτ. Καβάλας 136/1952, ΕΕΔ. τ. 11, σ. 1127 καὶ αὐτόθι σχόλια, Πρωτ. Ἀθ. 4667/52, ΕΕΔ τ. 11, σ. 837 καὶ αὐτόθι, σχόλια, Πρωτ. Ἀθ. 6958/1951, τ. 10 σ. 978 καὶ αὐτόθι σχόλια, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικ. τόμοι 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 καὶ 10, Εὑρετήρια λ. «ἀπεργία», ἔνθα καὶ παλαιότερα νμλγ., Θέμ. ΞΒ' σ. 745, σημ., ἔνθα καὶ νμλγ. καὶ 3) τὸ Νομικὸν Συμβούλιον τοῦ Κράτους (Γνωμ. ΕΕΔ τ. 9, σ. 963 καὶ ἰδίᾳ Γνωμ. ἐν Ἐπ. Ἐργ. Δικ. τ. 10, σ. 527). Τὰ ἐπὶ τοῦ θέματος ἐν Γερμανίᾳ καὶ Γαλλίᾳ κρατοῦντα ἀναπτύσσονται ἐν περιλήψει εἰς ἄρθρον τοῦ Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Κολωνίας H. Nipperdey δημοσιευομένου ἐν ΕΕΔ τόμ. 11ος, σ. 225 καὶ ἑπ., ὡς καὶ εἰς μελέτην τοῦ δικηγόρου *Θ. Γ. Βλαχοπούλου*, δημοσιευομένην ἐπίσης ἐν ΕΕΔ τ. 10, σ. 49 ἑπόμ. καὶ 97 ἑπ., ἐπίσης δὲ καὶ εἰς ἄρθρον τοῦ *Ἰωάν. Καποδίστρια*, δημοσιευόμενον ἐν ΕΕΔ τόμ. 8, σ. 222 ἑπ. Ὡς προκύπτει ἐκ τῶν αὐτόθι ἀναφερομένων, ἡ ἀπεργία μόλις κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἀνεγνωρίσθη καὶ ἐκεῖ ὡς δικαίωμα τοῦ ἐργαζομένου, παρέστη μάλιστα ἀνάγκη καὶ νομοθετημάτων, διὰ ν' ἀναγνωρισθῇ αὕτη ὡς δικαίωμα. Ἐν Ἀμερικῇ ἡ ἀπεργία ἀναγνωρίζεται ὡς δικαίωμα τοῦ ἐργαζομένου (ΕΕΔ τ. 4, σ. 81). Παρ' ἡμῖν ὑπάρχει νῦν τὸ ἄρθρ. 11 τοῦ Συντάγματος, ὅπερ ὁρίζει, ἐκτὸς ἄλλων, καὶ ὅτι «ἡ ἀπεργία εἰς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους καὶ εἰς τοὺς ὑπαλλήλους νομικῶν προσώπων καὶ ὀργανισμῶν δημοσίου δικαίου ἀπαγορεύεται» καὶ ἐξ οὗ, ἐμμέσως, ἕπεται ὅτι ἡ ἀπεργία ἀναγνωρίζεται ὡς δικαίωμα (σχετικῶς *Καποδίστριας*, ἐν ΕΕΔ τ. 8, σ. 223). Ἡ ἐν προκειμένῳ ὅμως ἀπεργία ἔλαβε χώραν πρὸ τοῦ νέου Συν/τος, ἤτοι εἰς χρόναν καθ' ὃν ἴσχυον μόνον αἱ εἰς τὸ ἀναιρετήριον ἀναφερόμεναι διατάξεις. Ἐκ τούτων δὲν φρονεῖ τὸ Δημόσιον, ὅτι ἀναγνωρίζεται εἴτε ἀμέσως, εἴτε ἐμμέσως, ἡ ἀπεργία ὡς δικαίωμα, δι' ὃν

λόγον καὶ θέτει τὸ ζήτημα τοῦτο πρὸς λύσιν ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου. Πράττει τοῦτο τὸ Δημόσιον καὶ ἐκ τοῦ λόγου ὅτι ἡ μοναδικὴ ἐπὶ τοῦ θέματος ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου ὑπ' ἀριθ. 163/1930 (Δικαστικὴ 1930 Ι σ. 116) δέχεται, ὅτι ἡ ἀπεργία δὲν ἀποτελεῖ δικαίωμα τοῦ ἐργαζομένου. "Οθεν, ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ἀντιθέτως κρίνασα, ἐσφαλε καὶ δέον νὰ ἀναιρεθῇ.

ΙΙ. Διὰ τοῦ δευτέρου λόγου ἀναιρέσεως, φέρεται ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου πρὸς λύσιν τὸ ζήτημα, ἐὰν ἡ ἀπεργία, ἔστω καὶ ἡ γενομένη πρὸς βελτίωσιν τῶν ἀποδοχῶν, ἀποτελῇ καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ ἐργαζομένου. Ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου τὰ ἐν Γαλλίᾳ, Γερμανίᾳ καὶ Ἰταλίᾳ διδασκόμενα δὲν πρέπει νὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν, διότι αὐτόθι ὑπάρχουν εἰδικαὶ διατάξεις, ἐφ' ὧν ἐρείδονται τὰ ἐκεῖ διδασκόμενα καὶ νομολογούμενα. Παρ' ἡμῖν δὲν ὑπάρχουν ἀνάλογοι διατάξεις. Τὸ παρ' ἡμῖν ἰσχῦον δίκαιον ἀναγνωρίζει τὸν θεσμὸν τῆς ἀναστολῆς τῆς συμβάσεως ἐργασίας μόνον εἰς τὰς ἐξῆς περιπτώσεις: α) τῆς στρατεύσεως (ν. 3514/1928 ἄρθρ. 1) καὶ β) τῆς ἀσθενείας, ἢ, προκειμένου περὶ γυναικός, τῆς λοχείας (ἄρθρ. 5 § 3 ν. 2112/1920, ὡς συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ν. 4558/1930, καὶ ἄρθρ. 8 τοῦ δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 12 ἐδ. 2 τοῦ ν. 2112/1920 ἐκδοθέντος β.δ. τῆς 16/18 Ἰουλίου 1920). Πέραν τῶν περιπτώσεων τούτων δὲν ἀναγνωρίζεται ὁ θεσμὸς τῆς ἀναστολῆς καὶ εἶναι ὅλως ἄπορον πῶς παρ' ὅλων τῶν ἐν τῇ ἡγουμένῃ σκέψει συγγραφέων καὶ τῆς αὐτόθι νομολογίας (πλὴν τοῦ *Ἰω. Καποδίστρια*) ὑποστηρίζεται, ὅτι διὰ τῆς ἀπεργίας δὲν ἐπέρχεται λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλ' ἀναστολὴ αὐτῆς. Ἂς ἐπιτραπῇ εἰς τὸ Δημόσιον νὰ διατυπώσῃ τὴν σκέψιν ὅτι ἡ γνώμη των αὕτη δὲν εἶναι ὀρθή. Ἡ ἀπὸ τῆς ἐργασίας ἀποχή, ἀδιαφόρως ἂν γίνηται μεμονωμένως ἢ συλλογικῶς, ἡ ἀπεργία δηλαδή, ἀποβλέπει εἰς οὐσιώδη τροποποίησιν τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως, ἕνεκα τούτου δὲ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἑρμηνευθῇ ἄλλως, εἰμὴ ὅτι οἱ ἀπεργοὶ ἀποδοκιμάζουν τοὺς ὅρους τῶν ἤδη ὀφισταμένων συμβάσεων καὶ ἐπιδιώκουν τὴν ἀντικατάστασιν αὐτῶν δι' ἄλλων, οὐσιωδῶς διαφόρων τῶν ἤδη ὀφισταμένων. Τοῦτο ἀναμφιβόλως ἀποτελεῖ καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους τῶν ἀπεργῶν, διότι ἡ παραίτησις τοῦ ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου ἀπὸ τῆς ἐργασίας, δηλαδὴ ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους αὐτοῦ, ἡ ὁποία μάλιστα προβλέπεται καὶ ἀπὸ τὸν Ἀστικὸν Κῶδικα καὶ ἀπὸ τὸν ν. 2112/1920 καὶ τὸ β.δ. τῆς 16/18 Ἰουλίου 1920, δὲν εἶναι πανηγυρικὴ τις δικαιοπραξία, ἡ ὁποία εἶναι ἄκυρος, ἂν δὲν συνετελέσθη καθ' ὡρισμένον τόπον. Ἡ καταγγελία αὕτη δύναται νὰ γίνῃ καὶ ρητῶς καὶ σιωπηρῶς, ὡς ὅταν σαφῶς προκύπτῃ ἀπὸ τὴν ὅλην συμπεριφορὰν τοῦ ἐργαζομένου. Οὕτω, ὡς εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ ἐργάτης ἢ ὑπάλληλος παραβαίνει συστηματικῶς τὴν πρὸς παροχὴν τῆς ἐργασίας ὑποχρέωσίν του ἐπὶ τῷ ἀποκλειστικῷ σκοπῷ νὰ ἐξαναγκάσῃ τὸν ἐργοδότην του, ὅπως τὸν ἀπολύσῃ καὶ τοῦ καταβάλῃ τὴν σχετικὴν ἀποζημίωσιν ἢ ἵνα λαμβάνῃ ἐπίδομα παρὰ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, δεχόμεθα ὅτι ἡ τοιαύτη συμπεριφορὰ του ἔχει τὸν χαρακτῆρα παραιτήσεως, διότι ἡ παραίτησις ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν ἀληθῆ βούλησιν τοῦ ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου κατὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην, τοιουτοτρόπως παραίτησις δέον νὰ δεχθῶμεν ὅτι δηλοῦται καὶ ὅταν ὁ ἐργαζόμενος ἀπέχῃ, εἴτε μόνος, εἴτε μετ' ἄλλων συναδέλφων του, τῆς περαιτέρω παροχῆς τῆς ἐργασίας καὶ δηλοῖ ἀμετακλήτως, ὅτι δὲν θὰ ἐπαναλάβῃ ταύτην, ἐὰν ὁ ἐργοδότης δὲν δεχθῇ οὐσιώδη τροποποίησιν τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως. Μία τοιαύτη δήλωσις, ἡ ὁποία, ὡς ἐλέχθη, δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ γίνῃ ρητῶς, ἀλλὰ δύναται νὰ προκύπτῃ καὶ σιωπηρῶς ἐκ τῶν συμπαρομαρτούντων περιστατικῶν, ἔχει σαφῆ τὴν ἔννοιαν καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους τῶν ἀπεργούντων, δηλαδὴ ἔχει τὴν ἔννοιαν παραιτήσεως καὶ συγχρόνου προτάσεως ἀπευθυνομένης πρὸς τὸν ἐργοδότην, ὅπως δεχθῇ τὴν σύναψιν συμβάσεως ὑπὸ νέους ὅρους. Ὁ ἐργοδότης, ἂν δὲν δέχηται τὴν προτεινομένην μεταβολήν, δικαιοῦται νὰ θεωρήσῃ τὴν ἀμετάκλητον ἀξίωσιν τῶν ἀπεργῶν ὡς καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους αὐτῶν, μὲ τὴν συνέπειαν ὅτι, ἐὰν μετὰ τὴν λύσιν τῆς ἀπεργίας οἱ ἀπεργοὶ ἐπανέλθουν καὶ δηλώσουν ὅτι δέχονται νὰ ἐργασθοῦν, ἔστω καὶ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς μέχρι τοῦδε ὅρους, ὁ ἐργοδότης δὲν ὑποχρεοῦται γὰ τοὺς ἐπαναπροσλάβῃ. Ὑποστηρίζεται ὅτι ἡ ἀπεργία ἀποτελεῖ πόλεμον. Καὶ ὁ κηρύσσων τὸν πόλεμον τὸν διεξαγάγει ἐπὶ ἰδίῳ κινδύνῳ. Οἱ ἀπεργοῦντες, ἐπὶ σκοπῷ οὐσιώδους μεταβολῆς τῶν ρητῶς ἢ σιωπηρῶς συμφωνημένων ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀποδύονται εἰς ἀγῶνα, τοῦ ὁποίου αὐτοὶ οἱ ἴδιοι φέρουν τὸν κίνδυνον. Καὶ ἂν μὲν νικήσουν θὰ εἶναι εἰς θέσιν, διὰ τῆς συνθήκης τῆς εἰρήνης, οἷα εἶναι, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, μία συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας συναπτομένη μεταξὺ ἐργοδοτῶν καὶ ἀπεργῶν, νὰ ἐπιβάλουν τοὺς ὅρους των καὶ νὰ διευθετήσουν ὅλα τὰ ἐκκρεμῆ ζητήματά των. Ἐὰν ἀποτύχουν θὰ ὑποστοῦν τὰς συνεπείας τῆς ἥττης των. Τότε δὲν ἔχουν παρὰ νὰ στραφοῦν κατὰ τῶν ἡγετῶν των, οἱ ὁποῖοι τοὺς παρέσυρον εἰς ἕνα ἀτυχῆ συνδικαλιστικὸν ἀγῶνα, καὶ νὰ ἀναδείξουν δι' ἐκλογῆς νέους ἱκανωτέρους ἡγέτας. Εἰς τὴν ἐκδοχήν, ἡ ὁποία θεωρεῖ τὴν ἀπεργίαν ὡς παραίτησιν, ἀντιπροβάλλεται συνήθως ὑπὸ θεωρητικῶν, ὅτι δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ ἔχῃ τοσοῦτον σκληρὸν ἀποτέλεσμα ἡ ἄσκησις ἑνὸς δικαιώματος, διότι, ὡς λέγουν, ἡ ἀπεργία ἀποτελεῖ δικαίωμα ἱερὸν καὶ ἀπαραβίαστον διὰ τὸν ἐργαζόμενον. Ἀλλὰ καὶ ἡ παραίτησις ἀποτελεῖ ἐπίσης δικαίωμα τοῦ ἐργαζομένου. Τὰ ἀνωτέρω διδαχθέντα καὶ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ (Γαλλίᾳ, Γερμανίᾳ) καὶ κρατήσαντα μάλιστα μέχρι τῶν τελευταίων ἐτῶν, ἔνθα διὰ τῆς λήψεως νομοθετικῶν μέτρων ἀνετράπησαν (ἴδετε παραπομπὰς ἐπὶ τοῦ πρώτου λόγου ἀναιρέσεως) ὑποστηρίζονται παρ' ἡμῖν ὑπὸ τοῦ εἰδικοῦ περὶ τὰ ἐργατικὰ θέματα ὑφηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν *Ἰω. Καποδίστρια* (ΕΕΔ τόμ. 8, σελ. 222 ἐπ.). Ἡ περαιτέρω ὑποστηριζομένη ὑπ' αὐτοῦ ἐκδοχὴ ὅτι τὰ ἀνωτέρω ἰσχύουν ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν τῆς ἐλευθέρας ρυ-

θμίσεως τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπό τῶν ἀμέσως ἐνδιαφερομένων, εἴτε δι' ἀτομικῶν, εἴτε διά συλλογικῶν συμβάσεων, οὐχί δέ καί ἐφ' ἧς περιπτώσεως τήν ρύθμισιν τῶν σχέσεων τούτων, ὅσον ἀφορᾷ τόν μισθόν, ἐνεργεῖ τό Κράτος, δέν ἔχουν πλέον σημασίαν. Διότι ταῦτα ὑπεστηρίχθησαν ἐν ὄψει τῆς νομολογίας τοῦ Ἀρείου Πάγου, δεχομένης ὅτι βάσει τοῦ ν. 28/1944 οἱ Ὑπουργοί τῶν Οἰκονομικῶν καί Ἐργασίας εἶχον ἐκ τοῦ νόμου τούτου τό δικαίωμα νά καθορίζουν δι' ἀποφάσεων αὐτῶν οὐ μόνον τά κατώτατα, ἀλλά καί τά ἀνώτατα ὅρια μισθῶν, ἧτις ὅμως πλέον ἀνετράπη διά τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ ν. 2053/1952 τοῦ ἐρμηνεύοντος αὐθεντικῶς τόν ν. 28/1944 (Α.Π. 333/1952, ΕΕΔ 11, σελ. 688). Ρητέον ὅτι καί ἡ μοναδική, ἐπί τοῦ θέματος, ὑπ' ἀριθ. 163/1930 (Δικαστική 1930, Ι, 116) ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου δέχεται καί αὐτή, ὅτι διά τῆς ἀπεργίας ὁ ἐργάτης ἢ ὑπάλληλος καταγγέλλει τήν ὑφισταμένην σύμβασιν ἐργασίας. Ὅθεν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ἀντιθέτως πρός τά ἀνωτέρω κρίνασα, ἐσφάλη καί δέον διά τοῦτο νά ἀναιρεθῇ.

III. Διά τοῦ τρίτου λόγου τίθεται ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου ἡ λύσις τοῦ ζητήματος, ἐάν καί ἐπί ἀπεργίας ἔχῃ ἐφαρμογήν τό ἄρθρον 5 § 3 τοῦ ν. 2112/1920. Καί ἀν δεχθῶμεν, πρός στιγμήν, ὅτι διά τῆς καθόδου εἰς ἀπεργίαν ὁ ὑπάλληλος ἢ ἐργάτης δέν ἐκδηλοῖ βούλησιν καταγγελίας τῆς συμβάσεώς του ἐργασίας, ἀλλ' ἐμμονῆς εἰς ταύτην, ὡς ὑποστηρίζεται, τότε πῶς θά ἐναρμονίσωμεν τήν ἐκδοχήν ταύτην πρός τήν νομολογίαν τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐπί τοῦ ἄρθρ. 5 § 3 τοῦ ν. 2112/1920, ὡς συνεπληρώθη διά τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ν. 4558/1930, καί τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 12 ἐδ. 2 τοῦ ν. 2112/1920 ἐκδοθέντος Β. Δ. τῆς 16/18 Ἰουλίου 1920; Ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ τῶν διατάξεων τούτων ὁ Α. Π. δέχεται, ὅτι «ἐκ τῶν διατάξεων τούτων τοῦ νόμου, καθ' ἃς καί μόνον περιοριστικῶς ἐπετράπη τῷ μισθωτῷ ἀποχή ἐκ τῆς ἐργασίας ἐφ' ὡρισμένον χρονικόν διάστημα ἐκ τῶν ἐν αὐταῖς ρητῶς καθοριζομένων αἰτιῶν, χωρίς νά ἀποτελῇ αὕτη λύσιν τῆς συμβάσεως, σαφῶς κατ' ἀντιδιαστολήν συνάγεται, ὅτι πᾶσα ἐξ οἱασδήποτε ἄλλης αἰτίας, ἔστω καί ἀνωτέρας βίας προερχομένη, ἀποχή τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας του συνεπάγεται κατά δημιουργούμενον τεκμήριον σιωπηρᾶς καταγγελίας λύσιν τῆς μισθωτικῆς συμβάσεως βουλήσει τοῦ μισθωτοῦ, μή ἐρευνωμένης ποσῶς τῆς πρός λύσιν τῆς συμβάσεως πραγματικῆς προθέσεώς του διά τῆς τοιαύτης ἐγκαταλείψεως τῆς ἐργασίας» (223/1951 τ. α' ΞΒ' 506, Α. Π. τ. β' 452/1952 ΞΓ' 643 καί ὑπ' αὐτήν σημειώσεις καί νμλγ). Τό ὅτι ἡ κάθοδος εἰς ἀπεργίαν ἀποτελεῖ, τυχόν, ἐνάσκησιν δικαιώματος, ἐκ τούτου καί μόνον δέν ἔπεται, ὅτι δέν τυγχάνουν ἐπ' αὐτῆς ἐφαρμογῆς αἱ ὡς ἄνω ἑρμηνευόμεναι διατάξεις, αἵτινες δέν ἐξαιροῦν ἄλλας περιπτώσεις, παρά μόνον τάς ἐν αὐτῇ ἀναφερομένας (ἀσθένειαι, λαχεῖαι), εἰς ἃς δέον νά προστεθῇ καί ἡ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ν. 3514/1928 (στράτευσις). Καί ἄν ἡ ἀπεργία ἀποτελῇ δικαίωμα, ὁ ἀσκῶν τοῦτο πρέπει νά φέρῃ κατά τά ἀνωτέρω καί τούς ἐκ τῆς τοιαύτης ἀσκήσεως κινδύνους. Ἡ ἐκδοχή ὅτι εἰς τήν ἐνάσκησιν τοῦ δικαιώματος τῆς ἀπεργίας δέν εἶναι δυνατόν νά τεθῇ οἱοσδήποτε περιορισμός, ὃν δέν καθορίζει ρητῶς ὁ νόμος (**Κ. Καυκᾶς**, Ἔνοχ. τ.α'σ. 348), ἂς ἐπιτραπῇ εἰς τό Δημόσιον νά παρατηρήσῃ ὅτι δέν εἶναι σύμφωνος πρός τό ἐν Ἑλλάδι κρατοῦν δίκαιον. Ἐν Ἑλλάδι δέν ὑφίσταται διάταξις ἀναγνωρίζουσα, ρητῶς τοὐλάχιστον, τήν ἀπεργίαν ὡς δικαίωμα. Καί πολύ περισσότερον δέν ὑπάρχει διάταξις προστατεύουσα αὐτήν, ὡς δικαίωμα. Ἂν καί' ἐπιείκειαν προχωρήσωμεν καί ἀναγνωρίσωμεν αὐτήν ὡς δικαίωμα, τοῦτο ἐν τῇ ἀσκήσει αὐτοῦ θά ρυθμίζηται ὑπό τῶν κειμένων διατάξεων. Τοιαῦται διατάξεις εἶναι καί αἱ ἀνωτέρω, αἵτινες οὕτω ἔχουν πλήρη ἐφαρμογήν καί ἐπί τῆς ἀπεργίας, ἀφ' οὗ αὗται ἐξαιροῦν μόνον τάς ἐν αὐταῖς περιπτώσεις, καθ' ἃς δέν ἐπέρχεται λύσις, ἀλλ' ἀναστολή τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ὅθεν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ἀντιθέτως πρός τά ἀνωτέρω κρίνασα, ἐσφάλη καί δέον διά τοῦτο νά ἀναιρεθῇ.

IV. Ἐπί τοῦ τετάρτου λόγου: Καί ἂν ἡ ἀπεργία λογισθῇ ὡς δικαίωμα, ἡ ἄσκησις αὐτοῦ ὑπόκειται προβήλως εἰς τούς περιορισμούς τοῦ ἄρθρ. 281 Α. Κ. τοῦ πραγματευομένου περί καταχρήσεως δικαιώματος (**Κ. Καυκᾶς**, ἔνθ' ἀνωτ. σ. 348). Κατά τά προταθέντα καί ἀποδειχθέντα πραγματικά περιστατικά, δεκτά δέ γενόμενα καί ὑπό τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ἡ ἀπεργία, εἰς ἣν κατῆλθεν ὁ ἀναιρεσίβλητος, διήρκεσεν ἀπό 4.9.1950 μέχρι 25.10.1950, ἤτοι ὑπαιτιότητι τῶν ἀπεργῶν ἐπί τόσον μακρόν χρόνον, ὥστε εἶχεν ὡς συνέπειαν μεγάλας ζημίας τῆς ἐπιχειρήσεως καί ἐν τέλει τήν διάλυσιν αὐτῆς. Ὑπό τοιαῦτα πραγματικά περιστατικά τό Δημόσιον φρονεῖ, ὅτι ἡ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος τῆς ἀπεργίας ἐγένετο καταχρηστικῶς καί ὅτι τοῦτο ἐπέφερε τήν διάλυσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ὅστις καλῶς δέν προσελήφθη ἐκ νέου μετά τήν λῆξιν τῆς ἀπεργίας. Ὅθεν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ἀντιθέτως πρός τά ἀνωτέρω κρίνασα, ἐσφάλη καί δέον διά τοῦτο νά ἀναιρεθῇ.

Ἅπαντες οἱ ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ καί ταῖς πρατάσεσι ἐκτιθέμενοι ἰσχυρισμοί τοῦ Δημοσίου ἐπροτάθησαν καί ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας καί δή τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου, πλήν ὅμως οὗτοι ἀπερρίφθησαν, ἐνυπάρχει δέ τό στοιχεῖον τοῦτο τῆς προτάσεως εἰς ἅπαντας τούς λόγους τούτους ἀναιρέσεως, συμπληροῦνται ἄλλωστε οὗτοι κατά τοῦτο, ἤτοι κατά τό σημεῖον τῆς προτάσεως, ὅπερ σιωπηρῶς καί ἐκ πλαγίου ἐνυπάρχει εἰς τό ἀναιρετήριον. Ρητέον προσέτι ἐπί τούτου ὅτι, καί ὅταν τό δικαστήριον οἰκοθεν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν ἰσχυρισμόν τινα, χωρίς νά προταθῇ οὗτος ὑπό τινος τῶν διαδίκων, ὁ ἰσχυρισμός οὗτος δέν θεωρεῖται νέος καί ἐπομένως δύναται νά χρησιμεύσῃ ὡς λόγος ἀναιρέσεως (**Εὐκλ.** § 259 σημ. 2, **Βασιλείου—Γιδοπούλου** «Ἀναίρεσις» § 21 σελ. 123-124 αὐτόθι σημ. 8, **Ράμμος** ἐν Glasson Δ' 959α σελ. 713, **Κιτσικοπ.** § 626).

Β'

Ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου μισθωτοῦ διὰ τοῦ κ. Βασ. Παντ. Βασιλείου, Δικηγόρου.

Ι. Ἐκ τῶν νόμων, ἄρθρ. 4 ν. 2111/1920 «περὶ ἀδικημάτων κατὰ τῆς ἐλευθερίας τῆς ἐργασίας», ἄρθρ. 8 ν. 2151/1920 «περὶ ἐπαγγελματικῶν σωματείων», ἰσχυόντος ἤδη μετὰ τὸν ν. 3127 τῆς ἐν τῷ ἐξωτερικῷ Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως «περὶ ἀποκαταστάσεως τῶν συνδικαλιστικῶν ἐλευθεριῶν», δι' οὗ κατηργήθη ὁ ὑπ' ἀριθ. 1819/1942 ἀ.ν. «περὶ ἐπιβολῆς κυρώσεων κατὰ τῶν μετεχόντων εἰς ἀπεργίας», ἄρθρ. 7 τοῦ Γ' 18.6.1946 Ψηφίσματος Ἀναθεωρ. Βουλῆς «περὶ ἐκτάκτων μέτρων ἀφορώντων τὴν δημοσίαν τάξιν καὶ ἀσφάλειαν», ΑΘ'/7.10.1947 Ψηφίσματος «περὶ προσωρινῆς ἀπαγορεύσεως τῆς διακοπῆς τῆς παραγωγῆς καὶ ἀναστολῆς τοῦ δικαιώματος τῆς ἀπεργίας», ΝΕ'/7.5.1948 Ψηφίσματος «περὶ προσωρινῆς ἀπαγορεύσεως τῆς διακοπῆς παραγωγῆς καὶ ἀναστολῆς τοῦ δικαιώματος τῆς ἀπεργίας», ἄρθρ. 2 § 6 ἀ.ν. 539/1945 «περὶ χορηγήσεως κατ' ἔτος εἰς τοὺς μισθωτοὺς ἀδείας μετ' ἀποδοχῶν», τῶν ἄρθρων 247, 291 καὶ 295 Ἑλλην. Ποιν. Κώδικος, ὡς τὰ τελευταῖα δύο ἄρθρα ἀντικατεστάθησαν ὑπὸ τοῦ ἀ.ν. 1623/1951, τοῦ ἀ.ν. 1943/1951 «περὶ ἀποδοχῶν ἀπεργούντων ὑπαλλήλων ἐπιχειρήσεων κοινῆς ὠφελείας καὶ Τραπεζῶν» καὶ τέλος τοῦ ἄρθρου 11 § 4 τοῦ Συντάγματος 1952, σαφῶς συνάγεται ὅτι εἰς τὸν μισθωτὸν τὸν συνδεόμενον διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἀναγνωρίζεται ἡ ἀπεργία ὡς δικαίωμα, ἡ ἐνάσκησις τοῦ ὁποίου ἀποσκοπεῖ εἰς τὴν βελτίωσιν τῶν οἰκονομικῶν ὅρων τῆς παροχῆς τῆς ἐργασίας του. Τὸ δικαίωμα τῆς ἀπεργίας ἀνεγνωρίσθη εἰς ὅλα τὰ φιλελεύθερα δημοκρατικὰ Κράτη καὶ οὐδεμία ἀμφισβήτησις δύναται νὰ γεννηθῇ παρ' ἡμῖν μετὰ τὴν διὰ τῶν προμνησθέντων νόμων ρύθμισιν τῶν ὅρων καὶ τῶν προϋποθέσεων ἐνασκήσεως αὐτοῦ, ὅτι ἀναγνωρίζεται καὶ παρ' ἡμῖν τοῦτο νομοθετικῶς. Οὕτω καὶ ὁ Ἄρειος Πάγος διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 287-289/1948. ΕΕΔ 7, 552, ἀποφάσεών του, δεχθεὶς ὅτι ἡ ἀπόλυσις μισθωτοῦ διὰ συμμετοχὴν εἰς ἀπεργίαν συνιστᾷ, ἀποδεικνυομένη, κατάχρησιν δικαιώματος κατὰ τὸ ἄρθρ. 281 Α.Κ., ἀνεγνώρισεν ἐμμέσως ὅτι ἡ ἀπεργία ἀποτελεῖ δικαίωμα τοῦ μισθωτοῦ.

ΙΙ. Ὅτι ἡ ἀπεργία δὲν συνεπάγεται τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπὸ τοῦ ἀπεργοῦντος μισθωτοῦ, προκύπτει ἐκ πλείστων διατάξεων τῆς ἰσχυούσης ἐργατικῆς νομοθεσίας, ἀνεξαρτήτως οἱωνδήποτε θεωρητικῶν κατασκευῶν. Οὕτω ἐκ τοῦ ἄρθρου 2 § 6 ν. 539/1945 «περὶ χορηγήσεως κατ' ἔτος ἀδειῶν μετ' ἀποδοχῶν», ἐνθα ρητῶς ὁρίζεται, ὅτι διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ βασικοῦ χρόνου ἀπασχολήσεως τοῦ μισθωτοῦ διὰ τὸ δικαίωμα ἀδείας τὰ διαστήματα, καθ' ἃ οὗτος ἀπεῖχεν ἢ ἀπέχει τῆς ἀπασχολήσεώς του παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει, λόγῳ βραχείας σχετικῶς διαρκείας ἀσθενείας, στρατεύσεως, ἀ π ε ρ γ ί α ς, ἀνωτέρας βίας, δὲν θεωροῦνται ὡς χρόνος μὴ ἀπασχολήσεως, οὐδὲ συμπηγίζονται πρὸς τὰς ἡμέρας ἀδείας, ὧν οὗτος δικαιοῦται, συνάγεται σαφῶς, ὅτι κατὰ τὴν διὰ τοῦ νόμου τούτου ἐκδηλωθεῖσαν νομοθετικὴν ἀντίληψιν ἡ ἀπεργία διὰ μόνης τῆς ἀσκήσεως αὐτῆς δὲν θεωρεῖται λύουσα τὴν σύμβασιν ἐργασίας, ἀφοῦ μάλιστα ὁ Νομοθέτης ὑπολογίζει καὶ ὡς χρόνον ἀπασχολήσεως τοῦ μισθωτοῦ τὸν χρόνον τῆς ἀπεργίας διὰ τὸ δικαίωμα ἀδείας. Ὁμοίως ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ἀ.ν. 1943/1951, δι' ὧν ἀπηγορεύθη εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις κοινῆς ὠφελείας καὶ τὰς Τραπέζας νὰ καταβάλλωσιν εἰς τοὺς ὑπαλλήλους των τὰς ἀποδοχάς, αἱ ὁποῖαι ἀντιστοιχοῦν εἰς τὸν χρόνον, καθ' ὃν ἀπέσχον οὗτοι τῆς ἐργασίας των, λόγῳ οἱουδήποτε χαρακτῆρος ἀπεργίας, σαφῶς ἐπίσης προκύπτει, ὅτι ὁ νόμος προϋποθέτει μὴ λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας διὰ τῆς ἀπεργίας, διότι, ἐὰν ἡ σύμβασις ἐλύετο, οὐδεὶς λόγος ὑπῆρχε νὰ ἀπαγορευθῇ ἡ καταβολὴ ἀποδοχῶν, αἵτινες, οὕτως ἢ ἄλλως, μὴ ὑφισταμένης συμβάσεως, δὲν ὠφείλοντο.

Τὴν συνέπειαν ὅθεν ταύτην τῆς μὴ λύσεως τῆς σχέσεως ἐργασίας, ἀλλὰ τῆς ἀναστολῆς της διαρκούσης τῆς ἀπεργίας δὲν καθορίζει ὁ νόμος ρητῶς, ἀλλὰ θεωρεῖ ταύτην τρόπον τινὰ αὐτονόητον. Ἡ ἀναστολὴ ὅθεν τῆς σχέσεως ἐργασίας ἐπέρχεται ἐκ τοῦ νόμου, διὰ μόνης τῆς ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος τῆς ἀπεργίας τοῦ μισθωτοῦ, ἀνεξαρτήτως τῆς βουλήσεως τῶν μερῶν, μὴ ἀπαιτουμένης τούτοις συμφωνίας περὶ ἀναστολῆς τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ὑφισταμένων εἰδικῶν διατάξεων περὶ ἀπεργίας, οὐδὲν ἔδαφος ἐφαρμογῆς εὑρίσκει τὸ ἐκ τοῦ ἄρθρου 5 ν. 2112 καὶ ἄρθρου 8 β.δ. τῆς 16/18 Ἰουλίου 1920 προκῦπτον, κατ' ἀντιδιαστολήν, ἀμάχητον τεκμήριον περὶ λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ, ἐὰν ἡ ἀποχὴ ἐκ τῆς ἐργασίας ὀφείληται εἰς ἄλλον λόγον, πλὴν βραχείας διαρκείας ἀσθενείας.

ΙΙΙ. Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῆς πλευρᾶς ἑρμηνείας τῆς βουλήσεως τοῦ ἀπεργοῦντος οὐδαμόθεν προκύπτει, ὅτι οὗτος διὰ τῆς ἀπεργίας ἀποκρούει τὴν παλαιὰν σύμβασιν, ἀποβλέπων εἰς τὸ νὰ ἐπιτύχῃ τὴν κατάρτισιν νέας συμβάσεως καὶ ἐκδηλῶν τὴν πρόθεσίν του περὶ λύσεως τῆς προηγουμένης, ἀλλ' ἀντιθέτως προκύπτει, ὅτι ὁ διακόπτων συλλογικῶς τὴν ἐργασίαν του δὲν θέλει νὰ ἀποχωρήσῃ ὁριστικῶς ἐκ ταύτης, ἀλλ' ἀποβλέπει εἰς τὸ νὰ βελτιώσῃ τοὺς ὅρους τῆς συμβάσεως ἐργασίας πρὸς τὸ συμφέρον του, μὲ τὴν σαφῆ πρόθεσιν, ἐὰν δὲν ἔχῃ αἴσιον τέρμα ἡ ἀπεργία, νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν ἐργασίαν ὑπὸ τοὺς παλαιοὺς ὅρους. Ἐν τοιούτοις ἐκ τοῦ ὅτι διὰ τῆς ἐνασκήσεως τοῦ δικαιώματος τῆς ἀπεργίας παρὰ τοῦ μισθωτοῦ ἐπέρχεται νόμῳ ἀναστολὴ τῆς σχέσεως ἐργασίας, οὐδόλως ἕπεται ὅτι ὁ μισθωτὸς δὲν δύναται νὰ παραιτηθῇ τῶν ἐκ τῆς ἀπεργίας πηγαζόντων δικαιωμάτων του, ἐὰν ἐκδηλώσῃ σαφῶς τὴν πρόθεσίν του, ὅπως ἐν πάσῃ περιπτώσει καὶ ἀνεξαρτήτως τοῦ ἀποτελέσματος τῆς ἀπεργίας μὴ ἐργασθῇ ὑπὸ τοὺς παλαιοὺς ὅρους ἐφεξῆς, διασπωμένης τῆς σχέσεως ἐργασίας, πρᾶγμα ὅμως τὸ ὁποῖον, ὡς ἐλέχθη, δὲν συνάγεται, ἀλλὰ πρέπει ἐν ἑκάστῃ συγκεκριμένῃ περιπτώσει νὰ προτείνηται καὶ νὰ ἀποδεικνύηται παρὰ τοῦ ἐργοδότου (πρβλ. *Β. Βασιλείου*, Σχόλια ἐν Ν. Δικ. 4, 475). Τὴν ὕπαρξιν ὅμως τοιαύτης προθέσεως οὐδόλως ἐδέχθη ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις.

VI. Ἡ ἐπιχειρηματολογία τοῦ ἀναιρεσείοντος, ὅτι δῆθεν ὁ ἀπεργῶν ἀναλαμβάνει τὸν κίνδυνον τῆς πράξεώς του, ἐὰν ἡ ἀπεργία ἀποτύχῃ, ὁπότε δὲν δύναται νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΑΠΟΛΥΣΕΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Έφαρμογή ισχύσαντος μέχρι 10 Απριλίου 1953 Νόμου 2222/1952

Απόλυσις μισθωτού επιχειρήσεως με προσωπικόν άνω των 50 δι' ακαταλληλότητα και ανάρμοστον συμπεριφοράν.— Ανυπόχρεον αιτήσεως άδειας δι' έγκρισιν υπό του Υπουργού Εργασίας κατά Ν. 2222/1952.— Εφαρμογή άρθρ. 3 Ν 2222/1952 και δι' απολύσεις δι' ακαταλληλότητα, ανεπάρκειαν ή ανάρμοστον συμπεριφοράν, γενομένας κατά το τρίμηνον πρό της ισχύος του Ν. 2222/1952.

Περίπτωσις της κατωτέρω αποφάσεως του ως εφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Αθηνών είναι απόλυσις μισθωτού, υπηρετούντος εις επιχείρησιν με προσωπικόν άνω των 50, ισχυρισθέντος δε ότι αύτη έτυγχανε άκυρος, εφ' όσον δεν υπεβλήθη σχετική προς τον Υπουργόν Εργασίας αίτησις δι' έγκρισιν αύτης, κατά τον ν. 2222/1952 «περί ελέγχου απολύσεων των μισθωτών» (ΕΕΔ 11, 1041), τεθέντος εν ισχύϊ διά του από 9/10 Οκτωβρίου 1952 διατάγματος (ΕΕΔ 11, 1166) και ισχύσαντος μέχρι της 10 Απριλίου 1953.

Η προκειμένη απόλυσις του μισθωτού ενέπιπτεν εις την διάταξιν του άρθρου 10 του ανωτέρω νόμου, εγένετο δηλαδή εντός του τριμήνου πρό της ενάρξεως της ισχύος του νόμου τούτου, δι' ακαταλληλότητα και ανάρμοστον συμπεριφοράν.

Το Πρωτοδικείον, εμμένον εις την διά της προηγουμένης αποφάσεως αυτού (υπ' αριθ. 6816/1953, εισηγητής *Ι. Μαρινάκος*, ΕΕΔ 12, 1018) δεκτήν γενομένην ανοχήν, δεν ανεγνώρισεν ως άκυρον την προκειμένην απόλυσιν, μέ την αύτην αιτιολογίαν της προλαβούσης αποφάσεως του, ότι δηλαδή αι δι' ανεπάρκειαν ή ακαταλληλότητα περί την εκτέλεσιν της εργασίας ή δι' ανάρμοστον συμπεριφοράν απολύσεις και κατά το πρό της ισχύος του ν. 2222/1952 τρίμηνον δεν υπήγοντο εις την διαδικασίαν εγκρίσεως αυτών κατά τον εν λόγω νόμον.

Σκέπτεται το Πρωτοδικείον, ότι θά ήτο αδιανόητον τάς μεν υπό το κράτος της ισχύος του διά λόγους του άρθρ. 3 του νόμου (ακαταλληλότης κλπ.) απολύσεις να εξαιρή ο Νομοθέτης της διαδικασίας του νόμου, τάς δε προλαβούσας εργασίαν, καθ' ό θεωρούμενος, ως καταγγελίας την σύμβασιν, είναι ήκιστα πειστική, διότι, εάν τοιαύται ήσαν αι συνέπειαι της άπεργίας, θά ήτο περιττή και άνευ σημασίας τινός ή γενομένη νομοθετικώς αναγνώρισις της άπεργίας ως ιδίου εδικαιώματος» του μισθωτού, αφού υπό την έκδοχήν του αναιρεσείοντος ή άπεργία ούδέν άλλο θά εσήμαινεν, είμή το δικαίωμα, το οποίον κέκτηται ο μισθωτός να καταγγείλη την σύμβασιν εργασίας και εν περιπτώσει επιτυχίας της άπεργίας να αναστατήση κοινή συμφωνία μετά του εργοδότου την διά της καταγγελίας του μισθωτού λυθείσαν σύμβασιν εργασίας βάσει της αρχής της ελευθερίας των συμβάσεων. Εάν αύτη ήτο η έννοια της άπεργίας, ούδείς λόγος συνέτρεχε περί αναγνωρίσεως διά των προμνησθεισών νομικών διατάξεων των διαφόρων νόμων της άπεργίας ως δικαιώματος και ή όλη αύτη επέμβασις του νομοθέτου θά απετέλει εκπλυν θόρυβον διά το τίποτε».

Ούδόλως δε ή άπεργία, υπό την ορθήν έκδοχήν της προσβαλλομένης αποφάσεως ότι δεν λύει την σύμβασιν, συνεπάγεται διαιώνισιν της συμβάσεως επί ζημία του εργοδότου, διότι και ούτος αντεπιτιθέμενος δύναται να απολύση τον απεργόν, επί καταβολή πάντως της νομίμου αποζημιώσεως (ν. 2112, ν. 118/1945). Ούτω δε πράττων δεν δύναται να κριθή, ότι κάμνει κατάχρησιν του δικαιώματος της καταγγελίας (άρθρον 281 Α.Κ.), διότι ο διακόπτων μονομερώς, προς εκβίασιν επωφελών δι' αυτόν λύσεων, την εκτέλεσιν της συμβάσεως εργασίας, ήτοι προσφεύγων εις εν δυναμικόν μέσον αγώνος, πρέπει να αναμένη, ότι ο αντισυμβαλλόμενος ενδέχεται να προσφύγη και αυτός εις αναλόγα δυναμικά μέσα, οίον η καταγγελία της συμβάσεως εργασίας (ίδετε *Δεντζεράπουλον*, ΕΕΔ 12, σελ. 641). Εις τούτο έγκειται τη αληθεία ο κίνδυνος, ον αναδέχεται ο απεργών μισθωτός, και ούχι εις το ότι διά της άπεργίας, συνεπαγομένης δήθεν την λύσιν της συμβάσεως εργασίας, ο μισθωτός κινδυνεύει να χάση την θέσιν του, εάν αύτη αποτύχη και δεν στέρξη ο εργοδότης εις αναστάτωσιν της συμβάσεως, ως υποστηρίζει το αναιρεσείον Δημόσιον.

Εν τέλει δέον να σημειωθή, ότι δημόφωνος είναι ή γνώμη και των παρ' ημίν ασχοληθέντων μέ το ζήτημα, ότι ή άπεργία δεν συνεπάγεται την λύσιν της συμβάσεως εργασίας. (Ίδετε *Κανελλοπούλου*, Ένοχ. Δίκ. Α' σελ. 818, 865, *Δεντζεράπουλον*, εν ΕΕΔ 11, 641 επ., *Η. Nipperdey*, Το δικαίωμα άπεργίας, εν ΕΕΔ 11, 225 επ., *Ι. Καποδίστρια*, Περί καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας 1933 σελ. 18 επ. και Έρμην. Έργατ. Δικαίου 1937 σελ. 188 (παρεκκλινούσας πως απόψεις υπεστήριξεν *ο ίδιος* εν ΕΕΔ 8, 222 επ.), *Θ. Βλαχοπούλου*, Νομικαί συνέπειαι της άπεργίας, εν ΕΕΔ 10, 49 επ., *Β. Βασιλείου*, Σχόλια εν Ν. Δικ. 4, 174 επ., *Γ. Σπυροπούλου*, Η πολιτική άπεργία, ΕΕΔ 12, 819, *Χ. Αγγελοπούλου*, εν περιοδικώ Εργατικόν Δίκαιον 1, Α - Β σελ. 63, *Γρ. Κασιμάτη*, Αί συλλογικαί διαφοραί εργασίας, 1935 σελ. 28 επ., 36 επ., *Κ. Σούρλαν*, εν Δικαιοσύνη ΙΒ' 194 επ. Πρβλ. και εισήγησιν *Π. Τριανταφυλλάκου*, επί της Σ.Ε. 574/1934, Θέμ. ΜΕ' 545.

σας νά ρυθμίζη άλλως, καθιερών διάφορον μεταχείρισιν τοῦ αὐτοῦ θέματος.

Ἐσημειώσαμεν διά μακρῶν (ΕΕΔ 12, 1018) ὅσα, καθ' ἡμᾶς, ἠδύναντο νά σημειωθοῦν κατά τῆς ἀπόψεως αὐτῆς. Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἐπαναλήψεως ὑπό τοῦ Πρωτοδικείου τῆς ἀπόψεως του καί εἰς τήν νεωτέραν αὐτήν ἀπόφασίν του, δύνανται νά σημειωθοῦν, νομίζομεν, καί ταῦτα: Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν. 2222/1952 ἀναμφισβητήτως καταλαμβάνει τάς ἀπό τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου (10 Ὀκτωβρίου 1952) καί ἐφεξῆς ἀπολύσεις δι' ἀνεπάρκειαν κλπ.

Νομοθετεῖται δι' αὐτῆς ὅτι ἡ ἐξαίρεσις τῆς ὑπαγωγῆς εἰς τήν διαδικασίαν τοῦ ν. 2222/1952 τῶν ἀπολύσεων τούτων συνδέεται πρός τήν ἀντικατάστασιν τῶν ἀπολυομένων διά μισθωτῶν τῆς αὐτῆς εἰδικότητος καί μέ τάς αὐτάς ἀποδοχάς.

Καί ἐφ' ὅσον ἡ ἀντικατάστασις διά μισθωτῶν μέ τάς αὐτάς ἀποδοχάς ὑπῆρξεν ἀπαραίτητος ὅρος τῆς ἐξαιρέσεως, πῶς εἶναι δυνατόν νά γίνῃ λογικῶς δεκτόν, ὅτι ὁ Νομοθέτης ἠνώει τήν τοιαύτην ρύθμισιν ἀναδρομικῶς καί διά τάς ἀπολύσεις τάς ἐμπιπτούσας εἰς τό τρίμηνον πρό τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου;

Τό Πρωτοδικεῖον σκέπτεται: «...τοσοῦτον μᾶλλον καθ' ὅσον ἡ ἐναγομένη προσέλαβεν εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ ἐνάγοντος ἕτερον μέ τάς αὐτάς ἀποδοχάς». Ἀλλά δύναται, νομίζομεν, ἐπ' αὐτοῦ νά παρατηρηθῇ, ὅτι, ἂν ἀληθεύῃ ὅτι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν. 2222/1952 ἐφαρμόζεται καί διά τάς πρό τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου ἀπολύσεις, τότε θά ἔπρεπε καί τό κύριον βάρος τῆς σκέψεώς μας νά ἦτο, ἂν ὁ μισθωτός ἀντικατεστάθη δι' ἄλλου μέ τάς αὐτάς ἀποδοχάς καί νά μή χρησιμοποιῆται ἡ ἀντικατάστασις ὡς τι δευτερεῦον, ὡς ἀφίεται νά ἐννοηθῇ ἐκ τῆς διατυπώσεως τῆς ἀποφάσεως «...τοσοῦτον μᾶλλον...».

Τήν ρύθμισιν τῶν πρό τοῦ νόμου 2222/1952 ἀπολύσεων ἔκαμε σαφῶς τό ἄρθρον 10 αὐτοῦ. Εἰς τοῦτο καθορίζονται ρητῶς αἱ μόναι ἐξαιρέσεις. Ἡ σκέψις τῆς ἀποφάσεως ὅτι θά ἦτο ἀδιανόητον τάς μέν ὑπό τό κράτος τῆς ἰσχύος του ἀπολύσεις διά λόγους τοῦ ἄρθρου 3 νά ἐξαιρῇ ὁ Νομοθέτης τῆς διαδικασίας τοῦ νόμου, τάς δέ προλαβούσας νά ρυθμίζῃ ἄλλως, καθιερῶν διάφορον μεταχείρισιν τοῦ αὐτοῦ λόγου, νομίζομεν, ὅτι δέν εἶναι πειστική. Ὁ Νομοθέτης προέβλεψε περί τῆς περιπτώσεως εἰς τό ἄρθρον 10. «Ἀκόμη καί εἰς τήν περίπτωσιν τῆς μή χορηγήσεως τῆς ἀδείας αἱ γενόμεναι καταγγελίαι εἶναι ἄκυροι ἐφ' ὅσον οἱ ἀπολυθέντες δέν ἀνεπληρώθησαν παρ' ἄλλων μισθωτῶν...», χωρίς λογικῶς νά ἀξιώσῃ ὁ νόμος καί μέ τάς αὐτάς ἀποδοχάς, ὡς ὁρίζει τό ἄρθρον 3 τοῦ νόμου διά τάς ἀπό τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου ἀπολύσεις, ἐφ' ὅσον δέν ἠδύνατο νά ἀξιώσῃ στοιχεῖον τοιοῦτον τοῦ κύρους τῆς ἀπολύσεως ἀναδρομικῶς.

Ἡ φαινομενική λοιπόν μόνον διάφορος μεταχείρισις δέν ἦγεν εἰς ζημίαν τῶν ἐργοδοτῶν. Ἠδύναντο οὗτοι νά ἀντιπροτείνουν κατά τῆς ὑπό τοῦ μισθωτοῦ ἀξιώσεως καταβολῆς μισθοῦ ὑπερημερίας (καί ἐν τυχόν μή χορηγήσει ἀδείας) ὅτι ἀντικατεστάθη οὗτος καί συνεπῶς οὐδεμία ὑπῆρχε δι' αὐτούς ἐπιζήμιος συνέπεια.

Τό Κράτος ὅμως θά εἶχε τόν ἔλεγχον τῆς ἀγορᾶς ἐργασίας πληρέστερον, διότι θά ἐγνώριζε πόσοι μισθωτοί ἀπελύθησαν καί ποία διαταραχή ὑπῆρξεν εἰς τήν ἀγοράν ἐργασίας.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 9838/1953

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**
Εἰσηγητής ὁ Πρωτοδίκης **κ. Α. Καλλέργης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Γκαδόλος, Π. Καλδῆς

Ἐβεβαιώθη, κατά τήν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου, τοῦθ' ὅπερ καί συνομολογεῖται ὑπό τῆς ἐναγομένης, ὅτι μεταξύ τῶν διαδίκων συνήφθη τήν 27.6.51 ἐργασιακή σύμβασις ἀορίστου χρονικῆς διαρκείας, δι' ἧς ὁ ἐνάγων (ἀφεσίβλητος) προσελήφθη εἰς τήν ὑπηρεσίαν τῆς ἐναγομένης, ὡς ἐργάτης ἔκτακτος καί ἀντί ἡμερομισθίου δραχμῶν 30.000, καί ὅτι τήν 8.8.1952 ἡ ἐναγομένη διά τόν ἀληθῆ καί βεβαιωθέντα ἐκ τῶν ἀποδείξεων λόγον ὅτι οὗτος ἀπουσίαζε συχνάκις καί ἀδικαιολογήτως τῆς ἐργασίας του, ὅτι προσήρχετο μεθυσμένος, ἐδημιούργει ἐπεισόδια εἰς βάρος τῶν προϊσταμένων, ἐλαττώματα ταῦτα, ἅτινα τόν κατέστησαν ἀνεπαρκῆ διά τήν ὑπηρεσίαν τοῦ χειριστοῦ τῆς μηχανῆς, εἰς ἣν ὑπηρέτει, κατήγγειλε τήν ἐργασιακήν σύμβασιν τηρήσασα ἐν πληρότητι ἁπάσας τάς προϋποθέσεις, τυπικάς καί οὐσιαστικάς, τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118/1945 καί τῆς ὑπ' ἀριθ. 65257/1952 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, ὡς δείκνυται ἐκ τῶν προσαγομένων ἐγγράφων ὑπ' ἀριθ. 9087 καί 36900 τῆς 13.8.1952 τοῦ Ι.Κ.Α. καί τῆς διά δρχ. 270.000 ἐξοφλητικῆς τῆς ἀποζημιώσεως ἀποδείξεως. Τήν τοιαύτην καταγγελίαν ἐπεκαλέσθη ὡς ἄκυρον ὁ ἐνάγων, διά τόν λόγον ὅτι ἡ ἐναγομένη δέν ἠτήσατο ἐντός 15 ἡμερῶν ἀπό τῆς ἰσχύος τοῦ ν. 2222/1952 10.10.1952 τήν ἔγκρισιν τῆς ἀπολύσεως ταύτης παρά τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 10 τοῦ νόμου τούτου, οἱονδήποτε λόγον ἀκυρότητος ἐδέχθη ἡ ἐκκαλουμένη ἐπιδικάσασα τόν μισθόν. Κατά τά προκύπτοντα ἐκ τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ν. 2222/1952 «ἀπολύσεις δι' ἀνεπάρκειαν ἡ ἀκαταλληλότητα περί τήν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας ἢ δι' ἀνάρμοστον συμπεριφοράν δέν ὑπάγονται εἰς τήν διαδικασίαν τοῦ παρόντος. Εἰς ἀντικατάστασιν ὅμως τῶν οὕτω ἀπολυομένων ὀφείλει ἡ ἐπιχείρησις νά προσλαμβάνῃ ἰσαρίθμους μι-

σθωτούς τῆς αὐτῆς εἰδικότητος καὶ μὲ τὰς αὐτὰς ἀποδοχάς». Ὁρίζον ἐξ ἄλλου τὸ ἄρθρον 10 ὅτι οὐδὲν ἐπάγονται ἀποτέλεσμα αἱ ἀπὸ τριμήνου πρὸ καὶ μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου γενόμεναι καταγγελίαι συμβάσεως ἐργασίας, ἐφ' ὅσον ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου δὲν ἤθελε ζητηθῆ ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων ἐπιχειρήσεων ἡ ἔγκρισις αὐτῶν παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, οὐδαμῶς ἐννοεῖ, κατὰ λογικὴν ἑρμηνείαν καὶ τὴν προκύπτουσαν ἐκ τοῦ πνεύματος τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων, νὰ ὑπαγάγῃ εἰς τὴν διαδικασίαν αὐτὴν ἀδιαστίκτως πᾶσαν ἀπόλυσιν, καὶ ἂν αὕτη ἐγένετο διὰ λόγον προβλεπόμενον ἐν ἄρθρῳ 3, διότι θὰ ἦτο πράγματι ἀδιανόητον τὰς μὲν ὑπὸ τὸ κράτος ἰσχύος του διὰ λόγους τοῦ ἄρθρου 3 καὶ δυνάμει αὐτοῦ νὰ ἐξαιρῇ τῆς διαδικασίας τοῦ νόμου, τὰς δὲ προλαβούσας νὰ ρυθμίζῃ ἄλλως, καθιερῶν διάφορον μεταχείρισιν τοῦ αὐτοῦ λόγου (Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 6185/1953). Κατὰ τὴν κρίσιν ὅθεν τοῦ Δικαστηρίου αἱ διὰ τὸν λόγον ἀνεπαρκείας καὶ δι' ἀνάρμοστον συμπεριφορὰν ἀπολύσεις, οἷα καὶ ἡ ὑπὸ δίκην, δὲν ὑπάγονται εἰς τὴν διαδικασίαν ταύτην καὶ συνεπῶς οὐδόλως πάσχει ἀκυρότητα ἡ καταγγελία αὕτη ἐκ τοῦ ὅτι δὲν ἐζητήθη, ἅμα ὡς ἴσχυσεν ὁ νόμος 2222/1952, ἡ ἔγκρισις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, τοσοῦτον μᾶλλον, καθ' ὅσον ἡ ἀναγομένη προσέλαβεν εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ ἐνάγοντος ἕτερον μὲ τὰς αὐτὰς ἀποδοχάς, ὡς ἐβεβαιώθη ἐκ τοῦ ἄνω ἀποδεικτικοῦ ὑλικοῦ. Τὰ ἀντίθετα σκεφθεὶς ὁ πρωτοβάθμιος δικαστής, ἦτοι ὅτι ἔδει νὰ ζητηθῇ ἡ ἔγκρισις καὶ διὰ τὴν ἀπόλυσιν ταύτην, καίπερ γενομένην δι' ἀκαταλληλότητα τοῦ ἐνάγοντος, ὡς ἐδέχθη ἡ ἐκκαλουμένη, καὶ ἀχθεὶς εἰς ἐπιδίκασιν τῆς ἀγωγῆς, διωκούσης τὸν μισθὸν ἀπὸ 8.8.1952-7.12.1952, ἔσφαλε καὶ δέον, μεταρρυθμιζομένης τῆς ἀποφάσεώς του, κατὰ τὸν βάσιμον τὸν λόγον ἐφέσεως, νὰ ἀπορριφθῇ ἡ ἀγωγὴ (*).

(*) Ἡ ἐξαφανισθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 1151/1953 ἀπόφασις Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν (Πρωτοδίκης ὁ κ. Γ. *Παπαδόπουλος*) εἶχεν ὡς ἑξῆς:

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 10 τοῦ ν. 2222/1952 «περὶ ἐλέγχου τῶν ἀπολύσεων μισθωτῶν», τεθέντος ἐν ἰσχύϊ τὴν 10ην Ὀκτωβρίου 1952, αἱ ἐντὸς τριμήνου πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου γενόμεναι καταγγελίαι συμβάσεως ἐργασίας ὑπὸ ἐπιχειρήσεων ἀπασχολουσῶν τὴν 1.6.1952 μισθωτοὺς πλέον τῶν πεντήκοντα οὐδὲν ἐπάγονται νόμιμον ἀποτέλεσμα, ἐφ' ὅσον ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ὡς ἄνω νόμου δὲν ἤθελε ζητηθῇ ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων ἐπιχειρήσεων ἡ ἔγκρισις αὐτῶν παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἢ τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ Βορείου Ἑλλάδος. Τῶν διατάξεων τούτων ἐξαιροῦνται μόνον α) οἱ κατόπιν ἀποφάσεων τῶν Πρωτοδικειακῶν Ἐπιτροπῶν τοῦ ἀ. ν. 244/1936 ἀπολυθέντες, β) οἱ ἀπολυθέντες συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ ν. 2112 ἢ τοῦ ἄρθρ. 6 § 1 τοῦ Β. Δ. 16/18 Ἰουλίου 1920, γ) οἱ διὰ συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου ἢ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ὡρισμένου ἔργου προσληφθέντες καὶ δ) οἱ κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων ἐγκεκριμένων ἐσωτερικῶν κανονισμῶν τῶν ἐπιχειρήσεων ἀπολυθέντες λόγῳ συμπληρώσεως τοῦ προβλεπομένου ὁρίου ἡλικίας ἢ ἀνικανότητος ἢ πειθαρχικοῦ παραπτώματος. Δὲν ἐξαιροῦνται ἐπομένως οἱ ἀπολυθέντες δι' ἀνεπάρκειαν, ἀκαταλληλότητα ἢ ἀνάρμοστον συμπεριφοράν, πλὴν ἂν ἡ ἀπόλυσις των ἐγένετο κατόπιν ἀποφάσεως Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἀ. ν. 244/1936 ἢ κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων ἐγκεκριμένου ἐσωτερικοῦ Κανονισμοῦ. Τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ ν. 2222/1952 ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ ἀπολύσεων γενομένων μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος αὐτοῦ.

Ἐβεβαιώθησαν τὰ ἑξῆς: Ὁ ἐνάγων προσελήφθη τὴν 27.6.1951 διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐναγομένης Ἑταιρίας καὶ εἰργάσθη παρ' αὐτῇ ὡς ἐκτακτος ἐργάτης ἐπὶ ἡμερομισθίῳ δραχ. 80.000, μὴ ὑπαγόμενος εἰς τὰς περὶ πειθαρχικῶν ποινῶν διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ τοῦ προσωπικοῦ της μέχρι τῆς 8.8.1952, ὅτε ἀπελύθη δι' ἀκαταλληλότητα. Ἡ ἀπόλυσις αὕτη, μὴ ἐμπίπτουσα εἰς τὰς ἐξαιρέσεις τῶν ἄρθρ. 10 τοῦ ν. 2222/1952, ἐφ' ὅσον ἐγένετο ἐντὸς τριμήνου πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου, δὲν ἐζητήθη δέ, ὡς συνομολογεῖται, ἡ ἔγκρισις αὐτῆς παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, τυγχάνει ἄκυρος, κατὰ τὸ αὐτὸ ἄρθρ. 10 τοῦ ὡς ἄνω νόμου, ἔχοντος ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῆς ἐναγομένης, ἀπασχολούσης τὴν 1.6.1952 μισθωτοὺς πλέον τῶν πεντήκοντα. Μὴ λυθείσης ὅθεν διὰ τῆς ἀκύρου ταύτης ἀπολύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἡ ἐναγομένη, καταστᾶσα ὑπερήμερος περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐνάγοντος, ὀφείλει νὰ καταβάλῃ αὐτῷ, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρ. 656 Α.Κ., τὰ ἡμερομίσθια τοῦ ἐν τῇ ἀγωγῇ χρονικοῦ διαστήματος ἀπὸ τῆς ἀκύρου ἀπολύσεως μέχρι τῆς 7 Δεκεμβρίου 1952.

ΔΙΑΛΥΣΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ ΑΠΟΛΥΟΜΕΝΩΝ

Έννοια ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου διὰ τὸ δικαίωμα ἀποζημιώσεως Ν. 2112/1920

Ὕπαρξις δικαιώματος ἀποζημιώσεως Ν. 2112/1920 καὶ εἰς περίπτωσιν οἰκειοθελοῦς διαλύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως.—Ἀλυσιτελὴς πρόσκλησις μισθωτοῦ πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας εἰς νέαν ἐπιχείρησιν ὑπὸ ἑταίρου διαλυθείσης, ἐφ' ὅσον δὲν ἀναγνωρίζεται ὁ παρὰ τῇ διαλυθείσῃ ἐπιχειρήσει χρόνος ὑπηρεσίας.—Ἀνεπηρέαστον δικαιώματος ἀποζημιώσεως Ν. 2112 ἐκ τῆς ἀναλήψεως ὑπὸ ἀπολυθέντος ἐργασίας εἰς νέαν καὶ ἀνεξάρτητον τῆς διαλυθείσης ἐπιχείρησιν τῶν προηγουμένως ἑταίρων.—Ἔννοια ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου.

Ἡ οἰκειοθελὴς διάλυσις ἐπιχειρήσεως, ὡς δέχεται καὶ ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη δικαστικὴ ἀπόφασις, δὲν ἀπαλλάσσει τὸν ἐργοδότην τῆς ὑποχρεώσεως καταβολῆς τῆς ἐκ τοῦ ν. 2112/1920, ὡς ἐροπροιηθὲν ὑπὸ τοῦ ν. 4558/1930, ἢ τοῦ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἀποζημιώσεως (οὕτω καὶ ἡ Α.Π. 229/1926, Θέμ. ΛΗ' 162).

Εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως διαλύθη ἐπιχείρησις, ἀπὸ κοινοῦ ἀσκουμένη, καὶ ἕκαστος τῶν πρώην ἐργοδοτῶν συνέστησεν ἄλλην ἐπιχείρησιν, ἡ ὁποία δὲν ἐταυτίζετο πρὸς τὴν παλαιάν. Δὲν ὑφίστατο, ἑπομένως, ἔδαφος ἐφαρμογῆς τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ν. 2112/1920 περὶ μεταβολῆς τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου (περὶ τῆς ἐννοίας τῆς διατάξεως βλέπε Α.Π. 200/1951, εἰσηγητὴς *Γ. Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 10, 576, Α.Π. 235/1952, εἰσηγητὴς *Π. Τσαρούχης*, ΕΕΔ 11, 574, Α.Π. 295/1952, εἰσηγητὴς *Ν. Πλατάκας*, ΕΕΔ 11, 625, Α.Π. 30/1953, εἰσηγητὴς *Σ. Μανρομιχάλης*, ΕΕΔ 12, 234, Α.Π. 391/1953, εἰσηγητὴς *Π. Τσαρούχης*, ΕΕΔ 12, 824), ὥστε νὰ μεταβιβασθοῦν αἱ ὑποχρεώσεις τῶν πρώην ἐργοδοτῶν τοῦ μισθωτοῦ εἰς τὸν ἕνα ἐξ αὐτῶν, ὁ ὁποῖος καὶ προσεκάλεσε τὸν μισθωτὸν νὰ ἐργασθῇ εἰς τὴν αὐτοτελῆ καὶ ἀνεξάρτητον τῆς παλαιᾶς ἐπιχείρησίν του.

Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ἡ πρόσκλησις τοῦ ἐναχθέντος ἐργοδότου πρὸς παροχὴν ἐργασίας παρ' αὐτῷ ἐπεῖχε μόνον θέσιν προτάσεως (ἄρθρ. 185 Α.Κ.) πρὸς σύναψιν συμβάσεως καὶ εἰς τὸν μισθωτὸν ἀπέκειτο ἡ ἀποδοχὴ αὐτῆς διὰ τὴν συντέλεσιν συμβάσεως (ἄρθρ. 192 Α.Κ.).

Δὲν ἔχει συνεπῶς ἀξίαν τινὰ καὶ ἂν ὁ νέος ἐργοδότης ἀνελάμβανεν ἔναντι τοῦ ἀπολυθέντος μισθωτοῦ τὴν ἐξασφάλισιν τῶν ἐκ τοῦ ν. 2112/1920 δικαιωμάτων του κατὰ λόγον τοῦ χρόνου τῆς προϋπηρεσίας του εἰς τὴν διαλυθεῖσαν κοινὴν πρότερον ἐπιχείρησιν, ἐφ' ὅσον τὴν πρότασιν συνάψεως συμβάσεως καὶ ὑπὸ τοὺς ὅρους τούτους δὲν θὰ ἀπεδέχετο ὁ μισθωτός.

Πρωτοδικείου Λαμίας 590/1953

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. Δ. Μητράκος
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. Β. Ζαρούκας
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Κοκκαλάκης, Ε. Παπαντωνίου

Φέρονται νομίμως πρὸς συζήτησιν ἀντίθετοι ἐφέσεις τῶν ἐν τῷ πρώτῳ βαθμῷ διαδίκων κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 46/1953 ἀποφάσεως τοῦ κατὰ διαδικασίαν τοῦ ν. Γ'ΘΟΔ' δικάσαντος Πρωτοδίκου, αἵτινες νομοτύπως καὶ ἐμπροθέσμως ἀσκηθεῖσαι τόποις δεκταὶ καθίστανται καὶ ἐρευνητέαι κατ' οὐσίαν, καταβληθέντος τοῦ νομίμου δι' ἕκαστον προστίμου, διατασσομένης ἅμα τῆς συνεκδικάσεως αὐτῶν λόγῳ τῆς μεταξὺ των προδήλου συναφείας.

Ἐκ τῶν ἄρθρων 1 καὶ 3 τοῦ περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων 2112 τοῦ 1920 νόμου, καθ' ἃ ὁ παραμελῶν τὴν κατὰ τὰς ἀναγραφομένας ἐν τούτῳ περιπτώσεις καὶ προθεσμίας ὑποχρέωσιν τῆς καταγγελίας τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως ὀφείλει νὰ καταβάλῃ εἰς τὸν ἀπολυόμενον ὑπάλληλον ἀποζημίωσιν ἴσην πρὸς τὸ σύνολον τῶν τακτικῶν αὐτοῦ ἀποδοχῶν, ἃς θὰ ἐλάμβανε κατὰ τὸν χρόνον, πρὸ τοῦ ὁποίου ἔδει νὰ γίνῃ ἡ καταγγελία ἐν συνδυασμῷ ἑρμηνευομένων πρὸς τὸ ἄρθρ. 6 τοῦ αὐτοῦ νόμου, καθορίζοντος ἐν μὲν τῷ πρώτῳ ἐδαφίῳ ὅτι ἡ μεταβολὴ τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου, ὁπωσδήποτε ἐπερχομένη, οὐδαμῶς ἐπηρεάζει τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ὑπὲρ τοῦ ὑπαλλήλου διατάξεων τοῦ νόμου τούτου, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ, ὅτι ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως ὁ ὑπάλληλος δικαιοῦται εἰς τὸ ἥμισυ τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἀποζημιώσεως, σαφῶς συνάγεται, ὅτι τῆς τοιαύτης ὑποχρεώσεως δὲν ἀπαλλάσσεται ὁ ἐργοδότης καὶ ἐν ᾗ ἔτι περιπτώσει οὐχὶ ἐξ ἀνωτέρας βίας, ἀλλ' οἰκειοθελῶς, διαλύει τὸ ἑαυτοῦ κατάστημα ἢ τὴν ἐπιχείρησιν, εἰς ἣν εἶχε προσλάβει ὡς ὑπάλληλον τὸν ἀπολυόμενον ἐπὶ χρόνον μὴ ὡρισμένον, τοῦθ' ὅπερ σύμφωνον πρὸς τὸν λόγον καὶ τὸν σκοπὸν τοῦ νόμου τούτου, ἀποβλέψαντος εἰς τὴν προστασίαν τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, ἵνα μὴ ἀπροειδοποιήτως ἀπολυόμενοι εὑρίσκωνται αἰφνιδίως ἄνευ ἐργασίας καὶ ῥητῶς διετύπωσεν ἐν ἄρθρῳ 6 τοῦ ἀπὸ 16/18 Ἰουλίου 1920 β.δ. περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ νόμου 2112 περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν, τεχνιτῶν, καὶ ὑπηρετῶν, κατὰ τὸ ὁποῖον ὁ ἐργοδότης δύναται νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν ἄνευ τηρήσεως πρόθεσμίας μόνον ἐὰν ἐξ ἀνωτέρας βίας κατέστη ἀπολύτως καὶ συνολικῶς ἀδύνατος ἡ ἐξακολούθησις τῆς ἐπιχειρήσεως (Α. Π. 229/1926 Θέμ. ΛΗ' 162).

Ἐβεβαιώθη, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου τούτου, ὅτι ἡ μεταξὺ τῶν διαδίκων ὀφισταμένη ἐμπορικὴ ἐπιχείρησις διελύθη κατὰ

μῆνα Ἰανουάριον 1952 καὶ ἕκαστος τῶν φορέων αὐτῆς συνέστησεν ἄλλην ἐπιχείρησιν, ἡ ὁποία δὲν ταὐτίζεται πρὸς τὴν παλαιάν. Ἐπομένως, διαλυθείσης τῆς εἰς ἣν ὁ ἐνάγων εἰργάζετο ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ἐπιχειρήσεως, ἔπαυσεν ὑφισταμένη καὶ ἡ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῶν ἐν τῇ πρώτῃ συζητήσει ἐναγομένων (συνεταίρων) ἐργασιακὴ σχέσις, ἀνακάπτει δὲ μόνον ἡ συμφώνως πρὸς τὰς διαληφθείσας διατάξεις ὑποχρέωσις τῶν ἐναγομένων συνεταίρων πρὸς πληρωμὴν τῷ ἐνάγοντι τῆς κατὰ νόμον ὀφειλομένης αὐτῷ ἀποζημιώσεως διὰ τὴν ἀπροειδοποίητον καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ὁ ἐν προκειμένῳ δὲ προβαλλόμενος ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐκκαλοῦντος καὶ ἐφεσιβλήτου (ἐναγομένου) Π. Σ., ὡς πρὸν ὃν καὶ μόνον εἰσάγεται ἡ παροῦσα κατ' ἔφεσιν δίκη, περὶ τοῦ ὅτι μετὰ τὴν διάλυσιν τῆς ἑταιρίας προσεκάλεσε οὗτος τὸν ἐνάγοντα νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν παρ' αὐτῷ ἐργασίαν του εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀλυσιτελής, ἀφοῦ δὲν ἰσχυρίζεται οὗτος συγχρόνως, ὅτι τὴν τοιαύτην πρόσκλησιν ἐποιήσατο μετὰ δηλώσεώς του ὅτι ἤθελε ἀναγνωρίσει τὸν παρὰ τῇ διαλυθείσῃ ἑταιρίᾳ χρόνον προϋπηρεσίας τοῦ ἐνάγοντος διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς τυχὸν ἐν τῷ μέλλοντι καταγγελίας τῆς ὡς εἴρηται συμβάσεως ἐργασίας. Οὔτε περαιτέρω ἀσκεῖ ἐπιρροὴν τινα ἐν προκειμένῳ τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ ἐνάγων μετὰ τὴν διάλυσιν τῆς ἑταιρίας ἐπαναπροσελήφθη ὑπὸ τῶν ἑτέρων δύο ἐναγομένων, δι' οὓς καὶ δὲν πρόκειται ἤδη, οἵτινες συνέστησαν, κατὰ τὰ προκύψαντα, ἑτέραν ἐπιχείρησιν αὐτοτελῆ καὶ ἀνεξάρτητον τῆς διαλυθείσης, διότι ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ δὲν πρόκειται συνέχισις παροχῆς ἐργασίας ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος πρὸς τὸν ἐξακολουθοῦντα τὴν εἰς ἣν ἀρχικῶς προσελήφθη ἐπιχείρησιν νέον ἐργοδότην, ἀλλὰ πρόκειται παροχὴ ὑπηρεσιῶν πρὸς νέαν ὅλως διάφορον ἐπιχείρησιν. Κατ' ἀκολουθίαν ὁ πρῶτος λόγος τῆς κρινομένης ἐφέσεως τοῦ ἐκκαλοῦντος (ἐναγομένου) περὶ τοῦ ὅτι ἐσφαλμένως ὁ εἰς πρῶτον βαθμὸν δικάσας Πρωτοδίκης ἔκρινεν ὅτι ἀπελύθη ὁ ἐνάγων ἐκ τῆς ἐπιχειρήσεως εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος.

Κατ' ἄρθρ. 10 τοῦ ν. 1234/1918, ὡς συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 7 ν. 4558/1930, ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος θεωρεῖται ὁ κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἀσχολούμενος ἐπ' ἀντιμισθίᾳ εἰς ὑπαλληλικὴν ὑπηρεσίαν ἰδιωτικοῦ καταστήματος, γραφείου ἢ ἐν γένει ἐπιχειρήσεως καὶ παρέχων ἐργασίαν ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματικὴν καὶ ἐξ ἀντιθέτου δὲν θεωρεῖται ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος γενικῶς πᾶν πρόσωπον, ὅπερ ἐν τῇ παραγωγῇ χρησιμοποιεῖται ἀμέσως ὡς βιομηχανικός, βιοτεχνικός, μεταλλευτικὸς ἢ γεωργικὸς ἐργάτης ἢ ὡς βοηθὸς ἢ μαθητευόμενος ἢ παρέχει ὑπηρετικὰς ἐν γένει ὑπηρεσίας (Α.Π. 278/1950, ΕΕΝ ΙΖ' 540).

Ἐβεβαιώθη ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος προσφερθεῖσα ὑπηρεσία παρὰ τῇ διαλυθείσῃ ἐπιχειρήσει συνίστατο εἰς τὰ ἑξῆς: Ἐπέβλεπε τὰς ἐν γένει ἐν τῷ μεγάλῳ ἀγροκτήματι τῆς ἑταιρίας διεξαγομένας ἐργασίας ἀποσκοποῦσας κατὰ τὰ διαλαμβανόμενα ἐν τῷ προσαγομένῳ ὑπ' ἀριθ. .*. συμβολαίῳ τοῦ συμβολαιογράφου Λαμίας Δ. Δ. εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν ἐκμετάλλευσιν τοῦ ἀγροκτήματος, τὴν τυροκομίαν, τὴν ἀγορὰν καὶ πώλησιν ἐπὶ κέρδει ἐγχωρίων γεωργικῶν καὶ κτηνοτροφικῶν προϊόντων. Τὴν τοιαύτην ἐποπτείαν ἐξετέλει ὁ ἐνάγων, ὁσάκις ἀπουσίαζεν ὁ ἐπιστάτης τοῦ κτήματος. Προέβαινε πολλάκις εἰς τὴν πρόσληψιν τῶν ἀναγκαιούντων διὰ τὴν τοιαύτην ἐκμετάλλευσιν τοῦ ἀγροκτήματος ἐργατῶν, ὡς καὶ τὴν ἀπόλυσιν καὶ πληρωμὴν αὐτῶν. Ἐκτὸς δὲ τούτου, διαθέτων καὶ τὰ σχετικὰ διπλώματα, ὡδήγει καὶ τὸν γεωργικὸν ἑλκυστῆρα καὶ ἀλωνιστικὴν μηχανὴν τῆς ἑταιρίας, ὁσάκις ὑπῆρχε πρὸς τοῦτο ἐργασία, ἐπιβλέπων ἅμα διὰ τὴν κανονικὴν λειτουργίαν τόσον τῆς ἀλωνιστικῆς μηχανῆς, ὅσον καὶ τῶν τριῶν ἑλκυστήρων, οὓς διέθετεν ἡ ἑταιρία, τέλος δέ, ὁσάκις παρίστατο ἀνάγκη, ἠσχολεῖτο καὶ μὲ τὴν συντήρησιν τῶν ἐν λόγῳ μηχανῶν. Ἐν ὄψει τῆς τοιαύτης φύσεως τῆς ἐργασίας τοῦ ἐνάγοντος ἠμείβετο οὗτος καὶ δι' ἠὐξημένου μισθοῦ, ἀνερχομένου κατὰ τὰ ἑκατέρωθεν συνομολογούμενα εἰς τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 2.500.000 μηνιαίως. Τούτων δεδομένων, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου, ἡ ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος προσφερθεῖσα ὡς ἀνωτέρω ἐργασία παρὰ τῇ διαλυθείσῃ ἑταιρίᾳ εἶναι κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματική, προεξάρχοντος τοῦ πνευματικοῦ στοιχείου, κατὰ τὰ βασίμως ἐν προκειμένῳ ὑποστηριζόμενα διὰ τοῦ μοναδικοῦ λόγου τῆς κρινομένης ἐφέσεως τοῦ ἐκκαλοῦντος - ἐνάγοντος.

Κατὰ ταῦτα, καταγγελθείσης τῆς προκειμένης συμβάσεως ἐργασίας καὶ ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐναγομένου ἄνευ καταβολῆς εἰς τὸν ἐνάγοντα τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112 καὶ βεβαιωθέντος περαιτέρω ὅτι οὗτος κέκτηται ὑπηρεσίαν παρὰ τῇ διαλυθείσῃ ἑταιρίᾳ 18 ἐτῶν (1930 - 1951), δικαιοῦται λαμβάνειν παρὰ τοῦ ὡς εἴρηται ἐκκαλοῦντος τὴν ἣν αἰτεῖται διὰ τῆς ἀγωγῆς καὶ τῶν ἐφ' ἧς ἡ παροῦσα προτάσεων του ἀποζημίωσιν τῶν 15.000.000 δραχμῶν (ἄρθρ. 1 καὶ 3 ν. 2112/1920), τῶν ἑτέρων 2/3 τῆς ἀποζημιώσεως ἀντιστοιχούντων εἰς τοὺς κατὰ τὴν πρώτην συζήτησιν ἑτέρους δύο ἐναγομένους, ὡς πρὸς οὓς ἐγένετο δεκτὴ ἡ ἀγωγὴ ὡς ὡμολογημένη, παρητήθη δὲ περαιτέρω ὁ ἐνάγων τῆς εἰς ὁλόκληρον εὐθύνης αὐτῶν, ὡς ταῦτα δείκνυται καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἐφετηρίου ἐγγράφου. Τούτοις ὄθεν, ἀντιθέτως ἀποφηναμένη ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις καὶ χαρακτηρίσασα τὸν ἐνάγοντα ὡς ἐργατοτεχνίτην, ἐσφαλε καὶ δέον νὰ μεταρρυθμισθῇ αὕτη, κατὰ τὸν βάσιμον περὶ τούτου λόγον τῆς κρινομένης ἐφέσεως τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐνάγοντος, καὶ γίνῃ κατόπιν ταύτου δεκτὴ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ καὶ ὡς πρὸς τὸν ἤδη ἐκκαλοῦντα ἐναγόμενον.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΔΙ' ΑΠΟΛΥΣΙΝ ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΣΤΕΛΕΧΩΝ

Μονομερής βλαπτική μεταβολή όρων συμβάσεως δι' εφαρμογήν Ν. 1803/1951

Έφαρμογή άρθρου 7 Ν. 2112/1920 περί μονομερούς βλαπτικής μεταβολής όρων συμβάσεως έργασίας και επί έργατών, τεχνιτών και υπηρετών.—Άνάθεσις βαρυτέρας έργασίας υπό την έννοιαν της μεταβολής όρων συμβάσεως.— Προστασία δι' άπόλυσιν συνδικαλιστικών στελεχών κατά Ν. 1803/1951.—Έξομοίωσις βλαπτικής μονομερούς μεταβολής όρων συμβάσεως έργασίας προς άπόλυσιν και δι' εφαρμογήν Ν. 1803/1951.—Άπόδειξις αριθμού μελών επαγγελματικού σωματείου διά προστασίαν Ν. 1803/1951.

Ή προστασία των συνδικαλιστικών στελεχών διέπεται υπό του ειδικού άν. νόμου 1803/1951 (ΕΕΔ 10, 532), έκτος της γενικήν εφαρμογήν έχούσης διατάξεως του άρθρ. 281 Α.Κ. περί καταχρηστικής άσκήσεως δικαιώματος (βλέπε είσηγητ. έκθεσιν ά.ν. 1803/1951, ΕΕΔ 10, 538).

Κατά τον νόμον τούτον πρόσωπα παρέχοντα ύπαγόμενον εξηρτημένην εργασίαν, εφ' όσον τυγχάνουσι Πρόεδροι ή Γενικοί Γραμματείς οιασδήποτε εργατικής επαγγελματικής οργανώσεως, παντός βαθμού, αριθμούσης πλέον των 150 μελών φυσικών προσώπων, δέν άπολύονται διά καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας υπό των πάσης φύσεως εργοδοτών κατά την διάρκειαν της θητείας των και έν έτος μετ' αύτήν, είμή μόνον διά σπουδαίον λόγον και κατά την διαδικασίαν του άρθρου 8 αύτου.

Καταγγελία συμβάσεως εργασίας των έν λόγω προσώπων άνευ προηγουμένης διαπιστώσεως περί της συνδρομής του σπουδαίου λόγου (υπό ειδικώς συντεθειμένης Έπιτροπής) είναι άκυρος.

Έπί τή βάσει των άνωτέρω διατάξεων ή κατωτέρω άπόφασις του ώς έφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Βόλου δέχεται, ότι ώς καταγγελία συμβάσεως εργασίας και δι' εφαρμογήν του έν λόγω νόμου νοείται και ή κατά το άρθρον 7 του ν. 2112/1920 περί υποχρεωτικής καταγγελίας συμβάσεως εργασίας μονομερής βλαπτική μεταβολή όρων συμβάσεως εργασίας, ή οποία εξομοιούται προς άπόλυσιν, και ότι ή έν λόγω διάταξις του άρθρου 7 του νόμου 2112/1920 έχει άνάλογον εφαρμογήν και επί εργατών, τεχνιτών και υπηρετών.

Δέν υπάρχει άμφιβολία, ότι ή λύσις είναι ορθή. Ή κατά το άρθρ. 7 του ν. 2112/1920 μονομερής βλαπτική μεταβολή των όρων συμβάσεως εργασίας, υπό την έννοιαν άπολύσεως έκ μέρους του εργοδότου, εφ' όσον εις αύτην δέν συναινέση ό μισθωτός, άποτελεί γενικωτέραν άρχην του εργατικού δικαίου, εκφραζομένην και διά του άρθρου 1 του ά.ν. 771/1937 περί προστασίας των εφέδρων παλαιών πολεμιστών, το οποίον, προκειμένου περί άπολύσεως των δι' αύτου προστατευομένων ώς προς την άπόλυσιν προσώπων, εξωμοίωσε ρητώς την βλαπτικήν μονομερή μεταβολήν όρων συμβάσεως εργασίας προς άπόλυσιν.

Υπό την αύτην έννοιαν της άπολύσεως νοείται ή βλαπτική μεταβολή όρων συμβάσεως εργασίας και διά την εφαρμογήν του άρθρ. 9 του ν. 118/1945, χρησιμοποιούντος τον όρον «καταγγελία» (βλέπε Α.Π. 22/1950, είσηγητής *Χ. Καλέλλης*, ΕΕΔ 9, 155, Α.Π. 309/1950, είσηγητής *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 9, 516, Α.Π. 104/1953, είσηγητής *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 12, 409).

Έξ άλλου και ή διάταξις του άρθρου 7 του ν. 2112/1920 εφαρμόζεται και επί των εργατών, τεχνιτών και υπηρετών διά την ταυτότητα του νομοθετικού λόγου (Α.Π. 309/1950, είσηγητής *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 9, 516, Α.Π. 349/1953, είσηγητής *Σ. Μανρομιχάλης*, ΕΕΔ 12, 770).

Υποκειμένης άρα μονομερούς βλαπτικής μεταβολής όρων συμβάσεως εργασίας και επί συμβάσεως συνδικαλιστικού στελέχους, προστατευομένου υπό του ά.ν. 1803/1951, αύτη θεωρείται καταγγελία και είναι, κατά την ρητήν διάταξιν του άρθρου 1803/1951, άκυρος, εφ' όσον δέν προηγήθη άπόφασις της αρμοδίας Έπιτροπής, του δικαστηρίου καλουμένου να επιδικάση τούς έκ της υπηρεσίας του εργοδότου (άρθρ. 656 Α.Κ.) μισθούς.

Έν προκειμένω ή μονομερής βλαπτική μεταβολή των όρων συμβάσεως εργασίας, περί της οποίας έκρινε το Δικαστήριον, ίνα φθάση εις την κρίσιν του, άν έχώρησε καταγγελία κατά την έννοιαν του άναγκ. νόμου 1803/1951, συνετελέσθη διά της άναθέσεως εις τον μισθωτόν άλλης και βαρυτέρας εργασίας (βλέπε προχείρως την Προέδρου Πρωτ. Άθηνών 7446/1942, ΕΕΔ 1, 624).

Ή σκέψις όμως της άποφάσεως περί του λόγου, διά τον οποίον έγένετο ή βλαπτική μεταβολή των όρων της συμβάσεως, δέν άνήκε, νομίζομεν, εις την αρμοδιότητα αύτου, άλλ' ήτο άντικείμενον της κρίσεως της ειδικής Έπιτροπής, υπό την έννοιαν του σπουδαίου λόγου του ά.ν. 1803/1951.

Ένδιαφέρουσα είναι ή σκέψις της αύτης άποφάσεως περί του τρόπου άποδείξεως του αριθμού των μελών της επαγγελματικής οργανώσεως, ή ύπαρξις του οποίου κατά το όριον του ά.ν. 1803/1951 άποτελεί βασικήν προϋπόθεσιν της προστασίας του συνδικαλιστικού στελέχους.

Πρωτοδικείου Βόλου 665/1953

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ' κατ' έφεσιν
Πρόεδρος ό κ. **Α. Λογοθέτης**
Είσηγητής ό Πρωτοδίκης κ. **Ι. Μανωλόπουλος**
Δικηγόροι οι κ.κ. Π. Άντωάς, Α. Δημητρίου, Ι. Μαράκης

Κατά τούς έν τή έφετηρίω άναφερομένους

λόγους τῆς ἐφέσεως, ὡς οὗτοι διὰ τῶν προτάσεων ἀναπτύσσονται, ἐσφαλμένως ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἐξετίμησε τὰ πραγματικὰ περιστατικὰ καὶ οὐχὶ ὀρθῶς ἐφήρμοσε τὸν νόμον, δεχθεῖσα τὸ μὲν ὅτι ἡ ἐπίμονος ἄρνησις τοῦ ἐφεσιβλήτου νὰ ἀναλάβῃ τὴν προσφερομένην αὐτῷ τὴν 17 Ἀπριλίου 1953 καὶ ἐκ νέου κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς ἀπὸ 12.6.1953 ἀγωγῆς του ἐργασίαν εἰς τὸ μεταλλεῖον του, μὲ τὸ ἴδιον, ὡς καὶ πρότερον, ἡμερομίσθιον καὶ ὑπὸ συνθήκας παραπλησίας ἢ μᾶλλον εὐνοϊκωτέρας τῆς προτέρας ἐργασίας του, πάντως δὲ ἀναλόγως μὲ τὰς ἀνάγκας τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ τὸ γενικώτερον συμφέρον τῆς ἐργασίας καὶ ἑπομένως τὴν μεταχείρισιν ταύτην παρ' αὐτοῦ τοῦ ἐφεσιβλήτου ὡς μονομερῶς μεταβάλλουσαν βλαπτικῶς διὰ τοῦτον τοὺς ὅρους τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ συνεπῶς ἐξομοιουμένην, κατὰ τὸ ἄρθρον 7 τοῦ ν. 2112, μὲ καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἡ διάταξις ὅμως αὕτη δὲν ἔχει ἐν προκειμένῳ ἐφαρμογήν, διότι αὕτη ἀφορᾷ μόνον τὰς ὁπαλληλικὰς συμβάσεις, μὴ ἐπεκταθεῖσα διὰ τοὺς ἐργατοτεχνίτας καὶ ὑπηρέτας, ὡς μὴ περιλαμβάνοντος ὁμοίαν διάταξιν τοῦ β.δ. τῆς 16.7.1920, τὸ δὲ ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος τυγχάνει τῆς προστασίας τοῦ ν. 1803/1951, καθ' ὅσον τὸ Σωματεῖον Μεταλλωρύχων Ἐρετρείας οὗτινος οὗτος, ὡς ἰσχυρίζεται, ἐτύγχανε πρόεδρος κατὰ τὸν κρίσιμον χρόνον, τοὐτέστι τὴν 20 Ἀπριλίου 1953, εἶχεν ἄνω τῶν 100 μελῶν, ἐνῷ τοῦτο εἶχε κατὰ πολὺ ὀλιγώτερα τοῦ ἀριθμοῦ τούτου καὶ οὕτω δὲν συνέτρεχε βασικὴ προϋπόθεσις ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τοῦ ὡς ἀνωτέρω νόμου.

Ὡς πρὸς τὸν πρῶτον λόγον τῆς ἐφέσεως.

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ν. 2112 πᾶσα μονομερὴς μεταβολὴ τῶν ὅρων τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως, βλάπτουσα τὸν ὑπάλληλον, θεωρεῖται ὡς καταγγελία ταύτης. Ἡ διάταξις αὕτη ἔχει καὶ ἐν προκειμένῳ, ἔνθα ὁ ἐκκαλῶν ἀσκεῖ μεταλλευτικὴν ἐπιχείρησιν, πλήρη ἐφαρμογήν, καίτοι τοῦ ἐφεσιβλήτου μὴ ὄντος ὑπαλλήλου, ἀλλὰ κατὰ τὰ ἐν τῇ ἀγωγῇ, τεχνίτου, τῆς ἰσχύος ταύτης (τῆς διατάξεως) ἐπεκταθείσης καὶ ἐπ' αὐτῶν διὰ τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ἀπὸ 16/18 Ἰουλίου 1920 β.δ. «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 2112 καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν», ἐκδοθέντος κατ' ἐξουσιοδότησιν δυνάμει τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ὡς ἄνω ν. 2112, καθ' ὃ διὰ β.δ., ἐκδοθησομένου τὸ βραδύτερον ἐντὸς 4 μηνῶν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου, μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ γνωμοδοτικοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας, ἐπεκταθήσεται ἡ ἐκ τοῦ νόμου τούτου ὑποχρέωσις καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἐπὶ τεχνιτῶν, ὑπηρετῶν καὶ ἐργατῶν βιομηχανικῶν καὶ μεταλλευτικῶν ἐπιχειρήσεων. Ὀρθῶς δθεν ἐγένετο δεκτὴ ἡ ἀγωγὴ ὡς νόμῳ βάσιμος ὑπὸ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως καὶ πάντα τὰ ἐναντία ὑποστηριζόμενα, ὡς πρὸς τὸν λόγον τοῦτον, εἶναι ἀπορριπτέα.

Ἐβεβαιώθη, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου τούτου, ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος προσελήφθη ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος, κατὰ τὸ ἔτος 1945 διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου καὶ προσέφερεν ἀπὸ τοῦ ἔτους τούτου μέχρι τῶν ἀρχῶν τοῦ 1951 τὰς ὑπηρεσίας του παρ' αὐτῷ ὡς ἐργάτης μπαζαδῶρος, μετὰ δὲ τὴν χρονολογίαν ταύτην ὡς τεχνίτης ξυλοδέτης, ἐργαζόμενος εἰς ὑπογείους στοάς, μέχρι τῆς 14 Ἰουνίου 1952, ὅτε ἀπελύθη ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος. Ἡ ὡς ἄνω ἀπόλυσις του ἐκρίθη ἄκυρος δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 3/1953 τελεσιδίκου ἀποφάσεως τοῦ Δικαστηρίου τούτου, δεχθείσης, ὡς πρὸς τὴν ἀπόλυσιν ταύτην, καταχρηστικὴν ἄσκησιν ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐργοδότου δικαιώματος, ὡς πρωτοστατήσαντος τοῦ ἐφεσιβλήτου εἰς τὴν τδρυσιν σωματείου ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἐθνικὸν Σωματεῖον Μεταλλωρύχων Ἐρετρείας», ἡ τδρυσις τοῦ ὁποίου δὲν ἦτο ἀρεστὴ εἰς τὸν ἐκκαλοῦντα. Μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ἀποφάσεως ταύτης καὶ τὴν λῆψιν ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου ὅλων τῶν μισθῶν του οὗτος προσεκλήθη ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν ἐργασίαν εἰς τὸ μεταλλεῖον του, ὅστις καὶ πράγματι, ἀποδεχθεὶς τὴν πρόσκλησιν, προσῆλθε κατὰ τὰς 20ὴν καὶ 21ην Ἀπριλίου 1953 πρὸς ἀνάληψιν ἐργασίας, ἀντὶ ὅμως νὰ τῷ ἀνατεθῇ ἡ ἐκτέλεσις τοιαύτης τεχνίτου ξυλοδέτου στοῶν, εἰς ἣν ἐργασίαν καὶ πρότερον εἰργάζετο, τῷ ἀνετέθη ὑπὸ τοῦ ἀναπληροῦντος τὸν διευθυντὴν τῆς ἐπιχειρήσεως μηχανικοῦ ὑπαίθριος ἐργασία ἀποσκαφέως μεταλλεύματος, μὲ τὴν δήλωσιν ὅτι θὰ ἐπληρώνετο πλήρες ἡμερομίσθιον τοῦ τεχνίτου ξυλοδέτου στοῶν, καὶ ἂν ἀκόμη αἱ καιρικαὶ συνθῆκαι, ἤτοι βροχαὶ κλπ., δὲν ἐπέτρεπον τὴν συνέχισιν τῆς ἐργασίας ἐν ὑπαίθρῳ. Ἡ ἀνατεθεῖσα ὅμως εἰς τοῦτον ἐργασία τοῦ ἀποσκαφέως μεταλλεύματος καὶ οὐχὶ ἡ τοῦ τεχνίτου ξυλοδέτου ἢ ἑτέρα παρεμφερὴς τοιαύτη ἐθεωρήθη ὑπ' αὐτοῦ ὡς μεταβολὴ τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ὡς βλαπτικὴ δι' αὐτὸν ὡς καταγγελία ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου ἐκκαλοῦντος, δι' ὃ καὶ ἀπεχώρησε τῆς ἐπιχειρήσεως ταύτης ἄνευ ἑτέρας διαμαρτυρίας. Καίτοι οἰκονομικῶς, κατόπιν τῆς δηλώσεως τοῦ ἐκκαλοῦντος, ὅτι θέλει καταβάλλει τῷ ἐφεσιβλήτῳ ἁπάσας ἐν γένει τὰς ἀποδοχὰς τοῦ τεχνίτου ξυλοδέτου στοῶν, καὶ ἐν ᾗ ἐτι περιπτώσει οὗτος δὲν ἠδύνατο ὡρισμένας ἡμέρας νὰ ἐργασθῇ ἐξ ἀνωτέρας βίας, τοὐτέστι λόγῳ καιρικῶν συνθηκῶν (βροχῶν κλπ.), καθ' ἃς τὰ συνεργεῖα ἐπιφανείας δὲν ἐργάζονται, οὐδόλως θίγεται ὁ ἐνάγων, ἐν τούτοις ἐφ' ὅσον, κατὰ τὰ ὡς ἄνω βεβαιωθέντα, ἔχει τὴν εἰδικότητα τοῦ τεχνίτου ξυλοδέτου στοῶν, ἣν εἰδικότητα ἀπέκτησεν ὑποβληθεὶς εἰς προηγουμένην ἐκπαίδευσιν ἐπ' ἄρκετὸν χρονικὸν διάστημα ὑπὸ τοῦ ἀρχιτεχνίτου ξυλοδέτου στοῶν τοῦ μεταλλείου τούτου, καὶ ἣν διετήρει μετὰ τὸν ὡς ἄνω χρόνον ἐργαζόμενος ὡς τοιοῦτος, καὶ ἤτις ἐργασία τοῦ τεχνίτου ξυλοδέτου δὲν εἶναι ἐπίπονος, ὡς εἶναι ἡ τοῦ ἐργάτου ἀποσκαφέως μεταλλεύματος, δι' ἣν ἐργασίαν ἀποσκαφέως ἀπαιτεῖται καταβολὴ περισσοτέρου κόπου καὶ ἤτις ἐκτελεῖται ὑπὸ δυσμενεστέρους τῆς πρώτης ὅρους καὶ συνθήκας, τοῦ ξυλοδέτου τεχνίτου χρησιμοποιοῦντος καὶ βαθμόν, καθὼς ἐπίσης ἐν προκειμένῳ ἡ πρώτη φέρεται πολὺ πλησιέστερον τοῦ τόπου τῆς κατοικίας του, ἡ τοιαύτη μεταβολὴ

τῶν ὅρων συμβάσεως ἐργασίας τῆς μεταξὺ τῶν διαδίκων ὁφισταμένης βλάπτει τὸν ἐφεσίβλητον, οὗσα δυσμενῆς δι' αὐτόν, ἐπιφέρουσα καὶ ἠθικὴν βλάβην εἰς τοῦτον, καθόσον ἐκ τοῦ ὑποβιβασμοῦ αὐτοῦ ἐκ τῆς θέσεως τοῦ τεχνίτου εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἁπλοῦ ἐργάτου ἀποσκαφέως μεταλλεύματος, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ ν. 2112 καὶ ἡ ἠθικὴ βλάβη τοῦ ἐργάτου ἡ ἐπερχομένη συνεπείᾳ τῆς μετατάξεως αὐτοῦ εἰς θέσιν κατωτέραν ἀποτελεῖ ἀναμφισβητήτως μεταβολὴν τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐπαγομένην τὰς ἐν τῇ διατάξει ταύτῃ τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ν. 2112 ἀναφερομένας συνεπείας (Α.Π. 89/1951, ΕΕΝ ΙΗ' σελ. 415).

Ὁ ἐπικουρικὸς ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐκκαλοῦντος, ὡς πρὸς τὸν λόγον τοῦτον τῆς ἐφέσεως, ὅτι ἡ μὴ ἀνάθεσις ἐκ νέου εἰς τὸν ἐφεσίβλητον τῆς ἐργασίας ξυλοδέτου στοῶν, λόγῳ τοῦ ὅτι αἱ ἐργασίαι αὗται ἐγκυμονοῦσι σοβαρωτάτους κινδύνους τόσον δι' αὐτόν, ὅσον τοῦ ὡς ἄνω καὶ τὴν ἐθνικὴν οἰκονομίαν, καὶ ἑπομένως μεγίστας εὐθύνας τούτου, λόγῳ τῶν κομμουνιστικῶν του φρονημάτων, μὴ βεβαιωθεὶς ἐκ τοῦ ὡς ἄνω ἀποδεικτικοῦ ὑλικοῦ, ὀρθῶς ἀπερρίφθη καὶ κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου ὑπὸ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως. Κατ' ἀκολουθίαν ὀρθῶς ἔκρινεν ἡ ἐκκαλουμένη καὶ ἀπορριπτέος εἶναι ὁ πρῶτος λόγος τῆς ἐφέσεως, ὡς νόμῳ καὶ οὐσίᾳ ἀβάσιμος.

Ἐπὶ τοῦ δευτέρου λόγου τῆς ἐφέσεως

Κατὰ τὰς συνδεδυασμένας διατάξεις τῶν ἄρθρων 1, 2 καὶ 3 τοῦ ν. 1803/1951 «περὶ προστασίας τῶν συνδικαλιστικῶν στελεχῶν», ἐπιφυλαττομένης τῆς ἰσχύος τῶν διατάξεων τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας καὶ τοῦ Ἀστ. Κώδικος, ὅσον ἀφορᾷ τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, πρόσωπα παρέχοντα ὁπωσδήποτε ἐξηρτημένην ἐργασίαν, ἐφ' ὅσον τυγχάνουσι πρόεδροι ἢ γενικοὶ γραμματεῖς οἱασδήποτε ἐργατικῆς, ἐπαγγελματικῆς ὀργανώσεως παντὸς βαθμοῦ, ἀριθμούσης πλέον τῶν 100 μελῶν φυσικῶν προσώπων, δὲν ἀπολύονται διὰ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπὸ τῶν πάσης φύσεως ἐργοδοτῶν, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς θητείας των καὶ ἓν ἔτος μετ' αὐτήν, εἰ μὴ μόνον διὰ σπουδαῖον λόγον καὶ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου τούτου, καταγγελία δὲ τῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν προσώπων τούτων, γενομένη ἄνευ προηγουμένης διαπιστώσεως περὶ τῆς συνδρομῆς τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 2 σπουδαίου λόγου, εἶναι ἄκυρος. Οὕτω ὑπὸ τῶν διατάξεων τούτων ρητῶς ὁρίζεται, ὅτι ὅπως τύχωσι τῆς ὑπὸ τούτων προβλεπομένης προστασίας, δέον ἡ ἐργατικὴ, ἐπαγγελματικὴ ὀργάνωσις, ἧς τυγχάνουσι πρόεδροι ἢ γενικοὶ γραμματεῖς, νὰ ἀριθμῇ ἄνω τῶν 100 φυσικῶν μελῶν. Ὡσαύτως ἐκ τῶν αὐτῶν διατάξεων σαφῶς συνάγεται, ὅτι εἰς τὸν ὅρον καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας περιλαμβάνεται καὶ ἡ καταγγελία ἡ γενομένη ἄνευ τηρήσεως τῶν διατάξεων τοῦ νόμου (ἄτακτος καταγγελία), πρὸς ἣν πλήρως ἐξομοιοῦται καὶ ἡ μονομερὴς βλαπτικὴ μεταβολὴ τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως. Ἐν προκειμένῳ ἐκ τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω ἀποδεικτικῆς διαδικασίας ἐβεβαιώθη ἡ ἵδρυσις καὶ ἡ λειτουργία τοῦ ἐν λόγῳ σωματείου ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Σωματεῖον Μεταλλωρύχων Ἐρετρείας - Φαραλῶν ἡ Ἁγία Παρασκευή», συνομολογεῖται ἄλλως τε τοῦτο ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος, ὅσον καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ ἐνάγων εἶναι πρόεδρος τούτου, δὲν ἐβεβαιώθη ὅμως τὸ ἕτερον οὐσιῶδες ἐν προκειμένῳ γεγονός, ἐφ' οὗ ἐρείδεται κατὰ κύριον λόγον ἡ ἀγωγή, τοὐτέστιν ὅτι τὸ σωματεῖον τοῦτο ἠρίθμει κατὰ τὸν κρίσιμον χρόνον, ἤτοι κατὰ τὸν χρόνον τῆς ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος - ἐναγομένου αὐθαιρέτου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τοῦ ἐφεσιβλήτου 20 καὶ 21 Ἀπριλίου 1953), διὰ τῆς μεταβολῆς τῶν ὅρων ταύτης ἄνω τῶν 100 μελῶν. Διὰ τῆς αὐτῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ καταστατικοῦ τοῦ ἐν λόγῳ σωματείου ὁρίζεται, ὅτι διὰ τὴν ἀπόκτησιν ὑπὸ τῶν ἐργαζομένων ἐν τῇ μεταλλευτικῇ ταύτῃ ἐπιχειρήσει τοῦ ἐναγομένου τῆς ἰδιότητος τοῦ μέλους αὐτοῦ, ἐκτὸς τῶν ἄλλων προϋποθέσεων, ἀπαιτεῖται ἀναγκαίως καὶ προηγουμένη ἀπόφασις τοῦ Διοικητικοῦ τούτου Συμβουλίου, κατὰ πλειοψηφίαν λαμβανομένη ἐν νομίμῳ ἀπαρτίᾳ εὑρισκομένου, καθὼς καὶ ἀναφορὰ τῶν γενομένων ἐγγραφῶν εἰς τὴν πρώτην πραγματοποιηθησομένην γενικὴν συνέλευσιν. Ἡ ἀπόδειξις τοῦ γεγονότος τῆς λήψεως τῶν ἀποφάσεων τούτων ὑπὸ τῶν ὡς ἄνω διοικούντων τὸ σωματεῖον ὀργάνων του, λόγῳ τῆς φύσεως τῶν ἰδιαιτέρων συνθηκῶν, εἰς ἃς λειτουργοῦσι τὰ σωματεῖα, ἀναντιρρήτως, ἀποδεικνύεται μόνον διὰ τῆς προσαγωγῆς τῶν βιβλίων τούτου νομίμως καὶ ἐπιμελῶς τηρουμένων (πρβλ. ὑπ' ἀριθ. 172/1952, 144/1953 ἀποφάσεις Δικαστηρίου τούτου, ὡς καὶ ὑπ' ἀριθ. 335/1934 Ἐφ. Θεσσ. ἐν Θέμ. ΜΕ' σελ. 824). Ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει ὁ ἐνάγων ἐφεσίβλητος πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ οὐσιώδους λόγου, ἐφ' οὗ ἐρείδεται ἡ ἀγωγή του, ἐπικαλεῖται τὸ δηθὲν τηρούμενον ὑπ' αὐτοῦ βιβλίον μητρώου τῶν μελῶν τοῦ σωματείου, ὡς ἐπίσης τὰ λοιπὰ ἐν τῇ δικογραφίᾳ ἔγγραφα, ἤτοι ἀριθμητικὸν πίνακα μελῶν παρὰ τοῦ ἰδίου ἐφεσιβλήτου ὑπογεγραμμένον, καὶ καταθέσεις τῶν παρ' αὐτοῦ ἐξετασθέντων μαρτύρων του. Μὴ λαμβανομένων ὅμως ὑπ' ὄψιν τῶν λοιπῶν ὡς ἄνω προσαχθεισῶν ἀποδείξεων, κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐκτιθέμενα, τὸ ἐπικαλούμενον ὑπ' αὐτοῦ βιβλίον μητρώου, λόγῳ τῆς προχείρου καὶ πλημμελοῦς τηρήσεώς του, οὐδέν τι τὸ συγκεκριμένον ἐξ αὐτοῦ ὑπὲρ τῶν ἰσχυρισμῶν τοῦ ἐνάγοντος ἀποδεικνύει. Τὰ φερόμενα ἐν αὐτῷ ὡς μέλη τοῦ σωματείου ἔχουσι καταχωρηθῆ δὶς ὑπὸ διάφορον ἑκαστον ἀξιόντα ἀριθμὸν καὶ ὁλόκληροι σελίδες τούτου μεταξὺ τῶν ὡς ἄνω καταχωρήσεων ἔχουσι παραλειφθῆ ἄνευ ἐγγραφῆς τινος, τινὰ δὲ τῶν ὀνομάτων τῶν μελῶν ἔχουσι διαγραφῆ διὰ μελάνης καὶ εἰς τὴν θέσιν τούτων ἀνεγράφησαν ἀντὶ αὐτῶν ὀνοματεπώνυμα ἑτέρων δηθὲν τοιούτων, οὐδόλως δὲ προκύπτει ἐκ τῆς γενομένης ἐν αὐτῷ ἐρεύνης ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου τούτου, ὅτι πρὸς ἐγγραφὴν τῶν μελῶν τούτων προηγήθη ἡ ἔκδοσις κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ὡς μὴ σημειουμένης ἐν αὐτῷ τοιαύτης ἀποφάσεως. Οὐδεμία θεώρησις ἐπ'

αὐτοῦ ἔχει γίνει ἐκ μέρους τῆς ἐχούσης τὴν ἐπαπτείαν τῶν ἐπαγγελματικῶν σωματείων διοικητικῆς Ἀρχῆς περὶ τηρήσεως τῶν διατάξεων τοῦ νόμου καὶ τοῦ καταστατικοῦ (ἄρθρ. 29 ν. 281, διατηρηθέντος ἐν ἰσχύϊ καὶ μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Α.Κ.). Κατ' ἀκολουθίαν, μὴ βεβαιωθείσης τῆς βάσεως τῆς ἀγωγῆς, ὅτι δηλαδὴ τὰ μέλη τοῦ οὗ ὁ ἐνάγων εἶναι πρόεδρος σωματείου εἶναι πλείονα τῶν 100, ἐσφαλμένως ἡ ἐκκαλουμένη ἔκρινε, δεχθεῖσα τὴν ἀγωγήν, καὶ δέον νὰ ἐξαφανισθῇ αὕτη, γινομένου οὕτω δεκτοῦ τοῦ δευτέρου λόγου τῆς ἐφέσεως.

II

Αἴτησις πρὸς Ἐπιτροπὴν ἄρθρ. 3 ἀ.ν. 1803/1951 περὶ ἀπολύσεως συνδικαλιστικοῦ στελέχους δι' ἐπίμονον ἄρνησιν ἐκτελέσεως ὑπηρεσίας.—Κρίσις πλειοψηφίας καὶ μειοψηφίας περὶ τοῦ ἐρευνητέου.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ ἀ.ν. 1803/1951 «περὶ προστασίας τῶν συνδικαλιστικῶν στελεχῶν» (ΕΕΔ 10, 581) ὡς σπουδαῖος λόγος ἀπολύσεως τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου προστατευομένων συνδικαλιστικῶν στελεχῶν (κατὰ τὴν κρίσιν πάντοτε τῆς εἰδικῶς συντεθειμένης Ἐπιτροπῆς) θεωρεῖται, μεταξὺ τῶν ἄλλων, «...δ') ὅταν ὁ μισθωτὸς ἐπιμόνως ἠρνήθη ὑπηρεσίαν».

Ἐνώπιον τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ ἀ.ν. 1803/1951 Ἐπιτροπῆς ἤχθη πρὸς συζήτησιν αἴτησις ἐργοδότιδος Τραπέζης περὶ ἀπολύσεως συνδικαλιστικοῦ στελέχους διὰ τὸν λόγον τοῦτον καὶ ἐπ' αὐτοῦ ἐξεδόθη ἡ κατωτέρω ἐνδιαφέρουσα ἀπόφασις.

Ἐπιτροπῆς ἀ.ν. 1803/1951

Ἀριθ. ἀποφ. 2/1953

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. **Α. Καλλέργης**

Λοιπὰ μέλη: *Ἀπ. Βογιατζῆς*, ἐκπρόσωπος τῆς Γενικῆς Συνομοσπονδίας Ἐργατῶν Ἑλλάδος, *Τάκης Μεγαρίτης*, ἐκπρόσωπος τοῦ Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου Ἀθηνῶν

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Μπαζούρος, Κ. Δημάκης

Ἡ ὑπὸ κρίσιν αἴτησις διαλαμβάνουσα ὅτι ὁ καθ' οὗ ὑπάλληλος τῆς αἰτούσης Τραπέζης ἠρνήθη ἐπιμόνως ὑπηρεσίαν, ἤτοι, ἐνῷ κατόπιν σχετικῆς εἰδικῆς ἀδείας ἀπὸ χρόνου ἱκανοῦ ἀπησχολεῖτο εἰς τὴν ἐπίλυσιν ὡρισμένων ζητημάτων ἀπασχολούντων τοὺς ὑπαλλήλους τῆς αἰτούσης, τοῦ σωματείου τῶν ὁποίων τυγχάνει γεν. γραμματεύς, ἠρνήθη εἰς τὰς ἐπανειλημμένας προσκλήσεις της (24.1.1953, 27.1.1953 καὶ 5.2.1953), ὅπως ἐπαναλάβῃ τὴν ἐργασίαν του παρ' αὐτῇ, διώκουσα δὲ ὅπως ἐπιτραπῇ εἰς αὐτὴν καὶ καταγγείλῃ τὴν ἐργασιακὴν σύμβασιν τοῦ καθ' οὗ εἶναι νόμιμος κατ' ἀρχήν, στηριζομένη εἰς τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 1, 2 § δ' καὶ 3 τοῦ ν. 1803/1951 καὶ ἐξεταστέα περαιτέρω.

Ἐβεβαιώθη ἀρκούντως, κατὰ τὴν κρίσιν τῶν πλειοψηφούντων μελῶν Ἀντ. Καλλέργη καὶ Τ. Μεγαρίτη, ὅτι ὁ διαληφθεὶς ὑπάλληλος ἀπὸ μακροῦ τῆς αἰτούσης, ὑπηρεσιακῶς δ' ἄφογος καὶ ἀποδοτικός, ἀπηλλάγη, κατόπιν εἰδικῆς καὶ ἐπιμόνου αἰτήσεως τοῦ συλλόγου τῶν ὑπαλλήλων, τῆς ἐνεργοῦ ἀσκήσεως τῶν καθηκόντων του, πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως ὡς γενικὸς γραμματεὺς μεριμνήσῃ διὰ τὴν ἐπίλυσιν ὡρισμένων θεμάτων, ἅτινα ἀφεώρων εἰς τοὺς ὑπαλλήλους. Ἡ εἰδικὴ αὕτη ἄδεια τῆς αἰτούσης συνεχίσθη ἕως καὶ 8 Ἰανουαρίου 1953, καθ' ὃν χρόνον οὗτος διετάχθη νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν παροχὴν τῆς ἐργασίας του. Κατόπιν ὅμως παρακλήσεως τοῦ συλλόγου ἐδόθη εἰς αὐτὸν νέα ἄδεια ἕως τῆς 26.1.1953, ἥτις ἀκολούθως παρετάθη ἕως τῆς 2.3.1953 κατόπιν παρακλήσεως τῆς Ὁμοσπονδίας Τραπεζιτικῶν Ὑπαλλήλων. Ἐκ τῶν ὡς ἄνω βεβαιοῦται ὅτι μέχρι τῆς 2.3.1953 ἀπὸ νομίμου θέσεως ὁ καθ' οὗ δὲν παρέσχε τὰς ἐργασίας του εἰς τὴν αἰτοῦσαν, ἤτοι ὡς ἔχων τὴν πρὸς τοῦτο ἄδειαν αὐτῆς. Κατὰ τὸν ἀκολουθήσαντα ὅμως χρόνον καὶ ἕως τῆς ὑποβολῆς τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως, ἤτοι τῆς 21.3.1953 οὗτος τῷ ὄντι ἠρνήθη νὰ παράσχῃ τὴν ἐργασίαν του, οὐδαμῶς βεβαιωθείσης εἴτε εἰδικῆς συμφωνίας, εἴτε ἐθίμου, καθ' ὃ τὰ συνδικαλιστικὰ στελέχη ἀπαλλάσσονται, καθ' ὃν χρόνον εἶναι τοιαῦτα, τῆς ὑποχρεώσεως παροχῆς τῆς ἐργασίας των, εἰς ἣν ὁπωσδήποτε ἄλλως ὑποχρεοῦνται. (Βλέπε καὶ ἄρθρ. 2 § 2 τοῦ ν. 1803/1951).

Παρὰ ταῦτα ἡ ἄρνησις αὕτη δὲν κρίνεται ὧδε, κατὰ τὴν πλειοψηφοῦσαν ταύτην γνώμην, ὡς ἐπίμονος, καθ' ὅσον ἐγένετο ὑπὸ τῆς πεποιθήσεως ὅτι ἡ αἰτοῦσα θὰ ἐνέκρινε τὴν τοιαύτην ἀποχήν του τελικῶς, ὡς εἰς τὸ παρελθὸν κατ' ἐπανάληψιν ἐγένετο, ἅμα δὲ καθ' ὅσον ὑπὸ τὴν ἐμφανιζομένην εἰκόνα τῶν μεταξὺ τῶν διαδίκων ἐπὶ μίαν διετίαν ἤδη σχέσεων εἶχε παρ' αὐτῷ δημιουργηθῇ ἡ πεποίθησις ὑπάρξεως δικαιώματος πρὸς ἄπουσίαν, ὅπερ ἡ αἰτοῦσα δὲν ἠδύνατο, κατ' αὐτόν, νὰ καταλύσῃ.

Κατὰ τὴν γνώμην τοῦ μειοψηφοῦντος μέλους Ἀπ. Βογιατζῆ ἡ ὑπὸ κρίσιν αἴτησις εἶναι ὡσαύτως ἀπορριπτέα, πλὴν δι' ἕτερον λόγον, καὶ δή: Ἐν προκειμένῳ δέον νὰ ἐξετασθῇ πρῶτον, ἐὰν προβάλληται τοιαύτη ἐπίμονος ἄρνησις. Ἀπεδείχθη ὅμως ὅτι ὁ καθ' οὗ ἡ αἴτησις μισθωτὸς προσέρχεται εἰς τὰς καθωρισμένας ὑπηρεσιακὰς ἐμφανίσεις καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δὲν ὑφίσταται τυπικὴ ἄρνησις καὶ δὴ ἐπίμονος.

Ἐξ ἴσου ὅμως ἀπεδείχθη καὶ ὡμολογήθη, ὅτι ὁ καθ' οὗ ἡ αἴτησις ἀπασχολεῖται καὶ εἰς τὰς ἐργασίμους ὥρας εἰς ἐργασίας ἐξυπηρετήσεως τῶν συναδέλφων του μελῶν τοῦ σωματείου, ἀνηκόντων ἀπάντων εἰς τὸ προσωπικὸν τῆς αἰτούσης, χρησιμοποιῶν πρὸς τοῦτο καὶ τὸν εἰδικῶς ὑπὸ τῆς ἐργοδότιδος παραχωρηθέντα ἐντὸς τῆς Τραπέζης χῶρον λειτουργίας εἰδικοῦ γραφείου. Συνεπῶς ἡ ἀμφισβήτησις περὶ τῆς ὀφειλομένης ἐργασίας, στρεφομένη οὐχὶ ὡς πρὸς τὴν ἄρνησιν ἀναλήψεως ὑπηρεσίας, ἀλλὰ ὡς πρὸς τὴν φύσιν καὶ τὸ περιεχόμενον τῆς παρεχομένης ὑπηρεσίας ὑπὸ τοῦ καθ' οὗ ἡ αἴτησις ὑπαλλήλου, ὡς τοιαύτη εἶναι ἐρευνητέα.

Ἡ παρεχομένη ὅμως ὑπὸ τοῦ ἐν λόγῳ ὑπαλλήλου ὑπηρεσία, καθὼς καὶ ἡ ἔκτασις καὶ ἡ φύσις αὐτῆς, ἀσχέτως ἂν διέπηται ὑπὸ τῆς καταρτισθείσης ἢ τροποποιηθείσης ἐργασιακῆς συμβάσεως ἢ ὑπὸ ἐθίμου, ὡς ἰσχυρίζεται

ΕΠΙΣΧΕΣΙΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΠΙ ΥΠΕΡΗΜΕΡΙΑΣ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ

Εύθύνη νέου κυρίου έπιχειρήσεως έναντι δανειστών.— Παραγραφή μισθών

Άκυρος άπόλυσις μισθωτοῦ ἐκ τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118/1945.— Πρόσκλησις ὑπὸ ὑπερημέρου ἐργοδότου δι' ἀνάληψιν ἐργασίας.— Ἄσκησις ὑπὸ μισθωτοῦ δικαιώματος ἐπισχέσεως παροχῆς ἐργασίας μέχρι καταβολῆς καθυστερουμένων μισθῶν.— Συνέπεια ἡ ἐξακολούθησις ὑπερημερίας ἐργοδότου.— Εὐθύνη, κατ' ἄρθρ. 479 Ἀστικοῦ Κώδικος, ἀποκτῶντος διὰ συμβάσεως περιουσίαν ἢ ἐπιχείρησιν ἐναντι δανειστῶν.— Παραγραφὴ μισθῶν κατ' ἄρθρ. 250 Ἀστικοῦ Κώδικος.— Ἔναρξις χρόνου παραγραφῆς.

Ἐπὶ ἀκύρου, κατ' ἄρθρ. 9 νόμου 118/1945 ἐν προκειμένῳ, καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ὁ ἐργοδότης περιέρχεται εἰς ὑπερημερίαν (ἄρθρ. 656 Α.Κ.) καὶ ὀφείλει τὸν μισθὸν εἰς τὸν ἀπολυθέντα.

Ἐξ ἄλλου ὅμως δύναται οὗτος (ὁ ἐργοδότης) νὰ ἀπαλλαγῇ τῆς ὑπερημερίας, δηλῶν εἰς τὸν μισθωτὸν ὅτι ἀποδέχεται τὰς ὑπηρεσίας του (*Ἀλ. Διτζερόπουλος*, Ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ ν.δ. 424/1941, σελ. 59 καὶ αὐτόθι παραπομπαί, Α.Π. 130/1952, εἰσηγητὴς *Σ. Μανρομιχάλης*, ΕΕΔ 11, 617).

Ζήτημα ἐρεύνης πάντοτε ἐντὸς τῶν περὶ καλῆς πίστεως ἀρχῶν εἶναι, ἂν ὁ παρεχόμενος ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου χρόνος πρὸς ἐξακολούθησιν τῆς ἐργασίας εἶναι εὔλογος (πρβλ. τὴν Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 2780/1951, εἰσηγητὴς *Ν. Οἰκονόμου*, ΕΕΔ 10, 741, καθ' ἣν εἰς τὴν συγκεκριμένην ἐνώπιον αὐτῆς περίπτωσιν ἡ προθεσμία τῶν 24 ὡρῶν δὲν ἦτο σύμφωνος πρὸς τὴν καλὴν αἴσιν).

Ἐννοεῖται ὅτι ἡ πρόσκλησις τοῦ ἐργοδότου πρέπει νὰ ἀφορᾷ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς αὐτῆς ἐργασίας, τὴν ὁποίαν ἦτο ὑπόχρεως ὁ ἐργοδότης νὰ ἀποδεχθῇ καὶ κατέστη ὑπερήμερος περὶ τὴν μὴ ἀποδοχὴν αὐτῆς (Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 13663/1952, εἰσηγητὴς *Γ. Μαρινάκος*, ΕΕΔ 12, 939).

Περίπτωσις τῆς κατωτέρω δικαστικῆς ἀποφάσεως εἶναι πρόσκλησις ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου δι' ἐπανάληψιν ἐργασίας, μετ' ἄκυρον ἀπόλυσιν μισθωτοῦ, καὶ ἄσκησις ὑπὸ τοῦ τελευταίου, κατ' ἄρθρ. 325 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, τοῦ κατ' αὐτὸν δικαιώματος ἐπισχέσεως τῆς παροχῆς τῆς ἐργασίας του, μέχρι καταβολῆς τοῦ λόγῳ τῆς ἀκύρου ἀπολύσεως ὀφειλομένου μισθοῦ. (Βλέπε ἐπὶ τοῦ τελευταίου αὐτοῦ ἀντιθέτους πρὸς ἀλλήλας ἀποφάσεις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 5052/1953, εἰσηγητὴς *Ε. Καψάλης*, ΕΕΔ 12, 537, 9395/1953, εἰσηγητὴς *Κ. Δάρας*, ΕΕΔ 12, 1078 καὶ αὐτόθι παραπομπὰς εἰς θεωρίαν· παρέχεται ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ἡ πληροφορία ὅτι κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 9395/1953 ἀποφάσεως, ἀρνητικῶς ἀποφαινομένης ἐπὶ τοῦ θέματος, ἔχει ἀσκηθῇ ἀναίρεσις καὶ θὰ ὑπάρξῃ προσεχῶς ἡ ἔγκυρος γνώμη τοῦ Ἀκυριατικοῦ ἐπὶ τοῦ ἐνδιαφέροντος αὐτοῦ θέματος).

Πρωτοδίκου Καλαμῶν 173/1953

Διαδικασία Ν. ΓΒΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Ν. Ρουμελιώτης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Ἐξαρχόπουλος, Α. Σχινᾶς

Κατὰ τὸ ἄρθρον 656 Α. Κ. «ἐὰν ὁ μισθωτὴς κατέστη ὑπερήμερος περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῆς ἐργασίας... ὁ ἐκμισθωτὴς δικαιοῦται νὰ ἀπαιτήσῃ τὸν μισθόν, μὴ ὀφειλόμενος εἰς παροχὴν τῆς ἐργασίας ἐν ἄλλῳ χρόνῳ...». Ἐν προκειμένῳ ὁ ἐνάγων αἰτεῖται διὰ τῆς ἀγωγῆς του, ὅπως, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, καταβληθῶσιν αὐτῷ καὶ δραχμαὶ 926.000, λόγῳ ἀκυρότητος τῆς κατὰ τὴν 1.7.1953 γενομένης ἀπολύσεώς του. Προέκυψαν τὰ ἀκόλουθα: Ὁ

ὁ καθ' οὗ, δύναται νὰ ἔχῃ ὡς ἀντικείμενον τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν μελῶν τοῦ σωματείου καὶ τὴν δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου ἐξομάλυνσιν τῶν διαφορῶν ἐπιχειρήσεως καὶ προσωπικοῦ καὶ ἐντεῦθεν συνεργασίαν τῶν παραγόντων τούτων τῆς ἐπιχειρήσεως, διότι ἀσχέτως τοῦ νομικοῦ τύπου (συμβατικοῦ ἢ θεσμικοῦ), τὸν ὁποῖον περιεβλήθη ἡ ἐν λόγῳ σχέσις, κατ' ἀρχὴν εἶναι θεμιτὴ καὶ δύναται νὰ ἐμπίπτῃ εἰς τὴν ἐργασιακὴν σχέσιν ἡ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου παραχώρησις τοῦ ἀναγκαίου χρόνου ἐκ τοῦ ὑπολογιζομένου πρὸς ἀμοιβὴν τῆς ἐργασίας τοῦ ὑπαλλήλου, τὸν ὁποῖον οἱ συνάδελφοί του νομίμως ὑπέδειξαν πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἐξυπηρετήσεως ζητημάτων κοινοῦ ἐνδιαφέροντος προσωπικοῦ καὶ ἐπιχειρήσεως, προβλέπεται δὲ τοῦτο καὶ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 94/1952 συστάσεως τῆς Διεθνοῦς Ὀργανώσεως Ἐργασίας (Recommandation concernent la consultation et la collaboration entre employeurs et travailleurs sur le plan de l' entreprise.— B.I.T compte renda 1952).

Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ ὑπὸ κρίσιν αἴτησις, στρεφομένη περὶ τὴν ἀναγνώρισιν τοῦ σπουδαίου λόγου, δηλαδὴ τῆς ἐπιμόνου ἀρνήσεως ἐκτελέσεως τοῦ ἐργασιακοῦ συναλλάγματος, ἀσχέτως τῆς ὑπάρξεως παρ' ἡμῖν θετικῆς διατάξεως, ὡς ἀλλαχοῦ (Loi du 16 Avril 1946 et Ordonnance du 22 Fevrier 1945, Code du travail, Dalloz), δὲν εὑρίσκεται καὶ πρέπει νὰ ἀπορριφθῇ, διότι ἡ Ἐπιτροπὴ εἶναι ἁρμοδία νὰ κρίνῃ μόνον τὸν σπουδαῖον λόγον τῆς ἐπιμόνου ἀρνήσεως πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας, ἤτις ἄρνησις ἐν προκειμένῳ δὲν προβάλλεται καὶ δὲν δύναται νὰ ἐπεκταθῇ εἰς τὴν διερεύνησιν τοῦ εἴδους τῆς ὀφειλομένης ἐργασίας καὶ τοῦ περιεχομένου ἐν γένει τοῦ ἐργασιακοῦ συναλλάγματος, ἡ περὶ τῆς ὁποίας κρίσις καὶ ἀναγνώρισις ἀνήκει εἰς τὰ πολιτικὰ δικαστήρια, ἐν ἐναντίᾳ δὲ περιπτώσει δύναται νὰ δώσῃ λαβὴν εἰς σύγκρουσιν διοικητικῆς καὶ δικαστικῆς ἁρμοδιότητος.

ἐνάγων εἰργάσθη εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. . . . . ἐπιβατικὸν αὐτοκίνητον, ὅπερ ἀπὸ τῆς 1 Μαΐου 1950 καὶ ἐντεῦθεν ἀνήκει κατὰ κυριότητα καὶ κατ' ἴσας μερίδας εἰς ὅλους ὁμοῦ τοὺς ἐναγομένους μέχρι 17 Ἰουλίου 1953. Κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην (17.7.1953) ἀπελύθη ὑπὸ τῶν ἐναγομένων, οἵτινες ὅμως δὲν ἐτήρησαν τὰς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118/1945 κλπ. προβλεπομένας διατυπώσεις (καταβολὴ ἀποζημιώσεως κλπ.). Ἡ ἀπόλυσις αὕτη εἶναι ἄκυρος, συνεπείᾳ δὲ ταύτης οἱ ἐναγόμενοι περιῆλθον εἰς ὑπερημερίαν περὶ τὴν ἀποδοχὴν ἐργασίας. Λόγῳ τούτου ὁ ἐνάγων ζητεῖ διὰ τῆς ἀγωγῆς του καὶ τὸ διαληφθὲν ποσὸν τῶν δραχμῶν ἐννεακοσίων εἴκοσι χιλιάδων (920.000). Οἱ ἐναγόμενοι δι' ὅσων ἀναγράφουν ἐν ταῖς προτάσεσι των, ἐν σχέσει μὲ τὸ κονδύλιον τοῦτο, ἰσχυρίζονται, ὅτι δὲν ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν καταβολὴν τοῦ ἀνωτέρω ποσοῦ, διότι διὰ τῆς ἀπὸ 26 Ἰουλίου 1953 ἐξωδίκου προσκλήσεως καὶ δηλώσεώς των, ἐπιδοθείσης εἰς τὸν ἐνάγοντα κατὰ τὴν 28 Ἰουλίου 1953, καὶ τῆς ἀπὸ 30 Ἰουλίου 1953 ἐξωδίκου ἀπαντήσεώς των, κοινοποιηθείσης εἰς αὐτὸν τὴν 31 Ἰουλίου 1953, δι' ὧν προσεκάλεσαν τοῦτον, ὅπως προσέλθῃ καὶ ἀναλάβῃ ἐργασίαν ἐντὸς εἴκοσι τεσσάρων (24) ὡρῶν ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως ἑκάστης τούτων, ὁ ἐνάγων περιῆλθεν εἰς ὑπερημερίαν ὀφειλέτου. Ὁ ἰσχυρισμὸς ὅμως οὗτος κρίνεται ἀπορριπτέος, διότι ὁ ἐνάγων διὰ τῆς ἀπὸ 29 Ἰουλίου 1953 ἐξωδίκου προσκλήσεως καὶ δηλώσεώς του ἐδήλωσεν εἰς τοὺς ἐναγομένους, ἀπαντήσας εἰς τὴν ἀπὸ 26 Ἰουλίου 1953 ὡς εἴρηται πρόσκλησίν των, ὅτι ἀσκεῖ τὸ δικαίωμα ἐπισχέσεως τῆς παροχῆς ἐργασίας του, μέχρις οὗ οἱ ἐναγόμενοι καταβάλωσι καὶ τοὺς μισθοὺς τοὺς ὀφειλομένους συνεπείᾳ τῆς ἐκ τῆς ἀκύρου ἀπολύσεως ὑπερημερίας των, ἡ ἔγκαιρος δ' αὐτῆ δήλωσις ἀπέτρεψε τὴν περιέλευσιν τούτου εἰς ὑπερημερίαν καὶ κατέστησεν ἄνευ ἀποτελέσματος τὰς προσκλήσεις τῶν ἐναγομένων, ὧν οὕτω δὲν ἔληξεν ἡ ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἐνάγοντος ἀρξαμένη ὑπερημερία (Πρωτ. Ἀθηνῶν 5052/1953, ΕΕΔ 12, σελ. 537, *Ζέπου*, ΕρμΑΚ, ἄρθρ. 325, ἀριθ. 3 καὶ 12, *Γ. Μπαλῆ*, Ἔνοχ. § 43 σελ. 161 καὶ 170, *Φ. Ἀγγελῆ*, ΕΕΔ 7, 885, *Β. Βαυτείου*, ΕΕΔ 11, 618 καὶ 833, *Ν. Βικελίδη*, ΕΕΔ 11, 738). Κατ' ἀκολουθίαν οἱ ἐναγόμενοι ὑποχρεοῦνται νὰ καταβάλωσι τῷ ἐνάγοντι τοὺς μισθούς του ἀπὸ 17 Ἰουλίου 1953 μέχρι τῆς 25 Αὐγούστου ἰδίου ἔτους. Δοθέντος δὲ ὅτι ὁ μηνιαῖος μισθὸς τοῦ ἐνάγοντος ἀνέρχεται συμφώνως πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθ. 5/1948 ἀπόφασιν διαιτησίας λεωφορείων εἰς δραχμὰς τετρακοσίας εἴκοσι χιλιάδας (420.000), ὅτι προσηυξήθη οὗτος κατὰ 30 ο/ο διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488/1949 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καὶ ἄρα ὁ συνολικὸς μηνιαῖος μισθὸς τούτου συμποσοῦται εἰς 723.520, ἕπεται ὅτι ὁ διὰ τὸ ἀπὸ 17 Ἰουλίου 1953 μέχρι τῆς 25 Αὐγούστου 1953 χρονικὸν διάστημα τριάκοντα ὀκτὼ (38) ἡμερῶν μισθός του ἀποτελεῖται ἐκ δραχμῶν 915.456. Δέον ὅθεν νὰ ὑποχρεωθῶσιν οἱ ἐναγόμενοι εἰς τὴν καταβολὴν τοῦ ποσοῦ τούτου καὶ οὐχὶ τοῦ ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 1 κονδυλίῳ τῆς ἀγωγῆς ἀναφερομένου μείζονος τοιούτου.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 479 τοῦ Α.Κ. «ἐὰν διὰ συμβάσεως μετεβιβάσθη περιουσία ἢ ἐπιχείρησις, ὁ ἀποκτῶν εὐθύνεται ἐναντι τοῦ δανειστοῦ μέχρι τῆς ἀξίας τῶν μεταβιβαζομένων στοιχείων διὰ τὰ εἰς τὴν περιουσίαν ἢ τὴν ἐπιχείρησιν ἀνήκοντα χρέη. Ἡ εὐθύνη τοῦ μεταβιβαζοντος ἐξακολουθεῖ ὑφισταμένη, ἀντίθετος δὲ συμφωνία μεταξὺ τῶν συμβαλλομένων εἰς βλάβην τῶν δανειστῶν εἶναι ἄκυρος ἐναντι τουτων». Ἐκ τῆς ἐννοίας τῆς γενικῆς ταύτης διατάξεως προκύπτει, ὅτι καθιεροῦται δι' αὐτῆς, περιληφθείσης εἰς τὸ περὶ ἀναδοχῆς χρέους κεφάλαιον τοῦ Ἀστ. Κώδικος, ὡρευτικὴ ἐκ τοῦ νόμου ἀναδοχὴ χρέους μέχρι τῆς ἀξίας τῶν μεταβιβαζομένων στοιχείων τῆς ἐπιχειρήσεως, εἴτε ὁ ἀποκτῶν ἐτέλει ἐν γνώσει, εἴτε ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ χρέους, καὶ τοῦτο πρὸς ἀποτροπὴν περιγραφῶν διὰ τοιούτων μεταβιβάσεων τῶν δικαιωμάτων τῶν δανειστῶν, τοῦ νομοθέτου θεωρήσαντος τὰ χρέη τῆς ἐπιχειρήσεως ὡς βάρη συνακολουθοῦντα αὐτήν. Τοιοῦτον χρέος καὶ βάρος, προκειμένου περὶ ἐπιχειρήσεως, εἶναι, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ νόμου, καὶ ὁ μισθὸς τῶν ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπαλλήλων, διότι ἡ ἐργασία εἶναι μέσον παραγωγῆς καὶ παρέχεται πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ τῆς ἐπιχειρήσεως, ὁ δὲ νομοθέτης ἐσκόπησε νὰ προστατεύσῃ διὰ τῆς ὡς εἴρηται διατάξεως πάντα δανειστήν, οὗτινος ἡ ἀπαίτησις πηγάζει ἐξ ἐννόμου σχέσεως, συναφθείσης ὑπὸ τοῦ ὀφειλέτου πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ εὐόδωσιν αὐτῆς, ἡ δ' εὐθύνη τοῦ γενομένου διὰ συμβάσεως κυρίου τῆς ἐπιχειρήσεως πρὸς πληρωμὴν τῶν χρεῶν αὐτῆς δὲν εἶναι παρεπομένη, ἀλλ' αὐτοτελὴς εἰς ὁλόκληρον κυρίαν ἐνοχήν, συντρέχουσα μετὰ τῆς τοιαύτης τοῦ παλαιοῦ ὀφειλέτου (βλέπε *Μεϊμαρίδην - Νουάρον* ἐν ΕρμΑΚ ὑπὸ τὸ ἄρθρον 479, *Ζέπου*, Ἔνοχ. § 35 IV, *Βάλληνδα*, Ἔνοχ. ὑπ' ἄρθρ. 479 Α.Κ., Ἐφ. Ἀθ. 1828/1951, ΕΕΝ 1952 σ. 412). Ἐπὶ τοῦ προκειμένου οἱ ἐκ τῶν ἐναγομένων *.*.* διατείνονται, ὅτι ὁ ἐνάγων δὲν νομιμοποιεῖται παθητικῶς, ζητῶν ὅπως ὑποχρεωθῶσι καὶ οὗτοι καὶ καταβάλωσιν αὐτῷ συμμέτρως τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 6.640.000, ἀντιστοιχοῦν εἰς διαφορὰν μισθῶν τοῦ μεταξὺ τῆς 6 Ἰουνίου 1947 καὶ 1 Μαΐου 1950 χρονικοῦ διαστήματος, διότι κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο δὲν ἦσαν οὗτοι συγκόριοι τοῦ ρηθέντος ὑπ' ἀριθ. . . . . αὐτοκινήτου. Προέκυψεν ὅτι κατὰ τὴν 1 Μαΐου 1950 ὁ ἐκ τῶν ἐναγομένων Δ.Σ. μετεβίβασεν εἰς τοὺς τρεῖς ὡς ἄνω ἑτέρους ἐναγομένους τὰ τρία τέταρτα (3/4) ἢ 75 ο/ο ἰδανικὰ μερίδια τοῦ προρρηθέντος αὐτοκινήτου καὶ δὴ ἀνὰ ἓν τέταρτον (1/4) εἰς ἕκαστον τούτων, οὗτος δὲ ἕκαστος τῶν ἐναγομένων εἶναι ἐκτοτε κύριος τοῦ αὐτοκινήτου ἐκείνου κατὰ τὸ ἓν τέταρτον (1/4) ἰδανικὸν μερίδιον. Συνῳδὰ δὲ τῇ προδιαληφθείσῃ διατάξει τοῦ ἄρθρ. 479 τοῦ Α.Κ. οἱ ἐνιστάμενοι τρεῖς ἐναγόμενοι, εἰς οὓς μετεβιβάσθη διὰ συμβάσεως μέρος τῆς ἐπιχειρήσεως μεταφορᾶς ἐπιβατῶν - λεωφορείου αὐτοκινήτου - εὐθύνονται μέχρι τῆς ἀξίας τῶν μεταβιβασθέντων μεριδίων διὰ τὰ χρέη ταύτης πρὸς τρίτους, οἷος καὶ ὁ ἐνάγων, τὰ ὀφειστάμενα κατὰ τὸν χρόνον τῆς μεταβιβάσεως. Κατὰ συνέπειαν οἱ . . . εὐθύ-

ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΙΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΕΠΙ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΠΡΟΣΩΠΟΥ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ

Διαιρετή παροχή μισθοῦ ἐπί πλειόνων ἐργοδοτῶν μισθωτοῦ

Ἄκυρος ἀπόλυσις μισθωτοῦ ἐκ τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118/1945.—Ὑποχρέωσις καταβολῆς μισθοῦ.—Ὀφειλή μισθοῦ ἐπί πλειόνων ἐργοδοτῶν κατ' ἴσα μέρη (ἄρθρ. 480 Ἀστικοῦ Κώδικος), ἐφ' ὅσον δέν βεβαιοῦται ὅτι οἱ ἐργοδόται ὑπεσχέθησαν τήν εἰς ὁλόκληρον ἕκαστος καταβολήν τοῦ μισθοῦ ἤ ὑφίσταται ὁμόρρυθμος ἑταιρία.— Μεταβολή προσώπου τοῦ ἐργοδότου κατ' ἄρθρ. 6 Ν. 2112/1920.—Ἔννοια διατάξεως.—Ἔνστασις συμψηφισμοῦ ἀλλαχοῦ ὑπό τοῦ μισθωτοῦ κερδηθέντων.

Περίπτωσις τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν εἶναι ἄκυρος, ἐκ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 118/1945, ἀπόλυσις μισθωτοῦ, τελοῦντος εἰς τήν ὑπηρεσίαν πλειόνων τοῦ ἑνός ἐργοδοτῶν.

Τό Πρωτοδικεῖον, ἐν ὄψει τῆς ἐκ τοῦ ἄρθρου 656 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ὑποχρεώσεως τῶν ἐργοδοτῶν, ἐκ τῆς ὑπερημερίας των, πρός καταβολήν μισθῶν εἰς τόν ἄκυρως ἀπολυθέντα, δέν ἀναγνωρίζει εἰς ὁλόκληρον ὑποχρέωσιν τῶν ἐργοδοτῶν, ἀλλά διαιρετήν κατ' ἴσα μέρη τήν παροχήν τοῦ μισθοῦ.

Σχετική πρός τό θέμα εἶναι καί ἡ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 3598/1952 (εἰσηγητής *Γ. Καραμάνος*, ΕΕΔ 11, 1021), καθ' ἣν ἡ εἰς ὁλόκληρον ὑποχρέωσις δέν ἀποτελεῖ τόν κανόνα, ἀλλά τήν ἐξαίρεσιν, καί δέν τεκμαίρεται (ἄρθρ. 480 Α.Κ., *Planiol - Ripert - Boulanger*, τόμος II σελ. 597, ἀριθ. 1858). Αἱ χρηματικαί παροχαί εἶναι διαιρεταί ὑποχρεώσεις (ἄρθρ. 494 Α.Κ., Ἐνοχ. *Ζέπου*, σελ. 202) καί εἶναι ἀδιάφορον τό γεγονός ὅτι ἡ παροχή εἶναι ἀδιαίρετος (βλέπε παρεμφερῶς Ἐφετ. Ἀθηνῶν 404/1950, Θέμ. ΞΒ'771), ἐκτός ἄν προκύπτῃ ὅτι συνεφωνήθη μεταξύ τῶν διαδίκων, ὅπως ἡ ὑποχρέωσις τῆς παροχῆς εἶναι ἀδιαίρετος (πρβλ. καί Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 643/1951, Πρωτοδίκης *Ι. Δέσπης*, ΕΕΔ 11, 356, Πρωτοδίκου Πατρῶν 104/1951, Πρωτοδίκης *Ε. Καψάλης*, ΕΕΔ 11, 420). (Περί τοῦ θέματος βλέπε καί *Γ. Μπαλῆ*, Ἐνοχ. § 175, σελ. 526 ἑπ., *Π. Ζέπου*, Ἐνοχ. Γεν. σελ. 202, 824).

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τάς σκέψεις τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως περί τῆς ἐννοίας τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ νόμου 2112/1920 περί μεταβολῆς τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου, ὑπομιμνήσκονται καί αἱ Α.Π. 30/1953 (εἰσηγητής *Σ. Μανρομιχάλης*, ΕΕΔ 12, 234, Α.Π. 391/1953, εἰσηγητής *Π. Τσαρούχης*, ΕΕΔ 12, 824), ἑρμηνεύουσαι τήν διάταξιν ταύτην ὡς ἑξῆς: Ὁ ὑπάλληλος (καί βεβαίως καί ὁ ἐργάτης, ἄρ

νονται καί διά τούς ὀφειλομένους μισθούς εἰς τόν ἐνάγοντα, τούς ἀντιστοιχοῦντας εἰς τόν πρό τῆς 1ης Μαΐου 1950 χρόνον, καί δέον νά ἀπορριφθῇ ὁ ἐναντίος σχετικός ἰσχυρισμός των.

Κατά μέν τό ἄρθρον 250 § 6 εἰς πενταετῆ παραγραφήν ὑπόκεινται αἱ ἀξιώσεις τῶν ὑπηρετῶν καί ἐργατῶν διά τήν πληρωμήν τῶν μισθῶν . . .», κατά δέ τό ἄρθρ. 253 Α.Κ. «ἡ παραγραφή τῶν ἐν ἄρθρῳ 250 ἀξιώσεων ἄρχεται ἅμα τῇ λήξει τοῦ ἔτους, καθ' ὃ συμπίπτει ἡ εἰς τά δύο προηγούμενα ἄρθρα ὁριζομένη ἀφετηρία τῆς παραγραφῆς». Προϋπόθεσις πάντοτε τῆς ἐνάρξεως τῆς παραγραφῆς εἶναι τό δικαστικῶς ἐπιδιώξιμον τῆς ἀξιώσεως. Ἡ παραγραφή τῶν ἐν ἄρθρῳ 250 Α.Κ. ἀξιώσεων ἄρχεται τήν 1 Ἰανουαρίου καί λήγει τήν 31 Δεκεμβρίου ἑκάστου ἔτους, ἐκτός ἐάν παρενέπεσεν ἀναστολή κατά τό ἄρθρ. 256 Α.Κ., ὁπότε ἄρχεται ἀπό τῆς λήξεως τῆς ἀναστολῆς ταύτης. Ἐάν ἀξίωσίς τις τοῦ ἄρθρ. 250 Α.Κ. ἐγεννήθη καί εἶναι ἐναγώγιμος, π.χ. κατ' Αὔγουστον τοῦ 1947, ἡ πενταετής παραγραφή τῆς ἀξιώσεως ἤρξατο τήν 1 Ἰανουαρίου 1948. Κατά τήν ἔννοιαν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 253 Α.Κ. τό ἔτος τοῦτο 1947 ἀποτελεῖ τήν ἀφετηρίαν τῆς παραγραφῆς, ἡ ἑπομένη δέ ἡμέρα αὐτοῦ (1 Ἰανουαρίου 1948) εἶναι ἡ πρώτη ἡμέρα τῆς παραγραφῆς (βλέπε *Μπαλῆ*: Γεν. Ἀρχαί § 147 ἐν ἐκδόσει 1948, *Γιαννοπούλου*: Γεν. Ἀρχαί ὑπό τά ἄρθρ. 250 καί 253). Ἐν προκειμένῳ οἱ ἐναγόμενοι προβάλλουν τήν ἔνστασιν παραγραφῆς τῆς ἀξιώσεως τοῦ ἐνάγοντος περί καταβολῆς αὐτῷ διαφορᾶς μισθῶν τοῦ μεταξύ τῆς 6 Ἰουνίου 1947 καί 1 Μαΐου 1950 χρονικοῦ διαστήματος. Δοθέντος δέ ὅτι ἡ ὑπό κρίσιν ἀγωγή ἠγέρθη κατά μῆνα Ἰούλιον 1953, ὁ δέ ἐνάγων αἰτεῖται, δι' αὐτῆς, ὡς συνεπληρώθη αὕτη, ὅπως τῷ ἐπιδικασθῶσι διάφορα χρηματικά ποσά λόγῳ διαφορᾶς μισθοῦ διά τά κάτωθι χρονικά διαστήματα, ἤτοι 1) διά τό ἀπό 6 Ἰουνίου 1947 μέχρι 31 Ἰουλίου 1948, 2) διά τά ἀπό 1 Αὐγούστου 1948 μέχρι 31 Μαΐου 1949 καί 3) διά τό ἀπό 1 Ἰουνίου 1949 μέχρι τῆς 22 Ὀκτωβρίου ἰδίου ἔτους, ἔπεται, συμφώνως πρός τάς προδιαληφθείσας διατάξεις, ὅτι εἰς παραγραφήν ὑπέκυψαν μόνον αἱ ἀξιώσεις τοῦ ἐνάγοντος περί καταβολῆς διαφορᾶς μισθοῦ διά τό ἀπό 6 Ἰουνίου 1947 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1947 χρονικόν διάστημα, διότι ἀπό τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1948, ὅτε ἤρχισεν ἡ παραγραφή τῶν ἀξιώσεων τούτων, μέχρι τῆς ἐγέρσεως τῆς ἀγωγῆς, συνεπληρώθη ἡ πενταετία, δέν συνέπεσε δέ λόγος τις ἀπολύτου ἀναστολῆς ἐκ τῶν τοῦ ἄρθρ. 256 Α.Κ. Αἱ ἀξιώσεις ὅμως περί πληρωμῆς διαφορᾶς μισθοῦ διά τό ἀπό 1 Ἰανουαρίου 1948 καί ἐπέκεινα χρονικόν διάστημα δέν ἀπέπεσαν εἰς παραγραφήν, ὡς μή συμπληρωθείσης πενταετίας μέχρι τῆς ἐγέρσεως τῆς ἀγωγῆς. Ἑπομένως δέον νά γίνῃ ἐν μέρει δεκτή ἡ ἔνστασις τῶν ἐναγομένων καί ἀπορριφθῇ ἡ ἀγωγή κατά τό αἰτημα τῆς περί πληρωμῆς μισθοδοτικῆς διαφορᾶς ἀπό 6 Ἰουνίου 1947 μέχρι 31 Δεκεμβρίου ἰδίου ἔτους.

θρον 9 β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 2112 ἐπὶ τῶν ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν) δὲν στερεῖται συνεπείᾳ τῆς μεταβολῆς τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου οὐ μόνον τῶν ἐκ τοῦ νόμου τούτου εὐθέως ἀπορρεόντων δικαιωμάτων, ἀλλὰ καὶ πλεονεκτημάτων τοῦ μισθοῦ καὶ λοιπῶν ἀποδοχῶν, ἅτινα τῷ παρείχοντο δυνάμει τῆς μετὰ τοῦ παλαιοῦ ἐργοδότου συναφθείσης συμβάσεως ἐργασίας, ὑπεισερχομένου ἐν γένει τοῦ νέου ἐργοδότου εἰς ἁπάσας τὰς ἐκ τῆς προϋφισταμένης σχέσεως ἐργασίας ἀπορρεούσας ὑποχρεώσεις, καὶ δὲν ἐπηρεάζεται τὸ δικαίωμα τοῦτο τοῦ ὑπαλλήλου πρὸς ἀπόληψιν τῶν ἀποδοχῶν του, ὡς αὗται ἐρρυθμίζοντο κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐπελθούσης διαδοχῆς.

Ἂν, ἑπομένως, ὁ μισθωτὸς ἀπολύθη ἀκύρως ὑπὸ τοῦ προηγουμένου φορέως ἐπιχειρήσεως, ὁ νέος τοιοῦτος, ὑπεισερχόμενος εἰς τὰς ὑποχρεώσεις τοῦ πρώτου, ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλῃ αὐτὸς τὸν μισθόν, ἀφ' ἧς ἐγένετο κύριος ἢ συγκύριος τῆς ἐπιχειρήσεως, ὧν μάλιστα μετὰ τοῦ παλαιοῦ ἐργοδότου ὑπεύθυνος ἐναντι τοῦ μισθωτοῦ διὰ τὰ τυχὸν ὀφειλόμενα χρέη ἐκ προηγουμένων μισθῶν ἐκ τοῦ ἄρθρου 479 Ἀστικοῦ Κώδικος (βλέπε σχετικῶς ἀνωτέρω σελ. 76).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 7892/1953

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. **Σ. Ποταμιάνος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Χαζόπουλος, Η. Μανώλης

Ὁ ἐφεσίβλητος διὰ τῆς ἀπὸ 10.10.1952 ἀγωγῆς του, ἀπευθυνομένης ἐνώπιον τοῦ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν, ἠτήσατο, ὅπως ὑποχρεωθῇ ὁ ἐκκαλῶν ἐργασιοδότης του καὶ τῷ καταβάλῃ, 1) τὴν ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 18310/1946 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας καθοριζομένην προσαύξησιν διὰ παρασχεθεῖσαν νυκτερινὴν ἐργασίαν, 2) ἀποζημίωσιν διὰ τὴν δικαιουμένην, ἀλλὰ μὴ ληφθεῖσαν, ἄδειαν τοῦ Ἔτους 1952 καὶ 3) τὸ 1/2 τῶν ἀποδοχῶν του ἀπὸ 28.7.1952 καὶ ἐφεξῆς, λόγῳ ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου του, ἐπελθούσης μετ' ἄκυρον καταγγελίαν τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως. Ἡ ἐκκαλουμένη ἀπέρριψε τὴν πρώτην καὶ δευτέραν τῶν σωρευθεισῶν ἀγωγῶν, δεχθεῖσα τὴν τρίτην τούτων.

Προκύπτοντος ἐκ τοῦ ἀπό.....ὑπ' ἀριθ.... ἐπιδοτηρίου τοῦ δικαστικοῦ κλητῆρος τῶν ἐν Πάτραις Πρωτοδικῶν Σ.Κ., ὅτι ἀντίγραφον τῆς ἐνδίκου ἀγωγῆς μετὰ κλήσεως πρὸς συζήτησιν διὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 1ης Δεκεμβρίου 1952 ἐπεδόθη νομίμως καὶ ἐμπροθέσμως πρὸς τὸν ἐκκαλοῦντα, ὅστις, μὴ παραστὰς κατὰ τὴν συνεδρίασιν ἐκείνην, ἐγκύρως ἐδικάσθη ἐρήμην ὑπὸ τῆς ἐκκαλουμένης, οὗ ἕνεκεν ὁ 1ος λόγος τῆς ἐνδίκου ἐφέσεως ὑποστηρίζων ἀκυρότητα τῆς ἐρημοδικίας ταύτης ἀπορριπτέος κρίνεται, ὡς ἀβάσιμος.

Ἐβεβαιώθησαν, κατὰ τὴν ἐν τῶν ἐνόντων κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου τούτου, τὰ ἑξῆς: Ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος τὴν 21.4.1950 ἐξεμίσθωσε δι' ἀόριστον χρόνον καὶ ἀντὶ μηνιαίου μισθοῦ ἐκ δραχμῶν 1.350.000 τὰς ὑπηρεσίας του ὡς σωφὲρ εἰς τὸν ἐκκαλοῦντα Α.Σ. καὶ τὸν Χ.Θ. ὄντας συγκυρίους καὶ ἐκμεταλλευτὰς τοῦ ὑπ' ἀριθ..... λεωφορείου, ἐκτελοῦντος συγκοινωνίαν ἐπὶ γραμμῆς Ὁμονοίας - Πατησίων. Ἀπὸ τῆς καταρτίσεως τῆς συμβάσεως ταύτης ὁ ἐφεσίβλητος προσέφερε τὰς ὑπηρεσίας του καθ' ἑκάστην ἡμέραν, ἀπὸ τῆς 2ας μεταμεσημβρινῆς μέχρι τῆς 10ης νυκτερινῆς, ἐξηκολούθησε δὲ ἐργαζόμενος οὕτω πως μέχρι καὶ τῆς 28 Ἰουλίου 1952, καθ' ἣν ἄνευ τῆς τηρήσεως οὐδεμιᾶς ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118/1945, ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, διαγραφομένων διατυπώσεων, ἀπελύθη ὑπὸ πάντων τῶν ἐργοδοτῶν του καὶ συνεπῶς καὶ τοῦ ἐκκαλοῦντος. Ἡ τοιαύτη ὅμως καταγγελία εἶναι ἄκυρος, κατὰ τὰ ἄρθρα 174 καὶ 180 τοῦ Α.Κ., ὡς ἀντικειμένη εἰς τὴν ἀπαγορευτικὴν διάταξιν τοῦ ὡς ἄνω νόμου, συνέπεια δὲ τῆς ἀκυρότητος ταύτης εἶναι ὅτι δὲν ἐλύθη ὁ προκείμενος ἐργασιακὸς δεσμός, ἀλλ' οἱ ἀποκρουόσαντες τὰς ὑπηρεσίας τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐργασιοδόται, ἐν οἷς καὶ ὁ ἐκκαλῶν, περιῆλθαν εἰς κατάστασιν ὑπερημερίας, ἧς μὴ ὀφειλούσης ἔκτοτε οὗτος εἶναι νόμῳ ὑπόχρεως εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ συμβατικοῦ μισθοῦ τοῦ ἐκκαλοῦντος μισθωτοῦ των, ἀνερχομένου, καθ' ἃ προείρηται, εἰς 1.350.000 δραχμὰς μηνιαίως. Ἡ τοιαύτη ὅμως καταβολή, ὀρθῶσα διαιρετὴν παροχήν, βαρύνει κατὰ νόμον (ἄρθρον 480 Α.Κ.) τοὺς συνοφειλέτας ταύτης κατ' ἴσα μέρη, δηλονότι κατὰ τὸ 1/3 ἕκαστον, ἐφ' ὅσον δὲν βεβαιοῦται, οὐδὲ καὶ ἰσχυρίζεται ὁ ἐφεσίβλητος, ὅτι οἱ ἐργασιοδόται του τῷ ὑπεσχέθησαν τὴν εἰς ὁλόκληρον ἕκαστος καταβολὴν τοῦ μισθοῦ του, ἢ ὅτι ὁ ἐκκαλῶν, ὢν συγκύριος κατὰ τὸ 1/2 τοῦ κοινοῦ λεωφορείου, ἀνέλαβε τὴν ὑποχρέωσιν, ὅπως τῷ καταβάλῃ τὸ 1/2 τῶν δικαιουμένων ἀποδοχῶν, ἢ ὅτι ἐν πάσῃ περιπτώσει αἱ σχέσεις τῶν ἐργοδοτῶν του ἐν τῇ ἐκμεταλλεύσει τοῦ κοινοῦ αὐτοκινήτου περιεβλήθησαν τὸν τύπον τῆς ὁμορρύθμου ἢ ἑτερορρύθμου ἑταιρίας, ὀφ' ἃς καὶ μόνον περιπτώσεις ὁ ἐνάγων μισθωτὸς θὰ ἐνομιμοποιεῖτο παθητικῶς ἐν τῇ ἐπιδιώξει του πρὸς καταβολὴν ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος τοῦ ἡμίσεως τοῦ μισθοῦ του. Τούτοις δ' ἕνεκεν ἡ ἀγωγὴ αὕτη, καθ' ὃ μέρος αἰτεῖται τὴν ὑπὸ τοῦ τελευταίου τούτου καταβολὴν πλέον τοῦ 1/3 τῶν ἀποδοχῶν ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου, ἀπορριπτέα ἀποβαίνει ὡς παθητικῶς ἀνομιμοποίητος.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 6 τοῦ ν. 2112/1920 ἡ μεταβολὴ τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου, ὁπωσδήποτε ἐπερχομένη, οὐδαμῶς ἐπηρεάζει τὴν ὑπὲρ τοῦ ὑπαλλήλου ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ νόμου τούτου. Κατὰ τὴν ἀληθῆ δὲ ἔννοιαν τῆς διατάξεως ταύτης, θεωρουμένης ὡς περιλαμβανούσης γενικωτέραν ἀρχήν (Α.Π. 30/1953, ΕΕΔ τόμος 12ος, σελ. 234, Α.Π. 295/1952, ΕΕΔ τόμος 11ος, σελ. 625), ἐν περιπτώσει ὁριστικῆς ἢ προσκαίρου μεταβιβάσεως τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως, καθ' οἱανδήποτε τύπον ἐπερχομένης, ὁ συνεχίζων τὴν ἐπιχείρησιν νέος ἐργοδότης ὑπεισέρχεται εἰς τὰς ὑποχρεώσεις τοῦ προκατόχου τὰς ἀπορρεούσας ἐκ τῶν ὀφειλομένων κατὰ τὸν χρόνον τῆς μεταβιβάσεως ταύτης ἐργασιακῶν συμβάσεων, τοῦ τελευταίου τούτου ἀπαλλασσομένου πάσης ὑποχρεώσεως διὰ τὸ μέλλον. Βε-

ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΒΑΣΙΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ

Θέσπισις πειθαρχικής διαδικασίας καὶ ἐφαρμογὴ ἄρθρου 9 Νόμου 118/1945

Ἰσχὺς ὀργανισμοῦ ἐπιχειρήσεως προβλέποντος λόγους καὶ διαδικασίαν ἀπολύσεως.—Ἀκυρότης ἀπολύσεως ἐκ τῆς μὴ ἐφαρμογῆς πειθαρχικῆς διαδικασίας ἐπὶ παραπτώματος, ἀνεξαρτήτως ἂν ἐτηρήθησαν αἱ διατυπώσεις ἄρθρου 9 Ν. 118/1945 καὶ ἀνεξαρτήτως ἂν κατὰ τοῦ ἀπολυθέντος ὑπεβλήθη μήνυσις δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν διαπραχθεῖσαν κατὰ τὴν ἐξάσκησιν τῆς ὑπηρεσίας του.

Ἔχει ὀρθῶς καὶ διὰ τῆς αὐθεντίας τῆς Ὁλομελείας τοῦ Α.Π. (340/1947, εἰσηγητὴς *Η. Παπαηλιού*, ΕΕΔ 6, 712) ἑρμηνευθῆ, ὅτι τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945 (ἰσχῦον καὶ ἤδη κατ' ἄρθρον 60 ἀ.ν. 1846/1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων»), διαγράφον τὸν τρόπον καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας τῶν εἰς τὸ Ι.Κ.Α. ἤδη κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφαλιζομένων μισθωτῶν (διὰ νὰ ἐξυπηρετηθῆ ἡ διαδικασία ἐπιδοτήσεως τῶν ἀνέργων) δὲν ἐκώλυσε νὰ ἀπαλλάξῃ τοὺς ἐργοδότας τῆς δεσμεύσεως ἐκ τῶν τυχὸν ὑφισταμένων διὰ τὴν ἀπόλυσιν ἐσωτερικῶν κανονισμῶν ἐπιχειρήσεων.

Ἀντιθέτως ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 9 τοῦ νόμου 118/1945 διαδικασία ἐγκύρου ἀπολύσεως μισθωτῶν εἶναι τηρητέα καὶ δι' ἐκείνας τὰς ἀπολύσεις, αἱ ὁποῖαι γίνονται κατ' ἐφαρμογὴν τῆς διαδικασίας τῶν κανονισμῶν καὶ κατὰ τοὺς λόγους αὐτῶν (πρβλ. Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 9133/1953, εἰσηγητὴς *Α. Καλλέργης*, ΕΕΔ 12, 1062).

Ἂν, ἑπομένως, δὲν τηρηθῆ ἡ διαδικασία καὶ οἱ λόγοι ἀπολύσεως κατὰ τοὺς κανονισμούς, οἱ ὁποῖοι ἀποτελοῦν τὴν σύμβασιν τῶν μερῶν (*Κ. Καυκᾶς*, Ἔνοχ. Εἰδικὸν Μέρος, τόμος Α' σελ. 280 ἑπ., *Ν. Δελούκας*, Οἱ γενικοὶ ὅροι συναλλαγῶν, σελ. 13 ἑπ., Α.Π. 340/1947, ἔνθ' ἀνωτ.), ἀρκεῖ νὰ ἔχῃ λάβει γνῶσιν αὐτῶν ὁ μισθωτὸς (Α.Π. 221/1950, εἰσηγητὴς *Α. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 9, 347), ὁ μισθωτός, ἀκύρως ἀπολυθείς, δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ τὴν ἐπιδίκασιν τῶν ἐκ τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου μισθῶν (βλέπε καὶ *Κ. Δημάκην*, ΕΕΔ 11, 777), ἀνεξαρτήτως φυσικὰ ἂν διὰ τὴν ἀπόλυσιν αὐτοῦ ἐτηρήθη ἡ διαδικασία τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ νόμου 118/1945, ὡς ἀποφαίνεται καὶ ἡ κατωτέρω δικαστικὴ ἀπόφασις.

Καὶ ἀντιστρόφως: Ἂν, τηρηθείσης τῆς διαδικασίας τῶν κανονισμῶν, δὲν ἐτηρήθη ὅμως ἡ διαδικασία τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118/1945 διὰ τὴν ἀπόλυσιν (ὁμιλοῦμεν πάντοτε διὰ τοὺς κατὰ τῆς ἀνεργίας εἰς τὸ Ι.Κ.Α. ἀσφαλιζομένους μισθωτούς), δικαιοῦται ὁ μισθωτὸς νὰ ζητήσῃ τὴν ἐπιδίκασιν τῶν μισθῶν του λόγῳ τῆς ἐκ τῆς ἀκύρου ἀπολύσεως ὑ-

---

βαιοῦται ἐκ τῶν ἐπικαλουμένων καὶ ἐν κεκυρωμένοις ἀντιγράφοις προσαγομένων συμβολαίων τοῦ Συμβολαιογράφου Ἀθηνῶν Σ. Μ. καὶ ἐκ τοῦ ὅλου ἀποδεικτικοῦ ὑλικοῦ, ὅτι ὁ ἐκκαλῶν τὴν 11.9.1952 μετεβίβασε τὴν ἐκμετάλλευσιν τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἀσκουμένης ἐπιχειρήσεως μεταφορᾶς, ἀπαρτιζομένης ἐκ τοῦ 1/2 ἐξ ἀδιαιρέτου τοῦ ὡς εἴρηται λεωφορείου εἰς τὸν Γ.Κ., ὅστις, διαδεχθεὶς τὸν μεταβιβάσαντα, εἰς τὴν παρ' αὐτοῦ ἀσκουμένην ἐπιχείρησιν, ὑπεισῆλθεν ἐκτοτε, κατὰ τὰ προλεχθέντα, εἰς τὰς μελλοντικὰς ὑποχρεώσεις τούτου τὰς ἀπορρεούσας ἐκ τῆς ἐνδίκου ἐργασιακῆς συμβάσεως, λυθέντος τοῦ μεταβιβάσαντος ἀπὸ πάσης ὑποχρεώσεως ἀπορρεούσης ἐξ αὐτῆς διὰ τὸν μετέπειτα χρόνον. Συνεπείᾳ δὲ τῆς τοιαύτης μεταβολῆς ὁ νέος ἐργοδότης εἶναι νόμῳ ὑπόχρεως, ὅπως, ἀφ' ἧς ἐκτήσατο τὴν τοιαύτην (διότητα, καταβάλλῃ τὸν μισθὸν τοῦ ἐκκαλοῦντος, μὴ νομιμοποιουμένου ὅπως ἀξιοῖ τὰς τοιαύτας ἀποδοχὰς του παρὰ τοῦ ἐφεσιβλήτου πρώην ἐργοδότου του, οὗ ἕνεκεν ἡ προκειμένη ἀγωγὴ ἀπορριπτέα καὶ κατὰ τοῦτο καθίσταται ὡς παθητικῶς ἀνομιμοποίητος. Κατὰ σύνοψιν ὅθεν πάντων τούτων ὁ ἐκκαλῶν ὑπόχρεως τυγχάνει, ὅπως καταβάλῃ τὸ 1/3 τοῦ ἐκ δραχμῶν 1.350.000 μηνιαίου μισθοῦ τοῦ ἐφεσιβλήτου διὰ τὸ ἀπὸ τῆς ὑπερημερίας του (28 Ἰουλίου 1952) καὶ μέχρι τῆς μεταβιβάσεως τῆς ἐπιχειρήσεως (11.9.1952) χρονικὸν διάστημα, ἀνερχομένου τούτου εἰς 665.000. Ὅθεν ἐσφαλεν ἡ ἐκκαλουμένη ἐπιδικάσασα τῷ ἐφεσιβλήτῳ ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης ποσὸν 2.700.000 δραχμῶν, οὗ ἕνεκεν μεταρρυθμιστέα καθίσταται αὕτη κατὰ παραδοχὴν τοῦ 2ου καὶ τελευταίου βασίμου λόγου τῆς ἐνδίκου ἐφέσεως.

Ἐξ ἄλλου ὁ ἐκκαλῶν παραδεκτῶς νῦν τὸ πρῶτον ἰσχυρίζεται ἀτε ἐρημοδικασθεὶς πρωτοδίκως (Ἐφ. Αἰγ. 209/1934 Θέμ. ΜΣΤ' 283), ὅτι παρὰ τὴν ὡς ἄνω ὑπερημερίαν του κατ' οὐδὲν ἐζημιώθη ὁ ἐφεσιβλητος συνεπείᾳ ταύτης, καθ' ὅσον κατὰ τὸ ὡς ἄνω κρίσιμον διάστημα (28.7.1952 - 11.9.1952) καὶ κατὰ τὸ ὡράριον, καθ' ὃ θὰ προσήνεγκε εἰς τοῦτον τὰς ὑπηρεσίας του, ἐὰν δὲν ἐχώρει ἀπόκρουσις αὐτῶν, εἰργάσθη ὡς ὁδηγὸς τοῦ ὑπ' ὁριθ.... φορτηγοῦ αὐτοκινήτου τῆς γραμμῆς Ἠλείας, ὠφεληθεὶς πλείονα τοῦ συμβατικοῦ μισθοῦ του, ἄτινα καὶ αἰτεῖται, ὅπως ἀφαιρεθῶσι τῶν αἰτουμένων ἐπὶ τῷ τέλει ὁλοσχεροῦς ἀπορρίψεως τῆς ἐνδίκου ἀγωγῆς. Ὁ τοιοῦτος ἰσχυρισμὸς συνιστᾷ νόμιμον (ἄρθρον 656 Α.Κ.) καταλυτικὴν ἔνστασιν τῆς ἀγωγῆς. Μὴ βεβαιουμένου ὅμως καὶ τοῦ οὐσίᾳ βασίμου τούτου, τὸ Δικαστήριον κρίνει ἐπιβλητέον τῷ ἐφεσιβλήτῳ τὸν ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐπαγόμενον αὐτῷ ὅρκον, ταυτομένων ἀπὸ ταύδε τῶν συνεπειῶν τῆς δόσεως ἢ μὴ δόσεως αὐτοῦ κατὰ τὰ ἐν τῷ διατακτικῷ. Καὶ ἐν δόσει τοῦ ὅρκου τούτου ἡ δικαστικὴ δαπάνη ἀμφοτέρων τῶν βαθμῶν εἶναι ἐν μέρει συμψηφιστέα ὡς ἐκ τῆς ἐν μέρει ἥττης καὶ τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐνάγοντος (ἄρθρον 211 Πολ. Δικ).

περιμερίας τοῦ ἐργοδότου (πρβλ. καὶ τὴν Πρωτοδικεῖου Ἀθηνῶν 9133/1953, ἔνθ' ἄνωτ.). Περαιτέρω, ὡς ὀρθῶς δέχεται ἡ δημοσιευομένη κατωτέρω ἀπόφασις, εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτῆς (ἀπολύσεως κατὰ παράβασιν κανονισμοῦ) δὲν ἔχει σημασίαν, ἂν κατὰ τοῦ μισθωτοῦ ὑπεβλήθη μήνυσις δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν κατὰ τὴν ἐξάσκησιν τῆς ὑπηρεσίας του (ἄρθρ. 5 ν. 2112/1920), διότι δὲν ὑπέκειτο ἀγωγὴ ἐκ παραβάσεως τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118/1945, ὁπότε ἡ ὑποβολὴ τῆς μηνύσεως (καὶ πρὸ τῆς ἀπολύσεως, Α.Π. 346/1952, εἰσηγητὴς *Γ. Βονμβουλάκης*, ΕΕΔ 11, 724, Α.Π. 657/1952, εἰσηγητὴς *Δ. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 12, 69) παρεῖχεν εἰς τὸν ἐργοδότην τὸ δικαίωμα νὰ ἀπολύσῃ τὸν μισθωτὸν ἄνευ τηρήσεως τῆς διαδικασίας τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118/1945 (ἄρθρ. 2 § 4 ν.δ. 8/11 Μαΐου 1946), ἀλλ' ἐπρόκειτο περὶ ἀγωγῆς ἀκύρως κατὰ παράβασιν κανονισμοῦ ἀπολυθέντος, ἡ διάπραξις δὲ τοῦ ἀδικήματος, διὰ τὸ ὁποῖον ὑπεβλήθη μήνυσις, θὰ ἀπετέλει ἀντικείμενον κρίσεως τοῦ πειθαρχικοῦ συμβουλίου ὡς λόγος ἀπολύσεως τοῦ ὑπαλλήλου, ὑπὸ τὴν γενικὴν ἔννοιαν τῆς ἀναρμόστου συμπεριφορᾶς (οἱ κανονισμοὶ περιέχουν συνήθως τοιοῦτον λόγον) καὶ μόνον μετὰ τὴν τοιαύτην ἀπόφασιν τοῦ πειθαρχικοῦ συμβουλίου, προκειμένου νὰ ἐφαρμοσθῇ τὸ ἄρθρον 9 τοῦ ν. 118/1945, ἡ ὑποβολὴ μηνύσεως παρεῖχεν εἰς τὸν ἐργοδότην τὸ δικαίωμα νὰ μὴ τηρήσῃ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118/1945 (κατὰ τὰ ἄνω σημειωθέντα), εὐθυνόμενος πάντοτε ἔναντι τοῦ μισθωτοῦ διὰ τὴν καταβολὴν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112/1920, ἂν οὗτος ἀπηλλάσσετο διὰ βουλεύματος ἢ δικαστικῆς ἀποφάσεως (ἄρθρ. 5 ν. 2112/1920), τῆς ἀπολύσεως οὔσης πάντως ἐγκύρου.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 9822/1953

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Π. Θεράπος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Γ. Μαχαίρας**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Οἰκονομίδης, Τ. Παπακωνσταντίνου.

Ἐβεβαιώθησαν, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, τὰ ἀκόλουθα: Ὁ ἐκκαλῶν προσελήφθη δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου τὴν 18.8.1942 παρὰ τῆς ἐφεσιβλήτου ἐναγομένης Τραπέζης καὶ εἰργάσθη παρ' αὐτῇ ὡς λογιστὴς μέχρι καὶ τῆς 26.9.1951, ὅτε ἡ τελευταία κατήγγειλε τὴν σύμβασιν μισθώσεως ἐργασίας. Κατὰ τοῦ κύρους τῆς καταγγελίας ταύτης βάλλει ὁ ἐρήμην εἰς τὸν πρῶτον δικασθεὶς βαθμὸν ἐκκαλῶν διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς, ὡς ταύτην παραδεκτῶς διὰ τῶν προτάσεων ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου τούτου ἀναπτύσσει, ἰσχυριζόμενος ὅτι ἡ καταγγελία αὕτη τυγχάνει ἄκυρος, ὡς γενομένη κατὰ παράβασιν τῶν διατάξεων τοῦ κανονισμοῦ τοῦ θεσπισθέντος ὑπὸ τῆς ἐναγομένης καὶ διέποντος τὴν μεταξὺ αὐτοῦ καὶ αὐτῆς σύμβασιν μισθώσεως ἐργασίας.

Ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος τοῦ ἐνάγοντος νόμιμος τυγχάνει, διότι, ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 326/11.12.1950 πρακτικοῦ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς ἐναγομένης, τὸ Συμβούλιον ταῦτο, ἐνεργοῦν νομίμως βάσει τοῦ ἄρθρου 34 τοῦ καταστατικοῦ αὐτῆς, ἀπεφάσισεν, ὅπως ἐφαρμοσθῇ μέχρι καταρτίσεως ἰδίου ὀργανισμοῦ ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας τῆς Τραπέζης ὁ διὰ τὸ προσωπικὸν τοῦ Μ.Τ.Σ. ἰσχύων κανονισμὸς καὶ κατ' ἄλλα κεφάλαια αὐτοῦ, ἰδίᾳ δὲ καὶ διὰ τὴν κίνησιν τῆς πειθαρχικῆς διαδικασίας. Σαφῶς ἐκ τῆς ἀποφάσεως ταύτης προκύπτει, ὅτι ἀπεφασίσθη παρὰ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ὅπως ἐφαρμοσθοῦν διὰ τὸ προσωπικὸν τῆς Τραπέζης τὰ ἄρθρα 20 καὶ 22 τοῦ διὰ τοῦ ἀπὸ 8.2.1937 διατάγματος (Φ.Ε.Κ. 43/8.2.1937 τ.Α') κυρωθέντος ὀργανισμοῦ τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Μ.Τ.Σ. Ἡ ἀπόφασις αὕτη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Τραπέζης ἀνεκοινώθη νομίμως εἰς τὸ προσωπικὸν αὐτῆς, μεταξὺ τοῦ ὁποίου καὶ ὁ ἐκκαλῶν, ὅπερ προσεχώρησεν εἰς τοῦτον καὶ ὅστις ὀργανισμὸς διέπει ἔκτοτε καὶ τὴν παροῦσαν σύμβασιν μισθώσεως ἐργασίας δημιουργῶν δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις ἑκατέρωθεν (Α.Π. ὁλομ. 340/1947, ΕΕΔ 6, 712, Α.Π. 205/1948 ὁλομ. ΕΕΔ 7, 398, Α.Π. 287/1948, ΕΕΔ 7, 552, Α.Π. 221/1950, ΕΕΔ 9, 347 ὅπου καὶ μελέτην *Κ. Ι. Δημάκη*, «Προστασία τοῦ νόμου 2112 ἐπὶ τῶν μονίμων μισθωτῶν», ΕΕΔ 11, 777). Διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ κανονισμοῦ τούτου ἐθεσπίσθη διὰ τὸ προσωπικὸν τῆς Τραπέζης καθεστὼς μονιμότητος, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι δὲν ἠδύνατο ἡ τελευταία νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν, εἰμὴ διὰ τοὺς ἐν τῷ ὀργανισμῷ προβλεπομένους λόγους (περιπτώσεις ἀριστικῆς ἀπολύσεως) καὶ μετὰ τήρησιν τῆς ἐν τῷ ὀργανισμῷ διαδικασίας. Τὴν περίπτωσιν ἀριστικῆς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἀπολύσεως προβλέπει ὁ ἐφαρμοζόμενος ἐνταῦθα κανονισμὸς εἰς τὸ ἄρθρ. 20 § 4, περίπτωσις ε', ἐν συνδυασμῷ πρὸς § 6 καὶ ἄρθρ. 22 αὐτοῦ, ἐξ ὧν προκύπτει, ὅτι, διὰ νὰ ἀπολυθῇ ἀριστικῶς τῆς ὑπηρεσίας ὁ ὑπάλληλος, ἀπαιτεῖται ἡ παρ' αὐτοῦ διάπραξις τῶν ἐν ἄρθρ. 22 § 2 βαρέων πειθαρχικῶν παραπτωμάτων, ἡ ἀπόλυσις δὲ αὐτοῦ γίνεται ἀφοῦ πρῶτον κληθῇ εἰς ἀπολογίαν καὶ μετ' ἀπόφασιν τοῦ ἁρμοδίου πειθαρχικοῦ συμβουλίου. Αἱ προϋποθέσεις αὗται δὲν ἐτηρήθησαν ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν καταγγελίᾳ τῆς συμβάσεως, διότι οὐδεμία ἀπόδειξις προσάγεται παρὰ τῆς ἐφεσιβλήτου, ὅτι ὁ ἐκκαλῶν ἐκλήθη εἰς ἀπολογίαν καὶ ἀπεφασίσθη ἡ ἀπόλυσις αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου πειθαρχικοῦ συμβουλίου. Καὶ ναὶ μὲν ἡ ἐφεσίβλητος ἐτήρησεν ἀκολούθως τὰς διατυπώσεις τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118/1945 καὶ ν. 2112/1920, πλὴν ὅμως ἐκ τούτου δὲν παύει ἡ γενομένη καταγγελία τῆς συμβάσεως νὰ εἶναι ἄκυρος, ἐφ' ὅσον αὕτη δὲν ἐγένετο κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ τὴν σύμβασιν ἐργασίας διέποντος κανονισμοῦ (Α.Π. 346/1947 (ὁλομ.), ΕΕΔ 6, 712), ἄνευ τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ ὁποίου δὲν δύναται νὰ γίνῃ ἀπόλυσις, ἔστω καὶ ἐὰν ὑπεβλήθη μήνυσις κατὰ τοῦ ὑπαλλήλου ἐπὶ ἀξιοποίνου πράξεως. Ἀκύρου ὄθεν οὔσης τῆς καταγγελίας τῆς ὑπὸ κρίσιν συμβάσεως ἐργασίας καὶ τῆς ἐφεσιβλήτου μὴ ἀποδεχομένης τὴν παρὰ τοῦ ἐνάγοντος προσφερομένην ἐργασίαν, ὑποχρεοῦται τυγχάνει αὕτη κατὰ τὸ ἄρθρον 656 Α.Κ. εἰς καταβολὴν τῶν μισθῶν τοῦ ἐνάγοντος διὰ τὸν ἐν τῇ ἀγωγῇ χρόνον μετὰ τοῦ ὑπολοίπου δώρου Χρι-

ΠΕΙΘΑΡΧΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΩΝ

Μεταβολή τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου κατ' ἄρθρ. 6 Ν. 2112/1920

Ὑπηρεσία εἰς Κ.Τ.Ε.Λ.—Ὑποχρεώσεις αὐτοῦ ἔναντι προσωπικοῦ λεωφορείων.— Μεταβολὴ προσώπου τοῦ ἐργοδότου κατὰ τὴν ἔννοιαν ἄρθρου 6 Ν. 2112/1920.— Πειθαρχικὴ ἐξουσία ἐν τῇ ἐργασιακῇ συμβάσει.—Ἐπιβολὴ ποινῶν προσωπικοῦ λεωφορείων Κ.Τ.Ε.Λ.—Ἄρσις ἢ μετριασμὸς ποινῆς ὑπὸ δικαστηρίου.

Κατὰ τὰ δεκτὰ ὑπὸ τῆς θεωρίας καὶ νομολογίας γενόμενα (*Κ. Καυκᾶς*, Ἐνοχ. τόμος Α', Εἰδ. Μέρος, σελ. 231, ὁ αὐτὸς ἐν Ἀρχ. Νομολογίας Γ' (1952) σ. 221, *Β. Βασιλείου*, ΕΕΔ 10, 1202, ΕΕΔ 11, 290, Α.Π. 464/1953, εἰσηγητὴς *Ι. Ἀποστολόπουλος*, ΕΕΔ 12, 1188, Πρωτοδικείου Πατρῶν 440/1953, εἰσηγητὴς *Κ. Καραχάλιος*, ΕΕΔ 12, 713), ἐπὶ πειθαρχικῆς ποινῆς, ἡ ὁποία δὲν ἔχει ὑπὸ τοῦ νόμου ἀνατεθῇ εἰς τὴν ἀποκλειστικὴν κατ' οὐσίαν κρίσιν συλλογικοῦ ὀργάνου, ἀλλὰ τοιαύτου τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐργοδότου δικαιοῦνται τὰ πολιτικὰ δικαστήρια νὰ προβαίνουν εἰς τὸν ἔλεγχον τῆς κρίσεως αὐτῶν καὶ νὰ ἀποφασίζουν ταῦτα ἂν ἡ ἐπιβληθεῖσα κατὰ τὸν νόμον ἢ κανονισμὸν πειθαρχικὴ ποινὴ εἶναι ἀνάλογος πρὸς τὸ διαπραχθὲν ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ παράπτωμα, κατὰ δικαίαν κατὰ τὸ ἄρθρ. 371 Ἀστικοῦ Κώδικος κρίσιν.

Ἂν ἀντιθέτως πρόκειται περὶ πειθαρχικῶν συμβουλίων, τὰ ὁποῖα ἐκ τοῦ συγκεκριμένου νόμου φέρουν τὸν χαρακτῆρα συλλογικῶν ὀργάνων (ὄχι τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐργοδότου), δὲν ἐπιτρέπεται ὁ κατ' οὐσίαν ἔλεγχος ὑπὸ τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων τῆς ἀποφάσεως αὐτῶν, ἀλλὰ μόνον ὁ ἀπὸ ἀπόψεως νομιμότητος δικαστικὸς ἔλεγχος (βλέπε ἐκ τῶν τελευταίων ἀρεοπαγιτικῶν ἀποφάσεων τὴν ὑπ' ἀριθ. 464/1953, εἰσηγητὴς *Ι. Ἀποστολόπουλος*, ΕΕΔ 12, 1188, ἔνθα εἰς σημειώσεις μας καὶ λοιπαὶ παραπομπαί).

Ἀπὸ τῆς ἀρχῆς αὐτῆς ἐκκινῶσι καὶ αἱ παρατιθέμεναι δικαστικαὶ ἀποφάσεις, ἵνα κρίνωσιν ἐπιβληθεῖσαν εἰς εἰσπράκτορα λεωφορείου αὐτοκινήτου (κατὰ ν. 2119/1952) πειθαρχικὴν ποινήν.

Πρωτοδικείου Πατρῶν 1099/1953

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Κ. Μαρμαρᾶς**
Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. **Σ. Καλλιαρέχος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Τ. Κοτρωνόπουλος, Ν. Καπλανίδης

Διὰ τοῦ πρώτου λόγου τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως τὸ ἐκκαλοῦν (ἐναγόμενον) Κ.Τ.Ε.Λ. μέμφεται τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως, διότι, ἐνῷ κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ ἀ.ν. 2119/1952 «περὶ τῶν διὰ τῶν λεωφορείων αὐτοκινήτων συγκοινωνιῶν» τὸ Κ.Τ.Ε.Λ. ἀποτελεῖ ἴδιον καὶ ἀνεξάρτητον Ὀργανισμόν, μὴ συγχωνευθέντος ἐν αὐτῷ τοῦ ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου διαλυθέντος δευτέρου Κ.Τ.Ε.Λ., ἐν τούτοις ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις χαρακτηρίζει τοῦτο ὡς διάδοχον φορέα δικαιωμάτων καὶ ὑποχρεώσεων (τοῦ δευτέρου Κ.Τ.Ε.Λ.), ὑποχρεοῦσα τοῦτο νὰ πληρώσῃ ὡς τοιοῦτος τῷ ἐνάγοντι τὸ ἐν τῷ διατακτικῷ ταύτης ἐπιδικασθὲν ποσόν, παρὰ τὴν ἐπιβληθεῖσαν ὀπ' αὐτοῦ ἔνστασιν ἐλλείψεως παθητικῆς νομιμοποιήσεως.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 9 τοῦ εἰρημένου ν. 2119 ἕκαστον Κ.Τ.Ε.Λ. ἀποτελεῖ ἴδιον νομικὸν πρόσωπον ἰδιωτικοῦ δικαίου, μέλη δὲ αὐτοῦ εἶναι ὑποχρεωτικῶς οἱ ἰδιοκτῆται τῶν λεωφορείων, ἅτινα ἀπαρτίζουσι τὴν εἰς λεωφορεῖα δύναμιν αὐτοῦ. Ἐν ἄρθρ. 11 τοῦ αὐτοῦ νόμου ὁρίζεται, ὅτι ὁ πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κ.Τ.Ε.Λ. ἐκπροσωπεῖ αὐτὸ ἐνώπιον τῶν δικαστικῶν καὶ διοικητικῶν Ἀρχῶν, ἐπιμελεῖται τῶν ἐργασιῶν τοῦ Κ.Τ.Ε.Λ., ἐλέγχει καὶ διαχειρίζεται τὰς εἰσπράξεις, ἐνεργεῖ τὰς μετὰ τῶν ἰδιοκτητῶν διαλήψεις, ἐπιβλέπει κλπ. Περαιτέρω ἐν ἄρθρ. 17, ὁμιλῶν ὁ νομοθέτης περὶ δαπανῶν ἐκμεταλλεύσεως, ρητῶς θεσπίζει ὅτι αἱ δαπάναι ἐκμεταλλεύσεως ἑκάστου λεωφορείου αὐτοκινήτου, κινήσεως, συντηρήσεως, ἡμερargιῶν, χρηματικῶν ποινῶν κλπ. βαρύνουσι ἀποκλειστικῶς τοὺς ἰδιοκτήτας αὐτοῦ, αἱ ἀντιμισθίαι ὅμως τοῦ προσωπικοῦ τῶν λεωφορείων (ὁδηγῶν, βοηθῶν καὶ εἰσπρακτόρων) βαρύνουσι μὲν τὸν ἰδιοκτήτην, παρὰ τοῦ ὁποίου καὶ προσλαμβάνεται τὸ προσωπικὸν τοῦτο, καταβάλλονται ὅμως ὑπὸ τοῦ Κ.Τ.Ε.Λ.

Κατὰ τὴν ἀληθῆ καὶ ἀναμφίβολον γραμματικὴν ἔννοιαν τῆς τελευταίας διατάξεως ὑπόχρεον πρὸς καταβολὴν τῆς ἀντιμισθίας τοῦ προσωπικοῦ ἑκάστου λεωφορείου καθίσταται τὸ Κ.Τ.Ε.Λ., τὸ ὁποῖον ἐκ τῶν πραγματοποιουμένων ἀκαθαρίστων εἰσπράξεων ἑκάστου λεωφορείου ὀφείλει νὰ παρακρατῇ ποσοστὸν ἱκανὸν νὰ καλύπτῃ καὶ τὰς κατα-

---

στουγέννων 1951 (26.9.1951 - 22.12.1951), ἀνερχομένων ἐν συνόλῳ εἰς δρχ. 5.892.000 (συνομολογουμένου ὑπὸ τῶν διαδίκων τοῦ μηνιαίου μισθοῦ τοῦ ἐνάγοντος ἐκ δρχ. 1.650.000 μηνιαίως). Κατόπιν τούτων δέον ὅπως γίνῃ δεκτὴ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἔφεσις καὶ ὡς οὐσίᾳ βάσιμος καὶ, ἐξαφανιζομένης τῆς ἐρήμην τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐκδοθείσης προσβαλλομένης ἀποφάσεως τοῦ κατὰ πρῶτον βαθμὸν δικάσαντος Πρωτοδίκου, γίνῃ δεκτὴ ἡ ἀπὸ 22.12.1951 ἀγωγὴ καθ' ὅλας αὐτῆς τὰς διατάξεις, ὡς νόμῳ καὶ οὐσίᾳ βάσιμος.

βολὰς ταύτας, κατὰ τὴν περὶ τούτου ρητὴν ἐπιταγὴν τοῦ ἑπομένου ἄρθρου 18 § α. Οὐδ' ἀναιρεῖται ἡ ἔννοια αὕτη τῆς εἰρημένης διατάξεως ἐκ τοῦ ὅτι ἐν αὐτῇ ὁρίζεται, ὅτι αἱ καταβολαὶ αὗται βαρύνουν τὸν ἰδιοκτήτην, διότι τοῦτο προδήλως ὡρίσθη πρὸς ἄρσιν πάσης ἀμφιβολίας, ἥτις ἠδύνατο νὰ γεννηθῇ, ἐὰν αἱ καταβολαὶ αὗται τῆς μισθοδοσίας τοῦ προσωπικοῦ ἑκάστου λεωφορείου περιλαμβάνωνται εἰς τὰς γενικὰς δαπάνας τοῦ Κ.Τ.Ε.Λ., βαρύνουσιν ἀναλόγως ἅπαντας τοὺς ἰδιοκτήτας. Ἡ τοιαύτη ἄλλως τε φραστικὴ διατύπωσις τῆς διατάξεως ταύτης ἐξηγεῖται ἐκ τῆς ἀμέσως προηγουμένης περιόδου, καθ' ἣν αἱ ἐν αὐτῇ ἀναφερόμεναι δαπάναι βαρύνουν ἀποκλειστικῶς τὸν ἰδιοκτήτην τοῦ αὐτοκινήτου. Ἡ ἔννοια αὕτη, ἀνενδοιάστως προκύπτουσα ἐκ τῆς γραμματικῆς ἑρμηνείας, εἶναι σύμφωνος καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νομοθέτου, ἐκ τῆς ὅλης ὑφῆς τοῦ νομοθετήματος προκύπτοντος, νὰ διασφαλίσῃ ἀποχρώντως τὴν ὑπὸ τῶν μισθωτῶν τούτων εἰσπραξιν τῶν ἀποδοχῶν τῶν καταβαλλομένων ὑπὸ τοῦ Κ.Τ.Ε.Λ. ἐκ τῶν ἀκαθαρίστων εἰσπράξεων διὰ λογαριασμὸν ἑκάστου τῶν ἰδιοκτητῶν. Ἀντίθετος ἑρμηνεία καθιστᾷ ἀκατανόητον καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς κυρώσεως τὴν πρὸς καταβολὴν τούτων (ἀντιμισθίων) ὑποχρέωσιν τῶν Κ.Τ.Ε.Λ.

Ἐν προκειμένῳ προέκυψεν ὅτι ὁ ἐνάγων πρὸ τῆς στρατεύσεώς του (Ἰούλιος 1951) συνεδέετο μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ ν. 2119 (Μάϊος 1952) μετὰ τοῦ ἐναγομένου 2ου Κ.Τ.Ε.Λ. δι' ἐργασιακῆς συμβάσεως ἀορίστου χρόνου, ἐργαζόμενος καθ' ὅλας τὰς ἐργασίμους ἡμέρας ἑκάστου μηνὸς εἰς τὴν μόνιμον ἐφεδρικὴν ὁμάδα ὁδηγῶν καὶ εἰσπρακτόρων αὐτοῦ, τὸ προσωπικὸν τῆς ὁποίας εἶχε σκοπὸν τὴν ἀναπλήρωσιν τῶν ὁδηγῶν καὶ εἰσπρακτόρων τῶν λεωφορείων τῶν ἐντεταγμένων εἰς τὸ Κ.Τ.Ε.Λ. τοῦτο, ὁσάκις οὗτοι εὑρίσκοντο ἐν ἑβδομαδιαίᾳ ἀναπαύσει καὶ ἐν ἀργίᾳ λόγῳ ἐπιβολῆς πειθαρχικῆς ποινῆς. Ἡ πρόσληψις τῶν εἰς τὴν ἐφεδρικὴν ὁμάδα ἀνηκόντων ὁδηγῶν καὶ εἰσπρακτόρων, ἐν οἷς περιλαμβάνεται καὶ ὁ ἐνάγων, ἐγένετο παρὰ τοῦ ἐκπροσωποῦντος τὸ 2ον Κ.Τ.Ε.Λ. ὀργάνου καὶ οὐχὶ παρὰ τῶν λεωφορειούχων ἰδιοκτητῶν, οἵτινες προσελάμβανον μόνον τοὺς τακτικοὺς ὁδηγοὺς καὶ εἰσπράκτορας. Ὁ ἐνάγων προσέφερε τὰς ὑπηρεσίας του εἰς τὸ ὡς εἴρηται 2ον Κ.Τ.Ε.Λ. Πατρῶν μέχρι τοῦ μηνὸς Ἰουλίου 1951, ὅτε ἐστρατεύθη, μετὰ δὲ τὴν ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἀπόλυσίν του προσῆλθεν εἰς τὸ ἐν τῷ μεταξὺ ἱδρυθὲν διὰ τοῦ ν. 2119/1952 Κ.Τ.Ε.Λ., εἰς 8 (Κ.Τ.Ε.Λ.) συνεχωνεύθησαν ἅπαντα τὰ ὀφιστάμενα καὶ λειτουργοῦντα μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ προδιαληφθέντος νόμου 2119/1952 τρία Κ.Τ.Ε.Λ. Πατρῶν, ἀποτελέσαντα ὡς σύνολον δικαιωμάτων καὶ ὑποχρεώσεων ἓν τοιοῦτον, ἀπορροφηθέντα παρ' αὐτοῦ πρὸς ἀνάληψιν ἐργασίας εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἐφεδρικοῦ εἰσπράκτορος λεωφορείων, συνῳδὰ τῷ κωδικοποιημένῳ ν. 3514/1928 περὶ τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει στρατεύσεως, καθ' ὃν ἡ ὑπὸ τὰ ὅπλα ὑπηρεσία παντὸς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, ὑπηρετήσαντος πλέον τῶν ἓξ μηνῶν εἰς οἱονδήποτε γραφεῖον, κατάστημα ἢ ἐπιχείρησιν, δὲν ἀποτελεῖ λόγον διαλύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας αὐτοῦ, ὁπωσδήποτε καὶ ἂν συνήφθη αὕτη, αἱ δὲ ὑποχρεώσεις τοῦ ἐργοδότου τοῦ στρατευθέντος ὑπαλλήλου μεταβιβάζονται αὐτοδικαίως ἐν περιπτώσει μεταβολῆς τοῦ προσώπου εἰς τὸν νέον ἐργοδότην. Τὸ ἐναγόμενον, δεχθὲν τὸν ἐνάγοντα εἰς τὴν ἰδίαν ἐργασίαν τοῦ ἐφεδρικοῦ εἰσπράκτορος, κατέβαλεν αὐτῷ ἀπὸ τῆς 20ῆς Φεβρουαρίου 1953 μέχρι καὶ τοῦ μηνὸς Ἰουνίου 1953 ὁτὲ μὲν εἴκοσι πέντε πλήρη ἡμερομίσθια, ὁτὲ δὲ πλήρεις τὰς ἀποδοχὰς τοῦ ἰσουμένας πρὸς 650.000 δραχμὰς μηνιαίως. Ἡ πρόσληψις τούτων (ἐφεδρικῶν εἰσπρακτόρων καὶ ὁδηγῶν), ἐνεργουμένη ὑπὸ τοῦ ἐκπροσωποῦντος τὸ Κ.Τ.Ε.Λ. ν. 2119 ἁρμοδίου ὀργάνου, λογίζεται ὡς προερχομένη ἐκ τοῦ συνόλου τῶν ἐντεταγμένων εἰς τὴν δύναμιν αὐτοῦ λεωφορειούχων ἰδιοκτητῶν, δεχομένων τούτους δι' ἐκτέλεσιν ὑπηρεσίας εἰς τὰ αὐτοκινητά των, καθ' ἁπάσας τὰς ἡμέρας ἀναπαύσεως τῶν τακτικῶν ὁδηγῶν καὶ εἰσπρακτόρων. Κατὰ ταῦτα ἡ ἐκκαλουμένη ὀρθῶς ἐφήρμοσε καὶ ἠρμήνευσε τὸν κωδικοποιηθέντα ν. 3514/1928 «περὶ τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει στρατεύσεως», ὡς καὶ τὸν ν. 2119/1952 «περὶ τῶν διὰ τῶν λεωφορείων αὐτοκινήτων συγκοινωνιῶν», ὡς νομιμοποιουμένου παθητικῶς τοῦ Κ.Τ.Ε.Λ. εἰς τὴν διεξαγωγὴν τῆς προκειμένης δίκης, καὶ ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου πρῶτος λόγος ἐφέσεως κρίνεται ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 6 § 1 τοῦ νόμου 2112 «περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων» ἡ μεταβολὴ τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου, ὁπωσδήποτε ἐπερχομένη, οὐδαμῶς ἐπηρεάζει τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ὑπὲρ τοῦ ὑπαλλήλου διατάξεων τοῦ παρόντος νόμου. Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης σαφῶς δηλοῦται, ὅτι ὁ νομοθέτης ἠθέλησε μὲ τὰς γενικωτάτας ἐκφράσεις «μεταβολὴ» καὶ «ὁπωσδήποτε ἐπερχομένη» νὰ ἐξασφαλίσῃ τὰ ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας δικαιώματα τοῦ μισθωτοῦ εἰς πᾶσαν περίπτωσιν μεταβολῆς τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου, καθ' οἱονδήποτε τρόπον καὶ ἂν ἐπέρχηται αὕτη. Ἀρκεῖ καὶ ἡ de facto (πράγματι) συνέχισις αὐτῆς ὡς οἰκονομικῆς ὁμάδος διατηρήσεως τῆς ἑνότητος καὶ ὑπὸ τὸν νέον φορέα (Α.Π. 180/1951, Θέμ. ΞΒ' σελ. 513, Α.Π. 200/1951, ΕΕΔ 10 σελ. 576). Συνεπῶς, ταῦτα ἀποφηναμένη καὶ ἡ ἐκκαλουμένη, ὀρθῶς τὴν προπαρατεθεῖσαν διάταξιν ἠρμήνευσε καὶ ὁ τὰ ἀντίθετα ὑποστηρίζων δεύτερος τῆς ἐφέσεως λόγος ἀπορριπτέος κρίνεται ὡς ἀβάσιμος.

Ἡ ἐν τῇ ἐργασιακῇ συμβάσει ἀσκουμένη πειθαρχικὴ ἐξουσία πηγάζει προεχόντως ἐκ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ κινεῖται ἐντὸς τῶν πλαισίων αὐτοῦ, ἐνῷ ἀντιθέτως ἐπὶ σχέσεως διεπομένης ὑπὸ δημοσίου δικαίου αἱ ἐκ τῆς πειθαρχικῆς ἐξουσίας δημιουργούμεναι νομικαὶ καταστάσεις διέπονται ὑπὸ τοῦ Δημοσίου καὶ αἱ ἐκ τούτων προκαλούμεναι ἀμφισβητήσεις ὑπάγονται εἰς τὴν διοικητικὴν δικαιοδοσίαν. Ἐν ἰδιωτικοῦ δικαίου σχέσει τὰ παρὰ τοῦ ἐργοδότου ἢ τοῦ νόμου καθιδρυόμενα πειθαρχικὰ συμβούλια φέρουσιν ἐν

τῇ συγκεκριμένῃ περιπτώσει τὴν νομικὴν μορφήν, ἣν προσδίδει αὐτοῖς ἡ τοῦ ἰσχύοντος κανονισμοῦ φύσις. Διότι, ἐὰν ὁ ἰσχύων κανονισμὸς ἀποτελῇ νόμον, τὸ πειθαρχικὸν συμβούλιον εἶναι διοικητικὸν συλλογικὸν ὄργανον καὶ αἱ ἀποφάσεις αὐτοῦ φέρουν χαρακτῆρα διοικητικῶν πράξεων, ἐὰν ὁ κανονισμὸς ἐπέχῃ ἰσχὺν συμβάσεως τὸ πειθαρχικὸν συμβούλιον ἀποτελεῖ τρίτον πρόσωπον, ἱστάμενον μεταξὺ ἐργοδότου καὶ μισθωτοῦ, ἔχον ὡς ἀποστολὴν τὴν βεβαίωσιν τοῦ πειθαρχικοῦ παραπτώματος καὶ τὴν ἐπιβολὴν τῆς οἰκείας ποινῆς βάσει τῶν ἐν τῷ κανονισμῷ διαγραφομένων ὅρων καταπτώσεως αὐτῆς. Ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει ὁ Πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κ.Τ.Ε.Λ., ὅστις διοικεῖ τὸ προσωπικόν, ρυθμίζων τὰς ὥρας ἐργασίας αὐτοῦ καὶ ἐπιβάλλων τὰς προσηκούσας κυρώσεις, ἐκλέγεται συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 121 ν. 2119/1952 ὑπὸ τῆς γενικῆς συνελεύσεως τῶν λειφορειούχων μελῶν, ἀποτελούσης τὸ ἀνώτατον καὶ κυρίαρχον ὄργανον αὐτοῦ. Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Κ.Τ.Ε.Λ. εἶναι ὄργανον αὐτοῦ τούτου τοῦ ἐργοδότου, τοῦτέστι τοῦ Κ.Τ.Ε.Λ., ἀποτελοῦντος ἴδιον νομικὸν πρόσωπον ἰδιωτικοῦ δικαίου (ἄρθρ. 9 § 1 ν. 2119), ἐκ τῶν ἀποφάσεων τοῦ ὁποίου ἐξαρτᾷ τὴν ἔκφρασιν τῆς βουλήσεώς του. Ἐκ τούτων ἕπεται, ὅτι ὁ ἐνάγων ἐφεσίβλητος, τιμωρηθεὶς διὰ πειθαρχικῆς ποινῆς δεκαημέρου ἀργίας ὑπὸ τοῦ ἐκπροσωποῦντος τὸ ἐγκαλοῦν ἐναγόμενον ἁρμοδίου ὀργάνου ἐπὶ παραλείψει ἐκδόσεως εἰσιτηρίου καὶ εἰσπράξεως τοῦ σχετικοῦ ἀντιτίμου τούτου εἴς τινα ἐπιβάτην, εἰς ὃ οὗτος εἰργάζετο ὡς εἰσπράκτωρ, νομίμως αἰτεῖται διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς τὴν παρὰ τοῦ Δικαστηρίου ἄρσιν τῆς ἐπιβληθείσης αὐτῷ ποινῆς, ἰσχυριζόμενος ὅτι ἡ κρίσις τοῦ ἐπιβαλόντος ταύτην ὀργάνου δὲν εἶναι δικαία, καθόσον τὸ Δικαστήριον ἔχει τὴν εὐχέρειαν νὰ κρίνῃ, ἐὰν ἡ ἐπιβληθεῖσα αὐτῷ ποινὴ εἶναι ἢ οὐ δικαία, ἀποφαινόμενον ὑπὲρ τῆς μερικῆς ἢ ὁλικῆς ἄρσεως ταύτης (Α.Π. 103/1952, Ἀρχεῖον Νομολογίας, σελ. 221 καὶ ὑπ' αὐτὴν σχόλια Κανκᾶ, Α.Π. 354/1953, Ἀρχ. Νομ. σ. 436). Κατὰ ταῦτα ὀρθῶς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπεφήνατο, ὅτι τὰ πολιτικὰ δικαστήρια εἶσιν ἁρμόδια (ἄρθρ. 1 Πολ. Δικ.) νὰ κρίνωσιν, ἐὰν ὁ προσδιορισμὸς τῆς ποινῆς ἐγένετο ἢ δὲν ἐγένετο κατὰ δικαίαν κρίσιν καὶ δέον νὰ ἀπορριφθῇ ὡς ἀβάσιμος ὁ τὰ ἀντίθετα ὑποστηρίζων τέταρτος λόγος τῆς ἐφέσεως.

Ἐκ τῆς νομίμως προσαγομένης καὶ ἐπικαλουμένης ἀπὸ 29 Ὀκτωβρίου 1953 καταστάσεως τοῦ ἐντεταλμένου συμβούλου τοῦ ἐναγομένου ἐμφαίνεται, ὅτι ὁ ἐνάγων εἰς τὸ πρόσφατον παρελθὸν καὶ δὴ εἰς διάστημα τριῶν περίπου μηνῶν, ἤτοι ἀπὸ 17 Μαΐου 1953 μέχρις 27 Ἰουλίου 1953, ὑπέπεσεν εἰς παραπτώματα κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας του, συνεπείᾳ τῶν ὁποίων ἐτιμωρήθη πεντάκις διὰ τριῶν πειθαρχικῶν ποινῶν ἀργίας εἴκοσι πέντε ἡμερῶν καὶ δύο συστάσεων. Τὸ Δικαστήριον κρίνει ὅτι ὁ προσδιορισμὸς τῆς περὶ ἧς πρόκειται ποινῆς (δεκαήμερος ἀργία) ἐγένετο κατὰ δικαίαν κρίσιν παρὰ τοῦ ἐναγομένου Κ.Τ.Ε.Λ., μὴ συντρεχούσης περιπτώσεως μειώσεως ἢ ἄρσεως ταύτης, καθ' ὅσον αἱ πειθαρχικαὶ ποιναὶ ἔχουσιν ὡς σκοπὸν τὴν προσήκουσαν ἐκπλήρωσιν τῆς παροχῆς (ἐργασίας) ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ, ἐπὶ τῷ τέλει τῆς ἀντιμέτρου προσφορᾶς ἐργασίας καὶ τῆς εὐρύθμου λειτουργίας τῆς ἐπιχειρήσεως. Κατὰ ταῦτα, δεκτοῦ καθισταμένου τοῦ πέμπτου τῆς ἐφέσεως λόγου, καθ' ὃν ἡ ἐπιβληθεῖσα τῷ ἐνάγοντι πειθαρχικὴ ποινὴ δεκαημέρου ἀργίας ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου εἶναι ὀρθή, δικαία καὶ ἀνάλογος πρὸς τὸ διαπραχθὲν ὑπ' αὐτοῦ παράπτωμα (ἀδίκημα), δέον νὰ μεταρρυθμισθῇ ἡ ἐκκαλουμένη μόνον κατὰ τὴν διάταξίν της ταύτην, συμψηφιζομένης τῆς μεταξὺ τούτων δικαστικῆς δαπάνης ἀμφοτέρων τῶν βαθμῶν συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 211 τῆς Πολ. Δικ. (*).

(*) Ἡ πρωτόδικος ἀπόφασις, ὑπ' ἀριθ. 380/1953 (Πρωτοδίκης ὁ κ. *Βησ. Κονιδάρης*), εἶχεν ὡς ἑξῆς :

Ἡ ἐπίλυσις διαφορῶν μεταξὺ ἰδιώτου ἐργοδότου καὶ τοῦ παρ' αὐτῷ ὑπηρετοῦντος προσωπικοῦ περὶ τῶν ἐκατέρωθεν ἐπὶ συμβάσεως ἐργασίας καὶ τῆς ἐκτελέσεως αὐτῆς δικαιωμάτων καὶ ὑποχρεώσεων ἀνήκει, συνῳδὰ τῷ ἄρθρῳ 1 Πολ. Δικ., εἰς τὰ πολιτικὰ δικαστήρια, ἅτινα, ἐν τῇ ἐνασκήσει τῆς δικαιοδοσίας των ταύτης, νομίμως ἐπιλαμβάνονται τῆς ἄρσεως ἐν τοιαύτῃ δίκῃ ἀναφυκίσης μεταξὺ τῶν ἀντιδίκων ἀμφισβητήσεως ὅτι τὸ ἀξιούμενον ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος δικαίωμα κατὰ εἰδικόν, διέποντα τὴν ἐπίδικον ἐργασιακὴν σχέσιν, νομοθετικὸν ὁρισμόν, ρυθμίζεται κατ' ἐλευθέραν ἢ ἐκ τῆς τηρήσεως ὡρισμένων ὅρων ἢ προϋποθέσεων ἠρτημένην κρίσιν τοῦ ἐργοδότου ἢ ὀργάνων τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτοῦ. Τὰ διάφορα ὑπηρεσιακὰ ἢ διοικητικὰ συμβούλια τῶν διαφόρων ἐργοδοτῶν δὲν ἀποτελοῦσι διοικητικὰ ὄργανα, ἀλλ' εἶναι ὄργανα αὐτοῦ τούτου τοῦ ἐργοδότου, ἐκ τῆς ἀποφάσεως τῶν ὁποίων οὗτος ἐξαρτᾷ τὴν ἔκφρασιν τῆς βουλήσεώς του. Ἐκ τούτων ἕπεται, ὅτι, ἐὰν ὁ ἐργαζόμενος ἐτιμωρήθη δι' οἱασδήποτε πειθαρχικῆς ποινῆς, ἔστω καὶ διὰ προσωρινῆς ἀπολύσεως, ὡς ἐν προκειμένῳ, ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου, κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου, δύναται νὰ προσφύγῃ εἰς τὰ πολιτικὰ δικαστήρια καὶ νὰ ζητήσῃ τὴν ἄρσιν ἢ μείωσιν τῆς ποινῆς, ἐφ' ὅσον ἰσχυρίζεται, ὅτι ἡ ἐπιβληθεῖσα αὐτῷ ποινὴ δὲν ἦτο ἀνάλογος πρὸς τὸ παράπτωμά του καὶ τοῦτο διότι κατ' ἄρθρ. 371 τοῦ Ἀστ. Κώδικος ἡ διὰ τοῦ ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου κρίσις τοῦ ἐργοδότου περὶ τοῦ ἄνω θέματος δέον νὰ εἶναι δικαία (Α.Π. 103/1953, Ἀρχ. Νομολ. Γ' 220 καὶ ὑπ' αὐτὴν σχόλια *Κ. Κανκᾶ*). Ἐκ τῶν ἰδίων ὡς ἄνω ἀποδείξεων προέκυψεν ὅτι κατὰ τὸν Ἰούνιον 1953 ἐπιβάτης τις, προκειμένου νὰ μεταβῇ εἰς παραλίαν τοῦ Μ** ἐπεβιβάσθη ἐπὶ λεωφορείου ἑτέρας ἀστικῆς γραμμῆς τοῦ ἰδίου Κ.Τ.Ε.Λ., ἤτοι Πατρῶν - Ρίου, λαβὼν πρὸς τοῦτο εἰσιτήριον. Κατὰ τὴν διαδρομὴν ἀντελήφθη (ὁ ἐπιβάτης) τὸ σφάλμα του, κατῆλθε τοῦ λεωφορείου τούτου καὶ ἀνῆλθεν ἐπὶ τοῦ λεωφορείου τῆς γραμμῆς «Μποζαΐτικων», εἰς ὃ ὑπηρέτει ὡς εἰσπράκτωρ ὁ ἐνάγων, χρησιμοποιήσας τὸ εἰσιτήριον τοῦ προηγουμένου λεω-

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΛΗΨΙΣ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ ΥΠΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Σχετικαί νομοθετικαί διατάξεις Ν. 751/1948 και 1836/1951

Ὑποχρέωσις, κατ' ἄρθρ. 3 § 3 Α.Ν. 1836/1951, Νομικῶν Προσώπων καὶ Τραπεζῶν εἰς πρόσληψιν ἑνὸς δικηγόρου ἐκ τῶν προστατευομένων ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Νόμου, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ὁριζόντος δι' ἀποφάσεώς του τὰ ὑποχρεούμενα Νομικὰ Πρόσωπα.— Ὕπαρξις ὑποχρεώσεως, ἀσχέτως ἂν δυνάμει τοῦ Ν. 751/1948 εἶχον προσληφθῆ ἄλλοι.— Στοιχεῖα ἀγωγῆς κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 9051/1953 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

Λόγοι ἀναιρέσεως (τοῦ κυρίου δικογράφου) ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς:

α) Ὡς ἰσχυρίσθη ἡ ἀναιρεσείουσα καὶ ἐδέχθη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ὁ ἀναιρεσίβλητος ἐνάγων εἶχε τοποθετηθῆ πρότερον δυναμει τοῦ ἄρθρ. 3 § 3 ἀ. ν. 751/1948 (ὡς ἐτροποπ. ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 4 § 2 ν.δ. 1196/1949) ὡς ὑπεράριθμος δικηγόρος παρὰ τῇ ἀναιρεσειούσῃ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος, ὡς ἐπίσης εἶχε πρὸ αὐτοῦ τοποθετηθῆ ὡς τοιοῦτος καὶ ὁ δικηγόρος Ν.Α., ἀμφότεροι δὲ ὡς ὑπεράριθμοι ἀκύρως τοποθετηθέντες δὲν προσελήφθησαν παρ' αὐτῆς τότε, ἐφ' ὅσον ἐπὶ ἀριθμοῦ ὑπηρετούντων τότε παρ' αὐτῇ 46 δικηγόρων, ἐνῷ ἦσαν προσληπτέοι κατὰ ἀ. ν. 751/1948 μόνον τρεῖς δικηγόροι, προσελήφθησαν 13 τοιοῦτοι τοποθετηθέντες παρ' αὐτῇ ὑπὸ τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου.

Ὁ ἀναιρεσίβλητος ἐνάγων μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 ἐφρόντισε καὶ ἐτοποθετήθη παρὰ τῇ Τραπέζῃ ὡς δικηγόρος, δυνάμει καὶ τοῦ ἄρθρ. 3 § 3 τοῦ ἀ.ν. τούτου. Πρὶν ὅμως προσελθῇ παρ' αὐτῇ τὴν 27 Αὐγούστου 1951, ὡς ἰσχυρίζεται, δηλώσας ὅτι προσφέρεται ὡς τοποθετηθεὶς κατ' ἄρθρ. 3 § 3 ἀ.ν. 1836 νὰ ἀναλάβῃ ὑπηρεσίαν δικηγόρου, εἶχε προσλάβει τὸν προηγουμένως αὐτοῦ κατὰ ἀ.ν. 751/1948 τοποθετηθέντα, ὡς εἴρηται, δικηγόρον Ν.Α., εἰς ἐκπλήρωσιν ὑποχρεώσεώς της, δυνάμει τοῦ ἰδίου ἀ.ν. 1836/1951 (ἄρθρ. 12 § 1 ἐδ. β' καὶ γ' αὐτοῦ), δεδομένου καὶ ὅτι οὔτε τῆς τοποθετησάσης τὸν ἀντίδικον ἀπὸ 22.8.1951 ἀποφάσεως τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου εἶχε γνῶσιν, οὔτε ἐγνώριζε, τὸ πρῶτον κατ' ἔφεσιν ὑπὸ τοῦ ἀντιδίκου ἀπαραδέκτως ἐπικληθεῖσαν, ὑπ' ἀριθ. 40243/1951, ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δι' ἧς κατ' ἄρθρ. 3 § 3 ἀ.ν. 1836/1951 ὁρίζεται κατ' αὐτὸν καὶ ἡ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος ὡς ὑπόχρεως εἰς πρόσληψιν ἑνὸς δικηγόρου. Ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη, ὅμως, ἀπέρριψε τοὺς ἀνωτέρω ἰσχυρισμούς της τούτους καὶ ἐν γένει τὴν ἔφεσιν, ἐπικύρωσασα τὴν δεχθεῖσαν τὴν ἀγωγὴν πρωτόδικον. Οὕτως ὅμως σκεφθεῖσα ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὸν ἄνω νόμον.

Τῷ ὄντι ὁ ἀ.ν. 1836/1951 ἐναντι τοῦ ἀ.ν. 751/1948 ἐκαινοτόμησεν ὡς πρὸς τοὺς ἀμέσως ὁπωσδήποτε προσληπτέους, ἤτοι ὡς πρὸς τὰς ἀμέσους καὶ ἀνεξαρτήτως ὑπάρξεως ἢ μὴ κενῶν θέσεων προσλήψεις γενικῶς, εἰς τὸ ὅτι, ἐνῷ ὁ νόμος 751/1948 ὥριζεν ἐν ἄρθρῳ 3 § 1 ποσοστὸν τοποθετουμένων πολεμιστῶν εἰς μὲν τὰς ἐπαγγελματικὰς καὶ βιοτεχνικὰς ἐπιχειρήσεις ὁ τοῖς ο/ο, εἰς τοὺς λοιποὺς δὲ ἐργοδότας καὶ τὸ Δημόσιον καὶ Ν.Π.Δ.Δ. 7 τοῖς ο/ο. ὁ ἀ.ν. 1836/1951 ὥρισε γενικῶς ποσοστὸν 7 ο/ο, περιορίσας τὸν κύκλον τῶν ὑποχρέων πρὸς πρόσληψιν ἐργοδοτῶν εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, ἀμφότεροι δὲ οἱ νόμοι οὗτοι κυριολεκτικῶς δὲν ἐδημιούργουν ὡρισμένας θέσεις, ὡς ἐσφαλμένως κρίνει ἡ προσβαλλομένη, εἰς ἃς θὰ ἐτοποθετεῖτο ὑπὸ τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου ὁ πολεμιστής, ἀλλ' ἄφηνον ἐλεύθερον τὸν ἐργοδότην, ἵνα κατὰ τὰς ἀνάγκας του καὶ συμφώνως πρὸς τὸν τυχὸν κανονισμόν, ἢ ἄλλως, ὡς ἤθελε κρίνει, χρησιμοποιήσῃ τὸν τοποθετηθέντα (ἄρθρ. 3 § 3, ἄρθρ. 10 ἀ.ν. 751/1948, ἄρθρ. 3 § 4 ἀ. ν. 1836). Εἰδικώτερον

Φορείου. Μὴ μεριμνήσας δὲ ὁ ἐνάγων διὰ τὴν ἔκδοσιν νέου εἰσιτηρίου, προφανῶς διότι εἶχε τὴν γνώμην, ὅτι ὁ ἐπιβάτης ἐδικαιοῦτο νὰ συνεχίσῃ τὴν διαδρομήν του μὲ τὸ ἴδιον εἰσιτήριον, ἐγένετο—κατὰ τὴν γνώμην τοῦ ἐναγομένου—ὑπαίτιος πειθαρχικῆς παραβάσεως, ἕνεκα τῆς ὁποίας ἐτιμωρήθη διὰ 10ημέρου προσωρινῆς ἀπολύσεως. Τὸ πειθαρχικὸν τοῦτο παράπτωμα—ἐὰν ἤθελε ὑποτεθῇ ὅτι ἀποτελεῖ τοιοῦτον ἡ ὑπ' αὐτοῦ ὡς ἄνω ἐνέργεια τοῦ ἐνάγοντος—κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν μιας δὲν δύναται νὰ ἐπισύρῃ πειθαρχικὴν ποινὴν μείζονα τῆς ἐπιπλήξεως. Διότι οὐδόλως ἀπεδόθη εἰς τὴν πρᾶξιν τοῦ ἐνάγοντος πρόθεσις κλοπῆς τοῦ ἀντιτίμου τοῦ εἰσιτηρίου ἢ χάριν φιλίας πρὸς τὸν ἐπιβάτην παραβάσεως τοῦ καθήκοντός του, συνισταμένης εἰς τὴν μὴ ἔκδοσιν εἰσιτηρίου. Ἡ ὡς ἄνω δὲ ἐνέργειά του ὑπῆρξεν ἀποτέλεσμα κρίσεώς του ἀπηλλαγμένης δολίας προαιρέσεως. Τοσοῦτον δὲ μᾶλλον τὸ ὡς ἄνω παράπτωμά του δὲν δύναται νὰ ἐπισύρῃ ποινὴν μείζονα τῆς ἐπιπλήξεως, καθ' ὅσον καὶ ἡ προτέρα αὐτοῦ διαγωγὴ ὑπῆρξεν ἄμεμπτος. Ὅθεν οὐχὶ νομίμως ἐπεβλήθη εἰς τὸν ἐνάγοντα, διὰ τὴν ὡς εἴρηται αἰτίαν, προσωρινὴ ἀπόλυσις 10 ἡμερῶν καὶ δέον ὅπως ὑποχρεωθῇ τὸ ἐναγόμενον καὶ καταβάλῃ τὸ ἀντίτιμον τῶν ἡμερομισθίων τοῦ χρονικοῦ τούτου διαστήματος, λόγῳ τῆς ὑπερημερίας του ὡς πρὸς τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐνάγοντος.

δὲ ὡς πρὸς τοὺς δικηγόρους ὁ ἀ.ν. 1836/1951 ἐκαινοτόμησε κατὰ τὰ ἑξῆς σημεῖα: α) Ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 4 ν.δ. 1196/1949 ἐλήφθη τὸ πρῶτον, ὡς γνωστόν, μέριμνα εἰδικὴ διὰ τοὺς νεοπολεμιστὰς δικηγόρους, ὁρισθέντος ὅτι τοποθέτησις ὡς ὑπαλλήλου παρ' οἱῳδήποτε ἐπιχειρήσει ἢ νομικῷ προσώπῳ ἢ ἱδρύματι πολεμιστοῦ κεκτημένου τὴν ἰδιότητα τοῦ δικηγόρου συνεπῆγε τὴν ὑποχρέωσιν τῆς ἐπιχειρήσεως, νομ. προσώπου ἢ ἱδρύματος νὰ τοποθετήσουν καὶ χρησιμοποιήσουν τοῦτον ὡς δικηγορουν των, μόνον ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον οἱ μνησθέντες ἐργοδόται διατήρουν «ὡργανωμένον δικαστικὸν τμῆμα καὶ ὑπηρέτουν εἰς τοῦτο ἄνω τῶν 15 ὑπαλλήλων δικηγόρων, τηρουμένης τῆς μνησθείσης ἀναλογίας τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ παρόντος ἀ.ν. 751», ἤτοι τοῦ ποσοστοῦ 7 ο/ο, τὸ αὐτὸ δὲ ὡρίσθη καὶ περὶ νεοπολεμιστῶν ἰατρῶν καὶ λοιπῶν ἐπιστημόνων. Πρὸ τοῦ ν.δ. 1196/1949 δὲν ἐτοποθετοῦντο δικηγόροι ὡς τοιοῦτοι, ἀλλ' ὡς προστατευόμενοι πολεμισταὶ ἠδύναντο καὶ οὗτοι μετὰ τῶν λοιπῶν νὰ τοποθετοῦνται ὡς ὑπάλληλοι εἰς ποσοστὸν ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν ὑπηρετούντων κατ' ἄρθρ. 3 § 1 ἀ. ν. 751/1948. Ὁ νομοθέτης τοῦ ἀ.ν. 1836/1951, ἔχων ὑπ' ὄψιν ὅτι, ἰσχύοντος τοῦ ν.δ. 1196/1949, εἶχον τοποθετηθῆ ὑπεραρίθμοι δικηγόροι, ἢ ὡς τοιοῦτοι ἢ καὶ ὡς ὑπάλληλοι, ἀφ' ἑνὸς μὲν εὐνοϊκῶς ὑπὲρ τῶν δικηγόρων ἐρρύθμισε τὸ ζήτημα, νομιμοποιήσας αὐτοὺς ὡς δικηγόρους τῆς ἐχούσης ὠργανωμένον δικαστικὸν τμῆμα μετὰ πολλῶν δικηγόρων ἐπιχειρήσεως, ἔστω καὶ ἂν δὲν εἶχον ἐγκύρως τότε τοποθετηθῆ ὡς τοιοῦτοι παρ' αὐτῇ (ἄρθρ. 12 ἐδ. β'), ἀφ' ἑτέρου δὲ ὑπεχρέωσε τὰς λοιπὰς καὶ δὴ τὰς μὴ ὑποχρεουμένας βάσει τοῦ ν.δ. 1196/1949 νὰ προσλάβωσι δικηγόρους ἐπιχειρήσεις κλπ., ἤτοι ἰδίᾳ τὰς μὴ ἐχούσας ὠργανωμένα τμήματα μὲ 15 καὶ πλέον δικηγόρους, ἵνα καὶ αὗται προσλάβωσιν ἕνα δικηγόρον, ἐφ' ὅσον θὰ περιελαμβάνοντο εἰς ἐκδοθησομένην ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ὡς ὑπόχρεοι. Ἐνῷ δὲ ἐν τῷ μνησθέντι ἐδ. β' τὸ ἄρθρ. 12 ἐνομιμοποίησε τοὺς πρότερον, ἔστω καὶ ὑπεραρίθμους, τοποθετηθέντας δικηγόρους, ἐν τῷ ἀμέσως ἑπομένῳ ἐδ. γ' τοῦ ἰδίου ἄρθρ. 12 ὥρισεν ὁ ἀ.ν. 1836, γενικῶς καὶ ἄνευ διακρίσεως λογιστικοῦ ἢ ἐπιστημονικοῦ ἢ ἄλλου προσωπικοῦ, ὅτι οἱ τοποθετηθέντες βάσει τοῦ ἀ. ν. 751 συμψηφίζονται, ἤτοι καλῶς καὶ δὴ ὑποχρεωτικῶς προσλαμβάνονται εἰς ἐφαρμογὴν τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 καὶ εἰς ἐκπλήρωσιν τῶν ἐξ αὐτοῦ ὑποχρεώσεων τοῦ ἐργοδότου. Ἦτοι οὐχὶ ἁπλῶς ἐξομοιώθη ὁ βάσει τοῦ ἀ.ν. 751/1948 τοποθετημένος καὶ μὴ προσληφθεὶς πολεμιστὴς πρὸς τὸν δυνάμει τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 τοποθετούμενον, ἀλλ' ὡρίσθη ὡς προτιμητέος ἔναντι τούτου καὶ εὐλόγως, ἐφ' ὅσον ὁ πολεμιστὴς τοῦ ἀ. ν. 751/1948 προηγεῖτο χρονικῶς (εἰς αἴτησιν καὶ τοποθέτησιν κλπ.). Ταῦτα διατάξας ὁ ἀ.ν. 1836/1951 οὐδαμῶς ἐξήρεσε τοὺς δικηγόρους, οὓς εἶχεν ὑπ' ὄψιν, δεδομένου ὅτι περὶ αὐτῶν εἰδικώτερον ἐν τῷ προηγουμένῳ ἐδ. β' τοῦ ἰδίου ἄρθρου ἠσχολήθη. Ἐὰν ὁ νόμος ἤθελε νὰ ἀπονείμῃ προνόμια, ἤτοι νὰ κάμῃ ἐξαίρεσιν διὰ τοὺς δικηγόρους ὅπως μὴ γίνηται δι' αὐτοὺς συμψηφισμὸς τῶν κατὰ ἀ.ν. 751/1948 προσληφθέντων, ρητῶς ἔδει νὰ ὥριζε καὶ θὰ ὥριζε τοῦτο, ὅπερ δὲν συνέβη, δεδομένου ὅτι ἀντιθέτως ἡ ταυτότης νομικοῦ λόγου ἐπιβάλλει τὸν συμψηφισμὸν παντὸς πολεμιστοῦ, ὅστις, δι' ἔλλειψιν θέσεως πρότερον, δὲν κατέλαβε τὴν εἰς ἣν ἐτοποθετήθη θέσιν.

Ὅθεν καλῶς προσλαμβάνεται ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ ἀ.ν. 1836 καὶ ὁ βάσει τοῦ ἀ.ν. 751/1948 (ν.δ. 1196/1949) τοποθετούμενος δικηγόρος, οἷος ἐτύγχανεν ὁ πρὸ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου τοποθετημένος δικηγόρος Ν. Α., δι' ὃ διὰ τῆς προσλήψεως του ἐξεπλήρωσε τὴν κατ' ἄρθρ. 3 § 3 ἀ.ν. 1836 ὑποχρέωσιν τῆς πρὸς πρόσληψιν ἑνὸς δικηγόρου καὶ νομίμως ἀπέκρουσε τὴν πρόσληψιν καὶ ἑτέρου τοιούτου, ἤτοι τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ἐφ' ὅσον μάλιστα προσῆλθεν οὗτος παρ' αὐτῇ μετὰ τὴν πρόσληψιν τοῦ καὶ κατὰ διορισμὸν προηγηθέντος αὐτοῦ Ν.Α. καὶ ἡ προσβαλλομένη δέχεται, δι' ὃ ἔδει νὰ ἐγίνετο δεκτὴ κατὰ νόμον ἡ ἔφεσίς της, ἀπορριπτομένης τῆς ἀγωγῆς. Δὲν εὐσταθεῖ ὅθεν νομῳ ἡ σκέψις τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ὅτι ὁ ἀναιρεσιβλητος διωρίσθη πρώτως ὡς δικηγόρος ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ ἀ.ν. 1836/1951, ἐφ' ὅσον ἀκριβῶς ὁ νόμος οὗτος ἐπιτάσσει τὴν ἀνωτέρω πρόσληψιν, ἤτοι τὸν γενόμενον συμψηφισμὸν τοῦ κατὰ ἀ.ν. 751/1948 ἔχοντος προηγουμένως τοποθετηθῆ ἑτέρου δικηγόρου, ὃν προσέλαβε, δι' ὃ πᾶς ἕτερος τοποθετηθεὶς ὡς τοιοῦτος, καὶ δὴ μεταγενεστέρως ἐκείνου, κακῶς ἐτοποθετήθη καὶ πάντως δὲν ὑπεχρεοῦτο νὰ προσλάβῃ καὶ τοῦτον, οἷος ὁ ἀντίδικος. Ὅθεν δὲν εἶναι βάσιμος νόμῳ καὶ ἡ σκέψις τῆς προσβαλλομένης, ὅτι κατ' αὐτὴν ἀπὸ τῆς τοποθετήσεως τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἐδημιουργήθη ἀναγκαστικὴ σχέσις τῆς μισθώσεως, διότι ὑπεχρεοῦτο δῆθεν νὰ τὸν προσλάβῃ καὶ ὅτι δῆθεν ὀφείλονται αὐτῷ ἀπὸ τῆς προσελεύσεως του οἱ ἐπίδικοι μισθοί, καθ' ὅσον κατὰ τὴν σαφῆ καὶ μὴ ποιουμένην διάκρισιν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 12 ἐδ. γ' τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 ἡ Τράπεζα ἠδύνατο καὶ ὑπεχρεοῦτο, ἵνα τὴν κατ' ἄρθρ. 3 § 3 αὐτοῦ θέσιν ἑνὸς δικηγόρου συμπληρώσῃ διὰ τοποθετηθέντος κατὰ τὸν ἀ.ν. 751/1948 τοιούτου, ὁπότε πᾶς μετὰ ταῦτα προσερχόμενος ἕτερος τοποθετηθεὶς δικηγόρος τυγχάνει ὑπεράριθμος καὶ μὴ νομίμως τοποθετημένος καὶ ἑπομένως δὲν ὑπεχρεοῦτο νὰ τὸν προσλάβῃ καὶ τὸν μισθοδοτῇ, μὴ ὑφισταμένης κατὰ τὴν εἰδικὴν διάταξιν ταύτην ἀναγκαστικῆς μισθωτικῆς σχέσεως μετ' αὐτοῦ.

β) Παρὰ τὸν νόμον ἡ προσβαλλομένη δὲν ἐκήρυξεν, ὡς ἠνήσατο, τὸ ἀπαράδεκτον τοῦ τὸ πρῶτον κατ' ἔφεσιν προβληθέντος ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου θεμελιώδους διὰ τὴν ἀγωγὴν ἰσχυρισμοῦ, ὅτι νομίμως ἐτοποθετήθη οὗτος κατ' ἄρθρον 3 § 3 ἀ.ν. 1836/1951 καὶ αὐτὴ ἦτο ὑπόχρεως πρὸς πρόσληψιν αὐτοῦ, καθ' ὅσον δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ὡρίσθη καὶ ἡ Τράπεζα Ἑλλάδος ὡς ὑπόχρεως πρὸς τοῦτο, οἵαν ἀπόφασιν Ὑπουργοῦ Ἐργασίας οὐδαμῶς διὰ τῆς ἀγωγῆς ἢ ἄλλως πρωτοδίκως ἐπεκαλέσθη, οὐδ' ἀπέδειξε. Τῷ ὄντι, κατὰ τὴν ρητὴν διάτα-

ξιν τοῦ ἄρθρ. 20 ν. ΓΨΟΔ' ἰσχύουσι καὶ ἐν τῇ διαδικασίᾳ αὐτοῦ ἅπασαι αἱ μὴ ἀνεικείμεναι εἰς αὐτὸν κοιναὶ δικονομικαὶ διατάξεις καὶ ἰδίᾳ τὰ θεμελιώδη δικονομικὰ ἀξιώματα, ἐν οἷς καὶ τὸ ἄνευ ἐπικουρίας δικάζεσθαι τοιοῦτον (ἄρθρ. 158 καὶ 160 Πολ. Δικ.), ὡς παγίως νομολογεῖται. (Ἴδε μελέτην-παρατηρήσεις κάτωθι τῆς Α.Π. 129/1952 ἐν Θέμ. ΞΓ' ἰδίᾳ κεφ. 1 ἐν σ. 422, *Γ. Μητσοπούλου*, «Ἡ πιθανολόγησις κλπ», ἐν Κεφ. «Ἡ ἀπόδειξις ἐν τῇ διαδικασίᾳ ἐργατικῶν διαφορῶν», ἰδίᾳ σημ. 64).

Λόγοι προσβάσεων δικογράφου ἀναιρέσεως:

Ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἄλλως παρὰ τὸν νόμον δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τοὺς ἐν τῷ πρώτῳ λόγῳ τῆς αἰτήσεως μνημονευομένους καὶ διὰ τῶν τῆς ἐφ' ἧς αὕτη συζητήσεως προτάσεων των προταθέντας πραγματικοὺς ἰσχυρισμούς των, ἀσκοῦντας οὐσιώδη ἐπιρροὴν ἐπὶ τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης, ἤτοι ὅτι δὲν προσέλαβον ὡς δικηγόρον των τὸν ἀντίδικον, καθ' ὅσον πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς κατ' ἄρθρ. 3 § 3 ἀ.ν. 1836/1951 ὑποχρεώσεως των πρὸς πρόσληψιν ἑνὸς δικηγόρου προσέλαβον ὡς τοιοῦτον τὸν προηγουμένως αὐτοῦ ὑπεραρίθμως τοποθετηθέντα κατὰ ἀ.ν. 751/1948 δικηγόρον Ν. Α., ὡς ρητῶς ἐπιτρέπει καὶ ἐπιβάλλει τὸ ἐδ. 2 τοῦ ἄρθρ. 12 ἀ.ν. 1836/1951.

***

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 3 § 3 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 «περὶ τροποποιήσεως καὶ κωδικοποιήσεως τῆς νομοθεσίας περὶ προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ κλπ.» (ΕΕΔ 10, 584) «τὰ Κοινωφελῆ Ἱδρύματα, αἱ Τράπεζαι καὶ τὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου ὑποχρεοῦνται ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου εἰς τὴν πρόσληψιν ἑνὸς δικηγόρου ἐκ τῶν προστατευομένων ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου». Ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας δι' ἀποφάσεώς του, ἐφ' ἅπαξ ἐκδοθησομένης, θέλει καθορίσει τὰ ἐκ τῶν ὡς ἄνω Νομικὰ Πρόσωπα καὶ Κοινωφελῆ Ἱδρύματα, ἅτινα θὰ ὑποχρεωθῶσιν εἰς τὴν πρόσληψιν ἑνὸς δικηγόρου.

Τοιαύτη ἀπόφασις ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 40248 τῆς 16.7.1951, ἡ ὁποία καθώρισεν ὡς ὑποκείμενα εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 3 § 3 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 τὰ ἐν αὐτῇ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, Κοινωφελῆ Ἱδρύματα καὶ Τραπέζας.

Ἐξ ἄλλου καὶ κατ' ἄρθρ. 4 ν.δ. 1196/1949 (ΕΕΔ 8, 918) ἐξαιρετικῶς πρόσωπα τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ παρόντος νόμου ἔχοντα τὰ προσόντα διὰ τὴν ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ δικηγόρου καὶ τοποθετούμενα εἰς Νομικὰ Πρόσωπα, Ἱδρύματα καὶ Ἐπιχειρήσεις πάσης φύσεως, ἐν οἷς βάσει τῶν ὀργανισμῶν των ὑφίστανται ὠργανωμένα δικαστικὰ τμήματα καὶ ὑπηρετοῦν εἰς ταῦτα ἄνω τῶν δεκαπέντε ὑπαλλήλων δικηγόρων, τηρουμένης τῆς ἀναλογίας τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ παρόντος νόμου, τοποθετοῦνται ὑποχρεωτικῶς εἰς τὰ τμήματα ταῦτα. (Ἡ ἑρμηνευτικὴ τῆς ἄνω διατάξεως τοιαύτη τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 ἐκρίθη ὑπὸ τῆς Ὁλομελείας τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὑπ' ἀριθ. 414/1953 (εἰσηγητὴς *Κ. Σούρλος*, ΕΕΔ 12, 831) ὡς μὴ ἀληθῶς ἑρμηνευτική, ἀλλ' ἰσχύουσα ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτῆς).

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀνωτέρω διατάξεων ἐνομολογήθη, ὅτι ἡ κατ' ἄρθρ. 3 § 3 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 ὑποχρέωσις τῶν ἐν αὐτῷ Νομικῶν Προσώπων, Κοινωφελῶν Ἱδρυμάτων, Τραπεζῶν πρὸς πρόσληψιν ἑνὸς δικηγόρου δὲν ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ὑπάρξεως ἢ ὄχι κενῶν θέσεων (βλέπε νομολογίαν τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων ἐν ΕΕΔ 11, 1073), εἶναι μάλιστα αὕτη ἐπαχθεστέρα καὶ τῆς ἐν § 4 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν. 1836/1951 ὑποχρεώσεως εἰς πρόσληψιν πρὸς συμπλήρωσιν κενῶν θέσεων (Σ.Ε. 1042/1952, εἰσηγητὴς *Μ. Στασινόπουλος*, ΕΕΔ 11, 674).

Περαιτέρω εἶναι χαρακτηριστικόν, ὅτι ἐνῷ ὁ ν. 1836/1951 (ἄρθρ. 3) διακρίνει ἐν § 1 τὰς ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις κλπ., αἱ ὁποῖαι ὑποχρεοῦνται εἰς ἀναγκαστικὴν πρόσληψιν προστατευομένων ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου, ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ προσωπικοῦ των, καὶ ἐν § 7 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου ἀναφέρει περὶ συμψηφισμοῦ τοῦ ἀριθμοῦ ἐφέδρων πολεμιστῶν, οἵτινες προσελήφθησαν ὑπὸ τῶν ὑποχρέων τῆς § 1 *(μόνον)* τοῦ ἄρθρου 3, πρὸς τὸ ποσοστόν, ὅπερ ὑποχρεοῦνται νὰ προσλάβωσιν οὗτοι, βάσει τοῦ παρόντος ἄρθρου, δὲν γίνεται κἂν μνεία περὶ τοῦ αὐτοῦ καὶ διὰ τοὺς ὑποχρέους τοῦ ἄρθρου 3 § 3 τοῦ νόμου, ἀλλ' ἀδιαστίκτως ὁρίζεται ὅτι τὰ κοινωφελῆ Ἱδρύματα, αἱ Τράπεζαι καὶ τὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου ὑποχρεοῦνται ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου εἰς τὴν πρόσληψιν ἑνὸς δικηγόρου ἐκ τῶν προστατευομένων ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου.

Ἐπὶ τοῦ θέματος ἀσχολεῖται ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου, καταλήγουσα εἰς τὴν ὑποστηριζομένην καὶ διὰ τῶν ἄνω σημειώσεων λύσιν. (Contra ἡ Σ.Ε. 851/1953, Συμπλήρωμα Νομολογίας 1935-1952 σ. 428).

Ἀρείου Πάγου 609/1953 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Ι. Ἀποστολόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Κ. Καυκᾶς**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Δημακόπουλος, Κ. Νικολακόπουλος

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 3 § 3 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 τὰ ὑπ' αὐτοῦ ἀναφερόμενα νομικὰ πρόσωπα καὶ αἱ Τράπεζαι ὑποχρεοῦνται ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου νὰ προσλάβωσι ἕνα δικηγόρον ἐκ τῶν προστατευομένων ὑπὸ τοῦ ἰδίου νόμου, τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας ὁρίζοντος δι' ἀποφάσεώς του ποῖα τὰ ὑποχρεούμενα εἰς τὴν τοιαύτην πρόσληψιν νομικὰ πρόσωπα. Ἀφ' ἑτέρου κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 12 § 3 τοῦ ἰδίου νόμου ἡ πρόσληψις τῶν μέχρι τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ τοποθετηθέντων πολεμιστῶν τοῦ νόμου 751/1948 εἶναι ὑποχρεωτικὴ πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ διὰ τοῦ νόμου τούτου ὁριζομένου ποσοστοῦ. Ἡ σαφὴς ἔννοια τῶν διατάξεων τούτων εἶναι ὅτι αἱ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας ὁριζόμεναι Τράπεζαι ὑποχρεοῦνται, ὅπως ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου προσλάβωσι ὁπωσδήποτε ἕνα δικηγόρον ἐκ τῶν ὑπ' αὐτοῦ προστατευομένων προσώπων ἀσχέ-

ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΩΣ ΔΙΟΡΙΖΟΜΕΝΩΝ ΕΙΣ ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Λόγοι άπολύσεως καὶ ἁρμόδιον δι' αὐτήν, ὡς πειθαρχικὴν ποινήν, ὄργανον

Ἁρμοδία δι' ἀπόλυσιν ἀναγκαστικῶς διοριζομένων, κατ' Α.Ν. 1836/1951, εἰς τὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου ἡ Διοίκησις αὐτῶν καὶ οὐχὶ ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ Α.Ν. 244/1936, ἀνεξαρτήτως τῆς φύσεως τῆς σχέσεως τοῦ ὑπαλλήλου πρὸς τὸ Νομικὸν Πρόσωπον.—Ἀπόλυσις ὑπηρετοῦντος εἰς Δῆμον καὶ ἁρμόδιον δι' αὐτὴν ὄργανον.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 7 τοῦ ἀν. ν. 1836/1951 (ΕΕΔ 10, 584) ἡ ἀπόλυσις τῶν κατ' αὐτὸν ἀναγκαστικῶς διοριζομένων προσώπων τῶν προστατευομένων ὑπὸ τοῦ ἄνω νόμου καὶ διὰ τοὺς ἐν αὐτῷ λόγους συντελεῖται δι' ἀποφάσεως τῆς ἁρμοδίας Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ἀν.ν. 244/1936. Προκειμένου ὅμως περὶ τοῦ Δημοσίου καὶ τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου ἡ ἀπόφασις τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ἀν.ν. 1836/1951 ἀντικαθίσταται δι' ἀποφάσεως τοῦ ἁρμοδίου πρὸς ἐπιβολὴν πειθαρχικῶν ποινῶν συμβουλίου.

Ἐπὶ τοῦ θέματος ἀσχολεῖται ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τῆς Ὁλομελείας τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας (πρβλ. καὶ Σ.Ε. 1374/1952, εἰσηγητὴς *Α. Καμπίτσης*, ΕΕΔ 11, 1328, καὶ περὶ τῆς ἀνάγκης προσκλήσεως τοῦ ἀπολυτέου πρὸς ἀπολογίαν, Α.Π. 571/1952, εἰσηγητὴς *Ι. Τραχανῆς*, ΕΕΔ 11, 1295, Α.Π. 355/1953, εἰσηγητὴς *Ι. Τραχανῆς*, ΕΕΔ 12, 780).

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 1480/1953, Ὁλομελείας

Προεδρεύων ὁ Σύμβουλος κ. **Π. Μερτικόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Σύμβουλος κ. **Ρ. Νικολαΐδης**

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως διώκεται ἡ ἀκύρωσις τῆς ὑπ' ἀριθ. 104/15.12.1952 ἀποφάσεως τοῦ Δημάρχου Ν. Ἰωνίας, δι' ἧς ὁ αἰτῶν, τοποθετηθεὶς παρὰ τῷ Δήμῳ Ν. Ἰωνίας ὡς ὁδηγὸς αὐτοκινήτου διὰ τῆς ἀπὸ 25.6.1952 ἀποφάσεως τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ καὶ προσληφθεὶς ἀκολούθως ὑπὸ τοῦ Δημάρχου εἰς τὸ συνεργεῖον ὁδηγῶν τῶν δημοτικῶν αὐτοκινήτων ἐπὶ ἡμερομισθίῳ, ἀπελύθη ἐκ τῆς ὡς ἄνω θέσεως, διότι ἐξ ἐνεργη-

---

τως τοῦ ἐάν αὗται προσέλαβον ἢ πρόκειται νὰ προσλάβωσι βάσει τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρ. 12 § 3 καὶ ἄλλους πολεμιστὰς τοποθετηθέντας αὐταῖς δυνάμει τοῦ νόμου 751/1948, οὓς ἐχρησιμοποίησαν ἢ πρόκειται νὰ χρησιμοποιήσουν δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ ν. 1196/1949 ὡς δικηγόρους αὐτῶν. Ὅθεν, ταῦτα εἰπόν καὶ τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον καὶ δι' ἀπορρίψεως τῆς ἐφέσεως ἐπικυρῶσαν τὴν πρωτόδικον ἀπόφασιν, δι' ἧς ἐγένετο δεκτὴ ἡ ἀγωγὴ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, διώκοντος δι' αὐτῆς νὰ τῷ πληρωθῶσι οἱ καθυστερούμενοι μισθοί του, ἀφ' ἧς ἐτοποθετήθη παρὰ τῇ ἀναιρεσειούσῃ ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς ὡς δικηγόρος αὐτῆς, βάσει τοῦ ἄρθρ. 3 § 3 τοῦ ἄνω νόμου, ὀρθῶς τὰς προπαρατεθείσας διατάξεις τῶν νόμων ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ ὁ περὶ τοῦ ἀντιθέτου α' λόγος ἀναιρέσεως εἶναι ἀπορριπτέος. Ἐπίσης ἀπορριπτέος καὶ ὁ α' λόγος τοῦ προσθέτου δικογράφου, δι' οὗ παραπονεῖται ἡ ἀναιρεσείουσα, ὅτι δὲν ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου ὁ ἰσχυρισμός της περὶ τοῦ ὅτι δὲν προσέλαβε τὸν ἀναιρεσίβλητον δικηγόρον βάσει τοῦ ἄρθρ. 3 § 3 τοῦ ἄνω νόμου, διότι πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου ὑποχρεώσεως της εἶχε προσλάβει τὸν προηγουμένως τοποθετηθέντα αὐτῇ ὡς ὑπεράριθμον δυνάμει τοῦ νόμου 751/1948 Ν.Α., διότι, ὡς προκύπτει ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, αὕτη ἔλαβε ὑπ' ὄψιν τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦτον καὶ τὸν ἀπέρριψε ὡς μὴ ἀσκοῦντα οὐσιώδη ἐπιρροήν, ἀφοῦ, ὡς προελέχθη, ἦτο ὑποχρεὼς εἰς τὴν πρόσληψιν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ἀσχέτως τῆς ὑπ' αὐτῆς προσλήψεως καὶ τοῦ Β. Α., τοποθετηθέντος αὐτῇ δυνάμει τοῦ νόμου 751/1948.

Καθ' ἃ προκύπτει ἐκ τῆς ἀπὸ 20 Μαΐου 1952 ἐκθέσεως ἀγωγῆς τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἐνώπιον τοῦ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν, αὐτὸς ἐξέθεσε δι' αὐτῆς, ὅτι ἐτοποθετήθη παρὰ τῇ ἀναιρεσειούσῃ δυνάμει τοῦ ἀ.ν. 1836 ὡς δικηγόρος καὶ κατόπιν τῆς ἐκτιθεμένης πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, Ἀφ' ἑτέρου, καθ' ἃ προκύπτει ἐκ τῶν ἐνώπιον τοῦ δικάσαντος Πρωτοδικείου, ὡς ἐφετείου, ὑποβληθεισῶν προτάσεων τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, οὗτος οὐδεμίαν προσθήκην ἐποιήσατο ἰσχυρισμοῦ τινος. Ὅθεν ὁ β' λόγος ἀναιρέσεως τοῦ κυρίου δικογράφου, καθ' ὃν ἔδει τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον νὰ κηρύξῃ ἀπαράδεκτον καὶ ἀπορρίψῃ τὸν τὸ πρῶτον ἐνώπιόν του προβληθέντα ἰσχυρισμὸν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου περὶ τοῦ ὅτι ἐξεδόθη ἡ σχετικὴ ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἡ προβλεπομένη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 3 § 3 τοῦ ἄνω νόμου καὶ δι' ἧς ὡρίσθη καὶ ἡ ἀναιρεσείουσα ὡς ὑπόχρεως πρὸς πρόσληψιν τοῦ ἑνὸς δικηγόρου, τυγχάνει ἀπορριπτέος ὡς ἐπὶ ἐσφαλμένης προϋποθέσεως ἐρειδόμενος. Ἐὰν δὲ ὁ λόγος οὗτος ἔχῃ τὴν ἔννοιαν, ὅτι ἐσφαλμένως δὲν ἀπερρίφθη ἡ ἀγωγὴ ὡς ἀπαράδεκτος, ἀφοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ. 533 §§ 3 καὶ 4 τῆς Πολ. Δικ. δὲν περιέχει τὰ νόμιμα στοιχεῖα καὶ δὴ ὅτι ἐξεδόθη ἡ ὡς ἄνω ὑπουργικὴ ἀπόφασις, τυγχάνει ἐπίσης ἀπορριπτέος, διότι, καθ' ἃ ἐκ τῆς ἐνδίκου ἀγωγῆς προκύπτει, ἐκτίθεται σιωπηρῶς μὲν πλὴν σαφῶς ἐν αὐτῇ, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος ἐνάγων ἐτοποθετήθη παρὰ τῇ ἀναιρεσειούσῃ βάσει τοῦ νόμου 1836, νοουμένου προφανῶς δι' αὐτοῦ, ὅτι ἐτηρήθησαν ἅπασαι αἱ προϋποθέσεις αὐτοῦ καὶ δὴ καὶ ἡ ἔκδοσις τῆς ὑπ' αὐτοῦ (ἄρθρ. 3 § 3) ἀπαιτουμένης ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ

ΒΑΣΙΚΟΣ ΧΡΟΝΟΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΔΙ' ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Άρμόδιον διά την έπίλυσιν διαφορών στρατευομένων μισθωτών δικαστήριον

Άρμοδιότης Προέδρου Πρωτοδικών δι' έκδίκασιν έφέσεως κατ' άποφάσεως Είρηνοδίκου έπι διαφορών στρατευομένων μισθωτών.—Άνυπόχρεον καταβολής παραβόλου έφέσεως.—Προϋπόθεσις τοῦ δικαιώματος έπιδοτήσεως έκ τοῦ Ι.Κ.Α. ἡ συμπλήρωσις έξαμήνου ὑπηρεσίας παρὰ τῷ έργοδότῃ.—Άπαράδεκτον πραγματικοῦ ἰσχυρισμοῦ κατ' ἔφεσιν καὶ κατὰ διαδικασίαν Ν. 3514.

Ἡ διά τοῦ ν. 2054/1952 (ΕΕΔ 11, 490) ἀνάθεσις εἰς τὸ Ι.Κ.Α. καὶ ἐκ τοῦ παρ' αὐτῷ συσταθέντος Εἰδικοῦ Λογαριασμοῦ τῆς ὑποχρεώσεως καταβολῆς ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων εἰς τοὺς στρατευομένους μισθωτούς, ἐναντι εἰσφορᾶς τῶν ἐργοδοτῶν, δὲν μετέβαλε τὰς προϋποθέσεις τοῦ δικαιώματος τούτου τῶν μισθωτῶν ἐκ τῆς κειμένης περὶ στρατευομένων νομοθεσίας (βλέπε κωδικοποίησιν ἐν ΕΕΔ 7, 581).

Κατὰ τὴν νομοθεσίαν ἀπαιτεῖται νὰ διατελῇ ὁ στρατευθεὶς ἐν συμβάσει ἐργασίας μετά τινος ἐργοδότου, καθ' ὃν χρόνον στρατεύεται, καὶ νὰ ἔχῃ ὑπηρεσίαν ἑξάμηνον (ἄρθρ. 1 ν. 519/1948), μὲ μόνην τροποποίησιν τὴν τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ν. 2054/1952, κατὰ τὸ ὁποῖον ἡ ὑπηρεσία αὕτη δύναται νὰ εἶναι συνεχὴς ἢ διακεκομμένη παρὰ τῷ αὐτῷ ἢ διαφόροις ἐργοδόταις.

Ἡ ἐπὶ τοῦ ν. 2054/1952 εἰσηγητικὴ ἔκθεσις (ΕΕΔ 11, 494) ἀναγράφει τὰ ἑξῆς: «Μειονέκτημα τῆς (πρότερον) ἰσχυούσης νομοθεσίας εἶναι, ὅτι, κατ' ἀρχήν, διὰ νὰ τύχῃ ἐπιδοτήσεως ὁ στρατευόμενος μισθωτός, θὰ πρέπει νὰ ἔχῃ ὡρισμένον χρόνον ὑπηρεσίας εἰς τὸν ἐργοδότην του καὶ δὴ δεκάμηνον κατὰ τὸν ν. 3514 καὶ ἑξάμηνον κατὰ τὸν ν. 519. Οὕτω συμβαίνει τὸ ἄτοπον, ὅτε μισθωτός, ἐργασθεὶς ἐπὶ δέκα ἢ δεκαπέντε ἔτη, μεταβαλὼν δὲ ἐργοδότην ὀλίγον πρὸ τῆς στρατεύσεως του,

---

θείσης προχείρου προφορικῆς ἀνακρίσεως προέκυψεν, ὅτι οὗτος παρέδιδε βενζίνην τοῦ Δήμου εἰς τὸν ὁδρονομέα Β.Σ** καὶ δι' ἀνάρμοστον συμπεριφοράν.

Νομιμοποιεῖται εἰς παρέμβασιν ὁ Δῆμος Ν. Ἰωνίας ὑπὲρ τοῦ κύρους τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του.

Κατὰ τὰς διατάξεις τῶν §§ 2, 3 καὶ 4 τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 «περὶ τροποποιήσεως καὶ κωδικοποιήσεως τῆς νομοθεσίας περὶ προστασίας ἀπολυσμένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ καὶ λαβόντων μέρος εἰς τὸν ἀγῶνα ἐναντίον τῶν συμμοριτῶν» ἡ ἀπόλυσις τοποθετηθέντων δυνάμει τοῦ παρόντος νόμου κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς τριετίας ἐπιτρέπεται εἰς τὰς ἑξῆς περιπτώσεις καὶ ὑπὸ τὰς κάτωθι προϋποθέσεις: «§ 3. Κατόπιν ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ἀ.ν. 244/1936 καὶ 771/1937 α) διὰ παραβάσεις προβλεπομένας ὑπὸ τοῦ νομίμως ἀνεγνωρισμένου ὀργανισμοῦ καὶ κανονισμοῦ τῆς ὑπηρεσίας ἢ ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως, δι' ἃς ὁρίζεται ὡς ποινὴ ἡ ἀπόλυσις, β) δι' ἀποδεδειγμένην ἀνεπάρκειαν ἢ ἀκαταλληλότητα μὴ ὀφειλομένην πάντως εἰς τὰ τραύματά των καὶ ἀνάρμοστον συμπεριφοράν. § 4. Προκειμένου περὶ Δημοσίου καὶ τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου ἡ ἀπόφασις τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ἀναγκ. νόμου 244/1936 ἀντικαθίσταται δι' ἀποφάσεως τοῦ ἁρμοδίου πρὸς ἐπιβολὴν πειθαρχικῶν ποινῶν συμβουλίου....».

Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων σαφῶς ἐξάγεται, ὅτι συντρέχοντός τινος τῶν ἐν τῷ νόμῳ προβλεπομένων λόγων ἀπολύσεως, προκειμένου περὶ ὑπαλλήλων νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου, οἷος καὶ ὁ Δῆμος, ἁρμοδία δὲ πρὸς προβῇ εἰς τὴν ἀπόλυσιν αὐτοῦ τυγχάνει ἡ διοικήσασα αὐτοῦ καὶ οὐχὶ ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ ἄρθρου 7 ἀ.ν. 244/1936, ἀνεξαρτήτως τῆς φύσεως τῆς συνδεούσης τὸν ὑπάλληλον πρὸς τὸ νομικὸν τοῦτο πρόσωπον σχέσεως, ἐφ' ὅσον ὁ νόμος οὐδεμίαν σχετικῶς διάκρισιν ποιεῖται, ἁρμόδιον ὅμως πρὸς τοῦτο ὄργανον εἶναι οὐχὶ τὸ κατὰ τὰς ὀργανικὰς διατάξεις προβλεπόμενον ἐν τῇ συγκεκριμένῃ περιπτώσει καὶ ἀναλόγως τῆς ἰδιότητος τοῦ ὑπαλλήλου τοιοῦτον, ἀλλὰ τὸ ἁρμόδιον διὰ τὴν ἐπιβολὴν τῆς πειθαρχικῆς ποινῆς ὁριστικῆς ἀπολύσεως ἐπὶ τῶν μονίμων ὑπαλλήλων συλλογικὸν ὄργανον τοῦ νομικοῦ προσώπου καὶ ἐν προκειμένῳ ἡ Δημαρχιακὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Δήμου Ν. Ἰωνίας, διότι ὁ νόμος διὰ τῆς φράσεως «ἡ ἀπόφασις τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ἀν.ν. 244/1936 ἀντικαθίσταται δι' ἀποφάσεως τοῦ ἁρμοδίου πρὸς ἐπιβολὴν πειθαρχικῶν ποινῶν συμβουλίου» ἐξήρεσε μὲν τὰ πρόσωπα ταῦτα, ὑπὲρ ὧν εἰδικὴν ἐθέσπισε προστασίαν τῆς δικαιοδοσίας τῶν ἐπιτροπῶν τοῦ ἀν. ν. 244/1936, αἵτινες λόγῳ τῆς συνθέσεως των παρεῖχον ἱκανὰς ἐγγυήσεις ἀκριβοδικαίας κρίσεως, ἀλλὰ διὰ νὰ τὰ ὑπαγάγῃ διὰ λόγους ἴσης μεταχειρίσεως πρὸς τοὺς ὑπαλλήλους τῶν ἰδιωτικοῦ δικαίου Ὀργανισμῶν κλπ. εἰς τὴν ἁρμοδιότητα ἑτέρων συλλογικῶν ὀργάνων, παρεχόντων ἀναλόγους, ἂν μὴ μείζονας, λόγῳ τυχὸν συνδρομῆς καὶ περαιτέρω ἐνδίκου ὑπὲρ αὐτῶν προστασίας, ἐγγυήσεις.

Ἐν προκειμένῳ τὴν περὶ ἀπολύσεως τοῦ αἰτοῦντος ἀπόφασιν ἀναρμοδίως ἐξέδωκεν ὁ Δήμαρχος Ν. Ἰωνίας, ἀντὶ τῆς ἁρμοδίας κατὰ τὰ προεκτεθέντα Δημαρχιακῆς Ἐπιτροπῆς, καὶ τούτῳ τῷ λόγῳ ἀκυρωτέα τυγχάνει ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις αὐτοῦ.

οὐδὲν λαμβάνει ἐπίδομα, ἐνῷ ἄλλος μισθωτός, μὲ ὀλίγιστα ἐν σχέσει μὲ τὸν πρῶτον ἔτη ἐργασίας, ὅστις ὅμως συμπίπτει νὰ ἐργάζηται ἐν συνεχείᾳ ἓξάμηνον πρὸ τῆς στρατεύσεως του εἰς τὸν αὐτὸν ἐργοδότην, λαμβάνει ἐπίδομα. Τῶν ἀτόπων αὐτῶν ἡ ἄρσις ἐπιδιώκεται. . . ».

Σημειωτέον ὅτι ἡ μεταβατικὴ διάταξις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ν. 519/1948, κατὰ τὴν ὁποίαν, διαρκούσης τῆς παρούσης κατὰ τοῦ Ἔθνους συμμοριακῆς δράσεως, ἡ προσταοία τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ν. 519/1948 ἐπεκτείνεται εἰς πάντας τοὺς στρατευθέντας, ἐφ' ὅσον οὗτοι ἔχουν συμπεπληρωμένην τοὐλάχιστον δύο μηνῶν ὑπηρεσίαν παρὰ τῷ αὐτῷ ἐργοδότῃ, καὶ ἀνεξαρτήτως τῆς σφοδρᾶς ἐν τῇ νομολογίᾳ (ΕΕΔ 10, 1050) ἐριδος περὶ τῆς ἐκτάσεως τῆς διατάξεως καὶ ἐπὶ τοῦ δικαιώματος ἐπιδοτήσεως, ἔπαυσε νὰ ἰσχύῃ, κατὰ τὴν νομολογίαν τῶν δικαστηρίων (βλέπε Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 3664/1952, προεδρεύων *Χ. Καλαποδάκης*, ΕΕΔ 11, 802, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 5814/1952, προεδρεύων *Δ. Πατσουράκης*, ΕΕΔ 11, 1250), ἀπὸ 31 Ὀκτωβρίου 1949, ἀφ' ἧς ἐθεωρήθη λήξασα ἡ συμμοριακὴ δράσις.

Ἐπομένως ὑπὸ τὸ ἰσχὺον ἤδη νομοθετικὸν καθεστὼς ἀπαιτεῖται α) διὰ τὸ ἀδιάλυτον τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ τῆς στρατεύσεως νὰ ἔχῃ ὁ στρατευθεὶς ἓξάμηνον τοὐλάχιστον ὑπηρεσίαν (ἄρθρ. 1 νόμου 3514/1928) παρὰ τῷ ἐργοδότῃ του, ἵνα μετὰ τοῦτο ἔχῃ τὸ δικαίωμα ἐπανόδου εἰς τὴν θέσιν του μετὰ τὴν ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἀπόλυσίν του (ἄρθρον 2 νόμου 3514) καὶ, πρὸ τῆς 31 Ὀκτωβρίου 1949 στρατευθεὶς (κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς συμμοριακῆς δράσεως), δίμηνον ὑπηρεσίαν, β) διὰ τὸ δικαίωμα τῆς ἐκ τοῦ Ι.Κ.Α. ἐπιδοτήσεως κατ' ἄρθρ. 2 ν. 2054/1952 ἑξάμηνον ὑπηρεσίαν συνεχῶς ἢ διακεκομμένως παρὰ τῷ αὐτῷ ἢ διαφόροις ἐργοδόταις.

Τὴν ἓξάμηνον ὑπηρεσίαν θεωρεῖ καὶ ἡ παρατιθεμένη προεδρικὴ ἀπόφασις ὡς ἀναγκαίαν προϋπόθεσιν διὰ τὸ δικαίωμα ἐπιδοτήσεως ἐκ τοῦ Ι.Κ.Α. κατὰ τὸν ν. 2054/1952.

Μένει ὅμως ἔκκρεμὲς τὸ ζήτημα τῆς οὐσιαστικῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου διὰ τοὺς ἐν ΕΕΔ 18, 32 ἐπ. λόγους.

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 5678/1953

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' ἔφεσιν
Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. **Η. Γαλάτης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Γαλάνης, Ι. Βαρβάτης

Ἡ ὑπὸ κρίσιν ἔφεσις, κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 665/1953 ἀποφάσεως τοῦ κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ κωδικοποιημένου ν. 3514/1928, ὡς οὗτος νῦν ἰσχύει, δικάσαντος Εἰρηνοδικου Ἀθηνῶν, νομοτύπως καὶ ἐμπροθέσμως ἀσκηθεῖσα, ἁρμοδίως φέρεται ἐνώπιον ἡμῶν πρὸς ἐκδίκασιν, συμφώνως τῇ αὐτῇ διατάξει καὶ τῇ κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ νόμου 3514/1928 γενομένῃ ἐν τῇ Βουλῇ κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 11ης Δεκεμβρίου 1947 ἑρμηνευτικῇ δηλώσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας (*Ι. Ἀποστολόπουλος*, Ὁ Πρόεδρος τῶν Πρωτοδικῶν § 220 σημ. 13), καὶ συνεπῶς τύποις δεκτὴ καθίσταται καὶ ἐρευνητέα κατ' οὐσίαν ἀποβαίνει, μὴ ἀπαιτουμένης τῆς καταβολῆς παραβόλου, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 5 § 2 τοῦ ἀ.ν. 2672/1940, διότι εἰς τὴν ἀτέλειαν καὶ ἀπαλλαγὴν ἀπὸ οἱουδήποτε τέλους ἢ ἐνσήμου περιλαμβάνεται, ὡς ἐκ τῆς γενικότητος τῆς διατάξεως ταύτης, καὶ ἡ ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τῆς καταβολῆς τοῦ παραβόλου ἐφέσεως.

Ὡς δείκνυται ἐκ τοῦ δικογράφου τῆς ἐφ' ἧς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἀγωγῆς, ὁ ἐνάγων καὶ ἐκκαλῶν τὴν ἀξίωσίν του ὅπως ὑποχρεωθῇ τὸ ἐναγόμενον Ι.Κ.Α. καὶ τῷ καταβάλῃ τὰ κατὰ τὸν χρόνον τῆς στρατεύσεως του ἐφεδρικὸν ἐπίδομα ἐστήριζεν εἰς τὴν πρὸ τῆς στρατεύσεως του ὑπηρεσίαν του, ὡς μηχανικοῦ ἐφαρμοστοῦ, παρὰ τῷ ἐνταῦθα ἐδρεύοντι ὀργανισμῷ ὑπὸ τὸν τίτλον Ἐντολοδόχος Διαχειρίσεως Μηχανικοῦ Ἐξοπλισμοῦ (Ε.Δ.Μ.Ε.) κατὰ τὸ ἀπὸ 20ῆς Δεκεμβρίου 1949 ἕως τῆς 4ης Ἀπριλίου 1950 χρονικὸν διάστημα, ὁ δὲ δικάσας Εἰρηνοδίκης ὀρθῶς καὶ νομίμως συμφώνως πρὸς τὰ ἄρθρα 1 καὶ 5 τοῦ κ.ν. 3514/1928, ὡς οὗτος τροποποιηθεὶς ἰσχύει, ἀπέρριψε τὴν ἀγωγὴν ὡς νόμῳ ἀβάσιμον, διότι ὁ ἐνάγων δὲν εἶχε συμπεπληρωμένην ὑπηρεσίαν παρὰ τῷ ἄνω ἐργοδότῃ πλέον τοῦ ἑξαμήνου. Ἤδη, παραπονούμενος κατὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης ὁ ἐκκαλῶν διὰ τοῦ μοναδικοῦ λόγου τοῦ ἐφετηρίου, ἰσχυρίζεται, ὅτι, πλὴν τῆς ἄνω ὑπηρεσίας του, προηγουμένως εἶχεν ὑπηρετήσει εἰς τὸν Π. Π., εἰς ὃν εἰργάσθη ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1949 ἕως 15ης Δεκεμβρίου 1949, ὥστε, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν καὶ τῆς ὑπηρεσίας του ταύτης, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρ. 2 § 1 τοῦ ν. 2054/1952, εἶχε συμπεπληρωμένην, κατὰ τὴν στράτευσίν του, ἑξάμηνον ὑπηρεσίαν καὶ συνεπῶς δικαιοῦται τοῦ ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος. Ὁ τοιοῦτος ὅμως ἰσχυρισμός, καθ' ἡμᾶς, νῦν τὸ πρῶτον κατ' ἔφεσιν προβαλλόμενος, εἶναι ἀπαράδεκτος, ἀφοῦ δὲν ἐπροτάθη πρωτοδίκως, μὴ διαφεύγων τοὺς περιορισμοὺς τῶν ἄρθρ. 160 καὶ 747 τῆς Πολ. Δικ., διότι ναὶ μὲν ἐν τῇ διαδικασίᾳ τοῦ ν. 3514/1928 ὁ δικάζων ἀποφαίνεται κατὰ τὰ ἄρθρα 634 καὶ ἑπ. τῆς Πολ. Δικ., τοῦτέστιν ἐκ τῶν ἐνόντων, ἀλλ' ἐκ τούτου, ὅπερ ἀφορᾷ τὸν τρόπον τοῦ σχηματισμοῦ τῆς δικανικῆς πεποιθήσεως, δὲν ἕπεται, ὅτι δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν τὰ ἄρθρα 158, 160, 745 καὶ 747 τῆς Πολ. Δικ., ἅτινα βασικῶς κανονίζουσι τὰ τῆς κατὰ τὸν προσήκοντα χρόνον ὑποβολῆς τῶν ἰσχυρισμῶν τῶν διαδίκων πρὸς διασφάλισιν τῆς ἀμύνης αὐτῶν καὶ τὰ τοῦ ἐλέγχου τούτων, δι' ἑκάτερον, ὑπὸ τῶν δύο βαθμῶν τῆς διαδικασίας.

Κατ' ἄρθρ. 6 § 2 ν. 519/1948 αἱ διατάξεις τοῦ ν. 3514, ὡς αὗται τροποποιοῦνται διὰ τοῦ παρόντος νόμου (519/1948), ἐπεκτείνονται καὶ ἐπὶ τῶν ἐθελουσίως καταταγέντων ἢ καταταχθησομένων κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς παρούσης συμμοριακῆς δράσεως εἰς τὰς ἐνόπλους δυνάμεις, ἐφ' ὅσον συγκεντροῦσι τὰ προσόντα τοῦ νόμου τούτου. Κατ' ἄρθρον 4 τοῦ ν. 3514/1928 ἡ ὑπὸ τὰ ὅπλα πρόσκλησις παντὸς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, ὑπηρετοῦντος πλέον τῶν 6 μηνῶν εἰς οἱονδήποτε κατάστημα, γραφεῖον ἢ ἐπιχείρησιν, δὲν ἀποτελεῖ λόγον διαλύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας αὐτοῦ καὶ τέλος κατ' ἄρθρ. 5 ν. 3514 (1 ν. 519) ὁ ἐργοδότης

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΦΟΡΟΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΕΦΕΔΡΩΝ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

Μετά τήν διά τοῦ Ν. 843/1948 κατάργησιν δημοτικῶν φόρων

Ἀνάλογος ἐφαρμογὴ ἄρθρου 10 § 3 Ν. 843/1948 καὶ ἐπὶ μισθωτῶν, ἀσχολουμένων μὲ τὴν βεβαίωσιν καὶ εἴσπραξιν τῶν διὰ τοῦ Νόμου τούτου καταργουμένων φόρων, καὶ ἐπὶ ὑπηρετούντων εἰς Λιμενικὰ Ταμεῖα.—Ἀπόλυσις καὶ τῶν διὰ τοῦ Α.Ν. 244/1936 προστατευομένων ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, μόνης ἐξαιρέσεως εἰσαχθείσης ὑπὲρ τῶν κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ Ν. 843/1948 ὑπηρετούντων εἰς τὰς τάξεις τοῦ Στρατοῦ.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 10 τοῦ ἀ.ν. 843/1948 «περὶ καταργήσεως τῶν φόρων ἐπὶ τῆς κυκλοφορίας τῶν ἀγαθῶν» κλπ. (ΕΕΔ 8, 84) τὸ εἰς τὰς ἐκτάκτους ὑπηρεσίας βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν καταργουμένων δημοτικῶν καὶ κοινοτικῶν φορολογιῶν ὑπηρετοῦν προσωπικὸν ἀπολύεται αὐτοδικαίως τῆς ὑπηρεσίας... Οἱ ὁπωσδήποτε ὑπηρετοῦντες κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ νόμου εἰς τὰς τάξεις τοῦ Στρατοῦ διατηροῦνται ἐν ὑπηρεσίᾳ ὡς ὑπεράριθμοι...

Ἀπὸ τῆς πρώτης ἤδη ἐφαρμογῆς τοῦ ἀνωτέρου νόμου προέκυψεν ἐν τῇ δικαστηριακῇ πρακτικῇ τὸ ζήτημα, ἂν τῆς αὐτοδικαίας ἀπολύσεως τῶν ἀνωτέρω μισθωτῶν ἐξηρεῖτο οἱ ὑπὸ τοῦ ἀ.ν. 244/1936 προστατευόμενοι ἔφεδροι παλαιοὶ πολεμισταί, ἀνεπτύχθησαν δὲ ὑπ' αὐτοῦ καὶ ἐγένοντο δεκταὶ καὶ αἱ δύο γνώμαι, περὶ τῆς ὑπαγωγῆς καὶ ἐξαιρέσεως αὐτῶν (βλέπε σχετικῶς νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 8, 834, ΕΕΔ 8, 769, ἐπ.).

Κατὰ τὰς Σ.Ε. 725/1950 (εἰσηγητὴς ***Μ. Στασινόπουλος***, ΕΕΔ 9, 1008, Σ.Ε. 1810—1811/1950, εἰσηγητὴς ***Ν. Μπουρόπουλος***, ΕΕΔ 10, 331) μόνη ἐκ τοῦ ν. 843/1948 ἐξαίρεσις γίνεται ὑπὲρ τῶν ὑπηρετούντων εἰς τὰς τάξεις τοῦ Στρατοῦ καὶ συνεπῶς εἰς τὴν ἀπόλυσιν ὑπήγοντο καὶ οἱ ἔφεδροι παλαιοὶ πολεμισταί.

Αὕτη εἶναι καὶ ἡ ἄποψις τῆς κατωτέρω καταχωριζομένης ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως.

Ἀρείου Πάγου 590/1953 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Ι. Ἀποστολόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ε. Κονδρογιάννης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Β. Βασιλείου, Τ. Λεοντσείδης

Ἀβάσιμος εἶναι ὁ πρῶτος λόγος ἀναιρέσεως, δι' οὗ προβάλλονται αἰτιάσεις κατὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτ/κείου, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν ἄνευ προτάσεως καὶ ἀποδείξεως τὸ ὅτι ὁ ἀναιρεσείων ἐνάγων ὑπηρέτει εἰς τὸ ἀναιρεσίβλητον Λιμενικὸν Ταμεῖον ὡς φορτεχνικὸς ὑπάλληλος εἰς καταργηθεῖσαν θέσιν, διότι τὰ περιστατικὰ ταῦτα προϋτάθησαν ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου διὰ τῶν προτάσεών του τῆς συζητήσεως, καθ' ἣν ἐξεδόθη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ὡς ἐκ τοῦ προσαγομένου ἀντιγράφου αὐτῶν δείκνυται, καὶ διὰ τῆς τρίτης σκέψεως τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως βεβαιοῦται, ὅτι ταῦτα ἐγένοντο δεκτὰ ὡς ἀποδειχθέντα, κατ' ἀνέλεγκτον ἐκτίμησιν τῶν προσαχθέντων ἀποδεικτικῶν μέσων.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 10 § 5 ν. 843/1948 αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου τούτου ἐφαρμόζονται ἀναλόγως καὶ ἐπὶ μισθωτῶν, ἀσχολουμένων μὲ τὴν βεβαίωσιν καὶ εἴσπραξιν τῶν διὰ τοῦ νόμου τούτου καταργουμένων φόρων τῶν λοιπῶν δικαιούχων, οἷον εἶναι καὶ τὸ ἀναιρεσίβλητον Λιμενικὸν Ταμεῖον Θεσσαλονίκης, κατὰ δὲ τὴν πρώτην παράγραφον τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου τὸ εἰς τὰς ἐκτάκτους ὑπηρεσίας βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν καταργουμένων δημοτικῶν καὶ κοινοτικῶν φορολογιῶν ὑπηρετοῦν προσωπικὸν ἀπολύεται αὐτοδικαίως τῆς ὑπηρεσίας... Οἱ ὁπωσδήποτε ὑπηρετοῦντες κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ νόμου εἰς τὰς τάξεις τοῦ Στρατοῦ διατηροῦνται ἐν ὑπηρεσίᾳ ὡς ὑπεράριθμοι...

Ἀπὸ τῆς πρώτης ἤδη ἐφαρμογῆς τοῦ ἀνωτέρου νόμου προέκυψεν ἐν τῇ δικαστηριακῇ πρακτικῇ τὸ ζήτημα, ἂν τῆς αὐτοδικαίας ἀπολύσεως τῶν ἀνωτέρω μισθωτῶν ἐξηρεῖτο οἱ ὑπὸ τοῦ ἀ.ν. 244/1936 προστατευόμενοι ἔφεδροι παλαιοὶ πολεμισταί, ἀνεπτύχθησαν δὲ ὑπ' αὐτοῦ καὶ ἐγένοντο δεκταὶ καὶ αἱ δύο γνῶμαι, περὶ τῆς ὑπαγωγῆς καὶ ἐξαιρέσεως αὐτῶν (βλέπε σχετικῶς νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 8, 834, ΕΕΔ 8, 769, ἐπ.).

Κατὰ τὰς Σ.Ε. 725/1950 (εἰσηγητὴς ***Μ. Στασινόπουλος***, ΕΕΔ 9, 1008, Σ.Ε. 1810—1811/1950, εἰσηγητὴς ***Ν. Μπουρόπουλος***, ΕΕΔ 10, 331) μόνη ἐκ τοῦ ν. 843/1948 ἐξαίρεσις γίνεται ὑπὲρ τῶν ὑπηρετούντων εἰς τὰς τάξεις τοῦ Στρατοῦ καὶ συνεπῶς εἰς τὴν ἀπόλυσιν ὑπήγοντο καὶ οἱ ἔφεδροι παλαιοὶ πολεμισταί.

Αὕτη εἶναι καὶ ἡ ἄποψις τῆς κατωτέρω καταχωριζομένης ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως.

Ἀρείου Πάγου 590/1953 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Ι. Ἀποστολόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ε. Κονδρογιάννης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Β. Βασιλείου, Τ. Λεοντσείδης

Ἀβάσιμος εἶναι ὁ πρῶτος λόγος ἀναιρέσεως, δι' οὗ προβάλλονται αἰτιάσεις κατὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτ/κείου, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν ἄνευ προτάσεως καὶ ἀποδείξεως τὸ ὅτι ὁ ἀναιρεσείων ἐνάγων ὑπηρέτει εἰς τὸ ἀναιρεσίβλητον Λιμενικὸν Ταμεῖον ὡς φορτεχνικὸς ὑπάλληλος εἰς καταργηθεῖσαν θέσιν, διότι τὰ περιστατικὰ ταῦτα προϋτάθησαν ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου διὰ τῶν προτάσεών του τῆς συζητήσεως, καθ' ἣν ἐξεδόθη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ὡς ἐκ τοῦ προσαγομένου ἀντιγράφου αὐτῶν δείκνυται, καὶ διὰ τῆς τρίτης σκέψεως τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως βεβαιοῦται, ὅτι ταῦτα ἐγένοντο δεκτὰ ὡς ἀποδειχθέντα, κατ' ἀνέλεγκτον ἐκτίμησιν τῶν προσαχθέντων ἀποδεικτικῶν μέσων.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 10 § 5 ν. 843/1948 αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου τούτου ἐφαρμόζονται ἀναλόγως καὶ ἐπὶ μισθωτῶν, ἀσχολουμένων μὲ τὴν βεβαίωσιν καὶ εἴσπραξιν τῶν διὰ τοῦ νόμου τούτου καταργουμένων φόρων τῶν λοιπῶν δικαιούχων, οἷον εἶναι καὶ τὸ ἀναιρεσίβλητον Λιμενικὸν Ταμεῖον Θεσσαλονίκης, κατὰ δὲ τὴν πρώτην παράγραφον τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου τὸ εἰς τὰς ἐκτάκτους ὑπηρεσίας βε-

---

ὑποχρεοῦται εἰς καταβολὴν τῶν ἐν αὐτῷ ποσῶν, διαρκούσης τῆς ὑπὸ τὰ ὅπλα ὑπηρεσίας τῶν ἐν ἄρθρῳ 1 ν. 3514 προσώπων. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω διατάξεων σαφῶς προκύπτει, ὅτι βασικὴ προϋπόθεσις πρὸς παροχὴν ἐπιδόματος εἰς στρατευόμενον ἔφεδρον, κληρωτὸν ἢ ἐθελοντὴν εἶναι ἡ πρὸ τῆς στρατεύσεώς του ἐξάμηνος τοὐλάχιστον ὑπηρεσία του παρὰ τῷ ἐργοδότῃ. Ἡ εὐεργετικὴ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 6 § 1 τοῦ ν. 519, καθ' ἣν, διαρκούσης τῆς παρούσης κατὰ τοῦ Ἔθνους συμμοριακῆς δράσεως, ἡ προστασία τοῦ ἄρθρ. 1 ν. 3514 καὶ οὐχὶ τοῦ νόμου τούτου ἐν τῷ συνόλῳ του ἐπεκτείνεται εἰς πάντας τοὺς στρατευθέντας ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους καὶ ἐργατοτεχνίτας, ἐφ' ὅσον ἔχουν συμπεπληρωμένην τοὐλάχιστον δύο μηνῶν ὑπηρεσίαν παρὰ τῷ αὐτῷ ἐργοδότῃ, ἀναφερομένη ρητῶς εἰς τὸ δικαίωμα πρὸς διατήρησιν παρὰ τοῦ στρατευθέντος τῆς θέσεώς του, διαρκούσης τῆς στρατεύσεώς του, εἶναι ὅλως ἄσχετος πρὸς τὸ ἕτερον εὐεργέτημα, τὸ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 5 ν. 3514, τῆς παροχῆς ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος. Κατ' ἀκολουθίαν ὁ πρόσθετος, διὰ τῶν προτάσεων τοῦ ἐκκαλοῦντος, λόγος ἐφέσεως, ὅτι, ἐφ' ὅσον ἐκλήθη καὶ κατετάγη εἰς τὸν στρατὸν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ συμμοριακοῦ ἀγῶνος καὶ εἶχε συμπεπληρωμένην δίμηνον ὑπηρεσίαν παρὰ τῷ αὐτῷ ἐργοδότῃ, ἐδικαιοῦτο ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος καὶ ἑπομένως ἔσφαλεν ἡ ἐκκαλουμένη ἀπορρίψασα τὴν ἀγωγὴν του, εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς νόμῳ ἀβάσιμος.

ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΕΦΕΔΡΩΝ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

Λήψις άποζημιώσεως Ν. 2112/1920 καὶ ἐπιρροὴ ἐπὶ τῆς προστασίας

Προστασία ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν ἐπιχειρήσεων, κατ' ἄρθρ 7 Α.Ν. 244/1936, οὐχὶ μόνον τῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐργατοτεχνιτῶν.— Διαδικασία καὶ λόγοι ἀπολύσεως.—Ἐξαίρεσις διὰ τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118/1945 ἐλευθέρας καὶ ἀναιτιολογήτου ἀπολύσεως ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, ἐκτὸς ἂν διὰ δηλώσεώς των ὑπαχθοῦν εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας.— Εἰσπραξις ἀποζημιώσεως Ν. 2112 σημαίνει ὑπαγωγὴν εἰς Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ παραίτησιν ἀπὸ προστασίας Α.Ν. 244/1936.

Ἄποψις τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδίκου Πειραιῶς εἶναι ὅτι τῆς προστασίας τῶν ἀναγκ. νόμων 244/1936 καὶ 771/1937 διὰ τὴν ἀπόλυσιν ἀπολαμβάνουν καὶ οἱ ἐργάται ἢ τεχνῖται, ἐφεδροι παλαιοὶ πολεμισταί, παρὰ τὸ ὅτι οἱ νόμοι οὗτοι ὁμιλοῦν περὶ ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν.

Ὡς συνάγεται ἐκ τῆς πλήρους ἐν τῇ ἀποφάσει παραθέσεως τῆς νομολογίας καὶ τῶν γνωμῶν τῆς θεωρίας, τὸ ζήτημα μετὰ τόσον χρόνον ἐφαρμογῆς τῆς εἰδικῆς αὐτῆς νομοθησίας ἔχει λυθῇ ὑπὲρ τῆς ἀπόψεως, τὴν ὁποίαν υἱοθετεῖ ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις (βλέπε ἐν τούτοις *Φίλ. Δ. Ἀγγελῆν*, ΕΕΔ 12, 1283 ἐπ., ἔνθα παραπομπαὶ εἰς θεωρίαν καὶ νομολογίαν).

Τὸ γεγονὸς ὅτι ὑπῆρξε σφοδρὰ διαμάχη ὡς πρὸς τὴν ἔκτασιν τῆς εἰδικῆς αὐτῆς προστασίας σημειοῦται εἰς βάρος τῆς συνήθους ἀτυχῶς ἐλλείψεως νομοτεχνικῆς ἀρτιότητος τῶν ἐργατικῶν νόμων.

Ὁ ἀσχοληθεὶς ἐπὶ τοῦ θέματος προσφάτως *Φίλ. Δ. Ἀγγελῆς*, ἔνθ' ἀνωτ., παρέθεσε σειρὰν διατάξεων εἰς ἐνίσχυσιν τῆς γνώμης ὅτι δὲν προστατεύονται οἱ ἐργάται ἢ τεχνῖται ἔφεδροι παλαιοὶ πολεμισταί.

Ἀναδιφῶν ὅμως τὰς τὴν νομοθεσίαν εὑρίσκει καὶ διατάξεις, αἱ ὁποῖαι κλονίζουν τὰ ὑπὲρ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς ἐπιχειρήματα. Ὑπομιμνήσκομεν τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ μὴ ἰσχύοντος ἤδη ν.δ. 421/1941 (ΕΕΔ 1, 23), κατὰ τὸ ὁποῖον (§ 4) ἐπιχειρήσεις, εἰς ἃς ἐχορηγήθη ἡ κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἄδεια ἀπολύσεως ὁλοκλήρου ἢ μέρους τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν, ὑποχρεοῦνται, ἐν περιπτώσει ἐπαναλήψεως τῶν ἐργασιῶν των, νὰ προσλάβωσιν ἅπαν τὸ ἀπαιτούμενον διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας των ἐργατοϋπαλληλικὸν προσωπικὸν ἐκ τῶν ἀπολυθέντων μισθωτῶν, προτιμωμένων κατὰ σειρὰν τῶν ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν...».

Ἥννοει ἡ διάταξις ὅτι ἡ προτίμησις ἀναφέρεται εἰς τοὺς ὑπαλλήλους μόνον, οἱ ὁποῖοι ἐπροστατεύοντο (κατὰ μίαν ἄποψιν) ὑπὸ τῆς εἰδικῆς νομοθεσίας (καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τί θὰ ἐγίνετο διὰ τοὺς ὑπηρέτας, οἱ ὁποῖοι ἀναμφιβόλως ἐπροστατεύοντο;) ἢ εἶχε τὴν ἔννοιαν ὅτι ἡ προστασία καταλαμβάνει πάντας τοὺς μισθωτούς, προτιμωμένων κατὰ σειρὰν τῶν ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν;

Ἐνδιαφέρον εἶναι ἐπίσης καὶ τὸ ζήτημα, μὲ τὸ ὁποῖον ἀσχολεῖται ἡ δημοσιευομένη δικαστικὴ ἀπόφασις. Ἀκολουθοῦσα τὰ ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας νομολογηθέντα (βλέπε τὰς ἐν αὐτῇ παραπομπάς) δέχεται, ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ λῆψις τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112 σημαίνει παραίτησιν ἀπὸ τῆς εἰδικῆς περὶ ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν καὶ εἰδικῶς τῆς ἐκ τοῦ ἄρθρου 9 § 8 τοῦ ν. 118/1945 προστασίας.

Ἀποτελεῖ ὅμως, ὡς ἐσημειώσαμεν ἐπὶ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς, παρερμηνείαν τῆς διατάξεως ταύτης τὸ δεκτὸν τοῦτο γενόμενον ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ ἀπολυθέντος λῆψις τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112 παρὰ τοῦ ἐργοδότου του ἀναπληροῖ τὴν κατὰ τὴν § 8 τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945 δήλωσιν τοῦ μισθωτοῦ πρὸς τρίτον (τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας περὶ τῆς θελη-

---

βαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν διὰ τοῦ νόμου τούτου καταργουμένων φορολογιῶν ὑπηρετοῦν ἐπὶ μισθῷ ἢ ἀποζημιώσει ἢ ἡμερομισθίῳ πρασωπικόν, εἰς ὃ περιλαμβάνονται καὶ οἱ μόνιμοι, ἀπολύεται αὐτοδικαίως τῆς ὑπηρεσίας καὶ μόνον οἱ ἐκ τῶν οὕτω ἀπολυομένων μόνιμοι τοποθετοῦνται κατὰ σειρὰν ἀρχαιότητος εἰς ὑπαρχούσας ἰσοβάθμους ἢ ἀντιστοίχους κατὰ μισθὸν κενὰς θέσεις ὑπαλλήλων ἢ ἀντιστοίχως ὑπηρετῶν τῶν ἄλλων τακτικῶν ὑπηρεσιῶν, ἐφ' ὅσον κέκτηνται καὶ εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν. Αἱ ὡς ἄνω διατάξεις περὶ αὐτοδικαίας ἀπολύσεως ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῶν ὑπὸ τοῦ ἀ. ν. 244/1936 προστατευομένων ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, καθ' ὅσον μοναδικὴ ἐξαίρεσις εἰσάγεται διὰ τῆς § 4 τοῦ ρηθέντος ἄρθρ. 10 ν. 843/1948 ὑπὲρ τῶν ὑπηρετούντων κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ νόμου τούτου εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ. Ὅθεν, ταῦτα δεχθέν καὶ τὸ δικάσαν Πρωτοδικεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του καὶ κρίναν ἀπαρριπτέαν τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσείοντος, δι' ἧς ἐζητεῖτο ἡ καταβολὴ τῶν μισθῶν του, ὡς κατὰ παράβασιν τῶν προρρηθεισῶν διατάξεων γενομένης τῆς ἀπολύσεως του ἐκ τῆς ὑπηρεσίας, ἣν κατεῖχε παρὰ τῷ ἀναιρεσιβλήτῳ Λιμενικῷ Ταμείῳ ὡς μόνιμος ὑπάλληλος καὶ ἔφεδρος παλαιὸς πολεμιστὴς ὑπηρετῶν εἰς θέσιν βεβαιώσεως φόρων καταργηθέντων διὰ τοῦ ρηθέντος ν. 843/1948, ὀρθῶς τὰς προρρηθείσας διατάξεις ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ ἀπορριπτέοι κρίνονται οἱ περὶ τοῦ ἐναντίου δεύτερος, τρίτος καὶ πέμπτος λόγοι ἀναιρέσεως.

Ὁ ἀναιρεσείων παρητήθη τοῦ τετάρτου λόγου ἀναιρέσεως, δι' οὗ ἀποδίδεται εἰς τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν ὑπέρβασις καθηκόντων.

σεώς του νά ὑπαχθῆ εἰς τάς διατάξεις τοῦ νόμου, νά ἀπολυθῆ δηλαδή ἐλευθέρως ἄνευ παρεμβάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ἀ.ν. 244/1936.

Ὁ νόμος ἠξίωσε τήν δι' ὡρισμένου τύπου ἔκφρασιν τῆς βουλήσεως τοῦ προστατευομένου μισθωτοῦ πρός τό Ταμεῖον Ἀνεργίας (ἤδη Ἵδρυμα Κοινων. Ἀσφαλίσεων), ἄν δέ εἶχε τήν ἔννοιαν, ἡ ὁποία δίδεται εἰς αὐτήν, θά ἦτο ἐντελῶς περιττή ἡ διάταξις, ἀφοῦ καί ἄνευ αὐτῆς ἦτο εἰς τήν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ νά συναγάγῃ ἐκ τῶν συμπερασματικῶν πράξεων τήν παραίτησιν.

Ὡς μία τοιαύτη πρᾶξις θά ἠδύνατο νά θεωρηθῆ ἡ λῆψις τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112, ὡς συμβαίνει καί διά τάς ἀκύρους, κατά τό ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945 ἀπολύσεις, διά τάς ὁποίας ὅμως παγίως ἡ δικαστηριακή πρᾶξις (ΕΕΔ 11, 303) δέχεται, ὅτι ἡ λῆψις τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112, ἄνευ ἄλλου, δέν σημαίνει παραίτησιν τοῦ μισθωτοῦ ἀπό τοῦ δικαιώματος προσβολῆς τῆς ἀπολύσεως του ὡς ἀκύρου, δέν εὑρίσκει δέ τις τόν λόγον διατί, προκειμένου περί τῆς ἐκ τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945 ἀκυρότητος (ὅταν ὁ νόμος δέν ἐξασφαλίζῃ μονιμότητα τοῦ μισθωτοῦ, ἀλλ' ἁπλῶς ἐπιτάσσει τήν τήρησιν διατυπώσεών τινων διά τήν ἀπόλυσιν), πολύ ὀρθῶς ἡ νομολογία δέν ἀρκεῖται εἰς μόνον τό στοιχεῖον τῆς λήψεως ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112/1920 νά συναγάγῃ παραίτησιν ἀπό τῆς ἀκυρότητος καί προκειμένου περί τόσον συβαροῦ δικαιώματος, ὡς ἡ παραίτησις τοῦ ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ, προστατευομένου διά μονιμότητος, νά δέχηται, ὅτι ἡ λῆψις τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112 σημαίνει παραίτησιν.

Καί ταῦτα, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι, ὡς σημειοῦται ἀνωτέρω, ὁ νόμος (§ 8 ἄρθρ. 9 ν. 118/1945) ἠξίωσε τήν πρός τό Ταμεῖον Ἀνεργίας (ἀποκλειστικῶς) δήλωσιν τοῦ μισθωτοῦ, διαιουμένου μάλιστα τοῦ τελευταίου ἐκ τούτου τοῦ λόγου νά ἀρνηθῆ τήν καταβολήν ἐπιδόματος ἀνεργίας εἰς τόν μή δηλώσαντα πρός αὐτό τήν βούλησίν του περί ὑπαγωγῆς εἰς τάς διατάξεις τοῦ ν. 118/1945.

Πρωτοδίκου Πειραιῶς 1367/1953

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. Κ. Κουτουρίσης
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Μουσᾶς, Φ. Ἀγγελῆς

Καθ' ἃ ἱστορεῖται ἐν τῇ ὑπό κρίσιν ἀγωγῇ, ὁ ἐνάγων προσελήφθη παρά τῆς ἐναγομένης δι' ἀόριστον χρόνον τήν 15.9.1931, ὡς κτίστης, καί ἐτοποθετήθη εἰς τό ἐν Πειραιεῖ Γ' αὐτῆς ἐργοστάσιον. Τόν Νοέμβριον 1936 προσεκόμισεν αὐτῇ τά ὑπό τοῦ νόμου προβλεπόμενα δικαιολογητικά, ἤτοι φύλλον μητρῶου στρατολογίας, ὡς καί βεβαίωσιν τοῦ Γεν. Ἐπιτελείου Στρατοῦ, ἐξ ὧν ἀποδεικνύεται, ὅτι ἔχει τήν ἰδιότητα τοῦ ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ καί εἰργάσθη παρά τῇ ἐναγομένῃ, ἥτις ἀπασχολεῖ προσωπικόν πλέον τῶν 1000 μισθωτῶν, μέχρι τῆς 27.4.1953, ὅτε αὐτή προέβη εἰς τήν ἀπόλυσίν του, ἥτις εἶναι ἄκυρος, διότι δέν προηγήθη πρός τοῦτο ἄδεια τῆς ἁρμοδίας κατά τούς ν. 244/1936 καί 771/1937 Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς, καί ὡς ἐκ τούτου δικαιοῦται λαμβάνειν τάς ἀπό 28.4.1953 ἀποδοχάς του μέχρις 28.6.1953, ἃς ἀρνεῖται νά τῷ καταβάλῃ, καί ἕνεκεν τούτου αἰτεῖται, ὅπως ὑποχρεωθῆ αὐτη δικαστικῶς πρός τοῦτο. Οὕτως ἔχουσα ἡ ὑπό κρίσιν ἀγωγή νόμῳ βάσιμός ἐστιν, ἐρειδομένη ἐπί τῶν ἄρθρων 648, 653 καί 656 Α.Κ., ν. 244/1936 καί 771/1937 καί ἐξεταστέα κατ' οὐσίαν τυγχάνει.

Ὑπό τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ ν. 244/1936 ὁρίζεται, ὅτι ἔφεδροι παλαιοί πολεμισταί οὐ μόνον ὑπάλληλοι καί ὑπηρέται, ἀλλά καί ἐργατοτεχνῖται, ὡς ἐδέχθη διά σειρᾶς ἀποφάσεων του τό Συμβούλιον Ἐπικρατείας (ἀριθ. 26, 236, 476, 557 καί 900 τοῦ 1939, δημοσιευθεῖσαι εἰς τά ὑπ' ἀριθ. 44, 45, 50, 51 καί 61 τεύχη τοῦ περιοδικοῦ «Ἐργατική Ἑλλάς» καί ὑπ' ἀριθ. 1064 καί 1133 τοῦ 1939 ἐν Συμπληρώματι Νομολογίας 1935-1952 Ζαχαροπούλου, Τόμ. Α', λέξις Παλαιοί πολεμισταί, § 113) καί διά τῆς μοναδικῆς ἀποφάσεώς του ὑπ' ἀριθ. 129/1947, ΕΕΔ 6, σελ. 343, ὁ "Ἀρειος Πάγος, τοῦθ' ὅπερ ἀποδεχόμεθα καί ἡμεῖς, ἐνῷ τά οὐσιαστικά δικαστήρια διά σειρᾶς ἀποφάσεων των (Πρωτ. Ἡρακλ. 746/1938 Δ-κή 10 σελ. 487, Πρωτ. Ἡρακλ. 840/1938 ΕΕΝ Ε' σελ. 601, Ε.Α. 1082/1940 Δ-κή ΙΒ' σελ. 352, Ἐπιτροπή Παλ. Πολεμ. Ἀθην. 10/1937, Θέμ. ΜΗ' σελ. 1045) καί ἡ θεωρία (*Καποδίστρια*, Ἑρμ. Ἐργ. Δικ. § 163, *Β. Κ. Φίλιππος*, Θέμ. ΝΛ' σελ. 62) ἐδέχθησαν, ὅτι αἱ προστατευτικαί διατάξεις τῶν νόμων περί παλαιῶν πολεμιστῶν ἀφοροῦν τούς ὑπαλλήλους καί ὑπηρέτας, αὐχί καί τούς ἐργάτας, δι' οὓς οὐδεμία γίνεται μνεία ἐν αὐτοῖς καί μάλιστα διά τοῦ ἄρθρου 10 ἀναγκ. νόμου 244/1936 κατηργήθησαν τά ἄρθρα 25 καί 26 τοῦ ἀν. νόμου 28/31.10.1935, ἅτινα προέβλεπον περί προστασίας τῶν ἐργατοτεχνιτῶν παλαιῶν πολεμιστῶν, ὑπηρετούντων εἰς διαφόρους ἐπιχειρήσεις ἀπασχολούσας προσωπικόν ὑπέρ τά 15 πρόσωπα, δέν ἀπολύονται εἰ μή μόνον διά τινα τῶν ἐν ἄρθρῳ 1 § 1 ἐδ. α-δ τοῦ ἀπό 23/24.1.1936 ἀ.ν. ἀναφερομένων λόγων καί κατόπιν εἰδικῶς ἠτιολογημένης ἀποφάσεως τῆς ὑπό τῆς § 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου συνισταμένης ἐπιτροπῆς. Ἐκ δέ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 9 § 8 τοῦ ἀ.ν. 118/1945, δι' ἧς ἐρρυθμίσθη νομοθετικῶς τό πρότερον ἀμφισβητούμενον ζήτημα τῆς προστασίας τῶν οἰκειοθελῶς προσληφθέντων παλαιῶν πολεμιστῶν, σαφῶς συνάγεται, ὅτι ἀπό τῆς ἰσχύος τῆς διατάξεως ταύτης ὑπό τάς προστατευτικάς διατάξεις τῶν περί παλαιῶν πολεμιστῶν νόμων ὑπάγονται οἱ οἰκειοθελῶς προσληφθέντες μέχρι τῆς 17 Ὀκτωβρίου 1936 τοιοῦτοι καί ἐφ' ὅσον ἔχουσι προσκομίσει μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου τούτου, ἤτοι μέχρι τῆς 13.2.1945, τά ἐμφαίνοντα τήν ἰδιότητά των ταύτην δικαιολογητικά, ἤτοι φύλλον μητρῶου ἐκδιδόμενον ὑπό τῆς οἰκείας στρατιωτικῆς Ἀρχῆς, δι' οὗ κατά τήν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 1 § 9 ἀ.ν. 28/31.10.1935, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπό τοῦ ἄρθρου 1 § 3 ἀ.ν. 30.12.1935, ἀποδεικνύεται ἀποκλειστικῶς ἡ ἰδιότης τοῦ παλαιοῦ πολεμιστοῦ (Α.Π. 102/1947, ΕΕΔ 6, σελ. 345). Ἐν προκειμένῳ ἐκ τοῦ προσαγομένου φύλλου μητρῶου τοῦ Στρατολογικοῦ Γραφείου Ἀθηνῶν δείκνυται, ὅτι ὁ

ένάγων είναι κλάσεως 1914 και κατετάχθη εις τον στρατόν την 7 Μαΐου 1915, υπηρετήσας εις το Ιον Σύνταγμα Πεζικού μέχρι της 22.12.1919, ότε απελύθη και εκλήθη και αύθις εις το στράτευμα την 21 Ιουνίου 1921, καταταχθείς εις το 27ον Σύνταγμα Πεζικού και απελύθη την 30.9.1922, όπερ 27ον Σύνταγμα Πεζικού, κατά την προσαχθείσαν από 12.2. 1936 βεβαίωσιν του Γ.Ε.Σ., εδρίσκετο εις την ζώνην των πρόσω από του Αυγούστου 1919 μέχρι της 25 Αυγούστου 1923 και ούτω ο ένάγων κέκτηται την κατά νόμον ιδιότητα του παλαιού πολεμιστού, διότι έχει υπερδιετή εν τω στρατώ της ξηράς υπηρεσίαν ως έφεδρος όπλίτης κατά τας από του 1912 μέχρι 1923 επιστρατεύσεις, εξ ής υπερεννεάμηνον τοιαύτην εις την ζώνην των πρόσω. Τα ως είρηται έγγραφα, εξ ών προκύπτει η ιδιότης του ένάγοντος ως παλαιού πολεμιστού, τα προσεκόμισεν εις την έναγομένην το έτος 1936, παραδώσας ταύτα εις τον άρμόδιον τότε υπάλληλόν της, ως βεβαιούται εκ της καταθέσεως των ενόρκως ενωπίον μας εξετασθέντων μαρτύρων. Το ότι δεν ανεγράφη η τοιαύτη ιδιότης του ένάγοντος εις την καρτέλλαν του, τούτο προέρχεται εκ του ότι η έναγομένη επίστευεν, ότι ο ένάγων δεν υπάγεται εις τας προστατευτικάς διατάξεις των περί παλαιών πολεμιστών νόμων, λόγω της ιδιότητός του ως εργατοτεχνίτου, του εξετασθέντος μάρτυρός της μη δυναμένου να γνωρίζη εάν ο ένάγων προσεκόμισε τη έναγομένη τα άνω δικαιολογητικά, διότι το έτος 1936 δεν υπηρέτει ούτος εις την έναγομένην, πολλώ μάλλον, εφ' όσον ετοποθετήθη εις το Γ' εργοστάσιόν της το έτος 1952. Κατά ταύτα, εφ' όσον ο ένάγων είχε προσληφθή παρά της έναγομένης, ήτις απασχόλει και απασχολεί προσωπικόν πλέον των 15 μισθωτών, ως εργατοτεχνίτης (κτίστης) αδιαλείπτως από του έτους 1931, φέρει την ιδιότητα του παλαιού πολεμιστού και πρό της ισχύος του ν. 118/1945, ήτοι πρό της 13.2.1945, είχε προσκομίσει τη έναγομένη τα ως άνω δικαιολογητικά έγγραφα της ιδιότητός του ως παλαιού πολεμιστού, υπήγετο εις τας προστατευτικάς διατάξεις των περί παλαιών πολεμιστών νόμων και διά να ήτο έγκυρος η απόλυσις του έδει να είχε προηγηθή ηιτιολογημένη απόφασις της κατά το άρθρον 7 ά.ν. 244/1936 αρμοδίας Πρωτοδικειακής Επιτροπής, ήτις να επέτρεπε την διά τινα των εν τω νόμω αναφερομένων λόγων απόλυσίν του.

Πλην όμως κατά την § Β του άρθρ. 9 του ά.ν. 118/1945 ο παλαιός πολεμιστής δύναται διά δηλώσεώς του προς το Ταμείον Ανεργίας να υπαχθή εις τας διατάξεις του άρθρ. τούτου, ήτοι να παραιτηθή της ειδικής προστασίας της νομοθεσίας περί εφέδρων παλαιών πολεμιστών και να υπαχθή εις το Ταμείον Ανεργίας. Η παραίτησις αύτη δύναται να προκύπτη και εξ άλλων πράξεων, ρητών ή σιωπηρών, του παλαιού πολεμιστού, διότι η άνωτέρω διάταξις δεν καθιερούς ως αποκλειστικόν τρόπον παραιτήσεως, και δη έναντι του εργοδότου του, την υποβολήν αιτήσεως εις το Ταμείον Ανεργίας. Συνεπώς και η άνευ ρητής επιφυλάξεως είσπραξις παρ' αύτου της κατά τον ν. 2112 ή το β.δ. της 18.7. 1920 παρεχομένης αποζημιώσεως αποτελεί προδήλως τρόπον παραιτήσεως από της ειδικής προστασίας και εκουσίας υπαγωγής αύτου εις τας διατάξεις του άρθρου 9 ά.ν. 118/ 1945, μη θεωρουμένης ως πράξεως συμβιβασμού, απαγορευομένου μεταξύ εργοδοτών και υπηρετούντων παρ' αύτοις παλαιών πολεμιστών διά της διατάξεως του άρθρου 27 του ά.ν. της 28/31.10.1935 (Σ.Ε. 1102/1947, ΕΕΔ 6 σελ. 436, Σ.Ε. 354/1948 Όλομ., ΕΕΔ 7, σελ. 287, και Συμπλήρωμα νομολογίας 1935-1952 Ζαχαροπούλου, Τόμ. Α', λέξις Παλαιοί πολεμισταί §§ 284, 285, contra Πρωτ. Καλ. 664 και 676 του 1947, ΕΕΔ 7, 120 και 290), πολλώ μάλλον όταν εντός εύλογου χρόνου μετά ταύτα δεν εγένετο παρά του ένάγοντος επιφύλαξις μετά προσφοράς της ληφθείσης αποζημιώσεως (Σ.Ε. 354/1948 Όλομ., ΕΕΔ 7, σελ. 287), εδέχθη ούτος να επιδοτηθή παρά του Ταμείου Ανεργίας (Πρωτ. Αθηνών 4448/1948, ΕΕΔ 7, σελ. 900) και ήσκησε την περί προσβολής ως άκύρου της απολύσεώς του υπό κρίσιν αγωγήν μετά πάροδον τριών μηνών περίπου από της απολύσεώς του.

Εν προκειμένω, ως δείκνυται εκ των προσαγομένων εγγράφων, ο ένάγων απελύθη της υπηρεσίας της εναγομένης την 27.4.1953, τηρηθεισών άπασών των ουσιαστικών και τυπικών διατυπώσεων του άρθρ. 9 του ν. 118/1945, ως νύν ισχύει, έλαβε την νόμιμον αποζημίωσίν του ανεπιφυλάκτως, εδέχθη να υπαχθή εις την υπό του Ταμείου Ανεργίας επιδότησιν, παρ' ού έκτοτε μέχρι σήμερον επιδοτείται και ήσκησε την υπό κρίσιν αγωγήν του μετά πάροδον τριών περίπου μηνών από της απολύσεώς του, μη βεβαιωθέντος ότι ταύτα εγένοντο εξ ανεχείας του ένάγοντος. Διά των τοιούτων ενεργειών του ο ένάγων παρητήθη, κατά την κρίσιν μας, σιωπηρώς των προστατευτικών διατάξεων των περί παλαιών πολεμιστών νόμων και υπήχθη εις τας διατάξεις του άρθρ. 9 ν. 118/1945, αίτινες, καθ' ά είρηται, ετηρήθησαν απολύτως και κατ' ακολουθίαν απορριπτέα έστιν η υπό κρίσιν αγωγή, ως αβάσιμος, δεκτού γενομένου του ισχυρισμού της εναγομένης περί παραιτήσεως του ένάγοντος των προστατευτικών διατάξεων της περί παλαιών πολεμιστών νομοθεσίας διά της δηλώσεώς του περί υπαγωγής του εις το Ταμείον Ανεργίας, παρ' ού έκτοτε επιδοτείται, συμψηφιζομένης της δικαστικής δαπάνης λόγω της εύλογου αμφιβολίας του ένάγοντος περί την έκβασιν της προκειμένης δίκης.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΕΙΣ ΑΠΛΑΣ ΓΡΑΜΜΑΣ

ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΩΡΙΣΜΕΝΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

Ὑπὸ τῆς ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ

Εἰς τὸ ἐργατικὸν δίκαιον δὲν ὑπάρχει διάταξις, ἡ ὁποία νὰ ἀπαγορεύῃ τὴν σύστασιν μεταξὺ τοῦ ἐργοδότου καὶ τοῦ μισθωτοῦ συμβάσεως ἐργασίας μὲ ὡρισμένον ἐκ τῶν προτέρων χρόνον λήξεως αὐτῆς. Ἄλλο τὸ ζήτημα, ἂν οἱ νόμοι περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας (βλέπε τὸ ἄρθρ. 8 τοῦ ν. 2112/1920) ὁρίζουν ὅτι ὑπάγονται εἰς αὐτοὺς καὶ συμβάσεις μὲ ὡρισμένην χρονικὴν διάρκειαν, ἐὰν ὁ καθορισμὸς τῆς διαρκείας αὐτῶν δὲν δικαιολογῆται ἐκ τῆς φύσεως τῆς συμβάσεως, ἀλλ' ἐτέθη σκοπίμως πρὸς καταστρατήγησιν τῶν περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας διατάξεων τοῦ νόμου.

Πότε μία σύμβασις ἐργασίας δὲν δικαιολογεῖται νὰ ἔχῃ ὡρισμένον χρόνον λήξεως αὐτῆς, ἀλλ' ὁ χρόνος αὐτὸς ἐτέθη, διὰ νὰ καταστρατηγηθῇ ὁ νόμος καὶ νὰ ἀποφευχθοῦν τὰ ἀποτελέσματα, τὰ ὁποῖα ἐπεδιώκοντο διὰ τῆς καταστρατηγήσεως, εἶναι ζήτημα τῆς κρίσεως τοῦ δικαστοῦ. Ἂν οὗτος εὕρῃ, ὅτι δὲν δικαιολογεῖται ὁ ὡρισμένος χρόνος τῆς συμβάσεως, θὰ ἐφαρμόσῃ τοὺς νόμους περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου (ν. 2112/1920, β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920, ν. 118/1945).

Ἂν ἀνιθέτως δικαιολογῆται ἐκ τῆς φύσεως καὶ τοῦ σκοποῦ τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ ὁ χρόνος τῆς συμβάσεως ἐργασίας (τὸ ἄρθρ. 669 τοῦ Α.Κ. χαρακτηρίζει ὡς συμβάσεις ἀορίστου χρόνου ἐκείνας, κατὰ τὰς ὁποίας ἡ διάρκεια οὔτε ὡρίσθη, οὔτε ἐκ τοῦ εἴδους καὶ τοῦ σκοποῦ αὐτῶν συνάγεται), τότε αἱ συμβάσεις αὗται διαρκοῦν ὑποχρεωτικῶς, ὅσον καὶ ὁ καθωρισμένος χρόνος αὐτῶν.

Καὶ ἂν μὲν πρόκειται περὶ συμβάσεων ἐργασίας, αἱ ὁποῖαι συνωμολογήθησαν πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Α.Κ. (23 Φεβρουαρίου 1946), ἡ ἔγκυρος διάλυσις αὐτῶν πρὸ τῆς παρόδου τοῦ ὡρισμένου χρόνου αὐτῶν ἐπιτρέπεται, κατὰ τὸ προϊσχῦον τοῦ Α.Κ. δίκαιον, διὰ δεδικαιολογημένην αἰτίαν, ἡ ὁποία ὑπάρχει εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ μισθωτοῦ, ἂν δὲ περὶ συμβάσεων μετὰ τὸν Α.Κ., λύονται ἐγκύρως, πρὸ τῆς παρόδου τοῦ χρόνου αὐτῶν, κατὰ τὸ ἄρθρον 672 τοῦ Α.Κ. Τοῦτο ἔχει ὡς ἑξῆς: «Ἑκάτερον τῶν μερῶν δικαιοῦται κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν διὰ σπουδαῖον λόγον ὁποτεδήποτε, ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας. Διὰ συμφωνίας δὲν δύναται νὰ ἀποκλεισθῇ τὸ δικαίωμα τοῦτο.

Ποῖος εἶναι ὁ σπουδαῖος λόγος εἶναι ζήτημα τῆς κρίσεως τοῦ δικαστοῦ. Διότι ὅμως ἡ ἔννοια αὐτοῦ εἶναι ἔννοια νομική, ἡ κρίσις του ὑπόκειται εἰς τὸν ἔλεγχον τοῦ Ἀρείου Πάγου. Ἀλλὰ καὶ ἂν διὰ τὴν πρόωρον λύσιν τῆς συμβάσεως ὑπάρχῃ σπουδαῖος λόγος καὶ ὁ λόγος αὐτὸς συνίσταται ἢ ὀφείλεται εἰς ἀθέτησιν τῆς συμβάσεως, κατὰ τὸ ἄρθρον 673 τοῦ Α.Κ. ὑποχρεοῦται ὁ ἀθετήσας εἰς ἀποζημίωσιν, ὡς ἐπίσης δύναται τὸ δικαστήριον, κατ' ἄρθρ. 674 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, νὰ ἐπιδικάσῃ εἰς τὸν ἐργαζόμενον αἴλογον, κατὰ τὴν κρίσιν του, ἀποζημίωσιν, ἐὰν ὁ σκουδαῖος λόγος ὀφείλεται εἰς ἐπελθοῦσαν μεταβολὴν τῶν προσωπικῶν ἢ περιουσιακῶν τοῦ ἐργοδότου σχέσεων.

Ἀνεξαρτήτως ὅμως τοῦ ἂν δικαιολογῆται ἢ ὄχι ἡ διάλυσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου πρὸ τῆς παρόδου τοῦ χρόνου αὐτῆς, ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται, ὡς ἐσημειώσαμεν εἰς τὸ προηγούμενον τεῦχος μας (σελ. 42 ἐπ.), νὰ τηρήσῃ τὰς διατυπώσεις τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 118/1945, διὰ νὰ εἶναι, ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου αὐτοῦ, ἔγκυρος ἡ λύσις τῆς συμβάσεως, ἀδιαφόρως ἂν κατὰ τὸ ἀστικὸν δίκαιον εἶναι αὐτὴ ἔγκυρος ἢ ἄκυρος.

Εἰς τὰς συμβάσεις ὡρισμένου χρόνου ἔχουν ἐφαρμογὴν ὅλαι αἱ διατάξεις, αἱ ὁποῖαι κανονίζουν τὸ ἐλάχιστον ὅριον μισθῶν ἢ ἡμερομισθίων, αἱ διατάξεις περὶ ἀδειῶν τῶν μισθωτῶν (ἀναγκ. νόμος 539/1945), κατὰ τὴν κρατοῦσαν γνώμην τῶν δικαστηρίων, καὶ γενικῶς αἱ σχετικαὶ πρὸς τὴν προστασίαν τοῦ μισθωτοῦ ὑπὸ τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας καὶ μόνον ἡ καταγγελία αὐτῶν ρυθμίζεται ὑπὸ τοῦ ἀστικοῦ δικαίου, ὡς ἀνωτέρω ἐσημειώθη, καὶ ἂν μέρει ὑπὸ τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας (ἄρθρ. 9 νόμου 118/1945) διὰ τὴν ἀναγγελίαν τῆς καταγγελίας αὐτῶν πρὸς τὸ Ι.Κ.Α.

Μεταξὺ τῶν προστασιῶν, τὰς ὁποίας παρέχει ἡ ἐργατικὴ νομοθεσία καὶ εἰς τὰς συμβάσεις ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, εἶναι καὶ ἡ δικονομικὴ προστασία τοῦ ἐργατικοῦ νόμου Ρ3ΘΔ' περὶ ἐκδικάσεως τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν. Συνεπῶς, ἂν ὁ μισθωτὸς τῆς περιπτώσεως αὐτῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀπολυθῇ ἀδικαιολογήτως, καὶ ἐπομένως ἀκύρως, παρὰ τοῦ ἐργοδότου του, πρὸ τῆς παρόδου τοῦ χρόνου τῆς συμβάσεως, θὰ προσφύγῃ εἰς τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν νὰ ζητήσῃ τὸν μισθόν του, λόγῳ τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου του, ὁ ὁποῖος ἀκύρως τὸν ἀπέλυσε.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 671 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος (παρόμοιον καὶ τὸ πρὸ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ἰσχὺν δίκαιον) σύμβασις ἐργασίας, συνομολογηθεῖσα δι' ὡρισμένον χρόνον, ἂν, λήξαντος τοῦ χρόνου αὐτῆς, ὁ ἐκμισθωτὴς (ἐργαζόμενος) ἐξακολουθῇ τὴν ἐργασίαν ἄνευ ἐναντιώσεως τοῦ μισθωτοῦ, λογίζεται ἀνανεωθεῖσα ἐπ' ἀόριστον.

Εἰς τὴν περίπτωσιν ὅμως αὐτὴν διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ν. 2112/1920 περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἢ τοῦ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 2112/1920 καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν δὲν θὰ ὑπολογισθῇ ὁ χρόνος τῆς προηγουμένης συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, ἀλλὰ μόνον ὁ ἀπὸ τῆς ἀνανεώσεως εἰς ἀόριστον χρόνου σύμβασιν, διότι οἱ νόμοι αὐτοὶ ἐφαρμόζονται μόνον ἐπὶ συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου. Αὕτη εἶναι καὶ ἡ ἀποψις τοῦ Ἀρείου Πάγου.

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΘΕΜΑΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ

Επιδότησις δι' ανεργίαν στρατευομένων μισθωτών. Εν σχέσει μὲ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπὶ δίμηνον συνεχίσεως τῆς ἐπιδοτήσεως ἀνεργίας τῶν ἠσφαλισμένων, οἵτινες στρατεύονται, διακούσης τῆς ἐπιδοτήσεώς των λόγῳ ἀνεργίας, πρὸς ὀλιγοχρόνιον μετεκπαίδευσιν, κοινοποιεῖται ἡ κατωτέρω ὑπ' ἀριθ. 45330/1608 τῆς 5.8.1953 γνωμοδότησις τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ἣν καὶ ἀποδέχεται τοῦτο.

Συμφώνως πρὸς ταύτην καὶ οἱ ἀνωτέρω ἠσφαλισμένοι δικαιοῦνται συνεχίσεως τῆς ἐπιδοτήσεώς των ἐπὶ δίμηνον τοὐλάχιστον μετὰ τὴν ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ ἀπόλυσίν των, ἔστω καὶ ἂν τὸ ὑπολειπόμενον χρονικὸν διάστημα ἐπιδοτήσεως εἶναι ἔλασσον τοῦ διμήνου (ἄρθρον 7 ν. 2054/1952) (*).

Πάντως τῆς τοιαύτης συνεχίσεως τῆς ἐπιδοτήσεως δικαιοῦνται οἱ ἐκ τῶν ἠσφαλισμένων λαμβάνοντες ἐπίδομα ἀνεργίας κατὰ τὸν χρόνον τῆς καταταξέως των εἰς τὰς τάξεις τοῦ Στρατοῦ καὶ οὐχὶ τῆς κλήσεώς των πρὸς κατάταξιν. Οἱ αὐτοὶ ἠσφαλισμένοι δικαιοῦνται ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος κατὰ τὸν χρόνον τῆς τοιαύτης στρατεύσεώς των, ἐφ' ὅσον πληροῦν τὰς πρὸς τοῦτο προϋποθέσεις.

Γνωμοδότησις Νομικοῦ Συμβούλου Ι.Κ.Α. ὑπ' ἀριθ. 45330/1608 τῆς 3.8.1953.

Ἐφ' ὅσον κατὰ τὴν βασικὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ν. 3514/1928 δὲν ἀποτελεῖ λόγον λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἡ ὑπὸ τὰ ὅπλα «κλῆσις» πρόσκλησις ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου κλπ. ὑπὸ τὰς ἐν αὐτῷ προϋποθέσεις, ἕπεται ὅτι καὶ ὁ δι' ὀλιγοχρόνιον μετεκπαίδευσιν εἰς τὸν στρατὸν καλούμενος ἐφεδρος προστατεύεται ὑπὸ τοῦ νόμου. Ἄλλως θὰ ἔπρεπε νὰ δεχθῶμεν, ὅτι ἡ σύμβασις ἐργασίας τούτου λύεται διὰ τῆς μὴ παροχῆς τῆς ἐργασίας. Κατ' ἀκολουθίαν ἔχει καὶ ἐπὶ τοῦ στρατευομένου τούτου ἐφαρμογὴν ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 7 ἐδάφ. β' τοῦ ν. 2054/1952, καθ' ἣν ἡ λόγῳ στρατεύσεως τοῦ ἀνέργου ἠσφαλισμένου ἀναστάλεισα ἐπιδότησις ἀνεργίας αὐτοῦ συνεχίζεται μετὰ τὴν ἀποστράτευσίν του τοὐλάχιστον ἐπὶ δίμηνον. *(Ἔγγρ. ὑπ' ἀριθ. 48550/9549/1953 Γενικῆς Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α. πρὸς τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α.).*

Ἐπιστροφὴ εἰσφορῶν καταβληθεισῶν ἀχρεωστήτως ἐπὶ σκοπῷ ἀπολήψεως παροχῶν: Αἴτησις ἰδιώτου περὶ ἐπιστροφῆς αὐτῷ χρηματικοῦ ποσοῦ, καταβληθέντος ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸ Ἵδρυμα, εἰς ἐξόφλησιν ὀφειλῆς ἐξ ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν, ἥτις ὅμως ὀφειλὴ ἦτο ἀνύπαρκτος, καθ' ὅσον ἡ ἐργασία, εἰς ἣν ἀνεφέροντο αἱ εἰσφοραί, δὲν ὑπῆγετο εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ἱδρύματος, ἀποτελεῖ ἀπαίτησιν ἀχρεωστήτου (condictio indebiti) καὶ οὐχὶ ἀπαίτησιν δι' αἰτίαν μὴ ἐπακολουθήσασαν (ob causam datorum), παρὰ τὸ γεγονός, ὅτι ὁ τελικὸς σκοπός, δι' ὃν καταβλήθη τὸ ποσὸν τοῦτο ὑπὸ τοῦ ἀξιοῦντος τὴν ἐπιστροφήν του, ἦτο ἡ ἀπόληψις παροχῶν, ἤτοι ἡ χορήγησις συντάξεως εἰς τὴν χήραν τοῦ θανόντος δῆθεν ἠσφαλισμένου, ὅστις σκοπὸς δὲν ἐπραγματοποιήθη.

Ἡ ἀπαίτησις δι' αἰτίαν μὴ ἐπακολουθήσασαν διακρίνεται ἀπὸ τῆς ἀπαιτήσεως ἀχρεωστήτου ἐκ τοῦ ὅτι ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ τὸ ἐπιδιωκόμενον διὰ τῆς παροχῆς - καταβολῆς ἀποτέλεσμα (ἡ ἐξόφλησις τοὐτέστιν ὑφισταμένου χρέους) ταυτίζεται πρὸς τὸν νόμιμον λόγον τῆς παροχῆς, ἐπερχόμενον διὰ ταύτης, ἐνῷ ἐν τῇ πρώτῃ σκοπὸς τῆς παροχῆς εἶναι ἡ πραγματοποίησις εἴτε πράξεώς τινος τοῦ λήπτου, εἴτε ἑτέρου γεγονότος, προκαλουμένου ἢ μὴ ὑπὸ τοῦ λήπτου, πάντως ὅμως μὴ ἀποτελοῦντος ἄμεσον νόμιμον συνέπειαν τῆς παροχῆς. Δέον δὲ ὁ τοιοῦτος σκοπὸς τῆς δόσεως νὰ προκύπτῃ ἐκ τῆς δικαιοπραξίας, τῆς ὁποίας ν' ἀποτελῇ ρητὸν ἢ σιωπηρὸν περιεχόμενον. Ἐκ τῆς δικαιοπραξίας δηλ. δέον νὰ προκύπτῃ, ὅτι ὁ μὲν παρέχων ἀποσκοπεῖ εἰς ὡρισμένον ἀποτέλεσμα, ἐκ τῶν ἀνωτέρω, ὁ δὲ δεχόμενος τὴν παροχὴν ὑποτάσσεται εἰς τὴν τοιαύτην βούλησιν τοῦ πρώτου.

Εἰς τὰς σχέσεις ὅμως μεταξὺ τοῦ Ἱδρύματος καὶ τρίτων, τὰς ἀναφερομένας εἰς τὰς παροχὰς τῆς ὑποχρεωτικῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, αἵτινες εἶναι χαρακτῆρος δημοσίου δικαίου, δὲν ὑφίσταται ἔδαφος διὰ τοιαύτης φύσεως δικαιοπραξίας. Ἡ ἀπονομὴ ἀσφαλιστικῆς τινος παροχῆς δὲν δύναται ν' ἀποτελέσῃ ἀντικείμενον συναλλαγῆς μεταξὺ τοῦ ἀσφαλιστικοῦ φορέως καὶ τῶν ἐνδιαφερομένων, ἀλλ' εἶναι συνέπεια τῆς πληρώσεως τῶν διὰ ταύτην ὁριζομένων ἐν τῷ νόμῳ προϋποθέσεων, μεταξὺ τῶν ὁποίων μάλιστα δὲν περιλαμβάνεται καὶ ἡ ἐξόφλησις ὀφειλομένων ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν.

Ἀντιθέτως, ἐπειδὴ ἐκ τῆς πραγματοποιήσεως ἐργασίας ὑπαγομένης εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ἱδρύματος, ἥτις ἀποτελεῖ προϋπόθεσιν ἀπονομῆς παροχῶν, γεννᾶται ἀξίωσις τούτου κατὰ τοῦ οἰκείου ἐργοδότου πρὸς εἰσπραξιν τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου ὁριζομένων εἰσφορῶν, εἶναι δυνατὸν νὰ προκύψῃ ἀπαίτησις ἀχρεωστήτου κατὰ τοῦ Ἱδρύματος, ἐν ᾗ δηλαδὴ περιπτώσει καταβλήθησαν εἰς τοῦτο εἰσφοραὶ μὴ δικαιολογούμεναι ἐξ ἐργασίας ὑπαγομένης εἰς τὴν ἀσφάλισιν. Τοιαύτη εἶναι καὶ ἡ περὶ ἧς τὸ ἐρώτημα περίπτωσις, ἤτοι ὁ καταβαλὼν τὸ χρηματικὸν ποσὸν ἠθέλησε νὰ ἐξοφλήσῃ διὰ τῆς καταβολῆς αὐτοῦ τὸ ἐκ τῆς δῆθεν ἀσφαλιστέας ἐργασίας τοῦ ὑπὲρ οὗ ἐνήργει προσώπου ὑποθετικὸν χρέος τοῦ ἐργοδότου πρὸς τὸ Ἵδρυμα (πρὸς τὸν σκοπὸν βεβαίως τῆς ἀναγνωρίσεως ἡμερῶν ἠ-

(*) ΕΕΔ 11, σελ. 493.

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ - ΕΓΓΡΑΦΑ ΑΡΧΩΝ - ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Ι. ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΙΣ ΑΝΕΡΓΩΝ

Ὑπουργείου Ἐργασίας, Ἐγκύκλ. 30406/1953

Περὶ διασαφηνίσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 19740/1953 ἐγκυκλίου σχετικῶς μὲ τὴν τοποθέτησιν τῶν ἀνέργων (*).

Πρὸς τὰς Ἐπιθεωρήσεις Ἐργασίας καὶ τὰ Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 19740/27.8.1953 ἡμετέρα διαταγὴ ἀπέβλεψεν ἀφ' ἑνὸς μὲν εἰς τὴν ἐξασφάλισιν ἐργασίας κατὰ πρῶτον λόγον εἰς τοὺς μονίμως ἐγκατεστημένους ἔν τινι πόλει καὶ ἀφ' ἑτέρου εἰς τὴν ἀνακοπὴν τοῦ ρεύματος τῆς ἀστυφιλίας, συνεπείᾳ τοῦ ὁποίου ἐρημοῦται ἡ ὑπαίθρος χώρα καὶ σχηματίζονται τὰ ὑδροκεφαλικὰ ἀστικὰ κέντρα μὲ τὰ συναφῆ προβλήματά των.

Ἡ ρηθεῖσα ὅμως διαταγὴ πρὸς ἐξυπηρέτησιν ὡρισμένων ἀναγκῶν τῆς ζωῆς ἐθέσπισε καὶ τινας ἐξαιρέσεις, καθορίσασα καὶ τὰς προϋποθέσεις τούτων.

Ἐπειδὴ ἐζητήθησαν σχετικαὶ ὁδηγίαι καὶ ἀποσαφηνίσεις σχετικῶς μὲ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ρηθείσης διαταγῆς, ἀνακοινοῦμεν ὑμῖν τὰ κατωθι :

1) Οἱ πρὸ τῆς διαταγῆς 19740/1953 ἀπασχολούμενοι καλῶς ἀπασχολοῦνται.

2) Οἱ ἄνευ ἐγκρίσεως ἀναλαβόντες ἐργασίαν μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ὡς ἄνω διαταγῆς δέον νὰ τακτοποιηθοῦν δι' αἰτήσεως τοῦ ἐργαζομένου καὶ βεβαιώσεως τοῦ ἐργοδότου, ὅτι ἀπασχολεῖ τοῦτον. Ἐν περιπτώσει ἀρνήσεως τούτων δέον νὰ ὑπομνησθῶσιν εἰς τὸν ἐργοδότην αἱ σχετικαὶ του εὐθῦναι καὶ νὰ ἐνεργηθῶσιν ἐνδεχομένως τὰ νόμιμα μέτρα.

3) Οἱ πρὸ τῆς διαταγῆς ἀπασχοληθέντες καὶ καθιστάμενοι ἄνεργοι δι' οἱανδήποτε λόγον δύνανται νὰ τοποθετῶνται εἰς ἐργασίας ἄνευ εἰδικῆς ἐγκρίσεως ἢ διατυπώσεως, ἐφ' ὅσον ἐκ τῶν ἀσφαλιστικῶν στοιχείων ἀποδεικνύεται ὅτι ἦσαν ἐν ἐργασίᾳ πρὸ τῆς 27.8.1953.

4) Ἡ ἀνυπαρξία καταλλήλων ἢ μὴ προσώπων, διὰ νὰ τοποθετῶνται οἱ μετὰ τὴν 1.1.1949 ἔν τινι πόλει ἐγκαθιστάμενοι, θὰ διαπιστοῦται ἐκ τοῦ καταλόγου τῶν ἀνέργων τοῦ συγκεκριμένου Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας.

5) Οἱ τυχὸν ἐφοδιασμένοι δι' ἐπαγγελματικῶν βιβλιαρίων ὑπόκεινται ἐπίσης εἰς τὴν διαδικασίαν τῆς ὑπ' ἀριθ. 19740/1953 διαταγῆς.

6) Ὁ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 19740/1953 θεσπισθεὶς περιορισμὸς ἰσχύει δι' ὅλους τοὺς ζητοῦντας ἐργασίαν, ἀνεξαρτήτως τόπου προελεύσεως τούτων.

7) Οἱ ἀρχιτεχνῖται καὶ ἐργοδηγοὶ ἀντὶ αἰτήσεως ἀδείας δέον νὰ ἐξαιτῶνται παρὰ τοῦ Ὑπουργείου βεβαίωσιν τῆς διισχυριζομένης εἰδικότητός των.

8) Οἱ ἅπαξ τυχόντες ἀδείας πρὸς ἐργασίαν, ὡς καὶ οἱ τακτοποιηθέντες ἐν τῇ ἐργασίᾳ αὐτῶν, δύνανται ἐφεξῆς νὰ ἐργάζωνται ἀκωλύτως, ὑπὸ τὴν αὐτονόητον προϋπόθεσιν ὅτι εἰργάσθησαν ἐπί τινα χρόνον.

Ἕκαστον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας καὶ ἑκάστη Ἐπιθεώρησις Ἐργασίας δέον νὰ ἀναρτήσωσι πινακίδας μὲ ὁδηγίας ἢ ἐν πάσῃ περιπτώσει νὰ παρέχωσιν ὁδηγίας πρὸς τοὺς μετὰ τὴν 1.1.1949 ἐγκατασταθέντας ἢ ἐγκαθισταμένους περὶ τῶν προϋποθέσεων τῆς παροχῆς ἀδείας πρὸς ἐργασίαν.

Διὰ πολλοὺς καὶ εὐνοήτους λόγους ἐπιβάλλεται νὰ προτιμῶνται κατὰ τὰς τοποθετήσεις εἰς ἐργασίαν οἱ μονίμως ἐγκατεστημένοι καὶ μὴ

(*) ΕΕΔ 12 σελ. 738.

σφαλισμένης ἐργασίας, ὅστις ὅμως σκοπὸς οὐδεμίαν ἔχει ἐνταῦθα, κατὰ τ' ἀνωτέρω, ἔννομον συνέπειαν), ἤδη δὲ διαπιστωθέντος ὅτι δὲν ὑφίστατο τοιαύτη καὶ συνεπῶς χρέος πρὸ τὸ Ἵδρυμα, ἀναζητεῖ τὸ καταβληθέν.

Περὶ τῶν ἀχρεωστήτως εἰσπραχθεισῶν εἰσφορῶν ὁ νόμος 1846/1951 ὁρίζει ἐν ἄρθρῳ 27 § 8, ὅτι αὗται, ἐξαιρουμένων τῶν ὑπὲρ τῶν κλάδων ἀσφαλίσεως ἀσθενείας εἰσπραχθεισῶν, ἐπιστρέφονται, τῇ αἰτήσει τοῦ ἐνδιαφερομένου, ἐντόκως πρὸς ὁ ο/ο. Διὰ τῆς διατάξεως ταύτης δὲν θίγονται οὔτε ἡ ἔννοια τοῦ ἀχρεωστήτου, ὡς αὕτη διαμορφοῦται ἐν τῷ ἀστικῷ δικαίῳ, οὔτε αἱ κατὰ τὸ δίκαιον τοῦτο προϋποθέσεις τῆς ἐπιστροφῆς, ἀλλ' ἁπλῶς ὁρίζονται αἱ διὰ τὸ Ἵδρυμα συνέπειαι, ὁσάκις προκύπτει, κατὰ τὸ γενικὸν δίκαιον, περίπτωσις ἐπιστροφῆς ἀχρεωστήτως εἰσπραχθεισῶν εἰσφορῶν, καὶ ἐπὶ πλέον θεσπίζεται, δι' εἰδικοὺς λόγους, ἡ μὴ ἐπιστροφὴ ἀχρεωστήτως καταβληθεισῶν εἰσφορῶν τῶν κλάδων ἀσθενείας.

Περὶ τῆς ἀπαιτήσεως ἀχρεωστήτου ὁρίζει τὸ ἄρθρ. 905 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ὅτι αὕτη ἀποκλείεται «ἐὰν ὁ πρὸς ὃν ἐγένετο ἡ παροχὴ ἀποδείξῃ ὅτι ὁ καταβαλὼν διετέλει ἐν γνώσει τῆς μὴ ὑπάρξεως τοῦ χρέους». Ἑπομένως πᾶσα πλάνη τοῦ καταβαλόντος, εἴτε περὶ τὰ πραγματικὰ περιστατικά, εἴτε περὶ τὸ δίκαιον, θεμελιοῖ τὴν ἀπαίτησιν τοῦ ἀχρεωστήτου, μόνον δὲ ἡ θετικὴ γνῶσις τοῦ καταβαλόντος περὶ τῆς ἀνυπαρξίας τοῦ χρέους κατὰ τὸν χρόνον τῆς καταβολῆς ἀποκλείει ταύτην.

Κατὰ τὸ σχετικὸν ἔγγραφον ὁ αἰτῶν διετέλει κατὰ τὸν χρόνον τῆς καταβολῆς ἐν γνώσει, ὁμολογήσας τοῦτο ἐνώπιον τῆς Τ.Δ.Ε., ὅτι ὁ ὑπὲρ οὗ ἡ καταβολὴ δὲν παρεῖχεν ἐξηρτημένην ἐργασίαν ὑπαγομένην εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ἱδρύματος καὶ ὅτι συνεπῶς δὲν ὑφίστατο ὀφειλὴ πρὸς τὸ Ἵδρυμα ἐξ ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν. Ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ἑπομένως τῆς ἐπιτυχίας τῆς περὶ τούτου ἀποδείξεως, τὸ βάρος τῆς ὁποίας φέρει, κατὰ τὴν ἄνω διάταξιν τοῦ Κώδικος, τὸ Ἵδρυμα, δὲν ὑποχρεοῦται τοῦτο νὰ ἐπιστρέψῃ τὸ καταβληθὲν ποσόν. *(Ἔγγρ. ὑπ' ἀριθ. 47882/10027/1953 Γενικῆς Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α. πρὸς τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α.).*

νον ἐπικουρικῶς οἱ ἐξ ἄλλων περιφερειῶν προσερχόμενοι καὶ ζητοῦντες ἐργασίαν.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 19740/1953 ἐγκύκλιος διαταγὴ εἶναι νομότυπος, διότι ἡ μὲν πρόσληψις δέον νὰ γίνηται διὰ τῶν Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας, ἡ δὲ σειρὰ προτεραιότητος τῶν διαφόρων κατηγοριῶν τῶν αἰτουμένων ἐργασίαν καθορίζεται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 3 Δεκεμβρίου 1953

—

II. ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ὑπουργείου Ἐργασίας, Ἔγγρ. 21192/1953

Περὶ ἀποζημιώσεως ἀπολυομένου προσωπικοῦ ἑστιατορίων.

Σχετικῶς μὲ τὴν ἀποζημίωσιν, ἣν δικαιοῦται τὸ προσωπικὸν τῶν ἑστιατορίων ἐν περιπτώσει ἀπολύσεως: Κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ νόμου 2112/1920, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ νόμου 1234, καὶ καθ' ἃ ἔχουν δεχθῆ τὰ δικαστήρια εἰς τὴν ὑπὸ τῶν περιποιητῶν (σερβιτόρων), τῶν βοηθῶν αὐτῶν καὶ τῶν μαγείρων παρεχομένην ἐργασίαν δὲν προέχει τὸ πνευματικὸν στοιχεῖον καὶ συνεπῶς οὗτοι χαρακτηρίζονται ἐργάται. Ζήτημα μόνον γεννᾶται, ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἀρχιμαγείρους μεγάλων ἑστιατορίων, ἀσκοῦντας ἐπίβλεψιν καὶ παρέχοντας ὁδηγίας εἰς τὸ ὑπ' αὐτοὺς προσωπικόν, ὁπότε δύναται νὰ γεννηθῇ ζήτημα χαρακτηρισμοῦ των ὡς ὑπαλλήλων (1).

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀποζημίωσιν τῶν περιποιητῶν (σερβιτόρων), τῶν βοηθῶν των καὶ τῶν μαγείρων, μέχρι πρό τινος ἐγεννῶντο σοβαραὶ ἀμφισβητήσεις καὶ τὰ δικαστήρια δὲν ἐδέχοντο, ὅτι δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ ἐπ' αὐτῶν τὸ ἀπὸ 16/18 Ἰουλίου 1920 β.δ., δι' οὗ ἐπεξετάθησαν αἱ διατάξεις τοῦ νόμου 2112/1920 ἐπὶ τῶν ἐργατῶν καὶ τεχνιτῶν ἐν γένει. Τοῦτο δὲ διότι τὸ Διάταγμα τοῦτο ἐν ἄρθρῳ 3 αὐτοῦ ἀναφέρει, ὅτι ἐφαρμόζεται «ἐπὶ ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν βιομηχανικῶν ἐν γένει, βιοτεχνικῶν, μεταλλευτικῶν καὶ χειροτεχνικῶν ἐπιχειρήσεων ἢ ἐργασιῶν», τὰ δὲ ἑστιατόρια, θεωρούμενα ὡς ἐπαγγελματικὰ καταστήματα, δὲν ἠδύναντο νὰ ὑπαχθῶσιν εἰς οὐδεμίαν τῶν ἀνωτέρω κατηγοριῶν (2). Αἱ τελευταῖαι ὅμως ἀποφάσεις τῶν δικαστηρίων δέχονται, ὅτι τὸ ὡς ἄνω διάταγμα δέον νὰ τυγχάνῃ ἐφαρμογῆς ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἑστιατορίων, ἐπειδὴ τὸ εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ἀ.ν.2170/1938 ἐκδοθὲν β.δ. 12/21 Δεκεμβρίου 1939 «περὶ τοῦ τρόπου ἐνισχύσεως τῶν βιοτεχνῶν ἐν τῇ ἐνασκήσει τοῦ ἐπαγγέλματός των ὑπὸ τῆς Βιοτεχνικῆς Ἑστίας» ἐχαρακτήρισεν ὡς βιοτεχνικὰ ἐργαστήρια ἢ καταστήματα ὅτι λογίζονται ἐκεῖνα, εἰς τὰ ὁποῖα διὰ τὴν ἐπεξεργασίαν πρώτης ὕλης πρὸς παραγωγὴν ἀγαθῶν ἢ τὸν ἐξευγενισμὸν καὶ παρασκευὴν προϊόντων πρωτεύουσαν θέσιν ἔχει ἡ διὰ τῶν χειρῶν ἐργασία καὶ δὲν γίνεται χρῆσις συνολικῶς κινητηρίου μηχανικῆς δυνάμεως ἀνωτέρας τῶν 12 ἵππων, ὡς καὶ ἐκεῖνα, εἰς τὰ ὁποῖα δὲν γίνεται μὲν ἐπεξεργασία πρώτης ὕλης, ἀπαιτεῖται ὅμως διὰ τὴν εἰς αὐτὰ ἐργασίαν τοῦ ἐπιχειρηματίου τεχνικὴ τούτου κατάρτισις. Ἡ κατάρτισις δὲ αὕτη καὶ ἡ ἱκανότης πρὸς παραγωγὴν ἢ ἐπεξεργασίαν ἐν γένει κτᾶται διὰ τῆς πρακτικῆς κυρίως μαθητείας καὶ ἀσκήσεως. Σαφῶς δὲ δέχεται ἡ ὑπ' ἀριθ. 5565/1951 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν (3), ὅτι εἰς τὰ ὡς ἄνω καταστήματα ὑπάγονται καὶ τὰ ἑστιατόρια. Δεδομένου δὲ ὅτι τὴν ἄποψιν ταύτην τείνει νὰ δεχθῇ ἡ τελευταία νομολογία τῶν δικαστηρίων, φρονοῦμεν, ὅτι ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ, περὶ οὗ τὸ ἐρώτημα, δέον νὰ ἐφαρμόζηται ἐν περιπτώσει ἀπολύσεως τὸ ἀπὸ 16/18 Ἰουλίου 1920 β.δ.

—

III. ΑΠΟΔΟΧΑΙ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Ὑπουργείου Ἐργασίας, Ἔγγρ. 27329/1/1953

Περὶ τῶν λογαριασμῶν, ἐφ' ὧν ὑπολογίζεται τὸ παρὰ τῶν σερβιτόρων καφενείων εἰσπραττόμενον ποσοστόν.

Συμφώνως πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθ. 115235/1952 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου (4) τὸ εἰς τοὺς σερβιτόρους καφενείων παρεχόμενον φιλοδώρημα ἐκ 15ο/ο ὑπολογίζεται μόνον ἐπὶ τῶν παρ' αὐτῶν προσφερομένων εἰδῶν εἰς καθημένους πελάτας τοῦ καταστήματος. Κατὰ ταῦτα οἱ σερβιτόροι καφενείων διατηρούντων σφαιριστήριον (μπιλιάρδον) δὲν δικαιοῦνται φιλοδωρήματος ἐπὶ τῶν εἰσπράξεων τοῦ σφαιριστηρίου (μπιλιάρδου). Ὑπομιμνήσκεται ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ, ὅτι, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 2250/1951 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς ταυτάσας τῶν ὑπ' ἀριθ. 2750/1951 (5) καὶ 49500/1952 (6) ὁμοίων, οἱ οἰκεῖοι ἐργοδόται ὑποχρεοῦνται, ὅπως ἐξασφαλίζωσιν εἰς τοὺς παρ' αὐτοῖς ἀπασχολουμένους καὶ διὰ μικτοῦ συστήματος ἀμειβομένους ἐργατοτεχνίτας (ὡς ἐν προκειμένῳ οἱ σερβιτόροι), ἐφ' ὅσον τὸ ἐκ τοῦ τρόπου τούτου τῆς ἀμοιβῆς των προϊὸν εἶναι κατώτερον τοῦ 25πλασίου τοῦ διὰ τὸν ἀνειδίκευτον ἐργάτην ἰσχύοντος κατωτάτου ὁρίου ἡμερομισθίου τὴν ἐπὶ ἔλαττον προκύπτουσαν διαφοράν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 19 Νοεμβρίου 1953

—

Ὑπουργείου Ἐργασίας, Ἔγγρ. 29982/1953

Περὶ ἡμερομισθίων νεαρῶν προσώπων χημικῶν βιομηχανιῶν.

Τὰ διὰ τῶν §§ 1, 2 καὶ 4 τῆς ὑπ' ἀριθ. 59319/1950 ἀποφάσεως περὶ καθορισμοῦ ἡμερομισθίων ἐργατῶν χημικῆς βιομηχανίας τῆς Α.Ε.Χ.Π. καὶ Λιπασμάτων» (7), ἐπεκταθείσης μεταγενεστέρως καὶ ἐπὶ ἄλλων τινῶν συναφῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων, καθοριζόμενα κατώτατα ὅρια ἡμερομισθίων, ὡς ταῦτα προσηυ-

(1) *Σημ. ΕΕΔ*: Βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 12, 385.

(2) *Σημ. ΕΕΔ*: Θὰ ἀποφανθῇ προσεχῶς ἐπ' αὐτοῦ ὁ Ἄρειος Πάγος (βλέπε κατωτέρω σ. 112).

(1) ΕΕΔ 11, σελ. 1271, βλέπε καὶ Πρωτοδικεῖου Ἀθηνῶν, κατ' ἔφεσιν, 804/1953, ΕΕΔ 12, 413.

(2) ΕΕΔ 12, σελ. 994.

(3) ΕΕΔ 10, σελ. 141.

(4) ΕΕΔ 11, σελ. 1111.

(5) ΕΕΔ 9 σελ. 1061.

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

2652/1953 ΝΟΜΟΘ. ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί τροποποιήσεως καί συμπληρώσεως τοῦ ν. 1752/1951 «περί ναυτικῆς ἐργασίας».

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 297 τῆς 30 Ὀκτωβρίου 1953)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 35 τοῦ Συντάγματος καί τήν ἀπό 2 Ὀκτωβρίου 1953 σύμφωνον γνώμην τῆς κατά τήν § 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρ. 35 Εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐκ Βουλευτῶν, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καί διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1

Εἰς τό ἄρθρ. 18 τοῦ ν. 1752/1951 «περί ναυτικῆς ἐργασίας» προστίθενται 4 καί 5 παράγραφοι, ἔχουσαι οὕτω:

«4. Ἐάν ὁ λιμήν προορισμοῦ τοῦ πλοίου δέν κεῖται εἰς τήν Μεσόγειον καί τήν Εὐρώπην ἡ κατά τήν § 3 καταγγελθεῖσα σύμβασις παρατείνεται αὐτοδικαίως μέχρις ἐξευρέσεως νομίμου ἀντικαταστάτου τοῦ καταγγείλαντος τήν σύμβασιν ναυτικοῦ, ἀλλά πάντως οὐχί πλέον τῶν ἓξ μηνῶν ἀπό τῆς καταγγελίας της, προκειμένου δέ περί ταξειδίων εἰς λιμένας Αὐστραλίας καί Εἰρηνικοῦ οὐχί πλέον τῶν 9 μηνῶν ἀπό τῆς καταγγελίας της».

«5. Ἡ ἐκ μέρους τοῦ ναυτικοῦ λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἄνευ νομίμου δικαιολογίας πρό τῆς λήξεως τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἀνειλημμένης νομίμου ὑποχρεώσεως του ἀποτελεῖ βαρύ πειθαρχικόν παράπτωμα κατά τήν ἔννοιαν τῶν διατάξεων τοῦ Ποινικοῦ καί Πειθαρχικοῦ Κώδικος Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ καί διώκεται κατά τάς οἰκείας διατάξεις τοῦ Κώδικος τούτου».

Ἄρθρον 2

Εἰς τό ἄρθρ. 15 τοῦ ν. 1752/1951 προστίθεται καί στ' παράγραφος, ἔχουσα οὕτω:

«στ'. Προκειμένου περί ἐπιτάξεως πλωτῶν μέσων κατά τάς διατάξεις τῶν ἄρθρων 1 καί 190 τοῦ Κώδικος περί ἐπιτάξεων καί ναυλώσεων:

1. Ἐάν πρόκειται περί παρωπλισμένου πλωτοῦ μέσου καί τό πλήρωμα προσλαμβάνεται κατά τήν ἐπίταξιν τοῦ πλωτοῦ μέσου, ἡ ἀπόλυσις τοῦ πληρώματος ἕνεκα τῆς λύσεως τῆς ἐπιτάξεως δέν θεωρεῖται πρόωρος λύσις τῆς συμβάσεως τῆς ναυτικῆς ἐργασίας κατά τήν ἔννοιαν τοῦ παρόντος ἄρθρου, οὐδέ παρέχει δικαίωμα ἀποζημιώσεως κατά τά ἄρθρα 8 καί 16.

2. Ἐάν δέν πρόκειται περί παρωπλισμένου πλωτοῦ μέσου καί γενομένης ἐπιτάξεως διατηρεῖται τό αὐτό πλήρωμα, ἡ εὐθύνη τῆς ἀποζημιώσεως, ἐάν ὑφίσταται τοιαύτη κατά τήν ἡμέραν τῆς ἐπιτάξεως, ἐφ' ὅσον ὁ πλοιοκτήτης μετά τήν λύσιν τῆς ἐπιτάξεως δέν ἤθελε διατηρήσει τό αὐτό πλήρωμα, παραμένει εἰς βάρος τοῦ πλοιοκτήτου τοῦ πλωτοῦ μέσου, ὡς αὕτη ὑφίστατο κατά τήν ἡμέραν τῆς ἐπιτάξεως, μή προσμετρουμένου ὁπωσδήποτε τοῦ χρόνου ἐπιτάξεως τοῦ πλωτοῦ μέσου.

3. Πᾶσα μεταβολή πληρώματος διαταχθεῖσα κατά τήν διάρκειαν τῆς ἐπιτάξεως διέπεται ὑπό τῶν ἰσχυουσῶν διατάξεων καί βαρύνει τόν ὑπέρ οὗ ἡ ἐπίταξις».

Ἄρθρον 3

Εἰς τό ἄρθρον 23 τοῦ ν. 1752/1951 προστίθενται αἱ κάτωθι παράγραφοι 5, 6 καί 7.

«5. α) Ἡ Λιμενική ἢ Προξενική Ἀρχή ὑποχρεοῦται νά καταχωρῇ εἰς τό φυλλάδιον τοῦ ναυτικοῦ τό ἐξ ἰατρικῆς γνωματεύσεως πιστοποιούμενον εἶδος τῆς ἀσθενείας ἢ τοῦ ἀτυχήματος, τήν διάρκειαν τούτων καί τήν πληρωθεῖσαν ἀποζημίωσιν, καί νά ὑποβάλῃ ἀναφοράν πρός τήν Ὑπηρεσίαν Μητρώων Ἐργατῶν Θαλάσσης τοῦ Υ.Ε.Ν. καί τό Γραφεῖον Εὑρέσεως Ναυτικῆς Ἐργασίας περί τῶν καταχωρίσεων τούτων πρός τήρησιν Εἰδικοῦ Μητρῴου ὑπό τῶν Ὑπηρεσιῶν τούτων.

β) Ἐν περιπτώσει ἀπολείας ἢ ἀγνοστάσεως τοῦ ναυτικοῦ φυλλαδίου αἱ ἐν τῷ ὡς ἄνω Εἰδικῷ Μητρῴῳ ἐγγραφαί περί ἀσθενείας ἢ ἀτυχήματος τοῦ ναυτικοῦ μεταφέρονται ὑποχρεωτικῶς ἐν ἀφαιρέσει περιλήψει εἰς τό νέον ναυτικόν φυλλάδιον.

6. Δι' ἀσθένειαν ὑπάρχουσαν πρό τῆς ναυτολογίας καί ὑποτροπιάσασαν ἢ δι' ἀσθένειαν χρονίαν παροξυνθεῖσαν, ἡ προστασία τοῦ ἀσθενοῦς ναυτικοῦ ὁρίζεται εἰς ἰατροφαρμακευτικήν καί νοσοκομειακήν περίθαλψιν κατά τάς κειμένας διατάξεις, παλιννόστησιν καί καταβολήν τοῦ ἰσχύοντος ἑκάστοτε μισθοῦ ἀσθενείας μέχρι δύο μηνῶν.

7. Ἀγωγή περί ἀποζημιώσεως λόγῳ ἀσθενείας τοῦ ἀμοιβαίᾳ συναινέσει ἀπολυθέντος ναυτικοῦ εἶναι ἀπαράδεκτος μετά πάροδον τριάκοντα ἡμερῶν ἀπό τῆς ἀπολύσεώς του. Ἐπί ἀγωγῆς ἀποζημιώσεως καί παροχῆς ἰατρικῆς περιθάλψεως διά τήν ὡς ἄνω αἰτίαν ἐμπροθέσμως ἀσκουμένης διατάσσεται ὑποχρεωτικῶς πραγματογνωμοσύνη διά δύο τοὐλάχιστον πραγματογνωμόνων, πρός διαπίστωσιν τοῦ γεγονότος ἐάν ἡ ἀσθένεια εἶναι ἀπότοκος τῆς ἐπί τοῦ πλοίου ὑπηρεσίας τοῦ ναυτικοῦ, ἢ οὔ».

Ἐν τῇ Β. Ἑλληνικῇ Πρεσβείᾳ Παρισίων
17 Ὀκτωβρίου 1953

ξήθησαν δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 2750/1951 ἀποφάσεως (1), ἰσχύουν διά πάντας τούς εἰς τάς ἐν λόγῳ βιομηχανίας ἐργαζομένους ἀνειδικεύτους ἐργάτας καί ἐργατρίας, ἀνεξαρτήτως ἡλικίας, ἐξαιρέσει μόνον τῶν εἰς τεχνικά συνεργεῖα τῶν ἐν λόγῳ ἐπιχειρήσεων τυχόν ὑπηρετούντων νεαρῶν προσώπων πρός ἐκμάθησιν τέχνης (ὡς μηχανουργῶν, ἠλεκτροτεχνιτῶν κλπ.), δι' ἃ ἰσχύουσι τά ὑπό τῆς ὑπ' ἀριθ. 33700/1950 ἀποφάσεως καθοριζόμενα κατώτατα ὅρια ἡμερομισθίων, ὡς ταῦτα προσηυξήθησαν μεταγενεστέρως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Ἰουνίου 1953

(1) ΕΕΔ 10, σελ. 141.

ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί ἐπεκτάσεως τοῦ ἄρθρου 2 § 5 τοῦ ἀ.ν.

539/1945 «περί χορηγήσεως κατ' έτος εἰς τοὺς μισθωτοὺς ἀδειῶν μετ' ἀποδοχῶν» εἰς τοὺς μαγείρους καὶ βοηθοὺς αὐτῶν.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 346 τῆς 17 Δεκεμβρίου 1953)

"Εχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 § 5 τοῦ ἀ.ν. 539/1945 «περὶ χορηγήσεως κατ' ἔτος εἰς τοὺς μισθωτοὺς ἀδειῶν μετ' ἀποδοχῶν», μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ Συμβουλίου 'Εργασίας καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 591/1953 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου 'Επικρατείας, προτάσει τοῦ 'Ημετέρου ἐπὶ τῆς 'Εργασίας 'Υπουργοῦ, ἀποφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

"Αρθρον μόνον

'Επεκτείνομεν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 § 5 τοῦ ἀ.ν. 539/1945 «περὶ χορηγήσεως κατ' ἔτος εἰς τοὺς μισθωτοὺς ἀδειῶν μετ' ἀποδοχῶν» εἰς τοὺς μαγείρους καὶ βοηθοὺς αὐτῶν.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς 'Εργασίας 'Υπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

'Εν τῇ Β. 'Ελληνικῇ Προεδρείᾳ Οὐασιγκτῶνος 24 Νοεμβρίου 1953

—

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ἄρθρου 2 § 5 τοῦ ἀ.ν. 539/1945 «περὶ χορηγήσεως κατ' ἔτος εἰς τοὺς μισθωτοὺς ἀδειῶν μετ' ἀποδοχῶν» εἰς τοὺς θερμαστὰς ξηρᾶς.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 346 τῆς 17 Δεκεμβρίου 1953)

"Εχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 § 5 τοῦ ἀ.ν. 539/1945 «περὶ χορηγήσεως κατ' ἔτος ἀδειῶν μετ' ἀποδοχῶν», μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ Συμβουλίου 'Εργασίας καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 660/1953 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου 'Επικρατείας, προτάσει τοῦ 'Ημετέρου ἐπὶ τῆς 'Εργασίας 'Υπουργοῦ, ἀποφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

"Αρθρον μόνον

'Επεκτείνομεν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 § 5 τοῦ ἀ.ν. 539/1945 «περὶ χορηγήσεως κατ' ἔτος εἰς τοὺς μισθωτοὺς ἀδειῶν μετ' ἀποδοχῶν» εἰς τοὺς θερμαστὰς ξηρᾶς.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς 'Εργασίας 'Υπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

'Εν τῇ Β. 'Ελληνικῇ Προεδρείᾳ Οὐασιγκτῶνος 24 Νοεμβρίου 1953

—

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ ἀναστολῆς χορηγήσεως ἀδειῶν ἀ.ν. 539/1945 εἰς τοὺς ἀρτεργάτας καὶ ἀρτοβοιλλήλους διὰ τὸ ἔτος 1953.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 355 τῆς 29 Δεκεμβρίου 1953)

"Εχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ἀ.ν. 539/1945, προτάσει τοῦ 'Ημετέρου 'Υπουργικοῦ Συμβουλίου, μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου 'Εργασίας καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 664/1953 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου 'Επικρατείας, ἀποφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

"Αρθρον μόνον

'Αναστέλλομεν καθ' ὅλην τὴν 'Επικράτειαν τὴν χορήγησιν τῶν δυνάμει τοῦ ἀ.ν. 539/1945 «περὶ χορηγήσεως κατ' ἔτος εἰς τοὺς μισθωτοὺς ἀδειῶν μετ' ἀποδοχῶν» παρεχομένων ἀδειῶν μετ' ἀποδοχῶν διὰ τὸ ἔτος 1953 εἰς τοὺς ἀρτεργάτας καὶ ἀρτοβοιλλήλους.

Εἰς τὸν 'Ημέτερον ἐπὶ τῆς 'Εργασίας 'Υπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

'Εν 'Αθήναις τῇ 23 Δεκεμβρίου 1953

—

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ ἐξαιρέσεως μικρῶν φιλανθρωπικῶν ἱδρυμάτων ἐκ τῶν διατάξεων τῆς 'Εργατικῆς Νομοθεσίας βάσει ν.δ. 2655/1953.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 357 τῆς 30 Δεκεμβρίου 1953)

"Εχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2655/1953 ν.δ. «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ν. 2112/1920 περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας», 2) τὰς ἀπὸ 9.11.1953 καὶ 16.11.1953 αἰτήσεις τοῦ «Συνδέσμου Προστασίας Παιδιῶν» περὶ ἀπαλλαγῆς του ἐκ τῶν ἐκ τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας ὑποχρεώσεων, 3) τὴν ὑπ' ἀριθ. 3591/24.11.1953 ἀναφορὰν τοῦ Γραφείου 'Επιθεωρήσεως 'Εργασίας Α' Περιφερείας, δι' ἧς ὑπεβλήθη ἡμῖν ἡ ὑπ' ἀριθ. 3591/23.11.1953 ἀναφορὰ τοῦ ἁρμοδίου ἐπόπτου ἐργασίας, ἐξ ἧς προκύπτει ὅτι ἐκ τοῦ διενεργηθέντος κατόπιν διαταγῆς ἡμῶν ἐλέγχου προέκυψεν ὅτι τὸ σύνολον τοῦ ὑπηρετοῦντος προσωπικοῦ εἰς τὸν «Σύνδεσμον Προστασίας Παιδιῶν» καὶ εἰς τὸ ἐν Χολαργῷ τμῆμα αὐτοῦ «Παιδικὴ Φωλιά» ἀνέρχεται εἰς 17, ἐξ ὧν τρεῖς ἀπασχολοῦνται εἰς τὰ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Κριεζώτου 12 Γραφεῖα καὶ 17 εἰς τὸ ἐν Χολαργῷ τμῆμα, ἤτοι τὸ σύνολον εἶναι μικρότερον τῶν 25 μισθωτῶν, καὶ 4) ὅτι οἱ αὐτοὶ λόγοι ἀπαλλαγῆς συντρέχουσι δι' ἅπαντα τὰ μικρὰ φιλανθρωπικὰ ἱδρύματα τὰ ἀπασχολοῦντα κάτω τῶν 25 μισθωτούς, ἀποφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

"Αρθρον μόνον

'Απαλλάσσομεν ἁπασῶν τῶν ἐκ τῆς κειμένης ἐργατικῆς νομοθεσίας ὑποχρεώσεων ἔναντι τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν ἅπαντα τὰ μικρὰ φιλανθρωπικὰ ἱδρύματα τὰ ὑπαγόμενα ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τοῦ 'Υπουργείου Προνοίας καὶ ἀπασχολοῦντα ἀριθμὸν μισθωτῶν κάτω τοῦ 25.

'Εν 'Αθήναις τῇ 16 Δεκεμβρίου 1953

—

ΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

1488/1953 Πράξις 'Υπουργικοῦ Συμβουλίου

Περὶ παρατάσεως προθεσμίας τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ΣΤ' Ψηφίσματος τοῦ 1946.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 354 τῆς 29 Δεκεμβρίου 1953)

"Εχον ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ὑπὸ στοιχεῖον ΣΤ' Ψηφίσματος «περὶ τῆς ἰσχύος καὶ τῆς ἐκκαθαρίσεως τῶν νομοθετημάτων τῆς περιόδου τῶν Κυβερνήσεων τῆς 'Εθνικῆς Κατοχῆς τῶν ἐτῶν 1941-1944», ἀποφασίζει:

Παρατείνει μέχρι τῆς 30ῆς 'Ιουνίου 1954 τὴν λήγουσαν τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1953 προθεσμίαν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ὡς ἄνω ΣΤ' τοῦ ἔτους 1946 Ψηφίσματος, μέχρι τῆς ὁποίας αἱ νομοθετικαὶ πράξεις τῶν ἐν 'Ελλάδι Κυβερνήσεων τῆς περιόδου τῆς ἐχθρικῆς στρατιωτικῆς Κατοχῆς τῆς Χώρας τῶν ἐτῶν 1941-1944 διατηροῦν τὴν ἰσ-

χον κατά την 31ην Μαΐου 1946 ισχύν των ως απλοί νόμοι.

Εκδόσαν προς τούτο την υπ' αριθ. 1488 παρούσαν πράξίν των, δημοσιευθησομένην διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως.

Εν Αθήναις τη 23 Δεκεμβρίου 1953

—

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

27500/1953 Απόφ. Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας

Περί χορηγήσεως δώρου επί ταίς εορταίς Χριστουγέννων 1953 και Νέου Έτους 1954(*).

Διόρθωσις ημαρτημένων

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 279 της 21ης Δεκεμβρίου 1953)

Εις την υπ' αριθ. 27500/1953 κοινήν απόφασιν των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας «περί χορηγήσεως δώρου εις τους μισθωτούς της Χώρας επί ταίς εορταίς Χριστουγέννων 1953» διορθούνται τα κατωτέρω εσφαλμένως δημοσιευθέντα και εξ εσφαλμένου αντιγράφου εις το ορθόν :

1) Εις το άρθρον 5 § 2 στιχ. 3 ο αριθμός 80 ο/ο διορθούται εις το ορθόν 15 ο/ο.

2) Εις το άρθρον 13 το ποσόν ημερομισθίου των «40.000» διορθούται εις το ορθόν «50.000», ο δε αριθμός ημερομισθίων «25» διορθούται εις το ορθόν ημερομισθίων «30».

Εκ του Υπουργείου Εργασίας

—

403396/1953 Απόφ. Υπουργού Οικονομικών

Περί παροχής επιδόματος επί ταίς εορταίς των Χριστουγέννων 1953 εις το προσωπικόν των Δημοσίων Υπηρεσιών.

Έχοντες υπ' όψιν τας διατάξεις του άρθρου 9 του ά. ν. 1509/1950, του άρθρου 6 του ά. ν. 1587/1950, του άρθρ. 74 του ν. 1811/1951 και 8 του ν.δ. 2195/1952, αποφασίζομεν τα κάτωθι :

Άρθρον 1

1. Επί ταίς εορταίς των Χριστουγέννων 1953 θά καταβληθή συμφώνως ταίς ως άνω διατάξεσιν επίδομα :

α) Εις τους δημοσίους πολιτικούς υπαλλήλους.

β) Εις τους στρατιωτικούς εν γένει.

(*) ΕΕΔ 12, σελ. 1313, ΕΕΔ 13, σελ. 53. Ιδε δε και την προσοχή του αναγνώστου και επί των κάτωθι διορθώσεων της δημοσιευθείσης εν ΕΕΔ 12, σελ. 1313 αποφάσεως, εκ της αντιπαραβολής προς το εν τη Εφημερίδι της Κυβερνήσεως δημοσιευθέν τελικώς κείμενον :

Εις το άρθρον 4 § 4 ο αριθμός «360.000» να διορθωθή εις το ορθόν «350.000».

Εις το άρθρον 7 να προστεθή ως 2α παράγραφος η ακόλουθος : 2. Εξαιρετικώς εις το επί ποσοστοίς εργαζόμενον προσωπικόν των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου παρέχεται δώρον εκ δραχμών 450.000 δι' έκαστον τούτων.

Η § 2 του άρθρου 7 να διορθωθή ως § 3.

Εις το άρθρον 10 § 1 εδάφ. δ' ο αριθμός «35» να διορθωθή εις το ορθόν «26».

Να διαγραφή το εδάφ. δ' της § 1 του άρθρ. 10.

Εις το άρθρον 11 η λέξις «κράτησιν» να αντικατασταθή διά της ορθής «εισφοράν».

γ) Εις το προσωπικόν των Σ.Ε.Κ., Σ.Π.Α.Π., Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας, Σιδηροδρόμων Βορειοδυτικής Ελλάδος και Κρατικής Εκμεταλλεύσεως Ηλεκτροφωτισμού και Τροχιοδρόμων Θεσσαλονίκης· και

δ) Εις τους δικαιούχους αποδοχών εξαμήνου ή τριμήνου του άρθρ. 57 του ά.ν. 1854/1951 και του άρθρ. 6 του ν. δ. 2500/1953 και τους δικαιούχους των αποδοχών ενός ή δύο μηνών του άρθρ. 19 ά.ν. 1502/1950 εως στρατιωτικούς.

2. Εις άπαν το επί σχέσει ιδιωτικού δικαίου προσωπικόν των Δημοσίων Υπηρεσιών θά καταβληθή επίδομα επί ταίς εορταίς των Χριστουγέννων 1953 κατά τα οριζόμενα υπό της αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας της διεπούσης τους μισθωτούς της Χώρας και επί τη συνδρομή των εν αυτή όρων και προϋποθέσεων.

Άρθρον 2

Του εν § 1 του προηγουμένου άρθρου επιδόματος δεν δικαιούνται :

α) Οι απολυθέντες της υπηρεσίας προ της 15 Δεκεμβρίου 1953 άνευ δικαιώματος λήψεως αποδοχών εξαμήνου του άρθρ. 57 του ά.ν. 1854/1951 ή τριμήνου του άρθρ. 6 του ν.δ. 2500/1953 ή αποδοχών ενός ή δύο μηνών του άρθρ. 19 του ά.ν. 1502/1950.

β) Οι δικαιούχοι των αποδοχών του άρθρου 57 του ά.ν. 1854/1951 ή άρθρ. 6 του ν.δ. 2500/1953 ή αποδοχών ενός ή δύο μηνών του άρθρ. 19 του ά.ν. 1502/1950, ων αι αποδοχαί έληξαν προ της 15 Δεκεμβρίου 1953.

γ) Οι εν τω εξωτερικώ υπηρετούντες, οι μισθοδοτούμενοι μέ αποδοχάς αλλοδαπής, εξαιρέσει των αξιωματικών και οπλιτών του Ελληνικού Εκστρατευτικού Σώματος, οίτινες δικαιούνται τούτου.

δ) Οι εν τω εξωτερικώ τελούντες δημόσιοι υπάλληλοι και στρατιωτικοί, οι μισθοδοτούμενοι μέ αποδοχάς εσωτερικού και αποζημίωσιν εξωτερικού, εφ' όσον ούτοι κατά την 15 Δεκεμβρίου 1953 συνεπλήρωσαν τρίμηνον εν τη αλλοδαπή συνεχή υπηρεσίαν, καθ' ην έτυχον αποζημιώσεως αλλοδαπής.

ε) Οι εν τω εξωτερικώ μετεκπαιδευόμενοι στρατιωτικοί οι μισθοδοτούμενοι μέ αποδοχάς εσωτερικού και αποζημίωσιν αλλοδαπής, εφ' όσον ούτοι κατά την 15 Δεκεμβρίου 1953 συνεπλήρωσαν εξάμηνον εις την αλλοδαπήν συνεχή εκπαίδευσιν, καθ' ην έτυχον αποζημιώσεως.

Άρθρον 3

Το εν άρθρω 1 επίδομα ορίζεται :

α) Διά τους τακτικούς και επί συμβάσει δημοσίους υπαλλήλους και τους στρατιωτικούς εν γένει εις τον βασικόν μισθόν μετά του επιδόματος λόγω ευδοκίμου παραμονής εν τω αυτώ βαθμώ (άνευ επιδόματος ακριβείας).

Διά τους στρατιωτικούς των πολεμικών καταστάσεων και τους άσυνομικούς της μονίμου διαθεσιμότητος εις τον βασικόν μισθόν μετά του επιδόματος λόγω ευδοκίμου παραμονής εν τω αυτώ βαθμώ και των επιδομάτων αναπηρίας (άνευ επιδόματος ακριβείας).

β) Διά τους επί μηνιαίω μισθώ έκτάκτους και τους ημερομισθίους των Κέντρων Κοινωνικής Προνοίας τους μισθολογικώς εξομοιουμένους προς ένα των βαθμών της διοικητικής ιεραρχίας εις το σύνολον των μηνιαίων αυτών α-

ποδοχῶν ἄνευ τοῦ προσωρινοῦ ἐπιδόματος ἀκριβείας.

γ) Διά τούς ἡμερομισθίους Δημοσίους ὑπαλλήλους, εἰς τά ἡμερομίσθια 25 ἡμερῶν ἄνευ τοῦ προσωρινοῦ ἐπιδόματος ἀκριβείας.

"Αρθρον 4

1. Δημόσιοι ὑπάλληλοι ἢ στρατιωτικοί μή μισθοδοτηθέντες καθ' ἅπαν τό χρονικόν διάστημα ἀπό 1 Ἀπριλίου μέχρι τῆς 15 Δεκεμβρίου 1953 ἢ μισθοδοτηθέντες κατά τό διάστημα τοῦτο μέ μειωμένας ἀποδοχάς λόγῳ στρατεύσεως, ἀργίας, διαθεσιμότητος ἢ ἑτέρας τινός αἰτίας λαμβάνουσιν ὡς ἐπίδομα τόν μέσον ὅρον τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν τῶν καταβληθεισῶν αὐτοῖς ἐντός τοῦ διαστήματος τούτου, ἤτοι τά δύο δέκατα ἑβδομα (2/17) τῶν καταβληθεισῶν εἰς τούτους ἐν συνόλῳ ἀποδοχῶν. Διά τόν ὑπολογισμόν τοῦ μέσου ὅρου τῶν ἀποδοχῶν λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν μόνον τά ποσά, ἐφ' ὧν κατά τό ἄρθρον 3 τῆς παρούσης ὑπολογίζεται τό ἐπί ταῖς ἑορταῖς ἐπίδομα. Διά τούς ἐν ἀναρρωτικῇ ἄνευ ἀποδοχῶν ἀδείᾳ τούς τυχόντας τοῦ μηνιαίου βοηθήματος τῶν 300.000 δρχ. θεωρεῖται τό βοήθημα τοῦτο ὡς μισθός διά τόν ὑπολογισμόν τοῦ μέσου ὅρου τῶν ἀποδοχῶν των.

2. Αἱ διατάξεις τῆς προηγουμένης παραγράφου ἔχουσιν ἐφαρμογήν καί διά τούς προαχθέντας, ὑποβιβασθέντας ἢ τυχόντας ἐπιδόματος λόγῳ εὐδοκίμου παραμονῆς ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ μετά τήν 1 Ἀπριλίου 1953.

3. Οἱ ἐκ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων ἐφεδροι ἀξιωματικοί οἱ προτιμήσαντες τόν μισθόν τοῦ ἀξιωματικοῦ θά τύχωσιν ἐκ τῆς μισθοδοτούσης τούτους στρατιωτικῆς διαχειρίσεως ὁλοκλήρου τοῦ ἐπιδόματος, ἔστω καί ἂν οὗτοι ἤρξαντο μισθοδοτούμενοι ὡς ἀξιωματικοί μετά τήν 1 Ἀπριλίου 1953.

4. Οἱ ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἀπολυθέντες ἐφεδροι ἀξιωματικοί δημόσιοι ὑπάλληλοι θά τύχωσιν ὁλοκλήρου τοῦ ἐπιδόματος παρά τῆς πολιτικῆς των θέσεως, ἔστω καί ἂν ἤρξαντο μισθοδοτούμενοι παρ' αὐτῆς μετά τήν 1ην Ἀπριλίου ἐ.ἔ.

"Αρθρον 5

Οἱ δικαιούμενοι ἐπιδόματος ἐπί ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων καί ἐξ ἑτέρας πηγῆς θά τύχωσι τούτου κατ' ἐπιλογήν των ἐκ μιᾶς μόνον πηγῆς.

"Αρθρον 6

1. Τό ἐπίδομα τῆς παρούσης εἰς οὐδεμίαν ὑπόκειται κράτησιν ὑπέρ Δημοσίου ἢ τρίτων, φόρους ἢ τέλη χαρτοσήμου.

Κατ' ἐξαίρεσιν τό ἐπίδομα τό ἀνῆκον εἰς τούς ἐπί συμβάσει καί ἐκτάκτους ὑπόκειται μόνον εἰς τάς ὑπέρ τοῦ Ι.Κ.Α. εἰσφοράς ἢ τάς εἰσφοράς ὑπέρ ἑτέρων ἀντιστοίχων πρός τό Ι.Κ.Α. Ταμείων κυρίας ἢ ἐπικουρικῆς ἀσφαλίσεως(*).

2. Τό ἐπίδομα τοῦ προσωπικοῦ τῶν ὑπό στοιχεῖον γ' τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 1 τῆς παρούσης κρατικῶν ἐκμεταλλεύσεων ὑπόκειται εἰς ἁπάσας τάς ὑπέρ τῶν ἀσφαλιστικῶν Ταμείων τοῦ προσωπικοῦ ταύτης κρατήσεις καί εἰσφοράς.

"Αρθρον 7

Τό ἐπίδομα τῆς παρούσης θά καταβληθῇ εἰς δύο ἴσας δόσεις, ἐξ ὧν ἡ πρώτη τήν 22αν Δεκεμβρίου 1953 καί ἡ δευτέρα τήν 7 Ἰανουαρίου 1954. Κατ' ἐξαίρεσιν τό ἐπίδομα τό ἀνῆκον εἰς τούς δικαιούχους ἀποδοχῶν ἐξαμήνου καί τριμήνου τοῦ ἄρθρ. 57 τοῦ ἀ.ν. 1851/1952 καί τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ ν.δ. 2500/1953 καί τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἄρθρ. 19 τοῦ ἀ.ν. 1502/1950 θά καταβληθῇ ὁλόκληρον τήν 22 12.1953.

Τό ἐπίδομα θά ἐνταλθῇ καθ' ὃν καί αἱ ἀποδοχαί τρόπον καί θά καταλογισθῇ εἰς βάρος τῶν πιστώσεων τῶν ἐγγεγραμμένων εἰς τόν προϋπολογισμόν διά τάς ἀποδοχάς τῶν δικαιούχων.

Τό ἐπίδομα τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ταχυδρομικοῦ Ταμιευτηρίου θά καταβληθῇ εἰς βάρος τοῦ Ταχυδρομικοῦ Ταμιευτηρίου.

"Αρθρον 8

Εἰς τούς ἐφέδρους καί στρατευσίμους ὁπλίτας, τούς μαθητευομένους ὁπλίτας τοῦ Β. Ν., τούς ναυτόπαιδας καί τούς δοκίμους χωροφύλακας καί ἀστυφύλακας τούς ὑπηρετοῦντας τήν 23 Δεκεμβρίου 1953 θά καταβληθῇ τήν ἡμερομηνίαν ταύτην ὡς ἐπίδομα ἐπί ταῖς ἑορταῖς ὁ μισθός ἑνός μηνός.

Τό ἄρθρον 5 τῆς παρούσης δέν ἔχει ἐφαρμογήν διά τούς ἐν τῷ παρόντι ἄρθρῳ ἀναφερομένους.

"Αρθρον 9

Εἰς τάς οἰκογενείας τάς λαμβανούσας ἐπίδομα στρατεύσεως κατά τήν 15 Δεκεμβρίου 1953 θά καταβληθῇ τήν 22 Δεκεμβρίου ἐ. ἔ. ὡς δῶρον ἐπί ταῖς ἑορταῖς ποσόν ἴσον πρός τό καταβαλλόμενον ἐπίδομα ἑνός μηνός. Ἤτοι δικαιοῦνται τοῦ ἐπιδόματος τούτου αἱ οἰκογένειαι τῶν ὑπηρετούντων, ὡς καί αἱ οἰκογένειαι τῶν ἀπό 15 Νοεμβρίου ἐ.ἔ. ἀπολυθέντων, αἵτινες ὡς ἐπιδοτούμεναι ἐπί ἕνα μῆνα ἀπό τῆς ἀπολύσεως τοῦ προστάτου των δικαιοῦνται ἐπιδόματος στρατεύσεως μέχρι καί τῆς 15 Δεκεμβρίου 1953.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Δεκεμβρίου 1953

(*) *Σημ. ΕΕΔ.* Παρατίθεται ἡ ὑπ' ἀριθ. 414538/1953 τροποποιητική ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ἔχουσα ὡς ἑξῆς:

Λαβόντες ὑπ' ὄψιν τήν ὑπ' ἀριθ. 27500/1953 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, διά τοῦ ἄρθρου 11 τῆς ὁποίας τό ἐπί ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων 1953 δῶρον τῶν μισθωτῶν ἐν γένει ἀπαλλάσσεται πάσης ὑπέρ ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν κρατήσεως, τροποποιοῦμεν τό ἄρθρον 6 τῆς ὑπ' ἀριθ. 403396 τῆς 9/12.1.1953 ἀποφάσεως ἡμῶν περί παροχῆς ἐπιδόματος ἐπί ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων 1953 εἰς τό προσωπικόν τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν καί ὁρίζομεν ὅτι τό ὑπό τῆς ἀποφάσεως ταύτης προβλεπόμενον ἐπίδομα τῶν ἐκτάκτων καί ἐπί συμβάσει δημοσίων ὑπαλλήλων καί τοῦ προσωπικοῦ τῶν κρατικῶν ἐκμεταλλεύσεων εἰς οὐδεμίαν ὑπόκειται κράτησιν ἢ εἰσφοράν ὑπέρ τοῦ Ι.Κ.Α. ἢ ἑτέρων ἀντιστοίχων πρός τοῦτο Ταμείων κυρίας ἢ ἐπικουρικῆς ἀσφαλίσεως ἢ κράτησιν ἢ εἰσφοράν ὑπέρ τῶν ἀσφαλιστικῶν Ταμείων τοῦ προσωπικοῦ τῶν κρατικῶν ἐκμεταλλεύσεων.

Ἡ παροῦσα, ἰσχύουσα καί διά τό ἐπί ταῖς ἑορταῖς ἐπίδομα τοῦ Προσωπικοῦ τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, κυρωθήσεται νομοθετικῶς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 19 Δεκεμβρίου 1953

406001/1953 Έγκόκλ. Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν

«Περὶ τοῦ ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων 1953 ἐπιδόματος τῶν ὑπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ.».

Πρὸς
Ἅπαντα τὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου

Ι. Ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων 1953 παρέχομεν τὴν ἔγκρισίν μας διὰ τὴν καταβολὴν εἰς τὸ ἐν γένει προσωπικὸν τῶν Ν.Π.Δ.Δ. Δικαίου καὶ αὐτοδιοικουμένων ὀργανισμῶν καὶ τῶν Ὀργανισμῶν Τοπικῆς Αὐτοδιοικήσεως τοῦ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ ἀ.ν. 1538/1950 καὶ τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ ν.δ. 2195/1952 προβλεπομένου ἐπιδόματος, κατὰ τὰ κατωτέρω:

ΙΙ. Τὸ ὑπὸ τῆς παρούσης προβλεπόμενον ἐπίδομα θὰ καταβληθῇ ὑπὸ τῶν οἰκείων Ὀργανισμῶν καὶ Ν.Π.Δ.Δ., ἐφ' ὅσον ὑπάρχει παρ' αὐτοῖς ἡ πρὸς τοῦτο οἰκονομικὴ εὐχέρεια. Τοῦτο ὁρίζεται:

α) Διὰ τοὺς τακτικοὺς καὶ ἐπὶ συμβάσει ἢ θητείᾳ ὑπαλλήλους καὶ ὑπηρέτας, ὡς καὶ τοὺς Νομικοὺς Συμβούλους τοὺς μισθοδοτουμένους βάσει τῶν διατάξεων τοῦ ἀ.ν. 1538/1950 ἴσον πρὸς τὸν μηνιαῖον βασικὸν αὐτῶν μισθὸν μετὰ μόνου τοῦ ἐπιδόματος λόγῳ εὐδοκίμου παραμονῆς ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ ἢ ἐξαντλήσεως τῆς εἰδικῆς αὐτῶν ἱεραρχίας, ἄνευ τοῦ ἐπιδόματος ἀκριβείας.

β) Διὰ τοὺς ἐκτάκτους τοὺς κατέχοντας νομοθετημένας ὀργανικὰς θέσεις ἴσον πρὸς τὸ σύνολον τῶν μηνιαίων αὐτῶν ἀποδοχῶν, ἄνευ ταῦ ἐπιδόματος ἀκριβείας.

γ) Διὰ τοὺς ἡμερομισθίους ἴσον πρὸς τὰ ἡμερομίσθια κίκοσι πέντε (25) ἡμερῶν, ἄνευ τοῦ ἐπιδόματος ἀκριβείας.

ΙΙΙ. Οἱ παρέχοντες τὰς ὑπηρεσίας των πρὸς τὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου καὶ μισθοδοτούμενοι βάσει τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας θὰ τύχωσι τοῦ ἐπιδόματος τοῦ προβλεπομένου ὑπὸ τῆς κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν καὶ ἐπὶ τῇ συνδρομῇ τῶν ἐν αὐτῇ ὅρων καὶ προϋποθέσεων.

ΙV. Οἱ μὴ μισθοδοτηθέντες δι' ὁλόκληρον τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου 1953 μέχρι 15 Δεκεμβρίου 1953 ἢ μισθοδοτηθέντες κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο μὲ μειωμένας ἀποδοχὰς λόγῳ στρατεύσεως, ἀργίας, διαθεσιμότητος ἢ ἑτέρας τινὸς αἰτίας θὰ λάβωσιν ὡς ἐπίδομα τὸν μέσον ὅρον τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν τῶν καταβληθεισῶν αὐτοῖς ἐντὸς τοῦ διαστήματος τούτου, ἤτοι τὰ δύο δέκατα ἑβδομα (2/17) τῶν καταβληθεισῶν εἰς τούτους ἐν συνόλῳ ἀποδοχῶν. Διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ μέσου ὅρου τῶν ἀποδοχῶν λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν μόνον τὰ ποσά, ἐφ' ἂν κατὰ τὴν § ΙΙ τῆς παρούσης ὑπολογίζεται τὸ ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς ἐπίδομα.

V. α) Αἱ διατάξεις τῆς § IV ἔχουν ἐφαρμογὴν καὶ διὰ τοὺς προαχθέντας, ὑποβιβασθέντας, ἢ τυχόντας ἐπιδόματος λόγῳ εὐδοκίμου παραμονῆς ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ μετὰ τὴν 1ην Ἀπριλίου 1953.

β) Ὡσαύτως αἱ διατάξεις τῆς § IV ἔχουν ἐφαρμογὴν καὶ διὰ τοὺς τελοῦντας ἐν ἀναρρωτικῇ ἄνευ ἀποδοχῶν ἀδείᾳ, εἰς οὓς καταβάλλεται τὸ ἐκ 800.000 μηνιαίου βοήθημα τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ἀ.ν. 1538/1950.

VI. Οἱ ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ ἀπολυθέντες ἐφεδροι ἀξιωματικοὶ ὑπάλληλοι Ν.Π.Δ.Δ. θὰ τύχωσι ὁλοκλήρου τοῦ ἐπιδόματος παρὰ τῆς πολιτικῆς των θέσεως, ἐστω καὶ ἂν οὗτοι ἤρξαντο μισθοδοτούμενοι παρ' αὐτοῖς μετὰ τὴν 1 Ἀπριλίου 1953.

VII. Δὲν δικαιοῦνται τοῦ διὰ τῆς παρούσης παρεχομένου ἐπιδόματος:

α) Οἱ ἀπολυθέντες τῆς ὑπηρεσίας πρὸ τῆς 15 Δεκεμβρίου 1953.

β) Οἱ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ὑπηρετοῦντες οἱ μισθοδοτούμενοι μὲ ἀποδοχὰς ἀλλοδαπῆς.

VIII. Οἱ δικαιούμενοι ἐπιδόματος ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς καὶ ἐξ ἑτέρας πηγῆς θὰ τύχωσι τούτου κατ' ἐπιλογὴν τῶν ἐκ μιᾶς μόνον πηγῆς.

ΙΧ. Τὸ ἐπίδομα τῆς παρούσης δὲν ὑπόκειται εἰς κρατήσεις ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου καὶ τρίτων, φόρους ἢ τέλη χαρτοσήμου, ὑπόκειται δὲ μόνον εἰς τὰς ὑπὲρ τοῦ Ι.Κ.Α. εἰσφορὰς ὡς καὶ εἰς τὰς εἰσφορὰς ὑπὲρ τοῦ ἀντιστοίχου Ταμείου κυρίας ἢ ἐπικουρικῆς ἀσφαλίσεως (*).

Χ. Τὸ ὑπὸ τῆς παρούσης προβλεπόμενον ἐπίδομα θὰ καταβληθῇ εἰς δύο (2) ἴσας δόσεις, ἐξ ὧν ἡ πρώτη τὴν 22 Δεκεμβρίου 1953 καὶ ἡ ἡ δευτέρα τὴν 7 Ἰανουαρίου 1954.

Ἐπὶ τούτοις παρέχομεν τὴν ἔγκρισιν ἡμῶν διὰ τὴν ἐπὶ τούτῳ τροποποίησιν τῶν οἰκείων προϋπολογισμῶν 1952-1953 καὶ ἐγγραφὴν τῆς ἀπαιτουμένης πιστώσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10ῃ Δεκεμβρίου 1953

—

22657/1953 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας.

Περὶ συμπληρώσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 27500/2/1953 (1) ἀποφάσεως περὶ αὐξήσεως κατὰ 30ο/ο τοῦ ἀνωτάτου ὁρίου δώρου εἰς ἐργάτας φορτ/τῶν τῶν λιμένων καὶ πόλεων τῶν σεισμοπλήκτων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 284 τῆς 29 Δεκεμβρίου 1953)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ν. 1801/1951 «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀ.ν. 1777/1951 περὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων τοῦ ἀ.ν. 28/1944 καὶ τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ἀ.ν. 866», ἀποφασίζομεν:

Συμπληροῦντες τὴν ὑπ' ἀριθ. Φ.27500/2/1953, 14.12.1953 ἡμετέραν ἀπόφασιν, ἐγκρίνομεν, ὅπως τὸ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 13 αὐτῆς ὁριζόμενον ἀνώτατον ὅριον δώρου, προκειμένου περὶ ἐργατῶν φορτ/τῶν τῶν λιμένων καὶ πόλεων τῶν σεισμοπλήκτων νήσων, ὑπολογίζεται αὐξημένον κατὰ ποσοστὸν 30ο/ο (τριάκοντα τοῖς ἑκατόν).

Ἡ παροῦσα, κοινοποιουμένη καὶ ἐκτελουμένη ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς της, θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Δεκεμβρίου 1953

—

29856/1953 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Κοινωνικῆς Προνοίας

Περὶ ρυθμίσεως ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν ὑπὲρ

(*) ***Σημ. ΕΕΔ:*** Ἐτροποποιήθη ἡ διάταξις διὰ τῆς παρατιθεμένης ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 414538/1953 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

(1) ΕΕΔ 13, σελ. 1343.

τοῦ Τ.Σ.Α.Υ. Ὑγειονομικῶν, ἀπασχολουμένων παρὰ Ν.Π.Δ.Δ.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 223 τῆς 12 Ὀκτωβρίου 1953)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὴν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 5027/1284/20.3.1953 ἀναφορᾶς τοῦ Ταμείου Συντάξεως καὶ Λύτασφαλίσεως Ὑγειονομικῶν ὑποβληθεῖσαν ὑπ' ἀριθ. 800/13.3.1953 πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου αὐτοῦ.

Ἰδόντες τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ ἀ.ν. 1538/1950 «περὶ ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων τῶν Ν.Π.Δ.Δ.», ἀποφασίζομεν:

Καθορίζομεν, ὅπως ἡ κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις ἀσφαλιστικὴ εἰσφορὰ ἐκ 3 ο/ο ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Συντάξεως καὶ Λύτασφαλίσεως Ὑγειονομικῶν ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν τῶν Ὑγειονομικῶν τῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν παρ' αὐτῷ ἀσφάλισιν καὶ ἀπασχολουμένων παρὰ Ν.Π.Δ.Δ. ὑπολογίζεται ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης ἐπὶ τῶν πάσης φύσεως ἀποδοχῶν ἃς λαμβάνουσιν οὗτοι ἑκάστοτε μετὰ τῶν ὑφ' οἱονδήποτε τύπον παρεχομένων αὐτοῖς προσαυξήσεων καὶ ἐπιδομάτων ἐν γένει ἐξαιρέσει τοῦ ἐπιδόματος ἀκριβείας.

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Σεπτεμβρίου 1953

27122/1953 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ κηρύξεως ἐκτελεστῆς ἀποφάσεως περὶ ἐγκρίσεως συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ἐργατοτεχνιτῶν ἐλαιοτριβείων Λέσβου, πλὴν Πλωμαρίου.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 245 τῆς 30 Ὀκτωβρίου 1953)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ν. 2053/1952 περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν σχέσεων καὶ διαφορῶν ἐργασίας, 2) σχετικὴν ἐγκριτικὴν ἀπόφασιν τῆς ὁμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς, ἀποφασίζομεν:

Κηρύσσομεν ἐκτελεστὴν τὴν κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 2.9.1953 ληφθεῖσαν ἀπόφασιν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου Ρυθμίσεως Συλλογικῶν Σχέσεων καὶ Διαφορῶν περὶ ἐγκρίσεως τῆς ἀπὸ 24.11.1952 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ἐργατοτεχνιτῶν ἐλαιοτριβείων Λέσβου, πλὴν Πλωμαρίου, ἔχουσαν οὕτω:

Τὸ Συμβούλιον, λαβὸν ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 3 § 1 ἐδάφ. α' καὶ 4 § 1 ἐδάφ. α' τοῦ ν. 2053/1952, ὡς καὶ τὰς προηγουμένας ἀποφάσεις αὐτοῦ ἐπὶ τῆς ἀπὸ 24.11.1952 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ἐργατοτεχνιτῶν ἐλαιοτριβείων Λέσβου, ἀποφασίζει ὁμοφώνως καὶ ἐγκρίνει ταύτην ἀπὸ 1.11.1952, ὡς διορθώθη μετὰ τὴν κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 24.6.1953 ληφθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου ἀπόφασιν, ἔχουσαν δὲ ὡς ἀκολούθως:

Ἐν Μυτιλήνῃ σήμερον τὴν 24ην Νοεμβρίου 1952 ἐν τοῖς γραφείοις τῆς Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας 17ης Περιφερείας καὶ παρουσίᾳ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Ἐργασίας Κων. Χιώτη, οἱ κάτωθι ὑπογεγραμμένοι ἀφ' ἑνὸς Θεοδ. Φράγκου, Ἀσημ. Μουζάλα, ἐκπρόσωποι τοῦ Συνδέσμου Ἐλαιοεργοστασιαρχῶν Λέσβου, Προκ. Χ. Εὐστρατίου, Δημ. Μιχαήλ, ἐκπρόσωποι τῆς Ἑνώσεως Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν Λέσβου, καὶ ἀφ' ἑτέρου Στυλ. Τατᾶς, πρόεδρος Ἐργατοϋπαλληλικοῦ Κέντρου Λέσβου, Κων. Ἠλιάδης, Ε. Καραγεωργίου, Φραγκ. Βαρτῆς, ἐκπρόσωποι τῶν ἐργατοτεχνιτῶν ἐλαιοτριβείων Λέσβου, ἅπαντες δεόντως ἐξουσιοδοτημένοι ἐκ μέρους τῶν Ὀργανώσεών των, κατανοήσαντες τὴν ἀνάγκην ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν, ὡρῶν ἐργασίας κλπ. τῶν ἐργατοτεχνιτῶν ἐλαιοτριβείων, ἀπεφασίσαμεν τὴν ὑπογραφὴν τῆς παρούσης συλλογικῆς συμβάσεως, δι' ἧς συνεφωνήθησαν τὰ κάτωθι:

1) Καθορίζονται ὡς κάτωθι αἱ ἀποδοχαὶ τῶν ἐργαζομένων εἰς τὰ ἐλαιοτριβεῖα τῆς Νήσου:

		μηνιαίως δραχ.
1.	Μηχανικὸς	1.500.000
2.	Θερμαστὴς	1.200.000
		ἡμερομίσθιον δραχ.
3.	Πρεσσαδόρος	58.000
4.	Βοηθὸς πρεσσαδόρος	41.000
5.	Δέτης	45.000
6.	Πετρᾶς	41.000
7.	Γαβατατζῆς	30.000
8.	Ἀχθοφόρος	30.000
9.	Βοηθὸς μηχανικοῦ ἀσχολούμενος μὲ τὴν θέρμην ὕδατος	25.000

10. Ζυγιστὴς καὶ ἀποθηκάριος κατὰ τὰς διατάξεις τῆς ἀπὸ 14.9.1937 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν πάσης φύσεως Ἀνων. Ἑταιριῶν, ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων κλπ.

2) Ἐλάχιστον ὅριον ἀποδόσεως καθορίζεται ἡ πραγματοποίησις 7 σταμάτων ἐντὸς χρονικοῦ ὁρίου 10 ὡρῶν.

3) Δι' ἀπασχόλησιν πλέον τοῦ 10ώρου, ὡς καὶ κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς ἐκ τοῦ νόμου ἐξαιρετέας ἐφαρμόζονται οἱ ἰσχύοντες νόμοι καὶ ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις, ἤτοι καταβολὴ τῆς διὰ τῆς προσθέτου ὥρας ἀναλογούσης ἀντιμισθίας, αὐξημένης κατὰ 25 ο/ο καὶ ἡ κατὰ 75 ο/ο προσαύξησις τοῦ ἡμερομισθίου Κυριακῶν καὶ ἑορτῶν.

4) Εἰς τοὺς ἀνωτέρω ἐργατοτεχνίτας θὰ καταβάλλωνται τὰ ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν χορηγούμενα εἰς ἅπαντας τοὺς μισθωτοὺς τῆς Χώρας δῶρα, ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις καὶ διακρίσεις τῶν ἑκάστοτε ἐκδιδομένων ὑπουργικῶν ἀποφάσεων.

5) Ἅπαντες οἱ συμβαλλόμενοι ἀναγνωρίζουσιν, ὅτι διὰ τὴν ὑπογραφὴν τῆς παρούσης συλλογικῆς συμβάσεως ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν ἡ γενικὴ οἰκονομικὴ κατάστασις, αἱ τοπικαὶ συνθῆκαι, τὸ ὕψος τοῦ τιμαρίθμου, ἡ οἰκονομικὴ ἀντοχὴ τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ αἱ λελογισμέναι ἀνάγκαι τῶν ἐργατοτεχνιτῶν ἐλαιοτριβείων, ὧν ἡ ἐργασία εἶναι ἐποχιακή, δηλοῦσι δὲ ὅτι ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει πρόκειται νὰ ἐπέλθῃ ἔστω καὶ ἐλαχίστη αὔξησις τοῦ ἐκθλιπτικοῦ δικαιώματος ἢ τῆς τιμῆς τοῦ ἐλαίου καὶ συναφῶν προϊόντων, ἐξ αἰτίας τοῦ ἀνωτέρω καθορισμοῦ τῶν ἡμερομισθίων, καθ' ὅσον τὸ ἐκθλιπτικὸν δικαίωμα ἔχει ἤδη καθορισθῆ καὶ ἐγκριθῆ ἁρμοδίως πρὸ τῆς ὑπογραφῆς τῆς παρούσης.

6) Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀναδρομικῶς ἀπὸ τῆς 1.11.1952 μέχρι λήξεως τῶν ἐργασιῶν ἑκάστου ἐλαιοτριβείου κατὰ τὴν ἐλαιοκομικὴν περίοδον 1952—53.

7) Ἡ παροῦσα συλλογικὴ σύμβασις ἰσχύει καθ' ἅπασαν τὴν νῆσον Λέσβον, πλὴν τῆς περιφερείας Πλωμαρίου, δι' ἣν, λόγῳ τῆς ὑπάρξεως εἰδικῶν τοπικῶν συνθηκῶν, θέλει καταρτισθῆ ἰδία συλλογικὴ σύμβασις.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Σεπτεμβρίου 1953

245241/1953 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ ἀνακλήσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 25721/20.5.1952 κοινῆς ἀποφάσεως Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας(*).

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 283 τῆς 28 Δεκεμβρίου 1953)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν 1) τὴν ὑπ' ἀριθ. 1493 ἐ.ἐ. Π.Υ.Σ., 2) τὸν ἀ.ν. 1539/1950, ὡς οὗτος ἐκυρώθη, ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ ν. 1619/1951, 3) τὴν ὑπ' ἀριθ. 15849 ἐ.ἐ. πρότασιν τῆς Γ.Σ.Ε.Ε., ἀποφασίζομεν :

Ἀνακαλοῦμεν τὴν ὑπ' ἀριθ. 25721/20.5.1952 κοινὴν ἡμετέραν ἀπόφασιν καὶ ὁρίζομεν ὅτι ἡ ὑπὸ ταύτης ἐπιβαλλομένη μηνιαία χιλιόδραχμος εἰσφορὰ τῶν μισθωτῶν τῆς χώρας πρὸς ἀνοικοδόμησιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Χωριοῦ θέλει παύσει εἰσπραττομένη ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1954.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Δεκεμβρίου 1953

—

27216/1/1953 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ ἀνακλήσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 18339/1952 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας (**).

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 267 τῆς 7 Δεκεμβρίου 1953)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς κειμένας διατάξεις, ἀποφασίζομεν :

Ἀνακαλοῦντες τὴν ὑπ' ἀριθ. 18339/1952 ἀπόφασιν ἡμῶν περὶ καθορισμοῦ εἰσφορᾶς ὑπὲρ 1) Ἐθνικοῦ Ὀργανισμοῦ Πολεμιστῶν ν. 751, 2) Συνδέσμου Τραυματιῶν Πολέμου 1940—1941 καὶ 3) Πανελληνίου Ἑνώσεως Τραυματιῶν 1940—1941 ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν τῶν διορισθέντων δυνάμει τῶν νόμων 751/1948, 1196/1949, 1886/1951 καὶ 1799/1952 εἰς Ἀν. Ἑταιρίας, Τραπέζας καὶ ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις ἐν γένει, ἀπαλλάσσομεν τοὺς μισθωτοὺς τῆς ἀνωτέρω κατηγορίας τῆς περαιτέρω ὑπὲρ τῶν ἀνωτέρω σωματείων εἰσφορᾶς των.

Ἡ παροῦσα, ἰσχύουσα ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς της, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12 Νοεμβρίου 1953

—

27068/1953 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ κηρύξεως ἐκτελεστῆς ἀποφάσεως Συμβουλίου Νόμου 2053/1952 περὶ χορηγήσεως ἐπιδόματος ἀνθυγιεινῆς ἐργασίας εἰς ἐργαζομένους εἰς ἐργαστήρια βιοχημείας κλπ. τοῦ Ἰνστιτούτου Παστέρ.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 266 τῆς 3 Δεκεμβρίου 1953)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 4 § 2 τοῦ ν. 2053/1952 περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν σχέσεων καὶ διαφορῶν ἐργασίας καὶ 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 69099/20.11.1953 σχετικὴν ἐγκριτικὴν ἀπόφασιν τῆς κατὰ τὸ ν.δ. 2415/1953 ἐπιτροπῆς ἐκ Ὑπουργῶν Ἐπικρατείας, ἀποφασίζομεν :

Κηρύσσομεν ἐκτελεστὴν τὴν κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 19.8.1953 ληφθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τοῦ ν. 2053/1952 ἀπόφασιν περὶ ἐγκρίσεως τῆς ἀπὸ 11.7.1953 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας περὶ χορηγήσεως ἐπιδόματος ἀνθυγιεινῆς ἐργασίας εἰς ἐργαζομένους εἰς τὰ ἐργαστήρια βιοχημείας καὶ βιολογίας τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἰνστιτούτου Παστέρ, ἔχουσαν οὕτω :

Μετὰ διαλογικὴν συζήτησιν τὸ Συμβούλιον ἀποφασίζει ὁμοφώνως καὶ ἐγκρίνει τὴν ἀπὸ 11.7.1953 συλλ. σύμβασιν ἐργασίας «περὶ χορηγήσεως ἐπιδόματος ἀνθυγιεινῆς ἐργασίας εἰς ἐργαζομένους εἰς ἐργαστήρια βιοχημείας καὶ βιολογίας Ἑλληνικοῦ Ἰνστιτούτου Παστέρ», ἔχουσαν οὕτω :

«Ἐν Ἀθήναις σήμερον τὴν 11ην τοῦ μηνὸς Ἰουλίου 1953 καὶ ἐν τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας, παρουσίᾳ τοῦ Διευθυντοῦ Διευθύνσεως Συλλογικῶν Σχέσεων καὶ Διαφορῶν κ. Κ. Χρυσανθοπούλου, οἱ κάτωθι ὑπογεγραμμένοι, ἀφ' ἑνὸς Οὐμβέρτος Γκαλὲ ντὲ Σαντὲρ καὶ ἀφ' ἑτέρου Ν. Κλωνάρης, γενικὸς γραμματεὺς Ο.Χ. Β.Υ. καὶ Ἀνδρέας Γεωργαλᾶς τῆς Διοικήσεως τοῦ Συνδέσμου Τεχνιτῶν Ὑπαλλήλων Ἐργαστηρίων Βιοχημείας καὶ Βιολογίας, οἱ πρῶτοι δεόντως ἐξουσιοδοτημένοι ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἰνστιτούτου Παστὲρ καὶ οἱ δεύτεροι ὑπὸ τῶν οἰκείων ὀργανώσεων των, συνωμολόγησαν καὶ συνεφώνησαν τὴν ὑπογραφὴν τῆς κατωτέρω εἰδικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ μὴ ἐπιστημονικοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἰνστιτούτου Παστέρ.

1) Λόγῳ τῶν εἰδικῶν συνθηκῶν τῆς ἐν τῷ Ἑλληνικῷ Ἰνστιτούτῳ Παστὲρ ἐργασίας, διαπιστωθεισῶν καὶ ὑπὸ εἰδικῆς ἐκθέσεως ἁρμοδίας πρὸς τοῦτο Ἐπιτροπῆς, παρέχεται ἀπὸ σήμερον εἰς ἅπαν τὸ ἐν αὐτῷ ἀπασχολούμενον μὴ ἐπιστημονικὸν προσωπικὸν ἐπίδομα ἀνθυγιεινῆς ἐργασίας ἓξ εἴκοσι τοῖς ἑκατὸν (30ο/ο) ἐπὶ τῶν διὰ τὸ προσωπικὸν τοῦτο ἰσχυόντων ἐλαχίστων ὁρίων ἀποδοχῶν.

2) Ὡς ἐλάχιστα ὅρια ἀποδοχῶν ἐν προκειμένῳ νοοῦνται τὰ ὑπὸ τῶν οἰκείων συλλογικῶν συμβάσεων κλπ. καθοριζόμενα, δι' ὅσους δὲ δὲν ὑφίστανται εἰδικαὶ συλλογικαὶ συμβάσεις τὰ ὑπὸ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως τῆς 16.9.1937 (ὑπαλλήλων τῶν πάσης φύσεως Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν, ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ γραφείων ἐν γένει) τοιαῦτα.

3) Τὸ ὡς ἄνω παρεχόμενον ἐπίδομα συγχωνεύεται εἰς δοθεῖσαν οἰκειοθελῶς ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου μεγαλυτέραν αὔξησιν, ἥτις πάντως δὲν δύναται νὰ μειωθῇ.

4) Τὰ συμβαλλόμενα μέρη δηλοῦν, ὅτι τὰ καταβαλλόμενα νῦν εἰς τὸ προσωπικὸν τοῦ Ἰνστιτούτου Παστὲρ ποσὰ ἀποδοχῶν εἶναι ἀνώτερα τῶν διὰ τὸ προσωπικὸν τοῦτο ἰσχυόντων ἐλαχίστων ὁρίων ἀποδοχῶν καὶ ὡς ἐκ τούτου ἡ παροχὴ τοῦ ὡς ἄνω ἐπιδόματος, ὑπερκαλυπτομένη ἐκ τῆς ἤδη ὑφισταμένης διαφορᾶς μεταξὺ τῶν πράγματι καταβαλλομένων καὶ τῶν ἐλαχίστων ὁρίων ἀποδοχῶν, οὐδεμίαν θέλει προκαλέσει σήμερον οἰκονομικὴν ἐπιβάρυνσιν τοῦ Ἰνστιτούτου ἢ τοῦ ἐπιχορηγηθέντος τούτου Ἑλληνικοῦ Δημοσίου».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Νοεμβρίου 1953

(*) ΕΕΔ 12, σελ. 662.
(**) ΕΕΔ 12, σελ. 498.

28526/1953 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί κηρύξεως εκτελεστής αποφάσεως Συμβουλίου του ν. 2053/1952 περί αύξήσεως αποδοχών ελαιουργοσαπωνοποιών.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 266 της 3 Δεκεμβρίου 1953)

Έχοντες υπ' όψιν:

1) Τάς διατάξεις του άρθρου 4 § 2 του ν. 2053/1952 περί ρυθμίσεως συλλογικών σχέσεων και διαφορών εργασίας».

2) Την υπ' αριθ. 69091/20.11.1953 σχετικήν εγκριτικήν απόφασιν της κατά το ν.δ. 2415/1953 πενταμελούς εξ Υπουργών Επιτροπής, αποφασίζομεν:

Κηρύσσομεν εκτελεστήν την κατά την συνεδρίασιν της 2.9.1953 ληφθείσαν υπό του Συμβουλίου του ν. 2053/1952 απόφασιν περί διευκρινίσεως και συμπληρώσεως της υπ' αριθ. 37718/1953 αποφάσεως ημών(*), δι' ης αύξάνονται αι αποδοχαί των ελαιουργοσαπωνοποιών, έχουσαν ούτω:

1) Αποφασίζει, όπως ή υπ' αριθ. 37718/1953 απόφασις του Υπουργού Εργασίας ισχύση καθ' άπασαν την Επικράτειαν.

2) Αποφασίζει, όπως αύτη εφαρμοσθή μόνον εις το προσωπικόν το περιλαμβανόμενον εις τας από 28.5.1937 και 21.10.1937 συλλογικάς συμβάσεις εργασίας και το αντίστοιχον των επιχειρήσεων εξηυγενισμένων ελαιολάδων.

3) Διευκρινίζει, ότι εις τας διατάξεις ταύτης περιλαμβάνεται και το προσωπικόν των επιχειρήσεων πυρηνελαιουργίας, το περιλαμβανόμενον εις την από 4.8.1937 συλλογικήν σύμβασιν εργασίας· και

4) Αποφασίζει, όπως πάσα αύξησις χορηγηθείσα οικειοθελώς υπό των εργοδοτών εις τους άνωτέρω μισθωτούς μετά την 6.7.1952 συγχωνευθή εις την διά της άνωτέρω αποφάσεως χορηγηθείσαν αύξησιν.

Εν Αθήναις τη 23 Νοεμβρίου 1953

—

69085/1953 Απόφ. Πενταμελούς εξ Υπουργών Επιτροπής

Περί εγκρίσεως αποφάσεως του Συμβουλίου του ν. 2053/1952 περί καθορισμού αμοιβής εργατών συκαποθηκών Καλαμών.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 271 της 14 Δεκεμβρίου 1953)

Η διά της υπ' αριθ. 267/1953 Πράξεως του Υπουργικού Συμβουλίου, κυρωθείσης διά του υπ' αριθ. 2415/1953 ν.δ. «περί αναπροσαρμογής της άξίας της δραχμής εις ξένον συνάλλαγμα», συσταθείσα πενταμελής εξ Υπουργών Επιτροπή.

Έχοντες υπ' όψιν τας διατάξεις της υπ' αριθ. 267/1953 πράξεως του Υπουργικού Συμβουλίου, αποφασίζομεν:

Κυρούμεν την κατά την συνεδρίασιν της 16.9.1953 υπό του Συμβουλίου του ν. 2053/1952 ληφθείσαν απόφασιν περί καθορισμού αμοιβής εργατών συκαποθηκών Καλαμών.

Εν Αθήναις τη 20 Νοεμβρίου 1953

(*) ΕΕΔ 12, σελ. 930.

27079/1953 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί καθορισμού αμοιβής εργατών συκαποθηκών Καλαμών.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 266 της 3 Δεκεμβρίου 1953)

Έχοντες υπ' όψιν:

α) Τάς διατάξεις του άρθρ. 4 § 2 του ν. 2053/1952 «περί ρυθμίσεως συλλογικών σχέσεων και διαφορών εργασίας».

β) Σχετικήν επί τούτω εγκριτικήν απόφασιν της κατά το ν.δ. 2415/1953 πενταμελούς εξ Υπουργών Επιτροπής, υπ' αριθ. 69085 της 20.11.1953, αποφασίζομεν:

Κηρύσσομεν εκτελεστήν την κατά την συνεδρίασιν της 16.9.1953 υπό του Συμβουλίου του ν. 2053/1952 ληφθείσαν απόφασιν περί καθορισμού αμοιβής εργατών συκαποθηκών Καλαμών, έχουσαν ούτω:

«Κατόπιν διαλογικής συζητήσεως το Συμβούλιον, λαβόν υπ' όψιν α) την διά του υπ' αριθ. Φ. 2707/1953 έγγράφου πρότασιν του Υπουργού Εργασίας και β) τας διατάξεις του έδαφ. δ' § 1 του άρθρ. 3 του ν. 2053/1952, αποφασίζει κατά πλειοψηφίαν:

1) Τον καθορισμόν των ημερομισθίων και την κατά μονάδα αμοιβήν των εργαζομένων εν ταίς συκαποθήκαις Καλαμών, ως ακολούθως:

Α'. Αμοιβή κατά μονάδα εργασίας.

α) Κοπή ούρών: Η κοπή ούρών κατ' όκάν δραχμάς 150.

β) Βούρλιασμα: Κοινών σύκων και Αμερικής κατ' όκάν δραχμάς 200.

γ) Κυλούμια: Η τάβλα γενικώς δρχ. 8.200

δ) Δίπλωμα: Η τάβλα γενικώς δραχ. 750.

Β'. Ημερομίσθια.

α) Καζάνια—Αναβατόριον.

Ανδρών 30.000—Γυναικών 26.000.

β) Καλαμωτά.

Ανδρών 26.000—Γυναικών 22.000.

γ) Σάκκιασμα. Ανδρών 26.000 — Γυναικών 22.000.

δ) Μεταφορά σύκων.

Ανδρών 26.000—Γυναικών 22.000.

ε) Ημερομίσθια εργατριών μαθητευομένων ηλικίας 14 έως 16 ετών συμπεπληρωμένων δραχμάς 15.000.

στ) Διάλειμμα σύκων: Γυναικών 22.000.

2) Επί των ως άνω καθοριζομένων ημερομισθίων και αμοιβών κατ' αποκοπήν χορηγείται το διά της υπ' αριθ. 41100/3740 ε.ε. αποφάσεως επίδομα ακριβείας ζωής.

Εν Αθήναις τη 3 Οκτωβρίου 1953

—

27324/1953 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί εξαιρέσεως εργοδοτών πόλεως Ναούσης της ναυβολής των διά των υπ' αριθ. 8900/1946 και 25825/1951 υπουργικών αποφάσεων προβλεπομένων αυξήσεων (*).

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 266 της 3 Δεκεμβρίου 1953)

Έχοντες υπ' όψιν τας διατάξεις του άρθρ. 12 του υπ' αριθ. 2510/1953 ν.δ. και την υπ'

(*) ΕΕΔ 12, σελ. 888. Πρόκειται περί της προσαυξήσεως αμοιβής δι' εργασίαν κατά Κυριακάς και νύκτας.

άριθ. 80 έ.έ. σχετικήν αίτησιν τοῦ Ἐργατικοῦ Κέντρου Ναούσης, ἀποφασίζομεν:

Τῆς καταβολῆς τῆς διά τῶν ὑπ' ἀριθ. 8900/1946 καί 25825/1951 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων προβλεπομένης προσαυξήσεως ἐπί τῶν μισθῶν καί ἡμερομισθίων ἐξαιροῦνται πάντες οἱ ἐργοδόται τῆς πόλεως Ναούσης, ὧν τό προσωπικόν ἤθελεν ἐργασθῆ κατά μίαν Κυριακήν, προσφέρον τό ἡμερομίσθιόν του ὑπέρ τῆς κατασκευῆς τῆς ὁδοῦ Ναούσης - Σελίου.

Τά οὕτω προσφερόμενα ἡμερομίσθια δέν ὑπόκεινται εἰς κρατήσεις καί εἰσφοράς ὑπέρ Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Νοεμβρίου 1953

—

27358/1953 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καί Ἐργασίας

Περί ἀνακλήσεως τῆς § III τῆς ὑπ' ἀριθ. 19367/1952 ἀποφάσεως περί καθορισμοῦ τιμολογίων ἀμοιβῆς ἐκδοροσφαγέων Θεσσαλονίκης.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 275 τῆς 16 Δεκεμβρίου 1953)

Λαβόντες ὑπ' ὄψιν τήν ὑπ' ἀριθ. 2556/1952 ἀπόφασιν τῆς Ὁλομελείας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ἐπί ἀκυρώσεως τῆς § III τῆς ὑπ' ἀριθ. 19367/1952 ἀποφάσεως ἡμῶν (Φ.Ε.Κ. 55 τ. Β' τῆς 10 ᾽Ιαν. 1952), ἀποφασίζομεν:

Ἀνακαλοῦμεν τήν § III τῆς ὑπ' ἀριθ. 19367/1952 ἀποφάσεως ἡμῶν περί καθορισμοῦ τιμολογίου ἀμοιβῆς τῶν ἐργατῶν σφαγείων καί ἐκδορέων Θεσσαλονίκης.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 2 Δεκεμβρίου 1953

—

27394/1953 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περί ἀπορρίψεως συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκδοροσφαγέων Λαρίσης.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 275 τῆς 16 Δεκεμβρίου 1953)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τάς διατάξεις τοῦ ν. 2053/1952 περί ρυθμίσεως συλλογικῶν σχέσεων καί διαφορῶν ἐργασίας, ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν τήν κατά τήν συνεδρίασιν τῆς 23.10.1953 ληφθεῖσαν ὑπό τοῦ Συμβουλίου τοῦ ν. 2053 ἀπόφασιν περί ἀπορρίψεως ἐξ ὁλοκλήρου τῶν διατάξεων τῆς ἀπό 3.7.1952 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ἐκδοροσφαγέων Λαρίσης.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Νοεμβρίου 1953

—

27019/1953 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περί κηρύξεως ἐκτελεστῆς ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τοῦ ν. 2053/1952 περί τροποποιήσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 25825/1951 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καί Ἐργασίας ὡς πρός τήν προσαύξησιν λόγῳ νυκτερινῆς ἐργασίας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 275 τῆς 16 Δεκεμβρίου 1953)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τάς διατάξεις τοῦ ν. 2053/1952 «περί ρυθμίσεως συλλογικῶν σχέσεων καί διαφορῶν ἐργασίας».

2) Τήν ὑπ' ἀριθ. 69093/30 Νοεμβρίου 1953 σχετικήν ἐγκριτικήν ἀπόφασιν τῆς διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 267/1953 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου συσταθείσης ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς, ἀποφασίζομεν:

Κηρύσσομεν ἐκτελεστήν τήν ὑπό τοῦ Συμβουλίου τοῦ ν. 2053/1952 κατά τήν συνεδρίασιν αὐτοῦ τῆς 16 Ὀκτωβρίου 1953 ληφθεῖσαν ἀπόφασιν περί τροποποιήσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 25825/1951 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καί Ἐργασίας, ὡς πρός τήν προσαύξησιν λόγῳ νυκτερινῆς ἐργασίας, ἔχουσαν οὕτω:

«Τό Συμβούλιον, λαβόν ὑπ' ὄψιν τάς διατάξεις τοῦ ἐδαφ. δ' § 1 ἄρθρ. 3 καί ἐδάφ. γ' § 1 ἄρθρου 4 τοῦ ν. 2053/1952, ὡς καί σχετικήν πρότασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἀποφασίζει τά ἀκόλουθα:

Τοῦ ὑπό τῶν ὑπ' ἀριθ. 18810/1946 καί 25825/1951 ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καί Ἐργασίας (*) προβλεπομένου ἐπιδόματος νυκτερινῆς ἐργασίας δέν δικαιοῦνται οἱ ἐκ τῶν μισθωτῶν παρέχοντες τάς ὑπηρεσίας των ἀποκλειστικῶς, ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας των, κατά τάς νυκτερινάς ὥρας μόναν, ἐφ' ὅσον αἱ καταβαλλόμεναι εἰς τούτους ἀποδοχαί, ἐν σχέσει πρός τά ὑπό τῶν οἰκείων διατάξεων προβλεπόμενα ἐλάχιστα ὅρια, εἶναι ηὐξημέναι τοὐλάχιστον κατά ποσοστόν 25 ο/ο. Ἐάν ἡ κατά τά ἀνωτέρω αὔξησις εἶναι μικροτέρα τοῦ 25 ο/ο καταβάλλεται ἡ προκύπτουσα ἐπί ἔλαττον διαφορά».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Νοεμβρίου 1953

—

56199/1953 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περί ἐγκρίσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 341/28.8.1953 ἀποφάσεως τοῦ Δ. Σ. τοῦ Ι.Κ.Α.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 266 τῆς 3 Δεκεμβρίου 1953)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ ἀ. ν. 1846/1951 «περί Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», 2) γνώμην τοῦ Δ. Σ. τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, διατυπωθεῖσαν κατά τάς ὑπ' ἀριθ. 19/25.8.1953 καί 20/28.8.1953 συνεδριάσεις αὐτοῦ καί ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 64145/11397/14.10.1953 ἀναφορᾶς τοῦ Ι.Κ.Α., ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν τήν ὑπ' ἀριθ. 341/28.8.1953 ἀπόφασιν τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων περί παρατάσεως τῆς ἰσχύος τῶν ὅρθρων 1 - 4 τοῦ προσωρινοῦ Κανονισμοῦ «περί τρόπου ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλίσεως καί ὑπολογισμοῦ τῶν ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν τοῦ Ι.Κ.Α.» μέχρι 31ης Δεκεμβρίου 1954.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 6 Νοεμβρίου 1953

—

27001/1953 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περί κηρύξεως ἐκτελεστῆς ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τοῦ ν. 2053/1952 περί καθορισμοῦ ἀμοιβῆς μαθητευομένων ταπητουργίας τῶν Σχολῶν τοῦ Ἐθνικοῦ Ταπητουργικοῦ Ὀργανισμοῦ.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 275 τῆς 16 Δεκεμβρίου 1953)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τάς διατάξεις τοῦ ν. 2053/1952 «περί ρυθμίσεως συλλογικῶν σχέσεων καί διαφορῶν ἐργασίας».

(*) ΕΕΔ 12, σελ. 388.

2) Την ὑπ' ἀριθ. 69089/20/1.1.1953 σχετικὴν ἐγκριτικὴν ἀπόφασιν τῆς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ.267/1953 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου συσταθείσης ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς, ἀποφασίζομεν:

Κηρύσσομεν ἐκτελεστὴν τὴν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τοῦ ν. 2053/1952, κατὰ τὴν συνεδρίασιν αὐτοῦ τῆς 16.10.1953, ληφθεῖσαν ἀπόφασιν περὶ καθορισμοῦ ἀμοιβῆς μαθητῶν ταπητουργίας τῶν Σχολῶν τοῦ Ε.Τ.Ο., ἔχουσαν οὕτω: «Τὸ Συμβούλιον, λαβὸν ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 3 § 1 ἐδ. δ' καὶ ἄρθρ. 4 § 1 ἐδ. γ' τοῦ ν. 2053/1952, ἀποφασίζει ὁμοφώνως καὶ καθορίζει τὴν ἀμοιβὴν τῶν μαθητῶν ταπητουργίας τῶν σχολῶν τοῦ Ε.Τ.Ο. ὡς ἀκολούθως:

Διὰ τὸν 1ον μῆνα τῆς φοιτήσεως των εἰς τὰς σχολὰς ταπητουργίας τοῦ Ε.Τ.Ο. ἡμερομίσθιον δρχ. 5.000, ἀπὸ δὲ τοῦ 2ου μηνὸς καὶ μέχρι τῆς λήξεως τῆς φοιτήσεως, διαρκούσης ἐπὶ 12μηνον, ἡ ἀμοιβὴ τούτων ὁρίζεται κατ' ἀποκοπὴν εἰς δρχ. 2.000 κατὰ χιλιόκομβον.

Ἡ ἀνωτέρω ἀπόφασις ἰσχύει καθ' ἅπασαν τὴν Ἐπικράτειαν, εἰς δὲ τὰς ὁριοθείσας ὡς ἄνω ἀμοιβὰς συμπεριλαμβάνεται καὶ τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας χορηγηθὲν ἐκ 12 ο/ο ἐπίδομα ἀκριβείας».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Νοεμβρίου 1953

—

69093/1953 Ἀπόφ. Πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς

Περὶ ἐγκρίσεως ἀποφάσεως Συμβουλίου τοῦ ν. 2053/1952 «περὶ ἐξαιρέσεως ἐκ τῆς παρεχομένης προσαυξήσεως κατὰ 25 ο/ο λόγῳ νυκτερινῆς ἐργασίας τῶν μισθωτῶν, οἵτινες παρέχουσι τὰς ὑπηρεσίας των ἀποκλειστικῶς κατὰ τὰς νυκτερινὰς ὥρας».

(Ε.Κ. τ. Β. φ. 270 τῆς 12 Δεκεμβρίου 1953)

Ἡ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 267/1953 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου συσταθεῖσα ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπή.

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 267/1953 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, κυρωθείσης διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2415/1953 ν.δ. «περὶ ἀναπροσαρμογῆς τῆς ἀξίας τῆς δραχμῆς εἰς ξένον συνάλλαγμα», ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν τὴν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τοῦ ν. 2053/1953 ληφθεῖσαν ἀπόφασιν κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 16.10.1953, καθ' ἣν ἀποφασίσθη ὅπως ἐξαιρεθῶσι τῆς διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 18310/1946 καὶ 25825/1951 ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας παρεχομένης προσαυξήσεως ἐξ 25 ο/ο, λόγῳ νυκτερινῆς ἐργασίας, οἱ ἐκ τῶν μισθωτῶν παρέχοντες, λόγῳ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας των, τὰς ὑπηρεσίας των ἀποκλειστικῶς κατὰ τὰς νυκτερινὰς ὥρας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Νοεμβρίου 1953

—

69089/1953 Ἀπόφ. ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς

Περὶ ἐγκρίσεως ἀποφάσεως Συμβουλίου νόμου 2053/1952 «περὶ καθορισμοῦ ἀμοιβῆς μαθητῶν ταπητουργίας».

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 270 τῆς 12 Δεκεμβρίου 1953)

Ἡ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ 267/1953 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου συσταθεῖσα ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπή.

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 267/1953 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, κυρωθείσης διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2415/1953 ν.δ. «περὶ ἀναπροσαρμογῆς τῆς ἀξίας τῆς δραχμῆς εἰς ξένον συνάλλαγμα», ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν τὴν ὑπὸ τοῦ Συβουλίου τοῦ ν. 2053/1952 ληφθεῖσαν ἀπόφασιν κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 16.10.1953 περὶ καθορισμοῦ ἀμοιβῆς μαθητῶν ταπητουργίας τῶν Σχολῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ταπητουργικοῦ Ὀργανισμοῦ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Νοεμβρίου 1953

—

68803/1953 Ἀπόφ. Πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς

Περὶ ἐξοφλήσεως εἰς δόσεις τῆς χορηγηθείσης ἀναδρομικῆς αὐξήσεως εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν ἀστικῶν λεωφορείων Πειραιῶς καὶ περιχώρων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 269 τῆς 12 Δεκεμβρίου 1953)

Ἡ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 267/1953 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου συσταθεῖσα ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπή.

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 267/1953 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, κυρωθείσης διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2415/1953 ν.δ. «περὶ ἀναπροσαρμογῆς τῆς ἀξίας τῆς δραχμῆς εἰς ξένον συνάλλαγμα», ἀποφασίζομεν:

Τὰ κατ' ἐφαρμογὴν τῆς ὑπ' ἀριθ. 46256/4494/1953 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (*) ὀφειλόμενα ἀπὸ 1ης Μαΐου ἐ.ἔ. εἰς τοὺς ὁδηγούς, σταθμάρχας, ἐλεγκτὰς καὶ εἰσπράκτορας τῶν ἀστικῶν λεωφορείων Πειραιῶς καὶ περιχώρων εἶναι ἀπαιτητὰ καὶ καταβλητέα εἰς τέσσαρας ἴσας μηνιαίας δόσεις τῆς πρώτης τούτων καταβλητέας μέχρι 15 Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ. καὶ τῶν λοιπῶν ἀνὰ τριάκοντα ἡμέρας ἀπὸ τῆς καταβολῆς τῆς πρώτης.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 19 Νοεμβρίου 1953

—

28518/1953 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἐγκρίσεως ἀποφάσεως Συμβουλίου Νόμου 2053/1952 σχετικῶς μὲ ἡμερομίσθια ἐργατοτεχνιτῶν τυπογράφων Ἀθηνῶν.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 276 τῆς 17 Δεκεμβρίου 1953)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ν. 2053/1952 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν σχέσεων καὶ διαφορῶν ἐργασίας», ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν τὴν κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 20.11.1953 ληφθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τοῦ ν. 2053/1952 ἀπόφασιν, δι' ἧς ἀπερρίφθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 5/1953 ἀπόφασις τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Συλλογικῶν Διαφορῶν Ἐργασίας Ἀθηνῶν σχετικῶς μὲ τὰ κατώτατα ἡμερομίσθια καὶ λοιποὺς ὅρους ἐργασίας τῶν ἐργατοτεχνιτῶν τυπογράφων Ἀθηνῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Δεκεμβρίου 1953

(*) ΕΕΔ 12, σελ. 1044.

27106/1953 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ μὴ ὑπολογισμοῦ ἐπιδόματος ἀκριβείας ἐπὶ ἐπιδομάτων παραγωγῆς.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 275 τῆς 17 Δεκεμβρίου 1953)

"Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ν. 2053/1952 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν σχέσεων καὶ διαφορῶν ἐργασίας», ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν τὴν κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 20.11.1953 ληφθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τοῦ ν. 2053/1952 ἀπόφασιν περὶ μὴ ἐγκρίσεως ὑπολογισμοῦ τοῦ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 ἡμετέρας ἀποφάσεως προβλεπομένου ἐπιδόματος ἀκριβείας ἐπὶ τῶν χορηγουμένων ἐπιδομάτων παραγωγῆς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Δεκεμβρίου 1953

—

28523/1953 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἐγκρίσεως ἀποφάσεως Συμβουλίου τοῦ ν. 2053/1952 ἀπορρίπτοντος διαιτητικὴν ἀπόφασιν περὶ αὐξήσεως ἡμερομισθίων τῶν ἐργατοτεχνιτῶν βιβλιοδετῶν Ἀθηνῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 276 τῆς 17 Δεκεμβρίου 1953)

"Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ν. 2053/1952 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν σχέσεων καὶ διαφορῶν ἐργασίας», ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν τὴν κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 20.11.1953 ληφθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τοῦ ν. 2053 ἀπόφασιν, δι' ἧς ἀπερρίφθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 6/1953 ἀπόφασις τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Συλλογικῶν Διαφορῶν Ἐργασίας Ἀθηνῶν περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν καὶ λοιπῶν ὅρων ἐργασίας τῶν ἐργατοτεχνιτῶν βιβλιοδετῶν Ἀθηνῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Δεκεμβρίου 1953

—

27421/1953 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἐγκρίσεως ἀποφάσεως Συμβουλίου Νόμου 2053/1952 περὶ ἀπορρίψεως αἰτήματος περὶ ἐπεκτάσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 29149/1953 ἀποφάσεως εἰς τοὺς ὑπαλλήλους γραφείων τῶν Κ.Τ.Ε.Λ. Ἀθηνῶν - Πειραιῶς.

(Ε.Κ. τ. Β' σ. 277 τῆς 17 Δεκεμβρίου 1953)

"Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ν. 2053/1952 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν σχέσεων καὶ διαφορῶν ἐργασίας», ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν τὴν κατὰ τὴν 20.11.1952 συνεδρίασιν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τοῦ ν. 2053/1952 ληφθεῖσαν ἀπόφασιν περὶ ἀπορρίψεως τοῦ αἰτήματος τοῦ Συνδέσμου σταθμαρχῶν, ἐλεγκτῶν καὶ ὑπαλλήλων Γραφείων Ἰδιωτικῶν Λεωφορείων Α.Π.Π. περὶ ἐπεκτάσεως τῶν διατάξεων τῆς ὑπ' ἀριθ. 29149/1953 ἀποφάσεως ἡμῶν «περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν εἰσπρακτόρων, ὁδηγῶν, σταθμαρχῶν καὶ ἐλεγκτῶν τῶν ἀστικῶν λεωφορείων Ἀθηνῶν - Περιχώρων», καὶ ἐπὶ τῶν ὑπαλλήλων τῶν Γραφείων τῶν Κ.Τ.Ε.Λ. τῆς αὐτῆς περιφερείας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Δεκεμβρίου 1953

—

72360/1953 Ἀπόφ. Πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς

Περὶ ἐγκρίσεως ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τοῦ ν. 2053/1952 περὶ τροποποιήσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 24625/1951 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 281 τῆς 23 Δεκεμβρίου 1953)

"Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 267/1953 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν τὴν κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 20.11.1953 ληφθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τοῦ ν. 2053/1952 ἀπόφασιν περὶ τροποποιήσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 24625/1951 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12 Δεκεμβρίου 1953

—

69078/1953 Ἀπόφ. Πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς

Περὶ ἐγκρίσεως ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τοῦ ν. 2053/1952 περὶ ἀπορρίψεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 4/1953 ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς Ὑποχρεωτικῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν περὶ χορηγήσεως αὐξήσεως ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τῆς Η.Ε.Α.Π.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 271 τῆς 14 Δεκεμβρίου 1953)

Ἡ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 267/1953 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου συσταθεῖσα ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπή.

"Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 267/1953 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, κυρωθείσης διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2415/1953 ν.δ. «περὶ ἀναπροσαρμογῆς τῆς ἀξίας τῆς δραχμῆς εἰς ξένον συνάλλαγμα», ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν τὴν κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 16.10.1953 ληφθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τοῦ ν. 2053/1952 ἀπόφασιν, δι' ἧς ἀπερρίφθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 4/1953 ἀπόφασις τῆς Ἐπιτροπῆς Ὑποχρεωτικῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, περὶ χορηγήσεως αὐξήσεως ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τῆς Ἠλεκτρικῆς Ἑταιρίας Ἀθηνῶν—Πειραιῶς (Η.Ε.Α.Π.)

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Νοεμβρίου 1953

—

28559/1953 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ κηρύξεως ἐκτελεστῆς ἀποφάσεως Συμβουλίου ν. 2053/1952, ἀφορώσης καθορισμὸν ἐργατικῶν ἀμοιβῶν ὑποδηματεργατῶν Ἀμαλιάδος.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 272 τῆς 14 Δεκεμβρίου 1953)

"Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ν. 2053/1952 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν σχέσεων καὶ διαφορῶν ἐργασίας».

2) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 68092/20.11.1953 σχετικὴν ἐγκριτικὴν ἀπόφασιν τῆς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 267/1953 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου συσταθείσης ἑπταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς, ἀποφασίζομεν:

Κηρύσσομεν ἐκτελεστὴν τὴν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τοῦ ν. 2053/1952 ληφθεῖσαν ἀπόφασιν, κατὰ τὴν συνεδρίασιν αὐτοῦ τῆς 16.10.1953 περὶ ἐγκρίσεως ἐν μέρει τῆς ὑπ' ἀριθ. 1/1953 ἀποφάσεως τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας Ἀμαλιάδος, ἧς τὸ διατακτικόν, τροποποιούμενον, δια-

μορφούται ὡς ἀκολούθως, ἰσχύον ἀπὸ 16. 10.53.

1) Καθορίζεται τὸ κατώτατον ὅριον ἡμερησίας ἀμοιβῆς ὀκταώρου ἐργασίας τῶν ὑποδηματεργατῶν Ἀμαλιάδος ὡς ἑξῆς:

α) Τεχνῖται, ἡμερομίσθιον δραχ. 30.000 καὶ ἐπὶ πλέον τὸ ἐπίδομα ἀκριβείας.

β) Διὰ τοὺς βοηθοὺς καὶ μαθητευομένους ἔχουν ἐφαρμογὴν αἱ περὶ ἀνειδικεύτων ἐργατῶν καὶ μαθητευομένων ἰσχύουσαι γενικαὶ διατάξεις.

Ἐφ' ὅσον ἤθελε συμφωνηθῆ διὰ τοὺς βοηθοὺς ἀμοιβὴ κατ' ἀποκοπήν, δικαιοῦνται οὗτοι ποσοστοῦ 30 ο/ο ἐπὶ τῶν κατωτέρω καθοριζομένων καλφαλικίων.

2) Καθορίζεται ἡ κατ' ἀποκοπὴν ἀμοιβὴ (καλφαλίκια) τῶν ὑποδηματεργατῶν Ἀμαλιάδος ὡς ἀκολούθως, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ ἐπιδόματος ἀκριβείας.

Α'. Ραφτὰ ὑποδήματα:	Ἕτοιμα δραχ.
α) Ἀνδρῶν δίσολα καὶ μετὰ φιάτας	28.000
Ἀνδρῶν μονόσολα	26.000
β) Γυναικεῖα ξύλινα μὲ φελὲ	28.000
Γυναικεῖα ξύλινα μὲ σόλα 3 1/2 - 5	24.000
γ) Ψιδια ἀνδρικὰ	17.000
δ) Σόλες ἀνδρικὲς	7.000
ε) Σόλες γυναικεῖες μισὲς	7.000
στ) Σόλες γυναικεῖες ὁλόκληρες	12.000
ζ) Σόλες παιδικὲς	6.000
η) Παιδικὰ 22 - 30 πόντους	13.500
» 31 - 34 »	17.000
» 35 - 38 »	22.000
θ) Ἀρβυλα ραφτὰ	25.000
Β'. Καρφωτὰ ὑποδήματα:	
α) Ἀνδρικὰ ἀδιάβροχα ἢ σεβρὰ	23.000
β) Ἀρβυλα μονόσολα	20.000
» δίσολα	22.000
γ) Γυναικεῖα ἀδιάβροχα, δετά, λουράκι	18.000
» σεβρά, δετά, λουράκι	18.000
» βακέτες, δετά, λουράκι	15.000
δ) Παντόφλες λινές, ἀκόλλητες	11.500
» » καλλημένες	10.000
ε) Παιδικὰ ἀδιάβροχα ἢ σεβρὰ 22—30	11.500
» » » » 31—35	18.000
» » » » 36—38	18.000
στ) Λινὰ ἀνδρικὰ - γυναικεῖα	12.000
» παιδικὰ	9.000
ζ) Παντόφλες λινὲς ἢ ζούτ, ἄκοπες	7.000
» λινὲς ἢ ζούτ, κομμένες	4.500
» φυλλαρένιες κομμένες	10.000
η) Κόψιμον, κόλλημα φορτιῶν	4.000
Γ'. Σίντι - Μπίντι:	
α) Ἀνδρῶν δίσολα	23.000
» μονόσολα	20.000
β) Γυναικεῖα ξύλινα	19.000
» πέτσινα	13.500
» ἀδιάβροχα	16.000
γ) Παιδικὰ 22—30	8.000
» 31—38	12.000

Ἐν Ἀθήναις τῇ 25 Νοεμβρίου 1953

—

28514/1953 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἐγκρίσεως ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου ν. 2053/1952, ἀφορώσης προσωπικὸν Η.Ε.Α.Π.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 272 τῆς 14 Δεκεμβρίου 1953)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ν. 2053/1952 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν σχέσεων καὶ διαφορῶν ἐργασίας».

2) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 69078/20.11.1952 σχετικὴν ἀπορριπτικὴν ἀπόφασιν τῆς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 267/1953 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου συσταθείσης ὁμίλου ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς, ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν τὴν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τοῦ ν. 2053/1952 ληφθεῖσαν ἀπόφασιν κατὰ τὴν συνεδρίασιν αὐτοῦ τῆς 16.10.1953, δι' ἧς ἀπερρίφθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 4/1953 ἀπόφασις τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Συλλογικῶν Διαφορῶν Ἐργασίας Ἀθηνῶν περὶ χορηγήσεως αὐξήσεως ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τῆς Ἠλεκτρικῆς Ἑταιρίας Ἀθηνῶν - Πειραιῶς (Η.Ε.Α.Π.).

Ἐν Ἀθήναις τῇ 25 Νοεμβρίου 1953

—

30525/1953 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ συστάσεως παρὰ τοῖς Γραφείοις Εὑρέσεως Ἐργασίας πενταμελῶν καὶ τριμελῶν Ἐπιτροπῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 277 τῆς 17 Δεκεμβρίου 1953)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ν.δ. 2656/1953.

2) Τὰς ὑπ' ἀριθ. 42901/1937, 34873/1938, 6987/1939, 32827/1938, 43747/1938, 48390/1938, 6985 - 6990/1939, 3176/1940, 32883/1946, 55279/1946, 48819/1950 ἡμετέρας ἀποφάσεις, δι' ὧν συγκεστήθησαν τὰ πρὸ τοῦ ν.δ. 2656/1953 λειτουργοῦντα Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας, ἀποφασίζομεν:

Ἄρθρον 1

1. Συνιστῶμεν παρ' ἑκάστῳ Γραφείῳ Εὑρέσεως Ἐργασίας τῶν πόλεων Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ Θεσσαλονίκης πενταμελῆ Ἐπιτροπήν, ἀποτελουμένην ἀπὸ τὸν Ἐπιθεωρητὴν Ἐργασίας ἑκάστης πόλεως, ὡς πρόεδρον, καὶ ἀνὰ δύο ἀντιπροσώπους τῶν ἐργοδοτῶν καὶ ἐργαζομένων, ὁριζομένων μετὰ τῶν ἀναπληρωτῶν των δι' ἡμετέρων ἀποφάσεων δι' ἑκάστην τῶν Ἐπιτροπῶν τούτων.

2. Συνιστῶμεν τριμελῆ Ἐπιτροπὴν παρ' ἑκάστῳ τῶν Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας τῶν πόλεων Πατρῶν, Καβάλας, Βόλου, Κομοτινῆς, Μυτιλήνης, Καλαμῶν, Σύρου, Σερρῶν, Ἐλευσῖνος, Χανίων, Ἡρακλείου, Χαλκίδος, Ξάνθης Κερκύρας, Πύργου, Ἐδέσσης, Ναούσης, Βεροίας, Χίου, Καρλοβασίου Σάμου, Τρικάλων, Λαρίσης, Λεβαδείας, Κεφαλληνίας καὶ Ἰωαννίνων, ἀποτελουμένην ἐκ τοῦ προϊσταμένου τῶν Γραφείων Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας, ὡς προέδρου, καὶ ἀνὰ ἑνὸς ἀντιπροσώπου τῶν ἐργοδοτῶν καὶ τῶν ἐργαζομένων, ὁριζομένων μετὰ τῶν ἀναπληρωτῶν αὐτῶν δι' ἡμετέρων ἀποφάσεων. Εἰς ἃς πόλεις δὲν λειτουργοῦσι Γραφεῖα Ἐπιθεωρήσεων Ἐργασίας, πρόεδρος ὁρίζεται εἴτε ὁ προϊστάμενος τοῦ Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας, εἴτε ἕτερος δημόσιος ὑπάλληλος διὰ τῶν αὐτῶν ἀποφάσεων ἡμῶν.

3. Χρέη εἰσηγητοῦ παρ' ἑκάστῃ τῶν Ἐπιτροπῶν ἐκτελεῖ ὁ νόμιμος ἀναπληρωτὴς τοῦ προϊσταμένου τοῦ Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας. Διὰ τὰ θέματα τοῦ ἐπαγγελματικοῦ προσανατολισμοῦ καὶ τῆς ἐπαγγελματικῆς μορφώ-

σεως των έργαζομένων εισηγείται ο αρμόδιος υπάλληλος.

4. Χρέη γραμματέως των ανωτέρω Επιτροπών εκτελεί εις των υπαλλήλων του Γραφείου Εύρέσεως Εργασίας, οριζόμενος είτε δι' ημετέρων αποφάσεων, είτε δι' αποφάσεων των προέδρων των Επιτροπών τούτων.

Άρθρον 2

Αι Επιτροπαί αύται:

1. Επιπτεύουσι την καλήν λειτουργίαν των Υπηρεσιών του Γραφείου Εύρέσεως Εργασίας και ελέγχουν την παρ' αυτού πιστήν εκτέλεσιν των νομίμων διατάξεων.

2. Γνωμοδοτούσιν επί των απασχολούντων το Γραφείον Εύρέσεως Εργασίας ζητημάτων και μελετώσι τα ληπτέα μέτρα προς καλλιτέραν εκπλήρωσιν των παρ' αυτού επιδιωκομένων σκοπών.

3. Υποβάλλουσιν εις τον Υπουργόν της Εργασίας τας γνώμας των επί της καλλιτέρας οργανώσεως του Γραφείου.

4. Διατηρούσιν όσον το δυνατόν στενωτέρας σχέσεις μετά των τοπικών εργοδοτικών και εργατικών οργανώσεων, ως και των εμπορικών και βιομηχανικών επιχειρήσεων της περιφερείας των και διευκολύνουσι τας Υπηρεσίας του Γραφείου Εύρέσεως Εργασίας εις την επίτευξιν αμέσου επαφής μεταξύ των εργοδοτών και εργατών.

5. Καταρτίζουσιν από κοινού μετά του προϊσταμένου του Γραφείου Εύρέσεως Εργασίας τον ετήσιον προϋπολογισμόν δαπανών του Γραφείου Εύρέσεως Εργασίας, ον υποβάλλουν προς έγκρισιν εις το Δ. Συμβούλιον του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων και επιβλέπουσι την πρόσφορον χρησιμοποίησιν των υπέρ αυτού εγκεκριμένων πιστώσεων, αίτινες διατίθενται μετά προηγουμένην έγκρισίν των.

6) Υποβάλλουσιν εις το Δ. Σ. του Ιδρύματος Κοινων. Ασφαλίσεων προς έγκρισιν και εις τον Υπουργόν της Εργασίας απολογισμόν των ετησίων δαπανών· και

7) Καταρτίζουσιν ανά τρίμηνον έκθεσιν πεπραγμένων μετά στατιστικών στοιχείων, επί τη βάσει ειδικών προς τούτο οδηγιών του Υπουργείου Εργασίας, ην υποβάλλουσιν εις τον Υπουργόν Εργασίας, εις το τέλος δε εκάστου έτους γενικήν έκθεσιν πεπραγμένων του όλου έργου του Γραφείου Εύρέσεως Εργασίας μετά προτάσεων περί των κατά την κρίσιν των ενδεδειγμένων να ληφθώσι μέτρων διά την βελτίωσιν των όρων απασχολήσεως, του επαγγελματικού προσανατολισμού και της επαγγελματικής μορφώσεως εργαζομένων εν τη περιφερεία των.

Άρθρον 3

1. Ο πρόεδρος εκάστης Επιτροπής προΐσταται των συνεδριάσεων αυτής και διευθύνει αυτάς, υπογράφει τας γνωμοδοτήσεις αυτής και τα επ' ονόματι αυτού εξερχόμενα έγγραφα.

2. Αι αποφάσεις της Επιτροπής λαμβάνονται κατά πλειοψηφίαν, εν ισοψηφία δε υπερισχυούσης της γνώμης υφ' ης έκλινεν ο πρόεδρος.

3. Η Επιτροπή συνεδριάζει εις τα Γραφεία Εύρέσεως Εργασίας. Περί των συζητήσεων, εισηγήσεων και αποφάσεων αυτής τηρούνται πρακτικά, άτινα υπογράφονται παρά του προέδρου, των παραστάντων μελών, του εισηγητού και του γραμματέως και ων αντίγραφα υποβάλλονται εις τον Υπουργόν της Εργασίας. Αι συνεδριάσεις της Επιτροπής δεν είναι δημόσιαι.

4. Ο πρόεδρος καλεί την Επιτροπήν όσάκις κρίνει τούτο σκόπιμον ή επί τη αιτήσει του Υπουργού της Εργασίας. Πάντως η Επιτροπή δέον να συγκαλήται άπαξ τουλάχιστον κατά μήνα, ίνα λαμβάνη γνώσιν της καταστάσεως και της πορείας των εργασιών του Γραφείου Εύρέσεως Εργασίας.

5. Εν περιπτώσει απουσίας των επαγγελματικών μελών της Επιτροπής από πλειοτέρας των τριών συνεδριάσεων, ταύτα αντικαθίστανται δι' ετέρων, δι' ημετέρων αποφάσεων.

Άρθρον 4

1. Τα μέλη των ανωτέρω Επιτροπών, οι εισηγηταί και οι γραμματείς δικαιούνται εξόδων κινήσεως και προσθέτων δαπανών δι' έκάστην συνεδρίασιν, εις ην παρέστησαν, ίσην προς τα εκάστοτε οριζόμενα διά τα μέλη των Τοπικών Επιτροπών Διοικήσεως των Υποκαταστημάτων του Ι.Κ.Α., πάντως ουχί πλέον των τριών συνεδριάσεων.

2. Αι δαπάναι λειτουργίας των Επιτροπών ενεργούνται εις βάρος του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Εν Αθήναις τη 8 Δεκεμβρίου 1953

—

69092/1953 Απόφασις Πενταμελούς εξ Υπουργών Επιτροπής

Περί εγκρίσεως αποφάσεως του Συμβουλίου ν. 2053/1952 «περί εγκρίσεως εν μέρει της υπ' αριθ. 1/1953 αποφάσεως της Πρωτοβαθμίου Επιτροπής Διαιτησίας Αμαλιάδος».

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 270 της 12 Δεκεμβρίου 1953)

Η διά της υπ' αριθ. 267/1953 πράξεως του Υπουργικού Συμβουλίου συσταθείσα εξ Υπουργών Επιτροπή.

Έχοντες υπ' όψιν τας διατάξεις της υπ' αριθ. 267/1953 πράξεως του Υπουργικού Συμβουλίου, κυρωθείσης διά του υπ' αριθ. 2415/1953 ν. δ. «περί αναπροσαρμογής της άξιας της δραχμής εις ξένον συνάλλαγμα», αποφασίζομεν:

Εγκρίνομεν την υπό του Συμβουλίου του ν. 2053/1952 ληφθείσαν απόφασιν κατά την συνεδρίασιν της 16.10.1953 περί εγκρίσεως εν μέρει της υπ' αριθ. 1/1953 αποφάσεως της Πρωτοβαθμίου Επιτροπής Διαιτησίας Αμαλιάδος, δι' ής καθορίζονται κατώτατον όριον αμοιβής Σώρου εργασίας των υποδηματεργατών Αμαλιάδος, ως και αι κατ' αποκοπήν αμοιβαί αυτών.

Εν Αθήναις τη 20 Νοεμβρίου 1953

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΕΠΙ ΜΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΠΡΑΞΕΩΣ

Εις την ὑπ' ἀριθ. 27500/1953 ἀπόφασιν τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας (ΕΕΔ 12, 1343) περὶ παροχῆς οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως πρὸς τοὺς μισθωτοὺς διὰ τὰς ἑορτὰς Χριστουγέννων 1953 ἀναφέρονται (ἄρθρ. 9) τὰ ἑξῆς: «Εἰς ὅλως ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις ταύτας (ἔννοει ἐκείνας, αἵτινες λόγῳ οἰκονομικῶν δυσχερειῶν ἤρχησαν ἀπὸ 1.4.1953 καὶ ἐφεξῆς μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἀποφάσεως) δύναται διὰ πράξεων κατὰ παρέκκλισιν τοῦ ἐξ ἡμῶν Ὑπουργοῦ Ἐργασίας νὰ ὁρισθοῦν ἄλλως τὰ τῆς καταβολῆς τοῦ διὰ τῆς παρούσης προβλεπομένου ὅρου, ὡς καὶ ἡ πλήρης ἀπαλλαγὴ ἑκάστης αὐτῶν ἀπὸ τούτου, ἐὰν κατὰ τὴν κρίσιν του συντρέχουν σοβαροὶ πρὸς τοῦτο λόγοι».

Ἀμφιβάλλομεν ὅμως, ἂν ἡ διάταξις αὕτη εἶναι νόμιμος διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους: Ὁ προσδιορισμὸς ἐκτάκτων οἰκονομικῶν ἐνισχύσεων διὰ τὰς ἑορτὰς πρὸς τοὺς μισθωτοὺς ἀνετέθη διὰ τοῦ ἀ.ν. 1777/1951 (ΕΕΔ 10, 482), κυρωθέντος διὰ τοῦ ν. 1901/1951, εἰς ἀμφοτέρους τοὺς Ὑπουργοὺς τῶν Οἰκονομικῶν καὶ τῆς Ἐργασίας.

Ἀφ' ἑτέρου εἶναι ἀρχὴ τοῦ διοικητικοῦ δικαίου ὅτι ἡ delegatio delegationis, ἡ εἰς ἑτέραν Ἀρχὴν μεταβίβασις τῆς κατ' ἐξουσιοδότησιν ἀποκλειστικῆς ἁρμοδιότητος ἀπαγορεύεται (Σ.Ε. 505/1932) καὶ ἡ ὑπὸ τοῦ νόμου χορηγουμένη ἁρμοδιότης μόνον ὑπὸ τοῦ πρὸς ὃ ἐχορηγήθη ὀργάνου δύναται νομίμως ν' ἀσκηθῇ (Σ.Ε. 302/1933), ὅταν δὲ ὁ νόμος ὁρίζει, ὅτι ἡ πρᾶξις ὡρισμένου ὀργάνου χρῄζει τῆς ἐγκρίσεως ἄλλου, τὸ πρῶτον δὲν δύναται νὰ ἐξουσιοδοτήσῃ τὸ δεύτερον, ὅπως ἐκδώσῃ ἀπ' εὐθείας τὴν πρᾶξιν (Σ.Ε. 696/1933). Μάλιστα τὴν ἐκ τῆς τοιαύτης μεταβιβάσεως ἁρμοδιότητος προκύπτουσαν ἀκυρότητα τῆς διοικητικῆς πράξεως δὲν δύναται νὰ θεραπεύσῃ καὶ ἡ ἐκ τῶν ὑστέρων παρασχεμένη συναίνεσις τοῦ ἁρμοδίου ὀργάνου εἰς τὴν πρᾶξιν, τὴν ὁποίαν ἐπεχείρησε τὸ πρὸς ὃ ἡ παράνομος μεταβίβασις πρόσωπον, διότι καὶ ἡ συναίνεσις αὕτη θεωρεῖται ὡς ἐπιγενομένη μεταβίβασις ἁρμοδιότητος (βλέπε ἐπὶ τοῦ ὅλου ζητήματος *Παπαφράγκου*, Πορίσματα κλπ. σελ. 69, *Στασινοπούλου*, Θεωρία ἀτομικῆς διοικητικῆς πράξεως, σελ. 58, *Κυριακοπούλου*, Ἑλλ. Διοικητ. Δίκαιον, ἔκδ. 2α, σελ. 52).

Παρόμοιον ζήτημα ἀγνοηθὲν εἰς τὴν δικαστηριακὴν πρᾶξιν διὰ παλαιὰς ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας μόνον, κατὰ παράβασιν τῆς ἐκ τοῦ ν. 28/1944 κοινῆς ἁρμοδιότητος, καὶ τὸ ἀποτέλεσμα ὑπῆρξε νὰ θεωρηθοῦν αἱ ἀποφάσεις αὗται ἄκυροι (βλέπε ΕΕΔ 4, 274, 296).

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΣΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑ

Ἐνώπιον τοῦ Α' Τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου τὴν 11ην τρέχοντος συνεζητήθη ἀναίρεσις μὲ τὸ ἐκτάκτως ἐνδιαφέρον θέμα, ἂν μετὰ τὴν διὰ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118/1945 ρύθμισιν τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας τῶν κατὰ τῆς ἀνεργίας εἰς τὸ Ι.Κ.Α. ἤδη ἀσφαλιζομένων μισθωτῶν ἀπαιτῆται ἡ καταβολὴ πρὸς τοὺς ἐργάτας, ταχυδίκας ἢ ὑπηρέτας τῶν ἐπιχειρήσεων, αἱ ὁποῖαι δὲν ὑπάγονται εἰς τὸ β.ν. 16/18 Ἰουλίου 1920 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 2112/1920 (ὡς γνωστόν, τὸ διάταγμα τοῦτο περιορίζεται μόνον εἰς τὰς βιομηχανικάς, βιοτεχνικάς, μεταλλευτικὰς καὶ χειροτεχνικὰς ἐπιχειρήσεις), τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ἀνωτέρω διατάγματος ἢ θὰ ἐφαρμοσθῇ τὸ ἄρθρον 669 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος.

Ὁ ἀγορεύσας εἰς τὴν δίκην Ἀντεισαγγελεὺς τοῦ Ἀρείου Πάγου κ. Κ. Κόλλιας ἐχαρακτήρισε σοβαρὸν τὸ ζήτημα καὶ ἐξέφρασε τὴν γνώμην ὅτι τὸ διάταγμα ἔχει, μετὰ τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945, γενικὴν ἐφαρμογήν, προτείνας τὴν ἀναίρεσιν τῆς ἀντίθετα δεχθείσης ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

Μετ' εὐλόγου ἐνδιαφέροντος ἀναμένεται ἡ γνώμη τοῦ ἀνωτάτου Δικαστηρίου μας ἐπὶ τοῦ σοβαροῦ πράγματι αὐτοῦ θέματος.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Bureau International du Travail.—Annuaire des Statistiques du Travail 1953. Treizième Edition.—Genève 1953, σελ. 375.

Ὡς αἱ προηγούμεναι ἐτήσιαι ἐκδόσεις, καὶ ἡ παροῦσα, ἥτις καλύπτει τὸ ἔτος 1953, παρέχει, κατὰ περίληψιν, τὰς κυριωτέρας στατιστικὰς τῆς ἐργασίας εἰς ὅλας τὰς περιοχὰς τοῦ κόσμου. Αἱ στατιστικαὶ αὗται ἀναφέρονται εἰς τὰ προβλήματα τοῦ πληθυσμοῦ καὶ τοῦ ἐργατικοῦ δυναμικοῦ, εἰς τὴν ἀπασχόλησιν, εἰς τὴν ἀνεργίαν, εἰς τὴν διάρκειαν τῆς ἐργασίας, εἰς τοὺς μισθούς, εἰς τὰς τιμὰς ἐν τῇ καταναλώσει, εἰς τὰς οἰκογενειακὰς δαπάνας, εἰς τὴν κοινωνικὴν ἀσφάλειαν, εἰς τὰ ἀτυχήματα ἐργασίας, εἰς τὰς ἐργατικὰς διενέξεις καὶ εἰς τὴν μετανάστευσιν.

Οἱ ἀναφερόμενοι ἀριθμοὶ προέρχονται εἴτε ἀπὸ τὰς ἐγκύρους πληροφορίας, τὰς ὁποίας συγκεντρώνει τὸ Δ.Γ.Ε., εἴτε ἀπὸ τὰ ἐπίσημα δημοσιεύματα ἑκάστης χώρας. Ὅλα τὰ κείμενα, οἱ τίτλοι τῶν πινάκων καὶ αἱ ἐξηγητικαὶ σημειώσεις μεταφράζονται εἰς τρεῖς γλώσσας, τὴν ἀγγλικήν, τὴν γαλλικὴν καὶ τὴν ἱσπανικήν.

Τὰ διάφορα κεφάλαια διατεταγμένα καθ' ὕλην συνοδεύονται ἀπὸ εἰσαγωγικὰς διασαφήσεις, ἐπεξηγούσας τὸν τόπον τῶν παρεχομένων στατιστικῶν καὶ τὴν δυνατότητα τῆς ἀμοιβαίας συγκρίσεως των κατὰ τὴν διεθνῆ κλίμακα. Ἐξ ἄλλου, αἱ διάφοροι χῶραι εἶναι διαχωρισμέναι εἰς Ἠπείρους, καὶ κατ' ἀλφαβητικὴν τάξιν, τὸ αὐτὸ δὲ συμβαίνει καὶ μὲ τὸν γενικὸν πίνακα περιεχομένων (index), διευκολυνομένης οὕτω τῆς εὑρέσεως τῶν ἀναφερομένων εἰς ἑκάστην παράγραφον χωρῶν, καθὼς καὶ τῶν πινάκων εἰς τοὺς ὁποίους κατατάσσεται ἑκάστη χώρα.

Εἰς τὸ τέλος τοῦ ὀγκώδους αὐτοῦ πονήματος δίδεται πλήρης κατάλογος τῶν βιβλιογραφικῶν πηγῶν, εἰς τὰς ὁποίας βασίζονται αἱ στατιστικαὶ ὁλοκλήρου τῆς μελέτης.

Χ.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 13ος—Τεῦχος 3 (297)

Ἀθῆναι, 1 Φεβρουαρίου 1954

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΦΙΛΟΔΩΡΗΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΚΑΦΕΫΠΑΛΛΗΛΩΝ ΚΛΠ.

('Αγορανομική διάταξις 'Υπουργοῦ 'Εμπορίου 115235 τοῦ 1952)

('Ισχύον Δίκαιον)

'Υπὸ τοῦ κ. ΑΘΑΝ. ΜΠΟΜΠΟΡΑ, Προέδρου Δικηγορικοῦ Συλλόγου Τρικάλων

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος.
Εἰσαγωγή.
I. Περὶ φιλοδωρήματος. 'Απ. 'Υκ. 'Εμπορίου 115.235 τ. 1952. Εἰδικὸν δίκαιον.
II. Περιποιητὴς (σερβιτόρος).
III. Φύσις τῆς σχέσεως.
Α'. Μίσθωσις ἐργασίας μεταξὺ περιποιητοῦ καὶ πελάτου.
Β'. 'Εντολὴ ὡς πρὸς τὸν κύριον.
IV. Φιλοδώρημα—Μισθός.
Α'. Τρόπος ὑπολογισμοῦ.
Β'. Πάντοτε ἐπὶ τοῦ λογαριασμοῦ.
α'. Γενικῶς.
β'. Εἰδικῶς.
γ'. 'Εργατοδ. Τρικάλων 131/1953.
δ'. Εἰς πᾶσαν περίπτωσιν.
V. Κρατήσεις.
VI. Ποινικαὶ διατάξεις.
Α'. Διάταξις.
Β'. Παρατηρήσεις.
α'. Δημοσίευσις εἰς 'Εφημ. Κυβερν., Α' τεῦχος.
β'. 'Υποκείμενον τοῦ ἀδικήματος.
VII. Σχετικαὶ διατάξεις καὶ γνῶμαι.
Α'. 'Εγκύκλιοι.
α'. Χορήγησις ἀντιγράφου τοῦ λ/σμοῦ.
β'. Διατήρησις τοῦ φιλοδωρήματος.
γ'. Περίπτωσις ἀναμίξεως τοῦ φιλοδωρήματος.
δ'. Διάκρισις μισθοῦ καὶ φιλοδωρήματος.
ε'. 'Ετέρα ὁμοία διάκρισις.
Β'. Σύντομοι παρατηρήσεις.
α'. Φορολογία.
β'. Βιοτεχνικαὶ ἐπιχειρήσεις.
γ'. Προσαύξησις.
δ'. Καφενεῖα κλπ.
ε'. Μισθωτοὶ μπάρ.
στ'. Προσαύξησις κατὰ τὰς ἑορτάς.
Γ'. Βιβλιάρια ὑγείας.
Δ'. 'Ακυρότης καὶ ἀρμοδιότης.
Ε'. 'Αλλαι γνῶμαι.
ΣΤ'. 'Ακροτελεύτια.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

'Επιτραπήτω νὰ ὁμιλήσωμεν σήμερον περὶ τοῦ φιλοδωρήματος (μπαξισίου)!

Τὸ «μπαξίς» τοῦτο ὑπὸ γενικωτέραν ἔννοιαν, ὅπως ἄλλοτε τὴν τουρκικήν, ἔχει ἤδη κατακτήσει σύμπασαν τὴν νεωτέραν κοινωνίαν. Οὐδὲν σχεδὸν γίνεται κατὰ χάριν. 'Ολοι μικροὶ καὶ μεγάλοι, ἀνώτεροι καὶ κατώτεροι «σὲ κυττᾶν στὰ χέρια» κατὰ τὸ δὴ λεγόμενον, ὥστε νὰ τοὺς πλησιάσῃ τις κατὰ τὸ ἄλλως πάλιν λεγόμενον «μὲ τὰ χέρια κάτω (κρατῶντας δῶρα) καὶ οὐχὶ ἐπάνω»!

'Η δωροληψία καὶ ἡ σιμωνία κατέκτησαν τὸ ἔδαφος!

Αἰτία ὁ κανών: Οὐ γὰρ ἔστιν ἄρχειν μὴ διδόντα μισθόν! (Δημοσθένης).

Κατωτέρω γίνεται ἁπλῆ συμβολὴ εἰς τὸ ἐργατικὸν δίκαιον διὰ νομοερμηνευτικῆς ἐρεύνης τῶν περὶ φιλοδωρήματος διατάξεων.

Εἰσαγωγὴ

Τὸ «φιλοδώρημα» (*) εἶναι γνωστὸν ὅτι πρότερον ἦτο προαιρετικόν. 'Ο πελάτης (ἀγορα-

(*) Τὸ φιλοδώρημα λέγεται κοινῶς «κέρασμα». 'Ακόμη δὲ καὶ ρεγάλο. 'Ιταλιστὶ regalo, γαλλ. pourboire, γερμ. Trink geld.

'Επὶ τῇ εὐκαιρίᾳ δυνάμεθα νὰ σημειώσωμεν ἐνταῦθα καὶ τὴν προέλευσιν τῶν ἐν τῇ ὁμιλουμένῃ σχετικῶν λέξεων μπαξίσι καὶ χαρτζηλίκι. Ἐκ τούτων ἡ λέξις «μπαξίς» εἶναι τουρκικὴ καὶ σημαίνει: μπαχσίς, δῶρον, φιλοδώρημα (κοινῶς μπακτσίσι, μπαχτσίσι, μπαξίσι).

'Η δὲ λέξις «χαρτζηλίκι» εἶναι ἐπίσης ἀραβοτουρκικὴ καὶ σημαίνει: Χάρτζ, δαπάνη, ἔξοδον, χαρτζλήκ, τὰ διὰ τὰς ἀναγκαίας καθημερινὰς δαπάνας χρήματα, ὡς καὶ τὰ διὰ τὰς μικρὰς

στὴς) πρὸς τὸν περιποιητήν, ἐὰν ἦτο εὐχαριστημένος ἐκ τῆς προθυμίας του, μεθ' ἧς ἐξετέλει τὴν παραγγελίαν καὶ ἠτό πως εὔπορος, προέβαινεν εἰς παροχὴν μικροῦ τινος χρηματικοῦ ποσοῦ.

Ἡ σχέσις ἦτο ἐωρεά. Κατὰ τὸν ν. 6 πρ. Π. 17, 1, ἐὰν χάριν ἀμοιβῆς ἐμεσολάβησεν ἀντίδωρον, θὰ ὑπάρχῃ ἡ τῆς ἐντολῆς ἀγωγή. Διότι κατὰ τὸν ν. 7 Π. 17, 1 ὁ ἐντολεὺς ἐσκόπευε μόνον τὸν κόπον νὰ ἀνταμείψῃ. Δι' ὅπερ δὲν ἐδίδετο ἀγωγὴ οὔτε ἐκ τῆς ἐντολῆς κατὰ τὸν ν. 34 Π. 17, 1, οὔτε ἐκ τῆς μισθώσεως κατὰ τὸν ν. 56 § 3 Π. 17, 1, ἀλλ' ἐνδεχομένως ἐκ τοῦ γεγονότος κατὰ τὸν ν. 13 πρ. Π. 19, 5, καὶ ν. 1 § 12 Π. 50, 13. Κατ. III.

Κατωτέρω θὰ ἴδωμεν πῶς τὸ φιλοδώρημα τοῦτο ἀπὸ προαιρετικὸν κατέστη ὑποχρεωτικὸν καὶ ἐν ποίᾳ ἀστικῇ σχέσει παρέχεται ταῦτο σήμερον (μισθώσει), ποίων ἄλλων συναφῶν γεννωμένων ζητημάτων.

Καὶ ἐν τῇ προκειμένῃ περὶ τοῦ φιλοδωρήματος περιπτώσει πρέπει νὰ μὴ ἀπομακρύνηται ὁ ἑρμηνευτὴς τῆς διακρίσεως τῶν σχετικῶν δικαίων εἰς γενικὰ (τοῦ ἀστικοῦ κώδικος) καὶ εἰδικὰ δίκαια, οἷον καὶ τὸ τῆς ὑπ. ἀποφ. 115.235 τ. 1952, ὅπερ εἶναι κατὰ προτίμησιν ἐφαρμοστέον, συμπληροῦται δὲ ὑπὸ τοῦ γενικοῦ δικαίου.

Βιβλιογραφία: Ἐν τῇ παρούσῃ ἐργασίᾳ ἐχρήσιμοποιήθη μόνον τῶν εἰδικῶν ἐργατικῶν συλλογῶν, Ἐπιθ. Ἐργ. Δικαίου, 1953, ὑπὸ *Χ.* καὶ *Τ. Τσιμπούκη*, καὶ Δελτ. Ἐργ. Νομοθεσίας, 1953 καὶ 1952, ὑπὸ *Ε. Δημητρακοπούλου*, ὡς τῶν πληρεστέρων ἐπὶ τοῦ θέματος.

I

Περὶ τοῦ φιλοδωρήματος. Ἀπ. Ὑπ. Ἐμπ. 115.235. Εἰδικὸν δίκαιον.

Δυνάμει τῆς ἐκ τῶν α') ἀ.ν. 1671 τ. 1951 περὶ ὑπουργικοῦ συμβουλίου καὶ ὑπουργείων καὶ δ') ἄρθρ. 1 § 1 τα τοῦ ν.δ. 136 τ. 1946 περὶ ἀγορανομικοῦ κώδικος ἐξουσιοδοτήσεως διὰ τῆς ἀποφ. Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου 115. 235 τ. 1952 καθωρίσθη γενικῶς καθ' ἅπασαν τὴν Ἐπικράτειαν τὸ διὰ τοὺς αὐτόθι περιποιητὰς (σερβιτόρους) παρεχόμενον (ὑποχρεωτικὸν) φιλοδώρημα (μισθὸς) εἰς 15ο/ο καὶ 10ο/ο ἐπὶ τῶν λογαριασμῶν τῶν καθημένων πελατῶν καὶ μόνον διὰ τὰ προσφερόμενα παρ' αὐτῶν καὶ εἰς αὐτοὺς εἴδη τῶν αὐτόθι καταστημάτων, καφενείων, ζαχαροπλαστείων, γαλακτοπωλείων, μπάρ, οὐζερί καὶ μικτῶν τοιούτων, ἀναψυκτηρίων, καφεζυθοζαχαροπλαστείων καὶ λοιπῶν παρομοίων κέντρων προσέτι, ἑστιατορίων, ζυθεστιατορίων, οἰνομαγειρείων, ταβερνῶν, γαλακτοπωλείων παρεχόντων καὶ χορτοφαγίαν.

Τὴν ἀπόφασιν ἴδε ἐν *Ραπτ.* Διαρκ. Κώδ. τ. 15 Α2. Ὁμοίως ἐν ΕΕΔ 11, 994, ΕΕΔ 12, 267, ΔΕΝ 8, 469. Πρόκειται περὶ ἀγορανομικῆς διατάξεως. Πρβλ. ἑτέραν ὁμοίαν προσωρινὴν δι' ἑορτὰς ἐν ΕΕΔ 12, 164 καὶ διὰ τὰς Κυριακὰς ΔΕΝ 9, 699. Ἴδε ἐπίσης κατ. VII.

Τὸ φιλοδώρημα τυγχάνει καταβλητέον ὑπὸ τοῦ πελάτου (ἀγοραστοῦ τῶν εἰδῶν) πρὸς τὸν περιποιητὴν (σερβιτόρον). Κατ. III καὶ IV.

Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης (115.235) ἔπονται τὰ ἀκόλουθα:

II

Περιποιητὴς (σερβιτόρος).

Τὸ φιλοδώρημα ἰσχύει μόνον διὰ τοὺς περιποιητὰς (σερβιτόρους) καὶ οὐχὶ δι' ἄλλα πρόσωπα, ἐκτὸς τῶν βοηθῶν των (651 ἀ.κ.).

Περιποιηταὶ (σερβιτόροι) εἶναι οἱ ὑπὸ τῶν κυρίων τοιούτων ἐπιχειρήσεων προσλαμβανόμενοι ὡς ὑπάλληλοι τοῦ καταστήματος, οἵτινες καὶ μόνοι δικαιοῦνται εἰς τοιαύτας (ἀμειβομένας) περιποιήσεις.

Ὅθεν ἀπαιτεῖται νὰ ὑπάρχῃ ὑπαλληλικὴ σύμβασις μεταξὺ ἐργοδότου καὶ ὑπαλλήλου. Ἤτις δύναται νὰ ἔχῃ περιεχόμενον καὶ ἄλλας ὑπηρεσίας εἴτε μετ' ἰδιαιτέρου μισθοῦ, εἴτε μετὰ μισθοῦ, τοῦ φιλοδωρήματος μόνον, ἄνευ ἄλλης χρηματικῆς ἀμοιβῆς ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου καταστηματάρχου.

III

Φύσις τῆς σχέσεως.

Α'. Μίσθωσις ἐργασίας μεταξὺ σερβιτόρου καὶ πελάτου.

Ἡ σχέσις αὕτη εἶναι ἐνοχὴ ἐκ τοῦ εἰδικοῦ τούτου νόμου συναπτομένη ὑποχρεωτικῶς μεταξὺ πελάτου (θαμῶνος) ἀφ' ἑνὸς καὶ ὑπηρέτου (περιποιητοῦ, σερβιτόρου) ἀφ' ἑτέρου. Γεννᾶται δὲ παρ' ἐκείνου πρὸς τοῦτον ἐν μισθώσει ὑπηρεσιῶν διὰ τὴν παρεχομένην παρ' αὐτοῦ ἐργασίαν, ἤτοι διὰ τὴν ἀποδοχὴν τῆς παραγγελίας καὶ μεταφορὰν καὶ προσφορὰν τῶν παραγγελθέντων ποτῶν καὶ εἰδῶν πρὸς τὸν μισθωτὴν τῆς ἐργασίας ταύτης πελάτην τοῦ καταστήματος.

δαπάνας τοιαῦτα, τὰ μικροέξοδα (κοινῶς χαρτζιλήκι). Ἡ λέξις μετεδόθη καὶ εἰς τὴν ἀλβανικήν. Οὕτω hurdzh-i, ausgeebe ἔξοδον, hardzhój, ausgeben ἐξοδεύω. Ρωσιστὶ «χάρτς» σημαίνει τρόφιμα, προμήθειαι.

Ὁ δὲ περιποιητὴς εἶναι γνωστὸς παρ' ἡμῖν μᾶλλον ὡς σερβιτόρος, γκαρσόνι. Πρβλ. τοὺς ξένους ὅρους: serviteur, servitore, garçon, waiter, kellner.

Ἡ σύμβασις συνάπτεται σιωπηρῶς ἅμα τῇ ὑπὸ τοῦ περιποιητοῦ ἀποδοχῇ τῆς παραγγελίας τοῦ καθημένου εἰς τὰ ὡς ἄνω κέντρα πελάτου (θαμῶνος).

Πρβλ. 649 Α.Κ. (γενικοῦ δικαίου). Οὗ ἕνεκα δὲν ἰσχύει τὸ παλαιὸν δίκαιον περὶ ἀμειβομένης ἐντολῆς. Ἄνωτ. εἰσαγωγή. Κατ. IV.

Ἡ ἄποψις ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα ὅτι πᾶς καφεπότης προβιβάζεται εἰς ... ἐργοδότην! Τοῦτο ἠθέλησεν ὁ νομοθέτης, ἀφοῦ τὸ ἠθέλησεν ὁ νομοτέχνης!

Β' Ἐντολὴ ὡς πρὸς τὸν κύριον.

Δι' ἅπασαν τὴν ἐργασίαν του ταύτην ὁ περιποιητὴς οὐδὲν ἔχει λαμβάνειν παρὰ τοῦ κυρίου τῆς ἐπιχειρήσεως. Ἐκτὸς περιπτώσεως ἐναντίας συμφωνίας. Ἄρα ὡς πρὸς τὰς ἐργασίας αὐτὰς ὁ περιποιητὴς ἐνεργεῖ, κατὰ τὴν γνώμην ἡμῶν, ὡς πρὸς μὲν τὸν πελάτην ἐν μισθώσει ἐργασίας (648 ἀ. κ.), ὡς πρὸς δὲ τὸν κύριον τῆς ἐπιχειρήσεως ὡς ἁπλοῦς ἐντολοδόχος (713 ἀ. κ.).

IV

Φιλοδώρημα. Μισθός.

Ὁ πελάτης, ἐκπληρωθείσης τῆς συμβάσεως, ἀπολαύσας τῶν ὑπηρεσιῶν, ὀφείλει πρὸς τὸν περιποιητὴν (obligatio ex lege) τὸ ὡς ἄνω φιλοδώρημα (ἀπ. Ὑπ. Ἐμπ. 115.235) ὡς μισθὸν (648, 653, 655 ἀ. κ.) καὶ ὄχι ὡς δωρεάν. Ἄνωτ. III.

Κατὰ τὸ παλαιότερον δίκαιον ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῶν τακτικῶν ἀποδοχῶν τοῦ ὑπαλλήλου περιελαμβάνοντο καὶ τὰ παρὰ τῶν πελατῶν διδόμενα πρὸς αὐτὸν κατὰ συνήθειαν φιλοδωρήματα: Α. Π. 234, 1923, Θ. 35, 97, Ε. Α. 494, 1924, Θ. 36, 201, Α. Π. 98, 1934, ΕΕΝ 1, 205.

Σχετικῶς: *Jhering*, Das Trinkgeld, 1897. Νομικὴ *Διακοπούλου* τ. 4 σ. 6.

Α' Τρόπος ὑπολογισμοῦ.

Ὁ κατὰ τὴν ἄνω ὑπουργικὴν ἀπόφασιν κανονισμὸς τοῦ ποσοῦ τοῦ ὀφειλομένου φιλοδωρήματος εἶναι εὐχερῶς λογιστικῶς. Καταστρώνεται πρῶτον ὁ κατὰ τὰς ἄλλας ἀγορανομικὰς διατάξεις ὑπὸ τοῦ πελάτου πρὸς τὸ κατάστημα διὰ τὰ προσφερθέντα καὶ καταναλωθέντα (πωλούμενα) ὑλικὰ λ/σμὸς τοῦ τιμήματος αὐτῶν. Ἐπ' αὐτοῦ δὲ προσθέτως ὑπολογίζεται ποσοστὸν 15% ἢ 10% ὡς φιλοδώρημα.

Τοῦτο θὰ εἰσπράττῃ ὁ περιποιητὴς ἀπ' εὐθείας παρὰ τοῦ πελάτου ὡς ἴδιον αὐτοῦ λῆμμα. Εἰς ὅπερ οὐδὲν δικαίωμα ἀναμίξεως ἔχει ὁ κύριος τῆς ἐπιχειρήσεως.

Τυχὸν ὑπὸ τοῦ περιποιητοῦ παράδοσις τῶν φιλοδωρημάτων μετὰ τῶν λοιπῶν εἰσπράξεων πρὸς τὸν κύριον τῆς ἐπιχειρήσεως δὲν καθιστᾷ τοῦτον κύριον αὐτῶν, ἀλλὰ θεματοφύλακα. Ἡ δὲ περὶ ἀναζητήσεως ἀγωγὴ δὲν ὑπάγεται εἰς τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν τοῦ ν. Γ^ΟΔ'. Τὸ ἐπιστρεπτέον ποσὸν ἐξευρίσκεται ἐκ τοῦ ὁλικοῦ παραδοθέντος, ἐὰν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι ἐπὶ 115 δραχμῶν αἱ 15 εἶναι τὸ φιλοδώρημα. Ἄλλως θὰ εἶναι ἀόριστος ἡ ἀγωγή, ἂν μὴ προσδιορίζῃ ρητῶς τὸ αἰτούμενον ποσόν.

Β'. Πάντοτε ἐπὶ τοῦ λογαριασμοῦ.

α'. Γενικῶς.

Ἐὰν ὁ καφὲς ὡρίσθη κατὰ τιμὴν εἰς δραχ. 1000 διὰ καφενεῖα μὴ χρησιμοποιοῦντα περιποιητὰς καὶ δραχ. 1200 διὰ καταστήματα χρησιμοποιοῦντα τοιούτους, τὸ ποσοστὸν 15% ἢ 10% ὡς φιλοδώρημα ἐπὶ τοῦ λ/σμοῦ λογίζεται ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τῶν 1200 δραχ., ὅπερ ἀποτελεῖ τὸν ὑπὸ τοῦ πελάτου πληρωτέον λογαριασμόν.

Ταῦτα κατὰ τὸ σαφὲς γράμμα τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως 115.235.

Ἀσχέτως τῶν λόγων, οἵτινες κατέληξαν εἰς τὴν λῆψιν τῆς ἀγορανομικῆς ἢ ἀστυνομικῆς διατάξεως, δι' ἧς καθωρίσθη τὸ κόστος καὶ ἡ ἀγοραία τιμὴ τοῦ κυαθίσκου καφὲ εἰς δραχ. 1000 ἢ 1200.

Ἡ ὑπουργικὴ ἀπόφασις εἶναι πιθανῶς ἀποχρῶν λόγος ἀναθεωρήσεως τῆς ἀγορανομικῆς τοπικῆς διατάξεως, ἀλλ' ἡ ὕπαρξις αὐτῆς δὲν εἶναι ἀποχρῶν λόγος μὴ τηρήσεως καὶ μὴ ἐφαρμογῆς τῆς ὑπουργικῆς.

Ἐκτὸς ἂν ἑρμηνευομένη αὕτη οὕτω τὸ ἀσφαλὲς συμπέρασμα ὅτι τὸ κόστος καὶ ἡ τιμὴ προσδιωρίσθη εἰς δραχ. 1000 ἐν πάσῃ περιπτώσει. Ὁπότε ὅμως ἀνεχώρησε αὕτη προσδιορίζει τὸ ποσὸν τῶν δραχ. 200 ὡς φιλοδώρημα. Διότι τοῦτο προσδιορίζεται ὑποχρεωτικῶς μόνον ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως Ὑπ. Ἐμπ. 115.235 ἐπὶ τοῦ λογαριασμοῦ. Ἄλλως καθίσταται ἀμφίβολος ὁ προσδιορισμὸς τῆς τιμῆς.

Σχετικῶς ἴδετε Πρ. Ἀθ. 2448, 1953, ΕΕΔ 12, 657, ὅτι' ἧς ἐκρίθη ἀπόφασις Ὑπουργοῦ Ἐργασίας περὶ προσαυξήσεως τῶν ἐν ἰσχύϊ τιμῶν τῶν ὑπὸ τῶν ἑστιατορίων, καφενείων, ζαχαροπλαστείων, μπάρ, γαλακτοπωλείων κλπ. προσφερομένων εἰδῶν κατὰ 30% ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς ὑπὲρ τῶν ὑπαλλήλων ὡς ἄκυρος ἐλλείψει νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως.

δ'. Εἰδικῶς.

Ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 27 τῆς ἀπὸ 23.6.1953

ἀποφάσεως τῆς ἀγορανομικῆς Ἐπιτροπῆς Τρικάλων, δι' ἧς καθωρίσθη ἡ τιμὴ προσφερομένου καφὲ εἰς μὲν τὰ καφενεῖα τὰ χρησιμοποιοῦντα σερβιτόρους εἰς δραχ. 1200, εἰς δὲ τὰ μὴ χρησιμοποιοῦντα τοιούτους εἰς δραχ. 1000, λεκτέον τὰ ἑξῆς:

Εἶναι σφόδρα ἀμφίβολον τί ἠθέλησεν ἡ διάταξις αὕτη. Καθ' ὅσον δι' αὐτῆς ἡ τιμὴ τῶν εἰδῶν, οὔτε τὸ φιλοδώρημα, σαφῶς καθωρίσθησαν.

γ'. Ἐργατοδ. Τρικάλων 131/1953.

Κατὰ τὴν ἐπὶ ταύτης ἀπόφασιν τοῦ Ἐργατοδίκου Τρικάλων ὑπ' ἀριθ. 131 τ. 1953 ἡ κατὰ τὴν ἀπόφ. 115.235 τ. 1952 εἰσπραξις τοῦ φιλοδωρήματος ἐπὶ τῶν λογαριασμῶν τῶν πελατῶν δέον νὰ γίνηται, ὅταν αἱ κατὰ τόπους ἀγορανομικαὶ ἐπιτροπαὶ δὲν ἔχωσι καθορίσει τὴν τιμὴν τοῦ καφὲ κλπ. μετὰ φιλοδωρήματος. Ὅταν ὅμως αἱ κατὰ τόπους ἀγορανομικαὶ ἐπιτροπαὶ ἔχωσι καθορίσει τὰς τιμὰς τῶν εἰδῶν τῶν καφενείων μετὰ τοῦ φιλοδωρήματος, τότε πρὸς ἐξεύρεσιν τοῦ ποσοστοῦ τοῦ φιλοδωρήματος δέον νὰ γίνῃ ἐσωτερικὴ ὑφαίρεσις ἐκ τῆς καθοριοθείσης τιμῆς ἑκάστου εἴδους. Ἐν προκειμένῳ ἡ ἀγορανομικὴ ἐπιτροπὴ Τρικάλων διὰ τῆς 27/1953 ἀποφάσεώς της καθώρισε τὴν τιμὴν τοῦ σερβιριζομένου καφὲ εἰς μὲν τὰ καφενεῖα τὰ χρησιμοποιοῦντα σερβιτόρους εἰς 1200 δραχ., εἰς δὲ τὰ τοιαῦτα τὰ μὴ χρησιμοποιοῦντα σερβιτόρους εἰς 1000 δραχ. Προγενεστέρως διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 23 τ. 1953 ἀποφάσεώς της εἶχε καθορίσει τὴν τιμὴν τοῦ σερβιριζομένου καφὲ εἰς μὲν τὰ καφενεῖα τὰ χρησιμοποιοῦντα σερβιτόρους εἰς 1100 δραχ., εἰς δὲ τὰ τοιαῦτα τὰ μὴ χρήσιμοποιοῦντα σερβιτόρους εἰς 900 δραχ. Ἐφ' ὅσον ὅθεν ἡ ἀγορανομικὴ ἐπιτροπὴ καθώρισε τὴν τιμὴν τοῦ καφὲ εἰς 1200 δραχ. μετὰ τοῦ φιλοδωρήματος τοῦ σερβιτόρου, δὲν δύνανται πλέον οἱ περιποιηταὶ τῶν καφενείων Τρικάλων νὰ εἰσπράττωσιν ἀπὸ τὸν πελάτην καὶ ἕτερον φιλοδώρημα ἐπὶ τῆς ἄνω τιμῆς τοῦ καφὲ τῶν 1200 δραχ. Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον καὶ ὁ ἐργοδότης δὲν ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλῃ τὸ φιλοδώρημα εἰς τοὺς ὑπ' αὐτοῦ χρησιμοποιουμένους περιποιητὰς ἐπὶ τῶν 1200 δραχ., ἀφοῦ τοῦτο, ὡς ἐρρέθη, περιλαμβάνεται ἐντὸς τῶν 1200 δραχ. Ἵνα δὲ ἐξευρεθῇ τὸ ποσοστὸν τοῦ φιλοδωρήματος, δέον νὰ γίνῃ ἐσωτερικὴ ὑφαίρεσις, ὡς ἑξῆς: Ἐπὶ τῶν 115 δραχ. εἰς τὸν περιποιητὴν ἀνήκουν 15 δραχ., ἐπὶ τῶν 1200 ἀναλόγως δραχ. 156. Εἰς δὲ τὸν ἐργοδότην δραχ. 1044. Οὗτος δὲ εἶναι καὶ ὁ λογαριασμὸς τοῦ πελάτου. Ὅθεν ἐπὶ εἰσπράξεως 39 ἑκατομμυρίων δραχ. 10% κατόπιν ὑφαιρέσεως θὰ καταβάλῃ ὁ ἐργοδότης ὡς φιλοδώρημα δραχ. 386.500 εἰς τὸν περιποιητήν.

Εἶναι πρόδηλον ὅτι ἡ ἀπόφασις ἀναρμοδίως κατὰ τὴν γνώμην ἡμῶν ἐξέχθη τοιαύτην ἀγωγὴν περιποιητοῦ κατὰ τοῦ καταστηματάρχου. Οὐχὶ ἀκριβῶς δὲ ἐφήρμοσε τὰς σχετικὰς διατάξεις. Καὶ τοῦτο διὰ τοὺς ὡς ἄνω ἐκτεθέντας λόγους.

δ'. Εἰς πᾶσαν περίπτωσιν

Πᾶσα προσωρινὴ αὔξησις κατὰ ποσοστὸν ἐπὶ τῆς ἀξίας τῶν προσφερομένων εἰδῶν ὑπὲρ τῶν ὑπαλλήλων ὡς δῶρον διὰ τὰς ἑορτάς, ἐκτὸς ἐναντίας διατάξεως, θέλει ὑπολογισθῇ ἐπὶ τῆς τιμῆς τῶν εἰδῶν μόνον, ἤτοι ἐπὶ τοῦ λογαριασμοῦ. Δηλαδὴ κεχωρισμένως ἐπ' αὐτοῦ μόνον καὶ ὄχι ἐπὶ τοῦ ἀθροίσματος θέλει ὑπολογισθῇ καὶ τὸ ἀτομικὸν φιλοδώρημα. Μεθ' ἃ ἀμφότερα ταῦτα ἀθροιζόμενα εἶναι εἰσπρακτέα ὑπὸ τοῦ περιποιητοῦ παρὰ τοῦ ὀφειλέτου πελάτου. Καὶ ταῦτα συμφώνως πρὸς τὰς ἄνω διατάξεις.

V

Σχετικαὶ περιπτώσεις

Α' Σχέσεις ὑπ. ἀποφ. καὶ ἄλλων διατάξεων.

Ἐρευνῶντες τὰς σχέσεις τῆς περὶ ἧς πρόκειται ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου 115.235 τοῦ 1952, δι' ἧς ὡρίσθη τὸ περὶ οὗ πρόκειται φιλοδώρημα, πρὸς τὰς ἄλλας κειμένας νομικὰς διατάξεις, εὑρίσκομεν τὰ ἑξῆς:

α' Ἡ διάταξις αὕτη (115.235) ὑπερισχύει βεβαίως πάσης προγενεστέρας (680 ἀ.κ.) ὡς νεωτέρα, ἐφ' ὅσον ὑφίσταται ἐξουσιοδότησις. Ὡς εἰδικὴ δὲ ὑπερισχύει καὶ πάσης μεταγενεστέρας γενικῆς, ἂν μὴ ἐκ ταύτης τὸ ἐναντίον προκύπτῃ.

Κατὰ τὴν ὀρθὴν σχετικῶς κρίσιν τῆς Σ.Ε. Ὁλ. 1377/1952, ΔΕΝ 8, 329: Τὸ ν.δ. τῆς 10/11.5.1946 περὶ ἀγορανομικοῦ κώδικος ἐν ἄρθρ. 1 § 1 ἐδ. ια' ὁρίζει ὅτι δι' ἀγορανομικῶν διατάξεων, ἐκδιδομένων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐφοδιασμοῦ (ἤδη Ἐμπορίου), δύναται νὰ ρυθμίζηται μεταξὺ ἄλλων τὸ τυχὸν εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν ἑστιατορίων, ζαχαροπλαστείων κλπ. παρεχόμενον φιλοδώρημα. Ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐξουσιοδοτήσεως ταύτης ἡ ὑπ' ἀριθ. 76/1946 ἀγορανομικὴ διάταξις ὡρίζε τὸ εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν ἑστιατορίων, καφενείων, ζαχαροπλαστείων καὶ παρομοίων κέντρων παρεχόμενον φιλοδώρημα εἰς ποσοστὸν 10% ἐπὶ τῶν λογαριασμῶν τῶν πελατῶν. Τοῦ τοιούτου φιλοδωρήματος, καταβαλλομένου οὐχὶ ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν, ἀλλ' ὑπὸ

τοῦ καταναλωτικοῦ κοινοῦ, ἡ ρύθμισις δὲν ἀποτελεῖ κυρίως θέμα διενέξεως μεταξὺ ἐργοδότου καὶ μισθωτῶν. Ἐφ' ὅσον δὲ τοῦτο ἁρμοδίως, καὶ δὴ ὑπὸ τῶν κρατικῶν ὀργάνων τῶν ρυθμιζόντων τὰ τοῦ κόστους τῆς ζωῆς ἐν γένει, εἶχε ρυθμισθῆ διὰ τῆς 76 τ. 1946 ἀγορανομικῆς διατάξεως εἰς 10 %, ἡ ἀπ. Ἐπ. Διαιτησίας, ρυθμίσασα τὸ αὐτό, εἶναι ἀκυρωτέα.

6' Κατὰ ταῦτα καὶ πᾶσα ἄλλη ἀπόφασις ἀγορανομικὴ ἄλλων ὀργάνων διὰ τὸ αὐτὸ θέμα ἕνεκα τοῦ αὐτοῦ λόγου τυγχάνει ἐπίσης ἄκυρος καὶ ἀκυρωτέα. Ὅθεν ἡ ἀπόφασις πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Τρικάλων ὑπ' ἀριθ. 10/18.6.1938 (ΔΕΝ 9,64), καθ' ὅσον δι' αὐτῆς ἐρρυθμίσθησαν αἱ ἀποδοχαὶ τῶν σερβιτόρων, εἶναι ἔγκυρος, ἀλλά, καθ' ὅσον ρυθμίζονται τὰ τοῦ φιλοδωρήματος, εἶναι ἀνίσχυρος. Πρβλ. διὰ τὴν Ἐδεσσαν ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας 25.704 τ. 1953, ΔΕΝ 9,341.

VI
Κρατήσεις

Συμφωνία περὶ κρατήσεως ὑπὸ τοῦ κυρίου ἢ περὶ πληρωμῆς ἐκ τῶν φιλοδωρημάτων ὡρισμένου ποσοστοῦ ἔναντι ἐνδεχομένων ζημιῶν εἰς τὰ ὑλικὰ τοῦ κυρίου εἶναι νόμιμος (665 ἀ. κ.). Διότι δὲν θίγει τὴν ὕπαρξιν τοῦ φιλοδωρήματος, ἀλλ' εἶναι ἄλλη αὐτοτελὴς καὶ ἀνεξάρτητος σύμβασις καὶ ἐνοχή, ἧς τινος ἁπλῶς ὁ κατὰ ποσοστὸν ὑπολογισμὸς γίνεται ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τοῦ φιλοδωρήματος. Ἰσχύει δὲ περαιτέρω ὁ γενικὸς κανὼν τοῦ ἀσυμφῆφίστου καὶ ἀκατασχέτου τοῦ ἄρθρ. 665 Ἀστικοῦ Κώδικος. Κατὰ ταῦτα αἱ τοιαῦται κρατήσεις εἶναι ἰσχυραὶ μόνον μέχρι τοῦ ἐν τῷ ἄρθρῳ 664 Α.Κ. μέτρου, καθ' ὃ εἶναι ἀπαράβεκτοι, ἐὰν ὑπερβαίνουν τὴν διατροφήν. Ἀντιθέτως, ἂν ἡ ζημία προέρχηται ἐκ δόλου τοῦ ὑπαλλήλου. Αἱ κρατήσεις φέρουσιν, ἀφ' ἧς ἐγένοντο, τόκον. Σχετικῶς: ΕΕΔ 12, 893, 726, 520.

VII
Ποινικαὶ διατάξεις

Α' Διάταξις

Κατ' ἄρθρ. μόνον § 5 ἐπ. ἀποφ. 115.235 τ. 1952 οἱ παραβάται τῆς ἀγορανομικῆς ταύτης διατάξεως, ἰσχυούσης καθ' ἅπασαν τὴν ἐπικράτειαν ἀπὸ τῆς ἀνακοινώσεώς της διὰ τοῦ τύπου, διώκονται καὶ τιμωροῦνται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀγορανομικοῦ κώδικος.

Β' Παρατηρήσεις

Ἐπὶ ταύτης παρατηροῦμεν τὰ ἑξῆς:

α' Ἡ διάταξις εἶναι (κατ' ἐξουσιοδότησιν νομικήν) καὶ ποινικὴ καὶ ἰσχύει ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως ὄχι εἰς τὸν τύπον ἐν γένει, καθ' ἃς δύναται δεδικαιολογημένως νὰ προβληθῇ ἄγνοια νόμου, ἀλλὰ ἀφ' ἧς δημοσιευθῇ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, καὶ δὴ εἰς τὸ Α' τεῦχος, ἔνθα δημοσιεύονται οἱ νόμοι. Ὧν ἡ γνῶσις τυγχάνει ὑποχρεωτικὴ (ἄρθρ. 2, 3 ἀ. κ., 103 εἰσ. ν. 2783, ἄρθρ. 1, 31 π. κώδικος).

6' Ὑποκείμενον αὐτῆς δὲν εἶναι μόνον ὁ (ἐκ προθέσεως μετὰ ταῦτα σχηματισθείσης) ἀρνούμενος τὴν καταβολὴν πλήρους τοῦ φιλοδωρήματος εἰς τὸν περιποιητὴν πελάτης, ἀλλὰ καὶ ὁ περιποιητὴς αὐτός, ἂν (ἐκ προθέσεως) ἤθελε ζητήσει ἢ λάβει μεῖζον τοῦ διὰ τῆς ἄνω ἀποφάσεως καθωρισμένου φιλοδωρήματος.

Ἐὰν ὁ πελάτης εἶχε πρὸ πάσης λήψεως μορφώσει τὴν πρόθεσιν νὰ μὴ πληρώσῃ τὰς ὑπηρεσίας (τζαμπατζῆς), διώκεται καὶ τιμωρεῖται κατ' ἄρθρ. 392 ποιν. κώδικος ἐπὶ ἐγκλήσει τοῦ ἀδικηθέντος.

Περὶ ποινικῆς διώξεως ἐργοδοτῶν διὰ καθυστέρησιν ἀποδοχῶν ἴδε Α.Π. 77, 1953, ΕΕΔ 12, 725.

Τὸ κείμενον τοῦ ἀ. ν. 136 τ. 1946 περὶ ἀγορανομικοῦ κώδικος ἴδε ἐν *Α. Μπουροπούλου*, Ποιν. Κ. τ. Β' 1950, σ. 478, ποιν. διατάξεις, σελ. 478 ἑπ.

VIII
Σχετικαὶ διατάξεις καὶ γνῶμαι

Ἐκθέτομεν ἐνταῦθα διατάξεις καὶ γνώμας σχετικὰς πρὸς τὸ θέμα τοῦ φιλοδωρήματος τῶν καφεὺπαλλήλων κλπ.

Α' Ἐγκύκλιοι

α' Χορήγησις ἀντιγράφου τοῦ λογαριασμοῦ.

Δυνάμει τοῦ ἀ. ν. 1671 τ. 1951, τοῦ ν. δ. 136 τ. 1945 καὶ τῆς ἀγορ. διατάξ. 72 τ. 1953 ἐξεδόθη ἡ ἀγορανομικὴ διάτ. 225, ἀπ. Ὑπ. Ἐμπορ. 121485, 14728 τῆς 18/31.8. 1953 περὶ παροχῆς ἀντιγράφου λογαριασμοῦ εἰς πελάτας ὑπὸ τῶν κέντρων (Κ.Ν.Β. 1.791), δι' ἧς ἐτροποποιήθη τὸ ἄρθρ. 6 τῆς ἀγορανομ. διατ. 72 τ. 1953 ὡς ἑξῆς: «Ὑποχρεοῦνται οἱ καταστηματάρχαι ἐστιατορίων, ζυθεστιατορίων, μπάρ, ταβέρνων, οἰνομαγειρείων, κέντρων διασκεδάσεως καὶ λοιπῶν παρομοίων κέντρων ὅπως, ὁσάκις ὁ πελάτης αἰτεῖται ἀντίγραφον τοῦ λογαριασμοῦ, τῷ χορηγῶσι τοιοῦτον, ἀναγράφοντες ἐπ' αὐτοῦ καὶ τὴν ἐπωνυμίαν τῆς ἐπιχειρήσεως, τὸ ὀνοματεπώνυμον τῶν προϊσταμένων αὐτῆς καὶ τὴν ἡμερομηνίαν ἐκδόσεως, ὑπογραφόμενον ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ τοῦ ἐντεταλμένου

τὴν εἰσπραξιν ὑπαλλήλου διὰ τὸ ἔγκυρον τοῦ λογαριασμοῦ καὶ τὴν ἀκρίβειαν τοῦ εἰσπραχθέντος ποσοῦ. Κατὰ τὰ λοιπὰ ἰσχύει ἡ ἀγορ. διάτ. 72 τ. 1953. Οἱ παραβάται τιμωροῦνται κλπ.»

β'. Διατήρησις τοῦ φιλοδωρήματος

Δυνάμει τοῦ ἀ. ν. 1671 τ. 1951 καὶ τῆς πράξ. ὑπ. συμβ. 267 τ. 1953 ἐξεδόθη ἡ ἀγ. διάτ. ἀπ. Ὑπ. Ἐμπορ. 12459, 15145 τῆς 6/29.8.1953 (Κ.Ν.Β. 1, 786) περὶ τιμῶν ἑστιατορίων ξενοδοχείων ὕπνου καὶ ὡρίσθησαν αἱ τιμαὶ διαφόρων προσφερομένων εἰδῶν, εἰς ἃς περιλαμβάνονται ὁ φόρος πολυτελείας, αὐχὶ ὅμως καὶ τὸ φιλοδώρημα τῶν ὑπαλλήλων. Περαιτέρω ὡρίσθη κουβὲρ τῶν ἐξοχικῶν κέντρων καὶ ἡ ὑποχρέωσις ἀναρτήσεως πινακίδος κλπ. Οἱ παραβάται τιμωροῦνται κλπ.

Πρβλ. ὁμοίαν ἀπόφ. Ὑπ. Οἰκον. καὶ Ἐργ. 8900 τῆς 12.8.1946, ΕΕΔ 12, 388.

γ'. Περιπτώσεις ἀναιρέσεως τοῦ φιλοδωρήματος

Δυνάμει τοῦ ἀ. ν. 1671 τ. 1951, τοῦ ν. Δ. 136 τ. 1946 καὶ τῆς ἀγορ. διατ. 169/1953, διὰ τῆς ἀγορ. διατ. 210, ἀπόφ. Ὑπ. Ἐμπορ. 120094/14516 τῆς 3/29.8.1953 (Κ.Ν.Β. 1, 785) περὶ καφενείων, Τραπεζῶν καὶ λοιπῶν ἐπιχειρήσεων ὡρίσθησαν τὰ ἑξῆς: Ἡ § 3 τοῦ ἄρθρ. 1 ἀγορ. διατ. 169/1953 ἀντικαθίσταται οὕτω: «Εἰς τὰ καφενεῖα δημοσίων καταστημάτων καὶ ὀργανισμῶν δημοσίου δικαίου καὶ Τραπεζῶν καὶ ἐπιχειρήσεων ἐν γένει, ἐφ' ὅσον παρεχωρήθησαν πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν ὑπαλλήλων τῶν Τραπεζῶν καὶ ἐπιχειρήσεων (ἐξαιρέσει τῶν μεμισθωμένων τοιούτων καὶ τυχόντων κατατάξεως εἰς ἀντίστοιχον κατηγορίαν ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς κατατάξεως κέντρων), καθορίζονται τιμαὶ μετὰ φιλοδωρήματος διὰ τοὺς ὑπαλλήλους 10% ἐπὶ ἐλάττον τῶν τιμῶν τῶν καφενείων Γ' κατηγορίας, ἤτοι καφὲς καὶ λεμονάδες ἀεριοῦχοι σακχάρεως (γκαζόζες) δραχ. 1250. Διὰ τοὺς μὴ ὑπαλλήλους ἰσχύουσιν αἱ τιμαὶ τῶν καφενείων Γ' κατηγορίας. Οἱ παραβάται τῆς παρούσης, ἰσχυούσης εἰς τὴν περιφέρειαν τῆς τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης ἀπὸ τῆς ἀνακοινώσεώς της διὰ τοῦ τύπου, διώκονται καὶ τιμωροῦνται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀγορανομικοῦ κώδικος. Σχετικῶς ἀνωτ. IV 13 δ'. Ἐνταῦθα πρόκειται περὶ εἰδικῆς διατάξεως.

δ'. Διάκρισις μισθοῦ καὶ φιλοδωρήματος

Ἡ ἐγκύκλιος Ὑπουργείου Ἐργασίας ὑπ' ἀριθ. 52060 τῆς 25.8.1953 (ΔΕΝ 9/656) εἶπε τὰ ἑξῆς:

Διὰ τῆς 31029/1945 (ΔΕΝ 1945 σ. 276) κοινῆς ἀποφάσεως Ὑπ. Οἰκον. καὶ Ἐργασίας, ἐκδοθείσης κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ἀ. ν. 28 1944, καθωρίσθη μηνιαῖος μισθὸς πλέον τῶν καθιερωμένων ποσοστῶν ἐπὶ λογαριασμῶν τῶν πελατῶν διὰ μὲν τοὺς σερβιτόρους καφενείων πολυτελείας Α' καὶ Β' κατηγορίας δραχ. 7.500, διὰ δὲ τοὺς τοιούτους Γ' κατηγορίας δραχ. 8.750. Οἱ διὰ τῆς ἄνω ἀποφάσεως, μὴ καταργηθείσης μετὰ τὴν ἰσχὺν τῶν μεταπολεμικῶν ἐθνικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, προβλεπόμενοι μισθοὶ προσηυξήθησαν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488 τ. 1949 ἀποφάσεως κατὰ 30% καὶ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2750/1951 ὁμοίας κατὰ 50 χιλ., καθορισθέντες οὕτω ἀπὸ 15.1.1951 εἰς δραχ. 59.750 καὶ 61.375 ἀντιστοίχως καὶ προσαυξηθέντες περαιτέρω ἀπὸ 7.10.1952 κατὰ τὰ ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 49500/1952 ἀποφάσει καθοριζόμενα.

Κατὰ ταῦτα οἱ σερβιτόροι τῶν ἐπαρχιακῶν καφενείων, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει μεταπολεμικὴ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας, ρυθμίζουσα τὰς ἀποδοχάς των, δικαιοῦνται, πλὴν τῶν καθωρισμένων ποσοστῶν ἐπὶ τῶν λογαριασμῶν τῶν πελατῶν, καὶ τῶν ὡς ἄνω μηνιαίων μισθῶν, κατ' ἐλάχιστον ὅριον.

Ὑπομιμνήσκεται ὅτι συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρ. 1 § 3 τῆς ὑπ' ἀριθ. 2250/1951 ὑπ. ἀποφάσεως οἱ ὡς ἄνω μισθωτοὶ δέον ὅπως ἐκ τοῦ προμνησθέντος τρόπου ἀμοιβῆς των (μισθὸς καὶ ποσοστά) ἐξασφαλίζουν ἡμερησίως τὸ ἑκάστοτε ἰσχῦον διὰ τὸν ἀνειδίκευτον ἐργάτην ἡμερομίσθιον, ὑποχρεουμένου τοῦ οἰκείου ἐργοδότου ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ὅπως καταβάλῃ τὴν τυχὸν προκύπτουσαν ἐπὶ ἔλαττον διαφοράν.

ε'. Ἕτερα διάκρισις μισθοῦ καὶ φιλοδωρήματος

Διὰ τοῦ ἐγγράφου Ὑπουργείου Ἐργασίας ὑπ' ἀριθ. 27/221 τῆς 19.10.1953 (ΔΕΝ 9/658) ἀνεκοινώθησαν τὰ ἑξῆς:

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 57934/1950 (ΔΕΝ 540) κοινῆς ἀποφάσεως Ὑπ. Οἰκον. καὶ Ἐργασίας ἐπεξετάθησαν αἱ διατάξεις τῆς 13 τ. 1948 ἀποφάσεως τῆς πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τῶν καφενείων περιφερείας τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης εἰς τὸ ἀντίστοιχον προσωπικὸν τῶν καφεζαχαροπλαστείων, καφεγαλακτοπωλείων κλπ. τῆς αὐτῆς περιφερείας. Κατὰ ταῦτα ὁ σερβιτόρος καφεζαχαροπλαστείου δικαιοῦται, συμφώνως πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθ. 57934/1950 ἀπόφασιν, τοῦ κάτωθι μισθοῦ:

Ἀπὸ 27.10.1950 ἕως 15.1.1951 δραχμὰς 136.500. Ἀπὸ 15.1.1951 καὶ ἐντεῦθεν δραχ.

186.500. Ἀπὸ 7.10.1952 καὶ ἐντεῦθεν, ἐφ' ὅσον τὸ σύνολον τῶν ἀποδοχῶν (μισθὸς καὶ παροχαί) εἶναι κατώτερον τῶν δραχ. 650.000, προσαυξάνεται ὁ μισθὸς τῶν 186.500 κατὰ ποσοστὸν 15%. Ὁ ἀνωτέρω μισθὸς προσαυξάνεται δι' ἐπιδόματος οἰκογενειακῶν βαρῶν ἐκ 10% διὰ τὴν σύζυγον καὶ 5% δι' ἕκαστον τέκνον μέχρι τριῶν, ἐφ' ὅσον τὰ ἐκ τούτων ἄρρενα εἶναι ἡλικίας κάτω τῶν 18 ἐτῶν καὶ δὲν ἐργάζονται, τὰ δὲ θήλεα κάτω τῶν 20 ἐτῶν καὶ δὲν ἐργάζονται. Ἀπὸ 1.7.1953 ἐπὶ τοῦ κατὰ τὰ ἀνωτέρω διαμορφουμένου μισθοῦ παρέχεται ἐπίδομα ἀκριβείας συνιστάμενον εἰς ποσοστὸν 12%.

Β'. Σύντομοι παρατηρήσεις

α. Περὶ φορολογίας τῶν αερβιτόρων ἴδε ἐγκύκλιον Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν ὑπ' ἀριθ. 144 τῆς 1.9.1953, Κ.Ν.Β. 1/671.

β. Ὅτι τὰ τοιαῦτα καταστήματα εἶνε διοτεχνικαὶ ἐπιχειρήσεις καὶ οἱ περιποιηταὶ ὑπάλληλοι των ἴδε ΔΕΝ 8, σ. 391.

γ. Περὶ προσαυξήσεως μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου τῶν αερβιτόρων ἴδε ΔΕΝ 8, σ. 398.

δ. Περὶ τῶν καφενείων ἴδε ΔΕΝ 9/368, ζαχαροπλαστείων ΔΕΝ 9/364, ἑστιατορίων ΔΕΝ 9/363.

ε. Μισθωτοὶ ἀμειβόμενοι διὰ ποσοστῶν καὶ ἐργαζόμενοι εἰς μπάρ: ΕΕΔ 12/321.

στ. Προσαύξησις τοῦ φιλοδωρήματος κατὰ τὰς ἑορτὰς τ. 1952: ΕΕΔ 12/164.

ζ. Περὶ τῶν ἀποφ. 25825 τ. 1951 καὶ 8900 καὶ 18810 τ. 1946 ἴδε Α.Π. 483/1953.

Γ'. Βιβλιάρια ὑγείας

Περὶ τῆς ὑποχρεώσεως τῶν περιποιητῶν ὅπως ὦσιν ἐφωδιασμένοι διὰ βιβλιαρίων ὑγείας δὲν πρόκειται νὰ γίνῃ ἐνταῦθα ἐκτενὴς λόγος. Ἁπλῶς σημειοῦμεν τὰς ἑξῆς παραπομπάς: *Ε. Δημητρακοπούλου*, ΔΕΝ 9, σ. 385, 505, 583, 640. Προσέτι δὲ *Τσιμπούκη*, ΕΕΔ 12 σ. 1026, 937, 957, 893, 828, 490, 328, 1217, 195, 140.

Ἄκυρος ἡ σύμβασις ἐργασίας, ἐὰν ὁ προσληφθεὶς στερῆται βιβλιαρίου ὑγείας κατὰ τὸ ἄρθρ. 1/7 ν.δ. 4/16.8.1923, π.δ. 18/30.1.30. Οὕτω: Α.Π. 130/1952, ΕΕΔ 11/517, Πρ. Ἀθ. 14272/1952, ΕΕΔ 12/532, Πρ. Ἀθην. 6625/1952, ΕΕΔ 12/140, Πρ. Πειρ. 535/1953, ΕΕΔ 12/721, Πρ. Ἀθ. 14083/1952, ΕΕΔ 12/196, Πρ. Ἀθ. 14413/1952, ΕΕΔ 12/196, Πρ. Πατρ. 175/1952, ΕΕΔ 11/1151 Πρ. Ἀθ. 5500/1952, ΕΕΔ 11/1194 κλπ. Ἄρθρ. 174, 180 ἀ.κ.

Ἀπαγορευτικὴ διάταξις jus publicum Α.Π. 70/1948, ΕΕΝ 15/309, *Γ. Μπαλῆ*, Γεν. Ἀρχ. § 59 τ. 1948. Ἁρμοδιότης μόνον τῶν τακτικῶν δικαστηρίων ἐκ τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ: Πρ. Ἀθ. 6039/53, ΕΕΔ 12/1122, Πρ. Καλ. 180/1953, ΕΕΔ 12/124. Ἀδυναμία προμηθείας βιβλιαρίου: Διὰ τῆς 60279 τῆς 6.12.1952 ἐγκ. Ὑπουργ. Ἐργασίας (ΔΕΝ 1953 σ. 126) καὶ ὁμοίας 11332/1953 εἶχεν ἀνασταλῇ ἔκτοτε ἡ λειτουργία τῶν συσταθεισῶν ἐπιτροπῶν χορηγήσεως βιβλιαρίων ὑγείας. Περὶ αὐτῶν Πρωτ. Μυτιλ. 31 τ. 1953, ΕΕΔ 12/1122, καθ' ἣν εἶναι ἔγκυρος ἡ σύμβασις καὶ ἄνευ τοῦ βιβλιαρίου.

Δ'. Ἀκυρότης καὶ ἁρμοδιότης

Κατὰ τὴν ἐν τῇ νομολογίᾳ κρατοῦσαν ἄποψιν, Α.Π. 101/1950, Θ. 61/385, Α.Π. 231/1951, ΕΕΔ 10/106, Α.Π. 160/1952, ΕΕΝ 19/402, αἱ ἐξ ἀκύρου συμβάσεως ἐργασίας ἀπορρέουσαι ἀξιώσεις ὡς ἐρειδόμεναι εἰς τὸν ἄνευ νομίμου αἰτίας πλουτισμὸν τοῦ ἐργοδότου δέον νὰ εἰσάγωνται κατὰ τὴν τακτικὴν διαδικασίαν καὶ οὐχὶ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΨΟΔ', εἰς ἣν δέον νὰ εἰσάγωνται ἀξιώσεις ἀπορρέουσαι ἐξ ἐγκύρου συμβάσεως ἐργασίας.

Ἤδη ὅμως μετὰ τὴν διάτ. τοῦ ἄρθρ. 2 § 6 ν.δ. 2511 τ. 1953 περὶ ἐλέγχου ὁμαδικῶν ἀπολύσεων, καθ' ἣν ὡς σχέσις ἐργασίας νοεῖται ἡ ἐκ τῆς πραγματικῆς ἀπασχολήσεως τοῦ μισθωτοῦ ἐν τῇ ἐκμεταλλεύσει δημιουργουμένη σχέσις, ἀνεξαρτήτως τοῦ κύρους τῆς συμβάσεως ἐργασίας, εὐσεμία ἀμφιβολία καταλείπεται ὅτι καὶ αἱ ἐξ ἀκύρων συμβάσεων ἐργασίας ἀπορρέουσαι ἀξιώσεις ὑπάγονται εἰς τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΨΟΔ'.

Ταῦτα κατὰ τὴν ἐργατοδ. Πρωτ. Τρικ. 131/1953.

Καὶ ἐν περιπτώσει ἀκύρου συμβάσεως ἡ πραγματικὴ ἀπασχόλησις θεμελιοῖ σχέσιν ἐργασίας: Πρ. Ἀθ. 5733/1953, ΕΕΔ 12/1023 Πρ. Μεσ. 118/1953, ΕΕΔ 12/1081, Σχόλ. ΕΕΔ 12/864, *Δημ. Κούσης*, ΕΕΔ 12 § XIV, σ. 909, Α.Π. 549/1953, ΕΕΔ 12, 1261 (μετὰ τὸ ν.δ. 2511 τοῦ 1953).

Ε'. Ἄλλαι γνῶμαι

α. Ὁ *Ι. Λαμπρινίδης* (ΔΕΝ 9, σ. 60-61) δίδει διαφόρους σχετικὰς χρησίμους πληροφορίας περὶ τῆς σχέσεως τοῦ αερβιτόρου μετὰ τοῦ ἐργοδότου καὶ τοῦ πελάτου.

Διαφωνοῦμεν εἰς τὰ ἑξῆς σημεῖα: Φρονοῦμεν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀνωτέρω, ὅτι δὲν ἀπο-

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΜΙΣΘΟΥ ΔΙ' ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ

Δεδικασμένον ἐξ ἀκυρωτικῆς ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας

Συνέπεια τῆς ἀπαγγελούσης τὴν ἀκύρωσιν ἐκτελεστῆς τινος πράξεως διοικητικῆς Ἀρχῆς ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας ἡ νόμιμος κατάργησις αὐτῆς ἐναντι πάντων, μὲ δύναμιν δεσμευτικὴν διὰ τὰ τακτικὰ δικαστήρια, ἀδιαφόρως αἰτιολογιῶν.—Ἔννοια συνταγματικῆς διατάξεως καὶ Νόμου περὶ Συμβουλίου Ἐπικρατείας.—Ἀνεπίτρεπτον, πρὸ τοῦ Α.Ν. 1804/1951, παρεμβάσεως Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας κατὰ διάρκειαν ἰσχύος συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.

Ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 7916/1953 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς :

Κατὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν καὶ ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 83 § γ τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος τοῦ 1952 (ἄρθρ. 102 τοῦ προϊσχύσαντος Συντάγματος τοῦ 1927, διατηρηθέντος ἐν ἰσχύϊ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. Ζ/1935 Συντακτικῆς Πράξεως), ὡς καὶ τῶν ἄρθρων 46 καὶ 50 τοῦ ν. 3713/1928 περὶ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ὡς τὸ τελευταῖον συνεπληρώθη καὶ μετερρυθμίσθη δι' ἄρθρου 3 νόμου 5468/1932 καὶ τοῦ νόμου 6467/1934, ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ἀπορρίψασα ἀντίθετον ἰσχυρισμόν της, ἐδέχθη ὅτι δὲν προέκυψε δεδικασμένον ἰσχῦον καὶ διὰ τὰ πολιτικὰ δικαστήρια ἐκ τῶν ὑπ' ἀριθ. 1279/1950 καὶ 29/1951 ἀκυρωτικῶν ἀποφάσεων τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ὅσον ἀφορᾷ τὴν δι' αὐτῶν ἀκύρωσιν τῶν εἰρημένων κοινῶν ἀποφάσεων (πράξεων) ὑπ' ἀριθ. 11526/1950 τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, καὶ 59451/1950 τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι τῶν ἀποφάσεων (πράξεων) τούτων, ἰσχὺν αὐτοτελοῦς διατάξεως οὐσιαστικοῦ νόμου ἐχουσῶν, ὡς ἐκδοθεισῶν κατ' ἐξουσιοδότησιν τῶν ἀ.ν. 1406/1950 καὶ ν. 28/1944 καὶ συνεπῶς μὴ τυγχανουσῶν «διοικητικῶν πράξεων Διοικητικῶν Ἀρχῶν», αἱ ἀκυρώσασαι ταύτας ὡς ἄνω ἀποφάσεις τῆς Ὁλομελείας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας δὲν ἀποτελοῦν ἰσχῦον διὰ τὰ πολιτικὰ δικαστήρια δεδικασμένον, ὅπερ ὡς προϋπόθεσιν προεχόντως ἔχει νὰ ἔχωσιν ἐκδοθῆ αὗται (αἱ ἀκυρωτικαὶ ἀποφάσεις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας) κατὰ «διοικητικῶν πράξεων τῶν διοικητικῶν Ἀρχῶν» ἐκτελεστῶν.

Οὕτω δὲ θεωρήσασα τὰς πράξεις ταύτας ὡς ἐγκύρους καὶ ἰσχυρὰς καὶ κυρωσάσας ἀναδρομικῶς τὴν ἀποτελοῦσαν τὴν βάσιν τῆς ἐνδίκου ἀγωγῆς τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ὑπ' ἀριθ. 2/1949 ἀπόφασιν τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν, ἐδέχθη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ψευδῶς ταύτην.

Οὕτως ὅμως κρίνασα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφα-

κλείεται νὰ συμφωνηθῇ μισθὸς ἰδιαίτερος μεταξὺ ἐργοδότου καὶ σερβιτόρου. Πρβλ. ἀπ. Ὑπ. Ἐργασίας 25702 τοῦ 1953 (ΔΕΝ 9/340). Ἐπίσης φρονοῦμεν ὅτι δὲν εἶναι ἀνίσχυρος συμφωνία κρατήσεως ἐκ τῶν φιλοδωρημάτων. Ἀνωτ. V.

Ὁ ἴδιος ἐν ΔΕΝ 9/444 παραθέτει ἐπιμελῶς συνταγέντα πίνακα τῆς ἐξελίξεως τῶν μισθῶν ἐν γένει τῶν ἐργαζομένων.

6. Καὶ ὁ *Π. Ρίζος* ἐν ΔΕΝ 9/602 ἐπόμ. παραθέτει ἐπιμελῶς ἐπίσης συνταχθέντας πίνακας ἀποδοχῶν προσωπικοῦ καφενείων, καφεζαχαροπλαστείων, γαλακτοπωλείων, καταστημάτων γαλακτοχορτοφαγίας καὶ σχετικῶν πρατηρίων περιοχῆς Ἀθηνῶν. Ἐν σελ. 603 σημειοῖ ὅτι οἱ σερβιτόροι δικαιοῦνται, ἐκτὸς τοῦ μισθοῦ, καὶ φιλοδωρήματος 15% ἐπὶ τοῦ λογαριασμοῦ τῶν πελατῶν.

Βεβαίως ταῦτα λέγονται ὑπὸ τὰς ὡς ἄνω (ΙΙΙ) προϋποθέσεις. Τὰ πάντα ἐξαρτῶνται ἐκ τῆς σχέσεως μισθώσεως ὑπηρεσιῶν, ἤτοι συμβάσεως ἐργασίας μεταξὺ τοῦ ὑπαλλήλου καὶ τοῦ ἐργοδότου ἐν ὄψει τῶν παρεμβατικῶν διαθέσεων τοῦ νόμου.

Συλλογικὰς συμβάσεις κλπ. ἐπὶ ὑπαλλήλων καφενείων κλπ. ἴδε ἐν *Ραπτάρχ.* Δ. Κ. τ. 15 Α2, σ. 374 ἑπ.

ΣΤ'. Ἀκροτελεύτια

α. Περὶ ἀδειῶν μετ' ἀποδοχῶν τῶν σερβιτόρων, βοηθῶν κλπ. ἐδημοσίευσε σχετικὴν ἐγκύκλιον τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας.

β. Τέλος μνημονευτέα ἡ πρὸς τοὺς ἐπισιτιστὰς τελευταία διακήρυξις τοῦ 12ου Πανελληνίου Συνεδρίου Ὁμοσπονδίας ἐργατῶν ἐπισιτισμοῦ καὶ ὑπαλλήλων τουριστικῶν ἐπαγγελμάτων Ἑλλάδος.

σις, ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς ἐν ἀρχῇ συνταγματικὰς καὶ κοινὰς οὐσιαστικοῦ νόμου διατάξεις, ἄλλως κατὰ παράβασιν τῶν διαληφθεισῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 46 καὶ 50 τοῦ ν. 3713/1928 ἐδέχθη, ὅτι δὲν προκύπτει δεδικασμένον ἐκ τῶν εἰρημένων ἀποφάσεων τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας καὶ δέον ὅπως ἀναιρεθῇ αὕτη κατὰ τὴν § 17 τοῦ ἄρθρου 807 Πολ. Δικονομίας, ἄλλως κατὰ τὴν § 13 τούτου, ἐφ' ὅσον, κατὰ τὴν σαφῆ ἔννοιαν τῶν ἄνω διατάξεων, ἐκ τῶν ἀκυρωτικῶν ἀποφάσεων τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας παράγεται δεδικασμένον, ἰσχὺον ἔναντι πάντων καὶ διὰ τὰ πολιτικὰ δικαστήρια, τὰ ὁποῖα, ἐπιλαμβανόμενα διαφορᾶς, ὑποκειμένης εἰς τὴν ἁρμοδιότητα αὐτῶν, ὑποχρεωτικῶς θὰ θεωρήσωσιν ὡς μὴ ἰσχυούσας τὰς ἀκυρωθείσας ὑπὸ τούτου ἐκτελεστὰς πράξεις τῶν διοικητικῶν Ἀρχῶν, ὅταν αὗται ἀποτελοῦσι προδικαστικὸν ζήτημα πρὸς λύσιν τῆς κυρίας διαφορᾶς, ἀδιαφόρως τῶν αἰτιολογιῶν, ἐφ' ὧν τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας ἐστήριξε τὴν ἀκυρωτικὴν τῶν πράξεων τούτων ἀπόφασίν του καὶ ἀνεξαρτήτως τοῦ καθ' ὅλην νομοθετικοῦ ἢ διοικητικοῦ οὐσιαστικοῦ περιεχομένου τῶν προσβληθεισῶν ἐνώπιον τούτου καὶ ἀκυρωθεισῶν ὑπ' αὐτοῦ ἐκτελεστῶν «πράξεων τῶν διοικητικῶν Ἀρχῶν», ἀρκοῦντος μόνον τοῦ τυπικοῦ κριτηρίου, ὅτι δηλαδὴ αὗται ἐξεδόθησαν παρὰ διοικητικῶν Ἀρχῶν, ὡς ρητῶς ἐν ταῖς διατάξεσι ταύταις ἀναφέρεται, προκύπτει δὲ σαφῶς καὶ κατηγορηματικῶς τοῦτο καὶ ἐκ τῶν προπαρασκευαστικῶν στοιχείων τούτων.

Ἄλλως τε, ἐν προκειμένῳ, ὡς ρητῶς ἐπρότεινε κατὰ τὴν συζήτησιν, ἐφ' ἧς ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἐξεδόθη, ὑπάρχει καὶ σχετικὸν δεδικασμένον μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ὡς ἐκ τοῦ ὅτι οὗτος, παρεμβὰς κατὰ τὰς συζητήσεις τῶν προσφυγῶν της, ἐφ' ὧν ἐξεδόθησαν αἱ ὑπ' ἀριθ. 1279/1950 καὶ 29/1951 ἀκυρωτικαὶ ἀποφάσεις τῆς Ὁλομελείας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἀπεδέχθη τὸ ἐκ τούτων προκῦψαν δεδικασμένον καὶ ἐπὶ ἄλλης βάσεως ἐστήριξεν τὴν ἔνδικον ἀγωγήν του, ἐφ' ἧς ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις.

***

Πρέπει, εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς, νὰ σημειωθῇ, ὅτι εἶναι μέγα τὸ θεωρητικὸν καὶ πρακτικὸν ἐνδιαφέρον τῆς κατωτέρω ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως.

Ἵνα βοηθηθῇ ὁ ἀναγνώστης εἰς τὴν κατανόησιν τῆς σημασίας τοῦ θέματος, εἶναι ἀνάγκη νὰ σημειωθοῦν τὰ ἑξῆς:

Μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τῶν γενικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας τῆς 4 Νοεμβρίου 1947 ἐλειτούργησε παραλλήλως καὶ ἡ κατὰ τὸν ἀναγκαστικὸν νόμον 16/20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» διαδικασία ἐπιλύσεως συλλογικῶν διαφορῶν διὰ τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας καὶ ἐξεδόθησαν διάφοροι ἀποφάσεις αὐτῶν, κηρυχθεῖσαι ἐκτελεσταί, κατὰ τὸν νόμον, ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Προέκυψεν ὅμως τὸ ζήτημα, ἂν, διαρκούσης τῆς ἰσχύος τῶν γενικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας (Νοεμβρίου 1947 καὶ 1 Δεκεμβρίου 1947), ἠδύνατο νομίμως νὰ δημιουργηθῇ συλλογικὴ διαφορὰ ἐργασίας καὶ νὰ παρεμβῇ νομίμως πρὸς ἐπίλυσιν αὐτῆς ἡ ἁρμοδία Ἐπιτροπὴ Διαιτησίας.

Τὸ ζήτημα ἀπησχόλησε καὶ τὸν Ἄρειον Πάγον καὶ τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας καὶ ὁ μὲν πρῶτος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 453/1949 ἀποφάσεώς του (ΕΕΔ 8, 936) ἀπεφάνθη, ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται, διαρκούσης τῆς ἰσχύος συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἡ παρέμβασις τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, τῶν ὁποίων αἱ ἀποφάσεις εἶναι ἄκυροι, ἔστω καὶ ἂν μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ χρόνου ἰσχύος τῶν ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 γενικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας παρετάθη ὁ χρόνος ἰσχύος αὐτῶν διὰ κατὰ τοὺς ν. 866/1937 καὶ 1367/1938 ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, τὸ Συμβούλιον δὲ τῆς Ἐπικρατείας (βλέπε 859/1949, ΕΕΔ 8, 667 κλπ.), ὅτι ναὶ μέν, διαρκοῦντος τοῦ συμβατικοῦ χρόνου ἰσχύος συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, δὲν ἐπιτρέπεται παρέμβασις τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, ἀλλὰ τοῦτο ἐπιτρέπεται, ἂν λήξαντος τοῦ συμβατικοῦ χρόνου ἰσχύος παρετάθησαν αὗται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας. (Τὸ ζήτημα ἐρρυθμίσθη διὰ τὸν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου καὶ ἐφεξῆς χρόνον διὰ τοῦ ἀ.ν. 1804/1951 (ΕΕΔ 10, 531).

Διὰ τὴν τακτοποίησιν τοῦ σοβαροῦ αὐτοῦ ζητήματος καὶ τὴν ἐξομάλυνσιν τῆς δεινῆς ἐξ αὐτοῦ ἀνωμαλίας — δεκάδες ὅλαι ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας σχετικαὶ πρὸς ἀποδοχὰς εὐρυτάτου κύκλου μισθωτῶν ἐμενον ἀπὸ ἀπόψεως κύρους ἀκάλυπτοι—ἐξεδόθη ἐπὶ ὑπηρεσιακῆς Κυβερνήσεως Θεοτόκη ὁ ἀ.ν. 1406/1950 «περὶ κυρώσεως ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ἐπὶ συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» (ΕΕΔ 9, 237).

Διὰ τοῦ ἄρθρου μόνου αὐτοῦ ὡρίσθη, ὅτι διὰ κοινῶν ἀποφάσεων τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, ἐκδιδομένων ἐντὸς διμήνου ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος (13 Φεβρουαρίου 1950) καὶ δημοσιευομένων διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, δύνανται νὰ κυρωθῶσι καὶ μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος ἐκδοθεῖσαι ἀποφάσεις τῶν κατὰ τὸν ἀ.ν. τῆς 16/20 Νοεμβρίου 1935 Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ἐπὶ συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας καὶ κηρυχθεῖσαι ἐκτελεσταὶ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω ἀναγκαστικοῦ νόμου.

Τοιαύτη ἀπόφασις ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 11526/898/1950 τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (ΕΕΔ 9, 237), ἡ ὁποία ἐκύρωσε πλῆθος ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας.

Ἀλλὰ τὸ Συμβούλιον Ἐπικρατείας, ἀκολουθοῦν τὴν γνωστὴν παρ' αὐτῷ κρατοῦσαν ἄποψιν περὶ τοῦ δικαστικοῦ ἐλέγχου τῆς ἀνάγκης ἐκδόσεως ἀναγκαστικῶν νόμων, ἐν ἀπουσίᾳ τῆς Βουλῆς (διάφορος, ὡς γνωστόν, ἐπὶ τούτου ἡ γνώμη τοῦ Ἀρείου Πάγου), διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1279/1950 ἀποφάσεώς του (ΕΕΔ 9, 687, σύμφωνος καὶ ἡ Σ.Ε. 1481/1950, ΕΕΔ 997) ἠκύρωσε τὴν ἀνωτέρω ὑποεργικὴν ἀπόφασιν, ὡς γεννηθεῖσαν ἐκ νόμου ἀντισυντα-

γματικοῦ, ἄνευ ἐπειγούσης ἀνάγκης, οἷος ἐκρίθη ὑπ' αὐτοῦ ὁ ἀν. νόμος 1406/1950.

Ἐγεννήθη περαιτέρω τὸ ζήτημα, ἂν ἡ ἀκυρωτικὴ αὕτη ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας ἀποτελῇ ὑποχρεωτικὸν δεδικασμένον διὰ τὰ πολιτικὰ δικαστήρια.

Ἀρνητικῶς ἐπ' αὐτοῦ ἀπεφάνθησαν αἱ Α.Π. 417/1951 (εἰσηγητὴς *Ι. Τραχανῆς*, ΕΕΔ 10, 1181), 122/1952 (εἰσηγητὴς *Α. Παπαναστασίου* ΕΕΔ 11, 348), 264/1952 (εἰσηγητὴς *Α. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 11, 632) καὶ τὴν ἄποψιν ταύτην ἠκολούθουν ἔκτοτε παγίως τὰ δικαστήρια τῆς οὐσίας, ἠκολούθησε δὲ καὶ ἡ ἀναιρεθεῖσα ἤδη ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

Αἰτιολογία τῶν ἀνωτέρω σημειουμένων ἀρεοπαγιτικῶν ἀποφάσεων ὑπῆρξεν, ὅτι κατὰ τὰς συνδεδυασμένας διατάξεις τῶν ἄρθρων 46 καὶ 50 τοῦ ν. 3713/1928 «περὶ Συμβουλίου Ἐπικρατείας», ὡς τὸ τελευταῖον συνεπληρώθη καὶ μετερρυθμίσθη διὰ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν. 5468/1932 καὶ τοῦ νόμου 6467/1934, τὸ ἐκ τῶν ἀποφάσεων ταῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας δεδικασμένον ὡς προϋπόθεσιν προσχόντως ἔχει, ὅπως αὗται ἔχωσιν ἐκδοθῇ κατὰ πράξεων προσερχομένων ἐκ διοικητικῶν Ἀρχῶν, καὶ δὴ διοικητικῶν τοιούτων πράξεων ἐκτελεστῶν, ὁποῖαι ὅμως δὲν εἶναι αἱ νομοθετικαὶ τῆς Κυβερνήσεως πράξεις. (Τοιαῦτας νομοθετικὰς πράξεις ἐθεώρησαν αἱ ἀνωτέρω ἀρεοπαγιτικαὶ ἀποφάσεις τὰς δυνάμει νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως ἐκδοθείσας, εἰς ἃς καὶ ἡ ἀνωτέρω ἀκυρωθεῖσα ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας).

Ἡ ἄποψις αὕτη ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς ζωηρὰν θεωρητικὴν ἔρευναν (βλέπε *Δ. Κούγιαν*, ΕΕΔ 10, 1181, *Ι. Φαρμάκην*, ΕΕΔ 10, 1245, *Θ. Τσάτσον*, ΕΕΝ ιθ' 31, *Γ. Μπλάτσιον*, ΕΕΝ ιθ' 24, *Π. Ζήσην*, Ν. Δίκαιον 8, 402—404, *Φ. Βεγλερῆν*, Ν. Δίκαιον 8, 66 ἑπ., *Ε. Μιχελάκην*, ΕΕΝ ιθ' 753).

Ἀντιθέτως ὑπὸ τῆς Α.Π. 155/1952 (Τμ. ἐξώσεων, εἰσηγητὴς *Κ. Γκολφινόπουλος*, Θέμ. ΞΓ' 358) ἐγένοντο δεκτὰ ταῦτα: Ὡς σαφῶς συνάγεται ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 102 ἐδάφ. γ' τοῦ Συντάγματος 1927, ἥτις διετηρήθη ἐν ἰσχύϊ διὰ τῆς Συντακτικῆς Πράξεως Ζ'/1935, ὡς καὶ τῶν ἄρθρων 46 καὶ 50 § 1 ν. 3713/1928, καθ' ἃ τὸ δεύτερον ἐξ αὐτῶν ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ν. 5468/1932, ἡ ἀπαγγέλλουσα τὴν ἀκύρωσιν ἐκτελεστῆς τινος πράξεως τῶν διοικητικῶν Ἀρχῶν ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ἐπάγεται τὴν νόμιμον κατάργησιν αὐτῆς ἐναντι πάντων, ἀδιαφόρως τῶν αἰτιολογιῶν, ἐφ' ὧν τὸ Συμβούλιον Ἐπικρατείας ἐστήριξε τὴν ἀκυρωτικὴν τῆς πράξεως ταύτης διάταξιν τῆς ἀποφάσεώς του, παράγουσα δεδικασμένον κατὰ τὴν περὶ ἀκυρώσεως ἐπιταγὴν της οὐχὶ μόνον μεταξὺ τῶν ἐν τῇ δίκῃ, ἐφ' ἧς ἐξεδόθη, διαδίκων, ἀλλ' ἐναντι πάντως καὶ διὰ τὰ πολιτικὰ δικαστήρια, ὅταν ἡ κατὰ νόμον ὑπαρξὶς τῆς διαληφθείσης πράξεως ἀποτελῇ προδικαστικὸν ζήτημα ἐν διαφορᾷ ὑποκειμένῃ εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τῶν δικαστηρίων τούτων, τοιαύτη δὲ πρᾶξις διοικητικῆς Ἀρχῆς, οἷα κατὰ τὸ ἄρθρ. 27 τοῦ Συντάγματος 1911 τυγχάνει καὶ ὁ Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης, εἶναι κατὰ τὴν ἔννοιαν τῶν ἀνωτέρω διατάξεων, ὡς μὴ ποιουμένων διάκρισίν τινα, καὶ ἡ κατόπιν παρασχεθείσης νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως ἐκδοθεῖσα, ἀσχέτως τοῦ καθ' ὅλην νομοθετικοῦ ἢ διοικητικοῦ περιεχομένου ταύτης, συνεπαγομένη μεταβολὴν νομικῆς καταστάσεως (βλέπε καὶ τὰς ἐπὶ τῆς ἀπόψεως παρατηρήσεις *Α. Βαμβέτσου*, Θέμ. ΞΓ', 354).

Ἡ νεωτέρα παρατιθεμένη κατωτέρω ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις συντάσσεται πρὸς τὴν γνώμην ταύτην τῆς ἀνωτέρω ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, στηριζομένη καὶ εἰς τὰς ἐν τῇ Βουλῇ συζητήσεις κατὰ τὴν ψήφισιν τοῦ Συντάγματος τοῦ 1911 (βλέπε *Γ. Μπλάτσιον*, ΕΕΔ 12, 113 ἑπ., παραθέτοντα τὰ σχετικὰ πρακτικὰ συζητήσεων τῆς Βουλῆς).

* * *

Τὸ ὅλον ὅμως ζήτημα, μετὰ τὴν ἀπόφασιν αὐτὴν τοῦ Ἀρείου Πάγου, δὲν σταματᾷ ἐδῶ. Διὰ τοῦ ν. 2113/1952 «περὶ κυρώσεως ἀναγκαστικῶν νόμων κλπ.» (ΕΕΔ 11, 601) ἐκυρώθη, μεταξὺ τῶν ἄλλων, ὁ ὑπ' ἀριθ. 1406/1950 «περὶ κυρώσεως ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας», δυνάμει τοῦ ὁποίου ἐξεδόθη ἡ ἀκυρωθεῖσα ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ὑπ' ἀριθ. 11526/895/1950 ὑπουργικὴ ἀπόφασις.

Ἐκ τούτου προκύπτει τὸ συνεχόμενον ζήτημα, ἂν ἡ ἀνωτέρω ἀκυρωθεῖσα ἤδη ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ὑπουργικὴ ἀπόφασις, ἕνεκα τῆς ἀντισυνταγματικότητος τοῦ ν. 1406/1950, ὡς ἀπεφάνθη τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, πρὸ τῆς κυρώσεως αὐτοῦ, θεωρεῖται ἤδη κυρωθεῖσα διὰ τοῦ ν. 2113/1952 (ὄντος ἐγκύρου, Σ.Ε. 1619/1952 Θέμ. ΞΓ' 739, Α.Π. 444/1952, Θέμ. ΞΓ' 760), ὁπότε ἀποβάλλει τὴν ἀξίαν της ἡ ἀκυρωτικὴ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ἀπόφασις, ἡ ὁποία ἠρνήθη τὸ τυπικῶς μόνον ἔγκυρον αὐτῆς.

Χρήσιμος ἐπὶ τοῦ θέματος εἶναι ἡ ὑπ' ἀριθ. 877/1952 γνωμοδ. τῆς Ὁλομελείας τοῦ Νομ. Συμβουλίου τοῦ Κράτους (εἰσηγητὴς *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*), ἐρευνήσασα παρεμφερὲς θέμα: Ἐπρόκειτο περὶ τῆς ἀκυρωθείσης ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ὑπ' ἀριθ. 6490/7.6.1950 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Δικαιοσύνης καὶ Οἰκονομικῶν, εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ν. 1323/1949 «περὶ τῶν ἐπὶ κατοχῆς ἀγορανομησάντων», ἡ ὁποία ἠκυρώθη καὶ αὕτη ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ὡς ἐκδοθεῖσα δυνάμει (ἀκύρου) ἀναγκαστικοῦ νόμου, ὁ ὁποῖος ὅμως ἐκυρώθη διὰ τοῦ ν. 2113/1952.

Ἡ ἀνωτέρω γνωμοδότησις ἔχει ὡς ἑξῆς:

«Ὁ Ἄρειος Πάγος, διὰ παγίας αὐτοῦ νομολογίας δέχεται τὰ ἑξῆς: α) ὅτι ὁ ἀ.ν. 1823/1949 εἶναι ἔγκυρος, καθ' ὃ ἐκδοθεὶς βάσει τοῦ ἀξιώματος «salus populi suprema lex esto» (Ὀλ. Α.Π. 334/1950 ΕΕΝ ιζ' 368, Α.Π. 462/1950 ΕΕΝ ιζ' 368, Α.Π. 462/1950 ιζ' 504, Α.Π. 576/1950 ξβ', Α.Π. 496/1950 ΕΕΝ ιη' σελ. 11) καὶ β) ὅτι τὸ ἐκ τῆς ἀκυρωτικῆς ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας δεδικασμένον δὲν ἰσχύει, ἐὰν αἱ ἀκυρωθεῖσαι πράξεις τῆς Διοικήσεως εἶναι νομοθετικαὶ τῆς Κυβερνήσεως πράξεις, οἷαι εἶναι καὶ αἱ κατὰ νομοθετικὴν ἐξουσιοδότησιν ἐκδιδόμεναι

ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις, ὡς ἔχουσαι καὶ αὐταὶ ἰσχὺν αὐτοτελοῦς διατάξεως νόμου (Α.Π. 417/1951 ξβ' 816, Α.Π. 191/1952 ξγ' 391, Α. Π. 264/1952, Α.Π. 122/1952 ΕΕΝ ιθ' 480, Α.Π. 314/1952 ξβ' 587, contra Α.Π. 155/1952 ΕΕΝ ιθ' 487, ἴδατε καὶ *Π. Ζήση*ν, Νέον Δίκαιον, Τόμ. 8 σελ. 402—405, *Βαμβέτσου καὶ Μανοῦσου* ξγ' 587). Ἐὰν συνεπῶς τὸ ζήτημα ἐπρόκειτο νὰ κριθῇ μόνον ὑπὸ τῶν Πολιτικῶν Δικαστηρίων τὸ πρᾶγμα θὰ ἦτο ἁπλοῦν, διότι τὰ δικαστήρια ταῦτα θὰ ἐδέχοντο τὰ ἀνωτέρω καὶ παρὰ τὴν ἀκύρωσιν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου, θὰ ἐδέχοντο ἐπίσης ὡς ἔγκυρον, ἀπ' ἀρχῆς, τὴν ὑπ' ἀριθ. Ε. 6490/7.6. 1950 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν καὶ συνεπῶς δὲν θὰ παρίστατο ἀνάγκη ἐκδόσεως νέας. Ἀλλ' ἐν προκειμένῳ τὰ ἄρθρα 4 καὶ 5 τῆς ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 6490/1950 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἅτινα κεῖνται ἐκτὸς τῆς παρασχεθείσης εἰς τοὺς Ὑπουργοὺς ἐξουσιοδοτήσεως (ἴδατε ἄρθρον 15 ἀ.ν. 1323/1949) ὁρίζουν τὰ ἑξῆς: «Ἄρθρον 4 § 7. Διὰ τὸν ἔλεγχον τῶν δηλώσεων τοῦ φόρου τοῦ ἀ.ν. 1323/1949 τὰ δικαιώματα τῆς φορολογικῆς Ἀρχῆς, τὰ ἐνδικα μέσα καὶ ἐν γένει διὰ τὴν διαδικασίαν βεβαιώσεως αὐτοῦ ἐφαρμόζονται ἀναλόγως αἱ διατάξεις τῆς νομοθεσίας «περὶ καταργήσεως τῆς φορολογίας αὐτομάτου ὑπερτιμήσεως τῆς ἀκινήτου ἰδιοκτησίας καὶ ἐπιβολῆς εἰδικῆς φόρου μεταβιβάσεως ἀκινήτων», ν. 4225/1929 καὶ ἐκτελεστ. διάταγμα τῆς 13.4.1929, ὡς αὗται ἰσχύουσι σήμερον, ἐφ' ὅσον δὲν ὁρίζεται ἄλλως ἐν τῇ παρούσῃ ἀποφάσει. 2. Ὁ φόρος βεβαιοῦται ὑπὸ «κεφ. 5 ἄρθρ. 7 τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Δημοσίου. Ἄρθρ. 5 § 1. Ἐν περιπτώσει ἐκπροθέσμου ἢ ἀνακριβείας ἢ παραλείψεως τῆς δηλώσεως ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τοῦ ν.δ. 632/1948. 2. Ἐν περιπτώσει μὴ ἐμπροθέσμου καταβολῆς τοῦ φόρου τοῦ ἀ.ν. 1323/1949 καὶ τῶν προσαυξήσεων τοῦ ν.δ. 632/1948 ὁ ὑπόχρεος καταλογίζεται μὲ προσαύξησιν ὑπερημερίας δο/ο ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας τοῦ μηνὸς τοῦ μεθεπομένου τοῦ μηνὸς τῆς βεβαιώσεως. Ἡ προσαύξησις αὕτη πολλαπλασιάζεται δι' ἕκαστον μῆνα καθυστερήσεως ἐπὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν μηνῶν καθυστερήσεως, μὴ δυναμένη νὰ ὑπερβῇ τὰ 100ο/ο τῆς ὀφειλῆς» (ἴδατε ἤδη ἀ.ν. 1517/1950). Ὡς προκύπτει ἐκ τῶν ἄνω διατάξεων καὶ ἰδίᾳ ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 4 καὶ τοῦ ἄρθρου 5 § 1 (ὄχι καὶ τῆς τοῦ ἄρθρ. 5 § 2), δι' αὐτῶν ἀνοίγεται καὶ ἡ θύρα τῶν Διοικητικῶν Δικαστηρίων, ἥτις δύναται νὰ διανοιγῇ καὶ μέχρι τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας (ἴδατε ἄρθρ. 83 Συν/τος 1952, ἀ.ν. 1521/1950 ἄρθρα 12 καὶ 18, ν.δ. 633/ 1948, ν.δ. 7.12.1947 ἄρθρ. 2 § 6). Παρίσταται συνεπῶς ἀνάγκη ἐρεύνης καὶ τῆς νομολογίας τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας. Αὕτη δέχεται, ὅτι ἡ ἀπαγγέλλουσα τὴν ἀκύρωσιν ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ἐπιφέρει νόμιμον κατάργησιν τῆς πράξεως ἔναντι πάντων (νομλγ. εἰς Γεν. Κῦρ. Θεμ. Τόμος 6ος, σελ. 84 ἐπ., Σ.Ε. 161/1952 ξγ' 661). Ἄρα, ἐν ὄψει τῆς τοιαύτης νομολογίας, θὰ πρέπει, κατ' ἀνάγκην νὰ γίνῃ δεκτόν, ὅτι καὶ ἡ ἀκυρωθεῖσα ὑπ' ἀριθ. Ε. 6490/7.6. 1950 ὑπουργικὴ ἀπόφασις, ἥτις κανονιστικὴ εἶναι (ἴδε *Στασινοπούλου* «Δίκαιον Διοικητικῶν Πράξεων» σελ. 9, 17, 99, 103, 151, 368, 402, 408), ἐξηφανίσθη ἔκτοτε καὶ δὲν ὑπάρχει πλέον εἰς τὸν νομικὸν κόσμον (Σ.Ε. 1161/1952 ξγ' 661) καὶ ὅτι, κατ' ἀκολουθίαν τούτου, θὰ πρέπει ἐκ νέου νὰ ἐκδοθῇ αὕτη. Ἀλλὰ ὁ ἀ.ν. 1323/1949 ἀκυρώθη, ἀφ' ἧς ἰσχύσε, διὰ τοῦ ν 2113/1952 καὶ γεννᾶται ἔνεκα τούτου περαιτέρω τὸ ζήτημα ποίαν σημασίαν ἔχει ἡ τοιαύτη ἀναδρομικὴ του κυρωσις. Γίνεται δεκτόν, ὅτι νόμιμος εἶναι ἡ ἀναδρομικὴ του αὕτη κύρωσις (Σ.Ε 1619/ 1952 ξγ' 739, Α.Π. 441/1952 ξγ' 760) καὶ ὅτι ἐὰν ἐν τῷ μεταξὺ δὲν εἶχεν ἀκυρωθῇ, ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἡ ὑπ' ἀριθ. Ε. 6490/7.6.1950 ὑπουργικὴ ἀπόφασις, θὰ ἦτο αὕτη ἐξ ὑπαρχῆς ἔγκυρος (Σ.Ε. 16 - 20/1951 ξβ' 223). Πλὴν ὅμως, ἐν προκειμένῳ, ἡ κύρωσις τοῦ ἀ.ν 1323/1949 ὑπὸ τοῦ ν. 2113/ 1952 ἐπῆλθε μετὰ τὴν ἀκύρωσιν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας τῆς ὑπ' ἀριθ. 6490/ 7.6.1950 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως. Καὶ γεννᾶται οὕτω ἐν συνεχείᾳ τὸ ζήτημα ποῖαι εἶναι αἱ συνέπειαι τῆς τοιαύτης κυρώσεως. Ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου τὸ Συμβούλιον Ἐπικρατείας δέχεται, ὅτι «δὲν καλύπτει, ἐκ τοῦ ἄρθρου 102 τοῦ Συντάγματος, ἡ Νομοθετικὴ ἐξουσία, ὅπως πράξεις διοικητικὰς ἐκδοθείσας ἄνευ ἐγκύρου τυπικῶς νομοθετικοῦ ἐρείσματος καὶ προσβληθείσας ἢ καὶ ἀκυρωθείσας ἐτι ἐκ τοῦ λόγου τούτου, ὡς ἀνωτέρω, νομιμοποιήσῃ τυπικῶς ἐκ τῶν ὑστέρων διὰ τὸ μέλλον, διαφυλάττουσα συγχρόνως ὑπὲρ τῶν διοικουμένων τὸ δικαίωμα τῆς ἐκ νέου προσβολῆς αὐτῶν δι' αἰτήσεως ἀκυρώσεως καὶ διὰ λόγους ἀναγομένους εἰς τὴν οὐσιαστικὴν αὐτῶν νομιμότητα, ὡς τοιοῦτοι καθορίζονται ἐν ἄρθρῳ 47 τοῦ ν. 3713 «περὶ Συμβουλίου Ἐπικρατείας» (Σ.Ε. 2068/1951 ξγ' 262). Ρητέαν ὅτι, ἐν προκειμένῳ ὁ ν. 2113/1952 ἐκύρωσε μὲν ἀφ' ἧς ἰσχυσε τὸν ἀ.ν. 1323/1942, οὐδὲν ὅμως ὥρισε καὶ περὶ τῆς βάσει αὐτοῦ ἐκδοθείσης ὑπ' ἀριθ. Ε. 6490/1950 ἀποφάσεώς του. Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ζητήματος, ἦτοι εἰς περίπτωσιν κυρώσεως νόμου τινός, ἀφ' ἧς οὗτος ἰσχυσεν (ὡς ὁ ἀ.ν. 1323/1949, ὅστις ἐκυρώθη διὰ τοῦ ν. 2113/1952), ἡ νομολογία τοῦ Ἀρείου Πάγου δέχεται, ὅτι «ἐκ τῆς τοιαύτης ἀναδρομικῆς κυρώσεως σαφῶς νοεῖται, ὅτι ὁ νομοθέτης ἠθέλησεν, ὅπως ὁ οὕτω κυρούμενος νόμος θεωρῆται ἰσχύων ἀναδρομικῶς, ἀφ' ἧς ἐδημοσιεύθη, καὶ ἐφαρμοσθῇ ἐπὶ πασῶν τῶν δικῶν, τῶν ἐκκρεμῶν εἰς οἱονδήποτε βαθμόν, παρὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 776 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας, ἐπιφέρουσαν συνεπῶς καὶ τὴν ἀνατροπὴν τῶν διὰ τελεσιδίκων ἀποφάσεων κριθέντων, ἐφ' ὅσον δὲν προσκρούει πρὸς οὐδεμίαν διάταξιν τοῦ Συν/ τος, διότι ἄλλως θὰ ἐστερεῖτο πάσης ἐννοίας ἡ τοιαύτη διάταξις (2113/1952) περὶ κυρώσεως τοῦ ρηθέντος νόμου (ἀ.ν. 1323/1949), ἀφ' ἧς ἐδημοσιεύθη, καὶ ὅτι συνεπῶς ἡ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ οὕτω κυρουμένου νόμου ἐκδοθεῖσα διοικητικὴ πρᾶξις (ἀριθ. Ε. 6490/7.6. 1950) λογίζεται καὶ αὕτη ἔγκυρος, ἀφ' ἧς ἐδημοσιεύθη (Α.Π. 654/1950 ξβ' 57, Α.Π. 602/1950 ξβ' 64). Ἡ Ὁλομέλεια τοῦ Νομικοῦ

Συμβουλίου έχει ταχθῆ καὶ ἄλλοτε καὶ τάσσεται καὶ ἤδη πρὸς τὴν γνώμην τοῦ Ἀρείου Πάγου, διότι πράγματι ὁ νομοθέτης ἐκτὸς τῶν περιορισμῶν τοῦ Συν/τος εἰς οὐδένα ἕτερον περιορισμὸν ὑπόκειται, ἐκτὸς δὲ τούτου ἡ γνώμη τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας ἀφίνει ἐκθετον τὴν βάσει τῆς ἀκυρωθείσης διοικητικῆς πράξεως (ἀριθ. Ε. 6490/7.6.1950 ὑ.ἀ.) δημιουργηθεῖσαν, εἰς τὸ παρελθόν, κατάστασιν. Ὥστε κατὰ τὴν γνώμην ταύτην τῆς Ὁλομελείας τοῦ Ν.Σ. δὲν ἀπαιτεῖται ἔκδοσις νέας ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, διότι διὰ τῆς ἀναδρομικῆς κυρώσεως τοῦ ἀ.ν. 1823/1949 ὑπὸ τοῦ ν. 2113/1952 κατέστη ἀφ' ἧς ἰσχυσε ἔγκυρος καὶ ἡ βάσει τοῦ κυρωθέντος νόμου ἐκδοθεῖσα ὑπ' ἀριθ. Ε. 6490/7.6.1950 ὑ.ἀ.), τὰ βάσει τῆς ὁποίας οὕτω εἰς τὸ παρελθὸν κτηθέντα δικαιώματα τοῦ Δημοσίου σώζονται. Πλὴν ὅμως πρὸς πληρεστέραν ἀσφάλειαν καλὸν θὰ εἶναι νὰ ἐκδοθῇ καὶ νέα ὑπουργικὴ ἀπόφασις τοῦ αὐτοῦ περιεχομένου πρὸς τὴν ἄνω, ὥστε νὰ περιφρουρηθοῦν ἀπολύτως τὰ ἐκ ταύτης διὰ τὸ μέλλον δικαιώματα τοῦ Δημοσίου. Οἱ ἐκ τῶν συμβούλων *Τ. Κοντογιαννόπουλος* καὶ *Ε. Σαμαλέος* τασσονται πρὸς τὰς ἀπόψεις τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας καὶ δέχονται τὴν ὕπαρξιν δεδικασμένου ἐκ τῆς ἀκυρωτικῆς ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας (253/1952 ξγ' 371), μὴ ἀνατρεπομένου ἐκ τῆς ἀναδρομικῆς κυρώσεως τοῦ ἀ.ν. 1823/1949, καὶ ἐκφέρουσι τὴν γνώμην, ὅτι θὰ πρέπει νὰ ἐκδοθῇ ἀμέσως νέα ὑπουργικὴ ἀπόφασις, ὁμοία πρὸς τὴν ἀκυρωθεῖσαν, τὰ βάσει τῆς ὁποίας κτηθέντα δικαιώματα τοῦ Δημοσίου δὲν σώζονται πλέον. Ὅθεν εἰς τὸ ἐρώτημα προσήκει ἡ ἀνωτέρω ἀναλυτικὴ ἀπάντησις».

***

Ἐφ' ὅσον, ἑπομένως, ἤθελε θεωρηθῆ ὑπὸ τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων, διὰ τῆς κυρώσεως τοῦ ἀ.ν. 1406/1950, ἰσχυρὰ ἡ ὑπ' ἀριθ. 11526/898/1950 ὑπουργικὴ ἀπόφασις, ἡ ὁποία ἐκύρωσε τὰς ἀποφάσεις Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας καὶ οὕτως ἔχει, κατὰ νομοθετικὴν ἐξουσιοδότησιν, ἰσχὺν νόμου, ἡ ἄποψις τῆς ἐν λόγῳ ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως περὶ τοῦ ὑποχρεωτικοῦ ἐκ τῆς ἀκυρωτικῆς ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας δεδικασμένου δὲν παραβλάπτει τὸ κῦρος τῶν ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας (πρβλ. καὶ νομολογίαν τοῦ Σ.Ε. ἐν συμπλήρ. Νομολογίας 1935 - 1952, Τόμος 1ος, καθ' ἣν ἐὰν διὰ νόμου καθίσταται τυπικῶς ἔγκυρος διοικητικὴ πρᾶξις, ἐκδοθεῖσα βάσει ἀνωμάλως ἐκδοθέντος καὶ ὑπὸ τοῦ νόμου κυρωθέντος ἀναγκ. νόμου, καὶ ἂν ἔχῃ ἡ διοικητικὴ πρᾶξις ἀκυρωθῇ ὑπὸ τοῦ Σ.Ε., εἶναι ἰσχυρὰ ἡ κύρωσις, ἐφ' ὅσον διαφυλάσσονται ὁ οὐσιαστικὸς ἔλεγχος τῆς νομιμότητος).

Πρέπει διὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ θέματος νὰ σημειωθῇ, ὅτι μετὰ τὸν ἀ.ν. 1406/1950 εἰσήχθη καὶ ὁ ἀ.ν. 1804/1951 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τινων τοῦ ἀ.ν. 16/20 Νοεμβρίου 1935 περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» (ΕΕΔ 10, 531), κυρωθεὶς διὰ τοῦ ν. 1902/1951 (ΕΕΔ 10, 827), ὁ ὁποῖος, ἐν ὄψει τῆς ἀνωμαλίας ἐκ τῆς ἀβεβαιότητος περὶ τῆς ἰσχύος τῶν ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, κατὰ τὰ νομολογηθέντα μέχρις αὐτοῦ, ἐσκόπησε νὰ ρυθμίσῃ τὸ ζήτημα κατὰ τὸν ἐν αὐτῷ τρόπον διὰ ἐπανεξετάσεως τῶν διαιτητικῶν ἀποφάσεων ὑπὸ τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, καθίσταται δὲ ζήτημα ἑρμηνείας ποία ἡ σχέσις μεταξὺ τῶν δύο νόμων.

Ἀρείου Πάγου 667/1953 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Ι. Ἀποστολόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Μ. Παντελῆς**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Φαρμάκης, Γ. Μπλάτσιος, Ι. Παπαθανασίου, Ν. Μάρουγκας

Διὰ τῆς ἀπὸ 5 Ὀκτωβρίου 1951 ἀγωγῆς τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ὡς ἐξ αὐτῆς δείκνυται καὶ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις δέχεται, διώκεται ἡ εἰς τοῦτον, τυγχάνοντα ἐργατοτεχνίτην τοῦ ἐργοστασίου διθειούχου ἀνθρακος Ἐλευσῖνος τῆς ἐναγομένης καὶ ἤδη ἀναιρεσειούσης Ἀνωνύμου Ἑλληνικῆς Ἑταιρίας Οἴνων καὶ Οἰνοπνευμάτων, καταβολὴ τῶν ἐπὶ τῶν νομίμων ἀποδοχῶν αὐτοῦ τοῦ χρονικοῦ διαστήματος ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1949 μέχρι 31 Ὀκτωβρίου 1950 ἀναλογουσῶν προσαυξήσεων, τῶν καθοριοθεισῶν ὑπὸ μορφὴν ἐπιδομάτων εἰδικῶς διὰ τὸ προσωπικὸν τοῦ ὡς ἄνω ἐργοστασίου διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2/1949 ἀποφάσεως τῆς κατὰ τὸν ἀ.ν. 16/20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» πρωτοβαθμίου ἐπιτροπῆς διαιτησίας Ἀθηνῶν, κυρωθείσης (ὡς αὕτη ἐκηρύχθη ἐκτελεστὴ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 24359/20.5.1949 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας) κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ἀ.ν. 1406/1950 διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 11526/1950, στοιχ. Π, ἀριθ. 20, κοινῆς ἀποφάσεως τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (Ἐφημ. Κυβερνήσεως τεῦχ. Β' φύλλ. 38), ὧν προσαυξήσεων τὴν πληρωμὴν καθυστερεῖ ἡ ἐναγομένη.

Ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 102 ἐδαφ. γ' τοῦ Συντάγματος τοῦ 1927, ἥτις καὶ μετὰ τὴν κατὰ τὸ ἔτος 1935 ἐπαναφορὰν τοῦ Συντάγματος τοῦ 1911 διετηρήθη ἐν ἰσχύι διὰ τῆς Συντακτικῆς Πράξεως Ζ/1935, ὡς καὶ τῶν ἄρθρων 46 καὶ 50 § 1 τοῦ ν. 3713/1928, ὡς τὸ δεύτερον ἐξ αὐτῶν ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν. 5468/1932, σαφῶς συνάγεται, ὅτι ἡ ἀπαγγέλλουσα τὴν ἀκύρωσιν ἐκτελεστῆς τινος πράξεως διοικητικῆς Ἀρχῆς ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας ἐπάγεται τὴν νόμιμον κατάργησιν αὐτῆς ἐναντι πάντων καὶ οὐχὶ μόνον ὡς πρὸς τοὺς ἐν τῇ ἐν ᾗ ἐξεδόθη δίκη διαδίκους, ἔχουσα ὡς ἐκ τοῦ ἀποτελέσματος τῆς τοιαύτης (καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀπαγγελλομένην ἀκύρωσιν), τῆς δημιουργίας δηλονότι διὰ τῆς ἐναντι πάντων καταργήσεως τῆς προσβληθείσης πράξεως νέας νομικῆς καταστάσεως, δύναμιν δεσμευτικὴν διὰ πᾶσαν Ἀρχήν, ὡς καὶ διὰ τὰ τακτικὰ δικαστήρια, καὶ δὴ ἀδιαφόρως τῶν αἰτιολογιῶν, ἐφ' ὧν τὸ Συμβούλιον Ἐπικρατείας ἐθεμελίωσε τὴν ἀκυρωτικὴν ἀπόφασιν τοιαῦται δὲ πράξεις διοικητικῆς Ἀρχῆς, οἵαν κατὰ τὸ ἄρθρον 27 τοῦ Συντάγματος 1911 ἀποτελοῦσι καὶ οἱ πρὸς ὑπεύθυνον ἐνάσκησιν

τῆς εἰς τὸν Βασιλέα ἀνηκούσης ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας διοριζόμενοι ὑπὸ τούτου Ὑπουργοί, εἶναι καὶ αἱ ὑπὸ τῆς Διοικήσεως, δυνάμει παρασχεθείσης νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως, ἐκδοθεῖσαι καὶ νομοθετικὸν περιεχόμενον ἔχουσαι, αἵτινες καὶ αὖται ὑπόκεινται εἰς τὴν ἀκυρωτικὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, κατὰ τὴν σαφῆ ἔννοιαν τῶν ἀνωτέρω διαληφθεισῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 102 ἐδάφιον γ' τοῦ Συντάγματος 1927 καὶ ἄρθρου 46 τοῦ νόμου 3713/1928, ἐν αἷς ὁ νομοθέτης ὡς ὑποκειμένας εἰς τὴν ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας ἐπὶ ἀκυρώσει προσβολὴν ἀναφέρει τὰς πράξεις τῶν διοικητικῶν Ἀρχῶν (ἄνευ τινὸς διακρίσεως) καὶ οὐχὶ τὰς διοικητικὰς πράξεις, ἐν ἐπιγνώσει προδήλως τῆς διαφορᾶς μεταξὺ τῶν δύο ταύτων ὅρων, ὡς τοῦτο ἄλλως τε καταφαίνεται, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν πρώτην τῶν ἐν λόγῳ διατάξεων, καὶ ἐκ τῶν ἐν τῇ Β' Ἀναθεωρητικῇ Βουλῇ γενομένων συζητήσεων σχετικῶς μὲ τὴν διατύπωσιν τοῦ ἄρθρου 82 ἐδάφ. γ' τοῦ Συντάγματος τοῦ 1911, μὴ διαφέρουσαν ὡς πρὸς τὸ προκείμενον θέμα ἀπὸ τῆς τοῦ ἄρθρου 102 ἐδάφ. γ' τοῦ Συντάγματος 1927, ἥτις ἐπανελήφθη καὶ ἐν ἄρθρῳ 83 τοῦ ἤδη ἀπὸ 1.1.1952 ἰσχύοντος τοιούτου.

Ἀφ' ἑτέρου ἐκ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων τοῦ ἀ.ν. 16/20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», ὡς αἱ τῶν ἄρθρων αὐτοῦ 8 καὶ 11 τοιαῦται ἴσχυον κατὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει μνησθείσης ὑπ' ἀριθ. 2/1949 ἀποφάσεως διαιτητικῆς ἐπιτροπῆς, τ. ἔ. πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ διὰ τοῦ ν. 1902/1951 κυρωθέντος ἀ.ν. 1804/1951, καὶ ἰδίᾳ ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 11, καθ' ἣν ἡ διαδικασία τῆς ὑποχρεωτικῆς διαιτησίας ἀναστέλλεται, ἂν κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτῆς ἐπετεύχθη ἡ σύναψις συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας μεταξὺ προσώπων τοῦ αὐτοῦ ἐπαγγελματικοῦ κλάδου, εἰς ὃν ὑφίσταται ἡ διένεξις, ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἀ.ν. τῆς 16/21 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας», σκοπούσας τὴν συλλογικὴν ρύθμισιν τῶν ὅρων ἐργασίας μεταξὺ τῶν ἐργοδοτῶν καὶ τῶν μισθωτῶν, ὡς καὶ τοῦ ἄρθρου 1 παράγρ. 3 τοῦ ἀ.ν. 866/1937, ὡς αὐθεντικῶς διὰ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ἀ.ν. 1367/1938 ἡρμηνεύθη, καθ' ὃ ἐπιτρέπονται πλείονες τῆς μιᾶς ἐξαμηνιαίαι παρατάσεις τῆς ἰσχύος ἑκάστης ληγούσης συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δημοσιευομένης ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως, σαφῶς προκύπτει ὅτι, ὡς ἐκ τῆς ἀνάγκης τοῦ διὰ πλείστων ἔτι ἀστικῶν καὶ ποινικῶν κυρώσεων (ἄρθρου 3 καὶ ἐπ. ἀ.ν. 16/21 Νοεμβρίου 1935, ἄρθρου 2 ἀ. νόμου 99/36, ἄρθρου 16 ἀ.ν. 547/37, ἄρθρ. 1 ἀ.ν. 866/37) ἀξιουμένου ὑπὸ τοῦ νόμου σεβασμοῦ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, δὲν συγχωρεῖται ἡ ἔγερσις συλλογικῆς διαφορᾶς καὶ συνεπῶς οὐδὲ παρέμβασις τῶν ἐπιτροπῶν διαιτησίας πρὸς ἐπίλυσιν ταύτης, οὐ μόνον διαρκοῦντος τοῦ συμβατικοῦ χρόνου τῆς συλλογικῆς συμβάσεως, ἀλλὰ καὶ ὅταν ἡ ἰσχὺς αὐτῆς παρετάθη κατὰ τὴν λῆξιν της, δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ, κατὰ τὰ ἐκτεθέντα, ἀφοῦ διὰ τῆς παρατάσεως ἁπλῶς μετατίθεται ὁ χρόνος λήξεως τῆς συλλογικῆς συμβάσεως, παραμένουσιν ὅμως ἰσχυραὶ πᾶσαι αἱ ἐκ ταύτης πηγάζουσαι λοιπαὶ συνέπειαι, ἐν αἷς καὶ τὸ κατὰ τὰ ἄνω μὴ δυνατὸν τῆς δημιουργίας συλλογικῆς διαφορᾶς.

Μετὰ ταῦτα τὸ ὡς ἀφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, δεξάμενον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ὡς ἐκ ταύτης δείκνυται, κατ' ἀνέλεγκτον, ὡς περὶ πράγματος μόνον κρίσιν, ὅτι ἡ ἀνωτέρω μνησθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 11526/1950 κοινὴ ἀπόφασις τῶν Προέδρου Κυβερνήσεως καὶ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐπὶ τῇ αἰτήσει τῆς ἀναιρεσειούσης, ἠκυρώθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1279/1950 ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, καὶ κρίναν, ὅτι ἡ ἀκυρωτικὴ αὕτη τῆς ὡς εἰρῆται κοινῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἤτοι πράξεως τῆς Διοικήσεως, ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας δὲν ἔχει δύναμιν δεσμευτικὴν διὰ τὰ τακτικὰ δικαστήρια, ἅτε τῆς ἐν λόγῳ πράξεως ἐχούσης νομοθετικὸν περιεχόμενον, οὔσης δηλονότι πράξεως κατὰ τύπον μόνον διοικητικῆς, ἐκ τούτου δὲ θεωρήσαν ὡς ἔγκυρον τὴν ἐφ' ἧς ὁ ἀναιρεσίβλητος ἐστήριξε τὴν ἀγωγήν του κατὰ τὴν κυρίαν αὐτῆς βάσιν περὶ ἐπιδικάσεως τῶν ἐν αὐτῇ προσαυξήσεων ὑπ' ἀριθ. 2/1949 ἀπόφασιν τῆς πρωτοβαθμίου διαιτητικῆς Ἐπιτροπῆς Ἀθηνῶν, ἐπιληφθείσης τῆς ἐκδικάσεως τῆς ἐν τῇ ἀποφάσει της ταύτῃ ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἀπὸ 4.11.1947 γενικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀνακυφάσης συλλογικῆς διαφορᾶς, καθ' ὃν χρόνον ἡ ἰσχὺς τῆς συλλογικῆς ταύτης συμβάσεως εἶχε παραταθῇ δι' ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἤτοι οὐχὶ νομίμως καὶ ἐγκύρως, καὶ ἀκολούθως, κατὰ μεταρρύθμισιν τῆς ἐκκληθείσης πρωτοδίκου ἀποφάσεως, δεχθὲν τὴν ἀγωγὴν κατὰ τὴν ρηθεῖσαν κυρίαν βάσιν της καὶ ἐπιδικάσαν εἰς τὸν ἀναιρεσίβλητον ἐνάγοντα τὰς δι' αὐτῆς ἐπιδιωκομένας προσαυξήσεις, τὸ μὲν ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς ἐν τῇ δευτέρᾳ σκέψει τῆς παρούσης παρατεθείσας οὐσιαστικοῦ δικαίου διατάξεις τῶν ἄρθρων 83 ἐδ. γ' τοῦ Συντάγματος 1927 καὶ 46 καὶ 50 § 1 τοῦ ν. 3713/1928, τὸ δὲ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς ἐν τῇ ἀμέσως ἠγουμένῃ σκέψει διαληφθεῖσας οὐσιαστικοῦ ἐπίσης περιεχομένου διατάξεις τῶν ἀ. ν. τῆς 16/20 Νοεμβρίου 1935, ἀ.ν. 16/21 Νοεμβρίου 1935 καὶ ἄρθρου 1 § 3 τοῦ ἀ. ν. 866/37 (ὡς αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἀ.ν. 1367/37) καὶ οὕτω ἀναιρετέαν κατέστησε τὴν ἀπόφασίν του, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 807 ἐδ. 17 τῆς Πολ. Δικ. (ὡς τοῦτο μετερρυθμίσθη διὰ τοῦ ν. ΓΨΟΘ'/1911) καὶ κατὰ τὸν βάσιμον περὶ τούτου πρῶτον ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγον, παραπεμπτέα δὲ ἡ ὀπόθεσις πρὸς νέαν συζήτησιν ἐνώπιον τοῦ Β' Τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου διὰ τὴν κατάλληλον τοῦ νόμου ἐφαρμογήν, συμφώνως τοῖς ἄρθρ. 836 Πολιτ. Δικονομίας καὶ 3 ἐδ. β' τοῦ νόμου ΧΜΖ' τοῦ 1877.

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΝΑΓΓΕΛΙΑ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Στοιχεία αὐτῆς ἐπί μισθωτῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου

Ὑποχρέωσις, κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118/1945, ἀναγγελίας καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ἐπί ποινῇ ἀκυρότητος.— Στοιχεῖα ἀναγγελίας κατά τήν ὑπ' ἀριθ. 51560/1948 ἀπόφασιν Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.— Σκοπός αὐτῶν.— Παράλειψις πατρωνύμου ἐκπροσωπούντων Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου δέν ἔχει ὡς συνέπειαν τήν ἀκυρότητα καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.

Ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 9811/1952 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

Λόγοι ἀναιρέσεως τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου Στρατοῦ ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς:

α) Διά τοῦ ἄρθρου 9 § 8 ν. 118/1945 παρεσχέθη εἰς τόν Ὑπουργόν Ἐργασίας ἡ ἐξουσιοδότησις, ὅπως δι' ἀποφάσεών του καθορίζῃ τάς λεπτομερείας τῶν ἀναγγελιῶν ὑπό τῶν ἐπιχειρήσεων τῆς § 1 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου πρός τό Ταμεῖον Ἀνεργίας καί τά Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας, βάσει δέ τῆς ἐξουσιοδοτήσεως ταύτης ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 51560/1948 ὑπουργική ἀπόφασις, καθορίσασα τά στοιχεῖα τῶν ἀναγγελιῶν τούτων. Εἶναι ὅμως πρόδηλον ὅτι ἡ τοιαύτη ἐξουσιοδότησις δέν ἀφορᾷ τό Δημόσιον, τούς Δήμους καί τάς Κοινότητας καί τά Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, ἀλλά μόνον τάς ἐπιχειρήσεις, τοῦτο δέ προκύπτει ἐκ τῆς § 4 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου καί τῆς διατυπώσεως αὐτῆς, ἐν σχέσει μάλιστα πρός τήν διατύπωσιν τῆς § 4 καί δή, ἐνῷ ἡ § 4 διατυποῦται «ἅπασαι αἱ ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις, περιλαμβανομένων καί τῶν ἀσκουμένων ὑπό τοῦ Δημοσίου ἢ τῶν Δήμων καί Κοινοτήτων καί τῶν λοιπῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, ὑποχρεοῦνται κλπ.», ἀντιθέως ἡ § 1 (εἰς ἣν ἀναφέρεται ἡ ἐξουσιοδότησις τῆς § 8 ἀνωτέρω) διατυποῦται ἁπλῶς καί μόνον «ἐπιχειρήσεις ὑπαγόμεναι εἰς τάς διατάξεις τοῦ παρόντος δύνανται κλπ.», χωρίς νά γίνηται κἂν μνεία περί Δημοσίου, Δήμων καί Κοινοτήτων καί Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου. Ἐπομένως ἡ κατά τήν ἀνωτέρω ἐξουσιοδότησιν ἐκδοθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 51560/1948 ὑπουργική ἀπόφασις δέν περιλαμβάνει εἰς τάς διατάξεις αὐτῆς τό Δημόσιον, Δήμους καί Κοινότητας καί Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, ὅπερ ἄλλως τε προκύπτει καί ἐξ αὐτοῦ τούτου τοῦ περιεχομένου τῆς ὡς ἄνω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ὅτινος τελείως ἀσυμβιβάστου πρός τήν ὑπόστασιν τοῦ Δημοσίου, τῶν Δήμων καί Κοινοτήτων καί τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, ἐφ' ὅσον ὡς πρῶτον στοιχεῖον τῶν ἀναγγελιῶν διά τάς ἐπιχειρήσεις ἀπαιτεῖ τήν ἀναγραφήν τῆς ἐπωνυμίας, τοῦ ἀντικειμένου καί τῆς διευθύνσεως αὐτῶν, εἰς δέ τό Δημόσιον, τούς Δήμους καί Κοινότητας καί τά Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου οὔτε ἐπωνυμία, οὔτε ἀντικείμενον ὑπό τήν ἔννοιαν τῆς ὡς ἄνω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ὑπάρχει κλπ.

Τό ὅτι τά στοιχεῖα τῆς ὡς ἄνω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως δέν ἀφορῶσι τό Δημόσιον, τούς Δήμους καί Κοινότητας καί τά Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου εἶναι εὐνόητον, διότι οἱ λόγοι γενικωτέρου συμφέροντος, οἱ ἀπαιτοῦντες τήν ὑπό τῶν ἐπιχειρήσεων ἀναγραφήν ἐν ταῖς ἀναγγελίαις τῶν στοιχείων τούτων, δέν ὑφίστανται διά τό Δημόσιον, Δήμους καί Κοινότητας καί Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, λόγῳ τῆς ἠθικῆς προσωπικότητος αὐτῶν, ἥτις τά καθιστᾷ πλήρως κοινῶς γνωστά καί ἥτις ἐκμηδενίζει τήν προσωπικότητα τῶν ἐκπροσωπούντων αὐτά, ἐν πλήρει ἀντιθέσει πρός τάς ἐπιχειρήσεις τῆς § 1 τοῦ ἄρθρ. 9 ν 118/1945.

Κατά ταῦτα καί δεδομένου ὅτι τό ἀναιρεσεῖον εἶναι Νομικόν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου δέν περιλαμβάνεται εἰς τήν ἐξουσιοδότησιν τοῦ ἄρθρ. 9 § 8 ν. 118/1945, οὔτε εἰς τήν ὑπ' ἀριθ. 51560/1948 ὑπουργικήν ἀπόφασιν, ἡ δέ τά ἐναντία δεχθεῖσα ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις ψευδῶς ἡρμήνευσε καί ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τάς δύο ταύτας οὐσιαστικοῦ νόμου διατάξεις καί κατέστησεν ἑαυτήν ἀναιρετέαν, κατά τό ἄρθρον 807 § 17 Πολ. Δικονομίας.

* * *

Διά τόν πληρέστερον κατατοπισμόν τοῦ ἀναγνώστου ἐπί τοῦ ἀπασχολήσαντος τόν Ἄρειον Πάγον θέματος σημειοῦμεν τά ἑξῆς: Κατά τήν ὑπ' ἀριθ. 51560/1948 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (ΕΕΔ 8, 122, ΕΕΔ 11, 101), σχετικῶς πρός τά στοιχεῖα τῆς κατά τό ἄρθρον 9 τοῦ νόμου 118/1945 ἀναγγελίας τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας πρός τό Ταμεῖον Ἀνεργίας καί Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, ἀπῃτεῖτο μεταξύ τῶν ἄλλων στοιχείων καί ἡ ἀναγραφή τοῦ πατρωνύμου τοῦ ἐκπροσωποῦντος τήν ἐπιχείρησιν.

Τό στοιχεῖον τοῦτο κατήργησεν ἡ ἀντικατασήσασα τήν ἀνω ὑπουργικήν ἀπόφασιν ὑπ' ἀριθ. 65257/1952 (ΕΕΔ 12, 271), ἡ ὁποία καί σήμερον ἰσχύει.

Τό ἐνδιαφέρον ἐπομένως τῆς ἀρεσπαγιτικῆς ἀποφάσεως περιορίζεται εἰς τάς ὑπό τό κράτος ἰσχύος τῆς ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 51560/1948 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως γενομένας καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας. (Διά τάς συγχρόνους καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας βλ. σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 13, 42 ἑπ.).

Ὑποκειμένης παραλείψεως στοιχείων ἀναγγελίας τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας (καί τοιοῦτο καί τό πατρώνυμον τοῦ ἐκπροσωποῦντος τήν ἐπιχείρησιν) σταθερῶς ἐδέ-

χετο ἡ ἀρεοπαγιτικὴ νομολογία, ὅτι προϋπῆρχετο ὡς συνέπεια ἡ ἀκυρότης τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας (βλέπε ἐκ τῶν τελευταίων ἀποφάσεων τοῦ Ἀρείου Πάγου τὴν ὑπ' ἀριθ. 581/1953, εἰσηγητὴς *Μ. Παντελῆς*, ΕΕΔ 12, 1251, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί).

Ὑποκειμένης ἤδη παραλείψεως τοῦ στοιχείου τούτου ὑπὸ ἐργοδότου Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου ἡ νεωτέρα αὕτη ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις δέχεται, ὅτι δὲν ἐπέρχεται ἀκυρότης, διότι τὸ στοιχεῖον τοῦτο ἀπητεῖτο διὰ τοὺς ἐκπροσώπους ἐπιχειρήσεων μόνον, διάκρισιν, τὴν ὁποίαν δὲν ἔκαμνον προηγούμεναι ἀρεοπαγιτικαὶ ἀποφάσεις (βλέπε ΕΕΔ 11, 524), τοῦτο δὲ εἶναι τὸ νέον τῆς ἐν λόγῳ ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως.

Κατὰ προηγουμένας ἀρεοπαγιτικὰς ἀποφάσεις (βλέπε ΕΕΔ 11, 524, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί) ἡ παράλειψις τοῦ πατρωνύμου τοῦ ἐκπροσωποῦντος τὴν ἐπιχείρησιν (κατὰ τὴν ἀντικατασταθεῖσαν ἤδη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 65257/1952 ὑπ' ἀριθ. 51560/1948 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ὁρίζεται ὡς στοιχεῖον τῆς ἀναγγελίας καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας καὶ τὸ πατρώνυμον τοῦ ἐκπροσωποῦντος τὴν ἐπιχείρησιν) ἐπάγεται ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἄνευ τινὸς διακρίσεως ἂν φορεῖς αὐτῆς εἶναι νομικὰ ἢ φυσικὰ πρόσωπα ἢ ἐκ τῶν λοιπῶν ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ στοιχείων δύναται ἢ μὴ νὰ συναχθῶσιν ὁ σκοπὸς τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ ἡ ταυτότης τοῦ ἐκπροσωποῦντος αὐτήν, τοῦ νόμου ἐκ λόγων γενικωτέρου συμφέροντος ἐπιτακτικῶς ἀπαιτήσαντος ὡς ἀπαραίτητον περιεχόμενον τῆς ἀναγγελίας τὴν ἐν αὐτῇ μνείαν τοῦ ἄνω στοιχείου, ἀδιαφόρως ἂν φορεὺς τῆς ἐπιχειρήσεως εἶναι νομικὸν ἢ φυσικὸν πρόσωπον.

Ὁπωσδήποτε τὸ σύγχρονον ἰσχῦον δίκαιον εἶναι, ὡς ἐσημειώσαμεν ἀνωτέρω, ἀπηλλαγμένον ἤδη τῶν αὐσηρῶν αὐτῶν τυπικοτήτων, δι' ὃ καὶ εἶναι περιωρισμένον τὸ ἐνδιαφέρον τῆς λύσεως, εἰς τὴν ὁποίαν ἦχθη ἡ ἀρεοπαγιτικὴ αὕτη ἀπόφασις.

Ἀρείου Πάγου 655/1953 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Ι. Ἀποστολόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ι. Τραχανῆς**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Στεφανόπουλος, Ε. Δημητρακόπουλος

Κατὰ τὴν διάταξιν τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 118/1945, ὡς οὗτος ἰσχυε πρὸ τοῦ νόμου 1846/1951, κατὰ τροποποίησιν ὑπὸ τοῦ ν.δ. 1255/1949, ἅπασαι αἱ εἰς τὰς διατάξεις αὐτοῦ ὑπαγόμεναι ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, περιλαμβανομένων καὶ τῶν ὑπὸ τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου ἀσκουμένων (ἄρθρ. 6 ν.δ. 1255/1949), ὑποχρεοῦνται νὰ ἀναγγέλλωσιν ἐγγράφως εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὰ Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας πᾶσαν ὑπ' αὐτῶν γενομένην καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος ταύτης, κατὰ τὰ λεπτομερέστερον δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ὁριζόμενα. Κατὰ δὲ τὴν εἰς ἐκτέλεσιν ταύτης ἐκδοθεῖσαν καὶ ὡς τοιαύτην θέσιν ὀδοιαστικοῦ νόμου ἐπέχουσαν προϊσχύουσαν ὑπ' ἀριθ. 51560 τοῦ 1948 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δημοσιευθεῖσαν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 1/1949 Φ.Ε.Κ. (τεῦχος Β'), αὕτη δέον νὰ περιλαμβάνῃ, ἐκτὸς ἄλλων εἰδικῶς ἀναφερομένων ὡς πρὸς τὴν ἐπιχείρησιν στοιχείων, καὶ ἐτὰ ὀνοματεπώνυμον, ὄνομα πατρὸς καὶ διεύθυναιν τῶν ἐκπροσωποῦντων κατὰ νόμον τὴν ἐπιχείρησιν». Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ εἰς τὴν ἀναγγελίαν ἀναγραφὴ ἐν τῷ συνόλῳ τῶν καθ' ἕκαστα στοιχείων τούτων ἐπεβλήθη διὰ τὴν ἄρσιν πάσης τυχὸν νὰ προκύψῃ ἀμφιβολίας περὶ τὴν ταυτότητα τῶν ἐκπροσώπων τῆς ἐπιχειρήσεως διὰ τὰς κατ' αὐτῶν ὑπὸ τοῦ νόμου ἐπιβαλλομένας κυρώσεις (ἄρθρ. 19 αὐτοῦ), προκειμένου ὅμως περὶ ἐργοδοτῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, ὡς εἶναι κατὰ τὸ ἀναιρεσεῖον (ἄρθρ. 1 ἀ.ν. 559/1937), τῶν ὁποίων ἡ διοίκησις εἶναι γνωστή, ὡς καθοριζομένη διὰ διατάξεως νόμου, ἐκ τῆς ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ ἐλλείψεως τοῦ ὀνόματος τοῦ πατρὸς τῶν ἐκπροσώπων αὐτῶν οὐδεμία γεννᾶται ἀμφιβολία ὡς πρὸς τὴν ἀτομικότητα τῆς καταγγελλομένης συμβάσεως. Συνεπῶς τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, ἀποφηνάμενον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του ἄκυρον τὴν κατὰ τὴν 19 Μαΐου 1951 (πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ 1846/1951) γενομένην ἀπόλυσιν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι εἰς τὴν ἐπιδοθεῖσαν ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσείοντος ἔγγραφον ἀναγγελίαν καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὰ Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας δὲν ἀνεγράφετο καὶ τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς τοῦ ἐκπροσωποῦντος τοῦτο, ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὴν προπαρατεθεῖσαν διάταξιν καὶ ἀναιρετέαν κατέστησε τὴν ἀπόφασίν του, κατὰ τὸ ἄρθρ. 807 § 17 Πολ. Δικον. καὶ τὸν περὶ τούτου βάσιμον δεύτερον λόγον ἀναιρέσεως κατὰ τὸ μέρος τοῦτο.

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΩΡΙΣΜΕΝΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

Αΰξησις άποδοχῶν μισθωτῶν διά τῆς ὑπ' άριθ. 2750/1951 ὑπουργικῆς άποφάσεως

Ἐφαρμογὴ θ.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 περὶ ἀποζημιώσεως δι' ἀπόλυσιν ἐργατῶν ἐπὶ συμβάσεων ἐργασίας ἀορίστου χρόνου.—Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ συμβάσεων συναπτομένων πρὸς ἐκτέλεσιν ὡρισμένου ἔργου καὶ ἐπὶ τοιούτων, ἐφ' ὧν συνεφωνήθη ὡρισμένη διάρκεια ἢ προκύπτει ἐκ τοῦ δηλωθέντος σκοποῦ τῆς ἐργασίας.—Ἔννοια ὑπ' ἀριθ. 2750/1951 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν μισθωτῶν.— Αὐτεπάγγελτος ἐξέτασις νόμῳ βασίμου ἀγωγῆς.— Δικαίωμα δώρου δι' ἑορτὰς κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 67800/1951 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν.

Ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Β' Τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου ἔρχεται μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 158/1953 τοῦ Α' Τμήματος (εἰσηγητὴς *Γ. Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 12, 182), πρὸς τὴν γνώμην τῆς ὁποίας ἐπὶ τοῦ ἀπασχολήσαντος τὸν Ἄρειον Πάγον ζητήματος συμφωνεῖ (βλ. καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 12, 182 ἐπ.).

Ἀρείου Πάγου 678/1953 Τμ. Β'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Α. Χαμάρτος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Στ. Βλαχογιάννης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Σακελλαρίου, Ι. Παπαδόπουλος

Καὶ τὸ Τμῆμα τοῦτο σύμφωνον ἔχει γνώμην πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ Α' Τμήματος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 153/1953 ἀναιρετικῆς ἀποφάσεώς του ἐξενεχθεῖσαν κρίσιν, δοον ἀφορᾷ εἰς τὴν λύσιν τοῦ νομικοῦ ζητήματος, δι' ὃ ἀνῃρέθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 873/1952 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου, τοὐτέστιν ὅτι ἐκ τῶν μετ' ἀνέλεγκτον ἐκτίμησιν ὑπὸ τοῦ τελευταίου τούτου προελθουσῶν ἀποδείξεων γενομένων ὑπ' αὐτοῦ δεκτῶν πραγματικῶν περιστατικῶν, ὡς ταῦτα ἐκτίθενται ἐν τῇ ἀνωτέρω ἀναιρετικῇ ἀποφάσει, καθ' ἃ ἡ ἐκκαλοῦσα προσέλαβε τὸν ἐφεσίβλητον ὡς ἐργάτην εἰς πρόσκαιρον, ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτῆς, ἐργασίαν πρὸς κατασκευὴν βάσεων ἐκ μπετόν τῆς ἑταιρίας Σέλλ, δὲν ὑπόκειται οὐσιβασις ἀορίστου χρόνου, ὥστε ἐκ τῆς μὴ ἐγκαίρου καταγγελίας αὐτῆς νὰ δικαιολογῆται ἀξίωσις περὶ ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ἄρθρου 12 § 2 τοῦ νόμου 2112/1920 ἐκδοθέντος β.δ. τῆς 16/18 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 2112 περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων» καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν, διότι ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ μνησθέντος β.δ., καθ' ἣν ἡ ὑποχρέωσις τῆς καταγγελίας ἀφορᾷ μόνον συμβάσεις ἐργασίας, οὐχὶ δὲ τοιαύτας συναπτομένας πρὸς ἐκτέλεσιν ὡρισμένου ἔργου καὶ μὴ διαρκούσας πέραν ταύτης, οὐδὲ ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις αὐτοῦ συμβάσεις ἐργασίας, ἐφ' ὧν συνεφωνήθη ὡρισμένη διάρκεια χρόνου ἢ προκύπτει τοιαύτη ἐκ τοῦ δηλωθέντος σκοποῦ τῆς ἐργασίας, ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὴν διάταξιν τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 669 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, καθ' ἣν σύμβασις ἐργασίας, ἧς ἡ διάρκεια οὔτε ὡρίσθη, οὔτε ἐκ τοῦ εἴδους καὶ τοῦ σκοποῦ αὐτῆς συνάγεται, λύεται προηγουμένης ἑκατέρωθεν καταγγελίας, σαφῶς συνάγεται, ὅτι ὑπὸ τῶν διατάξεων τούτων δὲν διέπονται αἱ συμβάσεις μισθώσεως ἐργασίας, ἐφ' ὧν ἡ διάρκεια εἶναι χρονικῶς καθωρισμένη ἢ συνωμολογήθησαν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ὡρισμένου ἔργου καὶ οὐχὶ πέραν τοῦ πρὸς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ χρόνου ἢ προκύπτει ἐκ τῆς συμβάσεως ὡρισμένη χρονικὴ τοῦ ἔργου διάρκεια, ὥστε ὡς ἐκ τοῦ εἴδους καὶ τοῦ σκοποῦ τῶν παρεχομένων ὑπηρεσιῶν νὰ ἐπέρχηται ἅμα τῷ πέρατι αὐτῶν ἡ παῦσις τῆς συμβάσεως.

Μετὰ τὴν διὰ τῆς ὡς προείρηται ὑπ' ἀριθ. 153/1953 ἀποφάσεως τοῦ Α' Τμήματος ἀναίρεσιν τῆς ρηθείσης ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου, δι' ἧς παρεπέμφθη συνάμα ἡ διαφορὰ εἰς τὸ Τμῆμα τοῦτο διὰ τὴν κατάλληλον τοῦ νόμου ἐφαρμογήν, ἐπανερχομένων τῶν διαδίκων, συμφώνως τῇ διατάξει τοῦ ἄρθρ. 834 § 1 Πολ. Δικ., εἰς τὴν αὐτὴν κατάστασιν, εἰς ἣν ἦσαν πρὸ τῆς ἀναιρεθείσης ἀποφάσεως, φέρεται πρὸς συζήτησιν μετὰ τὴν τήρησιν τῆς νομίμου προδικασίας ἡ, δι' ἣν καὶ κατεβλήθη τὸ νόμιμον πρόστιμον, ἀπὸ 27 Σεπτεμβρίου 1952 ἔφεσις τῆς ἐναγομένης κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 153/1952 ἀποφάσεως τοῦ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου 1968/1944 δικάσαντος Πρωτοδίκου Βόλου, ἐκδοθείσης ἐπὶ τῆς ἀπὸ 5 Αὐγούστου 1952 καὶ κατὰ τὴν αὐτὴν διαδικασίαν ἀσκηθείσης ἀγωγῆς τοῦ ἐνάγοντος ἤδη ἐφεσιβλήτου, δι' ἧς οὗτος αἰτεῖται τὴν πληρωμὴν αὐτῷ ἐν συνόλῳ ποσοῦ ἐκ δραχμῶν 4.278.000 διὰ τοὺς ἐν αὐτῇ ἐκτιθεμένους λόγους.

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 1 ἐδάφ. β' τῆς ὑπ' ἀριθ. 2750 τῆς 15.1.1951 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας «περὶ αὐξήσεως τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων τῶν μισθωτῶν ἁπάσης τῆς Χώρας», ἐκδοθείσης βάσει τοῦ ἀ.ν. 28/1944 καὶ δημοσιευθείσης ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 9 φύλλῳ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐπομένως ἰσχύν νόμου ἐχούσης, καθ' ἣν κατὰ τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 4.000 προσαυξάνεται καὶ ἡ τυχὸν πέραν τῶν κατωτάτων ὁρίων μέχρι καὶ τοῦ ποσοῦ τῶν δραχμῶν 35.000 καταβαλλομένη τοιαύτη τοιαύτη ἀπὸ 15.12.1950 ἡμερησία ἀμοιβὴ ἐργασίας, μὴ συνυπολογιζομένης εἰς ταύτην τῆς ἐξ ὑπερωριῶν ἀμοιβῆς, τροφῆς, κατοικίας καὶ τῶν εἰς βάρος τῆς καταναλώσεως χορηγουμένων ποσοστῶν ἢ φιλοδωρημάτων, σαφῶς συνάγεται ὅτι διὰ τὴν ὑπὸ ταύτης καθοριζομένην προσαύξησιν τῆς ἡμερησίας ἀμοιβῆς τοῦ μισθωτοῦ, ἧς ἡ χορηγία ἄρχεται ἀπὸ τῆς 15.1.1951 (ἡμέρας

δημοσιεύσεως τῆς ὡς ἄνω κοινῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως), θὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν τὸ ἡμερομίσθιον, ὅπερ κατεβάλλετο τοὐλάχιστον τὴν 15.12.1950 καὶ ἐφ' ὅσον τοῦτο δὲν ὑπερέβαινε τὰς δραχμὰς 35.000, χωρὶς εἰς ταύτην νὰ συνυπολογίζωνται ἀμοιβαὶ ἐξ ὑπερωριῶν, τροφῆς, κατοικίας καὶ τῶν εἰς βάρος τῆς καταναλώσεως χορηγουμένων ποσοστῶν ἢ φιλοδωρημάτων.

Ἐκ τοῦ συνόλου τῶν ἐπικαλουμένων καὶ προσαγομένων ἐκατέρωθεν ἀποδεικτικῶν στοιχείων καὶ ἰδίᾳ τῶν ἐνόρκων καταθέσεων τῶν ἐνώπιον τοῦ πρωτοδίκως δικάσαντος Πρωτοδίκου ἐβεβαιώθη, ὅτι ὁ ἐνάγων προσελήφθη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐναγομένης, ἀναλαβοῦσα τὴν κατασκευὴν ὡρισμένων ἔργων κατὰ τὸ ἀπὸ 1/4.12.1950 χρονικὸν διάστημα ἐπὶ ἡμερομισθίῳ δραχ. 25.000, ὅταν μετὰ μίαν περίπου ἑβδομάδα ηὐξήθη ὑπ' αὐτῆς οἰκειοθελῶς εἰς δραχμὰς 30.000, ὥστε τὴν 15.12.1950 ἐλάμβανεν οὗτος τὸ ηὐξημένον τοῦτο ἡμερομίσθιον. Ἑπομένως, ἐφ' ὅσον τοῦτο ἦτο κατώτερον τῶν δραχμῶν 35.000, ἐνέπιπτεν εἰς τὴν ὑπὸ τῆς διαληφθείσης ἀνωτέρω διατάξεως τοῦ ἄρθρου 1 ἐδ. β' τῆς ὡς εἴρηται κοινῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως γενομένην ρύθμισιν, καθ' ἣν ἔδει νὰ προσαυξηθῇ τοῦτο ἀπὸ 15.1.1951 κατὰ δραχμὰς 4.000, οὕτως ὥστε ἀπὸ τοῦ τελευταίου τούτου χρόνου ἐδικαιοῦτο ὁ ἐνάγων νὰ λάβῃ ὡς ἡμερομίσθιον ποσὸν ἐκ δραχμῶν 34.000. Ὡς ὅμως ἐπιπροσθέτως προκύπτει ἐκ τῶν αὐτῶν ἀποδείξεων, οὗτος ἀπὸ τῆς 15.1.1951 καὶ ἐφεξῆς μέχρι τῆς 30.4.1951, καθ' ὃ διάστημα ἐπραγματοποίησε 47 ἡμερομίσθια, ἐπληρώθη, ὡς ἄλλως δὲν ἀμφισβητεῖται ἐν τούτῳ ὑπὸ τῆς ἐναγομένης, πρὸς 30.000 δραχμὰς ἕκαστον ἡμερομίσθιον, ἤτοι μεῖον τοῦ ὑπ' αὐτοῦ δικαιουμένου κατὰ δραχμὰς 4.000 καὶ ἑπομένως κατ' ὀρθὴν ἑρμηνείαν τῆς μνησθείσης κοινῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἐκρίθη ὑπὸ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως, ὅτι ἐδικαιοῦτο οὗτος εἰς ἀπόληψιν τῆς διαφορᾶς ταύτης, ἀνερχομένης διὰ τὰ ὡς ἄνω 47 ἡμερομίσθια εἰς δραχμὰς 188.000, εἰς τὴν καταβολὴν τοῦ ὁποίου ποσοῦ καὶ ὀρθῶς ὑπεχρεώθη ἡ ἐναγομένη καὶ ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου πρῶτος λόγος τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως της εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος.

Κατὰ τὰ ἄρθρα 68, 158 καὶ 533 § 3 Πολ. Δικ. τὸ νόμῳ βάσιμον τῆς ἀγωγῆς ἐξετάζεται καὶ αὐτεπαγγέλτως ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου καὶ δὴ κατὰ πᾶσαν στάσιν τῆς δίκης. Ἐν προκειμένῳ, παραδεκτῶς ἀοκνηθείσης τῆς ἐφέσεως τῆς ἐναγομένης, τὸ δικαστήριον ἐπιλαμβανόμενον συνεπείᾳ ταύτης τῆς ὁποθέσεως κρίνει, ὅτι ἡ ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ ἐκκαλουμένη τοῦ Πρωτοδίκου ἀπόφασις ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ τοῦ ἐφεσιβλήτου, κατὰ τὸ δι' αὐτῆς ἀξιούμενον ποσὸν ἐκ δραχμῶν 2.520.000, λόγῳ ἀπαζημιώσεως διὰ τὴν ἄνευ προηγουμένης καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀπόλυσιν αὐτοῦ εἶναι μὴ νόμιμος καὶ ἀπορριπτέα διότι κατὰ τὰ ἀπαρτίζοντα αὐτὴν πραγματικὰ περιστατικά, καθ' ἃ, ὡς ἰσχυρίζεται, ἐπαναπροσελήφθη ὑπὸ τῆς ἐναγομένης ὡς ἐργάτης ἀντὶ ὡρισμένου ἡμερομισθίου διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ὡρισμένων ἔργων ἀναληφθέντων ὑπ' αὐτῆς, εἰς ἃ καὶ εἰργάσθη, ἡ σύμβασις κατὰ τὰ ἐν τῇ πρώτῃ αἰτιολογίᾳ ἐκτιθέμενα δὲν εἶναι ἀορίστου χρόνου, ὥστε ἐκ τῆς μὴ καταγγελίας αὐτῆς νὰ γεννᾶται ἀξίωσις πρὸς ἀποζημίωσιν, ἀλλ' ὡρισμένου χρόνου, ἐφ' ὅσον ἡ πρόοληψις τοῦ ἐνάγοντος ἐγένετο πρὸς ἐκτέλεσιν ὡρισμένων ἔργων, μεθ' ἣν καὶ θὰ ἔπαυεν ἡ ἐργασία του. Ὅθεν, ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, δεχθεῖσα τὴν ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴν τοῦ ἐφεσιβλήτου κατὰ τὴν βάσιν της ταύτην καὶ ἐπιδικάσασα αὐτῷ τὸ ἀνωτέρω ποσόν, ἐσφάλη καὶ μεταρρυθμιστέα ἐν τούτῳ καθίσταται κατὰ τὸν δεύτερον λόγον τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως τῆς ἐκκαλούσης, ὡς οὗτος πληρέστερον ἀναπτύσσεται διὰ τῶν κατὰ τὴν ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τούτου συζήτησιν προτάσεών του, ἐξεταζόμενον καὶ αὐτεπαγγέλτως.

Κατὰ μὲν τὴν διάταξιν τῆς 1 § τοῦ ἄρθρου 3 τῆς ὑπ' ἀριθ. 67800 τῆς 17.12.1951 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας «περὶ ἐκτάκτου οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως μισθωτῶν (δώρου) ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων 1951» τῆς δι' αὐτῆς καθοριζομένης παροχῆς δικαιοῦνται καὶ οἱ ἐπὶ συμβάσει ὡρισμένου χρόνου ἢ ἔργου προσληφθέντες μισθωτοί, οἱ ἐργατοτεχνῖται τῶν δημοσίων ἔργων, ὡς καὶ οἱ ἐποχιακῶς ἐν γένει ἐργαζόμενοι μισθωτοί (ὑπάλληλοι, ὑπηρέται καὶ ἐργατοτεχνῖται), ἐξαιρέσει τῶν ὡς κατωτέρω εἰδικῶν περιπτώσεων, κατὰ δὲ τὴν διάταξιν τῆς § 3 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου διὰ τοὺς ἐκ τῶν ἀνωτέρω μὴ ἐργασθέντας συνεχῶς κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 15.4.1951 ἕως 5.1.1952 θέλει καταβληθῇ δῶρον ἀνάλογον, ἤτοι εἰς τοὺς ἐπὶ ἡμερομισθίῳ ἀμειβομένους ἓν ἡμερομίσθιον ἀνὰ 10 πραγματοποιηθέντα ἡμερομίσθια ἐντὸς τῆς ἀνωτέρω χρονικῆς περιόδου ἢ κλάσμα τούτου διὰ τὰ κάτω τῶν δέκα (10) πραγματοποιηθέντα. Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων σαφῶς προκύπτει, ὅτι οἱ ἐπὶ συμβάσει ὡρισμένου χρόνου ἢ ἔργου προσληφθέντες μισθωτοί, ἐξαιρέσει τοιούτων εἰδικῶν κατηγοριῶν, δι' οὓς διάφορον καθορίζεται δῶρον, οἵτινες δὲν εἰργάσθησαν συνεχῶς κατὰ τὸ ἀνωτέρω χρονικὸν διάστημα, δικαιοῦνται τοῦ διὰ τῆς εἰρημένης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καθοριζομένου δώρου ἀναλόγου πρὸς τὸν χρόνον τῆς ἐντὸς τῆς αὐτῆς χρονικῆς περιόδου παρασχεθείσης ἐργασίας του, ὅπερ διὰ τοὺς ἐπὶ ἡμερομισθίῳ ἀμειβομένους ὁρίζεται εἰς ἓν ἡμερομίσθιον ἀνὰ δέκα πραγματοποιηθέντα τοιαῦτα ἢ κλάσμα τούτου διὰ τὰ κάτω τῶν δέκα πραγματοποιηθέντα.

Τῆς συμβάσεως ἐργασίας διὰ τὸ ἀπὸ 10.6.1951 καὶ ἐφεξῆς διάστημα οὗτος, κατὰ τὰ ἐν τῇ ἠγουμένῃ 5ῃ αἰτιολογίᾳ ἐκτεθέντα, ὡς τοιαύτης ὡρισμένου χρόνου, τὸ εἰς τὸν ἐνάγοντα καταβλητέον δῶρον ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων, ἐφ' ὅσον οὗτος προσελήφθη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐναγομένης ὡς ἐργάτης ἐπὶ ἡμερομισθίῳ θέλει κανονισθῇ βάσει τῶν ἐν τῇ ἀμέσως ἠγουμένῃ αἰτιολογίᾳ διατάξεων τῆς μνησθείσης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως. Ὡς ἐκ τῶν αὐτῶν ὡς ἄνω ἀποδεικτικῶν στοιχείων ἐξάγεται, ὁ ἐνάγων, ἐπαναπροσληφθεὶς ὑπὸ τῆς ἐναγομένης τὴν 10.6.1951, εἰργάσθη παρ' αὐτῇ ὡς ἐργάτης λατόμος ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης μέχρι τῆς 5.1.

ΜΟΝΟΜΕΡΗΣ ΒΛΑΠΤΙΚΗ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΟΡΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Προϋπόθεσις ἀποζημιώσεως Ν. 2112/1920 περὶ καταγγελίας συμβάσεως

Ἔννοια διατάξεως ἄρθρου 7 Ν. 2112/1920 περὶ μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς ὅρων συμβάσεως ἐργασίας, οἷα καὶ ὁ ὑποβιβασμὸς τοῦ ὑπαλλήλου. — Παροχὴ εἰς αὐτὸν δικαιώματος νὰ θεωρήσῃ τὴν μεταβολὴν ὡς καταγγελίαν συμβάσεως καὶ ἀπόσχῃ τῆς ἐργασίας, ζητῶν τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ Ν. 2112. — Ἄρσις ὅμως τοῦ δικαιώματος δι' ἀποδοχῆς τῆς μονομεροῦς μεταβολῆς, τῆς τοιαύτης συμβάσεως οὔσης ἐγκύρου. — Ἔννοια ἄρθρου 11 Ν. 547/1937. — Ἀδέσμευτον δικαστοῦ κατ' ἐργατικὴν διαδικασίαν ἀπὸ δικονομικῶν τύπων.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 420/1953 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείαν δικάσαντος Πρωτοδικείου Σύρου.

Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς :

α) Οὐχὶ ὀρθῶς καὶ κατ' ἐσφαλμένην ἑρμηνείαν καὶ ἐφαρμογὴν τοῦ ν. 2112/1920, ἄρθρ. 7, ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ἐξαφανίσασα τὴν ὑπ' ἀριθ. 8/1952 ἀπόφασιν τοῦ ἐπὶ τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν Πρωτοδίκου Σύρου, ἀπέρριψε τὴν ἐφ' ἧς αὕτη ἀγωγὴν τοῦ ὡς δηθὲν νόμῳ ἀβάσιμον, ἐνῷ σαφῶς προκύπτει ἐκ τῆς ἀνωτέρω διατάξεως, ὅτι πᾶσα μονομερὴς μεταβολὴ τῶν ὅρων τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως, βλάπτουσα τὸν ὑπάλληλον, θεωρεῖται ὡς καταγγελία αὐτῆς καὶ ἐπομένως, ἐὰν ἡ τοιαύτη καταβολὴ γίνῃ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου ἄνευ ἐμπροθέσμου κατὰ τὸ ἄρθρον 1 καταγγελίας τῆς συμβάσεως, ἰσοδυναμεῖ πρὸς ἀπόλυσιν τοῦ ὑπαλλήλου ἄνευ ἐμπροθέσμου καταγγελίας τῆς συμβάσεως, ὑποχρεουμένου τοῦ ἐργοδότου, ὅπως καταβάλῃ τῷ ὑπαλλήλῳ τὴν ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 8 § 3 καὶ 2 καθοριζομένην ἀποζημίωσιν, οὐδόλως δ' ἀναιρεῖται τοῦτο ἐκ τῆς μὴ ἀμέσου ἐγκαταλείψεως τῆς ἐργασίας του ὑπὸ τοῦ ὑποβιβαζομένου μισθωτοῦ, εὐθὺς ἅμα τῇ γνωστοποιήσει πρὸς αὐτὸν τοῦ τοιούτου ὑποβιβασμοῦ, καὶ τῆς βραχείας παραμονῆς τούτου ἐπὶ τῷ σκοπῷ ἐκπληρώσεως νομικῆς ἢ ἠθικῆς ὑποχρεώσεως πρὸς κατατόπισιν καὶ μόνον τοῦ ὁριστέντος ἀντικαταστάτου του ἢ παράδοσιν πρὸς αὐτὸν τῆς ὑπηρεσίας του.

Ἐν προκειμένῳ ἡ ἀναιρεσίβλητος, τῆς ὁποίας ὁ ἀναιρεσείων ἐτύγχανε ἀπὸ τοῦ ἔτους 1930 ἀρχικῶς λογιστὴς καὶ ἐν συνεχείᾳ ἀπὸ τοῦ 1932 διενθυντὴς καὶ διαχειριστὴς τῶν ἐν Θήρᾳ ὀρυχείων ἐργοστασίων καὶ ἐγκαταστάσεων ἐν γένει αὐτῆς, διὰ τῆς ἀπὸ 31 Ἰανουαρίου 1952 ἐγγράφου δηλώσεώς της τὸν ὑπεβίβασεν μονομερῶς ἀπὸ διευθυντὴν καὶ διαχειριστὴν εἰς ἁπλοῦν λογιστήν, ἀνατεθείσης τῆς ὡς ἄνω διευθύνσεως καὶ διαχειρίσεως εἰς τὸν μηχανικὸν Γ.Δ**, ὃν τὸν ἐκάλει ἡ ἀναιρεσίβλητος νὰ κατατοπίσῃ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν, ἣν καὶ νὰ τῷ παραδώσῃ.

Ἡ τοιαύτη ὅμως μονομερὴς μεταβολὴ ὑπὸ τῆς ἀναιρεσιβλήτου τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως, συνιστῶσα ἠθικὴν δι' αὐτὸν μείωσιν, ἀπετέλει καταγγελίαν αὐτῆς, ὑποχρεουμένης τῆς ἀναιρεσιβλήτου νὰ τῷ καταβάλῃ τὴν ἐκ τοῦ ν. 2112, ἄρθρον 8 §§ 1 καὶ 2, καθοριζομένην ἀποζημίωσιν. Τὰ ἀντίθετα δεξαμένη ἡ προσβαλλομένη ὡς ἄνευ ἀπόφασις ἐσφαλε καὶ ἀναιρετέαν ἐποιήσατο κατ' ἄρθρ. 807 § 17 Πολ. Δικ.

β) Οὐχὶ ὀρθῶς καὶ παρὰ τὸν νόμον ἡ προσβαλλομένη ὡς ἄνω ἀπόφασις ἐδέξατο αὐθαιρέτως καὶ ἀναποδείκτως, ὅτι ἀπεδέχθη αὐτὸς τὴν ἐν τῷ πρώτῳ λόγῳ ἀναφερομένην βλαπτικὴν δι' αὐτὸν μεταβολὴν ὑπὸ τῆς ἀναιρεσιβλήτου τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως, ἐνῷ ἀντιθέτως διὰ τῶν προσαχθεισῶν ὑπ' αὐτοῦ ἀποδείξεων, ἃς δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν της ἡ προσβαλλομένη ὡς ἄνω ἀπόφασις, ἐβεβαιώθη ὅτι οὐ μόνον δὲν ἀπεδέχθη τὴν ὡς ἄνω ὑπὸ τῆς ἀναιρεσιβλήτου βλαπτικὴν δι' αὐτὸν μεταβολὴν τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως, ἀλλ' ἐξ ἀρχῆς ἠναντιώθη εἰς ταύτην, προσφυγὼν ἀκόμη καὶ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας, ἠναγκάσθη δὲ νὰ παραμείνῃ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ μετὰ τὴν ὡς ἄνω καταγγελίαν τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως ἐπὶ εὔλογον χρονικὸν

1952 οὐχὶ συνεχῶς, ἀλλὰ κατὰ διάφορα χρονικὰ διαστήματα, διότι κατὰ τὸν ἐν τῷ μεταξὺ χρόνον καὶ εἰδικῶς κατὰ τοὺς μῆνας Ὀκτώβριον καὶ Νοέμβριον 1951 εἰργάσθη παρὰ τῷ ἐργολάβῳ Δημοσίων Ἔργων Χ. Α. ἐπὶ 21 ἡμέρας καὶ παρὰ τῷ μηχανικῷ Π. Σ. εἰς τὰς παρ' αὐτοῦ ἐκτελεσθείσας ἐργασίας ἐπεκτάσεως ἐγκαταστάσεων τῆς ἑταιρίας Σέλλ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Βόλου - Ἀγριᾶς ἀπὸ 18.11.1951, ἤτοι κατὰ τὸ ἀνωτέρω χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 10.6.1951 μέχρι 5.1.1952 ἐπραγματοποίησεν αὕτος ἡμερομίσθια παρὰ τῇ ἐναγομένῃ 140, βάσει τῶν ὁποίων τὸ καταβλητέον αὐτῷ δῶρον ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων 1951, κατὰ τὴν διαληφθεῖσαν διάταξιν τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 3 τῆς ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 67800/1951 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἰσοῦται πρὸς 14 ἡμερομίσθια, ἤτοι πρὸς δραχμὰς 490.000, ἐφ' ὅσον τὸ ἡμερομίσθιον αὐτοῦ κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον ἀνήρχετο εἰς δραχμὰς 35.000. Ἀφαιρουμένων δὲ ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου δραχμῶν 42.000, ἃς ὁμολογεῖ διὰ τῆς ἀγωγῆς του ὁ ἐνάγων ὅτι ἔλαβεν, ἀπομένει ποσὸν ἐκ δραχμῶν 448.000, ὅπερ ἐδικαιοῦτο οὗτος νὰ λάβῃ ὡς δῶρον τῶν Χριστουγέννων τοῦ ἔτους 1951 καὶ κατ' αὐτὸ ἔδει νὰ ἐγίνετο δεκτὴ ἡ ἀγωγή του. Ὅθεν ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ἐπιδικάσασα αὐτῷ ποσὸν μεῖζον, ἐπὶ τῇ σκέψει ὅτι ἐφαρμογὴν ἔχει ἡ διάταξις τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 1 τῆς μνησθείσης ὑπ' ἀριθ. 67800 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἐσφάλη καὶ μεταρρυθμιστέα καθίσταται κατὰ τὸν βάσιμον ἐν μέρει κρινόμενον τρίτον καὶ τελευταῖον λόγον τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως τῆς ἐναγομένης.

διάστημα πρὸς κατατόπισιν καὶ μόνον τοῦ ἀντικαταστάτου του καὶ παράδοσιν εἰς αὐτὸν τῆς ὑπηρεσίας, πρὸς ἀποφυγὴν εὐθυνῶν, διότι δὲν ἦτο δυνατὸν ἡ ὑπ' αὐτοῦ ἐπὶ τοσοῦτον χρονικὸν διάστημα ἀσκηθεῖσα διεύθυνσις καὶ διαχείρισις τῶν ὀρυχείων τῆς ἀναιρεσιβλήτου νὰ παραδοθῇ αὐθημερὸν εἰς τὸν ἀντικαταστάτην του, οὔτε καὶ ἠδύνατο ἄνευ εὐθύνης νὰ ἐγκαταλείψῃ ἀκατατόπιστον τοῦτον ἅμα τῇ γνωστοποιήσει εἰς αὐτὸν τοῦ ὑποβιβασμοῦ του.

Τὸ εὔλογον τοῦτο χρονικὸν διάστημα τῶν δύο μηνῶν περίπου, καθ' ὃ παρέμεινεν ἐργαζόμενος μετὰ τὸν ἄνω ὑποβιβασμόν του, περιορισθεὶς ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον εἰς τὴν κατατόπισιν τοῦ νέου ἄνω διευθυντοῦ καὶ παράδοσιν τῆς ὑπηρεσίας του εἰς αὐτόν, οὐδέποτε ἀποδεχθεὶς τὴν ὁρισθεῖσαν αὐτῷ ἐργασίαν τοῦ λογιστοῦ, οὐδὲ προβὰς εἰς ἐνέργειάν τινα ἐν τῷ κύκλῳ τῆς εἰς ἣν ὑποβιβάσθη ἐργασίας, ἑρμηνεύσασα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ὡς ἀποδοχὴν τῆς βλαπτικῆς δι' αὐτὸν μεταβολῆς τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως εἶναι πρόδηλον, ὅτι τὸν ἠδίκησε καὶ ἐσφαλμένως ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὸν νόμον, μὴ λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν ὡς ἄνω πράγματα προταθέντα καὶ ἔχοντα κατὰ νόμον οὐσιώδη ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης, δεχθεῖσα ὡς ἀληθῆ πράγματα ἄνευ ἀποδείξεως, ὡς τὸ γεγονὸς ὅτι δῆθεν ἀπεδέχθη τὴν βλαπτικὴν δι' αὐτὸν μεταβολὴν τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως, δι' ὃ δέον νὰ ἀναιρεθῇ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 807 §§ 7, 8, 9 καὶ 17 Πολ. Δικ.

Πλέον τούτου κατὰ τὸ ἄρθρ. 8 τοῦ ν. 2112 εἶναι ἄκυρος οἱαδήποτε σύμβασις, ἀντικειμένη εἰς τὸν εἰρημένον νόμον, πλὴν ἂν εἶναι μᾶλλον εὐνοϊκὴ διὰ τὸν ὑπάλληλον, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 11 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 547/1937 ἀ. ν. περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τινων ἐργατικῶν νόμων ἡ ἀληθὴς ἔννοια τῆς διαληφθείσης διατάξεως εἶναι, ὅτι οἱαδήποτε σύμβασις, συναπτομένη πρὸ ἢ μετὰ τὴν λύσιν τῆς μισθώσεως ἐργασίας, εἶναι αὐτοδικαίως ἄκυρος, πλὴν ἂν αὕτη περιέχῃ ἀναγνώρισιν ἢ ἐξόφλησιν εἰδικῶς τῶν ἐκ τοῦ ν. 2112 ἀξιώσεων τοῦ ὑπαλλήλου ἢ εἶναι μᾶλλον εὐνοϊκὴ διὰ τὸν ὑπάλληλον.

Τὸ δικάσαν ὡς ἐφετεῖον Πρωτοδικεῖον Σύρου, ἀποφηνάμενον ἐναντιέτως, ψευδῶς ἡρμήνευσε τὸ ἄρθρ. 8 τοῦ ν. 2112, ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 547/1937 ἀ.ν., ἀφοῦ δὲν βεβαιοῖ ὅτι ἡ νέα σύμβασις, τὴν ὁποίαν τοῦτο δέχεται ὡς συναφθεῖσαν καὶ διὰ τὴν ὁποίαν μετεβλήθησαν οἱ ὅροι τῆς μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς ἀναιρεσιβλήτου ὑφισταμένης συμβάσεως περὶ ἐργασίας, περιέχει ἀναγνώρισιν ἢ ἐξόφλησιν εἰδικῶς τῶν ἐκ τοῦ ν. 2112 ἀξιώσεων ἢ εἶναι μᾶλλον εὐνοϊκὴ δι' αὐτὸν τὸν ἀναιρεσείοντα, ἅτινα προσῆκε ἀπηιτοῦντο νὰ ὑπάρχωσι πρὸς κατάρτισιν ἐγκύρου νέας συμβάσεως, δυναμένης νὰ ἔχῃ νόμιμον ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς ἀξιώσεως αὐτοῦ περὶ καταβολῆς ὑπὸ τῆς ἐναγομένης, ἤδη ἀναιρεσιβλήτου, τῆς κατὰ τὸν ν. 2112 ἀποζημιώσεως διὰ τὴν μονομερῶς κατὰ τὰ ἐν τῇ ἀγωγῇ γενομένην ὑπὸ τῆς τελευταίας μεταβολὴν τῶν ὅρων τῆς ἐργασίας, δι' ὃ καὶ ἀναιρετέα τυγχάνει ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις.

Ἀπηχεῖ καὶ ἡ νεωτέρα αὕτη ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις τὴν καὶ δι' ἄλλων ἀποφάσεων τοῦ Ἀρείου Πάγου δοθεῖσαν εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ν. 2112/1920 ἔννοιαν (βλέπε Α.Π. 149/1948, εἰσηγητὴς **Α. Θεοφίλου**, ΕΕΔ 7, 830, πρβλ. Α.Π. 819/1953, εἰσηγητὴς **Σ. Μαυρομιχάλης**, ΕΕΔ 12, 770), ὅτι δηλαδὴ διὰ τὸ δικαίωμα ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112 ἐπὶ βλαπτικῆς μονομεροῦς μεταβολῆς ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου τῶν ὅρων συμβάσεως ἐργασίας ἀπαιτεῖται νὰ ἀποχωρήσῃ ὁ μισθωτὸς ἐκ τῆς ἐργασίας του, αἴρεται δὲ τὸ δικαίωμα, ἂν ἀποδεχθῇ τὴν μεταβολήν.

Ἀντίθετος ἦτο ἡ ἄποψις παλαιοτέρων ἀποφάσεων τοῦ Ἀρείου Πάγου. Οὕτω κατὰ τὰς Α.Π. 507/1938, Θέμ. Ν' 33, Α.Π. 180/1941, ΕΕΔ 1, 106) δὲν ἔχει σημασίαν, ἂν ὁ μισθωτὸς παρέμεινεν ἐργαζόμενος ὑπὸ τοὺς νέους βλαπτικοὺς ὅρους, ἐφ' ὅσον ἡ νέα σύμβασις δὲν περιέχει ἀναγνώρισιν ἢ ἐξόφλησιν τῶν ἐκ τοῦ ν. 2112/1920 δικαιωμάτων τοῦ μισθωτοῦ κατ' ἄρθρ. 8 ν. 2112, ὡς αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ ἀν. ν. 547/1937, ἅτινα προσῆκε ἀπαιτοῦνται νὰ ὑπάρχωσι πρὸς κατάρτισιν ἐγκύρου νέας συμβάσεως, δυναμένης νὰ ἔχῃ νόμιμον ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς ἀξιώσεως τοῦ μισθωτοῦ περὶ καταβολῆς τῆς κατὰ τὸν ν. 2112 ἀποζημιώσεως ἐκ τῆς βλαπτικῆς μεταβολῆς τῶν ὅρων τῆς προηγουμένης συμβάσεως (περὶ τῶν διαφόρων ἐπὶ τοῦ ζητήματος θεωριῶν βλέπε **Ι. Καποδίστριαν**, ΕΕΔ 2, 101, σημ. 11, **Α. Μπουργιᾶν**, ΕΕΔ 2, 168, **Α. Χατζηδάκην**, ΕΕΔ 2, 518, **Ε. Ὑδραῖον**, ΕΕΔ 1, 656, **Χ. Ἀγαλλόπουλον**, Ἀρχ. Ἰδιωτ. Δικαίου, Θ' 1942, 147, **Τὸν αὐτόν**, ΕΕΔ 2, 740, **Ἀλέξ. Σακελλαρόπουλον**, ΕΕΔ 8, 135 ἑπ., μακρὰς σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 7, 809 ἑπ.).

Εἶναι βεβαίως ἀναμφίβολον, ὡς δέχεται καὶ ἡ νεωτέρα αὕτη ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, ὅτι τὸ ἄρθρον 8 τοῦ νόμου 2112/1920, ὡς ἡρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ ἀ.ν. 547/1937, δὲν ἔχει τὴν ἔννοιαν ὅτι ἡ βλαπτικὴ μονομερὴς μεταβολὴ τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἶναι ἄκυρος (πρβλ. καὶ σύμφωνον Α.Π. 345/1953, εἰσηγητὴς **Α. Χαμάρτος**, ΕΕΔ 12, 767), ὡς δὲν εἶναι ἄκυρος καὶ ἡ παρὰ τὸν νόμον 2112/1920 εὐθεῖα ἀπόλυσις (ἐπιφυλάσσεται βεβαίως ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου 118/1945, ἡ παράβασις τοῦ ὁποίου ἐπάγεται ἀκυρότητα) (βλέπε Α.Π. 251/1934, Θέμ. ΜΕ' 636, Α.Π. 45/1935, Θέμ. ΜΣΤ 608, Α.Π. 76/1941, ΕΕΔ 1, 14).

Ὑπὸ τὴν αὐτὴν, ἄλλως τε, ἔννοιαν ἐκλήφθησαν καὶ αἱ ἀνωτέρω παρατιθέμεναι παλαιότεραι ἀρεοπαγιτικαὶ ἀποφάσεις, ὅτι δηλαδὴ εἶναι ἔγκυρος ἡ μονομερὴς μεταβολὴ τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως, μόνον δὲ ἡ νέα σύμβασις δὲν καταλύει τὸ παραχθὲν ἤδη δικαίωμα ἀποζημιώσεως, ἐφ' ὅσον δὲν περιέχει ἀναγνώρισιν ἢ ἐξόφλησιν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112.

Ἡ διαφωνία μεταξὺ τῶν δύο ἀπόψεων εἶναι, ἂν, ἐφ' ὅσον ὁ μισθωτὸς παραμείνῃ ἐργαζόμενος ὑπὸ τοὺς μεταβληθέντας ὅρους τῆς ἀρχικῆς συμβάσεως, θεωρῆται ἀποδεχόμενος τὴν μονομερῆ μεταβολὴν καὶ ἐκ τούτου τοῦ

λόγου ἐκλείπει τὸ δικαίωμα ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112.

Πρὸς τὴν τελευταίαν αὐτὴν ἄποψιν ἔχει προσανατολισθῆ ἤδη ἡ νομολογία τοῦ Ἀρείου Πάγου (βλέπε καὶ σύμφωνον **Ἀλέξ. Α. Σακελλαρόπουλον**, ΕΕΔ 8, 185 ἐπ., ἀντιθέτους ὅμως σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 7, 809).

Προκειμένου ἤδη περὶ τῆς μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπὸ τὸ ἰσχῦον ἄρθρον 9 τοῦ ν. 118/1945 ἡ νομολογία τοῦ Ἀρείου Πάγου (βλέπε ΕΕΔ 12, 408 ἐπ., ἔνθα καὶ παρατηρήσεις **Βασ. Παντ. Βασιλείου**), ἀντιμετωπίζει τὸ ζήτημα ὡς ἑξῆς: Ἡ μεταβολὴ τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐν μὴ ρητῇ ὑπὸ τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945 καταγγελίᾳ δὲν ἐπιφέρει, ἐν μὴ ἀποδοχῇ ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ, τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως, οὐδ' ὑποχρεοῖ αὐτόν, ὅπως ἡ ἀποδεχθῇ τὴν μεταβολὴν ἢ ἀποχωρήσῃ τῆς ἐργασίας, περιοριζόμενος εἰς τὴν κατὰ τὸν ν. 2112 ἀποζημίωσιν, ἀλλὰ χορηγεῖ αὐτῷ τὸ δικαίωμα, ὅπως ἀποκρούων τὴν βλαπτικὴν μεταβολὴν καὶ συνεχίζων τὴν πρὸς τὸν ἐργοδότην προσφορὰν τῶν ὑπηρεσιῶν του ὑπὸ τοὺς πρὸ τῆς μεταβολῆς συμβατικοὺς ὅρους ἀξιώσῃ τὴν καταβολὴν αὐτῷ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου τῶν ἀποδοχῶν του.

Ἀρείου Πάγου 668/1953 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Ι. Ἀποστολόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ν. Χαραλάμπης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Συρμαλάκης, Κ. Βουνάκης

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ νόμου 2112/1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας», καθ' ἣν «πᾶσα μονομερὴς μεταβολὴ τῶν ὅρων τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως βλάπτουσα τὸν ὑπάλληλον, θεωρεῖται ὡς καταγγελία ταύτης, δι' ἣν ἰσχύουσιν αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου», ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου τούτου, καθ' ἣν «ἀπόλυσις ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, προσληφθέντος ἐπὶ χρόνον μὴ ὡρισμένον, δὲν δύναται νὰ λάβῃ χώραν ἄνευ προηγουμένης καταγγελίας τῆς συμβάσεως», σαφῶς συνάγεται, ὅτι ἡ βλάπτουσα τὸν ὑπάλληλον μονομερὴς ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου μεταβολὴ τῶν ὅρων τῆς ἀορίστου χρόνου ὑπαλληλικῆς συμβάσεως, οἵαν προφανῶς ἀποτελεῖ καὶ ὁ ὑποβιβασμὸς τοῦ ὑπαλλήλου, παρέχει αὐτῷ τὸ δικαίωμα νὰ θεωρήσῃ τὴν μεταβολὴν ταύτην ὡς καταγγελίαν τῆς συμβάσεως, νὰ ἀπόσχῃ τῆς ἐργασίας καὶ νὰ αἰτήσηται παρὰ τοῦ ἐργοδότου τὴν καταβολὴν τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ νόμου τούτου ἀποζημιώσεως. Τὸ δικαίωμα ὅμως τοῦ ὑπαλλήλου νὰ θεωρήσῃ τὴν τοιαύτην μεταβολὴν ὡς ἀπόλυσιν καὶ αἰτήσηται ἀποζημίωσιν ἄρεται διὰ τῆς παρ' αὐτοῦ ἀποδοχῆς τῆς μονομεροῦς μεταβολῆς, δυναμένης νὰ γίνῃ οὐ μόνον ρητῶς, ἀλλὰ καὶ σιωπηρῶς, διὰ πράξεων συμπερασματικῶς ἐμφαινουσῶν τὴν πρὸς ἀποδοχὴν βούλησίν του, ἡ διὰ τῆς τοιαύτης δὲ ἀποδοχῆς καταρτιζομένη μετὰ τοῦ ἐργοδότου σύμβασις περὶ μεταβολῆς τῶν ὅρων τῆς ἐργασίας εἶναι κατ' ἀρχὴν ἔγκυρος, μὴ ἀντικειμένη εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 8 τοῦ ν. 2112/1920, διότι διὰ ταύτης, αὐθεντικῶς ἑρμηνευθείσης διὰ τοῦ ἄρθρου 11 § 1 τοῦ ἀν.ν. 548/1937, καθ' ἃ ἡ ἀληθὴς ἔννοια τοῦ ἄρθρ. 8 τοῦ ν. 2112 εἶναι, ὅτι «οἱαδήποτε σύμβασις συναπτομένη πρὸ ἢ μετὰ τὴν λύσιν τῆς μισθώσεως ἐργασίας εἶναι αὐτοδικαίως ἄκυρος, πλὴν ἂν αὐτὴ περιέχῃ ἀναγνώρισιν ἢ ἐξόφλησιν εἰδικῶς τῶν ἐκ τοῦ νόμου τούτου ἀξιώσεων τοῦ ὑπαλλήλου ἢ εἶναι μᾶλλον εὐνοϊκὴ διὰ τὸν ὑπάλληλον», κηρύσσονται ἄκυροι μόνον αἱ συμβάσεις ἐκεῖναι, δι' ὧν μειοῦνται αἱ ὑπὸ τοῦ ν. 2112/1920 τασσόμεναι ὑπὲρ τοῦ ὑπαλλήλου ἐγγυήσεις, ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου ἐμπρόθεσμον καταγγελίαν τῆς συμβάσεως καὶ τὴν, ἐν περιπτώσει παραβάσεως τῆς ὑποχρεώσεως ταύτης, καταβολὴν ὁλοκλήρου τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου ὁριζομένης ἀποζημιώσεως, οὐχὶ δὲ καὶ αἱ συμβάσεις, δι' ὧν ἐπέρχεται μεταβολὴ τῶν ὅρων τῆς ἀρχικῆς συμβάσεως βλάπτουσα τὸν ὑπάλληλον.

Ὡς δείκνυται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, τὸ ὡς ἐφετεῖον, κατὰ τὴν δ διαδικασίαν τοῦ ΓΘΟΔ' νόμου δικάσαν Πρωτοδικεῖον, μετ' ἀνέλεγκτον ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου, κατὰ τὸ ἄρθρον 810 § 2 τῆς Πολ. Δικ., ἐκτίμησιν τῶν προσαχθεισῶν αὐτῷ ἀποδείξεων, ἐδέξατο ὅτι ὁ ἀναιρεσείων ἐνάγων, ὑπηρετῶν ἀπὸ ἐτῶν ὡς διαχειριστὴς καὶ διευθυντὴς τῶν ἐν Θήρᾳ ὀρυχείων καὶ ἐργοστασίων τῆς ἀναιρεσιβλήτου ἑταιρίας καὶ ὑποβιβασθεὶς τὴν 2 Φεβρουαρίου 1952 εἰς λογιστήν, ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐξηκολούθησεν ἀδιαμαρτυρήτως νὰ παρέχῃ τὰς ὑπηρεσίας του ὑπὸ τοὺς νέους ὅρους τῆς συμβάσεως οὐ μόνον μέχρι τῆς κατὰ τὴν 22 Ἀπριλίου 1952 ἐγέρσεως τῆς κατὰ τῆς ἀναιρεσιβλήτου ἀγωγῆς του, ἀλλὰ καὶ μέχρι τῆς 28 Ἀπριλίου 1952, ἤτοι οὐχὶ ἐπὶ σκοπῷ ὅπως παραδώσῃ εἰς τὸν ἀντικαταστάτην του τὴν ὑπηρεσίαν του καὶ τὴν διαχείρισιν καὶ κατατοπίσῃ τοῦτον εἰς τὰς διαφόρους ὑπηρεσίας, ἀφ' ἑτέρου δὲ εἰσέπραξεν ἄνευ ἐπιφυλάξεως τοὺς μέχρι τέλους Ἀπριλίου 1952 μισθούς του, ἐκ τῶν γεγονότων δὲ τούτων τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον συνήγαγεν, ὅτι ὁ ἀναιρεσείων ἀπεδέχθη σιωπηρῶς τὴν ἐκ μέρους τῆς ἐργοδότιδος ἀναιρεσιβλήτου μονομερῆ καὶ ἐπιζήμιον δι' αὐτὸν μεταβολὴν τῶν ὅρων τῆς ἀορίστου χρόνου συμβάσεως ἐργασίας.

Ἀπορρίψαν δὲ μετὰ ταῦτα τὸ Πρωτοδικεῖον ὡς ἀβάσιμον τὴν τοῦ ἀναιρεσείοντος ἀγωγήν, διώκουσαν τὴν παρὰ τοῦ ἀντιδίκου του καταβολὴν ἀποζημιώσεως, λόγῳ τῆς παρ' αὐτῆς μονομεροῦς εἰς βάρος του μεταβολῆς τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως, ἀφ' ἑνὸς μὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν πάντας τοὺς οὐσιώδεις ἰσχυρισμοὺς τοῦ ἀναιρεσείοντος καὶ ἀπήντησεν ἐπ' αὐτῶν, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὀρθῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὰς προμνησθείσας οὐσιαστικοῦ περιεχομένου διατάξεις καὶ οὐδεμίαν ἑτέραν παρεβίασε καὶ ἑπομένως ἀβάσιμοι εἶναι καὶ ἀπορριπτέοι οἱ εἰς τὸ ἄρθρον 807 παράγραφοι 7 καὶ 17 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας ἐρειδόμενοι πρῶτος ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγος, ὡς καὶ ὁ δεύτερος τοιοῦτος κατὰ τὰς ἐν αὐτῷ τρίτην καὶ πέμπτην αἰτιάσεις. Ὁ αὐτὸς δὲ δεύτερος λόγος, ὡς πρὸς τὰς πρώτην, τε-

ΝΟΜΙΜΟΦΡΟΣΥΝΗ

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΝΟΜΙΜΟΦΡΟΣΥΝΗΣ ΕΠΙ ΔΙΟΡΙΣΜΩΝ ΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝ

Ἐφαρμογὴ καὶ ἐπὶ ἀναγκαστικῶν διορισμῶν κατ' Α.Ν. 1846/1951

Ὑποχρέωσις τῶν ἐν τῷ Νόμῳ 516/1948 Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου καὶ τοῦ Δημοσίου εἰς πρόσληψιν τῶν κατὰ Ν. 751/1948 καὶ 1836/1951 τοποθετουμένων μόνον μετὰ τήρησιν τῆς διαδικασίας νομιμοφροσύνης.—Ἀνύπαρκτος ἄλλως σύμβασις ἐργασίας καὶ δικαίωμα ἀπολύσεως ἄνευ διατυπώσεως.—Ἔκδοσις ἀποφάσεως περὶ νομιμοφροσύνης μετὰ τὴν λύσιν συμβάσεως ἀνωφελής.—Ἀνεφάρμοστον ἄρθρου 183 Ἀστικοῦ Κώδικος.

Ἡ ἐφ' ἧς ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Β' Τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου ὑπόθεσις ἦλθε ἐνώπιον τοῦ Β' Τμήματος πρὸς συζήτησιν μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 18/1953 ἀπόφασιν τῆς Ὁλομελείας τοῦ Ἀρείου Πάγου (εἰσηγητὴς *Ε. Κολοκούρης*, ΕΕΔ 12, 205), κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ ὑποχρέωσις τῶν ἐν ἄρθρῳ 3 τοῦ ἀ.ν. 751/1948 (καὶ βεβαίως καὶ τοῦ ἀ.ν. 1836/1951) διαλαμβανομένων Νομικῶν Προσώπων καὶ Ὑπηρεσιῶν, ἐφ' ὅσον ταῦτα εἶναι ἐκ τῶν ἐν ἄρθρῳ 1 τοῦ ἀ.ν. 516/1948 ἀναφερομένων, πρὸς πρόσληψιν τῶν ὑπὸ τῶν συμβουλίων τοῦ νόμου 751/1948 τοποθετημένων παρ' αὐτοῖς ὡς ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν ἐφέδρων καὶ θυμάτων πολέμου ἀνακύπτει μετὰ τὴν ὑπὸ τούτων προσαγωγὴν ἀποφάσεως τῆς κατ' ἄρθρ. 4 τοῦ ρηθέντος νόμου 516/1948 ἐπιτροπῆς περὶ τῆς νομιμοφροσύνης αὐτῶν.

Ἐναγόμενον ἐν προκειμένῳ ὑπῆρξε τὸ Δημόσιον. (Σχετικὴ πρὸς τὴν περὶ τοῦ ἄρθρου 183 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος σκέψιν τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως εἶναι καὶ ἡ Α.Π. 310/1953 (εἰσηγητὴς *Σ. Μαυρομιχάλης*, ΕΕΔ 12, 719).

Ἀρείου Πάγου 673/1953 Τμ. Β'

Προεδρεύων ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Α. Καμάρτος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Π. Τσαρούχης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Καραμπελόπουλος, Πάρεδρος τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους, Γ. Ραφτόπουλος

Ἡ διαφορὰ εἰσάγεται πρὸς περαιτέρω συζήτησιν ἐνώπιον τοῦ Τμήματος τούτου, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 7 τοῦ ΧΜΖ' (τοῦ ἔτους 1877) νόμου μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐν Ὁλομελείᾳ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 18/1953 ἀποφάσεως του ἄρσιν τῆς μεταξὺ τῶν δύο Τμημάτων ἀναφυείσης διαφωνίας ἐπὶ τοῦ νομικοῦ ζητήματος, δι' ὃ ἀνῃρέθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 347/1952 ἀποφάσεως τοῦ Α' Τμήματος ἡ ὑπ' ἀριθ. 8907/1951 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν. Ὡς ἐκ τῆς ἐπανόδου δὲ τῶν διαδίκων, κατ' ἄρθρον 834 τῆς Πολ. Δικ., εἰς ἣν οὗτοι εὑρίσκοντο κατάστασιν πρὸ τῆς ἀναιρεθείσης ἀποφάσεως, φέρεται ἤδη πρὸς συζήτησιν ἡ ἐφ' ἧς ἡ ἀναιρεθεῖσα ἀπόφασις ἐξεδόθη, νομοτύπως καὶ ἐμπροθέσμως ἀσκηθεῖσα, ἀπὸ 26 Ἀπριλίου 1951 ἔφεσις τοῦ ἐναγομένου Ἑλληνικοῦ Δημοσίου κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1494/1951 ἀποφάσεως τοῦ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ κατὰ τὸν νόμον 1968/1944 δικάσαντος Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν, δι' ἧς ἐγένετο δεκτὴ ἐν μέρει ἡ ἐν τῇ ἀπὸ 1 Δεκεμβρίου 1950 ἐνώπιον τοῦ αὐτοῦ Πρωτοδίκου ἐκθέσει ἐργατικῆς διαφορᾶς διατυπουμένη ἀγωγὴ τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐνάγοντος, διώκοντος ὅπως ὑποχρεωθῇ τὸ ἐκκαλοῦν Ἑλληνικὸν Δημόσιον νὰ καταβάλῃ εἰς τὸν ἐφεσιβλητον ὑπάλληλον τούτου, τοποθετηθέντα, ὡς προστατευόμενον τοῦ νόμου 751/1948, εἰς Ὑπηρεσίαν τοῦ Ὑπουργείου Ὑγιεινῆς, λόγῳ τῆς εἰδικότητός του ὡς φαρμακοϋπαλλήλου, διὰ τοὺς μισθούς του ἀπὸ 1 Σεπτεμβρίου μέχρι τέλους Νοεμβρίου 1950 ἐκ δραχμῶν 2.250.000 διὰ τὴν γενομένην τὴν 9 Σεπτεμβρίου 1950 παρὰ τὸν νόμον ἀπόλυσίν του.

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 1 §§ 1, 2 καὶ 8 τοῦ διὰ τοῦ ΜΘ'/1948 Ψηφίσματος κυρωθέντος ἀ.ν. 516 τῆς 8/8 Ἰανουαρίου 1948 «περὶ ἐλέγχου τῆς νομιμοφροσύνης τῶν δημοσίων κλπ. ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν» πρὸς τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 6,

---

τάρτην καὶ δευτέραν αἰτιάσεις, καθ' ἃς τὸ Πρωτοδικεῖον α) παρὰ τὸν νόμον δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν προσηκόντως ἀποδείξεις, β) παρὰ τὸν νόμον δὲν διέταξεν ἀπόδειξιν ἐπὶ τῆς ἣν ἐδέχθη ἐνστάσεως τῆς ἀναιρεσιβλήτου περὶ σιωπηρᾶς παρὰ τοῦ ἀναιρεσείοντος ἀποδοχῆς τῆς εἰς βάρος του μονομεροῦς μεταβολῆς τῶν ὅρων τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως (ἄρθρον 807 παράγρ. 8 Πολιτ. Δικονομίας) καὶ γ) κατ' ἐσφαλμένην ἐκτίμησιν τῶν ἀποδείξεων ἐδέξατο τὴν παρὰ τοῦ ἀναιρεσείοντος ἀποδοχὴν τῆς ὡς ἄνω μονομεροῦς μεταβολῆς, ἀπορριπτέος ἐπίσης εἶναι καὶ ἡ ὡς πρὸς τὴν πρώτην αἰτίασιν ὡς ἀόριστος, διότι δὲν καθορίζονται αἱ ἐπικληθεῖσαι καὶ μὴ ληφθεῖσαι ὑπ' ὄψιν ἀποδείξεις, ὡς πρὸς τὴν τετάρτην αἰτίασιν, ὡς ἀπαράδεκτος, διότι τὸ κατ' ἔφεσιν δικάσαν Πρωτοδικεῖον δὲν ἐδεσμεύετο ὑπὸ διαδικαστικῶν τόπων κατὰ τὰς περὶ τούτου εἰδικὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 12 καὶ 16 τοῦ ΓΨΟΔ' νόμου, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη διὰ τῶν νόμων 765/1943 καὶ 1968/1944, καὶ ὡς πρὸς τὴν δευτέραν αἰτίασιν ὡς ἀπαράδεκτος, διότι ἡ ἐν τῇ ἐκτιμήσει τῶν ἀποδείξεων ἐσφαλμένη τυχὸν κρίσις τοῦ δικαστηρίου τῆς οὐσίας, ἐφ' ὅσον ἀνάγεται μόνον εἰς πράγματα καὶ δὲν προσβάλλει κανόνα τινὰ δικαίου, δὲν ὑπόκειται εἰς τὸν ἔλεγχον τοῦ Ἀρείου Πάγου, κατὰ τὸ ἄρθρον 810 § 2 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας.

7 και 8 του νόμου 751/1948 περί προστασίας των απολυομένων εκ των υπηρετούντων ή υπηρετησάντων εις τας τάξεις του Στρατού κατά την διάρκειαν της κατά του Έθνους συμμοριακής δράσεως, δι' ων παρεσχέθη εις τα διά του νόμου τούτου συσταθέντα συμβούλια δικαιοδοσία τοποθετήσεως εις τα εν άρθρω 3 αύτου διαλαμβανόμενα νομικά πρόσωπα και επιχειρήσεις οιασδήποτε μορφής ή τόπου των εν άρθρω 1 του αύτου νόμου αναφερομένων εφέδρων και θυμάτων πολέμου, επί τη προσαγωγή των εν άρθρω 8 καθοριζομένων πιστοποιητικών, εν οις και πιστοποιητικόν νομιμοφροσύνης, εκδιδόμενον υπό της Αρμοδίας Αστυνομικής Αρχής, σαφώς προκύπτει, ότι τα δια του νόμου 751/1948 συσταθέντα συμβούλια μόνην δικαιοδοσίαν έχουσι την τοποθέτησιν των υπ' αύτου προστατευομένων ως άνω εφέδρων και θυμάτων πολέμου εις τα εν άρθρω 3 αύτου διαλαμβανόμενα νομικά πρόσωπα και υπηρεσίας, ή υποχρεώσις δμως τούτων, εφ' όσον είναι εκ των εν άρθρω 1 του ά.ν. 516/1948 αναφερομένων, προς πρόσληψιν των ούτωσι παρ' αύτοις τοποθετουμένων, ανακύπτει μόνον μετά την διαπίστωσιν της νομιμοφροσύνης τούτων κατά την έννοιαν του άρθρου 3 του ά.ν. 516/1948 δι' αποφάσεως της κατά το άρθρον 4 του ρηθέντος ά.ν. 516/1948 επιτροπής, καθ' όσον το άρθρον 1 § 1 του νόμου τούτου ρητώς επιτάσσει, ότι ο κατά παράβασιν της διατάξεως ταύτης γενόμενος διορισμός ή πρόσληψις είναι εξ υπαρχής άκυρος και ούδεν συνεπάγεται έννομον αποτέλεσμα.

Εκ των προσαγομένων και επικαλουμένων παρ' αμφοτέρων των διαδίκων έγγράφων και των παρ' αύτων αναπτυσσομένων έβεβαιώθη, ότι ο εφεσιβλήτος ενάγων προσελήφθη δυνάμει της υπ' αριθ. 55003 της 7/12/1949 αποφάσεως του Κεντρικού Συμβουλίου προστασίας απολυομένων των τάξεων του Στρατού του ν. 751/1948 εις την υπηρεσίαν του Υπουργείου Υγιεινής ως φαρμακοϋπάλληλος της Κεντρικής Υγειονομικής Αποθήκης του εκκαλουντος Ελληνικού Δημοσίου, χωρίς να έχη προηγουμένως κριθή δι' αποφάσεως της αρμοδίας επιτροπής του άρθρου 4 του προμνησθέντος ά.ν. 516/1948 ότι είναι νομιμόφρων· ο ως άνω διορισμός τούτου είναι άκυρος και ούδεν συνεπάγεται αποτέλεσμα και η δυνάμει τούτου καταρτισθείσα σύμβασις εργασίας είναι νομικώς ανύπαρκτος, από της οποίας ηδύνατο αζημίως να αποστή έκάτερος των συμβαλλομένων και να χωρήση απόλυσις του εφεσιβλήτου ενάγοντος άνευ διατυπώσεως τινος. Ούδ' ωφελείται ο εφεσίβλητος εκ της προσαγομένης ήδη από 20 Ιουνίου 1953 αποφάσεως του κατά το άρθρον 4 του ά.ν. 516/1948 συμβουλίου νομιμοφροσύνης, δι' ης εκρίθη ούτος νομιμόφρων από της 13 Ιανουαρίου 1950, αφ' ης το πρώτον προσελήφθη παρά τη Κεντρική Υγειονομική Αποθήκη του εκκαλούντος, διότι, εκδοθείσης ταύτης μετά την λύσιν της συμβάσεως εργασίας, διά της απολύσεως του εφεσιβλήτου γενομένης την 9 Σ/βρίου 1950, δεν δύναται να έχη εφαρμογήν η διάταξις του άρθρου 183 του Α.Κ. Συνεπώς, νομίμως χωρησάσης της απολύσεως του εφεσιβλήτου, η εκκαλουμένη απόφασις εσφαλμένως εδέχθη την αγωγήν ταύτου ως νομίμων και δέον, γινομένου δεκτού του σχετικού 3ου λόγου εφέσεως ως βασίμου, να μεταρρυθμισθή αύτη διά της αφανίσεώς της και απορριφθή η υπό κρίσιν αγωγή ως νόμω αβάσιμος.

—

II

Εφαρμογή ά.ν. 516/1948 περί νομιμοφροσύνης διά τους εις Δημοσίας Υπηρεσίας κλπ. διορισμούς. — Αρμοδιότης Συμβουλίων προστασίας απολυομένων εκ του Στρατού διά τοποθετήσεις εις έργασίας. — Προϋπόθεσις όμως του κύρους διορισμού εις τας Δημοσίας Υπηρεσίας κλπ. ή τήρησις διαδικασίας περί νομιμοφροσύνης. — Υποχρέωσις προσλήψεως μόνον μετά την τήρησιν της άνω διαδικασίας.

Αναιρείται η υπ' αριθ. 12133/1952 απόφασις του ως εφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Αθηνών.

Λόγος αναιρέσεως του Ελληνικού Δημοσίου υπήρξεν ο εξής:

α) Ενώ κατά τας διατάξεις των άρθρ. 1 και 4 του ά.ν. 516/1948 «περί ελέγχου νομιμοφροσύνης», κυρωθέντος υπό του ΜΘ'/1948 ψηφίσματος και αποκτήσαντος εκτελεστικήν δύναμιν παντός έτέρου τυπικού ή ουσιαστικού νόμου, απαιτείται, όπως ο διοριζόμενος ή προσλαμβανόμενος υπό των Δημοσίων Υπηρεσιών είναι νομιμόφρων, υπό την εν άρθρ. 8 του ιδίου νόμου έννοιαν, όντος άκύρου εξ υπαρχής και άνευ εννόμου αποτελέσματος του κατά παράβασιν της διατάξεως ταύτης γενομένου διορισμού ή προσλήψεως, εν ταύτοις η αναιρεσιβαλλομένη απόφασις, επί τη αιτιολογία ότι ο ν. 751/1948 εν άρθρ. 8 § 1 εδ. γ' απήτησε, διά την έκδοσιν της αποφάσεως του Συμβουλίου προστασίας του ν. 751/1948, και πιστοποιητικόν νομιμοφροσύνης, εκδιδόμενον υπό της αρμοδίας αστυνομικής Αρχής, εδέξατο ότι διά την πρόσληψιν του αναιρεσιβλήτου ούχι ως ημερομισθίου, αλλ' ως υπαλλήλου και επί χρόνω πλέον του έτους δεν απητείτο και απόφασις του οικείου (εν προκειμένω του Υπουργείου Γεωργίας) συμβουλίου νομιμοφροσύνης περί της νομιμοφροσύνης αυτού, κατά παράβασιν των διατάξεων του άνω ψηφίσματος απορρίψασα τον σχετικόν λόγον της εφέσεως των περί άκύρου εξ υπαρχής — διά την μη τήρησιν των άνω διατάξεων του ψηφίσματος — της διά της αγωγής επικαλουμένης συμβάσεως εργασίας και έδέξατο την αγωγήν του αναιρεσιβλήτου. Ούτως όμως κρίνασα εσφαλμένως εφήρμοσε και ψευδώς ήρμήνευσε τας διατάξεις του ΜΘ' ψηφίσματος.

Αρείου Πάγου 669/1953 Τμ. Α'

Προεδρεύων ο Αντιπρόεδρος **κ. Ι. Αποστολόπουλος**

Εισηγητής ο Αρεοπαγίτης **κ. Ε. Χενδρογιάννης**

Δικηγόροι **κ.κ. Ε. Κουρσουμπούλος**, Πάρεδρος Νομικού Συμβουλίου, **Β. Βασιλείου**

Τό ως εφετείον δικάσαν Πρωτοδικείον διά της προσβαλλομένης αποφάσεως έκρινε νόμι-

μον την έν αὐτῇ περί καταβολῆς καθυστερουμένων μισθῶν ἀγωγήν, βάσει τοῦ ἄρθρου 656 τοῦ Α.Κ., ἀξίωσιν τοῦ ἤδη ἀναιρεσιβλήτου, θεμελιουμένην ἐπί τοῦ ἰσχυρισμοῦ τούτου ὅτι τό ἐναχθέν καί ἤδη ἀναιρεσείον Ἑλληνικόν Δημόσιον, εἰς τήν ὑπηρεσίαν τοῦ ὁποίου προσελήφθη ἀπό 1 Μαρτίου 1950, κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ κατά τόν ν. 751/1948 Κεντρικοῦ Συμβουλίου ἀπολυομένων τοῦ Στρατοῦ, διά χρονικόν διάστημα ἐξικνούμενον μέχρι 30 Ὀκτωβρίου 1952, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 7 § 1 τοῦ ἐπακολουθήσαντος ἀ.ν. 1836/1951, ἀπεποιήθη τήν πέραν τῆς 30 Ἀπριλίου 1951 ἐργασίαν του, ἀπορρίψαν τήν ἀντιταχθεῖσαν, βάσει τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ διά τοῦ ΜΘ'/1948 Ψηφίσματος κυρωθέντος ἀ.ν. 516 ἰδίου ἔτους περί ἀκυρότητος τῆς ἐπικληθείσης ὡς ἄνω ὑπό τοῦ ἀναιρεσιβλήτου συμβάσεως ἐργασίας ἔνστασιν τοῦ ἤδη ἀναιρεσείοντος, ἐπί τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι δέν ἀπῃτεῖτο διά τό ἔγκυρον τῆς τοιαύτης συμβάσεως καί πιστοποιητικόν νομιμοφροσύνης, ἐκδεδομένον κατά τάς διατάξεις τοῦ προμνηοθέντος ἀ.ν. 516 ὑπό τῆς ἐν ἄρθρῳ 4 τούτου Ἐπιτροπῆς, ἀρκοῦντος τοῦ κατά τό ἄρθρον 8 τοῦ ν. 751/1948 πιστοποιητικοῦ τῆς ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς.

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 1 § 1 τοῦ ἀν. ν. 516/1948, ὁριζούσης ὅτι, ἐπί πλέον τῶν ὑπό τῶν κειμένων ἤδη διατάξεων ἀπαιτουμένων προσόντων διά τόν διορισμόν ἤ πρόσληψιν δημοσίων ἐν γένει ὑπαλλήλων καί ὑπηρετῶν (ἰσοβίων, μονίμων, ἐκτάκτων, ἡμερομισθίων ἤ ἐπί συμβάσει κλπ.), προσαπαιτεῖται ἐφεξῆς, ὅπως ὁ διοριζόμενος ἤ προσλαμβανόμενος εἶναι νομιμόφρων ὑπό τήν ἐν ἄρθρ. 3 τοῦ νόμου τούτου ἔννοιαν, ὡς καί ἐκ τοῦ διά τοῦ εἰρημένου νόμου ἐπιδιωκομένου σκοποῦ, συνισταμένου, καθ' ἃ ἐκ τῆς εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως τοῦ κυρώσαντος αὐτόν ὡς ἄνω ψηφίσματος συνάγεται, εἰς τήν διά τῆς προσλήψεως εἰς τάς Δημοσίας Ὑπηρεσίας ἐξηλεγμένως, κατά τήν ἐν αὐτῷ διαγραφομένην διαδικασίαν, νομιμοφρόνων πολιτῶν ἐπιτυγχανομένην ἀσφαλῆ σύνθεσιν καί λειτουργίαν τῶν Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν, ἀπειλουμένης ἅμα ἐν § 3 τοῦ ἰδίου ἄρθρου 1 καί ποινῆς κατά παντός μή τηροῦντος τάς διατάξεις ταύτας, ἐν συνδυασμῷ πρός τάς διατάξεις τῶν ἄρθρων 6, 7 καί 8 τοῦ μετά πάροδον τετραμήνου μόλις ἀπό τοῦ ὡς ἄνω Ψηφίσματος ἐκδοθέντος ὡς εἴρηται ν. 751, δι' ὧν παρεσχέθη εἰς τά διά τοῦ νόμου τούτου συσταθέντα τοπικά συμβούλια δικαιοδοσία τοποθετήσεως εἰς τά ἐν ἄρθρῳ 3 αὐτοῦ διαλαμβανόμενα πρόσωπα δημοσίου ἤ ἰδιωτικοῦ δικαίου καί ἐπιχειρήσεις οἱασδήποτε μορφῆς ἤ τόπου τῶν κατά τό ἄρθρον 1 τοῦ ἰδίου τούτου νόμου στρατευθέντων καί θυμάτων πολέμου, ἐπί τῇ προσαγωγῇ ὑπό τούτων τῶν ἐν ἄρθρ. 8 καθοριζομένων πιστοποιητικῶν, ἐν οἷς καί τό περί νομιμοφροσύνης τῶν ἐκδιδόμενον ὑπό τῆς οἰκείας Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς, ἔτι δέ καί πρός τόν διά τοῦ νόμου τούτου ἐπιδιωκόμενον σκοπόν, συνισταμένου, κατά τήν εἰσηγητικήν αὐτοῦ ἔκθεσιν, εἰς τήν κάλυψιν τῆς ἀνάγκης τοποθετήσεως καί ἀπασχολήσεως εἰς ἐργασίαν τῶν προσώπων τούτων, σαφῶς προκύπτει, ὅτι πρόκειται περί δύο διαστελλομένων ἀπ' ἀλλήλων περιπτώσεων καί ὅτι τά μέν διά τοῦ προμνηοθέντος ν. 751/1948 συσταθέντα συμβούλια μόνην δικαιοδοσίαν ἔχουσι τήν τοποθέτησιν τῶν ὑπό τοῦ ἰδίου νόμου ὡς ἄνω προστατευομένων εἰς τά ἐν ἄρθρῳ 3 αὐτοῦ διαλαμβανόμενα νομικά πρόσωπα καί ἐπιχειρήσεις, ἡ ὑποχρέωσις ὅμως τούτων, ἐφ' ὅσον εἶναι ἐκ τῶν ἐν ἄρθρ. 1 τοῦ ἀ.ν. 516/1948 ἀναφερομένων, πρός πρόσληψιν τῶν οὕτωσι παρ' αὐτοῖς τοποθετουμένων ἀνακύπτει μόνον μετά τήν διαπιστοῦσαν τήν νομιμοφροσύνην τῶν τελευταίων τούτων ἀπόφασιν τῆς κατά τό ἄρθρον 4 τοῦ αὐτοῦ νόμου 516 ἐπιτροπῆς, ἄνευ τῆς ὁποίας διορισμός ἤ πρόσληψις εἰς δημοσίαν ἐν γένει ὑπηρεσίαν ἤ ἐργασίαν θεωρεῖται, καθ' ἃ εἴρηται, ἐξ ὑπαρχῆς ἄκυρος καί οὐδέν συνεπαγομένη ἀποτέλεσμα. Ἀντιθέτως ὅθεν ἀποφανθέν, κατά τά ἐν τῇ πρόσθεν σκέψει, τό ὡς ἐφετεῖον δικάσαν ἐνταῦθα Πρωτοδικεῖον ψευδῶς ἡρμήνευσε καί ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τάς ὡς ἄνω διατάξεις τῶν ν. 516 καί 751/1948, ὡς καί τοῦ ν. 1836/1951, καί ἐντεῦθεν ἀναιρετέαν κατέστησε, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 807 ἐδ. 17 τῆς Πολ. Δικ., τήν προσβαλλομένην ἀπόφασίν του, κατά τόν περί τούτου βάσιμον πρῶτον λόγον ἀναιρέσεως, καί δέον νά παραπεμφθῇ ἡ ὑπόθεσις εἰς νέαν συζήτησιν ἐνώπιον τοῦ Β' Τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 836 Πολ. Δικ., ἐν συνδυασμῷ πρός τό ἄρθρον 5 ἐδ. β' τοῦ ν. ΧΜΒ'.

ΑΠΟΧΗ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΕΚ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΙΣΧΥΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ

Άκυρότης ρήτρας Κανονισμοῦ ἀντιθέτου πρὸς τὸ ἄρθρον 5 Ν. 2112/1920

I

Δικαίωμα μισθωτοῦ ἀποχῆς ἐκ τῆς ἐργασίας, λόγῳ ἀσθενείας, κατ' ἄρθρον 5 Ν. 2112/1920 καὶ ἄρθρον 8 Β.Δ. 16/18 Ἰουλίου 1920.— Ἐσωτερικὸς Κανονισμὸς ἐπιχειρήσεως, περιέχων ἀντιθέτους ρήτρας, ἄκυρος.— Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ἄνευ τηρήσεως διατυπώσεων ἄρθρου 9 Ν. 118/1945.

Ἐνδιαφέρον εἶναι τὸ θέμα, μὲ τὸ ὁποῖον ἠσχολήθη τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν διὰ τῶν δύο παρατιθεμένων κατωτέρω ἀποφάσεων αὐτοῦ.

Εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς πρώτης ἀποφάσεως εἶχον ὁρισθῆ διὰ κανονισμοῦ ἐπιχειρήσεως τὰ ἑξῆς: α) Ὁ ἀσθενῶν μισθωτὸς ὑποχρεοῦται νὰ εἰδοποιήσῃ ἀποκλειστικῶς τὴν διεύθυνσιν τῆς ἐπιχειρήσεως περὶ τῆς ἀσθενείας του καὶ δὴ μέχρι τῆς μεσημβρίας ἢ τὸ πολὺ μέχρι τῆς μεσημβρίας τῆς ἐπομένης, ἐφ' ὅσον καθίσταται ἀδύνατον νὰ εἰδοποιήσῃ αὐθημερόν, *ἄλλως θεωρουμένου τούτου ὡς ἀπεκδιάζοντος αὐθαιρέτως*, β) νὰ βεβαιωθῇ ἡ ἀσθένεια ὑπὸ τῆς ὑγειονομικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ι.Κ.Α., μὴ λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν πρὸς διαπίστωσιν αὐτῆς γνωματεύσεων ἰατρῶν ἰδιωτῶν, γ) στερεῖται τοῦ δικαιώματος ἀποχῆς λόγῳ ἀσθενείας ὁ μισθωτός, ὁ ὑπηρετῶν εἰς χρόνον ἐλάσσονα τοῦ διμήνου, δι' ὃν ἡ τοιαύτη ἀποχή, ἀνεξαρτήτως χρόνου διαρκείας αὐτῆς, θεωρεῖται ὡς λύσις τῆς συμβάσεως διὰ σιωπηρᾶς καταγγελίας τῇ βουλήσει του.

Εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς δευτέρας δικαστικῆς ἀποφάσεως ὁ κανονισμὸς τῆς ἐπιχειρήσεως ὥριζεν, ὅτι ὁ ἀσθενῶν μισθωτὸς ὤφειλε νὰ εἰδοποιῇ τὴν διεύθυνσιν τῆς ἐπιχειρήσεως μέχρι τῆς ἐπομένης τὸ βραδύτερον, ἄλλως θεωρεῖται ὡς αὐθαιρέτως ἀπουσιάζων.

Καὶ εἰς τὰς δύο αὐτὰς περιπτώσεις ἐπρόκειτο περὶ ἐσωτερικῶν κανονισμῶν ἐπιχειρήσεων, οἱ ὁποῖοι δὲν εἶχον διὰ νόμου κυρωθῇ.

Οἱ τοιοῦτοι κανονισμοί, κατὰ τὰ ὑπὸ τῆς θεωρίας καὶ πράξεως δεκτὰ γενόμενα, ἀποτελοῦν τὴν αὐτοδέσμευσιν τῶν μερῶν, γεννῶσι δὲ ὑποχρεώσεις καὶ δικαιώματα κατὰ τὸν τρόπον τῆς καταρτίσεως τῶν συμβάσεων (*Κ. Καυκᾶς*, Ἐνοχ. Δίκαιον, Εἰδ. Μέρος, Τόμ. Α', σελ. 280 ἑπ., *Κ. Σούρλας*, ΕρμΑΚ, εἰσαγ. ἄρθρ. 361—373, ἀριθ. 62, *Ν. Δελούκας*, Οἱ γενικοὶ ὅροι συναλλαγῶν, σελ. 13 ἑπ.).

Ἐξ ἄλλου ὅμως εἰς τὴν σύμβασιν ἐργασίας, τῆς ὁποίας ἡ προστασία ρυθμίζεται ὑπὸ εἰδικῶν νόμων, ἐκ λόγων δημοσίου συμφέροντος, δὲν δύναται νὰ συνομολογηθῶσιν ὅροι, ἀντικείμενοι πρὸς τὴν δημοσίας τάξεως ρύθμισιν τῶν νόμων. Κανὼν ἄλλως τε τοῦ δικαίου εἶναι καὶ ὅτι δὲν δύναται δι' ἰδιωτικῆς βουλήσεως νὰ ἀποκλεισθῇ ἡ ἐφαρμογὴ κανόνων δημοσίας τάξεως, δικαιοπραξία δέ, ἀντικειμένη εἰς ἀπαγορευτικὴν διάταξιν νόμου, εἶναι ἄκυρος (ἄρθρ. 3, 174 Α.Κ., *Κ. Σούρλας*, ΕρμΑΚ, εἰσαγ. ἄρθρ. 361—373, ἀριθ. 68, 1).

Τὸ ἄρθρ. 5 τοῦ ν. 2112/1920 περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ τὸ ἄρθρον 8 τοῦ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 2112 καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν ὁρίζει ὅτι ἀποχὴ ὑπαλλήλου (καὶ ἐργάτου κλπ.) ἐκ τῆς ἐργασίας, ὀφειλομένη εἰς βραχείας σχετικῶς διαρκείας ἀσθένειαν (βλ. χρονικὰ ὅρια εἰς ἄρθρ. 3 ν. 4558/1930), *προσηκόντως ἀποδεδειγμένην* δὲν θεωρεῖται ὡς λύσις τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους αὐτοῦ.

Διὰ τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ν. 4558/1930 ὁ Νομοθέτης καθώρισε τὰ χρονικὰ ὅρια ἀποχῆς τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας λόγῳ ἀσθενείας, κατὰ δὲ τὴν εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν τῆς τελευταίας αὐτῆς διατάξεως ἐγένετο τοῦτο, «ἵνα ἐκλείψῃ ἡ ἐν τῷ νόμῳ 2112 ὑπάρχουσα ἀοριστία, ἥτις πολλάκις καταλήγει εἰς βάρος καὶ τοῦ ἐργοδότου καὶ τοῦ ὑπαλλήλου, δοθέντος ὅτι ἡ ἐκ τῶν ὑστέρων λύσις τοῦ ζητήματος ὑπὸ τοῦ δικαστοῦ ἐνῷ ἀφ' ἑνὸς δύναται νὰ ἐκθέσῃ τὸν ἐργοδότην εἰς ἀπροσδόκητον ἀποζημίωσιν (σημ. Συντ. ἂν δηλαδὴ ἐκρίνετο ὑπὸ τοῦ δικαστοῦ ὁ χρόνος τῆς ἀποχῆς βραχύς, ὡς ἐν τῷ ἀρχικῷ κειμένῳ τοῦ ἄρθρου ὁ τοῦ ν. 2112), ἀφ' ἑτέρου οὐδόλως συντελεῖ εἰς πρόληψιν τῆς ἀπολύσεως τοῦ ὑπαλλήλου».

Ὑφίσταται, ἑπομένως, σαφῶς ἐρρυθμισμένη κατάστασις δικαίου ὡς πρὸς τὰς συνεπείας τῆς ἀποχῆς τοῦ μισθωτοῦ ἕνεκεν ἀσθενείας ἐπὶ τῆς ἰσχύος τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ἀπέκλεισεν ὁ νομοθέτης κατὰ τὰ νόμιμα χρονικὰ ὅρια ἀποχῆς τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας δι' ἀσθένειαν νὰ θεωρηθῇ ἡ ἀποχὴ αὐτὴ τοῦ μισθωτοῦ ὡς παραίτησις, ὁ ἐργοδότης δὲ ἐξ ἑτέρου νὰ ἰσχυρισθῇ ὅτι ὑφίσταται πρόθεσις τοῦ μισθωτοῦ περὶ λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Οἱ ἀνωτέρω ὅμως ὅροι τῶν ἐν λόγῳ κανονισμῶν περὶ τοῦ ὅτι ὁ ἀσθενῶν μισθωτὸς ὁ μὴ εἰδοποιῶν περὶ τῆς ἀσθενείας του θεωρεῖται ἀπουσιάζων αὐθαιρέτως, ἐφ' ὅσον ἔχουν τὴν ἔννοιαν, ὅτι θεωρεῖται λελυμένη ἡ σύμβασις ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ μὴ δηλώσαντος τὴν ἀσθένειάν του μισθωτοῦ καὶ διὰ μόνον τὸν λόγον τοῦτον, ὡς διαλυτικὸς ὅρος, ἐνῷ πράγματι εἶναι ἀσθενής, δὲν εἶναι ἔγκυρος ἀπὸ τῆς πλευρᾶς ὅτι διὰ τῶν ρητρῶν τούτων συνομολογεῖται παραίτησις ἀπὸ τῶν ἐκ τοῦ ν. 2112/1920 δικαιωμάτων, ὡς δέχονται αἱ δημοσιευόμεναι δικαστικαὶ ἀποφάσεις (βλέπε καὶ λοιπὴν νομολογίαν περὶ ἀκυρότητος συμβάσεων ἐν ΕΕΔ 13, 540).

Ἡ διαφύλαξις, ἐξ ἄλλου, τῶν συμφερόντων τῆς ἐπιχειρήσεως, ἡ ὁποία λογικῶς πρέπει νὰ λαμβάνῃ ἀμέσως γνῶσιν τοῦ λόγου ἀποχῆς τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας του, δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ὑπὲρ ἑαυτῆς συνεπίκουρον ἐκ τοῦ νόμου τὴν θυσίαν δικαιωμάτων τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τοῦ βασικοῦ διὰ τὴν προαιρεσίαν του ἐν προκειμένῳ ν. 2112, ὁ ὁποῖος φθάνει

νά συγχωρῇ, ἄνευ ἐπιζημίων διά τόν μισθωτόν συνεπειῶν, τήν ἀποχήν αὐτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας του λόγῳ ἀσθενείας ἐπί 6 μῆνας, κατ' ἀνώτατον ὅριον.

Καί ταῦτα, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι, ἐφ' ὅσον εἰς τάς συμβάσεις διά προσχωρήσεως (contrats d' adhesion), ὡς εἶναι οἱ κανονισμοί ἐπιχειρήσεων, περιέχονται ὅροι καταθλιπτικοί διά τά προσχωροῦντα εἰς αὐτάς πρόσωπα, δύναται ὁ δικαστής ἐπί τῇ βάσει τῆς καλῆς πίστεως καί τῶν συναλλακτικῶν ἠθῶν (Α.Κ. 200, 288) νά μετριάζῃ τήν ὑπερβολικήν αὐστηρότητα τῶν ὅρων τῶν συμβάσεων τούτων (*Π. Στυμφαλιάδης*, Γεν. Ἀρχ. τοῦ Ἀστικοῦ Δικαίου, σελ. 176).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 12140/1953

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**
Εἰσηγητής ὁ Πρωτοδίκης κ. **Σ. Διαμαντάκος**
Δικηγόροι οἱ κ κ. Γ. Δημίδης, Μ. Βασιλείου, Ν. Πανουσόπουλος, ἀσκούμενος

Διά τῆς ἀγωγῆς, ἐφ' ἧς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ἡ ἐφεσίβλητος (ἐνάγουσα) ἱστορεῖ ὅτι προσελήφθη τήν 3 Αὐγούστου 1948 καί εἰργάσθη μέχρι 3.1.1953, ὅτε ἀπέσχε τῆς ἐργασίας της, λόγῳ ἀσθενείας, παρατεθείσης μέχρι 16.1.1953, μεθ' ἣν προσενεγκοῦσα τάς ὑπηρεσίας της ἀπεκρούσθη ὑπό τῶν ἐκκαλούντων καί ἀπελύθη ἀκύρως, ἄνευ τηρήσεως τῶν νομίμων διατυπώσεων (ν. 118/1945, ν. 2222/1952), διῶκει δέ τήν πληρωμήν μισθοῦ ὑπερημερίας (16.1.1953 ἕως 16.3.1953) ἐκ δραχμῶν 1.000.000 καί ὑπολοίπου δώρου Χριστουγέννων 1952-1953 ἐκ δραχμῶν 200.000. Τήν ἀγωγήν ταύτην, κατ' ἀμφότερα αὐτῆς τά κονδύλια, ἐδέχθη ἡ ἐκκαλουμένη ἐπί ταῖς ἐν αὐτῇ αἰτιολογίαις.

Ἐβεβαιώθησαν, κατά τήν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν τοῦ δικαστηρίου, τά ἑξῆς περιστατικά: Οἱ ἐκκαλοῦντες, συνεκμεταλλευόμενοι ἐνταῦθα ἐπιχείρησιν σιγαρέττων καί διατηροῦντες πρός τοῦτο ἐργοστάσιον παραγωγῆς κυτίων μετά λιθογραφείου, προσέλαβον τήν ἐφεσίβλητον ἀτομικῶς καί ἀνεξαρτήτως τῆς ἰδιότητος αὐτῶν ὡς ὁμορρύθμων ἑταίρων ὡς ἐργάτριαν. Ἡ ἐν λόγῳ, ἀορίστου χρόνου, ἐργασιακή σύμβασις, καταρτισθεῖσα τήν 3ην Αὐγούστου 1948, ἐπί ἡμερομισθίῳ ἀνελθόντι κατά Ἰανουάριον 1953 εἰς δραχμάς 20.000, ἐξηκολούθησεν ὑπό τούς ὅρους τούτους μέχρις 24ης Μαΐου 1951, ὅτε ἐγνωστοποιήθη εἰς τό προσωπικόν τοῦ ἐν λόγῳ ἐργοστασίου ἐσωτερικός κανονισμός, ἐπέχων ἰσχύν συμβάσεως, εἰς τούς ὅρους τοῦ ὁποίου προσεχώρησεν ἔκτοτε καί ἡ ἐφεσίβλητος. Οὕτω, ἐνῷ κατά τό ἄρθρον 5 § 3 ν. 2112, αὐθεντικῶς ἑρμηνευθέν διά τοῦ ἄρθρου 3 ν. 4558/1930, κατά Ἰανουάριον 1953 ἡ ἐφεσίβλητος ἐδικαιοῦτο ἀδιακρίτως νά ἀπόσχῃ λόγῳ ἀσθενείας ἐπί τρεῖς μῆνας (ὑπερτετραετής ὑπηρεσία), συμφώνως πρός τό ἄρθρον 2 τοῦ ρηθέντος κανονισμοῦ ἐπεβλήθησαν πρόσθετοι ἐν τούτῳ προϋποθέσεις ἐγκείμεναι α) εἰς τήν ὑπό τοῦ ἀσθενοῦντος μισθωτοῦ ἀποκλειστικῶς πρός τήν διεύθυναιν τῆς ἐπιχειρήσεως «εἰδοποίησιν» περί τῆς ἀσθενείας του καί δή μέχρι τῆς μεσημβρίας ἢ τό πολύ μέχρι τῆς μεσημβρίας τῆς ἑπομένης, ἐφ' ὅσον καθίσταται παντελῶς ἀδύνατον νά εἰδοποιηθῇ ἀθημερόν, ἄλλως θεωρουμένου τούτου ὡς ἀπουσιάζοντος αὐθαιρέτως, β) εἰς τήν βεβαίωσιν τῆς ἀσθενείας ὑπό τῆς ὑγειονομικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ι.Κ.Α., μή λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν πρός διαπίστωσιν αὐτῆς γνωματεύσεων ἰατρῶν ἰδιωτῶν, καί γ) εἰς τήν στέρησιν τοῦ δικαιώματος ἀποχῆς λόγῳ ἀσθενείας διά τούς ἐκ τῶν μισθωτῶν ὑπηρετοῦντας εἰς χρόνον ἐλάσσονα τοῦ διμήνου, δι' οὓς ἡ τοιαύτη ἀποχή, ἀνεξαρτήτως χρόνου διαρκείας αὐτῆς, θεωρεῖται λύσις τῆς συμβάσεως διά σιωπηρᾶς καταγγελίας τῇ βουλήσει των. Συνέπεια τῶν προσθέτων ταύτων προϋποθέσεων εἶναι, ὅτι ἡ διά τῆς προσχωρήσεως τῆς ἐφεσιβλήτου εἰς τόν κανονισμόν ἐπελθοῦσα συμφωνία, σχοῦσα ὡς ἀποτέλεσμα οὐσιώδη μείωσιν τῶν ἐκ τῶν συνδεδυασμένων ἄρθρων 5 § 3 ν. 2112 καί 8 τοῦ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 τεθειμένων δικαιωμάτων της, ἀπέβη σημαινόντως ἐπιβλαβής καί ἀσύμφορος δι' αὐτήν, οὗ ἕνεκα, μή οὖσα μᾶλλον εὐνοϊκή διά τήν ἐναγομένην ταύτην, εἶναι ἄκυρος κατά τά συνδεδυασμένα ἄρθρα 10 τοῦ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920, 8 τοῦ νόμου 2112 καί 11 § 1 ν. 547/1937 (βλ. Α.Π. 347/1953 ΕΕΔ 12, σελ. 871, Α.Π. 3/1952 καί 221/1951). Τῆς ἀκυρότητος ταύτης, ὁρθῶς παράβασιν ἀπαγορευτικῆς διατάξεως νόμου δημοσίας τάξεως, ἐξ ἧς δέν συνάγεται ἄλλο τι, καί οὐδεμία μετά τοῦτο ἐξ ἐπαγγέλματος ἐρευνητέας, δέν ἀπαιτεῖται πρότασις τῶν ἐφ' ἧς αὕτη θεμελιοῦται πραγματικῶν περιστατικῶν ὑποβληθέντων πρωτοδίκως ὑπό τήν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου (πρβλ. *Μπαλῆ*, Γεν. Ἀρχαί § 59). Ἀκολούθως τούτοις, ἐφ' ὅσον ἐκ τῶν ὑπερθεν βεβαιώσεων ἀρκούντως ἐβεβαιώθη ἡ ἐπικαλουμένη ἀπό 3.1.1953 ἕως 15.1.1953 ἀσθένεια τῆς ἐφεσιβλήτου, προελθοῦσα ἐκ παροξυσμοῦ χρονίας σκωληκοειδίτιδος, καί ἡ ἐκ ταύτης κατά τόν χρόνον τοῦτον ἀκολουθήσασα ἀποχή αὐτῆς ἐκ τῆς ἐργασίας, οὐχί νομίμως οἱ ἐκκαλοῦντες ἀπέκρουσαν τήν 16.1.1953 τάς προσηκόντως προσφερθείσας ὑπηρεσίας της, ἐπί τῇ ἀβασίμῳ δικαιολογίᾳ ὅτι κατά τό ἄνω ἄρθρον 2 τοῦ διαληφθέντος κανονισμοῦ ἔδει ἡ ἐνάγουσα τοῦτο μέν νά γνωστοποιήσῃ εἰς αὐτούς τήν ἀσθένειάν της ταύτην, τοῦτο δέ νά προσαγάγῃ πρός διαπίστωσιν αὐτῆς βεβαίωσιν τῆς ὑγειονομικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ι.Κ.Α. καί περαιτέρω κατήγγειλεν, ἄνευ τηρήσεως διατυπώσεων (ἄρθρου 9 ν. 118/1945), τήν ἔνδικον ἐργασιακήν σύμβασιν. Κατά ταῦτα, δεξαμένη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις τήν ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας ταύτης καί ὑποχρεώσασα τούς ἐκκαλοῦντας εἰς τήν πληρωμήν τοῦ ζητουμένου μισθοῦ ὑπερημερίας, ὀρθῶς κατ' ἀποτέλεσμα ἔκρινεν, εἰ καί ἐπί ἑτέρᾳ ἐν μέρει ἐσφαλμένῃ αἰτιολογίᾳ, οἱ δέ περί τοῦ ἐναντίου τρεῖς λόγοι ἐφέσεως, διατυποῦντες παράπονον: α) διά τήν ἀπόρριψιν τῆς ἐνστάσεως παθητικῆς νομιμοποιήσεως καί β) διά τήν μή λῆψιν ὑπ' ὄψιν τοῦ κανονισμοῦ ὡς πρός τόν τρόπον βεβαιώσεως τῆς ἀσθενείας ἢ τήν συμμόρφωσιν τῆς ἐναγούσης ὡς πρός τήν ἐν αὐτῷ ὑποχρέωσιν γνωστοποιήσεως τῆς ἀσθενείας της, ἀ-

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΑΠΟΛΥΣΕΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Έκτασις έφαρμογής τοῦ λήξαντος ἤδη Ν. 2222/1952 «περὶ ἐλέγχου ἀπολύσεων»

Περιορισμοί ἀπολύσεων μισθωτῶν κατὰ Ν. 2222/1952. — **Ὑπαγωγὴ εἰς προστασίαν τῶν μισθωτῶν τῶν συνδεομένων διὰ σχέσεως ἐργασίας μετὰ ἐργοδοτῶν ἀσκούντων κερδοσκοπικὴν ἐπιχείρησιν καὶ οὐχὶ τῶν μισθωτῶν, τῶν ὁποίων ἐργοδότης εἶναι Δημοσία Ὑπηρεσία ἢ Νομικὸν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου ἀσκοῦν διοίκησιν, ἔστω καὶ ἂν ἡ σχέσις ἐργασίας ὑπάγηται εἰς τοὺς κανόνας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου. — Ἐξαίρεσις ὑπαγωγῆς εἰς περιορισμοὺς Ἐπιτροπείας Ἐλευθέρας Ζώνης Θεσσαλονίκης, Νομικοῦ Προσώπου Δημ. Δικαίου.**

Τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως, ἐφ' ἧς ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τῆς Ὁλομελείας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἔχει ὡς ἑξῆς:

Ἡ αἰτοῦσα Ἐπιτροπεία Ἐλευθέρας Ζώνης Θεσσαλονίκης εἶχε κατὰ τὸ ἔτος 1945 προσλάβει ἀριθμὸν (περίπου 50) ἐκτάκτων ὑκαλλήλων καὶ ἐργατῶν ἡμερομισθίων ὡς διαλυτέων. Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 14336 ἀπὸ 8.8.1952 ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπείας ἀπεφασίσθη ἡ ἀπόλυσις 28 ἐξ αὐτῶν, οἵτινες ἐστεροῦντο τῶν νομίμων προσόντων προαγωγῆς, ἡ δὲ ἀπόφασις αὕτη ὑπεβλήθη ὑπὸ τῆς αἰτούσης εἰς τὴν κατὰ τὸν ν. 2222/1952 «περὶ ἐλέγχου τῶν ἀπολύσεων μισθωτῶν» Ἐπιτροπήν, ὅπως γνωματεύσῃ περὶ τῆς ἀπολύσεως ταύτης.

Ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 4 ἀπὸ 1 Δεκεμβρίου 1952 γνωματεύσεώς της ἀπεφάν-

---

βάσιμοι ἐλέγχονται καὶ ὡς ταιαῦται ἀπορριπτέαι κρίνονται.

II

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 11207/1953

Διαδικασία ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. **Σ. Πεταμιάνος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Δημόπουλος, Χ. Καραμητσάνης

Ἡ ἐφεσίβλητος διὰ τῆς ἀπὸ 20.10.1952 ἀγωγῆς της, ἀπευθυνομένης ἐνώπιον τοῦ πρωτοδίκως δικάσαντος, ἠτήσατο, ὅπως ὑποχρεωθῇ ἡ ἐκκαλοῦσα ἐργασιοδότις της εἰς τὴν καταβολὴν τοῦ μισθοῦ της, λόγῳ ὑπερημερίας της, ἐπελθούσης μετ' ἄκυρον καταγγελίαν τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως. Ἡ ἐκκαλουμένη ἐδέξατο τὴν ἀγωγὴν ταύτην.

Βεβαιοῦνται, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου τούτου, τὰ ἑξῆς: Ὅτι ἡ ἐφεσίβλητος κατ' Ἀπρίλιον 1948 ἐξεμισθώσε δι' ἀόριστον χρόνον τὰς ὑπηρεσίας της, ὡς ἐργατρίας, εἰς τὴν ἐκκαλοῦσαν, διατηροῦσαν ἐργοστάσιον κατασκευῆς κεράμων ἐν Ἐλευσῖνι, προσέφερε δὲ ταύτας εἰς αὐτὴν ἔκτοτε καὶ μέχρι τῆς 20 Αὐγούστου 1953, ὅτε, ἀσθενήσασα ἐκ πλευρίτιδος καὶ παραμορφωτικῆς ἀρθρίτιδος, ἐκωλύθη ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης νὰ παράσχῃ τὰς ὑπηρεσίας της ἀπὸ τῆς ἐν λόγῳ ἡμέρας καὶ μέχρι τῶν ἀρχῶν Ὀκτωβρίου 1953, ὅτε, προσελθοῦσα πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας, ἀπεπέμφθη ὑπὸ τῶν ἐκπροσώπων τῆς ἐκκαλούσης, οἵτινες, ὑπολαβόντες τὴν ἀπουσίαν της ὡς σιωπηρὰν καταγγελίαν τῆς συμβάσεώς της, ἐγνωστοποίησαν διὰ προφορικῆς των δηλώσεως, γενομένης κατὰ συνέχειαν τῆς πρὸς αὐτὴν ἐπιδοθείσης καὶ προσαγομένης ἀπὸ 29.9.1952 ἐγγράφου ταιαύτης, ὅτι τὴν διέγραφαν τῆς δυνάμεως τοῦ προσωπικοῦ. Ἡ ταιαύτη δὲ ἀποφις περὶ καταγγελίας τῆς ἐνδίκου συμβάσεως ἐκ μέρους τῆς ἐφεσιβλήτου ἐστηρίχθη ὑπὸ τῆς ἐκκαλούσης εἰς τὸ ἄρθρον 2 τοῦ ἐπέχοντος θέσιν συμβάσεως ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ του, καθ' ὃν «ἐν περιπτώσει ἀσθενείας οἱ ἐργαζόμενοι ὀφείλουσι νὰ εἰδοποιῶσι τὴν διεύθυνσιν τῆς ἐπιχειρήσεως μέχρι τῆς ἑπομένης τὸ βραδύτερον, ἄλλως θεωροῦνται ὡς αὐθαιρέτως ἀπουσιάζοντες». Ἡ τοιαύτη ὅμως διάταξις, ὁμιλοῦσα περὶ αὐθαιρέτου ἀπουσίας καὶ οὐχὶ περὶ τεκμηρίου καταγγελίας, δὲν παρέχει ἔρεισμα διὰ τὴν ὑπὸ τῆς ἐκκαλούσης δοθεῖσαν ὡς ἄνω ἑρμηνείαν, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι, καὶ ἐὰν ἤθελε θεωρηθῇ ὡς τοιαύτην ἔννοιαν ἔχουσα ἡ ἐν λόγῳ διάταξις, τότε αὕτη εἶναι ἄκυρος κατὰ τὸ ἄρθρον 10 τοῦ ἀπὸ 16/18 Ἰουλίου 1920 β.δ., ὡς καθιεροῦσα δουλοπρεπέστερον δίκαιον διὰ τὴν ἐφεσίβλητον μισθωτὸν ἀπὸ τοῦ καθιερουμένου τοιούτου διὰ τῶν ἄρθρων 8 τοῦ ρηθέντος διατάγματος καὶ 3 καὶ 5 ν. 4558, ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ὁποίων προκύπτει, ὅτι δὲν θεωρεῖται λύσις τῆς συμβάσεως ἡ ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ ἀποχὴ ἐκ τῶν καθηκόντων του ἡ ὀφειλομένη εἰς προσηκόντως ἀποδεδειγμένην ἀσθένειαν βραχείας διαρκείας, ἥτις βραχεῖα διάρκεια διὰ τοὺς μισθωτοὺς τοὺς ἔχοντας συμπληρώσει τετραετῆ ὑπηρεσίαν ὁρίζεται ὡς τριμήνου διαρκείας. Ὅθεν, βεβαιουμένου κατὰ τὰ ἄνω ὅτι ἡ ἐφεσίβλητος κατὰ τὸν χρόνον τῆς ὡς εἴρηται ἀσθενείας της εἶχε συμπεπληρωμένην τετραετίαν (προσελήφθη κατ' Ἀπρίλιον 1948) καὶ ὅτι τὸ ἐκ ταύτης κώλυμα πρὸς παροχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν της διήρκεσε περὶ τὰς τεσσαράκοντα ἡμέρας, ἡ κατ' αὐτὰς ὡς ἄνω ἀποχὴ της δὲν ἀποτελεῖ καταγγελίαν τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως ἐκ μέρους της, ἀντιθέτως ἡ ἐκκαλοῦσα, ἀποκρούουσα τὰς ὑπὸ τῆς μισθωτοῦ ταύτης προσενεχθείσας τὴν 2.10.1952 ὑπηρεσίας, προέβη εἰς καταγγελίαν, ἥτις, τυγχάνουσα ἄκυρος λόγῳ μὴ τηρήσεως τῶν ὑπὸ τοῦ ν. 118/1945 διατυπώσεων, ἔθεσε ταύτην εἰς ὑπερημερίαν δανειστοῦ, ὡς δ' ἐκ τῆς τοιαύτης ὑπερημερίας αὕτη εἶναι νόμιμο (ἄρθρον 658) ὑπόχρεως, ὅπως καταβάλῃ τὸν μισθὸν τῆς ἐφεσιβλήτου, ὃν, ἐπιδικάσασα ἡ ἐκκαλουμένη, οὐδαμῶς ἐσφάλη, οἱ δὲ τὰ ἀντίθετα ὑποστηρίζοντες λόγοι τῆς ἐνδίκου ἐφέσεως ἀπορριπτέοι κρίνονται ὡς ἀβάσιμοι.

θη κατά τῆς ἀπολύσεως, ὁ δὲ Ὑπουργὸς Γεν. Διοικητὴς Βορείου Ἑλλάδος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 20374/374 ἀπὸ 11.12.1952 ἀποφάσεως δὲν ἐνέκρινε τὰς γενομένας ἀπολύσεις.

Τῆς ἀποφάσεως ταύτης διώκεται ἐμπροθέσμως ἡ ἀκύρωσις ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπείας Ἑλ. Ζώνης Θεσσαλονίκης διὰ τοὺς λόγους ὅτι: α) ἀναρμοδίως ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ ν. 2222/1952 ἐπελήφθη τῆς κρίσεως περὶ τῶν γενομένων ἀπολύσεων τῶν ὑπαλλήλων τῆς Ἑλ. Ζώνης, δοθέντος ὅτι αὕτη ἀποτελεῖ νομικὸν πρόσωπον ἀσκοῦν διοίκησιν καὶ δὲν ἀσκεῖ ἐπιχείρησιν, β) ἡ Ἐπιτροπὴ κατὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρ. 10 τοῦ ν. 2222 ἀπεφάνθη μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς τασσομένης δεκαπενθημέρου προθεσμίας, γ) ἡ σύμβασις τῆς προαλήψεως τῶν ἀπολυθέντων ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν ἦτο ἄκυρος, καὶ μὴ ὑφισταμένης ἐγκύρου συμβάσεως δὲν ὑπῆρχε περίπτωσις ἀρμοδιότητος τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ν. 2222.

***

Τὸ ἐνδιαφέρον τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας περιορίζεται εἰς τὰς μέχρι τῆς 10 Ἀπριλίου 1953, ἀφ' ἧς ἔπαυσεν ἰσχύων ὁ ν. 2222/1952 «περὶ ἐλέγχου ἀπολύσεων τῶν μισθωτῶν» (ΕΕΔ 11, 1041), γενομένας ἀπολύσεις ὑπὸ ἐπιχειρήσεων ἀπασχολουσῶν κατὰ τὴν 1ην Ἰουνίου 1952 ἄνω τῶν πεντήκοντα μισθωτῶν.

Ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 12, 207), ὅτι ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ἀνωτέρω ν. 2222/1952, ὁ ὁποῖος ἠξίου τὴν προηγουμένην ἄδειαν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἢ τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ Βορείου Ἑλλάδος, διὰ τὸ κῦρος ἀπολύσεων μισθωτῶν, προστατευομένων ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου, δὲν ἦτο ἡ ἀπαγωγὴ εἰς τὸν νόμον καὶ τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (πρβλ. καὶ *Α. Σπηλιώκον*, ΕΕΔ 12, 405), ὡς ἀντιθέτως ἐπ' αὐτοῦ εἶχε δεχθῇ ἡ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 932/1953, Πρωτοδίκης *Κ. Βαρδάκης*, ΕΕΔ 12, 207).

Τοῦτο προέκυπτεν ἐκ τοῦ ὅλου νομοθετήματος, τῆς εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ καὶ ἐκ τῶν προπαρασκευαστικῶν ἐργασιῶν (συζητήσεων ἐν τῇ Βουλῇ, ΕΕΔ 11, 1016 ἑπ.) (περὶ τῆς ἀξίας τῶν ἐργασιῶν ταύτων ὡς ἑρμηνευτικῶν βοηθημάτων βλέπε *Κ. Κυριακοπούλου*, Ἑλλ. Διοικ. Δίκαιον, ἐκδ. δευτέρα, σελ. 124 ἑπ.), σκοπήσαντος νὰ ὑπαγάγῃ εἰς τοὺς ἐν αὐτῷ περιορισμοὺς μόνον ἰδιωτικὰς ἐπιχειρήσεις.

Αὕτη εἶναι καὶ ἡ ἄποψις τῆς κατωτέρω δημοσιευομένης ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 1655/1953, Ὁλομελείας

Πρόεδρος ὁ κ. **Σ. Σολιώτης**
Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. **Δ. Ψαρὸς**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Φ. Βαγλερῆς, Π. Νομικός

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως διώκεται ἐμπροθέσμως ἡ ἀκύρωσις τῆς ὑπ' ἀριθ. 4 ἀπὸ 1.12.1952 συμφώνου γνώμης τῆς παρὰ τῇ Γενικῇ Διοικήσει Βορείου Ἑλλάδος Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ ἐλέγχου ἀπολύσεων τῶν μισθωτῶν ν. 2222/1952, ὡς καὶ τῆς ἐγκριτικῆς ταύτης ὑπ' ἀριθ. 20374/374 ἀπὸ 11.12.1952 ἀποφάσεως τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ Βορείου Ἑλλάδος, δι' ἧς ἀποφάσεων δὲν ἐνεκρίθη ἡ παρὰ τῆς Ἐπιτροπείας τῆς Ἐλευθέρας Ζώνης Θεσσαλονίκης γινομένη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 14336 ἀπὸ 8.8.1952 ἀπόλυσις 28 ἐκτάκτων ἡμερομισθίων ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν αὐτῆς (ἐκτάκτων διαλογέων), ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ, ὅτι δὲν ὑφίστατο πραγματικὴ οἰκονομικὴ ἀδυναμία, δικαιολογοῦσα τὴν γινομένην ἀπόλυσιν. Παραδεκτῶς δὲ ἐν τῇ δίκῃ παρεμβαίνουσιν οἱ ἐκ τῶν ἀπολυθέντων Γ. Μ. κλπ.

Διὰ μὲν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ν. 2222/1952 «περὶ ἐλέγχου ἀπολύσεων μισθωτῶν», τεθέντος ἐν ἰσχύϊ, συμφώνως τῷ ἄρθρ. 14 αὐτοῦ, διὰ τοῦ β.δ. τῆς 10.10.1952, ὁρίζεται, ὅτι «...ἐπιχειρήσεις, ἐκμεταλλεύσεις ἢ ἐργασίαι ἐν γένει, οἱασδήποτε μορφῆς, φύσεως καὶ σκοποῦ, ἀπασχολοῦσαι ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς χώρας κατὰ τὴν 1 Ἰουνίου 1952 μισθωτοὺς πλέον τῶν πεντήκοντα, δὲν δύνανται νὰ προβοῦν εἰς καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας μισθωτῶν αὐτῶν..., ἐφ' ὅσον δὲν ἤθελον τύχει τῆς πρὸς τοῦτο ἀδείας. ... Ἡ ἄδεια αὕτη χορηγεῖται .... ἐφ' ὅσον διαπιστοῦται, ὅτι δὲν καθίσταται ἐφικτὴ ἡ συνέχισις τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος τῶν ἐπιχειρήσεων ἄνευ μειώσεως καὶ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν». Κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ αὐτοῦ νόμου «ἡ ἀδυναμία κρίνεται βάσει τῆς καθόλου δυναμικότητος τῆς ἐπιχειρήσεως ..., τὰς ἰδιαιτέρας συνθήκας χρηματοδοτήσεως αὐτῆς, τὰ κατὰ τὸ πρόσφατον παρελθὸν πραγματοποιηθέντα κέρδη καὶ τὴν διάθεσιν αὐτῶν, τὰς πρὸς τοὺς διευθύνοντας παροχάς, τὰς συνθήκας συναγωνισμοῦ πρὸς ἄλλας δμοειδεῖς ἐπιχειρήσεις, τὰς ἀνάγκας ἐξυγιάνσεως πρὸς αὔξησιν τῆς ἀποδοτικότητος καὶ τῆς παραγωγῆς καὶ τὴν δυνατότητα ρευστοποιήσεως καθ' οἱονδήποτε τρόπον τῶν ἐνεργητικῶν της στοιχείων». Ἐκ τῶν διατάξεων ὅθεν τούτων, καθὼς καὶ ἐκ τῶν λοιπῶν τοῦ νόμου τούτου διατάξεων τῶν ἄρθρων 3, 4, 5 § 1, 6 § 1, 7, 8 καὶ 9, ἔνθα ὁμοιοτρόπως ἐπαναλαμβάνεται, προκειμένου νὰ καθορισθῶσιν ἡ διαδικασία καὶ οἱ ὅροι τῆς ὑπαγωγῆς τῶν ὑποχρέων ἐργοδοτῶν εἰς τὸν νόμον, ὁ ὅρος «ἐπιχείρησις», ὡς καὶ τοῦ ἄρθρου 10 § 4 καὶ 13, δι' ὧν καθορίζονται αἱ περιπτώσεις ἐπιχειρήσεων ἐξαιρουμένων τῆς ὑπαγωγῆς εἰς τὸν ὑπὸ τοῦ νόμου θεσπιζόμενον ἔλεγχον τῶν ἀπολύσεων, σαφῶς προκύπτει ἡ βούλησις τοῦ νομοθέτου νὰ προστατεύσῃ τοὺς μισθωτοὺς τοὺς συνδεομένους διὰ σχέσεως ἐργασίας μετὰ ἐργοδοτῶν ἀσκούντων κερδοσκοπικὴν ἐπιχείρησιν καὶ οὐχὶ τοὺς μισθωτούς, ὧν ἐργοδότης εἶναι δημοσία ὑπηρεσία ἢ νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου, ἀσκοῦν διοίκησιν, ἔστω καὶ ἂν ἡ σχέσις ἐργασίας ὑπάγηται εἰς τοὺς κανόνας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου. Διότι εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας μόνον γεννᾶται κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ νόμου ζήτημα ἐλέγχου τῆς ἀνάγκης τῆς ἀπολύσεως, ἥτις κρίνεται ὡς μὴ ἐπιτρεπομένη, ἐὰν πράγματι δὲν ὑφίσταται οἰκονομικὴ ἀδυναμία τῆς κερδοσκοπικῆς ἐκμεταλλεύσεως πρὸς διατήρησιν τῶν μισθωτῶν αὐτῆς (βλ.

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΥΠΟ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΥ

Στοιχεία ἀναγγελίας καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας

Γνωστοποίησις καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας καὶ δι' ἀντιπροσώπου, οἷον πληρεξουσίου δικηγόρου.—Ἐπίδοσις ἐγγράφου καταγγελίας, ὑπογεγραμμένου ὑπὸ πληρεξουσίου, ἄνευ ἐπιδείξεως πληρεξουσίου ἐγγράφου.—Ἐπέλευσις νομίμων ἀποτελεσμάτων, ἐφ' ὅσον δὲν ἀπεκρούσθη ἀμελητί (ἄρθρον 226 Α.Κ.).— Παράλειψις συμπληρώσεως ἐν ἀναγγελίᾳ καταγγελίας μὴ ὑφισταμένων μεταβολῶν ἐν τῇ ἐργασιακῇ συμβάσει δὲν ἐπιφέρει ἀκυρότητα καταγγελίας.— Κατάθεσις ἀποζημιώσεως Ν. 2112 εἰς Ταμεῖον Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων.

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν ἀπησχολήθη καὶ πάλιν ἐπὶ τοῦ ἀπασχολήσαντος καὶ προηγουμένως αὐτὸ (βλέπε τὴν ὑπ' ἀριθ. 14568/1953 ἀπόφασίν των, εἰσηγητὴς *Α. Καλλέργης*, ΕΕΔ 12, 876) ζητήματος περὶ τοῦ κύρους τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ὑπὸ πληρεξουσίου τοῦ καταγγείλαντος ἐργοδότου (βλέπε καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 12, 876).

Ὑπομιμνήσκεται ἐπὶ τῆς ἀπόψεως τῆς ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου ὅτι ἐκ τῆς παραλείψεως στοιχείου τῆς πρὸς τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας ἤδη ἀναγγελίας τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, κατὰ τὸ ἄρθρον 9 τοῦ νόμου 118/1945 (βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 13, 421), κατὰ τὴν ἰσχύουσαν καὶ ἤδη ὑπ' ἀριθ. 65257/1952 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (ΕΕΔ 11, 887) κατὰ τὸ ἄρθρον 6 τοῦ ν.δ. 2511/1953 «περὶ ἐλέγχου ὁμαδικῶν ἀπολύσεων» (ΕΕΔ 12, 912) δὲν ἐπέρχεται ἀκυρότης τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ἐφ' ὅσον συνάγεται ἡ ταυτότης τῆς καταγγελλομένης σχέσεως ἐργασίας.

Ἡ ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου εἶχεν ὑπ' ὄψιν της καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἀναγγελίαν αὐτῆς πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ ν.δ. 2511/1953 καὶ ἐφαρμόζει τὴν ὑπ' ἀριθ. 26189/1953 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἑρμηνευτικήν, ὡς ὁρίζεται ἐν αὐτῇ, τῆς ὑπ' ἀριθ. 65257/1952 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἀλλ' ὡς ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 12, 884) βασίμως δύνανται νὰ προβληθοῦν ζωηραὶ ἀντιρρήσεις περὶ τοῦ κύρους τῆς ἀνωτέρω «ἑρμηνευτικῆς» ἀποφάσεως.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 9048/1953

Δικαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. **Σ. Ποταμιάνος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Κυβέλος, Δ. Παπαδημητρίου, Η. Δαγάνας

Ὁ ἐκκαλῶν, ἀπευθυνθεὶς ἐνάπιον τοῦ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν διὰ τῆς ἀπὸ 27.1.1953 ἀγωγῆς του, ἠτήσατο, ὅπως ὑποχρεωθῶσιν οἱ ἐφεσίβλητοι, ὡς ἐργοδόται του, καὶ τῷ καταβάλωσι τὸν μισθόν του ἀπὸ 17.1.1953 καὶ ἐφεξῆς, λόγῳ ὑπερημερίας των, ἐπελθούσης μετ' ἄκυρον καταγγελίαν τῆς μεταξὺ αὐτῶν ὑφισταμένης ἐργασιακῆς συμβάσεως. Ἡ ἐκκαλουμένη ἀπέρριψε τὴν ἀγωγὴν ταύτην.

Ἐκ τῆς ἐν γένει διαδικασίας βεβαιοῦνται, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου τούτου, τὰ ἑξῆς: Ὅτι οἱ ἐκ τῶν ἐφεσιβλήτων Χ. καὶ Α. Κ.*, προσέλαβον δι' ἀόριστον χρόνον τὸν ἐφεσίβλητον ὡς ὁδηγὸν φορτηγοῦ αὐτοκινήτου των, χρησιμοποιουμένου διὰ τὴν μεταφορὰν κιβωτίων περιεχόντων φιάλας ποσίμων ὑδάτων. Εἰς ἐκπλήρωσιν τῆς συμβάσεως ταύτης ὁ ἐφεσίβλητος εἰργάσθη παρὰ τοῖς ἐργοδόταις του τούτοις καὶ τῷ ἐν τῷ μεταξὺ προοληφθέντι ὑπ' αὐτῶν ὡς συνεταίρου των ἐν τῇ ἐπιχειρήσει ταύτῃ τρίτον ἐφεσίβλητον Ι. Φ.*, μέχρι καὶ τῆς 26.11.1952, καθ' ἣν οἱ ἐργοδόται του οὗτοι τῷ ἐδήλωσαν ἐγγράφως, ὅτι καταγγέλλουσιν ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης τὴν ἐνδικον ἐργασιακὴν σχέσιν. Ἡ τοιαύτη καταγγελία, οὖσα μονομερὴς δικαιοπραξία γνωστοποιητέα,

---

καὶ Αἰτιολογικὴν Ἔκθεσιν τοῦ νόμου εἰς Ἐπιθεώρησιν Ἐργατικοῦ Δικαίου, 1952 σ. 1043), ἐνῷ ἐπὶ τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν ἢ τῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου τῶν ἀσκούντων διοίκησιν, ἐφ' ὅσον κατ' ἀρχὴν δὲν ἀσκοῦσι κερδοσκοπίαν, δὲν συντρέχουσιν αἱ προϋποθέσεις αὗται, ἀφοῦ ἡ οἰκονομικὴ δυναμικότης αὐτῆς δὲν ἐξαρτᾶται ἐκ τῶν ὅρων τῆς ἐλευθέρας ἀγορᾶς καὶ τῶν λοιπῶν ὑπὸ τοῦ νόμου ὁριζομένων κατὰ τὰς προδιαληφθείσας διατάξεις προϋποθέσεων.

Καθ' ἃ προκύπτει ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ν. δ. τῆς 1.3.1923 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ν. 390 τῆς 17.11.1914 περὶ Ἐλευθέρας Ζώνης Θεσσαλονίκης», ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ν. 390/1914 ἡ Ἐπιτροπεία Ἐλευθέρας Ζώνης Θεσσαλονίκης ἀποτελεῖ Νομικὸν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου, σκοπὸν ἔχον τὴν ἐν γένει λειτουργείαν τῆς ζώνης ἐκείνης τοῦ λιμένος Θεσσαλονίκης, ἥτις, ἀποχωρισθεῖσα τῆς λοιπῆς αὐτῆς ἐκτάσεως, κατέστη διὰ τῶν προδιαληφθέντων νομοθετημάτων ἐλεύθερον «τελωνειακὸν ἔδαφος», ἐν τῷ ὁποίῳ ἀποταμιεύονται ἐμπορεύματα μὴ ὑπαγόμενα εἰς τελωνειακὸν ἢ οἱονδήποτε ἄλλο τέλος ἢ φόρον, ἀλλὰ μόνον εἰς λιμενικὰ καὶ ἀποταμιευτικὰ δικαιώματα. Ὅθεν τὸ νομικὸν τοῦτο πρόσωπον δημοσίου δικαίου δὲν ἀσκεῖ κερδοσκοπικὴν ἐπιχείρησιν, ἀλλὰ δημοσίαν ὑπηρεσίαν φύσεως τελωνειακῆς καὶ συνεπῶς δὲν ὑπάγεται εἰς τὰς περὶ ἐλέγχου ἀπολύσεων μισθωτῶν διατάξεις τοῦ ν. 2222/1952.

Κατὰ ταῦτα ἀκυρωτέαι ἐλέγχονται αἱ προσβαλλόμεναι πράξεις ὡς κατὰ παράβασιν τοῦ νόμου 2222/1952 ἐκδοθεῖσαι.

δύναται νὰ ἐπιχειρηθῇ καὶ δι' ἀντιπροσώπου (ἄρθρ. 211 τοῦ Α.Κ., *Μπαλῆ*, Γεν. Ἀρχαὶ § 125 καὶ ἐπόμ., *Βάλληνδα*, Γεν. Ἀρχαί, ὑπὸ τὸ ἄρθρον τοῦτο, σελ. 147), οἷος εἶναι καὶ ὁ τῶν ἐφεσιβλήτων πληρεξούσιος δικηγόρος ὁ ὑπογράψας τὸ καταγγελτήριον ἔγγραφον. Ἡ δ' ἐπίδοσις τοῦ ἐγγράφου τούτου, καίτοι γενομένη πρὸς τὸν ἐκκαλοῦντα ἄνευ ταύτοχρόνου ἐπιδείξεως τοῦ πληρεξουσίου ἐγγράφου τοῦ ἐδράζοντος τὴν ἀντιπροσωπευτικὴν ἐξουσίαν τοῦ ρηθέντος δικηγόρου, ἐν τούτοις παρήγαγε πάντα τὰ ἔννομα ἀποτελέσματά της, ἐφ' ὅσον ὁ μισθωτὸς οὗτος δὲν τὴν ἀπέκρουσε, ὡς ἦτο νόμῳ ὑποχρεως (ἄρθρ. 226 Α.Κ.), ἀμελητί, δηλαδὴ ἐντὸς τοῦ ταχυτέρου κατὰ τὰς περιστάσεις χρόνου (*Μπαλῆ* καὶ *Βάλληνδα*, ἔνθ' ἀνωτέρω), ὅστις κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου τούτου παρῆλθεν ἐν πάσῃ περιπτώσει πρὸ τῆς 16.1.1953, καθ' ἣν, συζητηθείσης ἐνώπιον τοῦ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν προγενεστέρας ἀγωγῆς τοῦ ἐκκαλοῦντος, διωκούσης τὴν ἐπιδίκασιν μισθῶν προγενεστέρου χρόνου ἐκ τῆς αὐτῆς αἰτίας, τότε μόνον ἐγένετο τὸ πρῶτον λόγος ὑπ' αὐτοῦ περὶ ἐλλείψεως πληρεξουσιότητος διὰ τὴν προκειμένην καταγγελίαν, ἥτις μετὰ ταῦτα ἐγκύρως ἐπεδόθη τῷ μισθωτῷ τούτῳ, τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἐναντίων ὑποστηριζομένων ἀπορριπτομένων ὡς ἀβασίμων. Ἡ καταγγελία αὕτη ἀνηγγέλθη ἐντὸς τῆς ὑπὸ τοῦ ν. 118/1945, ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, ταχθείσης θημέρου προθεσμίας εἰς τὸ Ι.Κ.Α. (κλάδον ἀνεργίας) καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας διὰ τοῦ προσαγομένου ἐν κεκυρωμένῳ ἀντιγράφῳ ἀπὸ 2ας Φεβρουαρίου 1952 ἐγγράφου τῶν ἐφεσιβλήτων. Τὸ δὲ κῦρος τῆς ἀναγγελίας ταύτης οὐδαμῶς θίγεται, ὡς ὁ ἐκκαλῶν ἀβασίμως διατείνεται, ἐκ τοῦ ὅτι τὸ ἀγγελτήριον δὲν φέρει τὰς ὑπογραφὰς τῶν ἐργοδοτῶν του, ἀλλὰ τοῦ αὐτοῦ πληρεξουσίου δικηγόρου, ἅτε τούτου συνδεομένου δι' αὐτῶν, καθ' ἃ βεβαιοῦται δι' ἀντιπροσωπευτικῆς σχέσεως. Ἐν τῷ ἀναγγελτηρίῳ τούτῳ διαλαμβάνονται πάντα τὰ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 65257/1952 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἀξιούμενα στοιχεῖα, ἐκτὸς τοῦ τοιούτου τῶν μεταβολῶν. Ἐκ τῆς διατυπώσεως δμως τῆς ἀποφάσεως ταύτης, ἀξιούσης ὅπως περιλαμβάνωνται ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ τῆς ἀπολύσεως αἱ μεταβολαὶ «τυχὸν ἀπολύσεις καὶ ἐπαναπροσλήψεις», ἰδίᾳ δὲ ἐκ τῆς χρησιμοποιήσεως τῆς λέξεως «τυχόν», προκύπτει κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου τούτου ὅτι ὁ ἀναγγελλων τὴν ὑπ' αὐτοῦ γενομένην καταγγελίαν ἐργοδότης δέον νὰ ἀναφέρῃ ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ του τὰς μεταβολάς, ἐφ' ὅσον ὑπάρχουσι, οὐχὶ δὲ καὶ νὰ περιλάβῃ ρητὴν δήλωσιν περὶ τῆς ἀνυπαρξίας τούτων, καθ' ἃ καὶ ὁ "Αρειος Πάγος ἐδέχθη ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 312/1953 ἀποφάσει του (ΕΕΔ τόμ. 12ος, σελ. 704). Βεβαιουμένου δὲ καὶ ἐν προκειμένῳ ἐκ τῶν ἀποδείξεων ὅτι δὲν ὑφίστανται μεταβολαὶ ἐν τῇ ἐνδίκῳ ἐργασιακῇ σχέσει, ἡ τοιαύτη ἀναγγελία, μὴ ποιησαμένη περὶ αὐτῶν οὐδεμίαν μνείαν, δὲν εἶναι κατὰ τὸ στοιχεῖον τοῦτο ἐλλιπής, τῶν ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐναντίων ὑποστηριζομένων ἐλεγχομένων ὡς ἀβασίμων. Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῇ ἐκδοχῇ ὅτι ἡ ἐν λόγῳ ἀναγγελία πάσχει ἐλλείψεις κατὰ τὸ στοιχεῖον τοῦτο, καὶ πάλιν αὕτη δὲν εἶναι ἄκυρος, ἐφ' ὅσον, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου τούτου, οὐδεμία προκύπτει ἀμφιβολία ὡς πρὸς τὴν ἀτομικότητα τῆς καταγγελθείσης συμβάσεως, ὑφ' ἣν καὶ μόνον περίπτωσιν θὰ προέκυπτε ἀκυρότης τῆς ἀναγγελίας ταύτης, κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τῆς ρηθείσης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, προσδιορισθεῖσαν ὑπὸ τῆς αὐθεντικῶς ἑρμηνευσάσης ταύτην ὑπ' ἀριθ. 26189/1953 ἀποφάσεως τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργοῦ. Συνομολογεῖται ἄλλως τε ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος, ὅτι οἱ ἐφεσιβλητοὶ τῷ προσέφερον τὴν ἡμέραν τῆς ἀπολύσεώς του καὶ διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην ἀποζημίωσιν ἐκ δραχμῶν 3.000.000, ἣν ἀπέκρουσεν οὗτος, δι' ὃ καὶ παρακατετέθη αὐθημερὸν ἐπ' ὀνόματί του εἰς τὸ Ταμεῖον Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων, ἐκδοθέντος τοῦ ὑπ' ἀριθ. 363413/4.11.1952 γραμματίου παρακαταθήκης, ἥτις ἐξομοιοῦται νόμῳ (ἄρθρ. 431 Α.Κ.) πρὸς καταβολὴν τοῦ παρακατατεθέντος ποσοῦ. Ἡ τοιαύτη καταβολή, ἀντιπροσωπεύουσα διμήνους ἀπαδοχὰς τοῦ ἐκκαλοῦντος βάσει τοῦ ἐκ δραχμῶν 1.500.000 μισθοῦ, ὃν ἐβεβαιώθη ἐκ τῶν ἀποδεικτικῶν στοιχείων ὅτι ἐλάμβανεν οὗτος κατὰ τὸν τελευταῖον πρὸ τῆς ἀπολύσεώς του μῆνα ὑπὸ καθεστὼς πλήρους ἀπασχολήσεως, εἶναι ἡ προσήκουσα, ἐν ὄψει καὶ τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ ὑπηρεσία τοῦ μισθωτοῦ τούτου παρὰ τοῖς ἐφεσιβλήτοις ἦτο μὲν ἀνωτέρα τῶν δύο ἐτῶν, δὲν συνεπλήρωνε δμως τὴν τετραετίαν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀπολύσεώς του (προσελήφθη τὴν 1.10.1950, ἀπελύθη τὴν 26.11.1952) (ἄρθρον ν. 2112/1920). Ἡ δὲ ἀμφισβήτησις τοῦ ἐκκαλοῦντος περὶ τοῦ προσήκοντος τῆς καταβολῆς ταύτης ὡς δικαιουμένου κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς του τριμήνου ἀποζημιώσεως, καθ' ὃ ἔχοντος συμπληρώσει τετραετῆ ὑπηρεσίαν, ἐὰν ἤθελε προσμετρηθῇ καὶ ἡ ἀπὸ 1.1.1948 μέχρι 30.9.1950 ὑπαλληλικὴ προϋπηρεσία του παρὰ τῷ καταστήματι μεταφορᾶς καὶ ἀποστολῆς δεμάτων τοῦ ἐκ τῶν ἐφεσιβλήτων ἐργοδοτῶν του Χ.Κ., εἶναι ἀβάσιμος διὰ τὴν ἑξῆς αἰτίαν: Τὸ μὲν διότι ἡ τοιαύτη προϋπηρεσία δὲν ὀφίσταται, καθ' ὅσον ὁ ἐκκαλῶν, καθ' ἃ βεβαιοῦται, εἰργάζετο κατὰ τὸν ρηθέντα χρόνον εἰς τὸ γραφεῖον ταξειδίων Κ.Α. παρ' ᾧ ταὐτοχρόνως ὑπηρέτει καὶ ὁ ρηθεὶς Χ.Κ., τὸ δὲ καὶ διότι, ἐὰν ἤθελε θεωρηθῇ ὡς παρασχεθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος ἡ τοιαύτη ἐργασία πρὸς τὸν τελευταῖον τοῦτον — τοῦθ' ὅπερ δὲν ἐβεβαιώθη—καὶ πάλιν ὁ χρόνος οὗτος δὲν εἶναι ὑπολογίσιμος, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ ἐντελῶς διαφόρου καὶ ἀσχέτου ἐργασιακῆς συμβάσεως πρὸς τὴν ἐνδικον τοιαύτην, ἐνῷ κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ν. 2112/1920 πρὸς ἐξεύρεσιν τῆς λόγῳ ἀπολύσεως δικαιουμένης ἀποζημιώσεως ὑπολογίζεται μόνον ὁ χρόνος ὁ διανυθεὶς παρὰ τῇ αὐτῇ ἐργασίᾳ ἢ ἐπιχειρήσει, ἔστω καὶ ἂν αὕτη διετέλεσε ὑπὸ διαφόρους φορεῖς (Α.Π. 30/1953, ΕΕΔ 12ος, σελ. 625). Κατὰ συνέπειαν πάντων τούτων ἡ ἐνδικος καταγγελία εἶναι ἔγκυρος, ὡς πληροῦσα ἁπάσας τὰς ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945, ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, ἀξιουμένας προϋποθέσεις. Ὁλοκληρωθείσης δὲ ταύ-

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΣΥΝΕΡΓΕΙΩΝ ΔΗΜΩΝ

Φύσις σχέσεως, έργασία κατά Κυριακάς, καταγγελία συμβάσεως έργασίας

Απαράδεκτος και κατά εργατικήν διαδικασίαν μεταβολή βάσεως αγωγής.— Σύνθεσις προσωπικού συνεργείων Δήμων, μετά τον Α.Ν. 1490/1950 και Ν. 1726/1951, διά σχέσεως έργασίας του ιδιωτικού δικαίου.— Απαγόρευσις έργασίας κατά Κυριακάς.— Απαράδεκτον όμως αξιώσεως εκ σχέσεως δημοσίου δικαίου κατά την εργατικήν διαδικασίαν.— Εφαρμογή υπ' αριθ. 6900/1946 υπουργικής αποφάσεως περί προσθέτου αμοιβής δι' έργασίαν κατά Κυριακάς, επί σχέσεων έργασίας του ιδιωτικού δικαίου, και επί Δήμων.— Καταγγελία συμβάσεως έργασίας.— Ανεφάρμοστον επί εργατών Δήμων Β.Δ. 16/18 Ιουλίου 1920 και εφαρμογή άρθρου 669 Α.Κ.

Θέμα της κατωτέρω αποφάσεως του ως εφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Αθηνών είναι εφαρμογή εργατικών νόμων επί της σχέσεως προσωπικού συνεργείων Δήμων, δεδομένου δε ότι η εφαρμογή των νόμων τούτων εξαρτάται εκ του αν η φύσις της σχέσεως ταύτης διέπηται υπό του ιδιωτικού δικαίου, υπόκεινται δηλαδή σύμβασις έργασίας, παρέσει ανάγκη να προβή το Πρωτοδικείον εις τον δέοντα χαρακτηρισμόν της σχέσεως (επρόκειτο περί επόπτου καθαριότητος Δήμου).

Δεν αμφισβητείται ήδη μετά τους ν. 1490/1950 και 1726/1951 «περι Κώδικος καταστάσεως των δημοτικών και κοινοτικών υπαλλήλων», ως δέχεται το Πρωτοδικείον, ότι η προκειμένη σχέσις είναι τοιαύτη του ιδιωτικού δικαίου, αφού ρητώς εις τους νόμους τούτους ούτω χαρακτηρίζεται.

Η νομολογία του Αρείου Πάγου (βλέπε ΕΕΔ 11, 645) διά τον προ των ανωτέρω νόμων χρόνον είχε χαρακτηρίσει την σχέσιν αντιθέτως ως τοιαύτην του δημοσίου δικαίου και τούτο δέχεται και ήδη το Πρωτοδικείον.

Μοιραία συνέπεια της απόψεως αυτής (περί ής όμως βλέπε σημειώσεις μας εν ΕΕΔ 10, 154, ΕΕΔ 11, 645 επ.) είναι η εν τη αποφάσει ήδη του Πρωτοδικείου, καθ' ην τεμαχίζεται η σχέσις, ως δημοσίου δικαίου πρότερον και μεταγενεσέρως ως ιδιωτικού δικαίου, και δεν εφαρμόζονται οι εργατικοί νόμοι διά το προ των περί καταστάσεως δημοτικών και κοινοτικών υπαλλήλων νόμων χρονικόν διάστημα, ένω ομαλώτερον, ως επημειώσαμεν (ΕΕΔ 10, 154), θα ήτο, ότι ο Νομοθέτης των ανωτέρω νόμων, χαρακτηρίσας την σχέσιν ως ιδιωτικού δικαίου, δεν ήλθε να μεταβάλη αυτήν, άλλα να αποσαφηνίση τον χαρακτήρα αυτής, αντιθέτως προς τα δεκτά υπό της νομολογίας των δικαστηρίων πρότερον γενόμενα.

Οπωσδήποτε, ως ανωτέρω σημειούμεν, πρόκειται ήδη περί σχέσεως του ιδιωτικού δικαίου και επ' αυτής έχουν εφαρμογήν οι κείμενοι περί μισθωτών νόμοι (βλέπε και λοιπήν νομολογίαν εν ΕΕΔ 12, 556 επ.), προκειμένου όμως περί εργατών, τεχνιτών και υπηρετών δεν έχει εφαρμογήν το β.δ. 16/18 Ιουλίου 1920 περί επεκτάσεως του νόμου 3112/1920 (βλέπε σημειώσεις μας εν ΕΕΔ 11, 212, ένθα παραπομπαί εις θεωρίαν και νομολογίαν), τούτο δε δέχεται και αύθις το Πρωτοδικείον.

Υπομιμνήσκομεν όμως ότι, προκειμένου περί των μισθωτών των ασφαλιζομένων κατά της ανεργίας εις το Ι.Κ.Α. (και τοιούτοι είναι και οι των Δήμων, Α.Π. 157/1952, εισηγητής *Ν. Πλατάκας*, ΕΕΔ 11, 474, Α.Π. 297/1952, εισηγητής *Α. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 11, 646), αναμένεται απόφασις του Αρείου Πάγου αν δι' αυτούς, μετά το άρθρον 9 του νόμου 118/1945, απαιτήται η καταβολή της αποζημιώσεως του β.δ. 16/18 Ιουλίου 1920, ανεξαρτήτως αν δεν υπήγοντο αρχικώς εις το εν λόγω διάταγμα.

Ανεξαρτήτως όμως του ζητήματος τούτου, ειδικώς διά το προσωπικόν των συνεργείων Δήμων, τα οποία συνιστώνται κατ' έτος, υποστηρίζεται και η γνώμη ότι διατελούν εν συμβάσει έργασίας ωρισμένου χρόνου και συνεπώς από της απόψεως αυτής δεν δικαιούνται της αποζημιώσεως του ανωτέρω διατάγματος, περί τούτου δε σκέπτεται και η δημοσιευομένη κατωτέρω απόφασις (βλέπε την Πρωτοδικείου Αθηνών 13871/1952, εισηγητής *Σ. Σταματιάδης*, ΕΕΔ 12, 556, Πρωτοδίκου Πατρών 283/1952, Πρωτοδίκης *Β. Τσίρης*, ΕΕΔ 12, 849).

Πρωτοδικείου Αθηνών 11399/1953

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' έφεσιν
Πρόεδρος ο κ. **Π. Θεράπος**
Εισηγητής ο Πρωτοδίκης κ. **Κ. Δάρας**
Δικηγόροι οι κ. κ. Β. Διακόπουλος, Κ. Ριζόπουλος.

Αι υπό κρίσιν αντίθετοι έφεσεις κατά της υπ' αριθ. 2/1953 αποφάσεως του κατά την διαδικασίαν του ν. ΓΨΟΔ' δικάζοντος Πρωτοδίκου Αθηνών, νομοτύπως και εμπροθέσμως ασκηθείσαι, τύποις δεκταί καθίστανται και δέον όπως κατ' ουσίαν εξετασθούν και συνεκδικασθούν ως συναφείς.

Εν τη υπό κρίσιν αγωγή ο ενάγων εκθέτει ότι προσελήφθη κατά Μάρτιον του 1945 υπό

της την 26.11.1952 επήλθε δι' αυτής έκτοτε η λύσις του εργασιακού δεσμού, κατά την και πρωτοθρόως υπό των εφεσιβλήτων προβληθείσαν βάσιμον περί καταγγελίας ένστασίν των. Συνεπώς δε τούτοις ο εκκαλών δεν δικαιούται τον αιτούμενον από 17.1.1953 μισθόν, αν η εκκαλουμένη μη επιδικάσασα, άλλ' αντιθέτως απορρίψασα την ένδικον αγωγήν, ορθαμώς έσφαλε, οι δε τα εναντία υποστηρίζοντες λόγοι της προκειμένης έφεσεως απορριπτέοι κρίνονται, απορριπτομένης ούτω ταύτης εν τω συνόλω της.

τοῦ ἐναγομένου ὡς ἐργάτης - ἐπόπτης καθαριότητος διά συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ἰδιωτικοῦ δικαίου, καί ἐπί ἡμερομισθίῳ δραχ. 24.600 καί ὅτι ἀπελύθη τήν 30ήν Ἰουνίου 1952, κατόπιν ἐγγράφου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀναγγελθείσης καί πρός τό Ι.Κ.Α. (ὑπηρεσίαν ἐπιδοτήσεως ἀνεργίας) καί εἰς τό Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, ἄνευ ὅμως καταβολῆς τῆς νομίμου ἀποζημιώσεως, ἰσχυριζόμενος δέ ἀκυρότητα τῆς γενομένης καταγγελίας, λόγῳ τῆς μή καταβολῆς ἀποζημιώσεως, αἰτεῖται μετά τόν γενόμενον παραδεκτῶς περιορισμόν κατά τήν ἐπί ταύτης συζήτησιν τήν καταψήφισιν τοῦ ἐναγομένου Δήμου εἰς πληρωμήν 1) τῶν ἡμερομισθίων του ἀπό τῆς ἀπολύσεως μέχρι τῆς ἀγωγῆς, 2) τοῦ 25ο/ο τριακοσίων τριάκοντα ἡμερομισθίων (330), καθόσον εἰργάσθη κατά τάς Κυριακάς καί μή ἐργασίμους ἑορτάς ἀπό τοῦ 1947 ἔτους μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς ἀκύρου ἀπολύσεώς του ἐκ δραχ. ἐν συνόλῳ 1.544.000 καί 3) τοῦ ἀντιτίμου ἡμερομισθίων δώδεκα ἡμερῶν ἀδείας τοῦ 1952 ἔτους ἐκ δραχμῶν 295.000. Ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἐδέχθη τήν ἀγωγήν μόνον κατά τό δεύτερον κονδύλιον, ἀπορρίψασα κατά τά λοιπά ταύτην, σκεφθεῖσα ὅτι ὁ ἐνάγων εἰργάσθη ἐν συνόλῳ ἐπί 294 Κυριακάς καί μή ἐργασίμους ἑορτάς κατά τό ἀπό 1ης Ἰανουαρίου 1947 μέχρι τῆς ἀπολύσεως του χρονικόν διάστημα, δικαιούμενος λαμβάνειν ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης βάσει τοῦ ἑκάστοτε ἡμερομισθίου του τό ποσόν τῶν δραχμῶν 3.096.800, ἐκ τοῦ ὁποίου ἐπεδίκασε τό αἰτούμενον διά τῆς ἀγωγῆς ἐκ δραχμῶν 1.545.000.

Κατά τά ἄρθρα 158 καί 160 Πολ. Δικ. τό ἀρχικόν αἴτημα τῆς ἀγωγῆς, ὡς ἀποτελοῦν, κατά τό ἄρθρον 533 Πολ. Δικ., ἐν ἐκ τῶν οὐσιαστικῶν αὐτῆς στοιχείων, δέν δύναται νά μεταβληθῇ ὑπό τοῦ ἐναγοντος διά νέας προσθήκης, ἐκτός ἐάν αὕτη περιέχηται σιωπηρῶς ἡ ἐμμέσως ἐν τῇ ἀρχικῇ αἰτήσει ἡ εἶναι ἐπιβοηθητική (Α.Π. 169/1928, Θεμ. ΝΘ' 641, 151/1929, Θέμ. Μ' 514, 300/1932, Θέμ. ΜΓ' 719, Ἐφ. Ἀθ. 278/1931, Θέμ. ΜΒ' 561). Κατά τά ἐν τῇ ἀγωγῇ ὁ ἐνάγων αἰτεῖται κατά τό δεύτερον κονδύλιον τό 25ο/ο τῶν ἡμερομισθίων του διά τάς Κυριακάς καί μή ἐργασίμους ἑορτάς, καθ' ἃς εἰργάσθη οὗτος, ὑπερχόμενος εἰς τό ποσόν τῶν δραχμῶν 1.545.000. Κατά τήν συζήτησιν τῆς ἀγωγῆς καί διά τῶν κατατεθεισῶν προτάσεών του οὗτος ἠτήσατο τήν ἐπιδίκασιν αὐτῷ τοῦ 75 ο/ο τῶν ἡμερομισθίων του τούτων ἐκ δραχμῶν 5.303.000. Ἡ τοιαύτη ὅμως μεταβολή, μή περιεχομένη σιωπηρῶς ἡ ἐμμέσως εἰς τό ἀρχικόν σαφές αἴτημα τῆς ἀγωγῆς, τυγχάνει κατά τάς μνησθείσας διατάξεις ἀνεπίτρεπτος καί ἐν τῇ παρούσῃ διαδικασίᾳ τοῦ ν. ΓΨΟΔ', μή προακροωμένου εἰς τάς διατάξεις αὐτοῦ (ἄρθρον 20), τοῦ ἄρθρου 12 διαγράφοντος μόνον τόν τρόπον τῆς ὑπό τοῦ δικαστοῦ παραδοχῆς καί ἐκτιμήσεως ἐλευθέρως καί ἄνευ δεσμεύσεως ὑπό διαδικαστικῶν τύπων τῶν προσκομιζομένων ἀποδεικτικῶν μέσων (πρβλ. συναφῶς Α.Π. 476/1946, ΕΕΔ 7, 892, 149/1947, ΕΕΔ 6, 345, 614/1950, ΕΕΔ 10, 174). Κατ' ἀκολουθίαν ὀρθῶς ὁ πρωτόβαθμος δικαστής δέν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τήν κατά τήν συζήτησιν τῆς ἀγωγῆς γενομένην ὡς ἄνω μεταβολήν ταύτης καί ὁ τά ἐναντία ὑποστηρίζων λόγος ἐφέσεως τοῦ ἐνάγοντος τυγχάνει ἀπορριπτέος ὡς μή νόμιμος.

Ἐβεβαιώθη ὅτι ὁ ἐνάγων προσελήφθη εἰς τήν ὑπηρεσίαν καθαριότητος τοῦ Δήμου ὡς ἡμερομίσθιος ἐργάτης κατά τό 1945 ἔτος, διά τήν ὁποίαν κατ' ἔτος συνιστᾶτο συνεργεῖον δι' ἀποφάσεως τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου, διά τῆς ὁποίας ὡρίζετο καί ὁ ἀπαιτούμενος διά τήν λειτουργίαν αὐτοῦ ἀριθμός ἡμερομισθίων ἐργατῶν, ἑκάστοτε δέ μετά τήν λῆξιν τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους, δι' ὃ συνιστᾶτο τό συνεργεῖον καθαριότητος, προσελαμβάνετο οὗτος καί διά τό ἑπόμενον οἰκονομικόν ἔτος, τελευταίως δέ προσελήφθη διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 113/1951 ἀποφάσεως τοῦ Δημάρχου τοῦ ἐναγομένου καί διά τό ἀπό 1ης Ἰουλίου 1951 μέχρι 30ῆς Ἰουνίου 1952 οἰκονομικόν ἔτος, μετά τήν λῆξιν τοῦ ὁποίου καί ἀπελύθη. Οἱ εἰς τοιαῦτα συνεργεῖα ὑπηρετοῦντες ἐργάται πρό τοῦ ἀ.ν. 1490 τῆς 14/17 Αὐγούστου 1950 καί τοῦ ν. 1726 τῆς 6/9 Ἀπριλίου 1951 «περί κώδικος καταστάσεως τῶν δημοτικῶν καί κοινοτικῶν ὑπαλλήλων», διά τῶν διατάξεων τῶν ὁποίων (ἄρθρα 148 §§ 2, 3, 5, καί 6 τοῦ ἀ.ν. 1490/1950 καί 143 § 4, 5, 7 καί 8 ν. 1726/1951) καθωρίσθη ὅτι τό ὑπηρετοῦν εἰς τόν Δῆμον ἐργατικόν ἐπί ἡμερομισθίῳ προσωπικόν καί ἐξακολουθοῦν νά παρέχῃ τάς ὑπηρεσίας του, ἐργαζόμενον εἰς τά ὑπό τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου συσταθέντα συνεργεῖα Δήμου διά σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου) συνεδέοντο διά σχέσεως δημοσίου δικαίου συμφώνως πρός τό ἄρθρον 83 τοῦ Κώδικος Νομοθεσίας περί Δήμων καί Κοινοτήτων, λόγῳ τῆς ὑπό τοῦ Δήμου ἐνασκήσεως δημοσίας διοικήσεως καί κατά παραχώρησιν ὑπό τοῦ Κράτους πολιτικῆς ἐξουσίας, ἐξ οὗ παρείπετο ὅτι τά παρ' αὐτῶν κατά νόμον προσλαμβανόμενον προσωπικόν διά τήν πραγμάτωσιν τοῦ σκοποῦ τῆς αὐτοδιοικήσεως συνεδέετο πρός αὐτούς διά μονομεροῦς δημοσίου δικαίου διοικοπρακτικῆς πράξεως, δεδομένου προσθέτως ὅτι ταιαῦτα συνεργεῖα καθαριότητος καί πρό τῶν μνησθέντων νόμων ἦτο δυνατόν νά συσταθοῦν κατά τό ἄρθρον 115 τοῦ Κ.Ν.Δ.Κ. (πρβλ. Α.Π. 646/1950, ΕΕΔ 10, 155, 58/1951, ΕΕΔ 10, 362, 297/1952, ΕΕΔ 11, 646). Μόνον μετά τήν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ ἀ.ν. 1490/1950 (ἤτοι ἀπό 17 Αὐγούστου 1950) συνδέονται οὗτοι διά σχέσεως τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου (πρβλ. ἰδίᾳ Α.Π. 297/1952, ἔνθ' ἀνωτ.).

Περαιτέρω κατά τό ἀπό 8/14 Μαρτίου 1930 Πρ.Δ/γμα περί κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περί Κυριακῆς ἀναπαύσεως, ὡς καί ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις δέχεται, ἡ κατά τάς Κυριακάς καί τάς ἑορτασίμους ἡμέρας ἐργασία ἀπαγορεύεται, προκειμένου περί βιομηχανικῆς, βιοτεχνικῆς καί ἐμπορικῆς ἐργασίας, ὁποία δέν εἶναι ἡ τῆς καθαριότητος τῶν συνεργείων τῶν Δήμων τοιαύτη, ὥστε ἐκ τοῦ λόγου τούτου νά ἦτο ἄκυρος ἡ σχετική περί προσφορᾶς τοιαύτης ἐργασίας σύμβασις. Ὡς ἐκ τούτου διά τήν πρό τῆς 17.8.1950 ἀξίωσιν τοῦ ἐνάγοντος, λόγῳ τῆς κατά τάς Κυριακάς καί ἑορτασίμους ἡμέρας προσφορᾶς τῆς ἐργασίας του,

αὐτη, ὡς πηγάζουσα ἐκ σχέσεως δημοσίου δικαίου, ἀναρμοδίως εἰσήγετο ἐνώπιον τοῦ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. Γ' ΘΟΔ' δικάζοντος δικαστοῦ καὶ ἔδει κατ' ἄρθρον 8 αὐτοῦ νὰ ἀπορριφθῇ ἄνευ περαιτέρω ἐρεύνης. Ἐξ ἄλλου ἐκ τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω ἀποδεικτικοῦ ὁλικοῦ ἐβεβαιώθη, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου τούτου, ὅτι ὁ ἐνάγων προσέφερε τὰς ὑπηρεσίας του εἰς τὸ συνεργεῖον καθαριότητος κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ μὴ ἐργασίμους ἑορτὰς καὶ κατὰ πλήρες ὡράριον, κατόπιν πρὸς τοῦτο ἀπαιτήσεως τοῦ Δήμου καὶ οὐχὶ οἰκειοθελῶς, καθ' ὅλον τὸ ἀπὸ 17 Αὐγούστου 1950 μέχρι 30 Ἰουνίου 1952 χρονικὸν διάστημα, διὰ τὰς ὁποίας κατεβλήθη ὑπὸ τοῦ Δήμου τὸ ἀναλογοῦν πλῆρες ἡμερομίσθιον, ἄνευ οἱασδήποτε προσαυξήσεως. Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 8900/1946 ἀπόφασιν τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἔχουσαν ἐφαρμογὴν καὶ διὰ τοὺς εἰς τὸ Δημόσιον καὶ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου ἐργαζομένους, συνδεομένους δὲ διὰ σχέσεως τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου (πρβλ. Α.Π. 269/1952, ΕΕΔ 11, σ. 641, 397/1952, ΕΕΔ 11 σ. 785), παρέχεται αὔξησις 75 ο/ο ἐπὶ τοῦ ἑκάστοτε κεκανονισμένου ἡμερομισθίου. Κατὰ τὸ ὡς ἄνω χρονικὸν διάστημα (κατὰ τὰ ἐκ τοῦ προσκομισθέντος ἀποδεικτικοῦ ὁλικοῦ προκύψαντα) ἀπὸ μὲν τῆς 17 Αὐγούστου 1950 μέχρι 14 Ἰανουαρίου 1951, ὅτε τὸ ἡμερομίσθιον τοῦ ἐνάγοντος ἀνήρχετο εἰς δραχ. 18.000, βάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 68258/1950 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, οὗτος εἰργάσθη ἐπὶ 22 Κυριακὰς καὶ μὴ ἐργασίμους ἑορτάς, κατὰ τὸ ὑπόλοιπον δὲ χρονικὸν διάστημα μέχρι τῆς ἀπολύσεώς του, καθ' ὃ τὸ ἐλάχιστον ὅριον τοῦ ἡμερομισθίου ἀνήρχετο εἰς δραχ. 22.000, βάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 5555/1951 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἐπὶ 78 Κυριακὰς καὶ μὴ ἐργασίμους ἑορτάς. Δεδομένου δὲ ὅτι ὁ ἐνάγων αἰτεῖται τὸ 25 ο/ο τοῦ ἡμερομισθίου διὰ τὴν τοιαύτην προσφορὰν τῆς ἐργασίας ἡ ἀγωγὴ αὐτοῦ κατὰ τὸ δεύτερον κονδύλιον εὐσταθεῖ διὰ δραχμὰς 528.000 (25ο/ο τῶν 15.000 =4.500Χ22+25ο/ο τῶν 22.000=5.500Χ75, ἤτοι 99.000+429.000), δι' ὃ ποσὸν καὶ ἔδει ὅπως γίνῃ δεκτὴ ἡ ἀγωγή, ἀνεξαρτήτως ἐὰν δικαιοῦται προσθέτως καὶ ἑτέρου ποσοῦ μέχρι συμπλήρωσεως τοῦ 75ο/ο. Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ἐξετάσασα τὴν ἀγωγὴν ὡς πρὸς τὸ δεύτερον ταύτης κονδύλιον καὶ διὰ τὸ πρὸ τῆς 17 Αὐγούστου 1950 χρονικὸν διάστημα δεχθεῖσα περαιτέρω ταύτην διὰ τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 1.545.000 ἐσφαλε καὶ δέον ὅπως, γινομένων δεκτῶν ἐν μέρει τῶν λόγων ἐφέσεως τοῦ Δήμου, καθ' οὓς ἔδει ὅπως ἀπορριφθῇ ἡ ἀγωγή, λόγῳ ἀκυρότητος τῆς συμβάσεως ἐργασίας πρὸς παροχὴν ὑπηρεσιῶν κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ λοιπὰς μὴ ἐργασίμους ἑορτὰς καὶ λόγῳ ἀναρμοδιότητος, ἀλλὰ καὶ διὰ κακὴν ἐκτίμησιν τῶν ἀποδείξεων, καὶ ἀπορριπτομένου τοῦ λόγου ἐφέσεως τοῦ ἐνάγοντος, καθ' ὃν κακῶς καὶ κατὰ κακὸν ὑπολογισμὸν δὲν ἐδέχθη, ὅτι εἰργάσθη ἐπὶ 352 Κυριακὰς καὶ μὴ ἐργασίμους ἑορτάς, μεταρρυθμισθῇ ἐν μέρει αὐτη, ἐπὶ τῷ τέλει τῆς ἀποδοχῆς τῆς ἀγωγῆς κατὰ τὸ ὡς ἄνω ποσὸν τῶν δραχμῶν 528.000 διὰ τὸ δεύτερον κονδύλιον αὐτῆς.

Κατὰ τὰ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἐκτιθέμενα ἡ γενομένη καταγγελία ἔλαβε χώραν ἐγγράφως, ἀνηγγέλθη δὲ αὐτη καὶ πρὸς τὸ Ι.Κ.Α. καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας καὶ μόνον δὲν κατεβλήθη ἡ προσήκουσα ἀποζημίωσις, διὰ τὴν μὴ καταβολὴν τῆς ὁποίας ἰσχυρίζεται ὁ ἐνάγων μὴ ἐγκυρότητα τῆς γενομένης καταγγελίας. Κατὰ τὸ ἄρθρον 9 τοῦ νόμου 118/1945 καταγγελία τῆς συμβάσεως, ἵνα εἶναι ἔγκυρος ἀπαιτεῖται α) νὰ γίνῃ ἐγγράφως β) νὰ ἀναγγελθῇ αὐτη ἐγγράφως καὶ ἐντὸς ὁκτὼ ἡμερῶν εἰς τὸ Ι.Κ.Α. καὶ γ) νὰ καταβληθῇ ἐξ ὁλοκλήρου ἡ ἀποζημίωσις τοῦ ν. 2112/1920 ἢ τοῦ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920, ἀναλόγως τῆς ἰδιότητος τοῦ μισθωτοῦ ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου. Ἡ καταβολὴ ὅμως τῆς ἀποζημιώσεως ἀπαιτεῖται, ἐφ' ὅσον πρὸς τοῦτο ὑπάρχει νομικὴ ὑποχρέωσις. Προκειμένου περὶ ἐργατῶν εἰς Δήμους ἐργαζομένους, ὡς εἶναι ὁ ἐνάγων (καὶ κατὰ τὰ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἐκτιθέμενα), δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν τὸ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920, διότι διὰ τοῦ ἄρθρου 12 § 2 τοῦ ν. 2112, κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ὁποίου ἐξεδόθη, δὲν παρεσχέθη εἰς τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν τὸ δικαίωμα, ὅπως ἐπεκτείνῃ τὴν ἐκ τοῦ νόμου τούτου ὑποχρέωσιν τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἐπὶ ἐργατῶν τῶν Δήμων (πρβλ. Α.Π. 85/1949, ΕΕΔ 8, σ. 273, 486/1949, ΕΕΔ 9, 55). Κατ' ἀκολουθίαν βάσει τῶν ἐν τῇ ἀγωγῇ ἐκτιθεμένων ἡ ἀγωγὴ παρίσταται μὴ νόμιμος καὶ ἀπορριπτέα, τῆς καταγγελίας, καὶ ἐὰν ἐπρόκειτο περὶ ὁρίστου χρόνου συμβάσεως, μὴ πασχούσης ἀκυρότητά τινα ὡς ἐκ τῆς μὴ καταβολῆς ἀποζημιώσεως. Ἀλλὰ καὶ ἀξίωσις ἐκ τοῦ ἄρθρου 669 § 2 Α.Κ. δὲν ἐγεννᾶτο, δεδομένου ὅτι ὁ ἐναγόμενος Δῆμος, ὡς βεβαιοῦται ἐκ τῶν ὑπ' αὐτοῦ προσαγομένων ἐγγράφων, προέβη εἰς ἔγγραφον καταγγελίαν τῆς σχέσεως τὴν 14 Ἰουνίου 1952. Ἐκτὸς τούτων, ἐφ' ὅσον, κατὰ τὰ ἐν τῇ ΙΥ σκέψει ἐκτιθέμενα ὡς προκύψαντα ἐκ τῆς διεξαχθείσης ἀποδείξεως, ἡ συνδέουσα τὸν ἐνάγοντα μετὰ τοῦ ἐναγομένου Δήμου σχέσις ἦτο ὡρισμένου χρόνου, ἐγκύρως ὁ ἐναγόμενος δὲν ἐδέχθη τὰς ὑπηρεσίας τοῦ ἐνάγοντος μετὰ τὴν παρέλευσιν τοῦ χρόνου, δι' ὃν συνέστη αὐτη, κατὰ τὰς ὀρθὰς σκέψεις κατὰ τοῦτο τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως. Ὀρθῶς ὅθεν ἀπερρίφθη κατὰ τὰ λοιπὰ ἡ ἀγωγὴ καὶ ὁ τὰ ἐναντία ὑποστηρίζων τρίτος καὶ τελευταῖος λόγος ἐφέσεως τοῦ ἐνάγοντος τυγχάνει ἀπορριπτέος.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ ΑΠΟΛΥΟΜΕΝΟΥ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΜΕΤ' ΑΠΟΣΤΡΑΤΕΥΣΙΝ

Βασική προϋπόθεσις προστασίας άπό άπολύσεως κατά Ν. 3514/1928

Πρόσκλησις μισθωτοῦ ἐν τῷ Στρατῷ κατά χρόνον ὑπερημερίας ἐργοδότου ἕνεκεν ἀκύρου ἀπολύσεως.— Παράλειψις ὑπό τοῦ μισθωτοῦ δηλώσεως πρός τόν ἐργοδότην ἐντός μηνός ἀπό τῆς ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ ἀπολύσεώς του περί ἐπαναλήψεως τῆς ἐργασίας του.— Ἔλλειψις δικαιώματος ἀποζημιώσεως δι' ἀπόλυσιν.— Καταχρηστική ἄλλως ἄσκησις δικαιώματος μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἀποσιωπήσεως ὑπ' αὐτοῦ τῆς ὑπό τά ὅπλα προσκλήσεως.

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 7304/1953

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' ἔφεσιν

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. **Γ. Παρασκευόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Ἀμπατζῆς, Χ. Πρωτοπαπᾶς

Ἐν τῇ ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἀγωγῇ ὁ ἐνάγων ἰσχυρίζεται, ὅτι δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 14521/1952 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, δικάσαντος ὡς ἐφετείου, ἐκρίθη τελεσιδίκως ὅτι ἡ ἐκ μέρους τῆς ἐκκαλουσης γενομένη καταγγελία τῆς ὑφισταμένης μεταξύ αὐτῆς καί ἐκείνου συμβάσεως ἐργασίας εἶναι ἄκυρος καί διά τῆς ἀποφάσεως ἐκείνης, ὡς καί διά μεταγενεστέρων τοιούτων, ὑπεχρεώθη ἡ ἐκκαλοῦσα εἰς τήν καταβολήν ἀποδοχῶν ὑπερημερίας διά τό ἀπό 20.1.1951 μέχρι 31.3.1953 χρονικόν διάστημα. Κατά τό στάδιον τοῦτο τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου καί δή τήν 6.10.1952 ὁ ἐνάγων ἐκλήθη καί κατετάγη εἰς τάς τάξεις τοῦ στρατοῦ, εἰς ἃς ὑπηρέτησεν ἐπί 28 ἡμέρας, ἤτοι μέχρι τῆς 3.11.1952, ὅτε, ἐξαγοράσας τό ἐξ 21 μηνῶν ὑπόλοιπον τῆς στρατιωτικῆς του θητείας, ἔλαβεν ἀπολυτήριον. Μετά ταῦτα, καί δή τήν 2.4.1953, ἡ ἐκκαλοῦσα ἑταιρία προέβη εἰς νέαν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὁ δέ ἐφεσίβλητος ἠτήσατο βάσει τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ν. 3514/1928 ἀποζημίωσιν ἴσην πρός τούς μισθούς 6 μηνῶν, ἣν καί ἐπεδίκασεν ὁ δικάσας Εἰρηνοδίκης. Κατά τῆς ἀποφάσεως ἐκείνης παραπονεῖται ἤδη ἡ ἐναγομένη ἑταιρία (ἐκκαλοῦσα) διά τούς ἐν τῇ κρινομένῃ ἐφέσει λόγους.

Ἐβεβαιώθησαν τά ἀκόλουθα: α) ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος τήν 10.11.1947 προσελήφθη δι' ἀόριστον χρόνον εἰς τήν ἐπιχείρησιν τῆς ἐναγομένης, εἰς ἣν εἰργάσθη μέχρι τῆς 23.1.1951, ὅτε ἡ ἐναγομένη προέβη εἰς ἄκυρον καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, τῆς ἀκυρότητος ἐκείνης ἀναγνωρισθείσης τελεσιδίκως δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 14521/1952 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, δικάσαντος ὡς ἐφετείου, β) ὅτι οὗτος, κληθείς ὑπό τά ὅπλα, κατετάγη τήν 6.10.1952 εἰς τάς τάξεις τοῦ στρατοῦ, εἰς ἃς ὑπηρέτησεν ἐπί 28 ἡμέρας, ἤτοι μέχρι τῆς 3.11.1952, ὅτε καί ἔλαβεν ἀπολυτήριον μετά προηγουμένην ἐξαγοράν τοῦ ἐξ 21 μηνῶν ὑπολοίπου τῆς θητείας του, καί γ) ὅτι δέν προέβη ὁ ἐφεσίβλητος ἐντός μηνός ἀπό τῆς ἀπολύσεώς του εἰς δήλωσιν παρά τῇ ἐκκαλούσῃ ὅτι προτίθεται νά ἐπαναλάβῃ τήν ἐργασίαν του, ὡς τό ἄρθρ. 1 §§ 2 καί 3 τοῦ ν. 3514 ἐπιτάσσει. Ἐφ' ὅσον, κατά τά ἀνωτέρω, ὁ ἐφεσίβλητος μετά τήν ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἀπόλυσίν του δέν ἐπανέλαβε τήν κατά τόν ν. 3514 ἐργασίαν του, δέν ὑφίστατο εἰς τήν ἐκκαλοῦσαν ἡ ὑπό τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ρηθέντος νόμου προβλεπομένη δέσμευσις, καθ' ἣν δέν δύναται ὁ ὑπάλληλος πρό τῆς παρελεύσεως ἔτους νά ἀπολυθῇ τῆς θέσεώς του, εἰμή διά κατά κοινήν ὁμολογίαν δεδικαιολογημένην αἰτίαν. Νομίμως ὅθεν ἡ ἐκκαλοῦσα τήν 2 Ἀπριλίου 1953 προέβη εἰς τήν ἀπόλυσιν τοῦ ἐφεσιβλήτου ἄνευ δεδικαιολογημένης αἰτίας, ἡ δέ ἀγωγή, ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, διώκουσα ἀποζημίωσιν, ἴσην πρός τάς ἀποδοχάς 6 μηνῶν, ἔδει νά ἀπορριφθῇ ὡς ἀβάσιμος. Καί ναί μέν δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 7930/1953 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, δικάσαντος ὡς ἐφετείου, ὑπεχρεώθη ἡ ἐκκαλοῦσα νά καταβάλῃ εἰς τόν ἐφεσίβλητον ἀποδοχάς ὑπερημερίας ἀπό 21.4.1951 μέχρι 31.1.1953, ἤτοι καί διά τόν μετά τήν ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἀπόλυσίν του μῆνα, πλήν ὅμως ἐξ αὐτῆς δέν προκύπτει δεδικασμένον καί περί τοῦ ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος προέβη εἰς τήν ἀνωτέρω δήλωσιν εἴτε ἐγγράφως, τοῦθ' ὅπερ θά ἦτο καί προτιμότερον (Καποδίστρια, Ἑρμ. Ἐργ. Δικαίου § 331), εἴτε καί προφορικῶς. Ἀλλά καί ἐπί τῇ ἐναντίᾳ ἐκδοχῇ πάλιν ἔδει νά ἀπορριφθῇ ἡ ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἀγωγή, διότι τό δι' αὐτῆς ἀξιούμενον δικαίωμα ἀσκεῖται ἐν προκειμένῳ κατά τρόπον ἀντιβαίνοντα πρός τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 281 τοῦ Α.Κ., ἐφ' ὅσον ὁ ἐνάγων (ἐφεσίβλητος), ὡς ἐκ τῆς διαδικασίας ἐβεβαιώθη, δολίως ἀπεσιώπησε τά περιστατικά τῆς ὀλιγομήνου ἀποστρατεύσεώς του ἀπό τήν ἐν ὑπερημερίᾳ τελοῦσαν ἐναγομένην (ἐκκαλοῦσαν), ἥτις μή γνωρίζουσα τό ὡς ἄνω περιστατικόν κατέβαλεν εἰς αὐτόν ἀποδοχάς ὑπερημερίας καί διά τάς ἡμέρας τῆς στρατεύσεώς του καί κατά τήν 2.4.1953 προέβη εἰς καταγγελίαν τῆς συμβάσεως, εἰς ἣν προδήλως δέν θά προέβαινεν, ἐάν ἐγνώριζε τό περιστατικόν τῆς στρατεύσεως τοῦ ἐνάγοντος. Ἡ προσβαλλομένη ὀρθῶς ἀπόφασις, δεχθεῖσα τά ἀντίθετα, ἐσφαλμένως ἔκρινε κατά τούς βασίμους 2 καί 3 λόγους τῆς κρινομένης ἐφέσεως καί δέον ὅπως κατ' ἀποδοχήν τούτων, ἤτις καθιστᾷ παρέλκουσαν τήν ἔρευναν τῶν λοιπῶν λόγων ταύτης, μεταρρυθμισθῇ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ἐπί τῷ

τέλει ὅπως ἀπορριφθῇ ἡ ὑπὸ τὴν κρίσιν τοῦ δικάσαντος Εἰρηνοδίκου τεθεῖσα ἀγωγὴ ὡς ἀβάσιμος.

Παρατηρήσεις

Μὲ ζήτημα προσφορᾶς τῆς παροχῆς τῆς ἐργασίας, διαρκούσης τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ (ὑπερημερία δανειστοῦ), ἀσχολεῖται ἡ σχολιαζομένη ἀπόφασις. Ὁ ἀπολυθεὶς ἀκύρως μισθωτὸς κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου ἐστρατεύθη καὶ ὡς ἐκ τούτου κατέστη ἀδύνατος ἡ παροχὴ τῆς ἐργασίας. Ἐγεννήθη τὸ ζήτημα, ἐὰν μετὰ τὴν ἀπόστρατεύσιν του ὁ μισθωτὸς ὑπεχρεοῦτο νὰ δηλώσῃ ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἀποστρατεύσεώς του πρὸς τὸν ἐργοδότην του κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 §§ 2 καὶ 3 ν. 3514, ὅτι προτίθεται νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν ἐργασίαν του καὶ ἐντὸς 15 ἡμερῶν νὰ προσέλθῃ πρὸς τοῦτο, ἤτοι νὰ ἐπαναπροσφερθῇ εἰς τὴν παροχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του. Ὑπὲρ τῆς ἀπόψεως ὅτι ἀπαιτεῖται τοιαύτη δήλωσις τάσσεται ἡ ἀνωτέρω ἀπόφασις, θεωροῦσα ἐν ἐλλείψει τοιαύτης προσφορᾶς τῆς ἐργασίας μετὰ τὴν ἀποστράτευσιν τὴν σύμβασιν λυθεῖσαν καὶ συνεπῶς ἀρθεῖσαν καὶ τὴν ὑπερημερίαν τοῦ ἐργοδότου δι' ἀποσβέσεως τῆς ἐνοχῆς. Δὲν νομίζομεν, ὅτι εἶναι ἀνεπίδεκτος ἀντιρρήσεων ἡ ἀκολουθηθεῖσα ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως ἄποψις.

Διὰ τῆς ἀκύρου ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ ὁ ἐργοδότης ἐξεδήλωσε ρητῶς καὶ σαφῶς τὴν πρόθεσίν του, ὅπως μὴ ἀποδεχθῇ τὰς προσφερομένας ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ οὐχὶ μόνον κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἀπολύσεως, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ μέλλον. Ἐφ' ὅσον ὁ ἐργοδότης ἔχει ἐκπεφρασμένην τὴν βούλησίν του, ὅτι δὲν ἀποδέχεται τὰς ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ, ὅλως ἀλυσιτελῶς καὶ περιττὴ παρίσταται ἡ μεταγενεστέρα προσφορὰ τούτων παρὰ τοῦ μισθωτοῦ. (Οὕτω καὶ Α.Π. 410/1951, ΕΕΔ 10, 1208, Α.Π. 152/1952, ΕΕΔ 11, 415, *Καυκᾶ*, Ἐνοχικὸν Δίκαιον Α', σελ. 314).

Ὁ ἐργοδότης ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ δὲν δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ μεταγενεστέρως, ὅτι δὲν ἐγένετο προσφορὰ τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ (*Enneccerus-Lehmann*, Recht des Schuldverhältnisse, 13η ἔκδ. 1950 σελ. 581 σημ. 6, *Seuffert's* Archiv τόμ. 57, 359), ἀφοῦ ἡ γενομένη κατὰ τὴν ἀπόλυσιν (οὖσαν ἄκυρον) ἀποποίησις τῆς ἀποδοχῆς τῶν προσφερομένων ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ ἐμπεριέχει ἐν ταὐτῷ καὶ ἀπόκρουσιν τῶν μεταγενεστέρως προσενεχθησομένων ὑπηρεσιῶν (*Oser-Schönenberger*, Das Obligationenrecht, ἔκδ. 2α, 1936, ἄρθρ. 332 ἀριθ. 22).

Ἀφοῦ ὁ ἐργοδότης διὰ τῆς ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ ἐδήλωσεν ὅτι δὲν δέχεται τὴν παροχὴν τῆς ἐργασίας, ὁ μισθωτὸς δὲν ὑποχρεοῦται εἰς *πραγματικὴν* προσφορὰν τῆς ἐργασίας του ἐν τῷ μεταγενεστέρῳ χρόνῳ, ἀλλ' ἀρκεῖ κατὰ τὸ ἄρθρ. 350 Α.Κ. *ρηματικὴ* προσφορά, συνισταμένη ἐν προκειμένῳ εἰς τὴν ἐκ μέρους του ἀμφισβήτησιν τοῦ κύρους τῆς ἀπολύσεως (*Staudinger — Nipperdey*, Kommentar zum BGB, ἔκδ. 10η § 615 ἀριθ. 17, *Enneccerus—Lehmann*, ἔνθ' ἀν. σελ. 232). Ὁ μισθωτός, κατὰ ταῦτα, δὲν εἶναι ὑπόχρεως νὰ προσέρχηται καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐργασίας παρὰ τῇ ἐκμεταλλεύσει, παρὰ τῇ ὁποίᾳ ἔχει τοποθετηθῇ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου, καὶ νὰ προσφέρῃ τὰς ὑπηρεσίας του, καὶ δὴ καθ' ὅλας τὰς ἐργασίμους ὥρας, ἵνα διατηρήσῃ τὴν ἐπὶ τὸν μισθὸν ἀξίωσίν του κατὰ τὸ ἄρθρ. 656 Α.Κ. Ἀκριβῶς μάλιστα τὸ ἀντίθετον συνάγεται ἐκ τοῦ ἄρθρου τούτου, ὅπερ, ὁρίζον ὅτι ὁ ἐργοδότης δύναται νὰ ἐκπέσῃ ἐκ τοῦ μισθοῦ πᾶν ὅ,τι ὁ μισθωτὸς ὠφελήθη ἐκ τῆς ἀλλαχοῦ παροχῆς τῆς ἐργασίας του, προϋποθέτει τὴν διαρκοῦσης τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου ὡς δανειστοῦ δυνατότητα προσφορᾶς τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ καὶ ἀλλαχοῦ καὶ συνεπῶς ἔλλειψιν ὑποχρεώσεως τοῦ μισθωτοῦ, μετὰ τὴν ἀρχικὴν ἀπόκρουσιν τῶν ὑπηρεσιῶν του παρὰ τοῦ ἐργοδότου, πρὸς περαιτέρω πραγματικὴν προσφορὰν τῶν ὑπηρεσιῶν του πρὸς τοῦτον.

Μόνον ἐὰν ὁ ἐργοδότης δηλώσῃ, ὅτι εἶναι ἕτοιμος νὰ ἐπαναδεχθῇ τὴν παροχὴν τῆς ἐργασίας τοῦ μισθωτοῦ, ἤτοι ὀχλήσῃ τὸν μισθωτὸν πρὸς παροχὴν ταύτης, αἴρεται ἡ ὑφισταμένη ὑπερημερία του καὶ καθίσταται πλέον ὁ μισθωτὸς ὑπερήμερος, ἐὰν δὲν παράσχῃ τὴν ἐργασίαν του (πρβλ. *Καποδίστριαν* ἐν ΕρμΑΚ Εἰσαγ. ἄρθρ. 349—360 ἀριθ. 9).

Οὐδόλως μεταβάλλονται τὰ πράγματα ἐκ τοῦ ὅτι ὁ ν. 3514 (ἄρθρ. 1) διὰ τὴν συνέχισιν τῆς σχέσεως ἐργασίας μετὰ τὴν ἀποστράτευσιν τοῦ μισθωτοῦ ἀπαιτεῖ δήλωσιν αὐτοῦ πρὸς τὸν ἐργοδότην, ὅτι προτίθεται νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν ἐργασίαν του. Ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ὁ μισθωτὸς ἐστρατεύθη, διαρκούσης τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου, οὐδαμόθεν προκύπτει, ὅτι ὁ ἐργοδότης ἔπαυσε νὰ ἀρνῆται νὰ ἀποδεχθῇ τὰς ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ, ἀνακαλέσας τὴν ἀρχικήν του διὰ τῆς ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ ἐκφρασθεῖσαν δήλωσίν του. Ἐφ' ὅσον ὁ ἐργοδότης δὲν ἐδήλωσε, διαρκούσης τῆς στρατεύσεως ἢ ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ ταύτης, ὅτι ἀποδέχεται τὰς ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ, δὲν εἶναι ἀναγκαία ἡ ἐκ νέου προσφορὰ τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ, ἀλλ' ἀρκεῖ κατὰ τὸ ἄρθρ. 350 Α.Κ. ἡ ὑφισταμένη ρηματικὴ προσφορά, ἡ γενομένη διὰ τῆς ἀμφισβητήσεως τοῦ κύρους τῆς ἀπολύσεως.

Ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ν. 3514 ὁριζομένη δήλωσις περὶ προθέσεως τοῦ μισθωτοῦ, ὅπως ἐπαναλάβῃ τὴν ἐργασίαν του (ρηματικὴ προσφορά) καὶ ἡ ἐντὸς 15 ἡμερῶν ὑποχρέωσις αὐτοῦ πρὸς ἐπανάληψιν τῆς ἐργασίας του (πραγματικὴ προσφορά) προϋποθέτει, κατὰ ταῦτα, ὁμαλὴν ἐξέλιξιν τῆς σχέσεως ἐργασίας, οἵα δὲν ὑφίσταται, ἐὰν ἐχῃ γίνει δήλωσις τοῦ ἐργοδότου περὶ ἀποκρούσεως τῶν ὑπηρεσιῶν.

Κατὰ συνέπειαν ὁ ἐργοδότης, ἵνα ἐξέλθῃ τῆς ὑπερημερίας του μετὰ τὴν ἀποστράτευσιν τοῦ μισθωτοῦ, δέον νὰ προβῇ εἰς καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, τηρῶν σὺν τοῖς ἄλλοις καὶ τὰς διατυπώσεις τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ν. 3514, ἐν παραλείψει τῶν ὁποίων εἶναι ὑπόχρεως νὰ καταβάλῃ εἰς τὸν ἀπολυθέντα μισθὸν ἀποζημίωσιν, ἴσην πρὸς τὰς ἀποδοχὰς 6 μηνῶν, εἶναι δὲ ἄλλο ζήτημα, ἐὰν ἐκ τοῦ ὅτι ὁ μισθωτός, ἀποκρύψας τὴν ὀλιγοήμερον στράτευσίν του ἀπὸ τὸν ἐργοδότην, ἤσκησε τὸ ἐκ τοῦ ν. 3514 δικαίωμά του περὶ καταβολῆς ἀποζημιώσεως κατὰ τρόπον ἀντιβαίνοντα εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς καλῆς πίστεως καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν ἠδύνατο τὸ δικαίωμά του νὰ τύχῃ ἐννόμου προ-

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΑΤΟΜΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΠΕΡΙ ΜΙΣΘΟΥ ΥΠΕΡ ΤΑ ΝΟΜΙΜΑ ΟΡΙΑ

Ἰσχὺς διατάξεως ἄρθρου 11 Νόμου 2053/1952 ὡς ἑρμηνευτικῆς

Καθορισμὸς ἀποδοχῶν μισθωτῶν διὰ τῶν ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 καὶ 1 Δεκεμβρίου 1947 συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.—Ἀνεπίτρεπτον δι' ἀτομικῶν συμβάσεως ὑπερβάσεως τῶν περὶ ἀποδοχῶν μισθωτῶν ὁρίων.—Ἀμετάθλητον διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488/1949 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.—Ἰσχὺς διατάξεως ἄρθρου 11 Νόμου 2053/1952 ὡς νέας διατάξεως καὶ οὐχὶ ὡς ἑρμηνευτικῆς.

Ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 1788/1953 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης.

Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς :

α) Κατὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν καὶ ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 4 τῆς ὑπ' ὁριθ. 29488/2593/1949 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν, κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ἀ.ν. 28/44 ἐκδοθείσης καὶ ἐπεχούσης ἰσχὺν νόμου, περὶ προσαυξήσεως κατὰ 30 % ἀπὸ 15.5.1949 τῶν ὑπὸ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων, ὁριζομένων μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων αὐτῶν, εἴτε ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς ποιοτικῆς ἢ ποσοτικῆς ἀποδόσεως τῶν μισθωτῶν, εἴτε καὶ ἄνευ τοῦ ὅρου τούτου χορηγηθείσα, συμψηφίζεται πρὸς τὴν διὰ τῆς ἄνω ἀποφάσεως ὑποχρεωτικὴν προσαύξησιν 30 %, ἐδέξατο τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, δι' ἧς ἠξίου αὐτὸς πλὴν τοῦ νομίμου ἡμερομισθίου καὶ τῆς ἐκ 30 % ὑποχρεωτικῆς προσαυξήσεως καὶ ἑτέραν οἰκειοθελῆ αὔξησιν τοῦ ἡμερομισθίου ἐκ ποσοστοῦ 20 % συμβατικῶς χορηγουμένην πρὸ τῆς ἰσχύος τῆς ὑ.ἀ. 29488/1949, ἥτις συνεψηφίσθη πρὸς τὴν ὑποχρεωτικὴν προσαύξησιν, ἐφ' ᾧ καὶ ἀναιρετέα τυγχάνει

β) Ἄλλως, δεχθεῖσα ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρον 680 Α.Κ. ἡ εὐνοϊκωτέρα ἀτομικὴ σύμβασις κατισχύει οἱασδήποτε συλλογικῆς συμβάσεως, ψευδῶς ἠρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὴν § 1 τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἀπὸ 4.11.1947, κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τῆς ὁποίας, ἐκ λόγων γενικωτέρας κοινωνικῆς σκοπιμότητος, ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει δύναται νὰ γίνῃ δι' ἐναντίων τῶν ἐργοδοτῶν καὶ μισθωτῶν συμφωνιῶν ὑπέρβασις μεγαλυτέρα τῶν ὑπὸ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων καὶ τῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων κατὰ προσαύξησιν καθοριζομένων ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν, ἐφ' ᾧ καὶ ἀναιρετέα τυγχάνει.

γ) Ἄλλως κατὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν καὶ ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 26 τοῦ Συντάγματος καὶ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 11 § 2 τοῦ ν. 2053/1952 ἀπεφήνατο, ὅτι ἡ διάταξις αὐτὴ ὡς ἑρμηνευτικὴ τῆς § 11 τῶν ὅρων τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἀπὸ 4.11.1947 ἰσχύει, ἀφ' ἧς ἰσχυεν ἡ ἐν λόγῳ συλλογικὴ σύμβασις, καὶ ὅτι ἦτο ἐπιτετραμμένη συμβατικὴ ὑπέρβασις τῶν καθοριζομένων ὁρίων τῶν ἀποδοχῶν, ἐνῷ ἡ διάταξις αὐτὴ τοῦ ἄρθρου 11 § 2 τοῦ ν. 2053/1952 περιέχει νέον κανόνα δικαίου, ἐφ' ᾧ καὶ ἀναιρετέα τυγχάνει.

***

Ἐπανῆλθε πάλιν ὑπὸ τὴν κρίσιν τοῦ Ἀρείου Πάγου τὸ προκληθὲν καὶ μετὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ ν. 2053/1952 ζήτημα περὶ τοῦ κύρους τῶν ἀτομικῶν συμβάσεων περὶ μισθῶν ὑπὲρ τὰ νόμιμα ὅρια (βλέπε ἐκτενῆ ἀνάλυσιν τοῦ ζητήματος εἰς σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 13, 10 ἑπ.).

Τὸ ζήτημα ἐνεπαίσθη πάλιν εἰς τὸ ὅτι, κατὰ τὴν ἄποψιν τῆς Ὁλομελείας τοῦ Ἀρείου Πάγου (413/1953, εἰσηγητὴς *Δ. Ἀργυράκης*, ΕΕΔ 12, 793), δὲν ἠδύνατο ἐγκύρως ἐκ τοῦ Συντάγματος ὁ Νομοθέτης τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ ν. 2053/1952 νὰ ἑρμηνεύσῃ συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας (βλέπε σχετικῶς καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 13, 10 ἑπ.).

Ἀρείου Πάγου 656/1953 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Ι. Ἀποστολόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ι. Τραχανᾶς**
Δικηγόρος ὁ κ. Κ. Ράλλης

Ἐκ τοῦ πρὸς ἀλλήλας συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τῶν §§ II καὶ VII τῆς ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐργατοτεχνιτῶν τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, βάσει τοῦ ἀπὸ 16 Νοεμβρίου 1935 νόμου «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας» ἐκδοθείσης καὶ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 927 τῆς 5 Νοεμβρίου 1947 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐγκριθείσης καὶ ἰσχὺν νόμου οὕτω ἐπεχούσης, πρὸς τὰς τῶν §§ 2 καὶ 4 τῆς κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ν. 28

στασίας κατὰ τὸ ἄρθρ. 281 Α.Κ., ὡς ὀρθῶς δέχεται ἡ ἀπόφασις.

Ὡς πρὸς τὸ μὴ ἀπασχολήσαν τὴν ἀπόφασιν ζήτημα τῆς τύχης τῆς ἀντιπαροχῆς τοῦ ἐργοδότου, ἤτοι τῆς ἀξιώσεως μισθοῦ παρὰ τοῦ μισθωτοῦ μετὰ τὴν ἐπελθοῦσαν ἀδυναμίαν παροχῆς τῆς ἐργασίας τοῦ μισθωτοῦ, διαρκούσης τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου ὡς δανειστοῦ, πρβλ. Α.Π. 180/1952, ΕΕΔ 11, 617, καὶ τὰ ὑπ' αὐτὴν *ἡμέτερα* σχόλια, ὡς καὶ *Δ. Σακελλαράκοπουλον* ἐν ΕΕΔ 11, 1123, ὑποστηρίζοντα ἀντίθετον ἄποψιν.

Βασ. Παντ. Βασιλείου
Δικηγόρος

(1944) ἐκδοθείσης καὶ ἰσχὺν νόμου ὡσαύτως ἐπεχούσης, ὑπ' ἀριθ. 29488/2592/1949 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν «περὶ προσαυξήσεως κατὰ 30 ο/ο τῶν διὰ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων καθορισθέντων κατωτάτων ὁρίων μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων τῶν ἐργατῶν καὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων (Φ.Ε.Κ. τεῦχ. Β' ἀριθ. 104), ἰσχυούσης ἀπὸ 15 Μαΐου 1949, καὶ ὁριζουσῶν τῆς μὲν πρώτης ἐν § II ὅτι «ἡ ὁμοιβὴ τῶν ἐργατοτεχνιτῶν ἀμφοτέρων τῶν φύλων δύναται νὰ εἶναι ἀνωτέρα τῶν δι' αὐτῆς ἐν § I καθοριζομένων κατωτάτων ὁρίων μισθῶν καὶ δὴ μέχρι 30 ο/ο, ὑπὸ τὸν ἀπαράβατον ὅρον τῆς ἀναλόγου πρὸς τὴν αὔξησιν ταύτην βελτιώσεως τῆς παιοτικῆς ἢ ποσοτικῆς ἀποδόσεως τοῦ ἔργάτου καὶ συνεπῶς τῆς μὴ αὐξήσεως τῶν τιμῶν τῶν βιομηχανικῶν προϊόντων, εἰδικῶς ἐκ τοῦ λόγου τούτου, ἐν οὐδεμιᾷ δὲ περιπτώσει δύναται νὰ γίνῃ ὑπέρβασις μεγαλυτέρα τῆς διὰ τῆς παρούσης παραγράφου ὁριζομένης», ἐν δὲ τῇ § VII αὐτῆς ὅτι «ἐκ τῆς ἐννοίας τοῦ κατωτάτου ὁρίου μισθοῦ προϋποτίθεται περιλαμβανομένη ἡ ἀρχὴ ὅτι, ἐφ' ὅσον κατὰ τὴν ὑπογραφὴν τῆς παρούσης καταβάλλονται ἡμερομίσθια ἀνώτερα τῶν διὰ τῆς παρούσης καθοριζομένων, δὲν δύνανται νὰ μειωθοῦν», τῆς δὲ δευτέρας ἐν μὲν τῇ § 2 ὅτι «ἐπὶ τῶν κατωτάτων ὁρίων τῶν ἡμερομισθίων τῶν ἐργατοτεχνιτῶν τῶν καθοριζομένων ὑπὸ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως τῆς 4 Νοεμβρίου 1947, ὡς καὶ τῆς συμπληρωματικῆς ὁμοίας τῆς 1 Δεκεμβρίου 1947, παρέχεται γενικῶς καὶ ὑποχρεωτικῶς ὑπὸ τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης ἡ κατὰ τὴν § II τῆς ὡς εἴρηται συλλογικῆς συμβάσεως τῆς 4 Νοεμβρίου 1947 προβλεπομένη προσαύξησις ἐκ 30 ο/ο», ἐν δὲ τῇ § 4 ἐδ. α' ὅτι «ἡ τυχὸν ὁπωσδήποτε χορηγηθεῖσα μέχρι σήμερον ἐκ τοῦ ὑπὸ τῆς § 2 τῆς συλλογικῆς συμβάσεως τῆς 4.11.1947 προβλεπομένου ποσοστοῦ 30 ο/ο ἐπὶ τῶν ὑπὸ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων τῆς 4.11.1947 καὶ 1.12.1947 καθοριζομένων βασικῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων συμψηφίζεται πρὸς τὴν διὰ τῶν προηγουμένων παραγράφων τῆς παρούσης παρεχομένην ὑποχρεωτικῶς 30 ο/ο προσαύξησιν καὶ ἐν ἐδ. β' ὅτι «ἐὰν ἡ χορηγηθεῖσα αὔξησις εἶναι κατωτέρα τῶν 30 ο/ο συμπληροῦται ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης μέχρι τοῦ ποσοῦ τούτου, ἐὰν δὲ εἶναι ἀνωτέρα διατηρεῖται, μὴ ἐπιτρεπομένης μειώσεώς της, σαφῶς προκύπτει, ὅτι διατηροῦνται, ὡς ἔχουσι, τὰ ἡμερομίσθια ἐκεῖνα, ἅτινα κατὰ τὴν ὑπογραφὴν τῆς ἀπὸ 4.11.1947 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἦσαν ἀνώτερα τῶν δι' αὐτῆς καθοριζομένων βασικῶν τοιούτων, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τὴν συνάδουσαν καὶ πρὸς τοὺς λόγους τῆς γενικωτέρας κοινωνικῆς σκοπιμότητος, τῆς δικαίας τοὐτέστι κατανομῆς τῶν κοινωνικῶν ἀγαθῶν καὶ ἀποφυγῆς ἀκριβείας τοῦ κόστους τῆς ζωῆς, δι' ὑπερτιμήσεως τούτων, ὅτι ταῦτα, ἐφ' ὅσον μὲν ἦσαν ἀνώτερα τῶν βασικῶν, λογιζομένης ἐπ' αὐτῶν καὶ τῆς προσαυξήσεως τῶν 30 ο/ο, οὐδεμίαν ὑποστῶσι μείωσιν, ἂν δὲ ἦσαν κατώτερα τότε χορηγεῖται ἀνάλογος προσαύξησις μέχρι συμπληρώσεως τοῦ ποσοστοῦ τῆς προσαυξήσεως τῶν 30 ο/ο. Ἡ ἀρχὴ δ' αὕτη οὐδόλως μετεβλήθη διὰ τῆς ἐπακολουθησάσης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, καθ' ὅσον δι' αὐτῆς ἁπλῶς καθιερώθη γενικὴ καὶ ὑποχρεωτικὴ ἡ τῶν 30 ο/ο προσαύξησις διὰ τοῦ συνυπολογισμοῦ εἰς ταύτην πάσης τυχὸν ὁπωσδήποτε χορηγηθείσης διὰ τῆς ὡς ἀνωτέρω συλλογικῆς συμβάσεως προσαυξήσεως. Καὶ ἐπηκολούθησε μὲν ἡ ἑρμηνεύουσα τὴν κατὰ ταῦτα ἔννοιαν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων, πλὴν ὅμως αὕτη ἑρμηνεύουσα κανονιστικοὺς ὅρους συλλογικῆς συμβάσεως ἐξέρχεται τῆς ἐκ τοῦ ἄρθρ. 26 τοῦ Συντάγματος ἁρμοδιότητος τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας καὶ ὡς τοιαύτη δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἀνάδρομον ἰσχὺν ἑρμηνευτικοῦ νόμου, ἀλλὰ περιέχουσα νέον κανόνα δικαίου ἰσχύει ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς της, ἤτοι ἀπὸ 24.4.1952 (ἄρθρ. 17 αὐτοῦ). Ὅθεν τὰ ἐναντία δεξάμενον τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του καὶ δικαιῶσαν τὸν ἀναιρεσίβλητον, διὰ τῆς παραδοχῆς του, εἰς ἀπόληψιν, πλὴν τῆς καταβληθείσης αὐτῷ ἐκ 30 ο/ο προσαυξήσεως ἐπὶ τοῦ βασικοῦ ἡμερομισθίου, βάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488 (1949) ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καὶ τῆς ἐξ 20 ο/ο τοιαύτης χορηγηθείσης αὐτῷ κατόπιν ἰδιαιτέρας συμφωνίας μετὰ τῆς ἐργοδότιδος ἀναιρεσειούσης πρὸ τῆς ἰσχύος τῶν συλλογικῶν συμβάσεων συναφθείσης καὶ δὴ διὰ τὸν ἀπὸ 19.5.1949 μέχρις 24.9.1949 χρόνον, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι αὕτη δὲν συμψηφίζεται, συμφώνως καὶ πρὸς τὴν ὑπὸ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ ν. 2053/1952 δοθεῖσαν ἑρμηνείαν, ψευδῶς τὰς προπαρατεθείσας διατάξεις ἑρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ ἀναιρετέαν κατέστησε τὴν ἀπόφασίν του κατὰ τὸ ἄρθρ. 807 § 17 Πολ. Δικ. καὶ τοὺς περὶ τούτου βασίμους πρῶτον καὶ τρίτον τοῦ ἀναιρετηρίου λόγους.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΣΧΕΣΙΣ ΙΑΤΡΩΝ ΘΕΡΑΠΕΥΤΩΝ ΤΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

Είδος διαφορών εκδικαζομένων κατά την εργατικήν διαδικασίαν Ν. ΓΨΟΔ'

Έκδίκασις κατά την εργατικήν διαδικασίαν διαφορών μισθωτών κατά εργοδοτών εκ σχέσεως εργασίας.— Έννοια μισθωτού.— Παροχή υπό φυσικού προσώπου εξηρτημένης εργασίας έναντι άμοιβής.— Νομική θέσις ιατρών θεραπευτών του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων.— Μή παροχή υπό των ιατρών θεραπευτών εξηρτημένης εργασίας και απαράδεκτον αγωγής αυτών κατά την εργατικήν διαδικασίαν.

Άναιρείται ή ύπ' άριθ. 222/1952 απόφασις του ως εφετείου δικάσαντος κατά την εργατικήν διαδικασίαν Πρωτοδικείου Λαμίας.

Λόγοι αναιρέσεως υπήρξαν οι εξής:

Ούχι ορθώς ή προσβαλλομένη απόφασις έδέχθη τήν αγωγήν, ήτις ήτο απορριπτέα ως απαράδεκτος ελλείψει αμοδιότητος καθ' ύλην (δικαιοδοσίας). Τό άρθρον 1 του ν. ΓΨΟΔ', ως νύν ισχύει, ορίζει ρητώς, ότι εις την ειδικήν του νόμου τούτου διαδικασίαν υπάγεται πάσα ιδιωτική αξίωσις μισθωτού κατά εργοδότου, πηγάζουσα έκ σχέσεως εργασίας. Κατά δέ τό άρθρ. 6 ν. 765/1943 διά του όρου μισθωτός νοείται τό φυσικόν πρόσωπον, τό παρέχον εξηρτημένην εργασίαν έναντι αμοιβής. Έξ άλλου, υπό τόν όρον σχέσις εργασίας νοείται μόνον ή σύμβασις εξηρτημένης εργασίας, ούχι δέ και πάσα άλλη έννομος σχέσις περί παροχής εργασίας έπ' αμοιβή (Α.Π. 101/1950).

Έν προκειμένω ούτε ό αναιρεσίβλητος έν τή αγωγή του επεκαλέσθη ύπαρξιν συμβάσεως εξηρτημένης εργασίας μεταξύ αυτού ως ιατρού και του Ι.Κ.Α. ως εργοδότου, άλλ' ούτε και έκ του νόμου ήτο δυνατή ή σύναψις τοιαύτης συμβάσεως μεταξύ ιατρού και Ι.Κ.Α.

Ό αναιρεσίβλητος ισχυρίσθη έν τή αγωγή του, ότι διά συμβάσεως, συναφθείσης μεταξύ αυτού και του ενταύθα Υποκαταστήματος του Ι.Κ.Α., ό μέν ένάγων ανέλαβε την υποχρέωσιν, όπως παρέχη τάς υπηρεσίας θεραπευτού ιατρού εις τό Ίδρυμα, κατά τάς διατάξεις και κανονισμούς αυτού και συμφώνως προς τούς έν τή συμβάσει καθοριζομένους όρους και περιορισμούς, τούτο δέ απεδέχθη ότι ό ως είρηται ιατρός και διά τήν ως άνω αιτίαν δικαιούται μηνιαίας παγίας αποζημιώσεως διά τάς προς τό Υποκατάστημα υπηρεσίας του, ίσης προς τό σύνολον των αποδοχών των τακτικών ιατρών της αυτής ειδικότητος του Υποκαταστήματος Αθηνών, καταβαλλομένης εις τό τέλος έκάστου μηνός. Έφ' όσον όθεν ό ένάγων ομολογεί, ότι συνήψε σύμβασιν θεραπευτού ιατρού, ούτος δέν συνδέεται μετά του Ι.Κ.Α. διά συμβάσεως εξηρτημένης εργασίας και δέν θεωρείται ιδιωτικός υπάλληλος. Τούτο προκύπτει ού μόνον έκ της φύσεως της μεταξύ του ενάγοντος και του Ι.Κ.Α. συναφθείσης κατά τά άνω συμβάσεως, άλλά και έκ της διατάξεως του άρθρου 22 του Κανονισμού Υγιονομικής Υπηρεσίας του Ι.Κ.Α. (απόφασις Υπουργού Εργασίας υπ' άριθ. 60556/1939, Έφημ. Κυβ., τεύχ. Β', φύλλον 62 της 26.2.1940), όπερ καθορίζον την νομικήν θέσιν των ιατρών - θεραπευτών του Ι.Κ.Α. επιτάσσει ρητώς, ότι οί διά παγίας αποζημιώσεως ή κατ' επίσκεψιν αμειβόμενοι πάσης φύσεως και οιασδήποτε διαβαθμίσεως ιατροί, πλήν των έν τώ προηγουμένω άρθρω 21 αναφερομένων (ιατρών ελέγχου και υγιεινολόγων), δέν θεωρούνται υπάλληλοι του Ι.Κ.Α. Κατ' ακολουθίαν της διατάξεως ταύτης, ήτις είναι σαφής και ανεπίδεκτος διαφόρου ερμηνείας, και ό αναιρεσίβλητος, ισχυριζόμενος έν τή αγωγή του ότι συνεβλήθη μετά του Ι.Κ.Α., ίνα παρέχη εργασίας θεραπευτού ιατρού έναντι παγίας αμοιβής, δέν είναι υπάλληλος του Ι.Κ.Α., ούτε δημοσίου, ούτε ιδιωτικού χαρακτήρος, και άρα δέν συνήψε σύμβασιν εξηρτημένης εργασίας, διότι μόνον ό συνδεόμενος διά συμβάσεως εξηρτημένης εργασίας θεωρείται υπάλληλος (μισθωτός) και μόνον ούτος δικαιούται νά έναγάγη κατά την εργατικήν διαδικασίαν. Κατ' ακολουθίαν ή προσβαλλομένη απόφασις είναι αναιρετέα κατά τό άρθρ. 807 άριθ. 4 Πολ.Δικονομίας.

* * *

Ή κατωτέρω αρεοπαγιτική απόφασις, αναχωρούσα από του δεδομένου ότι εις την εργατικήν διαδικασίαν του νόμου ΓΨΟΔ' εκδικάζονται μόνον αξιώσεις έκ σχέσεως εξηρτημένης εργασίας (βλέπε όμοίως και τάς Α.Π. 101/1950, εισηγητής *Ν. Πλατύκας*, ΕΕΔ 9, 296, Α.Π. 231/1951, εισηγητής *Δ. Άργυράκης*, ΕΕΔ 9, 606, και λοιπήν παγίαν νομολογίαν) έρευνά την φύσιν της σχέσεως των εις τό Ι.Κ.Α. εργαζομένων ιατρών θεραπευτών, διά νά καταλήξη εις την λύσιν, ότι δέν υπάκειται μεταξύ αυτών και του Ι.Κ.Α. τοιαύτη σχέσις εξηρτημένης εργασίας, ίνα σχετική αξίωσις αυτών εκδικασθή κατά την εργατικήν διαδικασίαν (πρβλ. περί της σχέσεως ταύτης και Σ.Ε. 2091/1950, Θ. ΞΒ' σ. 110).

Άρείου Πάγου 574/1953 Τμ. Α'

Προεδρεύων ό Άντιπρόεδρος κ. **Ι. Άποστολόπουλος**

Εισηγητής ό Άρεοπαγίτης κ. **Σ. Μαυρομιχάλης**

Δικηγόροι οί κ.κ. Φ. Κουτουψάς, Κ. Γιαννακόπουλος

Κατά μέν τό άρθρον 1 του κωδικοποιημένου νόμου ΓΨΟΔ' πάσα ιδιωτική αξίωσις μισθωτού κατά του εργοδότου, πηγάζουσα έκ

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΟΣ ΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΑΠΟΛΥΟΜΕΝΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ

Σχέσις διαλυθέντος Κοινοῦ Ταμείου Εἰσπράξεων Λεωφορείων πρὸς συσταθὲν νέαν

Ἀναγκαστικὴ τοποθέτησις δι' ἀποφάσεως Κεντρικοῦ Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τοῦ Στρατοῦ εἰς διαλυθὲν Κοινὸν Ταμεῖον Λεωφορείων.—Ἀνυπόχρεον συσταθέντος νέου Κ.Τ.Ε.Λ., κατὰ Ν. 2119/1952, εἰς πρόσληψιν, μὴ ὄντος διαδόχου παλαιοῦ.—Ἀνεφάρμοστον ἄρθρου 6 Ν. 2112/1920 καὶ ἄρθρου 479 Ἀστικοῦ Κώδικος.

Ἡ λύσις τοῦ ἀπασχολήσαντος τὸ Πρωτοδικεῖον ζητήματος ἐξηρτᾶτο ἐκ τῆς λύσεως τοῦ ζητήματος ἂν τὰ δυνάμει τοῦ ν. 2119/1952 συνιστώμενα δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Συγκοινωνιῶν Κ.Τ.Ε.Λ. δύνανται νὰ θεωρηθοῦν, ἀπὸ ἀπόψεως ἐφαρμογῆς τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας, διάδοχα τῶν προϋφισταμένων Κοινῶν Ταμείων Εἰσπράξεων Λεωφορείων.

Ἀρνητικῶς ἀποφαίνεται τὸ Πρωτοδικεῖον (βλέπε ὅμως τὴν Πρωτοδίκου Ἰωαννίνων 157/1953, Πρωτοδίκης *Ὀρ. Νικόπουλος*, ΕΕΔ 12, 1131, καὶ λοιπὰς ἐν αὐτῇ παραπομπὰς εἰς νομολογίαν, Πρωτοδικείου Πατρῶν 1099/1953, εἰσηγητὴς *Σ. Καλλιαρέκος*, ΕΕΔ 12, 82).

Πρωτοδικείου Πειραιῶς 1854/1953

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Κοκιόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Χ. Γιδαράκος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Παπαγιαννόπουλος, Κ. Οἰκονόμου

Ἐκ τοῦ περιεχομένου τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς, ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, τῶν σχετικῶν πρακτικῶν τῆς ἐκκληθείσης ἀποφάσεως, τῶν ἐπικαλουμένων καὶ προσαγομένων ἐγγράφων παρ' ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων, καὶ τῆς ἐν γένει συζητήσεως προέκυψαν τὰ ἑξῆς: Ὁ ἐνάγων διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 61 τῆς ἀπὸ 16.6.1952 ἀποφάσεως τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐτοποθετήθη ὡς ἐλεγκτὴς εἰς τὸ Κοινὸν Ταμεῖον Λεωφορείων τῆς γραμμῆς Ἀθηνῶν-Πειραιῶς, ὅπερ διελύθη, ἀντικατασταθὲν ὑπὸ τοῦ 5ου Κ.Τ.Ε.Λ. Πειραιῶς, ἐξεταστέον δὲ ἐὰν εἶναι νόμιμος ἡ κρινομένη ἀγωγή, δι' ἧς αἰτεῖται ἡ καταβολὴ μισθῶν τῷ ἐνάγοντι ὑπὸ τοῦ 5ου Κ.Τ.Ε.Λ. Πειραιῶς ἀπὸ 1ης Ἰουνίου 1952 μέχρι 31 Ἰανουαρίου 1953 δι' ἄρνησιν ταύτου ὅπως δεχθῇ κατὰ τὸ ὡς ἄνω χρονικὸν διάστημα τὰς προσφερθείσας ὑπηρεσίας τοῦ ἐνάγοντος. Ἐκ τῶν προσαγομένων ἐγγράφων προκύπτει, ὅτι ἡ ὑπ' ἀριθ. 61 ὡς ἄνω ἀναφερομένη ἀπόφασις τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐκοινοποιήθη τὴν 28 Ἰουνίου 1952 εἰς τὸ Κοινὸν Ταμεῖον Εἰσπράξεων Λεωφορείων γραμμῆς Ἀθηνῶν-Πειραιῶς, ὡσαύτως προκύπτει καὶ ὁμολογεῖται ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου, ὅτι ὁ ἐνάγων προσῆλθεν εἰς τὸ ὡς ἄνω Κοινὸν Ταμεῖον καὶ ἠτήσατο νὰ προσφέρῃ αὐτῷ ὑπηρεσίαν καὶ εἰς τὸ ἐναγόμενον Κ.Τ.Ε.Λ., ὅτε τοῦτο ἤρχισε λειτουργοῦν τὴν 16ην Αὐγούστου 1952 καὶ ὅτι παρ' ἀμφοτέρων ἀπεπέμφθη. Πρὸς ἔρευναν τῆς κρινομένης ὑποθέσεως ἐξεταστέον ἐὰν

σχέσεως ἐργασίας, δικάζεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 6 τοῦ νόμου 765/1943 διὰ τοῦ ὅρου «μισθωτὸς» νοοῦνται τὰ φυσικὰ πρόσωπα, ἅτινα παρέχουν εἰς ἕτερον φυσικὸν ἢ νομικὸν πρόσωπον οἱασδήποτε φύσεως ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἐναντι ἀμοιβῆς. Ἀφ' ἑτέρου κατὰ τὸ ἄρθρον 22 § 1 τοῦ Κανονισμοῦ Ὑγειονομικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ἐπέχοντος ἰσχὺν νόμου, ὡς ἐγκριθέντος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 60556/1939 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐκδοθείσης μετ' ἐξουσιοδότησιν, παρασχεθεῖσαν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 59 § 1 τοῦ ἀπὸ 11.11.1935 ἀ. ν. «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας» (Ἐφ. Κυβ. 1940, τεῦχος Β', σελ. 351), οἱ διὰ παγίας ἀποζημιώσεως ἢ κατ' ἐπίσκεψιν ἀμειβόμενοι ἰατροί, πλὴν τῶν ἐν ἄρθρῳ 21, δὲν θεωροῦνται ὑπάλληλοι τοῦ Ἱδρύματος. Ἡ σαφὴς ἔννοια τῆς εἰρημένης διατάξεως, τεθείσης ὑπὸ τὸν τίτλον «νομικὴ θέσις θεραπευτῶν ἰατρῶν», «ἐναι, ὅτι οἱ τοιοῦτοι ἰατροὶ δὲν παρέχουν πρὸς τὸ "Ἱδρυμα ἐξηρτημένην ἐργασίαν, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τοὺς ἐν ἄρθρῳ 21 μνημονευομένους ἰατροὺς, οἵτινες, κατέχοντες ὀργανικὰς θέσεις ἰατρῶν ἐλέγχου καὶ ὑγιεινολόγων τυγχάνουν τακτικοὶ ὑπάλληλοι, δὲν ἐσκοπήθη δὲ διὰ τῶν διατάξεων τούτων ἢ τῆς τοῦ ἄρθρου 45, ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον, ὁ διαχωρισμὸς τῶν ἰατρῶν εἰς δύο κατηγορίας, ἀναλόγως τῆς φύσεως τῆς σχέσεως ἐργασίας ὡς τοιαύτης δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου. Ὅθεν, ἀνεξαρτήτως τῆς ἐρεύνης περὶ τῆς ἰσχύος τοῦ ἄρθρου 1 § 1 ν. δ. 3.4.1946, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, δεχθὲν ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος ἐνάγων εἶχε προσληφθῇ ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσείοντος Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ὡς κατ' οἶκον θεραπευτὴς ἰατρός, ἐπὶ παγίᾳ μηνιαίᾳ ἀποζημιώσει, καὶ ὑπὸ τοὺς ὅρους τοῦ ἄνω Κανονισμοῦ καὶ ἀκολούθως ἀπορρίψαν τὴν ἔνστασιν τοῦ ἀναιρεσείοντος ὅτι ἀναρμοδίως κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου ΓΨΟΔ' εἰσήχθη ἡ ὑπὸ δίκην ἀγωγή, παρεβίασε τὰς ἄνω διατάξεις καὶ ἀναιρετέαν κατέστησε τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν, κατὰ τὸ ἄρθρ. 807 § 4 Πολ. Δικονομίας κατὰ τὸν βάσιμον περὶ τούτου 2ον λόγον τοῦ ἀναιρετηρίου, παραπεμπτέα δὲ εἶναι ἡ ὑπόθεσις εἰς ἕτερον ἰσοβάθμιον καὶ ὁμοειδὲς Δικαστήριον, κατὰ τὸ ἄρθρον 833 Πολ. Δικονομίας.

ΔΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΠΟΜΠΗ ΝΟΜΙΚΟΥ ΖΗΤΗΜΑΤΟΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΝ ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Κρίσις έπί νομικοῦ ζητήματος καί διαφωνία τῶν δύο Τμημάτων τοῦ Ἀρείου Πάγου

Περίπτωσις παραπομπῆς ὑπὸ τοῦ Β' Τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου εἰς τὴν Ὁλομέλειαν μόνον ὅταν τοῦτο ἔχῃ διάφορον γνώμην πρὸς τὴν τοιαύτην τοῦ Α' Τμήματος ἐπὶ νομικοῦ ζητήματος, διὰ τὸ ὁποῖον ἡ ἀναίρεσις καὶ ἡ εἰς τὸ Β' Τμῆμα παραπομπή, οὐχὶ δὲ ὅταν ἐξεδηλώθη διαφωνία μεταξὺ τῶν δύο Τμημάτων περὶ τὰ πραγματικὰ περιστατικά.— Διοικητικὸς καθορισμὸς ἀποδοχῶν μισθωτῶν ἐπιχειρήσεων Κοινῆς Ὠφελείας.

Ἡ Ὁλομέλεια τοῦ Ἀρείου Πάγου, διὰ πρώτην φοράν ἀσχοληθεῖσα μὲ τὸ ζήτημα, θέτει διὰ τῆς κατωτέρω ἀποφάσεώς της τὸν ὀρθὸν κανόνα, ὅτι τὸ Β' Τμῆμα, καλούμενον νὰ ἐκφέρῃ γνώμην ἐπὶ τοῦ νομικοῦ, δι' ὃ ἡ ἀναίρεσις, θέματος, οὐδαμῶς κωλύεται, ὅπως προσδώσῃ εἰς τὰ πραγματικὰ περιστατικὰ διάφορον νομικὸν χαρακτηρισμὸν ἐκείνου, ὃν προσέδωσεν εἰς ταῦτα ἡ ἀναιρετικὴ (ὡς συνήγαγε ταῦτα ἐκ τῆς ἀναιρεσιβλητείσης ἀποφάσεως). (Βλέπε σχετικῶς παλαιοτέρας ἀποφάσεις τοῦ Β' Τμήματος Α.Π. 62/1927 Θέμ. ΑΗ' 342, 307/1908 Θέμ. Κ', 211).

Εἰδικώτερον τὸ ζήτημα ἐνεφανίσθη ὡς ἑξῆς: Ἐπρόκειτο ζήτημα ἑρμηνείας τῆς ὑπ' ἀριθ. 36703/1949 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ΕΕΔ 8, 743), δι' ἧς ἐχορηγήθη ὑποχρεωτικῶς εἰς τοὺς μισθωτοὺς τῶν ἐπιχειρήσεων κοινῆς ὠφελείας αὔξησις 30ο/ο, περὶ ἧς ἐγένετο πρόβλεψις ἐν τῇ συλλογικῇ συμβάσει.

Εἰς τὴν ἐν λόγῳ ὑπουργικὴν ἀπόφασιν ὡρίζετο ὅτι, ἐὰν εἶχεν ἐν τῷ μεταξὺ καταβληθῇ μέρος ἐκ τῆς ὡς ἄνω αὐξήσεως, θὰ κατεβάλλετο καὶ τὸ ὑπόλοιπον μέχρι συμπληρώσεως τοῦ 30ο/ο.

Ἐν ὄψει τῆς διατάξεως ταύτης ἐτέθη τὸ ἐρώτημα, ἐὰν ἔδει νὰ θεωρηθῇ ὡς αὔξησις (ὑπολογιστέα εἰς τὸ 30ο/ο) ἡ προκύπτουσα ἐκ συμφωνίας δι' ἧς εἶχε συμβιβαστικῶς καθορισθῇ ὁ προπολεμικὸς βασικὸς μισθός.

Ἡ ἀπόφασις τοῦ Α' Τμήματος 671/1952 (εἰσηγητὴς *Μ. Παντελῆς*, ΕΕΔ 12, 245) ἠκολούθησε τὴν γνωστὴν ἄποψιν, ὅτι πᾶσα αὔξησις συμψηφίζεται εἰς τὸ 30ο/ο (βλέπε Α.Π. 60/1951, εἰσηγητὴς *Ν. Πλατάκας*, ΕΕΔ 10,292).

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ (παρ' ὅλον ὅτι δὲν εὑρίσκεται

ὀφίστατο ὑποχρέωσις τῶν ὡς ἄνω ἀναφερομένων Ταμείων προσλήψεως τοῦ ἐνάγοντος καὶ ἐὰν ὀφίσταται μεταξὺ τῶν Ταμείων τούτων σχέσις διαδοχῆς, τοῦτέστι σύμβασις μεταβιβάσεως περιουσίας ἢ ἐπιχειρήσεως, ἡ προβλεπομένη ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 479 Α.Κ. Ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ν. 2119/1952 περὶ τῶν διὰ λεωφορείων συγκοινωνιῶν προκύπτει, ὅτι κατηργήθησαν τὰ Κοινὰ Ταμεῖα Λεωφορείων ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Νόμου τούτου (Μάϊος 1952) καὶ ὅτι ὁ Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας ἠδύνατο δι' ἀποφάσεώς του νὰ συστήσῃ νέα τοιαῦτα Κοινὰ Ταμεῖα (ἄρθρ. 9 ν. 2119), τοιοῦτον δὲ Ταμεῖον, κατ' ἐπιταγὴν τοῦ ὡς ἄνω μνησθέντος νόμου (ἄρθρ. 4 - 7 καὶ 9 τούτου) εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ Κοινοῦ Ταμείου Εἰσπράξεων Λεωφορείων γραμμῆς Ἀθηνῶν-Πειραιῶς ἱδρύθη τὸ 5ον Κ.Τ.Ε.Λ. διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 147563 τῆς 13ης Ἰουνίου 1952 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Συγκοινωνίας, τὸ 5ον δὲ Κ.Τ.Ε.Λ. δὲν ὑποκατέστησε τὸ παλαιὸν Κοινὸν Ταμεῖον, οὔτε ἀνέλαβε τὰς ὑποχρεώσεις αὐτοῦ ἐναντι τῶν δανειστῶν του, ἀλλ' ἱδρύθη κατ' ἐπιταγὴν τοῦ νόμου (ἄρθρ. 9 ν. 2119) καὶ ἀποτελεῖ ἴδιον νομικὸν πρόσωπον ἰδιωτικοῦ δικαίου εὐθυνόμενον ἐναντι τῶν δανειστῶν του, ἀφ' ἧς ἐλειτούργησε 16 Αὐγούστου 1952. Ἐν προκειμένῳ δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν οὔτε τὸ ἄρθρ. 6 τοῦ ν. 2112, διότι δὲν πρόκειται περὶ ἀλλαγῆς τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου, οὔτε τὸ ἄρθρ. 479 Α.Κ., διότι δὲν πρόκειται περὶ μεταβιβάσεως περιουσίας ἢ ἐπιχειρήσεως διὰ συμβάσεως. Τούτων δεδομένων, ἐφ' ὅσον ὁ ἐνάγων ἀπ' ἀρχῆς τῆς τοποθετήσεώς του διὰ τῆς ρηθείσης ἀποφάσεως τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου ἐτοποθετήθη εἰς νομικὸν πρόσωπον μὴ ὀφιστάμενον νόμῳ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκδόσεως τῆς σχετικῆς περὶ τοποθετήσεώς του ἀποφάσεως 23 Ἰουνίου 1952, ἀφοῦ τὸ Κοινὸν Ταμεῖον τοῦτο εἶχε καταργηθῇ καὶ εἶχεν ἱδρυθῇ ἀπὸ 13 Ἰουνίου 1952 τὸ 5ον Κ.Τ.Ε.Λ., ἡ ὡς ἄνω ἀπόφασις τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων δὲν ἠδύνατο ἀπ' ἀρχῆς τῆς ἐκδόσεώς της νὰ παραγάγῃ ἔνναμα ἀποτελέσματα ὑπὲρ τοῦ ἐνάγοντος, ἐφ' ὅσον δὲν ὀφίστατο νόμῳ τὸ ὑπόχρεον πρόσωπον, καὶ ὡς τοιαύτη ἦτο ἄκυρος μὴ συνεπαγομένη ὑποχρέωσιν προσλήψεως τοῦ ἐνάγοντος, οὔτε παρὰ ταῦ Κοινοῦ Ταμείου, οὔτε παρὰ τοῦ ἐναγομένου Κ.Τ.Ε.Λ., ὅπερ δὲν ἀφεώρα ἡ ὡς ἄνω ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων, τὴν ἀκυρότητα δὲ τῆς ἀποφάσεώς του ταύτης διέγνωσε τὸ ὡς ἄνω Συμβούλιον, ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ προαναγομένου ὑπ' ἀριθ. 33131 τῆς 29 Μαΐου 1953 ἐγγράφου του, καὶ προέβη τὴν 19 Μαρτίου 1953 διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 14 ἀποφάσεώς του εἰς τὴν τοποθέτησιν τοῦ ἐνάγοντος εἰς τὸ ἐναγόμενον Ταμεῖον 5ον Κ.Τ.Ε.Λ., ἀφοῦ ἀνεκάλεσε τὴν προγενεστέραν ὑπ' ἀριθ. 61 τῆς 23 Ἰουνίου 1952 ἀπόφασίν του, δι' ἧς εἶχε τοποθετήσει τοῦτον ὡς ἐλεγκτὴν εἰς τὸ καταργηθὲν Κοινὸν Ταμεῖον Λεωφορείων γραμμῆς Ἀθηνῶν-Πειραιῶς. Κατὰ ταῦτα ὀρθῶς καὶ νομίμως ὁ δικάσας Πρωτοδίκης ἀπέρριψε τὴν ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴν ὡς ἀβάσιμον καὶ ἀπορριπτέος τυγχάνει ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου λόγος τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως.

εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο τὸ ζήτημα τῆς διαφωνίας τῶν δύο Τμημάτων) ὀφείλομεν νὰ εἴπωμεν, ὅτι ἡ ἄποψις αὕτη εἶναι ἀντίθετος καὶ πρὸς τὸ γράμμα τῆς διατάξεως (ἐκ τῆς «ἄνω», λέγει ἡ διάταξις) καὶ πρὸς τὸ πνεῦμα ταύτης.

Πράγματι: Ἡ ἐν λόγῳ διάταξις ἠθέλησε νὰ συμψηφίσῃ πρὸς τὰ 30 ο/ο ὅ,τι ἔναντι τούτου εἶχον (προ)καταβάλει οἱ ἐργοδόται, οὐδέποτε ὅμως, ὡς λέγει ὁ Ἄρειος Πάγος, νὰ συμψηφίσῃ πᾶσαν ἐξ οἱασδήποτε αἰτίας χορηγηθεῖσαν αὔξησιν (ἄραγε ἂν ἐδόθη αὔξησις λόγῳ προαγωγῆς ἢ λόγῳ ἀναγνωρίσεως τοῦ χρόνου προϋπηρεσίας κλπ. θὰ ὑπελογισθῇ ἡ ἐντεῦθεν αὔξησις εἰς τὰ 30 ο/ο;).

Ἐνῷ λοιπὸν ἡ ἀναιρετικὴ ἀπόφασις ἔθεσε τὸν κανόνα, ὅτι πᾶσα αὔξησις συμψηφίζεται, ἐκλήθη νὰ ἀπαντήσῃ ἐπὶ τοῦ προβληθέντος ἰσχυρισμοῦ, ὅτι ἡ ἐκ συμβιβαστικῆς συμφωνίας ἐπὶ τοῦ προπολεμικοῦ βασικοῦ μισθοῦ προκύψασα αὔξησις ἀπετέλει ὄντως αὔξησιν ὑπολογιστέαν εἰς τὰ 30 ο/ο, ἀφοῦ, ὡς γνωστόν, ἡ διὰ τοῦ συμβιβασμοῦ βεβαιουμένη ἀπαίτησις δὲν γεννᾶται ἀπὸ τοῦ συμβιβασμοῦ, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ χρόνου καθ' ὃν ἐγεννήθη ἡ ἀπαίτησις, ἥτις, βραδύτερον, ἐτέθη εἰς συμβιβασμόν.

Ἡ ἀναιρετικὴ ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου εἶπεν, ὅτι ἡ ἀναιρεσιβληθεῖσα δὲν ἐδέχετο τὴν ὕπαρξιν γεγονότων περιεχόντων τὰ στοιχεῖα τοῦ συμβιβασμοῦ. Δηλαδὴ ἡ ἀναιρετικὴ ἐμμέσως, πλὴν σαφῶς, ἐδέχετο ἐξαίρεσιν τοῦ ἄνω κανόνος, καθ' ἣν πᾶσα αὔξησις συμψηφίζεται, ἐκτὸς ἐὰν προκύπτῃ ἐκ συμβιβασμοῦ ἐπὶ παλαιοτέρας τῆς 4.11.1947 διαφορᾶς.

Ἡ ἀπόφασις τοῦ Β' Τμήματος 447/1953 (εἰσηγητὴς *Γ. Βαρσάμου*, ΕΕΔ 12, 961), συνεφώνησεν ἐπὶ τοῦ ζητήματος, ὅτι συμψηφίζεται εἰς τὸ 30ο/ο πᾶσα αὔξησις. Πλὴν ὅμως ἐνόμισεν, ὅτι ἔπρεπε περαιτέρω νὰ διαφωνήσῃ ἐπὶ τοῦ νομικοῦ χαρακτηρισμοῦ τῶν ἐν τῇ ἐφετειακῇ ἀποφάσει διαλαμβανομένων στοιχείων ὡς περιεχόντων τὴν ἔννοιαν τοῦ συμβιβασμοῦ.

Πρέπει νὰ δεχθῶμεν, ὡς ἐν ἀρχῇ ἐσημειώσαμεν, ὅτι δὲν ὑπῆρχε στάδιον διαφωνίας. Ἐφ' ὅσον τὸ Β' Τμῆμα συνεφώνησεν ἐπὶ τοῦ τεθέντος αὐτῷ νομικοῦ ζητήματος (δηλαδὴ ἐπὶ τῆς ἐννοίας τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως 86703/1949) καὶ περαιτέρω, ἐφ' ὅσον μετὰ τὴν ἀναίρεσιν δὲν ὑπῆρχε πλέον ἡ ἐφετειακὴ ἀπόφασις, τοῦτο τὸ Β' Τμῆμα εἶχε τὸ κυριαρχικὸν δικαίωμα νὰ προβῇ ἐξ ὑπαρχῆς εἰς τὸν χαρακτηρισμὸν τῶν συγκροτούντων τὴν σύμβασιν στοιχείων καὶ νὰ χαρακτηρίσῃ ταύτην, ἐφ' ὅσον εἶχε τὰ πρὸς τοῦτο στοιχεῖα, ὡς συμβιβασμόν. Καὶ περαιτέρω ἀφοῦ λέγει (τὸ Β' Τμῆμα), ὅτι ὑπῆρξε συμβιβασμός, νομίζομεν ὅτι ἔπρεπε νὰ προχωρήσῃ καὶ νὰ διατάξῃ τὰς συνεπείας τῆς τοιαύτης κρίσεώς του.

Ἀρείου Πάγου 628/1953 Ὁλομελείας

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Χ. Καλέλλης**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Β. Μακρῆς**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Δημάκης, Π. Ἑρμήλιος, Γ. Ἀνδρουτσόπουλος

Περίπτωσις παραπομπῆς εἰς τὴν Ὁλομέλειαν τοῦ Ἀρείου Πάγου κατὰ τὸ ἄρθρον 4 § δ' τοῦ νόμου ΧΜΖ' 1877 ὀφίσταται, ὅταν τὸ Βον Τμῆμα αὐτοῦ ἔχῃ διάφορον γνώμην πρὸς τὴν τοιαύτην τοῦ Λου Τμήματος ἐπὶ τοῦ νομικοῦ ζητήματος, δι' ὃ ἐγένετο ἡ ἀναίρεσις καὶ ἡ εἰς τὸ Βον Τμῆμα παραπομπή, οὐχὶ δὲ καὶ ἐὰν ἐξεδηλώθη διαφωνία μεταξὺ τῶν δύο Τμημάτων περὶ τὰ πραγματικὰ περιστατικά, ἐφ' ὧν τὸ Λον Τμῆμα, συναγαγὸν ταῦτα ἐκ τῆς ἀναιρεθείσης ἀποφάσεως, ἐστήριξε τὴν λύσιν τοῦ δι' ὃ ἐγένετο ἡ ἀναίρεσις νομικοῦ ζητήματος, τοῦ Βου Τμήματος οὐδαμῶς κωλυομένου ἐκ τῆς ἀναιρετικῆς ἀποφάσεως ὅπως προβῇ εἰς διάφορον ἐκτίμησιν καὶ χαρακτηρισμὸν τούτων, χωρὶς τοῦτο νὰ συνιστᾷ διαφωνίαν, οἵαν νοεῖ ἡ ἄνω διάταξις, ὡς ἐξ αὐτῆς, συνδυαζομένης πρὸς τὰς εἰς ἃς παραπέμπει διατάξεις τοῦ ἄρθρου 3 ἐδάφ. β' τοῦ αὐτοῦ νόμου καὶ τῶν ἄρθρων 836 καὶ 807 ἐδάφ. 17 Πολ. Δικονομίας, προκύπτει. Ἐν προκειμένῳ ἡ ἀναιρετικὴ ὑπ' ἀριθ. 671/1952 ἀπόφασις, ἑρμηνεύουσα τὴν διάταξιν τῆς § 3 τῆς ὑπ' ἀριθ. 36703/3345/1949 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Μεταφορῶν, Δημοσίων Ἔργων, Τ.Τ.Τ. καὶ Ἐργασίας, ἐκδοθείσης κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου 28/1944 παρασχεθεῖσαν ἐξουσιοδότησιν καὶ δημοσιευθείσης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καὶ ὡς τοιαύτης ἔχούσης ἰσχὺν νόμου, ἔκρινεν ὅτι εἰς τὴν χορηγηθεῖσαν διὰ τῆς § 1 τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως ἐπὶ τῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 49253/1947 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἀναπροσαρμοσθεισῶν ἀποδοχῶν ὑποχρεωτικὴν προσαύξησιν 30 ο/ο συνυπολογίζεται καὶ ἡ μέχρι τῆς χορηγησάσης ταύτην ὡς ἄνω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ὑπὸ τῆς ἐπιχειρήσεως οἰκειοθελῶς διὰ συμφωνίας αὐτῆς μετὰ τοῦ προσωπικοῦ της τυχὸν παρασχεθεῖσα αὔξησις τοῦ κατὰ τὸ ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου 1940 ἕως 28 Ὀκτωβρίου 1940 χρονικὸν διάστημα πράγματι ἐφαρμοσθέντος συντελεστοῦ πολλαπλασιασμοῦ τοῦ εἰς μεταλλικὰς δραχμὰς βασικοῦ μισθοῦ. Περαιτέρω, ἐρευνῶσα ἐὰν ὀρθῶς ἐφηρμόσθη ἡ διάταξις αὕτη κατὰ τὴν δοθεῖσαν αὐτῇ ὡς ἄνω ἔννοιαν καὶ ἐκτιμῶσα τὰ περιεχόμενον τῆς δι' αἰτήσεως ἀναιρέσεως προσβληθείσης ὑπ' ἀριθ. 10620/1952 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ἐδέχθη ὅτι τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον τοῦτο, κατ' ἀνέλεγκτον ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐκτίμησιν πραγμάτων, ἐδέξατο, ὅτι τῇ 11 Φεβρουαρίου 1949 ἡ ἀναιρεσείουσα οἰκειοθελῶς διὰ συναφθείσης ὑπ' αὐτῆς, τῇ μεσολαβήσει τοῦ Ὑπουργοῦ Μεταφορῶν, συμφωνίας μετὰ τοῦ προσωπικοῦ της, προέβη εἰς αὔξησιν τῶν ἀποδοχῶν τούτου δι' αὐξήσεως τοῦ μέχρι τότε ἐφαρμοζομένου δι' αὐτὸ πρὸς πολλαπλασιασμὸν τοῦ εἰς μεταλλικὰς δραχμὰς βασικοῦ μισθοῦ συντελεστοῦ 23,50 κατὰ τρεῖς εἰσέτι μονάδας, ἤτοι εἰς 26,50 καὶ ὅτι οὐδαμῶς ἐδέχθη (τὸ δικάσαν Πρωτοδικεῖον) ὅτι εἰς τὴν χορήγησιν τῆς αὐξήσεως ταύτης ἡ ἀναιρεσείουσα καὶ εἰς τὴν ἀποδοχὴν αὐτῆς τὰ προσωπικόν της προέβησαν πρὸς διάλυσιν δι' ἀμοιβαίων ὑποχωρήσεων γεννηθείσης μεταξὺ τούτων μετὰ τὴν δημοσίευσιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 49253/1947 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἔριδος ἢ ἀβεβαιότητος ὡς πρὸς τὸν ὑπὸ τῆς διατάξεως τοῦ δευτέρου ἐδαφίου τῆς ἀποφάσεως ταύτης προβλεπόμε-

ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΕΚΤΕΛΕΣΕΩΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ ΚΑΤ' ΕΡΓΑΤΙΚΗΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΝ

Περίπτωσις έπιτρεπτοῦ αὐτῆς καὶ ἁρμόδιος πρὸς χορήγησιν Δικαστής

Αἴτησις ἀναστολῆς ἐκτελέσεως ἀποφάσεως, ἐκδοθείσης κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν, ἀκηθείσης ἐφέσεως.—Ἁρμόδιον δικαστήριον τὸ δικάζον κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν καὶ οὐχὶ ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν.—Ἀνεπίτρεπτον ἀναστολῆς ἐπὶ ὑποχρεωτικῶς κηρυχθείσης προσωρινῶς ἐκτελεστῆς ἀποφάσεως.

Τὸ ζήτημα ποῖος εἶναι ἁρμόδιος διὰ τὴν χορήγησιν ἀναστολῆς ἐκτελέσεως ἀποφάσεως, ἐκδοθείσης κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν, κηρυχθείσης δυνητικῶς ἐκτελεστῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 186 τῆς Πολ. Δικονομίας (ἀ.ν. 2407/1940), (διὰ τὰς ὑποχρεωτικῶς προσωρινῶς ἐκτελεστὰς ἀποφάσεις, κατ' ἄρθρ. 186α Πολ. Δικ. δὲν ἐπιτρέπεται ἀναστολὴ ἐκτελέσεως, βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 11, 857, ΕΕΔ 11, 1150, καὶ τοῦτο δέχεται καὶ ἡ κατωτέρω ἀπόφασις), εἰς περίπτωσιν ἀκηθείσης ἐφέσεως, τίθεται πάλιν ὑπὸ τὴν δικαστικὴν κρίσιν.

Ἀντιθέτως πρὸς τὰ ἐν τῇ πρακτικῇ τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν κρατοῦντα τρεῖς δημοσιευθεῖσαι ἐν ΕΕΔ 11, 691, ΕΕΔ 12, 1024, ΕΕΔ 12, 1196 προεδρικαὶ ἀποφάσεις (Προέδρου Πρωτ. Θηβῶν 9/1951, Πρόεδρος *Ν. Σταρόγιαννης*, Προέδρου Πρωτ. Μυτιλήνης 405/1953, Πρόεδρος *Κ. Κονιαβίτης*, Προέδρου Πρωτ. Χαλκιδικῆς 22/1952, Πρόεδρος *Δ. Θεοδοσόπουλος*), ἐδέχθησαν, ὅτι ἁρμόδιος διὰ τὴν χορήγησιν τῆς ἀναστολῆς εἶναι ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν.

Ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 12, 1024) ὅτι τὰ ὑπὲρ τῆς τελευταίας αὐτῆς ἀπόψεως ἐπιχειρήματα εἶναι πειστικά.

Ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν διαφωνεῖ πρὸς τὰς ἀνωτέρω σημειουμένας προεδρικὰς ἀποφάσεις, ἀκολουθοῦσα τὴν ἐν τῇ πρακτικῇ τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν γενομένην δεκτὴν ἄποψιν ὑπὲρ τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ ἐκδόντος τὴν ἀπόφασιν Δικαστηρίου (ἐν προκειμένῳ τοῦ Πρωτοδίκου τοῦ ν. ΓΘΟΔ').

Ὁ ἀ.ν. 2407/1940 ἐπέφερε μεταβολὴν εἰς τὸ ἰσχῦον μέχρι τοῦ 1940 σύστημα (βλέπε σχετικῶς *Ι. Ἀποστολοπούλου*, Ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν, ἔκδ. γ' σελ. 626).

Καθ' ὃν χρόνον ὅμως εἰσήχθη, δὲν ὑπῆρχεν ἁρμοδιότης τοῦ Πρωτοδίκου (μονομελοῦς δικαστηρίου) κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν, νομοθετηθεῖσα διὰ τοῦ ν. 1968/1944, ἐνῷ παρὰ τὸν συντελεστήν, ἐφ' ὃν θὰ ἐπολλαπλασιάζοντο οἱ προπολεμικοὶ εἰς μεταλλικὰς δραχμὰς βασικοὶ μισθοὶ τοῦ ἐνλόγῳ προσωπικοῦ ἢ ἄλλως ὡς πρὸς τὸν συντελεστὴν δι κατὰ νόμον ἔδει νὰ εἶχεν ἐφαρμόσει κατὰ τὴν προπολεμικὴν περίοδον καὶ δὴ κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1940 ἕως 28 Ὀκτωβρίου 1940 ἡ ἀναιρεσείουσα, ἤτοι ὅτι ἡ περὶ αὐξήσεως τοῦ συντελεστοῦ συμφωνία περιεῖχε τὰ στοιχεῖα συμβάσεως συμβιβασμοῦ, ἔκρινε δὲ τὸ Δον Τμῆμα ὅτι μετὰ τὰ οὕτω δεκτὰ παρ' αὐτοῦ (τοῦ Πρωτοδικείου) ἀνελέγκτως γενόμενα πραγματικὰ περιστατικά, ὅτι τοιοῦτον ἡ αὔξησις τοῦ συντελεστοῦ κατὰ τρεῖς μονάδας ἐδόθη οὐχὶ συμβιβαστικῶς, ἀλλὰ οἰκειοθελῶς, τὸ δικάσαν Πρωτοδικεῖον, μὴ συνυπολογίσαν τὴν οὕτω δοθεῖσαν αὔξησιν εἰς τὴν χορηγηθεῖσαν ὑπαχρεωτικὴν τοιαύτην 30 ο/ο, ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὴν διάταξιν τῆς § 53 τῆς ὑπ' ἀριθ. 36703/3345/1949 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καὶ ἐπὶ τούτῳ καὶ μόνῳ τῷ λόγῳ ἀνήρεσε τὴν προσβληθεῖσαν ἀπόφασιν, ὡς ἐκτίθεται ἐν τέλει τῆς τετάρτης σκέψεως τῆς ἀναιρετικῆς ἀποφάσεως. Ἑπομένως τὸ νομικὸν ζήτημα, δι' ὃ ἐγένετο ἡ ἀναίρεσις καὶ ἡ παραπομπὴ εἰς τὸ Βον Τμῆμα, εἶναι μόνον ἡ ἔννοια τῆς ἀνωτέρω διατάξεως καὶ οὐχὶ ἡ ἔννοια καὶ ὁ χαρακτηρισμὸς τῶν κατὰ τὴν ἀναιρετικὴν ἀπόφασιν ἀνελέγκτως γενομένων δεκτῶν πραγματικῶν περιστατικῶν ὑπὸ τῆς ἀναιρεθείσης ἀποφάσεως. Ἡ ἐπακολουθήσασα ὑπ' ἀριθ. 447/1953 ἀπόφασις τοῦ Βου Τμήματος οὐδαμῶς διαφωνεῖ πρὸς τὴν ὡς ἄνω γνώμην τῆς ἀναιρετικῆς ἀποφάσεως, ἐπὶ τοῦ ὡς ἄνω παραπεμφθέντος εἰς αὐτὸ νομικοῦ ζητήματος, ἀλλ' ὅλως τοὐναντίον, ὡς σαφῶς προκύπτει ἐκ τῆς δευτέρας αὐτῆς σκέψεως, πλήρως συμφωνεῖ ἐπὶ τούτου πρὸς τὴν γνώμην τοῦ Αου Τμήματος· διαφωνεῖ δὲ μόνον ὡς πρὸς τὸν χαρακτηρισμὸν τῶν κατὰ τὴν ἀναιρετικὴν ἀπόφασιν δεκτῶν γενομένων ὑπὸ τῆς ἀναιρεθείσης ἀποφάσεως ὡς ἄνω πραγματικῶν περιστατικῶν, δεχομένη ὅτι ταῦτα συνιστῶσι σύμβασιν μεταξὺ τῆς ἐναγομένης καὶ τοῦ προσωπικοῦ αὐτῆς, δι' ἧς καθωρίσθη συμβιβαστικῶς ὁ κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 49253/1947 κοινὴν ὑπουργικὴν ἀπόφασιν καταβλητέος μισθὸς διὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ ἀμφιοβητουμένου συντελεστοῦ καὶ ἕνεκα τούτου τὸ δαθὲν ποσόν, μὴ ἀποτελοῦν ἐπαύξησιν τῶν ὑπὸ τῆς ἄνω ἀποφάσεως καθοριζομένων ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων, ἀλλὰ συμβιβαστικὸν προσδιορισμὸν τῶν κατ' ἐφαρμογὴν ταύτης καταβλητέων, δὲν ὑπέκειτο εἰς τὸν ὑπὸ τῆς § 3 τῆς εἰρημένης ὑπ' ἀριθ. 36703/3345/1949 ἀποφάσεως καθοριζόμενον συμψηφισμὸν εἰς τὴν ὑπὸ τῆς § 1 δοθεῖσαν αὔξησιν ἀποδοχῶν. Οὕτως ὅμως δὲν ὑφίσταται διαφωνία μεταξὺ τῶν δύο Τμημάτων ἐπὶ τοῦ νομικοῦ ζητήματος, δι' ὃ ἐγένετο, ὡς εἴρηται, ἡ ἀναίρεσις καὶ ἡ παραπομπὴ εἰς τὸ Βον Τμῆμα, καὶ συνεπῶς οὐχὶ νομίμως τοῦτο παρέπεμψε τὴν λόαν τῆς ὡς ἄνω διαφωνίας εἰς τὴν Ὁλομέλειαν καὶ δέον συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 6 τοῦ νόμου ΧΜΖ'/1877 νὰ ἀναπεμφθῇ ἡ ὑπόθεσις πρὸς περαιτέρω ἐκδίκασιν ἐνώπιον τοῦ Βου Τμήματος.

ραλλήλως διεπηρήθη (δυνητικῶς) καὶ ἡ ἁρμοδιότης τοῦ Εἰρηνοδίκου, ὅταν τὸ Εἰρηνοδικεῖον δὲν ἐδρεύῃ ἐν τῇ ἕδρᾳ τοῦ Πρωτοδικείου.

Κατὰ τὴν § 2 τοῦ ἄρθρου 764 Πολ. Δικ., ὡς ἀντικατεστάθη δι' ἄρθρου 2 ἀ.ν. 2407/1940 (βλέπε Πολ. Δικ. *Μπουρόπούλου*, σελ. 922) ἡ ἀναστολὴ τῆς ἀποφάσεως διατάσσεται ὑπὸ τοῦ ἐκδόντος τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν δικαστηρίου, κατ' ἐξαίρεσιν δὲ ἐπὶ εἰρηνοδικειακῶν ἀποφάσεων ἡ ἀναστολὴ διατάσσεται ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Πρωτοδικείου, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου ἀπευθύνεται ἡ ἔφεσις.

Μετὰ τὴν ἐξαίρεσιν τῶν εἰρηνοδικειακῶν ἀποφάσεων (καὶ τὸ Εἰρηνοδικεῖον θὰ ἦτο ἄλλως τὸ ἁρμόδιον δικαστήριον) δὲν ἀπέμεινε εἰμὴ μόνον ἡ ἁρμοδιότης τοῦ Προέδρου Πρωτοδικῶν, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου ἀπευθύνεται ἡ ἔφεσις, καὶ ἡ ἁρμοδιότης τῶν πολυμελῶν δικαστηρίων.

Συνεπῶς πρὸς ταῦτα ὡρίσθη περαιτέρω διὰ τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 764 ὅτι ἡ αἴτησις ὑποβάλλεται καὶ δικάζεται ἐνώπιον μὲν τοῦ Προέδρου καὶ τοῦ Εἰρηνοδίκου (τοῦ τελευταίου μόνον ἐν περιπτώσει ἀνακοπῆς) κατὰ τὴν διαδικασίαν τῶν ἄρθρων 631—637, ἐνώπιον δὲ τοῦ πολυμελοῦς δικαστηρίου κατὰ τὴν διαδικασίαν τῶν ἄρθρων 641—643.

Ἂν ἀναγνωρίσωμεν ἁρμοδιότητα τοῦ δικαστηρίου (τοῦ Πρωτοδίκου) πρὸς χορήγησιν ἀναστολῆς ἐκτελέσεως, κατὰ ποίαν διαδικασίαν θὰ δικάσῃ; Τὰ ἄρθρα 641—643 ἀναφέρονται εἰς τὰ πολυμελῆ δικαστήρια, ἐνῷ ὁ Πρόεδρος δικάζει κατὰ τὴν διαδικασίαν τῶν ἄρθρων 634 ἐπ. Πολ. Δικονομίας.

Δεδομένου δὲ ὅτι προκύπτει ἐκ τοῦ ὅλου νομοθετήματος (ἀ.ν. 2407/1940), ὅτι δὲν ἠθέλησε νὰ κριθῇ ὑπὸ μονομελοῦς δικαστοῦ ἡ εὐδοκίμησις ἢ μὴ τῆς ἐφέσεως, εἰμὴ μόνον ὑπὸ τοῦ Προέδρου Πρωτοδικῶν, ἀκόμη δὲ λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΦΟΔ' δικάζει καὶ ὁ Εἰρηνοδίκης, ἐπιβάλλεται νὰ ἀναγνωρισθῇ ἁρμοδιότης τοῦ Προέδρου τοῦ Πρωτοδικείου, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου ἀπευθύνεται ἡ ἔφεσις, διὰ τῆς ἀναλογίας, ἀφοῦ ὁ Νομοθέτης θὰ ἤθελε τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Προέδρου, λόγῳ τῆς ὁμοιότητος τοῦ ρυθμιστέου θέματος πρὸς τὸ ρυθμισθὲν δι' αὐτοῦ διὰ τὰς εἰρηνοδικειακὰς ἀποφάσεις.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 7112/1953

Διαδικασία Ν. ΓΦΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Ι. Γουρνᾶς**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Μ. Δημολίτσας, Ι. **Κωτσόβελος**

Διώκεται ἡ ἀναστολὴ ἐκτελέσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 6784/1953 ἡμετέρας ἀποφάσεως, κηρυχθείσης προσωρινῶς ἐκτελεστῆς, μέχρις ἐκδόσεως ἀποφάσεως ἐπὶ τῆς ἐμπροθέσμως ἀσκηθείσης κατ' αὐτῆς ἐφέσεως παρὰ τῆς αἰτούσης.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 764 Πολ. Δικον., ὡς ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ἀ.ν. 2407/1940, ἡ ἀναστολὴ τῆς ἐκτελέσεως προσωρινῶς ἐκτελεστῆς ἀποφάσεως, λόγῳ τῆς ἀσκήσεως ἀνακοπῆς ἢ ἐφέσεως ἐμπροθέσμως, δύναται νὰ διαταχθῇ μέχρι τῆς πρώτης ἐπ' ἀκροατηρίου συζητήσεως τοῦ ἐνδίκου τούτου μέσου ὑπὸ τοῦ ἐκδόντος τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν Δικαστηρίου. Κατ' ἐξαίρεσιν ἐπὶ ἐφέσεων κατ' εἰρηνοδικειακῶν ἀποφάσεων ἡ ἀναστολὴ διατάσσεται ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ ἁρμοδίου διὰ τὴν ἐκδίκασιν αὐτῆς Πρωτοδικείου.

Ἐν δψει τῆς ὡς ἄνω ρητῆς διατάξεως, δὲν ἀποδεχόμεθα τὴν ὑπὸ τοῦ καθ' οὗ ὑποστηριζομένην ἄποψιν, ὅτι στερούμεθα δικαιοδοσίας διὰ τὴν ἐκδίκασιν τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως καὶ ὅτι ἁρμόδιος διὰ τὴν ἐκδίκασιν ταύτης εἶναι ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν Ἀθηνῶν. Ἡ κατ' ἀναλογίαν ἐφαρμογὴ διατάξεως νόμου συγχωρεῖται ἐπὶ θέματος, περὶ τοῦ ὁποίου ὁ νόμος σιωπᾷ. Κατ' ἐφαρμογὴν τῆς ἀρχῆς ταύτης, ἐὰν ὑπάρχῃ κανὼν τις νομικὸς καὶ προσέτι ἐξαιρέσεις τοῦ κανόνος τούτου, αἱ ἐξαιρέσεις δὲν ἐφαρμόζονται εἰς τὰ μὴ ἐξηρημένα θέματα, καθ' ὁ ὑπαγόμενα εἰς τὸν κανόνα (*Οἰκονομίδου*, Γεν. Ἀρχαὶ § 11 σελ. 4 ἐδ. α', *Μπαλῆ*, Γεν. Ἀρχαὶ § 9). Ἐφ' ὅσον, κατὰ συνέπειαν, διὰ τοῦ ἄρθρ. 764 Πολ. Δικον., ὡς ἤδη ἰσχύει, τίθεται ὁ κανών, ὅτι τὸ ἐκδὸν τὴν προσβαλλομένην δι' ἐφέσεως ἀπόφασιν δικαστήριον, ἄνευ διακρίσεως ἂν πρόκειται περὶ πολυμελοῦς ἢ μονομελοῦς Δικαστηρίου, εἶναι ἁρμόδιον νὰ διατάξῃ τὴν ἀναστολὴν τῆς κηρυχθείσης προσωρινῶς ἐκτελεστῆς ἀποφάσεώς του, κατ' ἐξαίρεσιν δὲ ἐπὶ εἰρηνοδικειακῶν ἀποφάσεων κηρυχθεισῶν προσωρινῶς ἐκτελεστῶν ἁρμόδιος, ἵνα διατάξῃ τὴν ἀναστολὴν αὐτῶν, εἶναι ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν, δὲν δύναται ἡ τελευταία ἐξαιρετικὴ διάταξις νὰ ἐφαρμοσθῇ κατ' ἀναλογίαν καὶ ἐπὶ τῶν ὑπὸ τοῦ Πρωτοδίκου κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΦΟΔ' ἐκδιδομένων ἀποφάσεων, διότι διὰ τὴν ἀναστολὴν αὐτῶν ἰσχύει ὁ κανών, ἤτοι ὅτι αὕτη διατάσσεται ὑπὸ τοῦ ἐκδόντος τὴν ἀπόφασιν Πρωτοδίκου (Π.Π. Ἀθηνῶν 2396/1946, ΕΕΔ 5, 529, Π. Π. Ἀθηνῶν 17297/1948, ΕΕΔ 6, 85, καὶ παγία παρ' ἡμῖν νομολογία ἐπὶ τοῦ ἄνω θέματος, ὅπερ εἶναι ἐξ ἐπαγγέλματος ἐρευνητέον).

Περαιτέρω βεβαιοῦται ἐκ τῶν προσαγομένων ἐγγράφων, ὅτι διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 6784/1953 ἡμετέρας ἀποφάσεως, ἐκδοθείσης ἐπὶ ἀγωγῆς τοῦ καθ' οὗ, ἐγερθείσης τὴν 20.6.1953, ἐπεδικάσθησαν εἰς αὐτὸν καὶ εἰς βάρος τῆς αἰτούσης μισθοὶ τοῦ ἀπὸ 15.10.1952—15.8.1953 χρονικοῦ διαστήματος. Διὰ τοὺς ἐπιδικασθέντας μισθοὺς τοὺς ἀντιστοιχοῦντας εἰς χρόνον μετὰ τὴν 20.3.1953 ἡ ἀπόφασις ἐκηρύχθη ὑποχρεωτικῶς προσωρινῶς ἐκτελεστὴ κατ' ἄρθρον 186α Πολ. Δικον., δι' ἣν περίπτωσιν δὲν ἐπιτρέπεται ἀναστολὴ κατ' ἄρθρον 764 Πολ. Δικον. (*Ἀκροστολ.* ἐν Θέμ. ΝΖ' 59). Διὰ τοὺς μισθοὺς τοὺς ἀντιστοιχοῦντας εἰς τὸ ἀπὸ 15.10.1952 μέχρι 20.3.1953 χρονικὸν διάστημα καὶ οἵτινες ἀνέρχονται ἐν συνόλῳ εἰς τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 4.500.000 δύναται νὰ διαταχθῇ ἡ αἰτουμένη ἀναστολή. Βεβαιοῦται κατὰ τὴν κρίσιν ἡμῶν, λαμβανομένου προσέτι ὑπ' ὄψιν ὅτι ἐν περιπτώσει παραδοχῆς τῆς ἐφέσεως τῆς αἰτούσης δὲν θὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ ἀνάληψις τοῦ καταβληθησομένου πρὸς τὸν καθ' οὗ ποσοῦ, λόγῳ τῆς ἠλαττωμένης οἰκονομικῆς καταστάσεώς του, ὅτι συντρέχει περίπτωσις δικαιολογοῦσα τὴν ἀναστολὴν τῆς προσωρινῆς ἐκτελέσεως τῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως ἡμῶν διὰ τὸ ποσὸν τῶν δραχ. 4.500.000 κατὰ τὰ ἐν τῷ διατακτικῷ.

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΘΕΜΑΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ

Ρύθμισις ζητημάτων ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ν. 2054/1952 «περὶ ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων κλπ.». Ἐξ ἀφορμῆς ὑποβληθέντων ἡμῖν ἐρωτημάτων παρά τινων Ὑποκαταστημάτων καὶ ἐπειδὴ δὲν κατέστη εἰσέτι δυνατὴ ἡ νομοθετικὴ ρύθμισις τῶν προκυψάντων κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ ν. 2054/1952 ζητημάτων παραγγέλλομεν ὑμῖν τὰ κάτωθι:

I. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 7 τοῦ ν. 2054/1952 ἐπίδομα στρατεύσεως δικαιοῦνται καὶ οἱ μισθωτοὶ οἱ καλούμενοι ὑπὸ τὰ ὅπλα διαρκοῦντος τοῦ χρόνου ἐπιδοτήσεως των λόγῳ ἀνεργίας.

Κατὰ τὴν ὀρθὴν ἑρμηνείαν τῆς ἀνωτέρω διατάξεως ὡς κρισιμον σημεῖον δέον νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ κλῆσις τοῦ μισθωτοῦ ὑπὸ τὰ ὅπλα. Ἑπομένως, ἐφ' ὅσον μισθωτός τις καλούμενος ὑπὸ τὰ ὅπλα, ἦτοι καθ' ὃν χρόνον γνωστοποιεῖται ἐπισήμως ἡ ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας Ἀρχῆς πρόσκλησις κατατάξεως ἐπιδοτεῖται λόγῳ ἀνεργίας, οὗτος πληρουμένων τῶν λοιπῶν νομίμων προϋποθέσεων θέλει δικαιωθῆ καὶ ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος, ἀσχέτως ἐὰν κατὰ τὴν κατάταξιν αὐτοῦ ἐλάμβανεν ἢ ὄχι ἐπίδομα ἀνεργίας. Τοὐναντίον ἐὰν κατὰ τὴν κλῆσιν ὑπὸ τὰ ὅπλα δὲν ἐλάμβανεν ἐπίδομα ἀνεργίας, δὲν θὰ δικαιωθῇ ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος, ἔστω καὶ ἂν πρὸ τῆς κατατάξεως καὶ κατ' αὐτὴν ἐλάμβανεν ἐπίδομα ἀνεργίας, διότι, ὡς εἴρηται ἀνωτέρω, ὑπὸ τοῦ νόμου τάσσεται ὡς κρίσιμον χρονικὸν σημεῖον τὸ τῆς κλήσεως ὑπὸ τὰ ὅπλα καὶ οὐχὶ τὸ τῆς κατατάξεως.

Σημειοῦμεν πάντως, ὅτι τοιοῦτο δικαίωμα ἐπιδοτήσεως λόγῳ στρατεύσεως ὑφίσταται καὶ ἐὰν ἡ κλῆσις ὑπὸ τὰ ὅπλα ἐμπίπτῃ καὶ εἰς τὸν καλούμενον χρόνον ἀναμονῆς δι' ἐπιδότησιν λόγῳ ἀνεργίας.

II. Τὸ δεύτερον ἐδάφιον τοῦ ἄρθρου 7 ν. 2054/1952 ὁρίζει ὅτι τὸ ἐπίδομα ἀνεργίας τῶν καλουμένων ὑπὸ τὰ ὅπλα, διαρκοῦντος τοῦ χρόνου τῆς ἐπιδοτήσεώς των λόγῳ ἀνεργίας, συνεχίζεται μετὰ τὴν ἀποστράτευσιν αὐτῶν, κατὰ τὰς ἐν αὐτῷ διακρίσεις.

Ἡ ὀρθὴ ἔννοια τῆς διατάξεως ταύτης εἶναι ὅτι ἡ ἐπιδότησις ἀνεργίας συνεχίζεται κατὰ τὰ ἀνωτέρω, ἐφ' ὅσον ὁ ἠσφαλισμένος ἐλάμβανεν ἐπίδομα ἀνεργίας ἢ τοὐλάχιστον διήνυε τὸν χρόνον ἀναμονῆς κατὰ τὴν ἡμερομηνίαν τῆς κατατάξεώς του εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ.

Ὑπὲρ τῆς ὀρθότητος τῆς ἀνωτέρω ἑρμηνείας συνηγοροῦν οἱ ἑξῆς λόγοι: α) Ἡ πρόσκλησις τοῦ ἠσφαλισμένου ὑπὸ τὰ ὅπλα δὲν ἀποτελεῖ λόγον ἀναστολῆς τῆς ἐπιδοτήσεως λόγῳ ἀνεργίας, ἐνῷ ἀντιθέτως τοιαύτην ἀναστολὴν συνεπάγεται ἡ κατάταξις εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ, καὶ β) διότι δὲν δύναται νὰ νοηθῇ συνέχισις ἐπιδοτήσεως παρὰ μόνον ἐὰν ὑφίσταται τοιαύτη κατὰ τὸν χρόνον τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἀναστολῆς.

Ἀντίθετος ἄποψις θὰ ἦγεν εἰς τὸ ἄτοπον ὥστε ἠσφαλισμένος, λαμβάνων ἐπίδομα κατὰ τὴν κλῆσιν αὐτοῦ ὑπὸ τὰ ὅπλα καὶ συμπληρῶν τὸ ἀνώτατον ὅριον ἐπιδοτήσεως 2-3 ἡμέρας μετ' αὐτήν, νὰ ἀρχίζῃ ἐκ νέου ἐπιδοτούμενος ἅμα τῇ κατατάξει εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ, ὁπότε θὰ ἐπρόκειτο περὶ νέας ἐπιδοτήσεως ἢ περὶ ἀναβιώσεως τῆς ἐπιδοτήσεως, οὐχὶ δὲ περὶ συνεχίσεως, ὡς ῥητῶς ἐν τῷ νόμῳ ὁρίζεται.

Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω κρισιμον χρονικὸν σημεῖον διὰ τὴν συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 7 ν. 2054/1953 συνέχισιν τῆς ἐπιδοτήσεως λόγῳ ἀνεργίας ἀποτελεῖ ἡ ἡμερομηνία κατατάξεως τοῦ ἠσφαλισμένου, καθ' ἣν οὗτος δέον ὅπως ἐπιδοτῆται λόγῳ ἀνεργίας ἢ τοὐλάχιστον διανύῃ τὸν χρόνον ἀναμονῆς.

Ὡσαύτως διευκρινίζομεν, ὅτι εἰς ἃς περιπτώσεις ὁ ἠσφαλισμένος δὲν ἐλάμβανεν ἐπίδομα ἀνεργίας κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς κατατάξεως τοῦ λόγῳ προηγηθείσης ἀναστολῆς (π.χ. ἀνικανότης πρὸς ἐργασίαν, φυλάκισις κλπ.), δικαιοῦται συνεχίσεως τῆς ἐπιδοτήσεως μετὰ τὴν ἀποστράτευσίν του, οὐχὶ ὅμως κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 7 ν. 2054/1952, ἀλλὰ κατὰ τὰς γενικὰς περὶ συνεχίσεως τῆς ἐπιδοτήσεως διατάξεις.

III. Ἐν σχέσει μὲ τὸ θέμα τῆς παραγραφῆς τῆς ἀξιώσεως ἐπὶ τὸ ἐπίδομα στρατεύσεως διευκρινίζομεν, ὅτι αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 40 § 6 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951, δι' ὧν αἱ ὑπὸ τοῦτον προβλεπόμεναι παροχαὶ κλάδων ἀσθενείας καὶ ἀνεργίας ὑπάγονται εἰς ἑξάμηνον παραγραφήν, δὲν καταλαμβάνουν καὶ τὰς ὑπὸ τοῦ ν. 2054 προβλεπομένας παροχάς, ἅτε μὴ ὑφισταμένης ρητῆς περὶ τούτου διατάξεως, οὐδ' οὔσης, ὡς γνωστόν, ἐπιτρεπτῆς τῆς κατ' ἀναλογίαν ἑρμηνείας καὶ ἐφαρμογῆς τῶν περὶ παραγραφῆς διατάξεων. Κατὰ συνέπειαν ἐν ἐλλείψει ἑτέρας εἰδικῆς ρυθμίσεως ἐφαρμοστέαι ἐν προκειμένῳ τυγχάνουν αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 250 ἀριθ. 18 Ἀστ. Κώδικος, συμφώνως πρὸς τὰς ὁποίας αἱ ἐκ τοῦ ν. 2054 ἀξιώσεις κατὰ τοῦ Ἱδρύματος ὑπόκεινται εἰς πενταετῆ παραγραφήν.

Δέον ὅθεν, ὅπως αἱ Ὑπηρεσίαι τοῦ Ἱδρύματος συμμορφωθοῦν πρὸς τὰ διατάξεις ταύτας, τροποποιουμένης ὡς πρὸς τὸ σημεῖον τοῦτο τῆς ὑπ' ἀριθ. 156 (§ 13) ἡμετέρας ἐγκυκλίου διαταγῆς. Ὡς πρὸς τὸν χρόνον ἐνάρξεως τῆς τοιαύτης παραγραφῆς παρατηροῦμεν, ὅτι ἕκαστον μηνιαῖον ποσὸν ἐπιδόματος συνιστᾷ αὐτοτελῆ παροχήν, ἥτις ὑπόκειται εἰς ἰδίαν παραγραφὴν ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας, ἀφ' ἧς αὐτὴ εἶναι πληρωτέα, τῆς στρατεύσεως μὴ συνεπαγομένης ἀναστολὴν τῆς παραγραφῆς, εἰμὴ μόνον ἐὰν ἐν ἑκάστῃ συγκεκριμένῃ περιπτώσει ὁ δικαιοῦχος ὡς ἐκ τῶν συνθηκῶν τῆς ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρεσίας του κωλύεται εἰς τὴν ἄσκησιν τοῦ δικαιώματός του. Τὸ κώλυμα ὅμως τοῦτο κατὰ τὴν ὀρθὴν ἑρμηνείαν τοῦ ἄρθρ. 255 Α.Κ., ἵνα ἐπιφέρῃ ἀναστολὴν τῆς παραγραφῆς, δέον νὰ ὑφί-

σταται κατά τὸ τελευταῖον ἑξάμηνον τῆς ὡς ἄνω δετοῦς παραγραφῆς. *('Εγκύκλ. ὑπ' ἀριθ. 3/1954 Διοικήσεως Ι.Κ.Α. πρὸς τὰ 'Υποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α.).*

'Επιδότησις ἀνεργίας τῶν ὑπὸ τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 προστατευομένων μισθωτῶν. 'Εν συνεχείᾳ πρὸς τὰς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 186/1953 ἡμετέρας ἐγκυκλίου παρασχεθείσας ὁδηγίας ἐν σχέσει μὲ τὴν ἐπιδότησιν ἀνεργίας τῶν παρὰ τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 προστατευομένων μισθωτῶν γνωρίζομεν ἡμῖν τὰ ἀκόλουθα :

Διὰ τῶν διατάξεων τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου ἄρθρου 4 § 8 ν.δ. 2657/1953 (Φ.Ε.Κ. Α. 299/1953), δι' οὗ ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη ὁ ἀ.ν. 1836/1951, ὁρίζεται, ὅτι ἡ σύμβασις ἐργασίας τῶν εἰς τὰς διατάξεις τῆς παραγράφου ταύτης ἀναφερομένων κατηγοριῶν μισθωτῶν, οἵτινες δὲν πληροῦσι νῦν τὰς παρὰ τῶν διατάξεων αὐτῶν τιθεμένας νέας προϋποθέσεις παραμονῆς των εἰς τὰς ἐργασίας, εἰς τὰς ὁποίας ἐτοποθετήθησαν, λήγει ὑποχρεωτικῶς μετὰ πάροδον δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ὡς ἄνω ν.δ. ἡ ἀφ' ἧς ἀπερρίφθησαν αἱ σχετικαὶ αἰτήσεις τῶν ἐνδιαφερομένων.

Οὕτω διὰ τῶν προεκτεθεισῶν διατάξεων περιορίζεται ἐκ τοῦ νόμου ὁ χρόνος λήξεως τῶν δυνάμει τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 καταρτισθεισῶν συμβάσεων ἐργασίας καὶ καθορίζεται νέον χρονικὸν σημεῖον λήξεως τῶν ἐκ τούτων ἀφορωσῶν μισθωτούς, οἵτινες ἀνήκουν εἰς τὰς ἐν § 8 ταῦ ἄρθρ. 4 ἀναφερομένας κατηγορίας καὶ δὲν πληροῦσι τὰ ὡς ἄνω νέας προϋποθέσεις.

Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω, διὰ τὴν ἐγκυρον ἀπόλυσιν τῶν ἀνωτέρω μισθωτῶν δὲν ἀπαιτεῖται ἡ ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τήρησις τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118/1945, τούτων δικαιουμένων ἐπιδόματος ἀνεργίας ἐφ' ὅσον πληροῦν τὰς λοιπὰς τοῦ νόμου προϋποθέσεις.

. . . . . .

8. 'Εκ τῶν ἀναγκαστικῶς τοποθετηθέντων πολεμιστῶν δ' κατηγορίας ν. 751/1948 καὶ τῶν οἰκειοθελῶς προσληφθέντων τῆς αὐτῆς κατηγορίας, ἐξακολουθοῦσι παραμένοντες εἰς ἃς ἐτοποθετήθησαν θέσεις, ἐφ' ὅσον χρόνον ἰσχύει ἡ προσταστία τούτων, οἱ ἑξῆς : α) Πολεμισταὶ ἔχοντες τὰς προϋποθέσεις τῶν ἄλλων κατηγοριῶν τοῦ ἀ.ν. 1836/1951, τοποθετηθέντες ὅμως ὡς πολεμισταὶ τῆς κατηγορίας δ' τοῦ ν. 751/1948, β) ἐφεδροι ἀξιωματικοὶ ἔχοντες ἐν συνόλῳ τετραετῆ στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν, γ) πολεμισταὶ ἔχοντες 2 1/2 μηνῶν ὑπηρεσίαν ἐν τῇ ζώνῃ τῶν πρόσω κατὰ τὸν 'Ελληνο-'Ιταλικὸν πόλεμον καὶ δ) χωροφύλακες λαβόντες μέρος κατὰ τὸ Δεκεμβριανὸν κίνημα εἰς τὸ Τάγμα Μακρυγιάννη.

'Απαντες οἱ ἀνωτέρω ὑποχρεοῦνται, ὅπως ἐντὸς ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας 40 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος προσκομίσωσι πάντα τὰ σχετικὰ δικαιολογητικά, ὡς καὶ πιστοποιητικὸν νομιμοφροσύνης, ἀποδεικνύοντα τὴν ὑπαγωγὴν των εἰς μίαν τῶν ἀνωτέρω περιπτώσεων, ἄλλως ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἀμέσως ἑπομένου ἐδαφίου.

Οἱ λοιποὶ πολεμισταὶ τῆς κατηγορίας ταύτης κρίνονται, οἱ μὲν τοποθετηθέντες παρὰ τῶν Τοπικῶν Συμβουλίων Μακεδονίας καὶ Θράκης ὑπὸ τοῦ Τοπικοῦ Συμβουλίου Θεσσαλονίκης, οἱ δὲ τοποθετηθέντες παρὰ τῶν λοιπῶν Συμβουλίων ὑπὸ τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου 'Αθηνῶν, ἐφ' ὅσον θὰ ἐξακολουθήσωσι παραμένοντες εἰς τὰς θέσεις των ἢ ὄχι, κατόπιν αἰτήσεώς των, ὑποβαλλομένης ἐντὸς ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας ἑνὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος, ἥτις δι' ἀποφάσεως τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εργασίας δύναται νὰ παραταθῇ ἐπὶ ἕνα εἰσέτι μῆνα, ἐν ᾗ δέον ἀπαραιτήτως νὰ ἐπισυνάπτεται καὶ πιστοποιητικὸν νομιμοφροσύνης τούτων. 'Εκάτερον τῶν Συμβουλίων ἀποφαίζει κυριαρχικῶς ἐπὶ ἑκάστης αἰτήσεως λαμβάνον ὑπ' ὄψιν τους ἐν αὐτῇ ἐκτιθεμένους λόγους, τὰς οἰκογενειακὰς καὶ λοιπὰς ἀνάγκας τοῦ πολεμιστοῦ κλπ. δεχόμενον ἢ ἀπορρίπτον τὴν αἴτησιν.

'Η σχέσις ἐργασίας πολεμιστῶν τῆς ἄνω κατηγορίας, ὧν αἱ αἰτήσεις ἀπερρίφθησαν ἢ ἐκείνων οἵτινες δὲν ὑπέβαλον ἐμπροθέσμως τοιαύτας, λήγει ὑποχρεωτικῶς μετὰ δύο μῆνας, τῶν μὲν πρώτων ἀπὸ τῆς ἀπορρίψεως τῆς αἰτήσεως, τῶν δὲ δευτέρων ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος, ἀντικαθίστανται δὲ οὗτοι δι' ἑτέρων τῶν κατηγοριῶν ε', στ' καὶ ζ' τοῦ ἀ.ν. 1836/1951. Εἰς τοὺς κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἀπολυομένους παρέχεται ὡς ἀποζημίωσις αἱ ἀποδοχαὶ ἑνὸς μόνον μηνός. *('Εγκύκλ. ὑπ' ἀριθ. 6/1954 Διοικήσεως Ι.Κ.Α. πρὸς τὰ 'Υποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α.).*

'Επιδότησις ἀνεργίας τῶν ὑποαπασχολουμένων ἠσφαλισμένων μετὰ τὸ ν.δ. 2698/1953. 'Απὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ν.δ. 2698/1953 δέον νὰ θεωρηθῇ ὡς καταργηθεῖσα ἡ ὑπ' ἀριθ. 7656/1953 προέγκρισις τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εργασίας. 'Επομένως ἀπὸ τῆς 10.11.1953 καὶ μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 36 τοῦ ν.δ. προβλεπομένου Κανονισμοῦ ὑποαπασχολουμένων οἱ ὑπὸ τῶν διατάξεων τῆς ἀνωτέρω προεγκρίσεως χαρακτηριζόμενοι κατὰ τὸ παρελθὸν ὡς ὑποαπασχολούμενοι θὰ τύχωσιν ἐπιδόματος ἀνεργίας κατὰ τὰς κοινὰς διατάξεις, ἐφ' ὅσον κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀναγγελίας τῆς ἀνεργίας των, βάσει τῆς ὁποίας ἔτυχον ἐπιδόματος ἀνεργίας ὡς ὑποαπασχολούμενοι, ἐπληροῦν τὰς προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρου 35 § 8. β' ἀ.ν. 1846/1951.

Οὕτω δικαιοῦνται συνεχίσεως τῆς ἐπιδοτήσεως ἀνεργίας μέχρι συμπληρώσεως τῆς διὰ τοὺς κοινοὺς ἀνέργους προβλεπομένης ἀνωτάτης διαρκείας ἐπιδοτήσεως οἱ ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἠσφαλισμένοι οἵτινες : α) ἐτέλουν ἐν ἐπιδοτήσει τὴν 10.11.1953, ἀλλ' αὕτη ἀνεστάλη κατόπιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 150568/21.11.1953 τηλεγραφικῆς διαταγῆς ἡμῶν, ἢ β) δὲν ἐπεδοτοῦντο μὲν τὴν 10.11.1953, ἀλλ' ἡ ἐπιδότησις των εἶχεν ἀναταλῆ πρὸ τῆς ἡμερομηνίας ταύτης διὰ τινα ἐκ τῶν λόγων ἀναστολῆς (ἀσθένεια, ἀνάληψις ἐργασίας κ.ο.κ.).

'Αντιθέτως δὲν δικαιοῦνται τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω συνεχίσεως τῆς ἐπιδοτήσεως των ὑποαπασχολούμενοι, ὧν ἡ ἐπιδότησις ἀνεργίας ἔληξε πρὸ τῆς 10.11.1953, λόγῳ ἐξαντλήσεως τῆς διὰ τοὺς ὑποαπασχολουμένους προβλεπομένης ἀνωτάτης διαρκείας ἐπιδοτήσεως.

Οἰκοθεννοῦ εἶναι ὅτι ὑποαπασχολούμενοι, οἵτινες ἀναγγέλλονται ὡν ἄνεργοι τὸ πρῶτον μετὰ τὴν 10.11.1953, θὰ τύχωσιν ἐπιδόματος ἀνεργίας κατὰ τὰς κοινὰς διατάξεις, ἐφ' ὅσον πληροῦν τὰς γενικὰς προϋποθέσεις τοῦ ἀ.ν. 1846/1951. *('Εγκύκλ. ὑπ' ἀριθ. 9/1954 Διοικήσεως Ι.Κ.Α. πρὸς τὰ 'Υποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α.).*

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΕΙΣ ΑΠΛΑΣ ΓΡΑΜΜΑΣ

ΙΣΧΥΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕΤΑ ΣΤΡΑΤΕΥΣΙΝ ΜΙΣΘΩΤΟΥ

Κατ' έκτροπήν από τας γενικάς αρχάς του δικαίου, κατά τας οποίας έκαστος των συμβαλλομένων φέρει τον κίνδυνον της ιδίας αυτού παροχής, ή σύμβασις του στρατευομένου μισθωτού, ο οποίος, ένεκα της στρατεύσεως περιέρχεται εις αδυναμίαν παροχής υπηρεσιών, θα έλυτο, χωρίς φυσικά να χρεωστή ο μισθωτός εις τον εργοδότην του και αποζημίωσιν διά την μη έκτέλεσιν της συμβάσεως εκ μέρους αυτού.

Αυτήν την αντικοινωνικήν συνέπειαν ήθέλησε να απομακρύνη αρχικώς ο ν. 1234/1918, ο οποίος περιωρίζετο μόνον εις την προστασίαν των καλουμένων ως εφέδρων ιδιωτικών υπαλλήλων, κατόκιν ο ν. 3514/1928, ο οποίος επεξέτεινε την προστασίαν και εις τους καλουμένους ως κληρωτούς, βραδύτερον ο ά.ν. 547/1937, ευρύνας τον κύκλον των προστατευομένων, ώστε να συμπεριλάβη και τό εργατοτεχνικόν και υπηρετικόν προσωπικόν των επιχειρήσεων, και τελευταίος ο ν. 519/1948, μέ άκόμη εύρυτέραν προστασίαν (βλέπε κωδικοποίησιν ύφ' ήμών των ισχυόντων νομοθετημάτων έν ΕΕΔ 7, 581· μετά ταύτην επηκολούθησεν ο ν. 986/1949, ΕΕΔ 8, 606, διά το προσωπικόν του Δημοσίου και των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου και ο ν. 2054/1952, ΕΕΔ 11, 490, σχετικός μόνον διά τά εφεδρικά επιδόματα, την καταβολήν των οποίων ανέθεσεν εις το Ι.Κ.Α., μέ απαλλαγήν των εργοδοτών της υποχρεώσεως αυτής).

Κατά το άρθρ. 1 του ν. 3514/1928, ως επεξετάθη ούτος και επί του εργατοτεχνικού προσωπικού των επιχειρήσεων (εις τον όρον κέργατοτεχνικόν προσωπικόν» υπάγεται και το υπηρετικόν, ως προκύπτει έκ του ν. 1336/1941, ΕΕΔ 1, 572, και του ν. 519/1948, ΕΕΔ 7, 60), ή υπό τά όπλα πρόσκλησις παντός μισθωτού, ο οποίος υπηρετεί πλέον των εξ μηνών, εις κατάστημα, γραφείον ή επιχείρησιν, δεν αποτελεί λόγον διαλύσεως της συμβάσεως αυτού, οπωσδήποτε και αν αύτη συνήφθη.

Η διάταξις του άρθρ. 6 του ν. 519/1948, κατά την οποίαν επροστατεύοντο, διαρκούσης ήδη συμμοριακής δράσεως, πάντες οι στρατευθέντες ιδιωτικοί υπάλληλοι και εργατοτεχνίται, εφ' όσον είχον ούτοι συμπληρωμένην τουλάχιστον δύο μηνών υπηρεσίαν παρά τω αυτώ εργοδότη, έχει κριθή υπό των δικαστηρίων (βλέπε ΕΕΔ 11, 1250), ότι έπαυσε να ισχύη από 31 Όκτωβρίου 1949, εφ' ής θεωρείται λήξασα ή συμμοριακή δράσις.

Προϋπόθεσις επομένως της προστασίας των στρατευομένων μισθωτών, ώστε να διατηρήται εν ισχύϊ ή σύμβασις εργασίας και μετά την υπό τά όπλα πρόσκλησιν αυτών, είτε ως εφέδρων, είτε ως κληρωτών, των καλουμένων μετά την 31 Όκτωβρίου 1949, είναι να έχουν συμπληρώσει εξάμηνον τουλάχιστον υπηρεσίαν παρά τω εργοδότη των.

Άν τούτο συμβαίνη, ή σύμβασις εργασίας λογίζεται εκ του νόμου ως τελούσα εν αναστολή και συνέπεια της διατηρήσεως εν ισχύϊ της συμβάσεως είναι και το δικαίωμα του απολυομένου εκ του στρατού να επαναλάβη την εργασίαν του, ή οποία διεκόπη διά της στρατεύσεως.

Κατά το άρθρ. 1 του ν. 3514/1928 ο απολυόμενος εκ του στρατού μισθωτός πρέπει να δηλώση, εντός μηνός από της απολύσεως του προς τον εργοδότην ή τον αντιπρόσωπόν του, εάν προτίθεται να επαναλάβη την εργασίαν του, οπότε οφείλει να προσέλθη προς τούτο εντός 15 ημερών. Εάν παρέλθη άπρακτος ή μηνιαία αύτη προθεσμία, ο μισθωτός έκπίπτει του δικαιώματός του, να μή θεωρήται διά της στρατεύσεως διαλελυμένη ή σύμβασις εργασίας.

Ο νόμος δέν καθορίζει τύπον δηλώσεως. Επομένως δύναται να γίνη έγγράφως ή προφορικώς, ο υπολογισμός δέ της προθεσμίας του μηνός γίνεται κατά το άρθρον 243 του Αστικού Κώδικος, λήγει δηλαδή άμα ως παρέλθη ή ήμέρα του τελευταίου μηνός, ή κατ' αριθμόν αντίστοιχος προς την ήμέραν της έναρξεως και άλλαπουσης αντιστοίχου ή τελευταία ήμέρα του μηνός.

Η προθεσμία των 15 ημερών, διά να προσέλθη προς εργασίαν, άρχεται, κατά το άρθρον 241 του Αστικού Κώδικος, την επομένην της ήμέρας της δηλώσεως και λήγει διά της παρελεύσεως της τελευταίας ήμέρας και, άν αύτη είναι κατά νόμον εορτάσιμος, διά της παρελεύσεως ολοκλήρου της επομένης εργασίμου (άρθρ. 242 Αστ. Κώδικος).

Μετά την νόμιμον επανάληψιν της εργασίας του μισθωτού λειτουργεί πλέον ή προστασία του άρθρ. 6 του ν. 3514. Δέν δύναται ούτος να απολυθή της θέσεώς του πρό της παρελεύσεως έτους (πρίν παρέλθη δηλαδή ή αντίστοιχος ήμερομηνία του έτους, κατά το οποίον επανέλαβε την εργασίαν του, άρθρον 243 Αστικού Κώδικος), είμή διά κατά κοινήν όμολογίαν δεδικαιολογημένην αιτίαν, την οποίαν κρίνει ή Πρωτοδικειακή Επιτροπή του άρθρου 7 του ν. 244/1936 (περί εφέδρων παλαιών πολεμιστών), άφου πρό της απολύσεως υποβάλη ο εργοδότης σχετικήν αίτησιν (άρθρ. 11 ά.ν. 547/1937). Συνέπεια άλλως διά τον εργοδότην είναι ή καταβολή εις τον απολυθέντα αποζημιώσεως εξ αποδοχών εξ μηνών, υπολογιζομένων επί τη βάσει των κατά την ήμέραν της απολύσεως αποδοχών του, υπό καθεστώς πλήρους απασχολήσεως (άρθρ. 5 ν. 765/1943), έκτος της συνήθους αποζημιώσεως του ν. 2112/1920 ή του ά.ν. 16/18 Ιουλίου 1920, αναλόγως της ιδιότητός του ως υπαλλήλου ή εργάτου.

Την αυτήν αποζημίωσιν δικαιούται και ο μισθωτός, ο οποίος δέν έγένετο δεκτός να επαναλάβη την εργασίαν μετά την αποστράτευσίν του.

Προκειμένου όμως περί μισθωτού, ο οποίος ασφαλίζεται κατά της ανεργίας εις το Ι.Κ.Α., και επομένως ή καταγγελία συμβάσεως εργασίας πρέπει να γίνη κατά τας διατυπώσεις του άρθρου 9 του νόμου 118/1945 (βλέπε σημειώσεις μας έν ΕΕΔ 13, 42), επιβάλλεται ή εκ μέρους του εργοδότου τήρησις αυτού, ανεξαρτήτως άν ήλαβεν ή όχι την έγκρισιν της αρμοδίας κατά τά άνω Επιτροπής.

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Ι. ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ (*)

ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί προσδιορισμού του όριακού ποσοστού χαρακτηρισμού των απολύσεων μισθωτών ως ομαδικών, διά το β' έξάμηνον ισχύος και εφαρμογής του ν.δ. 2511/1953, εις 6 ο/ο επί του εις την αρχήν εκάστου μηνός απασχολουμένου προσωπικού.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 4 της 8 Ιανουαρίου 1954)

Έχοντες υπ' όψιν τας διατάξεις του άρθρου 2 § 2 του ν.δ. 2511/1953 «περί ελέγχου ομαδικών απολύσεων», προτάσει του Ημετέρου επί της Εργασίας Υπουργού και μετά την υπ' αριθ. 760/1953 γνώμην του Συμβουλίου της Επικρατείας, αποφασίζομεν και διατάσσομεν:

Άρθρον μόνον

Το όριακόν ποσοστόν χαρακτηρισμού των απολύσεων μισθωτών ως ομαδικών ορίζεται διά το δεύτερον έξάμηνον ισχύος του ν.δ. 2511/1953 εις 6 ο/ο επί του εις την αρχήν εκάστου μηνός απασχολουμένου προσωπικού εκάστης επιχειρήσεως.

Εις τον αυτόν επί της Εργασίας Υπουργόν ανατίθεμεν την δημοσίευσιν και εκτέλεσιν του παρόντος.

Εν Αθήναις τη 29 Δεκεμβρίου 1953

—

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί καθιερώσεως εορτασίμων ημερών ολοκληρωτικής και μερικής αργίας των καταστημάτων χονδρικής και λιανικής πωλήσεως λαχανικών και οπωρικών Πειραιώς(**).

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 341 της 9 Δεκεμβρίου 1953)

Άρθρον μόνον

Καθιερούμεν ως εορτασίμους ημέρας ολοκληρωτικής και μερικής αργίας διά τα καταστήματα χονδρικής και λιανικής πωλήσεως λαχανικών και οπωρικών Πειραιώς τας κάτωθι:

Α') Εορτάσιμοι ημέραι ολοκληρωτικής αργίας:

1) Η 1η του έτους, εορτή του Αγίου Βασιλείου, 2) των Θεοφανείων, 3) της Κοιμήσεως της Θεοτόκου και 4) η δευτέρα ημέρα των Χριστουγέννων.

Β') Εορτάσιμοι ημέραι μερικής αργίας:

1) Η Καθαρά Δευτέρα, καθ' ην παραμένουν κλειστά μετά μεσημβρίαν, και 2) η Μεγάλη Παρασκευή, καθ' ην παραμένουν κλειστά από της 9ης πρωϊνής μέχρι της 12ης μ.μ. ώρας.

Εις τον αυτόν επί της Εργασίας Υπουργόν ανατίθεμεν την δημοσίευσιν και εκτέλεσιν του παρόντος.

Εν τη Β. Ελληνική Πρεσβεία Ουασιγκτώνος
31 Οκτωβρίου 1953

—

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί καταργήσεως του β.δ. της 9/24.7.1952 «περί καθιερώσεως της εκ περιτροπής Κυριακής αργίας εις τα καφενεία της πόλεως Ναυπλίου» (*).

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 341 της 9 Δεκεμβρίου 1953)

Άρθρον μόνον

Καταργούμεν το β.δ. της 9/24 Ιουλίου 1952 «περί καθιερώσεως εκ περιτροπής Κυριακής αργίας εις τα καφενεία της πόλεως Ναυπλίου».

Εις τον αυτόν επί της Εργασίας Υπουργόν ανατίθεμεν την δημοσίευσιν και εκτέλεσιν του παρόντος.

Εν τη Β. Ελληνική Πρεσβεία Ουασιγκτώνος
31 Οκτωβρίου 1953

—

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί καθιερώσεως ολοκληρωτικής Κυριακής αργίας εις τα καταστήματα της κωμοπόλεως Φιλιππιάδος (**).

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 307 της 5 Νοεμβρίου 1953)

Άρθρον μόνον

Καθιερούμεν ολοκληρωτικήν Κυριακήν αργίαν εις άπαντα τα εμπορικά και επαγγελματικά καταστήματα της κωμοπόλεως Φιλιππιάδος, πλήν των καταστημάτων, άτινα κατά Νόμον παραμένουσιν ανοικτά κατά τας Κυριακάς, εξαιρούμενα της εφαρμογής των περί Κυριακής αναπαύσεως διατάξεων, ήτοι εστιατόρια, ζυμαγειρεία, καφενεία, γαλακτοζαχαροπλαστεία, πρατήρια σιγαρέττων.

Εις τον αυτόν επί της Εργασίας Υπουργόν ανατίθεμεν την δημοσίευσιν και εκτέλεσιν του παρόντος.

Εν τη Β. Ελληνική Πρεσβεία Παρισίων
17 Οκτωβρίου 1953

—

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί καθιερώσεως ολοκληρωτικής Κυριακής αργίας εις τα παντοπωλεία της πόλεως Αλεξανδρουπόλεως (***).

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 307 της 5 Νοεμβρίου 1953)

Άρθρον μόνον

Καθιερούμεν ολοκληρωτικήν Κυριακήν αρ-

(*) *Σημ. ΕΕΔ*: Η «Επιθεώρησις Εργατικού Δικαίου» έκρινε σκόπιμον να ταξινομήση καλύτερον την δημοσιευομένην νομοθετικήν ύλην, διαχωρίζουσα της εργατικής νομοθεσίας την ασφαλιστικήν νομοθεσίαν. Ούτω υπό την ένδειξιν «εργατική νομοθεσία» θά δημοσιεύηται πάσα ή σχετική πρός την εργατικήν νομοθεσίαν νομοθετική ύλη και υπό την ένδειξιν «ασφαλιστική νομοθεσία» ή σχετική πρός την ασφάλισιν των μισθωτών.

(**) Έξαδόθη δυνάμει του άρθρου 2 § 2 π.δ. 8/14 Μαρτίου 1930 «περί κωδικοποιήσεως των νόμων περί Κυριακής αναπαύσεως».

(*) Έξαδόθη δυνάμει του άρθρου 6 § 2 π.δ. 8/14 Μαρτίου 1930 «περί κωδικοποιήσεως των νόμων περί Κυριακής αναπαύσεως».

(**) Έξαδόθη δυνάμει του άρθρου 6 § 1 του ν.δ. 8/14 Μαρτίου 1930 «περί κωδικοποιήσεως των νόμων περί Κυριακής αναπαύσεως».

(***) Έξαδόθη δυνάμει του άρθρου 6 § 1 του π.δ. 8/14 Μαρτίου 1930 «περί κωδικοποιήσεως των νόμων περί Κυριακής αναπαύσεως».

γίαν εἰς τὰ παντοπωλεῖα τῆς πόλεως Ἀλεξανδρουπόλεως.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν τῇ Β. Ἑλληνικῇ Πρεσβείᾳ Παρισίων
17 Ὀκτωβρίου 1953

—

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ καθιερώσεως ὁλοκληρωτικῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς ἅπαντα τὰ καταστήματα Κρεσταίνων, Ζαχάρως καὶ Ἀνδριτσαίνης (*).

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 307 τῆς 5 Νοεμβρίου 1953)

Ἄρθρον μόνον

Καθιεροῦμεν ὁλοκληρωτικὴν Κυριακὴν ἀργίαν εἰς ἅπαντα τὰ καταστήματα τῶν κωμοπόλεων Κρεσταίνων, Ζαχάρως καὶ Ἀνδριτσαίνης, πλὴν τῶν ἐστιατορίων, οἰνομαγειρείων, καφενείων, γαλακτοζαχαροπλαστείων, οἰνοπωλείων καὶ κέντρων ψυχαγωγίας ἐν γένει.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν τῇ Β. Ἑλληνικῇ Πρεσβείᾳ Παρισίων
17 Ὀκτωβρίου 1953

—

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ Β. Διατάγματος τῆς 7.4/4.5.1953 «περὶ ἀνοίγματος τῶν κουρείων τῆς πόλεως Κατερίνης κατὰ τὰς Κυριακὰς ἀπὸ τῆς 9ης π.μ. μέχρι τῆς 1ης μ.μ. ὥρας» (**).

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 307 τῆς 5 Νοεμβρίου 1953)

Ἄρθρον μόνον

Τροποποιοῦντες τὸ Β. Διάταγμα τῆς 7.4/4.5.1953 «περὶ ἀνοίγματος τῶν κουρείων τῆς πόλεως Κατερίνης κατὰ τὰς Κυριακὰς κλπ.», καθορίζομεν, ὅπως τὰ κουρεῖα τῆς πόλεως Κατερίνης παραμένωσιν ἀνοικτὰ ἀπὸ τῆς 9ης π.μ. μέχρι τῆς 1 μ.μ., κλειστὰ δὲ ἀπὸ τῆς 1ης μ.μ. τῆς Κυριακῆς μέχρι τῆς 5ης μ.μ. ὥρας τῆς Δευτέρας.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν τῇ Β. Ἑλληνικῇ Πρεσβείᾳ Παρισίων
17 Ὀκτωβρίου 1953

—

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ καθιερώσεως μερικῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς τὰ Καταστήματα Σπετσῶν(***).

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 307 τῆς 5 Νοεμβρίου 1953)

Ἄρθρον μόνον

Καθιεροῦμεν μερικὴν Κυριακὴν ἀργίαν εἰς ἅπαντα τὰ καταστήματα τῆς κωμοπόλεως Σπετσῶν ὡς ἀκολούθως:

1. Κατὰ τὴν θερινὴν περίοδον, ἀπὸ 15ης Ἰουνίου ἕως 17ης Ὀκτωβρίου, παραμένουσι ἀνοικτὰ ἀπὸ τῆς 8 καὶ 30' π. μ. μέχρι τῆς 2ας μ. μ. ὥρας, πλὴν τῶν ἐστιατορίων, οἰνομαγειρείων, καφενείων, γαλακτοπωλείων, ζαχαροπλαστείων, οἰνοπωλείων καὶ τῶν καταστημάτων πωλήσεως εἰδῶν λαϊκῆς τέχνης, ἅτινα θὰ παραμένωσιν ἀνοικτὰ καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν.

2. Κατὰ τὴν χειμερινὴν περίοδον, ἀπὸ 16ης Ὀκτωβρίου ἕως 14ης Ἰουνίου, παραμένουσι ἀνοικτὰ ἀπὸ τοῦ πέρατος τῆς θείας λειτουργίας μέχρι τῆς 1ης μ.μ. ὥρας, πλὴν τῶν ἐν τῇ πρώτῃ παραγράφῳ ἀναφερομένων καταστημάτων, ἅτινα θὰ παραμένωσι ἀνοικτὰ ἀπὸ τῆς 9ης καὶ 30' π.μ. ὥρας καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν.

Κατὰ τὴν αὐτὴν ὡς ἄνω περίοδον θὰ ἀνοίγωσι ἐκ περιτροπῆς ἀνὰ ἓν ζαχαροπλαστεῖον καὶ καφενεῖον παραλιακὸν ἀπὸ τῆς 7ης π.μ. ὥρας, τῆς σειρᾶς αὐτῶν ὁριζομένης ὑπὸ τῆς οἰκείας Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν τῇ Β. Ἑλληνικῇ Πρεσβείᾳ Παρισίων
17 Ὀκτωβρίου 1953

—

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ καταργήσεως β.δ. καθιερώσεως ὁλοκληρωτικῆς Κυριακῆς ἀργίας καταστημάτων Κύμης, Ζευγολατιοῦ — Κορινθίας, Τριπόλεως, καθιερώσεως ὁλοκληρωτικῆς Κυριακῆς ἀργίας καταστημάτων Μεγαλοπόλεως καὶ καθιερώσεως ἑορτολογίου καταστημάτων Ἰωαννίνων καὶ Σιδηροκάστρου (*).

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 358 τῆς 31 Δεκεμβρίου 1953)

Ἄρθρον 1

Καταργοῦμεν τὰ κάτωθι β.δ.:

1) Τὸ β.δ. τῆς 30.5/13.6.1953 «περὶ καθιερώσεως ὁλοκληρωτικῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς τὰ ἐμπορικὰ καταστήματα, παντοπωλεῖα κλπ. τῆς πόλεως Κύμης».

2) Τὸ β.δ. τῆς 10/15.1.1949 «περὶ καθιερώσεως ὁλοκληρωτικῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς Κόρινθον, Ζευγολατιὸ κλπ.», ὡς πρὸς τὸ Ζευγολατιὸ καὶ καθιεροῦμεν μερικὴν Κυριακὴν ἀργίαν εἰς τὰ καταστήματα Ζευγολατιοῦ—Κορινθίας, ἅτινα θὰ παραμένουν ἀνοικτὰ μέχρι τῆς 1ης μ.μ. ὥρας, πλὴν τῶν ἐστιατορίων, οἰνομαγειρείων, καφενείων, γαλακτοζαχαροπλαστείων καὶ πρατηρίων βενζίνης καὶ σιγαρέττων, ἅτινα θὰ παραμένουν ἀνοικτὰ καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν.

3) Τὸ β.δ. τῆς 6.1/16.6.1949 περὶ καθιερώσεως τῆς ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς τὰ ἐστιατόρια, καφενεῖα κλπ. Τριπόλεως» ὡς πρὸς τὰ καφενεῖα καὶ ζαχαροπλαστεῖα Τριπόλεως.

Ἄρθρον 2

Καθιεροῦμεν ὁλοκληρωτικὴν Κυριακὴν ἀργίαν εἰς ἅπαντα τὰ καταστήματα κωμοπόλεως

(*) Ἐξεδόθη δυνάμει τοῦ ἄρθρου 6 § 2 τοῦ π.δ. 8/14 Μαρτίου 1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως».

(**) Ἐξεδόθη δυνάμει τοῦ ἄρθρου 18 § 4 τοῦ π.δ. 8/14 Μαρτίου 1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως».

(***) Ἐξεδόθη δυνάμει τοῦ ἄρθρου 6 § 2 τοῦ π.δ. 8/14 Μαρτίου 1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως».

(*) Ἐξεδόθη δυνάμει τῶν ἄρθρων 2 § 2 καὶ 6 §§ 1 καὶ 2 τοῦ π.δ. 8/14 Μαρτίου 1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως».

Μεγαλοπόλεως, πλήν των καφενείων, έστιατορίων, οινομαγειρείων, κουρείων, πρατηρίων βενζίνης και εφημερίδων, οπωροπωλείων και ζαχαροπλαστείων, άτινα παραμένουν ανοικτά.

Άρθρον 3

1. Καθιερούμεν ως ημέρας ολοκληρωτικής και μερικής αργίας των καταστημάτων της πόλεως Ιωαννίνων τας κάτωθι εορτάς:

Ι. Ολοκληρωτική αργία

1) 1η του έτους, εορτή Αγ. Βασιλείου, 2) 6η Ιανουαρίου, εορτή Θεοφανείων, 3) 17η Ιανουαρίου, εορτή Νεομάρτυρος Γεωργίου, 4) 15η Αυγούστου, Κοιμήσεως της Θεοτόκου, 5) 21η Φεβρουαρίου, ημέρα απελευθερώσεως Ιωαννίνων.

ΙΙ. Μερική αργία

1) 29η Ιουνίου, εορτή Αποστόλου, Πέτρου και Παύλου, 2) Αγ. Πνεύματος, 3) 14η Σεπτεμβρίου, εορτή Υψώσεως του Σταυρού, και 4) η δευτέρα ημέρα των Χριστουγέννων, πλήν των έστιατορίων, οινομαγειρείων, ζαχαροπλαστείων, γαλακτοπωλείων, παντοπωλείων, περιπτέρων, αρτοποιείων, κρεοπωλείων, οπωροπωλείων, ιχθυοπωλείων, πρατηρίων πωλήσεως βενζίνης και ειδών νομής, ανθοπωλείων, φρεατοποιείων, πρακτορείων συγκοινωνιακών μέσων, άτινα κατά τας ως άνω εορτασίμους ημέρας ολοκληρωτικής και μερικής αργίας παραμένουν ανοικτά.

2. Καθιερούμεν ως ημέρας ολοκληρωτικής και μερικής αργίας των καταστημάτων της πόλεως Σιδηροκάστρου τας κάτωθι εορτάς:

Ι. Ολοκληρωτική αργία

1) Των Θεοφανείων, 2) της Κοιμήσεως της Θεοτόκου, πλήν των κουρείων, άτινα θα παραμένουν ανοικτά από 9ης π.μ. έως της 1ης μ.μ., 3) Δευτέρα ημέρα των Χριστουγέννων, πλήν των κουρείων, άτινα θα παραμένουν ανοικτά από 9 π.μ. έως 1ης μ.μ.

ΙΙ. Μερική αργία. Κλειστά μετά μεσημβρίαν

1) Αγ. Πνεύματος, 2) Πέτρου και Παύλου, 3) 27η Ιουνίου (Ελευθέρια της πόλεως), 4) Καθαρά Δευτέρα και 5) της Υψώσεως του Σταυρού.

Εις τον αυτόν επί της Εργασίας Υπουργόν ανατίθεμεν την δημοσίευσιν και εκτέλεσιν του παρόντος.

Εν Αθήναις τη 16 Δεκεμβρίου 1953

—

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί καθιερώσεως μερικής Κυριακής αργίας των Ιχθυοπωλείων Χαλκίδος (*).

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 358 της 31 Δεκεμβρίου 1953)

Άρθρον μόνον

Καθιερούμεν μερικήν Κυριακήν αργίαν εις τα Ιχθυοπωλεία της πόλεως Χαλκίδος, άτινα θα παραμένωσιν ανοικτά από πρωΐας μέχρι της 12ης μεσημβρινής ώρας.

Εις τον αυτόν επί της Εργασίας Υπουργόν ανατίθεμεν την δημοσίευσιν και εκτέλεσιν του παρόντος.

Εν Αθήναις τη 16 Δεκεμβρίου 1953

(*) Εξεδόθη δυνάμει του άρθρου 6 § 3 του π.δ. 8/14 Μαρτίου 1930 «περί κωδικοποιήσεως των νόμων περί Κυριακής αναπαύσεως».

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί καθιερώσεως μερικής Κυριακής αργίας εις άπαντα τα καταστήματα πωλήσεως τροφίμων Σητείας - Κρήτης (*).

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 358 της 31 Δεκεμβρίου 1953)

Άρθρον μόνον

Άπαντα τα καταστήματα τροφίμων, ως και τμήματα των καταστημάτων, εις α πωλούνται είδη παντοπωλείου της κωμοπόλεως Σητείας - Κρήτης, παραμένουσι κατά τας Κυριακάς ανοικτά, από της 10ης π.μ. μέχρι της 2ας μ.μ. ώρας.

Εις τον αυτόν επί της Εργασίας Υπουργόν ανατίθεμεν την δημοσίευσιν και εκτέλεσιν του παρόντος.

Εν Αθήναις τη 16 Δεκεμβρίου 1953

—

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί τροποποιήσεως του Β. Διατάγματος της 22/31.8.1952 «περί καθιερώσεως της εορτής της Αναλήψεως ως ημέρας ολοκληρωτικής αργίας εις άπαντα τα καταστήματα της περιφερείας Χαλανδρίου κλπ.» και καθιερώσεως ολοκληρωτικής αργίας εις τα καταστήματα του Δήμου Χαλανδρίου (*).

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 348 της 19 Δεκεμβρίου 1953)

Άρθρον μόνον

Τροποποιούμεν το από 22/31 Αυγούστου 1952 Β. Διάταγμα «περί καθιερώσεως της εορτής της Αναλήψεως ως ημέρας ολοκληρωτικής αργίας εις άπαντα τα καταστήματα της περιφερείας Χαλανδρίου κλπ.» και καθιερούμεν την εορτήν της Αναλήψεως ως ημέραν ολοκληρωτικής αργίας εις άπαντα τα καταστήματα του Δήμου Χαλανδρίου, πλήν των καφενείων, γαλακτοπωλείων και ζαχαροπλαστείων, άτινα θα ανοίγουν την 7ην μ.μ. ώραν.

Εις τον αυτόν επί της Εργασίας Υπουργόν ανατίθεμεν την δημοσίευσιν και εκτέλεσιν του παρόντος.

Εν τη Β. Ελληνική Προεδρία Θυασιγκτώνος 24 Νοεμβρίου 1953

—

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί συστάσεως Κέντρου Ερευνών Ψυχοτεχνικών παρά τω Γραφείω Εύρέσεως Εργασίας Αθηνών.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 1 της 2 Ιανουαρίου 1954)

Έχοντες υπ' όψιν τους νόμους:

1) 4819 και 5288 «περί ρυθμίσεως της αγοράς εργασίας», ως και την υπ' αριθ. 42901/28.8.1937 απόφασιν «περί συστάσεως Γραφείων Εύρέσεως Εργασίας εν Αθήναις, Πειραιεί, Θεσσαλονίκη, Πάτραις, Καβάλα και Βόλω» και

2) Το άρθρον 4 του ν.δ. 2656/1953, προτάσει του Ημετέρου επί της Εργασίας Υπουρ-

(*) Εξεδόθη δυνάμει του άρθρου 6 § 3 του π. δ. 8/14 Μαρτίου 1930 «περί κωδικοποιήσεως των νόμων περί Κυριακής αναπαύσεως».

(*) Εξεδόθη δυνάμει του άρθρου 2 § 2 του π. δ. 8/14 Μαρτίου 1930 «περί κωδικοποιήσεως των νόμων περί Κυριακής αναπαύσεως».

γοῦ, ὡς καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 692/1953 γνώμην τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

Συνιστῶμεν Κέντρον Ἐρευνῶν Ψυχοτεχνικῶν παρὰ τῷ Γραφείῳ Εὑρέσεως Ἐργασίας Ἀθηνῶν.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Δεκεμβρίου 1953

—

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ μεταφορᾶς τῶν περιφερειῶν τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων Ψυχικοῦ, Πεντέλης, Χαλανδρίου, Ἀμαρουσίου, Κηφισίας, Ἐκάλης καὶ συνοικισμοῦ Διονύσου ἀπὸ τὸ Γραφεῖον Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας Ε' Περιφερείας (Ν. Ἰωνίας) εἰς τὸ τοιοῦτον Α' Περιφερείας (Ἀθηνῶν).

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 3 τῆς 7 Ἰανουαρίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 13 § 2 τοῦ ἀ.ν. 560/1945 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη ὑπὸ ἄρθρ. 2 τοῦ ν. δ/τος τῆς 30.4.1946 «περὶ καταργήσεως, τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας διατάξεων», μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 704/1953 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, ἀποφασίζομεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

Τροποποιοῦντες τὰς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1ου τοῦ π. δ. τῆς 6.7.1935 «περὶ διαιρέσεως τῆς Χώρας εἰς Περιφερείας Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας κλπ.» προβλεπομένας περιφερείας τῶν Γραφείων Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας Νέας Ἰωνίας καὶ Ἀθηνῶν, ὁριζομεν ταύτας ὡς ἀκολούθως:

1) Γραφεῖον Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας Ἀθηνῶν μὲ περιφέρειαν τοὺς Δήμους καὶ Κοινότητας Ἀθηναίων, Ψυχικοῦ, Πεντέλης, Χαλανδρίου, Ἀμαρουσίου, Κηφισίας, Ἐκάλης, τοῦ συνοικισμοῦ Διονύσου καὶ τὴν Ἐπαρχίαν Ἀττικῆς, πλὴν τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων καὶ τμημάτων τοῦ Δήμου Ἀθηναίων τῶν ὑπαγομένων εἰς τὰ Γραφεῖα Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας Βύρωνος, Καλλιθέας καὶ Περιστερίου (Ρούφ).

2) Γραφεῖον Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας Νέας Ἰωνίας μὲ περιφέρειαν τοὺς Δήμους καὶ Κοινότητας Ν. Ἰωνίας, Ν. Φιλαδελφείας, Ν. Χαλκηδόνος, Καλογρέζας, τοῦ συνοικισμοῦ Γαλατσίου καὶ ἐκ τοῦ Δήμου Ἀθηναίων μὲ ὅρια ἀπὸ τὴν διασταύρωσιν τῶν ὁδῶν Λισσίων καὶ Ἁγίου Μελετίου, Φωκίωνος Νέγρη, Φαιδριάδων, Τουρκοβούνια καὶ ἐπέκεινα.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Δεκεμβρίου 1953

—

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ καθιερώσεως μερικῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς τὰ ἐμπορικὰ καταστήματα, ἐδωδιμοπωλεῖα καὶ παντοπωλεῖα Μετσόβου (*).

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 3 τῆς 7 Ἰανουαρίου 1954)

Ἄρθρον μόνον

Τὰ ἐμπορικὰ καταστήματα, ἐδωδιμοπωλεῖα καὶ παντοπωλεῖα τῆς κωμοπόλεως Μετσόβου κατὰ τὰς Κυριακὰς παραμένουσιν ἀνοικτὰ ἀπὸ τῆς 10ης π.μ. ἕως τῆς 2ας μ.μ. ὥρας.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Δεκεμβρίου 1953

—

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ συμπληρώσεως τοῦ Β. Δ/τος τῆς 23.7/31.8.1953 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ Β. Δ. τῆς 10/30.5.1951 περὶ ὁλοκληρωτικοῦ κλεισίματος τῶν καταστημάτων τῆς πόλεως Κομοτινῆς κατὰ τὰς Κυριακάς» (**).

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 3 τῆς 7 Ἰανουαρίου 1954)

Ἄρθρον μόνον

Συμπληροῦντες τὸ Β. Δ/γμα τῆς 23.7/3.8.1953 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ Β. Δ/τος τῆς 10/30.5.1951 «περὶ ὁλοκληρωτικοῦ κλεισίματος τῶν καταστημάτων τῆς πόλεως Κομοτινῆς κατὰ τὰς Κυριακάς», ὁριζομεν ὅτι τὰ καταστήματα πωλήσεως εἰδῶν νομῆς θὰ παραμένωσιν ἀνοικτὰ κατὰ τὰς Κυριακὰς ἀπὸ τῆς 10ης π. μ. μέχρι τῆς 2ας μ. μ. ὥρας.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Δεκεμβρίου 1953

—

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ καθιερώσεως μερικῆς Κυριακῆς ἀργίας τῶν καταστημάτων Ἀρχαίας Ὀλυμπίας (***).

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 3 τῆς 7 Ἰανουαρίου 1954)

Ἄρθρον μόνον

Ἅπαντα τὰ καταστήματα τῆς Ἀρχαίας Ὀλυμπίας κατὰ τὰς Κυριακὰς παραμένουν ἀνοικτὰ ἀπὸ τοῦ πέρατος τῆς Θείας λειτουργίας μέχρι τῆς 1ης καὶ 30' μ. μ. ὥρας, πλὴν τῶν καφενείων καὶ ἐστιατορίων, ἅτινα παραμένουν ἀνοικτὰ καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν.

Ἐν καφενείῳ καὶ ἐν κουρείῳ ἐκ περιτροπῆς θὰ παραμένῃ ἀνοικτὸν ἀπὸ πρωΐας, τῆς σειρᾶς αὐτῶν ὁριζομένης ὑπὸ τῆς οἰκείας Ἀστ. Ἀρχῆς.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Δεκεμβρίου 1953

(*) Ἐξεδόθη δυνάμει τοῦ ἄρθρου 6 § 2 τοῦ π.δ. 8/14 Μαρτίου 1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως».

(**) Ἐξεδόθη δυνάμει τοῦ ἄρθρου 6 § 2 τοῦ π. δ. 8/14 Μαρτίου 1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως».

(***) Ἐξεδόθη δυνάμει τοῦ ἄρθρου 6 § 2 τοῦ π.δ. 8/14 Μαρτίου 1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως».

ΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

1493/1953 Πράξις Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου

Περὶ καταργήσεως εἰσφορᾶς τῶν ἐργαζομένων ὑπὲρ τῆς Γενικῆς Συνομοσπονδίας Ἐργατῶν Ἑλλάδος.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 358 τῆς 31 Δεκεμβρίου 1953)

Λαβὰν ὑπ' ὄψιν: 1) Ὅτι ἐξεπληρώθη ἤδη κατὰ τὸ δυνατὸν ὁ σκοπὸς διὰ τὸν ὁποῖον ἐθεσπίσθη ἡ χιλιόδραχμος μηνιαία εἰσφορὰ τῶν ἐργαζομένων διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν καταστροφῶν τῆς ὑπαίθρου ἐκ τῶν ἀγώνων ἐναντίον τοῦ συμμοριτισμοῦ, 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. Φ. 24524 ἀπὸ 23.11.1953 σχετικὴν πρότασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας περὶ καταργήσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 177 ἀπὸ 16.2.1953 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, κατόπιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 15849/9.11.1953 ἐγγράφου τῆς Γενικῆς Συνομοσπονδίας Ἐργατῶν Ἑλλάδος, δι' οὗ ἀναφέρει αὕτη ὅτι προῆλθεν εἰς τὴν ἀπόφασιν, ὅπως ζητήσῃ τὸν τερματισμὸν τῆς διὰ τῆς προρρηθείσης πράξεως θεσπισθείσης μηνιαίας εἰσφορᾶς ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1954, 3) σχετικὴν εἰσήγησιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Ἀ π ο φ α σ ί ζ ε ι

Καταργεῖ τὴν ὑπ' ἀριθ. 177 καὶ ἀπὸ 16 Φεβρουαρίου 1952 πρᾶξιν του καὶ ὁρίζει, ὅπως ἡ δι' αὐτῆς θεσπισθεῖσα χιλιόδραχμος μηνιαία εἰσφορὰ τῶν ἐργαζομένων παύσῃ εἰσπραττομένη ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1954.

Ἐκδόσαν πρὸς τοῦτο τὴν ὑπ' ἀριθ. 1493 πρᾶξιν του.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Δεκεμβρίου 1953

—

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

30437/2/1953 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ συστάσεως Κέντρων Ἐπαγγελματικῆς Μορφώσεως Ἐργαζομένων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 259 τῆς 19 Νοεμβρίου 1953)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὴν ὑπ' ἀριθ. 42901/28.8.1937 ἀπόφασιν «περὶ συστάσεως Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας ἐν Ἀθήναις, Πειραιεῖ, Θεσ/νίκῃ, Πάτραις, Καβάλᾳ καὶ Βόλῳ» καὶ 2) τὸ ἄρθρον 6 Ν. Δ. 2656/1953, ἀποφασίζομεν:

Συνιστῶμεν παρ' ἑκάστῳ Γραφείῳ Εὑρέσεως Ἐργασίας Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς Κέντρον Ἐπαγγελματικῆς Μορφώσεως Ἐργαζομένων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Νοεμβρίου 1953

—

30437/1/1953 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ συστάσεως Συμβουλίου Ἀνεργίας

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 259 τῆς 19 Νοεμβρίου 1953)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ν. δ. 2656/1953, ἄρθρον 8, ἀποφασίζομεν:

Συνιστῶμεν Συμβούλιον Ἀνεργίας, ἀποτελούμενον:

1. Ἐκ τριῶν εἰδικῶν ἐπιστημόνων περὶ τὰ θέματα τῆς Κοινωνικῆς Πολιτικῆς μετ' ἰσαρίθμων ἀναπληρωτῶν.

2. Ἐκ δύο ἀντιπροσώπων τῶν ἐργοδοτῶν καὶ δύο ἀντιπροσώπων τῶν μισθωτῶν, ὑποδεικνυομένων εἰς τριπλάσιον ἀριθμὸν μετ' ἰσαρίθμων ἀναπληρωτῶν ὑπὸ τῶν οἰκείων ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων.

3. Ἐκ δύο ἀνωτέρων ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, μετὰ τῶν ἀναπληρωτῶν, ἐξ ὧν ὁ εἷς ὁρίζεται ὡς εἰσηγητὴς· καὶ

4. Ἐξ ἑνὸς γραμματέως.

Ἅπαντες διορίζονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Ὁ Πρόεδρος καὶ ὁ Ἀντιπρόεδρος ὁρίζονται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἐκ τῶν ὑπὸ στοιχεῖον 1 μελῶν.

Ἡ θητεία τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου Ἀνεργίας ὁρίζεται τριετής.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Νοεμβρίου 1953

—

27271/1/1953 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ κηρύξεως ἐκτελεστῆς ἀποφάσεως Συμβουλίου Νόμου 2053/1952 περὶ τροποποιήσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 24265/1951 κοινῆς ἀποφάσεως Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας ὡς πρὸς τὸν καθορισμὸν ἐλαχίστων ὁρίων ἡμερομισθίων κλπ. τῶν ἐργατοτεχνιτῶν ἐργοστασίων καπνοβιομηχανιῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 284 τῆς 29 Δεκεμβρίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 2053/1952 «περὶ Ρυθμίσεως Συλλογικῶν Σχέσεων καὶ Διαφορῶν Ἐργασίας».

2) Τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 340/30.11.1953 ἀναφορᾶς τοῦ Προέδρου τοῦ Συμβουλίου τούτου ὑποβληθὲν ἡμῖν ἀπόσπασμα πρακτικῶν αὐτοῦ τῆς συνεδριάσεως τῆς 20.11.1953.

3) Τὸ γεγονὸς ὅτι καίτοι παρῆλθε μακρὸν χρονικὸν διάστημα ἀπὸ τῆς ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων ὑποβολῆς τῶν σχετικῶν αἰτήσεων πρὸς ρύθμισιν τοῦ προκειμένου ζητήματος, δὲν κατέστη δυνατὸν νὰ ρυθμισθῇ τοῦτο, κατὰ τὴν ὑπὸ τῶν νόμων περὶ συλλογικῶν συμβάσεων καὶ συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας διαδικασίαν, λόγῳ τῆς ἑκατέρωθεν διαδηλωθείσης ἐμμονῆς ἐπὶ τῶν παρ' ἑκάστου τῶν ἐνδιαφερομένων μερῶν ἀναπτυχθεισῶν ἀπόψεων, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν παράτασιν ἐπιζημίου καὶ ἀνωμάλου καταστάσεως εἰς τὰς μεταξὺ τῶν ἐργασιακὰς σχέσεις, δημιουργουμένων οὕτω συνεχῶν προστριβῶν καὶ διενέξεων ἐπὶ μεγίστῃ βλάβῃ τῆς παραγωγῆς καὶ ὅτι ἐκ τῆς περαιτέρω παρατάσεως τῆς ἐκρεμότητος ταύτης ἐπαπειλοῦνται κίνδυνοι κοινωνικῶν διαταραχῶν.

4) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 72360/13.12.1953 σχετικὴν ἐγκριτικὴν ἀπόφασιν τῆς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 267/1953 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου συσταθείσης ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς, ἀποφαίζομεν:

Κηρύσσομεν ἐκτελεστὴν τὴν κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 20.11.1953 ληφθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τοῦ ν. 2053/1952 ἀπόφασιν, ἔχουσαν οὕτω:

«Τὸ Συμβούλιον, λαβὸν ὑπ' ὄψιν τὰ ἀνωτέρω καὶ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 3 § 1 ἐδ. δ' καὶ ἄρθρ. 4 § 1 ἐδ. γ' τοῦ ν. 2053/1952, ἀποφαίζει ὁμοφώνως τὰ κάτωθι:

1) Καταργεῖ τὴν ἐν τέλει τῆς § 12 τοῦ ἄρθρου 11 κεφ. 2 τῆς ὑπ' ἀριθ. 24635/1951 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐρ-

γασίας επερί καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐργατοτεχνιτῶν κεραμοποιΐας, πλινθοποιΐας καὶ ἀγγειοπλαστικῆς» διάταξιν τὴν ἀναφερομένην εἰς τὴν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἡμερησίας ἀποδόσεως ἀνάλογον ἀμοιβὴν τοῦ ἐργαζομένου προσωπικοῦ· καὶ

2) Τροποποιουμένης τῆς ὑπ' ἀριθ. 24625/1951 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, καθορίζει τὰ ἡμερομίσθια τῶν ἐργατοτεχνιτῶν τῶν ἐργοστασίων φαγεντιανῶν εἰδῶν καὶ εἰδῶν πορσελάνης καὶ ἡμιπορσελάνης ὡς ἀκολούθως:

Α' Ἐργοστασίου Ἀν. Πυρομαχικῆς Ἑταιρίας «Κεραμεικός».

1. Τμῆμα ἐπεξεργασίας μάζης.

α) Ὁ ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ τμήματος τούτου δραχ. 30.000.

β) Ὁ ἐπικεφαλῆς ἑκάστης βάρδιας δραχμὰς 28.000.

γ) Εἰδικευμένοι ἐργάται ἀσχολούμενοι εἰς μηχανήματα κατεργασίας πλαστικῶν ἀργίλων (τριβεῖα, ζυμωτήρια, ἀναμικτῆρια, πρέσσες, διηθητῆρες) δραχ. 26.000.

δ) Ἀνειδίκευτοι ἐργάται, ὡς π.χ. μεταφορᾶς ὑλῶν δραχ. 25.

2. Τμῆμα προτύπων.

α) Προτυποποιός: Οὗτος ἀσχολεῖται μὲ τὴν τεχνικὴν κατασκευὴν τῶν ἐκ γύψου ἢ ἄλλης πλαστικῆς ὕλης προτύπου καὶ ἐκμαγείου παντὸς εἴδους καὶ σχήματος δραχ. 30.000.

β) Χύται προτύπων: Οὗτοι εἶναι εἰδικευμένοι ἐργάται, οἵτινες ἀναπαραγάγουν διὰ γύψου ἢ ἄλλης πλαστικῆς ὕλης ἐκμαγεῖα ἐκ προτύπου κατασκευασθέντος ὑπὸ τῶν προτυποποιῶν δραχ. 26.000.

3. Τμῆμα τόρνου.

α) Ὁ ἐπικεφαλῆς τοῦ τμήματος τούτου δραχ. 30.000.

β) Χειρισταὶ ποδοκινήτων τροχῶν κατασκευάζοντες παντὸς εἴδους καὶ σχήματος σκεῦος διὰ τῶν ἰδίων των χειρῶν ἄνευ βοηθείας προτύπου (καλουπιοῦ) δραχ. 30.000.

γ) Χειρισταὶ μηχανοκινήτων τόρνων τῇ βοηθείᾳ προτύπου δραχ. 28.000.

δ) Τροφοδόται αὐτομάτου λειτουργίας στροφίγγων κατασκευῆς πινακίων δραχ. 26.000.

ε) Χειρισταὶ ποδοκινήτων τόρνων κατασκευῆς ὡοειδῶν ἀντικειμένων (σουπιέρες, πιατέλες) δραχ. 28 000.

4. Τμῆμα κυπέλλων.

α) Ὁ ἐπικεφαλῆς τοῦ τμήματος τούτου δραχ. 30.000.

β) Χειρισταὶ μηχανοκινήτων στροφέων τῇ βοηθείᾳ προτύπων δραχ. 28.000.

γ) Χειρισταὶ ποδοκινήτων στροφέων τῇ βοηθείᾳ προτύπων δραχ. 28.000.

δ) Ἐργάτριαι λειάνσεως ἀντικειμένων δραχ. 20.000.

ε) Ἐργάτριαι ἐπικολλήσεως χειρολαβῶν καὶ τελειωτικοῦ καθαρισμοῦ τῶν κυπέλλων πρὸς καμίνευσιν δραχ. 20.000.

στ) Τροφοδόται αὐτομάτου λειτουργίας στροφέων ἀνδρῶν δραχ. 25.000, γυναικῶν δραχ. 20.000.

5. Τμῆμα πυροδοχείων.

α) Ὁ ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ τμήματος τούτου δραχ. 30.000.

β) Κατασκευασταὶ πυροδοχείων: Οὗτοι ἀπασχολοῦνται εἰς τὴν τεχνικὴν κατασκευὴν τῶν πυροδοχείων εἰς ποδοκινήτους τόρνους τῇ βοηθείᾳ ἐκμαγείων δραχ. 28.000.

6. Τμῆμα χυτῶν ἀντικειμένων.

Εἰδικευμένοι ἐργάται σχηματισμοῦ ἀντικειμένου διὰ χύσεως (χύται):

α) Ἄνδρες δραχ. 25.000.

β) Γυναῖκες δραχ. 20.000.

7. Τμῆμα κλιβάνων.

α) Κλιβανεῖς κλιβάνων λειτουργούντων διὰ πετρελαίου (χειριαται κοκοβίρων) δραχ. 28.000.

β) Κλιβανεῖς καμίνου δι' ἀναστρεφομένης φλογὸς δραχ. 28.000.

γ) Ἐργάτριαι τοποθετοῦσαι τὰ πρὸς ὄψησιν ἀντικείμενα ἐντὸς πυροδοχείων δραχ. 22.000.

δ) Ἐργάται τοποθετοῦντες τὰ πλήρη ἀντικειμένων πυροδοχεῖα εἰς κλιβάνους δραχ. 25.000.

ε) Ἐργάται ἐξάγοντες τὰ πλήρη ἀντικειμένων πυροδοχεῖα ἐκ τῶν κλιβάνων (ἐκκαμινευταί) δραχ. 25.000.

8. Τμῆμα ὑαλοεπιχρυσώσεως.

α) Ἐργάτριαι βερνικώσεως (βερνικοῦδες) δραχ. 22.000.

Αὗται ἁπλῶς βυθίζουσι τὰ ἀντικείμενα ἐντὸς λοντροῦ πρὸς ἐμφιάλωσιν.

β) Γυναῖκες τροφοδόται μηχανικῶν ἐκτοξευτήρων ὑελώματος δραχ. 20.000.

9. Τμῆμα διακοσμήσεως.

α) Ζωγράφος καλλιτέχνης ἐπικεφαλῆς δραχ. 33.000.

β) Διακοσμηταὶ ἀπόφοιτοι ἀνωτάτων σχολῶν καλῶν τεχνῶν δραχ. 30.000.

γ) Πρακτικοὶ διακοσμηταὶ διαφόρων κατηγοριῶν εἰς καλλιτεχνικὴν κατάρτισιν:

Ἄνδρες δραχ. 28.000.

Γυναῖκες δραχ. 25.000.

δ) Ἐργάτριαι ἰχνογραφικῶν ἀπομιμήσεων εἰς ἀντικείμενα (στάμπα) δραχ. 20.000.

ε) Ἐργάτριαι σύρουσαι γραμμὰς μὲ ρόδας ἢ συμπληρούσαι χρωματιστὰ σχεδιάσματα ἐπιτελεσθέντα διὰ σταμπῶν δραχ. 20.000.

στ) Ἐργάτριαι ἀσχολούμεναι εἰς τὴν μηχανικὴν ἐκτύπωσιν ὑδάτων χρωμάτων ἐπὶ ἀντικειμένων, ἐπικόλλησιν χαλκομανιῶν ἢ διακόσμησιν διὰ γραμμοσυρτῶν δραχ. 20.000.

10. Τμῆμα διαλογῆς.

α) Ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ τμήματος τούτου.

Ἄνδρες δραχ. 30.000, γυναῖκες δραχ. 20.000.

β) Ἐργάτριαι ἀσχολούμεναι μὲ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν ξένων μικροσωμάτων τοῦ ὑελώματος ἐπὶ τῶν ἑτοίμων προϊόντων δραχ. 20.000.

11. Τμῆμα συσκευασίας καὶ ἀποθήκης.

α) Ὁ ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ τμήματος τούτου δραχ. 30.000.

β) Ἐργάται συσκευασίας δραχ. 28.000.

Β'. Λοιπῶν ἐργοστασίων κατασκευῆς φαγεντιανῶν ἀντικειμένων.

1. Τμῆμα ἐπεξεργασίας μάζης.

α) Εἰδικευμένοι ἐργάται ἀσχολούμενοι εἰς μηχανήματα πλαστικῶν ἀργίλων (τριβεῖα, ζυμωτήρια, ἀναψυκτῆρια, πρέσσες, διηθητήρια) δραχ. 26.000.

β) Ἀνειδίκευτοι ἐργάται ἀσχολούμενοι εἰς τὰς μεταφορὰς δραχ. 25.000.

γ) Παρασκευασταὶ καὶ ζυμωταὶ ἀργιλωδῶν μαζῶν ἄνευ μηχανικῶν μέσων (λασπάδες, σουρωταί) δραχ. 30.000.

2. Τμῆμα τόρνων.

α) Χειρισταί ποδοκινήτων τόρνων οί κατασκευάζοντες παντός είδους καί σχήματος σκεύη διά τών ίδίων των χειρών άνευ τής βοηθείας προτύπου (καλουπιού) δραχ. 30.000.

β) Χειρισταί μηχανοκινήτων τόρνων οί κατασκευάζοντες πιάτα, πιατέλες δραχ. 28.000.

γ) Κατασκευασταί φλυτζανίων, πιατακίων μεζέ καί πιατακίων φλυτζανίων δραχ. 26.000.

δ) Βοηθοί χειριστών μηχανοκινήτων τόρνων: Άνδρες δραχ. 25.000, γυναίκες δραχ. 20.000.

ε) Έργάται, έργάτριαι έπικολλήσεως καί κατασκευής χειρολαβών κυπέλλων καί καθαρισμού τούτων.

Άνδρες δραχ. 25.000, γυναίκες δραχ. 20.000.

3. Τμήμα βερνικίων.

α) Έργάται βερνικώσεως δραχ. 25.000.

β) Έργάτριαι βερνικώσεως δραχ. 20.000.

4. Τμήμα προτύπων.

α) Προτυποποιός δραχ. 30.000.

β) Χύται προτύπων δραχ. 26.000.

5. Τμήμα κλιβάνων.

α) Ψήστες δραχ. 30.000.

β) Βοηθοί ψήστου δραχ. 28.000.

γ) Έργάται, έργάτριαι τοποθετούντες τά πρός έψησιν άντικείμενα έντός πυροδοχείων.

Άνδρες δραχ. 25.000, γυναίκες δραχ. 20.000.

δ) Έργάται τοποθετούντες τά πλήρη άντικειμένων πυροδοχεία έντός τών κλιβάνων (καμινευταί) δραχ. 28.000.

ε) Έργάται έξάγοντες τά πλήρη άντικειμένων πυροδοχεία άπό τήν κάμινον (έκκαμινευταί) δραχμ. 28.000.

6. Τμήμα ζωγραφικής.

α) Ζωγράφοι καλλιτέχναι έκτελούντες πρωτότυπον καλλιτεχνικήν έργασίαν δραχ. 33.000.

β) Ζωγράφοι άντιγράφοντες πρωτότυπα δραχ. 28.000.

γ) Έργάτριαι άσχολούμεναι εις έργασίαν άντιγραφής γιρλανδών ή διακοσμήσεως διά σταμπών ή μηχανικών πιστολίων ή σύρουσαι γραμμάς μέ ρόδας ή συμπληρούσαι χρωματιστά σχεδιάσματα έκτυλισσόμενα διά σταμπών δραχ. 20.000.

δ) Έργάται έκτελούντες τήν ώς άνω έργασίαν δραχ. 25.000.

7. Τμήμα πυροδοχείων.

Κατασκευασταί πυροδοχείων δραχ. 28.000.

8. Τμήμα διαλογής καί καθαρισμού.

α) Έργάτριαι καθαρισμού καί διαλογής ήμιετοίμων προϊόντων (μπισκουί) δραχ. 28.000.

β) Έργάτριαι διαλογής έτοίμων προϊόντων δραχ. 20.000.

Μαθητευόμενος ή μαθητευομένη κατά τήν έννοιαν τής ύπ' άριθ. 33700/1950 κοινής άποφάσεως τών Υπουργών Συντονισμού, Οίκονομικών καί ήμών, ώς έτροποποιήθη καί συνεπληρώθη διά τής ύπ' άριθ. 2250/1951 όμοίας, άπασχολούμενοι εις οίονδήποτε έργοστάσιον παραγωγής φαγεντιανών άντικειμένων, δικαιούται ήμερομισθίου δραχ. 16.000.

Έπί τών ώς άνω καθοριζομένων ήμερομισθίων προστίθεται καί τό διά τής ύπ' άριθ. 41100/1953 ήμετέρας άποφάσεως χορηγηθέν έπίδομα άκριβείας.

Τυχόν καταβαλλόμενα σήμερον όρια λότερα τών ώς άνω καθοριζομένων ήμερομισθίων ή ισχύοντες εύνοϊκώτεροι όροι καί συμφωνίαι άμοιβής δέν δύνανται νά μεταβληθώσιν έπί τό δυσμενέστερον διά τούς ήδη έργαζομένους.

Ή παρούσα δημοσιευθήτω διά τής Έφημερίδος τής Κυβερνήσεως, ή δέ ισχύς της άρχεται άπό τής τοιαύτης δημοσιεύσεως.

Έν Άθήναις τή 16 Δεκεμβρίου 1953

29381/1953 Άπόφ. Υπουργών Έθνικής Άμύνης καί Οίκονομικών

Περί καταβολής έπιδόματος έπί ταίς έορταίς τών Χριστουγέννων 1953 καί Νέου Έτους 1954 εις τό προσωπικόν Κ.Ε.Α.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 2 τής 2 Ίανουαρίου 1954)

Έχοντες ύπ' όψιν: α) τήν ύπ' άριθ. 114566/6.4.1951 κοινήν άπόφασιν τών Υπουργών Έθνικής Άμύνης καί Οίκονομικών «περί κανονισμού ήμερομισθίων έργατοτεχνικού καί βοηθητικού προσωπικού Κ.Ε.Α.», β) τήν ύπ' άριθ. Φ. 27500/1953/14.12.1953 κοινήν άπόφασιν τών Υπουργών Οίκονομικών καί Έργασίας «περί παροχής έκτάκτου οίκονομικής ένισχύσεως (δώρου) έπί ταίς έορταίς τών Χριστουγέννων 1953 καί Νέου Έτους 1954, άποφασίζομεν:

Καθορίζομεν τούς όρους καί τάς προϋποθέσεις, ύφ' άς χορηγείται ή έκτακτος χρηματική ένίσχυσις έπί ταίς έορταίς τών Χριστουγέννων 1953 καί Νέου Έτους 1954 εις τό έργατοτεχνικόν καί βοηθητικόν προσωπικόν τού Κ.Ε.Α. ώς κατωτέρω:

1. Είκοσι πέντε (25) πλήρη ήμερομίσθια, ώς ταύτα καθορίζονται εις τήν ύπ' άριθ. 114566/6.4.1951 κοινήν άπόφασιν τών Υπουργών τής Έθνικής Άμύνης καί Οίκονομικών, καταβάλλονται εις τούς συνδεομένους διά σχέσεως έργασίας ιδιωτικού δικαίου άορίστου χρόνου συνεχώς ή διακεκομμένως εις τούς άπασχοληθέντας καθ' όλον τό άπό 1.4.1953 μέχρι 15.12.1953 χρονικόν διάστημα. Εις τό έπίδομα τούτο προστίθεται καί τό άπό τής ύπ' άριθ. 41100/1953 άποφάσεως τού Υπουργού Έργασίας προβλεπόμενον έπίδομα άκριβείας.

2. Εις τούς μή έργασθέντας καθ' όλον τό χρονικόν διάστημα άπό 1.4.1953 έως 15.12.1953 θέλει καταβληθή δώρον άνάλογον πρός τόν χρόνον τής έργασιακής σχέσεως των, ήτοι έν (1) ήμερομίσθιον δι' έκαστον 10ήμερον χρονικόν διάστημα έργασιακής σχέσεως έντός τής χρονικής περιόδου άπό 1.4.1953 μέχρι 15.12.1953.

Διά χρονικόν διάστημα έργασιακής σχέσεως κάτω τών 10 ήμερών καταβάλλεται άνάλογον κλάσμα τού ήμερομισθίου ώς δώρον.

3. Τής διά τής παρούσης καθοριζομένης παροχής (δώρου) καί ύπό τάς προϋποθέσεις τής παρούσης δικαιούνται:

Α') Οί έν καταστάσει στρατεύσεως τελούντες μισθωτοί. Έκ τούτων οί τυχόντες κατά τό άπό 1.4.1953 μέχρι 15.12.1953 χρονικόν διάστημα έπιδόματος στρατεύσεως θά λάβωσι δώρον άνάλογον τόσον πρός τό ύψος τού έπιδόματος τούτου, όσον καί πρός τόν χρόνον καθ' όν έδικαιούντο τοιούτου έντός τής περιόδου άπό 1.4.1953 μέχρι 15. 12.1953· καί

β') Οί άπολυθέντες τών τάξεων τού στρατού μισθωτοί έντός τής περιόδου άπό 1.4.1953 μέχρι 15.12.1953, έφ' όσον, ύπηρετούντες έν τώ στρατώ κατ' αύτήν τήν χρονικήν περίοδον, έδικαιούντο έπιδόματος στρατεύσεως, θά λάβουν τό δώρον των, κατά τμήμα μέν άνάλογον πρός

τὸν χρόνον τῆς ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρεσίας των, παρὰ τοῦ ὑποχρέου πρὸς τοῦτο ὀργανισμοῦ, κατὰ τμῆμα δὲ ἀνάλογον πρὸς τὸν χρόνον τῆς ἀπὸ τῆς ἀπολύσεώς των ἐκ τοῦ στρατοῦ μέχρι 15.12.1953 ὑπηρεσίας των, παρὰ τοῦ ἐργοδότου των.

Β') Οἱ ἐν καταστάσει ἀσθενείας τελοῦντες κατὰ τὴν 14.12.1953 θὰ λάβωσι τὸ ἀναλογοῦν ἐκ τοῦ δώρου ποσὸν εἰς τὸν χρόνον καθ' ὃν εἰργάσθησαν ἐντὸς τῆς περιόδου 1.4.1953 μέχρι 15.12.1953, τοῦ ὑπολοίπου καταβληθησομένου παρὰ τοῦ οἰκείου Ὀργανισμοῦ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως. Ἐὰν ἡ ἀσθένεια συνέπεσεν εἰς χρόνον προηγούμενον τῆς 14.12.1953 δικαιοῦνται ὁλοκλήρου τοῦ δώρου ἢ κλάσματος τούτου ἀναλόγου πρὸς τὴν διάρκειαν τῆς ἐργασιακῆς αὐτῶν σχέσεως ἐντὸς τῆς περιόδου ἀπὸ 1.4.1953 μέχρι 15.12.1953 καὶ ἐὰν ἀκόμη ἡ ἀσθένεια αὐτῶν ἀπετέλεσε λόγον λύσεως τῆς ἐργασιακῆς αὐτῶν σχέσεως.

4. Ἡ ὑπὸ τὰς ἀνωτέρω διακρίσεις χορηγουμένη οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις (δῶρον) θέλει ὑπολογισθῆ καὶ ἐπὶ τῶν χορηγουμένων ἐπιδομάτων οἰκογενειακῶν βαρῶν καὶ πολυετοῦς ὑπηρεσίας τοῦ προσωπικοῦ, περὶ οὗ προβλέπει τὸ ἄρθρ. 1 § δ' τῆς ὑπ' ἀριθ. 114566/6.4.1951 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐθνικῆς Ἀμύνης καὶ Οἰκονομικῶν.

5. Οἱ δικαιούμενοι ὑπὸ τὰς ἀνωτέρω διακρίσεις οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως (δώρου) ἐκ διαφόρων πηγῶν θὰ λάβωσι ταύτην ἐκ μιᾶς, ὡς τοιαύτης ὁριζομένης ἐκείνης ἐξ ἧς καταβάλλονται αἱ μεγαλύτεραι ἀποδοχαί.

6. Ἡ διὰ τῆς παρούσης χορηγουμένη ἔκτακτος οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις (δῶρον) ὑπάγεται εἰς τὰς κρατήσεις φόρου καθαρᾶς προσόδου, τελῶν χαρτοσήμου, ὡς καὶ πρὸς τὴν Ἐργατικὴν Ἑστίαν ἀναλογούσης εἰσφορᾶς, ἀπαλλασσομένη τῶν ὑπὲρ Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν κρατήσεων.

7. Τὸ ὑπὸ τῆς παρούσης προβλεπόμενον δῶρον καταβληθήσεται εἰς δύο δόσεις, τῆς μιᾶς μὲν ἐξ ἑξήκοντα ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν (60ο/ο) μέχρι τῆς 24 Δεκεμβρίου 1953, τῆς ἑτέρας δὲ ἐκ τεσσαράκοντα ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν (40ο/ο) μέχρι τῆς 15ης Ἰανουαρίου 1954.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Δεκεμβρίου 1953

—

414545/1953 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν

Περὶ παροχῆς προσαυξήσεως εἰς τὰς ἡμερομισθίους καθαριστρίας τὰς ἐργαζομένας κατὰ τὰς ἡμέρας ἀργίας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 5 τῆς 8 Ἰανουαρίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ν. 2314/1953 «περὶ τροποποιήσεως τῶν περὶ καθαρισμοῦ τῶν δημοσίων καταστημάτων διατάξεων», 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 190017 τοῦ 1953 ἀπόφασιν ἡμῶν, δι' ἧς καθωρίσθη τὸ ἡμερομίσθιον τῶν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀνωτέρω νόμου προσλαμβανομένων καθαριστριῶν, καὶ 3) ὅτι αἱ καθαρίστριαι αἱ προσλαμβανόμεναι κατὰ τὰς ἀνωτέρω διατάξεις διὰ τὸν καθαρισμὸν τῶν γραφείων, εἰς ἃ στεγάζονται δημόσιαι ὑπηρεσίαι λειτουργοῦσαι κατὰ νόμον καὶ κατὰ τὰς μὴ ἐργασίμους ἡμέρας, ἐργάζονται ὑποχρεωτικῶς καὶ κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας, ἀποφασίζομεν:

1. Εἰς τὰς ἡμερομισθίους καθαριστρίας τὰς προσλαμβανομένας κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ν. 2314/1953 διὰ τὸν καθαρισμὸν δημοσίων καταστημάτων, εἰς ἃ στεγάζονται ὑπηρεσίαι λειτουργοῦσαι κατὰ νόμον καὶ κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς ἐκ τοῦ νόμου καθιερωμένας ὡς μὴ ἐργασίμους ἡμέρας, θὰ καταβάλλεται διὰ τὴν κατὰ τὰς ἐξαιρεσίμους ταύτας ἡμέρας ἐργασίαν των τὸ κεκανονισμένον ἡμερομίσθιον αὐξημένον κατὰ 75 ο/ο.

2. Διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ προσαυξήσεως λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν τὸ βασικὸν ἡμερομίσθιον ἄνευ τοῦ ἐπιδόματος ἀκριβείας.

3. Διὰ κοινῆς ἀποφάσεως τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν θὰ καθορίζηται ὁ ἀριθμὸς τῶν καθαριστριῶν, αἵτινες κατ' ἀνώτατον ὅριον θὰ ἀπασχολῶνται κατὰ τὰς μὴ ἐργασίμους ἡμέρας.

4. Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης, δημοσιευομένης διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, ἄρχεται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου 1954.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 19 Δεκεμβρίου 1953

—

28569/1953 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἀνακλήσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 20063/1553/9.4.1953 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 6 τῆς 8 Ἰανουαρίου 1954)

Λαβόντες ὑπ' ὄψιν τὴν ὑπ' ἀριθ. 2208/1953 ἀπόφασιν τῆς Ὁλομελείας τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας περὶ ἀκυρώσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 20063/1553/9.4.1953 ἠμετέρας ἀποφάσεως (Φ.Ε.Κ. 94 τεῦχος Β' τῆς 18.4.1953), δι' ἧς ἐκηρύχθη ἐκτελεστὴ ἡ ἀπὸ 18.3.1953 ἀπόφασις τοῦ κατὰ τὸν Νόμον 2053/1952 Συμβουλίου περὶ καθορισμοῦ ἀμοιβῆς τῶν ἀλιεργατῶν Πατρῶν, ἀποφασίζομεν:

Ἀνακαλοῦμεν, ἀφ' ἧς ἰσχυσε, τὴν ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 20063/1553/9.4.1953 ἀπόφασιν ἡμῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Δεκεμβρίου 1953

—

II. ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ ἐπεκτάσεως τῆς Νομοθεσίας τῶν Ταμείων Ἀσφαλίσεως Ναυτικῶν Πρακτόρων καὶ Ὑπαλλήλων καὶ Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Κεραμοποιείων, Πλινθοποιείων καὶ Ἀγγειοπλαστείων εἰς τὴν νῆσον Ρόδον.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 314 τῆς 10 Νοεμβρίου 1953)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

α) Τὰς διατάξεις τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ ν. ΔΡΛΔ'/1913 «περὶ προσωρινῆς Διοικήσεως τῶν στρατιωτικῶς κατεχομένων χωρῶν», ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τῶν ἄρθρων 9 καὶ 10 τοῦ ν.δ. 218/1947.

β) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 511/1953 γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1

Ἐπεκτείνεται καὶ ἐφαρμόζεται εἰς τὴν νῆσον Ρόδον ἅπασα ἡ νομοθεσία ἡ διέπουσα τὰ Ταμεῖα Ἀσφαλίσεως Ναυτικῶν Πρακτόρων καὶ

Ὑπαλλήλων καὶ Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Κεραμοποιῶν, Πλινθοποιῶν καὶ Ἀγγειοπλαστῶν.

Ἄρθρον 2

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ μηνὸς τοῦ μεθεπομένου τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Εἰς τὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεται ἡ δημοσίευσις καὶ ἐκτέλεσις τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν τῇ Β. Ἑλληνικῇ Πρεσβείᾳ Παρισίων
17 Ὀκτωβρίου 1953

—

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ ἐπεκτάσεως τῆς Νομοθεσίας τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ξενοδοχοϋπαλλήλων εἰς τὴν νῆσον Ρόδον.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 3 τῆς 7 Ἰανουαρίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: α) τὰς διατάξεις τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ ν. ΔΡΛΔ'/1918 περὶ προσωρινῆς διοικήσεως τῶν στρατιωτικῶς κατεχομένων χωρῶν, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τῶν ἄρθρων 9 καὶ 10 τοῦ ν.δ. 318/1947, καὶ β) τὴν ὑπ' ἀριθ. 684/1953 γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1

Ἐπεκτείνεται καὶ ἐφαρμόζεται εἰς τὴν νῆσον Ρόδον ἅπασα ἡ Νομοθεσία ἡ διέπουσα τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ξενοδοχοϋπαλλήλων.

Ἄρθρον 2

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ μηνὸς τοῦ μεθεπομένου τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Εἰς τὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεται ἡ δημοσίευσις καὶ ἐκτέλεσις τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Δεκεμβρίου 1953

—

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ διοικήσεως τῶν Ταμείων Ἀλληλοβοηθείας Προσωπικοῦ τῶν ἐν Ἑλλάδι Ἀτμηλάτων Σιδηροδρόμων διατάξεων.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 4 τῆς 8 Ἰανουαρίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 1 καὶ 2 τοῦ ν. 3752/1929, 2) τὴν σύμφωνον γνώμην τῶν Διοικήσεων τῶν Σιδηροδρομικῶν Δικτύων Σ.Ε.Κ., Σ.Π.Α.Π., Σ.Θ., Σ.Β.Δ.Ε. καὶ Σ.Γ.Ε., διατυπωθεῖσαν εἰς τὰ ὑπ' ἀριθ. 261250, 16058/1623, 41016, 14905, 6959 τοῦ ἔτους 1951 ἀντίστοιχα αὐτῶν ἔγγραφα, 3) τὴν σύμφωνον γνώμην τῆς Πανελληνίου Ὁμοσπονδίας Σιδηροδρομικῶν, διατυπωθεῖσαν ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 170/17 Ἀπριλίου 1952 ἐγγράφῳ αὐτῆς, ὡς καὶ 4) τὴν γνώμην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, διατυπωθεῖσαν ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 643 πρακτικῷ αὐτοῦ τῆς 14.10.1953, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Συγκοινωνιῶν Ὑπουργοῦ, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1

Αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 11, 12 καὶ 16 τοῦ διὰ τοῦ ἀπὸ 18 Δεκεμβρίου 1930 Διατάγματος κυρωθέντος Κανονισμοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Προσωπικοῦ ἑκάστης τῶν ἐν Ἑλλάδι σιδηροδρομικῶν καὶ τροχιοδρομικῶν ἐπιχειρήσεων, ὡς οὗτος συνεπληρώθη, δὲν ἔχουσιν ἐφεξῆς ἐφαρμογὴν προκειμένου μόνον περὶ τῶν Ταμείων Ἀλληλοβοηθείας Προσωπικοῦ τῶν Ἀτμηλάτων Σιδηροδρομικῶν Δικτύων τῆς Χώρας. Ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος τὰ ἀνωτέρω ἄρθρα ἀντικαθίστανται ὡς πρὸς τὰ εἰρημένα Ταμεῖα διὰ τῶν τριῶν κατωτέρω ὑπ' αὔξοντα ἀριθμὸν 11Α, 12Α καὶ 16Α.

Ἄρθρον 11Α

1. Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας Προσωπικοῦ ἑκάστης τῶν ἐν Ἑλλάδι ἐπιχειρήσεων ἀτμηλάτων σιδηροδρόμων ἀποτελεῖται:

α) Ἐκ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Δικτύου ὡς Προέδρου, ἀναπληρουμένου ὑπό τινος ὑπ' αὐτοῦ ὁριζομένου ἀντικαταστάτου ἐκ τῶν Διευθυντῶν ἢ Προϊσταμένων Ὑπηρεσίας τοῦ Δικτύου.

β) Ἐκ τοῦ Προϊσταμένου τῆς Ὑγειονομικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Δικτύου, ἀναπληρουμένου ὑπὸ ἀντικαταστάτου, ὁριζομένου ὑπὸ τῆς Διοικήσεως τοῦ Δικτύου.

γ) Ἐκ τριῶν ἀνωτέρων ὑπαλλήλων τοῦ Δικτύου, ὁριζομένων μετὰ τριῶν ἀναπληρωτῶν ἀνὰ τριετίαν ὑπὸ τῆς Διοικήσεως αὐτοῦ.

δ) Ὑφ' ἑνὸς ἀνωτέρου ὑπαλλήλου τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Σιδηροδρόμων τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνιῶν, ὁριζομένου μεθ' ἑνὸς ἀναπληρωτοῦ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ.

ε) Ἐκ τεσσάρων μελῶν καὶ ἰσαρίθμων ἀναπληρωτῶν, ὁριζομένων ἐπὶ τριετεῖ θητείᾳ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Συγκοινωνιῶν ἐκ διπλασίου ἀριθμοῦ μετόχων τοῦ Ταμείου, προερχομένων ἐκ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Δικτύου, ἐχόντων τὴν ἰδιότητα ταύτην ἐπὶ δέκα τοὐλάχιστον ἔτη καὶ ὑποδεικνυομένων ὑπὸ τῆς Πανελληνίου Ὁμοσπονδίας Σιδηροδρομικῶν. Οἱ ἀνωτέρω δέον νὰ ὑπηρετοῦν ἐν τῇ πόλει ἐν ᾗ ἑδρεύει τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ταμείου. Τὰ ἀναπληρωματικὰ μέλη ἀντικαθιστοῦν τὰ τακτικὰ ἰσαρίθμως ἀπόντα ἢ κωλυόμενα κατὰ σειρὰν διορισμοῦ.

2. Προκειμένου περὶ Ταμείων, ὧν τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον ἑδρεύει ἐν Ἀθήναις τὰ ἐκ τοῦ προσωπικοῦ προερχόμενα μέλη δύνανται νὰ ὁρίζωνται καὶ ἐκ τῶν διαμενόντων εἰς Πειραιᾶ. Διὰ τοὺς Σ.Ε.Κ. τὰ δύο ἐκ τῶν τακτικῶν μελῶν δέον νὰ προέρχωνται ἐκ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ ἑδρεύοντος ἐν Θεσσαλονίκῃ.

3. Ἡ ἀπώλεια τῆς ἰδιότητος, ὡς ἐκ τῆς ὁποίας ὡρίσθη τις μέλος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου, ἐπιφέρει αὐτοδικαίως καὶ ἀπώλειαν τῆς ἰδιότητος τοῦ μέλους τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ταμείου.

Ἄρθρον 12Α

1. Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον συνέρχεται τακτικῶς μὲν τοὐλάχιστον δὶς τοῦ μηνὸς διὰ τὰ Δίκτυα Σ.Ε.Κ. καὶ Σ.Π.Α.Π. καὶ ἅπαξ διὰ τὰ λοιπά, ἐκτάκτως δὲ ὁσάκις κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Προέδρου ἢ ὑπαρξις θεμάτων πρὸς συζήτησιν ἐπιβάλλει τοῦτο ἢ τῇ αἰτήσει τριῶν κατ'

ἐλάχιστον ὅριον τῶν τακτικῶν αὐτοῦ μελῶν.

2. Αἱ προσκλήσεις ἀποστέλλονται ὑπὸ τοῦ Προέδρου.

3. Τὸ Δ.Σ. εὑρίσκεται ἐν ἀπαρτίᾳ παρόντων οὐχὶ ὀλιγωτέρων τῶν πέντε μελῶν αὐτοῦ, ἐν οἷς ἀπαραίτητος εἶναι ἡ παρουσία τοῦ Προέδρου ἢ τοῦ ἀναπληρωτοῦ αὐτοῦ.

4. Αἱ ἀποφάσεις λαμβάνονται κατ' ἀπόλυτον πλειοψηφίαν τῶν παρόντων μελῶν, νικώσης, ἐν ἰσοψηφίᾳ, τῆς ψήφου τοῦ Προέδρου.

5. Τὰ πρακτικὰ τῶν συνεδριάσεων καταχωροῦνται ἐν εἰδικῷ βιβλίῳ καὶ ὑπογράφονται ὑπὸ τοῦ Προέδρου καὶ τῶν παρόντων μελῶν.

6. Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον ἀσκεῖ τὴν διοίκησιν τῶν ὑποθέσεων τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας καὶ τὴν διαχείρισιν τῆς περιουσίας αὐτοῦ. Ἰδίᾳ δὲ :

α) Ἐποπτεύει τὴν ὅλην διοίκησιν.

β) Καταρτίζει τὸν προϋπολογισμόν, συντάσσει τὸν ἰσολογισμὸν καὶ τὴν συνοδεύουσαν αὐτὸν ἔκθεσιν, ἅτινα καὶ ὑποβάλλει εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Συγκοινωνιῶν.

γ) Ἀποφασίζει τὴν ἐνέργειαν πάσης φύσεως προμηθειῶν, τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων καὶ ἐγκαταστάσεων τοῦ Ταμείου ἐκ τῶν τακτικῶν ἐσόδων, ἐκ τῶν περισσευμάτων καὶ ἐκ τῶν ἀποθεματικῶν, τηρουμένης, προκειμένου περὶ διαθέσεως ἀποθεματικῶν, τῆς διαδικασίας τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Κανονισμοῦ τούτου.

δ) Ἀποφασίζει τὴν πρόσληψιν τοῦ ἀναγκαίου προσωπικοῦ καὶ καθορίζει, προκειμένου περὶ προσωπικοῦ μὴ ἀνήκοντος εἰς βαθμολογικὴν κλίμακα τῆς διοικητικῆς ἱεραρχίας, τὴν μισθολογικὴν ἀντιστοιχίαν αὐτοῦ.

ε) Ἀποφασίζει περὶ ἀπολύσεων ἢ ἐπιβολῆς πειθαρχικῶν ποινῶν εἰς τὸ προσωπικόν.

στ) Συντάσσει τὸν Κανονισμὸν τῶν ἐργασιῶν καὶ συνεδριῶν του.

Ἄρθρον 16Α

1. Ὁ ἰσολογισμὸς τοῦ Ταμείου καταρτίζεται εἰς τὸ τέλος ἑκάστου ἔτους, ὑποβάλλεται δὲ ἐντὸς διμήνου εἰς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς Ἐπιχειρήσεως καὶ τὸ Ὑπουργεῖον Συγκοινωνιῶν πρὸς ἐξέτασιν καὶ δημοσιεύεται μετὰ τῆς συνοδευούσης αὐτὸν ἐκθέσεως.

2. Μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ ἐτησίου ἰσολογισμοῦ διενεργεῖται ἔλεγχος τῆς διαχειρίσεως τῆς παρελθούσης χρήσεως ὑπὸ εἰδικῆς ἐξελεγκτικῆς τετραμελοῦς ἐπιτροπῆς, ἧτις ὑποχρεοῦται νὰ ὑποβάλῃ τὴν ἔκθεσιν αὐτῆς εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Συγκοινωνιῶν ἐντὸς τριμήνου ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Ἰσολογισμοῦ.

3. Τὴν ἐξελεγκτικὴν ἐπιτροπὴν ἀποτελοῦσιν ἀνὰ εἷς ἀνώτερος ὑπάλληλος τῆς τέως Γενικῆς Διευθύνσεως Σιδηροδρόμων τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνιῶν καὶ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, εἷς ὑπάλληλος τοῦ οἰκείου Δικτύου καὶ εἷς ἀντιπρόσωπος τοῦ προσωπικοῦ. Ἐκ τούτων οἱ δύο πρῶτοι διορίζονται ὑπὸ τῶν οἰκείων Ὑπουργῶν, ὁ τρίτος ὑπὸ τοῦ οἰκείου Δικτύου καὶ ὁ τέταρτος ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Συγκοινωνιῶν κατὰ τὰ ἐν ἄρθρῳ 11Α § 1 ἐδάφ. ε' τοῦ παρόντος ὁριζόμενα.

4. Ἡ ἀμοιβὴ τῶν μελῶν τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπῆς ὁρίζεται ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου, ἐφ' ὅσον τὰ μέλη ταῦτα δικαιοῦνται κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις ἀμοιβῆς.

Ἄρθρον 2

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος βασιλικοῦ διατάγματος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, καταργουμένου ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμερομηνίας τοῦ ἀπὸ 25 Αὐγούστου/3 Σεπτεμβρίου 1951 β.δ. περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ διοικήσεως τῶν Ταμείων Ἀλληλοβοηθείας Προσωπικοῦ τῶν ἐν Ἑλλάδι Ἀτμηλάτων Σιδηροδρόμων διατάξεων», ὡς ρυθμίζοντος τοῦ αὐτοῦ περιεχομένου ζητήματα.

Ἐν τῇ Β. Ἑλλ. Προεδρείᾳ Οὐασιγκτῶνος

—

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

53125/1/1953 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως τῶν ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ναυτικῶν Πρακτόρων καὶ Ὑπαλλήλων παρεχομένων συντάξεων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 261 τῆς 23 Νοεμβρίου 1953)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς οἰκείας διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19/1944 νόμου περὶ ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, ὅπως προβαίνῃ εἰς τροποποιήσεις τῶν φορολογικῶν συντελεστῶν»,

2) Τὰς ὑπ' ἀριθ. 2534/27.7.1953 καὶ 2934/15.9.1953 ἀναφορὰς τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ναυτικῶν Πρακτόρων καὶ Ὑπαλλήλων.

3) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 6219/11.6.1951 ἀπόφασιν τῆς Νομισματικῆς Ἐπιτροπῆς.

4) Τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας· καὶ

5) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 69973/30.11.1953 ἀπόφασιν τῆς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 267/1953 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου συσταθείσης πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς, ἀποφασίζομεν :

1) Ἐγκρίνομεν, ὅπως ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1953 αἱ παρὰ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ναυτικῶν Πρακτόρων καὶ Ὑπαλλήλων καταβαλλόμεναι συντάξεις αὐξηθῶσιν ὡς κάτωθι :

Συντάξεις :

α)	Μέχρι 300.000		κατὰ	25ο/ο.
β)	Ἀπὸ 301.000	μέχρι 400.000	»	20ο/ο.
γ)	» 401.000	» 500.000	»	15ο/ο.
δ)	» 501.000	» 600.000	»	10ο/ο.
ε)	» 601.000	καὶ ἄνω	κατὰ	8ο/ο.

2) Ἐὰν τὸ συνολικὸν ποσὸν τῆς κατὰ τ' ἀνωτέρω αὐξανομένης συντάξεως κλιμακός τινος εἶναι κατώτερον τοῦ συνολικοῦ ποσοῦ αὐξανομένης συντάξεως διαλαμβανομένης εἰς τὴν προηγουμένην κλίμακα, συνεπείᾳ τοῦ διαφόρου κατὰ κλίμακα ποσοστοῦ αὐξήσεως, τοῦτο προσαρμόζεται πρὸς τὸ συνολικὸν ποσὸν τῆς ὑπὸ τῆς παρούσης προβλεπομένης ἀνωτέρας συντάξεως τῆς προηγουμένης κλίμακος.

3) Εἰς τὴν ἀνωτέρω αὔξησιν συμψηφίζεται τὸ χορηγηθὲν ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμερομηνίας ἐπίδομα ἀκριβείας ζωῆς ἐξ 8ο/ο.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Ὀκτωβρίου 1953

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Ο ΝΕΟΣ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Μετά μίαν μακροετή άσκησιν των δικαστικών καθηκόντων του, αποδίδων δικαιοσύνην, την απόδοσιν της οποίας ο Βολταίρος εχαρακτήρισεν ως την ωραιοτέραν λειτουργίαν της ανθρωπότητος, ανήλθεν εις το ανώτατον δικαστικόν αξίωμα της χώρας ο κ. Ι. Αποστολόπουλος. Το εξαίρετον έργον του ως δικαστού και συγγραφέως είναι γνωστόν. Αποτελεί τίτλον τιμής δι' αυτόν και μεγίστην εις την Δικαιοσύνην της Χώρας συμβολήν. Αλλ' ό,τι είναι άξιον να τονισθή μεταξύ συγκίνησιν εκ μέρους όλων, όσοι πιστεύουν εις το απόφθεγμα του Σενέκα, ότι ή φύσις δεν δίδει την αρετήν, αλλά το να γίνη κανείς άνθρωπος του καλού αποτελεί αληθώς μίαν τέχνην, είναι ο απέραντος ανθρωπισμός, ή πραότης, το ήθος του νέου Προέδρου. Έχει πάντοτε υπ' όψιν του το του Περιάνδρου «δίκαζε πράως».

Το είπεν ο ίδιος, απαντών εις την προσφώνησιν του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών, όταν τον επεσκέφθη να τον συγχαρή. «...Προσεπάθησα καθ' όλον μου τον δικαστικόν βίον να είμαι πρώτον άνθρωπος και κατόπιν δικαστής. Διότι, κύριοι, ο άνθρωπισμός και ή ψυχραιμία, άτινα είναι εκ των κυριωτέρων προσόντων του δικαστού, δεν αναπληρούνται, ως νομίζω, από την όσονδήποτε μεγάλην επιστημονικήν του κατάρτισιν».

Συγκινητικός, εις την απλότητά του, αυτοσάλεγχος. Αλλά και ηθικόν δίδαγμα. Διαταγή ή παραίνεσις, ό,τι θέλετε, προς τους δικαστάς. Υπόδειξις προς τους συμπαραστάτας της Δικαιοσύνης δικηγόρους. Αλλά και εν είδος διαγράμματος και του μεγάλου, νέου, υψηλού του έργου.

Η «Επιθεώρησις Εργατικού Δικαίου», ή οποία ζη καθημερινώς την ζωήν ενός Δικαίου, το οποίον κατ' εξοχήν αναφέρεται εις τον άνθρωπον και όχι κυρίως εις περιουσιακά συμφέροντα, μέ συγκίνησιν χαράσσει τάς όλίγας αυτάς γραμμάς.

Η «ΣΧΕΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ»

Κατά πληροφορίας εκ του Υπουργείου Εργασίας ετοιμάζεται σχέδιον νόμου περί τροποποιήσεως του ν. 118/1945 περί ασφαλίσεως μισθωτών κατά της ανεργίας και καταγγελίας συμβάσεως εργασίας.

Θά ληφθή, φανταζόμεθα, υπ' όψιν ή σύγχυσις, ή οποία προεκλήθη εις την θεωρίαν και την δικαστηριακήν πράξιν, εκ του εις το ν.δ. 2511/1953 «περί άλλεγχου δμαδικών απολύσεων» όρου «σχέσεις εργασίας», ως προς την ορθήν επ' αυτής έκτασιν εφαρμογής της εργατικής νομοθεσίας, και θά ρυθμισθή το θέμα κατά τρόπον σαφή και αναπόδεκτον αντιρρήσεων περί της αληθούς νομοθετικής βουλήσεως.

Ανά πάν σχεδόν βήμα εφαρμογής του εργατικού δικαίου ανακύπτουν προβλήματα και είναι αληθώς τόσα πολλά, ώστε να πρέπει ή προσοχή να είναι μεγαλυτέρα, διά να μή γεννώνται τοσαύτα νέα.

Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

Καταχωρούμεν κατωτέρω τον αριθμόν των εκδοθεισών αποφάσεων επί των εργατικών υποθέσεων κατά την διαδικασίαν του Ν. Γ'30Α' από του έτους 1933 και εφεξής και ανά πάν δεύτερον έτος.

Έτος 1933 αποφάσεις 2.586, έτος 1935 αποφάσεις 2.371, έτος 1937 αποφάσεις 3.860, έτος 1939 αποφάσεις 2.631, έτος 1941 αποφάσεις 1.902, έτος 1943 αποφάσεις 2.180, έτος 1945 αποφάσεις 8.669, έτος 1947 αποφάσεις 7.206, έτος 1949 αποφάσεις 4.981, έτος 1951 αποφάσεις 6.641, έτος 1953 αποφάσεις 8.296.

Από τους ανωτέρω αριθμούς αποδεικνύεται πόσον μεγάλη είναι ή κίνησις των εργατικών υποθέσεων, το δίκαιον των οποίων, παρ' όλον τον φόρτον της εργασίας και την αμφοτέρωθεν επιχειρουμένην διαστροφήν των πραγματικών γεγονότων, αποδίδεται υπό των κ.κ. Πρωτοδικών κατά τρόπον, όστις ενισχύει το περί δικαίου αίσθημα των πολιτών και την πεποίθησιν αυτών επί την ευθυδικίαν της Ελληνικής Δικαιοσύνης. Ενώνομεν την φωνήν μας μέ τα τοσάκις αποδεικθέντα υπό του περιοδικού τούτου διά την κωδικοποίησιν της ανάγκης μεταβαλλομένης, αλληλοαναιρουμένης και αλληλοανατρεπομένης εργατικής νομοθεσίας, υπό της οποίας το απύθμενον πέλαγος καθώρισε ή υπ' αριθ. 460/1937 απόφασις του Α.Π. (Θέμ. ΜΘ' σ. 344), ήτις ανομολόγησεν ότι συνέπεια των αλληλοδιαδόχως επελθουσών τροποποιήσεων των εκάστοτε ισχυόντων νόμων, ούδείς των διαδίκων δύναται να θεωρηθή εγγυημένος. Εάν θά επεχειρείτο ή τοιαύτη ανακάθαρσις και συστηματοποίησις των εργατικών διατάξεων, το όφελος όχι μόνον διά την δικαιοσύνην, αλλά και διά τον εργαζόμενον κόσμον, θά ήτο περισσότερον από ό,τι πιστεύεται και διά τούτο ή προς την κατεύθυνσιν ταύτην προσπάθεια πρέπει να ενισχυθή υπό παντός ενδιαφερομένου να μάθη ποία νομική διάταξις ισχύει διά την επίδιωξιν του δικαίου του.

Σπυρίδων Φ. Αργυρός
Δικηγόρος

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΣΑΙ ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

Από της 27ης Ιανουαρίου ήρχισε και θά συνεχισθή ανά πάσαν Τετάρτην και ώραν 7 - 8 μ.μ. εις το αμφιθέατρον της Νομικής Σχολής μία σειρά διαλέξεων επί θεμάτων Διεθνούς Εργατικού Δικαίου.

Πρώτος ομιλητής υπήρξεν ο κ. Γρηγ. Κασιμάτης, πρώην Υπουργός και Καθηγητής του Πανεπιστημίου, μέ θέμα: Ο νέος διεθνής θεσμός των Επιτροπών Βιομηχανίας.

Θά ακολουθήσουν διαλέξεις των κ.κ. Αναστ. Μπακάλμπασης, πρώην Υπουργού: Η μετανάστευσις επί διεθνούς επιπέδου, Χρ. Εξαλφίδη, πρώην Υπουργού, Καθηγητού Ανωτάτης Σχολής Πολιτικών Επιστημών: Το Διεθνές Γραφείον Εργασίας και ή τεχνική βοήθεια, Ίω. Καποδίστρια, Υφηγητού Πανεπιστημίου: Ο Διεθνής Κώδιξ Εργασίας, Γ. Τανακίδη, Καθηγητού Ανωτάτης Σχολής Πολιτικών Επιστημών: Τριμερής σύνθεσις και τριμερής συνεργασία, Ήλία Κρίσπη, Υφηγητού Πανεπιστημίου: Το Διεθνές Γραφείον Εργασίας και ή ναυτική εργασία.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 15ος—Τεύχος 4 (298)

Ἀθῆναι, 15 Φεβρουαρίου 1954

Ο ΣΧΕΔΙΑΖΟΜΕΝΟΣ ΚΩΔΙΞ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

(Ἀντικείμενον καὶ περιεχόμενον τοῦ Σχεδίου Κώδικος Ἐργασίας)
(Γενικὸν Διάγραμμα νομοθετικῆς ἐργασίας)

Ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου» δημοσιεύει κατωτέρω τὸ γενικὸν διάγραμμα νομοθετικῆς ἐργασίας διὰ τὸν Κώδικα Ἐργασίας, ὡς κατηρτίσθη ὑπὸ τῆς ἐπὶ τούτῳ συνεστημένης παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας Ἐπιτροπῆς.

Τὸ ἔργον τῆς συντάξεως Ἑλληνικοῦ Κώδικος Ἐργασίας εἶναι ὁμολογουμένως δαρύ. Εὐχὴ πάντως ἐκφράζεται νὰ σημειωθῇ ἡ ἀνάλογος πρὸς τὴν ἀξίαν τοῦ ἔργου ἐπιτυχία ὄχι μόνον ἀπὸ τεχνικῆς ἐπόψεως, ἀλλὰ κυρίως καὶ ἀπὸ ἐπόψεως **οὐσίας**, ὥστε νὰ διοχετευθοῦν εἰς αὐτὸν τὰ σύγχρονα ρεύματα τῆς προόδου καὶ πραγματικῆς προστασίας τοῦ ἐργαζομένου.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

I. Ἐξηρτημένη ἐργασία

Ἡ νομικὴ ρύθμισις τῆς ἐξηρτημένης ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου εἶναι ἡ ἀποστολὴ τῆς Ἐπιτροπῆς. Τὸ Σχέδιον θὰ περιορισθῇ ἑπομένως εἰς τὸν τομέα τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, ἐν τῇ σήμερον συνήθει ἐννοίᾳ, καὶ θὰ ρυθμίσῃ τὰς σχέσεις ἐργασίας τῶν προσώπων, τὰ ὁποῖα ἀξιοποιοῦσι τὴν ἐργασίαν αὐτῶν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ ἑνὸς ἄλλου καὶ ἔχουσιν ἐξηρτημένην θέσιν. Συμβάσεις περὶ παροχῆς ἀνεξαρτήτου ἐργασίας ἀποκλείονται τοῦ παρόντος καὶ ἐναπόκειται εἰς τὴν ἀναθεώρησιν τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ἐὰν καὶ ποῖαι τροποποιήσεις δέον νὰ ἐπέλθωσι σχετικῶς.

II. Χαρακτὴρ τῶν διατάξεων τοῦ Κώδικος Ἐργασίας

Σχετικῶς μὲ τὸν ἀναγκαστικοῦ δικαίου χαρακτῆρα τῶν διατάξεων τοῦ Κώδικος παρατηροῦμεν, ὅτι αἱ ἐργατικοῦ δικαίου κοινωνικαὶ διατάξεις περὶ προστασίας τῆς ἐργασίας ἔχουσι κατὰ κανόνα ἀναγκαστικοῦ δικαίου χαρακτῆρα. Νομίζομεν ὅμως ὅτι εἶναι σκοπιμώτερον, ὅπως μὴ χαρακτηρισθῶσι κατὰ βάσιν ὡς ἀναγκαστικοῦ δικαίου αἱ διατάξεις τοῦ Κώδικος.

Ἡ ἀποψις αὕτη εἶναι ὀρθοτέρα, καθ' ὅσον μία ἀναγκαστικὴ ρύθμισις δυνατὸν νὰ εἶναι ἀφόρητος διὰ τὰς μικρὰς ἐκμεταλλεύσεις. Ἑπομένως θεωροῦμεν σκοπιμώτερον διὰ πολλοὺς τομεῖς τὴν διατύπωσιν κανόνων, διὰ τὸν καθορισμὸν τῆς ὑπὸ συνήθεις συνθήκας ἐπιθυμητῆς καταστάσεως, παρεχομένης συγχρόνως τῆς εὐχερείας δι' ἐξαιρέσεις διὰ τὰς οἰκονομικῶς ἀσθενεῖς ἐκμεταλλεύσεις. Ὅθεν ὅμως νοεῖται ὅτι καὶ διὰ τὰς ἐξαιρέσεις θὰ θεσπισθῶσιν ὅρια. Αἱ κατὰ παρέκκλισιν ρυθμίσεις δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἔχωσι τὸν χαρακτῆρα ἀπαραδέκτου καταχρήσεως. Ἐκ τῆς ρητῆς διατυπώσεως τῶν διατάξεων καὶ ἐκ τῆς ὑφῆς τούτων δέον ἐν πάσῃ περιπτώσει νὰ προκύπτῃ ἡ ἑκάστοτε ἠθελημένη ἐνέργεια.

Ἡ ἐλευθερία τῆς συμβάσεως τῶν συμβαλλομένων πρὸς διαμόρφωσιν τῆς σχέσεως ἐργασίας, ἐπίσης ἄνευ ρητῆς διατάξεως, δέον νὰ εὑρίσκῃ περιορισμοὺς εἰς τὰς θεμελιώδεις ἰδέας περὶ τῆς ἐν τῇ ἐκμεταλλεύσει ὑφισταμένης κοινότητος ἐργασίας.

III. Γενικοὶ ὁρισμοὶ

1. Μισθωτός.
2. Ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος.

3. Μαθητευόμενος.
4. Πρόσωπα παρεμφερῆ πρὸς μισθωτούς.
5. Ἐργοδότης.
6. Ἐκμετάλλευσις.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

I. Σχέσις καὶ σύμβασις ἐργασίας

1. Τὸ κύτταρον τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου εἶναι ἡ σχέσις ἐργασίας. Τὸ ἀμφιλεγόμενον θέμα ἐὰν ἡ σύμβασις ἐργασίας (συμβατικὴ θεωρία) ἢ ἡ σχέσις ἐργασίας (θεωρία ἐντάξεως) δέον νὰ ληφθῇ ὡς βάσις τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, δέον νὰ λυθῇ ὑπὲρ τῆς σχέσεως ἐργασίας. Εἶναι ἄλλως τε γνωστόν, ὅτι εἰς τὸ δίκαιον τῆς προστασίας τῆς ἐργασίας καὶ τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως τὸ κρίσιμον σημεῖον καὶ διὰ τὸ ἑλληνικὸν ἐργατικὸν δίκαιον, ὅπως καὶ διὰ τὸ ἀλλοδαπόν, εἶναι ἡ πραγματικὴ σχέσις ἀπασχολήσεως. Γενικῶς ὅμως εἰπεῖν ἡ ἑλληνικὴ ἐπιστήμη καὶ ἡ νομολογία τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου εἶναι προσκεκλημέναι εἰς τὴν συμβατικὴν θεωρίαν.

Ἡ νεωτέρα νομοθεσία ἀναγνωρίζει παρ' ἡμῖν ὡς σχέσιν ἐργασίας τὴν ἐκ τῆς πραγματικῆς ἀπασχολήσεως δημιουργουμένην σχέσιν, ἀνεξαρτήτως τοῦ κύρους τῆς συμβάσεως ἐργασίας (ν.δ. 2511/1953). Ἀλλὰ καὶ ἡ νομολογία τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου φαίνεται προσανατολιζομένη πρὸς προσδευτικωτέρους ὁρίζοντας, ἀποδεχομένη καὶ αὐτὴ τὴν ἐκ τῆς πραγματικῆς ἀπασχολήσεως δημιουργουμένην σχέσιν ὡς βάσιν διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου (θεωρία ἐντάξεως).

2. Διὰ τὸ νεώτερον ἐργατικὸν δίκαιον εἶναι χαρακτηριστικόν, ὅτι ἡ κρατικὴ νομοθεσία ἀπὸ δεκάδων ἐτῶν ἀπασχολεῖται σχεδὸν ἀποκλειστικῶς μὲ τὸ συλλογικὸν καὶ δημόσιον ἐργατικὸν δίκαιον, σὺν τροποποιήσασα εἰς τὴν παραδεδομένην ρύθμισιν τῆς ἀτομικῆς σχέσεως ἐργασίας. Ἡ ρύθμισις αὕτη στηρίζεται εἰς παλαιοτέρους νόμους, ὡς καὶ εἰς τὸν ἐσχάτως τεθέντα εἰς ἐφαρμογὴν Ἀστικὸν Κώδικα.

Τὸ τμῆμα περὶ σχέσεως ἐργασίας ἔχει ὡς ἀντικείμενον καὶ περιεχόμενον τὴν ρύθμισιν ὅλων τῶν σχέσεων ἐργασίας ἐργατικοῦ δικαίου, δηλαδὴ οὐ μόνον τῶν σχέσεων ἐργασίας ἐν τῇ ἐκμεταλλεύσει, ἐν ᾗ ἡ ἐξηρτημένη ἐργασία ὑπῆρξεν ἀνέκαθεν κοινωνιολογικῶς ἡ βάσις διὰ τὸ ἐργατικὸν δίκαιον. Ἐν αὐτῷ θὰ διατυπωθῶσι μόνον οἱ ἐνιαῖοι γενικοὶ κανόνες δι' ὅλας τὰς σχέσεις ἐργασίας. Αἱ σχέσεις ἐργασίας τῶν βιομηχανικῶν ἐργατῶν, τῶν ἐμπορουπαλλήλων, τῶν ναυτεργατῶν, τῶν μεταλλευτῶν κλπ. ἀσχέτως πρὸς τὴν φύσιν τῆς παρεχομένης ἐργασίας, θέλουσι διέπονται ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἀρχῶν. Εἰδικὴ κεχωρισμένη ρύθμισις διὰ τοὺς ἐργάτας καὶ τοὺς ὑπαλλήλους δὲν εἶναι οὔτε ἀπαραίτητος, οὔτε καὶ ἐπιθυμητή, διότι ἡ τοιαύτη διάκρισις ἐπιτείνει τὰς μεταξὺ τῶν δύο κατηγοριῶν τούτων τῶν μισθωτῶν ὑφισταμένας διαφοράς. Ἀλλὰ διὰ τὰ σημεῖα ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα κατὰ μακρὰν καὶ παραδεδομένην πρακτικὴν ἐτύγχανον εἰδικωτέρας ρυθμίσεως, θέλουσι θεσπισθῇ εἰδικαὶ διατάξεις.

Αὐτονόητον εἶναι ὅμως ὅτι ὑπάρχουσι καὶ εἰδικὰ θέματα ἐπιδεῆ εἰδικωτέρας ρυθμίσεως. Τὰ θέματα ταῦτα, ἐφ' ὅσον δὲν θὰ εἶναι ἀκόπιμον, ὅπως ρυθμισθῶσι διὰ συλλογικῶν συμβάσεων, δέον νὰ ἀποτελέσωσιν ἀντικείμενον εἰδικῶν νόμων.

3. Τὸ τμῆμα περὶ τῆς ἀτομικῆς σχέσεως ἐργασίας θέλει ὑποδιαιρεθῇ εἰς τὰ ἑξῆς κεφάλαια:

I. Γενικαὶ Ἀρχαί.

II. Σύστασις τῆς σχέσεως ἐργασίας.

1) Σύμβασις καὶ σχέσις ἐργασίας.
2) Ὑποχρεώσεις ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας.
α) Ὑποχρεώσεις τοῦ μισθωτοῦ.
β) Ὑποχρεώσεις τοῦ ἐργοδότου.
3) Παραγραφή.

III. Μεταβίβασις τῆς σχέσεως ἐργασίας.

IV. Λῆξις τῆς σχέσεως ἐργασίας.

1) Λῆξις τοῦ χρόνου τῆς σχέσεως ἐργασίας
2) Τακτική.
3) Ἔκτακτος.
4) Θάνατος.
5) Ἄδεια πρὸς ἀναζήτησιν νέας σχέσεως ἐργασίας.

6) Πιστοποιητικὸν ἐργασίας καὶ πληροφορίαι.

V. Ὁμαδικὴ ἐργασία καὶ ἔμμεσος σχέσις ἐργασίας.

Ἐν σχέσει μὲ τὴν λῆξιν τῆς σχέσεως ἐργασίας δέον νὰ σημειωθῇ, ὅτι ἡ καταγγελία τῆς ἀορίστου χρόνου συμβάσεως ἐργασίας ἐμφανίζεται ὑπὸ ὅλως περίπλοκον μορφήν, ὡς ἐκ τῶν ὑφισταμένων παραλλήλου ἰσχύος διατάξεων, ἑκάστη τῶν ὁποίων καθορίζει ἴδιον σύστημα καταγγελίας. Τὸ σύστημα τοῦτο δέον νὰ ἀναχωνευθῇ εἰς ἕνιαῖον κατὰ τὸ δυνατὸν σύστημα ἐναρμονιζόμενον πρὸς τὸν θεσμὸν τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, ἀναφορικῶς μὲ τὴν ὀφειλομένην ἀποζημίωσιν. Ἐπίσης θὰ ληφθῇ σχετικὴ μέριμνα, ὅπως αἱ ἐκ τῆς κειμένης νομοθεσίας προσδοκίαι τῶν μισθωτῶν περὶ ἀποζημιώσεως μὴ ματαιωθῶσιν ἐξ ὁλοκλήρου ὑπὸ τῆς νέας ρυθμίσεως, ἥτις θὰ διέπηται ὑπὸ τοῦ λόγου καὶ τοῦ μέτρου.

II

Τὸ περαιτέρω διάγραμμα τῆς νομοθετικῆς ἐργασίας διαγράφεται μόνον ἐν γενικωτάταις γραμμαῖς ἐν τοῖς ἑπομένοις.

Σχεδὸν ὅλα τὰ θέματα ταῦτα, λόγῳ τῆς φύσεως αὐτῶν, εἶναι ἐπιδεῆ πολιτικῆς διευκρινίσεως καὶ κατευθύνσεως, τοῦθ' ὅπερ δὲν ἔχει εἰσέτι πραγματοποιηθῇ καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ

Συλλογικὸν Ἐργατικὸν Δίκαιον

1. Συλλογικὴ σύμβασις.

α) Περιεχόμενον συλλογικῆς συμβάσεως.

β) Κανονιστικαὶ ἐνέργειαι τῆς συλλογικῆς συμβάσεως.

γ) Ἐνοχικοῦ δικαίου ἐνέργειαι τῆς συλλογικῆς συμβάσεως.

δ) Ἡ ὑποχρεωτικὴ ἐπέκτασις τῆς συλλογικῆς συμβάσεως.

ε) Ἡ οἰκονομικὴ φύσις τῆς συλλογικῆς συμβάσεως.

2. Ὀργάνωσις ἐκμεταλλεύσεως.

α) Συμβούλια ἐκμεταλλεύσεων.

β) Δικαίωμα συμπράττειν καὶ συναποφασίζειν.

γ) Κανονισμοὶ ἐργασίας.

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

Τὸ Δίκαιον τῆς προστασίας τῆς ἐργασίας

α) Χρονικὰ ὅρια ἐργασίας.

β) Ἡ προστασία τῆς γυναικός.

γ) Ἡ προστασία τῶν ἀνηλίκων.

δ) Ὄργανα ἐποπτείας.

ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟΝ

Ἐπίλυσις ἐργατικῶν διαφορῶν

1. Ἐργατικὰ δικαστήρια.
2. Διαιτησία.

ΜΕΡΟΣ ΕΚΤΟΝ

Τὸ Δίκαιον τῆς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως

Κατὰ τὴν κρατήσασαν ἐν τῇ ἐπιστήμῃ τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου ἄποψιν τοῦτο περιλαμβάνει τὰς νομικὰς διατάξεις, αἵτινες ρυθμίζουσι τὰς εἰδικὰς ἐννόμους σχέσεις τοῦ ἐξηρτημένου μισθωτοῦ καὶ μάλιστα ἐν τῷ συνόλῳ τῶν ἐκ τῆς ἐργατικῆς σχέσεως δυνατῶν νομικῶν σχέσεων, ἐπομένως καὶ ἡ κοινωνικὴ ἀσφάλισις ἐμπίπτει εἰς τὸ ὑπὸ εὐρυτέραν ἔννοιαν ἐργατικὸν δίκαιον. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ κοινωνικὴ ἀσφάλισις προσέλαβεν ἰδίαν ἀνεξάρτητον ἐξέλιξιν, εἴθισται ὅπως γίνηται εἰδικὴ καὶ κεχωρισμένη ἐπιστημονικὴ ἔκθεσις καὶ ἔρευνα τοῦ ἀντικειμένου τούτου.

Ἀλλ' ἐνῷ τοῦτο εἶναι ὀρθὸν ἀπὸ ἀπόψεως μεθόδου ἐπιστημονικῆς ἀναπτύξεως τοῦ θέματος, ἐν τούτοις οὐδὲν κωλύει, ὅπως εἰς τὸν Κώδικα Ἐργασίας θεσπισθῶσιν αἱ βασικαὶ διατάξεις τοῦ Δικαίου τῆς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, ὅσον ἀφορᾷ τὰ κύρια τμήματα τούτου. Ἑπομένως ὁ Κῶδιξ Ἐργασίας, ὅσον ἀφορᾷ τὸ τμῆμα τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, θέλει ἐπεκταθῇ, ἀλλὰ καὶ περιορισθῇ εἰς τὰς γενικὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως τῶν σπουδαιοτέρων κλάδων ταύτης, τῆς εἰδικωτέρας ρυθμίσεως ἐπιφυλασσομένης νὰ γίνῃ δι' εἰδικῶν κανονισμῶν.

Γενικαὶ Ἀρχαὶ Δικαίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως

1) Διοικήσεως καὶ ἐποπτείας.

2) Ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν, καὶ

3) Παροχῶν.

Ἡ Εἰσηγητικὴ Ἐπιτροπή

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ

ΕΞΟΥΣΙΑ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΠΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

Τροποποιήσεις καταστατικών Ασφαλιστικών Οργανισμών κατά νομοθετικήν εξουσιοδότησιν

Ακυρότης αποφάσεων Υπουργού Εργασίας περί τροποποιήσεως καταστατικών ασφαλιστικών Οργανισμών κατά την διαδικασίαν του άρθρου 59 του Α.Ν. 11.11.1935 «περί οργανισμού του Υπουργείου Εργασίας», ως αντισυνταγματικής της προς τούτο εξουσιοδοτήσεως του Α.Ν. 694/1937.—Ρύθμισις θέματος διά του Ν.Δ. 2520/1953.—Αντισυνταγματικότης και της νέας εξουσιοδοτήσεως.—Εξακολούθησις ακυρότητος αποφάσεων Υπ. Εργασίας.

Το ένδιαφέρον της κατωτέρω παρατιθεμένης αποφάσεως της Ολομελείας του Συμβουλίου της Επικρατείας είναι μέγιστον.

Το ζήτημα έχει ως εξής: Η Ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας διά σειράς αποφάσεων (βλέπε ΕΕΔ 12, 15 επ.) έδέχετο, ότι ή υπό του ά.ν. 694/1937 παρασχεθείσα εις τον Υπουργόν της Εργασίας εξουσιοδότησις, όπως κατά την διαδικασίαν του άρθρ. 59 § 1 του ά.ν. 11/12 Νοεμβρίου 1935 «περί οργανισμού του Υπουργείου Εργασίας» τροποποιή ασφαλιστικάς διατάξεις ήτο, ως εκ της ευρύτητος και γενικότητος αυτής, άκυρος, αντιβαίνουσα εις τας διατάξεις του Συντάγματος περί διακρίσεως των εξουσιών.

Διά την τακτοποίησιν της σοβαράς αυτής ανωμαλίας εκ της ακυρώσεως υπό του Συμβουλίου της Επικρατείας σειράς όλης αποφάσεων του Υπουργού της Εργασίας, αί όποίαι ετροποποίουν ασφαλιστικάς διατάξεις, και πρό του κινδύνου να άκυρωθούν και εφεξής τοιαύται, εισήχθη το ν. δ. 2520/1953 «περί προσδιορισμού των αντικειμένων, εφ' ών εφαρμόζεται ή διαδικασία ή διαγραφομένη υπό του άρθρ. 59 του ά.ν. της 11 Νοεμβρίου 1935 «περί οργανισμού του Υπουργείου Εργασίας», ως τούτο ετροποποιήθη υπό του άρθρ. 1 του άναγκ. νόμου 694/1937 (ΕΕΔ 12, 975).

Διά του νόμου τούτου παρεσχέθη νέα εξουσιοδότησις του Υπουργού Εργασίας διά τροποποίησιν υπ' αυτού μή βασικών μόνον διατάξεων και καθωρίσθη ποίαι έννοούνται μή βασικαί διατάξεις.

Περαιτέρω διά του αυτού νόμου ώρίσθη, ότι αί μέχρι της ισχύος του νόμου τούτου εκδοθείσαι κατά την διαδικασίαν του άρθρ. 59 § 1 του άπό 11.11.1935 ά.ν. αποφάσεις του Υπουργού Εργασίας κυρούνται, άφ' ής ίσχυσαν, εφ' όσον δέν ήκυρώθησαν αύται δι' αποφάσεως του Συμβουλίου της Επικρατείας.

Ως προκύπτει σαφώς εκ της κατωτέρω δημοσιευομένης αποφάσεως της Ολομελείας του Συμβουλίου της Επικρατείας, ή νέα νομοθετική εξουσιοδότησις κρίνεται και αύτη ώς *υπεράγαν εύρεία* και γενικωτάτη και συνεπώς άνίσχυρος, ώς αντισυνταγματική, και άκόμη παραμένει και μετά την νέαν αύτην νόμον αντισυνταγματική ή έκδοσις και των προεκδοθεισών αυτού αποφάσεων του Συμβουλίου της Επικρατείας.

Το ζήτημα πρό του ν.δ. 2520/1953 απησχόλησε και τα πολιτικά δικαστήρια, κατά δέ την ύπ' άριθ. 649/1950 απόφασιν του Αρείου Πάγου (εισηγητής *Γ. Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 10, 168), (σύτω και ή Εφετ. Λαρίσης 34/1953, εισηγητής *Π. Πατής*, ΕΕΔ 12, 679), εφ' όσον διά της χρήσεως υπό του Υπουργού της Εργασίας της εκ του νόμου 694/1937 εξουσιοδοτήσεως δέν θίγονται βασικαί άρχαί του θεσμού της κοινωνικής ασφαλίσεως, ή εξουσιοδότησις αύτη είναι συνταγματική και συνεπώς έγκυρος.

Αύτάς τάς βασικάς διατάξεις ήλθε να καθορίση το ν.δ. 2520/1953, περιορίσαν εις τας άφορώσας την σύστασιν ή κατάργησιν Οργανισμών Κοινωνικής Ασφαλίσεως, καθιέρωσιν υπέρ αυτών κοινωνικών εισφορών και επιβολήν ποινικών κυρώσεων.

Αλλ' ώς δέχεται και το Συμβούλιον της Επικρατείας ήδη, αί αναφερόμεναι υπό του ν.δ. 2520/1953 μή βασικαί διατάξεις, τας όποίας δύναται ό Υπουργός Εργασίας να τροποποιή δι' αποφάσεων αυτού, καταλαμβάνουσι πράγματι το σύνολον σχεδόν των σχέσεων, αίτινες αποτελούσι το αντικείμενον ρυθμίσεως υπό των καταστατικών των ασφαλιστικών Οργανισμών.

Επανερχόμεθα δηλαδή διά του ν.δ. 2520/1953 εις την αντισυνταγματικότητα πάλιν της και υπό του άναγκ. νόμου 694/1937 παρασχεθείσης εξουσιοδοτήσεως, άφου αί μή βασικαί διατάξεις, ώς απαριθμούνται εις το ν.δ. 2520/1953, είναι άκριβώς έκείναι, την τροποποίησιν των όποίων δι' αποφάσεων αυτού το Συμβούλιον Επικρατείας έκρινεν ώς αντισυνταγματικήν.

Εσημειώθη ανωτέρω ότι υπήρξε και πρό του ν.δ. 2520/1953 διάστασις γνωμών μεταξύ του Συμβουλίου της Επικρατείας και του Αρείου Πάγου ώς πρός την περί συνταγματικότητος της εξουσιοδοτήσεως κρίσιν.

Αλλ' εάν ληφθή ύπ' όψιν ότι κατά την πρόσ-

φατον Α.Π. 667/1953 (εισηγητής *Μ. Παντελής*, ΕΕΔ 13, 124) ὑφίσταται ὑποχρεωτικὸν δεδικασμένον ἐναντι πάντων καὶ διὰ τὰ πολιτικὰ δικαστήρια ἐκ τῆς ἀκυρωτικῆς ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἀνεξαρτήτως τῶν αἰτιολογιῶν αὐτῆς, εὐνόητον εἶναι πόσην μείζονα ἀξίαν ἔχει ἡ γνώμη τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας περὶ τοῦ ζητήματος.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 2201/1953, Ὁλομελείας

Πρόεδρος ὁ κ. **Σ. Σολιώτης**

Εἰσηγητὴς ὁ Σύμβουλος κ. **Γ. Θ. Σπυρόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Χριστόπουλος, Β. Κασίμης, Πάρεδρος Νομικοῦ Συμβουλίου, Θ. Παπάζογλου.

Ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ἐκδοθεῖσα ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἄρθρ. 59 § 1 τοῦ ἀ. ν. τῆς 11.11.1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ἀ.ν. 694/1937, εἶναι ἄκυρος, ὡς ἐρειδομένη ἐπὶ ἀντισυνταγματικῆς καὶ ἀνισχύρου νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως κατὰ τὴν παγίαν νομολογίαν τοῦ Δικαστηρίου τούτου. Μετὰ τὴν κατάθεσιν ὅμως τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως ἐδημοσιεύθη τὸ ν.δ. 2520/1953 «περὶ προσδιορισμοῦ τῶν ἀντικειμένων, ἐφ' ὧν ἐφαρμόζεται ἡ διαδικασία ἡ διαγραφομένη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 59 τοῦ ἀ.ν. τῆς 11.11.1935 κλπ.», διὰ τῆς § 4 τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ὁποίου ὁρίζεται, ὅτι καὶ μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος ἐκδοθεῖσαι κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρ. 59 ταῦ ἀπὸ 11.11.1935 ἀ.ν. «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας»... ἀποφάσεις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας κυροῦνται, ἀφ' ἧς ἴσχυσαν, ἐφ' ὅσον δὲν ἠκυρώθησαν αὗται δι' ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας».

Κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τῆς διατάξεως ταύτης δὲν ἐσκοπήθη ἡ μεταβολὴ τῶν κυρουμένων ἀποφάσεων εἰς κείμενα νόμου, ἀλλ' ἡ ἀναδρομικὴ κάλυψις τοῦ ἐκ τοῦ ἀνισχύρου τῆς νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ ἄρθρ. 59 § 1 τοῦ ρηθέντος ἀ.ν. τῆς 11.11.1935 πηγάζοντος ἐλαττώματος αὐτῶν, παραμενουσῶν τοιούτων, κατὰ τὰ λοιπά, ὡς διοικητικῶν πράξεων κανονιστικοῦ περιεχομένου καὶ θεωρουμένων ὡς ἐκδοθεισῶν ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις καὶ τοὺς περιορισμοὺς τῶν § § 1-2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου τοῦ ὡς ἄνω ν.δ. Τοῦτο δὲ προκύπτει ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐκ τοῦ γεγονότος, ὅτι ὁ νομοθέτης τοῦ περὶ οὗ πρόκειται ν.δ. διετήρησε καὶ διὰ τὸ μέλλον τὸ αὐστηρὸν τῆς διὰ διοικητικῶν πράξεως τροποποιήσεως καταστατικῶν τῶν ἀσφαλιστικῶν Ταμείων (ἄρθρ. 1 § § 1 καὶ 2), ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐκ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν γίνεται ἐν προκειμένῳ ἡ κύρωσις πασῶν τῶν μέχρι τοῦδε ἐκδοθεισῶν ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, πλὴν τῶν ἀκυρωθεισῶν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἄνευ εἰδικωτέρου αὐτῶν προσδιορισμοῦ καὶ ἄνευ μνείας τοῦ φύλλου τῆς Ἐφημερίδος, εἰς ὃ ἑκάστη τούτων ἐδημοσιεύθη. Τοιαύτη δὲ κύρωσις, οὖσα γενικωτάτη καὶ ἀόριστος, δὲν δύναται ἐν πάσῃ περιπτώσει νὰ καταστήσῃ τυπικοὺς νόμους τὰς κυρουμένας κανονιστικὰς πράξεις (Ὀλ. 1564/1951).

Διὰ τῆς ἀναδρομικῆς θεσπίσεως κανόνων δικαίου παρεχόντων νέον ἔρεισμα εἰς τὰς προδιαληφθείσας ἀποφάσεις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἀφ' ἧς ἑκάστη τούτων ἐξεδόθη, καὶ ἀντικαθιστώντων ἐκτοτε τὴν ἀνίσχυρον συνταγματικῶς νομοθετικὴν ἐξουσιοδότησιν τοῦ ἄρθρ. 59 § 1 τοῦ ἀ.ν. τῆς 11.11.1935, θὰ ἠδύνατο νὰ καλυφθῇ ἡ πρότερον ὑφισταμένη ἐκ τοῦ λόγου τούτου ἀκυρότης τῶν ἀνωτέρω ἀποφάσεων, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅμως ὅτι τὸ νέον ἀναδρομικῶς ἰσχύον νομοθετικὸν καθεστὼς εἶναι συνταγματικῶς ἔγκυρον καὶ ἰσχυρόν.

Ὡς προκύπτει ἐκ τῶν § § 1-3 τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ν.δ/τος 2520/1953, διατηρεῖται καὶ ἐφεξῆς ἐν ἰσχύϊ ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 59 § 1 τοῦ ἀ.ν. τῆς 11.11.1935 ὁριζομένη διαδικασία τῆς διὰ κανονιστικῶν ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας τροποποιήσεως τῶν θεωρουμένων ὡς μὴ βασικῶν καταστατικῶν διατάξεων τῶν ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν, ἐξαιρέσει μόνον τῶν ἀναφερομένων εἰς τὴν ἵδρυσιν καὶ κατάργησιν τῶν Ταμείων, τὴν καθιέρωσιν κοινωνικῶν πόρων ὑπὲρ αὐτῶν καὶ τὴν ἐπιβολὴν ποινικῶν κυρώσεων, αἵτινες καὶ μόνον χαρακτηρίζονται ὑπὸ τοῦ νομοθετικοῦ τούτου διατάγματος ὡς βασικαὶ διατάξεις. Αἱ κατὰ τὰ ἀνωτέρω ὅμως δυνάμεναι νὰ τροποποιηθῶσι δι' ἁπλῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ὡς μὴ βασικαὶ διατάξεις, ἀπαριθμούμεναι ἐνδεικτικῶς ἐν τῇ § 2 τοῦ μνησθέντος ν.δ/τος, καταλαμβάνουσι τὸ σύνολον σχεδὸν τῶν σχέσεων, αἵτινες ἀποτελοῦσι τὸ ἀντικείμενον ρυθμίσεως ὑπὸ τῶν ἐν λόγῳ καταστατικῶν. Ἀλλὰ τοιούτου περιεχομένου νομοθετικὴ ἐξουσιοδότησις καταλείπουσα καὶ αὐθις εἰς τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν τὴν ρύθμισιν τοσαύτης ἐκτάσεως καὶ σημασίας διὰ τοὺς ἠσφαλισμένους θεμάτων κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, ἅτινα δέον κατ' ἀρχὴν νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἐπιφυλασσόμενα ὑπὸ τοῦ Συντάγματος εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ νόμου, εἶναι ὑπεράγαν εὐρεῖα καὶ γενικωτάτη, κατ' οὐδὲν σχεδὸν διαφέρουσα τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 59 § 1 τοῦ ἀ.ν. τῆς 11.11.1935 παρεχομένης ἐξουσιοδοτήσεως εἰς τὸν Ὑπουργὸν Ἐργασίας, ἥτις ὡς ἐκ τοῦ λόγου τούτου ἐκρίθη ἀντισυνταγματικὴ καὶ ἀνίσχυρος. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι ἐν ὄψει τῆς ἰδιομορφίας τῶν διεπόντων ἕκαστον ἀσφαλιστικὸν Ταμεῖον δρων ἀσφαλίσεως καὶ τῶν συντρεχουσῶν εἰδικῶν συνθηκῶν ἡ διὰ τῆς διοικητικῆς διαδικασίας κανονιστικὴ ρύθμισις τῶν ἑκάστοτε προκυπτόντων θεμάτων ἀποτελεῖ ἀνάγκην, ἣν δύναται ὁ νομοθέτης νὰ ἐκτιμήσῃ, πλὴν ὅμως ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι θέλουσι πάντως τεθῆ ὑπὸ τούτου βασικοῦ περιεχομένου κανόνες δικαίου καθορίζοντες τὰς θεμελιώδεις τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως καὶ τῆς ὀργανώσεως τῶν περὶ ὧν πρόκειται Ταμείων ἀρχάς.

Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἡγουμένων σκέψεων τὸ ν.δ. 2520/1953 δὲν δύναται νὰ ἀποτελέσῃ συνταγματικῶς ἔγκυρον καὶ ἰσχυρὸν νομοθετικὸν ἔρεισμα διὰ τὴν ἔκδοσιν διοικητικῶν πράξεων ἀφορωσῶν εἰς τροποποιήσεις καταστατικῶν ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν καὶ ἑπομένως τὸ προϋπάρχον ἐλάττωμα τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ἀκολουθεῖ ὑφιστάμενον καὶ μετὰ τὸν νόμον τοῦτον.

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΣΦΑΛΙΖΟΜΕΝΩΝ ΚΑΤ' ΑΝΕΡΓΙΑΣ

Περιπτώσεις ανεφαρμόστου Β.Δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 καὶ ἐφαρμογῆς ἄρθρ. 669 Α.Κ.

Τήρησις, διὰ τὸ κῦρος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας μισθωτῶν, ἀσφαλιζομένων κατὰ τῆς ἀνεργίας εἰς τὸ Ι.Κ.Α., διατυπώσεων ἄρθρου 9 Ν. 118/1945.—Ἀνεφάρμοστον διὰ σερβιτόρους καφενείων Β.Δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως Ν. 2112 κλπ.» καὶ ἐφαρμογὴ ἄρθρου 669 Ἀστικοῦ Κώδικος.—Ἀσυνδύαστον ὀφειλομένου ἐκ τοῦ ἄρθρου 669 Α.Κ. μισθοῦ πρὸς τὸ κῦρος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.

Ἐκδήλωσιν τῆς ἀρρυθμίας, ἡ ὁποία ὑφίσταται εἰς τὴν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας, ἀποτελεῖ ἡ περίπτωσις τῆς δημοσιευομένης κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

Πρόκειται περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας σερβιτόρου καφενείου, ἀσφαλιζομένου κατὰ τῆς ἀνεργίας εἰς τὸ Ι.Κ.Α. (ἄρθρον 2 ἀ.ν. 1846/1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων») (ΕΕΔ 10, 637).

Ὡς γνωστόν, διὰ τὸ κῦρος τῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945, ἐφαρμοζομένου εἰς τὴν περίπτωσιν, καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἀπαιτεῖται, ἐκτὸς τῶν ἄλλων διατυπώσεων (βλέπε σχετικῶς ΕΕΔ 13, 42), καὶ ἡ καταβολὴ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112/1920, ὡς ἑτεροποιηθῇ ὑπὸ τοῦ ν. 4558/1930, προκειμένου περὶ ὑπαλλήλων, καὶ τοῦ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 2112 κλπ.», προκειμένου περὶ ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν.

Καὶ ἐφ' ὅσον μὲν πρόκειται περὶ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, τὸ πρᾶγμα εἶναι δμαλόν. Ὁ ν. 2112 καλύπτει πάντα ἰδιωτικὸν ὑπάλληλον, ἀνεξαρτήτως τοῦ εἴδους τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ ἐργασίας.

Προκειμένου ὅμως περὶ ἐργάτου, τεχνίτου ἢ ὑπηρέτου, ἡ δικαστηριακὴ πρᾶξις, ἑρμηνεύουσα τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118/1945, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐπιτάσσεται ἡ καταβολὴ τῆς προβλεπομένης ὑπὸ τοῦ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 2112/1920 ἀποζημιώσεως, ὡς ἔχουσαν τὴν ἔννοιαν ὅτι καὶ μετὰ τὸ ἄρθρον 9 τοῦ ν. 118/1945 ὀφείλεται ἀποζημίωσις, ὅπου ὑπὸ τοῦ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 προβλέπεται, ἠκολούθησε καὶ ἀκολουθεῖ μέχρι τοῦδε τὰ πρὸ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118/1945 νομολογηθέντα, ὡς πρὸς τὴν ἔκτασιν ἐφαρμογῆς τοῦ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920, ἤτοι ἐπὶ μόνων τῶν ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν τῶν βιομηχανικῶν, βιοτεχνικῶν, μεταλλευτικῶν καὶ χειροτεχνικῶν ἐπιχειρήσεων, τὰς ὁποίας καὶ ἀναφέρει τὸ ἐν λόγῳ διάταγμα (βλέπε σχετικῶς παραπομπὰς εἰς θεωρίαν καὶ νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 11, 212).

Ὑποστηρίξαμεν καὶ ἄλλοτε, ὅτι μετὰ τὴν διὰ τοῦ ν.δ. 8/11 Μαΐου 1946 ἔκτασιν τοῦ ν. 118/1945 καὶ συνεπῶς καὶ τοῦ ἄρθρου 9 αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τῶν ἐμπορικῶν, ἐπαγγελματικῶν καὶ βιοτεχνικῶν ἐπιχειρήσεων, διὰ τοὺς μισθωτοὺς τῶν ὁποίων ἐπεβάλλετο ἡ τήρησις τῶν τυπικῶν καὶ οὐσιαστικῶν προϋποθέσεων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118/1945, ὁμαλὴ ἐπήρχετο ἡ συνέπεια ὅτι ὁ Νομοθέτης ἠθέλησε τὴν καταβολὴν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920, ἀδιαφόρως ἂν πρότερον δὲν ἐκαλύπτοντο ὑπὸ τούτου, διότι οὕτω θὰ ἐνεφανίζετο καὶ τὸ δίκαιον ἔχον μίαν συστηματικὴν ἔννοιαν.

Ὑπὸ τὴν ἀντίθετον ἐκδοχὴν ποίαν ἔννοιαν ἔχει ἡ πρόσφατος διάταξις τοῦ ἄρθρου 48 § 1 τοῦ ν.δ. 2698/1953 (ΕΕΔ 12, 1276), κατὰ τὴν ὁποίαν εἰς τὸ ἀπολυόμενον προσωπικὸν τοῦ Δημοσίου, ὑπαγόμενον καὶ τοῦτο εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. κατὰ τῆς ἀνεργίας, ἐφ' ὅσον τελεῖ ἐν σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου, δὲν καταβάλλεται ἡ ἀποζημίωσις τοῦ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920, ἀλλὰ τὸ ὑπὸ τῶν διὰ τοῦ ἀ.ν. 313/1949 κυρωθεισῶν σχετικῶν πράξεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου βοήθημα;

Τὸ ἐργατικὸν προσωπικὸν τοῦ Δημοσίου δὲν καλύπτεται, ὡς γνωστόν, ὑπὸ τοῦ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920. Ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει διατί ὁ Νομοθέτης τοῦ ν.δ. 2698/1953 νὰ εἴπῃ ὅτι δὲν δικαιοῦται τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ διατάγματος; Ἦλθε νὰ ἐπιβεβαιώσῃ ἰσχὺον δίκαιον ἢ ἐτέλει ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ ἰσχύοντος δικαίου;

Ὁπωσδήποτε ἡ δικαστηριακὴ πρᾶξις, ἀφοῦ κατέληξεν εἰς τὴν ἄποψιν, ὅτι καὶ μετὰ τὸ ἄρθρον 9 τοῦ νόμου 118/1945 ὀφείλεται ἡ ἐκ τοῦ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 ἀποζημίωσις μόνον εἰς τὰς περιπτώσεις μισθωτῶν βιομηχανικῶν, βιοτεχνικῶν, μεταλλευτικῶν καὶ χειροτεχνικῶν ἐπιχειρήσεων, ἐφαρμόζει διὰ τὰς μὴ ὑπὸ τοῦ ἄνω διατάγματος καλυπτομένας περιπτώσεις τὸ ἐπικουρικῆς ἰσχύος ἄρθρ. 669 Ἀστικοῦ Κώδικος.

Τοῦτο ἀπεφάνθη ἐφαρμοστέον εἰς τὴν περίπτωσιν σερβιτόρου καφενείου καὶ ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν (πρβλ. διὰ σερβιτόρον ἑστιατορίου ὅμως τὴν Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 804/1913, εἰσηγητὴς *Α. Καλλέργης*, ΕΕΔ 13, 413, θεωρήσασαν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐν αὐτῇ διατάξεων τὴν ἐπιχείρησιν ἑστιατορίου ὡς βιοτεχνικὴν καὶ συνεπῶς ἐφαρμοστέον τὸ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920).

Περαιτέρω ὡς πρὸς τὴν σχέσιν τοῦ ἄρθρου 669 Α.Κ. πρὸς τὸ ἄρθρον 9 τοῦ ν. 118/1945 ὑ-

ΣΥΜΨΗΦΙΣΜΟΣ ΚΕΡΔΗΘΕΝΤΩΝ ΑΛΛΑΧΟΥ ΕΠΙ ΑΚΥΡΟΥ ΑΠΟΛΥΣΕΩΣ

Έννοια σχετικών διατάξεων άρθρου 656 Άστικοῦ Κώδικος

Ὑπερημερία ἐργοδότου περὶ τὴν ἀποδοχὴν ὑπηρεσιῶν μισθωτοῦ καὶ δικαίωμα μισθοῦ ἐργαζομένου κατ' ἄρθρ. 656 Ἀστικοῦ Κώδικος.— Δικαίωμα ἐργοδότου ἐκπτώσεως ἐκ τοῦ μισθοῦ παντὸς ὅ,τι ὁ μισθωτὸς ὠφελήθη ἐκ τῆς ἀλλαχοῦ παροχῆς τῆς ἐργασίας.—Ἔννοια ἄρθρου 656 Ἀστικοῦ Κώδικος.— Ἀσυμψήφιστον κερδηθέντων ἀλλαχοῦ κατ' ἄλλον ἐλεύθερον χρόνον.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 2080/1953 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

Ὁ σχετικὸς πρὸς τὴν περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ συμψηφισμοῦ τῶν ἀλλαχοῦ κερδηθέντων ὑπὸ τοῦ ἀκύρως ἀπολυθέντος μισθωτοῦ (περίπτωσις τῆς ἀρεσπαγιτικῆς ἀποφάσεως) διάταξιν τοῦ ἄρθρου 656 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος λόγος ἀναιρέσεως ὑπῆρξεν ὁ ἑξῆς:

Ἐνῷ οἱ ἀναιρεσείοντες ρητῶς ἰσχυρίσθησαν, ὅτι ἔδει, συμφώνως πρὸς τὰς ρητὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 656 Ἀστικοῦ Κώδικος, ὡς καὶ τοῦ προϊσχύοντος δικαίου (ν. 19 § 9 καὶ 10 Πανδ. (19. 2), ν. 4 Π. (1. 22), ν. 38 πρ. Π. (19. 2) νὰ συμψηφισθῶσιν εἰς τὴν ἐπίδικον ἀπαίτησιν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου περὶ ἀπολήψεως παρὰ τῆς ἑταιρίας τῶν μισθῶν του διὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ τοῦ Νοεμβρίου 1952 μέχρι τέλους Μαρτίου 1953 καὶ ἐκπέσωσιν ἐκ τῆς ἐπιδίκου ἀπαιτήσεως τὰ κατὰ τὸ αὐτὸ χρονικὸν διάστημα κερδηθέντα ὑπ' αὐτοῦ ἀλλαχοῦ καὶ δὴ ἐκ τῆς παροχῆς ὑπ' αὐτοῦ ὁμοειδοῦς ἐργασίας, ἤτοι ἐκ τῆς παροχῆς ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ τοῦ ἐργοστασίου των ὁμοειδοῦς φύσεως ὑπηρεσιῶν του εἰς τὴν Ἑταιρίαν .*., παρ' ἧς κατὰ τὸ ρηθὲν χρονικὸν διάστημα ἐλάμβανε μισθὸν ἐκ δραχ. 2.000.000, καί, ἐνῷ ὁ ἐκ τῆς ὡς ἄνω ἐκ τοῦ νόμου ἐκπτώσεως ἰσχυρισμός του ἦσκει οὐσιώδη κατὰ νόμον ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης, παρὰ ταῦτα ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις οὐδαμῶς ἔλαβε τοῦτο ὑπ' ὄψιν καὶ ἐδέχθη ἐξ ὁλοκλήρου τὴν ἐπίδικον ἀγωγήν, ἄνευ τινὸς ἐκπτώσεως τῶν κερδηθέντων.

Οὕτως ὅμως ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς ρητὰς καὶ σαφεῖς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 656 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ τοῦ προϊσχύοντος δικαίου (ν. 19 § 9 καὶ 10 Πανδ. (19. 2), ν. 4 Π. (1. 22), ν. 38 Π. (19. 2) κλπ.

***

Τὸ ἄρθρον 656 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ὁρίζον περὶ ἐκπτώσεως ἐκ τοῦ ὀφειλομένου εἰς τὸν μισθωτόν, λόγῳ τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του, μισθοῦ παντὸς ὅ,τι οὗτος ὠφελήθη ἐκ τῆς ματαιώσεως τῆς ἐργασίας ἢ τῆς ἀλλαχοῦ παροχῆς αὐτῆς, διευκευάσθη οὕτω ὡς ἀπόρροια τῆς γενικῆς τοῦ δικαίου ἀρχῆς περὶ συμψηφισμοῦ ζημίας καὶ κέρδους (βλ. *Ἀλ. Διτζερόπουλον*, ΈρμΑΚ, ἄρθρ. 298, ἀριθ. 46 ἐπ.) καὶ προϋποθέτει νὰ παρασχέθη ἐργασία κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον τῆς συμβάσεως (*Κ. Καυκᾶς*, Ἐνοχ. ὑπ' ἄρθρ. 656, σ. 318, *Π. Ζέπος*, Ἐνοχ. Β' Μέρος, Εἰδικόν, σελ. 855, *Κ. Ἀποστολίδης*, Ἐνοχ. ὑπ' ἄρθρ. 656, σελ. 595).

Ἔχει προφανῆ σκοπὸν νὰ ἀποκλείσῃ τὸν πλουσιωτέρου ἐργοδότου ἐκ τοῦ μισθοῦ παντὸς ὅ,τι ὁ μισθωτὸς ὠφελήθη ἐκ τῆς ἀλλαχοῦ παροχῆς τῆς ἐργασίας, ἤτοι ἐκ τῆς παροχῆς ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ τοῦ ἐργοστασίου τῶν ὁμοειδοῦς φύσεως ὑπηρεσιῶν του εἰς τὴν Ἑταιρίαν .*., παρ' ἧς κατὰ τὸ ρηθὲν χρονικὸν διάστημα ἐλάμβανε μισθὸν ἐκ δραχ. 2.000.000, καί, ἐνῷ ὁ ἐκ τῆς ὡς ἄνω ἐκ τοῦ νόμου ἐκπτώσεως ἰσχυρισμός του ἦσκει οὐσιώδη κατὰ νόμον ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης, παρὰ ταῦτα ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις οὐδαμῶς ἔλαβε τοῦτο ὑπ' ὄψιν καὶ ἐδέχθη ἐξ ὁλοκλήρου τὴν ἐπίδικον ἀγωγήν, ἄνευ τινὸς ἐκπτώσεως τῶν κερδηθέντων.

Οὕτως ὅμως ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς ρητὰς καὶ σαφεῖς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 656 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ τοῦ προϊσχύοντος δικαίου (ν. 19 § 9 καὶ 10 Πανδ. (19. 2), ν. 4 Π. (1. 22), ν. 38 Π. (19. 2) κλπ.

***

Τὸ ἄρθρον 656 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ὁρίζον περὶ ἐκπτώσεως ἐκ τοῦ ὀφειλομένου εἰς τὸν μισθωτόν, λόγῳ τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του, μισθοῦ παντὸς ὅ,τι οὗτος ὠφελήθη ἐκ τῆς ματαιώσεως τῆς ἐργασίας ἢ τῆς ἀλλαχοῦ παροχῆς αὐτῆς, διευκευάσθη οὕτω ὡς ἀπόρροια τῆς γενικῆς τοῦ δικαίου ἀρχῆς περὶ συμψηφισμοῦ ζημίας καὶ κέρδους (βλ. *Ἀλ. Διτζερόπουλον*, ΈρμΑΚ, ἄρθρ. 298, ἀριθ. 46 ἐπ.) καὶ προϋποθέτει νὰ παρασχέθη ἐργασία κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον τῆς συμβάσεως (*Κ. Καυκᾶς*, Ἐνοχ. ὑπ' ἄρθρ. 656, σ. 318, *Π. Ζέπος*, Ἐνοχ. Β' Μέρος, Εἰδικόν, σελ. 855, *Κ. Ἀποστολίδης*, Ἐνοχ. ὑπ' ἄρθρ. 656, σελ. 595).

Ἔχει προφανῆ σκοπὸν νὰ ἀποκλείσῃ τὸν πλουσιωτέρου ἐργοδότου ἐκ τοῦ μισθοῦ παντὸς ὅ,τι ὁ μισθωτὸς ὠφελήθη ἐκ τῆς ἀλλαχοῦ παροχῆς τῆς ἐργασίας, ἤτοι ἐκ τῆς παροχῆς ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ τοῦ ἐργοστασίου τῶν ὁμοειδοῦς φύσεως ὑπηρεσιῶν του εἰς τὴν Ἑταιρίαν .*., παρ' ἧς κατὰ τὸ ρηθὲν χρονικὸν διάστημα ἐλάμβανε μισθὸν ἐκ δραχ. 2.000.000, καί, ἐνῷ ὁ ἐκ τῆς ὡς ἄνω ἐκ τοῦ νόμου ἐκπτώσεως ἰσχυρισμός του ἦσκει οὐσιώδη κατὰ νόμον ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης, παρὰ ταῦτα ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις οὐδαμῶς ἔλαβε τοῦτο ὑπ' ὄψιν καὶ ἐδέχθη ἐξ ὁλοκλήρου τὴν ἐπίδικον ἀγωγήν, ἄνευ τινὸς ἐκπτώσεως τῶν κερδηθέντων.

Οὕτως ὅμως ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς ρητὰς καὶ σαφεῖς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 656 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ τοῦ προϊσχύοντος δικαίου (ν. 19 § 9 καὶ 10 Πανδ. (19. 2), ν. 4 Π. (1. 22), ν. 38 Π. (19. 2) κλπ.

***

Τὸ ἄρθρον 656 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ὁρίζον περὶ ἐκπτώσεως ἐκ τοῦ ὀφειλομένου εἰς τὸν μισθωτόν, λόγῳ τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του, μισθοῦ παντὸς ὅ,τι οὗτος ὠφελήθη ἐκ τῆς ματαιώσεως τῆς ἐργασίας ἢ τῆς ἀλλαχοῦ παροχῆς αὐτῆς, διευκευάσθη οὕτω ὡς ἀπόρροια τῆς γενικῆς τοῦ δικαίου ἀρχῆς περὶ συμψηφισμοῦ ζημίας καὶ κέρδους (βλ. *Ἀλ. Διτζερόπουλον*, ΈρμΑΚ, ἄρθρ. 298, ἀριθ. 46 ἐπ.) καὶ προϋποθέτει νὰ παρασχέθη ἐργασία κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον τῆς συμβάσεως (*Κ. Καυκᾶς*, Ἐνοχ. ὑπ' ἄρθρ. 656, σ. 318, *Π. Ζέπος*, Ἐνοχ. Β' Μέρος, Εἰδικόν, σελ. 855, *Κ. Ἀποστολίδης*, Ἐνοχ. ὑπ' ἄρθρ. 656, σελ. 595).

Ἔχει προφανῆ σκοπὸν νὰ ἀποκλείσῃ τὸν πλου-

πομμνήσκεται ἡ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 7175/1953 (εἰσηγητὴς *Ι. Μαρινάκος*, ΕΕΔ 12, 1067, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 13056/1953

Διαδικασία Ν. Γ?ΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Α. Καλλέργης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Ἰακωμίδης, Γ. Προυσανίδης

Ἐβεβαιώθη, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰ τὴν ἔριδα τῶν διαδίκων ἀποτελοῦντα πραγματικὰ περιστατικά, ὅτι τὴν ἀπὸ τοῦ Δεκεμβρίου 1951 ὀφισταμένην μεταξὺ τῶν διαδίκων ἐργασιακὴν σύμβασιν, δι' ἧς ὁ ἐνάγων προσελήφθη ὡς σερβιτόρος τοῦ καφενείου τοῦ ἐναγομένου, κατήγγειλεν ὁ ἐναγόμενος τὴν 4/12/1953. Κατὰ τὴν καταγγελίαν ταύτην, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν νομίμως κεκυρωμένων καὶ προσαγομένων ἀντιγράφων τῶν πρὸς τὰς ἁρμοδίας Διευθύνσεις Ἀνεργίας καὶ Ἐὐρέσεως Ἐργασίας τοῦ Ι.Κ.Α. ἀναγγελιῶν εἰς διπλοῦν τῆς καταγγελίας ταύτης, ἐτηρήθησαν ἐν πληρότητι αἱ ἐπιτασσόμεναι ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945 καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 65257/1952 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας διατυπώσεις, περιληφθεισῶν ἐν αὐταῖς ἁπάντων ἀνεξαιρέτως τῶν προβλεπομένων στοιχείων. Προκύπτοντος ἅμα ὅτι τὴν σύμβασιν ταύτην κατήγγειλεν ὁ ἐνάγων ἐγγράφως, ἕπεται ὅτι ἐγκύρως ἐγένετο ἡ καταγγελία τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως καὶ ὡς τοιαύτη ἐτερμάτισε τὴν ἐργασιακὴν σχέσιν. Εἰς τὸν ἐνάγοντα, ὄντα σερβιτόρον καφενείου καὶ μὴ καλυπτόμενον ὑπὸ τοῦ β.δ. τῆς 16/18 Ἰουλίου 1920, δὲν ὠφείλετο ἀποζημίωσις τις, ἀλλ' ὁ δεκαπενθήμερος μισθὸς τοῦ ἄρθρου 669 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ὅστις, μὴ συνδυαζόμενος ἐν πάσῃ περιπτώσει μὲ τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας, κατεβλήθη ἐκ δραχ. 400.000 διὰ καταβολῆς εἰς τὸν ἐνάγοντα δραχ. 200.000 καὶ μετ' ἄρνησιν ἀποδοχῆς διὰ παρακαταθέσεως ἑτέρων 200.000 εἰς τὸ Ταμεῖον Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων.

Συνεπῶς ἔσφαλεν ὁ πρωτοβάθμιος Δικαστής, καταλήξας νὰ δεχθῇ ὡς ἄκυρον τὴν καταγγελίαν ταύτην, ἐπὶ τῇ σκέψει ὅτι δὲν ἐτηρήθησαν αἱ διατυπώσεις τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118/1945, καὶ νὰ ἐπιδικάσῃ ἀποδοχὰς ἐπέκεινα τῆς 4/12/1942 καὶ δέον, μεταρρυθμιζομένης τῆς ἀποφάσεώς του κατὰ τὸν βάσιμον πρῶτον λόγον ἐφέσεως, νὰ ἀπορριφθῇ ἡ ἐνδικος ἀγωγὴ κατὰ τὸ σχετικὸν κεφάλαιόν της πρῶτον.

τισμὸν τοῦ ἐργαζομένου ἐκ τῆς μὴ παροχῆς τῆς ἐργασίας του (*Π. Ζέπου*, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 355), ἑπομένως, ὡς δέχεται καὶ ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἐφ' ὅσον ὁ μισθωτός, ἐκτελῶν τὴν σύμβασιν ἐργασίας, θὰ εἶχεν ἐλεύθερον χρόνον καὶ οὕτω τὴν δυνατότητα νὰ ἀπολαμβάνῃ καὶ ἄλλου ἄλλοθεν εἰσοδήματος ἐκ τῆς ἐργασίας του, τοῦτο δὲν εἶναι, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 656 Α.Κ., ἐκπεστέον ἐκ τοῦ ὑπὸ τοῦ ὑπερημέρου ἐργοδότου ὀφειλομένου μισθοῦ (πρβλ. καὶ *Δ. Δημητρακάκην*, Ἡ ὑπερημερία τοῦ μισθωτοῦ περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῆς ἐργασίας, ἔκδ. 1948, σελ. 29).

Ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἔννοιαν ἐκειντο καὶ αἱ προϊσχύουσαι τοῦ ἄρθρου 656 Α.Κ. διατάξεις, κατὰ τὴν ἔννοιαν τῶν ὁποίων (βλέπε Α.Π. 368/1936, εἰσηγητὴς *Σ. Σακελλαριάδης*, ΕΕΝ δ' 94), ἡ περὶ μισθοῦ ἀπαιτησις ἐκλείπει ἢ μειοῦται ἀναλόγως, ὅταν ὁ μισθωτός, ἔχων, ὡς ἐκ τῆς μὴ προσφορᾶς τῶν ὑπηρεσιῶν του, ἐλεύθερον χρόνον, ἐπορίσθη ἕνεκεν τούτου κέρδος, διαθέσας τὴν ἐργασίαν του ἀλλαχοῦ καὶ οὕτω δὲν ἐπῆλθεν αὐτῷ ἡ ἐκ τῆς μὴ ἀπολήψεως τοῦ μισθοῦ περιουσιακὴ στέρησις, οὐδὲ ἡ ἐντεῦθεν βλάβη ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει.

Λεκτέον τέλος, ὅτι ὁ ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου προτεινόμενος ἰσχυρισμὸς καὶ ὑπ' αὐτοῦ ἀποδεικνυόμενος (ἄρθρ. 248 Πολ. Δικ., Α.Π. 499/1936, Θέμ. ΜΗ' 415) ἀπορρίπτεται ὡς ἀόριστος καὶ ἀνεπίδεκτος δικαστικῆς ἐκτιμήσεως, ἐφ' ὅσον δὲν προσδιορίζεται κυρίως καὶ ὁ ἐργοδότης, εἰς ὃν ἐγένετο ἡ προσφορὰ τῶν ὑπηρεσιῶν, ὁ χρόνος ἀπὸ τοῦ ὁποίου εἰργάζετο, κλπ. (Α.Π. 805/1953, εἰσηγητὴς *Γ. Βαρσάμου*, ΕΕΔ 13, 736, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 14567/1953, εἰσηγητὴς *Σ. Διβανός*, ΕΕΔ 12, 185).

Ἀρείου Πάγου 665/1953 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Ι. Ἀποστολόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Μ. Παντελῆς**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Σερράος, Σ. Τριανταφύλλου

Κατὰ τὸ ἄρθρον 656 Α.Κ., ἐὰν ὁ μισθωτὴς κατέστη ὑπερήμερος περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῆς ἐργασίας, ὁ ἐκμισθωτὴς δικαιοῦται νὰ ἀπαιτήσῃ τὸν μισθόν, μὴ ὑποχρεούμενος εἰς παροχὴν τῆς ἐργασίας ἐν ἄλλῳ χρόνῳ, δικαιοῦται ὅμως ὁ μισθωτὴς νὰ ἐκπέσῃ ἐκ τῶν μισθῶν ὅ,τι ὁ ἐκμισθωτὴς ὠφελήθη ἐκ τῆς ἀλλαχοῦ παροχῆς αὐτῆς. Κατὰ τὴν ἔκ τε τοῦ γράμματος καὶ τοῦ πνεύματος τῆς διατάξεως ταύτης συναγομένην σαφῆ ἔννοιάν της, ἡ τοιαύτη, ἐν ὑπερημερίᾳ τοῦ μισθωτοῦ, περὶ μισθοῦ ἀπαίτησις τοῦ ἐκμισθωτοῦ ἐκλείπει ἢ μειοῦται ἀναλόγως, ὅταν οὗτος, ἔχων, ὡς ἐκ τῆς μὴ προσφορᾶς τῶν ἀποκρουσθεισῶν ὑπηρεσιῶν του, ἐλεύθερον χρόνον, ἐπορίσθη ἕνεκεν τούτου κέρδος, διαθέσας τὴν ἐργασίαν του κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον ἀλλαχοῦ, καὶ οὕτω δὲν ἐπῆλθεν αὐτῷ ἡ ἐκ τῆς μὴ ἀπολήψεως τοῦ μισθοῦ περιουσιακὴ στέρησις, οὐδὲ ἡ ἐντεῦθεν βλάβη ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει, οὐχὶ ἑπομένως καὶ ὅταν οὗτος, ἐκτὸς τοῦ χρόνου, ὃν διέθετε διὰ τὴν προσφορὰν τῶν ὑπηρεσιῶν του εἰς τὸν ὑπερήμερον καταστάντα μισθωτήν, εἶχε καὶ ἄλλον ἐλεύθερον χρόνον, καθ' ὃν ἠδύνατο νὰ διαθέτῃ τὴν ἐργασίαν του καὶ ἀλλαχοῦ, καὶ πράγματι κατὰ τὸν τελευταῖον τοῦτον ἐλεύθερον χρόνον, δηλονότι τὸν μὴ καταστάντα τοιοῦτον ὡς ἐκ τῆς μὴ προσφορᾶς τῶν ὑπηρεσιῶν του πρὸς τὸν ὑπερήμερον μισθωτήν, διέθεσεν ἐπωφελῶς ἐργασίαν του ἀλλαχοῦ, ἀφοῦ κατὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην δὲν ἐκλείπει ἡ ἐκ τῆς μὴ ἀπολήψεως τοῦ μισθοῦ παρὰ τοῦ ὑπερημέρου καταστάντος μισθωτοῦ περιουσιακὴ στέρησις καὶ ἡ ἐντεῦθεν βλάβη τοῦ ἐκμισθωτοῦ. Ἀποφηνάμενον ὅθεν, κατ' ἀνέλεγκτον περὶ πραγμάτων κρίσιν, τὸ δικάσαν Πρωτοδικεῖον, δι' ἀναφορᾶς του εἰς τὴν σχετικὴν σκέψιν τῆς ἐκκληθείσης πρωτοδίκου τοιαύτης, καθ' ἃ ἐκ τῶν ἀποφάσεων τούτων ἀποδεικνύεται, ὅτι ἐκ τῆς ἣν ὁ ἀναιρεσίβλητος ἐλάμβανεν ἀμοιβῆς ἐκ δραχμῶν δύο ἑκατομμυρίων μηνιαίως διὰ τὰς ὑπηρεσίας του, ὡς προσωρινοῦ διαχειριστοῦ τῆς ἑταιρίας κατὰ τὸν ἐν τῇ ἀγωγῇ χρόνον, δι' ὃν ζητοῦνται οἱ ἐν αὐτῇ μισθοί, δὲν ἐξέλιπεν ἡ ἐκ τῆς μὴ καταβολῆς εἰς αὐτὸν ὑπὸ τῆς ἐναγομένης ἑταιρίας τῶν μισθῶν του κατὰ τὸν ἐν λόγῳ χρόνον περιουσιακὴ στέρησις, καθότι ἡ ἐκ τῆς διαθέσεως τῶν ὡς εἴρηται ὑπηρεσιῶν του ὡς ἄνω ὠφέλεια «δὲν ὀφείλεται εἰς τὸ γεγονὸς τῆς μὴ ἀποδοχῆς ὑπὸ τῆς μισθωτρίας ἐναγομένης τῆς ἐργασίας τούτου, καθόσον ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῆς ὑπηρεσίας ταύτης καὶ τοῦ ὀλιγοχρόνου τῆς ἀπασχολήσεώς του διέθετεν οὗτος χρόνον ἐλεύθερον, καθ' ὃν δὲν θὰ ἀπεῖχε τῆς κανονικῆς ἐκτελέσεως τῶν καθηκόντων του παρὰ τῇ ἐναγομένῃ ἐπιχειρήσει διὰ τὸν χρόνον τῆς ὑπερημερίας, οὐδ' ἀπέσχε τούτων κατὰ τὸν πρὸ τῆς ὑπερημερίας, ἤτοι πρὸ τῆς 1.1.1953, τοιοῦτον» καὶ ὅτι, κατ' ἀκολουθίαν, ἡ ἐκ τῆς ὡς ἄνω ἀμοιβῆς ὠφέλεια δὲν εἶναι ἐκπεστέα ἐκ τῶν διὰ τῆς ἀγωγῆς ἐπιδιωκομένων μισθῶν, ὡς μὴ ἐμπιπτούσης τῆς περιπτώσεως ταύτης εἰς τὴν διαληφθεῖσαν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 656 Α.Κ., καὶ ἐκ τούτου ἀπορρίψαν τὸν σχετικὸν λόγον τῆς ἐφέσεως τῶν ἀναιρεσειόντων κατὰ τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως, ἀπορριψάσης τὴν περὶ ἐκπτώσεως τῆς ὡς ἄνω ἀμοιβῆς ἔνστασιν τῆς ἐναγομένης ἑταιρίας των, ὀρθῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὴν διάταξιν ταύτην, ἀπορριπτέος δὲ ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου λόγος ἀναιρέσεως, ὡς ἀβάσιμος.

ΑΝΑΓΓΕΛΙΑ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Παράλειψις στοιχείου περί καταβολής άποζημιώσεως καί κῦρος καταγγελίας

Περιεχόμενον έφετηρίου έγγράφου.— Σαφείς καί ώρισμένοι λόγοι έφέσεως.—Άπορριπτέοι άλλως ώς άνεπιδέκτοι δικαστικής έκτιμήσεως.— Παράλειψις έν άναγγελίᾳ καταγγελίας συμβάσεως έργασίας, κατ' άρθρ. 9 Ν. 118/1945, στοιχείου περί καταβολής άποζημιώσεως Ν. 2112, ώς κειμένης ώς πρός τοῦτο έκτός νομοθετικής έξουσιοδοτήσεως τής σχετικής ύπουργικής άποφάσεως, δέν έχει ώς συνέπειαν τήν άκυρότητα τής καταγγελίας.— Παράλειψις έπικολλήσεως είς έγγραφον καταγγελίαν ένσήμου Ταμείου Προνοίας Δικηγόρων δέν έπάγεται άκυρότητα αύτής.—Ύποχρέωσις τόκων άπό έπιδόσεως άγωγής.

Ώς εἶναι γνωστόν, μία τῶν προϋποθέσεων τοῦ κύρους τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας τῶν ἀσφαλιζομένων κατά τῆς ἀνεργίας εἰς τό Ι.Κ.Α. ἤδη μισθωτῶν, κατά τό ἄρθρον 9 τοῦ ν. 118/1945, εἶναι καί ἡ ἐντός ὀκτώ (8) ἡμερῶν ἀπό τῆς καταγγελίας ἀναγγελία αὐτῆς εἰς τό οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας (ἄρθρον 6 ν.δ. 2511/1953, ΕΕΔ 12, 912), κατά τά στοιχεῖα τῆς ὑπ' ἀριθ. 65257/1952 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (ΕΕΔ 11, 837), ἐκδοθείσης εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118/1945.

Μεταξύ τῶν στοιχείων τῆς ὑπουργικῆς αὐτῆς ἀποφάσεως εἶναι καί ἡ ἀναγραφή ἐν αὐτῇ τοῦ ποσοῦ, τρόπου καί χρόνου καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112.

Ἐξ ἄλλου, κατά τό προϊσχύον τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ ν.δ. 2511/1953 δίκαιον, παράλειψις στοιχείων τῆς ἀναγγελίας εἶχεν ὡς συνέπειαν τήν ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας.

Οὕτω ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ἐπί καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας πρό τοῦ ν.δ. 2511/1953, ἐρευνᾷ, ἂν ἡ παράλειψις τοῦ ἀνωτέρω στοιχείου ἔχῃ ὡς συνέπειαν τήν ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας συμβάσεως, ἀκολουθοῦσα τήν ὀρθήν, ὡς ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 12, 707), ἄποψιν, ἡ ὁποία ἐγένετο δεκτή καί ὑπό τῆς Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 4761/1953 (εἰσηγητής *Γ. Παπανικολάου*, ΕΕΔ 12, 708) μετ' ἀμφιταλαντεύσεις γνωμῶν ἐν τῇ δικαστηριακῇ πράξει.

Τό ἐνδιαφέρον τῆς λύσεως εἶναι ἤδη περιωρισμένον εἰς τάς πρό τοῦ ν.δ. 2511/1953 γενομένας καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, διότι μετά τοῦτο (ἄρθρ. 6) ἡ παράλειψις στοιχείου τῆς ἀναγγελίας δέν ἐπάγεται ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας συμβάσεως, ἐφ' ὅσον συνάγεται ἡ ταυτότης τῆς καταγγελλομένης σχέσεως.

Σχετικῶς ἤδη πρός τήν ἐπιρροήν τῆς ἐλλείψεως ἐν τῷ ἐγγράφῳ τῆς καταγγελίας συμβάσεως τοῦ ἐνσήμου Ταμείου Προνοίας Δικηγόρων πρβλ. καί Α.Π. 237/1952 (εἰσηγητής *Ι. Τραχανής*, ΕΕΔ 11, 851, διά τήν παράλειψιν ἐπικολλήσεως ἐνσήμου Ταμείου Συντάξεως Νομικῶν ἐπί ἀντιγράφου ἀγωγῆς, ὑπογεγραμμένου ὑπό δικηγόρου).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 11609/1953

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**
Εἰσηγητής ὁ Πρωτοδίκης κ. **Γ. Παπανικολάου**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Καλλίας, Σ. Ἀργυρός

Κατά τό ἄρθρ. 754 § 4 καί 516 Πολ. Δικ., ὡς παραπέμπει τό ἄρθρ. 770 Πολ. Δικ., τό ἐφετήριον ἔγγραφον δέον νά περιέχῃ καί τούς λόγους τῆς ἐφέσεως, ἤτοι τάς ἀποδιδομένας εἰς τήν προσβαλλομένην ἀπόφασιν πλημμελείας καί ἐλλείψεις, αἵτινες ὅμως δέον νά διατυποῦνται σαφῶς καί ὡρισμένως, ὥστε νά δύναται νά κρίνῃ τό Δικαστήριον περί τοῦ νομίμου καί βασίμου αὐτῶν. Οἱ ἀόριστοι καί ὡς ἐκ τούτου ἀνεπίδεκτοι δικαστικῆς ἐκτιμήσεως λόγοι ἐφέσεως ἰσοῦνται πρός ἀνυπάρκτους. Ἐν προκειμένῳ ἐν τῷ τρίτῳ λόγῳ τῆς ἐφέσεως ἐκτίθεται, ὅτι ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἐσφαλμένως καί κατά κακήν ἐκτίμησιν τῶν ἀποδεικτικῶν στοιχείων ἐπεδίκασεν ἔλασσον τῶν ὅσων ἔδει, ὅπως ἐπιδικάσῃ, χωρίς ὅμως νά διατυποῦνται ἐν αὐτῷ καί αἱ εἰς τήν ἐκκαλουμένην ἀπόφασιν ἀποδιδόμεναι πλημμέλειαι καί ἐλλείψεις, ἕνεκα τούτου ὁ λόγος οὗτος εἶναι ἀόριστος καί ἀνεπίδεκτος δικαστικῆς ἐκτιμήσεως καί ὡς τοιοῦτος δέον νά ἀπορριφθῇ.

Εἶναι μέν ἀληθές, ὅτι κατά τήν ἐν πρακειμένῳ ἐχούσαν ἐφαρμογήν ὑπ' ἀριθ. 65257/1952 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἡ ἀναγγελία τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας δέον νά περιλαμβάνῃ, αὐτήν τοῖς ἄλλοις, τήν χρονολογίαν, ποσόν καί τρόπον καταβολῆς τοῦ ν. 2112, πλήν ὅμως ἡ κατά τό στοιχεῖον τοῦτο παράλειψις δέν ἐπάγεται ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας, διότι ὁ καθορισμός καί τοῦ στοιχείου τούτου εἰς τήν ὑπουργικήν ἀπόφασιν εἶναι ἐκτός ἐξουσιοδοτήσεως, διότι τό ἄρθρον 9 τοῦ ν. 118/1495, ὁρίζον ὅτι ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας θεωρεῖται ἔγκυρος, ἀφ' ἧς καταβληθῇ ἐξ ὁλοκλήρου ἡ νόμιμος ἀποζημίωσις, ἐθέσπισε τήν καταβολήν τῆς ὀφειλομένης ἀποζημιώσεως ὡς οὐσιαστικήν προϋπόθεσιν τοῦ κύρους τῆς ἀπολύσεως, ἔχουσαν ὡς μόνην συνέπειαν ὅπως ἡ σύμβασις ἐργασίας θεωρῆται ἐνεργός, μέχρι τῆς ἐξ ὁλοκλήρου καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως, καί ἡ προϋπόθεσις αὕτη δέν ἠδύνατο διά τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως νά καταστῇ τυπική, μέ ἄμεσον συνέπειαν τήν ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας. Ἑπομένως, δεχθεῖσα ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, εἰ καί ἐπί ἄλλῃ αἰτιολογίᾳ, ἔγκυρον τήν καταγγελίαν,

ΑΠΟΧΗ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΕΚ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΝΕΚΕΝ ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ

I

Δικαίωμα μισθοῦ λόγῳ τῆς ἀνυπαιτίου ἀδυναμίας τοῦ μισθωτοῦ διὰ παροχὴν ὑπηρεσιῶν

Κώλυμα μισθωτοῦ διὰ παροχὴν ὑπηρεσιῶν, ἕνεκα λόγων ἀφορώντων αὐτὸν κατὰ τὸ προισχῦον τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος δίκαιον, ἐφαρμοστέον ἐπὶ συμβάσεων συνομολογηθεισῶν πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, καὶ δικαίωμα μισθοῦ.—Ἐνδοτικὸν δίκαιον, ἐπιτρεπομένης παρεκκλίσεως διὰ συμφωνίας τῶν μερῶν.

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον διὰ τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως αὐτοῦ ἐρευνᾷ τὸ θέμα περὶ δικαιώματος τοῦ μισθωτοῦ νὰ πληρωθῇ τὸν μισθόν του, κατὰ τὴν διάρκειαν ἀνυπαιτίου κωλύματος παροχῆς ὑπηρεσιῶν, ὡς δι' ἀσθένειαν ἐν προκειμένῳ.

Ἔχει ὑπ' ὄψιν του σύμβασιν ἐργασίας, συνομολογηθεῖσαν πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, καὶ ἑπομένως, κατὰ τὸ ἄρθρον 24 τοῦ Εἰσαγ. Νόμου τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ἀ.ν. 2783/1941, ἡ περίπτωσις ἦτο κριτέα κατὰ τὸ προϊσχῦον τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος δίκαιον (*Κ. Τριανταφυλλόπουλος*, ΕΕΔ 9, 726, πρβλ. καὶ Α.Π. 410/1951, εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 10, 1208, καὶ νομολογίαν τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας ἐν ΕΕΔ 12, 1183 ἑπ.). (Διὰ τὰς μετὰ τὸν Ἀστικὸν Κώδικα συμβάσεις ἐργασίας ἐφαρμόζονται τὰ ἄρθρα 657, 658 Α.Κ., ἑρμηνείαν τῶν ὁποίων βλέπε ἐν ΕΕΔ 12, 202, ἔνθα νομολογία καὶ σημειώσεις μας, ΕΕΔ 12, 1185).

Θεωρία καὶ πρᾶξις ἐδέχοντο πρότερον σταθερῶς ὅτι κατὰ τὰς προϊσχυούσας τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ρωμαϊκὰς διατάξεις, ἐφαρμοζομένας ἐπὶ ἀμφοτεροβαρῶν συμβάσεων, ἕκαστος τῶν συμβαλλομένων εἶχε τὸν κίνδυνον τῆς ἰδίας αὐτοῦ παροχῆς καὶ συνεπῶς ὁ μὴ παρέχων τὴν ἐργασίαν του μισθωτός, ἐξ ἀσθενείας, ἀπηλλάσσετο μὲν τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς παροχήν, ἀλλὰ καὶ δὲν ἐδικαιοῦτο μισθοῦ (*Windscheid - Πολυγένους*, Ἔνοχ. § 401 σημ. 6 καὶ § 404 σημ. δ, *Καλλιγᾶ* Ἔνοχ. § 321, *Van Wetter* § 299, Α.Π. 478/1939, ΕΕΝ σϟ' 688).

Διάσπασιν τῆς σταθερῶς ἐφαρμοζομένης αὐτῆς ἀπόψεως ἐπέφερεν ἡ ὑπὸ τοῦ *Κ. Τριανταφυλλοπούλου* διδαχθεῖσα ἄποψις (ΕΕΔ 9, 725), τὴν ὁποίαν σταθερῶς ἤδη ἀκολουθοῦν τὰ δικαστήρια τῆς οὐσίας (βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 12, 1183 ἑπ.). (Ἀπὸ ἄλλης ἐρεύνης ὁ *Ι. Καποδίστριας*, ἐν ΕΕΔ 11, 2, ΕΕΔ 13, 2, βλέπε ἐν τούτοις *Μ. Σέρπον*, Θέμ. ΣΓ' 426, *Δ. Μηλιδώνην*, ΕΕΔ 12, 1168).

Ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν σκέπτεται καὶ περὶ τῶν δύο αὐτῶν ἀπόψεων, μὲ περαιτέρω συλλογιστικὴν ὅτι αἱ βασίζουσαι τὸ δικαίωμα τοῦ μισθωτοῦ ἐπὶ τὸν μισθὸν ρωμαϊκαὶ διατάξεις ἀποτελοῦν ἐνδοτικὸν δίκαιον, ἀντιθέτως πρὸς τὰ ἄρθρ. 657, 658 Α.Κ. (ὡς ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρ-

---

καίτοι ἐν τῇ γενομένῃ τῇ 3 Φεβρουαρίου 1953 ἀναγγελίᾳ ταύτης δὲν περιελαμβάνετο καὶ τὸ στοιχεῖον τῆς χρονολογίας, τρόπου καταβολῆς καὶ ποσοῦ ἀποζημιώσεως, ὀρθῶς ἔκρινε καὶ οἱ περὶ ταὐναντίου πρῶτος καὶ δεύτερος λόγοι τῆς ἐφέσεως ὡς ἀβάσιμοι ἀπορριπτέοι κρίνονται.

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ν.δ. 1029/1942 περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀπὸ 16/1920 Ἰουνίου 1941 Δ/τος περὶ κυρώσεως τοῦ καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Προνοίας Δικηγόρων Ἀθηνῶν, ὁριζούσης ὅτι ἡ μὲν καταβολὴ δι' εἰδικῶν ἐνσήμων τοῦ Τ.Π.Δ.Α. ἢ ὡς ὁ παρὼν νόμος ὁρίζει τοῦ ἐπιβαλλομένου δι' αὐτοῦ εἰδικοῦ τούτου τέλους καθίστησιν ἀπαράδεκτον τὰ σχετικὰ δικόγραφα, οὐδεμίαν συνέπειαν ἐπιφέροντα, καθίστηται ἐπίσης ἀπαράδεκτον τὴν παράστασιν τοῦ δικηγόρου ἐνώπιον πάσης δικαστικῆς ἢ διοικητικῆς Ἀρχῆς, σαφῶς συνάγεται ὅτι ἡ μὲν καταβολὴ τῶν διὰ τοῦ ν.δ. τούτου ἐπιβαλλομένων τελῶν συνεπάγεται ἀπαράδεκτον μόνον ἐπὶ τῶν δικογράφων, νοουμένων ὡς τοιούτων ἐγγράφων ἀπευθυνομένων εἰς τὸ δικαστήριον καὶ διαμειβομένων μεταξὺ τῶν διαδίκων (ἄρθρ. 136 Πολ. Δικ.) καὶ οὐχὶ ἐπὶ ἄλλων ἐξωδίκων ἐγγράφων, δι' ἃ ἐπιβάλλεται μὲν ἡ καταβολὴ ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου ἐνσήμου τοῦ Τ.Π.Δ.Α., πλὴν ὅμως ἡ παράλειψις ταύτης δὲν ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τὸ ἀπαράδεκτον τούτου καὶ τὴν ἔλλειψιν τῶν νομίμων συνεπειῶν, ὡς ῥητῶς διὰ τὰ δικόγραφα ὁρίζεται. Ἑπομένως, ὀρθῶς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις σιγῇ ἀπέρριψε τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ ἐκκαλοῦντος περὶ ἀκυρότητος τῆς ἐγγράφου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, λόγῳ μὴ ἐπικολλήσεως ἐπ' αὐτοῦ τοῦ ἀναλόγου ἐνσήμου Τ.Π.Δ.Α., καὶ ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου τέταρτος λόγος τῆς ἐφέσεως ὡς ἀβάσιμος ἀπορριπτέος κρίνεται.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 346 Α.Κ. ὁ ὀφειλέτης χρηματικῆς ὀφειλῆς καὶ ἂν δὲν εἶναι ὑπερήμερος χρεωστεῖ νομίμους τόκους ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς του περὶ τοῦ ληξιπροθέσμου χρέους. Ἑπομένως, προκειμένης χρηματικῆς ὀφειλῆς, ἡ ἐπίδοσις τῆς κρινομένης ἀγωγῆς γεννᾷ τὴν ὑποχρέωσιν πρὸς τοκοδοσίαν, οὐχὶ δὲ καὶ ἡ ἐπίδοσις ἀγωγῆς, ἐκ τῆς ὁποίας ἐγένετο παραίτησις (ΕρμΑΚ ὑπ' ἄρθρ. 346). Ἑπομένως τὸ διὰ τοῦ πέμπτου λόγου τῆς ἐφέσεως προβαλλόμενον παράπονον κατὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως ὅτι οἱ τόκοι ἔδει νὰ ἐπιδικασθῶσιν ἀπὸ τῆς 29/12/1952, ἀφ' ὅτου ἐπεδόθη προγενεστέρα ἀγωγή, τῆς ὁποίας δὲ μὴ νόμιμον ἀπορριπτέον κρίνεται.

θρου 679 τοῦ Α.Κ.) καὶ ἑπομένως ἐπιτρέπεται διάφορος αὐτοῦ ρύθμισις ἢ παραίτησις).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 13236/1953

Διαδικασία Ν. Γ΄ΘΟΔ΄ κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. Ι. Γεωργακόπουλος
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. Σ. Διαμαντάκος
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Χ. Καραμητσάνης, Δ. Μιχαλάκης

Διὰ τῆς ἀγωγῆς, ἐφ' ἧς ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ὁ ἐφεσίβλητος (ἐνάγων), διατεινόμενος ὅτι προσελήφθη ἐν ἔτει 1923 εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐκκαλούσης (ἐναγομένης) ὡς ἀρτεργάτης καὶ ὅτι ἠσθένησε κατὰ τὰ ἐν αὐτῇ εἰδικώτερον προσδιοριζόμενα χρονικὰ διαστήματα, ἐπιδοτηθεὶς παρὰ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν διὰ τῶν ἐν αὐτῇ εἰδικευμένων χρηματικῶν ποσῶν, διώκει τὴν πληρωμὴν τῆς διαφορᾶς μεταξὺ τῶν ποσῶν τούτων καὶ τοῦ ἑκάστοτε καταβαλλομένου ἡμερομισθίου ἐκ δραχμῶν 2.819.000. Τὴν ἀγωγὴν ταύτην ἐδέχθη ἐν μέρει ἡ ἐκκαλουμένη ἐπιδικάσασα εἰς τὸν ἐφεσίβλητον δραχμὰς 653.400 ἐπὶ ταῖς ἐν αὐτῇ αἰτιολογίαις.

Ἐβεβαιώθησαν, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, τὰ ἑξῆς περιστατικά: Ἡ ἐκκαλοῦσα, ἐκμεταλλευομένη τὴν ἐνταῦθα καὶ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ „ κειμένην ἐπιχείρησιν ἀρτοποιείου, προσέλαβεν ἐν ἔτει 1923 εἰς τὴν ὑπηρεσίαν της τὸν ἐφεσίβλητον, ὡς ἀρτεργάτην, ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου καὶ ἐπὶ τῇ καταβολῇ τοῦ ἑκάστοτε ἰσχύοντος ἡμερομισθίου, ἐργαζόμενον ἔκτοτε παρ' αὐτῇ. Βάσει τοῦ χρόνου, καθ' ὃν συνετελέσθησαν τὰ παραγωγικὰ τῆς κρινομένης ἐνοχῆς γεγονότα, ἐφαρμοσθήσεται τὸ προϊσχῦσαν Βυζαντινορρωμαϊκὸν Δίκαιον, συμφώνως πρὸς τοὺς ὁρισμοὺς τῶν ἄρθρων 24 καὶ 38 ἐδ. 2 τοῦ ἀ.ν. 2783/1941, Εἰσαγωγικοῦ Νόμου τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος. Κατὰ τὴν ἀρχουσαν ἐν προκειμένῳ δόξαν, δεκτὴν καὶ ὑπὸ τῆς νομολογίας γενομένην, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ν. 15 § 6 Πανδ. (19.2), ἐὰν ὁ ἐργαζόμενος, ἐκμισθωτὴς τῶν ὑπηρεσιῶν, ἐμποδίζηται νὰ ἐργασθῇ ἕνεκα λόγων ἀφορώντων τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, ἀπαλλάσσεται μὲν τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς παροχὴν τῆς ἐργασίας του, δὲν δικαιοῦται ὅμως εἰς ἀντιμισθίαν, καθ' ὃν χρόνον, ἐκ τῆς αἰτίας ἐκείνης, δὲν εἰργάσθη, ἀδιακρίτως τοῦ οὐσιώδους ἢ ἐπουσιώδους τῆς πρὸς παροχὴν ὑπηρεσιῶν χρονικῆς ἀδυναμίας (βλ. Α.Π. 478/1939, ΕΕΝ ἔτος στ', σελ. 688, Ἐφ. Ἀθ. 962/1929, Θέμ. ΜΑ', σελ. 96, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 7129/1947, ΕΕΔ 6, σελ. 683 ἑπ., *Windscheid - Πολυγένους*, Ἐνοχικὸν § 401, σημ. 6, καὶ § 404 σημ. 5, *Καλλιγᾶ*, Ἐνοχικὸν § 321, *Παπαρρηγοπούλου* - Φουρκιώτη § 1358). Ὅθεν, μὴ δικαιούμενος ὁ ἐφεσίβλητος μισθοῦ κατὰ τὸν χρόνον ἀσθενείας, κατ' ἐφαρμογὴν τῆς ἀνωτέρω δεκτῆς γενομένης ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου γνώμης, οὐδ' ἡ ἀξιουμένη διαφορὰ ὀφείλεται ὑπὸ τῆς ἐκκαλούσης, καὶ ἔδει νὰ ἀπορριφθῇ ἡ ἐνδικος ἀγωγή. Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῇ ἐκδοχῇ ὅτι ἠδύνατο νὰ τύχῃ ἐφαρμογῆς, ἐν τῇ συγκεκριμένῃ περιπτώσει, ἡ διάταξις Πανδ. 19.2.27, κατ' ἀναλογίαν τοῦ ἐν αὐτῇ θέματος μισθώσεως πράγματος, καθ' ἣν ἐπὶ ἐπουσιώδους μόνον ἀνυπαιτίου χρονικῆς ἀδυναμίας πρὸς παροχὴν ὑπηρεσιῶν δὲν ἐπέρχεται ἀντιστοιχος ἐλάττωσις τῆς ἀμοιβῆς διασπωμένης τῆς ἀρχῆς periculum est locatoris, εἰς τὸ Δικαστήριον δ' ἐναπόκειται νὰ κρίνῃ ἑκάστοτε κατὰ τὸ ὀρθὸν καὶ ἴσον τὸ εἶδος τοῦ ἀνυπαιτίου κωλύματος καὶ νὰ ὁρίσῃ τὸν χρόνον, δι' ὃν ὁ ἐργασιοδότης δὲν δικαιοῦται νὰ περικόψῃ τὸν μισθόν, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ κωλύματος (βλ. *Κ. Τριανταφυλλόπουλον*, Μισθὸς ἐν κωλύματι κ.τ.λ., ΕΕΔ 9, σελ. 725 ἑπ.), καὶ πάλιν ἔδει νὰ ἀπορριφθῇ ἡ ἀγωγὴ διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους: Κατὰ ἐξ ὑπαρχῆς συντεθέντα ἐν τῇ κρινομένῃ ἐργασιακῇ συμβάσει ὅρον συνεφωνήθη μεταξὺ τῶν μερῶν, ὅπως τὸ νόμιμον ποσοστὸν τῶν ἀρτεργατικῶν δικαιωμάτων διανέμηται κατ' ἰσομοιρίαν μεταξὺ τῶν ἐκ τῶν ἀρτεργατῶν παόντων καὶ ἐργασθέντων, ὧν τινων τὸ ἡμερομίσθιον θὰ προσαυξάνηται καὶ διὰ τοῦ ἡμερομισθίου τῶν ἐξ οἱουδήποτε λόγου ἀπόντων καὶ κωλυομένων συναδέλφων των, μὴ μετεχόντων τῆς διανομῆς ταύτης, χωρὶς τὸ παράπαν νὰ συμμετέχῃ τῆς διανομῆς τοῦ ποσοστοῦ τούτου ἡ ἐπιχείρησις τῆς ἐκκαλούσης, ἔναντι τῆς ὁποίας ὑφίσταται σαφὴς ἡ ἐκ τῆς συμφωνίας ταύτης ἀπορρέουσα δήλωσις ἑνὸς ἑκάστου ἐργαζομένου καὶ συνεπῶς καὶ αὐτοῦ τοῦ ἐφεσιβλήτου, καθ' ἣν οὗτος δὲν δικαιοῦται νὰ ἀξιώσῃ τὸν μισθὸν τοῦ χρόνου τῆς ἀνυπαιτίου ἀδυναμίας, ἐξ οἱουδήποτε λόγου καὶ ἂν προῆλθεν αὕτη, μηδὲ τοῦ ἐκ τῆς ἀσθενείας ἐξαιρουμένου τοιούτου, οὐ μόνον ἔναντι τῶν συναδέλφων του, ἀλλὰ καὶ ἔναντι τῆς ἐκκαλούσης ἐργοδότιδος. Ἡ συμφωνία αὕτη ἰσχύει κατὰ παρέκκλισιν τῶν ὡς ἄνω διὰ τῆς διατάξεως Πανδ. 19.2.27 καθιερουμένων, διότι ἡ ἐν λόγῳ διάταξις, μὴ καθιεροῦσα δίκαιον ἀναγκαστικόν (ὡς τὰ ἄρθρα 657, 658 Α.Κ., ἀπαγορευομένης κατ' ἄρθρ. 679 Α.Κ. ἀντιθέτου συμφωνίας εἰς βάρος τοῦ ἐργαζομένου), φέρει ἐνδοτικὸν (ἐπιτρεπτικὸν) χαρακτῆρα, ἐξ οὗ ἕπεται ὅτι, ἐπιτρεπομένης παρεκκλίσεως διὰ ρητῆς ἢ σιωπηρᾶς τῶν μερῶν συμφωνίας, ἔστω καὶ εἰς βάρος τοῦ ἐργαζομένου γενομένης, ἰσχύει μόνον, ἐὰν οἱ συμβαλλόμενοι δὲν ὥρισαν ἄλλως (βλ. *Καποδίστριαν*, Μισθὸς ἐν κωλύματι κλπ., ΕΕΔ 11, 2 ἑπ.). Κατὰ ταῦτα, ἐφ' ὅσον κατ' ἀπόκλισιν τοῦ κανόνος τούτου συνεφωνήθη, ὅπως μὴ δικαιοῦται ὁ ἐφεσίβλητος τοῦ μισθοῦ τοῦ χρόνου ἀνυπαιτίου ἀδυναμίας (ἀσθενείας), ἀνεξαρτήτως τῆς ἐπικαλουμένης καταχρηστικῆς ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος, οὐχὶ νομίμως ἤδη αἰτεῖται τὴν πληρωμὴν μέρους αὐτοῦ, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὰ προεκτεθέντα, ἡ δ' ἐκκαλουμένη, δεχθεῖσα τὴν ἀγωγήν, ἥμαρτεν, ἐσφαλμένως ἑρμηνεύσασα τὸν νόμον καὶ ἐκτιμήσασα τὰ πράγματα, καὶ δέον, δεκτῶν καθισταμένων τῶν 1ου καὶ 2ου λόγων ἐφέσεως, καθ' ἃ διὰ τῶν προτάσεων ἀναπτύσσονται, παρελκούσης πλέον τῆς ἐρεύνης καὶ τῶν λοιπῶν τοιούτων, νὰ ἐξαφανισθῇ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις αὕτη, ἐπὶ τῷ τέλει τῆς ὁλοσχεροῦς ἀπορρίψεως τῆς ἀγωγῆς.

II

Ἀποχὴ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας λόγῳ ἀσθενείας καὶ ἰσχὺς συμβάσεως ἐργασίας.

Νόμιμα χρονικὰ ὅρια (*ἄρθρ. 6 Ν. 2112, ἄρ-*

θρον 3 ν. 4558/1930) άποχῆς τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας λόγῳ ἀσθενείας καὶ ἰσχὺς συμβάσεως ἐργασίας.— Παραίτησις ἐργοδότου ἀπὸ δικαιώματος νὰ θεωρήσῃ λυθεῖσαν τὴν σύμβασιν ἐκ τῆς ὑπερβάσεως τῶν νομίμων χρονικῶν ὁρίων.— Ὑπολογισμὸς χρόνου ἀσθενείας διὰ τὴν μὴ συναγωγὴν τεκμηρίου παραιτήσεως τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας του.— Ἀσθένεια κατὰ διακεκομμένα χρονικὰ διαστήματα.— Αἴτημα ἀναβολῆς συζητήσεως, κατ' ἄρθρ. 172 Πολιτ. Δικονομίας.

Κατὰ τὴν τελευταίως σταθερῶς ἐφαρμοζομένην ἄποψιν τοῦ Ἀρείου Πάγου (βλέπε ΕΕΔ 18, 20), ἀκολουθουμένην καὶ ὑπὸ τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας, ἐφ' ὅσον ὁ ἀσθενῶν μισθωτὸς ὑπερέβη τὰ χρονικὰ ὅρια ἀποχῆς ἐκ τῆς ἐργασίας τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν. 4558/1930 (ἰσχύοντα ἀδιακρίτως τῆς ἰδιότητος τοῦ μισθωτοῦ ὡς ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου), θεωρεῖται λελυμένη ἡ σύμβασις ἐργασίας.

Ἔχει ὅμως, ἐξ ἄλλου, νομολογηθῆ (Α.Π. 432/1948, εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 7, 814), ὅτι συνάγεται μὲν ἐκ τοῦ νόμου, ὅτι ἡ λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐπέρχεται ἐκ τῆς ὑπερβάσεως τῶν νομίμων χρονικῶν ὁρίων, δύναται ὅμως ὁ ἐργοδότης νὰ παρατείνῃ αὐτά, παρέχων ἀναρρωτικὴν ἄδειαν εἰς τὸν ἀσθενοῦντα ὑπάλληλόν του καὶ ὑπὲρ τὰ τεταγμένα ὑπὸ τοῦ νόμου χρονικὰ ὅρια. Ἐπέρχεται δηλαδὴ παραίτησις τοῦ ἐργοδότου ἀπὸ τοῦ ἐκ τοῦ ἄρθρου 5 νόμου 2112, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρ. 3 νόμου 4558/1930, δικαιώματος αὐτοῦ νὰ θεωρήσῃ λυθεῖσαν τὴν σύμβασιν ἐργασίας (ἀρκεῖ ἡ βούλησις τοῦ ἐργοδότου, ἐφ' ὅσον οὗτος εἶναι νομικὸν πρόσωπον, νὰ δηλοῦται διὰ τοῦ ἁρμοδίου φυσικοῦ προσώπου (Α.Π. 585/1953, εἰσηγητὴς *Γ. Βορσάμον*, ΕΕΔ 18, 21).

Αὕτη εἶναι καὶ ἡ ἄποψις τῆς δημοσιευομένης κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου.

Ἐνδιαφέρουσα εἶναι καὶ ἡ ἄποψις τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως ὅτι τὰ ἐν ἄρθρῳ 3 τοῦ νόμου 4558/1930 τεταγμένα χρονικὰ ὅρια ἀποχῆς τοῦ μισθωτοῦ λόγῳ ἀσθενείας τίθενται ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ συνεχοῦς χρόνου καὶ δὲν ὑπολογίζονται διακεκομμένως (βλέπε καὶ συμφώνους Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 5893/1946, εἰσηγητὴς *Γ. Κορίδης* ΕΕΔ 5, 586, Πρωτοδικείου Πατρῶν 1295/1951, εἰσηγητὴς *Δ. Περδίκης*, ΕΕΔ 11, 135 καὶ αὐτόθι σημειώσεις μας).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 125/1954

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Σ. Διαμαντάκος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Νικολόπουλος, Κ. Ἀναστασιάδης

Τὸ περὶ ἀναβολῆς τῆς προκειμένης συζητήσεως αἴτημα τοῦ ἐφεσιβλήτου, ἐπὶ τῷ τέλει συνεκδικάσεως τῆς κρινομένης ἐφέσεως μεθ' ἑτέρας συναφοῦς κατὰ τῆς αὐτῆς στρεφομένης ἀποφάσεως, ἀπορριπτέον κρίνεται, οὐδαμόθεν βεβαιουμένης τῆς ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος ἀσκήσεως τοιαύτης συναφοῦς ἐφέσεως, ἀλλὰ καὶ διότι τὸ ἄρθρον 172 Πολ. Δικ., ἐφ' οὗ μόνον δύναται νὰ στηριχθῇ ἡ αἰτουμένη ἀναβολή, προσκρούει καὶ δὲν δύναται νὰ συναρμολογηθῇ πρὸς τὴν ὅλην οἰκονομίαν καὶ τὸ πνεῦμα τῆς ταχείας καὶ ὀλιγοδαπάνου διαδικασίας τοῦ ν. ΓΘΟΔ' (ἄρθρ. 12, 20).

Ἐβεβαιώθησαν, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, τὰ ἑξῆς περιστατικά: Ὁ ἐφεσίβλητος προσελήφθη παρὰ τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς ἐκκαλούσης ὡς λογιστὴς κατὰ Δεκέμβριον 1943 ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου καὶ ἀντὶ μηνιαίου μισθοῦ, ἀνελθόντος τελευταίως εἰς δραχμὰς 1.700.000. Ὑπὸ τοὺς ὅρους τούτους εἰργάσθη συνεχῶς μέχρι τῆς 17ης Δεκεμβρίου 1952, ὅτε, προσβληθεὶς ἐξ ὑποτροπιάζοντος περιεδρικοῦ συριγγίου, ἠσθένησε καὶ παρεκωλύετο, συνεπείᾳ τῆς παθήσεώς του ταύτης, εἰς τὴν παροχὴν τῆς ἐργασίας του. Ἐν δῴει τῆς τοιαύτης καταστάσεως ὁ ἐφεσίβλητος ἐζήτησε καὶ ἔλαβε παρὰ τῆς ἐκκαλούσης μηνιαίαν ἄδειαν ἄνευ ἀποδοχῶν, ἀνασταλείσης κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον, διὰ κοινῆς τῶν μερῶν συμφωνίας, τῆς ἐκτελέσεως τῆς ἐπιδίκου ἐργασιακῆς συμβάσεως, εἰς τρόπον ὥστε ὁ μὲν ἑνάγων θὰ ἀπηλλάσσετο τῆς πρὸς παροχὴν ἐργασίας ὑποχρεώσεώς του, ἡ δὲ ἐργοδότις τῆς ἀντιστοίχου τοιαύτης πρὸς καταβολὴν μισθοῦ (Α.Π. 191/1949, 317/1953, Πρ/κείου Ἀθ. 4140/1953, ΕΕΝ Κ' σελ. 730 ἐπ.). Κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον τῆς ἀδείας ὁ ἐφεσίβλητος μετέβη εἰς Στοκχόλμην, εἰσήχθη εἰς τὸ ἐκεῖσε νοσοκομεῖον „*„ καὶ ὑπεβλήθη εἰς ἔγχειρησιν. Οὕτως ἔχοντος τοῦ πράγματος, ἡ κατὰ τὴν 17ην Ἰανουαρίου 1953 ἐπελθοῦσα λῆξις τῆς ἀδείας εὗρε τὸν ἐφεσίβλητον κλινήρη καὶ ἀνίκανον, συνεπείᾳ τῆς παθήσεως, πρὸς ἐργασίαν, τῆς ἐκ τοῦ λόγου τούτου ἀποχῆς του συνεχισθείσης μέχρι τῆς 23ης Φεβρουαρίου 1953, ὅτε ἐπανῆλθε καὶ παρέσχε τὴν ἐργασίαν του εἰς τὴν ἐκκαλοῦσαν, ἀποδεχθεῖσαν ταύτην ἀδιαμαρτυρήτως καὶ ἐν γνώσει τῆς τοιαύτης ἀποχῆς καὶ θεωρήσασαν τὴν ἐργασιακὴν σύμβασιν ὡς ἀνέκαθεν συνεχιζομένην. Ἐκτοτε ὁ ἐφεσίβλητος εἰργάσθη συνεχῶς μέχρι τῆς 26 Φεβρουαρίου 1953, ὅτε ἡ ἐκκαλοῦσα ἀπέκρουσε τὰς ὑπηρεσίας του, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἐλύθη ἡ σύμβασις διὰ τῆς ἀπὸ τῆς προσλήψεώς του καὶ ἐφεξῆς δεκαοκταμήνου ἐκ τῆς ἐργασίας ἀποχῆς, ἐξ ἧς τοιαύτη πέντε μηνῶν κατὰ τὸ ἔτος 1952. Σαφῶς συνάγεται ὅτι ἡ ἐκκαλοῦσα ἀπεδέχθη τὴν διὰ τῆς ἐπαναλήψεως τῆς ἐργασίας διαδηλωθεῖσαν παραίτησιν τοῦ ἐνάγοντος μισθωτοῦ ἀπὸ τοῦ δικαιώματος τῆς φερομένης ὡς συντελεσθείσης οἰωνηρᾶς καταγγελίας τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως, θεωρηθείσης οὕτω ἐκ μέρους τῆς ἐργοδότιδος τῆς μὲν τοιαύτης καταγγελίας, ὡς οὐδέποτε γενομένης, τῆς δὲ ἐργασιακῆς συμβάσεως, ὡς ἀνέκαθεν συνεχιζομένης, δοθέντος ὅτι ἡ ὑπὲρ τὰ χρονικὰ ὅρια τοῦ ἄρθρου 5 § 3 τοῦ νόμου 2112 ἀποχὴ τοῦ ἐργαζομένου ἐκ τῆς ἐργασίας του δὲν ἐπάγεται αὐτοδικαίως καὶ ὑποχρεωτικῶς δι' ἀμφότερα τὰ μέρη τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως, ἀλλ' ἁπλῶς παρέχει δικαίωμα εἰς τὸν ἐργοδότην, ὅπως οὗτος θεωρήσῃ ταύτην ὡς καταγγελίαν ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ, χωρὶς νὰ ἀποκλείηται τὸ δικαίωμα αὐτοῦ, ὅπως, μὴ ἀποδεχόμενος τὴν ρηθεῖσαν παραίτησιν, θεωρή-

ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΕΝΝΟΙΑ "ΣΧΕΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ,, ΚΑΤΑ ΤΟ Ν.Δ. 2511)1953

Νόμιμοι συνέπειαι έκ παροχῆς έργασίας μετ' άκυρον σύμβασιν έργασίας

Έργασία σερβιτόρου μπάρ μή έφωδιασμένου διά βιβλιαρίου ύγείας.—Άκυρότης συμβάσεως.—Έπικύρωσις (κατ' άρθρ. 183 Άστικοῦ Κώδικος) άπό τῆς έκδόσεως βιβλιαρίου ύγείας.—Παραδεκτή έκδίκασις άξιώσεων μισθωτῶν κατ' έργατικήν διαδικασίαν καί έξ άκύρου συμβάσεως, δι' άγωγῆς όμως άδικαιολογήτου πλουτισμοῦ.— Έννοια σχέσεως έργασίας Ν.Δ. 2511/1953.— Μισθός σερβιτόρου μπάρ.— Άνεφάρμοστον έπί σερβιτόρου μπάρ Β.Δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 διά καταγγελίαν συμβάσεως.—Έφαρμογή άρθρων 669 καί 672 Άστ. Κώδικος.

Μετά τήν μεγίστης κοινωνικῆς σημασίας ὑπ' ἀριθ. 549/1953 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου (εἰσηγητής *Ι. Τραχανής*, ΕΕΔ 12, 1961), κατά τήν ὁποίαν εἰς τήν ἐργατικήν διαδικασίαν εἰσάγονται πρός ἐκδίκασιν καί ἀξιώσεις ἐξ ἀκύρων συμβάσεων ἐργασίας (τοιαύτη καί ἡ περίπτωσις τῆς ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου, μισθωτοῦ στερουμένου βιβλιαρίου, ἐπιτασσομένου διά τήν περίπτωσιν ὑπό τοῦ νόμου), τό Πρωτοδικεῖον δεχόμενον τήν ἑαυτοῦ ἁρμοδιότητα, κατά τήν ἐργατικήν διαδικασίαν, βαίνει περαιτέρω εἰς τήν ἔρευναν περί τῆς ἐννοίας τῆς «σχέσεως ἐργασίας», ὡς αὕτη διατυποῦται ἐν τῷ ἄρθρῳ 2 § 6 τοῦ ν.δ. 2511/1952 «περί ἐλέγχου ὁμαδικῶν ἀπολύσεων» (ΕΕΔ 12, 910).

Περίπτωσις ταυτίσα ὑπό τήν κρίσιν τοῦ Πρωτοδικείου εἶναι παροχή ἐργασίας ὑπό μισθωτοῦ, ἐργαζομένου εἰς μπάρ, ἄνευ ἀρχικῶς βιβλιαρίου ὑγείας.

Τό βιβλιάριον τοῦτο ἐπιβάλλεται ὑπό τῶν ἀναφερομένων ἐν τῇ πρωτοδικειακῇ ἀποφάσει νομικῶν διατάξεων, σημειωτέον ὅμως ὅτι τό ἀπό 18/30.1.1930 π.δ. «περί ἰατρικῆς ἐπιθεωρήσεως καί ἐφοδιασμοῦ διά βιβλιαρίων ὑγείας τῶν ἀσκούντων ὡρισμένα τινά ἐπαγγέλματα ἀτόμων» κατηργήθη, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τούς.... ὑπαλλήλους ζυθοπωλείων (περίπτωσις τῆς ἐν λόγῳ δικαστικῆς ἀποφάσεως) διά τοῦ ἀπό 16 Ἰουνίου/14 Ἰουλίου 1958 διατάγματος (ΕΕΔ 12, 860).

Ἐν τούτοις ἡ διά τοῦ ἄνω διατάγματος κατάργησις τοῦ ἀπό 18/30.1.1930 π.δ. δέν εἶναι ἰσχυρά. Ἐγένετο κατά χρῆσιν ὑπό τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας τῆς ἐκ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ἀπό 25.8.1920 β.δ. περί κωδικοποιήσεως τῶν περί ὑγιεινῆς καί ἀσφαλείας τῶν ἐργατῶν κλπ. διατάξεων», ἐνῷ δέν ἐξεδόθη τό ἀπό 18/30.1.1930 π.δ. κατά χρῆσιν τῆς νομοθετικῆς αὐτῆς ἐξουσιοδοτήσεως, ἀλλ' εἶναι ἐκτελεστικόν τοῦ ν.δ. 4/16 Αὐγούστου 1923 ν.δ.

Παραλλήλως ἐν πάσῃ περιπτώσει ἰσχύει καί ὁ ὑγειονομικός κανονισμός τῶν Δήμων καί Κοινοτήτων, τόν ὁποῖον ἐπικαλεῖται ἡ ἀπόφασις, μέ συνέπειαν νά εἶναι ἐξ αὐτοῦ, κατά τήν μᾶλλον κρατοῦσαν δικαστηριακήν ἄποψιν (βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 11, 696 (εἰς σημειώσεις μας), ΕΕΔ 11, 700), ἄκυρος ἡ σύμβασις ἐργασίας τοῦ κατά παράβασιν τοῦ νόμου τούτου προσλαμβανομένου, ὡς δέχεται πάλιν τό Πρωτοδικεῖον διά τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως αὐτοῦ.

Εἰς τήν περίπτωσιν τῆς ἀποφάσεως, ἐνῷ ὁ μισθωτός ὑπηρέτησεν ἐπί χρόνον τινά, ἐφωδιάσθη μετά ταῦτα διά βιβλιαρίου ὑγείας, ἐπομένως ἡ ἄκυρος προηγουμένως σύμβασις κατέστη (ἄρθρ. 183 Α.Κ.) ex nunc ἔγκυρος,

---

σῃ ὡς μή λυθεῖσαν τήν ἐργασιακήν σύμβασιν (βλ. Α.Π. 237/1949, 432/1948), Πρ/κείου Ἀθηνῶν 4577/1953, ΕΕΝ Κ' σελ. 738 ἐπ.). Ἑτέρωθεν, κατά τήν ἀληθῆ ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 3 ν. 4558/1930, ἡ ἐκ τῆς ἐργασίας ἀποχή τοῦ ἐργαζομένου δέον νά εἶναι ἀπαραιτήτως συνεχής καί δέν δικαιοῦται ὁ ἐργοδότης, ὅπως, χάριν τῆς πληρώσεως τῶν χρονικῶν ὁρίων τοῦ νόμου, ὑπολογίζῃ ἀθροιστικῶς διακεκομμένας ἀπ' ἀλλήλων, συνεπείᾳ ἀσθενείας, ἀποχάς, μή συγχωρουμένου τοῦ τοιαύτου ἀθροιστικοῦ ὑπολογισμοῦ, οὐδέ κρινομένου ἱκανοῦ νά ἐπιφέρῃ τήν λύσιν τῆς συμβάσεως. Ἡ τοιαύτη ἑρμηνευτική ἐκδοχή σαφῶς προκύπτει ἐκ τῆς φράσεως «ὡς βραχείας διαρκείας ἀσθένεια ἑρμηνεύεται ἡ διαρκοῦσα ἕνα μῆνα κλπ.» καί ἰδίᾳ ἐκ τῆς ἐν αὐτῇ λέξεως «διαρκοῦσα», ἐξ ἧς συνάγεται, ὅτι ὁ νομοθέτης ἠθέλησε τήν ἀποχήν τοῦ ὑπαλλήλου συνεχῆ μέχρι πληρώσεως τῶν χρονικῶν ὁρίων τοῦ νόμου (ΕΕΝ ἔτος Κ' 860, Πρ. Πειρ. 593/1950), ἀπορριπτομένων τῶν ἐναντίων.

Κατά ταῦτα, ἐφ' ὅσον ἡ διαληφθεῖσα ἀπό 17.1.1953 ἕως 23.2.1953 ἀποχή τοῦ ἐφεσιβλήτου ὀφείλεται ἀποκλειστικῶς εἰς τήν ρηθεῖσαν ἀσθένειαν καί τήν ἐκ ταύτης προελθοῦσαν ἀνικανότητα αὐτοῦ πρός ἐργασίαν, χωρίς νά ὑπερβῇ τό τριμηνον χρονικόν διάστημα, ὑπολογιζόμενον συνεχῶς, κατά τά εἰρημένα, καί περαιτέρω ἡ ἐναγομένη διά τῆς ἀδιαμαρτυρήτου ἀποδοχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτοῦ (23.2.1953) ἐθεώρησε τήν σύμβασιν ὡς μή λυθεῖσαν, ὀρθῶς ἔκρινεν ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ἐπί ταῖς ἐν αὐτῇ καί τῇ παρούσῃ αἰτιολογίαις, καί οἱ περί τοῦ ἐναντίου λόγοι ἐφέσεως διατυποῦντες παράπονον περί τοῦ ὅτι: α) κακῶς δέν ἐθεώρησε τήν ἀποχήν τοῦ ἐνάγοντος ἐκ τῆς ἐργασίας ὡς αὐθαίρετον καί μή ὀφειλομένην εἰς ἀσθένειαν καί β) κακῶς ὑπελόγισε τόν χρόνον τῆς τοιαύτης ἀποχῆς, νόμῳ καί οὐσίᾳ ἀβάσιμοι ἐλέγχονται καί ὡς τοιοῦτοι ἀπορριπτέοι κρίνανται, συναπορριπτομένης καί τῆς ἐφέσεως ἐν τῷ συνόλῳ της.

ὡς δέχεται ἡ ἀπόφασις (πρβλ. καὶ Α.Π. 310/1953, εἰσηγητὴς *Σ. Μανρομιχάλης*, ΕΕΔ 12, 719), κατήχθησαν ὅμως εἰς τὴν δίκην δι' ἀγωγῆς ἐκ συμβάσεως καὶ ἀξιώσεις τοῦ μισθωτοῦ ἐκ παροχῆς ἐργασίας ἐκ τῆς ἀκύρου πρότερον συμβάσεως καὶ ἐκ τούτου ἡ ἔρευνα τῆς ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου, ὑποκειμένης ἀκύρου συμβάσεως, ποία ἡ ἔννοια τοῦ ἄρθρου 2 § 6 τοῦ ν.δ. 2511/1953 (ΕΕΔ 12, 910) περὶ τῆς «σχέσεως ἐργασίας».

Ἡ ἀπόφασις (καὶ ὡς πρὸς τοῦτο εἶναι σύμφωνος καὶ ἡ νομολογία τοῦ εἰς α' βαθμὸν δικάζοντος κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου Γ'ΘΟΔ' Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν) δέχεται, ὅτι εἰς τὸν μετ' ἄκυρον σύμβασιν ἐργασθέντα καὶ μετὰ τὸ ν.δ. 2511/1953 παρέχεται μόνον ἔνδικον βοήθημα ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρου 904 Α.Κ. ἀγωγὴ τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ (περὶ τοῦ ζητήματος βλέπε καὶ *Βασ. Παντ. Βασιλείου*, ΕΕΔ 12, 1293).

Ἐφ' ὅσον αἱ εἰς τὴν δίκην καταχθεῖσαι ἀξιώσεις ἀνεφέροντο εἰς χρόνον πολὺ πρὸ τοῦ ν.δ. 2511/1953, δὲν προέκυπτε ζήτημα τί ἐσκόπησε τὸ ἄρθρον 2 § 6 τοῦ ν.δ. 2511/1953.

Ὁπωσδήποτε ὅμως τὸ Πρωτοδικεῖον, δοθείσης εὐκαιρίας, ἐπιλαμβάνεται τῆς ἐρεύνης τοῦ θέματος.

Ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 12, 1081), ποία, καθ' ἡμᾶς, ὑπῆρξεν ἡ ἐπιδίωξις τοῦ ν.δ. 2511/1953, τὸ ὁποῖον ἀληθῶς ἐπέφερε ἱκανὴν σύγχυσιν περὶ τῆς ἐννοίας του.

Ἐφ' ὅσον ἤθελε θεωρηθῇ ὀρθὸν ὅτι ὁ ν. 2511/1953 ἐσκόπησε νὰ ὑπαγάγῃ τὰς «σχέσεις ἐργασίας» ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 2 § 6 αὐτοῦ εἰς τὴν ἐν αὐτῷ ρυθμιζομένην καταγγελίαν, ἀνεξαρτήτως δηλαδὴ τοῦ κύρους τῆς συμβάσεως (ἡ ἔννοια «σχέσις ἐργασίας» διακρίνεται τῆς συμβάσεως, *Α. Nikisch*, Ἐργ. Δίκαιον, ἑλλ. μετάφρ. σελ. 168 ἑπ.), (βλέπε καὶ ὑπ' ἀριθ. 30004/1953 Ἐγκ. Ὑπουργείου Ἐργασίας, ΕΕΔ 12, 1335), πῶς τότε ἐπὶ παρατύπου καταγγελίας τῆς τοιαύτης σχέσεως (καὶ ἐξ ἀκύρου συμβάσεως), προκειμένου νὰ καθορισθοῦν αἱ συνέπειαι, θὰ ἐπιδικασθῇ «μισθός», ὁ ὁποῖος προϋποθέτει ἔγκυρον σύμβασιν, ἂν δὲν δεχθῶμεν ὅτι διὰ τὴν καταγγελίαν τοὐλάχιστον δὲν ἐνδιαφέρει τὸ κῦρος τῆς συμβάσεως; Τὸ ζήτημα δὲν ἔχει ἀπασχολήσει τὴν δικαστηριακὴν πρᾶξιν.

Τὸ ἐτονίσαμεν, εὐκαιρίας δοθείσης, ἐπανειλημμένως. Τὸ ν.δ. 2511/1953 ἐπετέλεσε πρόοδον, ἐνστερνισθέντος τοῦ νομοθέτου τὴν θεωρίαν τῆς ὑπάρξεως σχέσεως ἐργασίας, ἀνεξαρτήτως τῆς συμβάσεως (βλέπε *Α. Nikisch*, ἐνθ' ἀνωτ. σελ. 168 ἑπ.), ἀλλὰ προεκλήθησαν καὶ προκαλοῦνται εἰς τὴν δικαστηριακὴν πρᾶξιν περιπλοκαὶ μὲ ἄδηλον χρόνον ἐξαμολύνσεως, ὥστε νὰ ἐπιβάλληται νὰ νομοθετηθῇ συμπληρωματικῶς μία σαφὴς ρύθμισις.

* * *

Θέμα ἀκόμη τῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως ὑπῆρξε καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ἐργαζομένου (μετ' ἔγκυρον κατὰ τὴν καταγγελίαν σύμβασιν) εἰς ἐπιχείρησιν μπάρ.

Προκειμένου περὶ σερβιτόρου καὶ ἑπομένως ἐργάτου (βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 12, 385) ἐγεννᾶτο καὶ ζήτημα, ἂν ἡ καταγγελία ἔπρεπε νὰ γίνῃ κατὰ τὸ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 2112/1920 ἐπὶ τῶν ἐργατῶν κλπ., ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι τὸ μπὰρ ἀποτελεῖ βιοτεχνικὴν ἐπιχείρησιν.

Ἀρνητικῶς ἐπ' αὐτοῦ ἀποφαίνεται τὸ Πρωτοδικεῖον (βλέπε σχετικῶς καὶ ἀνωτέρω σελ. 174) καὶ ἐφαρμόζει τὸ ἐπικουρικῆς ἰσχύος ἄρθρ. 663 Ἀστικοῦ Κώδικος. Τούτου ὅμως συνέπεια εἶναι καὶ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ἄρθρου 672 Α.Κ., κατὰ τὸ ὁποῖον ἡ σύμβασις ἐργασίας καταγγέλλεται ἄνευ προθεσμίας, ὑφισταμένου σπουδαίου λόγου, ὡς δέχεται ἡ ἀπόφασις.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 14599/1953

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Α. Καλλέργης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Ἀμερικάνος, Θ. Σούλης

Ἐβεβαιώθησαν, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, τὰ ἐξῆς πραγματικὰ περιστατικά, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν κατὰ τὴν ἐκκλητὸν δίκην ἔριδα τῶν διαδίκων: Ὅτι α) τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ... ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν... λειτουργοῦν κέντρον - κατάστημα, εἰς ὃ, κατὰ τὰς βεβαιώσεις, διατίθενται κυρίως εἰς τοὺς πελάτας ποτὰ ἡ μπόρα, οἶνος εἰς φιάλας καὶ ἄλλα οἰνοπνευματώδη ποτὰ μετὰ ἐδεσμάτων, προχείρως παρασκευαζομένων, δίχως τέχνης τινὸς τῶν ἐν αὐτῷ σερβιρομένων, ἥτις οὐδαμῶς ἀπαιτεῖται, ἡ χρησιμοποιήσεως κινητηρίου δυνάμεως, ἔχει τὴν μορφὴν «μπάρ», οὐχὶ δὲ καφεζαχαροπλαστείου ἢ μικτοῦ τοιούτου, οὐδαμῶς βεβαιωθέντος ὅτι εἰς τοῦτο διατίθεται καφὲς ἢ γλυκίσματα, ὑπὸ τὸν χαρακτηρισμὸν δὲ αὐτὸν τοῦτο φέρεται ἐγγεγραμμένον εἰς τὸ Ἐπαγγελματικὸν Ἐπιμελητήριον Ἀθηνῶν, ὡς δείκνυται ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. . . . . πιστοποιητικοῦ ταύτου. Ὡς τοιαύτη ἡ ἐπιχείρησις αὕτη εἶναι ἐπαγγελματικὴ καὶ οὐχὶ βιοτεχνική, περὶ ἧς τὸ ἄρθρον 12 ν. 2112 καὶ τὸ ἀπὸ 16/18 Ἰουλίου 1920 Β. Διάταγμα.

Ἐβεβαιώθη, ὅτι ὁ ἐνάγων προσελήφθη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ὡς σερβιτόρος τοῦ μπὰρ τούτου τὸ ἔτος 1940 καὶ ὅτι, τοῦθ' ὅπερ συνομολογεῖται, ἐστερεῖτο κατὰ τὴν πρόσληψίν του βιβλιαρίου ὑγείας, ἀπαιτουμένου ὑπὸ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 1 ν.δ. τῆς 1/16.8.1923 καὶ 2 π.δ. τῆς 18/30 Ἰανουαρίου 1930, ἅμα δὲ σωρευτικῶς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 60 § 16 ἐδαφ. ε' τοῦ κατ' ἐξουσιοδότησιν τῶν νόμων 4060/1929, 44/1936 (ἄρθρ. 2) ἐκδοθέντος ὑγειονομικοῦ κανονισμοῦ νομοῦ Ἀττικοβοιωτίας (Φ.Ε.Κ. 275 Β' τῆς 10/12/1938) ὑπὸ τῶν Ὑπουργῶν Ὑγιεινῆς, Δημοσίας Ἀσφαλείας καὶ Διοικήσεως Πρωτευούσης, ἀποκτήσας τοιοῦτον τὴν 1.8.1950, καὶ δὴ τὸ ὑπ' ἀριθ. . . . ὅπερ καὶ προσάγεται.

Αἱ προπαρατεθεῖσαι διατάξεις περὶ κατοχῆς παρὰ τῶν ἐργαζομένων, ἐκτὸς ἄλλων, εἰς τὰ μπὰρ ὑπαλλήλων βιβλιαρίου ὑγείας, ἀποσκοποῦσαι εἰς τὴν διαφύλαξιν τῆς δημοσίας ὑγείας, εἶναι δημοσίας τάξεως καὶ ἑπομένως αἱ κατὰ παράβασιν τούτων καταρτισθεῖσαι δικαιοπραξίαι εἶναι ἄκυροι, κατὰ τὸ ἄρθρον 174 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ ὡς τοιαῦται λογίζονται ὡς μὴ γενόμεναι, κατὰ τὸ ἄρθρον 180 τοῦ αὐτοῦ Κώδικος, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὰς προϊσχυσάσας διατάξεις τοῦ Ρωμαϊκοῦ Δι-

καίου (Α.Π. 70/1948, Ε.Ε.Ν. σελ. 309, 130/1952, ΕΕΔ 11, σελ. 617, Πρωτ. Ἀθηνῶν 4750, 13053/1953, *Οἰκονομίδου*, Γεν. Ἀρχαί § 43 § 3.)

Ἐπὶ τέλους κατὰ μὲν τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 183 § 1 τοῦ Κώδικος ἡ ἐπικύρωσις ἀκύρου δικαιοπραξίας ἰσχύει ὡς νέα κατάρτισις αὐτῆς (*Μπαλῆ*, Γεν. Ἀρχαί § 70), κατὰ δὲ τὰς προκυψάσας ἐκ τῶν ἀποδείξεων βεβαιώσεις διὰ συμφωνίας μεταξὺ τῶν διαδίκων ἐπὶ τῇ ἐκδόσει τοῦ ἄνω βιβλιαρίου ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος καὶ προσαγωγῆ του ἔκτοτε εἰς τὴν ἐργοδότιδα ἐπεκυρώθη ἡ μεταξὺ των σύμβασις ἐργασίας, πράγματι περαιτέρω συνεχισθεῖσα διὰ καταβολῆς τῶν ἀμοιβαίων παροχῶν (ἐργασίας ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος-μισθοῦ ὑπὸ τῆς ἐναγομένης) ἕως τῆς 25.2.1953. Ὅσον δ' ἀφορᾷ εἰς τὴν φύσιν τῆς ἐργασιακῆς τοῦ ἐνάγοντος συμβάσεως διὰ τὴν καταγγελίαν, ὁποκειμένης τοιαύτης, οἵα ἐκρίθη ὡς ἄνω, ἐπιχειρήσεως ἐπαγγελματικῆς, οὐδαμῶς ἐν προκειμένῳ ἔχει ἐφαρμογὴν τὸ β.δ. τῆς 16/18 Ἰουλίου 1920, ἀλλ' αἱ διατάξεις τοῦ Κώδικος.

Κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου ΓΨΟΔ' «περὶ ἐκδικάσεως τῶν μεταξὺ ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν διαφορῶν», καθ' ἣν πᾶσα ἰδιωτικὴ ἀξίωσις μισθωτοῦ κατὰ τοῦ ἐργοδότου, πηγάζουσα ἐκ σχέσεως ἐργασίας, δικάζεται κατὰ τὴν ὑπὸ τούτου ὁριζομένην εἰδικὴν διαδικασίαν, ἐν ὄψει καὶ τοῦ σκοποῦ τοῦ νομοθέτου, θελήσαντος ὅπως καταστήσῃ εἰς τοὺς μισθωτοὺς εὐχερῆ τὴν ἐπιδίωξιν τῶν ἐξ ἐργασιακῆς σχέσεως πηγαζουσῶν ἀξιώσεων αὐτῶν, ὑπὸ τὴν αὐτὸν μον τοῦ νόμου τούτου διαδικασίαν ὑπάγεται καὶ πᾶσα ἀξίωσις τοῦ μισθωτοῦ ἀπορρέουσα ἐκ σχέσεως ἐργασίας ἢ καὶ ἐξ ἄκύρου συμβάσεως. Τοιαύτην δὲ τὴν ἔννοιαν τῆς σχέσεως τῆς ἐργασίας προσέδοτο καὶ τὸ ν.δ. 2511/1953 διὰ τῆς ἐν § 6 τοῦ ἄρθρου 2 αὐτοῦ διαληφθείσης εἰδικῆς διατάξεώς του, ὁρίσαν ὅτι «ὡς σχέσις ἐργασίας νοεῖται ἡ ἐκ τῆς πραγματικῆς ἀπασχολήσεως τοῦ μισθωτοῦ ἐν τῇ ἐκμεταλλεύσει δημιουργουμένη σχέσις, ἀνεξαρτήτως τοῦ κύρους τῆς συμβάσεως ἐργασίας (Α.Π. 549/1953, ΕΕΔ 12, σ. 1262). Κατὰ τὰ σαφῶς ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης (ἄρθρου 2 § 6 ν. 2511/1953) προκύπτοντα οὐδαμῶς δι' αὐτῆς ἀπεσκοπήθη ἡ πλήρης ἐξομοίωσις τῆς σχέσεως ἐργασίας πρὸς τὴν σύμβασιν ἐργασίας καὶ εἰδικώτερον ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰς πρὸς τὸν μισθωτὸν παροχάς, ἡ ὁποκατάστασις τῆς συμβάσεως, δηλονότι τῶν βουλήσεων τῶν ἐν ἐργασιακῷ δεσμῷ, ὑπὸ τοῦ νόμου, ὥστε παροχαὶ προβλεπόμεναι δι' ἔγκυρον σύμβασιν ἐργασίας, ὡς ὁ μισθός, νὰ δύνανται νὰ ἀξιωθῶσι δι' εὐθείας ἐπὶ τοιούτου ἀντικείμενον ἀπευθυνομένης ἀγωγῆς καὶ ὑπὸ τοῦ ἐν ἐργασιακῇ σχέσει τελοῦντος. Ἡ ὑπὸ δίκην ἀγωγὴ περιλαμβάνει διὰ τὸ εἰς τὸν χρόνον ἕως τῆς 1.8.1950 ἐμπίπτον τμῆμα ὡς ἄνω ἀξιώσεις ἐκ μισθοῦ, προσαυξήσεων διὰ τὴν κατὰ Κυριακὰς ἐργασίαν καὶ ἐκτάκτων παροχῶν ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς. Αὗται ὅμως δύνανται μόνον δι' ἀγωγῆς, βασιζομένης εἰς τὰς διατάξεις περὶ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, νὰ ἐπιδικασθῶσι. Τοιοῦτον περιεχόμενον, σαφὲς καὶ ὡρισμένον, δὲν ἔχει ἡ ὑπὸ δίκην ἀγωγὴ καὶ ἑπομένως ἀπορριπτέα κατὰ τοῦτο κρίνεται. Ὀρθῶς δὲ τοῦ πρώτου βαθμοῦ ἀχθέντος εἰς τὴν ἀπόρριψιν ταύτης, ἀπορριπτέος ὁ πρόσθετος τῶν προτάσεων, συνδυαζόμενος πρὸς τὸν 2ον τοῦ ἐφετηρίου, ὡς ἀβάσιμος.

Μισθὸς διὰ τοὺς σερβιτόρους μπὰρ προεβλέφθη ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 57934/1950 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, δι' ἧς ἐξετάθη καὶ ἐπ' αὐτῶν ἡ ἰσχὺς τῆς ὑπ' ἀριθ. 13/1948 διαιτητικῆς ἀποφάσεως. Συνεπῶς ὀρθῶς ἐπεδίκασε ὁ πρῶτος βαθμὸς τὸν πράγματι μὴ καταβληθέντα εἰς χρῆμα μισθὸν ἀπὸ τῆς 5.11.1950, τὸν ὀρθὸν ὑπολογισμὸν τοῦ ὁποίου κατὰ τὰ λοιπὰ δὲν ἀμφισβητοῦν οἱ διάδικοι, ἅμα δὲ βάσει τούτου καὶ τὰ δῶρα ἀπὸ τῶν Χριστουγέννων 1950 καὶ ἐντεῦθεν καὶ ἀπορριπτέος ὡς ἄβάσιμος ὁ 2ος λόγος ἐφέσεως τοῦ ἐνάγοντος κατ' ἀμφοτέρας τὰς παραγράφους του, καθ' ὅσον δὲ δι' αὐτοῦ ἀξιοῦται ὁ ἀγωγικὸς τοῦ ἐνδίκου ὡς ἄνω χρόνου μισθὸς καὶ δῶρα πρὸ τῆς 15.1.1951 ὡς ἀναπλήρωμα διϊσχυριζομένης ἤδη τὸ πρῶτον τροφῆς, ἧς ἡ ἀξία ἀποτιμᾶται εἰς τὸ ἀξιούμενον ποσόν, καὶ ὡς μὴ νόμιμος, ἐπερχομένης δι' αὐτοῦ μεταβολῆς τῆς βάσεως τῆς ἀγωγῆς, ἅμα δ' ὡς ἀβάσιμοι οὐσίᾳ οἱ σχετικοὶ 1ος καὶ 2ος τῆς ἐφέσεως τῆς ἐναγομένης ἀντίθετον παράπονον εἰσάγοντες.

Ἐβεβαιώθη ἐκ τῶν αὐτῶν ὡς ἄνω ἀποδείξεων ὅτι ὁ ἐνάγων, ἐνῷ κατὰ τὴν 24.2.1953 παρεῖχε τὰς ὑπηρεσίας του εἰς τὸ κατάστημα τῆς ἐναγομένης, ἐπὶ σκοπῷ ἰδιοποιήσεως, ὑπεξήρεσε δύο τυρόπηγας. Ὁ σκοπὸς οὗτος ἐβεβαιώθη πλήρως ἐκ τῶν ἀποδείξεων, παρὰ τὴν πειρωμένην δικαιολόγησιν τῆς πράξεως ταύτης, ὅτι ἔλαβε τὰς τυρόπηγας μὲ τὴν πρόθεσιν νὰ τὰς μαρκάρῃ ἀργότερον. Καὶ ναὶ μὲν καθ' ἑαυτὸ τὸ ἀντικείμενον τῆς πράξεως ταύτης δὲν ἦτο ἢ εὐτελοῦς ἀξίας, ἀλλὰ τοῦτο οὐδόλως ἀφαιρεῖ ἀπὸ τὴν πρᾶξιν ταύτην τὸν χαρακτῆρα ὡς τοιαύτης συνιστώσης σπουδαῖον λόγον κατ' ἄρθρον 672 τοῦ Κώδικος, καθ' ὃ ἑκάτερον τῶν μερῶν δικαιοῦται νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν διὰ σπουδαῖον λόγον ἀποτελοῦντα ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας. Βεβαιωθέντος ἐπὶ τέλους ὅτι κατὰ τὴν καταγγελίαν ταύτην ἐτηρήθησαν ἐν πληρότητι, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰ τυπικὰ τῶν στοιχεῖα, αἱ προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118/1945 καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 65257/1952 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας ἐγγράφως γενομένης τῆς καταγγελίας καὶ ἀναγγελθείσης ἐμπροθέσμως δι' ἐγγράφων εἰς διπλοῦν φερόντων πλήρη τὰ στοιχεῖα τῆς ἄνω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἕπεται ὅτι νομίμως λυθείσης τῆς συμβάσεως τὴν 25.2.1953, οὔτε μισθὸς ὀφείλεται ἐφεξῆς, οὔτε ἀποζημίωσις τις ἐπὶ τῇ καταγγελίᾳ. Τὰ αὐτὰ σκεφθεῖσα ἡ ἐκκαλουμένη καὶ ἀπορρίψασα τὴν ἀγωγήν, εἰ καὶ ἐπὶ ἑτέρᾳ ἐν αὐτῇ αἰτιολογίᾳ, τῆς καθυπαγωγῆς τοῦ ἐνάγοντος εἰς τὸ β.δ. τῆς 16/18 Ἰουλίου 1920 καὶ τῆς ἀπολύσεώς του κατ' ἄρθρον 5 αὐτοῦ μεθ' ὑποβολὴν μηνύσεως ἐπὶ τῇ ἄνω πράξει (κρίνασα ὀρθῶς κατὰ τοῦτο τὸ ἐπικουρικὸν αἴτημα τῆς ἀποζημιώσεως, ὡς μὴ δυνάμενον νὰ εἰσαχθῇ πρὸ τῆς ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τοῦ ποινικοῦ δικαστηρίου ἀπὸ τῆς πράξεως), οὐδαμῶς ἔσφαλε καὶ ἀπορριπτέος ὁ σχετικὸς λόγος ἐφέσεως ὡς ἀβάσιμος.

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔΙ' ΕΚΤΕΛΕΣΙΝ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Λήξις συμβάσεων έργασίας ώρισμένου χρόνου και έφαρμογή άρθρου 9 Ν. 118/1945

Πρόσληψις έργάτου οικοδομών δι' έκτέλεσιν ώρισμένων οικοδομικών έργασιών συνιστᾷ σύμβασιν έργασίας ώρισμένου χρόνου, λήγουσαν άμα τῇ άποπερατώσει τοῦ έργου, αύτοδικαίως. — Άνεφάρμοστον άρθρου 9 Ν. 118/1945 περί καταγγελίας συμβάσεως έργασίας έπι λήξασών αύτοδικαίως διά τῆς παρόδου τοῦ χρόνου συμβάσεων έργασίας ώρισμένου χρόνου ἢ δι' άποπερατώσεως τοῦ έργου.

Ὑπό τό δεδομένον, ὅτι ἡ σύμβασις ἐργασίας, καθ' ἣν προσλαμβάνεται ὁ μισθωτὸς διά τήν ἐκτέλεσιν ὡρισμένου ἔργου, μή διαρκοῦσα πέραν τῆς ἐκτελέσεως αὐτοῦ, εἶναι σύμβασις ὡρισμένου χρόνου (βλέπε *Κ. Καυκάν*, Ἐνοχ. σελ. 294 ἑξ., *Π. Ζέπον*, Ἐνοχ. σελ. 325, *Ι. Καποδίστριαν*, Ἑρμ. Ἐργ. Δικ. § 72, Α.Π. 400/1947, εἰσηγητὴς *Η. Παπαηλιοῦ*, ΕΕΔ 7, 68, Α.Π. 183/1951, εἰσηγητὴς *Ι. Τραχανῆς*, ΕΕΔ 10, 620, Α.Π. 153/1953, εἰσηγητὴς *Γ. Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 12, 185, Α.Π. 678/1953, εἰσηγητὴς *Σ. Βλαχογιάννης*, ΕΕΔ 13, 128), τό ὡς ἐφειτεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν διά τῆς κατωτέρω δημοσιευομένης ἀποφάσεώς του ἐρευνῆ, ἂν ἡ πρόσληψις ἐργάτου οἰκοδομῶν συνιστᾷ σύμβασιν ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου.

Τοῦτο ἔχει τήν σημασίαν του ἐν προκειμένῳ κατά τοῦτο, ἂν ἐκ τῆς μή τηρήσεως διά τήν λύσιν αὐτῆς τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου β τοῦ ν. 118/1945 (διά καταγγελίαν συμβάσεως) ἐπέρχηται ὡς συνέπεια ἡ ἀκυρότης, ὡς ἐπί συμβάσεων ἐργασίας ἀορίστου χρόνου.

Τό Πρωτοδικεῖον, ἐπί τῇ βάσει τῶν ἀποδειχθέντων, ἐθεώρησε τήν σύμβασιν ὡς ὡρισμένου χρόνου (βλέπε διά τό θέμα καί *Γ. Π. Σπυράπουλον*, Ἡ σύμβασις ἐργασίας ἐργατῶν οἰκοδομῶν, ΕΕΔ 10, 975) καί ἀφοῦ, περαιτέρω, ἡ λῆξις αὐτῆς ἐπέρχεται αὐτοδικαίως ἅμα τῇ ἀποπερατώσει τοῦ ἔργου, διά τό ὁποῖον προσελήφθη ὁ μισθωτὸς (ἄρθρον 669 Α.Κ.), εἶχε μέν ὁ ἐργοδότης ὑποχρέωσιν νά ἀναγγείλῃ τήν λῆξιν αὐτῆς εἰς τό Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας (ἄρθρ. 6 ν.δ. 1255/1949, ΕΕΔ 11, 100), ἀλλ' ἡ παράλειψις τῆς ἀναγγελίας δέν ἐπάγεται ἀκυρότητα ὡς ἀστικήν κύρωσιν, ἀλλά μόνον ποινικάς κυρώσεις (Α.Π. 343/1952, εἰσηγητὴς *Ι. Τραχανῆς*, ΕΕΔ 11, 784).

Θά ἦτο διάφορον τό ζήτημα, ἂν πρό τῆς ἀποπερατώσεως τοῦ ἔργου ἀπελύετο ὁ μισθωτός, ὁπότε ἡ παράλειψις τῆς ἀναγγελίας τῆς ἀπολύσεως θά συνεπήγετο ἀκυρότητα (κατά τήν Α.Π. 484/1951, εἰσηγητὴς *Σ. Μαυρομιχάλης*, ΕΕΔ 11, 734).

Σχετικαί πρός τό θέμα τῆς ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου εἶναι καί αἱ ὑπ' ἀριθ. 8199/1953 (Πρωτοδίκης *Ν. Καλφαγιάννης*) καί 45/1953 (Πρωτοδίκης *Χ. Γιωργιόπουλος*) (ἀδημοσίευτοι).

Κατά τήν πρώτην: «Σύμβασις ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου ὑφίσταται, οὐ μόνον ὅσάκις ὁ χρόνος λήξεως ταύτης ρητῶς ὁρίζεται, ἀλλά καί ὅταν ἡ χρονική διάρκειά της σαφῶς συνάγηται ἐκ τοῦ εἴδους, τοῦ σκοποῦ αὐτῆς καί τῆς φύσεως τοῦ ἐκτελεστέου ἔργου (ΑΠ. 400/1947, Ἐφ. Ἀλλοδ. καί Ἑλλ. Νομολογίας 12, 41), τό ἄρθρον δέ 669 τοῦ Α.Κ. ὁρίζον ὅτι δύναται νά συνάγηται σύμβασις ὡρισμένου χρόνου ἐκ τοῦ εἴδους καί τοῦ σκοποῦ τῆς συμβάσεως, ἔννοεῖ νά εἶναι κατά κοινήν πεῖραν γνωστόν, ὅτι τό εἶδος τῆς ἐργασίας καί ὁ σκοπός τῆς συμβάσεως προϋποθέτει ὡρισμένον χρόνον αὐτῆς.

Ἐν προκειμένῳ ἡ πρόσληψις τοῦ ἐναγόντος ὑπό τοῦ ἐναγομένου ἐγένετο οὐχί ἐπ' ἀόριστον, ἀλλά ἐπί συμβάσει ὡρισμένου χρόνου, ἀνανεουμένη ἑκάστοτε ἀναλόγως τῆς προόδου τῶν ἐκτελουμένων παρά τοῦ ἐναγομένου ἔργασιῶν. Ἡ φύσις πραγμάτων τῶν ὑπό τοῦ ἐναγομένου ἐκτελουμένων ἐργολαβικῶς οἰκοδομικῶν ἐργασιῶν δέν εὐνοεῖ προσλήψεις ἐργατῶν ἢ τεχνιτῶν ἐπ' ἀόριστον, ἀλλά μόνον δι' ὡρισμένον χρόνον, ἤτοι εἴτε καί δι' ἑκάστην ἑβδομάδα, εἴτε καί δι' ὡρισμένας μόνον ἡμέρας, ἡ τοιαύτη δέ συνήθης πρόσληψις ἢ μᾶλλον διαδεδομένη ἐν τῇ πρακτικῇ τῶν τεχνιτῶν ἔργων (οἰκοδομικῶν, ὁδοποιητικῶν) ἔχει διαμορφωθῆ παρ' ἡμῖν ὡς συναλλακτική συνήθεια, δεδομένου ὅτι ἐπί ἐργολαβικῶς ἐκτελουμένων ἔργων ἡ ἀποπεράτωσις αὐτῶν, ἐξαρτωμένη ἐκ τῆς θελήσεως οὐχί τοῦ ἐργολάβου, ἀλλά τοῦ κυρίου τῶν ἔργων, τοῦτο μέν δέν εἶναι βεβαία, τοῦτο δέ θά ἦτο ἀνεπιεικές, ἀλλά καί ἀδύνατον, νά ἀξιώσωμεν ἀπό τόν ἐργοδότην, ὅπως διατηρήσῃ εἰς τήν ὑπηρεσίαν του ἅπαν τό ἐργατοτεχνικόν προσωπικόν μέχρι πέρατος τοῦ ὅλου ἔργου, ἐφ' ὅσον ἀναλόγως τῶν ἑκάστοτε ἐκτελουμένων ἐργασιῶν ἀπαιτεῖται αὐξομείωσις τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ προσωπικοῦ τούτου.

Κατ' ἀκολουθίαν οἱ διά τῶν ἐν λόγῳ συμβάσεων συνδεόμενοι ἀναφέρανται, ὁσάκις ἄλλο τι δέν προκύπτει ἐν ἑκάστῃ συγκεκριμένῃ περιπτώσει, εἰς συγκεκριμένον ἔργον, συνάπτοντες σύμβασιν ἐργασίας δι' ὡρισμένον μικρόν κατ' ἀρχήν χρονικόν διάστημα (πρβλ. *Ταμπούκη*, Κῶδιξ Συλλογ. Συμβάσεων, 109), μετά τήν πάροδον τοῦ ὁποίου καί τήν βαθμιαίαν ἀποπεράτωσιν τοῦ συγκεκριμένου ἔργου θεωροῦν ἑαυτούς ἐλευθέρους τῶν νομικῶν δεσμῶν τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως».

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 11598/1953

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Σ. Λιβανὲς**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Πλαγιαννάκος, Μ. Παπαγεωργίου

Ἐβεβαιώθησαν τά ἀκόλουθα: Ὁ ἐφεσίβλητος (ἐνάγων) κατά τόν ἀπό τοῦ ἔτους 1949

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ

I

Διάλυσις των Κ.Τ.Ε.Φ.Α. και δικαίωμα προσωπικού επί αποζημιώσεως Ν. 2112/1920

Α'

"Εννοια άρθρου 6 § 3 Ν. 2112/1920 περί απολύσεως μισθωτού ένεκεν ανωτέρας βίας.— Απαλλαγή εργοδότου της υποχρεώσεως προς αποζημίωσιν εκ του Ν. 2112/1920, όσάκις η διακοπή της εργασίας οφείλεται εις απρόβλεπτον και αναπότρεπτον περιστατικόν ανωτέρας βίας.—Ως τοιούτον δεν λογίζεται η κατά ν.δ. 2512/1953 διάλυσις των Κ.Τ.Ε.Φ.Α. και απόλυσις του προσωπικού αυτών.—Δικαίωμα αυτού επί αποζημιώσεως Ν. 2112.

Τό γνωστόν και έξ άλλων δικαστικών αποφάσεων ζήτημα, άν της αποζημιώσεως του ν. 2112/1920, ώς έτροποποιήθη υπό του ν. 4558/1930, δικαιούται το απολυθέν μετά την διά του ν.δ. 2512/1953 διάλυσιν των Κ.Τ.Ε.Φ.Α. προσωπικόν αυτών επανέρχεται υπό την δικαστικήν κρίσιν.

Το ώς έφετείον δικάσαν Πρωτοδικείον Ιωαννίνων, επικυρούν την πρωτόδικον υπ' αριθ. 222/1953 (Πρωτοδίκης *Σ. Ψάρρης*, ΕΕΔ 12, 1172), αποφαίνεται καταφατικώς (βλέπε και σημειώσεις μας εν ΕΕΔ 12, 1172, και συμφώνους Πρωτοδίκου Ιωαννίνων 218/1953, Πρωτοδίκης *Π. Καραλής*, ΕΕΔ 12, 1174, Πρωτοδίκου Χαλκίδος 51/1953, Πρωτοδίκης *Σ. Ματσαηδόνης*, ΕΕΔ 12, 1176, Πρωτοδίκου Πατρών 547/1953, Πρωτοδίκης *Ι. Ρετσούλης*, ΕΕΔ 12, 1250, σύμφωνος και η κατωτέρω δημοσιευομένη Πρωτοδίκου Πατρών 606/1953).

Το θέμα δεν στερείται ενδιαφέροντος, αναμένεται δε προσεχώς και η γνώμη του Άκυρωτικού, ενώπιον του οποίου ησκήθη αναίρεσις κατά της δημοσιευομένης κατωτέρω αποφάσεως του Πρωτοδικείου Ιωαννίνων.

Πρωτοδικείου Ιωαννίνων 350/1953

Διαδικασία Ν. ΓΦΟΔ' κατ' έφεσιν
Πρόεδρος ο κ. **Χ. Δελλαπόκας**
Εισηγητής ο Πρωτοδίκης κ. **Κ. Χαλκιάς**
Δικηγόροι οι κ.κ. **Μ. Λάππας, Ν. Καταπήμας**

Κατά το άρθρον 6 § 3 του ν. 2112/1920, ως τούτο συνεπληρώθη διά του άρθρου 4 του ν. 4558/1930, απαλλήλος απολυόμενος ένεκα διακοπής της εργασίας, λόγω πυρκαϊάς ή άλλου περιστατικού ανωτέρας βίας, καθ' ών τυγχάνει ησφαλισμένος ο εργοδότης, δικαιούται εις τα 2/3 της κατά το άρθρον 3 εδάφ. πρώτον αποζημιώσεως.

Έκ της διατάξεως ταύτης προκύπτει, ότι διά να απαλλαγή ο εργοδότης της κατά ν.

μέχρι 31 Ιανουαρίου 1953 χρόνον είργάσθη παρά τω εκκαλούντι (εναγομένω) εργολάβω οικοδομών ως εργάτης οικοδομών κατά διάφορα χρονικά διαστήματα, δυνάμει συμβάσεων εργασίας ωρισμένου χρόνου, των οποίων η λήξις συνέπιπτε μέ την αποπεράτωσιν του έργου, δι' ο προσελαμβάνετο παρά του εκκαλούντος. Τελευταίως προσελήφθη δυνάμει τοιαύτης ωρισμένου χρόνου συμβάσεως εργασίας είς αναληφθείσαν υπό του εκκαλούντος οικοδομικήν εργασίαν είς την οικοδομήν του Χ. Σ**, μέ την αποπεράτωσιν της οποίας κατά την 31 Ιανουαρίου 1953 έληξε και η συνδέουσα τους διαδίκους εργασιακή σύμβασις. Η έκδοχη ότι η συνδέουσα τους διαδίκους εργασιακή σύμβασις ήτο ωρισμένου χρόνου, βεβαιουμένη έκ της διαδικασίας, ενισχύεται αρκούντως και έκ του προσαγομένου υπό του εφεσιβλήτου βιβλιαρίου αυτού του Ι.Κ.Α., έξ ού προκύπτει ότι η απασχόλησις αυτού παρά τω εκκαλούντι ως εργοδότη δέν ήτο συνεχής. Ούτω κατά το έτος 1949 επραγματοποίησε μόνον 23 ημερομίσθια, το έτος 1950 μόνον 72, και 108 κατά το έτος 1951, ενώ θά ήτο φυσικόν, έάν η σύμβασις ήτο αορίστου χρόνου, ως αβασίμως ισχυρίζεται ο εφεσίβλητος, να είχε πραγματοποιήσει πλείονα των ανωτέρω ημερομισθία. Έτερον ενισχυτικόν της δεκτής γενομένης έκδοχής είναι και το έκ της διαδικασίας βεβαιωθέν περιστατικόν ότι ο εφεσίβλητος είργάσθη κατά τον κρίσιμον χρόνον και παρ' έτέρω εργοδότη.

Μετά ταύτα, προκειμένης ώδε συμβάσεως εργασίας ωρισμένου χρόνου, θεωρουμένης ως τοιαύτης ού μόνον εκείνης, ής η διάρκεια είναι κατά χρόνον ημερολογιακώς καθωρισμένη, άλλά κατ' εκείνης, ήτις συνωμολογήθη διά την εκτέλεσιν ωρισμένου έργου, μή διαρκούσης πέραν της εκτελέσεως αυτού, η λήξις αυτής έπέρχεται αυτοδικαίως άμα τη παρόδω του χρόνου ή του έργου, δι' ο συνωμολογήθη (άρθρ. 669 Α.Κ., Α.Π. 153/1953, ΕΕΔ 12, 483) και άνευ τηρήσεως των διατυπώσεων του άρθρου 9 του ν. 118/1945 και της κατ' εξουσιοδότησιν τούτου εκδοθείσης υπ' αριθ. 65257/1952 αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας, και συνεπώς η εφ' ής η εκκαλουμένη απόφασις άγωγη του εφεσιβλήτου κατά τό κεφάλαιον αυτής, δι' ού διώκεται μισθός υπερημερίας, ένεκα άκύρου απολύσεως, λόγω μή τηρήσεως των ως άνω διατυπώσεων, είναι απορριπτέα ως μή βάσιμος. Ακολούθως τούτοις, δεχθείς ο δικάσας Πρωτοδίκης διά της εκκαλουμένης αποφάσεώς του ότι η συνδέουσα τους διαδίκους σύμβασις εργασίας ήτο τοιαύτη αορίστου χρόνου και επιδικάσας περαιτέρω τω εφεσιβλήτω μισθόν υπερημερίας, λόγω άκύρου απολύσεως αυτού παρά του εκκαλούντος, ενώ έδει, κατά τα άνω, να απορρίψη την άγωγην εξ ολοκλήρου, εσφαλμένως εξετίμησε τας προσαχθείσας αυτώ αποδείξεις και δέον όπως, κατά τον περί τούτου μοναδικόν λόγον της έφέσεως, γίνη δεκτή ως κατ' ουσίαν βάσιμος η υπό κρίσιν έφεσις και μεταρρυθμισθή η εκκαλουμένη απόφασις, επί τω άνω τέλει, ήτοι της ολοσχερούς απορρίψεως της άγωγής.

2112 εἰς τὸν ἀπολυόμενον ὑπάλληλόν του ὀφειλομένης ἀποζημιώσεως, δέον ἡ διακοπὴ τῆς ἐργασίας νὰ ὀφείληται εἰς πυρκαϊὰν ἢ ἄλλο περιστατικὸν ἀνωτέρας βίας, τοῦτέστι ἀπρόβλεπτον καὶ ἀναπότρεπτον, ἀκόμη καὶ διὰ μέτρων συνέσεως καὶ ἐπιμελείας, δι' οὗ νὰ ἐπέρχηται ἡ καταστροφὴ τῆς ἐπιχειρήσεως αὐτοῦ. Ὅταν ὅμως ἡ διακοπὴ τῆς ἐργασίας ὀφείληται ὄχι εἰς τοιαῦτα ἀπρόβλεπτα καὶ ἀναπότρεπτα περιστατικά, ἀλλὰ τοὐναντίον εἰς περιστατικὰ ὁπωσδήποτε προκληθέντα καὶ ἐπιδιωχθέντα ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου, ἔστω καὶ ἂν ταῦτα θεσπίζωνται ὑπὸ τῆς Ἀρχῆς, ἡ εἰς περιστατικὰ μὴ ἐπιφέροντα ζημίαν τινὰ εἰς τὸν ἐργοδότην, ἐν ταῖς περιπτώσεσι ταύταις ὁ ἀπολυόμενος ὑπάλληλος δικαιοῦται τῆς κατὰ νόμον ἀποζημιώσεως του. Ἐν προκειμένῳ ἐκ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2512/1953 ν.δ. καὶ τῶν ἐν τῇ εἰσηγητικῇ ἐκθέσει ἐκτιθεμένων σαφῶς συνάγεται ταῦτα μὲν ὅτι ἡ διὰ τοῦ διατάγματος τούτου θεσπιοθεῖσα διάλυσις τῶν διὰ τοῦ ν. 911/1949 συσταθέντων Κοινῶν Ταμείων ἐκμεταλλεύσεως αὐτοκινήτων (Κ.Τ.Ε.Φ.Α.) καὶ ἡ ἐντεῦθεν γενομένη ἀπόλυσις τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν ἐπεδιώχθη ὄχι μόνον ἀπὸ τὸ κοινόν, διὰ τὴν ἐν γένει ἐξυπηρέτησιν τοῦ ὁποίου προωρίζοντο ταῦτα, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ μέρους κυρίως τῆς πλειονότητος τῶν αὐτοκινητιστῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ οἱ ἰδιοκτῆται τῶν ἐντεταγμένων εἰς τὰ κοινὰ ταῦτα Ταμεῖα φορτηγῶν αὐτοκινήτων, πρὸς ἄρσιν τῶν δυσχερειῶν ἐπὶ τῆς ἐλευθερίας τῶν μεταφορῶν καὶ κατοχύρωσιν εὐνοϊκῶν προϋποθέσεων διὰ τὴν ἀνάπτυξιν δραστηριότητος ἐν τῇ ἐπιχειρήσει, τοῦτο δὲ ὅτι ἐκ τῆς καταργήσεως ταύτης τῶν Κ.Τ.Ε.Φ.Α., τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν ἰδίας φύσεως ἀναγκαστικὰς συνεταιριστικὰς ὀργανώσεις καὶ ἐπιχειρήσεις μεταφορᾶς τῶν ἀγαθῶν, ὄχι μόνον οὐδεμία ἀπολύτως ζημία προεκλήθη εἰς τοὺς ἰδιοκτήτας τῶν φορτηγῶν αὐτοκινήτων, οἵτινες ἦσαν οἱ πραγματικοὶ φορεῖς τῆς ἐπιχειρήσεως ταύτης καὶ πρὸ τῆς διαλύσεώς των καὶ οἱ ὁποῖοι καὶ ἐφεξῆς θὰ ἐξακολουθήσουν τὴν ἄσκησιν αὐτῆς, ἀλλὰ τοὐναντίον ἐκ τῆς ἄρσεως τῶν ἀνωτέρω περιορισμῶν καὶ τῆς ἀναπτύξεως τῆς δραστηριότητος ἐν τῇ ἐπιχειρήσει τῶν μεταφορῶν, ἀλλὰ καὶ τῆς καταργήσεως τῆς συνεισφορᾶς πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν ἐξόδων κινήσεως τῶν Κ.Τ.Ε.Φ.Α., θέλει προκύψει ἀναμφισβητήτως ὠφέλεια δι' αὐτούς, ὥστε ἡ δι' ἐπιταγῆς, ἔστω, τῆς Πολιτείας ὑπὸ τὰς συνθήκας καὶ τὰς περιστάσεις ταύτας γενομένη κατάργησις τῶν Κ.Τ.Ε.Φ.Α., νὰ μὴ δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀπρόβλεπτον καὶ ἀναπότρεπτον περιστατικόν, οὔτε καὶ ὡς ἐπιζήμιον τοιοῦτον, καὶ ὡς ἐκ τούτου νὰ μὴ δύναται τοῦτο νὰ ἀπαλλάξῃ τὸ ἐκκαλοῦν τῆς εἰς τὸν ἐφεσίβλητον ἀπολυθέντα ὑπάλληλόν του ὀφειλομένης ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ ν. 2112/1920, ὡς ὀρθῶς ἐδέχθη καὶ ἡ ἐκκαλουμένη.

—

II

Ἔννοια ἄρθρου 4 Ν. 4558/1930. — Διακοπὴ λειτουργίας ἐπιχειρήσεως ἐξ ἀνωτέρας βίας καὶ ἀποζημίωσις Ν. 2112. — Δικαίωμα προσωπικοῦ Κ.Τ.Ε.Φ.Α. ἐπὶ ἀποζημιώσεως Ν. 2112.

Πρωτοδίκου Πατρῶν 606/1953

Διαδικασία Ν. ΓΦΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Βησ. Κονιδάρης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Β. Βελλόπουλος, Ν. Καπλανίδης

Ὁ ἐνάγων αἰτεῖται διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς του τὴν ἐπιδίκασιν τῶν ἀποδοχῶν του τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου 1953, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἡ κατὰ τὴν 30 Σεπτεμβρίου 1953 γενομένη καταγγελία τῆς συμβάσεώς του εἶναι ἄκυρος, ἄτε μὴ καταβληθείσης τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112, συνομολογεῖται δὲ ἡ μὴ καταβολὴ οἱασδήποτε ἀποζημιώσεως.

Ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 4 ν. 4558/1930 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ν. 2112 περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων» προσετέθη εἰς τὸ ἄρθρ. 6 § 2 ν. 2112/1920 μετὰ τὸ πρῶτον ἐδάφιον δεύτερον τοιοῦτον, καθ' ὃ, ὑπάλληλος ἀπολυόμενος ἕνεκα διακοπῆς τῆς ἐργασίας λόγῳ πυρκαϊᾶς ἢ ἄλλου περιστατικοῦ ἀνωτέρας βίας, καθ' ὧν τυγχάνει ἠσφαλισμένος ὁ ἐργοδότης, δικαιοῦται εἰς τὰ 2/3 τῆς κατ' ἄρθρ. 3 ἐδάφ. πρῶτον ἀποζημιώσεως. Ἐξ αὐτοῦ, κατ' ἀντιδιαστολήν, παρέπεται ὅτι, ἐὰν ὁ ἐργοδότης δὲν εἶναι ἠσφαλισμένος κατὰ τῶν ὡς ἄνω κινδύνων, ἀπολύων τοὺς μισθωτοὺς αὐτοῦ, οὐδεμίαν χρεωστεῖ πρὸς αὐτοὺς ἀποζημίωσιν (Α.Π. 505/1950, ΕΕΔ 9, σελ. 1069). Ἐν τῇ προκειμένῃ ὅθεν περιπτώσει τὸ ζήτημα ἐντοπίζεται εἰς τὴν ἐξακρίβωσιν ἂν ἡ ἀπόλυσις τοῦ προσωπικοῦ τοῦ ἐναγομένου Κ.Τ.Ε.Φ.Α., λόγῳ τῆς διαλύσεώς του, δυνάμει τοῦ ν.δ. 2512/1953, συνιστᾷ γεγονὸς ἀνωτέρας βίας καὶ δὴ ἐκ τῶν δυναμένων νὰ δικαιολογήσωσι τὴν μὴ καταβολὴν ὑπὸ τούτου εἰς τοὺς ἀπολυθέντας μισθωτοὺς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112/1920, τὴν ὁποίαν ἄλλως θὰ ἐδικαιοῦτο. Ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ τῶν σχετικῶν διατάξεων ἄρθρ. 1, 3 καὶ 6 § 3 τοῦ ν. 2112 ἐγένετο δεκτόν, βάσει τῆς ἐπικειμενεστέρας ὑποκειμενικῆς θεωρίας, ὅσον ἀφορᾷ τὰ κριτήρια τῆς ἀνωτέρας βίας, ὅτι τοιαύτην ἀποτελεῖ πᾶν τυχηρὸν γεγονὸς καὶ ἀπρόβλεπτον ἐν τῇ συγκεκριμένῃ περιπτώσει, ὅπερ ἦτο ἀδύνατον νὰ ἀποτραπῇ, ἀκόμη καὶ διὰ μέτρων ἄκρας ἐπιμελείας καὶ συνέσεως. Ὁμοίως ἐγένετο δεκτόν, ὅτι εἰς περίπτωσιν ἀνωτέρας βίας συνιστᾷ καὶ ἡ ἐπιταγὴ τῆς Ἀρχῆς, ἤτοι ἡ πρᾶξις τῆς Νομοθετικῆς ἢ Διοικητικῆς ἢ τῆς Δικαστικῆς Ἀρχῆς (*Μικαλῆ*, Γεν. Ἀρχαὶ § 179, Α.Π. 505/1950, ΕΕΔ 9, σελ. 1069, Α.Π. 151/1951, ΕΕΔ 10, σελ. 531 καὶ σχόλια *Καποδίστρια* ὑπὸ τὴν πρώτην ἀπόφασιν ἐν ΕΕΔ 1950 σελ. 731, ΕρμΑΚ ὑπ' ἄρθρ. 349 - 360, ἀριθ. 13, 17 καὶ 18, Πρωτ. Ἀθ. 2819/1951, ΕΕΔ 10, σελ. 677). Ἐν προκειμένῳ, κατόπιν τοῦ ἰσχύοντος ἀπὸ 11 Αὐγούστου 1953 ν.δ. 2512/1953 διελύθησαν τὰ Κ.Τ.Ε.Φ.Α., διὰ δὲ τῆς κοινοποιηθείσης εἰς ταῦτα ὑπ' ἀριθ. 10112/1953 ἀποφ. Ὑπουργοῦ Συγκοινωνίας, ἐκδοθείσης βάσει τοῦ ἄρθρ. 1 § 4 τοῦ Δ/τος τούτου, διετάχθη ἡ ἀπόλυσις τοῦ μὴ ἀναγκαιοῦντος προσωπικοῦ διὰ τὴν ἐκκαθάρισιν τῶν ὑπὸ διάλυ-

σιν. Παρ' ὅλον ὅμως ὅτι ἡ διὰ τοῦ ν.δ. 2512/1953 κατάργησις τοῦ ἐναγομένου Κ.Τ.Ε.Φ.Α. ἀποτελεῖ περίπτωσιν ἀνωτέρας βίας, δοθέντος ὅμως ὅτι ἡ περὶ ταύτην ἔρευνα συνιστᾷ ἐκτίμησιν οὐχὶ νομικοῦ, ἀλλὰ πραγματικοῦ γεγονότος, δὲν δύναται ἐν τῇ συγκεκριμένῃ περιπτώσει νὰ ἐκληφθῇ ὅτι εἶναι ἐκ τῶν ἠθελημένων καὶ προβλεπομένων ὑπὸ τῆς ὡς εἴρηται § 3 τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ ν. 2112. Διότι ἐκ τῆς εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως τοῦ ὡς εἴρηται ν. 4558/1930 σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ βούλησις τοῦ Νομοθέτου ἦτο, ὅπως εἰς περίπτωσιν διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν ἐπιχειρήσεώς τινος, ἕνεκα πυρκαϊᾶς ἢ ἄλλου γεγονότος ἀνωτέρας βίας, οἱ ἀπολυόμενοι μισθωτοὶ στεροῦνται τῆς ἀποζημιώσεως των, διότι ὁ ἐργοδότης των ὑπέστη τελείαν ἢ μείζονα καταστροφήν. Ἐρευνητέον ὅθεν ἀποβαίνει, ἂν ἡ διάλυσις τοῦ ἐναγομένου Κ.Τ.Ε.Φ.Α. ἐπήνεγκεν εἰς αὐτὸ ζημίας εἰς ἔκτασιν καταστροφῆς, ὥστε νὰ διαπιστωθῇ ἡ δυνατότης ἐφαρμογῆς ἢ μὴ ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν περιπτώσει τῆς ρηθείσης διατάξεως τοῦ ἄρθρου 6 § 3 τοῦ ν. 2112. Ἐν τῇ ἐπιστήμῃ ἀναφέρονται ἐνδεικτικῶς περιπτώσεις ἐπιταγῆς τῆς Ἀρχῆς, ὡς συνιστῶσαι γεγονότα ἀνωτέρας βίας, ὡς π.χ. ἡ ἀπαγόρευσις κατασκευῆς ὡρισμένου εἴδους, ἡ ἐπίταξις ἐπιχειρήσεως κλπ., ἔχουσαι ὅμως ἀπασαι ὡς γνώρισμα ὅτι ἐπέρχεται ἀπωσδήποτε ἡ καταστροφὴ τῆς ἐπιχειρήσεως ὡς οἰκονομικοῦ συνόλου, ἐν σχέσει πρὸς τὸν ἀσκοῦντα αὐτήν, κατὰ τὴν ἐπέλευσιν τοιούτων γεγονότων, δικαιολογοῦσα τὴν μὴ καταβολὴν εἰς τοὺς μισθωτοὺς τῆς νομίμου ἀποζημιώσεως των. Ἐν προκειμένῳ ὅμως τὰ Κ.Τ.Ε.Φ.Α., συσταθέντα διὰ τοῦ ἀ.ν. 911/1949, ὡς ἐκ τῶν διατάξεων αὐτοῦ προκύπτει, συνεστήθησαν πρὸς ἐξίσωσιν τῶν συνθηκῶν ἐκμεταλλεύσεως τῶν ἰδιοκτητῶν τῶν φορτηγῶν αὐτοκινήτων, οὐχὶ δὲ πρὸς ἄσκησιν τῆς ἐπιχειρήσεως μεταφορᾶς ἀγαθῶν, ἥτις ἀνῆκε καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ὑπάρξεώς των, ἐν τῇ πραγματικότητι, εἰς τοὺς ἰδιοκτήτας αὐτῶν, οἵτινες ἦσαν ὑπεύθυνοι διὰ πάντα ἐν γένει κίνδυνον προκύπτοντα ἐν τῇ ἐκτελέσει ἑκάστης μεταφορᾶς, ἔστω καὶ ἂν αὕτη κατηρτίζετο τῇ μεσολαβήσει τῶν ὀργάνων τῶν Κ.Τ.Ε.Φ.Α. (Ἴδε ἐν Θέμ. ΞΓ' σελ. 812 παρατηρήσεις *Χρ. Καθρέτσου*). Κατὰ συνέπειαν, διαλυθέντων τῶν Κ.Τ.Ε.Φ.Α., ἅτινα ἀποτελοῦσιν ἀναγκαστικὰς συνεταιριστικὰς ὀργανώσεις, δὲν ὑπέστη βλάβην τινὰ καὶ μάλιστα εἰς μέγεθος καταστροφῆς ἡ ἄσκησις ἐπιχειρήσεως μεταφορᾶς ἀγαθῶν, ἥτις θὰ συνεχισθῇ ἐν τῷ προσώπῳ τῶν καὶ ὑπὸ τὸ καθεστὼς τῶν Κ.Τ.Ε.Φ.Α. φορέων αὐτῆς, ἤτοι τῶν ἰδιοκτητῶν τῶν φορτηγῶν αὐτοκινήτων, ὡς τοῦτο συνάγεται ἐκ τῆς ὅλης διατυπώσεως τῶν διατάξεων τοῦ ν.δ. 2512/1953 προκύπτει, δεδομένου μάλιστα ὅτι νῦν χορηγεῖται εἰς ἕκαστον τῶν ἰδιοκτητῶν τῶν φορτηγῶν αὐτοκινήτων ἡ ἐλευθερία ἐπιχειρηματικῆς δράσεως εἰς πᾶν σημεῖον τῆς Χώρας. Συνῳδὰ τοῖς ὡς ἄνω ἡ διάλυσις τῶν ἐναγομένων Κ.Τ.Ε.Φ.Α. οὐδόλως συνιστᾷ γεγονὸς ἀνωτέρας βίας ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ἄρθρ. 6 § 3 ν. 2112, δικαιολογοῦν τὴν μὴ καταβολὴν εἰς τὸν ἐνάγοντα μισθωτὸν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112, ὡς ἰσχυρίζεται τὸ ἐναγόμενον. Ἡ ὡς ἄνω ἐκφραζομένη ἄποψις ἡμῶν συνεπικουρεῖται καὶ ὑπὸ τῶν ἑξῆς: α) Ὅτι τὸ προσωπικὸν τῶν Κ.Τ.Ε.Φ.Α. ἔχει μὲν ἄμεσον ἐργοδότην τοῦτο, ἐμμέσως ὅμως ἀνήκει εἰς τοὺς μετόχους του καὶ ἰδιοκτήτας τῶν φορτηγῶν αὐτοκινήτων, ἐφ' ὅσον οὗτοι ἀποφασίζουσι περὶ τῆς προσλήψεώς του καὶ μισθοδοτήσεώς του (ἄρθρον 5 βασ. δ/τος 16/26.5.1949 καὶ ἄρθρ. 19 ἰδίου διατάγματος), β) ὅτι τὸ ὡς εἴρηται ν.δ. 2512/1953 δὲν περιέλαβεν εἰδικὰς διατάξεις, ἐὰν δηλαδὴ οἱ ἀπολυόμενοι δικαιοῦνται ἀποζημιώσεως κατὰ τὸν ν. 2112. Ἐν περιπτώσει ὅμως, καθ' ἣν ὁ νομοθέτης ἤθελεν, ὅπως εἰς τὴν συγκεκριμένην ταύτην περίπτωσιν αἱ ἀποτελοῦσαι γενικὴν ἀρχὴν διὰ τὸ ἐργατικὸν δίκαιον διατάξεις τοῦ ν. 2112 μὴ ἐφαρμοσθῶσι καὶ συνεπῶς νὰ ἀπολυθῶσιν οἱ ἐν τοῖς Κ.Τ.Ε.Φ.Α. ἐργαζόμενοι μισθωτοὶ ἄνευ ἀποζημιώσεώς τινος, θὰ προσέθετε ρητὴν πρὸς τοῦτο διάταξιν, ὡς ἐπίσης καὶ ἐν τῇ εἰσηγητικῇ τοῦ νομοθετικοῦ τούτου διατάγματος ἐκθέσει θὰ ἐπεξηγεῖτο πλέον ἢ ἐπαρκῶς ὁ λόγος διὰ τὴν τοιαύτην διάταξιν τὴν καταργοῦσαν τὸν ν. 2112 καὶ ἐν τῇ κοινοβουλευτικῇ ἐπιτροπῇ θὰ ἐγίνετο πρὸς τοῦτο συζήτησις. Μὴ καταβληθείσης ὅθεν ἀποζημιώσεως εἰς τὸν ἐνάγοντα ἄκυρος κρίνεται ἡ ἀπόλυσις του, ἡ δὲ σύμβασις θεωρεῖται ὡς ὀφισταμένη καὶ μετὰ τὴν ὡς ἄνω ἀπόλυσίν του, δικαιοῦται δὲ νὰ ἀπαιτήσῃ τὸν μισθόν του, τοῦ ἐναγομένου καταστάντος ὑπερημέρου ὡς πρὸς τὴν ἀποδοχὴν τῆς ἐργασίας του.

Β'

Σχέσις ὁδηγῶν ἀγοραίων αὐτοκινήτων (ταξί)

I

Ὅροι ἐργασίας ὁδηγῶν αὐτοκινήτου ταξί. — ***Ἐκτίμησις τῆς σχέσεως ὡς συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας ἀορίστου χρόνου.*** — ***Ἀκυρότης καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐκ τῆς μὴ τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118/1945.***

Ὡς προκύπτει ἐκ τῶν παρατιθεμένων κατωτέρω τριῶν ἀποφάσεων τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, προσανατολίζεται ὁριστικῶς ἡ νομολογία πρὸς τὴν ἄποψιν ὅτι ἡ συνδέουσα τὸν ὁδηγὸν αὐτοκινήτου ταξὶ μετὰ τοῦ ἰδιοκτήτου αὐτοῦ σχέσις εἶναι ἡ τῆς συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας (βλέπε καὶ τὰς Α.Π. 636/1952, εἰσηγητὴς *Ι. Τραχανῆς*, ΕΕΔ 11, 132, Α.Π. 306/1953, εἰσηγητὴς *Σ. Βλαχογιάννης*, ΕΕΔ 12, 660, Α.Π. 679/1953, εἰσηγητὴς *Σ. Μαυρομιχάλης*, ΕΕΔ 13, 19, τὴν μόλις ἐκδοθεῖσαν ὑπ' ἀριθ. 78/1954 (θὰ δημοσιευθῇ εἰς τὸ ἑπόμενον) καὶ λοιπὴν νομολογίαν τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας ἐν ΕΕΔ 12, 1311 ἑπ.).

Ἡ δημοσιευομένη κατωτέρω ὑπ' ἀριθ. 13426/1953 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν ἔχει γενικώτερον ἐνδιαφέρον, ἀναλύουσα ποῖοι μισθωτοὶ ἀσφαλίζονται κατὰ τῆς ἀνεργίας εἰς τὸ Ι.Κ.Α. ἤδη, μετὰ τὸν ἀναγκ. νόμον 1846/1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» (ΕΕΔ 10, 637), ὥστε νὰ ἀπαιτῆται ἡ κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ νόμου 118/1945 καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας (ΕΕΔ 13, 42 ἑπ.), δίδουσα ὀρθὴν εἰς τὸ ζήτημα λύσιν.

Πράγματι, ἐφ' ὅσον ἡ κατὰ τῆς ἀνεργίας εἰς τὸ

Ι.Κ.Α. ἀσφάλισις δὲν ἐξαρτᾶται πλέον, ὡς ὑπὸ τὸν προϊσχύσαντα νόμον 118/1945 καὶ τὸ ἐπεκτείναν αὐτὸ ν.δ. 8/11 Μαΐου 1946, ἐκ τοῦ ἂν ὁ ἐργοδότης ἀσκῇ ἐπιχείρησιν ὡρισμένου εἴδους, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἂν ὁ μισθωτός, ἀνεξαρτήτως εἴδους τῆς ἐργασίας, εἰς ἣν ἀπασχολεῖται, ἀσφαλίζηται εἰς τὸ Ι.Κ.Α., εἰς τὸ ὁποῖον εἶναι ὑποχρεωτικῶς καὶ αὐτοδικαίως ἠσφαλισμένος (Α.Π. 311/1953 εἰσηγητὴς *Μ. Παντελῆς*, ΕΕΔ 12, 731) καὶ ὑπηρετῇ εἰς κέντρον ἀσφαλίσεως, οὐδαμῶς ἐνδιαφέρει, ἂν διετηρήθη εἰς τὸ ἄρθρον 9 τοῦ νόμου 118/1945 ἡ ἔκφρασις «ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις κλπ....».

Τὸ νομοτεχνικὸν αὐτὸ σφάλμα ἐπαναλαμβάνεται ἀτυχῶς καὶ εἰς τὸ ἄρθρον 6 τοῦ ν.δ. 2511/1953 (ΕΕΔ 12, 912), τὸ ὁποῖον ἀντικατέστησε τὴν § 3 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 118/1945, ὁμιλοῦν πάλιν περὶ ἐκμεταλλεύσεων ὑπαγομένων εἰς τὸν νόμον 118/1945».

Ἀφοῦ ἔχει ἤδη γίνει δεκτὸν ὅτι ἡ κατὰ διανυόμενον χιλιόμετρον ἀμοιβὴ συνιστᾷ ἀμοιβὴν κατὰ μονάδα ἐργασίας (βλέπε Α.Π. 306/1953, εἰσηγητὴς *Σ. Βλαχογιάννης*, ΕΕΔ 13, 660, Α.Π. 579/1953, εἰσηγητὴς *Σ. Μανρομιχάλης*, ΕΕΔ 13, 19, καὶ λοιπὴν νομολογίαν τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας ἐν ΕΕΔ 12, 1311), ὡς πρὸς τὴν ἐπιδίκασιν τοῦ μισθοῦ, ἕνεκα τῆς ἀκύρου ἀπολύσεως, ληπτέος ὑπ' ὄψιν ὁ τὸ μικρὸν κατ' ἐλάχιστον ὅριον μισθὸς τῆς γενικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τῆς 12 Αὐγούστου 1936, ἀναπροσαρμοζομένης, μὴ ὑπαρχούσης ἄλλης εἰδικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας (βλέπε καὶ τὴν Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 11924/1953, εἰσηγητὴς *Σ. Διαμαντάκος*, ΕΕΔ 12, 1312, καὶ λοιπὰ αὐτόθι δημοσιευόμενα), ἐφ' ὅσον δὲν προκύπτουν, εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν, ἀνώτεραι ἀποδοχαί.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 12555/1953

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Σ. Λιβανὸς**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Ἀναστασόπουλος, Ε. Παπαγγέλου

Διὰ τῆς ἐφ' ἧς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἀγωγῆς, στηριζομένης εἰς σύμβασιν ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ἐδιώκετο ἡ καταφήφισις τοῦ ἐναγομένου εἰς καταβολὴν τῷ ἐνάγοντι τοῦ ἐν αὐτῇ ποσοῦ α) διὰ μισθὸν ὑπερημερίας κατὰ τὸν ἀπὸ τῆς ἀκύρου ἀπολύσεώς του καὶ ἑφεξῆς χρόνον, β) δι' ἀντίτιμον μὴ χορηγηθείσης αὐτῷ ἀδείας καὶ γ) διὰ 40 ἡμέρας ἀναπαύσεως (ρεπό). Τὴν ἀγωγὴν ταύτην ἐδέχθη ἐν μέρει ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, καθ' ἧς ἤδη παραπονεῖται ὁ ἐναγόμενος διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεώς του.

Ἐβεβαιώθησαν τὰ ἀκόλουθα: Ὁ ἐφεσίβλητος (ἐνάγων) εἰργάσθη ἀπὸ τῶν ἀρχῶν Φεβρουαρίου 1952, ὡς ὁδηγὸς εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. . . . ταξὶ τοῦ ἐκκαλοῦντος (ἐναγομένου), ὑπὸ τοὺς ἑξῆς ὅρους: 1) τὸ αὐτοκίνητον, ὅπερ θὰ ὡδήγει ὁ ἐφεσίβλητος, παρεδίδετο εἰς τοῦτον καθ' ἑκάστην ἑτοιμον πρὸς λειτουργίαν, 2) ἡ ἀμοιβὴ τοῦ ἐφεσιβλήτου καθωρίσθη εἰς δραχμὰς 500 δι' ἕκαστον διανυόμενον ὑπὸ τοῦ αὐτοκινήτου καὶ ὑπὸ τοῦ εἰδικοῦ τούτου μετρητοῦ (κοντὲρ) σημειούμενον χιλιόμετρον, ἐπὶ πλέον δὲ θὰ ἐλάμβανεν οὗτος τὸ δικαίωμα ἐκ πτώσεως τῆς σημαίας τοῦ μετρητοῦ, ὡς καὶ τὸ δικαίωμα ἀναμονῆς, 3) αἱ δαπάναι ἐκμεταλλεύσεως καὶ φθορῶν θὰ ἐβάρυνον τὸν ἐκκαλοῦντα, 4) ὑπεχρεοῦτο ὁ ἐφεσίβλητος νὰ σταθμεύῃ εἰς ὡρισμένον μέρος (πιάτσαν), 5) ἡ σύμβασις ἐγένετο δι' ἀόριστον χρόνον, ἡ δὲ ἐργασία αὕτη θὰ παρείχετο ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τοῦ ἐκκαλοῦντος, ὄντος ὑποχρέου τοῦ ἐφεσιβλήτου ὅπως κατ' αὐτὴν συμμορφοῦται πρὸς τὰς ὁδηγίας αὐτοῦ. Τούτων δοθέντων ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν περιπτώσει ἡ συνδέουσα τοὺς διαδίκους σύμβασις φέρει πάντα τὰ στοιχεῖα τῆς τοιαύτης ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ὡς πληρουμένων τῶν προϋποθέσεων τῶν ἄρθρων 648, 651 καὶ 652 τοῦ Α.Κ., καθ' ὅσον ὀφίστανται ἐν προκειμένῳ αἱ προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρου 648 τοῦ Α.Κ., τῆς ἀνταλλαγῆς παροχῆς ὑπηρεσιῶν, ἐναντι μισθοῦ, ὡς καὶ τῶν ἄρθρων 651 καὶ 652, ἐφ' ὅσον ὠφειλεν ὁ ἐφεσίβλητος τὴν ἐργασίαν περὶ τὸ ὁδηγεῖν νὰ ἐκτελῇ αὐτοπροσώπως, εἰς τὰς προσωπικὰς ἱκανότητας τοῦ ὁποίου ἀπέβλεψεν ὁ ἐκκαλῶν καὶ εἰς ἐξάρτησιν ἀπ' αὐτοῦ διετέλει οὗτος, ἀφοῦ ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ὑπηρεσίας του ἦτο ὑπόχρεως νὰ συμμορφοῦται πρὸς τοὺς διὰ τῆς συμβάσεως τεθέντας αὐτῷ περιορισμοὺς καὶ ὁδηγίας (Α.Π. 636/1952, ΕΕΔ 11, 1321, καὶ Α.Π. 306/1953, ΕΕΔ 12, 660). Εἰργάσθη δὲ ὁ ἐφεσίβλητος ὑπὸ τοὺς ἀνωτέρω ὅρους παρὰ τῷ ἐκκαλοῦντι μέχρι τῆς 16 Ὀκτωβρίου 1953 ὅτε ὁ τελευταῖος κατήγγειλε τὴν ἐργασιακὴν σύμβασιν, ἄνευ τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ ν. 118/1945 καὶ τῆς κατ' ἐξουσιοδότησιν τούτου ἐκδοθείσης ὑπ' ἀριθ. 65257/1952 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, καὶ ἑπομένως ἄκύρως.

II

Χαρακτηρισμὸς σχέσεως ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου ταξὶ ὡς συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας.— Ἄκυρότης καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μὴ τηρήσεως διατυπώσεων ἄρθρου 9 Ν. 118/1945.— Ἀσφαλιζόμενα κατὰ τῆς ἀνεργίας πρόσωπα καὶ ἔκτασις ἐφαρμογῆς ἄρθρου 9 Ν. 118/1945 διὰ καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 13426/1953

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Σ. Διαμαντάκος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Βενιζέλος, Σ. Ἀργυρός

Ἐβεβαιώθησαν, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου τούτου, τὰ ἑξῆς πραγματικὰ περιστατικά: Οἱ ἐφεσίβλητοι (ἐναγόμενοι), συνεκμεταλλευόμενοι τοῦ ὑπ' ἀριθ...., ταξιμέτρου αὐτοκινήτου, προσέλαβον τὴν 2 Σεπτεμβρίου 1950 τὸν ἐκκαλοῦντα (ἐνάγοντα), ὡς ὁδηγὸν τοῦ αὐτοκινήτου τούτου, ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου. Κατὰ τοὺς ὅρους τῆς ἐργασιακῆς ταύτης συμβάσεως οἱ μὲν ἐφεσίβλητοι θὰ παρέδιδον εἰς τὸν ἐκκαλοῦντα τὸ ἐν λόγῳ αὐτοκίνητον ἕτοιμον πρὸς λειτουργίαν, τοῦ ὁδηγοῦ ὑποχρεωθέντος νὰ κατα-

βάλλῃ εἰς ἐκείνους δραχμὰς 1.500 κατὰ διανυόμενον χιλιόμετρον, βάσει εἰδικοῦ χιλιομετρικοῦ μετρητοῦ, ὁ δ' ἐκκαλῶν, συμμορφούμενος πρὸς τὰς ἐκάστοτε ὁδηγίας καὶ διαταγὰς τῶν εἰρημένων ἐργοδοτῶν, θὰ ὑπεχρεοῦτο, ὅπως διατηρῇ τὸ αὐτοκίνητον εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ κοινοῦ καθ' ὡρισμένας ὥρας τῆς νυκτὸς (ὀκτάωρον) καὶ ἐν ὡρισμένῳ τόπῳ σταθμεύσεως, περιοριζόμενος ἐν τῇ κυκλοφορίᾳ εἰς διαδρομὰς ἐντὸς τῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν καὶ μὴ δυνάμενος νὰ ἐξέλθῃ αὐτῆς ἄνευ ἀδείας τῶν ἐφεσιβλήτων. Βάσει τῶν περιστατικῶν τούτων, πληρουμένων, ἐν τῇ συγκεκριμένῃ περιπτώσει, τῶν ὑπὸ τῶν ἄρθρων 648 καὶ 652 Α.Κ. τασσομένων προϋποθέσεων, ἡ ἐνδικος συναλλακτικὴ σχέσις φέρει τὸν χαρακτῆρα τῆς μισθώσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας, τοῦ μισθοῦ συνισταμένου εἰς τὴν κατ' ἀποκοπὴν ἀμοιβὴν ἐκ δραχμῶν 700 κατὰ διανυόμενον χιλιόμετρον, ἤτοι κατὰ μονάδα παρεχομένης ἐργασίας. Ὅθεν, χαρακτηρίσασα ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις τὴν ἐνδικον συναλλακτικὴν σχέσιν ὡς μίσθωσιν πράγματος καὶ ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ ἐσφαλμένῃ ἐκδοχῇ ἀπορρίψασα τὴν ἀγωγήν, ἥμαρτε, καὶ δέον, δεκταῦ καθισταμένου, ὡς οὐσίᾳ βασίμου, τοῦ συναφοῦς λόγου ἐφέσεως νὰ ἐξαφανισθῇ αὕτη, ἐρευνωμένης ἐκ νέου τῆς διαφορᾶς.

Ὁ ἐκκαλῶν εἰργάσθη, ὑπὸ τοὺς προεκτεθέντας ὅρους, συνεχῶς μέχρι τῆς 19ης Δεκεμβρίου 1951, ὅτε οἱ ἐφεσίβλητοι κατήγγειλαν τὴν μετ' αὐτοῦ ἐργασιακὴν σύμβασιν καὶ ἀπέκρουσαν ἔκτοτε τὰς προσηκόντως προσφερομένας ὑπηρεσίας του. Παρέλειψαν ὅμως οὗτοι νὰ τηρήσωσι τὰς τυπικὰς καὶ οὐσιαστικὰς προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118/1945, διατηρηθέντος ἐν ἰσχύϊ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 60 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων». Παρέχων δηλονότι ὁ ἐνάγων ἐνταῦθα ἐξηρτημένην ἐργασίαν, ἀντὶ ἀμοιβῆς, εἶναι ὑποχρεωτικῶς καὶ αὐτοδικαίως ἠσφαλισμένος κατὰ τῆς ἀνεργίας εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις Κεντρικὸν Κατάστημα τοῦ Ι.Κ.Α. (βλ. ἄρθρον 2 ν. 1846/1951), οὗ ἕνεκα ἔδει ἀπαραιτήτως νὰ τηρηθῶσιν, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας ταύτης, αἱ ρηθεῖσαι διατυπώσεις τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118/1945 (βλ. ΕΕΔ 10, 663, 1018, ΕΕΔ 11, 97, 159, 217).

Κατὰ τὸ νέον σύστημα ἀσφαλίσεως ὁ νομοθέτης, θέσας ὡς κριτήριον ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν τὸ μὲν τὴν ἰδιότητα τοῦ ἐργαζομένου, ὡς μισθωτοῦ ἠσφαλισμένου αὐτοδικαίως εἰς τὸ Ι.Κ.Α., τὸ δὲ τὴν ἀπασχόλησιν αὐτοῦ ἐπὶ συμβάσει ἐξηρτημένης ἐργασίας, ἀντὶ ἀμοιβῆς, εἰς Κέντρον Ἀσφαλίσεως, ἐγκατέλειψε τὸ παλαιὸν κριτήριον, καθ' ὃ ἡ ἀσφάλισις ἐξηρτᾶτο ἐκ τοῦ εἴδους τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως τοῦ ἀπασχολοῦντος τὸν μισθωτὸν ἐργοδότου. Ἄλλως τε τὸ τελευταῖον τοῦτο εἶχεν ἤδη συντελεσθῇ πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ν. 1846, ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ ν.δ. 1255/1949 (βλέπε ὑπ' ἀριθ. 56300 ἔτους 1949 ἐγκύκλ. Ὑπουργείου Ἐργασίας). Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι τὸ ἄρθρον 9 ν. 118/1945, ὡς ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ν.δ. 1255/1949, διετήρησε τοὺς ὅρους «ἐπιχείρησις ἢ ἐκμετάλλευσις», πλὴν ὅμως ἐκ τούτου καὶ μόνον οὐδόλως δύναται νὰ συναχθῇ ὅτι μόνον αἱ ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις αὗται εἶσιν ὑπόχρεοι, ἐν περιπτώσει ἀπολύσεως ἐργαζομένου, ὅπως τηροῦν τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118/1945, διότι ἡ τοιαύτη ἐκδοχή, ἀντίθετος πρὸς τὸ καταργηθὲν σύστημα ἀσφαλίσεως τοῦ ν.δ. 1255/1949, θὰ ἀντεστρατεύετο ὡσαύτως καὶ πρὸς τὸ ὑπὸ τοῦ ν. 1846/1951 καθιερούμενον νέον σύστημα ἀσφαλίσεως. Τοὐναντίον ἐκ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118/1945, ὡς ἰσχύει νῦν, σαφῶς συνάγεται, ὅτι πᾶς ἐργοδότης, ἀπασχολῶν μισθωτὸν ἐπὶ συμβάσει ἐξηρτημένης ἐργασίας ἀντὶ ἀμοιβῆς εἰς Κέντρον ἀσφαλίσεως καὶ περιοχήν, εἰς ἣν ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ ὑποχρεωτικὴ κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α., ὑποχρεοῦται, ἐν περιπτώσει ἀπολύσεως αὐτοῦ, νὰ τηρήσῃ τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118/1945, ἄλλως ἡ τοιαύτη καταγγελία εἶναι ἄκυρος. Ἐξ ἄλλου ὁ ἐκκαλῶν, κοινοποιήσας τὴν ἐνδικον ἀγωγὴν τὴν 5ην καὶ 8ην Φεβρουαρίου 1952 εἰς τοὺς ἐφεσιβλήτους, ἤγειρε ταύτην ἐμπροθέσμως καὶ ἐντὸς τῆς τριμήνου ἀποκλειστικῆς προθεσμίας, ἀπορριπτομένων τῶν ἐναντίων. Κατὰ ταῦτα, ἀκύρου οὔσης τῆς ἄνευ τηρήσεως τῶν νομίμων διατυπώσεων γενομένης καταγγελίας, οἱ ἐφεσίβλητοι περιέστησαν ἑαυτούς, διὰ τῆς ἀποκρούσεως τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐκκαλοῦντος, ἐν καταστάσει ὑπερημερίας καὶ εὑθύνονται εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ ἀπὸ 20.12.1951 ἕως 15.2.1952 μισθοῦ ἐκ δραχμῶν 990.000 (ἡμ. 45Χ22.000), δι' ὃ ποσὸν ἐν μέρει δεκτὴ καθίσταται ἡ ἀγωγή.

III

Σχέσεις ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου ταξὶ πρὸς ἰδιοκτήτην.—Θεώρησις ὡς συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας.—Ἄκυρότης καταγγελίας συμβάσεως ἐκ μὴ τηρήσεως διατυπώσεων ἄρθρου 9 ν. 118/1945.—Ἐπιδίκασις μισθοῦ λόγῳ ὑπερημερίας ἐργοδότου.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 13637/1953

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Ι. Μαρινάκος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Βενιζέλος, Σ. Ρεμπέσκος

Ἐβεβαιώθη, ὅτι τὸν Ὀκτώβριον 1948 ὁ ἐκκαλῶν—ἐνάγων προσελήφθη ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου—ἐναγομένου ὡς ὁδηγὸς τοῦ ὑπ' ἀριθ. . . αὐτοκινήτου του ταξί, ὑπὸ τοὺς ὅρους ὅτι τὸ αὐτοκίνητον, ἑτοιμον πρὸς λειτουργίαν, θὰ παρεδίδετο καθ' ἑκάστην εἰς αὐτόν, ὑποχρεούμενον νὰ ἔχῃ τοῦτο εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ κοινοῦ καθ' ἑκάστην ἀντιστοίχως ἡμέραν. Ἐξ ἑτέρου ὁ ἐκκαλῶν ἐδικαιοῦτο νὰ κρατῇ δι' ἀμοιβήν του δραχμὰς 600 κατὰ διανυόμενον χιλιόμετρον ὑπὸ τοῦ αὐτοκινήτου, βάσει τοῦ ἐπ' αὐτοῦ ὑπάρχοντος μετρητοῦ, τὸ δὲ ὑπόλοιπον ὤφειλε νὰ καταβάλλῃ εἰς τὸν ἐφεσίβλητον ἑκάστην πρωΐαν τῆς ἑπομένης, τέλος ὁ ἐκκαλῶν ὑπεχρεοῦτο νὰ σταθμεύῃ εἰς ὡρισμένον μέρος, μὴ ὀφέλων εὐθύνην διὰ τὰς δαπάνας συντηρήσεως καὶ ἐπισκευῶν τοῦ αὐτοκινήτου, αἵτινες ἀντιθέτως ἐβάρυνον τὸν ἐφεσίβλητον, δικαιούμενον ἐν κατακλείδι πάντων τούτων νὰ ἐλέγχῃ τὸν ἐκκαλοῦντα, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι ἡ ἐν γένει ἐργασία τούτου θὰ

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΑΤΟΜΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΠΕΡΙ ΜΙΣΘΟΥ ΥΠΕΡ ΤΑ ΝΟΜΙΜΑ ΟΡΙΑ

Συντόμευσις νομίμου ωραρίου δι' άντιστοίχου χορηγήσεως αποδοχών διά νόμιμον ωράριον

Ανεπίτρεπτος ή πρό της 23 Απριλίου 1952, ημέρας δημοσιεύσεως του άρθρου 11 του Ν. 2053/1952, δι' ατομικής συμφωνίας υπέρβασις του προσήκοντος βάσει των συλλογικών συμβάσεων εργασίας και της υπ' αριθ. 29488/1949 υπουργικής αποφάσεως μισθού. — Επιτρεπτή συντόμευσις νομίμου ωραρίου δι' εργασίαν δι' αντιστοίχου χορηγήσεως εις τον μισθωτόν αποδοχών ολοκλήρου νομίμου ωραρίου έγκυρος μετά την 23 Απριλίου 1952. — Παροχή εργασίας επί πλέον μέχρι νομίμου ωραρίου. — Χαρακτηρισμός τηλεφωνητού ως ιδιωτικού υπαλλήλου.

Ως προκύπτει έκ της κατωτέρω αποφάσεως του ως έφετείον δικάσαντος Πρωτοδικείου Αθηνών, το πραγματικόν της υποθέσεως εμφανίζεται ως εξής: Μισθωτός, εργαζόμενος ως υπάλληλος γραφείου Ανωνύμου Εταιρίας, είχε συμφωνήσει μετά της εργοδότιδος να εργάζηται άντι των νομίμων επτά ωρών (ά.ν. 647/1937) επί εξάωρον, ή δε εργοδότις θά κατέβαλεν εις αυτόν μισθόν διά πλήρες επτάωρον, της πέραν του εξαώρου εργασίας του θεωρουμένης ως καθ' υπέρβασιν παρασχετέας, μέ συνέπειαν να δικαιούται ο μισθωτός ωρισμένου επιμισθίου.

Αντικείμενον της δίκης υπήρξεν ή καταβολή της προσαυξήσεως αυτής άμαβής του, κατά την συμφωνίαν.

Το Πρωτοδικείον, ακολουθούν την γνωσιήν και διά της προσφάτου μάλιστα υπ' αριθ. 601/1953 αποφάσεως του Αρείου Πάγου (εισηγητής *Σ. Βλαχογιάννης*, ΕΕΔ 13, 12) δεκτήν και πάλιν (μετά προηγουμένας σχετικάς αποφάσεις αυτού 60/1951, εισηγητής *Ν. Πλατόκας*, ΕΕΔ 10, 292, 47/1952, εισηγητής *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 11, 265) γενομένην άποψιν, ότι δέν έπετρέπετο (πρό του άρθρου 11 του νόμου 2053/1952, ΕΕΔ 11, 488) (κριθέντος υπό της Ολομελείας του Αρείου Πάγου 413/1953, εισηγητής *Δ. Αργυρόπουλος*, ΕΕΔ 13, 793, ως έχοντος ισχύν άπό της δημοσιεύσεως αυτού) άτομική σύμβασις περί μισθού υπέρ τά όρια των γενικών συλλογικών συμβάσεων εργασίας της 4 Νοεμβρίου 1947 και τά τοιαύτα των δυνάμει του νόμου 28/1944 υπουργικών αποφάσεων «έκ λόγων γενικωτέρας κοινωνικής σκοπιμότητος», κατέληξεν εις την δμοίαν άπορίαν διά την άξίωσιν του μισθωτού έξ εργασίας πρό της ισχύος του άρθρου 11 του ν. 2053/1952, δεχθέν ταύτην διά τόν μετά τήν ισχύν της άνω διατάξεως χρόνον (βλέπε σχετικώς ώς πρός τό τελευταίον τούτο και την Πρωτοδικείου Αθηνών 5558/1953, εισηγητής *Σ. Διαμαντάκος*, ΕΕΔ 12, 654, ένθα σημειώσεις μας).

Θά μάς συγχωρηθή δμως νά παρατηρήσωμεν, ότι διάφορος έπρεπε νά ήτο, είς την συγκεκριμένην αύτην περίπτωσιν, ή λύσις του ζητήματος.

Η εφαρμοζομένη υπό της αποφάσεως συλλογική σύμβασις της 16.9.1937 περί αποδοχών προσωπικού Ανωνύμων Εταιριών κλπ. (αναπροσαρμοζομένη διά της από 4 Νοεμβρίου 1947 γενικής συλλογικής συμβάσεως εργασίας) περιέχει (§ 13) τον εξής όρον: «Τής παρούσης συλλογικής συμβάσεως εργασίας εξαιρούνται έκείνοι του υπαλληλικού και υπηρετικού προσωπικού, οίτινες άπασχολούνται μέχρι 3 1/2 ωρών...».

Τούτο σημαίνει, ότι δι' εργασίαν άπό 3 1/2 ωρών και άνω δικαιούνται οί εργαζόμενοι πλήρους (της συλλογικής συμβάσεως) μισθού.

Σημαίνει άκόμη περαιτέρω, ότι ό νόμιμος αύ-

διεξήγετο υπό τάς όδηγίας και την επίβλεψίν του, ένώ έκ παραλλήλου ό χρόνος της διαρκείας της συμβάσεως ταύτης παρέμεινεν άόριστος. Υπό τά δεδομένα ταύτα τό δικαστήριον κρίνει, ότι ή μεταξύ των διαδίκων καταρτισθείσα σχέσις φέρει τόν χαρακτήρα της συμβάσεως εργασίας άορίστου χρόνου, ώς πληρουμένων των κατά τά άρθρα 648 και 652 του Α.Κ. προϋποθέσεων (Α.Π. 636/1952, Α.Π. 306/1953, ΕΕΔ 11, 1321 και 12, 660). Επομένως, ή προσβαλλομένη άπόφασις, χαρακτηρίσασα την σύμβασιν, ήτις συνήφθη υπό των διαδίκων, ώς μίσθωσιν πράγματος και έπι τη έκδοχή ταύτη άπορρίψασα την άγωγήν του έκκαλούντος, δι' ής ούτος ήτείτο τάς άποδοχάς του δύο μηνών άπό της 24 Δεκεμβρίου 1951, έπι τώ λόγω ότι άπελύθη άκύρως κατά την χρονολογίαν ταύτην, ώς μή τηρηθεισών των διατυπώσεων του άρθρ. 9 § 3 του ν. 118/1945, εσφαλε, κατά τόν μοναδικόν λόγον έφέσεως, και δέον νά μεταρρυθμισθή, πρός τόν σκοπόν όπως έξετασθή κατ' ούσίαν, κρατουμένης της υποθέσεως ταύτης πρός συζητησιν παρά τώ Δικαστηρίω τούτω, συμφώνως πρός τό άρθρ. 780 Πολ. Δικονομίας.

Εφ' όσον, ώς έβεβαιώθη, ούδεμίαν των διατυπώσεων του άρθρ. 9 του ν. 118/1945 ετήρησεν ό εναγόμενος, ή γενομένη παρ' αύτου άπόλυσις του έκκαλούντος είναι άκυρος. Τούτο σημαίνει ότι ή σύμβασις εργασίας παραμένει ενεργός και ό εφεσίβλητος, καταστάς υπερήμερος περί την άποδοχήν της εργασίας του έκκαλούντος, είναι υπόχρεως, συμφώνως πρός τό άρθρ. 656 του Α.Κ., νά καταβάλη είς τούτον τάς αίτουμένας άποδοχάς του, άνερχομένας κατά μήνα, βάσει του ώς άνω τρόπου υπολογισμού της άμοιβής του, είς δραχμάς 600.000.

τὸς μισθὸς ἀντιστοιχεῖ εἰς ἐργασίαν ἀπὸ 8 1/2 ὡρῶν μέχρι καὶ 7 ὡρῶν ἐν προκειμένῳ, αἱ ὁποῖαι εἶναι αἱ νόμιμοι ὧραι ἐργασίας εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ἀποφάσεως (ἄρθρ. 7 ἀ.ν. 547/1937).

Ἐφ' ὅσον, ἑπομένως, ὁ μισθωτὸς εἰργάζετο, ὡς ἐν προκειμένῳ, ἐπὶ 6 ὥρας, κατὰ τὴν σχετικὴν συμφωνίαν, νομίμως ἀμείβεται μὲ τὸ (ἀνώτατον) ὅριον μισθοῦ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐνῷ ἐξ ἑτέρου ἠδύνατο πάλιν νομίμως νὰ συμφωνήσῃ ὅτι θὰ ἀμείβεται ἰδιαιτέρως διὰ τὴν πέραν τῶν ἓξ καὶ μέχρι τῶν νομίμων ἑπτὰ ὡρῶν ἐργασίαν του, ἀφοῦ καὶ ἐργαζόμενος 8 1/3 ὥρας τοῦ πλήρους μισθοῦ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως θὰ ἐδικαιοῦτο.

Τότε μόνον ἡ ἄποψις τῆς ἀποφάσεως θὰ ἦτο σύμφωνος πρὸς τὰ νομολογηθέντα, ὡς σημειοῦται ἀνωτέρω, ἂν ὁ μισθὸς τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀνελύετο ὑποχρεωτικῶς εἰς τὰ νόμιμα τῶν ἑπτὰ ὡρῶν χρονικὰ ὅρια ἐργασίας, ὡς εἶναι ὁ κανὼν διὰ τὰς συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας. (Βλέπε Α.Π. 53/1953, εἰσηγητὴς *Μ. Παντελῆς*. ΕΕΔ 13, 295, ἔνθα καὶ λοιπὰ εἰς σημειώσεις μας νομολογία).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 13237/1953

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Σ. Διαμαντάκος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Γρίβας, Π. Καλδῆς

Ἐβεβαιώθησαν, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, τὰ ἑξῆς πραγματικὰ περιστατικά: Ὁ ἐνάγων προσελήφθη ἐν ἔτει 1939 ὡς ἐσωτερικὸς ὑπάλληλος (τηλεφωνητὴς) τῶν ἐν Πειραιεῖ γραφείων τοῦ τεχνικοῦ τμήματος τῆς ἐναγομένης, ἔχων ὡς ἀποστολὴν τὴν εἰς τὸ βιβλίον τηλεφωνημάτων καταχώρισιν τῶν στοιχείων παντὸς ἐξερχομένου ἢ εἰσερχομένου τηλεφωνήματος μετὰ πάσης δυνατῆς λεπτομερείας καὶ παρέχων, ὡς ἐκ τούτου, ἐργασίαν προεχόντως καὶ κατὰ κύριον λόγον πνευματικήν. Κατὰ τὴν κατάρτισιν τῆς ἐπιδίκου ἐργασιακῆς συμβάσεως, ἐν ὄψει τοῦ διὰ τοῦ ἄρθρου 18 τοῦ Π.Δ. 8/13 Ἀπριλίου 1932 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν διατάξεων κλπ.», ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 7 § 3 τοῦ ἀ.ν. 547/1937, θεσπιζομένου «ἑπταώρου» ὡς νομίμου ὡραρίου διαρκείας τῆς ἐργασίας τοῦ ὑπαλλήλικοῦ προσωπικοῦ τῆς ἐναγομένης ἀνωνύμου ἑταιρίας, συνεφωνήθη μεταξὺ τῶν μερῶν εἰδικῶς, ὅπως ὁ μὲν ἐνάγων ὑποχρεοῦται εἰς παροχὴν ἓξαώρου ἡμερησίας ἐργασίας, ἡ δ' ἐναγομένη εἰς τὴν πληρωμὴν ἀκεραίων τῶν εἰς πλήρες ἑπτάωρον ἀντιστοιχουσῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν, τῆς πέραν τοῦ ἑπταώρου ἐργασίας τοῦ ἐνάγοντος θεωρηθείσης ὡς καθ' ὑπέρβασιν παρασχετέας, δι' ἣν ὁδτος θὰ ἐδικαιοῦτο προσθέτως καὶ εἰς προσαύξησιν τοῦ μισθοῦ του δι' ἀναλόγου ἐπιμισθίου. Ὑπὸ τοὺς ὅρους τούτους ὁ ἐνάγων εἰργάσθη μέχρι τῆς 1ης Μαρτίου 1946, ὅτε ὑπεχρεώθη ὑπὸ τῆς ἐναγομένης εἰς ὀκτάωρον ἡμερησίαν ἐργασίαν, ἤτοι ἐπὶ δύο ὥρας πέραν τοῦ συμβατικῶς καθορισθέντος ὡς ἀνω ὡραρίου, ἥτις, μὴ ἀπαγορευομένη ὑπὸ τοῦ νόμου, διὰ τὸ πέραν τοῦ ἓξαώρου καὶ μέχρι τοῦ ἑπταώρου διάστημα, ἀποτελεῖ ἀντικείμενον τῆς προκειμένης δίκης. Ἑτέρωθεν διὰ τὸ πρὸ τῆς 23ης Ἀπριλίου 1952, ἡμέρας δημοσιεύσεως τοῦ ν. 2053/1952 (Ε.Κ. τ. Α', φύλλον 101), χρονικὸν διάστημα ἐκρίθη, ὅτι δὲν εἶναι ἐπιτρεπτὴ ἡ δι' ἀτομικῆς συμφωνίας ὑπέρβασις τοῦ προαιρκοντος, βάσει τῶν συλλογικῶν συμβάσεων καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488/1949 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως μισθοῦ, ἀπαγορευθείσης τῆς χορηγήσεως μείζονος τῶν ὑπὸ ταύτων διαγραφομένων ἐλαχίστων ὁρίων μισθῶν, ἐκ λόγων γενικωτέρας κοινωνικῆς σκοπιμότητος, ἐγκειμένης εἰς τὴν δικαίαν κατανομὴν τῶν ἀγαθῶν ἐν τῇ κοινωνίᾳ καὶ ἀποφυγὴν ἀκριβείας τοῦ κόστους τῆς ζωῆς δι' ὑπερτιμήσεως ταύτων (πρβλ. Α.Π. 60/1951 καὶ 47/1952, ΕΕΝ ἔτος ιη' σελ. 234 καὶ ἔτος ιθ' σελ. 381). Ἡ δὲ διάταξις τοῦ ἄρθρου 11 § 2 τοῦ ν. 2053/1952 ἐγένετο δεκτόν, ὅτι δὲν ἔχει ἰσχὺν ἑρμηνευτικοῦ νόμου, ἐφαρμοστέου ἀφ' ἧς ἰσχύσεν ἡ συλλογικὴ σύμβασις τῆς 4ης Νοεμβρίου 1947 καὶ ἀποδίδοντος εἰς τὴν ἑρμηνευομένην διάταξιν τὴν ἀρχῆθεν ἐνυπάρχουσαν αὐτῇ ἔννοιαν, ἀλλὰ περιέχει νέον κανόνα δικαίου, ἰσχύοντα διὰ τὸν ἐφεξῆς χρόνον (πρβλ. Α.Π. 13/1953, Ὀλομελείας, ΕΕΔ 12, σελ. 793, ἔνθα καὶ ἀγόρευσις Εἰσαγγ. Α.Π. *Δ. Κιουσοπούλου*). Ὅθεν, ἐφ' ὅσον ἡ ἔνδικος ἐργασιακὴ σύμβασις διέπεται ἀπὸ τὴν συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας τῆς 16.9.1937 τῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν τῶν ἀνωνύμων ἑταιριῶν κλπ. καὶ ὁ μισθὸς τοῦ ἐνάγοντος ὑποβάλλεται εἰς τὴν διὰ τῆς ἀπὸ 4.11.1947 ὁμοίας καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488/1949 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καθιερουμένην ἀναπροσαρμογὴν καὶ προσαύξησιν καὶ περαιτέρω ἀτομικὴ περὶ μισθοῦ συμφωνία παρέχει τὸ ἐπιμίσθιον, πέραν τοῦ νομίμου μισθοῦ, ὡς συμβατικὸν ἀντάλλαγμα ἐργασίας ἐντὸς τοῦ νομίμου ὡραρίου παρεχομένης, δῆλον καθίσταται ὅτι ἡ ἀγωγή, ὑποκειμένη εἰς τὴν ρηθεῖσαν περὶ τῆς ἀτομικῆς συμφωνίας ἀπαγόρευσιν, ἔδει νὰ ἀπορριφθῇ, διὰ τὸ πρὸ τῆς 23ης Ἀπριλίου 1952 μέχρι 1ης Μαρτίου 1946 χρονικὸν διάστημα καὶ κατὰ τὸ εἰς αὐτὸ ἀντιστοιχοῦν μέρος τῆς ἐπιδίκου ἀξιώσεως, ὡς νόμῳ ἀβάσιμος.

Ἐκ τῶν βεβαιώσεων προάγεται σαφῶς, ὅτι διὰ τὸ ἀπὸ 23.4.1952 καὶ ἐφεξῆς μέχρι 30.4.1953 κρίσιμον ἐν τῇ ἀγωγῇ χρονικὸν διάστημα, ἰσχύοντος κατ' αὐτὸ τοῦ ἄρθρου 11 § 2 τοῦ ν. 2053/1952, ἡ ρηθεῖσα ἀτομικὴ συμφωνία, καθ' ὃ μέρος καλύπτει τὸ πέραν τοῦ συμβατικοῦ ὡραρίου (ἓξαώρου) καὶ μέχρι τοῦ νομίμου (ἑπταώρου) διάστημα ἐργασίας, εἶναι ἔγκυρος καὶ ἰσχυρά, ἀφοῦ ἡ συντομευσις τοῦ ἑπταώρου, δι' ἀντιστοίχου χορηγήσεως εἰς τὸν μισθωτὸν τῶν ἀποδοχῶν ὁλοκλήρου τοῦ ἑπταώρου, ἀποβαίνει ἐκδήλως εὐνοϊκὴ διὰ τὸν ἐνάγοντα (βλ. Α.Π. 309/1950, ΕΕΔ ιζ', σελ. 411, Α.Π. 465/1952, ΕΕΝ κ', σελ. 88, *Καποδίστριαν*, ΕΕΔ 6, σελ. 513 ἐπ.) καὶ περαιτέρω ἡ ἔνδικος ἀξίωσις ἐπὶ τὴν πληρωμὴν ἀναλόγου ἐπιμισθίου δι' ἐργασίαν παρασχεθεῖσαν πέραν τοῦ συμβατικοῦ καὶ ἐντὸς τοῦ νομίμου ὡραρίου ἐπαρκῶς θεμελιοῦται εἰς τὰς ρωμαϊκὰς διατάξεις ν. 39, 65, 80 § 3

ΑΔΕΙΑΙ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

ΣΥΜΒΑΤΙΚΗ ΑΔΕΙΑ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΕΚ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Δικαίωμα μισθωτοῦ ἀποχῆς ἐκ τῆς ἐργασίας λόγῳ ἀσθενείας κατ' ἄρθρ. 5 Ν. 2112/1920

Παροχή εἰς ἐργαζομένην ὑπὸ ἐργοδότου ἀδείας.—Μὴ ἐπάνοδος εἰς ἐργασίαν μετὰ λῆξιν αὐτῆς σημαίνει λύσιν συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους ἐργαζομένης, ἐφ' ὅσον ἡ ἐκ τῆς ἐργασίας ἀποχὴ δὲν ὀφείλετο εἰς ἀσθένειαν, κατ' ἄρθρ. 5 Ν. 2112/1920.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 92/1953 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Τρικάλων (Πρωτοδίκης Χ. *Ἀναγνωστόπουλος*, ΕΕΔ 12, 736).

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, ὅτι εἰς ὀρθὴν λύσιν κατέληξεν ἐν προκειμένῳ τὸ Πρωτοδικεῖον.

Ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 12, 785), ὅτι θὰ ἦτο ἡ ὑπὸ τοῦ εἰς πρῶτον βαθμὸν δικάσαντος δοθεῖσα ἐπὶ τοῦ ζητήματος λύσις ἐσφαλμένη, ἂν πράγματι, μετὰ τὴν λῆξιν τῆς χορηγηθείσης ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου συμβατικῆς ἀδείας, ἡ ἐργαζομένη δὲν ἠδύνατο νὰ προσέλθῃ εἰς τὴν ἐργασίαν της λόγῳ ἀσθενείας, ὁπότε θὰ ἐλειτούργει ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ν. 2112/1920, ὡς συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν. 4558/1930, θὰ εἶχε δηλαδὴ δικαίωμα, ἀνεξαρτήτως ἂν ἐν ᾗ ἐχορηγήθη συμβατικὴ ἄδεια, νὰ ἀπόσχῃ ἐκ τῆς ἐργασίας της ἐπὶ τὰ χρονικὰ ὅρια τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν. 4558/1930.

Ἀπεδείχθη ὅμως, κατὰ τὸ Πρωτοδικεῖον, ὅτι ἡ μὴ ἐπάνοδος εἰς τὴν ἐργασίαν της δὲν ὀφείλετο εἰς ἀσθένειαν καὶ συνεπῶς ὀρθῶς ἔχουν ἀμφότεραι αἱ ἀποφάσεις.

Πρωτοδικείου Τρικάλων 600/1953

Διαδικασία Ν. Γ²ΘΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος καὶ εἰσηγητὴς ὁ κ. **Κ. Τρουπάκης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Θ. Παπακωνσταντίνου, Σ. Ἀλεξιάδης

Συνομολογεῖται ὑπὸ τῶν διαδίκων, ὅτι ἡ ἐκκαλοῦσα (ἐνάγουσα), συνεπείᾳ συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, προσελήφθη ἀπὸ τοῦ Νοεμβρίου 1943 εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐφεσιβλήτου (ἐναγομένης) ὡς ὑπάλληλος ἐν τοῖς γραφείοις τοῦ ἐν Τρικάλοις ὑποκαταστήματός της. Ἐκ τῶν ἑκατέρωθεν ἐπικληθέντων καὶ προσκομισθέντων ἐγγράφων καὶ τῶν ὑπὸ τῶν διαδίκων συνομολογηθέντων προκύπτει, ὅτι ἡ αἰτοῦσα δι' αἰτήσεώς της, κοινο-

---

Πανδ. (18.1), ν. 22 Πανδ. (19.5), ἐφαρμοζομένας ἀναλόγως καὶ ἐπὶ μισθώσεως ὑπηρεσίας, ἀφοῦ οἱ συμβαλλόμενοι ρητῶς συνεφώνησαν, κατὰ τὰ εἰρημένα, περὶ τῆς πληρωμῆς ὡρισμένης ἀντιμισθίας, καταβαλλομένης διὰ τὴν πέραν τοῦ συμβατικοῦ ὡραρίου ἀπασχόλησιν τοῦ ἐνάγοντος, ἐν ἀντιστοίχῳ ἀναλογίᾳ πρὸς τὸν ἑκάστοτε διδόμενον, διὰ τὴν ἐπτάωρον ἐργασίαν, μισθόν, δοθέντος ὅτι ἡ τοιαύτη συμφωνία, οὐδόλως διαφέρουσα τῆς μισθώσεως ὑπηρεσίας, τίκτει ἀγώγιμον ἀξίωσιν ἐπὶ τὴν ἀντιμισθίαν τοῦ χρόνου τῆς ρηθείσης ἀπασχολήσεως, κατ' ἐφαρμογὴν τῆς ἐν ἄρθρ. 1 Πολ. Δικ. ἀρχῆς, καθ' ἣν πᾶν δικαίωμα προστατεύεται δι' ἀγωγῆς (βλ. *Οἰκον. - Δι/β.* § 65, *Dernburg*, Ἐνοχικὸν § 8 α, § 112, 1, Α.Π. 276/1948, ΕΕΝ ιε', σελ. 684 ἐπ., Πρ. Ἀθ. 5558/1953, ΕΕΝ Κ', σελ. 743 ἐπ. καὶ αὐτόθι νομολογίαν). Ἐφαρμοστέαι δὲ ἐν προκειμένῳ τυγχάνουσιν αἱ ρηθεῖσαι ρωμαϊκαὶ διατάξεις τὸ μὲν ὡς ἐκ τοῦ χρόνου, καθ' ὃν συνετελέσθησαν τὰ παραγωγικὰ τῆς ἐπιδίκου ἐνοχῆς γεγονότα, διὰ τῆς καταρτίσεως τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ τοῦ παρακολουθηματικοῦ χαρακτῆρος πρὸς τὴν κυρίαν σύμβασιν τῆς ἐπὶ τὸ ἀνάλογον πρόσθετον ἐπιμισθίαν συμφωνίας, προκύπτοντος τοῦ παρακολουθηματικοῦ τούτου χαρακτῆρος ἐκ τῶν κατ' ἰδίαν συνθηκῶν τῆς συγκεκριμένης περιπτώσεως, τῆς ἐν λόγῳ συμφωνίας τεθείσης ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς ὑπάρξεως τῆς κυρίας συμβάσεως (βλ. Ἑρμ.ΑΚ, Εἰσαγ. 361—373 § 46, ἄρθρον 24 Εἰσαγωγικοῦ νόμου 2783/1941), τὸ δὲ λόγῳ τοῦ ὅτι τὸ ἄρθρον 659 τοῦ Α.Κ. δὲν ἔχει ἀνάδρομον ἰσχύν, ὡς τοῦτο σαφῶς προκύπτει ἐκ τοῦ ἄρθρ. 38 § 2 τοῦ διαληφθέντος Εἰσαγωγικοῦ νόμου. Ἐτέρωθεν ἐκ τοῦ ἀποδεικτικοῦ ὁλικοῦ καὶ ἰδίᾳ ἐκ τῆς ἀπὸ 18.5.1953 καταστάσεως τῆς ἐναγομένης (τμῆμα μισθολογίου) ἐπαρκῶς βεβαιοῦται, ὅτι ὁ ἐνάγων, κατὰ τὸ ὡς ἄνω κρίσιμον διάστημα (ἀπὸ 23.4.1952 — 30.4.1953), ἐπραγματοποίησε τριακοσίας ἓξ ὥρας ἀποσχολήσεως, πέραν τοῦ ἑξαώρου καὶ ἐντὸς τοῦ ἑπταώρου, καὶ δικαιοῦται ἐπιμισθίου ἐν συνόλῳ δραχμῶν 2.142.000 (306 Χ 7.000) καὶ κατὰ τὸ ὑπ' ἀριθ. „*„ ἔτους 1953 ἔγγραφον τῆς ἐναγομένης (τμῆμα μισθολογίου). Τὸ ὡς ἄνω καθορισθὲν ὡρομίσθιον δὲν ὑπόκειται εἰς προσαύξησιν κατὰ 30 %, ὡς μὴ συντρεχούσης ἐν προκειμένῳ οὐδεμιᾶς τῶν ἐν ἄρθρῳ 7 § 3 ἐδ. Β' τοῦ ἀ.ν. 547/1937 τιθεμένων προϋποθέσεων, διότι οὔτε περὶ ὑπερεργασίας πέραν τοῦ νομίμου ὡραρίου καὶ μέχρι δύο ὡρῶν ἡμερησίως, μὴ ὑπερβαινούσης δὲ τὰς ἑξήκοντα ἡμέρας καθ' ἕκαστον ἡμερολογιακὸν ἔτος, πρόκειται, οὔτε περὶ ἐκτελέσεως αὐτῆς κατόπιν εἰδικῆς ἀδείας τοῦ ἐπιθεωρητοῦ ἐργασίας ἢ τῆς κατὰ τόπον ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς (βλ. *Καποδίστριαν* ΕΕΔ 6 σ. 515). Κατὰ ταῦτα δέον ὅπως, δεκτοῦ καθιστομένου ἐν μέρει τοῦ τρίτου λόγου τῆς κρινομένης ἐφέσεως καὶ ἀπορριπτομένων τῶν λοιπῶν δύο, διατυπούντων συλλήβδην παράπονον δι' ἐσφαλμένον καθορισμὸν τοῦ συμβατικοῦ καὶ νομίμου ὡραρίου, μεταρρυθμισθῇ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ἐπὶ τῷ τέλει ὅπως γίνῃ δεκτὴ ἡ ἀγωγὴ διὰ τὸ ὡς ἄνω καθορισθὲν ποσὸν τῶν δραχμῶν 2.142.000.

ποιηθείσης διά δικαστικοῦ κλητῆρος εἰς τὴν ἐφεσίβλητον τὴν 30ήν Δεκεμβρίου 1952, ἐζήτησεν ὅπως τῇ χορηγηθῇ ἄδεια 1 1/2 μηνός, προκειμένου νὰ τελέσῃ τοὺς γάμους της. Συνεπείᾳ δὲ τούτου τῇ ἐχορηγήθη 45θήμερος ἄδεια ἄνευ ἀποδοχῶν ἀπὸ τῆς 22 Δεκεμβρίου 1952, ἀφ' ἧς πράγματι, ὡς βεβαιοῦται ἐκ τῶν προσκομισθέντων ἐγγράφων, ἤρξατο ἀπουσιάζουσα ἐκ τῆς ὑπηρεσίας της. Ἐν τῷ μεταξὺ ἡ ἐκκαλοῦσα, ἐλθοῦσα πράγματι εἰς γάμον, ἐκοινοποίησε τὴν 2 Φεβρουαρίου 1953 διὰ δικαστικοῦ κλητῆρος πρὸς τὴν ἐφεσίβλητον τὴν ἀπὸ 29 Ἰανουαρίου 1953 αἴτησίν της, συνταχθεῖσαν, ὡς ἐξ αὐτῆς προκύπτει, ἐν Θήβαις, ἔνθα, κατὰ τὰ συνομολογούμενα, εἶχεν ἐγκατασταθῇ αὕτη μετὰ τοῦ συζύγου της, διὰ τῆς ὁποίας ἐδήλωσεν αὕτη, ὅτι, ληγούσης τῆς χορηγηθείσης αὐτῇ κατὰ τὰ ἀνωτέρω 45θημέρου ἀδείας, δὲν δύναται νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν πρὸ τῆς παρελεύσεως διμήνου χρονικοῦ διαστήματος, λόγῳ ἀσθενείας της. Ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1931 τῆς 2 Φεβρουαρίου 1953 ἀποδεικτικοῦ ἐπιδόσεως τοῦ παρὰ τῷ δικαστηρίῳ τούτῳ δικαστικοῦ κλητῆρος Β. Π***, δι' οὗ ἐγένετο ἡ πρὸς τὴν ἐφεσίβλητον ἐπίδοσις τῆς ἀνωτέρω αἰτήσεως, ἀποδεικνύεται ὅτι κατὰ τὴν ἐπίδοσιν διετυπώθη παρὰ πόδας αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ παραλαβόντος τὴν αἴτησιν διευθυντοῦ τῆς ἐφεσιβλήτου δήλωσις, ἔχουσα ἐπὶ λέξει ὡς ἑξῆς: «Μετὰ πάσης ἐπιφυλάξεως καὶ μὲ τὴν δήλωσιν ὅτι ἐξ ἐπιεικείας ἐδόθη ἄδεια ἄνευ ἀποδοχῶν διὰ τὴν τέλεσιν τοῦ γάμου, ἐνῷ δὲν ἐδικαιοῦτο, ἐὰν δὲν ἐπανέλθῃ κατὰ τὴν λῆξίν της, δέον νὰ θεωρήσῃ ἑαυτὴν ἀπολυθεῖσαν». Ἐπὶ τῆς δηλώσεως δὲ ταύτης στηριζομένη ἀποκλειστικῶς ἡ ἐνάγουσα καὶ ἀποδίδουσα εἰς αὐτὴν τὴν ἔννοιαν τῆς μονομεροῦς ἐκ μέρους τῆς ἐφεσιβλήτου ἀπροειδοποιήτου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, αἰτεῖται διὰ τῆς ἐφ' ἧς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἀγωγῆς της τὴν καταβολὴν τῆς ὑπὸ τοῦ ν. 2112 καθοριζομένης διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς ἀτάκτου καταγγελίας ἀποζημιώσεως. Ἐκ τῆς ὅλης ὅμως διατυπώσεως τῆς δηλώσεως ταύτης, προσηκόντως ἑρμηνευομένης ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου, ὡς καὶ τῆς ἐκτιμήσεως τῶν συνθηκῶν, ὑφ' ἃς αὕτη ἐγένετο, καὶ ἰδίᾳ τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ ἐκκαλοῦσα, ἔγγαμος πλέον οὖσα, εἶχεν ἐγκατασταθῇ ἤδη ἐν Θήβαις, ἔνθα καὶ ἐξακολουθεῖ εἰσέτι διαμένουσα, καὶ κατὰ τὰ ἐκ τῶν δικογράφων τῆς ἀγωγῆς καὶ ἐφέσεώς της προκύπτοντα, πλέον ἢ σαφῶς, ὡς ἐκ τοῦ σκοποῦ της, συνάγεται ὅτι αὕτη δὲν ἔχει τὴν ὑπὸ τῆς ἐκκαλούσης ὑποστηριζομένην ἔννοιαν τῆς μονομεροῦς ἐκ μέρους τῆς ἐφεσιβλήτου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλ' ὅτι ἁπλῶς δι' αὐτῆς καθίσταται γνωστὸν εἰς τὴν ἐκκαλοῦσαν, ὅτι διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς μὴ ἐπανόδου της εἰς τὴν ὑπηρεσίαν της ἄνευ προσηκούσης βεβαιώσεως τῆς προβληθείσης ἀσθενείας καὶ τῆς φύσεως αὐτῆς θέλει θεωρηθῇ ὡς καταγγείλασα αὐτὴ αὕτη τὴν σύμβασιν ἐργασίας λόγῳ μονομεροῦς ἀποχῆς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας της. Εἰδικῶς ἡ ἐν τῇ δηλώσει ταύτῃ διατυπωθεῖσα φράσις «... ἐὰν δὲν ἐπανέλθῃ κατὰ τὴν λῆξίν της, δέον νὰ θεωρήσῃ ἑαυτὴν ἀπολυθεῖσαν», ἐφ' ἧς κυρίως στηρίζει ἡ ἐκκαλοῦσα τὴν περὶ καταγγελίας βάσιν τῆς ἀγωγῆς της, δέον, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, νὰ θεωρηθῇ ὡς ταὐτόσημος πρὸς τὴν φράσιν «... δέον νὰ θεωρήσῃ ἑαυτὴν ὡς ἀποχωρήσασαν», ὑπὸ τὴν αὐτονόητον πάντως προϋπόθεσιν τῆς μὴ βασιμότητος τοῦ περὶ ἀσθενείας ἰσχυρισμοῦ της, διότι εἶναι προφανές, ὅτι ἡ φράσις αὕτη ἀναφέρεται ἀποκλειστικῶς εἰς τὸ πρόσωπον τῆς ἐκκαλούσης, ὡς ἐκ τῆς ἐν αὐτῇ χρήσεως τῆς λέξεως «ἑαυτὴν» ἔτι μᾶλλον ἀναμφιβόλου καθισταμένης. Ἐν γένει ἡ τοιαύτη ἔννοια τῆς δηλώσεως ἐνισχύεται καὶ ἐκ τῆς εὐλόγου ἀπόψεως, ὅτι οὐδένα πράγματι λόγον εἶχεν ἡ ἐφεσίβλητος, ὑπὸ τὰς ἀνωτέρω βεβαιωθείσας συνθήκας, ὅπως προβῇ, αὐτὴ αὕτη, ἐκτοτε εἰς καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ὑποβληθῇ οὕτως εἰς τὰς ἐξ αὐτῆς ἐπιζημίους συνεπείας, ἀφοῦ αὕτη εἶχε πλήρη τὴν εὐχέρειαν, ἄνευ ἀνάγκης δηλώσεώς τινος, νὰ ἀναμείνῃ τὴν μὴ ἐπάνοδον τῆς ἐκκαλούσης μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἀδείας της καὶ νὰ θεωρήσῃ ἐκ μόνου τοῦ λόγου τούτου, κατὰ τὰ κατωτέρω, ὡς λυθεῖσαν τὴν σχέσιν τῆς ἐργασίας. Οὕτως, ἐφ' ὅσον συνομολογεῖται ὑπὸ τῶν διαδίκων, ὅτι ἡ ἐκκαλοῦσα μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἀδείας της δὲν ἐπανῆλθε πλέον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν της, ἐπὶ πλέον δὲ ὁμολογεῖται ὑπ' αὐτῆς, ὅτι ἡ μὴ ἐπάνοδός της ἦτο ἀσχέτως πρὸς οἱανδήποτε ἀσθένειάν της ἢ ἄλλον τινὰ νόμιμον λόγον κατὰ τὸ ἄρθρον 5 § 3 τοῦ ν. 2112, ὡς συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν. 4558, ἐνῷ ἐξ ἄλλου προκύπτει ἐκ τῆς ἐκτιμήσεως τοῦ συνόλου τῶν προσκομισθέντων ἀποδεικτικῶν στοιχείων, ὅτι ἡ ἀποχή της αὕτη ὠφείλετο ἀποκλειστικῶς εἰς εἰλημμένην ἀπόφασίν της πρὸς ὁριστικὴν ἀποχώρησιν ἐκ τῆς ὑπηρεσίας, λόγῳ τοῦ γάμου της καὶ τῆς συνεπείᾳ αὐτοῦ ἐγκαταστάσεώς της ἐν Θήβαις, δέον νὰ θεωρηθῇ ὅτι συνεπείᾳ τῆς ἀποχῆς ταύτης ἐπῆλθε, συμφώνως πρὸς τὴν ρηθεῖσαν διάταξιν, λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας διὰ καταγγελίας αὐτῆς τῆς ἰδίας καὶ οὐχὶ τῆς ἐφεσιβλήτου, ὡς ἀβασίμως ὑποστηρίζεται ἐν τῇ ἀγωγῇ της. Ὅθεν ὀρθῶς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἀπέρριψε τὴν ἀγωγὴν τῆς ἐκκαλούσης, ἐπιδιώκουσαν τὴν καταβολὴν τῆς κατὰ τὸν ν. 2112 ἀποζημιώσεως, λόγῳ ἀτάκτου ἐκ μέρους τῆς ἐφεσιβλήτου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, τούτου δ' ἕνεκα δέον νὰ ἀπορριφθῇ ὡς κατ' οὐσίαν ἀβάσιμος ὁ ἀντίθετος μοναδικὸς λόγος τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως.

ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΜΑΘΗΤΕΥΟΜΕΝΩΝ

ΠΡΟΣΛΗΨΙΣ ΜΑΘΗΤΕΥΟΜΕΝΟΥ ΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΝ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΜΙΣΘΟΥ

Διαφορὰ συμβάσεως μαθητείας ἀπὸ συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἐφαρμοστέαι διατάξεις

Ρύθμισις συμβάσεων ὑπὸ Ἀστικοῦ Κώδικος.—Ὑποχρέωσις δικαστοῦ, ἐπὶ μὴ ἐρρυθμισμένης ὑπὸ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος συμβάσεως, πρὸς ὑπαγωγὴν τῆς συγκεκριμένης περιπτώσεως εἰς τὸν προσήκοντα κανόνα.—Πρόσληψις μαθητευομένου εἰς ἐργασίαν ὑαλοπωλείου.—Κύριος σκοπὸς ἡ παροχὴ ἐργασίας ἐπὶ χρηματικῇ ἀντιπαροχῇ.— Ἐφαρμογὴ τῶν περὶ μισθώσεως ἐργασίας διατάξεων καὶ ἐπὶ τῆς συμβάσεως μαθητείας.—Διαφορὰ συμβάσεως μαθητείας ἀπὸ συμβάσεως ἐργασίας.

Ἐνδιαφέρουσα εἶναι ἡ κατωτέρω δικαστικὴ ἀπόφασις, καθορίζουσα τὰ διαχωριστικὰ ὅρια συμβάσεως μαθητείας ἀπὸ τῆς συμβάσεως ἐργασίας (βλέπε σχετικῶς καὶ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4149/1950, Πρωτοδίκης *Δ. Σκούμπης*, ΕΕΔ 10, 87, *Θ. Γ. Βλαχόπουλον*, ΕΕΔ 10, 35, Πρωτοδίκου Πατρῶν 11/1952, Πρωτοδίκης *Ε. Ράντος*, ΕΕΔ 11, 809, *Α. Nikisch*, ἔλλ. μετάφρασις *Κούση-Βασιλείου*, σελ. 473 ἑπ. καὶ διὰ τὸ παρ' ἡμῖν δίκαιον σελ. 485 ἑπ.

Πρωτοδίκου Ἠλείας 5/1953

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Δ. Περδίκης**

Ὁ ἐνάγων διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς ἰσχυρίζεται, ὅτι παρὰ τοῦ ἐναγομένου προσελήφθη τὴν 18ην Σεπτεμβρίου 1950 ὡς μαθητευόμενος εἰς τὸ ἐνταῦθα ὑαλοπωλεῖον του, δι' ἀόριστον χρόνον, καὶ εἰργάσθη ὡς τοιοῦτος μέχρι τῆς 25ης Αὐγούστου 1952, ὅτε ἀπελύθη ἀδικαιολογήτως καὶ ἀκύρως, καὶ ὅτι δικαιοῦται νὰ λάβῃ διὰ νομίμους μισθοὺς τοῦ ἀπὸ 18 Σεπτεμβρίου 1950 μέχρις 26 Νοεμβρίου 1952 χρονικοῦ διαστήματος δραχμὰς 6.383.120 (711.300+2.459.460+2.054.360+1.158.000) καὶ διὰ δῶρα τῶν ἑορτῶν 1950, 1951 καὶ 1952 δραχμὰς 1.458.000 καὶ δι' ἀποζημίωσιν ἀποστερηθείσης ἀδείας δραχμὰς 193.000, ἐναντὶ δ' αὐτῶν τῶν ποσῶν ἔλαβε δραχμὰς 1.000.000, δι' ὃ καὶ αἰτεῖται τὴν καταψήφισιν τοῦ ἐναγομένου εἰς τὴν πληρωμὴν τῶν ὀφειλομένων ὑπολοίπων δραχ. 7.034.120. Τὰ ἐν τῇ ἀγωγῇ ταύτῃ ἐκτιθέμενα πραγματικὰ περιστατικὰ θεμελιοῦσιν ἐνοχήν, τῆς ὁποίας παραγωγικὸς λόγος εἶναι ἡ μεταξὺ τοῦ ἐνάγοντος καὶ τοῦ ἐναγομένου συναφθεῖσα σύμβασις, ἡ ὁποία δὲν ρυθμίζεται εἰδικῶς ὑπὸ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος. Ἀληθῶς ὁ Α.Κ. δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ προβλέψῃ καὶ προδιαγράψῃ ἐπωνύμως κατὰ μορφὴν καὶ τύπον πάσας τὰς μεταξὺ τῶν ἐν τῇ κοινωνίᾳ συμβιούντων ἀνθρώπων συναπτομένας ἑκάστοτε συμβάσεις μὲ τοὺς εἰδικοὺς ἐν ἑκάστῃ συγκεκριμένῃ περιπτώσει ὅρους καὶ συμφωνίας, δι' ὃ καὶ ἐρρύθμισεν ἐπωνύμως ὡρισμένας συμβάσεις, ἀφῆκε δ' ἐκτὸς μορφῆς, ἀνωνύμους, δύναται τις νὰ εἴπῃ, τὰς συμβάσεις ἐκείνας, αἱ ὁποῖαι, ὡς ἐκ τῶν συμπεφωνημένων εἰδικῶν ὅρων, μετέχουσι πλειόνων ἐρρυθμισμένων συμβάσεων ἢ δὲν μετέχουσι μὲν πλειόνων, δὲν δύνανται ὅμως νὰ καταταχθῶσιν εἰς ὡρισμένον εἶδος ἐρρυθμισμένης συμβάσεως καὶ νὰ λάβωσι τὴν ὑπὸ τοῦ Κώδικος προδιαγεγραμμένην μορφὴν καὶ ὀνομασίαν. Ἐν πάσῃ ὅμως περιπτώσει καὶ ὑπὸ τὸν Κώδικα ἀναγνωρίζεται ἡ αὐτονομία τῆς βουλήσεως καὶ ἡ ἐλευθερία τῶν συμβάσεων, ἀλλ' ἐπὶ τούτοις ἀναγνωρίζεται ἡ σύμβασις ὡς κυρία πηγὴ ἐνοχῶν ἀνεξαρτήτως τῆς μορφῆς της (ἄρθρον 361 ΑΚ), ἐξ οὗ προκύπτει, ὅτι δὲν ἀσκεῖ ἐπιρροὴν εἰς τὴν γένεσιν τῆς ἐνοχῆς ἡ μορφὴ τῆς συμβάσεως καὶ ὅτι πρὸ τοιαύτης, μὴ ἐρρυθμισμένης συμβάσεως, ἀνακύπτει ἡ ὑποχρέωσις τοῦ δικαστοῦ νὰ ὑπαγάγῃ τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν εἰς τὸν προσήκοντα κανόνα (*Γ. Μπαλῆ*, Γεν. Ἀρχαὶ §§ 77 καὶ 32, *τοῦ αὐτοῦ*, Ἐνοχικὸν §§ 3 καὶ 70, *Ζέπου*, Ἐνοχικόν, Γεν. Μέρ. § 2 Κεφ. IV ἐδάφ. 2 καὶ § 17). Ἐν προκειμένῳ ὁ ἐνάγων ἰσχυρίζεται, ὅτι προσελήφθη ὡς μαθητευόμενος εἰς τὸ ὑαλοπωλεῖον τοῦ ἐναγομένου. Ἡ τοιαύτη εἰς ὑαλοπωλεῖον πρόσληψις, κατὰ κοινὴν πεῖραν, δὲν ἔχει ἀποκλειστικὸν σκοπὸν τὴν τεχνικὴν ἢ ἐπαγγελματικὴν κατάρτισιν τοῦ προσληφθέντος, ἀφοῦ σπουδαῖον τεχνικὸν ἢ ἐπαγγελματικὸν ἐξοπλισμὸν δὲν χρειάζεται ὁ ὑαλοπώλης, ἀλλ' ἔχει ὡς κύριον σκοπὸν τὴν παροχὴν ἐργασίας ἐπὶ χρηματικῇ ἀντιπαροχῇ. Εἶναι, συνεπῶς, ἡ ἐπικαλουμένη σύμβασις ἡ τῆς μαθητείας, ἧς τὸ οὐσιῶδες περιεχόμενον συνίσταται εἰς τὴν παροχὴν ἐργασίας. Ἡ σύμβασις αὕτη τῆς μαθητείας δὲν ρυθμίζεται εἰδικῶς ὑπὸ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, εἶναι ὅμως ἐπ' αὐτῆς ἐφαρμοστέαι αἱ περὶ μισθώσεως ἐργασίας διατάξεις, διότι μόνη ἀπ' αὐτῆς τῆς συμβάσεως διαφορὰ εἶναι ἡ ὑπὸ τοῦ μαθητευομένου ἀπόληψις ἐλάσσονος μισθοῦ, δικαιολογουμένη τὸ μὲν διότι ἡ προσφερομένη ἐργασία εἶναι ποιοτικῶς καὶ ποσοτικῶς μειονεκτική, τὸ δὲ διότι, ἐναντὶ τῆς ἐργασίας του, ἀποκερδαίνει ὁ μαθητευόμενος τὸν τεχνικὸν ἢ ἐπαγγελματικὸν ἐξοπλισμόν (*Κανκῶ*, Ἐνοχικὸν ὑπ' ἄρθρα 648-649 § 12 καὶ *Καποδίστρια* § 117). Κατ' ἀκολουθίαν ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, φερομένη ἀρμοδίως πρὸς συζήτησιν κατὰ τὴν εἰδικὴν τοῦ νόμου ΓΘΟΔ' διαδικασίαν καὶ ἐρειδομένη ἐπὶ τῶν ἄρθρ. 648, 649 καὶ 653 Ἀστ. Κώδικος, ἐπὶ τοῦ ἀ.ν. 539/1945 «περὶ χορηγήσεως κατ' ἔτος εἰς τοὺς μισθωτοὺς ἀδείων μετ' ἀποδοχῶν» καὶ ἐπὶ τῶν ὑπ' ἀριθ. 68500/1950, 25100/2466/1951, 19200/1951 κοινῶν ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 67800/1951 ὁμοίας τῶν Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἐλέγχεται νόμῳ βάσιμος καὶ ἐξεταστέα.

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΟΣ ΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΑΠΟΛΥΟΜΕΝΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ

Κρίσιμος χρόνος πρὸς ἐξεύρεσιν ἀριθμοῦ ὑπηρετοῦντος εἰς ἐπιχείρησιν προσωπικοῦ

Παραδεκτὴ ἀναγνωριστικὴ ἀγωγὴ κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν. — Καὶ τοιαύτη ἐργοδότου κατὰ μισθωτοῦ σχετικὴ πρὸς τὴν ὕπαρξιν ἢ μὴ δικαιώματος τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τούτου. — Ἀρμοδιότης Δικαστηρίου πρὸς ἔρευναν ἂν διὰ τοῦ ἀναγκαστικοῦ, κατ' Α.Ν. 1836/1951, διορισμοῦ εἰς ἐπιχείρησιν ἐγένετο ὑπέρβασις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν νομίμως προσληπτέων καὶ ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 1836/1951 προστατευομένων. — Κρίσιμος χρόνος πρὸς ἐξεύρεσιν τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ ὑπηρετοῦντος εἰς ἐπιχείρησιν προσωπικοῦ, βάσει τοῦ ὁποίου γίνεται ὁ διορισμός, ὁ χρόνος τῆς τοποθετήσεως τοῦ μισθωτοῦ.

Ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη ἀπόφασις δέχεται, ὅτι ἀναγνωριστικὴ ἀγωγὴ παραδεκτῶς εἰσάγεται κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν (οὕτω καὶ ἡ πρόσφατος Α.Π. 586/1953, εἰσηγητὴς *Κ. Σούρλος*, ΕΕΔ 13, 17, ἐπικυροῦσα ὡς ὀρθὴν τὴν ὁμοίαν ἄποψιν τῆς θεωρίας καὶ πράξεως, ὡς σημειοῦμεν ἐν ΕΕΔ 13, 16 ἑπ.), χωρὶς νὰ ἀποκλείηται καὶ τοιαύτη τοῦ ἐργοδότου κατὰ τοῦ μισθωτοῦ, σχετικὴ πρὸς τὴν σχέσιν τῆς ἐργασίας. (Οὕτω καὶ αἱ ἐν τῇ ἀποφάσει ἀναφερόμεναι λοιπαὶ δικαστικαὶ ἀποφάσεις. Ἀντιθέτως ὅμως ἀπεφάνθη ἡ κατωτέρω σελ. 209 παρατιθεμένη νεωτέρα ἀπόφασις ὑπ' ἀριθ. 6396/1953 τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν (εἰσηγητὴς *Α. Καλλέργης*).

Ὡς πρὸς τὴν σκέψιν τῆς ἀποφάσεως περὶ τοῦ κρισίμου χρόνου πρὸς ἐξεύρεσιν τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ ὑπηρετοῦντος εἰς ἐπιχείρησιν προσωπικοῦ διὰ τὴν τοποθέτησιν τοῦ ἀναλόγου ἀριθμοῦ ἐφέδρων, λεκτέον ὅτι τὸ ζήτημα ἐρρυθμίσθη ἤδη σαφῶς διὰ τοῦ ἄρθρου 4 § 1 τοῦ ν.δ. 2657/1953 περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 (ΕΕΔ 12, 1220) κατὰ τὴν δεκτὴν ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως ἄποψιν.

Ὡς ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 12, 513) ἐπὶ τῆς ὁμοίως ἀποφανθείσης Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 844/1953 (Πρωτοδίκης *Κ. Βαρδάκης*, ΕΕΔ 12, 513) αὕτη πράγματι ἦτο ἀρχὴθεν ἡ ἔννοια τοῦ νόμου.

Πρωτοδίκου Πατρῶν 551/1953

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Β. Κονιδάρης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Ζηνόζης, Σ. Πολιτόπουλος

Ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, διώκουσα ὅπως ἀναγνωρισθῇ δικαστικῶς, ὅτι ἡ τοποθέτησις τοῦ ἐναγομένου, ἥτις ἐγένετο συμφώνως πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθ. 1035/16.9.1953 ἀπόφασιν τοῦ Τοπικοῦ Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 νομοῦ Ἀχαΐας, εἶναι παράνομος, διὰ τοὺς ἐν αὐτῇ ἀναφερομένους λόγους, καὶ συνεπῶς ὅτι δὲν ὑποχρεοῦται νὰ ἀποδεχθῇ τὰς ὑπὸ τούτου προσφερομένας ὑπηρεσίας, νόμῳ βάσιμος παρίσταται, ἔρεισμα εὑρίσκουσα εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 127 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ Ἀστ. Κώδικος, νόμου 2783/1941, προφανοῦς ὄντος τοῦ ἐννόμου συμφέροντος τοῦ ἐνάγοντος περὶ τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ τῆς ἐννόμου ταύτης σχέσεως. Δέον ὅθεν ὅπως ἐξετασθῇ καὶ κατ' οὐσίαν, ἀρμοδίως φερομένη πρὸς συζήτησιν ἐνώπιον ἡμῶν κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. ΓΨΟΔ', καθ' ὅσον κατὰ ταύτην, ἥτις εἶναι ἀποκλειστικὴ καὶ ὑποχρεωτική, δικάζεται πᾶσα ἰδιωτικὴ ἀξίωσις τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τοῦ ἐργοδότου αὐτοῦ, πηγάζουσα ἐκ σχέσεως ἐργασίας, εἴτε αὕτη κατάγεται εἰς δίκην διὰ καταψηφιστικῆς ἀγωγῆς, εἴτε δι' ἀναγνωριστικῆς τοιαύτης (*Γ. Ράμμος*, ἐν ΕΕΔ 6, 289, *Γ. Μητσοπούλου*, Ἡ ἀναγνωστικὴ ἀγωγή, σελ. 175, σημ. 11, Α.Π. 511/1948, ΕΕΝ ΙΣΤ' 178). Πρόκειται δὲ περὶ ἀξιώσεως τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τοῦ ἐργοδότου καὶ οὐχὶ τούτου κατ' ἐκείνου, διότι διὰ τῆς κρινομένης ἀγωγῆς φέρεται πρὸς δικαστικὴν διάγνωσιν ἡ ὕπαρξις ἢ μὴ δικαιώματος τοῦ μισθωτοῦ, ὅπως ἀξίωση καὶ γίνωσιν ἀποδεκταὶ αἱ ὑπηρεσίαι του ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος, τοποθετηθέντος δυνάμει ἀποφάσεως τῆς ὡς εἴρηται Ἐπιτροπῆς τοῦ ἀ.ν. 1836/1951, ἄλλως καταβληθῶσιν ὑπὸ τούτου αἱ ἀποδοχαί του, λόγῳ τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐνάγοντος, ὡς πρὸς τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του, ἀλλὰ φέρεται πρὸς διάγνωσιν ὑπὸ τὴν ἀνεστραμμένην ὄψιν της. Ἐκ τούτου ὅμως δὲν ἕπεται, ὅτι ὑφίσταται ἀποχρῶν λόγος, ἵνα ἐπέλθῃ διάσπασις ἐν τῇ ἑνότητι τῆς ἁρμοδιότητος καὶ τῆς διαδικασίας πρὸς ἐκδίκασιν τῆς αὐτῆς διαφορᾶς, διότι τὸ συμφέρον τῶν μισθωτῶν, εἰς ὃ ἀπέβλεψεν ὁ νομοθέτης καὶ καθιέρωσε τὴν ἁρμοδιότητα ἡμῶν, ἵνα διὰ ταχείας, ἁπλουστέρας καὶ ὀλιγοδαπάνου διαδικασίας, ἐπιδιώκωσιν οὗτοι τὰς ἐκ σχέσεως ἐργασίας πηγαζούσας ἀξιώσεις των, ἐπιβάλλει, ὅπως αὗται ἐκδικάζωνται κατὰ τὴν αὐτὴν διαδικασίαν, εἴτε εἰσάγονται ὑπὸ τὴν θετικὴν των μορφήν, εἴτε ὑπὸ τὴν ἀρνητικήν των τοιαύτην, ὡς ἐν προκειμένῳ (Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 11224/1949, ΕΕΔ 9,418, Πρωτ/κείου Πειραιῶς 1493/1949, ΕΕΔ 8,777, Πρωτ/κείου Ἀθηνῶν 4376/1951, ΕΕΔ 10,1024) καὶ ἀπορριπτέα, ὡς νόμῳ ἀβάσιμος, κρίνεται ἡ περὶ ἀναρμοδιότητος ἡμῶν ἔνστασις τοῦ ἐναγομένου.

Ἐβεβαιώθησαν—συνομολογηθέντα ὑπὸ τῶν διαδίκων—τὰ ἑξῆς πραγματικὰ περιστατικά: Ὅτι δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 1018 τῆς 8.8.1953 ἀποφάσεως τοῦ Τοπικοῦ Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ ἀ.ν. 1836 Νομοῦ Ἀχαΐας ἐτοποθετήθησαν παρὰ τῇ ἐνταῦθα λειτουργούσῃ ἐπιχει-

ρήσει ζαχαρωδῶν προϊόντων τοῦ ἐνάγοντος οἱ ὑπὸ τοῦ ν. 1836/1951 προστατευόμενοι Α.Λ. καὶ Ν.Χ. Κατόπιν αἰτήσεως τοῦ ἐνάγοντος ἀνεκλήθη ἡ ἀπόφασις αὕτη ὑπὸ τοῦ ἰδίου ὡς εἴρηται τοπικοῦ Συμβουλίου, ὡς πρὸς τὸν Ν.Χ., ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἡ ἐπιχείρησις δὲν ἀπησχόλει ἀνάλογον ἀριθμὸν προσωπικοῦ διὰ τὴν τοποθέτησιν δύο ὑπὸ τοῦ ν. 1836/1951 προστατευομένων μισθωτῶν. Ἐν συνεχείᾳ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1035/16.9.1953 ἀποφάσεως τοῦ ἰδίου ὡς εἴρηται τοπικοῦ Συμβουλίου ἀντικατεστάθη ὁ ὡς ἄνω Α.Λ. διὰ τοῦ ἐναγομένου. Ὁ ἐνάγων, μὴ ἀμφισβητῶν τὰ περιστατικὰ ταῦτα, προβάλλει διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀναγνωριστικῆς ἀγωγῆς ἀκυρότητα τῆς ρηθείσης δευτέρας ὑπ' ἀριθ. 1035/1953 ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἡ τοποθέτησις ἐγένετο καθ' ὑπέρβασιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν προστατευομένων προσώπων, ἅτινα ὑποχρεοῦται οὗτος νὰ προσλάβῃ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀ.ν. 1836, τὸ δὲ ἐκτακτον προσωπικόν, ὅπερ ἀπασχολεῖ ἐνίοτε, λόγῳ ἐποχιακῆς σωρεύσεως ἐργασίας, ἀποτελεῖται ἀποκλειστικῶς ἐκ γυναικῶν. Ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος, ἀποτελῶν καταλυτικὴν τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐναγομένου πρὸς παροχὴν αὐτῷ τῶν ὑπηρεσιῶν του ἔνστασιν (πρβλ. Α.Π. 192/1951, ΕΕΔ 10, 563), παραδεκτῶς τυγχάνει πρὸς ἐξέτασιν, ἅτε τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων δικαιουμένων καὶ ὑποχρεουμένων, ἵνα ἐξετάζωσι τὴν τυχὸν καθ' ὑπέρβασιν τοῦ κατ' ἄρθρ. 3 ἀ.ν. 1836/1951 ὁριζομένου ἀριθμοῦ τῶν ἀναγκαστικῶς προσληπτέων μισθωτῶν παρὰ τῶν Συμβουλίων τοποθέτησιν ἐπὶ τῇ σχετικῇ τῶν παρ' ὧν ἐτοποθετήθησαν ἐργοδοτῶν ἀντιρρήσει (Α.Π. 354/1953, ΕΕΔ 12, σελ. 783).

Ἐβεβαιώθη ὅτι κατὰ τὸν χρόνον τῆς τοποθετήσεως τοῦ ἐναγομένου ὡς ἀνειδικεύτου ἐργάτου ὁ ἐνάγων ἀπησχόλει καὶ εἰς τὰ δύο ἐργοστάσια τῆς ἐνταῦθα λειτουργούσης ἐπιχειρήσεώς του ζαχαρωδῶν προϊόντων προσωπικὸν ἐκ 34 ἐργατοτεχνιτῶν, ἐξ ὧν ἄνω τῶν δέκα πέντε (15) [ἦτοι (17) δέκα ἑπτά] ἀπετέλουν τὸ μόνιμον ἄρρεν προσωπικόν. Συνεπῶς ὑποχρεοῦται ὁ ἐνάγων, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρ. 3 § 4 τοῦ ἀ.ν. 1836, νὰ προσλάβῃ εἰς τὸ ἐργατικὸν προσωπικὸν τῆς ἐπιχειρήσεώς του τὸν ἀναγκαστικῶς ὡς ἄνω τοποθετηθέντα ἐνάγοντα καὶ νὰ ἀποδεχθῇ τὰς ὑπηρεσίας του, ὡς ἀπασχολῶν προσωπικὸν πλέον τῶν 15, καὶ δέον ὅπως ἀπορριφθῇ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, συμψηφιζομένης τῆς δικαστικῆς δαπάνης, ἅτε ἑκατέρου τῶν διαδίκων ἔχοντος εὔλογον ἀμφιβολίαν ὡς πρὸς τὴν ἔκβασιν τῆς παρούσης δίκης.

Ἱστορικὸν καὶ παρατηρήσεις

1. Ὑπὸ τοῦ τοπικοῦ Συμβουλίου τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 τοῦ νομοῦ Ἀχαΐας ἐτοποθετήθησαν εἰς τὴν ἐνάγουσαν ἐπιχείρησιν δύο προστατευόμενοι νεοπολεμισταί, ἐξ ὧν ὁ μὲν εἰς ἐξακολουθεῖ νὰ προσφέρῃ τὰς ὑπηρεσίας του ταύτῃ, ὁ δ' ἕτερος, ἀνακληθείσης τῆς ἀποφάσεως τῆς τοποθετήσεώς του, ἀπεμακρύνθη.

Ἡ ἐνάγουσα, μὲ σχετικὴν αἴτησιν πρὸς τὸ Τοπικὸν Συμβούλιον, ἠτήσατο τὴν ἀνάκλησιν τῆς τοποθετήσεως ἀμφοτέρων τῶν τοποθετηθέντων, ἰσχυριζομένη ὅτι δὲν συντρέχουσιν αἱ προϋποθέσεις τοῦ νόμου πρὸς τοποθέτησιν νεοπολεμιστῶν, δεδομένου ὅτι μονίμως μὲν ἀπασχολεῖ 11 ἐργατοτεχνίτας, ἐκτάκτως δὲ καὶ ἐποχιακῶς προσλαμβάνει προσωπικόν, ἀποτελούμενον κυρίως ἐκ γυναικῶν.

2. Ἡ ἀνωτέρω ἀπόφασις ἐξεδόθη ἐπὶ ἀναγνωριστικῆς ἀγωγῆς, ἀσκηθείσης ἐκ μέρους τῆς ἐπιχειρήσεως, μὲ αἴτημα νὰ ἀναγνωρισθῇ δικαστικῶς, ὅτι δὲν ὑποχρεοῦται νὰ ἀποδέχηται τὰς ὑπὸ τοῦ τοποθετηθέντος προσφερομένας ὑπηρεσίας, χωρὶς ὅμως ἐκ τῆς μὴ ἀποδοχῆς ταύτης νὰ περιέρχηται εἰς ὑπερημερίαν.

Μὲ ἐξαίρετον σαφήνειαν καὶ ἐπιστημονικὴν ἀκριβολογίαν ἡ ὡς ἄνω ἀπόφασις λύει τὰ ἀπασχολήσαντα ταύτην ζητήματα, ἅτινα, ἐπιτραπήτω ἡμῖν ἁπλῶς νὰ θίξωμεν, ἀναφέροντες καὶ τὰς ἐν προκειμένῳ σκέψεις μας.

Α. Ἔγινε δεκτόν, ὅτι κατ' ἄρθρον 127 Εἰσ. Νόμ. τοῦ Α.Κ. δύναται νὰ ζητηθῇ παρὰ τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων ἡ ἀναγνώρισις πάσης ἐννόμου σχέσεως, ἡ περὶ τῆς ὁποίας διένεξις ὑπάγεται, κατ' ἄρθρ. 1 Πολ. Δικ., εἰς τὴν δικαιοδοσίαν αὐτῶν, ἐφ' ὅσον ὅμως ὁ ἐνάγων ἔχει ἔννομον πρὸς τοῦτο συμφέρον, ὅπερ θεωρεῖται ὑφιστάμενον, ὅταν, συναπειλῇ ἀμφισβητήσεως, πηγάζῃ ἀβεβαιότης διὰ τὰς ἐννόμους αὐτοῦ σχέσεις, ἐξ ἧς ὑπάγεται αὐτῷ ζημία (Α.Π. 607/1952, Α.Π. 610/1952, ΕΕΔ 11, 1326 καὶ 12, 42). Θὰ ἠδύνατό τις δηλαδὴ νὰ ὑποστηρίξῃ, ὅτι τρεῖς κυρίως εἶναι αἱ προϋποθέσεις τῆς ἀναγνωριστικῆς ἀγωγῆς: α) Ἡ διένεξις, περὶ ἧς ἡ ἀναγνωριστικὴ ἀγωγή, νὰ ὑπάγηται εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων (ὅρα καὶ Α.Π. 581/1953, ΕΕΔ 13, 37), β) ὑπαρξις ἐννόμου συμφέροντος καὶ γ) νὰ μὴ ὑπάρχῃ δυνατὸν ἀσκήσεως καταψηφιστικῆς ἀγωγῆς, ἐκτὸς ἂν ἀποδεικνύηται εἰδικὸν ἔννομον συμφέρον (Α.Π. 431/1953 Θ. Ἐλ 908). Γεγεννημένη ἀξίωσις δὲν ἀπαιτεῖται (Α.Π. 586/1953, ΕΕΔ 13, 17).

Πᾶσαι αἱ ὡς ἄνω προϋποθέσεις, ὡς δείκνυται ἐκ τῆς ἀποφάσεως, ὑπῆρχον ἐν προκειμένῳ (ὅρα καὶ ἄρθρ. 9 § 3 ἀ.ν. 1836/1951). Τὸ ζήτημα εἶναι, ἐὰν ἀναγνωριστικὴ ἀγωγὴ χωρῇ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΘΟΔ'. Τὴν ὁμόφωνον ἐπὶ τούτου γνώμην τῆς ἐπιστήμης (*Γ. Ράμμος*, ΕΕΔ 6, 228, *Φ. Ἀγγελῆς*, ΕΕΔ 6, 666, *Γ. Μητσόπουλος*, Ἡ ἀναγνωριστικὴ ἀγωγή, σελ. 175, σημ. 11) καὶ τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας ἐκύρωσε καὶ τὸ Ἀκυρωτικὸν διὰ τῆς προσφάτου καὶ ὑπ' ἀριθ. 586/1953 ἀποφάσεώς του (ΕΕΔ 13, σ. 17), δι' ἧς ἀνετράπη καὶ ὁ τελευταῖος ἐνδοιασμὸς τῶν ὑποστηριζόντων ὅτι ἀναγνωριστικὴ ἀγωγὴ καὶ διαδικασία ΓΘΟΔ' εἶναι ἔννοιαι ἀσυμβίβαστοι.

Β. Βεβαίως ἡ κρινομένη διὰ τῆς ἀνωτέρω ἀποφάσεως ἀναγνωριστικὴ ἀγωγὴ θὰ ἦτο ἀνεπίτρεπτος, ἐὰν δὲν εἶχε μεσολαβήσει ἐν τῷ μεταξὺ ἡ ἔκδοσις τῆς ὑπ' ἀριθ. 354/1953 ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως (ΕΕΔ 12, 783), ἥτις κατέλυσε τὴν μᾶλλον κρατοῦσαν ἐν τῇ νομολογίᾳ ἄποψιν, καθ' ἣν τυγχάνει ἀνεπίτρεπτος ὁ ἔλεγχος, ἐκ μέρους τῶν δικαστηρίων, τῶν ἀποφάσεων τῶν τοπικῶν Συμβουλίων τοῦ ἀ.ν. 1836.

Γ. Θεωροῦμεν ὅμως ἀσφαλεστέραν τὴν τελευταίαν σκέψιν τῆς ἀποφάσεως, καθ' ἣν «ἐβεβαιώθη ὅτι κατὰ τὸν χρόνον τῆς τοποθετήσεως τοῦ ἐναγομένου... ὁ ἐνάγων ἀπησχόλει... ἄνω τῶν 15...». Θίγεται δηλονότι τὸ ζήτημα ποῖος ὁ κρίσιμος χρόνος, ὅστις θὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, διὰ νὰ ἐξετασθῇ ποῖος ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀπασχολουμένων ἐργατοτεχνιτῶν, ἵνα, βάσει τούτου, γίνῃ καὶ ἡ κατ' ἀνά-

ΑΝΕΡΓΙΑ

ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΚΑΤ' ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ ΑΠΟΛΥΟΜΕΝΩΝ ΕΡΓΑΤΩΝ

Έφαρμογή Β.Δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐργατῶν

Ὑπαγωγὴ εἰς τὴν κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν ὑποχρεωτικῶς πάντων τῶν προσώπων τῶν παρεχόντων ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἢ ὑπηρεσίαν, ἔναντι ἀμοιβῆς, δυνάμει ἰδιωτικῆς συμβάσεως ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου, ἐφ' ὅσον ἀσχολοῦνται εἰς περιφερείας, εἰς ἃς ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις κατὰ τῆς ἀνεργίας. — Ὑποχρέωσις καταβολῆς ἀποζημιώσεως Ν. 2112 ἢ Β.Δ. 16/18 Ἰουλίου 1920, εἰς πάντας τοὺς κατὰ τῆς ἀνεργίας προστατευομένους μισθωτοὺς διὰ τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.

Ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 7175/1953 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν (ΕΕΔ 12, 1068).

Εὐθὺς ἀμέσως πρέπει νὰ τονισθῇ τὸ σπουδαιότατον πρακτικὸν ἐνδιαφέρον τῆς λύσεως, εἰς τὴν ὁποίαν κατέληξεν ἡ κατωτέρω ἐξαιρετικῶς ἐνδιαφέρουσα ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις.

Ὡς σημειοῦμεν καὶ ἀνωτέρω (σελ. 174), τὰ δικαστήρια τῆς οὐσίας, κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 118/1945 περὶ τοῦ τρόπου καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας τῶν ἀσφαλιζομένων κατὰ τῆς ἀνεργίας μισθωτῶν, τὸ ὁποῖον, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας συμβάσεως, ἐπιτάσσει τὴν καταβολὴν εἰς τὸν ἀπολυόμενον, προκειμένου περὶ ἐργάτου, τεχνίτου ἢ ὑπηρέτου, τῆς ὑπὸ τοῦ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ νόμου 2112/1920 ὀφειλομένης ἀποζημιώσεως διὰ τὴν ἀπροειδοποίητον καταγγελίαν συμβάσεως, ἐδέχοντο σταθερῶς, ὅτι, ἐφ' ὅσον ἡ συγκεκριμένη ἐπιχείρησις δὲν εἶναι βιομηχανική, βιοτεχνική, μεταλλευτικὴ ἢ χειροτεχνική (ταύτας μόνον καλύπτει τὸ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ νόμου 2112/1920, κατ' ἄρθρ. 12 αὐτοῦ), δὲν θὰ καταβληθῇ ἡ ἐκ τοῦ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 ἀποζημίωσις, ἀλλὰ θὰ ἐφαρμοσθῇ τὸ ἐπικουρικῆς ἰσχύος ἄρθρον 669 Α.Κ. καὶ τοῦτο διὰ τὰς μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος (23 Φεβρουαρίου 1946) συμβάσεις, λόγῳ τοῦ ἐκ τῶν ἄρθρων 24 καὶ 33 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος Νόμου 2783/1941 περιορισμοῦ).

Τὴν ἄποψιν ταύτην ἠκολούθησε καὶ ἡ ἀναιρεθεῖσα ἀπὸ τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν (περίπτωσις ἦτο ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ὑπηρέτου τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης, μὴ ὑπαγομένης εἰς ἐπιχειρήσεις β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920), λόγος ἀναιρέσεως τῆς ὁποίας ὑπῆρξεν ὁ ἑξῆς:

Ἐνῷ ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις ἐδέχθη, ὅτι δὲν κατεβλήθη τῷ ἀναιρεσείοντι κατὰ τὴν ἀπόλυσίν του ἡ ὑπὸ τοῦ β.δ. τῆς 16/18 Ἰουλίου 1920 καθοριζομένη ἀποζημίωσις παρὰ τῆς ἀναιρεσιβλήτου, ἐν τούτοις ἐθεώρησεν ἔγκυρον τὴν γενομένην κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945, ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, καταγγελίαν τῆς ἀορίστου χρόνου συμβάσεως ἐργασίας, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἐπὶ τῆς μεταξὺ τῆς ἀναιρεσιβλήτου, τυγχανούσης Τραπεζιτικοῦ Ὀργανισμοῦ, κοινωφελοῦς χαρακτῆρος, καὶ τοῦ ἀναιρεσείοντος, ὑπηρετήσαντος παρ' αὐτῇ, ὡς φύλακος ἀποθηκῶν, καταρτισθείσης συμβάσεως ἐργασίας δὲν εὑρίσκεν ἔδαφος ἐφαρμογῆς τὸ ἐν λόγῳ β.δ. τῆς 16/18 Ἰουλίου 1920, ἀλλ' αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 669 Α.Κ., αἵτινες δὲν προβλέπουν τὴν καταβολὴν ἀ-

---

λογον ἀριθμὸν τοποθέτησις νεοπολεμιστῶν.

Τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ ἀ.ν. 1836 λέγει: «... ἐφ' ὅσον ἀπησχόλουν προσωπικὸν πλέον τῶν 15, ὑποχρεοῦνται, ὅπως προσλαμβάνωσι... ». Ἡ ἔννοια τοῦ νόμου («ἀπησχόλουν») εἶναι σαφής, νομίζομεν, θὰ ληφθῇ δηλ. ὑπ' ὄψιν ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀπασχολουμένων κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ νόμου καὶ οὐχὶ κατὰ τὸν χρόνον τῆς τοποθετήσεως τοῦ νεοπολεμιστοῦ. Καὶ διετυπώθη βεβαίως καὶ ἡ ἀντίθετος γνώμη (Π.Π. Ἀθ. 844/1953, ΕΕΔ 12, 543, καὶ εἰσαγγελικὸν σημείωμα), πλὴν θεωροῦμεν ταύτην ὡς ἐσφαλμένην.

β) Καὶ τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας (1037/1953, ΕΕΔ 12, 999) καὶ τὸ Ἀκυρωτικὸν (856/1951, ΕΕΔ 12, 889), ὑπὸ τὸ καθεστὼς τοῦ προϊσχύσαντος ν. 751/1948) ἐδέχθησαν, ὅτι κρίσιμος χρόνος διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν προσληπτέων εἶναι ὁ τῆς ἐνάρξεως ἰσχύος τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 (ἢ ν. 751/1948).

Πρὸ παντὸς ὅμως τὸ σφαλερὸν τῆς ἐν τῇ ἀποφάσει διατυπουμένης γνώμης ἐξάγεται ἀπὸ τὴν εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν τοῦ ν.δ. 2657/1953 (ΕΕΔ 12, 1328), ὅπερ ἐτροποποίησε τὸν ἀ.ν. 1836/1951 καὶ μάλιστα ἀντικατέστησε τὰς λέξεις «ἐφ' ὅσον ἀπασχόλουν» τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 διὰ τῆς φράσεως «ἐφ' ὅσον ἀπασχολοῦν κατὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς περὶ τοποθετήσεως ἀποφάσεως» (ὅρα ἄρθρ. 4 § 1 ν.δ. 2657/1953). Κατὰ τὴν εἰσηγητικὴν λοιπὸν ἔκθεσιν «....διὰ τῆς ἀντικαταστάσεως . . . τίθεται ἡ ὀρθὴ βάσις ὑπολογισμοῦ τοῦ ποσοστοῦ τῆς ὑποχρεωτικῆς προσλήψεως πολεμιστῶν ὑπὸ τῶν ἐπιχειρήσεων. . . διότι μέχρι σήμερον ὡς βάσις ὑπολογισμοῦ τοῦ ποσοστοῦ ἐλαμβάνετο ὁ ἀριθμὸς τῶν μισθωτῶν, τοὺς ὁποίους ἀπησχόλουν αἱ ἐπιχειρήσεις κατὰ τὴν δην Ἰουνίου 1951, ἡμερομηνίαν ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ ἀ.ν. 1836/1951, οὕτω δέ, καὶ ὅταν ἀκόμη ἐμειοῦτο ἡ ηὐξάνετο ὁ ἀριθμὸς τῶν μισθωτῶν, ἡ αὐξομείωσις αὕτη οὐδεμίαν ἐπιρροὴν ἔσχει διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ ποσοστοῦ ὑποχρεωτικῶς προσληπτέων πολεμιστῶν».

Σημειωτέον ὅτι ἡ ἄνω ἀπόφασις ἐδημοσιεύθη τὴν 29 Ὀκτωβρίου 1953, δύο ἡμέρας δηλαδὴ πρὶν ἰσχύσῃ ἡ διὰ τοῦ ὡς ἄνω ν.δ. 2657/1953 τροποποίησις τοῦ ἀ.ν. 1836/1951.

Πάτραι, Ἰανουάριος 1954

Δημ. Ζηνόζης, Δικηγόρος

ποζημιώσεώς τινος, άλλ' έπιτάσσουν τήν πρό 15 ήμερῶν προειδοποίησιν τοῦ μισθωτοῦ.

Οὕτως ὅμως κρίνασα, ψευδῶς ἡρμήνευσε τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118/1945, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπό τοῦ β.δ. τῆς 8/11 Μαΐου 1946, ν. 1255/1949 καί ἀ.ν. 1846/1951 διά τούς κατωθι λόγους:

Διά τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118/1945 ὡρίσθη, ὅτι ἐπιχειρήσεις, ὑπαγόμεναι εἰς τάς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου, ἤτοι ὑπό τήν ἀρχικήν τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ν. 118 διατύπωσιν, αἱ βιομηχανικαί ἐπιχειρήσεις δύνανται νά καταγγέλλουν τήν σύμβασιν ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ, ὑποχρεούμεναι νά καταβάλλουν εἰς αὐτό τήν ὑπό τοῦ ν. 2112, ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, ἤ, προκειμένου περί ἐργατῶν, τεχνιτῶν καί ὑπηρετῶν, τήν ὑπό τοῦ β.δ. τῆς 16/18 Ἰουλίου ὁριζομένην ἀποζημίωσιν διά τήν περίπτωσιν ἀπροειδοποιήτου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας καί ὅτι ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας θεωρεῖται ἔγκυρος, ἐφ' ὅσον γίνεται ἐγγράφως καί ἀφ' ἧς καταβληθῇ ἐξ ὁλοκλήρου ἡ ἀνωτέρω ὁριζομένη ἀποζημίωσις.

Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης προκύπτει ὅτι ὁ νόμος, ἐπιβάλλων τήν καταβολήν τῆς ἀποζημιώσεως τῆς προβλεπομένης διά τήν περίπτωσιν τῆς ἀπροειδοποιήτου καταγγελίας καί ὁρίζων ὅτι εἶναι ἔγκυρος ἡ καταγγελία, ἀφ' ἧς καταβληθῇ ἐξ ὁλοκλήρου ἡ ἀποζημίωσις, ἀπαγορεύει τήν διά προειδοποιήσεως ἄνευ καταβολῆς ἀποζημιώσεως καταγγελίαν τῆς συμβάσεως.

Ἐπεκταθείσης, περαιτέρω, τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἀρχικοῦ ν. 118/1945 διά τοῦ ν.δ. 8/11 Μαΐου 1946, ν.δ. 1255/1949 καί ἀ.ν. 1846/1951 καί εἰς εὐρύτερον κύκλον μισθωτῶν δέν ἐτροποποιήθη ἡ ἀρχική διάταξις τοῦ ἄρθρ. 9, ἡ καθορίζουσα τάς διατυπώσεις ἐγκύρου καταγγελίας.

Ἐκ τούτου συνάγεται σαφῶς ἡ πρόθεσις τοῦ νομοθέτου, ὅπως διά πᾶσαν καταγγελίαν συμβάσεως, οἱουδήποτε μισθωτοῦ, ἀπαιτῆται ἡ τήρησις τῶν αὐτῶν διατυπώσεων, εἴτε οὗτος ὑπάγεται εἰς τόν ν. 2112 καί τό β.δ. τῆς 16/18 Ἰουλίου 1920, εἴτε ὄχι, τοῦ καταγγέλλοντος ἐργοδότου ὑποχρεουμένου νά καταβάλλῃ, ἵνα εἶναι ἔγκυρος ἡ καταγγελία, τήν ὑπό τοῦ ν. 2112 ἤ τοῦ β.δ. τῆς 16/18 Ἰουλίου 1920 προβλεπομένην ἀποζημίωσιν, τήν κλίμακα τῶν ὁποίων ὁ μεταγενέστερος νομοθέτης τοῦ ν. 118 θέλει ἐφαρμοζομένην ἐπί πάσης ἀπολύσεως γενομένης κατά τάς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου.

Ἀντιθέτως, ὅθεν, κρίνασα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις καί ἀπορρίψασα τήν ἀγωγήν τοῦ ἀναιρεσείοντος, διώκουσαν τήν ἐπιδίκασιν ἀποδοχῶν, λόγῳ τῆς ἐκ τῆς ἀκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ὑπερημερίας τῆς ἀναιρεσιβλήτου περί τήν ἀποδοχήν τῶν ὑπηρεσιῶν του, ψευδῶς ἡρμήνευσε καί ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τάς διατάξεις τῶν προμνησθεισῶν νόμων, κατασταθεῖσα ἀναιρετέα κατά τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 807 ἐδ. 17 Πολ. Δικ.

***

Διά τῆς ἀποφάσεως ταύτης τοῦ Ἀρείου Πάγου ἀποκαθίσταται ἡ ἀληθής ἔννοια τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118/1945, τό ὁποῖον ἐσφαλμένως πράγματι ἐρμηνεύετο πρότερον, ὡς, εὐκαιρίας δοθείσης, ἐπανειλημμένως ἐσημειώσαμεν (βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 594 ἐπ., ΕΕΔ 9, 1030), εἴμεθα δέ εὐτυχεῖς, διότι τό δεκτόν ἤδη ὑπό τοῦ Ἀρείου Πάγου γενόμενον συμπίπτει πρός τά παρ' ἡμῶν ἀπό μακροῦ ὑποστηριζόμενα. (Βλέπε καί ἀνωτέρω σελ. 174 σημειώσεις μας, ἔνθα γίνεται λόγος καί περί τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 48 § 1 τοῦ ν.δ. 2698/1953 ὡς ἐνισχυτικῆς τῆς ὀρθότητος τῆς ἀποψεως ταύτης, καί τήν ὁποίαν διάταξιν χρησιμοποιεῖ καί ἡ ἀρεοπαγιτική ἀπόφασις ὡς ἐνισχυτικήν τῆς λύσεως, εἰς τήν ὁποίαν κατέληξε.

Ἐκ τῆς ὀρθῆς αὐτῆς λύσεως ἐξομαλύνονται καί δυσχερῆ διά τήν λύσιν των ζητήματα, τά ὁποῖα συνεχομένως πρός τήν ἐφαρμογήν τοῦ ἄρθρ. 669 Ἀστικοῦ Κώδικος ἀνέκυψαν, ὡς τό ζήτημα τῆς διακρίσεως τῶν ἐπιχειρήσεων εἰς βιοτεχνικάς ἤ μή διά τήν ἐφαρμογήν τοῦ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 (περί τούτου βλέπε σημειώσεις μας, ἀνωτέρω, σελ. 174), τό ζήτημα περί τοῦ χρόνου ἀναγγελίας τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας (περί αὐτοῦ ἠσχολήθη καί ἡ ἀναιρεθεῖσα ἀπόφασις), ἐνῷ, ἐξ ἄλλου, οἱ μισθωτοί Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου καί ἐπιχειρήσεων μή ὑπαγομένων εἰς τό β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920, τῶν ὁποίων ἡ σύμβασις ἐργασίας εἶχε συνομολογηθῇ πρό τῆς ἰσχύος τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, παρέμενον ἄνευ προστασίας, διότι οὔτε τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ β.δ. ἐδικαιοῦντο, οὔτε καί ἦτο δυνατόν νά ἐφαρμοσθῇ τό ἄρθρον 669 Α.Κ., ἐφαρμοζόμενον ἐπί τῶν μετά τήν εἰσαγωγήν τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος (23 Φεβρουαρίου 1946) συνομολογηθεισῶν συμβάσεων.

Ἀκόμη, ἐνῷ κατά τό ἄρθρον 9 § 9 τοῦ ἀ.ν. 118/1945, ὡς διεσκευάσθη διά τῆς § 4 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ν.δ. 8/11 Μαΐου 1946 (ΕΕΔ 11, 102), αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ἀ.ν. 118/1945 δέν ἐφαρμόζονται ἐπί τῶν μισθωτῶν, οἵτινες ἀπολύονται δυνάμει τοῦ ἄρθρου 5 ν. 2112/1920 καί ἄρθρ. 6 β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 (μετ' ὑποβολήν μηνύσεως κατά τοῦ μισθωτοῦ δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν) καί ἀφοῦ σκοπός τῆς διατάξεως ὑπῆρξε νά μή ἐπιδοτῆται ὁ πταισματί του καθιστάμενος ἄνεργος, ἦτο δυνατόν, ὑπό τήν ἀντιθέτως κρατοῦσαν ἄποψιν τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας, νά ὑποστηριχθῇ μετά βασιμότητος, ὅτι ἡ διάταξις αὕτη δέν ἦτο ἐφαρμοστέα ἐπί τῶν μισθωτῶν ἐπιχειρήσεων μή καλυπτομένων ὑπό τοῦ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920, μέ συνέπειαν αὐτοί (καί οἱ τυχόν κλέπται) νά θάλπωνται ὑπό τοῦ δικαίου.

Τό συμπέρασμα εἶναι, ὅτι ἡ βαρυσήμαντος αὕτη, διά τά πρακτικά ἀποτελέσματα, ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐξομαλύνει κατά πολύ τό δίκαιον καί οὕτω ἡ διάκρισις τῆς ἐπιχειρήσεως ὡς βιομηχανικῆς, βιοτεχνικῆς, μεταλλευτικῆς, χειροτεχνικῆς, ἀναγκαία διά τήν ἐφαρμογήν τοῦ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920, περιορίζεται μόνον εἰς τάς περιπτώσεις καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐργατῶν, μή ἀσφαλιζομένων κατά τῆς ἀνεργίας εἰς τό Ι.Κ.Α., καί, ἐφ' ὅσον δέν πρόκειται περί αὐτῶν, ἔχει ἐφαρμογήν τό ἄρθρ. 669 Α.Κ., ἐν

ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ

Χαρακτηρισμός Ταμείου ὡς Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου μετὰ Ν.Δ. 912/1941

Σύστασις Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Ἐμπορικῶν Καταστημάτων διὰ τῆς ἀπὸ 2 Ἰουλίου 1939 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας.—Ἀναγωγὴ ὑπὸ τοῦ Νομοθέτου τοῦ Ν.Δ. 912/1941 εἰς Νομικὸν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου.— Δικαιοδοσία δικαστηρίων ἐπὶ διαφορῶν τοῦ Ταμείου καὶ ἐργοδοτῶν ἐκ καθυστερουμένων πρὸς αὐτὸ εἰσφορῶν.

Τὸ ἐν Ἀθήναις ἕδρεῦον Ταμεῖον Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Ἐμπορικῶν Καταστημάτων συνέστη διὰ τῆς ἀπὸ 2 Ἰουλίου 1939 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ἀνεξαρτήτως δὲ τοῦ ζητήματος ἂν διὰ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, δικαιοπραξίας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου (βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 12, 392, ἔνθα παραπομπαί, πρβλ. καὶ Α.Π. 320/1953, εἰσηγητὴς Γ. Βουμβουλάκης, ΕΕΔ 12, 647), δύναται νὰ ἱδρυθῇ Νομικὸν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου, ὡς εἶναι τὰ ἀσφαλιστικὰ τῶν ἐργαζομένων Ταμεῖα, ἀφοῦ μόνον διὰ νόμου δύναται νὰ συσταθῇ Νομικὸν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου (βλέπε σχετικῶς Σ.Ε. 2345/1952, Ὁλομελ., εἰσηγητὴς Δ. Ψαρός, ΕΕΔ 12, 392, Σ.Ε. συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 672 Α.Κ., ὡς δέχεται καὶ ἡ ἀνωτέρω, σελ. 174, ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

Ἀρείου Πάγου 91/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων καὶ Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ι. Τραχανῆς**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Β. Βασιλείου, Γ. Καταπόδης

Κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 1 § 1 τοῦ ν.δ. 1255/1949 καὶ 1, 2 § 1 ἐδ. α' καὶ 5 § 3 ἐδ. β' τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 «περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων» εἰς τὴν κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν ὑπάγονται ὑποχρεωτικῶς πάντα τὰ πρόσωπα τὰ παρέχοντα ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἢ ὑπηρεσίαν ἐναντι ἀμοιβῆς δυνάμει ἰδιωτικῆς συμβάσεως ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου, ἐφ' ὅσον ἀσχολοῦνται εἰς περιφερείας, εἰς ἃς ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις κατὰ τῆς ἀνεργίας εἰς τὸ Ἵδρυμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων (Ι.Κ.Α.). Ἐξ ἄλλου κατὰ τὴν διάταξιν τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118/1945 «περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας τῶν μισθωτῶν ἐπιχειρήσεων», διατηρηθέντος ἐν ἰσχύϊ καὶ μετὰ τὸν ἀ.ν. 1846/1951, κατὰ τὸ ἄρθρον 60 § 1 αὐτοῦ, καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου μισθωτῶν, ἀσφαλιζομένων, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, κατὰ τῆς ἀνεργίας εἰς τὸ Ι.Κ.Α., θεωρεῖται ἄκυρος, ἂν μὴ καταβληθῇ εἰς αὐτοὺς ἡ ὑπὸ τοῦ ν. 2112, ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, προκειμένου περὶ ὑπαλλήλων, ἢ τοῦ β.δ. τῆς 16/18.7.1920, προκειμένου περὶ ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν, ὁριζομένη ἀποζημίωσις διὰ τὴν περίπτωσιν ἀπροειδοποιήτου καταγγελίας τῆς συμβάσεως, ὑπολογιζομένη βάσει τῶν ἀποδοχῶν τοῦ τελευταίου μηνὸς ὑπὸ καθεστὼς πλήρους ἀπασχολήσεως, καὶ προκειμένου περὶ μισθωτῶν ἀμειβομένων ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον λόγον ἐπὶ ποσοστοῖς ἰσουμένη πρὸς τὴν ἀποζημίωσιν τεχνίτου τῆς γενικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας (ἄρθρ. 6 § 3 ν.δ. 1255/1949). Ἐκ τοῦ πρὸς ἀλλήλας συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τούτων, μὴ γενομένης διακρίσεώς τινος, ἐν ὄψει καὶ τοῦ σκοποῦ τοῦ Νομοθέτου τῆς ἐκ παραλλήλου οἰκονομικῆς ἀρωγῆς τῶν εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ἀέργων μεταπιπτόντων διὰ τῆς ἀπολύσεως μισθωτῶν, σαφῶς συνάγεται, ὅτι ἡ διὰ τοῦ προρρηθέντος β.δ. ὁριζομένη διὰ τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως καταβλητέα ἀποζημίωσις δὲν περιλαμβάνει μόνον τοὺς δικαιουμένους ταύτης ὑπὸ τὴν περίπτωσιν τῆς κατ' ἰδίαν ἐφαρμογῆς τούτου, ἀλλὰ γενικῶς ὅλους τοὺς κατὰ τὰ ὡς ἀνωτέρω κατὰ τῆς ἀνεργίας προστατευομένους μισθωτούς. Ἡ ἐφαρμογὴ τῶν διατάξεων τοῦ β. δ/τος ἀκοπεῖται μόνον διὰ τὸν προσδιορισμὸν τοῦ χρόνου, βάσει τοῦ ὁποίου θὰ κριθῇ ἡ κατ' ἔκτασιν καταβλητέα ἀποζημίωσις, ἀναλόγως τῆς διαρκείας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, καθ' ὅσον ὁ καθορισμὸς τοῦ ποσοῦ ταύτης ὁρίζεται ἐπὶ ὅλως διαφόρου βάσεως κατὰ τὴν προρρηθεῖσαν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 9 § 1 τοῦ ν. 118/1945. Ἡ ἐκδοχὴ δὲ αὕτη ὑποστηρίζεται ἔτι καὶ ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 48 § 1 τοῦ ἐπακολουθήσαντος ν. δ. 2698/1953 «περὶ διοικήσεως τοῦ Ι.Κ.Α., μεταρρυθμίσεως τῆς περὶ αὐτοῦ νομοθεσίας, ὡς καὶ ἄλλων τινῶν διατάξεων», καθ' ἣν ρητῶς ὁρίζεται, ὅτι ὡς πρὸς τὸ Δημόσιον ἀποκλείεται ἡ καταβολὴ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112/1920 καὶ τοῦ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 διὰ τὸ ἐπὶ μισθώσει ἐργασίας (ἰδιωτικοῦ δικαίου ἀπολυόμενον προσωπικὸν αὐτοῦ. Συνεπῶς, ἐφ' ὅσον, ὡς δέχεται ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ὁ ἀναιρεσείων προσελήφθη ὑπὸ τῆς ἀναιρεσιβλήτου Τραπέζης ὡς φύλαξ τῶν ἀποθηκῶν αὐτῆς δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου τὴν 7 Δεκεμβρίου 1949 καὶ ὅτι καταγγείλασα αὕτη τὴν σύμβασιν τὴν 2 Μαΐου 1952, συμφώνως ταῖς διατάξεσι τοῦ ν. 118/1945, δὲν ἦτο ὑπόχρεως διὰ τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας εἰς τὴν καταβολὴν καὶ τῆς κατὰ τὸ ἀπὸ 16/18 Ἰουλίου 1920 β.δ. ὁριζομένης ἀποζημιώσεως, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι δὲν συντρέχουν αἱ προϋποθέσεις τούτου, ψευδῶς τὰς προπαρατεθείσας διατάξεις ἠρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ ἀναιρετέα κατέστη, κατὰ τὸ ἄρθρον 807 § 17 Πολ. Δικ. καὶ τὸν περὶ τούτου βάσιμον πρῶτον λόγον ἀναιρέσεως.

1032/1953, Όλομελ., εισηγητής *Γ. Κοντογιάννης*, ΕΕΔ 12, 762, σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 13, 292, ΕΕΔ 12, 762), προκειμένου εἰδικῶς περὶ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Ἐμπορικῶν Καταστημάτων, τοῦτο θεωρεῖται ὡς Νομικὸν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου, δυνάμει τοῦ ν.δ. 912/1941, τὸ ὁποῖον ἐρρύθμισε τὰ κατ' αὐτό, ὡς δέχεται ἡ κατωτέρω ἐφετειακὴ ἀπόφασις, τελούσης τῆς ἀπόψεως αὐτῆς ἐν ἁρμονίᾳ καὶ πρὸς τὰ ὑπὸ τῆς Σ.Ε. 1032/1953 (Ὁλομελ., εἰσηγητὴς *Γ. Κοντογιάννης*, ΕΕΔ 13, 763) νομολογηθέντα.

Ἐφετείου Λαρίσης 314/1953

Πρόεδρος ὁ κ. Π. Παπανδρέου
Εἰσηγητὴς ὁ Ἐφέτης κ. Θ. Παπαθεοδώρου
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Λ. Ντάσιος, Σ. Σταθόπουλος

Τὸ παράπονον τοῦ ἐκκαλοῦντος Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Ἐμπορικῶν Καταστημάτων ὅτι ἐσφαλμένως τὸ πρωτόδικον δικαστήριον ἀπέρριψε διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του τὴν ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴν δι' ἔλλειψιν νομιμοποιήσεως, ἐκ τοῦ λόγου ὅτι τὸ εἰρημένον Ταμεῖον δὲν συνέστη νομίμως καὶ δὲν κέκτηται νομικὴν προσωπικότητα, ἐλέγχεται βάσιμον, καθόσον ναὶ μὲν δὲν συνέστη τοῦτο κατὰ τὰ ἄρθρα 4 καὶ 5 τοῦ ἰσχύοντος ν. 2868/1922 περὶ ὑποχρεωτικῆς ἀσφαλίσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, καθ' ἃ, ὅταν ἡ ἐπιχείρησις λειτουργῇ ἐπὶ τριετίαν καὶ ἀριθμῇ προσωπικὸν ἐλάσσον τῶν ἑβδομήκοντα, δύναται νὰ συσταθῇ Ταμεῖον ἐπικουρικῆς ἀσφαλίσεως τῶν ὑπαλλήλων της, ἔχον νομικὴν προσωπικότητα, διὰ Β. Διατάγματος, τοιοῦτο δὲ διάταγμα διὰ τὴν σύστασιν τοῦ ἐκκαλοῦντος Ταμείου δὲν ἐξεδόθη, ἀλλ' ὅμως συνέστη τοῦτο διὰ τοῦ ν.δ. ὑπ' ἀριθ. 912/1941, διότι ἡ ἀπὸ 2 Ἰουλίου 1939 συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας, ἡ περιλαμβάνουσα τὸ καταστατικὸν αὐτοῦ, ἐκυρώθη διὰ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ διαληφθέντος ν. δ., κυρωθέντος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 324/1945 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, καθόσον διὰ τῶν ἐν αὐτῷ ὁριζομένων ὅτι ἐκτείνεται ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ταμείου εἰς τὰς περιφερείας τῶν πόλεων Βόλου καὶ Καλαμῶν καὶ ὅτι παρέχεται ἐξουσιοδότησις εἰς τὸν Ὑπουργὸν Ἐργασίας, ὅπως διὰ καταστατικοῦ καθορισθῶσι τὰ ἀσφαλιζόμενα πρόσωπα, τὰ τῆς ὀργανώσεως, τῆς διοικήσεως, τῆς χορηγήσεως παροχῶν καὶ πᾶσα ἀναγκαία λεπτομέρεια διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ σκοποῦ τοῦ Ταμείου, πρόδηλος καὶ σαφὴς δείκνυται ἡ νομοθετικὴ βούλησις περὶ ἀναγωγῆς τοῦ ρηθέντος Ταμείου εἰς νομικὸν πρόσωπον καὶ δὴ δημοσίου δικαίου, ἐφ' ὅσον διαγράφει τὴν ἐπέκτασιν τῆς ἀσφαλίσεως εἰς τὴν ἐν γένει ὀργάνωσιν τῆς διοικήσεως καὶ λειτουργίας του (1032/1953 Συμβ. Ἐπικρατείας), δημοσιευθέντων ἐπομένως εἰς τὰ ὑπ' ἀριθ. 67 τῆς 22/5/1943 καὶ 76 τῆς 29/5/1943 φύλλα τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως τῶν Καταστατικῶν λειτουργίας τοῦ ἐκκαλοῦντος Ταμείου καὶ τοῦ προσωρινοῦ κανονισμοῦ παροχῶν ἀπέκτησε τοῦτο νομικὴν προσωπικότητα καὶ δέον ὅπως τὰ ἀντίθετα δεξαμένη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις μεταρρυθμισθῇ καὶ διακρατηθῇ παρὰ τῷ Δικαστηρίῳ τούτῳ ἡ παραιτέρω τῆς ὑποθέσεως ἐξέτασις.

Ἡ ἐπίδικος τοῦ ἐνάγοντος ἀξίωσις περὶ καταψηφίσεως τῶν ἐναγομένων εἰς πληρωμὴν τοῦ αἰτουμένου ποσοῦ, ἀπορρέουσα ἐκ τῶν ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἠσφαλισμένων καὶ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἀναγραφομένων ὑπαλλήλων εἰσφορῶν ἐξ 8 ο/ο, ἐξ ὧν 4 ο/ο παρακρατεῖται ἐκ τῶν ἀποδοχῶν καὶ 4 ο/ο ἐξ αὐτῶν εἰσφέρει ἡ ἐπιχείρησις, εἶναι νόμιμος, ἐρειδομένη εἰς τὰ ἄρθρα 33 καὶ 34 τοῦ καταστατικοῦ τοῦ ἐνάγοντος Ταμείου, καὶ δέον ὅπως τοῦτο ὑποχρεωθῇ εἰς ἀπόδειξιν, ἀρνουμένων τῶν ἐναγομένων. Καὶ ναὶ μὲν τὸ ἄρθρ. 36 τοῦ ρηθέντος Καταστατικοῦ εἰδικὸν διαγράφει τρόπον βεβαιώσεως τῶν ὀφειλομένων εἰσφορῶν, ὡς καὶ τὸ πρὸς βεβαίωσιν ὄργανον, ὁρίζον ὅτι δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου καθορίζεται ἐπακριβῶς τὸ ἐξ εἰσφορῶν καὶ πόρων εἰσπρακτέον ποσὸν καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἔδει μόνον διὰ τῶν ἐπικαλουμένων πράξεων τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ ἐνάγοντος Ταμείου νὰ ἀποδειχθῇ ἡ ἐπίδικος ἀπαίτησις, συνωδὰ τοῖς ἄρθροις 1, 3 τῆς Πολ. Δικ. καὶ 82 τοῦ Συντάγματος, ἀφοῦ ἐκφεύγει τῆς δικαιοδοσίας τῶν Δικαστηρίων ἡ ἔρευνα τῆς ἀποδείξεως τῆς διαληφθείσης ἀπαιτήσεως, ἀνατεθεῖσα εἰς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ταμείου (Α.Π. 60/1914 Θ. ΚΕ' 179, *Ἐθνικ.*, Πολ. Δικον. § 38 σημ. 9), ἐφ' ὅσον ὅμως ὁρίζεται ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ περαιτέρω ὅτι κατὰ τῆς βεβαιούσης τὰς ἐν λόγῳ ἀπαιτήσεις ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἐπιτρέπεται προσφυγὴ ἐνώπιον τοῦ Διοικητικοῦ Ἀσφαλιστικοῦ Δικαστηρίου, κατὰ δὲ τῶν ἀποφάσεων αὐτοῦ ἔφεσις ἐνώπιον τοῦ δευτεροβαθμίου Ἀσφαλιστικοῦ Δικαστηρίου, τοιαῦτα δ' Ἀσφαλιστικὰ Δικαστήρια δὲν ἱδρύθησαν εἰσέτι καὶ ἑπομένως ἡ διὰ τῶν ἐπικαλουμένων ἀποφάσεων βεβαίωσις δὲν ἐπερατώθη τελεσιδίκως, εἶναι ἀποδεικτέα ἡ ἐπίδικος ἀπαίτησις, ἐφ' ὅσον δὲν εἶναι συντετελεσμένος ὁ ὡς εἴρηται διοικητικὸς τρόπος τῆς βεβαιώσεως τῶν τοιούτου εἴδους ἀπαιτήσεων τοῦ ἐνάγοντος Ταμείου, διὰ παντὸς νομίμου μέσου καὶ μαρτύρων δι' ἀδυναμίαν κτήσεως ἐγγράφου, ἅτε τοῦ ἐνάγοντος ὄντος τρίτου εἰς τὴν μεταξὺ ἠσφαλισμένων ὑπαλλήλων καὶ τῶν ἐναγομένων συμβατικὴν σχέσιν (*).

(*) Ἡ ἐξαφανισθεῖσα ὑπὸ τῆς ἀνωτέρω ἐφετειακῆς ἀποφάσεως ὑπ' ἀριθ. 131/1953 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Βόλου (εἰσηγητὴς *Δ. Παντεζάτος*) εἶχεν ὡς ἑξῆς:

Ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ ἐκτίθεται, ὅτι οἱ ἐναγόμενοι ὡς διαχειρισταὶ τῆς ἐν Βόλῳ ἑδρευούσης ὁμορρύθμου ἐμπορικῆς ἑταιρίας, ἄλλως ἐνεργοῦντες ἀτομικῶς, προσέλαβον καὶ ἀπασχολοῦσιν ἀπὸ 1 Σεπτεμβρίου 1948 μέχρι τῆς ἀγωγῆς διὰ τὴν λειτουργίαν τοῦ καταστήματός των τοὺς ἐν τῇ ἀγωγῇ ἀναφερομένους ἐμποροϋπαλλήλους, καταβάλλοντες εἰς αὐτοὺς τὰς ἀντιστοίχως τοῦ ὀνόματος ἑκάστου ἀναφερομένας ἀποδοχάς, ἐφ' ὧν ἔδει νὰ καταβάλλωσιν οἱ ἐναγόμενοι εἰς τὸ ἐνάγον Ταμεῖον τὰς βάσει τῶν ἀποδοχῶν τούτων εἰσφοράς, ἀνερχομένας εἰς τὸ

ποσὸν τῶν δραχμῶν 10.980.790, ὅπερ ποσὸν ἠρνήθησαν καὶ ἀρνοῦνται νὰ καταβάλωσιν οἱ ἐναγόμενοι καὶ δέον ὅπως ὑποχρεωθῶσι πρὸς τοῦτο δικαστικῶς καὶ διὰ προσωπικῆς κρατήσεως, κηρυσσομένης ἅμα προσωρινῶς ἐκτελεστῆς τῆς ἐκδοθησομένης ἀποφάσεως.

Οὕτως ἔχουσα ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ νόμῳ βάσιμος παρίσταται αὐτή, ἐρειδομένη εἰς τὰ ἄρθρα 10, 33, 36 τοῦ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3510/Σ 97 τῆς 31 Μαρτίου 1943 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἐγκριθέντος καταστατικοῦ τοῦ ἐνάγοντος, δημοσιευθέντος εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 67 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, τεῦχος δεύτερον, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν ἀπὸ 2 Ἰουνίου 1939 συλλογικὴν σύμβασιν.

Οἱ ἐναγόμενοι, ἀρνούμενοι τὴν ἀγωγήν, ἰσχυρίζονται, ὅτι τὸ ἐνάγον Ταμεῖον δὲν ὑφίσταται ὡς νομικὸν πρόσωπον, καθ' ὅσον ἀκύρως συνεκροτήθη τοῦτο, ἱδρυθὲν διὰ τῆς ἀπὸ 2 Ἰουνίου 1939 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος ἀποτελεῖ ἔνστασιν νομιμοποιήσεως τοῦ ἐνάγοντος, ἥτις νομίμως προτεινομένη νῦν ἐξεταστέα καθίσταται.

Ἵδρυμα, κατὰ τὸν ὑπὸ τῆς ἐπιστήμης δοθέντα ὁρισμόν, εἶναι ἡ πρὸς ἐπίτευξιν ὡρισμένου κοινωνικοῦ σκοποῦ τεταγμένη περιουσία. Ἐκ τοῦ ἀνωτέρω ὁρισμοῦ παρέπεται ὅτι, ἵνα ἱδρυθῇ ἵδρυμα, δέον ὅπως ἀφιερωθῇ εἴτε διὰ πράξεως ἐν ζωῇ, εἴτε διὰ τελευταίας διατάξεως, πάντως διὰ μονομεροῦς δικαιοπραξίας, περιουσία τις, ἵνα χρησιμεύσῃ πρὸς θεραπείαν κοινωνικοῦ σκοποῦ, ὅτι ἡ περιουσία αὕτη, δι' ἧς ἱδρύεται τὸ ἵδρυμα, δέον νὰ εἶναι ἐξ ὑπαρχῆς ὡρισμένη καὶ ἐξ ἧς ἀμέσως καὶ ἀποκλειστικῶς νὰ λαμβάνωνται τὰ πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ σκοποῦ, δι' ὃν συνέστη τοῦτο, μέσα καὶ νὰ μὴ προέρχηται ἐξ ἐλπιζομένων ὡς δυναμένων νὰ γίνωσιν ἐνεργειῶν ὡρισμένων προσώπων καὶ δὴ ἐξ ὑποχρεωτικῶν εἰσφορῶν ἀναγκαστικῶς εἰσπραττομένων. Τὸ ἵδρυμα ἔχει τὴν ὕπαρξίν του εἰς πρᾶξιν ἀπορρέουσαν ἐξ ἐλευθέρας βουλήσεως τοῦ ἱδρυτοῦ, πρὸς σύστασιν καὶ θεμελίωσιν τούτου, ἵνα τοὐτέστι δημιουργηθῶσιν αἱ ἀναγκαῖαι οἰκονομικαὶ βάσεις (περιουσία) διὰ τὴν λειτουργίαν του. Ὑποκείμενον δικαιωμάτων καὶ ὑποχρεώσεων καθίσταται αὐτὴ ἡ πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ σκοποῦ τεταγμένη περιουσία (Ἐφ. Αἰγ. 126/1928 Θέμ. ΛΘ' 664, Ε.Π. 128/1931 Θέμ. ΜΒ' 513). Διακρίνεται τὸ ἵδρυμα τοῦ σωματείου ἐκ τοῦ ὅτι τὸ μὲν ἵδρυμα ἐμφανίζεται ὡς ἀπρόσωπον σύνολον περιουσίας, ἐνῷ τὸ σωματεῖον ὡς ἕνωσις πολλῶν φυσικῶν προσώπων, ἥτις τείνει εἰς τὴν ἀνάδειξιν τῆς ὁλότητος τῶν ἑνωθέντων προσώπων, εἰς ἰδίαν κατὰ πλάσμα προσωπικότητα, διάφορον τῶν καθ' ἕκαστον ἀτόμων. Τὸ ἵδρυμα συνιστᾶται κατὰ μὲν τὰς διατάξεις τοῦ Α. Κ. καὶ τοῦ Εἰσαγωγικοῦ αὐτοῦ νόμου διὰ διατάγματος τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας, κατὰ δὲ τὰς διατάξεις τοῦ βυζαντινορρωμαϊκοῦ δικαίου, οἷαι ἴσχυον κατὰ τὸν χρόνον τῆς συστάσεως τοῦ ἐνάγοντος Ταμείου, ἤτοι ν. 24, 26, 49, Κ (1.3), Νεαρ. 131 Κεφ. 10, 11 καὶ 13, διὰ μονομεροῦς δικαιοπραξίας καὶ οὐχὶ συμβάσεως (Α.Π. 128/1947 ΕΕΝ ιδ 312), χωρὶς βεβαίως ν' ἀπαιτῆται πρὸς ἵδρυσιν αὐτοῦ καὶ ἄδεια τῆς Κυβερνήσεως, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ εὐαγοῦς ἱδρύματος κατὰ τοὺς ν. 23 Κ (1. 2), ν. 35 καὶ 46 Κ (1. 3), (Ε.Α. 1437/1896 Θέμ. Η' 55), τῆς Πολιτείας δικαιουμένης τὸν σκοπὸν ἁπλῶς τοῦ ἱδρύματος νὰ ἐγκρίνῃ ἢ μή (Οἰκονομ. Γεν. Ἀρχαὶ § 25), οὐδὲ ὑπόκειται εἰς ὡρισμένον τύπον ἡ ἵδρυσις τοῦ ἱδρύματος (Α.Π. 128/1947).

Ἐν προκειμένῳ τὸ ἐνάγον Ταμεῖον ναὶ μὲν ἐξυπηρετεῖ κοινωνικὸν σκοπόν, πλὴν ὅμως ἡ ἵδρυσις τούτου δὲν ἐγένετο διὰ μονομεροῦς δικαιοπραξίας, οὔτε ἀφέθη πρὸς ἵδρυσιν τούτου περιουσία τις ἐξ ὑπαρχῆς ὡρισμένη, ἀντιθέτως μάλιστα ἐκ τῶν προσαγομένων ἐγγράφων καὶ τῶν ἐν ταῖς προτάσεσι τοῦ ἐνάγοντος ἐκτιθεμένων προκύπτει, ὅτι τοῦτο συνέστη διὰ συμβάσεως, τὰ δὲ συμβληθέντα διὰ τὴν ἵδρυσιν τούτου πρόσωπα ἀπέβλεψαν εἰς ἀνάδειξιν τῶν περὶ ὧν ἡ ἀσφάλισις προσώπων καὶ οὐχὶ τῆς μὴ ὑφισταμένης ἄλλως τε κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἱδρύσεως τούτου, ἀλλ' ἁπλῶς ἐλπιζομένης ὡς δυναμένης νὰ προέλθῃ ἐκ τῶν ὑποχρεωτικῶν εἰσφορῶν τῶν ἐργοδοτῶν καὶ τῶν ὑποχρεωτικῶς ἀσφαλιζομένων ὑπαλλήλων τῶν ἐμπορικῶν καταστημάτων περιουσίας. Κατὰ ταῦτα δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὅτι τὸ ἐνάγον ἀποτελεῖ ἵδρυμα, κατὰ τὴν ἔννοιαν τῶν ἀνωτέρω παρατεθεισῶν διατάξεων τοῦ βυζαντινορρωμαϊκοῦ δικαίου, οὐδὲ καὶ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Α.Κ. καὶ τοῦ Εἰσαγωγικοῦ αὐτοῦ νόμου, καθ' ὅσον διὰ τὴν ἱδρυσιν ἱδρύματος ἀπαιτεῖται ἔκδοσις Β. Δ/τος περὶ συστάσεως αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ὡς κοινωφελὲς ἵδρυμα ἰδιωτικοῦ δικαίου δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ τὸ ἐνάγον, καθ' ὅσον διὰ τὴν ἀπόκτησιν παρ' αὐτοῦ νομικῆς προσωπικότητος ἔδει κατὰ τὴν ἱδρυσίν του νὰ τηρηθῶσι αἱ ἰσχύουσαι τότε διατάξεις τοῦ ν. 281/1914 «περὶ Σωματείων», αἵτινες ὅμως δὲν ἐτηρήθησαν (Σ.Ε. 2345/1952, Θέμ. ΞΑ' 149), πάντες δὲ οἱ τὰ ἐναντία ὑποστηρίζοντες ἰσχυρισμοὶ τοῦ ἐνάγοντος ἀπορριπτέοι κρίνονται ὡς ἀβάσιμοι.

Τὸ ἐνάγον, ὡς ἐκ τοῦ προσαγομένου καταστατικοῦ καὶ τῆς ἱδρυτικῆς αὐτοῦ συλλογικῆς συμβάσεως προκύπτει, ἀσχολεῖται μὲ τὴν ἀσφάλισιν τῶν ἐν αὐτῷ ἀναφερομένων μισθωτῶν, περὶ τῆς ἱδρύσεως ὅμως τῶν τοιαύτης φύσεως Ταμείων, ἱδρυθέντων πρὸ τοῦ ν.δ. 912/1941, προέβλεπεν ὁ ν. 2868/1922 «περὶ ὑποχρεωτικῆς ἀσφαλίσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», μὴ καταργηθεὶς ὑπὸ τοῦ ν. 6298/1934 «περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων».

Ὁ ρηθεὶς ν. 2868/1922 ἐν ἄρθροις 4 καὶ 5 αὐτοῦ προβλέπει εἰδικῶς τὸν τρόπον τῆς ἱδρύσεως καὶ λειτουργίας τῶν ἀσφαλιστικῶν Ταμείων, ὁρίζων ὅτι τὸ νομικὸν πρόσωπον ὑποχρεωτικῶς μὲν συνιστώμενον ὑπὸ τῶν ἐπιχειρήσεων τῶν ἐχουσῶν προσωπικὸν ἄνω τῶν 70 προσώπων καὶ ἐπὶ τριετίαν λειτουργουσῶν, δυνητικῶς δὲ καὶ μόνον ἐὰν β.δ. ἠθέλεν ἐπιβάλει τὴν σύστασιν τούτου εἰς ὁμοειδεῖς ἐπιχειρήσεις ἀπασχολούσας προσωπικὸν κάτω τῶν ἑβδομήκοντα προσώπων, διέπεται ὑπὸ κανονισμοῦ ἐπεχόντος θέσιν καταστατικοῦ ἐγκρινομένου δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας (νῦν Ἐργασίας), κατόπιν γνωμοδοτήσεως τοῦ παρὰ τῷ αὐτῷ Ὑπουργείῳ ἁρμοδίου συμβουλίου ἀσφαλίσεων (Α. Π. 163/1951, ΕΕΝ ΞΗ 182).

Κατὰ τοῦτο δὲ διαφέρει ἡ ἵδρυσις τῶν ἀσφαλιστικῶν τούτων Ταμείων τῶν Σωματείων, ὅτι τὰ μὲν Ταμεῖα ἱδρύονται διὰ τοῦ καταστατικοῦ αὐτῶν ἐγκρινομένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐ-

θνικής Οἰκονομίας, τὰ δὲ Σωματεῖα ἱδρύονται διὰ τοῦ καταστατικοῦ αὐτῶν, ἐγκρινομένου ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου Πρωτοδικείου. Εἰς ἀμφότερα τὰ νομικὰ ταῦτα πρόσωπα τὰ αὐτὰ περίπου δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις τῶν εἰς αὐτὰ ἀνηκόντων προσώπων ὁρίζονται διὰ τῶν καταστατικῶν αὐτῶν.

Ἐν προκειμένῳ, ὡς ἐκ τῶν προσαγομένων ἐγγράφων δείκνυται, δὲν ἐτηρήθησαν κατὰ τὴν ἵδρυσιν τοῦ ἐνάγοντος αἱ διατυπώσεις τῶν διατάξεων τοῦ ἀνωτέρω ρηθέντος ν. 2868/1922, καθ' ὅσαν οὔτε β.δ. ἐξεδόθη ἐπιβάλλον τὴν σύστασιν τούτου δι' ἐπιχειρήσεις ἀπασχολούσας προσωπικὸν ἔλαττον τῶν ἑβδομήκοντα προσώπων, ὡς ἡ ἐναγομένη, οὔτε διὰ καταστατικοῦ ἐγκριθέντος ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ ἱδρύθη τοῦτο, ἀλλὰ διὰ συλλογικῆς συμβάσεως, ἐν § δ τῆς ὁποίας ὁρίζεται, ὅτι ἡ προσωρινὴ διοίκησις τοῦ Ταμείου, ἣτις διορίζεται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, θέλει προβῆ εἰς τὴν σύνταξιν προσωρινοῦ κανονισμοῦ, ὅστις μετὰ τὴν ἔγκρισιν αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ ἀνωτέρω Ὑπουργοῦ Ἐργασίας θὰ ἐπέχῃ θέσιν παραρτήματος τῆς συλλογικῆς συμβάσεως, δι' ἧς ἱδρύεται τὸ Ταμεῖον, καὶ θὰ παύσῃ ἰσχύων ὁ κανονισμὸς οὗτος, ἅμα δημοσιευθῇ ὁ σχετικὸς νόμος, προφανῶς ὁ κυρωτικὸς τῆς ἱδρύσεως τοῦ Ταμείου, καὶ ναὶ μὲν ἐπηκολούθησεν ἡ δημοσίευσις τοῦ ν.δ. 912/1941, πλὴν ὅμως δὲν δύναται νὰ γίνῃ δεκτόν, ὅτι δι' αὐτοῦ ἐπεκυρώθη ἡ ἵδρυσις τοῦ ἐνάγοντος, καθ' ὅσον ἡ ἐπικαλουμένη ἐν ἄρθρῳ 2 τοῦ ν.δ. τούτου διάταξις, δι' ἧς ἰσχυρίζεται τὸ ἐνάγον, ὅτι ἐκυρώθη ἡ ἵδρυσίς του, ἐπεκύρωσε μόνον τοὺς πόρους, οὓς καὶ αὐξάνει, καὶ οὐχὶ τὴν ἵδρυσιν τοῦ Ταμείου. Ἐκ τοῦ ὅτι κυροῖ τοὺς πόρους τοῦ Ταμείου δὲν δύναται νὰ ἐξαχθῇ ἐξ ἀντιδιαστολῆς συμπέρασμα, ὅτι ὁ νόμος οὗτος κυροῖ τὴν ἵδρυσιν τοῦ ἐνάγοντος, ὥστε ν' ἀναπληρῶνται διὰ τῆς σιωπηρᾶς ταύτης κυρώσεως αἱ ἐλλείπουσαι συστατικαὶ καὶ ρηταὶ διατυπώσεις τοῦ ν. 2868/1923, αἵτινες εἶναι ἀναμφισβητήτως δημοσίας τάξεως, ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτῶν καὶ αἵτινες δέον ἀπαρεγκλίτως καὶ δι' αὐστηρᾶς τυπικότητος νὰ τηρῶνται (*Στογιαννόπουλος*, ἐν ΕΕΔ 9, 1051).

Κατ' ἀκολουθίαν, ἐφ' ὅσον, ὡς ἐλέχθη, δὲν ἐτηρήθησαν κατὰ τὴν ἵδρυσιν τοῦ Ταμείου αἱ διατυπώσεις τοῦ ν. 2868/1922, παραμένει ὡς ἱδρυτικὴ πρᾶξις ἡ συλλογικὴ σύμβασις.

Ἐρευνητέον ὕδεν περαιτέρω καθίσταται, ἐὰν διὰ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως, δι' ἧς ἱδρύθη τὸ ἐνάγον, κατορτισθείσης ἐνώπιον τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἦτο δυνατὸν νὰ τροποποιηθῶσιν ἐν τῇ συγκεκριμένῃ περιπτώσει αἱ δημοσίας τάξεως διατάξεις τοῦ ν. 2868/1922, αἵτινες, ὡς ἐξετέθη, ἔδει νὰ τηρηθῶσι κατὰ τὴν ἵδρυσιν τοῦ Ταμείου τούτου.

Ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας εἶναι κατὰ μὲν τοὺς ἐνοχικοὺς ὅρους αὐτῆς, ὡς πρὸς τὴν δι' αὐτῶν δημιουργίαν ἀμοιβαίων ὑποχρεώσεων τῶν ἐν αὐτῇ συμβαλλομένων, ἐνδοτικοῦ δικαίου, κατὰ δὲ τοὺς κανονιστικοὺς ὅρους εἶναι κανὼν οὐσιαστικοῦ δικαίου.

Ἐκ τοῦ τελευταίου τούτου, ὅτι δηλαδὴ ἡ συλλογικὴ σύμβασις ὡς πρὸς τοὺς κανονιστικοὺς ὅρους ἀποτελεῖ ἀντικειμενικὸν κανόνα δικαίου, οὐδόλως παρέπεται ὅτι οἱ ὅροι τῆς συλλογικῆς συμβάσεως δύνανται νὰ καταργήσωσιν ἢ τροποποιήσωσι κατὰ τὴν ἀπαγορευτικὴν διάταξιν τῶν νόμους ἀναγκαστικοῦ χαρακτῆρος, οἵτινες θεωροῦνται ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτῶν δημοσίας τάξεως (*Καποδίστρια*, Συλλ. Συμβ. § 116).

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων παρέπεται, ὅτι τὸ ἐνάγον δὲν ἀπέκτησε νομικὴν προσωπικότητα, ἐν πάσῃ ὅμως περιπτώσει δὲν εἶχεν ἀποκτήσει τοιαύτην πρὸ τῆς 22 Μαΐου 1943, ὅτε ἐδημοσιεύθη ὁλόκληρον τὸ ἀνασυνταχθὲν καὶ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3510/Σ. 97 τῆς 31 Μαρτίου 1943 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἐγκριθὲν καταστατικὸν τοῦ ἐνάγοντος, ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 67 τεύχος Β' φύλλου Ἐφημερίδος Κυβερνήσεως. Ἐκ τοῦ συνόλου ὅμως τῶν ἐν τῷ προσαγομένῳ καταστατικῷ καὶ τῆς ἱδρυτικῆς αὐτοῦ συλλογικῆς συμβάσεως διατάξεων προκύπτει, ὅτι τὸ ἐνάγον φέρει τὸν χαρακτῆρα εἰδικοῦ λογαριασμοῦ, ὅστις, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἀ.ν. 16/21 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας», δύναται νὰ ἱδρυθῇ διὰ συλλογικῆς συμβάσεως, συναπτομένης μεταξὺ ἐργοδοτῶν καὶ μισθωτῶν αὐτῶν, καθ' ὅσον διὰ τῆς συμβάσεως ταύτης δύνανται νὰ συμφωνηθῶσιν οἱ ὅροι οἱ διέποντες τὴν παρεχομένην ἐργασίαν, καθ' οὓς θὰ συνάπτωνται ὑποχρεωτικῶς αἱ ἀτομικαὶ συμβάσεις ἐργασίας καὶ εἰς οὓς περιλαμβάνεται καὶ ὁ ὑπὸ τῶν συμβαλλομένων καθορισμὸς τῆς ὑποχρεώσεως καταβολῆς εἰσφορῶν ἐργοδοτῶν καὶ μισθωτῶν πρὸς κοινωνικὴν ἀσφάλισιν τῶν τελευταίων τούτων, καὶ τοῦτο διότι δὲν ἀντίκειται εἰς διάταξίν τινα δημοσίας τάξεως (Σ.Ε. 235/1952, Θέμ. ΣΔ' 149).

Θὰ ἠδύνατο ὁ εἰδικὸς οὗτος λογαριασμὸς νὰ ἀναχθῇ εἰς νομικὸν πρόσωπον, πλὴν ὅμως διὰ διατάξεως νόμου, ὡς τοῦτο προκύπτει ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 4 § 6 ἀ.ν. 1022/1946, ὡς ἀντικατεστάθη δι' ἄρθρου μόνου § 6 ἀ. ν. 1159/1946.

Ἐν προκειμένῳ τοιαύτη νομοθετικὴ πρᾶξις δὲν ἐξεδόθη διὰ τὸ ἐνάγον, συνεπῶς τοῦτο δὲν ἀπέκτησεν, ὡς ἀνωτέρω ἐξετέθη, νομικὴν προσωπικότητα. *Εἰ καὶ ἠδύνατό εἰς εἶπεῖν*, ὅτι, καίτοι τὸ ἐνάγον δὲν ἀπέκτησε νομικὴν προσωπικότητα οὔτε ὡς εἰδικὸς λογαριασμός, ἐν τούτοις νομίμως καθορίζεται διὰ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως, δι' ἧς ἱδρύθη οὗτος, ὁ τρόπος διοικήσεως τῶν πόρων τοῦ λογαριασμοῦ τούτου, ἤτοι τῶν εἰσπραττομένων παρὰ τῶν ἐργοδοτῶν καὶ μισθωτῶν εἰσφορῶν, αἵτινες προορίζονται διὰ τὴν ἀσφάλισιν τῶν μισθωτῶν ὑπὲρ ὧν ἱδρύθη ὁ λογαριασμός. Ἡ διαχείρισις τῶν πόρων τούτων διέπεται ὑπὸ καταστατικοῦ, κατὰ τὰ ἐν τῇ συλλογικῇ συμβάσει ὁριζόμενα, ὅπερ ἀποτελεῖ παράρτημα ταύτης. Διὰ τοῦ ἄρθρ. 10 τοῦ καταστατικοῦ ὡρίσθη, ὅτι τὴν διαχείρισιν τῆς περιουσίας τοῦ κατὰ τὴν ἐν τῇ συλλογικῇ συμβάσει διδομένην ἐπωνυμίαν εἰδικοῦ τούτου λογαριασμοῦ Ταμεῖον Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως τῶν Ὑπαλλήλων Ἐμπορικῶν Καταστημάτων) ἔχει τὸ διοικητικὸν συμβούλιον αὐτοῦ, ὅπερ ἐκπροσωπεῖται ὑπὸ τοῦ Προέδρου αὐτοῦ (ἄρθρ. 8). Ἑπομένως νομιμοποιεῖται ἐγείρων τὴν ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴν ὁ Πρόεδρος τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τοῦ λογαριασμοῦ, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι ἡ συλλογικὴ σύμβασις, δι' ἧς ἱδρύθη οὗτος καὶ δι' ἧς εἶχεν ὁρισθῇ περιωρισμένη τοπικὴ αὐτῆς ἰσχύς, νομίμως ἐπεξετάθη ἐν τῇ πόλει τοῦ Βόλου.

Ὡς ἐν ταῖς ἠγουμέναις σκέψεσιν ἐξετέθη

καὶ ἐγένετο δεκτόν, ὁ εἰδικὸς οὗτος λογαριασμὸς νομίμως ἱδρύθη διὰ τῆς ἀπὸ 2 Ἰουνίου 1939 συλλογικῆς συμβάσεως, ἥτις κατηρτίσθη ἐνώπιον τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ὡς τοῦτο προκύπτει ἐξ αὐτοῦ τοῦ περιεχομένου αὐτῆς.

Ἡ συλλογικὴ σύμβασις κατ' ἀρχὴν δεσμεύει μόνον τὰ μέλη τῶν ὀργανώσεων τῶν ὑπογραφασῶν τὴν συλλογικὴν σύμβασιν, κατ' ἐξαίρεσιν τῆς ἀρχῆς ταύτης ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας, ἐφ' ὅσον ὑπογράφεται ἐνώπιον τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἢ τῶν παρ' αὐτοῦ ἐξουσιοδοτουμένων ὀργάνων, δεσμεύει κατὰ τὸ ἄρθρον 5 ἀ.ν. 1367/1938 τὸ σύνολον τῶν ἐργοδοτῶν καὶ ἐργαζομένων τοῦ αὐτοῦ ἐπαγγέλματος ἢ τῶν ἐπαγγελμάτων, ἅτινα αὕτη ἀφορᾷ, καὶ ἰσχύει οὐ μόνον μεταξὺ τῶν μελῶν, ἅτινα ὑπέγραψαν ταύτην, ἀλλὰ καὶ μεταξὺ ἐκείνων, ἅτινα εἶναι μέλη ἄλλων ὀργανώσεων τοῦ αὐτοῦ ἐπαγγέλματος καὶ μὴ συμβληθέντων κατὰ τὴν κατάρτισιν τῆς συμβάσεως. Τέλος ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐπέχει, ὡς ἐξετέθη, ἰσχὺν νόμου ἀπὸ τῆς καταθέσεως εἰς τὸν Γραμματέα τοῦ Εἰρηνοδικείου, εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ ὁποίου θὰ ἰσχύσῃ αὕτη (Α.Π. 411/1950, ΕΕΔ 9, 694). Ἐκ τῶν ἀνωτέρω παρέπεται, ὅτι πᾶς ἐργοδότης ἢ μισθωτός, οἵτινες δὲν εἶναι μέλη τῶν ὀργανώσεων, αἱ ὁποῖαι προῆλθον εἰς τὴν κατάρτισιν μιᾶς συλλογικῆς συμβάσεως, δεσμεύονται ἐξ αὐτῆς, ἐκ μόνου τοῦ λόγου ὅτι ἡ συλλογικὴ σύμβασις κατηρτίσθη καὶ ὑπεγράφη ἐνώπιον τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, χωρὶς ἡ δέσμευσις αὕτη νὰ ἐξαρτᾶται ἢ συνδέηται μὲ τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 6 ἀ.ν 16/21 Νοεμβρίου 1935 κήρυξιν αὐτῆς ὡς ὑποχρεωτικῆς δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἢ διὰ Διατάγματος.

Εἶναι ἀναμφισβήτητον ὅτι ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας ὡς πρὸς μὲν τοὺς κανονιστικοὺς ὅρους αὐτῆς εἶναι κανὼν οὐσιαστικοῦ δικαίου (Νόμος), ὁ κανὼν οὗτος δὲν χάνει τὸν χαρακτῆρά του ἐκ τοῦ ὅτι ἐν ὡρισμένῃ περιπτώσει κατ' ἐξαίρεσιν δὲν εἶναι γενικὸς καὶ ἀπρόσωπος, ἀλλὰ προβλέπει εἰδικῶς περὶ ὡρισμένης περιπτώσεως (*Καποδ.*, Συλλ. Σύβασις § 107 σημ. 3). Οἱ κανονιστικοὶ ὅροι τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἀφορῶσι, μεταξὺ τῶν ἄλλων, καὶ τὰς ἐκατέρωθεν ὑποχρεώσεις καὶ δικαιώματα τοῦ ἐργοδότου καὶ ἐργαζομένου (*Καποδ.* § 96), ἐνοχικὸς δὲ ὅρος εἶναι κυρίως ἡ ὑποχρέωσις πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν συνομολογηθέντων.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 6 ἀ.ν. 16/21 Νοεμβρίου 1935 καὶ 9 § 2 ἀ.ν. 1367/1938 ἡ συλλογικὴ σύμβασις δύναται νὰ ἐπεκταθῇ δι' ἀποφάσεως μὲν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καθ' ὑποκείμενα, ἤτοι ἐφ' ὅλων τῶν ἐργοδοτῶν καὶ ἐργαζομένων τοῦ ἐπαγγέλματος ἐντὸς τῆς αὐτῆς εἰρηνοδικειακῆς περιφερείας, διὰ διατάγματος δὲ ὅταν πρόκειται νὰ ἐπεκταθῇ εἰς ἄλλας εἰρηνοδικειακὰς περιφερείας, πλὴν πρὸς ἔκδοσιν τοιούτου διατάγματος ἀπαιτεῖται σύμφωνος γνώμη εἰδικῆς πενταμελοῦς ἐπιτροπῆς. Διὰ τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἢ τοῦ Β. Διατάγματος ἐπεκτείνονται ὑποχρεωτικῶς οἱ κανονιστικοὶ μόνον ὅροι τῆς συλλογικῆς συμβάσεως καὶ οὐχὶ οἱ ἐνοχικοὶ καὶ τοῦτο λόγῳ τῆς ἀνάγκης τῆς ὁμοιομόρφου, εἰ δυνατόν, ρυθμίσεως τῶν ὅρων ἐργασίας ἐν ὡρισμένῳ ἐπαγγέλματι, ἐν ὡρισμένῃ περιφερείᾳ ἢ περιφερείαις, πρᾶγμα ὅπερ ἐπιτυγχάνεται διὰ τῆς ἐπεμβάσεως τοῦ Κράτους πρὸς ὑποχρεωτικὴν ἐπέκτασιν τῶν ὅρων τῶν μεταξὺ ὡρισμένων ὀργανώσεων ὑπογραφεισῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καὶ πέραν τοῦ κύκλου τῶν μελῶν τῶν ὀργανώσεων τούτων (*Καποδίστριας* § 135). Κατ' ἀκολουθίαν ἡ ἐπέκτασις τῆς συλλογικῆς συμβάσεως διὰ νόμου εἶναι πολλῷ μᾶλλον δυνατή, ἀφοῦ ἐπιτρέπεται τοιαύτη διὰ βασ. διατάγματος ἢ ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, χωρὶς ὅμως νὰ εἶναι ἀναγκαῖον νὰ τηρηθῶσιν αἱ ἀνωτέρω ἐκτεθεῖσαι διατυπώσεις, αἵτινες ἀφοροῦσι τὴν ἐπέκτασιν τῆς συλλογικῆς συμβάσεως δι' ἄλλου τρόπου καὶ οὐχὶ διὰ νόμου. Ἐν προκειμένῳ ἡ συλλογικὴ σύμβασις, δι' ἧς ἱδρύθη ὁ ἐνάγων εἰδικὸς λογαριασμός, ὡρισεν ἐν αὐτῇ καὶ τὰς εἰρηνοδικειακὰς περιφερείας, ἐντὸς τῶν ὁποίων αὕτη ἤθελεν ἰσχύσει, πλὴν διὰ τοῦ ἄρθρ. 2 ν.δ. 912/1941, δι' οὗ ἐκυρώθησαν οἱ πόροι τοῦ ἐνάγοντος, ἐπεξετάθη ἐν Βόλῳ ἡ παρεχομένη ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος ἀσφάλισις, συνεπῶς καὶ ἡ δι' ἧς ἱδρύθη ὁ λογαριασμὸς οὗτος συλλογικὴ σύμβασις. Ἡ ἐπέκτασις αὕτη εἶναι νόμιμος καὶ ὅλοι οἱ ἐργοδότοι καὶ ἐργαζόμενοι τοῦ αὐτοῦ ἐπαγγέλματος ἐν τῇ περιφερείᾳ Βόλου δεσμεύονται ἐκ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ταύτης, οὐδαμῶς δὲ ἐνδιαφέρει, ἂν τὰ πρόσωπα, ἐφ' ὧν ἐπεκτείνεται ἡ ἰσχὺς τῆς συλλογικῆς συμβάσεως, ἀνήκουν εἰς ὀργανώσεις μὴ μετεχούσας ἀρχικῶς εἰς τὴν ὑπογραφὴν τῆς συλλογικῆς ταύτης συμβάσεως. Παρομοία ἐπέκτασις συλλογικῶν συμβάσεων ἐγένετο διὰ τοῦ ἀ.ν. 99/1936 τοῦ κυρώσαντος τὰς ἀπὸ 13 Αὐγούστου 1936 συλλογικὰς συμβάσεις καὶ διὰ τοῦ ν.δ. 783/1941, δι' οὗ χορηγεῖται τὸ δικαίωμα εἰς τὸν Ὑπουργὸν Ἐργασίας, ὅπως δι' ἀποφάσεως αὐτοῦ δημοσιευομένης εἰς τὴν Ἐφημ. τῆς Κ/σεως ἐπεκτείνῃ ἰσχύουσαν συλλογικὴν σύμβασιν καὶ ἐπὶ μισθωτῶν, ὧν ἐργοδότοι δὲν ἀσκοῦσιν ἐπιχείρησιν. Ὁ ἰσχυρισμὸς ὅτι διὰ τοῦ ἄρθρ. 2 ἀ.ν. 912/1941 προσεβλήθη ἡ περὶ ἰσότητος πάντων τῶν Ἑλλήνων ἔναντι τοῦ νόμου διάταξις τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ἐν ἰσχύι Συντάγματος, ἀφοῦ διὰ τῆς διατάξεως ταύτης ἡ ῥηθεῖσα συλλογικὴ σύμβασις δὲν ἐπεκτείνεται εἰς ὅλας ἐν γένει τὰς πόλεις τῆς Χώρας, ἀλλὰ μόνον εἰς τὰς ἐν αὐτῇ ἀναφερομένας, δημιουργοῦσα οὕτω ἀνισότητα, δὲν εὐσταθεῖ, καθ' ὅσον διὰ τῆς ῥηθείσης διατάξεως, ἐκ λόγων ὑπερτέρου δημοσίου συμφέροντος, ὡς τὸ ὑπαγορεῦσαν τὴν κατάρτισιν συλλογικῶν συμβάσεων, αἵτινες, ὡς ἐξετέθη, ἀποτελοῦσι κανόνας οὐσιαστικοῦ δικαίου, αἵτινες ἐπιφέρουν νόμιμον μεταβολὴν εἰς σύνολα ὑποκειμενικῶν καταστάσεων καὶ μισθωτικῶν συμβατικῶν σχέσεων, μερικὴ ὀκταγωγὴ ὡρισμένων μισθωτῶν ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἐπαγγέλματος, ὅπερ ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἀφορᾷ, ἐκτὸς ταύτης κειμένων, λόγῳ τῆς περιωρισμένης τοπικῆς τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἰσχύος, δὲν ἀποτελεῖ θέσιν ἀτομικῶν κανόνων, ἀλλὰ γενικωτέραν ἐπέκτασιν τοῦ ἤδη τεθέντος γενικοῦ κανόνος δικαίου γενικῆς ἐφαρμογῆς. Συνεπῶς ἐν προκειμένῳ δὲν θίγεται τὸ ὑποκειμενικὸν αἴσθημα, ἐπειδὴ λόγῳ τοπικοῦ περιορισμοῦ ἔξω τῆς ἐπεκτάσεως τῆς ἄνω συλλογικῆς συμβάσεως παραμένουσι καὶ ἄλλοι μισθωτοὶ ἄλλων πόλεων τῆς χώρας, ὅπερ δὲν ἀρκεῖ νὰ θεμελιώσῃ προσβολὴν τῆς ἀρχῆς περὶ ἰσότητος τῶν Ἑλλήνων ἔναντι τοῦ νόμου ἢ τῆς ἰσότητος αὐτοῦ τούτου τοῦ νόμου, καὶ θὰ ἔδει κατὰ ταῦτα νὰ ἐξετασθῇ περαιτέρω

ΔΙΑΦΟΡΑ ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΚΑΙΟΥ ΚΑΙ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΠΑΡΟΧΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΝ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ

I

Σχέσις Ἑλληνικοῦ Δημοσίου πρὸς Δημοσίαν Ἐπιχείρησιν Ἠλεκτρισμοῦ. Τίς ὁ ὑπόχρεως ἐναντι τῶν μισθωτῶν.

Ἵδρυσις Δημοσίας Ἐπιχειρήσεως Ἠλεκτρισμοῦ. — Ἀνάληψις ὑπ' αὐτῆς πάσης ὑποχρεώσεως. — Ἔλλειψις παθητικῆς νομιμοποιήσεως ἀγωγῆς στρεφομένης κατὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου. — Ν.Δ. 1289/1942 περὶ ἀγωγῆς ἐργαζομένων εἰς ἀπολογιστικῶς διὰ λογαριασμὸν τοῦ Δημοσίου ἐκτελούμενα ἔργα.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 6634/1953

Διαδικασία Ν. Γ'ΏΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. *Π. Θεράπος*

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. *Στ. Σταματιάδης*

Διὰ τῆς ἐκθέσεως ἀγωγῆς τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐνάγοντος, ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ἰσχυριζόμενος οὗτος ὅτι προσελήφθη ὡς ὑπάλληλος παρὰ τῆς ἐντολοδόχου τῆς Ἑταιρίας Μπέρνς ἔντ Ρόε, Ἑταιρίας Φαουντέσιον Κόμπανυ, διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ θερμικοῦ ἐργοστασίου Ἀλιβερίου τῇ 22.2.1951, ὡς ἡ μεταξὺ των σύμβασις ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, καὶ ὅτι τῇ 31.10.1951, δίχως τῆς τηρήσεως τῶν οὐσιαστικῶν καὶ τυπικῶν προϋποθέσεων τοῦ ν. 118, παρ' αὐτῆς ἀπελύθη, ἠτήσατο, ὅπως ἐπιδικασθῶσιν αὐτῷ 1) αἱ ἐκτοτε καὶ μέχρι τῆς 31.1. 1952 ἐκ δρχ. 2.800.000 κατὰ μῆνα ἀποδοχαί του καὶ 2) τὸ ἐκτὸς ἔδρας καὶ ἐκ δραχμῶν 1.800.000 κατὰ μῆνα καὶ συμφωνίαν ἐπίδομά του τῶν μηνῶν Ἰουλίου μέχρις Ὀκτωβρίου 1951, διότι κατ' αὐτούς παρεῖχε τὰς ὑπηρεσίας του εἰς τὰς ἐν Ἀλιβερίῳ ἐγκαταστάσεις της, μετατεθείς ἐξ Ἀθηνῶν ἐκεῖσε. Τὴν ἀγωγὴν ταύτην, κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς ὁποίας, προσεπιληθεῖσα παρὰ τοῦ ἐναγομένου Ἑλληνικοῦ Δημοσίου, ἡ Ἑταιρία Φαουντέσιον παρενέβη, ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις καὶ ἐπὶ ταὶς ἐν αὐτῇ ἀπόψεσιν ἀπέρριψε, παραπονουμένου ἤδη κατ' αὐτῆς διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως τοῦ ἐνάγοντος ἐκκαλοῦντος.

Ἐν προοιμίῳ τῆς ἀπὸ 19.9.1950 συμβάσεως τῆς συναφθείσης μεταξὺ τῆς Ἑλλην. Κυβερνήσεως ἀφ' ἑνός, ἐκπροσωπουμένης ὑπὸ τοῦ Οἴκου Ebasco Services, δυνάμει τῆς ἀπὸ 7.10.1950 ὁμοίας, κυρωθείσης ὑπὸ τοῦ ἀ.ν. 1566/1950 καὶ ν. 1633/1951, καὶ τῆς Ἑταιρίας Burns and Roe Inc. ἀφ' ἑτέρου, ὁρίζεται ὅτι ὑπὸ τῆς πρώτης, ἐνεργούσης ὡς ἄνω, ἀνατίθεται εἰς τὴν δευτέραν, λειτουργοῦσαν μετὰ τῆς Ἑταιρίας Foundation Comp., ὡς μίαν καὶ μόνον συντονισμένην μονάδα, ἡ ἀνέγερσις παρὰ τὸ χωρίον Ἀλιβέριον θερμικοῦ ἐργοστασίου παραγωγῆς ἠλεκτρικοῦ ρεύματος. Εἰδικώτερον δὲ συμφωνεῖται, ὅτι τὸ ἔργον τοῦτο ἐκτελεῖται ὑπὸ τῆς δευτέρας ἀπολογιστικῶς καὶ διὰ λογαριασμὸν τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου, ἀντλοῦντος τὴν πίστωσίν του ἐκ τοῦ σχεδίου Μάρσαλ (Δ.Ο.Σ.), ἀναλαβόντος δὲ τὴν ὑποχρέωσιν καταβολῆς εἰς τὴν ἀνάδοχον ἁπασῶν ἐν γένει τῶν δαπανῶν, τῶν μισθῶν καὶ τῶν ἡμερομισθίων ὅλου τοῦ ἐν Ἑλλάδι ἀπασχολουμένου πάσης φύσεως προσωπικοῦ του, τῶν γενικῶν ἐξόδων καὶ τῆς ἐργολαβικῆς ἀμοιβῆς, ὑπολογιζομένης εἰς τὸ ὕψος ὅλων τῶν δαπανῶν. Ἐπίσης ἐν ἄρθρῳ 11 αὐτῆς ὁρίζεται, ὅτι ἅμα τῇ ἱδρύσει τῆς δι' αὐτοῦ προβλεπομένης Ἐπιχειρήσεως Ἠλεκτρισμοῦ, ἧς τὸ διευθύνον ὄργανον θὰ ἐξουσιοδοτηθῇ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως νὰ ἐνεργῇ ἐξ ὀνόματός της ἐπὶ πάντων τῶν μετὰ τοῦ ἐργολάβου ζητημάτων τῶν σχετιζομένων πρὸς τὴν παροῦσαν σύμβασιν, πᾶσα ἀναληφθεῖσα ὑποχρέωσις ἢ πᾶν ἐκτελεσθησόμενον ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἢ τῆς Ebasco ἔργον δυνάμει τῶν κατωτέρω θέλει ἐκπληροῦται ἢ ἐκτελεῖται ὑπὸ ἢ ἐπ' ὀνόματι τῆς Ἐπιχειρήσεως Ἠλεκτρισμοῦ, νοουμένου ἐπίσης ὅτι ἅπαντα τὰ

ἢ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, νομιμοποιουμένου πρὸς τοῦτο τοῦ ἐνάγοντος εἰδικοῦ λογαριασμοῦ ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Ταμεῖον Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Ἐμπορικῶν Καταστημάτων», πλήν, *κατὰ τὴν κρατήσασαν τοῦ δικαστηρίου τούτου γνώμην*, ὁ εἰδικὸς οὗτος λογαριασμὸς ὑπὸ τὴν ἀνωτέρω παρατεθεῖσαν ἐπωνυμίαν δὲν ἐπεξετάθη νομίμως ἐν Βόλῳ, διότι ναὶ μὲν ἡ ἀπὸ 2 Ἰουνίου 1939 συλλογικὴ σύμβασις, δι' ἧς ὁ λογαριασμὸς οὗτος νομίμως ἱδρύθη, κατηρτίσθη ἐνώπιον τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ θὰ ἠδύνατο νὰ δεσμεύσῃ τὸ σύνολον τῶν ἐργοδοτῶν καὶ ἐργαζομένων τοῦ ἐπαγγέλματος, ὅπερ αὐτὴ ἀφορᾷ, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 5 Α. Ν. 1367/1938, πλὴν ὅμως διὰ ρητῆς ἐν αὐτῷ διατάξεως περιωρίσθη ἡ ἰσχὺς καὶ εἰς τὰς περιφερείας τῆς Διοικήσεως τοῦ Ὑπουργείου Πρωτευούσης καὶ Εἰρηνοδικείων Θεσσαλονίκης καὶ Πατρῶν, ὧν πόλεων ἄλλωστε οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν ἐργοδοτικῶν ὀργανώσεων μετέσχον εἰς τὴν κατάρτισιν τῆς συμβάσεως. Ὑπαρχούσης δὲ ἐν τῇ ἱδρυτικῇ τοῦ εἰδικοῦ λογαριασμοῦ τούτου ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Ταμεῖον Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Ἐμπορικῶν Καταστημάτων» συλλογικῇ συμβάσει τοιαύτης ρήτρας περιοριζούσης τὴν κατὰ τόπον ἰσχὺν τούτου, ἕπεται ὅτι ὁ ὡς ἄνω εἰδικὸς λογαριασμὸς μόνον διὰ νέας τροποποιητικῆς τῆς προηγουμένης συλλογικῆς συμβάσεως ἠδύνατο νὰ ἐπεκταθῇ καὶ εἰς τὰς ἄλλας πόλεις τῆς χώρας, ἐφ' ὅσον δὲν συντρέχουσιν, ὡς ἐν προκειμένῳ, αἱ προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρου 6 ἀ.ν. 16/21 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας». Ἑπομένως ἡ εἰς Βόλον ἐπέκτασις τῆς παρεχομένης ἀσφαλίσεως ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος διὰ τοῦ ν.δ. 912/1941 εἶναι ἀνίσχυρος καὶ δὲν δύναται ὡς ἐκ τούτου νὰ δημιουργήσῃ ὡς πρὸς τοὺς ἐν Βόλῳ ἐμπόρους καὶ ὑπαλλήλους των ὑποχρεώσεις καὶ δικαιώματα.

Κατὰ ταῦτα τὸ ἐνάγον στερεῖται τῆς ἱκανότητος τοῦ παρίστασθαι ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου τούτου καὶ διεξάγειν τὴν προκειμένην δίκην ἰδίῳ ὀνόματι κατὰ τὸ ἄρθρ. 74 Π. Δ. καὶ τούτῳ τῷ λόγῳ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ καθίσταται ἀπορριπτέα, ὡς ἐνεργητικῶς ἀνομιμοποίητος, κατὰ τὴν βάσιμον περὶ τούτου ἔνστασιν τῆς ἐναγομένης.

δικαιώματα καὶ προνόμια τὰ ἐπιφυλασσόμενα ὡς κατωτέρω εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἢ τὴν Ebasco, θὰ ἀσκῶνται ἐφεξῆς ὑπὸ τῆς Ἐπιχειρήσεως Ἠλεκτρισμοῦ.

Ποῖα τὰ δικαιώματα τῆς Ebasco, ὡς καὶ τὰ προνόμια αὐτῆς, καθορίζονται ὁμοίως ἐν αὐτῇ, ρυθμιζομένου εἰδικώτερον τοῦ θέματος τῶν δαπανῶν καὶ τοῦ προσωπικοῦ, πρὸς δὲ καὶ τοῦ ἐλέγχου κατὰ τοὺς γενικοὺς ὅρους τῆς συμβάσεως, διὰ τοῦ ὁρισμοῦ ἐν § Α τοῦ ΙΧ κεφαλαίου, ὅτι ἡ Κυβέρνησις διὰ τῆς Ebasco θὰ ἔχῃ τὴν γενικὴν ἐπίβλεψιν τοῦ ἔργου εἰς τὴν κατὰ τὴν κρίσιν της ἐπιβαλλομένην ἔκτασιν, συμπεριλαμβανομένων μεταξὺ ἄλλων τῶν ἐφαρμοστέων μεθόδων κατασκευῆς, τῶν ἡμερομισθίων, τῶν ὡρῶν καὶ τῶν συνθηκῶν ἐργασίας, κ.λ.π.

Εἰς ἐκτέλεσιν καὶ κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἐν ἄρθρῳ 11 τῆς συμβάσεως, ὡς ἄνω ὁριζομένων, ἐξεδόθη ἐν συνεχείᾳ ὁ ν. 1468/2/7 Αὐγ. 1950 περὶ Ἱδρύσεως Δημοσίας Ἐπιχειρήσεως Ἠλεκτρισμοῦ, ὁριζομένων ἐν μὲν τῇ § 1 τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ 1, ὅτι ἱδρύεται Ὀργανισμὸς ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν Δημοσία Ἐπιχείρησις Ἠλεκτρισμοῦ, ἐν δὲ τῇ § αὐτοῦ 2, ὅτι ὁ ὀργανισμὸς οὗτος ἀποτελεῖ δημοσίαν ἐπιχείρησιν, ἀνήκουσαν ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον, λειτουργοῦσαν χάριν τοῦ δημοσίου συμφέροντος, ἀλλὰ κατὰ τοὺς κανόνας τῆς ἰδιωτικῆς οἰκονομίας, ἀπολαμβάνουσαν διοικητικῆς καὶ οἰκονομικῆς αὐτοτελείας, τελοῦσαν ὅμως ὑπὸ τὴν ἀνωτάτην ἐποπτείαν καὶ τὸν ἔλεγχον τοῦ Κράτους. Ἐν συνεχείᾳ δὲ καὶ κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἄρθρων 1 § 2, 4 καὶ 6 τοῦ ν. 1468 ἐκδίδεται καὶ τὸ ἀπὸ 28/28.1.1951 β.δ. περὶ ὀργανώσεως τῆς διοικήσεως τῆς Δημοσίας Ἐπιχειρήσεως Ἠλεκτρισμοῦ, δι' οὗ καθορίζονται ὁ σκοπός, τὰ καθήκοντα, ὁ τρόπος, τὸ θέμα τῆς ἐκπροσωπήσεως, τῆς λειτουργίας της, κλπ., ὁριζομένων εἰδικώτερον ὡς πρὸς τὸ τελευταῖον (ἄρθρον 14), ὅτι ὁ Πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ὀργάνου τῆς Δ.Ε.Η., ἐκπροσωπεῖ αὐτὴν δικαστικῶς καὶ ἐξωδίκως.

Μετὰ ταῦτα τὰ ἐρευνητέα προεχόντως, ἐν ὄψει καὶ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς, συνίστανται: εἰς τὴν διαδικαστικὴν θέσιν τοῦ ἐναγομένου καὶ ἐφεσιβλήτου Ἕλλην. Δημοσίου, ἐναντι τῆς Ἑταιρίας Φαουντέσιον, ἀναφορικῶς πρὸς τὴν μετ' αὐτῆς ἐπικαλουμένην παρὰ τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐνάγοντος ἐργασιακὴν σύμβασιν, ὁμοίως εἰς τὴν ἰδίαν μετὰ τὴν διὰ τοῦ ν. 1468/1951 καὶ εἰς ἐκτέλεσιν τῆς συμβάσεως ἱδρυσιν αὐτονόμου Ὀργανισμοῦ Δημοσίας Ἐπιχειρήσεως Ἠλεκτρισμοῦ καὶ τὴν ἐν πάσῃ περιπτώσει ἐφαρμογὴν ἢ μὴ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ν.δ. 1289/1942, ὡς ἐκυρώθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 324/1946 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ὁριζοντος ὅτι πᾶσα ἀγωγὴ πάσης φύσεως ὑπαλλήλου κλπ., ἐκ τῶν ἐργαζομένων ἀπολογιστικῶς διὰ λογαριασμὸν τοῦ Δημοσίου ἐκτελούμενα ἔργα καὶ ἀμειβομένων εἰς βάρος τῆς ἁξίας τῶν ἔργων στηριζομένη εἰς τὴν σύμβασιν ἐργασίας κλπ., ἐγείρεται ἢ συνεχίζεται ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου κατὰ τοῦ Δημοσίου, ἐὰν ὁ ἐνάγων ἔχῃ προσληφθῇ ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τῶν κρατικῶν ὑπηρεσιῶν ἢ τοῦ ἀναδόχου, οὐχὶ δὲ καὶ ἂν οὗτος προσελήφθη ὑπὸ ἐργολάβου.

Ἀληθῶς καὶ ἐν σχέσει πρὸς τὸ πρῶτον καὶ ἐκ τῶν ἐν προοιμίῳ τῆς συμβάσεως ὁριζομένων, καθ' ἃ ἡ Ἑταιρία Μπέχτελ ἔχει συνεταιρισθῇ μετὰ τῆς Ἑταιρίας Φαουντέσιον, ἔχουσα συνενώσει τὰς ἀντιστοίχους ὀργανώσεις των, ὥστε νὰ λειτουργήσουν ὡς μία καὶ μόνη συντονισμένη μονάς, σαφῶς κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου προκύπτει, ὅτι καὶ ἡ τελευταία εἶναι ἀνάδοχος τοῦ ἔργου, μὴ οὖσα ἐργολάβος τῆς πρώτης. Ἐξ ἄλλου ὑπὸ τὰ ἐκτιθέμενα συντρέχει περίπτωσις ἐγέρσεως ἀγωγῆς, οἵα ἡ ὑπὸ κρίσιν, ἥτις στηρίζεται εἰς σύμβασιν ἐργασίας, ἀναφερομένης εἰς ὑπάλληλον ὑπὸ τοῦ ἀναδόχου προσληφθέντα, δι' ἐκτέλεσιν δὲ ἔργων ἀπολογιστικῶς καὶ διὰ λογαριασμὸν τοῦ Δημοσίου ἐκτελουμένων, τῆς δαπάνης βαρυνούσης τὴν ἀξίαν τῶν ἔργων.

Συνεπῶς θὰ ἔδει καὶ ὡς πρὸς τὸν ἐνάγοντα, κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ προδιαληφθέντος ἄρθρου 1 τοῦ ν.δ. 1289/1942, νὰ ἐγερθῇ ἡ ἀγωγὴ κατὰ τοῦ Δημοσίου. Πλὴν ὅμως καὶ ἀφοῦ διὰ τὴν εἰδικὴν ταύτην ἀκριβῶς περίπτωσιν, τουτέστι τὸ θερμικὸν ἐργοστάσιον Ἀλιβερίου καὶ ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἀνεγέρσεως αὐτοῦ, ὑπὸ τὰ ἐκτιθέμενα, προσελήφθη ὁ ἐνάγων, ἱδρύθη δὲ διὰ τοῦ ν. 1468/1950 ὁ διὰ τῆς συμβάσεως προβλεπόμενος Ὀργανισμός, εἰς ὃν, ὡς ὑποχρέωσις πλέον τοῦ Δημοσίου ἀπορρέουσα ἐκ τῆς συμβάσεως, ὑπάγεται ἡ διὰ τῆς ἀγωγῆς διωκομένη, εἶναι πρόδηλον ὅτι μετὰ ταῦτα δὲν ἔχει πλέον θέσιν τὸ Δημόσιον, καὶ ἡ παρὰ ταῦτα ἐγερθεῖσα ἀγωγή, ἐλλείψει τῶν στοιχείων τῆς παθητικῆς νομιμοποιήσεως, δέον ὅπως ἀπορριφθῇ.

Ταῦτα δὲ καὶ ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ἔστω τοῦ ὅτι καὶ μετὰ τὸν ν. 1468/1950 τὸ Δημόσιον ἐξακολουθεῖ νὰ εὑρίσκηται ὑφ' οἱανδήποτε ἰδιότητα, δεδομένου ὅτι σαφῶς ἐν τῇ συμβάσει καὶ ἐν αὐτῇ ὁρίζεται, ὅτι πᾶσα ὑποχρέωσις μόνον ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ὀργανισμοῦ, ἐκπροσωπουμένου καὶ ἐπὶ Δικαστηρίου, ἐκπληροῦται ἢ ἐκτελεῖται.

Ὅθεν μετὰ ταῦτα ὀρθῶς ἀπορριφθὴ καὶ ὑπὸ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, εἰ καὶ ἐπὶ ἄλλαις αἰτιολογίαις, ἡ ἀγωγὴ καὶ δέον ὅπως ἐν συνεχείᾳ ἀπορριφθῇ καὶ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἔφεσις, συμψηφιζομένης ὅμως ἐν ὅλῳ μεταξὺ τῶν διαδίκων καὶ τῆς δικαστικῆς δαπάνης ἀμφοτέρων τῶν βαθμῶν, ὡς ἐκ τῶν εὐλόγων ἀμφιβολιῶν τοῦ ἐκκαλοῦντος - ἐνάγοντος περὶ τῆς ἐκβάσεως τῆς δίκης.

Τέλος καὶ ἀφοῦ ἐν τῇ προσβαλλομένῃ ὡς ἄνω ἀποφάσει δὲν περιλαμβάνεται διάταξις ἐν σχέσει πρὸς τὴν παρὰ τοῦ ἐναγομένου Ἑλληνικοῦ Δημοσίου προσεπικληθεῖσαν Ἑταιρίαν Φαουντέσιον, ἡ καὶ αὐτῆς ἔφεσις παρίσταται ὡς ἄνευ συμφέροντος ἀσκουμένη καὶ ὡς τοιαύτη κρίνεται ἀπορριπτέα. Καὶ ἀληθῶς μὲν παρίσταται αὕτη κατὰ τὴν προκειμένην δίκην, πλὴν ὅμως ἡ παράστασις αὐτῆς κατ' οὐδεμίαν περίπτωσιν νομιμοποιεῖ αὐτήν, μὴ προκειμένης οὔτε

προσθέτου ἡ κυρίας παρεμβάσεως, καθ' ἃ προκύπτει ἐκ τῶν προτάσεών της.

—

II

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 12545/1953

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. *Π. Θεράπος*
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. *Δ. Γαλανός*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Δημάκης, Σ. Μαλέας, Γ. Παναγούλιας, Ν. Τσεκούρας, Λ. Βασιλακόπουλος, Ἐλ. Παπανικολάου, δικαστικὴ ἀντιπρόσωπος Δημοσίου

Ὁ ἐκκαλῶν διὰ τῶν ἐφ' ὧν ἡ ἐκκαλουμένη τριῶν κεχωρισμένων ἀγωγῶν, ἑκάστη τῶν ὁποίων στρέφεται καθ' ἑκάστου τῶν τριῶν ἐφεσιβλήτων, ἤτοι τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου, τοῦ Ὀργανισμοῦ ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Δημοσία Ἐπιχείρησις Ἠλεκτρισμοῦ» καὶ τοῦ ἐνταῦθα καταστήματος τῆς Ἑταιρίας «Φαουντέσιον Κόμπανυ», ἀπασαι δὲ βασίζονται εἰς τὰ αὐτὰ πραγματικὰ περιστατικά, πηγάζοντα ἐκ τῶν αὐτῶν νομικῶν γεγονότων καὶ ἐπιδιώκουσαι τὸ αὐτὸ ἀντικείμενον, ἐξέθεσεν ὅτι προσληφθεὶς ὑπὸ τῆς ἐναγομένης Ἑταιρίας Φαουντέσιον ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου τὴν 16.1.1951 παρέσχε τὰς ὑπηρεσίας του ὡς ἐργοδηγὸς ἠλεκτρολόγων εἰς τὸ ἐν Ἀλιβερίῳ κατασκευαζόμενον θερμοηλεκτρικὸν ἐργοστάσιον μέχρι τῆς 16.6.1952, ὅτε ἀπελύθη, καὶ ζητεῖ 1) τὴν καταβολὴν ὀφειλομένου ἐπιδόματος ἐκτὸς ἕδρας ἐκ δραχ. 60.000 ἡμερησίως, ἀνερχομένου εἰς δραχμὰς 29.100.000, 2) δραχ. 3.624.000 διαφορὰν τῆς καταβληθείσης ἐκ τοῦ ν. 2112 ἀποζημιώσεως, διότι εἰς τὸν μισθόν, βάσει τοῦ ὁποίου ὑπελογίσθη ἡ ἀποζημίωσις αὕτη, δὲν περιελήφθη καὶ τὸ ὡς ἄνω ἐπίδομα ἐκτὸς ἕδρας, 3) ἀποζημίωσιν διὰ τὴν μὴ χορήγησιν τῆς ἐκ τοῦ ν. 539/1945 ὀφειλομένης ἀδείας. Ἡ ἐκκαλουμένη, συνεκδικάσασα τὰς ἀγωγὰς ταύτας λόγῳ συναφείας, ἀπέρριψε τὰς μὲν στρεφομένας κατὰ τῆς Δημοσίας Ἐπιχειρήσεως Ἠλεκτρισμοῦ καὶ τῆς Ἑταιρίας Φαουντέσιον ὡς παθητικῶς ἀνομιμοποιήτους, τὴν δὲ κατὰ τοῦ Δημοσίου ὡς οὐσίᾳ ἀβάσιμον. Κατὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης δι' ἐφέσεως στρεφομένης καθ' ὅλων τῶν ἐν τῇ πρώτῃ δίκῃ διαδίκων παραπονεῖται ὁ ἐκκαλῶν.

Ἐν προοιμίῳ τῆς ἀπὸ 19.9.1950 συμβάσεως τῆς συναφθείσης μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἀφ' ἑνὸς, ἐκπροσωπουμένης ὑπὸ τοῦ οἴκου „", δυνάμει τῆς ἀπὸ 7.10.1950 ὁμοίας, κυρωθείσης ὑπὸ τοῦ ἀναγκ. νόμου 1566/1950 καὶ 1633/1951, καὶ τῆς ἑταιρίας „", ἀφ' ἑτέρου, ὁρίζεται, ὅτι ὑπὸ τῆς πρώτης, ἐνεργούσης ὡς ἄνω, ἀνατίθεται εἰς τὴν δευτέραν, λειτουργοῦσαν μετὰ τῆς ἑταιρίας „", ὡς μίαν καὶ μόνην συντονισμένην μονάδα, ἡ ἀνέγερσις παρὰ τὸ χωρίον Ἀλιβέριον θερμικοῦ ἐργοστασίου παραγωγῆς ἠλεκτρικοῦ ρεύματος, εἰδικώτερον δὲ συμφωνεῖται, ὅτι τὸ ἔργον τοῦτο ἐκτελεῖται ὑπὸ τῆς δευτέρας ἀπολογιστικῶς καὶ διὰ λογαριασμὸν τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ διὰ χρημάτων τοῦ σχεδίου Μάρσαλ (Δ.Ο.Σ.), τοῦ Δημοσίου δὲ ἀναλαβόντος τὴν ὑποχρέωσιν τῆς καταβολῆς εἰς τὸν ἀνάδοχον ἁπασῶν ἐν γένει τῶν δαπανῶν, τῶν μισθῶν καὶ τῶν ἡμερομισθίων ὅλου τοῦ ἐν Ἑλλάδι ἀπασχολουμένου πάσης φύσεως προσωπικοῦ του, τῶν γενικῶν ἐξόδων καὶ τῆς ἐργολαβικῆς ἀμοιβῆς ὑπολογιζομένης εἰς τὸ ὕψος ὅλων τῶν δαπανῶν. Ἐπίσης ἐν ἄρθρῳ 11 αὐτῆς ὁρίζεται, ὅτι ἅμα τῇ ἰδρύσει τῆς δι' αὐτοῦ προβλεπομένης Ἐπιχειρήσεως Ἠλεκτρισμοῦ, ἧς τὸ διευθῦνον ὄργανον θὰ ἐξουσιοδοτηθῇ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως τὰ ἐνεργῇ ἐξ ὀνόματός της ἐπὶ πάντων τῶν μετὰ τοῦ ἐργολάβου ζητημάτων τῶν σχετιζομένων πρὸς τὴν παροῦσαν σύμβασιν καὶ ὅτι μετὰ τὴν ἵδρυσιν τῆς Ἐπιχειρήσεως Ἠλεκτρισμοῦ πᾶσα ἀναληφθεῖσα ὑποχρέωσις ἢ πᾶν ἐκτελεσθησόμενον ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἢ τῆς *** ἔργον δυνάμει τῶν κατωτέρω (τῆς συμβάσεως ταύτης) θέλει ἐκπληρωθῆναι ἢ ἐκτελεῖται ὑπὸ ἢ ἐπ' ὀνόματι τῆς Ἐπιχειρήσεως Ἠλεκτρισμοῦ καὶ ὅτι ἅπαντα τὰ δικαιώματα καὶ προνόμια τὰ ἐπιφυλασσόμενα διὰ τῆς συμβάσεως εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἢ τὴν *** θὰ ἀσκοῦνται εἰς τὸ ἑξῆς ὑπὸ τῆς Ἐπιχειρήσεως Ἠλεκτρισμοῦ. Ποῖα τὰ δικαιώματα τῆς ***, ὡς καὶ τὰ προνόμια αὐτῆς, καθορίζονται ὁμοίως ἐν αὐτῇ, ρυθμιζομένου εἰδικώτερον τοῦ θέματος τῶν δαπανῶν καὶ τοῦ προσωπικοῦ, πρὸς δὲ καὶ τοῦ ἐλέγχου κατὰ τοὺς γενικοὺς ὅρους τῆς συμβάσεως διὰ τοῦ ὁρισμοῦ ἐν § Α' τοῦ ΙΧ κεφαλαίου, ὅτι ἡ Κυβέρνησις διὰ τῆς *** θὰ ἔχῃ τὴν γενικὴν ἐπίβλεψιν τοῦ ἔργου εἰς τὴν κατὰ τὴν κρίσιν της ἐπιβαλλομένην ἔκτασιν, συμπεριλαμβανομένων μεταξὺ ἄλλων τῶν ἐφαρμοστέων μεθόδων κατασκευῆς, τῶν ἡμερομισθίων, τῶν ὡρῶν καὶ συνθηκῶν ἐργασίας κλπ. Εἰς ἐκτέλεσιν καὶ κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἐν ἄρθρῳ 11 τῆς συμβάσεως ὡς ἄνω ὁριζομένων ἐξεδόθη ὁ νόμος 1468/1950 «περὶ ἱδρύσεως Δημοσίας Ἐπιχειρήσεως Ἠλεκτρισμοῦ», ὁριζομένου ἐν μὲν τῇ § 1 τοῦ ἄρθρου 1 ὅτι ἱδρύεται Ὀργανισμὸς ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Δημοσία Ἐπιχείρησις Ἠλεκτρισμοῦ» (Δ.Ε.Η.), ἐν δὲ τῇ § 2 αὐτοῦ, ὅτι ὁ Ὀργανισμὸς οὗτος ἀποτελεῖ Δημοσίαν Ἐπιχείρησιν, ἀνήκουσαν ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον, λειτουργοῦσαν χάριν τοῦ δημοσίου συμφέροντος, ἀλλὰ κατὰ τοὺς κανόνας τῆς ἰδιωτικῆς οἰκονομίας, ἀπολαμβάνουσαν διοικητικῆς καὶ οἰκονομικῆς αὐτοτελείας, τελοῦσαν ὅμως ὑπὸ τὴν ἀνωτάτην ἐποπτείαν καὶ τὸν ἔλεγχον τοῦ Κράτους. Ἐν συνεχείᾳ δὲ καὶ κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἄρθρων 1, 3, 4 καὶ 6 τοῦ ν. 1468 ἐκδίδεται καὶ τὸ ἀπὸ 28/28 Ἰανουαρίου 1951 Β. Δ. «περὶ ὀργανώσεως τῆς διοικήσεως τῆς Δημοσίας Ἐπιχειρήσεως Ἠλεκτρισμοῦ», δι' οὗ καθορίζονται ὁ σκοπός, τὰ καθήκοντα, ὁ τρόπος, τὸ θέμα τῆς ἐκπροσωπήσεως, τῆς λειτουργίας της κλπ., ὁριζομένου εἰδικώτερον ὡς πρὸς τὸ τελευταῖον (ἄρθρον 14), ὅτι ὁ Πρόεδρος τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου, ὀργάνου τῆς Δ.Ε.Η., ἐκπροσωπεῖ αὐτὴν δικαστικῶς καὶ νομίμως. Μετὰ ταῦτα δέον νὰ ἐρευνηθῇ ἡ διαδικατικὴ θέσις ἑκάστου τῶν ἐναγομένων ἐφεσιβλήτων, ἀναφορικῶς πρὸς τὴν ἐπικαλουμένην σύμβασιν ἐργασίας, ἐν ὄψει τοῦ ν. 1468/1950 περὶ ἱδρύσεως Δημοσίας Ἐπιχειρήσεως Ἠλεκτρισμοῦ καὶ τοῦ ν.δ. 1289/1942, ὁριζοντος ἐν ἄρθρῳ 1 αὐτοῦ ὅτι πᾶσα ἀγωγὴ πάσης φύσεως ὑπαλλήλου κλπ. ἐκ τῶν ἐργαζομένων ἀπολογιστικῶς εἰς τὰ διὰ λ/σμὸν τοῦ Δημοσίου ἐκτελούμενα ἔργα καὶ ἀμειβομένων εἰς βάρος τῆς ἁξίας τῶν ἔργων, στηριζομένη εἰς τὴν σύμβασιν ἐργασίας κλπ., ἐγείρεται ἢ συνεχίζεται ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου κατὰ τοῦ Δη-

μοσίου, ἐὰν ὁ ἐνάγων ἔχῃ προσληφθῇ ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τῶν κρατικῶν ὑπηρεσιῶν ἢ τοῦ ἀναδόχου, οὐχὶ δὲ καὶ ἂν προσελήφθη ὑπὸ ἐργολάβου. Ἐκ τῶν ἐν προοιμίῳ τῆς ἄνω συμβάσεως ὁριζομένων, καθ' ἃ ἡ Ἑταιρία Μπέρνς ἔχει συνεταιρισθῇ μετὰ τῆς Ἑταιρίας Φαουντέσιον, ἐχουσαν συνενώσει τὰς ἀντιστοίχους ὀργανώσεις των, ὥστε νὰ λειτουργήσουν ὡς μία καὶ μόνη συντονισμένη μονάς, σαφῶς προκύπτει ὅτι ἡ τελευταία εἶναι ἀνάδοχος τοῦ ἔργου, μὴ οὖσα ἐργολάβος τῆς πρώτης. Ἐξ ἄλλου ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, ἥτις στηρίζεται εἰς σύμβασιν ἐργασίας, ἀναφερομένη εἰς ὑπάλληλον ὑπὸ τοῦ ἀναδόχου (Φαουντέσιον) προσληφθέντος, δι' ἐκτέλεσιν δὲ ἔργων ἀπολογιστικῶς καὶ διὰ λογαριασμὸν τοῦ Δημοσίου ἐκτελουμένων, τῆς δαπάνης βαρυνούσης τὴν ἀξίαν τῶν ἔργων ὰ ἔδει, κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ὡς ἄνω ἄρθρ. 1 τοῦ ν.δ. 1289/1942, νὰ ἐγερθῇ κατὰ τοῦ Δημοσίου, πλὴν ὅμως, μετὰ τὴν διὰ τοῦ ν. 1468/1950 ἵδρυσιν τοῦ διὰ τῆς συμβάσεως προβλεπομένου Ὀργανισμοῦ, ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν Δημοσία Ἐπιχείρησις Ἠλεκτρισμοῦ, ὅστις διεδέχθη τὸ Δημόσιον εἰς τὰς ἐκ τῆς συμβάσεως ταύτης ἀπορρεούσας ὑποχρεώσεις του, οἷα καὶ ἡ διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς διωκομένη ἀξίωσις, πᾶσα ἀγωγὴ ἐκ τῆς συμβάσεως ἀπορρέουσα ἀπευθύνεται κατὰ τῆς Δ.Ε.Η., διότι μετὰ ταῦτα πᾶσα ὑποχρέωσις μόνον ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ὀργανισμοῦ, ἐκπροσωπουμένου καὶ ἐπὶ δικαστηρίου, ἐκπληροῦται ἢ ἐκτελεῖται. Ὅθεν ὀρθῶς ἀπερρίφθη παρὰ τῆς ἐκκαλουμένης ὡς παθητικῶς ἀνομιμοποίητος ἡ ἀγωγή, ἐφ' ὅσον στρέφεται κατὰ τῆς Ἑταιρίας Φαουντέσιον, ἐσφαλμένως δὲ καθόσον στρέφεται κατὰ τῆς Δ.Ε.Η. καὶ δέον, δεκτοῦ γιγνομένου τοῦ πρώτου λόγου τῆς ἐφέσεως, νὰ μεταρρυθμισθῇ ἡ ἐκκαλουμένη καὶ ἀπορριφθῇ ἡ ἀγωγή, ἐφ' ὅσον στρέφεται κατὰ τοῦ Δημοσίου ὡς παθητικῶς ἀνομιμοποίητος, ἐξετασθῇ δὲ καθ' ὅσον στρέφεται κατὰ τῆς Δημοσίας Ἐπιχειρήσεως Ἠλεκτρισμοῦ.

—

III

Πρωτοδικείου Ἐδέσσης 318/1953

Διαδικασία Ν. ΓΧΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. *Ε. Ποταμίτης*
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. *Ι. Σπέντζος*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Χ. Γερογιάννης, Δ. Οἰκονόμου, Σ. Ἰακωβίδης

Διὰ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ν.δ. 1289 τῆς 17 Μαρτίου/2 Μαΐου 1942 «περὶ ἐγέρσεως κατὰ τοῦ Δημοσίου τῶν ἀγωγῶν τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἀπολογιστικῶς διὰ λογαριασμὸν τοῦ Δημοσίου ἐκτελουμένων ἔργων», διατηρηθέντος ἐν ἰσχύϊ διὰ τῆς κυρωσάσης τοῦτο ὑπ' ἀριθ. 324/1946 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ὁρίζεται ὅτι ἐπᾶσα ἀγωγὴ πάσης φύσεως ὑπαλλήλου, ἐπιστάτου, τεχνίτου ἢ ἐργάτου ἐκ τῶν ἐργαζομένων εἰς ἀπολογιστικῶς διὰ λογαριασμὸν τοῦ Δημοσίου ἐκτελούμενα ἔργα καὶ ἀμειβομένων «εἰς βάρος τῆς ἀξίας τῶν ἔργων», στηριζομένη εἰς τὴν σύμβασιν ἐργασίας, εἴτε οἱανδήποτε σχέσιν ἔχουσα πρὸς αὐτήν, ἐγείρεται ἢ συνεχίζεται ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου κατὰ τοῦ Δημοσίου, ἐὰν ὁ ἐνάγων ἔχῃ προσληφθῇ ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τῶν Κρατικῶν Ὑπηρεσιῶν ἢ τοῦ ἀναδόχου, οὐχὶ δὲ καὶ ἂν οὗτος προσελήφθη ὑπὸ ἐργολάβου».

Ναὶ μὲν ἐκ τοῦ ἄρθρου VII τῆς ἀπὸ 5 Ἰανουαρίου 1951 συμβάσεως, τῆς συναφθείσης μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς ἐφεσιβλήτου Ἑταιρίας «Ἔντισον Λίμιτεντ» προκύπτει, ὅτι τὰ δυνάμει τῆς συμβάσεως ταύτης ἐκτελούμενα ὑπὸ τῆς τελευταίας ὡς ἐργοληπτρίας ὑδροηλεκτρικὰ ἔργα τοῦ ποταμοῦ Βόδα ("Αγρα) ἐκτελοῦνται διὰ δαπανῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου, ὅπερ καταβάλλει πάσας τὰς πραγματικὰς δαπάνας τοῦ ἔργου, περιλαμβανουσὰς α) ἐτὰς δαπάνας ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐργολάβου» (ἤτοι δαπάνας μισθοδοσίας, διαμονῆς, ταξιδίων κλπ. προσωπικοῦ), β) τὸ κόστος τοῦ ἔργου (ἤτοι μισθοὺς ἐργατῶν, τὰς πρὸς ὑπεργολάβους πληρωμάς, τὰς πραγματικὰς δαπάνας δι' ὑλικά, μηχανήματα, ἐφόδια καὶ τὸν ἐξοπλισμὸν τὸν ἀναγκαιοῦντα διὰ προσωρινὴν ἢ νόμιμον χρῆσιν πρὸς ὄφελος τοῦ ἔργου, ἐνοίκια, ἔξοδα συντηρήσεως καὶ ἐπισκευῆς τοῦ ἔργου κλπ.) ἐπὶ ἀποδόσει λογαριασμοῦ εἰς τὴν Ἐμπάσκο διὰ τὰς γενομένας εἰς τὴν ἐργολήπτριαν προκαταβολὰς καὶ ὡς πρὸς τὴν διάθεσιν τούτων καὶ ὅτι συνεπῶς τὰ ρηθέντα ἔργα ἐκτελοῦνται ἀπολογιστικῶς, τοῦ ἐργατοτεχνικοῦ καὶ ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ ἀμειβομένου «εἰς βάρος τῆς ἀξίας τοῦ ἔργου», ἅτε τῶν μισθῶν τούτων καταβαλλομένων ὑπὸ τοῦ Κράτους, ἀδιαφόρου ὄντος ἂν ἡ ἀμοιβὴ τοῦ ἐργολάβου συνεφωνήθη κατ' ἀποκοπὴν ἢ εἰς ποσοστὸν ἐπὶ τῆς ἀξίας τοῦ ἐκτελουμένου ἔργου, πλὴν ὅμως τὰ ἔργα ταῦτα δὲν ἐκτελοῦνται ἤδη διὰ λογαριασμὸν τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου, ἀλλὰ διὰ λογαριασμὸν τῆς Δημοσίας Ἐπιχειρήσεως Ἠλεκτρισμοῦ διὰ τοὺς κάτωθι λόγους: 1) Διότι ἐκ τῶν ἄρθρων 1 καὶ 2 τοῦ ν. 1468 τῆς 3/7 Αὐγούστου 1950 «περὶ ἱδρύσεως Δημοσίας Ἐπιχειρήσεως Ἠλεκτρισμοῦ», διαλαμβανόντων ὅτι α) ἱδρύεται Ὀργανισμὸς ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Δημοσία Ἐπιχείρησις Ἠλεκτρισμοῦ», σκοπὸν ἔχων τὴν κατασκευὴν καὶ ἐκμετάλλευσιν ὑδροηλεκτρικῶν καὶ θερμοηλεκτρικῶν ἐργοστασίων καθ' ἅπασαν τὴν χώραν, τὴν ἐγκατάστασιν τοῦ ἐθνικοῦ δικτύου πρὸς μεταφορὰν τῆς παραγομένης ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας καὶ τὴν διάθεσιν αὐτῆς, β) ὁ Ὀργανισμὸς οὗτος ἀποτελεῖ Δημοσίαν Ἐπιχείρησιν, ἀνήκουσαν ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον, λειτουργοῦσαν χάριν τοῦ δημοσίου συμφέροντος, ἀλλὰ κατὰ τοὺς κανόνας τῆς ἰδιωτικῆς οἰκονομίας, ἀπολαμβάνουσαν διοικητικῆς καὶ οἰκονομικῆς αὐτοτελείας, τελοῦσαν ὅμως ὑπὸ τὴν ἀνωτάτην ἐποπτείαν καὶ τὸν ἔλεγχον τοῦ Κράτους καὶ ἐκ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων τοῦ β.δ. τῆς 28/28 Ἰανουαρίου 1951 «περὶ ὀργανώσεως τῆς Διοικήσεως τῆς Δημοσίας Ἐπιχειρήσεως Ἠλεκτρισμοῦ» σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ ἐν λόγῳ Δημοσία Ἐπιχείρησις Ἠλεκτρισμοῦ, Ὀργανισμὸς ἰδιαζούσης μορφῆς, ἡ ἔννοια τοῦ ὁποίου ὡς νομικοῦ ὅρου τὸ πρῶτον εἰσάγεται ἐν τῇ ἑλληνικῇ νομοθεσίᾳ (ὅρα εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν τοῦ ν. 1468), ἀποτελεῖ νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου (ὡς ἔχουσα ἄμεσον ἀποστολὴν τὴν ἐκπλήρωσιν πολιτειακῶν σκοπῶν καὶ τὴν εὐρυτέραν ἐξυπηρέτησιν τῶν κοινωνικῶν ἀναγκῶν καὶ ὡς ἐκ τούτου δημιουργουμένη διὰ νομοθετικῆς πράξεως τῆς Πολιτείας καὶ ὑποβαλλομένη εἰς διαρκῆ ἔλεγχον καὶ μείζονα ἀπ' αὐτῆς ἐξάρτησιν) (Α.Π. 243/1932,

15/1935), μὲ διοικητικὴν καὶ οἰκονομικὴν αὐτοτέλειαν, ἅτε διαχειριζόμενον ἴδια αὐτοῦ κεφάλαια (ἄρθρ. 3 §§ 1-3 τοῦ ν. 1468/1950) μὲ πλήρη ἱκανότητα δικαίου, ὡς καὶ δικαιοπρακτικὴν τοιαύτην, ὀργανωθὲν καὶ διοικούμενον κατὰ τὸ σύστημα τῆς ὀργανώσεως καὶ διοικήσεως τῶν ἀνωνύμων ἑταιριῶν (ἄρθρα 4 - 28 τοῦ β.δ. τῆς 4/28 Ἰανουαρίου 1951) καὶ ἐκπροσωπούμενον δικαστικῶς καὶ ἐξωδίκως ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου του ἢ κατ' ἐξουσιοδότησιν ὑπὸ τοῦ ἐντεταλμένου συμβούλου (ἄρθρον 14 § 2 τοῦ β. δ/τος τῆς 28/28 Ἰανουαρίου 1951) καὶ 2) διότι διὰ τοῦ ἄρθρου 3 τῆς εἰρημένης μεταξὺ Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐφεσιβλήτου ἑταιρίας συμβάσεως, δι' οὗ προβλέπεται ἡ ἐντὸς βραχέος χρονικοῦ διαστήματος καὶ συμφώνως πρὸς τοὺς ἑλληνικοὺς νόμους ἱδρυσις τῆς ἐν λόγῳ Δημοσίας Ἐπιχειρήσεως Ἠλεκτρισμοῦ, ἥτις ἔχουσα τὰ ἀναγκαῖα κεφάλαια, τὴν δύναμιν, τὰς ἐξουσίας καὶ τὴν δικαιοδοσίαν θὰ ἀναπτύσσῃ καὶ χειρίζεται τὰ ρηθέντα ἔργα κοινῆς ὠφελείας, ὁρίζεται ὅτι μετὰ τὴν ὀργάνωσιν τῆς Ἐπιχειρήσεως Ἠλεκτρισμοῦ πᾶσα ἀναληφθεῖσα ὑποχρέωσις ἢ πᾶν ἐκτελεσθησόμενον ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἢ τῆς Ἐμπάσκο ἔργον δυνάμει τῶν παρακατιόντων ὅρων τῆς συμβάσεως ταύτης (ἔργα Ἄγρα καὶ Λάδωνος) θέλει ἐκπληροῦται ἢ ἐκτελεῖται ὑπὸ ἢ ἐπ' ὀνόματι τῆς Ἐπιχειρήσεως Ἠλεκτρισμοῦ. Ὅθεν τῆς ἐν λόγῳ Δ.Ε.Η. ὀργανωθείσης καὶ τεθείσης ἐν λειτουργίᾳ διὰ τοῦ ρηθέντος ἀπὸ 28/28 Ἰανουαρίου 1951 β.δ., τεθέντος ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς 12ης Φεβρουαρίου 1951, ἕπεται ὅτι τὸ διὰ τῆς ρηθείσης συμβάσεως ἐργολαβίας προβλεπόμενον ἔργον τοῦ ποταμοῦ Ἄγρα μεχρι μὲν τῆς ἱδρύσεως τῆς Δ.Ε.Η. ἐξετελεῖτο ἐπ' ὀνόματι καὶ διὰ λογαριασμὸν τοῦ Δημοσίου, ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως ὅμως ταύτης καὶ ἐφεξῆς ἐκτελεῖται ὑπὸ ἢ ἐπ' ὀνόματι τῆς Δ.Ε.Η., ἤτοι «διὰ λογαριασμὸν» ταύτης. Μὴ ὑφισταμένου ὅθεν ἐν προκειμένῳ τοῦ στοιχείου τῆς διὰ λογαριασμὸν τοῦ Δημοσίου ἐκτελέσεως τοῦ ἔργου δὲν ὑφίστανται αἱ προϋποθέσεις τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ν.δ. 1289/1942, ἄρα ὁ ὑπὸ τοῦ ἐργολάβου προσληφθεὶς ὑπάλληλος, ἐργάτης, τεχνίτης, ἐπιστάτης κλπ. ἐνάγων δι' ἀπαιτησίν του ἀπορρέουσαν ἢ σχέσιν ἔχουσαν πρὸς τὴν μεταξὺ τούτου καὶ τοῦ ἐργολάβου σύμβασιν ἐργασίας, οὐδόλως ὑποχρεοῦται νὰ ἀπευθύνῃ τὴν ἀγωγὴν κατὰ τοῦ Δημοσίου. Καὶ ταῦτα, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι ἡ ἐφεσίβλητος ἐργολήπτρια ἑταιρία διὰ τοῦ ἄρθρου 18 τῆς εἰρημένης συμβάσεως, καθ' ἃ αὐτὴ ἐργολάβος ἀποδέχεται, ὅπως ἀναλάβῃ τὴν ὑπεράσπισιν τῆς Κυβερνήσεως ἢ τῆς Ἐμπάσκο ἐναντι ἁπαιτήσεων ἢ ἀγωγῶν πάσης φύσεως καὶ εἴδους ἐναντίον των, ὡς καὶ πᾶσαν εὐθύνην τῆς Κυβερνήσεως ἢ τῆς Ἐμπάσκο, συμπεριλαμβανομένης οἱασδήποτε βλάβης προσώπου ἢ περιουσιακῆς ζημίας, ἣν οἱονδήποτε πρόσωπον ἢ πρόσωπα ὑπέστησαν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου ἢ ἐν σχέσει πρὸς αὐτό, ὡς ἐπίσης ἀποδέχεται ὅπως ἀναλάβῃ τὴν διεξαγωγὴν τῶν σχετικῶν δικῶν καὶ ὅτι τοῦτ' αὐτὸ δύναται νὰ συμβῇ, ἐὰν τοιαῦται ἀπαιτήσεις ἢ ἀγωγαὶ ἐγερθοῦν, ὡς ἐκ τῆς κατὰ τὴν παροῦσαν σύμβασιν ἐκτελέσεως τοῦ ἔργου ἢ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτοῦ ἐξ αἰτίας παραλείψεως ἢ ἀμελείας ἐκ μέρους τοῦ ἐργολάβου ἢ τῶν ὑπεργολάβων ὅπως ἐκπληρώσουν τὰς συμβατικὰς ὑποχρεώσεις των δυνάμει τῆς ὑφισταμένης Ἑλληνικῆς νομοθεσίας», ἀνέλαβε τὴν ὑποχρέωσιν παρεμβάσεως καὶ τῆς ἀντὶ τοῦ τυχὸν ἐναγομένου Ἑλληνικοῦ Δημοσίου ἀναλήψεως τῆς δίκης εἰς πᾶσαν περίπτωσιν, καθ' ἣν τοῦτο θὰ ἐνήγετο ὑπὸ τρίτων, δηλαδὴ μὴ συμβληθέντων ἐν τῇ εἰρημένῃ συμβάσει, ἕνεκα ἀμελείας ἢ παραλείψεως τοῦ ἐργολάβου πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν πρὸς τούτους συμβατικῶν του ὑποχρεώσεων ἢ τῶν τοιούτων τῶν ἐκ τῆς ἑλληνικῆς νομοθεσίας ἀπορρεουσῶν, γεγονὸς ὅπερ ἐπιμαρτυρεῖ ἐμμέσως παραίτησιν τῆς ἐφεσιβλήτου ἀπὸ τῆς προβολῆς τῆς ἐκ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ν.δ. 1289/1942 ἐνστάσεως ἐλλείψεως παθητικῆς νομιμοποιήσεως καὶ εἰς ἣν περίπτωσιν ἐνήγετο ἀπ' εὐθείας παρά τινος μετ' αὐτῆς συμβληθέντος ὑπαλλήλου κλπ., ἰσχυρισμός, δστις δὲν ἐπροτάθη μὲν κατ' ἀντένστασιν πρωτοδίκως ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος - ἐκκαλοῦντος, παραδεκτῶς ὅμως προτείνεται νῦν κατ' ἔφεσιν τὸ πρῶτον, ἀφοῦ ἡ ἐφεσίβλητος δὲν ἀποκρούει εἰδικῶς αὐτὸν ὡς ἀπαράδεκτον. Νομίμως ὅθεν καὶ ὀρθῶς ὁ ἐνάγων καὶ ἤδη ἐκκαλῶν διὰ τῆς ἐφ' ἧς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπὸ 24 Ἰουλίου 1953 ἐκθέσεως ἐργατικῆς διαφορᾶς, ἐνώπιον τοῦ ἁρμοδίου Πρωτοδίκου τοῦ Δικαστηρίου τούτου ἐστράφη κατὰ τῆς μεθ' ἧς συνηλλάγη καὶ εἰς ἣν ἐξεμισθώσε τὰς ὑπηρεσίας του ἐναγομένης καὶ ἤδη ἐφεσιβλήτου ἑταιρίας καὶ οὐχὶ κατὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου, ἰστορῶν ἐν αὐτῇ ὅτι προσληφθεὶς ὑπὸ ταύτης ὡς ἀποθηκάριος τῶν παρὰ τῷ χωρίῳ Ἄγρα ἀποθηκῶν ἐκρηκτικῶν ὑλῶν της καὶ ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ δραχ. 1.400.000 τὴν 1 Σεπτεμβρίου 1951 διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου ἀπελύθη παρ' αὐτῆς τὴν 6.3. 1953 κατὰ παράβασιν τῶν ἀπαγορευτικῶν διατάξεων τοῦ ν. 2222/1952 καὶ ὅτι ἀναγνωρισθείσης ὡς ἀκύρου τῆς ἀπολύσεώς του ταύτης διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 7/1953 ἀποφάσεως τοῦ ἐπὶ ἐργατικῶν διαφορῶν Πρωτοδίκου τοῦ Δικαστηρίου τούτου, ἐπικυρωθείσης καὶ ὑπὸ τῆς ὑπ'ἀριθ.256/1953 ἀποφάσεως τοῦ κατ' ἔφεσιν δικάσαντος δικαστηρίου τούτου ἐπὶ προγενεστέρας ἀγωγῆς του, ὑπεχρεώθη ἡ ἐναγομένη εἰς καταβολὴν τῶν ἀποδοχῶν του τοῦ χρονικοῦ διαστήματος ἀπὸ τῆς ἀκύρου ἀπολύσεως μέχρι τῆς ἐγέρσεως τῆς προγενεστέρας ταύτης ἀγωγῆς του (6 Μαρτίου 1953 μέχρις 6 Ἀπριλίου 1953) διὰ τὰς κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα προσφερομένας ὑπ' αὐτοῦ ὑπηρεσίας του καὶ ἀποκρουσθείσας ὑπὸ τῆς ἐν ὑπερημερίᾳ περὶ τὴν ἀποδοχὴν τούτων τελούσης ἐφεσιβλήτου-ἐναγομένης καὶ αἰτούμενος λόγῳ τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω συνεχιζομένης συμβάσεως ἐργασίας του τὴν εἰς αὐτὸν καταβολὴν παρὰ τῆς ἐφεσιβλήτου τῶν μισθῶν του τοῦ μεταγενεστέρου χρόνου, ἤτοι τοῦ χρονικοῦ διαστήματος ἀπὸ 7 Ἀπριλίου 1953 ἕως 22 Ἰουλίου 1953 ἐκ δραχμῶν 4.900.000 μετὰ τῶν ἐπιδομάτων τῶν χορηγηθέντων διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 38700/1953 καὶ 41100/1953 ἀποφάσεων Ὑπουργοῦ Ἐργασίας. Τὰ ἐναντία ὅθεν δεξαμένη ἡ ἐκκαλουμένη καὶ ἐπὶ τῇ ἐν αὐτῇ σκέψει ἀπορρίψασα τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἐκκαλοῦντος ὡς παθητικῶς ἀνομιμοποίητον ἐσφαλεν ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ καὶ ἐφαρμογῇ τῶν προδιαληφθεισῶν διατάξεων καὶ τῶν ὅρων τῆς εἰρημένης μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐφεσιβλήτου συμβάσεως ἐργολαβίας καὶ δέον ὅπως μεταρρυθμισθῇ καὶ ἐξαφανισθῇ, κατὰ τὸν

ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ ΕΚΔΙΚΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

ΘΕΜΑΤΑ ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

I

Ἀναγνωριστικὴ ἀγωγὴ ἐργοδότου κατὰ μισθωτοῦ κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν

Ἐκδίκασις ἐργατικῶν διαφορῶν κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ'ΘΟΔ'. — Ἀπαράδεκτον ἀναγνωριστικῆς ἀγωγῆς ἐργοδότου κατὰ μισθωτοῦ, ἀλλὰ μόνον ἀγωγῆς μισθωτοῦ κατὰ τοῦ ἐργοδότου.

Ἀντικείμενον ἐρεύνης ὑπὸ τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν εἶναι, ἂν ἀναγνωριστικὴ ἀγωγὴ ἐργοδότου κατὰ μισθωτοῦ (ἐν προκειμένῳ περὶ τοῦ ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου γενομένη καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ἦτο ἔγκυρος) δύναται νὰ ἐκδικασθῇ κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν. (Περὶ τῆς ἀναγνωριστικῆς ἀγωγῆς μισθωτοῦ κατὰ ἐργοδότου δὲν γεννᾶται ζήτημα· βλέπε ἀνωτέρω, σελ. 195, σημειώσεις μας).

Ἀντιθέτως πρὸς προηγουμένας δικαστικὰς ἀποφάσεις, μετὰ τὰς ὁποίας ἠδύνατο νὰ θεωρηθῇ ὡς λελυμένον τὸ ζήτημα (βλέπε Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1376/1951, εἰσηγητὴς *Ε. Μαλλιάρας*, ΕΕΔ 10, 1044, καὶ αὐτόθι λοιπὰς σημειουμένας, σύμφωνος καὶ ἡ Πρωτοδίκου Πατρῶν 551/1953, ἀνωτέρω σελ. 195), ἡ νεωτέρα αὕτη ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν ἀποφαίνεται ἀρνητικῶς ἐπὶ τοῦ ζητήματος.

Σημειώσαμεν (ΕΕΔ 8, 996), ὅτι ἡ γνώμη ὅτι καὶ ἡ ἀναγνωριστικὴ ἀγωγὴ ἐργοδότου κατὰ μισθωτοῦ, ἐφ' ὅσον δι' αὐτῆς σκοπεῖται ἡ ἀναγνώρισις τῆς μὴ ὑπάρξεως δικαιώματος τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας, εἰσάγεται κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν, εἶναι, καὶ καθ' ἡμᾶς, ἡ ὀρθοτέρα, ἂν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, ὅτι καὶ ὁ Νομοθέτης τοῦ ἄρθρ. 20 τοῦ ν. 2112/1920, ὁρίζων ὅτι πᾶσα διαφορὰ προκύπτουσα ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου τούτου δικάζεται κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν τοῦ ν. Γ'ΘΟΔ', ἠννόησεν ἀσφαλῶς νὰ ἐκδικάζηται κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν καὶ ἡ διαφορὰ ἡ προκύπτουσα ἐκ τῆς ἀξιώσεως τοῦ ἐργοδότου κατὰ τοῦ μισθωτοῦ διὰ μὴ ἐμπρόθεσμον ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὁπότε ὀφείλει εἰς τὸν ἐργοδότην ἀποζημίωσιν, κατὰ ν. 2112, μὴ θελήσας νὰ διασπάσῃ τὸ σύστημα ἐκδικάσεως τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν καὶ ἐκεῖ ἀκόμη, ἔνθα ἐπρόκειτο περὶ καταψηφιστικῆς ἀγωγῆς τοῦ ἐργοδότου κατὰ τοῦ μισθωτοῦ, ἐπὶ διαφορᾶς, ἡ ὁποία προκύπτει ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 6396/1953

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Α. Καλλέργης**

Κατὰ τὰ σαφῶς προκύπτοντα ἐκ τῶν συνδεδυασμένων διατάξεων τῶν ἄρθρων 1, 5, 12 τοῦ ν. Γ'ΘΟΔ', καθ' ἃ πᾶσα ἰδιωτικὴ ἀξίωσις μισθωτοῦ ἢ ἐν περιπτώσει θανάτου αὐτοῦ τῶν κατὰ νόμον δικαιουμένων προσώπων κατὰ τοῦ ἐργοδότου ἢ τοῦ διαδόχου αὐτοῦ, πηγάζουσα ἐκ σχέσεως ἐργασίας, δικάζεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου ἀνεξαρτήτως ποσοῦ, ὁ ἐνάγων ἐμφανιζόμενος αὐτοπροσώπως ἢ διὰ πληρεξουσίου ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδίκου ἐκθέτει τὴν ἀξίωσίν του, συνταχθείσης ἐκθέσεως περὶ τῶν αἰτήσεων αὐτοῦ, περαιτέρω ἀκολουθουμένης τῆς ἐν ἄρθρῳ

βάσιμον περὶ τούτου πρῶτον λόγον τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως, παρελκούσης τῆς ἐξετάσεως τῶν λοιπῶν λόγων ἐφέσεως, τοῦ Δικαστηρίου διακρατοῦντος παρ' ἑαυτῷ τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν διὰ τὴν ἐπὶ τῆς οὐσίας ἔρευναν αὐτῆς καὶ ἀπόφασιν.

Περὶ τοῦ ἀκύρου τῆς ἀπολύσεως ὑφίσταται δεδικασμένον ἐκ τῶν ἐπικαλουμένων καὶ ἐν κεκυρωμένοις ἀντιγράφοις προσαγομένων ὑπ' ἀριθ. 7/1953 ἀποφάσεως τοῦ ἐπὶ τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν Πρωτοδίκου τοῦ Δικαστηρίου τούτου καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 256/1953 ἀποφάσεως τοῦ Δικαστηρίου τούτου(*), ὡς καὶ περὶ τοῦ συμφωνηθέντος μεταξὺ τῶν διαδίκων μηνιαίου μισθοῦ τοῦ ἐκκαλοῦντος, ὅστις βεβαιοῦται ἄλλως τε καὶ ἐκ τῶν καταθέσεων τῶν πρωτοδίκως ἐξετασθέντων μαρτύρων, τῶν προσαγομένων ἐγγράφων καὶ τῆς ἐν γένει διαδικασίας, ἐξ ὧν ἀποδεικτικῶν στοιχείων, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, ἐβεβαιώθη ὅτι ἡ ἐφεσίβλητος ἀποκρούει τὰς προσφερομένας ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος ὑπηρεσίας του, διατελοῦσα ἐν ὑπερημερίᾳ περὶ τὴν ἀποδοχὴν τούτων, δι' ὃν λόγον δέον νὰ ἐπιδικασθῶσιν αὐτῷ αἱ ἀποδοχαὶ τούτου τοῦ χρονικοῦ διαστήματος ἀπὸ 7 Ἀπριλίου 1953 μέχρις 22 Ἰουλίου 1953 βάσει μηνιαίου μισθοῦ δραχμῶν 1.400.000, ἀνερχόμεναι εἰς δραχμὰς 4.900.000 καὶ προσαυξανόμεναι διὰ τοῦ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 28700/1953 Α.Υ.Ε. χορηγηθέντος ἐπιδόματος ἄρτου ἀπὸ 28 Μαΐου 1953 μέχρι 30 Ἰουνίου 1953 ἐκ δραχμῶν 32.000, ἅτε μὴ βεβαιωθέντες ὅτι ὁ ἐκκαλῶν εἶναι οἰκογενειάρχης, ὡς καὶ τοῦ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 Α.Υ.Ε. χορηγηθέντος ἐπιδόματος ἀκριβείας, ἀνερχομένου, βάσει τοῦ καταβαλλομένου μισθοῦ, εἰς δραχμὰς 148.000 μηνιαίως, ἤτοι διὰ τὸν χρόνον ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1953 μέχρι 22 ἰδίου μηνὸς εἰς δραχ. 109.526, ἤτοι ἐν συνόλῳ εἰς δραχ. 5.041.518, δι' ὃ ποσὸν δέον νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, ὡς κατ' οὐσίαν βάσιμος καὶ ἀποδεδειγμένη.

(*) *Σημ. ΕΕΔ*: Βλέπε ὅμως τὴν Σ.Ε. 2357/1953, ἀντιθέτως ἀποφανθεῖσαν· θὰ δημοσιευθῇ εἰς τὸ ἑπόμενον.

12 διαδικασίας, άλλά καί τοῦ καθόλου πνεύματος καί τοῦ σκοποῦ τοῦ νόμου τούτου, οἷος ἐγκειται εἰς τήν ταχεῖαν ἐπιδίκασιν τοῦ μισθοῦ, οὗτος ἀναφέρεται ὡς εἰς ἐνάγοντα κατά τήν διαδικασίαν ταύτην εἰς μόνον τόν μισθωτόν ἐργάτην ἢ ὑπάλληλον, μεθ' οὗ καί χάριν τῆς προστασίας τοῦ ὁποίου συνδέεται τό ὅλον ἰδιότυπόν πως σύστημα τῆς θεσπιζομένης ὑπό τοῦ ν. ΓΨΟΔ' διαδικασίας ταύτης, παντάπασιν ἀποκλειομένης ἀγωγῆς τοῦ ἐργοδότου καί δή ταιαύτης ἀναγνωριστικῆς κατέναντι τοῦ ὑπηρετοῦντος παρ' αὐτῷ μισθωτοῦ. Κατά συνέπειαν ὀρθῶς ὁ πρωτοβάθμιος δικαστής, εἰ καί ἐπί ἑτέρᾳ αἰτιολογίᾳ, ἀπέρριψε τήν ἀπό 4.11.1952 κατά συνεκδίκασιν μετά ἀγωγῆς τοῦ μισθωτοῦ εἰσαχθεῖσαν ἐνώπιόν του ἀναγνωριστικήν ἀγωγήν τοῦ ἐργοδότου.

II

Παραίτησις ἀπό δικαιώματος ἐφέσεως δι' ἀποδοχῆς ἀποφάσεως.

Ἀπώλεια δικαιώματος ἐφέσεως, κατ' ἄρθρ. 750 Πολιτ. Δικονομίας.— Ἀποδοχή ἀποφάσεως ὄχι προσωρινῶς ἐκτελεστῆς διά καταβολῆς κεφαλαίου καί δικαστικῆς δαπάνης σημαίνει παραίτησιν ἀπό ἐνδίκου μέσου ἐφέσεως.

Ὡς ἔχει καί ὑπό τοῦ Ἀρείου Πάγου νομολογηθῆ (Α.Π. 546/1950, εἰσηγητής *Α. Κωττούλας*, ΕΕΔ 10, 85 Α.Π. 482/1951, εἰσηγητής *Ι. Τραχανῆς*, ΕΕΔ 11, 43), ἡ παραίτησίς τινος ἀπό τοῦ ἐνδίκου μέσου τῆς ἐφέσεως δύναται νά συναχθῆ καί σιωπηρῶς διά πράξεων ἐμφαινουσῶν τήν ἀποδοχήν τῆς ἀποφάσεως καί συνεπῶς τήν κατ' ἄρθρον 750 Πολιτ. Δικονομίας, ἐν συνδυασμῷ πρός τά ἄρθρα 485 καί 486 § 3, ἀπώλειαν τοῦ δικαιώματος τῆς ἐφέσεως. (Ἡ παραίτησις κρίνεται κυριαρχικῶς ὑπό τοῦ δικαστηρίου τῆς οὐσίας).

Ἀπό τοῦ δεδομένου τούτου ἐρευνᾶται κατωτέρω ὑπό τοῦ Πρωτοδικείου ἡ σχετική περίπτωσις καί ἐφ' ὅσον ἐπρόκειτο περί ἀποφάσεως μή προσωρινῶς ἐκτελεστῆς κρίνεται ὀρθῶς, ὅτι διά τῆς ἀποδοχῆς τῆς ἀποφάσεως (καταβολῆς τοῦ κεφαλαίου καί δικαστικῆς ἀκόμη δαπάνης), ἄνευ οὐδεμιᾶς ἐπιφυλάξεως (βλέπε σχετικῶς καί Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 7851/1952, εἰσηγητής *Ε. Μαλλιάρας*, ΕΕΔ 11, 1031), ἀπώλεσεν ὁ ἐκκαλῶν τό δικαίωμα τῆς ἐφέσεως.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 13070/1953

Διαδικασία ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**
Εἰσηγητής ὁ Πρωτοδίκης κ. **Σ. Ράγκας**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Θ. Ἀναστασόπουλος, Σ. Σπετσάκης

Κατά τό ἄρθρον 749 § 2 τῆς Πολ. Δικονομίας ἡ ἔφεσις δέν συγχωρεῖται, τοῦτ' ἔστιν εἶναι ἀπαράδεκτος ἐπί τελεσιδίκων ἀποφάσεων, κατά δέ τό ἄρθρ. 750 τῆς αὐτῆς Δικονομίας ἡ τελεσιδικία δύναται, ἐκτός ἄλλων, νά προκύπτῃ καί ἐξ ἀποδοχῆς τῆς ἀποφάσεως. Ἐξ ἄλλου ἡ ἀποδοχή τῆς ἀποφάσεως, ὡς καί πάσης ἄλλης διαδικαστικῆς πράξεως, δέν ἀπαιτεῖται νά εἶναι ρητή (ἐκτός ἐάν πρόκειται ἐξ αὐτῆς νά συναχθῆ παραίτησις ἀπό ἀσκηθέντος ἤδη ἐνδίκου μέσου), ἀλλά δύναται νά εἶναι καί σιωπηρά, προκύπτουσα ἐξ ἀναμφισβητήτων πράξεων, ἐκ τῶν ὁποίων ἐξάγεται ἀναγκαίως, κατά τήν κρίσιν ἑκάστοτε τοῦ δικαστοῦ τῆς οὐσίας, ὁ τοιοῦτος σκοπός τοῦ διαδίκου. Ἐν προκειμένῳ ἐβεβαιώθη, κατά τήν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, ὅτι τήν ἐκκαλουμένην ἀπόφασιν, κηρυχθεῖσαν προσωρινῶς ἐκτελεστήν μόνον κατά τό ἐπιδικασθέν δι' αὐτῆς κεφάλαιον, ἐξετέλεσεν ὁ ἐκκαλῶν ἀπό τοῦ Νοεμβρίου τοῦ ἔτους 1952 καί δή πρό πάσης κοινοποιήσεως της ἀνεπιφυλάκτως ἐξ ὁλοκλήρου, ἤτοι οὐ μόνον κατά τό κεφάλαιον, ἀλλά καί κατά τήν ἐπιδικασθεῖσαν δι' αὐτῆς δικαστικήν δαπάνην, δι' ἣν δέν ἦτο κατά νόμον ἡ ἀπόφασις (οὐδ' ἐκηρύχθη) προσωρινῶς ἐκτελεστή (ἄρθρον 167 § 8 Πολ. Δικ.). Τόν περί τούτου ἰσχυρισμόν τοῦ ἐφεσιβλήτου οὐ μόνον δέν ἀμφισβητεῖ ὁ ἐκκαλῶν, ἀλλά καί ρητῶς διά τῆς ἐν ταῖς προτάσεσιν αὐτοῦ προσθήκης συνομολογεῖ τήν ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεως, μή ποιούμενος διάκρισίν τινα διά τά ἔξοδα καί ἰσχυριζόμενος μόνον ὅτι τοῦτο δέν σημαίνει ἀποδοχήν τῆς ἀποφάσεως. Ἀλλ' ἐκ τοῦ περιστατικοῦ τούτου, συμπαρομαρτοῦντος ἄλλως τε καί τοῦ γεγονότος ὅτι ὁ ἐκκαλῶν ἐπί δεκάμηνον ὁλόκληρον ἀπό τῆς ἄνω ἐκτελέσεως τῆς ἀποφάσεως μέχρι τῆς καταθέσεως τῆς κρινομένης ἐφέσεως ἐφησύχασε, ἀναμφιβόλως συνάγεται, κατά τήν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, ἀποδοχή ὑπ' αὐτοῦ τῆς ἤδη ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως, ἥτις οὕτω διά τῆς τοιαύτης ἀποδοχῆς κατέστη ἐκτοτε τελεσίδικος. Κατ' ἀκολουθίαν τούτων δέον ὅπως, δεκτῆς γιγνομένης τῆς σχετικῆς ἐνστάσεως τοῦ ἐφεσιβλήτου, ἀπορριφθῆ, ὡς ἀπαράδεκτος, ἡ κρινομένη ἔφεσις.

III

Κοινοποίησις ἐφέσεως

Κοινοποίησις ἐφέσεως καί κλήσεως πρός συζήτησιν πρός τόν παραστάντα κατά τήν πρωτόδικον δίκην πληρεξούσιον μή νόμιμος, ἐφ' ὅσον δέν ὑφίσταται πληρεξουσιότης καί διά τήν κατ' ἔφεσιν δίκην.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 11605/1953

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**
Εἰσηγητής ὁ Πρωτοδίκης κ. **Κ. Παρασκευόπουλος**
Δικηγόρος ὁ κ. Λ. Δεληζημήτρης

Ἡ πληρεξουσιότης τοῦ ἀντικλήτου παύει διά τῆς ἐκδόσεως τῆς ὁριστικῆς ἀποφάσεως καί δέν κοινοποιεῖται εἰς αὐτόν ἡ ἔφεσις ἢ ἡ πρός συζήτησιν ταύτης κλῆσις, πλήν ἂν οὗτος διωρίσθη τοιοῦτος καί παρ' ἐφέταις (ἄρθρα 95 καί 148 Πολ. Δικ., *Οἰκ. - Δίβ.* § 58, σημ. 15α, Α.Π. 117/1931, Θέμ. ΜΒ' 334, Ἐφ. Ἀθ. 41/1919, Θέμ. ΛΑ' 296, Ἐφ. Ἀθ. 104/1919, Θέμ. ΛΑ' 467, Ἐφ. Λίγ. 126/1926, Θέμ. ΛΑ' 315). Ἐν τῇ προκειμένῃ ὅθεν περιπτώσει, καθ' ἣν ἡ ὑπό κρίσιν ἔφεσις, ὡς καί ἡ ἀπό 23.5.1953 κλῆσις πρός συζήτησιν ταύτης, ἐπεδόθη εἰς τον πληρεξούσιον δικηγόρον καί κατ' ἀκολουθίαν καί ἀντίκλητον τοῦ ἐφεσιβλήτου κατά τήν πρωτόδικον, ὅστις διά τοῦ πέρατος τῆς πρωτοδίκου δίκης ἔπαυσε κατά

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΘΕΜΑΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ

Εὐθύνη ἰδιοκτητῶν καὶ ἐργολάβων ἐπὶ οἰκοδομικῶν ἐργασιῶν καὶ τρόπος πληρωμῆς ἐργολάβων ἐκτελούντων οἰκοδομικὰς ἐργασίας διὰ λογαριασμὸν τοῦ Ι.Κ.Α. Ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ν.δ. 2698/1953 (10.11 1953) ἡ εὐθύνη διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἔναντι τοῦ Ἱδρύματος ὑποχρεώσεων διὰ τὴν παρ' αὐτῷ ἀσφάλισιν τῶν εἰς οἰκοδομικὰς ἐργασίας ἀπασχολουμένων μισθωτῶν ἐπιμερίζεται ὡς κάτωθι:

1) Ὁ κύριος τοῦ ἀνεγειρομένου, συμπληρουμένου, μεταρρυθμιζομένου, ἐπισκευαζομένου ἢ κατεδαφιζομένου κτίσματος καθίσταται μόνος ὑπεύθυνος τόσον διὰ τὴν ἀγορὰν τῶν ἐνσήμων, ὅσον καὶ διὰ τὴν ἐπικόλλησιν αὐτῶν ἐπὶ τῶν ἀσφαλιστικῶν βιβλιαρίων τῶν μισθωτῶν.

2) Ὁ τυχὸν χρησιμοποιηθεὶς ἐργολάβος ἢ ὑπεργολάβος καθίσταται ὑπεύθυνος: α) διὰ τὴν ἐντὸς ἑπτὰ (7) ἡμερῶν ἀπὸ τῆς λήξεως ἑκάστης ἡμερολογιακῆς ἑβδομάδος κοινοποίησιν εἰς τὸν κύριον τοῦ κτίσματος ἀντιγράφου τῶν καταστάσεων τῶν χρησιμοποιηθέντων μισθωτῶν καὶ β) διὰ τὴν ἐντὸς τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω προθεσμίας ἀναγραφὴν εἰς τὰ ἀσφαλιστικὰ βιβλιάρια τῶν ἀπασχοληθέντων μισθωτῶν τῶν πραγματοποιηθεισῶν, κατὰ τὸ διαρρεῦσαν ἑπταήμερον, ἡμερῶν ἐργασίας, τῶν καταβληθεισῶν εἰς ἕκαστον τούτων ἀποδοχῶν καὶ τῶν καταβλητέων ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν.

Διὰ τὴν ἐκ μέρους τοῦ ἐργολάβου ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποχρεώσεών του τῶν ἀναφερομένων τόσον εἰς τὴν σύνταξιν καὶ ὑποβολὴν τῶν καταστάσεων καὶ ἐνημέρωσιν τῶν ἀσφαλιστικῶν βιβλιαρίων, ὅσον καὶ εἰς τὴν ἀκρίβειαν τῶν εἰς αὐτὰ στοιχείων (ἀριθμὸς ἡμερῶν ἐργασίας, ὕψος ἀποδοχῶν κλπ.) καθίσταται ἐκ τοῦ νόμου συνυπεύθυνος καὶ ὁ κύριος τοῦ κτίσματος.

Κατὰ συνέπειαν τῶν ἀνωτέρω τὸ βιβλιάριον ἀγορᾶς ἐνσήμων θὰ ἐκδίδεται ἐφεξῆς ἐπ' ὀνόματι τοῦ κυρίου τοῦ κτίσματος, ὅστις καὶ ὑποχρεοῦται διὰ τὴν ἐπικόλλησιν τούτων εἰς τὰ οἰκεῖα ἀσφαλιστικὰ βιβλιάρια βάσει τῶν στοιχείων τῶν παρὰ τοῦ ἐργολάβου ὑποβαλλομένων αὐτῷ ἀντιγράφων καταστάσεων μισθολογίου.

Σημειοῦται ἰδιαιτέρως, ὅτι ἡ τυχὸν σύμβασις μεταξὺ τοῦ κυρίου τοῦ κτίσματος καὶ τοῦ οἰκείου ἐργολάβου ἢ ὑπεργολάβου περὶ ἀναλήψεως ἐκ μέρους τῶν τελευταίων τούτων τῶν βαρῶν τῆς ἀσφαλίσεως κατ' οὐδὲν δεσμεύει τὸ Ι.Κ.Α., τὸ ὁποῖον ἀποκλειστικῶς ὑπεύθυνον διὰ τὴν καταβολὴν τῶν εἰσφορῶν ἀναγνωρίζει μόνον τὸν κύριον τοῦ κτίσματος.

Κύριοι κτισμάτων ἢ ἐργολάβοι ἢ ὑπεργολάβοι παραλείποντες τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν κατὰ τὰ ἀνωτέρω ὑποχρεώσεών των διώκονται ποινικῶς καὶ ἀστικῶς κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 51 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 καὶ 43 τοῦ ν.δ. 2698/1953.

Προκειμένου περὶ τῶν δι' ἐργολάβων ἢ ὑπεργολάβων ἐκτελουμένων οἰκοδομικῶν ἐργασιῶν διὰ λογαριασμὸν τοῦ Ἱδρύματος καὶ ἐφ' ὅσον διὰ τῶν συναπτομένων συμβάσεων ἀνατίθεται εἰς τούτους ἡ ἐκπλήρωσις τῶν ἐκ τῆς κειμένης νομοθεσίας εἰς τὸν κύριον τοῦ κτίσματος, ἐν προκειμένῳ τὸ Ι.Κ.Α., ἐπιβαλλομένων ὑποχρεώσεων πρὸς τὸ Ι.Κ.Α., ὡς ἀσφαλιστικοῦ φορέως, θὰ τηρῶνται τ' ἀκόλουθα:

1) Τὸ βιβλιάριον ἀγορᾶς ἐνσήμων θὰ ἐκδίδεται ἐπ' ὀνόματι τῆς ἁρμοδίας Ὑπηρεσίας τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ θὰ παραδίδεται εἰς τὸν οἰκεῖον ἐργολάβον ἢ ὑπεργολάβον.

2) Τὰ βιβλία μισθολογίου θὰ χορηγῶνται τῇ αἰτήσει τοῦ ἐργολάβου ἢ ὑπεργολάβου.

3) Ὁ ἐργολάβος ἢ ὑπεργολάβος ὑποχρεοῦται διὰ τὴν ἀκριβῆ τήρησιν τῶν μισθολογικῶν καταστάσεων τῶν παρ' αὐτοῦ προσλαμβανομένων καὶ ἀμειβομένων ἑκάστοτε μισθωτῶν, διὰ τὴν ἐπὶ τῶν ἀσφαλιστικῶν των βιβλιαρίων ἐγγραφὴν τῶν ἀπαραιτήτων ἀσφαλιστικῶν στοιχείων καὶ ἐπικόλλησιν τῶν ἐνσήμων.

4) Ὁ ἐργολάβος ἢ ὑπεργολάβος ὑποχρεοῦται ν' ἀποστέλλῃ ἑκάστην Δευτέραν εἰς τὴν ἁρμοδίαν Ὑπηρεσίαν Ἐσόδων τοῦ Ι.Κ.Α. ἀντίγραφα τῶν μισθολογικῶν καταστάσεων τοῦ ἀπασχοληθέντος εἰς τὴν οἰκοδομικὴν ἐργασίαν ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ κατὰ τὴν προηγουμένην ἑβδομάδα, θεωρημένα παρὰ τοῦ ἐντεταλμένου διὰ τὴν ἐπίβλεψιν τοῦ ἔργου ἁρμοδίου ὀργάνου τῆς Τεχνικῆς Ὑπηρεσίας.

5) Οὐδεμία ἐξόφλησις λογαριασμοῦ ἐκτελεσθέντων ἔργων θὰ ἐνεργῆται ἄνευ βεβαιώσεως τῆς ἁρμοδίας Ὑπηρεσίας Ἐσόδων, ὅτι ὁ ἐργολάβος ἢ ὑπεργολάβος ἐτακτοποίησε τὰς πρὸς τὸ Ι.Κ.Α. ἀσφαλιστικὰς ὑποχρεώσεις του διὰ τοὺς μισθωτούς τοὺς ἀπασχοληθέντας εἰς τὰς ἐν τῷ κρὸς ἐξόφλησιν λογαριασμῷ ἀναφερομένας ἐργασίας. Ἡ βεβαίωσις αὕτη δέον νὰ χορηγῆται τὸ βραδύτερον ἐντὸς 48 ὡρῶν ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς του, ἵνα μὴ παρακωλύηται ἡ πρόοδος τῶν ἔργων λόγῳ καθυστερήσεως τῆς πληρωμῆς τῶν λογαριασμῶν.

6) Διὰ τὴν χορήγησιν τῆς ὡς ἄνω βεβαιώσεως ὁ ἐργολάβος ἢ ὑπεργολάβος δέον νὰ προσκομίζῃ εἰς τὴν ἁρμοδίαν Ὑπηρεσίαν Ἐσόδων

νόμον νὰ εἶναι ἀντίκλητος, δὲν ὑφίσταται νόμιμος κλήτευσις, τοσοῦτο μᾶλλον, καθ' ὅσον ὁ ἐκκαλῶν δὲν ἰσχυρίζεται τὴν ὕπαρξιν πληρεξουσιότητος καὶ διὰ τὴν κατ' ἔφεσιν δίκην καὶ δὲν προσάγει, ὡς ἔδει, τὸ σχετικὸν τῆς πληρεξουσιότητος ἔγγραφον τοῦ μὴ ἐμφανισθέντος κατὰ τὴν σημερινὴν δικάσιμον ἐφεσιβλήτου. Δέον σθεν, ὅπως κηρυχθῇ ἀπαράδεκτος ἡ προκειμένη συζήτησις τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως τοῦ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. Γ'ΒΟΔ' δικάσαντος Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν.

ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΚΑΙΟΥ ΚΑΙ ΓΝΩΜΑΙ

ΔΙΚΗΓΟΡΙΑ ΚΑΙ ΥΠΑΛΛΗΛΙΑ

(Ζον άρθρον)

Περί τοῦ μισθοῦ τῶν δικηγόρων ὑπαλλήλων κατά τόν ά. ν. 1836/1951.

Ὑπό τοῦ κ. *Ἀθανασίου Κ. Μπόμπορα*, Προέδρου τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου Τρικάλων

Ἀφορμήν λαμβάνοντες ἐκ σχετικῶν ἐπιστολῶν τῶν ἐνδιαφερομένων ἐπιτραπήτω ἤδη νά ὁμιλήσωμεν περί τοῦ ὕψους (μᾶλλον περί τοῦ βάθους) τοῦ σήμερον εἰς τούς κατά τόν ά.ν. 1836 προσληφθέντας ὡς ὑπαλλήλους δικηγόρους χορηγουμένου ὑπό τοῦ ἐργοδότου αὐτῶν μισθοῦ.

I

Εἰς προγενέστερα σχετικά ἄρθρα μας ἐξεθέσαμέν εἶνα περί μισθοῦ τῶν τοιούτων δικηγόρων ὑπαλλήλων.

Σχετικῶς ΕΕΔ 12, σελ. 989 ἐπ., 1312 ἐπ.

II

Ἤδη θέλομεν ἀσχοληθῆ μέ τήν ἑξῆς περίπτωσιν:

Ποιεῖ ἐντύπωσιν τό γεγονός ὅτι διά τῆς ἀποφάσεως Α.Π. τμ. Β' 314 τοῦ 1953 (ΕΕΔ 11, 669) ἐκρίθη ὅτι «ὁ μηνιαῖος μισθός, τόν ὁποῖον ἄνήρ ἀγαθός θά κατέβαλλεν εἰς ἔμμισθον δικηγόρον, μή ἔχοντα δεδοκιμασμένην ἱκανότητα καί πεῖραν, ἦτο κατ' Αὔγουστον 1949 τό ποσόν τῶν 750.000 δραχμῶν»!

Πρό τοιούτου εὐτελοῦς καί ἀνεπαρκεστάτου ποσοῦ ὁμολογοῦμεν ὅτι δυσκολευόμεθα νά θεωρήσωμεν ὡς ἀγαθόν ἄνδρα ἐκεῖνον, ὅστις ὑ' ἀπεζημίωνε διά τοῦ *ἐλαχίστου ὁρίου συνεπῆρήσεως* τόν ὑπάλληλόν του, οὗτινος ἀπασχολεῖ ὅλας τάς ὥρας καί καταναλίσκει ὅλην τήν ζωήν!

Τοιούτους ἐργοδότας θά ἔπρεπε νά τούς θεωρῶμεν ὡς ὄντα ἀπεχθῆ καί ἀπαίσια, ὅσον καί ὡς ὑπολείμματα φεουδαρχικῶν χρόνων. Περί ὧν τό διασωθέν καί μέχρις ἡμῶν περιελθόν κοινόν λόγιον: «Δούλεψε με, κακορρίζικε, μή γίνω σάν ἐσένα»!

Ὅτι δέ καί ἡ κρίσις τῆς ἀποφάσεως (Α.Π. 814) δέν ὑπῆρξεν ἐν τούτῳ ἐπιτυχής, ἀποδεικνύεται ἐκ τοῦ ὅτι αὐτη ἐποίησε διάκρισιν μή μαρτυρουμένην ἐν τῷ νόμῳ. Διότι διήρεσε τούς δικηγόρους καί ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν «δικηγόρον μή ἔχοντα δεδοκιμασμένην ἱκανότητα καί πεῖραν». Ἡ διάκρισις εἶναι οὐ μόνον ἐκτός νόμου, ἀλλά συνάμα καί ψευδής. Διότι πάντα ταῦτα ἐκρίθησαν ἤδη ὑπ' ἄλλων Ἀρχῶν κατά τάς ἐπ' ἀδείᾳ ἐξετάσεις τοῦ δικηγόρου. Οὕτω διά τοιαύτης κρίσεως ἐμφανίζεται γελοῖος ὁ νομοθέτης, ἐφ' ὅσον (κατά τήν ἀπόφασιν) ἐπέβαλεν εἰς τούς ἐργοδότας ὡς ὑπαλλήλους κάποια ἀτυχέστατα ὄντα ὡς ἄχθος τοῦ προϋπολογισμοῦ των. Πρᾶγμα ὅπερ ἄλλως οὐδαμῶς ἀληθεύει. Δι' ὃ καί τυγχάνει πολλαπλῶς ἀπαράδεκτον. Καθόσον, ἐάν ἠλήθευε, τότε ἐκ τῶν δύο τό ἕτερον θά ἔδει νά γίνῃ δεκτόν, εἴτε ὅτι ὁ νομοθέτης διά τοιαύτης ἐπιβουλῆς διεβουκόλησε τούς ἐργοδότας, εἴτε ὅτι ἐνέπαιξε τούς δικηγοροϋπαλλήλους, ὧν δῆθεν ἐξησφάλισε τόν ἄριστον τῶν οἰκογενειῶν, ἐνῷ ἐν τοῖς πράγμασιν οὐδέν ἀπολύτως ἐξησφάλισε! Τρίτη ἐκδοχή, ὅτι ἐνέπαιξεν ἀμφοτέρους, ἀποκλείεται ἀσυζητητί.

Τοιαύτη ἔννοια καί τοιαύτη ἑρμηνεία, ἄγουσα εἰς ἄτοπον καί παριστῶσα γελοῖον τόν νομοθέτην, ἀποκλείεται τελείως (ν.87 πρ. Π 28. 5).

III

Ὅθεν, ἵνα ἡ κρίσις εἶναι ἀληθῶς ἀγαθή καί δικαία, δέον ὅπως λαμβάνῃ ὑπ' ὄψιν τό πασίδηλον γεγονός τῆς ἐνεστώσης οἰκονομικῆς ἐν τῇ κοινωνίᾳ καταστάσεως. Ἂς ἀκολουθήσωμεν τόν τιμάριθμον.

Σύγκρισις τῶν μισθοδοσιῶν τῶν ἑξῆς, δυναμένων κατά τά προσφερόμενα ἔργα νά παραβληθῶσι πρός τούς δικηγοροϋπαλλήλους, προσφέρει τόν ἑξῆς πίνακα:

α'. Μισθός μηνιαῖος εἰρηνοδίκου β' τάξεως καί σήμερον τοιαῦτα ἀνώτατος α' τάξεως δυνάμει τοῦ ν. 1609 τοῦ 1950, ν. 2142 τοῦ 1952, ν.δ. 2185 τοῦ 1952 καί τῆς ὑπ' ἀριθ. 243100 τοῦ 1952 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Δικαιοσύνης καί Οἰκονομικῶν μετά τοῦ ἐκ δραχ. 225 χιλ. λόγῳ ἐπιδόματος ἀκριβείας ζωῆς δυνάμει τῆς σχετικῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως δραχ. 2.835.000.

β'. Μισθός μηνιαῖος πρωτοδίκου καί δικαστικοῦ ἀντιπροσώπου α' τάξεως τοῦ Δημοσίου

πρός ἔλεγχον, ἐκτός τῶν ἑβδομαδιαίων μισθολογικῶν καταστάσεων καί τῶν σχετικῶν λογαριασμῶν, τά βιβλιάρια ἀγορᾶς ἐνσήμων καί τά ἀσφαλιστικά βιβλιάρια τῶν ἀπασχοληθέντων μισθωτῶν, ἐφ' ὧν δέον ἀπαραιτήτως νά ἔχουσιν ἐπικολληθῆ τ' ἀναλογοῦντα ἔνσημα.

Αἱ Τεχνικαί Ὑπηρεσίαι τοῦ Ἱδρύματος θά παρακολουθοῦν διά τῶν ἁρμοδίων αὐτῶν ὀργάνων (ἐπισιατῶν) τήν ἀκρίβειαν τῶν ἀσφαλιστικῶν στοιχείων τῶν ὑπό τῶν ἐργολάβων ἢ ὑπεργολάβων ἀναγραφομένων εἰς τάς ὑπό τούτων τηρουμένας μισθολογικάς καταστάσεις, ἃς δέον πρός τοῦτο νά θεωροῦν πρό τῆς ὑποβολῆς των εἰς τήν ἁρμοδίαν Ὑπηρεσίαν Ἐσόδων τοῦ Ι.Κ.Α.

Ἐφιστῶμεν ἰδιαιτέρως τήν προσοχήν ὑμῶν ἐπί τῆς ὑπό τῶν ἐργολάβων ἢ ὑπεργολάβων πλήρους ἐκπληρώσεως τῶν πρός τό Ι.Κ.Α. ὑποχρεώσεων των, καθ' ὅσον εἰς τήν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἐργολάβος τις δέν ἤθελε καταβάλει ἁπάσας τάς πρός τό Ι.Κ.Α. εἰσφοράς διά τό παρ' αὐτοῦ ἀπασχοληθέν προσωπικόν εἰς οἰκοδομικάς ἐργασίας, ἐκτελουμένας διά λογαριασμόν αὐτοῦ (ἀπόκρυψις ἡμερῶν ἐργασίας κλπ.), ἐπεύθυνον τελικῶς διά τήν καταβολήν τούτων παραμένει τό Ι.Κ.Α. Πρός τοῦτο δέον νά καταβληθῆ παρά τῶν ἁρμοδίων ὑπαλλήλων τῶν Ὑπηρεσιῶν Τεχνικῆς καί Ἐσόδων τοῦ Ι.Κ.Α. ἡ μεγίστη δυνατή προσπάθεια, ἵνα διά συνεργασίας τούτων ἐπιτευχθῇ ἡ κατοχύρωσις τόσον τῶν συμφερόντων τοῦ Ι.Κ.Α., ὅσον καί τῶν ἠσφαλισμένων αὐτοῦ. (*Ἐγκύκλ. ὑπ' ἀριθ. 22/1954 Διοικήσεως Ι.Κ.Α. πρός τά Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α.*).

(δικηγόρου καὶ αὐτοῦ) ἐπὶ τῇ βάσει τῶν αὐτῶν ὡς ἄνω νομοθετικῶν κειμένων καὶ ἐπὶ πλέον τοῦ ἄρθρου 10 ν. 2276 τοῦ 1952 εἶναι τοὐλάχιστον δραχ. 3.659.000. Λέγομεν «τοὐλάχιστον», διότι ἐν τῷ μεταξὺ τινὲς τούτων θὰ λαμβάνουν καὶ ὡς ἐπίδομα εὐδοκίμου παραμονῆς τὸ ἥμισυ τῆς διαφορᾶς μεταξὺ ἀποδοχῶν πρωτοδίκου καὶ προέδρου, ὡς καὶ συμμετοχὴν εἰς διάφορα συμβούλια.

Σημειωτέον ὅτι τὸν Αὔγουστον τοῦ 1949 ὁ μισθὸς τοῦ εἰρηνοδίκου β' τάξεως, εἰς ὃν εἰσήρχοντο οἱ δικηγόροι (ἀ.ν. 1758 τοῦ 1941, ν. 1970 τοῦ 1951), ἦτο κατὰ τὰς ὑπ' ἀριθ. 268201 τοῦ 1947 καὶ 191212 τοῦ 1949 ἀποφάσεις τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν δραχμαὶ 485.000 μηνιαίως.

Τὴν αὐτὴν ἐποχὴν (1949) ὁ μηνιαῖος μισθὸς τοῦ πρωτοδίκου καὶ τοῦ δικαστικοῦ ἀντιπροσώπου α' τάξεως ἦτο δυνάμει τῶν αὐτῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καὶ προσέτι δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 21885 τοῦ 1946 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Δικαιοσύνης περίπου 1.200.000.

γ'. Μισθὸς μηνιαῖος τῶν πολεμιστῶν δικηγόρων, συμφώνως τῇ ὡς ἄνω ἀποφάσει Α.Π. 314 τοῦ 1952, οἵτινες σήμερον δυνατὸν νὰ προήχθησαν καὶ παρ' ἐφέταις, καὶ συνεπῶς εἶναι δεδοκιμασμένης ἱκανότητος καὶ πείρας (ὅπερ, ὡς ἐλέχθη, δὲν πρέπει νὰ ἐξετάζηται) κυμαίνεται εἰς τὸ 1.000.000 δραχμῶν.

Ἀνακεφαλαίωσις μισθῶν κατὰ μῆνα:	
Εἰρηνοδίκου	2.835.000
Πρωτοδίκου	3.659.000
Δικηγόρου ὑπαλλήλου	1.000.000

Εἶναι προφανὲς ὅτι τὸ γλίσχρον τοῦτο ποσὸν διὰ πλήρη ἀπασχόλησιν τοῦ δικηγόρου-ὑπαλλήλου ἀποτελεῖ ἐμπαιγμὸν μᾶλλον ἢ μισθὸν προσήκοντα.

Τὸ 1949 ὁ συντελεστὴς τῆς δικηγορικῆς ἀμοιβῆς ἦτο δραχ. 5.000, ἐνῷ σήμερον ἀνῆλθεν εἰς 7.000, ὡς ἀνῆλθε καὶ ὁ τιμάριθμος, ὅστις ἔκτοτε ἐτριπλασιάσθη. Καίτοι σήμερον καὶ ὁ συντελεστὴς 7.000 δέον ν' αὐξηθῇ ἀναλόγως.

Ὅτι δὲ ὑπῆρξεν, ὡς ἐλέχθη, ὅλως ἄδικος ἡ Α.Π. 314, καθ' ὃ σημεῖον διέκρινε τοὺς τοιούτους δικηγόρους τοῦ ἀ. ν. 1886 εἰς ὄντας καὶ ἢ ὄντας δεδοκιμασμένης ἱκανότητος καὶ πείρας, προκύπτει καὶ ἐκ τῶν ἑξῆς: Ὁ πρὸς πρωτοδίκην βαθμολογικῶς καὶ μισθολογικῶς ἐξομοιούμενος δικαστικὸς ἀντιπρόσωπος α' τάξεως, προαγόμενος εἰς τὸν βαθμὸν τοῦτον μετὰ ἑνὸς ἔτους ὑπηρεσίαν δοκίμου δικαστικοῦ ἀντιπροσώπου καὶ μετὰ προηγουμένην διετῆ δικηγορικὴν ὑπηρεσίαν, ἦτοι μετὰ τριετίαν, ἀφ' ὅτου ἔλαβε τὴν ἄδειαν τοῦ δικηγορεῖν (μετὰ τετραετίαν γίνεται εἰς πρωτοδίκης), κατὰ τί θὰ ἦτο ἀνώτερος τοῦ δικηγόρου τοῦ ἀ.ν. 1836;

IV

Ἕνεκα τῆς προκυπτούσης ταύτης ἀνισότητος ἐν τῇ μεταχειρίσει προσώπων τῆς αὐτῆς κατηγορίας φρονοῦμεν, ὅτι δέον ὅπως ὡς τάχιστα ἀναθεωρήσωσιν οἱ ἁρμόδιοι τὰς ἀπόψεις των καὶ ἀπονείμωσι καὶ πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ταύτην τὸ δίκαιον, ἐὰν πρόκειται δικαίως νὰ λέγωνται Ἀρχαὶ καὶ Δικαστήρια. Διότι πάντων τούτων, ὡς καὶ τῶν ἀτόμων ἐν γένει, ἔργον εἶναι τό: Suum cuique tribuere, neminem ledere? Οὕτω πως θὰ δοθῇ καὶ εἰς τοὺς ἐργοδότας, οἵτινες γνωρίζουσι μὲν τὴν ἢν διαπράττουσιν ἀδικίαν, ὀκνοῦσιν ὅμως εἰς τὴν καταβολὴν τῆς προσηκούσης ἀντιπαροχῆς, τὸ ἀναγκαῖον μάθημα, ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται νὰ καθίστανται εἰς ἀδικαιολογήτως πλουσιώτερος ἐκ τῆς ἐργασίας ἄλλου. Διότι τὸ ἐναντίον θὰ ἦτο αὐτόχρημα κ λ ο π ὴ ξένης ἐργασίας (Prudhon), καὶ μάλιστα ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ νόμου καὶ τὴν προστασίαν τῶν δικαστηρίων!

Ο Ν. 2054/1952 ΚΑΙ ΑΙ ΕΞ ΑΥΤΟΥ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΟΥ Ι.Κ.Α.

Ὑπὸ τῆς δ/δος *Δεσποίνης Ι. Πετρόγλου*, Δικηγόρου

Ὁ νόμος 2054/1952 εἰσήγαγε δύο μεγάλας καὶ ὑψίστης κοινωνικῆς σημασίας μεταρρυθμίσεις εἰς τὴν περὶ ἐπιδοτήσεως τῶν στρατευομένων μισθωτῶν νομοθεσίαν μας.

Ἡ πρώτη ἐκ τούτων εἶναι, ὅτι ἀπὸ τοῦ μεθεπομένου τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου μηνὸς ἅπασαι αἱ ἐπιχειρήσεις, ἐκμεταλλεύσεις, ἱδρύματα, ὀργανισμοὶ καὶ ἐργασίαι ἐν γένει, οἱασδήποτε μορφῆς, φύσεως, σκοποῦ καὶ ἐθνικότητος, καθὼς καὶ τὸ Δημόσιον, οἱ Δῆμοι, αἱ Κοινότητες καὶ τὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, αἱ ἀπασχολοῦσαι καὶ ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς χώρας προσωπικὸν ἑλληνικῆς ὑπηκοότητος, συνδεόμενον μετ' αὐτῶν διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, **παύουν** τὴν καταβολὴν ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων εἰς τοὺς στρατευθέντας καὶ δικαιουμένους τοιαῦτα μισθωτούς των καὶ ὅτι, ἀντὶ τῆς ἀπαλλαγῆς των ταύτης, ἀναλαμβάνουν νέαν ὑποχρέωσιν, ὅπως ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας ταύτης καταβάλλουν εἰς τὸ Ι.Κ.Α. εἰδικὴν εἰσφορὰν ἐπὶ τῶν πάσης φύσεως ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν, ἀδιακρίτως φύλου, ὡς τὸ ἄρθρον 1 § 1 τοῦ ν. 2054/1952 ὁρίζει.

Ἡ δευτέρα εἶναι ὅτι ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμερομηνίας ἁπάσας τὰς ἐκ τοῦ ν. 3514/1928, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ ἐπεξετάθη μεταγενεστέρως, ὑποχρεώσεις τῶν ἐργοδοτῶν πρὸς ἐπιδότησιν τῶν στρατευομένων μισθωτῶν **ἀναλαμβάνει** ὁ παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. συνιστάμενος διὰ τοῦ ἰδίου νόμου Εἰδικὸς Λογαριασμὸς στρατευομένων, ἀπαλλασσομένων ἀντιστοίχως ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας ταύτης τῶν ἐργοδοτῶν πάσης ὑποχρεώσεως πρὸς καταβολὴν ἐπιδόματος.

Αἱ νομοθετικαὶ αὗται μεταβολαί, γενόμεναι μετὰ ὁλοκλήρου διετίας, σκοπὸν εἶχον ἀφ' ἑνὸς μὲν τὴν ἐλάφρυνσιν τῶν ἐργοδοτῶν τῶν ἀπασχολούντων ἄρρεν προσωπικὸν ἀπὸ τὰ ὑπερβολικὰ βάρη τῶν ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων διὰ τῆς δικαιοτέρας κατανομῆς αὐτῶν εἰς ἅπαντας τοὺς ἐν Ἑλλάδι ἀπασχολοῦντας μισθωτούς, ἀδιακρίτως φύλου, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὴν ἐξασφάλισιν ἔτι μᾶλλον τῆς ταχείας καὶ ἀσφαλοῦς πληρωμῆς τῶν ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων τῶν στρατευομένων, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ τὴν ἐκδίωξιν τοῦ ἐφιάλτου τῆς ἀνεργίας ἀπὸ τοὺς μὴ ἔχοντας ἐκπληρώσει τὴν στρατιωτικὴν των θητείαν μισθωτούς, οἵτινες δὲν προσελαμβάνοντο ἢ ἀπελύοντο προώρως ἐκ τοῦ φόβου τῆς καταβολῆς τῶν ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων (βλ. σχετικὴν εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν). Δυστυχῶς αἱ ἑλληνικαὶ καλένδαι κατεσπάραξαν τὸ πραγματικῶς ἐλπιδοφόρον νεογνὸν τοῦ ν. 2054/1952 καὶ εἰς τὴν ὑπαιθρον τοῦ-

λάχιστον μέχρι σήμερον άκόμη οί πλείστοι τῶν μισθωτῶν δέν δύνανται νά λάβουν τά έφεδρικά των έπιδόματα οὔτε έγκαίρως—ὅταν τά έχουν άπόλυτον άνάγκην—άλλά οὔτε καί άσφαλῶς, διότι συνήθως άπαιτεῖται μεγάλος δικαστικός άγών κατά τοῦ Ι.Κ.Α., διά νά ὑποχρεωθῇ τοῦτο νά έκτελέσῃ τάς άναληφθείσας ὑποχρεώσεις του.

***

Ὡς νά μή έφθαναν ὅμως ταῦτα, εἶδον τό φῶς τελευταίως καί άποφάσεις τινές (βλ. Εἰρηνοδίκου Θηβῶν 280/1953, ΕΕΔ 13, σ. 33), αἵτινες, καίτοι άποτελοῦν παραφωνίαν, εἰς τό πλῆθος τῶν ἄλλων άποφάσεων πολλῶν δικαστηρίων τῆς χώρας, έν τούτοις ἐνισχύουν τήν διάθεσιν άντιδικίας τοῦ Ι.Κ.Α., τό ὁποῖον, ὡς έκ τούτου, θά ἐξακολουθήσῃ έπί μακρόν νά ταλαιπωρῇ τούς στρατευομένους μέ μακρούς δικαστικούς ἀγῶνας, ἐκμεταλλευόμενον πρός τοῦτο καί τό πλεονέκτημά του τῆς άπολαυῆς τῶν προνομίων τοῦ Δημοσίου.

Ἡ άνωτέρω ἄποψις τοῦ Εἰρηνοδίκου Θηβῶν, ἥτις σχολιάζεται καί ὑπό τῆς ΕΕΔ 13, σ. 33, ὡς θέτουσα σοβαρόν πρόβλημα ἑρμηνείας τοῦ ν. 2054/1952, νομίζομεν ὅτι παρερμηνεύει τελείως τάς διατάξεις του καί δημιουργεῖ ἀθελήτως μεγάλον κοινωνικόν σάλον. Διότι, ἐάν πράγματι ἡ ἰσχύς τοῦ ν. 2054/1952 ἠρτήθη άπό τήν δημοσίευσιν τῶν ὑπό τῶν ἄρθρ. 1 § 4 καί 3 τοῦ νόμου τούτου προβλεπομένων β. δ/των καί λόγῳ τῆς μή δημοσιεύσεως αὐτῶν ὁ νόμος οὗτος δέν άπέκτησεν ἰσχύν, τότε αὐτομάτως έπανερχόμεθα εἰς τά πρό τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου 2054/1952 ἰσχύοντα καί δύνανται ἀφ' ἑνός μέν οἱ μισθωτοί νά συνεχίσουν αἰτούμενοι τά ἐπιδόματά των άπό τούς ἐργοδότας των καί ἀφ' ἑτέρου οἱ ἐργοδόται νά ἀρνηθοῦν τήν καταβολήν τῶν εἰσφορῶν των πρός τό Ι.Κ.Α.

Εὐτυχῶς ὅμως δι' ἀμφοτέρους, ἀλλά καί διά τήν ἔννοιαν τῆς ἐννόμου τάξεως δέν φαίνεται ὅτι τοιουτοτρόπως ἔχουν τά πράγματα.

***

Τό ἄρθρον 1 § 4 τοῦ ν. 2054/1952 ὁρίζει, ὅτι «ἡ άνωτέρω εἰσφορά (τῶν ἐργοδοτῶν) εἰσπράττεται κατά τήν διαδικασίαν τήν ἰσχύουσαν διά τήν εἰσπραξιν τῶν λοιπῶν ὑπέρ τοῦ Ι.Κ.Α. εἰσφορῶν. Διά Β. Διαταγμάτων, ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ ἐπί τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, καθορισθήσονται αἱ λεπτομέρειαι τῆς βεβαιώσεως καί εἰσπράξεως τῆς κατά τά άνωτέρω εἰσφορᾶς παρά τῶν ὑποχρέων τῆς § 1 τῶν ἐγκατεστημένων εἰς περιοχάς, εἰς τάς ὁποίας δέν ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ λειτουργία Ι.Κ.Α. Διά β. δ/τος, ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ ἐπί τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ μετά γνώμην τοῦ Ι.Κ.Α., δύναται ἡ βεβαίωσις καί εἰσπραξις τῆς κατά τά άνωτέρω εἰδικῆς εἰσφορᾶς παρά ὑποχρέων τῆς § 1 τοῦ παρόντος, τῶν ὁποίων τό προσωπικόν ὑπάγεται εἰς τήν άσφάλισιν ἑτέρων, ἐκτός τοῦ Ι.Κ.Α., Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν ἢ Λογαριασμῶν, νά άνατίθηται εἰς τούς Ἀσφαλιστικούς τούτους Ὀργανισμούς ἢ Λογαριασμούς. Διά τῶν αὐτῶν Διαταγμάτων θέλει καθορίζεται πᾶσα λεπτομέρεια, άναφερομένη εἰς τόν τρόπον διεξαγωγῆς τοῦ ἐλέγχου ὑπό τοῦ Ι.Κ.Α., διά τήν ἀρτίαν πραγματοποίησιν τῆς εἰσπράξεως τῆς εἰδικῆς ταύτης εἰσφορᾶς καί τῆς καταβολῆς τῶν ἐπιδομάτων εἰς τούς δικαιουμένους αὐτήν».

Διά τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου τούτου ὁρίζεται, ὅτι τά άπαιτούμενα πιστοποιητικά καί ἐν γένει αἱ λεπτομέρειαι διά τήν κατά τόν παρόντα νόμον καταβολήν τῶν ἐπιδομάτων εἰς τούς στρατευομένους μισθωτούς κανονισθήσονται διά διαταγμάτων ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας».

Ἐκ τῆς άναγνώσεως τῶν άνωτέρω παραγράφων καί μόνον, ἐν συσχετισμῷ βεβαίως μέ τήν κατηγορηματικήν αὐτοῦ ἐπιταγήν ὅτι «άπό τῆς πρώτης τοῦ μεθεπομένου τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος μηνός» (1η Ἰουνίου 1952), ἡ ὁποία ἀφορᾷ καί τήν άπόκτησιν τῶν δικαιωμάτων, ἀλλά καί τήν άνάληψιν τῶν ὑποχρεώσεων τοῦ Ι.Κ.Α., φαίνεται καθαρά, ὅτι ἡ βούλησις τοῦ νομοθέτου ἦτο σαφής καί ὅτι ἡ οὐσιαστική ἰσχύς τοῦ ν. 2054/1952 ἐτίθετο ὑπό άναβλητικήν προθεσμίαν μόνον δύο μηνῶν καί ὄχι ὑπό τήν άναβλητικήν αἵρεσιν τῆς δημοσιεύσεως τῶν καθοριζόντων τεχνικάς λεπτομερείας τῆς εἰσπράξεως τῶν εἰσφορῶν καί τῆς πληρωμῆς τῶν ἐπιδομάτων β.δ. Εἶναι δέ άναμφισβήτητον, ὅτι διάφορος ἑρμηνεία θά ἐδικαιολογεῖτο νά ὑπάρξῃ μόνον εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν δέν ὑπῆρχε ρητή ἡμερομηνία ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου, ὁπότε καί μόνον θά ἠδύνατο νά ἐξετασθῇ, ἂν καί κατά πόσον ἡ προβλεπομένη ἔκδοσις τῶν β.δ. ἀποτελῇ άναβλητικήν αἵρεσιν τῆς οὐσιαστικῆς ἰσχύος τοῦ νόμου.

***

Ἀλλά πρό τῆς άντιφρονούσης άποφάσεως φαίνεται ὅτι ἐτέθη τό ἑξῆς ἐρώτημα: Πῶς θά καταδικασθῇ τό Ι.Κ.Α. νά πληρώσῃ, ἀφοῦ δέν ἔχουν καθορισθῇ αἱ τεχνικαί λεπτομέρειαι τῆς διαδικασίας τῆς καταβολῆς τῶν ἐπιδομάτων εἰς τούς δικαιούχους καί ὡς ἐκ τούτου διοικητικῶς δέν εἶναι τοῦτο ἐφικτόν; Παρεῖδεν ὅμως ἡ άπόφασις αὕτη ὅτι τό ἐρώτημα τοῦτο δέν ἀφορᾷ τήν ὕπαρξιν τῆς ὑποχρεώσεως τοῦ Ι.Κ.Α., τήν ὁποίαν οὐδείς δύναται νά ἀμφισβητήσῃ, ἀλλά τόν τρόπον τῆς καταβολῆς πρός άπόσβεσιν αὐτῆς.

Καί τό πρόβλημα άπό τῆς πλευρᾶς ταύτης εἶναι τελείως διάφορον, διότι ἀφορᾷ ἐσωτερικάς ὑποθέσεις τοῦ Ι.Κ.Α., χωρίς οὐδόλως νά ἐπηρεάζῃ τάς ὑποχρεώσεις του πρός τούς δικαιούχους.

Παρεῖδεν ἐπίσης ἡ άντιφρονοῦσα άπόφασις καί τάς διατάξεις τῶν νόμων περί ἐπιδοτήσεως τῶν στρατευομένων μισθωτῶν καί τήν κοινωνικήν άποστολήν τόσον τῶν προγενεστέρων τούτων νόμων, ὅσον καί τοῦ ν. 2054/1952, αἵτινες ἐπιβάλλουν τήν ἄμεσον άνακούφισιν τῶν στρατευομένων καί τῶν οἰκογενειῶν των, προβλέποντες τήν εἰδικήν καί συντομωτάτην διαδικασίαν τοῦ ν. 3514/1928 καί ἀφαιροῦντες κάθε ὑπόνοιαν περί δυνατότητος άναβολῆς ἐκπληρώσεως ὑποχρεώσεων ἐκ μέρους τῶν ὑπευθύνων.

Ἀλλά καί ἡ ὑποστηριχθεῖσα ἑτέρα ἄποψις Εἰρηνοδίκου Πατρῶν 693/1953, ΕΕΔ 13, σ. 33 ὅτι, ἐφ' ὅσον ὁ νόμος 1846/1951 προβλέπει εἰδικήν διοικητικήν διαδικασίαν, διά τῆς ὁποίας ρυθμίζεται ὁ τρόπος καταβολῆς τῶν παροχῶν ὑπό τοῦ Ι.Κ.Α., ἡ τοιαύτη διαδικασία ἀποκλείει δήθεν τήν ἁρμοδιότητα τῶν πολιτικῶν Δικαστηρίων, εἶναι τελείως ἄστοχος, διότι τοιαύτη περίπτωσις δέν ἐθεσπίσθη οὔτε ὑπέρ τοῦ Δημοσίου εἰσέτι, τό ὁποῖον κάλλιστα δύναται νά ἐναχθῇ,

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΚΑΤΑ ν. 3514

Περίληψις ερωτήματος: "Αν εργατοτεχνίτης τοῦ Κρατικοῦ Ἐργοστασίου Ἀεροπλάνων, ἀπολυθείς πρὸ τῆς παρόδου ἐτους ἀπὸ τῆς ἐκ τοῦ Στρατοῦ ἀπολύσεως αὐτοῦ, δικαιοῦται σωρευτικῶς τῆς ἀποζημιώσεως ἐξ ἀποδοχῶν ἐξ μηνῶν κατὰ νόμον 3514/1928 καὶ ἐκείνης τῶν ὑπ' ἀριθ. 950 καὶ 976/1947 πράξεων τῶν Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Νομικοῦ Συμβουλίου Γνωμ. 109/1954

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. *Γ. Φραγκούλης*

Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος *κ. Π. Κορδογιαννόπουλος*

Λοιπὰ μέλη: Οἱ κ. κ. *Μ. Στανρόπουλος, Τρ. Κοντονασόπουλος, Δ. Μπαρμπάτης, Κ. Ρουμπάνης, Α. Λέκκας, Δ. Καλαντζάκος*, Σύμβουλοι, *Β. Μαρούδας, Β. Σάββας, Ι. Καραμπελόπουλος*, Πάρεδροι.

Ἐργατοτεχνίτης τοῦ Κ.Ε.Α., ἀπολυθεὶς πρὸ τῆς παρόδου τοῦ ἔτους ἀπὸ τῆς ἐπαναλήψεως τῆς ἐργασίας του μετὰ τὴν ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἀπόλυσίν του δὲν δικαιοῦται σωρευτικῶς ἀποζημιώσεως τόσον βάσει τοῦ ν. 3514, ἰσχύοντος καὶ ἐν τῷ Κ.Ε.Α., δυνάμει τοῦ ν.δ. 421/1945, τροποποιήσαντος τὸ ἄρθρον 40 ἐν τέλει τοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ Κ.Ε.Α. (ν. 1846/1939), ὅσον καὶ τῶν πράξεων 956, 976 τοῦ Ὑπ. Συμβουλίου, κυρωθεισῶν βάσει τοῦ νόμου 913/1949 καὶ αὐθεντικῶς ἑρμηνευθεισῶν διὰ τοῦ ν.δ. 2698/1953, ἄρθρον 48, καθ' ὅσον ὁ νόμος 3514 ἠθέλησεν ἐξαντλητικῶς νὰ ρυθμίσῃ τὴν περίπτωσιν τοῦ ἀπολυομένου μετὰ τὴν ἐκ τοῦ στρατοῦ ἀφυπηρέτησιν μισθωτοῦ τελοῦντος ἐν συμβάσει ἐργασίας ὁρίστου χρόνου, πρὸς ἐπίδειξιν δὲ μείζονος καὶ γενναιοτέρας προστασίας τοῦ ἐν λόγῳ μισθωτοῦ παρέσχε διὰ τοῦ ἄρθρου 4 ἀξίωσιν ἐπὶ ἑξαμήνους ἀποδοχὰς ἐν τῇ ὑπ' ὄψει περιπτώσει.

Ἡ ἄποψις αὕτη ἐπικουρεῖται καὶ ἀπὸ τὴν περὶ συρροῆς ἀξιώσεων (concursus actionum) θεωρίαν, καθ' ἣν, κατ' ἀρχήν, ἐν μὴ ἀντιθέτῳ διατάξει νόμου, συγχωρεῖται μὲν ἡ αὐξησις ἀσκήσεως αὐτῶν, πλὴν ἡ ἱκανοποίησις τῆς μιᾶς τούτων, ὡς ἐν προκειμένῳ, ἀποκλείει τὴν ἑτέραν κατὰ τὴν ἐκτικήσασαν θεωρίαν τοῦ *Savigny*: System des heutigen römishen rechtes (1841) V. σ. 201 ἑπ. (§§ 231 - 236). *Eisele*, Zur Lehre von der Klagenkonkurreuz, Archiv für die civilistishe Praxis, 89 (1892) σ. 327 ἑπ. Πρβλ. *Merkel*: Über den Konkurrenz der Actionen nach römishen privatrecht (1877) σ. 72 ἑπ.).

Κατ' αὐτὴν εἰς ὡρισμένας περιπτώσεις διὰ τῆς ἱκανοποιήσεως τῆς μιᾶς ἀξιώσεως ἀναλίσκεται ἡ ἑτέρα παράλληλος τοιαύτη (*Μπαλῆ*, Γεν. Ἀρχαὶ § 139).

Ὡς δ' ὀρθότατα διδάσκει ὁ *Μπαλῆς* αὐτόθι (§ 139 ἐδ. 3), τὰ ἀνωτέρω γενόμενα δεκτὰ ἐφαρμόζονται κυρίως, ὅταν αἱ παράλληλοι ἀξιώσεις συρρέουν τόσον ἐκ τῆς γενικῆς (μνησθεῖσαι πράξεις Ὑπ. Συμβουλίου), ὅσον καὶ εἰδικῆς διατάξεως (ν. 3514).

Τὸ ἐπιχείρημα τοῦ Ἐφ. Ἀθηνῶν 1775/1932, ΜΔ' 498, ὑπὲρ τῆς ἀντιθέτου ἀπόψεως, πρὸς ἣν ἐσχάτως καὶ Πρωτοδ. Ἀθηνῶν (πλειοψηφία 4578/1953, ΕΕΔ 12, 709 - 710, ἔνθα καὶ εἰσαγωγικὰ σχόλια τῆς *Συντάξεως*), τὸ ἐρειδόμενον ἐπὶ τοῦ καταργηθέντος ἄρθρ. 10 ν.δ. 10/13.10. 1925 «περὶ ὑποχρεωτικῆς προσλήψεως ἐφέδρων ὡς ὑπαλλήλων ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων» διὰ τοῦ ν.δ. 11/11.5.1929, δὲν εἶναι λυσιτελές, δεδομένου ὅτι ἐκ τῶν καταργηθεισῶν διατάξεων δὲν δύναται νὰ ἑρμηνευθῇ τὸ ἰσχῦον δίκαιον. Ἐπὶ πλέον ὁ ν. 3514 καὶ οἱ λοιποὶ νόμοι προστασίας τῶν ἀπολυομένων μισθωτῶν ἐσκόπησαν νὰ προστατεύσουν αὐτούς, οὐχὶ ὅμως καὶ νὰ τοὺς δημιουργήσουν πηγὴν πολλαπλῶν ἀποζημιώσεων, ὑπερακοντιζουσῶν τὸν λόγον τοῦ νόμου. Κατὰ τὴν γνώμην τῶν Παρέδρων *Β. Σάββα* καὶ *Ι. Καραμπελοπούλου* ἐν τῇ ὑπ' ὄψιν περιπτώσει μόνον ἡ ἐκ τῶν μνησθεισῶν πράξεων τοῦ Ὑπ. Συμβουλίου ἀποζημιωσις παρέχεται, ὄχι δὲ καὶ ἡ ἐκ τοῦ ν. 3514, οὗτινος τὸ ἄρθρ. 4 ἰσχύει ἐνταῦθα, μόνον ὡς πρὸς τὴν ἀπαίτησιν ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων.

—

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΤΗΣ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΩΣ ΔΙΟΡΙΖΟΜΕΝΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

Περίληψις ερωτήματος: Ἐὰν μία ἐπιχείρησις, εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν θέσῃ εἰς διαθεσιμότητα ὁλόκληρον τὸ προσωπικὸν της ἢ σεβαστὸν μέρος αὐτοῦ, δικαιοῦται, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ν. 118/1945, νὰ θέσῃ εἰς διαθεσιμότητα καὶ πρόσωπα προστατευόμενα ὑπὸ τῶν ν. 751/1948 καὶ 1838/

ὅταν ἡ Διοίκησις ἀρνεῖται νὰ ἐκπληρώσῃ τὰς ὑποχρεώσεις της, ἐνώπιον τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων καὶ νὰ καταδικασθῇ νὰ ἐκτελέσῃ ταύτας.

Τελευτῶντες θὰ ἠθέλομεν νὰ τονίσωμεν, ὅτι διὰ τοῦ ν. 2054/1952 τὸ Ι.Κ.Α. ἀνέλαβε μίαν μεγάλης ἐθνικῆς, ἀλλὰ καὶ κοινωνικῆς σημασίας ἀποστολήν, τὴν ὁποίαν πρέπει ὁπωσδήποτε νὰ φέρῃ εἰς πέρας. Ὁ στρατιώτης ποὺ ἐγκατέλειψε τὴν οἰκογένειάν του, διὰ νὰ ὑπηρετήσῃ τὴν Πατρίδα, πρέπει νὰ γνωρίζῃ ὅτι τὸ Ι.Κ.Α. δὲν εἶναι ὁ ἐχθρός, ποὺ θὰ τὸν κατατυραννήσῃ μὲ ἀσκόπους καὶ συνεχεῖς δικαστικοὺς ἀγῶνας καὶ μὲ πείσμονα ἀντιδικίαν, ἥτις φυσικὸν εἶναι νὰ παρασύρῃ ἐνίοτε ὡρισμένα Δικαστήρια. Εἶναι φίλος, ὁ ὁποῖος θὰ σταθῇ συμπαραστάτης καὶ βοηθὸς αὐτοῦ καὶ τῆς οἰκογενείας του κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὑπὲρ τὸ ὅριον τῆς θητείας του στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας (ἐφεδρείας).

Θῆβαι, Ἰανουάριος 1954

Δέσποινα Ι. Πετρόγλου

Δικηγόρος

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Ι. ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

46082/1953 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Συγκοινωνιῶν, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν τῶν μαθητῶν τεχνιτῶν ἐκπαιδευομένων εἰς ἀτμηλάτους σιδηροδρόμους.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 14 τῆς 20 Ἰανουαρίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1. Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1545/1950 ἀ.ν. «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ διὰ τοῦ ἀπὸ 17.12.1930 διατάγματος κλπ.», κυρωθέντος διὰ τοῦ ν. 2339/1953.

2. Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1542/1950 ἀ.ν. «περὶ συστάσεως παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας Τεχνικοῦ Τμήματος Ἐκπαιδεύσεως Μαθητευομένων κλπ».

3. Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 12 τοῦ ἀπὸ 6.6.1952 β.δ. «περὶ ἐκπαιδεύσεως μαθητῶν τεχνιτῶν».

4. Τὴν ἀνάγκην ἐφαρμογῆς ἐνιαίου μισθολογίου μαθητῶν τεχνιτῶν εἰς ὅλους τοὺς κλάδους ἀπασχολήσεως καὶ ἐκπαιδεύσεως αὐτῶν.

5. Ἀπόφασιν τοῦ Συμβουλίου ρυθμίσεως συλλογικῶν σχέσεων καὶ διαφορῶν ν. 2053/1952, ληφθεῖσαν κατὰ τὴν συνεδρίασιν αὐτοῦ τῆς 8.7.1953, ἀποφασίζομεν:

Καθορίζομεν τὰς ἀποδοχὰς τῶν μαθητῶν τεχνιτῶν, τῶν ἐκπαιδευομένων συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 6.6.1952 β.δ. εἰς ταῦς ἐν Ἑλλάδι ἀτμηλάτους σιδηροδρόμους, ὡς κάτωθι:

Α'. Εἰδικότητες διετοῦς μαθητείας

1ον	ἑξάμ.	μαθ.	15ο/ο	τοῦ	ἡμερ.	βοηθοῦ τεχνίτου
2ον	»	»	30ο/ο	»	»	»
3ον	»	»	45ο/ο	»	»	»
4ον	»	»	65ο/ο	»	»	»

Β'. Εἰδικότητες τριετοῦς μαθητείας

1ον	ἑξάμ.	μαθ.	15ο/ο	τοῦ	ἡμερ.	βοηθοῦ τεχνίτου
2ον	»	»	30ο/ο	»	»	»
3ον	»	»	40ο/ο	»	»	»
4ον	»	»	50ο/ο	»	»	»
5ον	»	»	60ο/ο	»	»	»
6ον	»	»	70ο/ο	»	»	»

Γ'. Εἰδικότητες τετραετοῦς μαθητείας

1ον	ἑξάμ.	μαθ.	15ο/ο	τοῦ	ἡμερ.	βοηθοῦ τεχνίτου
2ον	»	»	25ο/ο	»	»	»
3ον	»	»	30ο/ο	»	»	»
4ον	»	»	35ο/ο	»	»	»
5ον	»	»	45ο/ο	»	»	»
6ον	»	»	55ο/ο	»	»	»
7ον	»	»	65ο/ο	»	»	»
8ον	»	»	75ο/ο	»	»	»

Δ'. Εἰς περιπτώσεις εἰδικοτήτων πενταετοῦς

1951, ἐχόντα τοποθετηθῇ παρὰ ταύτῃ κατ' ἐφαρμογὴν τῶν εἰρημένων διατάξεων.

Νομικοῦ Συμβουλίου Ὑπουργείου Ἐργασίας Γνωμ. 65/529/1953

Γνωμοδοτῶν ὁ Πάρεδρος κ. ***Β. Κουρουσόπουλος***

Κατὰ τὴν § 2 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118 τῆς 13/18 Φεβρουαρίου 1945 περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας κλπ. αἱ ἐπιχειρήσεις αἱ ὑπαγόμεναι εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου, ἐφ' ὅσον ὁ κύκλος τῶν ἐργασιῶν των δὲν ἐπιτρέπει τὴν ἀπασχόλησιν ὅλου ἢ μέρους τοῦ προσωπικοῦ του, δύνανται, ἀντὶ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, νὰ θέτουν εἰς διαθεσιμότητα τοὺς παρ' αὐταῖς μισθωτούς, μὴ δυναμένην νὰ ὑπερβῇ ἐν συνόλῳ τοὺς τρεῖς μῆνας ἑτησίως. Ἐξ ἑτέρου κατὰ μὲν τὴν § 3 τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ν. 751 τῆς 4/10 Αὐγούστου 1948 «περὶ προστασίας ἀπολυομένων κλπ.» τὸ δυνάμει τοῦ νόμου τούτου προσλαμβανόμενον προσωπικὸν ὑπάγεται μετὰ τὴν τοποθέτησίν του ὅσον ἀφορᾷ τὴν μισθοδοσίαν, ἐπιδόματα, προαγωγὴν καὶ πειθαρχίαν ὑπὸ τὸ αὐτὸ καθεστὼς ὑπὸ τὸ ὁποῖον ἐκάστοτε ὑπάγεται καὶ τὸ ὑπόλοιπον προσωπικὸν τῆς αὐτῆς ὑπηρεσίας ἢ ἐπιχειρήσεως δυνάμει νόμων, διαταγμάτων, ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, συλλογικῶν συμβάσεων ἢ ἐσωτερικῶν κανονισμῶν κλπ., ἐξαιρουμένης τῆς περιπτώσεως τῆς ἀπολύσεως, δι' ἣν ἐφαρμόζεται τὸ ἄρθρ. 10 τοῦ παρόντος, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 3 § 5 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 «περὶ τροποποιήσεως καὶ κωδικοποιήσεως τῆς νομοθεσίας περὶ προστασίας ἀπολυομένων κ.λ.π.», ἡ μισθοδοσία, τὰ ἐπιδόματα, ἡ προαγωγὴ καὶ ἡ πειθαρχία τῶν δυνάμει τοῦ νόμου τούτου τοποθετουμένων, διέπεται ὑπὸ τῶν διατάξεων τῶν νόμων, διαταγμάτων, εἰδικῶν κανονισμῶν καὶ συλλογικῶν συμβάσεων, αἵτινες ἰσχύουν διὰ τὸ λοιπὸν προσωπικὸν τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως. Κατ' ἀκολουθίαν τῶν προδιαληφθεισῶν διατάξεων συνάγεται ὅτι ἡ μετὰ τὴν τοποθέτησιν τῶν ὑπὸ τῶν ἀνωτέρω νόμων προστατευομένων προσώπων θέσις ταύτων ἐν τοῖς ἐπιχειρήσεσιν, περὶ ὧν τὸ ἄρθρον 3 τοῦ ν. 751 καὶ 3 τοῦ ἀ.ν. 1836, εἶναι ἡ αὐτὴ πρὸς τοὺς λοιποὺς μισθωτοὺς τῶν ρηθεισῶν ἐπιχειρήσεων, πλὴν τῶν περιπτώσεων ἐκείνων, καθ' ἃς οἱ νόμοι οὗτοι διέλαβον ἐξαιρετικῶς περὶ τούτων (ὡς λ.χ. προκειμένου περὶ ἀπολύσεως κατ' ἄρθρ. 10 ν. 751 κλπ., ἄρθρ. 7 § 1 ἀ.ν. 1836) καὶ συνεπῶς τὸ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945 παρεχόμενον δικαίωμα εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις, τῶν ὁποίων ὁ κύκλος τῶν ἐργασιῶν των δὲν ἐπιτρέπει τὴν ἀπασχόλησιν ὅλου ἢ μέρους τοῦ προσωπικοῦ των ὅπως θέτουν εἰς διαθεσιμότητα ταῦτα μέχρι τριμήνου ἑτησίως, ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ τῶν τοποθετουμένων δυνάμει τῶν διατάξεων τῶν ὡς ἄνω νόμων, τῆς τοιαύτης θέσεως εἰς κατάστασιν διαθεσιμότητος μὴ συνιστώσης μονομερῆ βλαπτικὴν μεταβολὴν τῶν ὅρων ἐργασίας καὶ συναδούσης πρὸς τὸν σκοπὸν δι' ὃν ἐθεσπίσθη ὁ θεσμὸς τῆς διαθεσιμότητος. Οἰκόθεν νοεῖται, ὅτι ἐν περιπτώσει θέσεως εἰς διαθεσιμότητα μέρους τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἐπιχειρήσεως θὰ προταχθῶσιν ἐν τῇ σειρᾷ οἱ μὴ προστατευόμενοι ὑπὸ τῶν ν. 751 καὶ ἀ.ν. 1836 κατ' ἀνάλογον ἐφαρμογὴν τῆς ἐν ἄρθρῳ 7 § 2 (προτελευταίου ἐδαφίου) τοῦ ἀ.ν. 1836 καὶ 10 § 1 (τελευταίου ἐδαφίου) τοῦ ν. 751 διαγορευομένης ἀρχῆς.

μαθητείας καθορίζεται δι' έκαστον έπι πλέον έξάμηνον προσαύξησις 5 ο/ο.

Έν Άθήναις τῇ 27 Ἰουλίου 1953

—

22051/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἐγκρίσεως Κανονισμοῦ Λειτουργίας, Διοικήσεως καὶ Παροχῶν τοῦ Κ.Δ.Φ. Δημόσιου Αἰγίου.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 19 τῆς 27 Ἰανουαρίου 1954)

—

27085/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 27500/1953 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας περὶ χορηγήσεως δώρου εἰς τοὺς μισθωτοὺς τῆς χώρας ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 23 τῆς 1 Φεβρουαρίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ν. 1901/1951 περὶ κυρώσεως τοῦ ἀ.ν. 1777/1951 περὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων τοῦ ἀ.ν. 29/1944, τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ἀ.ν. 866/1946, ἀποφασίζομεν:

Ι. Ἐν τέλει τοῦ ἄρθρου 7 τῆς ὑπ' ἀριθ. 27500/1953 ἀποφάσεως ἡμῶν περὶ χορηγήσεως δώρου εἰς τοὺς μισθωτοὺς τῆς χώρας ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων 1953 καὶ Νέου Ἔτους 1954 προστίθεται § 3, ἔχουσα οὕτω:

«Ἐπίσης τοῦ ὑπὸ τῆς παρούσης προβλεπομένου δώρου καὶ ὑπὸ τὰς ἐν αὐτῇ προϋποθέσεις καὶ διακρίσεις δικαιοῦνται καὶ οἱ μισθωτοὶ τῶν γευρυγοκτηνοτροφικῶν ἐπιχειρήσεων (βουστασίων, λαχανοκήπων, ἀνθοκήπων, κλπ.) τῶν λειτουργουσῶν εἰς ἀστικὰ κέντρα, ἐφ' ὅσον αἱ σχέσεις ἐργασίας τούτων διέπονται ὑπὸ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἢ ἄλλων πράξεων ἐκ τῶν ἐν ἄρθρῳ 2 τῆς παρούσης ἀναφερομένων».

ΙΙ. Τῆς περιπτώσεως γ' τοῦ ἄρθρου 10 τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως ἐξαιρεῖται τὸ προσωπικὸν τῶν καταστημάτων τροφίμων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Ἰανουαρίου 1954

—

ΙΙ. ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΚΑΠ.

53904/1953 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως τῶν συντάξεων προσωπικοῦ Σ.Π.Κ.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 261 τῆς 23 Νοεμβρίου 1953)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19/1944 νόμου «περὶ ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, ὅπως προβαίνῃ εἰς τροποποιήσεις φορολογικῶν συντελεστῶν».

2) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 87/8.5.1953 ἀναφοράν τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Σ.Π.Κ.

3) Τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας.

4) Τὴν ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 69073/20.11.1953 ἀπόφασιν τῆς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 267/1953 Πράξεως τοῦ Ὑπουργ. Συμβουλίου συσταθείσης ὁμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς, ἀποφασίζομεν:

Αὐξάνομεν ἀπὸ 1 Σεπτεμβρίου 1953 τὰς ὑπὸ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Σ.Π.Κ. καταβαλλομένας συντάξεις κατὰ 20 ο/ο.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 4 Νοεμβρίου 1953

53443/1953 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως τῶν ὑπὸ τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Σ.Β.Δ.Ε. παρεχομένων συντάξεων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 261 τῆς 23 Νοεμβρίου 1953)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1. Τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19/1944 νόμου «περὶ ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, ὅπως προβαίνῃ εἰς τροποποιήσεις τῶν φορολογικῶν συντελεστῶν».

2. Τὴν ὑπ' ἀριθ. 363/25.8.1953 ἀναφοράν τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Σ.Β.Δ.Ε.

3. Τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας.

4. Τὴν ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 69073/20.11.1953 ἀπόφασιν τῆς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 267/1953 Πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου συσταθείσης ὁμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς, ἀποφασίζομεν:

Αὐξάνομεν ἀπὸ 1 Σεπτεμβρίου 1953 τὰς ὑπὸ τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Σ.Β.Δ.Ε. καταβαλλομένας συντάξεις κατὰ 20ο/ο.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Ὀκτωβρίου 1953

—

50303/1/1953 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως τῶν συντάξεων Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Ἐμπορικῶν Καταστημάτων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 261 τῆς 23 Νοεμβρίου 1953)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1. Τὰς διατάξεις τοῦ ν. 19/1944.

2. Τὴν ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 6249/11.6.1951 ἐγγράφῳ τῆς Νομισματικῆς Ἐπιτροπῆς ἀπόφασιν αὐτῆς.

3. Τὴν ὑπ' ἀριθ. 3245/17.8.1953 ἀναφοράν τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Ἐμπορικῶν Καταστημάτων.

4. Τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας.

5. Τὴν ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 69087/20.11.1953 ἀπόφασιν τῆς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 267/1953 Πράξεως τοῦ Ὑπουργ. Συμβουλίου συσταθείσης ὁμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς, ἀποφασίζομεν:

Αὐξάνομεν ἀπὸ 1 Ὀκτωβρίου ἐ.ἔ. τὰς παρὰ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Ἐμπορικῶν Καταστημάτων χορηγουμένας συντάξεις κατὰ 20ο/ο.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Ὀκτωβρίου 1953

—

53466/1953 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως συντάξεων κατὰ 20 ο/ο Ταμείου Ἀσφαλίσεως Τυπογράφων καὶ Μισθωτῶν Γραφικῶν Τεχνῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 261 τῆς 23 Νοεμβρίου 1953)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1. Τὰς οἰκείας διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19/1944 νόμου «περὶ ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, ὅπως προβαίνῃ εἰς

τροποποιήσεις τῶν φορολογικῶν συντελεστῶν».

2. Τὴν ὑπ' ἀριθ. 2882/16.9.1953 ἀναφορὰν τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Τυπογράφων καὶ Μισθωτῶν Γραφικῶν Τεχνῶν.

3. Τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας· καὶ

4. Τὴν ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 69073/20.11.1953 ἀπόφασιν τῆς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 267/1953 Πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου συσταθείσης πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς, ἀποφαίζομεν:

Αὐξάνομεν ἀπὸ 1 Ὀκτωβρίου 1953 τὰς ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Τυπογράφων καὶ Μισθωτῶν Γραφικῶν Τεχνῶν καταβαλλομένας συντάξεις κατὰ 20 ο/ο.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Ὀκτωβρίου 1953

—

Ἀπόφ. Διοικητικοῦ Συμβουλίου Ι.Κ.Α.

Περὶ ἐπεκτάσεως ἀσφαλίσεως τοῦ Ι.Κ.Α. εἰς ἰδίας περιοχάς.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 20 τῆς 27 Ἰανουαρίου 1954)

Λαβὸν ὑπ' ὄψιν: α) τὰς διατάξεις τοῦ ν. 1846/1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», β) τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 1—4 τοῦ Κανονισμοῦ «περὶ τρόπου ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλίσεως καὶ ὑπολογισμοῦ τῶν ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν τοῦ Ι.Κ.Α.», τὰς τοιαύτας τοῦ Κανονισμοῦ «περὶ ἁρμοδιοτήτων τῶν Τοπικῶν Διοικητικῶν Ἐπιτροπῶν τοῦ Ι.Κ.Α.», ὡς καὶ τοῦ Κανονισμοῦ «περὶ συνθέσεως καὶ ἁρμοδιότητος τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Ι.Κ.Α.», γ) τὴν ὑπ' ἀριθ. 205/10.7.1952 ἀπόφασιν τῆς Τοπικῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Τοπικοῦ Ὑποκαταστήματος Χαλκίδος τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ δ) τὴν ὑπ' ἀριθ. 51250/10975 εἰσήγησιν τοῦ Ἀσφαλιστικοῦ Κλάδου, ἀποφασίζει ὁμοφώνως:

α) Τὴν ἐπέκτασιν τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ Ι.Κ.Α., εἰς τοὺς ἀπασχολουμένους εἰς τὰ μεταλλεῖα λευκολίθου τῶν περιοχῶν Μαντουδίου, Προκοπίου, τὰ κείμενα εἰς τὰς κάτωθι τοποθεσίας, ἐπεκτεινομένης εἰς τὰς περιοχὰς ταύτας τῆς ἀσφαλιστικῆς περιοχῆς τοῦ Τοπικοῦ Ὑποκαταστήματος Χαλκίδος τοῦ Ἱδρύματος.

Μαντουδίου: Γεροβουνό, Κιμάσι, Δαφνοπόταμος, Φούρνος, Πύργος, Παρασκευόρεμμα, Φαράδα, Διχαλορέμματα, Παπάδες. Προκοπίου (Ἀχμὲτ Ἀγᾶ): Τρούπι, Δράλι Γερόρεμμα, Ἁγία Παρασκευή, Κάκαβος, Βαθειὰ Κανάλια· καὶ

β) Τὴν ἐναρξιν τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἀσφαλίσεως εἰς τὰς ἀνωτέρω καθοριζομένας περιοχὰς καὶ δι' ἅπαντας τοὺς ἐν ἄρθρῳ 1 § 2 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 ἀναφερομένους κλάδους ἀσφαλίσεως καὶ τὰς ἀνωτέρω καθοριζομένας κατηγορίας ἀσφαλιστέων προσώπων ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ μηνὸς τοῦ μεθεπομένου ἐκείνου τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἀποφάσεως ταύτης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

—

50606/9/1953 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἀντικαταστάσεως ἄρθρου καταστατικοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ὀργανισμοῦ Ἐλέγχου τῶν δι' Αὐτοκινήτων Συγκοινωνιῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 1 τῆς 2 Ἰανουαρίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὸ ἄρθρον 59 § 1 τοῦ ἀ.ν. τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀ.ν. 691/1937 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινων τῆς ἀσφαλιστικῆς νομοθεσίας».

2) Τὸ ὑπ' ἀριθ. 2520/1953 ν.δ. «περὶ προσδιορισμοῦ τῶν ἀντικειμένων, ἐφ' ὧν ἐφαρμόζεται ἡ διαδικασία ἡ διαγραφομένη ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ἀ.ν. τῆς 11.11.1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας κλπ.».

3) Τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 ν.δ. «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς», κυρωθέντος διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1392/1949 ν.δ.

4) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν. 1631/1951 «περὶ Ἱδρύσεως Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ο.Ε.Α.Σ. κλπ.».

5) Πρότασιν τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ὀργανισμοῦ Ἐλέγχου τῶν δι' Αὐτοκινήτων Συγκοινωνιῶν Ο.Ε.Α.Σ. καὶ Ὑπαλλήλων Γραφείων Κοινῶν Ταμείων Ἰδιωτικῶν Λεωφορείων, ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 7/1953, 13/Φ.Α.Π. 1953, 14/Φ.Α.Π./1953 ἀναφορῶν του.

6) Γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. Σ.Κ.Α. 99/1953 καὶ 386/1953, συνεδριάσεις ἤδη τῆς Ι' περιόδου τῆς 27.5.1953 καὶ 2 τῆς ΙΑ' περιόδου τῆς 12.11.1953), ἀποφασίζομεν:

Ὅπως τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ὀργανισμοῦ Ἐλέγχου τῶν δι' Αὐτοκινήτων Συγκοινωνιῶν (Ο.Ε.Α.Σ.) καὶ Ὑπαλλήλων Γραφείων Κοινῶν Ταμείων Ἰδιωτικῶν Λεωφορείων ἀντικατασταθῇ ὡς ἀκολούθως:

«Ἄρθρον 3

Ι. Εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου ὑπάγονται α) ὑποχρεωτικῶς:

1) Τὸ προσωπικόν, τακτικόν, ἔκτακτον, ἡμερομίσθιον καὶ ὑπηρετικόν, τοῦ Ὀργανισμοῦ Ἐλέγχου τῶν δι' Αὐτοκινήτων Συγκοινωνιῶν (Ο.Ε.Α.Σ.).

2) Οἱ εἰσπράκτορες τῶν ἰδιωτικῶν λεωφορείων ἀστικῶν καὶ ὑπεραστικῶν οἱ ἀπασχολούμενοι εἰς τοιαῦτα, ὑπαγόμενα εἰς Κοινὰ Ταμεῖα ἰδιωτικῶν λεωφορείων ἔχοντα τὴν ἕδραν των ἐντὸς τῆς περιοχῆς τῆς τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης.

3) Οἱ σταθμάρχαι καὶ ἐλεγκταὶ ἀστικῶν καὶ ὑπεραστικῶν λεωφορείων, οἱ ἀπασχολούμενοι εἰς τοιαῦτα, ὑπαγόμενα εἰς Κοινὰ Ταμεῖα ἰδιωτικῶν λεωφορείων, ἔχοντα τὴν ἕδραν των ἐντὸς τῆς περιοχῆς τῆς τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης, ὡς καὶ οἱ ὑπάλληλοι, τακτικοί, ἔκτακτοι, ἡμερομίσθιοι καὶ ὑπηρέται, τῶν ὡς ἄνω Κοινῶν Ταμείων.

4) Τὸ ἐν τοῖς περιπτώσεσι 1 καὶ 3 τοῦ παρόντος ἑδαφ. ἀναφερόμενον προσωπικὸν ὑπάγεται εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου ὑποχρεωτι-

κῶς ἀπὸ τῆς 8.11.1951, ἡμερομηνίας συστάσεως τοῦ Ταμείου, τὸ δὲ ἐν τῇ περιπτώσει 2 ἀπὸ τῆς 1.9.1953.

ΙΙ. Εἰς τὰ πρόσωπα, δι' ἃ παύει ἡ διά τὸ μέλλον ἀσφάλισις παρὰ τῷ Ταμείῳ ἐπιστρέφονται ἀτόκως κατόπιν σχετικῆς περὶ τούτου δηλώσεώς των, ὑποβαλλομένης εἰς τὸ Ταμεῖον ἐντὸς 6 μηνῶν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης, αἱ ἀτομικαὶ εἰσφοραὶ αὐτῶν, μειωμέναι κατὰ 10ο/ο, ἐντὸς τριμήνου ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς σχετικῆς δηλώσεως, ἐφ' ὅσον ὅμως μέχρι τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης δὲν ἔχει πραγματοποιηθῇ ὁ ἀσφαλιστικὸς κίνδυνος.

ΙΙΙ. Πᾶσα ἀμφισβήτησις, προκύπτουσα ἐκ τῶν διατάξεων τῶν §§ 1 καὶ 2 τοῦ παρόντος ἄρθρου, ἐπιλύεται τελεσιδίκως δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, μετὰ γνώμην τοῦ παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως.

Ἡ παροῦσα, ἧς ἡ ἰσχὺς ἄρχεται ἀπὸ 1.1.1954, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 19 Δεκεμβρίου 1953

—

89810/1953 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Ἐσωτερικῶν καὶ Οἰκονομικῶν

Περὶ καταβολῆς ἐκτάκτου βοηθήματος ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων καὶ τοῦ Νέου Ἔτους εἰς τοὺς βοηθηματούχους τοῦ Τ.Α.Δ.Κ.Υ.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 4 τῆς 7 Ἰανουαρίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19/1944 νόμου «περὶ ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ὅπως προβαίνῃ εἰς τροποποιήσεις τῶν φορολογικῶν συντελεστῶν», καὶ τὴν ἀπὸ 7.12.1953 ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Δημοτικῶν καὶ Κοινοτικῶν Ὑπαλλήλων (ν. 1726/1944), ἀποφασίζομεν:

Ὅπως καταβληθῇ εἰς τοὺς μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου 1953 ἐξελθόντας ἢ μέλλοντας νὰ ἐξέλθωσι τῆς ὑπηρεσίας καὶ δικαιωθέντας ἢ δικαιωθησομένους μηνιαίου ἰσοβίου βοηθήματος ἠσφαλισμένους τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Δημοτικῶν καὶ Κοινοτικῶν Ὑπαλλήλων ἢ τὰς δικαιωθείσας ἢ δικαιωθησομένας τοιούτου βοηθήματος οἰκογενείας τῶν μέχρι τῆς ὡς ἄνω χρονολογίας ἐξελθόντων καὶ μελλόντων νὰ ἐξέλθωσι τῆς ὑπηρεσίας ἠσφαλισμένων ἔκτακτον βοήθημα, ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων 1953 καὶ Νέου Ἔτους 1954, ἴσον πρὸς τὸ ποσὸν τοῦ μηνιαίου ἰσοβίου βοηθήματος ἑκάστου τούτων, τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου 1953.

Εἰς περίπτωσιν πληρωμῆς μηνιαίου ἰσοβίου βοηθήματος ἀπὸ 2 ἕως 30 Δεκεμβρίου 1953, οἱ ἀνωτέρω θὰ λάβωσι τόσα τριακοστὰ τοῦ ἐκτάκτου βοηθήματος, ὅσαι αἱ ἡμέραι τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου, καθ' ἃς δικαιοῦνται μηνιαίου ἰσοβίου βοηθήματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Δεκεμβρίου 1953

—

56232/1/1953 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ προσθήκης διατάξεως εἰς καταστατικὸν Ταμείου Ἀσφαλίσεως Μυλεργατῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 5 τῆς 8 Ἰανουαρίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὸ ἄρθρον 59 § 1 τοῦ ἀ.ν. τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ Ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ἀ.ν. 694/1937 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας».

2) Τὸ ὑπ' ἀριθ. 2520/1953 ν.δ. «περὶ προσδιορισμοῦ τῶν ἀντικειμένων, ἐφ' ὧν ἐφαρμόζεται ἡ διαδικασία ἡ διαγραφομένη ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ἀ.ν. τῆς 11.11.1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας κλπ.».

3) Τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 ν.δ. «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς», κυρωθέντος διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1392/1949 ν.δ.

4) Πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Μυλεργατῶν καὶ Τεχνιτῶν Μακαρονοποιῶν, ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 11624/14.11.1953 ἀναφορᾶς του, καὶ

5) Γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. Σ.Κ.Α. 405/1953, συνεδρίασις ὑπ' ἀριθ. ΙΑ' περιόδου τῆς 26.11.1953), ἀποφασίζομεν:

Ὅπως ἐν τέλει τοῦ ἄρθρ. 39 τοῦ καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Μυλεργατῶν καὶ Τεχνιτῶν Μακαρονοποιῶν προστεθῇ διάταξις, ἔχουσα οὕτω:

«Εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν ἐκ τῶν ὑποβαλλομένων ὑπὸ τῶν ἠσφαλισμένων πρὸς ἀπόδειξιν τῆς προϋπηρεσίας των πιστοποιητικῶν δὲν προκύπτει ἡ ἀκριβὴς ἡμερομηνία, ἀλλὰ μόνον τὸ ἔτος ἐνάρξεως ἢ λήξεως τῆς ἐργασίας, ὡς ἡμερομηνία ἐνάρξεως ἐργασίας λογίζεται ἡ 1η Ἰουλίου τοῦ ἔτους τούτου, ὡς ἡμερομηνία δὲ λήξεως τῆς ἐργασίας ἡ 30ὴ Ἰουνίου τοῦ ἔτους τούτου.

Εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν ἀναγράφεται πλὴν τοῦ ἔτους καὶ ὁ μήν, ἀλλ' οὐχὶ ἡ ἡμέρα ἐνάρξεως ἢ λήξεως τῆς ἐργασίας, ὡς ἡμέρα ἐνάρξεως λογίζεται ἡ 16η τοῦ μηνός, λήξεως δὲ ἡ 15η τούτου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Δεκεμβρίου 1953

—

56078/1/1953 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως παραγράφου καταστατικοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 5 τῆς 8 Ἰανουαρίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: τὸ ἄρθρον 59 § 1 τοῦ ἀ.ν. τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀ.ν. 694/1937 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς ἀσφαλιστικῆς νομοθεσίας», 2) τὸ ὑπ' ἀριθ. 2520/1953 ν.δ. «περὶ προσδιορισμοῦ τῶν ἀντικειμένων, ἐφ' ὧν ἐφαρμόζεται ἡ διαδικασία ἡ διαγραφομένη ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ἀ.ν. τῆς 11.11.1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας κλπ.», 3) τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 ν.δ. «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς», κυρωθέντος διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1392/1949 ν.δ., 4) πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου

Συντάξεων και Προνοίας Προσωπικού Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας, ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 666 ἐ.ἐ. ἀναφορᾶς του, 5) γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. Σ.Κ.Α. 303/1953, συνεδρίασις 8η τῆς ΙΑ' περιόδου τῆς 3.12.1953), ἀποφασίζομεν:

"Οπως ἡ § 1 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας τροποποιηθῇ ὡς ἀκολούθως:

1. Ἀσφαλίζονται ὑποχρεωτικῶς εἰς τὸ Ταμεῖον Συντάξεων Προσωπικοῦ Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας πάντες οἱ ὑπάλληλοι, τεχνῖται καὶ ἐργάται τῆς Ἑταιρίας ταύτης, μόνιμοι, προσωρινοί, ἔκτακτοι ἢ ἐπὶ συμβάσει, ὡς καὶ οἱ δι' ὡρισμένον χρόνον προσλαμβανόμενοι τοιοῦτοι, ἀνεξαρτήτως φύλου, ἐφ' ὅσον ἔχουν συμπληρώσει κατὰ τὸν χρόνον τῆς προσλήψεως των τὸ 18ον ἔτος τῆς ἡλικίας των ἢ δὲν ὑπερβαίνουσι τὸ 40ὸν ἔτος συμπεπληρωμένον.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Δεκεμβρίου 1953

56217/1/1953 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ προσθήκης ἄρθρου καταστατικοῦ Τ.Α. Ν.Π.Υ.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 6 τῆς 8 Ἰανουαρίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὸ ἄρθρ. 59 § 1 τοῦ ἀ.ν. τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ἀ.ν. 694/1937 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας».

2) Τὸ ὑπ' ἀριθ. 2520/1953 ν.δ. «περὶ προσδιορισμοῦ τῶν ἀντικειμένων, ἐφ' ὧν ἐφαρμόζεται ἡ διαδικασία ἡ διαγραφομένη ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ἀ.ν. τῆς 11.11.1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας κλπ.».

3) Τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 ν.δ. «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς», κυρωθέντος διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1392/1949 ν.δ.

4) Πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ναυτικῶν Πρακτόρων καὶ Ὑπαλλήλων, ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3525/9.11.1953 ἀναφορᾶς του.

5. Γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. ΣΚΑ 390/1953, συνεδρίασις 6η τῆς ΙΑ' περιόδου τῆς 26.11.1953), ἀποφασίζομεν:

"Οπως ἐν τέλει τοῦ ἄρθρ. 24 τοῦ Β' μέρους τοῦ καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ναυτικῶν Πρακτόρων καὶ Ὑπαλλήλων προστεθῇ § 10, ἔχουσα οὕτω:

«Ἐντὸς ἑξαμήνου ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης τὸ Δ.Σ. τοῦ Ταμείου ὑποχρεοῦται, ὅπως προβῇ εἰς τὴν ἐπανεξέτασιν καὶ ἀναθεώρησιν τῶν περὶ ἀπονομῆς συντάξεως ἀποφάσεών του, ἐφ' ὅσον διεπιστώθη ὅτι αὗται ἐλήφθησαν κατόπιν δολίων καὶ ἀπατηλῶν ἐνεργειῶν τῶν ἐνδιαφερομένων.

Ἡ κατὰ τὰ ὡς ἄνω προθεσμία δύναται νὰ παραταθῇ ἐπὶ ἓν εἰσέτι ἑξάμηνον δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ταμείου, ἐγκρινομένης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Δεκεμβρίου 1953

56226/1/1953 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεων καὶ προσθηκῶν εἰς καταστατικὸν Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἑταιρίας Ἑλληνικοῦ Πυριτιδοποιείου καὶ Καλυκοποιείου.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 6 τῆς 8 Ἰανουαρίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὸ ἄρθρ. 59 § 1 τοῦ ἀ.ν. τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ἀ.ν. 694/1937 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας», 2) τὸ ὑπ' ἀριθ. 2520/1953 ν.δ. «περὶ προσδιορισμοῦ τῶν ἀντικειμένων, ἐφ' ὧν ἐφαρμόζεται ἡ διαδικασία ἡ διαγραφομένη ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ἀ.ν. τῆς 11.11.1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας κλπ.», 3) τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 ν.δ. «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς», κυρωθέντος διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1392/1949 ν.δ., 4) πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἑταιρίας Ἑλληνικοῦ Πυριτιδοποιείου καὶ Καλυκοποιείου, ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1738/13.11.1953 ἀναφορᾶς του, 5) γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. Σ.Κ.Α. 400/1953, συνεδρίασις 6η τῆς ΙΑ' περιόδου τῆς 26.11.1953), ἀποφασίζομεν:

"Οπως εἰς τὸ καταστατικὸν τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἑταιρίας Ἑλληνικοῦ Πυριτιδοποιείου καὶ Καλυκοποιείου ἐπέλθωσιν αἱ ἀκόλουθοι τροποποιήσεις καὶ προσθῆκαι:

I. Τὸ ἑδάφ. β' τῆς § 8 τοῦ ἄρθρ. 18 τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς:

β') Ἐπὶ συντάξεως τέκνων, ἐγγόνων, προγόνων καὶ ἀδελφῶν, προκειμένου μὲν περὶ ἀρρένων ἅμα τῇ συμπληρώσει τοῦ δεκάτου ὀγδόου ἔτους τῆς ἡλικίας των ἢ τοῦ 23ου ταύτης, ἐφ' ὅσον συνεχίζουσι σπουδὰς εἰς σχολὰς γενικῆς ἢ ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν ἀσκοῦσι βιοποριστικόν τι ἐπάγγελμα, προκειμένου δὲ περὶ θηλέων διὰ τῆς τελέσεως γάμου ἢ ἐφ' ὅσον εἶναι ἄγαμοι ἅμα τῇ συμπληρώσει τοῦ τριακοστοῦ ἔτους τῆς ἡλικίας των.

Ἐν ᾗ περιπτώσει οἱ ἀνωτέρω εἶναι ἀνίκανοι πρὸς πᾶσαν ἐργασίαν, λόγῳ παθήσεως, διαπιστουμένης ὑπὸ τῆς Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 25 ἡ συνταξιοδότησίς των συνεχίζεται καὶ πέραν τῶν κατὰ τὸ προηγούμενον ἑδάφιον ὁρίων τῆς ἡλικίας των.

II. Ἡ § 2 τοῦ ἄρθρου 22 τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς:

2. Συντάξεις μὴ εἰσπραχθεῖσαι ἐντὸς διετίας, ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἀφ' ἧς κατέστησαν ἀπαιτηταί, παραγράφονται.

III. Ἐν τέλει τοῦ ἄρθρου 27 προστίθεται διάταξις, ἔχουσι οὕτω:

Συμψηφισμὸς κατὰ δόσεις, μὲ τὰς κατὰ τὸ καταστατικὸν χορηγουμένας παροχὰς ἐπιτρέπεται μόνον πρὸς ἀπόσβεσιν οἱασδήποτε ὀφειλῆς τῶν δικαιούχων τοῦ Ταμείου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Δεκεμβρίου 1953

56205/1/1953 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεων καὶ προσθηκῶν εἰς καταστατικὸν Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ναυτικῶν Πρακτόρων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 6 τῆς 8 Ἰανουαρίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1. Τὸ ἄρθρον 59 § 1 τοῦ ἀ.ν. τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ Ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀ.ν. 691/1937 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας».

2. Τὸ ὑπ' ἀριθ. 2520/1953 ν.δ. «περὶ προσδιορισμοῦ τῶν ἀντικειμένων, ἐφ' ὧν ἐφαρμόζεται ἡ διαδικασία ἡ διαγραφομένη ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ἀ.ν. τῆς 11.11.1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας».

3. Τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 ν.δ. «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς», κυρωθέντος διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1392/1949 ν. δ/τος.

4. Πρότασιν τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ναυτικῶν Πρακτόρων καὶ Ὑπαλλήλων, ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3456 ἐ.ἐ. ἀναφορᾶς του.

5. Γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. Σ.Κ.Α. 382/1953, συνεδρίασις δη τῆς ΙΑ' περιόδου τῆς 23.11.1953), ἀποφασίζομεν:

Ὅπως εἰς τὸ καταστατικὸν τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ναυτικῶν Πρακτόρων καὶ Ὑπαλλήλων ἐπέλθωσιν αἱ ἀκόλουθοι τροποποιήσεις καὶ προσθῆκαι:

I. Ἐν τέλει τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Β' μέρους τοῦ Καταστατικοῦ προστίθεται παράγραφος 14, ἔχουσα οὕτω:

«14. Οἱ ὑπαγόμενοι εἰς τὴν ἐπικουρικὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου ἐξαιροῦνται ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου 1953 τῆς τοιαύτης ἀσφαλίσεως, ἐφ' ὅσον ἄγουν ἡλικίαν μικροτέραν τοῦ 18ου ἔτους συμπεπληρωμένου.

Αἱ διὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ τῆς ἀνωτέρω ἡμερομηνίας καὶ ἐντεῦθεν καταβληθεῖσαι εἰσφοραὶ δὲν ἐπιστρέφονται. Δύνανται ὅμως ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ ἐνδιαφερομένου νὰ συμψηφισθοῦν πρὸς ὑφισταμένας ἢ μελλοντικὰς ὑποχρεώσεις αὐτοῦ πρὸς τὸ Ταμεῖον ἐξ ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν».

II. Ἐν τέλει τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Β' μέρους τοῦ καταστατικοῦ προστίθεται § 14, ἔχουσα οὕτω:

«14. Προκειμένου περὶ προσώπων ὑπαγομένων κατὰ κυρίαν ἀσφάλισιν εἰς τὸ Ταμεῖον καὶ ἀγόντων ἡλικίαν μικροτέραν τοῦ 18ου ἔτους συμπεπληρωμένου, τὸ ποσοστὸν εἰσφορᾶς ἠσφαλισμένου καὶ εἰσφορᾶς ἐργοδότου βαρύνει ἐξ ὁλοκλήρου τὸν ἐργοδότην ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου 1953, μειούμενον εἰς τὸ 1/4 τοῦ ὑπὸ τῶν κειμένων διατάξεων προβλεπομένου, εἰς τὸ 1/10 δὲ τούτου προκειμένου περὶ τῶν ἐκ τῶν ἀνωτέρω μαθητευομένων μαθητῶν τεχνιτῶν, τῶν προσλαμβανομένων κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 6 Ἰουνίου 1952 β.δ. «περὶ μαθητείας». Αἱ διὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ τῆς ἀνωτέρω ἡμερομηνίας καὶ ἐντεῦθεν τυχὸν ἐπὶ πλέον καταβληθεῖσαι εἰσφοραὶ δὲν ἐπιστρέφονται. Δύνανται ὅμως ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ ἐνδιαφερομένου νὰ συμψηφισθοῦν πρὸς ὑφισταμένας ἢ μελλοντικὰς ὑποχρεώσεις αὐτοῦ πρὸς τὸ Ταμεῖον ἐξ ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν».

III. Ἐν τέλει τοῦ ἄρθρ. 24 τοῦ Β' μέρους τοῦ καταστατικοῦ προστίθενται §§ 8 καὶ 9, ἔχουσαι οὕτω:

Παράγραφος 8. Οἱ καθυστεροῦντες πρὸς τὸ Ταμεῖον ἀτομικὰς ἢ ἐργοδοτοϋπαλληλικὰς εἰσφορᾶς, ἀναγομένας εἰς τὸ μέχρι τῆς 30.11.1953 χρονικὸν διάστημα, ἀπαλλάσσονται τῆς καταβολῆς τῶν προσθέτων τελῶν κλπ., ἐφ' ὅσον καταβάλλουν ταύτας εἰς ἐννέα ἴσας κανονικὰς μηνιαίας δόσεις, τῆς πρώτης καταβαλλομένης μέχρι τοῦ τέλους τοῦ ἑπομένου τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης μηνός. Καθυστερήσεως δόσεώς τινος καθιστᾷ ἀπαιτητὸν ὁλόκληρον τὸ ὀφειλόμενον ποσόν, ὅπερ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἐξοφλεῖται μετὰ τῶν προσθέτων τελῶν διὰ δέκα ὀκτὼ μηνιαίων δόσεων συμφώνως πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθ. 43313/N. 202/1953 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Παράγραφος 9. Οἱ καθυστεροῦντες πρὸς τὸ Ταμεῖον εἰσφορᾶς διὰ τὰς παρ' αὐτῶν ἐκδιδομένας φορτωτικάς, ἀδείας, εἰσιτήρια κλπ. ἀπαλλάσσονται τῶν προσθέτων τελῶν, ἐφ' ὅσον ἐξοφλήσουν ταύτας ἐντὸς τῆς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 43313/N. 202/1953 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως παρασχεθείσης προθεσμίας τῶν δέκα ὀκτὼ μηνῶν, ἐπιβαλλομένων τῶν προσθέτων τελῶν διὰ τὸ πέραν τῆς ἐν λόγῳ 18μήνου προθεσμίας χρονικὸν διάστημα.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Δεκεμβρίου 1953

—

56135/1/1953 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ προσθήκης παραγράφου εἰς καταστατικὸν Ταμείου Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἀεριόφωτος Ἀθηνῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 6 τῆς 8 Ἰανουαρίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὸ ἄρθρον 59 § 1 τοῦ ἀ.ν. τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀ.ν. 694/1937 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς ἀσφαλιστικῆς νομοθεσίας».

2) Τὸ ὑπ' ἀριθ. 2520/1953 ν.δ. «περὶ προσδιορισμοῦ τῶν ἀντικειμένων, ἐφ' ὧν ἐφαρμόζεται ἡ διαδικασία ἡ διαγραφομένη ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ἀ.ν. τῆς 11.11.1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας κλπ.».

3) Τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 ν.δ. «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς», κυρωθέντος διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1392/1949 ν.δ.

4) Πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἀεριό-

φωτος Αθηνών, υποβληθείσαν ήμιν διά της υπ' αριθ. 217/28.9.1953 αναφοράς του.

5) Γνώμην του Συμβουλίου Κοινωνικής Ασφαλίσεως (αριθ. πρωτ. Σ.Κ.Α. 388/1953, συνεδρίασις 8η της ΙΑ' περιόδου της 3.12.1953), αποφασίζομεν:

Όπως έν τέλει του άρθρου 15 του καταστατικού του Ταμείου Ασφαλίσεως του Προσωπικού Αεριόφωτος Αθηνών προστεθή παράγραφος υπ' αριθ. 2, έχουσα ούτω:

2. «Προκειμένου περί ησφαλισμένων εις το Ταμείον προσώπων, άγόντων ηλικίαν μικροτέραν του 18ου έτους συμπεριλαμβανομένου, το ποσοστόν εισφοράς ησφαλισμένου και συνεισφοράς έργοδότου βαρύνει εξ ολοκλήρου τον έργοδότην από 1ης Απριλίου 1953, μειουμένου εις το 1/4 του υπό των κειμένων διατάξεων προβλεπομένου, εις το 1/10 δε τούτου προκειμένου περί των εκ των ανωτέρω μαθητευομένων μαθητών τεχνιτών, των προσλαμβανομένων κατά τας διατάξεις του από 6ης Ιουνίου 1952 β.δ. περί μαθητείας κλπ.». Αι διά το χρονικόν διάστημα της ανωτέρω ημερομηνίας και εντεύθεν τυχόν επί πλέον καταβληθείσαι εισφοραί δέν επιστρέφονται. Δύνανται όμως επί τη αιτήσει του ενδιαφερομένου να συμψηφισθούν προς υφισταμένας ή μελλοντικάς υποχρεώσεις αυτού προς το Ταμείον εξ ασφαλιστικών εισφορών.

Εν Αθήναις τη 28 Δεκεμβρίου 1953

—

56027/1954 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί προσθήκης διατάξεως εις καταστατικόν Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Μισθωτών Εστιατορίων, Ζυθεστιατορίων κλπ.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 17 της 26 Ιανουαρίου 1954)

Έχοντες υπ' όψιν:

1. Το άρθρ. 59 § 1 του ά.ν. της 11 Νοεμβρίου 1935 «περί οργανισμού του Υπουργείου Εργασίας», ως τούτο αυθεντικώς ηρμηνεύθη διά του άρθρ. 1 του ά.ν. 694/1937 «περί αυθεντικής ερμηνείας, συμπληρώσεως και τροποποιήσεως διατάξεων τινων της Ασφαλιστικής Νομοθεσίας».

2. Το υπ' αριθ. 2520/1953 ν.δ. «περί προσδιορισμού των αντικειμένων, εφ' ών εφαρμόζεται ή διαδικασία ή διαγραφομένη υπό των διατάξεων του ά.ν. της 11.11.1935 «περί οργανισμού του Υπουργείου Εργασίας κλπ.».

3. Τας διατάξεις του από 30 Απριλίου 1946 ν.δ. «περί οργανώσεως και συντονισμού της παρακολουθήσεως και του ελέγχου των Οργανισμών Κοινωνικής Πολιτικής», κυρωθέντος διά του υπ' αριθ. 1892/1949 ν.δ.

4. Πρότασιν του Διοικ. Συμβουλίου του Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Μισθωτών Εστιατορίων, Ζυθεστιατορίων κλπ., υποβληθείσαν ήμιν διά της υπ' αριθ. 5069/29.10.1953 αναφοράς του.

5. Γνώμην του Συμβουλίου Κοινωνικής Ασφαλίσεως (αριθ. πρωτ. Σ.Κ.Α. 377/1953, συνεδρίασις 10η της ΙΑ' περιόδου της 10.12.1953), αποφασίζομεν:

Όπως έν τέλει του άρθρ. 18 του καταστατικού του Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Μισθωτών Εστιατορίων, Ζυθεστιατορίων κλπ. προστεθή διάταξις, έχουσα ούτω:

«Εξαιρούνται της ασφαλίσεως παρά τω Ταμείω από 1ης Απριλίου 1953 πρόσωπα άγοντα ηλικίαν μικροτέραν του 18ου έτους συμπεπληρωμένου.

Αι διά το χρονικόν διάστημα από της ανωτέρω ημερομηνίας και εντεύθεν καταβληθείσαι εισφοραί δέν επιστρέφονται. Δύνανται όμως επί τη αιτήσει του ενδιαφερομένου να συμψηφισθούν αύται προς υφισταμένας ή μελλοντικάς υποχρεώσεις αυτού προς το Ταμείον εξ ασφαλιστικών εισφορών».

Εν Αθήναις τη 13 Ιανουαρίου 1954

—

56008/1954 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί προσθήκης διατάξεως εις καταστατικόν Ταμείου Συντάξεων και Προνοίας Υπαλλήλων Αγροτικής Τραπέζης της Ελλάδος.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 18 της 26 Ιανουαρίου 1954)

Έχοντες υπ' όψιν: 1) Το άρθρ. 59 § 1 του ά.ν. της 11 Νοεμβρίου 1935 «περί οργανισμού του Υπουργείου Εργασίας», ως τούτο αυθεντικώς ηρμηνεύθη διά του άρθρου 1 του ά.ν. 694/1937 «περί αυθεντικής ερμηνείας, συμπληρώσεως και τροποποιήσεως διατάξεων τινων της Ασφαλιστικής Νομοθεσίας». 2) Το υπ' αριθ. 2520/1953 ν.δ. «περί προσδιορισμού των αντικειμένων, εφ' ών εφαρμόζεται ή διαδικασία ή διαγραφομένη υπό των διατάξεων του ά.ν. της 11.11.1935 «περί οργανισμού του Υπουργείου Εργασίας κλπ.». 3) Τας διατάξεις του από 30 Απριλίου 1946 ν.δ. «περί οργανώσεως και συντονισμού της παρακολουθήσεως και του ελέγχου των Οργανισμών Κοινωνικής Πολιτικής, κυρωθέντος διά του υπ' αριθ. 1892/1949 ν.δ. 4) Γνώμην του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου Συντάξεων και Προνοίας Υπαλλήλων Αγροτικής Τραπέζης της Ελλάδος, υποβληθείσαν ήμιν διά των υπ' αριθ. 1281, 1282, 1382, 1383/1953 αναφορών του. 5) Γνώμην του Συμβουλίου Κοινωνικής Ασφαλίσεως αριθ. πρωτ. Σ.Κ.Α. 416/1953, συνεδρίασις 9η της ΙΑ' περιόδου της 7.12.1953, αποφασίζομεν:

Όπως έν τέλει του άρθρ. 18 του Καταστατικού του Ταμείου Συντάξεων και Προνοίας Υπαλλήλων Αγροτικής Τραπέζης της Ελλάδος προστεθή διάταξις, έχουσα ούτω:

«Οι κατά τον χρόνον της ισχύος της υπ' αριθ. 26684/Σ. 628/11.6.1949 αποφάσεως ημών τελούντες εν στρατεύσει ησφαλισμένοι παρά τω Ταμείω δύνανται εντός διμήνου από της δημοσιεύσεως της παρούσης να αιτήσωσι την αναγνώρισιν ως συνταξίμου της προϋπηρεσίας των κατά τας διατάξεις του παρόντος άρθρου, εφ' όσον προγενεστέρα αιτησίς των προς τούτο απερρίφθη υπό του Δ.Σ. του Ταμείου ως εκπροθέσμως υποβληθείσα».

Εν Αθήναις τη 13 Ιανουαρίου 1954

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ - ΕΙΔΗΣΕΙΣ - ΣΥΝΤΟΜΑ ΣΧΟΛΙΑ

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΠΙΤΡΟΠΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

(Μία ὁμιλία τοῦ κ. *Γρηγ. Κασιμάτη*)

Εἰς τὸ Ἀμφιθέατρον τῆς Νομικῆς Σχολῆς ἤρχισε ἀπὸ τῆς Τετάρτης 27 Ἰανουαρίου ἐ.ἔ., καὶ ἀνὰ πᾶσαν Τετάρτην, σειρὰ διαλέξεων ἐπὶ θεμάτων Διεθνοῦς Ἐργατικοῦ Δικαίου, τὴν ὁποίαν ἀνεκαίνισαν ὁ κ. Γρ. Κασιμάτης, τότε Ὑπουργὸς καὶ τότε Καθηγητὴς Ἐργατικοῦ Δικαίου εἰς τὸ Πανεπιστήμιον. Κατωτέρω δίδομεν σύντομον περίληψιν τοῦ λόγου τοῦ κ. Κασιμάτη.

Ὁ κ. Κασιμάτης δὲν περιωρίσθη εἰς τὴν ἁπλῆν ἀνάλυσιν τοῦ θεσμοῦ τῶν Ἐπιτροπῶν Βιομηχανίας, ἀλλ' ἐπεξετάθη εἰς τὸ θέμα τοῦ Διεθνοῦς Ἐργατικοῦ Δικαίου καὶ τῆς ἀπονομῆς τῆς κοινωνικῆς δικαιοσύνης ὡς πρωταρχικοῦ παράγοντος τῆς παγκοσμίου εἰρήνης. Ἀφοῦ ἔξυρε τὰς προσπαθείας τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου Ἐργασίας εἰς τὴν βιομηχανικὴν περιοχήν, ἐσημείωσε καὶ ὡρισμένα μειονεκτήματα, τὰ ὁποῖα, κατ' αὐτόν, ὀφείλονται εἰς τὴν ἀνισότητα τῶν ἐπιδράσεων τῶν συμμετεχουσῶν εἰς τὴν Δ.Ο.Ε. Δυνάμεων, ποὺ ἐκδηλώνονται εἰς τὴν δράσιν καὶ τὰς ἀποφάσεις τοῦ ἐν λόγῳ Ὀργανισμοῦ, καὶ εἰς τὸν ρόλον, τὸν ὁποῖον θεωρεῖ ὡς «μειωτικόν», τῶν πτωχῶν καὶ τῶν μικρῶν Κρατῶν.

Ἡ ἀνισότης αὐτὴ ἐκδηλοῦται εἰς τὸ γεγονός, ὅτι πλεῖσται μεγάλαι χῶραι, αἱ ὁποῖαι δὲν ἐπεκύρωσαν μίαν Διεθνῆ Σύμβασιν Ἐργασίας, θεωροῦν ἑαυτὰς ὡς δικαιουμένας νὰ ἐπικρίνουν καὶ νὰ ἐπιτιμοῦν τὰ μικρὰ Κράτη, τὰ ὁποῖα τὴν ἐπεκύρωσαν, ὁσάκις δὲν τὰς ἐφαρμόζουν αὐστηρῶς εἰς τὰς περιοχάς των.

Ἡ κοινωνικὴ δικαιοσύνη, λέγει ὁ κ. Κασιμάτης, ἥτις συχνὰ διεκηρύχθη ὑπὸ τῆς Δ.Ο.Ε., ἀπέβη, ἐν πάσῃ περιπτώσει, χάρις εἰς τὴν ἐπίδρασίν της, τὸ ἰδανικόν, πρὸς τὸ ὁποῖον ἀποβλέπουν αἱ προσπάθειαι ὅλων τῶν Κρατῶν, εἴτε εἶναι ταῦτα δημοκρατικά, εἴτε ἀπολυταρχικά. Μόνον ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τῶν μεθόδων ἡ ἀρχὴ αὐτὴ παρουσιάζει διαφοράς.

Ἡ ἰδία ἀντίληψις εὑρίσκεται εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς συστάσεως τῶν Ἐπιτροπῶν Βιομηχανίας, αἱ ὁποῖαι προσπάθησαν νὰ ἐξασφαλίσουν, ἢ τοὐλάχιστον νὰ διευκολύνουν, τὴν συνεργασίαν τοῦ Κεφαλαίου καὶ τῆς Ἐργασίας εἰς τὸν ἰδιαίτερον τομέα ἑκάστης βιομηχανίας.

Ἡ αὔξησις τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς παραγωγικότητος, ἐν τούτοις, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ ἕνα ἐκ τῶν σκοπῶν τῶν Ἐπιτροπῶν Βιομηχανίας, ἐνεφάνισε προβλήματα διαφορετικὰ διὰ τοὺς βιομηχάνους, διὰ τοὺς ἐργάτας καὶ διὰ τοὺς καταναλωτάς, διότι, ὡς ἦτο φυσικόν, αἱ τρεῖς αὐταὶ κατηγορίαι ἠξίωσαν, ἑκάστη ἀπὸ μέρους της, νὰ μονοπωλήσῃ δι' ἑαυτὴν ὅλα τὰ ὠφελήματα τῆς ὑπερπαραγωγῆς.

Αἱ προσπάθειαι τοῦ Δ.Γ.Ε. τοιουτοτρόπως συνέβη νὰ ξεπεράσθοῦν, παρὰ τὸ ἀρχικὸν των σχέδιον.

Ἀλλὰ συμβαίνει ἀκόμη ὥστε, ἐὰν ἡ προσέγγισις μεταξὺ ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν ἐξασφαλισθῇ, κατὰ τὸν τρόπον αὐτόν, εἰς τὸ διεθνὲς ἐπίπεδον, εἰς τὴν χώραν μας δὲν βλέπομεν ἀκόμη τὸν πλήρη συντονισμὸν τῶν προσπαθειῶν καὶ τῶν διεκδικήσεων τῶν ἐργοδοτῶν εἰς τὸν αὐτὸν βιομηχανικὸν κλάδον (π.χ. κλωστοϋφαντουργία κ.τ.λ.).

Καὶ, ἀκόμη ὀλιγώτερον, δὲν ἔχομεν μίαν συνεργασίαν, ἢ τοὐλάχιστον μίαν συνεννόησιν ἑλλήνων καὶ ξένων βιομηχάνων εἰς τὴν ἰδίαν βιομηχανίαν, ἔστω καὶ ὑπὸ τὴν μορφὴν ἑνὸς τράστ (trust).

Ἡ συμφωνία αὐτή, καταλήγει ὁ κ. Κασιμάτης, ἐὰν ἦτο δυνατὸν νὰ πραγματοποιηθῇ, θὰ ἐβιομούργει, χωρὶς ἀμφιβολίαν, συνθήκας ἐργασίας καὶ ζωῆς δικαιοτέρας καὶ πλέον ἱκανοποιητικὰς διὰ τοὺς Ἕλληνας ἐργαζομένους εἰς ἕκαστον βιομηχανικὸν κλάδον, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον συμβαίνει ὁμαλῶς εἰς τὰς βιομηχανίας τῶν μεγαλειτέρων χωρῶν.

Η ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΙΣ ΕΙΣ ΤΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΠΛΑΙΣΙΟΝ

(Μία ὁμιλία τοῦ κ. *Α. Μπακάλμπασης*)

Ὁ κ. Α. Μπακάλμπασης ὑπῆρξεν ἕτερος τῶν ὁμιλητῶν εἰς τὴν σειρὰν τῶν σημειουμένων ὡς ἄνω διαλέξεων. Ἡ δοθεῖσα ὑπ' αὐτοῦ τὴν 10ην τρέχοντος διάλεξις εἶχε θέμα «Ἡ μετανάστευσις εἰς τὸ διεθνὲς πλαίσιον».

Ἐν ἀρχῇ ὁ κ. Μπακάλμπασης περιέγραψε τὰς μορφὰς τῆς μεταναστεύσεως, τὰς σχετικὰς διεθνεῖς διασκέψεις, ἐξῆρε τὴν μεγάλην συμβολὴν τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου Ἐργασίας εἰς τὴν προσπάθειαν μετακινήσεως ἐργατῶν μεταξὺ τῶν διαφόρων χωρῶν. Ἐν συνεχείᾳ περιέγραψε τὸν μηχανισμὸν τῆς μεταναστεύσεως καὶ τὰ ἀληθῶς περίπλοκα προβλήματα τοῦ μετανάστου, ἐθνικά, οἰκονομικά, πολιτικά, κοινωνικὰ καὶ δικαίου, καταλήξας εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ μετανάστευσις ἐκτὸς τῶν ὁρίων μιᾶς χώρας ὀφείλει νὰ ἀντιμετωπίζηται ὡς λύσις ἀναγκαστική, τοῦ Κράτους συντρέχοντος τὸν μετανάστην ἠθικῶς καὶ ὑλικῶς.

Ἐρχόμενος εἰς τὸ θέμα τῆς ἑλληνικῆς μεταναστεύσεως ἐτόνισε τὴν μεγάλην σημασίαν της διὰ τὴν λύσιν τοῦ δημογραφικοῦ προβλήματος τῆς χώρας καὶ τὰς προσπαθείας αἱ ὁποῖαι κατεβλήθησαν ἀπὸ παλαιοτέρας ἐποχῆς μὲ ὄξονα τὴν ἐπιδίωξιν δημιουργίας εὐρυτέρου χώρου ἐλευθέρας διακινήσεως προσώπων, κεφαλαίων καὶ ἐμπορευμάτων, περιλαμβάνοντος ὅλας τὰς γειτονικὰς πρὸς τὴν Ἑλλάδα χώρας καὶ συγκεκριμένως Τουρκίαν καὶ Γιουγκοσλαβίαν, εἰς τρόπον ὥστε νὰ δημιουργηθῇ κοινὴ ἀγορὰ ἐργασίας μεταξὺ τῶν τριῶν χωρῶν, ἐπιτρέπουσα τὴν διοχέτευσιν τῶν πλεοναζουσῶν ἐργατικῶν δυνάμεων εἰς τὰς περιοχὰς ζητήσεως ἐργασίας, κατὰ τὸ πρότυπον τῆς συμφωνίας τῶν Κρατῶν τοῦ Βορρᾶ, Δανίας, Φιλλανδίας, Σουηδίας, Νορβηγίας καὶ Ἰσλανδίας.

Καταλήγων ὁ κ. Μπακάλμπασης ἐτόνισεν, ὅτι ἡ ὀρθὴ λύσις τοῦ ἑλληνικοῦ δημογραφικοῦ προβλήματος θὰ ἔπρεπε νὰ ἀναζητηθῇ ἐν τῷ πλαισίῳ τοῦ χώρου τοῦ βαλκανικοῦ συμφώνου Τουρκίας, Γιουγκοσλαβίας καὶ Ἑλλάδος διὰ τῆς ὀργανώσεως μιᾶς κοινῆς ἀγορᾶς ἐργασίας. Ἐφ' ὅσον ὅμως τοῦτο δὲν φαίνεται πραγματοποιήσιμον εἰς τὸ ἄμεσον μέλλον καὶ μέχρι εὐρυτέρας κατανοήσεώς μας παρὰ τῶν γειτόνων μας εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ ἀντιμετωπίσωμεν δημογραφικὴν ἀνακούφισιν καὶ διὰ τῆς μεταναστεύσεως εἰς ὑπαρχόντως περιοχάς.

Χ.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΑΝΩΜΑΛΑ ΔΙΚΑΙΟΥ

Είναι, ώς επανειλημμένως εσημειώσαμεν, κοινώς διαπιστωμένον υπό παντός, όστις εμβαθύνει εις την μελέτην της εργατικής νομοθεσίας, εν όψει και των συμπερασμάτων εκ της εφαρμογής της υπό της δικαστηριακής πράξεως, ότι, και επί βασικής σημασίας θεμάτων, δεν υπάρχει ενότης δικαίου και κατ' ανάγκην ενότης εφαρμογής.

Αν επανερχόμεθα εις τας σημειώσεις αυτάς, είναι διά να εκφρασθή και πάλιν η δικαία απορία πώς είναι δυνατόν, εν τω μέσω ενός δικαίου, τό οποίον δεν έχει αύτυχήσει να κυριαρχήται από εν λογικόν, ενιαίον σύστημα προστασίας, να έχουν σαφή γνώσιν αύτου οι άμεσως ενδιαφερόμενοι εργοδόται και μισθωτοί και να αποφεύγονται αι επιζήμιαι διά την κοινωνικήν ειρήνην διενέξεις των;

Υποθέσατε επιχείρησιν, ή οποία απασχολεί μισθωτούς των κατωτέρω περιπτώσεων:

α) Του μισθωτού άφεδρου παλαιού πολεμιστού, ό οποίος προστατεύεται διά την απόλυσίν του υπό των ά.ν. 214/1936 και 771/1937.

β) Του μισθωτού, ό οποίος επανέλαβε την εργασίαν του μετά την αποστράτευσίν του και προστατεύεται υπό του ν. 3514/1928, μή δυνάμενος να απολυθή πρό της παρελεύσεως έτους από της επαναλήψεως της εργασίας του.

γ) Του μισθωτού, ό οποίος επιστρατεύθη αναγκαστικώς, ώς πολεμιστής του πολέμου 1940, δυνάμει του ν.δ. 1709/1942.

δ) Του μισθωτού, ό οποίος επιστρατεύθη αναγκαστικώς, ώς πολεμιστής, δυνάμει των νόμων 751/1948 και 1836/1951, ώς τροποποιηθή.

Υποθέσατε ακόμη, ότι οι μισθωτοί όλων αυτών των περιπτώσεων απουσιάζουν αδικαιολογήτως ή και δεδικαιολογημένως εκ της εργασίας των κατά μίαν ημέραν.

Διατάσσει λοιπόν το θετικόν δίκαιον, ώς τοιαύτα έρμηνεύεται υπό των δικαστηρίων, να σκεφθή ο κύριος της επιχειρήσεως διά τό αυτό περιστατικόν, της απουσίας εκ της εργασίας, ώς έξης και αναλόγως να ενεργήσητ

Εις την πρώτην περίπτωσιν δύναται να είπη εις τον άφεδρον παλαιόν πολεμιστήν, ό οποίος μόλαταύτα προστατεύεται υπό των ειδικών δι' αυτόν διατάξεων διά μονιμότητος, ότι τό άρθρον 5 του νόμου 2112 του δίδει τό δικαίωμα να θεωρήση λυθείσαν εκ μέρους του μισθωτού την σύμβασιν, χωρίς καμμίαν επιζήμιον συνέπειαν. Και είναι ήδη άλλο τό ζήτημα, άν είναι λογικώς δεκτή τοιαύτη εξέλιξις δικαίου.

Εις την δευτέραν περίπτωσιν επίσης δύναται ό εργοδότης να είπη εις τον μισθωτόν τά αυτά, παρ' όλον ότι σκοπός του ειδικού νόμου υπήρξε να έχη μίαν διοπορισιμικήν θέσιν εργασίας επί εν έτος μετά την αποστράτευσίν του.

Εις την τρίτην πάλιν περίπτωσιν συμβαίνουν τά αυτά. Άλλ' εις την τετάρτην και τελευταίαν περίπτωσιν τό πράγμα διαφέρει. Εδώ έχει ερμηνευθή, ότι πρόκειται περί συμβάσεως εργασίας ωρισμένου χρόνου (διότι ο Νομοθέτης υπέλαβε την επί μίαν πενταετίαν προστασίαν του μισθωτού διά την απόλυσίν του ώς προστασίαν συμβάσεως ωρισμένου χρόνου και αυτό ακολουθούν τά δικαστήρια) και, αφού τό άρθρον 5 του ν. 2112 ισχύει διά τας συμβάσεις αορίστου χρόνου, δεν ήμπορεί ό εργοδότης να είπη τά αυτά και εις τον μισθωτόν της τελευταίας περιπτώσεως, άλλά θά πρέπει, βάσει του άρθρου 672 του Αστικού Κώδικος και του ειδικού ν. 1836/1951, να αναφερθή εις την κρίσιν της αρμοδίας Πρωτοδικειακής Επιτροπής δι' απόλυσιν.

Θά απορή βεβαίως ό εργοδότης και πολύ περισσότερον ό μισθωτός πώς επί προσώπων, διά τά οποία έχει θεσπισθή ειδική προστασία διά την απόλυσιν, αδιαφόρως εκτάσεως αυτής κατά χρόνον, τό εν αυτό και όμοιον δι' όλας τας περιπτώσεις περιστατικόν της αποχής του μισθωτού εκ της εργασίας (και διά μίαν ήμέραν! όταν αυτη δεν ωφελήται εις ασθένειαν) κρίνεται μέ διάφορον, κατά τας συνεπείας, τρόπον. Ούτε αι ανάγκαι της επιχειρήσεως και ή ομαλή λειτουργία της, διά την οποίαν νομολογείται ότι εισήχθη τό σκληρόν αυτό και αντικοινωνικόν άρθρον 5 του ν. 2112, από την έννοιαν, ότι, και άν αποθνήσκη ή σύζυγος του μισθωτού, δεν συγχωρείται να είπη τις, ότι εκ της απουσίας του δεν λύεται ή σύμβασις εργασίας (εξαρτωμένου του αντιθέτου εκ της φιλαγάθου εκδηλώσεως της θελήσεως του εργοδότου) παραβλάπτονται κατά διάφορον, αναλόγως της περιπτώσεως, τρόπον, ούτε και οι μισθωτοί, διά τους οποίους μία είναι ή ειδική προστασία, να μή απολύωνται αδικαιολογήτως εκ της θέσεώς των, δικαιούνται διαφόρου, εις τό θέμα, μεταχειρίσεως.

Κανείς φυσικά δεν υποστηρίζει σοβαρώς, ότι τό δίκαιον πρέπει να συγχωρή αυτάς τας απροσδοκήτους εκ του άρθρου 5 του ν. 2112 εξελίξεις, όταν ή Πολιτεία έρχεται διά των ειδικών αυτών νομοθετημάτων να δώση εν λογικόν περιεχόμενον προστασίας του ανθρώπου, ό οποίος εγκατέλειψε τά πάντα, διά να υπέρη εις την φωνήν της κοινής Πατρίδος.

Αλλά και άν δεχθώμεν (γίνεται τούτο δεκτόν ατυχώς υπό της δικαστηριακής πράξεως), ότι τό άρθρον 5 του ν. 2112 έχει τόσην φθοροποιόν της προστασίας των ανθρώπων αυτών σημασίαν, πώς δικαιολογείται αυτή ή διαφοροποίησις των συνεπειών, αναλόγως των περιπτώσεων, αί οποίαι ουσιαστικώς είναι μία και ή αυτή περίπτωσις;

Πάς τις θά συμφωνήση, ότι τούτο δεν έχει καμμίαν λογικήν δικαίωσιν.

ΔΙΚΑΣΤΙΚΑΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Ένώπιον του Αρείου Πάγου συζητείται την 22αν τρέχοντος αίτησις αναιρέσεως κατ' αποφάσεως του Πρωτοδικείου Αθηνών (ΕΕΔ 12, 1078) επί του ενδιαφέροντος θέματος, άν συγχωρήται, εκ του άρθρου 325 του Αστικού Κώδικος, επίσχεσις εκ μέρους του μισθωτού της παροχής εργασίας του επί υπερημερίας του εργοδότου, περί του οποίου ζητήματος υπάρχουν διχογνωμίαι εν τη δικαστηριακή πράξει (βλέπε ΕΕΔ 12, 1078).

Ένώπιον του Αρείου Πάγου συζητείται σήμερον αίτησις αναιρέσεως κατ' αποφάσεως του Πρωτοδικείου Ιωαννίνων (ΕΕΔ 13, 185), σχετικώς πρός τό θέμα, άν τό απολυθέν, μετά την διάλυσιν των Κ.Τ. Ε.Φ.Α., προσωπικόν δικαιούται της αποζημιώσεως του Νόμου 2112.

Ένώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας συνεζητήθη την 11ην τρέχοντος προσφυγή του Συλλόγου Υπαλλήλων Εθνικής Τραπέζης κατά του συνταχθέντος, κατά τον πρόσφατον σχετικόν νόμον, οργανισμού της Τραπέζης, ώς περιεχόντος διατάξεις αντικειμένας εις τον νόμον.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 13ος—Τεῦχος 5 (299)

Ἀθῆναι, 1 Μαρτίου 1954

Η ΛΥΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΑΤΤΩΜΑΤΙΚΗΣ ΙΔΙΑ ΣΧΕΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔΙΑ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΣ

Ὑπὸ τοῦ κ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ Κ. ΘΕΡΡΟΙΟΠΟΥΛΟΥ

I. Διὰ τοῦ ὑπὸ τοῦ ν.δ. 2511/1953 (ἄρθρ. 2 § 6) δημιουργηθέντος ζητήματος διαφοροποιήσεως τῆς «συμβάσεως» ἀπὸ τὴν «σχέσιν» ἐργασίας (1) ἐγεννήθη ἀμφισβήτησις ὡς πρὸς τὴν λύσιν τῆς «σχέσεως ἐργασίας» διὰ καταγγελίας (2).

Ἐὰν δεχθῶμεν, ὅτι διὰ τοῦ ἄρθρ. 2 § 6 τοῦ ὡς ἄνω ν.δ. ἔτυχε παρ' ἡμῖν νομοθετικῆς ἀναγνωρίσεως ἡ Eingliederungstheorie (3), τότε, συνεπεῖς πρὸς αὐτήν, δέον ὅπως δώσωμεν εἰς τὸ θέμα τὴν κατωτέρω λύσιν.

II. α) Ὁ *Nikisch*, κύριος ἐκπρόσωπος τῆς θεωρίας ταύτης, μετὰ τοὺς *Molitor* καὶ *Siebert*, συστηματοποιήσας αὐτήν, δέχεται ὅτι ἡ σχέσις ἐργασίας δύναται νὰ συσταθῇ διὰ τῆς Eingliederung ἢ Einstellung (ἐντάξεως ἢ τοποθετήσεως) τοῦ ἐργαζομένου ἐν τῷ ἐπιχειρησιακῷ ὀργανισμῷ (ἐκμεταλλεύσει) (4) ἄνευ συμβάσεως ἢ ἄνευ ἐγκύρου τοιαύτης (5).

Ἡ ἔνταξις προϋποθέτει μὲν συμφωνίαν, ἀναποφεύκτως ἀπαραίτητον. Δὲν εἶναι ὅμως δικαιοπραξία, ἀλλὰ δημιουργεῖ μίαν πραγματικὴν κατάστασιν μὲ νομικὰς συνεπείας, ἀσχέτως τῆς θελήσεως τῶν μερῶν ἐπερχομένας (6).

Δὲν θὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὴν ἐξέτασιν τῆς ὀρθότητος ἢ μὴ τῆς θεωρίας ταύτης, σημειοῦμεν ὅμως, ὅτι οἱ ἐκπρόσωποι τῆς ἀντιθέτου Vertragstheorie διερωτῶνται, δικαίως ἄλλωστε, τί ἄλλο δύναται νὰ εἶναι ἡ «συμφωνία» αὕτη ἢ σύμβασις σιωπηρῶς καταρτιζομένη (7):

β) Κατὰ τὸν *Nikisch* ἡ οὕτω πως συσταθεῖσα σχέσις ἐργασίας μόνον κατὰ τὰ ἐν τῷ νόμῳ ὁριζόμενα δύναται νὰ λυθῇ ἐγκύρως καὶ οὐχὶ διὰ τῆς δημιουργίας ἀντιθέτου πραγματικῆς καταστάσεως δι' ἀπολύσεως ἁπλῆς (8).

γ) Εἰδικῶς περὶ τῆς ἐλαττωματικῆς σχέ-

(1) Πρβλ. σποραδικὴν καὶ μεμονωμένην χρῆσιν τούτου ἐν τῇ ἑλληνικῇ ἐργατικῇ δικαίῳ, ἐν ΕΕΔ 12, 900.

(2) Πρβλ. Πρωτ. Τρικάλων 647/1953, ἐν ΕΕΔ 12, 1308 καὶ *Βασιλείου*, ΕΕΔ 12, 1294 ἐπ.

(3) Πρβλ. *Βασιλείου*, ἔνθ' ἀνωτ. 1293.

(4) Εἶναι σκόπιμον νὰ ἀπαλλαγῇ τὸ ἑλληνικὸν ἐργατικὸν δίκαιον τοῦ κακοήχου, οἰκονομικοῦ ἀλλ' ὅρου «ἐκμετάλλευσις» (Betrieb, établissement). Ὁ ὅρος «ἐπιχειρησιακὸς ὀργανισμὸς» εἶναι πλησιέστερος πρὸς τὴν σημερινὴν πραγματικότητα, ἰδίως ὅταν λησθῇ ὑπ' ὄψιν, ὅτι εἰς ὅλα τὰ εὐρωπαϊκὰ ἐργατικὰ δίκαια συντελεῖται ἡ ἐσωτερικὴ ὀργάνωσις τῆς «ἐκμεταλλεύσεως», παραχωρουμένων εἰς τοὺς ἐργαζομένους δικαιωμάτων συμπράξεως καὶ συναποφάσεως ἐν τῇ διευθύνσει αὐτῆς. (Mitwirkung ἢ Mitbestimmung) διὰ νομοθετικῆς ὁδοῦ ἢ διὰ γενικῶν συλλογικῶν συμβάσεων.

Πρβλ. ἀντὶ ἄλλου *Erdmann*, Das Recht der Arbeitnehmer auf Beteiligung an der Verwaltung der Betriebe der gewerblichen Wirtschaft. Ein internat. Rechtsvergleich., Köln, 1952.

(5) Πρβλ. διατύπωσιν ἄρθρ. 2 § 6 ν.δ. 2511/1953.

(6) Πρβλ. *Nikisch - Κούση - Βασιλείου*, Ἐργατικὸν Δίκαιον, 1953, σ. 195 - 196.

(7) Πρβλ. ἀντὶ ἄλλων *Hueck*, Grundriss des Arb. Rechts, 1944⁸, σελ. 70 ἐπ.

(8) Πρβλ. *Nikisch*, Das Arbeitsverhältnis im Betriebe, 2 ἔκδ., 1944 τοῦ «Arbeitsvertrag und Arbeitsverhältnis» σελ. 148 ὅπου τονίζεται: «Und so scheint die Folgerung unabweislich, dass das Arbeitsverhältnis nicht deshalb enden kann weil der Arbeiter unrechtmässigerweise einen Dienst vorzeitig aufgibt, oder von Unternehmer entlassen wird» καὶ σελ. 149 «In jedem Falle steht seine Beendingung immer im Einklang mit dem Recht», ὁμοίως πρβλ. σελ. 178 (IV 1), ἀλλὰ καὶ σαφῶς ἐν *Nikisch-Κούση-Βασιλείου*, σελ. 376 (II), κἂν ὁ μισθωτὸς ἀπολύηται ἐκ τῆς ὑπηρεσίας, τότε κατὰ γενικὴν γνώμην ἡ σχέσις ἐργασίας πρέπει νὰ λήξῃ οὐχὶ συνεπείᾳ τῆς ἀπομακρύνσεως τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐκμεταλλεύσεως, ἀλλὰ διὰ καταγγελίας... » καὶ ὀλίγον κατωτέρω, «μὲ τὴν ἄποψιν ταύτην θὰ ἠδύνατο νὰ συμφωνήσῃ ἁπλῶς καὶ ὁ ὑποστηρίζων ὅτι ἡ σχέσις ἐργασίας ἄρχεται τὸ πρῶτον μὲ τὴν τοποθέτησιν τοῦ μισθωτοῦ εἰς τὴν ἐκμετάλλευσιν».

σεως ἐργασίας δέχεται ὁ *Nikisch*, ὅτι ἡ σύστασις ἐγκύρου σχέσεως ἐργασίας ναὶ μὲν δὲν ἐμποδίζεται ἐκ τῶν τυχὸν νομικῶν ἐλαττωμάτων τῆς συμβάσεως, ἐφ' ὅσον προϋπόθεσις τῆς σχέσεως δὲν εἶναι ἡ σύμβασις, ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἀποκλείει, ὅπως ἡ σχέσις ἐργασίας ἔχῃ ἐλαττώματα. Μάλιστα συχνὰ τὰ αὐτὰ περιστατικά, ἅτινα ἤγαγον εἰς τὴν ἀκυρότητα ἢ ἀκυρωσίαν τῆς συμβάσεως, ἐπηρεάζουν τὴν σχέσιν ἐργασίας, καθιστῶντα αὐτὴν ἐλαττωματικήν (9). Περὶ δὲ τῆς ἐλαττωματικῆς σχέσεως ἐργασίας δέχεται, ὅτι αὕτη εἶναι κατὰ πάντα χρόνον διαλυτὴ (jeder zeit lösbar)(10).

Ἐρωτᾶται πῶς κατὰ τὸν *Nikisch* εἶναι ἡ ἐλαττωματικὴ σχέσις ἐργασίας διαλυτή;

Τὴν ἀπάντησιν δίδει ὁ ἴδιος, οὐχὶ μόνον γενικῶς παραδεχόμενος ὅτι ἡ σχέσις ἐργασίας μόνον διὰ νομίμου τρόπου λύεται (ὡς ἀνωτέρω, ὑποσ. 8), ἀλλὰ καὶ εἰδικώτερον εἰς τὸ θέμα τῆς ἐλαττωματικῆς συστάσεως τῆς σχέσεως ἐργασίας», ἐξετάζων ἐν τῇ ἰδίᾳ § III μετὰ τὴν περίπτωσιν τῆς ἐλλείψεως τύπου τῆς συμβάσεως (ὡς ἡ 647/1953 ἀπόφ. Πρωτ. Τρικάλων), τὰς περιπτώσεις συστάσεως τῆς σχέσεως ἐκ πλάνης, ἀπάτης ἢ ἀπειλῆς, δέχεται ὅτι ἡ ἐλαττωματικὴ σχέσις δὲν ὑπόκειται εἰς ἀκυρωσίαν, ἀλλὰ ὁ λόγος ἀκυρωσίας εἶναι συγχρόνως σπουδαῖος λόγος δι' ἀπρόθεσμον καταγγελίαν (11).

β) Ἐκ τῶν ἀνωτέρω σαφῶς συνάγεται, ὅτι κατὰ τὴν θεωρίαν τῆς ἐντάξεως τὸ «jeder zeit lösbar» μόνον δι' ἀπροθέσμου καταγγελίας δύναται νὰ χωρήσῃ ἐπὶ ἐλαττωματικῆς σχέσεως ἐργασίας (12).

III. Ἐφαρμόζοντες τὴν θεωρίαν τῆς ἐντάξεως ἐν τῷ ἑλληνικῷ ἐργατικῷ δικαίῳ δέον ὅπως δεχθῶμεν τὰ ἑξῆς:

Ἐκτὸς τῆς ἐγκύρου καὶ ἡ ἐλαττωματικὴ σχέσις ἐργασίας καταγγέλλεται καὶ δὴ δι' ἀπροθέσμου καταγγελίας κατὰ πάντα χρόνον, τῆς ἀκυρώσεως αὐτῆς ἀποκλειομένης.

α) Εἰδικώτερον, δεχόμενοι ὅτι διὰ τοῦ ν.δ. 2511/1953 ἐπεδιώχθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 2 § 6 αὐτοῦ γενικῶς ἡ ἐφαρμογὴ τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας ἐπὶ τῶν πράγματι ἀπασχολουμένων ἐν τινι ἐπιχειρησιακῷ ὀργανισμῷ (ἐκμεταλλεύσει), ἀσχέτως τοῦ κύρους ἢ οὐ τῆς συμβάσεως ἐργασίας (σχέσεις ἐργασίας) (13), δέον ὅπως ἐφαρμόσωμεν κατ' ἀρχὴν καὶ ἐπὶ καταγγελίας σχέσεως ἐργασίας τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118/1945 (§§ 1 καὶ 3). Ἡ ἀποψις αὕτη ἐνισχύεται καὶ ἐκ τῆς διατυπώσεως τοῦ ἄρθρ. 1 § 4 τοῦ ν.δ. (14).

Οὕτω ὑπόκεινται εἰς τὰς προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118/1945, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ν.δ. 2511/1953, αἱ καταγγελίαι «σχέσεως» ἐργασίας.

Ἐφ' ὅσον ὅμως ἡ σχέσις ἐργασίας ἀπώθησεν ἐν ἄρθρ. 9 ν. 118/1945 τὴν σύμβασιν ἐργασίας, ἕπεται ὅτι ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας δὲν ὑπόκειται πλέον εἰς τοὺς περιορισμοὺς τοῦ ἄρθρου 9. Διότι «σύμβασις» καὶ «σχέσις» ἐργασίας ἀποτελοῦν διαφόρους ἐννοίας, τῆς σχέσεως ἐργασίας μὴ οὔσης μόνον καὶ ἐπίσης οὐχὶ κατ' ἀνάγκην συμβατικῆς σχέσεως (15). Δηλ. ἡ πραγματικὴ ἀπασχόλησις τοῦ ἐργαζομένου ἐν τῷ ἐπιχειρησιακῷ ὀργανισμῷ (ἐκμεταλλεύσεως), ἀσχέτως ὑπάρξεως συμβάσεως, εἶναι τὸ στοιχεῖον-προϋπόθεσις τῆς προστασίας τοῦ ν. 118/1945. Ἡ ἁπλῆ σύμβασις ἄνευ «ἀπασχολήσεως πραγματικῆς» δέον ὅπως καταγγέλληται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Α.Κ., οὐσα δὲ ἄκυρος θεωρεῖται ὡς μὴ γενομένη, ἐνῷ ἡ ἐλαττωματικὴ σχέσις ἐργασίας δὲν δύναται νὰ ἀκυρωθῇ, ἀλλὰ μόνον νὰ καταγγελθῇ κατὰ πάντα χρόνον, ὡς ἀνωτέρω ἐλέχθη.

Ἐὰν θέλωμεν νὰ εἴμεθα συνεπεῖς πρὸς τὴν θεωρίαν τῆς ἐντάξεως, πρέπει νὰ δεχθῶμεν τὴν μετατόπισιν αὐτὴν τῆς προστασίας τοῦ ν. 118/1945 μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ ν.δ. 2511/1953.

δ) Ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ ν. 118/1945 ὑπόκειται εἰς τοὺς περιορισμοὺς τοῦ ἄρθρ. 9 §§ 1, 3 καὶ ἡ ἔκτακτος (διὰ σπουδαῖον λόγον) κα-

(9) Πρβλ. *Nikisch* - *Κούση* - *Βασιλείου* σ. 305 ἐπ. τὰς περιπτώσεις ἐλαττωματικῆς σχέσεως ἐργασίας.

(10) Πρβλ. *Nikisch* - *Κούση* - *Βασιλείου* σ. 207 (1, 4), 208 (2), 209 (3), 209 (III, 1), 210 (2).

(11) Πρβλ. ἀνθ' ἀνωτ. σ. 210.

(12) Contra, δηλ. ἄνευ καταγγελίας, παραμηνυόντων τὸ *Nikisch* ἐν *Βασιλείου* ἐν ΕΕΔ 12, 1296 (3), ὅστις ἄλλως τε, ἀνθ' ἀνωτ. σ. 134, σαφῶς λέγει: «Dieses Arbeitsverhältnis ist, weil es nicht hätte begründet werden sollen, fehlerhaft. Deshalb kann seine Lösung .. von den Beteiligten selbst jederzeit herbeigeführt werden. Die sonst geltenden Kündigungsfristen brauchen dabei nicht eingehalten zu werden».

Τῆς ἐν τῷ κειμένῳ γνώμης *Καζηλάκης* ἐν ΕΕΔ 12, 1096 «ἄνευ τηρήσεως νομίμων ἢ συμβατικῶν προθεσμιῶν καταγγελίας».

(13) Πρβλ. *Κούση* ἐν ΕΕΔ 12, 909, Πρωτ. Τρικάλων 647/1953 ἐν ΕΕΔ 13, 1308.

(14) «Αἱ οὕτω πως ἰσχυροποιούμεναι ἀπολύσεις πραγματοποιοῦνται ὑπὸ τῆς ἐπιχειρήσεως, *τηρουμένων τῶν κειμένων διατάξεων περὶ καταγγελίας τῆς σχέσεως ἐργασίας*. Ἡ κατὰ τὸν ν. 2112 κλπ. ὀφειλομένη ἀποζημίωσις... ».

(15) Πρβλ. *Nikisch* - *Κούση* - *Βασιλείου*, σ. 174 (4).

ταγγελία συμβάσεως ἀορίστου χρόνου (16).

Δι' ἀπροθέσμου καταγγελίας λύεται καὶ ἡ ἐλαττωματικὴ σχέσις ἐργασίας, ὡς ἀνωτέρω κατεδείχθη.

Ἀλλὰ εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν δὲν πρόκειται περὶ ἐκτάκτου καταγγελίας διὰ σπουδαῖον λόγον ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 672 Α.Κ., ἀλλὰ περὶ σπουδαίου λόγου ἀπολύτου, ἐγκειμένου ἐν αὐτῷ τούτῳ τῷ ἐλαττώματι τῆς σχέσεως.

Ὁ τοιοῦτος sui generis σπουδαῖος λόγος λύσεως τῆς σχέσεως ἐργασίας, μὴ προϋποθέτων ἔγκυρον σχέσιν, ὡς ὁ σπουδαῖος λόγος δι' ἔκτακτον καταγγελίαν τῆς δικαιοπραξίας (672 Α.Κ.), προσδίδει εἰς τὴν καταγγελίαν τελείως διάφορον χρῶμα, οὕτως ὥστε ἐν τῇ γερμανικῇ ἐπιστήμῃ νὰ γίνηται λόγος περὶ ἀκυρώσεως, ἄνευ ἀναδρομικῆς δυνάμεως (17).

γ) Συμπέρασμα: Ἡ σχέσις ἐργασίας ὑπόκειται καὶ εἰς τοὺς περὶ καταγγελίας περιορισμοὺς τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118/1945, πλὴν τῆς ἐλαττωματικῆς τοιαύτης, ἥτις «καταγγέλλεται» (ἀκυροῦται ἄνευ ἀναδρομικῆς δυνάμεως) ἐλευθέρως κατὰ πάντα χρόνον, τῆς τοιαύτης «καταγγελίας» μὴ οὔσης καταγγελίας ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118/1945 (18), δηλ. ἀντιστοίχου τῆς τακτικῆς ἢ ἐκτάκτου τοῦ Α.Κ., ἀλλὰ sui generis.

IV.—α) Ἐνδιαφέρον παρουσιάζει ἡ ἐξέτασις τοῦ ζητήματος καὶ ἐξ ἀπόψεως τῆς Vertragstheorie, οἱ ἐκπρόσωποι τῆς ὁποίας εἰς τὰ αὐτὰ ἀποτελέσματα καταλήγουν (19), ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν λύσιν τῆς ἐλαττωματικῆς σχέσεως ἐργασίας, ἥτις σχέσις κατ' αὐτοὺς προϋποθέτει σύμβασιν (20).

β) Κατὰ τὴν ἐξειλιγμένην Vertragstheorie διὰ μὲν τὰς ἐγκύρους σχέσεις ἐργασίας αὐτονόητος ἡ καταγγελία.

Εἰς τὰς περιπτώσεις ὅμως ἐλαττωματικῆς συμβάσεως (σχέσεως) ἐργασίας, συντρεχούσης «ἀναλήψεως ἐργασίας» ὑπὸ τοῦ ἐργαζομένου (21), ἀλλὰ καὶ μόνον τότε, κατὰ τὴν κρατοῦσαν πλέον γνώμην (22), χωρεῖ κατ' ἀρχὴν (23) ἀπρόθεσμος καταγγελία (24), ἀποκρουομένης τῆς ἀκυρώσεως τῆς συμβάσεως.

Ὁ σπουδαῖος λόγος ἐνταῦθα θεμελιοῦται ἐπ' αὐτοῦ τούτου τοῦ ἐλαττώματος.

Δὲν ἀπαιτεῖται νὰ προκύπτῃ οὗτος, ὡς ὁ τοῦ ἄρθρου 626 BGB=672 Α.Κ., ἐφ' ὅσον κατ' ἀντικειμενικὴν κρίσιν τοῦ συνόλου τῶν περιστάσεων καθίσταται ἀδύνατος ἡ περαιτέρω συνέχισις τῆς σχέσεως ἐργασίας. Ἐνταῦθα κατὰ μείζονα λόγον δὲν τυγχάνουν ἐφαρμογῆς ἐν τῷ γερμ. δικαίῳ αἱ περιοριστικαὶ διατάξεις περὶ ἐκτάκτου καταγγελίας τῶν ἄρθρ. 123, 124 Gewerbeordnung (25).

V. α) Ἐκ τῶν ἀνωτέρω συνάγεται, ὅτι καὶ ἄνευ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 2 § 6 ν.δ. 2511/1953 θὰ ἠδυνάμεθα ἐν τῷ ἑλληνικῷ ἐργατικῷ δικαίῳ, παρακολουθοῦντες τὴν τελευταίαν ἐξέλιξιν τῆς Vertragstheorie, νὰ καταλήξωμεν εἰς τὰ αὐτὰ διὰ τὸν ἐργαζόμενον εὐμενῆ ἀποτελέσματα μὲ τοὺς δεχομένους τὴν θεωρίαν τῆς ἐντάξεως, διὰ τῆς ἐφαρμογῆς κατ' ἀρχὴν τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας καὶ ἐπὶ ἀκύρων συμβάσεων ἐργασίας, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν «ἀναλήψεως ἐργασίας», μὴ χωρούσης ἀκυρώσεως αὐτῶν (26).

Καθ' ἡμᾶς δὲν ἀποκλείεται διὰ τοῦ ἄρθρ. 2 § 6 τοῦ ν.δ. 2511/1953 νὰ ἐπεδιώχθη αὐτὸ καὶ μόνον. Ἡ διατύπωσις ὅμως τῆς διατάξεως ἐνισχύει τὴν γνώμην, ὅτι εἰσήχθη διὰ ταύτης νομοθετικῶς ἡ θεωρία τῆς ἐντάξεως.

δ) Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰς περιοριστικὰς τῆς καταγγελίας διατάξεις τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118/1945, ὡς ἐτροποποιήθη, φρονοῦμεν:

1) Καθ' ἡμᾶς «ἀνάληψιν ἐργασίας» προϋ-

(16) Σημειωτέον ὅτι οἱ ἐν τῇ γερμ. δικαίῳ ἐκπρόσωποι τῆς Eingliederungstheorie δὲν ἀντιμετωπίζουν τοιοῦτον ζήτημα, λόγῳ τῆς μὴ ἰσχύος περιορισμῶν ἐπὶ ἐκτάκτου καταγγελίας ὡς κατωτέρω ὑπὸ VI ἐκτίθεται.

(17) Βλ. κατωτέρω ὑπὸ IV τὴν ἰδίαν περίπτωσιν ἐν τῇ Vertragstheorie.

(18) Contra Πρωτ. Τριπόλεως, ἔνθ' ἀνωτ.

(19) Τοῦτο δέχεται καὶ ὁ *Nikisch* (ἑλλ. μετάφρ. σελ. 210), ἀλλ' ἀνέπτυξεν καὶ ὁ *Hueck* ἐν γνωμοδοτήσει του ἐν Betr. Berater 1952 σ. 263 - 264. «Die Auflösung eines fehlerhaften Arbeitsverhältnisses».

(20) Das durch Arbeitsvertrag begründete Arbeitsverhältnis.

(21) «Wenn es zum Auftritt der Arbeit gekommen ist». Πρβλ. *Hueck*, ἔνθ' ἀνωτ. σ. 268.

(22) Βιβλιογρ. παρὰ *Hueck*, ἔνθ' ἀνωτ., σελ. 263, ὑποσημ. 1.

(23) Ὁ μὲν *Hueck* δὲν ἐξετάζει τὰς ἐξαιρέσεις ἐν τῇ γνωμοδοτήσει του, τὸ LAG Frankfurt a. M. ἐν ἀποφ. τῆς 17.9.1952 ἐν Betr. Berater 1952 σελ. 920, δέχεται ὅτι χωρεῖ ἀκύρωσις μὲ ex tunc ἀποτελέσματα, ὅταν ὁ ἐργαζόμενος κατὰ τὴν κατάρτισιν τῆς συμβάσεως ἐνήργησε δολίως. Πρβλ. *Hueck - Nipperdey - Dietz*, Komm. AOG 1918[1], σημ. g, d ἐν § 2, *Hueck*, Grundriss, 1944[1] S. 90. *Staudinger - Nipperdey*, BGB σημ. 97 ἐν § 611.

(24) Κατὰ *Nipperdey* ἐν *Staudinger*, ἔνθ' ἀνωτ., πρόκειται περὶ Anfechtung mit ex nunc Wirkung.

(25) Πρβλ. *Hueck*, ἔνθ' ἀνωτ., σελ. 264.

ποθέτει ὁ ν. 118/1945 ἐν ἄρθρῳ 9, ὅταν ὁμιλῇ περὶ «προσωπικοῦ». Ἡ ἔννοια τοῦ «προσωπικοῦ» (Belegschaft) ἐκμεταλλεύσεως κλπ. προϋποθέτει «ἀνάληψιν ἐργασίας», μίαν πραγματικὴν ἀπασχόλησιν παρὰ τῷ ἐργοδότῃ.

2) Μία (ἐξηρτημένη) ἔγκυρος σύμβασις ἐργασίας ἄνευ «ἀναλήψεως ἐργασίας» δὲν καταγγέλλεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118/1945, τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ εἰς καταγγελίας συμβάσεων «προσωπικοῦ».

γ) Ἡ ἀπρόθεσμος καταγγελία τῆς ἀκύρου συμβάσεως, συντρεχούσης «ἀναλήψεως ἐργασίας», δὲν ὑπόκειται εἰς τὰς περιοριστικὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118/1945, διότι οὐσιαδῶς διαφόρου φύσεως πρὸς τὴν ἔκτακτον καταγγελίαν τοῦ ἄρθρου 672 Α.Κ., ὡς ἀνωτέρω ἐλέχθη, καὶ προσομοιάζουσα πρὸς ἀκύρωσιν μὲ ex nunc ἀποτελέσματα, ἀπαλλάσσεται τῶν περιορισμῶν τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118/1945, ἀφορώντων καὶ εἰς διὰ σπουδαῖον λόγον καταγγελίας συμβάσεων ἀορίστου χρόνου, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅμως τοῦ ἄρθρ. 672 Α.Κ.

δ) Συμπέρασμα. Καὶ ἐν ἐλλείψει τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 2 § 6 τοῦ ὡς ἄνω ν.δ. ἢ ἐὰν διὰ τούτου ἐπεδιώχθη ἁπλῶς καὶ μόνον ἡ νομοθετικὴ ἀναγνώρισις τῆς ἐξειλιγμένης θεωρίας τῆς συμβάσεως, ἡ ἐργατικὴ νομοθεσία εἶναι ἐφαρμοστέα ἐπὶ ἀκύρων συμβάσεων, συντρεχούσης «ἀναλήψεως ἐργασίας» ὑπὸ τοῦ ἐργαζομένου ἐν τῷ ἐπιχ. ὀργανισμῷ (ἐκμεταλλεύσει), πλὴν τῶν περιοριστικῶν τῆς καταγγελίας διατάξεων τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118/1945, αἵτινες ἀφοροῦν μὲν καὶ εἰς καταγγελίας διὰ σπουδαῖον λόγον συμβάσεων ἀορίστου χρόνου, τῆς «καταγγελίας» ὅμως τῆς ἀκύρου συμβάσεως μὴ οὔσης καταγγελίας ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ ν. 118/1945, ὡς ἀνωτέρω κατεδείχθη.

Διὰ τῆς λύσεως ταύτης δὲν θὰ ἐδημιουργεῖτο κίνδυνος συγχύσεως καὶ ἀμφισβητήσεων ἐν τῇ θεωρίᾳ καὶ νομολογίᾳ, ὡς σήμερον διὰ τῆς ἐν τῇ νομοθεσίᾳ μας εἰσαγωγῆς τῆς θεωρίας τῆς ἐντάξεως ἐγκυμονεῖται.

VI. Τέλος δέον ὅπως σημειωθῇ, ὅτι οἱ περιορισμοὺς τῆς συμβάσεως - σχέσεως ἐργασίας (Kündigungsbeschränkungen) ἐπιβάλλοντες ἐν τῷ γερμ. ἐργατικῷ δικαίῳ νόμοι (KSchG 1951 Gew. O 123, ἀλλὰ καὶ 124α), δὲν διακρίνουν μεταξὺ συμβάσεων ἐργασίας ἀορίστου καὶ ὡρισμένου χρόνου, ὡς παρ' ἡμῖν (ἄρθρ. 9 ν. 118/1945, ἐν πρβλ., μὲ ν.δ. 1255/1949, ἄρθρ. 6 § 2), ἄνευ διακρίσεως εἴδους καταγγελίας ἀντιστοίχως, ἀλλ' ἀντιθέτως περιορίζουν τὸ δικαίωμα τῆς τακτικῆς καταγγελίας συμβάσεως - σχέσεως ἐργασίας τοῦ ἐργοδότου, ἐξαιροῦντες τῶν περιορισμῶν τὴν ἔκτακτον τοιαύτην διὰ σπουδαῖον λόγον γενομένην (626 BGB = 672 Α.Κ.), ἤτις, πλὴν ἐλαχίστων περιορισμῶν (123 Gew O ἐλ. ὅμως 124α Gew O καὶ ἄρθρ. 11 § 1 καὶ 2 KSchG/51), παραμένει ἐλευθέρα, ὅπερ de lege ferenda ὀρθότερον (26).

Ἐπίσης δὲν ἔχει δοθῇ νομοθετικὸς ὁρισμὸς τοῦ Arbeitsverhältnis, διαχωρίζων τοῦτο ἀπὸ τοῦ Arbeitvertrag, ὅπερ καὶ περιττόν, ὡς ἀνωτέρω κατεδείχθη, μετὰ τὴν ἐπέλευσιν σημαντικῆς, ἐξ ἀπόψεως ἀποτελεσμάτων, συμπτώσεως γνωμῶν τῶν ἐκπροσώπων τῶν δύο θεωριῶν (27), ἴδίως ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸ θέμα τῆς ἀπροθέσμου καταγγελίας τῆς ἐλαττωματικῆς σχέσεως ἐργασίας, ἤτις εἰς τὰς περισσοτέρας περιπτώσεις δὲν εἶναι εἰμὴ ἄκυρος σύμβασις, συντρέχουσα μετ' ἀναλήψεως ἐργασίας ὑπὸ τοῦ ἐργαζομένου ἐν τῷ ἐπιχ. ὀργανισμῷ (ἐκμεταλλεύσει).

---

(26) Διὰ τὰ παρ' ἡμῖν μέχρι τοῦδε ἰσχύοντα πρβλ. ΕΕΔ 12, 195, 774, ὅπου παραπομπαὶ εἰς θεωρίαν καὶ νομολογίαν.

(27) Δὲν εἶναι καθ' ἡμᾶς ὀρθὸν τὸ λεγόμενον ὅτι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118/1945 δὲν εἶναι περιοριστικὴ τῆς καταγγελίας. Ἡ πληρωμὴ ἀποζημιώσεως ἀποτελεῖ ἔμμεσον περιορισμὸν καταγγελίας. Πρβλ. *Hueck - Nipperdey*, Lehrbuch 1931[5/6] B. I. § 50 (I), *Hueck*, Komm. zum KSchG, Einleitung. Διὰ τὸ ἀλλοτριακὸν δίκαιον, *Haemmerle*, Der Arbeitsvertrag, Wien, 1948, σ. 271 ἐπ. Contra. *Kummer*, Recht der Arbeit, Wien, Σεπτέμβριος 1951, σελ. 21.

(28) Πρβλ. *Nikisch - Κούση - Βασιλείου*, σ. 172 (III. 1).

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΑΝΕΡΓΙΑ

ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΚΑΤ' ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

"Εννοια έκμεταλλεύσεως δι' έφαρμογήν σχετικής ύπουργικής αποφάσεως

Κατάργησις διά της ύπ' άριθ. 303/1946 αποφάσεως του Υπουργικού Συμβουλίου, εις έκτέλεσιν της ύπ' άριθ. 58/1945 Συντακτικής Πράξεως, του περί νοσοκομείων Ν. 291/1943.— Επέκτασις Ν. 118/1945 επί προσωπικού εκμεταλλεύσεων σανατορίων, νοσηλευτικών ιδρυμάτων κλπ.— Μή υπαγωγή εις έπέκτασιν, διά της ύπ' άριθ. 20516/1948 αποφάσεως Υπουργού Εργασίας, και κοινωφελών ιδρυμάτων, οίον το Σισμανόγλειον.— Έννοια έκμεταλλεύσεως.

Τό θέμα, περί του όποίου ή κατωτέρω άπόφασις του Β' Τμήματος του Αρείου Πάγου, έχει ώς έξης:

Πρό του ν.δ. 1255/1949, τό όποίον επεξέτεινε την κατά της ανεργίας ασφάλισιν επί πάντων των μισθωτών των ασφαλιζομένων κατά της ασθενείας είς τό Ι.Κ.Α., ό Υπουργός της Εργασίας δύνάμει της ύπ' άριθ. 20516/1948 αποφάσεως αύτου (ΕΕΔ 7, 663), έκδοθείσης κατά χρήσιν της έκ του άρθρου 2 §7 του ά.ν. 118/1945 έξουσιοδοτήσεως, έπεξέτεινε την κατά της ανεργίας ασφάλισιν και είς τους μισθωτούς των ιδιωτικών επιχειρήσεων και εκμεταλλεύσεων σανατορίων, νοσηλευτικών ιδρυμάτων κλπ.

Έπομένως διά της επεκτάσεως αύτης έπρεπε ή απόλυσις των έν λόγω μισθωτών νά γίνηται κατά την διαδικασίαν του άρθρου 9 του νόμου 118/1945, επί ποινή άλλως άκυρότητος αύτης.

Έν προκειμένω τό Φυματιολογικόν Ίνστιτούτον Ι.Α. Σισμάνογλου και του Οίκου αύτου, κοινωφελές νοσηλευτικόν ίδρυμα, δέν προέβη είς νομότυπον κατά τό άρθρον 9 του ν. 118/1945 καταγγελίαν συμβάσεως έργασίας μισθωτού του, έπι άγωγής δέ του μισθωτού έξεδόθη ή ύπ' άριθ. 8354/1949 απόφασις του Πρωτοδικείου Αθηνών, ώς έφετείου, δεχθείσα ότι τό άνωτέρω νοσηλευτικόν ίδρυμα δέν ήδύνατο νά ύπαχθή είς την άνωτέρω ύπουργικήν απόφασιν, άφορώσαν είς επιχειρήσεις και εκμεταλλεύσεις.

Ή απόφασις του Πρωτοδικείου άνηρέθη ύπό της Α.Π. 659/1952 Α' Τμήματος (είσηγητής *Ν. Πλατύκας*, ΕΕΔ 12, 79), ή όποία έδέχθη ότι τό έν λόγω ίδρυμα άποτελεί έκμετάλλευσιν ύπό την έννοιαν της άνωτέρω ύπουργικής αποφάσεως.

Την άποψιν ταύτην είχε δεχθή και προηγουμένως ή Α.Π. 563/1951 (είσηγητής *Γ. Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 11, 133), έπικυρώσασα την όμοίως άποφανθείσαν ύπ' άριθ. 6598/1951 απόφασιν του Πρωτοδικείου Αθηνών (είσηγητής *Γ. Καραμάνος*, ΕΕΔ 10, 739).

Πρός την γνώμην αύτην διαφωνεί ήδη ή κατωτέρω δημοσιευομένη απόφασις του Β' Τμήματος του Αρείου Πάγου, μέ την συλλογιστικήν ότι έν τή έννοία του όρου «έκμετάλλευσις», δι' ής έπιδιώκεται σκοπός οίκονομικός πρός πορισμόν κέρδους ύπό του άσκούντος αύτήν, δέν καταλέγονται τά σανατόρια και νοσηλευτικά ίδρύματα, τά έξ οίασδήποτε αίτίας βάσει του όργανισμού των είσπράττοντα χρηματικά ποσά, όπως άνταποκριθώσιν έν μέρει είς τά πρός έπίτευξιν του κοινωφελούς σκοπού των άπαιτούμενα έξοδα.

Θά μάς συγχωρηθή νά σημειώσωμεν, ότι παρανοείται ή σημασία του όρου «έκμετάλλευσις».

Διά του κατά την οίκονομικήν έπιστήμην διδομένου όρισμού της έκμεταλλεύσεως (βλ. σχετικώς *Α. Διτζεροπούλου*, Ή καταγγελία της συμβάσεως έργασίας μετά το ν.δ. 424/1941, σ. 15 έπ., *Ι. Ζάρρα*, Ανεργία και έκ περιτροπής έργασία, σ. 242-252, *Α. Χατζηδάκη*, Μισθωτός, επιχείρησις και έκμετάλλευσις, ΕΕΔ 2, 292, *Γ. Τρίμη*, Ό χαρακτηρισμός του έργοδότου έν τή έλλ. έργατική νομοθεσία, Έργ. Δίκαιον, Τόμος Α', σελ. 121) δέν έννοείται ή έπιδίωξις σκοπού οίκονομικού πρός πορισμόν κέρδους ύπό του άσκούντος αύτήν, διότι τούτο συνιστά την έννοιαν της επιχειρήσεως και ούχί της έκμεταλλεύσεως, άλλά διά της έκμεταλλεύσεως έπιδιώκεται τή βοηθεία ύλικών και άύλων μέσων συνεχώς ώρισμένος σκοπός, άνευ πλεονάσματος (κέρδους) (πρβλ. και *Α. Nikisch*, Έργ. Δίκαιον, έλλ. μετάφρ. *Κούση - Βασιλείου*, σελ. 160).

Ύπό τοιαύτην έννοιαν και ή Α.Π. 395/1946 (είσηγητής *Α. Θεοφίλου*, ΕΕΔ 6, 39) έχαρακτήρισεν ώς έκμετάλλευσιν την ύπό του Πατριωτικού Ίδρύματος άσκουμένην όργάνωσιν κοινωνικής προνοίας, διά νά έφαρμόσθη τό ν.δ. 424/1941, άναφερόμενον και είς έκμεταλλεύσεις.

Κατά ταύτα ή ίασις των άσθενών ύπό του κοινωφελούς ίδρύματος άποτελεί τόν έπιδιωκόμενον σκοπόν της έκμεταλλεύσεως, έφ' όσον τό νοσοκομείον αύτου συστηματικώς χρησιμοποιεί ύλικά μέσα και άνθρωπίνους δυνάμεις

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΜΕΤΑ ΔΙΑΠΡΑΞΙΝ ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΑΔΙΚΗΜΑΤΟΣ

Ἰσχυρισμὸς περὶ καταχρηστικῆς ἀσκήσεως δικαιώματος ἐργοδότου

Τὸ κατ' ἄρθρ. 310 Κ.Π.Δ. ἐκδιδόμενον ἀπαλλακτικὸν βούλευμα ἐπὶ ποινικῆς ὑποθέσεως δὲν ἀποτελεῖ δεδικασμένον ἐν τῇ ἐπιδιώξει τῆς ἀστικῆς διαφορᾶς ἐνώπιον τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων.—Ἀπαγόρευσις ἀσκήσεως δικαιώματος κατ' ἄρθρ. 281 Α.Κ.— Πρόκλησις ζημιῶν εἰς τὸν ἐργοδότην ὑπὸ μισθωτοῦ, μηνυθέντος καὶ ἀπολυθέντος μεθ' ὑποβολὴν μηνύσεως.—Οὐχὶ καταχρηστικὴ ἡ τοιαύτη ἀπόλυσις.—Ἔννοια πραγμάτων κατ' ἄρθρ. 807 § 7 Πολιτικῆς Δικονομίας.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 6078/1953 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν. (Ὁμοίως εἶχεν ἀποφανθῆ καὶ ἡ πρωτόδικος ὑπ' ἀριθ. 6532/1952 Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν).

Ὡς δύναται νὰ συναχθῇ ἐκ τῆς δημοσιευομένης ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, μισθωτὸς ἀπελύθη, μετὰ προηγουμένην μήνυσιν κατ' αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου του δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν, διαπραχθεῖσαν κατὰ τὴν ἐξάσκησιν τῆς ὑπηρεσίας του, ἄνευ τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118/1945, καθ' ὃ εἶχεν ἐκ τοῦ ἄρθρου 2 § 4 τοῦ ν.δ. 8/11 Μαΐου 1946 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 118/1945 δικαίωμα (βλέπε σχετικῶς Α.Π. 346/1953, εἰσηγητὴς *Γ. Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 11, 725, Α.Π. 657/1952, εἰσηγητὴς *Δ. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 12, 69).

Διὰ τὴν ἀποδοθεῖσαν εἰς τὸν μισθωτὸν ἀξιόποινον πρᾶξιν ἀπηλλάγη οὗτος τῆς ποινικῆς εὐθύνης καὶ προέκυψε ζήτημα, ἐπὶ ἰσχυρισμοῦ τοῦ μισθωτοῦ, ἂν ἡ οὕτω γενομένη καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ἠσκήθη καταχρη-

---

διὰ τὴν λειτουργίαν του (πρβλ. *Γ. Τρίμην*, ἔνθ' ἀνωτ., *Α. Χατζηδάκην*, ἔνθ' ἀνωτ.).

Ἀρείου Πάγου 14/1954 Τμ. Β'

Προεδρεύων ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Α. Χαμάρτος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Π. Τζαννετάκης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Σαμαρτζῆς, Γ. Βαρβάτης

Ἡ ὑπόθεσις φέρεται πρὸς συζήτησιν μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 656/1952 ἀπόφασιν τοῦ Α' Τμήματος τοῦ Δικαστηρίου τούτου, ἀνελοῦσαν τὴν ὑπ' ἀριθ. 8354/1949 ἀπόφασιν τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν καὶ παραπέμψασαν τὴν δίκην ἐνώπιον τοῦ Τμήματος τούτου διὰ τὴν κατάλληλον τοῦ νόμου ἐφαρμογήν.

Καὶ τὸ Τμῆμα τοῦτο σύμφωνον ἔχει γνώμην πρὸς τὴν διὰ τῆς μνησθείσης ἀναιρετικῆς ἀποφάσεως ἐξενεχθεῖσαν κρίσιν ἐπὶ τῶν δύο νομικῶν ζητημάτων, δι' ἃ ἀνηρέθη ἡ τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου ἀπόφασις, καθ' ἣν: α) ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ν. 291/1943, ὁρίζουσα ὅτι ἐπὶ τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 νοσοκομείων καὶ νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων δὲν ἰσχύουσιν οἱ νόμοι, δι' ὧν ἐπιβάλλεται ἡ ὑποχρεωτικὴ πρόσληψις εἰς τὸ προσωπικὸν αὐτῶν προσώπων ὡρισμένων κατηγοριῶν ἢ τάσσονται περιορισμοὶ εἰς τὴν ἀπόλυσιν αὐτῶν» κατηργήθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 303/1946 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἐκδοθείσης εἰς ἐκτέλεσιν τῶν διατάξεων τῆς ὑπ' ἀριθ. 58/1945 Συντακτικῆς Πράξεως καὶ συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 3 αὐτῆς, καὶ β) τὸ ἐφεσίβλητον ἵδρυμα δὲν ἐξαιρεῖται τῆς ἐφαρμογῆς τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 9 § 3 τοῦ ν. 118/1945 δυνάμει τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ν. 836/1948.

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 20516/1948 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἐπεξετάθησαν αἱ διατάξεις τοῦ ν. 118/1945 καὶ εἰς ὁλόκληρον τὸ προσωπικὸν τῶν ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων ἢ ἐκμεταλλεύσεων σανατορίων, νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων κλπ. Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης σαφῶς συνάγεται, ὅτι ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ὅρου «ἐκμετάλλευσις», δι' ἧς ἐπιδιώκεται σκοπὸς οἰκονομικὸς πρὸς πορισμὸν κέρδους ὑπὸ τοῦ ἀσκοῦντος ταύτην, δὲν καταλέγονται τὰ ἐν αὐτῇ ἀναφερόμενα σανατόρια καὶ νοσηλευτικὰ ἱδρύματα, τὰ ἐξ οἱασδήποτε αἰτίας βάσει τῶν ὀργανισμῶν αὐτῶν εἰσπράττοντα χρηματικὰ ποσά, ὅπως ἀνταποκριθῶσιν ἐν μέρει εἰς τὰ πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ κοινωφελοῦς σκοποῦ τῶν ἀπαιτούμενα ἔξοδα.

Τὴν προεκτεθεῖσαν γνώμην ἔχον τὸ Τμῆμα τοῦτο ἐπὶ τοῦ τρίτου νομικοῦ ζητήματος, δι' ὃ ἀνηρέθη ἡ τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου ἀπόφασις, εὑρίσκεται ἐν διαφωνίᾳ πρὸς τὴν διὰ τῆς μνησθείσης ὑπ' ἀριθ. 656/1952 ἀποφάσεως τοῦ Α' Τμήματος ἐξενεχθεῖσαν κρίσιν, καθ' ἣν ἀσκοῦσιν ἐκμετάλλευσιν τὰ σανατόρια καὶ νοσηλευτικὰ ἱδρύματα τὰ βάσει τοῦ ὀργανισμοῦ αὐτῶν εἰσπράττοντα χρηματικὰ ποσὰ ὅπως ἀνταποκριθῶσιν ἐν μέρει εἰς τὰ πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ κοινωφελοῦς σκοποῦ τῶν ἀπαιτούμενα ἔξοδα καὶ ἐπομένως ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ν. 118/1945 καὶ τοῦ τροποποιήσαντος αὐτὸν ν.δ. 8/11 Μαΐου 1946. Ὅθεν δέον νὰ παραπεμφθῇ ἡ ὑπόθεσις εἰς τὴν Ὁλομέλειαν τοῦ Δικαστηρίου τούτου συνῳδὰ τῷ ἄρθρῳ 4 τοῦ ν. ΧΜΖ'/1877, πρὸς ἅρσιν τῆς μεταξὺ τῶν δύο Τμημάτων διαφωνίας.

Διὰ ταῦτα

Παραπέμπει εἰς τὴν Ὁλομέλειαν τοῦ Δικαστηρίου τούτου τὴν διαφορὰν πρὸς λύσιν τοῦ ἐν τῷ σκεπτικῷ τῆς παρούσης ἀναφερομένου νομικοῦ ζητήματος.

στικῶς, κατὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ. Τὸ Πρωτοδικεῖον εἶχεν ἀποφανθῆ ἀρνητικῶς καὶ τὴν ἄποψιν αὐτοῦ ἐπικυροῖ ὡς ὀρθὴν καὶ ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις.

Ἐπὶ ὁμοίου θέματος ἠσχολήθη καὶ ἡ Πρωτοδικεῖου Ἀθηνῶν 11168/1953 (ἀδημοσίευτος) (εἰσηγητὴς **Κ. Παρασκευόπουλος**), κατὰ τὴν ὁποίαν «εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι ἡ ἐκκαλοῦσα δυνάμει βουλεύματος τοῦ Συμβουλίου τῶν ἐν Ἀθήναις Πλημμελειοδικῶν ἀπηλλάγη τῶν ἀποδοθεισῶν εἰς αὐτὴν κατηγοριῶν, πλὴν ὅμως ἐβεβαιώθη, ὅτι ἡ ὑποβολὴ τῆς ἐν λόγῳ μηνύσεως δὲν ἐγένετο πρὸς τὸν σκοπόν, ὅπως ἡ ἐφεσίβλητος μὴ τηρήσῃ τὰς διατυπώσεις τοῦ ν. 118/1945 καὶ καταστρατηγήσῃ οὕτω τὰς διατάξεις αὐτοῦ, ἀλλὰ διότι αὕτη ἐπίστευσεν, ὅτι ἦτο ὑβριστικὴ ἡ ἐν γένει συμπεριφορὰ τῆς ἐναγούσης» (βλέπε σχετικῶς καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 12, 875 ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί).

Ἀρείου Πάγου 75/1954 Τμ. Α'

Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Ἀποστολόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Κ. Σοῦρλες**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Κατσουνωτός, Ν. Χαλικιόπουλος

Ὁ πρῶτος λόγος ἀναιρέσεως τοῦ ἀναιρετηρίου, καθ' ὃ διατυποῦται, ἔχει τὴν ἔννοιαν, ὅτι παρὰ τὰς περὶ δεδικασμένου διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 12 Πολ. Δικ. τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον ἐπελήφθη καὶ ἐξήτασε ζήτημα ἐπιλυθὲν διὰ τελεσιδίκου βουλεύματος ἀπαλλακτικοῦ τοῦ Συμβουλίου Πλημμελειοδικῶν, ὡς τοιοῦτος δὲ νομίμως προβάλλεται κατὰ τὸ ἄρθρον 807 § 13 Πολ. Δικ. Ἀπορριπτέος ὅμως εἶναι ὡς νόμῳ ἀβάσιμος, διότι τὸ κατὰ τὸ ἄρθρ. 310 Κ.Π.Δ. ἐκδιδόμενον ἀπαλλακτικὸν βούλευμα ἐπὶ ποινικῆς ὑποθέσεως δὲν ἀποτελεῖ κατὰ τὸ ἄρθρον 65 § 1 Κ.Π.Δ. δεδικασμένον ἐν τῇ ἐπιδιώξει τῆς ἀστικῆς διαφορᾶς ἐνώπιον τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 281 Α.Κ. ἡ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος ἀπαγορεύεται, ἐὰν αὕτη ὑπερβαίνῃ προφανῶς τὰ ὅρια τὰ ἐπιβαλλόμενα ἐκ τῆς καλῆς πίστεως ἢ τῶν χρηστῶν ἠθῶν ἢ ἐκ τοῦ κοινωνικοῦ ἢ οἰκονομικοῦ σκοποῦ τοῦ δικαιώματος. Δεχθεῖσα ὅθεν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ὡς ἐκ τῆς δευτέρας αὐτῆς σκέψεως δείκνυται, κατὰ τὴν περὶ πραγμάτων ἀνέλεγκτον κρίσιν της, ὅτι ἔλαβον χώραν ζημίαι ἐπὶ τοῦ αὐτοκινήτου, εἰς τὸ ὁποῖον εἰργάζετο ὡς ὁδηγὸς ὁ ἀναιρεσείων, ὀφειλόμεναι δὲ εἰς ἀξιόποινον ταύτου δραστηριότητα, ὧν ἕνεκα μετὰ ὑποβολὴν μηνύσεως ὁ ἀναιρεσίβλητος κατήγγειλε τὴν σύμβασιν ἐργασίας, καὶ μετὰ ταῦτα κρίνασα ὅτι ἡ καταγγελία αὕτη τῆς μεταξὺ τοῦ ἀναιρεσείοντος καὶ ἀναιρεσιβλήτου συμβάσεως ἐργασίας ἠσκήθη ἐντὸς τῶν ὁρίων, τὰ ὁποῖα ἐπιβάλλει ἡ καλὴ πίστις καὶ ὁ κοινωνικὸς καὶ οἰκονομικὸς σκοπὸς τοῦ ἀπορρέοντος ἐκ τῆς συμβάσεως αὐτῆς δικαιώματος, ὀρθῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὴν προπαρατεθεῖσαν διάταξιν καὶ ὁ περὶ τοῦ ἀντιθέτου δεύτερος λόγος ἀναιρέσεως εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος.

Οὐδαμῶς δέχεται ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ὡς ἐξ αὐτῆς προκύπτει, ὅτι ὁ ἐργοδότης δικαιοῦται νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν ἐργασίας, ἐπὶ τῇ ἁπλῇ καὶ μόνον ὑποβολῇ μηνύσεως, ἄνευ τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945 καὶ μετὰ τὴν ὁριστικὴν ἀπαλλαγὴν τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ πάσης κατηγορίας ἀποδοθείσης αὐτῷ διὰ τῆς μηνύσεως καὶ ὁ περὶ τοῦ ἀντιθέτου τρίτος λόγος ἀναιρέσεως εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἐπὶ ἐσφαλμένης προϋποθέσεως βασιζόμενος.

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 807 § 7 Πολ. Δικ. ὡς πράγματα νοοῦνται αὐτοτελεῖς ἰσχυρισμοὶ θεμελιοῦντες ἱστορικῶς τὸ αἴτημα τῆς ἀγωγῆς ἢ τῆς ἐνστάσεως ἢ τῆς ἀντενστάσεως, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ ἐπιχειρήματα, τὰ ὁποῖα, ἀντλούμενα εἴτε ἐκ πραγματικῶν γεγονότων, εἴτε ἐκ τοῦ νόμου, προβάλλονται ὑπὸ τῶν διαδίκων πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς ἀποδοχῆς τῶν προτάσεών των ἢ πρὸς ἐπίρρωσιν τῆς ἀποκρούσεως τῶν τοιούτων τῶν ἀντιδίκων. Κατ' ἀκολουθίαν ἡ μὴ ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου ἰδιαιτέρα δικαιολόγησις τῶν ἐπιχειρημάτων τῶν διαδίκων δὲν συνιστᾷ λόγον ἀναιρέσεως. Ὁ μοναδικὸς ὅθεν πρόσθετος λόγος ἀναιρέσεως, διὰ τοῦ ὁποίου προσάπτεται εἰς τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν τὸ σφάλμα, ὅτι δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὸ ἐπικληθὲν ὅτι, ἐνῷ ὁ ἀναιρεσείων τὴν κατατεθεῖσαν ὑπ' ἀριθ. 6732/1952 ἔκθεσιν ἀγωγῆς του κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. Γ'ΦΟΔ' ἐναντίον τοῦ ἀναιρεσιβλήτου περὶ δικαστικοῦ καθορισμοῦ τοῦ μισθολογίου του ἐπέδωκε τοῦτῳ τῇ 5ῃ Ἰουλίου, ὁ ἀναιρεσίβλητος κατεμήνυσε τὸν ἀναιρεσείοντα τὴν 21.7.1952 καὶ ὅτι ἐκ τοῦ περιστατικοῦ τούτου ἡ ἐπακολουθήσασα τὴν μήνυσιν αὐτὴν ἀπόλυσις του ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἀντίκειται εἰς τὸ ἄρθρ. 281 Α.Κ., ὡς ἀναφερομένη εἰς ἐπιχείρημα τεῖνον εἰς παραδοχὴν τῆς ἐνστάσεως περὶ καταχρηστικῆς ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως, τὴν ὁποίαν ἐξήτασε καὶ ἀπέρριψεν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ὡς ἐν τῇ ἠγουμένῃ ὑπ' ἀριθ. 2 σκέψει τῆς παρούσης ἐξετέθη, εἶναι ἀπορριπτέος.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΑΠΟΛΥΣΕΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Έκτασις έφαρμογής τοῦ λήξαντος ἤδη Ν. 2222/1952 «περὶ ἐλέγχου ἀπολύσεων»

Ἀναφορὰ Ν. 2222/1952 «περὶ ἐλέγχου ἀπολύσεων μισθωτῶν», περιορίζοντος ἀπολύσεις, εἰς ἐπιχειρήσεις κερδοσκοπικοῦ χαρακτῆρος, ὑπαγομένας εἰς τὴν σφαῖραν τῆς ἰδιωτικῆς οἰκονομίας καὶ ὑποκειμένας εἰς τὰς διακυμάνσεις τοῦ συναγωνισμοῦ πρὸς ἄλλας ὁμοειδεῖς ἐπιχειρήσεις ἢ εἰς τοὺς κανόνας τῆς προσφορᾶς καὶ ζητήσεως.— Δημοσία Ἐπιχείρησις Ἠλεκτρισμοῦ.— Χαρακτηρισμὸς ὡς δημοσίας ἐπιχειρήσεως, ἀνηκούσης εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον, λειτουργούσης χάριν τοῦ δημοσίου συμφέροντος.—Ἐξαίρεσις ὑπαγωγῆς εἰς περιορισμοὺς Ν. 2222/1952.

Τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως, ἐφ' ἧς ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τῆς Ὁλομελείας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἔχει ὡς ἑξῆς:

Ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας, ἐπὶ τῇ αἰτήσει τῆς Δημοσίας Ἐπιχειρήσεως Ἠλεκτρισμοῦ, ἣν αὕτη ὑπέβαλε δι' ἑαυτήν, ὡς καὶ δι' ἅπαντας τοὺς μετ' αὐτῆς συνδεομένους καὶ ὑπὸ τὸν ἔλεγχον καὶ τὴν ἐποπτείαν αὐτῆς τελοῦντας ἐργολάβους καὶ ὑπεργολάβους τοὺς ἐκτελοῦντας τὰ ἔργα τοῦ ἐνεργειακοῦ προγράμματος τῆς Ἑλλάδος καὶ μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 383/31.3.1953 σύμφωνον γνωμοδότησιν τῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 4 § 1 τοῦ ν. 2222/1952 «περὶ ἐλέγχου τῶν ἀπολύσεων μισθωτῶν» Ἐπιτροπῆς ἐξέδωκε τὴν ὑπ' ἀριθ. 16710 τῆς 8 Ἀπριλίου 1953 ἀπόφασίν του, δι' ἧς α) ἐνέκρινε τὰς ὑπὸ τῆς Δ.Ε.Η. καὶ τῶν ἐργολάβων καὶ ὑπεργολάβων αὐτῆς γενομένας ἀπὸ 10 Ἰουλίου μέχρι 10 Ὀκτωβρίου 1952 ἀπολύσεις τῶν ὑπ' αὐτῶν ἀπασχολουμένων μισθωτῶν.

β) Ἐθεώρησεν ὅτι τὸ αἴτημα περὶ παροχῆς ἀδείας ἀπολύσεως μισθωτῶν συνδεομένων μετὰ τῆς Δ.Ε.Η. καὶ τῶν ἐργολάβων καὶ ὑπεργολάβων αὐτῆς διὰ συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου δὲν ἐμπίπτει εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ν. 2222/1952 καὶ

γ) Παρέσχεν ἀναδρομικῶς, ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ν. 2222/1952, ἄδειαν καταγγελίας συμβάσεως ἢ σχέσεως ἐργασίας μισθωτῶν συνδεομένων μετὰ τῶν ὡς εἴρηται ἐργοδοτῶν ἢ ἐκμεταλλεύσεων διὰ συμβάσεως ἢ σχέσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου.

Τῆς ἀποφάσεως ταύτης, ὡς καὶ τῆς ἐφ' ἧς αὕτη ἐρείδεται γνωμοδοτήσεως τῆς μνησθείσης Ἐπιτροπῆς, ἐζητήθη ὑπὸ τοῦ Ι.Π** καὶ λοιπῶν, ἁπάντων προβαλλόντων μισθωτικὴν σχέσιν μετὰ τῆς Ἀμερικανικῆς Ἑταιρίας ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν Foundation Company, εἰς ἣν ἀνετέθη ἀπολογισικῶς ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου ἡ κατασκευὴ τοῦ θερμοηλεκτρικοῦ ἐργοστασίου Ἀλιβερίου καὶ παρὰ τῆς ὁποίας οὗτοι ἀπελύθησαν τὴν 10 Νοεμβρίου 1952, ἡ ἀκύρωσις διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ λόγους.

Εἰς τὴν προκειμένην δίκην παρενέβη ἡ Δημοσία Ἐπιχείρησις Ἠλεκτρισμοῦ πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ κύρους τῆς προσβαλλομένης πράξεως.

Τὰ ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης προκύπτοντα ζητήματα ἦσαν:

α) Ἐὰν ἡ αἴτησις ἀσκῆται παραδεκτῶς καὶ δὴ ὡς ἐκ τῆς νομοθετικῆς κυρώσεως τῆς προσβαλλομένης πράξεως, ὡς καὶ ἀπὸ ἀπόψεως ἐκτελεστότητος αὐτῆς καὶ νομιμοποιήσεως τῶν αἰτούντων, καὶ β) Ἐάν, ἐν καταφατικῇ ἐκδοχῇ ἐπὶ τοῦ ὡς ἄνω ζητήματος, τυγχάνωσι βάσιμοι οἱ προβαλλόμενοι λόγοι ἀκυρώσεως.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 2357/1953, Ὁλομελείας

Πρόεδρος ὁ κ. **Σ. Σολιώτης**
Εἰσηγητὴς ὁ Σύμβουλος κ. **Γ. Μαραγκόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ε. Δημητρακόπουλος, Τρ. Κοντοπανσόπουλος Νομικὸς Σύμβουλος Κράτους, Χ. Μυριάνθης

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως διώκεται ἡ ἀκύρωσις τῆς ὑπ' ἀριθ. 16710 τῆς 8ης Ἀπριλίου 1953 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δι' ἧς, μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 383/31.3.1953 σύμφωνον γνωμοδότησιν τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 4 § 1 τοῦ ν. 2222/1952 προβλεπομένης Ἐπιτροπῆς, παρεσχέθη εἰς τὴν Δημοσίαν Ἐπιχείρησιν Ἠλεκτρισμοῦ, ἐνεργοῦσαν δι' ἑαυτήν, ὡς καὶ διὰ τοὺς μετ' αὐτῆς συνδεομένους καὶ ὑπὸ τὸν ἔλεγχόν της τελοῦντας ἐργολάβους τοὺς ἐκτελοῦντας τὰ ἔργα τοῦ ἐνεργειακοῦ προγράμματος τῆς Ἑλλάδος, ἐκτὸς ἄλλων καὶ ἡ ἄδεια ἀναδρομικῆς ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ν. 2222 καταγγελίας συμβάσεως ἢ σχέσεως ἐργασίας μισθωτῶν συνδεομένων μετὰ τῶν ἄνω ἐργοδοτῶν διὰ συμβάσεως ἢ σχέσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου.

Παραδεκτῶς παρεμβαίνει εἰς τὴν προκειμένην δίκην ἡ Δημοσία Ἐπιχείρησις Ἠλεκτρισμοῦ.

Συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ ν. 2222 «περὶ ἐλέγχου τῶν ἀπολύσεων μισθωτῶν» ἐπὶ ἓν ἑξάμηνον ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου ἐπιχειρήσεις, ἐκμεταλλεύσεις ἢ ἐργασίαι ἐν γένει, οἱασδήποτε μορφῆς, φύσεως καὶ σκοποῦ, ἀπασχολοῦσαι ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς χώρας κατὰ τὴν 1 Ἰουνίου 1952 μισθωτοὺς πλέον τῶν πεντήκοντα, δὲν δύνανται νὰ προβοῦν εἰς καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας μισθωτῶν αὐτῶν, προσληφθέντων διὰ χρόνον μὴ ὡρισμένον, ἐφ' ὅσον δὲν ἤθελον τύχει τῆς πρὸς τοῦτο ἀδείας τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, χορηγουμένης τῇ αἰτήσει τῶν ἐνδιαφερομένων μετὰ σύμφωνον καὶ ὁπωσδήποτε αἰτιολογημένην γνώμην τῶν προβλεπομένων ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 4 ἐπιτροπῶν, ἐφ' ὅσον διαπιστοῦται, ὅτι δὲν καθίσταται ἐφικτὴ ἡ συνέχισις τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος τῶν ἐπιχειρήσεων ἄνευ μειώσεως καὶ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν. Κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ αὐτοῦ νόμου ἡ ἀδυναμία κρίνεται βάσει τῆς καθόλου δυναμικότητος τῆς ἐπιχειρήσεως, ἐν σχέσει πρὸς τὴν κατὰ

ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΤΑ Ν. 2222)1952

Διαδικασία έγκρίσεως απολύσεων κατά το πρό της ισχύος του Νόμου τριμηνον

Περιορισμοί απολύσεων μισθωτών επιχειρήσεων κατά Ν. 2222/1952.— 'Απολύσεις μισθωτών δι' ακαταλληλότητα περί την εκτέλεσιν της εργασίας ή δι' ανάρμοστον συμπεριφοράν.— 'Ανεφάρμοστον άρθρου 3 Ν. 2222/1952 διά τας γενομένας κατά το τριμηνον πρό της ισχύος του Νόμου απολύσεις διά τον λόγον τούτον.—Ρύθμισις αυτών αποκλειστικώς υπό του άρθρου 10.— 'Αναπλήρωσις απολυθέντος.— 'Αναίρεσις διά μή λήψιν υπ' όψιν αποδεικτικών στοιχείων.

'Αναιρείται ή υπ' αριθ. 6816/1953 απόφασις του ως εφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου 'Αθηνών (ΕΕΔ 12, 1019).

Τό Πρωτοδικείον είχε δεχθή, ότι κατά την έννοιαν του ν. 2222/1952 «περί ελέγχου απολύσεων μισθωτών» (ΕΕΔ 11, 1011), τεθέντος εν ισχύϊ διά του από 9/10 'Οκτωβρίου 1952 Διατάγματος (ΕΕΔ 11, 1168) και ισχύσαντος μέχρι της 10 'Απριλίου 1953, αί απολύσεις αί γενόμεναι κατά το πρό της ισχύος του νόμου τούτου τριμηνον χρονικόν διάστημα (ρυθμιζόμεναι υπό του άρθρ. 10 του ν. 2222/1952), εφ' όσων εγένοντο δι' ακαταλληλότητα του μισθωτού περί την εκτέλεσιν της εργασίας του ή δι' ανάρμοστον συμπεριφοράν, δέν υπήγοντο και αύται (άρθρον 3) εις την διαδικασίαν της εγκρίσεως υπό του 'Υπουργού 'Εργασίας (πρβλ. και σύμφωνον Πρωτοδικείου 'Αθηνών 9838/1953, ΕΕΔ 13, 67).

Διάφορος όμως είναι ή γνώμη του 'Αρείου Πά-

τον πρό των αιτουμένων απολύσεων χρόνον οικονομικήν αυτής υφήν, τας ιδιαιτέρας συνθήκας χρηματοδοτήσεως αύτης, τα κατά το πρόσφατον παρελθόν πραγματοποιηθέντα κέρδη και την διάθεσιν αυτών, τας προς διευθυντάς παροχάς, τας συνθήκας συναγωνισμού προς άλλας όμοειδείς επιχειρήσεις. 'Εκ των διατάξεων τούτων και ιδία εκ των εν τω άρθρω 2 αναγραφομένων κριτηρίων ως προς την αδυναμίαν συνεχίσεως της οικονομικής δραστηριότητος της επιχειρήσεως προκύπτει, ότι ό νόμος, ομιλών εν άρθρω 1 περί πάσης φύσεως και σκοπού επιχειρήσεων ή εκμεταλλεύσεων, αναφέρεται εις τοιαύτας κερδοσκοπικού πάντως χαρακτήρος, και υπαγομένας εις την σφαίραν της ιδιωτικής οικονομίας και υποκειμένας εις τας διακυμάνσεις του συναγωνισμού προς άλλας όμοειδείς επιχειρήσεις ή εις τους κανόνας της προσφοράς και της ζητήσεως (*). 'Η ερμηνεία αύτη ενισχύεται και εκ του αναπτυσσομένου εν τη εισηγητική του μετέπειτα 2222 νόμου εκθέσει σκοπού «το παρόν νομοσχέδιον αποβλέπει εις την εφαρμογήν αύτου εις επιχειρήσεις, αίτινες επιμένουν εις αντιοικονομικάς και αντικοινωνικάς αρχάς ... το υπό κρίσιν νομοσχέδιον επιχειρεί να βοηθήση εις την εξυγίανσιν των αρχών της ιδιωτικής επιχειρήσεως κλπ.», εξ ού αριδήλως προκύπτει, ότι ό νόμος απέβλεψεν εις τας ιδιωτικής μόνον φύσεως επιχειρήσεις.

Κατά το άρθρ. 1 § 2 του ιδρυτικού της ν. 1468/1950 ή Δημοσία 'Επιχείρησις 'Ηλεκτρισμού αποτελεί δημοσίαν επιχείρησιν ανήκουσαν εξ ολοκλήρου εις το 'Ελληνικόν Δημόσιον, λειτουργούσαν χάριν του δημοσίου συμφέροντος, αλλά κατά τους κανόνας της ιδιωτικής οικονομίας, απολαμβάνουσαν διοικητικής και οικονομικής αυτοτελείας, τελούσαν όμως υπό την ανωτάτην εποπτείαν και τον έλεγχον του Κράτους. 'Αφ' ετέρου δυνάμει της υπογραφείσης την 27 Νοεμβρίου 1950 συμβάσεως μεταξύ του 'Ελληνικού Δημοσίου (εις ό δυνάμει ρητής διατάξεως της συμβάσεως ταύτης υποκατεστάθη πλήρως άμα τη ιδρύσει της ή Δημοσία 'Επιχείρησις 'Ηλεκτρισμού, εις ην έχει ανατεθή και βάσει του προμνησθέντος άρθρ. 1 § 1 του ά.ν. 1468, ως και του άρθρ. 1 § 2 του δ/τος της 28/28 'Ιανουαρίου 1951, κυρωθέντων αμφοτέρων διά του ά.ν. 1672/1951 και τούτου υπό του ν. 2113/1952 (στοιχ υπ' αριθ. 121), ή κατασκευή των εργοστασίων παραγωγής ηλεκτρικής ενεργείας) και της εταιρίας Burns and Roe Inc., δρώσης εν συνεταιρισμώ μετά της Foundation Co, ανελήφθη υπό των τελευταίων ταύτων ή κατασκευή του εν 'Αλιβερίω θερμοηλεκτρικού σταθμού παραγωγής, συμφωνηθέντος όπως αί δαπάναι προσωπικού κλπ. καταβάλλωνται απολογιστικώς υπό της Δημοσίας 'Επιχειρήσεως 'Ηλεκτρισμού, έχούσης ούτω την εύθύνην και το βάρος του χρησιμοποιουμένου υπό των διά λογαριασμόν της ενεργούντων εργολάβων προσωπικού. Ούτω, κατά τα άνωτέρω, προκειμένου περί του τοιούτου προσωπικού, χρησιμοποιουμένου διά λογαριασμόν της Δημοσίας 'Επιχειρήσεως 'Ηλεκτρισμού, δέν έχει εφαρμογήν ό ν. 2222/1952 και κατ' ακολουθίαν οί αιτούντες, ισχυριζόμενοι ότι κατά παράβασιν των διατάξεων του ανωτέρω ν. 2222 επετράπη διά της προσβαλλομένης πράξεως ή απόλυσις των υπό της εταιρίας Foundation, μεθ' ής προβάλλουσι ότι έτέλουν εν μισθωτική σχέσει προς κατασκευήν του θερμοηλεκτρικού εργοστασίου 'Αλιβερίου, άλυσιτελώς στρέφονται κατά της παρασχούσης την εν λόγω άδειαν απολύσεως υπουργικής πράξεως, δεδομένου ότι τοιαύτη άδεια ούδόλως εν προκειμένω απητείτο.

Κατά ταύτα απορριπτέα κρίνεται ή υπό κρίσιν αίτησις.

(*) Πρβλ. και Σ.Ε. 1655/1953, ΕΕΔ 13, 138.

γου (βλέπε καὶ συμφώνους μακρὰς σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 12, 1019, ΕΕΔ 18, 67 ἑξ.).

Ἀρείου Πάγου 111/1954. Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. Α. Χαμάρτος
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. Ι. Τραχανὴς
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ἀλ. Ἀλιοῦ, Π. Κωνσταντόπουλος

Ἐκ τοῦ πρὸς ἀλλήλας συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 1, 3 καὶ 10 τοῦ νόμου 2222/1952 «περὶ ἐλέγχου τῶν ἀπολύσεων μισθωτῶν», τεθέντος ἐν ἰσχύι διὰ τοῦ εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ἄρθρου 14 αὐτοῦ ἐκδοθέντος δ/τος τῆς 9/10 Ὀκτωβρίου 1952 ἀπὸ τῆς 10 Ὀκτωβρίου 1952, ὁριζουσῶν τῆς μὲν τοῦ ἄρθρου 1 ὅτι «ἐπὶ ἓν ἑξάμηνον ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου ἐπιχειρήσεις, ἐκμεταλλεύσεις ἢ ἐργασίαι ἐν γένει οἱασδήποτε μορφῆς, φύσεως καὶ σκοποῦ, ἀπασχολοῦσαι ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς Χώρας κατὰ τὴν 1ην Ἰουνίου 1952 μισθωτοὺς πλέον τῶν 50, δὲν δύνανται νὰ προβοῦν εἰς καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας μισθωτῶν αὐτῶν, προσληφθέντων διὰ χρόνον μὴ ὡρισμένον, ἐφ' ὅσον δὲν ἤθελε τύχει τῆς πρὸς τοῦτο ἀδείας τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας κλπ.», τοῦ ἄρθρου 3 ὅτι «ἀπολύσεις δι' ἀνεπάρκειαν ἢ ἀκαταλληλότητα περὶ τὴν ἐκτέλεσιν ἐργασίας, ἢ δι' ἀνάρμοστον συμπεριφορὰν δὲν ὑπάγονται εἰς τὴν διαδικασίαν τοῦ παρόντος. Εἰς ἀντικατάστασιν ὅμως τῶν οὕτω ἀπολυομένων ὀφείλει ἡ ἐπιχείρησις νὰ προσλαμβάνῃ ἰσαρίθμους μισθωτοὺς τῆς αὐτῆς εἰδικότητος καὶ μὲ τὰς αὐτὰς ἀποδοχάς», καὶ τέλος τοῦ ἄρθρου 10 ἐν μὲν τῇ § 1 ὅτι «αἱ ἀπὸ τριμήνου πρὸ καὶ μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου γενόμεναι καταγγελίαι συμβάσεως ἐργασίας οὐδὲν ἐπάγονται ἔννομον ἀποτέλεσμα, ἐφ' ὅσον ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου δὲν ἤθελε ζητηθῇ ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων ἐπιχειρήσεων ἡ ἔγκρισις αὐτῶν παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας κατὰ τὴν ἐν ἄρθρῳ 1 διαδικασίαν», ἐν δὲ τῇ § 2 ὅτι «εἰς περίπτωσιν μὴ χορηγήσεως τῆς ἀδείας ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας δι' ἀπολύσεις, περὶ ὧν ἡ προηγουμένη παράγραφος, αἱ γενόμεναι καταγγελίαι συμβάσεως ἐργασίας εἶναι ἄκυροι, ἐφ' ὅσον οἱ ἀπολυθέντες δὲν ἐπαναπροσελήφθησαν ἢ δὲν ἀνεπληρώθησαν παρ' ἄλλων μισθωτῶν κλπ», ἐξαιροῦνται δὲ τῶν διατάξεων τούτου αἱ ρητῶς ὑπὸ τῆς § 4 αὐτοῦ κατονομαζόμεναι περιπτώσεις (τῶν λοιπῶν παρεμβαλλομένων διατάξεων ἀφορωσῶν εἰς λεπτομερείας ἐφαρμογῆς τῶν περιπτώσεων τοῦ ἄρθρου 1), σαφῶς προκύπτει, ὅτι αἱ ἀπὸ τριμήνου πρὸ καὶ μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου (10 Ὀκτωβρίου 1952) γενόμεναι ἀπολύσεις συνεπείᾳ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ρυθμίζονται ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον ὑπὸ τῶν περὶ τούτου εἰδικῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 10 καὶ δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπ' αὐτῶν ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 3, ὡς ἐδέξατο ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις. Αὕτη ἀφορᾷ, ὡς δῆλον γίγνεται καὶ ἐκ τῆς γραμματικῆς αὐτῆς διατυπώσεως, εἰδικὴν περίπτωσιν ἀπολύσεων ἀπὸ τῆς ἰσχύος αὐτοῦ καὶ ἐντεῦθεν γενομένων.

Κατὰ τὰς προρρηθείσας διατάξεις τῶν §§ 1 καὶ 2 τοῦ ἄρθρου 10 καὶ ἐν μὴ ἐγκρίσει τῆς ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις τούτου γενομένης καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἡ ἀπόλυσις θεωρεῖται ἐγκύρως γενομένη, ἂν ἡ θέσις τοῦ ἀπολυθέντος ἀναπληρωθῇ δι' ἑτέρου τοιούτου. Ἐν προκειμένῳ τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, ὡς δείκνυται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, κατ' ἐφαρμογὴν ἐν τῇ κρινομένῃ διαφορᾷ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ν. 2222/1952, ἐδέξατο ὡς βεβαιωθέντα, ἐκτὸς ἄλλων, καὶ ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος ἐν τῇ ὑπ' αὐτοῦ ἀσκουμένῃ ἐπιχειρήσει ἀπησχόλει κατὰ τὴν 1 Ἰουνίου 1952 μισθωτοὺς πλέον τῶν 50, ὅτι ἡ μετὰ τοῦ ἀναιρεσείοντος σύμβασις ἐργασίας ἀορίστου χρόνου κατηγγέλθη εἰς χρόνον ἐμπίπτοντα εἰς τὸ τοῦ ἄρθρου 10 αὐτοῦ νόμου τρίμηνον καὶ ὅτι εἰς ἀντικατάστασιν τούτου προσελήφθη ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ὁ Κ.Π. Τὰ στοιχεῖα ταῦτα εἶναι μὲν ἱκανὰ διὰ τὴν περαιτέρω κρίσιν περὶ τοῦ ἐγκύρου ἢ μὴ τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἀναιρεσείοντος κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 10, πλὴν ὅμως ὁ ἀναιρεσείων, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν ἐγγράφων προτάσεών του τῶν ὑποβληθεισῶν κατὰ τὴν συζήτησιν, ἐφ' ἧς ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἐξεδόθη, ἐπεκαλέσθη, ἀμφισβητῶν τὴν ἀναπλήρωσίν του, πλὴν ἄλλων, καὶ τὰς ἐνόρκους καταθέσεις τῶν μαρτύρων Π.Ν., Ι.Α., καὶ Δ.Μ. τὰς διαλαμβανομένας εἰς τὰς νομίμως προσαχθείσας ὑπ' ἀριθ. 15538, 15783 καὶ 15767 τοῦ ἔτους 1953 ἐκθέσεις ἐνώπιον τοῦ συμβολαιογράφου Ἀθηνῶν Δ.Χ., ἵνα συνεκτιμηθῶσι καὶ αὗται μετὰ τῶν λοιπῶν ἀποδείξεων ὡς τεκμήρια ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου. Τὸ ὡς ἐφετεῖον ὅμως δικάσαν Πρωτοδικεῖον, ὡς ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του δείκνυται, κατέληξεν εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι ἐβεβαιώθη ἡ ἀναπλήρωσις τοῦ ἀπολυθέντος ἀναιρεσείοντος, ἀφοῦ ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὰς ἐνόρκους καταθέσεις τῶν ἐνώπιον τοῦ δικάσαντος Πρωτοδικοῦ ἐξεταθέντων μαρτύρων ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων, τὰ ὑπὸ τούτων προσαχθέντα ἔγγραφα καὶ τὰς ληφθείσας ἐνώπιον τῶν συμβολαιογράφων Ἀθηνῶν Α.Β. καὶ Α.Π. ἐνόρκους βεβαιώσεις, ἐξ οὗ πρόδηλον καθίσταται ὅτι οὐδόλως ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν καὶ τὰς ὡς ἀνωτέρω ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσείοντος ἐπικληθείσας ἐνώπιον τοῦ συμβολαιογράφου Ἀθηνῶν Δ.Χ. ἐνόρκους καταθέσεις μαρτύρων πρὸς συνεκτίμησιν καὶ τούτων μετὰ τῶν λοιπῶν ἀποδείξεων.

Οὕτω πράξαν τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον παρέβη τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 251, 252 § 2, 272 καὶ 276 Πολ. Δικονομίας, καθ' ἃς μεταξὺ τῶν ἀποδεικτικῶν μέσων περιλαμβάνονται καὶ τὰ τεκμήρια, ὅπου ἡ διὰ μαρτύρων ἀπόδειξις συγχωρεῖται, ὡς καὶ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 256 αὐτῆς, καθ' ἣν ὁ Δικαστής, ὅπως μορφώσῃ γνώμην περὶ τοῦ ἀποδεικτέου θέματος, ὀφείλει νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν καὶ ἐκτιμήσῃ πάντα τὰ ὑπὸ τῶν διαδίκων ἐπικαλούμενα καὶ προσαγόμενα ἀποδεικτικὰ στοιχεῖα, ἐν οἷς καὶ τὰ ἔγγραφα καὶ τὰ ἐκ τούτων τεκμήρια, δυνάμενος νὰ σχηματίσῃ τὴν πεποίθησίν του καὶ ἐκ τινων ἐξ αὐτῶν. Συνεπῶς ἀναιρετέα ἐστὶν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις του κατὰ τὸ ἄρθρον 807 § 9 Πολ. Δικονομίας καὶ τὸν περὶ τούτου βάσιμον τέταρτον τοῦ ἀναιρετηρίου λόγον, παραπεμπτέα δὲ ἡ ὑπόθεσις πρὸς νέαν συζήτησιν εἰς ἕτερον ἰσόβαθμον καὶ ὁμοειδὲς τῷ ἀποφηναμένῳ ταύτην Δικαστήριον (ἄρθρον 833 § 1 Πολ. Δικονομίας).

ΑΔΥΝΑΜΙΑ ΑΠΟΔΟΧΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΞ ΑΝΩΤΕΡΑΣ ΒΙΑΣ

Ὑπερημερία ἐργοδότου ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως καὶ ἔννοια ἄρθρου 656 Ἀστ. Κώδικος

Ἀκυρότης ἀπολύσεως μισθωτοῦ κατὰ παράβασιν ἄρθρου 9 Ν. 118/1945. — Ἰσχυρισμὸς ἐργοδότου περὶ ἀδείας μισθωτοῦ εἰς διαθεσιμότητα καὶ προσφορά, μετὰ κοινοποίησιν ἀγωγῆς ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως, πρὸς καταβολὴν ἡμερομισθίων διαθεσιμότητος, διὰ τὸν σκοπὸν ἀποφυγῆς τῶν ἐκ τῆς ἀκύρου ἀπολύσεως συνεπειῶν. — Ἔννοια ἄρθρου 656 Α.Κ., ἀπαλλάσσοντος ἐργοδότην ὑποχρεώσεως πρὸς καταβολὴν μισθοῦ ἐπὶ ἀνωτέρας βίας.

Περίπτωσις τῆς κατωτέρω δημοσιευομένης ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, ἐπικυρούσης τὴν ὑπ' ἀριθ. 103/1953 ἀπόφασιν τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Χαλκίδος, εἶναι ἀπόλυσις μισθωτοῦ, ἀσφαλιζομένου κατὰ τῆς ἀνεργίας εἰς τὸ Ι.Κ.Α., ἄνευ τηρήσεως τῶν διὰ τὸ κῦρος τῆς ἀπολύσεως διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118/1945 (ΕΕΔ 13, 42 ἐπ.).

Συνέπεια εἶναι ἡ ἐκ τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου, κατ' ἄρθρ. 656 Α.Κ., ὑποχρέωσις αὐτοῦ πρὸς καταβολὴν τοῦ μισθοῦ. Προεβλήθη, ὡς συνάγεται ἐκ τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, ὅτι, ὑφισταμένης ἀνωτέρας βίας περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐργοδότου, δὲν ὑπῆρχε (καὶ ἐπὶ ἀκύρου ἀπολύσεως) ὑποχρέωσις καταβολῆς μισθοῦ κατ' ἄρθρον 656 Α.Κ.

Ἐκ τούτου καὶ ἡ ἔρευνα τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ἄρθρου 656 Α.Κ.

Ἡ ἀπόφασις ἀκολουθεῖ κατὰ τοῦτο τὴν ὁμοίαν ἄποψιν τῆς Α.Π. 637/1950 (εἰσηγητὴς *Ι. Τραχανῆς*, ΕΕΔ 10, 218), διὰ νὰ καταλήξῃ εἰς τὴν λύσιν ὅτι ἡ πρόσκαιρος οἰκονομικὴ δυσχέρεια τοῦ ἐργοδότου δὲν συνιστᾷ (ὀρθότατα) λόγον ἀνωτέρας βίας.

Τὸ ἄρθρον 656 τοῦ Α.Κ. τροποποιεῖ τὴν ὅλην διασκευὴν τῶν περὶ ὑπερημερίας τοῦ δανειστοῦ διατάξεων τοῦ Α.Κ. (349 ἐπ.) καὶ παρεμβάλλει καὶ τὸ ὑποκειμενικὸν στοιχεῖον εἰς τὴν κρατοῦσαν ἀντικειμενικὴν ἔννοιαν τῆς ὑπερημερίας τοῦ δανειστοῦ (*Π. Ζέπος*, Ἐνοχ. Β' Μέρος, Εἰδ., Τεῦχος 8ον, σελ. 394, *Ι. Καποδίστριας*, ἐν Ἑρμ.ΑΚ, Εἰσαγ. ἄρθρα 349 - 360, ἀριθ. 20), ἀνεξαρτήτως δὲ τοῦ ὅτι ἐπεκρίθη ἡ ἐκπροπὴ αὕτη ἐκ τῆς γενικῆς ἀρχῆς τοῦ ἄρθρ. 349 Α.Κ. ὡς ἄγουσα εἰς ἀνεπιεικῆ διὰ τοὺς ἐργαζομένους ἀποτελέσματα (βλέπε *Μιχαηλίδην - Νουάρον*, ἐν Ἑρμ.ΑΚ ὑπ' ἄρθρ. 330, ἀριθ. 45, *Ἀλ. Σακελλαρόπουλον*, ΕΕΔ 4, 484 ἐπ., ἰδίᾳ 487) καὶ ὡς ἀντιφατικὴ πρὸς τὰς γενικὰς τοῦ Κώδικος ἀρχὰς (*Κ. Δημάκης*, ΕΕΔ 4, 340), δὲν ἐννοεῖ ἀσφαλῶς νὰ περιλάβῃ εἰς τὴν διὰ τοῦ ἄρθρου τούτου εἰσαγομένην ἀρχὴν τῆς ἀπαλλαγῆς τοῦ ἐργοδότου ἀπὸ τῆς ὑποχρεώσεως καταβολῆς μισθοῦ καὶ τὴν μὴ ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ ἕνεκα λόγων, οἱ ὁποῖοι ἀνάγονται εἰς τὸν λεγόμενον ἐπαγγελματικὸν κίνδυνον, ὡς εἶναι ἡ περίπτωσις τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως (βλέπε περὶ ἐπαγγελματικοῦ κινδύνου *Ἀλ. Σακελλαρόπουλον*, ΕΕΔ 6, 484).

Σχετικῶς ἤδη πρὸς τὴν σκέψιν τῆς ἀποφάσεως περὶ διαθεσιμότητος, περὶ τῆς ὁποίας σχετικὸς ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐργοδότου, ἵνα ἀποφύγῃ τὰς ἐκ τῆς ἀκύρου ἀπολύσεως συνεπείας, λεκτέον καὶ ὅτι, κατὰ τὴν ὀρθῶς εἰς τὰ δικασήρια τῆς οὐσίας κρατοῦσαν ἄποψιν, ἡ διαθεσιμότης τοῦ μισθωτοῦ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945 (ἐπὶ τρίμηνον ἐτησίως), μὲ συνέπειαν τὴν καταβολὴν τοῦ ἡμίσεος τῶν ἀποδοχῶν του, πρέπει νὰ δηλοῦται ρητῶς (ἐγγράφως ἢ προφορικῶς) (Ἴδε Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 2685/1953, εἰσηγητὴς *Γ. Παπανικολάου*, ΕΕΔ 12, 878 καὶ αὐτόθι σημειούμενα).

Εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ἀπολύσεως ἐνυπάρχει ἡ βούλησις τοῦ ἐργοδότου νὰ μὴ ἀποδεχθῇ τὰς ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ καὶ οὕτως ἀπαλλάσσεται καὶ τῆς ὑποχρεώσεως εἰς προσφοράν, μόνον δὲ ἂν ὅλον τὸ προσωπικὸν τῆς ἐπιχειρήσεως ἔχῃ τεθῇ εἰς διαθεσιμότητα, ἐλλείψει ἐργασιῶν, θὰ ἠδύνατο νὰ μειωθῇ ἡ ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου εἰς καταβολὴν ὁλοκλήρου τοῦ μισθοῦ τοῦ ἀκύρως ἀπολυθέντος μισθωτοῦ εἰς τὸ ἥμισυ τούτου (ἄρθρ. 9 ν. 118/1945) (βλέπε Α. Π. 607/1950, εἰσηγητὴς *Ι. Ἀποστολόπουλος*, ΕΕΔ 10, 114).

Ἀρείου Πάγου 17/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Ι. Ἀποστολόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ι Τραχανῆς**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Λαμπαδάριος, Κ. Βοσνάκης

Ἐκ τῶν διὰ τῆς Πτων αἰτιολογιῶν τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ὑπὸ τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου ἀνελέγκτως δεκτῶν γενομένων πραγματικῶν περιστατικῶν βεβαιοῦται, ὅτι ὁ ἐνάγων, ἤδη ἀναιρεσίβλητος, προσληφθεὶς ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσείοντος ὡς ἐργάτης εἰς τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἀσκουμένην μεταλλευτικὴν ἐπιχείρησιν διὰ συμβάσεως ἀορίστου χρόνου, ἀπελύθη τῇ ἐντολῇ αὐτοῦ ἄνευ τηρήσεως τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ἀ.ν. 118/1945 ὁριζομένων διατυπώσεων καὶ προϋποθέσεων, ὅτι δὲ καὶ ἐξ ἐγγράφου τοῦ οἰκείου Σταθμοῦ Χωροφυλακῆς βεβαιοῦται, ὅτι ὁ ἀναιρεσείων ἐργοδότης ἀπέλυσε τοῦτον, ἐμμέσως, πλὴν σαφῶς, προκύπτει ὅτι τοῦτο δέχεται, ὅτι ὁ ἐνάγων ἐνετάλη προσωπικῶς ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσείοντος ἐργοδότου του, ὅπως παύσῃ παρ' αὐτῷ ἐργαζόμενος καὶ οὐχὶ ὡς γενομένην τὴν ἀπόλυσίν του δι' ἐντεταλμένου ἀντιπροσώπου αὐτοῦ. Συνεπῶς, ἀποφηνάμενον τοῦτο μετὰ ταῦτα ἄκυρον τὴν γενομένην ἀπόλυσίν του, δι' ἔλλειψιν ἐγγράφου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὀρθῶς ἔκρινε καὶ τὰ περὶ τοῦ ἐναντίου κατὰ τὸ μέ-

ρος τοῦτο διά τοῦ πρώτου τῆς ἀναιρέσεως λόγου ἐκτιθέμενα εἶναι ἀπορριπτέα ὡς ἀβάσιμα. Καθ' ὅσον δέ περαιτέρω ὁ ἀναιρεσείων διά τοῦ αὐτοῦ λόγου ἀναιρέσεως μέμφεται τήν προσβαλλομένην ἀπόφασιν ὡς δεξαμένην ὅτι δύναται νά συσταθῇ καταγγελία τῆς συμβάσεως διά τρίτου προσώπου ἐοτερημένου ἀριμοδιότητος καί ἐξουσίας πρός ἀντιπροσώπευσιν τοῦ καταγγέλλοντος, διά δέ τοῦ τρίτου λόγου ὅτι ἄνευ προτάσεως τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἐδέχθη μή γενομένην τήν καταγγελίαν ὑπ' αὐτοῦ αὐτοπροσώπως, εἶναι οὗτοι, μετά τά ὡς ἀνωτέρω, προεχόντως ἀπορριπτέοι, ὡς ἐπί ἀναληθοῦς προϋποθέσεως ἐρειδόμενοι. Βεβαιουμένου δ' ἐκ τῆς αὐτῆς τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως σκέψεως καί ὅτι εἰς τήν ὡς ἀνωτέρω κρίσιν του ἦχθη τοῦτο μετ' ἐκτίμησιν καί ἁπάντων τῶν ὑπό τῶν διαδίκων ἐπικαλουμένων καί προσαγομένων ἐγγράφων, προδήλως τοῦτο ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν κατά ταύτην καί ὑπό τοῦ ἀναιρεσείοντος ἐν τῷ 5ῳ τοῦ ἀναιρετηρίου λόγῳ ὡς προακομισθέν φερόμενον ἔγγραφον, ὅπερ κατ' οὐδεμίαν διάταξιν νόμου ἦτο ὑπόχρεον καί εἰδικῶς νά μνημονεύσῃ καί συνεπῶς καί οὗτος εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος.

Κατά τήν αὐτήν τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως σκέψιν τό ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, δεξάμενον ἀνελέγκτως ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος ἐνάγων ἀπελύθη ἐκ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ ἀναιρεσείοντος τήν 15 Φεβρουαρίου 1952, ὅτι καί ἔπαυσεν οὗτος ἀποδεχόμενος τήν προσφερομένην ἐργασίαν του, πρόδηλον καθίσταται ὅτι κατά τήν κρίσιν του ταύτην ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν καί ἠρεύνησε καί τόν διά τοῦ 2ου λόγου ἀναιρέσεως φερόμενον ὡς παραλειφθέντα ἰσχυρισμόν τοῦ ἀναιρεσείοντος ὅτι κατά προγενέστερον χρόνον, τοῦτέστιν ἀπό τῆς 12 Ἰανουαρίου 1952, ὁ ἀναιρεσίβλητος διέλυσεν οἰκειοθελῶς τήν μετ' αὐτοῦ σύμβασιν ἐργασίας, μή ἐμφανισθείς ἔκτοτε πρός ἀνάληψιν ἐργασίας καί σιγῇ ἀπέρριψε ταύτην, συνεπῶς εἶναι οὗτος ἀπορριπτέος. Καθ' ὅσον δέ περαιτέρω τοῦτο δέχεται, ὅτι οὔτε ὁ ἰσχυρισμός τοῦ ἀναιρεσείοντος ὅτι δέν ἀπελύθη, ἀλλ' ἐτέθη εἰς διαθεσιμότητα κατά τό ἄρθρ. 9 § 2 τοῦ ἀ.ν. 118/1945 ἐβεβαιώθη, ἡ δέ μετά παρέλευσιν μηνός ἀπό τῆς κοινοποιήσεως τῆς ἀγωγῆς προσφορά εἰς τήν καταβολήν ἡμερομισθίου διαθεσιμότητος ὀφείμως ἐφευρέθη πρός ἀποφυγήν τῶν ἐκ τῆς ἀκύρου ἀπολύσεως συνεπειῶν, ἀπορρίψαν μετά ταῦτα τόν ἰσχυρισμόν τοῦ ἀναιρεσείοντος ὅτι ἡ τοῦ ἐνάγοντος ἀπαίτησις ἔδει νά περιορισθῇ εἰς ἡμερομίσθια διαθεσιμότητος, ὀρθῶς ἔκρινε καί οὐδεμίαν διάταξιν νόμου παρέβιασε καί ὁ 4ος λόγος ἀναιρέσεως εἶναι ἀπορριπτέος κατά τό μέρος τοῦτο ὡς ἀβάσιμος. Ἐξενεγκόν δέ τοῦτο τήν τοιαύτην κρίσιν του μετ' ἐκτίμησιν, ὡς βεβαιαῖ, καί ἁπάντων τῶν ὑπό τῶν διαδίκων προσκομισθέντων ἐγγράφων, ὡς εἶναι καί τά πρακτικόν τῆς ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδίκου δίκης, οὐδεμία ἀφίσταται ἀμφιβολία ὅτι ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν καί τά ἐν τῷ αὐτῷ 4ῳ λόγῳ ὡς παραλειφθέντα φερόμενα ἔγγραφα καί συνεπῶς καί κατά τό μέρος τοῦτο εἶναι οὗτος ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος.

Κατά τό ἄρθρ. 656 τοῦ Α.Κ. καί ἄν ὁ μισθωτής ἐκ λόγων ἀναφερομένων εἰς τό πρόσωπον αὐτοῦ, τοῦτέστιν ἀδυναμίας καί εἰς τυχηρά ἀκόμη γεγονότα ὀφειλομένης, μή συνιστῶντα ὅμως ἀνωτέραν βίαν, δέν ἀποδεχθῇ τήν προσηκόντως καί πραγματικῶς προσφερομένην ὑπό τοῦ ἐκμισθωτοῦ ἐργασίαν, ὑποχρεοῦται, μή λυομένης τῆς συμβάσεως, εἰς τήν καταβολήν τῶν μισθῶν πρός τόν ἐκμισθωτήν. Ὑφίσταται δ' ἀνωτέρα βία, ὅταν ἡ ἐνέργεια τοῦ ὑποχρέου παρακωλύηται ἐκ βιαίου καί ἀπροβλέπτου γεγονότος, ὅπερ ἦτο ἀδύνατον ν' ἀποτραπῇ, ἀκόμη καί διά καταβολῆς ἄκρας ἐπιμελείας. Συνεπῶς, ἀποφηνάμενον τό ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον διά τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του ὅτι ἡ πρόσκαιρος οἰκονομική δυσχέρεια τοῦ ἀναιρεσείοντος μισθωτοῦ δέν συνιστᾷ λόγον ἀνωτέρας βίας, ὀρθῶς ἔκρινε καί ὁ περί τοῦ ἐναντίου ἔκτος τοῦ ἀναιρετηρίου λόγος εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος.

Ὡς ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως δείκνυται, τό ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον οὐδαμῶς ἀναφέρεται εἰς τάς σκέψεις τῶν ἐνώπιον αὐτοῦ ἐκκληθεισῶν τοῦ Εἰρηνοδίκου ἀποφάσεων. Συνεπῶς αὗται, συσσωματωθεῖσαι εἰς τήν ἀπόφασιν τούτου, αὐτή ἀπέμεινε δεκτική προσβολῆς διά τοῦ ἐνδίκου τῆς ἀναιρέσεως μέσου καί ὁ 7ος λόγος ἀναιρέσεως, ἀφορῶν τάς αἰτιάσεις κατ' αὐτῶν καί μόνον στρεφομένας, εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀπαράδεκτος.

Ὁ 8ος τοῦ ἀναιρετηρίου λόγος, τήν διατύπωσιν ἔχων ὅτι κατ' ἐσφαλμένην ἐφαρμογήν καί ψευδῆ ἑρμηνείαν τοῦ ἄρθρ. 656 Α.Κ. κακῶς ἐπεδικάσθη εἰς τόν ἀναιρεσίβλητον μισθός διά τόν ἀπό 15/18 Φεβρουαρίου 1952 καί μετέπειτα, λόγῳ τῆς ὑπερημερίας εἰς ἣν περιέστη ἔκτοτε ὁ ἐνάγων, εἶναι ἀπορριπτέος ὡς πάντῃ ἀόριστος καί ἀνεπίδεκτος δικαστικῆς ἐκτιμήσεως.

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ

I

Σχέσις όδηγοῦ αὐτοκινήτου ἀγοραίου (ταξί) πρὸς ἰδιοκτήτην καὶ καταγγελία αὐτῆς

Ἀποκλειστικὴ προθεσμία ἐπιδόσεως ἀγωγῆς ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως, κατ' ἄρθρ. 3 Ν.Δ. 8/11 Μαΐου 1946.—Ἀνεφάρμοστον ἄρθρου 279 Ἀστικοῦ Κώδικος.—Στοιχεῖα συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας.—Τοιαύτη καὶ ἡ σύμβασις ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου ταξὶ μετὰ τοῦ ἰδιοκτήτου, ὑπὸ τοὺς ἀποδειχθέντας περιορισμούς.

Ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 4699/1951 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν (ΕΕΔ 10, 678).

Καὶ ἡ νεωτέρα αὕτη ἀπόφασις, ὑπαγαγοῦσα τὰ ἀνελέγκτως ὑπὸ τοῦ Πρωτοδικείου δεκτὰ γενόμενα πραγματικὰ περιστατικὰ εἰς τὸν προσήκοντα νομικὸν κανόνα, ἀποφαίνεται, ὅτι ὑπέκειτο ἐν προκειμένῳ σύμβασις ἐξηρτημένης ἐργασίας καὶ οὐχὶ τοιαύτη μισθώσεως πράγματος, ὡς εἶχε δεχθῇ ἡ ἀναιρεθεῖσα (βλέπε καὶ λοιπὴν νομολογίαν τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας ἐν ἐν ΕΕΔ 13, 187 ἐπ.).

Σχετικῶς πρὸς τὴν ἄποψιν τῆς ἀποφάσεως ὅτι ἐπὶ τῆς ἀποκλειστικῆς προθεσμίας ἐπιδόσεως ἀγωγῆς τοῦ ἀκύρως ἀπολυομένου μισθωτοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ ν.δ. 8/11 Μαΐου 1946 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 118/1945 δὲν χωρεῖ ἡ κατ' ἀναλογίαν ἐφαρμογὴ τῶν περὶ παραγραφῆς ἐν ἐπιδικίᾳ διατάξεων κατὰ τὸ ἄρθρον 279 Α.Κ., σημειωτέον ὅτι τοῦτο δέχεται σταθερῶς ὁ Ἄρειος Πάγος (βλέπε Α.Π. 452/1952, εἰσηγητὴς *Ν. Παλαιολογόπουλος*, ΕΕΔ 11, 954 καὶ λοιπὴ νομολογία τοῦ Ἀρείου Πάγου εἰς σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 10, 737).

Ἐν τούτοις, ἐν προκειμένῳ, ἀφοῦ, ὡς συνάγεται ἐκ τοῦ ἐν τέλει τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως ἱστορουμένου ὅτι ὁ ἀπολυθεὶς μισθωτὸς ἐζήτησε διὰ τῆς ἀγωγῆς του νὰ τῷ καταβληθῇ ποσὸν ἴσον πρὸς τὰς ἀποδοχὰς δύο μηνῶν, συμφώνως πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν. 2112, ἐζήτησε δηλαδὴ νὰ τῷ καταβληθῇ ἡ ἀποζημίωσις τοῦ ν. 2112, μὴ προσβάλλων τὴν ἀπόλυσίν του ὡς ἄκυρον, δὲν εἶχεν ἐφαρμογὴν ἡ προμνησθεῖσα διάταξις τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ν.δ. 8/11 Μαΐου 1946, ἐκτεινομένη μόνον ἐπὶ ἀξιώσεων ἐξ ἀκύρων ἀπολύσεων, ὁποία δὲν εἶναι ἡ ἀξίωσις τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112.

Ἀρείου Πάγου 73/1954 Τμ. Α'

Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Ἀποστολόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Κ. Σοῦρλος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Μαρινόπουλος, Σ. Ἀργυρός

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν.δ. τῆς 8/11 Μαΐου 1946 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 118/1945 εἰς τὰς βιοτεχνικάς, ἐπαγγελματικὰς καὶ λοιπὰς ἐπιχειρήσεις καὶ τροποποιήσεως ἐνίων διατάξεων αὐτοῦ, ὁριζούσης ὅτι πᾶσα ἀξίωσις τοῦ μισθωτοῦ, πηγάζουσα ἐξ ἀκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, τυγχάνει ἀπαράδεκτος, ἐφ' ὅσον ἡ σχετικὴ ἀγωγὴ δὲν ἐκοινοποιήθη ἐντὸς τριμήνου ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας ἀπὸ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀποβλεπούσης δὲ εἰς τὴν ἄρσιν τῆς ἀβεβαιότητος περὶ τοῦ κύρους τῆς καταγγελίας, ἕπεται ὅτι, ἐγερθείσης τῆς ἀγωγῆς ταύτης ἐντὸς τῆς τριμήνου προθεσμίας, πληροῦται ὁ σκοπὸς τῆς διατάξεως αὐτῆς καὶ δὲν χωρεῖ πλέον ἡ κατ' ἀναλογίαν ἐφαρμογὴ τῶν περὶ παραγραφῆς ἐν ἐπιδικίᾳ διατάξεων κατὰ τὸ ἄρθρ. 279 Α.Κ. καὶ κατὰ συνέπειαν ἡ ἔνστασις τοῦ ἀναιρεσιβλήτου περὶ παραγραφῆς τῆς ὑπὸ δίκην ἀγωγῆς ἐν ἐπιδικίᾳ εἶναι ἀβάσιμος καὶ ἀπορριπτέα.

Τὸ μὲν ἄρθρον 648 τοῦ Α.Κ. ὁρίζει, ὅτι διὰ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὁ μὲν ἐκμισθωτὴς ὑποχρεοῦται νὰ παρέχῃ ἐφ' ὡρισμένον ἢ ἀόριστον χρόνον τὴν ἐργασίαν αὐτοῦ εἰς τὸν μισθωτήν, οὗτος δὲ νὰ καταβάλῃ τὸν συμφωνηθέντα μισθόν, ὅτι ἡ μίσθωσις ἐργασίας ὑπάρχει καὶ ὅταν ὁ μισθὸς ὑπολογίζηται κατὰ μονάδα παρεχομένης ἐργασίας ἢ κατ' ἀποκοπήν, ἀρκεῖ μόνον νὰ προσλαμβάνηται ἡ ἀπασχόλησις εἰς ὡρισμένον ἢ ἀόριστον χρόνον, τὸ δὲ ἄρθρον 651 Α.Κ. διαλαμβάνει ὅτι, ἐὰν ἐκ τῆς συμφωνίας ἢ ἐκ τῶν περιστάσεων δὲν προκύπτῃ ἄλλο τι, ὁ μὲν ἐκμισθωτὴς ὀφείλει νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ὑποχρέωσίν του αὐτοπροσώπως, ἡ δὲ ἀξίωσις τοῦ μισθωτοῦ ἐπὶ τὴν ἐργασίαν εἶναι ἀμεταβίβαστος.

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, καθὼς προκύπτει ἐκ τῆς δευτέρας σκέψεως τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, μετ' ἀνέλεγκτον ἐκτίμησιν τῶν ἀποδεικτικῶν στοιχείων, ἐδέχθη, ὅτι ὁ ἀναιρεσείων, ὁδηγὸς αὐτοκινήτου τὸ ἐπάγγελμα, κατήρτισε μετὰ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἰδιοκτήτου αὐτοκινήτου, τὸ ὁποῖον ἦτο ἐφωδιασμένον διὰ ταξιμέτρου, ἐν ἔτει 1947 σύμβασιν ἐκμεταλλεύσεως τοῦ αὐτοκινήτου τούτου ἄνευ καθορισμοῦ χρόνου διαρκείας, ὑπὸ τὰς εἰδικωτέρας συμφωνίας, καθ' ἃς ὁ μὲν ἀναιρεσίβλητος ἰδιοκτήτης τοῦ αὐτοκινήτου ὑπεχρεοῦτο νὰ παραδίδῃ τοῦτο εἰς τὸν ἀναιρεσιοντα καθ' ἑκάστην, ἕτοιμον δὲ πρὸς λειτουργίαν καὶ ἐφωδιασμένον διὰ βενζίνης καὶ λιπαντικῶν ἐλαίων κλπ., ὁ δὲ ἀναιρεσείων ὑπεχρεοῦτο νὰ ἐργάζεται καθ' ἑκάστην ἐπὶ δεκάωρον, ἡμέραν ἢ νύκτα, ἐναλλὰξ μὲ ἄλλον ὁδηγόν, νὰ ἑστάθμευεν εἰς ὡρισμένην θέσιν ἀφετηρίας (πιάτσαν), νὰ μὴ ὁδήγει τὸ αὐτοκίνητον ἔξω τῶν Ἀθηνῶν ἄνευ εἰδικῆς ἀδείας τοῦ ἰδιοκτήτου, νὰ ἐδέχετο τὸν καθημερινὸν ἔλεγχον τοῦ ἰδιοκτήτου καὶ τέλος κατὰ τὰ διανυόμενα χιλιόμετρα βάσει τοῦ γενικοῦ μετρητοῦ αὐτοῦ ἀφ' ἑνὸς νὰ κατέβαλεν εἰς τὸν ἰδιοκτήτην 1.200 δραχμὰς κατὰ χιλιόμετρον, ἀφ' ἑτέρου νὰ ὑπε-

κέρδαινε πᾶν ποσὸν πέραν τοῦ ποσοῦ τῶν 1200 δραχμῶν, τὸ ὁποῖον θὰ εἰσέπραττε κατὰ διαδρομὴν βάσει τοῦ εἰδικοῦ μετρητοῦ (taxi - metre). Ὑπὸ τὰ περιστατικὰ ὅμως ταῦτα πληροῦνται αἱ προϋποθέσεις τῶν προπαρατεθειμένων διατάξεων περὶ συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, καθ' ὅσον καὶ συνομολόγησις παροχῆς ἐργασίας ἀντὶ μισθοῦ ὑφίσταται, τοῦ ὡς ἄνω ἰδιοτύπου τῆς καταβολῆς τοῦ ὁποίου ὄντος συμφώνου πρὸς τὴν ἐν ἰσχύϊ ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 648 Α.Κ., τοῦτέστι τοῦ ὑπολογισμοῦ τούτου κατὰ μονάδα παρεχομένης ἐργασίας, καὶ ὑποχρέωσις αὐτοπροσώπου ἐκτελέσεως τῆς ἐργασίας συντρέχει καὶ ἐξάρτησις τοῦ ἀναιρεσείοντος ἀπὸ τὸν ἀναιρεσίβλητον ὑφίσταται, ὡς ἐκ τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς στάθμευσιν ἐν ὡρισμένῳ τόπῳ, μὴ ἀπομάκρυναιν ἐξ Ἀθηνῶν ἄνευ ἀδείας τοῦ ἰδιοκτήτου καὶ ὑποβολὴν εἰς καθημερινὸν ἔλεγχον τοῦ ἰδιοκτήτου. Μετὰ ταῦτα σθεν κρίναν ὅτι τὰ ὡς ἄνω περιστατικὰ συνιστοῦν σύμβασιν μισθώσεως πράγματος καὶ εἶτα, μετὰ μεταρρύθμισιν τῆς δεξαμένης αὐτὴν πρωτοβαθμίου ἀποφάσεως ἀπορρίψαν τὴν ἀπὸ 4 Αὐγούστου 1950 ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσείοντος, διὰ τῆς ὁποίας ἐδιώκετο ἡ καταβολὴ ποσοῦ ἴσου πρὸς τὰς ἀποδοχὰς δύο μηνῶν, συμφώνως πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν. 2112, λόγῳ ἀπολύσεως τοῦ ἀναιρεσείοντος ἄνευ καταγγελίας, ψευδῶς ἡρμήνευσε τὰς προπαρατεθείσας διατάξεις τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε αὐτάς, ἀναιρετέαν δὲ τὴν ἀπόφασιν του κατέστησε κατὰ τὸν βάσιμον περὶ τούτου λόγον ἀναιρέσεως. Ἀναιρουμένης δὲ τῆς ἀποφάσεως δέον ἡ ὑπόθεσις νὰ παραπεμφθῇ ἐνώπιον τοῦ δευτέρου Τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου διὰ τὴν κατάλληλον τοῦ νόμου ἐφαρμογήν.

II

Σχέσις ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου ταξὶ πρὸς ἰδιοκτήτην.—Ἐλλείποντος τοῦ κριτηρίου γνωρίσματος τῆς συμβάσεως ἐργασίας, κατὰ τὸ ἄρθρον 652 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ἤτοι τῆς ἐξαρτήσεως τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας του ἐκ τοῦ ἐργοδότου, δὲν ὁρίζεται σύμβασις ἐξηρτημένης ἐργασίας.—Κρίσις τοῦ δικαστηρίου τῆς οὐσίας περὶ ὑπάρξεως σχέσεως μισθώσεως πρασοδοφόρου πράγματος.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 1747/1953 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

Τὸ Πρωτοδικεῖον εἶχε δεχθῇ εἰς τὴν συγκεκριμένην αὐτὴν περίπτωσιν, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐνώπιον αὐτοῦ ἀποδειχθέντων, ὅτι ὁ ὁδηγὸς τοῦ αὐτοκινήτου ταξὶ δὲν ὑπέκειτο εἰς προσωπικὴν ἐξάρτησιν ἐκ τοῦ ἰδιοκτήτου τοῦ αὐτοκινήτου καὶ εἶχε καταλήξει εἰς τὴν γνώμην, ὅτι ἐπρόκειτο περὶ μισθώσεως πρασοδοφόρου πράγματος (οὕτω καὶ αἱ Πρωτοδικεῖου Ἀθηνῶν 6281/1953, 7055/1958, εἰσηγητὴς **Κ. Παρασκευόπουλος**, ΕΕΔ 12, 1314).

Ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις ἐπικυροῖ τὴν ἄποψιν ταύτην τῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως ὡς ὀρθήν.

Ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις συνάγει ἐκ τοῦ ἄρθρου 652 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος τὸ κριτήριον γνώρισμα τῆς συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας (οὕτω καὶ **Κ. Καυκᾶς**, Ἔνοχ. ὑπ' ἄρθρ. 648 Α.Κ.), ὡς ὅμως ὀρθῶς παρατηρεῖται (βλέπε **Γ. Σιμωνέτον**, Δώδεκα Μελέται Ἀστικοῦ καὶ Ἐργατικοῦ Δικαίου, σελ. 31 ἑπ. ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί) ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 652 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, κατὰ τὴν ὁποίαν «ὁ ἐκμισθωτὴς ὀφείλει νὰ ἐκτελέσῃ μετ' ἐπιμελείας τὴν ἀναληφθεῖσαν ἐργασίαν, εὐθυνόμενος διὰ τὴν ἐκ δόλου ἢ ἀμελείας προξενουμένην εἰς τὸν μισθωτὴν ζημίαν», δὲν ἔχει τὴν ἔννοιαν, ὅτι ἐξ αὐτῆς προκύπτει τὸ κριτήριον γνώρισμα τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἡ ἐξάρτησις τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τοῦ ἐργοδότου, ἀλλ' ἀποτελεῖ εἰδικὴν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῆς συμβάσεως ἐργασίας τῆς γενικωτέρας ἀρχῆς ὅτι ὁ ὀφειλέτης εὐθύνεται διὰ πᾶσαν ἐκ δόλου ἢ ἀμελείας ἀθέτησιν τῆς ὑποχρεώσεώς του (πρβλ. καὶ **Π. Ζέπον**, Ἔνοχ., Εἰδικόν, σελ. 344).

Διάταξις ἐργατικοῦ δικαίου, ἀμέσως ἀφορῶσα εἰς τὸ θέμα, εἶναι ἡ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ν. 765/1943, διὰ τῆς ὁποίας ὁρίζεται ἡ ἔννοια τοῦ μισθωτοῦ, νοουμένου ὡς τοιούτου τοῦ φυσικοῦ προσώπου, τὸ ὁποῖον παρέχει εἰς ἕτερον φυσικὸν ἢ νομικὸν πρόσωπον οἱαδήποτε φύσεως ***ἐξηρτημένην*** ἐργασίαν ἔναντι ἀμοιβῆς.

Ἀρείου Πάγου 132/1954 Τμ. Α'

Πρόεδρος ὁ κ. Ι. Ἀποστολόπουλος
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. Ν. Χαραλάμπης
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Β. Βασιλείου, Σ. Ἀργυρός

Ὁ πρῶτος ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγος κατὰ τὴν πρώτην ἐν αὐτῷ αἰτίασιν, καθ' ἣν τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον κατὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν τοῦ ἄρθρου 200 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν πρὸς ἑρμηνείαν τῆς ἐν τῇ ἀγωγῇ τοῦ ἀναιρεσείοντος ἀναφερομένης συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας τὰ ἐν Ἀθήναις κρατοῦντα συναλλακτικὰ ἤθη καὶ δὴ τοὺς γνωστοὺς τοπικοὺς ὅρους, ὑφ' οὓς εἴθισται νὰ καταρτίζωνται αἱ μεταξὺ τῶν ἰδιοκτητῶν αὐτοκινήτων καὶ τῶν ὁδηγῶν αὐτῶν συμβάσεις μισθώσεως ἐργασίας, ἰδίᾳ δὲ τοὺς ὅρους περὶ ἀπολήψεως δικαιώματος πτώσεως σημαίας, περὶ ἀμοιβῆς ἀναμονῆς καὶ περὶ ἐφοδιασμοῦ τοῦ αὐτοκινήτου διὰ βενζίνης παρὰ τοῦ ἰδιοκτήτου, ἀπορριπτέος εἶναι προεχόντως ὡς ἀπαράδεκτος, διότι, τοῦ λόγου τούτου μὴ ἀναγομένου εἰς τὴν κοινὴν εὐταξίαν, δὲν ἐκθέτει ὁ ἀναιρεσείων ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ ὅτι τὰ περιστατικὰ ταῦτα ἐπεκαλέσθη κατὰ τὴν συζήτησιν, καθ' ἣν ἐξεδόθη ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 811 § 2 τῆς Πολ. Δικονομίας.

Ὡς δείκνυται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον ἐδέχθη, μετ' ἀνέλεγκτον ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου κατὰ τὸ ἄρθρ. 810 § 2 τῆς Πολ. Δικ. ἐκτίμησιν τῶν προσαχθεισῶν αὐτῷ ἀποδείξεων, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος ἐναγόμενος παρεχώρησεν εἰς τὸν ἀναιρεσείοντα ὁδηγὸν αὐτοκινήτου τὸ εἰς τὴν κυριότητά του ἀνῆκον ὑπ' ἀριθ. . . . . ἐπιβατικὸν αὐτοκίνητον (ταξὶ) πρὸς ὁδήγησιν καὶ «αὐτόβουλον» παρ' αὐ-

τοῦ ἐκμετάλλευσίν του, ἐπὶ καταβολῇ παρὰ τοῦ ἀναιρεσείοντος εἰς τὸν ἀναιρεσίβλητον 1500 δραχμῶν δι' ἕκαστον διανυόμενον ὑπὸ τοῦ αὐτοκινήτου καὶ ὑπὸ τοῦ εἰδικοῦ τούτου μετρητοῦ (κοντὲρ) σημειούμενον χιλιόμετρον, τῶν λοιπῶν ἐκ τῆς ἐκμεταλλεύσεως εἰσπράξεων περιερχομένων εἰς τὸν ἀναιρεσείοντα ἐνάγοντα, ὅστις, ὡς ἐπίσης ἐδέχθη, δὲν ἐβεβαιώθη ὅτι ἦτο ὑπόχρεως δυνάμει τῆς συμβάσεως νὰ συμμορφοῦται πρὸς ὡρισμένους περιορισμοὺς τοῦ ἐν τῇ ἀγωγῇ φερομένου ὡς ἐργοδότου του ἀναιρεσιβλήτου. Ἐπὶ τῇ βάσει δὲ τῶν πραγματικῶν τούτων περιστατικῶν, ἅτινα μόνον τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον ἐδέξατο ὡς προκύφαντα ἐκ τῶν ἀποδείξεων καὶ ἅτινα μετὰ σαφηνείας καὶ πληρότητος ἐν τῇ ἀποφάσει του ἐξέθεσεν, ὥστε νὰ εἶναι ἐφικτὴ ἡ κρίσις περὶ τῆς ὀρθῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου, χωρὶς ἐξ ἄλλου νὰ δεχθῇ καὶ ὅτι ἐκ τῆς διατυπώσεως τῶν δηλώσεων βουλήσεων τῶν διαδίκων ἐγεννᾶτο ἀμφιβολία τις περὶ τῆς ἐννοίας τῆς συμβάσεως, ὥστε νὰ ὑφίσταται ἀνάγκη ἑρμηνείας αὐτῆς κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ὀρθρων 173 καὶ 200 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ἐχαρακτήρισε τὴν μεταξὺ τῶν διαδίκων σύμβασιν ὡς μίσθωσιν προσοδοφόρου πράγματος καὶ οὐχὶ ὡς μίσθωσιν ἐργασίας, ἅτε ἐλλείποντος τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 652 τοῦ Α.Κ. κριτηρίου γνωρίσματος ταύτης, ἤτοι τῆς ἐξαρτήσεως τοῦ ἐκμισθωτοῦ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας του ἐκ τοῦ μισθωτοῦ, μετὰ ταῦτα δὲ ἀπέρριψε τὴν ἔφεσιν τοῦ ἀναιρεσείοντος κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 6057/1952 ἀποφάσεως τοῦ εἰς πρῶτον βαθμὸν δικάσαντος Πρωτοδίκου, ἀπορρίψαντος κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 1 καὶ 3 τοῦ ΓΨΟΔ' νόμου, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη, τὴν ἀπὸ 1ης Αὐγούστου 1952 ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσείοντος, διώκουσαν τὴν πληρωμὴν ἀποδοχῶν ἐκ συμβάσεως ἐργασίας. Οὕτω δὲ τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον ἀποφηνάμενον, ὀρθῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὰς περὶ μισθώσεως ἐργασίας διατάξεις τῶν ἄρθρ. 648, 651 καὶ 652 τοῦ Α.Κ. καὶ οὐδεμίαν ἑτέραν παρεβίασε καὶ οἱ περὶ τοῦ ἀντιθέτου εἰς τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 807 §§ 4 καὶ 17 καὶ 809 τῆς Πολ. Δικ. ἐρειδόμενοι πρῶτος ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγος, κατὰ τὴν δευτέραν ἐν αὐτῷ αἰτίασιν, ὡς καὶ ὁ δεύτερος τοιοῦτος, ἀπορριπτέοι εἶναι ὡς ἀβάσιμοι.

III

Σχέσις ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου ταξὶ πρὸς ἰδιοκτήτην.—Θεώρησις, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀποδειχθέντων πραγματικῶν περιστατικῶν, ὡς συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας, προκύψαντος τοῦ κριτηρίου γνωρίσματος αὐτῆς, τῆς προσωπικῆς ἐξαρτήσεως τοῦ ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου ἐκ τοῦ ἰδιοκτήτου.— Δικαίωμα προσθέτου ἀμοιβῆς ὁδηγοῦ διὰ παροχὴν ἐργασίας κατὰ Κυριακὰς καὶ νύκτας, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ μισθοῦ τῆς γενικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τῆς 12 Αὐγούστου 1938 περὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, ἀναπροσαρμοζομένης.— Ἐφ' ὅσον ὅμως ἀποδεικνύεται ρητὴ συμφωνία περὶ μισθοῦ ἀνωτέρου τοῦ ὁρίου τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας πρὸς κάλυψιν καὶ τῆς προσθέτου αὐτῆς ἀμοιβῆς, δὲν ὑπάρχει δικαίωμα ἐπ' αὐτῆς.— Μισθὸς κατὰ χρόνον ἀσθενείας.— Δικαίωμα δώρων δι' ἑορτάς.

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν ἀσχολεῖται καὶ διὰ τῆς νεωτέρας αὐτῆς ἀποφάσεώς του περὶ τῆς σχέσεως τοῦ ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου ταξὶ πρὸς τὸν ἰδιοκτήτην. Ἀποδειχθείσης ἐξαρτήσεως τοῦ ὁδηγοῦ ἐκ τοῦ ἰδιοκτήτου τοῦ αὐτοκινήτου χαρακτηρίζεται ἡ σχέσις ὡς σύμβασις ἐξηρτημένης ἐργασίας (βλέπε καὶ λοιπὴν νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 13, 187 ἐπ.).

Ἐζητήθη ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ τούτου ἡ καταβολὴ εἰς αὐτὸν τῆς ἐκ τῶν ὑπ' ἀριθ. 8900/1946 καὶ 18310/1946 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, ὡς ἡρμηνεύθησαν ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 25825/1951 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ΕΕΔ 12, 388), προσθέτου ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ νύκτας.

Καὶ ἡ νεωτέρα αὕτη ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου ἀναγνωρίζει, κατ' ἀρχήν, δικαίωμα ἐκ τῶν ἄνω ὑπουργικῶν ἀποφάσεων (βλέπε καὶ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 11924/1953, εἰσηγητὴς **Σ. Διαμαντάκος**, ΕΕΔ 12, 1312, καὶ λοιπὴν αὐτόθι νομολογίαν), ἀλλ' ἐφ' ὅσον εἰς τὴν συγκεκριμένην αὐτὴν περίπτωσιν ἀπεδείχθη ρητὴ συμφωνία ὅτι ἐν τῷ συμφωνηθέντι μείζονι μισθῷ τοῦ ὁρίου τῆς συλλογικῆς συμβάσεως 12.8.1936 (ἀναπροσαρμοζομένης), εἰς ἣν ὑπάγεται ὁ ὁδηγὸς αὐτοκινήτου ταξί, μὴ ὑπαρχούσης εἰδικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας (βλέπε καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 12, 1312), πρὸς κάλυψιν καὶ τῆς προσθέτου ταύτης ἀμοιβῆς, τὸ Πρωτοδικεῖον ἀκολουθοῦν παγίαν ὡς πρὸς αὐτὸ νομολογίαν (βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 12, 389), ἀπορρίπτει τὴν ἀξίωσιν αὐτὴν τοῦ ἐνάγοντος μισθωτοῦ.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 935/1954

Διαδικασία Κ. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Α. Καλλέργης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Χαραλάμπης, Δ. Περάκης

Ἐβεβαιώθη, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, ὅτι τὴν 29.1.1949 συνήφθη μεταξὺ τῶν διαδίκων σχέσις, δυνάμει τῆς ὁποίας συνεφωνήθη, ὅπως ὁ ἐνάγων παράσχῃ εἰς τὸν ἐναγόμενον τὴν ἐργασίαν τοῦ ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου δι' ἀόριστον χρόνον, ὅτι πράγματι ὁ μὲν ἐναγόμενος ἀνέθεσε ἔκτοτε εἰς αὐτὸν τὴν ὁδήγησιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. . . . αὐτοκινήτου του ταξί, ὁ δὲ ἐνάγων παρεῖχε ταύτην ὑπὸ τοὺς εἰδικωτέρους, ὡς ἐβεβαιώθησαν κατά τε τὴν συμφωνίαν καὶ τὴν ἐφαρμογήν των, ὅρους, καθ' οὓς ὁ ἐνάγων δὲν ἠδύνατο νὰ ἐξέλθῃ τῆς περιμετρικῆς ζώνης τῶν Ἀθηνῶν, ὑπεχρεοῦτο εἰς σταθμεύσεις εἰς ὡρισμένα μόνον σημεῖα, ἅτινα τῷ εἶχον καθορισθῇ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου, ὁ τελευταῖος οὗτος κατέβαλλε ἁπάσας τὰς δαπάνας συντηρήσεως καὶ κινήσεως τοῦ αὐτοκινήτου καὶ τῶν ἐπιοκευῶν ἔτι οἱωνδήποτε βαρυνουσῶν αὐτόν, ὅτι τὴν ἐργασίαν ταύτην ὑπεχρεοῦτο ὁ ἐνάγων νὰ παράσχῃ ὑπὸ τοὺς καθοριζομένους τούτους ὅρους ἐπὶ πλῆρες 10ωρον καθ' ἑκάστην καὶ ἐπὶ τέ-

λους συνεφωνήθη, ὅπως καταβάλληται εἰς τὸν ἐνάγοντα μισθός, προσδιορισθεὶς εἰδικώτερον εἰς δραχμὰς 700 κατὰ διανυόμενον ὑπὸ τοῦ αὐτοκινήτου χιλιόμετρον, πλὴν τῶν κενῶν, ὅτι ὁ τρόπος οὗτος πληρωμῆς μὲ βάσιν τὰ ἀναγραφόμενα εἰς τὸν χιλιομετρικὸν δείκτην ἀριθμοῦ χιλιομέτρων συνεφωνήθη μὲ ἐκδηλον τὸν καὶ ἐκ τῶν βεβαιώσεων προκύπτοντα σκοπόν, πέραν τῆς ὑπάρξεως ἑνὸς τρόπου πληρωμῆς, καθιερώσεως διὰ μηχανικοῦ μέσου συνεχοῦς ἐλέγχου τοῦ ἐνάγοντος διὰ τῆς καταγραφῆς τῶν διανυομένων χιλιομέτρων ἐν τῷ μετρητῇ (καντέρ), οἷος ἐνυπάρχει ἀναγκαίως εἰς τὴν συμφωνίαν, ὅπως ὑπολογίζωνται ἅπαντα τὰ χιλιόμετρα καὶ τὰ δίχως ἐπιβάτου διανυόμενα, ἀποσκοπηθέντος δι' αὐτοῦ τῆς καθιερώσεως ἀμετακινήτως μέσου ἐλέγχου τοῦ ὁδηγοῦ. Περαιτέρω, κατ' ἐξαιρομένην ἐξ ἁπασῶν τῶν ἀποδείξεων βεβαίωσιν, πρὸς ἣν ἐν ἁρμονίᾳ τελεῖ καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ ἐνάγων, λόγῳ τῆς ὑποδεεστέρας του οἰκονομικῶς καὶ ἔναντι τοῦ ἐναγομένου θέσεώς του, ἀλλὰ καὶ καθ' ἑαυτῆς προσώπου ἐκμισθοῦντος τὴν ἐργασίαν του, διὰ τῆς ἐπιδίκου συμβάσεως οἱ διάδικοι ἀπέβλεψαν εἰς τὴν ἐργασίαν τοῦ ἐνάγοντος, ἥτις ὑπὸ τὴν παραδεδεγμένην νομικὴν τῆς ἔννοιαν ἀπετέλεσε τὸ ἀντικείμενον τῆς συμβάσεως ἐπὶ τῇ προσδιοριζομένῃ ἀντιπαροχῇ, ὑπὸ τὴν εἰδικωτέραν δὲ μορφὴν τῆς καταρτίσεως σχέσεως παροχῆς ἐξηρτημένης ἐργασίας, ὡς προκύπτει ἐκ τῆς βεβαιωθείσης συμφωνίας μὲ τοιοῦτον περιεχόμενον τῆς καθυποταγῆς τοῦ ἐναγομένου εἰς τὸν ἔλεγχον, τὰς κατευθύνσεις καὶ τὴν προσωπικὴν ἐποπτείαν τοῦ ἐνάγοντος καὶ ἣν ὡς τοιαύτην ὧδε ἐκδήλως ἀποδεικνύουν τὰ ἰδιαίτερα χαρακτηριστικά της, αἱ συνθῆκαι καὶ ὅροι παροχῆς τῆς ἐργασίας καὶ ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως, ὡς ἐβεβαιώθησαν ἀνωτέρω. Τὴν ἐργασίαν του ταύτην προσέφερεν ὁ ἐνάγων ἀπὸ τῆς συνάψεως τῆς συμβάσεως, ἐξηκολούθει δὲ προσφέρων κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀγωγῆς. Μετὰ ταῦτα ἐρευνητέα περαιτέρω ἡ ἀγωγὴ κατὰ τὰ κεφάλαιά της περὶ ἐπιδόματος 75 ο/ο καὶ 25 ο/ο βάσει τῶν κατωτέρω μνημονευομένων ἀποφάσεων καὶ τῶν δώρων ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς καὶ καταβολῆς τοῦ μισθοῦ ἐπὶ τὸν ἀγωγικὸν χρόνον ἀσθενείας τοῦ ἐνάγοντος.

Εἰδικὴ συλλογικὴ σύμβασις καλύπτουσα τὴν περίπτωσιν δὲν ὑφίσταται. Εἶναι συνεπῶς ἐφαρμοστέα, ὅσον ἀφορᾷ τὸν θεωρούμενον ὡς κεκανονισμένον βάσει τῶν ὑπ' ἀριθ. 8900, 18310 τοῦ Ἔτους 1946 καὶ 25825 τοῦ Ἔτους 1952 ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας μισθόν, κατὰ τὰ κατώτατα αὐτοῦ ὅρια, ἡ ἀπὸ 12.8.1936 γενικὴ συλλογικὴ σύμβασις περὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων. Βάσει ταύτης, συνδυαζομένης πρὸς τὰς ὑπ' ἀριθ. 29488/1948, 2750/1951 καὶ 49500/1952 ἀποφάσεις τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ὁ ἐνάγων ἐδικαιοῦτο μηνιαίως μισθοῦ δραχμῶν 1800 προπολεμικοῦ, ἀναπροσηρμοσμένου εἰς δραχ. 340.000 καὶ ἕως τῆς 15.5.1949, ἐπέκεινα δραχ. 442.000 καὶ ἕως 15.1.1951, ἀφ' ἧς ὁ μισθὸς ἀνῆλθεν εἰς δραχ. 542.000 (προστεθεισῶν 100.000 δραχμῶν) καὶ ἀπὸ 7 Ὀκτωβρίου 1952 δραχ. 650.000 καὶ ἐπέκεινα.

Ἐβεβαιώθη περαιτέρω, ὅτι τοῦτο μὲν ὁ ἐνάγων ἀείποτε καὶ καθ' ὅλον τὸν ἀγωγικὸν χρόνον ἀπεκέρδισε καὶ εἰσῴδευσε βάσει τοῦ ἄνω τρόπου ἀμοιβῆς του ἐπὶ τὸν νόμιμον χρόνον παρασχὼν τὴν ἐργασίαν του μηνιαίως δραχμὰς 1.200.000, τοῦτο δὲ ὅτι διὰ ρητῆς συμφωνίας μεταξὺ τῶν διαδίκων τὸ ἐπὶ πλέον τοῦ ἄνω μισθοῦ κατὰ τὰ κατώτατα ὅρια τεθεσπισμένου θὰ κατεβάλλετο πρὸς ἐξόφλησιν τῶν ὅσων ὁ ἐνάγων ἐδικαιοῦτο δι' ἐπιδόματα κατ' ἐφαρμογὴν τῶν προπαρατεθεισῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, καταβληθέντων εἰς τὸν ἐνάγοντα, ὡς ἐκ τῶν πραγμάτων ἐβεβαιώθη τρανῶς, πλειόνων τῶν ὅσων πράγματι ἐδικαιοῦτο καὶ ἅτινα καθ' ὑπολογισμὸν μάλιστα ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρου τοῦ ὅλου χρόνου τῆς συμβάσεως μισθοῦ, ἤτοι τοῦ τῆς τελευταίας περιόδου τοιούτου ἐκ δραχ. 650.000, ἀνῆρχοντο εἰς δραχ. 242.500 μηνιαίως, καθ' ὑπολογισμὸν ὡσαύτως ὅλης τῆς ἐργασίας τοῦ ἐνάγοντος ὡς νυκτερινῆς καὶ ὡς παρασχεθείσης εἰς ὅλας τὰς Κυριακάς. Βεβαιωθείσης συνεπῶς καταβολῆς καὶ ἐξοφλήσεως ἀβασίμως ἀξιοῦται διὰ τῆς ἀγωγῆς ποσὸν δραχμῶν 24.450.000 δι' ἐπίδομα 75 ο/ο καὶ 25 ο/ο διὰ τὴν παρασχεθεῖσαν ἐργασίαν τοῦ ἐνάγοντος ἐπὶ ταῖς ἐμπιπτούσαις ἐντὸς τοῦ ἀγωγικοῦ χρόνου Κυριακαῖς καὶ νύκτωρ ἁπάσαις.

Κατὰ τὰς αὐτὰς βεβαιώσεις ὁ ἐνάγων ἐκωλύθη ἀπὸ τῆς 24.2.1953 ἕως τῆς 4.4.1953, ὅπως παράσχῃ τὴν ἐργασίαν του ἀσθενήσας σοβαρῶς. Ἐδικαιοῦτο ὅθεν, κατ' ἐφαρμογὴν τῶν ἄρθρων 657, 658 τοῦ Κώδικος, δοθέντων τῶν προσόντων του, τῶν ἀποδοχῶν του ἑνὸς μηνὸς ἐκ δραχμῶν 1.200.000 (Καυκᾶ, Ἐνοχ. σελ. 322), ἐξ ὧν ἐκπεστέον ποσὸν δραχ. 540.000, ὅπερ κατεβλήθη ἐπὶ τῇ ἰδίᾳ αἰτίᾳ κατὰ τὴν προσαγομένην πιστοποίησιν παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α. εἰς τὸν ἠσφαλισμένον εἰς Ι.Κ.Α. ἐνάγοντα.

Περαιτέρω προβλέπεται ἐν ἄρθρῳ 5 § ΙΧ τῆς ὑπ' ἀριθ. 19400/1953, δημοσιευθείσης τὴν 26.3.1953 εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 76 φύλλον Ἐφημ. Κυβερνήσεως, ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας διὰ τοὺς ὁδηγοὺς αὐτοκινήτων ταξὶ παροχὴ ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα 1953 ἐκ δραχμῶν 200.000 συνολικῶς. Διὰ δὲ τοὺς ἀσθενεῖς κατὰ τὴν δημοσίευσιν τῆς ἀποφάσεως ταύτης κατὰ τὸ ἄρθρ. 4 § β' «ὡς δῶρον θὰ καταβληθῇ παρὰ τοῦ ἐργοδότου ἀνάλογον πρὸς τὸν χρόνον ἐργασίας των τῆς περιόδου ἀπὸ 16.12.1952 ἕως 31.3.1952, τοῦ ὑπολοίπου καταβληθησομένου ὑπὸ τοῦ οἰκείου Ὀργανισμοῦ Ἀσφαλίσεως. Ἐν προκειμένῳ ὁ ἐνάγων ἐδικαιοῦτο, δοθέντος ὅτι ἀπουσίασε λόγῳ ἀσθενείας ἀπὸ 24.2.1953 ἕως 31.3.1953, ἀναλόγως δώρου ἐκ δραχμῶν 126.000, τοῦ ὑπολοίπου καταβληθέντος παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α.

Μετὰ τὰ ἀνωτέρω ἐσφαλεν ὁ πρῶτος βαθμὸς ἀπὸ τοῦ χαρακτηρισμοῦ τῆς συμβάσεως ὡς τοιαύτης μισθώσεως προσοδοφόρου πράγματος ἀπορρίψας τὴν ἀγωγὴν καὶ δέον, κατὰ τὸν βάσιμον μοναδικὸν τῆς ἐφέσεως λόγον, νὰ μεταρρυθμισθῇ ἡ ἐκκαλουμένη, ἐπὶ τῷ τέλει

νά ἐπιδικασθῆ ἡ ἀγωγὴ ὡς βάσιμος, καθ' ὅ μέρος ἐκρίθη τοιαύτη.

IV

Διάλυσις τῶν Κ.Τ.Ε.Φ.Α. καὶ δικαίωμα ἀπολυθέντος προσωπικοῦ ἐπὶ τῆς ἀποζημιώσεως ν. 2112/1920.

Νομίμως στρέφεται ἡ ἀγωγὴ κατὰ τοῦ διαλυθέντος καὶ ὑπὸ ἐκκαθάρισιν τελοῦντος Κοινοῦ Ταμείου Εἰσπράξεων Φορτηγῶν Αὐτοκινήτων. — Ἀνεφάρμοστον ἀποκλειστικῆς προθεσμίας ἐπιδόσεως ἀγωγῆς κατ' ἄρθρ. 3 ν.δ. 8/11 Μαΐου 1946 ἐπὶ ἀξιώσεων μισθωτῶν πρὸς ἀναβολὴν ἀποζημιώσεως ν. 2112. — Ἔννοια ἄρθρων 6 § 3 ν. 2112 ἐπὶ ἀπολύσεως μισθωτοῦ ἕνεκεν ἀνωτέρας βίας. — Ἀπαλλαγὴ ἐργοδότου ἀποζημιώσεως ν. 2112. — Ὡς ἀνωτέρα βία ὅμως δὲν λογίζεται ἡ κατὰ ν.δ. 2512/1953 διάλυσις τῶν Κ.Τ.Ε.Φ.Α. καὶ ἀπόλυσις τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν. — Δικαίωμα αὐτοῦ ἐπὶ ἀποζημιώσεως ν. 2112.

Σύμφωνος εἶναι ἡ ἄποψις καὶ τῆς παρατιθεμένης κατωτέρω δικαστικῆς ἀποφάσεως πρὸς τὰ καὶ δι' ἄλλων ἀποφάσεων νομολογηθέντα ἐπὶ τοῦ θέματος (βλέπε ΕΕΔ 13, 185 ἐπ.). (Βλ. ὅμως *Χ. Κομισόπουλον*, Θέμ. ΞΕ' 61).

Παρέχεται, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ, ἡ πληροφορία ὅτι θὰ ἀποφανθῇ προσεχῶς (15 Μαρτίου, μετ' ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως ἀναιρέσεως ἀπὸ 15 Φεβρουαρίου) ὁ Ἄρειος Πάγος, ἀσκηθείσης ἀναιρέσεως κατὰ τῆς Πρωτοδικείου Ἰωαννίνων 350/1953 (ΕΕΔ 13, 185).

Πρωτοδίκου Ρεθύμνης 4/1954

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Ι. Γραφανάκης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Σμπῶκος, Σ. Τσιριμονάκης

Καλῶς στρέφεται ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ κατὰ τοῦ διαλυθέντος καὶ ὑπὸ διάλυσιν τελοῦντος 102 Κοινοῦ Ταμείου Εἰσπράξεων Φορτηγῶν Αὐτοκινήτων Ρεθύμνης, ἐκπροσωπουμένου ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ αὐτοῦ Συμβουλίου, ὡς ἐκκαθαριστοῦ, ὅπερ ὡς τοιοῦτον καὶ παρίσταται ἐν προκειμένῳ, καθ' ὅτι καὶ ἐκ τῶν γενικῶν διατάξεων (ἄρθρα 72 καὶ 77 Α.Κ.), ἀλλὰ καὶ ἐξ εἰδικῆς ἀφορώσης τὰ διαλυθέντα Κ.Τ.Ε.Φ.Α., τῆς τοῦ ἄρθρ. 1 §§ 3 καὶ 4 τοῦ ν.δ. 2512/1953 καὶ τῶν §§ 1, 2 κατ' ἐξουσιοδότησιν ἰσοῦ ἀνω ν.δ. ἐκδοθείσης ὑπ' ἀριθ. 10111/1953 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Συγκοινωνιῶν, τὰ ὑπὸ ἐκκαθάρισιν νομικὰ πρόσωπα καὶ ἐν προκειμένῳ τὸ Κ.Τ.Ε.Φ.Α. διατηροῦν κατὰ πλάσμα δικαίου τὴν προσωπικότητά των καὶ ὀφίστανται μέχρι πέρατος τῆς ἐκκαθαρίσεως διὰ τὰς ἀνάγκας αὐτῆς καὶ ταῦτα ἐνάγουν καὶ ἐνάγονται. Οὐδόλως δὲ ἀποδεικνύεται καὶ ὅτι ἐπεραιώθη καὶ ἡ ἐκκαθάρισις τοῦ ἐναγομένου Κ.Τ.Ε.Φ.Α., μὴ προσαγομένου ὑπὸ τοῦτου στοιχείου τινός, ἐξ οὗ νὰ προκύπτῃ τὸ πραγματικὸν τοῦτο γεγονὸς τοῦ πέρατος τῆς ἐκκαθαρίσεως. Ἐκ τοῦ ὅτι δὲ ὁ νόμος τάσσει προθεσμίαν εἰς τοὺς ἐκκαθαριστὰς πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου των, ἥτις καὶ παρῆλθε, δὲν ἕπεται ἐκ τούτου καὶ μόνον, ὅτι τὸ ἔφερον εἰς πέρας ἐντὸς τῆς προθεσμίας. Εἶναι δὲ καὶ ἡ παροῦσα δίκη σχετικὴ πρὸς τὸ ἔργον τῆς ἐκκαθαρίσεως, καθ' ὅσον ἀφορᾷ ἀπαίτησιν κατὰ τοῦ ὑπὸ ἐκκαθάρισιν Κ.Τ.Ε.Φ.Α., ἧς ἡ πληρωμὴ εἶναι ἔργον τοῦ ἐκκαθαριστοῦ καὶ διὰ τῆς δίκης ταύτης πρόκειται νὰ ἐκκαθαρισθῇ ἀμφισβητουμένη ἀπαίτησις κατὰ τοῦ Κ.Τ.Ε.Φ.Α. καὶ νὰ λυθῇ ἐν συνεχείᾳ τὸ ζήτημα, ἂν δέον νὰ περιληφθῇ αὕτη μεταξὺ τῶν χρεῶν αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐκκαθάρισιν (*Ἀναστασιάδου*, Ἐμπορ. Δίκ., ἐκδ. Δ' § 92, Α.Π. 359/1934, Ε.Ε.Ν. β' 168).

Ναὶ μὲν κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 ν.δ. 8/11 Μαΐου 1946 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 118/1945 κλπ.» πᾶσα ἀξίωσις μισθωτοῦ, πηγάζουσα ἐξ ἀκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, τυγχάνει ἀπαράδεκτος, ἐφ' ὅσον ἡ σχετικὴ ἀγωγὴ δὲν ἐκοινοποιήθη ἐντὸς τριμήνου ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας ἀπὸ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐν προκειμένῳ ὅμως δὲν πρόκειται περὶ ἀξιώσεως πηγαζούσης ἐξ ἀκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλὰ περὶ ἀποζημιώσεως ἐξ ἐγκύρου τοιαύτης καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἀπορριπτέα ὡς νόμῳ ἀβάσιμος ἡ περὶ ἀπαραδέκτου τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς ἔνστασις τοῦ ἐναγομένου, ἡ στηριζομένη εἰς τὸ ὅτι παρῆλθεν ἡ ὡς ἄνω τρίμηνος προθεσμία. Ἐπίσης ἀπορριπτέα τυγχάνει καὶ ἡ ἑτέρα ἔνστασις τοῦ ἐναγομένου περὶ ἀπαραδέκτου τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς ἡ στηριζομένη εἰς τὸ ὅτι ἡ περὶ ἧς ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ ἀπαίτησις δὲν ἀνηγγέλθη ἐμπροθέσμως, καθόσον, ὡς ρητῶς ὁρίζεται ἐν § 3 ἐδ. 3 τῆς ἐν τῇ δευτέρᾳ σκέψει ἀναφερομένης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἡ μὴ ἐμπρόθεσμος ἀναγγελία ἔχει μόνον τὰς ἐν ἄρθρῳ 1921 Α.Κ. ἐπιζημίους συνεπείας (ἴδε καὶ σχετικὴν ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 10112 καὶ ἐγκ. 125 τῆς 12.8.1953 ἐγκυκλίου Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Συγκοινωνιῶν).

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 6 § 2 τοῦ ν. 2112/1920, συμπληρωθείσης δι' ἄρθρ. 4 ν. 4558/1930 καὶ ὁριζούσης ὅτι «ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως ὁ ὑπάλληλος δικαιοῦται εἰς τὸ 1/2 μόνον τῆς...ἀποζημιώσεως...» καὶ ἐν συνεχείᾳ ὅτι «ὑπάλληλος ἀπολυόμενος ἕνεκα διακοπῆς τῆς ἐργασίας λόγῳ πυρκαϊᾶς ἢ ἄλλου περιστατικοῦ ἀνωτέρας βίας, καθ' ὧν τυγχάνει ἠσφαλισμένος ὁ ἐργοδότης, δικαιοῦται εἰς τὰ 2/3 τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 3 ἀποζημιώσεως», σαφῶς, κατ' ἀντιδιαστολήν, συνάγεται, ὅτι ὁ ἀπολυόμενος ὑπάλληλος λόγῳ διακοπῆς τῆς ἐργασίας ἕνεκα περιστατικοῦ ἀνωτέρας βίας, καθ' οὗ δὲν εἶναι ἠσφαλισμένος ὁ ἐργοδότης, δὲν δικαιοῦται παντάπασι τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 3 ν. 2112/1920 ἀποζημιώσεως (Α.Π. 505/1950, Θέμ. ΞΒ' 36). Κατὰ τὴν ἔννοιαν ὅμως τῆς ἀνωτέρω διατάξεως τότε μόνον ὁ ὑπάλληλος δὲν δικαιοῦται τῆς ἐν λόγῳ ἀποζημιώσεως, ὅταν ἀπελύθη συνεπείᾳ γεγονότος ἀνωτέρας βίας, ἥτις εἶχεν ὡς ἐπακόλουθον τὴν οἰκονομικὴν καταστροφὴν τῆς ἐπιχειρήσεως. Ἀπαιτεῖται τοῦτέστι τὸ μὲν γεγονὸς ἀνωτέρας βίας, τὸ δὲ οἰκονομικὴ καταστροφὴ ἐκ ταύτης τῆς ἐπιχειρήσεως (ἴδε καὶ αἰτιολ. ἐκθέσεων ν. 4558/1930, δοτις προσέθεσεν εἰς τὸ ἄρθρον 6 ν. 2112/1920 τὴν ἀνωτέρω διάταξιν). Ἐν προκειμένῳ ὅμως οὔτε ἡ διάλυσις τῶν Κ.Τ.Ε.Φ.Α. ὀφείλεται εἰς γεγονὸς ἀνωτέρας βίας, οὔτε

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΜΙΣΘΟΣ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ ΜΗ ΑΣΚΟΥΝΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΝ

Ν. Δ. 1465/1942 περί ὑπαλλήλων δημοτικῆς ἐκμεταλλεύσεως ἀεριόφωτος Πατρῶν.

Ρύθμισις διὰ τοῦ Ν.Δ. 1465/1942 τῶν μεταξὺ τῶν ὑπὸ τοῦ Δήμου Πατρέων προσληφθέντων ὑπαλλήλων τῆς τέως προσωρινῆς δημοτικῆς ἐκμεταλλεύσεως ἀεριόφωτος Πατρῶν καὶ τοῦ Δήμου σχέσεων. — Ἐφαρμογὴ ὡς πρὸς τὸν μισθὸν τῆς ἐχούσης ἐφαρμογὴν ἐπὶ παντὸς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας 12 Αὐγούστου 1936.

Τὸ Α' Τμῆμα τοῦ Ἀρείου Πάγου (ὑπ' ἀριθ. 30/1953 ἀπόφασις, εἰσηγητὴς *Σ. Μαυρομιχάλης*, ΕΕΔ 12, 234) εἶχε δεχθῆ, ὅτι ἐπὶ τῶν ὑπηρετούντων πρότερον εἰς τὴν Ἀνώνυμον Ἡλεκτρικὴν Ἑταιρίαν Πατρῶν, καὶ κατόπιν εἰς τὸν Δῆμον Πατρέων, δυνάμει τοῦ ν.δ. 1465/1942, ὡς ἐκτάκτων δημοτικῶν ὑπαλλήλων, ἔχει ἐφαρμογὴν ἡ ἀπὸ 16.9.1937 συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας τῶν ὑπαλλήλων Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν, Ἐπιχειρήσεων κλπ., ἡ ὁποία ἐφηρμόζετο καὶ ἐπὶ τῆς πρότερον ἐργοδοτρίας, διότι τοιαύτην ἔννοιαν ἔχει τὸ ἄνω ν.δ., ὁρίζον, ὅτι ἐπὶ τῶν ὑπαλλήλων τούτων ἐφαρμόζονται αἱ περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καὶ ἄλλαι περὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἰσχύουσαι διατάξεις.

Πρὸς τὴν ἄποψιν ταύτην διεφώνησε τὸ Β' Τμῆμα τοῦ Ἀρείου Πάγου (ὑπ' ἀριθ. 391/1953 ἀπόφασις, εἰσηγητὴς *Π. Τσαρούχης*, ΕΕΔ 12, 824) καὶ τὸ ζήτημα, ἀχθὲν πρὸς κρίσιν ἐνώπιον τῆς Ὁλομελείας τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἐλύθη κατὰ τὴν ἄποψιν τῆς ἀποφάσεως τοῦ Β' Τμήματος.

Ἀξία προσοχῆς εἶναι ἡ ἀναμφισβητήτως ὀρθὴ ἄποψις τῆς Ὁλομελείας τοῦ Ἀρείου Πάγου ὅτι ἐπὶ τῶν εἰς τοὺς Δήμους ὑπηρετούντων καὶ ἐν σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου τελούντων ὑπαλλήλων ἔχει ἐφαρμογὴν ὄχι ἡ ἀπὸ 16.9.1937 συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας, ἡ ὁποία προϋποθέτει τὴν ὕπαρξιν ἐπιχειρήσεως (οὕτω καὶ ἡ Α.Π. 14/1948, ΕΕΔ 2, 210, Ἐφετ. Ἀθηνῶν 1878/1943, ΕΕΔ 3, 49, Ἐφετ. Ἀθηνῶν 178/1945, ΕΕΔ 4, 236), ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς οἰκονομικῆς ἐπιστήμης, ὡς σημειοῦμεν ἀνωτέρω, σελ. 229, ἀλλ' ἡ ἀπὸ 12.8.1936 γενικὴ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, κυρωθεῖσα διὰ τοῦ ἀ.ν. 99/1936 καὶ ἔχουσα ἐφαρμογὴν ἐπὶ παντὸς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, χωρὶς νὰ ἐνδιαφέρῃ, ἂν ὁ ἐργοδότης ἀσκῇ ἢ ὄχι ἐπιχείρησιν (οὕτω καὶ ἡ Α.Π. 292/1939, Θέμ. Ν' σ. 753, ἀκριβῶς ἐπὶ ὑπαλλήλου Δήμου ἐν σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου) (βλέπε πλειότερα ἐν *Τ. Τσιμπούκη*, Κῶδιξ Συλλογικῶν Συμβάσεων Ἐργασίας, ἔκδ. 1947, σελ. 348 ἑπ.).

Ἀρείου Πάγου 76/1954, Ὁλομελείας

Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Ἀποστολόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Κ. Γκολφινόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ι. Κοκορέλλης, Θ. Κώης, Ε. Ἀγουρίδας

Ὡς προκύπτει ἐκ τῶν ὑπ' ἀριθ. 30/1953 καὶ 391/1953 ἀποφάσεων τῶν δύο Τμημάτων τοῦ Δικαστηρίου τούτου, ἡ διαφωνία, ἡ ὁποία κατήχθη πρὸς ἄρσιν ἐνώπιον τοῦ αὐτοῦ Δικαστηρίου ἐν Ὁλομελείᾳ δικάζοντος συν-

---

ἐπῆλθεν οἰκονομικὴ καταστροφὴ τῆς ἐπιχειρήσεως. Καὶ δὲν διεκόπη ἡ ἐργασία ἐξ ἀνωτέρας βίας, διότι ναὶ μὲν καὶ ἡ ἐπιταγὴ τῆς Ἀρχῆς συνιστᾷ ἀνωτέραν βίαν, ἐν προκειμένῳ ὅμως ὡς ἐκ τῆς αἰτιολογικῆς ἐκθέσεως τοῦ ν. 2512/1953 συνάγεται καὶ τῆς καταθέσεως τοῦ ἐξετασθέντος κατὰ τὴν ἐπ' ἀκροατηρίου συζήτησιν μάρτυρος προέκυψεν ἡ διάλυσις τῶν Κ.Τ.Ε.Φ.Α. διὰ τοῦ νόμου τούτου δὲν ἦτο τυχηρὰ καὶ ἀπρόβλεπτος (ἐν τῇ συγκεκριμένῃ περιπτώσει), διότι καὶ ἀπὸ πολλοῦ χρόνου συνεζητεῖτο αὕτη καὶ ἐνήργειαι πρὸς τοῦτο κατεβλήθησαν καὶ δημοσιεύσεις σχετικαὶ εἰς τὰς ἐφημερίδας ἐγένοντο καὶ συνελεύσεις τῶν αὐτοκινητιστῶν σχετικαὶ μὲ τὸ ζήτημα τοῦτο συνεκροτήθησαν καὶ σχετικὰ ὑπομνήματα ὑπεβλήθησαν, ὥστε μετὰ βεβαιότητος ἀνεμένετο ἡ διάλυσις τούτων. Ἀλλ' οὔτε καὶ οἰκονομικὴ καταστροφὴ τῆς ἐπιχειρήσεως ἐπῆλθεν, ἀλλ' ἁπλῶς ἤλλαξε μορφὴν ἡ ὀργάνωσις τῶν μεταφορῶν διὰ τῆς καταργήσεως τῶν Κ.Τ.Ε.Φ.Α. πρὸς ἀρτιωτέραν καὶ πληρεστέραν ἐπίτευξιν τοῦ διὰ τῆς ἐπιχειρήσεως ἐπιδιωκομένου σκοποῦ, οἱ δὲ λόγοι τῆς καταργήσεως αὐτῶν ἦσαν ἄλλοι (ἴδε αἰτιολ. ἔκθεσιν ν.δ. 2512/1953). Ἡ ἀπόλυσις ἑπομένως τῆς ἀναγούσης συνεπείᾳ τῆς διαλύσεως τοῦ 102 Κ.Τ.Ε.Φ.Α. δὲν ὀφείλεται εἰς γενομένην ἀνωτέρας βίας, ὅπερ εἶχεν ὡς συνέπειαν τὴν οἰκονομικὴν καταστροφὴν τῆς ἐπιχειρήσεως, οὐδ' ἐπικαλεῖται τοιαύτην τὸ ἐναγόμενον (ἴδε καὶ Πρωτ. Πατρῶν 547/1953, ΕΕΔ 12, 1250, Πρωτ. Ἰωαννίνων 218 καὶ 222/1953 καὶ Πρωτ. Χαλκίδος 54/1953, ΕΕΔ 12, σελ. 1172 - 1176). Ἀπορριπτέος, κατ' ἀκολουθίαν, καθίσταται διὰ τοὺς ἀνωτέρω λόγους ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐναγομένου, ὅτι δὲν δικαιοῦται τῆς ἐκ τοῦ ν. 2112/1920 ἀποζημιώσεως ἡ ἐνάγουσα, διότι ἡ ἀπόλυσις της ὀφείλεται εἰς διάλυσιν τῶν Κ.Τ.Ε.Φ.Α., συνεπείᾳ γεγονότος ἀνωτέρας βίας, ἤτοι κατόπιν τῆς διαλύσεως αὐτῶν ὑπὸ τοῦ ν. 2512/1953, δοτις ὑπεχρέωσε τὰ Κ.Τ.Ε.Φ.Α. εἰς ἀπόλυσιν τοῦ μὴ ἀπαραιτήτου διὰ τὴν διεξαγωγὴν τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐκκαθαρίσεως προσωπικοῦ (τὸ ἀπαραίτητον προσωπικὸν διετηρήθη, ἴδε ἐδάφ. ΙΙ τῆς ὑπ' ἀριθ. 10111 τοῦ 1953 ἀποφάσεως Ὑπουργῶν Συγκοινωνιῶν καὶ Οἰκονομικῶν).

ΜΙΣΘΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΟΝΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ

Ἰδιάζουσα θέσις αὐτῶν ἔναντι ἐργοδοτῶν καὶ μισθωτῶν καὶ Ἐργατικὴ Νομοθεσία

Παραγραφὴ μισθῶν κατ' ἄρθρ. 250 § 17 Ἀστικοῦ Κώδικος.— Ἔναρξις ἀπὸ χρόνου γεννήσεως ἀξιώσεως, ὡς ἐν συμβάσει, καθ' ἣν ὁ μισθὸς θὰ κατεβάλλετο, ὁριζόμενος, κατὰ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ μισθωτοῦ.— Θέσις διευθυντοῦ—διαχειριστοῦ μεγάλης ἐπιχειρήσεως.— Ἐξομοίωσις ὑπὸ πολλῶν διατάξεων πρὸς ἐργοδότην.—Θεώρησις ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 10 Ν. 1234 καὶ δικαίωμα ἀποζημιώσεως Ν 2112, μὴ ὑπαγωγὴ ὅμως εἰς συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας καὶ συνεπῶς καὶ εἰς τὸν περιορισμὸν τοῦ ἀνωτάτου ὁρίου μισθῶν συλλογικῆς συμβάσεως 4 Νοεμβρίου 1947.

Εὐθὺς ἀμέσως πρέπει νὰ σημειωθῇ, ὅτι τὸ ἐνδιαφέρον τῆς κατωτέρω ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως εἶναι μέγα.

Πρόκειται περὶ τοῦ ἑξῆς: Κατὰ τὴν ἀγωγήν, ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ προσβληθεῖσα δι' ἀναιρέσεως ὑπ' ἀριθ. 3602/1953 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὁ ἐνάγων προσελήφθη δυγάμει συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου κατὰ τὸ ἔτος 1933 ὡς διευθυντὴς καὶ διαχειριστὴς ἀγροκτήματος τοῦ ἐναγομένου καὶ ἠμείβετο ἀρχικῶς μὲν ἀντὶ δραχ. 3.000, μετέπειτα δὲ ἀντὶ 5.500, ἐκτὸς τροφίμων.

Κατὰ τὸ ἔτος 1942 προῆλθεν εἰς νέαν μετὰ τοῦ ἐναγομένου συμφωνίαν, δυνάμει τῆς ὁποίας συνωμολογήθη, ὅπως ὁ εἰς χρῆμα μισθὸς τούτου ὑπολογισθῇ καὶ καταβληθῇ κατὰ τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας κατὰ κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρός.

Ἐκτοτε προσέφερε τὰς ὑπηρεσίας του μέχρι τῆς 21 Φεβρουαρίου 1952, ὁπότε ὁ ἐναγόμενος προέβη εἰς ἀπρόθεσμον καταγγελίαν τῆς συμβάσεως, ἐκ τῆς αἰτίας δὲ αὐτῆς ἐζήτησε 1) διὰ μισθοὺς ἀπὸ 1.1.1942 μέχρις 21.2.1952 δραχμὰς 549.000.000 2) διὰ πρόσθετον ἀμοιβὴν δι' ἐπιδειχθεῖσαν ἐργατικότητα καὶ βελτίωσιν τοῦ ἀγροκτήματος δραχ. 480.000.000 3) διὰ δῶρα Χριστουγέννων καὶ Πάσχα δραχ. 4.950.000 4) διὰ μὴ χορηγηθεῖσαν ἄδειαν δραχ. 4.500.000 καὶ 5) δι' ἀποζημίω-

---

ίσταται εἰς τὸ ἐάν κατὰ τὴν ἔννοιαν τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 27 τοῦ ν. δ/τος 1465 τοῦ 1942 ἐπὶ τῶν περὶ ὧν τὸ ἄρθρον τοῦτο ὑπαλλήλων τοῦ Δήμου Πατρέων ἐφαρμογὴν ἐχωσιν αἱ μισθολογικαὶ διατάξεις τῆς ἀπὸ 12 Αὐγούστου 1936 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἢ αἱ τῆς τοιαύτης ἀπὸ 16 Σεπτεμβρίου 1937.

Κατὰ τὰ ἐν ἄρθρῳ 27 τοῦ (διὰ τῆς συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 3 τῆς ὑπ' ἀριθ. 58 τοῦ 1945 Συντακτικῆς Πράξεως ἐκδοθείσης ὑπ' ἀριθ. 157 τοῦ 1946 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου κυρωθέντος) ν. δ/τος 1465 τοῦ 1942, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ (διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 326 τοῦ 1946 ὁμοίας πράξεως ὡσαύτως κυρωθέντος) ν. δ/τος 514 τοῦ 1943 ὁριζόμενα, οἱ παρὰ τῷ Δήμῳ Πατρέων κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ ν. δ/τος 1465 τοῦ 1942 ὑπηρετοῦντες ὑπάλληλοι τῆς τέως προσωρινῆς δημοτικῆς ἐκμεταλλεύσεως ἀεριόφωτος Πατρῶν προσλαμβάνονται ἀναλόγως τῶν παρουσιασθησομένων κενῶν ἢ ἀναγκῶν, ἐντάσσονται εἰς τὰς θέσεις ταύτας συμφώνως πρὸς τὰς γραμματικὰς καὶ τεχνικὰς των γνώσεις ἐπὶ μισθῷ οὐχὶ ἐλάσσονι τοῦ κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ ἰδίου ν. δ/τος 1465 τοῦ 1942 λαμβανομένου καὶ θεωροῦνται ἀπὸ τῆς ἰσχύος αὐτοῦ ἔκτακτοι δημοτικοὶ ὑπάλληλοι, ἐφαρμοζομένων ἐπὶ τούτων τῶν περὶ συλλογικῶν συμβάσεων καὶ ἄλλων περὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἰσχουσῶν διατάξεων, ὑποχρεοῦνται δὲ νὰ ὑποβάλωσιν ἐντὸς προθεσμίας τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νομ. διατάγματος τούτου δήλωσιν εἰς τὸν Δῆμον Πατρέων, ὅτι ἀποδέχονται τὸν χαρακτηρισμὸν αὐτῶν ὡς ἐκτάκτων δημοτικῶν ὑπαλλήλων, παρεχομένου ἄλλως ἐν παραλείψει τῆς ὑποχρεώσεως ταύτης εἰς τὸν Δῆμον Πατρέων τοῦ δικαιώματος νὰ ἀπολύσῃ αὐτοὺς ἐπὶ τῇ καταβολῇ τῆς κατὰ τὸν ν. 2112 τοῦ 1920, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ν. 4558 τοῦ 1930, ἀποζημιώσεως.

Ἐκ τῶν οὕτως ἐχουσῶν διατάξεων τούτων σαφῶς συνάγεται, ὅτι ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ν. δ/τος 1465 τοῦ 1942 ἐπῆλθε νόμῳ ρύθμισις τῶν μεταξὺ ἀφ' ἑνὸς τῶν κατ' αὐτὰς προσληφθέντων ὑπὸ τοῦ Δήμου Πατρέων ὑπαλλήλων τῆς τέως προσωρινῆς δημοτικῆς ἐκμεταλλεύσεως ἀεριόφωτος Πατρῶν καὶ ἀφ' ἑτέρου τοῦ Δήμου τούτου σχέσεων ἐργασίας διὰ τὸ μὲν καταλύσεως τῆς μέχρι τοῦ ρηθέντος διατάγματος ὑφισταμένης, τὸ δὲ συστάσεως νέας μὲ εἰδικῶς ὑπὸ τῶν ἰδίων διατάξεων γενόμενον καθορισμὸν τῶν ἐξ αὐτῆς δικαιωμάτων τῶν ὑπαλλήλων τούτων, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τὰ ἐκ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἀπορρέοντα, οἷα συλλογικὴ σύμβασις προδήλως εἶναι ἡ κατὰ τὸν ἀναγκαστικὸν νόμον 99 τοῦ 1936 καὶ τὸν αὐθεντικῶς ἑρμηνεύσαντα αὐτὸν τοιοῦτον 856 τοῦ 1937, ἐφαρμογὴν ἔχουσα ἐπὶ παντὸς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου ἀπὸ 12 Αὐγούστου 1936 περὶ κατωτάτων ὁρίων μισθῶν, οὐχὶ δὲ ἡ τὰ προσωπικὸν τῶν ἀνωνύμων ἑταιριῶν τῶν ἰδιωτικῶν γραφείων καὶ ἐπιχειρήσεων ὁρῶσα ἀπὸ 16 Σεπτεμβρίου 1937 συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας, ἀφοῦ ὁ Δῆμος Πατρέων εἰς οὐδεμίαν τῶν κατηγοριῶν τούτων ἐργοδότου ἀνήκει, οὐδὲ εἶναι ἐν τῇ διαληφθείσῃ, ὡς διὰ τοῦ νόμου συστάσῃ νέᾳ ἐργασιακῇ σχέσει, διάδοχος ἐργοδότου ἀνωνύμου ἑταιρίας, ἰδιωτικοῦ γραφείου ἢ ἐπιχειρήσεως, ὑπὸ μόνον τὸν περιορισμόν, ὅτι ὁ μισθὸς τῶν ρηθέντων ὑπαλλήλων δὲν δύναται νὰ εἶναι μικρότερος τοῦ κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ ν. δ/τος 1465 τοῦ 1942 ὑπ' αὐτῶν λαμβανομένου.

σιν ν. 2112 δραχμάς 74.250.000.

Ἡ πρωτόδικος ἀπόφασις, ὑπ' ἀριθ. 4454/1952 Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν (Πρωτοδίκης *Α. Καλλέργης*), ἐπεδίκασε δραχ. 182.258.900.

Τὴν ἀπόφασιν ταύτην ἐπεκύρωσεν ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ὑπ' ἀριθ. 3602/1953 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν (παρατιθεμένη κατωτέρω), ἡ ὁποία καὶ ἐπικυροῦται ὑπὸ τῆς δημοσιευομένης ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως.

Μεταξὺ τῶν λόγων ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν καὶ οἱ ἑξῆς:

Κατὰ τὰς διατάξεις περὶ ἀνωνύμου συναλλάγματος καὶ τῆς ἀγωγῆς περὶ προγεγραμμένων ρημάτων τοῦ βυζαντινορρωμαϊκοῦ δικαίου ἡ πληρωτέα δικαία καὶ εὔλογος ἀντιμισθία καθορισθήσεται μὲν κατὰ κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρός, πλὴν ὅμως ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τῶν δυνάμει τοῦ νόμου 28/1944 ἐκδοθεισῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καὶ τῆς ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἡ δικαία καὶ εὔλογος αὕτη ἀντιμισθία ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει ἠδύνατο νὰ εἶναι ἀνωτέρα τῶν ὑπὸ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καὶ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ὁριζομένων ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν, αὐταὶ δὲ αἱ ἀντίθετοι συμφωνίαι εἶναι ἄκυροι.

Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι δυνάμει τοῦ ἄρθρου 11 § 2 τοῦ νόμου 2053/1952 ἡρμηνεύθησαν αὐθεντικῶς αἱ μέχρι τῆς δημοσιεύσεως αὐτῶν ἐκδοθεῖσαι ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ νόμου 28/1944 ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις καὶ αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας, ὁρισθέντος ὅτι αἱ ἀπεδοχαὶ τῶν ἐργαζομένων ἀποτελοῦσι τὰ κατώτατα καὶ οὐχὶ τὰ ἀνώτατα ὅρια, μὴ ἀπαγορευομένης τῆς καταβολῆς ἢ συμφωνίας μειζόνων ἀποδοχῶν, πλὴν ὁ νόμος οὗτος δὲν εἶναι ἑρμηνευτικός, καθ' ὅσον οὐδεμία ἀσάφεια ὑπῆρχεν, ἄλλως δὲν ἠδύνατο νὰ ἑρμηνεύσῃ συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας ('Ολομελείας Α.Π. 413/1953), ἀλλ' ἀποτελεῖ νέον κανόνα δικαίου, ἰσχύοντα ἀπὸ 23 Ἀπριλίου 1952 (ἡμέρας δημοσιεύσεως), μὴ ἐφαρμοζόμενον ἐν προκειμένῳ, ἀφοῦ ἡ λύσις τῆς συμβάσεως ἐγένετο τὴν 21.2.1952.

Ἐπὶ τῇ βάσει δὲ τῶν νομίμων ἀποδοχῶν ἔπρεπε νὰ ὑπολογισθῇ καὶ ἡ ἀποζημίωσις τοῦ νόμου 2112.

* * *

Ὡς ἔχει διαμορφωθῇ τὸ ζήτημα τοῦ κύρους τῶν ἀτομικῶν συμβάσεων περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν ὑπὲρ τὰ νόμιμα ὅρια (βλέπε Α.Π. 413/1953, 'Ολομελείας, εἰσηγητὴς *Δ. Ἀργυράκης*, ΕΕΔ 12, 793, Α.Π. 601/1953, εἰσηγητὴς *Σ. Βλαχογιάννης*, ΕΕΔ 13, 12), διὰ τὸν πρὸ τοῦ νόμου 2053/1952 (ΕΕΔ 11, 408) χρόνον, ἐγεννᾶτο ἐν προκειμένῳ ζήτημα, ἂν τὸ Πρωτοδικεῖον ἠδύνατο νὰ ἐπιδικάσῃ ἀποδοχὰς μείζονας ἐκείνων, αἱ ὁποῖαι (κατ' ἀνώτατον ὅριον, ὡς ἀντιλαμβάνεται τὸ πρᾶγμα ἡ δικαστηριακὴ πρᾶξις) ὡρίσθησαν εἰς τὴν ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 γενικὴν συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας.

Ἐλύθη ὅμως τὸ ζήτημα διὰ τῆς τὸ πρῶτον ἤδη ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου δεκτῆς γενομένης ἀπόψεως ὅτι ὁ διευθυντὴς - διαχειριστὴς μεγάλης ἐπιχειρήσεως (ὡς ὁ ἐνάγων) δὲν ὑπάγεται εἰς τὰς συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας διὰ τοὺς ἐν τῇ ἀποφάσει ἐκτιθεμένους λόγους. (Βλέπε καὶ τὴν κατωτέρω δημοσιευομένην γνωμοδότησιν *Ι. Καποδίστρια*, (καὶ ἐν Θέμ. ΞΒ' 763 ἐπ.), πρβλ. καὶ *Β. Βασιλείου* ἐν *Α. Νικήσῃ*, Ἐργατ. Δίκαιον, ἑλλ. μετάφρ. σελ. 133 ἐπ., ἀναφερόμενον καὶ εἰς τὴν ἄνω γνωμοδότησιν).

Εἶναι ὅμως ὀρθὴ ἡ ἄποψις; Θὰ μᾶς ἐπιτραπῇ νὰ ἐκθέσωμεν τὰς κατωτέρω σκέψεις: Ὑπὸ τὴν κρατήσασαν ἐν τῇ δικαστηριακῇ πρακτικῇ ἄποψιν ὅτι δὲν ἐπετρέπετο (πρὸ τοῦ ν. 2053/1952) ἀτομικὴ συμφωνία περὶ μισθοῦ πέραν τῶν ὁρίων τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας τῆς 4 Νοεμβρίου 1947 (βλέπε ΕΕΔ 18, 12, ἔνθα νομολογία), καὶ ἂν πράγματι ἡ ἄποψις αὕτη εἶναι ὀρθή, θὰ ἦτο βεβαίως ἔξω τῶν ἐπιταχτικῶν ἀναγκῶν τῆς ζωῆς καὶ τῆς οἰκονομίας τοῦ τόπου νὰ δεχθῶμεν, ὅτι οἱ συλλογικῶς συμβληθέντες διὰ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας τῆς 4ης Νοεμβρίου 1947 ἤννοουν ὡς μισθόν, ὑποχρεωτικῶς καταβλητέον, κατ' ἀνώτατον ὅριον, τοῦ διευθυντοῦ - διαχειριστοῦ μεγάλης ἐπιχειρήσεως, ὡς ὁ ἐνάγων ἐν προκειμένῳ, ἐκεῖνον τῶν δραχ. 340.000, ὅσος ὁ μισθὸς τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας 12.8.1936, μετ' ἀναπροσαρμογήν, ἐνῷ, ἐξ ἄλλου, θὰ ἦτο ζήτημα, ἂν τις ἐχέφρων διευθυντὴς-διαχειριστὴς ἐπιχειρήσεως θὰ ἐδέχετο νὰ ἀναλάβῃ τὰς εὐθύνας τοῦ ἐναντι μισθοῦ, εἷος καταβάλλετο (ὑποχρεωτικῶς καὶ αὐτός, κατ' ἀνώτατον ὅριον) καὶ εἰς τὸν ὑπάλληλον τῆς κατωτάτης ὑπαλληλικῆς ἱεραρχίας.

Τοῦτο ὅμως δὲν σημαίνει, νομίζομεν, ὅτι ὁ διευθυντὴς - διαχειριστὴς μεγάλης ἐπιχειρήσεως ἀποκλείεται τῆς ἐφαρμογῆς τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἀφοῦ αὗται κατὰ τὸν ἰσχύοντα παρ' ἡμῖν νόμον (ἀ.ν. 16/20 Νοεμβρίου 1935) καλύπτουν πάντα *μισθωτὸν* ἀνεξαρτήτως τῆς θέσεως, τὴν ὁποίαν κατέχει ἐν τῇ ὑπαλληλικῇ ἱεραρχίᾳ, ἀλλὰ ἀκριβῶς παρέχει ἐν ἀκόμη ἐπιχείρημα ὑπὲρ τῆς ὀρθότητος τῆς ἀντιπάλου τῆς κρατησάσης ἀπόψεως ὅτι διὰ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ὡρίζοντο μόνον κατώτατα ὑποχρεωτικὰ ὅρια μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, τῆς προστασίας τῶν ὁποίων ἐδικαιοῦτο καὶ ὁ διευθυντὴς μιᾶς ἐπιχειρήσεως, ἀσχέτως ἂν ἐκ τῶν πραγμάτων ὁ μισθός του δι' ἀτομικῆς συμφωνίας θὰ ὑπερέβαινε τὸ κατώτατον αὐτὸ ὅριον τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ἂν ὑπὸ τὴν ἰσχὺν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας τῆς 4 Νοεμβρίου 1947 προέκυψεν, ὡς ἐκ τῆς διατυπώσεως αὐτῶν, ζήτημα ὅτι δι' αὐτῶν ἐτίθησαν ὑποχρεωτικὰ ἀνώτατα ὅρια ἀποδοχῶν, πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας, ὡς δέχεται ἡ δικαστηριακὴ πρᾶξις (καὶ ἀπεδοκίμασεν ὁ Νομοθέτης, ἀδιαφόρως τοῦ κύρους τοῦ νόμου 2053/1952 ἀπὸ συνταγματικῆς ἀπόψεως), δὲν ἠμφεσβητήθη ὅμως ὑπὸ τὸ κράτος ἰσχύος τῶν προπολεμικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ὅτι δι' αὐτῶν ἐτίθεντο μόνον κατώτατα ὑποχρεωτικὰ ὅρια μισθῶν, ἐν ἁρμονίᾳ δὲ πρὸς τοῦτο τελοῦν οἱ σχετικοὶ νόμοι περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καὶ τὸ ἄρ-

θρον 680 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, τὸ ὁποῖον ἐπιτρέπει εὐνοϊκωτέρας συμφωνίας (βλέπε *Π. Ζέπου*, Ἐνοχ. Δίκαιον, Β' Μέρος, Εἰδικόν, σελ. 334, *Γ. Σιμωνέτου*, ΕΕΔ 6, 10 καὶ τοὺς ὑπ' αὐτοῦ ἀναφερομένους).

Τῆς ἐλαχίστης αὐτῆς εὐνοίας ὑπὲρ τῶν ἐργαζομένων, καὶ ἑπομένως καὶ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας 12.8.1936, ἐφαρμοζομένης ἐπὶ παντὸς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου (ἀναγκ. νόμος 866/1937), δὲν ὑπάρχει διάταξις, ἡ ὁποία νὰ ἐξαιρῇ τοὺς διευθυντὰς ἐπιχειρήσεων, οὔτε καὶ ὑπῆρχε νομοθετικὴ ἢ ἄλλη ἀνάγκη ἐξαιρέσεως, ἐφ' ὅσον καὶ οὗτοι λογίζονται ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι. Ἀντιθέτως διάταξις τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀναγκ. νόμου 866/1937 ὁρίζει, ὅτι ὁ χαρακτηρισμὸς προσώπου τινὸς ὡς ὑπαλλήλου κλπ. *διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἐν γένει* γίνεται ἐπὶ τῇ βάσει τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ νόμου 1234, ἐνῷ ἐξ ἄλλου αἱ κατὰ τὸν ἀναγκ. νόμον 1167/1938 καταρτιζόμεναι καὶ ὑπογραφόμεναι συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας καλύπτουν *πάντας τοὺς μισθωτούς*, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ν. 765/1943, ὑφ' ἣν νοεῖται καὶ ὁ διευθυντὴς ἐπιχειρήσεως, τοῦ ἐξαρτωμένου δηλαδὴ ἐκ τοῦ ἐργοδότου, κατ' ἐξάρτησιν, ἡ ὁποία εἶναι διαφόρου βαθμοῦ, μειουμένη ὁλονέν, ἐφ' ὅσον προκύπτει περὶ ἐργασίας ἀνωτέρας τάξεως (*Γ. Σιμωνέτος*, Δώδεκα Μελέται κλπ. σελ. 192).

Δεδομένου δὲ ὅτι αἱ μεταπολεμικαὶ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας συμπλέκονται μετὰ τῶν δυνάμει τοῦ ν. 28/1944 ἐκδοθεισῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων πρέπει νὰ φθάσωμεν εἰς τὴν ἄποψιν, ὅτι καὶ ὁ ν. 28/1944 δὲν ἐφαρμόζεται, παρ' ὅλον ὅτι ὁ νόμος οὗτος ὁρίζει περὶ δικαιώματος καθορισμοῦ μισθῶν τῶν ὑπαλλήλων *(πάντων τῶν ὑπαλλήλων)* ἐπιχειρήσεων κλπ., μὲ συνέπειαν νὰ μὴ ἐφαρμόζωνται οὔτε καὶ αἱ ὑπουργικαὶ περὶ δώρων ἀποφάσεις, αἱ ὁποῖαι προϋποθέτουν κάποτε ὑπολογισμὸν ἐπὶ *τῶν ὁρίων τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας*;

Αἱ ἐπικαλούμεναι ὑπὸ τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως διατάξεις, θεσπισθεῖσαι διὰ τὸν λόγον ὅτι τὰ ἐν λόγῳ πρόσωπα ἀσκοῦν οὐσιαστικῶς ἔργα διοικήσεως (βλέπε καὶ *Α. Νίκεσιτς* Ἐργ. Δίκαιον, Ἑλλ. μετάφρ. σελ. 128, ἔνθα ἀνάλυσις τῆς ἐννοίας τοῦ διευθύνοντος ὑπαλλήλου) καὶ ὀφείλουν νὰ συμβάλλουν καὶ αὐτὰ εἰς τὴν εὐρυθμον λειτουργίαν τῶν ἐργατικῶν νόμων, δὲν ἄγουν, νομίζομεν, εἰς τὴν ἄποψιν περὶ τοῦ ἀνεφαρμόστου τῆς ἐλαχίστης διὰ τοὺς ἐργαζομένους προστασίας καὶ αὐτῶν, ὡς πρὸς τὸ ἐν λόγῳ θέμα, ἐνῷ ἀντιθέτως δηλωτικὴ τῆς θελήσεως τοῦ Νομοθέτου νὰ ἐξασφαλίσῃ καὶ εἰς τὰ ἐν λόγῳ πρόσωπα τὴν αὐτὴν προστασίαν τῶν ἐν γένει μισθωτῶν εἶναι καὶ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 29 τοῦ ν. 2698/1953 περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων (ΕΕΔ 12, 1284), καθ' ἣν, κατ' ἐπικύρωσιν τῆς ἐν τῇ νομολογίᾳ ἀπόψεως, οἱ Διευθυνταὶ καὶ Γεν. Διευθυνταί, ἐντεταλμένοι, διευθύνοντες ἢ συμπράττοντες σύμβουλοι, Διοικηταὶ ἑταιριῶν ἢ συνεταιρισμῶν ὑπάγονται εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου (πρβλ. καὶ *Χ. Οἰκονόμου*, Δίκαιον Ἐργατικῶν Ἀτυχημάτων κλπ., σελ. 107), ἐνῷ κατὰ τὸν ν. 1878/1944 (ΕΕΔ 3, 344), κυρωθέντα διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 324/1946 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου (ΕΕΔ 5, 470), προκειμένου περὶ ἀνωνύμων ἑταιριῶν καὶ Ὀργανισμῶν δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου, λογίζονται ὡς ὑπεύθυνοι διὰ τὴν κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις καταβολὴν εἰσφορῶν ὑπὲρ τῶν εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας ὑπαγομένων πάσης φύσεως Ὀργανισμῶν οἱ Πρόεδροι τῶν Διοικητ. Συμβουλίων καὶ οἱ Γενικοὶ Διευθυνταὶ ἢ Διευθυνταὶ αὐτῶν καὶ τιμωροῦνται ποινικῶς.

Ἐξ ἄλλου, ὅπου ὁ Νομοθέτης ἠθέλησε τὴν ἐξαίρεσιν ὑπαγωγῆς καὶ τῶν διευθυντῶν ἐπιχειρήσεων εἰς τὴν καὶ τῶν λοιπῶν μισθωτῶν προστασίαν ρητῶς ἐξεφράσθη (βλέπε καὶ τὸ ἄρθρ. 2 § 4 τοῦ ν.δ. 2511/1953 «περὶ ἐλέγχου ἀπολύσεων μισθωτῶν» (ΕΕΔ 12, 910), κατὰ τὸ ὁποῖον «ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ἄρθρου τούτου δὲν θεωροῦνται ὡς μισθωτοὶ οἱ διευθύνται, οἱ διαχειρισταὶ καὶ παρεμφερῆ διευθύνοντα πρόσωπα πάσης ἐκμεταλλεύσεως»).

Ὁρίζουσα δὲ ἡ διάταξις αὕτη «ἐν τῇ ἐννοίᾳ *τοῦ ἄρθρου τούτου* δὲν θεωροῦνται μισθωτοί...» λαμβάνει ἀσφαλῶς ὡς δεδομένον ὅτι θεωροῦνται καὶ τὰ πρόσωπα ταῦτα ὡς μισθωτοὶ καὶ δι' εἰδικὸν λόγον ἐξαιρεῖ τῆς προστασίας τοῦ ἄρθρου τούτου, ὡς καὶ τῆς προστασίας τοῦ ὀκταώρου (πρβλ. καὶ *Α. Νίκεσιτς*, ἔνθ. ἀνωτ. περὶ τοῦ λόγου ἐξαιρέσεως αὐτῶν).

Ἐκ τῆς σειρᾶς, τέλος, τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ὑπομιμνήσκεται προχείρως καὶ ἡ ἀπὸ 23.1.1940 τοιαύτη τῶν ἐπιστημόνων φαρμακοποιῶν, διὰ τῆς ὁποίας, ὁμοῦ μετὰ τῶν ἄλλων, ὁρίζεται μισθὸς καὶ διὰ τοὺς *διευθύνοντας* ὑπευθύνως φαρμακεῖα ἢ φαρμακεμπορεῖα.

Ὁπωσδήποτε διέφυγεν ὁ συγκεκριμένος μισθωτὸς τὸν κίνδυνον νὰ ἀμειφθῇ διὰ τὸς πολυσχιδεῖς καὶ πολυπλόκους ἐργασίας του, ὡς βεβαιοῖ ἡ ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου, ἐπὶ τοῦ τεραστίου αὐτοῦ ἀγροκτήματος μὲ τὸν (ὑποχρεωτικὸν, κατ' ἀνώτατον ὅριον, κατὰ τὴν σχετικὴν ἄποψιν) μισθὸν τῆς συλλογικῆς συμβάσεως 12.8.1936, ὅσον θὰ ἐλάμβανε καὶ ὁ οἱοσδήποτε βοηθός του ὑπάλληλος. Τὸ κοινὸν συναίσθημα περὶ δικαίου ἱκανοποιήθη.

Ἀρείου Πάγου 112/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Α. Χαμάρτος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Σ. Μαυρεμιχάλης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Μαριντσίδης, Γ. Παπαφλέσσας.

Α'. Ἐπὶ τῆς αἰτήσεως τοῦ Γ. Α. (ἐνάγοντος)

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, δεχθὲν διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, μετ' ἐκτίμησιν τῶν ἀποδείξεων, ὅτι συνήφθη μεταξὺ τῶν διαδίκων τὸν Ἰανουάριον 1942 ἡ ἐν τῇ ἀγωγῇ σύμβασις μισθώσεως ὑπηρεσιῶν τοῦ ἀναιρεσείοντος ἐνάγοντος, ἐπὶ ἀμοιβῇ καθοριστέᾳ κατὰ τὴν κρίσιν ἀγαθοῦ καὶ δικαίου ἀνδρὸς ἐν τῷ χρόνῳ λύσεως τῆς συμβάσεως, εἴτε ὑπὸ εὐνοϊκωτέρας νομισματικὰς συνθή-

κας καὶ ἐν ὄψει τῆς σταθεροποιήσεως τῆς δραχμῆς θὰ παρείχετο εἰς τὸν ἐνάγοντα οὐσιαστικωτέρα καὶ ἀνταποκρινομένη εἰς τὰ πράγματα ἀμοιβὴ» καὶ προσδιορίσαν ἐν συνεχείᾳ τὴν κατὰ κρίσιν ἀγαθοῦ καὶ δικαίου ἀνδρὸς ἀντιμισθίαν τοῦ ἀναιρεσείοντος, ἐκτὸς τῶν ληφθεισῶν ὑπ' αὐτοῦ εἰς εἶδος ἀποδοχῶν, εἰς 152.100.000 δραχμὰς διὰ τὸν ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου 1942 μέχρις 21.2.1952 χρόνον, ὅτε διὰ καταγγελίας τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἐλύθη ἡ σύμβασις, οὐχὶ ὁμοιομόρφως δι' ἅπαντα τὸν χρόνον τῆς παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν, ἀλλὰ κατὰ κλίμακα προοδευτικήν, προδήλως ἐλαβεν ὑπ' ὄψιν τὸν συνεχόμενον τῇ βάσει τῆς ἀγωγῆς ἰσχυρισμὸν τοῦ ἀναιρεσείοντος ὅτι κατ' εἰδικὴν συμφωνίαν μετὰ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἡ ἀντιμισθία του δι' ἅπαντα τὸν χρόνον τῆς συμβάσεως θὰ καθωρίζετο ὁμοιομόρφως ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀποδοχῶν του κατὰ τὸν τελευταῖον πρὸ τῆς ἀπολύσεως μῆνα, ἀπέκρουσε δὲ τοῦτον ὡς μὴ βεβαιωθέντα ἐκ τῶν ἀποδείξεων καὶ ἀπορριπτέος συνεπῶς εἶναι ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου 1ος λόγος τοῦ ἀναιρετηρίου. Ἑρμηνεύσαν δὲ ἐν συνεχείᾳ τὸ δικαστήριον τῆς οὐσίας τὸ περιεχόμενον τῆς ἄνω συμβάσεως καὶ ἀκολούθως προσδιορίσαν τὴν δικαίαν ἀντιμισθίαν τοῦ ἀναιρεσείοντος, τὸ μὲν ὡς πρὸς τὴν ἑρμηνείαν τῆς συμβάσεως ἐξετίμησε ἁπλῶς πράγματα, κατὰ κρίσιν μὴ ὑποκειμένην εἰς τὸν ἔλεγχον τοῦ Ἀρείου Πάγου, συνῳδὰ τῷ ἄρθρῳ 810 § 2 Πολ. Δικ., μὴ προσβαλὸν ἐν τούτῳ κανόνα τινὰ δικαίου, τὸ δὲ—ὡς πρὸς τὸν προσδιορισμὸν τῆς ἀντιμισθίας—δὲν ἀπεμακρύνθη τῆς διαληφθείσης συμβάσεως καὶ δὴ δὲν ἐστηρίχθη ἐπὶ τῶν νομισματικῶν μόνον συνθηκῶν, αἵτινες ἐκράτουν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἑκάστοτε παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν του, ὁποκατάστῆσαν μάλιστα δι' ἰδίας αἰτιολογίας ἀντίθετον τοιαύτην σκέψιν τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως, ἀλλὰ συνεπτυγμένως, πλὴν σαφῶς, ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὰς ἐν γένει συνθήκας ζωῆς καὶ τῆς ἀμοιβῆς ἐργασίας, ὑφ' ἃς ἐτέλουν οἱ μισθωτοὶ κατὰ τὴν δεκαετῆ διάρκειαν τῆς συμβάσεως, καὶ αἱ ὁποῖαι ἐδικαιολόγουν τὸν καθορισμὸν τῆς δικαίας ἀντιμισθίας τοῦ ἀναιρεσείοντος κατὰ διάφορον μέτρον, ἀνὰ ἑκάστην χρονικὴν περίοδον. Ὅθεν εἶναι ἀπορριπτέος ὁ ἐπὶ τοιαύτης ψευδοῦς προϋποθέσεως ἐρειδόμενος 3ος λόγος τοῦ ἀναιρετηρίου, ὡς καὶ ὁ 2ος, ἀποδίδων τὴν αἰτίασιν ὅτι διὰ τῆς δοθείσης ἑρμηνείας παρεμορφώθη ἡ ἔννοια τῆς συμβάσεως, ἐπίσης δὲ εἶναι ἀπορριπτέος πρὸ παντὸς ὡς ἀόριστος καὶ ἀνεπίδεκτος δικαστικῆς ἐκτιμήσεως καὶ ὁ 4ος λόγος τοῦ ἀναιρετηρίου, καθ' ὃν ὑφίσταται ἀντίφασις μεταξὺ τῶν αἰτιολογιῶν τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, διότι μόνη αὕτη δὲν ἄγει εἰς ἀναίρεσιν τῆς ἀποφάσεως, ἐφ' ὅσον δὲν παρεβιάσθη ἐντεῦθεν εὐθέως ἢ ἐκ τοῦ πλαγίου ὁ νόμος, τοῦθ' ὅπερ δὲν ἀναφέρεται ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ.

Ἡ παράλειψις τοῦ Δικαστηρίου τῆς οὐσίας ὅπως ἀποφανθῇ ἐπὶ τοῦ ἐν τῇ ἀγωγῇ αἰτήματος τοῦ ἀναιρεσείοντος περὶ πληρωμῆς ἀποζημιώσεως λόγῳ ὑπερωρίων, ὀφειλομένης ἐκ τοῦ νόμου ἢ ἐκ τῆς συμβάσεως, δὲν ἀποτελεῖ λόγον ἀναιρέσεως, ἀλλὰ μόνον ἐπαναλήψεως τῆς διαδικασίας, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 785 § 1 Πολ. Δικονομίας, καὶ συνεπῶς εἶναι ἀπορριπτέος ὁ ἐπὶ τοιαύτης παραλείψεως ἐρειδόμενος 5ος λόγος τοῦ ἀναιρετηρίου.

Β' Ἐπὶ τῆς αἰτήσεως τοῦ Κ.Μ. (ἐναγομένου)

Ὡς προκύπτει ἐκ τῆς ἀγωγῆς, ὁ ἀναιρεσίβλητος ἰσχυρίσθη, ὅτι ἡ ἀντιμισθία αὐτοῦ θὰ καθωρίζετο μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἐμπολέμου καταστάσεως καὶ τὴν ἀποκατάστασιν σταθερῶν οἰκονομικῶν συνθηκῶν. Ὅθεν, δεχθὲν τὸ Δικαστήριον τῆς οὐσίας ὅτι ὁ ἄνω συμφωνηθεὶς χρόνος πρὸς προσδιορισμὸν τῆς ὀφειλῆς τοῦ ἀναιρεσείοντος συνέπιπτε πρὸς τὸν χρόνον τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἀναιρεσιβλήτου (21.2.1952) καὶ ὅτι τότε παρήχθη ἡ ὑπὸ δίκην ἀξίωσις τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, εἶτα δὲ ἀπορρίψαν τὴν περὶ παραγραφῆς ἔνστασιν, ὡς μὴ συμπληρωθέντος τοῦ πρὸς παραγραφὴν χρόνου τῶν 5 ἐτῶν, τὸ μὲν οὐδαμῶς ἐλαβεν ὑπ' ὄψιν πράγματα μὴ προταθέντα, τὰ δὲ πλήρως συνεμορφώθη πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 250 § 17 Ἀστ. Κώδικος (*), ἐφ' ᾧ εἶναι ἀπορριπτέοι οἱ περὶ τοῦ ἐναντίου 1ος λόγος τοῦ ἀναιρετηρίου καὶ 1ος τοῦ ἀπὸ 2.11.1954 δικογρ. φου τῶν προσθέτων.

Ὁ διευθυντὴς—διαχειριστὴς μεγάλης ἐπιχειρήσεως κέκτηται μὲν τὰ κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 10 ν. 1234/1918 γνωρίσματα τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, λόγῳ ὅμως τῆς ἰδιαζούσης σχέσεως αὐτοῦ, ἔνθεν μὲν πρὸς τὸν κύριον τῆς ἐπιχειρήσεως, ἔνθεν δὲ πρὸς τὸ ὑποτεταγμένον αὐτῷ ὑπαλληλικὸν καὶ ἐργατικὸν προσωπικόν, κατέχει ἰδιαιτέραν θέσιν μεταξὺ τῶν λοιπῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, ἀπὸ τοὺς ὁποίους χωρίζεται πολλάκις λόγῳ ἀντιμαχομένων συμφερόντων, δι' ἃ ὑπὸ πολλῶν διατάξεων νόμων ἐξομοιοῦται πρὸς τὸν ἐργοδότην, ἐξαιρούμενος τῶν εὐεργετικῶν διατάξεων ὡρισμένων ἐργατικῶν νόμων ἢ ἐπισύρων καθ' ἑαυτοῦ ποινικὰς κυρώσεις ἐν περιπτώσει μὴ τηρήσεως διατάξεων θεσπισθεισῶν πρὸς τὸ συμφέρον τῶν ἐργαζομένων, λόγῳ καὶ μόνον τῆς ἰδιότητος αὐτοῦ ὡς ἐκπροσώπου τοῦ ἐργοδότου (ἄρθρ. 1 ν. ΔΛ'/1912, 1 ν. ΓΦΛΔ'/1911, 1 § 4 ν. 539/1945, 2 ἐδ. α' τῆς Διεθνοῦς Συμβάσεως Οὐάσιγκτων, κυρωθείσης ὑπὸ τοῦ ν. 2269/1920, ν. 690/1945). Ὡς τοιοῦτος δὲν ὑπάγεται τόσον εἰς τὴν ἀπὸ 12.8.1936 συλλογικὴν σύμβασιν, ὅσον καὶ εἰς τὴν ἀπὸ 16.9.1937 τοιαύτην περὶ ὑπαλλήλων ἀνωνύμων ἑταιριῶν κλπ., ἐξ ὧν ἡ πρώτη ἔχει ἐφαρμογήν, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 2 § 1 ν. 866/1937, ἐπὶ παντὸς ἐν γένει ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, μὴ ὑπαγομένου εἰς εἰδικὴν συλλογικὴν σύμβασιν, οὐδ' ἑπομένως καὶ εἰς τὴν ἀπὸ 4.11.1947 συλλογικὴν σύμβασιν, δι' ἧς ἀναπροσηρμόσθησαν αἱ ἀποδοχαὶ καὶ συνάμα καθωρίσθη ἀνώτερον ὅριον ἀποδοχῶν, μὴ δυνάμενον νὰ ὑπερβῇ τὰ 30 ο/ο τῶν ὁρισθεισῶν ἀποδοχῶν, καὶ διὰ τὸν λόγον ἀκόμη ὅτι ἡ σχετικὴ διάταξις τῆς § 11, ὁρίζουσα ὅτι ἡ ὑπέρβασις αὕτη παρέχεται ὑπὸ τὸν ἀπαράβατον ὅρον τῆς ποιοτικῆς καὶ ποσοτικῆς ἀποδόσεως

(*) *Σημ. ΕΕΔ*: Βλέπε περὶ παραγραφῆς μισθῶν καὶ τὴν Α.Π. 348/1952, ΕΕΔ 12, 741, καὶ αὐτόθι σημειώσεις μας.

τοῦ ὑπαλλήλου δὲν ἠδύνατο νὰ ἔχῃ θέσιν ὡς πρὸς τοὺς διευθυντὰς - διαχειριστὰς ἐπιχειρήσεων λόγῳ τῆς ἐμπιστευτικῆς φύσεως τῶν παρεχομένων ὑπ' αὐτῶν ὑπηρεσιῶν, ἥτις ἐπέβαλλεν ὡς αὐτονόητον τὴν πλήρωσιν τῆς προϋποθέσεως ταύτης. Ὅθεν τὸ Δικαστήριον τῆς οὐσίας δεχθέν, μετ' ἐκτίμησιν τῶν ἀποδείξεων, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος προσελήφθη ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσείοντος ὡς διευθυντὴς καὶ διαχειριστὴς μεγάλης γεωργικῆς ἐπιχειρήσεως, ἀποσκοποῦσης τὴν ἀξιοποίησιν ἀγροκτήματος ἐξ 7.000 στρεμμάτων ἐν τῇ περιφερείᾳ Ἀττικῆς, καὶ ἀκολούθως μὴ ἐφαρμόσαν τὰς μνησθείσας συλλογικὰς συμβάσεις ἐν τῷ καθορισμῷ τῆς ἀντιμισθίας του, αἵτινες περιώριζον κατὰ ποσὸν ταύτην, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐπιδικάσαν τὴν κατὰ ν. 2112/1920 ἀποζημίωσιν, λόγῳ ἀπροειδοποιήτου καταγγελίας τῆς συμβάσεως, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀντιμισθίας ταύτης καὶ τῆς ἀξίας τῶν εἰς εἶδος παρεχομένων ἀποδοχῶν, ὀρθῶς, εἰ καὶ ἐπὶ ἐλλιπεῖ αἰτιολογίᾳ, ἠρμήνευσε τὰς συλλογικὰς ταύτας συμβάσεις καὶ τὸ ἄρθρ. 3 § 1 ν. 2112/1920 καὶ οἱ τὰ ἐναντία ὑποστηρίζοντες 2ος λόγος τοῦ ἀναιρετηρίου, 2ος τοῦ ἀπὸ 2.11.1953 δικογράφου τῶν προσθέτων καὶ μοναδικὸς τοῦ ἀπὸ 2.1.1954 δικογράφου τῶν προσθέτων εἶναι ἀπορριπτέοι.

Μετὰ τὴν ἀπόρριψιν ἀμφοτέρων τῶν αἰτήσεων ἀναιρέσεως εἶναι συμφηφιστέα ἡ δικαστικὴ δαπάνη, κατ' ἄρθρον 211 § 3 Πολιτικῆς Δικονομίας (*).

(*) Ἡ ἐπικρουομένη ὑπὸ τῆς ἄνω ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως ὑπ' ἀριθ. 3603/1953 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν (Πρόεδρος ὁ κ. *Ι. Γεωργακόπουλος*, Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. *Κ. Παρασκευόπουλος*) ἔχει ὡς ἑξῆς:

Ἐβεβαιώθησαν, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, τὰ ἑξῆς περιστατικά: Ὁ ἐνάγων προσελήφθη ὑπὸ τῶν κληρονόμων Ε. Μ. ἐν ἔτει 1938 ὡς διευθυντὴς καὶ διαχειριστὴς τοῦ ἐν Σοῦλι-Μαραθῶνος κτήματος, ἐκτάσεως 7.000 στρεμμάτων μετὰ τῶν ἐν αὐτῷ μηχανικῶν ἐγκαταστάσεων, ἐπὶ μηνιαίᾳ ἀντιμισθίᾳ δραχμῶν 3.000, ἐπαυξηθείσης μετὰ ταῦτα εἰς δραχμὰς 6.000, πλέον ἀμοιβῆς εἰς εἶδος ἐκ τῶν προϊόντων τοῦ κτήματος. Κατὰ Ἰανουάριον τοῦ ἔτους 1942 ἡ ρηθεῖσα ἐργασιακὴ σύμβασις ἐλύθη διὰ κοινῆς συμφωνίας τοῦ ἐνάγοντος καὶ τοῦ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1938 ἀναλαβόντος τὴν ἐκμετάλλευσιν τοῦ κτήματος ἐναγομένου, εἰς τὴν θέσιν δὲ αὐτῆς συνήφθη νέα τοιαύτη, καθ' ἣν ὁ ἐνάγων θὰ παρεῖχε τὰς αὐτὰς, ὡς καὶ πρότερον, ὑπηρεσίας, ὁ δὲ ἐναγόμενος θὰ ὑπεχρεοῦτο εἰς ἀντιμισθίαν εἰς δραχμὰς κατὰ δικαίαν καὶ εὔλογον κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρός, καθοριζομένην κατὰ τὸν χρόνον λύσεως τῆς προκειμένης συμβάσεως, πλέον τῆς εἰς εἶδος παροχῆς τοῦ ἐναγομένου, ἣν ἐλάμβανεν ἀπὸ τῆς κατατίσεως τῆς συμβάσεως καὶ ἀνερχομένης ἑτησίως εἰς 1.000 ὀκάδας σίτου, 100 ὀκάδας ἐλαίου καὶ 10 ὀκάδας βουτύρου. Εἰς τὴν νέαν ταύτην συμφωνίαν ἦχθησαν οἱ συμβαλλόμενοι, ὡς ἐκ τῆς ἐν τῷ χρόνῳ ἐκείνῳ ἐμφανισθείσης ραγδαίας πτώσεως τῆς ἀγοραστικῆς ἀξίας τῆς δραχμῆς καὶ ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ των ὅπως ρυθμισθῇ εἰς δραχμὰς ἡ ἀντιμισθία τοῦ ἐνάγοντος κατὰ τὸν χρόνον τῆς λύσεως τῆς συμβάσεως, ὅτε ὑπὸ εὐνοϊκωτέρας νομισματικὰς συνθήκας καὶ ἐν ὄψει τῆς σταθεροποιήσεως τῆς δραχμῆς θὰ παρείχετο εἰς τὸν ἐνάγοντα οὐσιαστικώτερα καὶ ἀνταποκρινομένη πρὸς τὰ πράγματα ἀμοιβή. Τούτων οὕτως ἐχόντων ἡ μεταξὺ τῶν διαδίκων συναφθεῖσα νέα αὐτοτελὴς καὶ ἀνεξάρτητος τῆς προηγηθείσης σύμβασις δὲν εἶναι ἡ τῆς μισθώσεως ὑπηρεσίας, ἀφοῦ κατὰ τὰς ἐχούσας ἐν προκειμένῳ ἐφαρμογὴν, ὡς ἐκ τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ἀ.ν. 2783/1941, ρωμαϊκὰς περὶ μισθώσεως πράγματος διατάξεις τῶν ν. 39.65.80 καὶ 8 Πανδ. (18 § 1) καὶ ν. 22 Πανδ. (19 § 5), ἐφαρμοζομένας ἀναλόγως καὶ ἐπὶ μισθώσεως ὑπηρεσίας, ἵνα θεωρηθῇ καταρτισθεῖσα ἡ σύμβασις αὕτη, δέον νὰ συμφωνήσωσιν οἱ συμβαλλόμενοι τόσον περὶ τῶν παρασχετέων ὑπηρεσιῶν, ὅσον καὶ περὶ τοῦ ποσοῦ καὶ τοῦ εἴδους τοῦ μισθοῦ, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ δευτέρου τούτου προαπαιτουμένου, κατὰ τὰ ἀνωτέρω δεκτὰ γενόμενα, οὐδεμία ἐγένετο συμφωνία ὡς πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο τοῦ μισθοῦ, καθ' ὃ ἡ ἐπὶ τὸν μισθὸν ἀπαίτησις τοῦ ἐνάγοντος ἦτο χρηματική (πρβλ. Α.Π. 276/1948, Θέμ. ΝΘ' 190 ἐπ.). Ὑπόκειται, δηλονότι, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, σύμβασις ἐργασίας, νόμιμον ἔχουσα ἔρεισμα τὰς περὶ ἀνωνύμου συναλλάγματος ρωμαϊκὰς διατάξεις τῶν ν. 22 Πανδ. (19 § 5), Βασ. (20.4) νόμου 22, καθ' ἃ ἐκ τῆς παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν ὑπὸ τοῦ παρέχοντος ταύτας πρὸς τὸν ἕτερον συμβαλλόμενον καὶ ἐπὶ τῷ ἑκατέρωθεν ἐκληλωθένει σκοπῷ δικαίας καὶ εὐλόγου ἀντιμισθίας, μὴ ἐκ τῶν πρατέρων καθωρισμένης, ἀλλὰ καθοριστέας ἅμα τῷ πέρατι τῆς τοιαύτης σχέσεως, κατὰ τὴν κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρός, γεννᾶται διὰ τὴν ἐπιδίωξιν τῆς ἀντιμισθίας ταύτης ἀγωγὴ (Ἐφ. Ἀθ. 117/1939, Θέμ. ΝΑ' 314, Α.Π. 421/1949, Θέμ. ΝΑ' 637, Α.Π. 132/1947, Θέμ. ΝΗ' 364, *Ἀποστολοπούλου*, Ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν, 215). Ὅθεν, ἀφοῦ, καθ' ἃ ἐκατέρωθεν συνομολογεῖται καὶ βεβαιοῦται ἐκ τῆς διαδικασίας, ὁ ἐνάγων ἀπεπέμφθη ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου τὴν 21 Φεβρουαρίου 1952, ὅτε ἐπερατώθη ἡ ρηθεῖσα συναλλακτικὴ σχέσις, ἔκτοτε κατέστη γεγεννημένη ἡ ἐπὶ τὴν δικαίαν καὶ εὔλογον ἀντιμισθίαν ἀξίωσίς του, διαφεύγουσα οὕτω τὴν ἐκ τοῦ ν. 18/1944 θεσπισθεῖσαν νομισματικὴν διαρρύθμισιν (πρβλ. Α.Π. 559/1951, ΕΕΔ 11, 178, Α.Π. 561/1951, ΕΕΔ 11, 125), ἡ ὡς ἄνω δὲ σύμβασις δὲν ἀντίκειται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἀ.ν. 362/1945 περὶ νομισματικῆς διαρρυθμίσεως».

Ἐβεβαιώθη ὅτι ὁ ἐνάγων παρέσχε τὰς ὑπηρεσίας του ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου 1942 μέχρι τῆς 21 Φεβρουαρίου 1953, ὅτε ὁ ἐναγόμενος δι' ἀπροθέσμου καταγγελίας ἔλυσε τὴν σύμβασιν. Λαμβανομένου ὅμως ὑπ' ὄψιν ὅτι αἱ ὑπηρεσίαι τοῦ ἐνάγοντος ἦσαν πολυσχιδεῖς, ἐπαχθεῖς καὶ πολύπλοκοι, δι' αὐτῶν δὲ συνετέλεσε σπουδαίως εἰς τὴν βελτίωσιν καὶ ἀξιοποίησιν τοῦ ἐν λόγῳ ἀγροκτήματος, ἐξ ἄλλου δὲ ὅτι ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τοῦ ἐναγομένου εἶναι ἀνθηρά, τὸ Δικαστήριον ἄγεται εἰς τὴν κρίσιν, ὅτι ἡ δικαία καὶ εὔλογος ἀντιμισθία τοῦ ἐνάγοντος κατὰ τὸν κρίσιμον τοῦτον χρόνον ἀνέρχεται ἐν συνόλῳ εἰς δραχ. 152.100.000, ἤτοι διὰ τὰ ἔτη 1942 καὶ 1943 δραχ. 6.000.000, 1944 δραχ. 5.000.000, 1945 δραχ. 7.000.000, 1946 δραχ. 9.000.000, 1947

δραχ. 13.000.000, 1948 δραχ. 18.000.000, 1949 δραχ. 24.000.000, 1950 δραχ. 29.000.000, 1951 δραχ. 35.000.000 καὶ ἀπὸ 1.1.1952 μέχρις 21.2. 1952 δραχ. 6.100.000. Ταῦτα δεχθεὶς καὶ ὁ πρωτοδίκως δικάσας Πρωτοδίκης ὀρθῶς ἔκρινε, εἰ καὶ ἐν μέρει ἐπὶ ἑτέρᾳ αἰτιολογίᾳ, οἱ δὲ περὶ τοῦ ἐναντίου 1, 2, 3 καὶ 4 λόγοι τῆς ἐφέσεως τοῦ ἐναγομένου καὶ 6 λόγος ἐφέσεως τοῦ ἐναγομένου ἀβάσιμοι ἐλέγχονται καὶ ἀπορριπτέοι.

Ἀκολούθως ταύτοις, ἐφ' ὅσον κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ν. ΓΨΟΔ' κατὰ τὰς διατάξεις αὐτοῦ ἐκδικάζεται πᾶσα ἰδιωτικὴ ἀξίωσις μισθωτοῦ κατὰ ἐργοδότου βάσιν ἐχουσαν ἐξηρτημένην σύμβασιν ἐργασίας ἀντὶ ἀμοιβῆς, εἴτε ρητῶς καθωρισμένης, εἴτε καθοριστέας κατὰ τὴν κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρός, ἀβάσιμοι ἐλέγχονται καὶ ἀπορριπτέοι οἱ περὶ ἀναρμοδιότητος τοῦ Δικαστηρίου ὑπ' ἀριθ. 2 καὶ 3 λόγοι ἐφέσεως τοῦ ἐναγομένου (πρβλ. Α.Π. 33/1932, Δικαστική 1 σελ. 150, Α.Π. 231/1951, ΕΕΔ 10, 606, Α.Π. 101/1950, ΕΕΔ 9, 296, Α.Π. 313/1948, Θέμ. ΝΘ' σελ. 798), δοθέντος ὅτι, ἀφ' ἧς ἐγεννήθη καὶ κατέστη ἐναγώγιμος ἡ ἐνδικος ἀξίωσις (1.2. 1952), μέχρι τῆς ἐγέρσεως τῆς κρινομένης ἀγωγῆς (26.5.1952), δὲν παρῆλθεν ἡ πρὸς παραγραφὴν ταύτης ἀπαιτουμένη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 250 § 6 τοῦ Ἀστ. Κώδικος πενταετία (πρβλ. Α.Π. 348/1952, ΕΕΔ 11, 742), ἀβάσιμος δὲ καὶ ὡς τοιαύτης ἀπορριπτέος κρίνεται ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου 4ος λόγος ἐφέσεως τοῦ ἐναγομένου.

Ναὶ μὲν ἐκ τῆς διαδικασίας ἐβεβαιώθη, ὡς καὶ ἀνωτέρω ἐξετέθη, ὅτι ὁ ἐνάγων κατὰ τὰ ἔτη 1942 καὶ 1943 καὶ 1944 ἔλαβε 1.000 ὀκ. σίτου, 100 ὀκ. ἐλαίου καὶ 10 ὀκ. βουτύρου, πλὴν ὅμως ἡ εἰς εἶδος παροχὴ αὕτη ἐδίδετο εἰς αὐτὸν εἰς ἐκτέλεσιν τῆς συναφθείσης μεταξὺ τῶν διαδίκων συμβάσεως, καθ' ἣν κατὰ τὸ ἔτος 1942 συνεφωνήθη, ὅπως καταβάλληται εἰς τὸν ἐνάγοντα ἡ ὡς ἄνω εἰς εἶδος ἀντιμισθία ἐκ τῶν προϊόντων τοῦ κτήματος, ἡ δὲ εἰς χρῆμα τοιαύτη καθορισθῇ κατὰ κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρὸς κατὰ τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὀρθῶς ἑπομένως ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἀπέρριψε τὴν περὶ ἐξοφλήσεως ἔνστασιν τοῦ ἐναγομένου καὶ ὁ τὰ ἐναντία ὑποστηρίζων δ λόγος ἐφέσεως τούτῳ τῷ λόγῳ δέον νὰ ἀπορριφθῇ ὡς ἀβάσιμος.

Τὸ καταβαλλόμενον εἰς τοὺς μισθωτοὺς δῶρον ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα ἢ Χριστουγέννων καὶ Νέου Ἔτους ὑπολογίζεται πάντοτε βάσει τῶν ὑπὸ τῶν οἰκείων συλλογικῶν συμβάσεων ἢ διαιτητικῶν ἀποφάσεων ἢ ἀποφάσεων ἐκδοθεισῶν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ν. 28/1944 ἢ ἑτέρων ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, ἐπιτροπῶν ἢ ἄλλων ὀργάνων, προβλεπομένων ὑπὸ εἰδικῶν νόμων, καθωρισμένων μισθῶν ἢ ἡμερομισθίων. Ὀρθῶς ὅθεν ἔκρινεν ἡ ἐκκαλουμένη ἐπιδικάσασα τὰ σχετικὰ δῶρα βάσει τοῦ ὑπὸ τῶν οἰκείων συλλογικῶν συμβάσεων καθοριζομένου ἐλαχίστου ὁρίου μισθοῦ, τὸ δὲ ἀντίθετον παράπονον τοῦ ἐνάγοντος, ὅπερ διατυποῦται ἐν τῷ δ λόγῳ ἐφέσεως, δέον νὰ ἀπορριφθῇ ὡς ἀβάσιμον.

Οὐδαμόθεν βεβαιοῦται ὅτι κατὰ Ἰανουάριον 1942 κατηρτίσθη μεταξὺ τῶν διαδίκων πρόσθετος συμφωνία, δυνάμει τῆς ὁποίας ὁ ἐναγόμενος θὰ ὑπεχρεοῦτο ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς βελτιώσεως τοῦ κτήματος, πέραν τοῦ προκαθορισθέντος μισθοῦ, καὶ εἰς τὴν πληρωμὴν προσθέτου ἀμοιβῆς εἰς τὸν ἐνάγοντα ἐκ δραχμῶν 480.000.000. Ἀπεναντίας ἐβεβαιώθη ὅτι εἰς τὴν ρηθεῖσαν ἀντιμισθίαν περιεῖχετο κατὰ τοὺς ὅρους τῆς συμβάσεως καὶ πᾶσα ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης ἀμοιβὴ τοῦ ἐνάγοντος. Τὸν διὰ τῶν προτάσεων αὐτοῦ ἐπιβοηθητικῶς ἐπαγόμενον ὅρκον εἰς τὸν μὴ αὐτοπροσώπως κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς κρινομένης ἐφέσεως παριστάντα ἐναγόμενον τὸ Δικαστήριον κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ν. ΓΨΟΔ' κρίνει ὡς μὴ ἐπιβλητέον (πρβλ. Α.Π. 227/1950, ΕΕΔ 9, 453, Α.Π. 562/1952, ΕΕΔ 11, 188), ὀρθῶς ἑπομένως ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἀπέρριψε τὴν ἔκθεσιν ἀγωγῆς ὡς πρὸς τὸ σχετικὸν αἴτημα καὶ ὁ ἀντίθετα ὑποστηρίζων τελευταῖος λόγος ἐφέσεως τοῦ ἐνάγοντος δέον νὰ ἀπορριφθῇ ὡς ἀβάσιμος.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 § 3 τοῦ ν. 2112/1920 εἰς τὴν καταβλητέαν ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου ἀποζημίωσιν ἕνεκα ἀτάκτου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας περιλαμβάνεται, πλὴν τοῦ εἰς χρῆμα μισθοῦ, καὶ πᾶσα ἄλλη εἰς εἶδος παροχή, διδομένη ἀντὶ μισθοῦ, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 3 § 3 τοῦ ἀ.ν. 539/1945 ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῶν ἀποδοχῶν περιλαμβάνονται καὶ αἱ παντὸς εἴδους πρόσθετοι ἢ συμπληρωματικαὶ παροχαὶ (ἀντίτιμον τροφῆς, ἐπιδόματα κλπ.), πλὴν τῆς τυχὸν παρεχομένης κατοικίας. Τοιαύτη τακτικὴ παροχή, διδομένη ἀντὶ μισθοῦ, εἶναι καὶ ἡ ρηθεῖσα εἰς εἶδος ἀμοιβὴ ἐκ προϊόντων τοῦ κτήματος, ἥτις ἀναγομένη κατ' ἀξίαν ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος εἰς δραχ. 450.000 κατὰ μῆνα, τοῦθ' ὅπερ ἄλλως τε καὶ ἐκ τῆς ἐν γένει διαδικασίας βεβαιοῦται, παρεῖχετο τακτικῶς ἀντὶ μισθοῦ ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου καθ' ἅπαντα τὸν κρίσιμον χρόνον. Τούτου δοθέντος καὶ λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ εἰς χρῆμα ἀντιμισθία τοῦ ἐνάγοντος κατὰ τὸν τελευταῖον πρὸ τῆς ἀπολύσεως μῆνα ἀνῆλθε κατὰ τὰ ὡς ἄνω δεκτὰ γενόμενα εἰς δρχ. 3.600.000, ὀρθῶς ὑπελογίσθη μὲ σύνολον μηνιαίων ἀποδοχῶν ἐκ δραχ. 4.000.000 ἡ ἀποζημίωσις τοῦ ν. 2112 καὶ ἡ τοιαύτη τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ ν. 539/1945, ὁ δὲ τὰ ἐναντία ὑποστηρίζων τελευταῖος λόγος ἐφέσεως τοῦ ἐναγομένου δέον νὰ ἀπορριφθῇ ὡς ἀβάσιμος.

Ἡ σχετικὴ ἀναφερομένη ἀνωτέρω γνωμοδότησις τοῦ κ. *Ι. Καποδίστρια*, Ὑφηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ἔχει ὡς ἑξῆς :

Α. Κατὰ τὴν σύμφωνον γνώμην τῶν συγγραφέων τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, ὁ διευθύνων ὑπάλληλος μεγάλης ἐπιχειρήσεως (συνήθως Ἀνωνύμου Ἑταιρίας) εἶναι μὲν κατ' ἀρχὴν ὑπάλληλος αὐτῆς, ἐμφανίζει ὅμως τόσα χαρακτηριστικὰ γνωρίσματα ἐργοδότου, ὥστε πολλάκις καθίσταται ἀμφίβολον, ἂν εἶναι ὑπάλληλος ἢ εἶναι ἐργοδότης (*Hueck-Nipperdey*, Lehrbuch des Arbeitsrechts I 1931 § 12, *Kaskel-Dersch*, Arbeitsrecht 1932 σ. 28 ἑπ., *Nikisch*, Arbeitsrecht 1936 σ. 24, *Rouast-Durand*, Précis de législation industrielle, 1948 ἀριθ. 92, *Durand-Jaussand*, Traité de droit du travail, 1947, ἀριθ. 341, *Riva Sanseverino*, Diritto del lavoro 1949, ἀριθ. 49, 149, *Mazzoni - Grechi*, Corso di diritto del lavoro 1949, ἀριθ. 10, *Barassi*, Il diritto del lavoro, I 1949, ἀριθ. 86 ἑπ.). Ὁ διφορούμενος οὗτος χαρακτὴρ τοῦ διευθύντου καθίσταται ἔτι μᾶλλον ἀμφίβολος,

ὅταν κύριος τῆς ἐπιχειρήσεως εἶναι φυσικὸν πρόσωπον ἀνίκανον πρὸς τὸ δικαιοπρακτεῖν ἢ ἀνίδεον πρὸς διεξαγωγὴν τῆς ἐπιχειρήσεως, ἢ εἶναι νομικὸν πρόσωπον, ὁ δὲ διευθυντὴς ἀσκεῖ ἔναντι τῶν ὑπαλλήλων ὅλα τὰ δικαιώματα καὶ καθήκοντα ἐργοδότου, αὐτὸς προσλαμβάνει καὶ ἀπολύει τὸ προσωπικόν, αὐτὸς ἀσκεῖ τὴν ἐπὶ τούτου πειθαρχικὴν ἐξουσίαν, αὐτὸς εἶναι ὑπεύθυνος ἔναντι τῆς Πολιτείας διὰ τὴν τήρησιν τῶν ἐργατικῶν νόμων.

Ἀκριβῶς λόγῳ τοῦ διφορουμένου χαρακτῆρος τοῦ διευθύνοντος ὑπαλλήλου, ὅταν μετὰ τὸν πρῶτον παγκόσμιον πόλεμον ἐδημοσιεύθη ἐν Γερμανίᾳ τὸ διάταγμα τοῦ 1918 περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, προέκυψε τὸ ζήτημα, ἂν καὶ οἱ διευθύνοντες ὑπάλληλοι (leitende Angestellte), ἐφ' ὅσον εἶναι μὲν ὑπάλληλοι, ἔχουν ὅμως ὡς ἐκ τῆς θέσεώς των ἐν πολλοῖς ἀντικρουόμενα συμφέροντα πρὸς τοὺς λοιποὺς ὑπαλλήλους, ὁμοιάζοντες ἐν τούτῳ πρὸς ἐργοδότας, δικαιοῦνται νὰ ἐπικαλοῦνται ὑπὲρ ἑαυτῶν τὰς διατάξεις συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων. Ὑπεστηρίχθη δὲ ὅτι, ἐφ' ὅσον οἱ διευθύνοντες ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι φέρουν ἀπὸ ἀπόψεως συμφερόντων διπλῆν ἰδιότητα, ἔχουν ἀντίθετα συμφέροντα, τόσον ἔναντι τοῦ ἐργοδότου των (ὡς ὑπάλληλοι αὐτοῦ), ὅσον καὶ ἔναντι τῶν λοιπῶν ὑπαλλήλων (ὡς προϊστάμενοι αὐτῶν) καὶ δὲν δικαιοῦνται μὲν νὰ ἐπικαλοῦνται ὑπὲρ ἑαυτῶν τὴν συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, δικαιοῦνται ὅμως νὰ συνάψουν ἰδίαν συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας ὑπαλλήλων **διευθυντῶν** (*Hueck-Nipperdey*, ἐνθ' ἀνωτ. II 1932 § 14 σημ. 17, *Höfchen*, διατρ. ἐν περιοδικῷ Arbeitsrecht 1321 σ. 277 ἑπ., ἧς περίληψιν βλ. ἐν Jahrbuch des Arbeitsrechts 1921 σ. 109 ἑπ.). Κατόπιν τῶν ἀμφισβητήσεων τούτων συνεπήχθη ἐν Γερμανίᾳ ἰδιαίτερον ἐπαγγελματικὸν σωματεῖον, εἰς τὸ ὁποῖον συμμετεῖχον ἀποκλειστικῶς ὑπάλληλοι διευθύνεται ἐπιχειρήσεων, ὅπερ καὶ διεξῆγε κεχωρισμένως ἀπὸ τοὺς λοιποὺς ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους συνδικαλιστικοὺς ἀγῶνας ἔναντι τῶν ἐργοδοτῶν (*Kaskel-Dersch*, ἐνθ' ἀν.).

Συμμεριζόμενος τὰς ἀμφισβητήσεις ταύτας καὶ ὁ γερμανὸς νομοθέτης, ὅταν ἐθέσπιζε τὸν νόμον τοῦ 1920 περὶ συμβουλίων ἐπιχειρήσεων (Betriebsrätegesetz) εἶχεν ὁρίσει ἐν § 12 ἐδ. 2 αὐτοῦ, ὅτι δὲν θεωροῦνται ὡς ὑπάλληλοι, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ νόμου τούτου, οἱ **διευθυντα**ὶ καταστήματος καὶ ἐπιχειρήσεως, ἐφ' ὅσον εἶναι ἐξουσιοδοτημένοι ὅπως προσλαμβάνουν καὶ ἀπολύουν κατ' ἐλευθέραν κρίσιν τοὺς λοιποὺς ἐν τῇ ἐπιχειρήσει ἢ τῷ τμήματι τῆς ἐπιχειρήσεως ἀπασχολουμένους ἢ ἐδόθη εἰς τούτους γενικὴ πληρεξουσιότης ἢ δικαίωμα γενικῆς ἐκπροσωπήσεως τοῦ κυρίου τῆς ἐπιχειρήσεως (Prokura). Ὁμοίαν διάταξιν περιέλαβε καὶ ὁ νόμος τοῦ 1926 περὶ ἐργατικῶν δικαστηρίων (Arbeitsgerichtsgesetz), κατὰ τὴν § 22 ἐδ. 2 τοῦ ὁποίου, ἀντὶ ἐργοδότου ὡς μέλους τοῦ δικαστηρίου, δύνανται νὰ μετέχουν διευθυνταὶ καταστήματος ἢ ἐπιχειρήσεως ὑπὸ τὰς ἀνωτέρω προϋποθέσεις (*Hueck*, Arbeitsrecht, 1938, σ. 46).

Ἐν Ἰταλίᾳ οἱ διευθύνοντες ὑπάλληλοι (dirigenti di azienda) ἐθεωροῦντο ὑπὸ τὸ φασιστικὸν νομοθετικὸν καθεστὼς παρὰ τοῦ Ἀκυρωτικοῦ ὡς μὴ ἀνήκοντες εἰς τὸ ὑπαλληλικὸν προσωπικὸν τῆς ἐπιχειρήσεως, ἐπειδὴ ὅμως οὗτοι ἀπετέλουν ἰδιαιτέραν κατηγορίαν μεταξὺ ἐργοδοτῶν καὶ ὑπαλλήλων, ὑπήγοντο καὶ εἰς ἰδιαιτέραν συντεχνίαν καὶ συνήπτον ἰδιαιτέρας συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας μετὰ τῶν ἐργοδοτῶν (*Barassi*, Diritto del lavoro, II 1936, ἀριθ. 184), ἤδη δὲ καὶ ὑπὸ δημοκρατικὸν καθεστὼς ἔχουν συνασπισθῆ εἰς ἰδιαιτέραν ἀνεξάρτητον ὁμοσπονδίαν, εἰς τὴν ὁποίαν δύνανται νὰ προσχωροῦν οἱ διευθύνοντες ὑπάλληλοι ὅλων τῶν ἐπιχειρήσεων (*Riva - Sanseverino*, ἐνθ' ἀνωτ., σελ. 151), τὸ δὲ ἄρθρον 2095 τοῦ νέου Ἰταλικοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος καθορίζει ρητῶς, ὅτι οἱ παρέχοντες ἐξηρτημένην ἐργασίαν διακρίνονται εἰς διοικητικοὺς ἢ τεχνικοὺς διευθυντάς, εἰς ὑπαλλήλους καὶ εἰς ἐργάτας.

Ἐν Γαλλίᾳ ἔχει ὡσαύτως ἀναγνωρισθῆ ὑπὸ τῆς ἐπιστήμης ἡ ἰδιαιτέρα θέσις τῶν διευθυνόντων ὑπαλλήλων (chefs d' établissement), ὡς συγκεντρούντων πολλὰ χαρακτηριστικὰ στοιχεῖα τοῦ ἐργοδότου (*Rouast - Durand*, ἐνθ' ἀνωτ., ἀριθ. 92, *Durand-Jaussaud*, ἐνθ' ἀνωτ., ἀριθ. 311, 319, 429), σύμφωνος δὲ καὶ ὁ νομοθέτης ὥρισε διὰ τοῦ νόμου τῆς 16 Μαΐου 1946, ὅτι εἰς τὰ συμβούλια ἐπιχειρήσεων (comités d'entreprise), ἀπασχολουσῶν πλέον τῶν 500 ἐργαζομένων, οἱ μηχανικοὶ καὶ οἱ προϊστάμενοι τμημάτων (chefs de service) δικαιοῦνται νὰ ἐκλέγουν ἕνα τοὐλάχιστον ἀντιπρόσωπον.

Αὕτη εἶναι ἡ νομικὴ θέσις τῶν ὑπαλλήλων διευθυντῶν ἐπιχειρήσεων, θέσις διάμεσος μεταξὺ ἐργοδοτῶν καὶ ὑπαλλήλων, τοῦτο δὲ ἀκριβῶς ὡδήγησε πολλάκις καὶ τὸν ἕλληνα νομοθέτην εἰς πλήρη ἐξίσωσιν τῶν ὑπαλλήλων διευθυντῶν ἐπιχειρήσεων πρὸς τοὺς κυρίους τούτων, ἰδίως ὅσον ἀφορᾷ τὴν ποινικὴν αὐτῶν εὐθύνην ὡς πρὸς τὴν τήρησιν ὡρισμένων φιλεργατικῶν νομοθετικῶν διατάξεων.

Β. Οὕτω διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ν. ΓΨΛΔ'/1911 «περὶ ὑγιεινῆς καὶ ἀσφαλείας τῶν ἐργαίων καὶ περὶ ὡρῶν ἐργασίας» ὑπεχρεώθησαν «οἱ βιομήχανοι, βιοτέχναι, ἔμποροι καὶ παντὸς εἴδους ἐπιχειρηματίαι καὶ ἐργοδόται ἢ **διευθυντα**ὶ ἢ διαχειρισταὶ ἑταιρικῶν ἐπιχειρήσεων» εἰς λῆψιν ἐξασφαλιστικῶν μέτρων κατὰ κινδύνων τῆς ζωῆς, ὑγείας καὶ σωματικῆς ἀκεραιότητος τῶν ἐργαζομένων. Διὰ δὲ τοῦ ἄρθρου 3 κατέστη ποινικῶς ὑπεύθυνος διὰ τὰς παραβάσεις τοῦ νόμου τούτου «πᾶς ἐργοδότης, **διευθυντή**ς, διαχειριστής, ἐπιτετραμμένος ἢ ἰδιοκτήτης ἐργασίας».

Διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ν. ΔΛ'/1912 «περὶ πληρωμῆς τῶν ἡμερομισθίων τῶν ἐργατῶν καὶ περὶ τῶν μισθῶν τῶν ὑπηρετῶν καὶ ὑπαλλήλων» ὁρίζεται ὅτι διὰ τῆς λέξεως «ἐργάτης» νοεῖται ἐν τῷ νόμῳ τούτῳ καὶ **ὁ παρὰ διευθυντῇ** βιομηχανικοῦ ἐργοστασίου ἀπασχολούμενος, ὡς «ἐργοδότης» δὲ νοεῖται καὶ **ὁ διευθυντὴς** βιομηχανικῆς ἢ βιοτεχνικῆς ἐπιχειρήσεως, ἐργοστασιάρχης, διαχειριστής, **διευθυντὴς** ἢ ἐπιτετραμμένος πάσης ἐπιχειρήσεως ἐπὶ κέρδει κλπ.».

Τὸ ἄρθρ. 18 τοῦ ν. ΑΚΘ'/1912 «περὶ ἐργασίας γυναικῶν καὶ ἀνηλίκων» ἐτιμώρει ποινικῶς παραβάσεις, εἰς τὰς ὁποίας ἐνέπιπτον ἐργοδόται καὶ **διευθυντα**ὶ ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν.

Διά τοῦ ἄρθρ. 1 § 4 τοῦ ἀ.ν. 539/1945 περὶ χορηγήσεως κατ' ἔτος εἰς τοὺς μισθωτοὺς ἀδειῶν μετ' ἀποδοχῶν» ἐπεξηγεῖται ὅτι ὁ ἐν τῷ νόμῳ τούτῳ ὅρος «ἐργοδότης» σημαίνει τὸν κύριον, διευθυντήν, ἐντεταλμένον ἢ ἐπιτετραμμένον ὑποκειμένης εἰς τὸν νόμον τοῦτον ἐπιχειρήσεως».

Διά τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ἀ.ν. 690/1945 τιμωρεῖται ποινικῶς «πᾶς ἐργοδότης ἢ διευθυντὴς ἢ ἐπιτετραμμένος ἢ ἐπὶ οἱῳδήποτε τίτλῳ ἐκπρόσωπος οἱασδήποτε ἐπιχειρήσεως, ἐκμεταλλεύσεως ἢ ἐργασίας, μὴ καταβάλλων ἐμπροθέσμως εἰς τοὺς παρ' αὐτῷ ἀντὶ μισθοῦ ἀπασχολουμένους τὰς εἰς τούτους ὡς ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας ὀφειλομένας ἀποδοχὰς κλπ.».

Ἐκ τῶν διατάξεων βασικῶν ἐργατικῶν νόμων, ἐκδοθέντων κατὰ τὸ διάστημα τῆς τελευταίας τεσσαρακονταετίας, προκύπτει ὅτι ὁ Ἕλλην νομοθέτης θεωρεῖ πάντοτε τὸν διευθυντὴν ἐπιχειρήσεως, ἐφ' ὅσον συνδέεται μετὰ τοῦ ἐργοδότου διὰ συμβάσεως ἐργασίας, ὡς μὴ ἀποβάλλοντα μὲν τὴν ἰδιότητα ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, προσεγγίζοντα ὅμως ἐν πολλοῖς πρὸς τὴν ἰδιότητα ἐργοδότου, ἐναντὶ τοῦ ὁποίου τελεῖ εἰς ἰδιάζουσαν θέσιν ἐξαρτήσεως, συνεργασίας, ἐμπιστοσύνης καὶ ἐκπροσωπεύσεως.

Χαρακτηριστικὴ ἐν προκειμένῳ εἶναι καὶ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 2 τῆς διεθνοῦς συμβάσεως τῆς Α' Διεθνοῦς Διασκέψεως τῆς Οὐάσιγκτων περὶ περιορισμοῦ τῶν ὡρῶν ἐργασίας ἐν ταῖς βιομηχανικαῖς ἐπιχειρήσεσιν εἰς 8 καθ' ἡμέραν καὶ 48 καθ' ἑβδομάδα, κυρωθείσης καὶ διὰ τοῦ ν. 2269/1920, δι' ἧς ὁρίζεται, ὅτι αἱ διατάξεις τῆς συμβάσεως ταύτης δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ προσώπων κατεχόντων θέσιν ἐποπτείας ἢ διευθύνσεως ἢ θέσιν ἐμπιστευτικήν. Κατὰ τὸ πνεῦμα τοῦτο καὶ ὁ ν. 3502/1928, ὡς ἐτροποποιήθη καὶ ἐκωδικοποιήθη διὰ τοῦ π.δ. τῆς 8/13 Ἀπριλίου 1932 «περὶ χρονικῶν ὁρίων ἐργασίας εἰς τὰ καταστήματα κλπ.», διὰ τῶν ἄρθρων 7 καὶ 10 ἐπιτρέπει τὴν καθ' ὑπερωρίαν ἐργασίαν τῶν διευθυντῶν ὡρισμένων καταστημάτων, τὸ δὲ ἄρθρον 18 ἐπιτρέπει ἐμμέσως, ὅπως οἱ διευθυνταὶ καὶ γενικώτερον οἱ ἀνώτεροι ὑπάλληλοι ἀνωνύμων ἑταιριῶν, τραπεζῶν καὶ γραφείων, ἐργαζόμενοι καθ' ὑπερωρίαν, μὴ ἀμείβωνται ἰδιαιτέρως. Ἐξ ἄλλου ὁ ἀ.ν. 547/1937 (ἄρθρον 4) τιμωρεῖ ποινικῶς τὸν κύριον τοῦ καταστήματος, διευθυντήν, διαχειριστὴν καὶ πάντα ἐν γένει προστηθέντα, ὅστις παραβαίνει τὰς διατάξεις περὶ ὡρῶν ἐργασίας τοῦ μισθωτοῦ προσωπικοῦ τῶν καταστημάτων.

Ὑπὸ τὸ αὐτὸ πνεῦμα καὶ νόμοι κείμενοι ἐκτὸς τοῦ πεδίου τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου ἐξισώνουν ὡς πρὸς τὰς ποινικὰς εὐθύνας τὸν ἐμμισθον διευθυντὴν ἐπιχειρήσεως πρὸς τὸν κύριον ταύτης. Οὕτω ὁ ἀγορανομικὸς κῶδιξ τοῦ 1948 (ν.δ. 136) ἐν ἄρθροις 30 ἑπ. τιμωρεῖ ἀδιακρίτως κυρίους καὶ διευθυντὰς ἐπιχειρήσεων παραβαίνοντας τὰς διατάξεις του.

Γ'. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐκτιθεμένων προκύπτει ὅτι ὁ Ἕλλην νομοθέτης, πολλῷ μᾶλλον ἢ ὁ γερμανὸς ἢ ὁ ἰταλὸς ἢ ὁ γάλλος, θεωρεῖ τὸν ὑπάλληλον—διευθυντὴν μεγάλης ἐπιχειρήσεως ὡς πρόσωπον ἔχον κατὰ τεκμήριον τὰ αὐτὰ δικαιώματα καὶ καθήκοντα πρὸς τὸν κύριον τῆς ἐπιχειρήσεως, δι' ὃ καὶ ἐξισώνει τούτους ὡς πρὸς τὴν ποινικὴν εὐθύνην διὰ τὰς παραβάσεις ὡρισμένων νόμων δημοσίας τάξεως.

Ἐκ τῆς ἰδιαζούσης ταύτης ἐμφανίσεως τοῦ διευθυντοῦ ἐπιχειρήσεως ἐν τῇ ἑλληνικῇ ἐργατικῇ νομοθεσίᾳ, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν παρ' ἡμῖν ἀκολουθουμένων συναλλακτικῶν ἠθῶν, καθίσταται πρόδηλον, ὅτι πᾶσα συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας, ἀφορῶσα γενικῶς τοὺς ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους τῶν ἐπιχειρήσεων ὡρισμένης κατηγορίας, δὲν ἰσχύει κατ' ἀρχὴν καὶ διὰ τοὺς ὑπαλλήλους - διευθυντὰς ἐπιχειρήσεων τῆς κατηγορίας ταύτης, οἵτινες παραμένουν ἔξω τῆς διὰ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐπιδιωκομένης ρυθμίσεως τῶν θεμάτων τῶν ἀφορώντων τοὺς ὑπαλλήλους.

Εἰδικῶς προκειμένου περὶ τῆς ἀπὸ 16 Σεπτεμβρίου 1937 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπαλλήλων τῶν πάσης φύσεως ἀνωνύμων ἑταιριῶν, ἐπιχειρήσεων καὶ γραφείων, ἁπλῆ θεώρησις ταύτης πείθει, ὅτι οἱ συλλογικῶς συμβληθέντες ἐπεδίωξαν νὰ καθορίσουν ὑποχρεωτικῶς μόνον τῶν κατωτέρων ὑπαλλήλων καὶ τοῦ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ τῶν ἀνωνύμων ἑταιριῶν, ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ γραφείων τὰ κατώτατα ὅρια ἀποδοχῶν, οὐχὶ δὲ βεβαίως νὰ ὁρίσουν ὁπωσδήποτε καὶ τὰς ἀποδοχὰς τῶν κατεχόντων τὴν ἀνωτάτην ἐν τῇ ὑπαλληλικῇ ἱεραρχίᾳ θέσιν διευθυντῶν τῶν ἐπιχειρήσεων τούτων, ὡς πρὸς τοὺς ὁποίους οὐδεὶς λόγος καθορισμοῦ κατωτάτου ὁρίου ἀποδοχῶν ὑπῆρχεν, ἀφοῦ ἐν ἔτει 1937 ἦτο παοίδηλον, ὅτι οὗτοι ἐλάμβανον μεγάλας ἀποδοχάς, ἀναλόγως πρὸς τὴν ἐξαιρετικὴν καὶ ἰδιάζουσαν θέσιν, τὴν ὁποίαν κατεῖχον ἐν τῇ ἐπιχειρήσει τοῦ ἐργοδότου των. Ἡ ὡς ἄνω συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας ὁμιλεῖ περὶ ἐλαχίστων ὁρίων μισθῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν, εἰδικώτερον δὲ κατονομάζει εἰσπράκτορας καὶ ἀποθηκαρίους, δακτυλογράφους, κλητῆρας, τηλεφωνητάς, καθαριστρίας, καὶ ὡς μέτρον πρὸς καθορισμὸν κλιμακωτῆς αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν ἁπάντων τούτων λαμβάνει μόνον τὴν ἰδιότητα ἑκάστου ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, εἰσπράκτορος, ἀποθηκαρίου ἢ ὑπηρέτου καὶ τὴν ἡλικίαν του, ὡς καὶ τὸν χρόνον τῆς ὑπαλληλικῆς ἢ ὑπηρετικῆς προϋπηρεσίας του.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω προκύπτει, ὅτι ἡ συλλογικὴ σύμβασις τῆς 16 Σεπτεμβρίου 1937 δὲν ἀφεώρα ποσῶς καὶ τοὺς ὑπαλλήλους - διευθυντάς, τοὺς κατέχοντας τὴν πρώτην ἐν τῇ ὑπαλληλικῇ ἱεραρχίᾳ θέσιν, τοὺς ἐκπροσωποῦντας τὴν ἀνώνυμον ἑταιρίαν, ὡς ἐργοδότας, ἐναντὶ τῶν λοιπῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐνίοτε ἔχοντας συμφέροντα ἀντίθετα πρὸς τὰ τοῦ λοιποῦ προσωπικοῦ τῆς ἐπιχειρήσεως. Περὶ τῶν ἀνωτάτων τούτων ὑπαλλήλων πάντες οἱ συλλογικῶς συμβληθέντες τὴν 16ην Σεπτεμβρίου 1937 ἐγνώριζον καλῶς, ὅτι αἱ ἀποδοχαί των, λόγῳ τῆς ἰδιαιτέρας φύσεως τῆς συνδεούσης τούτους πρὸς τὰς ἐπιχειρήσεις ὑπηρεσιακῆς σχέσεως, καθορίζονται δι' ἀτομικῶν συμβάσεων καὶ δὴ κατὰ τρόπον τόσον ἐπωφελῆ, ὥστε νὰ ἦτο ἐντελῶς μάταιον νὰ ληφθῇ καὶ περὶ τούτων μέριμνα διὰ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως. Διότι ἦτο καὶ εἶναι παοίδηλον ὅτι ὑπάλληλος κατέχων τὴν ἀνωτάτην βαθμίδα τῆς ὑπαλληλικῆς ἱεραρχίας, ἔχων ὑπὸ τὰς ὑπηρεσιακάς διαταγάς του ἱκανὸν ἀριθμὸν ὑφισταμέ-

ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ

ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Νόμιμα στοιχεία περί της ύπαλληλικής ιδιότητος μισθωτού

Διαβάθμισις καί κατάταξις εἰς ὀργανισμὸν προσωπικοῦ Ἀνωνύμου Ἑταιρίας Ὑδάτων.—Κρίσις Συμβουλίων.—Ἐπιτρεπτὸν δικαστικοῦ ἐλέγχου περὶ τοῦ νομίμου τῆς ἐνεργείας των. — Ὑπαλληλικὴ ἰδιότης μισθωτοῦ κατ' ἄρθρ. 10 Ν. 1234 — Χαρακτηρισμὸς προϊσταμένου συνεργείων ὡς ὑπαλλήλου.—Ἄσκησις δικαιώματος μισθωτοῦ πρὸς κατάταξίν του εἰς ὑπαλληλικὸν προσωπικὸν μετὰ πενταετίαν δὲν ἀντιβαίνει εἰς τὸ ἄρθρ. 281 Ἀστικοῦ Κώδικος.

Συνεπὴς εἶναι ἡ ἄποψις τῶν παρατιθεμένων ἀρεοπαγιτικῶν ἀποφάσεων πρὸς τὸ ὁμοίως δεκτὸν ὑπὸ τῆς Ὁλομελείας τοῦ Ἀρείου Πάγου (103/1952, εἰσηγητὴς *Χ. Καλέλλης*, ΕΕΔ 11, 370, ἐφ' ἧς βλέπε *Βασ. Π. Βασιλείου*, ΕΕΔ 11, 456, *Κ. Καυκᾶ*, Ἀρχ. Νομολογίας Γ' 1952, σελ. 221) γενόμενον.

Περαιτέρω, ἐφ' ὅσον ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 10 τοῦ νόμου 1234/1918 καὶ ἄρθρον 11 τοῦ ν. 2112/1920 ὑπαλληλικὴ ἰδιότης εἶναι ἔννοια νομική (οὕτω Α.Π. 68/1942, εἰσηγητὴς *Ι. Σακκέτας*, ΕΕΔ 1, 520, Α.Π. 240/1949, εἰσηγητὴς *Β. Διάρης*, ΕΕΔ 8, 495), κρίνονται ὑπὸ τῶν ἐν λόγῳ ἀρεοπαγιτικῶν ἀποφάσεων συγκεκριμέναι περιπτώσεις μισθωτῶν, ἂν ἐμπίπτουν εἰς τὴν κατὰ τὰς ἄνω διατάξεις ἔννοιαν τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου (βλέπε γενικῶς περὶ χαρακτηρισμοῦ μισθωτῶν ὡς ὑπαλλήλων συμπεράσματα ἐκ τῆς δικαστηριακῆς πράξεως ἐν ΕΕΔ 12, 385 ἐπ.).

Σχετικῶς πρὸς τὴν ὑπαλληλικὴν ἰδιότητα τοῦ ἡμερομισθίου ὑπομιμνήσκεται τὸ ν.δ. 2655/1953 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ν. 2112/1920 περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας» (ΕΕΔ 12, 1212), τὸ ὁποῖον ἀπήλειψε τὴν περὶ ἡμερομισθίων διάταξιν τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ ν. 1234.

Ἀρείου Πάγου 67/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Ι. Ἀποστολόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης **Μ. Παντελῆς**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ε. Κατσιγιάννης, Π. Καλδῆς

Ἐκ τοῦ πρὸς ἀλλήλας συνδυασμοῦ τῶν ὑπ' ὄψιν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ ν. 1234/1918 καὶ τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ ν. 2112/1920 προκύπτει ὅτι ὑπάλληλοι κατὰ τὴν ἔννοιαν τῶν διατάξεων τούτων εἶναι οἱ ἐργαζόμενοι ἐπὶ μισθῷ ἢ ἡμερομισθίῳ ὑπὸ τὴν ἐξάρτησιν ἄλλου, ἐφ' ὧν ἀσκεῖ καὶ πειθαρχικὴν ἐξουσίαν, ἐκπροσωπῶν δὲ τὸν ἐργοδότην (φυσικὸν ἢ νομικὸν πρόσωπον) καὶ φέρων, ὡς εἴδομεν, ἐκ πληθώρας διατάξεων ποινικὴν εὐθύνην διὰ τὴν τήρησιν τῶν ἐργατικῶν νόμων, εἶναι πρόσωπον ἀπολαῦον τῆς ἰδιαιτέρας ἐμπιστοσύνης τοῦ ἐργοδότου, πρόσωπον ἐνίοτε ταυτιζόμενον πρὸς τὸν ἐργοδότην, οὗτινος ἀσκεῖ κατ' ἐξουσιοδότησιν ἅπαντα τὰ δικαιώματα, ὅπερ συνδέεται μὲν μετ' αὐτοῦ διὰ συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλὰ τὸ ποσὸν τοῦ μισθοῦ του καθορίζεται ἐλευθέρως καὶ ἀνεξαρτήτως πάσης ὑφισταμένης συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν λοιπῶν ὑπαλλήλων τῆς ἐπιχειρήσεως.

Ἀλλὰ καὶ ἐξ ἄλλης σκέψεως δὲν δικαιολογεῖται ὑπαγωγὴ τῶν διευθυντῶν - ὑπαλλήλων ἀνωνύμων ἑταιριῶν εἰς τὴν ἀπὸ 16 Σεπτεμβρίου 1937 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας. Οἱ συνάψαντες τὴν σύμβασιν ταύτην καθώρισαν τὰ κατώτατα ὅρια τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων τῶν ἀνωνύμων ἑταιριῶν καὶ Τραπεζῶν, ἔχοντες βεβαίως ὑπ' ὄψιν ὅτι δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 7 § 3 τοῦ ἀ.ν. 547/1937 αἱ ὧραι ἐργασίας τοῦ ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ τῶν ἀνωνύμων ἑταιριῶν ἦσαν ἑπτὰ ἡμερησίως, ἐγνώριζον δὲ ὅτι οἱ διευθυνταὶ - ὑπάλληλοι δὲν ἐδικαιοῦντο νὰ ἐπικαλοῦνται ὑπὲρ ἑαυτῶν τὸ ἑπτάωρον τῆς ἡμερησίας ἐργασίας. Οἱ συλλογικῶς συμβληθέντες ἐγνώριζον ὁμοίως, ὅτι διὰ τῆς τελευταίας παραγράφου τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ἀ.ν. 547/1937 ἐξουσιοδοτήθη ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας, ὅπως δι' ἀποφάσεως αὐτοῦ ρυθμίσῃ τοὺς διέποντας τὰ **πρόσωπα ἐμπιστοσύνης** ὅρους ἐργασίας. Κατὰ συνέπειαν ἐγνώριζον, ὅτι **δὲν εἶχον κἂν δικαίωμα** νὰ περιλάβουν καὶ τὰ πρόσωπα ἐμπιστοσύνης εἰς τὴν γενικὴν ταύτην διὰ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ρύθμισιν, διότι διὰ τῆς ὡς ἄνω διατάξεως τοῦ ἀ.ν. 547/1937 τοὺς εἶχεν ἀφαιρεθῆ τὸ δικαίωμα τοῦτο καὶ εἶχε μεταβιβασθῆ ἀποκλειστικῶς εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Ἐργασίας.

Ἐφ' ὅσον, κατὰ ταῦτα, εἰς τοὺς ὅρους τῆς ἀπὸ 16 Σεπτεμβρίου 1937 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ὑπαλλήλων ἀνωνύμων ἑταιριῶν, ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ γραφείων δὲν ὑπάγεται καὶ ὁ διευθύνων ὑπάλληλος ἀνωνύμου ἑταιρίας (ἐμπορικὸς ἢ τεχνικὸς διευθυντής) ἔπεται, ὅτι οὗτος δὲν ὑπάγεται οὐδ' εἰς τὴν μεταπολεμικῶς συναφθεῖσαν συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας τῆς 4 Νοεμβρίου 1947, δι' ἧς ἀναπροσηρμόσθησαν τὰ προπολεμικῶς ἰσχύοντα ἐλάχιστα ὅρια ἀποδοχῶν. Ἡ τελευταία αὕτη συλλογικὴ σύμβασις ὁρίζει ρητῶς, ὅτι «ἅπαντα τὰ συμβαλλόμενα μέρη, ἀναγνωρίζοντα τὴν ἀνάγκην τῆς ἀναπροσαρμογῆς τῶν μισθῶν τῶν ὑπαλλήλων, συμφωνοῦν ὅπως, ἀπὸ τῆς ἰσχύος της παρούσης, τὰ ὑπὸ τῶν προπολεμικῶν συλλογικῶν συμβάσεων καθωρισμένα κατώτατα ὅρια μηνιαίων μισθῶν ἰσχύσωσιν ἀναπροσηρμοσμένα ὡς κατώτατα ὅρια μηνιαίων μισθῶν τῶν δι' οὓς τὰ δεῦτερα συνεφωνήθησαν», ἐφ' ὅσον ὅμως, κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐκτεθέντα, δὲν συνεφωνήθησαν κατώτατα ὅρια μισθῶν, οὐδὲ ὁπωσδήποτε καθορίσθησαν ἀποδοχαὶ διὰ τοὺς διευθύνοντας ὑπαλλήλους ἀνωνύμων ἑταιριῶν, ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ γραφείων, ἕπεται καὶ ἐκ τούτου, ὅτι ἐπὶ τῶν διευθυντῶν ὑπαλλήλων δὲν ἔχει ἔδαφος ἐφαρμογῆς οὔτε ἡ προπολεμικὴ, οὔτε μεταπολεμικὴ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας.

διατάξεων τῶν §§ 1, 2, 3, 5, 6 καὶ 7 τοῦ ἄρθρου 51 τοῦ Κανονισμοῦ τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἐναγομένης καὶ ἤδη ἀναιρεσειούσης Ἀνων. Ἑλλην. Ἑταιρίας Ὑδάτων Π.Α.Π.Π., κυρωθέντος διὰ τοῦ ἀπὸ 30 Ἰανουαρίου/18 Φεβρουαρίου 1946 β.δ. καὶ ἰσχύν νόμου ἔχοντος, συμφώνως τῷ ἄρθρ. 3 § 1 τοῦ ν. 3752/1929, σαφῶς συνάγεται ὅτι ἡ ὑπὸ τούτων προβλεπομένη διαβάθμισις καὶ κατάταξις τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 50 § 2 καθισταμένου μονίμου προσωπικοῦ τῆς νομικὸν πρόσωπον ἰδιωτικοῦ δικαίου ἀποτελούσης ἀναιρεσειούσης ἑταιρίας εἰς τινα τῶν βαθμῶν καὶ τῶν κλάδων τῶν περὶ τοῦ ὑπαλλήλικοῦ, ἐργατοτεχνικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ αὐτῆς διαλαμβανόντων ἄρθρ. 10, 11, 15 καὶ 18 γίνεται ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς ἑταιρίας, κατόπιν προτάσεως τῆς Διευθύνσεως, μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου αὐτῆς, μορφουμένην οὐχὶ κατ' ἐλευθέραν κρίσιν, ἀλλ' ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὑπηρεσίας, ἣν ἕκαστος ἐργαζόμενος ἐξετέλει κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ Κανονισμοῦ τούτου καὶ τῆς προϋπηρεσίας αὐτοῦ, συνεπῶς δ' ἡ τοῦ ὀργάνου τούτου ἐνέργεια, ἐὰν ἐξεδηλώθη κατὰ τρόπον διάφορον τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου τεθεισῶν ὡς ἄνω προϋποθέσεων, ὑπόκειται εἰς τὸν ἔλεγχον τῶν δικαστηρίων, ἅτινα κρίνουσι περὶ τῆς τοιαύτης νομιμότητος. Ὀρθῶς ὅθεν τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον ἐπελήφθη τοῦ ἐλέγχου τῆς νομιμότητος τῆς ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς ἀναιρεσειούσης γενομένης κατατάξεως τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἐνάγαντος εἰς τὸ ἐργατοτεχνικὸν προσωπικὸν καὶ ἀπορριπτέος ὁ τὰ ἐναντία ὑποστηρίζων 2ος λόγος ἀναιρέσεως, ὡς ἀβάσιμος.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 11 τοῦ ν. 2112/1920, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 10 τοῦ ν. 1234/1918, ὡς συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ν. 4558/1930, ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῶν νόμων τούτων εἶναι ὁ παρέχων ἐργασίαν εἰς ἰδιωτικὸν κατάστημα, γραφεῖον ἢ ἐν γένει ἐπιχείρησιν ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματικήν, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι ὁ παρέχων τοιαύτην ἐργασίαν δὲν εἶναι ἡμερομίσθιος, ἐκτὸς ἐὰν ὁ χαρακτηρισμός του ὡς ἡμερομισθίου ἐγένετο πρὸς περιγραφὴν τοῦ νόμου ἢ δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν ἀλήθειαν. Ἐν προκειμένῳ, ὡς δείκνυται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, τὸ δικαστήριον τῆς οὐσίας, δεξάμενον, κατ' ἀνέλεγκτον περὶ πραγμάτων κρίσιν, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος προσελήφθη τῇ 1 Μαρτίου 1930 ὑπὸ τῆς ἀναιρεσειούσης, ὡς ἐργατοτέχνίτης, ἀλλὰ παρεῖχεν ἔκτοτε ταύτῃ καὶ δὴ κατὰ Φεβρουάριον 1946, ὅτε ἤρξατο ἡ ἰσχὺς τοῦ ὡς ἀνωτέρω Κανονισμοῦ τοῦ προσωπικοῦ αὐτῆς, ὑπηρεσίαν προϊστομένου πολυμελοῦς συνεργείου ἐπιδιορθώσεως βλαβῶν τοῦ δικτύου καὶ νέων παροχετεύσεων, ἔχων ὑπὸ τὴν καθοδήγησίν του καὶ ἐποπτείαν τοὺς τεχνίτας τοῦ συνεργείου καὶ συντάσσων συνοπτικὴν ἔκθεσιν περὶ τῆς τελεσθείσης ἐργασίας», ἔκρινεν ὅτι οὗτος ἐκέκτητο τὴν ἰδιότητα τοῦ ὑπαλλήλου κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ ὡς εἴρηται Κανονισμοῦ καὶ ἀπέρριψε τὴν ἔφεσιν τῆς ἤδη ἀναιρεσειούσης, ἐπικυρώσαν τὴν ἐκκληθεῖσαν πρωτόδικον ἀπόφασιν, δεχθεῖσαν τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου περὶ ἐπιδικάσεως αὐτῷ διαφορᾶς μισθῶν λόγῳ μὴ νομίμου κατατάξεώς του εἰς τὸ ἐργατοτεχνικὸν προσωπικόν, ἐνῷ ἔδει νὰ καταταγῇ οὗτος εἰς τὸ ὑπαλληλικὸν τοιοῦτο. Οὕτω δ' ἀποφηνάμενον ὀρθῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὰς διαληφθείσας διατάξεις, καθότι αἱ κατὰ τὰ ἄνω γενόμεναι δεκταὶ ὡς παρεχόμεναι ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ Κανονισμοῦ τοῦ προσωπικοῦ ὑπηρεσίαι εἶναι τοιαῦται, εἰς ἃς προέχει τὸ στοιχεῖον τῆς πνευματικῆς ἀποσχολήσεως, καὶ ἑπομένως προσδίδουσι τῷ ἀναιρεσιβλήτῳ τὴν ἰδιότητα τοῦ ὑπαλλήλου, ἐκ τούτου δὲ ἀπορριπτέος κρίνεται ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου πρῶτος λόγος ἀναιρέσεως ὡς μὴ βάσιμος.

Τὰ ἐκ τῶν ἐν προηγουμένῃ σκέψει διαληφθεισῶν διατάξεων τοῦ Κανονισμοῦ τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἀναιρεσειούσης ἀπορρέον δικαίωμα τοῦ ἀναιρεσιβλήτου πρὸς κατάταξίν του εἰς τὸ ὑπαλληλικὸν προσωπικὸν ταύτης δὲν καθίσταται ἐνεργὲς κατὰ τὸ ἄρθρον 281 Α.Κ. ἐκ τοῦ λόγου ὅτι ἤσκησε ταῦτα, διὰ τῆς προκειμένης ἀγωγῆς, μετὰ πενταετίαν, ἀφ' ἧς ἐγένετο κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἡ εἰς τὸ ἐργατοτεχνικὸν προσωπικὸν μὴ νόμιμος κατάταξίς του, διότι τὸ περιστατικὸν τοῦτο καθ' ἑαυτὸ καὶ μόνον δὲν συνιστᾷ τὴν ἔννοιαν τῆς καταχρήσεως δικαιώματος κατὰ τὴν διαληφθεῖσαν διάταξιν τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ἣν ὀρθῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσεν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ἀπορρίψασα, εἰ καὶ ἐπὶ ἑτέρᾳ ἐν μέρει αἰτιολογίᾳ, τὴν σχετικὴν ἔνστασιν τῆς ἀναιρεσειούσης· ἀπορριπτέος ὅθεν ὁ τὰ ἐναντία ὑποστηρίζων τρίτος καὶ τελευταῖος λόγος ἀναιρέσεως (*).

II

Στοιχεῖα ὑπαλληλικῆς ἰδιότητος κατ' ἄρθρ. 10 ν. 1234. — ***Παροχὴ ὑπὸ μισθωτοῦ ἐργασίας ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματικῆς προσιδίει τὴν ἔννοιαν τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου.*** — ***Παροχὴ ἐργασίας εἰς Ἀνώνυμον Ἑταιρίαν Ὑδάτων.*** — ***Προϋπόθεσις μονιμότητος τοῦ προσωπικοῦ.*** — ***Βραδεῖα (μετὰ πενταετίαν) ἄσκησις τοῦ δικαιώματος μισθωτοῦ πρὸς ἔντοξιν του εἰς Ὀργανισμὸν ἐργοδότου, κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ νόμου, δὲν συνιστᾷ καθ' ἑαυτὴν, ἄνευ τῆς συνδρομῆς ἑτέρων περιστατικῶν, κατάχρησιν δικαιώματος, κατ' ἄρθρ. 281 Ἀστικοῦ Κώδικος.***

Ἀρείου Πάγου 69/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Ι. Ἀποστολόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Μ. Παντελῆς**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ε. Κατσιγιάννης, Π. Καλδῆς
. . . . . (**)

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 11 τοῦ ν. 2112/1920, ἐν συν-

(*) *Σημ. ΕΕΔ*: Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 4528/1953 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου.

(**) *Σημ. ΕΕΔ*: Ἡ πρώτη σκέψις αὐτῆς εἶναι ὁμοία πρὸς τὴν τῆς ἀνωτέρω Α.Π. 67/1954. Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 14625/1953 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου.

δυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 10 τοῦ ν. 1234/1918, ὡς συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ν. 4558/1930, ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῶν νόμων τούτων εἶναι ὁ παρέχων ἐργασίαν εἰς ἰδιωτικὸν κατάστημα, γραφεῖον ἢ ἐν γένει ἐπιχείρησιν ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματικήν», ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι ὁ παρέχων τοιαύτην ἐργασίαν δὲν εἶναι ἡμερομίσθιος, ἐκτὸς ἐὰν ὁ χαρακτηρισμὸς του ὡς ἡμερομισθίου ἐγένετο πρὸς περιγραφὴν τοῦ νόμου ἢ δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν ἀλήθειαν (*). Ἐν προκειμένῳ, ὡς δείκνυται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, τὸ δικαστήριον τῆς οὐσίας, δεξάμενον, κατ' ἀνέλεγκτον περὶ πραγμάτων κρίσιν, ὅτι ὁ ἀναιρεσιβλήτος προσελήφθη τῇ 1 Ἀπριλίου 1938 ὑπὸ τῆς ἀναιρεσειούσης, ὡς ἐργατοτεχνίτης, παρεῖχεν ὅμως ἔκτοτε ταύτῃ καὶ δὴ κατὰ Φεβρουάριον 1946, ὅτε ἐτέθη ἐν ἰσχύϊ ὁ ὡς ἀνωτέρω Κανονισμὸς τοῦ προσωπικοῦ αὐτῆς, ὑπηρεσίαν συνισταμένην εἰς τὸν ἔλεγχον τῶν αἰτίων αὐξομειώσεως τῆς καταναλώσεως ὕδατος ὑπὸ τῶν πελατῶν τῆς ἑταιρίας (αὔξησις ἢ μείωσις τῶν μελῶν οἰκογενείας, παροχὴ τυχὸν ὕδατος εἰς γειτονικὴν οἰκίαν, διαρροαί κλπ.) καὶ τὴν σύνταξιν συνοπτικῆς περὶ τούτου ἐκθέσεως, ὡς ἐπίσης καὶ εἰς τὴν λῆψιν ἐκ τῶν ὑδρομετρητῶν τῶν ἐνδείξεων καταναλώσεως ὕδατος καὶ τὴν διαβίβασιν αὐτῶν εἰς τὸ ἁρμόδιον γραφεῖον», ἔκρινεν ὅτι οὗτος ἐκέκτητο τὴν ἰδιότητα τοῦ ὑπαλλήλου κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ ὡς εἴρηται Κανονισμοῦ καὶ ἀπέρριψε τὴν ἔφεσιν τῆς ἤδη ἀναιρεσειούσης, ἐπικυρώσαν κατὰ τὰς σχετικὰς διατάξεις αὐτῆς τὴν ἐκκληθεῖσαν πρωτόδικον ἀπόφασιν, δεχθεῖσαν τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου περὶ ἐπιδικάσεως αὐτῷ διαφορᾶς μισθῶν λόγῳ μὴ νομίμου κατατάξεώς του εἰς τὸ ἐργατοτεχνικὸν προσωπικόν, ἐνῷ ἔδει νὰ καταταγῇ εἰς τὸ ὑπαλληλικὸν τοιοῦτον· οὕτω δ' ἀποφηνάμενον, ὀρθῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὰς διαληφθείσας διατάξεις, καθότι αἱ κατὰ τὰ ἀνω γενόμεναι δεκταὶ ὡς παρεχόμεναι ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ Κανονισμοῦ τοῦ προσωπικοῦ ὑπηρεσίαι εἶναι τοιαῦται, εἰς ἃς προέχει τὸ στοιχεῖον τῆς πνευματικῆς ἀπασχολήσεως, προσδιδουσαι οὕτω τῷ ἀναιρεσιβλήτῳ τὴν ἰδιότητα τοῦ ὑπαλλήλου, ἐφ' ᾧ καὶ ἀπορριπτέος κρίνεται ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου δεύτερος λόγος ἀναιρέσεως, ὡς μὴ βάσιμος.

Ἐκ τῆς διατάξεως τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 50 τοῦ Κανονισμοῦ, ὁριζούσης ὅτι ἐτό προσωπικὸν τὸ ὑπηρετοῦν κατὰ τὴν 28 Ὀκτωβρίου 1940 καὶ τελοῦν κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ ἐν ἐνεργῷ ὑπηρεσίᾳ καθίσταται αὐτοδικαίως μόνιμον», σαφῶς προκύπτει, ὅτι διὰ ταύτης δὲν τίθεται ὡς προϋπόθεσις τῆς μονιμοποιήσεως τῶν παρὰ τῇ ἀναιρεσειούσῃ ἐργαζομένων καὶ ἑπομένως τῆς ὑποχρεώσεως ταύτης πρὸς διαβάθμισιν καὶ κατάταξιν αὐτῶν, συμφώνως πρὸς τὰς ἄνω μνησθείσας διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 51, ἡ συνεχὴς ὑπηρεσία ταύτων παρ' ἐκείνη ἀπὸ τῆς 28 Ὀκτωβρίου 1940 μέχρι τῆς ἐνάρξεως ἰσχύος τοῦ Κανονισμοῦ (18 Φεβρουαρίου 1946). Ὅθεν, κρίναν τὰ δικάσαν Πρωτοδικεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ὅτι ἡ ἐπ' ὀλίγον χρόνον κατὰ τὰ ἔτη 1942 καὶ 1943 διακοπὴ τῆς παρὰ τῇ ἀναιρεσειούσῃ ὑπηρεσίας τοῦ ἀναιρεσιβλήτου δὲν ἔσκει ἐπιρροήν τινα εἰς τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν, ὀρθῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὴν προπαρατεθεῖσαν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 50 § 2 καὶ ἀπορριπτέος, ὡς ἀβάσιμος, ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου τρίτος λόγος ἀναιρέσεως.

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον δεχθέν, ὡς ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του δείκνυται, ὅτι ἡ βραδεῖα (μετὰ πενταετίαν ἄσκησις διὰ τῆς προκειμένης ἀγωγῆς ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου τοῦ ἐκ τῶν ἐν προηγουμένῃ σκέψει τῆς παρούσης διαληφθεισῶν διατάξεων τοῦ Κανονισμοῦ τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἀναιρεσειούσης ἀπορρεόντος δικαιώματός του πρὸς ἔνταξίν του εἰς τὸ ὑπαλληλικὸν προσωπικὸν ταύτης, καθ' ἑαυτὴν καὶ ἄνευ τῆς συνδρομῆς ἑτέρων περιστατικῶν, δὲν ὑπερβαίνει τὰ ὅρια τὰ ἐπιβαλλόμενα ἐκ τῆς καλῆς πίστεως ἢ τῶν χρηστῶν ἠθῶν ἢ ἐκ τοῦ κοινωνικοῦ ἢ οἰκονομικοῦ σκοποῦ τοῦ δικαιώματος, κατ' ὀρθὴν ἑρμηνείαν καὶ ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ. ἔκρινεν ἀπορριπτέαν τὴν σχετικὴν ἔνστασιν τῆς ἀναιρεσειούσης καὶ ἀπορριπτέος συνεπῶς ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου τέταρτος καὶ τελευταῖος λόγος ἀναιρέσεως.

—

III

Στοιχεῖα ὑπαλληλικῆς ἰδιότητος μισθωτοῦ κατ' ἄρθρον 10 ν. 1234. — Παροχὴ ἐργασίας εἰς Ἀνώνυμον Ἑταιρίαν Ὑδάτων. — Χαρακτηρισμὸς συγκεκριμένης ἐργασίας ὡς κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματικῆς. — Βραδύτης ἀσκήσεως δικαιώματος, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν καταχρήσεως τοῦ ἄρθρ. 281 Ἀστικοῦ Κώδικος.

Ἀρείου Πάγου 70/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Ι. Ἀποστολόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Μ. Παντελῆς**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ε. Κατσιγιάννης, Π. Καλδῆς
. . . . . (*)

Κατὰ τὸ ἄρθρον 11 τοῦ ν. 2112/1920, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρ. 10 τοῦ ν. 1234/1918, ὡς συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ ν. 4558/1930, ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῶν νόμων τούτων εἶναι ὁ παρέχων ἐργασίαν εἰς ἰδιωτικὸν κατάστημα, γραφεῖον ἢ ἐν γένει ἐπιχείρησιν ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματικήν, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι ὁ παρέχων τοιαύτην ἐργασίαν δὲν εἶναι ἡμερομίσθιος, ἐκτὸς ἐὰν ὁ χαρακτηρισμός του ὡς ἡμερομισθίου ἐγένετο πρὸς περιγραφὴν τοῦ νόμου ἢ δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν ἀλήθειαν. Ἐν προκειμένῳ, ὡς δείκνυται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, τὸ δικαστήριον

(*) *Σημ. ΕΕΔ*: Βλ. ὅμως ἤδη τὸ ν.δ. 2655/1953, ΕΕΔ 19, 1212.

(*) *Σημ. ΕΕΔ*: Ἡ πρώτη σκέψις αὐτῆς εἶναι ὁμοία πρὸς τὴν τῆς ἀνωτέρω Α.Π. 67/1954. Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 7598/1952 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου.

τῆς οὐσίας, δεξάμενον, κατ' ἀνέλεγκτον περὶ πραγμάτων κρίσιν, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος προσκληθὴν τῇ 31ῃ Αὐγούστου 1936 ὑπὸ τῆς ἀναιρεσειούσης ὡς ἐργατοτεχνίτης, παρεῖχεν ὅμως ταύτῃ καὶ δὴ καὶ κατὰ Φεβρουάριον 1946, ὅτε ἤρξατο ἡ ἰσχὺς τοῦ ὡς ἀνωτέρω Κανονισμοῦ τοῦ προσωπικοῦ αὐτῆς, ὑπηρεσίαν συνισταμένην «εἰς τὸ νὰ ἐλέγχῃ οὗτος καὶ ἀνευρίσκῃ τοὺς λόγους, εἰς οὓς ὠφείλετο ἡ ὑπὸ τῶν μετρητῶν σημειουμένη ἑκάστοτε μικρὰ ἢ μεγάλη κατανάλωσις ὕδατος τῶν πελατῶν τῆς ἑταιρίας, ἐνήργει πρὸς τοῦτο ἔρευναν πρὸς διαπίστωσιν μὴ τυχὸν ἡ ἀνωμαλία αὕτη ὀφείληται εἰς κακὴν λειτουργίαν τοῦ μετρητοῦ, εἰς διαρροὴν ἢ ἄλλα αἴτια, συντάσσων περὶ τούτων συνοπτικὰς ἐκθέσεις, περαιτέρω δὲ προέβαινεν εἰς λῆψιν τῶν ἐνδείξεων τῶν ἐπιθεωρουμένων μετρητῶν, διακοπὰς καὶ ἐπαναλήψεις παροχῆς ὕδατος, δι' ἣν ἐργασίαν ἀπαιτοῦνται θεωρητικαὶ γνώσεις, ἃς κατεῖχεν ὁ ἐνάγων», ἔκρινεν ὅτι οὗτος ἐκέκτητο τὴν ἰδιότητα τοῦ ὑπαλλήλου κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ ὡς εἴρηται Κανονισμοῦ καὶ ἀπέρριψε τὴν ἔφεσιν τῆς ἤδη ἀναιρεσειούσης, ἐπικυρώσαν τὴν ἐκκληθεῖσαν πρωτόδικον ἀπόφασιν, δεχθεῖσαν τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου περὶ ἐπιδικάσεως αὐτῷ διαφορᾶς μισθῶν λόγῳ μὴ νομίμου κατατάξεώς του εἰς τὸ ἐργατοτεχνικὸν προσωπικόν, ἐνῷ ἔδει νὰ καταταγῇ εἰς τὸ ὑπαλληλικὸν τοιοῦτο. Οὕτω δι' ἀποφηναμένου, ὀρθῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὰς διαληφθείσας διατάξεις, καθότι αἱ κατὰ τὰ ἄνω γενόμεναι δεκταὶ ὡς παρεχόμεναι ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ Κανονισμοῦ τοῦ προσωπικοῦ ὑπηρεσίαι εἶναι τοιαῦται, εἰς ἃς προέχει τὸ στοιχεῖον τῆς πνευματικῆς ἀπασχολήσεως, προσδίδουσαι οὕτω τῷ ἀναιρεσιβλήτῳ τὴν ἰδιότητα τοῦ ὑπαλλήλου, ἐφ' ᾧ καὶ ἀπορριπτέος κρίνεται ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου πρῶτος λόγος ἀναιρέσεως, ὡς μὴ βάσιμος.

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον δεχθέν, ὡς ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως τοῦ δείκνυται, ὅτι ἡ βραδεῖα (μετὰ πενταετίαν) ἄσκησις διὰ τῆς προκειμένης ἀγωγῆς ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου τοῦ ἐκ τῶν ἐν προηγουμένῃ σκέψει τῆς παρούσης διαληφθεισῶν διατάξεων τοῦ Κανονισμοῦ τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἀναιρεσειούσης ἀπορρέοντος δικαιώματός του πρὸς ἔνταξίν του εἰς τὸ ὑπαλληλικὸν προσωπικὸν ταύτης, καθ' ἑαυτὴν καὶ ἄνευ τῆς συνδρομῆς ἑτέρων περιστατικῶν, δὲν ὑπερβαίνει τὰ ὅρια τὰ ἐπιβαλλόμενα ἐκ τῆς καλῆς πίστεως ἢ τῶν χρηστῶν ἠθῶν ἢ ἐκ τοῦ κοινωνικοῦ ἢ οἰκονομικοῦ σκοποῦ τοῦ δικαιώματος, κατ' ὀρθὴν ἑρμηνείαν καὶ ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ. ἔκρινεν ἀπορριπτέαν τὴν σχετικὴν ἔνστασιν τῆς ἀναιρεσειούσης καὶ ἀπορριπτέος συνεπῶς ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου τελευταῖος λόγος ἀναιρέσεως.

Ἀρκούσης πρὸς στήριξιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως τῆς ὡς ἄνω αἰτιολογίας περὶ παροχῆς ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου κατὰ τὸν κρίσιμον χρόνον ὑπηρεσιῶν ὑπαλλήλου, μάταιον εἶναι νὰ ἐρευνηθῇ καὶ ἐντεῦθεν ἀπορριπτέος ἀποβαίνει ὁ τελευταῖος 4ος λόγος ἀναιρέσεως, ὁ πλήττων τὴν ἐν τῇ τετάρτῃ αἰτιολογίᾳ τῆς προσβαλλομένης περιεχομένην, ἀορίστως δ' ἄλλως τε καὶ ἄνευ αἰτιώδους συνδέσμου αὐτῆς πρὸς τὸ διατακτικὸν ἐκφραζομένην, σκέψιν περὶ μὴ ἐφαρμογῆς τῆς Συντακτικῆς Πράξεως 59/1945 ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἀναιρεσειούσης.

—

IV

Αὐτοδίκαια ἀπόλυσις, ἀκυρότης προαγωγῶν κλπ. προσωπικοῦ ἐκχωρηθείσων Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 59/1945 Συντακτικὴν Πρᾶξιν. — Ὑπαγωγὴ εἰς αὐτὰς καὶ Ἀνωνύμου Ἑταιρίας Ὑδάτων. — Κατάταξις ἐν ὀργανισμῷ προσωπικοῦ Ἀνωνύμου Ἑταιρίας Ὑδάτων.

Ἀρείου Πάγου 68/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Ι. Ἀποστολόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Μ. Παντελῆς**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ε. Κατσιγιάννης, Π. Καλδῆς

Κατὰ τὰς συνδεδυασμένας διατάξεις τῶν ἄρθρων 1 καὶ 2 τῆς ὑπ' ἀριθ. 59/1945 τῆς 26/27.6.1945 Συντακτικῆς Πράξεως «περὶ καθορισμοῦ τῆς ὀργανικῆς συνθέσεως τῶν δημοσίων ἢ δημοσίου χαρακτῆρος ὑπηρεσιῶν», πάντες οἱ ἀπὸ 28.4.1941 μέχρι καὶ τῆς 17.10.1944 διορισθέντες ἢ καθ' οἱονδήποτε ἄλλον τρόπον προσληφθέντες ὡς ὑπάλληλοι ἢ ὑπηρέται παρὰ τῶν πολιτικῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Κράτους, Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου καὶ λοιπῶν ἐν § 1 ἐδ. α'-ε' τοῦ ἄρθρου 1 ἀναφερομένων ὑπηρεσιῶν, ἐν αἷς καὶ αἱ «ἐκχωρηθεῖσαι δημόσιαι ὑπηρεσίαι» (§ 1 ἐδ. ε'), ἀδιαφόρως ἂν οἱ ὑπάλληλοι ἢ ὑπηρέται οὗτοι συνδέωνται μετὰ τοῦ ἐργοδότου διὰ σχέσεως δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀπολύονται τῆς ὑπηρεσίας ἀπὸ τῆς 16.7.1945 αὐτοδικαίως, ἄνευ οἱασδήποτε ἄλλης διοικητικῆς ἐνεργείας, κατὰ δὲ τὰς διατάξεις τῶν §§ 1 καὶ 2 τοῦ ἑπομένου ἄρθρου 3 πᾶσαι αἱ ἀπὸ 28.4.1941 μέχρι καὶ τῆς 17.10.1944 γενόμεναι προαγωγαί, μονιμοποιήσεις δοκίμων, ἐκτάκτων ἢ ἡμερομισθίων, ἐντάξεις, μετατάξεις καὶ διαβαθμίσεις τῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν τῶν ὡς ἄνω ἐν ἄρθρῳ 1 ἀναφερομένων ὑπηρεσιῶν, ὀργανισμῶν, νομικῶν προσώπων κλπ. ἀκυροῦνται ἀπὸ τῆς 16.7.1945 αὐτοδικαίως ἄνευ οἱασδήποτε ἄλλης διοικητικῆς πράξεως. Ἐκχωρηθεῖσα δὲ δημοσία ὑπηρεσία, κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς μνησθείσης διατάξεως τοῦ ἄρθρου 1 § 1 ἐδάφ. ε', εἶναι καὶ ἡ ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου δυνάμει τῆς ἀπὸ 22.12.1924 συμβάσεως, τῆς συναφθείσης μεταξὺ τούτου καὶ τῆς ἑταιρίας ΟΥΛΕΝ καὶ Σία καὶ κυρωθείσης διὰ τοῦ νόμου 3316/1925 περὶ κυρώσεως συμβάσεως διὰ τὴν ὑδρευσιν τῶν πόλεων Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ Περιχώρων ἐκμετάλλευσις τῶν ἔργων ὑδρεύσεως τῶν ἐν λόγῳ πόλεων, τῶν κατασκευασθέντων ὑπὸ τῆς εἰρημένης ἀρχικῆς ἑταιρίας ΟΥΛΕΝ καὶ Σία, εἰς τὰ δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις τῆς ὁποίας ὑποκατέστη δυνάμει τῆς αὐτῆς συμβάσεως ἡ κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρου 44 αὐτῆς ἱδρυθεῖσα ἀναιρεσείουσα ἑταιρία, καὶ ἑπομένως ἐπὶ τῶν παρὰ ταύτης κατὰ τὸ ρηθὲν ἀπὸ 28.4.1941 μέχρι καὶ τῆς 17.10.1944 χρονικὸν διάστημα προσληφθέντων, προαχθέν-

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΟΙ ΔΙΟΡΙΣΜΟΙ ΑΠΟΛΥΟΜΕΝΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ

Θέματα ἐκ τῆς σχετικῆς προστασίας τῶν Νόμων 751/1948 καὶ 1836/1951

I

Ἁρμοδιότης Συμβουλίου διὰ τοποθετήσεις ἀπολυομένων ἐκ τοῦ Στρατοῦ.

Ἁρμοδιότης Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τοῦ Στρατοῦ πρὸς τοποθέτησιν εἰς ἐπιχειρήσεις ὑπὸ τὴν ἰδιότητα τοῦ ὑπαλλήλου, ἐργάτου ἢ ὑπηρέτου.—Ἔλλειψις ἐξουσίας διὰ τοποθέτησιν εἰς εἰδικὴν θέσιν.—Ἀνωρότης ἄλλως διοικητικῆς πράξεως καὶ ἀνυπόχρεον ἐργοδότου πρὸς πρόσληψιν.—Αἴτησις ἐργοδοτρίας περὶ ἐπιστροφῆς καταβληθέντος ποσοῦ δυνάμει προσωρινῶς ἐκτελεστῆς ἀποφάσεως.

Σύμφωνος εἶναι ἡ γνώμη καὶ τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ Β' Τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου πρὸς τὴν τοῦ Α' Τμήματος (ὑπ' ἀριθ. 256/1953, εἰσηγητὴς *Σ. Μανρομιχάλης*, ΕΕΔ 11, 611) ἐπὶ τοῦ ὅτι τὰ Συμβούλια προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τοῦ Στρατοῦ, προβαίνοντα κατὰ τὸν ἀ.ν. 1836/1951 (ΕΕΔ 10, 584) εἰς ἀναγκαστικὰς τοποθετήσεις προσώπων προστατευομένων ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου, δὲν ἔχουν ἁρμοδιότητα νὰ καθορίζουν καὶ εἰδικὴν θέσιν, τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ καταλάβῃ ὁ τοποθετηθείς (κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951), ἀλλὰ μόνον νὰ τοποθετήσουν αὐτόν, ἀναλόγως τῶν προσόντων, ὡς ὑπαλλήλον, ἐργάτην ἢ τεχνίτην, περαιτέρω δὲ εἰς τὸν ἐργοδότην ἀνήκει ἡ ἐξειδίκευσις τῆς ὑπηρεσίας, τὴν ὁποίαν θὰ παρέχῃ ὁ τοποθετηθείς (βλέπε καὶ Σ.Ε. 40/1953, Ὁλομελ., εἰσηγητὴς *Δ. Δήμιτσας*, ΕΕΔ 12, 622, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 13813/1952, εἰσηγητὴς *Σ. Δημούρης*, ΕΕΔ 12, 144, σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 12, 143 ἑπ.). §

Ἡ τοποθέτησις εἰς εἰδικὴν θέσιν γίνεται μόνον, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ν. 1836/1951, πρὸς πλήρωσιν κενῶν θέσεων εἰς τὰ ἐν αὐτῇ ὁριζόμενα Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου κλπ., τὰ ὁποῖα ὀφείλουν νὰ γνωστοποιοῦν εἰς τὰ Συμβούλια τὴν ὕπαρξιν τῶν κενῶν αὐτῶν θέσεων (Σ.Ε. 10/1953, Ὁλομελ., εἰσηγητὴς *Δ. Μελισσηνός*, ΕΕΔ 12, 625), ἂν δὲ κατὰ παράβασιν τοῦ νόμου συμπληρωθῇ ἡ κενὴ θέσις ὑπὸ μὴ πολεμιστῶν, τὰ Συμβούλια δικαιοῦνται εἰς τοποθέτησιν προσώπων προστατευομένων ὑπὸ τοῦ

των, μονιμοποιηθέντων, μεταταχθέντων κλπ. ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν ἔχουσι πλήρη ἰσχὺν αἱ διαληφθεῖσαι διατάξεις τῶν ἄρθρων 1 § 1 ἐδ. ε', 2 § 1 καὶ 3 §§ 1 καὶ 2 τῆς Συντακτικῆς Πράξεως.

. . . . . (*)

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, ὡς δείκνυται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, καίτοι ρητῶς ἐν τῇ 6ῃ αἰτιολογίᾳ ταύτης δέχεται, κατ' ἀνέλεγκτον περὶ πραγμάτων κρίσιν, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος ἀνάγων κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος (18.2.1946) τοῦ ὡς ἀνωτέρω Κανονισμοῦ τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἀναιρεσειούσης καὶ δὴ ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς μνηθείσης ὑπ' ἀριθ. 59/1945 Συντ. Πράξεως παρεῖχε τῇ ἀναιρεσειούσῃ σωματικὴν ἐργασίαν (ὑπηρέτου), ἐν τούτοις ἀπέρριψε τὴν ἔφεσιν ταύτης καὶ ἐπεκύρωσε τὴν ἐκκληθεῖσαν πρωτόδικον ἀπόφασιν, ἤτις εἶχε δεχθῇ τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου περὶ μὴ νομίμου κατατάξεώς του ὑπὸ τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τῆς ἀναιρεσειούσης μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ ῥηθέντος Κανονισμοῦ εἰς τὸ ὑπηρετικὸν προσωπικόν, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι αἱ ἐν τῇ πρώτῃ σκέψει τῆς παρούσης μνημονευθεῖσαι διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 59/1945 Συντ. Πράξεως δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἀναιρεσειούσης καὶ ὅτι ἑπομένως, τῆς συνεπείᾳ καὶ κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τούτων γενομένης ὑπὸ τῆς ἀναιρεσειούσης μετατάξεως τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἐκ τοῦ ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ, εἰς 8 εἶχεν ὑπαχθῇ οὗτος κατὰ τὸ ἔτος 1943, εἰς τὸ ὑπηρετικὸν τοιοῦτο, εἰς ὃ ἐπίσης ἀνῆκε μέχρι τοῦ εἰρημένου ἔτους 1943, οὗσης ἀκύρου, διὰ τὴν συμφώνως τῷ ἄνω κανονισμῷ τοῦ 1946 διαβάθμισιν καὶ κατάταξίν του ἔδει νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ ὑπηρεσία τοῦ ὑπαλλήλου, ἣν θὰ ἐξετέλει, ἐὰν δὲν ἐγίνετο ἡ ὡς εἴρηται ὡς ἄκυρος κρινομένη μετάταξίς του εἰς τὸ ὑπηρετικὸν προσωπικόν· οὕτως ὅμως ἀποφηνάμενον, ψευδῶς ἡρμήνευσε τὰς διαληφθείσας οὐσιαστικοῦ περιεχομένου διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 59/1945 Συντ. Πράξεως καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε ταύτας, ὡς καὶ τὰς ἐν τῇ ἀμέσως ἡγουμένῃ σκέψει παρατεθείσας τοιαύτας καὶ ἐντεῦθεν ἀναιρετέαν κατέστησε τὴν ἀπόφασίν του, κατὰ τὸ ἄρθρ. 807 ἐδ. 17 τῆς Πολιτ. Δικονομίας, ὡς μετερρυθμίσθη ὑπὸ τοῦ ν. ΓΨΟΘ'/1911, καὶ κατὰ τοὺς περὶ τούτου βασίμους 1ον καὶ 2ον λόγους ἀναιρέσεως, καὶ παραπεμπτέα ἡ ὑπόθεσις πρὸς νέαν συζήτησιν ἐνώπιον τοῦ Β' Τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου, διὰ τὴν κατάλληλον τοῦ νόμου ἐφαρμογήν, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 836 τῆς Πολιτ. Δικονομίας, ἐν συνδυασμῷ πρὸς ἄρθρον 3 ἐδάφ. β' τοῦ ΧΜΖ'/1877 νόμου.

(*) *Σημ. ΕΕΔ*: Ἡ δευτέρα σκέψις αὐτῆς εἶναι ὁμοία πρὸς τὴν τῆς ἀνωτέρω Α.Π. 67/1954. Ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 7590/1952 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετεῖον. Σύμφωνος εἶναι ἡ ἀποψις τῆς ἀποφάσεως πρὸς ἐκείνην προηγουμένων (βλ. ΕΕΔ 12, 605, 12, 771, 12, 1304).

νόμου (Σ.Ε. 1868/1952, Ὁλομελ., εἰσηγητὴς Σ. Διβάρης, ΕΕΔ 12, 148).

Ἀρείου Πάγου 654/1953 Τμ. Β'

Προεδρεύων ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Κ. Καυκᾶς**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ν. Χαραλάμπης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. **Α. Καλαμπαλίκης**, Β. Βασιλείου

Ἡ ὑπόθεσις φέρεται πρὸς συζήτησιν μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 256/1953 ἀπόφασιν τοῦ πρώτου Τμήματος, δι' ἧς ἀνῃρέθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 961/1953 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

Καὶ τὸ Τμῆμα τοῦτο συμφωνεῖ πρὸς τὴν ὑπὸ τῆς ἀναιρετικῆς ἀποφάσεως ἐξενεχθεῖσαν γνώμην ὅτι ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 1 § 1, 3 §§ 1, 2, 3, 4, 5 καὶ 9 § 3 τοῦ ν. 1836/1951 σαφῶς προκύπτει, ὅτι τὰ ἁρμόδια Συμβούλια τοποθετοῦσι τοὺς ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου προστατευομένους εἰς τὰς ἐν ἄρθρῳ 3 § 1 ἀναφερομένας ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις κοινῆς ὠφελείας κατὰ ποσοστὸν 7 ο/ο ἐπὶ τοῦ ἀπασχολουμένου παρ' αὐτῶν προσωπικοῦ ὑπὸ μίαν τῶν ἐν ἄρθρῳ 3 § 2 μνημονευομένων ἰδιοτήτων, ἤτοι ὡς ὑπαλλήλους ἢ ἐργατοτεχνίτας ἢ ὑπηρέτας, ἐπὶ πλέον δὲ ἐπιλύουσι, ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον, τὰς ἐγειρομένας ἀμφισβητήσεις περὶ τῆς συνδρομῆς ἢ μὴ ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ δικαιούχου τῆς ἰδιότητος τοῦ ὑπαλλήλου, ἐργατοτεχνίτου ἢ ὑπηρέτου, ὑφ' ἣν οὗτος ἐτοποθετήθη. Ὅτι ἐντεῦθεν ἕπεται, ὅτι τὰ ὡς εἴρηται Συμβούλια δὲν ἔχουσι τὴν ἐξουσίαν, ὅπως τοποθετῶσι τοὺς δικαιούχους εἰς εἰδικὴν θέσιν, ὑφισταμένην παρὰ τῷ ἐργοδότῃ (τοῦθ' ὅπερ συγχωρεῖται μόνον πρὸς πλήρωσιν κενῆς θέσεως κατὰ τὸ ἄρθρον 4 § 1), διότι ἄλλως θὰ καθίστατο ἀνενεργὲς τὸ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 3 § 5 παρεχόμενον εἰς τὸν ἐργοδότην δικαίωμα, ὅπως χρησιμοποιῇ κατὰ δικαίαν κρίσιν τοὺς οὕτω τοποθετηθέντας ἀναλόγως τῆς σωματικῆς των ἱκανότητος ἢ τῶν γραμματικῶν ἢ τεχνικῶν των γνώσεων, καὶ ὅτι ἡ παρὰ τὰ ἀνωτέρω ἐκτεθέντα τοποθέτησις εἰς εἰδικὴν θέσιν οὐδὲν ἐπάγεται ἔννομον ἀποτέλεσμα, ὡς μὴ πληροῦσα τοὺς ὅρους τοῦ νόμου, ὁ δὲ ἐργοδότης, ἀρνούμενος τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ τοποθετηθέντος, δὲν ὑπέχει ὑποχρέωσιν πρὸς πληρωμὴν μισθοῦ, εἴτε κατὰ τὸ ἄρθρ. 656 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ἀφοῦ δὲν συνετελέσθη ἐγκύρως κατηναγκασμένη σύμβασις ἐργασίας, εἴτε κατὰ τὸ ἄρθρον 5 § 3 τοῦ νόμου 1836/1951, δι' ἔλλειψιν νομίμου ὑποχρεώσεως πρὸς πρόσληψιν τοῦ δικαιούχου.

Ἐπανερχομένων τῶν διαδίκων, κατὰ τὸ ἄρθρον 834 τῆς Πολ. Δικονομίας, εἰς ἣν οὗτοι ἦσαν κατάστασιν πρὸ τῆς ἀναιρεθείσης ἀποφάσεως, ἐξεταστέα εἶναι ἡ νομίμως καὶ ἐμπροθέσμως ἀσκηθεῖσα ἀπὸ 4 Ὀκτωβρίου 1952 ἔφεσις τῆς ἐναγομένης Τραπέζης κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 5254 τοῦ 1952 ἀποφάσεως τοῦ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ΓΘΟΔ' νόμου δικάσαντος Πρωτοδικείου, δι' ἧς ἐγένετο δεκτὴ ὡς νόμιμος καὶ κατ' οὐσίαν βάσιμος ἡ ἀπὸ 26 Μαΐου 1952 ἀγωγὴ τοῦ ἐφεσιβλήτου.

Ὡς προκύπτει ἐκ τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἐφεσιβλήτου, ὡς ταύτην οὗτος ἐβελτίωσε διὰ τοῦ ἐνώπιον τοῦ δικάσαντος Πρωτοδικείου κατατεθέντος ἐγγράφου σημειώματος, οὗτος ἐξέθεσεν ἐν αὐτῇ ὅτι, κατόπιν τῆς ἐν τῷ τόπῳ δημοσιευθείσης διακηρύξεως τῆς ἐναγομένης Τραπέζης περὶ προσλήψεως τεχνικοῦ προσωπικοῦ, τὸ παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας ἁρμόδιον Συμβούλιον ἐτοποθέτησε τοῦτον εἰς τὴν παρὰ τῇ ἐναγομένῃ εἰδικὴν θέσιν τοῦ σχεδιαστοῦ κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 3 § 1 τοῦ νόμου 1836/1951, ἤτοι οὐχὶ πρὸς πλήρωσιν κενῆς θέσεως, κατὰ τὸ ἄρθρον 4 § 1 τοῦ νόμου τούτου, καὶ ὅτι ἡ ἐναγομένη, εἰς ἣν οὗτος τὴν 28 Νοεμβρίου 1951 ἐνεφανίσθη πρὸς ἀνάληψιν ἐργασίας, ἀπέκρουσε ταύτην. Ἐπὶ τῇ βάσει δὲ τῶν γεγονότων τούτων ἠτήσατο οὗτος διὰ τῆς ἀγωγῆς του τοὺς ἀπὸ τῆς 28 Νοεμβρίου 1951 μέχρι τῆς συζητήσεως αὐτῆς μισθούς του ἐκ δραχ. 14.000.000. Τοιοῦτον δμως ἔχουσα ἀντικείμενον ἡ ἀγωγὴ δὲν ἦτο νόμιμος, κατὰ τὰ ἐν τῇ δευτέρᾳ τῆς παρούσης σκέψει δεκτὰ γενόμενα, καὶ ἐσφαλμένως διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως ἐγένετο δεκτή, κατὰ τὸν περὶ τούτου βάσιμον ἐν ταῖς ἐγγράφοις προτάσεσι τῆς ἐκκαλούσης Τραπέζης πρόσθετον λόγον ἐφέσεως, καὶ ἑπομένως δέον νὰ ἐξαφανισθῇ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις καὶ ἀπορριφθῇ ὡς μὴ νόμιμος ἡ ἀγωγή.

Ἡ ἐν τῇ εἰς τὸν ἐφεσιβλήτου, κατὰ τὸ προσαγόμενον ὑπ' ἀριθ. ..., ἀποδεικτικὸν τοῦ δικαστικοῦ κλητῆρος Π.Π***, κοινοποιηθείσῃ κλήσει πρὸς συζήτησιν τῆς ὑποθέσεως ἐνώπιον τοῦ ὡς ἐφετείου δικάζοντος Δικαστηρίου τούτου τῆς παραπομπῆς περιεχομένη αἴτησις τῆς ἐκκαλούσης περὶ ἐπιστροφῆς αὐτῇ τοῦ διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως, οὔσης, ὡς ἐξ αὐτῆς δείκνυται, προσωρινῶς ἐκτελεστῆς διὰ τὸ ποσὸν τῶν 4.000.000 δραχμῶν, ἐπιδικασθέντος καὶ καταβληθέντος τῷ ἐφεσιβλήτῳ κεφαλαίου ἐκ δραχμῶν 7.035.000, παραδεκτῶς ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου τούτου εἰσάγεται καὶ δὴ καθ' ὃ μὲν μέρος διώκει τὴν ἀπόδοσιν τοῦ πρὸ τῆς τελεσιδικίας καταβληθέντος ποσοῦ, συμφώνως πρὸς τὸ διὰ τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ἀ.ν. 2407/1940 προστεθὲν εἰς τὴν Πολιτικὴν Δικονομίαν ἄρθρον 766α, καθ' ὃ δὲ μέρος διώκει τὴν ἀπόδοσιν τοῦ μετὰ τὴν τελεσιδικίαν καταβληθέντος ποσοῦ, ἤτοι εἰς ἐκτέλεσιν τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως καὶ τῆς ἐπικυρωσάσης ταύτην ἀναιρεθείσης ἀποφάσεως, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 225, 227, 229, 233, 234 καὶ 747 § 1 τῆς Πολ. Δικ., ἀποτελοῦσα οὐχὶ κυρίαν ἀγωγήν, ὥστε νὰ τηρηθῶσιν αἱ περὶ δύο βαθμῶν δικαιοδοσίας διατάξεις τοῦ ἄρθρου 13 τῆς Πολ. Δικονομίας, ἀλλὰ παρεμπίπτουσαν τοιαύτην, ἔχουσαν συνάφειαν πρὸς τὴν ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου τούτου δίκην καὶ γεννηθεῖσαν μετὰ τὴν πρωτόδικον ἀπόφασιν. Προκύπτοντος δὲ ἐκ τῶν παρὰ τῆς ἐκκαλούσης Τραπέζης ἐπικαλουμένων καὶ προσαγομένων ἀπὸ 7.10.1952 καὶ 20.2.1953 ἀποδείξεων ὅτι αὕτη κατέβαλεν εἰς τοὺς Ι.Μ. καὶ Β.Β., ἐντολοδόχους τοῦ ἐφεσιβλήτου, τὸ ἐπιδικασθὲν κεφάλαιον, καὶ δὴ 4.000.000 δραχμῶν πρὸ τῆς τελεσιδικίας, εἰς ἐκτέλεσιν τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως, καὶ 3.035.000 δραχμῶν μετὰ τὴν τελεσιδικίαν, εἰς ἐκτέλεσιν τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως καὶ τῆς

ἐπικυρωσάσης ταύτην ἐφετειακῆς τοιαύτης, δέον ἡ αἴτησις αὕτη νὰ γίνῃ δεκτὴ ὡς νόμιμος καὶ βάσιμος.

—

II

Πλήρωσις κενῶν θέσεων Δημοσίων, Δημοτικῶν, Κοινοτικῶν Ὑπηρεσιῶν κατὰ ν. 751/1948.

Ὑποχρέωσις Δημοσίων, Δημοτικῶν καὶ Κοινοτικῶν Ὑπηρεσιῶν εἰς πρόσληψιν προσώπων, προστατευομένων ὑπὸ τοῦ ν. 751/1948, εἰς κενὰς θέσεις.—Ἀνυπόχρεον εἰς πρόσληψιν προσώπων τοποθετηθέντων δι' ἀποφάσεων τῶν Συμβουλίων εἰς μὴ κενὰς θέσεις, ἐκτὸς ἂν ἡ κενὴ θέσις ἐπληρώθη κατ' ἀθέτησιν τῶν διατάξεων τῶν προϊσχυόντων ν. 751/1948 καὶ 1196/1949.

Ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 2816/1951 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης.

Περίπτωσις ὑπῆρξε διορισμὸς προστατευομένου ὑπὸ τοῦ νόμου πολεμιστοῦ εἰς Κοινότητα, ὑπὸ τὸν ἰσχύοντα πρὸ τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 ν. 751/1948 (ΕΕΔ 7, 688), ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ν.δ. 1196/1949 (ΕΕΔ 8, 918).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ ἀνωτέρω νόμου αἱ προσλήψεις προσώπων προστατευομένων ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου εἰς τὰς Δημοσίας, Δημοτικὰς καὶ Κοινοτικὰς Ὑπηρεσίας κλπ. θὰ ἐπραγματοποιοῦντο, ἐφ' ὅσον ὑπῆρχον κεναὶ ὀργανικαὶ θέσεις, οὗτοι δὲ ἦτο ὑποχρεωτικὴ ἡ τοιαύτη τοποθέτησις (Σ.Ε. 42/1953).

Ἐφ' ὅσον, ἑπομένως, δὲν ὑπῆρχε κενὴ θέσις, βασικὴ προϋπόθεσις τοῦ νομίμου τῆς τοποθετήσεως, δὲν εἶναι αὕτη, ὡς ἡ κατωτέρω ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις δέχεται, ὑποχρεωτική, ὡς μὴ νόμιμος.

Ἀρείου Πάγου 21/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Ι. Ἀποστολόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ε. Χονδρογιάννης**

Δικηγόρος ὁ κ. Τ. Λεονταρίδης

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 § 1 τοῦ ν. 751/1948 καὶ τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ τροποποιήσαντος καὶ συμπληρώσαντος τοῦτον ν.δ. 1196/1949 αἱ δημόσιαι, δημοτικαὶ καὶ κοινοτικαὶ ὑπηρεσίαι ὑποχρεοῦνται εἰς πλήρωσιν μόνον τῶν κενῶν ἢ κενουμένων ἑκάστοτε παρ' αὐταῖς θέσεων διὰ τῶν ἐν ἄρθρῳ 1 τοῦ ἰδίου τούτου νόμου προσώπων συγκεντροῦντων καὶ τὰ ἀπαιτούμενα ὑπὸ τῶν οἰκείων νόμων ἢ τῶν εἰς ἐκτέλεσιν τούτων διαταγμάτων ἢ ἀποφάσεων προσόντα, κατόπιν δὲ πάντως ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἢ τοῦ ἐξουσιοδοτηθέντος πρὸς τοῦτο οἰκείου Νομάρχου καὶ μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ ἐν ἄρθρῳ 5 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω ν. 751 Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων τοῦ Στρατοῦ (ἄρθρον 3 ν.δ. 1196/1949). Τοποθέτησις ὅθεν ὑπὸ τούτων τῶν κατὰ τὰ ἀνωτέρω δικαιουμένων εἰς μὴ κενὰς θέσεις παρὰ ταῖς ὡς ἄνω ὑπηρεσίαις οὐδαμῶς ὑποχρεοῖ ταύτας εἰς πρόσληψίν των, οὐδ' ἡ παράλειψις ταύτης ἀποτελεῖ παράβασιν ἐπαγομένην τὰς ἐν § 2 τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ προμνημονευθέντος ν. 751 συνεπείας, ἐν αἷς καὶ ἡ ὑπὸ τοῦ ἤδη ἀναιρεσιβλήτου ἀξιωθεῖσα καταβολὴ μισθοδοσίας, ἐκτὸς ἐὰν ὑπάρχουσα τυχὸν κενὴ θέσις ἐπληρώθη κατ' ἀθέτησιν τῶν προϊσχυουσῶν διατάξεων τῶν προδιαληφθέντων ν. 751 καὶ 1195. Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, καίτοι ἐδέχθη διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ὅτι, ὅτε τὴν 24.9.1950 ἐκοινοποιήθη εἰς τὴν ἤδη ἀναιρεσείουσαν Κοινότητα, διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 28831 τῆς προηγουμένης ἡμέρας ἐγγράφου τῆς Νομαρχίας Θεσσαλονίκης, ἡ ἀνακοινωθεῖσα ταύτῃ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 727 τῆς 14ης τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἀναφορᾶς τοῦ Σ.Π.Α.Σ. ὑπ' ἀριθ. 51 καὶ ἀπὸ 10ης ἰδίου μηνὸς ἀπόφασις τούτου περὶ τοποθετήσεως τοῦ ἤδη ἀναιρεσιόντος ὡς γραμματέως παρὰ τῇ ἀναιρεσειούσῃ, εἶχεν ἤδη καταληφθῇ ἡ θέσις αὕτη ὑπὸ τοῦ ἐπαναδιορισθέντος εἰς αὐτὴν Δ.Π***, ὅστις ὡρκίσθη τὴν 18ην τοῦ αὐτοῦ μηνὸς εἰς ἐκτέλεσιν τῆς ἀπὸ 4 Μαΐου 1950 ληφθείσης ἐκ μέρους τοῦ Κοιν. Συμβουλίου τῆς ἀναιρεσειούσης ἀποφάσεως, ἥτις καὶ ἐνεκρίθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 25780 καὶ ἀπὸ 14 Ὀκτωβρίου 1950 πράξεως τοῦ Νομάρχου Θεσσαλονίκης καὶ ὅτι ἡ τοιαύτη ἔγκρισις παρεσχέθη μετὰ τὴν εἰς τὸν Νομάρχην τοῦτον γνωστοποίησιν ἐκ μέρους τοῦ ἰδίου ὡς ἄνω Σ.Π.Α.Σ. Θεσσαλονίκης διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 515/17 Ἰουλίου 1950 ἀπαντητικοῦ του ἐγγράφου, ὅτι οὐδεμία περὶ καταλήψεως τῆς ὡς εἴρηται θέσεως γραμματέως παρὰ τῇ ἀναιρεσειούσῃ αἴτησις ὑπῆρχε παρ' αὐτῷ ἐκκρεμής, ἐν τούτοις ἔκρινεν ὡς παραβιασθείσας τὰς προμνημονευθείσας διατάξεις τοῦ ν. 751/1948 καὶ ν.δ. 1196/1949 καὶ δι' ἀπορρίψεως τῆς ἐφέσεως τῆς ἀναιρεσειούσης ἐπεκύρωσε τὴν ἀπόφασιν τοῦ Πρωτοδίκου, δι' ἧς κατεδικάσθη νὰ καταβάλῃ εἰς τὸν ἀναιρεσιβλήτων δραχ. 1.121.000 δι' ἀντιμισθίαν του τοῦ χρονικοῦ διαστήματος 25.10.1950 μέχρις 22.12.1952, ὡς μὴ ἀποδεχθεῖσα τὰς ὑπηρεσίας του, οὐχὶ νομίμως, ἐπὶ τῇ ἐπαλλήλῳ αἰτιολογίᾳ, ἀφ' ἑνὸς μὲν ὅτι ἡ μὲν ἀναιρεσείουσα Κοινότης ὤφειλε, πρὸ πάσης ἀποφάσεως περὶ πληρώσεως τῆς παρ' αὐτῇ κενῆς θέσεως γραμματέως, νὰ ἀπευθυνθῇ εἰς τὸ ἐν Θεσσαλονίκῃ Σ.Π.Α.Σ., ὁ δὲ Νομάρχης Θεσσαλονίκης πρὸ τῆς ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 25780 ἐγκριτικῆς του πράξεως νὰ προκαλέσῃ νέαν πρόσφατον πληροφορίαν παρὰ τοῦ ἰδίου Σ.Π.Α.Σ. ἐπιβεβαιωτικὴν τῆς ἀνυπαρξίας παρ' αὐτῷ ἐκκρεμοῦς αἰτήσεως δικαιουμένου εἰς κατάληψιν τῆς θέσεως, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὅτι ὤφειλε πάντως ἡ ἀναιρεσείουσα, κόθὸς ὡς ἔλαβεν ἐπισήμως, ὡς εἴρηται, γνῶσιν τὴν 24.9.1950 παρὰ τῆς παρ' αὐτῇ ὡς ἀνωτέρω τοποθετήσεως τοῦ ἀναιρεσιβλήτου νὰ προβῇ εἰς ἀπόλυσιν τοῦ ἐν τῷ μεταξὺ ὁρκισθέντος καὶ ἀναλαβόντος ὑπηρεσίαν εἰρημένου Π***, ἀπαιτῆσαν οὕτω διὰ τὴν ἐγκυρότητα τῆς ὡς ἄνω ἐνεργείας τῆς ἀναιρεσειούσης Κοινότητος προϋποθέσεις πλείονας τῶν ἐν τῷ νόμῳ ἀναγραφομένων. Ἐκ τούτου ὅμως ψευδῶς ἠρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς προδιαληφθείσας οὐσιαστικοῦ δικαίου διατάξεις τῶν ν. 751/1948 καὶ ν.δ. 1196/1949, ἀναιρετέαν δὲ οὕτω κατέστησε τὴν ἀπόφασίν του, συμφώνως πρὸς τὸ ἐδ. 17 τοῦ ἄρθρ. 807 Πολ.

Δικον. κατά τὸν 1ον ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγον καὶ δέον νὰ παραπεμφθῇ ἡ ὑπόθεσις εἰς νέαν συζήτησιν ἐνώπιον τοῦ Β' Τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου κατ' ἄρθρ. 836 Πολ. Δικον., ἐν συνδυασμῷ πρὸς ἄρθρ. 3 ἐδ. β' τοῦ ν. ΧΜΖ'.

III

Ἀναγκαστικοὶ διορισμοὶ ἀπολυομένων ἐκ τοῦ Στρατοῦ καὶ δικαστικὸς ἔλεγχος πράξεων Συμβουλίων.

Δικαστικὸς ἔλεγχος ἀποφάσεων Συμβουλίων περὶ τοποθετήσεως ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ.—Δικαίωμα ἐρεύνης ἂν ἐγένετο διὰ τῆς περὶ τοποθετήσεως ἀποφάσεως τῶν Συμβουλίων ὑπέρβασις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν νομίμως προσληπτέων.—Ἀναίρεσις ἀποφάσεως δι' ἐσφαλμένην ἐκ πλαγίου παράβασιν τοῦ νόμου.—Αἴτημα ἀναιρεσείοντος περὶ ὑποχρεώσεως ἀναιρεσιβλήτου εἰς ἐπιστροφὴν καταβληθέντων εἰς ἐκτέλεσιν ἀναιρουμένης ἀποφάσεως.

Μετ' ἀπόκλισιν ἀπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 581/1950 ποινικῆς ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου (εἰσηγητὴς *Α. Παπανεστορίου*, ΕΕΔ 10, 378), ἀντιθέτως ἀποφανθείσης, προσανατολίζεται ἤδη ἡ νομολογία τοῦ Ἀρείου Πάγου σταθερῶς πρὸς τὴν γνώμην ὅτι τὰ πολιτικὰ δικαστήρια, κρίνοντα περὶ τῆς νομιμότητος τῶν διοικητικῶν περὶ ἀναγκαστικοῦ διορισμοῦ πράξεων τῶν Συμβουλίων τοῦ ἀ.ν. 1836/1951, δικαιοῦνται νὰ κρίνωσι παρεμπιπτόντως, ἂν διὰ τῆς διοικητικῆς πράξεως περὶ τοποθετήσεως ἐγένετο ὑπέρβασις τοῦ νομίμου ἀριθμοῦ τῶν προσληπτῶν καὶ συναφῶς αὐχὶ νομίμως ἐτοποθετήθη ὁ ἐφεδρος (βλέπε καὶ συμφώνους Α.Π. 192/1951, εἰσηγητὴς *Γ. Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 10, 563, Α.Π. 854/1953, εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 12, 783).

Ἀρείου Πάγου 64/1954 Τμ. Α'

Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Ἀποστολόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Γ. Βουμβουλάκης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Ἀγραφιώτης, Δ. Τσιτσιπῆς

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 αἱ ἐν αὐτῷ ὁριζόμεναι ἐπιχειρήσεις, ἐφ' ὅσον ἀπασχολοῦν προσωπικὸν πλέον τῶν 15, ὑποχρεοῦνται, ὅπως προσλαμβάνωσι δυνάμει τοῦ νόμου, ἀνεξαρτήτως τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ κενῶν θέσεων, πολεμιστὰς ἐκ τοῦ ἄρθρ. 1 § 1 αὐτοῦ καὶ κατὰ ποσοστὸν 7 ο/ο (ἑπτὰ τοῖς ἑκατὸν) τοῦ παρ' ἑκάστῃ τούτων ἀπασχολουμένου προσωπικοῦ, ὡς τοιούτου νοουμένου τῶν ὑπηρετούντων παρὰ τοῖς ὡς ἄνω ὑποχρέοις ὑπαλλήλων, ἐργατοτεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν, ἀνεξαρτήτως τοῦ τόπου καὶ τῆς μορφῆς τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἥτις συνδέει τούτους μετ' αὐτῶν. Ὁ ἀριθμὸς τῶν τοποθετουμένων ὡς ὑπαλλήλων, ἐργατοτεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν εἰς τοὺς ὑποχρέους τῆς προηγουμένης παραγράφου δέον νὰ εἶναι ἀνάλογος πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν ὑπηρετούντων παρ' αὐταῖς ὑπαλλήλων, ἐργατοτεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν, συμψηφιζεται δὲ πρὸς τὸ ποσοστόν, ὅπερ ὑποχρεοῦνται νὰ προσλάβωσιν οὗτοι βάσει τοῦ ἄρθρου τούτου, ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐφέδρων πολεμιστῶν, οἵτινες προσελήφθησαν βάσει τοῦ ν. 751/1948 καὶ τοῦ ν.δ. 1196/1949, ὡς ἐπίσης καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν κατόπιν διαγωνισμοῦ προσληφθέντων πολεμιστῶν, ἐφ' ὅσον ὁ διαγωνισμὸς διενηργήθη ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον μεταξὺ αὐτῶν. Ἡ τοποθέτησις τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου προστατευομένων καὶ ἐν ἄρθρῳ 1 αὐτοῦ ἀναφερομένων προσώπων εἰς τὰς ὡς ἄνω ἐπιχειρήσεις γίνεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 6, ἐντὸς τῶν ὁριζομένων ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 3 ὁρίων, ὑπὸ τῶν κατ' ἄρθρον 2 κεντρικῶν καὶ τοπικῶν συμβουλίων δι' ἀποφάσεων αὐτῶν, τὴν νομιμότητα τῶν ὁποίων, ὡς πρὸς τὴν τήρησιν τῶν ἐν ἄρθρῳ 3 προϋποθέσεων, δικαιοῦνται νὰ ἐλέγξωσι παρεμπιπτόντως τὰ τακτικὰ δικαστήρια, δικάζοντα ἐπὶ διαφορᾶς προελθούσης ἐκ τῆς ὑπὸ τούτων προσβολῆς ἢ ἱδρύσεως ἰδιωτικοῦ δικαιώματος, μονῆς τῆς ἀμφισβητήσεως περὶ τῆς ἰδιότητος ὑπὸ τὴν ὁποίαν ἐτοποθετήθη ὑπὸ συμβουλίων τὸ προστατευόμενον πρόσωπον, λυομένης, κατ' ἄρθρ. 3 § 4 τοῦ νόμου τούτου, αἰτήσει τῶν ἐνδιαφερομένων, παρὰ τοῦ ἐνεργήσαντος τὴν τοποθέτησιν Συμβουλίου.

Ὡς ἐκ τῆς δευτέρας αἰτιολογίας τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ἐμφαίνεται, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, παραβὰν παρεμπιπτόντως, ἐπὶ τῇ ἐνστάσει τῆς ἀναιρεσειούσης, ὅτι ἡ τοποθέτησις τοῦ ἀναιρεσιβλήτου παρ' αὐτῇ ἐγένετο καθ' ὑπέρβασιν τῶν ἐν τῷ νόμῳ ὁριζομένων ὁρίων, εἰς τὸν ἔλεγχον τῆς νομιμότητος τῆς ἀποφάσεως τοῦ τοποθετήσαντος αὐτόν, προστατευόμενον ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 1836/1951, παρ' αὐτῇ συμβουλίου, ὡς πρὸς τὴν τήρησιν ἢ μὴ τῶν ρητῶς ἐν ἄρθρῳ 3 ὁριζομένων προϋποθέσεων, τῶν ἐν τῇ ἠγουμένῃ αἰτιολογίᾳ παρατιθεμένων, ἐδέξατο ὅτι ἡ παρὰ τῇ ἀναιρεσειούσῃ τοποθέτησις τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἦτο νόμιμος καὶ ἀπέρριψεν ὡς μὴ βεβαιωθέντα τὸν ἰσχυρισμὸν αὐτῆς περὶ τῆς καθ' ὑπέρβασιν τοποθετήσεώς του, χωρὶς νὰ ἀναφέρῃ ἐν τῇ ἀποφάσει αὐτοῦ τὰ βεβαιωθέντα πραγματικὰ περιστατικά, ἐξ ὧν προέκυπτε τὸ νόμιμον τῆς τοποθετήσεως τοῦ ἀναιρεσιβλήτου καὶ τὸ ἀβάσιμον τοῦ ἰσχυρισμοῦ τῆς ἀναιρεσειούσης, ἦτοι τὸν ἀριθμὸν τοῦ ἀπασχολουμένου κατὰ τὸν κρίσιμον χρόνον προσωπικοῦ αὐτῆς ἐν ὅλῳ καὶ κατὰ κατηγορίας, ὑπαλλήλων, ἐργατοτεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν, ἐξ ὧν θὰ ἠδύνατο νὰ κριθῇ, ἂν ἐντὸς τοῦ ὑπὸ τοῦ νόμου ὁριζομένου ποσοστοῦ ἢ καθ' ὑπέρβασιν τούτου ἐτοποθετήθη ὁ ἀναιρεσιβλητος εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἀναιρεσειούσης. Ἐκ τῆς τοιαύτης ὅμως παραλείψεως τῆς ἀποφάσεως καθίσταται ἀνέφικτος ὁ ἔλεγχος τοῦ Ἀρείου Πάγου περὶ τοῦ ἂν ὀρθῶς ἐφηρμόσθησαν αἱ ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει παρατεθεῖσαι διατάξεις τοῦ ἀ.ν. 1836 τοῦ ἔτους 1951 καὶ εἶναι ἀναιρετέα ἡ ἀπόφασις δι' ἐσφαλμένην ἐκ πλαγίου παράβασιν τοῦ νόμου, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 807 § 17 Πολ. Δικ. καὶ κατὰ τὸν βάσιμον περὶ τούτου δεύτερον ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγον ἀναιρέσεως.

Τὸ αἴτημα τῆς ἀναιρεσειούσης ὅπως ὑποχρεωθῇ ὁ ἀναιρεσίβλητος νὰ καταβάλῃ αὐτῇ τὰ εἰς ἐκτέλεσιν τῆς ἀναιρουμένης ἀποφάσεως καὶ τῆς τοῦ δικαστοῦ τοῦ πρώτου βαθμοῦ τοιαύτης καταβληθέντα αὐτῷ ποσά, εἶ-

ναι άπορριπτέον, ὡς μὴ νόμιμον μὲν διὰ τὰ εἰς ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικου δοθέντα, διότι αὕτη δὲν ἐξαφανίζεται διὰ τῆς ἀναιρέσεως τῆς προσβληθείσης ἀποφάσεως τοῦ κατ' ἔφεσιν δικάσαντος Πρωτοδικείου, ὡς ἀναπόδεικτος δέ, διὰ τὰ εἰς ἐκτέλεσιν τῆς ἀναιρουμένης ἀποφάσεως δοθέντα, τῆς ἐπικαλουμένης ὑπὸ τῆς ἀναιρεσειούσης ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως ὑπογραφείσης ὑπὸ τοῦ λαβόντος ἀναιρεσιβλήτου, μὴ δυναμένης νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὡς μὴ νομίμως χαρτοσημασμένης (*).

—

IV

Ἀναγκαστικαὶ τοποθετήσεις εἰς θέσεις ἀπολυομένων ἐκ τοῦ Στρατοῦ καὶ διαδικασία νομιμοφροσύνης.

Ἀκυρότης διορισμοῦ τοποθετουμένου κατὰ Νόμον δι' ἀποφάσεως Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τοῦ Στρατοῦ εἰς Νομικὰ Πρόσωπα κλπ. ἀ. ν. 516/1948 ἄνευ τηρήσεως διαδικασίας νομιμοφροσύνης. — Ἀνυπόχρεον ἐργοδότου πρὸς ἐνέργειαν δεόντων διὰ τὴν ἔκδοσιν ἀποφάσεως ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου Συμβουλίου περὶ νομιμοφροσύνης τοῦ προσληπτέου ὑπαλλήλου, ἐν μὴ ὑποβολῇ ὑπὸ τούτου δηλώσεως νομιμοφροσύνης. — Ἀπόδειξις κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν.

Ἀντικείμενον ἐρεύνης καὶ τῶν δύο κατωτέρω παρατιθεμένων νεωτέρων ἀρεοπαγιτικῶν ἀποφάσεων εἶναι τὸ κῦρος τοῦ διορισμοῦ τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου 1836/1951 προστατευομένων προσώπων εἰς τὰ ἐν τῇ ἀναγκ. νόμῳ 516/1948 περὶ νομιμοφροσύνης ὁριζόμενα Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου κλπ. ἄνευ τηρήσεως τῆς διαδικασίας νομιμοφροσύνης.

Ἐπαναλαμβάνεται ἡ καὶ ὑπὸ τῆς Ὀλομελείας τοῦ Α.Π. (18/1953, εἰσηγητὴς *Ε. Κολοκούρης*, ΕΕΔ 12, 205) δεκτὴ γενομένη ἄποψις ὅτι ἀπαραίτητος προϋπόθεσις τοῦ κύρους τοῦ διορισμοῦ εἶναι ἡ τήρησις τῆς κατὰ τὸν ἀναγκ. νόμον 516/1948 διαδικασίας νομιμοφροσύνης. (Οὕτω καὶ αἱ Α.Π. 145/1953, εἰσηγητὴς *Ι. Τραχανῆς*, ΕΕΔ 12, 469, Α.Π. 952/1953, εἰσηγητὴς *Α. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 13, 610, Α. Π. 673/1953, εἰσηγητὴς *Π. Τσορούχης*, ΕΕΔ 13, 133. Α. Π. 669/1953, εἰσηγητὴς *Ε. Χονδρογιάννης*, ΕΕΔ 13, 131).

Κατὰ τὴν Α.Π. 145/1953, ἐνθ' ἀνωτ., ὅμως ἡ ἐνέργεια διὰ τὴν ἀπόφασιν περὶ νομιμοφροσύνης τοῦ διοριστέου ἀνήκει εἰς τὸν ἐργοδότην, παρὰ τῷ ὁποίῳ ὁ μισθωτὸς τοποθετεῖται καὶ μόνον δήλωσιν περὶ νομιμοφροσύνης του ὀφείλει νὰ ὑποβάλῃ ὁ τοποθετηθεὶς εἰς τὸ Νομικὸν Πρόσωπον.

Κατὰ τὴν Α.Π. 669/1953, ἐνθ' ἀνωτ., ἐξ ἄλλου, ἐπὶ ἀγωγῆς τοῦ τοποθετηθέντος πρὸς ἐπιδίκασιν τῆς μισθοδοσίας του, ὅτι ἡ σύμβασις ἐργασίας εἶναι ἄκυρος, ὡς μὴ τηρηθείσης τῆς διαδικασίας νομιμοφροσύνης, εἶναι ἔνσταστος τοῦ ἐργοδότου.

Σχετικαὶ πρὸς τὰ ὑπὸ θέμα εἶναι αἱ παρατιθέμεναι νεώτεραι ἀρεοπαγιτικαὶ ἀποφάσεις.

(*) *Σημ. ΕΕΔ:* Ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 11983/1952 ἀπόφασις Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου.

Ὅ,τι ὅμως ἐπιβάλλεται νὰ σημειωθῇ, εἶναι ἡ ἀνάγκη νὰ ταχτοποιηθῇ νομοθετικῶς τὸ ζήτημα, πρὸς ἄρσιν τῆς φυσικοποιοῦ τῆς ἡσυχίας τῶν διορισθέντων ἀβεβαιότητος περὶ τοῦ κύρους τοῦ διορισμοῦ των, δεδομένου ὅτι, ἀνεξαρτήτως τῆς γνώμης ὅτι ἐπεβάλλετο, ὡς ἡ Ὀλομέλεια τοῦ Ἀρείου Πάγου ἀπεφάνθη, καὶ ἡ παράλληλος τήρησις τῆς κατὰ τὸν ἀναγκ. νόμον 516/1948 διαδικασίας νομιμοφροσύνης, ἡ νομιμοφροσύνη των ἠλέγχθη κατὰ τὸν νόμον 751/1948 ὑπὸ τῆς Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς, τῆς ὁποίας πιστοποιητικὸν προσήχθη εἰς τὸ Συμβούλιον διὰ τὰς τοποθετήσεις.

Ἀρείου Πάγου 60/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Ι. Ἀποστολόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ι. Τραχανῆς**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Φραγκοδημητρόπουλος, Δ. Ἀγραφιώτης

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ὑπὸ τοῦ Ψηφίσματος ΜΘ'/1948 κυρωθέντος Δ.ν. 516/1948 διὰ τὸν διορισμὸν ἢ πρόσληψιν τῶν πάσης φύσεως ὑπαλλήλων καὶ ὑπὸ τῶν Ἀνωνύμων Τραπεζιτικῶν Ἑταιριῶν ἀπαιτεῖται, ὅπως ὁ διοριζόμενος ἢ προσλαμβανόμενος εἶναι νομιμόφρων, ὑπὸ τὴν ἐν ἄρθρ. 3 αὐτοῦ ἔννοιαν, ὁ δὲ κατὰ παράβασιν τῶν διατάξεων τούτων διορισμὸς ἢ πρόσληψις εἶναι ἐξ ὑπαρχῆς ἄκυρος καὶ οὐδὲν συνεπάγεται ἀποτέλεσμα. Ἐξ ἄλλου κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 2 § 2 τοῦ εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ἄρθρ. 5 § 3 αὐτοῦ Δ.ν. 516 ἐκδοθέντος ἀπὸ 8 Μαΐου 1948 β. δ/τος, διὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου πρὸς πρόσληψιν ὀργάνου ἐνέργειαν τῶν δεόντων διὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ἐπιτασσομένης ἀποφάσεως νομιμοφροσύνης δέον ἀπαραιτήτως νὰ ὑποβληθῇ ὑπὸ τοῦ αἰτοῦντος τὴν πρόσληψιν ἡ κατὰ τοὺς τόπους αὐτῆς ὁριζομένη δήλωσις νομιμοφροσύνης. Ἐκ τοῦ πρὸς ἀλλήλας συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τούτων, ἐφαρμοζομένων ἐχουσῶν καὶ ὡς πρὸς τοὺς τοποθετουμένους ἐκ τοῦ ν. 751/1948 πολεμιστάς, σαφῶς προκύπτει, ὅτι οὐδεμία δημιουργεῖται ἔννομος ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου πρὸς ἐνέργειαν τῶν δεόντων διὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ἀποφάσεως ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου Συμβουλίου περὶ τῆς νομιμοφροσύνης τοῦ προσληπτέου ὑπαλλήλου, ἐν μὴ ὑποβολῇ ὑπὸ τούτου τῆς προσηκούσης δηλώσεως νομιμοφροσύνης. Ὅθεν, ἐφ' ὅσον ὁ ἀναιρεσείων, τοποθετηθεὶς παρὰ τῇ ἀναιρεσιβλήτῳ Τραπέζῃ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ν. 751/1948, οὐδόλως διατείνεται διὰ τοῦ ἀναιρετηρίου, ὅτι κατὰ τὴν παρ' αὐτῇ πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας ἐμφάνισίν του (31 Μαρτίου 1951) προέβαλε τὸν ἰσχυρισμόν, ὅτι εἶχεν ὑποβάλει αὐτῇ καὶ τὴν προσήκουσαν δήλωσιν νομιμοφροσύνης διὰ τήν, κατὰ τὰ ὡς ἀνωτέρω, ἐνέργειαν τῶν δεόντων πρὸς ἔκδοσιν τῆς ἀποφάσεως τοῦ ἁρμοδίου Συμβουλίου περὶ νομιμοφροσύνης του, ὁ πρῶτος τῆς ἀναιρέσεως λόγος, δι' οὗ πλήττει τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν ὅτι κακῶς ἐδέξατο τὴν ἀναιρεσίβλητον μὴ ὑπόχρεων οὖσαν εἰς ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του καὶ ἔκρινεν ἀπορριπτέαν τὴν περὶ πληρωμῆς τῶν ἀποδοχῶν του ἀγωγήν, εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀπαράδεκτος κατὰ τὸ ἄρθρον 811 § 2 Πολιτικῆς Δικονομίας.

Κατά την τοῦ ἄρθρ. 16 τοῦ κωδικοποιηθέντος νόμου ΓΨΟΔ' διάταξιν ἐπί τῶν ὑπό τούτου διεπομένων διαφορῶν, ὡς εἶναι ἡ κρινομένη, καί τό κατ' ἔφεσιν δικάζον Πρωτοδικεῖον κρίνει κατά τάς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου. Ἐκ δέ τοῦ πρός ἀλλήλας συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρ. 5, 12 καί 20 αὐτοῦ προκύπτει, ὅτι ὁ Δικαστής κατά τήν ἐπί τῶν διαφορῶν τούτων κρίσιν του δέν δεσμεύεται ὑπό δικονομικῶν τύπων καί δή ν' ἀκολουθήσῃ ὡρισμένους ἐν τῇ ἀποδείξει κανόνας, ἀλλ' ἀδέσμευτος τοιούτων τύπων ἀνευρίσκει τήν ἀλήθειαν βάσει τῶν ὑπό τῶν διαδίκων κατά τήν ὁριοθεῖσαν δικάσιμον προσαγομένων χρησίμων ἀποδεικτικῶν στοιχείων, ἀποβλέπων μόνον εἰς τήν οὐσίαν. Ὅθεν, ἐφ' ὅσον τό ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον διά τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, μετ' ἀνέλεγκτον ἐκτίμησιν τῶν ἀποδείξεων, κατέληξεν εἰς τό συμπέρασμα, ὅτι ἡ ἀναιρεσίβλητος δέν ἦτο ὑπόχρεως εἰς πρόσληψιν τοῦ ἀναιρεσείοντος, ἐπί τῷ λόγῳ ὅτι δέν προσήγαγεν οὗτος ἀπόφασιν τῆς ἁρμοδίας ἐπιτροπῆς ὅτι τυγχάνει νομιμόφρων, οὐδεμίαν διάταξιν παρεβιάσεν, οὐδέ τάς περί βάρους ἀποδείξεως τοιαύτας, ἀφοῦ ἐν τῇ προσπαθείᾳ τῆς εὑρέσεως τῆς ἀληθείας δέν δεσμεύεται ὑπό τόπων καί συνεπῶς οὔτε ὑπό τῶν περί βάρους ἀποδείξεως τοιούτων καί ὁ περί τοῦ ἐναντίου δεύτερος τῆς ἀναιρέσεως λόγος εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος (*).

—

Υ

Σχηματισμός κρίσεως Δικαστοῦ κατά τήν ἐργατικήν διαδικασίαν. — Βάρος ἀποδείξεως. — Ἀπόρριψις ἰσχυρισμοῦ ἐργοδότου περί ἀκυρότητος τοῦ διορισμοῦ τοιοθετηθέντος δι' ἀποφάσεως τεῦ Συμβουλίου, ἄνευ τηρήσεως τῆς κατά τόν ἀ.ν. 516/1948 διαδικασίας νομιμοφροσύνης, ἐφ' ὅσον δέν ὑπεβλήθη ὁ ἰσχυρισμός ἐνώπιον τοῦ Ἐφετείου. — Παραδεκτόν τό πρῶτον ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου τοιοῦτος ἰσχυρισμός, ἀλλά δέον νά προταθῇ συγχρόνως καί ὅτι τά συνιστῶντα τήν ἀκυρότητα περιστατικά εἶχον ὑποβληθῇ ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τῆς οὐσίας. — Ἀνέλεγκτον κρίσεως δικαστηρίου οὐσίας περί ὑπάρξεως κενῆς πρός συμπλήρωσιν θέσεως.

Ἀρείου Πάγου 113/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Α. Χαμάρτες**
Εἰσηγητής ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Γ. Βουμβουλάκης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Ζάκας, Γ. Σταυρόπουλος

Κατά τήν ὑπό τοῦ κωδικοποιηθέντος ν. ΓΨΟΔ', ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καί συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, ὁριζομένην ἐπί τῶν ὑπ' αὐτοῦ διεπομένων διαφορῶν εἰδικήν διαδικασίαν, καθ' ἣν κατά ρητήν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 16 κρίνει καί τό κατ' ἔφεσιν δικάζον Πρωτοδικεῖον, διά τό ταχύτερον καί ὀλιγοδαπανώτερον τῆς περατώσεως τῆς ὑποθέσεως, οἱ διάδικοι προσάγουσι τά πρός εὕρεσιν τῆς ἀληθείας χρήσιμα ἀποδεικτικά στοιχεῖα (ἄρθρον 5), ὁ δέ δικαστής ἀνευρίσκει τήν ἀλήθειαν, μή δεσμευόμενος ὑπό διαδικαστικῶν τύπων, ἀλλ' ἀποβλέπων μόνον εἰς τήν οὐσίαν (ἄρθρ. 12), τῶν διατάξεων τῆς Πολ. Δικονομίας ἰσχυουσῶν μόνον ἐφ' ὅσον δέν προσκρούουσιν εἰς τάς διατάξεις τοῦ ἄνω νόμου καί δύνανται νά συναρμολογηθῶσι πρός τήν ὅλην οἰκονομίαν καί τό πνεῦμα αὐτοῦ (ἄρθρον 20), τοῦτέστιν ἡ κρίσις τοῦ Δικαστηρίου, δικάζοντος εἰς τάς κατά τόν ἄνω νόμον ἐργατικάς διαφοράς, σχηματίζεται ὁμοίως τῇ ἐκ τῶν ἐνόντων διαδικασίᾳ, καθ' ἣν ὁ δικαστής δέν ὑποχρεοῦται νά διατάξῃ, οὐδέ ἀκολουθήσῃ ὡρισμένους κανόνας ἐν τῇ ἀποδείξει πρός σχηματισμόν τῆς κρίσεώς του. Ἑπομένως οἱ λόγοι τοῦ ἀναιρετηρίου πρῶτος, ἀποδιδών εἰς τήν προσβαλλομένην ἀπόφασιν, ἐκδοθεῖσαν κατά τήν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΨΟΔ', τό σφάλμα, ὅτι ἐδέχθη πράγματα ὡς ἀληθῆ ἄνευ ἀποδείξεως καί δέν διέταξε περί αὐτῶν ἀπόδειξιν, δεύτερος, ἐφ' ὅσον ἀποδίδει εἰς τήν αὐτήν ἀπόφασιν τό αὐτό σφάλμα καί τρίτος, ἀποδίδων εἰς τήν προσβαλλομένην ἀπόφασιν τό σφάλμα, ὅτι δέν ἐτήρησε τάς περί βάρους τῆς ἀποδείξεως διατάξεις, μή θεωρήσασα τόν ἀναιρεσίβλητον βαρυνόμενον πρός ἀπόδειξιν τοῦ ἰσχυρισμοῦ ὅτι ὑπῆρχον παρά τῷ ἀναιρεσείοντι κεναί θέσεις πρός διορισμόν, μεταλλάξασα τό βάρος καί τήν δύναμιν τῶν θεωρηθέντων ὑπ' αὐτῆς πλήρων ἀποδείξεων, εἶναι ἀπορριπτέοι ὡς ἀβάσιμοι.

Ὁ δεύτερος τοῦ ἀναιρετηρίου λόγος, καθ' ὅσον αἰτιᾶται τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ὡς λαβούσης ὑπ' ὄψιν πράγματα μή προταθέντα, ἦτοι τόν παρ' αὐτῷ διορισμόν τοῦ Κ.Γ., εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς ἀβάσιμος, διότι, ὡς δείκνυται ἐκ τῶν προτάσεων τοῦ ἀναιρεσιβλήτου τῶν ὑποβληθεισῶν κατά τήν συζήτησιν, καθ' ἣν ἐξεδόθη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, οὗτος προέτεινε τήν ὑπό τοῦ Κ.Γ. κατάληψιν τῆς κενῆς θέσεως κατά παράβασιν τῶν διατάξεων τοῦ ἀ.ν. 1836/1951. Ὁ τρίτος λόγος τοῦ ἀναιρετηρίου, καθ' ὅσον ἀποδίδει εἰς τήν προσβαλλομένην ἀπόφασιν τό σφάλμα, ὅτι ἐδέχθη ξένα, ἀνεπίσημα καί ἀχαρτοσήμαντα ἔγγραφα, στερούμενα οἱασδήποτε ἀποδεικτικῆς ἰσχύος, εἶναι ἐπίσης ἀπορριπτέος ὡς ἀόριστος, ἐφ' ὅσον δέν ἀνεφέρει ποῖα εἶναι τά ἔγγραφα ταῦτα.

Τό ἀναιρεσείον δέν διατείνεται ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ, ὅτι ἐπεκαλέσθη ἐνώπιον τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου (οὐδ' ἐπεκαλέσθη πράγματι, ὡς δείκνυται ἐκ τε τῆς ἐφέσεως καί τῶν προτάσεων του τῶν ὑποβληθεισῶν κατά τήν συζήτησιν, καθ' ἣν ἐξεδόθη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις), τήν μή τήρησιν κατά τήν πρόσληψιν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου τῶν διατυπώσεων τοῦ ὑπό τοῦ ΜΘ' ψηφίσματος κυρωθέντος ν. 516/1948 «περί ἐλέγχου νομιμοφροσύνης δημοσίων ὑπαλλήλων». Ἑπομένως εἶναι ἀπορριπτέος ὁ 4ος ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγος ἀναιρέσεως, καθ' ὃν διά τήν μνησθεῖσαν αἰτίαν, μή προσαχθείσης ἀπο[φάσεως] τῆς ἁρμοδίας ἐπιτροπῆς ἐλέγχου τῶν κοινωνικῶν φρονημάτων παντός διοριζομένου, ἦτο ἄκυρος ἡ κατά τοῦ ἀναιρεσιβλήτου διά τῆς παρά τῇ ἀναιρεσειούσῃ τοποθετήσεως του ὑπό τοῦ κεντρικοῦ συμβουλίου ἀ.ν. 1836/1951 συναφθεῖσα σύμβασις ἐργασίας, ἐφ' ὅσον ὁ λόγος οὗτος, ὡς ἀναγόμενος εἰς τήν κοινήν εὐταξίαν, ἠδύνατο μέν νά προταθῇ ἐ-

(*) *Σημ. ΕΕΔ:* Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 1590/1953 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν ὡς ἐφετείου.

ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

ΑΥΞΗΣΕΙΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΠΑΡ' ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ

Ἀνεπίτρεπτος εἰσαγωγὴ διακρίσεων ἄνευ εἰδικῶν λόγων

Παροχὴ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 20400/800/1953 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, κατὰ χρῆσιν τῆς ἐκ τοῦ Ν. 19/1944 ἐξουσιοδοτήσεως, «δώρου» εἰς συνταξιούχους καὶ βοηθηματούχους Ὀργανισμῶν κυρίας καὶ ἐπικουρικῆς ἀσφαλίσεως, ἁρμοδιότητος τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας.— Συνιστᾷ αὔξησιν συντάξεων, παρεχομένην ἐφ' ἅπαξ.— Ἀνεπίτρεπτοι διακρίσεις ἐν τῇ ὑποχρεώσει, ἐκτὸς ἂν εἰδικοὶ λόγοι, συντρέχοντες ἐν ἑκάστῃ συγκεκριμένῃ περιπτώσει, ἐκτιθέμενοι ἐν τῇ διοικητικῇ πράξει, δικαιολογοῦν αὐτάς.—Ἀπαλλαγὴ ὑποχρεώσεως πρὸς παροχὴν δώρου ὑπὸ Ταμείου Συντάξεων Σιδηροδρομικῶν οὐχὶ νόμιμος.

Τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως, ἐφ' ἧς ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τῆς Ὀλομελείας τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἔχει ὡς ἑξῆς:

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 20400/800 τῆς 30 Μαρτίου 1953 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας (ΕΕΔ 12, 452) ἐνεκρίθη ἡ χορήγησις εἰς τοὺς συνταξιούχους καὶ βοηθηματούχους τῶν Ὀργανισμῶν κυρίας καὶ ἐπικουρικῆς ἀσφαλίσεως, ἁρμοδιότητος τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, δώρου ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα 1953.

Διὰ τῆς § V τῆς εἰρημένης ἀποφάσεως ὡρίσθη, ὅτι τῆς καταβολῆς τοῦ διὰ τῆς παρούσης προβλεπομένου δώρου ἀπαλλάσσονται τὰ Ταμεῖα Συντάξεων τοῦ Προσωπικοῦ τῶν Σιδηροδρομικῶν Δικτύων (ἀτμηλάτων Σιδηροδρόμων).

Ὁ αἰτῶν, συνταξιοῦχος τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ τῶν Σ.Ε.Κ., προσέβαλε τὴν ἀνωτέρω ἀπόφασιν, κατὰ τὴν ἐκτεθεῖσαν § V, δι' ἧς ἀπηλλάγησαν τῆς καταβολῆς δώρου τὰ ἀνωτέρω Ταμεῖα, ὡς μὴ νόμιμον.

***

Ἀποτελεῖ ἡ ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας δεκτὴ γενομένη ἄποψις ἐκδήλωσιν τῆς σταθερᾶς ἐν τῇ νομολογίᾳ του καὶ τῇ νομολογίᾳ τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων ἀκολουθουμένης ἀπόψεως ὅτι ἡ εἰσαγωγὴ διακρίσεων ἄνευ ἰδιαιτέρως ἀποχρώντων λόγων, δικαιολογουμένων ἐκ σοβαρᾶς σκοπιμότητος, εἶναι, κατ' ἄρθρ. 3 τοῦ Συντάγματος, ὡς προσβάλλουσα τὴν ἰσότητα, ἀντισυνταγματικὴ καὶ συνεπῶς ἀνεπίτρεπτος.

Ἐξ ἄλλου κανὼν εἶναι, ὅτι αἱ κανονιστικαὶ διοικητικαὶ πράξεις χρήζουν αἰτιολογίας, ἀπὸ τοῦ λόγου δὲ τούτου κρίνεται ἤδη ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ὡς ἄκυρος ἡ ἀνωτέρω ὑπουργικὴ ἀπόφασις, ἐκδοθεῖσα κατὰ νόμον 19/1944, κατὰ τὴν σχετικὴν περὶ ἀπαλλαγῆς τῶν Ταμείων Συντάξεων Σιδηροδρομικῶν τῆς ὑποχρεώσεως καταβολῆς δώρου ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τοῦ Πάσχα 1953 διάταξιν.

Παρομοίαν πρὸς τὴν ἀκυρωθεῖσαν διάταξιν ρύθμισιν περιέχει καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 54299/1953 ὑπουργικὴ ἀπόφασις (ΕΕΔ 13, 52), διὰ παροχὴν δώρου ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς Χριστουγέννων 1953 καὶ Νέου Ἔτους 1954, ἀλλ' αἰτιολογεῖται ἐν αὐτῇ ἡ ἀπαλλαγή, μετὰ τὰ ὁ-

---

νώπιαν τοῦ Ἀρείου Πάγου κατὰ τὸ ἄρθρ. 811 § 2 Πολ. Δικονομίας, ἀλλ' ὅπως ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἔδει νὰ προταθῇ, ὅτι τὰ συνιστῶντα τὴν ἀκυρότητα περιστατικὰ εἶχον ὑποβληθῆ ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου τῆς οὐσίας. Ὁ αὐτὸς λόγος ἀναιρέσεως, καθ' ὅσον αἰτιᾶται ἀκυρότητα τῆς συμβάσεως ἐκ τῆς μὴ δημοσιεύσεως τοῦ διορισμοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, εἶναι ἐπίσης ἀπορριπτέος, διότι δὲν διατείνεται τὸ ἀναιρεσεῖον ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ, ὅτι τὴν τοιαύτην ἀκυρότητα ἐπεκαλέσθη κατὰ τὴν συζήτησιν, καθ' ἣν ἐξεδόθη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις.

Ὡς δείκνυται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου, τοῦτο ἐδέχθη, μετ' ἐκτίμησιν τῶν προσκομισθέντων ἀνωπίον αὐτοῦ ἀποδεικτικῶν στοιχείων, ὅτι ὁδόλως ἀπεδείχθη ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἀναιρεσείοντος, ὅτι δὲν ἐγνωστοποίησε τὴν παρ' αὐτῷ ὕπαρξιν κενῶν θέσεων εἰς τὴν ἁρμοδίαν ὑπηρεσίαν καὶ ὁπωσδήποτε δὲν ὑπῆρχον παρ' αὐτῷ τοιαῦται, τοὐναντίον δὲ ἐβεβαιώθη ἐξ αὐτῶν, ὅτι ὑπῆρχε κενὴ θέσις, ἥτις ἐπληρώθη διὰ τοῦ Γ**, δίχως τῆς τηρήσεως τῶν ὡς ἄνω διατάξεων. Ἡ τοιαύτη κρίσις τοῦ Πρωτοδικείου περὶ τῆς ὑπάρξεως κενῆς θέσεως πληρωτέας κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ν. 1836/1951, ὡς ἀναγομένη μόνον εἰς πράγματα δὲν ὑπόκειται εἰς τὸν ἔλεγχον τοῦ Ἀρείου Πάγου κατὰ τὸ ἄρθρον 810 § 2 Πολ. Δικονομίας καὶ ἐπομένως ὁ προβαλλόμενος δι' αὐτοῦ λόγος ἀναιρέσεως, δι' οὗ ὑποστηρίζεται, ὅτι ὁ διορισμὸς τοῦ ἀναιρεσιβλήτου εἰς μὴ κενὴν θέσιν ἦτο παράνομος, ἀντιθέτως πρὸς τὰ ὑπ' αὐτῆς γενόμενα δεκτὰ ὡς ἄνω πράγματα ὅτι ὑπῆρχε παρ' αὐτῷ κενὴ θέσις, εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς ἀπαράδεκτος (*).

(*) *Σημ. ΕΕΔ:* Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 7519/1953 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου.

πό τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας δεκτά γενόμενα.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 2037/1953, Ὁλομελείας

Πρόεδρος ὁ κ. Σ. Σολιώτης
Εἰσηγητής ὁ Πάρεδρος κ. Π. Δεδόπουλος
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ἠλ. Ἠλιοῦ, Ε. Κουρουσόπουλος, Πάρεδρος Νομικοῦ Συμβουλίου

Διά τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ν. 19/1944 «περί ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ὅπως προβαίνῃ εἰς τροποποίησιν τῶν φορολογικῶν συντελεστῶν» ἐχορηγήθη ἐξουσιοδότησις ποσοτικῆς ἀναπροσαρμογῆς τῶν ἤδη νενομοθετημένων ἀποδοχῶν καὶ συντάξεων τῶν ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ ὁριζομένων προσώπων πρὸς τὴν διὰ τοῦ ν. 18/1944 εἰσαχθεῖσαν νέαν νομισματικὴν μονάδα καὶ πρὸς τὰς ἐκ τοῦ αὐτοῦ νόμου δημιουργηθείσας οἰκονομικὰς συνθήκας. Ἐν τῇ ποσοτικῇ ταύτῃ ἀναπροσαρμογῇ περιλαμβάνεται καὶ ἡ ἐν δψει τῶν δημιουργηθεισῶν συνθηκῶν αὔξησις τῶν ἐν λόγῳ ἀποδοχῶν καὶ συντάξεων, τοιαύτην δὲ αὔξησιν, καταβαλλομένην ἐφ' ἅπαξ, συνιστᾷ τὸ ὑπὸ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ἐρειδομένης ἐπὶ τῆς ὡς ἄνω ἐξουσιοδοτήσεως, ἐν ὄψει τῶν κρατουσῶν οἰκονομικῶν συνθηκῶν χορηγηθὲν δῶρον κατὰ τὰς ἑορτὰς τοῦ Πάσχα 1953 εἰς τοὺς ἐν τῇ αὐτῇ ἀποφάσει καθοριζομένους καὶ ἐν τῷ εἰρημένῳ ἄρθρῳ 2 τοῦ ν. 19/1944 περιλαμβανομένους συνταξιούχους καὶ βοηθηματοδόχους.

Κατὰ ταῦτα, ἐφ' ὅσον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ἐκρίθη, ὅτι αἱ κρατοῦσαι οἰκονομικαὶ συνθῆκαι ἐπέβαλλον τὴν ἐφ' ἅπαξ, ὑπὸ τύπον δώρου διὰ τὰς ἑορτὰς τοῦ Πάσχα 1953, αὔξησιν τῶν καταβαλλομένων συντάξεων εἰς τοὺς συνταξιούχους καὶ βοηθηματοδόχους τῶν Ὀργανισμῶν κυρίας καὶ ἐπικουρικῆς ἀσφαλίσεως, ἁρμοδιότητος Ὑπουργείου Ἐργασίας, ἡ περαιτέρω θέσπισις ἐξαιρέσεων, ὡς πρὸς τινας ἀσφαλιστικοὺς Ὀργανισμούς, καὶ ἡ ἀπαλλαγὴ τούτων ἀπὸ τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς παροχὴν τῆς εἰρημένης αὐξήσεως θ' ἀπετέλει, κατ' ἀρχήν, ἀνεπίτρεπτον εἰσαγωγὴν διακρίσεων ἐν τῇ πρὸς παροχὴν τῆς ἀποφασισθείσης αὐξήσεως ὑποχρεώσει, ἐναντι ὡρισμένης κατηγορίας συνταξιούχων, αἵτινες, οὕτω, στερούμενοι τῆς αὐξήσεως ταύτης θὰ ἐτίθεντο αὐτομάτως ἐν ἴσοσι μοίρᾳ τῶν ὑπὸ τὰς αὐτὰς οἰκονομικὰς συνθήκας τελούντων συναδέλφων των. Ἡ θέσπισις συνεπῶς τῆς διακρίσεως ταύτης θὰ ἠδύνατο νὰ θεωρηθῇ νόμιμος μόνον ἐὰν εἰδικοὶ λόγοι, συντρέχοντες ἐν ἑκάστῃ συγκεκριμένῃ περιπτώσει καὶ προσηκόντως ἐκτιθέμενοι, ἤθελον δικαιολογήσει ταύτην.

Ἐν προκειμένῳ διὰ τῆς § γ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ὡρίσθη, ὅτι τῆς καταβολῆς τοῦ διὰ ταύτης χορηγουμένου δώρου ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα 1953 εἰς τοὺς συνταξιούχους καὶ βοηθηματοδόχους τῶν Ὀργανισμῶν κυρίας καὶ ἐπικουρικῆς ἀσφαλίσεως ἀπαλλάσσονται τὰ Ταμεῖα Συντάξεων τοῦ προσωπικοῦ τῶν σιδηροδρομικῶν δικτύων, ἐν οἷς περιλαμβάνεται καὶ τὸ Ταμεῖον Συντάξεων Προσωπικοῦ τῶν Σ.Ε.Κ., οὗτινος συνταξιοῦχος τυγχάνει ὁ αἰτῶν. Ἀλλ' οὔτε ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, οὔτε ἐξ ἄλλου τινὸς στοιχείου τοῦ φακέλλου προκύπτει ποῖοι λόγοι ἦγαγον τὴν Διοίκησιν εἰς τὴν θέσπισιν τῆς ὡς ἄνω ἀπαλλαγῆς, ἥτις οὕτω παρίσταται ἀναιτιολόγητος. Τὴν ἔλλειψιν δὲ τῆς αἰτιολογίας ταύτης δὲν δύναται προδήλως νὰ ἀναπληρώσῃ τὸ ὑπ' ἀριθ. Φ. 53505/1953 τῆς 24 Σεπτεμβρίου 1953 ἔγγραφον τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας πρὸς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, κατ' ἀρχήν, διότι τοῦτο εἶναι στοιχεῖον μεταγενέστερον τῆς προσβαλλομένης πράξεως, μὴ δυνάμενον συνεπείᾳ τούτου νὰ καλύψῃ ἐλάττωμα ταύτης, ἀλλὰ καὶ διότι ἡ ἐν τῷ ἐγγράφῳ τούτῳ περιεχομένη αἰτιολογία, ὅτι «οὐσιαστικοὶ λόγοι ἀναγόμενοι εἰς τὴν οἰκονομικὴν ἀντοχὴν τῶν ὑπὲρ ὧν ἡ ἐξαίρεσις Ὀργανισμῶν ἐπέβαλον ταύτην», τυγχάνει ἐντελῶς ἀόριστος καὶ ὡς τοιαύτη ἀνεπίδεκτος δικαστικῆς ἐκτιμήσεως, δεδομένου ὅτι οὐδόλως ἐξ αὐτῆς προκύπτει τίνα συγκεκριμένα στοιχεῖα, ἀναγόμενα εἰς τὴν οἰκονομικὴν διαχείρισιν καὶ τὴν καθ' ὅλου λειτουργίαν τῶν Ὀργανισμῶν τούτων, ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν, ἵνα στηριχθῇ περαιτέρω ἡ κρίσις περὶ τῆς οἰκονομικῆς τούτων ἀδυναμίας πρὸς παροχὴν τοῦ διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως χορηγηθέντος δώρου.

Κατ' ἀκολουθίαν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, καθ' ὃ μέρος αὐτῆς ἐν § Ν' ὥρισεν, ὅτι τῆς καταβολῆς τοῦ προβλεπομένου δώρου ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα 1953 ἀπαλλάσσονται τὰ Ταμεῖα Συντάξεων τοῦ Προσωπικοῦ τῶν Σιδηροδρομικῶν Δικτύων, τυγχάνει ἀκυρωτέα, ἀναπεμπτέα δὲ ἡ ὑπόθεσις τῆς Διοικήσεως διὰ τὴν περαιτέρω νόμιμον ἐνέργειαν.

ΑΠΟΝΟΜΗ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ ΕΙΣ ΗΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΥΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ

Άρμοδιότης ἀσφαλιστικῶν συλλογικῶν ὀργάνων καὶ δικαστικὸς ἔλεγχος ἀποφάσεων αὐτῶν

Ἀνάθεσις ὑπὸ τοῦ ἔχοντος ἰσχὺν νόμου καταστατικοῦ ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ τῆς ἀπονομῆς συντάξεως πρὸς τοὺς ἠσφαλισμένους εἰς τὸ Διοικ. Συμβούλιον, συλλογικὸν ὄργανον διοικήσεως νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου.—Προσβολὴ ὑπ' αὐτοῦ δικαιώματος ἠσφαλισμένου, δι' ἀπορρίψεως αἰτήσεως αὐτοῦ πρὸς ἀπονομὴν συντάξεως, λόγῳ κακῆς ἑρμηνείας καὶ ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τοῦ Καταστατικοῦ.—Δικαίωμα ἠσφαλισμένου διὰ προσφυγὴν εἰς πολιτικὰ δικαστήρια, πρὸς ἀνόρθωσιν τῆς περιουσιακῆς ζημίας του.—Ἐξουσία δικαστηρίων πρὸς ἔρευναν περὶ συνδρομῆς τῶν νομίμων πραγματικῶν προϋποθέσεων τοῦ δικαιώματος.

Τὸ ζήτημα τῆς ἐξουσίας τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων πρὸς ἔλεγχον τῶν πράξεων Διοικήσεως (μία ἐκ τῶν περιπτώσεων εἶναι ὁ ἔλεγχος τῶν ἀποφάσεων τῶν διοικητικῶν συμβουλίων Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν περὶ ἀπονομῆς ἢ μὴ συντάξεως, τὸ ὁποῖον ἀπετέλεσεν ἀντικείμενον ἐρεύνης τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως τῆς Ὁλομελείας τοῦ Ἀρείου Πάγου) ἔχει ἀπασχολήσει ἐπανειλημμένως τὴν Ὁλομέλειαν τοῦ Ἀρείου Πάγου.

Οὕτω διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 503/1940 ἀποφάσεως τῆς Ὁλομελείας τοῦ Ἀρείου Πάγου (Ἐφημ. Ἑλλ. καὶ Ἀλλ. Νομολογίας 1942, σελ. 171, ἔνθα καὶ σχόλια *Μ. Στασινοπούλου*, ἀναφερομένου καὶ εἰς λοιπὴν νομολογίαν καὶ συγγραφεῖς) ἐνομολογήθη, ὅτι «τὰ τακτικὰ δικαστήρια δὲν δύνανται μὲν νὰ προβῶσιν εἰς ἀνόρθωσιν τῶν πράξεων τῆς Διοικήσεως, οὐδὲ εἰς ἔλεγχον τῆς κρίσεως τῆς ἐνεργείας τῶν ὀργάνων αὐτῆς, δικαιοῦνται ὅμως, κρίνοντα περὶ τῶν ἰδιωτικῶν δικαιωμάτων, ἂν ἡ ἀνόρθωσις ἐπιδιώκεται, νὰ ἐξετάσωσι παρεμπιπτόντως τὸ κῦρος καὶ τὴν νομιμότητα ταύτης καὶ νὰ ἐρευνῶσι τὸ σύμφωνον πρὸς τοὺς νόμους τῶν τοιούτων τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας πράξεων, τῶν ὁποίων τὸν τύπον καὶ τοὺς ὅρους καὶ τὸν τρόπον τῆς ἐνεργείας ὁ νόμος διέγραψεν, ἐκτὸς ἂν καθιεροῦται διοικητικὴ δικαιοδοσία, ἀποκλείουσα ἐν πάσῃ περιπτώσει οἱανδήποτε ἀνάμιξιν τῶν δικαστηρίων».

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 49/1945 ἀπόφασιν τῆς Ὁλομελείας τοῦ Ἀρείου Πάγου (ΕΕΔ 4, 370), τῆς ὁποίας περίπτωσις ἦτο ἄρνησις Ἀσφαλιστικοῦ Ταμείου νὰ ὑπολογίσῃ τὴν ἀπονεμηθεῖσαν σύνταξιν ἐπὶ τῇ βάσει ὡρισμένου ὑπὸ τοῦ καταστατικοῦ προβλεπομένου ποσοστοῦ ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν, ἐφ' ὅσον ἀντικείμενον τῆς ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τῆς οὐσίας δίκης δὲν ἦτο ἡ ὀρθότης ἢ μὴ τῆς κρίσεως τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τοῦ Ταμείου ἐπὶ τῶν πραγματικῶν στοιχείων, ἐξ ἧς ἕνεκεν ἠχθη τοῦτο εἰς τὸν ἐσφαλμένον ὑπολογισμὸν τῆς συντάξεως, ἀλλ' ἡ μὴ νομιμότης τῆς τοιαύτης κρίσεως, ἀπορρέουσα ἐκ τῆς κακῆς ἐφαρμογῆς τοῦ θεσπίσαντος νόμον ἔχοντος Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου, ὀρθῶς τὸ δικαστήριον τῆς οὐσίας προέβη εἰς τὴν ἐξέτασιν ἀγωγῆς, διὰ τῆς ὁποίας ἐζητεῖτο νὰ βεβαιωθῇ δικαστικῶς, ὅτι αἱ συντάξιμοι δευτερεύουσαι ἀπολαυαὶ τοῦ ἐνάγοντος ὡς συνταξιούχου ἀνήρχοντο εἰς 40 ο/ο ἐπὶ τοῦ βασικοῦ μισθοῦ του, ἐνῷ τὸ ἐναγόμενον Ταμεῖον, παρὰ τοὺς ὅρους καὶ τὰς διατάξεις τοῦ καταστατικοῦ του, ὑπελόγισεν αὐτὰς δι' ἀποφάσεώς του ἐπὶ ἐλάσσονι ποσοστῷ, καὶ νὰ καταψηφισθῇ τὸ ἴδιον πρὸς εἰς ἐκεῖνον πληρωμὴν τῆς ὀφειλομένης διαφορᾶς (βλέπε ΕΕΔ 3, 469, ἔνθα ἡ σχετικὴ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 3706/1944, εἰσηγητὴς *Κ. Κονιαβίτης*).

Ὀρθῶς δὲ ἀπεφάνθη τὸ Ἐφετεῖον, κατὰ τὴν αὐτὴν ἄνω ἀπόφασιν, ὅτι, ὑποκειμένης προσβολῆς ἰδιωτικῶν δικαιωμάτων, κατὰ παράβασιν τοῦ νόμου, ἁρμόδια εἶναι τὰ πολιτικὰ δικαστήρια, δικαιούμενα νὰ ἐλέγχωσι τὰς πράξεις τῆς Διοικήσεως, ὁσάκις ὁ τρόπος τῆς ἐνεργείας αὐτῶν δὲν ἀφέθη ὑπὸ τοῦ νόμου εἰς τὴν ἐλευθέραν αὐτῆς κρίσιν, ἀλλ' ὑπῆχθη εἰς ὡρισμένας διατυπώσεις καὶ περιορισμούς.

Ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς ταῦτα τελεῖ καὶ ἡ ἄποψις τῆς προσφάτου ὑπ' ἀριθ. 581/1953 ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου (εἰσηγητὴς *Μ. Παντελῆς*, ΕΕΔ 13, 36), κατὰ τὴν ὁποίαν τὰ δικαστήρια καλοῦνται ὅπως ἀποφανθῶσι περὶ τῆς κατὰ νόμον καὶ συμφώνως πρὸς τοὺς διαγραφομένους ὑπὸ τούτου ὅρους καὶ τύπους ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἀσφαλιστικοῦ Ταμείου καὶ τῆς νομιμότητος αὐτῆς, δὲν δύνανται νὰ ἐπιληφθῶσι καὶ τῆς ἐρεύνης τῆς οὐσιαστικῆς αὐτῆς κρίσεως, ἥτις ἀνατεθειμένη οὖσα ὑπὸ τοῦ νόμου ἀποκλειστικῶς εἰς τοῦτο (ἐπρόκειτο περὶ τοῦ ἂν ὑπάρχῃ ἢ ἀνικανότης πρὸς ὑπηρεσίαν ἢ παρέχουσα δικαίωμα συντάξεως) ἐξαιρεῖται, κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 τῆς Πολ. Δικονομίας, τῆς δικαιοδοσίας τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων.

***

Τὸ ζήτημα, τὸ ὁποῖον ἀπησχόλησεν ἤδη τὴν Ὁλομέλειαν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἔχει ὡς ἑξῆς: Μετ' ἄρνησιν ἀσφαλιστικοῦ Ταμείου νὰ ἀναγνωρίσῃ τὸν ἐνάγοντα ὡς ἠσφαλισμένον παρ' αὐτῷ καὶ δικαιούμενον, ἑπομένως, συντάξεως, οὗτος δι' ἀγωγῆς του (ἀναγνωριστικῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 127 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ν. 2783/1941) ἐζήτησε νὰ ἀναγνωρισθῇ, ὅτι ἔχει ὑπαχθῆ εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ ἐν λόγῳ Ταμείου, καθὸ συγκεντρῶν τὰς προϋποθέσεις κατὰ ἐγκεκριμένου καταστατικοῦ αὐτοῦ καὶ ὅτι δικαιοῦται, ὅπως τύχῃ τῶν δυνάμει τοῦ καταστατικοῦ τούτου καθοριζομένων ἀσφαλιστικῶν παρο-

χών (συντάξεως), έπὶ τῇ προηγουμένῃ ὑπ' αὐτοῦ ἀναγνωρίσει πρὸς τὸ Ταμεῖον πάσης νομίμου ὀφειλῆς καὶ ὑποχρεώσεως ἐκ τῆς ἰδιότητός του ταύτης;

Τὸ Ἐφετεῖον Αἰγαίου, μετ' ἀπόδειξιν τῶν πραγματικῶν προϋποθέσεων, αἱ ὁποῖαι συνίστων τὸ δικαίωμα τοῦ ἐνάγοντος πρὸς ἀσφάλισιν παρὰ τῷ Ταμείῳ, ἐδέχθη τὴν ἀγωγὴν διὰ τοῦ διατακτικοῦ: «Ἀναγνωρίζει, ὅτι ὁ ἐκκαλῶν ἐνάγων ἔχει ὑπαχθῆ εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ ἐφεσιβλήτου Ταμείου καὶ συγκεντροῖ τὰς προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρου . . . τοῦ ἐγκεκριμένου καταστατικοῦ αὐτοῦ, δικαιούμενος παροχῶν (συντάξεως), ἐπὶ τῇ προηγουμένῃ παρ' αὐτοῦ ἐκπληρώσει πρὸς τὸ Ταμεῖον πάσης νομίμου ὀφειλῆς καὶ ὑποχρεώσεως ἐκ τῆς ἰδιότητός του ταύτης κατὰ τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ καταστατικοῦ τούτου».

Κατὰ τῆς ἀποφάσεως αὐτῆς ἠσκήθη ἀναίρεσις, συζητηθεῖσα ἐνώπιον τῆς Ὁλομελείας τοῦ Ἀρείου Πάγου, μὲ τοὺς ἑξῆς λόγους:

Ἐφ' ὅσον τὸ καταστατικὸν τοῦ Ταμείου ὁρίζει, ὅτι «δύνανται νὰ ὑπαχθοῦν δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου καὶ πρόσωπα . . . προκύπτει, ὅτι ἡ εἰς ἀσφάλισιν ὑπαγωγὴ τῶν ἐν αὐτῷ προσώπων δὲν εἶναι ὑποχρεωτική, ἀλλ' ἐπαφίεται ἀπολύτως καὶ ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν διακριτικὴν ἐξουσίαν καὶ ἐλευθέραν ἐκτίμησιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου, τοῦ ὁποίου ἡ ἀπόφασις εἶναι ὑποχρεωτική, ἡ δὲ κρίσις αὐτοῦ δὲν ὑπόκειται εἰς τὸν ἔλεγχον τῶν τακτικῶν δικαστηρίων, ἅτινα, καλούμενα ὅπως ἀποφανθοῦν ἐπὶ τῆς νομιμότητος καὶ βασιμότητος τῆς ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, δὲν δύνανται νὰ ἐπιληφθοῦν καὶ τῆς ἐρεύνης τῆς οὐσιαστικῆς αὐτῶν κρίσεως, ἥτις, οὖσα ἀνατεθειμένη ἀποκλειστικῶς εἰς ἐκεῖνο, ἀνάγεται εἰς ξένα πρὸς τὰ δικαστικὰ καθήκοντα καὶ ἐπομένως ἐξαιρεῖται τῆς δικαιοδοσίας τῶν τακτικῶν δικαστηρίων.

***

Ἡ ἀπόφασις τῆς Ὁλομελείας τοῦ Ἀρείου Πάγου εἶναι σημαντικὴ διά τὸ θεωρητικὸν καὶ πρακτικὸν αὐτῆς ἐνδιαφέρον. Ἀποκλίνουσι αὐτῆς ἀπόψεις ἐκράτουν ἐν τῇ νομολογίᾳ τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας (βλέπε ΕΕΔ 12, 418, ΕΕΔ 12, 886, ΕΕΔ 12, 1085), τὰ ὁποῖα καὶ προσβαλλομένου δικαιώματος συντάξεως δὲν ἐδέχοντο ἁρμοδιότητα αὐτῶν ἐπὶ ἀγωγῆς, διὰ τῆς ὁποίας ἐζητεῖτο ἡ ἀναγνώρισις ὅτι συντρέχουν αἱ προϋποθέσεις ἀπονομῆς συντάξεως, ἀλλ' ἠρεύνων μόνον ἐπικουρικὴν ἀγωγὴν περὶ ἀποζημιώσεως λόγῳ τῆς παρανόμου διοικητικῆς πράξεως (ἀποφάσεως ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν) (περὶ τοῦ δικαστικοῦ ἐλέγχου τῶν διοικητικῶν ἐν γένει πράξεων βλέπε *Μ. Δένδιας - Ἀλ. Διτζερόπουλον*, γνωμ. ἐν Θέμ. ΝΒ' 45 ἐπ.).

Ἀρείου Πάγου 77/1954, Ὁλομελείας

Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Ἀποστολόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Μ. Παντελῆς**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Γ. Χριστόπουλος, Δ. Κούγιας

Ὡς προκύπτει ἐκ τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἀναιρεσιβλήτου καὶ τῶν αἰτιολογιῶν τῶν ἀναιρεσιβαλλομένων, προδικαστικῆς ὑπ' ἀριθ. 21/1952 καὶ ὁριστικῆς ὑπ' ἀριθ. 378/1952, ἀποφάσεων τοῦ δικάσαντος Ἐφετείου, ἀντικείμενον τῆς ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τῆς οὐσίας δίκης ἦτο ἡ ἀναγνώρισις καὶ προστασία προσβαλλομένου ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος δικαιώματος πρὸς ἀπονομὴν αὐτῷ συντάξεως, κατ' ἐφαρμογὴν τῶν μεταβατικῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 40 § 1 τοῦ κατὰ νομοθετικὴν ἐξουσιοδότησιν ἐκδοθέντος καὶ κανόνας δικαίου ἐξ ἀντικειμένου περιέχοντος ἀπὸ 7 Ὀκτωβρίου/4 Νοεμβρίου 1945 καταστατικοῦ τοῦ διὰ τοῦ ν.δ. 889/1941 ἱδρυθέντος ἀναιρεσείοντος Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἐπιχειρηματιῶν Κινηματογράφου, ὅπερ δικαίωμα τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ταμείου τούτου, ἀποτελοῦν συλλογικὸν ὄργανον διοικήσεως νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου (ἄρθρον 1 τοῦ ν.δ. 889/1941), εἰς ὃ ἔχει ἀνατεθῆ, κατὰ τὸ ἄρθρον 7 τοῦ καταστατικοῦ, ἡ ἀπονομὴ τῶν ὑπὸ τούτου προβλεπομένων συντάξεων τῶν ἠσφαλισμένων, προσέβαλεν, ἀπορρίψαν διὰ πράξεώς του τὴν σχετικὴν περὶ ἀπονομῆς συντάξεως αἴτησιν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου διὰ μὴ νόμιμον λόγον, ἤτοι λόγῳ κακῆς ἑρμηνείας καὶ ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τοῦ ρηθέντος ἄρθρ. 40 § 1 καὶ οὐχὶ μὴ συνδρομῆς τῶν ὑπὸ τούτου ἀπαιτουμένων πρὸς θεμελίωσιν τοῦ ὑπ' αὐτοῦ προβλεπομένου δικαιώματος συντάξεως πραγματικῶν προϋποθέσεων. Κρίναν δὲ τὸ Ἐφετεῖον νόμῳ βάσιμον τὴν ἀγωγὴν καὶ συνεπῶς παράνομον τὴν ὡς ἄνω πρᾶξιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ ἀναιρεσείοντος καὶ προβὰν περαιτέρω εἰς τὴν διάταξιν καὶ ἐκτίμησιν τῶν ἀναγκαίων ἀποδείξεων περὶ τῶν πραγματικῶν προϋποθέσεων τοῦ προσβληθέντος δικαιώματος τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἐνάγοντος (ὅτι οὗτος εἶχε συμπεπληρωμένην πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ἱδρυτικοῦ τοῦ Ταμείου νόμου δεκαπενταετῆ ἄσκησιν ἐν Ἑλλάδι κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἐπιχειρήσεως κινηματογράφου, ὅτι τὴν ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος τούτου διέκοψε διὰ τοὺς ἐν τῇ ἀγωγῇ καὶ ταῖς προσβαλλομέναις ἀποφάσει ἀνεξαρτήτως τῆς θελήσεώς του λόγους κλπ.) καὶ εἰς τὴν διὰ τῆς δευτέρας τῶν ἀναιρεσιβαλλομένων ἀποφάσεων του παραδοχὴν τῆς ἀγωγῆς αὐτοῦ ὡς βασίμου καὶ κατ' οὐσίαν, οὐδαμῶς ὑπερέβη τὰ καθήκοντά του, παρενείραν ἑαυτὸ εἰς διοικητικὰ καθήκοντα, διότι, προσβληθέντος διὰ παρανόμου καὶ συνεπῶς ἀνισχύρου πράξεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ πρὸς σύνταξιν δικαιώματος τοῦ ἠσφαλισμένου, δύναται οὗτος ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει νὰ προσφύγῃ, ἐπὶ τῷ τέλει τῆς ἀνορθώσεως τῆς ἐντεῦθεν προσαγενομένης αὐτῷ περιουσιακῆς ζημίας, εἰς τὰ δικαστήρια, ἅτινα, περιοριζόμενα νὰ ἀποφασίσωσιν ἂν προσεβλήθη δικαίωμα αὐτοῦ καὶ ἐντεῦθεν ἐζημιώθη οὗτος, ἔχουσι τὴν ἐξουσίαν νὰ ἐρευνήσωσι καὶ δι' ἀποδείξεως νὰ πεισθῶσι περὶ τῆς συνδρομῆς τῶν κατὰ νόμον πραγματικῶν προϋποθέσεων τοῦ δικαιώματος τούτου. Ὁ τὰ ἐναντία ἄρα ὑποστηρίζων καὶ εἰς τὴν Ὁλομέλειαν τοῦ δικαστηρίου τούτου ὑπὸ τοῦ Α' Τμήματος αὐτοῦ παραπεμφθεὶς 1ος λόγος ἀναιρέσεως τοῦ δικογράφου τῶν προσθέτων εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς ἀβάσιμος, παραπεμπτέα δὲ ἡ ὑπόθεσις εἰς τὸ αὐτὸ πρῶτον Τμῆμα πρὸς κρίσιν τῶν εἰς τοῦτο ὑπαγομένων ὑπολοίπων λόγων ἀναιρέσεως, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 7 τοῦ ΧΜΖ' τοῦ 1877 νόμου.

ΞΕΝΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΕΝΝΟΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΣ

Κεντρική Υπηρεσία επιχειρήσεως.—Διατήρησις τριών εργοστασίων.—Σχέσις εκμεταλλεύσεων εργοστασίων πρὸς τὴν Κεντρικὴν Υπηρεσίαν. —Διάκρισις μεταξὺ επιχειρήσεως, εκμεταλλεύσεως καὶ βοηθητικῆς εκμεταλλεύσεως.—Προσδιοριστικὸν επιχειρήσεως ὁ οἰκονομικὸς σκοπός, ὃν επιδιώκει, ἐνῷ τῆς εκμεταλλεύσεως ὁ τεχνικὸς σκοπός.

Έφετεῖον Εργατικῶν Διαφορῶν Düsseldorf. Απόφασις τῆς 4.8.1953 (*)

I. Ιστορικόν: Η εκκαλοῦσα διατηρεῖ τρία εργοστάσια κεραμοποιΐας, τὸ ἓν ἐν Α, τὸ δεύτερον ἐν Β καὶ τὸ τρίτον ἐν Γ. Τὸ Α εργοστάσιον ἱδρύθη τὸ 1878, τὸ Β τὸ 1927 καὶ τὸ Γ τὸ 1928. Τὸ 1932 ἡ εκκαλοῦσα απέκτησε κτίριον ἐν τῷ Α, ἐν τῷ ὁποίῳ ἐγκατεστάθη ἡ Κεντρικὴ Υπηρεσία.

Έκάστου τῶν τριῶν εργοστασίων προΐσταται εἷς τεχνικὸς διευθυντής, ὅστις εἶναι ὑπεύθυνος ἔναντι τῆς Διοικήσεως. Η διαχείρισις τῶν συμφερόντων τῆς Κεντρικῆς Υπηρεσίας διεξάγεται ὑπὸ τῆς Διοικήσεως τῆς εναγομένης. Ἐνῷ ἡ Κεντρικὴ Υπηρεσία απασχολεῖ 50 υπαλλήλους καὶ οὐδένα ἐργάτην, ἐν τῷ εργοστασίῳ Α απασχολοῦνται 128 ἐργάται καὶ 37 υπάλληλοι, ἐν τῷ εργοστασίῳ Β 129 ἐργάται καὶ 39 υπάλληλοι καὶ ἐν τῷ εργοστασίῳ Γ 30 ἐργάται καὶ 5 υπάλληλοι. Τὰ τρία εργοστάσια ἐκλέγουν ανεξαρτήτως συμβούλια εκμεταλλεύσεως, ἐν τῷ συμβουλίῳ δὲ τοῦ Α εργοστασίου εκπροσωποῦνται καὶ οἱ υπάλληλοι τῆς Κεντρικῆς Υπηρεσίας.

Η εκκαλοῦσα αἰτεῖται ν' ἀναγνωρισθῇ, ὅπως διὰ τὸ Α εργοστάσιον καὶ τὴν Κεντρικὴν Υπηρεσίαν ἐκλέγωνται δύο χεχωρισμένα συμβούλια εκμεταλλεύσεως.

Τὸ πρωτοβάθμιον ἐπὶ τῶν εργατικῶν διαφορῶν δικαστήριον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, δεχθὲν τὴν ἀγωγήν, απεφήνατο ὅτι :

1) Η Κεντρικὴ Υπηρεσία τῆς εκκαλούσης εἶναι ανεξάρτητος εκμετάλλευσις ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ BetrVC (Καταστατικοῦ Νόμου τῶν εκμεταλλεύσεων).

2) Τὸ εργοστάσιον Α δὲν εἶναι ανεξάρτητος εκμετάλλευσις, ἀλλὰ ἐξυπηρετημένη βοηθητικὴ εκμετάλλευσις ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς § 8 τοῦ Καταστατικοῦ Νόμου τῶν εκμεταλλεύσεων.

3) Διὰ τὴν Κεντρικὴν Υπηρεσίαν καὶ τὸ εργοστάσιον Α δέον νὰ ἐκλέγηται ἓν συμβούλιον εκμεταλλεύσεως.

II. Σκεπτικόν: Η Κεντρικὴ Υπηρεσία καὶ τὸ εργοστάσιον Α εἶναι ανεξάρτητοι εκμεταλλεύσεις ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ Καταστατικοῦ Νόμου τῶν εκμεταλλεύσεων. Τοῦτο προκύπτει κατ' ἀρχήν, ὡς ἔκρινε καὶ τὸ πρωτοβάθμιον ἐπὶ τῶν εργατικῶν διαφορῶν δικαστήριον, ἐκ τῆς ἐννοίας τῆς εκμεταλλεύσεως, ἥτις βεβαίως δὲν ἐπιτρέπεται νὰ συγχυσθῇ μὲ τὴν τῆς επιχειρήσεως. Τόσον ἡ εκμετάλλευσις, ὅσον καὶ ἡ επιχείρησις εἶναι ἑνώσεις ὀργανωτικῶς συνδεδεμένων ὑλικῶν καὶ προσωπικῶν μέσων, ἀνηκόντων εἰς φυσικὸν ἢ νομικὸν πρόσωπον ἢ πλειονότητα τοιούτων προσώπων, σχηματιζουσαι μίαν ἑνότητα, ἡ ὁποία ἐπιδιώκει τὴν ἐπιτυχίαν ἑνὸς σκοποῦ. Ο διαφορισμὸς τῶν σκοπῶν καθορίζει τὴν διάκρισιν μεταξὺ τῆς επιχειρήσεως καὶ τῆς εκμεταλλεύσεως. Ἐνῷ ἡ επιχείρησις προσδιορίζεται ὑπὸ τοῦ οἰκονομικοῦ σκοποῦ, ὃν ἐπιδιώκει, ἡ εκμετάλλευσις χαρακτηρίζεται ὑπὸ τοῦ τεχνικοῦ σκοποῦ, ὅστις συνήθως ἐξυπηρετεῖ τὸν οἰκονομικὸν σκοπὸν τῆς επιχειρήσεως. Ἐν τῇ ἐννοίᾳ ταύτῃ ἡ Κεντρικὴ Υπηρεσία εἶναι ανεξάρτητος εκμετάλλευσις. Ο τεχνικὸς σκοπὸς τῆς λειτουργίας της συνίσταται εἰς τὴν διεύθυνσιν, διοίκησιν καὶ συντονισμὸν τῶν καθ' ἕκαστον εργοστασίων κεραμοποιΐας καὶ πρὸ παντὸς εἰς τὴν επιτέλεσιν τοῦ ἔργου τῆς διαθέσεως τῶν προϊόντων.

Ο σκοπός, ὅστις εἶναι τελείως διάφορος τοῦ ἐπιδιωκομένου ὑπὸ τῶν ἄλλων εργοστασίων, ὧν ὁ τεχνικὸς σκοπὸς συνίσταται εἰς τὴν παραγωγὴν εἰδῶν κεραμοποιΐας. Η Κεντρικὴ Υπηρεσία περαιτέρω περιλαμβάνει ἰδίων προσωπικῶν, ὀργανωτικῶς συνδεδεμένων, τὸ ὁποῖον, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ τῶν εκμεταλλεύσεων παραγωγῆς, αἵτινες ἀπασχολοῦν προσχόντως ἐργάτας, ἀποτελεῖται ἀποκλειστικῶς ἐξ ὑπαλλήλων. Τέλος ἡ Κεντρικὴ Υπηρεσία διακρίνεται καὶ ἀπὸ ἀπόψεως χώρου ἀπὸ τὸ εργοστάσιον Α, τοῦθ' ὅπερ δὲν ἔχει καὶ ἰδιαιτέραν σημασίαν. Λύτη εἶναι ἐγκατεστημένη εἰς ἰδιαίτερον κτίριον, τὸ ὁποῖον ἀπεκτήθη εἰδικῶς διὰ τὴν ἐγκατάστασιν τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως.

Ὅτι τοιαύτη Κεντρικὴ Υπηρεσία, ἱσταμένη ὑπεράνω πλειόνων διακεκριμένων εκμεταλλεύσεων παραγωγῆς, συνιστᾷ ανεξάρτητον εκμετάλλευσιν ἔχει τοῦτο νομολογηθῇ ἐν κύρίᾳ ἐκτάσει (πρβλ. ArbG Bonn, 1 BV 1/53, ArbG Wuppertal, 1 BV 8/53, LAG Bremen, AP 54 Nr 5). Εἰς τὰς ἀποφάσεις ταύτας, αἵτινες καὶ διὰ τὴν προκειμένην περίπτωσιν δίδουν κατευθυντηρίους ἀπόψεις, ἀναφέρεται ὅτι ἡ Κεντρικὴ Υπηρεσία δὲν διεξάγει μόνον τὰς ὑποθέσεις τῆς εκμεταλλεύσεως, μετὰ τῆς ὁποίας τυχαίως συνυπάρχει, ἀλλὰ διεξάγει καὶ τὰς ὑποθέσεις τῆς ὅλης επιχειρήσεως (διακανονισμὸς τῆς καταναλώσεως, διαχείρισις κινητῆς καὶ ακινήτου περιουσίας κ.ἄ.) καὶ ὅτι αὕτη ἐμφανίζεται ὡς ὀργανισμὸς εκμεταλλεύσεως μὲ ἰδίων προσωπικόν.

Τὸ εργατοδικεῖον τοῦ Κιέλου ἐπίσης ἐν τῇ προσβαλλομένῃ ἀποφάσει του δὲν παραγνωρίζει, ὅτι ἡ Κεντρικὴ Υπηρεσία συνιστᾷ ανεξάρτητον εκμετάλλευσιν, ἀλλὰ τὴν διαπίστωσιν ταύτην περαιτέρω ἀπὸ ἀπόψεως πρακτικῶν ἀπο-

(*) Ἐδημοσιεύθη ἐν Arbeitsrechtliche Praxis, Τεῦχος Ἰανουαρίου 1954 σελ. 10.

τελεσμάτων καθιστᾷ ἄνευ ἀξίας, ἀφοῦ θεωρεῖ τὸ ἐργοστάσιον ὡς ἐξηρτημένην βοηθητικὴν ἐκμετάλλευσιν τῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας καὶ κρίνει, ὅτι ἡ Κεντρικὴ Ὑπηρεσία καὶ τὸ ἐργοστάσιον ὁμοῦ ἐπιτρέπεται νὰ ἐκλέξουν ἓν συμβούλιον ἐκμεταλλεύσεως.

Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ λεχθῇ, ὅτι τὸ ἐργοστάσιον ἐξυπηρετεῖ τοὺς σκοποὺς τῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας καὶ ὅτι κατὰ συνέπειαν εἶναι βοηθητικὴ ταύτης ἐκμετάλλευσις. Ἡ βοηθητικὴ ἐκμετάλλευσις ἀσκεῖ βοηθητικὰς λειτουργίας πρὸς ὄφελος ἄλλης ἐκμεταλλεύσεως. Ὁ τεχνικὸς σκοπός της εἶναι βοηθητικὸς σκοποῦ διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἐργατοτεχνικοῦ σκοποῦ ἄλλης ἐκμεταλλεύσεως (πρβλ. *Dietz*, BetrVG, παραγρ. 4 εἰς § 8). Τοιαύτη περίπτωσις δὲν συντρέχει προφανῶς ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν διαφορᾷ. Ὁ ἐργασιοτεχνικὸς σκοπὸς τοῦ ἐργοστασίου (κατασκευῆς εἰδῶν κεραμοποιΐας) δὲν δύναται ἐννοιολογικῶς νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὸν ἐργασιοτεχνικὸν σκοπὸν τῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας (διοίκησις καὶ συντονισμὸς τῶν ἄλλων ἐκμεταλλεύσεων). Βεβαίως ἡ βοηθητικὴ ἐκμετάλλευσις ἐξυπηρετεῖ πέραν τοῦ τεχνικοῦ σκοποῦ της καὶ οἰκονομικόν τινα σκοπόν, ἰδίως τὴν διὰ τῆς παραγωγῆς εἰδῶν κεραμοποιΐας ἐπιδίωξιν κέρδους. Ἀλλ' ὁ σκοπὸς οὗτος δὲν εἶναι πλέον σκοπὸς τῆς ἐκμεταλλεύσεως τοῦ ἐργοστασίου ἢ τῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας, ἀλλ' εἶναι ὁ σκοπὸς τῆς ἐπιχειρήσεως, τὸν ὁποῖον ἐξυπηρετοῦν τόσον τὸ ἐργοστάσιον, ὅσον καὶ ἡ Κεντρικὴ Ὑπηρεσία.

Οὐδὲ δύναται περαιτέρω νὰ λεχθῇ, ὅτι τὸ ἐργοστάσιον Α δὲν εἶναι ἀνεξάρτητος ἐκμετάλλευσις, ἕνεκα τοῦ ὅτι δὲν ὑπάρχει ἐν αὐτῷ ἐργοδότης, μὲ τὸν ὁποῖον τὸ συμβούλιον τῆς ἐκμεταλλεύσεως νὰ δύναται νὰ συνεργασθῇ. Ἐργοδότης εἶναι ὁ κύριος τῆς ἐκμεταλλεύσεως, δστις ἐν προκειμένῳ εἶναι ὁ κύριος τῆς ὅλης ἐπιχειρήσεως. Ὁ ἐργοδότης δύναται ν' ἀντιπροσωπευθῇ ἐν τῇ ἐκμεταλλεύσει του παρ' οἱουδήποτε καὶ μάλιστα εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ πράξῃ τοῦτο, ὅταν πρόκειται περὶ πλειόνων ἢ μεγάλων ἐκμεταλλεύσεων, ὁπότε δὲν δύναται τὰς ἁρμοδιότητας τοῦ ἐργοδότου νὰ ἐνασκήσῃ ὁ ἴδιος προσωπικῶς ἐπὶ ὅλων τῶν τμημάτων τῆς ἐπιχειρήσεώς του. Εἰς ἕκαστον ἐργοστάσιον ὁ ἐργοδότης ἐκπροσωπεῖται ὑπὸ τοῦ διορισθέντος προϊσταμένου τῆς ἐκμεταλλεύσεως καὶ ἐν τῇ Κεντρικῇ Ὑπηρεσίᾳ ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ. Μετὰ τῶν ἐκπροσώπων τούτων τοῦ ἐργοδότου καὶ ἐν ἀνάγκῃ μετ' αὐτοῦ τούτου τοῦ ἐργοδότου, τουτέστι μετὰ τοῦ διευθύνοντος τὴν ὅλην ἐπιχείρησιν, οὐχὶ δὲ μετὰ τοῦ διευθυντοῦ τῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας, ὡς τοιούτου, δύναται τὸ συμβούλιον τῆς ἐκμεταλλεύσεως νὰ συνεργασθῇ κατὰ τὸν προβλεπόμενον ἐν τῷ νόμῳ τρόπον, τοῦθ' ὅπερ καὶ ἐν τῇ πράξει ἀκολουθεῖται.

Ἐκτὸς τούτων ἡ ἐκμετάλλευσις τοῦ ἐργοστασίου Α εἶναι ἀπὸ πάσης ἀπόψεως αὐτοτελὴς ἐκμετάλλευσις, καθ' ὅσον ἐμφανίζεται ὡς ὀργανισμὸς διὰ τὴν ἐπιδίωξιν ἐργασιοτεχνικοῦ τινος σκοποῦ, γεγονὸς τὸ ὁποῖον δὲν ἀμφισβητεῖται καὶ ὑπὸ τῶν διαδίκων. Τοὐτέστιν οὗτοι δὲν ἀμφισβητοῦν, ἐὰν ἡ ἐκμετάλλευσις, καθ' ἑαυτὴν κρινομένη, εἶναι ἀνεξάρτητος ἢ ὄχι, ἀλλ' ἀντιστρόφως ἐὰν ἡ Κεντρικὴ Ὑπηρεσία, ἐν σχέσει μὲ τὸ ἄνευ ἑτέρου ὡς ἀνεξάρτητον θεωρούμενον ἐργοστάσιον κεραμοποιΐας, ἀποτελῇ αὐτοτελῆ ἐκμετάλλευσιν.

Πρὸς τούτοις στηρίζονται αἱ πρωτόδικοι προτάσεις τῶν διαδίκων καὶ ἐν μέρει αἱ τοῦ δευτέρου βαθμοῦ, ἐφ' ὅσον ἐν αὐταῖς ἐκτίθεται, ὅτι οἱ ὑπάλληλοι τῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας συμμετέχουν τῶν κοινωνικῶν παροχῶν τοῦ Α ἐργοστασίου, ὅτι ἡ Κεντρικὴ Ὑπηρεσία δὲν ἔχει τὰς προϋποθέσεις αὐτοτελοῦς ὑπάρξεως κ. ἄ. Πλὴν πᾶσαι αἱ ἀπόψεις αὗται δὲν εἶναι ἀποφασιστικαί. Εἶναι δυνατὸν ἀνεξάρτητοι ἐκμεταλλεύσεις ἐπιχειρήσεώς τινος νὰ ἔχουν ἐγκατασταθῇ ἐν τῷ αὐτῷ χώρῳ καὶ ἐν τῷ αὐτῷ κτιρίῳ ἔτι καὶ δῆμος ἡ ἐκ τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων προκύπτουσα κοινὴ ἀπολαυὴ τῶν κοινωνικῶν παροχῶν καὶ ἰδίᾳ ὁ ἐπ' εὐκαιρίᾳ «δανεισμὸς» ὑπαλλήλων ἢ ἐργατῶν νὰ μὴ δύνανται νὰ δημιουργήσουν ἄνευ ἄλλου τὴν προϋπόθεσιν, ὥστε ἀμφότεραι αἱ ἐκμεταλλεύσεις νὰ θεωρηθοῦν ὡς μία ἐκμετάλλευσις. Ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν περιπτώσει ἐν τούτοις ὁ ὀργανωτικὸς καὶ ὁ χωρικὸς διαχωρισμὸς τῶν δύο ἐκμεταλλεύσεων, ἀφ' ἑνὸς μὲν τοῦ ἐργοστασίου καὶ ἀφ' ἑτέρου τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως, εἶναι τόσον εὐκρινὴς καὶ ἔντονος, ὥστε νὰ δικαιολογῆται πλήρως ἡ παραδοχὴ δύο ἰδιαιτέρων ἐκμεταλλεύσεων.

Οὐδ' ἐπίσης δικαιολογεῖται, ὅπως τὸ προσωπικὸν τῆς ἐκμεταλλεύσεως Α διὰ κοινῆς ἐκλογῆς τοῦ συμβουλίου ἐκμεταλλεύσεως μετὰ τῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας ἀσκῇ ἐπὶ ταύτης μεγαλυτέραν ἐπιρροὴν ἀπὸ ὅσην τὰ ἐργοστάσια Β καὶ Γ. Καὶ ταῦτα πολλῷ μᾶλλον, ἀφοῦ, διὰ τὴν ἐπιδίωξιν τῶν κοινῶν συμφερόντων τῶν καθ' ἕκαστον ἐκμεταλλεύσεων, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας, προβλέπεται ὑπὸ τῆς § 46 τοῦ Καταστατικοῦ Νόμου τῶν ἐκμεταλλεύσεων ἡ ἵδρυσις κοινοῦ συμβουλίου ἐκμεταλλεύσεων.

Παρατηρήσεις

Ἡ ἀνωτέρω ἀπόφασις τοῦ Γερμανικοῦ Ἐφετείου ἐπὶ τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν ἐν πληρότητι ἀναλύει τὰς βασικὰς ἐννοίας τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ ἐκμεταλλεύσεως. Ἀνεξαρτήτως τῆς ποικιλίας τῶν διδομένων ὁρισμῶν τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ τῆς ἐκμεταλλεύσεως (πρβλ. περὶ τούτων τὰ κλασικὰ ἔργον τοῦ *Jacobi*, Betrieb und Unternehmen als Rechtsbegriffe, 1926, *Nikisch*, Ἐργατ. Δίκ., ἑλλην. μετάφρ. σελ. 150 ἑπ. καὶ σελ. 163, ἔνθα καὶ ἑλλην. βιβλιογραφία, *Dietz*, BetrVG § 1, *Buts*, Betrieb, 1952 σελ. 251 καὶ τελευταίως *Köhler*, Betrieb und Unternehmen in wirtschaftsverfassungsrechtlicher Sicht, ἐν Juristenzeitung 1953 σ. 713), τὸ διακριτικὸν γνώρισμα τούτων συνίσταται εἰς τὴν φύσιν τοῦ ἐπιδιωκομένου παρ' ἑκάστης σκοποῦ. Ἡ ἐκμετάλλευσις ἐπιδιώκει ὡς μονὰς καθαρῶς τεχνικὸν σκοπόν, ἐνῷ ἡ ἐπιχείρησις, δυναμένη ν' ἀπαρτισθῇ καὶ ἀπὸ πλείονας ἐκμεταλλεύσεις, ἐπιδιώκει καθαρῶς οἰκονομικὸν σκοπόν. Δὲν ἔχει κατὰ ταῦτα σημασίαν διὰ τὴν συγκρότησιν τῆς ἐννοίας τῆς ἐκμεταλλεύσεως, ἐὰν ἡ δεδομένη τεχνικοοικονομικὴ ὀργάνωσις ἐπιδιώκῃ σκοποὺς κερδοσκοπικοὺς ἢ μή, ἀρκεῖ μόνον ὅτι διὰ τῆς ἐν αὐτῇ συγκεντρώσεως μέσων ἐργασίας, ὑποτεταγμένων ὀργα-

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΘΕΜΑΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ

Μείωσις κατά 5ο/ο άπό 15/1-15/4.1954 τών ποσοστών εισφορών τού άρθρ. 25 τού ά.ν. 1846/1951 διά τά πρόσωπα τ' απασχολούμενα έκτός τής περιοχής τής τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης: Κοινοποιείται ή ύπ' άριθ. 62/15.1.1954 Πράξις τού Υπουργικού Συμβουλίου περί μειώσεως κατά 5 ο/ο άπό 15.1.1954 καί διά χρονικόν διάστημα τριών μηνών, ήτοι μέχρι τής 15.4.1954, τών ποσοστών εισφορών τών καθοριζομένων ύπό τής § 1 τού άρθρ. 25 τού ά.ν. 1846/1951 διά τά πρόσωπα τ' απασχολούμενα εις έτέρας, πλήν τής περιοχής τής τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης, περιφερείας.

Οίκοθεν νοείται, ότι ή διά τής κοινοποιουμένης Πράξεως καθοριζομένη μείωσις τών ποσοστών εισφορών άφορᾷ καί τούς ήσφαλισμένους ηλικίας μέχρι 18 έτών συμπεπληρωμένων, τούς μαθητάς τεχνίτας τούς απασχολουμένους συμφώνως πρός τάς διατάξεις τού άπό 6.6.1952 β.δ. «περί εκπαιδεύσεως μαθητών τεχνιτών», ώς καί τούς μαθητευομένους τροφίμους τών Εθνικών Ορφανοτροφείων καί Οικοτροφείων, περί ών τό άρθρ. 30 τού ν.δ. 2698/1953 (εγκύκλιος Ι.Κ.Α. 254/1953), τούς απασχολουμένους εις περιφερείας εκτός τής τοιαύτης τής τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης.

Σχετικώς διευκρινίζομεν, ότι διά τής κατωτέρω πράξεως μειούνται τά ποσοστά εισφορών τής § 1 τού άρθρ. 25 τού ά.ν. 1846/1951, ούχί δέ καί τό ποσοστόν εισφοράς τού ν. 2051/1953 (εισφορά στρατεύσεως, εγκύκλιος Ι.Κ.Α. 120/1952). Κατά συνέπειαν τά ποσοστά εισφορών, ώς ταύτα αναγράφονται εις τήν κοινοποιουμένην Πράξιν, δ' αύξάνονται διά τά πρόσωπα τά απασχολούμενα εις περιφερείας εκτός τής τοιαύτης τής τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης καί διά τού ποσοστού εισφοράς στρατεύσεως, ήτοι κατά 1ο/ο.

Ή στρογγύλευσις τών εισφορών θά γίνηται καί πάλιν εις πεντάδας εκατοντάδων δραχμών, συμφώνως πρός τήν άπό 31.7.1951 απόφασιν τού Διοικητικού Συμβουλίου τού Ιδρύματος, τήν κοινοποιηθείσαν διά τής ύπ' άριθ. 112/1951 εγκυκλίου διαταγής ημών.

Τέλος σημειούμεν, ότι ή ανωτέρω ρύθμισις δέν άφορᾷ τήν εισφοράν διά τά εις τήν Δωδεκάνησον απασχολούμενα πρόσωπα, ήτις εξακολουθεί νά ρυθμίζηται ύπό τού άρθρ. 62 τού ά.

νωτικώς εις διευθύνον πρόσωπον, επιδιώκεται ώρισμένος τεχνικός σκοπός (πρβλ. καί *Köhler*, ένθ. άνωτ.). Ούτω εκμετάλλευσις είναι ή νοσοκομείον, μή αποβλέπον εις κερδοσκοπίαν, καθ' ό άνήκον εις φιλανθρωπικόν Ίδρυμα, όσον καί μία ιδιωτική κλινική, επιδιώκουσα τήν πραγματοποίησιν κερδών προς όφελος επιχειρηματίου τινός.

Ή διάκρισις αύτη μεταξύ επιχειρήσεως καί εκμεταλλεύσεως καί ή αποσαφήνισις τών σχετικών εννοιών παρίσταται αναγκαία καί διά τό ημέτερον εργατικόν δίκαιον, τό οποίον, λόγω μή αποκρυσταλλώσεως είσέτι τών σχετικών όρολογιών εν τή παρ' ημίν επιστήμη, μεταχειρίζεται άνευ κυριολεξίας τινός πληθώραν όρων, ίνα δηλώση μίαν καί τήν αύτήν έννοιαν (λ.χ. επιχείρησις, εκμετάλλευσις, κατάστημα, εργοστάσιον, εργασίαι κ.ά.). Ή εκμετάλλευσις αποτελεί βασικήν έννοιαν καί τού παρ' ημίν εργατικού δικαίου, διά τήν εφαρμογήν τών κανόνων τού οποίου παρίσταται ανάγκη πολλάκις προσδιορισμού ταύτης. Ούτω διά τήν εφαρμογήν τών άρθρων 6 ν. 2112 καί 8 ν. 3514 περί μεταβολής τού προσώπου τού εργοδότου είναι αναγκαίον, επί επιχειρήσεως διατηρούσης πλείονας εκμεταλλεύσεις, νά προσδιορισθή, εάν έκάστη τούτων αποτελή ανεξάρτητον εκμετάλλευσιν, τήν τύχην τής οποίας ακολουθεί ό τοποθετημένος εις ταύτην μισθωτός εν περιπτώσει μεταβιβάσεώς της εις νέον φορέα. Επίσης καί διά τήν εφαρμογήν τών διατάξεων τού ν. 2511/1953 περί ελέγχου δομικών απολύσεων, ώς καί τού ά.ν. 1836/1951, ώς ετροποποιήθη, περί προστασίας τών λαβόντων μέρος εις τόν συμμοριτοπόλεμον, θά ληφθή ύπ' όψιν ή εκμετάλλευσις υπό τήν ανωτέρω έννοιαν διά τόν υπολογισμόν τού αριθμού τού απασχολουμένου προσωπικού, παρά την ποικιλίαν τών ύπό τών νόμων τούτων χρησιμοποιουμένων όρων.

Ό διαχωρισμός τών λειτουργουσών υπό ενιαίαν οικονομικήν διεύθυνσιν (επιχείρησις) πλειόνων εκμεταλλεύσεων δέν είναι πάντοτε εύχερής, ώς δείκνυται καί μέ την απασχόλησασαν τό Γερμανικόν Εργατικόν Εφετείον περίπτωσιν.

Ή απόφασις αύτη μετά πλήρη εμβάθυνσιν εις τάς έννοιας τής επιχειρήσεως, εκμεταλλεύσεως καί βοηθητικής εκμεταλλεύσεως καταλήγει εις τό να δεχθή, ότι ή Κεντρική Υπηρεσία, ή επιφορτισμένη μέ την διοίκησιν καί συντονισμόν τών καθ' έκαστον εκμεταλλεύσεων παραγωγής επιχειρήσεώς τινος αποτελεί ανεξάρτητον εκμετάλλευσιν. Τό εργοστάσιον παραγωγής, τό οποίον ευρίσκεται εν τή αύτή μετά τής Κεντρικής Υπηρεσίας χώρα, εν ιδιαιτέρα όμως κτιρίω, ορθώς κρίνεται ότι δέν αποτελεί βοηθητικήν ταύτης εκμετάλλευσιν, διότι δέν προσφέρει βοηθητικάς διά ταύτην εργασίας καί δή κατά τρόπον ώστε ή εκπλήρωσις τών τεχνικών σκοπών τού εργοστασίου παραγωγής νά είναι προϋπόθεσις τής εκπληρώσεως τών σκοπών τής έτέρας εκμεταλλεύσεως (Κεντρικής Υπηρεσίας), ήτις κάλλιστα δύναται νά λειτουργήση, επιτελούσα τούς σκοπούς της καί άν έτι δέν εκπληρούται δι' οιονδήποτε λόγον ό παραγωγικός σκοπός τού εργοστασίου.

Βασ. Παντ. Βασιλείου, Δικηγόρος

ν. 1846/1951. (*Έγκύκλιος ὑπ' ἀριθ. 31/1954 Διοικητοῦ Ι.Κ.Α. πρὸς τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α.*).

Ἡ κοινοποιουμένη σχετικὴ Πρᾶξις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἔχει οὕτω:

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15.1.1954

Λαβὸν ὑπ' ὄψιν τὴν ὑπ' ἀριθ. 50340 ἀπὸ 28.12.1953 πρότασιν τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ ἀποδεχόμενον ταύτην

Ἀποφασίζει:

Ἐγκρίνει ἀπὸ σήμερον καὶ διὰ χρονικὸν διάστημα τριῶν μηνῶν τὴν μείωσιν κατὰ 5ο/ο, ἤτοι ἀπὸ 19ο/ο εἰς 18,05ο/ο τῶν διὰ τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», κυρωθέντος διὰ τοῦ ν. 2113/1953, προβλεπομένων ποσοστῶν εἰσφορῶν τῶν καθοριζομένων διὰ τοῦ ἄρθρ. 25 § 1 τοῦ εἰρημένου νόμου ὡς πρὸς τὰ πρόσωπα τὰ ἀπασχολούμενα εἰς ἑτέρας, πλὴν τῆς περιοχῆς τῆς τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης, περιφερείας ἐπὶ τῷ τέλει διευκολύνσεως τῶν ἐπαρχιακῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων ὡς ἀκολούθως:

Κλάδος παροχ. ἀσθεν. εἰς χρῆμα	Κλάδος παροχ. ἀσθεν. εἰς εἶδος	Κλάδος συντάξεως	Κλάδος ἀνεργίας	Σύνολον
Εἰς βάρος ἠσφαλ. 0,7125	2,375	1,6625	—	4,75
Εἰς βάρος ἐργοδότ. 1,1875	4,75	5,4625	1,9	13,30
Σύνολ. 1,90	7,125	7,1250	1,9	18,05

Ὁμοίως ἀποδέχεται, ὅπως τὰ βάσει τῶν ἀνωτέρω ποσοστῶν εἰσφορῶν καταβλητέα ποσὰ εἰσφορῶν κατ' ἀσφαλιστικὴν κλάσιν θέλουν στρογγυλεύονται εἰς ἀκεραίας ἑκατοντάδας ἢ πεντάδας ἑκατοντάδων ἢ χιλιάδας δραχμῶν κατὰ τὴν ἐν ἄρθρῳ 25 § 2 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 ὁριζομένην διαδικασίαν.

Ἐκδόσαν πρὸς τοῦτο τὴν ὑπ' ἀριθ. 62 καρυδσαν Πρᾶξίν του.

Παράτασις ἰσχύος ἀποφάσεως Ε.Δ. περὶ καταταξεως εἰς κλάσεις τῶν μισθωτῶν μὲ κυμαινομένας ἀποδοχάς: Ἐν συνεχείᾳ πρὸς τὰς ὑπ' ἀριθ. 165/1951, 137/1952, 287/1952, 128/1953 καὶ 198/1953 ἐγκυκλίους διαταγάς γνωρίζομεν, ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ Διοικήσεως τοῦ Ἱδρύματος διὰ τῆς ἀπὸ 12.2.1954 (συνεδρίασις 5η) ἀποφάσεώς της παρέτεινε τὴν ἰσχὺν τῆς ὑπ' ἀριθ. 3031/2.11.1951(*) καὶ 25.11.1951 ἀποφάσεως τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τοῦ Ἱδρύματος, ὡς αὕτη ἐτροποποιήθη διὰ τῆς ἀπὸ 8.11.1952 ἀποφάσεώς της, περὶ καταταξεως εἰς κλάσεις τῶν μισθωτῶν μὲ κυμαινομένας ἀποδοχὰς καὶ ἀποτιμήσεως τῶν εἰς εἶδος παροχῶν, ἐπὶ τριῶν μῆνας εἰσέτι, ἤτοι μέχρι τῆς 31.5.1954. (*Ἐγκύκλ. ὑπ' ἀριθ 42/1954 Διοικητοῦ Ι.Κ.Α. πρὸς τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α.*).

Ἀπαλλαγὴ ἐκ παντὸς φόρου καὶ τελῶν χαρτοσήμου τῶν παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α. χορηγουμένων παροχῶν: Κοινοποιοῦμεν τὸ ὑπ' ἀριθ. Φ. 50640/2.1953 Ἔγγραφον τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας σχετικῶς μὲ τὴν ἀπαλλαγὴν ἐκ παντὸς φόρου καὶ τελῶν χαρτοσήμου τῶν παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α. χορηγουμένων παροχῶν.

Κατόπιν τούτου ὀρθῶς ἐθεωρήθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 207/16.9.1953 ἐγκυκλίου διαταγῆς μας, ὅτι καὶ τὸ χορηγούμενον προσωρινὸν ἐπίδομα εἰς τοὺς συνταξιούχους καὶ ἐπιδοματούχους λόγῳ ἀναπροσαρμογῆς δὲν ὑπόκειται εἰς φορολογίαν καθαρᾶς προσόδου. (*Ἐγκύκλ. ὑπ' ἀριθ. 35/1954 Διοικητοῦ Ι.Κ.Α. πρὸς τὰ Ὑποκαστήματος Ι.Κ.Α.*)

Ὑπουργεῖον Ἐργασίας
Διεύθυνις Δ.Κ.Α./Ι
Ἀριθ. Πρωτ. Φ. 50640/2/1953

Πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν

Ἐξ ἀφορμῆς τοῦ ὑπ' ἀριθ. Α. 28652/9.11.1953 ὑμετέρου ἐγγράφου πρὸς τὸ Ι.Κ.Α., κοινοποιηθέντος ἡμῖν ἐν ἀντιγράφῳ διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 381054/23.11.1953 ἐγγράφου τῆς Γ.Δ.Δ.Α., σχετικῶς μὲ τὰς κρατήσεις ἐπὶ τῶν εἰς χρῆμα παροχῶν τοῦ Ι.Κ.Α., ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσωμεν τὰ ἀκόλουθα:

Ἡ § 2 τοῦ ἄρθρου 40 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 «περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων» ὁρίζει γενικῶς ὅτι ἡ ἐξόφλησις τῶν εἰς χρῆμα παροχῶν τοῦ Ι.Κ.Α. δὲν ὑπόκειται εἰς τέλος χαρτοσήμου, οὐδ' εἰς πληρωμὴν οἱουδήποτε φόρου.

Εἰς χρῆμα παροχαὶ τοῦ Ι.Κ.Α. εἶναι τὰ ἐπιδόματα: α) ἀσθενείας, β) ἀνεργίας, γ) ἀναπροσαρμογῆς, δ) στρατεύσεως καὶ αἱ συντάξεις.

Συνεπῶς κατὰ τὴν ἀνωτέρω διάταξιν τοῦ ἄρθρου 40, οὖσαν εἰδικὴν καὶ νεωτέραν τῆς ἢν ἐπικαλεῖσθε διατάξεως τοῦ Κώδικος Φορολογίας καθαρῶν προσόδων, εἰς τὴν ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τοῦ χαρτοσήμου καὶ παντὸς φόρου περιλαμβάνονται καὶ αἱ παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α. χορηγούμεναι συντάξεις.

Ἡ ἐφαρμογὴ τῆς ἀνωτέρω ἀπαλλαγῆς μόνον ἐπὶ τῶν ἐπιδομάτων περιθάλψεως δὲν προκύπτει ἐκ διατάξεως τινος τοῦ νόμου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Νοεμβρίου 1953

«Βοήθημα τοκετοῦ εἰς τὰς ἀμέσως ἠσφαλισμένας»: Ἡ ἀπὸ 18.12.1953 (συν. 53η) ἀπόφασις τοῦ Α.Σ. τοῦ Ἱδρύματος, δι' ἧς καθορίσθη γενικῶς εἰς δραχ. 800.000 τὸ καταβλητέον κατὰν λόγῳ βοηθήματος τοκετοῦ εἰς τὰς ἀμέσως ἠσφαλισμένας θέλει ἰσχύσει ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἐκδόσεώς της.

Ἐφ' ἑκάστης ὅθεν περιπτώσεως τοκετοῦ ἠσφαλισμένης, ἥτις θὰ ἐμπίπτῃ εἰς τὸ μετὰ τὴν λῆψιν τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως χρονικὸν διάστημα, ἤτοι μετὰ τὴν 18.12.1953, δέον νὰ καταβάλητε τὸ ἀνωτέρω ποσόν.

Λαμβανομένου ὅμως ὑπ' ὄψιν ὅτι ἐνδέχεται, μέχρι τῆς κοινοποιήσεως τῆς προαναφερθείσης διαταγῆς μας καὶ συμφώνως πρὸς τὰ ἰσχύσαντα, νὰ ἔχῃ ἤδη καταβληθῇ πλέον τοῦ ὡς ἄνω ποσοῦ, δύναται νὰ δικαιολογηθῇ, κατ' ἐπικαιρικὴν κρίσιν, ὅπως μὴ ἀναζητηθῶσι τὰ ἀχρεωστήτως καταβληθέντα λόγῳ διαφορᾶς ποσοῦ, ἐὰν μάλιστα εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν ἡ δικαιοῦχος ἔχει ἐξοφλήσει τὴν ἐπὶ τῆς παροχῆς μητρότητος ἀπαίτησίν της, καταβληθέντος αὐτῇ καὶ τοῦ οἰ ἐδικαιοῦτο ἐπιδόματος λοχείας. (*Ἐγκύκλ. ὑπ' ἀριθ. 38/1954 διοικητοῦ Ι.Κ.Α. πρὸς τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α.*

(*) ΕΕΔ 11 σελ. 16, ἔλαβε καὶ ΕΕΔ 12 σελ. 1238.

ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΚΑΙΟΥ ΚΑΙ ΓΝΩΜΑΙ

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΙ ΤΥΠΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

Ὑπὸ τοῦ κ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ Ε. ΕΥΘΥΜΙΟΥ, Δικηγόρου

Τὸ Δίκαιον καθορίζει ἐνίοτε περιπτώσεις, καθ' ἃς νομιμοποιεῖται τὸ προδήλως μὴ ἀληθὲς γινόμενον δεκτὸν ὡς ἀληθὲς κατὰ τεκμήριον ἢ κατὰ νομικὸν πλάσμα (fictio juris). Τοιαύτας περιπτώσεις ὑποχρεωτικῆς παραδοχῆς ὑπὸ τοῦ δικαστοῦ τοῦ μὴ ἀληθοῦς ὡς ἀληθοῦς, θεμελιουμένης οὕτω τῆς δικαστικῆς ἀποφάσεως ἐπάνω εἰς τὴν τυπικὴν ἀλήθειαν, καθιερώνει πλειστας ὅσας ἡ αἰωνόβιος Πολιτικὴ Δικονομία μας. Οὕτω, ἐνῷ εἰς τὸ ἄρθρ. 256 Πολ. Δικ. ὁρίζεται, ὅτι «κατὰ πολιτικὰ δικαστήρια, καθὼς καὶ τὰ ποινικά, δὲν εἶναι ὑποχρεωμένα νὰ ἀκολουθοῦν νομικήν τινα περὶ ἀποδείξεως θεωρίαν, ἀλλ' ὀφείλουν νὰ ἀποφαίνωνται κατὰ πεποίθησιν», ἀναφέρεται ἐν τέλει τοῦ ἄρθρ. 256, ὅτι «ἐξαίρεσις γίνεται μόναν εἰς τὰς ἐν τῷ παρόντι νόμῳ ρητῶς ὡρισμένας περιπτώσεις». Τοιαῦται δὲ περιπτώσεις, ὅπου ὑποχρεοῦται ἐκ τοῦ νόμου ὁ δικαστὴς νὰ δεχθῇ τι ὡς ἀκραδάντως ἀληθὲς, ἀκόμη καὶ ὅταν ἡ φωνὴ τῆς συνειδήσεως τὸν τὸ καταγγέλλῃ ὡς ψευδές, περιέχονται εἰς τὰ ἄρθρα 241, 289, 298, 357, 363, 400, 412 κ.ἄ. τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας, βάσει τῶν ὁποίων ἀπατελοῦν διὰ τὸν δικαστὴν ἀδιάσειστον καὶ ὑποχρεοῦσαν εἰς συμμόρφωσιν ἀλήθειαν ὅσα προκύπτουν ἀπὸ νομοτύπως γενομένην ὁμολογίαν τοῦ διαδίκου, ἀπὸ προσηκόντως συνταχθεῖσαν ἔκθεσιν αὐτοψίας ἢ γνωμοδότησιν πραγματογνωμόνων, ἀπὸ τὸν ἐκακτὸν ἢ δικαστικὸν ὅρκον, ποὺ ἔδωσεν ἢ ἀπεποιήθη ὁ διάδικος, ἀπὸ τὴν μὴ ἐμφάνισιν τοῦ διαδίκου κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς ἀγωγῆς ἢ ἄλλου ἐνδίκου μέσου, ἀπὸ τὴν ἄπρακτον παρέλευσιν προθεσμίας, ἐντὸς τῆς ὁποίας ὁ διάδικος ὤφειλε νὰ προβῇ εἰς ὁρκοδοσίαν ἢ δήλωσιν ἢ ἔνστασιν ἢ ἄρνησιν γνησιότητος ἐγγράφου, ἀπὸ τὴν ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ παράλειψιν πάσης ἀπαντήσεως εἰς τὴν ἀγωγήν, ἥτις θεωρεῖται, κατὰ νόμιμον ἀμάχητον τεκμήριον, ὡς σιωπηρὰ δικαστικὴ ὁμολογία, καὶ ἀπὸ τὴν τελεσίδικον ἀπόφασιν.

Καὶ ταῦτα μὲν ἰσχύουν κατὰ τὴν κοινὴν διαδικασίαν, διότι κατὰ τὴν Πολ. Δικονομίαν ὁ δικαστὴς ἀρκεῖται εἰς τὴν μόρφωσιν «δικανικῆς πεποιθήσεως», ἤτοι εἰς τὴν ἀνεύρεσιν τῆς τυπικῆς ἀληθείας, ἥτις ἐνδέχεται νὰ ἀφίσταται πλήρως τῆς οὐσιαστικῆς ἀληθείας (*Διβδᾶ*, Ἐγχειρ. Πολ. Δικονομίας, ἐκδ. 1937 § 1077). Ἀλλὰ ὁ ν. ΓΨΟΔ', συνταχθεὶς βάσει τοῦ περὶ μικροδιαφορῶν αὐστριακοῦ νόμου, ἔχει τελείως διαφορετικὴν «οἰκονομίαν» ἀπὸ τὴν Πολ. Δικονομίαν μας, ἐνῷ τοὐναντίον διαπνέεται ἀπὸ τὸ ἴδιον πνεῦμα μὲ τὸ περὶ ἐκδικάσεως τῶν μικροδιαφορῶν ν.δ. τῆς 9/16 Νοεμβρίου 1925, λόγῳ καὶ τῆς κοινῆς καταγωγῆς. Τὰ νεώτερα αὐτὰ νομοθετήματα, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν Πολ. Δικονομίαν, βασίζονται ἀφ' ἑνὸς μὲν εἰς τὸ σύστημα τῆς ἀναζητήσεως, καθ' ὃ ὁ δικαστὴς προβαίνει αὐτεπαγγέλτως εἰς τὴν ἐξακρίβωσιν τῆς ἀληθείας, ὑποχρεούμενος νὰ συμπληρώνῃ τὰ κενὰ τῆς ἐπιδόσεως ἢ ἀμύνης τῶν ἀντιδίκων (*Διβδᾶ*, Ἐγχ. Πολ. Δικονομίας § 14, *Σημαντήρα*, Νέαι τάσεις ἐν τῇ Πολ. Δικ. σελ. 19, 'Ο δικαστὴς ἐν τῇ πολιτ. δίκῃ σελ. 2, 4, 7), ἀφ' ἑτέρου δὲ βασίζονται εἰς τὸ ἄξίωμα τῆς «ἠθικῆς ἀποδείξεως», σύμφωνα μὲ τὸ ὁποῖον ὁ Δικαστὴς ὑποχρεοῦται νὰ ἐπιδιώκῃ τὴν διὰ παντὸς κατὰ τὴν κρίσιν του προσφόρου μέσου ἀνεύρεσιν τῆς οὐσιαστικῆς ἀληθείας, μὴ δεσμεύόμενος ὑπὸ διαδικαστικῶν τύπων καὶ τεκμηρίων (ν. ΓΨΟΔ', ἄρθρα 8, 9, 10, 11, 12, 15, 20). Κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν, ἡ δίκη παύει νὰ εἶναι ἰδιωτικὴ ὑπόθεσις τῶν διαδίκων, ἐκ τῶν ἐνεργειῶν ἢ παραλείψεων τῶν ὁποίων καὶ νὰ ἐξαρτᾶται κατὰ κύριον λόγον ἡ ἔκβασις αὐτῆς, καὶ ἐξομοιοῦται πρὸς τὴν ποινικὴν δίκην ἐπὶ ἀδικημάτων κατ' ἔγκλησιν διωκομένων, ὁπότε, ἀφ' ἧς ὁ παθὼν ἀσκήσῃ τὴν ἔγκλησιν καὶ ἐφ' ὅσον δὲν παραιτεῖται αὐτῆς, ὁ Δικαστὴς ἔχει τὴν ἐξουσίαν, ὅπως αὐτὸς διευθύνῃ τὴν δίκην, ἐπιδιώκων τὴν ἐξακρίβωσιν τῆς οὐσιαστικῆς ἀληθείας (*Σημαντήρα*, 'Ο δικαστὴς ἐν τῇ πολιτ. δίκῃ σελ. 7). Τὰ δὲ κενὰ τοῦ ν. ΓΨΟΔ' δέον νὰ συμπληροῦνται ὑπὸ τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαστοῦ ὄχι ἐκ τῶν διατάξεων τῆς Πολιτ. Δικ., αἵτινες δυσχερῶς δύνανται νὰ προσαρμοσθῶσι πρὸς τὴν ὅλην οἰκονομίαν καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ ν. ΓΨΟΔ', ἀλλὰ εἴτε δι' ἀναλογικῆς ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τοῦ περὶ μικροδιαφορῶν ν.δ., εἴτε δημιουργικῶς βάσει τοῦ σκοποῦ καὶ τῆς ἰδιορρυθμίας τῶν διατάξεων τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου (βλ. Hauriou - *Τσουκαλοπούλου* - Διοικ. Δίκαιον, τόμ. Α' σελ. 655, *Μαριδάκη* - Regelsberger, Γεν. Ἀρχαὶ § 38 σημ. 14α).

Τὸ Ἐργατικὸν Δίκαιον ἀναγνωρίζεται δημέρει ὡς ἀνῆκον εἰς τὸ Δημόσιον Δίκαιον (*Laubadère*, Man. de Droit Administratif, ἐκδ. 1951 σελ. 6 σημ. 1), τοῦ ὁποίου τὸ κυριώτερον γνώρισμα, ποὺ τὸ ξεχωρίζει ἀπὸ τὸ Ἰδιωτικὸν Δίκαιον, εἶναι ἡ, κατὰ κανόνα, αὐτεπάγγελτος καὶ ἀνεξάρτητος ἀπὸ τὴν βούλησιν τοῦ δικαιούχου πραγμάτωσις τῶν δικαιωμάτων ποὺ χορηγεῖ τὸ Δημόσιον Δίκαιον (*Bluntschli*, Droit Public, Paris 1881 p. 3 n. 2). Συνεπείᾳ τῶν ἀνωτέρω βασικῶν ἀρχῶν τῆς ἐργατικῆς διαδικασίας, dominus litis δὲν εἶναι ὁ διάδικος, ἀλλὰ ὁ ἐργατικὸς Δικαστής, ὅστις ὑποχρεοῦται νὰ ἐπιδιώξῃ τὴν ἀνεύρεσιν τῆς οὐσιαστικῆς ἀληθείας διὰ παντὸς προσφόρου, κατὰ τὴν κρίσιν του, μέσου, μὴ περιοριζόμενος ἀπὸ τὰς ἐνεργείας ἢ παραλείψεις τῶν διαδίκων, μὴ δεσμευόμενος ἀπὸ διαδικαστικοὺς τύπους καὶ δόγματα, ἀλλὰ ἀκούων μόνον τὴν φωνὴν τῆς συνειδήσεώς του καὶ ἀκολουθῶν τὴν ὁδόν, διὰ τῆς ὁποίας νομίζει, εἰς ἑκάστην περίπτωσιν, ὅτι θὰ ηὑρίσκῃ εἰς τὴν ἀνεύρεσιν τῆς οὐσιαστικῆς ἀληθείας. Εἰς τὸ καθῆκον του αὐτό, νὰ ἀναζητῇ διὰ τῆς καταλλήλου ἑκάστοτε μεθόδου τὴν οὐσιαστικὴν ἀλήθειαν, ὁ Ἐργατικὸς Δικαστὴς δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἐπηρεασθῇ καὶ νὰ ἀναχαιτισθῇ ἀπὸ τεκμήρια, τὰ ὁποῖα κατὰ τὴν Πολιτικὴν Δικονομίαν παράγουν ἀμάχητον μέν, ἀλλὰ τυπικὴν ἀλήθειαν—ὅπως εἶναι ἡ ἐρημοδι-

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΕΙΣ ΑΠΛΑΣ ΓΡΑΜΜΑΣ

ΘΕΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΕΙΣ ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΤΗΤΑ

Εις τόν 12ον τόμον μας, σελ. 160, ἀναλύσαμεν εἰς τάς ἀναγκαίας γενικάς γραμμάς πῶς ἔχει νομοθετικῶς ρυθμισθῆ τό θέμα τῆς θέσεως εἰς διαθεσιμότητα μισθωτῶν ἐπιχειρήσεων δι' ἀλλείψιν ἢ περιορισμόν τῶν ἐργασιῶν.

Μεταξύ τῶν ἄλλων ἐσημειώσαμεν, ὅτι, ἀφ' ὅσον πρόκειται περί ἐπιχειρήσεων, ἐκμεταλλεύσεων ἢ ἐργασιῶν ἐν γένει, αἱ ὁποῖαι κατά τήν 1ην Ἰουνίου 1953 ἀπησχόλουν ἐντός τῶν ὁρίων τῆς Χώρας μισθωτούς πλέον τῶν πεντήκοντα (50), κατά τό ἄρθρον 7 τοῦ νόμου 2222/1952 «περί ἀλλήγου τῶν ἀπολύσεων μισθωτῶν» (ΕΕΔ 11, 1166), μέχρι 10 Ἀπριλίου 1953, δέν ἠδύναντο νά ἀσκήσουν τό ἐκ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 118/1945 δικαίωμα θέσεως τῶν μισθωτῶν των εἰς διαθεσιμότητα, ἄνευ ἀδείας τοῦ ἐπί τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ ἢ τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ Βορείου Ἑλλάδος, ἡ ὁποία παρείχετο κατά τήν διαδικασίαν τοῦ νόμου αὐτοῦ, μετά γνώμην τῆς εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς.

Συνέπεια τῆς ἀνευ ἀδείας τοῦ Ὑπουργοῦ θέσεως εἰς διαθεσιμότητα εἶναι ὅτι αὕτη ἦτο ἄκυρος καί ἐδικαιοῦτο ὁ μισθωτός, καίτοι δέν ἀπησχολεῖτο, τῶν ἀποδοχῶν τῆς πλήρους ἀπασχολήσεως (ἄρθρα 8 καί 9 νόμου 2222/1952).

Τό νομοθετικόν αὐτό καθεστώς πράγματι διήρκεσε μέχρι τῆς 10 Ἀπριλίου 1953, ὁπότε ἔληξεν ἡ ὅλη ἰσχύς τοῦ νόμου 2222/1952, ὁ ὁποῖος διήρκεσεν ἐπί ἓν ἑξάμηνον ἀπό τῆς ἰσχύος του, τυθείσης εἰς ἐφαρμογήν διά τοῦ ἀπό 9/10 Ὀκτωβρίου 1952 Διατάγματος (ΕΕΔ 11, 1166) καί ἔκτοτε δέν παρετάθη.

Ἐν τῷ μεταξύ ὅμως ἐτάθη ἐν ἰσχύϊ ἀπό 10 Ἰουλίου 1953 τό ν.δ. 2511/1953 «περί ἀλλήγου ὁμαδικῶν ἀπολύσεων» (ΕΕΔ 12, 910), τό ὁποῖον ρυθμίζει τήν καταγγελίαν σχέσεως ἐργασίας μισθωτῶν ἐκμεταλλεύσεων, μέ προσωπικόν ἄνω τῶν 50 μισθωτῶν, ὡς δι' αὐτό καί ὁ νόμος 2222/1952, ἀλλά κατά διάφορον ὅλως τρόπον ἐκείνου (βλέπε σχετικῶς Δ. Κούσην, ΕΕΔ 12, 901, σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 12, 896, τήν ὑπ' ἀριθ. 30004/1953 Ἐγκύκλιον τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ΕΕΔ 12, 1335, τήν ὑπ' ἀριθ. 282/1953 Ἐγκύκλιον Γενικῆς Διοικήσεως τοῦ Ι.Κ.Α., ΕΕΔ 12, 1202).

Εἰς τό ν.δ. 2511/1953 δέν γίνεται εὐθεῖα, ὡς εἰς τόν νόμον 2222/1952, ρύθμισις τοῦ θέματος τῆς διαθεσιμότητος τῶν μισθωτῶν τῶν ὑπαγομένων εἰς τόν νόμον τοῦτον ἐκμεταλλεύσεων καί τοῦτο διότι ὁ νόμος οὗτος περιωρίσθη νά ρυθμίσῃ ἀποκλειστικῶς μόνον τό θέμα τῶν ὁμαδικῶν ἀπολύσεων, κατά τόν ἐν αὐτῷ τρόπον, προτιμήσας, ἀντί τῆς προηγουμένης προεγκρίσεως ὑπό τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας τῶν ἀπολύσεων, ὡς ὁ νόμος 2222/1952, τήν μετά τάς ἀπολύσεις ἔγκρισιν.

Δέν ἀπησχόλησε τόν Νομοθέτην τοῦ ν.δ. 2511/1953 θέμα διαθεσιμότητος τῶν μισθωτῶν, τό δικαίωμα τῆς ὁποίας ἀφῆκεν, ὡς πρό τοῦ νόμου 2222/1952, καί διά τάς ἐπιχειρήσεις, αἱ ὁποῖαι ἀπασχολοῦν ἄνω τῶν 50 μισθωτῶν, εἰς τήν ἐλευθέραν ὑπό τῶν ἐργοδοτῶν ἀνάσκησιν, κατά τό ἄρθρον 9 τοῦ νόμου 118/1945 (ΕΕΔ 11, 100), ὑπό τόν περιορισμόν φυσικά νά μή ἀνασκῆται καί τό δικαίωμα αὐτό, ὡς καί κάθε δικαίωμα, καταχρηστικῶς, κατά παράβασιν τοῦ ἄρθρου 281 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, τόν μόνον περιορισμόν, τόν ὁποῖον δέχονται τά δικαστήρια, χωρίς νά ἐπιτρέπωσιν εἰς ἑαυτά τόν ἔλεγχον, ἂν πράγματι ἡ ἐπιχείρησις ἔχῃ περιορισμόν ἢ ἀλλείψιν ἐργασιῶν, ὡς ὁρίζει διά τήν διαθεσιμότητα τό ἄρθρον 9 τοῦ νόμου 118/1945.

Δέν πρέπει νά συγχέηται ἡ θέσπισις δραχείας ἐργασίας τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν.δ. 2511/1953 «περί ἀλλήγου ὁμαδικῶν ἀπολύσεων» (ΕΕΔ 12, 911) πρός τό ὅλως διάφορον, καί κατ' ἔκτασιν, δικαίωμα διαθεσιμότητος τοῦ ἄρθρου 9 § 2 τοῦ νόμου 118/1945. Ἡ θέσπισις δραχείας ἐργασίας διά μειώσεως τοῦ χρόνου ἐργασίας ἢ τῶν ἡμερῶν ἀπασχολήσεως διά τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, μετ' ἀπόφασιν πάντοτε τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δικαιουμένου εἰς τήν περίπτωσιν αὐτήν τοῦ ἐργοδότου νά μειώσῃ ἀναλόγως τά ἡμερομίσθια ἢ τάς ἀποδοχάς τῶν εἰς δραχείαν ἐργασίαν ἀσχολουμένων μισθωτῶν (αὐτονοήτων ἄλλως τε), ἀφορᾷ μόνον εἰς ἐκείνους τούς μισθωτούς τῶν ἐκμεταλλεύσεων (ὁμιλοῦμεν πάντοτε δι' ὅσας ἀπασχολοῦν ἄνω τῶν 50 μισθωτῶν), οἱ ὁποῖοι ἀπελύθησαν ὁμαδικῶς ὑπό τοῦ ἐργοδότου καί ἡ ἀπόλυσίς των τελεῖ ὑπό τήν αἴρεσιν τῆς ἐγκρίσεως ὑπό τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας. (Βλέπε καί τήν ὑπ' ἀριθ. 30004/1953 Ἐγκύκλιον τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ΕΕΔ 12, 1338).

Ἡ διαθεσιμότης τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118/1945 ἐτέθη εἰς τόν ν. (118/1945) ἀντί τῆς καταγγελίας, ὡς ἠπιώτερον μέτρον, διά τοῦ ὁποίου σκοπεῖται ἡ ἰσορρόπησις τοῦ συμφέροντος τοῦ ἐργοδότου καί τοῦ μισθωτοῦ, ἀφ' ὅσον ὁ πρῶτος μέν ἀπαλλάσσεται τοῦ βάρους καταβολῆς μεγάλων ἐνίοτε ἀποζημιώσεων διά τήν ἀπόλυσιν μισθωτῶν καί διευκολύνεται εἰς τήν διατήρησιν ἐν τῇ ἐπιχειρήσει του

κία, ὁ ὅρκος, ἡ ὁμολογία, ἡ τελεσιδικία. Διά τόν Ἐργατικόν Δικαστήν ἡ προγενεστέρα ἀπόφασις πολιτικοῦ ἢ ποινικοῦ δικαστηρίου, καί τελεσιδικος καταστᾶσα, δέν ἀποτελεῖ ὑποχρεωτικῶς ἀπόδεκτήν ἀλήθειαν, ἀλλ' ἀποτελεῖ ἁπλοῦν ἀποδεικτικόν μέσον ἐλευθέρως ἐκτιμώμενον ὑπό τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαστοῦ (πρβλ. *Πράκτικα*, Δεδικασμένον § 10 σημ. 90). Ὅταν ἡ ἐκ τῆς τελεσιδικίας ἀπορρέουσα τυπική ἀλήθεια συγκρούεται πρός τήν οὐσιαστικήν ἀλήθειαν, πού προκύπτει ἀπό τό συγκεντρωθέν καί ἐπιμελείᾳ αὐτοῦ διαδικασικόν ὑλικόν, ὁ Ἐργατικός Δικαστής ὑποχρεοῦται νά ἀποφασίσῃ κατά τήν ἰδίαν αὐτοῦ πεποίθησιν, ἀκούων πρός τοῦτο τήν φωνήν τῆς συνειδήσεώς του καί ὁδηγούμενος ἀπό τήν ἐκ τῆς συζητήσεως προκύπτουσαν κρίσιν του περί τῆς οὐσιαστικῆς ἀληθείας τῶν γεγονότων.

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ - ΕΓΓΡΑΦΑ ΑΡΧΩΝ - ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΕΝΝΟΙΑ ΚΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

Τό ν.Δ. 2656/1953 «περί οργανώσεως καί ἐλέγχου τῆς ἀγορᾶς ἐργασίας» (ΕΕΔ 12, 1313) ὁρίζει ὡς ἁρμοδιότητα τῶν Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας, μεταξύ τῶν ἄλλων, καί τόν ἐπαγγελματικόν προσανατολισμόν τῶν ζητούντων ἐργασίαν, προβλέπεται δέ ἡ προσεχής λειτουργία παρά τῷ Κέντρῳ Ἐρεύνων Ψυχοτεχνικῶν Ἀθηνῶν Εἰδικοῦ Τμήματος διά τήν μορφωτικήν ἐξειδίκευσιν εἰς τόν ἐπαγγελματικόν προσανατολισμόν ὑπαλλήλων (ἀρρένων καί θηλέων), προοριζομένων διά τήν ἐπαγγελματικήν καθοδήγησιν τῶν ἐργαζομένων.

Ἐπί τῇ εὐκαιρίᾳ τό Ὑπουργεῖον Ἐργασίας ἐκοινοποίησε πρός τούς Ἀσφαλιστικούς Ὀργανισμούς καί Ὀργανισμούς Κοινωνικῆς Πολιτικῆς, ἁρμοδιότητος τοῦ Ὑπουργείου τούτου, τήν κατωτέρω ὑπ' ἀριθ. *1.3060/1954 Ἐγκύκλιον περί τῆς ἐννοίας καί ἀποστολῆς τοῦ ἐπαγγελματικοῦ προσανατολισμοῦ.*

Ἐπαγγελματικός προσανατολισμός καί ἐπαγγελματικός προσανατολιστής

Α'. Βασική ἔννοια τοῦ ἐπαγγελματικοῦ προσανατολισμοῦ

Ὁ ἐπαγγελματικός προσανατολισμός εἶναι ἡ μέθοδος, ἥτις ἀφορᾷ τήν ἀνάλυσιν τῶν χαρακτηριστικῶν ἰδιοτήτων τοῦ ἀτόμου, τῶν ἀπαιτήσεων τῶν διαφόρων ἐπαγγελμάτων, τήν παροχήν πληροφοριῶν διά τήν ἐπαγγελματικήν ἐκπαίδευσιν καί τόν τρόπον χρησιμοποιήσεως τοῦ ἐνδιαφερομένου εἰς τά διάφορα ἐπαγγέλματα, τήν καθοδήγησιν τοῦ ἀτόμου ἤ ὁπωσδήποτε τήν παροχήν συμβουλῶν καί βοηθείας εἰς τήν λῆψιν ἀποφάσεως περί τῆς ἐκλογῆς τοῦ καταλληλοτέρου δι' αὐτό ἐπαγγέλματος μέ βάσιν πάντοτε τάς ἱκανότητας τοῦ ἀτόμου, τόν σεβασμόν τῆς προσωπικότητος καί τάς ὑφισταμένας ἀντικειμενικάς δυνατότητας χρησιμοποιήσεως του.

Ἡ μετά τόν πρῶτον παγκόσμιον πόλεμον ἐπιδιωχθεῖσα βιομηχανική ἀνάπτυξις τῶν κρατῶν ἐπέβαλε μοιραίως τήν ἀνάγκην τῆς ἐκπαιδεύσεως εἰδικευμένων ἐργατῶν. Τά πλέον προηγμένα βιομηχανικῶς κράτη ἠσθάνθησαν εὐθύς ἀμέσως τήν ἀνάγκην τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ θεσμοῦ τοῦ ἐπαγγελματικοῦ προσανατολισμοῦ, ἀφ' ἑνός μέν, διά νά ἐξασφαλισθῇ ἡ ὀρθολογιστική ὀργάνωσις τῆς ἐργασίας, συμφώνως πρός τάς ἱκανότητας τῶν ἀπασχολουμένων, καί ἀφ' ἑτέρου διά νά ἐπιδιωχθῇ ἡ ἐπαγγελματική κατεύθυνσις τούτων ἀναλόγως πρός τάς ἀνάγκας καί τάς ἀπαιτήσεις τῆς ἀγορᾶς ἐργασίας.

Ἡ κατά τόν δεύτερον παγκόσμιον πόλεμον Διακήρυξις τῆς Φιλαδελφείας ἀπαιτεῖ, ὅπως τά Κράτη ἐκπονήσωσι προγράμματα ἱκανά, διά νά προγματοποιηθῇ ἡ πλήρης ἀπασχόλησις τῶν ἐργαζομένων εἰς τά ἐπαγγέλματα, διά τά ὁποῖα οὗτοι κέκτηνται τάς ψυχικάς, πνευματικάς καί σωματικάς ἱκανότητας, ὡς καί τάς ἀπαραιτήτους γνώσεις. Ἡ ὀρθολογιστική ἀξιοποίησις τῶν παραγωγικῶν πηγῶν καί ἡ ἐπιδιωκομένη πλήρης ἀπασχόλησις εἰς χρησίμους δραστηριότητας προϋποθέτει τήν ὀρθολογιστικήν καί ἐπιτυχῆ ἐκλογήν τοῦ ἐπαγγέλματος.

Στατιστικῶς εἶναι ἀποδεδειγμένον, ὅτι ὁ κακός ἐπαγγελματικός προσανατολισμός τῶν ἀπασχολουμένων εἶναι ἡ κυρία αἰτία τῶν ἀτυχημάτων ἐργασίας, τοῦ χαμηλοῦ ἐπιπέδου παραγωγῆς, τῆς ἀνεπαρκείας ἐπαγγελματικοῦ ἤθους, ὡς καί τῆς καθυστερήσεως τῆς βιομηχανικῆς ἀναπτύξεως.

Ὁπωσδήποτε καί ἄν ἐπιδιώκηται ἡ ἀνάπτυξις τοῦ ἐπαγγελματικοῦ προσανατολισμοῦ (ἡ προέλευσίς του ἦτο ἀρχικῶς ἐκ τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας, ἀνηγέρθεισα σύν τῷ χρόνῳ εἰς σπουδαίαν κρατικήν ὑπηρεσίαν), οὗτος εἰσχωρεῖ σήμερον σταθερῶς εἰς τήν οἰκογένειαν καί τό σχολεῖον, προσκαλεῖ εἰς συνεργασίαν τήν ἰατρικήν (ψυχιατρικήν καί φυσιολογίαν), εὑρίσκεται εἰς ἄμεσον σύνδεσιν μέ τήν ἐπαγγελματικήν ἐκπαίδευσιν καί τά Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας, καλεῖ συχνά εἰς συνεργασίαν τάς ὑπηρεσίας κοινωνικῆς προνοίας, τά κοινωνικά ἱδρύματα καί ὅλους τούς Ὀργανισμούς κοινωνικῆς χρησιμότητος, ὡς καί τήν κατανόησιν καί συνεργασίαν τῶν ἐργοδοτῶν καί ἐργαζομένων.

Ἡ μέθοδος τοῦ ἐπαγγελματικοῦ προσανατολισμοῦ περιέχει διάφορα στοιχεῖα κατά στάδια καί ἐπεκτείνεται εἰς μίαν ἀρκετά μακράν χρονικήν περίοδον, ὡς π.χ. τῆς παιδικῆς καί τῆς ἐφηβικῆς ἡλικίας καί εἰς τινας περιπτώσεις καί εἰς τούς ἐνήλικας. Κατά συνέπειαν εἶναι φυσικόν ἡ διαχείρισις τοῦ θεσμοῦ τοῦ ἐπαγγελματικοῦ προσανατολισμοῦ ν' ἀνήκῃ ὄχι μόνον εἰς τήν ἁρμοδιότητα μιᾶς Ὑπηρεσίας ἤ ἑνός Ὀργανισμοῦ, ἀλλά καί περισσοτέρων, οἵτινες πάντως ὀφείλουσι νά καταβάλλωσι προσπάθειαν συντονισμοῦ καί συνεργασίας, ἐπιτρέπουσαν τήν συνθετικήν μελέτην τῶν διαφόρων ἀπόψεων.

ἐμπείρου καί ἀναγκαιοῦντος εἰς αὐτόν προσωπικοῦ, ὁ δέ δεύτερος (μισθωτός) δέν καθίσταται ἄνεργος, ἀλλά δικαιοῦται, μή ἀπασχολούμενος, νά ἀμείβηται διά τοῦ ἡμίσεως τῶν ἀποδοχῶν του, ἐνῷ ἐξ ἄλλου καί ὁ χρόνος διαθεσιμότητος λογίζεται ὡς χρόνος ὑπηρεσίας διά τά ἐκ τοῦ νόμου δικαιώματά του.

Κατά τά δεκτά ὅμως ὑπό τῶν δικαστηρίων γενόμενα ἡ δήλωσις πρός τούς μισθωτούς διά θέσιν αὐτῶν εἰς διαθεσιμότητα πρέπει νά εἶναι ρητή (ἔγγραφος ἤ προφορική), διότι, ἄλλως, ὑπάρχει, κατά τό ἄρθρον 656 τοῦ Α.Κ., ὑποχρέωσις καταβολῆς μισθοῦ πλήρους ἀπασχολήσεως, ἐκτός ἄν ἡ μή ἀποδοχή τῶν ὑπηρεσιῶν ὀφείληται εἰς γεγονός ἀνωτέρας βίας (βλέπε ἀνωτέρω σελ. 235).

Ὡς πρὸς τὸν κύριον σκοπὸν τοῦ ἐπαγγελματικοῦ προσανατολισμοῦ ὑπάρχει διαφορετικὴ ἀντίληψις ἐφαρμογῆς του εἰς τὰς διαφόρους χώρας. Δηλαδὴ εἴτε ἐμφανίζεται ὡς προσπάθεια διὰ τὴν εἰς ἕκαστον ἐξασφάλισιν τῆς ἐκλογῆς τοῦ ἁρμόζοντος ἐπαγγέλματος εἰς τὰς ἱκανότητάς του, τὰς κλίσεις του, ὡς ἐπίσης καὶ εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς οἰκονομίας καὶ κοινωνίας, εἴτε ὡς ὀργανωτικὴ ἀποστολὴ τῆς ἀγορᾶς ἐργασίας καὶ εἰς ἐνεργείας τεινούσας εἰς τὴν ποσοτικὴν καὶ ποιοτικὴν βελτίωσιν τῶν διαθεσίμων ἐργατικῶν χειρῶν (ἐργατικοῦ δυναμικοῦ).

Ἐπίσης ὀφείλομεν νὰ διακρίνωμεν τὸν ἐπαγγελματικὸν προσανατολισμὸν τῶν ἐφήβων ἀπὸ τῶν ἐνηλίκων. Ἡ διαφορὰ μεταξὺ τῶν δύο ἐγκειται κυρίως εἰς τὸ ὅτι ὁ μὲν ἐπαγγελματικὸς προσανατολισμὸς διὰ τὸν ἔφηβον εὑρίσκεται εἰς μεγαλυτέραν στενὴν καὶ ἄμεσον ἐπαφὴν μὲ τὴν τοποθέτησίν του εἰς τὸ καταλληλον ἐπάγγελμα, ἐνῷ ὁ ἐπαγγελματικὸς προσανατολισμὸς τοῦ ἐνηλίκου περιορίζεται μᾶλλον εἰς μίαν ἐπαγγελματικὴν συμβουλήν, ἐκτὸς ἐὰν οὗτος πρόκειται νὰ τύχῃ ἐπαγγελματικῆς μετεκπαιδεύσεως κατὰ τὸ σύστημα τῆς λεγομένης ταχείας ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως (ἥτις καὶ αὐτὴ ἐθεσπίσθη ἐπίσης παρ' ἡμῖν διὰ τοῦ ν. δ. 2656/1953) ἐκ λόγων γενικωτέρας οἰκονομικῆς πολιτικῆς.

Πρὸς τὰς δύο αὐτὰς διακρίσεις τοῦ ἐπαγγελματικοῦ προσανατολισμοῦ ὀφείλομεν νὰ μὴ συγχέωμεν τὴν ἐπαγγελματικὴν ἐπιλογήν, τῆς ὁποίας ὁ σκοπὸς εἶναι περισσότερον περιωρισμένος. Εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν πρόκειται περὶ ἐπιλογῆς δι' ὡρισμένας δεδομένας δραστηριότητας τῶν πλέον ἱκανῶν καὶ καταλλήλων προσώπων, ἐνῷ ὁ ἐπαγγελματικὸς προσανατολισμὸς ἀφορᾷ περισσότερον εἰς τὸν προσδιορισμὸν τοῦ ἐπαγγέλματος τὸ ὁποῖον περισσότερον προσιδιάζει πρὸς τὰς ἱκανότητας καὶ ἰδιότητας τοῦ ἀτόμου, οὕτως ὥστε νὰ ὑπάρξῃ πλήρης ἀξιοποίησις τῆς ἐργασίας, τηρουμένων πάντοτε ὑπ' ὄψιν τῶν συνθηκῶν τῆς ἀγορᾶς ἐργασίας. Δηλαδὴ ἡ μὲν ἐπαγγελματικὴ ἐπιλογὴ προσδιορίζεται ἀπὸ τὴν δεδομένην δραστηριότητα καὶ τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ ἀτόμου, ἐνῷ ὁ ἐπαγγελματικὸς προσανατολισμὸς ἀπὸ τὸ ἄτομον καὶ τὰς ἱκανότητάς του. Μεταπολεμικῶς αἱ περισσότεραι προηγμέναι χῶραι ἐπιδιώκουσι νὰ δημιουργήσωσι, ἀναδιοργανώσωσι ἢ βελτιώσωσι τὸν θεσμὸν τοῦ ἐπαγγελματικοῦ προσανατολισμοῦ, κυρίως ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἐφήβους καὶ ἐνήλικας.

Διὰ τοὺς ἐφήβους ὁ ἐπαγγελματικὸς προσανατολισμὸς ἀποτελεῖ συνήθως τὸν ἀκρογωνιαῖον λίθον τῆς ζωῆς των, διότι ἡ ἐκλογὴ τοῦ ἐπαγγέλματος εἶναι τὸ σημαντικώτερον γεγονὸς τῆς ζωῆς τοῦ ἀτόμου. Τὸ ἐπάγγελμα δὲν εἶναι μόνον τρόπος βιοπορισμοῦ, ἀλλὰ αὐτὴ αὕτη ἡ ζωὴ καὶ τὸ νόημά της, διὰ τοῦτο τὸ ἐπάγγελμα πρέπει νὰ θεωρῆται ὡς ἀποστολὴ καὶ οὐχὶ ὡς ἀγγαρεία ἢ δουλεία, ὅπως ἐσήμαινε ἀρχικῶς, ὡς δηλωτικὸς διὰ τὴν ἐργασίαν ὅρος εἰς ὅλας τὰς γλώσσας. Ἕκαστος ἐξ αὐτῶν θὰ ἤθελε νὰ εἶχε τὴν δυνατότητα νὰ προστρέξῃ εἰς μίαν ὑπηρεσίαν, ἡ ὁποία θὰ βοηθήσῃ, ἵνα τὰ ὄνειρά του μεταβληθῶσιν εἰς τὸ μελλοντικόν του ἐπάγγελμα. Κατὰ τὸ παρελθὸν αἱ περὶ ἐργασίας κοινωνικαὶ ἀντιλήψεις καὶ αἱ οἰκονομικαὶ ἀνάγκαι καθώριζον τὸ ἐπάγγελμα ἑκάστου. Σήμερον, μὲ τὴν καθιέρωσιν καὶ τὴν ἐπιμήκυνσιν τοῦ χρόνου τῆς ὑποχρεωτικῆς στοιχειώδους μορφώσεως καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως, ὁ ἐπαγγελματικὸς προσανατολισμὸς ὀφείλει ν' ἀποτελέσῃ τὸν συνδετικὸν κρίκον τοῦ σχολείου καὶ τῆς ἐργασίας - ἐπαγγέλματος.

Εὐτυχῶς σήμερον καὶ παρ' ἡμῖν, διὰ τοῦ ἀπὸ 13.3.1953 β. δ/τος εἰσήχθη ὡς μάθημα ὁ ἐπαγγελματικὸς προσανατολισμὸς εἰς τὸ Διδασκαλεῖον τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως, εἰς τὴν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ μετεκπαίδευσιν πτυχιούχων δημοδιδασκάλων, εἰς τὴν Μαράσλειον Παιδαγωγικὴν Ἀκαδημίαν καὶ εἰς τὴν Παιδαγωγικὴν Ἀκαδημίαν Θεσσαλονίκης, μὲ σκοπὸν ὅπως ὁ δημοδιδάσκαλος κέκτηται τὰς στοιχειώδεις γνώσεις περὶ ἐπαγγελματικοῦ προσανατολισμοῦ, διὰ νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ διατυπώσῃ τὸ ψυχογράφημα τοῦ ἀποφοίτου μαθητοῦ, τὸ ὁποῖον ὁ νέος, ἀναζητῶν ἐργασίαν, θὰ παρουσιάσῃ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἐπαγγελματικοῦ προσανατολισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας. Οὕτω ἐξασφαλίζεται ἡ ἀπαραίτητος σύνδεσις σχολείου καὶ Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας, τὰ ὁποῖα θὰ καταστῶσιν αἱ φωτισμέναι ὑπηρεσίαι τῆς ἀπασχολήσεως.

Β'. Ἡ ἀποστολὴ τοῦ ἐπαγγελματικοῦ προσανατολιστοῦ.

Ἡ ἀποστολὴ τοῦ ἐπαγγελματικοῦ προσανατολιστοῦ εἶναι ὑψίστης κοινωνικῆς σημασίας, διότι ἔχει ὡς σκοπὸν νὰ δώσῃ ἐπαγγελματικὴν κατεύθυνσιν ἢ σχετικὴν συμβουλὴν εἰς τὸ παιδί, τὸν ἔφηβον ἢ τὸν ἄνεργον, ἐν ὄψει ἀναζητήσεως ἐργασίας ἢ ἐπαγγέλματος.

Ἡ ἀποστολή του εἶναι διττή, ἀφ' ἑνὸς γνῶσις τοῦ ἐνδιαφερομένου καὶ τῆς ἀγορᾶς ἐργασίας καὶ ἀφ' ἑτέρου γνῶσις τῶν ἐπαγγελμάτων καὶ τεχνῶν. Ὁ προσανατολιστὴς ἔχει ὡς ἔργον νὰ συμβουλεύῃ τὸ παιδί, τὸν ἔφηβον, ἢ τὸν ἄνεργον εἰς τὴν ἐξεύρεσιν ἐργασίας, τέχνης ἢ ἐπαγγέλματος, τὸ ὁποῖον περισσότερον προσιδιάζει εἰς τὰς φυσικάς, πνευματικὰς καὶ ἠθικὰς ἱκανότητάς του, ὑπολογίζων πάντοτε τὴν κλίσιν του, τὰς ἐπιθυμίας του, τὴν οἰκογενειακὴν καὶ κοινωνικήν του κατάστασιν, ὡς καὶ τὰς ἀνάγκας καὶ τὰς τάσεις τῆς ἀγορᾶς ἐργασίας. Συνεπῶς ὁ προσανατολιστὴς ὀφείλει νὰ γνωρίσῃ πλήρως τὸ ἄτομον καὶ νὰ ἔχῃ πλήρη καὶ συνεχῆ ἐποπτείαν τῶν συνθηκῶν τῆς ἀγορᾶς ἐργασίας.

Ὁ προσανατολιστής, διὰ νὰ γνωρίσῃ τὸν ἐνδιαφερόμενον, δηλαδὴ διὰ νὰ πληροφορηθῇ ὅλας τὰς δυνατότητας ἀποδόσεώς του καὶ προσαρμογῆς εἰς τὴν κοινωνικὴν ζωήν, ὀφείλει νὰ χρησιμοποιήσῃ τὰς ἐπιστημονικὰς μεθόδους (γενικὴ καὶ εἰδικὴ ἰατρικὴ ἐξέτασις καὶ ἐξέτασις δεξιοτεχνίας) διὰ τῶν τέστ, προσαθέτων εἰς τὰς ἐπιστημονικὰς αὐτὰς μεθόδους τὴν παρατήρησιν ἐπὶ τοῦ ἀτόμου, τὰς πάσης φύσεως πληροφορίας, τὰς ὁποίας θὰ δυνηθῇ νὰ συλλέξῃ ἀπὸ τοὺς διαφόρους κύκλους ἐντὸς τῶν ὁποίων ἀναπτύσσεται, ἐν συνεργασίᾳ πάντοτε μετ' ἄλλων ὀργανώσεων ἢ ἀρχῶν, οἰκογένειαν, σχολεῖον καὶ ἐξωσχολικὸν καὶ κοινωνικὸν περιβάλλον. Ἐκ τῶν στοιχείων τούτων σχηματίζεται ὁ φάκελλος τοῦ ἐνδιαφερομένου.

Ἡ μελέτη αὕτη ἀπαιτεῖ ἀπὸ τὸν προσανατολιστὴν εἰδικὴν προετοιμασίαν, τὴν ὁποίαν δὲν δύναται ν' ἀποκτήσῃ, παρὰ μετὰ ἀπὸ εἰδικὰς μελέτας. Ἐξ ἴσου ἀπουδαῖον στοιχεῖον τῆς ἐργασίας τοῦ προσανατολιστοῦ εἶναι ἡ γνῶσις τῶν

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Ι. ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί Κυριακῆς ἀναπαύσεως τῶν φαρμακείων πόλεων ἐχουσῶν ὀλιγώτερα τῶν τεσσάρων.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 17 τῆς 1 Φεβρουαρίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 22 § 2 τοῦ Π.Δ. τῆς 8/14 Μαρτίου 1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως», μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 787/1953 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

Εἰς πόλεις, ἐχούσας ὀλιγώτερα τῶν τεσσάρων (4) φαρμακείων, κατὰ τὰς Κυριακὰς παραμένει ἀνοικτὸν ἀνὰ ἓν (1) ἐκ περιτροπῆς, τῆς σειρᾶς αὐτῶν ὁριζομένης δι' ὅλον τὸ ἔτος ὑπὸ τῆς οἰκείας Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Ἰανουαρίου 1954

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ συστάσεως εἰδικοῦ Τμήματος διὰ τὴν μορφωτικὴν ἐξειδίκευσιν ὑπαλλήλων τῶν Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας παρὰ τῷ Κέντρῳ Ἐρευνῶν Ψυχοτεχνικῶν Ἀθηνῶν.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 17 τῆς 1 Φεβρουαρίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ν.δ. 2656/1953 «περὶ ὀργανώσεως καὶ ἐλέγχου ἀγορᾶς ἐργασίας» καὶ τὴν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 790/1953 πρακτικοῦ γνώμην τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

Συνιστῶμεν παρὰ τῷ Κέντρῳ Ἐρευνῶν Ψυχοτεχνικῶν Ἀθηνῶν εἰδικὸν Τμῆμα διὰ τὴν μορφωτικὴν ἐξειδίκευσιν ὑπαλλήλων τῶν Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας, προοριζομένων διὰ τὴν ἐπαγγελματικὴν καθοδήγησιν τῶν ἐργαζομένων.

Εἰς τὸν Ἡμέτερον ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Ἰανουαρίου 1954

ΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

13/1954 Πρᾶξις Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου

Περὶ ἐγκρίσεως ναυτολογήσεως ὡς δυτῶν, κατὰ

τεχνῶν καὶ ἐπαγγελμάτων. Οὗτος ὀφείλει νὰ γνωρίζῃ ὄχι μόνον ποῖα εἶναι τὰ διάφορα ἐπαγγέλματα καὶ ποία ἡ φύσις ἑκάστου ἐπαγγέλματος, ἀλλὰ ἐπίσης καὶ τὰς ἱκανότητας, τὰς ὁποίας ἀπαιτοῦσι ταῦτα, ὡς ἐπίσης καὶ τοὺς ὅρους τῆς ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως, τὰ Ἱδρύματα, τὰ ὁποῖα προπαρασκευάζουσιν εἰς τὰ ἐπαγγέλματα αὐτά, καὶ τὸν κύκλον τῶν ἀπαραιτήτων σπουδῶν, τὰς ὁποίας πρέπει ν' ἀκολουθήσῃ ὁ ἐνδιαφερόμενος. Ὁ προσανατολιστής, διὰ νὰ εἶναι κάτοχος τῶν γνώσεων τούτων, πρέπει νὰ εὑρίσκηται εἰς συνεχῆ ἐπαφὴν μὲ τοὺς διαφόρους κύκλους ἐκπαιδεύσεως, ἤτοι στοιχειώδη, μέσην καὶ ἐπαγγελματικήν, ὡς καὶ τοὺς τόπους ἐργασίας, ἤτοι βιομηχανικὰς καὶ ἐμπορικὰς ἐπιχειρήσεις καὶ τὰς ἐπαγγελματικὰς ὀργανώσεις (συνδικαλιστικὰς ὀργανώσεις, ἐμπορικὰ καὶ βιομηχανικὰ ἐπιμελητήρια κλπ.).

Ἑπομένως ὁ προσανατολιστής, ἐκτὸς τῶν γενικῶν προσόντων ἑνὸς εἰδικοῦ παιδαγωγοῦ καὶ συμβούλου, ἀπαιτεῖται πρὸς τούτοις νὰ εἶναι κάτοχος μιᾶς ἐκτεταμένης γενικῆς μορφώσεως, διὰ νὰ δύναται ν' ἀποκτᾷ τὰς εἰδικὰς γνώσεις, αἱτινες εἶναι ἀπαραίτητοι, ὡς ἐπίσης καὶ νὰ δύναται νὰ ἐνημερώνῃ τὴν κτηθεῖσαν μόρφωσιν μὲ τὰς ἀκάστοτε νέας μεθόδους ἐρεύνης διὰ τὴν γνῶσιν τοῦ παιδὸς καὶ τοῦ ἐφήβου.

Δέον ὅμως νὰ σημειωθῇ, ὅτι ὁ προσανατολιστὴς δὲν εἶναι ἐπιστημονικὸς ἐρευνητής, ἀλλὰ κοινωνικὸς ἐργάτης, ὁ ὁποῖος ὀφείλει νὰ ἐπιτελέσῃ πρὸ παντὸς μίαν κοινωνικὴν ἀποστολήν, νὰ ἔχῃ τὴν ἱκανότητα νὰ δημιουργῇ ταχεῖαν ἀτμόσφαιραν ἐπαφῆς καὶ ἐμπιστοσύνης, ὄχι μόνον μὲ τὰ παιδιὰ καὶ ἐν γένει τοὺς ἐνδιαφερομένους, ἀλλὰ καὶ μὲ τὰς οἰκογενείας, τὸ διδακτικὸν προσωπικὸν καὶ τοὺς τόπους ἐργασίας. Τὸ ἔργον τοῦ προσανατολισμοῦ καθίσταται δι' ὁμαλώτερον, ὅταν οὗτος πρόκειται νὰ ἐφαρμόσῃ τὰς ἀνωτέρω μεθόδους, διὰ νὰ προσανατολίσῃ ἢ νὰ κάμῃ τὴν ἐπιλογὴν τοῦ ἐπαγγέλματος διὰ τὸν ἐνήλικα ἐργαζόμενον.

Συνεπῶς αἱ ἀπαιτούμεναι ἰδιότητες δι' ἕνα προσανατολιστὴν εἶναι διάφοροι καὶ ποικίλης ἀξίας. Οἱ ἐνδιαιρίψαντες εἰς μελέτας ψυχολογίας καὶ παιδαγωγικάς, ὡς καὶ οἱ κεκτημένοι πεῖραν, εἴτε ἀπὸ τὴν ἐπαφὴν μὲ μεγάλον ἀριθμὸν ἐργαζομένων, εἴτε ἀπὸ κοινωνικὴν ὑπηρεσίαν, εἴτε ἀπὸ τοὺς τόπους ἐργασίας, ἐμφανίζονται ὡς οἱ πλέον ἐνδεδειγμένοι διὰ νὰ γίνουν καλοὶ προσανατολισταί, ὑπὸ τὸν ὅρον πάντοτε ὅτι θὰ συμπληρώσωσι τὴν μόρφωσίν των εἰς τὰ εἰδικὰ θέματα τοῦ ἐπαγγελματικοῦ προσανατολισμοῦ.

Οἱ ὑπὸ τοῦ ν.δ. 2656/1953, κατ' εἰσήγησιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, εἰσαχθέντες νέοι θεσμοὶ τοῦ ἐπαγγελματικοῦ προσανατολισμοῦ καὶ τῆς ταχείας ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν ἐργαζομένων ἀποτελοῦσι σημαντικὸν σταθμὸν εἰς τοὺς παρ' ἡμῖν κοινωνικοὺς θεσμοὺς τῆς καθ' ὅλου κοινωνικῆς μας νομοθεσίας.

Ἡ ἐπιτυχία ὅμως τούτων δὲν ἐξαρτᾶται μόνον ἀπὸ τὴν τεχνικὴν ἀρτιότητα τῶν σχετικῶν Ὑπηρεσιῶν, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν κατανόησιν τῶν ὁποίων θὰ τύχωσι παρ' ὅλων τῶν ἁρμοδίων Ὑπηρεσιῶν, τῶν ἐργαζομένων, τῶν ἐργοδοτῶν καὶ τῶν ἐπαγγελματικῶν αὐτῶν Ὀργανώσεων.

παρέκκλισιν τοῦ ἄρθρου 2 ἀ. ν. 560/1937 καὶ τῶν ὑπερβάντων τὸ ὑπὸ τῶν κειμένων διατάξεων καθοριζόμενον ὅριον ἡλικίας.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 17 τῆς 1 Φεβρουαρίου 1954)

Λαβὸν ὑπ' ὄψιν:

α) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 80309/4644 ἀπὸ 23.12.1953 πρότασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας, ὅπως ἐπιτραπῇ κατὰ τὴν θερινὴν ἀπογγαλευτικὴν περίοδον τῆς 1ης Μαρτίου 1954 μέχρι 30 Ὀκτωβρίου 1954 καὶ χειμερινὴν τοιαύτην ἀπὸ 1ης Νοεμβρίου 1954 μέχρις 28 Φεβρουαρίου 1955 καὶ κατὰ παρέκκλισιν τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ἀ.ν. 560/1937 «περὶ ἀπογγαλιείας» ἡ ναυτολόγησις δυτῶν μὴ ἀπογεγραμμένων.

β) Τὴν σχετικὴν ἐπὶ τοῦ θέματος εἰσήγησιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας, ἀποφαίζει:

Ἐγκρίνει, κατὰ παρέκκλισιν τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ἀ. ν. 560/1937 «περὶ ἀπογγαλιείας», ὅπως ναυτολογηθῶσιν ὡς δῦται κατὰ τὴν θερινὴν ἀπογγαλιευτικὴν περίοδον ἀπὸ 1ης Μαρτίου 1954 μέχρι 30 Ὀκτωβρίου 1954 καὶ χειμερινὴν τοιαύτην περίοδον ἀπὸ 1ης Νοεμβρίου 1954 μέχρις 28 Φεβρουαρίου 1955 οἱ μὴ δυνάμενοι νὰ ἀπογραφῶσι λόγῳ ἡλικίας, ἤτοι οἱ ὑπερβάντες τὸ ὑπὸ τῶν κειμένων διατάξεων περὶ ἀπογραφῆς» καθοριζόμενον ὅριον ἡλικίας τῶν 25 ἐτῶν.

Οἱ ὡς ἄνω, ἵνα κριθῶσιν ἱκανοὶ πρὸς ναυτολόγησιν ὡς δῦται, θὰ ὑποβληθῶσιν εἰς τὴν ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ β.δ/τος τῆς 25.8.1938 «περὶ ὑγειονομικῆς ἐξετάσεως τῶν πρὸς ναυτολογίαν δυτῶν» (Φ.Ε.Κ. 821/Α/1938) καθοριζομένην ἰατρικὴν ἐξέτασιν.

Οἱ ἀνωτέρω δικαιοῦνται νὰ τύχωσιν ἐκ τοῦ κεφαλαίου δυτῶν τῆς ἀποζημιώσεως τῶν διατάξεων τοῦ ἀ.ν. 560/1937 καὶ ἔχουσι κατὰ συνέπειαν ὡς πρὸς αὐτοὺς ἐφαρμογὴν αἱ περὶ ἀτυχημάτων καὶ ἀποζημιώσεων οἰκεῖαι διατάξεις τοῦ νόμου τούτου, ἐφ' ὅσον ἤθελον καταβληθῶσιν ἐγκαίρως αἱ νόμιμοι ἀσφαλιστικαὶ εἰσφοραὶ ὑπὲρ τοῦ κεφαλαίου τούτου, δὲν δικαιοῦνται ὅμως νὰ τύχωσι συντάξεως ἐκ τοῦ Ν. Α. Ταμείου, ὡς οἱ ἀπογεγραμμένοι κατὰ τὰς οἰκείας διατάξεις.

Ἐκδόσαν πρὸς τοῦτο τὴν ὑπ' ἀριθ. 16 ναρόῦσαν Πρᾶξιν του, ἥτις ὑποβληθήσεται εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς κύρωσιν διὰ νόμου.

—

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

1504/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν

Περὶ τῶν ὅρων ὑγιεινῆς τῶν ποτοποιείων, τῶν ἀπαραιτήτων σκευῶν αὐτῶν καὶ δοχείων καὶ τῶν ὅρων τοὺς ὁποίους δέον νὰ πληροῦσι τὰ παρ' αὐτῶν παρασκευαζόμενα ποτά.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 16 τῆς 25 Ἰανουαρίου 1954)

Λαβόντες ὑπ' ὄψιν:

Τὰς διατάξεις τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Κώδικος τῶν νόμων περὶ φορολογίας τοῦ οἰνοπνεύματος, ὡς αὗται συνεπληρώθησαν διὰ τῆς § 1 τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ ν. 2128/1952, δημοσιευθέντος εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 133 τῆς 12 Μαΐου 1952 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως (τεῦχος Α'), ἀποφασίζομεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1

1. Τὰ εἰδικὰ ἐργοστάσια ποτοποιΐας δέον νὰ πληρῶσι τοὺς ἀκολούθους ὅρους ὑγιεινῆς, ἄνευ τῶν ὁποίων δὲν χορηγεῖται εἰς τοὺς λαβόντας ἄδειαν ἱδρύσεως ἄδεια ἐξασκήσεως ἐπαγγέλματος ποτοποιοῦ.

Ἕκαστον ἐργοστάσιον ἢ ἐργαστήριον δέον νὰ ἔχῃ τὰ ἑξῆς διαμερίσματα:

1) Διαμέρισμα παρασκευῆς καὶ συσκευασίας τῶν ποτῶν.

2) Διαμέρισμα καθαρισμοῦ καὶ πλύσεως σκευῶν, φιαλῶν κλπ.

3) Διαμέρισμα ἀποθήκης ὑλικοῦ.

4) Διαμέρισμα γραφείου καὶ γραφείου.

Τὰ ὑπ' ἀριθ. 2 καὶ 3 διαμερίσματα, ἐν περιπτώσει ἐλλείψεως χώρου ἢ στενότητος τοιούτου, δύνανται νὰ συμπτυχθῶσι μετὰ τῶν λοιπῶν διαμερισμάτων.

Οἱ χῶροι τῆς ἐργασίας δέον νὰ φωτίζωνται καὶ ἀερίζωνται ἐπαρκῶς καὶ, ἐφ' ὅσον τοῦτο εἶναι ἀνέφικτον, δέον νὰ ἐγκαθίστανται ἠλεκτρικοὶ ἢ μηχανικοὶ ἀπορροφητῆρες τοῦ ἀέρος. Τὸ δάπεδον τοῦ ἐργοστασίου δέον νὰ εἶναι ἐξ ἀδιαπότιστου ὑλικοῦ, ἀλλ' οὐχὶ ὁλισθηρᾶς ἐπιφανείας (τσιμέντου, πλακιδίων μωσαϊκῶν κτλ.) μετὰ κατάλληλου ἀποκλίσεως καὶ αὐλάκων ἀποχετεύσεως κεκαλυμμένων διὰ σιδηρᾶς ἐσχάρας πρὸς ἄμεσον καὶ αὐτόματον ἀπομάκρυνσιν τῶν ἀποχεομένων ὑγρῶν.

Αἱ αὐλαί, οἱ διάδρομοι καὶ λοιπὰ παρατήματα τῶν ποτοποιείων δέον νὰ τηρῶνται ἐν ἄκρᾳ καθαριότητι καὶ νὰ πλύνωνται δι' ὕδατος μετὰ τὸ πέρας τῆς ἐργασίας.

2. Ὁ ἄμβυξ τῶν ποτοποιῶν δέον νὰ εἶναι ἐγκατεστημένος εἰς χωριστὸν διαμέρισμα, εἰς τρόπον ὥστε ν' ἀποφεύγεται ἡ μετάδοσις πυρκαϊᾶς εἰς τοὺς περιοίκους, ἡ δὲ καπνοδόχος τῆς ἑστίας αὐτῶν δέον νὰ εἶναι κατεσκευασμένη οὕτως ὥστε ν' ἀποφεύγηται ἡ διαφυγὴ τῆς αἰθάλης πρὸς τοὺς περιοίκους, ἀνερχομένη εἰς ὕψος 2 μέτρων τοὐλάχιστον ἄνωθεν τῆς ὑψηλοτέρας στέγης τῆς πλησιεστέρας οἰκοδομῆς.

Ἄρθρον 2

1. Σκεύη κ.τ.λ. ποτοποιείων.

Τὰ ἀπαραίτητα διὰ τὰ ἐργοστάσια ποτοποιΐας σκεύη κλπ., πλὴν τῶν συνήθως εἰς αὐτὰ χρησιμοποιουμένων μηχανημάτων, μέσων μεταγίσεως, ζυγίσεως, ἐλέγχου οἰνοπνεύματος, ἐμφιαλώσεως, συσκευασίας καὶ ἐπιπλων, εἶναι τὰ δοχεῖα, βαρέλια καὶ κάδοι ἀραιώσεως οἰνοπνεύματος καὶ τὰ τοιαῦτα παρασκευῆς ποτῶν, ὡς καὶ τὰ βαρέλια ἢ δοχεῖα ἀποταμιεύσεως αὐτῶν.

Πάντα ταῦτα δέον νὰ εἶναι εἰς ἀριθμὸν ἀνάλογα τῆς ἐκτάσεως τῶν ἐργασιῶν ἑκάστου ποτοποιείου.

Αἱ φιάλαι, αἱ χρησιμοποιούμεναι πρὸς ἐναπόθεσιν τῶν ποτῶν καὶ ἠδυπότων, δέον νὰ πλύνωνται ἐπιμελῶς πρὸ τῆς χρήσεως των δι' εἰδικῶν μηχανημάτων κατὰ προτίμησιν κινουμένων μηχανικῶς καὶ οὐχὶ διὰ χειροβουρτσῶν. Αἱ φιάλαι μετὰ τὴν πλήρη ἀπόπλυσιν αὐτῶν, ἥτις δέον νὰ γίνηται διὰ διαλύματος σόδας καὶ ἀπόπλυσιν δι' ὕδατος, δέον νὰ τίθενται ἀνεστραμμέναι ἐπὶ εἰδικῶν ὑποστηριγμάτων πρὸς πλήρη ἀποστράγγισιν αὐτῶν, ὅτε καὶ μόνον θὰ μεταφέρωνται πρὸς πλήρωσιν.

Αἱ ἀνωτέρω ἀναφερόμεναι μηχανικαὶ ἐγκαταστάσεις (ἐκπλύσεως καὶ γεμίσεως τῶν φιαλῶν) δέον νὰ εἶναι ἀνάλογοι τῆς δυναμικότητος ἑκάστου ποτοποιείου.

Αι συσκευαί πλύσεως (λεκάναι, δοχεία, δεξαμεναί κλπ.) δέον νά εἶναι κατεσκευασμέναι ἐξ ὑλικῶν ἀδιαποτίστων καί νά ἔχωσιν εἰς μέν τό ἕν ἄκρον στόμιον ἀποχετεύσεως τῶν ὑγρῶν ἐκπλύσεως, εἰς δέ τό ἕτερον στρόφιγγα παροχῆς καθαροῦ ὕδατος.

Τό ὑπό τῶν ποτοποιῶν χρησιμοποιούμενον ὕδωρ δέον νά εἶναι πόσιμον καί νά προέρχηται ἐκ τοῦ ὑδραγωγείου τῆς πόλεως, ὅπου ὑπάρχει τοιοῦτον, ὅπου δέ δέν ὑπάρχει ἐξ ὑδραγωγείου ἤ φρέατος ἐξηλεγμένου.

Ἀτομική καθαριότης ἐργατῶν

Ἄρθρον 8

Πρός τήρησιν τῆς ἀτομικῆς καθαριότητος τῶν ἐργατῶν δέον νά εἶναι ἐφωδιασμένον τό ἐργοστάσιον διά νιπτήρων, σαπωνος, ἀτομικῶν προσοψίων, κατά προτίμησιν χαρτίνων, ἵνα οὗτοι προβαίνουσιν εἰς ἐπιμελῆ πλύσιν τοῦ προσώπου καί τῶν χειρῶν, πρό τῆς ἐργασίας, κατά πᾶσαν διακοπήν, ὡς καί μετά τό πέρας αὐτῆς.

Οἱ ἐργάται κατά τήν διάρκειαν τῆς ἐργασίας δέον νά φέρωσιν ἐνδύματα ἐργασίας ἀνοικτοῦ χρώματος (μπλοῦζες), διατηρούμενα καθαρά καί ἀδρόχροα περιζώματα (ποδιές).

Εἰς τούς ἐκ μεταδοτικῶν νοσημάτων πάσχοντας ἐργάτας ἀπαγορεύεται αὐστηρῶς ἡ ἐργασία μέχρι τῆς τελείας αὐτῶν ἰάσεως.

Εἰς τά ἐργοστάσια δέον νά ὑπάρχῃ ἴδιος χῶρος ἐσιτίσεως τῶν ἐργατῶν ἀνάλογος τῆς δυνάμεως αὐτῶν, καθώς καί ἴδιος χῶρος χρησιμοποιούμενος ὡς ἱματιοφυλάκιον καί ἀποδυτήριον τῶν ἐργατῶν.

Ἀποχωρητήρια: Πᾶν ἐργοστάσιον ἤ ἐργαστήριον ποτοποιΐας ὑποχρεοῦται νά ἔχῃ ἀποχωρητήρια κατά προτίμησιν Τουρκικοῦ τύπου μετ' ὑδραυλικῆς ἐγκαταστάσεως, κατασκευαζόμενα συμφώνως πρός τάς διατάξεις τοῦ Οἰκοδομικοῦ Ὀργανισμοῦ, καί ἀπέχοντα τῶν λοιπῶν διαμερισμάτων τοῦ ποτοποιείου τουλάχιστον κατά πέντε μέτρα. Ταῦτα δέον νά ἔχωσιν ἐπαρκῆ ἀερισμόν καί φωτισμόν, τά δέ παράθυρα αὐτῶν νά ἔχωσι συρματόπλεγμα No 16.

Τά ἀπορρίμματα θά φυλάσσωνται εἰς στεγανά δοχεῖα ἐκ λαμαρίνης μετά καλύμματος.

Ἕκαστον ποτοποιεῖον δέον νά εἶναι ἐφωδιασμένον διά κιβωτίου πρώτων βοηθειῶν, περιέχοντος τά ἀπαραίτητα φάρμακα καί ἐπιδεσμικά εἴδη τά προβλεπόμενα ὑπό τοῦ ἄρθρου 139 τοῦ ἀπό 14.8.1934 Διατάγματος περί ὑγιεινῆς καί ἀσφαλείας τῶν ἐργατῶν.

Ἄρθρον 4

1. Τά κατά τήν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης ἀποφάσεως ἤδη ὑφιστάμενα καί λειτουργοῦντα ποτοποιεῖα ὑποχρεοῦνται, ὅπως ἐντός ἓξ μηνῶν ἀπό τῆς ἰσχύος ταύτης συμμορφωθῶσι πρός τάς διατάξεις αὐτῆς, ἐνεργουμένης τῆς τακτοποιήσεως καί συμπληρώσεως τῶν ἐγκαταστάσεων αὐτῶν.

2. Ἡ ἀνωτέρω προθεσμία δύναται ἐν ἀνάγκῃ νά παραταθῇ ἐπί ἓν εἰσέτι ἐξάμηνον ἀπό τῆς λήξεώς της.

Ἄρθρον 5

. . . . . (*)

3. Ἡ ἰσχύς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀπό τῆς δημοσιεύσεως αὐτῆς εἰς τήν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 11 Ἰανουαρίου 1954

76028/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Ἐξωτερικῶν, Ἐσωτερικῶν καί Ἐργασίας

Περί προϋποθέσεων καί ὑποχρεώσεων διά τήν μετάκλησιν ἀλλοδαπῶν καλλιτεχνῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 16 τῆς 25 Ἰανουαρίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τάς διατάξεις τοῦ νόμου 4310/1929 «περί ἐγκαταστάσεως καί κινήσεως ἀλλοδαπῶν ἐν Ἑλλάδι κλπ.», ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη ὑπό τοῦ ν. 5405/1932.

2) Τό ν.δ. ὑπ' ἀριθ. 46/1936 «περί συστάσεως Ὑφυπουργείου Ἐργασίας».

3) Τόν ἀ.ν. 560/1945 «περί Ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας».

4) Τό ἀπό 2/22 Σ/βρίου 1951 β.δ. «περί ὀργανώσεως καί συνθέσεως τῶν Ὑπηρεσιῶν ἐπιλύσεως ἐργατικῶν διαφορῶν, ἀδειῶν ἐργασίας ἀλλοδαπῶν κλπ.».

5) Τήν κοινήν ἀπόφασιν ὑπ' ἀριθ. 7/53/13 τῆς 17.11.1930 τῶν ἐξ ἡμῶν Ἐσωτερικῶν καί Ἐξωτερικῶν Ὑπουργῶν «περί τῶν ἐν Ἑλλάδι ἐργαζομένων εἰς κέντρα διασκεδάσεως ἀλλοδαπῶν καλλιτεχνῶν», ὡς αὕτη ἐτροποποιήθη διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 30317/4.6.1931 ὁμοίας τῶν αὐτῶν Ὑπουργῶν καί ἐπί σκοπῷ τῆς ἀκριβοῦς τηρήσεως τῶν διά τῶν συμβολαίων ἐργασίας τῶν εἰσερχομένων πρός ἀνάληψιν ἐργασίας εἰς κέντρα διασκεδάσεως ἤ ψυχαγωγίας καί δημόσια θεάματα ἀλλοδαπῶν καλλιτεχνῶν ἀνειλημμένων ὑποχρεώσεων καί τήν προστασίαν αὐτῶν ἐναντι δυστροπούντων ἐργοδοτῶν ἤ γραφείων, ὡς καί τήν ρύθμισιν τῶν συνθηκῶν μισθοδοσίας των, ἀποφασίζομεν:

Ἄρθρον 1

1. Ὁρίζομεν ὅτι ἀπό τῆς 1ης Φεβρουαρίου 1954 καί πρό πάσης χορηγήσεως τῆς συγκαταθέσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας διά τήν ἔγκρισιν τῆς μετακλήσεως ἀλλοδαποῦ καλλιτέχνου ἤ ὁμάδος καλλιτεχνῶν πρός ἀνάληψιν ἐργασίας εἰς κέντρα διασκεδάσεως ἤ ψυχαγωγίας καί δημόσια θεάματα, ὑποχρεοῦνται οἱ ἐργοδόται τούτων, ὡς καί οἱ ὁπωσδήποτε ἀπασχολοῦντες ἀλλοδαπούς καλλιτέχνας, εἰς τήν κατάθεσιν ἐγγυήσεως εἰς δραχμάς διά γραμματίου συστάσεως παρακαταθήκης τοῦ Ταμείου Παρακαταθηκῶν καί Δανείων ποσοῦ ἴσου πρός τά πεντήκοντα ἑκατοστά (50%) τῆς συμφωνηθείσης ἀμοιβῆς τοῦ ἀλλοδαποῦ καλλιτέχνου ἤ τῆς ὁμάδος καλλιτεχνῶν καί διά τόν χρόνον ἀπασχολήσεως των, συμφώνως τῷ μεταξύ τούτων ὑπογραφέντι συμβολαίῳ ἐργασίας καί ὅλως ἐξαιρετικῶς δι' ἐγγυητικῆς ἐπιστολῆς, ἐτησίας ἰσχύος, ἀναγνωρισμένης Τραπέζης, ἐφ' ὅσον, κατά τήν κρίσιν τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, πρόκειται περί προσώπων ἢ ἐπιχειρήσεων, αἵτινες οὐδέποτε κατά τό παρελθόν ἔδωσαν ἀφορμήν παραπόνων ἐναντίον των. Ἐν τῇ ἐγγυητικῇ ἐπιστολῇ δέον ὑποχρεωτικῶς ν' ἀναγράφηται ὅτι ἡ ἐγγύησις ἀποδίδεται κατά τά ὡς κατωτέρω ὁριζόμενα.

2. Ἡ κατά τ' ἀνωτέρω κατάθεσις ἐγγυήσεως, οὖσα ἄσχετος πρός τήν ὑπό τοῦ ἄρθρ. 1

(*) *Σημ. ΕΕΔ*: Ἀναφέρεται εἰς τούς ὅρους κατασκευῆς ποτῶν.

της ὑπ' ἀριθ. 30317/1.6.1934 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐσωτερικῶν καὶ Ἐξωτερικῶν προβλεπομένης διὰ τὰ ἔξοδα παλιννοστήσεως τοῦ ἀλλοδαποῦ καλλιτέχνου εἰς τὸν ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ τόπον διαμονῆς του, ἐνεργεῖται ὑπὸ τοῦ αἰτουμένου τὴν μετάκλησιν ἀλλοδαπῶν καλλιτεχνῶν ἢ τοῦ ὁπωσδήποτε ἀπασχολοῦντος τοιαύτους ἐργοδότου, ὑπὸ τὴν αἰτιολογίαν «πρὸς ἀκριβῆ τήρησιν τῶν ὅρων τοῦ συμβολαίου ἐργασίας μετὰ τῶν ἀλλοδαπῶν καλλιτεχνῶν καὶ ἐξασφάλισιν τῆς καταβολῆς εἰς τούτους τῶν δικαιουμένων ὑπ' αὐτῶν ἀποδοχῶν κλπ.».

3. Ἡ κατάθεσις ἐνεργεῖται ὑπὲρ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, καθοριζομένου ἑκάστοτε τοῦ ποσοῦ ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας.

4. Ἡ κατατεθεῖσα ἐγγύησις παραμένει καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῶν ἐργασιῶν τοῦ κέντρου διασκεδάσεως ἢ δημοσίου θεάματος κλπ. καὶ ἐπιστρέφεται εἰς τὸν καταθέσαντα ταύτην ἐργοδότην ἢ γραφεῖον μόνον μετὰ τὴν λῆξιν ἑκάστης περιόδου (χειμερινῆς ἢ θερινῆς) ἢ εἰς περίπτωσιν διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν τούτου καὶ ἐφ' ὅσον τὸ κέντρον ἢ δημόσιον θέαμα παραμένει κλειστόν, ἐχουσι δὲ ἐξοφληθῆ ἅπασαι αἱ εἰς βάρος τούτου ἀπαιτήσεις τῶν ἀλλοδαπῶν καλλιτεχνῶν ἐκ δεδουλευμένων κλπ. ἀποδοχῶν των.

5. Ἡ ἀπόδοσις τῆς κατατεθειμένης ἐγγυήσεως ἐνεργεῖται κατόπιν ἐγγράφου παραγγελίας τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἢ τῶν παρ' αὐτοῦ ἐξουσιοδοτημένων Ὑπηρεσιῶν πρὸς τὸ Ταμεῖον Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων ἢ τὴν ἐκδοῦσαν τὴν ἐγγυητικὴν ἐπιστολὴν Τράπεζαν.

6. Εἰς περίπτωσιν μὴ καταβολῆς ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου ἢ γραφείου εἰς τὸν ἢ τοὺς ἀλλοδαποὺς καλλιτέχνας τῶν ὑπὸ τούτων δικαιουμένων ἀποδοχῶν διὰ τὸν χρόνον ἀπασχολήσεως των ἐν μέρει ἢ ἐν συνόλῳ, ἐνεργεῖται διαπίστωσις ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ἀφ' ἑνὸς μὲν περὶ τῆς πραγματικῆς παροχῆς ἐργασίας ὑπὸ τοῦ ἢ τῶν ἀλλοδαπῶν καλλιτεχνῶν καὶ τῶν ὑπὸ τούτων δικαιουμένων ἀποδοχῶν κατὰ ποσόν, συμφώνως τῷ συμβολαίῳ ἐργασίας, ἀφ' ἑτέρου δὲ περὶ τῆς ἀδικαιολογήτου ἀρνήσεως τοῦ ἐργοδότου ἢ γραφείου καταβολῆς τοῦ ποσοῦ τῶν ἀποδοχῶν τούτων.

Μετὰ τὴν διαπίστωσιν ταύτην καλεῖται ὁ δυσιωπῶν ἐργοδότης διὰ προσκλήσεως τῆς αὐτῆς Ὑπηρεσίας, ὅπως ἐντὸς προθεσμίας 48 ὡρῶν ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως τῆς προσκλήσεως καταβάλῃ εἰς τὸν ἢ τοὺς ἀλλοδαποὺς καλλιτέχνας εἰς ὀφειλομένας αὐτοῖς ὡς ἄνω ἀποδοχὰς καὶ προσκομίσῃ εἰς τὴν εἰρημένην Ὑπηρεσίαν τὴν σχετικὴν ἐξοφλητικὴν ἀπόδειξιν τούτων.

Παρερχομένης ἀπράκτου τῆς προθεσμίας ταύτης διὰ παραγγελίας τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἢ τῶν παρὰ τούτου ἐξουσιοδοτημένων Ὑπηρεσιῶν πρὸς τὸ Ταμεῖον Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων ἢ τὴν ἐκδοῦσαν τὴν ἐγγυητικὴν ἐπιστολὴν Τράπεζαν παραγγέλλεται τοῦτο (ἢ αὐτη), ὅπως καταβάλῃ εἰς τὸν ἢ τοὺς ἐν τῇ παραγγελίᾳ ἀναγραφομένους ἀλλοδαποὺς καλλιτέχνας ποσὸν ἴσον πρὸς τὰς ὑπὸ τῆς ὡς εἴρηται Ὑπηρεσίας διαπιστωθείσας ὡς μὴ καταβληθείσας ἀποδοχὰς καὶ ἐκπέσῃ τὸ ποσὸν τοῦτο ἐκ τοῦ τοιούτου τῆς κατατεθειμένης ἐγγυήσεως.

Ἄρθρον 2

Τὰ αὐτὰ ἰσχύουσι καὶ ἡ αὐτὴ διαδικασία τηρεῖται εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ μετακαλέσας ἀλλοδαποὺς καλλιτέχνας ἐργοδότης ὑπὸ τὸ πρόσχημα ὅτι ἡ καλλιτεχνικὴ ἱκανότης τοῦ μετακληθέντος καλλιτέχνου δὲν ἀνταποκρίνεται εἰς τὰς ἀξιώσεις τοῦ κοινοῦ καὶ τὰς ἀναληφθείσας ὑποχρεώσεις, δὲν παρέχει ἐργασίαν εἰς τούτους καὶ δὲν ἐκτελεῖ τοὺς ὅρους τοῦ μετὰ τῶν καλλιτεχνῶν συναφθέντος συμβολαίου ἐργασίας.

Ἄρθρον 3

Τὰ μετὰ τῶν ἀλλοδαπῶν καλλιτεχνῶν καὶ τῶν ἐργοδοτῶν τούτων συναπτόμενα συμβόλαια ἐργασίας συντάσσονται ὑποχρεωτικῶς εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν καὶ εἰς τὸ ὀπισθεν μέρος τούτων εἰς μίαν τῶν ξένων γλωσσῶν Ἀγγλικῆς, Γαλλικῆς, Γερμανικῆς καὶ Ἰταλικῆς, ὑπογράφονται δὲ καὶ ἐπὶ τῶν δύο πλευρῶν ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου, ἐπιτιθεμένης καὶ τῆς σφραγίδος τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ ὑπὸ τοῦ ἀλλοδαποῦ καλλιτέχνου ἢ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς ὁμάδος τούτων δι' αὐτουσίας ὑπογραφῆς.

Ὁ αὐτὸς τύπος τηρεῖται καὶ προκειμένου περὶ ἀλλοδαπῶν καλλιτεχνῶν εὑρισκομένων ἤδη ἐν Ἑλλάδι εἰς περίπτωσιν μεταβολῆς ἐργοδότου. Ἐν τῷ συμβολαίῳ ἐργασίας, ἐκτὸς τῶν βασικῶν ὅρων, καθορίζεται α) ἡ καθ' ἑκάστην ἀποζημίωσις τοῦ καλλιτέχνου ἢ τῆς ὁμάδος καλλιτεχνῶν εἰς δραχμάς, ἡτις εἶναι καταβλητέα καθ' ἑκάστην ὑποχρεωτικῶς, καὶ β) ὁ χρόνος διαρκείας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀπαγορευομένης τῆς ἀναγραφῆς ἐν αὐτῷ τοῦ ὅρου ὅτι ἡ κατανάλωσις ποτῶν (consomation) εἶναι ὑποχρεωτικὴ διὰ τὸν καλλιτέχνην.

Τὰ συμβόλαια συντάσσονται εἰς τετραπλοῦν, ἐξ ὧν ἓν θὰ κατατίθηται εἰς τὴν ἁρμοδίαν Ὑπηρεσίαν τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, δεύτερον εἰς τὴν Ὑπηρεσίαν Ἀλλοδαπῶν τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν καὶ ἀνὰ ἓν διὰ τὸν ἐργοδότην καὶ ἀλλοδαπὸν καλλιτέχνην.

Ἄρθρον 4

Ἀπαγορεύεται ἡ ὑπὸ τοῦ ἀλλοδαποῦ καλλιτέχνου ἢ ὁμάδος καλλιτεχνῶν μεταβολὴ ἐργοδότου ἢ τόπου ἐργασίας καὶ ἡ ἔναρξις ἐργασίας παρ' ἄλλῳ ἐργοδότῃ, ἐφ' ὅσον προηγουμένως δὲν ἔχει παρασχεθῇ ἡ ἔγκρισις τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας

Ἄρθρον 5

Κατὰ τὰ λοιπὰ ἰσχύει ἡ ὑπ' ὀριθ. 7/53/13 τῆς 17.11.1930 κοινὴ ἀπόφασις τῶν ἐξ ἡμῶν Ἐσωτερικῶν καὶ Ἐξωτερικῶν Ὑπουργῶν, ὡς αὕτη ἐτροποποιήθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 30317/4.6.1934 ὁμοίας τῶν αὐτῶν Ὑπουργῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Ἰανουαρίου 1954

II. ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΚΑΠ.

56044/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ προσθήκης παραγράφου εἰς Κανονισμὸν Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἐπιχειρηματιῶν Κινηματογράφων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 24 τῆς 6 Φεβρουαρίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὸ ἄρθρ. 59 § 1 τοῦ ἀ.ν. τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἠρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ἀ.ν. 694/1937 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινων τῆς

'Ασφαλιστικής Νομοθεσίας», 2) τὸ ὑπ' ἀριθ. 2520/1953 ν.δ. «περὶ προσδιορισμοῦ τῶν ἀντικειμένων, ἐφ' ὧν ἐφαρμόζεται ἡ διαδικασία ἡ διαγραφομένη ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ἀ.ν. τῆς 11.11.1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ 'Υπουργείου 'Εργασίας κλπ.», 3) τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 'Απριλίου 1946 ν.δ. «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν 'Οργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς», κυρωθέντος διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1392/1949 ν.δ., 4) πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου 'Ασφαλίσεως 'Επιχειρηματιῶν Κινηματογράφου, ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1591/24.11.1953 ἀναφορᾶς του, 5) γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς 'Ασφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. Σ.Κ.Α. 414/1953, συνεδρίασις 11η τῆς ΙΑ' περιόδου τῆς 17.12.1953), ἀποφασίζομεν:

"Οπως ἐν τέλει τοῦ ἄρθρου «Μεταβατικαὶ διατάξεις» τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου 'Ασφαλίσεως 'Επιχειρηματιῶν Κινηματογράφου προστεθῇ παράγραφος ὑπ' ἀριθ. 4, ἔχουσα οὕτω:

«'Η μηνιαία σύνταξις τῶν δικαιωθέντων ἢ δικαιωθησομένων συντάξεως ὑπολογίζεται ἀπὸ 1ης 'Ιανουαρίου 1954, ὡς ὑπελογίσθη ἢ θὰ ὑπελογίζετο διὰ τὸ ἔτος 1953».

'Εν 'Αθήναις τῇ 21 'Ιανουαρίου 1954

—

56100/1954 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας

Περὶ προσθήκης μεταβατικῆς διατάξεως εἰς Καταστατικὸν Ταμείου Συντάξεων 'Υπαλλήλων Λαϊκῆς Τραπέζης.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 24 τῆς 6 Φεβρουαρίου 1954)

"Εχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τὸ ἄ. ὀρ. 59 § 1 τοῦ ἀ.ν. τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ 'Υπουργείου 'Εργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἑρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀ.ν. 631/1937 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς 'Ασφαλιστικῆς Νομοθεσίας». 2) Τὸ ὑπ' ἀριθ. 2520/1953 νομ. δ/γμα «περὶ προσδιορισμοῦ τῶν ἀντικειμένων, ἐφ' ὧν ἐφαρμόζεται ἡ διαδικασία ἡ διαγραφομένη ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ἀ.ν. τῆς 11.11.1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ 'Υπουργείου 'Εργασίας κ.λ.π.». 3) Τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 'Απριλίου 1946 ν.δ. «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν 'Οργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς, κυρωθέντος διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1392/1949 ν. δ/τος. 4) Πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Συντάξεων 'Υπαλλήλων Λαϊκῆς Τραπέζης, ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 206/18.12.1953 ἀναφορᾶς του. 5) "Γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς 'Ασφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. ΣΚΑ' 467/1953, συνεδρίασις 16η τῆς ΙΑ' περιόδου τῆς 8.1.1954), ἀποφασίζομεν:

"Οπως ἐν τέλει τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων 'Υπαλλήλων Λαϊκῆς Τραπέζης προστεθῇ μεταβατικὴ διάταξις, ἔχουσα οὕτω:

Συνταξιοῦχοι τοῦ Ταμείου, τυγχάνες συντάξεως ἐπὶ τῇ βάσει προϊσχυσασῶν διατάξεων τοῦ Καταστατικοῦ, δύνανται νὰ αἰτήσωνται ἐντὸς τριμήνου ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας, ἀρχομένης ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης, τὴν ἀναπροσαρμογὴν τῆς συντάξεώς των κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ παρόντος Καταστατικοῦ, ἐφ' ὅσον καὶ δι' αὐτοὺς ὑφίστανται αἱ προϋποθέσεις πρὸς ἀπονομὴν συντάξεως αἱ καθοριζόμεναι διὰ τῶν ἄρθρων 7, 8 καὶ 9 τοῦ παρόντος Καταστατικοῦ.

Διὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 10 συνταξίμου μισθοῦ λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν: α) Διὰ τοὺς ἐξελθόντας ἢ θανόντας πρὸ τῆς 1ης 'Ιουλίου 1941 ὁ εἰς προπολεμικὰς δραχμὰς μέσος ὅρος τοῦ μηνιαίου μισθοῦ κατὰ τοὺς τελευταίους πρὸ τῆς ἐξόδου των 12 μῆνας, ἐφ' οὗ ἐγένοντο κρατήσεις ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Συντάξεων, προσαρμοζόμενος εἰς σημερινὰς δραχμὰς μὲ τὴν κλίμακα προσαρμογῆς μισθῶν, τὴν ἐφαρμοζομένην ὑπὸ τῆς Λαϊκῆς Τραπέζης καὶ ἰσχυουσαν τὴν 11.8.1953, ἡμερομηνίαν ἐνάρξεως ἰσχύος τοῦ ἰσχύοντος Καταστατικοῦ.

β) Διὰ τοὺς ἐξελθόντας ἀπὸ 1ης 'Ιουλίου 1941 μέχρι 31ης 'Οκτωβρίου 1947 ὁ εἰς προπολεμικὰς δραχμὰς μέσος ὅρος μηνιαίου μισθοῦ, τὸν ὁποῖον θὰ ἐδικαιοῦντο νὰ λάβουν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν συλλογικῶν συμβάσεων τοῦ 1937, προσαρμοζόμενος μὲ τὴν κλίμακα προσαρμογῆς τὴν ἐφαρμοζομένην ὑπὸ τῆς Λαϊκῆς Τραπέζης, ὡς ἀνωτέρω.

γ) Διὰ τοὺς ἐξελθόντας ἀπὸ 1ης Νοεμβρίου 1947 ὁ εἰς προπολεμικὰς δραχμὰς βασικὸς μηνιαῖος μισθὸς ὁ κατὰ τὸν ὀργανισμὸν ἀντιστοιχῶν εἰς τὸν βαθμὸν ἢ τοὺς βαθμούς, οὓς ἔφερε κατὰ τὸ τελευταῖον ἔτος πρὸ τῆς ἐξόδου του ἢ τοῦ θανάτου του ὁ ἠσφαλισμένος, ἀναπροσαρμοζόμενος μὲ τὴν κλίμακα προσαρμογῆς τὴν ἐφαρμοζομένην ὑπὸ τῆς Λαϊκῆς Τραπέζης, ὡς ἀνωτέρω.

'Εν 'Αθήναις τῇ 23 'Ιανουαρίου 1954

—

56183/1/1954 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας

Περὶ ἐγκρίσεως κανονισμοῦ τρόπου εἰσπράξεων τῶν ὑπὲρ τοῦ Τ.Σ.Α. εἰσφορῶν.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 25 τῆς 8 Φεβρουαρίου 1954)

"Εχοντες ὑπ' ὄψιν:

α) Τὰς διατάξεις τῆς § δ τοῦ ἄρθρ. 52 τοῦ ν.δ. 2698/1953 «περὶ διοικήσεως τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν 'Ασφαλίσεων, μεταρρυθμίσεως τῆς περὶ αὐτοῦ νομοθεσίας, ὡς καὶ ἄλλων τινῶν διατάξεων».

β) Πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Συντάξεων Αὐτοκινητιστῶν, ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3458/27.1.1954 ἀναφορᾶς του.

γ) Γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοιν. 'Ασφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. Σ.Κ.Α. 65/4.2.1954), συνεδρίασις 24η τῆς ΙΑ' περιόδου τῆς 4ης Φεβρουαρίου 1954), ἀποφασίζομεν:

'Εγκρίνομεν τὸν Κανονισμὸν τρόπου εἰσπράξεως τῶν ὑπὲρ τοῦ Τ.Σ.Α. εἰσφορῶν ἐξ ἄρθρων ἑπτὰ (7), ἔχοντα οὕτω:

"Αρθρον 1

1. 'Ο ἠσφαλισμένος ὁ παρέχων ἐξηρτημένην ἐργασίαν καὶ ἀμειβόμενος διὰ ποσοστῶν ἐπὶ τῶν εἰσπράξεων ἢ ἐπὶ χιλιομετρικῆς ἀποστάσεως, καθ' οἱονδήποτε τρόπον, ὑποχρεοῦται, ὅπως καταβάλλῃ εἰς τὸν ἐργοδότην τὴν ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Αὐτοκινητιστῶν ἀσφαλιστικὴν εἰσφορὰν του ἐντὸς τοῦ πρώτου δεκαημέρου τοῦ ἑπομένου μηνὸς ἐκείνου, εἰς ὃν ἀνήγετο αὕτη.

2. Προκειμένου περὶ ἠσφαλισμένου παρέχοντος ἐξηρτημένην ἐργασίαν καὶ ἀμειβομένου διὰ μηνιαίου μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται νὰ παρακρατῇ ἐκ τοῦ μισθοῦ ἢ ἡμε-

ρομισθίου τὸ ποσὸν τῆς ἑκάστοτε μηνιαίας αὐτοῦ εἰσφορᾶς, ὡς καὶ τῶν καθισταμένων ἀπαιτητῶν μηνιαίων δόσεων, διὰ τὴν ἐξόφλησιν τῶν κεφαλαιοποιηθεισῶν καὶ μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1952 ὀφειλομένων ἐξ ἀτομικῶν εἰσφορῶν, ὑποχρεούμενος εἰς ἀπόδοσιν τούτων κατὰ τὰ ἐν ἄρθρῳ 2 τοῦ παρόντος ὁριζόμενα.

Ἄρθρον 2

Ὁ ἡσφαλισμένος ὁ μὴ παρέχων ἐξηρτημένην ἐργασίαν ὑποχρεοῦται νὰ ἀποδίδῃ εἰς τὸ Ταμεῖον τὴν ἀτομικήν αὐτοῦ εἰσφοράν, ὡς καὶ τὴν βαρύνουσαν αὐτὸν ἐργοδοτικὴν τοιαύτην μετὰ τῆς καταβληθείσης αὐτῷ ἢ παρακρατηθείσης εἰσφορᾶς τοῦ ὑπ' ἀπασχολεῖ ἡσφαλισμένου ὀδηγοῦ ἐντὸς τοῦ πρώτου δεκαπενθημέρου τοῦ ἑπομένου μηνὸς ἐκείνου, εἰς ὃν ἀνάγονται αὗται.

Ἄρθρον 3

1. Ἡ ὑπὸ τοῦ ἡσφαλισμένου τοῦ παρέχοντος ἐξηρτημένην ἐργασίαν μὴ καταβολὴ ἢ μὴ συγκατάθεσις παρακρατήσεως ἐκ τῆς μισθοδοσίας του τῆς μηνιαίας ἀτομικῆς εἰσφορᾶς του, ὡς καὶ τῶν ἀπαιτητῶν μηνιαίων δόσεων διὰ τὴν ἐξόφλησιν τῶν κεφαλαιοποιηθεισῶν καὶ μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1952 ὀφειλομένων ἐξ ἀτομικῶν εἰσφορῶν, ἀποτελεῖ λόγον καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἄνευ οἱασδήποτε ἀποζημιώσεως.

2. Ἐὰν ὁ ἐργοδότης δὲν ἐκπληρώσῃ τὴν ὑπὸ τῆς § 2 τοῦ ἄρθρ. 1 προβλεπομένην ὑποχρέωσίν του ἐντὸς δεκαημέρου ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς πληρωμῆς τοῦ μισθοῦ ἢ τῶν ἡμερομισθίων ἡ καταβολὴ τῆς μὴ παρακρατηθείσης τακτικῆς μηνιαίας εἰσφορᾶς καὶ τῶν ἀπαιτητῶν μηνιαίων δόσεων ἐξοφλήσεως τῶν κεφαλαιοποιηθεισῶν καὶ μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1952 ὀφειλομένων ἐξ ἀτομικῶν εἰσφορῶν τοῦ μισθωτοῦ βαρύνει τὸν ἐργοδότην.

Ἄρθρον 4

Ὁ προσλαμβάνων ἡσφαλισμένον ὀδηγὸν εἰς ἐργασίαν, δι' ἣν οὗτος ὑπάγεται εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Τ.Σ.Α., δικαιοῦται νὰ ἐλέγξῃ τὸ δελτίον μηνιαίων εἰσφορῶν τοῦ ὀδηγοῦ, ὑποχρεουμένου τοῦ τελευταίου εἰς ἐπίδειξιν αὐτοῦ.

Ἄρθρον 5

Ἐπὶ πλειόνων ἰδιοκτητῶν, κατόχων, χρηστῶν ἢ ἐκμεταλλευτῶν αὐτοκινήτου δημοσίας ἢ ἰδιωτικῆς χρήσεως ἕκαστος τούτων εὐθύνεται ἐναντι τοῦ Ταμείου διὰ τὰς πάσης φύσεως ὑποχρεώσεις πρὸς αὐτό, εἰς ὁλόκληρον, δικαιούμενος εἰς ἀναγωγὴν κατὰ τῶν λοιπῶν, ὡς καὶ κατὰ τοῦ ὀδηγοῦ, ἐφ' ὅσον ὑφίσταται ὑποχρέωσις τοῦ τελευταίου.

Ἄρθρον 6

Ἡ ὑπὲρ τοῦ Τ.Σ.Α. τεθεσπισμένη μηνιαία ἀτομικὴ εἰσφορὰ τῶν ἡσφαλισμένων, ὡς καὶ ἡ μηνιαία ἐργοδοτικὴ τοιαύτη τῶν ἡσφαλισμένων καὶ τῶν τρίτων ὑποχρέων, ὁρίζεται ἀπὸ 1ης Μαρτίου 1954 εἰς δραχ. 40.000.

Ἄρθρον 7

Ἡ μὴ ἀπόδοσις εἰς τὸ Τ.Σ.Α. ἐντὸς τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ παρόντος ὁριζομένης προθεσμίας τῶν μηνιαίων ἀτομικῶν καὶ ἐργοδοτικῶν εἰσφορῶν συνεπάγεται, ἐκτὸς τῶν δι' ἑτέρων ὑφισταμένων διατάξεων προβλεπομένων κυρώσεων, καὶ τὴν ἐπιβολὴν προσθέτου τέλους ἐκ 3 ο/ο τοῦ ὀφειλομένου ποσοῦ δι' ἕκαστον μῆνα καθυστερήσεως, μὴ δυναμένου πάντως τούτου νὰ ὑπερβῇ ἐν συνόλῳ τὸ 100 ο/ο τοῦ ὀφειλομένου ποσοῦ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Φεβρουαρίου 1954

56056/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως ἄρθρου Καταστατικοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἑταιρίας Λιπασμάτων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 25 τῆς 8 Φεβρουαρίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὸ ἄρθρον 59 § 1 τοῦ ἀ.ν. τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ἀ.ν. 694/1937 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας».

2) Τὸ ὑπ' ἀριθ. 2520/1953 νομ. δ/γμα «περὶ προσδιορισμοῦ τῶν ἀντικειμένων, ἐφ' ὧν ἐφαρμόζεται ἡ διαδικασία ἡ διαγραφομένη ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ἀ.ν. τῆς 11.11.1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας κλπ.».

3) Τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 ν. δ/τος «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς», κυρωθέντος διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1392/1949 ν. δ/τος.

4) Πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἑταιρίας Λιπασμάτων, ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 9437/21.10.1953 ἀναφορᾶς του.

5) Γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. Σ.Κ.Α. 371/1953, συνεδρίασις 12η τῆς ΙΑ περιόδου τῆς 21.12.1953),

ἀποφασίζομεν:

Ὅπως τὸ ἐδ. α' τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 23 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἑταιρίας Λιπασμάτων τροποποιηθῇ ὡς ἑξῆς:

2. α) Τακτικαὶ ἀποδοχαὶ νοοῦνται τὰ ποσὰ τῆς βασικῆς μισθοδοσίας τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς Ἑταιρίας Λιπασμάτων ἢ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἢ ἀποφάσεων τῆς Διοικήσεως τῆς Ἑταιρίας Λιπασμάτων, προσηυξημένα λόγῳ πολυετοῦς ὑπηρεσίας, τριετιῶν, κλιμακίων καὶ ἐπιδομάτων θέσεως.

Εἰς τὴν βασικὴν μισθοδοσίαν συνυπολογίζονται καὶ τὰ τυχὸν ποσοστὰ παραγωγῆς καὶ μέχρι ποσοστοῦ μὴ ὑπερβαίνοντος τὸ 30 ο/ο τῆς βασικῆς μισθοδοσίας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Ἰανουαρίου 1954

56053/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ προσθήκης παραγράφου εἰς Καταστατικὸν Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἑταιρίας Λιπασμάτων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 25 τῆς 8 Φεβρουαρίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1. Τὸ ἄρθρον 59 § 1 τοῦ ἀ.ν. τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀ.ν. 694/1937 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας».

2. Το ὑπ' ἀριθ. 2520/1953 νομ. δ/γμα «περὶ προσδιορισμοῦ τῶν ἀντικειμένων, ἐφ' ὧν ἐφαρμόζεται ἡ διαδικασία ἡ διαγραφομένη ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ἀ.ν. τῆς 11.11.1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας κλπ.».

3. Τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 νομ. δ/γματος «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς», κυρωθέντος διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1392/1949 ν. δ/τος.

4. Πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἑταιρίας Λιπασμάτων, ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 9765/9.12.1953 ἀναφορᾶς του.

5. Γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. ΣΚΑ' 411/1953, συνεδρίασις 15η τῆς ΙΑ' περιόδου τῆς 23.12.1953), ἀποφασίζομεν:

Ὅπως ἐν τέλει τοῦ ἄρθρου 17 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἑταιρίας Λιπασμάτων προστεθῇ παράγραφος ὑπ' ἀριθ. 8, ἔχουσα οὕτω:

8. Ἡ ὑπὸ τῶν §§ 1 καὶ 4 τοῦ παρόντος ἄρθρου προβλεπομένη 15θήμερος προθεσμία δύναται νὰ παρατείνηται δι' ἠτιολογημένης ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ταμείου, ἐγκρινομένης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, εἰς μηνιαίαν τοιαύτην.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Ἰανουαρίου 1954

—

56101/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεων καὶ προσθηκῶν εἰς Καταστατικὸν Ταμείου Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἀσφαλιστικῆς Ἑταιρίας «Ἡ Ἐθνική».

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 37 τῆς 10 Φεβρουαρίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1. Τὸ ἄρθρ. 59 § 1 τοῦ ἀ.ν. τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ἀ.ν. 694/1937 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας».

2. Τὸ ὑπ' ἀριθ. 2520/1953 ν.δ. «περὶ προσδιορισμοῦ τῶν ἀντικειμένων, ἐφ' ὧν ἐφαρμόζεται ἡ διαδικασία ἡ διαγραφομένη ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ἀ.ν. τῆς 11.11.1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας κλπ.».

3. Τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 ν.δ. «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς», κυρωθέντος διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1392/1949 ν.δ.

4. Πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἀσφαλιστικῆς Ἑταιρίας «ἡ Ἐθνική», ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2443/18.12.1953 ἀναφορᾶς του.

5. Γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. Σ.Κ.Α. 466/1953, συνεδρίασις 16η τῆς ΙΑ' περιόδου τῆς 8.1.1954), ἀποφασίζομεν:

Ὅπως εἰς τὸ Καταστατικὸν τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἀσφαλιστικῆς Ἑταιρίας «ἡ Ἐθνική» ἐπέλθωσιν αἱ ἀκόλουθοι τροποποιήσεις καὶ προσθῆκαι:

I. Ἐν τέλει τοῦ ἄρθρου 4 προστεθῇ παράγραφος ὑπ' ἀριθ. 5, ἔχουσα οὕτω:

5. Οἱ ἐκ τῶν ἠσφαλισμένων δικαιουμένοι προσμετρήσεως προϋπηρεσίας των, κατὰ τὴν § 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου, ὑποχρεοῦνται νὰ ὑποβάλωσιν εἰς τὸ Ταμεῖον σχετικὴν αἴτησιν μετὰ τῶν οἰκείων δικαιολογητικῶν ἐντὸς ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας ἓξ (6) μηνῶν ἀπὸ τῆς ὑπαγωγῆς των εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου. Διὰ τοὺς κατὰ τὴν δημοσίευσιν τῆς παρούσης ὑπαγομένους εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου ἡ προθεσμία ὑποβολῆς αἰτήσεως διὰ τὴν ἀναγνώρισιν καὶ προσμέτρησιν προϋπηρεσίας παρατείνεται μέχρι τῆς 30ῆς Ἰουνίου 1954.

Αἱ κατὰ τὰ ἀνωτέρω ὑποβαλλόμεναι αἰτήσεις δέον νὰ τίθενται τὸ ταχύτερον ὑπ' ὄψιν τοῦ Δ. Συμβουλίου μετὰ σχετικῆς ἐγγράφου εἰσηγήσεως τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ταμείου. Αἱ ἐπ' αὐτῶν ἀποφάσεις τοῦ Δ. Συμβουλίου ἀνακοινοῦνται εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους καὶ καταχωροῦνται εἰς τὸ Μητρῷον ἠσφαλισμένων.

II. Ἡ § 2 τοῦ ἄρθρ. 30 τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς:

. . . . . (*)

Ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Ἰανουαρίου 1954

—

56029/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ προσθήκης διατάξεως εἰς Καταστατικὸν Τ.Ε.Δ. Ὑπαλλήλων Ἐμπορίου Τροφίμων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 29 τῆς 11 Φεβρουαρίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὸ ἄρθρ. 59 § 1 τοῦ ἀ.ν. τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ διὰ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ἀ.ν. 694/1937 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας».

2) Τὸ ὑπ' ἀριθ. 2520/1953 ν.δ. «περὶ προσδιορισμοῦ τῶν ἀντικειμένων, ἐφ' ὧν ἐφαρμόζεται ἡ διαδικασία ἡ διαγραφομένη ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ἀ.ν. τῆς 11.11.1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας κλπ.».

3) Τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 ν.δ. περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινων. Πολιτικῆς», κυρωθέντος διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1392/1949 ν.δ.

4) Πρότασιν τοῦ Δ. Σ. τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Ἐμπορίου Τροφίμων, ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 167/16.6.1953 ἀναφορᾶς του.

5) Γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινων. Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. Σ.Κ.Α. 419/1953, συνεδρίασις 10η τῆς ΙΑ' περιόδου τῆς 10.12.1953), ἀποφασίζομεν:

Ὅπως ἐν τέλει τοῦ ἄρθρ. 37 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ὑπαλλήλων Ἐμπορίου Τροφίμων προστεθῇ διάταξις, ἔχουσα οὕτω:

«Ἡ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 10926/Σ.285/27.4.1953 ἀποφάσεως προστεθεῖσα § 5 ἐν τέλει τοῦ παρόντος ἄρθρου καταργεῖται».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Ἰανουαρίου 1954

(*) ***Σημ. ΕΕΔ:*** Ἀναφέρεται εἰς ἀνοικοδόμησιν.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΣΚΕΨΕΙΣ ΤΙΝΕΣ ΠΕΡΙ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ὡς ἀνηγγέλθη, ἀπό τῶν προσεχῶν ἡμερῶν ἀρχίζει ἡ ἐλευθέρα διά συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ρύθμισις τῶν μισθῶν καί ἡμερομισθίων τῶν μισθωτῶν, σχεδιάζεται δέ τό σχετικόν νομοθέτημα, τό ὁποῖον θά καταργήσῃ τόν ἰσχύοντα ἀκόμη νόμον 3053/1952 περί καθορισμοῦ ἀποδοχῶν.

Ἐκεῖνο ὅμως, τό ὁποῖον πρέπει, νομίζομεν, ἰδιαιτέρως νά προσέξῃ ὁ Νομοθέτης, εἶναι νά διασφαλίσῃ τήν ἀπρόσβλητον τῶν ὅρων τῶν συλλογικῶν συμβάσεων, αἵτινες μέλλει νά συνομολογοῦνται. Καί δέν ἐννοοῦμεν μόνον τάς ποινικάς κυρώσεις, τάς ὁποίας ἀπευθύνει καί τό ἰσχῦον δίκαιον κατά τῶν παραβατῶν. Αὐταί εἶναι βεβαίως ἐν ἀσφαλιστικόν τῆς παραβάσεως τῶν ἐργατικῶν νόμων μέσον καί μάλιστα, ὅταν, ὡς συμβαίνει, ἡ ποινική δίωξις ἀσκῆται καί αὐτεπαγγέλτως.

Ὁ Νομοθέτης τοῦ παλαιοῦ ἀ.ν. 99/1936 ἐσκέφθη καί ἐπέβαλε καί ἀστικάς κυρώσεις, τό διπλάσιον τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112 διά τήν παράβασιν τῶν κυρωθεισῶν ὑπ' αὐτοῦ δύο πρώτων συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας. Συνεβάσεων ὅμως τό δικαίωμα αὐτό τοῦ μισθωτοῦ μέ τήν ἐκ τῆς ἐργασίας ἀποχώρησίν του, τό ὁποῖον ἐσήμαινεν, ὅτι ἔπρεπε νά καταστῇ ὁ μισθωτός ἄνεργος, διά νά τιμωρηθῇ ὁ παραβάτης ἐργοδότης. Ἡ νομοθέτησις τοῦ δικαιώματος αὐτοῦ, ὑπό τόν ὅρον τοῦτον, δέν ἦτο πολύ ἐπιτυχής.

Οἱ συμβαλλόμενοι τῶν πρώτων γενικῶν μεταπολεμικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας τῆς 1 Νοεμβρίου 1947 συνωμολόγησαν ὡς ποινικήν ρήτραν τό πενταπλάσιον τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112, χωρίς νά ἐξαρτηθῇ τό δικαίωμα τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς πτώσεώς του εἰς ἀνεργίαν, δι' ἀποχωρήσεως ἐκ τῆς ἐργασίας.

Ἀμφίβολος ὅμως ὑπῆρξεν εἰς τήν πρᾶξιν ἡ ἐπιτυχία καί τῆς συμβατικῆς αὐτῆς ρήτρας. Τό ἐκπληκτικόν πράγματι μέγεθος τῶν ἀποζημιώσεων αὐτῶν [ἐνταυθοῖ ἰδιωτικόν ὑπάλληλον δικαιούμενον ἀποζημιώσεως π.χ. 24 μηνῶν διά τήν ἀπόλυσίν του κατά τόν ν. 2112/1920 (δηλ. ἡ μεγαλυτέρα τοῦ νόμου αὐτοῦ ἀποζημίωσις) νά ἀξιοῖ παρά τοῦ ἐργοδότου του καταβολήν 120 μηνῶν, δηλαδή 10 ἐτῶν (!!) διά τήν παράβασιν συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας] ἠνάγκασε τά δικαστήρια νά εἶναι ἄκρως συντηρητικά εἰς τήν ἐπιδίκασιν τόσον ὑψηλῶν ἀποζημιώσεων, ἀκόμη καί ἐκεῖ ὅπου ἡ παράβασις ἦτο καταφανῶς συνέπεια δόλου τοῦ ἐργοδότου. Ἀργαίον εἶναι τό ρητόν κεῖ ἄγαν δικαιοσύνη ἄγαν ἄδικία ἐστίν.

Ἀστικαί κυρώσεις πρέπει ἀναμφιβόλως νά νομοθετηθοῦν. Δέν θά ἦτο, νομίζομεν, λάθος, ἄν ἐλέγομεν, ὅτι πρέπει νά νομοθετηθῇ, ὅτι ὁ δικαστής, ἀναφυομένης παραβάσεως συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, χωρίς νά ἀρνεῖται ὑποχρεότητα τοῦ ἐργοδότου (ἐνθυμούμεθα τήν Α.Π. 315/1950, ΕΕΔ 9, 458, ἡ ὁποία, διά τήν ἀποζημίωσιν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων τοῦ Νοεμβρίου 1947, ἀπῄτησε νά μή ὑπάρχῃ ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου καί ἄγνοια ἀκόμη τῆς συλλογικῆς συμβάσεως), νά δικαιοῦται νά ἐπιδικάζῃ εὔλογον, κατά τήν κρίσιν του, εἰδικήν ἀποζημίωσιν ὑπέρ τοῦ μισθωτοῦ (ἀνεξαρτήτως τοῦ δικαιώματος αὐτοῦ πρός λῆψιν τοῦ μισθοῦ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων), τῆς ὁποίας νά ὁρισθῇ κατώτατον καί ἀνώτατον ὅριον αὐτῆς.

Δέν ἠμπορεῖ βέβαια νά κριθῇ μέ τό αὐτό μέτρον μικρᾶς οἰκονομικῆς δυνάμεως ἐργοδότης μέ ἕνα παγίσχυρον οἰκονομικῆς ἐπιχειρησιακόν Ὀργανισμόν.

ΤΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ Η ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ

Ἡ τρίτη ἐκ τῆς σειρᾶς τῶν διαλέξεων, αἱ ὁποῖαι δίδονται ὑπό τήν αἰγίδα τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου Ἐργασίας εἰς τό ἀμφιθέατρον τῆς Νομικῆς Σχολῆς, γενομένη τήν 5ην Φεβρουαρίου ἐ.ἔ., εἶχεν ὡς θέμα: «Τό Διεθνές Γραφεῖον Ἐργασίας καί ἡ τεχνική βοήθεια».

Ὁ ὁμιλητής κ. Χρυσός Εὐελπίδης ἐξέθεσε τό θέμα του μέ πλήρη ἀμεροληψίαν καί ἐπιμέλειαν, ὁμιλήσας ἐν μακρῷ περί τῆς δράσεως τοῦ Δ.Γ.Ε. πρό, κατά καί μετά τόν παγκόσμιον πόλεμον. Ἐξήτασεν, ὅλως ἰδιαιτέρως, τάς νεωτέρας ἐξορμήσεις τοῦ Ὀργανισμοῦ τούτου εἰς τάς περιοχάς τῶν Διεθνῶν Ἐπιτροπῶν Βιομηχανίας, τῶν Περιφερειακῶν Διασκέψεων Ἐργασίας καί τῆς παροχῆς τεχνικῆς βοηθείας εἰς τά ὑποαναπτυγμένα οἰκονομικῶς κράτη. Μεταξύ τῶν ἄλλων κρατῶν, ἡ τεχνική αὕτη βοήθεια παρασχέθη, τῇ αἰτήσει της, καί εἰς τήν χώραν μας, καί μάλιστα ἐπανειλημμένως, καί ἔδωσεν ἀφορμήν εἰς συστάσεις καί εἰς ἐκθέσεις, αἱ ὁποῖαι διατηροῦν πάντοτε τήν ἐπικαιρότητά των.

Ὁ κ. Εὐελπίδης ὑπογράμμισε τό γεγονός ὅτι ἡ τεχνική βοήθεια παρέχεται εἰς τά διάφορα κράτη, κατόπιν συμφωνίας μετ' αὐτῶν καί συμφώνως μέ τόν τρόπον μέ τόν ὁποῖον ἐπιθυμοῦν ταῦτα νά τούς παρασχεθῇ. Ἀκολούθως ἀνέλυσε τάς διαφόρους μεθόδους τῆς παροχῆς τῆς βοηθείας, τήν μεγάλην ἔκτασιν τήν ὁποίαν ἔλαβεν αὕτη κατά τούς τελευταίους χρόνους, καί ἔνα ἐκ τῶν κυριωτέρων σκοπῶν εἰς τούς ὁποίους ἀποβλέπει: τήν ὕφωσιν τοῦ βιωτικοῦ ἐπιπέδου ὄχι μόνον τῶν ἐργατικῶν τάξεων, ἀλλά καί τοῦ συνόλου τοῦ πληθυσμοῦ.

Μεταξύ τῶν παρουσιαζομένων δυσκολιῶν ὁ ὁμιλητής ἀνέφερε ἐκείνην τῆς διαθέσεως τῶν κεφαλαίων διά τήν πραγμάτωσιν τῶν σκοπῶν τῆς τεχνικῆς βοηθείας. Ἡ ἀπόδοσις τῆς ἐργασίας π.χ. δυσκολύνεται πολύ διά τῆς ὀργανώσεως τῆς ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως. Εἶναι ἀνάγκη πρωταρχικῶς νά ἐξασφαλισθῇ ἡ ἰσορροπία μεταξύ τῶν μεγάλων διαθεσίμων κεφαλαίων καί τῆς ἀξιοποιήσεως τῶν πλουσίων ἐκτάσεων τῆς γῆς ποῦ μένουν ἀκόμη ἀνεκμετάλλευτοι. Ἡ τεχνική βοήθεια μένει ἀνωφελής ἄνευ τῆς ἐπενδύσεως τοῦ διεθνοῦς κεφαλαίου.

Πρέπει, πρό παντός ἄλλου, νά ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὁ ἀνθρώπινος παράγων καί νά ἐπικρατήσῃ τό κοινωνικόν στοιχεῖον εἰς τήν ἐπίλυσιν τῶν οἰκονομικῶν προβλημάτων.

Ὁ ὁμιλητής, τελειώνων, ἐξῆρε τόν ρόλον τῆς Διεθνοῦς Ὀργανώσεως Ἐργασίας ὄχι μόνον διά τήν καθιέρωσιν καλλιτέρων συνθηκῶν ἐργασίας καί ζωῆς τῶν ἐργαζομένων, ἀλλά καί ἐπικρατήσεως τῆς κοινωνικῆς δικαιοσύνης εἰς πάσας τάς ἀνθρωπίνους σχέσεις.

Χ.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 13ος—Τεῦχος 6 (300)

Ἀθῆναι, 15 Μαρτίου 1954

ΤΙΝΑ ΠΕΡΙ ΣΧΕΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ὑπὸ τοῦ κ. Δ. Κ. ΚΑΛΟΜΟΙΡΗ

Τὸ Νομοθετικὸν Διάταγμα 2511/1953 «περὶ ἐλέγχου ὁμαδικῶν ἀπολύσεων» ὁρίζει ἐν ἄρθρῳ 2 § 6, ὅτι «ὡς σχέσις ἐργασίας νοεῖται ἡ ἐκ τῆς πραγματικῆς ἀπασχολήσεως τοῦ μισθωτοῦ ἐν τῇ ἐκμεταλλεύσει δημιουργουμένη σχέσις, ἀνεξαρτήτως τοῦ κύρους τῆς συμβάσεως ἐργασίας». Ἡ ἀπουσιαστὶ τῆς διατάξεως ταύτης τοῦ Ν.Δ. ἔγκειται εἰς τὸ ὅτι τὸ πρῶτον εἰσέρχεται ὡς νομοθετικῶς ρυθμιζομένη ἔννοια ἡ «σχέσις» ἐργασίας εἰς τὴν ἑλληνικὴν ἐπιστήμην.

Ἐν τοῖς ἑπομένοις θέλομεν ἐν ὀλίγοις ἀσχοληθῆ μὲ τὴν σχέσιν ἐργασίας, τὴν σχέσιν αὐτῆς πρὸς τὴν σύμβασιν ἐργασίας καὶ τὴν θέσιν, ἣν λαμβάνει τὸ Ν.Δ. ἐν προκειμένῳ.

I. Ἡ σχέσις ἐργασίας κατ' ἔννοιαν καὶ περιεχόμενον διάφορος τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

1. Ἡ ἑλληνικὴ ἐπιστήμη ἐποιεῖτο μέχρι τοῦδε χρῆσιν τῶν ὅρων ἐναλλάξ, τοῦ λοιποῦ ὅμως πρέπει ἡ διάκρισις νὰ γίνηται σαφῶς, καθ' ὅσον πρόκειται περὶ ἐννοιῶν διαφόρων (1). Τοῦτο δὲ ὡρίσθη καὶ νομοθετικῶς ὑπὸ τοῦ Ν.Δ.

α. Ὡς σύμβασις νοεῖται ἡ ἐπὶ τ' αὐτὸ σύμπτωσις δύο ἢ πλειοτέρων κατέναντι ἀλλήλων ἰσταμένων δηλώσεων βουλήσεων. Ὡς τοιαύτη ἡ σύμβασις ἀποτελεῖ γενεσιουργὸν λόγον τῆς ἐνοχῆς. Σύμβασις εἶναι τὸ κλείσιμον τῆς συμφωνίας καὶ μόνον. Αὕτη αὕτη ἡ ἐπὶ ὡρισμένων σημείων σύμπτωσις τῶν δηλώσεων τῶν βουλήσεων. Ἐπήλθεν αὕτη, οὕτω ἡ σύμβασις παρέρχεται, ἔληξεν ὁ προορισμός της. Παραμένει πλέον ἡ ἐνοχή, ἡ ἐνοχικὴ σχέσις ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς θεσμεύσεως ἐξ ὡρισμένων μεμονωμένων ἀξιώσεων, ἀλλὰ καὶ περαιτέρω ἑτέρων δικαιωμάτων, ὡς ὑπαναχωρήσεως, καταγγελίας κλπ. (2).

β. Οἷα ἀκριβῶς ἐννοιολογικὴ διαφορὰ ὑφίσταται μεταξὺ συμβάσεως καὶ ἐνοχικῆς σχέσεως, προκυπτούσης ἐκ ταύτης, ὑφίσταται καὶ μεταξὺ σχέσεως καὶ συμβάσεως ἐργασίας. Σαφῶς τυγχάνει ἐν προκειμένῳ ὁ *Nipperdey* (3).

«Ἡ εἰς τὴν δογματικὴν τοῦ ἀστικοῦ δι-
» καίου γενικῶς κρατοῦσα, εἰς τὰς ἐρεύνας
» ὅμως τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου συχνάκις
» παραβλεπομένη, διάκρισις μεταξὺ συμβά-
» σεως καὶ τῆς ἐκ τῆς συμβάσεως προκυ-
» πτούσης ἐνοχικῆς σχέσεως (ἐν τῇ ἐννοίᾳ
» ἑνὸς ὀργανισμοῦ) τυγχάνει ἐν προκειμέ-
» νῳ μεγάλης σημασίας. Σύμβασις ἐν τῇ
» ἐννοίᾳ τοῦ Ἀστικοῦ Δικαίου εἶναι τὸ
» κλείσιμον τῆς συμβάσεως (§§ 145 BGB).
» Αὕτη παρέρχεται ἅμα τῇ τελειώσει της.
» Περαιτέρω ὑφίσταται μόνον ἡ ἐνοχικὴ
» σχέσις. Ἐσυνηθίσαμεν εἰς μίαν ἀνακρι-
» βῆ, ἐν πάσῃ περιπτώσει ὅμως ἀδιάβλη-
» τον, ἔκφρασιν, νὰ ὀνομάζωμεν ἐπίσης σύμβα-
» σιν τὴν διὰ συμβάσεως δημιουργουμένην
» ἐνοχικὴν σχέσιν».

2. Ἀλλὰ καὶ τὸ περιεχόμενον τῆς σχέσεως ἐργασίας εἶναι διάφορον τοῦ περιεχομένου τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

α. Κατὰ μίαν γνώμην (4) ἡ σχέσις ἐργασίας περιλαμβάνει τὰς ὑπὸ τῆς συμβάσεως ἐργασίας, δι' ἧς αὕτη δημιουργεῖται, ρυθμιζομένας σχέσεις μεταξὺ ἐργαζομένου καὶ ἐργοδότου. Αὕτη παραδέχεται πλήρη κατὰ περιεχό-

(1) Ἡ διάκρισις εἶναι δημιούργημα τῆς γερμανικῆς ἐπιστήμης (Arbeitsvertrag καὶ Arbeitsverhältnis). Περὶ τῆς ἀναγκαιότητος τοῦ διαχωρισμοῦ τῶν ἐννοιῶν ὅρα καὶ *Nikisch* - **Καΐση** - **Βασιλείου**, Ἐργατικὸν Δίκαιον, σ. 178.

(2) *Enneccerus* - *Lehmann*, Schuldrecht, 1950, σελ. 1 - 2 καὶ σελ. 26.

(3) Ἐν *Hueck* - *Nipperdey*, Beiträge zum Tarifrecht, S. 112.

(4) *Lotmar*, Der Arbeitsvertrag, I σελ. 58, *Nipperdey*.

μενον ταυτότητα σχέσεως καὶ συμβάσεως ἐργασίας (4).

6. Κατ' ἄλλην γνώμην (5) ἡ σχέσις ἐργασίας περιλαμβάνει πάσας τὰς ἐν τῇ ἐκμεταλλεύσει δημιουργουμένας σχέσεις μεταξὺ τοῦ ἐργοδότου καὶ τοῦ συνόλου τῶν ἐργαζομένων (Solidärbeziehungen).

γ. Τρίτη τέλος ἄποψις(6) ἐκτείνει τὰς ὑπὸ τῆς σχέσεως ἐργασίας ρυθμιζομένας σχέσεις καὶ πέραν τῆς ἐκμεταλλεύσεως εἰς τὰς μεταξὺ τῶν ἑκατέρωθεν σωματείων σχέσεις.

II. Ἡ σχέσις ἐργασίας. Γένεσις καὶ λῆξις αὐτῆς.

Τί τὸ τελείως διάφορον πρὸς τὴν μεταξὺ σχέσεως καὶ συμβάσεως διάκρισιν ἀποτελεῖ τὸ θέμα τοῦ πῶς συνιστᾶται καὶ πῶς λήγει ἡ σχέσις ἐργασίας. Τοῦτο ἀπετέλεσεν ἀντικείμενον σοβαρωτάτων ἐπιστημονικῶν διενέξεων ἐν τῇ γερμανικῇ ἐπιστήμῃ.

Δύο βασικῶς ὑποστηρίζονται θεωρίαι ἡ συμβατικὴ θεωρία καὶ ἡ θεωρία τῆς ἐντάξεως ἐν τῇ ἐκμεταλλεύσει(7).

1. Κατὰ τὴν συμβατικὴν θεωρίαν(8) ἡ σχέσις ἐργασίας δημιουργεῖται διὰ συμβάσεως ἐργασίας καὶ μόνον. Εἶναι ἐκ λόγου τινὸς ἡ σύμβασις ἄκυρος, οὕτω οὐδόλως γεννᾶται σχέσις ἐργασίας καὶ οὐδεμία ἑκατέρωθεν δέσμευσις τῶν μερῶν. Θὰ ἦτο ὅμως ἄδικον εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην, ἂν ἐδεχόμεθα, ἀκολουθοῦντες κατὰ γράμμα τὰς συνεπείας τῆς θεωρίας, ὅτι οὐδὲν ἀποτέλεσμα διὰ τὸν ἐργαζόμενον ἐπέρχεται, ὅτι αἱ προστατευτικαὶ διατάξεις τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου δὲν τυγχάνουν ἐφαρμογῆς ἐν προκειμένῳ καὶ ὅτι ὁ ἐργοδότης δύναται, ἐπικαλούμενος τὴν ἀκυρότητα ἢ ἀκυρωσίαν, νὰ ἀπαλλαγῇ ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν ἄνευ τινὸς νομικοῦ περιορισμοῦ τοῦ κατὰ τρόπον ἐλαττωματικὸν προσληφθέντος μισθωτοῦ.

Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο οἱ ὀπαδοὶ τῆς συμβατικῆς θεωρίας προέβησαν εἰς σημαντικὴν ὑποχώρησιν, ἐναντι τῆς θεωρίας τῆς ἐντάξεως, δεχθέντες ὅτι εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην δὲν θὰ χωρήσῃ ἀκύρωσις, ἀλλὰ καταγγελία τῆς σχέσεως ἐργασίας (10) καὶ ὅτι θὰ τύχουν ἐφαρμογῆς αἱ προστατευτικαὶ διατάξεις τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου (11), ἐφ' ὅσον τῆς ἀκύρου συμβάσεως ἐπηκολούθησε πραγματικὴ ἀπασχόλησις ἐν τῇ ἐκμεταλλεύσει. Τότε ὁ μισθωτὸς εὑρίσκεται οὐχὶ εἰς σχέσιν ἐργασίας, ἀλλὰ εἰς «σχέσιν πραγματικῆς ἀπασχολήσεως», ἐπισύρουσαν τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου.

2. Ἡ θεωρία τῆς ἐντάξεως (12) ἐν τῇ ἐκμεταλλεύσει δὲν ἀποκρούει τὴν σύμβασιν, ἀλλὰ δέχεται ὅτι αὕτη καὶ μόνη δὲν ἀρκεῖ διὰ τὴν δημιουργίαν σχέσεως ἐργασίας, προσέτι χρειάζεται ἔνταξις αὐτοῦ ἐν τῇ ἐκμεταλλεύσει. Τὸ πραγματικὸν γεγονὸς τῶν ἐντάξεων καὶ μόνον ἀρκεῖ διὰ τὴν σύστασιν τῆς σχέσεως ἐργασίας. Τὸ κῦρος καὶ γενικῶς ἡ ὕπαρξις συμβάσεως οὐδόλως ἐπηρεάζουν τὴν σχέσιν ἐργασίας.

Δύο σοβαραὶ ἀντιρρήσεις ὑπάρχουν κατὰ τῆς θεωρίας ταύτης:

α. Ὅτι, συνεπὴς πρὸς τὴν ἐκδοχήν της ὅτι ἀρκεῖ πραγματικὴ ἀπασχόλησις ἐν τῇ ἐκμε-

---

(4) Οὕτω ἐννοεῖ τὴν σχέσιν ἐργασίας καὶ ὁ *Kreller*, Zum Entwurf eines allgem. ArbeVertr. Gesetzes, Arch. f. civ. Praxis NF. τόμ. II, σ. 16 - 17, κατὰ τὰ ὅμως κάτωτέρω, καθ' ὅτι ἀδιαφορεῖ, ἂν αὕτη συνίσταται διὰ συμβάσεως ἢ μή.

(5) *Sinzheimer*, Der korporative Arb. Normen Vertr., τόμ. I, σελ. 2 ἑπ. § 8 ἑπ., τόμ. II, σελ. 80 ἑπ., 63 ἑπ. καὶ *Grundzüge*, σελ. 109.

(6) *Hueck*, Arbeitsvertrag u. Arbeitsverhältnis im neuen Arb.Vertr.Ges. Jherings J., τόμ. 74, σελ. 388 ἑπ., ἰδίως ὑπὸ 4. Ἀντίθετος *Sinzheimer*, Grundzüge, σελὶς 110, σημ. *Oppermann*, Der Rechtsbegriff d. Arbeitsverhältnisses, Arbeitsrecht, 1925, σελ. 29, *Potthoff*, Arbeitsrecht, 1932, σελ. 369 ἑπ. Εἶναι σαφὲς ὅτι ὁ *Nikisch* δέχεται τὴν ἀνωτέρω ὑπὸ I 26 ἀποφαν τοῦ *Sinzheimer*. Τοῦτο ἀκριβῶς προσπαθῶν νὰ ἐξηγήσῃ πότε καὶ πῶς ἄρχονται αἱ ἐν τῇ ἐκμεταλλεύσει σχέσεις κατέληξεν εἰς τὴν περὶ ἐντάξεως θεωρίαν του. Πρβλ. *Nikisch*, Das Arbeitsverhältnis im Betriebe, 1944 καὶ Individualismus u. Kollektivismus im heutigen Arbeitsrecht, RdA, 53 σελ. 81 ἑπ.

(8) Ὅρα *Nikisch*, Arbeitsrecht, 1951, σελ. 75 ἑπ., 78 ἑπ., 81 ἑπ., ὅπου πλείονες λεπτομέρειαι.

(9) Οἱ κύριοι ὑποστηρικταὶ τῆς θεωρίας ταύτης εἶναι οἱ *Hueck*, Grundriss, S. 70, *Nipperdey*, DAR, 1937, σ. 143, Staudinger *Nipperdey*, σχόλιον 32 πρὸ § 611 BGB καὶ *Dietz*, σχόλιον 17 § 1 AOG.

(10) *Hueck*, EEA 11, σελ. 1065, μετάφρασις ἐκ τοῦ BB 1952, σελ. 264.

(11) *Hueck*, Kritische vierteljahres Schriften für Gesetzgebung u. Rechtswissenschaft, 32, σελ. 41 σημ. 13.

(12) Αὕτη ὑποστηρίχθη τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ *Potthoff* εἰς πλείστας ἐργασίας του, ἰδίᾳ ἐν ArbR 22 σελ. 369, ὅστις ὅμως προϋποθέτει τόσον πραγματικὴν ἀπασχόλησιν, ὅσον καὶ σύμβασιν. Περαιτέρω ὑπὸ τοῦ *Oppermann*, δεχθέντος ὅτι ἡ σχέσις ἐργασίας δὲ τυπῶς δύναται νὰ δημιουργηθῇ, εἴτε διὰ πραγματικῶν γεγονότων, εἴτε δικαιοπρακτικῶς. Ἐπίσης ὑπὸ τοῦ *Erich Molitor*, Arbeitnehmer u. Betrieb, 1929, ὑποστηρίζοντος ὅτι ἡ ἀξιοσία τοῦ ἐργοδότου ἐπὶ τῆς ἐργατικῆς δυνάμεως τοῦ ἐργαζομένου δὲν προκύπτει ἐκ τῆς συμβάσεως, ἀλλὰ ἐκ τῆς ἐντάξεως τούτου εἰς τὴν ἐκμετάλλευσιν. Σήμερον ἡ θεωρία αὕτη ὑποστηρίζεται ὑπὸ τῶν *Siebert - Nikisch* καὶ *Maus*.

ταλλεύσει διὰ τὴν δημιουργίαν τῆς σχέσεως ἐργασίας, θὰ ἔδει, ὅπως δεχθῇ καὶ πραγματικὴν λύσιν ταύτης, ἐξικνουμένης μέχρις ἀποπομπῆς τοῦ ἐργαζομένου, καὶ

6. Εἰς ποίαν περίπτωσιν νοεῖται ἡ πραγματικὴ ἀπασχόλησις ἄνευ συμβάσεως; Μήπως, ἐάν τις εἰσέλθῃ εἰς τὸ ἐργαστήριον ἄλλου καὶ ἀναλάβῃ ἐργασίαν, ἄνευ προηγουμένης συμφωνίας, ὁ δὲ ἐργοδότης ἀποδεχθῇ ταύτην καὶ καταβάλῃ τὸν μισθόν, δὲν πρόκειται περὶ σιωπηρῶς καταρτισθείσης συμβάσεως (13); Ἄλλως ὁ ἴδιος ὁ *Nikisch* ἀποκρούει μίαν λαθραίαν ἔνταξιν διαφυγοῦσαν τῆς προσοχῆς τοῦ ἐργοδότου (14). Πρὸς συγκάλυψιν τοῦ πρώτου κενοῦ τῆς θεωρίας του ὁ *Nikisch* ἀναγκάζεται νὰ παραδεχθῇ, ὅτι εἰς πᾶσαν περίπτωσιν ἡ σχέσις ἐργασίας λύεται διὰ καταγγελίας (15). Αἱ εἰς τὴν δευτέραν ὅμως περίπτωσιν διδόμεναι λύσεις δὲν θεωροῦνται ἱκανοποιητικαί.

3. Κατόπιν τῶν ἀνωτέρω σημαντικῶν ὑποχωρήσεων τῶν ὀπαδῶν ἀμφοτέρων τῶν θεωριῶν ἡ περὶ αὐτὰς συζήτησις ἀπώλεσε πᾶσαν σχεδὸν πρακτικὴν ἀξίαν, διατηροῦσα ἁπλῶς καὶ μόνον θεωρητικὸν ἐνδιαφέρον (16).

Σημαντικὸν ἐν προκειμένῳ ὑπῆρξεν, ὅτι ἐπετεύχθη συμφωνία περὶ τοῦ ὅτι αἱ διατάξεις τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου τυγχάνουν ἐφαρμογῆς, ἀνεξαρτήτως τοῦ κύρους τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

III. Ἡ σχέσις ἐργασίας, σχέσις διφυής, δημιουργεῖται ἐκ συμβάσεως καὶ μόνον.

Ὡς ἀνωτέρω ἐλέχθη, ἡ κρατοῦσα σήμερον γνώμη δέχεται, ὅτι ἡ σχέσις ἐργασίας περιλαμβάνει τόσον τὰς μεταξὺ τοῦ ἐργοδότου καὶ ἐργαζομένου σχέσεις, ὅσον καὶ τὰς μεταξὺ τοῦ ἐργοδότου καὶ τοῦ συνόλου τοῦ προσωπικοῦ, καὶ περαιτέρω πᾶσαν ἐν τῇ ἐκμεταλλεύσει ἢ καὶ ἐκτὸς ταύτης μεταξὺ τῶν ὀργανώσεων δημιουργουμένην σχέσιν. Κατόπιν τούτου συνάμεθα νὰ διακρίνωμεν τὴν σχέσιν ἐργασίας εἰς δύο οὐσιώδη μέρη: Τὸ ἀτομικὸν καὶ τὸ συλλογικόν.

1. Τὸ ἀτομικὸν μέρος τῆς σχέσεως ἐργασίας περιλαμβάνει τὴν ρύθμισιν τῶν μεταξὺ ἐργαζομένου καὶ ἐργοδότου σχέσεων, δημιουργεῖται διὰ τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἄρχεται ἀπὸ τῆς συνάψεως αὐτῆς, ταυτίζεται πρὸς ταύτην κατὰ τὸ περιεχόμενον. Εἶναι ὅ,τι ἠγνόουν οἱ *Lotmar* καὶ *Nipperdey* (17), ὅταν ὡμίλουν περὶ σχέσεως ἐργασίας. Αὕτη εἶναι ἡ σχέσις ἐργασίας ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ἀστικοῦ δικαίου, ἥτις καὶ ρυθμίζεται ὑπ' αὐτοῦ.

2. Ἡ ραγδαία μεταβολὴ τῶν οἰκονομικῶν καὶ κοινωνικῶν συνθηκῶν, ἥτις ἐπηκολούθησε τὸ πέρας τοῦ πρώτου παγκοσμίου πολέμου, ηὔξησε τὴν δύναμιν τῶν ὠργανωμένων ὁμάδων καὶ ἤγαγεν εἰς τὴν ἐπικράτησιν τῶν συλλογικῶν σχέσεων ἔναντι τῶν ἀτομικῶν. Οἱ ἐργαζόμενοι ἀποκτοῦν ὀργανώσεις καὶ ρυθμίζουν τὰς σχέσεις ἐργασίας, ὄχι μόνον ἐκτὸς τῆς ἐκμεταλλεύσεως, ἐπὶ τοῦ ἐπαγγελματικοῦ πεδίου, ἀλλὰ καὶ ἐντὸς αὐτῆς.

Οὕτω, ἐκτὸς τῆς ἐκμεταλλεύσεως, γεννᾶται ἕτερον σύμπλεγμα σχέσεων ρυθμίζον α) τὰς σχέσεις τοῦ συνόλου τῶν ἐργαζομένων πρὸς τὸν ἐργοδότην, ἐν τῇ ἐννοίᾳ ὅτι ὁ τελευταῖος ἀναλαμβάνει ὑποχρεώσεις, ἔναντι τοῦ συνόλου, μὴ γεννώσας ἀξίωσιν τῶν κατὰ μόνας ἐργαζομένων (18), ἀλλ' ἀποτελοῦσας προϋπόθεσιν τῆς παροχῆς ἐργασίας (19), β) τὰς σχέσεις τῶν ἐργαζομένων πρὸς ἀλλήλους καὶ γ) τὴν ὀργάνωσιν καὶ τὴν νομικὴν θέσιν τῶν ἐργαζομένων ἐν τῇ ἐκμεταλλεύσει (20).

Ἡ ἔννοια τῆς σχέσεως ἐργασίας, ὡς αὐτὴ νοεῖται ἐν τῷ ἀστικῷ δικαίῳ, δὲν ἠδύνατο νὰ ἀνταποκριθῇ εἰς τὰς οὕτω δημιουργηθείσας νέας συνθήκας, αὐτὴ περιωρίσθη εἰς τὸ ἓν σκέλος, τὸ ἀτομικόν, τῆς νέας ὑπὸ εὐρυτέραν μορφὴν ἀναφυείσης σχέσεως ἐργασίας.

3. Ἀτομικαὶ καὶ συλλογικαὶ σχέσεις δὲν ἀποτελοῦν σχέσεις διαφόρους, ἀλλὰ μέρη τῆς αὐτῆς σχέσεως, τῆς σχέσεως ἐργασίας πολλαπλῶς ἀπ' ἀλλήλων ἐξαρτώμενα.

α) Ἀτομικαὶ καὶ συλλογικαὶ σχέσεις ἄρχονται ὁμοῦ διὰ τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ὁ

(13) Βλ. ἐν *Nikisch*, Arbeitsrecht, 51, σελ. 93, παραπομπαί, τελευταίως δὲ καὶ *Crone*, Arbeitsvertrag und Einstellung, RdA, 52 σ. 372.

(14) *Nikisch*, Arbeitsrecht, 1951, σελ. 98.

(15) *Nikisch*, Arbeitsrecht, 1951, σελ. 195.

(16) *Nikisch*, Individualismus und Kollektivismus im heutigen Arbeitsrecht, RdA 53, σελ. 83.

(17) Ἀνωτέρω σημ. 4.

(18) Τότε θὰ ἐπρόκειτο περὶ ἀτομικῆς ὑποχρεώσεως.

(19) Ὁ καθ' ἕκαστον ἐργαζόμενος δύναται νὰ ἀρνηθῇ νὰ παράσχῃ τὴν ἐργασίαν του, μὴ καθιστάμενος ἐκ τούτου ὑπερήμερος, ἐὰν ὁ ἐργοδότης δὲν πληροῖ τὴν πρὸς τὸ σύνολον ὑποχρέωσίν του. Πρβλ. σημ. 6 *Jakobi*, Grundlehren, σελ. 192, *Hueck-Nipperdey*, Lehrbuch, II, σελ. 74, σημ. 52. *Hueck*, Deutsches Arb. Recht, 1944, σελ. 157, *Hueck - Nipperdey*, TVG. *Nipperdey*, RdA, 49, *Hueck*, BB, *Nikisch*, Arb. R., 51, σ. 305 καὶ ἑτέρα πλουσιωτάτη γερμανικὴ βιβλιογραφία. Ὅρα καὶ **Καποδίστριον**, Ἡ συλλογικὴ συμβασις καὶ τὸ δίκαιον τῶν σωματείων, σελ. 174.

(20) Αἱ δύο τελευταῖαι μορφαὶ δὲν ἀπαντῶνται ἐν τῷ ἑλληνικῷ δικαίῳ, ὅπου ἀλλείπει παντελῶς ὁ θεσμὸς τῆς ὀργανώσεως τῆς ἐκμεταλλεύσεως (Betriebsverfassung).

μὴ συνάψας σύμβασιν ἐργασίας δὲν δύναται νὰ καταστῇ φορεὺς συλλογικῶν δικαιωμάτων. Βεβαίως διὰ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀρχονται μόνον ἢ δύνανται νὰ ἀρχίσουν αἱ συλλογικαὶ σχέσεις, δὲν ρυθμίζονται ὅμως ὑπ' αὐτῆς. Ρυθμίζονται κυρίως ὑπὸ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων. Οὐδαμοῦ ἐν τῇ νομοθεσίᾳ ἀναφέρεται, ὅτι ἡ αὐτὴ σχέσις δὲν δύναται νὰ ἀπορρέῃ ἐκ πλειόνων πηγῶν. Ἄλλως ἡ ἐξάπλωσις τοῦ συλλογικοῦ δικαίου εἶναι τοιαύτη, ὥστε οὐχὶ μόνον συλλογικαὶ σχέσεις, ἀλλὰ καὶ ἀτομικαί, ρυθμίζονται ὑπ' αὐτοῦ (μισθοί, ἄδεια κλπ.). Σαφὴς διαχωρισμὸς δὲν εἶναι δυνατὸς λόγῳ τῆς συνεχοῦς ἐξελίξεως(21). Ἡ σύμβασις ἐργασίας δὲν ἐπαρκεῖ διὰ τὴν ρύθμισιν τῆς σχέσεως ἐργασίας, ὡς αὐτοδιεμορφώθη ὑπὸ τῶν συγχρόνων συνθηκῶν(22).

β) Αἱ συλλογικαὶ σχέσεις τερματίζονται ταυτοχρόνως μὲ τὰς ἀτομικὰς καὶ δὴ διὰ τῆς καταγγελίας, ὡς ἀνωτέρω κατεδείχθη.

γ) Οὐχὶ πᾶσα συλλογικὴ σχέσις, ἀλλὰ μόνον αἱ εἴς τινα ἐσωτερικὸν σύνδεσμον πρὸς τὴν ἐργασίαν εὑρισκόμεναι ἀποτελοῦν περιεχόμενον τοῦ συλλογικοῦ μέρους τῆς σχέσεως ἐργασίας (ὡς αἱ ἀνωτέρω ὑπὸ 21).

δ) Ἡ ἀνωτέρω τονισθεῖσα ἐξάρτησις τῶν δύο μερῶν τῆς σχέσεως ἐργασίας ὑφίσταται κατὰ κύριον λόγον διὰ τὸ συλλογικὸν μέρος. Τοῦτο εἶναι προσδεδεμένον εἰς τὸ ἀτομικὸν καὶ δὲν ὑφίσταται ἄνευ αὐτοῦ. Ἀντιθέτως τὸ ἀτομικόν, δυνάμενον κάλλιστα νὰ ὑπάρχῃ ἄνευ συλλογικοῦ μέρους.

ε) Πᾶσα συλλογικὴ σχέσις, δημιουργουμένη πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἀτομικοῦ μέρους καὶ συνεχιζομένη μετὰ τὴν λῆξιν αὐτοῦ, δὲν ἀποτελεῖ περιεχόμενον τῆς σχέσεως ἐργασίας, ὡς εἶναι ἡ ἰδιότης μέλους ἐργατικοῦ σωματείου.

IV. Ἐπὶ τοῦ Ν.Δ. 2511 1953 εἰδικῶς.

Ὡς γνωστόν, τὸ ν.δ. 2511/1953 ἐν ἄρθρῳ 2 § 6 ὁρίζει τὸν ὁρισμὸν τῆς σχέσεως ἐργασίας. Ἡ διατύπωσις τοῦ ν.δ. εἶναι τοιαύτη, ὥστε ἀφίνει νὰ ἐννοηθῇ, ὅτι ἡ ἑλληνικὴ νομοθεσία προσεχώρησεν εἰς τὴν θεωρίαν τῆς ἐντάξεως.

1. Ἤδη πρὸ τοῦ πολέμου ὑπάρχουν διατάξεις νόμων, ἐξ ὧν δύναται νὰ συναχθῇ, ὅτι ἡ ὕπαρξις ἐγκύρου συμβάσεως δὲν ἀποτελεῖ προϋπόθεσιν τῆς ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου(23). Ἐκ τούτου ὑπεστηρίχθη, ὅτι πρὸς τὴν θεωρίαν ταύτην ἔκλινε πλησιαίτερον ἡ ἑλληνικὴ νομοθεσία καὶ νομολογία(24). Παρὰ τὴν ἀναμφισβήτητον ὕπαρξιν νομικῶν τινων διατάξεων ἡ ἑλληνικὴ ἐπιστήμη καὶ νομολογία εἶναι προσκεκολλημέναι εἰς τὴν συμβατικὴν θεωρίαν(25).

2. Αἱ ἄδικοι λύσεις, τὰς ὁποίας ἐπέβαλλεν ἡ ἄκαμπτος ἐφαρμογὴ τῆς συμβατικῆς θεωρίας, ἤγαγον εἰς ἀπόκλισιν ἀπὸ ταύτης.

Δὲν δυνάμεθα ὅμως νὰ δεχθῶμεν, ὅτι διὰ τοῦ ν.δ. ἡ ἑλληνικὴ νομοθεσία ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἄκρου μετεπήδησεν εἰς τὸ ἕτερον(26).

Εἶναι σαφὲς ὅτι ἡ ἄκρατος ἐφαρμογὴ ἀμφοτέρων τῶν θεωριῶν ἄγει εἰς ἀδικίας.

Ἡ σχέσις ἐργασίας γεννᾶται διὰ συμβάσεως καὶ μόνον. Οὔτε ὀρθόν, οὔτε σκόπιμον εἶναι νὰ ἐγκαταλείψωμεν θεσμοὺς νομικοὺς καὶ νὰ ἀποβλέψωμεν εἰς ἁπλᾶ πραγματικὰ γεγονότα, πολλάκις δυσαπόδεικτα ἢ καὶ ἀντίθετα πρὸς τὴν πραγματικὴν βούλησιν τῶν ἐνδιαφερομένων. Θὰ ἦτο ὅμως ἄδικον νὰ ἀποστερήσωμεν τὰ πραγματικὰ γεγονότα πάσης νομικῆς ἀξίας. Ἐὰν ἡ δήλωσις τῆς βουλήσεως δὲν παρήγαγε τὰ ἔννομα αὐτῆς ἀποτελέσματα οὐχὶ ὅμως καὶ ὅταν αὐτὴ οὐδέποτε ἔλαβε χώραν—οὐχὶ μόνον δὲν θὰ ἦτο ἀντίθετον, ἀλλὰ θὰ ἦτο τοὐναντίον σύμφωνον πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου νὰ στραφῶμεν πρὸς τὰ πραγματικὰ γεγονότα, λαμβανομένων πάντοτε ὑπ' ὄψιν τῶν καθ' ἕκαστον συνθηκῶν. Τοῦτο ἀκριβῶς ἠθέλησε καὶ ὁ νομοθέτης τοῦ ν.δ. 2511/1953.

3. Συνοψίζοντες θεωροῦμεν ὅτι τὸ ἄρθρ. 2 § 6 τοῦ ν.δ. 2511 ἀποδέχεται:

α) Εἰς τὸ νὰ καταστήσῃ δυνατὴν τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου ἐν ᾗ περιπτώσει ἡ σύμβασις πάσχει ἐκ τινος ἐλαττώματος. Τοῦτο δὲ ἀκριβῶς δέχεται καὶ ἡ συμβατικὴ θεωρία.

β) Νὰ καταστήσῃ σαφῆ τὴν διάκρισιν με-

(21) Τοιαύτη εἶναι ἡ ἐξέλιξις εἰς τὰς Η.Π.Α., ὥστε ὑπὸ τῶν ὅρων σχέσεις ἐργασίας νοοῦνται κυρίως αἱ συλλογικαὶ σχέσεις. *Hueniger*, RdA. 52 σελ. 241, *Jadeson*, Das Arbeitsrecht der Vereinigten Staaten, 1953, σελ. 22 καὶ 68, *W. Hug*, Probleme des kollektiven Arbeitsrechts σελ. 7.

(22) Τὸ σύγχρονον συλλογικὸν δίκαιον πάσχει ἀπὸ ἐλλείψεων ἰδίων τύπων πιεζομένων ὑπὸ τῶν τύπων καὶ τῶν ἐννοιῶν τοῦ παλαιοῦ δικαίου. *Hessel*, Zum Begriff des Arbeitskampfes, ArbR. 31, στήλη 505.

(23) *Καποδίστριας*, Συλλογικὴ σύμβασις, 221.

(24) *Καποδίστριας*, ἐνθ' ἀνωτ., ὅστις ὁμιλεῖ περὶ αὐθεμερίας ἐργασιακῆς σχέσεως, ἔννοεῖ ὅμως προφανῶς τὴν θεωρίαν τῆς ἐντάξεως. Ὀρθῶς *Χατζηδάκης*, ΕΕΔ 12, σελ. 1093, ἀριθ. 20, 21.

(25) *Nikisch - Κούση - Βασιλείου*, Ἐργατικὸν Δίκαιον, σελ. 176.

(26) *Ὁ Βασιλείου*, ΕΕΔ 12, 1293, ἐνῷ κατ' ἀρχὴν θέτει ὀρθῶς τὸ ζήτημα (σελ. 293 II § 1), κατόπιν δέχεται, ὅτι πρόκειται περὶ τῆς θεωρίας τῆς ἐντάξεως (II § 2).

Η ΛΥΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΑΤΤΩΜΑΤΙΚΗΣ ΣΧΕΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕΤΑ ΤΟ Ν.Δ. 2511)1953

Ὑπὸ τοῦ κ. ΒΑΣ. ΠΑΝΤ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ, Δικηγόρου

Ἐν μελέτῃ του, δημοσιευθείσῃ ἐν ΕΕΔ 13, 225 ἐπ. περὶ τῆς λύσεως τῆς ἐλαττωματικῆς σχέσεως ἐργασίας διὰ καταγγελίας, ὁ κ. *Π. Βερροιόπουλος* μοὶ ἀποδίδει ὅτι εἰς τὰ δημοσιευθέντα ἐν ΕΕΔ 12, 1296 (3) σχόλιά μου παρηρμήνευσα τὸν *Nikisch*, ὑποστηρίξας ὅτι ἡ ἐλαττωματικὴ σχέσις ἐργασίας δύναται νὰ καταργηθῇ παρ' ἑκατέρου τῶν μερῶν ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν ἄνευ καταγγελίας. Σκοπὸς οὐχ ἧττον τῶν σχολίων μου δὲν ἦτο νὰ μεταβάσω, ἀκολουθῶν κατὰ πόδας, τὰ ὅσα ὑποστηρίζει ἐπὶ τοῦ ζητήματος ὁ ἐκ τῶν κυριωτέρων θεμελιωτῶν τῆς θεωρίας τῆς ἐντάξεως καθηγητὴς *Nikisch*, ἀλλὰ νὰ ὑποδείξω, καθ' ὅσον ὁ στενὸς χῶρος τῶν σχολίων ἐπέτρεπε, τὰ κατὰ τὴν γνώμην μου σημεῖα προσαρμογῆς τῆς θεωρίας τῆς ἐντάξεως, ἣν, καθ' ἡμᾶς, ἠκολούθησε τὸ ν.δ. 2511/1953 (ἄρθρ. 2 § 6), μὲ τὸ παρ' ἡμῖν ἰσχὺον ἐργατικὸν δίκαιον.

Ὑπεστήριξα λοιπόν, ὅτι ἡ ἐλαττωματικὴ σχέσις καὶ μετὰ τὸ ν.δ. 2511/1953 δὲν χρήζει καταγγελίας (εἴτε τακτικῆς, εἴτε ἐκτάκτου, εἴτε sui generis), ἵνα λυθῇ, ἀλλ' ἑκάτερον τῶν μερῶν δύναται ν' ἀποστῇ ταύτης ὁποτεδήποτε. Τὰ ὑποστηριχθέντα ἐν Γερμανίᾳ ὑπὸ ὀπαδῶν τινων τάσων τῆς θεωρίας τῆς ἐντάξεως, ὅσον καὶ τῆς συμβατικῆς θεωρίας, ὅτι καὶ ἡ ἐλαττωματικὴ σχέσις ἐργασίας ὑπόκειται εἰς ἔκτακτον καταγγελίαν διὰ σπουδαῖον λόγον (§ 626 Γερμ.Α.Κ., 672 Ἑλλην. Α.Κ.) ἢ εἰς sui generis τοιαύτην (πρβλ. περὶ τῶν διατυπωθεισῶν ἐν προκειμένῳ γνωμῶν *Hueck*, Die Auflösung eines fehlerhaften Arbeitsverhältnis ἐν Bert. Berater σ. 263 καὶ ἐν ΕΕΔ 11, σελ. 1065, ἀντίθετος ὅμως ὁ *Dietz*, ἐν Recht der Arbeit, 1949, σελ. 469, ὅστις ὁμιλεῖ περὶ ἐξαφανίσεως τῆς ἐλαττωματικῆς σχέσεως, ἥτις δὲν εἶναι καταγγελία), δὲν ἐθεωρήσαμεν προσαρμοζόμενα μὲ τὸ παρ' ἡμῖν δίκαιον διὰ τοὺς κάτωθι λόγους:

1) Διὰ τὰς ἀορίστου χρόνου συμβάσεις ἐργασίας, τὰς ὑπαγομένας εἰς τὸν ν. 2112 καὶ τὸ ὁ.δ. τῆς 16/18 Ἰουλίου 1920, ἡ ἄνευ περιορισμῶν (προμήνυσις ἢ καταβολὴ ἀποζημιώσεως) καταγγελία τῆς σχέσεως ἐργασίας εἶναι δυνατὴ μόνον δι' ὡρισμένους περιοριστικῶς ἐν τῷ νόμῳ ἀναφερομένους λόγους (μήνυσις, ἀνωτέρα βία, πυρκαϊά), μεταξὺ τῶν ὁποίων δὲν ἀναγνωρίζεται καὶ ἡ ἀκυρότης ἢ ἡ ἀκυρωσία τῆς σχέσεως ἐργασίας. Συνεπῶς, ἐὰν περιορισθῇ ἡ καταγγελία τῆς ἐλαττωματικῆς σχέσεως εἰς μόνας τὰς ὡρισμένου χρόνου σχέσεις ἐργασίας καὶ τὰς μὴ ὑπαγομένας εἰς τὸ ὁ.δ. τῆς 16/18 Ἰουλίου 1920 (ὧν ὁ κύκλος ἐστένευσε περισσότερον μετὰ τὴν δοθεῖσαν ἑρμηνείαν ὑπὸ τῆς Α.Π. 91/1954, ΕΕΔ 13, σελ. 197), θὰ ἐπήρχετο ἀδικαιολόγητος διάσπασις δικαίου καὶ ἄνισος ἀντιμετώπισις τῶν ἐλαττωματικῶν σχέσεων ἐργασίας.

2) Ἐὰν γίνῃ δεκτόν, ὅτι καὶ ἡ ἐλαττωματικὴ σχέσις ἐργασίας χρήζει καταγγελίας (ἐκτάκτου κατ' ἄρθρ. 672 Α.Κ. ἢ sui generis), ἵνα εἶναι τις συνεπὴς πρὸς τὴν ἐκδοχὴν ταύτην, θὰ πρέπει νὰ δεχθῇ, ὅτι αὕτη ὑπόκειται εἰς τοὺς περιορισμοὺς τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118/1945, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ν.δ. 1255/1949, τὸ ὁποῖον ἐπιβάλλει, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας, τὴν τήρησιν τῶν ἐν αὐτῷ ἀναφερομένων διατυπώσεων, τόσον προκειμένου περὶ συμβάσεων ἀορίστου χρόνου, ὅσον καὶ ὡρισμένου τοιούτων, καταγγελλομένων πρὸ τῆς λήξεως τοῦ χρόνου διαρκείας των (Α.Π. 484/1951 ΕΕΔ 11, σ. 30).

Πλὴν τοιαύτης ὑπαγωγῆς τῆς καταγγελίας εἰς τὰς διατυπώσεις τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118/1945 καταλήγει καὶ εἰς τὸ ἄτοπον ἀπὸ τῆς μιᾶς πλευρᾶς νὰ τιμωρῆται ὁ ἐργοδότης, ὅστις ἀπασχολεῖ παρὰ τὸν νόμον μισθωτόν τινα, καὶ ἀπὸ τῆς ἄλλης νὰ μὴ δύναται ὁ ἐργοδότης ν' ἀπομακρύνῃ τοῦτον αὐθωρεί, καταργῶν τὴν παράνομον κατάστασιν ἐλευθέρως, ἀλλὰ νὰ εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ τηρήσῃ διὰ τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας τῆς σχέσεως τὰς διατυπώσεις τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118 1945, ἐν μὴ τηρή-

---

ταξὺ σχέσεως καὶ συμβάσεως ἐργασίας.

γ) Οὐδόλως καθιεροῦται διὰ τοῦ ν.δ. ἡ θεωρία τῆς ἐντάξεως, καθ' ὅσον τὴν πραγματικὴν ἀπασχόλησιν ἀπαιτεῖ, ὅταν ἡ σύμβασις εἶναι ἄκυρος, ἐνῷ κατὰ τὴν θεωρίαν τῆς ἐντάξεως αὕτη εἶναι ἀπαραίτητος καὶ ἐπὶ ἐγκύρου συμβάσεως. Ὁ νομοθέτης δὲν λαμβάνει ἐν προκειμένῳ θέσιν καὶ ἀφίνει εἰς τὴν ἐπιστήμην τὴν ἐπίλυσιν τοῦ ἀκανθώδους αὐτοῦ προβλήματος.

27.1.1954 Μόναχον

σει τῶν ὁποίων, ἐκτὸς τῆς ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας, ἀπειλεῖται κατ' αὐτοῦ κατ' ἄρθρον 19 § 1 ν. 118/1945 καὶ ἑτέρα ποινή!

Πρὸς τούτοις οὐδὲ εἶναι δυνατὸν νὰ συμβιβασθῇ ἡ συνεπείᾳ τῆς ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας, ἐν μὴ τηρήσει τῶν διατυπώσεων τοῦ ν. 118/1945, ἐπερχομένη ὑπερημερία τοῦ ἐργοδότου περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ (ἄρθρον 656 Α.Κ.), μὲ τὴν ἀκυρότητα τῆς σχέσεως ἐργασίας. Πῶς θὰ ὑποχρεωθῇ ὁ ὑπερήμερος ἐργοδότης εἰς τὴν καταβολὴν τῶν μισθῶν, παρ' ὅλον ὅτι ἐπὶ ἀκύρου σχέσεως ἐργασίας οὐδεμίαν νόμιμον ὑποχρέωσιν ἔχει νὰ ἀποδεχθῇ τὰς ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ;

Σημειωτέον ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ καθηγητὴς *Hueck* (ἔνθ. ἀνωτ.), ὅστις θεωρεῖ τὴν καταγγελίαν τῆς ἐλαττωματικῆς σχέσεως ἐργασίας ὡς sui generis, διαφέρουσαν τῆς ὑπὸ τῆς § 626 Γερμ. Α.Κ. (ἄρθρον 672 Α.Κ.), προβλεπομένης ἐκτάκτου καταγγελίας διὰ σπουδαῖον λόγον, συνεπὴς ὢν πρὸς τὴν ὑποστηριζομένην ὑπ' αὐτοῦ ἄποψιν, δέχεται ὅτι καὶ ἡ καταγγελία τῆς ἐλαττωματικῆς σχέσεως ἐργασίας ὑπάγεται εἰς τοὺς περιορισμοὺς τῆς § 11 ἐδάφ. 1 τοῦ περὶ προστασίας τῆς καταγγελίας νόμου (Kschg), ὀφείλοντος τοῦ ἀπολυθέντος μισθωτοῦ νὰ ἐγείρῃ τὴν περὶ ἀναγνωρίσεως τῆς ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας ἀγωγὴν ἐντὸς τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου (§ 3) τεθειμένης ἀποκλειστικῆς προθεσμίας τῶν τριῶν ἑβδομάδων, μετὰ πάροδον τῆς ὁποίας ἀπράκτου ἡ λύσις τῆς σχέσεως ἐργασίας θεωρεῖται ἐγκύρως γενομένη, ὡς ἀνάλογόν τι ἰσχύει καὶ παρ' ἡμῖν (ἄρθρον 3 ν.δ. τῆς 8/11 Μαΐου 1946, καθορίζον ἀποκλειστικὴν τριμηνον προθεσμίαν ἐγέρσεως τῆς ἀγωγῆς).

Ἡ ἄποψις τοῦ κ. *Βερροιοπούλου*, ὅτι ἀπαιτεῖται καταγγελία καὶ διὰ τὴν ἐλαττωματικὴν σχέσιν ἐργασίας, πλὴν αὕτη δὲν ὑπόκειται εἰς τὰς περιοριστικὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118/1945, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι εἶναι διαφόρου φύσεως πρὸς τὴν ἔκτακτον καταγγελίαν τοῦ ἄρθρ. 672 Α.Κ., προσομοιάζουσα πρὸς ἀκύρωσιν μὲ ex nunc ἀποτελέσματα, εἶναι θεωρητικὸν κατασκεύασμα, στερούμενον νομοθετικοῦ ἐρείσματος. Ἐὰν μὲν πρόκειται περὶ καταγγελίας, δὲν ὑφίσταται νόμιμός τις λόγος νὰ ἐξαιρεθῇ τῶν περιορισμῶν τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118/1945, ἐὰν δὲ πρόκειται περὶ ἀκυρώσεως μὲ ex nunc ἀποτελέσματα, τότε παύει νὰ εἶναι καταγγελία καὶ δέον ἡ ἀκύρωσις ν' ἀπαγγελθῇ κατὰ τὸ παρ' ἡμῖν δίκαιον (ἄρθρ. 154 Α.Κ.) διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν Γερμ. Α.Κ. (§ 143), καθ' ὃν ἡ ἀκύρωσις ἐπέρχεται διὰ δηλώσεως πρὸς τὸ ἕτερον τῶν μερῶν. Ἄλλωστε οὐδ' αὐτὸς ὁ ἐπικαλούμενος παρὰ τοῦ κ. Βερροιοπούλου καθηγητὴς *Nipperdey* (*Staudinger*, Kommentar zum BGB, ἔκδ. 10η § 611, ἀριθ. 97) ὑποστηρίζει γενικῶς, ὅτι ἡ λύσις πάσης ἐλαττωματικῆς σχέσεως ἐργασίας (συμβάσεως ἐργασίας μετ' ἀνάληψιν ὑπηρεσίας) ἐπέρχεται δι' ἀκυρώσεως μὲ ex nunc ἐνέργειαν, ἀλλὰ τοιαύτην ἀκύρωσιν δέχεται μόνον ἕνεκα πλάνης, ἀπάτης καὶ ἀπειλῆς, ἐνῷ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ἐλαττωμάτων τῆς σχέσεως ἐργασίας ὑποδεικνύει περιπτωσιολογικὰς λύσεις, ἀναλόγως τῆς φύσεως ἑκάστου ἐλαττώματος (ἔνθ. ἀνωτ. ἀριθ. 101-105).

3) Εἰς ἃς περιπτώσεις ἡ ἀκυρότης τῆς σχέσεως ἐργασίας ὀφείλεται εἰς ἔλλειψιν δικαιοπρακτικῆς ἱκανότητος (ἀνηλικότης, στέρησις χρήσεως λογικοῦ) καὶ ἐξακολουθεῖ αὕτη νὰ ὑφίσταται ἢ τὸ πρῶτον παρουσιάσθη κατὰ τὸν χρόνον τῆς καταγγελίας τῆς ἐλαττωματικῆς σχέσεως ἐργασίας, δοθέντος ὅτι καὶ διὰ τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας, καθ' ὃ μονομεροῦς δικαιοπραξίας, ἀπαιτεῖται ἡ ὕπαρξις δικαιοπρακτικῆς ἱκανότητος παρὰ τῷ καταγγέλλοντι, δὲν θὰ ἦτο εὐχερὴς ἡ ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν ἀποδέσμευσις τῶν μερῶν, ἀλλὰ θ' ἀπητεῖτο ἡ καταγγελία νὰ γίνῃ ὑπὸ τοῦ νομίμου ἀντιπροσώπου, τηρουμένων τῶν νομίμων διατυπώσεων, μέχρι τῆς ὁποίας θὰ ὑφίστατο ἀναγκαστικῶς ἡ ἄκυρος σχέσις ἐργασίας.

Ὀρθοτέραν συνεπῶς θεωροῦμεν τὴν γνώμην, ὅτι διὰ τὴν λύσιν τῆς ἐλαττωματικῆς σχέσεως ἐργασίας ἑκάτερον τῶν μερῶν δύναται ν' ἀποστῇ ὁποτεδήποτε ταύτης, χωρὶς νὰ ἀπαιτῆται οἱασδήποτε φύσεως καταγγελία παρὰ ταύτης τῆς σχέσεως, ὡς ἐγένετο δεκτὸν καὶ πρὸ τοῦ ν.δ. 2511/1953 ὑπὸ τῆς νομολογίας τῶν παρ' ἡμῖν δικαστηρίων (Α.Π. 63/1948, ΕΕΔ 7, 199, Α.Π. 267/1952, ΕΕΔ 11, 639). Διὰ τὴν τοιαύτην ἐξαφάνισιν τῆς ἐλαττωματικῆς σχέσεως ἐργασίας δὲν ἀπαιτεῖται οἱαδήποτε δικαιοπρακτικὴ δήλωσις βουλήσεως τοῦ ἑνὸς τῶν μερῶν, εἴτε ἀπευθυντέα πρὸς τὸ ἕτερον, κατ' ἄρθρον 167 Α.Κ. (καταγγελία), εἴτε μὴ ἀπευθυντέα. Ἀρκεῖ μόνον τὸ πραγματικὸν γεγονὸς τῆς καθ' οἱονδήποτε τρόπον de facto διακοπῆς τῆς παροχῆς τῆς ἐργασίας καὶ τῆς συνεπείᾳ ταύτης ἀποκαταστάσεως συννόμου καταστάσεως, μὴ ἐρευνωμένης τῆς βουλήσεως τῶν μερῶν. Οὕτω, ἐπὶ παραδείγματι, ἐὰν ἐξ ἀνωτέρας βίας καταστραφῇ ἡ ἐκμετάλλευσις καὶ ἕνεκα τούτου

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑ

ΙΣΧΥΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ

Χρόνος στρατιωτικής ὑπηρεσίας μισθωτοῦ δι' ὑπολογισμὸν μισθοῦ

Κύρωσις, κατ' Α.Ν. 1406/1950, δι' ἀποφάσεως Προέδρου Κυβερνήσεως καὶ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας.— Προϋπόθεσις τοῦ κατ' ἄρθρ. 46 καὶ 50 τοῦ Ν. 3713/1928 «περὶ Συμβουλίου Ἐπικρατείας» δεδικασμένου ἐκ τῶν ἀκυρωτικῶν ἀποφάσεων τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας νὰ μὴ πρόκειται περὶ νομοθετικῶν τῆς Κυβερνήσεως πράξεων.—Ἰσχὺς τῆς ὑπ' ἀριθ. 11526/1950 ἀποφάσεως, κυρωτικῆς τῶν ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, παρὰ τὴν ἀκύρωσιν αὐτῆς ὑπὸ Σ.Ε.—Ὁμοίως καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 59451/1950 κατ' ἐξουσιοδότησιν Ν. 28/1944.— Ὑπολογισμὸς χρόνου στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας ὡς χρόνου πραγματικῆς ὑπηρεσίας κατ' ἄρθρ. 8 Ν. 2053/1952.

Τὸ Β' Τμῆμα τοῦ Ἀρείου Πάγου διὰ τῆς κατωτέρω δημοσιευομένης ἀποφάσεως αὐτοῦ (ἐρχομένης ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 517/1953 Α' Τμήματος, εἰσηγητὴς *Κ. Σούρλος*, ΕΕΔ 12, 1302) ἀπομακρύνεται τῆς γνώμης τῆς προσφάτου ὑπ' ἀριθ. 667/1953 (εἰσηγητὴς *Μ. Παντελῆς*, ΕΕΔ 13, 124) (Α' Τμήματος) ἐπὶ τοῦ ἀπασχολήσαντος τελευταίως πολλάκις τὴν ἐπιστήμην καὶ πρᾶξιν (βλέπε σχετικὰς σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 13, 130 ἑπ., ἔνθα παραπομπαί) ζητήματος περὶ τοῦ δεδικασμένου διὰ τὰ πολιτικὰ δικαστήρια ἐκ τῶν ἀκυρωτικῶν ἀποφάσεων τῆς Ὁλομελείας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας.

Ἐπανέρχεται ἡ νεωτέρα αὕτη ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις εἰς τὴν γνώμην προηγουμένων τῆς ἀντιθέτως ἀποφανθείσης ὑπ' ἀριθ. 667/1953, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐκ τῶν ἀκυρωτικῶν ἀποφάσεων τῆς Ὁλομελείας τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἐφ' ὅσον αἱ ἀκυρούμεναι πράξεις εἶναι νομοθετικαὶ τῆς Κυβερνήσεως πράξεις (ἐκδιδόμεναι κατὰ νομοθετικὴν ἐξουσιοδότησιν) δὲν παράγεται ὑποχρεωτικὸν διὰ τὰ πολιτικὰ δικαστήρια δεδικασμένον.

Ἐνώπιον τῶν ἀποτόμως ἀντιθέτων τούτων γνωμῶν, αἱ ὁποῖαι ἀναπτύσσονται καὶ δικαίζουν τὴν νομολογίαν τοῦ Ἀκυρωτικοῦ, ἐπὶ θέματος μεγίστου θεωρητικοῦ ἐνδιαφέροντος, μόνον ἡ γνώμη τῆς Ὁλομελείας τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἐφ' ὅσον ἀχθῇ ἐνώπιον αὐτῆς τὸ ζήτημα, θὰ κατεσίγα τὰς ἀμφισβητήσεις, αἱ ὁποῖαι, ἀναφερόμεναι εἰς τὸ κῦρος τῶν ἀποφάσεων τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, ἐν προκειμένῳ (περιπτώσεως τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως), καθιστοῦν τὸ ἐνδιαφέρον τοῦτο δίκαιον ἀσταθὲς καὶ ἀβέβαιον.

Κατὰ τὴν μίαν ἄποψιν (τῆς δημοσιευομένης ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως), παρὰ τὴν ὑπὸ τῆς Ὁλομελείας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ἀκύρωσιν τῆς κυρωτικῆς τῶν ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ὑπ' ἀριθ. 11526/890/1950 ἀποφάσεως τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, κατὰ τὸν ἀ.ν. 1406/1950, αἱ ἀποφάσεις τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ἰσχύουν ἔκτοτε ὡς νόμιμοι (βλέπε περὶ τοῦ ζητήματος μακρὰς σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 13, 120 ἑπ.), ἐνῷ κατὰ τὴν ἄλλην ἄποψιν (τῆς ὑπ' ἀριθ. 667/1953, ἔνθ' ἀνωτ.) συμβαίνει τὸ ἀντίθετον, λόγῳ τοῦ ἐκ τῶν ἀποφάσεων τῆς Ὁλομελείας τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας παραγομένου δεδικασμένου (δὲν ἠρευνήθη εἰσέτι εἰδικῶς τίς ἡ συνέπεια τῆς διὰ τοῦ ν. 2113/1952 κυρώσεως τοῦ ἀ.ν. 1406/1950, ὡς ἐσημειώσαμεν ἐν ΕΕΔ 13, 122).

* * *

Ἐνδιαφέρουσα εἶναι ἡ ἄποψις τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ἄρθρ. 8 τοῦ ν. 2053/1952 (ΕΕΔ 11, 493), περὶ τοῦ ὁποίου ἐσημειώσαμεν ἐν ΕΕΔ 13, 1302), κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ὁποίου ὁ χρόνος τῆς ἐν τῷ στρατῷ ξηρᾶς, ἀέρος καὶ θαλάσσης ὑπηρεσίας τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, ἐργατῶν, τεχνιτῶν, ὑπηρετῶν καὶ μισθωτῶν ἐν γένει ὡς ἐφέδρων, κληρωτῶν ἢ ἐθελοντῶν λογίζεται ὡς χρόνος πραγματικῶς διανυθείσης ὑπηρεσίας παρὰ τῷ ὁποίῳ ὑπηρέτουν ἐργοδότῃ πρὸ τῆς στρατεύσεως των πρὸς προσαύξησιν τοῦ μισθοῦ αὐτῶν, περαιτέρω προαγωγήν, κανονισμὸν τῶν συντάξεων καὶ διὰ τὴν ἀπολαυὴν παντὸς ἑτέρου πλεονεκτήματος, προβλεπομένου ὑπὸ τῶν κειμένων διατάξεων καὶ ἐξαρτωμένων ἐκ τοῦ χρόνου πραγματικῆς παρὰ τῷ ἐργοδότῃ ὑπηρεσίας.

Ὡς ἐσημειώσαμεν ἐν ΕΕΔ 12, 748, μεταξὺ τῶν

κατέστη ἀδύνατος ἡ ἐξακολούθησις τῆς παροχῆς τῆς ἐργασίας, δὲν ἀπαιτεῖται καταγγελία τῆς (ἀορίστου χρόνου) ἐλαττωματικῆς σχέσεως ἐργασίας, οἷα ἀπαιτεῖται παρ' ἡμῖν ἐπὶ ἐγκύρου σχέσεως ἐργασίας, ὡς ἐκ τῶν εἰδικῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 6 § 3 ν. 2112, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ν. 4558, ἀλλ' ἐπέρχεται λύσις ἄνευ ἄλλου τινὸς τῆς ἐλαττωματικῆς σχέσεως ἐργασίας, ἀφ' ἧς διεκόπη ἡ παροχὴ τῆς ἐργασίας.

συνεπειών ἐκ τῆς ἐν λόγῳ διατάξεως εἶναι καὶ ὁ ὑπολογισμὸς τοῦ χρόνου στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ ὡς χρόνου πραγματικῆς ὑπηρεσίας διὰ τὸν ἐκ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας (καὶ διαιτητικῶν ἀποφάσεων) καθορισμὸν τοῦ ἀναλογοῦντος εἰς χρόνον ὑπηρεσίας μισθοῦ, τοῦτο δὲ δέχεται καὶ ἡ δημοσιευομένη κατωτέρω ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, περίπτωσις τῆς ὁποίας εἶναι καθορισμὸς ἐξ ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας μισθοῦ ἀναλόγως τοῦ χρόνου ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ.

Ἡ διάταξις εἶναι ἀληθῶς δικαία καὶ εὐεργετικὴ διὰ τὸν μισθωτόν. Ἂς προσέξῃ ὅμως ὁ Νομοθέτης μὴ διὰ τῆς ἐπικειμένης καταργήσεως τοῦ ν. 2053/1953 περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν, μετὰ τὴν διὰ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ρύθμισιν αὐτῶν, καταργηθῇ ἐκ παραδρομῆς ἡ ἐν λόγῳ διάταξις, ὡς κατηργήθη ἐκ παραδρομῆς ἀσφαλῶς καὶ ἡ καραπλησία διάταξις τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ν. 751/1948 (ΕΕΔ 7, 661), διὰ τῆς καταργήσεως ἐν ὅλῳ τοῦ νόμου τούτου διὰ τοῦ ἀν. νόμου 1836/1951.

Ἀρείου Πάγου 146/1954 Τμ. Β'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Β. Κυριακόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Π. Τσαρούχης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Ραφτόπουλος, Λ. Βουδούρης

Καὶ τὸ Τμῆμα τοῦτο σὺμφωνον ἔχει τὴν γνώμην πρὸς τὴν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 517/1953 ἀποφάσεως τοῦ Α' Τμήματος τοῦ δικαστηρίου τούτου ἐξενεχθεῖσαν κρίσιν ἐπὶ τοῦ νομικοῦ ζητήματος, δι' ὃ ἀνηρέθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 10904/1952 ἀπόφασις τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐν Ἀθήναις Πρωτοδικῶν, διότι ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 57 καὶ 122 § 2 τοῦ ν. ΓΥΙ/3410 τοῦ ἔτους 1909 περὶ στρατολογίας τοῦ κατὰ γῆν στρατοῦ καὶ ΔΡ/4100 τοῦ ἔτους 1912 περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τοῦ νόμου περὶ στρατολογίας, αἱτίνες ἰσχυον, καθ' ὃν χρόνον ὁ ἐκκαλῶν διήνυσε τὴν στρατιωτικήν του θητείαν, προκύπτει, ὅτι ὁ χρόνος τῆς ὑποχρεωτικῆς στρατιωτικῆς θητείας, ὁ ὁποῖος βάσει τοῦ ν. 346/1941 δὲν συνυπολογίζεται εἰς τὸν χρόνον τῆς πραγματικῆς παρ' ἀνωνύμῳ ἑταιρίᾳ ὑπηρεσίας τοῦ ὑπαλλήλου διὰ τὴν προσαύξησιν τοῦ μισθοῦ του κλπ., ὁρίζεται εἰς δύο ἔτη, ἐκτὸς ἂν ὁ ἐκπληρῶν τὴν στρατιωτικήν του θητείαν ἤθελε λάβει ἄδειαν ὑπὲρ τὸν μῆνα ἢ ἤθελε νοσηλευθῇ κατ' οἶκον ἢ ἤθελε τιμωρηθῇ πειθαρχικῶς ἢ τέλος ἤθελε κηρυχθῇ εἰς ἀγνοιαν, ὁπότε ἡ πρὸς στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν ὑποχρέωσις πρὸς συμπλήρωσιν τῆς διετοῦς ὑποχρεωτικῆς ἐν τῷ ἐνεργῷ στρατῷ στρατιωτικῆς θητείας παρατείνεται ἰσοχρόνως.

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 834 Πολιτικῆς Δικονομίας, ἀναιρουμένης ἀποφάσεώς τινος, οἱ διάδικοι ἐπανέρχονται εἰς τὴν αὐτὴν κατάστασιν, εἰς ἣν ἦσαν πρὸ τῆς ἀναιρεθείσης ἀποφάσεως. Συνεπῶς, ἐν προκειμένῳ, ἀναιρεθείσης τῆς προμνησθείσης ὑπ' ἀριθ. 10904/1952 ἀποφάσεως τοῦ Δικαστηρίου τῶν ἐν Ἀθήναις Πρωτοδικῶν, νομίμως φέρεται πρὸς συζήτησιν, τηρηθείσης τῆς νομίμου προδικασίας, ἡ ἀπὸ 5ης Μαρτίου 1952 ἔφεσις τοῦ ἐνάγοντος κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1745/1951 ἀποφάσεως τοῦ κατὰ τὸν ν. 1968/1944 δικάσαντος Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν, δι' ἧς ἐκρίθη ἀπορριπτέα ἡ ἐν τῇ ἀπὸ 5 Ὀκτωβρίου 1950 ἐκθέσει ἐργατικῆς διαφορᾶς ἀγωγὴ τοῦ ἐκκαλουντος, ἥτις διώκει τὴν πληρωμὴν αὐτῷ τοῦ ἐν αὐτῇ ποσοῦ ἐκ δραχμῶν 1.870.000 διὰ τὴν ἐν αὐτῇ ἀναφερομένην αἰτίαν.

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου μόνου Ἀν. Νόμου 1406/1950 διὰ κοινῶν ἀποφάσεων τοῦ Προέδρου Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας δύνανται νὰ κυρῶνται αἱ μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου τούτου (13 Φεβρουαρίου 1950) ἐκδοθεῖσαι ἀποφάσεις τῶν κατ' ἀν. νόμων 16/20-11-1935 ἐπιτροπῶν διαιτησίας ἐπὶ συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας καὶ κηρυχθεῖσαι ἐκτελεσταὶ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω ἀν. νόμου. Βάσει τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου χορηγηθείσης ἐξουσιοδοτήσεως ἐξεδόθη ἡ ἰσχὺν οὐσιαστικοῦ νόμου ἔχουσα ὑπ' ἀριθ. 11526/898/1950 κοινὴ ἀπόφασις τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δι' ἧς ἐκυρώθησαν αἱ ἀποφάσεις τῶν κατὰ τὰν ἀν. νόμων τῆς 16/20 Νοεμβρίου 1935 ἐπιτροπῶν διαιτησίας, ὡς ἐκηρύχθησαν ἐκτελεσταὶ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐν αἷς καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 18/948 ἀπόφασις τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν «περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν ἠλεκτροτεχνικοῦ προσωπικοῦ βιομηχανικῶν ἐργοστασίων πάσης τῆς χώρας», ἡ κηρυχθεῖσα ἐκτελεστὴ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 46221/30-11-1948 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας. Ἐξ ἑτέρου βάσει τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου 28/944 χορηγηθείσης ἐξουσιοδοτήσεως ἐξεδόθη μεταγενεστέρως ἡ ὑπ' ἀριθ. 5945/1950 ἀπόφασις Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἰσχὺν οὐσιαστικοῦ νόμου ἔχουσα, δι' ἧς καθωρίσθησαν ἀπὸ 1 Σεπτεμβρίου 1948 αἱ ἀποδοχαὶ τοῦ ἠλεκτροτεχνικοῦ προσωπικοῦ τῶν ὡς ἄνω βιομηχανικῶν ἐργοστασίων, ὡς αὗται προσδιορίζονται ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 15/1948 ἀποφάσει τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν (*).

Κατὰ τὰς συνδεδυασμένας διατάξεις τῶν ἄρθρων 48 καὶ 50 νόμου 3713/1948 «περὶ Συμβουλίου Ἐπικρατείας», ὡς τὸ τελευταῖον συνεπληρώθη καὶ μετερρυθμίσθη δι' ἄρθρου 3 νόμου 5468/1932 καὶ νόμου 6467/1934, τὰ ἐκ τῶν ἀποφάσεων τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας δεδικασμένον ὡς προαπόθεσιν προεχόντως ἔχει, ὅπως αὗται ἐχωσιν ἐκδοθῇ κατὰ πράξεων προερχομένων ἐκ διοικητικῶν Ἀρχῶν, καὶ δὴ διοικητικῶν τοιούτων πράξεων ἐκτελεστῶν, οἷαι ὅμως δὲν εἶναι αἱ νομοθετικαὶ τῆς Κυβερνήσεως πράξεις. Συνεπῶς αἱ ἀποφάσεις τῆς Ὁλομελείας τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας ὑπ' ἀριθ. 1279/1950 καὶ 30/1951, δι' ὧν ἠκυρώθησαν αἱ ἐν τῇ Δμέσως ἠγουμένῃ σκέψει τῆς παρούσης ἀναφερόμεναι καὶ ἰσχὺν οὐσιαστικοῦ νόμου ἔχουσαι ἀποφάσεις

(*) *Σημ. ΕΕΔ*: Ἡ ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 59451/1950 ὑπουργικὴ κατὰ Ν. 28/1944, ἀπόφασις ἐκρίθη ὑπὸ τῆς Α.Π. 268/1952, ΕΕΔ 11, 635, ὡς κατὰ παράβασιν τῆς ἐξουσιοδοτήσεως Ν. 28/1944 ἐκδοθεῖσα.

ὑπ' ἀριθ. 11526/898/1950 τῶν Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ ὑπ' ἀριθ. 59451/1950 τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, δέν ἀποτελοῦσι δεδικασμένον διὰ τὰ πολιτικὰ δικαστήρια. Τὰ ἐναντία δθεν δεχθεὶς ὁ ἐκδοὺς τὴν ἐκκαλουμένην ἀπόφασιν Πρωτοδίκης καὶ ἀπορρίψας τὴν ἐφ' ἧς ἀπεφήνατο ἀγωγὴν τοῦ ἐκκαλοῦντος, ὡς στηριζομένην ἐπὶ τῆς προμνησθείσης ὑπ' ἀριθ. 15/1948 ἀκύρου διαιτητικῆς ἀποφάσεως, ἐσφαλε καὶ δέον, γινομένου δεκτοῦ τοῦ μοναδικοῦ λόγου ἐφέσεως ὡς βασίμου, νὰ μεταρρυθμισθῇ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις διὰ τῆς ἀφανίσεώς της, παρακρατουμένης δὲ παρὰ τοῦ Δικαστηρίου τούτου τῆς ὑποθέσεως, κατὰ τὴν κρίσιν του, συμφώνως πρὸς τὰς συνδεδυασμένας διατάξεις τῶν ἄρθρων 836 καὶ 780 Πολ. Δικ., προβῇ τὸ δικαστήριον εἰς τὴν ἐξέτασιν πάντων τῶν προκυπτόντων ζητημάτων πρὸς ὁριστικὴν διάγνωσιν καὶ ἐπίλυσιν τῆς διαφορᾶς, ἐπαναφερομένης πρὸς ἐκδίκασιν τῆς ὡς εἴρηται τοῦ ἐκκαλοῦντος ἀγωγῆς.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 8 τοῦ ν. 2054 τῆς 14/19 Ἀπριλίου 1952 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς νομοθεσίας περὶ τῶν στρατευομένων μισθωτῶν» ὁ χρόνος τῆς ἐν τῷ στρατῷ ξηρᾶς, ἀέρος καὶ θαλάσσης ὑπηρεσίας τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, ἐργατῶν, τεχνιτῶν, ὑπηρετῶν καὶ μισθωτῶν ἐν γένει, ὡς ἐφέδρων ἢ κληρωτῶν ἢ ἐθελοντῶν, λογίζεται ὡς χρόνος πραγματικῶς διανυθείσης ὑπηρεσίας παρὰ τῷ παρ' ᾧ ὑπηρέτουν ἐργοδότῃ πρὸ τῆς στρατεύσεώς των, πρὸς προσαύξησιν τοῦ μισθοῦ αὐτῶν, περαιτέρω προαγωγήν, κανονισμὸν τῶν συντάξεων καὶ διὰ τὴν ἀπόλαυὴν παντὸς ἑτέρου πλεονεκτήματος προβλεπομένου ὑπὸ τῶν κειμένων διατάξεων καὶ ἐξαρτωμένου ἐκ τοῦ χρόνου πραγματικῆς παρὰ τῷ ἐργοδότῃ ὑπηρεσίας.

Ἐκ τῆς φραστικῆς διατυπώσεως τῆς προμνησθείσης διατάξεως τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ ν. 2054/1952 καὶ τοῦ περιεχομένου αὐτῆς σαφῶς προκύπτει, ὅτι ὁ νομοθέτης ἠθέλησεν, ὅπως περιληφθῶσιν ὑπὸ τὸ κράτος αὐτῆς καὶ ρυθμισθῶσι συμφώνως πρὸς ταύτην καὶ τὰ θέματα, δι' ἃ ἐξεδόθη ὁριστικὴ ἀπόφασις καὶ δι' ἃ δὲν παρήχθη τελεσιδικία ἢ δὲν ἐγένετο συμβιβασμός, μὴ ἐχούσης οὕτω ἐφαρμογῆς ἐναντι αὐτῆς τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 776 § 1 Πολ. Δικ., καθ' ἣν τὰ 'Εφετεῖα ἐν τῷ ἐλέγχῳ τῆς νομικῆς ὀρθότητος τῶν ἐκκληθεισῶν ἀποφάσεων ἐφαρμόζουσι τοὺς νόμους, τοὺς ἰσχύοντας καθ' ὃν χρόνον ἀπηγγέλθησαν αὗται. Ἐξ ἑτέρου, ἐξαφανισθείσης τῆς προμνησθείσης πρωτοδίκου ἀποφάσεως ἐξ ἄλλου λόγου καὶ ἀποφαινομένου τοῦ δικαστηρίου τούτου ἐπὶ τῆς οὐσίας τῆς ὑποθέσεως, ἐφ' ἧς δὲν ἀπεφάνθη τὸ πρωτόδικον δικαστήριον, δὲν ἐλέγχει τοῦτο τὴν νομικὴν ὀρθότητα τῆς ἀποφάσεως, ὥστε νὰ ἔχῃ ἐφαρμογὴν ἡ προμνησθεῖσα διάταξις τοῦ ἄρθρου 776 § 1 Πολ. Δικ., ἀλλ' ὑποκαθίσταται εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ πρωτοδίκου δικαστοῦ καὶ ὡς τοιοῦτον ὀφείλει νὰ ἐφαρμόσῃ τὸν νέον νόμον τὸν ἔχοντα ἀναδρομικὴν δύναμιν.

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 15/1948 ἀποφάσεως τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν ὁρίζεται, ὅτι οἱ βασικοὶ μισθοὶ τῶν ἠλεκτροτεχνιτῶν, ὡς οὗτοι καθορίζονται ἐν τῇ ἀποφάσει ταύτῃ, προσαυξάνονται δι' ἐπιδόματος πολυετοῦς ὑπηρεσίας 5ο/ο δι' ἑκάστην πενταετίαν πραγματικῆς ὑπηρεσίας, διανυθείσης ἀπὸ τῆς εἰσόδου τούτων εἰς τὸν ἠλεκτροτεχνικὸν κλάδον μέχρι τῆς ἀποκτήσεως τῆς ἀδείας τοῦ ἠλεκτροτεχνίτου καὶ μέχρι πέντε πενταετιῶν.

Ἐν προκειμένῳ συνομολογεῖται, ὅτι ὁ ἐκκαλῶν ἐνάγων ἐργάζεται παρὰ τῇ ἐφεσιβλήτῳ ἀνωνύμῳ ἑταιρίᾳ ὡς ἠλεκτροτεχνίτης, ὅτι ἔτυχεν ἀδείας ἠλεκτροτεχνίτου γ' εἰδικότητος τὴν 19 Μαΐου 1938 καὶ ὅτι ἀπὸ τῆς εἰσόδου του εἰς τὸν ἠλεκτροτεχνικὸν κλάδον μέχρι τῆς ἀποκτήσεως τῆς ἀδείας τοῦ ἠλεκτροτεχνίτου ἔχει ὑπηρεσίαν 27 ἐτῶν, 7 μηνῶν καὶ 27 ἡμερῶν, ἥτις καὶ ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν προσαγομένων καὶ ἐπικαλουμένων παρ' ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων ἐγγράφων, αἴρεται δὲ ἡ ὀφισταμένη ἀμφισβήτησις περὶ τοῦ χρόνου τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας τούτου, ἥτις δέον νὰ θεωρηθῇ ὡς πραγματικὴ ὑπηρεσία αὐτοῦ διανυθεῖσα εἰς τὸν ἠλεκτροτεχνικὸν κλάδον ἐκ τῆς ὡς ἄνω διατάξεως τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ ν. 2054/1952 καὶ θεωρεῖται ὁλόκληρος ἡ ὑπηρεσία αὕτη ὡς πραγματικὴ τοιαύτη, διανυθεῖσα εἰς τὸν ἠλεκτροτεχνικὸν κλάδον, ἐπεται ὅτι ἔχει ὁ ἐκκαλῶν, καὶ μετ' ἀφαίρεσιν τοῦ χρονικοῦ διαστήματος ἀπὸ 15 Ἰουλίου 1903 μέχρι τῶν μέσων 1904, καθ' ὃ ὑπηρέτησεν οὗτος ὡς ἄμισθος μαθητευόμενος εἰς τὸ Ἠλεκτρικὸν Ἐργοστάσιον Τ.Τ.Τ., καθ' ὃ ἦτο κάτω τῶν 14 ἐτῶν καὶ ἀπηγορεύετο κατὰ τοὺς ἰσχυρισμοὺς τῆς ἐφεσιβλήτου ἡ ἐργασία τούτου εἰς βιομηχανικὰς ἐπιχειρήσεις καὶ δὲν ἦτο ἐκ τούτου ὑπολογιστέα ἡ ὑπηρεσία αὕτη εἰς τὸν χρόνον τῆς πραγματικῆς ὑπηρεσίας, πέντε πενταετίας πραγματικῆς ὑπηρεσίας εἰς τὸν ἠλεκτροτεχνικὸν κλάδον ἀπὸ τῆς εἰσόδου του εἰς αὐτὸν μέχρι τῆς ἀποκτήσεως τῆς ἀδείας τοῦ ἠλεκτροτεχνίτου καὶ οὐχὶ ὀρθῶς ὑπολογίζει ἡ ἐφεσίβλητος, ἐπὶ τῇ βάσει τεσσάρων πενταετιῶν, τὴν προσαύξησιν τοῦ βασικοῦ μισθοῦ τοῦ ἐκκαλοῦντος εἰς 20 ο/ο. Μετὰ ταῦτα πάντες οἱ περὶ τοῦ ἐναντίου ἰσχυρισμοὶ τῆς ἐφεσιβλήτου εἶναι ἀβάσιμοι καὶ ἀπορριπτέοι.

Ἐκ τῶν αὐτῶν ὡς ἄνω ἀποδεικτικῶν στοιχείων, τῶν παρ' ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων ἀναπτυσσομένων καὶ τῶν εἰδικῶν ὁμολογιῶν τῆς ἐφεσιβλήτου, τῶν περιεχομένων εἰς τὰς ἐγγράφους αὐτῆς προτάσεις, ἐβεβαιώθη, ὅτι ὁ βασικὸς μισθὸς τοῦ ἐκκαλοῦντος εἶναι ὁ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἀναφερόμενος τῶν 800.000 δραχμῶν μηνιαίως, ὅτι λαμβάνει οὗτος οἰκογενειακὸν ἐπίδομα ἐκ 10 ο/ο καὶ ἔλαβε τὰ δῶρα τὰ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἀναφερόμενα τῶν Χριστουγέννων 1947, 1948 καὶ 1949 καὶ τοῦ Πάσχα 1948, 1949 καὶ 1950 τὰ χορηγηθέντα εἰς τοὺς μισθωτοὺς τῆς χώρας, δι' ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τῶν Χριστουγέννων κατὰ τὰ ἄνω ἔτη, ἐκδοθεισῶν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ν. 28/1944. Κατὰ ταῦτα ἡ ἀπαίτησις τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐκ τῆς ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ του αἰτίας ἀνέρχεται πράγματι εἰς τὸ ἐν αὐτῇ καθοριζόμενον ποσὸν καὶ δέον νὰ γίνῃ δεκτὴ αὕτη ὡς νόμιμος καὶ βάσιμος.

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΧΡΟΝΙΚΑ ΟΡΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΙΣ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

Ἐλευθερία ἐργασίας πρὸ ἑορτῶν Χριστουγέννων, Νέου Ἔτους καὶ Πάσχα

Μὴ ἰσχὺς νομίμων χρονικῶν ὁρίων ἐργασίας καταστημάτων πρὸ ἑορτῶν Χριστουγέννων, Νέου Ἔτους καὶ Πάσχα.— Διακανονισμὸς αὐτῶν ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων.— Συμφωνία περὶ πληρωμῆς προσθέτου ἀμοιβῆς εἰς ὑπαλλήλους.—Νόμιμοι ὧραι ἐργασίας καταστημάτων.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 13 § γ τοῦ π.δ. τῆς 8/13 Ἀπριλίου 1932 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν διατάξεων τῶν νόμων περὶ χρονικῶν ὁρίων ἐργασίας εἰς τὰ καταστήματα κλπ.» αἱ διατάξεις περὶ χρονικῶν ὁρίων ἡμερησίας ἐργασίας καὶ ἡμερησίας μεσημβρινῆς διακοπῆς δὲν ἐφαρμόζονται:

α) Ἐπὶ ἐργασιῶν ἐπειγουσῶν πρὸς πρόληψιν τῆς καταστροφῆς προϊόντων.

β) Ἐπὶ ἀνωτέρας βίας καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν ἐμπορηπανηγύρεων καὶ τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἔχει καθιερωθῇ ἡ τέλεσις ἑβδομαδιαίας ἀγορᾶς, ἐξαιρουμένων τῶν ἐκθέσεων.

γ) Διὰ τὰς ἀπὸ 20 Δεκεμβρίου - 6 Ἰανουαρίου καὶ μίαν ἑβδομάδα πρὸ τοῦ Πάσχα ἡμέρας, ἀφιεμένου κατὰ ταύτας ἐλευθέρου τοῦ διακανονισμοῦ τούτων ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων.

Ἐπὶ τῆς τελευταίας αὐτῆς περιπτώσεως ἀσχολεῖται ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Πειραιῶς.

Ἡ σαφῶς ἐκ τῆς ἄνω διατάξεως συναγομένη ἔννοια εἶναι, ὅτι κατὰ τὸ ἄνω χρονικὸν διάστημα δὲν ἰσχύουσι τὰ ὑπὸ τοῦ ἄνω νόμου τεθέντα χρονικὰ ὅρια ἐργασίας καὶ εἶναι ζήτημα συμφωνίας μεταξὺ τῶν ἐργοδοτῶν καὶ μισθωτῶν ποῖα ταῦτα θὰ εἶναι, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι σκοπὸς τοῦ Νομοθέτου ὑπῆρξε νὰ ἀποκλείσῃ κατὰ τὸ ἄνω χρονικὸν διάστημα, κατὰ τὸ ὁποῖον παρατηρεῖται ηὐξημένη ἐμπορικὴ κίνησις, περιορισμὸν εἰς τὰ χρονικὰ ὅρια ἐργασίας τῶν καταστημάτων, ἐπ' ὠφελείᾳ τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ πρὸς ἐξυπηρέτησιν καὶ τοῦ καταναλωτικοῦ κοινοῦ.

Ἐλευθέρως οἱ ἐνδιαφερόμενοι διακανονίζοντες τὰ χρονικὰ ὅρια ἡμερησίας ἐργασίας κατὰ τὸν ἄνω χρόνον δύνανται, βεβαίως, νὰ συμφωνήσουν καὶ περὶ τῆς ὀφειλομένης διὰ τὴν ἐπὶ πλέον τῶν νομίμων χρονικῶν ὁρίων ἐργασίαν ἀμοιβῆς, ἡ ὁποία, ἐφ' ὅσον δὲν θὰ ἀφορᾷ εἰς παροχὴν ἐργασίας ὑπὲρ τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου ἐπιτρεπόμενα χρονικὰ ὅρια (ὁπότε θὰ ἦτο μὴ νόμιμος, τῆς συμβάσεως οὔσης ἀκύρου, βλέπε **Κ. Τριανταφυλλόπουλον**, Αἰτιολογικὴ Ἐκθ. Προσχεδίου Μισθώσεως Ἐργασίας, ΕΕΔ 9, 648, **Ι. Καποδίστριαν**, ΕΕΔ 7, 227, Α.Π. 160/1952, εἰσηγητὴς **Β. Κυριακόπουλος**, 11, 463), δύναται νομίμως νὰ ἀναζητηθῇ δυνάμει τῆς συμβάσεως (βλέπε καὶ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 5558/1953, εἰσηγητὴς **Σ. Διαμαντάκος**, ΕΕΔ 12, 654, Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 13237/1953, εἰσηγητὴς ὁ **αὐτός**, ΕΕΔ 13, 191).

Περίπτωσις τῆς κατωτέρω δημοσιευομένης ἀποφάσεως, ὡς συνάγεται ἐξ αὐτῆς, ὑπῆρξε τοιαύτη ρητὴ συμφωνία μεταξὺ τῶν ἐνδιαφερομένων, ἀνανεωθεῖσα σιωπηρῶς διὰ τὸν κρίσιμον χρόνον.

Ἀλλὰ καὶ ἂν δὲν ὑπῆρχε ρητὴ συμφωνία περὶ αὐτοῦ, ἡ ὁποία νὰ συνεδέθη πρὸς τὸν ἐλεύθερον κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 13 § γ' τοῦ ἀνωτέρω π.δ. διακανονισμὸν ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων τῶν χρονικῶν ὁρίων ἐργασίας τῶν ἐμπορικῶν καταστημάτων κατὰ τὴν ἄνω περίοδον, παρέχεται ἐν προκειμένῳ βοήθημα ἐκ τοῦ ἄρθρου 288 Α.Κ., περιέχοντος διάταξιν ἀναγκαστικοῦ δικαίου καὶ ἰσχύοντος ἀναδρομικῶς καὶ ὡς πρὸς τὸν πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Α.Κ. χρόνον (Ἐφετ. Ἀθηνῶν 257/1946, ΕΕΝ ιδ' 144), περὶ τοῦ τρόπου ἐκπληρώσεως τῆς παροχῆς τοῦ μισθωτοῦ καὶ τῶν ἐντεῦθεν ὑποχρεώσεων τοῦ ὀφειλέτου ἐργοδότου (βλέπε **Τσιριντάνην**, ΕρμΑΚ ὑπ' ἄρθρ. 288 Α.Κ.).

Ἐφ' ὅσον ὁ νόμος (π.δ. 8/13 Ἀπριλίου 1932) καθορίζει ὡρισμένα χρονικὰ ὅρια ἐργασίας, θεωρεῖται ἀντιστοιχῶν ὁ μισθὸς (ἐκτὸς ἐναντίας ρητῆς συμφωνίας) εἰς τὴν κατ' αὐτὰ ἐργασίαν.

Ἀλλὰ δὲν δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν καὶ ὅτι ὁ αὐτὸς μισθὸς ἀντιστοιχεῖ καὶ εἰς τὴν ἐπὶ πλέον παροχὴν ἐργασίας τοῦ χρονικοῦ διαστήματος πρὸ τῶν ἑορτῶν τοῦ π.δ., ἐφ' ὅσον δὲν ἰσχύουν κατ' αὐτὸ ὡρισμένα νόμιμα χρονικὰ ὅρια, ἄφηκε δὲ ὁ νομοθέτης τὸν διακανονισμὸν τούτων ἐλευθέρως εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους.

Ἡ κατὰ τὸ ἄρθρ. 288 Α.Κ. ἑρμηνεία τῆς συμβάσεως συμπληροῖ τὸ περιεχόμενον τῆς συμβάσεως, συμφώνως πρὸς τὸν σκοπὸν καὶ τὴν φύσιν αὐτῆς (πρβλ. **Ἀλ. Σακελλαρόπουλον**, ΕΕΔ 7, 428), ἀναγνωριζομένου εἰς τὸν μισθωτὸν δικαίου ἀνταλλάγματος διὰ τὴν πέραν τῶν συνήθων χρονικῶν ὁρίων παροχὴν ἐργασίας (ἀπὸ τῆς ἀρχῆς αὐτῆς κινεῖται καὶ τὸ ἄρθρ. 659 Α.Κ.), ὡς ἀναγνωρίζει καὶ ὁ νομοθέτης τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ ν. 4486/1930 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ν. 3502 περὶ χρονικῶν ὁρίων ἐργασίας εἰς τὰ καταστήματα» δικαίωμα ηὐξημένης μισθοδοσίας εἰς τὰς περιπτώσεις αὐτοῦ, ὁριζομένης ὑπὸ τοῦ Νομάρχου.

***

Τὸ Πρωτοδικεῖον λαμβάνει ὡς βάσιν διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς ηὐξημένης μισθοδοσίας τοῦ μισθωτοῦ τὴν συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας 16.9.1937 τοῦ ὑπαλληλικοῦ κλπ. προσωπικοῦ τῶν Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν, Ἐπιχειρήσεων, Γραφείων, ἀναπροσαρμοζομένην,

«μή ἀποδειχθέντων τῶν συμβατικῶν ἀποδοχῶν».

Ἀλλά, προκειμένου περί ἐμποροϋπαλλήλου, ὄχι ὑπαλλήλου Γραφείου, εἰς ὃν μόνον ἀφορᾷ ἡ ἀνωτέρω συλλογική σύμβασις ἐργασίας (Α.Π. 107/1941, εἰσηγητής *Κ. Βοϊατζῆς*, ΕΕΔ 1, 89, Α.Π. 178/1949, εἰσηγητής *Β. Μακρῆς*, ΕΕΔ 8, 361), δέν εἶχεν ἐφαρμογήν ἡ ἄνω συλλογική σύμβασις ἐργασίας.

Πρωτοδικείου Πειραιῶς 93/1954

Διαδικασία Ν. Γ'ΦΟΔ' καθ' ἕδραν
Πρόεδρος ὁ κ. Ἀνδρ. Κοντολάτος
Εἰσηγητής ὁ Πάρεδρος Ν. Βερβεσσές
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Καποδίστριας, Γ. Βάγιας

Ἐκ τοῦ πρός ἀλλήλας συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 6 §§ 1 καί 2 (ὡς ἐτροποποιήθη ὑπό τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ἀν. νόμου τῆς 10/12.6.1935) καί 13 § 3 τοῦ ὑπό τοῦ ἄρθρου 38 § 2 Εἰσ. Ν.Α.Κ. διατηρηθέντος ἐν ἰσχύϊ ν. 3502/1928, κωδικοποιηθέντος ἐν τῷ ἀπό 8.4.1932 πρ. δ. «περί κωδικοποιήσεως τῶν διατάξεων τῶν νόμων περί χρονικῶν ὁρίων εἰς τά καταστήματα κλπ.», προκύπτει, ὅτι ὁ νομοθέτης, ἕνεκα τῆς ἐξαιρετικῆς δια τάς ἐπιχειρήσεις ἀνουσιότητος τῶν ἡμερῶν πρό τῶν ἑορτῶν Χριστουγέννων, Νέου Ἔτους καί Πάσχα, σκοπῶν εἰς τήν προστασίαν τῶν ἐπικρατεστέρων ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ συμφερόντων τοῦ ἐργοδότου ἐναντι τῶν τοιούτων τοῦ ἐργαζομένου (πρβλ. σχετικῶς *Müller - Erzbach*, ΕΕΝ στ' 209, *Φουρνιώτη*, Ἡ οἰκονομική ἀνισότης τῶν συμβαλλομένων), ὁρίζει, ὅτι δέν ἰσχύουσι κατά ταῦτος νόμιμα χρονικά ὅρια ἡμερησίας ἐργασίας καί ἡμερησίας μεσημβρινῆς διακοπῆς, καταλιπών τόν διακανονισμόν τούτων εἰς τούς ἐνδιαφερομένους, οἵτινες, μή ὀφισταμένης ἐκ τοῦ νόμου ἀπαγορεύσεως, δύνανται ἐγκύρως (Α.Π. 160/1952, ΕΕΔ 11, 469), νά συμφωνήσωσι καί ἀνώτερα τῶν διά τόν ὑπόλοιπον χρόνον ἰσχυόντων χρονικά ὅρια ἐργασίας. Διά τήν τοιαύτην ἐπί πλέον τοῦ νομίμου ἤ κατωτέρου συμβατικοῦ ὡραρίου ἐργασίαν, εἰς τήν παροχήν τῆς ὁποίας, ἀναγκαίας καί προσκαίρου οὔσης, ὑποχρεοῦται ὁ ἐργαζόμενος βάσει τῶν ἀρχῶν τῆς καλῆς πίστεως (*Hueck-Nipperdey*. Lehrbuch des Arbeitsrechts I § 31 V 15, *Staub*, Komm. zum HGB, 1932 § 59 σελ. 390, *Καποδίστριας*, Θέμ. ΜΘ' 747, πρβλ. καί ἄρθρον 659 Α.Κ., *Oser - Schönenberger*, Komm. zum Schw. Obl. recht, 1936, ἄρθρον 336, *Ζέπος*, Ἐνοχ. Β' 347, *Κανκάν*, Εἰδ. Ἐνοχ. Α' σελ. 326), ἔχων οὗτος ἀξίωσιν συμπληρωματικῆς ἀμοιβῆς κατ' ἀναλογίαν τῶν κανονικῶν ἀποδοχῶν, ἤτοι τῶν νομίμων τοιούτων, οὐχί τῶν συμβατικῶν, αἵτινες καί δέν ἀπεδείχθησαν ἐν προκειμένῳ (πρβλ. Α.Π. 195/1951 (ΕΕΔ 10, 557) καί τῶν εἰδικῶν περιστάσεων, *Nikisch*, μετάφρ. *Κούση - Βασιλείου* σελ. 251 ἐπ.). Καί ὑποστηρίζεται μέν (*Staub*, ἔνθ' ἀνωτ. *Hueck - Nipperdey*, I § 38 σημ. 31) ὅτι ὁ ἐμποροϋπάλληλος, ἀμειβόμενος διά μηνιαίου μισθοῦ, δέν δικαιοῦται τοιαύτης ἀμοιβῆς, διότι ἡ ὑποχρέωσις πρός παροχήν τῆς ἐκτάκτου ταύτης ἐργασίας κατά τήν ἐξαιρετικήν περίστασιν τῶν ὡς ἄνω ἑορτῶν προκύπτει ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἐκ τῶν προτέρων καθορίζονται αἱ ὑποχρεώσεις τοῦ ἐργαζομένου, ἐν αἷς καί ἐκ τῆς καλῆς πίστεως προκύπτουσαι, πλήν ὅμως ἐκ τοῦ ὅτι ἡ παροχή ἐκτάκτου ἐργασίας εἰς ἐκτάκτους περιστάσεις ἀποτελεῖ καθῆκον διά τόν ἐργαζόμενον, ἐξ αὐτῆς τῆς συμβάσεως προκύπτον κατά τούς κανόνας τῆς καλῆς πίστεως, δέν παύει ἡ παρεχομένη ἐργασία, μή εὑρισκομένη ἐνίοτε ἐντός κανονικῶν ὁρίων (πρβλ. σχετικῶς *Staub*, ἔνθ' ἀνωτ. καί ἄρθρ. 13 §§ 1 καί 2 Πρ.Δ.) ν' ἀποτελῇ δι' αὐτόν ἐκτακτον ἐπιβάρυνσιν, δι' ἣν ἀκριβῶς παρέχεται ἡ προσθέτος ἀμοιβή (*Καποδίστριας*, ἔνθ' ἀνωτέρω). Ἡ ἄποψις αὕτη ἀνισχύεται καί ἐκ τῆς ἀναγκαστικοῦ δικαίου (ἄρθρον 679 Α.Κ.) διατάξεως τοῦ ἄρθρου 659 § 2 Α.Κ., ἥτις δέν ἔχει μέν ἐν προκειμένῳ ἄμεσον ἐφαρμογήν (Α.Π. 117/1947 Θέμ. ΝΗ' 860), ἐφ' ὅσον ἡ περί προσθέτου ἀμοιβῆς συμφωνία τυγχάνει παρεπομένη, *Σούρλας*, Ἑρμ.ΑΚ. 361-373, ἀριθ. 46, *Ζέπος*, Ἐνοχ. Β' σ. 34'), τά παραγωγικά δέ τῆς κυρίας ἐνοχῆς γεγονότα συνετελέσθησαν διά τῆς καταρτίσεως τῆς κυρίας συμβάσεως πρό τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Α.Κ. (ἄρθρ. 24 Εἰσ. Ν.), πλήν ἀναγνωρίζουσα αὕτη εἰς τόν ἐργαζόμενον δικαίωμα συμπληρωματικῆς ἀμοιβῆς διά τήν, παραστάσης ἀνάγκης, βάσει τῶν ἀρχῶν τῆς καλῆς πίστεως, παρασχεθεῖσαν ἐντός τῶν νομίμων ὁρίων ἤ καί μή ὀφισταμένου νομίμου ὁρίου ἐπί πλέον τῆς συμφωνηθείσης ἤ τῆς συνήθους ἐργασίαν (*Τριανταφυλλόπουλος*, Σχέδ. Ἐνοχ. § 87 σελ. 227) διαγράφει ἀντιστοίχως καί ὑποχρέωσιν τοῦ ἐργοδότου, ἣν ὀφείλει οὗτος κατά τήν ἀναδρομικῶς ἰσχύουσαν, καθ' ἃ ἀναγκαστικοῦ δικαίου, διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 288 Α.Κ. (*Τσιριντάνης*, Ἑρμ.Α.Κ. 288 σημ. 11, Α.Π. 433/1953, ΕΕΔ 12, 957) νά συμπληροῖ, ὡς ἀπαιτεῖ ἡ καλή πίστις, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν καί τῶν συναλλακτικῶν ἠθῶν (πρβλ. *Κανκάν*, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 309). Κατ' ἀκολουθίαν, ἐφ' ὅσον, ὡς ἐξάγεται ἐκ τοῦ ἀπό 20.12.1948 συνταγέντος μεταξύ τῶν ἐνδιαφερομένων πρακτικοῦ καί ἐκ τῶν καταθέσεων τῶν ἐνώπιον τοῦ Πρωτοδικείου ἐξεταοθέντων μαρτύρων, ἡ ἔκτακτος κατά τάς ὡς ἄνω ἑορτάς ἐργασία παρέχεται ἐπί ἰδιαιτέρᾳ ἀμοιβῇ καί δή κατ' ἀναλογίαν τοῦ ὡριαίου μισθοῦ, ηὐξημένου κατά 25 ο/ο, ἀξιωσας ὁ ἐργοδότης τοιαύτην ἐργασίαν ὑποχρεοῦται εἰς καταβολήν ἀμοιβῆς (*Windscheid - Πολυγένης* Β' σελ. 215), βάσει τῆς οἰωπηρῶς ὡς πρός τοῦτο ἀνανεωθείσης ὡς ἄνω συμφωνίας τοῦ ἔτους 1948, ἐφαρμοζομένων ἀναλόγως καί ἐπί μισθώσεως ὑπηρεσίας τῶν διατάξεων ν. 39, 65, 80 § 3 Πανδ. (18. 1) ν. 22 Πανδ. (19. 5). Ὀρθῶς, ἄθεν, μετ' ἐκτίμησιν καί τῶν προσαχθεισῶν ἀποδείξεων, ἡ ἐκκαλουμένη ἠρμήνευσε τάς διατάξεις τοῦ Πρ. Δ. τῆς 8/13 Ἀπρ. 1932 καί ἀπορριπτέος ὁ τά ἐναντία ὑποστηρίζων δεύτερος λόγος ἐφέσεως.

Ὁ χρονικός περιορισμός τῆς ἐργασίας τῶν καταστημάτων εἰς ἐννέα (9) ἡμερησίως, ἐκ προνοίας ὑπέρ τῶν ἐργαζομένων θεσπισθείς (*Καποδίστριας*, Ἑρμην. Ἐργατ. Δικ. § 379, σελ. 365, Α.Π. 43/1934 ΕΕΝ Α' 87) ἀποτελεῖ καί τόν νόμιμον χρόνον ἐργασίας αὐτῶν, ἐντός τοῦ ὁποίου ὁρίζεται ὑπό τῶν ἐνδιαφερο-

μένων (βλ. συλλογ. σύμβ. έργασίας έμπορ. καταστημάτων της 10.7.1937) ή υπό του άρμοδίου Υπουργού (νύν Έργασίας) δι' αποφάσεώς του τό έκάστοτε ίσχύον ώράριον έργασίας (Σ.Ε. 936/1950, ΕΕΔ 9, σελ. 649). Έν προκειμένω τό ίσχύον συνήθως ώράριον έργασίας των έμπορουπαλλήλων (βλ. και συλλ. σύμβασιν της 10.7.1937) συμπίπτει μετά του νομίμου τοιούτου, ήτοι είς έννέα (9) και ούχι όκτώ (8) ώρας, ώς έσφαλμένως έδέχθη ή μεταρρυθμιστέα έν τούτω έκκαλουμένη άπόφασις κατά τον περί τούτου πρώτον λόγον έφέσεως.

Δεδομένου δέ εν ότι ό ένάγων είργάσθη υπερωριακώς κατά τον έπίδικον χρόνον α) κατά τάς έορτάς των Χριστουγέννων, ότε αί νόμιμοι άποδοχαί του άνήρχοντο είς 610.000 μηνιαίως (συλλογ. σύμβασις έργασίας της 16-9-1937, άναπροσαρμοσθείσα διά της άπό 4-1-1947 έθνικής συλλογ. συμβάσεως και της άπό 1-12-1947 συμπληρωματικής τοιαύτης, έτη ύπηρεσίας 14—16) και τό άναλογούν προσηυξημένον κατά 25 ο/ο ώρομίσθιον εί 3.055 δρχ. έπτά ώρας (ήτοι κατά τάς 22, 23, 27, 28, 29 και 30 Δεκεμβρίου άνά ήμίσειαν (1/2) ώραν, την 24 Δεκεμβρίου μίαν και ήμίσειαν (1 1/2) ώραν και την 31 Δεκεμβρίου δύο και ήμίσειαν (2 1/2) ώρας, β) τό Πάσχα 1949, ότε αί άποδοχαί του άνήρχοντο είς 640.000 μηνιαίως (έτη ύπηρεσίας 16—18) και τό άναλογούν ώρομίσθιον 3.200 δραχ. πέντε ώρας (ήτοι κατά τάς Μ. Δευτέραν, Τρίτην, Τετάρτην, Πέμπτην, Παρασκευήν άνά ήμίσειαν (1/2) ώραν και τό Μ. Σάββατον δύο και ήμίσειαν (2 1/2) ώρας, γ) τά Χριστούγεννα 1949, ότε αί νόμιμοι άποδοχαί του ήσαν 832.000 μηνιαίως (640.000, αύν 30 ο/ο χορηγηθέν διά της ύπ' άριθ. 29488/1949 Υ.Α.) και τό ώρομίσθιον 4.155 δραχ. έπτά ώρας δ) τό Πάσχα 1950, ότε αί άποδοχαί ήσαν 820.000 και τό ώρομίσθιον 4.155, δέκα έξ ώρας την 31 Δεκεμβρίου, Κυριακήν καθ' ήν είργάσθη 1 1/2 ώρας, ε) τό Πάσχα 1951, ότε αί άποδοχαί ήσαν 858.000 και τό ώρομίσθιον 4.280 δραχ. πέντε ώρας, στ) τά Χριστούγεννα 1951, ότε αί άποδοχαί του ήσαν έπίσης 958.000 (858 αύν 100 χορηγηθείσαι διά της ύπ' άριθ. 2750/1951 Υ. Α.) και τό ώρομίσθιον 4.790 δραχ. δέκα τρείς και ήμίσειαν (13 1/2) ώρας (την 30 Δεκεμβρίου, Κυριακήν, είργάσθη 9 1/2 ώρας, ζ) τό Πάσχα 1952, ότε αί άποδοχαί του άνήρχοντο όμοίως είς 958.000 και τό ώρομίσθιον είς 4.790 δραχ. πέντε ώρας δικαιούται δραχ. διακοσίας έξήκοντα τρείς χιλιάδας έξακοσίας είκοσι (263.620) (ήτοι 3055X7, αύν 3200X5, αύν 4155X7, αύν 4155X5, αύν 4155X10, αύν 4280 X, αύν 4790X 13 1/2, αύν 4790X5) (*).

Αί ώραι έργασίας των μισθωτών προσδιορίζονται διά μέν τούς βιομηχανικούς έργάτας άμέσως (ν. 2269/1920 και Προεδρ. Δ/γμα 27 Ίουνίου—4 Ίουλίου 1932) διά της ρητής καθιερώσεως του δικαιώρου της έργασίας των άπασχολουμένων είς τάς βιομηχανικάς έργασίας και έπιχειρήσεις, διά δέ τούς υπαλλήλους των έμπορικών καταστημάτων (έμπορουπαλλήλους) έμμέσως διά του καθορισμού των ώρων ένάρξεως και λήξεως της έργασίας των καταστημάτων (άνοιγμα και κλείσιμον). Περί της τελευταίας ταύτης κατηγορίας των έργαζομένων έμπορουπαλλήλων το Προεδρικόν Διάταγμα της 8/13 Άπριλίου 1933 «περί κωδικοποιήσεως των διατάξεων των νόμων περί χρονικών όρίων εις τά καταστήματα κλπ.» διαλαμβάνει έν άρθρω 2 ότι . . . . . έν άρθρω 8 όρίζεται ότι . . . . . έν άρθρω 6 όρίζεται ότι . . . . . έν άρθρω 12 ότι . . . και έν άρθρω 13 § 5 ότι και διατάξεις περί χρονικών όρίων ήμερησίας έργασίας και ήμερησίας μεσημβρινής διακοπής δέν έφαρμόζονται διά τας άπό 20 Δεκεμβρίου μέχρις 6 Ίανουαρίου και μίαν έβδομάδα πρό του Πάσχα ήμέρας, άριθμένου κατά ταύτας έλευθέρου του διακανονισμού τούτων ύπό των ένδιαφερομένων.

Έκ τών διατάξεων τούτων δήλον καθίσταται, ότι ό νομοθέτης έλαβεν είδικά μέτρα περί των χρονικών όρίων έργασίας είς τά έμπορικά καταστήματα. Δι' αύτών δέν έπεξέτεινε μέν τό δικαίωμον και έπί των είς ταύτα έργαζομένων, περιώρισεν όμως την έν αύτοις έργασίαν είς λογικά όρια, συνάδοντα πρός την φύσιν και τό είδος έκάστου «εμπορικού καταστήματος», την χρονικήν έκτασιν της ήμερησίας έργασίας. Ούτω αί ώραι έργασίας των έμπορουπαλλήλων προσδιορίζονται έμμέσως και δέν καθιερούται έν τώ νόμω το δικαίωμον, ώς είς τους βιομηχανικούς έργάτας, τό μέν διότι ή έργασία των υπαλλήλων τούτων δέν θεωρείται βαρεία, ώς άναμφισβητήτως ενεχάνει ή έργασία των έργατών βιομηχανίας, τό δέ διότι τά έμπορικά καταστήματα καταναλώσεως βιοτικών άγαθών άποτελούν μέν ίδιωτικάς έπιχειρήσεις, άλλ' ώς έκ του προορισμού των έχουν τεθή είς ύπηρέτησιν του καταναλωτικού κοινού. Έν τούτοις τό άνω Προεδρ. Διάταγμα διά των προεκτεθεισών διατάξεων του άρθρου 13 άφίνει έλεύθερον τον διακανονισμόν των ώρων έργασίας μεταξύ των ένδιαφερομένων, ήτοι του προσωπικού των καταστημάτων και των έργοδοτών, είς τάς έν αύταις περιπτώσεις, ώς και τον προσδιορισμόν της έπί πλέον άμοιβής (αύξημένης μισθοδοσίας)

(*) Η πρωτόδικος άπόφασις, Πρωτοδίκου Πειραιώς 1553/1953 (Πρωτοδίκης ό κ. Δ. Κομβόγιας), έχει ώς έξης:

Διά της κριθείσης άγωγής ό ένάγων διατείνεται, ότι προσελήφθη είς την ύπηρεσίαν της έναγομένης είς το ένταύθα έμπορικόν της κατάστημα, ώς έμπορουπάλληλος, άπό πολλών έτών, άντι μηνιαίου μισθού δραχ. 1.100.000 άπό του έτους 1949 και ότι κατά το διάστημα της ύπηρεσίας του κατά τάς 22, 23, 27, 28, 29 και 30 Δεκεμβρίου έκάστου έτους είργάζετο ύπερωριακώς έπι 1 1/2 ώραν, την 24 Δεκεμβρίου έπι 2 1/2 ώρας, την 31 Δεκεμβρίου έπι 3 1/2 ώρας και την τελευταίαν Κυριακήν έκάστου έτους έπι 9 1/2 ώρας. Έπίσης την Μ. Δευτέραν μέχρι της Μ. Παρασκευής έκάστου έτους έπι 1 1/2 ώραν και το Μ. Σάββατον έπι 3 1/2 ώρας, ήτοι έν συνόλω είργάζετο ύπερωριακώς κατα το διάστημα των έτων έπι 34 1/2 ώρας καθ' έκαστον έτος, άς δέν έπληρώνετο, και διώκει την πληρωμήν της νομίμου άποζημιώσεως, άνερχομένης δι' έκαστον έτος είς δραχ. 237.180 (μισθός 1.100.000 : 25=44.000 : 8=5.500X34 1/2= 189.750X25ο/ο, ήτοι 47.430=237.180) και διά μίαν πενταετίαν άναδρομικώς άπό της άγωγής δραχ. 1.185.590.

διά τήν τοιαύτην καθ' ὑπερωρίαν ἀπασχόλησιν τῶν ἐργαζομένων ἐμπορυβπαλλήλων κατά τάς ἡμέρας τάς περιλαμβανομένας μεταξύ τῆς 20ῆς Δεκεμβρίου μέχρις 6ης Ἰανουαρίου καί τήν τελευταίαν πρό τοῦ Πάσχα ἑβδομάδα. Ὁ τοιοῦτος ὅμως προσδιορισμός τῶν ὡρῶν ἐργασίας ἐντός τοῦ πλαισίου τοῦ σκοποῦ τοῦ νόμου καί ὁ διά ταύτης καταβλητέος μισθός θά ἔδει νά καθυριοθῶσι δι' ἀτομικῆς ἤ διά συλλογικῆς συμβάσεως, κατά τήν σαφῆ ἔννοιαν τοῦ νόμου, ἐν ἐλλείψει ὅμως τοιαύτης εἰδικῆς συμφωνίας τό κενόν τῆς συμβάσεως τοῦ ἐμπορυβπαλλήλου δέον νά συμπληροῖ ἡ καλή πίστις, βάσει τῆς ὁποίας δέον νά ἑρμηνεύηται πᾶσα σύμβασις καί ἀνευρίσκηται ἡ ἀληθής βούλησις τῶν μερῶν εἰς τόν καθορισμόν τοῦ ἀκριβοῦς περιεχομένου τῆς συμβάσεως καί αἱ περί μισθώσεως ἐργασίας διατάξεις τοῦ Ρωμαϊκοῦ δικαίου, αἵτινες εἶσιν ἐφαρμοστέαι ἐν προκειμένῳ, ἐφ' ὅσον ἡ σύμβασις ἐργασίας συνήφθη πρό τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος κατά τό ἄρθρ. 24 Εἰσαγ. νόμ. Α.Κ. (πρβλ. σχετικῶς καί *Τριανταφυλλόπουλον*, ἐν τῇ εἰσηγητικῇ ἐκθέσει Σχεδ. Ἐνοχ. Δικ. §§ 84 καί 132, σελ. 227 καί 250, *Φουρνιώτην* ἐν ΕΕΝ ε' 809 καί *Καποδίστριαν* ἐν Θέμ. ΜΘ' 825), ἐν ὄψει καί τῶν διατάξεων τοῦ ἰσχύοντος δικαίου εἶναι ἡ τοῦ ἄρθρου 200 Α.Κ. (ἀποδίδοντος προϊσχύον δίκαιον καί ἰδίᾳ ὡς πρός τήν συμπλήρωσιν τῶν κενῶν ἐν τῇ συμβάσει (βλ. *Μπαλῆ*, Γεν. Ἀρχαί §§ 88 καί 90, *Γιαννοπούλου*, Γεν. Ἀρχαί Τόμ. Β § 200 σελ. 131, *Dernburg* § 111 IV, *Τριανταφυλλοπούλου*, Ἐνοχ. ἐκδ. Γ' σελ. 48) καί ἡ τοῦ ἄρθρ. 659 Α.Κ., καθ' ἣν εἰάν παραστῇ ἀνάγκη ἐργασίας, ἐπί πλέον τῆς συμφωνηθείσης ἤ τῆς συνήθους, ὁ ἐκμισθωτής ὑποχρεοῦται εἰς ταύτην, ἐάν εἶναι εἰς θέσιν νά ἐκτελέσῃ αὐτήν καί ἡ ἄρνησίς του θά προσέκρουεν εἰς τήν καλήν πίστιν. Διά τήν ἐπί πλέον ταύτην ἐργασίαν δικαιοῦται εἰς συμπληρωματικήν ἀμοιβήν, κανονιζομένην ἀναλόγως τοῦ συμφωνηθέντος μισθοῦ καί τῶν εἰδικῶν περιστάσεων», ἤτοι διάταξις, ὅλως νέα, ἐπιβοηθητικῶς θά ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἐν προκειμένῳ ὡς διαμορφωτική τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου εἰς τήν χώραν μας, ὡς πρός τήν ἑρμηνείαν τῆς συμβάσεως καί τήν συμπλήρωσιν τοῦ προκύπτοντος κενοῦ.

Βάσει τούτων ὁ ἐκμισθωτής διά τήν ἐπί πλέον τῆς συνήθους ἐργασίαν δικαιοῦται εἰς συμπληρωματικήν ἀμοιβήν, κανονιζομένην ἀναλόγως τοῦ συμφωνηθέντος μισθοῦ καί τῶν εἰδικῶν περιστάσεων, ἤν καί δέον νά ἐπιδικάζῃ ὁ δικαστής φιλαγαθῶς σκεπτόμενος, ἑρμηνεύων καί συμπληρῶν τό κενόν τῆς συμβάσεως (πρβλ. σχετικῶς καί *Φ. Ἀγγελῆ* «Ἡ δικαστική κρίσις ἀνδρός ἀγαθοῦ» ἐν ΕΕΔ Τόμ. 10ος, σελ. 897 § III καί ἐκεῖ παραπομπάς), ἡ συνήθης δέ ἐργασία τοῦ ἐμπορυβπαλλήλου εἶναι χρονικῆς διαρκείας ὀκτώ ὡρῶν. Τήν τοιαύτην συμπληρωματικήν ἀμοιβήν καί ὁ νομοθέτης τῆς προμνησθείσης διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 18 τοῦ ἀνω ν.δ. ἠθέλησεν, ὅπως λαμβάνῃ ὁ ἐργαζόμενος διά τήν ἐπί πλέον παρεχομένην παρ' αὐτοῦ ἐργασίαν, ἐφ' ὅσον ἡ παροχή τῆς ἐπί πλέον ταύτης ἐργασίας γίνεται ἐντός τῶν νομίμων χρονικῶν ὁρίων, ἅτινα καθωρίσθησαν διά τῶν ν. 3562/1928 καί 4486/1929, ὡς ἐκωδικοποιήθησαν διά τοῦ ἀνω δ/τος. Πάντως θά πρέπει τό ποσόν τῆς ἀμοιβῆς ταύτης νά εἶναι ἀνώτερον τοῦ συνήθους μισθοῦ, διότι πρέπει νά λαμβάνηται ὑπ' ὄψιν, ὅτι ὁ ἐργαζόμενος θυσιάζει τάς ὥρας τῆς ἀναπαύσεώς του, ἵνα ἐργασθῇ προσθέτως (*Κ. Κονκᾶς*, Ἐνοχ. Α' σελ. 326). Ἐν ὄψει ὅθεν τῶν προδιαληφθεισῶν διατάξεων, ἡ ἐνδικος ἀγωγή νομῳ βάσιμος παρίσταται καί ἐρευνητέα ἀποβαίνει κατ' οὐσίαν.

Ἐν τῇ προκειμένῃ δίκῃ παρεμβαίνει προσθέτως ὑπέρ τῆς ἐναγομένης τό ἐνταῦθα ἑδρεῦον ἐπαγγελματικόν σωματεῖον ὑπό τήν ἐπωνυμίαν «Ἐμπορικός Σύλλογος Πειραιῶς», διϊσχυριζόμενον ὅτι ἔχει ἔννομον συμφέρον εἰς τήν τοιαύτην παρέμβασιν, καί αἰτεῖται ὅπως ἀπορριφθῇ ἡ κρινομένη ἀγωγή, ἐπί τῷ λόγῳ ὅτι θά βλάψῃ τό συλλογικόν ἐπαγγελματικόν συμφέρον, ὅπερ ἀναγνωρίζεται αὐτῷ ὑπό τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ προδιαληφθέντος διατάγματος, δι' ἧς ὁρίζεται ὅτι ὁ Ὑπουργός προβαίνει εἰς τόν δι' ἀποφάσεώς του ὁρισμόν τῶν ὡρῶν ἀνοίγματος καί κλεισίματος τῶν ἐμπορικῶν καταστημάτων καί μετά προηγουμένην γνωμοδότησιν τῶν ἐνδιαφερομένων ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων, οἷα εἶναι ὁ Σύλλογος οὗτος, καί ὅτι ἡ προβολή τῆς ἀξιώσεως τοῦ ἐνάγοντος προϋποθέτει τήν καθ' ὡρισμένον τρόπον ἀπό ἀπόψεως προσδιορισμοῦ τῆς ἡμερησίας ἐργασίας διαμόρφωσιν τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως, ὅστις ἀμέσως θίγει τό συλλογικόν ἐπαγγελματικόν συμφέρον τοῦ Συλλόγου. Καί ἐν τῇ προκειμένῃ διαδικασίᾳ δέν κωλύεται ὅπως παρέμβῃ τρίτος προσθέτως ὑπέρ ἑτέρου, συντρεχουσῶν τῶν νομίμων προϋποθέσεων (ἄρθρ. 89, 231 Π.Δ.) καί ἐφ' ὅσον ὑφίσταται συμφέρον ἔννομον εἰς τήν ἔκβασιν τῆς δίκης, καί ἰδίᾳ ἐάν ἡ βάσις τῆς ἐκκρεμοῦς δίκης ἔχῃ ἐπιροήν εἰς τήν ὕπαρξιν δικαιώματος τινος αὐτοῦ (*Οἰκ.-Διβ.* § 58 στοιχ. β'), ἐν τοιαύτῃ ὑπό τήν ἔννοιαν τῶν προδιαληφθεισῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ἄνω Προεδρικοῦ Διατάγματος καί ἐν ὄψει καί τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ νόμου 281, διατηρηθέντος ἐν ἰσχύϊ ὑπό τοῦ ἄρθρ. 12 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ Νόμου Α.Κ.2783/1941, δέν δύναται νά δικαιολογηθῇ ἡ ὕπαρξις τοιούτου δικαιώματος τοῦ Σωματείου πρός προστασίαν τοῦ ἐπαγγελματικοῦ συμφέροντος αὐτοῦ καί τοῦ συνόλου τῶν μελῶν του, ὅπερ εὐδαμῶς θίγεται ἐκ τῆς ἐκβάσεως τῆς παρούσης δίκης (πρβλ. σχετικῶς *Γ. Μητσόπουλον* ἐν ΕΕΔ τόμ. 7ος, σελ. 673 - 678, ΕΕΝ ιε' σελ. 649), ἐφ' ὅσον πρόκειται περί διεκδικήσεως δικαιώματος, ὅπερ ἀναγνωρίζει ὁ νόμος. Τούτων ὅθεν δοθέντων ἡ προκειμένη παρέμβασις κρίνεται ἀπορριπτέα, ἐλλείψει νομίμου συμφέροντος.

Ἐβεβαιώθη, ὅτι ὁ ἐνάγων κατά τό ἐνδικον χρονικόν διάστημα εἰργάζετο ὡς ἐμπορυβπάλληλος εἰς τό ἐνταῦθα ἐμπορικόν κατάστημα τῆς ἐναγομένης καί ἐξακολουθεῖ ἐργαζόμενος παρ' αὐτῇ μέχρι τῆς ἀγωγῆς, ἀντί μηνιαίου μισθοῦ ἀπό τοῦ ἔτους 1949 δραχμῶν 1.100.000, καί ὅτι κατά τήν τελευταίαν πενταετίαν ἀπό τοῦ ἔτους 1949 κατά τό διάστημα τῶν ἑορτῶν Χριστουγέννων, Νέου Ἔτους καί Πάσχα εἰργάσθη πλέον τοῦ συνήθους καί εἰδικώτερον τήν 23, 28, 27, 28, 29, 30 Δεκεμβρίου ἑκάστου ἔτους ἐπί 1 1/2 ὥρας, τήν 24 Δεκεμβρίου ἑκάστου ἔτους ἐπί 2 1/2 ὥρας, τήν 31 Δεκεμβρίου ἑκάστου ἔτους ἐπί 3 1/2 ὥρας καί τήν τελευταίαν Κυριακήν ἑκάστου ἐτους ἐπί 9 1/2 ὥρας. Ἐπίσης τήν Μεγάλην Δευτέραν μέχρι τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς ἑκάστου

ΑΝΩΤΑΤΟΝ ΟΡΙΟΝ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΔΙ' ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Άμοιβή μισθωτοῦ διὰ ποσοστῶν καὶ περιορισμοί Ν. 26/1944

Ἀπαγόρευσις, κατὰ Ν. 26/1944, λήψεως ἀποδοχῶν δι' ἀμοιβὴν ὑπηρεσιῶν καὶ ἐργασίας ἐν Ἑλλάδι πέραν τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν τοῦ Πρωθυπουργοῦ.— Τίνες νοητέαι ὡς μηνιαῖαι ἀποδοχαὶ τοῦ Πρωθυπουργοῦ.— Ἀμοιβὴ μισθωτοῦ διὰ ποσοστῶν ἐπὶ τιμῆς πωλήσεως ἐμπορευμάτων.—Ὑπαγωγὴ εἰς περιορισμούς Ν. 26/1944.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ ἀ.ν. 26/1944 τὸ σύνολον τῶν πάσης φύσεως ἀποδοχῶν οἱασδήποτε μορφῆς, τὰς ὁποίας δικαιοῦται νὰ λάβῃ πᾶς Ἕλλην πολίτης δι' ἀμοιβὴν ὑπηρεσιῶν καὶ ἐργασίας ἐν Ἑλλάδι ὡς δημόσιος ὑπάλληλος, ὡς ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος, ὡς διοικητὴς ἢ πάσης μορφῆς σύμβουλος νομικοῦ προσώπου ἢ ἐπιχειρήσεως δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου, δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὰς μηνιαίας ἀποδοχὰς τοῦ Πρωθυπουργοῦ.

Κατὰ τὸ ἄρθρον μόνον τοῦ ἀ.ν. 1025/1946, ὡς ἰσχύει, κατὰ διόρθωσιν ἡμαρτημένων ἐν Φ.Ε.Κ. α' 181 τῆς 27 Αὐγούστου 1949, ὡς πάσης φύσεως ἀποδοχαί, περὶ ὧν τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ ν. 26/1944, νοοῦνται αἱ λόγῳ μισθοῦ καὶ τῶν παρακολουθούντων τὸν μισθὸν ἐπιδομάτων παρεχόμεναι ἀποδοχαί, ὡς μηνιαῖαι δὲ ἀποδοχαὶ τοῦ Πρωθυπουργοῦ, περὶ ὧν τὸ αὐτὸ ἄρθρ. 1 τοῦ ἀνωτέρω νόμου, νοοῦνται τὸ ἀνώτατον ὅριον, εἰς ὃ δύνανται νὰ φθάσωσι μηνιαίως αἱ πάσης φύσεως ἀποδοχαὶ Πρωθυπουργοῦ.

Κατὰ τὴν § 2 τοῦ ἀ.ν. 26/1944 ὁ περιορισμὸς ἰσχύει καὶ ἐπὶ συρροῆς θέσεων, τὸ σύνολον τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὁποίων δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὸ ὅριον τῆς ἀνωτέρω § 1.

Ἡ παράβασις τῶν ἄνω διατάξεων ἐπάγεται τὰς ἐν τῷ αὐτῷ νόμῳ (βαρείας δὲ) ποινὰς (βλέπε ΕΕΔ 11, 330).

Ἂν ὁ νόμος οὗτος, ὡς ὀρθῶς παρετηρήθη (βλέπε *Μ. Κυπραίου*, ΕΕΔ 8, 1013 ἑπ., *Κ. Δημάκην*, ΕΕΔ 9, 727 ἑπ.), εἶχεν, ὡς οἱ σύγχρονοι αὐτοῦ νόμοι 18/1944 καὶ 28/1944, σκοπὸν νὰ στοιχειοθετήσουν ἀμέσως μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς χώρας τὸν οἰκονομικὸν βίον τῆς χώρας, πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ πληθωρισμοῦ, διὰ τῆς ἀποφυγῆς ὑπερμέτρου ἐπιβαρύνσεως τῶν τιμῶν τῶν προϊόντων, ἐπὶ βλάβῃ τῆς οἰκονομίας τῆς χώρας (εἰς τοῦτο ἀσφαλῶς ἐσκόπει ὁ διὰ τοῦ ν. 26/1944 καθορισμὸς ἀνωτάτου ὑποχρεωτικοῦ ὁρίου μισθοῦ, τοῦ ν. 28/1944 κινουμένου ἐντὸς τοῦ ὁρίου τούτου, παρ' ὅλον ὅτι ἡ δικαστηριακὴ πρᾶξις ἠνώησε καὶ τὸν νόμον τοῦτον εἰσάγοντα τὴν ἀρχὴν τοῦ ἀνωτάτου ὑποχρεωτικοῦ καὶ τούτου ὁρίου μισθοῦ, πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον ἀπεδοκίμασεν ὁ Νομοθέτης τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ ν. 2053/1952, ΕΕΔ 11, 485), νομίζομεν, ὅτι εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς κατωτέρω δημοσιευομένης δικαστικῆς ἀποφάσεως (μισθωτοῦ ἀμειβομένου ἀποκλειστικῶς διὰ ποσοστῶν) ἔπρεπε τὸ ζήτημα νὰ λυθῇ ἐπὶ τῇ βάσει καὶ τῆς ὑπὸ τῆς Α.Π. 444/1948 (εἰσηγητὴς *Ι. Ἀποστολόπουλος*, ΕΕΔ 7, 825) δεκτῆς γενομένης ἀρχῆς, ὅτι εἰς τοὺς περιορισμοὺς τοῦ ἀνωτάτου ὁρίου μισθῶν δὲν ὑπόκεινται οἱ ἐπὶ ποσοστοῖς ἐπὶ τῆς πωλήσεως εἰδῶν ἀμειβόμενοι, διότι δὲν ἐπιβαρύνεται ὑπερμέτρως τὸ κόστος τῶν ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου διατιθεμένων βιοτικῶν ἀγαθῶν, καθόσον ὁ μισθὸς εἰς ποσοστὰ παρακολουθεῖ αὐτομάτως τὴν αὔξησιν τῶν ἐργασιῶν τοῦ ἐργοδότου.

Ἡ ἄποψις αὕτη ἐγένετο δεκτὴ ὑπὸ τῆς ἀνωτέρω ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως ἀπὸ ἀπόψεως ἐφαρμογῆς τοῦ ν. 28/1944, τὸν ὁποῖον παγίως ἡ δικαστηριακὴ πρᾶξις, ἡγουμένου τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἐδέχετο ὡς καθορίζοντα ἀνώτατα ὅρια ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν (βλέπε τὰς ἐν ΕΕΔ 7, 825 παραπομπάς). Καὶ ταῦτα, ἂν ἤθελε θεωρηθῇ ἰσχύων ἤδη ὁ ν. 26/1944 (Ἀρνητικῶς *Γ. Δασκαλάκης*, Θέμ. ΞΕ' 224).

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 542/1954

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Κ. Κουτουρίσης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Πάλλας, Δ. Γρίβας

Καθ' ἃ ἱστορεῖται ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ

ἔτους ἐπὶ 11 1/2 ὥραν καὶ τὸ Μέγα Σάββατον ἐπὶ 8 1/2 ὥρας, ἤτοι ἐν συνόλῳ εἰργάζετο καθ' ἕκαστον ἔτος ἐπὶ πλέον τοῦ συνήθους 34 1/2 ὥρας, πλὴν τῶν ἐργασίμων ἡμερῶν τοῦ καταστήματος τῶν ἑορτῶν Χριστουγέννων 1952 καὶ Νέου Ἔτους 1953, ὡς καὶ τοῦ Πάσχα 1953, καθ' ἃς ὁ ἐνάγων ἠρνήθη νὰ ἐργασθῇ ἐπὶ πλέον. Διὰ τὸ ἐνδικον χρονικὸν διάστημα δὲν ἐβεβαιώθη, ὅτι ὑφίστατο συλλογικὴ τις σύμβασις μεταξὺ τῶν ἐνδιαφερομένων ὀργανώσεων ἢ ἀτομικὴ μεταξὺ ἐνάγοντος καὶ ἐναγομένης, δι' ἧς νὰ προδιορίζωνται αἱ ὧραι ἐργασίας καὶ ἡ ἀμοιβὴ διὰ τὴν ἐπὶ πλέον τῆς συνήθους παρασχεθεῖσαν ἐργασίαν, δι' ὃ αὕτη δέον νὰ καθορισθῇ βάσει τῶν ἐν ἰσχύϊ σκέψει ἀρχῶν κατ' ἀναλογίαν τοῦ ὡριαίου μισθοῦ, ηὐξημένου κατὰ 25ο/ο, δεδομένου ὅτι καὶ κατὰ τὸ πρὸ τοῦ ἐνδίκου χρόνου διάστημα, ἤτοι κατὰ τὸ ἔτος 1948 αἱ ἐνδιαφερόμεναι ὀργανώσεις Ἐμπορικὸς Σύλλογος Πειραιῶς καὶ ὁ Σύλλογος Ὑπαλλήλων Ἐμπορικῶν Καταστημάτων Πειραιῶς τοιαύτην ἀμοιβὴν εἶχον καθορίσει. Κατ' ἀκολουθίαν ἡ κρινομένη ἀγωγὴ δέον νὰ γίνῃ δεκτὴ ἐν μέρει, ὑποχρεουμένης τῆς ἐναγομένης ὅπως πληρώσῃ εἰς τὸν ἐνάγοντα δραχ. 237.180 δι' ἕκαστον ἔτος, ἤτοι διὰ τέσσαρα ἔτη δραχμὰς 948.720, ἐντόκως ἀπὸ τῆς ἀγωγῆς, ἀπορριφθῇ δὲ ὡς πρὸς τὸ αἴτημα περὶ κηρύξεως αὐτῆς προσωρινῶς ἐκτελεστῆς, καθ' ὅσον, κατὰ τὴν κρίσιν ἡμῶν, δὲν συντρέχουσι ἐξαιρετικοὶ λόγοι πρὸς τοῦτο, οὔτε ἡ τυχὸν ἐπιβράδυνσις τῆς ἐκτελέσεως δύναται νὰ ἐπιφέρῃ σημαντικὴν ζημίαν εἰς τὸν νικῶντα διάδικον κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 186 Πολ. Δικονομίας.

ΣΧΕΣΙΣ ΟΔΗΓΟΥ ΑΓΟΡΑΙΟΥ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΥ (ΤΑΞΙ) ΠΡΟΣ ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΝ

Διακριτικόν στοιχεῖον τῆς συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας

Ἐκ τοῦ ἄρθρου 652 § 1 Α.Κ. προκύπτει, ὅτι διὰ τὴν ὕπαρξιν συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας προσαπαιτεῖται, ὅπως ὁ μισθωτὸς ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ὑπηρεσίας του διατελῇ εἰς σχέσιν προσωπικῆς ἐξαρτήσεως πρὸς τὸν ἐργοδότην, συμμορφούμενος πρὸς τοὺς ἐπιβαλλομένους ὑπ' ἐκείνου περιοριστικοὺς ὅρους. — Παραχώρησις αὐτοκινήτου ταξὶ πρὸς ὁδηγὸν ἄνευ περιορισμῶν δὲν συνιστᾷ μίσθωσιν ἐργασίας.

Ἐπανῆλθε πάλιν ὁ Ἄρειος Πάγος διὰ τῆς δημοσιευομένης κατωτέρω ἀποφάσεως αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ἀπασχολήσαντος ἐπανειλημμένως αὐτὸν θέματος περὶ τοῦ χαρακτηρισμοῦ τῆς συνδεούσης τὸν ὁδηγὸν αὐτοκινήτου μετὰ τοῦ ἰδιοκτήτου πάτου σχέσεως (βλέπε σχετικῶς ΕΕΔ 13, 238 ἑπ.).

Ὑποκειμένης ἀναιρέσεως κατ' ἀπόφασιν τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου (4558/1953), ἡ ὁποία εἶχε δεχθῆ, εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν, ὅτι ὁ ὁδηγὸς δὲν ἦτο ὑπόχρεως ἐκ τῆς συμβάσεως νὰ συμμορφοῦται πρὸς ὡρισμένους περιορισμοὺς τοῦ ἰδιοκτήτου τοῦ αὐτοκινήτου, ἔκρινε, κατ' ἀνάγκην, ὅτι δὲν ὑφίστατο σύμβασις μισθώσεως ἐργασίας.

Ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις (καὶ ἐν τούτῳ σκέπτεται, ὡς καὶ λοιπαί, βλέπε ΕΕΔ 13, 238) τὸ στοιχεῖον τῆς προσωπικῆς ἐξαρτήσεως ὡς ἐννοιολογικὸν τῆς συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας (προφανῶς τῆς ἐξηρτημένης) ἀναζητεῖ εἰς τὸ ἄρθρον 652 § 1 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος.

Ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 13, 238) τίνα ἔννοιαν ἔχει ἡ διάταξις αὕτη. Καὶ κατὰ τὸν *Κ. Κανκᾶν* ('Ενοχικὸν ὑπ' ἄρθρ. 648, 652) ἐκ τοῦ ὅτι τὸ ἄρθρ. 652 § 1 ὁρίζει, ὅτι ὁ ἐκμισθωτὴς ὀφείλει νὰ ἐκτελέσῃ «μετ' ἐπιμελείας» τὴν ἀ-

---

ὁ ἐνάγων προσελήφθη παρὰ τῆς ἐναγομένης τὴν 1.10.1951 ὡς ἐμπορικὸς διευθυντὴς δι' ἀόριστον χρόνον ἐπὶ μισθῷ 3 ο/ο ἐπὶ τῆς ἐπιτυγχανομένης τιμῆς πωλήσεως τῶν ἐν γένει πωλουμένων ἐμπορευμάτων παραγωγῆς τῆς ἐναγομένης καὶ λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ἀπὸ τῆς 1/10/1951 μέχρι τῆς 31/12/1952 ἐπωλήθησαν ἐμπορεύματα, δι' ἃ εἰσέπραξεν ἡ ἐναγομένη δραχ. 14.761.494.755 καὶ ἑπομένως δικαιοῦται μισθοῦ δραχ. 442.844.850, ἐξ ὧν τῷ κατεβλήθησαν εἰς χρῆμα καὶ εἰς εἶδος δραχ. 227.240.000 καὶ οὕτω ἀπομένει ὀφειλόμενον αὐτῷ ποσὸν δραχ. 215.608.850, ὡσαύτως ἀπὸ 1/1/1953 μέχρι τῆς 24/10/1953 ἐπωλήθησαν ἐμπορεύματα δι' ἃ εἰσεπράχθησαν δραχ. 7.150.000.000 καὶ ἑπομένως δικαιοῦται μισθοῦ δραχ. 214.500.000, ἤτοι ἐν συνόλῳ δραχ. 430.104.850, ἃς ἀρνεῖται ἡ ἐναγομένη νὰ τῷ καταβάλῃ, καὶ τῷ λόγῳ τούτῳ αἰτεῖται ὅπως ὑποχρεωθῇ δικαστικῶς πρὸς τοῦτο. Οὕτως ἔχουσα ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, ἥτις εἶναι ἀρκούντως ὡρισμένη, νόμῳ βάσιμός ἐστιν, ἐρειδομένη ἐπὶ τῶν ἄρθρ. 648 καὶ 653 Α.Κ. καὶ ἐξεταστέα κατ' οὐσίαν τυγχάνει.

Ἐβεβαιώθη ὅτι ὁ ἐνάγων προσελήφθη παρὰ τῆς ἐναγομένης, ὡς ἐμπορικὸς αὐτῆς διευθυντής, ἐπὶ μισθῷ 3 ο/ο ἐπὶ τῆς εἰσπραττομένης ἀξίας τῶν ἐν γένει πωλουμένων ἐμπορευμάτων παραγωγῆς τῆς ἐναγομένης, ἤτοι μεταξὺ τῶν διαδίκων κατηρτίσθη σύμβασις μισθώσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας καὶ οὐχὶ σύμβασις ἄλλης μορφῆς, μὴ ἐχούσης σχέσιν μὲ τὴν ἄνω σύμβασιν ἐργασίας, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἀρμοδίως εἰσήχθη ἡ ἔνδικος διαφορὰ πρὸς ἐκδίκασιν ἐνώπιόν μας καὶ τὰ ἐναντία, ἤτοι ὅτι μεταξὺ τῶν διαδίκων κατηρτίσθη σύμβασις μεσιτείας, ἀπορριπτέα κρίνονται ὡς ἀβάσιμα, τοῦ ἐπαγομένου ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος ὅρκου τῆς ἐναγομένης κρινομένου ὡς ἀλυσιτελοῦς.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ἀ. ν. 26/1944 τὸ σύνολον τῶν πάσης φύσεως ἀποδοχῶν οἱασδήποτε μορφῆς, τὰς ὁποίας δικαιοῦται νὰ λάβῃ πᾶς Ἕλλην πολίτης δι' ὁμοιβὴν ὑπηρεσιῶν καὶ ἐργασίας ἐν Ἑλλάδι ὡς δημόσιος ὑπάλληλος, ὡς ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος, ὡς διοικητὴς ἢ πάσης μορφῆς σύμβουλος νομικοῦ προσώπου ἢ ἐπιχειρήσεως δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου, δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὰς μηνιαίας ἀποδοχὰς τοῦ Πρωθυπουργοῦ. Κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον μόνον τοῦ ἀ.ν. 1025/1946 ὡς πάσης φύσεως ἀποδοχαί, περὶ ὧν τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ ν. 26/1944, νοοῦνται αἱ λόγῳ μισθοῦ καὶ τῶν παρακολουθούντων τὸν μισθὸν ἐπιδομάτων παρεχόμεναι ἀποδοχαί, ὡς μηνιαῖαι δὲ ἀποδοχαὶ τοῦ Πρωθυπουργοῦ, περὶ ὧν τὸ αὐτὸ ἄρθρον 1 τοῦ ἀνωτέρω νόμου, νοοῦνται τὸ ἀνώτατον ὅριον, εἰς ὃ δύνανται νὰ φθάσωσι μηνιαίως αἱ πάσης φύσεως ἀποδοχαὶ Πρωθυπουργοῦ.

Ἐν προκειμένῳ ἐκ τῶν αὐτῶν ἀποδεικτικῶν μέσων ἐβεβαιώθη, ὅτι κατὰ τὸ ἀπὸ 1.10.1951 μέχρι τῆς 31.12.1952 χρονικὸν διάστημα ἐπωλήθησαν παρὰ τῆς ἐναγομένης ἐμπορεύματα τῆς παραγωγῆς της, ἐξ ὧν εἰσέπραξε δραχ. 14.000.000.000 καὶ ὁ μισθὸς τοῦ ἐνάγοντος μὲ ποσοστὸν 3 ο/ο ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τούτου ἀνέρχεται εἰς δραχ. 420.000.000, ἐξ ὧν ἔχει λάβει, κατὰ τὴν ἐν τῇ ἀγωγῇ ὁμολογίαν του, δραχ. 227.240.000, δὲν ἐβεβαιώθη δὲ ὅτι ἡ ἐναγομένη ἐπώλησεν ἐμπορεύματα παραγωγῆς της ἀπὸ τῆς 1.1.1953 μέχρι τῆς 24.10.1953, πλὴν ὅμως τὸ παρὰ τοῦ ἐνάγοντος ληφθὲν ὡς ἄνω ποσὸν εἶναι ἴσον, ἂν μὴ ὑπέρτερον, τῶν πάσης φύσεως ἀποδοχῶν τοῦ Πρωθυπουργοῦ διὰ τὸ ἀπὸ 1.10.1951 μέχρι 24.10.1953 χρονικὸν διάστημα καὶ κατ' ἀκολουθίαν ὁ ἐνάγων, συνῳδὰ τοῖς ἄνω, οὐδὲν ἔχει λαμβάνειν ἐπὶ πλέον, καὶ τῷ λόγῳ τούτῳ ἀπορριπτέα ἐστὶν ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ ὡς ἀβάσιμος.

ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΛΥΣΙΣ ΣΧΕΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕΤ' ΑΚΥΡΟΝ ΣΥΜΒΑΣΙΝ

Παράλειψις αναγγελίας αύτης καί νόμιμοι διά τόν έργοδότην συνέπειαι

Ὑποχρέωσις ἐργοδότου, κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118/1945, ὡς ἀντικατεστάθη δι' ἄρθρ. 6 Ν.Δ. 2511/1953, εἰς ἀναγγελίαν πάσης ἀπολύσεως.— Καθιέρωσις προστασίας τῆς σχέσεως ἐργασίας, ἀδιαφόρως κύρους ἢ μὴ συμφωνίας περὶ ἐργασίας.—Συνέπεια παραλείψεως ἀναγγελίας ἢ κατ' ἄρθρ. 914 Ἀστικοῦ Κώδικος ἀποζημίωσις.

Ἐκδήλωσιν τῆς συγχύσεως, ἡ ὁποία προεκλήθη ἐκ τῆς εἰς τὸ ν.δ. 2511/1953 περὶ ἐλέγχου ὁμαδικῶν ἀπολύσεων» (ΕΕΔ 12, 910) ἀναγνωρίσεως ὑπὸ τοῦ Νομοθέτου τῆς «σχέσεως ἐργασίας» ὡς ἀνεξαρτήτου τῆς συμβάσεως ἐργασίας, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 2 § 6 αὐτοῦ, ἀποτελεῖ καὶ ἡ ἄποψις τῆς κατωτέρω παρατιθεμένης δικαστικῆς ἀποφάσεως.

Περίπτωσις αὐτῆς ὑπῆρξε λύσις ἀόρου (ὡς στρουμένου τοῦ μισθωτοῦ τοῦ ὑπὸ τοῦ νόμου ἐπιβαλλομένου διὰ τὴν περίπτωσιν βιβλιαρίου ὑγείας, περὶ ἀρτεργάτου, ἓν σχέσει πρὸς τὸ βιβλιάριον ὑγείας· βλέπε τὴν Α.Π. 130/1952, εἰσηγητὴς *Σ. Μανρομιχάλης*, ΕΕΔ 11, 617) συμβάσεως ἐργασίας, χωρὶς αὐτὴ νὰ ἀναγγελθῇ εἰς τὸ οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑ

ναληφθεῖσαν παρ' αὐτοῦ ἐργασίαν, θὰ πρέπει νὰ συμμορφοῦται ἐπακριβῶς πρὸς τὰς ὁδηγίας καὶ ἐντολὰς τοῦ μισθωτοῦ, διατελῶν οὕτω πρὸς τοῦτον εἰς σχέσιν ἐξαρτήσεως (βλέπε καὶ **τοῦ ἰδίου**, Σύμβασις ἐξηρτημένης καὶ ἀνεξαρτήτου ἐργασίας, ΕΕΔ 9, 49 ἑπ.).

Τοῦτο ὅμως ὑποστηρίζεται, διότι ἐκφράζεται ὑπὸ τοῦ ἰδίου συγγραφέως ἡ γνώμη, ὅτι ἡ σύμβασις ἐργασίας τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος δύναται νὰ ἔχῃ ὡς ἀντικείμενον μόνον ἐξηρτημένην ἐργασίαν.

Κατὰ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς ἀντιδοξοῦν (καὶ νομίζομεν ὀρθῶς) οἱ *Π. Ζέπος*, ΕΕΝ ιζ' 143, *Γ. Σιμωνέτος*, Δώδεκα Μελέται Ἀστικοῦ καὶ Ἐργατικοῦ Δικαίου, σελ. 344 ἑπ., *Βασ. Παντ. Βασιλείου*, ΕΕΔ 9, 145 ἑπ.), ἀπὸ τῆς ἀντιλήψεως δὲ ὅτι ὁ Ἀστικὸς Κῶδιξ προνοεῖ καὶ περὶ τῆς συμβάσεως ἀνεξαρτήτου ἐργασίας ἀφορμᾶται καὶ ἡ ἀρεοπαγιτικὴ νομολογία, κατὰ τὴν ὁποίαν, προκειμένου περὶ δικηγόρου, μὴ δυναμένου νὰ θεωρηθῇ ὑπάλληλου (ἐν συμβάσει ἐξηρτημένης ἐργασίας) καὶ ὅταν τοποθετεῖται ἀναγκαστικῶς κατὰ ν. 1836/1951, ἐφαρμοστέα διὰ τὴν μισθοδοσίαν του εἶναι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 653 Α.Κ. περὶ καταβολῆς τοῦ εἰθισμένου μισθοῦ (βλέπε προχείρως τὴν Α.Π. 576/1952, εἰσηγητὴς *Γ. Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 11, 1257).

Ἡ προσωπικὴ ἐξάρτησις τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τοῦ ἐργοδότου του, ὡς διακριτικὸν γνώρισμα τῆς συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας, δὲν προκύπτει ἐκ τοῦ ἄρθρ. 652 Ἀστικοῦ Κώδικος (βλ. καὶ *Γ. Σιμωνέτον*, ἔνθ' ἀνωτέρω, *Κ. Δημάκην*, ΕΕΔ 12, 1 ἑπ.), ἐπιβάλλεται ὑπὸ τοῦ νομοθέτου τοῦ ἐργατικοῦ νόμου 765/1943 (ἄρθρ. 6), ὁ ὁποῖος, ὡς πρὸς τοῦτο, ἠκολούθησε τὴν σχετικὴν διδασκαλίαν τῆς ἡμεδαπῆς καὶ ξένης θεωρίας (βλέπε σχετικῶς σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 12, 310) καὶ τὴν γνώμην τῆς νομολογίας (ΕΕΔ 12, 310), καὶ πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Α.Κ. (βλέπε προχείρως τὴν Α.Π. 117/1942, εἰσηγητὴς *Σ. Σακελλαριάδης*, ΕΕΔ 1, 591).

Ἀρείου Πάγου 159/1954 Τμ. Α'

Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Ἀποστολόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Γ. Βαρσάμου**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Χουζεβάκ, Π. Στεφανόπουλος

Ἐκ τοῦ ἄρθρου 652 § 1 Α.Κ., καθ' ὃ ὁ ἐκμισθωτὴς ὀφείλει νὰ ἐκτελέσῃ μετ' ἐπιμελείας τὴν ἀναληφθεῖσαν ἐργασίαν, σαφῶς προκύπτει, ὅτι διὰ τὴν ὕπαρξιν συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας προσαπαιτεῖται, ὅπως ὁ μισθωτὴς ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ὑπηρεσίας του διατελεῖ εἰς σχέσιν προσωπικῆς ἐξαρτήσεως πρὸς τὸν ἐργοδότην, συμμορφούμενος πρὸς τοὺς ἐπιβαλλομένους ὑπ' ἐκείνου περιοριστικοὺς ὅρους.

Ὡς δείκνυται ἐκ τῆς ἀναιρεσιβαλλομένης ἀποφάσεως, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν ἐδέξατο ἀνελέγκτως, κατ' ἐκτίμησιν τῶν προσαχθεισῶν ἀποδείξεων, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος παρεχώρησε τὸ αὐτοκίνητόν του ταξὶ εἰς τὸν ἀναιρεσείοντα, τυγχάνοντα ὁδηγόν, πρὸς ἐκμετάλλευσιν ἐπὶ καταβολῇ βραχμῶν 700 κατὰ διανυόμενον χιλιόμετρον κατ' ἰδίαν αὐτοῦ πρωτοβουλίαν, μὴ ὑποχρεουμένου ὅπως συμμορφοῦται πρὸς ὡρισμένους περιορισμοὺς ἐκείνου. Ἀποφηνάμενον μετὰ ταῦτα τὸ αὐτὸ Δικαστήριον ὅτι ἡ συνδέουσα τοὺς διαδίκους ἔννομος σχέσις δὲν φέρει τὸν χαρακτῆρα τῆς συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας ὀρθῶς τὴν εἰρημένην διάταξιν ἠρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσεν, οὐδεμίαν δὲ ἑτέραν παρεβίασεν. Ἀπορριπτέος ὅθεν ὁ τὰ ἀντίθετα ὑποστηρίζων πρῶτος λόγος τοῦ ἀναιρετηρίου.

Διὰ νὰ καταλήξῃ εἰς τὴν ἐν τῇ ἠγουμένῃ αἰτιολογίᾳ κρίσιν του, τὸ Δικαστήριον τῆς οὐσίας ἐστηρίχθη, ὡς δείκνυται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, εἰς τὰς καταθέσεις τῶν πρωτοδίκως ἐξετασθέντων μαρτύρων, ἀποκρούσαν ρητῶς τὸς τῶν ἐνόρκου τοῦ Συμβολαιογράφου Ἀθηνῶν,", ἐξετασθέντων τοιούτων. Εἶναι ὅθεν ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος καὶ ὁ δεύτερος λόγος τοῦ ἀναιρετηρίου, περιέχων τὴν αἰτίασιν ὅτι ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις παρὰ τὸν νόμον ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν ἀποδείξεις μὴ προσαχθείσας.

ρέσεως Ἐργασίας κατὰ τὸ ἄρθρ. 6 τοῦ ν.δ. 2511/1953 (ἐνθ' ἀνωτ.).

Ἡ ἀπόφασις, ἐνῷ κατ' ἀρχὴν ἀναγνωρίζει ἐκ τῆς ἀνωτέρω διατάξεως ὑποχρέωσιν τοῦ ἐργοδότου πρὸς ἀναγγελίαν τῆς λύσεως τῆς τοιαύτης ἀκύρου συμβάσεως, ὡς σχέσεως ἐργασίας, ἐρχομένη εἰς τὴν ἔρευναν τῶν νομικῶν συνεπειῶν ἐκ τῆς παραλείψεως τῆς νομίμου ταύτης ἐνεργείας, δέχεται, ὅτι δὲν δύναται νὰ γίνῃ λόγος περὶ ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου ἐκ τοῦ ἄρθρ. 656 Α.Κ. (τὸ ὁποῖον προϋποθέτει ἔγκυρον σύμβασιν), ἵνα ἐπιδικάσῃ μισθόν, ἀλλ' ὀφείλεται μόνον ἀποζημίωσις ἐκ τοῦ ἄρθρ. 914 Α.Κ.

Ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν πράγματι εἶναι ὀρθὴ ἡ ἄποψις αὕτη, τὸ πρῶτον ζήτημα, τὸ ὁποῖον ἐγεννᾶτο ἐν προκειμένῳ, εἶναι, ἂν ἡ ἀποζημίωσις αὕτη, τοῦ κοινοῦ ἀστικοῦ δικαίου, ἠδύνατο νὰ ἐπιδικασθῇ κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν.

Ἀλλὰ καὶ περαιτέρω, ἐφ' ὅσον, κατὰ τὴν συμβατικὴν θεωρίαν, ἡ ἄκυρος σύμβασις θεωρεῖται, κατὰ τὸ ἄρθρ. 180 τοῦ Α.Κ., ὡς μὴ γενομένη καὶ μόνον λαβίωσιν πρὸς ἀποζημίωσιν δικαιοῦται ὁ μισθωτὸς κατὰ τὰς ἐν ἄρθρῳ 904 τοῦ Α.Κ. περὶ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἀρχὰς τοῦ δικαίου (Α.Π. 160/1952, εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 11, 469), λέγουσα ἡ ἀπόφασις ὅτι ἡ ἀποζημίωσις ἰσοῦται πρὸς τοὺς μισθούς, οὓς θὰ ἐλάμβανεν ὁ μισθωτὸς (ὁ ἐν ἀκύρῳ συμβάσει), νομίζομεν, ὅτι λαμβάνει ὡς μέτρον μὴ ἐκ τοῦ νόμου μαρτυρούμενον.

Μετὰ τόσα ἐν τῇ θεωρίᾳ καὶ πράξει ὑποστηριζόμενα περὶ τῆς ἐννοίας τῆς «σχέσεως ἐργασίας» κατὰ τὸ ν.δ. 2511/1953 (βλέπε καὶ ἀνωτέρω σ. 281, 285) εἶναι φανερόν, ὅτι τὸ ἐν λόγῳ νομοθέτημα ἐπέφερε ἀληθῆ σάλον περὶ τῆς ἐννοίας του καὶ τοῦ ὀρθοῦ τρόπου ἐφαρμογῆς του.

Ἂν ἐλέγομεν ὅτι πρέπει ὁ Νομοθέτης νὰ σπεύσῃ νὰ δώσῃ μίαν σαφῆ κατευθυντήριον γραμμὴν τῆς προστασίας τῆς «σχέσεως ἐργασίας», νομίζομεν, ὅτι θὰ ἐξεφράζομεν ἓν γενικὸν αἴτημα.

Ἀνεξαρτήτως δὲ τῆς ἀξίας τῆς σχετικῆς ὑπ' ἀριθ. 30004/1953 ἐγκυκλίου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας (ΕΕΔ 13, 1335) ὡς ἑρμηνευτικοῦ στοιχείου, τὸ λεγόμενον ἐν αὐτῇ, ὅτι ὁ διὰ τοῦ ἄρθρ. 2 § 6 τοῦ ν.δ. 2511/1953 περὶ σχέσεως ἐργασίας ἐπιδιωχθεὶς νομοθετικὸς σκοπὸς εἶναι ἀνεπίδεκτος παρερμηνείας, δὲν ἀνταποκρίνεται ἀτυχῶς εἰς τὰ πράγματα. Πολλαὶ εἶναι αἱ ἀμφισβητήσεις καὶ γνῶμαι περὶ αὐτοῦ.

Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 1129/1953

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Ι. Δέσπης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Φιλιππίδης, Κ. Σταυρούδης

Διώκεται διὰ τῆς ἀγωγῆς, κατὰ τὴν ἔννοιαν, ἣν ἔχει αὕτη, ἡ καταφήφισις ἀποζημιώσεως λόγῳ ἀκύρου καταγγελίας ἐργασιακῆς σχέσεως.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 9 § 3 τοῦ νόμου 118/1945, ὡς ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ ἄρθρου 6 ν.δ. 2511/1953, ἰσχύοντος ἀπὸ 10.7.1953, ἐκμεταλλεύσεις, ὑπαγόμεναι εἰς τὸν νόμον 118/1945, ὡς αὐτὸς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Α.ν. 1846/1951, ὑποχρεοῦνται νὰ ἀναγγέλλωσιν ἐγγράφως εἰς διπλοῦν ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν εἰς τὸ οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας πᾶσαν ὑπ' αὐτῶν πραγματοποιουμένην ἀπόλυσιν, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας τῆς σχέσεως ἐργασίας.

Σαφῶς ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης συνάγεται, ὅτι καθιερώθη προστασία τῆς σχέσεως ἐργασίας, ἀδιαφόρως τῆς ἐγκυρότητος ἢ μὴ τῆς συμφωνίας περὶ ἐργασίας, εἰς ἣν προέρχονται οἱ συμβαλλόμενοι. Διὰ τῆς διατάξεως ταύτης διευρύνεται ἡ προστασία τῶν μισθωτῶν, ἀφοῦ ἐν τῷ νόμῳ σαφῶς ὁρίζεται, ὅτι πᾶσα λύσις ὑφισταμένης σχέσεως ἐργασίας δέον νὰ γίνηται συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 9 § 3 τοῦ νόμου 118/1945, ἤτοι δι' ἐγγράφου ἀναγγελίας τῆς καταγγελίας κλπ.

Ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν περιπτώσει ἡ λόγῳ ἐλλείψεως βιβλιαρίου καταρτισθεῖσα σύμβασις ἐργασίας μεταξὺ τοῦ ἐνάγοντος ἀρτιεργάτου καὶ τοῦ ἐναγομένου ἐργοδότου, συνομολογεῖται ὅτι ἐλύθη διὰ προφορικῆς καταγγελίας, ἥτις καταγγελία δὲν ἀνηγγέλθη ἐγγράφως εἰς τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας. Ἡ λύσις τῆς σχέσεως ἐργασίας, ἥτις ὑφίστατο μεταξὺ τῶν διαδίκων, ἐπῆλθε, κατὰ τὰ προειρημένα, ἄκρως, παρὰ τὴν ὕπαρξιν σπουδαίου λόγου ὅπως λάβῃ χώραν λύσις τῆς σχέσεως (ὅρα *Δ. Κούση*, Ὁ νέος νόμος περὶ ἐλέγχου ὁμαδικῶν ἀπολύσεων, ΕΕΔ 1953 σ. 901). Ὁ νόμος δὲν προβλέπει εἰδικῶς τὰς συνεπείας τῆς τοιαύτης ἀκύρου καταγγελίας. Περὶ ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου, ἀρνουμένου νὰ δέχηται τὴν ἐργασίαν τοῦ μισθωτοῦ, δὲν δύναται νὰ γίνῃ λόγος, διότι δὲν ὑφίσταται ἐνοχικὴ ὑποχρέωσις πρὸς ἀποδοχὴν τῆς προσφερομένης ὑπὸ τοῦ ἐργαζομένου ἐργασίας. Ἡ ἄρνησις ὅμως τοῦ ἐργοδότου νὰ δέχηται τὴν προσφερομένην ἐργασίαν τοῦ ἐργαζομένου ἀποτελεῖ τὴν ἐμπρακτον ἐκδήλωσιν τῆς παρανόμου πράξεως αὐτοῦ, ὅστις ἔλυσε τὴν ὑφισταμένην (παράνομον ἔστω) πραγματικὴν κατάστασιν, ἀντιθέτως πρὸς τὰς ἐπιταγὰς τοῦ νόμου (ἄρθρον 9 § 3 ν. 118/1945). Ἐκ τῆς παρανόμου καὶ ὀπαιτίου ταύτης πράξεως τοῦ ἐναγομένου ἐργοδότου τίκτεται δικαίωμα τοῦ ἐργαζομένου, ὅπως ζητήσῃ ἀποζημίωσιν (ἄρθρον 914 Α.Κ.), ἥτις ἰσοῦται, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν ἡμῶν, πρὸς τοὺς μισθούς, οὓς ὁ ἐνάγων θὰ ἐλάμβανεν, ἐὰν δὲν ἐλάμβανε χώραν ἡ ἀξιολογουμένη ὡς ἄδικημα συμπεριφορὰ τοῦ ἐναγομένου. Ἡ ἀντίληψις ὅτι ἡ ἐνδικος σχέσις ἐργασίας εἶναι ἐλαττωματικὴ καὶ ὅτι συνεπῶς δύναται νὰ λυθῇ αὕτη κατὰ πάντα χρόνον ἄνευ τηρήσεως τῶν νομίμων προϋποθέσεων, διότι δὲν ὑφίσταται ὑποχρέωσις τῶν μερῶν πρὸς διατήρησιν τῆς ἱδρυθείσης σχέσεως ἐργασίας, δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἐφαρμογὴν ἐν προκειμένῳ, ἔνθα ρητῶς εἶναι ἡ διάταξις τοῦ νόμου περὶ ἐξισώσεως (ἐν μέρει) τῆς καταγγελίας ἀκύρου συμβάσεως ὡς πρὸς τὴν προϋπόθεσιν, ἣν προβλέπει τὸ ἄρθρ. 9 § 3 ν. 118/1945 διὰ τὸ ἔγκυρον τῆς καταγγελίας. Ὅθεν τὸ αἴτημα τῆς ἀγωγῆς, ὅπως ὑποχρεωθῇ ὁ ἐναγόμενος νὰ καταβάλῃ τῷ ἐνάγοντι

ΝΟΜΙΜΟΦΡΟΣΥΝΗ

ΕΛΕΓΧΟΣ ΝΟΜΙΜΟΦΡΟΣΥΝΗΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΕΙΣ ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟΝ

Άκυρότης συμβάσεως έργασίας και νόμοι περί καταγγελίας συμβάσεως έργασίας

Αναγκαίος ο έλεγχος νομιμοφροσύνης προσλαμβανομένων δημοσίων υπαλλήλων και υπηρετών και επί των έκτάκτων, των προσλαμβανομένων δυνάμει συμβάσεως έργασίας ιδιωτικού δικαίου, έστω και πρός παροχήν προσκαίρου υπηρεσίας.—Άκυρότης άλλως συμβάσεως έργασίας και άνεφάρμοστον Η. 118/1945 διά καταγγελίαν συμβάσεως.— Πρόσληψις εις έργασίαν Κεντρικής Αποθήκης Υπουργείου Κοινωνικής Προνοίας επί συμβάσει ιδιωτικού δικαίου.

Περίπτωσις της κατωτέρω αρεοπαγιτικής αποφάσεως, επικυρούσης την υπ' αριθ. 3488/1953 Πρωτοδικείου Αθηνών, ως εφετείου, είναι καταγγελία συμβάσεως έργασίας εργαζομένης εις το Δημόσιον.

Αύτη ησφαλίζετο κατά της ανεργίας εις το Ι.Κ.Α., κατά τον ά.ν. 1846/1951 «περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων» (ΕΕΔ 10, 637).

Διά της άγωγης προεβλήθη ένώπιον του δικαστηρίου της ουσίας, ως συνάγεται εκ της αρεοπαγιτικής αποφάσεως, άκυρότης της καταγγελίας συμβάσεως έργασίας, ένεκα μη τηρήσεως των διατυπώσεων του άρθρ. 9 του ν. 118/1945. (Ποθ' εβασίζετο όμως η άκυρότης, αφού κατ' άρθρ. 60 του ά.ν. 1846/1951 (ΕΕΔ 10, 661) δεν απαγγέλλεται άκυρότης εκ της μη αναγγελίας της καταγγελίας εις το Ι.Κ.Α.; Βλέπε και το ισχύον ήδη άρθρον 48 του ν.δ. 2698/1953 περί μεταρρυθμίσεως της περί του Ι.Κ.Α. νομοθεσίας, ΕΕΔ 13, 1287).

Οπωσδήποτε, η δημοσιευομένη αρεοπαγιτική απόφασις δέχεται, ότι, αφού διά την απολυθείσαν ταύτην δεν είχον τηρηθή κατά τον διορισμόν της αι διατάξεις του διά του ΜΘ' Ψηφίσματος κυρωθέντος ά.ν. 516/1948, υπέκειτο (κατά το σαφές γράμμα αυτών) άκυρος αύμβασις έργασίας και, επομένως, δεν ήτο υπόχρεον το Δημόσιον να τηρήση τας διατυπώσεις του άρθρ. 9 του ν. 118/1945. (Αύτη συνεπελέσθη πρό του ν.δ. 2511/1953 «περί ελέγχου ομαδικών απολύσεων» και δεν προέκυψεν ούτω ζήτημα εκ του νόμου τούτου διά την καταγγελίαν της σχέσεως έργασίας).

Και διά της νεωτέρας αύτης αποφάσεώς του εμμένει ο Άρειος Πάγος εις την άποψιν της προηγουμένης (31/1953, εισηγητής *Γ. Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 12, 230), ότι η τήρησις της διαδικασίας νομιμοφροσύνης επιβάλλεται και επί των επί συμβάσει έργασίας του ιδιωτικού δικαίου προσλαμβανομένων υπό του Δημοσίου, έστω και προσκαίρως. Αντίθετος υπήρξεν η γνώμη της Α.Π. 157/1952, εισηγητής *Ν. Πλατύκας*, ΕΕΔ 11, 474).

Μετά ταύτα, υποκειμένης άκύρου συμβάσεως, η αρεοπαγιτική απόφασις, εν αρμονία προς τα πρότερον νομολογηθέντα (πρό του ν.δ. 2511/1953) (βλέπε νομολογίαν εν ΕΕΔ 12, 230), δέχεται, ότι δεν απητείτο η τήρησις των νόμων περί καταγγελίας συμβάσεως έργασίας και, επομένως, και του άρθρου 9 του ν. 118/1945.

Άρείου Πάγου 161/1954 Τμ. Α'

Πρόεδρος ο κ. **Ι. Αποστολόπουλος**
Εισηγητής ο Αρεοπαγίτης κ. **Γ. Βαρσάμου**
Δικηγόροι οι κ.κ. Δ. Μηλογιάννης, Ι. Καραμπελόπουλος, Πάρεδρος Νομικού Συμβουλίου

Ως σαφώς προκύπτει εκ των άρθρων 1 και 4 του ά.ν. 516/1948 «περί ελέγχου της νομιμοφροσύνης των δημοσίων υπαλλήλων και υπηρετών», κυρωθέντος διά του ΜΘ' της 17 Απριλίου 1948 Ψηφίσματος, ο έλεγχος της νομιμοφροσύνης των προσλαμβανομένων ή διοριζομένων δημοσίων υπαλλήλων εν γένει και υπηρετών απαιτείται και επί των έκτάκτων τοιούτων των προσλαμβανομένων δυνάμει συμβάσεως έργασίας ιδιωτικού δικαίου, έστω και πρός παροχήν προσκαίρου υπηρεσίας, διότι και εκ της προσλήψεως αυτών, παρεχόντων την αυτήν, ην και οι τακτικοί τοιούτοι υπηρεσίαν, δύναται να γεννηθή κίνδυνος της Πολιτείας, πρός αποτροπήν του οποίου εθεσμοθετήθησαν αι διατάξεις αύται του Νόμου, συνεπαγόμεναι την άκυρότητα της άνευ της τηρήσεως τούτων συναφθείσης συμβάσεως, εξ ής παρέπεται, ότι επί απολύσεως τούτων δεν απαιτείται η τήρησις των απαιτουμένων υπό του προϋποθέντος έγκυρον σύμβασιν έργασίας ν. 118/1945, ως έτροποποιήθη, άρων. Όθεν η αναιρεσιβαλλομένη απόφασις, ούτω κρίνασα και απορρίψασα την της αναιρεσειούσης αγωγήν, διώκουσαν αποζημίωσιν διά την άνευ της τηρήσεως του ν. 118/1945 απόλυσίν της, επί τη αιτιολογία ότι η μετά του αναιρεσιβλήτου συναφθείσα την 1 Ιουνίου 1949 σύμβασις ιδιωτικού δικαίου περί προσλήψεώς της ως εργατρίας παρά τη Κεντρική Υγειονομική Αποθήκη του Υπουργείου Κοινωνικής Προνοίας δι' άόριστον χρόνον ήτο άκυρος, ως μη τηρηθεισών των οριζομένων υπό των ειρημένων διατάξεων διατυπώσεων, ορθώς ταύτας ηρμήνευσεν, απορ-

---

λόγω άκύρου λύσεως της εργασιακής σχέσεως αποζημίωσιν ίσην προς τους μισθούς, ους θά έλάμβανε καθ' όλην την χρονικήν περίοδον, καθ' ην διαρκεί η παρανομία του εναγομένου, ήτοι μέχρι της ημέρας συζητήσεως της άγωγης εκ δραχ. 2.630.000, δέον όπως γίνη δεκτόν ως νόμω και ουσία βάσιμον.

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟΛΥΟΜΕΝΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ

Συμπλήρωσις κενῶν θέσεων Δημοσίου καὶ Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου

Τοποθέτησις ὑπὸ Συμβουλίων ἀπολυομένων ἐκ τοῦ Στρατοῦ εἰς κενὰς θέσεις Δημοσίου ἢ Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, κατ' ἄρθρ. 4 Α.Ν. 1836/1951, δὲν ἀπαρτίζει πλήρη διορισμόν, ἀλλ' ἐπακολουθεῖ μετὰ τήρησιν νομίμων διὰ κατάληψιν θέσεως προϋποθέσεων. — Ὑποχρέωσις ἀποδοχῶν, ὑπὸ τύπον ἀποζημιώσεως, ἀπὸ ἐμφανίσεως τοποθετηθέντος, ἄρσις ὅμως ὑποχρεώσεως ἐπὶ ἐλλείψεως προσόντων.— Δικαίωμα πολιτικῶν δικαστηρίων πρὸς ἔρευναν παρεμπιπτόντως κύρους διοικητικῆς περὶ τοποθετήσεως ἀπολυομένου ἐκ τοῦ Στρατοῦ πράξεως.— Τοποθέτησις ἰατροῦ παρὰ Δήμῳ, στερουμένου νομίμων προσόντων.

Ἡ ἄποψις τῆς κατωτέρω δημοσιευομένης νεωτέρας ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, ὅτι ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ ἀν. ν. 1836/1951 (ΕΕΔ 10, 531) τοποθέτησις ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τοῦ στρατοῦ τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου προστατευομένων προσώπων δὲν ἀποτελεῖ συντετελεσμένον διορισμόν, ἀλλ' ὑποχρεοῖ τὴν ἁρμοδίαν Ἀρχήν, ἵνα κατὰ τὴν νόμιμον διαδικασίαν προβῇ εἰς τὸν διορισμὸν τοῦ τοποθετηθέντος, συγκλίνει πρὸς τὴν παγίαν τῶν δικαστηρίων γνώμην (οὕτω καὶ ἡ Α.Π. 158/1953, εἰσηγητὴς *Μ. Παντελῆς*, ΕΕΔ 12, 470, Σ.Ε. 669/1952, εἰσηγητὴς *Μ. Στασινόπουλος*, ΕΕΔ 11, 1292 καὶ λοιπὴ νομολογία ἐν ΕΕΔ 12, 470, 472).

Περίπτωσις τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως (ἀναιρούσης τὴν Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 5643/1953, ὡς ἐφετείου) εἶναι τοποθέτησις εἰς Νομικὸν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου (Δῆμον) ἰατροῦ, πρὸς πλήρωσιν κενῆς θέσεως, κατ' ἄρθρον 1 § 1 ν. 1836/1951, στερουμένου ὅμως ἀδείας ἐπαγγέλματος παθολόγου.

Τὸ Πρωτοδικεῖον εἶχε δεχθῇ, ὅτι τοῦτο (ἂν ἐστερεῖτο ἢ ὄχι ἀδείας) ἦτο τῆς κρίσεως τοῦ ἁρμοδίου διὰ τοποθέτησιν Συμβουλίου.

Ἐφ' ὅσον ὅμως, κατὰ τὸ ἄρθρον 1 § 5 τοῦ ν. 1836/1951, ὁ διορισμὸς μετὰ τὴν τοποθέτησίν των ὑπὸ τῶν Συμβουλίων διενεργεῖται παρὰ τῆς ἁρμοδίας Ὑπηρεσίας τοῦ ὑποχρέου, *τηρουμένων τῶν σχετικῶν περὶ διορισμοῦ διατάξεων*, βεβαίως, ὡς ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις δέχεται, δὲν ὑπεχρέου τὸ Νομικὸν Πρόσωπον ἔναντι τοῦ τοποθετηθέντος ἡ διοικητικὴ πρᾶξις περὶ τοποθετήσεως αὐτοῦ, ἐφ' ὅσον δὲν εἶχε τὰ ἐκ τοῦ εἰδικοῦ νόμου προσόντα πρὸς κατάληψιν τῆς κενῆς θέσεως. (Βλέπε καὶ σύμφωνον Πρωτοδίκου Καβάλας 1/1953, Πρωτοδίκης *Γ. Κώνστας*, ΕΕΔ 12, 363, σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 12, 360, Σ.Ε 669/1952, εἰσηγητὴς *Μ. Στασινόπουλος*, ΕΕΔ 11, 1292, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ ἁρμοδία Ἀρχὴ δὲν στερεῖται τοῦ δικαιώματος νὰ ἐξετάσῃ, ἂν ἡ γενομένη τοποθέτησις εἶναι σύμφωνος πρὸς τὸν νόμον).

Ἀρείου Πάγου 149/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Α. Χαμάρτος** Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Σ. Μαυρομιχάλης** Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Μεϊμαράκης, Γ. Μπλάτσιος

Ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 1 § 1, 4 §§ 1-3 καὶ 8 καὶ 9 § 3 ν. 1836/1951 σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ ὑπὸ τῶν οἰκείων Συμβουλίων τοποθέτησις πολεμιστῶν εἰς τὰς ἐν ἄρθρ. 4 § 1 ἀναφερομένας Ὑπηρεσίας πρὸς πλήρωσιν κενῆς θέσεως δὲν ἀπαρτίζει πλήρη διορισμόν, ἀλλ' οὗτος ἐπακολουθεῖ μετὰ τὴν τήρησιν τῶν ἀπαιτουμένων διὰ τὴν κατάληψιν τῆς θέσεως ταύτης νομίμων προϋποθέσεων. Καὶ γεννᾶται μὲν ὑποχρέωσις τοῦ παρ' ᾧ ἡ τοποθέτησις Δημοσίου ἢ λοιπῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου πρὸς πληρωμήν, ὑπὸ τύπον ἀποζημιώσεως, τῶν ἀποδοχῶν, ἃς θ' ἀπελάμβανεν ὁ τοποθετηθεὶς καὶ δὴ ἀφ' ἧς ἐμπροθέσμως προσέλθῃ πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας, αἴρεται ὅμως ἡ ὑποχρέωσις αὕτη, ἂν ἡ τοποθέτησις δὲν εἶναι σύμφωνος πρὸς τὸν Νόμον, οἷον ἐὰν δὲν κατέχῃ οὗτος τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ἀπαιτούμενα τυπικὰ προσόντα, ἡ ἔλλειψις τῶν ὁποίων καθιστᾷ ἀνέφικτον τὸν διορισμόν του, ἡ δὲ τυχόν, πέραν τῆς ἁπλῆς ὑποδείξεως, ἀντίθετος κρίσις τοῦ οἰκείου Συμβουλίου οὐδαμῶς δύναται νὰ καταναγκάσῃ τὸ παρ' ᾧ ἡ τοποθέτησις Δημόσιον ἢ τὰ λοιπὰ ὡς ἄνω Νομικὰ Πρόσωπα εἰς ἐνέργειαν πράξεως ἀντικειμένης εἰς τὸν Νόμον, τουτέστιν εἰς παράνομον διορισμὸν τοῦ τοποθετηθέντος, οὐδ' ἐπομένως δεσμεύει τὰ τακτικὰ δικαστήρια, ἅτινα, κρίνοντα κατὰ τὰ ἄρθρα 1 καὶ 3 Πολ. Δικονομίας περὶ ἰδιωτικῆς διαφορᾶς, ἀναφυείσης ἐκ τῆς μνησθείσης αἰτίας, δύνανται παρεμπιπτόντως νὰ ἐρευνήσωσι τὸ κῦρος καὶ τὴν νομιμότητα τῆς ἄνω διοικητικῆς πρά-

---

ριπτέος δὲ ὁ τὰ ἀντίθετα ὑποστηρίζων πρῶτος λόγος τοῦ ἀναιρετηρίου.

Ὁ δεύτερος λόγος τοῦ ἀναιρετηρίου, καθ' ὃν τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν κατὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρου 807 § 7 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὸν μὴ προταθέντα ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου διὰ τοῦ ἐφετηρίου ἰσχυρισμὸν περὶ ἀκυρότητος τοῦ διορισμοῦ τῆς ἀναιρεσειούσης, εἶναι ἀπορριπτέος, διότι ἐκ μὲν τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ἀποδεικνύεται, ὅτι τὸ Δικαστήριον τῆς οὐσίας προῆλθεν εἰς τὴν ἐν τῇ ἠγουμένῃ αἰτιολογίᾳ κρίσιν κατ' ἀποδοχὴν λόγου ἐφέσεως προβληθέντος διὰ τῶν προτάσεων, ἐνῷ ἐξ ἄλλου ἡ ἀναιρεσείουσα δὲν διατείνεται, ὡς ἔδει, συμφώνως τοῖς ἄρθροις 811 § 2 καὶ 160 τῆς Πολ. Δικονομίας, ὅτι ἀπέκρουσε ταῦτον ὡς ἀπαράδεκτον.

ΑΣΤΙΚΟΣ ΚΩΔΙΞ

ΑΠΑΙΤΗΣΙΣ ΜΙΣΘΟΥ ΕΡΓΑΤΩΝ ΕΡΓΟΛΑΒΟΥ ΚΑΤΑ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ

Ὁρισμοὶ ἄρθρου 702 Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ ἁρμόδιον δι' ἀγωγὴν δικαστήριον

Ἀπαίτησις ἐργατῶν χρησιμοποιουμένων ὑπὸ ἐργολάβου εἰς κατασκευὴν οἰκοδομικοῦ ἔργου ἢ ἄλλης ἀκινήτου ἐγκαταστάσεως διὰ μισθὸν αὐτῶν κατὰ τοῦ ἐργοδότου, κατ' ἄρθρον 702 Ἀστικοῦ Κώδικος. — Ἐκδίκασις ἀγωγῆς κατ' ἐργατικὴν διαδικασίαν Ν. Γ'ΘΟΔ'.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 702 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ἐργάται, χρησιμοποιούμενοι ὑπὸ τοῦ ἐργολάβου εἰς κατασκευὴν οἰκοδομικῶν ἔργων ἢ ἄλλης ἀκινήτου ἐγκαταστάσεως, ἔχουσι διὰ τὸν μισθὸν αὐτῶν ἀπαίτησιν ἀπ' εὐθείας κατὰ τοῦ ἐργοδότου μέχρι τοῦ ποσοῦ, ὅπερ οὗτος ὀφείλει εἰς τὸν ἐργολάβον.

Ὁ ἐργοδότης, ἀφ' ἧς ὁ ἐργάτης ἐδήλωσεν ὅτι ἀσκεῖ τὴν ἀπαίτησίν του, δὲν δύναται νὰ καταβάλῃ εἰς τὸν ἐργολάβον ἢ τὸν διάδοχον αὐτοῦ ἢ νὰ συμβιβασθῇ μετὰ τούτων ἐπὶ ζημίᾳ τοῦ ἐργάτου (βλέπε περὶ τοῦ ἄρθρου τούτου *Ἀλ. Σακελλαροπούλου*, ΕΕΔ 12, 307 ἑπ.).

Εἰς τὴν δικαστηριακὴν πρακτικὴν προέκυψε καὶ εἰς τὸ παρελθὸν τὸ ζήτημα, ἂν ἡ τοιαύτη (εὐθεῖα ἀγωγὴ τῶν ἐργατῶν κατὰ τοῦ ἐργοδότου τοῦ ἐργολάβου καὶ ἄσχετος πρὸς τὴν τοῦ ἄρθρου 1025 Πολ. Δικ., *Κ. Τριανταφυλλόπουλος*, Εἰσαγ. Ἐκθ. Προσχεδίου) δύναται νὰ εἰσαχθῇ παραδεκτῶς κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν.

Ἡ Πρωτοδίκου Πειραιῶς 1510/1949 (Πρωτοδίκης *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*, ΕΕΔ 9, 307) ἠρεύνησε κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν τοιαύτην ἀγωγήν, χωρὶς νὰ προβῇ εἰς εἰδικὴν ἔρευναν περὶ τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ ἐργατικοῦ δικαστοῦ, ἡ Πρωτοδίκου Καβάλας 216/1950 (εἰσηγητὴς *Μ. Κυριλλόπουλος*, ΕΕΔ 9, 1150) ἠρεύνησε καὶ αὐτὴ ὁμοίαν ἀγωγήν, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ ἐξετάσῃ τὴν ἰδίαν τοῦ Πρωτοδικείου ἁρμοδιότητα κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν.

Σαφῶς ἐπὶ τοῦ ζητήματος ἠσχολήθη ἡ Πρωτοδίκου Καβάλας 16/1953 (Πρωτοδίκης *Γ. Κώνστας*, ΕΕΔ 12, 364), ἀποφανθεῖσα ὅμως ὅτι ἀπαραδέκτως εἰσάγεται τοιαύτη ἀγωγὴ κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν.

Αἱ παρατιθέμεναι κατωτέρω δικαστικαὶ ἀποφάσεις ἐρεύνησαν καὶ αὐταὶ τὸ θέμα, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὅμως ἐξεδηλώθησαν ἀντιγνωμίαι.

Οὕτως ἡ κατωτέρω τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετεῖον, 1062/1954 (πλειοψηφήσασα γνώμη) δέχεται ἁρμοδιότητα τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαστοῦ (βλέπε καὶ *Α. Σακελλαροπούλου*, ἔνθ' ἀνωτ.), ἐνῷ εἰς ἀντίθετον λύσιν ἦχθη ἡ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 742/1954.

Φιλάγαθος ἀναμφιβόλως εἶναι ἡ ἄποψις τῆς πλειοψηφίας ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 1062/1954 ἀποφάσει. Τὸ γράμμα ὅμως τοῦ νόμου Γ'ΘΟΔ', ὡς ἰσχύει μετὰ τὸν ν. 1968/1944, νομίζομεν, ὡς ἐσημειώσαμεν καὶ ἐν ΕΕΔ 12, 364, ὅτι ἀντιτίθεται πρὸς τὴν δοθεῖσαν λύσιν.

Ἐκ τοῦ ὅτι κατ' ἄρθρ. 702 Α.Κ. ὁ ἐργάτης ἔχει εὐθεῖαν ἀγωγὴν κατὰ τοῦ κυρίου τοῦ ἔργου (οὐσιαστικὴ προσασία) δὲν σημαίνει καὶ ὅτι ὁ τελευταῖος οὗτος δύναται δικονομικῶς νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐργοδότης τοῦ μισθωτοῦ, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν δηλαδὴ τοῦ νόμου Γ'ΘΟΔ', τοσοῦτον μᾶλλον, καθ' ὅσον ἐνδέχεται νὰ προκύψῃ καὶ ζήτημα ὑπαιθρῶν ἐλαττωμάτων τοῦ ἔργου (ἄρθρ. 689 Α.Κ.), ὁπότε θὰ πρέπει νὰ ἐρευνηθῇ καὶ ἡ ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου ἐναντι τοῦ ἐργολάβου. Ἀλλ' εἶναι τοῦτο δυνατὸν κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν;

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1062/1954

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Α. Καλλέργης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Ἀθανασίου, Ε. Δημητρακόπουλος

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 702 § § 1 καὶ 2 τοῦ Κώδικος ἐργάται, χρησιμοποιούμενοι ὑπὸ τοῦ ἐργολάβου εἰς κατασκευὴν οἰκοδομικοῦ ἔργου ἢ ἄλλης ἀκινήτου ἐγκαταστάσεως, ἔχουσι διὰ τὸν μισθὸν αὐτῶν ἀπαιτη-

---

ξεως κατὰ τὸ μέρος τοῦτο. Ἀφ' ἑτέρου κατὰ τὸ ἄρθρον 30 § 1 ζ' νόμου 1725/1951 ἀπαιτεῖται ἄδεια ἀσκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος παθολόγου ἰατροῦ διὰ τὴν πρόσληψιν αὐτοῦ ὡς ἰατροῦ ὑπὸ Δήμων. Ὅθεν τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, ἀπορρίψαν τὸν ἀσκοῦντα οὐσιώδη ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης ἰσχυρισμὸν τοῦ ἀναιρεσείοντος Δήμου ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος, τοποθετηθείς, κατ' ἄρθρον 4 § 1 νόμου 1836/1951, ὡς ἰατρὸς πρὸς πλήρωσιν κενῆς θέσεως, ἐστερεῖτο τοιαύτης ἀδείας πρὸς ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματός του, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι ἡ περὶ τούτου κρίσις ἀνήκει ἀποκλειστικῶς εἰς τὰ τοποθετήσαντα τὸν ἀναιρεσίβλητον οἰκεῖον Συμβούλιον, ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς διαληφθείσας διατάξεις οὐσιαστικοῦ νόμου καὶ ἀναιρετέαν κατέστησε τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν κατὰ τὸ ἄρθρον 807 § 17 Πολ. Δικονομίας καὶ τὸν βάσιμον περὶ τούτου ἀπὸ λόγον τοῦ ἀναιρετηρίου, παραπεμπτέα δὲ εἶναι ἡ ὑπόθεσις ἐνώπιον τοῦ Β' Τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου διὰ τὴν κατάλληλον τοῦ νόμου ἐφαρμογήν, συμφώνως τοῖς ἄρθροις 836 Πολ. Δικ. καὶ 3 ἐδ. β' νόμου ΧΜΖ'/1877.

σιν άπ' εύθείας κατά τοῦ ἐργοδότου μέχρι τοῦ ποσοῦ, ὅπερ οὗτος ὀφείλει εἰς τὸν ἐργολάβον. Ὁ ἐργοδότης, ἀφ' ἧς ὁ ἐργάτης ἐδήλωσεν εἰς αὐτόν, ὅτι ἀσκεῖ τὴν ἀπαίτησίν του, δὲν δύναται πλέον νὰ καταβάλῃ εἰς τὸν ἐργολάβον ἢ τὸν διάδοχον αὐτοῦ ἢ νὰ συμβιβασθῇ μετὰ τούτων ἐπὶ ζημίᾳ τοῦ ἐργάτου.

Κατὰ τὰ προκύπτοντα ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης, μεταξὺ τῶν στοιχείων, τὰ ὁποῖα συγκροτοῦν τὸ δικαίωμα τοῦ ἐνάγοντος, ὅπως ἀπαιτήσῃ παρὰ τοῦ ἐργοδότου ὅ,τι ἐκ μισθῶν ἐκ τῆς ἐργασίας του εἰς τὸ ἔργον ἐδικαιοῦτο νὰ λάβῃ παρὰ τοῦ ἐργολάβου, εἶναι καὶ τὸ τῆς ὑπάρξεως μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐργολάβου συμβάσεως ἐργασίας (παροχῆς ταύτης ἐν τῇ κατασκευῇ τοῦ ἔργου).

Τὴν ἀγωγήν του, συνεπῶς, τὴν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 702 θεμελιουμένην καὶ (ἀναγκαίως ἐπὶ τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως) ἀπευθυνομένην κατὰ τοῦ ἐργοδότου [συντρεχουσῶν καὶ τῶν λοιπῶν προϋποθέσεων τῆς ὑπάρξεως ὀφειλῆς πρὸς τὸν ἐργολάβον κλπ.] ὡς ὑποκαταστάτου ἐκ τοῦ νόμου (δυνάμει τῆς ἰδίας διατάξεως) τοῦ ἐργολάβου κατὰ τὴν ὑποχρέωσίν του παροχῆς τοῦ μισθοῦ δέον νὰ θεωρηθῇ, *κατὰ τὴν πλειοψηφοῦσαν τοῦ δικαστηρίου γνώμην*, ὀρθότερον ὅτι θὰ ἀπευθύνῃ ὁ ἐργάτης, ἐνώπιον τοῦ αὐτοῦ δικαστηρίου, τοῦ διὰ τὰς ἐκ τῆς συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας κατὰ τοῦ ἐργοδότου ἀξιώσεις (Πρωτοδικεῖον Καβάλας 216/1949, ΕΕΔ 9, σ. 1150. Σύμφωνος *Α. Σακελλαροπούλου* ἐν ΕΕΔ 12, σ. 337 καὶ ἰδίᾳ σ. 340 § IX, εἰ καὶ ἀπὸ ἑτέρας νομικῆς θέσεως).

Ἑπομένως τὴν ἐκ τοιαύτην νομικὴν θεμελίωσιν ὑπὸ δίκην ἀγωγὴν του νομίμως ἀπηυθυνεν ὁ ἐνάγων ἐνώπιον τοῦ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΨΟΔ' δικάζοντος Δικαστηρίου τούτου, καίπερ *κατὰ τὴν μειοψηφοῦσαν γνώμην* ἐκ τῆς λεκτικῆς διατυπώσεως τοῦ νόμου ΓΨΟΔ', ὁρίζοντος ὅτι πᾶσα ἰδιωτικὴ ἀξίωσις μισθωτοῦ ἢ ἐν περιπτώσει θανάτου αὐτοῦ τῶν κατὰ τὸν νόμον δικαιουμένων προσώπων κατὰ τοῦ ἐργοδότου ἢ τοῦ διαδόχου αὐτοῦ, πηγάζουσα ἐκ σχέσεως ἐργασίας, δικάζεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου, ἀνεξαρτήτως ποσοῦ, ὑπὸ Πρωτοδικείου ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Πρωτοδικείου, ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ὁποίου κεῖται ἡ κατοικία τοῦ ἐναγομένου ἢ ἐν ᾗ παρασχέθησαν ἢ ἔδει νὰ παρασχεθοῦν αἱ ὑπηρεσίαι τοῦ μισθωτοῦ, ἡ προκειμένη ἀγωγὴ ἀναρμοδίως φέρεται κατὰ τὴν προκειμένην διαδικασίαν καὶ ἔδει ὡς ἐκ τούτου, ἐν ὄψει τοῦ ἄρθρ. 8 τοῦ ἀνωτέρω νόμου, νὰ ἀπορριφθῇ, ἐφ' ὅσον, μεθ' ὅσα ἀνωτέρω, εἰς τὴν διαδικασίαν αὐτήν, οὖσαν εἰδικὴν καὶ ἔκτακτον, κατάγονται οὐχὶ γενικῶς ἰδιωτικαὶ ἀξιώσεις ἐκ σχέσεως ἐργασίας κατὰ παντὸς προσώπου, ἀλλ' ἰδιωτικαὶ ἀξιώσεις τοῦ μισθωτοῦ ἢ ἐν περιπτώσει θανάτου αὐτοῦ τῶν κατὰ νόμον δικαιουμένων προσώπων κατὰ τοῦ ἐργοδότου ἢ τοῦ διαδόχου αὐτοῦ, πηγάζουσαι ἐκ σχέσεως ἐργασίας, καὶ τοιαῦται δὲν εἶναι ἡ προκειμένη, πηγάζουσα ἐκ τῆς ὡς ἄνω διατάξεως, διάφορα ἔχουσα στοιχεῖα καὶ μὴ στρεφομένη κατὰ τοῦ ἐργοδότου ἢ τοῦ διαδόχου αὐτοῦ, ἀλλὰ κατὰ τοῦ ἐργοδότου τοῦ ἐργολάβου καὶ ἀσκεῖται μάλιστα κατ' αὐτοῦ ἀπ' εὐθείας μόνον ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον οὗτος ὀφείλῃ εἰς τὸν ἐργολάβον καὶ μόνον μέχρι τοῦ ὀφειλομένου ἐκ μέρους του εἰς τοῦτον ποσοῦ καὶ συνεπῶς ἐντεῦθεν διάφορα ἔχουσα στοιχεῖα.

II

Ἀγωγὴ ἐργατῶν ἐργολάβου κατ' ἐργοδότου, κατ' ἄρθρ. 702 Ἀστικοῦ Κώδικος.—Ἀπαράδεκτος ἐκδίκασις κατ' ἐργατικὴν διαδικασίαν Ν. ΓΨΟΔ'.—Ἐκδίκασις κατ' αὐτὴν ἀξιώσεων μόνον ἐκ σχέσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας κατ' ἐργοδότου.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 742/1954

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. Δ. Θεοτικὸς

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Μαράκας, Β. Παπαχρήστου.

Κατὰ τὴν διάταξιν τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Β.Δ. τῆς 1 Αὐγούστου 1920 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν διατάξεων τοῦ νόμου ΓΨΟΔ' «περὶ ἐκδικάσεως τῶν μεταξὺ ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν διαφορῶν κλπ.», ὡς αὕτη ἐτροποποιήθη διὰ τῆς § 1 τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ ν. 765/1943 καὶ τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ν. 1968/1944, πᾶσα ἰδιωτικὴ ἀξίωσις μισθωτοῦ κατὰ τοῦ ἐργοδότου, πηγάζουσα ἐκ σχέσεως ἐργασίας, δικάζεται κατὰ τὴν ὑπὸ τούτου ὁριζομένην εἰδικὴν διαδικασίαν. Ὅθεν εἰς τὴν διαδικασίαν ταύτην ὑπάγονται αἱ ἀξιώσεις τῶν ἐργατῶν ἐξ ἐργασιακῆς σχέσεως, ἤτοι ἐξηρτημένης ἐργασίας. Ἐν προκειμένῳ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ τοῦ ἐνάγοντος (ἐργάτου, δι' ἧς ζητεῖται, ὅπως ὑποχρεωθῶσιν οἱ ἐναγόμενοι καὶ τῷ καταβάλωσιν τὰ ἐν αὐτῇ ποσά, ὡς ἰδιοκτήται τῆς ἐν Ν. Ἐλβετίᾳ νεοδμήτου οἰκίας των, ἀναθέσαντες ἐργολαβικῶς τοὺς ἐλαιοχρωματισμοὺς καὶ ὑδροχρωματισμοὺς ταύτης εἰς τὸν ἐργολάβον Ε.Μ., ὅστις ὑπὸ τὴν ὡς ἄνω ἰδιότητά του προσέλαβε τὸν ἐνάγοντα εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἐν λόγῳ ἐργασιῶν καὶ ὀφειλεν εἰς αὐτὸν ἐκ τῆς ἐργασίας, ἣν ἐξετέλεσε, τὰ ἐν αὐτῇ ἀναφερόμενα ἡμερομίσθια, στηρίζεται εἰς τὸ ἄρθρον 702 Ἀστ. Κώδικος. Τὸ ἐν λόγῳ ἄρθρον ἐν ἐργαλαβίᾳ παρέχει εἰς τὸν ἐργάτην εὐθεῖαν ἀγωγὴν διὰ τὰ εἰς αὐτὸν ὑπὸ τοῦ ἐργολάβου ὀφειλόμενα ἡμερομίσθια, ὅπως στραφῇ κατὰ τοῦ ἐργοδότου. Ἀλλ' ἐπὶ τῆς προκειμένης διαφορᾶς ἀνακύπτει, κατ' ἀνάγκην, καὶ ἡ ἔρευνα τῆς ὅλης ἐξ ἐργολαβίας διαφορᾶς (ἐργοδότου καὶ ἐργολάβου), περὶ τοῦ ἂν ὀφείλῃ, τελικῶς, λόγῳ διενέξεων ἐν τῇ πλημμελεῖ ἐκτελέσει τοῦ ἔργου ὁ πρῶτος πρὸς τὸν δεύτερον, οὐδεμία δ' ἐξάρτησις ἐργασιακῆς σχέσεως ὑφίσταται μεταξὺ ἐνάγοντος καὶ ἐναγομένων, δι' ὃ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ δὲν ὑπάγεται εἰς τὴν διαδικασίαν ταύτην καὶ συνεπῶς, ἀπαραδέκτως εἰσαχθεῖσα κατ' αὐτήν, ἀπορριπτέα τυγχάνει.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ

ΠΑΡΟΧΗ ΕΦΕΔΡΙΚΩΝ ΕΠΙΔΟΜΑΤΩΝ ΥΠΟ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΩΝ. ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

Άρμοδιότης Δικαστηρίων, προϋποθέσεις τοῦ δικαιώματος, παραγραφή

Οὐσιαστική ἰσχὺς Ν. 2054/1952 περὶ παροχῆς ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α., ἀνεξαρτήτως ἐκδόσεως Β Δ.— Δικαίωμα παροχῆς ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων, ἀνεξαρτήτως ἀσφαλίσεως μισθωτοῦ παρὰ τῷ Ι.Κ.Α.— Ἁρμοδιότης Δικαστηρίων καὶ μετὰ Ν. 2054/1952.— Ὑπαγωγὴ παραγραφῆς ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων εἰς πενταετῆ παραγραφὴν ἄρθρου 250 § 17 Α. Κ.— Διαδικασία Ν. 3514 ἐκ τῶν ἐνόντων.— Ὑπολογισμὸς ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων.

Ἐνδιαφέροντα ζητήματα ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου 2054/1952 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς νομοθεσίας περὶ τῶν στρατευομένων μισθωτῶν» (ΕΕΔ 11, 190) πραγματεύεται ἡ κατωτέρω προεδρικὴ ἀπόφασις.

Ἐν πρώτοις διαφωνεῖ πρὸς τὴν ἄποψιν τῆς Εἰρηνοδίκου Θηβῶν 280/1953 (Εἰρηνοδίκης *Κ. Δεδόπουλος*, ΕΕΔ 13, 32), ὅτι προϋπόθεσις τῆς οὐσιαστικῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἐν λόγῳ νόμου (ἐπιβάλλοντος τὴν παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α. ἐπιδότησιν τῶν ἐφέδρων μισθωτῶν) εἶναι ἡ ἔκδοσις τῶν ἐν αὐτῷ προβλεπομένων βασ. διαταγμάτων (βλέπε καὶ σύμφωνον γνώμην πρὸς τὴν τῆς προεδρικῆς ἀποφάσεως *Δεσποίνης Πετρόγλου*, ΕΕΔ 13, 213).

Περαιτέρω ἡ ἀπόφασις δέχεται, ὅτι διὰ τὴν παροχὴν ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων δὲν ἀπαιτεῖται νὰ εἶναι οὗτος ἠσφαλισμένος εἰς τὸ Ι.Κ.Α., ἁπλῶς διὰ τοῦ νόμου 2054/1952 ἀνετέθη ἡ πληρωμὴ τῶν ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων, ἡ ὁποία πρότερον ἐβάρυνε τοὺς ἐργοδότας, εἰς τὸ Ι.Κ.Α., ἐναντι εἰσφορᾶς εἰς αὐτό (βλέπε καὶ Προέδρου Πρωτ. Σπάρτης 240/1953, προεδρεύων *Δ. Μαραΐτης*, ΕΕΔ 12, 963 καὶ αὐτόθι σημειούμενα).

Ὀρθὴ εἶναι καὶ ἡ ἄποψις τῆς προεδρικῆς ἀποφάσεως ὅτι περὶ τῶν γεννωμένων ἐκ τοῦ ν. 2054/1952 διαφορῶν δικάζει, ὡς πρότερον, εἰς α' βαθμὸν ὁ Εἰρηνοδίκης τοῦ τόπου, εἰς β' δὲ ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν, ἀφοῦ δὲν πρόκειται περὶ ἀσφαλιστικῆς διαφορᾶς (ὡς τοῦ Εἰρηνοδίκου Πατρῶν 698/1953, Εἰρηνοδίκης *Ι. Δινάρδατος*, ΕΕΔ 13, 33) (βλέπε καὶ σημείωσιν μας ἐν ΕΕΔ 13, 32, *Δ. Πετρόγλου*, ἔνθ' ἀνωτ.), ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι, καὶ ἂν ὑποθέσωμεν, πρὸς στιγμήν, ὅτι διὰ τὰς παροχὰς αὐτὰς ἁρμόδιος εἶναι ὁ Διευθυντὴς τοῦ Ὑποκαταστήματος τοῦ Ι.Κ.Α., ἐφ' ὅσον δὲν δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ συγχρόνως καὶ ὅτι τοῦτο ἀνετέθη εἰς τὴν ἀποκλειστικὴν δικαιοδοσίαν του, ὑφίσταται πάντοτε ἁρμοδιότης τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων νὰ δικαιοδοτήσουν, προσβαλλομένου παρανόμως ἰδιωτικοῦ δικαιώματος (βλέπε τὴν πρόσφατον ὑπ' ἀριθ. 77/1954 Ὁλομελείας Α.Π., εἰσηγητὴς *Μ. Παντελῆς*, ΕΕΔ 13, 263, καὶ αὐτόθι σημειώσεις μας).

Ἐνδιαφέρουσα εἶναι καὶ ἡ ἄποψις τῆς ἀποφάσεως ὅτι ἡ παροχὴ ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων δὲν ὑπάγεται εἰς τὴν ἑξάμηνον παραγραφὴν τοῦ Α.Ν. 1846/1951 διὰ τὰς εἰς χρῆμα παροχὰς ἀνεργίας καὶ ἀσθενείας, ἀφοῦ δὲν εἶναι κατὰ βάσιν καὶ ἀσφαλιστικὴ παροχὴ ἐκ τῶν τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 (βλέπε σχετικῶς καὶ ἐν ΕΕΔ 13, 155).

Προέδρου Πρωτ. Σπάρτης 46/1954

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' ἔφεσιν

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. **Α. Σπερελάκης**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ἠλ. Κυρούσης, Κ. Κοκκονὸς

Ἡ ὑπὸ κρίσιν ἔφεσις, νομοτύπως ἀσκηθεῖσα, δι' ἣν δὲν ἀπαιτεῖται ἡ καταβολὴ τοῦ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 772 τῆς Πολ. Δικ. ἀπαιτουμένου προστίμου (ἄρθρ. 5 § 1 τοῦ Α.Ν. 2674/1940), νομίμως ἄγεται ἐνώπιον ἡμῶν, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 6 § 1 τοῦ κωδικ. νόμου 3514/1928, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 2 § 2 τοῦ νόμου 2054/1952.

Ὁ νόμος 2054/1952 ρητῶς ἐν ἄρθρῳ 9 αὐτοῦ ὥρισεν, ὅτι ἡ ἰσχύς του ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως. Καὶ ναὶ μὲν ἐν ἄρθρῳ 3 αὐτοῦ ὁρίζει, ὅτι δι' ἐκδοθησομένων διαταγμάτων κανονισθήσονται τὰ ἀπαιτούμενα πρὸς χορήγησιν τοῦ ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος, περὶ οὗ πραγματεύεται, πιστοποιητικὰ καὶ αἱ λεπτομέρειαι καταβολῆς τούτου, ἐν δὲ ἄρθρῳ 1 § 4 αὐτοῦ ὁρίζει, ὅτι διὰ διαταγμάτων κανονισθήσονται αἱ λεπτομέρειαι τῆς βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῆς εἰσφορᾶς μιᾶς κατηγορίας ὑποχρέων εἰς ταύτην, χάριν τῆς ἀναλήψεως ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. τῆς καταβολῆς τοῦ ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος, σαφὲς ὅμως ἐξ ὅλου τοῦ νόμου ταύτου, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν καὶ τῆς εἰσηγητικῆς αὐτοῦ ἐκθέσεως, προκύπτει ὅτι οὐδόλως ἡ ἔκδοσις τῶν ἄνω διαταγμάτων ἐτέθη ὡς ὅρος καὶ προϋπόθεσις τῆς ἰσχύος αὐτοῦ. Τούτων οὕτως ἐχόντων ὁ νόμος ἔχει ἐφαρμογὴν καὶ ἰσχύει ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως του (19/4/1952) (Α.Π. 209/1942, ΕΕΔ 2, 86, Σ.Ε 648/1942, ΕΕΔ 2, 145, Α.Π. 202/913, Θέμ. ΚΔ' 469, Σ.Ε. 605/1950) καὶ ὁ λόγος ἐφέσεως, ὅτι, μὴ ἐκδοθέντων τῶν ἄνω ὑπὸ τοῦ νόμου 2054/1952 προβλεπομένων διαταγμάτων, οὗτος δὲν ἔχει λάβει ἰσχύν, ἀπορριπτέος, ὡς ἀβάσιμος, κρίνεται.

Ἐκ τοῦ ὅλου πνεύματος τοῦ νόμου 2054/1952 καὶ τῆς διατυπώσεως τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ αὐτοῦ νόμου, ὁμιλοῦντος γενικώτατα περὶ στρατευομένων μισθωτῶν καὶ ὁριζόντος ὅτι ἡ ἐπιδότησις τῶν στρατευομένων μισθωτῶν θὰ γίνηται ἐφεξῆς ἀπὸ τὸν παρὰ τῷ

Ι.Κ.Α. συνιστώμενον «είδικὸν λογαριασμὸν στρατευομένων μισθωτῶν», ἀπολαύοντα πλήρους οἰκονομικῆς αὐτοτελείας ἔναντι τῶν λοιπῶν κλάδων τοῦ Ι.Κ.Α., προβλέποντος δὲ καταβολὴν εἰσφορᾶς καὶ παρὰ ἐργοδοτῶν, ἔνθα δὲ ἔχει ἐπεκταθῆ, κατὰ τὴν ἔναρξίν του, ἡ λειτουργία τοῦ Ι.Κ.Α., σαφῶς προκύπτει, ὅτι δὲν εἶναι προϋπόθεσις τῆς ἀπολαβῆς τοῦ κατὰ τὸν Νόμον τοῦτον ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος ἡ ἀσφάλισις τοῦ ἐφέδρου, ὡς δὲν ἦτο ἡ ἀσφάλισις τοῦ μισθωτοῦ προϋπόθεσις διὰ τὴν καταβολὴν εἰς αὐτὸν ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου του, ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ νόμου 3514/1928. Κατὰ ταῦτα ἀπορριπτέος ὁ λόγος ἐφέσεως ὅτι ἡ ἀγωγὴ τοῦ ἐφεσιβλήτου ἔδει νὰ ἀπορριφθῆ, διότι οὗτος δὲν ἐτύγχανεν ἠσφαλισμένος εἰς τὸ Ι.Κ.Α. Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῇ ἐκδοχῇ ὅτι ἔδει οὗτος νὰ εἶναι ἠσφαλισμένος, καὶ τοῦτο συνέβαινεν ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ ἐφεσιβλήτου, στρατευθέντος τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1951, δυνάμει τοῦ νόμου 1846/1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», ἄρθρ. 2, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 7 αὐτοῦ, ἀπὸ τῆς ἐπεκτάσεως ἐν Σπάρτῃ (δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 3534/1949 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ τῆς ἀπὸ 8.12. 1951 ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τούτου) τοῦ Ι.Κ.Α., ἤτοι ἀπὸ τῆς 1ης Μαρτίου 1952, ἐξ οὗ καὶ πάλιν ἀπορριπτέος κρίνεται ὁ λόγος οὗτος τῆς ἐφέσεως.

Σαφῶς ἐκ τοῦ ἄρθρου 2 § 2 τοῦ ν. 2054/1952 προκύπτει, ὅτι διαφοραὶ γεννώμεναι ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου τούτου (2054), δικάζονται κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου 3514/1928, ἤτοι τὴν τοῦ ἄρθρου 6 αὐτοῦ, καθ' ἣν ἁρμόδιος εἰς πρῶτον βαθμὸν εἶναι ὁ Εἰρηνοδίκης τοῦ τόπου. Οὐδόλως, ὡς τὸ ἐκκαλοῦν ἰσχυρίζεται, τὸ ἄρθρον 6 τοῦ νόμου 2054, λέγον ὅτι ἐπὶ παντὸς παραβάτου τοῦ νόμου τούτου ἔχουν ἀνάλογον ἐφαρμογὴν αἱ σχετικαὶ διατάξεις τῆς νομοθεσίας περὶ Ι.Κ.Α., ἔχει τὴν ἔννοιαν, ὅτι καὶ εἰς διαφοράς, οἷα ἡ ὑπὸ κρίσιν, θὰ ἐφαρμοσθοῦν αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 14 § 8 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 καὶ τὸ ἄρθρον 7 § 4 τῆς ὑπ' ἀριθ. 21/1950 ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ι.Κ.Α., ἐχούσης ἰσχὺν νόμου, ὡς ἐκδοθείσης βάσει τοῦ ἄρθρου 2 § 3 τοῦ νόμου 1367/1949 καὶ δημοσιευθείσης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως (Φ.Ε.Κ. 4.7.1950), διὰ τῶν ὁποίων ὡρίσθη, ὅτι εἰς πρῶτον βαθμὸν ὁ Διευθυντὴς τοῦ Ὑποκαταστήματος καὶ εἰς δεύτερον ἡ Τοπικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Ι.Κ.Α. ἀποφαίζουσα περὶ τῆς εἰσαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν, τῆς διαρκείας τῆς ἀσφαλιστικῆς σχέσεως, τῆς καταβολῆς εἰσφορῶν, τῆς πραγματοποιήσεως τῶν ἀσφαλιστικῶν παροχῶν, ἀπονομῆς, στερήσεως ἢ ἀναστολῆς συντάξεως, ὡς τοῦτο σαφῶς συνάγεται ἐκ τῆς εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως τοῦ νόμου 2054, διευκρινιζούσης ὅτι τὸ ἄρθρον τοῦτο (ἄρθρ. 6) ἀφορᾷ καὶ ρυθμίζει τὰ ζητήματα τῶν ποινῶν τῶν παραβατῶν, παραπέμπει δηλαδὴ εἰς τὰς ποινικὰς διατάξεις τῆς νομοθεσίας περὶ Ι.Κ.Α. Ἀπορριπτέος ἄρα ὁ λόγος ἐφέσεως ὅτι ἁρμόδιος πρὸς λύσιν τῆς ὑπὸ κρίσιν διαφορᾶς ἦτο ὁ Διευθυντὴς τοῦ ἐνταῦθα Ὑποκαταστήματος τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ τὰ λοιπὰ διοικητικὰ δικαστήρια.

Ὡς καὶ ἀνωτέρω ἐρρήθη, ἡ ἔνδικος περὶ ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος ἀξίωσις κρίνεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 3514/1928. Ὁ νόμος οὗτος δὲν ἐθέσπισεν εἰδικὴν παραγραφὴν τῆς τοιαύτης ἀξιώσεως. Ὁ δὲ νόμος 1846/1951 ἐν ἄρθρῳ 40 § 6 αὐτοῦ εἰσάγει μὲν τὸ ἑξάμηνον παραγραφῆς, ἀλλὰ διὰ τὰς ὑπὸ τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων παροχὰς εἰς χρῆμα. Ἡ παροχὴ ὅμως ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος δὲν εἶναι παροχὴ τοῦ Ι.Κ.Α., καταβάλλεται μόνον ὑπ' αὐτοῦ ὡς διαχειριστοῦ τοῦ ἐκ τῶν εἰσφορῶν τῶν ἐργοδοτῶν ἀπαρτιζομένου Εἰδικοῦ Λογαριασμοῦ (ἄρθρ. 1 § 5 τοῦ ν. 2054/1952), ὅστις Λογαριασμὸς ἀπὸ 15 Ἰουνίου 1952 «ἀναλαμβάνει», κατὰ τὴν ἔκφρασιν τοῦ νόμου (ἄρθρ. 2 § 2 ν. 2054/1952), ἁπάσας τὰς πρὸς ἐπιδότησιν τῶν στρατευομένων μισθωτῶν ὑποχρεώσεις τῶν ἐργοδοτῶν. Κατὰ ταῦτα ἡ ἐξάμηνος παραγραφὴ τοῦ ἄρθρου 40 § 6 τοῦ ν. 1846/1951 δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῶν ἐξ ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος ἀξιώσεων, ὡς ἰσχυρίζεται τὸ ἐκκαλοῦν. Μετὰ ταῦτα ἐπὶ ἀξιώσεως ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος ἔχουσιν ἐφαρμογὴν αἱ περὶ παραγραφῆς διατάξεις τοῦ Α.Κ., αὕτη δὲ (ἡ ἀξίωσις ἐξ ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος) ὑπάγεται εἰς τὴν πενταετῆ παραγραφὴν τοῦ ἄρθρου 250 § 17 τοῦ Α.Κ. ὡς οὖσα, ὡς συνάγεται ἐκ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ κωδικοποιημένου 3514/1928 νόμου, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ν. 519/1948, ἐκ μισθοδοσίας ἀξίωσις, λαμβάνουσα τὴν μορφὴν περιοδικῆς μορφῆς, καταβαλλομένης κατὰ μῆνα (ἴδε καὶ ὑπ' ἀριθ. 3/1954 ἐγκύκλιον Διοικήσεως Ι.Κ.Α. πρὸς τὰ ὑποκαταστήματά του, ΕΕΔ 13, σελ. 156). Ἐν προκειμένῳ ὁ ἐφεσίβλητος ζητεῖ ἐφεδρικὸν ἐπίδομα ἀπὸ τῆς 6ης Ὀκτωβρίου 1952, ἀφ' οὗ χρόνου δὲν παρῆλθε πενταετία. Ἄρα ἀπορριπτέα ἡ ἔνστασις τοῦ ἐκκαλοῦντος ὅτι ἡ ἀξίωσις τοῦ ἐφεσιβλήτου ὑπέκυψεν εἰς τὴν ἐξάμηνον παραγραφήν.

Ναὶ μὲν κατὰ τὴν ῥητὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 2 § 1 τοῦ ν. 2054/1952 χρόνος ὑπολογισμοῦ τοῦ ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος εἶναι ὁ μέχρι τῆς στρατεύσεως τῶν μισθωτῶν χρόνος ὑπηρεσίας των, τοῦτον ὅμως τὸν χρόνον καὶ μόνον ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν καὶ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις πρὸς ὑπολογισμὸν τοῦ ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος τοῦ ἐφεσιβλήτου, ὡς σαφῶς ἐξ αὐτῆς προκύπτει, καὶ ὁ λόγος ἐφέσεως ὅτι ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν αὕτη καὶ τὸν μετὰ τὴν στράτευσιν τοῦ χρόνον πρὸς ὑπολογισμὸν τοῦ ἐφεδρικοῦ του ἐπιδόματος, ἀπορριπτέος, ὡς ἐπὶ ἀναληθοῦς προϋποθέσεως στηριζόμενος, κρίνεται.

Ἡ κατὰ τὸν ν. 3514/1928 διαδικασία εἶναι ἐκ τῶν ἐνόντων, ἤτοι ὁ δικαστὴς καταλήγει εἰς τὴν ἀπόφασίν του ἐπὶ τῇ βάσει βεβαιώσεων καὶ κατὰ παράκλησιν τῶν περὶ ἀποδείξεως διατάξεων τῆς Πολ. Δικ., ἀπορριπτέοι ἄρα οἱ ἰσχυρισμοὶ τοῦ ἐκκαλοῦντος ὅτι καθ' ὡρισμένον τρόπον καὶ δι' ὡρισμένων πιστοποιητικῶν θὰ ἔδει νὰ ἀποδείξῃ ὁ ἐνάγων ἐφεσίβλητος τὰς προϋποθέσεις ἀπολαύσεως ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος.

Ναὶ μὲν ἡ διαδικασία, καθ' ἣν ἐπιδικάζονται, δυνάμει τοῦ νόμου 3514/1928, τὰ ἐφεδρικὰ ἐπιδόματα, εἶναι ἐκ τῶν ἐνόντων καὶ ἔχει αὕτη ἀπαλλαγὴ πολλῶν διαδικαστικῶν τόπων,

ΑΝΕΡΓΙΑ

ΕΠΙΔΟΤΗΣΙΣ ΔΙ' ΑΝΕΡΓΙΑΝ ΗΣΦΑΛΙΣΜΕΝΩΝ ΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ

Ρύθμισις ποσοῦ ἐπιδομάτων δι' ὑπ' ἀριθ. 19370/1952 ἀποφάσεως Ὑπ. Ἐργασίας

Νόμιμος ἔκδοσις τῆς ὑπ' ἀριθ. 19370/1952 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας περὶ τοῦ ποσοῦ τῶν ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. χορηγουμένων ἐπιδομάτων ἀνεργίας κατ' ἄρθρ. 25 § 3 Α.Ν. 1846/1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων».—Μὴ ἀναγκαία ἡ εἰς Ἐφημερίδα Κυβερνήσεως δημοσίευσις αὐτῆς.

Ὁ ἀναγκ. νόμος 1846/1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» (ΕΕΔ 10, 637) ἐρρύθμισεν ἐν ἄρθρῳ 38 αὐτοῦ τὸ ποσὸν τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας.

Ἀλλὰ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 19370/1952 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (ΕΕΔ 11, 656), ληφθείσης μετὰ τὴν ἀπὸ 8.1.1952 Πρᾶξιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ὡς ἐν αὐτῇ ἀναφέρεται, ἐρρυθμίσθησαν ἄλλως τὰ ἐπιδόματα ἀνεργίας.

Ἡ ὑπουργικὴ αὕτη ἀπόφασις, παρὰ τὰ δεκτὰ ὑπὸ τῆς κατωτέρω εἰρηνοδικειακῆς ἀποφάσεως γενόμενα (δοχεῖα ἐντελῶς εἶναι ἡ ἐπικαλουμένη ὑπ' αὐτῆς διάταξις, ταῦτα δὲ συνάγεται καὶ ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 118/1952 ἐγκυκλίου τοῦ Ι.Κ.Α., ΕΕΔ 11, 656, ὁμιλούσης περὶ μελλούσης νομοθετικῆς κυρώσεως της, τὸ ὁποῖον σημαίνει, ὅτι ἀνεγνωρίζετο ὅτι δὲν εἶχε νομοθετικὸν ἔρεισμα) δὲν σεηρίζεται εἰς διάταξίν τινα νόμου καὶ οὔτε, καθ' ὅσον γνωρίζομεν, ἐκυρώθη νομοθετικῶς.

Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν 5533/1953

Διαδικασία μικροδιαφορῶν
Εἰρηνοδίκης ὁ κ. **Α. Τσακίρης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Χ. Ἀνδρουτσόπουλος, Δ. Καραβασίλης

Ἡ Ἐνδικος ἀγωγὴ διώκει τὴν καταψήφισιν τοῦ ἐναγομένου καὶ τὴν πληρωμὴν τῷ ἐνάγοντι δραχ. 835.200, ὀφειλομένου αὐτῷ ἐκ διαφορᾶς ἐπιδόματος ἀνεργίας, βάσει τοῦ ὑπὸ τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 καθορισθέντος ἡμίσεος τεκμαρτοῦ ἡμερομισθίου, ἀνερχομένου εἰς δραχμὰς 15.600 ἡμερησίως, καὶ οὐχὶ βάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 19370 τῆς 10 Ἀπριλίου 1952 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, δι' ἧς καθορίζεται τὸ ἡμερομίσθιον διὰ τὴν ἐπιδότησιν τῶν ἀνέργων ὑπὸ τοῦ κλάδου ἀνεργίας τοῦ Ι.Κ.Α., ἐπιδότησις τῶν ἀνδρῶν 60 ο/ο τοῦ ἡμερομισθίου τοῦ ἀνειδικεύτου ἐργάτου, ἀνερχομένου ἤδη εἰς δραχμὰς 15.000 ἡμερησίως, βάσει καὶ τοῦ ὁποίου ἐπληρώθη ὁ ἐνάγων, ἰσχυριζομένου τοῦ ἐνάγοντος ὅτι ἡ προμνησθεῖσα 19370/1952 ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δι' ἧς καθορίζεται τὸ 60 ο/ο τοῦ ἡμερομισθίου τοῦ ἀνειδικεύτου ἐργάτου, τυγχάνει ἄκυρος, ὡς δοκηθεῖσα ἄνευ νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως καὶ ὡς ἔχουσα νομοθετικὸν περιεχόμενον δὲν ἐκυρώθη εἰσέτι. Ἀρμοδίως φέρεται ἐνώπιον ἡμῶν καὶ ἀπορριπτέα ἡ περὶ ἀναρμοδιότητος ἔνστασις τοῦ ἐναγομένου ὡς νόμῳ ἀβασίμως.

Συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 25 § 3 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 τῆς 14/21 Ἰουνίου 1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», ὡς οὗτος ἐκυρώθη ὑπὸ τοῦ ν. 2113 τῆς 7ης Ἀπριλίου 1952 «περὶ κυρώσεως ἀναγκαστικῶν νόμων, ἐκδοθέντων ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ΞΖ'/1949 Ψηφίσματος καὶ ἑφεξῆς», ὁρίζεται, ὅτι δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικη-

---

δὲν εἶναι ὅμως ἐπιτρεπτόν, ὅπως, κατὰ παράβασιν τῶν εἰς τὰ ἄρθρα 158–160 τῆς Πολ. Δικ. ὁρισμῶν, λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν αἰτήματα καὶ ἐπιδικάζωνται ποσά, οὐδόλως περιεχόμενα ἐν τῇ ἀγωγῇ, οὐδὲ σιωπηρῶς, οὐδὲ ἐμμέσως (πρβλ. Α.Π. 129/1952, Θέμ. ΞΓ' 421, 149/1947, Θέμ. ΝΓ' 267). Κατὰ ταῦτα ἐν προκειμένῳ ἀφοῦ διὰ τῆς ἀγωγῆς ἐζητήθη, ὅπως εἰς τὸν ἐνάγοντα ἀπονεμηθῇ ἐπίδομα βάσει τοῦ ἡμερομισθίου, ὅπερ ἐλάμβανε, κατὰ τὸν πρὸ τῆς στρατεύσεώς του χρόνον, δὲν δύναται οὗτος διὰ τῆς ἀντεφέσεώς του νὰ ζητῇ, ὅπως τὸ ἐφεδρικόν του ἐπίδομα κανονισθῇ βάσει τοῦ ἡμερομισθίου, ὅπερ θὰ ἐλάμβανεν, ἐὰν ἦτο εἰς τὴν ὑπηρεσίαν, καθ' ὃν χρόνον εἰσῆλθεν εἰς τὴν ἐφεδρείαν, καὶ ἀπορριπτέα, ὡς πρὸς τοῦτο, ἡ ἀντέφεσις του, ὡς ἀπαράδεκτος.

Ὁ ὁρισμὸς τοῦ νόμου (ἄρθρον 5 Νομοθ. Δ/τος 3514/1928) ὅτι τὸ ἐφεδρικὸν ἐπίδομα ὑπολογίζεται ἐπὶ τῆς πράγματι ὑπὸ τῶν συναδέλφων τοῦ ἐφέδρου λαμβανομένης μισθοδοσίας, ἢ ἐκείνης, ἣν οὗτος πράγματι θὰ ἐλάμβανεν, ἐὰν ἦτο εἰς τὴν ὑπηρεσίαν, ἥτις δὲν δύναται νὰ εἶναι κατωτέρα τῆς ὑπὸ τοῦ ἰδίου λαμβανομένης πρὸ τῆς στρατεύσεώς του, ἔχει τὴν ἔννοιαν, ὅτι, ἐὰν ἡ λαμβανομένη μισθοδοσία ὑπὸ τοῦ ἐφέδρου ἢ τῶν συναδέλφων του εἶναι μείζων τῆς ὑπὸ τῶν οἰκείων συλλογικῶν συμβάσεων ὁριζομένης, αὕτη θὰ ἀποτελέσῃ τὴν βάσιν τοῦ ὑπολογισμοῦ τοῦ ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος. Ἐὰν ὅμως εἶναι ἐλάσσων ταύτης, δέον ὡς βάσις τῆς μισθοδοσίας, πρὸς ὑπολογισμὸν τοῦ ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος, νὰ ληφθῇ ἡ ὑπὸ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ὁριζομένη κατ' ἐλάχιστον ὁριον μισθοδοσία. Δὲν εἶναι δυνατὸν ὁ νόμος, χρησιμοποιῶν τὴν λέξιν «πράγματι», νὰ ἠθέλησε νὰ προστατεύσῃ (γινομένης δεκτῆς τῆς ἐναντίας ἐκδοχῆς) τὸν παρανομοῦντα ἐργοδότην. Κατὰ ταῦτα ἐρευνητέον τὸ παράπονον τῆς ἀντεφέσεως ὅτι κακῶς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἐδέχθη ὡς ἡμερομίσθιον τοῦ ἐνάγοντος, κατὰ τὸν πρὸ τῆς στρατεύσεώς του χρόνον, τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 20.000, ἐνῷ κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον τὸ ὑπὸ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ὁριζόμενον δι' αὐτὸν ἦτο μεῖζον.

τικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ι.Κ.Α., ἐγκρινομένης παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δύναται, ἐν περιπτώσει οὐσιωδῶν μεταβολῶν τοῦ τιμαρίθμου τοῦ κόστους τῆς ζωῆς, νὰ αὐξομειοῦνται τὰ ἀνώτατα καὶ κατώτατα ὅρια ἡμερησίων μισθῶν ἑκάστης κλάσεως καὶ ἀναλόγως τὰ τεκμαρτὰ ἡμερομίσθια, ὡς καὶ νὰ προστίθενται νέαι κλάσεις. Ὑπάρχει ὅθεν ἐν προκειμένῳ διὰ τοῦ νόμου τούτου ἐξουσιοδότησις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας νὰ ἐγκρίνῃ τὰς ἀποφάσεις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ι.Κ.Α., ἡ δὲ ὑπ' ἀριθ. 19370/10.4.1952 ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δι' ἧς ἐγκρίνεται ἡ ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου 1952 ἀπόφασις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ι.Κ.Α., καθ' ἣν ἡ ἐπιδότησις τῶν ἀνέργων ἐκ τοῦ κλάδου ἀνεργίας τοῦ Ι.Κ.Α. ὁρίζεται ἐπὶ ἀνδρῶν εἰς 60% τοῦ ἡμερομισθίου τοῦ ἀνειδικεύτου ἐργάτου κλπ., τυγχάνει νόμιμος καὶ τὰ ἐναντία ὑποστηριζόμενα παρὰ τοῦ ἐναγοντος ἀπορριπτέα κρίνονται ὡς νόμῳ ἄβασιμα. Ὡς καὶ ἡ περὶ ἐλλείψεως δημοσιεύσεως εἰς τὴν Ἐφ. Κυβερνήσεως τῆς ὡς εἴρηται ἐγκριτικῆς ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐναγομένου ὡς μὴ νομίμου, καθόσον δὲν ἀπαιτεῖται ἐν προκειμένῳ ἡ δημοσίευσις αὐτῆς, δεδομένου ὅτι, ἐκεῖ ὅπου ἠθέλησε ὁ νόμος 1845/1951 νὰ δημοσιεύωνται αὗται, ρητῶς ὁρίζει τοῦτο, ὡς ἐν ἄρθρ. 25 § 1 αὐτοῦ.

Παρατηρήσεις:

Δυνάμει τῶν ἄρθρων 25, 37, 38 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951, κυρωθέντος διὰ τοῦ ν. 2113/1952, τὸ ἐπίδομα ἀνεργίας τῶν παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἠσφαλισμένων ὑπελογίζετο εἰς τὸ ἥμισυ τοῦ τεκμαρτοῦ ἡμερομισθίου τῆς ἀσφαλιστικῆς κλάσεως, εἰς ἣν ἀνῆκεν ὁ ἠσφαλισμένος, ἐξευρισκομένου τοῦ τεκμαρτοῦ τούτου ἡμερομισθίου κατὰ τὰ ἐν ἐδ. α' τοῦ ἄρθρου 37 ἀ.ν. 1846/1951 ὁριζόμενα, ὅπερ προσηυξάνετο λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν κατὰ 10 ο/ο δι' ἕκαστον προσιατευόμενον μέλος, συμφώνως τῇ § 2 τοῦ ἄρθρ. 38 τοῦ αὐτοῦ ἀν. νόμου. Χρονικὴν διάρκειαν ἐπιδοτήσεως λόγῳ ἀνεργίας ρητῶς ὁ ἀ.ν. 1846/1951 ὁρίζει ἐν δευτέρᾳ περιόδῳ τοῦ ἄρθρου 38 αὐτοῦ 180 ἡμερῶν. Οὕτως εἶχον τὰ πράγματα διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α. ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 μέχρι τῆς 1.4.1952, ὅτε ἠρξατο ἰσχύουσα ἡ ὑπ' ἀριθ. 19370/10.4.1952 ἀπόφασις Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (βλ. ταύτην ἐν ΕΕΔ 1952, σ. 1160), ἥτις, παρὰ πάντα κανόνα δικαίου, κατήργησε τὰς ὡς ἄνω διατάξεις τοῦ κατὰ πάντα ἐγκύρου ἀ.ν. 1846/1951 καὶ ἐρρύθμισεν αὐθαιρέτως κατὰ τὸ δοκοῦν τὸ θέμα τῆς ἀνεργίας.

Κατὰ τὴν ὑπουργικὴν ταύτην ἀπόφασιν ὡρίσθη ἐνιαῖον ἐπίδομα ἀνεργίας διὰ τοὺς ἐπιδοτουμένους ὑπαλλήλους, ἄνδρας καὶ γυναῖκας, καὶ διὰ τοὺς ἐργάτας, ἀνερχόμενον εἰς τὰ 60ο/ο τοῦ ἡμερομισθίου τοῦ ἀνειδικεύτου ἐργάτου, ἤτοι τότε, κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τῆς προμνησθείσης ὑ.ἀ. 19370/1952, εἰς τὰ 60 ο/ο τοῦ ἐξ 22.000 νομίμου ἡμερομισθίου, 13,200, στρογγυλευομένου πάλιν εἰς βάρος τοῦ ἀνέργου εἰς δραχ. 13.000 ἡμερησίως, καὶ τὰς ἐργατρίας εἰς τὰ 50 ο/ο τοῦ ἡμερομισθίου ἀνειδικεύτου ἐργατρίας, ἤτοι 50 ο/ο τῶν 18.000 δραχ., 9.000 ἡμερησίως (βλ. ἐγκ. Γ.Δ. τοῦ Ι.Κ.Α. 118/1952, ἐν Δελτ. Ι.Κ.Α. 1952 τ. 5 σ. 231) καὶ περιωρίσθη διὰ τοὺς ἐργάτας καὶ ἐργατρίας ἡ χρονικὴ διάρκεια ἐπιδοτήσεως εἰς 150 ἡμέρας, ἀντὶ τῶν 180 ἡμερῶν, ὡς ὥριζεν ὁ ἀ.ν. 1846/1951.

Ὁ ἐνάγων, ἐπιδοτηθεὶς παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α. ἄνεργος, ἤγειρεν ἀγωγὴν ἀποζημιώσεως κατὰ τοῦ Ι.Κ.Α. ἐνώπιον τοῦ κ. Εἰρηνοδίκου Ἀθηνῶν κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν.δ. περὶ μικροδιαφορῶν, αἰτούμενος τὴν διαφορὰν τοῦ ἐπιδόματός του ἀνεργίας βάσει τοῦ ἀ.ν. 1846/1951, ἣν κακῶς καὶ παρανόμως τῷ ἀπέστερησε τὸ ἐναγόμενον Ι.Κ.Α., ἐφαρμόσαν τὴν ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 19370/1952 ὑ.ἀ., διότι αὕτη, κατὰ τὸν ἐναγοντα, ἦτο καὶ εἶναι ἄκυρος, παράνομος, ἀντισυνταγματικὴ καὶ συνεπῶς νομικῶς ἀνύπαρκτος, διότι ἐξεδόθη ἄνευ νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως καὶ ὡς τοιαύτη, μὴ κυρωθεῖσα νομοθετικῶς, δὲν δύναται νὰ καταργήσῃ ἢ τροποποιήσῃ τὸν κατὰ πάντα ἔγκυρον ν. 1846/1951 καὶ διότι δὲν ἐδημοσιεύθη εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, διὰ νὰ ἀποκτήσῃ νομικὸν κῦρος, τοιαύτη μάλιστα ὑπουργικὴ ἀπόφασις τοσαύτης κοινωνικῆς σημασίας.

Ἡ ὑπὸ τῆς ἄνω δημοσιευομένης ὑπ' ἀριθ. 5553/1953 εἰρηνοδικειακῆς ἀποφάσεως ἐπικαλουμένη ὡς δῆθεν ὑπάρχουσα ἢ μᾶλλον συναγομένη νομοθετικὴ ἐξουσιοδότησις τοῦ ἄρθρου 25 § 3 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 πρὸς ἔκδοσιν ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, τροποποιητικῶν τοῦ νόμου τούτου, ἐπιτρέπει μόνον τὰ ἑξῆς ἐπὶ λέξει: «3. Δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ι.Κ.Α., ἐγκρινομένης παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δύναται, ἐν περιπτώσει οὐσιωδῶν μεταβολῶν τοῦ τιμαρίθμου κόστους τῆς ζωῆς, νὰ αὐξομειοῦνται τὰ ἀνώτατα καὶ κατώτατα ὅρια ἡμερησίων μισθῶν ἑκάστης κλάσεως καὶ ἀναλόγως τὰ τεκμαρτὰ ἡμερομίσθια, ὡς καὶ νὰ προστίθενται νέαι κλάσεις». Σαφῶς δηλ. διαγράφει τὰ ὅρια, ἐντὸς τῶν ὁποίων δύναται νὰ κινηθῇ τὸ Δ.Σ. τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ ὁ ἐγκρίνων Ὑπουργὸς Ἐργασίας. Διατηρεῖ ὅμως ρητῶς τὴν κλίμακα τῶν ἀσφαλιστικῶν κλάσεων καὶ τῶν τεκμαρτῶν ἡμερομισθίων καὶ δὲν ἐπιτρέπει εἰς τὸν Ὑπουργὸν Ἐργασίας νὰ ὁρίζῃ ἐνιαῖον ἐπίδομα ἀνεργίας κατὰ τὸ δοκοῦν. Κατὰ παγίαν νομολογίαν τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, τοῦ Α.Π. καὶ τῶν λοιπῶν Δικαστηρίων (Α.Π. 802/1951, Θ. ΜΓ' σ. 243, Συμβουλίου Ἐπικρατείας 64/1952, 800/1952, 1974/1952 ἐν Ἀρχ. Νομολ. 1952 σ. 137, 375, 585 κλπ.) ἡ νόμιμος ἐξουσιοδότησις δέον νὰ εἶναι εἰδικὴ καὶ περιωρισμένη καὶ θὰ ἴδει καὶ ἐνταῦθα εἰδικῶς ὁ νόμος νὰ ὁρίζῃ, ὅτι παρέχει ἐξουσιοδότησιν, δι' ὅσα ἡ ὑπουργικὴ ἀπόφασις αὐθαιρέτως ἐρρύθμισεν. Ἀλλὰ καὶ δὲν ἐκυρώθη νομοθετικῶς, τοὐλάχιστον μέχρι σήμερον, ὡς τὸ ἐναγόμενον Ι.Κ.Α. ὁμολογεῖ ἐν τῇ προμνησθείσῃ ὑπ' ἀριθ. 118/1952 ἐγκυκλίῳ τῆς Γ.Δ. αὐτοῦ (βλ. ταύτην, ἐνθ' ἀνωτέρω), ἡ ὡς ἄνω ὑπουργικὴ ἀπόφασις, ἔχουσα νομοθετικὸν περιεχόμενον, ὥστε νὰ δύναται, ὀρθοῦσα τὸ ἀνάστημά της, νὰ τροποποιήσῃ τὸν ἀ.ν. 1846/1951.

Ἀλλὰ καὶ ἡ μὴ δημοσίευσις τῆς ἀνωτέρω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καθιστᾷ ἀναμφισβητήτως ταύτην ἀνύπαρκτον νομικῶς. Ἡ Ἐφημερὶς Κυβερνήσεως εἶναι τὸ μόνον ἐπίσημον μέσον, διὰ νὰ ἀποκτηθῇ δημοσιότητα αἱ ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΩΡΙΣΜΕΝΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

Έφαρμογή άρθρου 9 Ν. 118/1945 καί άρθρου 672 Άστικοῦ Κώδικος

Πρόσληψις μισθωτοῦ εἰς ἐργασίαν ὡρισμένου ἔργου.—Χαρακτηρισμὸς συμβάσεως ὡς ὡρισμένου χρόνου, διαρκείας μέχρις ἀποπερατώσεως τοῦ ἔργου.— Λύσις ἀφ' ἑαυτῆς ἅμα τῇ ἀποπερατώσει τοῦ ἔργου.—Ὑποχρέωσις ἐργοδότου εἰς ἀναγγελίαν καταγγελίας πρὸ λήξεως ὡρισμένου χρόνου, ἤτοι πρὸ ἀποπερατώσεως τοῦ ἔργου.— Ἀνυπόχρεον καταβολῆς ἀποζημιώσεως Ν. 2112.— Ἐφαρμογὴ ἄρθρου 672 Ἀστικοῦ Κώδικος.— Ἀκυρότης καταγγελίας, μὴ ὑφισταμένου σπουδαίου λόγου.—Ὑπερημερία ἐργοδότου καὶ ὑποχρέωσις μισθοῦ.

Ἐρευνᾶται ὑπὸ τῆς κατωτέρω παρατιθεμένης ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν ἡ μορφὴ τῆς συνδεούσης μισθωτὸν μετ' ἐργοδότου συμβάσεως ἐργασίας, προσληφθέντος διὰ τὴν ἀποπεράτωσιν ὡρισμένου ἔργου, ἵνα ἀναλόγως κριθῇ τὸ νόμιμον τοῦ τρόπου καταγγελίας αὐτῆς.

Ἡ ἀπόφασις θεωρεῖ ἐν προκειμένῳ τὴν συμβασιν ὡς ὡρισμένου χρόνου (βλέπε σχετικῶς καὶ λοιπὴν νομολογίαν παρεμφερῶς ἐν ΕΕΔ 13, 184).

Μετὰ ταῦτα, κατ' ἀκολουθίαν τῆς ὑπὸ τῆς Α.Π. 484/1951 (εἰσηγητὴς *Σ. Μανρομιχάλης*, ΕΕΔ 11, 734) δεκτῆς γενομένης ἀπόψεως, ὅτι, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 6 ν.δ. 1255/1949 περὶ τροποποιήσεως τοῦ ν. 118/1945 (ΕΕΔ 11, 100), ἀπαιτεῖται διὰ τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας (καὶ τῆς ὡρισμένου χρόνου, πρὸ τοῦ πέρατος τοῦ χρόνου αὐτῆς), ἡ ἀναγγελία αὐτῆς εἰς τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας (ἄρθρ. 6 ν.δ. 2511/1953, ΕΕΔ 13, 910), ἡ ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου ἐρευνᾷ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς τὴν συγκεκριμένην καταγγελίαν, ἐχουσαν καλῶς, κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118/1945.

Ἀλλά, δεδομένου ὅτι αἱ συμβάσεις ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου διέπονται διὰ τὴν λύσιν των καὶ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 672 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος (πρέπει δηλαδὴ νὰ ὑπάρχῃ σπουδαῖος λόγος, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστοῦ, διὰ τὴν λύσιν αὐτῆς πρὸ τῆς παρόδου τοῦ χρόνου αὐτῆς ἀζημίως), ἐρευνᾷ τὴν δεδομένην καταγγελίαν καὶ ἀπὸ ἀπόψεως ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου τούτου.

Μὴ ὑφισταμένου σπουδαίου λόγου ἡ καταγγελία εἶναι ἄκυρος καὶ ὁ ἐργοδότης τελεῖ ἐν ὑπερημερίᾳ, ὀφείλων μισθόν (*Κ. Τριανταφυλλόπουλος*, Αἰτιολογ. Ἔκθεσις Εἰσηγητοῦ Προσχεδίου Α.Κ., ΕΕΔ 9, 478, *Κ. Κακκᾶς*, Ἐνοχ. ὑπ' ἄρθρ. 669 σελ. 360, *Κ. Δημάκης*, ΕΕΔ 9, 99, *Ι. Καποδίστριας*, Ἑρμ. Α.Κ. εἰσαγωγ. ἄρθρ. 416 - 454, ἀριθ. 49).

Ἐπὶ τῇ βάσει παρομοίων σκέψεων ἠχθη ἡ δημοσιευομένη ἀπόφασις εἰς τὰς ἐν αὐτῇ λύσεις.

Ὡς πρὸς τὴν ἐκ περισσοῦ, ἐν προκειμένῳ, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου, ἀναπτυσσομένην σκέψιν τῆς ἀποφάσεως περὶ τοῦ ἀνεφαρμόστου τοῦ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 ἐπὶ τῶν μὴ εἰς τὸ ἄρθρ. 12 τοῦ ν. 2112/1920 ἀναφερομένων ἐπιχειρήσεων, ὑπομιμνήσκεται ἡ διάφορον λύσιν δώσασα, ἐκδοθεῖσα μετὰ τὴν ἐν λόγῳ ἀπόφασιν, ὑπ' ἀριθ. 91/1954 Α.Π. (εἰσηγητὴς *Ι. Τραχανᾶς*, ΕΕΔ 13, 197).

Πρέπει ἀκόμη νὰ σημειωθῇ, ὅτι κατὰ τὴν ἄποψιν τῆς Α.Π. 52/1953 (εἰσηγητὴς *Α. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 12, 316), τὴν ὁποίαν ἀκολουθοῦν καὶ τὰ δικαστήρια τῆς οὐσίας βλέπε Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 5560/1953, εἰσηγητὴς *Σ. Διαμαντάκος*, ΕΕΔ 12, 607) καὶ προεκτεμένης ἀξιώσεως μισθωτοῦ ἐξ ἀκύρου καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, ἐφ' ὅσον ἀσφαλίζεται κατὰ τῆς ἀνεργίας εἰς τὸ Ι.Κ.Α., ἔχει ἐφαρμογὴν ἡ τριμηνος ἀποκλειστικὴ προθεσμία τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν.δ. 8/11 Μαΐου 1946 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 118/1945, ἡ ὁποία ἐφαρμόζεται, ἀδιακρίτως ἂν ἡ ἀκυρότης αὕτη προέρχηται ἐκ παραβάσεως ἐργατικοῦ νόμου ἢ ὀφείληται εἰς ἕτερόν τινα λόγον.

καὶ ἀσφαλῶς δὲν θὰ ἠρνεῖτο τὴν παραχώρησιν ὀλίγων γραμμῶν, διὰ νὰ ἴδῃ τὸ νομικὸν φῶς καὶ ἡ ἐν λόγῳ ὑπουργικὴ ἀπόφασις. Δὲν εἶναι ἀσφαλὲς παρόδεκτὸν τοιαύτη ἀπόφασις, ρυθμίζουσα τοιούτων κοινωνικῶν θέμα, ἀφορῶν χιλιάδας ἐπιδοτουμένων ἀνέργων, νὰ κρύπτηται εἰς τὰ ἐρμάρια τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ ἐκεῖθεν νὰ ρυθμίζῃ παντοδυνάμως τὴν τύχην τῶν ἀνέργων. Διατὶ τὸ ἐναγόμενον Ι.Κ.Α. δὲν ἐφαρμόζει τὴν ὡς ἄνω ὑπουργικὴν ἀπόφασιν, ὑπ' ἀριθ. 19370/1952, μὲ βάσιν τὸ ἐνιαῖον ἐπίδομα καὶ κατὰ τὴν εἰσπραξὶν τῶν εἰσφορῶν τοῦ κλάδου ἀνεργίας; Ἐφαρμόζον τὴν ἀρχὴν στὰ καλὰ καὶ συμφέροντα εἰσπράττει εἰσφορὰς δι' ἀνεργίαν διὸ τοὺς ἐργαζομένους, βάσει τῆς κλίμακος καὶ τῶν ἡμερομισθίων τοῦ ἄρθρου 25 § 2, καὶ πληρώνει ἐπιδόματα ἀνεργίας ἐνιαῖα βάσει τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, εἰς ἐκείνους διὰ τοὺς ὁποίους εἰσέπραξεν εἰσφορὰς ἀναλογικῶς.

Τοιοῦτα ὅμως νομικὰ ἐλαττώματα ἔχουσα ἡ ὑπ' ἀριθ. 19370/1952 ὑπουργικὴ ἀπόφασις, καθιστῶσα ταύτην νομικῶς ἀνύπαρκτον, δὲν νομίζομεν, ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ ἰσχύῃ ὡς νόμιμος, ὡς ἐσφαλμένως, καθ' ἡμᾶς, δέχεται ἡ ἀνωτέρω ἀπόφασις τοῦ π. Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν καὶ μάλιστα, ὅταν αὕτη τροποποιῇ βασικῶς τὸν Α.Ν. 1846/1951 καὶ ἡ θὰ πρέπει νὰ περιβληθῇ νομικὸν κῦρος ἢ νὰ παύσῃ ἰσχύουσα.

Ἀθῆναι

Χαρίλαος Π. Ἀνδρεντσόπουλος, Δικηγόρος

Ἐσημειώσαμεν ἐν ΕΕΔ 12, 844, ΕΕΔ 12, 806, ὅσα δύνανται, καθ' ἡμᾶς, νὰ ὑποστηριχθοῦν κατὰ τῆς κρατούσης ταύτης δικαστηριακῆς ἀπόψεως.

Τὸ λάθος, νομίζομεν, εἶναι εἰς τὸ ὅτι ἐδόθη εἰς τὸν νόμον ἡ ἔννοια, ὅτι ἐκ τῆς παραλείψεως τῆς ἀναγγελίας καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, τὴν ὁποίαν ἐπέβαλε τὸ ἄρθρον 6 τοῦ ν.δ. 1255/1949 (ΕΕΔ 8, 962 καὶ ΕΕΔ 11, 100), ἀπαγγέλλεται ἀκυρότης τῆς καταγγελίας, ἐνῷ, ὡς ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 12, 806 ἐπ.), ἡ διάταξις αὕτη ἀπαγγέλλει μόνον ποινικὰς κυρώσεις.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 11163/1953

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. Ι. Γεωργακόπουλος

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. Σ. Διαμαντάκος

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Ψαρουδάκης, Δ. Χατζηγεωργίου

Διὰ τῆς ἀγωγῆς, ἐφ' ἧς ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ὁ ἐφεσίβλητος (ἐνάγων), διατεινόμενος ὅτι εἰργάσθη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐκκαλούσης ἀπὸ 17.9.1951 ἕως 11.8.1952, ὅτε ἀπελύθη ἀκύρως (ἄνευ δηλονότι σπουδαίου λόγου) καὶ κατὰ παράβασιν τοῦ ν. 118/1945, διώκει τὴν πληρωμὴν: α) μισθοῦ ὑπερημερίας ἀπὸ 11.8.1952 ἕως 10.10.1952, β) δώρων Χριστουγέννων 1951 καὶ Πάσχα 1952. Τὴν ἀγωγὴν ταύτην ἐδέχθη ἐν μέρει ἡ ἐκκαλουμένη, ἐπιδικάσασα εἰς τὸν ἐφεσίβλητον δραχμὰς 2.088.000 ἐπὶ ταῖς ἐν αὐτῇ αἰτιολογίαις.

Ἐβεβαιώθησαν, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, τὰ ἑξῆς περιστατικά: Ἡ ἐκκαλοῦσα, ἐκτελοῦσα ἐκσκαφευτικὰς ἐργασίας διὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ παρ' αὐτῆς ἀναληφθέντος ὡρισμένου ἔργου, ἀναγομένου εἰς τὴν κατασκευὴν διαδρόμου προσγειώσεως τοῦ ἀεροδρομίου «Ἑλληνικοῦ», προσέλαβεν, ἐν ὄψει τοῦ συγκεκριμένου τούτου ἔργου καὶ διὰ τὸ μέχρις ἀποπερατώσεως αὐτοῦ χρονικὸν διάστημα, τὴν 19 Σεπτεμβρίου 1951 τὸν ἐφεσίβλητον, ὡς ἀνειδίκευτον ἐργάτην, ἐπὶ τῇ καταβολῇ τοῦ ἑκάστοτε ἰσχύοντος νομίμου ἡμερομισθίου, ἀνερχομένου κατὰ τὸν κρίσιμον χρόνον εἰς δραχμὰς 22.000. Ἡ οὕτω καταρτισθεῖσα μεταξὺ τῶν διαδίκων ἐργασιακὴ σύμβασις, συνεχομένη, ὡς ἐκ τοῦ εἴδους της καὶ τοῦ παρ' αὐτῆς ἐπιδιωκομένου σκοποῦ, πρὸς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ὡς ἄνω συγκεκριμένου ἔργου, εἶναι ὡρισμένου χρόνου, ὑπολογισθέντος ἐκ προοιμίων καὶ κατὰ προσέγγισιν τοῦ χρόνου διαρκείας της, μὴ δυναμένη νὰ παραταθῇ πέραν τοῦ χρόνου περατώσεως τοῦ δι' ὃπερ ἐγένετο ἡ πρόσληψις τοῦ ἐφεσιβλήτου ἔργου, διὰ τοῦ πέρατος τοῦ ὁποίου ἐπέρχεται ἀφ' ἑαυτῆς ἡ λύσις τῆς συμβάσεως συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 669 Α.Κ. (πρβλ. Α.Π. 183/1951, Θέμις ΞΒ' σελ. 500, 400/1947, 235/1935, Σ. Ε. 520/1940, Θέμις ΝΑ' σελ. 643, Ἐφ. Ἀθ. 61/1945, Θέμ. ΝΣΤ' σελ. 149, *Ἀποστολίδου*, Ἐνοχικὸν ὑπ' ἄρθρον 648 § 3 ἐδ. ΙΙ β). Ὑπὸ τοιούτους ὅρους ὁ ἐφεσίβλητος παρέσχε τὴν ἐργασίαν του μέχρι 13 Αὐγούστου 1952, ὅτε, ἄνευ συνδρομῆς περιπτώσεως σπουδαίου λόγου, ἀπελύθη ὑπὸ τῆς ἐκκαλούσης πρὸ τῆς λήξεως τοῦ χρόνου τῆς συμβάσεως, τῆς λήξεως ταύτης ἐπελθούσης διὰ τῆς ἐντελοῦς περατώσεως τοῦ περὶ οὗ πρόκειται ἔργου τὴν 30 Αὐγούστου 1952 (βλ. ἀπὸ 31.10.1952 βεβαίωσιν Νομομηχανικοῦ Ἀττικῆς). Διὰ τὸ ἔγκυρον ὅμως τῆς καταγγελίας ταύτης ἡ ἐκκαλοῦσα ἐν πληρότητι ἐτήρησε τὰς διατυπώσεις τοῦ ἄρθρου 9 § 3 ν. 118/1945 (ἄρθρ. 6 § 2 ν.δ. 1255/1949) καὶ τῆς ἰσχυούσης ἐν τῷ χρόνῳ ἐκείνῳ ὑπ' ἀριθ. 65257/1952 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως. Εἰδικώτερον ἡ καταγγελία, ὡς προκύπτει ἐκ τῆς προσαγομένης δηλώσεως, ἐγένετο ἐγγράφως, νομοτύπως δὲ καὶ ἐμπροθέσμως ἀνηγγέλθη αὕτη δι' ἀναγγελίας, περιεχούσης πάντα καὶ πλήρη τὰ κατὰ νόμον στοιχεῖα εἰς τὸ Γραφεῖον Παροχῶν Ἀνεργίας τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ τὸ ἁρμόδιον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας. Τῆς συμβάσεως ὅμως οὔσης ὡρισμένου χρόνου καὶ συνεπῶς μὴ ἐφαρμοζομένου τοῦ Β.Δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν περιπτώσει, ὅπερ ἄλλως τε δὲν καλύπτει τὴν ἐπιχείρησιν τῆς ἐκκαλούσης, ὡς μὴ περιεχομένην μεταξὺ τῶν ἐν ἄρθρῳ 12 ν. 2112 διαμνημονευομένων, κειμένου ἐν τούτῳ πέραν τῆς δοθείσης νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως (βλ. Α.Π. 486/1949, 85/1949, 512/1936, *Καυκᾶν*, Εἰδ. Ἔνοχ. Τόμος Α' σελ. 351, *Καποδίστριαν*, Ἑρμ. Ἐργ. Δικαίου, σελ. 448), δὲν ἦτο ἀναγκαία ἡ πληρωμὴ ἀποζημιώσεως δι' ἀπροειδοποιήτου καταγγελίαν εἰς τὸν μὴ δικαιούμενον ταύτης ἐφεσίβλητον, ἥτις ὀρθῶς δὲν κατεβλήθη, ἐγκύρου μετὰ ταῦτα κρινομένης τῆς καταγγελίας ἐξ ἀπόψεως τηρήσεως τῶν διατυπώσεων νόμου 118/1945 (Α. Π. 484/1951, Ε.Ε.Ν. ἔτος ΙΘ' σελ. 178, 193). Δὲν ἐπεκαλέσθη ὅμως ἡ ἐκκαλοῦσα ἐν τῇ καταγγελίᾳ, οὐδὲ περαιτέρω ἐβεβαιώθησαν, περιστατικὰ συνιστῶντα σπουδαῖον λόγον, ἐν συνδρομῇ τῆς ἀληθείας τοῦ ὁποίου ἠδύνατο νὰ ἀποκτήσῃ νομικὴν ἐνέργειαν ἡ ἔνδικος καταγγελία ἐξ ἀπόψεως ἄρθρου 672 Α.Κ., δι' ὃ καὶ ἀντιτιθεμένη εἰς τὴν ἐν ἄρθρῳ 672 § 2 Α.Κ. ἀπαγορευτικὴν διαταξιν εἶναι ἄκυρος καὶ λογίζεται ὡς μὴ γενομένη, κατ' ἐφαρμογὴν τῶν ἄρθρων 174, 180 Α.Κ., τῆς ἐκκαλούσης περιελθούσης μετὰ ταῦτα, διὰ τῆς ἀποκρούσεως τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐφεσιβλήτου, ἐν καταστάσει ὑπερημερίας καὶ εὑθυνομένης εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ ἀπὸ 14ης Αὐγούστου 1952 μέχρι 30 Αὐγούστου 1952 νομίμου μισθοῦ ἐκ δραχμῶν 308.000 (ἡμερομίσθια 14 Χ 22.000), ἀντιστοιχοῦντος εἰς τὸ μέχρι τοῦ χρόνου τῆς αὐτοδικαίως ἐπελθούσης λήξεως τῆς ὡρισμένου χρόνου συμβάσεως ἀναλογοῦν ποσὸν τοῦ ἀντιτίμου τῶν πραγματοποιηθησομένων ἡμερομισθίων (βλ. *Καυκᾶν*, ἐνθ' ἀνωτ. σελ. 360. ἐπ).

ΜΕΤΑΘΕΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΕΝ ΤΩ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩ ΕΙΣ ΑΛΛΟΝ ΤΟΠΟΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Έρευνα ὑπὸ τὴν ἔννοιαν μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς ὅρων συμβάσεως ἐργασίας

Μετάθεσις μισθωτοῦ ἀπὸ ἐν Ἀθήναις ἐργοστάσιον εἰς ἐργοστάσιον ἐργοδότου ἐν Πειραιεῖ. — Ἔννοια ἄρθρ. 7 Ν. 2112/1920 περὶ μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς ὅρων συμβάσεως, ἐφαρμοζομένου καὶ ἐπὶ ἐργατῶν.— Κρίσις ἀντικειμενική.— Προστασία Α.Ν. 1836/1951.

Εἰς τὴν ἐμφρονα κρίσιν τοῦ δικαστοῦ ἀνήκει νὰ κριθῇ, ἂν ἡ μετάθεσις τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ ἑνὸς τόπου εἰς ἄλλον (μόνον ἡ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ μετάθεσις γίνεται μετὰ συναίνεσιν τοῦ μισθωτοῦ, ἄρθρον 7 ν. 2112/1920, ὡς συνεπληρώθη δι' ἄρθρ. 5 ν. 4558/1930, ἄρθρον 1 ἀ.ν. 771/1937 περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν) συνιστᾷ τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 7 τοῦ ν. 2112/1920 ἔννοιαν τῆς μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς τῶν ὅρων συμβάσεως ἐργασίας.

Γνώμων εἶναι ἡ δικαία καὶ ἀντικειμενικὴ κρίσις (*Ι. Καποδίστριας*, Ἑρμ. Ἐργ. Δικ. § 880, *Α. Μπουρνιᾶς*, ΕΕΔ 6, 705).

Κατὰ τὴν Α.Π. 511/1948 (εἰσηγητὴς *Β. Μακρῆς*, ΕΕΔ 7, 896) ναὶ μὲν ἐκ τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ν. 2112/1920, ὡς συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ν. 4558/1930, ἀποκλείεται μόνον ἡ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν μετάθεσις τοῦ μισθωτοῦ, ἀποτελοῦσα ἄλλως βλαπτικὴν μεταβολὴν τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως, κατὰ συνέπειαν δὲν ἀποκλείεται τοιαύτη ἐν τῷ ἐσωτερικῷ, ἀλλὰ τοῦτο, ἐφ' ὅσον δὲν συνεφωνήθη τὸ ἀμετάθετον, ὅτε πλέον ἐκ τῆς συμβάσεως ἀποκλείεται καὶ ἡ ἐν τῷ ἐσωτερικῷ μετάθεσις (σύμφωνος καὶ ἡ Ἐφετεῖου Ἀθηνῶν 1108/1947, εἰσηγητὴς ὁ ἤδη Ἀρεοπαγίτης *Α. Ἀργυράκης*, ΕΕΔ 7, 511).

Τὸ δικαίωμα ὅμως τοῦ ἐργοδότου πρὸς μετάθεσιν (ἐφ' ὅσον δὲν ἔχει συμφωνηθῇ τὸ ἀμετάθετον) καὶ ἡ ὑποχρέωσις τοῦ μισθωτοῦ νὰ δεχθῇ ἄλλον τόπον ἐργασίας, ἐκτὸς ἐκείνου, εἰς τὸν ὁποῖον ἐργάζεται (βλ. σχετικῶς καὶ *Α. Νίκισεβ*, Ἐργ. Δίκαιον, ἑλλ. μετάφρ. σελ. 228), κινοῦνται ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ νόμου 2112/1920, ἐρευνᾶται δηλαδή, ἂν αὐτὴ εἶναι βλαπτικὴ διὰ τὸν μισθωτὸν (βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 9, 848 ἐπ. ἔνθα δημοσιεύεται καὶ ἡ σχετικὴ Α. Π. 185/1950, εἰσηγητὴς *Κ. Γκολφινόπουλος*, οὕτω καὶ ἡ Α.Π. 349/1953, εἰσηγητὴς *Σ. Μανρομιχάλης*, ΕΕΔ 12, 770, καθ' ἣν δύναται νὰ λογισθῇ ὡς μονομερὴς μεταβολὴ τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας οὐ μόνον ἡ ὁριστική, ἀλλὰ καὶ ἡ πρόσκαιρος μετάθεσις τοῦ μισθωτοῦ (εἰς τὸ ἐσωτερικόν), ὅταν εἶναι βλαπτική).

Ἀπὸ τῆς ἐρεύνης ταύτης κινεῖται καὶ ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 934/1954

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΛ' καὶ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Α. Καλλέργης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Σακελλαρόπουλος, Π. Γαρουφαλιᾶς, Ν. Μπουκαούρης

Ὡς ἐβεβαιώθη, ἡ ἐναγομένη ἐφεσίβλητος, χάριν τῶν ὑπηρεσιακῶν της ἀναγκῶν (ἀντίθετον τι τὸ παράπαν δὲν ἐβεβαιώθη), μετέθεσε τὸν ἐνάγοντα εἰς τὸ ἐν τῇ πόλει τοῦ Πειραιῶς ἐργοστάσιόν της καὶ ἐγνωστοποίησεν αὐτῷ, ὅτι ἀπὸ τῆς 21/10/1952 θὰ ἔδει νὰ προσέλθῃ εἰς τὸ ἐργοστάσιον τοῦτο πρὸς παροχὴν τῆς ἰδίας ἀπολύτως, ὡς καὶ πρότερον, ἐργασίας του. Ἡ μετάθεσις τοῦ ἐνάγοντος εἰς τὸ ἐν Πειραιεῖ ἐργοστάσιόν της ὡς δικαίωμα ἀνῆκεν εἰς τὴν ἐναγομένην. Ἡ ἄσκησίς του, ὥστε, οὐδαμόθεν διεκωλύετο, διότι, κατὰ τὰς βεβαιώσεις, ἐν ὄψει καὶ τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ν. 2112, ὅπερ διὰ τὴν ταυτότητα τοῦ νομικοῦ λόγου ἔχει καὶ ἐπὶ ἐργατοτεχνιτῶν ἐφαρμογήν (Α.Π. 309/1950, ΕΕΔ 9ος, 516), καθ' ὃ ἀποκλείεται μόνον ἡ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν μετάθεσις τοῦ μισθωτοῦ, θεωρουμένη ὡς μεταβολὴ βλαπτικὴ τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως, οὐχὶ καὶ ἡ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοιαύτη, ἥτις ἐπιτρέπεται, πολλῷ μᾶλλον ἡ ἀπὸ τῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν εἰς Πειραιᾶ, ἥτις ἐν ὄψει εὐχερείας συγκοινωνιακῶν μέσων, θὰ ἠδύνατο νὰ μὴ θεωρηθῇ κἂν τοιαύτη (Α.Π. 511/1948, ΕΕΔ 7 σελ. 896), δὲν συνεφωνήθη διὰ τῆς συμβάσεως τὸ ἀμετάθετον τοῦ ἐνάγοντος ἐξ Ἀθηνῶν, οὔτε ἐξ ἄλλου ἡ μετάθεσις αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἀπετέλει μεταβολὴν βλαπτικὴν τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως, ἐκ τοῦ ὅτι ὁ ἐνάγων θὰ ἐδαπάνα ἀπὸ τῆς κατοικίας του ἐν Κατσιποδίῳ (Ἀθηνῶν) εἰς Πειραιᾶ, ὡς ἐβεβαιώθη, δραχ. 2.400 καθ' ἑκάστην διὰ μεταφορικὰ μέσα, διότι αὐτὴ δὲν δύναται νὰ κριθῇ ἐκ τῆς κατοικίας τοῦ ἐνάγοντος καὶ μόνον, ἀλλ' ἀντικειμενικῶς, ὅλως δ' ἀσχέτως πρὸς τὸ ὅτι ἐν προκειμένῳ καὶ τὰ ἀδιαφορικὰ του ταῦτα ἐξοδα ἐδήλωσεν ἡ ἐναγομένη πρὸς αὐτόν, διὰ τοῦ προσωπάρχου της, εἰδικῶς ἐντεταλμένου, ὡς ἐβεβαιώθη ἐκ τῶν ἀποδείξεων, ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ τῆς ἐναγομένης Συμβουλίου νὰ προβαίνῃ εἰς τοιαύτας δηλώσεις καὶ γενικῶς συμφωνίας μετὰ τοῦ προσωπικοῦ, ὥστε ἡ δήλωσίς του νὰ εἶναι δεσμευτικὴ διὰ τὴν ἐναγομένην, τοῦθ' ὅπερ καὶ ἦτο γνωστὸν εἰς ἅπαν τὸ προσωπικὸν καὶ τὸν ἐνάγοντα, ὅτι θὰ ἀνελάμβανεν, ὥστε ὑπὸ πᾶσαν ἐκδοχὴν νὰ μὴ παρίσταται αὐτὴ οὐδὲ ἐξ οἰκονομικῶν λόγων δυσμενεστέρα διὰ τὸν ἐνάγοντα.

Περαιτέρω ἐκ τοῦ ὅτι ὁ ἐνάγων ἦτο πολεμιστής, καλυπτόμενος ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ν. 1836/1951, κατ' ἐφαρμογὴν τῶν ὁποίων ἐτοποθετήθη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐναγομένης Ἀνωνύμου Ἑταιρίας, δὲν ἀπήλαυε ἑτέρου τινὸς προνομίου ἀπὸ τῆς τοποθετήσεώς του, ἐξομοιούμενος πλήρως πρὸς τὸ λοιπὸν προσωπικόν, ὡς καὶ ἐκ τῆς ρητῆς διατάξεως ἄρθρ. 3 § 5 καὶ τοῦ συνόλου τοῦ ν. 1836/1951 δείκνυται.

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ

Καταγγελία συμβάσεως, έργασία κατά Κυριακάς, νόμιμοι άποδοχαί

Διαφοραί έκ παροχής έργασίας, μετ' άκυρον σύμβασιν, καί έργατική διαδικασία Ν. ΓΦΟΔ' — Ἀνυπόχρεον νοσοκόμων πρός έφοδιασμόν διά πιστοποιητικών ύγείας.— Ἐπιτρεπτόν έργασίας κατά Κυριακάς είς έργασίας ἰατρικάς, μαιευτικάς, νοσοκομειακάς.— Ὧραι έργασίας είς γυναικολογικάς κλινικάς.—Παροχή έργασίας κατά Κυριακάς καί νύκτας.—Ἀμοιβή νοσηλευτικοῦ προσωπικοῦ ὑγειονομικῶν ἱδρυμάτων καί καταστημάτων κατά Ν.Δ. 683/1948. —Καταγγελία συμβάσεως έργασίας νοσοκόμων, μή θεωρουμένων ὑπαλλήλων.—Ἐφαρμογή ἄρθρου 669 Α.Κ., ἐν συνδυασμῷ πρός ἄρθρ. 672.

Τό ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον Σπάρτης διά της κατωτέρω ἀποράσεως αὐτοῦ, ἐκδοθείσης πρό τῆς Α.Π. 549/1953 (εἰσηγητής *Ι. Τρωχανῆς*, ΕΕΔ 12, 1261), ἡ ὁποία, ὡς γνωστόν, ἐδέχθη, ὅτι κατά τήν ἐργατικήν διαδικασίαν ἐκδικάζονται καί ἀξιώσεις μισθωτῶν ἐξ ἀκύρου συμβάσεως ἐργασίας, ἐρευνᾷ τό κῦρος συμβάσεως περί παροχῆς ἐργασίας ὑπό νοσοκόμου κατά Κυριακάς, ἵνα καθορίσῃ ἀναλόγως, ἐπί τῇ βάσει τῶν πρό τῆς Α.Π. 549/1953 κρατουσῶν δικαστηριακῶν ἀντιλήψεων, τήν ἑαυτοῦ ἁρμοδιότητα.

Εἰς τήν περίπτωσιν τῆς ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου, ὡς δέχεται αὕτη ὀρθῶς, ἐπιτρέπεται ἐκ τῶν κειμένων διατάξεων ἡ κατά Κυριακάς ἐργασία καί ἑπομένως δέν ὑπέκειτο ἄκυρος σύμβασις, ὡς ἀντιθέτως θά ἦτο (βλέπε καί ἀνωτέρω ἐν σελ. 290 σημειουμένας παραπομπάς).

Ἀλλά καί ἄν (εἰς ἄλλην περίπτωσιν) ὑπόκειται ἄκυρος σύμβασις, κατά τήν κρατοῦσαν καί μετά τό ἄρθρον 6 § 2 τοῦ ν.δ. 2511/1953 δικαστηριακήν γνώμην (βλέπε Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 14599/1953, εἰσηγητής *Α. Καλλέργης*, ΕΕΔ 13, 181), ἡ ὑφιστομένη ἐκ τῆς παροχῆς ἐργασίας ἀξίωσις τοῦ μισθωτοῦ κατάγεται εἰς δίκην κατά τήν ἐργατικήν διαδικασίαν δι' ἀγωγῆς, φερούσης τά στοιχεῖα τοῦ κατ' ἄρθρ. 904 Α.Κ. ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ τοῦ ἐργοδότου.

Ὡς πρός τήν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας ἡ αὐτή ἐν λόγῳ ἀπόφασις, ἐκδοθεῖσα πρό τῆς προσφάτου Α.Π. 91/1954 (εἰσηγητής *Ι. Τρωχανῆς*, ΕΕΔ 13, 197), κατά τήν ὁποίαν, προκειμένου περί ἠσφαλισμένου κατά τῆς ἀνεργίας μισθωτοῦ, κατά τόν ἀ.ν. 1846/1951 «περί Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» τοιαύτη προφανῶς καί ἡ περίπτωσις τῆς δημοσιευομένης ἀποφάσεως), ἐφαρμόζεται πάντοτε (καί προκειμένου περί ἐργάτου, τεχνίτου ἤ ὑπηρέτου) (περίπτωσις τῆς νοσοκόμου, μή ἐχούσης τά προσόντα τοῦ ἀ.ν. 199/1936, ἵνα κριθῇ ὡς ὑπάλληλος) τό β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920, ἐφαρμόζει τό ἄρθρον 669 Α.Κ., ἐν συνδυασμῷ πρός τό ἄρθρ. 672 Α.Κ.

Πρωτοδικείου Σπάρτης 410/1953

Διαδικασία Ν. ΓΦΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. Θ. Κακίσης

Εἰσηγητής ὁ Πρωτοδίκης κ. Α. Σπερελάκης

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Τσιριγώτης, Κ. Κοκκονός

Κατά τό ἄρθρον 1 τοῦ κωδικοποιημένου ν. ΓΦΟΔ' «περί ἐκδικάσεως τῶν μεταξύ ἐργατῶν καί ἐργοδοτῶν διαφορῶν» εἰς τήν κατά τόν νόμον τοῦτον διαδικασίαν ὑπάγονται αἱ ἰδιωτικαί ἀπαιτήσεις τῶν μισθωτῶν κατά τῶν ἐργοδοτῶν, μόνον ὅταν ἔχωσι ὡς νομικήν βάσιν ἔγκυρον σύμβασιν ἐξηρτημένης ἐργασίας ἐναντι μισθοῦ καί συνεπῶς ἡ ἀπαίτησις μισθοῦ διά παρασχεθεῖσαν ἐργασίαν, μή βασιζομένην εἰς ἔγκυρον σύμβασιν ἐργασίας, δέν δύναται νά ἐκδικασθῇ κατά τήν διαδικασίαν ταύτην (Α.Π. 160/1952, ΕΕΔ Τόμ. 11, σελ. 469).

Τά Β.Δ. τῆς 18 Μαΐου 1914 «περί νοσοκόμων», ὅπερ ἐν ἄρθρῳ 1 αὐτοῦ ὡριζεν, ὅτι ἀπαγορεύεται ἡ ἐξάσκησις τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ νοσοκόμου εἰς πάντα μή ἐφωδιασμένον μέ τά κατά τό ἄρθρον 2 αὐτοῦ πιστοποιητικά ὑγείας, ρητῶς κατηργήθη διά τοῦ ἄρθρ. 31 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 683/1948 Ν.Δ., οὕτως ὥστε νά μή ὑπάρχῃ ἤδη, κατ' ἐφαρμογήν τοῦ ἄρθρ. 174 τοῦ Α.Κ., ἀκυρότης τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ τῆς ἐλλείψεως τῶν τοιούτων πιστοποιητικῶν καί συνεπῶς ἀναρμοδιότης, κατά τά ἐν τῇ προηγουμένῃ σκέψει ρηθέντα, τοῦ συμφώνως πρός τόν ν. 1968/1954 δικάζοντος τάς ἐργατικάς διαφοράς Πρωτοδίκου, ὡς ὀρθῶς ἔκρινε καί ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, καί ὁ τά ἐναντία ὑποστηρίζων λόγος τῆς ἐφέσεως τυγχάνει ἀπορριπτέος.

Κατά τήν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 7 § 12 τοῦ Π.Δ. τῆς 8/14 Μαρτίου 1930 «περί κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περί Κυριακῆς ἀναπαύσεως» ἐπιτρέπεται ἡ κατά τάς Κυριακάς ἐργασία εἰς ἐργασίας ἰατρικάς, μαιευτικάς καί νοσοκομειακάς, διά δέ τοῦ ἄρθρου 1 § 2 ἐδ. γ' τοῦ ἀ.ν. 199/1936 «περί κωδικοποιήσεως ἐργατικῶν τινων νόμων» αἱ ὧραι ἐργασίας εἰς τάς γυναικολογικάς κλινικάς, τοιαύτη δέ εἶναι καί ἡ εἰς ἣν εἰργάζετο ἡ ἐφεσίβλητος, ὡρίσθησαν εἰς 10 ἡμερησίως καί ἑπτά κατά τήν νύκτα, καί κατά τό ἄρθρ. 5 τῆς ὑπ' ἀριθ. 18310/1946 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καί Ἐργασίας, ὡς οὐσιαστικῶς ἡρμηνεύθη διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 25825/1951 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν αὐτῶν Ὑπουργῶν, νυκτερινή ὥρα εἶναι ἀπό τῆς 22—06 ἑκάστου εἰκοσιτετραώρου. Ἄρα, ἐάν μεταξύ τῆς ἐναγούσης καί τοῦ ἐναγομένου συνεφωνήθη, ὅπως τό καθ' ἡμέραν ὡράριον ἐργασίας τῆς ἐναγούσης εἶναι τοιοῦτον, ὥστε ὧραι τινές αὐτοῦ νά πίπτουν εἰς τάς ὡς ἄνω νυκτερινάς ὥρας (ἴδε ἀπόφασιν 6190/1952 Πρωτ/κείου Ἀθηνῶν, ΕΕΔ Τόμ. 9, σελ. 786), ὡς καί

ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΩΣ ΔΙΟΡΙΖΟΜΕΝΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Έννοια ανακλήσεως διορισμοῦ κατ' ἄρθρ. 11 Α.Ν. 1836/1951

Συνταγματικότης διατάξεων Α.Ν. 1836/1951.— Ἀρχὴ διοικητικοῦ δικαίου περὶ ἀνακλήσεως πράξεων διοικήσεως διὰ πλάνην περὶ τὸ δίκαιον ἢ τὰ πράγματα.—Προϋπόθεσις ὅμως τῆς κατ' ἄρθρ. 11 Α.Ν. 1836/1951 ἀνακλήσεως ἡ ἔγκυρος τοποθέτησις τῶν προστατευομένων ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 1836/1951.—Ἰσχὺς ἀνακλητικῆς ἀποφάσεως ἀπὸ ἐκδόσεως αὐτῆς.—Ὕπαρξις δεδικασμένου ἐκ τελεσιδίκου ἀποφάσεως.—Δικαίωμα ἐργοδότου ὑποβολῆς αἰτήσεως πρὸς ἀντικατάστασιν.— Ἔννοια ἄρθρου 11 Α.Ν. 1836/1951.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 11 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 (ΕΕΔ 10, 590) οἱ ὑπόχρεοι τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου δύνανται νὰ ζητήσωσι τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ τοποθετηθέντος δι' ἄλλου προσώπου, προστατευομένου ὑπὸ τοῦ ἀ. ν. 1836/1951. Τὰ οἰκεῖα Συμβούλια ὑποχρεοῦνται, ὅπως ἐντὸς 20 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς σχετικῆς περὶ ἀντικαταστάσεως αἰτήσεως ἀνακαλέσωσι τὸν τοποθετηθέντα καὶ τοποθετήσωσιν ἕτερον πρόσωπον τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951.

Τὸ ἀνωτέρω δεύτερον ἐδάφιον ἀντικατέστη διὰ τοῦ ἄρθρ. 10 τοῦ ν.δ. 2657/1953 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 κλπ.» (ΕΕΔ 12, 1229), ἰσχύσαντος ἀπὸ 31 Ὀκτωβρίου 1953, ὡς ἑξῆς: Τὰ οἰκεῖα Συμβούλια ὑποχρεοῦνται, ὅπως ἐντὸς τριάκοντα (30) ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς σχετικῆς περὶ ἀντικαταστάσεως αἰτήσεως ἀνακαλέσωσι τὸν τοποθετηθέντα καὶ τοποθετήσωσι ταὐτοχρόνως ἢ μεταγενεστέρως ἕτερον πρόσωπον τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ παρόντος νόμου. Ἡ αἴτησις ὑποβάλλεται, ἀφοῦ ὑπηρετήσῃ ὁ τοποθετηθεὶς τοὐλάχιστον ἐπὶ 15 ἡμέρας. Παρερχομένης ἀπράκτου τῆς προθεσμίας τῶν 30 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς σχετικῆς περὶ ἀντικαταστάσεως αἰτήσεως ὁ ὑπόχρεως ἀπαλλάσσεται διὰ τὸν ἐφεξῆς χρόνον διὰ τὸν ὁποῖον ζητεῖται ἡ ἀντικατάστασις πάσης εὐθύνης ἐκ τοῦ παρόντος ἢ

ὅτι αὐτὴ θὰ ἐργάζηται καὶ κατὰ τὰς Κυριακάς, ἡ τοιαύτη σύμβασις ἐργασίας (μὴ ἀφορῶσα σημειωτέον ὑπερωριακὴν ἐργασίαν), εἶναι ἔγκυρος καὶ, κατὰ τὰ ἐν τῇ σκέψει τρίτῃ ρηθέντα, ἡ ἀπαίτησις τοῦ διὰ τὴν ἐργασίαν ταύτην μισθοῦ καλῶς εἰσήχθη κατὰ τὴν παροῦσαν διαδικασίαν, ὡς ἐδέχθη καὶ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, καὶ ὁ ἀντίθετος λόγος ἐφέσεως, ὁ ἐπὶ τῆς ἐσφαλμένης προϋποθέσεως στηριζόμενος, ἤτοι ἐπὶ τοῦ ὅτι ἡ κατὰ τὰς νυκτερινὰς ὥρας ἐργασία τῆς ἐναγούσης ἦτο ὑπερωριακὴ καὶ παράνομος τοιαύτη καὶ ὅτι τοιοῦτόν τι ἐδέχθη καὶ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος κρίνεται.

Τὸ νοσηλευτικὸν προσωπικὸν τῶν ὑγειονομικῶν ἱδρυμάτων καὶ καταστημάτων ἐν γένει ἀμείβεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ν.δ. 683/1948, ἤτοι διὰ μισθοῦ, ὡς οὗτος κατὰ κατηγορίας ὑπὸ τοῦ ν.δ. τούτου καθωρίσθη, ὅστις καταβάλλεται ἐξ ὁλοκλήρου ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου. Κατ' οὐδεμίαν δὲ νόμου διάταξιν εἰς τοῦτον καταλογίζονται τὰ τυχὸν ὑπὸ τῶν πελατῶν διδόμενα εἰς τὸ ὡς ἄνω προσωπικὸν φιλοδωρήματα καὶ ὁ λόγος ἐφέσεως, καθ' ὃν ἔδει νὰ συνυπολογισθοῦν εἰς τὰ ὅσα ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις δέχεται ληφθέντα ὑπὸ τῆς ἐναγούσης ἐναντι τοῦ μισθοῦ της παρὰ τοῦ ἐναγομένου ποσὰ καὶ τὰ εἰς αὐτὴν ὑπὸ τῶν πελατῶν τῆς Κλινικῆς τοῦ ἐναγομένου δοθέντα φιλοδωρήματα, ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος κρίνεται.

Ναὶ μὲν κατὰ τὸ ἄρθρον 669 τοῦ Α. Κ., ὑπὸ τοῦ ὁποίου διέπεται ἡ μεταξὺ τῶν διαδίκων καταρτισθεῖσα σύμβασις ἐργασίας, ὅσον ἀφορᾷ τὴν καταγγελίαν αὐτῆς, ὡς ἐδέχθη καὶ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, μὴ ἔχοντος ἐφαρμογὴν τοῦ ν. 2112/1920, ἐφ' ὅσον ἡ ἐνάγουσα δὲν κέκτηται δίπλωμα ἢ πτυχίον νοσοκόμου (ἄρθρον 1 § 1 Α.Ν. 199/1936), σύμβασις ἐργασίας ἀορίστου χρόνου λύεται διὰ καταγγελίας αὐτῆς πρὸ 15θημέρου, πλὴν ὅμως, κατὰ τὸ ἄρθρον 672 τοῦ Α.Κ., ἑκάτερον τῶν μερῶν δικαιοῦται κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν διὰ σπουδαῖον λόγον, ἀποτελοῦντα, ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας. Ἡ ἐνάγουσα, ὡς καὶ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις δέχεται, ἐπίσης δὲ καὶ τὸ Δικαστήριον τοῦτο, ἐκτιμῶν τὰ ὡς ἀνωτέρω ἀποδεικτικὰ στοιχεῖα, ἀπελύθη λόγῳ ἀναρμόστου συμπεριφορᾶς της πρὸς τοὺς νοσηλευομένους εἰς τὴν Κλινικὴν τοῦ ἐναγομένου, εἰς τὴν ὁποίαν ὑπηρέτει, καὶ ἀφοῦ πολλάκις, κατὰ τὸ παρελθόν, τῆς ἐγένοντο αἱ δέουσαι συστάσεις παρὰ τοῦ ἐναγομένου, πλὴν αὐτὴ δὲν συνεμορφώθη. Ὁ λόγος οὗτος τῆς ἀπολύσεως τῆς ἐναγούσης εἶναι, ἐν ὄψει τοῦ ὅτι ἡ συμπεριφορὰ τοῦ προσωπικοῦ τῶν νοσηλευτικῶν ἰδίᾳ ἱδρυμάτων καὶ καταστημάτων πρὸς τοὺς ἀσθενεῖς καὶ τοὺς συγγενεῖς των ὡς ἐκ τοῦ ἐκ τῆς ἀσθενείας ἐκνευρισμοῦ των καὶ τῆς ψυχολογικῆς των καταστάσεως, δέον νὰ εἶναι ἰδιαζόντως λεπτὴ καὶ εὐγενής, τῆς ἀντιθέτου τοιαύτης δυναμένης, ἐκτὸς τῶν ἄλλων συνεπειῶν της, νὰ ἀποδιώξῃ τὴν πελατείαν τοῦ ἱδρύματος, σπουδαῖος κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου (ἴδε *Ἀποστολίδου*, Ἐνοχ. Δίκ. ὑπ' ἄρθρ. 672, Τόμ. 3 § 150, ἀριθ. 3, *Μπαλῆ*, Γεν. Ἀρχ. § 8). Συνεπῶς ἐγκύρως ὁ ἐναγόμενος κατήγγειλε τὴν μετὰ τῆς ἐναγούσης σύμβασιν ἐργασίας, ἄνευ τηρήσεως τῆς προθεσμίας τοῦ ἄρθρ. 669 τοῦ Α.Κ., καὶ ἐσφαλεν ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἀντιθέτως κρίνασα καὶ ἐπιδικάσασα ἀκολούθως εἰς τὴν ἐνάγουσαν δραχ. 292.500, ἀντιστοιχούσας εἰς ἡμερομίσθιά της 15 ἡμερῶν.

άλλον νόμου άπορρεούσης.

Σαφῶς προκύπτει ἐκ τῶν ἀνωτέρω διατάξεων ὅτι ἡ διὰ τῆς ἀνακλήσεως τοῦ διορισμοῦ ἀντικατάστασις τοῦ τοποθετηθέντος δὲν εἶναι, ὡς ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 11, 849, ἐπὶ τῆς ἀντιθέτως ἀποφανθείσης Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3932/1952, Πρωτοδίκης **Σ. Διαμαντάκος**, ΕΕΔ 11, 849, καὶ ἐν ΕΕΔ 12, 840, καὶ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 8886/1953, Πρωτοδίκης **Η. Γαλάτης**, ΕΕΔ 11, 810), ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ἀνακλήσεως παρανόμου διοικητικῆς πράξεως, καὶ μὲ συνέπειαν νὰ δρᾷ ἀναδρομικῶς, ἀλλ' ὡς ἰδιότυπος ἀνάκλησις νομίμου καὶ ἐκτελεσθείσης πράξεως.

Τοῦτο δέχεται τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν διὰ τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως αὐτοῦ, προκύπτει δὲ καὶ σαφέστερον, ὡς ὀρθόν, ἐκ τῆς ἀνωτέρω διατάξεως τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ ν.δ. 2657/1953, κατὰ τὴν ὁποίαν . . . ὁ ὑπόχρεως ἀπαλλάσσεται *διὰ τὸν ἐφεξῆς χρόνον* . . . πάσης εὐθύνης. . .

Περαιτέρω τὸ Πρωτοδικεῖον, κατὰ σύμφωνον γνώμην πρὸς τὴν τῆς Σ.Ε. 2158/1953 (ΕΕΔ 12, 1313), δέχεται, ὅτι τὴν ἀντικατάστασιν δύναται νὰ ζητήσῃ ὁ ἐργοδότης διὰ πάντα ἄλλον λόγον, οὐχὶ ὅμως καὶ διὰ λόγους ἀναρμόστου συμπεριφορᾶς, ἀνεπαρκείας ἢ ἀκαταλληλότητος, διὰ τὴν ὁποίαν ἁρμόδια εἶναι ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951. (Διὰ τὰ νομολογηθέντα βλέπε ΕΕΔ 12, 839, 842, 891, 1318)

Ἀληθῶς ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 προεκάλεσε πολλὰς περὶ τῆς ἐννοίας της ἀμφισβητήσεις. Ὑπὸ τὴν νέαν ὅμως διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 10 τοῦ ν.δ. 2657/1953 πρέπει κατὰ ἕνα τρόπον νὰ ἄρθωσιν αἱ ἀμφισβητήσεις, διότι συνάγεται ἐξ αὐτῆς, α) ὅτι ἡ ἀντικατάστασις εἶναι ὑποχρεωτικὴ διὰ τὰ Συμβούλια, β) ὅτι δὲν ἀπαιτεῖται αἰτιολογία τῶν ἀποφάσεων αὐτοῦ, ἀφοῦ καὶ μόνη ἡ πάροδος τῆς ἀπράκτου προθεσμίας τῶν 30 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς αἰτήσεως περὶ ἀντικαταστάσεως ἀπαλλάσσει τὸν ἐργοδότην πάσης εὐθύνης, χωρὶς νὰ ἀπαιτῆται οὕτω, ὡς ὑπὸ τὴν ἀρχικὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951, νὰ ἀσκήσῃ ὁ ἐργοδότης αἴτησιν ἀκυρώσεως κατὰ τῆς παραλείψεως τοῦ Συμβουλίου νὰ λάβῃ ἀπόφασιν (Σ.Ε. 1103/1953, ΕΕΔ 12, 1137).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1747/1954

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ κ. **Ι. Μαρινάκης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Θ. Σούλης, Γ. Φίλιππας, Δ. Σοφιανόπουλος

Διὰ τῆς ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἀγωγῆς του ὁ ἐκκαλῶν - ἐνάγων, στηριζόμενος εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 5561/1953 ἀπόφασιν τοῦ δικαστηρίου τούτου, δι' ἧς ἐκρίθη τελεσιδίκως, ὅτι, τοποθετηθεὶς κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀ.ν. 1836/1951, κατ' ἀπόφασιν τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐκ των τάξεων τοῦ Στρατοῦ, ληφθείσαν κατὰ τὴν συνεδρίασιν αὐτοῦ τῆς 16 Μαΐου 1952, παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει ἐσατιατορίου τῆς ἐφεσιβλήτου-ἐναγομένης, ἀπελύθη παρ' αὐτῆς ἀκύρως τὴν 25 Ἰουλίου 1952 καὶ ἐπεδικάσθησαν περαιτέρω εἰς τοῦτον, μεταξὺ τῶν ἄλλων, καὶ οἱ ἀφ' ἑξῆς ἀποδοχαί του μέχρι τῆς 25 Ὀκτωβρίου 1952, ἠτήσατο δι' αὐτῆς τὰς ἀποδοχὰς τοῦ ὑστέρου χρόνου, ἤτοι ἀπὸ 26 Ὀκτωβρίου 1952 μέχρις 25 Ἰουνίου 1953, ὡς καὶ τὰ δῶρά του τῶν Χριστουγέννων 1952 καὶ τοῦ Πάσχα 1953. Ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, κρίνασα ὅτι τὸ κεντρικὸν Συμβούλιον προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἀνεκάλεσε τὴν παρὰ τῇ ἐφεσιβλήτῳ τοποθέτησιν τοῦ ἐκκαλοῦντος καὶ εἰδικώτερον ὅτι ἡ διὰ τῆς ἀπὸ 19 Ἰουνίου 1953 ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τούτου γενομένη ἀνάκλησις αὐτῆς εἶχεν ἀναδρομικὴν ἰσχύν, ὡς ἀκυροῦσα ἐξ ὑπαρχῆς τὴν τοποθέτησιν τοῦ ἐκκαλοῦντος, λόγῳ τοῦ ὅτι, ὡς ἐδέξατο, ἡ περὶ ταύτης πρᾶξις τοῦ ὡς ἄνω ὀργάνου τῆς Διοικήσεως προεκλήθη δι' ἀπατηλῶν ἐνεργειῶν τοῦ ἐκκαλοῦντος, ἀπέρριψε τὴν ἀγωγὴν αὐτοῦ. Κατὰ τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως παραπονεῖται ἤδη ὁ ἐκκαλῶν, ὑποστηρίζων διὰ τῶν ἐν τῇ ἐφέσει του δύο λόγων ὅτι ἐσφαλμένως ἐγένετο δι' αὐτῆς δεκτόν, ὅτι ἡ περὶ ἀνακλήσεως τῆς τοποθετήσεώς του πρᾶξις τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου ἐκέκτητο ἀναδρομικὴν ἰσχὺν καὶ ὅτι κακῶς ἐξετιμήθησαν αἱ παρασχεθεῖσαι ἀποδείξεις, καθ' ὃ σημεῖον ἐκρίθη παρ' αὐτῆς, ὅτι ἡ τοποθέτησίς του ἐπετεύχθη διὰ τῆς ἀπατηλῆς παραστάσεως ὅτι ἐπεθύμει νὰ ἐργασθῇ, ἐνῷ οὐδὲν τοιοῦτον εἶχε διάθεσιν προσφορᾶς τῶν ὑπηρεσιῶν του.

Αἱ διατάξεις τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 περὶ ἀναγκαστικῆς προσλήψεως τῶν δι' αὐτοῦ προστατευομένων προσώπων ὑπὸ τῶν ὑποχρέων πρὸς τοῦτο νομικῶν προσώπων καὶ ἐπιχειρήσεων δὲν ἀντίκεινται οὔτε εἰς τὸ ἄρθρον 4 τοῦ Συντάγματος, δι' οὗ θεσπίζεται τὸ ἀπαραβίαστον τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας, εἰς ἣν περιλαμβάνεται καὶ ἡ ἐλευθερία τῆς ἐργασίας, οὐδὲ εἰς τὸ ἄρθρον 3 αὐτοῦ, διὰ τοῦ ὁποίου καθιεροῦται ἡ ἀρχὴ τῆς ἰσότητος τῶν Ἑλλήνων ἐνώπιον τοῦ νόμου καὶ κατὰ συνέπειαν καὶ ἡ τοιαύτη τῆς ὁμοιομόρφου μεταχειρίσεως αὐτῶν ὑπὸ τὰς αὐτὰς ἢ ὁμοίας περιστάσεις. Τοῦτο δὲ διότι διὰ τῶν ἠγηθεισῶν διατάξεων τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 οὐδεὶς περιορισμὸς τίθεται εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῆς ἐργασίας, ἐνῷ ἐξ ἑτέρου ἡ δι' αὐτῶν ὑπὲρ τῆς τάξεως τῶν πολεμιστῶν τοῦ συμμοριτοπολέμου θέσπισις τῆς ἀνωτέρω προστασίας εἶναι συνταγματικῶς ἐπιτρεπτὴ εἰς τὸν νομοθέτην, ὡς γενομένη ἕνεκεν ἐξαιρετικῶν, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου, λόγων, ὡς ἐκ τοῦ διορρύθμου τοῦ ἀγῶνος καὶ ἕνεκα τοῦ ἀπειλήσαντος τὴν ὑπόστασιν τῆς Ἑλληνικῆς Φυλῆς κινδύνου (Α.Π. 487/1949, Θέμ. ΞΑ' 12, Α.Π. 235/1946, Θέμ. ΝΖ' 356) καὶ ὁ ἀντίθετος ἰσχυρισμὸς τῆς ἐφεσιβλήτου ἀπορριπτέος κρίνεται, οἱ δὲ ἐν ταῖς προτάσεσι τῆς πρωτοδίκου δίκης ἰσχυρισμοὶ δὲν εἶναι ληπτέοι ὑπ' ὄψιν, τῆς ἀναφορᾶς τῆς ἐφεσιβλήτου διὰ τῶν κατὰ τὴν δίκην ταύτην κατατεθεισῶν προτάσεών της εἰς τὰς πρωτοδίκους προτάσεις της, προσαγομένας ἐν κεκυρωμένῳ ἀντιγράφῳ, καὶ οὐχὶ εἰς συγκεκριμένα μέρη ἢ

ἰσχυρισμόν, μὴ πληροῦσης τοὺς ὅρους τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 554 § 4 Πολ. Δικ. (Α.Π. 127/1949, Θέμ. Ξ' 298).

Κατὰ τὴν ἐν τῷ διοικητικῷ δικαίῳ κρατοῦσαν ἀρχὴν ἡ Διοίκησις δύναται νὰ ἀνακαλῇ τὰς πράξεις αὐτῆς εἰς περίπτωσιν πλάνης, εἴτε περὶ τὸ δίκαιον, εἴτε περὶ τὰ πράγματα. Προκειμένου ὅμως περὶ τῶν ἀποφάσεων τῶν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀ. ν. 1836/1951 λειτουργούντων Κεντρικοῦ καὶ Τοπικῶν Συμβουλίων προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ, τὸ ἄρθρ. 11 τοῦ ὡς ἄνω νόμου, ὁρίζον ὅτι οἱ ὑπόχρεοι τοῦ ἄρθρ. 3 δύνανται νὰ ζητήσωσι τὴν ἀντικατάστασιν τῶν τοποθετηθέντων δι' ἄλλου προσώπου, καθιεροῖ εἰδικὴν καὶ δὴ ὑποχρεωτικὴν περίπτωσιν ἀνακλήσεως τῶν ἀποφάσεων τῶν Συμβουλίων τούτων, ἥτις προδήλως προϋποθέτει ἔγκυρον τοποθέτησιν. Τοῦτο σημαίνει, ὅτι βάσει τῆς διατάξεως ταύτης ἀνάκλησις ὑπὸ τοῦ Κεντρικοῦ ἢ τῶν Τοπικῶν Συμβουλίων τοιαύτης ἀποφάσεως των δὲν δρᾷ ἀναδρομικῶς, ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως αὐτῆς, ἄγουσα οὕτω εἰς ἄρσιν μόνον τῆς νομίμως μέχρι τοῦδε ὑπαρξάσης νομικῆς καταστάσεως (*Μ. Σταυινοπούλου*, Τὸ Δίκαιον τῶν διοικητικῶν πράξεων § 59 σελ. 441, §§ 469 - 470). Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῇ ἀντιθέτῳ ἐκδοχῇ ἡ ἀνάκλησις διὰ τῆς ἀναδρομικῆς ἰσχύος αὐτῆς δὲν δύναται νὰ ἀνατρέψῃ τὰ τελεσιδίκως κριθέντα, διότι τοῦτο θὰ εἶχεν ἀντιστοίχως ὡς συνέπειαν τὴν ἀνατροπὴν κεκτημένων δικαιωμάτων, ἅτινα οὐδὲ διὰ νεωτέρου νόμου δύνανται νὰ καταλυθῶσι (Α.Π. 334/1928, Θέμ. ΜΑ' 254, Α.Π. 39/1934, ΕΕΝ α' 54).

Καθ' ἃ ἐκ τοῦ προσαγομένου ἀποσπάσματος πρακτικῶν τῆς ἀπὸ 19 Ἰουνίου 1953 συνεδριάσεως τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ προκύπτει, τοῦτο προέβη εἰς ἀνάκλησιν τῆς προτέρας ἀπὸ 16 Μαΐου 1952 ἀποφάσεώς του περὶ τοποθετήσεως τοῦ ἐκκαλοῦντος τῇ ἐφεσιβλήτῳ, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι οὗτος δὲν ἐπεθύμει νὰ ἐργασθῇ, δεχθεὶς εἰδικώτερον αἰτησιν τῆς τελευταίας περὶ ἀντικαταστάσεως αὐτοῦ. Οὕτως ἡ ἀνακλητικὴ ἀπόφασις τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου, ἐκδοθεῖσα κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951, δὲν ἔχει ἀναδρομικὴν ἰσχύν. Ἄλλως τε ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 5561/1953 ἀποφάσεως τοῦ δικαστηρίου τούτου προκύπτοντος δεδικασμένου περὶ τοῦ ἐγκύρου τῆς γενομένης τοποθετήσεως τοῦ ἐκκαλοῦντος δὲν δύναται νὰ θίξῃ τὰ ἐντεῦθεν κεκτημένα δικαιώματα αὐτοῦ, ἐπάγουσα ὑπὸ πᾶσαν ἔκδοχὴν ἐνόμους συνεπείας ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς της. Κατὰ συνέπειαν ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ἀντιθέτως κρίνασα ἐπὶ τῇ ἐν αὐτῇ αἰτιολογίᾳ καὶ ἀπορρίψασα ἄνευ ἐρεύνης τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἐκκαλοῦντος διὰ τὸν χρόνον ἀπὸ 25 Ὀκτωβρίου 1952 μέχρι 19 Ἰουνίου 1953, ὅτε νομίμως ἀνεκλήθη ἡ παρὰ τῇ ἐφεσιβλήτῳ τοποθέτησις τοῦ ἐκκαλοῦντος, ἐσφαλε καὶ μεταρρυθμιστέα κατέστη κατὰ τὸν βάσιμον περὶ τούτου πρῶτον λόγον ἐφέσεως, ἐπὶ τῷ τέλει ὅπως ἐξετασθῇ ἡ ἀγωγὴ κατ' οὐσίαν. Μετὰ ταῦτα, ἐφ' ὅσον ἡ περὶ ἀνακλήσεως ἀπόφασις τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου δὲν ἔχει ἀναδρομικὴν ἐνέργειαν, ἡ ἔρευνα τοῦ κατὰ τὰ ἄνω δευτέρου λόγου ἐφέσεως παρίσταται ἀλυσιτελὴς καὶ ὡς τοιοῦτος ἀπορριπτέος καθίσταται.

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τῆς § 2 τοῦ ἄρθρ. 7 καὶ τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 προκύπτει, ὅτι τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ τοποθετηθέντος παρ' αὐτῷ πολεμιστοῦ δύναται νὰ ζητήσῃ ὁ ἐργοδότης παρὰ τοῦ οἰκείου Συμβουλίου διὰ πάντα ἄλλον λόγον, οὐχὶ ὅμως καὶ διὰ λόγους ἀνεπαρκείας, ἀκαταλληλότητος ἢ ἀναρμόστου συμπεριφορᾶς, καθ' ὅσον, συντρεχόντων τοιούτων λόγων, ὀφείλεται περίπτωσις ἀπολύσεως πολεμιστοῦ, δι' ἣν ὅμως ἁρμόδιον πρὸς τοῦτο ὄργανον, κατὰ τὸ ἄρθρ. 7 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951, εἶναι ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ ἀ.ν. 244/1936 (Σ.Ε. 2178/1953, ΕΕΔ 12, 1319). Ἑπομένως, ἐφ' ὅσον, ὡς ἐκ τῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεώς του προκύπτει, τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον ἀνεκάλεσε τὴν παρὰ τῇ ἐφεσιβλήτῳ τοποθέτησιν τοῦ ἐκκαλοῦντος, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι οὗτος δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ ἐργασθῇ, ἥτις, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου τούτου, δὲν ἐμπίπτει εἰς τοὺς ὡς ἄνω ἐν ἄρθρῳ 7 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 λόγους, τοῦτο ἁρμοδίως ἐπελήφθη τῆς ἀντικαταστάσεως τοῦ ἐκκαλοῦντος καὶ οὕτως ἡ σχετικὴ ἀνακλητικὴ ἀπόφασις αὐτοῦ οὐδεμίαν πάσχει ἀκυρότητα, ὁ δὲ ἀντίθετος ὑπὸ τύπον προσθέτου λόγου ἐφέσεως διατυπούμενος ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐκκαλοῦντος ἀπορριπτέος ἀποβαίνει.

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΕΠΙ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

I. ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ.—II. ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΝΕΥ ΒΙΒΛΙΑΡΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ.—III. ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΡΟΣΩΡΕΤΩΝ ΑΣΤΥΦΥΛΑΚΩΝ

I ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

1. Αποδοχαί προσωπικού ατμηλάτων σιδηροδρόμων.—Αμοιβή προσωπικού Σ.Π.Α.Π. διά χιλιομετρικάς διανύσεις.

Επάνοδος εν ισχύϊ του διά του π.δ. της 19/22 Ιανουαρίου 1926 κυρωθέντος Κανονισμού δευτερευουσών απολαυών του προσωπικού Σιδηροδρόμων Ελληνικού Κράτους, έχοντος εφαρμογήν και επί του προσωπικού των λοιπών σιδηροδρομικών δικτύων, επομένως και επί της Εταιρίας Σ.Π.Α.Π.—Έλλειψις δικαιώματος αμοιβής χιλιομετρικών διανύσεων των απεσπασμένων εις υπηρεσίας αοχέτους προς τα κύρια αυτών καθήκοντα.

Αρείου Πάγου 666/1953 Τμ. Α'

Προεδρεύων ο Αντιπρόεδρος κ. *Ι. Αποστολόπουλος*
Εισηγητής ο Αρεοπαγίτης κ. *Μ. Παντελής*
Δικηγόροι οι κ. κ. Κ. Μπαλντάς, Γ. Αϊγιαλίδης

Διά του άρθρ. 7 της επί τη βάσει των νόμων 19/44 και 28/44 εκδοθείσης και ισχύν νόμου εχούσης (δημοσιευθείσης εν τεύχ. Β' φύλλ. 58 της Εφημ. της Κυβερνήσεως) από 18/20.8.1946 κοινής αποφάσεως των Υπουργών Οικονομικών, Μεταφορών και Εργασίας «περί καθορισμού των αποδοχών του προσωπικού των ατμηλάτων σιδηροδρόμων», δι' ης επανήλθεν εν ισχύϊ, ως προς τας εν αυτή διαλαμβανομένας διατάξεις, ο διά του Πρ. Διατάγματος της 19/22 Ιανουαρίου 1926 κυρωθείς Κανονισμός δευτερευουσών απολαυών του προσωπικού Σιδηροδρόμων Ελληνικού Κράτους (Σ.Ε.Κ.), και ήτις εφαρμογήν έχει, κατά την εν αυτή ρητήν περί τούτου διάταξιν, και ως προς το προσωπικόν των λοιπών σιδηροδρομικών δικτύων, επομένως δε και το της αναιρεσιβλήτου εταιρίας Σ.Π.Α.Π., ώρισθη εν μεν τη § 1 του υπό στοιχεία Β, Ι τμήματος αυτής περί χιλιομετρικών διανύσεων, ότι εις το προσωπικόν αμαξοστοιχιών έλξεως και κινήσεως η αμοιβή χιλιομετρικών διανύσεων ορίζεται εις 25 ο/ο επί των μηνιαίων αποδοχών κατά χιλιάδα χιλιομετρικών πρώτης κατηγορίας κ.λ.π., εν δε τη δευτέρα παραγράφω, ότι εκ του ως άνω προσωπικού το μη εργαζόμενον επί των αμαξοστοιχιών εκ του λόγου του περιορισμού ή της πλήρους διακοπής της κυκλοφορίας δικαιούται δι' εκάστην ημέραν μη απασχολήσεώς του επί των αμαξοστοιχιών, 35 χιλιομέτρων πρώτης κατηγορίας, και ότι επί το δικαίωμα τούτο κέκτηται μόνον το εκ της ως άνω αιτίας, της διακοπής δηλαδή ή περιορισμού της κυκλοφορίας, μη εργαζόμενον επί των αμαξοστοιχιών προσωπικόν, ουχί δε και το εξ ιδίας αυθύνης ή το τελούν εν αναπαύσει ή εν αποσπάσει εις υπηρεσίας ασχέτους προς τα κύρια αυτών καθήκοντα». Η σαφής δ' έννοια της τελευταίας ταύτης διατάξεως, καθ' όσον αφορά τους εκ του ως άνω προσωπικού μη εργαζομένους επί των αμαξοστοιχιών, αλλ' απεσπασμένους εις υπηρεσίας ασχέτους προς τα κύρια αυτών καθήκοντα, είναι ότι ούτοι δεν κέκτηνται δικαίωμα λήψεως αμοιβής χιλιομετρικών διανύσεων, ασχέτως αν η απόσπασίς των εγένετο τη αιτήσει αυτών ή άνευ τοιαύτης, ως και του λόγου, δι' ον απεφασίσθη η απόσπασις αύτη υπό της προϊσταμένης των υπηρεσίας, μηδεμιάς εν τη διατάξει ταύτη γινομένης τοιαύτης διακρίσεως.

Κατά τα εν τη άγωγή εκτιθέμενα και υπό της προσβαλλομένης αποφάσεως δεκτά γενόμενα, ο ενάγων και ήδη αναιρεσείων, τυγχάνων προϊστάμενος αμαξοστοιχιών της αναιρεσιβλήτου εναγομένης εταιρίας Σ.Π.Α.Π. και εργαζόμενος επ' αυτών, απεσπάσθη τη 12.9.1946 εις την εσωτερικήν υπηρεσίαν (τμήμα εμπορικής υπηρεσίας) της εταιρίας, εν η απεσπάσει διετέλεσε μέχρι της 19.7.1951. Κρίναν δ' επί τούτοις διά της εν λόγω αποφάσεως του το ως έφετείον δικάσαν Πρωτοδικείον, ότι ο αναιρεσείων κατά το από 12.9.1946 μέχρι 31.10.1947 χρονικόν διάστημα, καθ' ο ισχυσεν ή ως άνω υπουργική απόφασις, δεν εδικαιούτο αμοιβής χιλιομετρικών διανύσεων και ακολούθως, κατά μεταρρύθμισιν της εκκληθείσης πρωτοδίκου αποφάσεως, κατά την σχετικήν ταύτης διάταξιν, απορρίψαν την αγωγήν κατά το σχετικόν αίτημα αυτής, ορθώς ηρμήνευσε και εφήρμοσε την εν τη ηγουμένη σκέψει παρατεθείσαν διάταξιν ως είρηται υπουργικής αποφάσεως και απορριπτέοι οι τα αντίθετα υποστηρίζοντες λόγοι αναιρέσεως, 1ος του αναιρετηρίου και 1ος, 2ος, κατά το δεύτερον αυτού σκέλος, και 3ος του δικογράφου των προσθέτων, ως άβάσιμοι.

Του δικάσαντος Πρωτοδικείου βεβαιούντος εν τη προσβαλλομένη αποφάσει του, ως εκ της πέμπτης αιτιολογίας αυτής εμφαίνεται, ότι προς μόρφωσιν της κρίσεώς του περί του ότι κατά τον εν τη αγωγή αναφερόμενον χρόνον, δι' ον ο αναιρεσείων επιδιώκει διά ταύτης και αμοιβάς εκ συμπληρωματικής εργασίας κατά τας διατάξεις του άρθρου 9 της επί τη βάσει των αυτών ως ανωτέρω νόμων εκδοθείσης υπ' αριθ. 92.450 της 14/17.11. 1947 κοινής των αυτών Υπουργών αποφάσεως (Εφημ. Κυβερνήσεως, τ. Β' φύλλ. 176), ης η ισχύς ήρξατο, ως προς τας δευτερευούσας απολαυάς, από της 1 Νοεμβρίου 1947, κατά την εν άρθρω αυτής 14 σχετικήν διάταξίν της, εν συνδυασμώ προς τας περί αμοιβών διά συμπληρωματικήν εργασίαν διατάξεις του εν τη πρώτη σκέψει της παρούσης διαληφθέντος Κανονισμού δευτερευουσών απολαυών του προσωπικού των Σ.Ε.Κ. (αίτινες έχουσι εφαρμογήν και διά το προσωπικόν των λοιπών σιδηροδρομικών δικτύων και επομένως και το της αναιρεσιβλήτου, κατά την περί τούτου διάταξιν του ρηθέντος άρθρ. 9 της υπουργικής αποφάσεως), δεν συνέτρεξαν αι πραγματικαί προϋποθέσεις του υπό των διατάξεων τού-

των προβλεπομένου δικαιώματος άμοιβής διά συμπληρωματικήν έργασίαν, καθ' όσον άφορᾷ τούς ύπαλλήλους έλξεως καί κινήσεως, είς ούς ήθελεν άνατεθῆ ύπηρεσία διάφορος τῆς έκ τῶν καθηκόντων των άπορρεούσης, καί δή ή ύπό τοῦ έργασθέντος έπί τῶν άμαξοστοιχιῶν προσωπικοῦ πραγματοποίησις συμπληρωματικῆς έργασίας κατά τόν κρίσιμον χρόνον, έξετέμησε μετά τῶν μαρτυρικῶν καταθέσεων καί τά ύπό τῶν διαδίκων προσαχθέντα έγγραφα, ούδεμία καταλείπεται άμφιβολία, ότι έλαβε τοῦτο ύπ' όψιν καί τάς έν τῷ άναιρετηρίῳ μνημονευομένας ώς προσαχθείσας ύπό τοῦ άναιρεσείοντος συμβολαιογραφικάς πράξεις έξετάσεως μαρτύρων καί άπορριπτέος συνεπῶς καθίσταται, ώς άβάσιμος, ό περί τοῦ έναντίου 2ος λόγος τοῦ άναιρετηρίου, συναπορριπτομένου, ώς άβασίμου ώσαύτως, καί τοῦ 4ου προσθέτου τοιούτου, καθ' ὃν τό δικαστήριον τῆς ούσίας δέν έλαβεν ύπ' όψιν τόν έν τῇ άγωγῇ ίσχυρισμόν τοῦ άναιρεσείοντος ότι κατά τόν έν αύτῇ καί τῷ λόγῳ τούτῳ άναφερόμενον χρόνον έπραγματοποιήθη ύπό τῶν έργασθέντων έπί τῶν άμαξοστοιχιῶν έλξεως καί κινήσεως ύπαλλήλων συμπληρωματική έργασία· ἂν δ' ό πρόσθετος ούτος λόγος έχῃ τυχόν τήν έννοιαν ότι δέν έλήφθη ύπ' όψιν ίσχυρισμός τοῦ άναιρεσείοντος περί συμπληρωματικῆς έργασίας πραγματοποιηθείσης ύπ' αύτοῦ τούτου κατά τόν άπό 12.9.1946 μέχρι 31.10.1947 χρόνον, καθ' ὃν ίσχυσεν ή έν τῇ πρώτῃ σκέψει τῆς παρούσης μνησθεῖσα άπό 13/20.3.1946 ύπουργική άπόφασις, είναι καί πάλιν άπορριπτέος, διότι, καί ἂν ό άναιρεσείων ένώπιον τοῦ δικαστηρίου τῆς ούσίας προέβαλε τοιοῦτον ίσχυρισμόν, ούτος, καθ' ὃ μή περιεχόμενος έν τῇ άγωγῇ του καί μεταβάλλων τήν βάσιν ταύτης, ήτο καί ἐξ έπαγγέλματος άπορριπτέος ώς άπαράδεκτος έλλείψει προδικασίας κατά τό ἄρθρον 158 Πολ. Δικ., ώστε, καί ἂν παρέλιπε τό κατ' έφεσιν δικάσαν δικαστήριον νά λάβῃ ύπ' όψιν τοῦτον, είς ούδεμίαν δικονομικήν παράβασιν ύπέπεσε.

Κατά τήν έν τῷ ύπό τόν τίτλον «Διάφοροι διατάξεις» τελευταίῳ κεφαλαίῳ τοῦ ρηθέντος Κανονισμοῦ δευτερευουσῶν άπολαυῶν περιεχομένην διάταξιν τῆς δευτέρας παραγράφου αύτοῦ οί ύπάλληλοι τῶν άμαξοστοιχιῶν έλξεως καί κινήσεως, είς ούς ήθελεν άνατεθῆ ύπηρεσία διάφορος τῆς έκ τῶν καθηκόντων των άπορρεούσης, θά λαμβάνωσιν ήμερησίως άμοιβήν ίσην πρός τόν μέσον ήμερήσιον ὅρον τῆς άμοιβῆς χιλιομετρικῶν διανύσεων ἡ συμπληρωματικῆς έργασίας, είς ἣν δικαιοῦνται οί κατά τό έν λόγῳ προηγούμενον τριμηνον έργασθέντες έπί τῶν άμαξοστοιχιῶν έλξεως καί κινήσεως ύπάλληλοι. Δεξάμενον ὅθεν τό ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, καθά έκ τῆς πέμπτης αίτιολογίας τῆς προσβαλλομένης άποφάσεώς του έμφαίνεται, μετ' άνέλεγκτον ύπό τοῦ Άρείου Πάγου, ώς είς πράγματα μόνον άναγομένην, έκτίμησιν τῶν προσκομισθεισῶν ένώπιόν του άποδείξεων, ότι δέν έβεβαιώθη ότι είς τό κατά τόν έν τῇ άγωγῇ καί τῇ άποφάσει του άναφερόμενον χρόνον έργασθέν έπί τῶν άμαξοστοιχιῶν έλξεως καί κινήσεως προσωπικόν τῆς άναιρεσιβλήτου «κατεβλήθησαν ἢ ἔδει νά καταβληθῶσιν άμοιβαί συμπληρωματικῆς έργασίας», ἧς φράσεως ἡ πρόδηλος έννοια είναι, ότι δέν παρῆχθη ύποχρέωσις τῆς άναιρεσιβλήτου πρός καταβολήν είς τό έν λόγῳ προσωπικόν άμοιβῆς συμπληρωματικῆς έργασίας διά τόν χρόνον τοῦτον, ἅτε μή πραγματοποιηθείσης κατ' αύτόν τοιαύτης συμπληρωματικῆς έργασίας ύπό τοῦ προσωπικοῦ τούτου, καί μετά ταῦτα άποφηνάμενον ὅτι ὀρθῶς ύπό τῆς έκκληθείσης πρωτοδίκου άποφάσεως άπερρίφθη ἡ άγωγή τοῦ άναιρεσείοντος κατά τό αἴτημα αύτῆς περί έπιδικάσεως άμοιβῆς συμπληρωματικῆς έργασίας, συμφώνως πρός τήν προπαρατεθεῖσαν διάταξιν τοῦ Κανονισμοῦ δευτερευουσῶν άπολαυῶν, ούδαμῶς ἠξίωσε διά τήν έφαρμογήν ταύτης, δηλονότι διά τήν γένεσιν ύποχρεώσεως τῆς άναιρεσιβλήτου πρός καταβολήν άμοιβῆς συμπληρωματικῆς έργασίας είς τό έν τῇ διατάξει ταύτῃ προβλεπόμενον προσωπικόν τῶν άμαξοστοιχιῶν έλξεως καί κινήσεως έν άποσπάσει, πλείονα στοιχεῖα τῶν ύπ' αύτῆς άπαιτουμένων καί δή ὅπως, ἐκτός τῆς ύπό τοῦ έργασθέντος έπί τῶν έν λόγῳ άμαξοστοιχιῶν προσωπικοῦ πραγματοποιήσεως συμπληρωματικῆς έργασίας, συντρέχῃ καί τό στοιχεῖον τῆς ύπό τῆς έργοδότιδος άναιρεσιβλήτου προηγουμένης καταβολῆς είς τό τελευταῖον τοῦτο προσωπικόν τῆς ἧς δικαιοῦται τοῦτο άμοιβῆς διά τήν τοιαύτην συμπληρωματικήν έργασίαν του. Όθεν ό έπί τῆς έναντίας μή άκριβοῦς προϋποθέσεως ἐρειδόμενος καί έντεῦθεν ψευδῆ ἑρμηνείαν καί έσφαλμένην έφαρμογήν τῆς άνωτέρω διατάξεως είς τήν προσβαλλομένην άπόφασιν άποδίδων δος έν τῷ δικογράφῳ τῶν προσθέτων λόγος άναιρέσεως άπορριπτέος, ὡς άβάσιμος, κρίνεται.

Διά τοῦ έν τῷ δικογράφῳ τῶν προσθέτων 2ου λόγου άναιρέσεως κατά τό πρῶτον αὐτοῦ σκέλος άποδίδεται είς τήν προσβαλλομένην άπόφασιν ψευδής ἑρμηνεία καί έσφαλμένη έφαρμογή τῆς διατάξεως τῶν ἄρθρων 7 τοῦ ν. 2112 έτους 1920 περί ύποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως έργασίας ἰδιωτικῶν ύπαλλήλων καί 914 Α.Κ. έπί τῷ ὅτι ἡ έκ τῶν άμαξοστοιχιῶν άπόσπασις τοῦ ἤδη άναιρεσείοντος ένάγοντος είς τήν έσωτερικήν ύπηρεσίαν τῆς άναιρεσιβλήτου ἐναγομένης ἐγένετο ύπό ταύτης ἄνευ τῆς θελήσεως έκείνου καί ὅτι ούτος «συνεπείᾳ τῆς πράξεως ταύτης τῆς άντιδίκου, ἥτις ἀποτελεῖ μονομερῆ, βλαπτικήν δι' αύτόν, μεταβολήν τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως, δικαιοῦται, έναντιωθείς κατ' αύτῆς καί μή θεωρῶν ὡς λυθεῖσαν συνεπείᾳ ταύτης τήν μεταξύ των σύμβασιν, νά αἰτήσηται τόν μισθόν, ὃν ἐλάμβανε πρό τῆς τοιαύτης μεταβολῆς καί είς ὃν περιλαμβάνεται καί ἡ άνω άμοιβή του (συμπληρωματικῆς έργασίας τῶν ἐπί τῶν άμαξοστοιχιῶν ἐργαζομένων)». Τοῦ δικαστηρίου ὅμως τῆς ούσίας δεχθέντος, ὡς άνωτέρω διελήφθη, κατ' άνέλεγκτον περί πραγμάτων κρίσιν, ὅτι κατά τόν περί οὗ πρόκειται χρόνον (καθ' ὃν, ὡς διατείνεται ὁ άναιρεσείων, θά ἐλάμβανε σύν τῷ μισθῷ του καί άμοιβήν συμπληρωματικῆς έργασίας, ἐάν δέν άπεσπᾶτο ἐκ τῶν άμαξοστοιχιῶν) δέν έπραγματοποιήθη συμπληρωματική έργασία ύπό τοῦ κατ' αύτόν έργασθέντος έπί τῶν άμαξοστοιχιῶν προσωπικοῦ τῆς άναιρεσιβλήτου, μάταιος άποβαίνει ὁ λόγος οὗτος, ὁ τό πρῶτον ἄλλωστε ἤδη ένώπιον τοῦ Άρείου Πάγου ύποβαλλόμενος καί ἰδίαν μάλιστα βάσιν συνιστῶν, μή ἐν τῇ ἀ-

γωγῆ περιεχομένην, καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἀπορριπτέος τυγχάνει.

2. Ὑπερημερία ἐργοδότου περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ καὶ δικαίωμα μισθοῦ.

Μὴ ἀποδοχὴ ἐκ μέρους ἐργοδότου ὑπηρεσιῶν μισθωτοῦ, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ εἰς τὴν ἐργασιακὴν σύμβασιν ὅρος, κατὰ τὸν ὁποῖον δύναται ὁ ἐργοδότης ἐπὶ ὡρισμένας ἡμέρας καθ' ἑβδομάδα, ὁσάκις δὲν ἔχει ἐργασίαν, νὰ μὴ ἀποδέχηται τὰς προσφερομένας ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ, συνεπάγεται τὸ δικαίωμα τοῦ μισθωτοῦ ἐπὶ τὸν μισθόν.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 14361/1953

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. *Ι. Γεωργακόπουλος*
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. *Σ. Δεβενός*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Μ. Παξιμάδης, Φ. Πολιτόπουλος

Ἐβεβαιώθησαν τὰ ἀκόλουθα: Ἡ ἐφεσίβλητος (ἐναγουσα) προσελήφθη παρὰ τοῦ ἐκκαλοῦντος κατὰ Σεπτέμβριον 1951, ὡς τεχνίτρια ράπτρια, δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ἐπὶ ἡμερομισθίῳ δραχμῶν 35.000. Ὁ ἐκκαλῶν (ἐναγόμενος) κατὰ τὸ ἀπὸ 1.1.1952 μέχρις 7.3.1953 χρονικὸν διάστημα καὶ ἐπὶ 45 ἐν συνόλῳ, κατὰ διαφόρους χρόνους, ἡμέρας δὲν ἀπεδέχθη τὰς νομίμως προσφερθείσας αὐτῷ ὑπὸ τῆς ἐφεσιβλήτου ὑπηρεσίας, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ εἰς τὴν ἐργασιακὴν σύμβασιν ὅρος, ὡς ἀβασίμως ἰσχυρίζεται ὁ ἐκκαλῶν, δυνάμει τοῦ ὁποίου θὰ ἠδύνατο οὗτος ἐπὶ ὡρισμένας ἡμέρας καθ' ἑβδομάδα, ὁσάκις δὲν θὰ εἶχεν ἐργασίας νὰ μὴ ἀποδέχηται τὰς ὑπηρεσίας τοῦ ἐφεσιβλήτου. Ὡς ἐπίσης οὐδαμῶς ἐκ τῆς προδιαληφθείσης διαδικασίας ἐβεβαιώθη, ὅτι κατὰ τὸν ἀνωτέρω χρόνον ὁ ἐκκαλῶν ἔθεσεν εἰς διαθεσιμότητα τὴν ἐφεσίβλητον. Μετὰ ταῦτα ὁ ἐκκαλῶν, καταστὰς ὑπερήμερος περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν νομίμως προσφερθεισῶν ἐργασιῶν τῆς ἐφεσιβλήτου κατὰ τὸν ἄνω χρόνον, ὀφείλει αὐτῇ τὸν κατὰ τὸ ἄρθρον 656 τοῦ Α.Κ. μισθὸν ὑπερημερίας, ἀνερχόμενον εἰς δραχμὰς 1.575.000, δι' ὃ ποσὸν καὶ εἶναι βάσιμος ἡ πλήρως ὡρισμένη, ἐφ' ἧς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ἀγωγὴ τῆς ἐφεσιβλήτου κατὰ τὸ σχετικὸν περὶ τούτου κεφάλαιον αὐτῆς. Ἀκολούθως τούτοις δεχθεῖσα ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις τὴν ἐφ' ἧς αὕτη ἀγωγὴν ὡς βάσιμον ἐν μέρει κατὰ τὸ ὡς ἄνω κεφάλαιον αὐτῆς καὶ ἐπιδικάσασα δραχμὰς 1.200.000, ἐνῷ ἔδει κατὰ τὰ ἄνω νὰ δεχθῇ ταύτην ὡς ἐν μέρει βάσιμον μόνον διὰ τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 1.575.000, ἐσφαλε περὶ τὴν ἐκτίμησιν τῶν προσαχθεισῶν ἀποδείξεων καὶ δέον κατὰ τὸν ἐν μέρει βάσιμον μοναδικὸν λόγον τοῦ ἐφετηρίου νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἔφεσις καὶ μεταρρυθμισθῇ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ἐπὶ τῷ τέλει ὅπως ἡ εἰρημένη ἀγωγὴ γίνῃ δεκτὴ διὰ δραχμὰς ἓν συνόλῳ 1.575.000(*).

(*) *Σημ. ΕΕΔ*: Βλέπε περὶ τοῦ δικαιώματος τοῦ μισθωτοῦ πρὸς καταβολὴν εἰς αὐτὸν τοῦ μισθοῦ του, ἐν περιπτώσει ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του, κατ' ἄρθρ. 656 Α.Κ., καὶ τὴν Α.Π. 17/1954, εἰσηγητὴς *Ι. Τραχανής*, ΕΕΔ 13, 235, καὶ αὐτόθι, σημειούμενα.

Ὡς πρὸς τὴν συμφωνίαν τῶν μερῶν περὶ ἀναστολῆς ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως καθ' ὡρισμένας ἡμέρας βλέπε τὴν Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 7135/1953, εἰσηγητὴς *Σ. Διαμαντάκος*, ΕΕΔ 12, 1080, καὶ τὰ αὐτόθι σημειούμενα.

Ὡς πρὸς τὴν θέσιν τοῦ μισθωτοῦ εἰς διαθεσιμότητα, ἐλλείψει ἐργασιῶν, κατ' ἄρθρ. 9 ν. 118/1945, βλέπε τὴν Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 2685/1950, εἰσηγητὴς *Γ. Παπανικολάου*, ΕΕΔ 12, 879 καὶ τὰ αὐτόθι σημειούμενα.

3. Νόμιμος μισθὸς ὑπαλλήλων Σωματείων. Ἐφαρμοστέα συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας.

Σωματεῖον, κατὰ ν. 281 «περὶ Σωματείων», ἔχον ὡς σκοπὸν τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἠθικῆς ἐξυψώσεως τῶν μελῶν του καὶ μὴ ἀποβλέπον εἰς τὴν ἐπίτευξιν ἐπικερδοῦς τινος σκοποῦ, δὲν ἀποτελεῖ ἐπιχείρησιν.—Ἐφαρμογὴ διὰ μισθὸν ὑπαλλήλων του τῆς γενικῆς ἀπὸ 12.8.1936 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀναπροσαρμοζομένης, τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας 16.9.1937 προϋποθετούσης τὴν ὕπαρξιν ἐπιχειρήσεως.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 14529/1953

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. *Ι. Γεωργακόπουλος*
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. *Α. Καλλέργης*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ε. Μαντούβαλος, Ν. Δημητροκάλης

Ἐβεβαιώθη, κατὰ τὴν κρίσιν ταῦ Δικαστηρίου, τοῦθ' ὅπερ καὶ συνομολογεῖται, ὅτι ἡ ἐνάγουσα προσελήφθη τὴν 5.10.1947 καὶ ἐπ' ἀόριστον χρόνον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἐναγομένου ἐπαγγελματικοῦ σωματείου ὡς ὑπάλληλος τοῦ γραφείου του καὶ ὑπηρέτησεν ἕως τῆς 15.6.1952. Τὸ σωματεῖον τοῦτο κατὰ τὸν νόμον περὶ σωματείων ἱδρυθὲν καὶ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἠθικῆς ἐξυψώσεως τῶν μελῶν του ἐπιδιῶκον, ὡς καὶ ἐκ τοῦ καταστατικοῦ του δείκνυται, καὶ μὴ ἀποβλέπον εἰς τὴν ἐπίτευξιν ἐπικερδοῦς τινος σκοποῦ ἢ τὴν ὁπωσδήποτε πραγματοποίησιν κέρδους, δὲν εἶναι ἐπιχείρησις. Ὡς τοιοῦτον, ὅθεν, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰς σχέσεις του μετὰ τῶν ὑπαλλήλων του, καλύπτεται ὑπὸ τῆς γενικῆς συλλογικῆς συμβάσεως τῆς 12.8.1936 «περὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν γένει» καὶ οὐχὶ τῆς ἐπακολουθησάσης εἰδικῆς τῆς 16.9.1937 περὶ ὑπαλλήλων Ἀν. Ἑταιριῶν, ἐπιχειρήσεων, ἰδιωτικῶν γραφείων, ἥτις, κατὰ τὴν κρατοῦσαν γνώμην, ἀπαιτεῖ ὡς στοιχεῖον ἐφαρμογῆς της τὴν ὕπαρξιν ἐπιχειρήσεως (βλ. Α.Π. 14/1943, ΕΕΔ 3, 49, Ἐφ. Ἀθ. 1878/1942, ΕΕΔ 3, 49, *Ταμπούνη Τ.* Συλλ. Συμβάσεις, σελ. 349 - 350 καὶ αὐτόθι παραπομπάς) (*).

Βεβαιωθέντων περαιτέρω περιστατικῶν, καθ'

(*) *Σημ. ΕΕΔ.*: Ὡς πρὸς τὴν ἔκτασιν ἐφαρμογῆς τῆς ἀπὸ 16.9.1937 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας (ἀναπροσαρμοζομένης) μόνον ἐπὶ ἐπιχειρήσεων καὶ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἀπὸ 12.8.1936 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας (ἀναπροσαρμοζομένης) περὶ μισθοῦ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐπὶ παντὸς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει εἰδικὴ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας (ὡς ἐν προκειμένῳ διὰ τοὺς ὑπαλλήλους τῶν Σωματείων) βλέπε καὶ τὴν Α.Π. 76/1951, Ὁλομελ., εἰσηγητὴς *Κ. Γκολφινόπουλος*, ἀνωτέρω σελ. 342).

ά 1) ἡ ἐνάγουσα ἐν τῷ χρόνῳ τῆς προσλήψεώς της ἦγεν ἡλικίαν 25 ἐτῶν καὶ 2) δὲν εἶχε προϋπηρεσίαν τινά, ἔπεται ὅτι ἐδικαιοῦτο κατὰ τὴν συλλογικὴν σύμβασιν τῆς 12.8.1936 ὡς ἄνω μισθοῦ δραχμῶν 235.000 διὰ τὸ πρῶτον ἔτος ὑπηρεσίας της (κλάσις δ', μὴ μισθὸν δραχ. 1150 προπολεμικόν, ἀναπροσαρμοζόμενον, καὶ ἄρθρ. 2 τῶν προσθέτων ὅρων καὶ διευκρινίσεων), δρχ. 265.000 ἀκολούθως διὰ τὸ μέχρι τῆς 15.5.1949 χρονικὸν διάστημα, 344.500 ἀπὸ 15.5.1949 ἕως 15.1.1951 (κατηγορία Ε' τῆς συλλογικῆς συμβάσεως, προπολεμικὸς μισθὸς δρχ. 1300, ἀναπροσηρμοσμένος δρχ. 265.000+30 ο/ο, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488/1949 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν τῆς Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν) καὶ ἀπὸ 16.1.1951 ἕως τῆς 15.6.1952 δραχ. 444.500 (ὁ ἄνω μισθὸς πλέον δραχ. 100.000 δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 2750/1951 ἀποφάσεως τῶν ἰδίων ὡς ἄνω Ὑπουργῶν).

II. ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΝΕΥ ΒΙΒΛΙΑΡΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ

1. Παροχὴ ἐργασίας κατ' οἶκον ὑπηρετρίας ἄνευ βιβλιαρίου ὑγείας.

Ὑποχρέωσις κατ' οἶκον ὑπηρετῶν πρὸς ἐφοδιασμὸν διὰ βιβλιαρίων ὑγείας, κατ' ἀ.ν. 759/1937.—Συνέπεια παραβάσεως ἡ ἀκυρότης τῆς συμβάσεως.—Ἀξίωσις ἀποζημιώσεως διὰ παρασχεθείσας ὑπηρεσίας ἐκ τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἐργοδότου καὶ δι' ἀγωγῆς ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ.

Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 965/1954

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΔΑ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. *Ι. Γεωργακόπουλος*
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. *Ι. Μαρινάκος*
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ε. Λούτσης, Π. Παπανικολάου, Η. Νασιόπουλος

Κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ ἀ.ν. 759/1937 «περὶ προστασίας ἐπαγγελμάτων τινῶν κλπ.» ἀπαγορεύεται ἡ χρησιμοποίησις κατ' οἶκον ὡς ὑπηρετῶν προσώπων μὴ συμπληρωσάντων τὸ 14ον ἔτος τῆς ἡλικίας των καὶ μὴ ἐφωδιασμένων διὰ βιβλιαρίων ὑγείας, χορηγουμένου, κατὰ τὰ περαιτέρω ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ ὁριζόμενα, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 4 αὐτοῦ ἡ παράβασις τῆς ἠγηθείσης διατάξεως τιμωρεῖται κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου Γ'ΘΛΔ', ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως. Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων, διὰ τῆς πρώτης τῶν ὁποίων τίθεται ὡς προϋπόθεσις διὰ τὴν πρόσληψιν προσώπων ὡς οἰκοσίτων ὑπηρετῶν τὰ ἔχοσι ταῦτα συμπληρώσει τὸ 14ον ἔτος τῆς ἡλικίας των καὶ νὰ εἶναι ἐφωδιασμένα διὰ βιβλιαρίου ὑγείας, καὶ τοῦ σκοποῦ τοῦ περιέχοντος ταύτας ὡς ἄνω νόμου, ἀποβλέποντος εἰδικώτερον εἰς τὴν μὴ χρησιμοποίησιν ὡς ὑπηρετῶν κατ' οἶκον νεαρᾶς ἡλικίας προσώπων καὶ εἰς τὴν προστασίαν τῆς ὑγείας τῶν πολιτῶν, σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ συμπλήρωσις τῆς ἀνωτέρω ἡλικίας καὶ τὸ βιβλιάριον ὑγείας ἀπαιτοῦνται ἀδρογιστικῶς νὰ συντρέχωσι παρὰ τῷ προσλαμβανομένῳ ὡς οἰκοσίτῳ ὑπηρέτῃ, μὴ συμπληρουμένης οὕτω τῆς ἐλλείψεως ταύτου ἐκ τῆς ὑπάρξεως ἐκείνης, ἀφοῦ καὶ ἐπὶ ἐλλείψεως μιᾶς τῶν προϋποθέσεων τούτων αἱ ἐν τῷ ἄρθρῳ 4 τοῦ ἀ.ν. 759/1937 ποιναὶ κυρώσεις προβλέπονται. Οὕτως, ἐφ' ὅσον ἐν τῇ ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἀγωγῇ συνομολογεῖται ὑπὸ τῆς ἐφεσιβλήτου—ἐναγούσης, ὅτι αὕτη εἰργάσθη παρὰ τῷ ἐκκαλοῦντι ἐναγομένῳ ὡς οἰκόσιτος ὑπηρέτρια ἀπὸ 1 Ὀκτωβρίου 1946 μέχρις 9 Ἰανουαρίου 1952, ὅτε ἀπελύθη, ἐξ ἑτέρου δὲ ἐκ τῶν προσαχθεισῶν ἀποδείξεων ἐπαρκῶς ἐβεβαιώθη, ὅτι ἡ ἐφεσιβλήτος ἐστερεῖτο καθ' ὅλον τὸν χρόνον τούτων βιβλιαρίου ὑγείας, ἡ μετὰ τοῦ ἐκκαλοῦντος συναφθεῖσα σύμβασις ἐργασίας ἦτο ἄκυρος καὶ λογίζεται ὡς μὴ γενομένη, κατὰ τὰ ἄρθρα 174 καὶ 180 τοῦ Α.Κ., ὡς ἀντικειμένη εἰς τὴν ἀπαγορευτικήν, ὡς σκοποῦσαν τὴν προστασίαν τῆς δημοσίας ὑγείας, διάταξιν τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ἀ.ν. 759/1937, κατὰ τὸν βάσιμον περὶ τούτου ἰσχυρισμὸν τοῦ ἐκκαλοῦντος, παραδεκτῶς προβαλλομένου τὸ πρῶτον ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου τούτου, ὡς ἀφορῶντα εἰς τὴν κοινὴν εὐταξίαν καὶ μὴ ἀποκορυομένου ἄλλωστε ὑπὸ τῆς ἐφεσιβλήτου εἰδικῶς ὡς ἀπαραδέκτου (Α.Π. 174/1941, Θέμ. ΝΒ' 453). Ἐντεῦθεν ἡ μετὰ τοῦ ἐκκαλοῦντος σύμβασις ἐργασίας τῆς ἐφεσιβλήτου δὲν θεμελιοῖ ἀξίωσιν αὐτῆς πρὸς καταβολὴν μισθοῦ διὰ τὴν ἀκύρως παρασχεθεῖσαν ἐργασίαν της ὡς κατ' οἶκον ὑπηρετρίας, ἀλλ' ἀπαιτήσιν ἀποζημιώσεως κατὰ τὰς ἐν ἄρθρῳ 904 τοῦ Α.Κ. περὶ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἀρχάς τοῦ δικαίου. Τοιαύτην ὡσαύτως ἀξίωσιν τίκτει, λόγῳ τῆς ἀκυρότητος τῆς συμβάσεως ἐργασίας, καὶ ἡ ἐπὶ διωρον καθ' ἑκάστην, ὡς ἐν τῇ ἀγωγῇ της ἰσχυρίζεται, ἐπὶ πλέον ἀπασχόλησις τῆς ἐφεσιβλήτου ὡς καθαριστρίας τοῦ συνεχομένου πρὸς τὴν κατοικίαν του μικροῦ ἐκπαιδευτηρίου τοῦ ἐκκαλοῦντος, οὐχὶ δὲ δικαίωμα πρὸς συμπληρωματικὴν ἀμοιβὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 659 § 2 τοῦ Α.Κ., ὡς ἀπαιτοῦντος ἔγκυρον σύμβασιν ἐργασίας (Α.Π. 160/1952, ΕΕΔ 11, 469). Καὶ ἐγένετο μὲν δεκτὸν (Α.Π. 549/1953, ΕΕΔ 11, 1261), ὅτι καὶ αἱ εἰς τὸν ἀδικαιολόγητον πλουτισμὸν στηριζόμεναι ἀξιώσεις τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τοῦ ἐργοδότου αὐτοῦ ἁρμοδίως εἰσάγονται κατὰ τὴν ἐπὶ τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν διαδικασίαν ταύτην, πλὴν ἡ ἀγωγή, ὡς πρὸς ἀμφότερα τὰ κεφάλαια αὐτά, δι' ὧν διώκει τὴν καταβολὴν εἰς τὴν ἐφεσιβλήτον τῶν καθυστερουμένων ἀποδοχῶν της ὡς κατ' οἶκον ὑπηρετρίας, ὡς καὶ συμπληρωματικὰς ἀμοιβὰς διὰ τὴν ἐπὶ πλέον ἀπασχόλησίν της ὡς καθαριστρίας, ἔχει ὡς προϋπόθεσιν ἔγκυρον σύμβασιν ἐργασίας καὶ οὐχί, ὡς ἔδει, τὸν ἀδικαιολόγητον πλουτισμόν. Κατὰ συνέπειαν, ἐφ' ὅσον δὲν ἔχει τοιαύτην βάσιν, ἀλλὰ σύμβασιν ἐργασίας, ἥτις, ὡς προελέχθη, εἶναι ἄκυρος, λόγῳ μὴ ἐφοδιασμοῦ τῆς ἐφεσιβλήτου διὰ βιβλιαρίου ὑγείας, ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ δὲν εὑσταθεῖ καὶ δέον ὅπως ἀπορριφθῇ, ὡς ἀβάσιμος κατ' οὐσίαν, μεταρρυθμισθεῖσα δ' οὕτω ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ἥτις ἀντιθέτως κρίνασα καὶ ἐπιδικάσασα εἰς τὴν ἐφεσιβλήτον τοὺς αἰτηθέντας μισθοὺς της ὡς οἰκοσίτου ὑπηρετρίας καὶ συμπληρωματικὴν ἀμοιβὴν διὰ τὴν ἐπὶ πλέον ἀπασχόλησίν της ὡς καθαριστρίας ἐσφαλε, δεκτῆς γινομένης τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως (*).

(*) *Σημ. ΕΕΔ*: Κατὰ τὴν κρατήσασαν ἐν τῇ δικαστηριακῇ πράξει ἀποψιν πράγματι ἡ σύμβασις ἐργασίας κατ' οἶκον ὑπηρετῶν μὴ συμπληρωσάντων τὸ 14ον ἔτος τῆς ἡλικίας των καὶ μὴ ἐφωδιασμένων διὰ βιβλιαρίου ὑγείας (ἀ.ν. 759/1937)

2. Παροχὴ ἐργασίας ὑπὸ σερβιτόρου μπὰρ στερουμένου βιβλιαρίου ὑγείας καὶ νόμιμοι συνέπειαι.

Ὑποχρέωσις σερβιτόρων μπὰρ πρὸς ἐφοδιασμὸν διὰ βιβλιαρίου ὑγείας.—Ἄκυρότης ἄλλως συμβάσεως.— Ἐπικύρωσις ἀκύρου συμβάσεως ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως βιβλιαρίου.— Ὑποχρέωσις θεωρήσεως βιβλιαρίου κατ' ἔτος. —Προστασία μισθωτοῦ δι' ἀγωγῆς ἐκ τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ τοῦ ἐργοδότου.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 13062/1953

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. *Ι. Γεωργακόπουλος*
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. *Σ. Ράγκος*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Θ. Τσουλόγιαννης, Ν. Κανελλόπουλος

Ἐβεβαιώθη ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος ἐνάγων, προσληφθεὶς ὡς σερβιτόρος ἀπὸ τοῦ ἔτους 1940 εἰς τὸ παρὰ τῶν ἐκκαλούντων διατηρούμενον ἐνταῦθα μπὰρ—οὐζερί, εἰργάσθη ἐν αὐτῷ ἐκτοτε συνεχῶς καὶ μέχρι σήμερον ἔτι. Κατ' ἀρχάς, ἐν γνώσει καὶ τῶν ἐκκαλούντων τελούντων, ἐστερεῖτο οὗτος τοῦ διὰ τὸ κῦρος τῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν μισθωτῶν τῆς κατηγορίας του, κατὰ τὸ ν.δ. τῆς 6/16 Αὐγούστου 1923 καὶ τοῦ κατ' ἐξουσιοδότησιν αὐτοῦ ἐκδοθέντος κ.δ. τῆς 18/30 Ἰανουαρίου 1930, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 174 τοῦ Α.Κ., ἀπαιτουμένου βιβλιαρίου ὑγείας. Διὰ τοιούτου βιβλιαρίου ἐφωδιάσθη ὁ ἐφεσίβλητος ἀπὸ τῆς 6ης Ἀπριλίου 1950, ὡς ἐκ τούτου, προσαγομένου, προκύπτει, ἐφ' ὅσον δὲ καὶ μετὰ ταῦτα συνεχίσθη, ἀμοιβαίᾳ τῶν διαδίκων θελήσει, ἡ παρ' αὐτοῦ παροχὴ ἐργασίας, πρόκειται, συντρεχόντων ὅλων τῶν ἀπαιτουμένων ὑπὸ τοῦ νόμου ὅρων διὰ τὴν κατάρτισιν ἐγκύρου συμβάσεως ἐργασίας, ἐπικύρωσις τῆς ἀκύρου συμβάσεως ἐργασίας ἀπὸ τοῦ χρόνου τῆς ἐπικυρώσεως (ex nunc) ὡς νέα κατάρτισις αὐτῆς, κατ' ἄρθρον 1 § 3 τοῦ Α.Κ. (*Γ. Μπαλῆ*, Γενικαὶ Ἀρχαὶ § 70). Ὡς ὅμως ἐκ τοῦ αὐτοῦ βιβλιαρίου προκύπτει, τοῦτο ἀπὸ τοῦ χρόνου τῆς ἐκδόσεώς του (6 Ἀπριλίου 1950) δὲν ἐθεωρήθη, ὡς ἀπὸ τοῦ ἄρθρου 2 § 3 τοῦ ν.δ. τῆς 4/16 Αὐγούστου 1923 καὶ τοῦ ἄρθρου 5 § 1 τοῦ π.δ. τῆς 18/30 Ἰανουαρίου 1930 ἐπιτάσσεται, καθιερουμένης διὰ τῶν διατάξεων τούτων τῆς κατ' ἔτος, ἀρχόμενον ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ βιβλιαρίου, μετ' ἐπανεξέτασιν τῆς ὑγείας τῶν ἐργαζομένων, θεωρήσεως αὐτοῦ, δεδομένου δὲ ὅτι ὑπὸ τῆς τελευταίας τῶν ἐν λόγῳ διατάξεων (ἄρθρον 5 § 1 τοῦ π.δ. τῆς 18/30 Ἰανουαρίου 1930) ὁρίζεται, ὅτι, ἐὰν δὲν προσέλθῃ ὁ κάτοχος τοῦ βιβλιαρίου, ἅμα τῇ συμπληρώσει ἔτους ἀπὸ τῆς τελευταίας θεωρήσεως εἰς τὴν ἀστυνομικὴν Ἀρχὴν πρὸς ἔπανε ἔτασιν καὶ θεώρησιν τοῦ βιβλιαρίου του, θεωρεῖται ὡς μὴ κεκτημένος βιβλιάριον ὑγείας, δέον νὰ θεωρηθῇ ὁ ἐφεσίβλητος ὡς ἐστερημένος τοιούτου βιβλιαρίου ἀπὸ τῆς 7 Ἀπριλίου 1951, ὅτε ἔδει νὰ γίνῃ ἡ πρώτη μετὰ τὴν ἔκδοσιν τούτου θεώρησις, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἄκυρος κατέστη ἐκ τοῦ ἐπιγενομένου τούτου λόγου, κατὰ τὰς διαληφθείσας διατάξεις, ἡ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῶν ἐκκαλούντων σύμβασις ἐργασίας ἀπὸ τοῦ χρόνου τούτου καὶ ἐφεξῆς. Ἀλλ' ἄκυρου οὔσης ἀπὸ τοῦ χρόνου τούτου τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐκτὸς τῶν ἀξιώσεων, αἵτινες ἐνδεχομένως δύνανται νὰ προκύψουν ἐκ τῆς παροχῆς τῆς ἐργασίας τοῦ ἐκκαλουμένου, κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, δὲν γεννᾶται ἐξ ἐκείνης ἀξίωσις εἰς διὰ μισθὸν ἢ ἄλλην τινὰ ἐκ τῆς παραβάσεως της ἀποζημίωσιν καὶ ὡς ἐκ τούτου ἡ κρινομένη ἀγωγή, ἐφ' ὅσον δὲν ἔχει ἄλλην τινὰ βάσιν (ὡς ἐκ τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ), ἀλλὰ μόνον τὴν σύμβασιν ἐργασίας, εὑρίσκεται μόνον καθ' ὅσον διώκει τὴν καταβολὴν τῶν δυνάμει τῆς συμβάσεως ταύτης ὀφειλομένων παροχῶν ἀπὸ τῆς 6 Ἀπριλίου 1950 μέχρι καὶ τῆς 6 Ἀπριλίου 1951, οὐχὶ δὲ καὶ διὰ τὰς μετὰ ταῦτα παροχάς, δι' ἃς ὡς οὐσιαστικῶς ἄβασιμος τυγχάνει ἀπορριπτέα. Κατ' ἀκολουθίαν τούτων ὀρθῶς μὲν ἐδέχθη καὶ ὁ πρωτοδίκης δικάσας δικαστὴς καὶ ἐπεδίκασε τὰς εἰς τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ τοῦ 1950 μέχρι καὶ τῆς 6 Ἀπριλίου 1951 ἀναφερομένας καὶ διὰ τῆς ἀγωγῆς ζητουμένας παροχάς, ἐσφαλεν ὅμως δεχθεὶς τὴν ἐγκυρότητα τῆς συμβάσεως ταύτης καὶ διὰ τὸν μετὰ τὴν 6 Ἀπριλίου 1951 χρόνον καὶ ἐπιδικάσας βάσει αὐτῆς παροχὰς ἀναγομένας εἰς τὸν χρόνον τοῦτον. Δέον ὡς ἐκ τούτου, νὰ μεταρρυθμισθῇ κατὰ τοῦτο ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις (*).

3. Παροχὴ ἐργασίας ὑπὸ ὑπαλλήλων λαχανοπωλῶν, ὀπωραγορῶν καὶ λαχανεπωλῶν στερουμένων βιβλιαρίων ὑγείας.

Ὑποχρέωσις ἐφοδιασμοῦ ἐργαζομένων ὡς ἄνω διὰ βιβλιαρίων ὑγείας δὲν ἀφορᾷ εἰς ἐλευθέρους ἐργάτας, προσλαμβανομένους διὰ βοηθητικὰς ἐργασίας.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 13425/1953

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. *Ι. Γεωργακόπουλος*
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. *Σ. Διαμαντάκος*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Μπόδκος, Σ. Σπετσάκης

Ὁ ἐναγόμενος (ἐκκαλῶν), ἐκμεταλλευόμενος κατάστημα ἐμπορίας ὀπωρικῶν παρὰ τῇ ὀπωραγορᾷ Ἀθηνῶν, προσέλαβε τὸν ἐνάγοντα (ἐ-

---

εἶναι ἄκυρος (βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 13, 1117, 1124, καὶ αὐτόθι σημειούμενα, ἀντίθετος ἡ Πρωτοδίκου Κερκύρας 21/1953, Πρωτοδίκης *Ν. Γιωτόπουλος* ΕΕΔ 12, 894).

Περιπτωσιν τοιαύτης (ἀκύρου συμβάσεως) εἶχεν ὑπ' ὄψιν της ἡ Α.Π. 549/1953 (εἰσηγητὴς *Ι. Τρακανῆς*, ΕΕΔ 13, 1261), ἀποφανθεῖσα ὅτι καὶ αἱ ἐξ αὐτῆς ἀξιώσεις ἐκδικάζονται παραδεκτῶς κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν, ὡς ὅμως ἔχει καὶ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 14599/1953 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου (εἰσηγητὴς *Α. Καλλέργης*, ΕΕΔ 13, 182) ἐρμηνευθῇ, ἄγεται δὲ τοῦτο καὶ ἡ νεωτέρα αὕτη ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου, αἱ τοιαῦται ἀξιώσεις δέον νὰ κατάγωνται εἰς δίκην καὶ κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν δι' ἀγωγῆς φερούσης τὰ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 904 ἐπ. Α.Κ. στοιχεῖα τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ.

(*) *Σημ. ΕΕΔ*, Βλέπε ἐπὶ τοῦ θέματος καὶ τὴν Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 14599/1953 (εἰσηγητὴς *Α. Καλλέργης*, ΕΕΔ 13, 181), αὐτόθι σημειούμενα καὶ τὴν ἀμέσως τῆς ἀνωτέρω ἀποφάσεως προηγουμένην Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 966/1954 περὶ τῆς ἀγωγῆς ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ.

φεσίβλητον) ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ του τὴν 28ην Φεβρουαρίου 1953, ὡς ἀνειδίκευτον ἐργάτην, ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου καὶ ἐπὶ τῇ καταβολῇ ἡμερομισθίου ἐκ δραχμῶν 20.000. Ὑπὸ τὴν προεκτεθεῖσαν ἰδιότητά του ὁ ἐφεσίβλητος εἰργάσθη συνεχῶς μέχρι τῆς 18ης Ἀπριλίου 1953, ὅτε ἀπεχώρησεν ἐκουσίως τῆς ὑπηρεσίας τοῦ ἐκκαλοῦντος καὶ ἔλυσε τὴν σύμβασιν διὰ καταγγελίας τῇ βουλήσει του. Ἐξ ἄλλου ἡ διὰ τοῦ β.δ. 14/16 Ἰουνίου 1945 «περὶ χορηγήσεως βιβλιαρίων ὑγείας εἰς ἐργατοϋπαλλήλους λαχαναγορῶν, ὀπωραγορῶν καὶ λαχανοπωλείων» τιθεμένη ἀπαγόρευσις ἀφορᾷ ἀποκλειστικῶς τὴν κατηγορίαν τῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν τῶν ἀσχολουμένων ἐν τοῖς οἰκείοις καταστήμασιν εἰδικῶς περὶ τὴν συσκευασίαν, ἤτοι πώλησιν τῶν εἰδῶν τούτων, οὐχὶ δὲ καὶ τοὺς ἐλευθέρους ἐργάτας, διὰ βοηθητικὰς ἐργασίας προσλαμβανομένους, οἷος καὶ ὁ ἐφεσίβλητος, ἔχων ὡς μόνην ἀποστολὴν τὴν ἐκφόρτωσιν, μεταφορὰν καὶ ἀπομάκρυνσιν τῶν προϊόντων τούτων ἐντὸς τοῦ καταστήματος (Α.Π. 482/1953, ΕΕΔ 12, σελ. 1179), ἀπορριπτομένου μετὰ τοῦτο τοῦ περὶ ἀκυρότητος τῆς ἐπιδίκου συμβάσεως ἰσχυρισμοῦ τοῦ ἐκκαλοῦντος (*).

III. ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΡΟΣΘΕΤΩΝ ΑΣΤΥΦΥΛΑΚΩΝ

Νόμιμος τρόπος λύσεως συμβάσεως ἐργασίας προσθέτων ἀστυφυλάκων.

Διατάξεις ν. 1653/1951 περὶ λύσεως συμβάσεως ἐργασίας καὶ δικαιώματος ἀποζημιώσεως ν. 2112.— Ἀνυπόχρεον ἐργοδότου πρὸς τήρησιν διατυπώσεων ἄρθρου 9 ν. 118/1945 διὰ καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας.— Λύσις συμβάσεως πάντοτε διὰ διαταγῆς τοῦ Ἀρχηγοῦ Ἀστυνομίας καὶ ἀπὸ ταύτης.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 7064/1953

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. *Ι. Γεωργακόπουλος*
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. *Σ. Διβανός*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Καλδῆς, Σ. Γκαδόλος

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν, ἐφ' ἧς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ἀγωγῆς ἐδιώκετο ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος, ὄντος προσθέτου ἀστυφύλακος εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐναγομένης, ἡ καταψήφισις τῆς τελευταίας εἰς καταβολὴν αὐτῷ δραχμῶν δ.700.000 δι' ἀποδοχὰς αὐτοῦ μετὰ τοῦ δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 6780/1951 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ὀφειλομένου 13ου μισθοῦ κατὰ τὴν ἀπὸ τῆς ἀκύρου ἀπολύσεώς του καὶ ἐφεξῆς ἐν αὐτῇ ἀναφερόμενον χρόνον. Τὴν ἀγωγὴν ταύτην ἀπέρριψεν ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, καθ' ἃς ἤδη παραπονεῖται ὁ ἐνάγων διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεώς του.

Κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 39 τοῦ διὰ τοῦ ἀπὸ 30 Ἰουνίου/13 Ἰουλίου 1931 Π.Δ. κωδικοποιηθέντος ὑπ' ἀριθ. 4971 νόμου «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Σώματος Ἀστυνομίας Πόλεων» οἱ κατ' αὐτὸ πρὸς τήρησιν τῆς κοινῆς εὐταξίας ὁριζόμενοι πρόσθετοι ἀστυφύλακες προσλαμβάνονται μετ' ἔγκρισιν τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ἀστυνομίας, ἐπὶ τῇ αἰτήσει παντὸς φυσικοῦ ἢ νομικοῦ προσώπου, ἔχοντος πρὸς τοῦτο ἀνάγκην, δαπάνῃ μὲν τοῦ αἰτοῦντος, ἀλλ' ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ οἰκείου ἀστυνομικοῦ διευθυντοῦ καὶ ἐφ' ὅσον οὗτος ἤθελε κρίνει ἀναγκαῖον καὶ περιβάλλονται διὰ πασῶν τῶν ἐξουσιῶν, προνομίων καὶ καθηκόντων τῆς ἀστυνομικῆς δυνάμεως. Ὑπὸ δὲ τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ν. 1653/1951 «περὶ παροχῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112 εἰς τοὺς προσθέτους ἀστυφύλακας» ὁρίζεται, ὅτι «οἱ πρόσθετοι ἀστυφύλακες ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ των τελοῦσιν ἐν συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου διαρκείας πρὸς τὸ πρόσωπον (φυσικὸν ἢ νομικόν, δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου), αἰτήσει τοῦ ὁποίου ἐγένετο ὁ διορισμὸς αὐτῶν, ἡ δὲ ὑπηρεσία των τερματίζεται πάντοτε διὰ διαταγῆς τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Ἀστυνομίας, μετὰ ἔγγραφον προειδοποίησιν τοῦ ἐργοδότου, κοινοποιουμένην καὶ πρὸς τὸν πρόσθετον ἀστυφύλακα. Οἱ ὅροι καὶ ὁ χρόνος προειδοποιήσεως καὶ ἡ ἐν παραλείψει ταύτης ὑποχρεώσεως τοῦ ἐργοδότου πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν προσθέτων ἀστυφυλάκων καθορίζονται, ἀναλόγως τοῦ χρόνου ὑπηρεσίας τούτων ὡς προσθέτων ἀστυφυλάκων παρὰ τοῖς ὡς ἄνω προσώποις, ὑπὸ τῶν νόμων 2112/1920, 4358/1930.

Ἐκ τοῦ πρὸς ἀλλήλας συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τούτων σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ σύμβασις ἐργασίας τοῦ προσθέτου ἀστυφύλακος λύεται πάντοτε διὰ διαταγῆς τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ἀστυνομίας καὶ οὐδέποτε διὰ καταγγελίας ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου. Ἐπομένως ὁ ἐργοδότης, παρ' ᾧ ὑπηρετεῖ πρόσθετος ἀστυφύλαξ, οὐδεμίαν ἔχει ὑποχρέωσιν πρὸς τήρησιν διὰ τὴν ἔγκυρον ἀπὸ μέρους αὐτοῦ καταγγελίαν τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945 καὶ τῆς κατ' ἐξουσιοδότησιν τούτου ἐκδοθείσης ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, τῶν ὁποίων ἡ ἐφαρμογὴ εἶναι ἀσυμβίβαστος πρὸς τὰς προεκτεθεῖσας διατάξεις, δοθέντος ὅτι ἡ τήρησις τῶν διατυπώσεων τούτων, ἤτοι ἡ ἔγγραφος καταγγελία τῆς συμβάσεως, ἡ ἀναγγελία ταύτης πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, ὡς καὶ ἡ καταβολὴ τῆς ἀποζημιώσεως, οὐδεμίαν ἀσκεῖ ἐπιρροὴν ἐπὶ τὴν λύσιν τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως, ἀφοῦ, καθ' ἃ ἐλέχθη, ἡ σύμβασις ἐργασίας τοῦ προσθέτου ἀστυφύλακος λύεται πάντοτε διὰ διαταγῆς τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων. Ἡ μόνη ὑποχρέωσις, ἥτις ἐπιβάλλεται εἰς τὸν ἐργοδότην, εἶναι νὰ κοινοποιήσῃ ἐγκαίρως πρὸς τὸν πρόσθετον ἀστυφύλακα τὴν ἔγγραφον καὶ κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ νόμου προειδοποίησιν αὐτοῦ, βάσει τῆς ὁποίας χωρεῖ ἡ διὰ διαταγῆς τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ἀστυνομίας ἀπόλυσις τοῦ ἀστυφύλακος, ὑποκειμένης ἄλλως ἐν παραλείψει τῆς κοινοποιήσεως ὑποχρεώσεως εἰς τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ ν. 2112/1920. Ἐν προκειμένῳ ἐκ τῶν προσαγομένων ἐγγράφων, μεταξὺ τῶν ὁποίων δὲν περιλαμβάνονται καὶ πρακτικὰ τῆς

(*) *Σημ. ΕΕΔ*: Ἀναξαρτήτως τῆς ἐννοίας τοῦ ἐν τῇ ἀποφάσει μνημονευομένου β.δ. 14 Ἰουνίου 1945 «περὶ ἐφοδιασμοῦ διὰ βιβλιαρίων ὑγείας τῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν λαχαναγορῶν, ὀπωραγορῶν καὶ λαχανοπωροπωλείων» τοῦτο κατηργήθη διὰ τοῦ ἀπὸ 16 Ἰουνίου/14 Ἰουλίου 1953 διατάγματος «περὶ καταργήσεως β.δ. περὶ χορηγήσεως βιβλιαρίων ὑγείας» (ΕΕΔ 12, 860). Ἐπομένως ἡ σύμβασις ἐργασίας τοῦ μὴ ἐφωδιασμένου διὰ βιβλιαρίου ὑγείας κατέστη ἀπὸ τῆς καταργήσεως τοῦ βιβλιαρίου ὑγείας ἔγκυρος (ἄρθρ. 183 Α.Κ.).

ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΚΑΙΟΥ ΚΑΙ ΓΝΩΜΑΙ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΣΧΕΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΟ Ν.Δ. 2511/1953

Ὑπὸ τοῦ κ. *Κωνστ. Πουλοπούλου*, Δικηγόρου ἐν Καλάμαις

Ι. Κατὰ τὴν νεωτέραν ἀντίληψιν τοῦ Νομοθέτου, ἀφορμωμένην ἐκ τῆς διδασκομένης καὶ ὑπὸ τοῦ *Nikisch* (Ἐργατικὸν Δίκαιον, μετάφρασις ὑπὸ *Β. Βασιλείου - Δ. Κούση*) θεωρίας τῆς ἐντάξεως τοῦ μισθωτοῦ ἐν τῇ ἐπιχειρήσει τοῦ ἐργοδότου, νομικῆς προστασίας τυγχάνει ὄχι μόνον ἡ ἔγκυρος σύμβασις ἐργασίας τοῦ μισθωτοῦ, ἀλλὰ καὶ ἡ ἁπλῆ σχέσις ἐργασίας μεταξὺ μισθωτοῦ καὶ ἐργοδότου ἡ ὑπάρχουσα ἕνεκεν ἀκύρου (δι' οἱονδήποτε λόγον) συμβάσεως ἐργασίας· δηλαδὴ ἡ σχέσις, ἥτις δημιουργεῖται ἐκ τῆς ἐν τῇ ἐπιχειρήσει πραγματικῆς ἀπασχολήσεως τοῦ μισθωτοῦ. Τοῦτο προκύπτει ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἀ.ν. 765/1943 καὶ 1968/1944, αἵτινες ὑπήγαγον εἰς τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. Γ'ΘΟΔ' τὰς ἀξιώσεις τῶν μισθωτῶν κατὰ τῶν ἐργοδοτῶν τὰς πηγαζούσας ἐκ σχέσεως ἐργασίας, ἐκ τῶν ἰσχυόντων νόμου ἐπεχουσῶν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1951 καὶ ἐντεῦθεν ἐκδοθεισῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, αἵτινες χορηγοῦσι τὰ δῶρα λόγῳ ἑορτῶν Πάσχα καὶ Χριστουγέννων εἰς πάντα μισθωτὸν συνδεόμενον μετὰ τοῦ ἐργοδότου του διὰ σχέσεως ἐργασίας 19500/1952 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας περὶ κατωτάτων ἡμερομισθίων τῶν διὰ σχέσεως ἐργασίας συνδεομένων μισθωτῶν, τοῦ ν.δ. 2511/1953 κλπ. Μετὰ τὴν δημοσίευσιν μάλιστα τοῦ ἀνωτέρου ν.δ. τείνουν νὰ ἐξομοιωθῶσιν ἐν πολλοῖς τὰ δικαιώματα τοῦ μισθωτοῦ τοῦ συνδεομένου μετὰ τοῦ ἐργοδότου του δι' ἁπλῆς σχέσεως ἐργασίας (ἀκύρου συμβάσεως) πρὸς τὰ δικαιώματα τοῦ συνδεομένου δι' ἐγκύρου συμβάσεως ἐργασίας. Περὶ τούτου ἐπραγματεύθημεν εἰς ΕΕΔ 12, σ. 1270. Ὅτι δηλαδὴ καὶ ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας, καθ' ὃν χρόνον αὕτη διαρκεῖ καὶ προσφέρεται ἡ ἐργασία, γεννῶνται δικαιώματα ὑπὲρ τοῦ μισθωτοῦ πρὸς καταβολὴν τῆς ἀντιπαροχῆς τῆς προσφερθείσης ἐργασίας, ἥτις δὲν ἔχει τὸν χαρακτῆρα ἀπαιτήσεως ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ καὶ ἐπιδιώκεται κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. Γ'ΘΟΔ', ὡς ἐτροποποιήθη. (Ὅρα καὶ μελέτην *Β. Βασιλείου*, ΕΕΔ 12, 1293).

ΙΙ. Μέχρι τοῦ ν.δ. 2511/1953 ἡ σχέσις ἐργασίας, ἥτις ἀπέμενεν, ἕνεκεν τῆς ὑφισταμένης μεταξὺ ἐργάτου καὶ ἐργοδότου ἀκύρου συμβάσεως ἐργασίας, κατελύετο ἀζημίως ὁποτεδήποτε ἄνευ τῆς τηρήσεως νομίμων διατυπώσεων. Ἀπὸ τῆς κατὰ τὴν 10.7.1953 ἰσχύος τοῦ ν. ὅτος τούτου ἐπῆλθεν οὐσιώδης μεταβολὴ εἰς τὰ πρότερον κρατοῦντα, διότι τὸ πρῶτον ὁ νόμος οὗτος προσεδωκεν εἰς τὴν σχέσιν ἐργασίας νομικὴν προστασίαν (προκειμένου περὶ καταργήσεώς της) παραπλησίαν πρὸς τὴν προστασίαν, ἧς τυγχάνει ἡ ἔγκυρος σύμβασις ἐργασίας, καθ' ὅσον πρὸς κατάλυσιν τῆς σχέσεως ταύτης ἔθεσεν ὡρισμένας προϋποθέσεις, ἄνευ τῆς τηρήσεως τῶν ὁποίων δὲν ἐπέρχεται ἡ κατάλυσις.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 6 ν.δ. 2511/1953 προστατεύεται αὐτὴ αὕτη ἡ πραγματικὴ κατάστασις τῆς προσφορᾶς τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ καὶ ἡ διάρκεια τῆς πραγματικῆς ταύτης καταστάσεως, ἥτις δύναται βεβαίως νὰ τερματισθῇ, ἀφοῦ τηρηθῶσιν αἱ ἐν αὐτῷ διαγραφόμεναι διατυπώσεις «Ἐκμεταλλεύσεις ὑπαγόμεναι εἰς τὸν ν. 118/1945.....ὑποχρεοῦνται ν' ἀναγγέλλωσιν ἐγγράφως εἰς διπλοῦν.. πᾶσαν ὑπ' αὐτῶν πραγματοποιουμένην ἀπόλυσιν ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας τῆς σχέσεως ἐργασίας».

Αἱ διατάξεις αὗται, οὖσαι ἀπαγορευτικαί, καθιεροῦσι κανόνας ἀναγκαστικοῦ δικαίου δημοσίας τάξεως, ἡ παράβασις τῶν ὁποίων, ὡς ῥητῶς ἐξ αὐτῶν προκύπτει, ἐπιφέρει τὴν ἀκυρότητα (ἀνυπαρξίαν) τῆς γενομένης ἀντιθέτου ἐνεργείας. Κατ' ἀκολουθίαν δὲν τερματίζεται, οὔτε καταλύεται ἡ ἐκ τῆς ἀκύρου συμβάσεως ἐργασίας ἀπομένουσα σχέσις ἐργασίας μεταξὺ ἐργάτου καὶ ἐργοδότου, δηλαδὴ τὸ πραγματικὸν γεγονὸς τῆς προσφορᾶς τῆς ἐργασίας καὶ τὸ δικαίωμα, ὅπερ ἀπέκτησαν ὁ μισθωτὸς νὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ προσφέρῃ τὰς ὑπηρεσίας του πρὸς τὸν ἐργοδότην καὶ παραμείνῃ ἀμετάβλητος ἡ σχέσις ἐργασίας, ἂν δὲν τηρηθῶσιν αἱ διατυπώσεις τοῦ ἄρθρου 6 ν.δ. 2511/1953.

Ἡ μὴ συμμόρφωσις τοῦ ἐργοδότου πρὸς τὴν ἐπαγομένην ταύτην τοῦ νόμου ἀποτελεῖ παράβασιν αὐτοῦ, ἡ δὲ ἐργασιακὴ σχέσις θεωρεῖται πλάσματι νόμου ὡς συνεχιζομένη καὶ μὴ καταλυθεῖσα, ὁπότε ex lege ὁ μισθωτὸς δικαιοῦται νὰ λάβῃ παρὰ τοῦ παραβάντος τὸν νόμον ἐργοδότου τὸν

πρωτοδίκου δίκης, καὶ τῶν ἑκατέρωθεν ἐκτεθέντων πρωτοδίκως καὶ ἐφεσίμως, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, ἐβεβαιώθη, ὅτι ὁ ἐκκαλῶν (ἐνάγων) διωρίσθη κατ' ἄρθρον 89 τοῦ εἰρημένου ν. 4971/1931 ὡς πρόσθετος ἀστυφύλαξ παρὰ τῇ ἐφεσιβλήτῳ (ἐναγομένῃ), μετ' ἔγγραφον προειδοποίησιν τῆς ὁποίας ἀπελύθη τὴν 15.10. 1951 διὰ διαταγῆς τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων. Ἀκολούθως τούτοις, λυθείσης κατὰ τὸν ἀνωτέρω νόμιμον τρόπον ἐγκύρως τῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ἐκκαλοῦντος ἡ ἐφ' ἧς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἀγωγή του, δι' ἧς, κατὰ τὰ ἐν τῇ ἠγνομένῃ σκέψει, διώκεται ὁ μισθὸς ὑπερημερίας, ἕνεκα ἀκύρου ἀπολύσεώς του ἀπὸ μέρους τῆς ἐφεσιβλήτου, εἶναι ἀπορριπτέα ὡς μὴ βάσιμος. Ταῦτα δεχθεῖσα καὶ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις οὐδόλως ἐσφαλε καὶ οὐδένα νόμον παρεβιασε, ὁ δὲ τ' ἀντίθετα ὑποστηρίζων μοναδικὸς λόγος τῆς ἐφέσεως τυγχάνει ἀπορριπτέος, μετὰ ταῦτα δὲ καὶ ἡ κρινομένη ἔφεσις ὡς μὴ βάσιμος κατ' οὐσίαν(*).

(*) *Σημ. ΕΕΔ*: Περὶ τῆς φύσεως τῆς σχέσεως ἐργασίας τῶν προσθέτων ἀστυφυλάκων βλέπε τὴν Α.Π. 234/1953 (εἰσηγητὴς *Ι. Τραχανῆς*, ΕΕΔ 12, 596) καὶ τῆς λύσεως τῆς σχέσεως καὶ τὰς Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 12164/1952 (εἰσηγητὴς *Σπ. Σταματιάδης*, ΕΕΔ 12, 88), Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 9825/1953 (εἰσηγητὴς *Ὁ αὐτός*, ΕΕΔ 12, 1073) καὶ τὰ αὐτόθι σημειούμενα).

πᾶν ὅ,τι θὰ ἐλάμβανεν, ἐὰν οὗτος προσέφερε πράγματι τὰς ὑπηρεσίας του, ἤτοι τὸ διαφέρον ἢ ἀποζημίωσιν.

ΙΙΙ. Ἡ πρᾶξις τοῦ παρανόμως καταλύοντος τὴν σχέσιν ἐργασίας ἐργοδότου ἀποτελεῖ ἀστικὸν πταῖσμα ἢ ἀδικοπραξίαν, κατ' ἄρθρ. 914 Α.Κ., ἐντεῦθεν δὲ γεννᾶται ἡ ὑποχρέωσις αὐτοῦ νὰ ἀποκαταστήσῃ πᾶσαν ἐπελθοῦσαν ζημίαν εἰς τὸν μισθωτόν, ἣν οὗτος ὑφίσταται ἐκ τῆς παρανόμου ἐνεργείας μέχρι τοῦ νομίμου τερματισμοῦ τῆς παρανομίας ταύτης.

Πρέπει ὅθεν νὰ λάβῃ ὁ παρὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 6 ν.δ. 2511/1953 ἐκ τῆς ἐργασίας του ἐκδιωκόμενος μισθωτὸς (καὶ ὁ δι' ἀκύρου συμβάσεως ἐργασίας ἐργαζόμενος) πᾶν ὅ,τι θὰ ἐλάμβανεν, ἐὰν μὴ συνέβαινεν ὅ,τι συνέβη (ἐὰν μὴ ἐξεδιώκετο τῆς ἐργασίας). Ὁ σπουδαιότερος δὲ λόγος τῆς πρὸς παροχὴν τοῦ διαφέροντος ἢ ἀποζημιώσεως ὑποχρεώσεως τοῦ ἐργοδότου εἶναι ἡ παρὰ τὸ δίκαιον ἐνέργεια αὐτοῦ, εἴτε αὕτη εἶναι ἁπλῆ προσβολὴ δικαιώματος, εἴτε ὑπὸ τοῦ δικαίου ρητῶς ἀπηγορευμένη. (*Windscheid - Πολυχ.* Ἐνοχ. ἐκδ. 1932 § 257 σ. 49, 52, §§ 258, καὶ *Μομφ.*, Ἐνοχ. §§ 257, 258.

Ἐν προκειμένῳ ρητῶς, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 6 ν.δ. 2511/1953 ἀπαγορεύεται ἡ κατάλυσις τῆς καθ' οἱονδήποτε τρόπον δημιουργηθείσης σχέσεως ἐργασίας (πραγματικῆς προσφορᾶς τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ ἐν τῇ ἐπιχειρήσει τοῦ ἐργοδότου), κατ' ἄλλον τρόπον ἐκείνου, τὸν ὁποῖον ἐπιτάσσει τὸ ἄρθρον τοῦτο. Ἡ παράβασις τῆς ὑποχρεώσεως ταύτης τοῦ ἐργοδότου ἀποτελεῖ πρᾶξιν ρητῶς ἀπαγορευομένην ὑπὸ τοῦ νόμου (ἀστικὸν πταῖσμα), ἧς παραβάσεως αὐτὸς οὗτος ὁ νόμος ὁρίζει τὰς συνεπείας, καθορίζων ὅτι εἶναι ἄκυρος (ἀνύπαρκτος) ἡ κατάλυσις τῆς σχέσεως ἐργασίας, ἥτις ἐξακολουθεῖ, ὡς ἐὰν μὴ ἐγένετο.

Πρόδηλον ὅθεν ὅτι ὁ νόμος προστατεύει τὴν πραγματικὴν ταύτην κατάστασιν καὶ καθ' οἱονδήποτε τρόπον πραγματικὴν ἐν τῇ ἐπιχειρήσει ἀπασχόλησιν τοῦ μισθωτοῦ, ἀδιακρίτως ὑπάρξεως ἐγκύρου ἢ ἀκύρου συμβάσεως ἐργασίας. Ἀπαγγέλλων δὲ τὴν ἀκυρότητα τῆς κατὰ παράβασιν τοῦ νόμου καταλύσεως τῆς δημιουργηθείσης σχέσεως ἐργασίας προστατεύει αὐτὸ τοῦτο τὸ πραγματικὸν γεγονὸς τῆς ἀπασχολήσεως τοῦ μισθωτοῦ ἐν τῇ ἐπιχειρήσει τοῦ ἐργοδότου καὶ οὐχὶ τὴν ἄκυρον σύμβασιν ἐργασίας, δυνάμει τῆς ὁποίας ἐδημιουργήθη ἡ μετὰ τοῦ ἐργοδότου σχέσις ἐργασίας, ὥστε, καὶ ἂν μὴ περιέρχηται ὁ ἐργοδότης εἰς τὴν ὑπὸ τῆς ἐπιστήμης τοῦ δικαίου διδασκομένην πραγματικὴν ὑπερημερίαν, γεγονὸς εἶναι ὅτι ἕνεκεν τῆς παρανόμου ἐνεργείας του διαπράττει πταῖσμα καὶ εἶναι ὑπόχρεως κατὰ τὸ ἄρθρ. 914 Α.Κ. πρὸς παροχὴν ἀποζημιώσεως, ἀντιστοιχούσης εἰς ὅ,τι ἐλάμβανεν ὁ μισθωτός, ὅταν εἰργάζετο (ὅρα ὁμοίας σκέψεις Πρ/κου Θεσσ. 1129/1953 Θέμ. ΞΣ' 82).

Ἐν Καλάμαις 14.2.1954

ΛΥΣΙΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΥΠΟ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΩΣ ΔΙΟΡΙΖΟΜΕΝΩΝ ΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Ὑπὸ τοῦ κ. *Σπυρ. Κ. Ἀγγελοπούλου*, Δικηγόρου

Ι. Ἡ βάσει τοῦ ἀ.ν. 1836/1951, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ν.δ. 2657/1953, δημιουργουμένη ἐξηναγκασμένη σύμβασις ἐργασίας διαρκεῖ ὑποχρεωτικῶς ἐπὶ μίαν δετίαν (1), τοῦ ἐργοδότου μὴ δυναμένου νὰ λύσῃ ἐλευθέρως αὐτήν.

Φοβούμενος ὁ νομοθέτης τυχὸν αὐθαιρεσίας τῶν ἐργοδοτῶν εἰς βάρος τῶν ἐργαζομένων-πολεμιστῶν καὶ πρὸς μείζονα ἐξασφάλισιν αὐτῶν, ἀφ' ἑνὸς μὲν καθώρισε τοὺς λόγους, δι' οὓς λύεται αὐτοδικαίως ἡ σύμβασις ἐργασίας (2), ἀφ' ἑτέρου δὲ παρεχώρησε τὸ δικαίωμα εἰς συλλογικὰ διοικητικὰ ὄργανα, τῶν ὁποίων αἱ ἀποφάσεις συνιστῶσι πράξεις διοικητικῶν ἀρχῶν, ὅπως δι' ὡρισμένους λόγους λύσωσιν αὐτήν.

Τοιαῦτα συλλογικὰ διοικητικὰ ὄργανα εἶναι ἡ Πρωτοδικειακὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ἀ.ν. 224/1936 καὶ 771/1937 (3) καὶ τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον Προστασίας Ἀπολυομένων

ΙΙ. Ἡ διοικητικὴ ἀρχὴ λύει τὴν ἀναγκαστικὴν σύμβασιν ἐργασίας εἴτε δι' ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ (4), εἴτε δι' ἀνακλήσεως τῆς πράξεως τοῦ διορισμοῦ αὐτοῦ (5).

Αἱ πράξεις τῆς ἀπολύσεως καὶ ἀνακλήσεως ἐπιφέρουν τὰ αὐτὰ ἔννομα ἀποτελέσματα, ἤτοι τὴν λύσιν τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως (δηλ. τὴν διακοπήν της μέχρι τοῦδε ὑπαρξάσης νομικῆς καταστάσεως) ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως των (6), τὴν ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἀπομάκρυνσιν τοῦ μισθωτοῦ, τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ ἐργοδότου ὅπως τηρήσῃ τὰς διατυπώσεις τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ἀ.ν. 118/1945 (7). Συνεπῶς οὐδεμία, ὡς πρὸς τοῦτο, διαφορὰ ὑφίσταται μεταξὺ αὐτῶν. Διαφορὰ ὑπάρχει μόνον α) ὡς πρὸς τοὺς λόγους τοὺς προκαλοῦντας τὴν ἔκδοσιν ἑκάστης πράξεως. Ἄλλοι εἶναι οἱ λόγοι τῆς ἀπολύσεως (8) καὶ ἄλλοι οἱ τῆς ἀνακλήσεως (9), β) ὡς πρὸς τὸ συλλογικὸν ὄργανον τὸ ὁποῖον ἐκδίδει ἑκάστην πρᾶξιν (10) καὶ γ) ἡ ἀνάκλησις προϋποθέτει ἀντικατάστασιν τοῦ ἀνακαλουμένου δι' ἄλλου πολεμιστοῦ.

ΙΙΙ. Ἡ ἀπόλυσις τοῦ ἀναγκαστικῶς τοποθετηθέντος ἐπιτρέπεται διὰ τοὺς ἐν ἄρθρῳ 7 § 3 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 ἀναφερομένους λόγους.

---

(1) Ν. 2228/1952.

(2) Α.ν. 1836/1951, ἄρθρ. 7 § 2.

(3) Συμπλήρωμα Νομολογίας, τόμ. 1ος Συμβ. Ἐπικρατείας ἀριθ. 530 σ. 47.

(4) Α.ν. 1836/1951, ἄρθρ. 7.

(5) Α.ν. 1836/1951, ἄρθρ. 11 §§ 2, ὡς ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ ν.δ. 2657/1953.

(6) Ἡ ἀνάκλησις νομίμου ἀτομικῆς διοικητικῆς πράξεως (τοιαύτη εἶναι καὶ ἡ ὑπὸ τοῦ Κ.Σ.Π.Α. ἐκδιδομένη πρᾶξις τοῦ διορισμοῦ) ἰσχύει ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως της στερουμένη ἀναδρομικῆς ἐννοίας. *Σπαθοπούλου*, Δίκαιον Διοικ. Πράξεων σ. 441, 469 - 470, ΕΕΔ 11 848 - 849, Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1846/1952, ΕΕΔ 11, 1149, Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4072/1953 ΕΕΔ 12, 842, Πρωτ/κου Ἀθηνῶν 3886/1953, ΕΕΔ 12, 841.

(7) Περὶ τῆς ὑποχρεώσεως αὐτῆς τοῦ ἐργοδότου πρβλ. κατωτέρω VII.

(8) Α.ν. 1836/1951, ἄρθρ. 7.

(9) Πρβλ. κατωτέρω IV.

(10) Τὴν πρᾶξιν τῆς ἀπολύσεως ἐκδίδει ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ ἄρθρ. 7 ἀ.ν. 214/1936 καὶ 771/1937 (ἄρθρ. 7 § 3 ἀ.ν. 1836/1951), τὴν δὲ πρᾶξιν τῆς ἀνακλήσεως τὸ Κ.Σ.Π.Α. (ἄρθρ. 11 §§ 2 ἀ.ν. 1836/1951, ὡς ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 10 ν. δ. 2657/1953).

Έκ τῆς διατυπώσεως τοῦ ἄρθρου τούτου συνάγεται ὅτι ἡ ἀπαρίθμησις τῶν λόγων ἀπολύσεως εἶναι περιοριστική, τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ ἀ.ν. 244/1936 καὶ 771/1937 μὴ δυναμένης νὰ ἀπολύσῃ μισθωτὸν πολεμιστὴν δι' ἄλλον ἐκτὸς τῶν ἐν ἄρθρῳ τούτῳ ἀναφερομένων λόγων.

IV. Διὰ τὴν πρᾶξιν τῆς ἀνακλήσεως τῆς ἐκδιδομένης ὑπὸ τοῦ Κ.Σ.Π.Α. ὁ ἀ.ν. 1836/1951 ἄρθρ. 11 §§. 1 καὶ 2, ὡς τοῦτο ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 10 ν.δ. 2657/1953, δὲν ἀναφέρει λόγους (αἰτίας) ἀνακλήσεως. Ἐξ αὐτοῦ ὅμως δὲν ἕπεται ὅτι αὐτὴ ἐπιτρέπεται νὰ εἶναι ἀναιτιολόγητος (11). Ἡ αἰτιολόγησις τῆς ἀνακλήσεως δέον νὰ θεωρῆται ἀπαραίτητος, ὅταν θίγει δεδικαιολογημένα συμφέροντα τοῦ διοικουμένου (ὡς ἐν προκειμένῳ). Κατὰ μείζονα λόγον προβάλλει ἡ ἀνάγκη αἰτιολογίας πράξεως ἀνακαλούσης ἑτέραν νόμιμον τοιαύτην (12). Αἱτίαι ἀνακλήσεως δύνανται νὰ εἶναι οἱαιδήποτε, ἐκτὸς τῶν ἀναφερομένων εἰς τὸν ἀ.ν. 1836/1951, ἄρθρ. 7 § 3. Δηλαδὴ οἱ λόγοι ἀπολύσεως δὲν δύνανται νὰ ἀποτελέσωσι καὶ λόγους ἀνακλήσεως (13).

Ὁ νόμος ἀνέθεσεν εἰς τὴν Πρωτοδικειακὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ ἀ.ν. 244/1936 καὶ 771/1937 τὴν κρίσιν περὶ τοῦ ἂν ὁ μισθωτὸς τυγχάνῃ ἢ ὄχι ἀπολυτέος λόγῳ τῆς ἰδιομορφίας τῶν λόγων ἀπολύσεως. Αἱ δημόσιαι συνεδριάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς, τὸ δικαίωμα τοῦ μισθωτοῦ ὅπως παρίσταται μετὰ πληρεξουσίου δικηγόρου κατὰ τὰς συζητήσεις, τὸ ἐπιτρεπτὸν παντὸς ἀποδεικτικοῦ μέσου καὶ ἡ σύνθεσις αὐτῆς ἀποτελοῦν ἱκανὰς ἐγγυήσεις ἀκριβοδικαίας κρίσεως. Ἐπιτυγχάνεται δὲ ἡ τήρησις τῶν διατάξεων τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 ἐκ μέρους τῶν ἐργοδοτῶν. Εὐχερέστατα οἱ ἐργοδόται θὰ ἠδύναντο, διὰ τῆς μεθόδου τῶν ἀνακλήσεων, νὰ ζητῶσι τὴν ἀνάκλησιν τῶν τοποθετηθέντων πολεμιστῶν διὰ ψευδεῖς λόγους ἀκαταλληλότητος, ἀνεπαρκείας κ.λ.π. Τοιαῦται ὅμως καταχρήσεις καὶ καταστρατηγήσεις προλαμβάνονται διὰ τῶν ἀνωτέρω ἐγγυήσεων. Ἡ ὑπό τινων ὑποστηριζομένη ἀντίθετος ἄποψις (14), ἐσφαλμένη οὖσα, ὀφείλεται εἰς τὴν ἄστοχον τοποθέτησιν τῶν ἐπιχειρημάτων τοῦ «μείζονος» καὶ τοῦ «ἐλάσσονος» ἐπὶ τῶν θεμάτων τῆς «ἀπολύσεως» καὶ «ἀνακλήσεως». Προκειμένων πλειόνων θεμάτων, δέον νὰ συγκρίνωμεν αὐτά, ἵνα, διὰ τῆς ἐργασίας αὐτῆς, ἀνεύρωμεν τὴν εὐρύτητα καὶ σοβαρότητα αὐτῶν, ἐπὶ τῶν ὁποίων θὰ τοποθετήσωμεν ἀντιστοίχως τὸ «μεῖζον» ἢ τὸ «ἔλασσον». Οὕτως ἐργαζόμενοι ἀγόμεθα εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι τόσον ἡ ἀπόλυσις, ὅσον καὶ ἡ ἀνάκλησις, ἀποτελοῦσαι περιπτώσεις λύσεως τῆς αὐτῆς ἀναγκαστικῆς συμβάσεως καὶ ἐπιφέρουσαι τὰ αὐτὰ ἔννομα ἀποτελέσματα, εἶναι θέματα τῆς αὐτῆς εὐρύτητος καὶ σοβαρότητος. Συνεπῶς δὲν δυνάμεθα νὰ τοποθετήσωμεν ἐπὶ τοῦ ἑνὸς τὸ «μεῖζον» καὶ ἐπὶ τοῦ ἄλλου τὸ «ἔλασσον», ἵνα, περαιτέρω, μεταφέρωμεν τοὺς λόγους ἀπολύσεως εἰς τὴν σφαῖραν τῆς ἀνακλήσεως. Θέτοντες οἱ τὰ ἐναντία ὑποστηρίζοντες τὰ θέματα ταῦτα εἰς τὴν σχέσιν τοῦ «μείζονος» καὶ τοῦ «ἐλάσσονος» δὲν εἶναι συνεπεῖς πρὸς τοὺς συλλογισμοὺς των ἰσχυριζόμενοι, ὅτι διὰ μὲν τὸ κῦρος τῆς ἀπολύσεως ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται νὰ τηρήσῃ τὰς διατυπώσεις τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ἀ.ν. 118/1945, διὰ δὲ τὸ κῦρος τῆς ἀνακλήσεως δὲν ὑποχρεοῦται. Διατί νὰ μὴ δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν καὶ ἐν προκειμένῳ ὅτι ἐν τῷ «μείζονι» (δηλαδὴ ἐν τῷ δικαιώματι τῆς ἀπολύσεως) ὑφίσταται καὶ τὸ «ἔλασσον» (δηλαδὴ τὸ δικαίωμα τῆς ἀνακλήσεως), ἵνα καταλήξωμεν, περαιτέρω, εἰς τὸ λογικὸν συμπέρασμα, ὅτι καὶ διὰ τὸ κῦρος τῆς ἀνακλήσεως ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται νὰ τηρήσῃ τὰς διατυπώσεις τοῦ ἄρθρ. 9 ἀ.ν. 118/1945;

Ὡς δεδικαιολογημέναι αἰτίαι ἀνακλήσεως ἀναφέρονται, ἡ συναίνεσις τοῦ διοικουμένου, ἡ ἀθέτησις ὑποχρεώσεων προβλεπομένων ὑπὸ τῆς πράξεως, ἡ δολία ἐνέργεια τοῦ ἐνδιαφερομένου, τὸ δημόσιον συμφέρον, ἡ πλάνη περὶ τὸ δίκαιον ἢ τὰ πράγματα κ.λ.π. (15).

Ἂν ὅμως αἱ αἰτίαι αὗται προβλέπωνται ὡς παραβάσεις ὑπὸ τοῦ νομίμως ἀναγνωρισμένου ὀργανισμοῦ ἢ κανονισμοῦ τῆς ὑπηρεσίας ἢ ἐκμεταλλεύσεως, δι' ἃς ὁρίζεται ὡς ποινὴ ἡ ἀπόλυσις (16), ἁρμοδία πρὸς λύσιν τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως, δι' ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ, καθίσταται ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ ἀ.ν. 244/1936 καὶ 771/1937 καὶ οὐχὶ τὸ Κ.Σ.Π.Α. (17).

V. Δὲν πρέπει νὰ συγχέωμεν τὰς ἐννοίας τῆς ἀνακλήσεως καὶ ἀντικαταστάσεως. Ἀντικατάστασις εἶναι ἡ τοποθέτησις ἑτέρου μισθωτοῦ—πολεμιστοῦ εἰς τὴν θέσιν ἄλλου. Αὕτη δὲ ἀποτελεῖ ὅρον ἀπαραίτητον διὰ τὸ κῦρος τῆς ἀνακλητικῆς πράξεως (18). Τὴν ἐργασιακὴν σύμβασιν λύει ἡ ἀνάκλησις καὶ οὐχὶ ἡ ἀντικατάστασις (τοποθέτησις), ταύτης οὐδὲν ἄλλο οὖσης ἢ πράξεως διορισμοῦ ἑτέρου προσώπου, προστατευομένου ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ἀ.ν. 1836/1951, εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἀνακαλουμένου.

VI. Καίτοι ὁ νόμος ῥητῶς ἐπιτρέπει τὴν ἀνάκλησιν τοῦ τοποθετηθέντος (19), αὕτη δέον νὰ ὑποβάλλεται εἰς τοὺς περιορισμοὺς τῶν ἀρχῶν τῆς καταχρήσεως ἐξουσίας καὶ τῆς καλῆς χρήσεως τῆς διακριτικῆς ἐξουσίας, ἣν χορηγεῖ ὁ νόμος περὶ τὴν ἀνάκλησιν (20). Ἀνακαλῶν τὸ Κ.Σ.Π.Α., μετὰ πάροδον μακροῦ χρονικοῦ διαστήματος, τὸν διορισμὸν τοῦ πολεμιστοῦ, ποιεῖται κακὴν χρῆσιν τῆς περὶ τὴν ἀνάκλησιν διακριτικῆς ἐξουσίας (21).

VII. Γίνεται δεκτὸν ὅτι διὰ τὸ κῦρος τῆς ἀπολύσεως δέον νὰ τηρηθῶσιν αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 9 ἀ.ν. 118/1945 (22). Τοῦτο δέον νὰ δε-

(11) Πρωτοδ/κου Ἀθην. 4045/1953, ΕΕΔ 12,891.

(12) *Στασινοπούλου*, Δίκαιον Διοικ. Πράξεων σ. 465-466.

(13) Σ.Ε. Ὀλ. 2158/1953, ΕΕΔ 12, 1319, 1432/1953, ΕΕΔ 12, 839.

(14) Νομικὸν Βῆμα 1954 σ. 164, Φ. *Ἀγγελῆς*.

(15) *Δένδια*, Διοικ. Δίκ. σ. 160, Πρωτ/κου Ἀθηνῶν 4045/1953, ΕΕΔ 12, 891.

(16) Ἄρθρ. 7 § 3α ἀ.ν. 1836/1951.

(17) Ἄρθρ. 7 § 3α ἀ.ν. 1836/1951.

(18) Πρωτ/κου Ἀθηνῶν 4045/1953 ΕΕΔ 12, 891.

(19) Α.ν. 1836/1951, ἄρθρ. 11 §§. 1 καὶ 2, ὡς τοῦτο ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ ν.δ. 2657/1953 ἄρθρ. 10.

(20) *Στασινοπούλου*, Δίκ. Διοικ. Πράξεων σ. 467 - 468.

(21) *Στασινοπούλου*, Δίκ. Διοικ. Πράξεων σ. 467, Σ.Ε. Ὀλ. 1432/1953 ΕΕΔ 12, 839 - 840.

(22) Α.ν. 1836/1951, ἄρθρ. 7 § 3, ἐν συνδυασμῷ πρὸς ἀ.ν. 244/1936, ἄρθρ. 7 § 3, «πᾶσα διάταξις προγενεστέρου νόμου . . . καταργεῖται, πλὴν τῶν

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΔΙΑΚΟΠΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΞ ΑΝΩΤΕΡΑΣ ΒΙΑΣ, ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΩΣ Ν. 2112

("Απόλυσις προσωπικού Κ.Τ.Ε.Φ.Α. μετά διάλυσιν αὐτῶν καὶ δικαίωμα ἀποζημιώσεως Ν. 2112).

Περίληψις ἐρωτήματος: Ἂν τὸ ἀπολυόμενον προσωπικὸν τῶν Κ.Τ.Ε.Φ.Α., συνεπείᾳ τῆς διαλύσεως αὐτῶν, κατὰ τὸ ν.δ. 2512/1953, δικαιοῦται τῆς κατὰ τὸν ν. 2112/1920, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη, ἀποζημιώσεως.

Νομικοῦ Συμβουλίου Γνωμ. 97/1954

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. *Χ. Βασιλακόπουλος*

Εἰσηγητὴς ὁ Σύμβουλος κ. *Τρ. Κοντογιαννόπουλος*

Λοιπὰ μέλη: οἱ κ.κ. *Δ. Μπαρμπάτης, Α. Ἀλεξίου, Κ. Ρουμπάνης, Ν. Κοντογιάννης, Δ. Μπιζίμης*, Σύμβουλοι, *Κ. Κυριαζῆς, Π. Μπαρτσακούλιας*, Πάρεδροι

Τὸ ν.δ. 2512/1954, δυνάμει τοῦ ὁποίου διαλύονται τὰ Κ.Τ.Ε.Φ.Α. καὶ τίθενται ὑπὸ ἐκκαθάρισιν, οὐδὲν διαλαμβάνει περὶ ἀποζημιώσεως τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν, ὅπερ ἀπολύεται κατ' ἀκολουθίαν τῆς διαλύσεως αὐτῶν. Σχετικαὶ διατάξεις πρὸς τὸ ὑπὸ κρίσιν θέμα εἶναι αἱ τοῦ ν. 2112/1920 τοιαῦται, ὡς αὗται συνεπληρώθησαν καὶ ἐτροποποιήθησαν, τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ἀ.ν. 118/1945, τῶν ἄρθρων 672 ἐπ. Α.Κ. καὶ δέον νὰ ἐξετασθῇ, ἂν ἔχωσιν ἐφαρμογὴν ἐν προκειμένῳ αἱ διατάξεις αὗται καὶ ἐν τίνι μέτρῳ. Ἐξ αὐτῶν αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 669, 672 - 674 Α.Κ., αἵτινες ἀφορῶσι τὴν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας, δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν καὶ μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Α.Κ., συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 38 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ Νόμου τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, διατηρουμένων ἐν ἰσχύϊ τῶν νόμων καὶ διαταγμάτων περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, αἵτινες ἴσχυον πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Α.Κ., τῶν ὡς ἄνω σχετικῶν διατάξεων τοῦ Α.Κ. ἐφαρμοζομένων μόνον εἰς ἃς περιπτώσεις ἐμφανίζουσι νομοθετικὰ κενὰ αἱ ρηθεῖσαι προϊσχύουσαι διατάξεις περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας. Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ἀ.ν. 118/1945, ἡ ἰσχὺς τῆς ὁποίας διενηρήθη δυνάμει τοῦ ἄρθρου 60 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», ἔχει ἐφαρμογὴν μόνον ἐπὶ τῶν ἐπιχειρήσεων, αἵτινες ὑπάγονται εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω ἀ.ν. 118/1945, ἤτοι ἐπὶ ἐπιχειρήσεων, αἵτινες ἀπασχολοῦσι πρόσωπα παρέχοντα ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἢ ὑπηρεσίαν ἔναντι ἀμοιβῆς δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου, ἐφ' ὅσον ἀπασχολοῦνται ταῦτα εἰς περιφερείας, εἰς ἃς ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α., καὶ ἀσφαλίζονται παρ' αὐτῷ ἢ παρ' ἑτέρῳ Ὀργανισμῷ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀσθενείας. Ἀλλ' ἀνεξαρτήτως ἂν ἡ διάταξις αὕτη τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ἀ.ν. 118/1945 ἔχῃ ἐφαρμογὴν ἢ οὔ ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν Κ.Τ.Ε.Φ.Α., ὄντων δικαπαρμένων ἀνὰ ἅπασαν τὴν Χώραν, ἡ ἐν λόγῳ διάταξις, πλὴν τῆς καταργήσεως τοῦ χρόνου τῆς καταγγελίας, ὃν ἔτασσε πρὸς τοῦτο ὁ ν. 2112 καὶ τὸ Β.Δ. τῆς 16/18 Ἰουλίου 1920, καὶ τῆς ἐπιβολῆς ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως τὸ μὲν πλήρους ἀποζημιώσεως τοῦ ἀπολυομένου κατὰ τὸν ν. 2112 ἢ τὸ Β.Δ. τῆς 16/18 Ἰουλίου 1920, τὸ δὲ ὅπως ἡ καταγγελία γίνηται ἐγγράφως καὶ ἀναγγέλληται εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας (ἤδη εἰς τὸ Ι.Κ.Α.) καὶ εἰς τὸν Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, δὲν ἐπήνεγκε κατὰ τὰ λοιπὰ τροποποίησιν τῶν διατάξεων τοῦ ν. 2112 καὶ τοῦ ὡς ἄνω Β.Δ. τῆς 16/18 Ἰουλίου 1920. Ἑπομένως ἡ ἔρευνα ἡμῶν ὡς πρὸς τὴν ὕπαρξιν ἢ μὴ ὑποχρεώσεως τῶν οὕτω διαλυθέντων Κ.Τ.Ε.Φ.Α. πρὸς καταβολὴν ἀποζημιώσεως εἰς τὸ ἀπολυόμενον προσωπικὸν αὐτῶν ἐπὶ τῇ διαλύσει αὐτῶν ἐπιβαλλομένης ἐκκαθαρίσεως, ἀνάγεται εἰς τὸ ἐρευνητέον, ἂν ἡ ἐν λόγῳ ὑποχρέωσις ἐπιβάλλεται ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ἀ.ν. 118/1945 ἢ ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ν. 2112/1920, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη.

Ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ἀ.ν. 118/1945 ἐπιβάλλεται ἡ ἐν λόγῳ ὑποχρέωσις μόνον ἐπὶ τῶν ἐπιχειρήσεων, αἵτινες ἀπασχολοῦσι πρόσωπα παρέχοντα ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἢ ὑπηρεσίαν ἔναντι ἀμοιβῆς δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου, ἐφ' ὅσον ἀπασχολοῦνται ταῦτα εἰς περιφερείας, εἰς ἃς ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α., καὶ ἀσφαλίζονται παρ' αὐτῷ ἢ παρ' ἑτέρῳ Ὀργανισμῷ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀσθενείας. Ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ν. 2112/1920, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη, ἐπιβάλλεται ἡ ἐν λόγῳ ὑποχρέωσις μόνον ἐπὶ τῶν

μενον ὑπ' αὐτῶν προσωπικὸν δέον κυρίως νὰ στραφῇ εἰς τὴν ἑρμηνείαν τῶν διατάξεων τοῦ ὡς ἄνω νόμου καὶ τῶν συναφῶν αὐτῷ Β.Δ. καὶ ἐν διαπιστώσει νομοθετικῶν κενῶν ἐν αὐταῖς εἰς ἑρμηνείαν τῶν μνημονευθεισῶν ἀνωτέρω σχετικῶν διατάξεων περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ Α.Κ.

Τὸ ἄρθρ. 6 § 2 τοῦ ν. 2112, ὡς τοῦτο συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ ν. 4558/1930, ὁρίζει τὰ ἀκόλουθα, προκειμένου περὶ ἀπολύσεως ὑπαλλήλου γενομένης κατ' ἀκολουθίαν περιστατικοῦ ἀνωτέρας βίας: «ὑπάλληλος ἀπολυόμενος ἕνεκα διακοπῆς τῆς ἐργασίας, λόγῳ πυρκαϊᾶς ἢ ***ἄλλου περιστατικοῦ ἀνωτέρας βίας, καθ' ὧν τυγχάνει ἠσφαλισμένος ὁ ἐργοδότης***, δικαιοῦται εἰς τὰ 2/3 τῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 ἐδ. 1 ἀποζημιώσεως». Εἶναι προφανὲς ὅτι ἡ ἀνωτέρω διάταξις τοῦ νόμου ἐπήνεγκε τροποποίησιν τῶν ἀρχῶν τοῦ δικαίου περὶ ἀπαλλαγῆς τοῦ ὑποχρέου πρὸς καταβολὴν ἀποζημιώσεως ἐν περιπτώσει ἀνωτέρας βίας. Ὁ Νομοθέτης ἀπήτησε διὰ τὴν ἀπαλλαγὴν τοῦ ὑποχρέου ἀπὸ πάσης ἀποζημιώσεως, ἐν περιπτώσει ἀνωτέρας βίας, ὅπως τὸ περιστατικὸν τῆς ἀνωτέρας βίας συνοδεύηται καὶ ὑπὸ ἀπωλείας τῶν περιουσιακῶν στοιχείων, δι' ὧν ἐκινεῖτο ἡ ἐπιχείρησις, καὶ διακοπῆς τῆς λειτουργίας αὐτῆς, μὴ ἀρκούσης πρὸς τοῦτο τῆς συνδρομῆς μόνον τοῦ περιστατικοῦ τῆς ἀνωτέρας βίας αὐτοῦ καθ' ἑαυτό. Τοῦτο καταφαίνεται σαφέστερον ἔκ τε τῆς αἰτιολογικῆς ἐκθέσεως τοῦ ν. 4558/1930, ὅστις συνεπλήρωσεν ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ ν. 2112, εἰς τὴν ὁποίαν ἐκθεσιν τονίζονται ἐπὶ λέξει τὰ ἀκόλουθα: «ἂν ***εἰς τὴν περίπτωσιν πυρκαϊᾶς ἢ ἄλλου περιστατικοῦ ἀνωτέρας βίας***, καθ' ἣν ***ὁ ἐργοδότης δὲν εἶναι ἠσφαλισμένος***, ἡ λύσις τοῦ ἐργοδότου ἀπὸ πάσης ἐκ τοῦ ν. 2112 ὑποχρεώσεώς του ἔναντι τοῦ στερηθέντος τῆς ἐργασίας ὑπαλλήλου αὐτοῦ, εὑρίσκῃ ἔρεισμα εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι καὶ ὁ ἐργοδότης διατελεῖ ὑπὸ τὸ βάρος τῆς αὐτῆς καταστροφῆς, οὐδόλως δικαιολογεῖται ἡ ἀπαλλαγὴ τοῦ ἐργοδότου ἀπὸ τῆς ἐκ τοῦ ν. 2112 ὑποχρεώσεώς του ἔναντι τοῦ ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ αὐτοῦ, ἐν ᾗ περιπτώσει οὗτος τυγχάνει ἠσφαλισμένος κατὰ τὸν ἐν λόγῳ κινδύνων» καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Β.Δ. τῆς 16/18 Ἰουλίου 1920, δι' οὗ δ/τος ἐπεξετάθη ὁ ν. 2112 καὶ ἐπὶ ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν, κατὰ τὸ μνημονευθὲν ἄρθρον τοῦ ὁποίου «δύναται ὁ ἐργοδότης νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας, ἐὰν ***ἐξ ἀνωτέρας βίας κατέστη ἀπολύτως καὶ συνολικῶς ἀδύνατος ἡ ἐξακολούθησις τῆς ἐπιχειρήσεως***».

Κατὰ ταῦτα, ἐὰν εἰς ἐπιχείρησίν τινα ἐπῆλθε διακοπὴ τῆς λειτουργίας αὐτῆς, συνεπείᾳ γεγονότος ἀνωτέρας βίας καὶ ἀπωλείας ἕνεκα τοῦ γεγονότος τούτου τῶν περιουσιακῶν αὐτῆς στοιχείων, δι' ὧν ἐκινεῖτο ἡ ἐπιχείρησις, δὲν ἦτο δὲ ἠσφαλισμένη ἡ ἐπιχείρησις κατὰ τῶν κινδύνων τούτων τῆς ἀνωτέρας βίας, οὐδεμία ὑποχρέωσις αὐτῆς ὑπάρχει πρὸς καταβολὴν ἀποζημιώσεως κατὰ τὸν ν. 2112 ἢ τὸ β.δ. τῆς 16/18 Ἰουλίου 1920 εἰς τὸ συνεπείᾳ τοῦ περιστατικοῦ τούτου τῆς ἀνωτέρας βίας ἀπολυόμενον προσωπικὸν αὐτῆς. Ἐὰν ὅμως κατὰ τῶν κινδύνων τῆς ἀνωτέρας βίας, συνεπείᾳ τῆς ὁποίας ἐπῆλθε διακοπὴ τῆς λειτουργίας τῆς ἐπιχειρήσεως, ἦτο ἠσφαλισμένη αὐτὴ καὶ ἀπεζημιώθη ὑπὸ τῆς ἀσφαλίσεως, τότε ὑποχρεοῦται αὐτὴ εἰς τὴν καταβολὴν εἰς τοὺς ἀπολυομένους ὑπαλλήλους τῶν 2/3 τῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 ἐδ. 1 ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112 καὶ τοῦτο, διότι κατὰ τὴν ρηθεῖσαν αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν τοῦ ν. 4558 «καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ ἀσφάλεια καλύπτει πᾶσαν ζημίαν τοῦ ἐργοδότου, δὲν δύναται νὰ λεχθῇ ὅτι τὰ εἰρημένα περιστατικὰ (τῆς ἀνωτέρας βίας) ἀποβαίνουν πάντοτε ἐντελῶς ἀζήμια εἰς τὸν ἐργοδότην, ὅστις εὑρίσκεται εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ διακόψῃ τὴν ἐργασίαν αὐτοῦ, ἐφ' ᾧ προτείνομεν τὸν περιορισμὸν τῆς ἀποζημιώσεως τῶν ὑπαλλήλων εἰς τὰ 2/3 αὐτῆς».

Τροποποίησιν τῶν ἄνω διατάξεων, θὰ ἠδύνατο νὰ εἴπῃ τις, ὅτι ἐπεχείρησε τὸ ἄρθρ. 17 τοῦ ἀ.ν. 118/1945, ὅπερ ἐπέτρεψεν εἰς τὸν Ὑπουργὸν Ἐργασίας ν' ἀπαλλάσσῃ δι' ἀποφάσεώς του, μετὰ γνώμην τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει τῆς ὑποχρεώσεως καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112 ἢ τοῦ β. δ. τῆς 16/18 Ἰουλίου 1920 βλαβείσας ἐπιχειρήσεις, ἐφ' ὅσον ἤθελε διαπιστωθῇ καταστροφὴ τῶν ἐγκαταστάσεων αὐτῶν, ἐπηρεάζουσα οὐσιωδῶς τὴν οἰκονομικὴν των ὑπόστασιν ἢ καθιστῶσα ἀδύνατον τὴν ἐπαναλειτουργίαν των, ἀλλὰ τὸ ἄρθρον τοῦτο πλέον τοῦ ὅτι δὲν διαλαμβάνει ρητῶς, ὡς πράττει τὸ ἄρθρ. 6 § 2 τοῦ ν. 2112, ὅτι ἡ βλάβη τῶν ἐγκαταστάσεων ὀφείλεται εἰς ἀνωτέραν βίαν, ἀλλὰ καὶ καταργήθη, ὡς καὶ ὁ ἀ.ν. 118/1945, πλὴν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ 9 δυνάμει τοῦ ἄρθρου 60 τοῦ ν. 1846/1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων».

Ἐὰν ἤδη ἔχωμεν εἰς ἐπιχείρησίν τινα διακοπὴν τῆς λειτουργίας αὐτῆς συνεπείᾳ γεγονότος ἀνωτέρας βίας, κατὰ δὲ τῶν κινδύνων τῆς ἀνωτέρας βίας δὲν ἦτο ἠσφαλισμένη αὐτη, ***ἀλλ' οὔτε καὶ ἐπῆλθεν ἐκ τοῦ γεγονότος τῆς ἀνωτέρας βίας ἀπώλεια τῶν περιουσιακῶν στοιχείων αὐτῆς, δι' ὧν ἐκινεῖτο*** αὐτη, δέον νὰ εἴπωμεν, ὅτι ἡ περίπτωσις αὕτη δὲν ρυθμίζεται μὲν εἰδικῶς ὑπὸ τοῦ ν. 2112, δύναται ὅμως νὰ ἔχῃ ἐφαρμογὴν ἐπ' αὐτῆς ἡ ἑρμηνεία, ἥτις συνάγεται ἐξ ἀντιδιαστολῆς πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ν. 4558 ἢ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 674 Α.Κ. Ἐὰν ἠθέλομεν δεχθῇ ὅτι ὑπάρχει ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ νομοθετικὸν κενὸν ἐν τῷ νόμῳ 2112, ὅπερ πληροῦται ὑπὸ τῆς συναφοῦς διατάξεως ταύτης τοῦ ἄρθρου 674 Α.Κ., ἡ διαφορὰ μεταξὺ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ν. 2112 καὶ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρ. 674 Α.Κ. ἐγκειται εἰς τὸ ὅτι ἐν μὲν τῇ πρώτῃ περιπτώσει θέλει καταβληθῇ πλήρως ἡ ἀποζημίωσις τοῦ ν. 2112 ἄνευ τῆς ἀνάγκης προσφυγῆς εἰς τὰ Δικαστήρια, ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ περιπτώσει ὁ καθορισμὸς τῆς ἀποζημιώσεως συντελεῖται διὰ προσφυγῆς εἰς τὸ Δικαστήριον, ὅπερ κατὰ τὴν κρίσιν του δύναται νὰ ἐπιδικάσῃ εἰς τὸν ἐκμισθωτὴν εὔλογον ἀποζημίωσιν. Τὸ ἐφ' ἡμῖν δεχόμεθα, ὅτι ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἔχει ἐφαρμογὴν τὸ ἄρθρ. 674 Α.Κ. Εἰς τὸ ὑπὸ κρίσιν θέμα ἔχομεν διάλυσιν τῶν Κ.Τ.Ε.Φ.Α., συντελεσθεῖσαν δυνάμει τοῦ Ν.Δ. 2512/1953, ἡ δὲ διάλυσις αὕτη, οὕτωσι γενομένη, συνιστᾷ ἀναμφισβητήτως τὴν ἔννοιαν τῆς ἀνωτέρας βίας, διότι εἶναι γεγονός, ὡς ἡ πυρκαϊά, ἡ θεομηνία, ἀπρόβλεπτον καὶ ἀναπότρεπτον. Διὰ τῆς διαλύσεως ταύτης τῶν

Κ.Τ.Ε.Φ.Α., ἐπῆλθε μὲν διακοπὴ τῆς λειτουργίας αὐτῶν, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἀπώλεια τῶν περιουσιακῶν στοιχείων αὐτῶν, καθ' ὅσον διὰ τοῦ Ν.Δ. 2512 διελύθη μὲν ἡ κοινοπραξία, ἥτις συνέδεε τοὺς ἰδιοκτήτας, οἵτινες ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῶν Κ.Τ.Ε.Φ.Α. συνέπραττον καὶ ἐλειτούργει οὕτω ἡ ἐπιχείρησις αὐτῶν, τὰ κύρια ὅμως αὐτῶν περιουσιακὰ στοιχεῖα, ἤτοι τὰ φορτηγὰ αὐτοκίνητα, δι' ὧν ἐκινεῖτο ἡ ἐπιχείρησις αὐτῶν καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κοινοπραξίας καὶ μετὰ τὴν διάλυσιν αὐτῆς, ἐξακολουθοῦν νὰ παραμένουν εἰς τὴν κυριότητα τῶν συμπραττόντων εἰς τὰ Κ.Τ.Ε.Φ.Α. ἰδιοκτητῶν αὐτῶν, οἵτινες οὕτω περιέσωσαν τὴν περιουσίαν αὐτῶν καὶ εἶναι ἐλεύθεροι νὰ συνεχίσωσιν, ἐὰν ὑπὸ ἄλλην μορφήν, τὴν ἐπιχείρησιν αὐτῶν τῆς μεταφορᾶς διὰ φορτηγῶν αὐτοκινήτων. Διὰ τοὺς λόγους τούτους τὸ ν.δ. 2512/1953, προκειμένου περὶ τῆς ἐκκαθαρίσεως, ὑφ' ἣν ἐτέθησαν διὰ τοῦ ν.δ. τούτου τὰ διαλυθέντα Κ.Τ.Ε.Φ.Α., ὁρίζει ἐν ἄρθρ. 1 § 6 αὐτοῦ τὰ ἀκόλουθα: «εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος ἡ περιουσία τῶν Κ.Τ.Ε.Φ.Α. δὲν ἐπαρκεῖ διὰ τὴν ἐξόφλησιν τῶν τυχὸν ἐκ τῆς διαλύσεως προκυπτουσῶν ὑποχρεώσεων τούτου διὰ πράξεως τοῦ Δ.Σ. τῶν Κ.Τ.Ε.Φ.Α. ἐγκρινομένη ὑπὸ τῆς ἐλεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρ. 6 τῆς ὑπ' ἀριθ. 1138/1951 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, κατανέμεται ἡ ὑποχρέωσις αὕτη μεταξὺ τῶν μετόχων ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν εἰς τὸ Κ.Τ.Ε.Φ.Α. ἐντεταγμένων αὐτοκινήτων καὶ τοῦ ὠφελίμου φορτίου αὐτῶν».

Κατὰ ταῦτα, οἱ ἰδιοκτῆται τῶν φορτηγῶν αὐτοκινήτων, οἵτινες συμμετεῖχον εἰς τὰ διαλυθέντα ὡς ἄνω Κ.Τ.Ε.Φ.Α., ὀφείλουν εἰς τὸ ἀπολυόμενον, συνεπείᾳ τῆς διαλύσεως ταύτης, προσωπικὸν των τὴν ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 671 Α.Κ. ἀποζημίωσιν, καθοριζομένην ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου.

Πρὸς τὴν γνώμην ταύτην τοῦ Εἰσηγητοῦ ἐτάχθη ὁ Σύμβουλος *Κ. Ρονμπάνης* καὶ οἱ Πάρεδροι *Κ. Κυριαζῆς* καὶ *Π. Μπαρτσακούλιας*, ἡ δὲ *πλειοψηφία, σχηματισθεῖσα ἐκ τῶν ὑπολοίπων Συμβούλων*, ἐδέχθη τὰ ἀκόλουθα:

Ι.—Ἐπὶ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου εἶναι δικαίωμα τοῦ ἐργοδότου ἡ καθ' οἱονδήποτε χρόνον διάλυσις αὐτῆς. Πρὸς προστασίαν τῶν ἐργαζομένων ἐκ τοῦ κινδύνου τῶν ἀπροειδοποιήτων ἀπολύσεων ὁ νόμος 2112 ἐθέσπισεν ὑποχρέωσιν τοῦ ἐργοδότου εἰς καταγγελίαν πρὸ ὡρισμένου χρόνου τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως καὶ ἴδρυσεν ἐπὶ παραλείψεως αὐτῆς ἀξίωσιν ἀποζημιώσεως, ρυθμίσας καὶ τὸ ζήτημα τῆς εὐθύνης ἐπὶ τῶν περιπτώσεων τῆς διακοπῆς τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ τῆς μεταβολῆς τοῦ ἐργοδότου. Ὁ συντάκτης τοῦ νόμου, ἑπόμενος τῇ ἀρχῇ τοῦ δικαίου «τῶν ἀδυνάτων οὐκ ἔστιν ἐνοχή», διέλαβε διάταξιν (ἄρθρ. 6 § 2, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ νόμου 1558), καθ' ἣν ἡ διακοπὴ τῆς λειτουργίας τῆς ἐπιχειρήσεως αἴρει τὴν πρὸς ἀποζημίωσιν ἐνοχὴν τοῦ ἐργοδότου μόνον ὅταν αὕτη εἶναι ἀπότοκος πυρκαϊᾶς ἢ ἄλλου οἱουδήποτε περιστατικοῦ ἀνωτέρας βίας (Α.Π. 505/1950, 151/1951). Ἡ διάταξις αὕτη, συνεπὴς πρὸς τὴν βασικὴν γραμμὴν τοῦ νόμου, ὅτι γενεσιουργὸς αἰτία τῆς ἐνοχῆς δὲν εἶναι ἡ ἀπόλυσις τοῦ μισθωτοῦ, ἀλλ' ἡ παράλειψις τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως, δὲν αἴρει τὴν εὐθύνην εἰς πᾶσαν περίπτωσιν διακοπῆς τῆς ἐπιχειρήσεως, μὴ ἀποκλείουσαν τὴν εὐχέρειαν τοῦ ἐργοδότου πρὸς ἐγκαιρον προειδοποίησιν, ἀλλὰ μόνον ἐπὶ τῆς εἰς ἀνωτέραν βίαν ὀφειλομένης διακοπῆς, ἐπὶ τῆς ὁποίας εἶναι πρόδηλος ἡ ἀντικειμενικὴ ἀδυναμία τοῦ ἐργοδότου εἰς ἐμπρόθεσμον καταγγελίαν. Ὑπὸ τοιαύτην περὶ τῆς ἐννοίας τῆς διατάξεως ἀντίληψιν νομοθετικὴ διάλυσις τοῦ φορέως τῆς ἐπιχειρήσεως προσώπου, ἐπάγουσα σύγχρονον τερματισμὸν τῆς λειτουργίας τῆς ἐπιχειρήσεως ταύτης καὶ ἀναγκαίαν διάλυσιν τῶν ὑπ' αὐτῆς καταρτισθεισῶν καὶ μὲ τὴν ὑπόστασιν τῆς συνεχομένων ἐργασιακῶν συμβάσεων, ἀποτελεῖ γεγονὸς μὴ δυνάμενον παρ' οἱανδήποτε πρόνοιαν καὶ σύνεσιν νὰ προβλεφθῇ ἢ προληφθῇ, ἀνωτέραν τουτέστι κατὰ τὸ δίκαιον βίαν διακοπῆς τῆς ἐπιχειρήσεως, καθιστῶσαν ἐξ ἀντικειμένου ἀνέφικτον τὴν πρὸς καταγγελίαν τῶν λυθεισῶν συμβάσεων ἐργασίας ὑποχρέωσιν καὶ ἀναιροῦσαν τὴν ἐκ τῆς παραλείψεως τῆς εὐθύνην πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν ἀπολυθέντων. Ἡ ἀντίληψις ὅτι ἡ ἀναίτιος διακοπὴ τῆς ἐπιχειρήσεως αἴρει τὴν πρὸς ἀποζημίωσιν ὑποχρέωσιν μόνον ὁσάκις συνοδεύεται ὑπὸ καταστροφῆς τοῦ περιουσιακοῦ ἀντικειμένου αὐτῆς ἀποκρούεται τόσον ἐκ τῆς διατυπώσεως τῆς διατάξεως, θεσπιζούσης ἀπαλλαγὴν ἐπὶ οἱουδήποτε περιστατικοῦ ἀνωτέρας βίας, ὅσον καὶ ἐκ τῆς ἱστορίας αὐτῆς. Ὁ νόμος 2112 δὲν εἶχε περιλάβει ὁρισμὸν ἀπαλλάσσοντα τὸν ἐργοδότην τῆς πρὸς καταγγελίαν καὶ ἀποζημίωσιν ὑποχρεώσεως ἐν περιπτώσει ἀνωτέρας βίας, ἐθεωρεῖτο ὅμως ὑπὸ τὸ κράτος αὐτοῦ ἐξυπακουομένη ἡ τοιαύτη ἀπαλλαγὴ ἐκ τῶν γενικῶν περὶ ἀνωτέρας βίας διατάξεων τοῦ δικαίου (*Ἰω. Καποδίστριας*, Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας §§ 60, 61). Ὁ νόμος 4558 διὰ τῆς γνωμένης προσθήκης δὲν ἐσκόπησε νὰ μεταβάλῃ τὴν ἀρχὴν ταύτην, ἀλλ' ἐθέσπισε νέον κανόνα, καθ' ὃν εἰς ὡρισμένας περιπτώσεις ἀνωτέρας βίας, καθ' ἃς ὁ ἐργοδότης εἶναι ἠσφαλισμένος κατὰ τοῦ κινδύνου, ὀφείλει μερικὴν ἀποζημίωσιν (Νομολ. Ζαχαροπούλου Β' Συμπλ. σελ. 537, πρβλ. ἄρθρ. 6 § 1 Β.Δ. τῆς 16/18 Ἰουλίου 1920, Α.Π. 201/1937 ΕΕΝ 183, Α.Π. 229/1926).

ΙΙ.—Ἡ γνώμη τῆς πλειοψηφίας στηρίζεται καὶ ἐπὶ ἄλλης βάσεως: Ὁ νόμος, ἐν ὄψει τοῦ προσωπικοῦ χαρακτῆρος τῶν ἐνοχικῶν σχέσεων, αἵτινες δεσμεύουσι κατὰ κανόνα μόνον τοὺς συναλλαξαμένους, ἐρρύθμισε διὰ τοῦ ἄρθρου 6 § 1 τὴν περίπτωσιν τῆς μεταβολῆς εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ἐργοδότου, θεσπίσας τὸ μεταβιβαστὸν τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως καὶ τῶν μετ' αὐτῆς συνδεομένων ὑποχρεώσεων καταγγελίας καὶ ἀποζημιώσεως εἰς τὸν διάδοχον. Ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ τῆς διατάξεως ταύτης ἐκράτησεν, ὅτι ἡ τοιαύτη μεταβίβασις χωρεῖ μόνον ὁπόταν ὑφίσταται μεταφορικὴ διαδοχὴ τῆς ἐπιχειρήσεως, καθ' ἣν συνεχίζεται αὐτὴ αὐτουσία ὑπὸ τοῦ ὑπεισερχομένου νέου φορέως (Α.Π. 563/1939 Θέμ. ΝΑ'/172, Α.Π. 116/1947, Θέμ. ΝΘ'/158, πρβλ. Α.Π. 39/1933 Θέμ. ΝΔ'/226, *Σχόλ.* Θέμ. ἐν ΝΘ'/224), ὁπόταν ὅμως δὲν συντρέχει εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν τῆς διαλύσεως τοῦ ἀσκοῦντος τὴν ἐπιχείρησιν προσώπου καὶ τῆς ἐν τῷ πλαισίῳ τῆς ρυθμίσεως τῆς τύχης τῆς περιουσίας αὐτοῦ μεταβιβάσεως ὡρισμένων στοιχείων ταύτης εἰς

τά ἀπαρτίσαντα τήν διαλυθεῖσαν νομικήν ὀντότητα φυσικά πρόσωπα. Ἡ ἄποψις αὕτη δέν ἀποκρούεται διά τοῦ ἰσχυρισμοῦ ὅτι καί' αὐτήν ἐπί οἰκειοθελοῦς διαλύσεως τῆς ὑπό ἑταιρικήν προσωπικότητα ἀσκουμένης ἐπιχειρήσεως ἡ ἐπί θανάτου τοῦ ἀρχικοῦ φορέως τῆς ἐπιχειρήσεως ἐξαφανίζεται ἡ ἐκ τοῦ ν. 2112 προστασία τοῦ ἐργαζομένου, καθ' ὅσον εἰς μέν τήν πρώτην περίπτωσιν ἡ πρός ἀποζημίωσιν ἀξίωσις πηγάζει ἐκ τῆς παραλείψεως τῆς ἑταιρίας νά προβῇ ἐν ὄψει τῆς ἐπικειμένης διαλύσεώς της εἰς τήν ὀφειλομένην παρ' αὐτῆς καταγγελίαν τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως καί ἀσκεῖται κατά τῶν ἑταίρων αὐτῆς, ἐνεχομένων εἰς τάς ἐξ αὐτῆς ὑποχρεώσεις μετά τήν λύσιν της, εἰς δέ τήν δευτέραν διότι ἡ δέσμευσις ἐκ τῶν ὑπό τοῦ ἀποβιώσαντος καταρτισθεισῶν καί διά τοῦ θανάτου αὐτοῦ μή λυομένων συμβάσεων (πρβλ. ἄρθρ. 675 Ἀστ. Κώδικος) καί ἡ συνακόλουθος ὑποχρέωσις τῶν κληρονόμων πρός καταγγελίαν ἤ ἀποζημίωσιν εἶναι συνέπεια τῆς κληρονομικῆς διαδοχῆς, ἀσχετως πρός τήν ἐξακολούθησιν τῆς ἐπιχειρήσεως καί ἀνεπηρέαστος ἐξ αὐτῆς.

III.—Περίπτωσις προστασίας ἐκ τοῦ Ἀστ. Κώδικος ὑπό τάς ἐκτεθείσας προϋποθέσεις δέν συντρέχει, διότι αἱ διατάξεις τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας περί καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας εἶναι εὐνοϊκώτεραι αὐτοῦ. Τό ἄρθρ. 656 Ἀστ. Κώδικος περιέχει ρητόν ἀποκλεισμόν τῆς πρός πληρωμήν τοῦ μισθοῦ ὑποχρεώσεως τοῦ ἐργοδότου, ἄν οὗτος ἕνεκα λόγων ὀφειλομένων εἰς ἀνωτέραν βίαν δέν δύναται νά ἀποδεχθῇ τήν μισθωθεῖσαν ἐργασίαν. Τό ἄρθρ. 671, ἐπιτρέπον τήν ὑπό τοῦ δικαίου ἐπιδίκασιν εὐλόγου ἀποζημιώσεως εἰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ἡ ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου καταγγελία ἐχώρησεν ἐκ ἀπουδαίου λόγου, ὀφειλομένου εἰς ἐπελθοῦσαν μεταβολήν τῶν προσωπικῶν καί περιουσιακῶν αὐτοῦ σχέσεων, προϋποθέτει δυνατότητα καί ἐνέργειαν καταγγελίας παρά τοῦ φέροντος τήν δι' αὐτήν ὑποχρέωσιν προσώπου καί δέν καλύπτει τήν προκειμένην περίπτωσιν τῆς «ἐλλείψεως τοῦ ἐργοδότου καί διαλύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως»(*).

ΜΙΣΘΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΕΙΣ ΓΕΩΡΓΟΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Περίληψις ἐρωτήματος: Ἂν αἱ περί ἐλαχίστου ὁρίου μισθοῦ διατάξεις ἔχουν ἐφαρμογήν ἐπί τῶν μισθωτῶν τῶν ἀπασχολουμένων εἰς γεωργοκτηνοτροφικάς ἐπιχειρήσεις.

Νομικοῦ Συμβούλου Ὑπουργείου Ἐργασίας

Γνωμ. 663/1953

Γνωμοδοτῶν ὁ Νομικός Σύμβουλος κ. *Τρ. Κοντογιαννόπουλος*

Εἶναι γνωστόν, ὅτι ἅπασαι αἱ μέχρι τοῦδε συναφθεῖσαι συλλογικαί συμβάσεις ἐργασίας ἤ ἐκδοθεῖσαι ἀποφάσεις Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ἤ ἀποφάσεις Ὑπουργῶν, ἐκδοθεῖσαι ἐπί τῇ βάσει τοῦ ν. 28/1944, αἵτινες καθορίζουσι τό ἐλάχιστον ὅριον μισθοῦ ἤ ἀποδοχῶν, ἀφορῶσι τούς μισθωτούς, ἤτοι τούς παρέχοντας ἐξηρτημένην ἐργασίαν καί ἀπασχολουμένους εἰς ἐργασίας ἀναγομένας εἰς τήν ἐμπορίαν, τήν βιομηχανίαν καί τήν βιοτεχνίαν. Αἱ συλλογικαί συμβάσεις ἐργασίας καί αἱ ἀποφάσεις Διαιτησίας ἤ αἱ ὑπουργικαί ἀποφάσεις τοῦ ν. 28/1944 δέν ἠσχολήθησαν περί τοῦ καθορισμοῦ τῶν μισθῶν ἤ ἀποδοχῶν τῶν ἐργαζομένων εἰς γεωργικάς ἤ κτηνοτροφικάς ἐπιχειρήσεις, προφανῶς διότι αἱ ἐν λόγῳ ἐπιχειρήσεις στεροῦνται κατά τό πλεῖστον τοῦ ἐμπορικοῦ χαρακτῆρος, ὃν ἔχουσιν αἱ λοιπαί τοιαῦται, αἵτινες ἔχουσι σχέσιν πρός τήν ἐμπορίαν, τήν βιομηχανίαν ἤ τήν βιοτεχνίαν, διεξάγονται κατά τό πλεῖστον ὑπό τῶν μελῶν τῆς ἀσκούσης τήν ἀγροτικήν ἤ κτηνοτροφικήν ἐπιχείρησιν οἰκογενείας, ἀποβλέπουν κυρίως καί πρωτίστως εἰς τήν θεραπείαν τῶν βιωτικῶν ἀναγκῶν τῶν μελῶν αὐτῆς, ἡ φύσις τῶν ἐργασιῶν αὐτῶν, ἰδίως εἰς τάς γεωργικάς ἐπιχειρήσεις, εἶναι τοιαύτη, ὥστε πολλάκις ἡ ἀπασχόλησις τῶν ἐργαζομένων παρ' αὐταῖς νά μή εἶναι συνεχής ἤ νά μή διεξάγηται ἐπί ὡρισμένας ὥρας καί κατά σύστημα, οἷον ἀκολουθεῖται εἰς τάς ἄλλας ἐμπορικάς, βιομηχανικάς ἤ βιοτεχνικάς ἐπιχειρήσεις, καί ἕνεκα πάντων τῶν λόγων τούτων, οἵτινες καθιστῶσι τήν ἐργασίαν τῶν εἰς τάς περί ὧν τό θέμα ἐπιχειρήσεις ἀπασχολουμένων μισθωτῶν, ὅλως διάφορον τῆς παρεχομένης ὑπό τῶν μισθωτῶν τῶν ἐμπορικῶν καί βιοτεχνικῶν ἐπιχειρήσεων, ἡ ρύθμισις τῶν ἀποδοχῶν καί ὁ καθορισμός τοῦ ἐλαχίστου ὁρίου αὐτῶν διά τούς ἀπασχολουμένους εἰς γεωργοκτηνοτροφικάς ἐπιχειρήσεις δέν ἠδύνατο νά ὑπαχθῇ εἰς τάς γενικάς γραμμάς καί τό πλαίσιον, τό ὁποῖον ἐτηρήθη, προκειμένου περί τῶν ἐμπορικῶν, βιομηχανικῶν ἤ βιοτεχνικῶν ἐπιχειρήσεων.

Διά τόν λόγον τοῦτον ἀκριβῶς καί ὁ ν. 2053/1952 «περί ρυθμίσεως συλλογικῶν σχέσεων καί διαφορῶν ἐργασίας» ἐν τῷ συνόλῳ του ἀσχολεῖται περί τῶν μισθῶν ἤ ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν, οἵτινες ἀπασχολοῦνται εἰς τάς ἐμπορικάς, βιομηχανικάς ἤ βιοτεχνικάς ἐπιχειρήσεις, καί ἐν ἄρθρῳ 3 § 1 περ. ε' προνοεῖ, ὅπως μεταξύ τῶν ἁρμοδιοτήτων τοῦ Συμβουλίου ρυθμίσεως, τοῦ προβλεπομένου ὑπό τοῦ Νόμου τούτου, εἶναι καί ἡ καταβολή πάσης προσπαθείας πρός ἐπέκτασιν τοῦ θεσμοῦ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας εἰς ἅπαντας τούς κλάδους τοῦ ἐμπορίου, τῆς βιομηχανίας καί τῆς βιοτεχνίας».

Ἐπί τῇ βάσει τῶν ἀνωτέρω ἐκτιθεμένων, φρονοῦμεν, ὅτι δέν ἔχουσιν ἐφαρμογήν ἐπί τῶν μισθωτῶν τῶν ἀπασχολουμένων εἰς γεωργοκτηνοτροφικάς ἐπιχειρήσεις αἱ διατάξεις περί ἐλαχίστου ὁρίου μισθῶν.

(*) *Σημ. ΕΕΔ:* Βλέπε ὅμως ἀντιθέτως ἐπί τοῦ θέματος ἀποζημιώσεως τοῦ προσωπικοῦ τῶν Κ.Τ.Ε. Φ.Α. νομολογίαν τῶν Δικαστηρίων ἐν ΕΕΔ 13, 185 ἑπ., ΕΕΔ 13, 241.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΕΙΣ ΑΠΛΑΣ ΓΡΑΜΜΑΣ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ (ΠΛΑΣΙΕ) ΥΠΟ ΤΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Ὑπὸ τῆς ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ

Ὡς εἶναι γνωστόν, τὸ ἐργατικὸν δίκαιον προστατεύει τοὺς συνδεομένους μετὰ τοῦ ἐργοδότου των διὰ συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας μισθωτούς, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ ν. 765/1943, τὸ ὁποῖον ἰσχύει καὶ μετὰ τὴν διὰ τοῦ ν.δ. 8/11 Μαΐου 1946 κατάργησιν λοιπῶν αὐτοῦ διατάξεων.

Τὸ ζήτημα, ἐπομένως, ἂν οἱ λεγόμενοι παραγωγοὶ (πλασιὲ) προστατεύωνται ὑπὸ τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου (καὶ τοῦ ἀσφαλιστικοῦ δικαίου κατὰ τὸν προϊσχύσαντα τοῦ ν. 1846/1951 περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ν. 6298/1934, ὅσον καὶ κατὰ τὸν ταλεύταιον τοῦτον ν. 1846/1951, ὡς πρὸς τοὺς ὁποίους βλέπε τὸ ὑπ' ἀριθ. 4578/1953 ἔγγραφον τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Ι.Κ.Α.), ἐξαρτᾶται πρωτίστως ἐκ τῆς ἀρσούσης, εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν, ἂν ὁ παραγωγὸς συνδέηται μετὰ τοῦ ἐργοδότου του διὰ συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας.

Κατὰ τὰ ἀταθέρωτα ἐφαρμοζόμενα ἐν τῇ δικαστηριακῇ πρακτικῇ καὶ διδασκόμενα ὑπὸ τῆς θεωρίας χαρακτηριστικὸν κριτήριον τῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ μισθωτοῦ εἶναι ἡ ὕπαρξις ἑνὸς βαθμοῦ προσωπικῆς ἐξαρτήσεως αὐτοῦ ἐκ τοῦ ἐργοδότου του.

Ἡ προσωπικὴ ἐξάρτησις ἀναλύεται εἰς τὸ δικαίωμα τοῦ ἐργοδότου νὰ δίδῃ ἐντολὰς καὶ ὁδηγίας εἰς τὸν ἐργαζόμενον διὰ τὸν τρόπον, τόπον, χρόνον κλπ. ἐκτελέσεως τῆς ἐργασίας του καὶ ἡ ἀντίστοιχος ὑποχρέωσις τοῦ ἐργαζομένου νὰ ὑπακούῃ εἰς αὐτάς.

Ἢ καλύτερον ἡ ἔννοια τοῦ μισθωτοῦ ἀναλύεται εἰς τὸ ὅτι οὗτος ἐντάσσεται εἰς τὴν ἐπιχείρησιν καὶ ἀπασχολεῖται δι' αὐτήν, ἐγκαταλείπων τὴν ἰδίαν προσωπικήν ἀνεξαρτησίαν.

Χρήσιμος διὰ τὸ θέμα εἶναι ἡ διάταξις τοῦ Γαλλικοῦ Κώδικος Ἐργασίας (βλέπε σχετικῶς *Γ. Σεμωνέου*, Δώδεκα Μελέται Ἀστικοῦ καὶ Ἐργατικοῦ Δικαίου, σελ. 180 ἑπ.). Καὶ ἐν Γαλλίᾳ, ὡς ἀναφέρεται ὑπὸ τοῦ ἄνω συγγραφέως, ὑπῆρξαν ἀμφισβητήσεις περὶ τοῦ χαρακτηρισμοῦ τῆς συμβάσεως τῶν ἐμπορικῶν ἀντιπροσώπων ὡς συμβάσεως ἐργασίας (μὲ τὸ ζήτημα ἠσχολήθη ἐπανειλημμένως ἡ ξένη ἐπιστήμη καὶ νομολογία, βλέπε *Α. Χατζηδάκην*, ΕΕΔ 5, 489 ἑπ., ὁ ὁποῖος εἰς μίαν πλήρη ἀνάλυσιν καὶ ἀναφορὰν εἰς συγγραφεῖς καὶ νομολογίαν ἀντιμετωπίζει τὸ ζήτημα) καὶ τὸ ζήτημα ἐλύθη διὰ τοῦ νόμου ὡς ἑξῆς: Ἵνα οἱ ἐμπορικοὶ ἀντιπρόσωποι, πρὸς τοὺς ὁποίους ἐξομοιοῦνται καὶ οἱ περιοδεύοντες ἀντιπρόσωποι καὶ οἱ πλασιέ, θεωρηθῶσιν ὡς μισθωτοί, πρέπει νὰ συντρέχουν αἱ ἑξῆς προϋποθέσεις: α) Νὰ πρόκειται περὶ ἀντιπροσώπων ἐργαζομένων διὰ λογαριασμὸν ἑνὸς ἢ περισσοτέρων ἐμπορικῶν οἴκων, ἐπὶ ποσοστοῖς ἢ ἐπὶ παγίᾳ ἀντιμισθίᾳ. β) Νὰ πρόκειται περὶ ἀντιπροσώπων ἀσκούντων ἀποκλειστικῶς καὶ μονίμως τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἐμπορικοῦ ἀντιπροσώπου καὶ μὴ ἐνεργούντων ἐμπορικὰς πράξεις δι' ἴδιον αὐτῶν λογαριασμὸν καὶ γ) οἱ ἀντιπρόσωποι νὰ συνδέωνται μετὰ τοῦ οἴκου, τὸν ὁποῖον ἀντιπροσωπεύουν, διὰ συμβάσεως, ἡ ὁποία διαλαμβάνει τὸ εἶδος τῶν ὑπ' αὐτῶν πωλουμένων ἐμπορευμάτων, τὸν τόπον τῆς δράσεως αὐτῶν καὶ τὸν μισθὸν ἢ τὰ ποσοστὰ αὐτῶν. (Βλέπε διὰ ταῦτα *Γ. Σεμωνέου*, ἔνθ' ἀνωτ.).

Ἡ ἑλληνικὴ νομολογία ἔχει, καὶ αὐτή, ἐπανειλημμένως ἀσχοληθῆ μὲ τὸ ζήτημα. Χαρακτηριστικὴ τοῦ πῶς ἀντιλαμβάνεται τὴν σύμβασιν τῶν παραγωγῶν (πλασιὲ) εἶναι ἡ ὑπ' ἀριθ. 142/1948 ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου (ΕΕΔ 7, σελ. 391). Κατὰ τὴν ἀρεοπαγιτικὴν αὐτὴν ἀπόφασιν δὲν εἶναι σύμβασις ἐργασίας ἐκείνη, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ ἀντισυμβαλλόμενος ἀναλαμβάνει, ὅπως δι' ἴδιον λογαριασμὸν καὶ ἐπὶ ἰδίᾳ αὐθύνῃ πωλῇ τὰ προϊόντα τῆς ἐπιχειρήσεως τοῦ ἀντισυμβαλλομένου, τὰ ὁποῖα παρ' αὐτοῦ ἀγοράζει, διαθέτων πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν ἰδίους ὑπαλλήλους, μεταφορικὰ μέσα καὶ ἐγκαταστάσεις ἀποθηκεύσεως, αὐτὸς οὗτος ὁρίζων τὸν τρόπον ἐργασίας του, κατ' ἀπόλυτον κρίσιν, ἀσκῶν οὕτω ἰδίαν ἐπιχείρησιν.

Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἀντελήφθη τὸ πρᾶγμα καὶ ἀπόφασις τοῦ Ἰταλικοῦ Ἀκυρωτικοῦ ἀπὸ 12 Ἀπριλίου 1938 (βλέπε αὐτὴν ἐν Δικαστικῇ, 11ον ἔτος, σελ. 47).

Ἡ γνώμη αὐτὴ ἀκολουθεῖται καὶ εἰς τὰ παρ' ἡμῖν δικαστήρια τῆς οὐσίας, τὰ ὁποῖα ἐξετάζουν εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν πῶς διεξάγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἐμπορικοῦ ἀντιπροσώπου, χωρὶς φυσικὰ νὰ ἔχῃ σημασίαν ὁ χαρακτηρισμός, τὸν ὁποῖον ἔδωσαν οἱ συμβληθέντες εἰς τὴν σύμβασιν, ἂν δηλαδὴ τὴν ὠνόμασαν ἐμπορικὴν ἀντιπροσωπείαν ἢ μεσιτείαν, διότι ὁ νομικὸς χαρακτηρισμὸς μιᾶς σχέσεως εἶναι ἔργον τῶν δικαστηρίων, τὰ ὁποῖα λαμβάνουν ὑπ' ὄψιν των τὸ σύνολον τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν ἑκάστης συγκεκριμένης περιπτώσεως.

Κατὰ συνέπειαν τῶν ἀνωτέρω ἀναπτυσσομένων εἶναι πάντοτε ζήτημα ἑρμηνείας, ἂν δύναται νὰ θεωρηθῇ ἡ συγκεκριμένη σύμβασις ὡς σύμβασις ἐξηρτημένης ἐργασίας καὶ νὰ ἐφαρμοσθῇ ἐπ' αὐτῆς ἡ ἐργατικὴ καὶ ἀσφαλιστικὴ νομοθεσία, ἐπομένως καὶ ἡ ἀσφαλίζουσα κατὰ τοῦ κινδύνου ἀνεργίας διάταξις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» (βλέπε σχετικῶς καὶ ἔγγρ. Ι.Κ.Α. ἔνθ' ἀνωτ.) καὶ ἡ συνεχομένη πρὸς τὴν διάταξιν αὐτὴν διάταξις τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945 (ΕΕΔ 11, 100 ἑπ.) διὰ τὴν ἔγκαιρον καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ - ΕΓΓΡΑΦΑ ΑΡΧΩΝ - ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΤΗΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ, ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΟΔΟΧΑΙ

Ὑπουργείου Ἐργασίας, Ἐγκ. 30202/1954

Περὶ διαθεσιμότητος μισθωτῶν, χρόνου διαρκείας ταύτης καὶ δικαιουμένων ἀποδοχῶν.

1. Ὁ ἐργοδότης ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ θέτῃ εἰς διαθεσιμότητα τοὺς παρ' αὐτῷ ἐργαζομένους ἐπὶ τρίμηνον (90 ἡμέρας) ἐντὸς τοῦ ἔτους, οὐχὶ ἐφ' ἅπαξ, ἀλλὰ κατὰ πλείονα χρονικὰ διαστήματα, ἀρκεῖ τὸ σύνολον αὐτῶν νὰ μὴ ὑπερβαίνῃ τὸ ἐν λόγῳ τρίμηνον ἐντὸς τοῦ ἔτους. Κατὰ συνέπειαν ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς διαθεσιμότητος τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945 περιλαμβάνεται καὶ ἡ ἀπασχόλησις τῶν μισθωτῶν ἐπὶ ὀλιγωτέρας τῶν ἓξ ἑβδομαδιαίως ἡμερῶν, ἐφ' ὅσον διὰ τὰς ὑπολοίπους ἐτέθησαν ἐν διαθεσιμότητι (1).

2. Ἐφ' ὅσον κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς μὴ ἀπασχολήσεως οἱ μισθωτοὶ τελοῦν ἐν διαθεσιμότητι, ἡ ἐπιχείρησις ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλλῃ εἰς αὐτοὺς τὸ ἥμισυ τῶν πλήρων ἀποδοχῶν των.

3. Ὁ ἐργοδότης ἔχει ἐκ τοῦ νόμου δικαίωμα νὰ θέτῃ εἰς διαθεσιμότητα τοὺς μισθωτοὺς αὐτοῦ μόνον ἐπὶ τρίμηνον κατ' ἔτος. Διὰ τὴν παράτασιν τῆς διαθεσιμότητος πέραν τοῦ τριμήνου (90 ἡμερῶν κατ' ἔτος) ἀπαιτεῖται κοινὴ συμφωνία τῶν ἐνδιαφερομένων, μία τοιαύτη δὲ συμφωνία δὲν ἀντιτίθεται πρὸς διάταξίν τινα τοῦ δικαίου. Μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ τριμήνου οἱ τυχὸν μὴ ἀπασχολούμενοι μισθωτοί, ἐφ' ὅσον δὲν συμφωνοῦν εἰς τὴν παράτασιν τῆς διαθεσιμότητός των, δικαιοῦνται νὰ λάβωσι πλήρεις τὰς ἀποδοχάς των κατ' ἄρθρ. 656 Α.Κ. (2).

4. Εἰς περίπτωσιν ἐφαρμογῆς τοῦ συστήματος τῆς διαθεσιμότητος εἰς μισθωτοὺς ἀμειβομένους ἐπὶ ποσοστοῖς (σερβιτόροι ἑστιατορίων) οὗτοι δικαιοῦνται τοῦ ἡμίσεως τῶν ἀποδοχῶν των πλήρους ἀπασχολήσεως τούτων, ἐξευρισκομένων βάσει τῆς μισθολογικῆς κλάσεως τεκμαρτῶν ἀποδοχῶν, εἰς ἣν κατατάσσονται ὑπὸ τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως αὐτῶν (3).

5. Κατὰ τὸ διάστημα τῆς διαθεσιμότητος ὁ μισθωτὸς δὲν ὑποχρεοῦται εἰς παροχὴν οἱασδήποτε ὑπηρεσίας του εἰς τὸν ἐργοδότην του, οὔτε δὲ καὶ ἐμφανίσεως εἰς τὸν τόπον τῆς ἐργασίας, δύναται δὲ ἀκωλύτως νὰ ἐργάζηται ὁπωσδήποτε, χωρὶς ἐντεῦθεν νὰ ἐπηρεάζηται ἡ ὑποχρέωσις τοῦ θέσαντος αὐτὸν εἰς διαθεσιμότητα ἐργοδότου περὶ καταβολῆς τοῦ ἡμίσεως τῶν ἀποδοχῶν. Ἡ διαθεσιμότης ἐθεσπίσθη διὰ τὴν περίπτωσιν τοῦ προσωρινοῦ περιορισμοῦ τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐπιχειρήσεως, πρὸς ἐξυπηρέτησιν τόσον αὐτῆς, οἰκονομικῶς ἐλαφρυνομένης καὶ μὴ ἀποξενουμένης τῶν μισθωτῶν της, ὡς θὰ ἦτο ἠναγκασμένη ἄλλως νὰ πράξῃ, ἀπολύουσα τούτους, ἵνα ἐπιτύχῃ οἰκονομικὴν ἐλάφρυνσιν κατὰ τὸ δυσχερὲς χρονικὸν διάστημα, ὅσον καὶ τοῦ μισθωτοῦ, πρὸς ὃν δίδεται χρηματικὴ ἐνίσχυσις κατὰ τὸν χρόνον τῆς μὴ παροχῆς τῶν ἐργασιῶν του. Κατὰ τὸν ἐνδιάμεσον ὅμως τοῦτον χρόνον, λόγῳ τῆς ἀνεπαρκοῦς χρηματοδοτήσεώς του, πρέπει νὰ παραμείνῃ ἀπερίσπαστος ὁ μισθωτός, ὅπως δι' ἄλλου τρόπου ἐργασίας ἐξοικονομήσῃ τὰ πρὸς τὸ ζῆν, συμπληρῶν τὰ ἀναγκαιοῦντα πρὸς τοῦτο (4).

6. Κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου ὁ ἐργοδότης δύναται, ἀντὶ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, νὰ θέτῃ εἰς διαθεσιμότητα τὸ προσωπικὸν αὐτοῦ, ἐφ' ὅσον ὁ κύκλος τῶν ἐργασιῶν δὲν ἐπιτρέπει τὴν ἀπασχόλησιν ὅλου ἢ μέρους τοῦ προσωπικοῦ των.

Ἡ μὴ ἀπασχόλησις τοῦ προσωπικοῦ, ὅλου ἢ μέρους, ἐξ αἰτίας καθαρισμοῦ μηχανημάτων, δὲν πληροῖ τὴν προϋπόθεσιν τοῦ νόμου, ὅπως ὁ ἐργοδότης ἀσκήσῃ τὸ δικαίωμα. Τοὐναντίον μία κατὰ πρόβλεψιν μικρὰ διάρκεια ἐπισκευῶν τοῦ ἐργοστασίου συνεπάγεται μείωσιν τοῦ κύκλου τῶν ἐργασιῶν καὶ παρέχει εἰς τὸν ἐργοδότην τὸ δικαίωμα, ὅπως θέσῃ εἰς διαθεσιμότητα τὸ προσωπικόν. Πάντως πρὸς θέσιν εἰς διαθεσιμότητα ἀπαιτεῖται «ἔγκαιρος» προειδοποίησις τοῦ ἐργοδότου πρὸς τὸν μισθωτόν του, ἔγγραφος ἢ προφορική (5).

7. Ὡς καὶ ἀνωτέρω ἐλέχθη, ὁ ἐργοδότης δύναται, ἐφ' ὅσον ὁ μισθωτὸς συμφωνήσῃ, νὰ παρατείνῃ τὴν διαθεσιμότητα καὶ μετὰ τὸν νόμιμον χρόνον τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118/1945.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Φεβρουαρίου 1954

---

(1) ***Σημ. ΕΕΔ:*** Ὁ ἐργοδότης δικαιοῦται νὰ θέτῃ εἰς διαθεσιμότητα τοὺς μισθωτούς, κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 ν. 118/1945, ἐφ' ἅπαξ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους καὶ περιοδικῶς, ἀρκεῖ τὸ σύνολον νὰ μὴ ὑπερβαίνῃ τὸ τρίμηνον (Γνωμ. Νομ. Συμβ., ΕΕΔ 11, 549, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 4039/1952 ΕΕΔ 11, 1030, Πρωτ/κου Μυτιλήνης 97/1951, ΕΕΔ 10, 1231).

(2) ***Σημ. ΕΕΔ:*** Βλέπε καὶ συμφώνους σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 11, 840, σχετικῶς πρὸς τὸ ἔγκαιρον συμφωνίας, διὰ τῆς ὁποίας παρατείνεται ἡ διαθεσιμότης ὑπὲρ τὸ τρίμηνον. Τὸ ἄρθρον 679 Ἀστικοῦ Κώδικος κηρύσσει ἀκύρους τὰς συμφωνίας, διὰ τῶν ὁποίων περιορίζονται τὰ δικαιώματα τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τοῦ ἄρθρου 656 Α.Κ., ἀλλ' ἐννοεῖ τὰ ἐκ τῆς γεννηθείσης ἤδη ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου δικαιώματα τοῦ μισθωτοῦ, ἐνῷ εἰς τὴν περίπτωσιν συμφωνεῖται νὰ μὴ προβῇ ὁ μισθωτὸς εἰς παροχὴν ἐργασίας, μεθ' ἣν τὸ δικαίωμα τοῦ μισθοῦ, καὶ συνεπῶς δὲν θὰ ὑπάρξῃ ὑπερημερία τοῦ ἐργοδότου.

(3) ***Σημ. ΕΕΔ:*** Πόθεν ὅμως συνάγεται τοῦτο; Τὸ ἄρθρον 9 τοῦ ν. 118/1945 ὁμιλεῖ περὶ δικαιώματος τοῦ ἡμίσεως ἀποδοχῶν πλήρους ἀπασχολήσεως. Μόνη διάταξις διὰ τοὺς ἐπὶ ποσοστοῖς εἰς βάρος τῶν πελατῶν ἐπιχειρήσεων ἀμειβομένους, ὡς εἶναι οἱ σερβιτόροι, εἶναι τοῦ ἀπὸ 15 Νοεμβρίου 1949 διατάγματος (ΕΕΔ 8, 1053), τὸ ὁποῖον καθορίζει ἀποδοχὰς βάσει τεκμαρτοῦ ἡμερομισθίου μόνον διὰ τὸ δικαίωμα ἀδείας.

(4) ***Σημ. ΕΕΔ:*** Βλέπε καὶ νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 8, 670.

(5) ***Σημ. ΕΕΔ:*** Βλέπε περὶ ἀνάγκης δηλώσεως ἐργοδότου πρὸς μισθωτὸν ὅτι θέτει τοῦτον εἰς διαθεσιμότητα καὶ Πρωτ/κείου Ἀθηνῶν 2685/1953, ΕΕΔ 12, 879.

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Ι. ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΝΟΜΟΙ

2753/1954 ΝΟΜΟΣ

Περί τροποποιήσεως διατάξεων τινων τοῦ ἀ.ν. 1091/1938 «περί τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τινων τῶν ν. 6059 καὶ 5570».

(Ε.Κ. τ. Α. φ. 31 τῆς 23 Φεβρουαρίου 1954)

Ψηφισάμενοι δημοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς, ἀποφασίζομεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1

Τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ἀ.ν. 1091/1938 περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τινων τῶν ν. 6059 καὶ 5570 ἀντικαθίσταται ὡς ἀκολούθως:

«Αἱ §§ 4 καὶ 5 καὶ τὸ πρῶτον ἐδάφιον τῆς § 6 τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ ν. 6059 «περὶ ἀκτοπλοϊκῶν συγκοινωνιῶν καὶ μεταφορῶν» ἀντικαθίστανται ὡς ἑξῆς:

«4. α) Ὁ πλοιοκτήτης ἢ ἐφοπλιστὴς παντὸς ἐπιβατηγοῦ ἀτμοπλοίου χωρητικότητος ὁλικῆς 100 κόρων καὶ ἄνω, ὅπερ δρομολογεῖται κατὰ τὴν θερινὴν περίοδον, ἀσχέτως πρὸς τὸν χρόνον ἐνάρξεως τῶν δρομολογίων του, ὑποχρεοῦται νὰ διατηρῇ τὸ πλοῖον αὐτοῦ ἐπηνδρωμένον διὰ πλήρους τῆς κατὰ τὰς ἐκάστοτε κειμένας διατάξεις δυνάμεως τῆς ὀργανικῆς συνθέσεως τοῦ πληρώματος αὐτοῦ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἀμέσως ἑπομένης χειμερινῆς περιόδου καὶ νὰ μισθοτροφοδοτῇ τοῦτο κατὰ τὴν περίοδον ταύτην, ἀνεξαρτήτως τῆς παρ' αὐτοῦ ἐκτελέσεως ἢ μὴ πλόων, πλὴν περιόδου τεσσαράκοντα ἡμερῶν, αἵτινες θὰ χρησιμοποιοῦνται καὶ δι' ἐκτέλεσιν συνήθων ἐπισκευῶν ἢ τὴν ἐτησίαν ἐπιθεώρησιν τοῦ πλοίου. Ἡ ἔναρξις τῆς πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον παύσεως δρομολογήσεως ἑκάστου πλοίου καθορίζεται ἑκάστοτε δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας, κατόπιν προτάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς Δρομολογίων, στηριζομένης εἰς γνωμοδότησιν τῆς Ἐπιθεωρήσεως Ἐμπορικῶν Πλοίων.

β) Ἂν ἐπιβατηγὸν πλοῖον, ὑπαγόμενον εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου, ὑποστῇ ἐκ τυχαίου γεγονότος ἢ ἀνωτέρας βίας ζημίαν παρακωλύουσαν τὴν κίνησιν ἢ τὴν πρὸς πλοῦν ἱκανότητά του ἢ προβαίνῃ εἰς ἀντικατάστασιν τῶν κυρίων μηχανῶν προώσεως ἢ τῶν λεβήτων αὐτοῦ ἢ εἰς γενικωτέρας ἐπισκευὰς ἢ ἐργασίας διαρρυθμίσεως, ἡ πρὸς ἐπάνδρωσιν αὐτοῦ ὑποχρέωσις παύει μετὰ 15θήμερον ἀπὸ τῆς χρονολογίας τῆς ζημίας ἢ τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐργασιῶν ἀντικαταστάσεως μηχανῶν ἢ λεβήτων ἢ τῶν γενικωτέρων ἐπισκευῶν ἢ ἐργασιῶν διαρρυθμίσεως καὶ ἐπὶ χρονικὸν διάστημα, ὅπερ ἤθελε καθορίζει ὁ Ὑπουργὸς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας κατόπιν εἰδικῶς ἠτιολογημένης γνωματεύσεως τῆς Ἐπιθεωρήσεως Ἐμπορικῶν Πλοίων. Εἰδικῶς προκειμένου περὶ γενικωτέρων ἐπισκευῶν ἢ ἐργασιῶν διαρρυθμίσεως ἡ ἀνωτέρω διάταξις ἔχει ἐφαρμογὴν μόνον ἐφ' ὅσον ἡ Ἐπιθεώρησις Ἐμπορικῶν Πλοίων γνωμοδοτήσῃ ἠτιολογημένως, ὅτι τὸ ἀπαιτούμενον διὰ τὰς ἐργασίας ταύτας χρονικὸν διάστημα εἶναι μεγαλύτερον τῶν τεσσαράκοντα ἡμερῶν, αἱ δὲ ἐργασίαι αὗται δὲν ἠδύναντο νὰ ἐκτελεσθῶσι κατὰ τὸν χρόνον τοῦ παροπλισμοῦ τοῦ πλοίου τὸν παραχωρούμενον κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἐδαφ. α' τῆς παρούσης παραγράφου. Ἡ παράτασις αὕτη δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὰς δέκα πέντε ἡμέρας.

γ) Ὁ ἐφοπλιστής, διὰ λογαριασμὸν τοῦ ὁποίου ἐκτελεῖται οἱαδήποτε δρομολογιακὴ γραμμή, δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας τὴν ἔγκρισιν τῆς προσωρινῆς ἀντικαταστάσεως οἱουδήποτε ἐπιβατηγοῦ ἀτμοπλοίου αὐτοῦ δι' ἑτέρου καταλλήλου διὰ τὴν περὶ ἧς πρόκειται γραμμήν, τῆς καταλληλότητος τοῦ πλοίου κρινομένης ὑπὸ τῆς Ἐπιθεωρήσεως τῶν Ἐμπορικῶν Πλοίων. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ ἐφοπλιστὴς δικαιοῦται νὰ ἀπολύσῃ τὸ πλήρωμα τοῦ ἀντικαθιστωμένου ἀτμοπλοίου, ὑποχρεούμενος νὰ προσλάβῃ τοῦτο ἐπὶ τοῦ εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ πρώτου δρομολογουμένου ἀτμοπλοίου. Πλοῖον, ὅπερ δρομολογεῖται προσωρινῶς κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος ἐδαφίου εἰς ἀντικατάστασιν ἄλλου κανονικῶς δρομολογηθέντος, δὲν ὑπέχει τὰς ἐν τῷ ἐδαφίῳ α' τῆς παρούσης παραγράφου ὑποχρεώσεις.

δ) Ἡ κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἐδαφίων α' καὶ β' τῆς παρούσης παραγράφου ἀπόλυσις τοῦ πληρώματος δὲν θεωρεῖται πρόωρος λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ δὲν ἔχουσιν ἐπὶ τῶν περιπτώσεων τούτων ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 8 καὶ 16 τοῦ ν. 1752/1951 «περὶ ναυτικῆς ἐργασίας», διὰ δὲ τὴν περίπτωσιν τοῦ προηγουμένου ἐδαφίου γ' δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν τὸ ἄρθρον 16 τοῦ ἰδίου νόμου 1752/1951.

5. α) Τὰ ἐπιβατηγὰ ἀτμόπλοια, ἅτινα συμφώνως πρὸς τὸν παρόντα νόμον ὑποχρεοῦνται νὰ διατηρῶσι πλῆρες κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις πλήρωμα, δέον νὰ ἔχωσι τοῦτο κανονικῶς ναυτολογημένον ἐν ναυτολογίῳ, πλὴν καθ' ὃ διάστημα ἐπιτρέπεται συμφώνως πρὸς τὸν παρόντα νόμον παροπλισμὸς ἢ διακοπὴ πλόων.

β) Οἱ ὡς ἄνω ναυτολογημένοι ναυτικοί, εἰς ἣν περίπτωσιν τὰ πλοῖα ταῦτα δὲν ἐκτελοῦσι πλόας, ὑποχρεοῦνται ὅπως ἐργάζωνται ἐν αὐτοῖς εἰς ἐργασίας τῆς εἰδικότητός των ἢ ἄλλας συναφεῖς, ὧν τὸ εἶδος ἐν ἀμφισβητήσει καθορίζεται ἀνεκκλήτως παρὰ τῆς Λιμενικῆς Ἀρχῆς τῆς περιφερείας τοῦ τόπου ναυλοχίας τοῦ πλοίου.

6. α) Πᾶσα παράβασις ἐκ μέρους τοῦ πλοιοκτήτου τῶν διατάξεων τῶν δύο προηγουμένων 4 καὶ 5 παραγράφων ἐπάγεται τὴν ἀπώλειαν τοῦ δικαιώματος τῆς κατὰ προτίμησιν τοῦ πλοιοκτήτου εἰς ὡρισμένην γραμμὴν καὶ καθ' ὡρισμένας ἡμέρας δρομολογήσεως κατὰ τὴν ἑπομένην θερινὴν περίοδον τῶν ἐπιβατηγῶν ἀτμοπλοίων, ἅτινα ἐβάρυνεν ἡ σχετικὴ ὑποχρέωσις, πρὸς δὲ καὶ τὴν παρὰ τοῦ ὑποχρέου πλοιοκτήτου καταβολὴν εἰς τὸ παρὰ τῷ Ναυτικῷ Ἀπομαχικῷ Ταμείῳ Κεφάλαιον Ἀνεργίας

καὶ Ἀσθενείας Ἐργατῶν Θαλάσσης τοῦ χρηματικοῦ ποσοῦ, ὅπερ λόγῳ μισθοδοσίας θὰ κατεβάλλετο εἰς τοὺς κατὰ παράβασιν τῶν ὡς ἄνω διατάξεων ἐλλείποντας ἐκ τῆς κανονικῆς καὶ πλήρους συνθέσεως ἄνδρας τοῦ πληρώματος τῶν ὡς ἄνω ὁριζομένων πλοίων, καὶ ἐπὶ πλέον εἴκοσι τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τούτου. Τοῦτο βεβαιούμενον εἰς τὸ τέλος ἑκάστου μηνὸς διὰ πράξεως τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Γραφείου Εὑρέσεως Ναυτικῆς Ἐργασίας Πειραιῶς καταβάλλεται παρὰ τοῦ ὑποχρέου πλοιοκτήτου ἢ ἐφοπλιστοῦ ἐντὸς τοῦ πρώτου δεκαημέρου τοῦ ἑπομένου μηνὸς εἰς τὸ Κεφάλαιον Ἀνεργίας καὶ Ἀσθενείας Ἐργατῶν Θαλάσσης, ἐφαρμοζομένων ὑπὸ τοῦ Ναυτικοῦ Ἀπομαχικοῦ Ταμείου, ἐν περιπτώσει δυστροπίας τοῦ πλοιοκτήτου, τῶν περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων διατάξεων.

β) Ἐπιβατηγὰ πλοῖα, διακόπτοντα διαρκούσης τῆς θερινῆς περιόδου τὰ δρομολόγιά των, ἐντὸς πεντήκοντα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς θερινῆς περιόδου καὶ ἀπασυρόμενα ὁριστικῶς τῶν ἀτμοπλοϊκῶν συγκοινωνιῶν, δὲν ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος ἄρθρου.

Ἄρθρον 2

Αἱ μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου, ἐκδοθεῖσαι ὑπὸ τοῦ Γραφείου Εὑρέσεως Ναυτικῆς Ἐργασίας καταλογισταὶ ἀποφάσεις διὰ τὴν καταβολὴν εἰς τὸ Κεφάλαιον Ἀνεργίας καὶ Ἀσθενείας Ἐργατῶν Θαλάσσης τοῦ διπλασίου τῆς μισθοδοσίας ἀπολυθέντων ἀνδρῶν τοῦ πληρώματος ἐπιβατηγῶν πλοίων διὰ παραβάσεις τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ἀ.ν. 1091/1938, ἀκυροῦνται.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος νόμου ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ παρὼν νόμος, ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Φεβρουαρίου 1954

—

2757/1954 ΝΟΜΟΣ

Περὶ καθορισμοῦ ὑποχρεωτικῶν ὁρίων ἡλικίας τοῦ προσωπικοῦ Ἠλεκτρικῆς Ἐκμεταλλεύσεως Θεσσαλονίκης τῆς Δημοσίας Ἐπιχειρήσεως Ἠλεκτρισμοῦ.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 32 τῆς 26 Φεβρουαρίου 1954)

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς, ἀποφασίζομεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1

Τὸ προσωπικὸν τῆς Ἠλεκτρικῆς Ἐκμεταλλεύσεως Θεσσαλονίκης τῆς Δ.Ε.Η. ἀποχωρεῖ ὑποχρεωτικῶς τῆς ὑπηρεσίας ἅμα τῇ συμπληρώσει τῶν κάτωθι κατὰ βαθμοὺς ὁρίων ἡλικίας:

1) Οἱ Προϊστάμενοι Ὑπηρεσιῶν, Τμηματάρχαι, Διπλωματοῦχοι Μηχανικοὶ Ἀνωτάτων Σχολῶν καὶ Ἰατροί, τοῦ 65ου ἔτους.

2) Ἅπαν τὸ λοιπὸν προσωπικόν, τοῦ 60οῦ ἔτους.

Ἄρθρον 2

1. Ἡ ἡλικία καθορίζεται ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἐπισήμου μητρῴου τῆς Κ.Ε.Τ.Η.Θ., ὡς ἀνεγράφετο ἐν αὐτῷ τὴν 1ην Ἰανουαρίου τοῦ 1940, ἀπαραδέκτου οὔσης πάσης μεταγενεστέρας καθ' οἱονδήποτε τρόπον διορθώσεως αὐτῆς, πλὴν τῆς διὰ προσαγωγῆς ἐπισήμου ἀντιγράφου ληξιαρχικῆς πράξεως συνταχθείσης κατὰ τὴν γέννησιν.

2. Ὁ Διευθυντὴς τῆς Ἠλεκτρικῆς Ἐκμεταλλεύσεως Θεσσαλονίκης τῆς Δ.Ε.Η. θὰ ἀποστέλλῃ εἰς τὸ Ταμεῖον Συντάξεων καὶ Προνοίας τοῦ Προσωπικοῦ εἰς τὸ τέλος ἑκάστου μηνὸς πίνακα τῶν κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον συμπληρωσάντων τὰ κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ παρόντος ὅρια ἡλικίας.

3. Ἡμερομηνία συμπληρώσεως τοῦ ὁρίου ἡλικίας ὁρίζεται ἡ 31η Δεκεμβρίου τοῦ ἔτους, καθ' ὃ συμπληροῦνται τὰ κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ παρόντος ὁριζόμενα ὅρια ἡλικίας.

Ἄρθρον 3

Πᾶσα διάταξις ἀντικειμένη εἰς τὸν παρόντα νόμον καταργεῖται.

Ὁ παρὼν Νόμος, ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς Νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 19 Φεβρουαρίου 1954

—

ΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

131/1954 Πρᾶξις Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου

Περὶ αὐξήσεως τῶν μισθῶν τῶν δημοσίων, πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν ὑπαλλήλων.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 28 τῆς 18 Φεβρουαρίου 1954)

Λαβὸν ὑπ' ὄψιν εἰσήγησιν τῶν κ.κ. Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ καὶ Οἰκονομικῶν:

Ἀποφασίζει τὴν ἀπὸ 1ης Φεβρουαρίου 1954 αὔξησιν τῶν μισθῶν τῶν δημοσίων, πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν ὑπαλλήλων, ὡς κάτωθι:

Ἄρθρον 1

1. Ὁ μηνιαῖος μισθὸς τῶν τακτικῶν δικαστικῶν ὑπαλλήλων, τῶν τῆς Διοικητικῆς Δικαιοσύνης, τοῦ κυρίου προσωπικοῦ τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου καὶ τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Δημοσίων Ὑπαλλήλων ὁρίζεται:

	Δρχ.
Πρόεδρος καὶ Εἰσαγγελεὺς Ἀρείου Πάγου, Πρόεδρος Συμβουλίου Ἐπικρατείας, Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, Νομικοῦ Συμβουλίου καὶ Α.Σ.Δ.Υ. καὶ Γενικὸς Ἐπίτροπος τῆς Ἐπικρατείας παρὰ τῷ Ἐλεγκτικῷ Συνεδρίῳ	5.850.000
Ἀντιπρόεδρος Ἀρείου Πάγου, Συμβουλίου Ἐπικρατείας, Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, Νομικοῦ Συμβουλίου, Α.Σ.Δ.Υ.	4.750.000
Ἀρεοπαγίτης, Ἀντεισαγγελεὺς Ἀρείου Πάγου, Πρόεδρος καὶ Εἰσαγγελεὺς Ἐφετῶν, Σύμβουλος Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, Νομικὸς Σύμβουλος, Εἰδικὸς Νομικὸς Σύμβουλος καὶ Σύμβουλος Α.Σ.Δ.Υ.	4.450.000
Ἐφέτης καὶ Ἀντεισαγγελεὺς Ἐφετῶν, Πάρεδρος τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου καὶ τοῦ Α.Σ.Δ.Υ.	4.050.000
Πρόεδρος καὶ Εἰσαγγελεὺς Πρωτοδικῶν	3.850.000
Πρωτοδίκης, Ἀντεισαγγελεὺς Πρωτοδικῶν, Εἰσηγητὴς Συμβουλίου Ἐπικρατείας, Δικαστικὸς ἀντιπρόσωπος Α' τάξεως	3.200.000
Ἐμμισθος παρὰ Πρωτοδίκαις Πάρε-	

δρος Δικαστικός ἀντιπρόσωπος Β΄ τάξεως 2.550.000
Εἰρηνοδίκης Α΄ τάξεως, δόκιμος δικαστικός ἀντιπρόσωπος 2.150.000
Εἰρηνοδίκης Β΄ τάξεως 1.850.000

2. Τὸ ἐπίδομα τοῦ ν. 2142/1952 ὁρίζεται ὡς ἀκολούθως:

	Δρχ.
Πρόεδρος Ἀρείου Πάγου κλπ.	1.920.000
Ἀντιπρόεδρος Ἀρείου Πάγου κλπ.	1.260.000
Ἀρεοπαγίτης κλπ.	1.170.000
Ἔφέτης κλπ.	1.045.000
Πρόεδρος Πρωτοδικῶν κλπ.	990.000
Πρωτοδίκης κλπ.	790.000
Ἐμμισθος παρὰ Πρωτοδίκαις Πάρεδρος κλπ.	525.000
Εἰρηνοδίκης Α΄ ἐπὶ βαθμῷ καὶ μισθῷ Πρωτοδίκου κλπ.	660.000
Εἰρηνοδίκης Α΄ κλπ.	435.000
Εἰρηνοδίκης Β΄ κλπ.	300.000

Ἄρθρον 2

1. Ὁ μηνιαῖος μισθὸς τῶν Ἀνωτάτων Ἐκπαιδευτικῶν ὁρίζεται:

	Δρχ.
Τακτικὸς Καθηγητὴς Πανεπιστημίου καὶ ἰσοτίμων Ἀνωτάτης Σχολῆς καὶ Ἐκπαιδευτικὸς Σύμβουλος	4.400.000
Ἔκτακτος, μόνιμος ἢ ἐπὶ θητείᾳ Καθηγητὴς τακτικῆς ἢ αὐτοτελοῦς ἕδρας	3.800.000
Καθηγητὴς Σχολῆς Ὑπομηχανικῶν Ἐθνικοῦ Μετσοβίου Πολυτεχνείου	3.450.000

2. Τὸ ἐπίδομα τοῦ ἄρθρου 22 τοῦ ν. 2289/1953 ὁρίζεται ὡς ἀκολούθως:

	Δρχ.
Τακτικὸς Καθηγητὴς Πανεπιστημίου κλπ.	1.150.000
Ἔκτακτος, μόνιμος ἢ ἐπὶ θητείᾳ Καθηγητὴς τακτικῆς ἢ αὐτοτελοῦς ἕδρας	970.000

Ἄρθρον 3

Ὁ μηνιαῖος μισθὸς τῶν τακτικῶν δημοσίων πολιτικῶν ὑπαλλήλων ὁρίζεται:

	Δρχ.
Ὑπάλληλος ἐπὶ Α΄ βαθμῷ	4.850.000
» Β΄ »	4.150.000
Ὑπάλληλος ἐπὶ 1ῳ βαθμῷ, Γενικὸς Διευθυντὴς	3.900.000
Ὑπάλληλος ἐπὶ 2ῳ βαθμῷ, Διευθυντὴς Α΄, ὑπάλληλος ἐπὶ βασικῷ μισθῷ δρχ. 2.400.000	2.950.000
Ὑπάλληλος ἐπὶ 3ῳ βαθμῷ, Διευθυντὴς Β΄, ὑπάλληλος ἐπὶ βασικῷ μισθῷ δρχ. 2.040.000	2.500.000
Ὑπάλληλος ἐπὶ 4ῳ βαθμῷ, Τμηματάρχης Α΄, ὑπάλληλος ἐπὶ βασικῷ μισθῷ δρχ. 1.680.000	2.050.000
Ὑπάλληλος ἐπὶ 5ῳ βαθμῷ, Τμηματάρχης Β΄, ὑπάλληλος ἐπὶ βασικῷ μισθῷ δρχ. 1.500.000	1.850.000
Ὑπάλληλος ἐπὶ 6ῳ βαθμῷ, Εἰσηγητής, ὑπάλληλος ἐπὶ βασικῷ μισθῷ δρχ. 1.260.000	1.550.000
Ὑπάλληλος ἐπὶ 7ῳ βαθμῷ, Γραμματεὺς Α΄, ὑπάλληλος ἐπὶ βασικῷ μισθῷ 1.080.000	1.350.000
Ὑπάλληλος ἐπὶ 8ῳ βαθμῷ, Γραμματεὺς Β΄, ὑπάλληλος ἐπὶ βασικῷ μισθῷ δρχ. 960.000	1.200.000
Ὑπάλληλος ἐπὶ 9ῳ βαθμῷ, Ἀκόλουθος, ὑπάλληλος ἐπὶ βασικῷ μισθῷ δρχ. 840.000	1.050.000
Ὑπάλληλος ἐπὶ 10ῳ βαθμῷ, Γραφεὺς Α΄ τάξεως, ὑπάλληλος ἐπὶ βασικῷ μισθῷ δρχ. 744.000	950.000
Ὑπάλληλος ἐπὶ 11ῳ βαθμῷ, Γραφεὺς Β΄, ὑπάλληλος ἐπὶ βασικῷ μισθῷ 684.000	850.000
Ὑπάλληλος ἐπὶ 12ῳ βαθμῷ, Κλητὴρ Γ΄, ὑπάλληλος ἐπὶ βασικῷ μισθῷ δρχ. 540.000	675.000
Ὑπάλληλος ἐπὶ 13ῳ βαθμῷ, Κλητὴρ Δ΄, ὑπάλληλος ἐπὶ βασικῷ μισθῷ δρχ. 420.000	525.000

Ἄρθρον 4

Ὁ μηνιαῖος μισθὸς τῶν τακτικῶν τεχνικῶν ὑπαλλήλων τῶν Ὑπηρεσιῶν Δημοσίων Ἔργων ὁρίζεται μέχρι τέλους Ἰουνίου 1954:

	Δρχ.
Γενικὸς Διευθυντὴς Δημοσίων Ἔργων καὶ Προϊστάμενος ὑπηρεσιῶν ἐπὶ 1ῳ βαθμῷ	3.900.000
Ἐπιθεωρητὴς ἐπὶ 2ῳ βαθμῷ	3.650.000
Νομομηχανικὸς » 3ῳ »	3.200.000
Νομομηχανικὸς » 4ῳ »	2.700.000
Μηχανικὸς » 5ῳ »	2.350.000
Μηχανικὸς » 6ῳ »	2.050.000
Μηχανικὸς » 7ῳ »	1.800.000
Ὑπομηχανικὸς ἐπὶ 5ῳ »	2.200.000
» » 6ῳ »	2.000.000
» » 7ῳ »	1.650.000
» » 8ῳ »	1.400.000
» » 9ῳ »	1.250.000
Σχεδιαστὴς » 5ῳ »	2.000.000
» » 6ῳ »	1.850.000
» » 7ῳ »	1.550.000
» » 8ῳ »	1.350.000
» » 9ῳ »	1.200.000
» » 10ῳ »	1.050.000
Ἀρχιτεχνίτης » 6ῳ »	1.850.000
Τεχνίτης » 7ῳ »	1.550.000
» » 8ῳ »	1.350.000

Ἄρθρον 5

1. Ὁ μηνιαῖος μισθὸς τῶν Ἀξιωματικῶν τοῦ Στρατοῦ ξηρᾶς καὶ τῶν πρὸς τούτοις ἀντιστοιχούντων τοῦ Στρατοῦ θαλάσσης καὶ τοῦ ἀέρος, τῆς Χωροφυλακῆς, Ἀστυνομίας Πόλεων, Πυροσβεστικῆς Ὑπηρεσίας καὶ Λιμενικοῦ Σώματος, ὡς καὶ τῶν πρὸς τούτοις ἐξομοιουμένων κατὰ βαθμὸν ἢ ἀποδοχὰς ὁρίζεται:

	Δρχ.
Ἀντιστράτηγος, Ἀρχηγὸς Γενικοῦ Ἐπιτελείου καὶ Γενικὸς Ἐπιθεωρητὴς	5.350.000
Ἀντιστράτηγος	4.750.000
Ὑποστράτηγος	4.450.000
Ταξίαρχος	4.400.000
Συνταγματάρχης	3.450.000
Ἀντισυνταγματάρχης	2.950.000
Ταγματάρχης	2.500.000
Λοχαγὸς	2.050.000
Ὑπολοχαγὸς	1.850.000
Ἀνθυπολοχαγὸς	1.550.000

2. Ὁ μηνιαῖος μισθὸς τῶν ἀνθυπασπιστῶν καὶ τῶν μονίμων καὶ ἐθελοντῶν ὁπλιτῶν τοῦ

Στρατοῦ ξηρᾶς, θαλάσσης, ἀέρος καὶ Λιμενικοῦ Σώματος ὁρίζεται ὡς ἀκολούθως:

Α'. Στρατοῦ Ξηρᾶς

	Δρχ.
Ἀνθυπασπιστής	1.850.000
Ἐπιλοχίας	1.150.000
Λοχίας	975.000
Δεκανεύς	600.000
Ὑποδεκανεύς	875.000
Στρατιώτης	850.000

Β'. Στρατοῦ Θαλάσσης

Ἀρχικελευστής	1.350.000
Κελευστής	1.275.000
Ὑποκελευστής Α' τάξεως	1.125.000
Ὑποκελευστής Β' τάξεως	975.000
Δίοπος—Λιμενοφύλαξ	675.000
Ναύτης	450.000
Πρότακτος	260.000
Μαθητής τεχνίτης - Ναυτόπαις	100.000

Γ'. Στρατοῦ Ἀέρος

Ἀρχισμηνίας	1.350.000
Ἐπισμηνίας	1.200.000
Σμηνίας	1.050.000
Ὑποσμηνίας Α'	825.000
Ὑποσμηνίας Β'	525.000
Σμηνίτης	450.000

3. Ὁ μηνιαῖος μισθὸς τῶν Ἀνθυπασπιστῶν καὶ ὁπλιτῶν τῆς Χωροφυλακῆς καὶ τῶν τούτοις ἀντιστοίχων τῆς Ἀστυνομίας Πόλεως καὶ Πυροσβεστικῆς Ὑπηρεσίας ὁρίζεται ὡς ἀκολούθως:

Ἀνθυπασπιστής, Ἀνθυπασινόμος, Ὑποσταθμάρχης, Ὑπαρχιοδηγός, Ὑπαρχιτεχνίτης	Δρχ. 1.350.000
Ἐνωμοτάρχης, Ἀρχιφύλαξ Α.Π., Ἀρχιπυροσβέστης, Ὁδηγὸς Π.Υ. α' τάξεως, τεχνίτης Π.Υ. α' τάξ.	1.300.000
Ὑπενωμοτάρχης, Ὑπαρχιφύλαξ Α.Π. Πυροσβέστης Α', Ὁδηγὸς Π.Υ. β' τάξεως, Τεχνίτης Π.Υ. β' τάξεως	1.150.000
Μόνιμος χωροφύλαξ, Ἀστυφύλαξ β' ἔτους, Πυροσβέστης β' τάξεως, Τεχνίτης Π.Υ. γ' τάξεως	975.000
Χωροφύλαξ ἄνευ θητείας, Ἀστυφύλαξ α' ἔτους	675.000
Χωροφύλαξ καὶ ἀστυφύλαξ, μὴ ἐκπληρώσας τὰς στρατολογικάς του ὑποχρεώσεις, διανύων τὸ 1ον ἔτος τῆς ὑπηρεσίας του	450.000
Μαθητευόμενος Πυροσβεστικῆς Ὑπηρεσίας-Δόκιμος Πυροσβέστης	450.000
Δόκιμος χωροφύλαξ, δόκιμος ἀστυφ.	100.000

Ἄρθρον 6

Τὰ ὑπὸ τοῦ δευτέρου ἐδαφίου τῆς παραγρ. 1 τοῦ στοιχείου α' τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ ἀ. ν. 1502/1950 καὶ τοῦ τρίτου ἐδαφίου τῆς παραγράφου 1 τοῦ στοιχείου α' τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ἀ. ν. 1538/1950 προβλεπόμενα ὅρια μισθοῦ ἐκ δρχ. 900.000 καὶ 1.850.000 πρὸς καθορισμὸν τοῦ χρόνου παραμονῆς τῶν ὑπαλλήλων ἢ στρατιωτικῶν ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ διὰ τὴν παροχὴν τοῦ ἐν αὐτοῖς ἐπιδόματος ὁρίζονται ἀντιστοίχως εἰς δρχ. 1.125.000 καὶ 2.270.000.

Ἄρθρον 7

1. Εἰς τοὺς πάσης φύσεως ἐκτάκτους δημοσίους ὑπαλλήλους, τοὺς πάσης φύσεως ὁδηγοὺς τῶν αὐτοκινήτων τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν καὶ τοὺς ἐκτάκτους, τοὺς μισθοδοτουμένους βάσει τοῦ ἄρθρου 9 τῆς ὑπ' ἀριθ. 26860/1947 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ὡς αὕτη ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, παρέχεται ἐπίδομα ὁριζόμενον ὡς κάτωθι:

α) 25 ο/ο ἐπὶ τοῦ τμήματος τῶν ἀποδοχῶν αὐτῶν ἀπὸ 1—1.000.000.

β) 20 ο/ο ἐπὶ τοῦ τμήματος ἀποδοχῶν αὐτῶν ἀπὸ 1.000.001 μέχρι 2.500.000.

Ὡς ἀποδοχαὶ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν προηγουμένων ἐδαφίων νοοῦνται ὁ βασικὸς μηνιαῖος μισθός, αἱ προσαυξήσεις πολυετίας, ἐπιδόματα οἰκογενειακῶν βαρῶν, 30 ο/ο, Βορείου Ἑλλάδος, τεχνικῶν καὶ φυματιώσεως.

2. Τὸ ἡμερομίσθιον τῶν καθαριστριῶν τῶν συνδεομένων μετὰ τοῦ Δημοσίου διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου ὁρίζεται εἰς δρχ. 25.000 καὶ τὸ ὡρομίσθιον τῶν ἐκ τούτων ὡρομισθίων εἰς δρχ. 5.000.

3. Τὸ ἐπίδομα ἀκριβείας καταργεῖται.

Ἄρθρον 8

Εἰς τοὺς ἐφημερίους παρέχεται ἐπίδομα ὁριζόμενον ὡς κατωθι:

α) 25 ο/ο ἐπὶ τοῦ τμήματος τῶν ἀποδοχῶν των ἀπὸ 1—1.000.000.

β) 20 ο/ο ἐπὶ τοῦ τμήματος τῶν ἀποδοχῶν των ἀπὸ 1.000.001 καὶ ἄνω.

Τὸ κατὰ τ' ἀνωτέρω ἐπίδομα ὑπολογίζεται ἐπὶ τοῦ βασικοῦ μισθοῦ μετὰ τῆς προσαυξήσεως πολυετίας.

Τὸ παρεχόμενον εἰς τοὺς ἐφημερίους ἐπίδομα ἀκριβείας καταργεῖται.

Ἐκδόσαν πρὸς τοῦτο τὴν ὑπ' ἀριθ. 131 παροῦσαν Πρᾶξιν του, κυρωθησομένην νομοθετικῶς.

—

145/1954 Πρᾶξις Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου

Περὶ αὐξήσεως τοῦ μηνιαίου μισθοῦ τῶν ὑπαλλήλων Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου.

Λαβὸν ὑπ' ὄψιν εἰσήγησιν τῶν κ.κ. Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ καὶ Οἰκονομικῶν. Ἀποφασίζει τὴν ἀπὸ 1ης Φεβρουαρίου 1954 αὔξησιν τοῦ μισθοῦ τῶν ὑπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ.

Ἄρθρον 1.—1. Ὁ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀ.ν. 1538/1950, ὡς ηὐξήθη διὰ ν.δ. 2185/1952, μηνιαῖος μισθὸς τῶν τακτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου τῶν κειμένων κατὰ ρητὴν διάταξιν τοῦ διέποντος τὰ Νομικὰ Πρόσωπον Ὀργανισμοῦ βαθμολογικὴν καὶ μισθολογικὴν ἀντιστοιχίαν πρὸς ἕνα τῶν ὡς ἑπεται βαθμῶν τῆς Δημοσίας Διοικητικῆς Ἱεραρχίας, ὡς καὶ ὁ μηνιαῖος μισθὸς τῶν ἐν τῷ παρόντι ἄρθρῳ εἰδικῶς ἀναφερομένων τακτικῶν ὑπαλλήλων, ὁρίζεται ὡς ἀκολούθως:

	Δρχ.
Γενικὸς Διευθυντής	3.200.000
Διευθ. α' τάξεως—ὑπάλληλος ἐπὶ βασικῷ μισθῷ δραχμῶν 2.400.000	2.950.000
Διευθ. β' τάξεως — ὑπάλληλος ἐπὶ βασικῷ μισθῷ δραχμῶν 2.040.000	2.500.000
Τμηματάρχης α' τάξεως—ὑπάλληλος ἐπὶ βασικῷ μισθῷ δραχ. 1.680.000	2.050.000
Τμηματάρχης β' τάξεως—ὑπάλληλος ἐπὶ βασικῷ μισθῷ δραχ. 1.500.000	1.850.000

Εισηγητής — ὑπάλληλος ἐπὶ βασικῷ μισθῷ δραχμῶν 1.260.000	1.550.000
Γραμματεὺς α' τάξεως—ὑπάλληλος ἐπὶ βασικῷ μισθῷ δρχ. 1.080.000	1.350.000
Γραμματεὺς β' τάξεως — ὑπάλληλος ἐπὶ βασικῷ μισθῷ δραχ. 960.000	1.200.000
Ἀκόλουθος ἀρχικλητὴρ - ὑπάλληλος ἐπὶ βασικῷ μισθῷ δραχ. 840.000	1.050.000
Γραφεὺς α' τάξεως—ὑπάλληλος ἐπὶ βασικῷ μισθῷ δραχ. 744.000	950.000
Γραφεὺς β' τάξεως—ὑπάλληλος ἐπὶ βασικῷ μισθῷ δραχ. 684.000	850.000
Κλητὴρ α' τάξεως—ὑπηρέτης καὶ ἐργάτης ἐπὶ βασικῷ μισθῷ δραχ. 744.000	950.000
Κλητὴρ β' τάξεως—ὑπηρέτης καὶ ἐργάτης ἐπὶ βασικῷ μισθῷ δραχ. 684.000	850.000
Κλητὴρ γ' τάξεως—ὑπηρέτης καὶ ἐργάτης ἐπὶ βασικῷ μισθῷ δραχ. 540.000	675.000
Κλητὴρ δ' τάξεως—ὑπηρέτης καὶ ἐργάτης ἐπὶ βασικῷ μισθῷ δραχ. 420.000	525.000

2. Μηνιαῖος μισθὸς τῶν τακτικῶν ὑπαλλήλων τῶν Ν.Π.Δ.Δ. τῶν μὴ κεκτημένων κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις βαθμολογικὴν ἢ μισθολογικὴν ἀντιστοιχίαν κλίμακος τῆς διοικητικῆς ἱεραρχίας ὁρίζεται ὁ εἰς τὸν λαμβανόμενον τὴν 30ὴν Ἰουνίου 1953 βασικὸν μισθὸν ἀντιστοίχων μισθὸς τῆς κλίμακος τῆς § 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου.

Ἄρθρον 2.—1. Ὁ μηνιαῖος μισθὸς τῶν ἐκτάκτων ὑπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. τῶν κατεχόντων νενομοθετημένας ὀργανικὰς θέσεις αὐξάνεται κατὰ 25 ο/ο ἐπὶ τοῦ τμήματος τῶν ἀποδοχῶν αὐτῶν ἀπὸ 1—1.000.000 καὶ κατὰ 20 ο/ο ἐπὶ τοῦ τμήματος τῶν ἀποδοχῶν αὐτῶν ἀπὸ 1.000.000 μέχρι 2.500.000.

Ὡς ἀποδοχαὶ τῶν ὡς ἄνω ἐκτάκτων ὑπαλλήλων νοοῦνται ὁ βασικὸς μηνιαῖος μισθός, αἱ προσαυξήσεις πολυετίας, ἐπιδόματα οἰκογενειακῶν βαρῶν, τὸ ἐπίδομα 30 ο/ο Βορείου Ἑλλάδος, τεχνικὸν καὶ φυματιώσεως.

2. Ὁ κατ' ἐφαρμογὴν τῆς προηγουμένης § 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου μισθὸς δὲν δύναται νὰ εἶναι ἀνώτερος τοῦ ἀντιστοίχου μισθοῦ τοῦ δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 1 τῆς παρούσης ὁριζομένου διὰ τοὺς τακτικοὺς ὑπαλλήλους ἀντιστοίχου βασικοῦ μισθοῦ.

3. Ὡσαύτως εἰς τοὺς μισθοδοτουμένους βάσει τοῦ ἄρθρ. 4 τῆς ὑπ' ἀριθ. 298188/1947 κοινῆς ἀποφάσεως (Φ.Ε.Κ. 162/1947 τεῦχος Β') παρέχεται ἐπίδομα ὁριζόμενον εἰς 25 ο/ο ἐπὶ τοῦ τμήματος τῶν ἀποδοχῶν αὐτῶν ἀπὸ 1—1.000.000 καὶ 20 ο/ο ἐπὶ τοῦ τμήματος τῶν ἀποδοχῶν αὐτῶν ἀπὸ 1.000.001—μέχρι 2.500.000.

4. Τὸ ἡμερομίσθιον τῶν καθαριστῶν καὶ καθαριστριῶν τῶν ὑπαγομένων εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ν. 2314/1953 ὁρίζεται εἰς δραχ. 25.000 καὶ τὸ ὡρομίσθιον τῶν ἐκ τούτων ὡρομισθίων εἰς δραχ. 5.000.

5. Τὸ παρασχεθὲν ἐπίδομα ἀκριβείας καταργεῖται.

Ἄρθρον 3.— 1. Ὁ ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ἀπὸ 30 Μαρτίου 1951 β.δ. (Φ.Ε.Κ. 92/1951, τεῦχος Α') ὁριζόμενος μηνιαῖος μισθὸς τοῦ Ι.Κ.Α., ὡς ηὐξήθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 2 ν.δ. 2195/1952 αὐξάνεται κατὰ 25 ο/ο ἐπὶ τοῦ τμήματος τοῦ μισθοῦ αὐτῶν ἀπὸ 1—1.000.000 καὶ κατὰ 20 ο/ο ἐπὶ τοῦ τμήματος τοῦ μισθοῦ αὐτῶν ἀπὸ 1.000.001 μέχρι 2.500.000.

2. Ὁ ὑπὸ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀπὸ 19 Φεβρουαρίου 1953 β.δ. «περὶ ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τῶν Σιδηροδρόμων Ἑλληνικοῦ Κράτους ὁριζόμενος μηνιαῖος μισθὸς τοῦ προσωπικοῦ τῶν Σ.Ε.Κ., ὡς ηὐξήθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ν.δ. 2195/1952, αὐξάνεται κατὰ 25 ο/ο ἐπὶ τοῦ τμήματος τοῦ μισθοῦ ἀπὸ 1—1.000.000 καὶ κατὰ 20 ο/ο ἐπὶ τοῦ τμήματος μισθοῦ ἀπὸ 1.000.001 μέχρι 2.500.000.

Ἄρθρον 4—1. Αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 4 τῆς ὑπ' ἀριθ. 131/16.2.1954 Πράξεως τοῦ Ὑπουργ. Συμβουλίου περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν Δημοσίων ὑπαλλήλων ἔχουσιν ἐφαρμογὴν καὶ διὰ τοὺς ἐκ τῶν τακτικῶν ὑπαλλήλων τῶν Δήμων καὶ τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, ἔχοντας βαθμὸν καὶ μισθὸν τῶν ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ ἀναφερομένων τεχνικῶν ὑπαλλήλων τῆς ὑπηρεσίας Δημοσίων Ἔργων.

2. Τὰ ὑπὸ τοῦ τρίτου ἑδαφ. τῆς § 1 τοῦ στοιχείου α' τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ἀ.ν. 1538/1950 προβλεπόμενα ὅρια μισθοῦ ἐκ δραχ. 900.000 καὶ 1.850.000 πρὸς καθορισμὸν τοῦ χρόνου παραμονῆς τῶν ὑπαλλήλων ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ διὰ τὴν παροχὴν τοῦ ἐν αὐτῷ ἐπιδόματος ὁρίζονται ἀντιστοίχως εἰς δραχ. 1.125.000 καὶ 2.270.000.

3. Αἱ διατάξεις τῆς παρούσης ἔχουν ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τῶν Ὀργανισμῶν Τοπικῆς Αὐτοδιοικήσεως.

1. Αἱ διατάξεις τῆς παρούσης δὲν ἔχουν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τοῦ πάσης φύσεως προσωπικοῦ τῶν Ν.Π.Δ.Δ. τοῦ συνδεομένου διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, ὡς καὶ τοῦ ἐκ τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν, οὗτινος ἡ μισθοδοσία καθορίζεται διὰ κοινῶν ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν.

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης, κυρωθησομένης νομοθετικῶς, ἄρχεται ἀπὸ 1ης Φεβρουαρίου 1954.

Ἐκδόσαν πρὸς τοῦτο τὴν ὑπ' ἀριθ. 145 παροῦσαν Πρᾶξιν του.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 19 Φεβρουαρίου 1954

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

53505/111/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ ἀπαλλαγῆς τῶν Σιδηροδρομικῶν Ταμείων ἀπὸ τῆς καταβολῆς τοῦ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 20400/Ε.800/30.3.1953 κοινῆς ἀποφάσεως προβλεπομένου δώρου ἑορτῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 34 τῆς 16 Φεβρουαρίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

α) Τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19/1944 νόμου «περὶ ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, ὅπως προβαίνῃ εἰς τροποποιήσεις τῶν φορολογικῶν συντελεστῶν».

β) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 20100/Ε. 800/30.3.1953 κοινὴν ἀπόφασιν ἡμῶν.

γ) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 2937/30.10.1953 ἀπόφασιν τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀποφασίζομεν:

Τῆς καταβολῆς τοῦ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 20400/Ε. 800/30.3.1953 ἀποφάσεως ἡμῶν προβλεπομέ-

νου δώρου απαλλάσσονται τά Ταμεία Συντάξεων τοῦ Προσωπικοῦ τῶν Σιδηροδρομικῶν Δικτύων ('Ατμηλάτων Σιδηροδρόμων), διότι οἱ συνταξιοῦχοι τούτων τυγχάνοντες τῆς αὐτῆς μεταχειρίσεως μετά τῶν συνταξιούχων τοῦ Δημοσίου (στρατιωτικῶν καί πολιτικῶν) λόγῳ ὑπολογισμοῦ τῆς συντάξεών των ἐπί τοῦ 80 ο/ο καί ἄνω τῶν ἀποδοχῶν ἐνεργείας δέον νά τύχωσι τῆς αὐτῆς μετά τῶν συνταξιούχων τοῦ Δημοσίου μεταχειρίσεως, εἰς οὓς δέν καταβάλλεται δῶρον, καθ' ὅσον οἱ πόροι τῶν ἀνωτέρω Ταμείων συντάξεων προέρχονται καί ἐξ ἐπιβαρύνσεων τῶν σιδηροδρομικῶν δικτύων, ἅτινα, ὄντα ἐλλειμματικά, ἐνισχύονται δι' ἐπιχορηγήσεων ἐκ τοῦ Κρατικοῦ Προϋπολογισμοῦ καί συνεπῶς διά τῆς τυχόν καταβολῆς τοῦ δώρου τῶν συνταξιούχων τούτων θά προεκαλεῖτο ἐπιβάρυνσις τοῦ Δημοσίου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 27 Ἰανουαρίου 1954

—

27271/1953 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περί κηρύξεως ἐκτελεστῆς ἀποφάσεως Συμβουλίου Ν. 2053/1952 περί τροποποιήσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 24625/1951 κοινῆς ἀποφάσεως Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καί Ἐργασίας ὡς πρός τόν καθορισμόν ἐλαχίστων ὡρίων ἡμερομισθίων κλπ. τῶν ἐργατοτεχνιτῶν ἐργοστασίων φαγεντιανῶν εἰδῶν καί εἰδῶν πορσελάνης (*).

Διόρθωσις ἡμαρτημένων

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 41 τῆς 1 Μαρτίου 1954)

1. Ἐν Κεφ. Β' § 1, ἐδάφ. α) «Εἰδικευμένοι ἐργάται ἀπασχολούμενοι εἰς μηχανήματα πλαστικῶν ἀργίλων (τριβεῖα, ζυμωτήρια κλπ.)» ἡ λέξις «ἀναψυκτήριον» διορθοῦται εἰς τό ὀρθόν «ἀναμικτήρια».

2. Ὡσαύτως ἐν Κεφ. Β' § 8, ἐδάφ. α) «Ἐργάτριαι καθαρισμοῦ καί διαλογῆς ἡμετοίμων προϊόντων (μπισκουί)» τό ποσόν ἡμερομισθίου «δραχ. 28000» διορθοῦται εἰς τό ὀρθόν «δραχ. 20000».

Ἐκ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας

—

II. ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί ἐπεκτάσεως τῆς Νομοθεσίας τοῦ Ταμείου Συντάξεων Αὐτοκινητιστῶν εἰς ἅπασαν τήν Δωδεκάνησον (**).

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 23 τῆς 9 Φεβρουαρίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

α) Τάς διατάξεις τῆς § 3 τοῦ ἄρθρ. 15 τοῦ ν. ΔΡΛΔ'/1948 «περί προσωρινῆς Διοικήσεως τῶν στρατιωτικῶς κατεχομένων χωρῶν», ὡς οὗτος ἐπροποποιήθη καί συνεπληρώθη διά τῶν ἄρθρων 9 καί 10 τοῦ ν.δ. 218/1947· καί

β) Τήν ὑπ' ἀριθ. 576/1953 γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καί διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1

Ἐπεκτείνεται καί ἐφαρμόζεται ἐφ' ὁλοκλήρου τῆς Δωδεκανήσου ἅπασα ἡ Νομοθεσία ἡ διέπουσα τά Ταμεῖον Συντάξεων Αὐτοκινητιστῶν.

Ἄρθρον 2

Ἡ ἰσχύς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπό τῆς πρώτης τοῦ μηνός τοῦ μεθεπομένου τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τήν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Εἰς τόν ἐπί τῆς Ἐργασίας Ὑπουργόν ἀνατίθεται ἡ δημοσίευσις καί ἐκτέλεσις τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν τῇ Β. Ἑλληνικῇ Προεδρίᾳ Οὐασιγκτῶνος 31 Ὀκτωβρίου 1953

—

ΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

62/1954 Πράξις Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου

Περί ἐγκρίσεως μειώσεως διά τριῶν χρονικῶν διαστημάτων τῶν διά τοῦ Α.Ν. 1846/1951 προβλεπομένων ποσοστῶν εἰσφορῶν προσώπων ἀπασχολουμένων εἰς περιφερείας ἐκτός περιοχῆς Διοικήσεως Πρωτευούσης.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 27 τῆς 18 Φεβρουαρίου 1954)

Λαβόν ὑπ' ὄψιν τήν ὑπ' ἀριθ. 50340 ἀπό 28.12.1953 πρότασιν τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καί ἀποδεχόμενον ταύτην.

Ἀποφασίζει:

Ἐγκρίνει ἀπό σήμερον καί διά χρονικόν διάστημα τριῶν μηνῶν τήν μείωσιν κατά 5 ο/ο, ἥτις ἀπό 19 ο/ο εἰς 18,05 ο/ο τῶν διά τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 «περί Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», κυρωθέντος διά τοῦ ν. 2113/1953, προβλεπομένων ποσοστῶν εἰσφορῶν τῶν καθοριζομένων διά τοῦ ἄρθρου 25 § 1 τοῦ εἰρημένου νόμου ὡς πρός τά πρόσωπα τά ἀπασχολούμενα εἰς ἑτέρας, πλήν τῆς περιοχῆς τῆς τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης, περιφερείας, ἐπί τῷ τέλει διευκολύνσεως τῶν ἐπαρχιακῶν ἐπιχειρήσεων καί ἐκμεταλλεύσεων ὡς ἀκολούθως:

Κλάδος παροχῶν ἀσθενείας εἰς χρῆμα		Κλ. Π. Ἀσθεν.	Κλάδος Συντάξ. εἰς εἶδος	Κλ. Ἀν.	Συν.
Εἰς βάρος ἠσφαλισμένου	0,7125	2,375	1,6625	—	4,75
Εἰς βάρος ἐργοδότου	1, 875	4,75	5,4625	1,9	13,80
Σύνολα	1, 90	7,125	7,1250	1,9	18,05

Ὁμοίως ἀποδέχεται, ὅπως τά βάσει τῶν ἀνωτέρω ποσοστῶν εἰσφορῶν καταβλητέα ποσά εἰσφορῶν κατ' ἀσφαλιστικήν κλάσιν θέλουν στρογγυλεύονται εἰς ἀκεραίας ἑκατοντάδας ἤ πεντάδας ἑκατοντάδων ἤ χιλιάδας δραχμῶν κατά τήν ἐν ἄρθρῳ 25 § 2 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 ὁριζομένην διαδικασίαν. Ἐκδόσαν πρός τοῦτο τήν ὑπ' ἀριθ. 62 παροῦσαν Πράξιν του.

Ὁ Πρόεδρος Τά Μέλη

(*) ΕΕΔ 13, σελ. 162.

(**) Ἀναδημοσιεύεται ὡς ἐσφαλμένως δημοσιευθέν εἰς τό ὑπ' ἀριθ. 838/27.11.1953 Φ.Ε.Κ. (τεῦχος Α').

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΚΑΠ.

56054/1954 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί προσθήκης μεταβατικής διατάξεως εις Κανονισμόν Παροχών Ταμείου Εξόδου και Επικουρικής Ασφαλίσεως Μισθωτών Βιομηχανίας Καπνού.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 29 της 11 Φεβρουαρίου 1954)

Έχοντες υπ' όψιν:

1) Το άρθρον 59 § 1 του ά.ν. της 11 Νοεμβρίου 1935 «περί οργανισμού του Υπουργείου Εργασίας», ως τούτο αυθεντικώς ηρμηνεύθη διά του άρθρ. 1 του ά.ν. 694/1937 «περί αυθεντικής ερμηνείας, συμπληρώσεως και τροποποιήσεως διατάξεών τινων της Ασφαλιστικής Νομοθεσίας».

2) Το υπ' αριθ. 2520/1953 ν. δ. «περί προσδιορισμού των αντικειμένων, εφ' ων εφαρμόζεται η διαδικασία ή διαγραφομένη υπό των διατάξεων του ά.ν. της 11.11.1935 «περί Οργανισμού του Υπουργείου Εργασίας κλπ.».

3) Τας διατάξεις του από 30 Απριλίου 1946 ν.δ. «περί οργανώσεως και συντονισμού της παρακολουθήσεως και του έλέγχου των οργανισμών Κοινωνικής Πολιτικής», κυρωθέντος διά του υπ' αριθ. 1392/1949 ν.δ.

4) Γνώμην του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου Εξόδου και Επικουρικής Ασφαλίσεως Μισθωτών Βιομηχανίας Καπνού, υποβληθείσαν ημίν διά της υπ' αριθ. 1941/12.8.1953 αναφοράς του.

5) Γνώμην του Συμβουλίου Κοινωνικής Ασφαλίσεως (αριθ. πρωτ. Σ.Κ.Α. 428/1953, συνεδρίασις 12 της ΙΑ' περιόδου της 21.12.1953), αποφασίζομεν:

Όπως εν τέλει του Κανονισμού Παροχών του Ταμείου Εξόδου και Επικουρικής Ασφαλίσεως Μισθωτών Βιομηχανίας Καπνού προστεθή μεταβατική διάταξις, έχουσα ούτω:

«Δύναται ν' αναγνωρισθή κατά τας διατάξεις του παρόντος Κανονισμού ως συντάξιμος ο χρόνος προϋπηρεσίας ησφαλισμένων, εφ' όσον ούτοι υπέβαλον την προς τούτο αίτησίν των, μέχρι μεν της δημοσιεύσεως της παρούσης, προκειμένου περί ησφαλισμένων θυμάτων πολέμου, εντός μηνός δε από της λήξεως της ισχύος της υπ' αριθ. 48650/Σ. 901/20.10.1951 αποφάσεων ημών, προκειμένου περί των λοιπών ησφαλισμένων».

Εν Αθήναις τη 20 Ιανουαρίου 1954

—

47912/Δ. 108/1953, 50388/1954 Απόφ. Υπουργών Εργασίας και Οικονομικών

Περί αυξήσεως συντάξεων Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Εργατοτεχνιτών Δομικών και Ξυλουργικών Εργασιών.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 30 της 13 Φεβρουαρίου 1954)

Έχοντες υπ' όψιν: 1) τας διατάξεις του ν. 19/1944, 2) την εν τω υπ' αριθ. 6249/11.6.1951 έγγράφω της Νομισματικής Επιτροπής απόφασιν αυτής, 3) την υπ' αριθ. 282/12.6.1953 αναφοράν του Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Εργατοτεχνιτών Δομικών και Ξυλουργικών Εργασιών, 4) τας κρατούσας οικονομικάς συνθήκας, 5) την υπ' αριθ. 330/4.1.1954 απόφασιν της πενταμελούς εξ Υπουργών Επιτροπής, αποφασίζομεν:

Όπως αι παρά του Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Εργατοτεχνιτών Δομικών και Ξυλουργικών Εργασιών χορηγούμεναι επί τη βάσει της υπ' αριθ. 50855/6499/1947 κοινής ημών αποφάσεως συντάξεις αυξηθώσιν από Ιης Ιουνίου 1953 κατά 80 ο/ο.

Εις την ως άνω αύξησιν συμπεριλαμβάνεται και η διά της υπ' αριθ. 43936/Δ. 83/1951 κοινής ημών αποφάσεως εγκριθείσα αύξησις κατά 50 ο/ο.

Εν Αθήναις τη 1 Φεβρουαρίου 1954

—

50235/1954 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί Κανονισμού Παροχών Κλάδου Ασθενείας Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 35 της 18 Φεβρουαρίου 1954)

Έχοντες υπ' όψιν: α) Τας διατάξεις του άρθρου 16 ά.ν. 1846/1951, ως τούτο ετροποποιήθη διά του άρθρ. 22 § 1 του ν. δ. 2698/1953, β) τας διατάξεις του άρθρου 31 § 4 του ά. ν. 1846/1951 και γ) τας αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων, τας ληφθείσας κατά τας συνεδριάσεις αυτού της 18.12.1953 και 29.12.1953 περί εγκρίσεως σχεδίου Κανονισμού Παροχών Κλάδου Ασθενείας εις είδος (αναφορά Ι.Κ.Α. υπ' αριθ. 3367/16.1.1954), αποφασίζομεν:

Όπως ο Κανονισμός Παροχών Κλάδου Ασθενείας εις είδος διατυπωθή και ισχύση ως ακολούθως:

Άρθρον 1

1. Οι τυγχάνοντες ιατρικής περιθάλψεως υποχρεούνται να καταβάλλωσι, κατά την είς αυτούς χορήγησιν των σχετικών παροχών υπό υγειονομικών οργάνων του Ιδρύματος ή των μετ' αυτού συμβεβλημένων προς τον σκοπόν τούτον εργαστηρίων, λουτροπηγών και λοιπών προμηθευτών, τα εν τω επομένω άρθρω καθοριζόμενα ποσοστά συμμετοχής των.

2. Τα ποσοστά συμμετοχής καταβάλλονται υπό του υποχρέου είτε κατά την έκδοσιν της σχετικής εντολής πραγματοποιήσεως παροχής εις την άμοιδίαν υπηρεσίαν του Ι.Κ.Α., είτε κατά την πραγματοποίησιν της παροχής, εις τον πραγματοποιούντα ταύτην, κατά τα δι' αποφάσεως του Δ. Σ. ειδικώτερον οριζόμενα.

Άρθρον 2

Τα κατά το προηγούμενον άρθρον ποσοστά συμμετοχής εις την δαπάνην της ιατρικής περιθάλψεως ορίζονται ως κάτωθι κατά κατηγορίας παροχών:

Α.— α) Επί συμμετοχή του ησφαλισμένου μέ δραχμάς 10.000:

Τηλεακτινογραφία καρδίας.
Ακτινογραφία στομάχου ή έντέρων επί serie.
» στομάχου και έντέρων όμοθ επί serie.
» χοληδόχου.
» νεφρών, ουρητήρων και κύστεως όμοθ (άνιούσα και κατιούσα πυελογραφία).
» όλοκλήρου σπονδυλικής στήλης.
Βρογχογραφία.

Τομογραφία ὁλοκλήρου πνεύμονος
» τμήματος »
Προσδιορισμὸς βασικοῦ μεταβολισμοῦ.
Ἀκοημέτρησις δι' ἠλεκτρονικοῦ ἀκοημέτρου.
Ἐνοφθαλμισμὸς ζώων.
Καλλιέργεια μικροβίων.
Παρασκευὴ αὐτεμβολίων.
Ἀντιδράσεις δι' ἡπατικὴν δοκιμασίαν.
Συντελεστὴς τοῦ ambard.
Ἀντίδρασις zondek—aschein.
Προσδιορισμὸς 17 κετοστεροειδῶν οὔρων.
Προσδιορισμὸς μολύβδου αἵματος καὶ οὔρων.

β) Ἐπὶ συμμετοχῇ τοῦ ἠσφαλισμένου μὲ δραχ. 5.000:

Ἀκτινοσκόπησις στομάχου.
» ἐντέρων.
» στομάχου καὶ ἐντέρων.
Ὀρθοδιάγραμμα καρδίας.
Ἀκτινογραφία θώρακος.
» νεφρῶν.
» κύστεως.
» οὐρητήρων.
» νεφρῶν, οὐρητήρων, κύστεως ὁμοῦ.
» κεφαλῆς ἢ κρανίου.
» πυέλου.
» τμήματος σπονδυλικῆς στήλης.
» τμήματος ἄνω ἢ κάτω ἄκρων.
» ἄκρας χειρὸς ἢ ποδός.
Ἠλεκτροκαρδιογράφημα.
Ἠλεκτροδιάγνωσις.
Ὑπερηχητικὰ κατὰ συνεδρίαν.
Ἐξέτασις πυέλων δι' ἀντιφορμόνης
» γαστρικοῦ ὑγροῦ.
» κοπράνων χημική.
» » παρασιτολογική.
» αἵματος κατὰ Βάσσερμαν, Κλὴν κλπ.
» αἵματος διὰ συγκολλητικὰς ἀντιδράσεις (Βιντάλ, Σέϊλ, Φέλιξ κλπ.)
Προσδιορισμὸς εὐαισθησίας εἰς ἀντιβιωτικά.
Ἐξέτασις ἐγκεφαλονωτιαίου ὑγροῦ.
Προσδιορισμὸς χρόνου καθιζήσεως ἐρυθρῶν.
» ἀντιστάσεως ἐρυθρῶν.
» Τέστ Ἐπάριν.
» χρόνου προθρομβίνης.
» πορφυρίνης οὔρων.
Ἀντίδρασις Τακάρα—Ἄρλ.
Προσδιορισμὸς ξανθοωροπεΐνης, ὑπολειπομένων ἀζώτου καὶ ἰνδικάνης αἵματος.
» ἰνδικάνης οὔρων.
» ἀμυλάσης, λιπάσης, φωσφατάσης, φωσφόρου καὶ ὁλικῶν.
» λευκωμάτων ὁροῦ αἵματος.
» διαστάσεις οὔρων.
» οὐρικοῦ ὀξέος, ἀσβεστίου, χλωριούχων, χολεριθρίνης καὶ χολεστερίνης αἵματος.

γ) Ἐπὶ συμμετοχῇ τοῦ ἠσφαλισμένου μὲ δραχμὰς 2.000:

Ἀκτινοσκόπησις θώρακος.
» κοιλίας.
Ἀκτινογραφία ὀδόντων.
» δακτύλων ποδὸς ἢ χειρός.
Διαθερμίαι κατὰ συνεδρίαν.
Γαλβανισμός, Ἰονισμός, Φαραδισμός, ἠλεκτρόλυσις, φωτόλουτρα, ὑπεριώδεις καὶ ὑπερέρυθροι κατὰ συνεδρίαν.
Ἐξέτασις πυέλων ἁπλῆ.
» ἐκκριμάτων, πύου, τριχῶν, ὅλκων κλπ.
» οὔρων ἁπλῆ καὶ πλήρης.
Προσδιορισμὸς οὐρίας, σακχάρου, αἵματος.
Ἐξέτασις γενικὴ αἵματος.
Δερμαντιδράσεις διάφοροι.
Προσδιορισμὸς χρόνου ροῆς καὶ πήξεως αἵματος.

Ἐφ' ὅσον αἱ ἀνωτέρω ὑπὸ στοιχεῖα α', β' καὶ γ' ἐξετάσεις γίνονται εἰς συμβεβλημένα ἐργαστήρια, ἡ συμμετοχὴ τοῦ ἠσφαλισμένου ὁρίζεται εἰς 20ο/ο ἐπὶ τῆς ἑκάστοτε συμβατικῆς τιμῆς.

δ) Ἀκτινοθεραπεῖαι ἐπιπολῆς καὶ κατὰ βάθος καὶ ραδιοθεραπεῖαι μὲ συμμετοχὴν 20ο/ο ἐπὶ τῆς ἑκάστοτε ἰσχυούσης συμβατικῆς τιμῆς, ἐφ' ὅσον αὗται ἐκτελοῦνται εἰς συμβεβλημένα μετὰ τοῦ Ι.Κ.Α. ἐργαστήρια καὶ μὲ συμμετοχὴν 20ο/ο ἐπὶ τῆς ἀντιστοίχου διὰ τὴν κατηγορίαν τῆς θεραπείας ἰσχυούσης συμβατικῆς τιμῆς, ἐφ' ὅσον ἐκτελοῦνται εἰς ἴδιον ἐργαστήριον τοῦ Ἱδρύματος. Ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ συμβατικὴ τιμή, ὁρίζεται ἡ τιμὴ δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ. Σ.

Β'.—Συνήθη καὶ εἰδικὰ θεραπευτικὰ μέσα καὶ προθέσεις:

Ποσοστὸν συμμετοχῆς 25ο/ο:

1) Ζῶναι καὶ κηλεπίδεσμοι.
2) Στηθόδεσμοι.
3) Ἐλαστικαὶ περικνημίδες.
4) Πέλματα πλατυποδίας.
5) Τεχνητοὶ ὀφθαλμοί.
6) Ὀδοντοπροσθετικαί.
7) Ὀμματοϋάλια (δυνάμενα ν' ἀνανεοῦνται ἀνὰ 2ετίαν).
8) Ἀκουστικὰ μηχανήματα.
9) Τεχνητὰ μέλη.
10) Ὀρθοπεδικαὶ συσκευαὶ καὶ μηχανήματα.

Γ'. Λούσεις, πόσεις, εἰσπνοαί, ρινοπλύσεις κλπ, 25 ο/ο.

Δ'. Εἰσπνοαὶ δι ἀεροζόλ:

1) Δι' ἰδιοκτήτων τοῦ Ι. Κ. Α. συσκευῶν, 25 ο/ο.

2) Εἰς συμβεβλημένα ἰατρεῖα, 25 ο/ο.

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀπὸ τῆς 1ης τοῦ μηνὸς ἑπομένου ἐκείνου τῆς δημοσιεύσεώς της εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 25 Ἰανουαρίου 1954

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ Η ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Τήν Τετάρτην 3.3.1954 εἰς τήν σειράν τῶν διαλέξεων τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου Ἐργασίας ὡμίλησεν εἰς τό Ἀμφιθέατρον τῆς Νομικῆς Σχολῆς ὁ ὑφηγητής τοῦ Πανεπιστημίου καί διευθυντής τῆς καθημερινῆς κ. Ἠλ. Κρίσπης μέ θέμα: Ἡ Διεθνής Ὀργάνωσις Ἐργασίας καί ἡ ναυτική ἐργασία.

Ὁ ὁμιλητής ἐν ἀρχῇ παρετήρησεν, ὅτι τό ναυτικόν δίκαιον ἐν γένει εἶναι ἐπιδεκτικόν διεθνοῦς ἐνοποιήσεως, ἀνέφερε δέ διά βραχέων διαφόρους σχετικάς προσπαθείας, ἰδιωτικάς ἤ ἐπισήμους. Ἡ ὑπό τήν αἰγίδα τῆς Διεθνοῦς Ὀργανώσεως Ἐργασίας ἐνοποίησις ποικίλων θεμάτων τοῦ ἐργατικοῦ ναυτικοῦ δικαίου δύναται νά καταταχθῇ ἐδῶ. Βεβαίως τό ἐργατικόν ναυτικόν δίκαιον τινές μέν θεωροῦν ὡς κλάδον τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, ἄλλοι δέ ὡς κλάδον τοῦ ναυτικοῦ δικαίου. Τοῦτο, ὅμως, ἔχει κυρίως θεωρητικήν σημασίαν. Ἡ Διεθνής Ὀργάνωσις Ἐργασίας, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν ἀρχῶν, ἐπί τῶν ὁποίων βασίζεται, καί τῶν σκοπῶν, τούς ὁποίους ἐπιδιώκει, δέν ἦτο δυνατόν νά ἀγνοήσῃ τήν ναυτικήν ἐργασίαν.

Μεθ' ὃ ὁ ὁμιλητής ἀνεφέρθη εἰς τάς προσπαθείας τῶν Διεθνῶν Ναυτεργατικῶν Ὀργανώσεων, ὅπως ἐπιτύχουν ἀπό τήν Διάσκεψιν τῆς Εἰρήνης τοῦ 1919 τήν σύστασιν διεθνοῦς ὀργάνου διά τήν ρύθμισιν διεθνῶς τῆς ναυτικῆς ἐργασίας. Ἡ ἵδρυσις δύο κεχωρισμένων ἐργατικῶν διεθνῶν ὀργανισμῶν, ἤτοι μιᾶς διά τούς ἐργάτας θαλάσσης καί ἑτέρας διά τούς ἐργάτας ξηρᾶς, ἀπεφεύχθη τελικῶς. Ἐν συνεχείᾳ ἔκαμε λόγον περί τῆς Μικτῆς Ναυτικῆς Ἐπιτροπῆς (Joint Maritime Commission) καί περί τῶν εἰδικῶν ναυτικῶν διασκέψεων ἐργασίας. Ἀνεφέρθη ἁπλῶς εἰς τάς προσπαθείας, αἵτινες ἐγένοντο εἰς τά πλαίσια τῆς Δ.Ο.Ε. πρός ἀποτροπήν τῆς κτήσεως σημαίας ἤ ἀλλαγῆς σημαίας πλοίου πρός μόνον τόν σκοπόν τῆς ἀποφυγῆς ἐκ μέρους τοῦ πλοιοκτήτου ὡρισμένων ἐργατικῶν ἤ φορολογικῶν ὑποχρεώσεων.

Μετά ταῦτα ἀνέφερε διά βραχέων μίαν πρός μίαν τάς 25 διεθνεῖς συμβάσεις, αἵτινες ἀναφέρονται εἰς τήν ναυτικήν ἐργασίαν, ἔκαμε δέ προσέτι μνείαν τῆς συμβάσεως περί ἀναγραφῆς τοῦ βάρους τῶν διά τῶν πλοίων μεταφερομένων ὑλικῶν, τῶν δύο περί προστασίας κατά τῶν ἀτυχημάτων τῶν ἐργατῶν φορτώσεως καί ἐκφορτώσεως πλοίων συμβάσεων, ὡς καί τῆς συμβάσεως διά τήν προστασίαν τῶν διά πλοίων μεταφερομένων μεταναστῶν.

Μετά τήν ἔκθεσιν ἑκάστης συμβάσεως ὁ ὁμιλητής ἀνεφέρετο συντόμως καί εἰς τό ἰσχύον ἑλληνικόν δίκαιον, σημειῶν τάς συμβάσεις, τάς ὁποίας ἔχει ἐπικυρώσει ἡ Ἑλλάς καί τήν σχετικήν παρ' ἡμῖν ρύθμισιν τῶν θεμάτων, ἐπί τῶν ὁποίων ὑφίστανται ἀνεπικύρωτοι συμβάσεις.

Ἔκαμεν ἐπίσης μνείαν τῶν κυριωτέρων συστάσεων, αἵτινες ἀναφέρονται εἰς τήν ναυτικήν ἐργασίαν.

Ἀκολούθως ἐτόνισεν, ὅτι αἱ συμβάσεις ναυτικῆς ἐργασίας ἔχουν τήν ἰδιαιτέραν σημασίαν, ὅτι ἐξασφαλίζουν ἐν πολλοῖς καί συμφέροντα τρίτων (ἐκτός δηλ. τῶν ἐργατῶν καί ἐργοδοτῶν), λ.χ. ἐξασφαλίζεται ἐμμέσως ἡ ἀνθρωπίνη ζωή ἐν θαλάσσῃ διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 53 συμβάσεως περί ἐλαχίστου ὁρίου ἱκανότητος πλοιάρχων καί ἀξιωματικῶν ἐμπορικῶν πλοίων, ὁμοίως διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 57 συμβάσεως, ὡς ἰσχύει αὐτή σήμερον, ὅσον ἀφορᾷ ἰδίως τούς ὁρισμούς αὐτῆς περί ἐπανδρώσεως τῶν πλοίων.

Προχωρῶν ἀδοκίμασε νά ἐξηγήσῃ τούς λόγους, ἕνεκα τῶν ὁποίων ὡρισμέναι διεθνεῖς συμβάσεις ναυτικῆς ἐργασίας δέν ἔχουν εἰσέτι ἐπικυρωθῇ κλπ. Ἐσημείωσε δέ ὅτι καί αἱ ἀνεπικύρωτοι συμβάσεις ἀσκοῦν ἐπίδρασίν τινα εἰς τό ἐσωτερικόν δίκαιον τῶν διαφόρων κρατῶν - μελῶν τῆς Δ.Ο.Ε.

Περαίνων ἐτόνισεν, ὅτι ἡ Δ.Ο.Ε. εἶναι τό μόνον σχεδόν ὑπόλειμμα τῆς Συνθήκης τῶν Βερσαλλιῶν τοῦ 1919. Τοῦτο σημαίνει πολλά πράγματα, ὡς π.χ. ὅτι διά τήν ἐπιβίωσιν τῶν σκοπῶν τῆς Δ.Ο.Ε. ὑφίστανται αἱ ἀναγκαῖαι προϋποθέσεις, ἐν αἷς καί αἱ ψυχολογικαί. Ἡ Δ.Ο.Ε. ἀπεδείχθη διάσημος, χρήσιμος, ἴσως ἀπαραίτητος. Εἶναι παράγων διατηρήσεως τῆς εἰρήνης καί συντηρήσεως καί ἀναπτύξεως τοῦ πολιτισμοῦ, ἀφοῦ, καταπολεμοῦσα τήν πενίαν καί ἀπαθλίωσιν, ἐξυψώνει τήν προσωπικότητα τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ συμβολή τῆς Δ.Ο.Ε. εἰς τήν προσπάθειαν πρός δημιουργίαν ἑνός καλλιτέρου κόσμου εἶναι πολύτιμος.

ΔΙΚΑΣΤΙΚΑΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου συζητεῖται σήμερον ἡ κατ' ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἰωαννίνων (ΕΕΔ 13, 185) ἀσκηθεῖσα ἀναίρεσις διά τό ζήτημα, ἂν τό ἀπολυθέν προσωπικόν τῶν Κ.Τ.Ε.Φ.Α. μετά τήν διάλυσιν αὐτοῦ διά τοῦ ν.δ. 2513/1953 δικαιοῦται τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112.

Ἡ Ὁλομέλεια τοῦ Ἀρείου Πάγου τήν 4ην τρέχοντος ἐπαλήθευσε τῆς ἄρσεως τῆς διαφωνίας μεταξύ τῶν δύο Τμημάτων τοῦ Ἀρείου (ΕΕΔ 13, 229), σχετικῶς πρός τήν ἔννοιαν τοῦ ὅρου «ἐκμετάλλευσις» δι' ἐφαρμογήν τοῦ ν. 118/1945 ἐπί νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων.

ΝΟΜΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Πανεπιστήμιον τοῦ Καίμπριτζ
Συμβούλιον Ἀκαδημαϊκῶν Σπουδῶν

Φέρεται εἰς γνῶσιν παντός ἐνδιαφερομένου ὅτι εἰς τό Πανεπιστήμιον τοῦ Καίμπριτζ θά δοθοῦν κατά τήν περίοδον τῶν διακοπῶν ἀπό τῆς 13ης Ἰουλίου μέχρις 7ης Δεκεμβρίου 1954 εἰδικά μαθήματα δι' ἀλλοδαπούς δικηγόρους καί φοιτητάς νομικῆς.

Τά μαθήματα αὐτά πρόκειται νά ἔχουν ὡς κύριον θέμα τάς «Ἀγγλικάς Νομικάς Μεθόδους».

Περισσότεραι πληροφορίαι παρέχονται παρά τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἰνστιτούτου Διεθνοῦς καί Ἀλλοδαποῦ Δικαίου (Παλαιά Ἀνάκτορα).

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 13ος—Τεῦχος 7 (301)

Ἀθῆναι, 1 Ἀπριλίου 1954

Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ Η ΤΡΙΜΕΡΗΣ ΑΥΤΗΣ ΣΥΝΘΕΣΙΣ(*)

Ὑπὸ τοῦ κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΤΕΝΕΚΙΔΟΥ, Καθηγητοῦ τοῦ Διεθνοῦς Δικαίου εἰς τὴν Ἀνωτάτην Σχολὴν Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν

I. Εἰσαγωγικαὶ ἔννοιαι

Ἡ Διεθνὴς Ὀργάνωσις Ἐργασίας, θεσμὸς τοῦ Δημοσίου Διεθνοῦς Δικαίου (1), δέον νὰ χριθῇ ὡς ἐκδήλωσις γενικωτέρου συγχρόνου κοινωνικοῦ φαινομένου, ὅπερ ἐκφράζεται διὰ τοῦ ὅρου «φεδεραλισμός». Ἐννοοῦμεν δὶ' αὐτοῦ, κατὰ κύριον λόγον, τὴν τάσιν τῶν πολιτειῶν πρὸς στενωτέραν νομικὴν σύνδεσιν, ἵνα ἐξυπηρετηθῇ λυσιτελέστερον ἡ ἀλληλεγγύη αὐτῶν, χωρὶς ἡ «συνομοσπονδίωσις» αὕτη νὰ ὑποδηλοῖ καὶ ἐξαφάνισιν τῆς νομικῆς αὐτῶν αὐθυπαρξίας (αὐτονομίας).

Εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς Δ.Ο.Ε., ἡ τάσις πρὸς στενωτέραν πολιτειακὴν σύνδεσιν δὲν ἐμφανίζει, ὡς εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ «κρατικοῦ φεδεραλισμοῦ», καθολικὸν χαρακτῆρα. Ἡ Ὀργάνωσις, καθὰ ὁρίζει τὸ προοίμιον τοῦ «Συντάγματος» (2), ἔχει **εἰδικωτέρους σκοπούς** ἀποβλέπει εἰς τὴν ρύθμισιν τῶν πολλαπλῶν ζητημάτων, ἅτινα θέτει ἡ ὕπαρξις τῆς τάξεως τῶν ἐργαζομένων :

> «Ἐπειδὴ ὑφίστανται συνθῆκαι ἐργασίας ἐπαγόμεναι διὰ μέγαν ἀριθμὸν προσώπων τὴν ἀδικίαν, τὴν ἀθλιότητα καὶ τὰς στερήσεις, τοῦθ' ὅπερ προκαλεῖ τοιαύτας δυσαρεσκείας, ὥστε ἡ παγκόσμιος εἰρήνη καὶ ἁρμονία νὰ περιάγωνται εἰς κίνδυνον, ἐπείγει δὲ νὰ βελτιωθοῦν αἱ ἐν λόγῳ συνθῆκαι, ὡς ἐπὶ παραδείγματι διὰ τῆς ρυθμίσεως τῶν ὡρῶν ἐργασίας, τοῦ καθορισμοῦ ἀνωτάτου ὁρίου διαρκείας τῆς ἡμερησίας καὶ ἑβδομαδιαίας ἐργασίας, τῆς στρατολογήσεως ἐργατικῶν χειρῶν, τῆς καταπολεμήσεως τῆς ἀνεργίας, τῆς ἐξασφαλίσεως ἡμερομισθίου ἐγγυωμένου προσήκοντας ὅρους ζωῆς, τῆς προστασίας τῶν ἐργαζομένων ἀπὸ τῶν γενικῶν ἢ ἐπαγγελματικῶν ἀσθενειῶν καὶ τῶν ἐκ τῆς ἐργασίας προερχομένων ἀτυχημάτων, τῆς προστασίας τῶν παιδίων, τῶν ἐφήβων καὶ τῶν γυναικῶν, τῆς παροχῆς συντάξεως γήρατος καὶ ἀναπηρίας, τῆς προασπίσεως τῶν συμφερόντων τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἐργαζομένων, τῆς ἀναγνωρίσεως τῆς ἀρχῆς «δι' ἴσην ἐργασίαν, ἴσην ἀμοιβήν», τῆς πραγματώσεως τῆς ἀρχῆς τῆς συνδικαλιστικῆς ἐλευθερίας, τῆς ὀργανώσεως τῆς ἐπαγγελματικῆς καὶ τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ ἄλλων ἀναλόγων μέτρων».

Τὸ γεγονὸς ὅτι τὰ ἀνωτέρω θέματα—ἅτινα ἀπασχολοῦν, ἀμέσως ἢ ἐμμέσως, πάντα πολίτην—περιέχονται ὄχι εἰς ἐσωτερικὸν νομοθέτημα, ἀλλ' εἰς διεθνῆ δικαιοπραξίαν, εὐλόγως γεννᾷ ἀπορίας, διότι τὰ θιγόμενα ζητήματα ἔχουν κατ' ἐξοχὴν «ἐθνικὸν» χαρακτῆρα, χρήζοντα ὡς ἐκ τούτου κρατικῆς νομοθετικῆς μερίμνης. Ἀλλὰ τότε ποία ἡ σκοπιμότης τῆς διεθνοποιήσεως θέματος κατ' ἐξοχὴν ἐθνικοῦ; Διατί ἡ ὕπαρξις **διεθνοῦς** Ὀργανώσεως Ἐργασίας, ἐφόσον ἁρμοδιότητες ἀναλόγου περιεχομένου ἀνεγνωρίζοντο, πολὺ πρὸ τῆς ἱδρύσεως τῆς Δ.Ο.Ε., εἰς ἀντιστοίχους **κρατικὰς** ὑπηρεσίας (Ὑπουργεῖον Ἐργασίας, Ὑπουργεῖον Ἐθνικῆς Οἰκονομίας);

Ἡ ἀπόκρισις εἰς τὸ τιθέμενον οὕτω ἐρώτημα εἶναι εὐχερὴς ἐὰν ὁ θεσμὸς τῆς διεθνοῦς προστασίας τῶν ἐργαζομένων κριθῇ ὄχι ἐν στατικῇ καταστάσει, ἀλλ' ἐν συναρτήσει πρὸς τοὺς γενικωτέρους ἀλλὰ καὶ πρὸς τοὺς

(*) Ἡ παροῦσα μελέτη ἀποτελεῖ ὁμιλίαν γενομένην τὴν 24ην Φεβρουαρίου 1954 εἰς τὸ ἀμφιθέατρον τῆς Νομικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου Ἐργασίας.

(1) Ἡ Δ.Ο.Ε. ἀποτελεῖ «εἰδικευμένον» ὀργανισμὸν τοῦ Ο.Η.Ε. Πρβλ. *G. Blau*, Les institutions spécialisées, Revue Générale de Droit International Public, 1947, σ. 155 - 171.

(2) «Σύνταγμα» ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Δ.Ο.Ε.

ἀπωτέρους σκοπούς τοὺς ὁποίους ἐπιδιώκει.

α) ***Σκοπὸς κοινωνικῆς εἰρήνης.*** Ἡ διεθνὴς ρύθμισις τοῦ ὅλου θέματος ὁρμᾶται ἐκ τῆς ἀκέψεως ὅτι προϋπόθεσις τῆς διεθνοῦς εἰρήνης εἶναι ἡ ἐσωτερικὴ εἰρήνη.

Ὅτι ἡ εἰρήνη εἶναι ***ἀδιαίρετος***—ὅτι πᾶσα ἀπειλὴ κατὰ τῆς εἰρήνης, εἰς οἱονδήποτε σημεῖον τῆς Ὑδρογείου, στρέφεται ἐναντίον τῆς ἀσφαλείας πάντων τῶν κρατῶν τῆς Διεθνοῦς Κοινότητος—ἀποτελεῖ ἤδη (συντελεῖ εἰς τοῦτο ἡ ἐμπειρία μας τῆς τελευταίας εἰκοσαετίας) κοινὴν συνείδησιν. Ἀλλ' ἐὰν ἡ εἰρήνη εἶναι ἀδιαίρετος «εἰς ἔκτασιν», εἶναι οὐχὶ ὀλιγώτερον ἀδιαίρετος, οἱονεὶ εἰπεῖν, καὶ «εἰς βάθος», ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι δὲν εἶναι νοητὴ διεθνὴς εἰρήνη ἄνευ κοινωνικῆς εἰρήνης. Τὸ πρόβλημα ὀρθῶς τὸ συνέλαβεν ὁ διεθνὴς νομοθέτης, τῷ 1919, ὅταν, εἰς τὸ προοίμιον τοῦ ΙΓ' Μέρους τῆς Συνθήκης τῶν Βερσαλλιῶν, διετύπου τὴν θεμελιώδη ἀρχὴν ὅτι παγκόσμιος καὶ διαρκὴς εἰρήνη τότε μόνον δύναται νὰ ἐδραιωθῇ ὅταν βασίζεται ἐπὶ τῆς κοινωνικῆς δικαιοσύνης.

Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας τὸ ἀδιαίρετον τῆς κοινωνικῆς εἰρήνης ἔχει κυρίως ἐφαρμογὴν εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν ***ἐξηρτημένων*** (συνήθως καθυστερημένων) ***χωρῶν***. Ἰδοὺ πῶς θέτει τὸ ζήτημα ἡ Διακήρυξις τῆς Φιλαδελφείας τοῦ 1944: *αἱ Συνδιάσκεψις διαβεβαιοῖ ὅτι αἱ διατυπωθεῖσαι εἰς τὴν παροῦσαν διακήρυξιν ἀρχαὶ εἶναι πλήρως ἐφαρμόσιμοι εἰς ὅλους τοὺς λαοὺς τοῦ κόσμου καὶ ὅτι, ἐὰν ὁ τρόπος τῆς ἐφαρμογῆς των δέον νὰ καθορίζηται ἀναλόγως τοῦ βαθμοῦ τῆς κοινωνικῆς καὶ οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως ἑκάστου λαοῦ, ἡ προοδευτικὴ ἐφαρμογὴ των εἰς λαοὺς οἱ ὁποῖοι ἐξαρτῶνται ἀκόμη ἀπὸ ἄλλους, ὡς καὶ εἰς ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἔχουν ἤδη ἐπιτύχει τὴν αὐτοκυβέρνησίν των, εἶναι ζήτημα τὸ ὁποῖον ἐνδιαφέρει ὁλόκληρον τὸν πεπολιτισμένον κόσμον.* Πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς βελτιώσεως τῆς θέσεως τῶν ἐργαζομένων εἰς τὰς ἐξηρτημένας (τὰς μὴ προηγμένας) χώρας (1), ἀλλὰ καὶ τῆς θέσεως τῶν ἰθαγενῶν ἢ τῶν αὐτοχθόνων εἰς τὰς ἀνεξαρτήτους πολιτείας (2), στρέφεται ἤδη κατὰ σημαντικὸν ποσοστὸν ἡ δημιουργικὴ προσπάθεια τῆς Δ.Ο.Ε.

β) ***Ὁ ὑπὸ τῆς Δ.Ο.Ε. ἐπιδιωκόμενος δεύτερος σκοπὸς εἶναι ἡ ἰσορρόπησις τῆς ἐργατικῆς (κοινωνικῆς) νομοθεσίας εἰς τὰς διαφόρους χώρας.*** Δὲν νοεῖται διεθνὲς ἐμπόριον στηριζόμενον ἐπὶ βάσεως ὀρθῆς καὶ δικαίας ἐὰν ἡ ἐργατικὴ νομοθεσία τῶν καθ' ἕκαστον χωρῶν δὲν εἶναι ὁμοιόμορφος ἢ τοὐλάχιστον δὲν τείνῃ πρὸς τὴν ὁμοιομορφίαν. Ὡς γνωστόν, τὸ βασικὸν στοιχεῖον τῆς τιμῆς κόστους διομηχανοποιημένου εἴδους εἶναι ἡ ἐνσωμάτωσις εἰς τὸ ἐν λόγῳ ἀντικείμενον ὡρισμένης ποσότητος ἐργασίας. Τὸ στοιχεῖον, συνεπῶς, ὅπερ προσδιορίζει τὴν τιμὴν τοῦ ἀντικειμένου, εἶναι, κατὰ κύριον λόγον, τὸ ἡμερομίσθιον. Τῶν πραγμάτων οὕτως ἐχόντων, καὶ ἐν συναρτήσει πρὸς τὸ φαινόμενον τοῦ διεθνοῦς ἀνταγωνισμοῦ, τὸ γεγονὸς ὅπερ ἀναφέραμεν ὁδηγεῖ εἰς τοῦτο: ὅτι αἱ χῶραι αἱ ὀλιγώτερον προηγμέναι, ἐκεῖναι αἵτινες καθιεροῦν πολλὰς ὥρας ἡμερησίας ἐργασίας καὶ κατώτατα ἡμερομίσθια, ἐπιτυγχάνουν τὴν εἰς εὐθηνὰς τιμὰς διάθεσιν τῶν προϊόντων αὐτῶν εἰς τὰς διεθνεῖς ἀγοράς, τὰς ὁποίας κατορθώνουν νὰ κατακτήσουν, ***ἀναλώμασι τῶν ἐργατῶν***, δι' ἀσκήσεως ἀθεμίτου οἱονεὶ ἀνταγωνισμοῦ. Συμβαίνει δηλ. τοῦτο τὸ παράδοξον, ὅτι αἱ χῶραι αἱ πλέον προηγμέναι ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς κοινωνικῆς νομοθεσίας εἶναι, λόγῳ τοῦ ὑψηλοῦ κατ' ἀνάγκην κόστους τῆς παραγωγῆς των, καὶ αἱ ὀλιγώτερον εὐνοημέναι ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τοῦ ἐξαγωγικοῦ ἐμπορίου. Ἡ προκύπτουσα οὕτως ἀνωμαλία εἶναι ἀπαράδεκτος. Πῶς ἄλλως νὰ ἀρθῇ ἢ διὰ τῆς ἰσορροπήσεως τοῦ κόστους παραγωγῆς (τῶν ὁμοειδῶν ἰδίᾳ προϊόντων) εἰς τὰς διαφόρους χώρας; Εἶναι ὅμως προφανὲς ὅτι ἡ ἐπιδιωκομένη ἰσορρόπησις δὲν δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ ἀφ' ἑαυτῆς· εἶναι ***συνάρτησις*** τῆς ***ἐνοποιήσεως*** τῶν κοινωνικοῦ καὶ ἐργατικοῦ περιεχομένου νομοθεσιῶν τῶν καθ' ἕκαστον πολιτειῶν, ἐνοποιήσεως δυναμένης νὰ ἐπιτευχθῇ τεχνικῶς διὰ τῆς συνάψεως διεθνῶν συμβάσεων ἐργασίας.

II. Ἡ τριμερὴς σύνθεσις τῶν ὀργάνων τῆς Δ.Ο.Ε.

Παραλλήλως πρὸς τὴν προσπάθειαν, ἥτις κατεβλήθη τῷ 1919 πρὸς σύστασιν διεθνοῦς ὀργανισμοῦ ***πολιτικοῦ χαρακτῆρος***, τῆς Κ.Τ.Ε., ἡ Συνδιάσκεψις τῆς Εἰρήνης καθίδρυσε, δυνάμει τῶν διατάξεων τοῦ ΙΓ' Μέρους τῆς Συνθήκης τῶν Βερσαλλιῶν, τὴν Δ.Ο.Ε.

---

(1) Ἡ Δ.Ο.Ε., ὡς «εἰδικευμένος ὀργανισμὸς» ἀκολουθεῖ, εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο, τὴν γενικὴν κατεύθυνσιν τὴν καθοριζομένην ὑπὸ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τοῦ Ο.Η.Ε. (ἄρθρ. 73 ἐπ.).

(2) Πρβλ. σχετικῶς τὸ ὀγκῶδες καὶ λαμπρὸν σύγγραμμα τὸ ἐκδοθὲν περίπυ τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου Ἐργασίας: «Les populations aborigènes». (Conditions de vie et de travail des populations autochtones des pays indépendants). Genève, 1953, 709 σελ.

Γεγονὸς ὅμως λίαν ἀξιοπρόσεκτον: ἡ Δ.Ο.Ε. ἀποσπᾶται σὺν τῷ χρόνῳ ἀπὸ τὴν νομικὴν αὐτῆς βάσιν, δηλ. ἀπὸ τὰ ἄρθρα 430 ἑπ. τῆς Συνθήκης τῶν Βερσαλλιῶν, καὶ—δίκην χρυσαλλίδος—ἀποκτᾷ ἰδίαν ζωὴν αὐτοτελῆ. Δὲν γίνεται πλέον λόγος περὶ τοῦ ΙΓ' Μέρους τῆς Συνθήκης τῶν Βερσαλλιῶν (ἤτις, ἄλλωστε, συστηματικῶς παραβιάζεται), ἀλλὰ περὶ τοῦ «Συντάγματος» τῆς Δ.Ο.Ε.

Τὴν στιγμὴν ταύτην ἰσχύουν τὰ ἄρθρα 1 - 40 τοῦ εἰρημένου «Συντάγματος», ὡς ἐτροποποιήθη τῷ 1946 (1).

Δὲν εἶναι σκοπὸς τῆς παρούσης μελέτης ἡ λεπτομερὴς ἀνάπτυξις τῶν ἀντικειμενικῶν σκοπῶν, τῆς λειτουργίας καὶ τοῦ ἔργου ἑνὸς Ὀργανισμοῦ, ὅστις γονίμως ἔδρασε καὶ ἔδρᾳ ἐπὶ τριάκοντα πέντε ἤδη συναπτὰ ἔτη. Θὰ ἐρευνηθῇ ἁπλῶς ἐνταῦθα ἡ τριμερὴς σύνθεσις τῶν ὀργάνων του.

1. Ἡ Δ.Ο.Ε. ἀποτελεῖται, ὡς γνωστόν, ἀπὸ τρία ὄργανα: τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον, τὴν Συνδιάσκεψιν καὶ τὸ ***Διεθνὲς Γραφεῖον Ἐργασίας***. Τὸ τελευταῖον τοῦτο, κύριον **διοικητικὸν ὄργανον** τῆς Ὀργανώσεως, ἀποτελεῖ τὴν μόνιμον Γραμματείαν τοῦ θεσμοῦ· δέχεται καὶ μελετᾷ τὰς πληροφορίας τὰς παρεχομένας ἐξ ὅλων τῶν κρατῶν τῆς ὑφηλίου τὰς ἀφορώσας τοὺς σκοποὺς τῆς Ὀργανώσεως· καταρτίζει τὰ προσχέδια τῶν διεθνῶν συμβατικῶν ρυθμίσεων τῶν ἐργατικῶν ζητημάτων καὶ συντάσσει τὰ ἐπιστημονικὰ δημοσιεύματα τῆς Ὀργανώσεως. Τὸ προσωπικὸν τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου Ἐργασίας ἀπαρτίζεται ἀπὸ πρόσωπα ἔμπειρα εἰς τὰ ἐργατικὰ ζητήματα, προερχόμενα ἀπὸ διαφόρους χώρας, ἐκπροσωποῦντα, κατὰ τὸ δυνατόν, ὅλας τὰς πολιτικὰς καὶ κοινωνικὰς ἀποχρώσεις, ***καθὼς καὶ τὴν τάξιν τῶν ἐργοδοτῶν καὶ τὴν τῶν ἐργατῶν***, καὶ ἱκανὰ ὅπως, διὰ τῶν γνώσεων αὐτῶν καὶ τῆς πείρας των, παρέχουν ἐπωφελῶς τὰς ὑπηρεσίας των εἰς τὰ κράτη - μέλη τῆς Ὀργανώσεως, ἅτινα ἤθελον ζητήσει τὴν συνδρομήν των.

2. Τὸ ***Διοικητικὸν Συμβούλιον*** (2) ἀσκεῖ γενικὸν ἔλεγχον ἐπὶ τοῦ ἔργου τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου· καταρτίζει τὸν προϋπολογισμόν του· καθορίζει τὴν ἡμερησίαν διάταξιν τῶν θεμάτων, ἅτινα θὰ συζητηθοῦν εἰς τὴν Συνδιάσκεψιν· συγκροτεῖ ἐπιτροπὰς ἐχούσας ὡς ἀποστολὴν τὴν μελέτην εἰδικῶν θεμάτων καὶ διορίζει τὸν Γενικὸν Διευθυντὴν τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου Ἐργασίας. Τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου μετέχουν δέκα ἓξ κράτη, ἐξ ὧν τὰ ὀκτὼ μόνιμα (Βραζιλία, Γαλλία, Ἡνωμένατ Πολιτεῖαι, Ἰνδίαι, Ἰταλία, Καναδᾶς, Κίνα, Μ. Βρεττανία), θεωρούμενα ὅτι ἔχουν τὴν μᾶλλον προηγμένην βιομηχανικὴν ἀνάπτυξιν, καὶ ὀκτὼ αἱρετά, ἅτινα ἐκλέγονται διὰ μίαν τριετίαν ὑπὸ τῶν ***κυβερνητικῶν*** μελῶν τῆς Συνδιασκέψεως. Τὰ ἐργατικὰ καὶ ἐργοδοτικὰ μέλη τῶν 16 ἀντιπροσωπειῶν ἐκπροσωποῦν, κατὰ νόμον, ὄχι τὴν χώραν των, ἀλλὰ τὸ σύνολον τῶν ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν τῶν κρατῶν - μελῶν τῆς Δ.Ο.Ε.

3. Τὸ τρίτον ὄργανον, ἡ ***Συνδιάσκεψις***, εἶναι ἔτι πλέον ἀξιοπρόσεκτον, διότι, λόγῳ τῆς φύσεως καὶ διαρθρώσεως αὐτοῦ, κατατάσσεται εὐχερῶς (εὐχερέστερον ἀπὸ τὰ δύο προηγούμενα ὄργανα) εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν «ὑπερεθνικῶν» θεσμῶν.

Ἡ Διεθνὴς Συνδιάσκεψις Ἐργασίας συγκαλεῖται ὑποχρεωτικῶς καθ' ἕκαστον ἔτος, ἀλλ' εἶναι ὡσαύτως δυνατὸν νὰ συγκληθοῦν «εἰδικαὶ» σύνοδοι ἢ σύνοδοι ἐκτὸς ἕδρας, καὶ περιφερειακαὶ σύνοδοι.

Ἡ σύνθεσις τῆς Συνδιασκέψεως στηρίζεται, ὡς καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ἐπὶ ***τριμεροῦς βάσεως***. Περιλαμβάνει τέσσαρας ἀντιπροσώπους κατὰ κράτος: δύο κυβερνητικούς, ἕνα ὅστις ἀντιπροσωπεύει τοὺς ἐργοδότας καὶ ἕνα τοὺς ἐργάτας. Ἕκαστος ἀντιπρόσωπος δύναται νὰ συνοδεύηται ὑπὸ τεχνικῶν συμβούλων, τοῦτο δὲ ἀποτελεῖ, ὡς ἐλέχθη, ἐγγύησιν κατὰ τῆς προχειρολογίας (1). Ἐὰν πρόκειται νὰ συζητηθῇ εἰς τὴν Συνδιάσκεψιν ζήτημα ποὺ ἐνδιαφέρει τὰς γυναῖκας, εἷς τοὐλάχιστον τῶν ὁριζομένων τεχνικῶν συμβούλων δέον νὰ εἶναι γυνή. Ἦν μέλος τῆς Ὀργανώσεως ὑπεύθυνον διὰ τὰς διεθνεῖς σχέσεις ἐξηρτημένων (μὴ μητροπολιτικῶν) ἐδαφῶν δύναται (2) νὰ ὁρίζῃ

(1) Τὸ κείμενον τοῦτο ἐκυρώθη παρ' ἡμῖν διὰ τοῦ ν.δ. 899/1947. Περὶ τῶν γενομένων τροπολογιῶν εἰς τὸ Σύνταγμα τῆς Δ.Ο.Ε. πρβλ. *Jean Morellet*, Les amendements à la Constitution de l'Organisation Internationale du Travail, Revue Générale de Droit International Public, 1947, σ. 65 - 88.

(2) Πρβλ. *F. Delhousse*, Considérations sur la réforme de la composition du Conseil d'Administration du B.I.T. ἐν «Mélanges Mahaim», 1935, II, σ. 491 - 518.

(1) Πρβλ. *G. E. di Palma - Castiglione*, Le caractère pratique de l'Organisation permanente du Travail, ἐν «Mélanges Mahaim,» II, 1935, σ. 531: «cette disposition est une garantie contre les palabres».

(2) Εἶναι φανερὸν ὅτι ἡ εὐχέρεια αὕτη δέον νὰ μετατραπῇ εἰς ὑποχρέωσιν.

συμπληρωματικούς τεχνικούς συμβούλους παρ' έκάστῳ τῶν ἀντιπροσώπων του πρόσωπα ἐκπροσωποῦντα τὰ ἐν λόγῳ ἐδάφη ἢ εἰδικευμένα εἰς τὰ ζητήματα αὐτῶν. Ἡ § 5 τοῦ ἄρθρου 3 προσθέτει: «τὰ μέλη ὑποχρεοῦνται, ὅπως ὁρίζουν τοὺς μὴ κυβερνητικοὺς ἀντιπροσώπους καὶ τεχνικοὺς συμβούλους ***ἐκ συμφώνου μετὰ τῶν μᾶλλον ἀντιπροσωπευτικῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων*** τῶν ἐργοδοτῶν ἢ τῶν ἐργαζομένων τῆς περὶ ἧς πρόκειται χώρας, ἐφ' ὅσον ὑφίστανται τοιαῦται ὀργανώσεις».

Φυσικῷ τῷ λόγῳ ἡ Συνδιάσκεψις προβαίνει εἰς λεπτομερῆ ἔλεγχον τῶν ἐγγράφων πληρεξουσιότητος τῶν μὴ κυβερνητικῶν —ἰδίᾳ τῶν ἐργατικῶν— ἀντιπροσώπων (vérification des pouvoirs) καὶ πολλάκις, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ, ἐγείρονται ζωηραὶ ἀμφισβητήσεις (1).

Αὐτὸς εἶναι ἐν ὀλίγοις ὁ τρόπος, δι' οὗ τίθεται εἰς ἐφαρμογὴν ὑπὸ τοῦ «Συντάγματος» ἡ σχετικὴ παράγραφος τῆς Διακηρύξεως τῆς Φιλαδελφείας:

«Ὁ ἀγὼν κατὰ τῆς ἀνάγκης δέον νὰ διεξάγηται μετ' ἀκάμπτου σθένους εἰς ἕκαστον ἔθνος καὶ διὰ συνεχοῦς συλλογικῆς διεθνοῦς προσπαθείας, εἰς τὴν ὁποίαν οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν ἐργαζομένων καὶ τῶν ἐργοδοτῶν, συνεργαζόμενοι ἰσοτίμως μετὰ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν κυβερνήσεων, συμμετέχουν εἰς ἐλευθέρας συζητήσεις καὶ εἰς ἀποφάσεις δημοκρατικοῦ χαρακτῆρος πρὸς προαγωγὴν τοῦ κοινοῦ ἀγαθοῦ».

Διὰ πρώτην φορὰν εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν διεθνῶν σχέσεων ἡ ἐκπροσώπησις δὲν εἶναι ἀποκλειστικῶς κυβερνητική. Διακρίνομεν ὄντως ἐδῶ τι τὸ ἐντελῶς διάφορον ἀπὸ τὰς συνήθεις διπλωματικὰς συνδιασκέψεις, ἀκόμη δὲ καὶ ἀπὸ τὰ διάφορα συλλογικὰ ὄργανα τῆς K.T.E. καὶ τοῦ O.H.E. Εἰς τὴν Γενικὴν Συνέλευσιν τῆς K.T.E. ἄλλοτε, καὶ σήμερον τοῦ O.H.E., δὲν παρίστανται εἰμὴ κυβερνητικοὶ ἀντιπρόσωποι. Εἰς τὴν Διεθνῆ Συνδιάσκεψιν Ἐργασίας παρίστανται ἐκπρόσωποι τῶν ἐργατῶν καὶ τῶν ἐργοδοτῶν, ἤτοι *δεσμῶν* ἀμέσως ἐνδιαφερομένων διὰ τὸ ἐπιτελούμενον εἰς τὴν Συνδιάσκεψιν ἔργον. Διὰ πρώτην φορὰν εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν διεθνῶν σχέσεων ἐκπροσωποῦνται *ἀπ' εὐθείας*, εἰς διεθνὲς συλλογικὸν ὄργανον, ἄτομα καὶ ὄχι ἀποκλειστικῶς κυβερνήσεις (1). Δὲν πρόκειται δὲ κατ' οὐσίαν, ὡς παρατηρεῖ ὁ διακεκριμένος θεωρητικὸς τῆς Δ.Ο.Ε. Georges Scelle, περὶ «διπλωματικῆς», ἀλλὰ περὶ «συνταγματικῆς» ἐκπροσωπήσεως, ἥτις συνήθως ἀπαντᾷ εἰς τὰ κοινοβούλια, μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν ἡ ἐκπροσώπησις δὲν εἶναι πολιτική, ἀλλὰ κατὰ κύριον λόγον, ἂν δύναταί τις νὰ εἴπῃ, ἐπαγγελματική ἢ, ὀρθότερον, «κοινωνική» ὑπὸ τὴν στενὴν τοῦ ὅρου ἔννοιαν.

Ἐφόσον πρόκειται συνεπῶς περὶ συνταγματικῆς ἐκπροσωπήσεως, ἐφαρμογὴν ἔχει ἡ ἀρχὴ τῆς «ἀντιπροσωπευτικῆς ἐντολῆς» (mandat représentatif). Δηλαδὴ οἱ κυβερνητικοὶ ἀντιπρόσωποι εἶναι μὲν ἐκπρόσωποι τῆς κυβερνήσεως, τῆς Διοικήσεως, τοῦ κρατικοῦ συμφέροντος, ἀλλὰ δὲν εἶναι διπλωμάται τοῦ κλασικοῦ τύπου. Λαμβάνουν δέσμια ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας (καὶ ὄχι ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν) γενικὰς ὁδηγίας, ἀλλ' ἔχουν συνάμα εὐρεῖαν εὐχέρειαν ἑρμηνείας τῶν εἰρημένων ὁδηγιῶν καὶ πολλάκις παρετηρήθη τὸ ἐξῆς ἀξιόλογον φαινόμενον: δύο κυβερνητικῶν ἀντιπροσώπων ἐκπροσωπούντων μὲν τὸ αὐτὸ κράτος, ἀλλὰ μὴ ψηφιζόντων ὁμοιομόρφως.

Ὡσαύτως, εἰς τὴν Διεθνῆ Συνδιάσκεψιν Ἐργασίας οἱ ἀντιπρόσωποι δὲν ψηφίζουν κατὰ κράτος, ἀλλὰ «κατὰ κεφαλήν». Οἱ τέσσαρες φορεῖς τῶν τεσσάρων ψήφων ψηφίζουν ἀτομικῶς, ὡς νὰ ἐπρόκειτο περὶ βουλευτῶν ἢ γερουσιαστῶν. Δὲν λαμβάνουν «ἐπιτακτικὴν ἐντολήν» (mandat impératif). Ἡ ὅλη ὑφὴ τῆς Διεθνοῦς Συνδιασκέψεως Ἐργασίας ἀφίσταται ὅλως σημαντικῶς τοῦ κλασικοῦ τύπου διπλωματικῆς συνδιασκέψεως καὶ μάλιστα ἀφίσταται ἐπὶ θεμάτων τὰ ὁποῖα δέον νὰ θεωρηθοῦν ὡς καίρια:

1ον, ἡ διεπομένη εἰς τοὺς ἀντιπροσώπους ἐντολὴ δὲν ἔχει τὸν χαρακτῆρα «ἐπιτακτικῆς ἐντολῆς» (mandat impératif), ἀλλ' ἀντιπροσωπευτικῆς τοιαύτης (mandat représentatif).

(1) Οἱ παρασταίνες εἰς τὴν σύνοδον τοῦ 1946 Ἑλληνες ἀντιπρόσωποι θὰ ἐνθυμοῦνται πόσην ἐξέτασιν ἐνεφάνισεν ἡ συζήτησις ἡ σχετικὴ μὲ τὸν ἔλεγχον τῶν πληρεξουσίων τῶν ἐργατικῶν ἀντιπροσώπων. Πρβλ. Compte - Rendu des Travaux de la Conférence Internationale du Travail, 28e session, Montréal, 1946, σ. 219 ἑπ.

(1) Ὀρθῶς ὁ καθηγητὴς *M. Sibert*, εἰς τὸ ἄριστον αὐτοῦ ἔργον Traité de Droit international Public, 1951, ἀντάξιον τὴν παράγραφον περὶ Διεθνοῦς Ὀργανώσεως Ἐργασίας (I, σ. 491-493) εἰς τὸ Γ' Βιβλίον τοῦ συγγράμματος, τὸ διαπραγματευόμενον τὴν θέσιν τοῦ *ἀτόμου* ἐν τῷ διεθνεῖ δικαίῳ.

2ον, οἱ ἀντιπρόσωποι δὲν ψηφίζουν καθ' ὁμάδα, ἀλλὰ κατὰ κεφαλήν, καὶ

3ον, αἱ ἀποφάσεις εἰς τὴν Συνδιάσκεψιν δὲν λαμβάνονται ὁμοφώνως, ὡς εἶναι τὸ συνήθες εἰς τὰς διπλωματικὰς συνδιασκέψεις τοῦ κλασικοῦ τύπου, ἀλλὰ κατὰ πλειονοψηφίαν (ἡ ζητημένη πλειονοψηφία τῶν δύο τρίτων) (1).

Τὰ μέλη τῆς Συνδιασκέψεως ἔχουν κατὰ κύριον λόγον τὴν ἰδιότητα τοῦ μέλους αὐτῆς. Δηλαδὴ ἡ ἰδιότης αὐτῶν ὡς μελῶν τῆς Δ.Ο.Ε. προέχει ἔναντι τῆς ἀντιπροσωπευτικῆς αὐτῶν ἰδιότητος· εἶναι πρῶτον καὶ κατὰ κύριον λόγον μέλη τῆς Συνδιασκέψεως καὶ δευτερευόντως ἐκπρόσωποι τῆς πολιτείας αὐτῶν, ἀσχέτως ἂν, ἐν τῇ πράξει, παρατηροῦνται παρεκκλίσεις ἀπὸ τὴν τεθεῖσαν οὕτως ἀρχήν.

Ἡ Συνδιάσκεψις ἀποτελεῖται ἀπὸ σημαντικὸν ἀριθμὸν μελῶν. Ὑπολογίζοντες ἑξήκοντα ἕξ κράτη μέλη (2) καὶ πολλαπλασιάζοντες 66 ἐπὶ 4 (ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀντιπροσώπων ἑκάστου κράτους) φθάνομεν εἰς τὸν συνολικὸν ἀριθμὸν τῶν διακοσίων ἑξήκοντα τεσσάρων ἀντιπροσώπων. Τούτου δ' ἕνεκα ἡ Συνδιάσκεψις ἐμφανίζει τὴν εἰκόνα ἑνὸς μικροῦ Κοινοβουλίου. Ἑκάστη ὁμάς, κυβερνητική, ἐργατῶν, ἐργοδοτῶν, ἔχει καθωρισμένην τὴν θέσιν της ἐντὸς τῆς αἰθούσης τῆς Συνδιασκέψεως καὶ ἀποτελεῖ τρόπον τινὰ—μολονότι ὁ ὅρος δὲν εἶναι ἐνταῦθα ἀπολύτως ἀκριβής—ἕνα κόμμα: οἱ ἐργοδόται ἐδρεύουν εἰς τὴν δεξιὰν πτέρυγα, οἱ κυβερνητικοὶ ἐκπρόσωποι εἰς τὸ κέντρον, καὶ οἱ ἐργάται εἰς τὴν ἀριστερὰν πτέρυγα. Δοθέντος δ' ὅτι οἱ κυβερνητικοὶ ἀντιπρόσωποι εἶναι, ἐν σχέσει πρὸς τὰς δύο ἄλλας ὁμάδας, διπλάσιοι τὸν ἀριθμόν, δύνανται οὐσιαστικῶς νὰ ἐνεργοῦν ὥστε ἡ πλάστιγξ νὰ κλίνῃ ὅτε μὲν πρὸς τὴν ἐργοδοτικὴν ἐκπροσώπησιν, ὅτε δὲ (τὸ καὶ συνηθέστερον) πρὸς τὴν ἐργατικήν.

Ἑκάστη ὁμὰς ἔχει ἰδίαν ὕπαρξιν καὶ ὕπαρξιν, οἱονεὶ εἰπεῖν, «συνταγματικήν». Ἐκτὸς ἀπὸ τὴν κυρίαν σύνοδον τῆς Συνδιασκέψεως —καὶ παραλλήλως πρὸς αὐτὴν—ἑκάστη ὁμὰς (κυβερνητική, ἐργατική, ἐργοδοτική) συνέρχεται εἰς χωριστὴν σύσκεψιν, ταύθ' ὅπερ δίδει εἰς ἑκάστην ἐξ αὐτῶν τὴν εὐχέρειαν ὅπως λαμβάνῃ συνείδησιν τῆς αὐθυπαρξίας της, τῆς ἰδιαιτέρας οὕτως εἰπεῖν φυσιογνωμίας της, καὶ, κατ' ἀκολουθίαν, τὴν δυνατότητα ὅπως βουλεύεται κατὰ τρόπον ἐνιαῖον. Συνεπείᾳ τούτου, αἱ τρεῖς ὁμάδες ἢ, ἀκριβέστερον, αἱ δύο ἐξ αὐτῶν, ἡ ἐργατικὴ καὶ ἡ ἐργοδοτική, εἶναι ἰδιαιτέρως πειθαρχημέναι καὶ ψηφίζουν πολλάκις ὡς εἷς ἄνθρωπος (1).

III. Ὁ καταρτισμὸς τῶν Διεθνῶν Συμβάσεων Ἐργασίας.

Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ κατανοηθῇ ἡ σημασία τῆς τριμεροῦς συνθέσεως τῆς Συνδιασκέψεως ἐὰν δὲν ἀναλυθῇ προηγουμένως ὁ τρόπος καθ' ὃν ἐνεργεῖ αὕτη διὰ τὸν καταρτισμὸν τῶν διεθνῶν συμβάσεων ἐργασίας.

Μολονότι ἡ ὅλη διαδικασία συνομολογήσεως τῶν Δ.σ.ἐ. διαφέρει οὐσιωδῶς τῆς συνήθους διαδικασίας συνάψεως συνθηκῶν, ἡ Δ.σ.ἐ. εἶναι πράγματι διεθνὴς συνθήκη κέκτηται δηλ., κατὰ τὴν ὀρθοτέραν ἐκδοχήν, ἰσχὺν ἐν σχέσει πρὸς τοὺς συνήθεις νόμους. Διὰ τῆς υἱοθετήσεως αὐτῆς (οὐχὶ ὀρθῶς χρησιμοποιεῖται ἐν προκειμένῳ ὁ ὅρος «ἐπικύρωσις») τὰ κράτη ἀναλαμβάνουν ἀμοιβαίαν ***διεθνῆ ὑποχρέωσιν*** ὅπως ἐφαρμόζουν τὰς διατάξεις αὐτῆς. Αἱ συστάσεις δὲν δεσμεύουν τὰ κράτη· καθοδηγοῦν τρόπον τινὰ τὰς πολιτείας εἰς τὴν ἐργατικὴν των πολιτικὴν συμπληρώνουσαι τὰς συμβάσεις.

Πῶς ψηφίζεται μία διεθνὴς σύμβασις ἐργασίας:

Ἡ πρωτοβουλία προέρχεται συνήθως ἀπὸ τὰς ἐργατικὰς ὀργανώσεις. Ἂς ὑποτεθῇ ὅτι μία ἐργατικὴ ὀργάνωσις διατυπώνει ὡρισμένον αἴτημα ποὺ ἀφορᾷ τὴν τάξιν τῶν ἐργαζομένων. Κατὰ γενικὴν ἀναγνώρισιν, τὸ θέμα

(1) Ὁ κανὼν τῆς ὁμοφωνίας ἢ τῆς πλειονοψηφίας δὲν εἶναι φύσεως ἁπλῶς τεχνικῆς καὶ διαδικαστικῆς. Ἡ ἐπιλογὴ τοῦ ἑνὸς ἢ τοῦ ἄλλου συστήματος ἐνέχει τὴν βαθυτέραν ἔννοιαν ὅτι ἐπικρατεῖ εἰς τὸ περιβάλλον τῶν διεθνῶν σχέσεων ἀντίληψις κατομικιστικὴ, ἀποβλέπουσα εἰς τὸ ἀποκλειστικὸν τοῦ κράτους συμφέρον, ἢ ἀντιθέτως κοινωνικὴ, τείνουσα νὰ προαγάγῃ τὸ γενικώτερον συμφέρον τῆς Διεθνοῦς Κοινότητος. Ὅσάκις ὁ διεθνὴς νομοθέτης ἐπιτρέπει τὴν διὰ πλειονοψηφίας λῆψιν ἀποφάσεων, τοῦτο σημαίνει ὅτι τὸ ὁμαδικὸν συμφέρον τίθεται ὑπεράνω τοῦ συμφέροντος τοῦ ἑνός· τοῦτο σημαίνει, κατὰ τὴν βαθυτέραν τῶν πραγμάτων ἔννοιαν, ὅτι διαμορφοῦται ἐν τῇ διεθνεῖ κοινωνίᾳ θέλησις ὁμαδικὴ καὶ τρόπον τινὰ ὀργανικὴ, θέλησις ἀνεξαρτήτου τῶν ἀτομικῶν βουλήσεων τῶν κρατῶν, ἀφιερωμένη τοῦ γενικοῦ συμφέροντος τῆς Διεθνοῦς Κοινότητος καὶ ἥτις δὲν θὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τυχὸν ἀντιρρήσεις τῆς μειοψηφίας.

(2) Τὰ 66 κράτη-μέλη τῆς Δ.Ο.Ε. καλλιεργοῦν πάσης φύσεως πολιτικὰ καθεστῶτα.

(1) Ἡ τριμερὴς ἀρχὴ ἔχει ἐφαρμογὴν καὶ εἰς τὴν σύνθεσιν τοῦ Προεδρείου τῆς Συνδιασκέψεως. Ὁ πρόεδρος ἐκλέγεται ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς Συνδιασκέψεως. Ἐὰν λ.χ. ἐκπρόσωπος τῶν ἐργοδοτῶν, δύο ὅπως ἐκλεγοῦν ὡς ἀντιπρόεδροι εἷς ἐκπρόσωπος τῶν ἐργατῶν καὶ εἷς ἐκπρόσωπος κυβερνήσεως.

μόνον νομοθετικῶς δύναται νὰ ρυθμισθῇ. Ἡ Συνομοσπονδία τῶν Ἐργατῶν ὑποβάλλει τὸ αἴτημά της εἰς τὴν Κυβέρνησιν. Οἱ ἐργοδόται, καίτοι κατ' ἐπίφασιν δὲν ἀντιτίθενται εἰς τὴν συμπλήρωσιν (πρὸς τὴν ὑποδεικνυομένην κατεύθυνσιν) τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας τῆς χώρας, ὑπογραμμίζουν οὐχ ἧττον τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ πραγματοποίησις τῆς προτεινομένης μεταρρυθμίσεως θὰ εἶναι δαπανηρὰ κατὰ τοῦτο, ὅτι διὰ τῆς ὑψώσεως τοῦ κόστους παραγωγῆς ὡριαμένων προϊόντων, θὰ πληγῇ τὸ ἐξαγωγικὸν ἐμπόριον τῆς χώρας, τοῦθ' ὅπερ θὰ ἔχῃ δυσμενῆ ἀντίκτυπον ἔναντι αὐτῶν τούτων τῶν ἐργατῶν. Ἀναγνωρίζεται ἐν τέλει ὅτι ἡ προτεινομένη μεταρρύθμισις δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ ἢ ἐφ' ὅσον υἱοθετεῖται καὶ εἰς ἄλλας χώρας αἱ ὁποῖαι διαθέτουν τὰ αὐτὰ προϊόντα ἐπὶ τῶν διεθνῶν ἀγορῶν. Δέον ὅθεν ὅπως πραγματοποιηθῇ **διακρατικὴ** ρύθμισις τοῦ ὑπὸ κρίσιν θέματος.

Τὸ ζήτημα ἄγεται ἐνώπιον τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Δ.Γ.Ε. Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον συμβουλεύεται εἴτε ἐμπειρογνώμονας, εἴτε **τριμερῆ** τεχνικὴν ἐπιτροπήν.

Ἐὰν τὸ πόρισμα εἶναι καταφατικόν, τὸ Διεθνὲς Γραφεῖον Ἐργασίας καταρτίζει ἔκθεσιν, ἐν ᾗ διατυποῦνται τὰ μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης συναχθέντα συμπεράσματα. Ἡ ἔκθεσις αὕτη ἀποστέλλεται εἰς τὰς κυβερνήσεις τῶν κρατῶν - μελῶν τῆς Δ.Ο.Ε., μετὰ συνημμένου ἐρωτηματολογίου, δι' οὗ ζητεῖται παρ' ἑκάστης ἐνδιαφερομένης πολιτείας ὁ καθορισμὸς τῆς θέσεως αὐτῆς ἔναντι τῆς προτεινομένης μεταρρυθμίσεως.

Μετὰ τὴν μελέτην τῶν δοθεισῶν ἀπαντήσεων τὸ Δ.Γ.Ε. δημοσιεύει νέαν ἔκθεσιν, περιλαμβάνουσαν **προσχέδιον** διεθνοῦς νομοθετικῆς ρυθμίσεως, ἥτις θὰ χρησιμεύσῃ ὡς βάσις τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνδιασκέψεως.

Ἡ Συνδιάσκεψις διορίζει ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς εἰδικὴν ἐπιτροπὴν ἀποτελουμένην ἐξ ἀντιπροσώπων τῶν τριῶν ὁμάδων, ἥτις ἐξετάζει τὸ ζήτημα εἰς ὅλας αὐτοῦ τὰς λεπτομερείας καὶ ὑποβάλλει ἔκθεσιν. Εἰς τὰς πλείστας τῶν περιπτώσεων ἡ Συνδιάσκεψις δέχεται ὅτι ἐνδείκνυται ὅπως πραγματοποιηθῇ διεθνὴς συμβατικὴ ρύθμισις τοῦ ὑποβληθέντος θέματος καὶ καθορίζει τὰ σημεῖα ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα εἰδικώτερον θὰ περιληφθοῦν εἰς τὰς νέας διατάξεις.

Μολονότι ἡ Συνδιάσκεψις ἔχει τὴν νομικὴν εὐχέρειαν νὰ ψηφίσῃ τὸ ὑπὸ συζήτησιν κείμενον κατὰ τὴν αὐτὴν σύνοδον, συνήθως ἀναβάλλει τὴν συζήτησιν διὰ τὴν ἐπομένην σύνοδον. Διευκρινίζει ὅμως ποία θὰ εἶναι ἡ μορφὴ — σύμβασις ἢ σύστασις — τὴν ὁποίαν θέλει περιβληθῇ ὁ ὑπὸ διάπλασιν νέος κανὼν ἐργατικοῦ δικαίου.

Τὸ Διεθνὲς Γραφεῖον Ἐργασίας συμβουλεύεται καὶ πάλιν τὰς κυβερνήσεις τῶν κρατῶν - μελῶν τῆς Ὀργανώσεως καὶ διαβιβάζει εἰς τὴν Συνδιάσκεψιν **τῆς ἐπομένης** συνόδου ἔκθεσιν ἐν τῇ ὁποίᾳ περιλαμβάνονται αἱ ληφθεῖσαι ἀπαντήσεις. Ἡ τριμερὴς εἰδικὴ ἐπιτροπή, συγκαλουμένη, ἐπιλαμβάνεται ἐκ νέου τοῦ θέματος καὶ ὑποβάλλει προτάσεις. Οἱ ἀντιπρόσωποι προτείνουν διαφόρους τροπολογίας, αἵτινες ἀπορρίπτονται ἢ ἐναωματοῦνται εἰς τὸ νέον συμβατικὸν κείμενον. Διεξάγεται ἀκολούθως ψηφοφορία καὶ τὸ σχέδιον συμβάσεως ἐγκρίνεται, ἐφόσον ἐπιτυγχάνεται πλειονοψηφία τῶν 2/3.

Ἤδη ἐψηφίσθησαν 103 διεθνεῖς συμβάσεις ἐργασίας, αἵτινες ἀποτελοῦν τὸν Διεθνῆ Κώδικα Ἐργασίας (1).

Αἱ ψηφισθεῖσαι συμβάσεις ὑποβάλλονται **ὑποχρεωτικῶς** «πρὸς κύρωσιν» εἰς τὰ Κοινοβούλια τῶν καθ' ἕκαστον χωρῶν, ἐν περιπτώσει δὲ μὴ ἐπικυρώσεως αὐτῶν, τὰ μὴ υἱοθετήσαντα τὴν σύμβασιν κράτη ὀφείλουν

(1) Εἶναι αὐτόχημα ὅτι τὸ Corpus τῶν ψηφισθεισῶν 103 διεθνῶν συμβάσεων ἐργασίας ὑπάρχει καὶ εἰς ἑλληνικὴν ἔκδοσιν, χάρις εἰς τὰς φροντίδας τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας κ. Ἀντωνίου Τριανταφύλλου. Ὁ ἀκριβὴς τίτλος τοῦ βιβλίου εἶναι ὁ ἑξῆς: Ὑπουργεῖον Ἐργασίας. Γενικὴ Διεύθυνσις. Διεύθυνσις στατιστικῆς καὶ πληροφοριῶν. ***Διεθνεῖς Συμβάσεις Ἐργασίας*** ψηφισθεῖσαι ὑπὸ τῆς Διεθνοῦς Συνδιασκέψεως τῆς Ἐργασίας (1919 - 1953). Πρόλογος Ἐλευθ. Γονῆ, Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, Ἀθῆναι, 1953, 710 σελ. Αἱ 103 διεθνεῖς συμβάσεις ἐργασίας ἔτυχον μέχρις ὥρας 1.417 «ἐπικυρώσεων» ἐκ μέρους διαφόρων κρατῶν - μελῶν τῆς Ὀργανώσεως. Περὶ τῆς νομικῆς φύσεως τῶν σχεδίων διεθνῶν συμβάσεων ἐργασίας, πρβλ. *José Gascon Marin*, La nature juridique de projets de conventions internationales du travail, ἐν «Mélanges Mahaim», 1935, II, σ. 588 ἑπ. Μετὰ τὴν «ἐπικύρωσιν» αὐτῶν ὑπὸ τῶν κρατῶν - μελῶν καὶ τὴν ἐνσωμάτωσιν εἰς τὴν ἐσωτερικὴν νομοθεσίαν, αἱ διατάξεις τῶν δ.σ.ἐ. δὲν ἀποβάλλουν τὸν διεθνῆ των χαρακτῆρα, οὔτε τὸ ἠθέλημένον αὐτῶν κῦρος. Τοιουτοτρόπως ἡ ἐφαρμογὴ των τελεῖ ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τῆς Δ.Ο.Ε. (πρβλ. *Jean Zarras*, Le contrôle de l' application des conventions internationales du travail, Paris, 1937)· προβλέπονται δέ, ἐν περιπτώσει ἀθετήσεως τῶν διατάξεων αὐτῶν, καὶ **κυρώσεις** (πρβλ. *Marcel Sibert*, Traité de Droit International Public, II, 1951, σελ. 595). Πρβλ. ***Ν. Βολτικοῦ***, Αἱ διεθνεῖς συμβάσεις ἐργασίας καὶ ἡ Ἑλλάς, ΕΕΝ, 1954 σ. 142.

νὰ γνωρίσουν εἰς τὴν Δ.Ο.Ε. τοὺς λόγους τῆς μὴ ἐγκρίσεως αὐτῆς.

IV. Προτάσεις τροποποιήσεως τῆς κρατούσης ἀναλογίας ἐν τῇ τριμερεῖ συνθέσει τῆς Δ.Ο.Ε.

Ἡ νῦν ἐπὶ τριμεροῦς βάσεως καὶ δὴ ἐπὶ τῆς ἀναλογίας «δύο ἐναντι ἑνὸς καὶ ἑνός» ὑφισταμένη διάρθρωσις ὑπεβλήθη κατ' ἐπανάληψιν εἰς κριτικὸν ἔλεγχον.

Ἡ Ὀργάνωσις—ὑποστηρίζεται—καθιδρύθη, ἵνα προαγάγῃ τὴν κοινωνικὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν εὐημερίαν τῶν ἐργαζομένων. Ἐν τούτοις εἰς τὴν Διεθνῆ Συνδιάσκεψιν Ἐργασίας, ὡς καὶ εἰς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον, οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν ἐργατῶν δὲν διαθέτουν ἢ τὸ τέταρτον τοῦ συνόλου τῶν ψήφων. Ἐφόσον διὰ πᾶσαν σπουδαίαν ἀπόφασιν τῆς Συνδιασκέψεως ἀπαιτεῖται πλειονοψηφία τῶν δύο τρίτων, οἱ κυβερνητικοὶ ἀντιπρόσωποι εἶναι, εἰς τελευταίαν ἀνάλυσιν, οἱ διαιτηταὶ πάσης ἀντιδικίας μεταξὺ ἐργοδοτῶν καὶ ἐργατῶν. Ὑπὸ τὰς συνθήκας αὐτὰς μήπως ὑφίσταται κίνδυνος διὰ τοὺς ἐργάτας ν' ἀντιμετωπίσουν τὴν ἀδιαλλαξίαν ἐνδεχομένου συνασπισμοῦ κυβερνήσεων καὶ ἐργοδοτῶν;

Ἡ μομφὴ κατὰ τῆς ἀναλογίας «δύο—εἷς—εἷς» χρονολογεῖται ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τῆς ἱδρύσεως τοῦ Ὀργανισμοῦ. Ἤδη τῷ 1919 ὁ Samuel Gompers, πρόεδρος τῆς Ἀμερικανικῆς Συνομοσπονδίας Ἐργατῶν, ἔχων τὴν ὑποστήριξιν καὶ ἄλλων ἀντιπροσώπων, ἐπέκρινε ζωηρῶς τὴν καθιερωθεῖσαν ἀναλογίαν. Ὁρμώμενοι ἀπὸ ἀνάλογον σκέψιν, ὑπέβαλον, τῷ 1945, σχετικὸν αἴτημα οἱ κυβερνητικοὶ ἀντιπρόσωποι Γαλλίας καὶ Βελγίου, οἱ ἐκπρόσωποι τῶν ἐργατῶν Γαλλίας, Ἰταλίας καὶ πλείστων χωρῶν τῆς Λατινικῆς Ἀμερικῆς(1). Ἡ πρότασις προέβλεπε τροποποίησιν τῶν σχετικῶν διατάξεων τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου (Συντάγματος), ὥστε νὰ ὑπάρχουν δύο κυβερνητικοὶ ἐκπρόσωποι, ἐκ τῶν ὁποίων εἷς τῶν ἐθνικοποιημένων ἐπιχειρήσεων, δύο ἐκπρόσωποι τῶν ἐργατῶν καὶ εἷς τῶν ἐργοδοτῶν.

Οἱ λόγοι, οἵτινες προεβλήθησαν πρὸς στήριξιν τῆς γαλλικῆς προτάσεως, εἶναι, ἐν ἀδρᾷς γραμμαῖς, οἱ ἑξῆς:

Ἐὰν ἐγίνετο δεκτὴ ἡ τροπολογία θὰ ἐδημιουργεῖτο εὐνοϊκὸν κλίμα—ἂς ὑπομνησθῇ ὅτι τὰ ἀναφερόμενα γεγονότα συμβαίνουν τῷ 1945—ὥστε ἡ Σοβιετικὴ Ἕνωσις, ἥτις δὲν εἶναι μέλος τῆς Ὀργανώσεως, νὰ ἀχθῇ, ἴσως, εἰς τὴν ἐπανεξέτασιν τῶν σχέσεων αὐτῆς πρὸς τὴν Δ.Ο.Ε.

Ἀλλὰ κυρίως—πάντοτε κατὰ τὴν γαλλικὴν ἄποψιν—θὰ ἐπετυγχάνετο ἡ προσαρμογὴ τοῦ θεσμοῦ πρὸς τὰς συγχρόνους οἰκονομικὰς καὶ κοινωνικὰς συνθήκας. Δὲν δυνάμεθα νὰ παρίδωμεν—ὑποστήριζον οἱ Γάλλοι κυβερνητικοὶ ἀντιπρόσωποι—τὸ φαινόμενον τῶν ἐθνικοποιήσεων, ἥτοι τῆς ὑποκαταστάσεως εἰς τὴν παλαιὰν ἐλευθέραν οἰκονομίαν τῆς διευθυνομένης οἰκονομίας. Ἐὰν ἡ Δ.Ο.Ε. δὲν ἀπεικονίσῃ πιστῶς, διὰ νέας συνθέσεως τῶν ἀντιπροσωπειῶν, τὴν σύγχρονον αὐτὴν ἐξέλιξιν, κινδυνεύει νὰ χάσῃ κάθε ἐπαφὴν πρὸς τὴν πραγματικότητα, καθιεραμένη οὕτω θεσμὸς ἄχρηστος. Τέλος, τὰ δικαιώματα τῶν κυβερνήσεων οὐδόλως θὰ ἐμειοῦντο, ἐφόσον κυβερνήσεις καὶ «ἐργοδόται τοῦ Δημοσίου», ἀποβλέποντες εἰς τοὺς αὐτοὺς ἀντικειμενικοὺς σκοπούς, θὰ ἠκολούθουν, κατὰ τὰς συζητήσεις καὶ τὰς ψηφοφορίας, τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν.

Τελικῶς ἡ Γαλλία, ἥτις ἐπεφυλάχθη νὰ ἐπανέλθῃ ἐν καιρῷ ἐπὶ τοῦ θέματος, ἀπέσυρε τὴν πρότασιν τροπολογίας. Ἀλλὰ τῷ 1949, οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Τσεχοσλοβακίας, Πολωνίας καὶ Οὐγγαρίας, ἐπανέρχονται ἐπὶ τοῦ θέματος καὶ ζητοῦν τροποποίησιν τῆς κρατούσης ἀναλογίας ἐν τῇ τριμερεῖ συνθέσει (1). Κύριον αὐτῶν ἐπιχείρημα εἶναι ὅτι, ἐφόσον θεμελιώδης σκοπὸς τῆς Δ.Ο.Ε. εἶναι ἡ πραγματοποίησις ἀνὰ τὸν κόσμον τῆς κοινωνικῆς δικαιοσύνης, καὶ ἰδίᾳ ἡ βελτίωσις τῆς θέσεως τῶν ἐργαζομένων, ὀρθὸν εἶναι νὰ ἐξασφαλισθῇ εἰς τοὺς *ἀμέσως ἐνδιαφερομένους* ἐργάτας τρόπος ἐκπροσωπήσεως, ὥστε νὰ μὴ ἀποτελοῦν κατὰ κανόνα μειοψηφίαν ἐναντι τῶν ἀντιπροσώπων κυβερνήσεων καὶ ἐργοδοτῶν.

Ἡ πρότασις ἀνεφέρετο ὡσαύτως εἰς τὴν ἐλαττωματικήν, ὡς ἔλεγε, σύνθεσιν τῶν ἐργατικῶν ἀντιπροσωπειῶν. Ὑπεστηρίζετο ἐν αὐτῇ, ὅτι ἀνεπαρκῶς διασφαλίζεται ἡ ἀντιπροσωπευτικὴ σύνθεσις τῶν ἐργατικῶν ὁμάδων λόγῳ τοῦ ἀτελοῦς τρόπου ἐλέγχου τῶν ἐγγράφων πληρεξουσιότητος (vérification des pouvoirs).

Αἱ τροπολογίαι αὗται—μολονότι ἀνεγνωρίσθη ἐν τινι μέτρῳ τὸ βάσιμον αὐτῶν—ἀπερρίφθησαν τόσον κατὰ τὴν σύνοδον τοῦ 1946,

(1) Πρβλ. Compte - Rendu des Travaux de la Conférence Internationale du Travail, 29e session, Montreal, 1946, σ. 203.

(1) Πρβλ. Compte - Rendu des Travaux de la Conférence Internationale du Travail, 32e session, Genève, 1949, σ. 394 ἑπ.

δσον καὶ κατὰ τὴν σύνοδον τοῦ 1949 (1).

Οἱ ὑπέρμαχοι τῆς σημερινῆς διαρθρώσεως καὶ δὴ τῆς ἀναλογίας «δύο—εἷς—εἷς» στηρίζονται ἐπὶ τῶν ἑξῆς κυρίως ἐπιχειρημάτων:

α) Μεταβολὴ τῆς ὑφισταμένης ἀναλογίας εἰς βάρος τῶν κυβερνητικῶν ἀντιπροσώπων θὰ εἶχεν ὡς ἐπακόλουθον τὴν μείωσιν τῆς ὅλης δραστηριότητος αὐτῶν ἐντὸς τῶν κόλπων τῆς Δ.Ο.Ε.

Τὴν Ὀργάνωσιν συντηροῦν (οἰκονομικῶς) αἱ κυβερνήσεις. Αὗται ἔχουν ἐπὶ πλέον τὸ θεμελιῶδες καθῆκον τῆς ὑποβολῆς πρὸς ψήφισιν εἰς τὰ νομοθετικὰ αὐτῶν Σώματα τῶν διεθνῶν συμβάσεων ἐργασίας ὡς καὶ τὴν εὐθύνην τῆς ἐκτελέσεως αὐτῶν. Ἡ ratio τῆς ηὐξημένης ἐκπροσωπήσεως διετυπώθη ἀπὸ τοῦ 1919. Δέον, ὑπεστηρίχθη τότε, ὅπως αἱ κυβερνήσεις διαθέτουν ἀριθμὸν ψήφων τοὐλάχιστον ἴσον πρὸς τὰς δύο ἄλλας ὁμάδας. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει θὰ συνέβαινε τοῦτο τὸ σόλοικον: συμβάσεις ἐργασίας ψηφιζόμεναι ὑπὸ τῶν 2/3 τῶν μελῶν τῆς Συνδιασκέψεως ν' ἀπορρίπτωνται ὑπὸ τῶν Κοινοβουλίων τῶν καθ' ἕκαστον χωρῶν ἐλλείψει κυβερνητικῆς προθυμίας καὶ ὑποστηρίξεως. Ἡ δρᾶσις τῆς Συνδιασκέψεως θὰ καθίστατο ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἀτελέσφορος καὶ ἡ Ὀργάνωσις θὰ ἔχανε τὴν ἐπιρροήν της καὶ τὸ κῦρος της.

β) Ἀναφορικῶς πρὸς τὴν πρότασιν περὶ τῆς εἰδικῆς ἐκπροσωπήσεως τῶν ἐθνικοποιημένων ἐπιχειρήσεων ἐπεκράτησεν ἡ ἄποψις ὅτι, ἐὰν καθιεροῦτο αὕτη, θ' ἀνέκυπτεν ὀξεῖα ἰδεολογικὴ ἔρις, ἥτις, μεταφερομένη ἐντὸς τῶν κόλπων τῆς Ὀργανώσεως, θὰ ἐξεμηδένιζε τὴν χρησιμότητα αὐτῆς ὡς ὀργάνου συνεργασίας καὶ συμπράξεως μεταξὺ ἐργοδοτῶν καὶ ἐργατῶν. Ὑπεστηρίχθη ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τῆς πλειονοψηφίας (ἥτις ἀπέκρουσε τὴν τροπολογίαν) ὅτι ἐὰν αἱ σοσιαλιστικαὶ κυβερνήσεις ἐπιθυμοῦν ὅπως ἐκπροσωπῶνται καὶ αἱ ἐθνικοποιημέναι βιομηχανίαι εἰς τὴν Ὀργάνωσιν, δύνανται νὰ τὸ πράξουν, ἐντάσσουσαι ἐκπρόσωπον τῶν ἐθνικοποιημένων ἐπιχειρήσεων εἰς τὴν κυβερνητικὴν ἀντιπροσωπείαν. Οὕτω, οἱ ἐργοδόται, ὡς ἡγέται τῶν ἐλευθέρων ἐπιχειρήσεων (κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὰς ἐθνικοποιημένας), θὰ διατηρήσουν τὴν αὐτοτέλειάν των· θὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐκφράζουν ἐνιαίαν καὶ ὁμοιόμορφον γνώμην, χωρὶς προστριβὰς μὲ συναδέλφους ἐθνικοποιημένων ἐπιχειρήσεων, οἵτινες φυσικὸν εἶναι νὰ ἐμφορῶνται ἀπὸ διαφόρους ἀντιλήψεις.

γ) Ὑπεστηρίχθη τέλος, πρὸς ἀπόκρουσιν τῆς προταθείσης μεταρρυθμίσεως—τὸ ἐπιχείρημα ἀναφέρεται ἐνταῦθα διὰ τὴν πληρότητα τῆς ὅλης ἀναπτύξεως καὶ ἀσχέτως τῆς ἀξίας αὐτοῦ—ὅτι αὔξησις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐργατικῶν ἀντιπροσώπων, ἐπιτρέπουσα τὴν ἐκπροσώπησιν καὶ ἄλλων ἐργατικῶν «κινήσεων», θὰ εἶχεν ὡς συνέπειαν τὴν ἐπαύξησιν τῶν ἐργατικῶν διχονοιῶν ἀνὰ τὸν κόσμον. Ἀναγνωρίσεις τῶν ὁμάδων τῆς μειοψηφίας καὶ ἐκπροσώπησις αὐτῶν εἰς τὴν Δ.Ο.Ε. θὰ ἐνίσχυε τὰς ἐν λόγῳ διχοστασίας, ἐμποδίζουσα, ὡς καὶ εἰς τὴν προηγουμένην περίπτωσιν (τῆς τῶν ἐργοδοτῶν), τὴν διαμόρφωσιν ἑνιαίας καὶ ὁμοιομόρφου ἐργατικῆς βουλήσεως προβαλλομένης παρ' ἑκάστου ἐκπροσωπουμένου κράτους-μέλους τῆς Ὀργανώσεως.

***

Ἐὰν τὰ δύο τελευταῖα ἐπιχειρήματα κριθοῦν, καὶ εὐλόγως, ὡς ἀσθενῆ, τὸ πρῶτον, στηριζόμενον ἐπὶ τῆς ἀνάγκης ὅπως μὴ μειωθῇ ἡ κυβερνητικὴ ἐκπροσώπησις εἶναι σοβαρώτερον. Ἡ κυβέρνησις εἶναι ὁ φορεὺς τῶν γενικῶν συμφερόντων τοῦ ἔθνους, ἐνῷ οἱ ἐργάται καὶ οἱ ἐργοδόται ἐκπροσωποῦν σημαντικὰ μέν, μερικώτερα ὅμως συμφέροντα. Πᾶσα, κατ' ἀκολουθίαν, μεταβολὴ εἰς τὴν ὑφισταμένην δύναμιν τῶν ὁμάδων θὰ ἔθιγεν αὐτὴν ταύτην τὴν βάσιν τῆς κυβερνητικῆς εὐθύνης ὡς πρὸς τὸ δημοσιονομικὸν τῆς Ὀργανώσεως ζήτημα ἀλλά, πρὸ παντός, ὡς πρὸς τὸ θεμελιῶδες θέμα τῆς μετατροπῆς τῶν διεθνῶν συμβάσεων ἐργασίας εἰς ἐσωτερικὸν δίκαιον.

Δέον ἄλλως τε νὰ σημειωθῇ ὅτι, ἐν τῇ πράξει, σπανίως οἱ κυβερνητικοὶ ἐκπρόσωποι τάσσονται συλλήβδην ὑπὲρ τῆς μιᾶς ἢ τῆς ἄλλης ἀντιδικούσης ὁμάδος. Ἐπικειμένης ψηφοφορίας ἐπὶ θέματος ἀναγραφέντος εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν τῆς Συνδιασκέψεως καὶ ὑφισταμένης ἀντιθέσεως μεταξὺ ἐργοδοτῶν καὶ ἐργατῶν, σπανίως αἱ κυβερνήσεις ἀκολουθοῦν ὁμοιόμορφον κατεύθυνσιν. Πρόχειρος δὲ στατιστικὴ τῶν δοθεισῶν κατὰ τὰς συνεδριάσεις ψήφων καταδεικνύει ὅτι ἀνακριβὴς εἶναι ὁ ἰσχυρισμὸς καθ' ὃν ἡ πλειονοψηφία τῶν κυβερνητικῶν ἐκπροσώπων τάσσεται παγίως καὶ ἑνιαίως ὑπὲρ τῆς μιᾶς ἢ τῆς ἄλλης ὁμάδος.

Οἱ κυβερνητικοὶ ἀντιπρόσωποι ἐνεργοῦν συνήθως πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς συνδιαλλαγῆς· αἱ πλεῖσται τῶν ἀποφάσεων τῆς Συνδιασκέψεως εἶναι ἀποφάσεις συμβιβασμοῦ ἀ-

(1) Compte - Rendu des Travaux de la Conférence Internationale du Travail, 29e session, Montréal 1946, σ. 360-362. Ibidem, 32e session, Genève 1949, σ. 400.

πότοκοι τῆς μεσολαβητικῆς προσπαθείας τῶν κυβερνητικῶν ἀντιπροσώπων.

Ἂς σημειωθῇ, ὅτι ἡ ἀναλογία «δύο—εἰς—εἰς», δὲν ἰσχύει δι' ὅλα τὰ ὄργανα τῆς Δ.Ο.Ε. Εἰς τὰς *Ἐπιτροπὰς Βιομηχανίας*, αἵτινες προσλαμβάνουν ὅλως αὐξουσαν σημασίαν, εἰς τὰς πλείστας τῶν Τεχνικῶν Ἐπιτροπῶν καὶ τῶν Ἐπιτροπῶν αὐτῆς ταύτης τῆς Συνδιασκέψεως, ἡ ἀριθμητικὴ ἰσομέρεια τῶν ὁμάδων ἔχει ἤδη καθιερωθῇ.

Οἱαδήποτε καὶ ἂν εἶναι, ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἡ θεωρητικὴ γνώμη ἣν δύναταί τις νὰ ἔχῃ περὶ τῆς ἰδανικῆς διαρθρώσεως τῶν ὀργάνων τῆς Δ.Ο.Ε., δέον νὰ γίνῃ δεκτὸν ὅτι τὸ πνεῦμα μὲ τὸ ὁποῖον εἶναι διαποτισμένοι οἱ ἀντιπρόσωποι κατὰ τὰς συνόδους τῆς Διεθνοῦς Συνδιασκέψεως Ἐργασίας, ἔχει μείζονα σημασίαν ἢ ἡ ἀριθμητικὴ τῶν καθ' ἕκαστον ὁμάδων δύναμις. Ἀποβλέπουσα εἰς τὴν ἐξασφάλισιν πρακτικῶν κατὰ κύριον λόγον λύσεων, ἡ Συνδιάσκεψις πειρᾶται πολὺ περισσότερον νὰ ἐξεύρῃ λύσιν τυγχάνουσαν τῆς γενικῆς ἐπιδοκιμασίας ἢ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ἐπικράτησιν τῆς μιᾶς ἢ τῆς ἄλλης ἀντιθέτου δοξασίας.

Οὕτω, δυσκόλως δύναταί τις ν' ἀμφισβητήσῃ ὅτι οἱ ἐργάται διαδραματίζουν πρωτεύοντα ρόλον εἰς τὴν Διεθνῆ Συνδιάσκεψιν Ἐργασίας. Ἡ ὁμὰς τῶν ἐργατῶν εἶναι ἀναντιρρήτως ὁ μοχλός, ἡ κινητήριος δύναμις τῆς Ὀργανώσεως, ἀκριβῶς διότι σκοπὸς τῆς Δ.Ο.Ε. εἶναι ἡ βελτίωσις τῶν ὅρων ζωῆς καὶ ἐργασίας τῶν ἐργαζομένων. Τῇ πρωτοβουλίᾳ αὐτῶν καί, πολλάκις, ὑπὸ τὴν πίεσιν αὐτῶν, ἡ Ὀργάνωσις ἀνέλαβε νὰ φέρῃ εἰς πέρας τοὺς σκοπούς της. Τῇ πρωτοβουλίᾳ τῆς ὁμάδος τῶν ἐργατικῶν ἀντιπροσώπων κατηρτίσθησαν καὶ ἐψηφίσθησαν αἱ πλείσται τῶν ἐγκριθεισῶν ἤδη ἑκατὸν τριῶν διεθνῶν συμβάσεων ἐργασίας.

V. Ὁ θεσμὸς τῶν τριμερῶν (ἢ διμερῶν) γνωμοδοτικῶν ὀργάνων.

Ἤδη, τὸ τρισυπόστατον σχῆμα ἐργατῶν, ἐργοδοτῶν καὶ κυβερνήσεων, προελθὸν ἀπὸ ἐθνικὸν καθαρῶς περιβάλλον καὶ προβληθὲν ἐπὶ διεθνοῦς ἐπιπέδου, ὅπου ἔδωσεν ἀρίστους καρπούς — ἀνεξαρτήτως τῶν ἐπιφυλάξεων, ἃς δύναταί τις νὰ διατηρῇ ἐπὶ τῆς κρατούσης ἀναλογίας — τείνει, ἐνισχυμένον καὶ ἔχον ἤδη δώσει τὸ μέτρον τῆς ἀξίας του, νὰ ἐπηρεάσῃ βαθέως τὸ ἐθνικὸν περιβάλλον, ἐξ οὗ προῆλθεν.

Ἡ ἀξιοπρόσεκτος αὕτη παλινδρόμησις ἔχει ὡς ἀφετηρίαν τὴν Δήλωσιν τῆς Φιλαδελφείας τοῦ 1944: «*ἡ Συνδιάσκεψις ἀναγνωρίζει τὴν ἐπίσημον ὑποχρέωσιν τῆς Δ.Ο.Ε. νὰ προαγάγῃ εἰς τὰ διάφορα ἔθνη τοῦ κόσμου τὴν ἐφαρμογὴν προγραμμάτων ἱκανῶν νὰ ἐπιτύχουν τὴν σύμπραξιν ἐργοδοτῶν καὶ ἐργαζομένων διὰ τὴν συνεχῆ βελτίωσιν τῆς ὀργανώσεως τῆς παραγωγῆς, καθὼς καὶ τὴν συνεργασίαν ἐργοδοτῶν καὶ ἐργαζομένων διὰ τὸν καταρτισμὸν καὶ τὴν ἐφαρμογὴν κοινωνικῶν καὶ οἰκονομικῶν μέτρων*».

Συνεπὴς πρὸς τὴν πανηγυρικὴν ταύτην ἐξαγγελίαν ἀρχῶν, ἡ Συνδιάσκεψις, κατὰ τὴν σύνοδον αὐτῆς τοῦ 1952, ἔλαβεν ὑψίστης σπουδαιότητος σχετικὴν ἀπόφασιν, προβᾶσα εἰς «αὐστασίαν», συμφώνως πρὸς τὴν ὁποίαν ἡ συνεργασία αὕτη—ἐντὸς *ἐθνικῶν τώρα πλαισίων*—θὰ ἐπετυγχάνετο εἴτε δι' ἐλευθέρων συμφωνιῶν μεταξὺ τῶν ἐνδιαφερομένων μερῶν, εἴτε διὰ νομοθετικοῦ μέτρου, καθιδρύοντος γνωμοδοτικὰ ὄργανα συνεργασίας καὶ καθορίζοντος τὰ τῆς ἁρμοδιότητος, διαρθρώσεως καὶ λειτουργίας αὐτῶν. «Οἱ γνωμοδοτικοὶ ὀργανισμοὶ συνεργασίας—λέγει ἡ «αὐστασις»—θὰ ἔχουν ὡς κυρίαν ἀποστολὴν νὰ προαγάγουν, ἐν πνεύματι ἀπολύτου ἰσότητος κατὰ τὰς συζητήσεις, τὴν ἀμοιβαίαν κατανόησιν μεταξὺ πάντων τῶν ἐκπροσωπουμένων ἐν τῇ ἐπιχειρήσει μερῶν, ἀναφορικῶς πρὸς τὰς ἀμοιβαίας αὐτῶν ἀπόψεις, νὰ συνδράμουν τὴν διεύθυνσιν [τῆς ἐπιχειρήσεως] διὰ τῆς ὑποβολῆς γνωμῶν, πληροφοριῶν καὶ προτάσεων ἐπὶ ζητημάτων σχέσιν ἐχόντων πρὸς τὴν παραγωγὴν καὶ τὴν εὐημερίαν τῶν ἐργαζομένων» (1). Ὁ νέος οὗτος θεσμὸς τῆς τριμεροῦς

(1) Πρβλ. Bulletin Officiel du Bureau International du Travail, Août 1952, Vol. XXXV, 402, σελ. 75 καὶ 98.

συνεργασίας, ὅστις λειτουργεῖ ἢ μέλλει νὰ λειτουργήσῃ ἐντὸς τῶν κρατικῶν πλαισίων τῇ ὑποδείξει καὶ συστάσει τῆς Δ.Ο.Ε., ἀρχίζει ἀπὸ τὴν μορφὴν τῆς συνεργασίας εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις, προχωρεῖ εἰς τὴν συνεργασίαν κατὰ βιομηχανικοὺς κλάδους καὶ φθάνει εἰς τὴν μορφὴν τῆς συνεργασίας εἰς ἐθνικὴν κλίμακα (1). Διὰ τοῦ τρόπου τούτου καὶ ἡ ἀνάπτυξις τῆς παραγωγῆς διευκολύνεται καὶ εἰς τὰς κυβερνήσεις παρέχεται ἡ εὐκαιρία νὰ γνωρίζουν, ἐπὶ ἑκάστου θέματος, τὰς ἐπὶ μέρους ἀπόψεις τῶν ἀμέσως ἐνδιαφερομένων τάξεων.

Ἀλλ' ἡ ἐπιτυχία τοῦ προτεινομένου θεσμοῦ δὲν ἐξαρτᾶται μόνον ἀπὸ τὴν λῆψιν συγκεκριμένου νομοθετικοῦ μέτρου. Ἡ πεῖρα τῶν χωρῶν (36 τὸν ἀριθμόν), αἵτινες υἱοθέτησαν ἤδη τὸν θεσμόν, ἄλλαι μὲν ἐμπειρικῶς, ἄλλαι δὲ πλέον συνειδητῶς, διὰ τῆς λήψεως σχετικοῦ νομοθετικοῦ ἢ καὶ συνταγματικοῦ μέτρου—χωρῶν, αἵτινες ἀκολουθοῦν τὰς πλέον ἀντιθέτους ἰδεολογικὰς κατευθύνσεις(2)—καταδεικνύει ὅτι ὑφίστανται θεμελιώδεις προϋποθέσεις διὰ τὴν εὐόδωσιν τοῦ θεσμοῦ, ἡ κυριωτέρα ἐκ τῶν ὁποίων εἶναι ἡ ἐξασφάλισις καταλλήλου κλίματος ἀμοιβαίας κατανοήσεως καὶ ἐμπιστοσύνης μεταξὺ τῶν ἐνδιαφερομένων μερῶν· ἡ πεποίθησις ὅτι τὸ συμβουλευτικὸν ὄργανον συνεργασίας εἶναι πράγματι καὶ **εἰλικρινῶς** ἀντιπροσωπευτικόν. Πρὸς τούτοις, ἡ ἀκριβὴς γνῶσις τῶν πολυεδρικῶν θεμάτων, ἅτινα ἀποτελοῦν τὸ ἀντικείμενον τῆς συνεργασίας. Ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τοῦ ἐργοδότου (εἰς τὰ σοσιαλιστικὰ κράτη ἐργοδότης εἶναι, εἰς πλείστας περιπτώσεις, αὐτὴ ἡ ἴδια ἡ πολιτεία), ἡ γνῶσις τῆς νοοτροπίας τῶν ἐργαζομένων καὶ ἡ ἀκριβὴς ἀντίληψις τῶν διεκδικήσεων αὐτῶν. Ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τῶν ἐργατῶν, ἡ πλήρης ἐνημερότης ἐπὶ τῶν τεχνικῶν καὶ οἰκονομικῶν προβλημάτων τῆς παραγωγῆς.

Ἀπὸ τοὺς μὲν καὶ ἀπὸ τοὺς δέ, ἡ συνείδησις ὅτι ἅπαντες οἱ οἰκονομικοὶ παράγοντες δέον νὰ κατευθύνωνται πρὸς ἕνα κοινὸν σκοπόν: τὴν ἐντατικὴν καὶ συντετονισμένην ἀνάπτυξιν καὶ αὔξησιν τῆς ἐθνικῆς παραγωγῆς μὲ τελικὸν ἀντικειμενικὸν σκοπὸν τὴν ἐξύψωσιν τῆς κοινωνικῆς θέσεως τῶν ἐργαζομένων. Πρωτίστως ὅμως ἐπιβάλλεται ὅπως καταστῇ βίωμα καὶ πρᾶξις ἡ σκέψις, ὅτι ὁ ἐργάτης ἀποτελεῖ τὸν κύριον μοχλόν, τὸν συνειδητὸν καὶ **ὑπεύθυνον** παράγοντα τῆς παραγωγῆς. Ὡς ἐτονίσθη κατὰ τὰς γενομένας εἰς τὴν Διεθνῆ Συνδιάσκεψιν Ἐργασίας συζητήσεις, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιτευχθῇ οὐσιαστικὴ σύμπραξις τῶν ἐργαζομένων εἰς τὸν ὑπὸ μελέτην θεσμόν, ἐὰν ἀντιμετωπίζωνται οὗτοι ὡς ἄψυχα καὶ ἄβουλα στοιχεῖα τῆς παραγωγῆς· ἐὰν δὲν καθίσταται ἀπὸ πάσης πλευρᾶς σεβαστὴ καὶ δὲν ἐξαίρεται, ὡς ἁρμόζει, ἡ ἀνθρωπίνη αὐτῶν ἀξιοπρέπεια. Ἡ εἰλικρινὴς καὶ ἔντιμος προσπάθεια πρὸς πλήρωσιν τοῦ ὅρου τούτου ἀποτελεῖ τὴν ἀναγκαίαν προϋπόθεσιν διὰ τὴν πραγμάτωσιν τῶν ἐξαγγελθεισῶν ἀρχῶν. Τότε μόνον θ' ἀξιοποιηθῇ πλήρως εἰς διεθνῆ καὶ ἐθνικὴν κλίμακα ἡ τριμερὴς (ἢ διμερὴς) σύνθεσις καὶ συνεργασία καὶ τότε μόνον θὰ ὑπάρξῃ πραγματικὸς **διάλογος**, ἀπὸ τὸν ὁποῖον δικαιούμεθα ν' ἀναμείνωμεν, πλὴν τῶν ἤδη ἐπιτελεσθέντων, καὶ μείζονα ἐπιτεύγματα.

(1) Πρβλ. τὸ ἐξαίρετον δημοσίευμα τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου Ἐργασίας: La Collaboration dans l' Industrie: Travailleurs, Employeurs, Pouvoirs Publics, Genève 1951, σελ. 252.

(2) Ἀρκεῖ νὰ λεχθῇ ὅτι ὁ θεσμὸς εἶναι ἤδη ἐν χρήσει καὶ λειτουργεῖ εἰς χώρας ὅπως λ.χ: ἡ Γαλλία, ὁ Καναδᾶς, ἡ Δυτικὴ Γερμανία, ἡ Ἱσπανία, ἡ Ἰαπωνία, ἡ Μ. Βρεττανία, ἡ Σουηδία, αἱ Ἰνδίαι, ἡ Σοβιετικὴ Ἕνωσις, ἡ Τσεχοσλοβακία, ἡ Γιουγκοσλαβία κ.τ.λ.

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΕΠΙΣΧΕΣΙΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΠΙ ΥΠΕΡΗΜΕΡΙΑΣ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ

Έφαρμογή άρθρων 325, 329, 349, 353 και 656 Άστικοῦ Κώδικος

Δικαίωμα μισθωτοῦ ἐκ τῶν ἄρθρων 325 καὶ 329 Ἀστικοῦ Κώδικος πρὸς ἐπίσχεσιν τῆς ὀφειλομένης παροχῆς του, μελλούσης ἐργασίας του, πρὸς ἀσφάλειαν ληξιπροθέσμου ἀξιώσεώς του κατὰ τοῦ ἐργοδότου, ἀπορρεούσης ἐξ ἀπαιτητῶν μισθῶν διὸ παρασχεθεῖσαν ἐργασίαν.—Ἄσκησις ἐντὸς τῶν ὁρίων ἄρθρ. 281 Ἀστικοῦ Κώδικος.—Δικαίωμα, κατ' ἄρθρ. 656 Ἀστικοῦ Κώδικος, μισθωτοῦ πρὸς ἀπόληψιν μισθοῦ ἐπὶ ὑπερημερίας ἐργοδότου.—Ὕπαρξις ὑπερημερίας καὶ ἐπὶ μὴ προσφορᾶς ἀντιπαροχῆς.—Χρόνος πληρωμῆς ἡμερομισθίων.

Μέγιστον, ἀπὸ θεωρητικῆς καὶ πρακτικῆς ἀπόψεως, τὸ ἐνδιαφέρον τῆς κατωτέρω ὑφεπαγωγικῆς ἀποφάσεως, τὸ πρῶτον ἤδη ἀσχολουμένης ἐπὶ τοῦ θέματος.

Μισθωτός ᾐτήσατο δι' ἀγωγῆς του ἐνώπιον τοῦ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. ΓΨΟΔ' δικάζοντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν νὰ τῷ καταβάλῃ ἡ ἐργοδότις του, ἐναχθεῖσα, τὰ ἡμερομίσθια α) ἀπὸ 16.6.1952 μέχρις 22.9.1952 καὶ β) ἀπὸ 22.9.1952 μέχρι τῆς 28.2.1953, ἰσχυρισθείς α) ὅτι παρὰ τῇ ἀντιδίκῳ του εἰργάσθη ἐπὶ συμβάσει ἀορίστου χρόνου ὡς ἡμερομίσθιος ἐργάτης εἰς τὰ ὀρυχεῖα της καὶ β) ὅτι ἡ ἐργοδότις του, παρ' ὅλον ὅτι εἶχεν ὑποχρέωσιν νὰ τῇ καταβάλλῃ τὸν μισθόν του καθ' ἑκάστην ἑβδομάδα ἐργασίας, ἐν τούτοις τῷ καθυστέρησε τὰς ἀποδοχάς του ἀπὸ 16.6.1952 μέχρις 22.9.1952 καὶ γ) τὴν 14ην, 17ην καὶ 21ην Σεπτεμβρίου, ἐν συνεχείᾳ προηγουμένων ὀχλήσεων περὶ καταβολῆς τῶν ὀφειλομένων εἰς αὐτὸν ἡμερομισθίων, ἐδήλωσε πρὸς τὴν ἐργοδότιδά του, ὅτι «ἐμμένει μὲν εἰς τὴν σύμβασιν ἐργασίας καὶ εἶναι ἕτοιμος νὰ ἐργασθῇ, ἀλλ' ὅτι εὑρίσκετο εἰς τὴν ἀναπόδραστον, λόγῳ πείνης, ἀνάγκην, εἰς ἣν πταίσματί της τὸν περιήγαγεν ἡ ἀντίδικός του, ἐξ αἰτίας τῆς μὴ καταβολῆς τῶν ἡμερομισθίων του ἐπὶ ἓξ μῆνας, νὰ μὴ παράσχῃ τὰς ὑπηρεσίας του μέχρι τῆς καταβολῆς τῶν καθυστερουμένων ἀποδοχῶν του.

Ἐπὶ τῆς ἀγωγῆς ταύτης ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 9895/1953 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν (ΕΕΔ 12, 1078), ἡ ὁποία, μετ' ἐπικύρωσιν τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως, ἀπέρριψε τὴν ἀγωγήν.

Κατὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης τοῦ Πρωτοδικείου ἠσκήθη ἀναίρεσις μὲ τοὺς ἑξῆς λόγους:

α) Ἐκ τῶν διατάξεων α) τοῦ ἄρθρ. 374 Ἀστικοῦ Κώδικος, καθ' ὃ ὁ ἐξ ἀμφοτεροβαροῦς συμβάσεως ὑπόχρεως δικαιοῦται νὰ ἀρνηθῇ ἐκπλήρωσιν τῆς παροχῆς, ἐν ὅσῳ ὁ ἕτερος δὲν ἐκπληροῖ ἢ δὲν προσφέρει τὴν ἀντιπαροχήν, ἐκτὸς ἐὰν ὑποχρεοῦται πρῶτος εἰς προεκπλήρωσιν, β) τοῦ ἄρθρου 655 Ἀστ. Κώδικος, καθ' ὃ ὁ μισθός, ἐκτὸς ἐναντίας συμφωνίας ἢ συνηθείας, καταβάλλεται μετὰ τὴν παροχὴν τῆς ἐργασίας, ἐὰν δὲ ὑπολογίζηται καθ' ὡρισμένα, διαρκούσης τῆς συμβάσεως, διαστήματα, καταβάλλεται εἰς τὸ τέλος ἑκάστου ἐξ αὐτῶν, γ) τοῦ ἄρθρ. 2 § 2 τοῦ νόμου ΔΛ/1912 «περὶ πληρωμῆς τῶν ἡμερομισθίων ἐργατῶν κλπ.» (διατηρηθέντος ἐν ἰσχύϊ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 38 εἰσ. νόμου τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος), δι' οὗ ὡρίσθη, ὅτι «ἡ πληρωμὴ τῶν ἡμερομισθίων τῶν ἐργατῶν (δέον) νὰ γίνηται ἡ καθ' ἑβδομάδα ἐντὸς τοῦ Σαββάτου ἢ τρὶς τοῦ μηνὸς ἢ δὶς τοῦ μηνός, ἀναλόγως τῆς τοπικῆς συνηθείας ἢ συμφωνίας, καὶ δ) τοῦ ἄρθρου 353 Α.Κ., δι' οὗ ὡρίσθη ὅτι «ἐὰν ὁ ὀφειλέτης ὑποχρεοῦται εἰς τὴν παροχὴν μόνον ἐπὶ ἀντιπαροχῇ, ὁ δανειστὴς καθίσταται ὑπερήμερος, ἐὰν εἶναι πρόθυμος νὰ δεχθῇ τὴν προσφερομένην παροχήν, ἀλλὰ δὲν προσφέρει τὴν αἰτουμένην ἀντιπαροχήν», συνδυαζομένων πρὸς ἀλλήλας, προκύπτει, ὅτι ὁ μισθωτὸς («ἐργάτης» κατὰ τὸν ὁρισμὸν τοῦ ν. ΔΛ') ὑποχρεοῦται κατ' ἀρχὴν εἰς προεκπλήρωσιν τῆς ἑαυτοῦ παροχῆς, ἀλλ' ὅτι ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλλῃ τὰ «ἡμερομίσθια» μεθ' ἑκάστην ἑβδομάδα ἢ 10ήμερον (τρὶς) ἢ 15ήμερον (δὶς) ἐργασίας (ἐφ' ὅσον βεβαίως ἡ διάρκεια τῆς ἐργασίας, ἀορίστου ἢ ὡρισμένου χρόνου ἀδιάφορον, ἐκτείνεται πέραν τῶν ὁρίων τούτων), τοῦ μισθωτοῦ δυναμένου, ἐπὶ τῇ ἀξιώσει τοῦ ἐργοδότου, ὅπως ἐξακολουθήσῃ (ὁ μισθωτὸς) νὰ παρέχῃ τὰς ὑπηρεσίας του, καίτοι οὗτος (ὁ ἐργοδότης) δὲν κατέβαλε τὸν δεδουλευμένον μισθόν, νὰ προβάλῃ οὐ μόνον ἔνστασιν τοῦ μὴ ἐκπληρωθέντος συναλλάγματος καὶ οὕτω ἀσφαλίσῃ δι' ἐπισχέσεως τὴν παροχήν του, ἀλλὰ καὶ περαιτέρω, ἐπικαλουμένου ὑπερημερίαν τοῦ ἐργοδότου του (ὡς δανειστοῦ), διότι εἶναι μὲν πρόθυμος οὗτος (ὁ ἐργοδότης) νὰ δεχθῇ τὴν προσφερομένην παροχὴν (ἐργασίαν), ἀλλὰ δὲν προσφέρει τὴν αἰτουμένην (καὶ ἀπαιτητὴν κατάστασιν) ἀντιπαροχήν, ζητήσῃ κατὰ τὸ ἄρθρον 656 Α.Κ. τὰς συνεπείᾳ τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου του ἀποδοχὰς τοῦ χρόνου, καθ' ὃν δὲν εἰργάσθη, ἀμφότερα δὲ ταῦτα (ἔνστασίν του μὴ ἐκπληρωθέντος συναλλάγματος—ὑπερημερίαν ἐργοδότου ὡς δανειστοῦ), διότι ἡ παροχὴ εἰς ἣν ἐκ τῆς συμβάσεως ὑποχρεοῦται ὁ ἐργοδό-

της (μισθούς) είναι ένιαία, (ώς ένιαία είναι και ή άντίστοιχος παροχή τοῦ μισθωτοῦ) καταβαλλομένη ἁπλῶς κατά περιόδους (καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῇ λήξει τῆς συμβάσεως), ὁριζομένας ὡς ἄνω ὑπὸ τοῦ ν. ΔΛ'.

Ἐφ' ὅσον ὅθεν ἡ προσβαλλομένη ἐδέξατο, ὅτι ὁ ἀναιρεσείων διά τῆς ἀγωγῆς του ἰσχυρίσθη, ὅτι ἐτύγχανεν ἡμερομίσθιος ἐργάτης, ὅτι ἡ ἀντίδικος τῷ καθυστέρει τήν πληρωμήν δεδουλευμένων ἡμερομισθίων ἀπό 16.6.1952 ἕως 22.9.1952, ἤτοι πλέον τοῦ ἑνός 15θημέρου, καὶ τέλος ὅτι, ἐπὶ τῇ ἀξιώσει τῆς ἀντιδίκου του ὅπως συνεχίσῃ ἐργαζόμενος, καίτοι αὕτη ἐπί μῆνας δέν τῷ κατέβαλε τούς δεδουλευμένους μισθούς, ἐδήλωσεν εἰς ταύτην ὅτι «μένει εἰς τήν σύμβασιν ἐργασίας, ἀλλ' εὑρέθη εἰς τήν ἀνάγκην νά μή παρέχῃ τάς ὑπηρεσίας του, ὡς ἐκ τῆς ἀδυναμίας συντηρήσεώς του», ἐσφαλε μετά ταῦτα, ἀποφηναμένη ἀβασίμων τήν ἀγωγήν του, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 353 καὶ 656 Α.Κ. ἦσαν ἀνεφάρμοστοι, ὡς ἐκ τοῦ γενικοῦ περί συμβάσεων ἐργασίας κανόνος, καθ' ὃν ὑπεχρεοῦτο εἰς προεκπλήρωσιν τῆς παροχῆς του, διότι, πέραν καὶ ἀνεξαρτήτως τοῦ γενικοῦ κανόνος, ἐκ τῶν ὡς ἄνω συγκεκριμένων περιστατικῶν, ὀρθῶς ὑποβαλλομένων εἰς τάς ἐν ἀρχῇ μνημονευομένας διατάξεις καὶ ἰδίᾳ τῶν ἄρθρων 2 § 2 τοῦ ν. ΔΛ', 353 καὶ 656 Α.Κ., προκύπτει: α) ὅτι ὑπῆρχεν ὑπέρ αὐτοῦ ἀπαιτητή ἀπαίτησις μισθῶν (συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 2 § 2 τοῦ ν. ΔΛ') καὶ β) ὅτι ὑπῆρξεν ἐκ μέρους του «προσφερομένη» παροχή ἐργασίας, ἣν ἡ ἀντίδικος ἀπεδέχετο μέν (κατ' ἀλήθειαν ἠξίου), ἄνευ ὅμως καταβολῆς τῆς παρ' αὐτῆς ὀφειλομένης παροχῆς, ἤτοι προκύπτει ὅτι ὑπῆρχον ἅπασαι αἱ προϋποθέσεις τῆς ἐκ τοῦ ἄρθρου 353 Α.Κ. ὑπερημερίας τῆς ἀντιδίκου, ἐξ ἧς ἔδει νά προκύψουν αἱ συνέπειαι τοῦ ἄρθρ. 656 Α.Κ. Δέον συνεπῶς νά ἀναιρεθῇ ἡ προσβαλλομένη δι' ἐσφαλμένην ἐφαρμογήν καὶ ψευδῆ ἑρμηνείαν ἐκ πλαγίου τῶν ὡς ἄνω διατάξεων καὶ ἰδίᾳ τῶν ἄρθρ. 2 § 2 τοῦ ν. ΔΛ' καὶ 353, 656 Α.Κ., κατά τό ἄρθρον 807 § 17 Πολ. Δικ.

β) Ἄλλως ἡ προσβαλλομένη τήν ἐφαρμογήν τοῦ ἄρθρ. 353 Α.Κ., ἐφ' οὗ ἐστηρίζετο ἡ ἀγωγή του, ἀπέκλεισεν ἐκ μόνου τοῦ κανόνος, ὅτι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου τούτου ἦτο ἀνεφάρμοστος ἐπί συμβάσεων, ἐν αἷς ὁ εἷς τῶν συμβαλλομένων ὑποχρεοῦται εἰς προεκπλήρωσιν τῆς ἑαυτοῦ παροχῆς (οἷα καὶ ἡ ἐφ' ἧς ἀγωγή τῶν σύμβασις ἐργασίας), χωρίς ἅμα νά δέχηται ὅτι ἐκ τῶν ὡς ἄνω ὑπ' αὐτῆς δεκτῶν γενομένων, ὡς περιεχομένων ἐν τῇ ἀγωγῇ του, περιστατικῶν (ἤτοι ὅτι ἐτύγχανεν ἡμερομίσθιος ἐργάτης, ὅτι τῷ ὤφειλεν ἡ ἀντίδικος δεδουλευμένας ἀποδοχάς ἀπό 16.6.1952 μέχρις 22.9.1952 καὶ ὅτι ἐπὶ τῇ ἀξιώσει της ὅπως συνεχίσῃ ἐργαζόμενος ἐδήλωσεν, ὅτι ἔμενε μέν εἰς τήν σύμβασιν, ἀλλ' ἠναγκάζετο νά μή ἐργασθῇ ὡς ἐκ τῆς ἀδυναμίας συντηρήσεώς του) προέκυπτεν ὅτι δέν ὑπῆρξε τό μέν ὑπέρ αὐτοῦ ἀπαιτητή παροχή μισθῶν, τό δέ προσφερομένη ὑπ' αὐτοῦ ἀντιπαροχή (ἐργασίας), ἣν ἦτο μέν πρόθυμος νά δεχθῇ ἡ ἀντίδικος, ἄνευ ὅμως ἐκπληρώσεως τῆς παρ' αὐτῆς ὀφειλομένης παροχῆς (μισθῶν), ἐν ἐλλείψει καὶ μόνον τῶν ὁποίων προϋποθέσεων ἠδύνατο νά ἀποκλεισθῇ ἡ ἐφαρμογή τῆς διατάξεως ταύτης (353 Α.Κ.). Οὕτως ὅμως ἡ προσβαλλομένη ἀνεπαρκῶς ἐξέθεσε τά ἀναγκαῖα διά τήν ἐφαρμογήν ἢ μή τῆς ἄνω διατάξεως περιστατικά, εἰς τρόπον ὥστε νά καθίσταται ἀνέφικτος ὁ ἔλεγχος τοῦ Ἀκυρωτικοῦ ἐπί τῆς ὀρθῆς ἢ μή ἐφαρμογῆς τῆς ὡς ἄνω διατάξεως καὶ δέον τούτῳ τῷ λόγῳ νά ἀναιρεθῇ αὕτη κατά τό ἄρθρ. 807 § 17 τῆς Πολ. Δικ., δι' ἐσφαλμένην ἐφαρμογήν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 353 Α.Κ.

γ) Ἐνῷ διά τῆς ἀγωγῆς του, δευτέρου λόγου ἐφέσεως καὶ τῶν κατά τήν ἔκκλητον δίκην, ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ προσβαλλομένη, πρωτάσεών του ἰσχυρίσθη: α) ὅτι ἡ ἀναιρεσίβλητος (ἐργοδότις του) τόν περιήγαγεν εἰς ἀδυναμίαν νά ἐργασθῇ ἀπό τῆς 22ας Σ/βρίου 1952 καὶ ἐφεξῆς, διότι διά τῆς ἐπί ἐξάμηνον μή καταβολῆς μισθοῦ καὶ τῆς ἀδυναμίας του ὅπως ποριοῦτο ἐπί πιστώσει τρόφιμα (ἅτινα μάλιστα ἔπρεπε νά προμηθεύηται εἰς σχετικῶς μεγάλας ποσότητας καὶ φέρῃ μαζί του, καθ' ὅσον, ἐκ τοῦ λόγου ὅτι ἡ ἐργασία ἐξετελεῖτο μακράν κατοικημένων τόπων, ἐπέστρεφεν εἰς τήν κατοικίαν του ἑκάστην Κυριακήν) κατέπεσαν αἱ σωματικαί του δυνάμεις, εἰς σημεῖον ὥστε νά μή δύναται νά ἐκτελέσῃ τήν βαρυτάτην ἐργασίαν τοῦ ὀρύκτου καὶ β) ὅτι ἡ ἀδυναμία του πρός ἐργασίαν, εἰς ἣν τόν περιήγαγεν ἡ ἀναιρεσίβλητος, ὠφείλετο εἰς πταίσμα ταύτης, ἥτις, ἐφ' ὅσον μάλιστα κατέβαλλεν ἀνελλιπῶς τούς μισθούς τοῦ ἐν Ἀθήναις προσωπικοῦ της, ἀνερχομένους εἰς ἑκατοντάδας ἑκατομμυρίων μηνιαίως, τό μέν ἠδύνατο νά καταβάλλῃ τόν μικρόν μισθόν του, τό δέ ἀγνοοῦσεν ὅτι ἡ ἐπί ἑξάμηνον μή καταβολή δεδουλευμένων ἡμερομισθίων (συνιστῶσα μάλιστα ποινικόν ἀδίκημα κατά τούς νόμους ΔΛ' ἄρθρ. 2 § 3 καὶ 690/1945) θά τόν ὠδήγει ἀσφαλῶς, δοθέντος μάλιστα ὅτι ἐστερεῖτο περιουσίας ἢ πίστεως, εἰς ἀδυναμίαν πρός ἐργασίαν, ἐν τούτοις ἡ προσβαλλομένη δέν ἔλυβε ποσῶς ὑπ' ὄψιν τούς ἄνω ἰσχυρισμούς του, οἵτινες ἦσκουν οὐσιώδη ἐπιρροήν εἰς τήν ἔκβασιν τῆς δίκης, ἐφ' ὅσον ἐπί τούτων ἠδύνατο ἐπαρκῶς (καὶ ἀνεξαρτήτως ὑπερημερίας τοῦ ἀντιδίκου) νά θεμελιωθῇ ἡ ἀγωγή του, διώκουσα τήν καταβολήν τῶν, ἀφ' ὅτου (22.9.1952) κατέστη πταίσματι τῆς ἀναιρεσιβλήτου ἀδύνατος ἡ παροχή ἐκ μέρους του ἐργασίας, ἡμερομισθίων του, κατά τό ἄρθρ. 681 § 1 Α.Κ., ὅπερ ὁρίζει ὅτι «ἐάν ἡ παροχή τοῦ ἑνός τῶν συμβαλλομένων κατέστη ἀδύνατος πταίσματι τοῦ ἑτέρου, οὗτος δέν ἀπαλλάσσεται τῆς πρός ἀντιπαροχήν ὑποχρεώσεως». Δέον συνεπῶς νά ἀναιρεθῇ ἡ προσβαλλομένη κατά τό ἄρθρον 807 § 7 τῆς Πολ. Δικ.

* * *

Μέ τό θέμα τῆς ἀποφάσεως ἀπησχολήθη προσφάτως καὶ ἡ παρ' ἡμῖν ἐπιστήμη, ἐνῷ ἐξ ἄλλου τοῦτο ἔχει ἀπασχολήσει καὶ τήν ξένην θεωρίαν καὶ νομολογίαν (βλέπε σχετικῶς ἀναφερομένους ὑπό *Βασ. Παντ. Βασιλείου*, ΕΕΔ 11, 783 ἑπ., ΕΕΔ 11, 833 ἑπ., *Ι. Καποδίστρια*, Θέμ. ΞΔ' 529 ἑπ. συγγραφεῖς, *Α. Νικίσch*, Ἐργατ. Δίκαιον, ἑλλην. μετάφρ., σελ.

361, ξένην νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 12, 625 ἐπ.). Αἱ ἀπόψεις τῆς παρ' ἡμῖν θεωρίας ἔχουν ἐκτεθῆ διὰ μακρῶν (βλέπε **Βασ. Παντ. Βασιλείου**, ΕΕΔ 11, 618, ΕΕΔ 11, 832, **Ν. Βικελίδην**, ΕΕΔ 11, 783, **Κ. Δημάκην**, ΕΕΔ 12, 521 ἐπ., **Φ. Ἀγγελῆν**, ΕΕΔ 7, 885 καὶ λοιπὰς ἐν ΕΕΔ 12, 537 παραπομπάς, **Ι. Καποδίστριαν**, Θέμ. ΞΔ' 529, **τὸν αὐτόν**, ἐν Recht der Arbeit, 1954 σ. 53 ἐπ.), τὰ δικαστήρια δὲ τῆς οὐσίας, ἐνώπιον τῶν ὁποίων ἦλθε τὸ ζήτημα, ἔλυσαν τοῦτο κατὰ διαφόρους λύσεις. Οὕτω ὑπὲρ τοῦ δικαιώματος τοῦ μισθωτοῦ δι' ἐπίσχεσιν τῆς παροχῆς ἐργασίας του, κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 325 Α.Κ., ἀπεφάνθησαν αἱ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 5052/1952 (εἰσηγητὴς **Ε. Καψάλης**, ΕΕΔ 12, 537), Πρωτοδικεῖον Καλαμῶν 173/1952 (Πρωτοδίκης **Ν. Ρουμελιώτης**, ΕΕΔ 13, 76), ἐνῷ ἀρνητικῶς εἶχεν ἀποφανθῆ ἡ ἀναιρεθεῖσα ἤδη ὑπὸ τῆς κατωτέρω δημοσιευομένης ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως ὑπ' ἀριθ. 9395/1953 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν (ΕΕΔ 12, 1078).

Σαφῆς ἤδη ἡ βαρυσήμαντος αὐτὴ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις καὶ διὰ τὴν μεγίστην ἔκτασιν τῶν πρακτικῶν συνεπειῶν, ἀπὸ ἀπόψεως προστασίας τοῦ μισθωτοῦ, καθοδηγεῖ τὴν δικαστηριακὴν πρᾶξιν εἰς τὴν ὀρθὴν τοῦ δικαίου ἐφαρμογήν.

Ἀρείου Πάγου 201/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Α. Χαμάρτος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Σ. Μαυρομιχάλης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Δημάκης, Ν. Σταματόπουλος

Ὡς σαφῶς συνάγεται ἐκ τῶν ἄρθρων 325 καὶ 329 Ἀστ. Κώδικος, ὁ μισθωτὸς δύναται νὰ προβῆ εἰς ἐπίσχεσιν τῆς ὀφειλομένης ὑπ' αὐτοῦ παροχῆς, ταὐτόσημος τῆς μελλούσης ἐργασίας του, πρὸς ἀσφάλειαν ληξιπροθέσμου ἀξιώσεώς του κατὰ τοῦ ἐργοδότου, ἀπορρεούσης ἐξ ἀπαιτητῶν μισθῶν διὰ παρασχεθεῖσαν ἤδη ἐργασίαν, ὑπὸ μόνην τὴν προϋπόθεσιν ὅτι ἡ φύσις τῆς ἐργασίας ἐπιδέχεται τὴν εἰς μεταγενέστερον χρόνον παροχὴν αὐτῆς, ἐπὶ τῇ ταὐτοχρόνῳ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου πληρωμῇ τῶν ἐν λόγῳ ἀποδοχῶν, τὸ δικαίωμα δὲ τοῦτο τῆς ἐπισχέσεως, ὅπερ πρέπει νὰ ἀσκῆται ἐντὸς τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 281 Ἀστικοῦ Κώδικος διαγραφομένων ὁρίων ἐν περιπτώσει ἀξιολόγου καθυστερήσεως περὶ τὴν πληρωμὴν τῶν ἀποδοχῶν τούτων, οὐδαμῶς ἀποκλείεται ἐκ τοῦ λόγου ὅτι ὁ μισθωτὸς ἐνδεχομένως δύναται διὰ τὴν τοιαύτην καθυστέρησιν τῶν μισθῶν του νὰ καταγγείλῃ ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας τὴν σύμβασιν ἐργασίας, ἥτις τυχὸν ὑπόκειται εἰς τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ ἄρθρου 672 Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ ζητήσῃ ἐπιπροσθέτως ἀποζημίωσιν, κατὰ τὸ ἄρθρον 673 Ἀστικοῦ Κώδικος, ἀφοῦ τὸ ἐνδικον τοῦτο βοήθημα οὐδεμίαν τῷ προσπορίζει ἀσφάλειαν τῆς ἀπαιτήσεώς του, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 328 Ἀστικοῦ Κώδικος. Ἀφ' ἑτέρου, κατὰ τὸ ἄρθρον 656 Ἀστικοῦ Κώδικος, ὁ μισθωτὸς δικαιοῦται νὰ ἀπαιτήσῃ τὸν μισθόν, ἀφ' ἧς ὁ ἐργοδότης κατέστη ὑπερήμερος περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῆς ἐργασίας, ἡ ὑπερημερία δὲ αὐτὴ ἐπέρχεται, κατὰ τὰς γενικὰς διατάξεις τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, οὐ μόνον ὅταν οὗτος ἀρνῆται τὴν προσφερομένην ὑπὸ τοῦ ὀφειλέτου μισθωτοῦ παροχὴν ὑπηρεσιῶν, κατὰ τὸ ἄρθρον 349 Ἀστικοῦ Κώδικος, ἀλλὰ, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 353 Ἀστικοῦ Κώδικος, καὶ ὅταν εἶναι μὲν πρόθυμος νὰ δεχθῇ ταύτην, δὲν προσφέρει ὅμως εἰς τὸν μισθωτὸν τὴν αἰτηθεῖσαν ἀντιπαροχήν, τοὐτέστι τοὺς ἀπαιτητοὺς μισθούς του, διότι κατὰ τὴν σαφῆ ἔννοιαν τῆς διαληφθείσης διατάξεως αὕτη ἔχει ἐφαρμογὴν εἰς πᾶσαν περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ ὀφειλέτης λόγῳ τῆς παροχῆς του ἢ ἐναντι ταύτης δικαιοῦται νὰ ἀντιτάξῃ συναφῆ ἀνταξίωσιν, δι' ἣν ἠσκησεν ἤδη νομίμως τὸ δικαίωμα τῆς ἐπισχέσεως ἐπὶ τῆς ὀφειλομένης ὑπ' αὐτοῦ παροχῆς, διὰ τῆς ἀσκήσεως δὲ τοῦ δικαιώματος τούτου λογίζεται ὁ μισθωτὸς ὡς προσενεγκὼν τὴν ὀφειλομένην ὑπ' αὐτοῦ παροχήν, ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς συγχρόνου καταβολῆς τῶν ἀπαιτητῶν μισθῶν του. Τέλος κατὰ τὸ ἄρθρον 2 § 2 τοῦ διατηρηθέντος ἐν ἰσχύϊ, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 38 εἰσαγωγικοῦ ν. 2783/1941, κωδικοποιημένου νόμου ΔΛ'/1912, δι' οὗ συμπληροῦται τὸ ἄρθρον 655 Ἀστικοῦ Κώδικος, ἡ πληρωμὴ τῶν ἡμερομισθίων τῶν ἐν ἄρθρῳ 1 ἐργατῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων καταλέγονται καὶ οἱ ἐργάται ὀρυχείων, δέον νὰ γίνηται καθ' ἑβδομάδα ἢ τρὶς ἢ δὶς τοῦ μηνός, ἀναλόγως τῆς τοπικῆς συνηθείας ἢ συμφωνίας, ἐξαιρέσει τῶν ἐπιχειρήσεων τῶν χρησιμοποιουσῶν περισσοτέρους τῶν 200 ἐργατῶν, ὅτε ὁ τρόπος τῆς πληρωμῆς ρυθμίζεται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 5 τοῦ ἀπὸ 14.9.1912 διατάγματος, ἐκδοθέντος εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ἄνω νόμου, εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις μεταλλείων καὶ λατομείων τὰς ἀπασχολούσας πλέον τῶν 200 ἐργατῶν, ἡ πληρωμὴ τῶν ἡμερομισθίων ἐνεργεῖται κατὰ 15θήμερον ἐντὸς τῶν πρώτων 8 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς λήξεως ἑκάστου 15θημέρου, ἐκτὸς ἂν ὑπάρχῃ συμφωνία περὶ πληρωμῆς κατὰ μικρότερα χρονικὰ διαστήματα.

Ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, καίτοι δέχεται ὅτι κατὰ τὴν ἀγωγὴν ὁ ἀναιρεσείων, τυγχάνων ἐργάτης ὀρυχείου τῆς ἀναιρεσιβλήτου, προέβη εἰς δήλωσιν ἐπισχέσεως τῆς ἐργασίας του ἀπὸ τῆς 22.9.1952, ἐκ τοῦ λόγου ὅτι ἡ ἀναιρεσίβλητος ἠρνεῖτο, ὅπως καταβάλῃ τὰς δεδουλευμένας ἀποδοχάς του ἀπὸ τῆς 16.6.1952 μέχρις 22.9.1952, κατόπιν δὲ ταύτου, ἐμμένων πάντοτε εἰς τὴν σύμβασιν ἐργασίας, εὑρέθη εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ παύσῃ παρέχων τὰς ὑπηρεσίας του ἀπὸ τῆς 22.9.1952, ὡς ἐκ τῆς ἀδυναμίας συντηρήσεώς του, ἕως οὗ ἡ ἀναιρεσίβλητος θὰ τῷ κατέβαλλε τὰς μνησθείσας ἀποδοχάς του, ἐν τούτοις ἀπέρριψε τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσείοντος, διὼκουσαν, κατὰ τὴν κυρίαν αὐτῆς βάσιν, τὴν πληρωμὴν τῶν ἀπὸ τῆς 22.9.1952 καὶ ἐφεξῆς μισθῶν του, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι ὁ ἀναιρεσείων δὲν ἐκέκτητο τὸ δικαίωμα ἐπισχέσεως τῆς ἐργασίας διὰ τὴν ἄνω αἰτίαν καὶ ὅτι δὲν περιέστη εἰς ὑπερημερίαν ἡ ἀναιρεσίβλητος περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῆς ἐργασίας, διότι, ὡς λέγει, δὲν ἐκτίθεται ἐν τῇ ἀγωγῇ, οὐδ' ἀβεβαιώθη ἐκ τῶν ἀποδεικτικῶν, ὅτι συνεφωνήθη κατὰ

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΚΩΛΥΜΑ ΔΙΑ ΠΑΡΟΧΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΜΙΣΘΟΥ

Προστασία παθόντων ἐξ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος καὶ ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 657, 658 Α.Κ.

Πρόσθετος ἀμοιβὴ δι' ἐπὶ πλέον κανονικὴν παραγωγὴν συνιστᾷ ἔκτακτον παροχήν, μὴ ὑπολογιζομένην εἰς δικαιούμενον, κατ' ἄρθρ. 657, 658 Α.Κ., μισθὸν ἐπὶ κωλύματος μισθωτοῦ διὰ παροχὴν ἐργασίας ἕνεκα σπουδαίου λόγου.— Ἐφαρμογὴ ἄρθρων 657, 658 Ἀστικοῦ Κώδικος, ἀνεξαρτήτως προστασίας Ν. 551 περὶ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων.

Τὰ ἄρθρα 657, 658 τοῦ Α.Κ., κατὰ τὰ ὁποῖα διατηρεῖται ἡ ἀξίωσις τοῦ μισθωτοῦ ἐπὶ τὸν μισθόν, ἐὰν μετὰ δεκαήμερον τοὐλάχιστον παροχὴν ἐργασίας κωλύηται νὰ ἐργασθῇ, ἕνεκα σπουδαίου λόγου, μὴ ὀφειλομένου εἰς ὑπαιτιότητα αὐτοῦ (ὁρίζεται ἐν τῷ ἄρθρῳ 658 Α.Κ. τὸ μέτρον τῆς εὐθύνης τοῦ ἐργοδότου) ἀφήνουν εἰς τὸν Δικαστὴν τὴν ἐκτίμησιν τοῦ σπουδαίου λόγου (βλ. *Κ. Κανκᾶ*, Ἐνοχ. ὑπ' ἄρθρα 657 - 658).

Κατὰ τὰ ἐν τῇ θεωρίᾳ καὶ νομολογίᾳ πάντως κρατοῦντα (βλέπε ΕΕΔ 12, 202) ἡ ἀνυπαιτιος ἀσθένεια τοῦ μισθωτοῦ συνιστᾷ τὸν σπουδαῖον λόγον τῶν ἄνω διατάξεων. Προσκνψεν ὅμως περαιτέρω τὸ ζήτημα, ἂν καὶ τὸ κώλυμα τοῦ μισθωτοῦ πρὸς παροχὴν ἐργασίας, ἕνεκα ἐργατικοῦ ἀτυχήματος, ἐφ' ὅσον τοῦτο ρυθμίζεται, ὡς πρὸς τὴν ἐναντι τοῦ παθόντος εὐθύνην τοῦ ἐργοδότου ἐκ τοῦ ν. 551 περὶ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων, ὑπάγηται εἰς τὴν ρύθμισιν τῶν ἄνω διατάξεων.

Τοῦτο οὐχὶ ὑπὸ τὴν ἔννοιαν, ἂν καὶ τὸ ἐργατικὸν ἀτύχημα ἀποτελῇ τὸν σπουδαῖον λόγον τοῦ ἄρθρου 657 Α.Κ. (δὲν δύναται νὰ ἀμφισβητηθῇ, βλέπε καὶ *Κ. Τριανταφυλλόπουλον*, ΕΕΔ 9, 725 ἑπ.), ἀλλ' ἂν, διότι ὁ παθὼν τὸ ἐργατικὸν ἀτύχημα μισθωτὸς ἀποζημιοῦται κατὰ τὸ ἐν νόμῳ 551 περὶ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων μέτρον, ἔχῃ ὁ ἐργοδότης καὶ τὴν ἐκ τῶν ἄρθρων 657, 658 Α.Κ. ὑποχρέωσιν καταβολῆς μισθοῦ.

Τὸ ζήτημα τίθεται δι' ὅσας περιπτώσεις ἐφαρμόζεται ὁ ν. 551. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 60 § 3 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» (ΕΕΔ 10, 662), εἰς περίπτωσιν ἀνικανότητος πρὸς ἐργασίαν ἢ θανάτου, ὀφειλομένων εἰς ἀτύχημα ἐκ βιαίου συμβάντος, ἐπελθόντος ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας ἢ ἐξ ἀφορμῆς αὐτῆς, ἐὰν ὁ παθὼν περιλαμβάνηται μεταξὺ τῶν ἀσφαλιστέων κατὰ τὸν παρόντα νόμον προσώπων ἢ ἐν περιπτώσει θανάτου του τὰ ἐν ἄρθρῳ 28 § 6 ἀναφερόμενα πρόσωπα δικαιοῦνται τῶν παροχῶν τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ παρόντος νόμου, ὁ οἰκεῖος ἐργοδότης ἀπαλλάσσεται τῆς ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ β.δ. τῆς 24 Ἰουλίου 1920 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ εὐθύνης πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν ἐξ ἀτυχήματος ἐν τῇ ἐργασίᾳ παθόντων ἐργατῶν ἢ ὑπαλλήλων», ὡς αὗται ἐτροποποιήθησαν μεταγενεστέρως, ὑποχρεώσεως πρὸς καταβολὴν τῆς παρὰ τούτων προβλεπομένης ἀποζημιώσεως, ἐξόδων νοσηλείας καὶ κηδείας. (Παράμοιον καὶ τὸ ἄρθρ. 69 § 4 τοῦ διὰ τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 καταργηθέντος ν. 6298/1934).

Ἐπὶ τῇ βάσει τῆς διατάξεως αὐτῆς ἐγένετο δεκτὸν (βλέπε Ὁλομ. Α.Π. 435/1949, εἰσηγητὴς *Ν. Κάτελος*, ΕΕΔ 7, 663, Α.Π. 61/1951, εἰσηγητὴς *Ν. Πλατόκος*, ΕΕΔ 10, 370, *Χ. Οἰκονόμου*, Δίκαιον Ἐργ. Ἀτυχημάτων καὶ Ἐπαγγελματικῶν Νόσων, σελ. 807), ὅτι ἀποκλείεται καὶ ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 16 τοῦ ἄνω β.δ. ἀγωγὴ τοῦ μισθωτοῦ περὶ ἀποζημιώσεως καὶ κατὰ τὸ κοινὸν ἀστικὸν δίκαιον, ἐκτὸς ἂν τὸ ἀτύχημα ὀφείληται εἰς δόλον τοῦ ἐργοδότου.

Ὁπωσδήποτε καὶ ἐκεῖ ὅπου ἐφαρμόζεται ὁ ν. 551 σύμφωνος εἶναι ἡ γνώμη τῆς νομολογίας (βλ. ΕΕΔ 12, 1184 εἰς σημειώσεις μας, ΕΕΔ 12, 1186), ὅτι ἡ ἐκ τοῦ ν. 551 ὑφισταμένη ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου πρὸς ἀποζημίωσιν εἶναι ἄσχετος πρὸς τὴν ἐκ τῶν ἄρθρων 657, 658 τοῦ Α.Κ. ἀξίωσιν τοῦ μισθωτοῦ ἐπὶ τὸν μισθὸν αὐτοῦ καθ' ὅσον χρόνον ἐκωλύθη, ἕνεκα τοῦ ἀτυχήματος (σπουδαίου λόγου), πρὸς παροχὴν τῆς ἐργασίας του.

Τοῦτο δέχεται ἤδη καὶ τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν διὰ τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως αὐτοῦ.

Πάντως ὅμως, δεδομένου ὅτι κατὰ τὸ ρητὸν γράμμα τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 657 Α.Κ. ἀπαιτεῖται νὰ μὴ ὀφείληται τὸ κώλυμα πρὸς παροχὴν ἐργασίας εἰς ὑπαιτιότητα τοῦ μισθωτοῦ, πρέπει νὰ εἶναι ἀντικείμενον ἀπο-

---

τὴν σύναψιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἢ εἰς τὸν ἀναιρεσείοντα προκαταβολὴ τοῦ μισθοῦ ἢ ὅτι ὀφίστατο τοιαύτη τις συνήθεια (οἷα περιστατικὰ δὲν ἤσκουν οὐσιώδη ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης), χωρὶς νὰ ἐρευνήσῃ παντάπασιν, ἂν κατὰ τὸν ἐφαρμοστέον καὶ ἀνευ ἐπικλήσεως τῶν διαδίκων διαληφθέντα νόμον ΔΛ'/1912 ἢ τὸ ἀπὸ 14.9.1912 βασ. διάταγμα ἦσαν ἀπαιτηταὶ αἱ ρηθεῖσαι παροχαὶ τοῦ ἀναιρεσείοντος κατὰ τὸν χρόνον ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος ἐπισχέσεως, οὕτω δὲ κατέστησεν ἀνέφικτον τὸν ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου ἔλεγχον, ἂν ὀρθῶς ἐφηρμόσθησαν αἱ μνησθεῖσαι διατάξεις οὐσιαστικοῦ νόμου, ἐφ' ὧ ἀναιρετέα εἶναι ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, κατὰ τὸ ἄρθρον 807 § 17 καὶ 809 Πολ. Δικονομίας καὶ τὸν βάσιμον περὶ τούτου 1ον λόγον τοῦ ἀναιρετηρίου, παραπεμπτέα δὲ εἶναι ἡ ὑπόθεσις ἐνώπιον τοῦ Β' Τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου διὰ τὴν κατάλληλον τοῦ νόμου ἐφαρμογήν, συμφώνως τοῖς ἄρθροις 836 Πολ. Δικ. καὶ 3 § β' νόμου ΧΜΖ'/1877.

ΠΡΟΣΘΕΤΟΣ ΑΜΟΙΒΗ ΔΙΑ ΠΑΡΟΧΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΑΣ

Βάσις ὑπολογισμοῦ κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 8900/1946 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν

Παροχὴ προσθέτου ἀμοιβῆς ἐξ 75 ο/ο ἐπὶ τοῦ μισθοῦ δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακάς.—Ὑπολογισμὸς ἐπὶ τῶν ὑποχρεωτικῶν ἐλαχίστων ὁρίων μισθῶν, εἰς τοὺς ὁποίους περιλαμβάνονται καὶ αἱ εἰς εἶδος παροχαί, ἐφ' ὅσον ὅμως προβλέπονται ὑπὸ τῶν οἰκείων συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καὶ ὑπάρχει διὰ ταύτας καθιερωμένον διὰ νόμου ἐλάχιστον ὅριον ἀποτιμήσεώς των εἰς χρήμα.—Ἐργασία νοσηλευτικοῦ προσωπικοῦ Ἱδρύματος — Καθορισμὸς μισθοῦ καὶ εἰς εἶδος παροχῶν διὰ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ἐνήχθη κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν τὸ Δρομοκαΐτειον Θεραπευτήριον διὰ παροχὴν πρὸς μισθωτὸν τῆς δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900/1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ὡς ἠμυνεύθη ὑπὸ τῆς ἀριθ. 25825/254/1951 ὁμοίας (ΕΕΔ 12, 388, 389), παρεχομένης εἰς τοὺς μισθωτοὺς τῆς χώρας (βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 12, 388) προσαυξήσεως τοῦ νομίμου ἡμερομισθίου ἢ μισθοῦ κατὰ 75 ο/ο διὰ παροχὴν ἐργασίας κατὰ Κυριακάς.

Ὑπὸ τὴν ἔκδοχὴν ὅτι ἡ ἄνω ὑπουργικὴ ἀπόφασις ἐφαρμόζεται ἐπὶ ἐγκύρως παρεχομένης κατὰ τὰς Κυριακὰς ἐργασίας (βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 12, 388), ἐφ' ὅσον κατὰ τὸ π.δ. 8/14 Μαρτίου 1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τοῦ νόμου περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως» ἡ Κυριακὴ ἀνάπαυσις δὲν ἐπιβάλλεται εἰς τὰς πανεὸς εἴδους ἰατρικὰς ἐργασίας, τὰς μαιευτικάς, νοσοκομειακὰς καὶ κτηνιατρικάς, εἶχεν, ὡς καὶ ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου δέχεται, ἐφαρμογὴν ἡ σημειουμένη ἀνωτέρω ὑπουργικὴ ἀπόφασις (βλέπε καὶ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 4765/1953, εἰσηγητὴς *Ε. Ράντος*, ΕΕΔ 12, 382, Πρωτοδ.-

---

δείτεως καὶ ἂν τὸ ἐργατικὸν ἀτύχημα ὀφείληται εἰς ὑπαιτιότητά του, ἀδιαφόρως ἂν κατὰ τὸν ν. 551 προστατεύηται δι' αὐτοῦ ὁ παθὼν καὶ ὅταν ἐξ ὑπαιτιότητός του προκαλῆται τὸ ἀτύχημα, ἐξαιρουμένης μόνον τῆς περιπτώσεως, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ παθὼν ἐκ προθέσεως προεκάλεσε τὸ ἐπελθὸν ἀτύχημα (ἄρθρ. 1 ν. 551, κωδικοποιηθέντος β.δ. 24 Ἰουλίου 1920, βλέπε καὶ ἀγόρ. *Γιδοπούλου*, Θέμ. ΑΕ' 682).

Ἀνάλογον πρὸς τὰ ἄρθρα 657, 658 τοῦ Α.Κ. εἶναι τὸ ἄρθρ. 357 τοῦ Ἐμπορικοῦ νόμου.

Κατὰ τὸ ἄρθρον τοῦτο ὁ ναύτης ὁ ἀσθενήσας διαρκοῦντος τοῦ πλοῦ ἢ ἀσθενήσας ἢ πληγωθεὶς ἐν ὑπηρεσίᾳ τοῦ πλοίου δικαιοῦται τοῦ μισθοῦ του μέχρι 4 μηνῶν. Ἀλλὰ παραλλήλως ἰσχύει καὶ ἡ τοῦ ν. 551 προστασία (βλέπε *Σ. Ἀγαπητίδην*, Αἱ σύγχρονοι τάσεις ἐν τῇ προστασίᾳ τῆς ναυτικῆς ἐργασίας, σελ. 160).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1958/1954

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. **Σ. Παπαδόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Βεκρῆς, Χ. Ταντσαρούδας

Ἐβεβαιώθη, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων σχηματισθεῖσαν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, ὅτι ὁ ἐνάγων προσελήφθη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐναγομένης τὴν 19 Φεβρουαρίου 1952, ὡς μπαζαδῶρος ὑπογείου στοᾶς καὶ δι' ἀόριστον χρόνον, ἀμειβόμενος διὰ τοῦ ἑκάστοτε βασικοῦ ἡμερομισθίου τῶν συλλογικῶν συμβάσεων καὶ κατὰ τὸν ἐπίδικον χρόνον διὰ τοῦ τοιούτου ἡμερομισθίου τῶν δραχμῶν 31.000 καὶ δι' ἰδιαιτέρας προσθέτου ἀμοιβῆς, ἐκ δραχ. 2.300, δι' ἕκαστον ἐξαγόμενον βαγόνιον μεταλλεύματος, πέραν τοῦ ὡρισμένου ἡμερησίου παραγωγικοῦ ἀποτελέσματος τῶν 8 βαγονίων. Ἡ τοιαύτη ὅμως δι' ἕκαστον πέραν τῆς ὡρισμένης ἀποδόσεως τῶν 8 βαγονίων καθ' ἕκαστον ἡμερομίσθιον ἀπόδοσις ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἀποκλειστικῆς καὶ μόνον βουλήσεως τοῦ ἐνάγοντος καὶ ἀνάγεται εἰς τὰς προσωπικὰς τοῦτου δυνατότητας, ἡ δὲ ἐπὶ ταύτῃ ἀμοιβὴ ἀποτελεῖ ἔκτακτον παροχήν, παρεχομένην ὑπὸ μορφὴν βραβείου ἐπὶ τῆς παραγωγῆς καὶ τι διάφορον τοῦ τακτικοῦ μισθοῦ τοῦ ἐνάγοντος (ἴδε ὑπ' ἀριθ. 8184/1953 ἀπόφασιν τοῦ Δικαστηρίου τούτου, ὡς ἐφετείου δικάζοντος). Κατ' ἀκολουθίαν ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, δεχθεῖσα ὅτι ἡ ὡς ἄνω ἀμοιβὴ ἀποτελεῖ μέρος τῶν τακτικῶν τοῦ ἐνάγοντος ἀποδοχῶν καὶ μετὰ ταῦτα ὑπολογίσασα ταύτην, κατὰ τὴν ἐπιδίκασιν τοῦ μισθοῦ τοῦ ἐνάγοντος, διὰ πέντε (5) ἡμέρας, καθ' ἃς συνεπείᾳ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος, μὴ ὀφειλομένου εἰς ὑπαιτιότητά του, ἐκωλύθη νὰ ἐργασθῇ κατὰ τὰς ἡμέρας αὐτάς, κατ' ἄρθρα 657 καὶ 658 τοῦ Α.Κ., ἐχόντα ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων (*Κ. Τριανταφυλλόπουλος*, ΕΕΔ 9, σ. 725), ἀνεξαρτήτως τῆς ὑπὸ τοῦ ν. 551/1914, ὡς οὗτος ἐκωδικοποιήθη διὰ τοῦ β. δ. τῆς 24 Ἰουλίου] 25 Αὐγούστου 1920, ἀποζημιώσεως, ἅτε τῆς ἀξιώσεως ἐπὶ τὸν μισθὸν τῶν ἄρθρων τούτων τοῦ Α.Κ. οὔσης ἀνεξαρτήτου καὶ αὐτοτελοῦς τῆς ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω νόμου προβλεπομένης ἀποζημιώσεως, ἐσφαλὲς καὶ δέον νὰ μεταρρυθμισθῇ αὕτη, δεκτοῦ καθισταμένου τοῦ μοναδικοῦ λόγου τῆς κρινομένης ἐφέσεως, καθ' ὅσον οὗτος ἀφορᾷ εἰς τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ μισθοῦ τοῦ ἐνάγοντος, κατὰ τὰς ὡς ἄνω ἡμέρας, καὶ ἐπὶ τῆς ἐκτάκτου ταύτης ἀμοιβῆς αὐτοῦ, ἐπὶ τῷ τέλει τῆς ἐν μέρει παραδοχῆς τῆς ἀγωγῆς, κατὰ τὸ κονδύλιον τοῦτο, διὰ δραχμὰς 105.000 (31.000 Χ 5 = 155.000, μεῖον 50.000 ἐκπιπτομένων ὡς καταβληθεισῶν τῷ ἐνάγοντι ἐκ μέρους τοῦ Ι.Κ.Α., = 105.000) καὶ ἐν συνόλῳ κατὰ τὰ ἐνιαίως μετὰ τῶν ὑπὸ τῆς ἐκκαλουμένης δεκτῶν γενομένων καὶ μὴ ὑπὸ τῆς ἐφέσεως πληττομένων κονδυλίων ἐν τῷ διατακτικῷ τῆς παρούσης διατασσόμενα διὰ δραχμὰς 282.000 (177.000 + 105.000).

κείου Σπάρτης 410/1953, εἰσηγητὴς *Α. Σπερελάκης*, ΕΕΔ 13, 309).

Προκαλεῖ ἐνδιαφέρον ἡ ἄκυρος τῆς δημοσιευομένης ἀποφάσεως, ὅτι ὁ ὑπολογισμὸς τῆς προσαυξήσεως ταύτης γίνεται καὶ ἐπὶ τῶν εἰς εἶδος παροχῶν, ἐφ' ὅσον αὗται προβλέπονται ὑπὸ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἀποτιμῶνται δι' αὐτῆς εἰς χρῆμα (βλέπε σχετικῶς καὶ Α.Π. 340/1950, εἰσηγητὴς *Β. Μακρῆς*, ΕΕΔ 9, 586).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1744/1954

Διαδικασία Ν. Γ'ΝΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. Ι. Γεωργακόπουλος
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. Ι. Μαρινάκος
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Μαριντζίδης, Γ. Βερτίτσης

Διὰ τῆς ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἀγωγὴς τῆς ἡ ἐφεσίβλητος - ἐνάγουσα, ἰσχυριζομένη ὅτι εἰργάσθη παρὰ τῷ ἐκκαλοῦντι - ἐναγομένῳ ὡς νοσοκόμος ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου ἀπὸ 9 Ἰουλίου 1929 μέχρι 30 Νοεμβρίου 1953, ὅτε ἀπελύθη, ἠτήσατο δι' αὐτῆς τὴν καταβολὴν 1) τοῦ 1/25 τοῦ εἰς χρῆμα καὶ εἰς εἶδος μηνιαίου μισθοῦ της, 2) τῆς κατὰ 75 ο/ο προσαυξήσεως τοῦ ἐκ τῶν εἰς εἶδος παροχῶν μισθοῦ της καὶ ἀμφότερα τὰ κονδύλια ταῦτα διὰ τὴν κατὰ 377 Κυριακὰς καὶ λοιπὰς ἐκ τοῦ νόμου καθιερωμένας ὡς μὴ ἐργασίμους ἑορτὰς τοῦ ἔτους ἀπασχόλησιν αὐτῆς ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος κατὰ τὸν χρόνον ἀπὸ 1 Μαρτίου 1946 μέχρι 30 Νοεμβρίου 1952 καὶ 3) τῶν δώρων τῶν Χριστουγέννων τῶν ἐτῶν 1946 ἕως 1951 καὶ τοῦ Πάσχα τούτων καὶ τοῦ 1952 ἐπὶ τοῦ εἰς εἶδος μισθοῦ της, ἀναβιβαζόμενα τὰ μὲν πρῶτον εἰς δραχμὰς 11.762.400, τὸ δεύτερον τούτων εἰς δραχμὰς 3.845.900 καὶ τὸ τρίτον εἰς δραχμὰς 3.230.000. Τὴν ἀγωγὴν ταύτην ἐδέχθη ἐν μέρει ὡς πρὸς τὰ κεφάλαια δεύτερον καὶ τρίτον, ἀπέρριψε δὲ ὡς πρὸς τὸ πρῶτον τούτων ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, καθ' ἧς ἤδη παρακονεῖται, τὸ μὲν ἐκκαλοῦν διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεώς του, καθ' ὅσον ἐγένετο δεκτὴ ἡ ἀγωγὴ τῆς ἐφεσιβλήτου, αὕτη δὲ διὰ τῆς ἀντεφέσεώς της, καθ' ὃ πρῶτον κεφάλαιον ἀπερρίφθη ἡ αὐτὴ ἀγωγὴ της καὶ ἐγένετο ἐν μέρει μόνον δεκτὴ ὡς πρὸς τὸ τελευταῖον κονδύλιον αὐτῆς.

Ἐκ τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 1 τῆς ὑπ' ἀριθ. 25825/1951 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας «περὶ ἑρμηνείας τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900/1946 ἀποφάσεως τῶν αὐτῶν Ὑπουργῶν προκύπτει, ὅτι ἡ διὰ τῆς τελευταίας τούτων χορηγουμένη κατὰ 75ο/ο προσαύξησις τῶν μισθῶν ὑπολογίζεται πάντοτε ἐπὶ τῶν ὑποχρεωτικῶς τεθεσπισμένων ἐλαχίστων ὁρίων αὐτῶν, ἐν οἷς οὕτω περιλαμβάνονται καὶ αἱ εἰς εἶδος παροχαί, ἐφ' ὅσον ὅμως προβλέπονται ὑπὸ τῶν οἰκείων συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καὶ καθ' ὅσον διὰ ταύτας ὑπάρχει καθιερωμένον διὰ νόμου ἐλάχιστον ὅριον ἀποτιμήσεώς των εἰς χρῆμα, ὡς τοῦτο ἐναργῶς ἐξάγεται ἐκ τοῦ ἐν τῇ ρηθείσῃ ἀποφάσει ὅρου «τεθεσπισμένων». Τοιαῦται ἐπὶ πλέον τοῦ μισθοῦ παροχαὶ προβλέπονται, μεταξὺ τῶν ἄλλων, καὶ ὑπὸ τῆς διατροφῆς μέχρι τῆς 14 Ἀπριλίου 1950 τὰς ἀποδοχὰς τοῦ νοσηλευτικοῦ προσωπικοῦ τοῦ ἐκκαλοῦντος ἀπὸ 18 Ἰουλίου 1940 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀποτελούμεναι ἐκ τροφῆς, κατοικίας καὶ στολῆς ὑπηρεσίας. Ἡ εἰς χρῆμα ὅμως ἀποτίμησις τούτων καὶ εἰδικώτερον τῆς τροφῆς καὶ κατοικίας, περὶ ὧν νῦν πρόκειται, καθωρίσθη τὸ πρῶτον διὰ τῆς ἀπὸ 27 Δεκεμβρίου 1949 μεταπολεμικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ ἰδιωτικῶν κλινικῶν Ἀθηνῶν —Πειραιῶς, ἥτις ἐτέθη ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ 14 Ἀπριλίου 1950 καὶ ρυθμίζει ἐκτοτε τὰς ἀποδοχὰς τοῦ προσωπικοῦ τῶν κλινικῶν τούτων, ἐν οἷς ἀνήκει καὶ τὸ ἐκκαλοῦν. Οὕτως ἀπὸ τοῦ χρόνου τούτου καὶ μόνον, ἀφ' οὗ ἡ ἀξία τῆς τροφῆς καὶ κατοικίας θεωρεῖται ὡς ὑποχρεωτικῶς τεθεσπισμένη, καθορισθεῖσα διὰ τῆς μὲν πρώτης εἰς δραχμὰς 8.000 ἡμερησίως ἢ δραχμὰς 240.000 μηνιαίως, τῆς δὲ δευτέρας εἰς δραχμὰς 80.000 μηνιαίως, ἡ κατὰ 75ο/ο προσαύξησις εἶναι ὑπολογιστέα καὶ ἐπὶ τῶν παροχῶν τούτων, ἀποτελοῦσα μετὰ τοῦ μηνιαίου μισθοῦ τὸ σύνολον τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τοῦ ἐκκαλοῦντος, ἐφ' οὗ καὶ ἔχουσιν ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900/1946 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας περὶ παροχῆς τοῦ 75ο/ο κατὰ ῥητὸν ὅρον τῆς ὡς ἄνω ἀπὸ 27 Δεκεμβρίου 1949 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ἄρα διὰ τὸν προγενέστερον χρόνον, ἐφ' ὅσον διὰ μὲν τῆς καλυπτούσης τὸ τμῆμα τούτου ἀπὸ 20 Ὀκτωβρίου 1947 μέχρι 14 Ἀπριλίου 1949 ὡς ἄνω ἀπὸ 18 Ἰουλίου 1940 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας δὲν ὑφίσταται τεθεσπισμένον ἐλάχιστον ὅριον ἀποτιμήσεως εἰς χρῆμα τῶν ὡς ἄνω παροχῶν, διὰ δὲ τῆς διεπούσης καὶ τὰς ἀποδοχὰς τοῦ προσωπικοῦ τοῦ ἐκκαλοῦντος ὑπ' ἀριθ. 3601/1946 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας κατὰ τὸ ἀπὸ 1 Μαρτίου 1946 μέχρι 19 Ὀκτωβρίου 1947 χρονικὸν διάστημα, καθ' ὃ πᾶσαι αἱ προπολεμικαὶ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας, ἐν αἷς καὶ ἡ προαναφερθεῖσα, ἐτέλουν ἐν ἀδρανείᾳ, ἐπανισχύσασαι ἀπὸ τῆς ἀναπροσαρμογῆς τῶν ἐν αὐταῖς μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων διὰ τῶν ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 καὶ 1 Δεκεμβρίου 1947 γενικῶν μεταπολεμικῶν συμβάσεων ἐργασίας, δὲν προεβλέπετο ἡ χορήγησις εἰς εἶδος παροχῶν, ἡ κατὰ 75ο/ο προσαύξησις διὰ τὴν κατὰ Κυριακὰς καὶ λοιπὰς μὴ ἐργασίμους ἑορτὰς ἀπασχόλησιν τοῦ προσωπικοῦ τοῦ ἐκκαλοῦντος, εἶναι ἀντιθέτως καταβλητέα ἐπὶ τοῦ μηνιαίου εἰς χρῆμα μισθοῦ αὐτοῦ.

Ἐβεβαιώθη, ὅτι ἡ ἐφεσίβλητος τὴν 9ην Ἰουλίου 1929 προσελήφθη ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐπὶ χρόνῳ μὴ ὡρισμένῳ ὡς νοσοκόμος καὶ ἐκτοτε εἰργάσθη παρ' αὐτῷ μέχρι τῆς 30 Νοεμβρίου 1952, ἀντὶ μηνιαίου εἰς χρῆμα μισθοῦ καὶ ἐπὶ πλέον τούτου τροφῆς, κατοικίας καὶ στολῆς ὑπηρεσίας. Κατὰ τὸν χρόνον ἀπὸ 14 Ἀπριλίου 1950 μέχρι 15 Ἰουνίου 1952, καθ' ὃν ἡ ἐφεσίβλητος, κατὰ τὰ προεκτεθέντα, ἐδικαιοῦτο νὰ λάβῃ τὴν κατὰ 75 ο/ο προσαύξησιν καὶ ἐπὶ τῆς ἐκ δραχμῶν 320.000 ἀξίας τῶν ἐκ τῶν παροχῶν της εἰς εἶδος τροφῆς καὶ κατοικίας, εἰργάσθη ἐπὶ 113 Κυριακὰς καὶ ἐκ τοῦ νόμου καθιερωμένας ὡς μὴ ἐργασίμους ἑορτάς. Οὕτως ἐδικαιοῦτο ἐκ τῆς αἰ-

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ ΔΙ' ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΑ ΕΞΟΔΑ

"Εννοια τῶν σχετικῶν ὑπ' ἀριθ. 3323 καὶ 49004/1951 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων

Παροχὴ δι' ἄνω ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἀποζημιώσεως δι' ὁδοιπορικὰ ἔξοδα πρὸς ὑπαλληλικὸν καὶ ὑπηρετικὸν προσωπικὸν Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν καὶ Βιομηχανιῶν ἀπασχολούμενον εἰς τὴν διεκπεραίωσιν ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων.— Προϋπόθεσις ἡ ἀπασχόλησις εἰς τὴν ἐργασίαν ταύτην ἐπὶ πλέον τῆς κυρίας αὐτῶν εἰς τὰ Γραφεῖα ἀπασχολήσεως.

Δυνάμει τῶν ὑπ' ἀριθ. 3323/295/1951 καὶ 49004/5037/1951 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων (ΕΕΔ 12, 445) παρεσχέθη τὸ εἰς αὐτὰς ὁριζόμενον ἐπίδομα ὁδοιπορικῶν ἐξόδων εἰς τὸ ὑπαλληλικὸν καὶ ὑπηρετικὸν προσωπικὸν τῶν Γραφείων τῶν Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν καὶ τῶν Βιομηχανιῶν τῶν λειτουργουσῶν ὑπὸ μορφὴν Ἀνωνύμου Ἑταιρίας.

Τῶν ὁδοιπορικῶν αὐτῶν ἐξόδων δικαιοῦνται μόνον ἐκεῖνοι, οἵτινες, ἐπὶ πλέον τῆς κυρίας αὐτῶν ἐν τοῖς Γραφείοις ἀπασχολήσεώς των, ἀσχολοῦνται καὶ εἰς τὴν διεκπεραίωσιν τῶν ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων τούτων (βλέπε σχετικῶς καὶ Α.Π. 254/1953, εἰσηγητὴς *Ι. Τραχανῆς*, ΕΕΔ 12, 599, καὶ λοιπὴν νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 12, 445).

Ἑπομένως ἀποτελεῖ πάντοτε ζήτημα ἀποδείξεως ἡ πραγματικὴ αὕτη τοῦ δικαιώματος προϋποθέσεως καὶ ὡς πρὸς τοῦτο σχετικὴ εἶναι ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν ὡς ἐφετείου.

Πρόκειται εἰς τὴν συγκεκριμένην αὐτὴν περίπτωσιν περὶ μισθωτοῦ τοῦ Ὀργανισμοῦ Τηλεπικοινωνιῶν Ἑλλάδος (Ο.Τ.Ε.). Ὁ Ὀργανισμὸς οὗτος ἀποτελεῖ Ἀνώνυμον Ἑταιρίαν, ἀνήκουσαν εἰς τὸ Κράτος (Σ.Ε. 667/1950, εἰσηγητὴς *Ο. Κυριακός*, ΕΕΔ 9, 845, Σ.Ε. 822/1951, εἰσηγητὴς *Μ. Στασινόπουλος*, ΕΕΔ 10, 1237), τὸ προσωπικὸν δὲ αὐτοῦ διατελεῖ εἰς σχέσιν μισθώσεως ὑπηρεσιῶν τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου (βλέπε καὶ Α.Π. 296/1952, εἰσηγητὴς *Ν. Πλατύκας*, ΕΕΔ 11, 644, Α.Π. 170/1953, εἰσηγητὴς *Π. Τζαννετάκης*, ΕΕΔ 12, 496) καὶ εἶχον, κατ' ἀρχήν, συντρεχόντων καὶ τῶν σημειωθέντων ὅρων αὐτῶν, ἐφαρμογὴν αἱ ἀνωτέρω περὶ ὁδοιπορικῶν ἐξόδων ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1850/1954

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Α. Καλλέργης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Παπαπαῦλος, Κ. Γιομπρὲς

Κατὰ τὰς συνδεδυασμένας διατάξεις τῶν ὑπ' ἀριθ. 3323 τῆς 23.1.1951 καὶ 49004 τῆς 1.9.1951 ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἐκδοθεισῶν κατ' ἐξουσιοδότησιν ἐκ τοῦ ἀ.ν. 28/1944, δι' αὐτῶν ἐχορηγήθη ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον, κατὰ περιορισμὸν ἐκ τῶν ἀποφάσεων αὐτῶν προκύπτοντα, εἰς τοὺς ἐκ τῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν τῶν Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν καὶ Βιομηχανιῶν ἀπασχολουμένους εἰς τὴν διεκπεραίωσιν ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων τούτων, ἐπὶ πλέον τῆς κυρίας αὐτῶν ἐν τοῖς Γραφείοις ἀπασχολήσεως, μηνιαῖον ἐπίδομα ἢ ἀποζημιώσεις ἐκ δραχμῶν 150.000. Συνεπῶς, ἐὰν ὁ δεδομένος ὑπάλληλος ἢ ὑπηρέτης προσελήφθη διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας ὡς κυρίου ἔργου δὲν δικαιοῦται τοῦ τοιούτου ἐπιδόματος (Α.Π. 254/1953, ΕΕΔ 12, σελ. 599-600). Ἐβεβαιώθη, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, ὅτι μεταξὺ τῶν διαδίκων συνήφθη πρὸ πολλῶν ἐτῶν (ὁ ἀκριβὴς χρόνος δὲν καθορίζεται, τοῦθ' ὅπερ ἄνευ ἐπιρροῆς εἰς τὴν προκειμένην διαφοράν) ἐργασιακὴ σύμβασις, δι' ἧς ὁ ἐνάγων προσελήφθη παρὰ τῇ ἐναγομένῃ ὡς κλητὴρ ταύτης, ἀνήκων εἰς τὸ ὑπὸ τὴν κατηγορίαν «ὑπηρετικὸν προσωπικόν» τοιοῦτον. Ἡ ἰδιότης αὕτη τοῦ ἐνάγοντος συνομολογεῖται ἀμφοτέρωθεν, ἀμφισβητουμένου μόνον ἂν οὗτος προσελήφθη διὰ τὴν παροχὴν κυρίως ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας, ὡς ὑποστηρίζει ἡ ἐναγομένη καὶ εἰς ἣν ἀναλύεται συνεπῶς ἡ μεταξὺ τῶν διαδίκων ἔρις. Ἐβεβαιώθη περαιτέρω, ὅτι ὁ ἐνάγων ἀείποτε ἀπὸ τῆς καταρτίσεως τῆς συμβάσεως προσέφερε κυρίως μόνον ἐξωτερικὰς ὑπηρεσίας, συνισταμένας εἰς τὴν μεταφορὰν διαφόρων ἐγγράφων καὶ μηνυμάτων ἀπὸ τοῦ καταστήματος τῆς ἐναγομένης ἐπὶ τῆς ὁδοῦ... εἰς τὰ τῆς ὁδοῦ ..., ἀπ' ἐκείνων εἰς τὸ τῆς ὁδοῦ..., τὴν διαβίβασιν ἐγγράφων εἰς Δημοσίας Ἀρχὰς καὶ γενικῶς πᾶσαν συναφῆ καὶ εἰς τὸν κύκλον τῶν ὑπηρεσιῶν κλητῆρος, ἀγγελιοφόρου ἢ ταχυδρόμου ἀνήκουσαν ἐργασίαν κατὰ προσαρμογήν της εἰς τὰς πραγματικὰς ἀνάγκας τῆς ἐναγομένης, ὡς ἑκάστοτε ἐνεφανίζοντο, ἅμα δὲ τρανῶς ὅτι κατὰ ρητὴν συμφωνίαν ὁ ἐνάγων προσελήφθη διὰ τὴν ἐκτέλεσιν κυρίως τῶν ἐξωτερικῶν ὑπηρεσιῶν. Ἡ τοιαύτη τοῦ ἐνάγοντος ἐργασία ἐκάλυπτε τὸ πλεῖστον τοῦ ἡμερησίου χρόνου διαρκείας

τίας ταύτης τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 1.084.800 (320.000:25=12.800:4=3.200X3X13), τὸ ὁποῖον καὶ εἶναι ἐπιδικαστέον εἰς τὴν ἐφεσίβλητον ἐκ τοῦ σχετικοῦ δευτέρου κονδυλίου τῆς ἀγωγῆς, καθ' ὅσον δὲν ἐβεβαιώθη, ὅτι κατεβλήθη τοῦτο εἰς τὴν ἐφεσίβλητον. Ἑπομένως ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἐσφαλεν, ὑποχρεώσασα τὸ ἐκκαλοῦν νὰ καταβάλῃ εἰς τὴν ἐφεσίβλητον διὰ προσαύξησιν 75 ο/ο ἐπὶ τοῦ εἰς εἶδος μισθοῦ τῆς δραχ. 3.124.800 καὶ τοῦτο διότι ὑπελόγισε ταύτην ἐπὶ τοῦ ἀντιτίμου τῶν παροχῶν τῆς τροφῆς καὶ κατοικίας καθ' ὅλον τὸν ὡς ἄνω ἀπὸ 1 Μαρτίου 1946 μέχρι 15 Ἰουνίου 1952 χρόνον καὶ δέον ὅπως μεταρρυθμισθῇ κατὰ τοὺς σχετικοὺς καὶ ἐν μέρει βασίμους λόγους ἐφέσεως, ἐπὶ τῷ τέλει νὰ ἐπιδικασθῇ εἰς τὴν ἐφεσίβλητον τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 1.084.800.

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΝΟΜΙΜΟΦΡΟΣΥΝΗΣ ΔΙ' ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΩΣ ΤΟΠΟΘΕΤΟΥΜΕΝΟΥΣ

Τύχη τοῦ Α.Ν. 516/1948 περί νομιμοφροσύνης μετά τόν Α.Ν. 1836/1951

Δεδικασμένον ἐξ ὁριστικῆς καί τελεσιδίκου ἀποφάσεως ἐπί νεωτέρας ἀγωγῆς.— Ρύθμισις διά τοῦ Α.Ν. 1836/1951 τῶν θεμάτων περί ἀναγκαστικῶν τοποθετήσεων προσώπων προστατευομένων ὑπό τοῦ νόμου ἐξαντλητικῶς καί ἀποκλειστικῶς, μή ἰσχύοντος μετά τοῦτον τοῦ Α.Ν. 516/1948 περί νομιμοφροσύνης.— Ἀνυπόχρεον, ἑπομένως, μετά τόν Α.Ν. 1836/1951, τηρήσεως διαδικασίας περί νομιμοφροσύνης διά διορισμούς εἰς τά ἐν τῷ Α.Ν. 516/1948 ἀναφερόμενα Νομικά Πρόσωπα.

Ζωηρόν εἶναι τό ἐνδιαφέρον τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

Ὡς εἶναι γνωστόν, διά τάς ἀναγκαστικάς τοποθετήσεις προσώπων, προστατευομένων ὑπό τοῦ ν. 751/1948 πρότερον καί ἤδη τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 (ΕΕΔ 10, 584), εἰς τά ἐν τῷ ἀ.ν. 516/1948, κυρωθέντι διά τοῦ ΜΘ' ψηφίσματος, Νομικά Πρόσωπα, Τραπέζας κλπ. προέκυψε τό ζήτημα, ἂν ἀπητεῖτο διά τό κῦρος τοῦ διορισμοῦ αὐτῶν καί ἡ κατά τόν ἄνω ἀ.ν. 516/1948 τήρησις τῆς διαδικασίας νομιμοφροσύνης.

Τό ζήτημα ἐδίχασε τήν γνώμην τῶν δύο Τμημάτων τοῦ Ἀρείου Πάγου καί ἐλύθη ὑπό τῆς Ὁλομελείας τοῦ Ἀρείου Πάγου (18/1953, εἰσηγητής *Ε. Κολοκούρης*, ΕΕΔ 12, 205) διά τῆς ἀπόψεως ὅτι ἡ ὑποχρέωσις τῶν ἐν ἄρθρῳ 3 τοῦ ἀ.ν. 751/1948 Νομικῶν Προσώπων καί Ὑπηρεσιῶν, ἐφ' ὅσον ταῦτα εἶναι ἐκ τῶν ἐν ἄρθρῳ 1 τοῦ ἀ.ν. 516/1948 ἀναφερομένων, πρός πρόσληψιν τῶν ὑπό τῶν Συμβουλίων τοποθετουμένων παρ' αὐτοῖς ὡς ὑπαλλήλων καί ὑπηρετῶν ἐφέδρων καί θυμάτων πολέμου ἀνακύπτει μετά τήν ὑπό τούτων προσαγωγήν ἀποφάσεως τῆς κατά τό ἄρθρον 4 τοῦ ρηθέντος ν. 516/1948 Ἐπιτροπῆς περί τῆς νομιμοφροσύνης των.

Ὡς προκύπτει ἐξ αὐτῆς τῆς ἀποφάσεως τῆς Ὁλομελείας τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἠρευνήθη τό θέμα ἀπό ἀπόψεως ἐφαρμογῆς τοῦ προϊσχύσαντος τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 ν. 751/1948. Περαιτέρω ὅμως τά Δικαστήρια, ἐπιλαμβανόμενα καί τοποθετήσεων κατά τόν ἰσχύοντα ἤδη ἀ.ν. 1836/1951, ἔδιδον μέχρις ὥρας τήν αὐτήν εἰς τό ζήτημα λύσιν (βλέπε ΕΕΔ 13, 259 ἐπ.).

Τό νέον, τό ὁποῖον δέχεται ἤδη ἡ νεωτέρα αὕτη ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, εἶναι, ὅτι, ἐφ' ὅσον διά τοῦ ἄρθρ. 13 § 2 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 ὁρίζεται, ὅτι «ὁ παρών νόμος χαρακτηρίζεται ὡς εἰδικός ἔναντι παντός ἄλλου νομοθετήματος», ἕπεται, ὅτι διά τούς κατά τόν ἀ.ν. 1836/1951 διορισμούς δέν ἀπαιτεῖται ἡ τήρησις τῆς διαδικασίας νομιμοφροσύνης, τήν ὁποίαν ἐπιβάλλει ὁ ἀ.ν. 516/1948.

Βασίζει ὅμως πράγματι ἡ διάταξις αὕτη τήν ἄποψιν τῆς ἐν λόγῳ δικαστικῆς ἀποφάσεως ἢ μήπως ἡ § 2 τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 ἀναφέρεται εἰς τήν § 1 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, στενῶς συνδεδεμένη πρός αὐτήν, ἤθέλησε δηλαδή ὁ Νομοθέτης νά θεωρηθῇ ὁ Νόμος οὗτος ὡς εἰδικός καί συνεπῶς ἐπικρατέστερος παντός ἄλλου νομοθετήματος (ἀφορῶντος, ὡς ἡ § 1 τοῦ ἄρθρου 13) εἰς

της, ἤτοι τοῦ ὡραρίου ἐργασίας τοῦ ἐναγομένου, πραγματοποιουμένων καθ' ἑκάστην ἱκανοῦ ἀριθμοῦ ἐξόδων ἐκ τοῦ ἄνω καταστήματος πρός ἐκτέλεσιν τῆς ἀπαραλλάκτως ὁμοίας ἀπό πολλῶν ἐτῶν. Καί προέκυψε μέν ὅτι ὁ ἐνάγων παρέμενεν ὀλίγον, πρό πάσης ἐξόδου του, εἰς τά γραφεῖα τοῦ ἐναγομένου ἐπί τῆς ὁδοῦ..., ἀλλά τοῦτο συνεδέετο ἀκριβῶς μέ τήν ἐκτέλεσιν τῆς διατεταγμένης αὐτῷ ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας, δοθέντος ὅτι ἡ παραμονή του ἐκεῖ συνεδυάζετο πρός τήν προετοιμασίαν τῶν ὑπό διαβίβασιν ἐγγράφων, εἶχε δέ τήν ἔννοιαν ἀναμονῆς πρός λῆψιν διαταγῶν. Ὑπηρεσίαν τινά ἐν τοῖς γραφείοις οὐδόλως παρέσχεν οὗτος. Ἀλλ' ἐπί τέλους, καί ἐάν ἤθελέ τις δεχθῇ, παραβλέπων τάς ἀποδείξεις, τά ἀντίθετα βεβαιούσας, ὅτι ὁ ἐνάγων ἐν τῷ χρόνῳ τῆς ἀναμονῆς του ἐν τοῖς γραφείοις παρεῖχεν ἐντός αὐτῶν ὑπηρεσίας τινάς κλητῆρος, πάλιν δυνάμει αὐτῶν δέν μεταβάλλεται ἡ φύσις τῆς ὑπηρεσίας του ὡς κατά συμφωνίαν καί πράγματι ἐξωτερικῆς κατά κύριον ἔργον, οὐδέ ἐντεῦθεν δικαιοῦται ἀποζημιώσεώς τινος, ἀφοῦ ὑπό πᾶσαν ἔκδοχήν ἡ παροχή ὑπό τοῦ δι' ἐξωτερικήν ὡς κυρίου ἔργου ὑπηρεσίαν προσληφθέντος καί ὑπηρεσιῶν ἐν τοῖς γραφείοις δέν δύναται νά θεμελιώσῃ ἀξίωσιν βάσει τῶν ἄνω ἀποφάσεων.

Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἄνω βεβαιωθέντων ἔσφαλεν ὁ πρῶτος βαθμός, καταλήξας νά δεχθῇ τήν ἔνδικον ἀγωγήν, διώκουσαν τό περί ὧν αἱ προπαρατεθεῖσαι ὑπουργικαί ἀποφάσεις ἐπίδομα διά τόν χρόνον ἀπό 1.9.1951 ἕως τέλους Μαΐου 1953, ἐπί τῇ σκέψει, καθ' ἃ ἐδέχθη ἡ προσβαλλομένη, ὅτι ὁ ἐνάγων προσελήφθη διά τήν παροχήν ὑπηρεσιῶν ἐν τοῖς γραφείοις τοῦ ἐναγομένου καί ὅτι πρός ταύταις ἀπησχολεῖτο ὑπ' αὐτοῦ εἰς τήν διεκπεραίωσιν ἐξωτερικῶν του ὑποθέσεων, ἤτοι μεταφορᾶν ἀλληλογραφίας κλπ., καί δέον, δεκτοῦ καθισταμένου τοῦ λόγου ἐφέσεως ὡς βασίμου, νά μεταρρυθμισθῇ ἡ ἐκκαλουμένη, ἐπί τῷ τέλει τῆς ἀπορρίψεως τῆς ἀγωγῆς.

οἱανδήποτε ἀπαγόρευσιν ὑποχρεωτικῆς προσλήψεως προσωπικοῦ ἢ ἐξαίρεσιν ἀπὸ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ν. 751/1948 καὶ 1196/1949, θεσπισθεῖσαν διὰ προγενεστέρου τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 νόμου ἢ διατάγματος; Ἡ θέσις τῆς διατάξεως τῆς § 2 ἐν τῷ ἄρθρῳ 13 ἀμέσως μετὰ τὴν διὰ τῆς § 1 αὐτοῦ ρύθμισιν δὲν ἐνισχύει τὰς ἀμφιβολίας περὶ τῆς κατὰ τὸ Πρωτοδικεῖον ἐννοίας τῆς § 1, μὲ τὴν σκέψιν, ὅτι καὶ ἡ διάταξις αὕτη (πλεονασμικὴ οὖσα) ἀναφέρεται εἰς τὸ αὐτὸ θέμα τῆς § 1; (Βλέπε καὶ τὴν εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν τοῦ νόμου (ΕΕΔ 10, 591), ἔνθα ἀναγράφεται: Διὰ τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ παρόντος καταργοῦνται *αἱ τυχόν* θεσπισθεῖσαι διὰ προγενεστέρου τοῦ παρόντος νόμου ἡ διατάγματος ἀπαγορεύσεις ὑποχρεωτικῆς προσλήψεως προσωπικοῦ ἢ ἐξαίρεσις ἀπὸ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου).

Ἀλλὰ καὶ ταῦτα εἶναι συζητήσιμα. Ἀφοῦ ὁ Νομοθέτης τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 13 ἐξήντλησε τὸ ἐν αὐτῇ θέμα, τίς ἡ ἀνάγκη νὰ ὁρισθῇ ἐν § 2 ὅτι ὁ παρὼν νόμος χαρακτηρίζεται ὡς εἰδικὸς ἔναντι παντὸς ἄλλου νομοθετήματος;

Εἶναι ὅμως ἀληθές, ὅτι ἐνῷ τὸ ἄρθρον 8 τοῦ νόμου 751/1948 (ΕΕΔ 7, 860) ὥριζε, μεταξὺ τῶν ὑποβλητέων εἰς τὰ Συμβούλια... γ) πιστοποιητικὸν νομιμοφροσύνης ἐκδιδόμενον ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας Ἀσυνομικῆς Ἀρχῆς, τὸ ἄρθρον 5 τοῦ καταργήσαντος τὸν ν. 751/1948 ἀ.ν. 1836/1951 ἀντικατέστησε τὸ πιστοποιητικὸν νομιμοφροσύνης διά... γ) πιστοποιητικοῦ ποινικῆς καταστάσεως.

Τοῦτο, νομίζομεν, δὲν ἐγένετο ἄνευ λόγου. Ὁ Νομοθέτης τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 ἐθεώρησε περιττὸν τὸ πιστοποιητικὸν νομιμοφροσύνης καὶ διὰ τὰς ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τοποθετήσεις, ὄχι βεβαίως ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι ἐνεπιστεύετο τὴν ἀπόδειξιν νομιμοφροσύνης τῶν διοριζομένων πολεμιστῶν εἰς τὰς Ἐπιτροπάς τοῦ ἀ.ν. 516/1948, ἀλλὰ διότι δὲν ἐθεωρήθη ὑπὸ τοῦ Νομοθέτου σκόπιμον νὰ ἀμφισβητῆται καὶ διὰ τὰ Συμβούλια ἀκόμη ἡ νομιμοφροσύνη τῶν προσώπων, τὰ ὁποῖα ἀπέδειξαν ἐμπράκτως ταύτην.

Ἐν τούτοις ὁ Νομοθέτης τοῦ νεωτέρου ν. 2657/1953 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀ.ν. 1836/1951» (ΕΕΔ 12, 1219), ἰσχύοντος ἀπὸ 31 Ὀκτωβρίου 1953, προσέθεσε πάλιν (ἄρθρ. 7) εἰς τὰ ὑποβλητέα εἰς τὰ Συμβούλια δικαιολογητικὰ καὶ τὸ πιστοποιητικὸν νομιμοφροσύνης, διὰ τοῦ ἄρθρου δὲ 7 § 3 τοῦ αὐτοῦ νόμου ἐπεξετάθη, μεταξὺ τῶν ἄλλων, τὸ πιστοποιητικὸν νομιμοφροσύνης καὶ εἰς τοὺς κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 30 τοῦ ἀ.ν. 1324/1949 ζητοῦντας τοποθέτησιν ὑπὸ τῶν Συμβουλίων.

Ἡ διάταξις αὕτη εἶναι, νομίζομεν, ἐπαρκῶς ἀποκαλυπτικὴ τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας τοῦ νόμου. Τὸ ἄρθρον 30 τοῦ ἀ.ν. 1324/1949 προνοεῖ περὶ ὑποχρεώσεως τῶν Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν, τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων, τῶν κάθε φύσεως Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, τῶν Τραπεζῶν, τῶν Νοσηλευτικῶν ἐν γένει Ἱδρυμάτων καὶ τῶν ἐπιχειρήσεων κοινῆς ὠφελείας, ὅπως συμπληρώσι τὰς κενὰς θέσεις των δι' ἀναπήρων, ἐνῷ δὲ τὰ Νομικὰ ταῦτα Πρόσωπα ὑπάγονται, κατὰ τὸν ἀ.ν. 516/1948, εἰς τὴν ὑποχρέωσιν τηρήσεως τῆς διαδικασίας νομιμοφροσύνης διὰ τοὺς διωρισμένους γενικῶς παρ' αὐτοῖς, ὁ Νομοθέτης τοῦ ν.δ. 2657/1953 ἀπῄτησε τὴν προσαγωγὴν πιστοποιητικοῦ νομιμοφροσύνης καὶ εἰς τὰ Συμβούλια τῶν διορισμῶν.

Μετὰ ταῦτα ἀνακύπτει τὸ ἐρώτημα *τίς ἡ ἀνάγκη νὰ προσαχθῇ καὶ ἐνώπιον τῶν Συμβουλίων πιστοποιητικὸν νομιμοφροσύνης, ἀφοῦ θὰ ἐτηρεῖτο πάντως ἡ διαδικασία τῆς νομιμοφροσύνης διὰ τῶν Ἐπιτροπῶν τοῦ ἀ.ν. 516/1948;*

Εἶναι συνεπῶς ὁμαλώτερον νὰ δεχθῶμεν ἀντιθέτως πρὸς τὰ νομολογηθέντα, ὅτι ἡ ἔννοια τῶν εἰδικῶν περὶ προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τοῦ Στρατοῦ νόμων εἶναι, ὅτι ἡ νομιμοφροσύνη τῶν διοριστέων ἐλέγχεται *ἀποκλειστικῶς* ὑπὸ τῶν Συμβουλίων, χωρὶς νὰ ἀπαιτῆται καὶ προσθέτως ἡ τήρησις τῆς διαδικασίας νομιμοφροσύνης διὰ τὰ Νομικὰ Πρόσωπα τοῦ ἀ.ν. 516/1948.

Βαρύνει ὅμως τὰ μέγιστα ἡ ἀντίθετος γνώμη τῆς Ὁλομελείας τοῦ Ἀρείου Πάγου (ἂν δὲν ἤθελε θεωρηθῇ ὀρθὴ ἡ ἄποψις τοῦ Πρωτοδικείου περὶ τῆς σχέσεως τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 πρὸς τὸν ἀ.ν. 516/1948· ἡ Ὁλομέλεια τοῦ Α.Π. εἶχεν ὑπ' ὄψιν της διορισμὸν βάσει τοῦ προϊσχύοντος ν. 751/1948), οὕτω δὲ παρίσταται ἐπιβλητικὴ ἡ ἀνάγκη νὰ ἀποσαφηνισθῇ νομοθετικῶς τὸ ζήτημα.

Πρωτοδικεῖου Ἀθηνῶν 2351/1954

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΛ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Α. Καλλέργης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Ζήσης, Ι. Δασενάκης

Τὰ περιστατικά, ἅτινα ἤγαγον τὴν δίκην ἐν τῷ βαθμῷ τούτῳ, ἔχουσιν ὡς ἀκολούθως: Ὁ ἐνάγων (κατὰ τοὺς ἰσχυρισμούς του), τοποθετηθεὶς ὡς συγκεντρῶν τὰ προσόντα τοῦ ν. 1836/1951 ὑπὸ τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου τοῦ νόμου τούτου εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐναγομένης διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 69446/16659 τῆς 8.9.1951 πράξεως τοῦ Συμβουλίου τούτου, νομίμως γνωστοποιηθείσης εἰς αὐτήν, καὶ προσελθὼν πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας τὴν 14 Σεπτεμβρίου 1951 ἀπεκρούσθη ὑπὸ ταύτης, ἥτις οὔτε τότε, οὔτε ποτὲ μεταγενεστέρως, ἐδέχθη αὐτόν, ὅπως ἐργασθῇ. Τὰ περιστατικὰ ταῦτα διϊσχυρισθεὶς ὁ ἐνάγων ἐν τῇ ἀπὸ 5.3.1953 ἀγωγῇ του (ἐκθέσει ἐργατικῆς διαφορᾶς) ἠξίωσε τὴν καταψήφισιν τῆς ἐναγομένης εἰς πληρωμὴν τῷ ἐνάγοντι κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 9 § 3 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 τῆς μισθοδοσίας του ἐκ δραχμῶν 1.100.000. Ἡ ἀγωγὴ αὕτη ἐγένετο τελεσιδίκως δεκτὴ ἐν μέρει, καταψηφισθείσης τῆς ἐναγομένης εἰς πληρωμὴν μηνιαίως καὶ διὰ τὸν χρόνον ἀπὸ 14.9.1951 ἕως 22.2.1952 δραχμῶν 800.000. Ἤδη ὁ αὐτὸς ἐνάγων, ἐκθέτων ἐν τῇ ὑπὸ δίκην ἀγωγῇ του (ἐκθέσει ἐργατικῆς διαφορᾶς) πάντα τὰ ὡς ἄνω περιστατικά, ἀξιοῖ τὴν καταψήφισιν τῆς ἐναγομένης εἰς πληρωμὴν τῆς μισθοδοσίας τοῦ ἐπέκεινα χρόνου (ἀπὸ 29.12.1952-5.3.1953), πλέον τὸ ἡμίσυ τῆς ἐκτάκτου παροχῆς ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων 1952.

Τὴν ἀγωγὴν ταύτην ἐδέχθη ὁ πρωτοβά-

θμιος δικαστής ὡς βάσιμον, χωρήσας, μετ' ἀπόρριψιν τοῦ παρὰ τῆς ἐναγομένης προβληθέντος ἰσχυρισμοῦ περὶ ἐλλείψεως ἀποφάσεως τῆς ἁρμοδίας κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ν. 516/1948 Ἐπιτροπῆς τῆς ἐναγομένης, διαπιστούσης τὴν νομιμοφροσύνην τοῦ ἐνάγοντος, ὡς τελεσιδίκως κριθέντος διὰ τῆς προλαβούσης ὑπ' ἀριθ. 11933/1952 ἀποφάσεως τοῦ Δικαστηρίου τούτου, ὅτι δὲν ἀπῃτεῖτο διὰ τὴν πρόσληψιν τοῦ ἐνάγοντος ἀπόφασις τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἀ.ν. 516/1948 περὶ τῆς νομιμοφροσύνης αὐτοῦ, εἰς καταψήφισιν τῆς ἐναγομένης πληρωμῆς τῷ ἐνάγοντι τῆς ἀξιωθείσης ἀντιμισθίας ἐκ δραχμῶν 800.000 μηνιαίως. Κατὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης τοῦ πρωτοβαθμίου δικαστοῦ παραπονεῖται ἤδη ἡ ἐναγομένη διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως.

Κατὰ τὰ προκύπτοντα ἐκ τῆς ἐπικαλουμένης καὶ προσαγομένης ὑπ' ἀριθ. 11933/1952 ἀποφάσεως τοῦ Δικαστηρίου τούτου, δικάζοντος ὡς ἐφετείου κατὰ τὴν αὐτὴν διαδικασίαν τοῦ Νόμου ΓΨΟΔ', καὶ συνεπῶς τελεσιδίκου τοιαύτης, ἐκδοθείσης μεταξὺ τῶν αὐτῶν καὶ ἐν τῇ παρούσῃ δίκῃ διαδίκων καὶ ἐπὶ τῆς ἀπὸ 22.2.1952 προγενεστέρας ἀγωγῆς τοῦ ἰδίου ἐνάγοντος, δι' αὐτῆς ἐγένετο δεκτόν, ὅτι 1) ὁ ἐνάγων, ἀνάπηρος α' κατηγορίας τοῦ ἄρθρου 1 ν. 1836/1951 τυγχάνων καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ νόμου τούτου προσόντα ἔχων, ἐτοποθετήθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 69466/16659 τῆς 8 Σεπτεμβρίου 1951 ἔτους ἀποφάσεως τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ ὡς ὑπάλληλος παρὰ τῇ ἐναγομένῃ, κατ' ἐφαρμογὴν τῶν ἄρθρων 3 καὶ 5 τοῦ νόμου τούτου, 2) κατὰ παρεμπίπτουσαν κρίσιν, ὅτι ἡ ἄνω ἀπόφασις περὶ τοποθετήσεως τοῦ ἐνάγοντος εἶχε νόμιμον κῦρος, ὡς ἐκδοθεῖσα ἐντὸς τῆς διαγραφομένης ἐξουσίας εἰς τὸ ἐκδὸν Συμβούλιον ὑπὸ τῶν ἄρθρων 3 καὶ 5 τοῦ ν. 1836/1951, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰς εἰδικώτερον ἀποδοθείσας εἰς τὴν ἀπόφασιν ταύτην πλημμελείας, ἀποφανθείσης ὅτι καὶ ἡ ἐναγομένη Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος περιελαμβάνετο μεταξὺ τῶν ὑποχρεουμένων κατὰ τὸ ἄρθρον 3 προσώπων πρὸς πρόσληψιν τοῦ καθοριζομένου ἀριθμοῦ (7 ο/ο) πολεμιστῶν καὶ ἡ τοποθέτησις τοῦ ἐνάγοντος δὲν ὑπέρκειτο τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 3 ποσοστοῦ 7 ο/ο τοῦ παρ' αὐτῇ ἀπασχολουμένου προσωπικοῦ, ὅπερ ὑπεχρεοῦτο νὰ προσλάβῃ, 3) κατ' ἐπικύρωσιν τῆς ἐκκληθείσης ὑπ' ἀριθ. 2150/1952, ὅτι ὁ ἐνάγων ἀνεφανίσθη τὴν 14.9.1951 εἰς τὴν ἐναγομένην πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας καὶ ὅτι ἡ ἐναγομένη ἠρνήθη νὰ δεχθῇ τὰς ὑπηρεσίας του, μετὰ πάντα δὲ ταῦτα δι' ἐπικυρώσεως τῆς πρωτοδίκου, ἐπεδίκασε τὴν ἀγωγήν, διώκουσαν τὰς κατὰ τὸ ἄρθρον 9 § 3 τοῦ ν. 1836/1951 ἀποδοχὰς ἕως τῆς 22.2.1952, προσδιορισθείσας εἰς δραχμὰς 800.000 μηνιαίως.

Ἐκ τῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως παρήχθη δεδικασμένον μεταξὺ τῶν διαδίκων, ἀντιτασσόμενον ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος καὶ ἐπὶ τῆς ἤδη μεταξὺ τῶν αὐτῶν διαδίκων δίκης, ἐν ᾗ ζητεῖται ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐνάγοντος ἐπὶ τῇ βάσει τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω ἐννόμου σχέσεως ἡ εἰς αὐτὸν καταβολὴ μισθοδοσίας χρόνου ἐπέκεινα τῆς 22/2/1952, μέχρις ἧς ἐπεδικάσθη ὑπὸ τῆς προλαβούσης τοῦ Δικαστηρίου ἀποφάσεως, ὡς ὀφισταμένης ταυτότητος τῆς προκειμένης διαφορᾶς πρὸς ἐκείνην, ἐφ' ἧς ἔκρινεν ἡ προγενεστέρα, ἥτις, συναπαρτιζομένη ἐκ τῆς ταυτότητος τοῦ δικαιώματος καὶ τῆς παραγωγικῆς αὐτοῦ αἰτίας, ὑφίσταται καὶ ὅταν τὸ ἐν τῇ νέᾳ δίκῃ μεταξὺ τῶν αὐτῶν διαδίκων ζητούμενον ἀντικείμενον, καίτοι διάφορον, ἔχῃ ἀναγκαίαν προϋπόθεσιν τὴν ὕπαρξιν τοῦ ἤδη ἐν τῇ προτέρᾳ δίκῃ κριθέντος δικαιώματος καὶ συνεπῶς πρόκειται περὶ τοῦ αὐτοῦ νομικοῦ ζητήματος καὶ τῆς αὐτῆς κατὰ βάσιν δικαιολογητικῆς σχέσεως τῆς διὰ τῆς προηγουμένης ἀποφάσεως κριθείσης (Α.Π. 201/1948, ΕΕΝ ιε' σ. 498, 46/1952, *Κιτσικοπούλου*, Πολ. Δικ. ὑπ' ἄρθρον 274 §§ 301, 302, 312 - 313, 611, *Εὐκλείδου*, Πολ.Δικ. § 130 σημ.).

Κατὰ συνέπειαν ὁ 2ος τῆς ἐφέσεως λόγος, ἐπαγόμενος πλημμέλειαν τῆς ἐκκαλουμένης, καθ' ὅσον ἐδέχθη «ὅτι ὑφίστατο δεδικασμένον ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 11933/1952 ἀποφάσεως τοῦ Δικαστηρίου τούτου, ἐνῷ δὲν ὑφίστατο τοιοῦτον λόγῳ ἐλλείψεως ταυτότητος διαφορᾶς», εἶναι ἀπορριπτέος.

Κατὰ τὰ προκύπτοντα ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ἀ. ν. 1836/1951 περὶ τροποποιήσεως καὶ κωδικοποιήσεως τοῦ «περὶ προστασίας τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ» νόμου 751/1948 διὰ τοῦ ἄρθρ. 1 αὐτοῦ καθωρίσθησαν τὰ προστατευτέα πρόσωπα, ἐν οἷς ἐν κατηγορίᾳ πρώτῃ οἱ ἀνάπηροι καὶ περαιτέρω οἱ τραυματίαι, οἱ προαχθέντες ἐπ' ἀνδραγαθίᾳ, οἱ τιμηθέντες δι' ἀριστείου ἀνδρείας κλπ., καὶ τὰ προσόντα, ἅτινα ἔδει νὰ ἔχωσι ταῦτα, διὰ τοῦ ἄρθρου 3 ὡρίσθη ὁ κύκλος τῶν ὑποχρέων πρὸς πρόσληψιν τοιούτων πολεμιστῶν ἐπιχειρήσεων, αἵτινες, ἐφ' ὅσον ἀπησχόλουν προσωπικὸν πλέον τῶν 15, ὑπεχρεώθησαν εἰς πρόσληψιν πολεμιστῶν τοῦ ἄρθρ. 1 κατὰ ποσοστὸν 7 ο/ο τοῦ ἀπασχολουμένου προσωπικοῦ, ἀνεξαρτήτως τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ κενῶν θέσεων, καὶ μεταξὺ τῶν οἵων ὑποχρέων εἰς πρόσληψιν ἐπιχειρήσεων, ὡς ἐκ τῆς γενικῆς καὶ ἀδιαστίκτου, δίχως ἐξαιρέσεώς τινος, διατυπώσεως τοῦ ἄρθρου 3, καθ' ὃ πᾶσα ἐπιχείρησις ἢ ἐκμετάλλευσις... οἱασδήποτε μορφῆς ἢ τύπου, ὡς καὶ αἱ ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις κοινῆς ὠφελείας, μὴ ἐπιχορηγούμεναι ὑπὸ τοῦ Δημοσίου, ἔστω καὶ ἂν αὗται ἔχουν τὴν μορφὴν Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου, ὑποχρεοῦνται...», περιλαμβάνεται καὶ ἡ ἐναγομένη Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος, τοῦθ' ὅπερ συνάγεται καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρου 4, καθ' ὃ εὑρυνομένης τῆς τοιαύτης ὑποχρεώσεως τῶν ἐν ἄρθρῳ 3 ἐπιχειρήσεων κλπ., ὁρίζεται ὅτι «πλὴν τῶν περιπτώσεων τοῦ ἄρθρου 3 αἱ Δημόσιαι Ὑπηρεσίαι, Δῆμοι καὶ αἱ Τράπεζαι ὑποχρεοῦνται, ὅπως ἐπὶ μίαν τριετίαν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου πληρῶσι τὰς κενὰς ἢ κενωθησομένας θέσεις ἐκ πολεμιστῶν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ παρόντος νόμου κατ' ἀναλογίαν δύο πολεμιστοῦ πρὸς ἕνα μὴ τοιοῦτον, διὰ τοῦ ἄρθρου δὲ 5 τοῦ νόμου καθωρίσθησαν τὰ ὀφειλόμενα πιστοποιητικά, ἔγγραφα καὶ τίτλοι σπουδῶν, μεταξὺ δὲ αὐτῶν οὐ καὶ πιστοποιητικὸν νομιμοφροσύνης, ὅπερ, ἀπαιτούμενον πρότερον

ὑπό τοῦ ν. 751/1948, ἀπηλείφθη ὑπό τοῦ νόμου τούτου 1836/1951.

Περαιτέρω διά τῶν συνδυαζομένων ἄρθρ. 8 καί 9 § 3 καθιερώθη τοῦτο μέν ὑποχρέωσις τοῦ τοποθετουμένου, ὅπως ἐντός μηνός ἀπό τῆς κοινοποιήσεως αὐτῷ τῆς περί τοποθετήσεώς του ἀποφάσεως τοῦ οἰκείου συμβουλίου παρουσιασθῇ εἰς τόν παρ' ᾧ τοποθετεῖται ἐργοδότην, ἵνα ἀναλάβῃ ὑπηρεσίαν, τοῦτο δέ ἀντιστοίχως ὑποχρέωσιν τοῦ ἐργοδότου διά τήν καταβολήν τῆς μισθοδοσίας τοῦ μή προσλαμβανομένου, ἀφ' ἧς χρονολογίας οὗτος προσελήφθη παρά τῷ ἐργοδότῃ πρός ἀνάληψιν ἐργασίας. Ἐπί τέλους κατά τό ἄρθρον 13 § 2 «ὁ παρών νόμος χαρακτηρίζεται ὡς εἰδικός ἔναντι παντός ἄλλου νομοθετήματος». Διά τῆς τελευταίας ταύτης διατάξεως ἐξαιρεται ὁ καί ἐκ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων τοῦ νόμου προκύπτων εἰδικώτατος τοῦτου χαρακτήρ, ἀποσκοπηθέντος, κατά τήν ἐκδηλον θέλησιν τοῦ Νομοθέτου καί τάς διαυγεῖς αὐτοῦ προθέσεις, ὅπως μόνος ὁ νόμος οὗτος ρυθμίσῃ ἐξαντλητικῶς τό ἀντικείμενον τῆς τοποθετήσεως τῶν πολεμιστῶν εἰς τάς προσδιοριζομένας ἐν ἄρθρῳ 1 ἐπιχειρήσεις καί ὑπηρεσίας, ἵνα οὕτω ταχέως καί ἐπί βάσεων ἀπομακρυνομένων τοῦ προϊσχύσαντος ν. 751/1948 πραγματωθῶσιν οἱ τεθέντες σκοποί τῆς ἐξευρέσεως ἐργασίας εἰς τούς πολεμιστάς, οἵτινες λόγῳ τῆς παρουσίας των εἰς τούς ἀγῶνας τοῦ Ἔθνους ὑπελείφθησαν, δσον ἀφορᾷ τήν ἐπαγγελματικήν των ἀποκατάστασιν, ἄλλων μή πολεμιστῶν, καθ' ὅσον ἅμα καί κατ' αὐτήν τήν εἰσηγητικήν ἔκθεσιν ἐπί τοῦ νόμου (βλ. § XIV) «εἶναι κοινωνικῶς καί ἠθικῶς ἀπαράδεκτον, ἀλλά καί οἰκονομικῶς ἀσύμφορον τά πρόσωπα, ἅτινα ὑπεβλήθησαν εἰς ἀφαντάστους θυσίας διά τήν ἀντιμετώπισιν τοῦ ἀντισυμμοριακοῦ ἀγῶνος, νά παραμένουν ἄνευ ἐργασίας καί νά ὑπόκεινται εἰς τήν φθοροποιόν ἐπίδρασιν τῆς ἀνεργίας μέ ὅλας τάς κοινωνικάς αὐτῆς συνεπείας. Ἡ ἄμεσος ἐπαγγελματική αὐτῶν ἀποκατάστασις δέν ἐμφανίζεται μόνον ὡς ἐκπλήρωσις στοιχειώδους ἠθικῆς ὑποχρεώσεως τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου, ἀλλά καί ὡς ἐπιτακτική ἀνάγκη διασφαλίσεως τῆς κοινωνικῆς εἰρήνης». Ὁ νόμος οὗτος, διασπάσας τήν ἀρχήν τῆς παραλλήλου ἰσχύος τῶν ν. 751/1948 καί 516/1948, διακελευόντων τήν ἐξ ὑπαρχῆς ἀκυρότητα καί ἀνενέργειαν πάσης προσλήψεως ἢ διορισμοῦ γενομένου παρά τῶν καθοριζομένων ἐν ἄρθρῳ 1 αὐτοῦ προσώπων (Δημοσίου, Δήμων, Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν, Τραπεζιτικῶν Ἱδρυμάτων κλπ.), δίχως προηγουμένης διαπιστώσεως τῆς νομιμοφροσύνης τοῦ προσληπτέου ἢ διοριστέου παρά τοῦ Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης τοῦ προσλαμβάνοντος καί κατά τήν καθοριζομένην διαδικασίαν ἐν τῷ ἀπό 7/8 Μαΐου 1948 β.δ. «περί καθορισμοῦ τῆς ἐνώπιον τῶν Συμβουλίων Νομιμοφροσύνης διαδικασίας πρός κρίσιν τῶν δημοσίων κλπ. ὑπαλλήλων καί ὑπηρετῶν», καί ὡς εἰδικός ἐξαιρεθείς κατ' ἐναντι παντός ἄλλου νομοθετήματος δέον νά θεωρηθῇ, ὅτι κατά τό ὑπ' αὐτοῦ ρυθμιζόμενον θέμα τῆς τοποθετήσεως τῶν πολεμιστῶν περιέστειλε τήν ἐφαρμογήν κατ' ἔκτασιν τοῦ γενικοῦ ν. 516/1948, τροποποιήσας αὐτόν. Ἀληθῶς δέ ὁ νόμος οὗτος 516/1948, καίπερ εἶχε, κυρωθείς διά τοῦ ψηφίσματος ΜΘ' τῆς 17/19 Ἀπριλίου 1948 (Ε.Κ.φ. 98), προσδώσαντος εἰς αὐτόν ηὐξημένην τυπικήν δύναμιν, κατέστη ἐπιδεκτικός τροποποιήσεως διά νόμου ἐφεξῆς τῆς 16 Ἀπριλίου 1952 κατά τό ἄρθρον 3 § 2 τοῦ ψηφίσματος τῆς 16.4.1952 (Ε.Κ. φ. 120). Διά τοῦ ἄρθρου τούτου 3 § 2 τοῦ ψηφίσματος ὡρίσθη ἅμα, ὅτι «αἱ γενόμεναι μέχρι τοῦδε διά νόμων καταργήσεις ἢ τροποποιήσεις τοιούτων διατάξεων κυροῦνται». Συνεπῶς ἡ διάταξις αὕτη τοῦ ψηφίσματος τῆς 16.4.1952 καλύπτει καί τόν ν. 1836/1951 κατά τήν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 13 § 2, δι' ἧς ἀφηρέθη τῆς ρυθμίσεως τοῦ ν. 516/1948 τό θέμα τοῦτο, δσον ἀφορᾷ εἰς τούς πολεμιστάς τούς τοποθετουμένους εἰς τάς κατονομασθείσας ἐπιχειρήσεις, καθυπαχθέν εἰς τήν ἀποκλειστικήν ρύθμισιν τοῦ εἰδικοῦ τούτου ν. 1836/1951.

Κατά συνέπειαν τῶν ἄνω διά τό ἔγκυρον τῆς τοποθετήσεως τοῦ ἐνάγοντος - ἐφεσιβλήτου παρά τῇ ἐναγομένῃ - ἐκκαλούσῃ γενομένης, καθ' ἃ εἴρηται, διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 69446/16659 τῆς 8.9.1951 ἀποφάσεως τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου, κατ' ἐφαρμογήν τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 3 καί 5 τοῦ εἰδικοῦ ν. 1836/1951, δέν ἀπῃτεῖτο ἡ προηγουμένη διαπίστωσις τῆς νομιμοφροσύνης τοῦ ἐνάγοντος παρά τοῦ Συμβουλίου ν. 516/1948 τῆς ἐναγομένης καί συνεπῶς, ἐνεργοῦ οὔσης καί ἐγκύρου καί ἀνεμποδίστου ἐτέρωθεν τῆς ἐφαρμογῆς τῆς μετά τῆς ἐναγομένης σχέσεώς του, ὀφείλεται αὐτῷ ἀπό τῆς κατά τήν 14.9.1951 ἐμφανίσεώς του πρός ἀνάληψιν ὑπηρεσίας ἡ ἀντιμισθία του, ἄρα καί ἡ τοιαύτη κατά τόν ἀγωγικόν χρόνον ἀπό 29.12.1952 καί ἐφεξῆς, καθ' ὃν συνεχίσθη ἡ ὑπερημερία τῆς ἐναγομένης καί ἑπομένως καί ἐπί τῇ ἐκδοχῇ ὅτι ὡς πρός τόν ἰσχυρισμόν αὐτόν, προβληθέντα καί κατά τήν προγενεστέραν δίκην, ἀπορριφθέντα δέ ὑπό τῆς ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 11933/1952 ἀποφάσεως τοῦ Δικαστηρίου τούτου, ἐπί τῇ σκέψει ὅτι δέν ἀπῃτεῖτο ἡ τήρησις τῆς διαδικασίας ἄρθρου 1 ν. 516/1948 διά τό ἔγκυρον τῆς τοποθετήσεως τοῦ ἐνάγοντος παρά τῇ ἐναγομένῃ καί τήν ἐνέργειαν τῆς ἐξηναγκασμένης ταύτης ἐργασιακῆς σχέσεως, δέν ὑφίσταται δεδικασμένον ἐκ τῆς ἀποφάσεως ταύτης, ὡς μή ἐκτεινομένου τούτου καί ἐπί ἰσχυρισμῶν τοῦ ἐναγομένου ἁπλῶς πρός ἄμυναν αὐτοῦ κατά τοῦ διά τῆς ἀγωγῆς προσβαλλομένου δικαιώματος χρησίμων, ἐάν τοιοῦτος ἤθελεν ὑποτεθῇ ὁ ἰσχυρισμός οὗτος (Α.Π. 308/1947, ΕΕΝ ΙΔ' σελ. 508), ὀρθῶς ἡ κκαλουμένη ἐκατέλιξεν, εἴτε δεχθῇ τις, εἴτε μή δεδικασμένον ἐκ τῆς ἄνω ἀποφάσεως καί ἐπί τοῦ ἰσχυρισμοῦ τούτου νά ἀπορριφῇ αὐτόν καί αὐθις προβαλλόμενον κατά τήν παροῦσαν δίκην καί νά δεχθῇ ὡς βάσιμον τήν ἀγωγήν καί ἀπορριπτέος ὁ σχετικόν παράπονον εἰσάγων 3ος λόγος ἐφέσεως.

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΣΧΕΣΕΩΣ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΩΣ ΔΙΟΡΙΖΟΜΕΝΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Ἀποχὴ ἐκ τῆς ἐργασίας λόγῳ ἀσθενείας καὶ ἐπιρροὴ ἐπὶ τῆς ἰσχύος τῆς σχέσεως

Χαρακτηρισμὸς σχέσεως ἀναγκαστικῶς διοριζομένων, κατ' Α.Ν. 1836/1951, ὡς ὡρισμένου χρόνου.—Πενταετὴς διάρκεια σχέσεως.—Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ τοιαύτης σχέσεως διατάξεως ἄρθρου 5 Ν. 2112 (καὶ ἄρθρου 8 Β.Δ. 16/18 Ἰουλίου 1920) περὶ λύσεως συμβάσεως ἐργασίας ἐκ τῆς ἀποχῆς μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας ὑπὲρ τὰ νόμιμα χρονικὰ ὅρια.— Ἄρνησις ἀποδοχῆς ὑπηρεσιῶν μισθωτοῦ καὶ δικαίωμα μισθοῦ.

Τείνει, ὡς συνάγεται καὶ ἐκ τῆς κατωτέρω δημοσιευομένης ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου, νὰ κατασταῖ σταθερὰ ἡ ἄποψις τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας (ὁ Ἄρειος Πάγος δὲν ἠσχολήθη ἀκόμη ἐπὶ τοῦ θέματος) ὅτι ἡ σύμβασις ἐργασίας τῶν κατὰ τὸν ν. 751/1948 διορισθέντων καὶ τὸν ἰσχύοντα ἤδη ἀ.ν. 1836/1951 διοριζομένων εἶναι τοιαύτη ὡρισμένου χρόνου (πενταετίας, ὅσος ὁ χρόνος τῆς διατηρήσεως αὐτῆς). (Βλέπε σχετικῶς καὶ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 5561/1953, εἰσηγητὴς ὁ κ. *Σ. Διαμαντάκος*, ΕΕΔ 13, 615, ἔνθα καὶ λοιπαὶ εἰς νομολογίαν παραπομπαί).

Ὑπὸ τὸ δεδομένον τοῦτο κρίνεται ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου ὡς ἀνεφάρμοστον τὸ ἄρθρον 8 τοῦ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 περὶ λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐν ὑπερβάσει τῶν χρονικῶν ὁρίων τοῦ νόμου (ἄρθρον 3 ν. 4558/1930) εἰς περίπτωσιν ἀποχῆς τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας του, ἕνεκεν ἀσθενείας (ὅμοιον καὶ τὸ ἄρθρ. 5 ν. 2112/1920 δι' ὑπαλλήλους). (Βλέπε σχετικῶς καὶ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 5561/1953, ἔνθ' ἀνωτέρω καὶ αὐτόθι σημειώσεις μας, Πρωτοδίκου Πειραιῶς 908/1953, Πρωτοδίκης *Σ. Χρυσανθάκος*, ΕΕΔ 12, 1001).

Συνέπεια τούτου εἶναι ὅτι δὲν θεωρεῖται ἡ σύμβασις ἐργασίας λυθεῖσα ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ, κατὰ τὰ ἐκ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ν. 2112/1920 καὶ ἄρθρ. 8 β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 2112 κλπ. προκύπτοντα, ἀλλ' ἐνδεχομένως ὁ λόγος οὗτος, κατὰ τὴν κρίσιν πάντοτε τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ἀν. ν. 214/1936, ἁρμοδίας καὶ διὰ τὴν ἀπόλυσιν τῶν προστατευομένων ὑπὸ τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 προσώπων, δύναται νὰ ἀποτελέσῃ λόγον ἀπολύσεως.

Ἡ ἁρμοδιότης τοῦ πολιτικοῦ δικαστηρίου συνίσταται εἰς τοῦτο, νὰ ἐπιδικάσῃ τὸν μισθὸν τοῦ κατὰ παράβασιν τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 ἀπολυομένου μισθωτοῦ, ἄνευ δηλαδὴ ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς, ὡς δέχεται καὶ τὸ Πρωτοδικεῖον διὰ τῆς δημοσιευομένης κατωτέρω ἀποφάσεώς του, ἑπομένως ἀκύρως ἀπολυομένου, χωρὶς νὰ δύναται νὰ ἐρευνήσῃ καὶ ἂν ὑπῆρχον λόγοι δικαιολογοῦντες τὴν ἀπόλυσιν.

Εὐκαιρίας δοθείσης ἤδη ὑπομιμνήσκονται, ἀπὸ νομοθετικῆς ἀπόψεως, τὰ σημειωθέντα ἐν ΕΕΔ 13, 221 ἀνώμαλα δικαίου εἰς τὸν κύκλον τῆς ἐν γένει προστασίας τῶν στρατευομένων μισθωτῶν.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 2385/1954

Διαδικασία Ν. Γ' ΘΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. Ι. Γεωργακόπουλος

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. Χ. Βασιλείου

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Κωτσόβελος, Ν. Ἀρμακόλλας

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 7 § 1 ἀ.ν. 1836/1951, ἐφαρμογὴν ἔχουσα ἐπὶ παντὸς νεοπολεμιστοῦ μετὰ τὸ ἄρθρον 12 τοῦ αὐτοῦ ἀ.ν. καὶ τὸ ἄρθρον μόναν τοῦ ν. 2223/1952, ἅθεν καὶ ἐπὶ τῶν κατὰ τὸν ν. 751/1948 τοποθετηθέντων τοιούτων, ὡς αὕτη ἐτροποποιήθη καὶ ἀντικατεστάθη κατὰ τὴν πρώτην περίοδον τοῦ πρώτου ἐδαφίου τῆς § 1 αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ ν. 2223/1951 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 κλπ.», καθ' ἣν «ἡ σχέσις ἐργασίας τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ νόμου τούτου τοποθετουμένου εἰς ἰδιωτικὰς ἐπιχειρήσεις κλπ. προσωπικοῦ ἢ τοποθετηθέντος βάσει προγενεστέρων τοῦ ἀ. ν. 1836/1951 νόμων διατηρεῖται ἐν ἰσχύϊ ὑποχρεωτικῶς ἐπὶ πενταετίαν τοὐλάχιστον ἀπὸ τῆς προσλήψεως του· μετὰ τὴν πάροδον τῆς πενταετίας οἱ ὡς ἄνω προσληφθέντες παραμένουν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ, τῆς συμβάσεως ἐργασίας των μετατρεπομένης εἰς τοιαύτην ἀορίστου χρόνου, ἐξομοιούμενοι κλπ.», σαφῆ ἔχει τὴν ἔννοιαν, ὅτι ἡ οὕτω ἀναγκαστικῶς, διὰ τῆς τοποθετήσεως ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας ἐπιτροπῆς τοῦ νεοπολεμιστοῦ, συναπτομένη ἐργασιακὴ σύμβασις εἶναι τοιαύτη ὡρισμένου χρόνου, καὶ δὴ πενταετοῦς διαρκείας, πρὸ τῆς παρόδου τῆς ὁποίας ἀπαγορεύεται, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, ἡ καταγγελία αὐτῆς, πλὴν μόνον ἐν συνδρομῇ τῶν περαιτέρω ἐν §§ 2 καὶ 3 ἐκτιθεμένων ὅρων καὶ προϋποθέσεων, περὶ ὧν δὲν πρόκειται ἤδη, μόνον δὲ μετὰ τὴν πάροδον τοῦ ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ νόμου χρόνου τῆς πενταετίας ἡ τοιαύτη σύμβασις μετατρέπεται εἰς σύμβασιν ἀορίστου χρόνου, ὁπότε, ἀπὸ τοῦ χρόνου τούτου τῆς μετατροπῆς, παύει ἡ σύμβασις αὕτη νὰ διέπηται ὑπὸ τῶν ἀναγκαστικῶν διατάξεων τῶν ρυθμιζουσῶν τὰς τοιαύτας συμβάσεις, ἐφαρμοζομένων περαιτέρω καὶ ἐπὶ τούτων τῶν αὐτῶν διατάξεων, αἵτινες διέπουσι τοὺς λοιποὺς ἐν τῇ ἐπιχειρήσει ἢ ἐκμετάλλευσει συναδέλφους των. Ἡ ἐκδοχὴ αὕτη, ὅτι τοὐτέστι πρόκειται περὶ συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου, προκύπτει τόσον ἐκ τῆς φραστικῆς διατυπώσεως τοῦ νόμου, ἐν τῇ ὁποίᾳ γίνεται χρῆσις τῆς λέξεως «μετατροπὴ» καὶ «λύσις» τῆς συμβάσεως «λόγῳ λήξεως τοῦ χρόνου ὑποχρεωτικῆς αὐτῆς ἰσχύος» (ὅρα ἄρθρον μόναν τοῦ ν. 2223/1952), ὅσον καὶ ἐκ τῆς περαιτέρω διατάξεως τοῦ ἄρθρου 7 § 1 (ὡς ἄνω), καθ'

ἦν ἡ σύμβασις ἰσχύει τοὐλάχιστον ἐπὶ πενταετίαν ἀπὸ τῆς προσλήψεως καὶ δι' ἧς τάσσεται χρονικὸς προσδιορισμός, ἀναγκαστικῆς διατηρήσεως τῆς συμβάσεως, ὅστις θὰ ἐπεριττευεν, ἐὰν ἡ σύμβασις ἦτο ἀρχῆθεν ἀορίστου χρόνου, ὡς ἐπίσης θὰ ἐπερίττευε καὶ ἡ περαιτέρω διάταξις τῆς μετατροπῆς τῆς συμβάσεως εἰς ἀορίστου χρόνου, ἥτις ὡσαύτως, ἄνευ τῆς ὡς ἄνω ἑρμηνείας, θὰ ἦτο ἄνευ ἐννοίας (Πρ. Ἀθ. 5561/1953, ΕΕΔ 12, 615).

Ἐξ ἄλλου ἐκ τῆς διατάξεως τῆς § 2 τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ἄρθρ. 12 § 2 τοῦ ν. 2112/1920 ἐκδοθέντος ἀπὸ 16/18 Ἰουλίου 1920 β.δ., (διατηρηθέντος ἐν ἰσχύϊ διὰ τοῦ ἄρθρ. 38 τοῦ Εἰσ. Νόμου), καθ' ἣν δὲν ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις αὐτοῦ συμβάσεις ἐργασίας, ἐφ' ὧν συνεφωνήθη ὡρισμένη διάρκεια χρόνου ἢ προκύπτει τοιαύτη ἐκ τοῦ δηλωθέντος σκοποῦ τῆς ἐργασίας, προκύπτει ὅτι δὲν διέπονται ὑπὸ τῶν διατάξεων τούτων (β.δ. τοῦ 1920) οὐ μόνον αἱ συμβάσεις μισθώσεως ἐργασίας, ὧν ἡ διάρκεια εἶναι κατὰ χρόνον ἡμερολογιακῶς καθωρισμένη, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖναι, καθ' ἃς κατὰ τὴν σύμβασιν ὡρισμένη καθίσταται ἡ διάρκεια τοῦ χρόνου αὐτῶν, ὡς ἐκ τοῦ εἴδους καὶ τοῦ σκοποῦ τῶν παρεχομένων ὑπηρεσιῶν (Α.Π. 183/1951, Θέμ. ΞΒ' 500), τοῦ νομοθέτου ἐκδηλώσαντος οὕτω σαφῶς καὶ ἀναμφισβητήτως τὴν βούλησίν του ὅπως αἱ ρηθεῖσαι διατάξεις τοῦ β.δ. 1920 μὴ ἔχωσιν ἐφαρμογὴν ἐπὶ παντὸς εἴδους συμβάσεων ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, ὅθεν καὶ ἐπὶ τῶν ἐν προκειμένῳ συμβάσεων τῶν ἀφορωσῶν τοὺς νεοπολεμιστὰς καὶ καταρτιζομένων ἀναγκαστικῶς διὰ διατάξεως τοῦ νόμου. Κατ' ἀκολουθίαν πάντων τούτων καὶ αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 8 τοῦ αὐτοῦ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ ἐργάτου ἢ ὑπηρέτου, ἐπερχομένης κατὰ τεκμήριον συνεπείᾳ τῆς ἀποχῆς τούτου ἀπὸ τῆς ἐργασίας λόγῳ βραχείας σχετικῶς ἀσθενείας του, ὡς ἀναφερόμεναι καὶ αὗται εἰς συμβάσεις ἐργασίας ἀορίστου χρόνου κατὰ τὴν ἐκτεθεῖσαν ῥητὴν τοῦ νόμου (ἄρθρον 2 § 2 β.δ. 1920) διάταξιν, δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῶν συμβάσεων ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, ὅθεν οὐδ' ἐπὶ τῶν τοιούτων τῶν νεοπολεμιστῶν, καθ' ὅλον τὸν χρόνον τῆς ἀναγκαστικῶς προσδιορισθείσης πενταετοῦς ἐργασιακῆς σχέσεως (Πρ. Ἀθ. 5561/1953, ΕΕΔ 12, 615).

Μετὰ ταῦτα τὰ ἐναντία δεχθεῖσα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ὅτι τοὐτέστι καὶ ἐπὶ τῶν δυνάμει τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 καὶ τῶν προγενεστέρων τοιούτων τοποθετηθέντων νεοπολεμιστῶν ἔχει ἐφαρμογὴν ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 καὶ κατ' ἀκολουθίαν τούτου ἀπορρίψασα τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἐνάγοντος, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι ἐπῆλθεν ἐκ μέρους τούτου διὰ τῆς, λόγῳ ἀσθενείας, ἀποχῆς του ἐκ τῆς ἐργασίας ἡ τεκμαιρομένη ὡς ἄνω καταγγελία τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως, παρὰ τὸν νόμον ἔκρινε, τῆς παρ' αὐτῆς ἐπικαλουμένης ὑπ' ἀριθ. 224/1953 ἀποφάσεως Α.Π. μὴ ἐχούσης ἐν προκειμένῳ ἐφαρμογήν, ἅτε ἀναφερομένης εἰς σύμβασιν ἀορίστου χρόνου παλαιοῦ καὶ οὐχὶ νεοπολεμιστοῦ, ὡς ἐκ τῆς δευτέρας αὐτῆς σκέψεως σαφῶς δείκνυται, ἑπομένως δέον ὅπως ἐξαφανισθῇ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, κατὰ τὸν βάσιμον περὶ τούτου πρῶτον τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως λόγον, ἥτις καὶ ἐκ τούτου δεκτὴ καθίσταται.

Προκύπτει ὅτι πράγματι ὁ ἐνάγων, τοποθετηθεὶς δυνάμει ἀποφάσεως τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ, ὡς ἐργάτης, καὶ ἐμφανισθεὶς ἐμπροθέσμως ἀνέλαβεν ὑπηρεσίαν, ἀνατεθείσης αὐτῷ, κατ' εὔλογον τῆς ἐργοδότιδος κρίσιν, τῆς παροχῆς ἐργασίας ἀνειδικεύτου ἐργάτου, καὶ περαιτέρω, παρουσιασθεὶς παρὰ τῇ ἐναγομένῃ μετὰ τὴν ἀσθένειάν του, διαρκέσασαν ἐπὶ 33 ἡμέρας, δὲν ἐγένετο δεκτός, κατὰ τὰ ἐν τούτῳ συνομολογούμενα παρὰ τῆς τελευταίας, ἑπομένως, μὴ ἀμφισβητουμένου τοῦ χρόνου τῆς ἐμπροθέσμου ἐμφανίσεως καὶ προσλήψεως τοῦ ἐνάγοντος, ὡς γενομένης τὴν 24.3.1950, ἄλλως βεβαιουμένου τούτου ἐκ τοῦ προσαγομένου ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ἡ ἀναγκαστικῶς καταρτισθεῖσα βάσει τῶν ἐκτεθειμένων διατάξεων τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 σύμβασις ὡρισμένου χρόνου θεωρεῖται νόμῳ συνεχιζομένη, ἐφ' ὅσον δὲν παρῆλθεν ἡ διὰ τούτου τασσομένη πενταετία, ἡ δὲ παρὰ τῆς ἐναγομένης ἄρνησις ἀποδοχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐνάγοντος, νομίμως προσφερθεισῶν μετὰ τὴν πάροδον τῆς ἀσθενείας του, κατὰ τὰ ὁμολογηθέντα, ὡς καὶ ἡ ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1088/265 ἐγγράφου τῆς ἐναγομένης πρὸς τὸ Ι.Κ.Α. ἀπευθυνομένου προκύπτουσα διαγραφὴ τοῦ ἐνάγοντος ἐκ τῆς δυνάμεως τοῦ ἄρρενος ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ της, χωρὶς νὰ τηρηθῇ προηγουμένως ἡ διαδικασία ἡ προβλεπομένη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 7 §§ 2 καὶ 3 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω ἀ.ν. 1836/1951, συνιστᾷ ἄκυρον ἐκ μέρους τῆς ἐναγομένης καταγγελίαν τῆς ἐκτεθείσης συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου καὶ παράβασιν τῶν διατάξεων τοῦ ἀ.ν. 1836/1951, ἥτις σύμβασις, ὡς ἐκ τούτου, θεωρεῖται συνεχιζομένη, ἐφ' ὅσον δὲν παρῆλθεν ἡ πενταετία πλήρης, ἡ δὲ περαιτέρω ἄρνησις τῆς ἐναγομένης ὅπως ἀποδεχθῇ τὰς ὑπηρεσίας τοῦ ἐνάγοντος καθιστᾷ ταύτην ὑπερήμερον, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 656 τοῦ Α.Κ. καὶ τῷ ἄρθρῳ 9 § 3 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951, καὶ ἑπομένως ὑπέχρεων ὅπως καταβάλῃ τοὺς μισθοὺς ἐκ τῆς τοιαύτης ὑπερημερίας.

ΑΔΕΙΑΙ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

ΜΙΣΘΟΣ ΚΑΘ' ΗΜΕΡΑΣ ΕΤΗΣΙΑΣ ΑΔΕΙΑΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Παροχή έργασίας κατά Κυριακάς και έξαιρετέας ήμέρας και δικαιουμένη άμοιβή

Δικαίωμα μισθωτού έπί άποδοχών καθ' ήμέρας άδείας, συμφώνως πρός τόν Α.Ν. 539/1945. —Μή ύπολογισμός είς ήμέρας άδείας έπισήμων ή κατ' έθιμον έορτασίμων ήμερών.—Έπομένως καί είς τάς καταβλητέας άποδοχάς καί τής έξ 75 ο/ο προσαυξήσεως δι' έργασίαν κατά Κυριακάς.— Ύπολογισμός όμως τής έξ 25 ο/ο προσαυξήσεως άμοιβής δι' έργασίαν κατά νύκτας, δυνάμει τής ύπ' άριθ. 18310/1946 ύπουργικής άποφάσεως.—Παροχή έργασίας κατά Κυριακάς καί έξαιρετέας ήμέρας.— Δικαιουμένη άμοιβή κατά τήν έννοιαν ύπ' άριθ. 8900/1946 ύπουργικής άποφάσεως.

Ένδιαφέροντα εἶναι τά θέματα, περί τῶν ὁποίων ἀσχολεῖται ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

Ἐπράκειτο περί ἐργασίας, διά τήν ὁποίαν δέν ἐπεβάλλετο ἐκ τοῦ π.δ. 8/14 Μαρτίου 1930 ἡ Κυριακή ἀνάπαυσις (ἐργασία μεταφορῶν) καί ὁ μισθωτός εἰργάζετο κατά τάς Κυριακάς καί ἐκ τοῦ νόμου καθωρισμένας ὡς μή ἐργασίμους ἡμέρας καί ἀκόμη καί κατά νύκτας.

Διά τῆς ἀγωγῆς του ἐζήτησε πρῶτον νά συνυπολογισθῇ εἰς τάς ἀποδοχάς τῶν ἡμερῶν ἀδείας κατά τόν ἀ.ν. 539/1945 ἡ ἐξ 75 ο/ο προσαύξησις ἀμοιβῆς του δυνάμει τῆς ὑπ'ἀριθ. 8900/1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ΕΕΔ 12, 388) δι' ἐργασίαν κατά Κυριακάς καί ἡ ἐξ 25 ο/ο δμοια, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 18310/1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ΕΕΔ 12, 388) δι' ἐργασίαν κατά νύκτας.

Ἡ ἐν λόγῳ δικαστική ἀπόφασις ἀπορρίπτει τήν πρώτην ἀξίωσιν τοῦ μισθωτοῦ καί δέχεται τήν δευτέραν.

Πράγματι, ὡς ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 10, 857 ἑπ.), ἐφ' ὅσαν, κατά τόν ἀ.ν. 539/1945, δέν περιλαμβάνονται εἰς τήν ἐτησίαν ἄδειαν μετ' ἀποδοχῶν αἱ ἐπίσημοι ἤ αἱ κατ' ἔθιμον ἑορτάσιμοι ἡμέραι, δέν δύναται νά προκύψῃ καί ζήτημα ὑπολογισμοῦ εἰς τάς συνήθεις ἀποδοχάς, τῶν ὁποίων δικαιοῦται ὁ μισθωτός κατά τάς ἡμέρας ἀδείας του (ἄρθρ. 3 §§ 1, 3 ἀ.ν. 539/1945, ΕΕΔ 4, 474) καί ἀμοιβῆς, ἀναφερομένης εἰς ἐργασίαν κατά Κυριακάς κλπ., μή ὑπολογιζομένης εἰς τάς ἡμέρας ἀδείας τοῦ μισθωτοῦ.

Περαιτέρω διά τῆς ἀγωγῆς ἐν προκειμένῳ ἐζητήθη καταβολή τῆς ἐν αὐτῇ ἀμοιβῆς διά παρασχεθεῖσαν ὑπό τοῦ μισθωτοῦ ἐργασίαν κατά Κυριακάς καί ἐξαιρετέας ἡμέρας. (Τοιαῦται αἱ ἐν τῷ π.δ. 8/14.3.1930 περί Κυριακῆς ἀναπαύσεως ὁριζόμεναι, βλέπε καί Α.Π. 416/1951, εἰσηγητής *Ν. Πυλαιολογόπουλος*, ΕΕΔ 11, 143).

Ἡ ἀπόφασις ἀκολουθεῖ ὡς πρός τά δεκτά γενόμενα τήν ἄποψιν τῆς Α.Π. 170/1953, εἰσηγητής *Π. Τζαννετάκης*, ΕΕΔ 12, 496) (βλέπε σχετικῶς σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 12, 495 ἑπ.).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 2404/1954

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**
Εἰσηγητής ὁ Πρωτοδίκης κ. **Ι. Μαρινάκος**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Γ. Γιομπρᾶς, Α. Βελέντζας, Α. Μυλωνογιάννης

Καθ' ἃ ἐκτίθεται ἐν τῇ ἀγωγῇ, ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, καί προέκυψεν ἐκ τῆς ἐνόρκου καταθέσεως τοῦ ἐνώπιον τοῦ δικάσαντος Πρωτοδίκου ἐξετασθέντος μάρτυρος τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐνάγοντος, τῶν προσαχθέντων ἐγγράφων καί τοῦ συνόλου τῆς πρωτοδίκως καί κατά τήν ἐκκλητον ταύτην δίκην γενομένης συζητήσεως, ὁ ἐκκαλῶν, προσληφθείς κατά τό ἔτος 1934, ὑπηρετεῖ ὡς ὑποταμίας εἰς τό ὑποταμεῖον τοῦ ἐν Καλλιθέᾳ Ἀμαξοστασίου τῆς ἐφεσιβλήτου - ἐναγομένης ἀπό τοῦ ἔτους 1941, μεταταγείς ἐκτοτε εἰς τό ὑπαλληλικόν προσωπικόν τῆς ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας αὐτῆς. Εἰδικώτερον οὗτος, ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας του καί τῆς ἰδιότητος τῆς ἐφεσιβλήτου ὡς ἐπιχειρήσεως μεταφορᾶς προσώπων, ἀπασχολεῖται παρ' αὐτῆς νομίμως κατά τό ἄρθρον 7 § 3 τοῦ ἀπό 8/14 Μαρτίου 1930 π. δ/τος καθ' ὅλας τάς Κυριακάς, ὡς καί τάς ἐκ τοῦ νόμου ἀφ' ἑνός, καί ὑπό τῆς ἐφεσιβλήτου ἀφ' ἑτέρου καθιερωμένας ὡς μή ἐργασίμους ἑορτάς, ἀνερχομένας ἁπάσας εἰς δέκα τέσσαρας, ἐργαζόμενος ἐπί πλέον ἀνά δεκαπενθήμερον ἑκάστου μηνός καί ἐπί δέκα τρεῖς ἡμέρας ταύτου κατά τάς νυκτερινάς ὥρας ἀπό 7 καί 30' ἀπογευματινῆς μέχρι τῆς 2 καί 30' ὥρας τῆς ἑπομένης. Κατόπιν τούτων ὁ ἐκκαλῶν, ἰσχυριζόμενος ὅτι ἡ ἐφεσίβλητος ὤφειλε κατά νόμον τό μέν νά ὑπολογίζῃ εἰς τάς ἀποδοχάς ἀδείας του τάς προσαυξήσεις 75 ο/ο διά τήν κατά τάς Κυριακάς ἐργασίαν του καί 25 ο/ο διά τήν νυκτερινήν ἀνά δεκαπενθήμερον καί ἐπί δέκα τρεῖς ἡμέρας ἀπασχόλησίν του, καθ' ὅσον θά ἐλάμβανεν ὁπωσδήποτε ταύτας, ἐάν ἀπησχολεῖτο παρά τῇ ἐφεσιβλήτῳ κατά τόν ἀντίστοιχον χρόνον τῆς ἀδείας του, ὡς ἀποτελούσας τακτικάς παροχάς αὐτοῦ, τό δέ νά κατεβάλῃ ἐπί πλέον τῆς προσαυξήσεως 75 ο/ο διά τήν κατά τάς Κυριακάς ἐργασίαν του, τήν ὁποίαν καί μόνον ἐδικαιοῦτο διά ταύτην νά λάβῃ καί ἐπλήρωσεν εἰς αὐτόν, ἐφ' ὅσον δι' ἑκάστην τῶν Κυριακῶν τούτων

παρείχετο αὐτῷ ἑτέρα ἐργάσιμος ἡμέρα πρὸς ἀνάπαυσιν, πρὸς δὲ καὶ τῆς τοιαύτης διὰ τὴν ἀπασχόλησίν του κατὰ τὰς ὡς ἄνω ὑπὸ τοῦ Νόμου καὶ τῆς ἐφεσιβλήτου καθωρισμένας ὡς ἐξαιρετέας ἡμέρας τὸ 1/25 τοῦ μηνιαίου μισθοῦ του δι' ἑκάστην τῶν ἐξαιρετέων τούτων, ἠτήσατο διὰ τῆς ἀγωγῆς του τὴν καταβολὴν τῶν παροχῶν τούτων ἀπὸ τοῦ 1948 μέχρι τοῦ 1952. Τὴν ἀγωγὴν ταύτην ἀπέρριψεν ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, καθ' ἣς ἤδη παραπονεῖται ὁ ἐκκαλῶν, αἰτούμενος διὰ τῆς ὑπὸ συζήτησιν ἐφέσεώς του τὴν ἐξαφάνισιν αὐτῆς.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 3 § 1 τοῦ νόμου 539/1945 «περὶ χορηγήσεως καὶ ἔτους εἰς τοὺς μισθωτοὺς ἀδειῶν μετ' ἀποδοχῶν» κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀδείας του ὁ μισθωτὸς δικαιοῦται τῶν συνήθων ἀποδοχῶν, ἂν θὰ ἐδικαιοῦτο, ἐὰν ἀπησχολεῖτο παρὰ τῇ ὑποκειμένῃ ἐπιχειρήσει κατὰ τὸν ἀντίστοιχον χρόνον, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 2 § 3 δὲν περιλαμβάνονται εἰς τὴν ἐτησίαν ἄδειαν μετ' ἀποδοχῶν αἱ ἐπίσημοι ἢ κατὰ ἔθιμον ἑορτάσιμοι ἡμέραι. Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900/1946 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας χορηγουμένη προσαύξησις κατὰ 75 ο/ο δι' ἐργασίαν τοῦ μισθωτοῦ κατὰ Κυριακὴν ἢ ὑπὸ τοῦ Νόμου καθιερωμένην ἑορτὴν δὲν περιλαμβάνεται εἰς τὰς ἀποδοχάς, ὧν δικαιοῦται οὗτος, ἄρα καὶ ὁ ἐκκαλῶν, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀδείας του, ἐφ' ὅσον αἱ ἐμπίπτουσαι εἰς τὸν χρόνον αὐτῆς ἐξαιρετέαι ἐν γένει ἡμέραι δὲν ὑπολογίζονται εἰς ταύτην, διὰ δὲ τῆς ἡγηθείσης διατάξεως τοῦ ἄρθρου 3 § 1 τοῦ ν. 539/1945 ἐσκοπήθη, ὅπως ὁ μισθωτὸς λαμβάνῃ μόνον τὰς ἀποδοχάς, τῶν ὁποίων θὰ ἐδικαιοῦτο, ἂν εἰργάζετο κατὰ τὸν ἀντίστοιχον χρόνον, ἤτοι κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας, ἐξ ὧν συνίσταται ἡ ἄδεια αὐτοῦ. Τοιαῦται ὅμως ἡμέραι, περιλαμβανόμεναι εἰς τὴν ἄδειάν του, δὲν εἶναι, ὡς προελέχθη, οὔτε αἱ Κυριακαί, οὐδὲ αἱ ἑορταί. Ἀντιθέτως ἡ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 18310/1946 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας παρεχομένη προσαύξησις κατὰ 25 ο/ο διὰ τὴν νυκτερινὴν ἀπασχόλησιν τοῦ μισθωτοῦ περιέχεται εἰς τὰς ἀποδοχὰς τοῦ ἐκκαλοῦντος. Τοῦτο δὲ διότι οὗτος, παρέχων τακτικῶς εἰς τὴν ἐφεσίβλητον τὴν ἐργασίαν του κατὰ τὰς νυκτερινὰς ὥρας ἐπὶ δέκα τρεῖς ἀνὰ δεκαπενθήμερον ἡμέρας, ἐτύγχανε πάντοτε τῆς διαληφθείσης προσαυξήσεως, ἥτις ὑπὸ τὰς συνθήκας ταύτας θεωρεῖται διαμορφωθεῖσα εἰς τακτικὴν παροχὴν αὐτοῦ. Οὕτω, ἐφ' ὅσον ὁ ἐκκαλῶν κατὰ τὸν αὐτὸν ὡς ἄνω τρόπον ἀπησχολεῖτο παρὰ τῇ ἐφεσιβλήτῳ καὶ κατὰ τὸν ἀντίστοιχον χρόνον ἑκάστης τῶν ἀδειῶν του, κατὰ δὲ τὴν § 3 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν. 539/1945 ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῶν ἐν § 1 αὐτοῦ ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ περιλαμβάνονται καὶ παντὸς εἴδους πρόσθετοι ἢ συμπληρωματικαὶ παροχαί, ὡς εἶναι διὰ τὸν ἐκκαλοῦντα ἡ κατὰ 25 ο/ο προσαύξησις, οὗτος ἐδικαιοῦτο ταύτης καὶ κατὰ τὰς ἐτησίας ἀδείας του ὡς περιλαμβανομένης εἰς τὰς συνήθεις ἀποδοχάς του. Κατὰ συνέπειαν ὀρθῶς, εἰ καὶ ἐπὶ ἄλλῃ ἐν μέρει αἰτιολογίᾳ, ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἔκρινεν, ὅτι εἰς τὰς ἀποδοχὰς τῆς ἐτησίας ἀδείας τοῦ ἐκκαλοῦντος δὲν περιλαμβάνεται ἡ κατὰ 75 ο/ο προσαύξησις διὰ τὰς εἰς ταύτας ἐμπιπτούσας Κυριακάς, ἔσφαλεν ὅμως ἀπορρίψασα τὴν ἀγωγὴν ὡς πρὸς τὸ σχετικὸν πρῶτον κεφάλαιον αὐτῆς καὶ καθ' ὃ μέρος ὁ ἐκκαλῶν ἠτεῖτο τὴν καταβολὴν τῆς κατὰ 25 ο/ο προσαυξήσεως δι' ἑκάστην μηνιαίαν ἄδειαν του τῶν ἐτῶν 1948, 1949, 1950, 1951 καὶ 1952 καὶ δέον ὅπως μεταρρυθμισθῇ, ἐπὶ τῷ τέλει νὰ ἐπιδικασθῇ εἰς τοῦτον ἡ κατὰ τὰ ἄνω προσαύξησις, ἀνερχομένη, ὡς ἐβεβαιώθη, εἰς τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 334.200, δεκτῶν ἐν μέρει γινομένων τῶν πρώτου, δευτέρου καὶ τρίτου λόγων ἐφέσεως.

Ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900/1946 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἐχούσης ἰσχὺν νόμου, ὡς ἐκδοθείσης κατὰ νομοθετικὴν ἐξουσιοδότησιν τοῦ ν. 28/1944, σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ δι' αὐτῆς χορηγουμένη αὔξησις εἰς τὸν μισθωτὸν τὸν ἀμειβόμενον διὰ μηνιαίου μισθοῦ, ἀνταποκρινομένου εἰς τὰς 25 ἐργασίμους ἡμέρας τοῦ μηνός, συνίσταται εἰς ἓν ἐπὶ πλέον ἡμερομίσθιον, ἀποτελούμενον ἐκ τοῦ 1/25 τοῦ μισθοῦ ηὐξημένου κατὰ 75 ο/ο διὰ τὴν κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς ἐκ τοῦ νόμου καθιερωμένας ὡς μὴ ἐργασίμους ἑορτὰς ἐργασίας του, ἐκτὸς ἐὰν παρέχηται εἰς αὐτὸν ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου ἑτέρα ἐργάσιμος ἡμέρα πρὸς ἀνάπαυσιν, ὁπότε ἡ αὔξησις συνίσταται μόνον εἰς τὰ 75 ο/ο τοῦ 1/25 τοῦ μηνιαίου μισθοῦ του, ἀφοῦ ἐργάζεται κατὰ Κυριακὰς ἢ μὴ ἐργάσιμον ἑορτήν, ἀλλὰ δὲν στερεῖται ἅμα καὶ τῆς ἡμέρας ἀναπαύσεως του (Α.Π. 170/1953, ΕΕΔ 12, 496). Ἐξ ἑτέρου κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 § 1 τοῦ π.δ. τῆς 8/14 Μαρτίου 1930 ἑορτάσιμοι ἡμέραι, καθ' ἃς ἀπαγορεύεται ἐν τῷ Κράτει, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ αὐτοῦ διατάγματος, πᾶσα βιοτεχνικὴ καὶ ἐμπορικὴ ἐργασία, εἶναι πλὴν τῶν Κυριακῶν α) ἡ τῆς Γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ β) ἡ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ καὶ γ) ἡ Δευτέρα τοῦ Πάσχα, αἵτινες καὶ ναοῦνται διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἡγηθείσης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καὶ τῆς περὶ ἑρμηνείας ταύτης ὑπ' ἀριθ. 25825/1951 ἑτέρας ἀποφάσεως τῶν αὐτῶν ὡς ἄνω Ὑπουργῶν. Τοιουτοτρόπως ὁ ἐκκαλῶν ἐδικαιοῦτο τοῦ 1/25 τοῦ μηνιαίου μισθοῦ του, ηὐξημένου κατὰ 75 ο/ο μόνον διὰ τὴν κατὰ τὰς ὡς ἄνω τρεῖς ἐκ τοῦ νόμου ἑορτασίμους ἡμέρας ἐργασίας του, οὐχὶ δὲ καὶ διὰ τὴν παρασχεθεῖσαν κατὰ τὰς ὑπὸ τῆς ἐφεσιβλήτου ἐπὶ πλέον τούτων καθωρισμένας ὡς ἐξαιρετέας ἡμέρας. Διὰ τὴν ἀπασχόλησίν του καὶ κατὰ τὰς τελευταίας ταύτας μὴ ἐργασίμους ἡμέρας θὰ ἐδικαιοῦτο τῆς κατὰ τὰ ἄνω αὐξήσεως, ἐὰν τοῦτο ἀπετέλει ὅρον τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Τοιοῦτόν τι ὅμως δὲν ἰσχυρίζεται ὁ ἐκκαλῶν, στηρίζων εὐθέως διωκομένην τὴν ἀξίωσίν του περὶ καταβολῆς τοῦ 1/25 τοῦ μηνιαίου μισθοῦ του διὰ τὴν κατὰ πᾶσας τὰς ἐξαιρετέας ἡμέρας ἐργασίαν του ἐπὶ τῶν ἡγηθεισῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ὑπ' ἀριθ. 8900/1946 καὶ 25825/1951, αἱ ὁποῖαι ὅμως ἀναφέρονται εἰς τὰς ἐκ τοῦ νόμου καθιερωμένας ὡς μὴ ἐργασίμους ἑορτάς. Ὡς ἐκ τούτου, ἐφ' ὅσον συνομολογεῖται ὑπὸ τῆς ἐφεσιβλήτου, ἄλλως προέκυψεν ἐκ τῶν αὐτῶν ὡς ἄνω ἀποδείξεων, ὅτι εἰς τὸν ἐκκαλοῦντα

ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΜΕΤΑ ΔΗΜΩΝ

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΣΥΝΕΡΓΕΙΩΝ ΔΗΜΩΝ

Φύσις σχέσεως, διάρκεια θέσεως εἰς διαθεσιμότητα καὶ συνέπειαι ὡς πρὸς μισθόν

Σύνδεσις προσωπικοῦ συνεργείων Δήμων, προσλαμβανομένου κατ' ἄρθρ. 145 Ν. 1726/1951 «περὶ Κώδικος καταστάσεως δημοτικῶν καὶ κοινοτικῶν ὑπαλλήλων», διὰ συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ ὡρισμένου χρόνου. — Θέσις μισθωτοῦ παρανόμως εἰς διαθεσιμότητα. — Δικαίωμα πλήρους μισθοῦ κατ' ἄρθρ. 656 Α.Κ. — Ἀνεφάρμοστον ἀποκλειστικῆς προθεσμίας ἐπιδόσεως ἀγωγῆς ἄρθρ. 3 Ν.Δ. 8/11 Μαΐου 1946 ἐπὶ συμβάσεων ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου.

Ἡ νομολογία τῶν δικαστηρίων σταθερῶς δέχεται, ὅτι τὸ ὑπὸ τῶν Δήμων προσλαμβανόμενον προσωπικὸν διὰ τὴν ἐπάνδρωσιν τῶν συνεργείων αὐτῶν συνδέεται μετ' αὐτῶν διὰ σχέσεως τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, τοῦτο δὲ ἄλλως τε σαφῶς καὶ ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 143 τοῦ ν. 1726/1941 «περὶ Κώδικος καταστάσεως δημοτικῶν καὶ κοινοτικῶν ὑπαλλήλων» προκύπτει (βλέπε Α.Π. 297/1952, εἰσηγητὴς *Α. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 11, 646, Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης 2557/1951, εἰσηγητὴς *Κ. Κουνουγέρης*, ΕΕΔ 11, 538, Πρωτοδικείου Πειραιῶς 716/1952, εἰσηγητὴς *Η. Βατόπουλος*, ΕΕΔ 11, 598, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 13874/1952, εἰσηγητὴς *Σ. Σταματιάδης*, ΕΕΔ 12, 556, Πρωτοδίκων Πατρῶν 233/1952, Πρωτοδίκης *Β. Τσίρης*, ΕΕΔ 12, 849, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 11399/1953, εἰσηγητὴς *Κ. Δάρας*, ΕΕΔ 13, 142).

Τοῦτο δέχεται καὶ ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Πατρῶν. Διὰ τὸν λόγον δὲ ὅτι τὰ συνεργεῖα συνιστῶνται κατ' ἔτος, κατὰ τὸν νόμον, καὶ ἡ πρόσληψις γίνεται διὰ τὴν ἐπάνδρωσιν αὐτῶν, δέχεται ἐπίσης ἡ νομολογία τῶν δικαστηρίων, ὅτι ἡ σύμβασις αὕτη εἶναι ὡρισμένου χρόνου (βλέπε τὴν Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 13874/1952, ἐνθ' ἀνωτ., Πρωτοδίκων Πατρῶν 233/1952, ἐνθ' ἀνωτ., Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 11399/1953, ἐνθ' ἀνωτ.).

Ὁμοία εἶναι ἡ ἄποψις καὶ τῆς κατωτέρω δημοσιευομένης δικαστικῆς ἀποφάσεως.

Ὡς πρὸς τὴν θέσιν τοῦ μισθωτοῦ εἰς διαθεσιμότητα διὰ τὸν ἐν τῇ ἀποφάσει λόγον, πράγματι ἐξ οὐδεμιᾶς διατάξεως προκύπτει τοιοῦτο δικαίωμα, μόνον δὲ τὸν σπουδαῖον λόγον τοῦ ἄρθρ. 672 Α.Κ. (προκειμένου περὶ συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου) ἠδύνατο ὁ λόγος οὗτος νὰ ἀποτελέσῃ, ὡς ἐσκέφθη τὸ Πρωτοδικεῖον.

Ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι, ὡς δέχεται καὶ αὕτη, ἐν προκειμένῳ δὲν ἐπρόκειτο περὶ ἀκύρου ἀπολύσεως μισθωτοῦ, ἀλλὰ περὶ ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου Δήμου, μὴ δεχομένου τὰς ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ (διὰ τῆς παρανόμου θέσεως αὐτοῦ εἰς διαθεσιμότητα) καὶ συνεπῶς ἐκ τούτου τοῦ λόγου δὲν ἦτο ἐφαρμοστέα ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν.δ. 8/11 Μαΐου 1946 περὶ τριμήνου ἀποκλειστικῆς προθεσμίας ἐπιδόσεως ἀγωγῆς, ἡ ὁποία ἀναφέρεται *μόνον εἰς ἄκυρον ἀπόλυσιν*, ἐσκέφθη, ὅτι ἡ διάταξις αὕτη δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ συμβάσεων ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου (βλέπε ὅμως τὴν Α.Π. 52/1953, εἰσηγητὴς *Α. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 13, 316, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 5560/1953, εἰσηγητὴς *Σ. Διαμαντάκος*, ΕΕΔ 12, 607, ἀντίθετοι ὅμως σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 12, 346, ΕΕΔ 12, 607).

Πρωτοδικείου Πατρῶν 1105/1953

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Κ. Μαρμαρᾶς**
Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. **Κ. Πούλος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Κοσμᾶς, Γ. Μαράτος

Ἐβεβαιώθησαν τὰ ἑξῆς πραγματικὰ περιστατικά: Ὁ ἐφεσίβλητος προσελήφθη τὴν 5ην Ἀπριλίου 1949, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 115 § 8' τοῦ Κ.Ν.Α.Κ. ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου καὶ ἤδη ἐκκαλοῦντος Δήμου Πατρέων ὡς ἡμερομίσθιος τεχνίτης ἐπισκευῆς αὐτοκινήτων τοῦ συνεργείου καθαριότητος καὶ καταβρέγματος τῶν ὁδῶν τῆς πόλεως Πατρῶν, ἐπὶ ἡμερομισθίῳ δραχμῶν 33.700 καὶ διὰ τὸ μέχρι 30 Ἰουνίου 1950 χρονικὸν διάστημα, λήξαντος δὲ τοῦ ὡρισμένου τούτου χρόνου ἐπαναπροσελήφθη ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἰδιότητα καὶ διὰ τὸ οἰκονομικὸν ἔτος 1950 - 1951 ἄνευ ἐγγράφου διορισμοῦ, ἀλλὰ δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 1041/1950 ἀποφάσεως τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου, ἐκδοθείσης βάσει τοῦ ἄρθρου 148 τοῦ ἀ.ν. 1490/1950, ἐγκριθείσης δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 380/1951 ἀποφάσεως τῆς Νομαρχίας Ἀχαΐας, μὴ ἀναφερούσης αὐτὸν ὀνομαστικῶς, ἀλλὰ καθοριζούσης ἁπλῶς τὰ συγκροτηθησόμενα συνεργεῖα, τὴν χρονικὴν διάρκειαν αὐτῶν, ὡς καὶ τὸν ἀνώτατον ἀριθμὸν τῶν προσληφθησομένων πρὸς τοῦτο ἐργατοτεχνιτῶν. Λήξαντος τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους τὴν 30 Ἰουνίου 1951 ἐπαναπροσελήφθη ὁ ἐφεσίβλητος εἰς τὸ αὐτό, ὡς ἄνω,

---

κατεβλήθη μόνον ἡ κατὰ 75 ο/ο προσαύξησις διὰ τὴν κατὰ πᾶσας τὰς ἐξαιρετέας ἡμέρας ἀπασχόλησίν του, οὗτος ἐδικαιοῦτο ἐπὶ πλέον τοῦ 1/25 τοῦ μηνιαίου μισθοῦ του διὰ τὰς τρεῖς ἐκ τοῦ νόμου καθιερωμένας ὡς μὴ ἐργασίμους ἑορτὰς ἑκάστου τῶν ὡς ἄνω ἐτῶν, ἐφ' ὅσον δὲν παρεσχέθη ἀντιστοίχως εἰς τοῦτον ἑτέρα ἐργάσιμος ἡμέρα πρὸς ἀνάπαυσιν. Ἑπομένως ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἐσφαλεν, ἀπορρίψασα ἐξ ὁλοκλήρου τὸ σχετικὸν τοῦτο κονδύλιον τῆς ἀγωγῆς καὶ μεταρρυθμιστέα κατέστη, κατὰ τὸν ἐν μέρει βάσιμον τέταρτον λόγον ἐφέσεως.

συνεργείον καθαριότητος καί καταβρέγματος δι' ὡρισμέναν ἐπίσης χρόνον, ἤτοι διά τό οἰκονομικόν Ἔτος 1951-1952, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 388/1951 ἀποφάσεως τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου, ἐκδοθείσης βάσει τοῦ ἄρθρ. 143 § 4 τοῦ ν. 1726/1951 «περί Κώδικος καταστάσεως δημοτικῶν καί κοινοτικῶν ὑπαλλήλων», ἐγκριθείσης νομίμως διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 18650/1951 ὁμοίας τῆς Νομαρχίας Ἀχαΐας, καί τέλος ἐπαναπροσελήφθη οὗτος ὑπό τούς αὐτούς ὡς ἄνω ὅρους καί εἰς τό αὐτό συνεργεῖον διά τό οἰκονομικόν Ἔτος 1952 - 1953 (1 Ἰουλίου 1952/30 Ἰουνίου 1953), δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 636/1952 ἀποφάσεως τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου, νομίμως ἐγκριθείσης διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 3041/1953 ὁμοίας Νομαρχίας Ἀχαΐας. Περαιτέρω ἐβεβαιώθη, ὅτι πρό τῆς λήξεως τοῦ ὡρισμένου τούτου χρόνου καί δή τήν 31ην Δεκεμβρίου 1952 ὁ ἐκκαλῶν, ἐξ ἀφορμῆς προκυψασῶν ὑποψιῶν ἐναντίον τοῦ ἐφεσιβλήτου, καθ' ἃς οὗτος μετ' ἄλλου συναδέλφου του ἐπέφερε βλάβην τήν 16 - 17 Δεκεμβρίου 1952 εἰς τήν μηχανήν τοῦ ὑπ' ἀριθ.... φορτηγοῦ αὐτοκινήτου τοῦ Δήμου καί κατά τήν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων του ὡς τεχνίτου τοῦ συνεργείου ἐπισκευῶν τῶν αὐτοκινήτων εἰς τό γκαράζ τοῦ Δήμου, ἔθεσεν εἰς διαθεσιμότητα τοῦτον, παύσας νά δέχηται τάς προσηκόντως καί πραγματικῶς ὑπ' αὐτοῦ προσφερομένας ὑπηρεσίας μέχρι τῆς 3ης Ἀπριλίου 1953, καθ' ὅλον δέ τοῦτο τό χρονικόν διάστημα κατέβαλεν αὐτῷ τό ἥμισυ (1/2) τῶν νομίμων ἀποδοχῶν του. Τήν 3ην Ἀπριλίου 1953 ὁ ἐκκαλῶν ἐπέτρεψεν εἰς τόν ἐφεσίβλητον νά ἐργάζηται, ἐπί τῇ καταβολῇ τοῦ νομίμου ἡμερομισθίου μέχρι τῆς 7ης Ἰδίου μηνός καί Ἔτους, ὅτε ἐκ νέου ἔπαυσε νά δέχηται τάς ὑπηρεσίας του, θέσας τοῦτον καί αὖθις εἰς διαθεσιμότητα, χωρίς νά καταβάλῃ αὐτῷ παντάπασιν ἀποδοχάς.

Ἐκ τῶν συνδεδυασμένων διατάξεων τῶν ἄρθρων 2 § 1 καί 143 §§ 4 καί 5 τοῦ ν. 1726 τῆς 6/7 Ἀπριλίου 1951 «περί Κώδικος καταστάσεως τῶν δημοτικῶν καί κοινοτικῶν ὑπαλλήλων», ὁριζουσῶν τῆς μέν πρώτης ὅτι δέν ὑπάγονται εἰς τάς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου οἱ πάσης φύσεως ἡμερομίσθιοι τῶν Δήμων καί Κοινοτήτων, τῆς δευτέρας ὅτι τό ἐπί ἡμερομισθίῳ ἐργαζόμενον ἐργατικόν ἤ ὑπαλληλικόν προσωπικόν εἰς τά δι' ἀποφάσεως τῶν Δημοτικῶν ἤ Κοινοτικῶν Συμβουλίων συνιστώμενα συνεργεῖα διά τήν ἐκτέλεσιν ἔργων δι' αὐτεπιστασίας κλπ. συνδέεται πρός τόν ἐργοδότην Ὀργανισμόν διά σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου καί τῆς τρίτης ὅτι ἐν τῇ περί συστάσεως τῶν ἄνω συνεργείων ἀποφάσει καθορίζεται, μεταξύ τῶν ἄλλων, καί ἡ χρονική διάρκεια τῆς λειτουργίας τοῦ συνεργείου, σαφῶς συνάγεται ὅτι τό κατά τήν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου ὑπηρετοῦν προσωπικόν ἐπί ἡμερομισθίῳ καί ἐξακολουθοῦν νά παρέχῃ τάς ἐπί ἡμερομισθίῳ ὑπηρεσίας του ἐργαζόμενον εἰς τά ὑπό τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου συσταθέντα συνεργεῖα συνδέεται μετά τοῦ Δήμου διά σχέσεως συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου ὡρισμένου χρόνου, ληγούσης αὐτοδικαίως ἅμα τῇ παρόδῳ τῆς ἐν τῇ οἰκείᾳ ἀποφάσει τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου τασσομένης προθεσμίας. Κατ' ἀκολουθίαν τούτου καί ἐν ὄψει τῶν ἀνωτέρω γενομένων δεκτῶν πραγματικῶν περιστατικῶν ὅλον καθίσταται, τό μέν ὅτι ἡ συνδέουσα τόν ἐφεσίβλητον μετά τοῦ ἐκκαλοῦντος Δήμου Πατρέων σχέσις εἶναι τοιαύτη ἰδιωτικοῦ δικαίου καί οὐχί δημοσίου τοιούτου, ὡς ἀβασίμως ἰσχυρίζεται ὁ ἐκκαλῶν, τοσούτῳ μᾶλλον καθ' ὅσον οὔτε εἰς νενομοθετημένην ὀργανικήν τοῦ Δήμου θέσιν ἰσχυρίζεται ὁ ἐκκαλῶν ὅτι προσελήφθη ὁ ἐφεσίβλητος καί συνάμα δι' ἐγγράφου διορισμοῦ, ἀλλ' οὔτε τόν ὅρκον ὑπηρεσίας ἔδωκεν οὗτος, τό δέ ὅτι ἡ σχέσις αὕτη ἐργασίας εἶναι ὡρισμένου χρόνου καί οὐχί τοιαύτη ἀορίστου χρόνου, ὡς ἐσφαλμένως δέχεται ἡ ἐκκαλουμένη, καί δέον ὅπως, δεκτοῦ γινομένου ἐν μέρει τοῦ πρώτου λόγου τῆς ὑπό κρίσιν ἐφέσεως κατά τό πρῶτον αὐτοῦ μέρος, μεταρρυθμισθῇ αὕτη κατά τό σημεῖον τοῦτο.

Ὑποκειμένης κατά τά ἀνωτέρω σχέσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, ἐφ' ἧς δέν ἔχει ἐφαρμογήν οὔτε ὁ ν. 2112, ἀφοῦ ὁ ἐφεσίβλητος δέν φέρει τήν ἰδιότητα τοῦ ὑπαλλήλου, ἀλλά τήν τοῦ ἐργάτου, οὔτε τό β.δ. τῆς 16 Ἰουλίου 1920, ὅπερ διέπει ἀποκλειστικῶς σχέσεις ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ἐφαρμογήν ἔχει τό ἄρθρον 656 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, κατά τό ὁποῖον, ἐάν ὁ μισθωτής κατέστη ὑπερήμερος περί τήν ἀποδοχήν τῆς ἐργασίας ἢ ἂν ἕνεκα λόγων ἀφορώντων αὐτόν καί μή ὀφειλομένων εἰς ἀνωτέραν βίαν εἶναι ἀδύνατος ἡ ἀποδοχή τῆς ἐργασίας, ὁ ἐκμισθωτής δικαιοῦται νά ἀπαιτήσῃ τόν μισθόν, μή ὑποχρεούμενος εἰς παροχήν τῆς ἐργασίας ἐν ἄλλῳ χρόνῳ. Βεβαιωθέντος, ὅθεν, ὅτι ὁ ἐκκαλῶν πρό τῆς λήξεως τοῦ ὡρισμένου χρόνου τῆς συμβάσεως ἐργασίας δέν ἀπεδέχθη τάς προσηκόντως καί πραγματικῶς προσφερθείσας ὑπηρεσίας τοῦ ἐφεσιβλήτου κατά τό χρονικόν διάστημα ἀπό 31ης Δεκεμβρίου 1952 ἕως 3 Ἀπριλίου 1953, καθ' ὃ θέσας τοῦτον εἰς διαθεσιμότητα κατέβαλεν αὐτῷ μόνον τό ἥμισυ τῶν νομίμων ἀποδοχῶν του, ὡς καί κατά τό χρονικόν διάστημα ἀπό 7ης Ἀπριλίου 1953 ἕως 15 Μαΐου 1953 (χρονολογία ἐγέρσεως τῆς ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἀγωγῆς), καθ' ὃ δέν κατέβαλεν αὐτῷ παντάπασιν ἀποδοχάς, ὑπόχρεως τυγχάνει οὗτος, ὡς τελῶν ἐν ὑπερημερίᾳ περί τήν ἀποδοχήν τῶν ἐργασιῶν τοῦ ἐφεσιβλήτου, συνῳδά τῇ προδιαληφθείσῃ διατάξει τοῦ ἄρθρου 656 Ἀστ. Κώδικος, εἰς τήν καταβολήν τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἐφεσιβλήτου, ὑπολογιζομένων κατά τό ἑκατέρωθεν συνομολογούμενον ἡμερομίσθιον τῶν δραχμῶν 33.700. Ὀρθῶς καί συννόμως κατά ταῦτα ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἐπεδίκασε τῷ ἐφεσιβλήτῳ τό ποσόν τοῦτο καί ὁ περί τοῦ ἀντιθέτου σχετικός λόγος τῆς κρινομένης ἐφέσεως ἀπορριπτέος κρίνεται ὡς μή νόμιμος.

Ὁ τήν βάσιν τοῦ δευτέρου μέρους τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω πρώτου λόγου τῆς ἐνδίκου ἐφέσεως ἀποτελῶν ἰσχυρισμός τοῦ ἐκκαλοῦντος ὅτι ἡ μή ἀποδοχή παρ' αὐτῷ τῆς ἐργασίας τοῦ ἐφεσιβλήτου ὀφείλεται εἰς λόγους ἀφορῶντας ἀποκλειστικῶς τό πρόσωπον αὐτοῦ καί οὐχί εἰς ἀνωτέραν βίαν, ἤτοι εἰς τήν ὑπό τούτου (τοῦ ἐφεσιβλήτου) μόνον ἐκ προθέσεως ἢ καί ἐν συνεργασίᾳ μετ' ἄλλων προ-

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΙΣΧΥΡΟΠΟΙΗΣΙΣ ΑΠΟΛΥΣΕΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ὑπαγόμενα εἰς τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ Ν.Δ. 2510/1953 πρόσωπα

Δικαίωμα, κατ' ἄρθρ. 7 Ν.Δ. 2510/1953, Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος πρὸς ἀπόλυσιν παρ' αὐτῇ ὑπηρετούντων, πρὸς τὸν σκοπὸν μειώσεως τῶν ἐξόδων διαχειρίσεως, καὶ ὑποχρέωσις καταβολῆς εἰς ἀπολυομένους ἀποζημιώσεως Ν. 2112/1920 ἢ Β.Δ. 16/18 Ἰουλίου 1920.— Ἰσχυροποίησις ἀπολύσεων γενομένων ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1953 μέχρις ἐνάρξεως ἰσχύος τοῦ Ν.Δ. 2510/1953.— Ὑπαγωγὴ εἰς αὐτὰς καὶ ἀπολύσεων ἐργατῶν ὑπηρετούντων παρὰ τῇ Τραπέζῃ.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 7 § 1 τοῦ ν.δ. 2510/1953 «περὶ ρυθμίσεως ζητημάτων τινῶν τοῦ προσωπικοῦ Τραπεζιτικῶν Ἱδρυμάτων καὶ ἄλλων τινῶν διατάξεων» (ΕΕΔ 12, 925) πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς μειώσεως τῶν ἐξόδων διαχειρίσεως τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος διὰ τοῦ περιορισμοῦ τοῦ προσωπικοῦ αὐτῆς ἐπιτρέπεται, ὅπως ἡ Τράπεζα αὕτη προβαίνῃ μέχρι τῆς 30 Ὀκτωβρίου 1953 εἰς ἀπολύσεις τῶν παρ' αὐτῇ ὑπηρετούντων ὑφ' οἱανδήποτε μορφὴν **ἐπαλλήλων** πάσης φύσεως (τακτικῶν, ἐκτάκτων, μονίμων, προσωρινῶν, ἐπὶ συμβάσει κλπ.), ἐν οἷς διευθυντῶν, συμβούλων, δικηγόρων, ὡς καὶ παντὸς ἐν γένει ἐπισημονικοῦ προσωπικοῦ, παρέχοντος ὑπηρεσίας εἴτε ἐπὶ παγίᾳ ἀμοιβῇ ἢ ἀντιμισθίᾳ, εἴτε ἄλλως.

Κατὰ δὲ τὸ αὐτὸ ἄρθρον 7 § 4 πᾶσαι αἱ ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου 1953 μέχρις ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος ὁπωσδήποτε γενόμεναι ἀπολύσεις τῶν ἐν § 1 τοῦ παράντος ἄρθρου ἀναφερομένων εἶναι ἰσχυραὶ καὶ ἔγκυροι καὶ θεωροῦνται γενόμεναι ἐπὶ τῇ βάσει καὶ εἰς ἐκτέλεσιν τῶν διατάξεων τῶν §§ 1 καὶ ἑπ. τοῦ παρόντος ἄρθρου, ἐφαρμοζομένων καὶ ἐπ' αὐτῶν.

Τέλος κατὰ τὸ αὐτὸ ἄρθρον 7 § 2 οἱ κατὰ τὰς διατάξεις τῆς § 1 ἀπολυόμενοι δικαιοῦνται τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», ὡς ἐτροποποιήθη, ἢ τοῦ β.δ. τῆς 16/18 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 2112 καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν» μόνον κλπ.

Ἡ ἀναιρεθεῖσα διὰ τῆς κατωτέρω δημοσευομένης ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου ὑπ' ἀριθ. 5891/1953 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν (καθ' ἧς ἠσκήθη ἀναίρεσις, παραιτηθείσης προφανῶς τῆς Τραπέζης τοῦ δικαιώματος ἐφέσεως κατ' αὐτῆς) ὑπέλαβε τὸν ἐν τῇ § 1 τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ἀνωτέρω ν.δ. ὅρον «ὑπαλλήλων...» ὡς ἀναφερόμενον στε-

---

ξενηθεῖσαν ζημίαν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. .... δημοτικὸν αὐτοκίνητον κατὰ τὴν 16ην Δεκεμβρίου 1952 καὶ τὴν ἐπακολουθήσασαν συνέπειᾳ τῆς πράξεώς του ταύτης ἐνέργειαν διοικητικῶν ἀνακρίσεων, κατὰ τὸ στάδιον τῶν ὁποίων ἀπεμακρύνθη ἐκ τῆς ὑπηρεσίας προσωρινῶς, ἵνα μὴ ἡ παρουσία του παρεμβάλῃ προσκόμματα καὶ δυσχεράνῃ τὸ ἔργον τῆς ἀνακρίσεως, μετὰ τὸ πέρας τῆς ὁποίας, κριθεὶς μόνος ὑπαίτιος, ἀπελύθη ὁριστικῶς τῆς ὑπηρεσίας διὰ τῆς ἀπὸ 30 Ἰουνίου 1953 ἀποφάσεως τοῦ Δημάρχου Πατρέων, ἀληθῆς ἀποδεικνυόμενος συνιστᾷ προδήλως τὰν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 672 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος προβλεπόμενον σπουδαῖον λόγον, παρέχοντα εἰς τὸν ἐκκαλοῦντα τὴν δύναμιν οὐχὶ νὰ θέσῃ τὸν ἐφεσίβλητον εἰς διαθεσιμότητα, ἀλλὰ νὰ καταγγείλῃ τὴν μετ' αὐτοῦ σύμβασιν ἐργασίας καὶ νὰ ἀπολύσῃ τοῦτον ἐκ τῆς ὑπηρεσίας του, περὶ οὗ ὅμως δὲν πρόκειται ἐνταῦθα, ἀφοῦ ὁ ἐκκαλῶν εἰς τὴν ταιαύτην καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας προέβη μετὰ τὴν ἔγκρισιν τῆς ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἀγωγὴς καὶ δὴ τὴν 30 Ἰουνίου 1953. Ἑτέρωθεν παρατηρητέον, ὅτι, καθ' ἃ ὀρθῶς δέχεται καὶ ἡ ἐκκαλουμένη, ἡ θέσις τοῦ ἐφεσιβλήτου εἰς κατάστασιν διαθεσιμότητος ἐκ μέρους τοῦ ἐκκαλοῦντος δὲν εὑρίσκει ἔρεισμα οὔτε εἰς τὸ ἄρθρον 9 § 2 τοῦ ν. 118, ἀφοῦ ὁ Δῆμος δὲν συγκαταλέγεται μεταξὺ τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ ἀναφερομένων ἐπιχειρήσεων, οὐδὲ εἶχεν ὡς αἰτίαν ἡ διαθεσιμότης αὕτη τὸν μοναδικὸν ἐν τῇ διατάξει ταύτῃ ἀναφερόμενον λόγον, δηλονότι τὸν περιορισμὸν τοῦ κύκλου τῶν ἐργασιῶν, οὔτε εἰς ἄλλην τινὰ διάταξιν νόμου. Ἀπορριπτέος ὅθεν τυγχάνει, ὡς μὴ νόμιμος, ὁ αὐτὸς πρῶτος λόγος τῆς ἐνδίκου ἐφέσεως κατὰ τὸ δεύτερον αὐτοῦ μέρος, ὡς οὗτος περαιτέρω διὰ τῶν προτάσεων ἀναπτύσσεται.

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν.δ. 8/11.5. 1946 περὶ ἀπαραδέκτου πάσης ἀξιώσεως τοῦ μισθωτοῦ, πηγαζούσης ἐξ ἀκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐφ' ὅσον ἡ σχετικὴ ἀγωγὴ δὲν ἐκοινοποιήθη ἐντὸς τριμήνου ἀπὸ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου, ὡς ἐν προκειμένῳ. Ἐξ ἄλλου ἡ διάταξις αὕτη, ὡς ἐκ τοῦ περιεχομένου της δείκνυται, προϋποθέτει ἀξίωσιν πηγαζουσαν ἐξ ἀκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, περὶ ἧς ὅμως δὲν πρόκειται ἐνταῦθα. Ἀνεξαρτήτως ὅμως πάντων τούτων ἡ τρίμηνος αὕτη ἀνατρεπτικὴ προθεσμία διεκόπη διὰ τῆς κατὰ τὴν 3ην Ἀπριλίου 1953 ἀποδοχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐκ μέρους τοῦ ἐκκαλοῦντος. Ἀπορριπτέος ὅθεν τυγχάνει ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου διὰ τῶν προτάσεων προβλεπόμενος τρίτος λόγος τῆς κρινομένης ἐφέσεως.

ΜΟΝΟΜΕΡΗΣ ΒΛΑΠΤΙΚΗ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΟΡΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ἐλάττωσις ἐργασιῶν ἐπιχειρήσεως καὶ ἐπίκλησις ὑπὸ μισθωτοῦ προστασίας ἄρθρου 7 Ν. 2112

Παροχὴ ἐργασίας ὑπὸ σερβιτόρου εἰς κέντρον, ἔνθα ἐλειτούργει μουσική. — Κατάργησις μουσικῆς ὑπὸ ἐργοδότου καὶ ἐλάττωσις ἐξ αὐτοῦ ἐργασιῶν ἐπιχειρήσεως καὶ ἀποδοχῶν μισθωτοῦ. — Μὴ θεώρησις ἐνεργείας ἐργοδότου ὡς μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς ὅρων συμβάσεως, κατ' ἄρθρ. 7 Ν. 2112. — Ἄσκησις διευθυντικοῦ δικαιώματος ἐργοδότου.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 7 τοῦ ν. 2112/1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων» (ἐφαρμοζόμενον διὰ τὴν ταυτότητα τοῦ νομικοῦ λόγου καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν) πᾶσα μονομερὴς βλαπτικὴ μεταβολὴ τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας, βλάπτουσα τὸν ὑπάλληλον, θεωρεῖται ὡς καταγγελία ταύτης, δι' ἣν ἰσχύουσιν αἱ διατάξεις τοῦ νόμου τούτου (βλέπε σχετικῶς περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ δικαιώματος τούτου τοῦ μισθωτοῦ Α.Π. 668/1953, εἰσηγητὴς **Ν. Χαραλάμπης**, ΕΕΔ 18, 132 καὶ λοιπήν

νῶς πρὸς τοὺς κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ νόμου ὑπαλλήλους, ἀποκλειομένων τῶν ἐργατῶν, τεχνιτῶν.

Εἶναι ὅμως, σαφές, ὡς ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις δέχεται, ὅτι τοῦτο δὲν ἦτο ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ν.δ. 2510/1953. Πρῶτον διότι μόλις πρὸ τοῦ ὅρου «ὑπαλλήλων» ὁ Νομοθέτης ἀναφέρεται εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ περιορισμοῦ τοῦ *προσωπικοῦ* (καὶ προσωπικὸν εἶναι καὶ τὸ ἐντεταγμένον εἰς τὴν ἐκμετάλλευσιν ἐργατοτεχνικὸν τοιοῦτο) καὶ δεύτερον, διότι, ἀφοῦ ἐν § 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 7 ἀναφέρεται εἰς τὴν καταβλητέαν κατὰ τὸ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 2112 ἐπὶ τῶν ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν ἀποζημίωσιν, σημαίνει καταφανῶς, ὅτι γενικὴ εἶναι ἡ ἐκφρασις τοῦ ὅρου «ὑπαλλήλων πάσης φύσεως» τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 7, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῶν ἐργαζομένων ἐν τῇ Τραπέζῃ, διότι ἄλλως, ἂν δὲν ἐπρόκειτο καὶ περὶ ἐργατοτεχνιτῶν, πῶς θὰ εἶχεν ἐφαρμογὴν τὸ ἄνω διάταγμα;

Ἀρείου Πάγου 181/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Α. Χαμάρτος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Γ. Βουμβουλάκης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Ἀγραφιώτης, Α. Γκόλφης

Κατὰ τὸ ἄρθρον 7 §§ 1 καὶ 2 τοῦ ν.δ. 2510/1953 «περὶ ρυθμίσεως ζητημάτων τινῶν προσωπικοῦ Τραπεζιτικῶν Ἱδρυμάτων καὶ ἄλλων τινῶν διατάξεων», πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς μειώσεως τῶν ἐξόδων διαχειρίσεως τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος διὰ τοῦ περιορισμοῦ τοῦ προσωπικοῦ αὐτῆς, ἐπιτρέπεται, ὅπως ἡ Τράπεζα αὕτη προβαίνῃ μέχρι τῆς 30 Ὀκτωβρίου 1953 εἰς ἀπολύσεις τῶν παρ' αὐτῇ ὑπηρετούντων ὁφ'οιανδήποτε μορφὴν ὑπαλλήλων πάσης φύσεως, οἱ δὲ κατὰ τὰς διατάξεις τῆς παραγράφου 1 ἀπολυόμενοι δικαιοῦνται τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», ὡς ἐτροποποιήθη, ἢ τοῦ β.δ. τῆς 16/18 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 2112 καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν καὶ τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν» μόνον ἐφ' ὅσον δὲν δικαιοῦνται ἐφ' ἅπαξ παροχῆς παρὰ τοῦ Ταμείου Αὐτασφαλείας ἢ Ταμείου Προνοίας. Κατὰ δὲ τὴν § 4 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου πᾶσαι αἱ ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1953 μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος (13 Αὐγούστου 1953) ὁπωσδήποτε γενόμεναι ἀπολύσεις τῶν ἐν § 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου ἀναφερομένων εἶναι ἰσχυραὶ καὶ ἔγκυροι καὶ θεωροῦνται γενόμεναι ἐπὶ τῇ βάσει καὶ εἰς ἐκτέλεσιν τῶν διατάξεων τῶν §§ 1 καὶ ἐπόμ. τοῦ παρόντος ἄρθρου, ἐφαρμοζομένων καὶ ἐπ' αὐτῶν. Ἐκ τῶν ἐν συνδυασμῷ διατάξεων τούτων σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἐκυρώθησαν ἀναδρομικῶς, ἀφ' ἧς ἐγένοντο, πᾶσαι αἱ ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1953 μέχρι τῆς 13 Αὐγούστου γενόμεναι ἀπολύσεις ὑπαλλήλων ἢ ἐργατοτεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, τῆς ἐν § 1 ἀναφορᾶς τῶν «ὑπαλλήλων» οὔσης γενικῆς, περιλαμβανούσης ἅπαν τὸ προσωπικὸν καὶ μὴ ἀποτελούσης ἀντιδιαστολὴν πρὸς τοὺς ἐργάτας ἢ τεχνίτας, ὡς ἀριδήλως συνάγεται ἐκ τῆς ἐν § 2 καὶ ἐν τῷ καθορισμῷ τῆς ἀποζημιώσεως ρητῆς μνείας τοῦ μόνον διὰ τοὺς ἐργάτας καὶ τεχνίτας ἢ ὑπηρέτας ἰσχύοντος β.δ. τῆς 16/18 Ἰουλίου 1920, ἤτις ἄλλως θὰ ἦτο ἄσκοπος καὶ ἄνευ ἐννοίας. Ὅθεν ὁ δικάσας Πρωτοδίκης, δεξάμενος, ὡς ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του δείκνυται, ἀνελέγκτως, προκειμένης κρίσεως πραγμάτων, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος, προσληφθεὶς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἀναιρεσειούσης καὶ εἰς τὸ παρ' αὐτῆς διατηρούμενον μόνιμον ξυλουργεῖον τὴν 29 Μαρτίου 1952, ὡς ἐργάτης λουστραδόρος, προσέφερε τὰς ὑπηρεσίας του μέχρι τῆς 31.1.1953, ὅτε ἀπελύθη ἀτόπως, προσληφθεὶς δὲ ἐκ νέου τὴν 14 Φεβρουαρίου 1953 εἰργάσθη μέχρι τῆς 14 Μαρτίου 1953, ὅτε ἀπελύθη ἐκ νέου, χωρὶς νὰ τηρηθῶσι καὶ αὖθις αἱ νόμιμοι διατυπώσεις, μετὰ ταῦτα δὲ κρίνας ὅτι αἱ ἀπολύσεις αὗται ἦσαν ἄκυροι καὶ ἐπιδικάσας τὰς αἰτουμένας διὰ τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἀποδοχὰς διὰ τὸ μετὰ τὴν τελευταίαν ἀπόλυσιν ἀπὸ 14.3.1953 μέχρις 11.5.1953 χρονικὸν διάστημα, ἐσφαλε μὴ ἐφαρμόσας τὴν κατὰ τὸν χρόνον τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἀποφάσεώς του (19 Σεπτεμβρίου 1953) ἰσχύουσαν διάταξιν τῆς § 4 τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ ν.δ. 2510/1953, δι' ἧς ἐκυρώθησαν αἱ ὡς ἄνω ἀπολύσεις καὶ ἀναιρετέαν τὴν ἀπόφασίν του κατέστησε συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 807 § 17 Πολ. Δικονομίας καὶ κατὰ τὸν βάσιμον περὶ τούτου μοναδικὸν τῆς ἀναιρέσεως λόγον.

νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 13, 131 εἰς σημειώσεις μας).

Ὡς συνάγεται ἐκ τῆς δημοσιευομένης κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, περίπτωσις αὐτῆς ὑπῆρξεν ἡ ἀκόλουθος: Μισθωτὸς εἰργάζετο ὡς σερβιτόρος εἰς κέντρον τοῦ ἐργοδότου καὶ ἐπὶ τῷ ἰσχυρισμῷ ὅτι ὁ ἐργοδότης κατήργησε τὴν μουσικὴν τοῦ κέντρου του καὶ ἐγκατέστησε μεγάφωνον, ἐξ οὗ ἠλαττώθησαν αἱ ἀποδοχαὶ τοῦ ἐργαζομένου, λόγῳ ἐλαττώσεως τῶν ἐργασιῶν τοῦ κέντρου, ἐθεώρησεν ὅτι μονομερῶς καὶ βλαπτικῶς δι' αὐτὸν μετεβλήθησαν οἱ ὅροι συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἀποχωρήσας ἐκ τῆς ἐργασίας του ἐζήτησε νὰ προστατευθῇ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ν. 2112. Τὸ Πρωτοδικεῖον ἀπέρριψε τὴν ἀγωγὴν διὰ τοὺς ἐν τῇ ἀποφάσει του λόγους.

Ὡς σαφῶς προκύπτει ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ν. 2112, διὰ νὰ στοιχειοθετηθῇ τὸ δικαίωμα τοῦ μισθωτοῦ ἐξ αὐτῆς, πρέπει νὰ ὑπάρξῃ μονομερὴς βλαπτικὴ διὰ τὸν μισθωτὸν μεταβολὴ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐνέργεια δηλαδὴ τοῦ ἐργοδότου, ἀντικειμένη εἰς τοὺς συμπεφωνημένους ὅρους τῆς συμβάσεως (πρβλ. Α.Π. 98/1953, εἰσηγητὴς *Α. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 12, 411).

Ἑπομένως, ἵνα ἠδύνατο ἐν προκειμένῳ νὰ θεωρηθῇ ἡ ἐκληφθεῖσα ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ ὡς μονομερὴς βλαπτικὴ μεταβολὴ τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ὡς τοιαύτη πράγματι, ἔπρεπε νὰ εἶχε συμφωνηθῇ καὶ ὅτι ἡ ἐργασία τοῦ μισθωτοῦ θὰ παρεῖχετο στενῶς συνδεδεμένη πρὸς τὴν κατὰ τὴν πρόσληψίν του ὀργάνωσιν τῆς ἐπιχειρήσεως κατὰ τὸν τρόπον, καθ' ὃν ἐν προκειμένῳ ἦτο ὠργανωμένη.

Ἐφ' ὅσον τοῦτο δὲν εἶχε συμφωνηθῇ, ἀνεγνωρίζετο εἰς τὸν ἐργοδότην τὸ διευθυντικόν του δικαίωμα νὰ ὀργανώσῃ κατὰ τὸ δοκοῦν εἰς αὐτὸν καὶ τὰ καλῶς ἐννοούμενα συμφέροντά του τὴν ἐπιχείρησίν του καὶ νὰ ἀποφασίσῃ περὶ τοῦ τρόπου τῆς λειτουργίας του (βλέπε περὶ τοῦ διευθυντικοῦ δικαιώματος τοῦ ἐργοδότου *Α. Nikisch*, Ἐργ. Δίκαιον, ἑλλ. μετάφρ. σελ. 224 καὶ διὰ τὸ ἑλληνικὸν δίκαιον *Βασ. Πανε. Βασιλείου*, αὐτόθι, σελ. 225 ἑπ.).

Ἂν διὰ τῆς ἐνεργείας τοῦ ἐργοδότου ἠλαττώθησαν αἱ ἀποδοχαὶ τοῦ ἐργαζομένου, ἐπὶ βλάβῃ του, ἐκ τῆς ἐλαττώσεως τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐπιχειρήσεως του, τοῦτο δὲν συνιστᾷ τὴν κατ' ἄρθρον 7 ν. 2112 μονομερῆ βλαπτικὴν μεταβολὴν τῶν ὅρων συμβάσεως, ἀφοῦ δὲν ἀντίκειται, ὡς ἐσημειώθη, πρὸς αὐτὴν ἡ ἐνέργεια τοῦ ἐργοδότου (πρβλ. τὴν Α.Π. 98/1953, ἐνθ' ἀνωτ.), ἔστω καὶ ἂν ἔβλαβη ὁ μισθωτός.

Ὁ ἐπὶ ποσοστοῖς ἐπὶ τῶν εἰσπράξεων, ὡς ἐν προκειμένῳ, μισθωτὸς φέρει τοὺς κινδύνους τῆς ἐλαττώσεως τῶν ἐργασιῶν, ὡς καὶ ὁ ἐργοδότης, ὡς συμμερίζεται καὶ τὰ ὠφελήματα ἐκ τῆς εὐνοϊκῆς πορείας τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐπιχειρήσεως (πρβλ. καὶ τὴν Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 241/1952, Πρόεδρος ὁ ἤδη Ἐφέτης *Χ. Ἀποστολόπουλος*, ΕΕΔ 1, 589, ἐπὶ περιπτώσεως σερβιτόρου, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ ἐλάττωσις τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐπιχειρήσεως δὲν ἀποτελεῖ διὰ τὸν μισθωτὸν βλαπτικὴν μεταβολὴν τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως).

Ἐνδιαφέρουσαι εἶναι αἱ ἐν ΕΕΔ 1, 602 ἐπ. ἀποφάσεις τοῦ Ἐργατικοῦ Ἀκυρωτικοῦ τῆς Γερμανίας περὶ τοῦ δικαιώματος διευθύνσεως τοῦ ἐργοδότου καὶ τῆς ἐν σχέσει πρὸς αὐτὸ μονομεροῦς μεταβολῆς τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 11808/1953

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Σ. Λιβανὸς**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Χατζηγεωργίου, Κ. Μεταξᾶς

Ὁ ἐκκαλῶν (ἐνάγων) ἰσχυρίζεται ἐπικουρικῶς, ὅτι ἀπεχώρησε τῆς ἐργασίας, καθ' ἣν εἶχε δικαίωμα, λόγῳ μονομεροῦς μεταβολῆς τῶν ὅρων τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως, βλαπτικῆς διὰ τοῦτον, ἰσοδυναμούσης μὲ ἀπόλυσιν (ἄρθρ. 7 ν. 2112/1920), συνισταμένης τῆς μεταβολῆς εἰς τὸ ὅτι κατὰ τὴν 27.10.1953 ὁ ἐφεσίβλητος κατήργησε τὴν μουσικὴν τοῦ κέντρου του, εἰς ὃ οὗτος εἰργάζετο, καὶ ἐγκατέστησε μεγάφωνον, ἐξ οὗ καὶ ἠλαττώθησαν αἱ ἐργασίαι τοῦ καταστήματος. Ὁ ἰσχυρισμὸς ὅμως οὗτος εἶναι ἀπορριπτέος, καθόσον ἡ τοιαύτη μεταλλαγή, γενομένη ἐν τῷ δικαιώματι τοῦ ἐργοδότου ὅπως ὀργανώσῃ καὶ διευθύνῃ κατὰ τὸν προσφορώτερον δι' αὐτὸν τρόπον τὴν ἐπιχείρησίν του, ἥτις, ὡς ἐβεβαιώθη, δὲν ἐγένετο καταχρηστικῶς ἐπὶ σκοπῷ ὅπως ἐξαναγκάσῃ τὸν ἐκκαλοῦντα εἰς ἀποχώρησιν, ὅστις, καθ' ἃ ἐλέχθη, ἀπεχώρησεν οὐχὶ τῷ λόγῳ τούτῳ, ἀλλ' ὅπως ἐργασθῇ ἀλλαχοῦ ὑπὸ πλέον συμφέροντας δι' αὐτὸν ὅρους, κατ' οὐδένα λόγον δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς μονομερὴς μεταβολὴ τῶν ὅρων τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως βλαπτικὴ διὰ τὸν ἐκκαλοῦντα, ἐφ' ὅσον ἡ διατήρησις μουσικῆς ἐν τῷ κέντρῳ τοῦ ἐφεσιβλήτου δὲν ἐβεβαιώθη ὅτι ἦτο μεταξὺ τῶν ὅρων τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως. Ἀκολούθως τούτοις, ἀπορρίψασα ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις τὴν ἐφ' ἧς αὕτη ἀγωγὴν κατὰ τὸ ὡς ἄνω κεφάλαιον, οὐδόλως ἔσφαλε περὶ τὴν ἐκτίμησιν τῶν ἀποδείξεων καὶ οὐδένα νόμον παρεβίασεν, ὁ δὲ τὰ ἀντίθετα ὑποστηρίζων λόγος τῆς ἐφέσεως τυγχάνει ἀπορριπτέος, ὡς μὴ βάσιμος.

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΑΣΦΑΛΙΖΟΜΕΝΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Καταβλητέα εις έργάτας άποζημίωσις διά τό κύρος τής καταγγελίας, κατ' άρθρ. 9 Ν. 118/1945

Καταγγελία συμβάσεως έργασίας έργατών έπιχειρήσεων μή συμπεριλαμβανομένων είς έκείνας τοῦ άρθρου 12 Ν. 2112/1920 διά τήν έφαρμογήν Β.Δ. 16/18 Ἰουλίου 1920. — Ὑποχρέωσις ὁπωσδήποτε καταβολῆς ἀποζημιώσεως ἄνω Β.Δ., κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118/1945. — Εὔλογος ἀμφιβολία ἐργοδότου περί τῆς ὑποχρεώσεως καταβολῆς ἀποζημιώσεως. — Διατήρησις ἐκ ταύτης κύρους καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.

Περίπτωσις τής δημοσιευομένης κατωτέρω άποφάσεως εἶναι καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ἐργάτου, ἀσφαλιζομένου κατά τής ἀνεργίας εἰς τό Ι.Κ.Α. καί ὑπηρετοῦντος εἰς ἐπιχείρησιν, μή συμπεριλαμβανομένην εἰς τάς ἐν ἄρθρῳ 12 τοῦ ν. 2112/1920 ἐπιχειρήσεις, ἐφ' ὧν μόνον, κατά τήν παγίως ἐν τῇ θεωρίᾳ καί πράξει (βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 11, 212) κρατοῦσαν πρότερον γνώμην, ἐφηρμόζετο τό κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ν. 2112 Β.Δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 περί καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐργατῶν, τεχνιτῶν, ὑπηρετῶν.

Τήν ἄποψιν ταύτην τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας καί διά τήν ἐφαρμογήν τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118/1945 περί καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας τῶν ἀσφαλιζομένων κατά τής ἀνεργίας μισθωτῶν (κατά τήν ὁποίαν δέν ἀπητεῖτο ἐκ τοῦ ἄνω λόγου καταβολή ἀποζημιώσεως τοῦ Β.Δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 (διά τό κῦρος τῆς καταγγελίας συμβάσεως) εἰς τούς μισθωτούς τῶν ἄνω ἐπιχειρήσεων) ἀνέτρεψεν ἡ πρόσφατος ὑπ' ἀριθ. 91/1951 ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου (εἰσηγητής *Ι. Τραχανής*, ΕΕΔ 18, 193), ταύτην δέ ἀκολουθεῖ ἤδη ἡ δημοσιευομένη κατωτέρω νεωτέρα ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

Προκειμένου ὅμως νά ἀποφασίσῃ περί τῶν συνεπειῶν ἐκ τῆς μή καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Β.Δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 (κατά τό ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945 ἐπιβάλλεται ἀκυρότης τῆς καταγγελίας), δέχεται, ὅτι ἡ μή καταβολή τῆς ἀποζημιώσεως ὠφείλετο ἐν προκειμένῳ εἰς εὔλογον ἀμφιβολίαν τοῦ ἐργοδότου περί τήν ὕπαρξιν τῆς ὑποχρεώσεώς του, ὡς ἐκ τῶν προηγηθεισῶν ἀμφισβητήσεων ἐν τῇ θεωρίᾳ καί νομολογίᾳ περί τοῦ θέματος. (Πρβλ. σχετικῶς καί νομολογίαν τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐν ΕΕΔ 12, 66 ἐπ.). Κατά τόν *Nipperdey* ὅμως, ΕΕΔ 11, 231, τό πταῖσμα ἀποκλείεται λόγῳ πλάνης περί τό δίκαιον μόνον ὅταν αὕτη εἶναι συγγνωστή, ἀλλά πρός τοῦτο ἀπαιτεῖται νά συντρέχουν σοβαρά στοιχεῖα. Ἁπλῆ ἀμφισβήτησις τῆς νομικῆς καταστάσεως, ἀποφάσεις κατωτέρων δικαστηρίων καί γνωμοδοτήσεις ἐπί τῆς ὀρθότητος τῶν ἐπιδιωκομένων ἀπόψεων δέν ἀρκοῦν, ἵνα ἀποκλείσουν τό δικαίωμα, διότι ὁ πράττων ὀφείλει νά ὑπολογίζῃ καί ἐπί τῆς πιθανότητος ὅτι τό ἀνώτατον δικαστήριον θά θεωρήσῃ ὡς οὐχί ὀρθήν τήν νομικήν ἄποψίν του.

Πολύ ὅμως ἀμφιβάλλομεν, ἐάν ἡ εὔλογος ἀμφιβολία ὡς πρός τήν ὀρθήν ἔννοιαν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945 ἠδύνατο νά σώσῃ τό κῦρος τῆς καταγγελίας.

Ὁ ν. 118/1945 θέτει τρεῖς προϋποθέσεις διά τό κῦρος τῆς καταγγελίας (ἔγγραφος καταγγελία, καταβολή ἀποζημιώσεως, ἀναγγελία καταγγελίας εἰς Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας). Ἡ τήρησις τῶν προϋποθέσεων τούτων κατ' ἐφαρμογήν τῶν ἀναγκαστικοῦ δικαίου διατάξεων τοῦ νόμου τούτου, ὡς καί παντός ἑτέρου, δέν ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἀποδιδομένης εἰς αὐτάς ἐννοίας ὑπό ἑκατέρου τῶν διαδίκων καί τῆς τυχόν ἀμφιβολίας, ἣν ἐνεποίησαν εἰς αὐτόν. Ἐάν ἡ ἰσχύς τῶν κανόνων δικαίου ἐξηρτᾶτο ἐκ τοιούτων ὅρων, δέν θά ἠδύνατο νά γίνῃ λόγος περί ὑποχρεωτικῆς ἐφαρμογῆς αὐτῶν καί θά ἐπεκράτει πλήρης ἔλλειψις ἀσφαλείας δικαίου.

Ἡ ἐπικαλουμένη ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου καί ὅλαι αἱ μέχρι σήμερον σχετικαί (πρβλ. ἐκ τῶν τελευταίων Α.Π. 449/1951 ΕΕΔ 11, 12, Α.Π. 46/1952 ΕΕΔ 11, 528, Α.Π. 659/1953 ΕΕΔ 12, 66) εἶχον ὑπ' ὄψιν των ὅτι *εἶχον τηρηθῆ ἅπασαι αἱ κατά νόμον προϋποθέσεις τῆς ἐγκύρου καταγγελίας* τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐν αἷς καί ἡ καταβολή τῆς ἀποζημιώσεως, τήν δέ μή ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας συνήγαγον ἐξ ἑρμηνείας τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118/1945, κρίνασαι ὅτι κατά τήν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου τούτου, τηρηθείσης τῆς προϋποθέσεως τῆς καταβολῆς τῆς νομίμου ἀποζημιώσεως, ἡ μή πλήρης καταβολή ταύτης ἐξ εὐλόγου ἀμφιβολίας ὡς πρός τό μέγεθος τῆς ἀποζημιώσεως ἢ τήν ἰδιότητα τοῦ ἀπο-

λυθέντος δέν συνεπάγεται ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας.

Τὸ ζήτημα ὅμως εἶναι τελείως διάφορον εἰς τὴν ὑπὸ τὴν κρίσιν τῆς ἀποφάσεως περίπτωσιν, καθ' ἣν δὲν εἶχε κἂν τηρηθῆ ἡ ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας τεθειμένη προϋπόθεσις τῆς καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως. Ἀλλ' οὐδὲ αἱ περὶ πλάνης περὶ τὸ δίκαιον διατάξεις τοῦ ἀστικοῦ δικαίου ἠδύναντο νὰ χρησιμεύσουν ὡς σωσίβιον διὰ τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας.

Ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι αἱ ἀμφισβητήσεις ἐν τῇ νομολογίᾳ τῶν κατωτέρων δικαστηρίων, ἐφ' ὅσον δὲν ἔχει ἔτι ἀκουσθῆ ἡ γνώμη τοῦ Ἀκυρωτικοῦ, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ θεμελιώσουν συγγνωστὴν πλάνην περὶ τὸ δίκαιον (*Nipperdey*, ἔνθ. ἀνωτ.), γενικῶς ἡ πλάνη, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς περὶ τὸ δίκαιον τοιαύτης, ἐπηρεάζει τὰς ἐννόμους σχέσεις διττῶς, εἴτε ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τῆς δημιουργίας διαστάσεως δηλώσεως καὶ βουλήσεως, καθιστῶσα ἀκυρώσιμον τὴν δικαιοπραξίαν (ἄρθρον 140 Α.Κ.), εἴτε ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τῆς ἄρσεως τῆς ὑπαιτιότητος (πρβλ. ἀντὶ ἄλλων *Μπαλῆ*, Γεν. Ἀρχαὶ §§ 42 καὶ 177).

Συνεπῶς, καὶ ἂν γίνῃ δεκτόν, ὅτι ἡ τέλεσις τῆς δικαιοπραξίας τῆς καταγγελίας κατὰ τὸ ἄρθρον 669 Α.Κ. ὠφείλετο εἰς συγγνωστὴν πλάνην περὶ τὸ δίκαιον, τὸ πολὺ νὰ εἶναι ἀκυρώσιμος ἡ δικαιοπραξία αὕτη, πλὴν οὐδόλως ὠφελεῖται ἐκ τῆς ἀκυρώσεως ὁ καταγγείλας, καθ' ὅσον καὶ ἀκυρουμένης ταύτης δὲν δύναται νὰ ἰσθῇ ἡ παράλειψις τῆς τηρήσεως τῆς διατυπώσεως τῆς καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως.

Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν λειτουργίαν τῆς πλάνης, ὡς αἰρούσης τὴν ὑπαιτιότητα, οὐδεὶς βεβαίως δύναται νὰ γίνῃ λόγος, δοθέντος ὅτι τὸ ἄρθρον 9 ν. 118/1945 δὲν ἀπαιτεῖ διὰ τὴν ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας ὑπαίτιον παράβασιν τῶν διατάξεων αὐτοῦ, ὡς ἀπαιτεῖται λ.χ. ἐπὶ παραβάσεως ὅρων συλλογικῆς συμβάσεως (Α.Π. 245/1950, εἰσηγητὴς *Ε. Κολοκούρης*, ΕΕΔ 9, 458, βλέπε καὶ *Κ. Δημάκην*, ΕΕΔ 9, 433) ἢ ἐπὶ ὑπερημερίας τοῦ ὀφειλέτου καὶ ἀλλαχοῦ, ὄντος τελείως ἀδιαφόρου ἐκ ποίου λόγου δὲν ἐτηρήθησαν ἅπασαι αἱ προϋποθέσεις τοῦ κύρους τῆς καταγγελίας, οἷον ἐξ ἀμελείας, ἐκ δόλου ἢ ἐκ τυχαίου γεγονότος.

Τέλος οὐδὲ εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ δεκτόν, ὅτι ἐκ τοῦ ὅτι ὑπῆρχον ἀμφισβητήσεις εἰς τὰ κατώτερα δικαστήρια ὡς πρὸς τὴν ὀρθὴν ἔννοιαν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118/1945, ἡ μετὰ τὴν ἄρσιν τῶν ἀμφισβητήσεων τούτων ὑπὸ τοῦ Ἀκυρωτικοῦ ἐπιδίωξις τῆς ἀξιώσεως ἀντιβαίνει εἰς τὴν καλὴν πίστιν.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1753/1954

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. Ι. Γεωργακόπουλος

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Σ. Ράγκας**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Α. Καθάρειος, Β. Παλαίας

Ὁ ἐκκαλῶν ἐναγόμενος, διατηρῶν ἐνταῦθα καὶ ἐν τῇ κεντρικῇ λαχαναγορᾷ κατάστημα χονδρικῆς πωλήσεως λαχανικῶν καὶ ὀπωρῶν, προσέλαβε τὸν ἐφεσίβλητον ὡς ἐργάτην, ἀσχολούμενον εἰς τὴν ἐναποθήκευσιν τῶν κιβωτίων φρούτων καὶ λαχανικῶν καὶ εἰς τὴν μετακίνησιν αὐτῶν, ἀναλόγως πρὸς τὰς παρουσιαζομένας ἀνάγκας, καὶ ἐν γένει εἰς χειρωνακτικὰς ἐργασίας, ἀντὶ ἡμερομισθίου δραχμῶν 40.000.

Ὁ ἐφεσίβλητος παρέσχε τὰς ἀνωτέρω ὑπηρεσίας του μεχρι τῆς 21 Αὐγούστου 1953, ὅτε ἀπελύθη ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐγγράφως, ἀναγγελθείσης τῆς τοιαύτης καταγγελίας εἴς τε τὸ Ι.Κ.Α. (κλάδον ἀνεργίας) καὶ τὸ οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας δι' ἐγγράφων ἀναγγελιῶν, περιεχουσῶν ἅπαντα τὰ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 65257/1952 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἀπαιτούμενα στοιχεῖα.

Προσθέτως ἔδει νὰ λάβῃ καὶ τὴν ὑπὸ τοῦ β.δ. τῆς 16/18 Ἰουλίου 1920 ὁριζομένην ἀποζημίωσιν, λόγῳ τῆς ἰδιότητος αὐτοῦ ὡς ἐργάτου, δεδομένου ὅτι κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 9 § 1 τοῦ ν. 118/1945 ἡ διὰ τοῦ ἐν λόγῳ β.δ. ὁριζομένη καὶ διὰ τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως καταβλητέα ἀποζημίωσις δὲν περιλαμβάνει τοὺς δικαιουμένους ταύτης ὑπὸ τὴν περίπτωσιν τῆς κατ' ἰδίαν ἐφαρμογῆς του, τοὐτέστιν ἐργάτας, τεχνίτας καὶ ὑπηρέτας βιομηχανιῶν ἐν γένει, βιοτεχνικῶν καὶ μεταλλευτικῶν καὶ χειροτεχνικῶν ἐπιχειρήσεων ἢ ἐργασιῶν, οἷα τῷ ὄντι δὲν εἶναι ἡ τοῦ ἐκκαλοῦντος, ἀλλ' ὅλους τοὺς κατὰ τῆς ἀνεργίας, βάσει τῶν ἀνωτέρω διατάξεων, προστατευομένους μισθωτούς (Α.Π. 91/1954, ΕΕΔ 13, σελ. 109). Τοιαύτην ἀποζημίωσιν τῷ ὄντι δὲν κατέβαλεν ὁ ἐκκαλῶν πρὸς τὸν ἐφεσίβλητον κατὰ τὴν ἀπόλυσίν του, οὐχ ἧττον ὅμως τοῦτο δὲν προήρχετο ἐκ κακοβουλίας τινός, ἀλλ' ἡ μὴ καταβολὴ τῆς ἀποζημιώσεως ὀφείλεται, κατὰ τὸν βάσιμον ἰσχυρισμὸν αὐτοῦ, εἰς ἀμφιβολίαν προδήλως εὔλογον, περὶ τὴν ὕπαρξιν τῆς τοιαύτης ὑποχρεώσεώς του, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι σφόδρα ἀμφισβητούμενον ἦν τε τῇ θεωρίᾳ καὶ τῇ νομολογίᾳ ἦτο τὸ ζήτημα τῆς ἐννοίας τῆς ρηθείσης διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 9 § 1 τοῦ ν. 118/1945, δυναμένης νὰ θεωρηθῇ μέχρι τοῦδε ὡς κρατούσης (ἰδίᾳ ἐν τῇ νομολογίᾳ) τῆς ἀντιθέτου πρὸς τὴν ἀνωτέρω ἀπόψεως.

Ὑπὸ τοιαῦτα ὅμως δεδομένα δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ἄκυρος ἡ γενομένη ὡς ἄνω καταγγελία, ἀντικειμένης τῆς τοιαύτης ἀκυρώσεως, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου, εἰς τὴν καλὴν πίστιν (Α.Π. 265/1952, ΕΕΔ 11, σελ. 622).

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ ΔΙ' ΑΠΟΛΥΣΙΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΕΠΙ ΠΟΣΟΣΤΟΙΣ

I

Έφαρμογή άρθρου 6 § 3 Ν.Δ. 1255/1949 δι' ασφαλιζομένους κατά της ανεργίας

Παροχή εργασίας υπό σερβιτόρου εστιατορίου στερουμένου κατά την σύναψιν της συμβάσεως βιβλιαρίου υγείας. — Άκυρότης συμβάσεως. — Έγκυρος σύμβασις από της αποκτήσεως βιβλιαρίου υγείας. — Χαρακτηρισμός ως υπαλλήλων των πτυχιούχων Σχολής Τουριστικών Επαγγελμάτων. — Υποχρέωσις όμως εργοδότου, κατ' άρθρ. 6 § 3 Ν.Δ. 1255/1949, προς καταβολήν αποζημιώσεως τεχνίτου δι' απόλυσιν, εφ' όσον ασφαλίζεται κατά της ανεργίας εις το Ι.Κ.Α. και η καταγγελία συμβάσεως διέπεται υπό του άρθρ. 9 Ν. 118/1945. — Ποσόν αποζημιώσεως των επί ποσοστοίς αποκλειστικώς ή κατά κύριον λόγον εργαζομένων. — Δικαιούμεναι αποδοχαί δι' ημέρας αδείας.

Διά του άρθρου 2 § δ του ν.δ. 8/11 Μαΐου 1946 «περί εκτελέσεως του ν. 118/1945 κλπ.» ωρίσθη, ότι, προκειμένου περί μισθωτών, αμειβομένων αποκλειστικώς ή κατά κύριον λόγον επί ποσοστοίς, ανεξαρτήτως κατηγορίας, εις ην ανήκουν, το επίδομα ανεργίας ισούται προς το εκάστοτε υπό του ανειδικεύτου εργάτου δικαιούμενον επίδομα ανεργίας. Ομοίως διά την αυτήν κατηγορίαν μισθωτών ή κατά την § 1 του άρθρου 9 του ν. 118/1945 αποζημίωσις ισούται προς την αποζημίωσιν του ανειδικεύτου εργάτου.

Διά του άρθρου 6 § 3 του ν.δ. 1255/1949 «περί τροποποιήσεως του ν. 118/1945 κλπ» (ΕΕΔ 11, 100) η ανωτέρω διάταξις αντικατεστάθη ως εξής: Μισθωτοί αμειβόμενοι αποκλειστικώς ή κατά κύριον λόγον επί ποσοστοίς διά τον καθορισμόν της εισφοράς και τον υπολογισμόν του επιδόματος ανεργίας θεωρούνται ότι λαμβάνουσιν ημερομίσθιον τεχνίτου της γενικής συλλογικής συμβάσεως εργασίας. Η κατά την § 1 του άρθρου 9 του ν. 118/1945 προβλεπομένη αποζημίωσις ισούται προς την αποζημίωσιν τεχνίτου της γενικής συλλογικής συμβάσεως εργασίας.

Και ναι μεν κατά το άρθρον 60 του ά.ν. 1846/1951 «περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων» (ΕΕΔ 10, 661) η ασφαλιστικού περιεχομένου διάταξις ως άνω περί της βάσεως υπολογισμού του επιδόματος ανεργίας κατηργήθη (διεπομένου τούτου υπό του άρθρου 37 εδ. α' του ά.ν. 1846/1951 και ήδη υπό της υπ' αριθ. 19370/1952 υπουργικής αποφάσεως, ΕΕΔ 11, 656, ανεξαρτήτως του κύρους αυτής, βλέπε σχετικώς ΕΕΔ 13, 304, 305), διετηρήθη όμως εν ισχύϊ, κατά το αυτό άρθρον 60 του ά.ν. 1846/1951, η μη ασφαλιστικού περιεχομένου διάταξις ως άνω περί της οφειλομένης αποζημιώσεως των επί ποσοστοίς, είτε υπαλλήλων, κατά την έννοιαν του άρθρου 11 νόμου 2112/1920, είτε εργατών.

Εσημειώσαμεν (ΕΕΔ 10, 276), ότι η διάταξις αύτη είναι και άδικος και αντισυνταγματική, αφού εισάγει δυσμενή μεταχείρισιν των υπαλλήλων των ασφαλιζομένων κατά της ανεργίας, έναντι των λοιπών, οι όποιοι δεν ασφαλίζονται κατά της ανεργίας, και, αφού η καταγγελία της συμβάσεως αυτών δεν υποβάλλεται εις τας διατάξεις του άρθρου 9 του νόμου 118/1945, η δικαιουμένη υπό των τελευταίων τούτων αποζημίωσις είναι η υπό του νόμου 2112/1920, ως ετροποποιήθη υπό του νόμου 4558/1930, οριζομένη, πολύ μείζων της του άρθρου 6 § 3 του ν.δ. 1255/1949.

Οπωσδήποτε τα δικαστήρια εφαρμόζουν την διάταξιν και αφού συνέβη το απίστευτον να άγνοη ο Νομοθέτης, ότι δεν υπάρχει γενική συλλογική σύμβασις εργασίας ορίζουσα ημερομίσθιον τεχνίτου (υπάρχει μόνον η γενική συλλογική σύμβασις 19.8.1938, αναπροσαρμοζομένη διά της από 4 Νοεμβρίου 1947 γενικής συλλογικής συμβάσεως εργασίας), καθορίζουσα όμως το ημερομίσθιον του ανειδικεύτου εργάτου και όχι τεχνίτου, ως ορίζει η εν λόγω διάταξις, τα δικαστήρια άπορούν περί του πρακτέου (βλέπε την Πρωτοδικείου Αθηνών 5216/1952, εισηγητής Σ. Αιβανός, ΕΕΔ 13, 310, Πρωτοδικείου Αθηνών 804/1953, εισηγητής Α. Καλλέργης, ΕΕΔ 12, 418, εφαρμοζούσας τον νόμον κατά διάφορον ως προς το ποσόν της αποζημιώσεως μέτρον).

Αι νεώτεραι παρατιθέμεναι κατωτέρω αποφάσεις του Πρωτοδικείου Αθηνών ακολουθούν τα υπό της Πρωτοδικείου Αθηνών 804/1953, ένθ' ανωτ. δεκτά γενόμενα).

Καιρός όμως είναι να καταργηθή η άδικος αύτη διά τους υπαλλήλους κυρίως διάταξις, αφού δεν εξυπηρετεί κανένα πρακτικώς, δικαιολογούμενον εξ αποχρώντων λόγων, σκοπόν.

Πρωτοδικείου Αθηνών 14600/1953

Διαδικασία Ν. Γ ΘΟΔ' κατ' έφεσιν
Πρόεδρος ο κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**
Εισηγητής ο Πρωτοδίκης κ. **Α. Καλλέργης**
Δικηγόροι οι κ.κ. Θ. Σούλης, Σ. Αμερικάνος

Εβεβαιώθη, κατά την κρίσιν του Δικαστηρίου, ότι ο ενάγων προσελήφθη διά συμβάσεως εργασίας, συναφθείσης κατ' Ιούλιον 1947, εις την υπηρεσίαν της εναγομένης ως σερβιτόρος του εν Αθήναις εστιατορίου της κολυτελείας.

Κατά την σύναψιν της συμβάσεως δεν ήτο εφωδιασμένος διά του υπό του άρθρου 1 του ν.δ. της 4/16 Αυγούστου 1923 προβλεπομένου βιβλιαρίου υγείας και επομένως η σύμβασις αύτη, κατά παράβασιν της άνω και διαφύλαξιν της δημοσίας υγείας αποσκοπούσης διατάξεως και ως τοιαύτης δημοσίας τάξεως ούσης γενομένη, είναι άκυρος, κατά τα συνδεδυασμένα άρθρα 174 και 180 του Κώδικος (Α. Π. 70/1948, 130/1952). Εβεβαιώθη, ότι ο ενάγων απέκτησε τοιούτον και δή το υπ' αριθ.

536 τῆς 11.10.1949 βιβλιάριον ὑγείας κατὰ τὸν χρόνον αὐτόν, ὅπερ καὶ ἔκτοτε προσήγαγεν εἰς τὴν ἐναγομένην. Ἡ σύμβασις συνεπῶς αὕτη ἀπὸ τοῦ χρόνου τούτου ἐπικυρωθεῖσα ὑπὸ τῶν διαδίκων διὰ συμφωνίας μεταξύ των, ὡς ἐβεβαιώθη, δέον νὰ θεωρηθῇ ὡς ἔγκυρος κατὰ τὸ ἄρθρον 183 § 1 τοῦ Κώδικος (*Μπαλῆ*, Γεν. Ἀρχαὶ § 70).

Κατὰ τὰ προκύπτοντα ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. Δ. 1828/1942 δι' αὐτοῦ καθορίζονται αἱ διάφοροι κατηγορίαι τῶν ἐργαζομένων εἰς τὰ ξενοδοχεῖα καὶ ἡ ἰδιότης αὐτῶν ὡς ὑπαλλήλων ἢ μή, ἐν τελευταίᾳ δὲ παραγράφῳ τοῦ ἄρθρου τούτου ὅτι ὁμοίως χαρακτηρίζονται ὡς ὑπάλληλοι πάντες οἱ πτυχιοῦχοι τῆς Σχολῆς Τουριστικῶν Ἐπαγγελμάτων οἱ ἐργαζόμενοι εἰς ξενοδοχεῖα ὕπνου καὶ ἀλλαχοῦ». Ἐξ ἑτέρου κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 4 ν. 567/1937 καὶ τῆς εἰς ἐκτέλεσιν τούτου ἀποφάσεως τῆς 10 Μαΐου 1937 τοῦ Ὑπουργοῦ Τύπου - Τουρισμοῦ μεταξὺ τῶν ὡς τουριστικῶν καθοριζομένων ἐπαγγελμάτων εἶναι καὶ τὰ ἑστιατόρια ἐν γένει. Παρὰ ταῦτα εἰς τὸν ἐνάγοντα, καίπερ πτυχιοῦχον τῆς ἄνω σχολῆς ἀπὸ τῆς 31/3/1952, δὲν ὠφείλετο ἡ καταβολὴ ἀποζημιώσεως προβλεπομένης δι' ὑπάλληλον καὶ βάσει τοῦ ἀπὸ 31/3/1952 χρόνου ὑπηρεσίας του ὡς τοιούτου (ὑπαλλήλου) ἐκ δυμήνων ἀποδοχῶν κατὰ τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως παρὰ τῆς ἐναγομένης, γενομένης τὴν 13/5/1953, ἀλλὰ ἡ τοιαύτη διὰ τεχνίτην προβλεπομένη ὑπὸ τοῦ Β. Δ. τῆς 16/18/7/1920, κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 6 § 3 τοῦ Ν. Δ. ὑπ' ἀριθ. 1255/1949.

Πράγματι, κατὰ τὰ προκύπτοντα ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου τούτου, ἰσχυούσης δυνάμει τοῦ ἄρθρου 60 τοῦ ν. 1846/1961 καὶ μετὰ τὸν νόμον «περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων», ὡς μὴ ἐχούσης ἀσφαλιστικὸν περιεχόμενον, κατὰ τὸ δεύτερον ἐδάφιόν της, ὡς παρατίθεται κατωτέρω «μισθωτοὶ ἀμειβόμενοι ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον λόγον ἐπὶ ποσοστοῖς διὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας θεωροῦνται ὅτι λαμβάνουσιν ἡμερομίσθιον τεχνίτου τῆς γενικῆς συλλογικῆς συμβάσεως. Ἡ κατὰ τὴν § 1 τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945 προβλεπομένη ἀποζημίωσις ἰσοῦται πρὸς τὴν ἀποζημίωσιν τεχνίτου τῆς γενικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας» (Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 804/1953, ΕΕΔ 12, 413). Ἡ διάταξις αὕτη, κατὰ τὰ ἐξ αὐτῆς προκύπτοντα, προδήλως ἀναφέρεται τόσον εἰς τὴν κατὰ ποσὸν ἔκτασιν ταύτης, ὅσον καὶ εἰς τὸν τρόπον ὑπολογισμοῦ της. Τοιαύτη συλλογικὴ σύμβασις τεχνιτῶν δὲν ὀφείλεται, οὐχ ἧττον, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, ἐφαρμοστέα ἡ γενικὴ συλλογικὴ σύμβασις (περὶ ἐργατῶν ἐν γένει), ἥτις κατ' ἄρθρ. 8 ν. 1367/1938 ὑποκαθίσταται εἰς πᾶσαν ἑτέραν κλαδικήν, τοπικὴν ἢ κατ' ἐπάγγελμα συλλογικὴν σύμβασιν, ἐὰν ἡ τελευταία ἔπαυσε νὰ ἰσχύῃ καὶ συνεπῶς δέον νὰ ὑπολῃφθῇ ἰσχύουσα, ἐὰν δὲν ὀφείλεται πράγματι ἑτέρα, εἰς ἣν ὁ νόμος παραπέμπει, ὡς ἐν προκειμένῳ. Τὸ κατώτατον ὑπ' αὐτῆς προβλεπόμενον ἡμερομίσθιον, ὡς ἀναπροσηρμόσθη καὶ ἐπηυξήθη, ἀνέρχεται εἰς δραχμὰς 28.000.

Κατ' ἀκολουθίαν αὐτῶν ὁ ἐνάγων ἐδικαιοῦτο δι' ἀποζημίωσιν ἐπὶ τῇ καταγγελίᾳ, δοθέντος χρόνου συμβάσεως ἀπὸ τῆς ἀποκτήσεως βιβλιαρίου ὑγείας (11.10.1949), τὸ ἰσόποσον πρὸς 15 ἡμερομισθίων κατ' ἄρθρον 3 τοῦ β.δ. τῆς 16/18ης Ἰουλίου 1920 καὶ συνολικῶς δραχμὰς 420.000. Ἡ ἐναγομένη ἐν τούτοις κατέβαλε τὸ ἰσόποσον πρὸς τὸ ἀποκερδαινόμενον μέσον ἡμερομίσθιον ἐκ δραχμῶν 50.000 ἐπὶ 30 ἡμέρας, πλέον ἀξίας τροφῆς καὶ δὴ συνολικῶς δραχμὰς 1.830.000, αἵτινες ὑπερκαλύπτουν τὴν ὡς ἄνω ἀποζημίωσιν. Βάσει τῶν ἄνω ὀρθῶς καὶ νομίμως ἡ ἐναγομένη κατ' ἐφαρμογὴν καὶ τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ἀπὸ 15/22 Νοεμβρίου 1949 β.δ. «περὶ προσδιορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν κατὰ τὸν χρόνον τῆς κατ' ἔτος ἀδείας εἰς τοὺς ἐπὶ ποσοστοῖς, εἰς βάρος τῶν πελατῶν, ἀμειβομένους» προσδιώρισε καὶ κατέβαλε τὴν ἐπὶ τῇ καταγγελίᾳ ἀποζημίωσιν κατ' ἄρθρον 5 § 8 ν. 539/1945 ἐκ τοῦ ἰσοποσου πρὸς 12 ἡμερομίσθια πρὸς 30.000, οἷον κατὰ τὸ ἄνω ὕψος τὸ κατὰ τὸν χρόνον καταγγελίας τεκμαρτὸν ἡμερομίσθιον τοῦ Ι.Κ.Α.

Ὁ ὡς ἄνω ν. 1255/1949, εἰδικώτατον θέμα ρυθμίζων, καλύπτει, ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἐπὶ ποσοστοῖς ἀμειβομένους ὑπαλλήλους, πᾶσαν περίπτωσιν ὑπαλλήλου εἴτε τοιούτου λόγῳ παροχῆς κυρίως πνευματικῆς ἐργασίας, κατ' ἄρθρον 10 ν. 1234, εἴτε τοιούτου ἐκ τοῦ νόμου καὶ συνεπῶς ἐν τούτῳ δέον νὰ θεωρηθῇ ὅτι κατισχύει τοῦ ν. 1828/1942, ὡς ἄνω.

II

Παροχὴ ἐργασίας ἐπὶ ποσοστοῖς ἐπὶ τῶν εἰσπράξεων. — Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 8 ν. 118/1945. — Ὑπολογισμὸς ἀποζημιώσεως μὲ βάσιν τὸ ἡμερομίσθιον τοῦ ἀνειδικεύτου ἐργάτου τῆς γενικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας 19.8.1938 ἀναπροσαρμοζομένης.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 14480/1953

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Σ. Ράγκας**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Σαράφης, Δ. Δημητρίου

Ἐβεβαιώθησαν, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, τὰ ἑξῆς πραγματικὰ περιστατικά: Ὁ ἐκκαλῶν καὶ ἐνάγων, προσληφθεὶς ἀρχικῶς τὴν 1ην Ἰουλίου 1952 καὶ δι' ἀόριστον χρόνον ὡς ἐργάτης ἐνταῦθα κειμένου σιδηρωτηρίου ὑπὸ διατηροῦντος τότε τοῦτο ἀδελφοῦ τῆς ἐφεσιβλήτου ἐναγομένης Ι. Ρ., συνέχισε παρέχων τὰς ὑπηρεσίας του καὶ πρὸς τὴν ἐφεσιβλήτην, ἥτις, ἀποβιώσαντος τοῦ Ι.Ρ. κατὰ Δεκέμβριον τοῦ ἔτους 1952, διεδέχθη τοῦτον ἐν τῇ ἐπιχειρήσει τοῦ σιδηρωτηρίου. Κατὰ τοὺς ὅρους τῆς μετὰ τοῦ Ι.Ρ. καὶ τοῦ ἐκκαλοῦντος συμβάσεως ἐργασίας, ὑφ' οὓς συνεχίσθη ἡ ὑπ' αὐτοῦ πρὸς τὴν ἐφεσίβλητον παροχὴ ἐργασίας, ὁ ἐκκαλῶν οὗτος ἠμείβετο ἀποκλειστικῶς διὰ ποσοστῶν 50 ο/ο ἐπὶ τῶν εἰσπραττομένων ὑπὸ τοῦ καταστήματος σιδηρωτικῶν ἐκ τῆς ὑπ' αὐτοῦ παρεχομένης ἐργασίας. Ὁ ἐκκαλῶν συνέχισε παρέχων τὰς ὑπηρεσίας του μέχρι τῆς 11 Ἀπριλίου 1953, ὅτε ἀπελύθη ὑπὸ τῆς ἐφεσιβλήτου. Διὰ τὴν ἀπό-

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ

ΕΠΙΔΟΤΗΣΙΣ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

Ἐπιρροὴ μὴ ἐκδόσεως ἐκτελεστικῶν διαταγμάτων ἐπὶ τῆς οὐσιαστικῆς ἰσχύος Ν. 2054/1952

Τυπικὴ καὶ οὐσιαστικὴ ἰσχὺς τοῦ Νόμου.—Δικαίωμα Νομοθέτου, ὅπως ἐξαρτήσῃ τὴν ἔναρξιν τῆς οὐσιαστικῆς ἰσχύος τοῦ Νόμου ἐκ τῆς ἐκδόσεως Β.Δ. καθορίζοντος τὰς λεπτομερείας ἐκτελέσεως αὐτοῦ, ὁπότε ὁ Νόμος στερεῖται μέχρι δημοσιεύσεως Β.Δ. οὐσιαστικῆς ἰσχύος.—Ν. 2054/1952 περὶ ἐπιδοτήσεως στρατευομένων μισθωτῶν ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α.—Ἐξάρτησις οὐσιαστικῆς ἰσχύος αὐτοῦ ἐκ τῆς ἐκδόσεως ἐκτελεστικῶν Β.Δ.—Οὐσιαστικῶς ἀδρανής, μὴ ἐκδοθέντων Β.Δ.

Ἀντιθέτως πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθ. 46/1954 ἀπόφασιν τοῦ Προέδρου Πρωτ. Σπάρτης (προεδρεύων *Α. Σπερελάκης*, ΕΕΔ 13, 302), ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Προέδρου Πρωτ. Θηβῶν, ἐπικυροῦσα τὴν ὁμοίως ἀποφανθεῖσαν Εἰρηνοδίκου Θηβῶν 280/1953 (Εἰρηνοδίκης *Κ. Δεδόπουλος*, ΕΕΔ 13, 32) δέχεται, ὅτι ὁ ν. 2054/1952 (ΕΕΔ 11, 190) περὶ καταβολῆς ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α. πρὸς τοὺς στρατευομένους μισθωτοὺς δὲν ἰσχύει οὐσιαστικῶς, ἀλλὰ μόνον τυπικῶς, μὴ ἐκδοθέντων τῶν ἀναγκαίων διὰ τὴν ἐφαρμογήν του β.δ.

Τὸ γεγονὸς ὅτι ἐπὶ βασικωτάτου διὰ τὴν προστασίαν τῶν μισθωτῶν, στρατευομένων, νόμου ἐγείρονται ἤδη ἀμφισβητήσεις περὶ αὐτῆς ταύτης τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου πρέπει νὰ κινήσῃ ἀμέσως τὴν προσοχὴν τῶν ἁρμοδίων. Ἐβράδυναν ἀσυγχωρήτως νὰ ἐκδοθοῦν τὰ ἐκτελεστικὰ τοῦ νόμου τούτου, ἐπὶ διετίαν, διατάγματα. Καὶ εἴτε ταῦτα, κατὰ τὴν μίαν ἄποψιν, δὲν ἀπητεῖντο διὰ τὴν οὐσιαστικὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου, εἴτε ἀντιθέτως ἡ ἔκδοσίς των ἀποτελεῖ προϋπόθεσιν τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου, κατὰ τὴν ἄποψιν τῆς ἐν λόγῳ προεδρικῆς ἀποφάσεως, πάντως ὁ Νομοθέτης τοῦ ν. 2054/1952 ἀνέθεσεν εἰς τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν τὴν ἔκδοσιν αὐτῶν διὰ τὰ ἀπαιτούμενα, ἔστω, πιστοποιητικὰ καὶ λεπτομερείας τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου.

Τοῦτο σημαίνει (καὶ ὑπὸ τὴν ἐκδοχὴν ἀκόμη ὅτι ἡ μὴ ἔκδοσις τῶν διαταγμάτων δὲν παρεμποδίζει τὴν οὐσιαστικὴν ἰσχὺν τοῦ νόμου), ὅτι δὲν ὑπάρχει καμμία διάταξις, κατὰ τὸν νόμον, ἡ ὁποία νὰ ὁρίζῃ, κατὰ τὴν θέλησιν τοῦ Νομοθέτου τοῦ ν. 2054/1952 (ἄρθρ. 8), κατὰ ἀπαιτούμενα πιστοποιητικὰ καὶ ἐν γένει τὰς λεπτομερείας διὰ τὴν κατὰ τὸν νόμον ταύτην καταβολὴν τῶν ἐπιδομάτων εἰς τοὺς στρατευομένους μισθωτούς» καὶ συνεπῶς τὸ Ι.Κ.Α., καταβάλλον ἔκτοτε ἐφεδρικὰ ἐπιδόματα, δὲν καταβάλλει ταῦτα ἐπὶ τῇ βάσει σαφῶς ἐρρυθμισμένης νομικῆς καταστάσεως.

Τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας ὀφείλει σοβαρῶς νὰ ἀνησυχήσῃ πρὸ τῶν ἀναφαινομένων σοβαρῶν συνεπειῶν ἐπὶ μεγίστης σημασίας θέματος καὶ νὰ ἀποκαταστήσῃ τὴν ὁμαλότητα τοῦ δικαίου, ἡ ὁποία ἤρχισεν εἰς τὴν δικαστηριακὴν πρᾶξιν νὰ ἀμφισβητῆται.

Προέδρου Πρωτ. Θηβῶν 5/1954

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ν. Σταρέγιαννης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Χ. Κοντός, Κ. Τζαρούλης

Διὰ τὴν πρὸς συζήτησιν εἰσαγωγὴν τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρ. 640 καὶ ἐπόμ. Πολ. Δικ. ἐτηρήθη ἡ νόμιμος προδικασία, ἐμπροθέσμως δὲ καὶ παραδεκτῶς αὕτη ἀσκουμένη, συνῳδὰ τῷ ἄρ-

---

λυσιν ταύτην τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐτηρήθησαν πᾶσαι αἱ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118 ἀπαιτούμεναι διατυπώσεις, καθ' ὅσον καὶ ἐγγράφως αὕτη ἐγένετο καὶ νομίμως καὶ ἐμπροθέσμως ἀνηγγέλθη εἰς τὴν Διεύθυνσιν Ἀνεργίας τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας Ἀθηνῶν, δι' ἐγγράφων ἀναγγελιῶν, περιεχουσῶν ἅπαντα τὰ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 65257/1952 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἀπαιτούμενα στοιχεῖα. Ἐξ ἄλλου, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν καταβληθεῖσαν πρὸς τὸν ἐκκαλοῦντα ἀποζημίωσιν ἐκ τοῦ β.δ. τῆς 16/18 Ἰουλίου 1920, νομίμως αὕτη ὑπελογίσθη ἀναλόγως τοῦ ἀνωτέρω χρόνου τῆς ὑπηρεσίας τοῦ ἐκκαλοῦντος (ἄρθρα 3 καὶ 5 τοῦ ἀνωτέρω β.δ.), νομίμως ἐπίσης ὑπολογισθέντος ἑκάστου ἡμερομισθίου πρὸς δραχμὰς 25.000, ἀφοῦ τοῦ ἐκκαλοῦντος ἀμειβομένου ἀποκλειστικῶς διὰ ποσοστῶν, ἡ δι' ἀπόλυσιν αὐτοῦ καταβλητέα ἀποζημίωσις ἰσοῦται κατὰ τὴν § 3 τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ν.δ. 1255 πρὸς τὴν τοῦ τεχνίτου τῆς γενικῆς συλλογικῆς συμβάσεως, ἥτις, ὡς τὸ Δικαστήριον τοῦτο καὶ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 804/1953 ἀποφάσεώς του (ἴδε ταύτην ἐν ΕΕΔ 12, σελ. 413) ἐδέχθη, δὲν εἶναι ἄλλη, εἰ μὴ ἡ ἀπὸ 19.8.1938 γενικὴ συλλογικὴ σύμβασις «περὶ ἐργατῶν ἐν γένει». Τὸ ὑπ' αὐτῆς δὲ ὁριζόμενον κατὰ ταύτην ἡμερομίσθιον ἀνέρχεται, ὡς ἀναπροσηρμόσθη ὑπὸ τῆς ἀπὸ 4.11.1947 ἐθνικῆς συλλογικῆς συμβάσεως, ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὰς ὑπ' ἀριθ. 33700/1950 καὶ 2750/1951 ἀποφάσεις τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, εἰς τὸ ἄνω ποσὸν τῶν δραχμῶν 25.000. Κατὰ ταῦτα δθεν ἐγκύρως ἐγένετο ἡ ἀπόλυσις τοῦ ἐκκαλοῦντος καὶ οὕτω, λυθείσης ἀπὸ τῆς 11ης Ἀπριλίου 1953 τῆς μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς ἐκκαλούσης συμβάσεως ἐργασίας, δὲν ὀφείλεται αὐτῷ ἀπὸ τοῦ χρόνου τούτου καὶ ἐφεξῆς μισθός.

θρω 6 κωδικ. ν. 3514/1928, ὡς συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 5 ά.ν. 2672/1940, κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 280/1953 ἀποφάσεως τοῦ ἐνταῦθα Εἰρηνοδικείου, ἀπορριψάσης ἀγωγὴν τοῦ ἐκκαλοῦντος μισθωτοῦ κατὰ τοῦ ἐφεσιβλήτου Ι.Κ.Α., ὡς ὑποχρέου ἐκ τοῦ ν. 2054/1952 εἰς καταβολὴν τῷ ἐκκαλοῦντι τῶν ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων, ὧν οὗτος κατὰ τὴν κειμένην νομοθεσίαν δικαιοῦται, τόποις δεκτὴ παρίσταται καὶ ἐρευνητέα κατ' οὐσίαν.

Ὁ νόμος ἅμα μὲν τῇ δημοσιεύσει αὐτοῦ κτᾶται τυπικὴν δύναμιν (ἄρθρ. 36 Συντάγματος 1911 καὶ τοῦ ἰσχύοντος), ἡ οὐσιαστικὴ ὅμως ἰσχὺς αὐτοῦ ἄρχεται, ἐν ὅσῳ δὲν ὡρίσθη ἐν αὐτῷ ἄλλως, μετὰ δέκα ἡμέρας ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως (ἄρθρ. 103 Εἰσαγ. νόμου τοῦ Ἀστ. Κώδικος). Οὐδόλως ὅμως κωλύεται, ἀλλὰ κυριαρχικὸν ἔχει δικαίωμα ὁ νομοθέτης, ὅπως τὴν ἔναρξιν τῆς οὐσιαστικῆς ἰσχύος, εἴτε τοῦ ὅλου νόμου, εἴτε ὡρισμένων μόνον διατάξεων αὐτοῦ, ἀναβάλῃ μέχρι τῆς πληρώσεως οὐσιωδῶν ὅρων αὐτοῦ θεωρουμένων ὅρων καὶ προϋποθέσεων, ἢ καὶ νὰ ἐξαρτήσῃ ἐκ τῆς ἐκδόσεως β. δ/τος, καθορίζοντος τὰς λεπτομερείας τῆς ἐκτελέσεως αὐτοῦ, ὅτε ὁ νόμος ἢ αἱ ὡρισμέναι ἐκείναι διατάξεις αὐτοῦ κέκτηνται μὲν τυπικὴν δύναμιν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, στεροῦνται ὅμως μέχρι τῆς πληρώσεως τῶν ὅρων καὶ προϋποθέσεων ἢ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ β. δ/τος οὐσιαστικῆς ἰσχύος, παραμένοντος τοῦ νόμου κατὰ τοῦτο ἐν οὐσιαστικῇ ἀδρανείᾳ (vacatio legis) καὶ ἀνενεργοῦς καθ' ὅλον τὸ ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος του διάστημα (Α.Π. 213/1953, ΕΕΝ κ' 698, **Μπαλή**, Γεν. Ἀρχ. ἐκδ. β' § 2).

Κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ν. 2054 τῆς 14/19 Ἀπριλίου 1952 «διὰ τὴν ἐπιδότησιν τῶν στρατευομένων μισθωτῶν αἱ ἐπιχειρήσεις, ἐκμεταλλεύσεις κλπ. . . . ἐφ' ὅσον ἀπασχολοῦν ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς χώρας προσωπικὸν ἑλληνικῆς ὑπηκοότητος, συνδεόμενον μετ' αὐτῶν διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, ὑποχρεοῦνται ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ μεθεπομένου ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου μηνός, ὅπως καταβάλλουν εἰς τὸ Ι.Κ.Α. εἰδικὴν εἰσφορὰν ἐπὶ τῶν πάσης φύσεως ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν ἀδιακρίτως φύλου». Περαιτέρω ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ ὁρίζεται ἀφ' ἑνὸς μὲν τὸ ποσοστὸν τῆς εἰσφορᾶς, διάφορον κατὰ κατηγορίαν ἐργοδοτῶν, ἀφ' ἑτέρου ὅτι τοῦτο εἰσπράττεται κατὰ τὴν διαδικασίαν τὴν ἰσχύουσαν διὰ τὴν εἰσπραξιν τῶν λοιπῶν ὑπὲρ τοῦ Ι.Κ.Α. εἰσφορῶν, ἐπιφυλαττομένου τοῦ διὰ β. δ. καθορισμοῦ τῶν λεπτομερειῶν τῆς βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῆς εἰσφορᾶς τῶν ὑποχρέων τῶν ἐγκατεστημένων εἰς περιοχάς, εἰς τὰς ὁποίας δὲν ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ λειτουργία τοῦ Ι.Κ.Α. Ἐν § 5 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου ὁρίζεται, ὅτι αἱ εἰσπράξεις τοῦ Ι.Κ.Α. ἐκ τῆς εἰδικῆς ταύτης εἰσφορᾶς ἀπαρτίζουν ἴδιον λογαριασμὸν ὑπὸ τὸν τίτλον «εἰδικὸς λογαριασμὸς στρατευομένων μισθωτῶν», ὅστις ἀπολαύει πλήρους οἰκονομικῆς αὐτοτελείας ἐναντι τῶν λοιπῶν κλάδων τοῦ Ι.Κ.Α. Ἐν συνεχείᾳ τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ αὐτοῦ νόμου ὁρίζει: «Ἐκ τοῦ εἰδικοῦ λογαριασμοῦ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ παρόντος νόμου δικαιοῦνται τῶν ὑπὸ τῆς περὶ στρατευομένων μισθωτῶν κειμένης νομοθεσίας καθοριζομένων ἐπιδομάτων οἱ στρατευόμενοι μισθωτοὶ οἱ ἐργαζόμενοι εἰς τοὺς ἐν ἄρθρῳ 1 τοῦ παρόντος ὑποχρέους, ἐφ' ὅσον πρὸ τῆς στρατεύσεώς των καὶ μέχρις αὐτῆς ἔχουσι τὴν ἐν τῇ κειμένῃ ὡς ἄνω νομοθεσίᾳ ὁριζομένην ὑπηρεσίαν συνεχῶς ἢ διακεκομμένως παρὰ τῷ αὐτῷ ἢ διαφόροις ἐργοδόταις καὶ ἐφ' ὅσον συγκεντροῦσι τὰς ὑπὸ τῆς νομοθεσίας ταύτης ὁριζομένας λοιπὰς προϋποθέσεις. 2. Ὁ εἰδικὸς λογαριασμὸς στρατευομένων ἀναλαμβάνει ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ μεθεπομένου τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου μηνὸς ἁπάσας τὰς ἐκ τοῦ νόμου 3514/1928, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ ἐπεξετάθη μεταγενεστέρως, ὑποχρεώσεις τῶν ἐργοδοτῶν πρὸς ἐπιδότησιν τῶν στρατευομένων μισθωτῶν, ἀπαλλασσομένων ἀντιστοίχως ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας ταύτης τῶν ὑπαγομένων εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος ἐργοδοτῶν πάσης ὑποχρεώσεως πρὸς καταβολὴν ἐπιδόματος, πλὴν τῆς καταβολῆς τῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 εἰσφορᾶς καὶ τῶν τυχὸν ὀφειλομένων ἐκ προγενεστέρου χρόνου ἐπιδομάτων». Τέλος τὸ ἀμέσως ἑπόμενον ἄρθρ. 3 ὁρίζει «τὰ ἀπαιτούμενα πιστοποιητικὰ καὶ ἐν γένει αἱ λεπτομέρειαι διὰ τὴν κατὰ τὸν παρόντα νόμον καταβολὴν τῶν ἐπιδομάτων εἰς τοὺς στρατευομένους μισθωτοὺς κανονισθήσονται διὰ διαταγμάτων, ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ ὑπουργοῦ Ἐργασίας». Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων, ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὸ περιεχόμενον τῆς ἐπὶ τοῦ νόμου τούτου εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως πρὸς τὴν Βουλήν, σαφῶς προκύπτει ἀφ' ἑνὸς μὲν ὅτι ὁ νομοθέτης ἐσκόπησε τὴν ἐφεξῆς ἴσην μεταχείρισιν τόσων τῶν ὑποχρέων πρὸς καταβολὴν τῶν ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων ἐργοδοτῶν, ὅσον καὶ τῶν δικαιουμένων πρὸς ἀπόληψιν τοιούτων μισθωτῶν, αἱρομένων τῶν βασικῶν τῆς ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου νομοθεσίας ἐλαττωμάτων, περὶ ὧν εἰδικώτερον ἐν τῇ εἰσηγητικῇ ἐκθέσει γίνεται μνεία, ἀφ' ἑτέρου ὅτι τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τῶν διατάξεων αὐτοῦ τούτων ἐξήρτησεν ἐκ τῆς ἐκδόσεως β. δ/των, διὰ τῶν ὁποίων ἤθελον καθορισθῆ αἱ ἐν γένει λεπτομέρειαι τῆς ἐφαρμογῆς του. Ἰδίᾳ ἡ ἐκ τοῦ νόμου τούτου καταβολὴ τῶν ἐπιδομάτων εἰς τοὺς στρατευομένους μισθωτοὺς ἐξηρτήθη ἐκ τῆς ἐκδόσεως τοῦ β. δ/τος, διὰ τοῦ ὁποίου καθορισθήσονται τὰ ἀπαιτούμενα πιστοποιητικὰ καὶ αἱ ἐν γένει διὰ ταύτην λεπτομέρειαι, ἃς ὁ νομοθέτης ἐθεώρησε ἀναγκαίαν προϋπόθεσιν, μὴ παραγνωρίζων ὅτι, ἐνῷ ἐκ τῆς μέχρις αὐτοῦ σχετικῆς νομοθεσίας ὑπόχρεως πρὸς ἐπιδότησιν ἐργοδότης εἶχεν ἄμεσον γνῶσιν περὶ τῆς συνδρομῆς ἢ μὴ τῶν ἐν ἑκάστῃ συγκεκριμένῃ περιπτώσει ἀναγκαίων ὅρων καὶ προϋποθέσεων διὰ τὴν καταβολὴν τοῦ ἐπιδόματος τούτου εἰς τὸν μισθωτὸν αὐτοῦ, ἤδη, ὅτε ἀναλαμβάνει τὸ Ι.Κ.Α. τὴν καταβολὴν τῶν ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων, δὲν ὑφίστανται αἱ αὐταὶ προϋποθέσεις καὶ ἑπομένως ἐπάναγκες παρίσταται, ὅπως πρὸς ἀποτροπὴν καταχρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων καθορισθῶσι τὰ πρὸς καταβολὴν ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἐπι-

ΩΡΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΠΕΡΙ ΠΑΡΟΧΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΙΣ ΩΡΑΣ ΟΛΙΓΩΤΕΡΑΣ ΤΩΝ ΝΟΜΙΜΩΝ

Περίπτωσις Νομικών Προσώπων έκφραζόντων βούλησιν αὐτῶν δι' ἁρμοδίων ὀργάνων

Ὄργανα διοικήσεως Αὐτονόμου Σταφιδικοῦ Ὀργανισμοῦ, Νομικοῦ Προσώπου.— Κρίσις Δικαστηρίου οὐσίας περὶ ὑπάρξεως εἰδικῆς συμφωνίας μισθωτοῦ μετὰ τοῦ ἀνωτέρω Νομικοῦ Προσώπου περὶ παροχῆς ἐργασίας κατὰ 35 ὥρας ἑβδομαδιαίως, τῆς πέραν τούτων καὶ μέχρι 48 ὡρῶν θεωρουμένης ὡς καθ' ὑπέρβασιν γενομένης καὶ ἀμειβομένης διὰ προσθέτου ἀμοιβῆς.— Ἐφ' ὅσον δὲν καθορίζεται μετὰ τίνος φυσικοῦ προσώπου, ὡς ἐκπροσωποῦντος τὸ Νομικὸν Πρόσωπον, συνήφθη ἡ συμφωνία, ὑπάρχει ἐκ πλαγίου ἐσφαλμένη ἐφαρμογὴ τῶν σχετικῶν διατάξεων.

Ἀναιρεῖται ἡ κατωτέρω παρατιθεμένη ὑπ' ἀριθ. 2686/1953 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

Τὸ Πρωτοδικεῖον εἶχε δεχθῆ ὕπαρξιν συμφωνίας τοῦ ἐναγόντος μετὰ τοῦ ἐναγομένου Νομικοῦ Προσώπου Λυτονόμου Σταφιδικοῦ Ὀργανισμοῦ περὶ παροχῆς ἐργασίας ὑπ' αὐτοῦ ἐπὶ ὥρας ἐλάσσονας τῶν νομίμων καὶ περὶ ἰδιαιτέρας ἀμοιβῆς δι' ἐπὶ πλέον τῶν συμβατικῶν ὡρῶν ἐργασίαν (περὶ τοῦ κύρους τῆς συμφωνίας ταύτης βλέπε καὶ τὴν Α.Π. 58/1953, εἰσηγητὴς *Μ. Παντελῆς*, ΕΕΔ 12, 294 καὶ σημειώσεις μας αὐτόθι, ἔνθα παραπομπαὶ εἰς θεωρίαν καὶ νομολογίαν, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 5558/1953, εἰσηγητὴς *Σ. Διαμαντάκος*, ΕΕΔ 12, 651, πρβλ. καὶ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 13237/1953, εἰσηγητὴς *ὁ αὐτός*, ΕΕΔ 13, 191).

Διὰ τὸν λόγον ὅμως ὅτι τὸ Πρωτοδικεῖον δὲν καθώρισε καὶ μετὰ τίνος φυσικοῦ προσώπου συνήφθη ἡ ἐνάγουσα τὴν συμφωνίαν ταύτην, ὡς ἐκπροσωποῦντος τὰ ἀνωτέρω Νομικὸν Πρόσωπον, ἀναιρεῖται ἡ ἀπόφασίς του, ὑπαρχούσης ἐκ πλαγίου ἐσφαλμένης ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τοῦ νόμου (πρβλ. καὶ τὴν Α.Π. 586/1953, εἰσηγητὴς *Γ. Βαρσάμου*, ΕΕΔ 13, 21, ἀναιρέσασαν ἀπόφασιν δικαστηρίου οὐσίας διὰ τὸν αὐτὸν λόγον ἐπὶ περιπτώσεως παραιτήσεως Νομικοῦ Προσώπου (Ἀνωνύμου Ἑταιρίας) τοῦ ἐκ τοῦ ἄρθρου 5 ν. 2112/1920 δικαιώματος τοῦ ἐργοδότου νὰ θεωρήσῃ τὴν σύμβασιν ἐργασίας λυθεῖσαν διὰ τῆς ὑπερβάσεως τῶν χρονικῶν ὁρίων τοῦ ἄρθρου 5 ν. 2112 (ἄρθρον 3 ν. 4558/1930),

---

δόματος πιστοποιητικά, ἅτινα δέον νὰ προσάγωνται ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ ἐφέδρου πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ δικαιώματος αὐτοῦ, καὶ αἱ ἐν γένει λεπτομέρειαι αἱ διασφαλίζουσαι τὸ νόμιμον τῆς ἀπολήψεως τοῦ ἐπιδόματος τούτου. Οὐδαμῶς δὲ ἐκωλύετο ὁ νομοθέτης ἐν τῇ κυριαρχικῇ αὐτοῦ ἐξουσίᾳ νὰ ἐξουσιοδοτήσῃ τὴν κανονιστικὴν ἐξουσίαν, ὅπως ὁρίσῃ τὰ μέσα ἀποδείξεως τοῦ πρὸς ἐπιδότησιν δικαιώματος τοῦ μισθωτοῦ ἐφέδρου ἄνευ οὐδενὸς περιορισμοῦ (Α.Π. 330/1910 Θ. ΚΑ' 643). Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι, κατὰ τὰ προεκτεθέντα, ὡρίσθη ρητὴ ἡμέρα, ἀφ' ἧς ὁ εἰδικὸς οὗτος λογαριασμὸς στρατευομένων ἀναλαμβάνει ἁπάσας τὰς ἐκ τῆς κειμένης νομοθεσίας ὑποχρεώσεις τῶν ἐργοδοτῶν πρὸς ἐπιδότησιν τῶν στρατευομένων μισθωτῶν, ἀπαλλασσομένων ἀντιστοίχως ἀπὸ ταύτης τῶν ἐργοδοτῶν, ἐνῷ ὡς ἡμέρα τυπικῆς ἰσχύος τοῦ εἰρημένου νόμου ὡρίσθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ αὐτοῦ ἡ ἡμέρα τῆς εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως δημοσιεύσεως αὐτοῦ, τοῦτο ὅμως, ὡς εἶκός, ὡρίσθη ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν τῆς ἐν τούτῳ τῷ μεταξὺ δημοσιεύσεως τῶν ὑπ' αὐτοῦ προβλεπομένων, ὡς εἴρηται, κανονιστικῶν διαταγμάτων, ἀφεθέντος πρὸς τοῦτο ἐπαρκοῦς χρόνου εἰς τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν. Ὅτι ἡ οὐσιαστικὴ ἰσχὺς τῶν προπαρατεθεισῶν διατάξεων ἐξηρτήθη ἐκ τῆς ἐκδόσεως τῶν κατὰ τὰ προειρημένα κανονιστικῶν διαταγμάτων, σαφῶς προκύπτει ἐκ τῆς ἀλληλουχίας τῶν προεκτεθεισῶν διατάξεων καὶ τῆς ὅλης ὀφῆς τοῦ νόμου τούτου, ρητῶς δὲ ἀναγνωρίζεται καὶ ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 51772/4840/1953 ἐγγράφῳ αὐτοῦ πρὸς τὴν Γενικὴν Διεύθυνσιν τοῦ Ι.Κ.Α., ἐν ᾧ, πλὴν ἄλλων, καὶ τοῦτο διαλαμβάνεται «.....ἐξ ἄλλου, ἐπειδὴ ὁ ν. 2054/1952 ἔχει τεθῆ εἰς ἐφαρμογὴν διὰ προεγκρίσεων ἡμῶν, τῶν ὁποίων εἰσέτι δὲν κατέστη δυνατὸν νὰ γίνῃ νομοθετικὴ ἐπικύρωσις, καὶ ἐπειδὴ τὴν ρύθμισιν τῶν περὶ ὧν πρόκειται θεμάτων θεωροῦμεν κατεπείγουσαν, ἐγκρίνομεν ἀπὸ τοῦδε, ὅπως μέχρι κυρώσεως τῶν προεγκρίσεων, δι' ὧν ἔχει τεθῆ εἰς λειτουργίαν ὁ ν. 2054, ἑρμηνεύεται . . ». Τοῦ νόμου ὅμως ἐπιφυλάσσοντος τὴν ρύθμισιν τῶν ἐν αὐτῷ προβλεπομένων περιπτώσεων διὰ διαταγμάτων δὲν συγχωρεῖται ἡ δι' ἁπλῆς διοικητικῆς πράξεως ρύθμισις τούτων (Συμβ. Ἐπικρ. 794/1932).

Ὅθεν, ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, κρίνασα, ὡς ἐκ ταύτης εἰκνύται, ὅτι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ εἰρημένου ν. 2054/1952 ἐστερεῖτο οὐσιαστικῆς ἰσχύος νόμου, ὡς μὴ ἐκδοθέντος τοῦ διὰ τοῦ ἄρθρ. 3 προβλεπομένου β. δ/τος, παραμένουσα ἀνενεργής, μετὰ ταῦτα δὲ ἀπορρίψασα τὴν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου τούτου ἐρειδομένην ἀγωγὴν τοῦ ἐκκαλοῦντος κατὰ τοῦ Ι.Κ.Α., διώκουσαν τὴν καταβολὴν αὐτῷ τῶν ἐν αὐτῇ ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων, οὐδαμῶς ἐσφαλε καὶ ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου μοναδικὸς λόγος ἐφέσεως ἀπορριπτέος ἐστί.

ένεκεν ἀσθενείας (βλέπε σχετικῶς καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 18, 20 ἑπ.).

Ἀρείου Πάγου 129/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Ι. Ἀποστολόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Μ. Παντελῆς**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ἠλ. Παρασκευάς, Ι. Παπαδόπουλος

Κατὰ τὰ ἄρθρα 2 τοῦ ν. 6028/1934, 10 τοῦ ἀ.ν. 5/1936 καὶ 3 § 3 τοῦ ἀ.ν. 379/1936 ὁ νομικὸν πρόσωπον ἀποτελῶν ἀναιρεσίων Αὐτόνομος Σταφιδικὸς Ὀργανισμὸς (Α.Σ.Ο.) ἔχει ὡς ὄργανα διοικήσεως αὐτοῦ τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον, τὴν Διοικοῦσαν Ἐπιτροπὴν καὶ τὸν Διευθύνοντα Σύμβουλον, ἑκάστου τῶν ὁποίων τὰς ἁρμοδιότητας καθορίζει ὁ νόμος (ἄρθρα 1 καὶ 2 ἀ.ν. 379/1936, ἄρθρον 7 § 1 καὶ 11 ἀ.ν. 1876/1939, ἄρθρον 25 ἀ.ν. 1361/1938, ἄρθρον 1 ν. 483/1943).

Ὡς δείκνυται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον τὴν ἀπὸ 29 Μαρτίου 1952 ἀγωγὴν τοῦ ἤδη ἀναιρεσιβλήτου, θεμελιουμένην, ὡς τοῦτο δέχεται, ἐπὶ τῶν περιστατικῶν ὅτι ὁ ἐναγόμενος, ἤδη ἀναιρεσείων, Ὀργανισμός, προσέλαβε κατὰ Νοέμβριον 1947 εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του τὸν ἐνάγοντα, ἐπὶ βαθμῷ καὶ μισθῷ ὑπολογιστοῦ Α', δυνάμει συμβάσεως, δι' ἧς συνεφωνήθη μεταξὺ τῶν μερῶν εἰδικῶς, ὅπως ὁ μὲν ἐνάγων ὑποχρεοῦται εἰς παροχὴν τριακονταπενταώρου ἑβδομαδιαίας ἐργασίας, ὁ δὲ ἐναγόμενος εἰς τὴν πληρωμὴν ἀκεραίων τῶν εἰς πλήρες ὀκτάωρον ἡμερησίως ἀντιστοιχουσῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν, τῆς πέραν τοῦ 35ώρου (ἐντὸς δὲ πάντως τοῦ νομίμου 48ώρου ἑβδομαδιαίως) ἐργασίας τοῦ ἐνάγοντος θεωρουμένης ὡς καθ' ὑπέρβασιν γενομένης, δι' ἣν οὗτος θὰ ἐδικαιοῦτο ἀναλόγου προσθέτου ἀμοιβῆς», καὶ ὅτι ὑπὸ τοὺς ὅρους τούτους ὁ ἐνάγων εἰργάσθη μέχρι τῆς 1ης Ἰουνίου 1948, ὁπότε τῷ ἐπεβλήθη ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου ἡ παροχὴ ἐργασίας 40ώρου ἑβδομαδιαίως, ἣν καὶ παρέσχεν ἔκτοτε, καὶ διώκουσαν τὴν εἰς τὴν ὑπερεργασίαν ταύτην ἀναλογοῦσαν συμπληρωματικὴν ἀμοιβὴν διὰ τὸ μέχρι 31 Αὐγούστου 1950 χρονικὸν διάστημα, ἔκρινε, κατὰ μεταρρύθμισιν τῆς ἐκκληθείσης πρωτοδίκου ἀποφάσεως, παραδεκτὴν ὡς νόμιμον καὶ βεβαιωθεῖσαν ἐκ τῶν προσκομισθεισῶν ἐνώπιόν του ἀποδείξεων, χωρὶς ἄμα καὶ νὰ καθορίζῃ μετά τινος φυσικοῦ προσώπου, ὡς ἐκπροσωποῦντος τὸν ἐναγόμενον καὶ ἀναιρεσείοντα Ὀργανισμόν, συνῆψεν ὁ ἐνάγων τὴν ὡς ἄνω περὶ τῶν ὡρῶν ἐργασίας καὶ τοῦ μισθοῦ εἰδικὴν συμφωνίαν. Ἐκ τῆς τοιαύτης ὅμως ἀοριστίας τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως προκύπτει ἀμφιβολία καὶ ἀβεβαιότης περὶ τοῦ ἂν ἡ ὡς εἴρηται συμφωνία συνήφθη μετὰ ὀργάνου τοῦ ἀναιρεσείοντος ἁρμοδίως ἐκπροσωπήσαντος αὐτόν, ὥστε ἡ βούλησις ἐκείνου νὰ λογίζηται ὡς τοιαύτη τοῦ ὑπ' αὐτοῦ ἐκπροσωπηθέντος νομικοῦ προσώπου, καὶ ἀνέφικτος ἐκ τούτου καθίσταται ὁ ἔλεγχος ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου περὶ τῆς ὀρθῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει διαληφθεισῶν οὐσιαστικῶν διατάξεων, ἐντεῦθεν δέ, ὑπαρχούσης ἐκ πλαγίου ἐσφαλμένης ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τούτων, ἀναιρετέα καθίσταται ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, συμφώνως πρὸς τὰ ἄρθρα 807 ἐδάφ. 17 (ὡς τοῦτο μετερρυθμίσθη ὑπὸ τοῦ νόμου ΓΨΟΘ'/1911) καὶ 809 τῆς Πολ. Δικονομίας, κατὰ τὸν περὶ τούτου βάσιμον μόνον ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγον ἀναιρέσεως, παραπεμπτέα δὲ ἡ ὑπόθεσις πρὸς νέαν συζήτησιν ἐνώπιον τοῦ Β' Τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου διὰ τὴν κατάλληλον τοῦ νόμου ἐφαρμογήν, συνορδὰ τοῖς ἄρθροις 835 Πολ. Δικονομίας καὶ 3 ἐδάφ. β' τοῦ ΧΜΖ' τοῦ 1877 νόμου (*).

(*) Ἡ ἀναιρεθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 2686/1953 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου (εἰσηγητὴς **Σ. Διαμαντάκος**) εἶχεν ὡς ἑξῆς:

Ἐβεβαιώθησαν, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν τοῦ δικαστηρίου, τὰ ἑξῆς περιστατικά: Ὁ ἐφεσίβλητος, ἀποτελῶν νομικὸν πρόσωπον ἰδιωτικοῦ δικαίου, προσέλαβε τὸν ἐκκαλοῦντα εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του τὴν 6ην Νοεμβρίου 1947 (βλ. ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 11219/1952 βεβαίωσιν ἐφεσιβλήτου) ἐπὶ βαθμῷ καὶ μισθῷ ὑπολογιστοῦ Α', ἀνελθόντι, μετὰ τὴν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488/1949 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Συντονισμοῦ καὶ Ἐργασίας θεσπισθεῖσαν προσαύξησιν, εἰς δρχ. 806.624. Κατὰ τὴν κατάρτισιν τῆς ἐπιδίκου ἐργασιακῆς συμβάσεως, ἐν ὄψει τοῦ διὰ τοῦ ἄρθρου 18 τοῦ Π.Δ. ἀπὸ 8/13 Ἀπριλίου 1932» «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν διατάξεων κλπ.», ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 7 § 3 τοῦ ἀ.ν. 547/1937, θεσπιζομένου ὀκταώρου ὡς νομίμου ὡραρίου διαρκείας ἐργασίας τοῦ ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ γραφείων, συνεφωνήθη μεταξὺ τῶν μερῶν εἰδικῶς, ὅπως ὁ μὲν ἐκκαλῶν ὑποχρεοῦται εἰς παροχὴν τριακονταπενταώρου ἑβδομαδιαίας ἐργασίας, ὁ δὲ ἐφεσίβλητος εἰς τὴν πληρωμὴν ἀκεραίων τῶν εἰς πλήρες ὀκτάωρον ἀντιστοιχουσῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν, τῆς πέραν τῆς τριακονταπενταώρου ἐργασίας τοῦ ἐκκαλοῦντος θεωρουμένης ὡς καθ' ὑπέρβασιν γενομένης, δι' ἣν οὗτος θὰ ἐδικαιοῦτο ἀναλόγου ἐπιμισθίου. Ἡ τοιαύτη ἀτομικὴ συμφωνία, ἐφ' ὅσον ἡ πέραν τοῦ συμβατικοῦ ὡραρίου ὑπερεργασία δὲν ὑπερβαίνει τὸ νόμιμον ὡράριον τῶν τεσσαράκοντα ὀκτὼ ὡρῶν καθ' ἑβδομάδα, εἶναι ἔγκυρος καὶ ἰσχυρά, διότι ἡ συντόμευσις τοῦ ὀκταώρου, δι' ἀντιστοίχου χορηγήσεως εἰς τὸν μισθωτὸν τῶν ἀποδοχῶν ὁλοκλήρου τοῦ ὀκταώρου, εἶναι ἐκδήλως εὐνοϊκὴ διὰ τὸν ἐκκαλοῦντα (βλ. **Καποδίστριαν**, Νόμιμοι καὶ συμβατικαὶ ὧραι ἐργασίας, ΕΕΔ 6, σελ. 513 ἑπ., Α.Π. 309/1950, ΕΕΔ 9, σελ. 516 ἑπ.). Ὑπὸ τοὺς ὅρους τούτους ὁ ἐκκαλῶν εἰργάσθη συνεχῶς μέχρι τῆς 1ης Ἰουνίου 1948, ὅτε ὁ διευθύνων Σύμβουλος τοῦ ἐφεσιβλήτου, δεόντως ἐξουσιοδοτημένος ὑπὸ τῆς Διοικούσης αὐτὸ Ἐπιτροπῆς, ἄλλως τῇ ἐπιγενομένῃ ἐγκρίσει ταύτης, ηὔξησε τὰς ὥρας ἐργασίας εἰς τεσσαράκοντα ἑβδομαδιαίως, καθ' ὅσον, συνεπείᾳ μειώσεως τοῦ προσωπικοῦ δι' ἀπολύσεων ἐπιβληθεισῶν ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς 59 Συντακτικῆς Πράξεως, ἐπιτακτικὴ παρέστη πρὸς ταῦτο ἀνάγκη ἐκ τῶν περιστάσεων, παρακωλυομένης σοβαρῶς τῆς διεξαγωγῆς τῶν ὑποθέσεων τοῦ ἐφεσιβλήτου. Ἐν ὄψει τοῦ δεδομένου τούτου ὁ

ἐκκαλῶν ὑπεχρεώθη εἰς παροχὴν ἐργασίας πλέον τῆς συμφωνηθείσης, ἐκ πέντε ὡρῶν ἑβδομαδιαίως καθ' ἅπαν τὸ κρίσιμον μέχρι τῆς 31ης Αὐγούστου 1950 χρονικὸν διάστημα, ἣν καὶ παρέσχε συνεχῶς, διότι ἦτο εἰς θέσιν νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἐργασίαν ταύτην, χωρὶς νὰ καταπονηθῇ, ἡ δ' ἀργησίς του, ἐν ὄψει τῆς ἐκδήλου καὶ ἐπιτακτικῆς ἀνάγκης τοῦ ἐφεσιβλήτου, θὰ προσέκρουεν εἰς τοὺς κανόνας τῆς καλῆς πίστεως. Μὴ ἀπαγορευομένης ὅμως ὑπὸ τοῦ νόμου τῆς ἐντὸς τοῦ νομίμου ὡραρίου ὑπερεργασίας ταύτης, ὁ ἐκκαλῶν ἔχει, ὡς εἰκός, ἀξιώσει ἐπὶ ἀνάλογον πρόσθετον συμπληρωματικὴν ἀμοιβήν, κανονιζομένην βάσει τοῦ συμφωνηθέντος μισθοῦ καὶ τῶν εἰδικῶν περιστάσεων (ἄρθρον 659 Α.Κ). Συνεπῶς ἁρμοδίως καθ' ὕλην φέρεται ἡ ἔνδικος ἀξίωσις κατὰ τὴν προκειμένην διαδικασίαν, ὡς μὴ ἀπορρέουσα ἐξ ἀκύρου ἐργασιακῆς συμβάσεως (Α.Π. 160/1952, ΕΕΔ 11, σελ. 469) καὶ ἀπορριπτέα τὰ ἐναντία κρίνονται.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 679 τοῦ Α.Κ. συμφωνία, δι' ἧς περιορίζονται τὰ ἐκ τοῦ ἄρθρου 659 δικαιώματα τοῦ μισθωτοῦ, εἶναι ἄκυρος, τοῦ νομοθέτου θελήσαντος ὅπως ὁ μισθωτὸς δικαιοῦται κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν συμπληρωματικῆς ἀμοιβῆς διὰ τὴν ἐπὶ πλέον ὑπ' αὐτοῦ παρεχομένην ἐργασίαν (βλ. *Κανκᾶ*, Εἰδ. Ἔνοχ. ὑπ' ἄρθρον 659 σελ. 326). Ἐτερωθεν παρέχων ὁ ἐκκαλῶν ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἀντὶ ἀμοιβῆς καὶ ὢν αὐτοδικαίως ἠσφαλισμένος εἰς τὸ ἐνταῦθα Κατάστημα τοῦ Ι.Κ.Α. ἔδει νὰ τηρηθῶσι διὰ τὸ ἔγκυρον τῆς καταγγελίας ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου αἱ τυπικαὶ καὶ οὐσιαστικαὶ προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ἀ.ν. 118/1945, θεωρουμένης δέ, κατ' ἄρθρον 7 τοῦ ν. 2112/1920, τῆς μονομεροῦς βλαπτούσης τὸν ὑπάλληλον μεταβολῆς τῶν ὅρων τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως ὡς καταγγελίας, ἐν περιπτώσει μὴ ἀποδοχῆς τῆς μεταβολῆς ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος καὶ μὴ τηρήσεως ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου τῶν ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τεθειμένων ὡς ἄνω ἐννόμων προϋποθέσεων, δὲν ἐπέρχεται ἡ λύσις τῆς συμβάσεως, οὐδ' ὑποχρεοῦται ὁ ἐκκαλῶν, ὅπως ἢ ἀποδεχθῇ τὴν βλάπτουσαν αὐτὸν μεταβολὴν ἢ ἀποχωρήσῃ τῆς ἐργασίας, περιοριζόμενος εἰς τὴν κατὰ ν. 2112 ἀποζημίωσιν, καταστρατηγουμένου οὕτω διὰ τῆς τοιαύτης ἐμμέσου καταγγελίας τοῦ ἀσφαλιστικοῦ κατὰ τῆς ἀνεργίας σκοποῦ τοῦ ν. 118, ἀλλ' οὗτος, ἀποκρούων τὴν μεταβολήν, δικαιοῦται ὅπως, συνεχίζων τὴν ὑπὸ τοὺς πρὸ τῆς μεταβολῆς συμβατικοὺς ὅρους προσφορὰν τῶν ὑπηρεσιῶν του, ἀξιώσῃ τὴν ἀπόληψιν τῶν συμπεφωνημένων ἀποδοχῶν του (Α.Π. 22/1950, ΕΕΔ 9, σ. 155 ἑπ.). Ὅθεν, ἐφ' ὅσον ὁ ἐκκαλῶν μετὰ τοῦ λοιποῦ προσωπικοῦ δὲν ἀπεδέχθη τὴν μεταβολήν, ἐπιδιώκουσαν τὴν ἄνευ πληρωμῆς τῆς προσθέτου συμπληρωματικῆς ἀμοιβῆς αὔξησιν τοῦ συμβατικοῦ ὡραρίου καὶ συνεχῶς διαμαρτυρόμενος διὰ τὴν τοιαύτην μεταχείρισιν τοῦ ἐφεσιβλήτου, προεκάλεσε μετὰ τῶν συναδέλφων του τὴν 31.8.1952 διένεξιν, ἐφ' ἧς ἡ ὑπ' ἀριθ. 7/1951 ἀπόφασις τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας, καὶ περαιτέρω συνέχισε τὴν ἐργασίαν του ὑπὸ τοὺς πρὸ τῆς μεταβολῆς συμβατικοὺς ὅρους, βασίμως διώκει τὴν προεκτεθεῖσαν συμπληρωματικὴν ἀμοιβὴν διὰ τὴν παρασχεθεῖσαν ὑπερεργασίαν του, μὴ ἐπελθούσης δὲ λύσεως τῆς συμβάσεως, κατὰ τὰ εἰρημένα, οὐδὲ πηγαζούσης τῆς ἐπιδίκου ἀξιώσεως ἐξ ἀκύρου καταγγελίας, οὐδεὶς λόγος περὶ ἐφαρμογῆς ἐν τῇ συγκεκριμένῃ περιπτώσει τῆς τριμήνου ἀποκλειστικῆς προθεσμίας τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν.δ. 8/11 Μαΐου 1946. Ἐξ ἄλλου νέα σύμβασις σιωπηρῶς καταρτισθεῖσα διὰ τῆς παραμονῆς τοῦ ἐκκαλοῦντος εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἐφεσιβλήτου καὶ τῆς καταβολῆς τοῦ διὰ τὸ συμβατικὸν ὡράριον συμφωνηθέντος μισθοῦ, ἄνευ προσθέτου συμπληρωματικῆς ἀμοιβῆς, οὖσα ἐπιβλαβὴς διὰ τὸν ἐκκαλοῦντα, εἶναι ἄκυρος οὐ μόνον βάσει τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ ν. 2112, ὡς αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ ν. 547/1937, ἀλλὰ καὶ βάσει τοῦ ἄρθρου 679 Α.Κ., ἀφοῦ αὕτη δὲν θὰ ἐσήμαινεν ἄλλο τι ἢ παραίτησιν ἀπὸ τῆς συμπληρωματικῆς ἀμοιβῆς τοῦ ἄρθρου 659 Α.Κ. Ἀλλὰ περαιτέρω ἀβασίμως ἐπικαλεῖται δεδικασμένον ὁ ἐκκαλῶν ἐκ τῆς ρηθείσης διαιτητικῆς ἀποφάσεως, διότι ἡ ἀπόφασις αὕτη, ἐκδοθεῖσα ὑπὸ τῆς κατ' ἀ.ν. 16/20 Νοεμβρίου 1935 Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας καὶ οὖσα πρᾶξις διοικητικῆς Ἀρχῆς, δὲν ἔχει δύναμιν δεδικασμένου διὰ τὴν προκειμένην πολιτικὴν δίκην, ἀφοῦ ἄλλως τε ἡ ἐν ὅλῳ ἀπόφασις ἐξεδόθη παρ' ἐπιτροπῆς στερουμένης πρὸς τοῦτο δικαιοδοσίας (βλ. *Πράτσικα*, Δεδικασμένον § 9 Β' 4 σημ. 21, *Οἰκον. - Διβ.* 11 σελ. 47 σημ. 2, Α.Π. 179/1924, Θέμ. ΛΣΤ' 18) καὶ ἀπορριπτέα τὰ ἐναντία κρίνονται. Κατὰ ταῦτα, δεχθεῖσα ἡ ἐκκαλουμένη παραίτησιν ἀπὸ τῆς ἐπιδίκου ἀξιώσεως καὶ κατάρτισιν νέας συμφωνίας διὰ τῆς παραμονῆς τοῦ ἐκκαλοῦντος εἰς τὴν ἐργασίαν, ἥμαρτε καὶ δέον, δεκτῶν καθιστα-μένων τῶν 1ου καὶ 3ου λόγων ἐφέσεως, νὰ ἐξαφανισθῇ αὐτη, ἐρευνωμένης ἐκ νέου τῆς ὑπὸ κρίσιν διαφορᾶς. Δικαιοῦται ὅθεν ὁ ἐκκαλῶν ἀναλόγου συμπληρωματικῆς ἀμοιβῆς ἀνερχομένης εἰς 14, 27 ο/ο ἐπὶ τοῦ συμφωνηθέντος ἐκ δραχμῶν 806.624 μηνιαίου μισθοῦ καθ' ἅπαντα τὸν κρίσιμον χρόνον, οὐχὶ ὅμως τῶν μεσοχρόνων δώρων Χριστουγέννων καὶ Πάσχα, καθ' ὅσον αἱ ὑπερωρίαι ὀφείλονται, ἐφ' ὅσον παρέχονται πράγματι, δὲν παρεσχέθησαν δὲ αὗται, ἵνα ὑπολογισθῶσιν εἰς τὰς ἐκτάκτους ταύτας παροχάς, διδομένας προσθέτως δι' ἐνίσχυσιν κατὰ τὰς ἑορτὰς καὶ ἄνευ πραγματικῆς παροχῆς ἐργασίας τοῦ μισθωτοῦ. Τὸ σύνολον οὕτω τῆς ἐπιδίκου ἀμοιβῆς ἀνέρχεται εἰς δραχμὰς 3.107.885 (μῆνες 27Χ115.105), δι' ὃ ποσὸν ἐν μέρει δεκτὴ καθισταται ἡ ἀγωγή, συμψηφιζομένης ἐν μέρει τῆς ἑκατέρωθεν δικαστικῆς δαπάνης ἀμφοτέρων τῶν βαθμῶν, ἕνεκα τῆς ἐν μέρει νίκης καὶ ἥττης ἑκατέρου τῶν διαδίκων.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΙ ΑΘΗΝΩΝ

Έγκυροι καὶ ἄκυροι διατάξεις τοῦ κυρωθέντος διὰ Διατάγματος ὀργανισμοῦ

Ἀντίθεσις τοῦ διὰ τοῦ ἀπὸ 17/26 Σεπτεμβρίου 1953 Διατάγματος κυρωθέντος ὀργανισμοῦ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος καὶ Ἀθηνῶν πρὸς τὴν ἐξουσιοδότησιν τοῦ Ν.Δ. 2510/1953 καὶ τὰς λοιπὰς διατάξεις αὐτοῦ μόνον α) καθ' ὅσον ἐν ἄρθρῳ 4 § 5 ἐπέτρεψε τὸν καθορισμὸν τῶν ἀμοιβῶν τοῦ ἐπὶ παγίᾳ ἀμοιβῇ ἐργαζομένου ἐπιστημονικοῦ προσωπικοῦ καὶ β) ἐν ἄρθρῳ 28 διέλαβε τὴν ρήτραν «ἄνευ ἀποζημιώσεως» διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς πειθαρχικῆς ὁριστικῆς παύσεως.— Μερικὴ ὡς πρὸς ταῦτα ἀκύρωσις τοῦ κυρωτικοῦ τοῦ ὀργανισμοῦ Διατάγματος.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ ν.δ. 2510/1953 «περὶ ρυθμίσεως ζητημάτων τινῶν τοῦ προσωπικοῦ Τραπεζιτικῶν Ἱδρυμάτων καὶ ἄλλων τινῶν διατάξεων» (ΕΕΔ 12, 923), προκειμένου περὶ τοῦ προσωπικοῦ τῆς κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ ν. 2292 συσταθείσης νέας Τραπέζης «Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος καὶ Ἀθηνῶν», τὰ τῶν ἀποδοχῶν αὐτοῦ, οἱ ὅροι ἐργασίας ἐν γένει, τὰ τῆς διαβαθμίσεως, ἐντάξεως, προαγωγῶν, ὑπηρεσιακῆς ἐν γένει καταστάσεως, λύσεως τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως καὶ ἐν γένει πᾶν ὅ,τι ἀφορᾷ τὸ προσωπικὸν καὶ τὴν διάρθρωσιν καὶ ὀργάνωσιν τῶν ὑπηρεσιῶν ρυθμίζονται ἐξ ὑπαρχῆς διʼ ὀργανισμοῦ τῆς Τραπέζης ταύτης, καταρτιζομένου ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου αὐτῆς καὶ κυρουμένου διὰ β. διατάγματος, ἐκδιδομένου προτάσει τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Ἐμπορίου.

Τοιοῦτος ὀργανισμὸς ἐξεδόθη ὁ διὰ τοῦ ἀπὸ 17/26 Σεπτεμβρίου 1953 διατάγματος (ΕΕΔ 12, 1097) κυρωθείς.

Τοῦ διατάγματος τούτου ἐζητήθη ὑπὸ τοῦ ἐν Ἀθήναις Συλλόγου Ὑπαλλήλων Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος ἡ ἀκύρωσις διὰ τοὺς ἐν τῇ αἰτήσει ἀκυρώσεως λόγους.

Ἐπὶ τῆς αἰτήσεως ἀκυρώσεως ἐξεδόθη ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τῆς Ὀλομελείας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 401/1954, Ὀλομελείας

Πρόεδρος ὁ κ. **Σ. Σολιώτης**
Εἰσηγητὴς ὁ Σύμβουλος κ. **Γ. Χαρμπούρης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Καποδίστριας, Θ. Δεϊβαθενός, Τρ. Κοντοναστόπουλος, Νομικὸς Σύμβουλος Κράτους, Μ. Πεσμαζόγλου

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως διώκεται ἡ ἀκύρωσις τοῦ β.δ. τῆς 17/26 Σεπτεμβρίου 1953 «περὶ κυρώσεως τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης Ἑλλάδος καὶ Ἀθηνῶν Α.Ε.».

Ὁ αἰτῶν Σύλλογος, οὗτινος μέλη τυγχάνουσιν οἱ ἀνήκοντες εἰς τὸ κύριον προσωπικὸν τῆς εἰς τὴν νέαν Τράπεζαν συγχωνευθείσης Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, νομιμοποιοῦνται εἰς τὴν ἄσκησιν τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως, διότι διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ καταστατικοῦ αὐτοῦ ρητῶς ὁρίζεται ὡς σκοπὸς τοῦ Σωματείου τούτου ἡ προστασία καὶ προαγωγὴ τῶν οἰκονομικῶν, ἐπαγγελματικῶν συμφερόντων τῶν μελῶν αὐτοῦ διὰ πάντων τῶν ὑπὸ τοῦ Συντάγματος καὶ τῶν νόμων ἐπιτρεπομένων μέσων, τὸ δὲ προσβαλλόμενον β. διάταγμα ρυθμίζει ἐν τῷ συνόλῳ του τὴν κατάστασιν, τοὺς ὅρους ἐργασίας καὶ τὴν ἐν γένει σταδιοδρομίαν τῶν μελῶν τοῦ Σωματείου ὡς προσωπικοῦ τῆς νέας Τραπέζης. Οὕτω ἡ ὑπὸ κρίσιν αἴτησις, νομοτύπως καὶ ἐμπροθέσμως ἀσκηθεῖσα, εἶναι τύποις δεκτὴ καὶ ἐξεταστέα κατʼ οὐσίαν.

Ἐν τῇ προκειμένῃ δίκῃ παραδεκτῶς παρεμβαίνει ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα Ἑλλάδος καὶ Ἀθηνῶν Α.Ε., διώκουσα τὴν ἀπόρριψιν τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως καὶ τὴν διατήρησιν τῆς προσβαλλομένης πράξεως.

Τὸ προσβαλλόμενον β.δ. ἐξεδόθη ἐπὶ τῇ βάσει τῆς διὰ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ν.δ. 2510/1953 «περὶ ρυθμίσεως ζητημάτων τινῶν προσωπικοῦ Τραπεζιτικῶν Ἱδρυμάτων καὶ ἄλλων τινῶν διατάξεων» παρασχεθείσης ἐξουσιοδοτήσεως, καθʼ ἣν, προκειμένου περὶ τοῦ προσωπικοῦ τῆς κατʼ ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ ν. 2292 «περὶ συγχωνεύσεως Ἀνωνύμων Τραπεζιτικῶν Ἑταιριῶν» συσταθείσης νέας Τραπέζης «Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος καὶ Ἀθηνῶν» τὰ τῶν ἀποδοχῶν αὐτοῦ, οἱ ὅροι ἐργασίας ἐν γένει, τὰ τῆς διαβαθμίσεως, ἐντάξεως, προαγωγῶν, ὑπηρεσιακῆς ἐν γένει καταστάσεως, λύσεως τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως καὶ ἐν γένει πᾶν ὅ,τι ἀφορᾷ τὸ προσωπικὸν καὶ τὴν διάρθρωσιν καὶ ὀργάνωσιν τῶν ὑπηρεσιῶν ρυθμίζονται ἐξ ὑπαρχῆς διʼ ὀργανισμοῦ τῆς Τραπέζης ταύτης, καταρτιζομένου ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου αὐτῆς καὶ κυρουμένου διὰ β.δ., ἐκδιδομένου προτάσει τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Ἐμπορίου.

Ἐν ἄρθρῳ 3 τοῦ αὐτοῦ νόμου ὁρίζεται, ὅτι ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ κατὰ τὰ ἄρθρ. 1 τοῦ αὐτοῦ νόμου β.δ. πᾶσαι αἱ ἀφορῶσαι τὸ προσωπικὸν ἑκάστης τῶν συγχωνευθεισῶν Τραπεζῶν συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας, ἀποφάσεις ἐπιτροπῶν διαιτησίας, ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις, ὀργανισμοὶ ἢ κανονισμοὶ προσωπικοῦ καὶ οἱαδήποτε συμφωνίαι ἢ συμβάσεις οἱαιδήποτε τῶν συγχωνευθεισῶν Τραπεζῶν ἢ τῆς συσταθείσης τοιαύτης μετὰ τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν παύουσιν αὐτοδικαίως ἰσχύουσαι, ἐν δὲ τῷ ἄρθρῳ 5 τοῦ αὐτοῦ νόμου ὁρίζεται, ὅτι μεταβολὴ τῶν ὅρων ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ τῶν συγχωνευθεισῶν Τραπεζῶν, ἐπερχομένη ὡς ἐκ τῆς συγχωνεύσεως κατʼ ἐ-

φαρμογήν τῶν διατάξεων τοῦ ν.δ. τούτου, ὡς καὶ τῶν διατάξεων τοῦ ὡς ἄνω προβλεπομένου ὀργανισμοῦ, ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς μονομερὴς μεταβολὴ τῶν ὅρων ἐργασίας ἐκ μέρους τῆς ἐργοδότιδος ὡς ἄνω διὰ τῆς συγχωνεύσεως συσταθείσης Τραπέζης, οὐδ' ὡς μονομερὴς καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους ταύτης, τῶν διατάξεων τοῦ νόμου τούτου, ὡς καὶ τοῦ παρ' αὐτοῦ προβλεπομένου ὀργανισμοῦ, κατισχυουσῶν πάσης ἑτέρας διατάξεως νόμου, διατάγματος, συλλογικῆς συμβάσεως, ὑπουργικῆς ἢ διαιτητικῆς ἀποφάσεως, συνηθείας ἢ ἔθίμου.

Ἐκ τῆς παραβολῆς τῶν διατάξεων τούτων καταφαίνεται, ὅτι ὁ νομοθέτης ἠθέλησε τὴν ἐξ ὑπαρχῆς ρύθμισιν τῆς σχέσεως ἐργασίας τοῦ παρὰ τῇ νέᾳ Τραπέζῃ «Ἐθνικὴ Τράπεζα Ἑλλάδος καὶ Ἀθηνῶν» ἐργαζομένου προσωπικοῦ, ὡς ῥητῶς τοῦτο ἐν ἄρθρῳ 1 ὁρίζεται, ἡ διάταξις δ' αὕτη συμπορεύεται πρὸς τὴν τοῦ ἄρθρου 3, καταργήσασαν τὰς προϋφισταμένας συμβάσεις ἐργασίας ἢ κανονισμούς, περαιτέρω δὲ διὰ τοῦ ἄρθρου 5 ἠθελήθη ὁ ἀποκλεισμὸς ἐπὶ τῆς μεταβολῆς ταύτης τῶν κατὰ τὰς γενικὰς ἢ εἰδικὰς διατάξεις κρατούντων ἐπὶ βλαπτικῆς μεταβολῆς τῆς σχέσεως ἐργασίας. Πράγματι ἡ προβλεπομένη διὰ τοῦ ἄρθρου 5 ἰσχὺς τῶν διατάξεων τοῦ ὀργανισμοῦ ἔναντι ἑτέρων διατάξεων νόμου, διατάγματος κ.λ.π. περιορίζεται εἰς μόνην τὴν ἐνδεχομένην μεταβολὴν ἐπὶ τὸ δυσμενέστερον τῶν προϋπαρχόντων ὅρων ἐργασίας, δὲν ἀφορᾷ δὲ τὰς διὰ τοῦ ὀργανισμοῦ θεσπιζομένας διατάξεις, δι' ὧν ἐξ ὑπαρχῆς καὶ διὰ τὸ μέλλον καθορίζεται παγίως ἡ συνδέουσα τὸ προσωπικὸν μετὰ τῆς Τραπέζης σχέσις ἐργασίας, αἵτινες διατάξεις ὡς ἐκ τούτου δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἀντίκεινται εἰς ἑτέρας ἰσχυούσας νομοθετικὰς διατάξεις καὶ ἰδιαιτέρως εἰς τὰς γενικῆς ἐφαρμογῆς διατάξεις τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας. Τοῦτο ἰδιαιτέρως καταφαίνεται ἐκ τῆς γραμματικῆς διατυπώσεως τοῦ ἄρθρου 5, ἐν ᾧ ἀναγράφεται «μεταβολὴ τῶν ὅρων ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ τῶν συγχωνευθεισῶν Τραπεζῶν ἐπερχομένη ὡς ἐκ τῆς συγχωνεύσεως», ἀλλ' οὐδὲ εἶναι νοητόν, ὅτι ὁ νομοθέτης, ἀπαιτήσας τὴν διὰ β.δ. ἔγκρισιν τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς μεγαλυτέρας ἰδιωτικῆς ἐν Ἑλλάδι Τραπέζης, ἠδύνατο νὰ ἐπιτρέψῃ, ὅπως, ἡ οὕτω ἐξ ὑπαρχῆς ρυθμιζομένη κατάστασις τοῦ προσωπικοῦ, μὴ ἐξασφαλίσῃ τὴν συνήθη κατὰ τὴν ἐργατικὴν νομοθεσίαν παρεχομένην εἰς τοὺς ἐργαζομένους προστασίαν, ἥτις θεωρεῖται ὡς τὸ ἐλάχιστον ὅριον τῆς κατὰ τὴν σύγχρονον ἠθικὴν καὶ κοινωνικὴν ἀντίληψιν ἀνάγκης προστασίας τῶν ἐργαζομένων ἔναντι τῶν ἐργοδοτῶν.

Ἡ οὕτω διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ῥηθέντος νόμου παρεχομένη ἐξουσιοδότησις, ἀφορῶσα εἰς τὴν ρύθμισιν συγκεκριμένου θέματος, οἷον ἀποτελεῖ ὁ ἐξ ὑπαρχῆς καθορισμὸς τῶν ὅρων ἐργασίας ἐν γένει τοῦ παρὰ τῇ Τραπέζῃ ἐργαζομένου προσωπικοῦ, δὲν τυγχάνει τοσοῦτον γενικὴ καὶ ἀόριστος, ὥστε ν' ἀντίκειται εἰς τὴν συνταγματικὴν ἀρχὴν τῆς διακρίσεως τῶν ἐξουσιῶν ἢ εἰς τὸ ἄρθρον 83 τοῦ Συντάγματος. Ὅθεν ἀπορριπτέος ὁ περὶ τοῦ ἀντιθέτου προβαλλόμενος λόγος ἀκυρώσεως.

Ἀβασίμως προβάλλεται διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως, ὅτι ἡ ῥηθεῖσα ἐξουσιοδοτικὴ διάταξις τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου ἀντίκειται εἰς τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Συντάγματος περὶ ἰσότητος τῶν Ἑλλήνων ἐνώπιον τοῦ νόμου, διότι, ὡς πρὸς μὲν τὴν κατ' ἀπόκλισιν ἀπὸ τῶν γενικῶς κρατούντων μεταβολὴν τῆς προϋφισταμένης καταστάσεως, αὕτη δικαιολογεῖται ἐκ τῆς ἐν τῇ εἰσηγητικῇ ἐκθέσει τοῦ νόμου ἀναφερομένης ἀνομοιομορφίας κατὰ τὸ παρελθὸν ὡς πρὸς τοὺς ὅρους ἐργασίας καὶ τὰς ἀποδοχὰς ἐν γένει μεταξὺ τοῦ προσωπικοῦ τῶν συγχωνευομένων δύο Τραπεζῶν καὶ τῆς προνομιακῆς ἐν σχέσει πρὸς τοὺς λοιποὺς ἐργαζομένους καταστάσεως, ἥτις εἶχε διαμορφωθῇ ὑπὲρ τοῦ προσωπικοῦ μιᾶς τῶν συγχωνευομένων Τραπεζῶν, ὡς πρὸς δὲ τὰς θεσπιζομένας διὰ τοῦ ὀργανισμοῦ παγίας διατάξεις, αὗται δὲν δύνανται, κατὰ τὰς ἡγουμένας σκέψεις, νὰ ὑπολειπωνται τῆς διὰ τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας παρεχομένης προστασίας, δὲν συντρέχει οὕτω ὁ λόγος, ἐφ' οὗ ἐρείδεται ὁ ὑπὸ τοῦ αἰτοῦντος προβαλλόμενος σχετικὸς ἰσχυρισμός.

Ὁ προβαλλόμενος λόγος ἀκυρώσεως ὅτι τὸ ἄρθρ. 14 τοῦ κυρωθέντος ὀργανισμοῦ, ὁρίζον ὅτι ἡ Τράπεζα δικαιοῦται νὰ μεταθέσῃ πάντα ὑπάλληλον ἀπὸ ὑπηρεσίας εἰς ὑπηρεσίαν καὶ ἀπὸ τόπου εἰς τόπον, ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπικρατείας, ἀντίκειται εἰς τὸ ἄρθρ. 7 τοῦ ν. 2112/1920, ὁρίζοντος ὅτι «πᾶσα μονομερὴς μεταβολὴ τῶν ὅρων τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως, βλάπτουσα τὸν ὑπάλληλον, θεωρεῖται ὡς καταγγελία ταύτης», εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος, διότι ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης τοῦ ν. 2112/1920 δὲν ἐμποδίζεται ἡ παρὰ τοῦ ἐργαζομένου ἀνάληψις ὑποχρεώσεως, ὅπως προσφέρῃ τὰς ὑπηρεσίας του εἰς οἱανδήποτε πόλιν τοποθετηθῇ καὶ συνεπῶς ἡ θέσπισις ἀναλόγου διατάξεως ἐν τῷ ὀργανισμῷ.

Ὁ προβαλλόμενος λόγος ἀκυρώσεως, ὅτι ἡ διὰ τοῦ ἄρθρ. 26 τοῦ κυρουμένου ὀργανισμοῦ προβλεπομένη αὐτοδικαίως ἀποχώρησις τῶν συμπληρούντων τὰ ὁριζόμενα ὅρια ἡλικίας ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀποζημιώσεως ἀντίκειται εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς χρηστῆς διοικήσεως, εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος, διότι ἡ θέσπισις διὰ παγίου κανονισμοῦ τοῦ ἐργοδότου εὐλόγου ὁρίου ἡλικίας τῶν παρ' αὐτῷ ἐργαζομένων καὶ ἡ κατ' ἀκολουθίαν τῆς συμπληρώσεως τούτου ἀφυπηρέτησις τοῦ ὑπαλλήλου δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀντικείμενη εἰς τὰς ἀρχὰς τὴν χρηστῆς διοικήσεως.

Ὁ προβαλλόμενος λόγος ἀκυρώσεως, ὅτι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 27 στοιχ. ι', διὰ τῆς ὁποίας ὁρίζεται ὡς πειθαρχικὸν παράπτωμα καὶ ἡ ἐν γένει παράβασις διατάξεως τοῦ ὀργανισμοῦ ἢ τῶν ἀποφάσεων τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, τοῦ Διοικητοῦ καὶ τῶν Συμβουλίων τῆς Τραπέζης καὶ εἰδικῶν διαταγῶν αὐτῆς, τίθεται κατὰ παράβασιν τῆς ἀρχῆς nulla poena sine lexem, εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος, διότι, ἀνεξαρτήτως ἂν ἡ ῥηθεῖσα ἀρχὴ δύναται νὰ ἰσχύῃ καὶ ἐν προκειμένῳ, ἡ τιμωρητέα παράβασις θὰ ἔχῃ καθορισθῇ πρὸ τῆς τελέσεως τῆς πράξεως.

Ὁ προβαλλόμενος λόγος ἀκυρώσεως, ὅτι κατὰ παράβασιν τῶν ἄρθρ. 1, 3 καὶ 5 τοῦ ν. 2112/1920 ἐπιτρέπεται διὰ τοῦ ἄρθρ. 28 τοῦ ὀργανισμοῦ ἡ λόγῳ πειθαρχικῆς ποινῆς ὁριστικὴ παῦσις ἄνευ ἀποζημιώσεως, εἶναι ἐν μέρει μόνον βάσιμος, διότι ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ρηθείσης ἐξουσιοδοτήσεως, ἐπιτρεπούσης, μεταξὺ ἄλλων, καὶ τὸν καθορισμὸν τοῦ τρόπου λύσεως τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως, νομίμως κατ' ἀρχὴν ὁρίζεται ὡς λόγος λύσεως τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως καὶ ἡ λόγῳ πειθαρχικῆς ποινῆς ὁριστικὴ παῦσις, ἀλλ' ἡ ἐν τῷ ὀργανισμῷ προσθήκη τῆς ρήτρας «ἄνευ ἀποζημιώσεως» τίθεται καθ' ὑπέρβασιν ἐξουσιοδοτήσεως, ἅτε τῆς περὶ τούτου κρίσεως ἀποκειμένης εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια. Ὅθεν ἀκυρωτέον τυγχάνει τὸ προσβαλλόμενον Β.Δ., καθ' ὃ σημεῖον περιλαμβάνει τὴν ρήτραν «ἄνευ ἀποζημιώσεως».

Ὁ προβαλλόμενος λόγος ἀκυρώσεως, ὅτι καθ' ὑπέρβασιν τῆς χορηγηθείσης ἐξουσιοδοτήσεως προβλέπεται ἐν ἄρθρῳ 32 § 5 τοῦ ὀργανισμοῦ, ὅτι τροποποίησις τοῦ ὀργανισμοῦ τούτου δύναται νὰ λάβῃ χώραν δι' ἀποφάσεων τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Τραπέζης, κυρουμένων διὰ Βασιλικοῦ Διατάγματος, ἐκδιδομένου τῇ προτάσει τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Ἐμπορίου, εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς ἀβάσιμος, διότι ἡ εὐχέρεια τῆς βάσει τῆς αὐτῆς ἐξουσιοδοτήσεως τροποποιήσεως τοῦ ὀργανισμοῦ ὑφίσταται ἐξ αὐτοῦ τοῦ νόμου, μὴ περιορίσαντος τὴν ἐξουσιοδότησιν εἰς τὴν «ἐφ' ἅπαξ» ἔκδοσιν διατάγματος, ἀντιθέτως δὲ ἐν ἄρθρ. 3 § 1 ρητῶς προβλέψαντος τὴν δυνατότητα τροποποιήσεως τοῦ ὀργανισμοῦ, ὑπὸ τὸν περιορισμὸν μόνον ὅτι ὡς πρὸς τὴν ἀφορῶσαν τὴν μεταβολὴν τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ διάταξιν ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τοῦ ν. 2053/1952. Ὡς ἐκ τούτου δὲ ἡ ρηθεῖσα διάταξις τοῦ ὀργανισμοῦ δύναται νὰ θεωρηθῇ καὶ ὡς τεθεῖσα κατὰ πλεονασμόν.

Ὁ προβαλλόμενος λόγος ἀκυρώσεως, ὅτι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 26 § 2 τοῦ ὀργανισμοῦ, καθ' ἣν ἡ μετὰ τοῦ προσωπικοῦ τῆς Τραπέζης σύμβασις ἐργασίας λύεται διὰ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας κατὰ τὰ ὑπὸ τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας ὁριζόμενα, κεῖται ἐκτὸς ἐξουσιοδοτήσεως, ἄλλως δ' ἀντίκειται πρὸς τὸ ἄρθρον 4 τοῦ Ν.Δ. 2510/1953, εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς ἀβάσιμος, διότι ἡ κατὰ τὰ ὑπὸ τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας ὁριζόμενα καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀποτελεῖ νόμιμον τρόπον λύσεως τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως, ἠδύνατο δ' οὕτω νὰ θεσπισθῇ, δυνάμει τῆς ρηθείσης ἐξουσιοδοτήσεως, τοσοῦτῳ δὲ μᾶλλον, ὅσον ἐξ οὐδεμιᾶς διατάξεως προκύπτει, ὅτι ἠθελήθη, ὅπως ἡ ἐργοδότις, ἀποτελοῦσα καθαρὰν ἰδιωτικὴν ἐπιχείρησιν, στερηθῇ τοῦ κατὰ τὰς γενικὰς διατάξεις τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας ἀναγνωριζομένου δικαιώματος τούτου. Ἡ ὑπὲρ τῆς ἀντιθέτου ἀπόψεως ἐπίκλησις παρὰ τοῦ αἰτοῦντος τοῦ ἄρθρ. 4 ν.δ. 2510/1953 τυγχάνει ἀλυσιτελής, διότι τὸ ἄρθρον τοῦτο ἐπέτρεψε τὴν διὰ τὴν ρύθμισιν τῆς ἐκ τῆς συγχωνεύσεως δημιουργουμένης καταστάσεως καταγγελίαν συμβάσεων ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ ἄνευ ὅμως πλήρους καταβολῆς τῆς κατὰ τὸν ν. 2112/1920 ἀποζημιώσεως, οὕτω δὲ ἡ θέσπισις περιορισμῶν (ἐγκρισις παρ' εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς) ἐν τῇ ἀσκήσει τοῦ δικαιώματος τούτου, δικαιολογουμένη ἐκ τοῦ ὅτι τὸ μέτρον τοῦτο ἐπετράπη κατ' ἀπόκλισιν ἀπὸ τῶν γενικῶν ἀρχῶν τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας, δὲν δύναται νὰ ἐρμηνευθῇ ὡς ἐκδηλοῦσα πρόθεσιν τοῦ νομοθέτου νὰ ἀπαγορεύσῃ τὴν εἰς τὸ μέλλον κατὰ παγίας διατάξεις καταγγελίαν τῶν συμβάσεων ἐργασίας.

Τὸν ὑπὸ τῆς ἐξουσιοδοτούσης διατάξεως προβλεπόμενον διὰ τοῦ ὀργανισμοῦ καθορισμὸν τῆς διαρθρώσεως καὶ ὀργανώσεως τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Τραπέζης πληροῖ ὁ διὰ τοῦ ὀργανισμοῦ καθορισμὸς τῶν διευθύνσεων τῆς Τραπέζης καὶ ἡ περαιτέρω ἀνάθεσις εἰς τὸν Διοικητὴν τῆς Τραπέζης τοῦ κανονισμοῦ τῆς ἁρμοδιότητος, δικαιοδοσίας καὶ συνθέσεως τούτων καὶ τῶν λοιπῶν ὑπηρεσιῶν, διότι, προκειμένου περὶ ἰδιωτικῆς τραπεζιτικῆς ἐπιχειρήσεως, δέον νὰ καταλείπηται ἐπαρκὴς ἐλευθερία διὰ τὴν ταχεῖαν προσαρμογὴν πρὸς τὰς συνεχῶς ἐναλλασσομένας συνθήκας ἐργασίας. Ὅθεν ἀπορριπτέος ὁ ἐπὶ τοῦ ἀντιθέτου ἐρειδόμενος λόγος ἀκυρώσεως.

Ἐν ἄρθρῳ 5 τοῦ ν.δ. 2510/1953 ὁρίζεται ὅτι αἱ διατάξεις αὐτοῦ ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ δικηγόρων καὶ ἐπιστημονικοῦ ἐν γένει προσωπικοῦ, παρέχοντος ὑπηρεσίαν ἐπὶ παγίᾳ ἀμοιβῇ ἢ ἀντιμισθίᾳ καὶ μετέχοντος ἀσφαλιστικοῦ τινος Ταμείου ἢ Ὀργανισμοῦ τοῦ προσωπικοῦ οἱασδήποτε τῶν συγχωνευθεισῶν Τραπεζῶν, ἐν δὲ τῇ εἰσηγητικῇ τοῦ νόμου τούτου ἐκθέσει ἀναφέρεται, ὅτι ἐκαίτοι οἱ δικηγόροι δὲν ὑπάγονται κατὰ τὴν κρατοῦσαν νομοθεσίαν εἰς τὰς διατάξεις περὶ μισθώσεως ἐργασίας, ἐν τούτοις ἐκρίθη ὡς δίκαιον εἰς τὰς διατάξεις τοῦ προκειμένου σχεδίου νόμου νὰ ὑπαχθῶσι κατ' ἐξαίρεσιν καὶ οἱ δικηγόροι καὶ τὸ ἐπιστημονικὸν ἐν γένει προσωπικὸν τὸ παρέχον ὑπηρεσίας ἐπὶ παγίᾳ ἀμοιβῇ ἢ ἀντιμισθίᾳ καὶ μετέχον Ἀσφαλιστικοῦ τινος Ταμείου». Συνεπῶς καὶ αἱ ἀποδοχαὶ τοῦ πληροῦντος τὰς ἀνωτέρω προϋποθέσεις προσωπικοῦ ἔδει νὰ καθορίζωνται ἐν τῷ ὀργανισμῷ, οὐχὶ δὲ ὁ καθορισμὸς αὐτῶν νὰ καταλείπηται εἰς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς Τραπέζης, ὡς διὰ τοῦ ἄρθρ. 4 ἐδαφ. 5 τοῦ ὀργανισμοῦ ὁρίζεται. Ὅθεν ὁ ὀργανισμὸς δὲν εἶναι ἐν τούτῳ νόμιμος καὶ τὸ κυρῶσαν Διάταγμα εἶναι κατὰ τοῦτο ἀκυρωτέον.

Ὁ προβαλλόμενος λόγος ἀκυρώσεως ὅτι καθ' ὑπέρβασιν τῆς ρηθείσης ἐξουσιοδοτήσεως ὡρίσθη ἐν μὲν τῇ § 4 τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ὀργανισμοῦ, ὅτι ἡ τοποθέτησις τῶν προϊσταμένων τῶν Διευθύνσεων, τῶν Τμημάτων καὶ τῶν Ὑπηρεσιῶν, τῶν Διευθυντῶν, Ὑποδιευθυντῶν καὶ Ἐντεταλμένων Ὑποκαταστημάτων γίνεται ἀσχέτως βαθμοῦ καὶ ἀρχαιότητος διὰ πράξεως τοῦ Διοικητοῦ κατὰ τὴν ἀπόλυτον αὐτοῦ κρίσιν, ἐν δὲ τῇ § 9 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, ὅτι διὰ τὴν τοποθέτησιν τοῦ προσωπικοῦ καὶ τὴν εἰς ἕκαστον ὑπάλληλον ἀνάθεσιν ὑπηρεσιακῶν καθηκόντων δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ὁ βαθμὸς καὶ αἱ ἀποδοχαὶ ἑκάστου ὑπαλλή-

λου, ὡς καταλυομένης διά τῶν διατάξεων ταύτων τῆς ἐννοίας τῆς ὑπαλληλικῆς ἱεραρχίας, εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος, διότι, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν καὶ τῆς φύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως, δέον ἡ Διοίκησις τῆς Τραπέζης νὰ κέκτηται ἐλευθερίαν τοποθετήσεως ἐπὶ κεφαλῆς τῶν διαφόρων Ὑπηρεσιῶν τῶν ἑκάστοτε καταλλήλων προσώπων, τῶν διατάξεων τούτων μὴ ἐχουσῶν τὴν ἔννοιαν τῆς δυνατότητος τοποθετήσεως ἀνωτέρου κατὰ βαθμὸν ὑπὸ κατώτερον, ὁπότε μόνον θὰ κατελύετο ἡ ὑπαλληλικὴ ἱεραρχία.

Ἡ διὰ τῆς § 5 τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ὀργανισμοῦ ἀνάθεσις εἰς τὸν Διοικητὴν τῆς Τραπέζης τοῦ καθορισμοῦ τῶν τῆς δοκιμασίας διὰ τὴν πρόσληψιν προσωπικοῦ καὶ τοῦ τρόπου συνθέσεως τῆς ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς δὲν ἀντίκειται εἰς τὴν ρηθεῖσαν ἐξουσιοδότησιν, ἡ δὲ § 6 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, προβλέπουσα τὴν πρόσληψιν κατὰ σειρὰν ἐπιτυχίας καὶ προσόντων δὲν ἀντίκειται εἰς τὴν ρηθεῖσαν ἐξουσιοδότησιν, ὡς τεθεῖσα ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς ἐν τῇ προκηρύξει τῆς δοκιμασίας ἀναγραφῆς τῶν προσόντων, ἀντικειμενικῶς καθοριζομένων, ἅτινα θέλουσι τυχὸν ἐπηρεάσει τὴν σειρὰν προσλήψεως, καὶ τοῦ μέτρου, καθ' ὃ ταῦτα θὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν, διότι μόνον ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ταύτην δικαιολογεῖται ἡ ὑπὸ τῆς σαφοῦς διατάξεως τοῦ ὀργανισμοῦ ἐπιβαλλομένη δοκιμασία καὶ σειρὰ ἐπιτυχίας διὰ τὴν πρόσληψιν τοῦ προσωπικοῦ. Ὅθεν ἀπορριπτέος τυγχάνει ὁ ἐπὶ τοῦ ἀντιθέτου ἐρειδόμενος λόγος ἀκυρώσεως.

Ἡ διὰ τοῦ ἄρθρου 2 § 10 τοῦ ὀργανισμοῦ προβλεπομένη δυνατότης προσλήψεως παρὰ τῆς Τραπέζης προσωρινοῦ ἢ ἐπὶ συμβάσει προσωπικοῦ δὲν ἀντίκειται εἰς τὴν ἀνωτέρω ἐξουσιοδότησιν, ἐφ' ὅσον τὸ προσωπικὸν τοῦτο, προσλαμβανόμενον δι' εἰδικὰς ἀνάγκας τῆς Τραπέζης, δὲν καταλαμβάνει ὀργανικὰς θέσεις, ρητῶς δὲ διὰ τοῦ ὀργανισμοῦ ὁρίζεται, ὅτι τοῦτο δύναται νὰ περιληφθῇ εἰς τὰ τακτικὸν τοιοῦτον μόνον ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι θὰ τηρηθῶσι τὰ περὶ προσλήψεως ὑπαλλήλων καθοριζόμενα. Συνεπῶς ἀπορριπτέος ὁ ἐπὶ τοῦ ἀντιθέτου ἐρειδόμενος λόγος ἀκυρώσεως.

Αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρ. 26 καὶ 34, δι' ὧν παρέχεται εἰς τὸν Διοικητὴν ἢ τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς Τραπέζης ἡ εὐχέρεια τῆς διατηρήσεως ἐπί τινα χρόνον τῶν καταλαμβανομένων ὑπὸ τοῦ ὁρίου ἡλικίας ὑπαλλήλων, δὲν ἀντίκεινται εἰς τὴν ρηθεῖσαν ἐξουσιοδότησιν καὶ τὸ ἄρθρ. 4 τοῦ ν.δ. 2510/1953, διότι, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν καὶ τῆς φύσεως τῆς Τραπέζης ὡς ἰδιωτικῆς ἐπιχειρήσεως, δὲν δύναται νὰ στερηθῇ αὐτὴ, ἄνευ εἰδικῆς διατάξεως τῆς εὐχερείας, ὅπως διατηρήσῃ τοὺς ἐκ τῶν καταλαμβανομένων ὑπὸ τοῦ ὁρίου ἡλικίας ὑπαλλήλων κρινομένους ὡς δυσαναπληρώτους, οὐδεμία δὲ ἐκ τῆς διατηρήσεως ταύτης ἐπέρχεται βλάβη εἰς τὸ λοιπὸν προσωπικόν, ἣν ἠθέλησε νὰ ἀποκλείσῃ τὸ ἄρθρ. 4 τοῦ ν.δ. 2510/1953, ἀπαιτήσαν τὴν διὰ τοῦ ὀργανισμοῦ θέσπισιν τῶν τυχὸν ἐξαιρέσεων ἐκ τῆς διὰ τῆς μειώσεως τοῦ ὁρίου ἡλικίας ὑποχρεωτικῆς ἐξόδου, ἐφ' ὅσον οἱ διατηρούμενοι ὑπάλληλοι παραμένουσι, κατὰ τὴν ρητὴν διάταξιν τοῦ ὀργανισμοῦ, ἐκτὸς ὀργανικῶν θέσεων ὡς ὑπεράριθμοι. Ὅθεν ἀπορριπτέος καὶ ὁ ἐπὶ τοῦ ἀντιθέτου ἐρειδόμενος λόγος οὗτος ἀκυρώσεως.

Κατὰ τὰς ἡγουμένας σκέψεις ὁ διὰ τοῦ προσβαλλομένου διατάγματος κυρωθεὶς ὀργανισμὸς ἀντίκειται εἰς τὴν ἀνωτέρω ἐξουσιοδότησιν τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ν.δ. 2510/1953 καὶ τὰς λοιπὰς διατάξεις ταῦτου μόνον : α) καθ' ὅσον ἐν ἄρθρῳ 4 § 5 ἐπέτρεψε τὸν καθορισμὸν τῶν ἀμοιβῶν τοῦ ἐπὶ παγίᾳ ἀμοιβῇ ἀργαζομένου ἐπιστημονικοῦ προσωπικοῦ καὶ β) ἐν ἄρθρῳ 28 διέλαβε τὴν ρήτραν «ἄνευ ἀποζημιώσεως» διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς πειθαρχικῆς ὁριστικῆς παύσεως, οὕτω δὲ δὲν συντρέχει περίπτωσις ὁλοκληρωτικῆς ἀκυρώσεως τοῦ προσβαλλομένου διατάγματος, ἀλλὰ μόνον καθ' ὃ μέρος τοῦτο ἐκύρωσε τὰς διαγραπτέας ταύτας διατάξεις.

Διὰ ταῦτα

Δέχεται ἐν μέρει τὴν ὑπὸ κρίσιν αἴτησιν ἀκυρώσεως, κατὰ τὰ ἐν τῷ αἰτιολογικῷ, καὶ ἀπορρίπτει αὐτὴν κατὰ τὰ λοιπά.

Δέχεται τύποις καὶ ἐν μέρει κατ' οὐσίαν τὴν ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης Ἑλλάδος καὶ Ἀθηνῶν ἀσκηθεῖσαν παρέμβασιν.

Ἀκυροῖ τὸ β.δ. «περὶ κυρώσεως τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης Ἑλλάδος καὶ Ἀθηνῶν Α.Ε.» μόνον ὡς πρὸς τὴν κύρωσιν τῶν ἐν τῷ αἰτιολογικῷ μνημονευομένων ὡς διαγραπτέων διατάξεων τοῦ ὀργανισμοῦ.

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΑΝΑΚΟΠΗ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΡΓΑΤΙΚΗΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΝ

Επιτρεπτόν ανακοπής εις δίκας κατά την εργατικήν διαδικασίαν Ν. Γ'ΘΟΔ' μόνον εις περίπτωσιν άκύρου ερημοδικίας.—Απαράδεκτον ανακοπής επί ερημοδικίας διά μή κατάθεσιν του κατ' άρθρον 772 Πολ. Δικονομίας προστίμου προς συζήτησιν έφέσεως. —Αναγκαία ή κατάθεσις του κατ' άρθρον 772 Πολ. Δικονομίας προστίμου και επί έφέσεως εν εργατική διαφορά Ν. Γ'ΘΟΔ'.—Συνέπεια μη καταθέσεως ή απόρριψις της έφέσεως ως ανυποστηρίκτου, μη ερευνωμένης κατ' ουσίαν της διαφοράς.

Ἐπανέρχεται καὶ ἡ νεωτέρα αὕτη ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου εἰς τὴν ὁμοίαν ἄποψιν προηγουμένων ἀποφάσεων αὐτοῦ (βλέπε Α.Π. 510/1950, εἰσηγητὴς *Α. Κωττούλας*, ΕΕΔ 9, 1089, Α.Π. 575/1952, εἰσηγητὴς *Γ. Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 11, 1300), παγίως ἀκολουθουμένην καὶ ὑπὸ τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας (βλέπε ΕΕΔ 12, 1150 ἐπ.), ὅτι ἀπαιτεῖται κατάθεσις προστίμου ἐφέσεως κατὰ τὸ ἄρθρ. 772 Πολ. Δικονομίας καὶ προκειμένου περὶ συζητήσεως ἐφέσεως κατ' ἀποφάσεως ἐκδοθείσης κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν τοῦ ν. Γ'ΘΟΔ' καὶ ὅτι συνέπεια τῆς μὴ καταθέσεως τοῦ προσήμου εἶναι ἡ ἀπόρριψις τῆς ἐφέσεως ὡς ἀνυποστηρίκτου. Δέχεται ἐπίσης ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, ὅτι ἐπὶ μὴ καταθέσεως προστίμου καὶ συνεπῶς πλασματικῆς ἐρημοδικίας δὲν ἐρευνᾶται ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου ἡ διαφορὰ κατ' οὐσίαν, καίτοι τὸ ἄρθρον 15 τοῦ ν. Γ'ΘΟΔ' (ὡς διεσκευάσθη διὰ τοῦ ἄρθρου 4 ν. 765/1943) ὁρίζει, ὅτι ἐν περιπτώσει ἐρημοδικίας τὸ δικάζον Δικαστήριον ὑποχρεοῦται νὰ ἐρευνήσῃ αὐτεπαγγέλτως τὴν διαφοράν (ἀντίθετος *Γ. Ράμμος*, Πραγματικὴ καὶ πλασματικὴ ἐρημοδικία ἐπὶ ἐργατικῶν διαφορῶν, ΕΕΔ 11, 57 ἐπ.).

Ὁμοία πρὸς τὴν ἄποψιν τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως εἶναι καὶ ἡ τῆς Α.Π. 510/1950, ἐνθ' ἀνωτ., ἀκολουθεῖται δὲ αὕτη καὶ ὑπὸ τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας (Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 8048/1953, εἰσηγητὴς *Κ. Παρασκευόπουλος*, ΕΕΔ 12, 1150, Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 13052/1953, εἰσηγητὴς *Α. Καλλέργης*, ἀδημοσίευτος).

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἄποψιν τῆς ἀποφάσεως ὅτι ἀνακοπὴ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου Γ'ΘΟΔ' ἐπιτρέπεται μόνον ἐπὶ ἀκύρου ἐρημοδικίας, ὡς ἐδέχθη καὶ ἡ ἐπικυρουμένη ὑπ' ἀριθ. 13077/1953 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, βλέπε καὶ τὴν ὁμοίως εἰς τὸ παρελθὸν ἀποφανθεῖσαν Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 10225/1948 (εἰσηγητὴς *Ε. Γιοτσαλίτης*, ΕΕΔ 8, 990).

Ἀρείου Πάγου 186/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Α. Χαμάρτος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ι. Τραχανής**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ε. Μιχελάκης, Ν. Κόντος

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 15 τοῦ ν. Γ'ΘΟΔ', ὡς ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 4 § 6 τοῦ ν. 765/1943, διατηρηθέντος ἐν ἰσχύϊ διὰ τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ ν.δ. 8/11 Μαΐου 1946, καθ' ἣν ἐν περιπτώσει ἐρημοδικίας τὸ δικάζον Δικαστήριον ὑποχρεοῦται νὰ ἐρευνήσῃ αὐτεπαγγέλτως τὴν διαφοράν, ἀνακοπὴ δὲ κατὰ τῶν ἐρήμην ἐκδιδομένων ἀποφάσεων δὲν συγχωρεῖται, εἰμὴ μόνον ἐν περιπτώσει ἀκύρου ἐρημοδικίας, ἀμέσως συνάγεται ἡ ἔννοια, ὅτι τὸ τῆς ἀνακοπῆς ἔνδικον μέσον εἰς τὰς ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου διεπομένας δίκας δίδεται ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον εἰς τὴν περίπτωσιν ἀκύρου ἐρημοδικίας. Συνεπῶς ἐν διαφορᾷ τῆς διαδικασίας τοῦ ν. Γ'ΘΟΔ' ἡ κατὰ τὸ ἄρθρ. 772 Πολ. Δικονομίας ἄρνησις τῆς συζητήσεως τῆς ἐφέσεως, ἐν μὴ καταθέσει ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος τοῦ προστίμου, καὶ ἡ ἐντεῦθεν λόγῳ τῆς κατ' ἀνάγκην ἐρημοδικίας αὐτοῦ, ἄτε θεωρουμένου ὡς μὴ ἐμφανισθέντος, εἴτε ἐνεφανίσθη καὶ ὑπέβαλε προτάσεις, εἴτε μή, ἀπόρριψις τῆς ἐφέσεως του προδήλως ἀποστερεῖ τοῦτον τῆς ἀσκήσεως ἀνακοπῆς κατὰ τῆς ἀπαγγελλούσης τὴν ἀπόρριψιν τῆς ἐφέσεως ἀποφάσεως. Ἀντίθετος ἐκδοχὴ θὰ εἶχε καὶ ὡς συνέπειαν τὴν διαιώνισιν τῶν τοιούτων δικῶν, ὅπερ ἀντίκειται εἰς τὸ σύνολον τῶν κειμένων τοῦ νόμου διατάξεων, ἀποσκοπουσῶν εἰς τὸ κατὰ τὸ δυνατὸν σύντομον τῆς περατώσεως τούτων. Ὅθεν, οὗτος ἀποφηνάμενον καὶ τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 13077/1953 προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ὀρθῶς τὴν προπαρατεθεῖσαν διάταξιν ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου πρῶτος τοῦ ἀναιρετηρίου λόγος εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος.

Καθ' ἃ προεῤῥήθη, ἐν μὴ καταθέσει ὑπὸ τοῦ ὑποχρέου ἐκκαλοῦντος τοῦ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 772 Πολ. Δικονομίας τῆς ἐφέσεως προστίμου, τὸ Δικαστήριον, ἐφ' ὅσον παρίσταται ὁ ἐφεσίβλητος, δὲν ἀπέχει νὰ ἀποφανθῇ ἐπὶ τῆς ἐφέσεως, ἀλλ' ἐφαρμόζον τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ ἄρθρου 774 αὐτῆς καὶ τὸ εἰς ὃ παραπέμπει τοῦτο ἄρθρον 591, δικάζει ἐρήμην τὸν ἐκκαλοῦντα καὶ ἀπορρίπτει τὴν ἔφεσιν του ὡς ἀνυποστήρικτον. Συνεπῶς τῶν κατὰ τὰ ἀνωτέρω περὶ προστίμου διατάξεων, πρὸς πρόληψιν προπετοῦς κρισιολογίας θεσπισθεισῶν, ἐχουσῶν δὲ ὡς τοιούτων ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. Γ'ΘΟΔ' διεξαγομένων δικῶν, ἄτε μὴ προκύπτοντος τοῦ ἐναντίου ἐξ αὐθεμίτου διατάξεως αὐτοῦ, ὀρθῶς τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ὑπ' ἀριθ. 4196/1953 ἀποφάσεώς του δὲν ἐπελήφθη τῆς οὐσίας ἐρεύνης τῆς ὑποθέσεως, ἀλλ' ἔκρινεν ἀπορριπτέαν τὴν ἔφεσιν τῆς ἀναιρεσειούσης ἕνεκα μὴ καταβολῆς τοῦ κατὰ νόμον προστίμου καὶ ὁ τὰ ἀντίθετα ὑποστηρίζων δεύτερος τοῦ ἀναιρετηρίου λόγος εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος.

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΘΕΜΑΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ

Καταγγελία συμβάσεως εργασίας προσωπικού Δημοσίου. Κοινοποιείται τὸ κατωτέρω ἔγγραφον τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας. Βάσει τῆς δι' αὐτοῦ παρεχομένης ἑρμηνείας τῶν διατάξεων του ν.δ. 2511/1953 «περὶ ἐλέγχου ὁμαδικῶν ἀπολύσεων(*) δὲν ἐμπίπτουσιν εἰς τὰς διατάξεις αὐτοῦ αἱ παρὰ τοῦ Δημοσίου ἐνεργούμεναι ἀπολύσεις τῶν διά σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου συνδεομένων μετ' αὐτοῦ μισθωτῶν, ἐφ' ὅσον αὗται πραγματοποιοῦνται κατ' ἐπιταγὴν νόμου (ὡς ἐπὶ παραδείγματι τοῦ ν.δ. 2500/1953) ἢ λόγῳ περιορισμοῦ ἢ ἐξαντλήσεως τῶν σχετικῶν πιστώσεων(**). (*Ἐγκύκλ. ὑπ' ἀριθ. 68/1954 Γενικῆς Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. πρὸς τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α.*).

Ὑπουργεῖον Ἐργασίας. Ἔγγρ. 30363/1954.

Πρὸς τὸ Ἵδρυμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων

Σχετικῶς μὲ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ν.δ. 2511/1953 εἰς τὸ Κράτος καὶ τὰς Κρατικὰς ἐκμεταλλεύσεις, αἵτινες προβαίνουσιν εἰς ἀπολύσεις προσωπικοῦ, συνδεομένου διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, εἴτε διότι περιορίζονται ἢ ἐξαντλοῦνται αἱ σχετικαὶ πιστώσεις, εἴτε διότι ἐνεργοῦσι κατ' ἐπιταγὴν νόμου, γνωρίζομεν ὑμῖν, ὅτι αἱ ἀπολύσεις τοῦ εἴδους τούτου δὲν ἐμπίπτουσιν εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ν.δ. 2511/1953, καθ' ὅσον συντρέχουσιν αἱ περιπτώσεις β' καὶ στ' τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ν.δ. Διὰ τοῦτο παρακαλοῦμεν, ὅπως προσλάβητε εἰς τὴν λῆψιν τῶν δεόντων μέτρων διὰ τὴν ἄμεσον ἐπιδότησιν ὑπὸ τοῦ Κλάδου Ἀνεργίας, ἐφ' ὅσον συντρέχουν αἱ νόμιμοι προϋποθέσεις.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Μαρτίου 1954

Ἐπιδότησις δι' ἀνεργίαν τῶν βάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 1037/1953 Πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἀπολυθέντων ἀρτεργατῶν. Ἐν συνεχείᾳ πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθ. 251/25.11.1953 ἡμετέρων ἐγκυκλίων(***) γνωρίζομεν τὰ ἀκόλουθα:

Διὰ τοῦ κοινοποιηθέντος ἡμῖν ὑπ' ἀριθ. Φ. 30089/2/51/3.2.1954 ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ὁρίζεται, ὅτι ἡ παρὰ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν ἐπιδότησις ἀνεργίας τῶν βάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 1037/1953 Πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου(****) ἀπολυθέντων ἀρτεργατῶν διακόπτεται ἐφεξῆς καὶ θέλει συνεχισθῆ παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α.

Κατόπιν τῆς ἀνωτέρω ρυθμίσεως θὰ τύχωσι συνεχίσεως τῆς ἐπιδοτήσεώς των, λόγῳ ἀνεργίας, παρ' ὑμῖν οἱ παρὰ τοῦ Ταμείου Ἀρτεργατῶν ἐπιδοτηθέντες λόγῳ ἀνεργίας ἀρτεργάται, πλὴν τῶν ἐξ αὐτῶν ἐκουσίως ἐξελθόντων τοῦ ἐπαγγέλματος, περὶ ὧν ἡ § 8 τῆς ἀνωτέρω ἐγκυκλίου ἡμῶν, ὡς ἀκολούθως:

1. Ἀπαραίτητος προϋπόθεσις τῆς παρὰ τοῦ Ἱδρύματος συνεχίσεως τῆς ἐπιδοτήσεως τῶν ἀνωτέρω ἠσφαλισμένων εἶναι ἡ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀναγγελίας τῆς ἀνεργίας των παρ' ὑμῖν πλήρωσις τῶν προϋποθέσεων τοῦ ἄρθρ. 35 ἐδ. β' ἀ.ν. 1846/1951.

2. Ἡ συνέχισις τῆς ἐπιδοτήσεως θὰ πραγματοποιηθῇ ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας τῆς ἀναγγελίας ὑμῖν ἑκάστου τῶν ἐνδιαφερομένων, ἀφ' ἧς καθίσταται ἐφικτὸς καὶ ὁ κατὰ τὰ κεκανονισμένα ἔλεγχος τῆς ἀνεργίας τούτων, μετ' ἀφαίρεσιν βεβαίως τοῦ νομίμου χρόνου ἀναμονῆς, δοθέντος ὅτι τοιοῦτος δὲν ὑπελογίσθη κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἐπιδοτήσεώς των παρὰ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν.

3. Ἡ ἐπιδότησις αὐτῶν θέλει διαρκέσει μέχρι συμπληρώσεως τοῦ ἀνωτάτου ὁρίου ἐπιδοτήσεως τῶν 150 ἡμερῶν, συνυπολογιζομένων ὁμοῦ καὶ τῶν ἡμερῶν, δι' ἃς κατεβλήθη αὐτοῖς ἐπίδομα παρὰ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν.

4. Ἀσχέτως τοῦ ὕψους τοῦ ποσοῦ τοῦ ἡμερησίου ἐπιδόματος, ὅπερ κατεβλήθη παρὰ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν, παρ' ὑμῶν θέλει καταβληθῆ τὸ διὰ τοὺς λοιποὺς ἀνέργους ἠσφαλισμένους προβλεπόμενον ποσόν.

Οἱκοθεν νοεῖται ὅτι καὶ ἐπὶ τῆς ἐπιδοτήσεως τῶν ἀνωτέρω ἠσφαλισμένων ἔχουν ἐφαρμογὴν ἅπασαι αἱ διὰ τοὺς λοιποὺς ἐπιδοτουμένους ἀνέργους ἰσχύουσαι ὁδηγίαι. Σημειοῦμεν ὅτι:

5. Ἐν περιπτώσει ἀναλήψεως ἐργασίας διαρκούσης τῆς ἐπιδοτήσεως δέον ὅπως ἐφαρμοσθῶσιν αἱ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 137/1953 ἐγκυκλίου ἡμῶν (*) παρασχεθεῖσαι ὁδηγίαι.

6. Ἐξ ἄλλου κατὰ προφορικὴν συνεννόησιν μετὰ τῆς ἁρμοδίας Διευθύνσεως τοῦ Ταμείου Ἀφαλίσεως Ἀρτεργατῶν τοῦτο θέλει κοινοποιηθῆ εἰς τὰ κατὰ τόπους Ὑποκαταστήματα τοῦ Ἱδρύματος κυριαστάσεις τῶν παρ' αὐτοῦ ἐπιδοτηθέντων ἀνέργων ἀρτεργατῶν. Αἱ ἐν λόγῳ κατασταστάσεις θὰ περιλαμβάνωσι στοιχεῖα περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἡμερῶν, δι' ἃς κατεβλήθη ἐπίδομα εἰς ἕκαστον δικαιοῦχον, περὶ τῆς ἡμερομηνίας ἀναγγελίας, ὡς καὶ σχετικὰς ἐνδείξεις περὶ τυχὸν συνταξιοδοτήσεώς, τινος ἐξ αὐτῶν ἢ τυχὸν ἐκουσίας ἐξόδου ἐκ τοῦ ἐπαγγέλματος.

Ἑπομένως δὲν ἀπαιτοῦνται αἱ περὶ ὧν ἡ § 4 τῆς ὑπ' ἀριθ. 251/1953 ἐγκυκλίου ἡμῶν καθ' ἑκάστου βεβαιώσεις, εἰμὴ μόνον διὰ τοὺς ἀπολυθέντας κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 12 μέχρι καὶ 27 Ὀκτωβρίου 1953, οἵτινες δὲν περιλαμβάνονται εἰς τὰς ἀνωτέρω καταστάσεις.

7. Ὡσαύτως τοιαῦται βεβαιώσεις θὰ ἀπαι-

(*) ΕΕΔ 12 σελ. 910.

(**) *Σημ. ΕΕΔ*: Βλέπε ἐπὶ τοῦ θέματος καὶ τὴν κατωτέρω, σελ. 383, γνωμοδότησιν τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους.

(***) ΕΕΔ 12, σελ. 1333.

(****) ΕΕΔ 12, σελ. 1291.

(*) ΕΕΔ 13, σελ. 1031.

τοῦνται καὶ διὰ τοὺς ἀρτεργάτας τοὺς ἀπολυθέντας κατὰ τὴν ὡς ἄνω μὲν χρονικὴν περίοδον, ἀλλ' οὐχὶ κατὰ τὰς διατάξεις καὶ τὴν διαδικασίαν τῶν περὶ ὧν ἡ ἐγκύκλιος 251/1953 πράξεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ὡς καὶ τοὺς μετὰ τὴν περίοδον ταύτην ἀπολυθέντας. Ἀλλ' εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις ταύτας, τῶν ἀπολύσεων διεπομένων ὑπὸ τοῦ ἰσχύοντος γενικῆς ἐφαρμογῆς καὶ οὐχὶ ἐξαιρετικοῦ δικαίου, ἀπαιτεῖται καὶ ἡ τήρησις τῶν λοιπῶν νομίμων διατυπώσεων, ἐν αἷς ἀποραιτήτως ἡ τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118/1945, ὡς καὶ τοῦ ν.δ. 2511/1953, ἐφ' ὅσον συντρέχουν λόγοι ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τοῦ τελευταίου τούτου.

Τέλος γνωρίζομεν ὑμῖν, ὅτι ἡ περὶ ἧς ἡ παροῦσα διαταγὴ ἡμῶν συνέχισις τῆς ἐπιδοτήσεως ἀνεργίας θὰ πραγματοποιηθῇ μετὰ τὴν ὑφ' ὑμῶν λήψιν τῶν ὡς ἄνω κατασταίσεων τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν. *(Ἐγκύκλ. ὑπ' ἀριθ. 49/1954 Γενικῆς Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. πρὸς τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α.).*

Συμπληροῦντες καὶ τροποποιοῦντες τὰς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 49/1954 ἐγκυκλίου ἡμῶν παρασχεθείσας ὁδηγίας περὶ τῆς συνεχίσεως τῆς ἐπιδοτήσεως τῶν ἐν περιλήψει ἠσφαλισμένων γνωρίζομεν ὑμῖν τὰ ἀκόλουθα :

1. Ὡς ἡμερομηνία ἀναγγελίας τῆς ἀνεργίας τῶν ἀνωτέρω ἠσφαλισμένων, καθ' ἣν δέον νὰ πληρῶνται αἱ προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρου 35 ἐδ. β' ἀ.ν. 1846/1951, λαμβάνεται ἡ ἡμερομηνία ἐνάρξεως ἐπιδοτήσεως αὐτῶν παρὰ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν.

2. Ὁμοίως ἡ ἐπιδότησις αὐτῶν δέον ὅπως συνεχισθῇ παρ' ὑμῖν μετὰ πενθήμερον ἀπὸ τῆς ἀναγραφομένης εἰς τὰς σχετικὰς καταστάσεις τελευταίας ἡμέρας ἐπιδοτήσεως παρὰ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν, ἐξαιρέσει ἐκείνων, δι' οὓς εἰς τὴν οἰκείαν στήλην τῶν ὑποβληθησομένων ὑμῖν καταστάσεων ἀναγράφεται, ὅτι ἀνέλαβον ἐργασίαν πρὸ τῆς ἡμερομηνίας λήξεως τῆς ἐπιδοτήσεως ἐῶν ἀρτεργατῶν.

3. Δοθέντος ὅτι μετὰ τὴν τελευταίαν ἡμέραν πληρωμῆς, ἥτις ἀναγράφεται εἰς τὰς σχετικὰς καταστάσεις τοῦ Ταμείου Ἀρτεργατῶν, κατεβλήθη παρ' αὐτοῦ ἐπίδομα ἐκ δραχμῶν 200.000 εἰς ἕκαστον τούτων, μὴ ἀντιστοιχοῦν εἰς ὡρισμένας ἡμέρας ἐπιδοτήσεως, τὸ ποσὸν τοῦτο δέον ὅπως ἀφαιρεθῇ ἀπὸ τὸ καταβληθησόμενον παρ' ὑμῶν ἐπίδομα ἀνεργίας.

4. Ἅμα τῇ λήψει τῆς παρούσης δέον ὅπως προβῆτε εἰς τὴν διὰ τοῦ τύπου ἢ ἄλλου προσφόρου μέσου πρόσκλησιν τῶν ἐνδιαφερομένων, ὅπως, ἀναγγελλόμενοι ὑμῖν ἐντὸς 10 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας τῆς προσκλήσεως, αἰτήσωνται τὴν συνέχισιν τῆς ἐπιδοτήσεώς των, ποιούμενοι ἅμα μνείαν ἐν τῇ προσκλήσει περὶ τῶν κατωτέρω συνεπειῶν, ἃς συνεπάγεται ἡ μετὰ τὴν πάροδον τοῦ 10ημέρου ἐμφάνισις αὐτῶν: α) Στέρησιν τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας, ὅπερ ἀντιστοιχεῖ εἰς τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ τῆς ἐπομένης τῆς τελευταίας ἡμέρας τοῦ ὡς ἄνω 10ημέρου μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς ἐμφανίσεως αὐτῶν, πάντως ὅμως οὐχὶ πλέον τῶν πέντε ἑβδομάδων κατ' ἐφαρμογὴν τῶν περὶ ἐλέγχου ἀνεργίας διατάξεων τοῦ ἀ.ν. 1846 (ἄρθρ. 36). β) Στέρησιν λόγῳ παραγραφῆς τῶν ἐπιδομάτων, ἅτινα ἀντιστοιχοῦν εἰς τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ τῆς διακοπῆς τῆς ἐπιδοτήσεως παρὰ τοῦ Ταμείου Ἀρτεργατῶν μέχρι τῆς τελευταίας ἡμέρας τοῦ κατὰ τὰ ἀνωτέρω 10ημέρου τῆς προσκλήσεως, ἐφ' ὅσον ἡ ἀναγγελία τῶν ἐνδιαφερομένων πρὸς συνέχισιν τῆς ἐπιδοτήσεως ἤθελε πραγματοποιηθῇ μετὰ τὴν πάροδον ἑξαμήνου ἀπὸ τῆς τελευταίας ταύτης ἡμέρας κατ' ἐφαρμογὴν τῶν περὶ παραγραφῆς διατάξεων τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 (ἄρθρον 45).

5. Διὰ τὴν ταχυτέραν διεκπεραίωσιν τῆς ἐπιδοτήσεως τῶν ἀνωτέρω, κατόπιν συννοήσεως μετὰ τῆς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας τοῦ Ταμείου Ἀρτεργατῶν, αἱ παρ' αὐτοῦ συντασσόμεναι καταστάσεις τῶν δικαιούχων θὰ περιλαμβάνωσι καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν παρ' ἑκάστου ἐξ αὐτῶν πραγματοποιηθεισῶν ἡμερῶν ἐργασίας ἐντὸς τοῦ προηγουμένου τῆς κατὰ τὰ ὡς ἄνω ἀναγγελίας των τῷ Ταμείῳ Ἀρτεργατῶν ἡμερολογιακοῦ ἔτους ἢ τοῦ 15μήνου. Πάντως δέον ὅπως οἱ ἐνδιαφερόμενοι ὑποβάλωσιν ὑμῖν τὸ ἀσφαλιστικὸν αὐτῶν βιβλιάριον τοῦ Ταμείου Ἀρτεργατῶν καὶ τὸ ἐπαγγελματικὸν τοιοῦτον, ὑπεύθυνον δήλωσιν περὶ τῆς παραμονῆς των εἰς κατάστασιν ἀνεργίας καθ' ὅλον τὸ μεσολαβοῦν χρονικὸν διάστημα ἀπὸ τῆς διακοπῆς τῆς ἐπιδοτήσεως αὐτῶν παρὰ τοῦ Ταμείου Ἀρτεργατῶν μέχρι τῆς ἐμφανίσεως των ὑμῖν, ὡς καὶ δελτίον τοῦ οἰκείου Γ.Ε.Ε. περὶ τῆς ἐγγραφῆς ὡς ἀνέργων.

6. Διδομένου ὅτι αἱ ὑποβληθησόμεναι ὑμῖν καταστάσεις ἐκ μέρους τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν εἰς εἰδικὴν στήλην ἀναφέρουν τὸν ἀριθμὸν τῶν κατὰ τὴν νομοθεσίαν τοῦ Ταμείου τούτου μελῶν οἰκογενείας, συζύγου καὶ τῶν τέκνων μέχρι 16 ἐτῶν, διὰ τὴν βεβαίωσιν τῆς προϋποθέσεως τῆς συντηρήσεως καὶ τῆς συμβιώσεως τούτων, ὡς καὶ διὰ τὴν καταβολὴν ηὐξημένου ἐπιδόματος διὰ τέκνα ἄνω τῶν 16 καὶ μέχρι 18 ἐτῶν, δέον νὰ προσάγωνται τὰ καὶ διὰ τοὺς λοιποὺς ἠσφαλισμένους ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά.

7. Τέλος τὰ Ὑποκαταστήματα, ἅτινα διενεργοῦσι τὰς πληρωμὰς τῶν ἐπιδομάτων ἀνεργίας μέσῳ τῆς Ὑπηρεσίας Μηχανογραφήσεως, δύνανται, ὅπως πρὸς ταχυτέραν διεκπεραίωσιν τῆς ἐκτάκτου ταύτης ἐργασίας ἐνεργήσωσι τὰς πληρωμὰς τῶν ἐπιδομάτων εἰς τοὺς δικαιούχους ἀπ' εὐθείας δι' ἐνταλμάτων, μὴ ἀπαιτοῦντα τὴν προηγουμένην ἔκδοσιν ἀσφαλιστικῶν βιβλιαρίων, ἐφαρμόζοντα ὅμως παραλλήλως τὰς περὶ ἐλέγχου ἀνεργίας τῶν ἠσφαλισμένων σχετικὰς ἡμετέρας ὁδηγίας. *(Ἐγκύκλ. ὑπ' ἀριθ. 57/1954 Γενικῆς Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. πρὸς τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α.).*

Ἐπιδότησις στρατευομένων μισθωτῶν. Προϋπηρεσία ληπτέα ὑπ' ὄψιν διὰ χορήγησιν ἐπιδομάτων κατὰ ν. 2054/1952. Κοινοποιεῖται ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τῆς Ἐπιτροπῆς Διοικήσεως τοῦ Ι.Κ.Α., ληφθεῖσα κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 5 Δεκεμβρίου 1953. Σχετικῶς διευκρινίζομεν ὅτι, ἐπιφυλασσομένης πάντως τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 4178/910/17.3.1953 ἐγγράφῳ ἡμῶν ὁριζομένων (βλ. Δελτίον Ι.Κ.Α. τ. 25 σελ. 182), ἡ περὶ ἧς ἐν τῇ κοινοποιουμένῃ κατωτέρω ἀποφάσει προϋπηρεσία λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν διὰ τὴν θεμελίωσιν τοῦ δικαιώματος καὶ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ ἐπιδόματος στρατεύσεως, ἐφ' ὅσον ἔχει παρασχε-

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΕΝ ΣΧΕΣΕΙ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ Ν. Δ. 2511/1953 ΠΕΡΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΟΜΑΔΙΚΩΝ ΑΠΟΛΥΣΕΩΝ.

Περίληψις ἐρωτήματος: Ἐάν αἱ διατάξεις τοῦ ν.δ. 2511/1953 «περὶ ἐλέγχου ὁμαδικῶν ἀπολύσεων» ἔχουσιν ἐφαρμογὴν καὶ διὰ τὸ ἐργατοτεχνικὸν προσωπικὸν τῆς Στρατ. Ὑπηρεσίας, καὶ, ἐν καταφατικῇ περιπτώσει, ἂν αἱ λαμβάνουσαι χώραν ἀπολύσεις συνεπείᾳ περιορισμοῦ τῶν πιστώσεων θεωροῦνται ὡς ἐκ ὑπουδαίου λόγου ἐνεργούμεναι, ὥστε νὰ μὴ τηρῆται ἡ ὁριζομένη ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου διαδικασία.

Νομικοῦ Συμβουλίου, Τμ. Β', Γνωμ. 223/1954

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. *Γ. Φραγκούλης*
Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. *Β. Σάββας*
Λοιπὰ μέλη οἱ κ.κ. *Δ. Μπαρμπάτης, Α. Ἀλεξίου, Κ. Ρουμπάνης, Δ. Καλαντζάκος*, Νομικοὶ Σύμβουλοι, *Β. Μαρούδης*, Πάρεδρος.

1. Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρ. 1 § 4, 2 § 1, 3, 5 καὶ 6 §§ 4 - 5 τοῦ ν.δ. 2511/1953 «περὶ ἐλέγχου ὁμαδικῶν ἀπολύσεων», τῆς ἐπ' αὐτοῦ ἀπὸ 10 Ἰουλίου 1953 εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως τοῦ ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ (Ἐπιθ. Ἐργ. Δικαίου, τόμος 12ος, σελ. 744), τῶν πρακτικῶν συζητήσεων τῆς Εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρ. 35 τοῦ Συντάγματος (ΕΕΔ, τόμος 12, σελ. 912), τῆς ἐπὶ τοῦ νόμου τούτου ὑπ' ἀριθ. 30004/1953 ἐγκυκλίου τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργοῦ «περὶ παροχῆς ὁδηγιῶν διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ν.δ. 2511/1953 περὶ ἐλέγχου ὁμαδικῶν ἀπολύσεων (§ III - Ἔκτασις ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου) ἐξάγεται ἀνενδοιάστως τὸ συμπέρασμα, ὅτι, διὰ νὰ ὑπάγηται κατ' ἀρχὴν ὁ ἐργοδότης εἰς τὸ ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου καθιερούμενον σύστημα ἐλέγχου τῶν ἐνεργουμένων ὑπ' αὐτοῦ ὁμαδικῶν ἀπολύσεων τῶν μισθωτῶν του, δέον νὰ ἀσκῇ οὗτος ἐκμετάλλευσιν ἢ ἐπιχείρησιν, ὁπότε καὶ μόνον ἀνακύπτει περίπτωσις κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου τούτου ἐλέγχου τῆς ἀναγκῆς τῆς ἐνεργουμένης ὁμαδικῆς ἀπολύσεως τῶν μισθωτῶν του, ἥτις καὶ δὲν ἐγκρίνεται, ἂν ἤθελε κριθῇ παρὰ τῶν ὁριζομένων ἐν τῷ νόμῳ τούτῳ ὀργάνων ὅτι πράγματι δὲν ὑφίσταται οἰκονομικὴ ἀδυναμία τῆς ἐκμεταλλεύσεως ἢ ἐπιχειρήσεως πρὸς διατήρησιν τῶν μισθωτῶν της, καὶ συνεπῶς, διὰ νὰ ἔχωσιν ἐφαρμογὴν καὶ διὰ τὸ Δημόσιον αἱ διατάξεις τοῦ νομοθετήματος τούτου, δέον τοῦτο εἰς τὴν συγκεκριμένην ἐκδήλωσιν τῆς οἰκονομικῆς του δραστηριότητος νὰ ἀσκῇ τοιαύτην ἐκμετάλλευσιν ἢ ἐπιχείρησιν ὑπὸ ἰδίαν οἰκονομικὴν ὀντότητα, τοιαύτη δ' ἀναμφισβητήτως εἶναι καὶ ἡ ἔννοια τῆς διατάξεως τῆς § 5 τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ νόμου τούτου, ὁριζούσης ὅτι «ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ παρόντος ὁ ὅρος ἐκμετάλλευσις περιλαμβάνει τὰς Τραπέζας, πᾶσαν ἐπιχείρησιν ἢ ἐργασίαν ἐν γένει τῆς ἰδιωτικῆς οἰκονομίας ἢ τοῦ Κράτους καὶ τῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου». Χαρακτηριστικαὶ ἐν προκειμένῳ εἶναι καὶ αἱ ἀκόλουθοι περικοπαὶ ἐκ τῆς μνησθείσης εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως: «Ἡ ἐξυπηρέτησις τοῦ γενικωτέρου συμφέροντος ἐγκειται ἐν τῇ διατηρήσει πρὸ παντὸς τῆς ἐκμεταλλεύσεως, διότι μὲ αὐτὴν εἶναι ἀρρήκτως συνδεδεμένον τὸ συμφέρον τῶν μισθωτῶν». «Οἱ περιορισμοὶ τοῦ παρόντος νόμου ἀφορῶσιν ὅλας τὰς ἐκμεταλλεύσεις τῆς ἰδιωτικῆς οἰκονομίας, ὡς καὶ τὰς ὑπὸ τοῦ Κράτους καὶ τῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου ἀσκουμένας, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου».

Ὅθεν, δεδομένου ὅτι, κατὰ τὰ ἐν τῇ οἰκονομικῇ ἐπιστήμῃ καὶ τῇ πράξει γιγνόμενα ἀποδεκτά, ἐκμεταλλευσις ὑφίσταται, ὁσάκις κεφάλαιον καὶ ἐργασία συνδυάζονται καὶ ὀργανώνονται πρὸς ἐπιδίωξιν τῆ βοηθείᾳ ὑλικῶν καὶ ἄυλων μέσων συνεχῶς ὡρισμένου παραγωγικοῦ σκοποῦ ἄνευ πλεονάσματος (κέρδους), ἐπιχείρησις δ' ὁσάκις ὁ σκοπὸς τοῦ οἰκονομικοῦ ἀποτελέσματος εἶναι ὁ πορισμὸς κέρδους ὑπὸ τοῦ ἀσκοῦντος αὐτὴν (Γνωμοδότησις Νομικοῦ Συμβουλίου, Τμῆμα Β', Ἐπ. Ἐργ. Δικ., τόμος 1ος, σελ. 151, *Α. Χατζηδάκης*, Μισθωτός, ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμετάλλευσις, ΕΕΔ 2ος σελ. 292, *Α. Λεζερόπουλος*, Ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ ν.δ. 434/1941, σελ. 15, *Α. Nikisch*, Ἐργ. Δίκαιον, ἑλλ. μετάφρ. *Κούση - Βα-*

θῇ εἰς περιοχήν, εἰς ἣν ἔχει ἐπεκταθῇ ἢ ἐπεκτείνεται ἐφεξῆς ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ἱδρύματος, ἀδιαφόρως ἂν ἡ τοιαύτη ἐπέκτασις ἔλαβε χώραν μετὰ τὴν στράτευσιν τοῦ ἐνδιαφερομένου μισθωτοῦ. Ἀπὸ τῆς τοιαύτης ἐπεκτάσεως τὸ οἰκεῖον Ὑποκατάστημα τοῦ Ι.Κ.Α. ἀναλαμβάνει τὴν ἐπιδότησιν τῶν κατ' αὐτὴν ἐν ἐφεδρείᾳ τελούντων ἢ μεταγενεστέρως καθισταμένων ἐφέδρων, ἐφ' ὅσον πληροῦν τὰς ὁριζομένας προϋποθέσεις.

Ἀπόφασις Ἐπιτροπῆς Διοικήσεως, συνεδρ. 67/5.12.1953. Ἡ Ἐπιτροπὴ Διοικήσεως, ἐπὶ εἰσηγήσεως τοῦ Ἀσφαλιστικοῦ Κλάδου, λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ν. 2051/1952 ὡς πρὸς τὴν προϋπόθεσιν τῆς ἑξαμήνου προϋπηρεσίας, γενομένης δεκτῆς ὡς τοιαύτης μόνον τῆς διανυθείσης ὑπὸ ἀσφάλισιν, προεκάλεσε τὴν ἔγερσιν αἰτημάτων καὶ ἀγωγῶν, στηριζομένων εἰς αὐτὸν τοῦτον τὸν ν. 2051/1952, ὅστις ἤρκειτο εἰς οἱανδήποτε προϋπηρεσίαν, ἀποφασίζει ὁμοφώνως, ὅπως: 1) αἱ Ὑπηρεσίαι τοῦ Ἱδρύματος ἀποδέχωνται ὡς προϋπηρεσίαν, παρεχούσαν δικαίωμα εἰς τὰς παροχὰς τοῦ ἀνωτέρω νόμου, πᾶραν τῆς ὑπὸ ἀσφάλισιν διανυθείσης τοιαύτης, καὶ τὴν προϋπηρεσίαν παρὰ τῷ Δημοσίῳ, Ν.Π.Δ.Δ., Τραπέζῃ, ὡς καὶ παρ' οἱῳδήποτε ἐργοδότῃ, ἐφ' ὅσον ἡ τελευταία αὕτη προκύπτει ἐκ κατατεθειμένης ἤδη ἁρμοδίας δηλώσεως φόρου μισθωτῶν ὑπηρεσιῶν, καὶ 2) ἐπὶ πάσης ἄλλης περιπτώσεως ἀπορρίπτωνται τὰ αἰτήματα καὶ κατὰ τῶν ἀγωγῶν τηρῆται ἀναστολικὴ τακτική.

σιλείον, αελ. 160, Α.Π. 895/1946), καὶ ὅτι εἰς τὰς περιπτώσεις τοῦ ἐρωτήματος ἐργαδόται τῶν ὑπὸ ἀπόλυσιν ἐργατοτεχνιτῶν, ὑπηρετούντων ἐπὶ σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου, εἶναι διάφοροι Στρατιωτικαὶ Μονάδες τῆς Στρατιωτικῆς Ὑπηρεσίας, δι' ὧν Ὑπηρεσιῶν ἱκανοποιεῖ τὸ Δημόσιον ὡς Διοίκησις ὀργανικὰς του ὑπηρεσιακὰς ἀνάγκας, ἡ ὑπηρεσιακὴ δ' αὕτη λειτουργία ἀποκλείει ἀπολύτως τὸν χαρακτηρισμὸν τῆς ἀσκουμένης ταύτης δημοσίας ὑπηρεσίας ὡς ἐκμεταλλεύσεως ἢ ἐπιχειρήσεως ὑπὸ τὴν ἐκτεθεῖσαν διάκρισιν τῆς οἰκονομικῆς ἐπιστήμης, παρέπεται ἀναγκαίως ὅτι, πλὴν τῶν ἐκτεθειῶν περιπτώσεων (κρατικὴ ἐκμετάλλευσις ἢ κρατικὴ ἐπιχείρησις), εἰς πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν δὲν εὑρίσκει ἔδαφος ἐφαρμογῆς διὰ τὸ Δημόσιον τὸ ν.δ. 2511/1953.

Καὶ ἀναφέρεται μὲν ἐν τῇ μνημονευθείσῃ διατάξει τῆς § 5 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου τούτου, ὅτι ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς ἐκμεταλλεύσεως περιλαμβάνεται καὶ πᾶσα «ἐργασία», ἀλλ' ἐκτὸς τοῦ ὅτι ὁ ὅρος οὗτος δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ περιλαμβάνῃ καὶ ἐργασίας διὰ κρατικὰς ἀνάγκας, οὗτος θεωρεῖται ὡς συνώνυμος πρὸς τοὺς ὅρους «ἐπιχείρησις», «ἐκμετάλλευσις», ἀποτελῶν οὕτω ἁπλῆν περιττολογίαν, συχνάκις δ' ὁ Νομοθέτης εἰς πλείστους ἐργατικοὺς νόμους μεταχειρίζεται ἀναμίξ τοὺς ὅρους τούτους, χωρὶς καὶ νὰ ἀκριβολογῇ καὶ νὰ προσδίδῃ ἰδιαίτερον τεχνικὸν περιεχόμενον εἰς τὸν ὅρον «ἐργασία» διάφορον τοῦ τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως (λ.χ. νόμοι ΔΚΘ'/1912, ΔΛ'/1913, 551/1915, 3514/1918, β.δ. 16 Ἰουλίου 1920 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 2112, ἀ.ν. 2000/1939, ν.δ. 424/1941), ἐν τῇ ἐργατικῇ δὲ νομοθεσίᾳ καὶ νομολογίᾳ δὲν εἶναι ἀποκρυσταλλωμένη ὡρισμένη σταθερὰ ὁρολογία περὶ τοῦ περιεχομένου τοῦ χρησιμοποιουμένου τούτου ὅρου (βλ. **Χ. Ἀγαλλόπουλον**, ΕΕΔ τόμ. 1 σελ. 389, **Ι. Ζάρρα**, Ἀνεργία καὶ ἐπιτροπῆς ἐργασίας, 1940, σελ. 242 ἑπ.). Καὶ εἰς τὸν προηγούμενον μεταβατικὸν ν. 2222/1952 «περὶ ἐλέγχου τῶν ἀπολύσεων τῶν μισθωτῶν», ἐνῷ εἰς τὸ ἄρθρον 1 γίνεται λόγος περὶ «ἐπιχειρήσεων, ἐκμεταλλεύσεων ἢ ἐργασιῶν ἐν γένει», οἱασδήποτε μορφῆς φύσεως καὶ σκοποῦ, αἵτινες δὲν δύνανται νὰ ἀπολύσωσι τοὺς μισθωτούς των ἄνευ προηγουμένης ἀδείας, εἰς πάντα τὰ λοιπὰ ἄρθρα ἀναφέρονται μόνον αἱ ἐπιχειρήσεις. Ἀλλὰ καὶ ἐν αὐτῷ τῷ κριθομένῳ ἤδη νόμῳ (2511/1953), ἐνῷ εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἐν ἄρθρῳ 1ῳ, ἐνθα ἐκτίθεται καὶ ἡ βασικὴ ἀρχὴ τοῦ νόμου, γίνεται λόγος μόνον περὶ ἐπιχειρήσεων, ἐν ἄρθρῳ 2 § 1 ἀναφέρονται αἱ ἐκμεταλλεύσεις.

2. Τὸ συμπέρασμα τοῦτο, ὅτι δὲν ὑπάγεται τὸ Δημόσιον εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νομοθετήματος τούτου, ἐπιρρωνύεται καὶ ἐκ τῶν ὁριζομένων ἐν τῷ ἄρθρῳ 4 τοῦ νόμου τούτου στοιχείων, βάσει τῶν ὁποίων ἐπὶ τῶν ἀναγγελλομένων ὁμαδικῶν ἀπολύσεων τῶν μισθωτῶν γνωματεύει πρὸς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Ἐργασίας ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον τοῦτο προβλεπομένη πενταμελὴς Ἐπιτροπή, ἅτινα δὲν συμβιβάζονται πρὸς τὰς εἰδικὰς συνθήκας τοῦ Δημοσίου καὶ τὸν τρόπον λειτουργίας τῶν δημοσίων του ὑπηρεσιῶν, ἀλλὰ προσιδιάζουσι μόνον εἰς τὸν ἐν τῇ ἠγηθείσῃ παραγράφῳ ἀναφερόμενον κύκλον ἐργοδοτῶν. Οὕτω ἐν τῇ § 4 τοῦ ἄρθρου τούτου ὁρίζονται τὰ ἑξῆς: «Ἡ Ἐπιτροπὴ ὑποχρεοῦται, γνωματεύουσα περὶ τῆς ἀνάγκης καὶ τοῦ δεδικαιολογημένου τῶν ἀπολύσεων, νὰ ἐκτιμήσῃ ἐν συνδυασμῷ δεόντως τὴν κατάστασιν τῆς ἀγορᾶς ἐργασίας, τὸ γενικὸν συμφέρον τῆς οἰκονομίας, τὴν καλὴν πίστιν τοῦ ἐργοδότου, τὴν εἰλικρίνειαν τῶν ὑποβαλλομένων στοιχείων καὶ τὰ ἐκατέρωθεν συμφέροντα ἐργοδότου καὶ μισθωτῶν· κατὰ τὴν ἐκτίμησιν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἰδιαιτέρως ἡ οἰκονομικὴ θέσις τοῦ κλάδου δραστηριότητος, εἰς ὃν ὑπάγεται ἡ αἰτουμένη τὴν ἔγκρισιν τῶν ἀπολύσεων ἐκμετάλλευσις. Ὁ ἐργοδότης καὶ ὁ ἐνδιαφερόμενος μισθωτὸς ὑποχρεοῦνται νὰ παρέχωσιν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν τὰς ὑπ' αὐτῆς δι' ἑκάστην περίπτωσιν ἀναγκαίας θεωρουμένας πληροφορίας. Ἡ Ἐπιτροπὴ δύναται νὰ ἐπιτρέπῃ τὴν προσωπικὴν ἐμφάνισιν τῶν ἐνδιαφερομένων». Ἐν δὲ τῇ § 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 2 ὁρίζεται, ὅτι οἱ αἰτούμενοι τὴν ἔγκρισιν τῶν ἀπολύσεων ἐργοδόται ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν καταβολὴν παραβόλου, ἐνῷ συγχρόνως ὁρίζεται, ὅτι ἀναγράφεται σχετικὴ πίστωσις εἰς τὸν δημόσιον προϋπολογισμὸν διὰ τὴν ἀποζημίωσιν τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς.

3. Εἶναι μετὰ ταῦτα πρόδηλον, ὅτι ὅσον ἀφορᾷ τὸ Δημόσιον ὁ νόμος οὗτος ἐντοπίζεται μόνον εἰς τὰς ἐκμεταλλεύσεις ἢ ἐπιχειρήσεις κερδοσκοπικοῦ χαρακτῆρος, ἀσκουμένας ὑπὸ ἢ διὰ λογαριασμὸν τοῦ Κράτους, ὑπὸ ἰδίαν αὐτοτελῆ ὑπόστασιν, καὶ ὅτι εἰς πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν ἐξαιρεῖται τοῦτο, τὸ συμπέρασμα δὲ τοῦτο σὺν δόλῳ κλονίζεται ἐκ τοῦ ὅτι, ἂν πλὴν τῶν ἄνω περιπτώσεων ἤθελεν ὁ Νομοθέτης νὰ ἐξαιρέσῃ γενικῶς τὸ Δημόσιον, θὰ ὥριζε τοῦτο ρητῶς εἰς τὸ ἄρθρον 5, ἔνθα ἀναφέρονται αἱ περιπτώσεις ἐξαιρέσεως ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου, διότι αἱ ἐξαιρέσεις αὗται ἀφορῶσι καὶ αὐταὶ ἐκμεταλλεύσεις ἢ ἐπιχειρήσεις, εἰς ἃς κατ' ἀρχὴν καὶ ἀποκλειστικῶς ἀναφέρεται τὸ νομοθέτημα τοῦτο, καὶ αἵτινες ἐκμεταλλεύσεις ἢ ἐπιχειρήσεις ἐκρίθη σκόπιμον νὰ ἐξαιρεθῶσι τῆς ἐφαρμογῆς του, δι' εἰδικοὺς λόγους (βλ. ἀνωτέρω εἰσηγ. ἔκθεσιν τοῦ νόμου).

4. Ἐν ἀντιθέτῳ ἐκδοχῇ, δέον νὰ γίνῃ δεκτὸν καὶ τοῦτο, ὅτι διὰ τῶν διατάξεων τοῦ νόμου τούτου καθιεροῦται ἔλεγχος ἐκ μέρους ἐπιτροπῆς συγκειμένης ἐξ ἑνὸς ἀντιπροσώπου τῶν μισθωτῶν, ἑνὸς ἀντιπροσώπου τῶν ἐργοδοτῶν, ὑποδεικνυομένων ὑπὸ τῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων, ἑνὸς ὑπαλλήλου τοῦ Ὑπουργείου Βιομηχανίας, ἑνὸς ὑπαλλήλου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, καὶ ἑνὸς εἰδικοῦ ἐπιστήμονος, περὶ τῶν δυνατοτήτων τοῦ Κρατικοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ ἐπέμβασις εἰς τὴν ἀνήκουσαν εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν, ἐν τῇ διοικήσει τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ Κράτους, διακριτικὴν ἐξουσίαν καὶ ἁρμοδιότητα, συνταγματικῶς δ' ἐνισχυμένην (ψήφισμα 8.6.1927), πρὸς περιστολὴν δαπανῶν κατὰ περιπτώσεις δημοσίου συμφέροντος, ἀναπόφευκτος συνέπεια τῆς ὁποίας ἐξουσίας ἀκολουθεῖ ὁμαδικὴ ἀπόλυσις μισθωτῶν τοῦ Δημοσίου, ὅστις ὅμως ἔλεγχος καὶ ἐπέμβασις, καὶ δὴ ἄνευ εἰδικῆς ὡς πρὸς τὸ ἀντικείμενον τοῦτο διατάξεως, εἶναι λογικῶς ἀπαράδεκτος καὶ νομικῶς ἀνεπίτρεπτος, ἀλλὰ καὶ πρόξενος συγχύσεων ἁρμοδιοτήτων, ἀλλὰ καὶ κινδύνων εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου καὶ ὑπευθύνου Ὑπουργοῦ χειριζόμενα δημόσια οἰκονομικά.

ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΚΑΙΟΥ ΚΑΙ ΓΝΩΜΑΙ

ΑΠΟΔΟΧΑΙ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΔΙΕΥΘΥΝΟΝΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΟΡΙΟΝ ΑΥΤΩΝ

('Επί της ὑπ' ἀριθ. Α.Π. 112/1954)

'Υπὸ τοῦ κ. *Θεμιστ. Χρ. Καραμανώφ*, Δικηγόρου

'Η ἐν ΕΕΔ 13, σελ. 243, δημοσιευθεῖσα καὶ σχολιασθεῖσα ὑπ' ἀριθ. Α.Π. 112/1954 (Τμ. Α') ἀπόφασις, ἐπικυρώσασα τὴν ὑπ' ἀριθ. 3602/1953 ἀπόφασιν τοῦ κατ' ἔφεσιν δικάσαντος Πρωτοδικείου 'Αθηνῶν, ἅπτεται σοβαροῦ καὶ ἐνδιαφέροντος θέματος, ἡ προσθήκη δὲ ὀλίγων ἔτι γραμμῶν ἐπ' αὐτῆς δὲν νομίζομεν, ὅτι κρίνεται περιττὴ ἢ ἄσκοπος.

'Ορθῶς, ὡς τονίζεται καὶ παρὰ τοῦ σχολιαστοῦ, διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ 'Αρείου Πάγου δοθείσης λύσεως ἱκανοποιεῖται πλέον τὸ περὶ δικαίου κοινὸν συναίσθημα, πρᾶγμα ὅπερ καὶ αὐτὸς ὁ Νομοθέτης διὰ τοῦ ν. 2053/1952 εὑρέθη τελικῶς εἰς τὴν ἀνάγκην, ἔστω καὶ λίαν καθυστερημένως, νὰ ἀναγνωρίσῃ καὶ ἀποδεχθῇ διὰ πάντα οἱονδήποτε μισθωτόν, καλυπτόμενον ἀπὸ τὰς συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας.

Διότι ἀληθῶς δὲν ἦτο πλέον δυνατὸν νὰ συνεχίζηται ἐπὶ μακρὰν εἰσέτι ἡ ἀνακολουθία, καθ' ἣν ἡ Πολιτεία, ἐνῷ τελεῖ ἐν πλήρει γνώσει ὅτι, προκειμένου τοὐλάχιστον περὶ τῶν περὶ ὧν πρόκειται προσώπων, ἤτοι τῶν διευθυνόντων ἐπιχειρήσεως ὑπαλλήλων καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἀποδοχὰς αὐτῶν, αἱ ἑκάστοτε συναπτόμεναι συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας παρέμενον δι' αὐτοὺς ἀδιάφοροι καὶ ἀνεφάρμοστοι, ἐν τούτοις, ὁσάκις τὰ πρόσωπα ταῦτα ἐδέοντο τοῦ νόμου, ἐστερεῦντο τῆς αἰτουμένης νομίμου προστασίας.

'Η καταβολὴ τῶν τοιούτων πέραν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἀποδοχῶν δὲν ἀπετέλει μυστικὸν διὰ τὸ Δημόσιον, καθ' ὅσον τοῦτο, πλὴν πολλῶν ἄλλων, οὐ μόνον εἰσέπραττε κανονικῶς τοὺς προσηκοντας φόρους καθαρᾶς προσόδου (σε' κατηγορίας, ἐπὶ τῶν ἀληθῶς καὶ πράγματι καταβαλλομένων ἀποδοχῶν, ἀλλὰ ἐπεδίωκε πολλάκις νὰ ἀποδείξῃ, ὅτι καὶ αὐταὶ αἱ ὑπὸ τοῦ φορολογουμένου μισθωτοῦ δηλούμεναι πέραν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἀποδοχαὶ ἦσαν δῆθεν ἐλάσσονες τῶν πράγματι παρ' αὐτοῦ εἰσπραττομένων.

'Η ὡς εἴρηται ἀρεσκαγιτικὴ ἀπόφασις, ὡς

δ. Ἄλλως τε ὁ νομοθέτης τοῦ νόμου τούτου δὲν ἠδύνατο νὰ ἀγνοῇ ὅτι περὶ τοιούτων ὁμαδικῶν ἀπολύσεων τοῦ ἐπὶ σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου προσωπικοῦ τοῦ Δημοσίου καὶ τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου ὑφίσταται νομοθετημένον πάγιον σύστημα διὰ τῶν διατάξεων τοῦ ὑπαλληλικοῦ κώδικος (ν. 1811/1952), δι' ὧν προβλέπεται κατ' ἔτος ἐκκαθάρισις τοῦ προσωπικοῦ τούτου.

Οὕτω διὰ τὸ ἐπὶ σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου προσωπικὸν τοῦ Δημοσίου, προσλαμβανόμενον μόνον ἐὰν ὁ νόμος προβλέπῃ τοῦτο, ὁρίζεται ἐν ἄρθρῳ 63 τοῦ Κώδικος ὅτι τοῦτο δὲν ὑπάγεται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Κώδικος, διέπεται δηλαδὴ ὑπὸ τῶν κανόνων τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, πλὴν τῶν περιπτώσεων τοῦ ἄρθρου 192, αἵτινες προβλέπουσι τὸν τρόπον τῆς ἐξόδου των ἐκ τῆς ὑπηρεσίας. Ὁρίζουσι λοιπὸν αἱ διατάξεις αὗται τοῦ ἄρθρ. 192, ὅτι κατὰ Φεβρουάριον ἑκάστου ἔτους οἱ ἁρμόδιοι προϊστάμενοι τῶν Κεντρικῶν Ὑπηρεσιῶν ὑποχρεοῦνται νὰ διαβιβάζωσιν εἰς τὸ Ἀνώτατον Συμβούλιον Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν πίνακα τῶν προσωρινῶν ὑπαλλήλων, ἐκτάκτων καὶ ἡμερομισθίων, ὡς καὶ τῶν τοῦ ἄρθρου 63, ἤτοι τῶν ἐπὶ σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου, τῶν ὑπηρετούντων εἰς τὰς ὑπ' αὐτῶν Ὑπηρεσίας, καὶ τὸ Α.Σ.Δ.Υ. ἐπὶ τῇ βάσει τῶν πινάκων τούτων καὶ παντὸς ἄλλου χρησίμου στοιχείου ἀποφαίνεται πόσοι ἐξ αὐτῶν εἶναι διατηρητέοι καὶ ἀπαραίτητοι καὶ πόσοι εἶναι ἀπολυτέοι ὡς οὐσιαστικῶς πλεονάζοντες. Περαιτέρω ὁρίζεται, ὅτι ἡ ἀπόφασις τοῦ Α.Σ.Δ.Υ. δημοσιεύεται εἰς τὴν Ἐφημ. τῆς Κυβερνήσεως καὶ ὅτι ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως ταύτης ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀνωτέρω ἐκτάκτων κλπ. ὑπαλλήλων ἑκάστης ὑπηρεσίας περιορίζεται εἰς τὸν διὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης ὁριζόμενον καὶ ὅτι ἐντὸς μηνὸς ὁ ἁρμόδιος Ὑπουργὸς δέον μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ οἰκείου Ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου νὰ ἀπολύσῃ ὡς πλεονάζοντας τοὺς ὀλιγώτερον καταλλήλους.

Ἐν ὄψει ἑπομένως τοῦ ὑφισταμένου τοιούτου παγίου καὶ ὀργανικοῦ συστήματος ὁμαδικῶν κατ' ἔτος ἀπολύσεων τῶν μισθωτῶν τοῦ Δημοσίου, ἐνεργουμένων ὑπὸ τοιαύτην διαδικασίαν βάσει στατιστικῶν πινάκων, εἰδικῶν ἐκθέσεων τῶν ἁρμοδίων Ὑπηρεσιῶν, μὲ γνώμονα τὸ συμφέρον τῆς Ὑπηρεσίας, θὰ ἦτο αὐθαίρετος ὁ συλλογισμός, ἄνευ μάλιστα ρητῆς διατάξεως ἐπιβαινούσης εὐθέως εἰς τὸ θέμα τοῦτο, ὅτι διὰ τῶν διατάξεων τοῦ ν.δ. 2511/1953 κατηργήθη τὸ πάγιον τοῦτο σύστημα τοῦ Κώδικος ἢ ὅτι παρηλλήλως πρὸς τὸν Κώδικα συνισχύει καὶ τὸ σύστημα τοῦ ν. 2511, ὁπότε δέον νὰ γίνῃ δεκτὸν ὅτι αἱ ἀποφάσεις τοῦ Α.Σ.Δ.Υ. καὶ τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ περὶ ἀπολύσεων οὐδεμίαν πλέον ἔχουν ἰσχύν, ἐφ' ὅσον θὰ πρέπει κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου τούτου νὰ τύχωσιν αἱ ἀπολύσεις αὗται καὶ τῆς περαιτέρω ἐγκρίσεως τῆς ὁμελοῦς Ἐπιτροπῆς καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

6. Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῇ ἐκδοχῇ ὅτι γενικῶς τὸ Δημόσιον ὑπάγεται κατ' ἀρχὴν εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου, ἡ περικοπὴ ἢ ὁ περιορισμὸς τῶν οἰκείων πιστώσεων ἐκ τοῦ Κρατικοῦ Προϋπολογισμοῦ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν διὰ τὴν μισθοδοσίαν τοῦ Ἰδιωτικοῦ προσωπικοῦ ἀποτελεῖ περίπτωσιν μὴ ὑπαγωγῆς τῆς στρατιωτικῆς Μονάδος εἰς τοὺς περιορισμοὺς τοῦ νόμου τούτου, ἀφοῦ ἐκ σπουδαίου λόγου καὶ κατ' ἀναπότρεπτον ἀνάγκην ἐνεργοῦνται ὑπ' αὐτῆς αἱ ὁμαδικαὶ ἀπολύσεις τῶν ὑπηρετούντων ἐργατοτεχνιτῶν της, ρητῶς δ' ὁρίζεται τοῦτο ἐν τῇ § 3 ἐδάφ. σε' τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ νόμου τούτου (*).

(*) *Σημ. ΕΕΔ*: Βλέπε σχετικῶς καὶ ἀνωτέρω σελ. 381.

τοὐλάχιστον πιστεύομεν, προέβη εἰς τὴν ὀρθήν, ἀλλὰ καὶ ὁριστικὴν πλέον ἐπίλυσιν τοῦ ἐπὶ μακρὸν παραμείναντος ὑπὸ ἀμφισβήτησιν τούτου θέματος. Ἀπορίας δὲ ἄξιον τυγχάνει ὅτι, ἐνῷ τὸ θέμα τοῦτο θὰ ἀπησχόλησεν ἀναμφισβητήτως πολλάκις μέχρι σήμερον σοβαρὰς καὶ μεγάλας ἐπιχειρήσεις, εἰς ἃς ὑπηρέτουν μάλιστα πλέον τοῦ ἑνὸς πρόσωπα, φέροντα τὴν ἰδιότητα διευθυνόντων ὑπαλλήλων, ὡς διευθυντῶν ἀνεξαρτήτων τμημάτων, ἐγκαταστάσεων κ.λ.π., ἐν τούτοις οἱ ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου διατρίψαντες δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ἀνεύρωσι σχετικὴν περίπτωσιν, περὶ ἧς νὰ εἶχον ἐπιληφθῆ τὰ Ἑλληνικὰ δικαστήρια, περιοριζόντο δὲ μόνον νὰ ἐπικαλῶνται πρὸς ὑποστήριξιν τῶν συμφώνων πρὸς τὰ ἀνωτέρω ἀπόψεων των τὰς ξένας νομοθεσίας καὶ νομολογίας, τὸ πρῶτον δέ, καθ' ἃ γνωρίζομεν, τὸ θέμα τοῦτο, ἐν ὄψει τῶν κειμένων ἑλληνικῶν νόμων, ἀντιμετωπίσθη σοβαρῶς διὰ τῆς ἐν Θέμ. ΞΒ' 763 δημοσιευθείσης εἰκαίας γνωμοδοτήσεως τοῦ ὑφηγητοῦ Πανεπιστημίου κ. *Ἰω. Καποδίστρια*.

Ἐκεῖνο ὅμως, ὅπερ παρέχει σήμερον τὴν κυρίαν ἀφορμὴν διὰ τὰ σημειούμενα εἶναι, ὅτι τόσον ἡ ὑπ' ἀριθ. 2602/1953 ἀπόφασις τοῦ κατ' ἔφεσιν δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὅσον καὶ ἡ ἐπικυρώσασα ταύτην ὑπ' ἀριθ. 121/1954 ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἡ μὲν πρώτη, εἰ καὶ ἐπὶ ἐλλιπεῖ αἰτιολογίᾳ, ἡ δὲ δευτέρα διὰ σαφοῦς σκεπτικοῦ, δεχόμεναι, καὶ ὀρθῶς, ὅτι οἱ διευθύνοντες ἐπιχειρήσεις ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι δὲν ὑπάγονται εἰς τὰς συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας, παρέχουσι τὴν εὔλογον ἐντύπωσιν ὅτι ἐπὶ τοιούτων περιπτώσεων ὁ καθορισμὸς τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐν λόγῳ προσώπων ἐνεργεῖται ἐλευθέρως καὶ ἄνευ οἱουδήποτε περιορισμοῦ, πλὴν τῶν ἐκ τῶν συμφωνιῶν ἢ τῶν πραγμάτων ἐπιβαλλομένων ἑκάστοτε τοιούτων, ὡς τυγχάνει ὁ κατὰ κρίσιν ἀγαθοῦ καὶ δικαίου ἀνδρὸς καθορισμὸς τῆς ἀντιμισθίας τοῦ ἐνδιαφερομένου μισθωτοῦ ἢ ὁ καθορισμὸς βάσει τῶν νομισματικῶν συνθηκῶν ἢ τῶν ἐν γένει συνθηκῶν ζωῆς καὶ τῆς ἀμοιβῆς ἐργασίας.

Ἐν ὄψει ὅμως τῶν ὡς ἄνω δεκτῶν γενομένων παρὰ τῶν δικαστηρίων, γεννᾶται ἤδη τὸ ἐρώτημα, ἐὰν καὶ πράγματι ἐπὶ περιπτώσεων, καθ' ἃς δὲν ἔχουσιν ἔδαφος ἐφαρμογῆς αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις, αἱ ἀποδοχαὶ τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καθορίζονται ὅλως ἐλευθέρως καὶ ἀπεριορίστως, ἄνευ ἑτέρου τινός. Διὰ τοῦ ν. 26/1944 «περὶ ἀνωτάτου ὁρίου τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐν Ἑλλάδι δημοσίων καὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων» ὡρίσθη, ὅτι τὸ σύνολον τῶν πάσης φύσεως ἀποδοχῶν οἱασδήποτε μορφῆς, τὰς ὁποίας δικαιοῦται νὰ λάβῃ πᾶς «Ἕλλην πολίτης δι' ἀμοιβὴν ὑπηρεσιῶν καὶ ἐργασίας, πλὴν ἄλλων, καὶ ὡς ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος, δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὰς μηνιαίας ἀποδοχὰς τοῦ Πρωθυπουργοῦ τῆς Χώρας, διὰ δὲ τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ἀ.ν. 1025/1946, αὐθεντικῶς ἑρμηνεύσαντος τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ν. 26/44, ὡρίσθη, ὅτι ὡς πάσης φύσεως ἀποδοχαὶ νοοῦνται αἱ λόγῳ μισθοῦ καὶ τῶν παρακολουθούντων τὸν μισθὸν ἐπιδομάτων παρεχόμεναι ἀποδοχαί.

Προκειμένης τῆς ὑποθέσεως καὶ τῶν ἐν γένει πραγματικῶν περιστατικῶν, ὡς οὗτοι ἐτέθη ὑπ' ὄψιν τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας, καὶ εἶτα, κατόπιν ἀσκηθείσης ἀναιρέσεως, ἐνώπιον τοῦ Ἀκυρωτικοῦ, παρ' οὗ καὶ ἐξεδόθη ἡ ὡς ἄνω μνημονευθεῖσα ἀπόφασις, φρονοῦμεν ὅτι ἔδει νὰ εἶχεν ἀντιμετωπισθῇ τὸ θέμα τῆς ἰσχύος τοῦ ἐν λόγῳ ν. 26/44. Τὸ μέγεθος καὶ ὁ ὄγκος τοῦ διὰ τῆς ἀγωγῆς αἰτηθέντος ποσοῦ δι' ὀφειλομένους μισθοὺς μιᾶς δεκαετίας ἀπὸ τοῦ ἔτους 1942, εἰς ὅπερ προσθετέον καὶ τὸ πρόσθετον σοβαρὸν κονδύλιον δι' ἐπιδειχθεῖσαν ἐργατικότητα καὶ ἐπιτυχθεῖσαν ἀποδοτικότητα διαρκούσης τῆς ἐργασίας κατὰ τὴν αὐτὴν περίοδον, ἀποτελοῦν καὶ τοῦτο παρακολούθημα τοῦ μισθοῦ καὶ συνιστῶν μετ' αὐτοῦ τὸ σύνολον τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἐνδιαφερομένου μισθωτοῦ, δικαιολογεῖ τὴν σκέψιν μας ὅτι, εἴτε ὑπῆρχε συμφωνία περὶ καθορισμοῦ τοῦ μισθοῦ ὁμοιομόρφως δι' ἅπαντα τὸν χρόνον τῆς συμβάσεως βάσει τῶν ἀποδοχῶν τοῦ τελευταίου πρὸ τῆς ἀπολύσεως μηνὸς τῆς ἀπασχολήσεως, εἴτε τοιαύτη περὶ καθορισμοῦ αὐτοῦ κατὰ κλίμακα προοδευτικὴν, θὰ ἔδει ὁπωσδήποτε νὰ ἐγεννᾶτο ζήτημα ἐφαρμογῆς τοῦ ν. 26/1944, δεδομένου ὅτι οἱ αἰτηθέντες μισθοὶ καὶ διὰ τὸ μετὰ τὸ ἔτος 1944 τοὐλάχιστον χρονικὸν διάστημα θὰ ὑπερέβαινον πολλάκις τὸν ἑκάστοτε καὶ κατὰ τὴν αὐτὴν περίοδον ἀντίστοιχον μισθὸν τοῦ Πρωθυπουργοῦ. Λαμβανομένου δὲ ἐπὶ πλέον ὑπ' ὄψιν ὅτι ὁ μισθὸς τοῦ Πρωθυπουργοῦ προσδιορίζεται κατὰ βάσιν ἐκ τῆς ἑκάστοτε βουλευτικῆς ἀποζημιώσεως, μετὰ δὲ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἑλλάδος καὶ ὡς ἐκ τῶν συνθηκῶν, ὑφ' ἃς διετέλεσεν ἡ Χώρα, πλέον ἢ ἅπαξ ὁ Πρωθυπουργὸς ἀνεζητήθη ἐκ τοῦ ἐκτὸς τοῦ Κοινοβουλίου πολιτικοῦ κόσμου καὶ ἐκ τῆς ἐλλείψεως Νομοθετικοῦ Σώματος ἔτι, ἐνισχυόμεθα ἐντεῦθεν εἰς τὴν ἄποψιν μας ὅτι, λόγῳ τοῦ μικροῦ ὕψους τοῦ μισθοῦ τοῦ Πρωθυπουργοῦ θὰ ὑπῆρξαν ἀναμφιβόλως καὶ περίοδοι, καθ' ἃς οἱ αἰτηθέντες διὰ τῆς ἀγωγῆς καὶ δεκτοὶ γενόμενοι μισθοὶ ὑπερέβαινον τὸν τοιοῦτον τοῦ Πρωθυπουργοῦ τῆς Χώρας.

Ἀνεξαρτήτως ὅθεν ἂν ἐν τῇ περὶ ἧς πρόκειται δίκῃ, εἶχε προταθῇ ὁ ἐκ τοῦ ν. 26/1944 περιορισμὸς τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, δεδομένου ὅτι, ὡς ἐκ τοῦ σκοποῦ τοῦ νόμου τούτου, αἱ διατάξεις αὐτοῦ τυγχάνουσι δημοσίας τάξεως καὶ συνεπῶς ἡ ἐφαρμογὴ αὐτῶν ὡς τοιούτων δὲν δύναται νὰ ἀποκλεισθῇ δι' οἱασδήποτε ἰδιωτικῆς βουλήσεως καὶ συμπεριφορᾶς ἀγούσης εἰς ματαίωσιν τοῦ σκοποῦ τοῦ Νομοθέτου, ἔδει, καθ' ἡμᾶς, τὸ Δικαστήριον νὰ ἐλάμβανενὦπ' ὄψιν αὐτεπαγγέλτως τὸ νόμον τοῦτον, τείνοντα εἰς τὴν προστασίαν τοῦ δημοσίου συμφέροντος, ἐπειλοῦντα δὲ μάλιστα καὶ σοβαρὰς ποινικὰς καὶ ἀστικὰς κυρώσεις ἐν παραβάσει αὐτοῦ.

Ἤδη ὅμως καὶ ἐν ὄψει τῶν ἐκτεθέντων, παρατηροῦμεν ὅτι τὰ δικαστήρια τῆς οὐσίας, ὅσον καὶ ὁ Ἄρειος Πάγος, ἐν τῇ προκειμένῃ δικαστικῇ διαφορᾷ, ἐν σιγῇ ἀντιπαρῆλθον τὸν ἐν λόγῳ νόμον καὶ συνεπῶς εὔλογος ἐντεῦθεν προκύπτει ἡ ἀπορία μήπως ἡ μὴ λῆψις, καὶ δὴ αὐτεπαγγέλτως, ὑπ' ὄψιν τοῦ ν. 26/1944 ὀφείλεται εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ νόμος οὗτος δὲν ἰσχύει σήμερον, εἴτε ὡς ἐξ ὑπαρχῆς ἀνίσχυρος, καθ' ὃ ἀντιβαίνων εἰς τὰς σχετικὰς περὶ ἀσκήσεως τῆς νομοθετικῆς καὶ συντακτικῆς ἐξουσίας διατάξεις τοῦ τότε ἰσχύοντος Συντάγματος, εἴτε διότι δὲν ἐπληρώθησαν αἱ προϋποθέσεις τῆς

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Ι. ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΝΟΜΟΙ

2760/1954 ΝΟΜΟΣ

Περί μεταθέσεως τῆς ἡμέρας ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος διατάξεων τοῦ Ὑπαλληλικοῦ Κώδικος ἐπί τῶν ὑπαλλήλων τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 35 τῆς 3 Μαρτίου 1954)

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετά τῆς Βουλῆς, ἀποφασίζομεν καί διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1

Ἡ ἔναρξις τῆς ἰσχύος τοῦ ν. 1811/1951 «περί κώδικος καταστάσεως τῶν δημοσίων διοικητικῶν ὑπαλλήλων» διά τούς ὑπαλλήλους Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου μετατίθεται εἰς τήν 1ην Ἰουλίου 1954, ἐξαιρέσει τῶν ἄρθρων ἐκείνων, ἅτινα δυνάμει εἰδικῶν διατάξεων ἐτέθησαν ἤδη ἤ τίθενται ἐν ἰσχύϊ ἐνωρίτερον.

Ἄρθρον 2

1. Διά β. δ/τος, ἐφ' ἅπαξ ἐκδοθησομένου μέχρι τῆς 1ης Ἰουλίου 1954, ἐπί τῇ προτάσει τοῦ ἐπί τοῦ Συντονισμοῦ Ὑπουργοῦ, μετ' ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, δύνανται νά τροποποιηθοῦν ἤ συμπληρωθοῦν ὡς πρός τούς ὑπαλλήλους τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου αἱ διατάξεις τοῦ Ν. 1811/1951.

2. Διά τοῦ αὐτοῦ β. διατάγματος δύναται νά ἐπιτραπῇ ὅπως, ἐπί σκοπῷ εἰδικωτέρας προσαρμογῆς τῶν διατάξεων τοῦ διατάγματος τούτου καί τοῦ ρηθέντος κώδικος πρός τήν Ἰδιορρυθμίαν τῶν καθ' ἕκαστα Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, ἐνεργῶνται περαιτέρω τροποποιήσεις καί συμπληρώσεις διά β. διαταγμάτων, ἐφ' ἅπαξ ἐκδιδομένων καί μετά τήν 1ην Ἰουλίου 1954, ἐπί τῇ προτάσει τοῦ κυρίως ἀσκοῦντος τήν ἐπί τοῦ ἤ τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου

προβλεπομένης προσηκούσης κυρώσεως αὐτοῦ μεταγενεστέρως.

Καί ἀληθές μέν τυγχάνει ὅτι οἱ παρ' ἡμῖν συγγραφεῖς, οἱ ἀσχοληθέντες περί τήν ἰσχύν τοῦ νόμου τούτου, ἀποδεικνύουσι διά σοβαρῶν νομίμων ἰσχυρισμῶν καί ἐπιχειρημάτων, ἔστω καί μετά δεκαετίαν ἀπό τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ, ὅτι ὁ νόμος οὗτος δέν ἰσχύει σήμερον ὑφ' οἱανδήποτε μορφήν (*Γ. Δασκαλάκης*, ἐν Θέμ. ΞΕ' σ. 224, ἀντιθέτως *Κ. Δημάκης* ἐν ΕΕΔ 9, σ. 727), πλήν ὅμως, ἐπειδή φρονοῦμεν ὅτι τοιαῦτης ζωτικῆς σημασίας θέματα δέν ἐπιλύονται διά μόνης τῆς ἀγαθῆς διαθέσεως καί τῆς ὀρθῆς σκέψεως τῶν ἐπιστημόνων καί τῶν συγγραφέων, ἀλλά ἀπαιτοῦν τήν ἐπέμβασιν τοῦ Νομοθέτου ἤ τῆς Νομολογίας, καί τό πρόσφατον παράδειγμα τῆς ἰσχύος τῶν ἀτομικῶν συμβάσεων ἐργασίας μαρτυρεῖ περί τούτου, ἀναγκαίον ἐντεῦθεν καθίσταται, ὅπως, ἐν ἐλλείψει νομοθετικῆς ρυθμίσεως τῆς διαφορᾶς, τά δικαστήρια, ἐν τῇ πρώτῃ παρουσιασθησομένῃ αὐτοῖς εὐκαιρίᾳ, ἐκφράσουν τάς ἐπί τοῦ θέματος τούτου ἀπόψεις των.

Ἐάν δέ προσθέτως σημειώσωμεν ὅτι εὑρίσκοντο ἑκάστοτε τό φῶς τῆς δημοσιότητος περιπτώσεις καταβολῆς μισθῶν εἰς ὑπαλλήλους, δι' οὓς ὁ νόμιμος μισθός τοῦ Πρωθυπουργοῦ ἀποτελεῖ ποσοστόν μόνον τῶν παρ' αὐτῶν εἰσπραττομένων, ἄτοπον ἐμφανίζεται, ὅπως, ἐνῷ τό Κράτος διά τῆς μιᾶς χειρός συντάσσῃ νόμους, διά τῆς ἄλλης κλείῃ τούς ὀφθαλμούς, ἀδιαφορῶν διά τήν ἐφαρμογήν αὐτῶν.

Καί ὁ ν. 26/1944 δέν σιγᾶται ἐνδιαφέροντος καί συνεπειῶν, ὡς ἐκ τοῦ σκοποῦ, δι' ὃν ἐτέθη, τῶν κυρώσεων, ἃς ἀπειλεῖ, καί τῶν ζητημάτων, ἅτινα δημιουργεῖ, προχείρως δέ, μεταξύ πολλῶν ἄλλων ἀπορίων, διερωτώμεθα τί μέλλει νά συμβῇ, ἐάν, ἰσχύοντος τοῦ νόμου, ἰδιωτικός ὑπάλληλος λαμβάνῃ ἰσόποσον μέ τάς ἀποδοχάς τοῦ Πρωθυπουργοῦ μισθόν, μεταγενεστέρως δέ μισθός τοῦ Πρωθυπουργοῦ μειωθῇ, ὡς ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι οὗτος δέν τυγχάνει ἴσως βουλευτής.

Ἡ ἀρχή ἐγένετο διά τοῦ ἄρθρου 11 § 2 τοῦ ν. 2053/1952, πλήν ὅμως ἡ δοθεῖσα δι' αὐτοῦ ἑρμηνεία, ἔστω καί ἂν θεωρηθῇ τό ἄρθρον τοῦτο ὡς θέτον νέον κανόνα δικαίου, ἐφεξῆς ἰσχύοντα, δέν ἱκανοποιεῖ τήν περίπτωσιν τῶν ὑπαλλήλων διευθυνόντων ἐπιχειρήσεις, καθ' ὅσον διά τοῦ ἐν λόγῳ νόμου ἐπετράπη ἡ πέραν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων καταβολή ἀποδοχῶν, διά τά πρόσωπα ὅμως ταῦτα, ὡς τοὐλάχιστον ἐκρίθη, δέν ἔχουσιν ἐφαρμογήν αἱ περί τῶν καταβλητέων ἀποδοχῶν διατάξεις τῶν συλλογικῶν συμβάσεων.

Τελευτῶντες καί ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἀπασχολήσεως μας περί τόν ν. 26/1944 πιστεύομεν, ὅτι καί ἐκ τοῦ νόμου τούτου ἀντλεῖται ἐν πρόσθετον ἐπιχείρημα ὑπέρ τῆς σθεναρῶς ὑποστηριχθείσης γνώμης, καθ' ἣν πρό τοῦ ν. 2053/1952 διά τῶν μεταπολεμικῶν συμβάσεων ἐργασίας δέν ἀπηγορεύετο ἡ πέραν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων καταβολή ἀποδοχῶν. Διότι ἄλλως, καί ἐφ' ὅσον ἠθέλομεν δεχθῇ, ὅτι ἰσχύει πράγματι ὁ ν. 26/1944, δέν ἦτο δυνατόν νά φαντασθῶμεν, ὅτι ὁ νομοθέτης τῶν συλλογικῶν συμβάσεων τοῦ 1947, ἐν ὄψει τοῦ νόμου τούτου, ἐπεδίωξεν ὅπως καθιερώσῃ διά τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἀνώτατα ὅρια ἀποδοχῶν, ἐφ' ὅσον ἤδη τοιαῦτα ὅρια ἐτάσσοντο ὑπό τοῦ ν. 26/1944, καθ' ὅσον οὕτω θά κυρισκόμεθα ἐνώπιον κανονιστικῆς διατάξεως ἀναιρούσης τό περιεχόμενον νόμου δημοσίας τάξεως καί δή ηὐξημένης τυπικῆς δυνάμεως.

Ἀθῆναι, Μάρτιος 1954

Σημ. Καθ' ἣν ὥραν συνετάσσοντο αἱ παρεῦσαι γραμμαί, ἐδημοσιεύθη εἰς ΕΕΔ 18, σελ. 294, ἡ ὑπ' ἀριθ. 542/1954 ἀπόφασις τοῦ ἐπί τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν κ. Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν, ἥτις, καθ' ὅσον τοὐλάχιστον γνωρίζομεν, τυγχάνει ἡ πρώτη δικαστική ἀπόφασις, ἡ ὁποία ἀντιμετωπίζει εὐθέως τό ζήτημα τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ν. 26/1944, δεχομένη τήν πλήρη ἰσχύν αὐτοῦ. Δεθείσης ἤδη ἀφορμῆς, ἐλπίζομεν ὅτι τό ἐνδιαφέρον τοῦτο θέμα θά εὑρῇ συντόμως τήν ὁριστικήν του ρύθμισιν καί λύσιν.

Δικαίου ἐποπτείαν Ὑπουργοῦ καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν.

Ἄρθρον 3

Ἀπὸ τῆς 1ης Ἰουλίου 1954 αἱ διατάξεις τοῦ Κώδικος καταστάσεως τῶν Δημοσίων διοικητικῶν ὑπαλλήλων, ὡς οὗτοι ἠθέλησαν τροποποιηθῇ διὰ τοῦ κατὰ τὴν § 1 τοῦ προηγουμένου ἄρθρου β. διτος, κατισχύουσιν, ἐκτὸς ἐὰν ἄλλως ἠθέλησεν ὁρισθῇ ἐν αὐτῷ, πάσης γενικῆς ἢ εἰδικῆς διατάξεως, μεταγενεστέρως τεθείσης ἐν ἰσχύϊ, ὡς πρὸς τοὺς ὑπαλλήλους τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρον 4

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1954.

Ὁ παρὼν νόμος, ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 27 Φεβρουαρίου 1954

—

ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ Κυριακῆς ἐργασίας τῶν βιομηχανιῶν ζυμαρικῶν, εἰς ἃς χρησιμοποιοῦνται ἐνιαῖα μηχανολογικὰ συγκροτήματα παραγωγῆς κλπ.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 45 τῆς 18 Μαρτίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 8 τοῦ π.δ. τῆς 8/14 Μαρτίου 1950 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως», μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας, καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 93/1954 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, ἀποφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

Ἐπιτρέπομεν τὴν ἐργασίαν κατὰ τὰς Κυριακὰς εἰς τὰς βιομηχανίας ζυμαρικῶν, ἐν αἷς χρησιμοποιοῦνται ἐνιαῖα μηχανολογικὰ συγκροτήματα παραγωγῆς, λειτουργοῦντα αὐτομάτως, μέχρις ἐξόδου τοῦ προϊόντος ἐκ τοῦ προξηραντηρίου καὶ ἐφ' ὅσον τυχὸν διακοπὴ τῆς λειτουργίας αὐτῶν τοιαύτη πέραν τῶν τριῶν (3) ὡρῶν δύναται νὰ προκαλέσῃ φθορὰν τοῦ προϊόντος.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 27 Φεβρουαρίου 1954

—

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

27264/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Συγκοινωνιῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν προσωπικοῦ ἀτμηλάτων σιδηροδρόμων, πλὴν Σ.Ε.Κ.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 45 τῆς 4 Μαρτίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ἀ.ν. 1515/1950, κυρωθέντος ὑπὸ τοῦ ν. 2339/1953, ἀποφασίζομεν:

Ὅπως εἰς τὸ πάσης φύσεως προσωπικὸν τῶν ὑπολοίπων, πλὴν τῶν Σ.Ε.Κ., ἀτμηλάτων σιδηροδρόμων (τακτικόν, ἐκτακτον, ἐπὶ συμβάσει ἢ θητείᾳ ἡμερομίσθιον κλπ.), χορηγηθῇ ἀπὸ 1ης Φεβρουαρίου 1954 αὔξησις ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν των, ἀνεξαρτήτως τοῦ συνολικοῦ ὕψους τούτων, ἐξαιρέσει μόνων τοῦ τμήματος τῶν δευτερευουσῶν ἀπολαυῶν, ὡς ἀκολούθως:

Διὰ τμῆμα ἀποδοχῶν μέχρις 1.000.000 ἢ ἡμερομισθίου μέχρι 36.000 δραχμῶν παρέχεται αὔξησις κατὰ ποσοστὸν 25 ο/ο, διὰ τμῆμα δὲ ἀποδοχῶν ἀπὸ 1.000.001 μέχρι 2.500.000 δραχμῶν ἢ ἡμερομισθίου ἀπὸ 36.001 δραχμῶν μέχρι 90.000 δραχμῶν παρέχεται αὔξησις κατὰ ποσοστὸν 20ο/ο.

Εἰς τὴν ἀνωτέρω αὔξησιν συγχωνεύεται τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 8127/1953 ἀποφάσεως ἡμῶν(*) χορηγηθὲν προσωρινὸν ἐπίδομα ἀκριβείας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 2 Μαρτίου 1954

—

27272/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Δημοσίου καὶ Ν.Π.Δ.Δ. συνδεομένου μετ' αὐτῶν διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 47 τῆς 11 Μαρτίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ν.δ. 2510/1953 καὶ 2) σχετικὴν ἐγκρισιν τῆς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 267/1953 Πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, κυρωθείσης διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2415/1953 ν.δ. συσταθείσης πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς, ἀποφασίζομεν:

Ὅπως εἰς τὸ πάσης φύσεως προσωπικὸν τοῦ Δημοσίου καὶ τῶν Ν.Π.Δ.Δ., τὸ συνδεόμενον μετ' αὐτῶν διὰ σχέσεως ἐργασίας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, χορηγηθῇ ἀπὸ 1ης Φεβρουαρίου 1954 αὔξησις ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν αὐτοῦ τῶν προβλεπομένων ὑπὸ τῶν οἰκείων συλλογικῶν συμβάσεων ἢ ἄλλων διατάξεων, ἀνεξαρτήτως τοῦ συνολικοῦ ὕψους τούτων ὡς ἀκολούθως:

Διὰ τμῆμα μὲν ἀποδοχῶν μέχρις 1.000.000 δραχμῶν ἢ ἡμερομισθίου μέχρι 36.000 δραχμῶν παρέχεται αὔξησις κατὰ ποσοστὸν 25ο/ο, διὰ τμῆμα δὲ ἀποδοχῶν ἀπὸ 1.000.001 μέχρι 2.500.000 ἢ ἡμερομισθίου ἀπὸ 36.001 μέχρις 90.000 δραχμῶν παρέχεται αὔξησις κατὰ ποσοστὸν 20ο/ο.

Εἰς τὴν ἀνωτέρω αὔξησιν συγχωνεύεται ἀπὸ τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω χρονολογίας τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 ἡμετέρας ἀποφάσεως(**) χορηγηθὲν προσωρινὸν ἐπίδομα ἀκριβείας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 6 Μαρτίου 1954

—

28512/2/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἐγκρίσεως ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου ν. 2053/1952, δι' ἧς τροποποιεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 68420/1951 κοινὴ ἀπόφασις τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Ἐμπορίου καὶ Ἐργασίας, ἀφορώσης καθορισμὸν ἡμερομισθίων ἐργατοτεχνιτῶν καὶ ἐργατριῶν τῶν ἐργοστασίων ζυμαρικῶν ἁπάσης τῆς Χώρας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 53 τῆς 19 Μαρτίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 4 § 2 τοῦ ν. 2053/1952 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν σχέσεων καὶ διαφορῶν ἐργασίας»

(*) ΕΕΔ 12, σελ. 931.
(**) ΕΕΔ 12, σελ. 806.

καὶ 2) σχετικὴν ἐπὶ τούτου ἐγκριτικὴν ἀπόφασιν τῆς κατὰ τὸ ὑπ' ἀριθ. 2415/1953 Νομοθετικὸν Διάταγμα διαλούσης ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς, ὑπ' ἀριθ. 9301/6.3.1954, ἀποφασίζομεν:

Κηρύσσομεν ἐκτελεστὴν τὴν κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 11.12.1953 ληφθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τοῦ ν. 2053/1952 ἀπόφασιν περὶ τροποποιήσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 68420/1951 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Ἐμπορίου καὶ Ἐργασίας(*), ἀφορώσης καθορισμὸν ἡμερομισθίων τῶν ἐργατοτεχνιτῶν καὶ ἐργατριῶν τῶν ἐργοστασίων ζυμαρικῶν ἀπάσης τῆς Χώρας, ἧς τὸ διατακτικὸν τροποποιεῖται ὡς ἀκολούθως ἀπὸ τῆς 11.12.1953:

1. Ἡ κατηγορία τοῦ βοηθοῦ καταργεῖται, ὁρίζονται δὲ τὰ ἡμερομίσθια τῶν ἐργατῶν ἐν γένει ὡς ἀκολούθως:

α) Ἀπὸ τῆς προσλήψεως μέχρι συμπληρώσεως διετίας δραχ. 25.000.

β) Ἀπὸ 2—4 ἔτη δραχ. 30.000.

γ) Ἀπὸ τῆς συμπληρώσεως ἐτῶν δρ. 34.000.

2. Ἡ κατηγορία τῶν συσκευαστριῶν καταργεῖται, ὁρίζονται δὲ τὰ ἡμερομίσθια τῶν γυναικῶν ἐν γένει ὡς ἀκολούθως:

α) Ἀπὸ τῆς προσλήψεως μέχρι τῆς συμπληρώσεως διετίας δραχ. 22.000.

β) Μετὰ τὴν συμπλήρωσιν διετίας δρ. 26.000.

γ) Μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τετραετίας δρ. 30.000.

3. Ἐπὶ τῶν ὡς ἄνω ἡμερομισθίων προστίθεται τὸ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (**) προβλεπόμενον ἐπίδομα ἀκριβείας.

4. Τὰ τυχὸν εἰς τοὺς ἤδη ἐργαζομένους καταβαλλόμενα ἀνώτερα ἡμερομίσθια δὲν δύνανται νὰ μειωθῶσιν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 11 Μαρτίου 1954

—

27295/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν ἐργαζομένων εἰς Τυπογραφεῖα περιφερείας Ἀθηνῶν

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 53 τῆς 19 Μαρτίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ν.δ. 2510/1953, 2) τὴν διαπιστωθεῖσαν κατόπιν μακρῶν διαπραγματεύσεων ἀσυμφωνίαν τῶν ἐν προκειμένῳ ἐνδιαφερομένων ἑκατέρωθεν ὀργανώσεων διὰ τὴν σύναψιν συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ 3) τὴν ὅλως ἐξαιρετικὴν ἀνάγκην ταχείας ρυθμίσεως τῆς προκειμένης διαφορᾶς μέχρι νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ περὶ ὑποχρεωτικῆς διαιτησίας τῶν συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας θεσμοῦ, ἀποφασίζομεν:

Ὅπως προσωρινῶς καὶ μέχρις ἐπιλύσεως ὑπὸ τῶν οἰκείων ὀργάνων διαιτησίας τῆς ὑφισταμένης συλλογικῆς διαφορᾶς ἐργασίας ἢ συνάψεως συλλογικῆς συμβάσεως, ρυθμιζούσης ταύτην, χορηγηθῇ ἀπὸ 16.2.1954 εἰς τὸ πᾶσης φύσεως ἐργατοτεχνικὸν προσωπικὸν τῶν ἐν τῇ περιφερείᾳ Ἀθηνῶν λειτουργούντων τυπογραφείων αὔξησις ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν χρονολογίαν ταύτην καταβαλλομένων ἄνευ τοῦ ἐπιδόματος ἀκριβείας ἀποδοχῶν κατὰ τὴν ἀκόλουθον κλίμακα:

α) Ἐπὶ τμήματος μηνιαίων ἀποδοχῶν μέχρις ἑνὸς ἑκατομμυρίου (1.000.000) δραχ. ἡ τμήματος ἡμερομισθίου μέχρι τριάκοντα ἓξ χιλιάδων (36.000) παρέχεται αὔξησις ἐξ εἴκοσι πέντε ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν (25 ο/ο) καὶ

β) Ἐπὶ τμήματος μηνιαίων ἀποδοχῶν ἀπὸ ἑνὸς ἑκατομμυρίου μιᾶς (1.000.001) δραχ. μέχρι δύο ἑκατομμυρίων πεντακοσίων χιλιάδων (2.500.000) ἢ τμήματος ἡμερομισθίου ἀπὸ τριάκοντα ἓξ χιλιάδων μιᾶς (36.001) δραχ. μέχρις ἑνενήκοντα χιλιάδων (90.000) δραχ. χορηγεῖται αὔξησις κατὰ εἴκοσιν ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν (20 ο/ο).

Διὰ τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω αὐξήσεως προσαυξάνονται καὶ τὰ ὑπὸ τῶν οἰκείων συλλογικῶν συμβάσεων ἢ ἀποφάσεων διαιτησίας ἢ ἐπουργικῶν ἀποφάσεων καθωρισμένα κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμερομηνίαν ἄνευ τοῦ ἐπιδόματος ἀκριβείας ἐλάχιστα ὅρια μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων τῶν ὡς ἄνω ἐργαζομένων.

Εἰς τὴν ἀνωτέρω αὔξησιν συγχωνεύεται τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 ἡμετέρας ἀποφάσεως χορηγηθὲν ἐπίδομα ἀκριβείας ζωῆς(*).

Ἐν Ἀθήναις τῇ 11 Μαρτίου 1954

—

5266/1954 Ἀπόφ. Ἐπιτροπῆς ἐξ Ὑπουργῶν

Περὶ ἐγκρίσεως ἀποφάσεως Συμβουλίου Ν. 2053/1952 ἀφορώσης τὸν καθορισμὸν ἀποδοχῶν ὁδηγῶν αὐτοκινήτων τοῦ Ε.Ο.Μ.Α.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 44 τῆς 4 Μαρτίου 1954)

Ἡ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 267/1953 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου συσταθεῖσα ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπή,

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 267/1953 Πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀποφασίζομεν:

Κυροῦμεν τὴν κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 11.12.1953 ληφθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τοῦ Νόμου 2053/1952 ἀπόφασιν περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν ὁδηγῶν αὐτοκινήτων τοῦ Ε.Ο.Μ.Α.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Φεβρουαρίου 1954

—

27187/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν ὁδηγῶν αὐτοκινήτων Ε.Ο.Μ.Α.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 44 τῆς 4 Μαρτίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 4 § 2 τοῦ ν. 2053/1952 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν σχέσεων καὶ διαφορῶν ἐργασίας», 2) τὴν ὑπ' ἀριθ. 5266/8.2.1954 ἐπὶ τούτου σχετικὴν ἐγκριτικὴν ἀπόφασιν τῆς κατὰ τὸ ὑπ' ἀριθ. 2415/1953 νομ. διάταγμα ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς, ἀποφασίζομεν:

Κηρύσσομεν ἐκτελεστὴν τὴν κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 11.12.1953 ληφθεῖσαν ἀπὸ τοῦ Συμβουλίου τοῦ ν. 2053/1952 ἀπόφασιν περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν ὁδηγῶν αὐτοκινήτων Ε.Ο.Μ.Α., ἔχουσαν οὕτω:

Τὸ Συμβούλιον, λαβὸν ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ν. 2053/1952, ἀποφασίζει ὁμοφώνως καὶ καθορίζει ὡς ἀκολούθως τὸ μισθολόγιον τῶν ὁδηγῶν φορτηγῶν αὐτοκινήτων τοῦ Ε.Ο.Μ.Α. ἀπὸ τῆς 11.12.1953:

Α'. Βασικαὶ ἀποδοχαί

1)	Ὁδηγὸς	Α' τάξεως	δραχ. 820.000
2)	»	Β' »	» 770.000
3)	»	Γ' »	» 720.000

(*) ΕΕΔ 11, σελ. 109.
(**) ΕΕΔ 12, σελ. 806.

(*) ΕΕΔ 12, σελ. 806.

Εἰς τοὺς ἀνωτέρω βασικοὺς μισθοὺς προστίθεται τὸ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας(*) προβλεπόμενον ἐπίδομα ἀκριβείας.

Β'. Δευτερεύουσαι ἀποδοχαί

Ι. Ὑπερωκτάωρος ἐργασία.

Διὰ κάθε ὥραν ἐργασίας τοῦ ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου πέραν τοῦ ὀκταώρου ἡμερησίως χορηγεῖται ὑπερωριακὴ ἀποζημίωσις.

Ἡ ἀποζημίωσις αὕτη ἐξάγεται ἐκ τῶν βασικῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν προσηυξημένων κατὰ 0.25 καὶ ἐπιμεριζομένων εἰς 240 ἐργασίμους ὥρας.

ΙΙ. Χιλιομετρικαὶ ἀποζημιώσεις.

1) Δι' ἕκαστον διανυόμενον ὑπὸ τοῦ ὁδηγοῦ διὰ τοῦ αὐτοκινήτου του χιλιόμετρον εἰς ἀστικὰς μεταφορὰς δραχ. 100.

2) Δι' ἕκαστον διανυόμενον ὑπὸ τοῦ ὁδηγοῦ διὰ τοῦ αὐτοκινήτου χιλιόμετρον εἰς ὑπεραστικὰς μεταφορὰς, ὡς κάτωθι:

α) Μέχρι διανύσεως 1.000 χιλιομ. ἀνὰ χιλιόμ. δραχ. 100. β) Ἀπὸ 1001—1500 χιλιομ. ἀνὰ χιλιόμ. δραχ. 120. γ) Ἀπὸ 1501—2000 χιλιομ. ἀνὰ χιλιόμ. δραχ. 140. δ) Ἀπὸ 2001—2500 χιλιομ. ἀνὰ χιλιόμ. δραχ. 160. ε) Ἀπὸ 2501—3000 χιλιομ. ἀνὰ χιλιόμ. δραχ. 180. στ) Ἀπὸ 3000 καὶ ἄνω χιλιομ. ἀνὰ χιλιόμ. δραχ. 200.

Ὡς ὑπεραστικαὶ μεταφοραὶ νοοῦνται αἱ ἐκτελούμεναι εἰς ἀκτῖνα πέραν τῶν 20 χιλιομέτρων ἀπὸ τῆς ἕδρας τοῦ κλιμακίου, εἰδικῶς δὲ διὰ τὰ αὐτοκίνητα τοῦ κλιμακίου Πειραιῶς αἱ ἐνεργούμεναι εἰς ἀκτῖνα πέραν τῶν 20 χιλιομέτρων ἀπὸ τῆς Πλατείας Ὁμονοίας.

ΙΙΙ. Ἀποζημιώσεις διανυκτερεύσεων ἐκτὸς ἕδρας.

Δι' ἑκάστην ἡμέραν παραμονῆς τοῦ ὁδηγοῦ ἐκτὸς ἕδρας δραχ. 15.000.

Ὡς ἡμέραι ἐκτὸς ἕδρας θεωροῦνται αἱ τοιαῦται, καθ' ἃς τὸ αὐτοκίνητον ἐπανέρχεται εἰς τὴν ἕδραν του μετὰ τὴν ὄγδοην ὥραν τῆς ἑπομένης.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Φεβρουαρίου 1954

—

11206/1954 Ἀπόφ. τῆς Πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς

Περὶ αὐξήσεως καὶ ἐνσωματώσεως τοῦ ἐπιδόματος ἀκριβείας εἰς τὰς τακτικὰς ἀποδοχὰς τῶν ἐπὶ σχέσει ἐργασίας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου ὑπηρετούντων μισθωτῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 62 τῆς 27 Μαρτίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 267/1953 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀποφασίζομεν:

Τὸ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 44203/1953 ἡμετέρας ἀποφάσεως καὶ τῆς τοιαύτης ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 (*) τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας προβλεπόμενον ἐπίδομα ἀκριβείας, αὐξανόμενον ἀπὸ 1ης Μαρτίου 1954 ἀντιστοίχως ἀπὸ 12 % εἰς 15 % καὶ ἀπὸ 7 % εἰς 10 %, ἐνσωματοῦται ἀπὸ τῆς αὐτῆς χρονολογίας (1.3.1954) εἰς τὰς τακτικὰς ἀποδοχὰς τῶν ἐπὶ σχέσει ἐργασίας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου ὑπηρετούντων παρ' οἱῳδήποτε ἐργοδότῃ μισθωτῶν, καταργουμένης πάσης ἀντιθέτου διατάξεως τῶν προμνησθεισῶν ἀποφάσεων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 19 Μαρτίου 1954 (**)

(*) ΕΕΔ 12, σελ. 806.

(**) *Σημ. ΕΕΔ*: Ἡ σχετικὴ ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας δὲν ἐδημοσιεύθη εἰσέτι.

ΙΙ. ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

56001/1/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως ἄρθρου Κανονισμοῦ Λειτουργίας Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Μισθωτῶν Κλωστοϋφαντουργίας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 44 τῆς 4 Μαρτίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1. Τὸ ἄρθρ. 59 § 1 τοῦ ἀ.ν. τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ἀ.ν. 694/1937 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας».

2) Τὸ ὑπ' ἀριθ. 2520/1953 ν.δ. «περὶ προσδιορισμοῦ τῶν ἀντικειμένων, ἐφ' ὧν ἐφαρμόζεται ἡ διαδικασία ἡ διαγραφομένη ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ἀ.ν. τῆς 11.11.1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας κλπ.».

3) Τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 ν.δ. «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς, κυρωθέντος διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1392/1949 ν.δ.

4) Πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Μισθωτῶν Κλωστοϋφαντουργίας, ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 10579/30.12.153 ἀναφορᾶς του.

5) Γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. Σ.Κ.Α. 17/1954), συνεδριάσεως 19ης τῆς ΙΑ' περιόδου τῆς 18.1.1954, ἀποφασίζομεν:

Ὅπως ἡ § 10 τοῦ ἄρθρ. 65 τοῦ Κανονισμοῦ Λειτουργίας τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Μισθωτῶν Κλωστοϋφαντουργίας τροποποιηθῇ, ὡς ἑξῆς:

10. Ὀφειλαὶ πρὸς τὸ Ταμεῖον ἐκ καθυστερουμένων εἰσφορῶν καὶ προσαυξήσεων τελῶν ἀναγομένων εἰς τὸ μέχρι τῆς 31.12.1953 χρονικὸν διάστημα δύνανται δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ., ἐγκρινομένης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, νὰ ἐξοφλῶνται εἰς 24 ἰσοπόσους μηνιαίας δόσεις, ἐφ' ὧν ἠθελον ὑποβληθῆ πρὸς τοῦτο αἰτήσεις ὑπὸ τοῦ ὑποχρέου ἐργοδότου ἐντὸς διμήνου ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης καὶ ὑπὸ τοὺς κάτωθι ὅρους:

α) μετὰ τῶν ὡς ἄνω δόσεων θὰ καταβάλλωνται ἐμπροθέσμως καὶ κανονικῶς καὶ αἱ τρέχουσαι εἰσφοραί.

β) κατὰ τὴν ὑποβολὴν τῆς αἰτήσεως θὰ καταβληθοῦν αἱ τρέχουσαι εἰσφοραὶ αἱ ἀναγόμεναι εἰς τὸ ἀπὸ 1.1.1954 μέχρι τῆς ὑποβολῆς τῆς αἰτήσεως χρονικὸν διάστημα.

γ) ἡ πρώτη δόσις εἶναι καταβλητέα ἐντὸς μηνὸς τὸ βραδύτερον ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως εἰς τὸν ἐνδιαφερόμενον τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ.

δ) ἡ ἐξ μέρους τοῦ ὑποχρέου καθυστέρησις καταβολῆς μέχρι δύο μηνιαίων δόσεων καθιστᾷ ἀπαιτητὸν ὁλόκληρον τὸ ὀφειλόμενον ποσόν.

Ἡ παροῦσα, ἧς ἡ ἰσχὺς ἄρχεται ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ ἑπομένου τῆς δημοσιεύσεώς της μηνός, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12 Φεβρουαρίου 1954

56228/1954 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί προσθήκης μεταβατικής διατάξεως εἰς Καταστατικόν τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 35 τῆς 18 Φεβρουαρίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὸ ἄρθρ. 59 § 1 τοῦ ἀ.ν. τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ἀ.ν. 694/1937 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας», 2) τὸ ὑπ' ἀριθ. 2520/1953 ν. δ/γμα «περὶ προσδιορισμοῦ τῶν ἀντικειμένων, ἐφ' ὧν ἐφαρμόζεται ἡ διαδικασία ἡ διαγραφομένη ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ἀ.ν. τῆς 11.11.1935 «περὶ ὀργανώσεως τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας κλπ.», 3) τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 ν.δ. «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς», κυρωθέντες διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1392/1949 ν.δ., 4) πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1720/14.11.1953 ἀναφορᾶς του, 5) γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. Σ.Κ.Α. 1720/14.11.1953), συνεδρίασις 6η τῆς ΙΑ' περιόδου τῆς 26.11.1953, ἀποφασίζομεν:

Ὅπως ἐν τέλει τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ προστεθῇ μεταβατικὴ διάταξις, ἔχουσα οὕτω:

«Τὸ Δ.Σ. τοῦ Ταμείου δύναται, δι' ἀποφάσεώς του ἐφ' ἅπαξ ἐκδιδομένης ἐντὸς τριμήνου ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης καὶ ἐγκρινομένης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, νὰ ἀπαλλάξῃ τὸν Ε.Ε.Σ. ἐκ τῶν ὀφειλομένων ὑπὸ τούτου προσθέτων τελῶν, τόκων καὶ λοιπῶν προστίμων διὰ καθυστερημένως καταβληθείσας εἰσφορὰς πρὸς τὸ Ταμεῖον καὶ ἀφορώσας τὸ μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου 1953 χρονικὸν διάστημα, ἐφ' ὅσον ἡ καθυστέρησις τῆς καταβολῆς προῆλθεν ἐξ ἐπαρκῶς ἠτιολογημένων κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίων λόγων».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Ἰανουαρίου 1954

—

56064/1954 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περὶ τροποποιήσεως παραγράφου Καταστατικοῦ Ταμείου Προνοίας Προσωπικοῦ Σ.Ε.Κ.

(Ε.Κ. τ. β' φ. 86 τῆς 16 Φεβρουαρίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τὸ ἄρθρ. 59 § 1 τοῦ ἀ.ν. τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ἀ.ν. 694/1937 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας», 2) Τὸ ὑπ' ἀριθ. 2520/1953 ν.δ. «περὶ προσδιορισμοῦ τῶν ἀντικειμένων, ἐφ' ὧν ἐφαρμόζεται ἡ διαδικασία ἡ διαγραφομένη ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ἀ.ν. τῆς 11.11.1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας κλπ.». 3) Τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 ν. δ/τος «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς», κυρωθέντος διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1392/1949 ν.δ. 4) Πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Προνοίας Προσωπικοῦ Σ.Ε.Κ., ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 22349/10.12.1953 ἀναφορᾶς του. 5) Γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. Σ.Κ.Α. 447/1953), συνεδρίασις 13η τῆς ΙΑ' περιόδου τῆς 23.12.1953, ἀποφασίζομεν:

Ὅπως ἡ παράγραφος 1 τοῦ ἄρθρου 21 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Προνοίας Προσωπικοῦ Σ.Ε.Κ. τροποποιηθῇ ὡς ἑξῆς:

«Τὸ Ταμεῖον ὑποχρεοῦται, ὅπως εἰς τοὺς ἀποχωροῦντας ἢ ἀπολυομένους μετόχους, καθὼς καὶ εἰς τοὺς κληρονόμους αὐτῶν, μετὰ τὴν τήρησιν τῶν ἀπαιτουμένων διατυπώσεων, καταβάλῃ τὸ ἀναλογοῦν αὐτοῖς βοήθημα ἐντὸς ἓξ (6) μηνῶν τὸ βραδύτερον ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἀποχωρήσεώς των».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Ἰανουαρίου 1954

—

56920/1/1954 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περὶ προσθήκης παραγράφου εἰς Καταστατικὸν Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ξενοδοχοϋπαλλήλων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 47 τῆς 11 Μαρτίου 1954)

Ἀποφασίζομεν:

Ὅπως ἐν τέλει τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ξενοδοχοϋπαλλήλων προστεθῶσι παράγραφοι ὑπ' ἀριθ. 6 καὶ 7, ἔχουσαι οὕτω:

6. Κατὰ τὴν πληρωμὴν τῶν μισθῶν ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται νὰ παρακρατῇ τὰς βαρυνούσας τοὺς ἠσφαλισμένους εἰσφορὰς καὶ νὰ ἀποδίδῃ ταύτας εἰς τὸ Ταμεῖον ὁμοῦ μετὰ τῶν βαρυνουσῶν τοῦτον συνεισφορῶν τὸ βραδύτερον ἐντὸς τοῦ ἀμέσως ἑπομένου μηνός.

Ἐὰν ὁ ἐργοδότης δὲν παρακρατήσῃ καὶ ἀποδώσῃ εἰς τὸ Ταμεῖον τὰς εἰσφορὰς ταύτας ἐκ τῶν μισθῶν τῶν ἠσφαλισμένων ἐντὸς τῆς ὑπὸ τοῦ προηγουμένου ἐδαφίου ὁριζομένης προθεσμίας βαρύνεται οὗτος μὲ τὴν καταβολὴν καὶ τῶν εἰσφορῶν τοῦ ἠσφαλισμένου.

Ἐπὶ πλειόνων ἐργοδοτῶν, ἐκμεταλλευομένων τὴν αὐτὴν ἐπιχείρησιν, ἕκαστος τούτων εὐθύνεται ἀλληλεγγύως καὶ εἰς ὁλόκληρον.

7. Εἰσφοραὶ μὴ καταβληθεῖσαι ἐμπροθέσμως ἐπιβαρύνονται διὰ τοῦ νομίμου τόκου ὑπερημερίας, ὡς καὶ διὰ προσθέτου τέλους ἓξ 1 ο/ο δι' ἕκαστον μῆνα καθυστερήσεως καὶ μέχρις 100ο/ο τοῦ ὀφειλομένου ποσοῦ.

Ἡ καταβολὴ τῶν καθυστερουμένων εἰσφορῶν, ἀναπροσαρμοζομένων συμφώνως τῷ ἀ.ν. 1022/1946, θὰ ἐνεργῆται εἰς τὰ Γραφεῖα τοῦ Ταμείου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Φεβρουαρίου 1954

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Πολιτική τοῦ Κράτους, ὡς ἀνηγγέλθη, εἶναι ἡ καθιέρωσις ἐλευθερίας τῶν ἐργαζομένων καὶ ἐργοδοτῶν πρὸς καθορισμὸν ὑπ' αὐτῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων διὰ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας. Τοῦτο ὅμως προϋποθέτει τὴν διὰ νόμου κατάργησιν τοῦ ἰσχύοντος ἀκόμη ν. 2053/1952 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν σχέσεων καὶ διαφορῶν ἐργασίας» (ΕΕΔ 11, 485), ὁ ὁποῖος ἐπιβάλλει φραγμοὺς εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῶν ἐνδιαφερομένων νὰ διαπαγκνίζωνται νομίμως τὰς ἀποδοχὰς τῶν μισθωτῶν, ἄνευ τῆς ἐγκρίσεως τῆς συναφθείσης συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου κατὰ τὸν ν. 2053 Συμβουλίου. Ἡ κατάργησις, ἑπομένως, τοῦ νόμου τούτου καὶ ἡ συνεπείᾳ αὐτοῦ ἀφαίρεσις ἀπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς ἁρμοδιότητος νὰ ἐγκρίνῃ ἢ ὄχι μίαν συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας, ἄνευ τοῦ ὁποίου, κατὰ τὸ ἄρθρον 6 τοῦ ν. 2053/1952, δὲν ἰσχύει αὐτή, δύναται νὰ δώσῃ νομικὴν καὶ οὐσιαστικὴν ἰσχὺν εἰς συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας. Καὶ ναὶ μέν, κατὰ σχετικὰς ἐκ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας πληροφορίας, ἔχει ἑτοιμασθῇ τὸ σχετικὸν σχέδιον νόμου, ὑπολείπεται ὅμως ἀκόμη ἡ διαδικασία τῆς ψηφίσεώς του ὑπὸ τῆς Βουλῆς.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἀναγγέλλεται, διὰ τοῦ καθημερινοῦ Τύπου, χωρὶς ἀκόμη βεβαίως, κατὰ τὰ ἄνω σημειούμενα, νὰ δύνανται νὰ ἰσχύσουν νομίμως, συλλογικαί τιναι συμβάσεις ἐργασίας, σχετικαὶ μὲ ἀποδοχὰς κατηγοριῶν τινων μισθωτῶν.

Ἀπὸ ὅσα πληροφορούμεθα, συμφωνοῦνται ὑπὸ τῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων ἀποδοχαὶ ἀναδρομικῶς πρὸ τῆς νομικῆς ἰσχύος τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας. Θὰ γνωρίζῃ, πιστεύομεν, τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας ὅτι, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἰσχύοντος ν. 16/21 Νοεμβρίου 1985 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας», αἱ ὁρᾶ ἀμφισβητούμενον εἶναι εἰς τὴν δικαστηριακὴν πρᾶξιν καὶ τὴν ἐπιστήμην, τὸ ζήτημα, ἂν νομίμως οἱ συλλογικῶς συμβαλλόμενοι δύνανται νὰ ὁρίσουν χρόνον ἰσχύος συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας προγενέστερον τῆς νομίμου κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ ἀνωτέρω νόμου καταθέσεως. Διὰ νὰ μὴ ἀμφισβητῶνται, ἑπομένως, καὶ κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν νέων συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας αἱ ἐλάβεραι αὐταὶ διὰ τὴν σταθερότητα τοῦ δικαίου ἀμφισβητήσεις, θὰ πρέπει νὰ ρυθμισθῇ νομοθετικῶς καὶ τὸ ζήτημα αὐτό, μὲ τὴν εὐκαιρίαν τοῦ σχεδιαζομένου νόμου.

Ἐξ ἄλλου, ὡς ἐσημειώσαμεν καὶ ἄλλοτε, εἶναι ἀναγκαῖον διὰ τὴν ὁμαλὴν καὶ ἀκριβῆ ἐκπλήρωσιν τῶν συμφωνουμένων ὅρων τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας νὰ νομοθετηθοῦν εἰδικαὶ ἀστικαὶ λογικαὶ κυρώσεις, ἀνεξαρτήτως τῶν ποινικῶν τοιούτων, καὶ λέγομεν λογικαί, ἐνθυμούμενοι τὰς μέχρι σχεδὸν παραλόγου, εἰς ὡρισμένας περιπτώσεις, ἀστικὰς κυρώσεις τῶν γενικῶν συλλογικῶν συμβάσεων τοῦ Νοεμβρίου 1947, αἱ ὁποῖαι κατέληξε νὰ μὴ ἐφαρμοσθοῦν σχεδὸν εἰς τὴν πρᾶξιν.

ΕΠΙ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΗΣΕΩΣ

Ἐπιστήμη καὶ δικαστηριακὴ πρᾶξις δέχονται ὁμοφώνως, ὅτι κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ διοικητικοῦ δικαίου ἡ διοικητικὴ πρᾶξις, ἡ ὁποία ἐκδίδεται, κατ' ἐξουσιοδότησιν νόμου, δὲν ἔχει ἀναδρομικὴν ἰσχύν, ἐκτὸς ἂν ὁ ἐξουσιοδοτῶν νόμος παρέχῃ τοιαύτην εὐχέρειαν (*Μ. Στασινοπούλου*, Αἱ διοικητικαὶ πράξεις, ἐκδ. 1951, σελ. 139, Σ.Ε. 302/1945, ΕΕΔ 5, 43).

Ἡ ἀρχὴ αὐτὴ τοῦ διοικητικοῦ δικαίου ἐφηρμόσθη ἐπαναλημμένως ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας καὶ διὰ τὴν δυνάμει τοῦ ν. 28/1944 ἐξουσιοδότησιν τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας πρὸς καθορισμὸν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν, ἐχειδάθη δέ, μετὰ τὴν σχετικὴν ἐπὶ τοῦ θέματος νομολογίαν, νὰ εἰσαχθῇ εἰδικὸς νόμος, ὁ ἀ.ν. 866/1946, ὁ ὁποῖος ἔδωσε σαφῆ περὶ ἀναδρομικῆς ρυθμίσεως ἀποδοχῶν ἐξουσιοδότησιν. Ὑπὸ τὸ πνεῦμα τοῦτο ἐκινήθη καὶ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ ν. 2053/1952 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν σχέσεων καὶ διαφορῶν ἐργασίας».

Ἰσχύοντος τοῦ τελευταίου αὐτοῦ νόμου ἐνομοθετήθη εἰς τὸ ν.δ. 2510/1953 «περὶ ρυθμίσεως ζητημάτων τινῶν τοῦ προσωπικοῦ Ταμιευτηρίων Ἱδρυμάτων» (ΕΕΔ 12, 923) ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 12 αὐτοῦ, ἡ ὁποία ἔχει ὡς ἑξῆς: Εἰς ὅλως ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις δύναται ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας δι' ἀποφάσεων αὐτοῦ, δημοσιευομένων διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, νὰ καθορίζῃ τοὺς μισθοὺς καὶ τὰ ἡμερομίσθια, τὰς προσαυξήσεις αὐτῶν καὶ ἂν γένῃ τὰς πάσης φύσεως ἀποδοχὰς τῶν μισθωτῶν ἐν γένει τῶν παρεχόντων τὰς ὑπηρεσίας των ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου εἰς οἱονδήποτε ἐργοδότην, φυσικὸν ἢ νομικὸν πρόσωπον, τὸ Δημόσιον καὶ τὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου.

Ἡ διάταξις αὐτή, στενῶς ἐφαρμοστέα, ἀφοῦ ἀναφέρεται εἰς «*ὅλως ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις*», δὲν παρέχει, νομίζομεν, δικαίωμα εἰς τὴν Διοικητικὴν Ἀρχὴν νὰ προβαίνῃ ἀναδρομικῶς εἰς αὔξησιν ἀποδοχῶν. Ἀντιθέτως ἡ χρῆσις τῆς ἐξουσιοδοτήσεως «*εἰς ὅλως ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις*» ὑποδεικνύει τὴν ἠθελημένην ἐκ τοῦ νόμου δυνατότητα τοῦ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς διοικητικῆς πράξεως. Ἐν τούτοις διαφόρως ἀντελήφθη τὴν ἐξουσιοδότησιν τοῦ νόμου ἡ ἁρμοδία Διοικητικὴ Ἀρχὴ (βλέπε ἔναρξιν τῆς χρήσεως τῆς ἐξουσιοδοτήσεως εἰς δημοσιευομένας ἀνωτέρω, σελ. 388, 389, ἀποφάσεις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας).

Χρέος παντὸς κοινωνικοῦ ἀνθρώπου εἶναι νὰ ἐπικροτῇ πᾶν μέτρον, τὸ ὁποῖον βελτιώνει τὴν δυσχερῆ οἰκονομικὴν θέσιν τῶν ἐργαζομένων. Ἡ βελτίωσις ὅμως αὐτὴ προδιαγράφεται ὑπὸ τῶν νόμων κατὰ τὸν εἰς αὐτοὺς τρόπον. Ἂν ἡ διοικητικὴ πρᾶξις δραδύνῃ νὰ λάβῃ τὸ εἰς τὴν ἐξουσίαν τῆς Διοικήσεως μέτρον καὶ θέλῃ νὰ μετριάσῃ τὰς συνεπείας ἐκ τῆς δραδύτητος, δὲν σημαίνει φυσικὰ ὅτι πρέπει νὰ συγχωρῆται τὸ παράνομον αὐτῆς.

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ

Εἰς τὴν Α.Π. 201/1954, ἀνωτέρω σελ. 349, καὶ εἰς τὸν 26ον στίχον αὐτῆς, α' στήλη, μετὰ τὴν φράσιν «. . . ἀφοῦ τὸ ἐνδικον τοῦτο δοθὲν . . .» νὰ προστεθῇ «ἢ τὸ ἐκ τοῦ ν. 630/1945 τοιοῦτον . . .»

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 13ος—Τεύχος 8 (302)

Ἀθῆναι, 15 Ἀπριλίου 1954

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΕΚ ΤΗΣ ΥΠΕΡΗΜΕΡΙΑΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ ΩΣ ΔΑΝΕΙΣΤΟΥ (*)

Ὑπὸ τοῦ κ. Κ. Ι. ΔΗΜΑΚΗ, Δικηγόρου

Περιεχόμενα

1.—Ἡ παροχὴ τοῦ μισθωτοῦ. - Χαρακτὴρ αὐτῆς ὡς διαρκοῦς καὶ ὡς species.
2.—Ἡ προσφορὰ τῆς παροχῆς. - Διάκρισις προσφορᾶς καὶ ἐκπληρώσεως.
3.—Ἡ προσφορὰ τῆς παροχῆς καὶ ἡ ὑπερημερία ἔχουν διαρκῆ χαρακτῆρα: α) Ἡ πραγματικὴ προσφορά, β) Ἡ ρητὴ προσφορά.
4.—Ἡ ὑπερημερία καταστρέφει τὴν παροχὴν ἐργασίας (ἄμεσος ἢ καταχρηστικὴ ἀδυναμία παροχῆς).
5.—Ἀδυναμία παροχῆς κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου ὡς δανειστοῦ.
6.—Ἀδυναμία τοῦ ἐργοδότου πρὸς ἀποδοχὴν τῆς παροχῆς καὶ ἐκ ταύτης ὑπερημερία τούτου.
7.—Συνέπειαι ὑπερημερίας.

§ 1

Ἡ παροχὴ τοῦ μισθωτοῦ

Τὸ ἄρθρον 349 Α.Κ., ὅπερ θέτει τοὺς γενικοὺς ὅρους τῆς ὑπερημερίας τοῦ δανειστοῦ (καὶ εἰς ὃ βεβαίως ἀναφέρεται τὸ ἄρθρ. 656, ὁρίζει, ὅτι ὁ δανειστὴς καθίσταται ὑπερήμερος, ἐὰν δὲν ἀποδέχηται τὴν πράγματι καὶ προσηκόντως προσφερομένην αὐτῷ παροχήν. Ποία εἶναι ἡ παροχὴ τοῦ μισθωτοῦ (ὀφειλέτου) ὁρίζει τὸ ἄρθρον 648 ὡς ἑξῆς: «Ὁ μὲν μισθωτὸς ὀφείλει ν ὰ π α ρ έ χ ῃ τὴν ἐργασίαν αὐτοῦ ἐφ' ὡρισμένον ἢ ἀόριστον χ ρ ό ν ο ν» εἰς τὸν ἐργοδότην, οὗτος δὲ ὀφείλει ἀντιστοίχως «νὰ καταβάλλῃ τὸν συμφωνηθέντα μ ι σ θ ό ν».

Ἐπὶ τῆς παροχῆς τοῦ μισθωτοῦ ὀφειλέτου (ἐξεταζομένης ἐνταῦθα ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τοῦ ἀπασχολοῦντος ἡμᾶς προβλήματος, ἤτοι τῆς ὑπερημερίας τοῦ δανειστοῦ, καθ' ὅσον ἡ παροχὴ τοῦ μισθωτοῦ ἐξετάζεται γενικώτερον εἰς ἄλλο κεφάλαιον) σκόπιμον νὰ λεχθοῦν τὰ ἑξῆς:

Α) ***Ἡ παροχὴ εἶναι διαρκής.*** Παρατηροῦμεν ἀμέσως ὅτι τὸ στοιχεῖον τῆς χρονικῆς διαρκείας εἶναι συστατικὸν στοιχεῖον τῆς παροχῆς τοῦ μισθωτοῦ καὶ συνεπῶς καὶ τῆς συμβάσεως ἐργασίας (βλέπε καὶ argumentum ἐκ τῆς § 2 τοῦ ἰδίου ἄρθρου).

Τὸ στοιχεῖον ὅμως τῆς χρονικῆς διαρκείας δὲν πρέπει νὰ τὸ θεωρῶμεν ἁπλῶς ὡς ἐξωτερικὸν στοιχεῖον, ἤτοι ὡς καθορισμὸν τῶν χρονικῶν ὁρίων, ἐνάρξεως καὶ λήξεως, τῆς σχέσεως ἐργασίας. Πέραν τούτου ἡ χρονικὴ διάρκεια ἐν τῇ παροχῇ ἐργασίας σ υ ν υ φ α ί ν ε τ α ι μετ' αὐτῆς. (Βλέπε μελέτην **μας** ἐν ΕΕΔ 12, 521 ἑπ.). Ἡ παρατήρησις αὕτη μᾶς χρησιμεύει νὰ ἐπισημάνωμεν ἀκριβῶς τὸ ἀντικείμενον τῆς παροχῆς τοῦ μισθωτοῦ εἰς τὰ πλαίσια τοῦ ἰσχύοντος δικαίου. Πράγματι ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ὁ ἐργοδότης δεσμεύει διὰ τῆς σχετικῆς ἐνοχῆς τὸν μισθωτὸν (ὡς ἐλεύθερον ἄνθρωπον) ἐπὶ χ ρ ό ν ο ν τινά, σημαίνει ὅτι δεσμεύει μίαν ἐπὶ χρόνον ποσότητα ἐνεργείας ἢ δυνάμεως, τῆς ὁποίας πηγὴ εἶναι ὁ μισθωτός. Ἐὰν δὲν ὑπῆρχεν ἡ συνύφανσις τῆς παροχῆς μὲ τὴν χρονικὴν διάρκειαν, τότε ὡς ἀντικείμενον τῆς παροχῆς θὰ ἦτο τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐργασίας ὡς συμβαίνει ἐπὶ ἐργολαβίας, ἐπὶ πωλήσεως προϊόντος τινὸς κλπ., ἅτινα εἶναι ἐπίσης ἀποτελέσματα ἀνθρωπίνης ἐνεργείας, τὴν ὁποίαν ὅμως εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας δὲν ἠθέλησε εὐθέως καὶ ἐπὶ ἰδίῳ κινδύνῳ νὰ δεσμεύσῃ ὁ δανειστής. Ἀκόμη, ἐὰν δὲν ὑπῆρχε τὸ στοιχεῖον τῆς διαρκείας ἐν τῇ συμβάσει ἐργασίας θὰ ἦτο ἀδύνατος ἡ ὕπαρξις ἐξαρτήσεως, ὡς γίνεται δεκτὴ αὕτη ὑπὸ τὸ ἰσχύον δίκαιον.

(*) Ἡ παροῦσα μελέτη ἀποτελεῖ ἀπόσπασμα εὐρυτέρας ἐργασίας περὶ τῆς συμβάσεως ἐργασίας κατὰ τὸν Ἀστικὸν Κῶδικα.

Ἀνεξαρτήτως ὅλων τούτων, γίνεται παρ' ὅλων δεκτόν, ὅτι ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρου 648 «χρονικὴ διάρκεια» καθιστᾷ τὴν παροχὴν τοῦ μισθωτοῦ διαρκῆ ἢ διαδοχικὴν (successive). Ὑπὸ τὸν χαρακτηρισμὸν δὲ τοῦτον ἐννοοῦμεν, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὰς στιγμιαίας παροχάς, ὅτι ἡ ἐκπλήρωσις ταύτης δὲν πραγματοποιεῖται εἰς χρονικήν τινα στιγμήν, ἀλλ' εἰς περισσοτέρας διαδοχικὰς στιγμὰς ἐντὸς τοῦ χρόνου διαρκείας τῆς συμβάσεως. Μὲ ἄλλας λέξεις ὁ μισθωτὸς ὑποχρεοῦται νὰ παρέχῃ διαρκῶς ὑπὸ τοὺς περιορισμούς, ἐννοεῖται, τῶν εἰδικῶν νόμων, καθ' ὅλον τὸν χρόνον τῆς συμβάσεως (βλέπε πλέον χαρακτηριστικὴν διατύπωσιν ἐπὶ μισθώσεως πράγματος εἰς ἄρθρα 574, 575). Οὕτως ἐὰν προσλάβῃ τις ἕνα λογιστὴν δι' ὡρισμένον χρόνον, οὗτος ὑποχρεοῦται νὰ ἐργάζηται διαρκῶς, ἤτοι καθ' ὅλας τὰς ὥρας ἡμερησίως, τὰς ὁποίας ὁρίζει ὁ νόμος ἢ ἡ συμφωνία. Ἐὰν λοιπὸν ὁ μισθωτὸς ἐργασθῇ ἡμέραν τινὰ ἐπὶ δύο ὥρας, δὲν δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ, ὅτι ἐξεπλήρωσε τὴν παροχήν του, ἔστω καὶ ἂν ἀποδείξῃ, ὅτι τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐργασίας του, λόγῳ τῆς ἱκανότητος τοῦ μισθωτοῦ, ἰσοῦται μὲ τὸ ἀποτέλεσμα, ὅπερ ἕτερος μισθωτὸς παρήγαγεν εἰς ἐργασίαν ὀκταώρου. Ἢ, ἐὰν τις προσλάβῃ ἕνα ὑπάλληλον ἐπὶ ἕνα μῆνα, δὲν δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ, ὅτι μετὰ ἐργασίαν 15 ἡμερῶν ὁ μισθωτὸς ἐξεπλήρωσε τὴν παροχήν του. Εἰς ὅλας αὐτὰς τὰς περιπτώσεις ὑπάρχει ἐκπλήρωσις τῆς παροχῆς, ἀλλὰ μερικὴ ἐκπλήρωσις, ἀκριβῶς ἐκ τοῦ λόγου ὅτι ἡ παροχὴ εἶναι διαρκής, δηλ. πρέπει νὰ συνεχίζηται ἐπὶ τὸν συμπεφωνημένον χρόνον.

Β'. ***Ἡ παροχὴ εἶναι παροχὴ εἴδους*** (species). Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 651 διακηρύσσει τὸν αὐστηρῶς προσωπικὸν χαρακτῆρα τῆς σχέσεως ἐργασίας. Ἐκ τοῦ λόγου λοιπὸν ὅτι ἡ παροχὴ δέον νὰ ἐκπληρωθῇ ὑπὸ τοῦ συγκεκριμένου προσώπου, δὲν καταλείπεται στάδιον ἀοριστίας, ἀλλ' ἡ παροχὴ τυγχάνει αὐστηρῶς καθωρισμένη, ἄλλοις λόγοις εἶναι παροχὴ εἴδους (βλέπε ἀντὶ ἄλλου *Κ. Τριανταφυλλόπουλον* ΕΕΝ 1954 σελ. 15 καὶ *ἡμέτερον* ἄρθρον ἐν ΕΕΔ 4, σελ. 308). Ἀντιθέτως ἡ παροχὴ τοῦ ἐργοδότου (ὀφειλέτου) εἶναι κατὰ κανόνα παροχὴ γένους. (Περὶ τούτου θὰ διαλάβωμεν εἰς ἕτερον κεφάλαιον).

§ 2

Ἡ προσφορὰ τῆς παροχῆς τοῦ μισθωτοῦ

Κατὰ τὸ αὐτὸ ἄρθρον 349 προϋπόθεσις τῆς ὑπερημερίας τοῦ δανειστοῦ εἶναι ἡ προσφορὰ (προσήκουσα καὶ πραγματικὴ) τῆς παροχῆς. Ἐπὶ τῆς «προσφορᾶς» τοῦ μισθωτοῦ εἶναι χρήσιμοι αἱ ἀκόλουθοι παρατηρήσεις:

1. Ἡ ὀφειλὴ τοῦ μισθωτοῦ, ἐλέχθη ἀνωτέρω, ἔχει ὡς περιεχόμενον τὴν παροχὴν ἐργασίας. Ἡ ἔκφρασις «παροχὴ ἐργασίας» περιέχει μίαν ρευστότητα. Ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦτον ἐννοοῦμεν τὴν πράγματι ἀναλισκομένην δύναμιν, δηλαδὴ λέγομεν ὅτι ὁ μισθωτὸς «παρέχει», ὅταν πράγματι ἐργάζηται. Ἡ ἐξήγησις εἶναι εὔκολος: Ἡ ἐργατικὴ δύναμις, εἰς ἣν ἀποβλέπει ὁ ἐργοδότης, εἶναι, ὡς εἴπομεν, ἐκ φύσεως ἀδιαχώριστος ἀπὸ τὸν φορέα αὐτῆς. Ἐξ ἄλλου, ὁ ἐλεύθερος ἄνθρωπος, εἰσερχόμενος εἰς τοὺς περιορισμοὺς τῆς ἐνοχῆς τῆς μισθώσεως (δηλ. καθιστάμενος μισθωτός), δὲν ἀποτελεῖ δεδαίως, οὔτε αὐτὸς οὔτος ἀντικείμενον τῆς ἐνοχῆς, ἀλλ' οὔτε καὶ ἡ ἐργατικὴ δύναμίς του κεχωρισμένως ἀπὸ τοῦτον, διότι τὸ τελευταῖον εἶναι φυσικῶς ἀδύνατον. Ἐντεῦθεν, λοιπόν, ὅταν λέγωμεν: ὁ «μισθωτὸς παρέχει», ἐννοοῦμεν κατ' ἀρχὴν ὅτι ὁ μισθωτὸς ἐργάζεται, δηλ. ἐκπληρώνει τὴν παροχήν του. Τοῦτο ὅμως σημαίνει, ὅτι ταυτίζομεν τὴν ἔννοιαν τῆς παροχῆς καθ' ἑαυτὴν μὲ τὴν ἐκπλήρωσιν ταύτης. (Ἐπὶ μισθώσεως πράγματος ὡς ἐκ τοῦ διαχωρισμοῦ ἐκμισθωτοῦ καὶ μισθίου δὲν ὑπάρχει κίνδυνος τοιαύτης συγχύσεως).

Τὸ τιθέμενον λοιπὸν ἀμέσως ἐρώτημα εἶναι τοῦτο: Ἐφ' ὅσον ἡ ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐνοχὴ (καὶ συνεπῶς καὶ ἡ παροχὴ) εἶναι δυνατὸν νὰ ὀφίσταται (ὅπως καὶ αἱ λοιπαὶ ἐνοχαί) πρὸ πάσης (ἢ καὶ ἀνεξαρτήτως) ἐκπληρώσεως, πῶς θὰ ἀντιλαμβανώμεθα τὴν παροχὴν ἐργασίας πρὸ καὶ ἀνεξαρτήτως τῆς ἐκπληρώσεώς της; Τὸ ἐρώτημα ἀνακύπτει ὑπὸ εἰδικωτέραν μορφὴν εἰς τὴν περίπτωσιν ὑπερημερίας τοῦ δανειστοῦ-ἐργοδότου (349 ἐπ.) ὡς ἑξῆς: Ἐὰν δεχθῶμεν, ὅτι «παροχὴ ἐργασίας» σημαίνει τὴν πράγματι ἀναλισκομένην ἐργατικὴν δύναμιν τοῦ μισθωτοῦ, τότε ἐν τῇ ἐξελίξει τῆς ὀφειλῆς τούτου θὰ πρέπει νὰ ἔχωμεν μόνον περιπτώσεις ἐκπληρώσεως τῆς παροχῆς ἢ ἀδυναμίας παροχῆς τοῦ μισθωτοῦ καὶ οὐδέποτε περιπτώσεις ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου ὡς δανειστοῦ. Τοῦτο ὅμως πρέπει νὰ ἀποκλεισθῇ ἐκ τῆς ρητῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 656, ὅπερ ἐπεξεργάζεται (ἐν συναφείᾳ πρὸς τὸ ἄρθρ. 349 ἐπ.) τὴν ὑπερημερίαν τοῦ ἐργοδότου ὡς δανειστοῦ.

Ἐφ' ὅσον λοιπὸν ὑπάρχουν ἐκ τοῦ νόμου περιπτώσεις ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου ὡς δανειστοῦ, εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ καθορίσωμεν τὰ ὅρια μεταξὺ τῆς «παροχῆς ἐργα-

σίας», νοουμένης ὡς ἐκπληρώσεως τῆς παροχῆς καὶ τῆς «παροχῆς ἐργασίας», νοουμένης ὡς πραγματικῆς καὶ προσηκούσης π ρ ο σ φ ο ρ ᾶ ς, ἥτις ἀπαιτεῖται, ἵνα, ὑπὸ τὰς λοιπὰς ἐν τῷ νόμῳ προϋποθέσεις, καταστῇ ὁ δανειστὴς - ἐργοδότης ὑπερήμερος. Ἄλλοις λόγοις: Ἀφοῦ ἐδέχθημεν, ὅτι ἄλλο πρᾶγμα εἶναι ἡ «παροχὴ ἐργασίας» καὶ ἄλλο ἡ προσφορὰ τῆς συγκεκριμένης «παροχῆς ἐργασίας», εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ χαράξωμεν τὸ διαχωριστικὸν ὅριον μεταξὺ προσφορᾶς καὶ ἐκπληρώσεως τῆς παροχῆς ἐργασίας ἢ (ὅπερ ταὐτὸν) νὰ καθορίσωμεν πότε ὑπάρχει προσφορὰ ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ἄρθρ. 349.

Ἡ προσφορὰ τοῦ μισθωτοῦ (ὡς πραγματικὴ καὶ προσήκουσα) ἐμφανίζεται ὑπὸ ποικιλίαν ἀνάλογον πρὸς τὴν ποικιλίαν τῶν συνθηκῶν, ὑφ' ἃς χρησιμοποιεῖται ἡ ἐργασία τοῦ μισθωτοῦ ἐν τῷ πλαισίῳ πάντοτε τῶν συναλλακτικῶν ἠθῶν. Οὕτω (διὰ νὰ φέρωμεν μερικὰ παραδείγματα) ὁ ἐργάτης προσέρχεται τὴν κεκανονισμένην ὥραν εἰς τὸ θυρωρεῖον τοῦ ἐργοστασίου ἢ ὁ ὑπάλληλος Τραπέζης προσέρχεται εἰς τὸ γραφεῖον προσωπικοῦ καὶ δηλώνουν, ὅτι εἶναι καθ' ὅλα ἕτοιμοι νὰ παράσχουν τὰς ὑπηρεσίας των. Εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ ἡ προσφορά των ἔχει τελειωθῇ (Κατωτέρω ἐν § 3 ἀναπτύσσεται, ὅτι ἡ προσφορὰ πρέπει νὰ εἶναι διαρκὴς ὡς ἐκ τοῦ χαρακτῆρος τῆς παροχῆς). Ὅταν περαιτέρω ὁ ἐργάτης ἢ ὁ ὑπάλληλος ὑπογράψουν δελτίον παρουσίας, ὅταν δηλαδὴ εἰσέλθουν εἰς τὸν μηχανισμὸν τῆς παραγωγικῆς διαδικασίας, τότε ἀρχίζει τὸ στάδιον τῆς ἐκπληρώσεως τῆς παροχῆς ἐργασίας. Εἰς ἄλλο παράδειγμα ὁ καθηγητὴς προσέρχεται εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ μαθητοῦ καὶ δηλώνει, ὅτι εἶναι ἕτοιμος νὰ προσφέρῃ τὰς ὑπηρεσίας του (νὰ διδάξῃ τὸ μάθημα). Εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ (ἐὰν πράγματι εἶναι ἕτοιμος διὰ τὴν διδασκαλίαν) ἔχει περατωθῇ τὸ στάδιον τῆς προσφορᾶς. Ἀπὸ τοῦ σημείου αὐτοῦ καὶ πέραν ἀνοίγει τὸ στάδιον τῆς ἐκπληρώσεως τῆς παροχῆς. Δυνάμεθα λοιπὸν κατὰ τρόπον χονδρικὸν νὰ εἴπωμεν, ὅτι ἡ προσφορὰ εἶναι προσήκουσα καὶ πραγματική, ὅταν κατὰ τοὺς ὅρους τῆς συμβάσεως καὶ τὰ συναλλακτικὰ ἤθη ὁ μισθωτὸς (ὀφειλέτης τῆς παροχῆς) εἶναι καθ' ὅλα ἕτοιμος νὰ εἰσέλθῃ, νὰ ἐνταχθῇ εἰς τὸν μηχανισμὸν τῆς παραγωγικῆς διαδικασίας, καὶ ὅτι ἡ ἐκπλήρωσις τῆς ἐνοχῆς ἀρχίζει, ἀφ' ὅτου ὁ ἐργοδότης (δανειστὴς τῆς παροχῆς) ἐντάσσει τὸν μισθωτὸν εἰς τὸν μηχανισμὸν τῆς παραγωγικῆς ταύτης διαδικασίας.

Εἶναι δυνατὸν εἰς συγκεκριμένας περιπτώσεις νὰ παρουσιάζηται μία φαινομενικὴ παραλλαγὴ τῶν ἀνωτέρω: Οὕτω π.χ. ὁ μισθωτὸς μετὰ μίαν ὥραν ἐργασίαν παύει νὰ ἐργάζηται. Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην, καὶ μετὰ δηλαδὴ τὴν ἐν μέρει ἐκπλήρωσιν τῆς παροχῆς, εἶναι δυνατὸν νὰ ἀνακύψῃ ζήτημα ὑπερημερίας, λόγῳ τοῦ ὅτι ὁ μισθωτὸς πρέπει νὰ παρέχῃ «διαρκῶς» (ἐπὶ τὸν συμβατικὸν ἢ νόμιμον χρόνον). Περὶ τούτου θὰ διαλάβωμεν ἀμέσως κατωτέρω (Β). Εἰς ἄλλην περίπτωσιν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρχῃ ὑπερημερία τοῦ ἐργοδότου ὡς δανειστοῦ ἄνευ πραγματικῆς προσφορᾶς τοῦ μισθωτοῦ (ἄρθρ. 350, βλέπε καὶ κατωτέρω § 3) ἢ νὰ σμικρύνηται τὸ διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς παροχῆς ἀναγκαῖον στάδιον ἐνεργείας τοῦ ὀφειλέτου μισθωτοῦ καθ' ὃ μέτρον ἀντιστοίχως διευρύνεται τὸ στάδιον ἐνεργείας τοῦ ἐργοδότου, ὅστις ὑποχρεώνεται εἴτε ἐκ τοῦ νόμου, εἴτε ἐκ τῆς συμβάσεως, εἴτε τέλος ἐκ τῶν συναλλακτικῶν ἠθῶν, ὅπως προβῇ εἰς προηγουμένην πρᾶξιν ἢ σύμπραξιν διὰ τὴν ἀποδοχὴν τῆς παροχῆς τοῦ μισθωτοῦ (ἄρθρον 351, βλέπε σχετικῶς μελέτην μας ἐν ΕΕΔ 12, 521).

Ἐκεῖνο ὅμως, ὅπερ εἶναι ἐκ τοῦ νόμου καὶ τῶν διδαγμάτων τῆς πείρας ἀναμφισβήτητον εἶναι τοῦτο: ὅτι ὑφίσταται, παρ' ὅλας τὰς ἑκάστοτε δυσχερείας διαγνώσεως, διαχωριστικὸν ὅριον μεταξὺ τῆς προσφορᾶς (τῆς παροχῆς) ἐργασίας καὶ τῆς πράγματι παροχῆς, δηλ. τῆς ἐκπληρώσεως ταύτης. Τὸ ὑποστηριζόμενον ὅθεν (*Μπαλῆς*, Ἐνοχ., σελ. 226) ὅτι εἰς περίπτωσιν ἀσθενείας τοῦ μισθωτοῦ (ἐργοδότου) ὅπως παρακολουθήσῃ τὸ μάθημα τοῦ ἑτοίμου διδασκάλου (καὶ κατὰ προέκτασιν, ὅτι—διὰ τὸν αὐτὸν λόγον—εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ ἐργοδότης, λόγῳ τῆς ἐλλείψεως π.χ. ἠλεκτρικοῦ ρεύματος, δὲν χρησιμοποιεῖ τὰς προσφερομένας ὑπηρεσίας τῶν ἐργατῶν του), εὑρισκόμεθα ἐνώπιον ἀδυναμίας παροχῆς, ἡ ὑπαρξις τῆς ὁποίας ἀποκλείει τὴν ὑπερημερίαν (ἄρθρ. 349), νομίζω, ὅτι πηγάζει ἀπὸ τὸ γεγονός, ὅτι δὲν διαχωρίζεται ἡ προσφορὰ ἐργασίας ἀπὸ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς παροχῆς ἐργασίας. (Βλέπε ἐκτενέστερον κατωτέρω § 7). Διότι βεβαίως, ἐὰν δεχθῇ τις, ὁρμώμενος ἐκ τῆς διατυπώσεως τοῦ ἄρθρου 648, ὅτι «παροχὴ» ἐργασίας εἶναι ἡ πράγματι καταβαλλομένη ἐργασία, τότε βεβαίως εἰς πᾶσαν περίπτωσιν, ὅπου δὲν ἐκτελεῖται ἡ ἐργασία, θὰ ἐτίθετο ζήτημα ἀδυναμίας παροχῆς, ἥτις καὶ μόνη θὰ ἀπέκλειε τὴν ὑπερημερίαν. Ἀλλ' ὡς εἴπομεν ἀνωτέρω αἱ ἐν-

νται προσφορά (τῆς παροχῆς) ἐργασίας καὶ ἐκπλήρωσις (τῆς παροχῆς) ἐργασίας εἶναι ἔννοιαι καὶ καταστάσεις διακεκριμέναι, ἐπὶ τῆς ὑπάρξεως δὲ αὐτῆς τῆς διακρίσεως στηρίζεται τὸ ἄρθρ. 656.

2. Ἡ χρησιμότης τῆς διακρίσεως μεταξὺ τῆς προσφορᾶς (τῆς παροχῆς) ἐργασίας καὶ τῆς πράγματι παροχῆς, δηλ. τῆς ἐκπληρώσεως ταύτης, ἀνακύπτει, ὁσάκις ἐν τῇ συγκεκριμένῃ περιπτώσει τίθεται ζήτημα ἂν πρόκειται ἀδυναμία παροχῆς (τοῦ ὀφειλέτου) ἢ ὑπερημερία τούτου ἢ τοῦ δανειστοῦ. Διότι εἰς πᾶσαν περίπτωσιν, καθ' ἣν ματαιοῦται ὁ σκοπὸς τῆς συμβάσεως ἐργασίας, δηλ. ὅταν συμβαίνει νὰ μὴ ἀρχίζῃ ὁ μισθωτὸς τὴν ἐργασίαν του ἢ ὅταν συμβαίνει νὰ διακόπτῃ ταύτην, τίθενται ἀμέσως εἰς κίνησιν καὶ διεκδικοῦν τὴν ρύθμισιν τῶν ἐκ τῆς ματαιώσεως συνεπειῶν τόσον αἱ διατάξεις περὶ ἀδυναμίας παροχῆς, ὅσον καὶ αἱ διατάξεις περὶ ὑπερημερίας. Ἔχει δὲ πολύπλευρον σημασίαν ποία ἐκ τῶν δύο ὁμάδων διατάξεων (ἡ περὶ ἀδυναμίας παροχῆς ἢ ὑπερημερίας) θὰ καταλάβῃ καὶ θὰ ρυθμίσῃ τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν. Διότι εἰς ἄλλας περιπτώσεις, ἡ ἀδυναμία παροχῆς, ἰδίᾳ ὅταν ἀναφαίνεται, καθ' ὃν χρόνον ὁ ἐργοδότης δὲν ἔχει καταστῇ ἀκόμη ὑπερήμερος ἐν τῇ ἀποδοχῇ τῆς ἐργασίας, ἀποκλείει, κατὰ τὸν γενικὸν κανόνα, πᾶσαν ὑπερημερίαν, ὅτε πλέον ἀποβαίνει ἀναγκαῖον νὰ ἐρευνηθῇ ἡ ὕπαρξις πταίσματος, ἐξ οὗ προῆλθεν ἡ ἀδυναμία, ἵνα καθορισθῇ ἡ ἐπὶ τὸ διαφέρον εὐθύνη τοῦ ὑπαιτίου τῆς ἀδυναμίας, εἰς ἄλλας δὲ περιπτώσεις, ὅταν ἡ ἀδυναμία παροχῆς λαμβάνει χώραν, καθ' ὃν ἤδη χρόνον ὁ δανειστὴς (ἐργοδότης) τελεῖ ἐν ὑπερημερίᾳ, διασταυρώνεται ἡ ὑφισταμένη ὑπερημερία περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν πρὸς τὴν ἐπελθοῦσαν ἀδυναμίαν, ὅτε πρέπει νὰ ἴδωμεν ἐκ τίνων διατάξεων (ὑπερημερίας ἢ ἀδυναμίας παροχῆς) θὰ μεθοδευθῶμεν τὴν εὐθύνην τοῦ ἐν ὑπερημερίᾳ εὑρισκομένου ἐργοδότου (βλέπε κατωτέρω § 5).

§ 3

Ἡ προσφορὰ τῆς παροχῆς τοῦ μισθωτοῦ καὶ ἡ ὑπερημερία τοῦ ἐργοδότου εἶναι «διαρκεῖς».

1. Κατὰ τὸ ἄρθρον 349 Α.Κ. ὁ δανειστὴς καθίσταται ὑπερήμερος, ἐὰν δὲν ἀποδέχηται τὴν πράγματι καὶ προσηκόντως προσφερομένην παροχήν. Ἐπίσης κατὰ τὸ ἄρθρον 350 Α.Κ. ὁ δανειστὴς καθίσταται ὑπερήμερος ἄνευ πραγματικῆς, ἀλλ' ἁπλῆς «ρηματικῆς» (βλέπε *Μπαλῆν*, Ἐνοχ. § 62) προσφορᾶς, ἐὰν ἐδήλωσεν ὅτι δὲν θὰ ἀποδεχθῇ τὴν προσφερθησομένην παροχήν. Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων προκύπτει, ὅτι εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν, διὰ νὰ ὑπάρξῃ ὑπερημερία δανειστοῦ, ἀπαιτεῖται νὰ λάβῃ χώραν προσήκουσα προσφορά, ἐνῷ εἰς τὴν δευτέραν περίπτωσιν δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ φθάσῃ ὁ ὀφειλέτης μέχρι τοῦ σημείου νὰ προσφέρῃ ἐμπράκτως τὴν (κατὰ τὰ ἄλλα ἑτοίμην καὶ προσήκουσαν) προσφοράν. Οὕτω ἐὰν ὁ Β ὀφειλέτης ὑποχρεοῦται ἐκ Πειραιῶς νὰ καμίσῃ καὶ παραδώσῃ εἰς τὸν ἐν Ἀθήναις δανειστήν του Α ἓν βιβλίον, πρὸ πάσης δὲ ἐκπληρώσεως ὁ δανειστὴς δηλώσῃ ὅτι δὲν θὰ ἀποδεχθῇ τὸ βιβλίον, οὐδὲν ἧττον ὁ Β, διὰ νὰ καταστήσῃ ὑπερήμερον τὸν Α, πρέπει νὰ δηλώσῃ εἰς τοῦτον ὅτι ἔχει καὶ εἶναι ἕτοιμος νὰ τοῦ παραδώσῃ τὸ βιβλίον. Ἡ ἐκ τῶν προτέρων ἄρνησις τοῦ δανειστοῦ ἀπαλλάσσει τοῦτον τῆς ὑποχρεώσεως νὰ μεταφέρῃ τὸ βιβλίον εἰς Ἀθήνας, δηλαδὴ νὰ κάμῃ τὴν πραγματικὴν προσφοράν. Κατὰ τὰ λοιπὰ ὁ ὀφειλέτης πρέπει νὰ εἶναι ἕτοιμος, ὅπως προβῇ εἰς τὴν προσήκουσαν προσφορὰν καὶ νὰ δηλώσῃ τοῦτο εἰς τὸν δανειστήν του. Τοῦτο, ὅτι δηλαδὴ ὁ ὀφειλέτης καὶ ἐπὶ προηγουμένης ἀρνητικῆς δηλώσεως τοῦ δανειστοῦ του ὑποχρεοῦται νὰ προβῇ οὐδὲν ἧττον εἰς προσήκουσαν, εἰ καὶ μὴ πραγματικήν, προσφοράν, ὑπογραμμίζει, ὅτι τὸ δικαίωμα τοῦ δανειστοῦ καὶ μετὰ τὴν ἄρνησίν του παραμένει ἐντόνως ἐνεργὸν καὶ ὑποχρεώνει ἀντιστοίχως τὸν ὀφειλέτην νὰ εἶναι ἕτοιμος εἰς ἐκπλήρωσιν, διὰ νὰ καταστήσῃ ὑπερήμερον τὸν δανειστήν του. Ἐὰν συνεπῶς, εἰς τὸ ἀνωτέρω παράδειγμα, μετὰ τὴν ἀρνητικὴν δήλωσιν τοῦ δανειστοῦ καὶ πρὸ πάσης ρηματικῆς προσφορᾶς τοῦ ὀφειλέτου καταστραφῇ τὸ βιβλίον (ἂν εἶναι κατ' εἶδος ὡρισμένον), δὲν δύναται νὰ τεθῇ ζήτημα ὑπερημερίας ὡς ἐκ τῆς παρεμπιπτούσης ἀδυναμίας παροχῆς πρὸ πάσης ὑπερημερίας (ἄρθρ. 349 Α.Κ.). Ἢ, ἐὰν μετὰ τὴν ἄρνησιν τοῦ δανειστοῦ ὁ ὀφειλέτης ἐφησύχασε καὶ δὲν ἐπρομηθεύθη τὸ βιβλίον, ὅπερ ὤφειλε νὰ παράσχῃ, καὶ ἀκολούθως προέβη εἰς τὴν ρηματικὴν προσφοράν, χωρὶς ἐν τοσούτῳ νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν παροχήν του, δὲν καθίσταται ὑπερήμερος ὁ δανειστὴς κατ' ἄρθρον 352.

(Σημειωθήτω ὅτι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 350, ἐν τῷ ὁποίῳ ἡ ρηματικὴ προσφορά, δὲν ὑπῆρχε εἰς τὸ προσχέδιον τοῦ εἰσηγητοῦ, οὔτε εἰς τὸ Σχέδιον τῆς Ἐπιτροπῆς, ἀλλ' ἐτέθη ὑπὸ τοῦ συντάκτου τοῦ Κώδικος). Ἐν ὄψει λοιπὸν τῆς ρητῆς ταύτης διατάξεως τοῦ ἄρθρου 350 ἀπαιτεῖται ἡ ρηματικὴ προσφορὰ

τοῦ ὀφειλέτου, παρ' ὅλον ὅτι (ἢ μᾶλλον: διότι) ὁ δανειστὴς ἐδήλωσεν ἐκ προοιμίων ὅτι δὲν δέχεται τὴν παροχήν.

2. Ἤδη πρέπει νὰ ἴδωμεν, ἂν καὶ ποίαν ἀσκῇ ἐπίδρασιν ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω (δηλ. τῆς πραγματικῆς ἢ τῆς ρηματικῆς προσφορᾶς) τὸ στοιχεῖον τῆς «δ ι α ρ κ ε ί α ς» ἐν τῇ παροχῇ τοῦ μισθωτοῦ.

Α) Ἐπὶ πραγματικῆς προσφορᾶς

Ὡς ἐλέχθη (ἀνωτ. § 1) κατὰ τὸ ἄρθρον 648 ἡ παροχὴ τῆς ἐργασίας, ἣν ὀφείλει ὁ μισθωτὸς (καὶ δικαιοῦται ὁ ἐργοδότης) εἶναι ἐξακολουθητική, ἀναπαράγεται καθ' ἑκάστην στιγμὴν καθ' ὅλον τὸν χρόνον, καθ' ὃν διαρκεῖ ἡ σύμβασις ἐργασίας. Τὸ ἀνακύπτον λοιπὸν ἐρώτημα εἶναι τοῦτο: ἄραγε ἐπὶ προσφορᾶς τῆς παροχῆς ἐργασίας ἀρκεῖ ἡ ἐφ' ἅπαξ ἢ στιγμιαία προσφορὰ (καὶ ἀντιστοίχως ἀρκεῖ ἡ στιγμιαία ἀπόκρουσις ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου), ἢ μήπως ἀπαιτεῖται ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῆς παροχῆς ἐ ξ α κ ο λ ο υ θ η τ ι κ ὴ προσφορὰ τοῦ μισθωτοῦ (καὶ ἀντιστοίχως ἐξακολουθητικὴ ἄρνησις τοῦ ἐργοδότου);

Ἐφ' ὅσον ἐκ τοῦ νόμου ὁρίζεται (ἄρθρον 349), ὅτι διὰ νὰ τεθῇ ζήτημα ὑπερημερίας δανειστοῦ πρέπει νὰ προσφέρηται ἀκριβῶς ἡ ὀφειλομένη παροχὴ καὶ περαιτέρω, ἐφ' ὅσον ἐκ τοῦ νόμου (ἄρθρ. 648) ὁρίζεται ὅτι ἡ παροχὴ τοῦ μισθωτοῦ ἐκτείνεται εἰς χρόνον ἐξακολουθητικῶς καὶ ἀναπαράγεται ἑκάστην στιγμήν, εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ δεχθῶμεν, ὅτι καὶ ἡ ***προσφορὰ πρέπει νὰ ἔχῃ ἕνα ἐξακολουθητικὸν*** ἢ διαρκῆ χαρακτῆρα. Ὁ ἐργοδότης συνεπῶς, ὅστις κατέστη ὑπερήμερος ***ἅπαξ*** διὰ γενομένης προσφορᾶς, δὲν σημαίνει ἐκ τούτου καὶ μόνον ὅτι καὶ ***ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι ὑπερήμερος***, ἐφ' ὅσον δὲν ἐξακολουθεῖ νὰ πιέζηται ἀπὸ τὴν προσφορὰν τῆς παροχῆς. Ἄλλοις λόγοις, ἐνῷ ἐπὶ τῶν στιγμιαίων παροχῶν ἡ ἅπαξ γενομένη προσφορὰ ἀρκεῖ νὰ καταστήσῃ τὸν δανειστὴν ὑπερήμερον, ὅστις πλέον θεωρεῖται καὶ εἶναι ὑπερήμερος δι' ὅλον τὸν μέχρι τῆς ἄρσεως τῆς ὑπερημερίας χρόνον, ἐπὶ τῆς συμβάσεως ἐργασίας καθίσταται βεβαίως ὁ ἐργοδότης ὑπερήμερος ἀφ' ἧς στιγμῆς ἐγένετο καὶ ἀπεκρούσθη ἡ προσφορὰ ἐργασίας, ἀλλὰ πρέπει, διὰ νὰ συνεχίσῃ εἰς τὸ μέλλον νὰ εὑρίσκηται ἐν ὑπερημερίᾳ (καὶ συνεπῶς νὰ παράγωνται τὰ ἐκ τῆς ὑπερημερίας ἀποτελέσματα, ἐν οἷς καὶ τὰ τοῦ ἄρθρου 656), νὰ τροφοδοτῆται ἐξακολουθητικῶς ἡ ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ προσφορά. Οὕτω π.χ. ἐὰν ὁ Β ἐξεμίσθωσε τὰς ὑπηρεσίας του εἰς τὸν Α ἀπὸ 1ης μέχρι 31ης Μαρτίου καὶ προσέφερε τὰς ὑπηρεσίας του τὴν 1ην τοῦ μηνός, ἃς ἀπέκρουσε ὁ Α, κατέστη μὲν οὗτος (ὁ Α) ὑπερήμερος, ἀλλὰ μόνη ἡ προσφορὰ ἡ γενομένη τὴν 1ην τοῦ μηνὸς δὲν ἀρκεῖ, διὰ νὰ ἐξακολουθῇ νὰ εἶναι ὑπερήμερος ὁ Α καὶ κατὰ τὰς ὑπολοίπους ἡμέρας. Διὰ νὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ ὑπερημερία τούτου κατὰ τὰς ἑπομένας ἡμέρας πρέπει νὰ ἐξακολουθήσῃ καὶ ἡ προσφορὰ τοῦ Β.

Ἡ ἀνωτέρω ἄποψις περὶ τοῦ ἐξακολουθητικοῦ χαρακτῆρος τῆς ὑπερημερίας δὲν εὑρίσκεται μόνον εἰς ἐννοιολογικὴν συνοχὴν καὶ ἀκολουθίαν πρὸς τὴν φύσιν τῆς παροχῆς ἐργασίας ὡς ἐξακολουθητικῆς, ἀλλὰ κινεῖται ὁμαλῶς καὶ παραλλήλως ἐν σχέσει πρὸς τὰς διατάξεις περὶ ἐκπληρώσεως τῆς παροχῆς. Εἰς περίπτωσιν ἐκπληρώσεως, ὁ Β (κατὰ τὸ ἀνωτέρω παράδειγμα), ἐὰν προσέλθῃ καὶ ἐργασθῇ τὴν 1ην τοῦ μηνός, οὐδεὶς δύναται νὰ ὑποστηρίξῃ ὅτι ἐκ μόνου τούτου ἐξεπλήρωσε τὴν παροχήν του τὴν ἐκτεινομένην εἰς ἐργασίαν ἐπὶ ὁλόκληρον τὸν μῆνα. (Βλ. ἀνωτέρω § 1). Ἐὰν ἐδεχόμεθα τοιοῦτόν τι, τότε θὰ ἦτο, ὡς ἐὰν ἐδεχόμεθα ὅτι διαρκούσης τῆς ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ οὔτε ὑπερημερία, οὔτε ἀδυναμία παροχῆς διὰ τὸ ἀνεκτέλεστον μέρος τῆς συμβάσεως, διότι βεβαίως ἐπὶ ἐκπληρωθείσης παροχῆς δὲν νοεῖται οὔτε ὑπερημερία, οὔτε ἀδυναμία παροχῆς. Ὁ μισθωτὸς λοιπὸν θὰ πρέπει νὰ προσέλθῃ, ὅπως ἐργασθῇ συνεχῶς καὶ τὰς ὑπολοίπους ἡμέρας. Ἀλλ' ἐὰν οὕτω ἔχῃ τὸ πρᾶγμα, ἂν δηλαδὴ καθημερινῶς πρέπει νὰ παρέχῃ, διὰ νὰ ὑπάρχῃ ἐκπλήρωσις, δὲν βλέπομεν διατί δὲν θὰ πρέπει νὰ πράττῃ οὕτω (δηλαδὴ καθημερινῶς νὰ προσφέρῃ), διὰ νὰ ὑπάρξῃ ἡ ὑπερημερία τοῦ δανειστοῦ, ἀφοῦ αὕτη (ἡ ὑπερημερία) διὰ νὰ ὑπάρξῃ προϋποτίθεται, ὅτι ὁ ὀφειλέτης (μισθωτὸς) πρέπει νὰ πράξῃ (παραφυλασσομένων τῶν ἐξαιρέσεων τῶν ἄρθρ. 350 καὶ 351) ὅ,τι ἀκριβῶς θὰ ἔπραττε καὶ ἐπὶ ἐκπληρώσεως.

Οὕτω λοιπὸν ἐφθάσαμεν εἰς τὴν ἐξῆς λογικὴν ἀκολουθίαν: Ἐφ' ὅσον ἡ παροχὴ τοῦ μισθωτοῦ εἶναι διαρκὴς ἢ ἐξακολουθητική, καὶ ἡ προσφορὰ τούτου πρέπει νὰ εἶναι διαρκής. Ἀλλ' ἐὰν τοῦτο εἶναι ἀληθές, ***τότε ἡ ὑπερημερία (η accipiendi τοῦ ἐργοδότου δὲν θὰ εἶναι στιγμιαία, ἀλλὰ θὰ ἔχῃ καὶ αὐτὴ τὸ στοιχεῖον τῆς διαρκείας.***

Ἡ ἀνωτέρω ἄποψις κινδυνεύει νὰ ὁδηγήσῃ εἰς ἐξαιρετικῶς σκληρὰς διὰ τὸν μισθωτὸν λύσεις (διότι ὁ Κῶδιξ δὲν εἶχε ὑποψια-

αὐτῆ τὰς ἰδιομορφίας τῆς ἐργασίας), αἵτινες δύνανται νὰ περιορισθοῦν μόνον διὰ γενναίας χρησιμοποιήσεως τοῦ ἄρθρ. 288, ὅπερ ὁρίζει, ὅτι ἡ ἐκπλήρωσις, συνεπῶς καὶ ἡ προσφορὰ τοῦ ἄρθρου 349, ἥτις ἀποτελεῖ ἓν στάδιον τῆς ἐκπληρώσεως, θὰ γίνηται ὡς ὁρίζει ἡ καλὴ πίστις, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν καὶ τῶν συναλλακτικῶν ἠθῶν. Οὕτω πρέπει νὰ εἰπωμεν, ὅτι ἀντίκειται εἰς πᾶσαν ἔννοιαν καλῆς πίστεως καὶ ὁμαλῆς συναλλαγῆς νὰ ἀξιώσωμεν ἀπὸ τὸν μισθωτὸν νὰ προσέρχηται καθ' ἑκάστην εἰς τὸν ἐργοδότην, διὰ νὰ λαμβάνῃ τὴν ἀρνητικὴν δήλωσιν (ἀπόκρουσιν τῆς παροχῆς), ἢ νὰ ἐξαναγκάσωμεν τοῦτον νὰ στρατοπεδεύσῃ ἔξωθι τοῦ ἐργοστασίου, διὰ νὰ θεωρηθῇ ὅτι προσφέρει διαρκῶς. Μὲ ὅδηγὸν λοιπὸν τὸ ἄρθρον 288 δυνάμεθα νὰ δώσωμεν ὑποφαρτὰς λύσεις εἰς ἑκάστην συγκεκριμένην περίπτωσιν. Οὕτω π.χ. ἐὰν ὁ ἐργάτης προσέλθῃ καὶ εὕρῃ κλειστὴν τὴν θύραν τοῦ ἐργαστηρίου ὑφίσταται ἐντεῦθεν μὴ ἀποδοχὴ τῆς παροχῆς (δοθέντος ὅτι αὕτη δὲν ἀπαιτεῖται νὰ δηλοῦται ρητῶς) καὶ καθίσταται ὑπερήμερος ὁ ἐργοδότης. Ὁ ἐργάτης ὅμως ὀφείλει νὰ προβῇ καὶ τὴν ἐπομένην εἰς προσφοράν. Ἐὰν ὅμως ἡ ἐπί τινας ἡμέρας προσφορὰ ἀποδεικνύηται ματαία, εἶναι δυνατὸν ἐκ τοῦ συνόλου τῶν περιστάσεων νὰ προκύπτῃ ἄρνησις τοῦ ἐργοδότου ὅπως ἀποδεχθῇ καὶ εἰς τὸ μέλλον τὰς ὑπηρεσίας, ὅτε τίθεται πλέον ζήτημα ὑπερημερίας ἐκ τοῦ ἄρθρ. 350, κατὰ τὸ ὁποῖον ἀρκεῖ μόνον ἡ ρηματικὴ προσφορά, περὶ ἧς θὰ διαλάβωμεν ἀμέσως κατωτέρω. Εἰς ἄλλην περίπτωσιν ὁ ἐργοδότης λέγει ὅτι δὲν πρόκειται ἐπὶ μίαν ἑβδομάδα νὰ ἀποδεχθῇ τὰς ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ. Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην διὰ τὰς 6 ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος τίθεται ζήτημα ρηματικῆς προσφορᾶς (περὶ ἧς κατωτέρω), ἀλλὰ τὴν ἑβδόμην ὁ μισθωτὸς θὰ πρέπει νὰ προβῇ εἰς πραγματικὴν προσφοράν, διὰ νὰ τεθῇ ζήτημα ὑπερημερίας. Εἰς ἄλλην περίπτωσιν ὁ ἐργοδότης δηλώνει ὅτι δὲν πρόκειται νὰ δεχθῇ εἰς τὸ μέλλον τὰς ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ. Οὗτος (ὁ μισθωτὸς) πρέπει νὰ προβῇ πλέον εἰς ρηματικὴν προσφοράν.

Β) Ἐπὶ ρηματικῆς προσφορᾶς

Ἡ ρηματικὴ προσφορὰ νοεῖται (ὡς ἐκ τῆς κατασκευῆς τῶν διατάξεων γενικῶς τῆς ὑπερημερίας δανειστοῦ) ἐπὶ ἀρνητικῆς δηλώσεως τοῦ δανειστοῦ, γενομένης π ρ ὸ τῆς προσφορᾶς τοῦ ὀφειλέτου. Οὕτω ἐν τῇ συμβάσει ἐργασίας ὁ ἐργοδότης δηλώνει τὴν προτεραίαν τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐργασίας, ὅτι δὲν θὰ δεχθῇ τὰς ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ. Ἐπειδὴ ὅμως, ὡς ἐλέχθη, ἡ παροχὴ ἐργασίας εἶναι ἐξακολουθητική, δύναται γενικῶς νὰ ὑπάρξῃ ὑπερημερία τοῦ ἐργοδότου καὶ μ ε τ ὰ τὴν ἔναρξιν ἐκπληρώσεως ἢ καθ' ὃν χρόνον διαρκεῖ ἡ ἐκπλήρωσις τῆς παροχῆς. Οὕτω, ὁ ἐργοδότης μετά τινα χρόνον παροχῆς τῆς ἐργασίας δηλώνει, ὅτι δὲν θὰ ἀποδεχθῇ τὴν περαιτέρω συνέχισιν ταύτης. Τοῦτο εἶναι τὸ συνηθέστερον συμβαῖνον ἐν τῇ συμβάσει ἐργασίας καὶ διὰ τοῦτο εὑρισκόμεθα συχνότερον ἐνώπιον ὑπερημερίας ἐκ τοῦ ἄρθρ. 350 ἢ ἐκ τοῦ 349. Περαιτέρω ἡ ἄρνησις τοῦ ἐργοδότου ἐνδέχεται νὰ δηλοῦται ρητῶς ἢ νὰ προκύπτῃ ἐξ ἄλλης δηλώσεως τοῦ ἐργοδότου, π.χ. καταγγελίας τῆς συμβάσεως.

Ἀπὸ τοῦ σημείου ὅμως τῆς ὡς ἄνω ἀρνητικῆς δηλώσεως τοῦ ἐργοδότου ἀνοίγεται μία ὁλόκληρος σειρὰ προβλημάτων:

Ἐν πρώτοις τίθεται τὸ ἐρώτημα, ἐὰν διὰ τὴν τελείωσιν τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου ἐκ τοῦ ἄρθρου 350 ἀπαιτῆται ρηματικὴ προσφορὰ τοῦ μισθωτοῦ. Ἡ διάταξις εἶναι κατηγορηματικὴ καὶ ἀνεξαίρετος καὶ συνεπῶς ὀφείλομεν νὰ εἰπωμεν, ὅτι ἀπαιτεῖται τοιαύτη ρηματικὴ προσφορά. (Ἡ Ε.Α. 355/1935 ΕΕΝ 6' 895 δίδει ὁμοίαν λύσιν, χωρὶς ὅμως νὰ ὑπάρχῃ σχετικὴ διάταξις εἰς τὸ προϊσχύον δίκαιον. Ὁ Σακελλαρόπουλος, ΕΕΔ 11, 1121 ὑποστηρίζει τὴν ἀντίθετον ἄποψιν διʼ ἐπικλήσεως τῶν Α.Π. 410/1951 Θ. ΞΒ' 815, 152/1952 ΕΕΔ 11, 415, 268/1939 ΕΕΝ στ' 499, ἀλλ' αἱ ἀποφάσεις αὗται ἠσχολήθησαν μὲ τὸ προϊσχύον δίκαιον καὶ οὐχὶ μὲ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 350). Οὕτω εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου δὲν ἀρκεῖ, διὰ νὰ καταστῇ ὑπερήμερος ὁ ἐργοδότης (ἐὰν θεωρηθῇ ἄκυρος ἡ καταγγελία) ἡ ἐνυπάρχουσα εἰς τὴν καταγγελίαν δήλωσις τούτου περὶ μὴ ἀποδοχῆς τοῦ μισθωτοῦ. Ἀπαιτεῖται νὰ ὑπάρχῃ μετὰ τὴν δήλωσιν ταύτην (καταγγελίαν) ρηματικὴ προσφορὰ τοῦ μισθωτοῦ. Τὸ στοιχεῖον τοῦτο μάλιστα ἐπὶ ἀγωγῆς διωκούσης τὴν καταδολὴν μισθοῦ ὑπερημερίας πρέπει νὰ ὑπάρχῃ ἐν τῇ ἀγωγῇ διὰ τὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 533 Π. Δικ. πληρότητα ταύτης. (Ὁ Βασιλείου ΕΕΔ 13, 146, καὶ οἱ ἀναφερόμενοι παρ' αὐτοῦ προσπαθοῦν νὰ καλύψουν τὸ κενόν, ὑποστηρίζοντες ὅτι ἡ ἀγωγή, δι' ἧς ζητοῦνται οἱ μισθοὶ ὑπερημερίας, ἀποτελεῖ τὴν ρηματικὴν προσφοράν. Τοῦτο, ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἀφήνει ἀκάλυπτον τὸ μέχρι τῆς ἐγέρσεως τῆς ἀγωγῆς διάστημα, εἶναι καὶ ἀνακόλουθον, διότι ἡ ὕπαρξις τῆς ρηματικῆς προσφορᾶς

ἀποτελεῖ προϋπόθεσιν τῆς ὑπερημερίας, ἐφ' ἧς στηρίζεται ἡ ἀγωγή, καὶ συνεπῶς δὲν δημιουργεῖ τὴν ὑπερημερίαν ἡ ἀγωγή. Πρέπει ἐνταῦθα νὰ εἴπωμεν, ὅτι ἡ ρηματικὴ προσφορὰ τοῦ μισθωτοῦ ἐπὶ ἀρνήσεως τοῦ ἐργοδότου νὰ δεχθῇ τὰς ὑπηρεσίας, συναγομένης μάλιστα ἐκ τῆς καταγγελίας, εἶναι ἐκτὸς πρακτικῆς σημασίας, καὶ ἔπρεπε νὰ τύχῃ εἰδικῆς ρυθμίσεως).

Ἐν συνεχείᾳ τίθεται τὸ ἀκόλουθον ἐρώτημα: Τί ἐννοοῦμεν «ρηματικὴν προσφορὰν» ἐπὶ συμβάσεως ἐργασίας; Εἰς τὴν σύμβασιν ἐργασίας ὑπάρχει μία δυσκολία νὰ διαστείλωμεν μεταξὺ τῆς πραγματικῆς καὶ τῆς ρηματικῆς προσφορᾶς, διότι ἡ παροχὴ (ἐργατικὴ δύναμις) δὲν δύναται νὰ ἀποχωρισθῇ τοῦ φορέως της. Πάντως ἡ διάκρισις ὑφίσταται καὶ ἐν προκειμένῳ. Εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς πραγματικῆς προσφορᾶς, ὡς εἴπομεν (ἀνωτ. § 2), ὁ μισθωτὸς ἔχει μεταβῇ εἰς τὸν τόπον τῆς ἐργασίας, φέρει μεθ' ἑαυτοῦ τὰ ἐργαλεῖα του ἢ τὰ ὄργανα τῆς τέχνης του ἢ ἔχει πράξει τὸ ὅσον ὑποχρεοῦται διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς συμβάσεως καὶ δὲν ὑπολείπεται παρὰ ἡ ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου ἔνταξις τούτου εἰς τὴν παραγωγικὴν διαδικασίαν. Εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς verbis προσφορᾶς ὁ μισθωτὸς δὲν ὑποχρεοῦται νὰ διανύσῃ ὁλόκληρον τὸ στάδιον τῆς πραγματικῆς ταύτης προσφορᾶς (ἡ ὁποία καλύπτει ἓν στάδιον τῆς ἐκπληρώσεως), ἀλλ' ἀρκεῖ ὅτι εἶναι ἕτοιμος, ὥστε ἐπὶ τῇ προσκλήσει τοῦ ἐργοδότου νὰ διανύσῃ τὸ στάδιον τοῦτο καὶ νὰ ἀρχίσῃ τὴν ἐργασίαν του. Ὁ ἐργάτης π.χ. δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ μεταβῇ εἰς τὸ ἐργοστάσιον, ἀλλ' ἀρκεῖ κατὰ τὰς συγκεκριμένας συνθήκας ἐργασίας καὶ τὰ συναλλακτικὰ ἤθη (ἄρθρ. 288) νὰ γνωστοποιήσῃ εἰς τὸν ἐργοδότην ὅτι εἶναι ἕτοιμος πρὸς ἐργασίαν.

Τὸ πλέον ὅμως πιεστικὸν ἐρώτημα εἶναι τοῦτο: Ἀρκεῖ ἐφ' ἅπαξ νὰ προβῇ ὁ μισθωτὸς εἰς τὴν ρηματικὴν προσφορὰν ἢ ἀντιθέτως, ὡς ἐκ τοῦ διαρκοῦς τῆς προσφορᾶς, ὀφείλει νὰ προβαίνῃ εἰς ἀλλεπαλλήλους ρηματικὰς προσφοράς; Ἐν πρώτοις πρέπει νὰ ἐρευνήσωμεν τὴν ἀρνητικὴν δήλωσιν τοῦ ἐργοδότου. Οὕτω, ἐὰν ὁ ἐργοδότης ἐδήλωσεν ὅτι δὲν πρόκειται νὰ δεχθῇ τὰς ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ ἐπὶ μίαν ἑβδομάδα ἢ ἐπὶ χρόνον ἀόριστον (ὡς ἐπὶ καταγγελίας), ἡ δήλωσις αὕτη καλύπτει εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν ὁλόκληρον τὴν ἑβδομάδα καὶ εἰς τὴν δευτέραν ὁλόκληρον τὸν χρόνον, μέχρις οὗ γίνῃ νεωτέρα ἀντίθετος δήλωσις. Περαιτέρω ἡ ρηματικὴ προσφορὰ τοῦ μισθωτοῦ ἀρκεῖ νὰ γίνῃ τοὐλάχιστον ἅπαξ μετὰ τὴν δήλωσιν ταύτην. Ἡ λύσις αὕτη πρέπει νὰ δοθῇ καὶ ἐναντίον ἑνὸς τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 350 (ὅπερ ὡς ἐκ τοῦ διαρκοῦς χαρακτῆρος τῆς παροχῆς ἐπιβάλλει τὰς διαδοχικὰς ρηματικὰς προσφοράς), διότι θὰ ἀντέβαινε εἰς πᾶσαν λογικὴν τάξιν τῶν πραγμάτων καὶ θὰ κατέληγε εἰς ἄσκοπον ταλαιπωρίαν τοῦ μισθωτοῦ ἡ κατ' ἐξακολούθησιν ρηματικὴ προσφορὰ τούτου. Ἐννοεῖται ὅτι καὶ μετὰ τὴν ἐφ' ἅπαξ ρηματικὴν προσφορὰν ὁ μισθωτὸς πρέπει νὰ εἶναι ἐν ἀναμονῇ καὶ ἕτοιμος, ὁποτεδήποτε (παραφυλασσομένων πάντοτε τῶν συναλλακτικῶν ἠθῶν) καλούμενος, νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ προσφέρῃ πράγματι τὴν παροχήν του (352).

3. Αἱ ἀνωτέρω ἀπόψεις περὶ τῆς διαρκοῦς προσφορᾶς (πραγματικῆς ἢ ρηματικῆς) δὲν εὑρίσκονται εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 656, καθ' ἣν ὁ ὑπερήμερος in accipiendi ἐργοδότης δικαιοῦται νὰ ἐκπέσῃ ὅτι ὁ μισθωτὸς ἀπεκέρδισε ἐκ τῆς ἀλλαχοῦ παροχῆς τῆς ἐργασίας του. Ἡ διάταξις αὕτη (καὶ ἡ ὁμοία ἐπὶ μισθώσεως πράγματος τοῦ ἄρθρου 596) δὲν ἀλλοιώνει τοὺς βασικοὺς ὅρους ὑπερημερίας τοῦ ἄρθρου 349 ἐπ. καὶ μάλιστα δὲν ἐσκόπησε νὰ ἐλαφρύνῃ τὴν θέσιν τοῦ ὀφειλέτου, ἀλλ' ἀντιθέτως νὰ ἀνακουφίσῃ τὸν ὑπερήμερον δανειστὴν ἐκ τῶν συνεπειῶν τῆς ὑπερημερίας του (βλέπε περὶ τῆς γενικωτέρας ἀρχῆς, ἐφ' ἧς στηρίζεται ἡ ἐκπτωσις αὕτη κατωτέρω § 7/2). Εἰς τὴν περίπτωσίν μας λοιπὸν ὁ μισθωτός, ὁ ὁποῖος ἐπὶ ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου του εἰργάσθη ἀλλαχοῦ, διὰ νὰ ἀντλῇ τὰ ἐκ τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου του δικαιώματά του (ἐπὶ τὴν ἀντιπαροχήν) θὰ πρέπει νὰ εἶναι ἕτοιμος, ὅπως παράσχῃ εἰς τὸν ἐργοδότην, ὅταν ἤθελε κληθῇ ὑπὸ τούτου. Οὕτω, ἐὰν μισθωτός, π.χ. καλλιτέχνης χορευτής, διαρκούσης τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου ἐργάζηται ἀλλαχοῦ ὡς ὑπάλληλος γραφείου καὶ συμβῇ νὰ ἀπολέσῃ τὴν ἱκανότητά του ὡς χορευτής, ἡ ἔλλειψις αὕτη τῆς ἱκανότητος θὰ ἐπιδράσῃ ἐπὶ τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου (βλέπε κατωτέρω § 5). Ἐπίσης ἡ ἀλλαχοῦ ὑπηρεσία τοῦ μισθωτοῦ δυνατὸν ἐκ τοῦ συνόλου τῶν περιστάσεων νὰ σημαίνῃ ἐγκατάλειψιν τῆς πρώτης ἐργασίας καὶ σύναψιν νέας συμβάσεως. Ὁ μισθωτὸς ὁ ἐργαζόμενος ἀλλαχοῦ πρέπει νὰ ἔχῃ τὰ μέσα τῆς ἀποδείξεως ὅτι ἐμμένει εἰς τὴν ἀρχικὴν σύμβασιν, τοῦθ' ὅπερ σημαίνει ὅτι συνεχίζει τὴν πρὸς τὸν πρῶτον ἐργοδότην προσφορὰν τῶν ὑπηρεσιῶν καὶ εἶναι πάντοτε

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑΙ ΕΙΣ ΝΑΥΤΙΚΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑΝ

Διαδικασία καὶ ἁρμόδια διὰ τὴν ρύθμισιν αὐτῶν ὄργανα

Ἀποχωρισμὸς ἐκ τῶν εἰς τὸν Α.Ν. 16/20 Νοεμβρίου 1935 ὑπαγομένων μισθωτῶν δι' ἐπιλυσιν συλλογικῶν διαφορῶν αὐτῶν τῶν ἐργατῶν θαλάσσης.— Ρύθμισις συλλογικῶν διαφορῶν τούτων κατ' εἰδικὸν Α.Ν. 299/1936 περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐν τῇ ναυτικῇ ἐργασίᾳ.—Ὑπαγωγὴ εἰς αὐτὸν καὶ ἁλιεργατῶν —Ἀναρμοδιότης Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας Α.Ν. 16/20 Νοεμβρίου 1935.

Τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως, ἐφ' ἧς ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τῆς Ὁλομελείας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἔχει ὡς ἑξῆς :

Ἐπὶ ἀναφυσίσεως μεταξὺ τοῦ Συλλόγου τῶν ἐν Πάτραις ἁλιέων διὰ πατρελαιομηχανῶν «Ὁ Ἀπόστολος Ἀνδρέας», ἀφ' ἑνός, καὶ τοῦ Παραγωγικοῦ—Προμηθευτικοῦ καὶ Ἁλιευτικοῦ Συνεταιρισμοῦ Ἰδιοκτητῶν Ἁλιευτικῶν Σκαφῶν Πατρῶν «Ὁ Ἅγιος Νικόλαος», ἀφ' ἑτέρου, συλλογικῆς διαφορᾶς, ἀναφερομένης εἰς τὰς ἀμοιβὰς τῶν μελῶν τοῦ πρώτου, ἀποτελούντων τὰ πληρώματα τῶν ἁλιευτικῶν σκαφῶν τῶν μελῶν τοῦ τελευταίου, ἣν παρέπεμψεν ὁ Ἐπιθεωρητὴς Ἐργασίας Πατρῶν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 185 τῆς 7ης Φεβρουαρίου 1952 ἐγγράφου του πρὸς τὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ ἀ.ν. τῆς 16/20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» Ἐπιτροπὴν Διαιτησίας πρὸς διαιτητικὴν ἐπίλυσιν, ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 2/1952 ἀπόφασις αὐτῆς, δι' ἧς καθωρίσθη ἡ ἀμοιβὴ τῶν πληρωμάτων τούτων εἰς τὰ 5 ο/ο τῆς ἀξίας τῶν ἁλιευομένων ἰχθύων, ὑπολογιζομένης μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν φόρων καὶ τῶν ἐν αὐτῇ ἀναφερομένων δαπανῶν κατὰ τὸ πέρας ἑκάστου πλοῦ ὑπὸ Ἐπιτροπῆς, ἀποτελουμένης ἐξ ἑνὸς ἁλιεργάτου, ἑνὸς ἰδιοκτήτου καὶ τοῦ ἑκάστοτε Προέδρου τοῦ ρηθέντος Συλλόγου «Ὁ Ἅγιος Ἀνδρέας».

Ἡ ὡς εἴρηται ἀπόφασις, ἐγκριθεῖσα διὰ τῆς ἀπὸ 18 Μαρτίου 1953 ἀποφάσεως τοῦ κατὰ τὸν ν. 2053/1952 Συμβουλίου ρυθμίσεως συλλογικῶν σχέσεων καὶ διαφορῶν, ἐκηρύχθη τελικῶς ἐκτελεστὴ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 20068/1953 τῆς 9 Ἀπριλίου 1953 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (Φ.Ε.Κ. 94/18.4.1953 τ. Β').

Τῶν ὡς ἄνω πράξεων ὁ αἰτῶν Συνεταιρισμὸς ἐζήτησε τὴν ἀκύρωσιν.

Ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης προέκυψε προεχόντως τὸ ζήτημα, ἐὰν διὰ τὴν ἐπίλυσιν τῶν ἀναφυομένων μεταξὺ τῶν ἁλιεργατῶν καὶ τῶν ἐργοδοτῶν των συλλογικῶν διαφορῶν, ὡς ἐν προκειμένῳ, ἔχουν ἐφαρμογὴν ὁ ἀ.ν. τῆς 16/20 Νοεμβρίου 1935 περὶ συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας καὶ ὁ ν. 2053/1952, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων ἐξεδόθησαν αἱ προσβληθεῖσαι πράξεις, ἐν καταφατικῇ δὲ περιπτώσει ἐξεταστέον ἐὰν αὗται εἶναι νόμιμοι ἀπὸ ἀπόψεως α) κακῆς συνθέσεως τοῦ Συμβουλίου ρυθμίσεως συλλογικῶν σχέσεων καὶ διαφορῶν β) ἀναιτιολογήτου γ) πλάνης περὶ τὰ πράγματα δ) ὑπερβάσεως ἐξουσίας.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 2208/1953, Ὁ. Ολομελείας

Πρόεδρος ὁ κ. **Σ. Σολιώτης**
Εἰσηγητὴς ὁ Σύμβουλος κ. **Α. Μαρεύδας**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Μ. Κυριλλόπουλος, Τρ. Κοντοναξόπουλος, Νομικὸς Σύμβουλος Κράτους

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως διώκεται ὑπὸ

ἕτοιμος νὰ παράσχῃ ταύτας. Ζήτημα ἀκόμη, ὅπερ δύναται νὰ προκύπτῃ ἐκ τῆς ἀλλαχοῦ ἐργασίας τοῦ μισθωτοῦ, εἶναι ἡ ἀπομάκρυνσις τούτου ἐκ τοῦ τόπου ἐργασίας. Τοῦτο θὰ λυθῇ ἐκ τοῦ συνόλου τῶν συνθηκῶν καὶ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας τοῦ μισθωτοῦ. Ὁ τεχνίτης ἑνὸς ἐργοστασίου, ὁ ὁποῖος ἀναλαμβάνει ἐργασίαν εἰς τὸ ἐξωτερικόν, δυσκόλως δύναται νὰ ὑποστηρίξῃ, ὅτι ἐμμένει εἰς τὴν πρώτην σύμβασιν καὶ ἁπλῶς διέθεσε τὴν ὀφειλομένην παροχήν του ἀλλαχοῦ. Ὁ ναυτεργάτης ὅμως, ὅστις ἐπὶ ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου του ἐταξείδευσε μὲ ἕτερον πλοῖον, δύναται ἐκ τοῦ συνόλου τῶν περιστάσεων νὰ θεωρηθῇ, ὅτι ἐμμένει εἰς τὴν πρώτην σύμβασιν. Γενικῶς δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν, ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ προειδοποίησις τοῦ ἐργοδότου περὶ τῆς ἀπουσίας του καὶ ἡ δυνατότης ταχείας κατὰ τὸ δυνατὸν ἐπιστροφῆς του ἐπὶ τῇ προσκλήσει τοῦ ἐργοδότου σώζουν τὴν σύμβασιν (καὶ διατηροῦν τὴν ὑπερημερίαν τοῦ ἐργοδότου), διότι ἐκ τούτων προκύπτει, ὅτι συνεχίζεται ἡ ρητὴ προσφορὰ τοῦ μισθωτοῦ καὶ ὅτι ὁ μισθωτὸς εἶναι ἕτοιμος νὰ παράσχῃ.

(Συνεχίζεται εἰς τὸ ἑπόμενον)

τοῦ αἰτοῦντος Συνεταιρισμοῦ ἡ ἀκύρωσις τῆς ὑπ' ἀριθ. 2 τῆς 28 Φεβρουαρίου 1952 ἀποφάσεως τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ ἀ.ν. τῆς 16/20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» πρωτοβαθμίου ἐν Πάτραις Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας, τῆς ἀπὸ 18 Μαρτίου 1953 ἀποφάσεως τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ νόμου 2053 τῆς 14/23 Ἀπριλίου 1952 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν σχέσεων καὶ διαφορῶν ἐργασίας» Συμβουλίου καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 20063/1953 τῆς 9ης Ἀπριλίου 1953 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐκδοθείσης κατὰ τὸ ἄρθρον 4 § 2 τοῦ αὐτοῦ νόμου (δημοσιευθείσης εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 94 (τεῦχος Β') τῆς 18ης Ἀπριλίου 1953 φύλλον Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως), περὶ ἐγκρίσεως τῶν προηγηθεισῶν ἀποφάσεων καὶ δι' ὧν πασῶν, ἐπὶ ἀναφυείσης συλλογικῆς διαφορᾶς μεταξὺ τοῦ αἰτοῦντος καὶ τοῦ Συλλόγου τῶν ἐν Πάτραις ἁλιέων διὰ πετρελαιομηχανῶν «ὁ Ἀπόστολος Ἀνδρέας», καθωρίσθη ἡ ἀμοιβὴ καὶ ὁ τρόπος ἀμοιβῆς τῶν μελῶν τοῦ Συλλόγου τούτου.

Ἰσχύοντος τοῦ μνησθέντος γενικοῦ περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας ἀ.ν. τῆς 16/20 Νοεμβρίου 1935, ἀπεχωρίσθη ἐκ τῶν ὑπὸ τὸ κράτος αὐτοῦ ὑπαγομένων λοιπῶν μισθωτῶν ἡ κατηγορία τῶν μισθωτῶν ἐργατῶν θαλάσσης διὰ τοῦ ἀ.ν. 299 τῆς 25 Ὀκτωβρίου/3 Νοεμβρίου 1936 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐν τῇ ναυτικῇ ἐργασίᾳ» καὶ αἱ μεταξὺ τῶν τελευταίων τούτων καὶ τῶν ἐφοπλιστῶν - ἐργοδοτῶν διαφοραὶ ὑπήχθησαν εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ εἰδικοῦ τούτου νόμου θεσπισθεῖσαν διαδικασίαν ρυθμίσεως αὐτῶν. Οὕτω, ἐν ἄρθρῳ 1 § 1 τοῦ νόμου τούτου ὁρίζεται, ὅτι πᾶσα διένεξις, ἀναφερομένη εἰς τοὺς ὅρους ἢ τὰς συνθήκας διεξαγωγῆς τῆς ἐπὶ τῶν πλοίων ἐργασίας μεταξὺ ἀφ' ἑνὸς πλειόνων ἐφοπλιστῶν ἢ καὶ ἑνὸς ἐφοπλιστοῦ ἐκ τῶν ἀπασχολούντων ἄνω τῶν πέντε ἐργατῶν θαλάσσης καὶ ἀφ' ἑτέρου δύο ἢ πλειόνων ἐργατῶν θαλάσσης ἢ καὶ Ἑνώσεως τοιούτων, θεωρεῖται συλλογικὴ διαφορὰ καὶ λύεται ὑποχρεωτικῶς κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ἰδίου νόμου καθοριζομένην διαδικασίαν, ἐν τῷ αὐτῷ δὲ ἄρθρῳ, § 2, ὁρίζεται, ὅτι κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ νόμου θεωρεῖται ὡς ἐφοπλιστὴς πᾶν φυσικὸν ἢ νομικὸν πρόσωπον, ὅπερ ἐκμεταλλεύεται διὰ λογαριασμόν αὐτοῦ ἴδιον ἢ ἀλλότριον πλοῖον, ὡς καὶ πᾶς νόμιμος ἀντιπρόσωπος αὐτοῦ, ἐργάτης δὲ θαλάσσης πᾶν πρόσωπον, ἀμφοτέρων τῶν φύλων, ἑλληνικῆς ἰθαγενείας, ἐφωδιασμένον διὰ ναυτικοῦ φυλλαδίου, ὅπερ, ὡς μέλος τοῦ πληρώματος πλοίου, ἀνέλαβε νὰ παράσχῃ οἱανδήποτε ἐξηρτημένην ὑπηρεσίαν ἀντὶ ἀμοιβῆς. Ἐν ἑπομένοις δὲ ἄρθροις (2 - 9) διαγράφεται ἡ διαδικασία ἐπιλύσεως, ἧς κύρια στάδια εἶναι, ὅτι τῆς διευθετήσεως τῆς διαφορᾶς ἐπιλαμβάνεται ἀρχικῶς ἡ οἰκεία Λιμενικὴ Ἀρχή, δι' ἀποπείρας συμβιβασμοῦ, ἐν ἀποτυχίᾳ δὲ τούτου παραπέμπεται ὑπὸ τῆς ὡς ἄνω Ἀρχῆς ἡ διαφορὰ εἰς ἰδίαν πρωτοβάθμιον ἐπιτροπήν, ἧς αἱ ἀποφάσεις κηρύσσονται ἐκτελεσταὶ διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας, ἐκτὸς ὡρισμένων περιπτώσεων, καθ' ἃς ἐπιτρέπεται ἔφεσις ἐνώπιον ἰδίας Ἀνωτέρας Διαιτητικῆς Ἐπιτροπῆς, ἑδρευούσης ἐν Ἀθήναις κλπ.

Ἡ ἰδιαιτέρα αὕτη περὶ τῆς ναυτικῆς ἐργασίας πρόνοια, ὡς πρὸς τὴν ρύθμισιν τῶν συλλογικῶν κυρίως συμβάσεων, συνεχίσθη διὰ τοῦ ν. 3276/1944 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐν τῇ ναυτικῇ ἐργασίᾳ», δημοσιευθέντος ἐν Καΐρῳ καὶ ἀναδημοσιευθέντος ἐν Ἑλλάδι τὴν 6ην Ἰουλίου 1945 καὶ τροποποιηθέντος διὰ τοῦ ν. 304 τῆς 19/19 Ἀπριλίου 1947 καὶ δι' οὗ ἐθεσπίσθησαν εἰδικαὶ διατάξεις, διαγράφουσαι τὴν διαδικασίαν τῆς συνάψεως συλλογικῶν συμβάσεων μεταξὺ Ὀργανώσεων ἐφοπλιστῶν καὶ ἐργατῶν θαλάσσης, ἰσχύουσαι καὶ νῦν δυνάμει τοῦ ν. 31 τῆς 30ῆς Ἰουλίου 1946 καὶ συναφοῦς ἐπιλύσεως συλλογικῶν διαφορῶν, ἐφ' ὅσον τοιαῦται συμβάσεις κατηρτίσθησαν, προβλέπουσαι περὶ τῆς ἐπιλύσεως τῶν διαφορῶν δι' ἰδίων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας.

Ἐν ὄψει, προδήλως, τῶν τοιούτων νομοθετικῶν προβλέψεων περὶ ρυθμίσεως τῶν ἐν τῇ ναυτικῇ ἐργασίᾳ γεννωμένων διαφορῶν καὶ ὁ μνησθεὶς τελευταῖος νόμος 2053 ὥρισεν ἐν ἄρθρῳ 3 § 2, ὅτι τὰ μισθολογικὰ ζητήματα τῶν πληρωμάτων τῶν πλοίων τῆς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας δὲν ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου, ρυθμιζόμενα καὶ ἐφεξῆς, ὡς μέχρι τοῦδε.

Διὰ τοῦ ὅρου πλοῖα τῆς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας νοοῦνται καὶ τὰ ἁλιευτικὰ σκάφη, διότι ὑπὸ τῶν ἄρθρων 225 καὶ 517 τοῦ Ἐμπορικοῦ Νόμου (ν. ΓΨΙΖ'/1910), ὡς πλοῖον καὶ ὡς πλοιάριον χαρακτηρίζεται, ἀναλόγως τῆς χωρητικότητος, πᾶν σκάφος ἐνεργοῦν καὶ τὴν ἁλιείαν καὶ διότι οὐδεμία διάταξις τῆς κειμένης νομοθεσίας εἰσάγει διάκρισιν τῶν πλοίων τούτων ἀπὸ τῶν λοιπῶν ἐμπορικῶν σκαφῶν.

Ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ν. 721 τῆς 28/28 Ἰουνίου 1948 «περὶ ἀπογραφῆς τῶν μαθητευομένων ναυτικῶν, τῶν ναυτικῶν καὶ ἐργατῶν θαλάσσης κλπ.» ὡς ναυτικοὶ χαρακτηρίζονται οἱ ἀνήκοντες εἰς συγκεκροτημένα πληρώματα πλοίων, πλοιαρίων καὶ πλωτῶν ἐν γένει ναυπηγημάτων καὶ συμπληρώσαντες διετῆ θαλάσσιον ὑπηρεσίαν, ὡς ἐργάται δὲ θαλάσσης οἱ πλοηγοί, δύται, μεμονωμένοι ἁλιεῖς, λεμβοῦχοι καὶ πορθμεῖς καὶ πᾶς ἄλλος μεμονωμένως ἐργαζόμενος ἐν τῇ θαλάσσῃ, ὡς μὴ ἀνήκων εἰς συγκεκροτημένον πλήρωμα. Κατὰ δὲ τὰ ἄρθρα 2 καὶ 3 τοῦ αὐτοῦ νόμου οὐδεὶς δύναται νὰ ἐργασθῇ ἐν τῇ θαλάσσῃ, ἐὰν προηγουμένως δὲν ἀπογραφῇ ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων Λιμενικῶν Ἀρχῶν, ἐὰν πρόκειται νὰ ἐργασθῇ ὡς ἐργάτης θαλάσσης, καὶ ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας, ἐὰν πρόκειται νὰ ἐργασθῇ ὡς ναυτικός, καὶ ὅτι οἱ ἀπογραφόμενοι ναυτικοὶ καὶ ἐργάται θαλάσσης ἐφοδιάζονται διὰ ναυτικῶν φυλλαδίων. Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀ.ν. 299/1936 προκύπτει σαφῶς, ὅτι καὶ οἱ ἁλιεῖς καὶ οἱ λοιποὶ εἰς ἁλιευτικὰ σκάφη ἐργαζόμενοι, ἐφωδιασμένοι διὰ ναυτικοῦ φυλλαδίου καὶ ἀνήκοντες εἰς συγκεκροτημένον πλήρωμα, ὑπάγονται ὁπωσδήποτε εἰς τὰς διατάξεις τοῦ τελευταίου τούτου νόμου.

Ἐκ τῶν στοιχείων τοῦ φακέλλου ἐπιστο-

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΜΕΤΑ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΙΝ ΟΡΙΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ

Έννοια ὑποχρεωτικῆς κατά Νόμον ἀπολύσεως καί δικαίωμα ἀποζημιώσεως Ν. 2112

Καθορισμός ὁρίων ἡλικίας σιδηροδρομικῶν ὑπαλλήλων κατά Ν.Δ. 672/1948.—Ὑποχρεωτική ἀπόλυσις αὐτῶν μετά συμπλήρωσιν ὁρίων ἡλικίας.—Αὐτοδίκαιος λύσις συμβάσεως κατ' ἐπιταγήν τοῦ Νόμου καί θεώρησις συμβάσεως ὡς ὡρισμένου χρόνου.—Ἀνεφάρμοστον προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν πέραν ὁρίου ἡλικίας καί Ν. 2112/1920 ἐπί συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου.—Παραμονή μισθωτοῦ ἐν ὑπηρεσίᾳ μετά συμπλήρωσιν ὁρίου ἡλικίας.—Καταρτισις νέας συμβάσεως.—Μή συνυπολογισμός προηγουμένου χρόνου ὑπηρεσίας ἐν συμβάσει ὡρισμένου χρόνου δι' ἀποζημίωσιν Ν. 2112.—Ἰσχυρισμός περί καταχρηστικῆς ἀπολύσεως.—Ἀνεφάρμοστον Ν. 118/1945 ἐπί ἀτμηλάτων σιδηροδρόμων.

Ἡ ὑπόθεσις, ἐφ' ἧς ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἔχει ὡς ἑξῆς: Ἐφεδρος παλαιός πολεμιστής, ὑπηρετῶν εἰς τήν Γαλλοελληνικήν Ἑταιρίαν Σιδηροδρόμων, καταληφθείς ὑπό τοῦ ὁρίου ἡλικίας καί ὑπαγόμενος εἰς τό ν.δ. 672/1948 «περί καθορισμοῦ ὑποχρεωτικοῦ ὁρίου ἡλικίας τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐν Ἑλλάδι ἀτμηλάτων σιδηροδρόμων», δέν ἀπελύθη ἀμέσως ἀπό τῆς ἰσχύος τοῦ ἀνωτέρω ν. δ., τό ὁποῖον ὁρίζει, ὅτι ἀπολύεται ὑποχρεωτικῶς τό ἔχον συμπληρώσει τήν 1 Δεκεμβρίου 1947 (ὡς ὁ ἐνάγων) τό ὑπό τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ νόμου προβλεπόμενον ὑποχρεωτικόν ὅριον ἡλικίας, ἀλλά βραδύτερον, τήν 1ην Ἰουλίου 1950, κατέβαλε δέ ἡ ἐργοδότις του εἰς αὐτόν τήν ἐκ τοῦ ν. 2112/1920 ἀποζημίωσιν.

Ὁ ἀπολυθείς μισθωτός προσέφυγεν εἰς τήν Ἐπιτροπήν Προστασίας Ἐφέδρων Παλαιῶν Πολεμιστῶν τῆς περιφερείας τοῦ Πρωτοδικείου Ἔβρου, ἐπικαλεσθείς ἀκυρότητα τῆς ἀπολύσεώς του.

Ἡ Ἐπιτροπή, παρά τό γεγονός ὅτι ὁ ἀπολυθείς εἶχε συμπληρώσει τό προβλεπόμενον ὑπό τοῦ νόμου ὅριον ἡλικίας, ἠκύρωσε τήν ἀπόλυσιν καί διέταξε τήν ἐπαναπρόσληψιν τοῦ ἀπολυθέντος, ὑπό τόν (ἐκπληκτικόν ἀληθῶς) ὅρον τῆς ὑπό τοῦ ἀπολυθέντος καταβολῆς εἰς τήν ἐργοδότιδα δραχμῶν 7.817.500 (ὅσας ἔλαβεν ὡς ἀποζημίωσιν τοῦ νόμου 2112), συμψηφιζομένων μόνον τῶν ἀπό τῆς ἀπολύσεως καί μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς ἐπαναπροσλήψεως τοῦ ἀπολυθέντος δεδουλευμένων μισθῶν του.

Μετεβλήθη δηλαδή ἡ Ἐπιτροπή, συλλογικόν διοικητικόν ὄργανον, εἰς τακτικόν πολιτικόν δικαστήριον.

Ὁπωσδήποτε, ὡς ἦτο ἐπόμενον, τό Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας ἠκύρωσε τήν ἄνω ἀπόφασιν τῆς Ἐπιτροπῆς καί κατά τόν ἄνω ὅρον καί διά μεταγενεστέρας ἀποφάσεως τόν ὁλοσχερῶς τήν αὐτήν ἀπόφασιν δι' οὐσιαστικούς λόγους.

Ἐν τῷ μεταξύ εἶχεν ἐπαναπροσληφθῆ ὁ ἀπολυθείς μισθωτός καί μετά τήν ἀπόφασιν τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας ἡ ἐργοδότις ἀπέλυσεν ἐκ νέου τοῦτον καί κατέβαλεν εἰς αὐτόν ὡς ἀποζημίωσιν δι' ὑπηρεσιαν 9 1/2 μηνῶν (ἀπό τῆς πρώτης ἀπολύσεως) ἀποδοχάς ἑνός μηνός, κατά νόμον 2112, ἐχούσα συμψηφίσει τήν ληφθεῖσαν διά τήν πρώτην ἀπόλυσίν του ἀποζημίωσιν εἰς μισθούς.

Ὁ ἀπολυθείς προσέφυγεν εἰς τόν κατά τήν ἐργατικήν διαδικασίαν δικάζοντα Πρωτοδίκην Ἔβρου, προσβαλών τήν ἀπόλυσίν του ὡς ἄκυρον, ἡ ἀγωγή ἀπερρίφθη εἰς α' βαθμόν καί τελικῶς διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 68/1953 ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἔβρου, καθ' ἧς ἡ ἀσκηθεῖσα ἀναίρεσις.

* * *

Ἔχει ἤδη νομολογηθῆ καί ὑπό τῆς Ὁλομελείας τοῦ Ἀρείου Πάγου (549/1940, Θέμ. ΝΒ' 212), ὅτι ἡ προστασία τῶν ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν δέν ἐκτείνεται πέραν τοῦ ὑπό νόμου καθωρισμένου ὁρίου ἡλικίας (οὕτω καί ἡ νομολογία τοῦ Σ.Ε., βλέπε 454/1949, ΕΕΔ 8, 973).

Τοῦτο δέχεται καί ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη

ποιητικά Κεντρικοῦ Λιμεναρχείου Πατρῶν, ὑπ' ἀριθ. 7287, 7288, 7290 καί 7291 τῆς 22 Ὀκτωβρίου 1953) προκύπτει, ὅτι τά ἁλιευτικά σκάφη τά ἀνήκοντα εἰς μέλη τοῦ αἰτοῦντος Συνεταιρισμοῦ καί εἰς τά ὁποῖα ἐργάζονται οἱ ἀποτελοῦντες μέλη τοῦ Συλλόγου τῶν ἁλιέων «Ὁ Ἅγιος Ἀνδρέας», εἶναι χωρητικότητος ἄνω τῶν δέκα κόρων καί ὅτι τά πληρώματα αὐτῶν εἶναι συγκεκριτημένα, ἀποτελούμενα ἐξ ὡρισμένου ἀριθμοῦ κυβερνητῶν, ναυτῶν, μηχανικῶν κλπ.

Ἐκ πασῶν τῶν ἀνωτέρω νομοθετικῶν διατάξεων, συνερμηνευομένων καί πρός τήν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀ.ν. 345/1936 «περί ἁρμοδιότητος καί δικαιοδοσίας τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας», καθ' ἣν εἰς τήν ἁρμοδιότητα τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας ὑπάγεται καί ἡ διοικητική ἐπέμβασις πρός ἐπίλυσιν διαφορῶν μεταξύ ἐργατῶν θαλάσσης καί ἐφοπλιστῶν, σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἀναρμοδίως ἐπελήφθησαν τῆς ἐπιλύσεως τῆς ἐπιδίκου διαφορᾶς αἱ ἐκδοῦσαι τάς προσβαλλομένας πράξεις Ἀρχαί καί ὅτι ἁρμόδια πρός τοῦτο ὄργανα ἐτύγχανον τά ὑπό τοῦ ἀν.ν. 299/1936 προβλεπόμενα, ἀκυρωτέαι συνεπῶς καθίστανται αἱ προσβαλλόμεναι πράξεις, δεκτῆς οὕτω γινομένης τῆς ὑπό κρίσιν αἰτήσεως, κατά τόν βάσιμον πρῶτον λόγον ἀκυρότητος, παρελκούσης τῆς ἐρεύνης τῶν λοιπῶν προβαλλομένων λόγων.

ἀρεοπαγιτική ἀπόφασις, συμφωνοῦσα περαιτέρω καὶ πρὸς τὴν γνώμην προηγουμένων, ὅτι ἡ κατὰ τὸ ν.δ. 672/1948 ἀπόλυσις τῶν συμπληρούντων τὰ ὅρια ἡλικίας ἔχει τὴν ἔννοιαν αὐτοδικαίας λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας (βλέπε καὶ Α.Π. 659/1950, εἰσηγητὴς *Δ. Μίχος*, ΕΕΔ 10, 207, Α.Π. 261/1950, εἰσηγητὴς *Δ. Μίχος*, ΕΕΔ 9, 401, Α.Π. 172/1953, εἰσηγητὴς *Π. Τζαννετάκης*, ΕΕΔ 12, 539, ἐνῷ ἡ Σ.Ε. 1666/1952, Ὁλομελ., εἰσηγητὴς *Η. Γλυκοφρύδης*, ΕΕΔ 12, 148, σκέπτεται περὶ ὑποχρεωτικῆς διὰ τὴν Διοίκησιν ἀπολύσεως, μὴ συγχωρουμένου νὰ παραμείνῃ ὁ μισθωτὸς ἐν ὑπηρεσίᾳ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ὁρίου ἡλικίας).

Ἡ ἀντίληψις ὅτι ἡ διατύπωσις τοῦ νόμου «ἡ συμπλήρωσις τοῦ ὁρίου ἡλικίας συνεπάγεται τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ὑπαλλήλου ὑποχρεωτικῶς» ἔχει τὴν ἔννοιαν τῆς αὐτοδικαίας λύσεως τῆς συμβάσεως ἐπὶ τῇ συμπληρώσει τοῦ τεθέντος ὁρίου ἡλικίας, ἄνευ ὑποχρεώσεως τοῦ ἐργοδότου ὅπως καταγγείλῃ ταύτην μετὰ προειδοποίησιν, τῆς συμβάσεως θεωρουμένης ὡς ὡρισμένου χρόνου καὶ ἀποκλειομένης τῆς ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τοῦ ν. 2112, ἐκφράζεται καὶ εἰς ἄλλας ἀρεοπαγιτικὰς ἀποφάσεις (βλέπε Α.Π. 526/1952, εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 11, 1264, Α.Π. 384/1953, εἰσηγητὴς *Π. Τζαννετάκης*, ΕΕΔ 12, 822).

Ἀνεξαρτήτως ὅμως τοῦ ὅτι ὁ ὅρος «ὑποχρεωτικὴ ἀπόλυσις» δὲν ταυτίζεται πρὸς τὴν «αὐτοδικαίαν λύσιν τῆς συμβάσεως» (βλ. Α.Π. 291/1933, Θ. ΜΔ' 579) ἡ ἄποψις ὅτι διὰ τοῦ καθορισμοῦ ὁρίου ἡλικίας λογίζεται ἡ σύμβασις ἐργασίας ὡς ὡρισμένου χρόνου (ἄποψις, ἡ ὁποία ἔχει ἤδη γενικευθῇ ἐν τῇ τελευταίᾳ νομολογίᾳ τοῦ Ἀρείου Πάγου), δὲν ἐπιδοκιμάζεται καὶ ὑπὸ τοῦ Νομοθέτου (βλέπε τὸ ν.δ. 2510/1953 «περὶ ρυθμίσεως ζητημάτων τινῶν τοῦ προσωπικοῦ Τραπεζιτικῶν Ἱδρυμάτων», ΕΕΔ 12, 925, τὸ ὁποῖον καὶ προκειμένου περὶ μονίμων ὑπαλλήλων μὲ καθωρισμένον ὅριον ἡλικίας τῶν Τραπεζιτικῶν, παρέχει ἐν τούτοις τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ ν. 2112, χωρὶς νὰ δύναται βεβαίως νὰ ἐπιδοκιμασθῇ ἡ σκέψις τυχὸν ὅτι ὁ Νομοθέτης ἐξαιρετικῶς καὶ κατ' ἀπόκλισιν τῶν ἐπὶ συμβάσεων ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου κριτούντων χορηγεῖ τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος ἀποζημίωσιν. Ἡ Α.Π. 846/1953, εἰσηγητὴς *Α. Χαμάρετος*, ΕΕΔ 12, 730, ἐθεώρησε καὶ τὴν σύμβασιν τοῦ προσωπικοῦ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος ὡς ὡρισμένου χρόνου, ἐκ τοῦ καθορισμοῦ ὁρίου ἡλικίας).

Ὑπὸ τὴν ἔκδοχὴν ὅτι ἡ σύμβασις ἐργασίας θεωρεῖται πράγματι ὡς ὡρισμένου χρόνου, δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ ἔχῃ κἂν ἐφαρμογὴν ὁ ἀ.ν. 244/1936 περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, ὁ ὁποῖος ἀφορᾷ εἰς συμβάσεις ἀορίστου χρόνου (Σ.Ε. 61/1940).

Ἡ ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου δὲν φθάνει βεβαίως μέχρις ἐκεῖ, δεχομένη μόνον ὅτι ἡ προστασία δὲν ἐκτείνεται πέραν τοῦ ὁρίου ἡλικίας.

Ὀρθοτέρα, μετὰ ταῦτα, νομίζομεν, ὑπῆρξεν ἡ ἄποψις προηγουμένων ἀποφάσεων τοῦ Ἀρείου Πάγου (βλέπε σχετικῶς ἐν ΕΕΔ 11, 1263 ἐπ., ἔνθα καὶ παραπομπαὶ εἰς θεωρίαν), ὅτι ἡ συμπλήρωσις τοῦ ὁρίου ἡλικίας εἶναι μόνον λόγος ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ, τελοῦντος ἐν συμβάσει ἀορίστου χρόνου, τοῦτο δὲ υἱοθετεῖ καὶ ὁ Νομοθέτης καὶ εἰς ἄλλον νόμον (τὸ ν.δ. 2511/1953 «περὶ ἐλέγχου δικαιικῶν ἀπολύσεων», ΕΕΔ 12, 910, κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ ὁποίου «εἰς τοὺς περιορισμοὺς τοῦ παρόντος νόμου δὲν ὑπόκεινται ἀπολύσεις, δι' ἃς συντρέχουν *οἱ κάτωθι λόγοι*: ... δ) *συμπλήρωσις ὁρίου ἡλικίας* κλπ.

Δεδομένου δὲ ὅτι τὸ νομοθετικὸν τοῦτο διάταγμα ἀφορᾷ εἰς συμβάσεις ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ὑπὸ τὴν ἔκδοχὴν ὅτι ὁ καθορισμὸς ὁρίου ἡλικίας καθιστᾷ τὴν σύμβασιν ὡρισμένου χρόνου θὰ ἐνεφανίζετο ὁ νομοθέτης ἀγνοῶν στοιχειώδεις ἐννοίας, ὁρίζων ὅσα ὥρισε περὶ συμπληρώσεως ὁρίου ἡλικίας.

Ἀρείου Πάγου 187/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Α. Χαμάρτος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Γ. Βουμβουλάκης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Χ. Καρρᾶς, Α. Σκληρός

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 § 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 672 τῆς 5/7 Μαΐου 1948 Νομοθ. Διατάγματος «περὶ καθορισμοῦ ὑποχρεωτικῶν ὁρίων ἡλικίας τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐν Ἑλλάδι ἀτμηλάτων σιδηροδρόμων» τὰ ὑπὸ τῶν κανονισμῶν τῶν Ταμείων ἢ Κλάδων Προνοίας τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἀτμηλάτων σιδηροδρόμων προβλεπόμενα ὅρια ἡλικίας, ἐπὶ τῇ συμπληρώσει τῶν ὁποίων ὤφειλον νὰ ἀποχωρήσουν τῆς ὑπηρεσίας οἱ συμπληροῦντες αὐτά, ὡς καὶ τὰ προβλεπόμενα ὑπὸ τοῦ ν. 5613/1932 καὶ τοῦ ἀ.ν. 301/1936, δι' ἃς περιπτώσεις ἐφηρμόζοντο ταῦτα, καθίστανται ὑποχρεωτικά, τοῦ συμπληροῦντος αὐτὰ προσωπικοῦ ἀπολυομένου ἐφεξῆς ὑποχρεωτικῶς τῆς ὑπηρεσίας. Κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 2 § 1 τοῦ αὐτοῦ νόμου τὸ συμπληροῦν τὰ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ὑποχρεωτικὰ ὅρια ἡλικίας προσωπικὸν ἀπολύεται ὑποχρεωτικῶς τῆς ὑπηρεσίας, διαγραφόμενον ἐκ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ. Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἅμα τῇ συμπληρώσει τοῦ ὁρίου ἡλικίας τὸ προσωπικὸν ἀπολύεται ὑποχρεωτικῶς ὑπὸ τῆς ἐπιχειρήσεως αὐτῆς, τουτέστιν ἡ σύμβασις ἐργασίας λύεται αὐτοδικαίως κατ' ἐπιταγὴν τοῦ νόμου. Τῆς συμβάσεως δ' ἐργασίας οὔσης, ὡς ἐκ τούτου, ὡρισμένου χρόνου, δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῶν ἀπολυομένων ὑπαλλήλων αἱ διατάξεις τοῦ νόμου 2112 καὶ ἂν οὗτοι εἶναι παλαιοὶ πολεμισταί, μὴ ἐχουσῶν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῶν λόγῳ συμπληρώσεως τοῦ ὁρίου ἡλικίας ἀπολυομένων τοιούτων τῶν διατάξεων τοῦ

άρθρ. 1 § 1 τοῦ ά.ν. τῆς 23 Ἰανουαρίου 1936, μή ἐπεκτεινασῶν τὴν προστασίαν αὐτῶν καὶ πέραν τοῦ ὁρίου ἡλικίας. Οὕτως ἀποφηναμένη καὶ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις καὶ ἀπορρίψασα τοὺς σχετικοὺς λόγους τῆς ἐφέσεως, ὀρθῶς τὰς διαληφθείσας διατάξεις ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ εἶναι ἀπορριπτέοι οἱ περὶ τοῦ ἐναντίου πρῶτος καὶ δεύτερος ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγοι ἀναιρέσεως.

Τῆς συμβάσεως ἐργασίας οὔσης, κατὰ τὰ ἐν τῇ ἠγουμένῃ αἰτιολογίᾳ ἐκτιθέμενα, ὡρισμένου, κατ' ἐπιταγὴν τοῦ νόμου, χρόνου, ἡ μετὰ τὴν λῆξιν τούτου καὶ τὴν αὐτοδίκαιαν λύσιν τῆς συμβάσεως συνομολογηθεῖσα, καθ' ἃ ἀνελέγκτως δέχεται τὸ δικάσαν Πρωτοδικεῖον, διὰ τῆς ἐπαναπροσλήψεως τοῦ ἀναιρεσειόντος εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἀναιρεσιβλήτου, σύμβασις ἦτο νέα καὶ αὐτοτελὴς ἀορίστου χρόνου, εἰς ἣν δὲν ἦτο διὰ τὸν καθορισμὸν τῆς καταβλητέας, ἐν καταγγελίᾳ αὐτῆς, ἀποζημιώσεως, συνυπολογιστέος καὶ ὁ χρόνος τῆς προηγηθείσης συμβάσεως ἐργασίας, οὐδὲ προσκρούει ἡ συνομολόγησις ταιαύτης νέας συμβάσεως εἰς τὰ ἄρθρα 8 τοῦ ν. 2112/1920 καὶ 11 § 1 τοῦ ν. 547/1937. Ὀρθῶς ὅθεν οὕτως ἀπεφήνατο καὶ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις καὶ εἶναι ἀπορριπτέος ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου τρίτος ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγος ἀναιρέσεως.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 819 § 3 Πολ. Δικονομίας ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ δέον νὰ ἀναφέρωνται σαφῶς καὶ ὡρισμένως οἱ λόγοι ἀναιρέσεως, τουτέστι νὰ καθορίζωνται τὰ περιστατικά, ἐφ' ὧν ὁ ἀναιρεσείων βασίζει τὴν ἀποδιδομένην εἰς τὴν ἀπόφασιν πλημμέλειαν, ὡς ὑπαγομένην εἴς τινα τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 807 Πολ. Δικονομίας ἀναφερομένων λόγων ἀναιρέσεως. Ὅθεν ὁ τέταρτος τῆς ἀναιρέσεως λόγος, καθ' ὃν οὐχὶ νομίμως ἀπερρίφθη, ὡς μὴ πρωτοδίκως προταθεῖσα, ἡ ἔνστασις τοῦ ἀναιρεσειόντος διὰ καταχρηστικὴν ἄσκησιν δικαιώματος, ἐνῷ ὡς ταιαύτη δημοσίας τάξεως νομίμως προὐτάθη κατ' ἔφεσιν, οὕτωσι διατυπούμενος, χωρὶς νὰ καθορίζωνται ποῖον τὸ κατὰ κατάχρησιν ἀσκηθὲν δικαίωμα, ποῖα τὰ συνιστῶντα τὴν καταχρηστικὴν ἄσκησιν τοῦ δικαιώματος πραγματικὰ περιστατικὰ καὶ ἂν ταῦτα προὐτάθησαν ὡς ἔνστασις κατὰ ἰσχυρισμοῦ τῆς ἀναιρεσιβλήτου ἢ ὡς νέα βάσις τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἀναιρεσείοντος, ὥστε νὰ εἶναι δυνατὸς ὁ ἔλεγχος τῆς ὀρθότητος τοῦ διατακτικοῦ τῆς ἀποφάσεως, δι' οὗ ἀπερρίφθη ὁ σχετικὸς ἰσχυρισμὸς αὐτοῦ, εἶναι ἀπορριπτέος ὡς πάντῃ ἀόριστος καὶ ἀνεπίδεκτος δικαστικῆς ἐκτιμήσεως.

Αἱ διατάξεις τοῦ ν. 118/1945 περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας τῶν μισθωτῶν τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἀναιρεσειούσης Ἑταιρίας Σιδηροδρόμων, ὡς τοῦτο σαφῶς προκύπτει ἐκ τοῦ ἄρθρ. 4 § 2 τοῦ ά.ν. 1545/1950, καθ' ὃ ὁ ν. 118/1945 περὶ ἀσφαλίσεως τῶν μισθωτῶν τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων, ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη, δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἀπὸ τῆς ἰσχύος του ἐπὶ τῶν ἀτμηλάτων σιδηροδρομικῶν δικτύων τῆς χώρας. Οὕτως ἀποφηναμένη καὶ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις καὶ ἀπορρίψασα σχετικὸν τῆς ἐφέσεως τοῦ ἀναιρεσείοντος λόγον, ὀρθῶς τὰς διαληφθείσας διατάξεις ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ εἶναι ἀπορριπτέος ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου πέμπτος τῆς ἀναιρέσεως λόγος.

Ὁ ἕκτος τοῦ ἀναιρετηρίου λόγος, ὅτι, παρὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 807 § 6 Πολ. Δικ., σιγῇ ἀντιπαρῆλθε τὸ Πρωτοδικεῖον τὴν κατ' ἔφεσιν νομίμως προταθεῖσαν ἔνστασιν τοῦ ἀναιρεσείοντος περὶ τοῦ ἀκύρου τῆς ὑπογραφῆς ὑπ' αὐτοῦ τῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως, συνεπείᾳ ἀσκηθείσης ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Γ.Ε.Σ. ἐπ' αὐτοῦ ψυχολογικῆς βίας καὶ πειθαναγκασμοῦ, εἶναι ἀπορριπτέος, οὕτωσι διατυπούμενος, ὡς ἀόριστος, ἅτε μὴ ἀναφέρων οὔτε ποία ἦτο ἡ ὑπογραφεῖσα ἐξοφλητικὴ ἀπόδειξις καὶ ποίαν ἀπαίτησιν ἀφεώρα, οὔτε τὰ πραγματικὰ περιστατικὰ τὰ συνιστῶντα τὴν ψυχολογικὴν βίαν. Εἰ δὲ ἤθελεν ὑποτεθῇ ὅτι διὰ τοῦ λόγου τούτου ἀποδίδεται εἰς τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν, ὅτι δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν ἔνστασιν ἀκυρότητος τῆς ὑπογραφείσης ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσείοντος ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως, τῆς ἀφορώσης τὴν ὑπὸ τούτου ληφθεῖσαν κατὰ τὴν πρώτην ἀπόλυσίν του ἀποζημίωσιν τοῦ ν. 2112, εἶναι προσέτι ἀπορριπτέος καὶ διότι δὲν εἶχον ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις τοῦ ν. 2112, ἅτε τῆς μεταξὺ τῶν διαδίκων συμβάσεως οὔσης, κατ' ἐπιταγὴν τοῦ νόμου, ὡρισμένου χρόνου, κατὰ τὰ ἐν τῇ πρώτῃ αἰτιολογίᾳ ρηθέντα, καὶ ἑπομένως ὁ ἰσχυρισμός του, ἀφορῶν ληφθεῖσαν κατὰ τὸν νόμον τοῦτον ἀποζημίωσιν, ἦτο ἐπουσιώδης καὶ δὲν ἔφαλεν ἡ ἀπόφασις σιγῇ ἀντιπαρελθοῦσα τοῦτον.

ΚΑΤΑΧΡΗΣΤΙΚΗ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Λήψις ὑπ' ὄψιν κατ' ἐργατικὴν διαδικασίαν ἐκτὸς δίκης μαρτυρικῶν βεβαιώσεων

Προτίμησις ἐν τῇ καταγγελίᾳ συμβάσεως ἐργασίας ἀρχαιοτέρου ἰατροῦ ἐπιχειρήσεως, ἀντὶ νεωτέρου, διαθέτοντος μεγαλειτέραν ἐπιστημονικὴν πεῖραν καὶ ἐπιδεικνύοντος μείζον ἐνδιαφέρον διὰ τὴν ὑγείαν τοῦ προσωπικοῦ δὲν συνιστᾷ καταχρηστικὴν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 281 Α.Κ.—Ἀπαράδεκτον λόγου ἀναιρέσεως ἐπὶ ἰσχυρισμοῦ, δι' ὃν δὲν ὑπεβλήθησαν τὰ πραγματικὰ περιστατικὰ ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τῆς οὐσίας.—Ἐπιτρεπτὸν λήψεως ὑπ' ὄψιν κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν καὶ ἐνόρκων βεβαιώσεων ἐκτὸς δίκης ληφθεισῶν καὶ ἄνευ κλητεύσεως τοῦ ἀντιδίκου.

Ἐρευνᾶται ὑπὸ τῆς κατωτέρω παρατιθεμένης ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, ἂν ἡ συγκεκριμένη καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ὑπῆρξεν, ὡς ὑπεστηρίχθη ὑπὸ τοῦ ἀπολυθέντος, καταχρηστική, κατὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρου 281 τοῦ Α.Κ.

Δεδομένου ὅτι τῆς καλῆς πίστεως, τῶν χρηστῶν ἠθῶν, ὡς καὶ τοῦ σκοποῦ τοῦ δικαιώματος, κατ' ἄρθρ. 281 Α.Κ., ἡ ἔννοια εἶναι ἔννοια νομική (Α.Π. 84/1948, εἰσηγητὴς *Χ. Σχίμφλ*, ΕΕΔ 6, 246, Α.Π. 200/1949, εἰσηγητὴς *Κ. Κανκᾶς*, ΕΕΔ 8, 369, *Κ. Κανκᾶς*, Ἐνοχ. Εἰδ. σελ. 310, βλέπε καὶ *Δ. Χαρισιάδου*, Ἡ καταχρηστικὴ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος ἰδίᾳ ἐν τῷ πεδίῳ τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου, ΕΕΔ 12, 1057, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί) ὁ Ἄρειος Πάγος κρίνει, ἐὰν τὰ ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου τῆς οὐσίας ἀνελέγκτως γενόμενα δεκτὰ πραγματικὰ περιστατικὰ συνιστῶσιν ὑπέρβασιν τῶν ὁρίων τῶν ὡς ἄνω νομικῶν ἐννοιῶν.

Ἐν προκειμένῳ ἀπελύθη ἀρχαιότερος τοῦ διατηρηθέντος ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ καὶ τοῦτο προβληθὲν ὑπὸ τοῦ ἀπολυθέντος ὡς ἀντιβαῖνον εἰς τὸ ἄρθρον 281 Α.Κ. δὲν ἐθεωρήθη καὶ ὀρθῶς, διὰ τοὺς ἐν τῇ ἀποφάσει λόγους, ὅτι συνιστᾷ καταχρηστικὴν ἄσκησιν δικαιώματος.

Παρομοία ὑπῆρξεν ἡ περίπτωσις καὶ τῆς Α.Π. 200/1949 (εἰσηγητὴς *Κ. Κανκᾶς*, ΕΕΔ 8, 368), ἡ ὁποία ἀπεφάνθη, ὅτι ἡ μὴ ὑπὸ τῆς ἐργοδοτρίας προτίμησις ἐν τῇ καταγγελίᾳ τῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ νεωτέρου ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ δὲν συνιστᾷ ὑπέρβασιν τῶν ὁρίων τῆς καλῆς πίστεως (πρβλ. καὶ εἰσαγγ. ἀγόρευσιν *Δ. Κισσοκούλου*, ΕΕΔ 8, 353 ἑπ.).

Σχετικῶς ἤδη πρὸς τὴν ἄποψιν τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως ὅτι κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν καὶ ἐκτὸς δίκης ἔνορκοι βεβαιώσεις μαρτύρων καὶ ἄνευ κλητεύσεως τοῦ ἀντιδίκου, αὕτη εἶναι ἡ σταθερῶς ἐν τῇ νομολογίᾳ τοῦ Ἀρείου Πάγου ἀκολουθουμένη καὶ ὑπὸ τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας ἐφαρμοζομένη (βλέπε Α.Π. 573/1953, εἰσηγητὴς *Ι. Τραχανῆς*, ΕΕΔ 13, 39 καὶ λοιπὰς εἰς αὐτὸ θι σημειώσεις μας παραπομπάς).

Ἀρείου Πάγου 203/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Α. Χαμάρτος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Μ. Πανταλῆς**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Μαρτάκος, Π. Μπουσιώτης

Ὁ 1ος λόγος ἀναιρέσεως, δι' οὗ προσάπτεται εἰς τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν ὅτι «ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε καὶ ψευδῶς ἡρμήνευσε τὸ ἄρθρον 669 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ὡς καὶ τὰς διατάξεις τῶν νόμων 2112/1920 καὶ 118/1945, δεχθεῖσα ὅτι δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν οἱ νόμοι οὗτοι ἐπὶ τῆς κρινομένης διαφορᾶς», εἶναι ὅλως ἀόριστος καὶ ἀνεπίδεκτος δικαστικῆς ἐκτιμήσεως, καθ' ὃ μὴ καθορίζων σαφῶς τὰ νομικὰ σφάλματα, εἰς ἃ ὑπέπεσεν ἡ ἀπόφασις (Πολ. Δικον. ἄρθρ. 819), καὶ ὡς τοιοῦτος ἀπορριπτέος.

Ὡς δείκνυται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, μετ' ἐκτίμησιν τῶν προσκομισθεισῶν ἐνώπιον αὐτοῦ ἀποδείξεων, ἐδέξατο ὅτι ἡ ἐναγομένη καὶ ἤδη ἀναιρεσίβλητος ἑταιρία Σ.Π.Α.Π., προκειμένου νὰ προβῇ εἰς ἀπόλυσιν ἑνὸς ἐκ τῶν παρ' αὐτῇ ὑπηρετούντων πρὸς ἰατρικὴν περίθαλψιν τοῦ ἐν τῷ δικτύῳ Πατρῶν διαμένοντος ἐν ἐνεργείᾳ ἐργατοϋπαλλήλικοῦ προσωπικοῦ της, ὡς καὶ τῶν συνταξιούχων αὐτῆς, παθολόγων ἰατρῶν, ἔκρινεν ἀπολυτέον καὶ ἀπέλυσε τὸν ἤδη ἀναιρεσείοντα ἐνάγοντα, καίτοι οὗτος ἦτο ἀρχαιότερος κατὰ τὸν χρόνον τῆς προσλήψεως τοῦ διατηρηθέντος ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ συναδέλφου του Α. Μ**, ἑκατόνιν δεδικαιολογημένης ἐκ τῶν πραγμάτων ὁμοθύμου σχεδὸν ἀξιώσεως τοῦ εἰρημένου προσωπικοῦ της, ὡς καὶ τῶν ἐπίσης δικαιουμένων ἰατρικῆς ἐξετάσεως καὶ μερίμνης συνταξιούχων της, οἵτινες κατὰ μεγίστην πλειοψηφίαν ἦσαν περισσότερον ἱκανοποιημένοι καὶ εὐχαριστημένοι παρὰ τοῦ ἰατροῦ Α.Μ** ἢ ἀπὸ τὸν ἐνάγοντα, διότι ἐπεδείκνυε (ὁ Α.Μ**) μεῖζον ἐνδιαφέρον διὰ τὴν ὑγείαν αὐτῶν καὶ τῶν οἰκογενειῶν των, ἀλλὰ καὶ διότι διέθετε μεγαλειτέραν ἐπιστημονικὴν πεῖραν τοῦ ἐνάγοντος, διαθέτοντος ἴσως τοιαύτην, καὶ ἀπελάμβανε τῆς πλήρους ἐμπιστοσύνης τῶν ἀσθενῶν του. Ἀποφηνάμενον δέ, μετὰ ταῦτα, ὅτι ἡ ἀναιρεσίβλητος, προβᾶσα, ὑπὸ τὰς προεκτεθείσας καὶ ἀνελέγκτως ὑπ' αὐτοῦ δεκτὰς γενομένας περιστάσεις, εἰς τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ἀναιρεσείοντος καὶ οὐχὶ τοῦ νεωτέρου του ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ εἰρημένου ἰατροῦ Α.Μ**, δὲν ἤσκησε τὸ τοιοῦτο δικαίωμά της καθ' ὑπέρβασιν τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 281 Α.Κ. τασσομένων ἀντικειμενικῶν κριτηρίων τῆς καλῆς πίστεως, τῶν χρηστῶν ἠθῶν καὶ τοῦ εἰς τὸ δικαίωμα ἐγκειμένου σκοποῦ, καὶ ἀκολούθως, κατὰ μεταρρύθμισιν τῆς ἐκκληθείσης πρωτοδίκου ἀποφάσεως, ἀπορρίψαν τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρε-

ΔΙΑΛΥΣΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ ΑΠΟΛΥΟΜΕΝΩΝ

Άλληλέγγυος καί είς ὁλόκληρον εὐθύνη ὁμορρύθμων ἑταίρων διά καταβολήν ἀποζημιώσεως

Δικαίωμα μισθωτοῦ ἐπί ἀποζημιώσεως Ν. 2112/1920 ἐν περιπτώσει οἰκειοθελοῦς διαλύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως.—Ὑποχρέωσις ἑταίρου ὁμορρύθμου ἐμπορικῆς ἑταιρίας, ἀσκούσης διαλυθεῖσαν ἐπιχείρησιν, εἰς ὁλόκληρον συνοφειλέτου, πρὸς καταβολὴν τῆς ἀποζημιώσεως.—Ἐξακολούθησις ὑποχρεώσεως καὶ μετὰ μερικὴν ἐκπλήρωσιν ὑπὸ συνοφειλέτου ἑταίρου.—Πρόσκλησις μισθωτοῦ πρὸς ἐργασίαν εἰς νέαν ἐπιχείρησιν μὴ ταυτιζομένην πρὸς τὴν παλαιὰν ἐπέχει θέσιν προτάσεως πρὸς σύναψιν νέας συμβάσεως.

Ὁ ν. 2112/1920 περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ν. 4558/1930 (βλέπε ΕΕΔ 11, 159 ἐπ.), ἀπὸ ἀκόμης λόγων ὀφειλομένων εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ἐργοδότου μίαν μόνον περίπτωσιν ἀπαλλαγῆς τοῦ τελευταίου τούτου τῆς ὑποχρεώσεως καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας κατὰ τὸν νόμον τοῦτον καὶ καταβολῆς τῆς ἐξ αὐτοῦ ἀποζημιώσεως προβλέπει: Ἐκείνην, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ διακοπὴ τῆς ἐργασίας ἐπῆλθεν ἐκ πυρκαϊᾶς ἢ ἄλλου περιστατικοῦ ἀνωτέρας βίας, κατὰ τοῦ ὁποίου δὲν τυγχάνει ἠσφαλισμένος ὁ ἐργοδότης (ἄρθρ. 4 ν. 4558/1930) (περὶ τῆς ἐννοίας τῆς διατάξεως βλέπε Α.Π. 505/1950, εἰσηγητὴς *Κ. Κανκᾶς*, ΕΕΔ 9, 1068, ἔνθα σημειώσεις μας).

Εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς οἰκειοθελοῦς διαλύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως ὁ ἐργοδότης ὀφείλει πλήρη τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ ν. 2112/1920 (Α.Π. 229/1926, Θέμ. ΑΗ', 162), ὡς, ὑπὸ τὸ καθεστὼς τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118/1945 διὰ τὴν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας τῶν ἀσφαλιζομένων κατὰ τῆς ἀνεργίας μισθωτῶν (βλέπε ΕΕΔ 11, 100), ὀφείλει νὰ τηρήσῃ τὰς ἐκ τῆς ἄνω διατάξεως ἐπιβαλλομένας διὰ τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας διατυπώσεις, ἀνεξαρτήτως ἂν διελύθη ἢ εἰς ἣν παρεῖχεν ὁ μισθωτὸς τὰς ὑπηρεσίας του ἐπιχείρησις (βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 9, 455, ἔνθα σημειώσεις μας καὶ διὰ τὴν περίπτωσιν διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν ἐξ ἀνωτέρας βίας).

Περιπτώσεως τῆς δημοσιευομένης κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν εἶναι διάλυσις ἐπιχειρήσεως ἀσκουμένης ὑπὸ ὁ-

---

σειοντος καὶ κατὰ τὴν ἐκ τοῦ προμνησθέντος ἄρθρου 281 Α.Κ. βάσιν αὐτῆς, οὐδομῶς ἡμαρτεν, ὀρθῶς ἑρμηνεύσαν καὶ ἐφαρμόσαν τὸ ἄρθρον τοῦτο, ἀπορριπτέος δὲ ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου 2ος λόγος ἀναιρέσεως, ὡς ἀβάσιμος. Ὁ αὐτὸς δὲ λόγος, καθ' ὅσον στηρίζεται καὶ ἐπὶ τοῦ ἰσχυρισμοῦ τοῦ ἀναιρεσείοντος, ὅτι οὗτος δὲν εἶχεν ἑτέραν ἔμμισθον ὑπηρεσίαν, ἐνῷ ὁ διατηρηθεὶς ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ συνάδελφός του Α.Μ** κατεῖχε πέντε εἰσέτι ἐμμίσθους θέσεις, ἐξ ὧν ἀποκομίζει μηνιαίως ἄνω τῶν δέκα ἑκατομμυρίων δραχμῶν, εἶναι ἐπίσης ἀπορριπτέος, προεχόντως ὡς ἀπαράδεκτος, κατὰ τὸ ἄρθρον 811 ἐδ. 2 τῆς Πολ. Δικονομίας, ἐφ' ὅσον δὲν διατείνεται ὁ ἀναιρεσείων ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ, ὅτι ὑπέβαλε τὰ προεκτεθέντα πραγματικὰ περιστατικὰ ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τῆς οὐσίας, οὔτε δὲ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις περιέχει σχετικὴν πρὸς ταῦτα σκέψιν.

Ὁ 3ος λόγος ἀναιρέσεως, περιοριζόμενος εἰς ἀμφισβήτησιν τῆς ὀρθότητος τῆς ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου τῆς οὐσίας γενομένης ἐκτιμήσεως τῶν προσκομισθεισῶν ἀποδείξεων, ἐν σχέσει πρὸς τὰς περιστάσεις, ὑφ' ἃς ἐγένετο ἡ ἀπόλυσις τοῦ ἀναιρεσείοντος, ἦτοι ἐκτιμήσεως ἀναγομένης εἰς ἀνελέγκτως ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου γενόμενα δεκτὰ πράγματα, εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς ἀπαράδεκτος, κατ' ἄρθρον 810 ἐδ. 2 τῆς Πολ. Δικονομίας.

Τὸ κατὰ τὴν εἰδικὴν διαδικασίαν ἐπὶ τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν δικάσαν κατ' ἔφεσιν Πρωτοδικεῖον, συνεκτιμήσαν μετὰ τῶν λοιπῶν ἀποδείξεων, πρὸς μόρφωσιν τῆς κρίσεώς του περὶ τῶν συνθηκῶν, ὑφ' ἃς ἐγένετο ἡ ἀπόλυσις τοῦ ἀναιρεσείοντος, καὶ τὰς ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ ἀναφερομένας ἐνόρκους βεβαιώσεις μαρτύρων τῆς ἀναιρεσιβλήτου, ληφθείσας ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδίκου Ἀθηνῶν, ἦτοι ἐκτὸς τῆς δίκης, ἐν ἀπουσίᾳ καὶ ἄνευ κλητεύσεως τοῦ ἀντιδίκου της, ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν ἀποδεικτικὸν μέσον ἐπιτρεπόμενον κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ διὰ τοῦ β.δ. τῆς 1/14 Αὐγούστου 1920 κωδικοποιηθέντος ν. ΓΨΟΔ' θεσπιζομένην ὡς ἄνω εἰδικὴν διαδικασίαν, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ 12, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 16, ὡς τοῦτο ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 4 § 7 τοῦ ν. 765/1943 καὶ ἐτροποποιήθη διὰ τῆς § 5 τοῦ μόνου ἄρθρου τοῦ ν. 1968/1944, τοῦ περιεχοντος διαταξιν συμπληροῦσαν τὸν ν. ΒΧΗ' ἄρθρ. 2 τοῦ ἀ.ν. 264/1945 μὴ ἐχοντος ἐφαρμογὴν ἐπὶ θεμάτων ξένων πρὸς τὴν διαδικασίαν τοῦ ἐν λόγῳ ν. ΒΧΗ'. Ἀφ' ἑτέρου ἐκ τῆς πέμπτης αἰτιολογίας τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως προκύπτει, ὅτι τὸ δικαστήριον τῆς οὐσίας πρὸς μόρφωσιν τῆς ὡς ἄνω κρίσεώς του ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν καὶ πάντα τὰ ὑπὸ τῶν διαδίκων ἐπικαλούμενα καὶ προσαγόμενα ἔγγραφα καὶ δὴ καὶ τὸ ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ ἀναφερόμενον ὡς προσαχθὲν ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσείοντος ὑπ' ἀριθ. 6095 τοιοῦτο τοῦ Ὑπουργείου Μεταφορῶν, ὅπερ καὶ εἰδικῶς ἐν τῇ αὐτῇ αἰτιολογίᾳ μνημονεύει. Ὅθεν οἱ τὰ ἐναντία ὑποστηρίζοντες καὶ ἐκ τοῦ ἄδαφ. 9 τοῦ ἄρθρ. 807 Πολ. Δικ. προβαλλόμενοι τελευταῖοι λόγοι ἀναιρέσεως 4ος καὶ 5ος εἶναι ἀπορριπτέοι ὡς ἀβάσιμοι.

μορρύθμου έταιρίας, μετά ταύτα δέ έκαστος τών όμορρύθμων έταίρων συνέστησεν ίδίαν έπιχείρησιν, μή ταυτιζομένην πρός τήν παλαιάν.

Νομίμως, έπομένως, ό μισθωτός έζήτησε τήν είς αύτόν καταβολήν τής άποζημιώσεως τοῦ ν. 2112/1920, διά τήν καταβολήν τής όποίας οί όμορρυθμοι έταιροι ηύθύνοντο είς όλόκληρον ('Εμπ. Ν. 22 έπ., Α.Π. 197/1938, ΕΕΝ ε' 499, *Π. Βάλληνδος*, 'ΕρμΑΚ ύπ' άρθρ. 481, άριθ. 30), ένώ έξ άλλου ή εύθύνη καί ή ύποχρέωσις έπί πλειόνων συνοφειλετών είς όλόκληρον δημιουργεί άντίστοιχον άξίωσιν τοῦ δικαιούχου δανειστοῦ νά άπαιτήσῃ τήν ίκανοποίησιν έξ όλοκλήρου παρ' οίουδήποτε, κατ' άρθρ. 481, 482 Α.Κ. ('Εφ. 'Αθηνών 4364/1953, εισηγητής *Π. Ροζάκης*, Θέμ. ΞΕ' 235).

Τής καταβολής άποζημιώσεως έν προκειμένῳ είς τόν άπολυθέντα μετά τήν διάλυσιν τής έπιχειρήσεως μισθωτόν δέν άπηλλάσσοντο οί όμόρρυθμοι έταιροι, έστω καί άν ό άπολυθείς προσελήφθη μετά τήν διάλυσιν είς τήν συσταθείσαν ύπό τοῦ ένός τών τέως έταίρων αύτοτελή καί άνεξάρτητον τής παλαιάς έπιχείρησιν (όπότε δέν είχεν έφαρμογήν τό άρθρ. 6 τοῦ ν. 2112/1920 περί μεταβολής τοῦ προσώπου τοῦ έργοδότου), άφοῦ ή άποζημίωσις τοῦ ν. 2112/1920 όφείλεται όπωσδήποτε καί άν ό άπολυθείς μισθωτός έζεύρεν άμέσως άλλαχοῦ έργασίαν, χωρίς νά δύναται έπομένως νά προκύψῃ έντεῦθεν καί ζήτημα καταλογισμοῦ ώφελειών (Α.Π. 1/1937, ΕΕΝ δ' 323, *Αλ. Λιτζερόπουλος*, 'ΕρμΑΚ, ύπ' άρθρ. 298, σημ. 4).

Περί τοῦ δικαιώματος άποζημιώσεως ν. 2112/1920 έν περιπτώσει διαλύσεως έπιχειρήσεως πραγματεύεται καί ή Πρωτοδικείου Λαμίας 500/1953, εισηγητής *Β. Ζαχούκας*, ΕΕΔ 18. 70, ένθα σημειώσεις μας).

Πρωτοδικείου 'Αθηνών 2733/1954

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ' κατ' έφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**
Εἰσηγητής ὁ Πρωτοδίκης κ. **Σ. Διαμαντάκος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Βελέντζας, Ν. Πρωτονοτάριος

'Εβεβαιώθησαν, κατά την έκ των ένόντων κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, τά έξῆς περιστατικά: 'Ο έφεσίβλητος (ένάγων) προσελήφθη ύπό τής όμορρύθμου έμπορικής έταιρίας ύπό την έπωνυμίαν ,", καί δή ύπό τοῦ έκκαλοῦντος, ὡς όμορρύθμου μέλους της, τήν 1ην Δεκεμβρίου 1948, ὡς ύπάλληλος (λογιστής), έπί μηνιαίᾳ άντιμισθίᾳ, άνελθούσῃ προσφάτως είς δραχμάς 1.500.000. Ύπό τήν ίδιότητά του ταύτην καί έπί συμβάσει έργασίας άορίστου χρόνου ό ένάγων είργάσθη συνεχῶς παρά τῇ έν λόγῳ έταιρίᾳ, έκμεταλλευομένῃ έπιχείρησιν γενικοῦ έμπορίου, μέχρι 31ης Μαρτίου 1953, ὅτε αύτη διελύθη οίκειοθελῶς ύπό τῶν μόνων όμορρύθμων μελῶν της Δ. Γ. καί Σ. Κ. (έκκαλοῦντος), έκαστος δέ τούτων συνέστησεν ἄλλην έπιχείρησιν άναφερομένην είς είσαγωγάς-έξαγωγάς καί άντιπροσωπείας, ἡ ὁποία δέν ταυτίζεται πρός την ύπό τής διαλυθείσης έταιρίας μετερχομένην παλαιάν τοιαύτην.

'Εκ τῶν ἄρθρων 1 καί 3 τοῦ ν. 2112/1920, καθ' ἃ ὁ παραμελῶν τήν ὑποχρέωσιν καταγγελίας τής ύπαλληλικής συμβάσεως όφείλει νά καταβάλῃ είς τόν άπολυόμενον ύπάλληλον άποζημίωσιν ἴσην πρός τό σύνολον τῶν τακτικῶν αὐτοῦ ἀποδοχῶν, ἃς θά ἐλάμβανε κατά τόν χρόνον, πρό τοῦ ὁποίου ἔδει νά γίνῃ ἡ καταγγελία, ἐν συνδυασμῷ πρός τό ἄρθρ. 6 τοῦ αὐτοῦ νόμου, διαγορεύοντος ὅτι ἡ μεταβολή τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου, ὁπωσδήποτε ἐπερχομένη, οὐδαμῶς ἐπηρεάζει τήν ἐφαρμογήν τῶν ὑπέρ τοῦ ὑπαλλήλου διατάξεων τοῦ νόμου τούτου καί ὅτι ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως τής ἐπιχειρήσεως ὁ ὑπάλληλος δικαιοῦται τό ἥμισυ τής κατά τά ἀνωτέρω ἀποζημιώσεως, σαφῶς συνάγεται, ὅτι τής τοιαύτης ὑποχρεώσεως δέν ἀπαλλάσσεται ὁ ἐργοδότης καί ἐν ἡ ἔτι περιπτώσει, οὐχί ἐξ ἀνωτέρας βίας, ἀλλ' οἰκειοθελῶς, διαλύει τήν ἐπιχείρησιν αὐτοῦ, εἰς ἣν εἶχε προσλάβει τόν ἀπολυόμενον ὑπάλληλον ἐπί χρόνῳ μή ὡρισμένῳ, τοῦθ' ὅπερ σύμφωνον ἀποβαίνει καί πρός τόν σκοπόν τοῦ νόμου, ἀποβλέψαντος εἰς τήν προστασίαν τοῦ ὑπαλλήλου, ἵνα μή οὗτος, ἀπολυόμενος ἀπροειδοποιήτως, εὑρίσκηται αἰφνιδίως ἄνευ ἐργασίας (βλ. Α.Π. 229/1926, Θέμ. ΛΗ' σελ. 162). Συνεπῶς, διαλυθείσης τής ἐμπορικής ἐπιχειρήσεως, κατά τά εἰρημένα, καί ἑκάστου τῶν ὁμορρύθμων μελῶν αὐτῆς συστήσαντος διάφορον, μή ταυτιζομένην πρός τήν παλαιάν ἐπιχείρησιν, ἡ ὑφισταμένη ἐργασιακή σχέσις μεταξύ τοῦ ἐνάγοντος ἀφ' ἑνός καί τῆς ἑταιρίας καί τῶν ὁμορρύθμων αὐτῆς μελῶν ἀφ' ἑτέρου, ἔπαυσεν ὑφισταμένη καί θεωρεῖται καταγγελθεῖσα ὑπ' αὐτῶν διά τῆς ἀποκρούσεως τῶν προσκαίρως προσφερθεισῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ, ἀνακύπτει δέ ὑποχρέωσις τοῦ ἐκκαλοῦντος, εἰς ὁλόκληρον συνοφειλέτου, πρός πληρωμήν τής ἀξιουμένης ἀποζημιώσεως δι' ἀπροειδοποιήτου καταγγελίαν. Ἡ ὑπό τοῦ συνοφειλέτου Δ.Γ. γενομένη καταβολή πρός τόν ἐνάγοντα, ἐπιζητήσαντα παρ' αὐτοῦ τήν μερικήν ἐκπλήρωσιν, καθ' ὃ ἔχει δικαίωμα ἐκ τοῦ ἄρθρ. 482 Α.Κ., ἐπέφερε μέν μερικήν ἀπόσβεσιν τής εἰς ὁλόκληρον ὀφειλῆς, πλήν ὅμως ὁ ἐκκαλῶν ἐξακολουθεῖ εἰς ὁλόκληρον εὐθυνόμενος ἔναντι τοῦ ἐνάγοντος καί διά τό ὑπόλοιπον (ἄρθρον 482 § 2 Α.Κ.) μετά τοῦ μερικῶς ἐκπληρώσαντος (βλ. 'ΕρμΑΚ ὑπ' ἄρθρ. 483 § 10 στ. δ'), τής ἑταιρίας τελούσης εἰσέτι, ὡς ἐβεβαιώθη, ὑπό ἐκκαθάρισιν, καί ἐξακολουθούσης ἔτι ὑφισταμένης τῆς νομικῆς αὐτῆς προσωπικότητος, μέχρι πέρατος αὐτῆς (βλ. *Ἀναστασιάδην*, 'Εμπορ. § 90). Ὁ ἰσχυρισμός τοῦ ἐκκαλοῦντος ὅτι μετά τήν διάλυσιν τῆς ἑταιρίας ὁ ἐνάγων ἀπεχώρησεν οἰκειοθελῶς καί προσεκλήθη ὑπ' αὐτοῦ, ἵνα ἐργασθῇ εἰς τήν νέαν, ὑπ' αὐτοῦ καθιδρυθεῖσαν, ἐπιχείρησιν, ἀπορριπτέος κρίνεται, ὡς οὐσίᾳ ἀβάσιμος. Διότι, προσληφθείς ὁ ἐνάγων εἰς τήν ἐπιχείρησιν τοῦ Δ. Γ., μετά δέκα ἡμέρας ἀπό τῆς ἀποκρούσεως τῶν ὑπηρεσιῶν του, οὐδαμόθεν βεβαιοῦται βούλησις αὐτοῦ περί ἐκουσίας ἀποχωρήσεως καί λύσεως τής ἐργασιακής συμβάσεως διά καταγγελίας ἐκ μέρους αὐτοῦ, ἐνῶ ἐξ ἄλλου, ἡ ρηθεῖσα πρόσκλησις τοῦ ἐκκαλοῦντος πρός ἐργασίαν, ἐν ἐπιχειρήσει διά

ΠΑΡΑΙΤΗΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΑΠΟ ΠΡΟΣΒΟΛΗΣ ΑΠΟΛΥΣΕΩΣ ΩΣ ΑΚΥΡΟΥ

Φύσις ἀκυρότητος καταγγελίας συμβάσεως ἐκ τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118/1945

Ἀπώλεια δικαιώματος διὰ παραιτήσεως (ἄρθρ. 156 Α.Κ.), ρητῶς ἢ σιωπηρῶς διὰ πράξεων ἢ παραλείψεων, ἐξ ὧν νὰ συνάγηται σαφῶς ἡ βούλησις τοῦ παραιτουμένου. — Σχετικὴ ἡ ἀκυρότης καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐκ τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118/1945, τοῦ Ν. 2222/1952 περὶ ἐλέγχου ἀπολύσεων μισθωτῶν καὶ τοῦ Α.Ν. 1803/1951 περὶ προστασίας συνδικαλιστικῶν στελεχῶν. — Συναγωγὴ παραιτήσεως δικαιώματος προσβολῆς καταγγελίας συμβάσεως ὡς ἀκύρου ἐκ τῆς λήψεως ἀποζημιώσεως διὰ μὴ χορηγηθεῖσαν ἄδειαν κατ' Α.Ν. 539/1945, προϋποθετούσης ἔγκυρον ἀπόλυσιν.

Ἡ κατὰ παράβασιν τῶν νόμων περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας προκύπτουσα ἀκυρότης (ἐν προκειμένῳ ἐγένετο παράβασις τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118/1945 διὰ τὴν καταγγελίαν συμβάσεως τῶν ἀσφαλιζομένων κατὰ τῆς ἀνεργίας μισθωτῶν, ἡ παράβασις τοῦ ὁποίου ἐπιφέρει ἀκυρότητα, τοῦ ν. 2222/1952 «περὶ ἐλέγχου τῶν ἀπολύσεων μισθωτῶν», ἰσχύοντος μέχρι 10 Ἀπριλίου 1953 καὶ τοῦ Α.ν. 1803/1951 «περὶ προστασίας συνδικαλιστικῶν στελεχῶν», ἡ παράβασις καὶ τῶν ὁποίων ἐπιφέρει ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας) εἶναι σχετική, τεταγμένη πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ μισθωτοῦ.

Ἑπομένως, τοιαύτης οὔσης τῆς ἀκυρότητος, ἐπιτρεπτὴ εἶναι ἡ παραίτησις τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ ταύτης (βλέπε **Σούρλαν**, Ἐρμ.Α.Κ., ἄρθρ. 361, ἀριθ. 8, ἄρθρων 156 Α.Κ.), ἡ παραίτησις δὲ δύναται νὰ γίνῃ ρητῶς ἢ καὶ σιωπηρῶς διὰ συμπεραματικῶν πράξεων, ἐξ ὧν ἀναμφισβητήτως νὰ προκύπτῃ αὐτὴ (βλέπε νομολογίαν τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας ἐν ΕΕΔ 10, 1311, 1343 καὶ λοιπὰς εἰς σημειώσεις μας παραπομπάς).

Πότε ὑπάρχει παραίτησις τοῦ μισθωτοῦ εἶναι ζήτημα τῆς κρίσεως τοῦ δικαστηρίου τῆς οὐσίας, ἡ δὲ κρίσις αὐτοῦ εἶναι ἀνέλεγκτος ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου (Α.Π. 501/1952, εἰσηγητὴς **Ι. Τραχανῆς**, ΕΕΔ 11, 88, Α.Π. 531/1953, εἰσηγητὴς **Μ. Παντελῆς**, ΕΕΔ 12, 1251).

Πάντως ἔχει νομολογηθῆ, ὅτι ἐκ μόνης τῆς παρὰ τοῦ μισθωτοῦ εἰσπράξεως τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112/1920, τῆς ὁποίας ἡ καταβολὴ ἀπαιτεῖται, κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945, διὰ τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, δὲν συνάγεται βούλησις περὶ παραιτήσεως τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ τοῦ δικαιώματός του νὰ προσβάλῃ τὴν ἀπόλυσίν του ὡς ἄκυρον (βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 10, 1311), ὡς δὲν συνάγεται τοιαύτη βούλησις καὶ ἐκ τῆς εἰσπράξεως ὑπ' αὐτοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας (βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 12, 307), τοσοῦτον μᾶλλον, καθ' ὅσον καὶ κατὰ τὸ ἄρθρον 31 τοῦ ν.δ. 2698/1953 περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων (ΕΕΔ 12, 1284), ἐὰν καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας, ἀναγγελθεῖσα κατ' ἄρθρον 9 τοῦ ν. 118/1945, εἰς τὸ Ι.Κ.Α., ἠκυρώθη διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως ἢ ἀνεκλήθη ὡς ἄκυρος παρὰ τοῦ καταγγέλλοντος, ὁ ἐργοδότης, καταβάλλων εἰς τὸν μισθωτὸν τὰς ἀποδοχὰς αὐτοῦ, ὑποχρεοῦται νὰ παρακρατήσῃ διὰ λογαριασμὸν τοῦ Ι.Κ.Α. τὰ παρὰ τούτου εἰς τὸν μισθωτὸν καταβληθέντα ἐπιδόματα ἀνεργίας κλπ.

Τοῦτο σημαίνει, ὅτι καὶ ὁ Νομοθέτης δὲν θεωρεῖ τὴν εἴσπραξιν ἐπιδόματος ἀνεργίας ὑπὸ τοῦ ἀκύρως ἀπολυομένου μισθωτοῦ, ἄνευ ἄλλου στοιχείου, μόνην αὐτήν, ὡς παραίτησιν ἀπὸ τοῦ δικαιώματός του προσβολῆς τῆς ἀπολύσεως ὡς ἀκύρου.

Εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς δημοσιευομένης κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν ὁ ἀκύρως ἀπολυθεὶς μισθωτὸς εἰσέπραξε παρὰ τοῦ ἐργοδότου του τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 5 § 5 τοῦ Α.ν. 539/1945 «περὶ χορηγήσεως κατ' ἔτος εἰς τοὺς μισθωτοὺς ἀδειῶν μετ' ἀποδοχῶν» (ΕΕΔ 4, 475) ἀποζημίωσιν διὰ μὴ ληφθεῖσαν καὶ ὀφειλομένην ἄδειαν.

Ἔχει γίνει δεκτὸν ἐν τῇ δικαστηριακῇ πράξει, ὅτι, διὰ νὰ δικαιωθῇ ὁ μισθωτὸς τῆς ἀποζημιώσεως ταύτης, πρέπει ἡ ἀπόλυσις αὐτοῦ νὰ εἶναι ἔγκυρος (βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 11, 895), συνεπῶς ἡ λῆψις τῆς ἀποζημιώσεως, ἐν ἀκύρῳ ἀπολύσει, τὴν ὁποίαν ἀποζημίωσιν ἐν προκειμένῳ ἐπεζήτησε δι' ἀγωγῆς ὁ ἐνάγων, σημαίνει, κατὰ τὸ Πρωτοδικεῖον, ὅτι ὁ μισθωτὸς ἐξεδήλωσε βούλησίν

φόρῳ καὶ ἀνεξαρτήτῳ τῆς διαλυθείσης, ἐπέχει θέσιν προτάσεως πρὸς σύναψιν νέας συμβάσεως κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ ἄρθρ. 185 Α.Κ., εἰς τὸν ἐνάγοντα δὲ ἀπέκειτο ἡ ἀποδοχὴ ἢ μὴ αὐτῆς (ἄρθρ. 192 Α.Κ.), χωρὶς ἡ μὴ ἀποδοχὴ τῆς προτάσεως νὰ δύναται νὰ ἑρμηνευθῇ ὡς ἀποχώρησις τοῦ μισθωτοῦ ἐκ παλαιᾶς συμβάσεως, ἰσχούσης ἤδη, ἐν τῷ χρόνῳ τῆς προτάσεως, λυθῇ διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου ἀποκρούσεως τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐφεσιβλήτου. Κατὰ ταῦτα, δεχθεῖσα τὴν ἀγωγὴν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις καὶ ὀρθῶς ἐκκαλοῦνται ὑπὸ τὴν προεκτεθεῖσαν ἰδιότητά του, εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ ἡμίσεος τῆς ἀποζημιώσεως ἐκ δραχμῶν 2.250.00), ὀρθῶς ἔκρινεν, εἰ καὶ ἐπὶ ἑτέρᾳ αἰτιολογίᾳ, καὶ ἡ περὶ τοῦ ἐναντίου ἔφεσις, κατ' ἀμφοτέρους αὐτῆς τοὺς λόγους, διατυποῦσα παράπονον δι' ἐσφαλμένην ἐκτίμησιν τοῦ πραγματικοῦ ὑλικοῦ καὶ τὴν συνεπείᾳ ταύτης ἀπόρριψιν τοῦ περὶ οἰκειοθελοῦς ἀποχωρήσεως ἰσχυρισμοῦ τοῦ ἐναγομένου, οὐσίᾳ ἀβάσιμος ἐλέγχεται καὶ ὡς τοιαύτη ἀπορριπτέα κρίνεται.

του περί παραιτήσεως άπό τοῦ δικαιώματός του προσβολῆς τῆς ἀπολύσεως καί θεωρήσεως ταύτης ὡς ἰσχυρᾶς καί ἐγκύρου.

Παραίτησιν τοῦ μισθωτοῦ ἀπό τοῦ δικαιώματος αὐτοῦ νά προσβάλῃ τήν ἀπόλυσιν ὡς ἄκυρον ἐδέχθη ἡ νομολογία τῶν δικαστηρίων καί εἰς τήν περίπτωσιν, κατά τήν ὁποίαν ὁ μισθωτός, ἐνῷ ἀκύρως ἀπολύεται, ζητεῖ δι' ἀγωγῆς του νά καταβληθῇ εἰς αὐτόν ἡ μή (διά τό κῦρος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ἄρθρ. 9 ν. 118/1945) καταβληθεῖσα ἀποζημίωσις τοῦ ν. 2112/1920, ἐνῷ, ὡς σημειοῦμεν ἀνωτέρω, ἂν ὁ ἐργοδότης καταβάλῃ τήν ἀποζημίωσιν ταύτην, διά τῆς εἰσπράξεως ὑπό τοῦ μισθωτοῦ δέν συνάγεται, ἐκ μόνης αὐτῆς, βούλησις αὐτοῦ πρός παραίτησιν ἀπό τοῦ δικαιώματος προσβολῆς τῆς ἀπολύσεως ὡς ἀκύρου (βλέπε ἀντί πάσης ἄλλης, προχείρως, τήν Ἐφετ. Ἀθηνῶν 2830/1946, εἰσηγητής ὁ ἤδη Ἀρεοπαγίτης *Γ. Βαρσάμον*, ΕΕΔ 6, 272).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 443/1954

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**
Εἰσηγητής ὁ Πρωτοδίκης κ. **Ι. Μαρινάκος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Εὐγλέζος, Ν. Μπουκουβάρης

Ἡ ἀπώλεια δικαιώματος ἐπέρχεται καί διά παραιτήσεως (δρα καί τό ἄρθρον 156 τοῦ Α.Κ.), ἥτις δύναται νά δηλωθῇ ρητῶς ἢ καί σιωπηρῶς διά πράξεων ἢ παραλείψεων, ἐξ ὧν σαφῶς καί ἀνενδοιάστως νά συνάγηται ἡ τοιαύτη τοῦ παραιτουμένου βούλησις. Ἐξ ἑτέρου ἡ ἀκυρότης καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας εἶναι σχετική, δυναμένου οὕτω τοῦ ὑπέρ οὗ τέτακται μισθωτοῦ νά παραιτηθῇ ταύτης. Τοῦτο ἐξάγεται ἐκ τῆς γενικῆς ἐφαρμογῆς, ἥτοι ἐπί πάσης τοιαύτης ἀκυρότητος (Α.Π. 52/1953, ΕΕΔ 12, 345), ἐχούσης διατάξεως τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν. δ. τῆς 8/11 Μαΐου 1946, δι' ἧς τίθεται τρίμηνος ἀποκλειστική προθεσμία ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς πρός ἀκύρωσιν τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας (πρβλ. *Α. Διτζεράπουλον*, Ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας μετά τό ν.δ. 424/1941, § 28, *Β. Βασιλείου*, Τό κῦρος τῆς παραιτήσεως τοῦ μισθωτοῦ ἀπό τῶν ἀξιώσεών του, ΕΕΔ 10, 198 ἐν τέλει). Τέλος ἐκ τῆς διατάξεως τῆς § 5 τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ ν. 539/1945 σαφῶς προκύπτει, ὅτι τῆς δι' αὐτῆς ὁριζομένης ἀποζημιώσεως διά τήν ὀφειλομένην ἐτησίαν ἄδειαν δικαιοῦται ὁ πρό τῆς λήψεως ταύτης καί δι' ἀφορμήν βαρύνουσαν τόν ἐργοδότην ἀπολυθείς μισθωτός, ἐφ' ὅσον ἡ ἀπόλυσίς του ἦτο ἔγκυρος.

Ἐκ τῶν ἐν ἐπισήμοις ἀντιγράφοις προσαγομένων ἀπό 19 Μαρτίου 1953 ἀγωγῆς τοῦ ἐκκαλοῦντος—ἐνάγοντος κατά τῆς ἐφεσιβλήτου ἐναγομένης καί τῶν κατά τήν συζήτησιν αὐτῆς συνταχθέντων ὑπ' ἀριθ. 2869 τῆς 17 Ἀπριλίου 1953 πρακτικῶν συνεδριάσεως τοῦ κατά τήν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΘΟΔ' δικάσαντος Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν προκύπτει παραίτησις, κατά τήν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου, ἀπό τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐκκαλοῦντος ὅπως προσβάλῃ ὡς ἄκυρον τήν ὑπό τῆς ἐφεσιβλήτου τήν 15 Ἰανουαρίου 1953 γενομένην καταγγελίαν τῆς μεταξύ των ἀπό 28 Αὐγούστου 1946 καταρτισθείσης συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου. Τοῦτο δέ διότι ὁ ἐκκαλῶν, πέραν τῆς ἐγέρσεως τῆς ὡς ἄνω ἀγωγῆς του, ἥτις προϋποθέτει ἔγκυρον ἀπόλυσιν αὐτοῦ, αὐτος, ὡς ἐκ τῶν διαληφθέντων πρακτικῶν προκύπτει, ρητῶς ἀνεγνώρισε καί ἀπεδέχθη ὡς νόμιμον καί ἔγκυρον ταύτην καί κατόπιν τούτου ἡ ἐφεσίβλητος κατέβαλεν εἰς αὐτόν τό διά τῆς ρηθείσης ἀγωγῆς του λόγῳ ἀποζημιώσεως, συμφώνως πρός τήν ἡγηθεῖσαν § 5 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ν. 539/1945 αἰτηθέν ποσόν. Κατά συνέπειαν ταῦτα δεχθεῖσα καί ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις διά τῆς τελευταίας αἰτιολογίας αὐτῆς καί ἀπορρίψασα ὡς ἀβάσιμον τήν ἀγωγήν τοῦ ἐκκαλοῦντος, διῶκουσαν τήν καταβολήν τῶν ἀποδοχῶν του τεσσάρων καί ἡμίσεως μηνῶν ἀπό τοῦ χρόνου τῆς ἀπολύσεώς του, λόγῳ ἀκυρότητος αὐτῆς, ὡς μή τηρηθεισῶν τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118/1945, τοῦ ν. 2222/1952 «περί ἐλέγχου τῶν ἀπολύσεων μισθωτῶν» καί τοῦ ἀ.ν. 1803/1951 «περί προστασίας συνδικαλιστικῶν στελεχῶν», ὡς ἰσχυρίζεται ὁ ἐκκαλῶν ὅτι ἐτύγχανεν, ὀρθῶς ἔκρινε καί εἶναι ἀπορριπτέος ὁ τά ἀντίθετα ὑποστηρίζων σχετικός δεύτερος λόγος ἐφέσεως. Ἀρκοῦντος δέ τοῦ ἐρείσματος τούτου πρός στήριξιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως, εἶναι μάταιον νά ἐξετασθῶσιν ὁ πρῶτος καί τρίτος λόγος ἐφέσεως, πλήττοντες τάς ἐπαλλήλους αἰτιολογίας αὐτῆς, ὅτι διά τήν ἀπόλυσιν τοῦ ἐκκαλοῦντος τό μέν δέν ἀπῃτεῖτο ἡ τήρησις τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἡγηθέντος ν. 2222/1952 καί εἰδικώτερον ἄδεια τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, διότι εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ ἐκκαλοῦντος προσελήφθη ὑπό τῆς ἐφεσιβλήτου ἕτερος μισθωτός τῆς αὐτῆς εἰδικότητος καί ἐπί ταῖς αὐταῖς ἀποδοχαῖς, τό δέ ὅτι ἡ ἐφεσίβλητος συνεμορφώθη πρός τάς ἀπαιτήσεις τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118/1945.

ΣΥΜΨΗΦΙΣΜΟΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΩΣ Ν. 2112 ΠΡΟΣ ΑΝΤΑΠΑΙΤΗΣΙΝ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ

Προϋπόθεσις ἀνταπαιτήσεως ἀχρεωστήτου κατ' ἄρθρ. 904 ἐπ. Ἀστικοῦ Κώδικος

Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας κατ' ἄρθρον 9 Ν. 118/1945. — Ὑποχρέωσις καταβολῆς ἀποζημιώσεως Ν. 2112/1920 διὰ τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας. — Ἐπιτρεπτὸς ὅμως συμψηφισμὸς αὐτῆς πρὸς ἀνταπαίτησιν τοῦ ἐργοδότου κατὰ τοῦ μισθωτοῦ. — Προβολὴ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου ἀνταπαιτήσεως ἐξ ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων καταβληθέντων κατ' αὐτὸν ἀχρεωστήτως. — Προϋπόθεσις ἀχρεωστήτου (ἄρθρ. 904 ἐπ. Α.Κ.) ἡ ἀνυπαρξία ὑποχρεώσεως. — Ἀποκλεισμὸς ἄλλως ἀπαιτήσεως ἀχρεωστήτου ἐκ τῆς ἐν γνώσει καταβολῆς. — Ἀπαράδεκτον προσεπικλήσεως κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν.

Ὑπὸ τὸ πρὸ τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945 νομοθετικὸν καθεστὼς διὰ τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ἀσφαλιζομένων κατὰ τῆς ἀνεργίας μισθωτῶν (ΕΕΔ 11, 159 ἐπ.), διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ν. 2112/1920 περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας θεωρία καὶ πρᾶξις ὁμοφώνως ἐδέχοντο, ὅτι ἡ ἀποζημίωσις τοῦ ν. 2112/1920 (ὡς ἀποζημίωσις) ἦτο συμψηφιστέα πρὸς ἀνταπαίτησιν τοῦ ἐργοδότου κατὰ τοῦ μισθωτοῦ (*Ι. Καποδίστριας*, Ἑρμ. Ἐργ. Δικ. § 436, Ἐφ. Ἀθηνῶν 266/1935, Θέμ. ΜΣΤ' 889, Ἐφ. Ἀθηνῶν 1201/1936, Θέμ. ΜΗ' 31).

Διαφωνίαι ἐσημειώθησαν ἐν τῇ νομολογίᾳ τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας (ὁ Ἄρειος Πάγος δὲν ἐπελήφθη εἰσέτι τοῦ θέματος), ἂν μετὰ τὸ ἄρθρον 9 τοῦ ν. 118/1945, κατὰ τὸ ὁποῖον (ἐφαρμοζόμενον διὰ τοὺς κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφαλιζομένους μισθωτοὺς) ἐπιβάλλεται ἡ «ἐξ ὁλοκλήρου» καταβολὴ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112 ὡς στοιχεῖον τοῦ κύρους τῆς καταγγελίας συμβάσεως, εἶναι ἐπιτρεπτὸς συμψηφισμὸς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112 πρὸς ἀνταπαίτησιν τοῦ ἐργοδότου κατὰ τοῦ μισθωτοῦ.

Μετ' ἀμφιταλαντεύσεις γνωμῶν ἐπὶ τοῦ ζητήματος ἐν τῇ νομολογίᾳ τοῦ α' βαθμοῦ τῆς ἐργατικῆς διαδικασίας παρὰ τῷ Πρωτοδικείῳ Ἀθηνῶν, τὸ κατ' ἔφεσιν δικάσαν Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν δέχεται σταθερῶς, ὅτι χωρεῖ ὁ ἀνωτέρω συμψηφισμὸς (βλέπε ἐκ τῶν τελευταίων ἀποφάσεων τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν τὴν 3756/1953, εἰσηγητὴς *Κ. Παρασκευόπουλος*, ΕΕΔ 12, 664, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαὶ εἰς σημειώσεις μας), ἐνῷ διάφορος ὑκήρξεν ἡ γνώμη τοῦ Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης (1075/1952, εἰσηγητὴς *Σ. Τούσας*, ΕΕΔ 11, 680) καὶ τοῦ Πρωτοδικείου Μυτιλήνης (422/1953, εἰσηγητὴς *Μ. Καλεύρας*, ΕΕΔ 12, 940, πλειοψ.).

Τὸ Πρωτοδικεῖον Κερκύρας διὰ τῆς κατωτέρω καταχωριζομένης ἀποφάσεώς του συντάσσεται πρὸς τὴν γνώμην περὶ τοῦ ἐπιτρεπτοῦ τοῦ συμψηφισμοῦ (βλέπε καὶ συμφώνους σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 12, 940).

Ἐξ ἄλλου, ὡς συνάγεται ἐκ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου, ἀντετάχθη πρὸς συμψηφισμὸν ὑπὸ τῆς ἐργοδότιδος ποσὸν, τὸ ὁποῖον κατέβαλεν αὕτη εἰς τὸν ἀπολυθέντα δι' ἐφεδρικὰ ἐπιδόματα, ἄνευ, ὡς ἰσχυρίσθη, νομικῆς ὑποχρεώσεως.

Τὸ ζήτημα ἀπησχόλησεν εἰς τὸ παρελθὸν καὶ τὸ Ἐφετεῖον Θεσσαλονίκης, τοῦτο δὲ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 262/1935, ΕΕΝ β' 862, ἀποφάσεώς του ἐδέχθη ὅτι ἀπεκλείετο ἡ ἀγωγὴ ταῦ ἀχρεωστήτου, καθόσον προϋπόθεσις αὐτῆς εἶναι ἡ καταβολὴ τοῦ ἀχρεωστήτου νὰ ἐγένετο κατὰ συγγνωστὴν πλάνην, ἀλλ' ἡ πλάνη ὅμως περὶ τὸ δίκαιον θεωρεῖται κατὰ κανόνα ἀσύγγνωστος (*Κρασσᾶ*, Γεν. Διδ. § 146).

Κατὰ τὸ ἰσχὺον ἤδη δίκαιον (Ἀστικὸν Κώδικα) ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ἀσυγγνώστου τῆς πλάνης δὲν γίνεται διάκρισις μεταξὺ πλάνης περὶ τὸ δίκαιον καὶ πλάνης περὶ τὰ πραγματικὰ γεγονότα (*Γ. Μοριδάκης*, Αἰτιολ. Ἐκθ. Σχεδίου Γεν. Ἀρχῶν, 1936, σελ. 189, *Γ. Μπαλῆς*, Γεν. Ἀρχαὶ § 177), ἀλλὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 905 τοῦ Α.Κ. ἡ ἀπαίτησις τοῦ ἀχρεωστήτου ἀποκλείεται, ἐὰν ὁ πρὸς ὃν ἐγένετο ἡ παροχὴ ἀποδείξῃ, ὅτι ὁ καταβαλὼν διετέλει ἐν γνώσει τῆς μὴ ὑπάρξεως τοῦ χρέους.

Τὸ ἄρθρον 905 Α.Κ. (ἀντίστοιχον ἄρθρου 520 Προσχεδίου Εἰσηγητοῦ) ρυθμίζει τὸ βάρος τῆς ἀποδείξεως ἐπὶ τῆς condictio indebiti, ὁ ἐνάγων δηλαδὴ ὑποχρεοῦται νὰ ἀποδείξῃ τὸ ἀχρεώστητον, οὐχὶ καὶ τὴν πλάνην του, ἀλλὰ παρὰ τὴν ἀπόδειξιν ταύτην τοῦ ἀχρεωστήτου αἴρει ἡ condictio, ἐὰν ὁ ἐναγόμενος ἀποδείξῃ γνῶσιν τοῦ καταβαλόντος (Αἰτιολογικὴ Ἔκθεσις Προσχεδίου Εἰσηγητοῦ, ἔνθ' ἀνωτ.).

***

Σχετικῶς πρὸς τὴν σκέψιν τῆς ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου ἐπὶ τοῦ μὴ παραδεκτοῦ τῆς ἐκδικάσεως προσεπικλήσεως κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν πρέπει νὰ σημειωθοῦν τὰ ἑξῆς: Τὸ ἄρθρον 4 τοῦ ν. 765/1943 (ΕΕΔ 2, 631) περιέχει ἐν § β τὴν ἑξῆς διάταξιν: Κατὰ τὴν αὐτὴν διαδικασίαν δικάζονται καὶ αἱ σχετικαὶ πρὸς τὰς δίκας τῆς προηγουμένης παραγράφου (§ 1) προσεπικλήσεις καὶ παρεμβάσεις.

Ἡ διάταξις αὕτη δὲν κατηργήθη ὑπὸ τοῦ ἰσχύοντος ἤδη ἄρθρου μόνου τοῦ ν. 1968/1944 (ΕΕΔ 3, 624).

Ἑπομένως εἶναι ἐκδικαστέαι κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν προσεπικλήσεις καὶ παρεμβάσεις, σχετικαὶ ὅμως πρὸς τὰς δίκας τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ν. 1968/1944, ἤτοι ἐπὶ πάσης ἰδιωτικῆς ἀξιώσεως μισθωτοῦ ἢ ἐν περιπτώσει θανάτου αὐτοῦ τῶν κατὰ νόμον δικαιουμένων προσώπων κατὰ τοῦ ἐργο-

δότου ἢ τοῦ διαδόχου αὐτοῦ, πηγαζούσης ἐκ σχέσεως ἐργασίας.

Πρωτοδικείου Κερκύρας 292/1953

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ν. Πιέρρος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Γ. Κατερινάρης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Μυλωνόπουλος, Σ. Βανδῶρος

Διὰ τῆς ἀγωγῆς, ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ἐζητεῖτο προεχόντως μὲν ἡ καταδίκη τοῦ ἐναγομένου καὶ ἤδη ἐκκαλοῦντος ἐν Κερκύρᾳ Ὑποκαταστήματος τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης εἰς τὴν καταβολὴν τῶν ἐν αὐτῇ νομίμων ἀποδοχῶν τοῦ ἐνάγοντος, συνεπείᾳ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας τῆς συνδεούσης τοὺς διαδίκους συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, λόγῳ τοῦ ὅτι, κατὰ τὰ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἐκτιθέμενα, ἀντὶ νὰ καταβληθῇ ἡ ἐκ τοῦ ν. 2112/1920 ὀφειλομένη κατ' ἄρθρ. 9 ν. 118 ἀποζημίωσις εἰς τὸν ἐνάγοντα, συνεψηφίσθη αὕτη καθ' ὁλοκληρίαν πρὸς ἀνταπαίτησιν τοῦ ἐναγομένου, νόμῳ καὶ οὐσίᾳ ἀβάσιμον, προερχομένην ἐκ καταβληθέντων τῷ ἐνάγοντι ἀχρεωστήτως δήθεν ποσῶν, εἰδικώτερον δὲ ἐκ μὴ δήθεν ὀφειλομένου ἐπιδόματος ἢ ἐπὶ πλέον τοῦ πράγματι ὀφειλομένου ἐκ τοῦ καταβληθέντος σχετικοῦ ἐπιδόματος κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς στρατεύσεώς του. Ἐπικουρικῶς δὲ ἐζητεῖτο ἡ καταδίκη εἰς τὴν καταβολὴν τῆς ὀφειλομένης ἄνω ἀποζημιώσεως λόγῳ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἀπέρριψε τὴν ἀγωγὴν ὡς πρὸς τὴν κυρίαν αὐτῆς βάσιν, δεχθεῖσα ὅτι ἡ γενομένη καταγγελία εἶναι ἔγκυρος, διότι τὸ ἐκκαλοῦν ὑπελάμβανε ἐκ συγγνωστῆς πλάνης, ὅτι ἠδύνατο νὰ συμψηφίσῃ τὴν ἣν εἶχεν ἀνταπαίτησιν κατὰ τοῦ ἐνάγοντος πρὸς τὴν ὀφειλομένην αὐτῷ συνεπείᾳ τῆς καταγγελίας ἀποζημίωσιν. Ἐδέχθη δὲ τὴν ἀγωγὴν ὡς πρὸς τὴν ἐπικουρικὴν βάσιν, ὑποχρεώσασα τελικῶς τὸ ἐκκαλοῦν νὰ καταβάλῃ τὴν ὡς ἄνω ἀποζημίωσιν, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι δὲν εἶναι ἐπιτρεπτὸς ὁ συμψηφισμὸς πρὸς ταύτην τῆς ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος συμψηφισθείσης ἀνταπαιτήσεως ἀχρεωστήτου, ἄνευ περαιτέρω ἐρεύνης περὶ τοῦ ὑπάρκτου ἢ νόμῳ καὶ οὐσίᾳ βασίμου τῆς τοιαύτης ἀνταπαιτήσεως.

Ἀνεξαρτήτως τῆς φύσεως τῆς συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 9 § 1 ν. 118/1945, ὡς τροποποιηθείς ἰσχύει ἤδη, ὀφειλομένης διὰ τὸ ἔγκυρον τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112, ἐξ οὐδεμιᾶς διατάξεως, εἴτε τοῦ ν. 118, εἴτε ἐξ οἱασδήποτε ἑτέρας διατάξεως νόμου, ἀπαγορεύεται ἀπολύτως συμψηφισμὸς πρὸς τὴν ἄνω ἀποζημίωσιν ἀνταπαιτήσεως, ἣν ἔχει τυχὸν ὁ ἐργοδότης κατὰ τοῦ ἐργάτου, τοσοῦτον μᾶλλον καθ' ὅσον καὶ δι' αὐτὸν ἔτι τὸν μισθόν, ὅστις δὲν δύναται νὰ νοηθῇ, ὅτι ἐτέθη εἰς ἡσσονα μοῖραν ἀπὸ ἀπόψεως νομοθετικῆς προστασίας ἐν σχέσει μὲ τὴν ἄνω ἀποζημίωσιν, ἐπιτρέπεται κατὰ τὴν ρητὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 664 Α.Κ. συμψηφισμός, ἐφ' ὅσον δὲν εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαῖος εἰς διατροφὴν τοῦ ἐκμισθωτοῦ καὶ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ (πρβλ. καὶ *Ι. Καποδίστρια*, Ἑρμηνεία Ἐργατικοῦ Δικαίου § 436 ἀριθ. 9, Ἐφ. Ἀθην. 266/1933, 1201/1936 Θέμ. ΜΣΤ' 880 καὶ ΜΗ' σ. 31 καὶ Πρωτ. Ἀθηνῶν 6505/1951, ΕΕΔ τόμ. 10ος, σελ. 923 καὶ Πρωτ. Ἀθ. 3756/1953, ΕΕΔ τόμ. 12ος, σ. 665).

Οὐχὶ ὀρθῶς, ἑπομένως, ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου ἔκρινεν ἀντιθέτως ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις καὶ βασίμως ὡς πρὸς τὸ σημεῖον τοῦτο βάλλει κατ' αὐτῆς τὸ ἐκκαλοῦν διὰ τοῦ πρώτου σχετικοῦ λόγου ἐφέσεώς του. Παρὰ ταῦτα οὐδόλως ἐβεβαιώθη, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, τὸ ἀκριβὲς ποσὸν τῆς ἀνταπαιτήσεως, ἣν τὸ ἐκκαλοῦν εἶχεν ἐκ διαφορᾶς ἐπὶ πλέον καταβληθέντος ἀχρεωστήτως ἐπιδόματος στρατεύσεως εἰς τὸν ἐφεσίβλητον ἐνάγοντα, ὅστις ἀμφισβητεῖ ταῦτα, παρὰ τὰ ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος ὑποστηριζόμενα διὰ τῶν προτάσεών του τῆς ἐκκλήτου δίκης ὅτι τοῦτο συνομολογεῖται. Ἐπιπροσθέτως ὅμως καὶ κυρίως οὐδαμῶς ἐβεβαιώθη τὸ μεταξὺ τῶν ἀπαιτουμένων ὡς οὐσιωδῶν στοιχείων, ἵνα εὐσταθήσῃ ἡ προβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος πρὸς συμψηφισμὸν ἀνταπαίτησις τοῦ αὐτῇ ἀχρεωστήτου, ἤτοι ἡ ἀνυπαρξία τῆς ὑποχρεώσεως του, δι' ἣν ἐνήργησε τὴν καταβολὴν τοῦ ἐπικαλουμένου ἐπὶ πλέον χορηγηθέντος ἐπιδόματος στρατεύσεως εἰς τὸν ἐφεσίβλητον (πρβλ. *Κ. Κανακῆ*, Ἐνοχ. ὑπ' ὄρθρα 904 - 907 σελ. 411 ἐν τέλει καὶ *Π. Ζέπου*, Εἰδικὸν, Ἐνοχικὸν σελ. 741, ὡς πρὸς τὰ στοιχεῖα ἢ προϋποθέσεις ἀπαιτήσεως ἀχρεωστήτου). Εἰδικώτερον οὐδαμῶς ἐβεβαιώθη ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐκκαλοῦντος ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος ἐνάγων ἤσκει ἀποκλειστικῶς ὑπηρεσίαν ὑπαλλήλου ΕΦ-ΕΞ, εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ ἰσχύῃ δι' αὐτὸν τὸ ἐπικαλούμενον ὑπ' αὐτοῦ περιστατικὸν ὅτι ἡ Α.Τ.Ε. μετὰ τὸν ν. 519/1948 ἠθέλησεν, ὅπως ἐφαρμοσθῇ καὶ ὑπὲρ τοῦ ἐκτάκτου προσωπικοῦ της τὸ καθορισθὲν διὰ τοὺς στρατευσίμους καθεστὼς, διὰ τῆς ἐν ἀρχῇ τῶν αὐτῶν προτάσεών της ἀναφερομένης ἀπὸ 30 Ἰανουαρίου 1947 ἀποφάσεως τοῦ Κυβερνητικοῦ Οἰκονομικοῦ Συμβουλίου. Ἀντιθέτως προκύπτει, ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος ἐνάγων ἐξετέλει κατὰ 50 ο/ο τραπεζιτικὰς κυρίως ἐργασίας. Ἑπομένως τὸ ἐν γνώσει καὶ ἠθελημένως ὑπὸ τῆς Τραπέζης ἐφαρμοσθὲν ὑπὲρ τῶν στρατευθέντων ἐκ τοῦ ἐκτάκτου προσωπικοῦ της καθεστὼς παροχῆς ἐπιδομάτων ἔδει νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ καλῶς ἐφηρμόσθη καὶ διὰ τὸν ἐνάγοντα—ἐκτελοῦντα οὐχὶ ἀποκλειστικῶς ὑπηρεσίαν ὑπαλλήλου ΕΦ - ΕΞ, ἀλλὰ καὶ τοιαύτην ἐκτάκτου τραπεζιτικοῦ ὑπαλλήλου—δεδομένου ὅτι ἡ ἐν γνώσει καὶ ἑκουσίως ὑπὸ τῆς Τραπέζης ἐφαρμογὴ τοῦ ἄνω καθεστῶτος χορηγήσεως ἐπιδόματος στρατεύσεως καὶ εἰς τοὺς κληρωτοὺς ἁπλῶς ἐκ τῶν ἄνω ὑπαλλήλων της, γενομένη ἀποδεκτὴ ὑπ' αὐτῶν, ἐδημιούργησε συμβατικὴν ὑποχρέωσιν τῆς Τραπέζης πρὸς καταβολὴν τοῦ ἄνω ἐπιδόματος. Ἐν πάσῃ δὲ περιπτώσει, ἤτοι ἡ ἐν γνώσει γενομένη καταβολὴ ὑπὸ τῆς Τραπέζης, ἀποκλείει, κατ' ἄρθρ. 905 § 1 Α.Κ., τὴν ἀπαίτησιν ἀχρεωστήτου, κατὰ τὴν βάσιμον περὶ τούτου προβληθεῖσαν καθ' ὁποφορὰν διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς καὶ ἤδη ἐπαναλαμβανομένην σχετικὴν ἔνστασιν τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐνάγοντος.

Κατ' ἀκολουθίαν τούτων, οὐδαμῶς βεβαι-

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΩΣ ΔΙΟΡΙΖΟΜΕΝΩΝ

Ὑποχρέωσις Συμβουλίων κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 11 Α.Ν. 1836/1951

I

Ἀντικατάστασις ἀναγκαστικῶς διοριζομένων, κατ' ἄρθρ. 11 Α.Ν 1836/1951, ἐφαρμοστέου καὶ ἐπὶ δικηγόρων τοποθετουμένων εἰς θέσεις, κατ' ἄρθρ. 3 § 3 Α.Ν. 1836/1951.— Ὑποχρέωσις Συμβουλίων δι' ἀντικατάστασιν, ἐφ' ὅσον ἡ περὶ ἀντικαταστάσεως αἴτησις ἐπικαλεῖται ἀποχρώντας λόγους καὶ ἐφ' ὅσον τὰ Συμβούλια διαπιστώσουν τὴν ὕπαρξιν τῶν λόγων καὶ πεισθῶσιν ὅτι δικαιολογεῖται ἡ ἀντικατάστασις λόγῳ τῆς ἀκαταλληλότητος τοῦ ἐφέδρου.— Ἀκύρωσις ἀνακλητικῆς πράξεως Συμβουλίου δι' ἀνεπαρκῆ αἰτιολογίαν.

Τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως, ἐφ' ἧς ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τῆς Ὁλομελείας τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἔχει ὡς ἑξῆς:

Ὁ αἰτῶν δι' ἀποφάσεως τοῦ κατὰ τὸν ἀ.ν. 1836/1951 Κεντρικοῦ Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τοῦ στρατοῦ ἐτοποθετήθη ὡς δικηγόρος παρ' Ἀσφαλιστικῷ Ταμείῳ.

Τὸ Ταμεῖον δι' αἰτήσεών του πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας ἐζήτησε τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ αἰτοῦντος, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι οὗτος ἦγειρε σειρὰν ἀγωγῶν κατὰ τοῦ Ταμείου καὶ ἐπεδίωξε τὴν ποινικὴν δίωξιν τῶν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ὡς ἐκ τούτου δὲ ἐδημιουργήθη ἀτμόσφαιρα ἀποκλείουσα τὴν ὁμαλὴν καὶ ἀποδοτικὴν μετὰ τοῦ Ταμείου συνεργασίαν.

Κατόπιν τῶν ὡς ἄνω αἰτήσεων τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 1 τῆς 29 Ἰανουαρίου 1953 συνεδρίασιν αὐτοῦ ἀπεφάσισε τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ αἰτοῦντος, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι ἦλθεν εἰς προστριβὰς μετὰ τοῦ Ταμείου, εἰς τὸ ὁποῖον ἐτοποθετήθη καὶ ἐτοποθέτησεν ἀντ' αὐτοῦ ἕτερον δικηγόρον.

Τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἐζητήθη ὑπὸ τοῦ αἰτοῦντος ἡ ἀκύρωσις.

***

Ἐπανέρχεται τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας εἰς τὴν ἄποψιν καὶ προηγουμένων αὐτοῦ ἀποφάσεων (βλέπε ΕΕΔ 12, 1318), ὅτι πρέπει νὰ δικαιολογῆται ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 11 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 ἀντικατάστασις τοῦ διορισθέντος (βλέπε σχετικῶς καὶ νομολογίαν Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν ἐν ΕΕΔ 13, 310, σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 13, 311, καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς νέας διατάξεως τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ ν.δ. 2657/1953).

Ἐνῷ ὅμως τὸ Συμβούλιον διὰ προηγουμένων ἀποφάσεων αὐτοῦ (βλέπε ΕΕΔ 12, 1318) ἐδέχθη, ὅτι δὲν δύναται νὰ γίνῃ ἀντικατάστασις δι' ἀκαταλληλότητα, ἀφοῦ δι' αὐτὴν ἁρμοδία εἶναι ἡ Πρωτοδικειακὴ Ἐπιτροπή ὡθείσης τῆς ἀνυπαρξίας τῆς ὑποχρεώσεως τοῦ ἐκκαλοῦντος - ἐναγομένου πρὸς καταβολὴν οἱουδήποτε ποσοῦ ἐκ τῶν καταβληθέντων τῷ ἐνάγοντι δι' ἐπίδομα στρατεύσεως, ἤτοι μὴ βεβαιωθέντος ἑνὸς τῶν οὐσιωδῶν στοιχείων ὅπως εὐσταθήσῃ ἄσκησις σχετικῆς ἀνταπαιτήσεως τοῦ ἐκκαλοῦντος πρὸς συμψηφισμὸν τῆς ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸν ἐνάγοντα ὀφειλομένης ἀποζημιώσεως, λόγῳ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὀρθῶς, εἰ καὶ ἐπὶ ἄλλῃ αἰτιολογίᾳ, ἐγένετο δεκτὴ ὑπὸ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως ἡ ἐπικουρικὴ βάσις τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς καὶ ὑπεχρεώθη τὸ ἐκκαλοῦν, ὅπως καταβάλῃ τὸ βεβαιωθὲν ὡς ὀφειλόμενον καὶ μὴ ἀμφιβητηθὲν ποσὸν τῆς ἐν λόγῳ ἀποζημιώσεως ἐκ δραχ. 4.448.510, μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ ἀρχικῶς προστεθέντος εἰς τὴν ἄνω ἀποζημίωσιν ἀναλόγου ποσοστοῦ ἐκ τῶν καταβαλλομένων εἰς τὸν ἐνάγοντα ἐκτάκτων παροχῶν ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς Πάσχα καὶ Χριστουγέννων, αἵτινες, ὡς ἀποτελοῦσαι ἐκτάκτους παροχάς, δὲν συνυπολογίζονται κατὰ τὴν καταβολὴν τῆς ἄνω ἀποζημιώσεως (Α.Π. 192/1952 καὶ 109/1953, ΕΕΔ τόμ. 11ος, σ. 471 καὶ 12ος, σ. 369).

Ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἔφεσιν καὶ τοῦ ἐφεσιβλήτου προσεπικληθέντος Δημοσίου.

Κατ' ἄρθρ. 1 ν. ΓΨΟΔ' «περὶ ἐκδικάσεως τῶν μεταξὺ ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν διαφορῶν», ὡς τροποποιηθεὶς ἰσχύει ἤδη, εἰς τὴν ὑπ' αὐτοῦ θεσπιζομένην εἰδικὴν διαδικασίαν ὑπάγεται πᾶσα ἰδιωτικὴ ἀξίωσις μισθωτοῦ ἢ ἐν περιπτώσει θανάτου αὐτοῦ τῶν κατὰ νόμον δικαιουμένων προσώπων κατὰ τοῦ ἐργοδότου ἢ τοῦ διαδόχου αὐτοῦ, πηγάζουσα ἐκ σχέσεως ἐργασίας.

Ἀλλ' ἡ ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος - ἐναγομένου γενομένη προσεπίκλησις κατὰ τοῦ Δημοσίου, δι' ἧς ἐζήτει, ὅπως ὑποχρεωθῇ τὸ προσεπικαλούμενον καὶ καταβάλῃ εἰς τὸ ἐκκαλοῦν ἐναγόμενον τὸ ἐκ τῆς ἐν τῇ ἀγωγῇ αἰτίας ἐπιδικαθησόμενον εἰς βάρος του ποσόν, ὅλως ἀναρμοδίως εἰσήχθη κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἄνω νόμου ΓΨΟΔ', καθόσον οὐδόλως περιεῖχε τὰ στοιχεῖα τῶν εἰς τὴν ἐξαιρετικὴν καὶ ἀποκλειστικὴν ταύτην διαδικασίαν ὑπαγομένων διαφορῶν, ἤτοι τῆς ἀξιώσεως μισθωτοῦ κατὰ ἐργοδότου, πηγαζούσης ἐκ σχέσεως ἐργασίας. Τοῦτῳ δὲ τῷ λόγῳ ἔδει βάσει ἄρθρ. 8 § 2 ἄνω νόμου ΓΨΟΔ, ὅπως ἀπορριφθῇ ἡ τοιαύτη περιεχόμενον καὶ αἰτητικὸν ἔχουσα ἀνωτέρω προσεπίκλησις. Κατὰ συνέπειαν, εἰ καὶ ἐπὶ ἄλλῃ αἰτιολογίᾳ, ὀρθῶς ἀπέρριψε ταύτην ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις καὶ ὁ ὑποστηρίζων τὰ ἀντίθετα σχετικὸς λόγος ἐφέσεως ἀπορριπτέος κρίνεται.

τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951, ἡ νεωτέρα αὕτη ἀπόφασις δέχεται, ὅτι ἡ ἀντικατάστασις εἶναι ὑποχρεωτική, ἐφ' ὅσον τὰ συμβούλια πεισθῶσιν, ὅτι δικαιολογεῖται ἡ αἰτουμένη ἀντικατάστασις λόγῳ τῆς ἀκαταλληλότητος τοῦ τοποθετηθέντος.

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 ἐγέννησε πολλὰς ἀπορίας περὶ τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας της. Καὶ ἀτυχῶς δὲν ἀπεσαφηνίσθη αὕτη καὶ μὲ τὴν τροποποιητικὴν αὐτῆς διάταξιν τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ ν.δ. 2657/1953, (ΕΕΔ 12, 1220). (Περὶ τοῦ νομίμου τῆς ἀντικαταστάσεως τῶν δυνάμει τοῦ ν. 751/1948, προϊσχυόντος τοῦ ἀ.ν. 1836/1951, τοποθετηθέντων βλέπε νομολογίαν τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν κατωτέρω σελ. 414 ἑπ.).

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 343/1954, Ὁλομελείας

Προεδρεύων ὁ Σύμβουλος κ. **Π. Μερτικόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. **Ν. Μπουρόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Τριανταφυλλίδης, Π. Μπαρτσακούλιας, Πάρεδρος Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως διώκεται ἡ ἀκύρωσις τῆς ὑπ' ἀριθ. 1/29.1.1953 πράξεως τοῦ κατὰ τὸν ἀ.ν. 1836/1951 Κεντρικοῦ Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων, δι' ἧς ἀπεφασίσθη ἡ ἀντικατάστασις τοῦ αἰτοῦντος δικηγόρου παρὰ τῷ Ταμείῳ Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ὀργανισμοῦ Τηλεπικοινωνιῶν Ἑλλάδος, τοποθετηθέντος ἀντ' αὐτοῦ παρὰ τῷ Ταμείῳ τούτῳ τοῦ δικηγόρου Ε.Β.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 11 τοῦ ἀ.ν. 1836 τῆς 4/5 Ἰουνίου 1951 «περὶ τροποποιήσεως καὶ κωδικοποιήσεως τῆς νομοθεσίας περὶ προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ καὶ λαβόντων μέρος εἰς τὸν ἀγῶνα ἐναντίον τῶν συμμοριτῶν» ὁρίζεται, ὅτι οἱ ὑπόχρεοι τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ παρόντος νόμου δύνανται νὰ ζητήσωσι τὴν ἀντικατάστασιν τῶν τοποθετηθέντων δι' ἄλλου προσώπου προστατευομένου ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου. Τὰ οἰκεῖα συμβούλια ὑποχρεοῦνται, ὅπως ἐντὸς 20 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς σχετικῆς περὶ ἀντικαταστάσεως αἰτήσεως ἀνακαλέσωσι τὸν τοποθετηθέντα καὶ τοποθετήσωσιν ἕτερον πρόσωπον τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ παρόντος νόμου». Ἡ διάταξις αὕτη, παρέχουσα γενικῶς καὶ ἀνευ τινὸς διακρίσεως εἰς τοὺς κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 ὑποχρέους, ὅπως δεχθῶσι τοὺς ἀναγκαστικῶς παρ' αὐτοῖς τοποθετουμένους ἐφέδρους, τὴν εὐχέρειαν νὰ ζητήσωσι τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ τοποθετηθέντος, εἶναι ἐφαρμοστέα καὶ ἐπὶ τῶν τοποθετουμένων δικηγόρων, ὧν τὴν ὑποχρεωτικὴν πρόσληψιν ὁρίζει ἡ § 3 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου. Ἡ ὁρθὴ δὲ τῆς ἐν λόγῳ διατάξεως ἔννοια εἶναι, ὅτι τὰ οἰκεῖα συμβούλια ὑποχρεοῦνται νὰ ἀνακαλέσωσι ἐντὸς τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου ὁριζομένης προθεσμίας τὸν τοποθετηθέντα ἔφεδρον, τοῦ ὁποίου ζητεῖται ἡ ἀντικατάστασις, ἐφ' ὅσον ἡ περὶ ἀντικαταστάσεως αἰτησις ἐπικαλεῖται ἀποχρῶντας λόγους διὰ τὴν τοιαύτην ἀντικατάστασιν καὶ ἐφ' ὅσον τὰ συμβούλια διαπιστώσουν τὴν ὕπαρξιν τῶν λόγων τούτων καὶ πεισθῶσιν ὅτι δικαιολογεῖται ἡ αἰτουμένη ἀντικατάστασις λόγῳ τῆς ἀκαταλληλότητος τοῦ τοποθετηθέντος ἐφέδρου.

Ἐν προκειμένῳ τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Προσωπικοῦ Ο.Τ.Ε., διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 1302/21.5.1952 καὶ 293/31.12.1952 πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας αἰτήσεών του ἐζήτησε τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ αἰτοῦντος, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι οὗτος ἤγειρε σειρὰν ἀγωγῶν κατ' αὐτοῦ καὶ ἠτήσατο τὴν ποινικὴν δίωξιν τῶν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ἐντεῦθεν δ' ἐδημιουργήθη ἀτμόσφαιρα ἀποκλείουσα τὴν ὁμαλὴν καὶ ἀποδοτικὴν μετὰ τοῦ αἰτοῦντος συνεργασίαν. Ἐκ τοῦ φακέλλου ὅμως προκύπτει, ὅτι τὸ Ταμεῖον εἶχεν ἀρνηθῆ νὰ συμμορφωθῆ πρὸς τὴν τοποθετοῦσαν τὸν αἰτοῦντα ἀπόφασιν, ἄδηλον δ' ἐντεῦθεν καθίσταται, ἂν αἱ ἐγερθεῖσαι ὑπὸ τοῦ αἰτοῦντος ἀγωγαὶ καὶ ἡ ἀσκηθεῖσα ποινικὴ δίωξις ἐγένετο ἢ οὐ ἐν τῇ ἀσκήσει τῶν νομίμων ἀξιώσεων τοῦ αἰτοῦντος ἐκ τῆς ἀρνήσεως τοῦ Ταμείου νὰ τὸν προσλάβῃ, ἡ δὲ προσβαλλομένη πρᾶξις, διατάσσουσα τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ αἰτοῦντος, ἐπὶ τῇ ἁπλῇ αἰτιολογίᾳ, ὅτι οὗτος ἦλθεν εἰς προστριβὰς μετὰ τοῦ Ταμείου, χωρὶς νὰ ἐρευνῇ ποῖαι ἦσαν αἱ προστριβαὶ αὗται καὶ ἂν ἀποτελοῦσιν ἀποχρῶντας λόγους, δικαιολογοῦντας τὴν αἰτουμένην ἀντικατάστασιν, παρίσταται ἀνεπαρκῶς ἡτιολογημένη καὶ τούτῳ τῷ λόγῳ ἀκυρωτέα, ἐπὶ τῷ τέλει πληρεστέρας ἀποσαφηνίσεως τῆς βασιμότητος καὶ τῆς σπουδαιότητος τῶν προβαλλομένων λόγων ἀντικαταστάσεως. Ὅθεν ἀκυρωτέα ἀποβαίνει ἡ προσβαλλομένη πρᾶξις, ὡς ἀνεπαρκῶς ἡτιολογημένη, ἡ δὲ ἀσκηθεῖσα παρέμβασις δέον νὰ ἀπορριφθῇ.

—

II

Ἔλλειψις ἀναδρομικῆς δυνάμεως ἄρθρ. 11 ἀ.ν. 1836/1951 δι' ἀντικατάστασιν τοποθετουμένων.—Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ τοποθετηθέντων κατὰ τὸν προϊσχύσαντα τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 ν. 751/1948.—Παράνομος ἀνακλητικὴ πρᾶξις Συμβουλίου.—Προϋπόθεσις ἄλλως ἐφαρμογῆς ἄρθρου 11 ἀ.ν. 1836/1951 ἡ ἀντικατάστασις δι' ἄλλου.—Ἀρμοδιότης Ἐπιτροπῆς ἄρθρ. 7 ἀ.ν. 244/1936 ἐπὶ ἀκαταλληλότητος καὶ ἀναρμόστου συμπεριφορᾶς ἀναγκαστικῶς τοποθετηθέντος.—Ἔρευνα κατ' οὐσίαν διαφορᾶς καὶ ἐν ἐρημοδικίᾳ κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 11 τοῦ ἀ.ν. 1836/1953 «περὶ τροποποιήσεως καὶ κωδικοποιήσεως τῆς νομοθεσίας περὶ προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ κλπ.» (ΕΕΔ 10, 581) οἱ ὑπόχρεοι τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ νόμου τούτου δύνανται νὰ ζητήσωσι τὴν ἀντικατάστασιν τῶν τοποθετηθέντων δι' ἄλλου προσώπου προστατευομένου ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου. Τὰ οἰκεῖα Συμβούλια ὑποχρεοῦνται, ὅπως ἐντὸς 20 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς σχετικῆς περὶ ἀντικαταστάσεως αἰτήσεως ἀνακαλέσωσι τὸν τοποθετηθέντα καὶ τοποθετήσωσιν ἕτερον πρόσωπον τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ παρόντος.

Ἡ ἀνωτέρω διάταξις ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 10 τοῦ ν.δ. 2657/1953 (ΕΕΔ 12, 1220), ἰσχύσαντος ἀπὸ 31 Ὀκτωβρίου 1953, ὡς ἑξῆς: Τὰ οἰκεῖα Συμβούλια ὑποχρεοῦνται, ὁ-

πως έντὸς 30 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς σχετικῆς περὶ ἀντικαταστάσεως αἰτήσεως ἀναπαλέσωσι τὸν τοποθετηθέντα καὶ τοποθετήσωσι ταυτοχρόνως ἢ μεταγενεστέρως ἕτερον πρόσωπον τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ παρόντος νόμου. Ἡ αἴτησις ὑποβάλλεται, ἀφοῦ ὑπηρετήσῃ ὁ τοποθετηθεὶς τοὐλάχιστον ἐπὶ 15 ἡμέρας. Παρερχομένης ἀπράκτου τῆς προθεσμίας τῶν 30 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς σχετικῆς περὶ ἀντικαταστάσεως αἰτήσεως ὁ ὑπόχρεως ἀπαλλάσσεται διὰ τὸν ἐφεξῆς χρόνον διὰ τὸν ὁποῖον ζητεῖται ἡ ἀντικατάστασις πάσης εὐθύνης ἐκ τοῦ παρόντος ἢ ἄλλου νόμου ἀπορρεούσης.

Ἀσχέτως τῆς ἐννοίας τῆς διατάξεως (περὶ αὐτῆς βλέπε τὴν Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1747/1954, εἰσηγητὴς *Ι. Μαρινάκος*, ΕΕΔ 13, 310 καὶ αὐτόθι εἰς σημειώσεις μας λοιπὰς εἰς νομολογίαν παραπομπάς) προέκυψεν ἐν τῇ δικαστηριακῇ πράξει τὸ ζήτημα, ἂν ἡ διάταξις αὕτη καλύπτῃ καὶ τοὺς δυνάμει τοῦ προϊσχύσαντος τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 καὶ δι' αὐτοῦ καταργηθέντος ν. 751/1948 (ΕΕΔ 7, 658) τοποθετηθέντας.

Ἀποφάσεις τινὲς τῶν εἰς α' βαθμὸν κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν δικαζόντων Πρωτοδικῶν ἀπεφάνθησαν καταφατικῶς (βλέπε Πρωτ/κου Θεσσαλονίκης 158/1952, Πρωτοδίκης *Μ. Γεωργόπουλος*, ΕΕΔ 11, 368, ἐφ' ἧς παρατηρήσεις *Ι. Καμπίτογλου*, ΕΕΔ 11, 369, Πρωτ/κου Ἀθηνῶν 3386/1953, Πρωτοδίκης *Η. Γαλάτης*, ΕΕΔ 12, 841, Πρωτ/κου Ἀθηνῶν 4072/1953, Πρωτοδίκης *Χ. Καλαπασέας*, ΕΕΔ 12, 842).

Ἀρνητικῶς ὅμως ἐπὶ τοῦ ζητήματος ἀποφαίνονται αἱ κατωτέρω δημοσιευόμεναι ἀποφάσεις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν (σύμφωνος καὶ ἡ πρόσφατος ὑπ' ἀριθ. 2119/1954 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν, Πρωτοδίκης *Χ. Γεωργιόπουλος*, ἀδημοσίευτος).

Ἡ ἄποψις τοῦ Πρωτοδικείου εἶναι, νομίζομεν, ἡ σύμφωνος πράγματι πρὸς τὸν νόμον (πρβλ. καὶ ὑπ' ἀριθ. 37635/1951 ἐγκύκλιον τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ἑρμηνευτικὴν τοῦ ἀ.ν. 1836/1951, ΕΕΔ 10, 1127).

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ ἀ. ν. 1836/1951 εἶναι νέα τοιαύτη, ἀφορῶσα προφανῶς εἰς τοὺς δυνάμει τοῦ νόμου τούτου καὶ ὑπ' αὐτοῦ τοποθετουμένους. Ἀναφέρεται εἰς τοὺς ὑποχρέους τοῦ *ἄρθρου 3 τοῦ παρόντος νόμου* (νόμου 1836/1951), ἐκτὸς δὲ τῆς λογικῆς σκέψεως ὅτι δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ νοηθῇ ὑπὸ τοῦ Νομοθέτου ἀντικατάστασις καὶ τῶν ἀπὸ τριετίας ἤδη πρὸ τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 τοποθετηθέντων, διὰ τοὺς ὁποίους τὸ ἄρθρον 10 τοῦ ν. 751/1948 εἶχεν ἐξασφαλίσει τὴν ἐν αὐτῷ προστασίαν, δὲν συμπίπτει οἱ ὑπόχρεοι τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν. 1836/1951 νὰ εἶναι καὶ οἱ ὑπόχρεοι τοῦ ν. 751/1948 (ἄρθρ. 3) (εἰς τὸν νόμον 1836/1951 διακρίνεται ἡ τοποθέτησις κατὰ τὰ ἄρθρα 3 καὶ 4 αὐτοῦ), οὔτε καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ ν. 751/1948, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ν.δ. 1196/1949 (ΕΕΔ 8, 918), προστατευόμενα πρόσωπα εἶναι τὰ αὐτὰ μὲ τὰ ὑπὸ τοῦ ἀναγκ. νόμου 1836/1951 προστατευόμενα, διὰ τῶν ὁποίων νὰ ἀντικατασταθῇ ὁ τοποθετηθεὶς κατὰ τὸν ἀρχικὸν νόμον 751/1948.

Ὁρίζουσα ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ ἀ. ν. 1836/1951 «... νὰ ζητήσωσι τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ τοποθετηθέντος...» ἐννοεῖ προδήλως τοῦ δυνάμει τοῦ νόμου τούτου τοποθετηθέντος, ἔχουσα ἐφαρμογὴν ἀπὸ τῆς ἰσχύος αὐτῆς καὶ μὴ ἀνατρεχούσης ταύτης εἰς τοὺς τοποθετηθέντας δυνάμει τοῦ καταργηθέντος ν. 751/1948, τὸν ἀριθμὸν τῶν ὁποίων ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν ὁ Νομοθέτης τοῦ ἀ.ν. 1836/1951, διὰ νὰ καθορίσῃ τὸν ἀριθμὸν τῶν ὑποχρεωτικῶς δυνάμει τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 προσληπτέων.

Ἐξ ἄλλου καὶ αὐτὴ ἡ σχετικὴ νέα διάταξις τοῦ ἄρθρου 10 ν.δ. 2657/1953 (ΕΕΔ 12, 1220), ὁμιλοῦσα περὶ τῆς ἀνάγκης νὰ ὑπηρετήσῃ ὁ τοποθετηθεὶς τοὐλάχιστον ἐπὶ 15 ἡμέρας, ὑποδηλοῖ ποία ἡ ἔννοια τῆς διατάξεως: Νὰ ὑποβάλληται ἡ αἴτησις ἀντικαταστάσεως εἰς χρόνον κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον ἐγγὺς ἀπὸ τῆς τοποθετήσεως, ἐπεξηγοῦσα δὲ ἡ εἰσηγητικὴ ἔκθεσις (ΕΕΔ 12, 1224) τὸν λόγον ἀναφέρει ὅτι «... διότι μέχρι σήμερον, κατὰ κατάχρησιν δικαιώματος, ἐζητεῖτο ἡ ἀντικατάστασις καὶ χωρὶς νὰ ἔχῃ δοκιμασθῇ ἐν τῇ ἐργασίᾳ ὁ τοποθετηθείς».

Μικρὰν δοκιμασίαν ἠξίωσεν ὁ νόμος, ἀλλὰ δὲν ἦτο, δὲν ἠδύνατο νὰ εἶναι, ἐν τῇ προθέσει τοῦ Νομοθέτου νὰ παράσχῃ δικαίωμα ἀντικαταστάσεως καὶ μετὰ τριετίαν καὶ πέραν, κατὰ τὴν διάρκειαν ἰσχύος τοῦ ἀ.ν. 1836/1951, καὶ δι' ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι, ὑπηρετοῦντες ἀπὸ τοῦ ἔτους 1948, ἀφ' ὅτου ὁ ν. 751/1948, «ἐδοκιμάσθησαν» ἐργαζόμενοι.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 2460/1953

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. Ι. Γεωργακόπουλος
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. Σ. Διαμαντάκης
Δικηγόρος ὁ κ. Β. Μαρούδας

Μὴ ἐμφανισθεὶς ὁ ἐφεσίβλητος κατὰ τὴν νόμιμον ταύτην ἐπὶ τῆς ἐφέσεως συζήτησιν δέον ὅπως δικαθῇ ἐρήμην. Ἡ ἔρευνα ὅμως τῆς διαφορᾶς θέλει χωρήσει αὐτεπαγγέλτως κατ' οὐσίαν, ἀργοῦντος ἐν τῇ διαδικασίᾳ ταύτῃ τοῦ ἐκ τῆς ἐρημοδικίας τοῦ ἐφεσιβλήτου συναγομένου τεκμηρίου ὁμολογίας τῶν ἰσχυρισμῶν τῆς ἐκκαλούσης (Α.Π. 411/1947, ΕΕΔ 7, σελ. 134, Α.Π. 227/1947, ΕΕΔ 6, σελ. 475, Α.Π. 94/1951, ΕΕΔ 10, σελ. 421), καταβληθέντος δὲ καὶ τοῦ νομίμου προστίμου τόποις δεκτὴ καθίσταται ἡ ἔφεσις καὶ κατ' οὐσίαν ἐρευνητέα.

Ἐβεβαιώθησαν, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, τὰ ἑξῆς περιστατικά: Ὁ ἐφεσίβλητος, συγκεντρῶν τὰ ἐν ἄρθρῳ 1 τοῦ ν. 751/1948 προσόντα, ἐτοποθετήθη δι' ἀποφάσεως τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ παρὰ τῇ ἐκκαλούσῃ, ἐμφανισθεὶς δὲ ἐμπροθέσμως ἀνέλαβε παρ' αὐτῇ ὑπηρεσίαν «γκρούμ» τὴν 5 Μαρτίου 1950, ἀντὶ μηνιαίου μισθοῦ ἐκ δραχ. 425.000, πλέον ποσοστοῦ καὶ φιλοδωρημάτων, ἀνερχομένων εἰς δραχμὰς 40.000 ἡμερησίως. Ὑπὸ τοὺς ὅρους τούτους ὁ ἐφεσίβλητος εἰργάσθη μέχρι τῆς 3 Ἰουνίου

1952, ὅτε ἡ ἐκκαλοῦσα ἠρνήθη νὰ ἀποδεχθῇ τὰς προσηκόντως προσφερομένας ὑπηρεσίας του καὶ ἀπέλυσεν αὐτόν. Προῆχθη δ' αὕτη εἰς τὴν περὶ ἀπολύσεως ἀπόφασιν κατόπιν τῆς ὑπ' ἀριθ. . . . ἀπὸ 10.5.1952 ἀποφάσεως τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων, δι' ἧς τὸ Συμβούλιον, αἰτήσει τῆς ἐκκαλούσης, ἀνεκάλεσε τὴν ρηθεῖσαν τοποθέτησιν τοῦ ἐφεσιβλήτου, τὴν ὑπὸ τὸ κράτος ἰσχύος τοῦ ν. 751/1948 συντελεσθεῖσαν. Οὕτως ἔχοντος τοῦ ζητήματος πρόδηλον καθίσταται, ὅτι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ ἀ.ν. 1836, ἰσχύουσα ἀπὸ 4 Ἰουνίου 1951, ἀφ' ἧς ἰσχυσεν ὁ ν. 1836, δι' οὗ κατηργήθη ὁ ν. 751/1948, δὲν ἔχει ἀνάδρομον δύναμιν, δὲν ὑπάγονται δὲ εἰς αὐτὴν οἱ ὑπὸ τὸ κράτος ἰσχύος τοῦ νόμου 751, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ν. 1196/1949, τοποθετηθέντες νεοπολεμισταί, ἀλλὰ μόνον ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι ἐτοποθετήθησαν ὑπὸ τὰ κράτος τῆς ἰσχύος ταῦ νέου τούτου νόμου. Ἄλλως τε ἡ τοιαύτη ἀναδρομὴ σαφῶς ἀποκλείεται καὶ ἐκ τῆς γραμματικῆς διατυπώσεως τοῦ ἄρθρου 11 § 1 τοῦ ν. 1836, καθ' ὃ «οἱ ὑπόχρεοι τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ παράντος δύνανται νὰ ζητήσωσι τὴν ἀντικατάστασιν τῶν τοποθετηθέντων δι' ἄλλου προσώπου, προστατευομένου ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου», ἂν δὲ ὁ νομοθέτης ἐσκόπει νὰ καταλάβῃ καὶ τὰς παρωχημένας τοποθετήσεις, ἐν ὄψει μάλιστα τῆς δι' αὐτοῦ συντελουμένης καταργήσεως τοῦ ν. 751, ἀλλοίαν θὰ ἐξέλεγε διατύπωσιν. Ἀντιστοιχος ἡ παρομοία διάταξις δὲν περιέχεται εἰς τὸν ν. 751. Συνεπῶς, ἐφ' ὅσον ἡ ἐκκαλοῦσα δὲν ἐπικαλεῖται πλάνην τοῦ Συμβουλίου περὶ τὸ δίκαιον ἢ τὰ πράγματα, δικαιολογοῦσαν τὴν ἐν μὴ ἐπὶ τοσοῦτον ἀφεστῶτι ἀπὸ τῆς τοποθετήσεως χρόνῳ ἀνάκλησιν τῆς περὶ τοποθετήσεως τοῦ ἐφεσιβλήτου ἀποφάσεως, κατ' ἐφαρμογὴν τῆς γενικῆς ἐν τῷ διοικητικῷ δικαίῳ ἀρχῆς (βλέπε ***Παπαφράγκου***, Πορίσματα ἐκ τῆς Νομολογίας Σ.Ε., σελ. 59, Σ.Ε. 174/1933, Σ.Ε. 1251/1951, ΕΕΔ 10, 710, ***Στασινοπούλου***, Δίκαιον Διοικητ. Πράξεων §§ 56, 57, 62), ἡ ρηθεῖσα ἀνακλητικὴ τοῦ Συμβουλίου πρᾶξις εἶναι παράνομος, ὡς ἐκδοθεῖσα κατὰ παρέκβασιν τῆς ἀπονεμηθείσης ὑπὸ τοῦ νόμου ἐξουσίας, ὡς τοιαύτη δὲ στερεῖται κύρους. Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον στερεῖται κύρους καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. „*„ ἀπὸ 27.6.1952 ἀνακλητικὴ πρᾶξις τοῦ ἰδίου Συμβουλίου, ἐκδοθεῖσα μετὰ τὴν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. „*„ ἀπὸ 8.6.1952 ἀποφάσεως τοῦ ἰδίου Συμβουλίου ἐπελθοῦσαν ἀνάκλησιν τῆς πρώτης ἀνακλητικῆς ἀποφάσεως, ἥτις, ὡς παράνομος, δὲν δεσμεύει τὸ δικαστήριον. Ἄλλως καὶ ἐπὶ τῇ ἐναντίᾳ ἑρμηνευτικῇ ἐκδοχῇ δὲν ἐβεβαιώθη ἐκ τῆς διαδικασίας, ὅτι τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον προέβη εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ ἐφεσιβλήτου καὶ τοποθέτησιν ἑτέρου νεοπολεμιστοῦ παρὰ τῇ ἐκκαλούσῃ, ὅτε καὶ μόνον κατὰ τὸ ἄρθρ. 11 ταῦ ν. 1836 θὰ ἀπηλλάσσετο ἡ ἐκκαλοῦσα τῆς ὑποχρεώσεώς της πρὸς πρόσληψιν τοῦ ἀντικατασταθέντος. Ἡ ἐπικαλουμένη ἀκαταλληλότης τοῦ ἐφεσιβλήτου καὶ ἡ ἀνάρμοστος τούτου συμπεριφορά, ἐφ' ὅσον δὲν διεπιστώθησαν δι' ἀποφάσεως τῆς ἁρμοδίας, κατ' ἄρθρ. 7 τοῦ ἀ.ν. 244/1935, Ἐπιτροπῆς, οὐδεμίαν ἐν προκειμένῳ ἀσκοῦσιν ἐπιρροήν, ἐνῷ ἐξ ἄλλου ἐκ τῆς ἐκτιμήσεως τοῦ περιεχομένου τῆς ἀπὸ 30.6.1952 ἀποδείξεως προκύπτει σαφῶς, ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος ἔλαβε τὸ ἐν αὐτῇ ποσὸν «ἐν ἐπιφυλάξει παντὸς δικαιώματός του», οὗ ἕνεκα οὐδεὶς λόγος περὶ παραιτήσεως του ἀπὸ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπιδίκου ἀγωγῆς. Κατὰ ταῦτα, ἀκύρου οὔσης τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἐφεσιβλήτου καὶ ἀπὸ τοῦ χρόνου ταύτης περιελθούσης τῆς ἐκκαλούσης ἐν καταστάσει ὑπερημερίας περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν προσηκόντως προσφερθεισῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐφεσιβλήτου, ὀρθῶς αὕτη ὑπεχρεώθη διὰ τῆς ἐκκαλουμένης εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ μισθοῦ μετὰ τῶν ποσοστῶν καὶ φιλοδωρημάτων.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 978/1954

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Σ. Ράγκας**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Μαγγιοράκος, Β. Μαρούδας

Ἐβεβαιώθησαν, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, τὰ ἑξῆς περιστατικά: Ὁ ἐνάγων ἐκκαλῶν, συγκεντρῶν τὰ ὑπὸ τοῦ ν. 751/1948 ἀπαιτούμενα προσόντα, ἐτοποθετήθη δι' ἀποφάσεως τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐφεσιβλήτου, διατηρούσης τὸ ἐνταῦθα ξενοδοχεῖον „*„, ἐμφανισθεὶς δὲ ἐμπροθέσμως ἀνέλαβεν ὑπηρεσίαν ὡς «εγκρούμ» εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τοῦτο τὴν 5 Μαρτίου 1950. Τὰς ἐργασίας του παρέσχεν ὁ ἐκκαλῶν μέχρι τῆς 3 Ἰουνίου 1952, ὅτε ἡ ἐφεσιβλήτος ἠρνήθη νὰ δεχθῇ τὰς ὑπηρεσίας του καὶ ἀπέλυσεν αὐτόν.

Ἐκ τούτων δῆλον καθίσταται, ὅτι ἡ μεταξὺ τῶν διαδίκων ἔννομος σχέσις διέπεται ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ν. 751/1948, βάσει τοῦ ὁποίου καὶ συνεστήθη αὕτη. Ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ἐπακολουθήσαντος ἀ.ν. 1836/1951, δι' οὗ κατηργήθη καὶ ὁ ἀνωτέρω νόμος, σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἔχει σύτος (ὁ ἀ.ν. 1836/1951) ἀναδρομικὴν δύναμιν καὶ ὡς ἐκ τούτου αἱ ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ προγενεστέρου νόμου ἱδρυθεῖσαι σχέσεις, κατὰ τὴν γενικὴν ἐν ἄρθρῳ 2 τοῦ Α.Κ. τεθειμένην ἀρχήν, καθ' ἣν ὁ νόμος (ἐφ' ὅσον δὲν ὁρίζεται τι εἰδικώτερον ἐν αὐτῷ) ὁρίζει περὶ τοῦ μέλλοντος καὶ δὲν ἔχει ἀναδρομικὴν δύναμιν, ἐξακολουθοῦσι διεπόμεναι ὑπ' ἐκείνου. Δὲν ἔχει συνεπῶς ἐπὶ τῆς κρινομένης σχέσεως ἐφαρμογὴν οὐδὲ τὸ ἄρθρ. 11 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951, καθ' ὃ οἱ ὑπόχρεοι τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ παρόντος νόμου δύνανται νὰ ζητήσωσι τὴν ἀντικατάστασιν τῶν τοποθετηθέντων δι' ἄλλου προσώπου, προστατευομένου ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου, ἀποκλειομένης εἰδικώτερον τῆς ἀναδρομικῆς ἰσχύος αὐτοῦ ἐκ τῆς διατυπώσεώς του, ἐξ ἧς σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἀφορᾷ τοῦτο σχέσεις ἱδρυθείσας βάσει τοῦ νόμου τούτου καὶ οὐχὶ τοιαύτας ἱδρυθείσας βάσει τῶν πρὸ αὐτοῦ ἰσχυσάντων νόμων. Ἐξ ἄλλου, ἐν τῷ ἀ.ν. 751/1948 δὲν περιέχεται ὁμοία διάταξις, παρέχουσα ἐξουσίαν εἰς τὴν Διοίκησιν πρὸς ἀνάκλησιν τῆς γενομένης βάσει τοῦ νόμου τούτου τοποθετήσεως, ἀναγνωριζομένου μόνον τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐργοδότου πρὸς ἀπόλυσιν τοῦ προσληφθέντος μι-

σθωτοῦ, διαρκοῦντος τοῦ χρόνου τῆς προστασίας, διὰ τοὺς ἐν ἄρθρῳ 10 ἀναφερομένους λόγους καὶ κατόπιν ἀποφάσεως τῆς ὑπὸ τοῦ ἀ.ν. 244/1936 προβλεπομένης Ἐπιτροπῆς. Κατ' ἀκολουθίαν τούτων ἡ ἐπικαλουμένη ὑπὸ τῆς ἐφεσιβλήτου ὑπ' ἀριθ. .*. ἀπὸ 10.5.1952 ἀπόφασις τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων περὶ ἀνακλήσεως, τῇ αἰτήσει αὐτῆς, τῆς τοποθετήσεως τοῦ ἐκκαλοῦντος, ἐξ ἧς προήχθη αὕτη εἰς τὴν ἀπόλυσίν του, ἐκδοθεῖσα καθ' ὑπέρβασιν τῆς ἀπονεμηθείσης τῷ Συμβουλίῳ τούτῳ ὑπὸ τοῦ νόμου ἐξουσίας, στερεῖται οἱουδήποτε κύρους. Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον στερεῖται κύρους καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. .*. ἀπὸ 27.6.1952 ἀνακλητικὴ πρᾶξις τοῦ αὐτοῦ Συμβουλίου, ἐκδοθεῖσα μετὰ τὴν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. .*. ἀπὸ 3.6.1952 ἀποφάσεώς του ἀνάκλησιν τῆς πρώτης ἀνακλητικῆς ἀποφάσεως, ἥτις οὕτω οὐδὲν ἐπίσης ἐπήνεγκεν ἔννομον ἀποτέλεσμα, οὐδὲ ἔσχεν ὡς συνέπειαν τὴν λύσιν τῆς μεταξὺ τῶν διαδίκων ὑφισταμένης ἐργασιακῆς σχέσεως. Ἐξακολουθεῖ δὲ καὶ μετ' αὐτὴν ἡ ἐργασιακὴ σχέσις ὑφισταμένη, ἐφ' ὅσον δὲν ἐτήρησεν ἡ ἐφεσίβλητος διὰ τὴν κατὰ τὴν 3 Ἰουνίου 1952 χωρήσασαν ἀπόλυσιν τοῦ ἐκκαλοῦντος οὔτε τὰς διατυπώσεις τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118/1945. Ταῦτα πάντα ἄλλως τε ἐκρίθησαν ἤδη καὶ ὑπὸ τῆς προσαγομένης ἐν ἀντιγράφῳ ὑπ' ἀριθ. 2460/1953 ἀποφάσεως τοῦ Δικαστηρίου τούτου, δι' ἧς ἐπεκυρώθη ἡ ἐπιδικάσασα τῷ ἐκκαλοῦντι ἀποδοχὰς αὐτοῦ, ἀναγομένας εἰς τὸν μετὰ τὴν ἄνω ἀνάκλησιν χρόνον (μέχρις 6 Αὐγούστου 1952), ὑπ' ἀριθ. 4840/1952 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, τὸ ἐκ τῆς ὁποίας δεδικασμένον βασίμως ἐπικαλεῖται ὁ ἐκκαλῶν πρὸς στήριξιν τῆς ἐφέσεώς του. Ἀντιθέτως ὅθεν πρὸς ταῦτα ἀποφηναμένη ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ἥτις, ἀφοῦ ἐδέχθη, ὅτι ἔχει καὶ ἐπὶ τῆς προκειμένης ὑποθέσεως ἐφαρμογὴν τὸ ἄρθρ. 11 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951, ἔκρινεν ὡς ἔγκυρον τὴν ἀνωτέρω ἀνάκλησιν τῆς τοποθετήσεως τοῦ ἐκκαλοῦντος καὶ ὡς λυθεῖσαν τὴν μεταξὺ τῶν διαδίκων ἐργασιακὴν σχέσιν, ἀπορρίψασα ἀκολούθως τὴν κρινομένην ἀγωγήν, δι' ἧς ζητοῦνται ἀποδοχαὶ τοῦ ἐκκαλοῦντος ἀπὸ 6.8.1952 μέχρις 7.1.1953, ἐσφαλε. Δὲν ἀρκεῖ δὲ ὅπως στηρίξῃ τὸ διατακτικὸν τῆς ἀποφάσεως ἡ ἐπικαλουμένη ὑπὸ τῆς ἐφεσιβλήτου πρὸς ἀπόκρουσιν τῆς ἐφέσεως καὶ προσαγομένη ἐν ἀντιγράφῳ ὑπ' ἀριθ. 26 ἀπὸ 28 Ἰουλίου 1952 ἀπόφασις τῆς κατὰ τὸν ἀ.ν. 244/1936 Ἐπιτροπῆς, δι' ἧς ἐπετράπη εἰς τὴν ἐφεσίβλητον ἡ ἀπόλυσις τοῦ ἐκκαλοῦντος δι' ἀκαταλληλότητα αὐτοῦ. Διὰ τῆς τοιαύτης ἀδείας δὲν ἔλαβε κῦρος ἡ ἄνευ αὐτῆς καὶ ἄνευ τηρήσεως ἄλλης διατυπώσεως χωρήσασα ἀπόλυσις τοῦ ἐκκαλοῦντος. Ἐξ ἄλλου οὐδὲ ἀπὸ τῆς χορηγήσεως αὐτῆς ἐλύθη αὐτοδικαίως ἡ μεταξὺ τῶν διαδίκων ἐργασιακὴ σχέσις, ἀλλ' ἀπῃτεῖτο πρὸς τοῦτο νὰ ἐπακολουθήσῃ καὶ καταγγελία τῆς συμβάσεως, τηρουμένων καὶ τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118/1945. Τοιαύτην ὅμως καταγγελίαν, γενομένην μετὰ τὴν χορήγησιν αὐτῇ τῆς πρὸς ἀπόλυσιν τοῦ ἐκκαλοῦντος ἀδείας, δὲν ἐπικαλεῖται ἡ ἐφεσίβλητος, οὐδὲ ἄλλως τε προέκυψε βεβαίωσις τις περὶ τοῦτου. Ἀκύρως ἀπολύσασα, κατὰ τὰ ἄνω, ἡ ἐφεσίβλητος τὸν ἐκκαλοῦντα τελεῖ ἐν ὑπερημερίᾳ περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτοῦ καὶ ὀφείλει αὐτῷ, κατ' ἄρθρον 656 τοῦ Α.Κ., τὸν μισθόν.

—

III

Ἀντικατάστασις τοποθετηθέντος εἰς θέσιν, κατ' ἀ.ν. 1836/1951, δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 11 αὐτοῦ.— Ἐπίλυσις ἐννόμων συνεπειῶν ἀνακλήσεως διορισμοῦ τοποθετηθέντος διὰ τὸ μέλλον μόνον.— Προϋπόθεσις τοῦ ἐγκύρου τῆς διοικητικῆς πράξεως ἡ ἀντικατάστασις τοῦ τοποθετηθέντος δι' ἄλλου προσώπου, ἔχοντος τὰ προσόντα τοῦ νόμου.

Σύμφωνος εἶναι ἡ γνώμη καὶ τῆς νεωτέρας αὐτῆς ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν πρὸς ἐκείνην τῆς ὑπ' ἀριθ. 1747/1954 τοῦ αὐτοῦ Πρωτοδικείου (εἰσηγητὴς *Ι. Μαρινάκος*, ΕΕΔ 13, 311) ἐπὶ τοῦ ὅτι ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 11 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 (ΕΕΔ 10, 590) ἀντικατάστασις τοῦ τοποθετηθέντος παρὰ τῷ ὑποχρέῳ ἐκ τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ νόμου τούτου ἐργοδότῃ δι' ἀνακλήσεως τοῦ διορισμοῦ ἔχει τὴν ἔννοιαν ὅτι αὕτη γίνεται διὰ τὸ μέλλον, ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀνακλητικῆς πράξεως καὶ ἡ ἀνάκλησις δὲν δρᾷ οὕτω ἀναδρομικῶς (βλέπε καὶ συμφώνους σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 11, 849, ΕΕΔ 12, 840).

Τὸ ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως εἶναι εἰς τὸ ὅτι δέχεται, ὅτι ἀπαιτεῖται διὰ τὸ ἔγκυρον τῆς ἀνακλήσεως νὰ γίνηται καὶ ἀντικατάστασις τοῦ τοποθετηθέντος δι' ἄλλου (βλέπε καὶ τὴν ἀμέσως ἀνωτέρω ἀπόφασιν).

Ὡς συνάγεται πράγματι ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951, παρεχωρήθη εἰς τοὺς ἐργοδότας ἡ εὐχέρεια νὰ ζητήσωσιν ἀπὸ τὰ Συμβούλια τὴν ἀνάκλησιν τοῦ διορισμοῦ τοῦ τοποθετηθέντος, ἀλλ' ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς ἀντικαταστάσεως, διότι ὁ Νομοθέτης εἶχε σαφῶς κατὰ νοῦν νὰ μὴ μείνῃ κενὴ ἡ θέσις, τὴν ὁποίαν ὤφειλε νὰ καταλάβῃ προστατευόμενον ὑπὸ τοῦ νόμου πρόσωπον, ἐφ' ὅσον ἐκρίθη ἤδη διὰ τῆς προηγουμένης πράξεως τοῦ Συμβουλίου, ὅτι ἡ ἐπιχείρησις καὶ γενικῶς ὁ ὑπόχρεως κατ' ἄρθρ. 8 τοῦ νόμου εἶχε πράγματι ὑποχρέωσιν προσλήψεως.

Σαφῆς κατὰ τοῦτο ἡ εἰσηγητικὴ ἔκθεσις τοῦ νόμου (ΕΕΔ 10, 591) ὁρίζει: Διὰ τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ παρόντος καθορίζεται *ὁ τρόπος τῆς ἀντικαταστάσεως τῶν τοποθετουμένων*. Ἄλλοις λόγοις ἡ ὑπὸ τοῦ νόμου σκοπηθεῖσα ἐνέργεια τῶν Συμβουλίων ἔγκειται εἰς τὴν ἀντικατάστασιν, μέσον δὲ αὐτῆς κατ' ἀνάγκην εἶναι ἡ ἀνάκλησις τοῦ διορισμοῦ τοῦ τοποθετηθέντος.

Κατὰ τὴν ἔννοιαν, ἑπομένως, τοῦ νόμου συγχρόνως μετὰ τῆς ἀνακλήσεως ἔδει νὰ ἐγίνετο τοποθέτησις ἄλλου προσώπου, οὕτω δὲ παρίστατο ἡ διοικητικὴ πρᾶξις ἔγκυρος.

Ἀλλὰ τὸ ἄρθρον 10 τοῦ ν.δ. 2657/1953 (ΕΕΔ 12, 1220), ἰσχύσαντος ἀπὸ 31 Ὀκτωβρίου 1953, ἀντικατέστησε τὴν σχετικὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 ὡς ἑξῆς: Τὰ οἰκεῖα συμβούλια ὑποχρεοῦνται, ὅπως ἐντὸς 30 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς σχετικῆς περὶ ἀντικαταστάσεως αἰτήσεως ἀνακα-

λέσωσι τὸν τοποθετηθέντα καὶ τοποθετήσωσι ταυτοχρόνως ἢ μεταγενεστέρως ἕτερον πρόσωπον τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ παρόντος νόμου. Ὑπὸ τὴν ἔκδοχὴν ὅτι ἡ τοποθέτησις ἄλλου προσώπου συνδέεται πρὸς τὸ κῦρος τῆς ἀνακλητικῆς πράξεως, ἐφ' ὅσον παρέχεται εἰς τὰ συμβούλια ἡ ἐξουσία νὰ τοποθετήσωσι καὶ μεταγενεστέρως (καὶ εἰς πόσον χρόνον ἀπὸ τῆς ἀνακλήσεως;) ἕτερον πρόσωπον, θὰ μείνῃ μετέωρον τὸ κῦρος τῆς ἀνακλητικῆς πράξεως μέχρι τῆς τοποθετήσεως ἄλλου προσώπου;

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 2353/1954

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Δ. Καλαμβοκίδης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Πάλλας, Π. Εὐστρατιάδης

Κατὰ τὸ ἄρθρον 11 τοῦ ἀ. ν. 1836/1951 οἱ ὑπόχρεοι τοῦ ἄρθρου 3 δύνανται νὰ ζητήσωσι τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ τοποθετηθέντος δι' ἄλλου προσώπου, προστατευομένου ὑπὸ τοῦ νόμου, καὶ τὰ οἰκεῖα συμβούλια ὑποχρεοῦνται νὰ ἀνακαλέσωσι τὸν τοποθετηθέντα καὶ νὰ τοποθετήσωσιν ἕτερον πρόσωπον τοῦ ἄρθρου 1. Εἶναι πρόδηλον, ὅτι ἡ κατὰ τὴν διάταξιν ταύτην ἀνάκλησις ἔχει ἐννόμους συνεπείας διὰ τὸ μέλλον μόνον, ἐνῷ ἐξ ἑτέρου διὰ τὸ ἔγκυρον ταύτης ἀπαιτεῖται ἀντικατάστασις τοῦ ἀνακαλουμένου δι' ἑτέρου, ἔχοντος τὰ προσόντα τοῦ ἄρθρου 1, ὥστε ὁ ἰσχυρισμὸς ὅτι τῇ αἰτήσει τοῦ ἐκκαλοῦντος τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον διὰ τῆς ἀπὸ 1 Ὀκτωβρίου 1953 ἀποφάσεώς του ἀνεκάλεσε τὴν ἀνωτέρω τοποθέτησιν τοῦ ἐνάγοντος δυνάμει τοῦ ἄρθρου 11 ἀ.ν. 1836/1951 εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς μὴ νόμιμος, ἀφ' ἑνὸς μὲν διότι δὲν ἰσχυρίζεται ὁ ἐκκαλῶν, ὅτι εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ ἀνακληθέντος ἐτοποθετήθη ἕτερον, ἔχον τὰ προσόντα, πρόσωπον, οὐδὲ προκύπτει τοιοῦτόν τι ἐκ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου, ἀφ' ἑτέρου δὲ διότι ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ ἀνάκλησις τοῦ ἐνάγοντος ἐφεσιβλήτου ἔχει ἔννομα ἀποτελέσματα διὰ τὸν ἀπὸ τῆς λήψεως τῆς ἀποφάσεως (1 Ὀκτωβρίου 1953) καὶ ἐφεξῆς χρόνον, ἐνῷ διὰ τῆς ἀγωγῆς, ὡς ἐκ ταύτης προκύπτει, ζητοῦνται ἀποδοχαὶ προγενέστεραι.

—

IV

Ἀντικατάστασις ἀναγκαστικῶς τοποθετηθέντος κατ' ἀ.ν. 1836/1951 δι' ἄλλου.—Ἔννοια διατάξεως ἄρθρ. 11 ἀ.ν. 1836/1951.—Περιορισμὸς ἐφαρμογῆς εἰς τοποθετήσεις κατ' ἄρθρ. 3 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 καὶ οὐχὶ κατ' ἄρθρ. 4 αὐτοῦ εἰς κενὰς θέσεις.—Παράνομος ἀντίθετος πρᾶξις Συμβουλίων.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 2339/1954

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Σ. Λιβανὸς**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Μυλωνογιάννης, Χ. Καραμητσάνης

Διὰ τῆς ἀφ' ἧς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἐκθέσεως ἀγωγῆς ἐδιώκετο ἡ καταβολὴ ἀποδοχῶν ὑπερημερίας κατὰ τὸν ἐν αὐτῇ χρόνον, ἕνεκα ἀκύρου ἀπολύσεως τοῦ ἐνάγοντος ὑπὸ τῆς ἐναγομένης, παρὰ τῇ ὁποίᾳ ὁ ἐνάγων προσέφερε τὰς ὑπηρεσίας του, ὡς ἐργάτης, τοποθετηθεὶς ὡς τοιοῦτος δι' ἀποφάσεως τοῦ ὑπὸ τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 προβλεπομένου Κεντρικοῦ Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ, βάσει τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951, εἰς τὰς προστατευτικὰς διατάξεις τοῦ ὁποίου ὑπήγετο οὗτος. Τὴν ἀγωγὴν ταύτην ἐδέχθη ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, καθ' ἃς ἤδη παραπονεῖται ἡ ἐναγομένη διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεώς της.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 11 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 οἱ ὑπόχρεοι τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ παρόντος νόμου δύνανται νὰ ζητήσωσι τὴν ἀντικατάστασιν τῶν τοποθετηθέντων δι' ἄλλου προσώπου προστατευομένου ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου. Τὰ οἰκεῖα συμβούλια ὑποχρεοῦνται, ὅπως ἐντὸς 20 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς σχετικῆς περὶ ἀντικαταστάσεως αἰτήσεως ἀνακαλέσωσι τὸν τοποθετηθέντα καὶ τοποθετήσωσιν ἕτερον πρόσωπον τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου τούτου. Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρου, ὅπερ ἤδη μεταγενεστέρως ἀπὸ 31.10.1953 κατὰ τὸ δεύτερον ἑδάφιον ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 10 τοῦ ν. δ. 2657/1953, ἀλλ' ἄνευ οὐσιώδους μεταβολῆς ὡς πρὸς τὸ ὑπὸ κρίσιν ζήτημα, σαφῶς προκύπτει, ὅτι τὰ κατὰ τὸν νόμον τοῦτον Συμβούλια ἔχουσιν ἁρμοδιότητα καὶ ὑποχρέωσιν ἐπὶ τῇ αἰτήσει καὶ μόνον τῶν ὑποχρέων τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ αὐτοῦ νόμου, ὅπως προβαίνωσιν εἰς τὴν ἀντικατάστασιν τῶν τοποθετηθέντων δι' ἄλλου προσώπου προστατευομένου ὑπὸ τοῦ ἐν λόγῳ νόμου. Ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ ὑποχρέου ἐκ τοῦ ἄρθρ. 3 δέον νὰ ἐρευνηθῇ, ἐὰν ὁ συγκεκριμένος πολεμιστὴς ἐτοποθετήθη βάσει τοῦ ἄρθρ. 3 παρὰ τῷ ὑποχρέῳ εἰς πρόσληψιν ἐργοδότῃ, ἀσχέτως ἂν ὁ ἐργοδότης εἶναι ὑπόχρεως εἰς πρόσληψιν πολεμιστῶν καὶ βάσει τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ εἰρημένου 1836/1951 νόμου. Δηλονότι δὲν δύναται νὰ ζητηθῇ ἀντικατάστασις πολεμιστοῦ τοποθετηθέντος βάσει τοῦ ἄρθρου 4 ὑπὸ τοῦ παρ' ᾧ ἐτοποθετήθη ἐργοδότου, ἔστω καὶ ἂν ὁ τελευταῖος οὗτος συμπίπτῃ νὰ εἶναι ὑπόχρεως εἰς πρόσληψιν πολεμιστῶν τοποθετηθέντων καὶ κατὰ τὸ ἄρθρ. 3. Ἡ ἔκδοχὴ αὕτη σαφῶς προκύπτει ἐκ τῆς ὅλης διατυπώσεως τῆς εἰρημένης διατάξεως καὶ τοῦ σκοποῦ αὐτῆς, συνισταμένου εἰς τὸ νὰ παράσχῃ τὴν εὐχέρειαν εἰς τὸν ἐργοδότην, ὅπως ζητῇ τὴν ἀντικατάστασιν τῶν ἀνελέγκτως καὶ ἄνευ αἰτήσεώς του τοποθετουμένων δυνάμει τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου πολεμιστῶν, ἐνῷ ἐν τῇ περιπτώσει τῆς τοποθετήσεως κατὰ τὸ ἄρθρ. 4 δὲν συντρέχουσιν οἱ λόγοι οὗτοι, διότι κατὰ τοῦτο αἱ τοποθετήσεις γίνονται τῇ αἰτήσει τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ ἀναφερομένων ἐργοδοτῶν, ἐν ᾗ ἀναφέρονται αἱ κεναὶ θέσεις, τὰ ἀπαιτούμενα δι' αὐτὰς προσόντα καὶ εἰδικότης καὶ βάσει τῶν στοιχείων τούτων μετ' ἐπιλογὴν τὸ ἁρμόδιον Συμβούλιον προβαίνει εἰς τὴν τοποθέτησιν τοῦ πολεμιστοῦ, τοῦ ὁποίου ὁ ἐργοδότης δὲν δύναται νὰ ζητήσῃ, καθ' ἃ ἐλέχθη, τὴν ἀντικατάστασιν, εἰ μὴ μόνον τὴν ἀπόλυσιν κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ αὐτοῦ 1836/1951 νόμου, ὅπερ, ὡς

ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΩΣ ΤΟΠΟΘΕΤΟΥΜΕΝΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Αποδοχή άκύρου πράξεως περί αναγκαστικού διορισμού και προστασία Νόμου

Αναγκαστική τοποθέτησις προσώπου προστατευομένου ύπό Α.Ν. 1836/1951 εις επιχείρησιν μή διατηρούσαν προσωπικόν άνω των 15. — Αρμοδιότης πολιτικού δικαστηρίου πρός έρευναν αριθμού προσωπικού διά το κύρος της διοικητικής περί διορισμού πράξεως. — Αποδοχή όμως ύπό εργοδότου άκύρου διοικητικής πράξεως στερεί τούτον δικαιώματος προσβολής της άπό άπόψεως διοικητικού δικαίου και θεωρείται παραιτούμενος του δικαιώματος προσβολής και άπό άπόψεως αστικού δικαίου. — Συνέπεια ή προστασία του μισθωτού ύπό Α.Ν. 1836/1951 και το παράνομον της έλευθέρας ύπό του εργοδότου απολύσεως.

Η σχέσις εργασίας ή δημιουργουμένη αναγκαστικώς, κατά τον ισχύοντα ήδη α.ν. 1836/1951 περί προστασίας απολυομένων έκ των τάξεων του Στρατού (ΕΕΔ 10, 584) διέπεται ώς πρός την λύσιν αύτης ύπό του άρθρου 7 του έν λόγω νόμου, άπαιτείται δηλαδή άπόφασις της Επιτροπής του άρθρου 7 του α.ν. 244/1936, εκτιμώσης τους τυχόν υφισταμένους νομίμους λόγους απολύσεως (άρθρον 7), άλλως ή απόλυσις είναι άκυρος και ο εργοδότης υποχρεούται εις την πληρωμήν του μισθού (βλέπε και την Πρωτοδικείου Αθηνών 2388/1954, είσηγητής *Χ. Βασιλείου*, ΕΕΔ 18, 358, ένθα και λοιπαί εις νομολογίαν παραπομπαί).

Περίπτωσις της κατωτέρω αποφάσεως του Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης υπήρξεν απόλυσις υπό εργοδότου κατά παράβασιν του ανωτέρω α.ν. μισθωτού τοποθετηθέντος άπό έτους και πλέον δυνάμει του ανωτέρω νόμου.

Ο εργοδότης ισχυρίσθη, ότι ή σχετική πράξις του Συμβουλίου προστασίας απολυομένων έκ του Στρατού, διά της οποίας ετοποθετήθη ο μισθωτός, δέν έδέσμευεν αύτόν, διότι δέν διετήρει έν τή υπηρεσία του αριθμόν προσωπικού άνω των 15, και συνεπώς δέν ήτο υπόχρεως νά άκολουθήση διά την απόλυσιν την διαδικασίαν του άρθρου 7 του α.ν. 1836/1951.

Ανεξαρτήτως του δικαιώματος του εργοδότου νά αίτήσηται έντός της νομίμου κατά το διοικητικόν δίκαιον προθεσμίας την άκύρωσιν ύπό του Συμβουλίου της Επικρατείας παρανόμου διοικητικής πράξεως, του οποίου στερείται, άν άνεπιφυλάκτως άπεδέχθη την πράξιν (βλέπε σχετικήν νομολογίαν του Συμβουλίου Επικρατείας είς Συμπλήρωμα Νομολογίας, λέξ. Αίτησις άκυρώσεως, άριθ. 2031 έπ.), δικαιούνται και τά πολιτικά δικαστήρια, καί κατά την έπί του θέματος νεωτέραν νομολογίαν του Αρείου Πάγου (βλέπε σχετικώς ΕΕΔ 12, 783) νά έρευνήσουν, άν ή διοικητική πράξις περί τοποθετήσεως προσώπου του α.ν. 1836/1951 άνετιθέτο είς τον νόμον και συγχεχριμένως έν προκειμένω είς την πρόθεσιν του νόμου νά διατηρή ή επιχείρησις προσωπικόν άνω των 15, πρός υποχρεωτικήν πρόσληψιν του τοποθετηθέντος προσώπου.

Έφ' όσον όμως άπό της τοποθετήσεως παρήλθεν έν προκειμένω τοσούτος χρόνος, ώς δέχεται και ο δικάσας Πρωτοδίκης, θεωρείται ο εργοδότης παραιτηθείς του δικαιώματος νά επικαλεσθή την (σχετικήν) άκυρότητα της διοικητικής πράξεως, ήτις ούτω κατέστη έγκυρος και έπέφερε τά έννομα αποτελέσματά της.

Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 25/1954

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ'

Πρωτοδίκης ο κ. **Μ. Γεωργόπουλος**

Δικηγόροι οι κ.κ. Κ. Αναμπόλης, Π. Μικρομάστορας

Εβεβαιώθη, ότι ο ένάγων διά της ύπ' αριθ. 97/6.10.1952 αποφάσεως του ένταύθα Τοπικού Συμβουλίου προστασίας απολυομένων έκ των τάξεων του Στρατού και συμφώνως τώ α.ν. 1836/1951 ετοποθετήθη ώς εργάτης του αρτοποιείου του εναγομένου. Η απόφασις αύτη, ώς προκύπτει έκ του προσαγομένου έγγράφου της Νομαρχίας Θεσσαλονίκης, εκοινοποιήθη είς τον εναγόμενον έν αντιγράφω, όπωσδήποτε όμως ανεκοινώθη αύτώ ύπό του ένάγοντος, αίτήσαντος του οποίου έξεδόθη ή απόφασις αύτη. Επομένως ο ισχυρισμός του εναγομένου ότι δέν έλαβε γνώσιν της αποφάσεως ταύτης και ότι ή πρόσληψις του ένάγοντος είς την υπηρεσίαν του είναι οικειοθελής, είναι λίαν απίθανος. Και είναι μέν αληθές, ότι τή υποδείξει του εναγομένου ο ένάγων έζήτησε, μετά την πρόσληψίν του, και έλαβε, την 20.11.1952, σημείωμα παρά του Γραφείου Εύρέσεως Εργασίας Θεσσαλονίκης περί αναλήψεως εργασίας παρ' αύτώ, πλήν έκ τούτου δέν συνάγεται, ότι ή αρχική πρόσληψις του ένάγοντος δέν έγένετο βάσει της ώς είρηται αποφάσεως του Συμβουλίου προστασίας απολυομένων, άλλά προφανώς ή ενέργεια αύτη έγένετο πρός μείζονα έξασφάλισιν του εναγομένου, έν όψει του ότι πάσα πρόσληψις κατά νόμον και έπ' απειλή ποινικών κυρώσεων γίνεται μέσω του Γραφείου Εύρέσεως Εργασίας (άρθρ. 6 ν.δ. 1255/1949). Περαιτέρω ο εναγόμενος ισχυρίζεται, ότι ή

έξ αύτου προκύπτει, είναι εφαρμοστέον διά τάς έν αύτώ διαλαμβανομένας περιπτώσεις και έπί των κατά το άρθρ. 3 τοποθετουμένων πολεμιστών. Συνεπώς τούτοις απόφασις των έν λόγω Συμβουλίων, δι' ής αντικαθίσταται πολεμιστής τοποθετηθείς δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 4 του α.ν. 1836 παρ' εργοδότη όποχρέω πρός πρόσληψιν πολεμιστών και έκ του άρθρ. 3 του έν λόγω νόμου, είναι παράνομος και ώς τοιαύτη άκυρος και άνευ έννόμων συνεπειών, του τοιούτου εξεταζομένου ύπό των δικαστηρίων.

ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΠΡΟΣΩΠΟΥ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ

ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΙΣ ΚΟΙΝΩΝ ΤΑΜΕΙΩΝ ΕΙΣΠΡΑΞΕΩΝ ΛΕΩΦΟΡΕΙΩΝ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ

Ἀξιώσεις μισθωτῶν ἐκ παροχῆς ἐργασίας εἰς συγχωνευθὲν Κ.Τ.Ε.Λ.

Ἐπέλευσις διὰ συγχωνεύσεως Κ.Τ.Ε.Λ. εἰς ἕτερον οἱονεὶ καθολικῆς διαδοχῆς.— Εὐθύνη νέου Κ.Τ.Ε.Λ. δι' ὑποχρεώσεις συγχωνευθέντος.— Θεώρησις τοῦ νέου ὡς διαδόχου καὶ ἀθίκτων τῶν ἐκ τῶν ἐργατικῶν Νόμων δικαιωμάτων τοῦ μισθωτοῦ.— Παροχὴ προσθέτου ἀμοιβῆς, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900/1946 Υ.Α., δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακάς.— Ὀφειλὴ αὐτῆς ἐπὶ Νόμῳ ἐπιτρεπτῆς ἐργασίας.— Ἐπιτρεπτὴ ἡ κατὰ Κυριακὰς ἐργασία εἰς ἐπιχειρήσεις μεταφορᾶς.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 5 τοῦ ν. 2119/1952 «περὶ τῶν διὰ λεωφορείων αὐτοκινήτων συγκοινωνιῶν» δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Συγκοινωνιῶν δύναται, ἐπὶ σκοπῷ καλλιτέρας ἐξυπηρετήσεως τῶν ἀναγκῶν τῆς κυκλοφορίας καὶ ἐξισώσεως τῶν συνθηκῶν ἐκμεταλλεύσεως, νὰ συγχωνευθῶσι δύο ἢ πλείονα Κ.Τ.Ε.Λ. εἰς ἓν ἢ καὶ γραμμαὶ ἑνὸς Κ.Τ.Ε.Λ. νὰ ὑπαχθοῦν εἰς ἕτερον.

Καὶ' ἄρθρ. 9 τοῦ αὐτοῦ νόμου ἕκαστον Κ.Τ.Ε.Λ. ἀποτελεῖ ἰδίαν νομικὸν πρόσωπον ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ μέλη ἑκάστου Κ.Τ.Ε.Λ. εἶναι ὑποχρεωτικῶς οἱ ἰδιοκτῆται λεωφορείων, ἅτινα θὰ ἀπαρτίζωσι τὴν εἰς λεωφορεῖα δύναμιν αὐτῶν.

Δυνάμει τῶν ἀνωτ διατάξεων συνεχωνεύθησαν δύο Κοινὰ Ταμεῖα Ἐκμεταλλεύσεως Αὐτοκινήτων εἰς ἓν καὶ μισθωτός, ἐργασθεὶς καὶ ὑπὸ τὰ δύο ταῦτα Ταμεῖα, ἐζήτησε νὰ ὑποχρεωθῇ τὸ νέον, εἰς τὸ ὁποῖον συνεχωνεύθη καὶ τὸ παλαιόν, εἰς πληρωμὴν τῆς νομίμου ἀμοιβῆς του καὶ δι' ἐργασίαν παρασχεθεῖσαν εἰς τὸ παλαιὸν Ταμεῖον.

Τὸ Πρωτοδικεῖον ἐδέχθη τὴν ἀγωγὴν ὡς νόμιμον, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐν τῇ ἀποφάσει του αὐλλογιστικῆς.

Μόνη διάταξις εἰς τὸ ἐργατικὸν δίκαιον, ἡ ὁποία διαφυλάσσει τὰ δικαιώματα τοῦ μισθωτοῦ εἰς περίπτωσιν μεταβολῆς τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου, εἶναι ἡ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ν. 2112/1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων».

Ἀλλ' ἡ ἔννοια τῆς ἐν λόγῳ διατάξεως δὲν εἶναι, ὅτι ὁ νέος ἐργοδότης εὐθύνεται διὰ τὰς ἐκ τῆς εἰς τὸν παλαιὸν ἐργοδότην ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως ἀπαιτήσεις τοῦ μισθωτοῦ (ἡ ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου σκέπτεται γενικῶς, ὅτι «... τὸ ἐκκαλοῦν λογίζεται διάδοχον καὶ τὰ ἐκ τῶν ἐργατικῶν νόμων δικαιώματα τοῦ ἐφεσιβλήτου παραμένουν ἄθικτα»), ἀλλὰ μόνον ὅτι ὁ χρόνος ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ εἰς τὸν προκάτοχον ἐργοδότην συνυπολογίζεται εἰς ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος διηνύθη ὑπὸ τὸν νέον φορέα τῆς ἐπιχειρήσεως, ἀναδεχόμενον ἐκ τοῦ νόμου τὴν βαρύνουσαν αὐτὸν διὰ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ μισθωτοῦ ὑποχρέωσιν, ὡς ἐὰν ἡ ὅλη ὑπηρεσία διηνύθη παρὰ τῷ τελευταίῳ ἐργοδότῃ (βλέπε περὶ περὶ διορισμοῦ τοῦ ἐνάγοντος ὡς ἄνω ἀπόφασις δὲν δεσμεύει αὐτόν, ὡς ἄκυρος, μὴ συντρεχουσῶν τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου προϋποθέσεων, καθ' ὅσον δὲν ἀπασχολεῖται παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει του ἀριθμὸς μεγαλύτερος τῶν 15 μισθωτῶν (ἄρθρ. 3 ν. 1836/1951). Ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος ἀποτελεῖ ἔνστασιν καταλύουσαν τὴν ἀγωγήν, ἐξεταζομένη ὑπὸ τοῦ τακτικοῦ δικαστηρίου (Α.Π. 192/1951, 354/1953, 356/1953, ΕΕΔ 10 σ. 563, 12 σ. 783, 890) καὶ ἀληθὴς δὲ μως ὑποτιθέμενος εἶναι ἀπορριπτέος, καθ' ὅσον ὁ ἐναγόμενος, ἀποδεχθεὶς ἀνεπιφυλάκτως τὴν ὡς εἴρηται διοικητικὴν πρᾶξιν (ἀπόφασιν Συμβουλίου) καὶ ἀναγνωρίσας τὴν δι' αὐτῆς δημιουργηθεῖσαν νομικὴν καὶ πραγματικὴν κατάστασιν, στερεῖται ἀπὸ ἀπόψεως διοικητικοῦ δικαίου τοῦ δικαιώματος προσβολῆς της, ἐφ' ὅσον ἡ πρᾶξις αὕτη ἀνάγεται εἰς τὸν κύκλον τῶν ἀτομικῶν τῶν διαδίκων συμφερόντων καὶ οὐχὶ εἰς δημόσιον συμφέρον (Σ.Ε. 370/1935, 99/1931, 170/1931, ἐπίσημος ἔκδοσις 1935, σ. 102, 1931, σ. 301, 522, ***Κυριακοπούλου***, Διοικητικὸν Δίκαιον τ. Γ' § 109, ἀριθ. 3 σημ. 44, ***Σκασκοπούλου***, Ἀνάκλησις Διοικητικῶν Πράξεων, σελ. 19). Τοῦτ' αὐτὸ δέον νὰ γίνῃ δεκτὸν καὶ ἀπὸ ἀπόψεως ἀστικοῦ δικαίου. Διὰ τῆς ὡς εἴρηται ἀποφάσεως κατηρτίσθη μεταξὺ τῶν διαδίκων ἀναγκαστικὴ σύμβασις ἐργασίας, ἡ τυχὸν δὲ ἀκυρότης τῆς συμβάσεως ταύτης εἶναι σχετική, τεταγμένη ὑπὲρ ἑκατέρου τῶν συμβαλλομένων καὶ δὴ τοῦ ἐργοδότου. Ἐφ' ὅσον, ἑπομένως, ὁ τελευταῖος οὗτος ἀπεδέχθη τὴν σύμβασιν ταύτην ἀνεπιφυλάκτως διὰ τῆς προσλήψεως βάσει αὐτῆς τοῦ ἐνάγοντος καὶ διατηρήσεώς του ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ του πλέον τοῦ ἔτους, θεωρεῖται παραιτηθεὶς τῆς ὑπὲρ αὐτοῦ τεταγμένης ἀκυρότητος καὶ οὕτω ἡ σύμβασις αὕτη κατέστη πλήρης καὶ ἰσχυρά, μὴ δυναμένη νὰ προσβληθῇ διὰ μεταγενεστέρας ἐπικλήσεως τῆς ἐξ ἧς παρητήθη ἀκυρότητος κατὰ τὰ γενικῶς ἐπὶ σχετικῶς ἀκύρων δικαιοπραξιῶν κρατοῦντα (Α.Π. 188/1941 ΕΕΝ η' σ. 285, ***Μπαλῆ***, Γεν. Ἀρχαὶ § 70, ***Οἰκονομίδου***, Γεν. Ἀρχαὶ § 43 σημ. 6, § 45 σημ. 6, πρβλ. καὶ γνωμοδότησιν ***Δένδια-Διτζεροπούλου***, Θ. ΝΒ' σ. 45). Τούτων οὕτως ἐχόντων ἡ γενομένη τὴν 2.11.1953 καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ἐνάγοντος ἄνευ τηρήσεως τῶν ὑπὸ τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 προβλεπομένων διατυπώσεων εἶναι ἄκυρος καὶ παρέχεται ἀντιστοίχως, κατ' ἄρθρ. 656 τοῦ Α.Κ., τὸ δικαίωμα εἰς τὸν ἐνάγοντα, ὅπως ἀξιώσῃ τὰς ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως καὶ ἐντεῦθεν ἀποδοχάς του.

τῆς ἐννοίας τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 6 ν. 3112/1920 ἀρεοπαγιτικὴν νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 12, 125).

Κατὰ τὰς Α.Π. 30/1953 (εἰσηγητὴς *Σ. Μανρομιχάλης*, 12, 234), 391/1953 (εἰσηγητὴς *Π. Τσαρούχης*, ΕΕΔ 12, 824), κατ' ἐπέκτασιν τῆς ἐννοίας τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ ν. 2112, ὡς ἑρμηνεύεται (βλέπε τὴν ἀναφερομένην ἀνωτέρω ἀρεοπαγιτικὴν νομολογίαν) ἡ διάταξις ἔχει καὶ τὴν ἔννοιαν, ὅτι ὁ μισθωτὸς δὲν στερεῖται καὶ τῶν πλεονεκτημάτων τοῦ μισθοῦ καὶ λοιπῶν ἀποδοχῶν, αἵτινες τῷ παρείχοντο δυνάμει τῆς μετὰ τοῦ παλαιοῦ ἐργοδότου συναφθείσης συμβάσεως ἐργασίας. Ἑπομένως δὲν ἐμπίπτει, νομίζομεν, εἰς τὰ ὅρια τοῦ νόμου ἡ σκέψις τῆς ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου ὅτι διὰ τῆς μεταβολῆς τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου παραμένουν ἄθικτα τὰ ἐκ τῶν ἐργατικῶν νόμων δικαιώματα τοῦ μισθωτοῦ, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι, ἂν ὁ μισθωτός, ἐργασθεὶς ὑπὸ τὸν ἀρχικὸν φορέα τῆς ἐπιχειρήσεως ἐργοδότην, ἔχῃ κατὰ τοῦτον ἀξιώσεις, δύναται νὰ ἐπιδιώξῃ τὴν ἱκανοποίησιν αὐτῶν παρὰ τοῦ νέου ἐργοδότου.

Βοήθημα, εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτήν, παρέχεται εἰς τὸν μισθωτὸν ἐκ τοῦ ἄρθρ. 479 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ἀλλὰ τοῦτο ἐφαρμόζεται, ὅταν ἐπέλθῃ μεταβίβασις περιουσίας ἢ ἐπιχειρήσεως διὰ συμβάσεως καὶ οὐχὶ δυνάμει εἰδικῆς διατάξεως νόμου ἢ δικαστικῆς ἀποφάσεως (βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 12, 125, ἔνθα παραπεμπαὶ εἰς θεωρίαν καὶ νομολογίαν, εἰς ἣν πρόσθες καὶ τὴν Πρωτοδικου Καλαμῶν 173/1953, Πρωτοδίκης *Ν. Ρουμελιώτης*, ΕΕΔ 13, 76).

Περίπτωσιν μεταβολῆς τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου ἐπὶ τῶν Κ.Τ.Ε.Λ. ἀντιμετώπισαν καὶ αἱ Πρωτοδικεῖου Σπάρτης 528/1952 (εἰσηγητὴς *Δ. Σπερελάκης*, ΕΕΔ 12, 125), Πρωτοδικου Καλαμῶν 126/1952 (Πρωτοδίκης *Κ. Γιαννουλόπουλος*, ΕΕΔ 12, 374), Πρωτοδικου Ἀθηνῶν 156/1953 (Πρωτοδίκης *Ι. Γουρνᾶς*, ΕΕΔ 12, 376), Πρωτοδικείου Καλαμῶν 116/1953 (εἰσηγητὴς *Β. Κωστάκος*, ΕΕΔ 12, 431), Πρωτοδικου Ἰωαννίνων 157/1953 (Πρωτοδίκης *Ὀρ. Νικόπουλος*, ΕΕΔ 12, 1131), Πρωτοδικείου Πατρῶν 1099/1953 (εἰσηγητὴς *Σ. Καλλιαρέος*, ΕΕΔ 13, 82), ἀλλὰ πᾶσαι ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ν. 2112, ὡς σημειοῦται ἀνωτέρω.

Πρωτοδικείου Πρεβέζης 8/1954

Διαδικασία Ν. ΓΞΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ε. Κοκκινόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Σ. Μάστορας**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Β. Ποστάτογς, Ν. Παπόνης

Ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος κρίνεται καὶ ὁ ἕτερος λόγος τῆς κρινομένης ἐφέσεως ὅτι ἡ ἐκκαλουμένη ἐσφαλε, μὴ δεχθεῖσα καὶ τὴν ἑτέραν ἔνστασιν τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐναγομένου περὶ ἐλλείψεως παθητικῆς νομιμοποιήσεως διὰ τοὺς ἐν τῇ ἀποφάσει ταύτῃ ἐκτιθεμένους ὀρθοὺς καὶ νομίμους λόγους, εἰς οὓς καὶ τὸ Δικαστήριον τοῦτο ἀναφέρεται, καὶ διὰ τὰ ἑξῆς: Ἡ ἐπελθοῦσα συγχώνευσις τοῦ τέως Κ.Τ.Ε.Λ. Πρεβέζης - Ἰωαννίνων, συμφώνως ταῖς διατάξεσι τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ ν. 2119/1952 περὶ τῶν διὰ λεωφορείων αὐτοκινήτων συγκοινωνιῶν εἰς τὸ δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Συγκοινωνιῶν συσταθὲν νέον Ταμεῖον 20ὸν Κ.Τ.Ε.Λ. νομοῦ Ἰωαννίνων, χάριν καλυτέρας ἐξυπηρετήσεως τῶν ἀναγκῶν κυκλοφορίας καὶ ἐξισώσεως τῶν συνθηκῶν ἐκμεταλλεύσεως, δὲν ἐπήγαγε μεταβολήν, εἰ μὴ μόνον ὡς πρὸς τὴν μορφήν, ἐπὶ τοιαύτης δὲ συγχωνεύσεως ἐπέρχεται οἱονεὶ καθολικὴ διαδοχὴ καὶ τὸ νέον Ταμεῖον εὐθύνεται διὰ τὰς ὑποχρεώσεις τῶν συγχωνευθέντων ἢ ἀναοχηματισθέντων Κοινῶν Ταμείων, διὰ δὲ τῆς εἰσόδου ἡ παραμονὴς τῶν συγχωνευομένων Ταμείων διαδηλοῦται ἡ συνέχεια τῶν παλαιῶν ὑπὸ τὸ νέον (ὅρα καὶ *Κομισόπουλον* ἐν Θέμ. ΞΔ' 139 καὶ ΞΕ' σελ. 61). Κατ' ἀκολουθίαν πάντων τῶν ἀνωτέρω καὶ ἐφ' ὅσον δὲν ἐπῆλθε τερματισμὸς τῆς ἐπιχειρήσεως μεταφορᾶς προσώπων διὰ γῆς, ἀλλ' ἁπλῶς μεταοχηματισμὸς ἔλαβε χώραν, τὸ ἐκκαλοῦν λογίζεται διάδοχον καὶ τὰ ἐκ τῶν ἐργατικῶν νόμων δικαιώματα τοῦ ἐφεσιβλήτου παραμένουν ἄθικτα.

Ἐν τῇ ἐκθέσει ἐργατικῶν δικαιωμάτων τοῦ ἐφεσιβλήτου μισθωτοῦ συνεπτυγμένως, πλὴν σαφῶς καὶ ὡρισμένως, ἐκτίθενται τὰ πραγματικὰ περιστατικὰ τὰ συγκροτοῦντα τὰς δύο βάσεις αὐτῆς, ὡς καὶ τὰ σχετικὰ αἰτήματά της, ὅπως ὑποχρεωθῇ τὸ ἐκκαλοῦν ἐναγόμενον καὶ καταβάλῃ τῷ ἐφεσιβλήτῳ τὰ ἐν ἀμφοτέροις τοῖς κεφαλαίοις τῆς ἀγωγῆς του ἀναφερόμενα χρηματικὰ ποσὰ διὰ τὴν προσαύξησιν 75 ο/ο ἐπὶ τοῦ ἡμερομισθίου του διὰ τὴν κατὰ Κυριακὰς καὶ ἄλλας κατὰ νόμον μὴ ἐργασίμους ἡμέρας παρασχεθεῖσαν ἐργασίαν του ἀπὸ 1 Ἰουλίου 1948 μέχρι τέλους Δεκεμβρίου 1952 εἰς τὸ ἐν λόγῳ Κ.Τ.Ε.Λ. καὶ δι' ἀποζημίωσιν διὰ μὴ ληφθεῖσαν ἄδειαν κατὰ τὸν αὐτὸν ὡς ἄνω χρόνον, κατὰ συνέπειαν ἐντεῦθεν οὐδεμία γεννᾶται ἀοριστία, ὡς ὀρθῶς ἔκρινε καὶ ὁ δικάσας Πρωτοδίκης, ἀπορρίψας τὴν περὶ τούτου ἔνστασιν τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐναγομένου, καὶ ὀρθῶς ἐδέχθη, ὅτι ἡ ἀγωγὴ αὕτη ἐρείδεται ἐπὶ τῶν ἐν τῇ ἐκκαλουμένῃ μνημονευομένων διατάξεων, πλὴν τῆς τοῦ ἄρθρου 656 τοῦ Α.Κ., ἧς ἀσφαλῶς ἐκ παραδρομῆς ἐγένετο ἐπίκλησις, ἀντὶ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 648 καὶ 655 § 1 Α.Κ., ἐχουσῶν ἐν προκειμένῳ ἐφαρμογήν, ἀπορριπτέος ὅθεν κρίνεται ὁ τὰ ἀντίθετα ὑποστηρίζων σχετικὸς λόγος τῆς προκειμένης ἐφέσεως.

Διὰ τῆς ὡς ἄνω ἀγωγῆς ὁ ἐφεσίβλητος μισθωτὸς ἠτήσατο, ὅπως ὑποχρεωθῇ τὸ ἐκκαλοῦν Ταμεῖον καὶ τῷ καταβάλῃ τὴν μὴ χορηγηθεῖσαν αὐτῷ προσαύξησιν 75 ο/ο ἐπὶ τοῦ ἡμερομισθίου του ἀπὸ ἀρχῶν Ἰουλίου 1948 μέχρι τέλους Δεκεμβρίου 1952 διὰ παρασχεθεῖσαν αὐτῷ ἐργασίαν του κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς ἄλλας ἑορτασίμους ἡμέρας καὶ καθ' ὃ χρονικὸν διάστημα δὲν ἐποιήσατο ὁ μισθωτὸς οὗτος χρῆσιν τῆς ἑβδομαδιαίας ἀναπαύσεώς του. Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 8900/1946 κοινὴν ἀπόφασιν τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἐχούσαν ἰσχὺν νόμου, ὡς ἐκδοθεῖσαν κατὰ νομοθετικὴν ἐξουσιοδότησιν, δυνάμει τοῦ ἀ.ν. 28/1944, εἰς ἅπαντας τοὺς μισθωτοὺς τοὺς ἀπασχολουμένους κατὰ Κυριακὰς καὶ τὰς ἐκ τοῦ νόμου

ΧΡΟΝΙΚΑ ΟΡΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΩΡΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΑΡΤΟΠΟΙΕΙΩΝ

Τίς ἁρμόδιος Ὑπουργός κατά τήν ἐξουσιοδότησιν τῶν σχετικῶν Νόμων

Ἐξουσιοδότησις Ὑπουργοῦ Ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 2 Β.Δ. 25 Αὐγούστου/5 Σεπτεμβρίου 1920 «περί ὑγιεινῆς καί ἀσφαλείας τῶν ἐργατῶν» πρός καθορισμόν ὡρῶν ἐργασίας εἰς βιομηχανικάς ἐπιχειρήσεις.—Τροποποίησις ὅμως ἄνω διατάξεως, σχετικῶς πρός ἀρτοποιεῖα διά τῶν περί αὐτῶν Νόμων.—Ἁρμοδιότης Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου πρός καθορισμόν ὡρῶν ἐργασίας.— Συντρέχουσα καί ἁρμοδιότης Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.— Ἀκυρότης Διατάγματος 12 Ἰουνίου/2 Ἰουλίου 1953 «περί καθορισμοῦ ὡρῶν ἐργασίας ἐν τοῖς ἀρτοποιείοις», ἐφ' ὅσον δέν προσυπογράφεται καί ὑπό τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου.

Διά τοῦ ἀπό 12 Ἰουνίου/2 Ἰουλίου 1953 διατάγματος «περί καθορισμοῦ ὡρῶν ἐργασίας ἐν τοῖς ἀρτοποιείοις» (ΕΕΔ 12, 861), ἐκδοθέντος κατά τάς ἐν τῷ προοιμίῳ αὐτοῦ διατάξεις ὑπό τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐρρυθμίσθησαν αἱ ὧραι ἐργασίας τῶν ἀρτεργατῶν.

Ἀσκηθείσης ὅμως αἰτήσεως ἀκυρώσεως ὑπό τῆς Ὁμοσπονδίας Ἀρτοποιῶν Ἑλλάδος ἐθεωρήθη ὑπό τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως τῆς Ὁλομελείας τοῦ Συμβουλίων τῆς Ἐπικρατείας ἄκυρον, διά τούς ἐν τῇ ἀποφάσει λόγους, καί ἠκυρώθη.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 2286/1953, Ὁλομελείας

Πρόεδρος ὁ κ. **Σ. Σολιώτης**
Εἰσηγητής ὁ Σύμβουλος κ. **Π. Μερτικόπουλος**

Τό προσβαλλόμενον β.δ., προκληθέν καί προσυπογραφέν ὑπό τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐρείδεται κυρίως ἐπί τοῦ ἐν προοιμίῳ αὐτοῦ μνημονευομένου ἄρθρ. 2 τοῦ β.δ. τῆς 25 Αὐγούστου/5 Σεπτεμβρίου 1920 περί «κωδικοποιήσεως τῶν περί ὑγιεινῆς καί ἀσφαλείας τῶν ἐργατῶν διατάξεων», ὁρίσαντος ὅτι δι' εἰδικῶν β. δ/των, ἐκδιδομένων μετά πρότασιν τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου τῆς Ἐργασίας, ὁρισθήσονται ἑκάστοτε δι' ἑκάστην βιομηχανικήν ἐπιχειρησιν αἱ ὧραι τῆς ἐργασίας καί τῆς πρός ἀνάπαυσιν διακοπῆς αὐτῆς. Ἡ διάταξις ὅμως αὕτη δέον νά θεωρῆται τροποποιηθεῖσα, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τά ἀρτοποιεῖα, α) ὑπό τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ν. 3770/1929 περί ἱδρύσεως καί λειτουργίας ἀρτοποιείων, διαλαβόντος, ὅτι πᾶσα σχετική δικαιοδοσία τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθν. Οἰκονομίας (εἰς ὃν ὑπήγοντο τότε καί αἱ ἤδη Ὑπηρεσίαι τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας), προκειμένου περί τῶν ἀρτοποιείων ἐν γένει, ὑπάγεται ἐφεξῆς εἰς τήν ἁρμοδιότητα τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν καί β) ὑπό τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ ν. 5245/1931 περί τροποποιήσεως τῶν ὑπ' ἀριθ. 3756 καί 4313 νόμων περί τῶν σχέσεων ἀρτοποιῶν καί ἀρτεργατῶν, ὅπερ, παρασχόν ἐξουσιοδότησιν πρός ἔκδοσιν Διαταγμάτων, προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν, προσέθηκεν, ὅτι «ἐπιτρέπεται, ἵνα διά Διατάγματος κανονισθῶσι τά τῶν ὡρῶν ἐργασίας εἰς τά ἀρτοποιεῖα πρός παρασκευήν τοῦ ἄρτου». Κατά τήν ὀρθήν ἔννοιαν τῆς τελευταίας ταύτης διατάξεως καί τό περί ὡρῶν ἐργασίας ἐν τοῖς ἀρτοποιείοις Διάταγμα ἔδει νά ἐκδίδηται προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν. Τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ Ὑπουργοῦ ἐπί τῶν ἀρτοποιείων μεταβιβασθείσης ὑπό μεταγενεστέρων διατάξεων διαδοχικῶς εἰς τό Ὑφυπουργεῖον Ἀγορανομίας, εἰς τό Ὑπουργεῖον Ἐφοδιασμοῦ κλπ., ἐν τέλει δέ εἰς τό Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου, ὁ Ὑπουργός τοῦ Ἐμπορίου εἶναι ἤδη ἁρμόδιος νά προκαλέσῃ τό περί ὡρῶν ἐργασίας ἐν τοῖς ἀρτοποιείοις β. δ/γμα, κατά τήν ἀνωτέρω παρατεθεῖσαν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ β.δ. τῆς 25 Αὐγούστου/5 Σεπτεμβρίου 1920, ἀφοῦ προηγουμένως ἀκουσθῇ τό Ἀνώτατον Συμβούλιον τῆς Ἐργασίας, ὁρίσῃ δέ τάς ὥρας ἐργασίας καί τήν πρός ἀνάπαυσιν διακοπήν αὐτῆς. Ἐπειδή ἐν προκειμένῳ ἐκ τοῦ ἐν προοιμίῳ τοῦ προσβαλλομένου β.δ. μνημονευομένου πρακτικοῦ τῆς 1ης Ἰουνίου 1953 συνεδριάσεως τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου τῆς Ἐργασίας προκύπτει, ὅτι τό Συμβούλιον τοῦτο ἐγνωμοδότησε μόνον ἐπί τῶν ὡρῶν ἐργασίας τῶν ἀρτεργατῶν, ἀλλ' οὐδόλως ἐπί τῆς ἐν γένει ἁρμοδιότητος τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου πρός καθορισμόν τῶν ὡρῶν ἐργασίας τῶν ἀρτοποιείων, ἡ ἐν λόγῳ ἁρμοδιότης τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου δέν ἀσκεῖται νομίμως, ἐπί τῆς ὁποίας ἐπιτρέπεται ἡ ἄσκησις τῆς αἰτήσεως ἀκυρώσεως, ἐφ' ὅσον δέν προσυπογράφεται καί ὑπό τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου, ἀπορριπτέα τυγχάνει ὡς ἀπαράδεκτος ἡ ἐν λόγῳ αἴτησις ἀκυρώσεως, ἐφ' ὅσον ἐστράφη κατά τοῦ ἐν λόγῳ β.δ., ἐπί τοῦ ὁποίου δέν ἀπαιτεῖται ἡ προσυπογραφή καί τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου, ἐφ' ὅσον δέν

ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΑΙ ΠΟΙΝΑΙ

ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΑΙ ΠΟΙΝΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΚΟΙΝΩΝ ΤΑΜΕΙΩΝ ΕΙΣΠΡΑΞΕΩΝ ΛΕΩΦΟΡΕΙΩΝ

Έξάρτησις πειθαρχικών ποινών έκ της έκδόσεως κανονισμών

Παράνομος ή έπιβολή πειθαρχικών ποινών εις τό προσωπικόν των Κοινών Ταμείων Εισπράξεων Λεωφορείων (Κ.Τ.Ε.Λ.), έφ' όσον δέν έχει έκδοθή ό ύπό του άρθρου 20 Ν. 2119/1952 προβλεπόμενος κανονισμός του προσωπικού των Κ.Τ.Ε.Λ.

Κατά τό άρθρ. 10 του διατάγματος 4/8 Μαΐου 1948 «περί Κοινών Ταμείων Είσπράξεων των άστικών δια λεωφορείων συγκοινωνιών» ό διαχειριστής δικαιούται νά τιμωρήση τούς όδηγούς και είσπράκτορας δια προστίμου μέχρι 75.000, ώς και δι' άργίας μιάς μέχρι δεκαημερών έν περιπτώσει άνωμαλίας περί την έργασίαν ή την είσπραξιν. Διά των έπιβαλλομένων προστίμων χρεούται ό λογαριασμός του ιδιοκτήτου και πιστούται τό Κοινόν Ταμείον.

Έξ άλλου, κατά τό άρθρ. 20 του ν. 2119/1952 «περί των δια λεωφορείων αύτοκινήτων συγκοινωνιών» δια β.δ., έκδιδομένων προτάσει των Ύπουργών Συγκοινωνιών και Έργασίας, έγκρίνονται κανονισμοί προσωπικού, καθορίζοντες τά προσόντα προσλήψεως, την σταδιοδρομίαν, την ύπηρεσιακήν κατάστασιν, τάς ώρας έργασίας, την συμπεριφοράν του προσωπικού, την καθιέρωσιν όμοιομόρφων στολών κλπ. Διά των αύτων ώς άνω β.δ. καθορίζονται και αί προσήκουσαι κυρώσεις διά τάς παραβάσεις των κανονισμών και αί πειθαρχικαί ποιναί του προσωπικού.

Κατά το άρθρ. 11 § 4 του ν. 2119/1952 ό Πρόεδρος του Δ.Σ. των Κ.Τ.Ε.Λ. έπιβάλλει τάς προσηκούσας κυρώσεις.

θεΐσαν διάταξιν του άρθρ. 5 του ν. 5245/1931. Λόγω όμως της παρασχεθείσης είς τόν Ύπουργόν Έργασίας άρμοδιότητος έπί έργατικών ζητημάτων άπό της διεπούσης τό Ύπουργεΐον τούτο νομοθεσίας, έν συνδυασμώ πρός τόν ν. 1671/1951 περί Ύπουργικού Συμβουλίου και Ύπουργείων, δέον νά θεωρηθή συντρέχουσα και άρμοδιότης του Ύπουργού Έργασίας, δστις όφείλει μετά του Ύπουργού Έμπορίου νά προσυπογράψη τοιούτο Διάταγμα, ώς έγένετο έν έτει 1938 κατά την έκδοσιν όμοίου β. δ/γματος.

Συμφώνως τώ άρθρω 30 του Συντάγματος «ούδεμία πράξις του Βασιλέως ισχύει, ούδέ έκτελεΐται, άν δέν είναι προσυπογεγραμμένη παρά του άρμοδίου Ύπουργού, δστις διά μόνης της ύπογραφής του καθίσταται ύπεύθυνος». Όθεν τό προσβαλλόμενον β.δ. περί καθορισμού ώρων έργασίας έν τοΐς άρτοποιείοις, έκδοθέν έπί τη βάσει διατάξεως μή ίσχυούσης ήδη διά τά άρτοποιεία, και προσυπογραφέν ύπό μόνου του Ύπουργού Έργασίας, ούχί και ύπό του έπί του Έμπορίου, άποβαίνει άκυρωτέον, κατά τόν βάσιμον πρώτον λόγον της ύπό κρίσιν αίτήσεως, καθισταμένης περιττής της έρεύνης των λοιπών λόγων άκυρώσεως.

Άποψις του ώς έφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Βόλου είναι, δτι, έφ' όσον δέν ύπάρχει ό κατά τά άνω προβλεπόμενος κανονισμός, ό Πρόεδρος του Δ.Σ των Κ.Τ.Ε.Λ. στερείται του δικαιώματος νά έπιβάλλη τάς «προσηκούσας κυρώσεις».

Δέν έλύθη εύθέως διά της άποφάσεως, άν μετά τόν ν. 2119/1952 ισχύη τό άνω σημειωθέν άρθρον 10 του διατάγματος της 4/8 Μαΐου 1948, άλλά νομίζομεν, ώς ύπεστηρίχθη (βλέπε **Χ. Καισίμου**, Έσωτερικοί Κανονισμοί Ίδιωτικών Έπιχειρήσεων, έκδ. 1950, σελ. 85 έπ.), δτι τό άνω διάταγμα, και άσχέτως του ζητήματος άν έξακολουθή ισχύον, παρεξέρχεται της έξουσιοδοτήσεως του νόμου και ώς πρός την έπιβολήν των έν αύτώ ποινών, και άσφαλώς ώς πρός την διάταξιν, καθ' ην διά των προστίμων πιστούται τό Κοινόν Ταμείον, έφ' όσον ταύτα πρέπει, κατά τόν ισχύοντα νόμον (ά.ν. 1688/1939) νά καταπίπτωνται ύπέρ της Έργατικής Έστίας (βλέπε γνωμοδ. Νομ. Συμβούλου (**Τρ. Κοντογιαννοπούλου**), έν ΕΕΔ 11, 1101).

Πρωτοδικείου Βόλου 190/1954

Διαδικασία Ν. Γ§ΟΔ' και' έφεσιν

Πρόεδρος ό κ. **Β. Δαφέρμος**
Είσηγητής ό Πρωτοδίκης κ. **Ν. Κουκλάκης**
Δικηγόροι οί κ.κ. Α. Καντεράκης, Ι. Μαμάκης

Ό λόγος έφέσεως, δι' ού μέμφεται την έκκαλουμένην άπόφασιν, δτι ούχί όρθώς έδέχθη την άπό 9 Όκτωβρίου 1953 άγωγήν του έφεσιβλήτου, κρίνασα δτι δέν ισχύει τό β.δ. της 4/8.5.1948 «περί Κοινών Ταμείων εισπράξεων των άστικών δια λεωφορείων συγκοινωνιών», ώς άντικείμενον είς τάς διατάξεις του νόμου 2119/9.5.1952 «περί των δια λεωφορείων αύτοκινήτων συγκοινωνιών» ή, και έκείνου ισχύοντος, ώς μή ύφισταμένου κανονισμού, καθορίζοντος ώς παράβασιν την δι' ην έτιμωρήθη πράξιν ό έφεσιβλητος, άπορριπτέος κρίνεται ώς νόμω άβάσιμος, καθ' δσον, ώς όρίζουσιν αί §§ 2 και 3 του άρθρου 20 του ν. 2119/9.5.1952 «δια β. δ/των, έκδιδομένων προτάσει των Ύπουργών Συγκοινωνιών και Έργασίας, κατόπιν γνώμης του Συμβουλίου Αύτοκινήτων, έγκρίνονται κανονισμοί προσωπικού, καθορίζοντες τά προσόντα προσλήψεως, την σταδιοδρομίαν, την ύπηρεσιακήν κατάστασιν, τάς ώρας έργασίας, την συμπεριφοράν του προσωπικού, την καθιέρωσιν όμοιομόρφων στολών κλπ. Διά των αύτων ώς άνω β. διαταγμάτων καθορίζονται και αί προσήκουσαι κυρώσεις διά τάς παραβάσεις των

ΝΟΜΙΜΟΦΡΟΣΥΝΗ

ΕΛΕΓΧΟΣ ΝΟΜΙΜΟΦΡΟΣΥΝΗΣ ΔΙΟΡΙΖΟΜΕΝΩΝ ΚΑΤ' ΑΝ. ΝΟΜΟΝ 516)1948

Έφαρμογή καὶ ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν Κοινῶν Ταμείων Εἰσπράξεων Λεωφορείων

Ὑπαγόμενοι εἰς ἔλεγχον νομιμοφροσύνης τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν, κατ' Α.Ν. 516/1948, κυρωθέντα διὰ τοῦ ΜΘ' Ψηφίσματος.— Ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ὅρου «συνεταιριστικαὶ ὀργανώσεις» νοοῦνται καὶ τὰ Κοινὰ Ταμεῖα Εἰσπράξεων Λεωφορείων.— Ὑπαγωγὴ ἑπομένως καὶ προσωπικοῦ αὐτῶν εἰς ἔλεγχον νομιμοφροσύνης.

Τὸ ἱστορικὸν τῆς προκειμένης ὑποθέσεως, ἐφ' ἧς ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τῆς Ὀλομελείας τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἔχει ὡς ἑξῆς:

Ὁ ἀ.ν. 516/1948 περὶ ἐλέγχου τῆς νομιμοφροσύνης τῶν δημοσίων κλπ. ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν» προέβλεψε τὴν αὔξησιν παρ' ἑκάστῳ Ὑπουργείῳ, Νομικῷ Προσώπῳ Δημοσίου Δικαίου καὶ ταῖς λοιπαῖς ἐν ἄρθρῳ 1 τοῦ νόμου τούτου ἀπαριθμουμέναις Ὑπηρεσίαις, Ὀργανισμοῖς κλπ., ἐν αἷς καὶ ταῖς συνεταιριστικαῖς ἐν γένει ὀργανώσεσι, Συμβουλίων Νομιμοφροσύνης, ὅπως ἀποφαίνωνται περὶ τῆς νομιμοφροσύνης τῶν παρὰ ταῖς Δημοσίαις Ὑπηρεσίαις ἢ ταῖς Ὑπηρεσίαις τῶν ρηθέντων Νομικῶν Προσώπων καὶ Ὀργανισμῶν ὑπηρετούντων ὑπαλλήλων, ὑπηρετῶν καὶ ἐργατῶν, ὡς καὶ τῶν αἰτουμένων ὅπως διορισθῶσιν ἢ προσληφθῶσιν ὡς τοιούτων.

Κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ νόμου τούτου ὁ Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας, θεωρῶν ὅτι τὰ Κοινὰ Ταμεῖα Εἰσπράξεων Λεωφορείων ἀποτελοῦσι ἀναγκαστικὰς συνεταιριστικὰς ὀργανώσεις, ἐξέδωκε τὴν ὑπ' ἀριθ. 129187 τῆς 14 Ἀπριλίου 1953 ἀπόφασίν του, δι' ἧς συνέστησε ἐν ἑκάστῃ πρωτευούσῃ Νομοῦ Πρωτοβάθμιον Συμβούλιον ἐλέγχου νομιμοφροσύνης τοῦ ὑπαλληλικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ ἁπάντων τῶν ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ νομοῦ λειτουργούντων Κοινῶν Ταμείων Εἰσπράξεων Λεωφορείων Αὐτοκινήτων.

Τὴν ἀπόφασιν ταύτην προσέβαλεν ὁ Σύνδεσμος σταθμαρχῶν, ἐλεγκτῶν καὶ ὑπαλλήλων ἰδιωτικῶν λεωφορείων Ἀθηνῶν - Πειραιῶς καὶ περιχώρων, αἰτούμενος τὴν ἀκύρωσιν αὐτῆς διὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν καὶ ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν τῶν σχετικῶν διατάξεων τοῦ ἀ.ν. 516/1948 καὶ τοῦ ν. 2119/1952.

* * *

Ἡ ἀπόφασις τῆς Ὀλομελείας τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας κατέληξεν εἰς τὴν ἄποψιν, ὅτι καὶ τὸ προσωπικὸν τῶν Κ.Τ.Ε.Λ. ὑπάγεται εἰς τὸν ἀ.ν. 516/1948 περὶ ἐλέγχου νομιμοφροσύνης.

Τὸ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν, δικάσαν ὡς ἐφετεῖον, ἐπὶ ἀναγκαστικοῦ κατὰ τὸν ἀ.ν. 1836/1951 διορισμοῦ εἰς Κ.Τ.Ε.Λ., διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 13078/1953 ἀποφάσεως αὐτοῦ (ἀδημοσιεύτου) (εἰσηγητὴς *Σ. Λιβανός*) ἀπεφάνθη ἀντιθέτως ὡς ἑξῆς:

«Ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ὑπὸ τοῦ Ψηφίσματος ΜΘ'/1948 κυρωθέντος ἀ.ν. 516/1948 περὶ ἐλέγχου νομιμοφροσύνης τῶν δημοσίων κλπ. ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν», αἱ διατάξεις τοῦ νόμου τούτου ἐφαρμόζονται ἐπὶ τῶν δημοσίων ἐν γένει ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν, ὡς καὶ τῶν πάσης φύσεως ὑπαλλήλων, ὑπηρετῶν καὶ ἐργατῶν, νομικῶν συμβούλων ἢ ἐμμίσθων δικηγόρων τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, Δήμων καὶ Κοινοτήτων, παρεχωρημένων ὑπὸ τοῦ Κράτους δημοσίων ἢ δημοτικῶν Ὑπηρεσιῶν, Ἀνωνύμων Τραπεζιτικῶν Ἑταιριῶν, πάσης φύσεως ἱδρυμάτων, ὁπωσδήποτε ἐπιχορηγουμένων ὑπὸ τοῦ Κράτους, τῆς Ἑταιρίας Ὑπεγγύων Προσόδων, τῶν ὑπὸ μεσεγγύησιν ἑταιριῶν ἢ νομικῶν προσώπων, τῶν ἀσφαλιστικῶν Ταμείων παντὸς εἴδους καὶ τῶν συνεταιριστικῶν ἐν γένει ὀργανώσεων. Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης καθίσταται δῆλον, ὅτι ὁ εἰρημένος ἀ.ν. 516/1948 δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῶν πάσης φύσεως ὑπαλλήλων, ἐργατῶν καὶ ὑπηρετῶν τοῦ ἐκκαλοῦντος Κοινοῦ Ταμείου Εἰσπράξεων Λεωφορείων, ὅπερ κατὰ τὸ ἄρθρον 9 τοῦ ν. 2119/1952 ἀποτελεῖ Ἴδιον Νομικὸν Πρόσωπον Ἰδιωτικοῦ Δικαίου, συσταθέν, κατ' ἄρθρον 5 τοῦ ἰδίου νόμου, δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Συγκοινωνιῶν, καὶ ἔχει σκοπὸν τὴν ὀργάνωσιν τῶν διὰ λεωφορείων αὐτοκινήτων ἐπιβατικῶν συγκοινωνιῶν καὶ κανονισμῶν καὶ αἱ πειθαρχικαὶ εὐθῦναι τοῦ προσωπικοῦ» κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 11 § 4 τοῦ αὐτοῦ ν. 2119 ὁ Πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κ.Τ.Ε.Λ. «διοικεῖ τὸ προσωπικόν, ρυθμίζει τὰς ὥρας ἐργασίας αὐτοῦ καὶ ἐπιβάλλει τὰς προσηκούσας κυρώσεις». Κατὰ συνέπειαν, καὶ ἀνεξαρτήτως τῆς ἐφαρμογῆς ἢ μὴ διὰ τὰ Κοινὰ Ταμεῖα Λεωφορείων Αὐτοκινήτων τῶν διατάξεων τοῦ β.δ. τῆς 4.5.1948 μέχρι τῆς ἐκδόσεως τῶν ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω ἄρθρου 20 τοῦ ν. 2119/1952 προβλεπομένων β. διαταγμάτων, ἐφ' ὅσον, καθ' ἃ ὁμολογεῖται ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων, δὲν ἐξεδόθη κανονισμὸς προσωπικοῦ Κοινῶν Ταμείων Εἰσπράξεων Λεωφορείων Αὐτοκινήτων, καθορίζων τὴν συμπεριφορὰν τοῦ προσωπικοῦ, τὰς πειθαρχικὰς εὐθύνας τούτου καὶ τὰς προσηκούσας κυρώσεις διὰ τὰς παραβάσεις τοῦ κανονισμοῦ, ὁ Πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ ἐκκαλοῦντος δὲν εἶχε δικαίωμα νὰ ἐπιβάλῃ τῷ ἐφεσιβλήτῳ πειθαρχικὴν ποινὴν ἀργίας 10 ἡμερῶν καὶ στερήσῃ οὕτω τοῦτον τῶν ἀντιστοιχουσῶν εἰς τὰς ἡμέρας ταύτας ἀποδοχῶν του καὶ κατ' ἀκολουθίαν ὀρθῶς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἐδέχθη τὴν ἀγωγὴν αὐτοῦ.

νιών και ἐξισώσεως τῶν συνθηκῶν ἐκμεταλλεύσεως. Μετὰ ταῦτα, μὴ ἐφαρμοζομένων ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ ἐκκαλοῦντος τῶν διατάξεων τοῦ εἰρημένου δ16/1948 νόμου καὶ τοῦ ἐξ ἐκτέλεσιν τούτου ἐκδοθέντος ἀπὸ 8 Μαΐου 1948 β.δ., δὲν ἀπαιτεῖται διὰ τὸ κῦρος τῆς κατὰ τὸν ν. 1836/1951 ἀναγκαστικῆς παρὰ τῇ ἐκκαλοῦντι τοποθετήσεως πολεμιστοῦ καὶ ἀπόφασις τοῦ κατὰ τὸν διαληφθέντα δ16/1948 νόμον Συμβουλίου νομιμοφροσύνης. Ὅθεν ὁ πρωτοδίκως προταθεὶς ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐκκαλοῦντος ὅτι ἡ τοποθέτησις τοῦ ἐφεσιβλήτου δὲν εἶχε κῦρος μέχρι τῆς 12 Αὐγούστου 1953, ὅτε περιῆλθεν εἰς τοῦτο ἡ γνωμάτευσις διὰ τὸν ἐφεσίβλητον τοῦ ἁρμοδίου Πρωτοβαθμίου Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης, εἶναι ἀπορριπτέος. Ἀκολούθως τούτοις, ἀπορρίψασα ἡ ἐκκαλουμένη, εἰ καὶ ἐπὶ ἑτέρᾳ αἰτιολογίᾳ, τὸν ὡς ἄνω ἰσχυρισμὸν τοῦ ἐκκαλοῦντος, σὺδόλως ἐσφαλε καὶ ὀρθῶς τὸν νόμον ἐφήρμοσε, οἱ δὲ τ' ἀντίθετα ὑποστηρίζοντες 1ος καὶ ἀναπτυξιν τούτου ἀποτελῶν 2ος λόγος τῆς ἐφέσεως τυγχάνουσιν ἀπορριπτέοι, ὡς μὴ βάσιμοι. Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῇ ἐκδοχῇ ὅτι ἔχουσιν ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ ἐκκαλοῦντος αἱ διατάξεις τοῦ ἀ.ν. δ16/1948 καὶ αὖθις ὁ ἀνωτέρω ἰσχυρισμὸς τυγχάνει ἀπορριπτέος, ἑπομένως δὲ καὶ οἱ εἰρημένοι λόγοι τῆς ἐφέσεως, καθ' ὅσον ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀ.ν. 516/1948 καὶ § 2 ἄρθρ. 2 τοῦ εἰς ἐκτέλεσιν τῆς § 3 ἄρθρ. 5 τοῦ νόμου τούτου ἐκδοθέντος ἀπὸ 8.5.1948 β.δ., σαφῶς προκύπτει, ὅτι ὁ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ν. 1836/1951 τοποθετηθεὶς ὡς ὑπάλληλος, μετ' ἀπόφασιν τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου προστασίας ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἀπολυθέντων, ἐφεσίβλητος μόνον ἔγγραφον δήλωσιν περὶ τῆς νομιμοφροσύνης του ὤφειλε νὰ ὑποβάλῃ, ἡ δὲ περαιτέρω ἐνέργεια διὰ τὴν περὶ τούτων ἀπόφασιν τοῦ κατὰ τὸν ν. 516/1948 συμβουλίου νομιμοφροσύνης ἀνῆκεν εἰς τὸ παρ' ᾧ ἐτοποθετήθη ἐκκαλοῦν (Α.Π. 851/1953, ΕΕΔ 12, 783). Τὴν δήλωσιν δὲ ταύτην ἐβεβαιώθη πλήρως, ὅτι ὑπέβαλεν, εὐθὺς ἅμα τῇ ἐμφανίσει του πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας».

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 2164/1953, Ὁλομελείας

Πρόεδρος ὁ κ. **Σ. Σολιώτης**
Εἰσηγητὴς ὁ Σύμβουλος **Ι. Μανιάτης**
Δικηγόροι κ.κ. Π. Διαμαντόπουλος, Β. Καστιμῆς, Πάρεδρος Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως διώκεται ἡ ἀκύρωσις τῆς ὑπ' ἀριθ. 129187 τῆς 14 Ἀπριλίου 1953 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Συγκοινωνιῶν, δι' ἧς συνέστησεν ἐν ἑκάστῃ πρωτευούσῃ Νομοῦ Πρωτοβάθμιον Συμβούλιον ἐλέγχου τῆς νομιμοφροσύνης τοῦ ὑπαλληλικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ ἁπάντων τῶν ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ Νομοῦ λειτουργούντων Κοινῶν Ταμείων Εἰσπράξεων Λεωφορείων Αὐτοκινήτων.

Κατὰ τὴν διάταξιν τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ὑπὸ τοῦ Ψηφίσματος ΜΘ'/1948 κυρωθέντος ἀ.ν. 516/1948 «περὶ ἐλέγχου τῆς νομιμοφροσύνης τῶν δημοσίων κλπ. ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν» «ἐπὶ πλέον τῶν ὑπὸ τῶν κειμένων ἤδη διατάξεων ἀπαιτουμένων προσόντων διὰ τὸν διορισμὸν ἢ πρόσληψιν δημοσίων ἐν γένει ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν...ὡς καὶ τῶν πάσης φύσεως ὑπαλλήλων, ὑπηρετῶν καὶ ἐργατῶν...τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, Δήμων, Κοινοτήτων, παρεχωρημένων ὑπὸ τοῦ Κράτους δημοσίων ἢ δημοτικῶν Ὑπηρεσιῶν, Ἀνωνύμων Τραπεζιτικῶν Ἑταιριῶν, πάσης φύσεως Ἱδρυμάτων ὁπωσδήποτε ἐπιχορηγουμένων ὑπὸ τοῦ Κράτους, τῆς Ἑταιρίας Ὑπεγγύων Προσόδων, τῶν ὑπὸ μεσεγγύησιν ἑταιριῶν ἢ νομικῶν προσώπων, τῶν ἀσφαλιστικῶν Ταμείων παντὸς εἴδους καὶ τῶν συνεταιριστικῶν ἐν γένει ὀργανώσεων ἀπαιτεῖται ἐφεξῆς, ὅπως ὁ διοριζόμενος ἢ προσλαμβανόμενος εἶναι νομιμόφρων, ὑπὸ τὴν ἐν ἄρθρῳ 3 τοῦ παρόντος ἔννοιαν». Κατὰ δὲ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ αὐτοῦ νόμου «μὴ νομιμόφρων διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος θεωρεῖται ὁ ἐν ἄρθρῳ 1ῳ τοῦ παρόντος ὑπάλληλος ἢ ὑπηρέτης, ἐφ' ὅσον πιστεύει εἰς τὰ κηρύγματα τῶν προπαρασκευασάντων καὶ ἐπιχειρούντων τὴν ἀνταρσίαν, ἐμφορεῖται ἀπὸ ἀντεθνικὰς ἀντιλήψεις ἢ προπαγανδίζει καθ' οἱονδήποτε τρόπον ὑπὲρ τοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος ἢ τῶν μετ' αὐτοῦ κατὰ τοῦ Κράτους συμπραττόντων, ὡς καὶ ὁ ἐνεργῶν πράξεις σαμποτάζ ἢ κατασκοπείας κλπ.».

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τούτων καὶ πρὸς τὰς λοιπὰς διατάξεις τοῦ αὐτοῦ νόμου προκύπτει, ὅτι ὡς «συνεταιριστικαὶ ὀργανώσεις», ἐφ' ὧν ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τοῦ νόμου τούτου, νοοῦνται οὐ μόνον αἱ συσταθεῖσαι κατὰ τὰς εἰδικὰς διατάξεις τοῦ ν. 602/1915 «περὶ συνεταιρισμῶν», ἀλλὰ καὶ πᾶσα ἄλλη προσιδιάζουσα πρὸς τοὺς συνεταιρισμοὺς συνεταιριστικὴ ὀργάνωσις ἰδιωτικοῦ ἢ δημοσίου δικαίου, ὑφ' οἱανδήποτε μορφὴν καὶ ἂν συνεστήθη αὕτη, εἴτε ἐξ ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας, εἴτε καὶ κατ' ἐπιταγὴν τοῦ νόμου, ἀρκεῖ νὰ ἔχῃ τὴν συνεταιριστικὴν μορφήν, ἤτοι τὴν συνένωσιν πλειόνων πρὸς ἐπίτευξιν, ἐκτὸς ἄλλων σκοπῶν, καὶ τοῦ τῆς διὰ συνεργασίας τῶν συνεταίρων προαγωγῆς καὶ ἐξασφαλίσεως τῶν οἰκονομικῶν αὐτῶν συμφερόντων, ἰδιαίτατα δὲ ἐκείνων, αἵτινες, ὡς ἐκ τῆς φύσεως των, δέον νὰ παρέχωσιν ἐχέγγυα ἀποφυγῆς ἐκ μέρους τοῦ προσωπικοῦ των ἐνεργειῶν ἐκ τῶν ὑπ' ἄρθρ. 3 τοῦ νόμου ἀναφερομένων, ἐξ ὧν θὰ ἠδύναντο νὰ τεθῇ εἰς κίνδυνον ἡ ἀσφάλεια τοῦ Κράτους ἢ θὰ ὑπενομεύετο τὸ κρατοῦν κοινωνικὸν σύστημα. Τὸ ὅτι αὕτη εἶναι ἡ ἔννοια τοῦ νόμου προκύπτει ἐκ τῆς γενικῆς διατυπώσεως τῆς ἀφορώσης τὰς ὀργανώσεις ταύτας διατάξεως, διὰ τῆς παραθέσεως τῆς φράσεως «τῶν συνεταιριστικῶν ἐν γένει ὀργανώσεων», δηλαδὴ τῶν πάσης φύσεως καὶ μορφῆς τοιούτων καὶ οὐχὶ μόνον τῶν εἰδικῆς φύσεως ἢ ὑπὸ ὡρισμένων διατάξεων προβλεπομένων. Τοιαύτην δὲ ὀργάνωσιν, ὑπὸ τὴν ῥηθεῖσαν εὐρυτέραν ἔννοιαν τοῦ ὅρου «συνεταιριστικαὶ ὀργανώσεις», ἀποτελοῦσι καὶ τὰ Κοινὰ Ταμεῖα Εἰσπράξεων Λεωφορείων, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

ΜΟΝΟΜΕΡΗΣ ΒΛΑΠΤΙΚΗ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΟΡΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Περίπτωσις μὴ προαγωγῆς ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ καὶ ἀρμοδιότης Ἐπιτροπῆς

Ἐξομοίωσις μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς ὅρων συμβάσεως ἐργασίας ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ πρὸς ἀπόλυσιν, κατ' ἄρθρ. 1 Α.Ν. 771/1937, καὶ ἁρμοδιότης Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς.—Ἀναρμοδιότης ὅμως ἐπὶ μὴ προαγωγῆς μισθωτοῦ.—Ἀπόρριψις ἀντιθέτου ἀποφάσεως αὐτῆς.

Τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως, ἐφ' ἧς ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τῆς Ὁλομελείας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἔχει ὡς ἑξῆς :

Ὁ αἰτῶν διωρίσθη ἐν ἔτει 1936 ἀναγκαστικῶς ὡς ἔφεδρος παλαιὸς πολεμιστὴς παρὰ τῇ Τραπέζῃ Ἀθηνῶν, μὲ τὸν βαθμὸν τοῦ ὑπολογιστοῦ. Ἐν ἔτει 1946 προήχθη εἰς τὸν βαθμὸν λογιστοῦ β' τάξεως. Κατὰ τὸ ἔτος 1949 ἠτήσατο τὴν προαγωγήν του εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ λογιστοῦ α' τάξεως, εἰς ὃν καὶ προήχθη, ἀλλ' ἡ προαγωγή του ἐγένετο ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου 1951, ἐνῷ οὗτος ἠξίου, ὅπως αὕτη γίνῃ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1949, ὅτε συνεπλήρωσε τὸν πρὸς προαγωγὴν χρόνον καὶ προήχθησαν σύγχρονοί του.

Κατόπιν τούτου δι' αἰτήσεώς του πρὸς τὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ ἀ.ν. 771/1937 Ἐπιτροπὴν τῆς περιφερείας τοῦ Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης ἠτήσατο, ὅπως κηρυχθῇ ἄκυρος ἡ μὴ προαγωγή του ἀπὸ τοῦ ἔτους 1949, δοθέντος ὅτι ἡ μὴ τοιαύτη ἀναδρομικὴ προαγωγὴ ἀποτελεῖ βλαπτικὴν μεταβολὴν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἰσουμένην μὲ ἀπόλυσιν.

Ἡ ὡς ἄνω Ἐπιτροπὴ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 22/1952 ἀποφάσεώς της ἐδέχθη τὴν αἴτησιν καὶ ἀπεφάνθη, ὅτι οὗτος ἔδει νὰ προαχθῇ εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ λογιστοῦ α' ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1949, ἡ δὲ μὴ προαγωγή του εἰς τὸν βαθμὸν αὐτὸν ἔκτοτε ἀποτελεῖ μονομερῆ καὶ βλαπτικὴν μεταβολὴν τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἰσοδυναμοῦσαν μὲ ἄκυρον ἀπόλυσιν.

* * *

Ἀνεξαρτήτως τῆς λύσεως, τὴν ὁποίαν ἔδωκε τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας διὰ τῆς δημοσιευομένης κατωτέρω ἀποφάσεως αὐτοῦ (ὁμοία καὶ ἡ Σ.Ε. 2271/1953, εἰσηγητὴς *Α. Δήμιτσας*, ἀδημοσίευτος) εἰς τὸ προκείμενον θέμα, δυνάμει τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 1 § 7 τοῦ ἀ.ν. 771/1937, ὡς αὕτη διατυποῦται, ἡ διάταξις αὕτη, ἡ ὁποία εἶναι ἀντίστοιχος καὶ τῆς γενικῆς διὰ τοὺς μισθωτοὺς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ ν. 2112/1920 περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, ἡ ὁποία ἐξομοιοῖ τὴν μονομερῆ βλαπτικὴν μεταβολὴν τῶν ὅρων συμβάσεως ἐργασίας πρὸς καταγγελίαν τῆς συμβάσεως, δὲν νομίζομεν ὅτι ἐννοεῖ ὡς μονομερῆ βλαπτικὴν μεταβολὴν τῶν ὅρων συμβάσεως καὶ τὴν παράλειψιν τοῦ ἐργοδότου νὰ προαγάγῃ τὸν μισθωτόν.

Χαρακτηριστικαὶ εἶναι ἐν προκειμένῳ αἱ Α.Π. 272/1930 Α' Τμήμ. Δικαιοσύνη Θ', τεῦχος 6, 80/1931 Β' Τμήματος Δικαιοσύνη Θ' 249, κατὰ τὰς ὁποίας μεταβολὴ τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως, βλάπτουσα τὸν ὑπάλληλον, εἶναι, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ νόμου, οὐ μόνον ἡ ἄμεσος ἐλάττωσις τῶν ἀπολαυῶν αὐτοῦ ἢ ἡ μετάστασις αὐτοῦ εἰς τάξιν ἢ ὑπηρεσίας μὴ ἁρμοζούσας καὶ συνεπαγομένας μείωσιν τῆς ἠθικῆς ὑποστάσεως αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ πᾶσα ἐνέργεια τοῦ ἐργοδότου, δι' ἧς ἐμμέσως ἐπιτυγχάνεται ὁ ὑποβιβασμὸς τοῦ ὑπαλλήλου ἐκ τοῦ βαθμοῦ, τὸν ὁποῖον οὗτος ἐν τῇ ὑπαλληλικῇ ἱεραρχίᾳ κατεῖχε. Καὶ δὲν εἶναι μὲν ὄντως τοιοῦτος ὑποβιβασμὸς ἡ μὴ προαγωγὴ αὐτοῦ, καθ' ὃν χρόνον οἱ συνάδελφοι αὐτοῦ προήχθησαν εἰς θέσεις ἀνωτέρας, εἶναι ὅμως τοιαύτη ἡ διὰ τοῦ *ὀργανισμοῦ τῆς ἐπιχειρήσεως μονομερὴς ἀνύψωσις τοῦ βαθμοῦ ἑτέρων τέως ὑποδεεστέρων*

διεπουσῶν ταῦτα διατάξεων τοῦ ν. 2119/1952 «περὶ τῶν διὰ λεωφορείων αὐτοκινήτων συγκοινωνιῶν» καὶ ἰδίᾳ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρ. 5, 7, 9 καὶ 15 αὐτοῦ, ἐξ ὧν προκύπτει, ὅτι τὰ Κοινὰ Ταμεῖα ταῦτα συνιστῶνται διὰ τῆς ἐντάξεως τῶν κυκλοφορούντων καὶ νομίμως τοποθετημένων εἰς τὰς γραμμὰς ἑκάστου Ταμείου λεωφορείων ἐπὶ σκοπῷ τῆς ὀργανώσεως διὰ τούτων τῶν ἐπιβατικῶν συγκοινωνιῶν καὶ τῆς ἐξισώσεως τῶν συνθηκῶν ἐκμεταλλεύσεως κατὰ τὸν ὑπὸ τοῦ νόμου καθοριζόμενον τρόπον, ὥστε νὰ προάγωνται καὶ ἐξασφαλίζωνται τὰ οἰκονομικὰ συμφέροντα τῶν ἰδιοκτητῶν τῶν εἰς τὴν δύναμιν ἑκάστου τοιούτου Κοινοῦ Ταμείου ἐντεταγμένων λεωφορείων.

Κατὰ ταῦτα, ἐφ' ὅσον καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ ν. 2119/1952 προβλεπόμενα Κοινὰ Ταμεῖα Εἰσπράξεων Λεωφορείων ἀποτελοῦσι συνεταιριστικὰς ὀργανώσεις, ὑπὸ τὴν ρηθεῖσαν εὐρυτέραν ἔννοιαν τοῦ ὅρου τούτου, ἔχουσιν ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τούτων αἱ διατάξεις τοῦ ἀ.ν. 516/1948 περὶ ἐλέγχου τῆς νομιμοφροσύνης τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν, οὕτω δὲ κρίνας καὶ ὁ Ὑπουργὸς τῶν Συγκοινωνιῶν, ἐκδόσας τὴν προσβαλλομένην πρᾶξιν αὐτοῦ περὶ συστάσεως τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου προβλεπομένων Πρωτοβαθμίων Συμβουλίων Νομιμοφροσύνης διὰ τὸ προσωπικὸν τῶν Ταμείων τούτων, ὀρθῶς τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ νόμου ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε. Οἱ περὶ τοῦ ἐναντίου ὄθεν ἰσχυρισμοὶ τοῦ αἰτοῦντος καὶ ὁ ἐπὶ τούτων ἐρειδόμενος μοναδικὸς λόγος τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως ἀπορριπτέος κρίνεται ὡς μὴ βάσιμος.

ΑΠΟΔΥΝΑΜΩΣΙΣ ΑΞΙΩΣΕΩΝ ΜΙΣΘΩΤΟΥ

Παράλειψις άσκήσεως δικαιωμάτων έπι μακρόν χρόνον και συνέπειαι

'Αξίωσις μισθωτοῦ έργασθέντος έπι πλέον τοῦ νομίμου ώραρίου πρὸς παροχὴν άποζημιώσεως, λόγῳ τοῦ άδικαιολογήτου πλουτισμοῦ τοῦ έργοδότου, κατ' άρθρον 904 Α.Κ. — 'Αρμοδιότης έργατικοῦ Δικαστοῦ. — Παράλειψις ὅμως έπι μακρὸν άσκήσεως τοῦ δικαιώματος άντιβαίνει εἰς τὴν κατὰ τὸ άρθρον 281 Α.Κ. άσκησιν τῶν δικαιωμάτων, έπερχομένης είδικώτερον άποδυναμώσεως τοῦ δικαιώματος.

Τόσον ἡ πρώτη, ὅσον καὶ ἡ δευτέρα τῶν κατωτέρω δημοσιευομένων δικαστικῶν άποφάσεων, άσχολοῦνται μὲ τὰς συνεπείας ἐκ τῆς βραδείας άσκήσεως δικαιωμάτων τοῦ μισθωτοῦ, στηριζόμεναι εἰς τὴν θεωρίαν τῆς άποδυναμώσεως τῆς άξιώσεως, ἡ ὁποία εὗρεν άπήχησιν καὶ εἰς ἄλλας δικαστικὰς άποφάσεις (βλ. σχετικῶς ἐν ΕΕΔ 12, 305, ΕΕΔ 12, 1007, καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 12, 305, ΕΕΔ 12, 1007, ἔνθα καὶ λοιπαὶ εἰς θεωρίαν καὶ νομολογίαν παραπομπαί).

Κατωτέρω ἐρευνᾶται τὸ ὅλον θέμα, τὸ ὁποῖον ζωηρῶς ἐνδιαφέρει, ἐν ὄψει τῆς ἔστω καὶ άσθενῶς ἐκδηλουμένης σποραδικῶς εἰς τινας δικαστικὰς άποφάσεις (εἰκόνα τῆς νομολογίας βλέπε εἰς τὰς ἀνωτέρω ἀναφερομένας σημειώσεις μας) τάσεως τῆς νομολογίας δικαστηρίων τῆς οὐσίας (κατὰ τὸν Ἄρειον Πάγον (βλέπε Α.Π. 69/1954, 70/1954, εἰσηγητὴς *Μ. Παντελῆς*, ΕΕΔ 13, 252) μόνη ἡ βραδεῖα άσκησις τοῦ δικαιώματος, ἄνευ ἄλλου περιστατικοῦ, δὲν συνιστᾷ κατάχρησιν δικαιώματος) νὰ άποδεχθῇ (καὶ προκειμένου περὶ δικαιωμάτων τῶν μισθωτῶν) τὴν ὑπὸ τῆς γερμανικῆς ἐπιστήμης καὶ νομολογίας κατασκευὴν τῆς άποδυναμώσεως τοῦ δικαιώματος (περὶ αὐτῆς βλέπε, ἐκτὸς τῶν ἐν ΕΕΔ 12, 305 παραπομπῶν, καὶ *Ἀλ. Σακελλαρόπουλον*, ΝοΒ, ἔτος 2ον, σελ. 26 ἐπ.).

Πρωτοδίκου Πατρῶν 644/1953

Διαδικασία Ν. Γ'ΖΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Ι. Ρετσούλης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Γεωργόπουλος, Θ. Παναγόπουλος

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν άγωνῆς διώκεται ἡ ἐ-

ἢ ἰσοβάθμων Θέσεων, δι' ἧς ἐπέρχεται τὸ άποτέλεσμα, ὥστε ἡ τέως ἀνωτέρα ἢ ἴση θέσις ἐκείνου, καίτοι εἰς αὐτὴν ἀφέθη ὁ αὐτὸς μισθὸς καὶ ἡ αὐτὴ ἐργασία, νὰ κατέρχηται εἰς ἐπίπεδον κατωτέρων τῶν πρώην ὑποδεεστέρων ἢ ἰσοβάθμων τοιούτων».

Ἐξ ἄλλου, ἡ κρίσις περὶ μονομεροῦς βλαπτικῆς μεταβολῆς τῶν ὅρων συμβάσεως προϋποθέτει, εἰς τὰς συνήθεις περιπτώσεις τῆς διὰ συμβουλίων προαγωγῆς τοῦ μισθωτοῦ, ἔλεγχον τῆς κρίσεως αὐτῶν, ἡ ὁποία, προκειμένου περὶ συμβουλίων ὁριζομένων ὑπὸ νόμου, εἶναι ἐξηρημένη τῆς δικαιοδοσίας καὶ τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων, ἐφ' ὅσον προκύπτει ἐκ τοῦ νόμου ὅτι τὰ ἀντικείμενον, διὰ τὸ ὁποῖον ἡ ἐπέμβασις τῶν συμβουλίων, εἶναι ἀνατεθειμένον εἰς τὴν ἀπόλυτον κρίσιν αὐτῶν (Α.Π. 505/1940, Ὁλομελ. ΕΕΝ η' 9, Α.Π. 35/1953, Ὁλομ. ΕΕΔ 13, 289. Σχετικὴ καὶ ἡ Πρωτοδικείου Κερκύρας 303/1953, εἰσηγητὴς *Γ. Κατερινάρης*, ἡ ὁποία θὰ δημοσιευθῇ εἰς τὸ ἑπόμενον).

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 2305/1953, Ὁλομελείας

Προεδρεύων ὁ Σύμβουλος κ. **Σ. Διβάρης**

Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. **Π. Δεδέπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ε. Κατσιγιάννης, Κ. Δημάκης

Κατὰ τὴν § 2 τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ἀ.ν. 244/1936, ὡς αὐτὴ ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1, ἐδ. προτελευταίου, τοῦ ἀναγκαστικοῦ νόμου 771/1937 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν νομοθεσίας», μὲ άπόλυσιν ἐξομοιοῦται καὶ πᾶσα μονομερὴς μεταβολὴ τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας βλάπτουσα τὸν ὑπηρετοῦντα, πλὴν τῶν περιπτώσεων τῶν προβλεπομένων ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ἀ.ν. 244/1936». Κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ ἀ.ν. 244/1936 «οἱ κατὰ τὸν παρόντα νόμον προσλαμβανόμενοι ἔφεδροι παλαιοὶ πολεμισταὶ τοποθετοῦνται κατὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ ἐργοδότου καὶ κατὰ τὴν κρίσιν αὐτοῦ, διέπονται δέ, ὅσον ἀφορᾷ τὴν προαγωγήν, αὐξήσεις μισθοῦ, ἐπιδόματα, ἀδείας καὶ πειθαρχίαν παρὰ τῶν ἐν ἑκάστῳ Ὀργανισμῷ κ.λ.π. ἐφαρμοζομένων ἑκάστοτε γενικῶν κανονιστικῶν διατάξεων, ἐξαιρέσει τῆς περιπτώσεως τῆς άπολύσεως, δι' ἣν ἐφαρμόζονται αἱ εἰδικαὶ διατάξεις τοῦ παρόντος». Ὡς προκύπτει ἐκ τῶν ἀνωτέρω διατάξεων, ἡ μὴ άναδρομικὴ προαγωγὴ τοποθετηθέντος, συμφώνως τῷ ἀ.ν. 244/1936, ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ δὲν άποτελεῖ μονομερῆ καὶ βλαπτικὴν μεταβολὴν τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐξομοιουμένην πρὸς άπόλυσιν, δι' ἣν ἁρμοδία νὰ άποφανθῇ θὰ ἦτο ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀ.ν. 771/1937. Συνεπῶς ἐν προκειμένῳ ἡ ἐπιτροπὴ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀ.ν. 771/1937 περιφερείας Θεσσαλονίκης, δεχθεῖσα τὴν αἴτησιν τοῦ παρεμβαίνοντος καὶ κρίνασα, ὅτι ἡ μὴ άναδρομικὴ προαγωγή του, ἀφ' ἧς προῆχθησαν νεώτεροί του (άπὸ τοῦ ἔτους 1949), εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ λοχαγοῦ α' τάξεως άποτελεῖ μονομερῆ καὶ βλαπτικὴν μεταβολὴν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας αὐτοῦ, ἐξομοιουμένην πρὸς άπόλυσιν, ἀναρμοδίως ἐπελήφθη τῆς ὑποθέσεως καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἡ προσβαλλομένη διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως άπόφασις αὐτῆς τυγχάνει ἀκυρωτέα διὰ τὸν λόγον τοῦτον, βάσιμον ἐλεγχόμενον, παρελκούσης τῆς ἐξετάσεως τῶν λοιπῶν λόγων ἀκυρώσεως.

πιδίκασις εἰς τὴν ἐνάγουσαν τῆς ἀξίας τῆς ἐπὶ πλέον τοῦ νομίμου ὡραρίου (βάρδου) παρασχεθείσης ὑπ' αὐτῆς ἐργασίας ἐπὶ μίαν ὥραν κατὰ τὸν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1948 μέχρι 1 Φεβρουαρίου 1950 χρόνον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν 'Εφοδίων 'Εξωτερικοῦ τῆς ἐναγομένης 'Αγροτικῆς Τραπέζης, καθ' ὃ διάστημα ἐπραγματοποίησε μόνον 185 ἡμερομίσθια, τῆς ἐναγομένης καταστάσης οὕτω ἀδικαιολογήτως πλουσιωτέρας. Ἡ ἀγωγὴ αὕτη, ἐρειδομένη εἰς σχέσιν ἐργασίας καὶ τὰς διατάξεις Α.Κ., ἄρθρον 904, ἁρμοδίως εἰσάγεται κατὰ τὴν προκειμένην διαδικασίαν, μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ν.δ. 2511/1953 (ἄρθρον 2 § 6) προσδοθεῖσαν ἔννοιαν εἰς τὴν διάταξιν ἄρθρου 1 § 1 τοῦ β.δ. 1 Λύγούστου 1920 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν διατάξεων ν. ΓΦΟΔ' (Α.Π. 549/1953, ΕΕΔ 12, σελ. 1262). Μολονοτοῦτο αὕτη, κατὰ τὴν βάσιμον ἔνστασιν τῆς ἐναγομένης, εἶναι ἀπορριπτέα, κατὰ τὴν κρίσιν ἡμῶν, ὡς ἀντιβαίνουσα εἰς τὰς διατάξεις Α.Κ., ἄρθρον 281 (ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ ἄρθρα 200 καὶ 288), δι' ὧν ἀπαγορεύεται ἡ ἄσκησις δικαιώματος, ἐφ' ὅσον ὑπερβαίνει αὕτη προφανῶς τὰ ὅρια τὰ ἐπιβαλλόμενα ἐκ τῆς καλῆς πίστεως καὶ τοῦ κοινωνικοῦ σκοποῦ τοῦ δικαιώματος, ἄλλως ἀντιβαίνει εἰς τὴν συναλλακτικὴν εὐθύτητα, διότι ἡ ἐνάγουσα ἐπὶ μακρὸν χρόνον (πενταετίαν) παρέλειψε νὰ ἀσκήσῃ τὰ δικαιώματα της τοῦτο, μολονότι, ὡς συνομολογεῖται, δι' ἄλλων ἀγωγῶν, προσέφυγε εἰς τὴν ἁρμοδίαν δικαστικὴν Ἀρχὴν καὶ ἠτήσατο διὰ τὴν ἐργασίαν της ἐκείνην τοῦ ἄνω χρονικοῦ διαστήματος τὴν ἐπιδικασιν δώρων, ἐπιδομάτων, ἡμερομισθίων κ.ἄ. Συντρέχει εἰδικώτερον περίπτωσις ἀποδυναμώσεως τοῦ δικαιώματος τῆς ἐναγούσης ἢ ἀναλώσεως τούτου, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν καὶ τῆς σμικρότητος τοῦ χρόνου τῆς ἐπὶ πλέον τοῦ νομίμου ὡραρίου παρασχεθείσης ἐργασίας (1 ὥρα καθ' ἕκαστον πραγματοποιηθὲν ἡμερομίσθιον) (*Μπαλῆς*, Γεν. Ἀρχαὶ § 166, *Τσιριντάνης* ἐν Ἑρμ.Α.Κ. ὑπ' ἄρθρον 288, πρβλ. Α.Π. 436/1952, ΕΕΝ 1953, σελ. 17, Ε.Π. 514/1952, ΕΕΝ 1953, σελ. 364 καὶ αὐτόθι σχόλια, *Π. Κορδογιαννόπουλος*, ΕΕΝ 1950, σελ. 458, 471).

—

II

Στοιχεῖα ὑπαλληλικῆς ἰδιότητος μισθωτοῦ. — Χαρακτηρισμὸς συγκεκριμένης ἐργασίας ὡς ὑπαλληλικῆς. — Ἀναζητήσεις ὅμως διαφορᾶς ἀποδοχῶν, καταβληθεισῶν δι' ἐργατικὴν ὑπηρεσίαν ἀπὸ ἀποδοχῶν ὀφειλομένων δι' ὑπαλληλικὴν ὑπηρεσίαν, μετὰ μακρὰ ἔτη ἀντίκειται εἰς τὴν καλὴν πίστιν. — Καταβολὴ ἀποζημιώσεως ἐλάσσονος τῆς νομίμου δι' ἀπόλυσιν μισθωτοῦ, χαρακτηριζομένου ὑπὸ ἐργοδότου ὡς ἐργάτου, ἐνῷ εἶναι ὑπάλληλος, ἐν δεδικαιολογημένῃ πεποιθήσει αὐτοῦ, δὲν καθιστᾷ ἄκυρον, καὶ' ἄρθρ. 9 ν. 118/1945, τὴν ἀπόλυσιν.

Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 9/1954

Διαδικασία Ν. ΓΦΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Δ. Κεντονικολάκος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Παρασκευαΐδης, Χ. Κόρακας

Ἡ ἐνάγουσα ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ της, διὰ τὴν ἀξίαν τοῦ ἀντικειμένου τῆς ὁποίας δὲν ἀπαιτεῖται ἡ καταβολὴ δικαστικοῦ ἐνσήμου, ὡς ἐκ τοῦ καθιερουμένου ὀλιγοδαπάνου τῆς διαδικασίας αὐτῆς (Α.Π. 559/1951, ΕΕΔ 11, σελ. 178), ἐκτίθησιν ὅτι τὴν 1.2.1947 προσελήφθη παρὰ τῶν ἐναγομένων ὡς ὑπάλληλος τοῦ βαφείου καὶ καθαριστηρίου των καὶ διὰ συμβάσεως ἀορίστου χρόνου, ὅτι προσέφερε τὰς ὑπηρεσίας της ἀνελλιπῶς μέχρι τῆς 10.2.1954, ὅτε ἀπελύθη ἀκόρως καὶ ἄνευ τῆς τηρήσεως τῶν νομίμων διατυπώσεων. Αἰτεῖται δὲ δι' αὐτῆς τὴν διαφορὰν μεταξὺ τῶν ἀποδοχῶν, ἃς ἐλάμβανεν ὡς ἐργάτρια καὶ ἐκείνων, ἃς θὰ ἐλάμβανεν ὡς ὑπάλληλος, βάσει τῶν ἐκάστοτε ἰσχυουσῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, τὰς ἀπὸ τῆς ἀκύρου ἀπολύσεως μέχρι τῆς συζητήσεως τῆς παρούσης ἀποδοχάς της καὶ ἐπικουρικῶς τὴν εἰς τοὺς ὑπαλλήλους χορηγουμένην ἀποζημίωσιν, δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ν. 2112. Ἐβεβαιώθημεν περὶ τῶν ἐξῆς: Ὅτι ἡ ἐνάγουσα προσελήφθη παρὰ τῶν ἐναγομένων, διατηρούντων ἐνταῦθα βαφεῖον καὶ καθαριστήριον, ὡς παραλήπτρια καὶ διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου. Ἡ ἐργασία της δὲ συνίστατο εἰς τὸ νὰ παραλαμβάνῃ τὰ πρὸς βαφὴν ἢ καθαρισμὸν φορέματα τῶν διαφόρων πελατῶν, πρὸς οὓς ἔδιδε σχετικὰς ἀποδείξεις παραλαβῆς, νὰ ἐπιστρέφῃ ταῦτα εἰς τοὺς ἰδίους πελάτας βεβαμμένα καὶ καθαρισμένα, λαμβάνουσα παρ' αὐτῶν τὸ εἰς δραχμὰς ἀντίτιμόν των, ἐκτελοῦσα οὕτω καὶ χρέη ταμίου, καὶ τέλος νὰ τηρῇ τὰ διάφορα βιβλία, ἤτοι τῶν ἀγορῶν, ἐσόδων κλπ. τῶν ἰδίων ἐναγομένων. Ἡ ἐργασία της αὐτὴ προφανῶς δὲν ἦτο σωματικὴ κατὰ κύριον χαρακτῆρα, ἀλλὰ τοὐναντίον πνευματικὴ τοιαύτη, ἐφ' ὅσον, καθ' ἃ προεξετέθη, ἤρχετο εἰς ἐπαφὴν μὲ τὴν πελατείαν τῶν ἐναγομένων, διεπραγματεύετο μετ' αὐτῆς διὰ τὴν ἐκτελεσθησομένην ἐργασίαν, προέβαινεν εἰς τὸν καθορισμὸν τῆς τιμῆς τῆς ὡς ἄνω ἐργασίας καὶ γενικῶς εἶχεν ἐπιτραπῆ εἰς αὐτὴν ἐν περιθωρίῳ πρωτοβουλίας (*Κοποδίστρια*, Ἐργ. Δίκαιον § 299, συγκεντρ. νομ. εἰς ΕΕΔ 12, σ. 385). Τὸ ὅτι δὲ ἀπησχολεῖτο παρέργως καὶ εἰς ἀριθμησιν καὶ εἰς τὴν προπαρασκευὴν τῶν πρὸς καθαρισμὸν ἢ βαφὴν παραλαμβανομένων ἐνδυμασιῶν τοῦτο κατ' οὐδὲν μεταβάλλει τὴν ἰδιότητα ταύτης ἀπὸ ὑπαλλήλου εἰς ἐργάτριαν, ἐφ' ὅσον ἐπρόκειτο περὶ ἐντελῶς συμπτωματικῆς ἀπασχολήσεως, ἥτις ἐξετελεῖτο παρ' αὐτῆς ἐπ' εὐκαιρίᾳ καὶ ἐπικουρικῶς. Ἐβεβαιώθη δὲ ὅτι αὐτὴ ἀπελύθη ἀκύρως, λόγῳ μὴ πλήρους καταβολῆς τῆς νομίμου ἀποζημιώσεώς της. Ἐβεβαιώθημεν οὐχ ἧττον, ὅτι οἱ ἐναγόμενοι, οἵτινες διατηροῦσιν ἐν μικρὸν ἐργαστήριον (βαφεῖον καὶ καθαριστήριον), κατὰ τὴν πρόσληψιν τῆς ἐναγούσης (1947), ὡδοιπόρουν τότε ἀνηλίκου, ἀπέβλεψαν εἰς τὸ ὅτι ἡ παρεχομένη παρ' αὐτῆς ἐργασία θὰ ἦτο μᾶλλον ἡ τῆς ἐργατρίας, διὰ τὸν λόγον ἀκριβῶς αὐτὸν καὶ συνωμολόγησαν μετ' αὐτῆς μισθὸν ἐργατρίας, τὸν ὁποῖον καὶ τῇ κατέβαλλον κατὰ ἑβδομαδιαῖα διαστήματα καὶ ὄχι κατὰ μῆνα. Ἡ τοιαύτη συμπεριφορὰ τῶν ἐναγομένων, καθ' ἃ προέκυψεν ἰδίως ἐκ τῶν ἐξηγήσεων τούτων, ὤφειλετο εἰς τὴν ἐσφαλμένην ἢ πεπλανημένην ἀντίληψιν των ὅτι ἡ ἐνάγουσα ἔφερε τὴν ἰ-

διότητα τῆς ἐργατρίας, δι' ὃ καὶ τὴν ἐμισθοδότουν ἐπὶ τόσα ἔτη μὲ ἀποδοχὰς ἐργατρίας, τὰς ὁποίας μάλιστα καὶ τῆς κατέβαλλον καθ' ἑκάστην ἑβδομάδα, τοσοῦτῳ μᾶλλον καθ' ὅσον τὰ διακριτικὰ ὅρια μεταξὺ ἐργάτου καὶ ὑπαλλήλου εἰς ὡρισμένους κλάδους ἐπιχειρήσεων, οἷα καὶ ἡ προκειμένη, εἶναι δυσδιάκριτα καὶ ἐξαρτῶνται ἐκ διαφόρων πραγματικῶν περιστατικῶν, τὰ ὁποῖα εἶναι δυσχερὲς νὰ γνωρίζῃ εἷς ἕκαστος ἐργοδότης καὶ δὴ τοῦ πνευματικοῦ ἐπιπέδου τῶν ἐναγομένων. Τοιούτων δεδομένων θὰ ἀντέκειτο εἰς τὴν καλὴν πίστιν, ἥτις πρέπει νὰ διέπῃ τὰς συναλλαγάς, ἡ μετὰ τόσα ἔτη καταδίκη τῶν ἐναγομένων ὅπως καταβάλωσι τῇ ἐναγούσῃ τὸ τεράστιον δι' αὐτοὺς ποσὸν τῶν 20.000.000 περίπου δραχμῶν διὰ διαφορὰς ἀποδοχῶν, ἃς ἔλαβεν ὡς ἐργάτρια, καὶ ἐκείνων, ἃς θὰ ἐλάμβανεν ὡς ὑπάλληλος. Διὰ τὸν λόγον δὲ τοῦτον εἶναι δεδικαιολογημένη καὶ ἡ καταβολὴ τῶν δραχ. 334.000 ὡς ἀποζημιώσεως αὐτῆς, λόγῳ ἀπολύσεώς της, εἰς τρόπον ὥστε ἡ καταβολὴ αὕτη νὰ μὴ καθιστᾷ καὶ τὴν ἀπόλυσίν της ἄκυρον καὶ δὴ μὲ τὰς συνεπείας τοῦ ν. 118/1945, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως. Κατὰ ταῦτα ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ δέον νὰ ἀπορριφθῇ ὡς ἀβάσιμος.

Παρατηρήσεις

I. Αἱ ἀνωτέρω ἀποφάσεις θίγουν τὸ ζήτημα τῆς ἀποδυναμώσεως τῆς ἀξιώσεως τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐπὶ μακρὸν χρόνον μὴ ἀσκήσεως αὐτῆς. Σκόπιμον κρίνομεν, ὅπως ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ἐκθέσωμεν γενικωτέρας τινὰς ἐπὶ τοῦ θέματος σκέψεις.

Ἔχει ἤδη παρατηρηθῇ καὶ ἐν αὐτῇ τῇ γενετείρᾳ τοῦ θεσμοῦ τῆς ἀποδυναμώσεως (Verwirkung) Γερμανίᾳ, ὅτι μόνη ἡ πάροδος τοῦ χρόνου δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συνεπιφέρῃ τὴν ἀπώλειαν τῆς ἀξιώσεως, ἐφ' ὅσον δὲν συνεπληρώθη ὁ χρόνος τῆς παραγραφῆς. Μέχρι τῆς συμπληρώσεως τοῦ χρόνου τούτου τῆς παραγραφῆς, διατηρεῖται ἡ ἀξίωσις, χωρὶς τοῦτο ν' ἀντιβαίνῃ εἰς τὴν καλὴν πίστιν (*Dersch*, Kommentar zum Betriebsrätegesetz, 5η ἔκδ., 1923, σελ. 191, *Richter*, Treuhänder der Arbeit, 2α ἔκδ., 1933, σελ. 46).

Ἐκ τοῦ ὅτι τις μετὰ μακρὰν ἀναμονὴν ἐνασκεῖ τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου παρεχομένην αὐτῷ ἀξίωσιν, οὐδόλως ἕπεται, ὅτι συμπεριφέρεται κατὰ τρόπον ἀντίθετον πρὸς τὰς ἀρχὰς τῆς καλῆς πίστεως. Οἱ περὶ παραγραφῆς κανόνες καθορίζουν τὰς συνεπείας τῆς παρόδου τοῦ χρόνου διὰ τὴν ἰσχὺν τῶν ἀξιώσεων.

Εἰς τοῦτο βεβαίως ἀντιπαρετηρήθη, ὅτι ἡ παραγραφὴ δὲν ἀποκλείει τὴν ἀποδυνάμωσιν, καθ' ὅσον ἡ πρώτη στηρίζεται μόνον ἐπὶ τοῦ γεγονότος τῆς παρόδου τοῦ χρόνου, ἐνῷ ἡ δευτέρα ἀπαιτεῖ καὶ ὕπαρξιν εἰδικῶν συνθηκῶν, αἵτινες ἐν τῇ συγκεκριμένῃ περιπτώσει προκαλοῦν τὴν ἀντίθεσιν πρὸς τὴν καλὴν πίστιν (*Siebert* ἐν Juristische Wochenschrift, 1934, σελ. 1830 - 1831 καὶ *Weder*, Verzicht und Verwirkung im Arbeitsrecht ἐν Arbeit und Recht, 1953, σελ. 218). Πλὴν ἡ ἀναγνώρισις τῆς ἀποδυναμώσεως ὑπὸ τοιαύτην ἔννοιαν, συντιθεμένην ἐκ δύο στοιχείων, ἀφ' ἑνὸς μὲν τῆς παρόδου τοῦ χρόνου, ἀφ' ἑτέρου δὲ τῆς ἀντιθέσεως πρὸς τὴν καλὴν πίστιν, παρίσταται ὅλως περιττή. Ἐὰν μὲν ὑφίσταται πάροδος ὡρισμένου χρόνου, τὰς συνεπείας καθορίζουν ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον οἱ περὶ παραγραφῆς κανόνες, χωρὶς ἡ πάροδος τοῦ χρόνου καθ' ἑαυτὴν νὰ δύναται νὰ θεωρηθῇ, ὅτι ἀντίκειται εἰς τὴν καλὴν πίστιν. Ἐὰν δέ, πρὸς τῇ παρόδῳ τοῦ χρόνου (μὴ ἐξικνουμένῃ μέχρι παραγραφῆς), ὑφίσταται ὡς ἐκ τῆς συνυπάρξεως καὶ εἰδικῶν συνθηκῶν λόγῳ τῆς ἀντιφατικῆς συμπεριφορᾶς τοῦ ἑτέρου τῶν μερῶν (venire contra factum proprium) καὶ ἀντίθεσις πρὸς τὴν καλὴν πίστιν, τότε ἐπέρχεται ἀπώλεια τῆς ἀξιώσεως, λόγῳ αὐτῆς ταύτης τῆς ἀντιθέσεως πρὸς τὴν καλὴν πίστιν, κατὰ τὰς εἰδικῶς παρ' ἡμῖν ρυθμιζούσας τὴν καταχρηστικὴν ἄσκησιν τοῦ δικαιώματος διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ., χωρὶς ν' ἀσκῇ οὐσιώδη τινὰ ἐπιρροὴν ἡ πάροδος τοῦ χρόνου. Ἐκ τῶν περὶ παραγραφῆς διατάξεων ἐξ ἀντιδιαστολῆς σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ καθυστέρησις τῆς ἐνασκήσεως τῆς ἀξιώσεως οὐδεμίαν ἐπιζήμιον συνέπειαν συνεπάγεται, ἐφ' ὅσον δὲν συνεπληρώθη ὁ χρόνος τῆς παραγραφῆς. Ἐξ ἄλλου δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ προσδιορισθῇ ἐπὶ πόσον μακρὸν χρόνον δέον νὰ σιωπήσῃ τις, ἵνα ἀπολέσῃ τὴν ἀξίωσίν του, ὁ δὲ τυχὸν προσδιορισμὸς τοῦ χρόνου ὑπὸ τοῦ δικαστοῦ, ἀναλόγως τῶν συνθηκῶν ἑκάστης συγκεκριμένης περιπτώσεως, θέλει ὁδηγήσει εἰς μεγάλης ἐκτάσεως ἀβεβαιότητα δικαίου.

Ἀναγκάζονται, ὡς ἐκ τούτου, νὰ δεχθοῦν οἱ ὀπαδοὶ τῆς θεωρίας τῆς ἀποδυναμώσεως, ὅτι ἡ ἀντίθεσις πρὸς τὴν καλὴν πίστιν δὲν συνίσταται εἰς μόνον τὸ γεγονός, ὅτι ἐπὶ μακρὸν χρόνον δὲν ἐνησκήθη ἡ ἀξίωσις, ἀλλ' ἀπαιτεῖται καὶ ἡ συνύπαρξις καὶ ἄλλων συνθηκῶν. Ἐν τοιαύτῃ ὅμως περιπτώσει εἶναι προτιμότερον νὰ γίνηται λόγος μόνον περὶ ἀντιθέσεως εἰς τὴν καλὴν πίστιν, χωρὶς νὰ εἶναι ἀνάγκη νὰ δημιουργηθῇ, ὡς ἰδιαιτέρα ἔννοια, ἡ ἀποδυνάμωσις τῆς ἀξιώσεως. (Πρβλ. ὑπὸ ἀνάλογον πνεῦμα *Δ. Σακελλαρόπουλον*, ἐν ΝοΒ 2, 26).

II. Ἐκτὸς ὅμως τῶν γενικωτέρων τούτων ἀντιρρήσεων κατὰ τῆς ἀναγορεύσεως τῆς ἀποδυναμώσεως ὡς ἰδιαιτέρου θεσμοῦ δικαίου, συντρέχουν εἰδικώτεροι λόγοι ἀποκλεισμοῦ ταύτης ἐκ τῆς σφαίρας τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, ἰδίᾳ ὡς πρὸς τὰς ἀξιώσεις τὰς πηγαζούσας ἐκ συλλογικῶν συμβάσεων (*).

α) Ἡ ἀποδυνάμωσις τῆς ἀξιώσεως ἀντίκειται εἰς τὴν ἄμεσον καὶ ἀναγκαστικὴν ἐνέργειαν τῶν κανόνων τῶν συλλογικῶν συμβάσεων καὶ γενικώτερον τῶν ἀναγκαστικοῦ δικαίου κανόνων τῶν λοιπῶν πηγῶν τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου. Αἱ ἐκ συλλογικῆς τινος συμβάσεως ἐργασίας ἀξιώσεις γεννῶνται, συντρεχουσῶν τῶν νομίμων προϋποθέσεων ἐφαρμογῆς τῆς συλλογικῆς συμβάσεως, ἄνευ συμφωνίας τινὸς τῶν μερῶν, τὰ ὁποῖα μάλιστα οὐδὲ δύνανται νὰ συμφωνήσουν ἀποκλίνοντας (δυσμενεστέρους διὰ τὸν μισθωτὸν) ὅρους (πρβλ. *Καποδίστρια*, Ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας, 1940, σελ. 249 ἑπ.). Ἐφ' ὅσον, ὅθεν,

(*) Ἀξιοσημείωτον εἶναι ὅτι ὁ νεώτερος Γερμανικὸς περὶ συλλογικῶν συμβάσεων νόμος (T.V.G.) τῆς 9 Ἀπριλίου 1949 (§ 4 IV) ρητῶς ἀποκλείει τὴν ἀποδυνάμωσιν τῶν ἐκ συλλογικῆς συμβάσεως ἀξιώσεων.

ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ ΕΚΔΙΚΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

ΘΕΜΑΤΑ ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ Ν. Γ'ΟΔ'

I

Κατάθεσις έγγράφων προτάσεων κατά την εργατικήν διαδικασίαν.

Αποτελεί δικαίωμα και ούχί αποκλειστικόν μέσον υποβολής των ισχυρισμών των διαδίκων προς το Δικαστήριον η κατά την εργατικήν διαδικασίαν κατάθεσις έγγράφων προτάσεων.—Άσκησις του δικαιώματος καταθέσεως προτάσεων μέχρι της επί διαφοράς συζητήσεως, εκτός άν ήθελε δοθή παρά του δικάζοντος προθεσμία πέραν του χρόνου εκείνου, ήτις όμως πρέπει να προηγήται εκ των πρακτικών.—Μη λήψις υπ' όψιν άλλως προτάσεων και εν αυταίς ισχυρισμών.

Απηχεί η άποψις της κατωτέρω δημοσιευομένης νεωτέρας αποφάσεως του Πρωτοδικείου Αθηνών, ως εφετείου, την σταθερώς εν τη νομολογία εφαρμοζομένην, ότι κατά την εργατικήν διαδικασίαν δεν είναι υποχρεωτική η κατάθεσις έγγράφων προτάσεων, ώστε εκ της μη καταθέσεως να λογιασθή ο διάδικος, ως κατά την Πολιτ. Δικονομίαν, ως ερήμην δικαζόμενος (βλέπε σχετικώς νομολογίαν εν ΕΕΔ 11, 483, ΕΕΔ 12, 937, πρβλ. όμως

εις τον μισθωτόν παρέχεται ή άξίωσις άνευ οιασδήποτε συμπράξεώς του, πώς είναι δυνατόν διά την δυνατότητα ενασκήσεως της άξιώσεώς του εκ του εύθύς αμέσως να λαμβάνηται υπ' όψιν ή σύμπραξίς του—έστω και υπό την μορφήν της μη αντιφατικής συμπεριφοράς; (πρβλ. *Joachim*, Die Einrede der Arglist gegenüber Tarifansprüchen, εν Recht der Arbeit, 1954, σελ. 6). Εάν δεν επιτρέπηται η παραίτησις του μισθωτού εκ της άξιώσεώς του και δεν λαμβάνηται υπ' όψιν ή παρά τούτου εκφρασθείσα σχετική βούλησίς του, ούδ' οιαδήποτε άλλη συμπεριφορά του μισθωτού, συνδεομένη επίσης με την βούλησίν του, δύναται να οδηγήση εις απώλειαν της άξιώσεώς του.

β) Ο μισθωτός, διαρκούσης της σχέσεως εργασίας, τελεί εις κατάστασιν εξαναγκασμού, ή οποία τον εμποδίζει να ενασκήση τας άξιώσεις του. Δεν τολμά να προσφύγη εις το δικαστήριον, διότι κινδυνεύει ν' απολέση την θέσιν του. Συνεπώς δεν είναι δυνατόν να θεωρηθή, ότι υφίσταται αντίφασις μεταξύ προγενεστέρας και παρούσης διαγωγής, εφ' όσον η προγενεστέρα διαγωγή του προεκλήθη εκ της οικονομικής πιέσεως του εργοδότου. Την θεωρίαν ταύτην της πιέσεως (Drucktheorie) ανέπτυξεν κατ' εξοχήν η νομολογία του Γερμανικού Εργατικού Ακυρωτικού (πρβλ. *Staudinger - Nipperdey*, Komm. zum B.G.B. 10η έκδ. Vorb § 611, αριθ. 541a, *Mans*, Das Arbeitsverhältnis, 1948, σελ. 258).

γ) Δεν πρέπει να παροράται, ότι και ο εργοδότης, μη καταβάλλων τας νομίμους αποδοχάς εις τον μισθωτόν, επιδεικνύει και ούτος διαγωγήν αντικειμένην εις την καλήν πίστιν, διότι δεν παραβαίνει μόνον τας συμβατικάς του υποχρεώσεις, αλλά και τας υποχρεώσεις του έναντι της επαγγελματικής του οργανώσεως κατά τον παρ' ημίν νόμον περί συλλογικών συμβάσεων εργασίας και τας έναντι του Κράτους, διαπράττων άμα και ποινικόν αδίκημα (ά.ν. 690/1945, άρθρ. 16 ά.ν. 547/1937). Δεδομένου δε ότι είναι αυτεπάγγελτος η δίωξις της παραβάσεως αμφοτέρων των νόμων τούτων, παραγραφομένης της ποινικής αγωγής μετά πενταετίαν (Α.Π. 77/1953, ΕΕΔ 12, 725), θά εδημιουργείτο το άτοπον να διώκηται ποινικώς ο παραβάτης εντός της πενταετίας, ενώ από αστικής πλευράς θά είχη αποδυναμωθή ή άξίωσις. Δεν δύναται λοιπόν ο εργοδότης, επικαλούμενος την επί μακρόν χρόνον σιωπήν του μισθωτού, ν' αποσείση τας συνεπείας εκ της παραβάσεως και παρ' αυτού των αρχών της καλής πίστεως (πρβλ. *Hennicke*, Die Tarifordnung, 1936 σελ. 137).

δ) Εις το θέμα της άξιώσεως εκ συλλογικής τινος συμβάσεως ή έτέρου αναγκαστικού κανόνος εργατικού δικαίου και της αποδυναμώσεως ύφίσταται σύγκρουσις, αφ' ενός μεν μεταξύ συλλογικού και δημοσίου εν γένει συμφέροντος και αφ' έτέρου ατομικού συμφέροντος του δανειστού. Το συλλογικόν και δημόσιον συμφέρον απαιτεί εκ λόγων συνδικαλιστικών και κοινωνικής πολιτικής την οπωσδήποτε πραγμάτωσιν της άξιώσεως, ενώ ή αρχή της καλής πίστεως, αποβλέπουσα εν τη συγκεκριμένη περιπτώσει εις το ατομικόν συμφέρον του δανειστού, οδηγεί εις την απώλειαν της άξιώσεως. Η αναγνωριζομένη προτεραιότης και υπερέχουσα θέσις του συλλογικού και δημοσίου συμφέροντος επιβάλλει τον παραγκωνισμόν της αποδυναμώσεως της άξιώσεως, εξυπηρετούσης κατά κύριον λόγον το ατομικόν συμφέρον. (Ούτω *Joachim*, ενθ. άνωτ. σελ. 8, και γενικώτερον περί του προβλήματος της συγκρούσεως μεταξύ υπερεχόντος δημοσίου συμφέροντος και αρχών καλής πίστεως, *Soergel*, B.G.B. § 242 Anm. A II 5).

ε) Αί υφιστάμεναι κατά κανόνα βραχυπρόθεσμοι παραγραφαί και αποκλειστικαί προθεσμίαι ενασκήσεως των εργατικού δικαίου άξιώσεων, αφ' ενός, και το δυσδιάκριτον εν τη πράξει της διαφοράς μεταξύ σιωπηράς παραιτήσεως εκ της άξιώσεως και αποδυναμώσεως, αφ' έτέρου, εμφανίζουν τον θεσμόν της αποδυναμώσεως ως στερούμενον πρακτικής αξίας. (Πρβλ. μελέτην μας εν ΕΕΔ 10, 200).

Εξ όλων των ανωτέρω λόγων νομίζομεν, ότι εν τω εργατικώ δικαίω δεν είναι πρόσφορον το έδαφος ευδοκιμήσεως της αποδυναμώσεως των άξιώσεων, ως ιδιαιτέρου θεσμού ή ως υποδιαιρέσεως του εν άρθρ. 281 Α.Κ. διατυπουμένου γενικού κανόνος της απαγορεύσεως της κατα-χρηστικής ασκήσεως των δικαιωμάτων.

Βασ. Πουτ. Βασιλείου, Δικηγόρος

Γ. Ράμμος, ΕΕΔ 11, 345 έπ.).

Ὡς πρὸς τὸν χρόνον ὑποβολῆς τῶν προτάσεων τὸ Πρωτοδικεῖον σύμφωνον ἔχει γνώμην πρὸς τὴν τῆς Πρωτοδικείου Κατερίνης 307/1952 (εἰσηγητὴς *Χ. Κοντογεώργος*, ΕΕΔ 11, 483).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 2386/1954

Διαδικασία Ν. ΓΞΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Σ. Διαμαντάκος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Παπαθανασίου, Ν. Κριθαρᾶς

Ἐκ τοῦ ἄρθρου 13 ν. ΓΞΟΔ', καθ' ὃ κατὰ τὴν ἐν τῷ νόμῳ τούτῳ διαγραφομένην διαδικασίαν οἱ διάδικοι καταθέτουσιν ἐγγράφους προτάσεις, περιεχούσας ἅπαντας τοὺς ἰσχυρισμούς των, ἀλλὰ καὶ ὁ Γραμματεὺς ὑποχρεοῦται ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν τοῦ Δικαστοῦ νὰ τηρῇ λεπτομερῆ πρακτικά, περιλαμβάνοντα τοὺς ἰσχυρισμοὺς καὶ τὰς δηλώσεις τῶν διαδίκων, συνάγεται σαφῶς, ὅτι ἡ κατὰ τὴν ἐν τῷ νόμῳ διαδικασίαν κατάθεσις προτάσεων ἀποτελεῖ ἁπλῶς δικαίωμα τῶν παρόντων ἐν τῇ δίκῃ διαδίκων καὶ οὐχὶ ἀποκλειστικὸν μέσον ὑποβολῆς τῶν ἰσχυρισμῶν τῶν διαδίκων ἐκείνων πρὸς τὸ Δικαστήριον. Ἀντίθετος ἐκδοχὴ οὐ μόνον θὰ ἀπέβιδεν εἰς τὸν νομοθέτην πρόθεσιν περιορισμοῦ τῆς περὶ ἧς πρόκειται διαδικασίας ἐντὸς τῶν πλαισίων τῆς αὐστηρᾶς τυπικότητος τῆς συνήθους διὰ τὰς πολιτικὰς δίκας διαδικασίας, πρόθεσιν δηλονότι ἀποκλειομένην ἐξ αὐτῆς τῆς θεσπίσεως τῆς διαδικασίας ταύτης, ἀλλὰ καὶ θὰ ἦγεν εἰς τὸ νὰ καταστῇ μάταιος ὁ διὰ τῆς, ἀσχέτως πρὸς τὴν κατάθεσιν προτάσεων, καθυποχρεώσεως τοῦ Γραμματέως εἰς τήρησιν λεπτομερῶν πρακτικῶν ἐπιδιωκόμενος σκοπὸς τοῦ νόμου τούτου, ὁ προφανῶς ἀποβλέπων εἰς τὴν καὶ μέσῳ τῶν πρακτικῶν ἀπόδειξιν τῶν ὑποβεβλημένων ἐπὶ τῆς διαφορᾶς ἰσχυρισμῶν. (Βλέπε ΕΕΔ 11, σελ. 373 καὶ 483). Ἐξ ἄλλου τὸ ἐπὶ τὴν κατάθεσιν προτάσεων δικαίωμα τῶν διαδίκων δέον νὰ ἀσκῆται μέχρι τῆς ἐπὶ τῆς διαφορᾶς συζητήσεως, ἐπὶ τῷ τέλει ἀποκλεισμοῦ τῆς διατυπώσεως ἰσχυρισμῶν μὴ καθυποβληθέντων ἐν αὐτῇ, ἐκτὸς ἐὰν ἤθελε δοθῇ παρὰ τοῦ δικάζοντος προθεσμία πέραν τοῦ χρόνου ἐκείνου, ἥτις ὅμως θὰ πρέπει νὰ προκύπτῃ ἐκ τῶν πρακτικῶν, ὡς ἐγγράφου, ἀποτελοῦντος τὴν ἀπόδειξιν τῶν κατὰ τὴν συζήτησιν ἐν σχέσει πρὸς τὴν δίκην γενομένων. Ὅθεν, ἐφ' ὅσον δὲν προκύπτει ἐκ τῶν προσαγομένων πρακτικῶν, ὅτι ἡ ἐκκαλοῦσα ἠτήσατο καὶ ἔλαβε παρὰ τοῦ δικάζοντος προθεσμίαν οἱανδήποτε πρὸς κατάθεσιν προτάσεων περὶ τῶν ἐπὶ τῆς διαφορᾶς ἰσχυρισμῶν της, ὁ τρίτος λόγος ἐφέσεως, καθ' ὃν ἠμαρτημένως δὲν ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν αἱ μετὰ τὴν ἐκπνοὴν τῆς προθεσμίας ὑποβληθεῖσαι προτάσεις, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι ἄνευ ἐπικλήσεως συμφέροντος προβάλλεται, ἐφ' ὅσον ἡ ἐκκαλοῦσα δὲν διατείνεται ἐν αὐτῇ, ὅτι οἱ ἰσχυρισμοί, οἵτινες ἔμελλον νὰ διατυπωθῶσιν ἐν ταῖς προτάσεσιν, ἦσαν οὐσιώδεις καὶ ἄσχετοι πρὸς τοὺς διατυπωθέντας καὶ καταχωριοθέντας εἰς τὰ πρακτικά, ἐλέγχεται ἀπορριπτέος.

II

Ἔφεσις κατὰ προδικαστικῆς ἀποφάσεως ἐκδοθείσης κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν.

Ἔφεσις, κατὰ τὴν Πολιτ. Δικονομίαν, κατὰ προδικαστικῶν ἀποφάσεων.—Εἰδικὴ ἐργατικὴ διαδικασία.—Ἀπαράδεκτον ἐφέσεως κατὰ προδικαστικῆς ἀποφάσεως ἐκδοθείσης κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν.—Οἰκονομία καὶ πνεῦμα ἐργατικῆς διαδικασίας.—Ταχὺς τερματισμὸς τῶν δικῶν.

Ἀπῆχει ἡ ἄποψις τῆς κατωτέρω δημοσιευομένης ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν τὴν ὀρθῶς κρατοῦσαν ἐν τῇ νομολογίᾳ γνώμην, ὅτι κατὰ προδικαστικὰς ἀποφάσεων, ἐκδιδομένων κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν, δὲν ἐπιτρέπεται ἔφεσις, ὡς σαφῶς προκύπτει τοῦτο ἐκ τῆς ὅλης οἰκονομίας τοῦ ἐργατικοῦ δικονομικοῦ νόμου (βλέπε καὶ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1871/1944, εἰσηγητὴς *Χ. Παναγιωτόπουλος*, ΕΕΔ 4, 54), ὁμοία δὲ ἄποψις ἐκράτει καὶ πρὸ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἰσχύοντος ἤδη ν. 765/1943 περὶ ἐφέσεως κατὰ τῶν κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν ὑπὸ τοῦ Εἰρηνοδικείου ἐκδιδομένων ἀποφάσεων.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1666/1954

Διαδικασία Ν. ΓΞΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Χ. Βασιλείου**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Καρύδης, Ι. Παπαδίας

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 181 τῆς Πολ. Δικ., ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 12 τοῦ ν. 880/1946, ἔφεσις συγχωρεῖται μόνον κατὰ τῶν ὁριστικῶν ἀποφάσεων, αἱ δὲ προεκδοθεῖσαι μὴ ὁριστικαὶ ἀποφάσεις συνεκκαλοῦνται, ἐξαιρουμένης τῆς περιπτώσεως τοῦ ἄρθρ. 183 ἐδ. 3 μετὰ τῆς ὁριστικῆς ἀποφάσεως. Ἔφεσις κατὰ τοιούτων ἀποφάσεων, γενομένη πρὸ τῆς ὁριστικῆς, στερεῖται ἀνασταλτικῆς δυνάμεως καὶ ἀπορρίπτεται ὡς ἀπαράδεκτος καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος.

Ἐξ ἄλλου, ὁρίζοντος ἐτέρωθεν μὲν τοῦ ἄρθρ. 16 τοῦ ν. ΓΞΟΔ' ὅτι ἐπιτρέπεται ἔφεσις κατὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ δικάσαντος Πρωτοδίκου, ἄνευ περαιτέρω προσδιορισμοῦ τῶν περὶ τούτου ἀποφάσεων, ἐτέρωθεν δὲ τοῦ ἄρθρ. 20 τοῦ αὐτοῦ ν. ΓΞΟΔ' ὅτι κατὰ τὰ λοιπὰ ἰσχύουσιν αἱ κοιναὶ δικονομικαὶ διατάξεις, ἐφ' ὅσον δὲν προσκρούουσιν εἰς τὸν νόμον τοῦτον καὶ δύνανται νὰ συναρμολογηθῶσι πρὸς τὴν ὅλην οἰκονομίαν καὶ τὸ πνεῦμα τῆς διαδικασίας αὐτοῦ, παρέπεται ὅτι καὶ ἐν τῇ προκειμένῃ διαδικασίᾳ ἡ ἄσκησις ἐφέσεως κατὰ μὴ ὁριστικῆς ἀποφάσεως, ἐκδοθείσης ὑπὸ τοῦ δικάσαντος Πρωτοδίκου, εἶναι ἀνεπίτρεπτος καὶ ἀπορρίπτεται ὡς ἀπαράδεκτος καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος, ἅτε μὴ συνάδουσα πρὸς τὴν ὅλην οἰκονομίαν καὶ τὸ πνεῦμα τῆς τηρουμένης διαδικασίας, ἀποσκοπούσης εἰς τὸν ταχὺν τερματισμὸν τῆς ὑποθέσεως, μὴ δυναμένου νὰ ἐπιτευχθῇ, ἐὰν ἐπετρέπετο τὸ μὴ ἐπιτρεπόμενον οὐδὲ εἰς τὰς ἄλλας ὑποθέσεις ἐνδίκων μέσων τῆς ἐφέσεως κατὰ μὴ ὁριστικῶν ἀποφάσεων. Ὅθεν ἐν προκειμένῳ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἔφεσις, ὡς στρεφομένη κατὰ τῆς κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΞΟΔ' ἐκδοθείσης ἀποφάσεως, δι' ἧς ἀνεβλήθη, κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 172 τῆς Πολ. Δικ., ἡ συζήτησις τῆς ὑ-

ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΚΑΙΟΥ ΚΑΙ ΓΝΩΜΑΙ

ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΕΚΤΕΛΕΣΕΩΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ ΜΕΤ' ΑΣΚΗΣΙΝ ΑΝΑΙΡΕΣΕΩΣ

Ἀνίσχυρον τοῦ διὰ τοῦ ν. 3744/1929 κυρωθέντος ν.δ. 17/20 Σεπτεμβρίου 1926.

Ὑπὸ τοῦ κ. *Κωνστ. Π. Μαγγιορήκου*, Δικηγόρου

Ἐρωτᾶται ἂν σήμερον εἶναι δυνατὴ ἡ ἀνασταλὴ ἐκτελέσεως τελεσιδίκου ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου, δικάσαντος ὡς ἐφετείου, κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΨΟΔ', μετ' ἄσκησιν ἀναιρέσεως, κατὰ τὸ ἄνω ἀπὸ 17/20.9.1926 νομοθετικὸν διάταγμα.

Τὸ ζήτημα τοῦτο ἔχει μεγίστην πρακτικὴν σημασίαν, αἱ ἐκδοθεῖσαι δὲ μέχρι τοῦδε προεδρικαὶ ἀποφάσεις οὐ μόνον δὲν ἔδωσαν τὴν λύσιν εἰς τὸ ἄνω ἐρώτημα, ἀλλὰ τοὐναντίον ἀντιφάσκουσαι προεκάλεσαν σάλον, ὅστις ἐπιβάλλεται νὰ τερματισθῇ τὸ ταχύτερον διὰ τῆς νομοθετικῆς ὁδοῦ, ὡς λίαν ὀρθῶς παρατηρεῖ ἡ ΕΕΔ, τόμ. 12, σελ. 843.

Ἐπὶ τοῦ λίαν ἐνδιαφέροντος νομικοῦ τούτου ζητήματος, τοῦ ἔχοντος, ὡς προελέχθη, μεγίστην πρακτικὴν σημασίαν, ἔχομεν τὴν γνώμην, ὅτι τοιαύτη ἀνασταλὴ τυγχάνει σήμερον ἀδύνατος διὰ τοὺς κάτωθι λόγους:

1. Δυνάμει τοῦ ν. 3259 τῆς 5/9 Ἰανουαρίου 1925 «περὶ τροποποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως κλπ.» (Φ.Ε.Κ. τ. Α' ἀριθ. 4), ὁ Εἰρηνοδίκης ἐτύγχανεν ἁρμόδιος πρὸς ἐκδίκασιν τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν, *ἀσχέτως ποσοῦ καὶ ἀνεκκλήτως*.

Τοιουτοτρόπως, ὡς ἀναγράφεται καὶ εἰς τὴν εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν τοῦ ν. 3744/4.1.1929, ὅστις ἐκύρωσε τὸ ἀπὸ 17/20 Σεπτεμβρίου 1926 ν.δ., περὶ οὗ κατωτέρω (πρβλ. *Μουσούρη*, Συλλογὴ Νόμων καὶ Διαταγμάτων σ. 54), ἐσυνέβη νὰ δικασθοῦν ὑπὸ τοῦ Εἰρηνοδίκου ἀνεκκλήτως ὑποθέσεις, ἐχουσαι ἀντικείμενον ἀξίας ἄνω τῶν 10.000 δραχμῶν. Συνεπείᾳ παραστάσεων τῶν διαδίκων, παραπονουμένων ὅτι ἠδικοῦντο ἀνεπανορθώτως ὑπὸ ἀποφάσεων Εἰρηνοδικῶν, ἐξεδόθη τὸ ἀπὸ 17/20 Σεπτεμβρίου 1926 ν.δ., δι' οὗ ἀνεστάλη ἡ ἐκτέλεσις τοιούτων ἀποφάσεων, ἐφ' ὅσον προσεβλήθησαν δι' ἀναιρέσεως καὶ ἐφ' ὅσον τὸ ἐπιδικασθὲν ποσὸν ὑπερέβαινε τὰς 10.000 δραχμάς».

2. Πράγματι εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 319 τεῦχ. Α' Φ.Ε.Κ. (20.9.1926) ἐδημοσιεύθη τὸ ἀπὸ 17/20.9.1926 ν.δ. «περὶ ἀναστολῆς τῆς ἐκτελέσεως τῶν κατὰ τὸν ν. ΓΨΟΔ' ἐκδιδομένων ἀποφάσεων», τοῦ ὁποίου ἡ ἰσχὺς ἤρξατο ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του (20.9.1926).

Διὰ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ νομοθετικοῦ τούτου δ/τος ὡρίσθη, ὅτι ἡ ἐκτέλεσις τῶν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ν. ΓΨΟΔ' *ἀνεκκλήτως ἀπηγγελμένων ἀποφάσεων*, καθ' ἃς ἠσκήθη τὸ ἔνδικον μέσον τῆς ἀναιρέσεως, κατὰ τὸ ἄρθρ. 17 § 2 τοῦ εἰρημένου νόμου, δύναται νὰ ἀνασταλῇ ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῶν Πρωτοδικῶν, κατὰ τὸ ἄρθρον 634 Πολ. Δικ., μέχρι τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἐπὶ ἀναλόγῳ ἐγγυήσει τοῦ αἰτοῦντος, *ἐφ' ὅσον τὸ διὰ τῆς ἀποφάσεως ἐπιδικασθὲν ποσὸν ὑπερβαίνει τὴν ποσότητα τῶν 10.000 δραχμῶν*.

Περαιτέρω ἐν ἄρθρ. 2 ὁρίζεται, ὅτι ἡ διάταξις αὕτη ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ τῶν *πρὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ ἐκδοθεισῶν ἀποφάσεων καὶ ἐπιβληθεισῶν κατασχέσεων*. Τοῦτο ἔχει ἰδιαιτέραν σημασίαν, ὡς κατωτέρω θέλομεν ἀναπτύξει.

3. Δυνάμει τοῦ ἀπὸ 10/13 Σεπτεμβρίου 1926 ν.δ. (Φ.Ε.Κ. τ. Α' 301) περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀπὸ 1/14.8.1920 β.δ. περὶ κωδικοποιήσεως εἰς ἓν ἐνιαῖον κείμενον τῶν διατάξεων τοῦ ν. ΓΨΟΔ' «περὶ ἐκδικάσεως τῶν μεταξὺ ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν διαφορῶν κλπ.», ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐτροποποιήθη τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ἀπὸ 1/14.8.1920 β.δ., ὡς τοῦτο εἶχε τροποποιηθῇ διὰ τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ μνημονευθέντος ἀνωτέρω ν. 3259, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀντικατεστάθη τὸ ἄρθρ. 17 τοῦ ν. ΓΨΟΔ'.

Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω, ἀφ' ἑνὸς μὲν περιωρίσθη τὰ δικαίωμα τοῦ Εἰρηνοδίκου, μὴ δυναμένου πλέον ἐφ' ἑξῆς νὰ δικάζῃ ἐργατικὰς ὑποθέσεις, τῶν ὁποίων τὸ ἀντικείμενον ἦτο ἀνώτερον τῶν 10.000 δραχμῶν, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὸ πρῶτον ὡρίσθη, ὅτι αἱ ἀποφάσεις αὐτοῦ ὑπόκεινται εἰς τὸ ἔνδικον μέσον τῆς ἐφέσεως, ἐφ' ὅσον αὗται ἐπεδίκαζον ποσὸν μεῖζον τῶν 5.000 δραχμῶν, ἐκδικαζομένης τῆς ἐφέσεως παρὰ τοῦ ἁρμοδίου Προέδρου τοῦ Πρωτοδικείου, εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ ὁποίου ὑπῆγετο ὁ δικάσας Εἰρηνοδίκης.

Αἴτησις ἀναιρέσεως κατ' ἀποφάσεων ἐκδοθεισῶν κατὰ τὴν ἄνω διαδικασίαν ἐπειρέπετο *μόνον ἐὰν αὗται ἐξεδόθησαν ἐπὶ ὑποθέσεων μὴ ὑπαγομένων εἰς τὴν διαδικασίαν ταύτην καὶ μόνον διὰ τὸν λόγον τοῦτον*.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ ἄνω δ/τος ἤρξατο ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως (13.9.1926).

4. Οὐδεμία δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἀντίρρησις, ὅτι μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ ἄνω ἀπὸ 10/13 Σεπτεμβρίου 1926 ν.δ., ὅπερ ἐκυρώθη ὑπὸ τοῦ ν.δ. τῆς 13.11.1927, ὁ Εἰρηνοδίκης ἐστερήθη τοῦ δικαιώματος νὰ δικάζῃ ἐργατικὰς ὑποθέσεις διὰ ποσὸν μεῖζον τῶν 10.000 δραχμῶν.

Συνεπῶς, ὅτε ἐδημοσιεύθη τὸ ν.δ. τῆς 17/20 1920 Σ/βρίου 1926, περὶ τοῦ ὁποίου πρόκειται, δὲν ὑπῆρχον πλέον ἀνεκκλήτως ἀπαγγελλόμεναι ἀποφάσεις κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΨΟΔ', ἐπιδικάζουσαι ἄνω τῶν 10.000 δραχ.

5. Προβάλλει ὅμως ἡ ἀπορία διὰ τίνα λόγον ἐδημοσιεύθη τὸ ἄνω ν. δ/γμα. Τὴν λύσιν νομίζομεν ὅτι δίδει ἡ ἀνωτέρω μνημονευθεῖσα εἰ-

---

ποθέσεως μέχρις ἐκδόσεως τελεσιδίκου ἀποφάσεως ἐπὶ τῶν ἐκατέρωθεν ὁσκηθεισῶν μηνύσεων, τουτέστι κατὰ προπαρασκευαστικῆς ἀποφάσεως, διευκολυνούσης ἁπλῶς τὴν ἔρευναν τῆς διαφορᾶς, χωρὶς νὰ θίγῃ τὴν οὐσίαν ἢ νὰ προδικάζῃ αὐτήν, εἶναι ἀπαράδεκτος καὶ δέον νὰ ἀπορριφθῇ ἄνευ περαιτέρω ἐρεύνης.

σην. ἐκθεσις τοῦ κυρώσαντος τὸ Νομοθ. τοῦτο Δ/γμα ν. 3744/1929. Διεπιστώθη δηλονότι, ὅτι ἀποφάσεις ἀπαγγελθεῖσαι ἀνεκκλήτως ὑπὸ Εἰρηνοδικῶν διὰ σοβαρὰ χρηματικὰ ποσὰ εἶχον ἀδικήσει ἀνεπανορθώτως τοὺς ἡττηθέντας διαδίκους, οἵτινες κατόπιν τούτου παρεπονέθησαν καὶ τὰ παράπονα αὐτῶν ἀπεδείχθησαν βάσιμα.

Ἔσπευσε λοιπὸν ὁ Νομοθέτης, ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ ἐξουδετερώσῃ διὰ τὸ μέλλον τὸν τοιοῦτον κίνδυνον, ἀφ' ἑτέρου δὲ ***νὰ ἐπανορθώσῃ κατὰ τὸ δυνατὸν τὴν προσγενομένην ζημίαν***.

Εἰς τὸν πρῶτον σκοπὸν ἀνταποκρίνεται τὸ ἀπὸ 10/13.9.1926 ν.δ., τὸ ὁποῖον, ὡς προελέχθη, ἐστέρησε τὸν Εἰρηνοδίκην τοῦ δικαιώματος νὰ δικάζῃ ἐργατικὰς ὑποθέσεις ἄνω τῶν 10.000 δραχμῶν, τὸ πρῶτον δὲ ὡρίσθη δι' αὐτοῦ, ὅτι αἱ ἀποφάσεις του ὑπόκεινται εἰς ἔφεσιν, ἐφ' ὅσον τὸ ἐπιδικαζόμενον ποσὸν ἦτο ἄνω τῶν 5.000 δραχμῶν.

Εἰς τὸν δεύτερον σκοπὸν ἀνταποκρίνεται τὸ ὑπὸ κρίσιν, ἀπὸ 17/20.9.1926 ν.δ., διὰ τοῦ ὁποίου ἐχορηγήθη τὸ δικαίωμα τῆς ἀναστολῆς, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, ***μόνον*** διὰ τὰς μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ν.δ. 10/13.9.1926 ***ἀπηγγελμένας*** ἀνεκκλήτως ἀποφάσεις διὰ ποσὸν ἀνώτερον τῶν 10 000 δραχμῶν.

Ἔφθασε μάλιστα ὁ Νομοθέτης μέχρι τοῦ σημείου, ὡς προελέχθη, νὰ ὁρίσῃ, ὅτι ἡ περὶ ἀναστολῆς διάταξις ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ τῶν πρὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ ἐκδοθεισῶν ἀποφάσεων καὶ ἐπιβληθεισῶν κατασχέσεων. Ἀσφαλῶς δὲ ὁ Νομοθέτης τοῦ ἄνω Δ/τος, ὅστις προφανῶς εἶναι ὁ ἴδιος, ὅστις ἐνομοθέτησε καὶ τὸ ἀπὸ 10/13.9.1926 τοιοῦτον, δὲν ἐχρησιμοποίησε τυχαίως τὴν φράσιν «***ἀνεκκλήτως ἀπηγγελμένων (ἤδη) ἀποφάσεων***», ἀλλὰ σκοπίμως, διότι ἐγνώριζεν, ὅτι μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ ἄνω ἀπὸ 10/13.9/1926 ν.δ. δὲν ἦτο δυνατὴ ἡ ἔκδοσις ἀποφάσεων ἀνεκκλήτως διὰ ποσὸν ἀνώτερον τῶν 10.000 δραχμῶν.

Πρέπει ἄρα νὰ δεχθῶμεν, ὅτι τὸ ν.δ. 17.20.9.1926 προσεπάθησε, τρόπον τινὰ ἐκ τῶν ἐνόντων, ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ προλάβῃ ἕνα κίνδυνον, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ περισώσῃ ὅ,τι ἦτο δυνατὸν νὰ περισωθῇ καὶ ὅτι ἡ ἐφαρμογή του προωρίζετο καὶ περιωρίζετο διὰ τὰς πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ν.δ. 10/13.9.1926 παλαιοτέρας ἀποφάσεις τοῦ Εἰρηνοδίκου, ὅτε οὗτος ἐδίκαζεν ἀνεκκλήτως καὶ ἀσχέτως ποσοῦ.

6. Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω συνάγεται σαφῶς τὸ συμπέρασμα, ὅτι ἡ ὑπὸ τὴν ἐκλείψασαν πλέον προϋπόθεσιν ἐκείνην θεσπισθεῖσα ἀνωτέρω διάταξις περὶ ἀναστολῆς κλπ. δὲν δύναται ἤδη νὰ θεωρηθῇ ἰσχύουσα ἐπὶ τῶν ἐν τῇ διαδικασίᾳ τοῦ ν. Γ'ΘΟΔ' τελεσιδίκων ἀποφάσεων, ἀλλὰ τοὐναντίον πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς καταργηθεῖσα, καθ' ὃ κατεστάσα ἄνευ ἀντικειμένου, μετὰ τὴν κατάργησιν τῶν διατάξεων, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν τῆς ὑπάρξεως τῶν ὁποίων ἐθεσπίσθη. (Πρβλ. ***Οἰκονομίδου*** Γεν. Ἀρχαί, § 5, σημ. 8, σελ. 23 καὶ Προέδρου Πρωτοδικῶν Ἀθηνῶν (Πρόεδρος κ. ***Χ. Κοντογεώργος***), ὑπ' ἀριθ. 2596/1953, ΕΕΔ Τόμ. 12ος σελ. 817).

7. Μολονότι τὰ μέχρι τοῦδε ἀναπτυχθέντα θὰ ἔδει νὰ θεωρηθοῦν ἐπαρκῆ, διὰ νὰ πεισθῇ τις, ὅτι σήμερον τυγχάνει ἀδύνατος ἡ ἀναστολή, περὶ ἧς ἀνωτέρω, βάσει τοῦ ν.δ. τῆς 17/20.9.1926, ἐν τούτοις κρίνομεν σκόπιμον, ὅπως ἐνισχύσωμεν τὴν ἄποψιν ταύτην καὶ δι' ἑτέρων ἐπιχειρημάτων.

Σήμερον ἡ τοιαύτη ἀναστολὴ τυγχάνει ἀδύνατος, διότι δὲν εὑρίσκει ἐφαρμογὴν ὑπὸ τὴν σημερινὴν διαμόρφωσιν τοῦ ἄρθρ. 17 τοῦ ν. Γ'ΘΟΔ', ὡς τοῦτο ἰσχυε πρὸ τῆς ὑπὸ τοῦ ν.δ. 10/13.9.1926 (κυρωθέντος διὰ τοῦ ν.δ. 13/11. 1927 καὶ τοῦ ν. 4032/2/5 Μαρτίου 1929) γενομένης τροποποιήσεως.

Πράγματι μετὰ τὰς ὑπὸ τῶν ἄνω νόμων καὶ τοῦ ν. 765/1943 (Φ.Ε.Κ. τ. Α' 378), ἄρθρ. 4 § 7, καὶ ν. 1968/1941 (Φ.Ε.Κ. τ. Α' 240) ἐπενεχθείσας τροποποιήσεις δὲν εἶναι πλέον δυνατὴ ἡ ἀπαγγελία ἀνεκκλήτως ἀποφάσεων κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ περὶ οὗ πρόκειται Νόμου, ***ἀφοῦ ἅπασαι*** αἱ ἀποφάσεις, αἱ κατὰ τὴν διαδικασίαν ταύτην ἐκδιδόμεναι, ἀσχέτως ἐπιδικαζομένου ποσοῦ, ὑπόκεινται εἰς τὸ ἔνδικον μέσον τῆς ἐφέσεως, ἐκδικάζονται δὲ νῦν, ὡς γνωστόν, αἱ ἐργατικαὶ διαφοραὶ εἰς α' μὲν βαθμὸν ὑπὸ τοῦ Πρωτοδίκου, πάντοτε ἐκκλήτως, εἰς β' δὲ βαθμὸν ὑπὸ τοῦ Πρωτοδικείου, ἐπιτρεπομένης πάντοτε τῆς ἀσκήσεως καὶ τοῦ ἐνδίκου μέσου τῆς ἀναιρέσεως, ἐνῷ, ὡς προελέχθη (§ 3), κατὰ τὸ ν.δ. 10/13.9.1926, ἡ ἄσκησις ἀναιρέσεως ἐπετρέπετο ***μόνον***, ἐὰν αὗται ἐξεδόθησαν ἐπὶ ὑποθέσεων μὴ ὑπαγομένων εἰς τὴν διαδικασίαν τὴν προβλεπομένην ὑπὸ τοῦ ἄνω ν. δ/τος, ἥτις σήμερον δὲν ὑφίσταται κατόπιν τῶν ἐπακολουθησασῶν τροποποιήσεων διὰ τῶν ν. 765/1943 καὶ 1968/1944. Συνεπῶς σήμερον, ἐφ' ὅσον δὲν νοεῖται ἄσκησις ἀναιρέσεως διὰ τὸν ὑπὸ τοῦ ν.δ. 10/13.9.1926 προβλεπόμενον λόγον, εὐνόητον τυγχάνει, ὅτι ἡ ἄσκησις αὐτῆς δι' οἱονδήποτε ἕτερον τοιοῦτον δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ μὴ ἰσχύοντος καθ' ἡμᾶς ν.δ. 17/20.9.1926, διότι τὸ Νομ. τοῦτο Δ/γμα προέβλεπε ἀναίρεσιν ἀσκουμένην, ὡς ἀνωτέρω, μόνον συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ν.δ. 10/13.9.1926, ἦτοι μόνον δι' ἀναρμοδιότητα.

Ἐφ' ὅσον λοιπὸν τὸ ἀντικείμενον τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ν.δ. 17/20.9.1926 ἐξέλιπεν, αὐτονόητον ὅτι ἄρδην καὶ αἱ ρυθμίσασαι τοῦτο διατάξεις. Μὴ ὑπαρχουσῶν δηλονότι σήμερον ἀποφάσεων ἀπαγγελλομένων ἀνεκκλήτως ὑπὸ τοῦ πρωτοδίκου Δικαστοῦ κατὰ τὸν ν. Γ'ΘΟΔ', δὲν ὑπάρχει ἔδαφος ἐφαρμογῆς τῆς περὶ ἀναστολῆς διατάξεως τοῦ ν.δ. τῆς 17/20.9.1926, ὡς δὲν ὑπῆρχε, κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἀναπτυχθέντα, καὶ μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ ἀπὸ 10/13.9.1926 ν.δ., οὔτε εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπαχθοῦν αἱ τελεσιδίκως ἐκδιδόμεναι ἀποφάσεις εἰς τὴν ἔννοιαν τῶν ἀνεκκλήτων, ὥστε κατ' ἀναλογίαν νὰ ἐφαρμοσθῇ ἡ ὡς εἴρηται διάταξις. (Πρβλ. καὶ Προέδρου Πρωτοδικῶν Ἀθηνῶν (Πρόεδρος κ. ***Ε. Μαριδάκης***), ὑπ' ἀριθ. 10274/1953, ΕΕΔ τόμ. 12ος, σελ. 895).

8. Ἤδη τὴν ἐκτέλεσιν καὶ ἀναστολὴν ***μὴ τελεσιδίκων*** ἀποφάσεων ρυθμίζει ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον ὁ ν. 2107/1910 (Φ.Ε.Κ. τ. Α' 192). Κατ' αὐτὸν ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν εἶναι ἁρμόδιος διὰ τὴν ἀναστολὴν μόνον τῶν ἀποφάσεων τοῦ Εἰρηνοδίκου, οὐχὶ δὲ καὶ τῶν τοιούτων τοῦ Πρωτοδίκου (κατὰ τὴν κρατοῦσαν ἐν Πρωτοδικείῳ Ἀθηνῶν Νομολογίαν).

Διὰ τὰς ἀποφάσεις τοῦ Πρωτοδίκου δικαίωμα

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΜΕΤΑ ΔΙΑΠΡΑΞΙΝ ΑΔΙΚΗΜΑΤΟΣ

Περίληψις ἐρωτήματος: "Αν ὁ ἐργοδότης δύναται νὰ ἀπολύσῃ τὸν μισθωτόν, ἄνευ ἀποζημιώσεως, διὰ ἀδίκημα διαπραχθὲν ὑπὸ τοῦ τελευταίου κατὰ τὴν ἐξάσκησιν τῆς ὑπηρεσίας του καὶ διὰ ποῖον ἀδίκημα.

Νομικοῦ Συμβουλίου, Τμ. Β', Γνωμ. 248/1954

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. *Γ. Φραγκούλης*

Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. *Π. Κορδογιαννόπουλος*

Λοιπὰ μέλη οἱ κ.κ. *Π. Σταυρόπουλος, Δ. Μπαρμπάτης, Α. Ἀλεξίου, Δ. Καλαντζάκος*, Σύμβουλοι, *Ε. Ἀποστολόπουλος*, Πάρεδρος

Κατὰ τὸ ἄρθρον 5 § 1 τοῦ ν. 2112 καὶ β.δ. 16.7.1920 ἄρθρ. 6 § 2 δύναται ὁ ἐργοδότης νὰ καταγγείλῃ ἀζημίως τὴν σύμβασιν ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ἐφ' ὅσον ὁ μισθωτὸς κατεδικάσθη δι' ἀδίκημα φέρον χαρακτῆρα τοὐλάχιστον πλημμελήματος, ὑπὸ τὴν ἐξυπακουομένην ὅμως προϋπόθεσιν ὅτι τὸ ἀδίκημα ἔχει σχέσιν μὲ τὴν ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ παρεχομένην ἐργασίαν. Καὶ ἀναφέρεται μὲν ἐν τῷ νόμῳ ἡ φράσις «πᾶν ἐν γένει ἀδίκημα», ἐκ τῆς ἑρμηνείας δὲ τοῦ ὅρου τούτου κατ' ἀρχὴν θὰ ἠδύνατο νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι καὶ ἡ διάπραξις ἀδικήματος ἀσχέτου πρὸς τὴν παρεχομένην ὑπηρεσίαν ἀποτελεῖ λόγον ἐφαρμογῆς τῆς ἀνωτέρω διατάξεως. Οὐχ ἧττον ἡ ἑρμηνεία αὕτη βαίνει πέραν τοῦ λόγου τοῦ νόμου, ἀποβλέποντος εἰς τὴν ἀποτροπὴν ζημίας τοῦ ἐργοδότου, ἐκ τῆς διατηρήσεως ἀκαταλλήλου μισθωτοῦ. Ὁ λόγος οὗτος δὲν συντρέχει, προφανῶς, ἐπὶ διαπράξεως ἀδικήματος ἀσχέτου πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ παρεχομένην ὑπηρεσίαν (πρβλ. Πρωτοδ. Ἀθηνῶν 6931 τοῦ 1946, ΕΕΔ 5, σελ. 591, ἔνθα καὶ εἰσαγωγικὰ σχόλια).

Συνεπῶς, ἂν τὸ διαπραχθὲν ἀδίκημα εἶναι ἄσχετον πρὸς τὴν παρεχομένην ὑπὸ τοῦ περὶ οὗ πρόκειται ὑπηρεσίαν, ἧτις δὲν μᾶς καθορίζεται ἐν τῷ ἐρωτήματι, τότε τὸ Γ.Ε.Α. δὲν δύναται νὰ προβῇ εἰς ἔγκυρον καταγγελίαν ἐκ τοῦ ὑπ' ὄψιν λόγου, κατ' ἐφαρμογὴν τῆς εἰρημένης διατάξεως.

ἀναστολῆς ἔχει τὸ ἐκδόσαν τὴν ἀπόφασιν Δικαστήριον ἢ τὸ δικάζον τὴν ἔφεσιν (ἄρθρον 761 Πολιτικῆς Δικονομίας καὶ *Ἀποστολόπουλος*, Ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν, ἔκδ. 1948, σελ. 614).

Συνεπῶς ὁ Πρόεδρος τῶν Πρωτοδικῶν τυγχάνει ἀναρμόδιος, μὴ δυνάμενος νὰ ἀναστείλῃ ἐκτέλεσιν τελεσιδίκου ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου. Ἀντίθετος ἄποψις σαφῶς ἀντίκειται τόσον πρὸς τὸν Νόμον, ὅσον καὶ πρὸς τὸ δόγμα τῆς ἱεραρχίας.

Ἡ ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῶν Πρωτοδικῶν ἀναστολὴ τῆς ἐκτελέσεως *τελεσιδίκων* ἀποφάσεων τοῦ Πρωτοδικείου, ἐκδιδομένων κατ' ἔφεσιν καὶ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΨΟΔ', καθ' ἣν στιγμήν, ὡς προελέχθη, εἶναι ἀναρμόδιος διὰ τὴν ἀναστολὴν ἐκτελέσεως ἀποφάσεως Πρωτοδίκου, δικάζοντος κατὰ τὴν ἰδίαν διαδικασίαν καὶ δὴ μὴ τελεσιδίκου τοιαύτης, εἶναι ἀφ' ἑνὸς μὲν παράνομος καὶ παράλογος, δεδομένου ὅτι τοιοῦτον δικαίωμα δὲν ἔχει ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν διὰ τὰς *συνήθεις* τελεσιδίκους ἀποφάσεις (πλὴν τῆς περιπτώσεως τοῦ δικαιοστασίου, περὶ τοῦ ὁποίου ὅμως δὲν πρόκειται), ἀφ' ἑτέρου δὲ ὁ οὕτω σκεπτόμενος Πρόεδρος τῶν Πρωτοδικῶν περιβάλλεται ἐξουσίαν, τῆς ὁποίας πιθανώτατα νὰ εἶναι μὲν ἄξιος, ἀλλ' ἧτις δὲν ἀναγνωρίζεται ἐξ οὐδεμιᾶς διατάξεως νόμου, δεδομένου ὅτι α) θέτει ἑαυτὸν κριτὴν τελεσιδίκου ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου καὶ β) κρίνει οὗτος ἐὰν καὶ κατὰ πόσον ἡ ἀσκηθεῖσα ἀναίρεσις θὰ εὐσταθήσῃ ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου, προεξοφλῶν τρόπον τινὰ καὶ τὴν ἀπόφασιν τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου.

9. Ἡ ἀποδοχὴ τῆς ἀντιθέτου ἀπόψεως ἄγει καὶ εἰς ἕτερα παράλογα συμπεράσματα δημιουργοῦντα ἐν τῷ συνόλῳ των νομικὰν τραγέλαφον.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 186α Πολ. Δικ. δὲν συγχωρεῖται ἀναστολὴ ἐκτελέσεως ἀποφάσεως, ἐκδοθείσης εἰς πρῶτον βαθμόν, ἀσκηθείσης ἐφέσεως, προκειμένου περὶ μισθῶν διὰ τὸν μετὰ τὴν ἔγερσιν τῆς ἀγωγῆς χρόνον καὶ τριῶν μηνῶν πρὸ αὐτῆς, ἐφ' ὅσον κηρύσσεται ὡς πρὸς αὐτοὺς ὑποχρεωτικὴ ἡ προσωρινὴ ἐκτέλεσις. Πῶς τοῦτο δικαιολογεῖται, ἄνευ οὐδεμιᾶς ἐξαιρέσεως, εἰς περίπτωσιν ἀσκήσεως ἀναιρέσεως;

10. Τέλος δὲν δυνάμεθα νὰ παραβλέψωμεν καὶ τοὺς γενικωτέρους λόγους, δι' οὓς ἐπιβάλλεται ἡ παραδοχὴ τῆς ἡμετέρας ἀπόψεως, ὅτι δηλαδὴ σήμερον δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἐφαρμογὴν τὸ ν.δ. τῆς 17/20.9.1926.

Εἶναι καὶ κοινωνικῶς ἀπαράδεκτον, ὅτι ὁ Νομοθέτης ἠθέλησε νὰ δημιουργήσῃ εἰς βάρος τῶν ἐργαζομένων δυσμενεστάτην καὶ ἐπαχθεστάτην ἐξαίρεσιν, δεδομένου ὅτι σκοπὸς τῆς ἐργατικῆς ἐν γένει Νομοθεσίας εἶναι ἡ ταχεῖα καὶ ἀλιγοδάπανος ἱκανοποίησις τῶν ἀπαιτήσεων τῶν ἐργαζομένων καὶ οὐχὶ ἡ καταπόνησις αὐτῶν καὶ ἡ οἰκονομική των ἐξάντλησις, πρὸς τὸν σκοπὸν δὲ τοῦτον καθιερώθη εἰδικὴ διαδικασία, προσωρινὴ ἐκτελεστότης, ἀπαγόρευσις ἐκδόσεως προδικαστικῆς ἀποφάσεως κλπ. κλπ.

Πάντα ταῦτα τὰ εὐεργετικὰ ὑπὲρ τῶν ἐργαζομένων μέτρα μόνον ὡς εἰρωνία εἶναι δυνατὸν νὰ θεωρηθοῦν, εἰς περίπτωσιν ἀποδοχῆς τοῦ δυνατοῦ τῆς ἀναστολῆς τελεσιδίκων ἀποφάσεων τοῦ Πρωτοδικείου, ἐκδιδομένων κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΨΟΔ'.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΕΙΣ ΑΠΛΑΣ ΓΡΑΜΜΑΣ

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Ὑπὸ τῆς ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ

Οἱ ἐργατικοὶ νόμοι, ὡς εἶναι γνωστόν, ἐφαρμόζονται ἐπὶ τῶν σχέσεων ἰδιωτικοῦ δικαίου. Αἱ δημοσίου δικαίου σχέσεις ἀποκλείονται τῆς ἐφαρμογῆς αὐτῶν. Ἑπομένως, προκειμένου νὰ ἐφαρμοσθῶσιν οἱ ἐργατικοὶ νόμοι, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ οἱ περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, πρέπει, εἰς κάθε δεδομένην περίπτωσιν, νὰ ἐρευνᾶται ὁ χαρακτὴρ τῆς συνδεούσης τὸ Δημόσιον (διὰ τὸ ὁποῖον ἤδη πρόκειται) μετὰ τοῦ προσωπικοῦ αὐτοῦ σχέσεως. Ὅταν ὁ ἐργαζόμενος προσλαμβάνηται, ἵνα ἐργασθῇ προσκαίρως, ἐπ' ἐσχατίᾳ ἀπρόοπτον ἀναγκῶν τοῦ Δημοσίου, δὲν καταλαμβάνῃ οὕτω προβλεπομένην ὑπὸ τοῦ νόμου ὀργανικὴν θέσιν, δὲν δίδῃ ὅρκον ὑπηρεσίας, ἔχει νομολογηθῇ ὑπὸ τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας καὶ διδαχθῇ ὑπὸ τῆς θεωρίας, ὅτι ἡ μετὰ τοῦ Δημοσίου σχέσις του εἶναι ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ ἀπομένως διὰ τὴν καταγγελίαν αὐτῆς, ἡ ὁποία εἶναι θέμα τῶν συμφερόντων αὐτῶν, ἀπαιτεῖται νὰ τηρηθοῦν οἱ νόμοι περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, οἱ ὁποῖοι ἰσχύουν καὶ διὰ τοὺς μισθωτοὺς τῶν ἄλλων, κοινῶν, ἐργοδοτῶν.

Τὸ ποσὸν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ἀπολυομένου προσωπικοῦ τοῦ Δημοσίου ὁρίζουν αἱ ὑπ' ἀριθ. 956 τῆς 17 Νοεμβρίου 1947 καὶ 976 τῆς 17 Νοεμβρίου 1947 Πράξεις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, αἱ ὁποῖαι ἐκυρώθησαν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 913/1949 ἀ.ν. (ΕΕΔ 8, 434).

Αἱ Πράξεις αὗται ἔχουν ὡς ἑξῆς :

1ον) Ἡ ὑπ' ἀριθ. 956/1947 : Ἀποφασίζει, ὅπως εἰς τὸ ἀπολυόμενον διάφει τῶν ὑπ' ἀριθ. 817 καὶ 818 τῆς 7.10.1947 Πράξεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐκτάκτων καὶ ἡμερομισθίων προσωπικῶν, τὸ μὴ κεκτημένον δημοσιοϋπαλληλικὴν ἰδιότητα, καταβληθῇ ἐφ' ἅπαξ βοήθημα κατὰ τὰς ἑξῆς διακρίσεις : α) διὰ τὸ ἐν λόγῳ προσωπικὸν τὸ ἔχον ὑπηρεσίαν συνεχῆ ἀπὸ ἑνὸς ἔτους καὶ μέχρι τριῶν ἐτῶν αἱ ἀποδοχαί ἑνὸς μηνός, β) διὰ τὸ ἔχον συνεχῆ ὑπηρεσίαν τριῶν ἐτῶν καὶ ἄνω αἱ ἀποδοχαὶ δύο μηνῶν. Τὸ κατὰ τὰ ἀνωτέρω προσωπικὸν δὲν δικαιοῦται διὰ τὴν ἀπόλυσίν του ταύτην οὐδεμιᾶς ἑτέρας ἀποζημιώσεως ἢ βοηθήματος εἰς βάρος τοῦ Δημοσίου.

2ον) Ἡ ὑπ' ἀριθ. 976/1947 : 1) Ἀποφασίζει, ὅπως εἰς τὸ ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου 1947 ἀπολυόμενον κάσης φύσεως ἔκτακτον καὶ ἡμερομίσθιον προσωπικὸν τοῦ Δημοσίου, εἴτε τοῦτο κέκτηται τὴν ἰδιότητα τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου, εἴτε οὔ, καταβληθῇ ἐφ' ἅπαξ βοήθημα ἴσον πρὸς τὰς ἀποδοχὰς ἢ ἡμερομισθια αὐτῶν εἴκοσιν (20) ἡμερῶν, ἐφ' ὅσον τὸ προσωπικὸν τοῦτο κατὰ τὴν χρονολογίαν τῆς ἀπολύσεώς του κέκτηται συνεχῆ ὑπηρεσίαν ἀνωτέραν τῶν δύο μηνῶν καὶ ἀλάσσονα τοῦ ἑνὸς ἔτους. 2) Ὅπως τὸ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 956 τῆς 17 Νοεμβρίου 1947 προβλεπόμενον ἐφ' ἅπαξ βοήθημα, ὡς καὶ τὸ διὰ τῆς παρούσης, καταβληθῇ εἰς τοὺς δι' οἱανδήποτε αἰτίαν ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου 1947 ἀπολυθέντας καὶ ἐφεξῆς ἀπολυομένους ἐκτάκτους καὶ ἡμερομισθίους τοῦ Δημοσίου, ἐξαιρέσει τῶν ἀπολυομένων διὰ ποινικὸν ἢ πειθαρχικὸν ἀδίκημα. 3) Οἱ ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου 1947 ἀπολυθέντες καὶ ἐφεξῆς ἀπολυόμενοι ἔκτακτοι καὶ ἡμερομίσθιοι τοῦ Δημοσίου, ἐφ' ὅσον τυγχάνουσι καὶ συνταξιοδοτοῦνται τοῦ Δημοσίου Ταμείου, δικαιοῦνται τοῦ ἡμίσεος τοῦ ἐφ' ἅπαξ βοηθήματος τοῦ προβλεπομένου ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ ν. 5830 ἢ τῆς ὑπ' ἀριθ. 956 τῆς 17 Νοεμβρίου 1947 Πράξεως ἰσχυουσῶν τῆς παρούσης. 4) Τὸ ἐφ' ἅπαξ βοήθημα τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ ν. 5830, τῆς ὑπ' ἀριθ. 956/1947 Πράξεως ἰσχυουσῶν καὶ τῆς παρούσης δικαιοῦνται καὶ οἱ ἔχοντες διακοπῇ ἐνεργείᾳ, ἀντὶ συνεχοῦς, ὑπηρεσίαν, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι ὁ διαβραμῶν χρόνος μεταξὺ ἐκάστης ἀπολύσεως καὶ ἀναδιορισμοῦ δὲν ὑπερβαίνει τὰς δέκα ἡμέρας. 5) Τὸ κατὰ τὰ ἀνωτέρω προσωπικὸν οὐδεμιᾶς ἑτέρας ἀποζημιώσεως ἢ βοηθήματος δικαιοῦται εἰς βάρος τοῦ Δημοσίου διὰ τὴν ἀπόλυσίν του ταύτην.

Ἐξ ἀφορμῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 76/1952 ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου (ΕΕΔ 11, 294), ἡ ὁποία ἐδέχθη, ὅτι αἱ ἀνωτέρω Πράξεις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, παρὰ τὸ ρητὸν γράμμα αὐτῶν, ἐφαρμόζονται μόνον ἐπὶ σχέσεων δημοσίου δικαίου, ἐξεδόθη τὸ ἄρθρον 48 τοῦ ν.δ. 2698/1953 περὶ Ι.Κ.Α. (ΕΕΔ 12, 1287), κατὰ τὸ ὁποῖον κατ' ἀλήθῆ ἔννοια τῶν διὰ τοῦ δεκάτου ἄρθρου τοῦ ἀ.ν. 913/1949 κυρωθεισῶν ὑπ' ἀριθ. 956 καὶ 976/1947 Πράξεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου εἶναι ὅτι αὗται ἔχουσιν ἐφαρμογὴν καὶ διὰ τὸ ἐπὶ μισθώσει ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου προσωπικὸν τοῦ Δημοσίου, ἐπὶ τῇ ἀπολύσει τοῦ ὁποίου καταβάλλεται τὸ ὑπὸ τῶν ἀνωτέρω Πράξεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου προβλεπόμενον ἐφ' ἅπαξ βοήθημα, ἀποκλειομένης τῆς καταβολῆς αὐτῷ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112/1920 καὶ τοῦ Διατάγματος τῆς 16/18 Ἰουλίου 1920.

Προκειμένου ἤδη περὶ τῶν ἀσφαλιζομένων κατὰ τὴν ἀνεργίαν εἰς τὸ Ι.Κ.Α. μισθωτῶν τοῦ Δημοσίου κατὰ τὴν § 2 τοῦ ἄρθρου 60 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» (ΕΕΔ 10, 661) αἱ τυχὸν ἐκάστοτε ἰσχύουσαι διατάξεις περὶ ὑποχρεωτικῆς προσλήψεως μισθωτῶν συνδεομένων διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου μέσῳ τῶν Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας καὶ αἱ τυχὸν τοιαῦται περὶ ὑποχρεωτικῆς ἀγγελίας ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας τῶν ὡς ἄνω συμβάσεων (ἐννοοῦνται αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118/1945, ΕΕΔ 11, 100) δὲν ἐφαρμόζονται διὰ τὸ Δημόσιον. Αἱ ἐνεργοῦσαι ὅμως τὰς προσλήψεις ἢ καταγγελίας τοιούτων συμβάσεων διοικητικαὶ Ἀρχαὶ ἢ ἄλλα δημόσια ὄργανα ὑποχρεοῦνται, ὅπως ἀναγγέλλουν εἰς τὰ οἰκεῖα Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας πᾶσαν τυχὸν τοιαύτην πρόσληψιν ἢ καταγγελίαν, χωρὶς ὅμως ἡ παράλειψις τῆς τοιαύτης ἀναγγελίας νὰ συνεπάγηται οἱανδήποτε ἀ-

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ - ΕΓΓΡΑΦΑ ΑΡΧΩΝ - ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΘΕΜΑΤΑ ΕΚ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΝΟΜΩΝ

Ὧραι ἐργασίας προσωπικοῦ λεωφορείων. Ἀφορμὴν λαβόντες ἐξ ἀναφορᾶς τοῦ Συνδέσμου Εἰσπρακτόρων Α.Π.Π., σχετικῶς μὲ τὸ τί δέον νὰ ἰσχύσῃ μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 2447/1953 ἀπόφασιν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, δι' ἧς ἠκυρώθη τὸ β.δ. τῆς 20 Μαΐου/15 Ἰουλίου 1953 «περὶ κανονισμοῦ τῶν ὡρῶν ἐργασίας εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν αὐτοκινήτων λεωφορείων» (*) γνωρίζομεν τὰ ἀκόλουθα· Διὰ τοῦ ὡς ἄνω β.δ. κατηργήθη πᾶσα διάταξις ἀντικειμένη εἰς αὐτό, ὡς καὶ τὰ διατάγματα τῆς 7/14 Δεκεμβρίου 1932 «περὶ κανονισμοῦ τῶν ὡρῶν ἐργασίας εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν αὐτοκινήτων λεωφορείων», τῆς 30 Ἰουνίου/15 Ἰουλίου 1936 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀπὸ 7/14.12.1932 διατάγματος κλπ.», τῆς 3/29 Δεκεμβρίου 1951 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ β.δ. τῆς 30.6/15.7.1936 κλπ.», ἠδύ ὅμως μετὰ τὴν ἀκύρωσιν τοῦ β.δ. τῆς 20/16.7.1953 ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ὡς ἐκδοθέντος κατὰ παράβασιν τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 20 τοῦ ν. 2119/1952 θεσπιζομένης διαδικασίας, ἀναβιοῦν αὐτομάτως τὰ δι' αὐτοῦ καταργηθέντα διατάγματα ἄνευ ἄλλης διοικητικῆς πράξεως καὶ τοῦτο διότι τὸ διάταγμα τῆς 20.5/16.7.1953, ὡς ἀκυρωθέν, θεωρεῖται ὡς μηδέποτε ἐκδοθὲν καὶ ἑπομένως ἐξακολουθεῖ νὰ ἰσχύῃ τὸ πρὸ αὐτοῦ νομικὸν καθεστώς, ὡσὰν νὰ μὴ ἐμεσολάβησεν οὐδὲν ἄλλο νομικὸν γεγονός, ὅπερ νὰ μετέβαλε τοῦτο.

Κατόπιν τούτων καὶ μέχρις ὅτου διὰ νεωτέρου διατάγματος καθορισθῶσιν αἱ ὧραι ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἀστικῶν καὶ ὑπεραστικῶν λεωφορείων θὰ ἐφαρμόζηται τὰ ὡς ἄνω προμνησθέντα διατάγματα, ὡς ταῦτα ἠρμηνεύθησαν διὰ προγενεστέρων ἐγκυκλίων ἡμῶν καὶ ἡ μακροχρόνιος ἐφαρμογὴ αὐτῶν καθιέρωσεν ἐν τῇ πράξει. Κρίνομεν σκόπιμον νὰ συστήσωμεν, ὅπως κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν αὐτῶν μὴ παραγνωρίζηται τὰς κοινωνικὰς ἀνάγκας, χωρὶς βέβαια ἐκ τούτου νὰ ὑπάρξῃ παραμέλησις τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ὑπὲρ τοῦ προσωπικοῦ τεθεσπισμένων προστατευτικῶν μέτρων. (*Ἐγκ. 82116/1954 Υ. πουργείου Ἐργασίας*).

Παροχὴ ἀδειῶν πρὸς μισθωτούς : Σχετικῶς μὲ τὰς ἀδείας τῶν μισθωτῶν τῶν συμπληρούντων δωδεκάμηνον συνεχῆ ἀπασχόλησιν κατὰ τοὺς μῆνας Νοέμβριον καὶ Δεκέμβριον γνωρίζομεν τὰ ἀκόλουθα· Ἐν ἄρθρῳ 4 § 1 τοῦ ἀ.ν. 539/1945 ὁρίζεται, ὅτι ἡ χρονικὴ περίοδος χορηγήσεως τῆς ἀδείας κανονίζεται μεταξὺ ἐργοδότου καὶ μισθωτοῦ, τοῦ πρώτου ὑποχρεουμένου νὰ χορηγήσῃ τὴν αἰτηθεῖσαν ἄδειαν τὸ πολὺ ἐντὸς διμήνου ἀπὸ τῆς ὑπὸ τοῦ δευτέρου διατυπώσεως τῆς σχετικῆς αἰτήσεως. Βάσει τῆς εἰρημένης διατάξεως ναὶ μὲν παρέχεται ἡ εὐχέρεια εἰς τὸν ἐργοδότην, ὅπως χορηγήσῃ εἰς τὸν μισθωτὸν τὴν αἰτηθεῖσαν ἄδειαν ἐντὸς διμήνου ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς σχετικῆς αἰτήσεως, ἀλλὰ δέον νὰ γίνηται καλόπιστος χρῆσις τοῦ δικαιώματος καὶ οὐχὶ κατάχρησις αὐτοῦ. Κατὰ ταῦτα εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ μισθωτός, ἐργαζόμενος, συμπληροῖ τὰ δωδεκάμηνον κατὰ τοὺς μῆνας Νοέμβριον καὶ Δεκέμβριον, ἵνα τύχῃ τῆς ἀδείας του, φρονοῦμεν ὅτι δέον νὰ ὑποβάλῃ εἰς τὸν ἐργοδότην του τὴν πρὸς τοῦτο ἀπαιτουμένην αἴτησιν τόσον χρόνον ἐνωρίτερον, ὅσος ἀπαιτεῖται διὰ τὴν κάλυψιν τοῦ διμήνου χρονικοῦ διαστήματος καὶ τοῦ τοιούτου τῶν ἡμερῶν ἀδείας, τῆς ὁποίας δικαιοῦται. Εἰς τὴν περίπτωσιν, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ μισθωτὸς ἀπολύεται τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ καὶ ἐπαναλαμβάνει τὴν ἐργασίαν του κατὰ τοὺς αὐτοὺς ὡς ἄνω μῆνας, φρονοῦμεν ὅτι δέον αὐτὸς νὰ τύχῃ τῆς ἀδείας του ἐντὸς τοῦ ἔτους, εἰς ὃ ἀναφέρεται αὕτη, ἅμα τῇ ὑποβολῇ τῆς αἰτήσεως καὶ μέχρι τῆς λήξεως τοῦ ἔτους, καθόσον δὲν ἠδύνατο, ὑπηρετῶν εἰς τὰς τάξεις τοῦ Στρατοῦ, νὰ ὑποβάλῃ ἐμπροθέσμως τὴν σχετικὴν αἴτησιν πρὸς τὸν ἐργοδότην του. Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην φρονοῦμεν, ὅτι ὁ ἐργοδότης δὲν δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ τὸ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 4 § 1 τοῦ ἀ.ν. 539/1945 παρεχόμενον δικαίωμα, καθόσον ἀντιβαίνει πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 281 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ὡς κάμνων κατάχρησιν αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰς τοιαύτας τοῦ ἀ.ν. 539/1945, καθ' ἃς ὑποχρεοῦται, ὅπως χορηγῇ τὰς ἀδείας ἐντὸς τοῦ ἡμερολογιακοῦ ἔτους, εἰς ὃ ἀναφέρονται. (*Ἔγγρ. 20085/1954 Ὑπουργείου Ἐργασίας*).

Ἀπαλλαγὴ παροχῶν Ι.Κ.Α. φόρου καὶ τελῶν χαρτοσήμου : Ἡ § 2 τοῦ ἄρθρου 40 τοῦ

(*) ΕΕΔ 12, σελ. 801.

στικὴν ἢ ποινικὴν κύρωσιν ἢ ὑποχρέωσιν ἀποζημιώσεως ἔναντι τοῦ μισθωτοῦ ἢ τρίτων ἔναντι τοῦ Δημοσίου.

Διὰ τὸν λόγον ὅμως ὅτι ἐγεννήθησαν ἀμφιβολίαι περὶ τῆς ἐννοίας τῆς ἄνω διατάξεως ἐξεδόθη τὸ ἄρθρον 48 § 2 τοῦ ν.δ. 2658/1953 περὶ Ι.Κ.Α. (ΕΕΔ 12, 1288), κατὰ τὸ ὁποῖον ἡ ἀληθὴς ἔννοια τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 60 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 εἶναι, ὅτι τὸ Δημόσιον ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλῃ εἰς τοὺς ἀπολυομένους μισθωτοὺς του τὸ ὑπὸ τοῦ 10ου ἄρθρου τοῦ ἀ.ν. 913/1949 προβλεπόμενον βοήθημα καὶ εἰδοποιήσῃ ἐγγράφως περὶ τῆς γενομένης ἀπολύσεως τοῦ ἀπολυομένου τὸ εἰκεῖον Γραφεῖον Ἐφέδρων Ἐργασίας, ἡ παράλειψις ὅμως καὶ ἐλλιπὴς ἐκπλήρωσις τῶν διατυπώσεων τούτων δὲν συνεπάγεται σιανδήποτε ἀστικὴν κύρωσιν ἔναντι τοῦ Δημοσίου ἢ ποινικὴν τοιαύτην κατὰ τῶν ὀργάνων αὐτοῦ, ἀλλ' ἀποτελεῖ μόνον πειθαρχικὸν παράπτωμα τοῦ ἁρμοδίου ὀργάνου τοῦ Δημοσίου.

Ἐπὶ παραλείψεως τῶν διατυπώσεων τούτων δὲν ὑφίσταται καὶ κώλυμα ἐπιδοτήσεως λόγῳ ἀνεργίας τῶν ἐνδιαφερομένων (βλέπε σχετικὴν ἐγκύκλιον Ι.Κ.Α. ἐν ΕΕΔ 12, 1332).

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί καθιερώσεως ὁλοκληρωτικῆς καὶ μερικῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς τὰ καταστήματα Κάσιρου Λήμνου, περιφερείας Γέρας - Μυτιλήνης καὶ Κορυφασίου Πυλίας.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 44 τῆς 17 Μαρτίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 6 §§ 1 καὶ 2 τοῦ π. δ/τος τῆς 8/14 Μαρτίου 1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως», αἰτήσεις τῶν ἐνδιαφερομένων ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων Κάσιρου - Λήμνου, Κορυφασίου Πυλίας καὶ τῆς περιφερείας Γέρας, τοῦ Ἐργατοϋπαλληλικοῦ Κέντρου Λέσβου καὶ τῆς Ὑποδιοικήσεως Χωροφυλακῆς Σκοπέλου - Γέρας, μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καὶ τὰς ὑπ' ἀριθ. 788/1953, 789/1953 καὶ 18/1954 τοιαύτας τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

1. Καθιεροῦμεν ὁλοκληρωτικὴν Κυριακὴν ἀργίαν εἰς ἅπαντα τὰ καταστήματα τῆς κωμοπόλεως Κάσιρου - Λήμνου, πλὴν τῶν ἐστιατορίων, ζαχαροπλαστείων, γαλακτοπωλείων, καφενείων καὶ οἰνομαγειρείων.

2. Καθιεροῦμεν ὁλοκληρωτικὴν Κυριακὴν ἀργίαν εἰς ἅπαντα τὰ καταστήματα τῆς περιφερείας Γέρας - Μυτιλήνης, ἤτοι Σκοπέλου, Μεσαγροῦ, Παπάδου, Παλαιοκήπου καὶ Περάματος, πλὴν τῶν κουρείων, ὀπωρολαχαναπωλείων καὶ κρεοπωλείων, ἅτινα θὰ παραμένωσιν ἀνοικτὰ μέχρι τῆς 2ας μ.μ. ὥρας καὶ τῶν καφενείων, ἐστιατορίων, γαλακτοζαχαροπλαστείων καὶ οἰνομαγειρείων, ἅτινα θὰ παραμένωσιν ἀνοικτὰ καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν.

3. Ἅπαντα τὰ ἐπαγγελματικὰ καὶ βιοτεχνικὰ καταστήματα Κορυφασίου Πυλίας κατὰ τὰς Κυριακὰς παραμένουσι κλειστὰ ἀπὸ τῆς 2ας μ.μ. ὥρας, πλὴν τῶν ἐστιατορίων, οἰνομαγειρείων, καφενείων καὶ γαλακτοζαχαροπλαστείων.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Φεβρουαρίου 1954

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

9302/1954 Ἀπόφ. Ἐπιτροπῆς ἐξ Ὑπουργῶν

Περὶ ἐγκρίσεως ἀποφάσεως Συμβουλίου νόμου 2053/1952 ἀφορώσης καθορισμὸν ὅρων ἀμοιβῆς καὶ ἐργασίας ἐργατῶν ἐλαιοτριβείων Ἀμαλιάδος (*).

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 62 τῆς 27 Μαρτίου 1954)

Ἡ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 267/1953 Πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου συσταθεῖσα ἐξ Ὑπουργῶν πενταμελὴς Ἐπιτροπή.

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 267/1953 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, κυρωθείσης διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2415/1953 ν.δ., ἀποφασίζομεν:

Κυροῦμεν τὴν κατὰ τὴν 27.11.1953 συνεδρίασιν ληφθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τοῦ ν. 2058/1952 ἀπόφασιν περὶ ἐγκρίσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 2/1953 ἀποφάσεως τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Συλλογικῶν Διαφορῶν Ἐργασίας Ἀμαλιάδος, δι' ἧς καθορίζονται αἱ ἀποδοχαὶ καὶ λοιποὶ ὅροι ἐργασίας τῶν εἰς τὰ ἐλαιοτριβεῖα Ἀμαλιάδος, ἐργαζομένων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 6 Μαρτίου 1954

9304/1954 Ἀπόφ. Ἐπιτροπῆς ἐξ Ὑπουργῶν

Περὶ ἐγκρίσεως ἀποφάσεως Συμβουλίου ν. 2053/1952 περὶ τροποποιήσεως τῆς περὶ καθορισμοῦ ἡμερομισθίων τῶν ἐργατῶν ἐργοστασίων ζυμαρικῶν ὑπ' ἀριθ. 68420/1951 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (**).

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 62 τῆς 27 Μαρτίου 1954)

Ἡ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 267/1953 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου συσταθεῖσα ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπή.

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 267/1953 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, κυρωθείσης διὰ τοῦ ν.δ. ὑπ' ἀριθ. 2415/1953, ἀποφασίζομεν:

Κυροῦμεν τὴν κατὰ τὴν 11.12.1953 συνεδρίασιν ληφθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τοῦ ν. 2053/1952 ἀπόφασιν περὶ τροποποιήσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 68420/1951 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Ἐμπορίου καὶ Ἐργασίας, ἀφορώσης καθορισμὸν ἡμερομισθίων τῶν ἐργατοτεχνιτῶν καὶ ἐργατριῶν τῶν ἐργοστασίων ζυμαρικῶν ἁπάσης τῆς χώρας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 6 Μαρτίου 1954

ἀ.ν. 1846/1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» ὁρίζει γενικῶς, ὅτι ἡ ἐξόφλησις τῶν εἰς χρῆμα παροχῶν τοῦ Ι.Κ.Α. δὲν ὑπόκειται εἰς τέλος χαρτοσήμου, οὐδὲ εἰς πληρωμὴν οἱουδήποτε φόρου.

Εἰς χρῆμα παροχαὶ τοῦ Ι.Κ.Α. εἶναι τὰ ἐπιδόματα α) ἀσθενείας, β) ἀνεργίας, γ) ἀναπροσαρμογῆς, δ) στρατεύσεως καὶ αἱ συντάξεις.

Συνεπῶς κατὰ τὴν ἀνωτέρω διάταξιν τοῦ ἄρθρου 40, οὐσαν εἰδικὴν καὶ νεωτέραν τῆς διατάξεως τοῦ Κώδικος φορολογίας καθαρῶν προσόδων, εἰς τὴν ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τοῦ χαρτοσήμου καὶ παντὸς φόρου περιλαμβάνονται καὶ αἱ παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α. χορηγούμεναι συντάξεις. Ἡ ἐφαρμογὴ τῆς ἀνωτέρω ἀπαλλαγῆς μόνον ἐπὶ τῶν ἐπιδομάτων περιθάλψεως δὲν προκύπτει ἐκ διατάξεώς τινος νόμου. ***(Ἔγγρ. 50640/1953 Ὑπουργείου Ἐργασίας πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν).***

(*) Βλέπε καὶ κατωτέρω, σελ. 439.

(**) Βλέπε καὶ ΕΚΔ 13, σελ. 388.

27333/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως ἐπιδόματος ἀκριβείας μισθωτῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 64 τῆς 30 Μαρτίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ν.δ. 2510/1953, 2) σχετικὴν ἐγκριτικὴν ἀπόφασιν τῆς κατὰ τὸ ν.δ. 2415/1953 πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς, ὑπ' ἀριθ. 11206/19.3.1954, ἀποφασίζομεν:

Τὸ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 ἡμετέρας ἀποφάσεως προβλεπόμενον ἐπίδομα ἀκριβείας, αὐξανόμενον ἀπὸ 1ης Μαρτίου 1954 ἀντιστοίχως ἀπὸ 12 ο/ο εἰς 15 ο/ο καὶ ἀπὸ 7 ο/ο εἰς 10 ο/ο, ἐνσωματοῦται ἀπὸ τῆς αὐτῆς χρονολογίας (1.3.1954) εἰς τὰς τακτικὰς ἀποδοχὰς τῶν μισθωτῶν, περὶ ὧν προβλέπει ἡ προμνησθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 ἀπόφασίς μας, καταργουμένης τῆς ἐν § V διατάξεως αὐτῆς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Μαρτίου 1954

—

45024/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ διαδικασίας ἐκκαθαρίσεως τῆς διὰ τοῦ ν.δ. 2656/1953 ἐπιβαλλομένης χρηματικῆς ποινῆς διὰ παράβασιν διατάξεων τῶν §§ 2 καὶ 3 τοῦ αὐτοῦ ν.δ.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 54 τῆς 20 Μαρτίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 5 § 4 τοῦ ν.δ. ὑπ' ἀριθ. 2656/1953 «περὶ ὀργανώσεως καὶ ἐλέγχου ἀγορᾶς ἐργασίας» καὶ 2) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ διατάγματος «περὶ τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καὶ κωδικοποιήσεως τῶν περὶ Ἐργατικῆς Ἑστίας διατάξεων» (Φ.Ε.Κ. 273, τεῦχος Α', τῆς 21.7.1937), ἀποφασίζομεν:

Ἡ κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τῆς § 4 τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ ν.δ. ὑπ' ἀριθ. 2656/1953 (*) ἐπιβαλλομένη χρηματικὴ ποινὴ εἰς ἐργοδότας ἢ νομικὰ πρόσωπα διὰ παράβασιν τῶν διατάξεων τῶν §§ 2 καὶ 3 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω ν. δ/τος ἐκκαθαρίζεται ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων δικαστικῶν ὑπαλλήλων τῶν ἐντεταλμένων μὲ τὴν εἰσπραξιν τῶν δικαστικῶν ἐξόδων καὶ τελῶν καὶ κατατίθεται εἰς τὸν παρὰ τῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος λογαριασμὸν τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας, μερίσμη τοῦ οἰκείου Ταμείου, γιγνομένης σχετικῶς ἄτα-ξ τοὐλάχιστον κατὰ μῆνα ἀνακοινώσεως πρὸς τὴν Ἐργατικὴν Ἑστίαν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 27 Φεβρουαρίου 1954

—

20003/1/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ τῶν ὡρῶν ἐργασίας τῶν κρεοπωλείων Πειραιῶς.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 54 τῆς 20 Μαρτίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 16 καὶ 17 τοῦ π.δ. τῆς 8/13 Ἀπριλίου 1932 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν διατάξεων περὶ χρονικῶν ὁρίων ἐργασίας εἰς τὰ καταστήματα κλπ.» καὶ γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας, ἀποφασίζομεν:

Καθορίζομεν τὰς ὥρας ἐργασίας τῶν κρεοπωλείων καὶ τῶν ἐν γένει καταστημάτων ἢ πρατηρίων πωλήσεως κρέατος τῆς πόλεως καὶ τῶν συνοικισμῶν Πειραιῶς κατὰ τοὺς μῆνας Μάρτιον, Ἀπρίλιον, Μάϊον, Ἰούνιον, Ἰούλιον, Αὔγουστον, Σεπτέμβριον καὶ Ὀκτώβριον εἰς δέκα (10) ἡμερησίως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 3 Μαρτίου 1954

—

27321/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἐπεκτάσεως τῶν διατάξεων τῆς ὑπ' ἀριθ. 43739/1951 ἀποφάσεως εἰς τοὺς μισθωτοὺς ἐπιστήμονας φαρμακοποιούς (*).

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 59 τῆς 24 Μαρτίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 4 § 2 τοῦ ν. 2053/1952 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν σχέσεων καὶ διαφορῶν ἐργασίας», 2) Τὴν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. Φ. 27058/5.10.1953 ἡμετέρου ἐγγράφου πρὸς τὴν Γραμματείαν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου διατυπωθεῖσαν διαφωνίαν ἡμῶν πρὸς τὴν κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 16.9.1953 ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τοῦ ν. 2053/1952 ληφθεῖσαν ἀπόφασιν περὶ ἐγκρίσεως τῆς ἀπὸ 25.2.1953 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐπιστημόνων φαρμακοποιῶν. 3) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 1273/30.10.1953 πρᾶξιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου περὶ ἀποδοχῆς τῶν ἀπόψεων ἡμῶν ἐπὶ τῆς ὡς εἴρηται διαφωνίας. 4) Σχετικὴν ἐπὶ τούτῳ ἐγκριτικὴν ἀπόφασιν τῆς κατὰ τὸ ὑπ' ἀριθ. 2415/1953 ν.δ. πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς, ὑπ' ἀριθ. 9306/6.3.1954, ἀποφασίζομεν:

Ἐπεκτείνομεν τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 43739/1951 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ ἡμῶν «περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν χημικῶν καὶ μηχανικῶν διπλωματούχων Ἀνωτάτων Σχολῶν» (Φ.Ε.Κ. 138, τεῦχος Β', τῆς 8.8.1951) καθοριζόμενον μισθολόγιον, ὡς τοῦτο μεταγενεστέρως ηὐξήθη καὶ ἐπὶ τῶν ὡς μισθωτῶν ὑπηρετούντων ἐπιστημόνων φαρμακοποιῶν καθ' ἅπασαν τὴν χώραν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 11 Μαρτίου 1954

—

27320/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ ἀμοιβῆς ἐνδοροσφαγέων Ἐδέσσης.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 59 τῆς 24 Μαρτίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 4 § 2 τοῦ ν. 2053/1952 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν σχέσεων καὶ διαφορῶν ἐργασίας», 2) τὴν ἐπὶ τούτῳ ἐγκριτικὴν ἀπόφασιν τῆς κατὰ τὸ ὑπ' ἀριθ. 2415/1953 ν.δ. πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς, ὑπ' ἀριθ. 9306/6.3.1954, ἀποφασίζομεν:

Κηρύσσομεν ἐκτελεστὴν τὴν κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 20.11.1953 ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τοῦ ν. 2053/1952 ληφθεῖσαν ἀπόφασιν περὶ ἐγκρίσεως τῆς ἀπὸ 25.9.1953 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐνδοροσφαγέων Ἐδέσσης, ἔχουσαν οὕτω:

«Τὸ Συμβούλιον, λαβὸν ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 3 § 1 ἐδ. α' τοῦ ν. 2053/1952, ἀποφασίζει ὁμοφώνως καὶ ἐγκρίνει τὴν συλλο-

(*) ΕΕΔ 12, σελ. 1212.

(*) ΕΕΔ 10, σελ. 874.

γικήν σύμβασιν έργασίας έκδοροσφαγέων Έδέσσης, έχουσαν ώς ακολούθως:

Έν Έδέσση σήμερον την 25ην Σεπτεμβρίου 1953, ήμέραν της έβδομάδος Παρασκευήν και ώραν 8 μ.μ., οι κάτωθι υπογεγραμμένοι, άφ' ενός μέν ο Μιχαήλ Σιγανίδης, πρόεδρος των κρεοπωλών Έδέσσης, Κων/νος Μπούζας, γενικός γραμματεύς του ιδίου Σωματείου, και άφ' ετέρου οι Παναγιώτης Κασάμης, πρόεδρος των εργατών εκδοροσφαγέων Έδέσσης, και Νικόλαος Μιμίκος, γεν. γραμματεύς του ιδίου Σωματείου, παρισταμένων και των Παναγ. Χατζηπαναγιώτου, προέδρου της Ομοσπονδίας Επαγγελματιών, και Νικολάου Καρυοφύλλη, προέδρου του Εργατικού Κέντρου Έδέσσης, συνελθόντες επί παρουσία του Προϊσταμένου Επιθεωρήσεως Εργασίας 3ης Περιφερείας Αθανασίου Καμάρη, ενεργούντος κατόπιν της υπ' άριθ. 20230/280/21.9.1953 διαταγής του Υπουργού Γενικού Διοικητού Βορ. Ελλάδος, άπεφασίσαμεν την σύναψιν της παρούσης συλλογικής συμβάσεως έργασίας, εν ή ρυθμίζονται από της ισχύος ταύτης οι όροι αμοιβής των εκδοροσφαγέων Έδέσσης ώς κάτωθι:

α) Άμνοί και έρίφια γάλακτος κατά κεφαλήν δραχ. 3.500.

β) Αίγοπρόβατα κατά κεφαλήν δραχ. 6.500.

γ) Μόσχοι άνεξαρτήτως βάρους κατά κεφαλήν δραχ. 16.500.

δ) Βοοειδή άνεξαρτήτως βάρους κατά κεφαλήν δραχ. 27.500.

ε) Χοίροι γενικώς άνεξαρτήτως βάρους κατά κεφαλήν δραχ. 35.000.

Έν Άθήναις τη 12 Μαρτίου 1954

—

27317/1954 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί καθορισμού αμοιβής εκδοροσφαγέων Κοζάνης.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 59 της 24 Μαρτίου 1954)

Έχοντες υπ' όψιν τας διατάξεις του άρθρου 4 § 2 του ν. 2053/1952 περί ρυθμίσεως συλλογικών σχέσεων και διαφορών εργασίας και σχετικήν εγκριτικήν απόφασιν της δμελούς εξ Υπουργών Επιτροπής, υπ' άριθ. 9307/8.3.1954, αποφασίζομεν:

Κηρύσσομεν εκτελεστήν την κατά την συνεδρίασιν της 23.10.1953 ληφθείσαν υπό του Συμβουλίου του νόμου 3053/1952 απόφασιν περί καθορισμού τιμολογίου αμοιβής εκδοροσφαγέων Κοζάνης και Φλωρίνης, έχουσαν ούτω:

Καθορίζει ώς ακολούθως την αμοιβήν των εργατών εκδοροσφαγέων Κοζάνης και Φλωρίνης διά τας εργασίας σφαγής και εκδοράς ζώων κατά κεφαλήν:

1) Άμνοί και έρίφια	δραχ.	3.000
2) Αίγοπρόβατα	»	6.000
3) Μόσχοι μέχρι 50 οκάδ.	»	9.000
4) Βοοειδή εν γένει	»	21.000
5) Χοιρινά κατ' οκάν	»	300

Τό άνωτέρω τιμολόγιον ισχύει από 23.10.1953 και συμπεριλαμβάνεται εις αυτό το υπό της υπ' άριθ. 41100/1953 αποφάσεως Υπουργού Εργασίας χορηγηθέν επίδομα ακριβείας.

Έν Άθήναις τη 11 Μαρτίου 1954

27322/1954 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί κηρύξεως εκτελεστής αποφάσεως Συμβουλίου ν. 2053/1952.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 59 της 24 Μαρτίου 1954)

Έχοντες υπ' όψιν τας διατάξεις του άρθρου 4 § 2 του ν. 2053/1952 περί ρυθμίσεως συλλογικών σχέσεων και διαφορών εργασίας και σχετικήν εγκριτικήν απόφασιν της δμελούς εξ Υπουργών Επιτροπής, υπ' άριθ. 9312/8.3.1954, αποφασίζομεν:

Κηρύσσομεν εκτελεστήν την κατά την συνεδρίασιν της 27.11.1953 ληφθείσαν υπό του Συμβουλίου του ν. 2053/1952 απόφασιν περί τροποποιήσεως της υπ' άριθ. 57934/1950 αποφάσεως των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας περί καθορισμού αποδοχών προσωπικού καφεζαχαροπλαστείων και λοιπών συναφών κέντρων (*), έχουσαν ούτω:

Αι διατάξεις της υπ' άριθ. 57934/1950 αποφάσεως των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας έχουν εφαρμογήν επί των εν αυτή αναφερομένων Κέντρων μόνον εφ' όσον προσφέρεται παρ' αυτών εις τους πελάτας καφές κατά κύριον επάγγελμα και ουχί παρεμπιπτόντως.

Έν Άθήναις τη 11 Μαρτίου 1954

—

27056/1/1954 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί κηρύξεως εκτελεστής αποφάσεως Συμβουλίου ν. 2053/1952.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 59 της 24 Μαρτίου 1954)

Έχοντες υπ' όψιν τας διατάξεις του άρθρ. 4 § 2 του ν. 2053/1952 περί ρυθμίσεως συλλογικών σχέσεων και διαφορών εργασίας, αποφαινόμεθα:

Κηρύσσομεν εκτελεστήν την κατά την συνεδρίασιν της 29.1.1954 υπό του Συμβουλίου ν. 2053/1552 ληφθείσαν απόφασιν περί ερμηνείας της υπ' άριθ. 58339/1951 αποφάσεως περί επιδομάτων Κυριακής και νυκτερινής εργασίας προσωπικού εστιατορίων κλπ., έχουσαν ούτω:

Το Συμβούλιον, συμφώνως προς την εν προκειμένω πρότασιν του Υπουργού Εργασίας, δι' ους λόγους εν τη υπ' άριθ. 27056/1951 εγγράφω του Υπουργείου Εργασίας επιθυμεί τούτο, λαβόν υπ' όψιν και τας διατάξεις του ν. 2053/1952, αποφασίζει δμοφώνως την τροποποίησιν της υπ' άριθ. 58339/1951 (**) αποφάσεως των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας, ώς ακολούθως:

«Η αληθής έννοια της ανωτέρω αποφάσεως είναι ότι αύθόλως αύτη άφορά τους επί ποσοστοίς αμειβομένους σερβιτόρους των εν αύτη αναφερομένων επιχειρήσεων».

Έν Άθήναις τη 11 Μαρτίου 1954

—

27318/1954 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί κηρύξεως εκτελεστής αποφάσεως Συμβουλίου Ν. 2053/1952.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 59 της 24 Μαρτίου 1954)

Έχοντες υπ' όψιν:

1) Τάς διατάξεις του άρθρου 4 § 2 του ν.

(*) ΕΡΔ 9, σελ. 1062.

(**) ΕΡΔ 10, σελ. 1119.

2053/1952 «περί ρυθμίσεως συλλογικών σχέσεων και διαφορών εργασίας».

2) Σχετικήν επί τούτω εγκριτικήν απόφασιν της κατά τό ὑπ' ἀριθ. 2415/1953 Νομοθετικόν Διάταγμα πενταμελούς εξ Ὑπουργών Ἐπιτροπῆς ὑπ' ἀριθ. 9309/6.8.1954, ἀποφασίζομεν:

Κηρύσσομεν ἐκτελεστήν τήν κατά τήν συνεδρίασιν τῆς 21.12.1953 ληφθεῖσαν ὑπό τοῦ Συμβουλίου τοῦ ν. 2053/1952 ἀπόφασιν περί ἐγκρίσεως τῆς ἀπό 18.11.1953 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑποδηματεργατῶν Ἐδέσσης, ἔχουσαν οὕτω:

Συλλογική σύμβασις ἐργασίας ἐργατῶν ὑποδηματοποιΐας Ἐδέσσης καί τῶν ἐργοδοτῶν αὐτῶν.

Ἐν Ἐδέσσῃ σήμερον τῇ 18ῃ Νοεμβρίου 1953, ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος Τετάρτην καί ὥραν 13 μ.μ., οἱ κάτωθι ὑπογεγραμμένοι, ἀφ' ἑνός μέν 1) Χριστόπουλος Δραγούμης, πρόεδρος τοῦ Σωματείου τῶν Κατασκηναταρχῶν Ὑποδηματοποιῶν, καί 2) Γρηγόριος Σιώνης, γεν. γραμματεύς τοῦ ἰδίου ὡς ἄνω Σωματείου, ἀφ' ἑτέρου δέ οἱ Χριστόφορος Κεραμιτζόγλου, πρόεδρος τοῦ Σωματείου Ὑποδηματεργατῶν Ἐδέσσης, καί Κ. Λιπουρλῆς, ἀντιπρόεδρος τοῦ ἰδίου ὡς ἄνω σωματείου, παρισταμένων καί τῶν Π. Χατζηπαναγιώτου, προέδρου τῆς Ὁμοσπονδίας Ἐπαγγελματιῶν Ἐδέσσης, καί Νικολάου Καρυοφύλλη, προέδρου τοῦ Ἐργατικοῦ Κέντρου Πέλλης, συνελθόντες κατόπιν προσκλήσεως τοῦ προϊσταμένου τῆς Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας 34ης περιφερείας Ἀθανασίου Καμάρη, ἐνεργοῦντος συνεπείᾳ τῆς ὑπ' ἀριθ. 20360/36/9.11.1953 Διαταγῆς τοῦ Ὑπουργοῦ Γεν. Δ/του Βορείου Ἑλλάδος, ἀπεφάσισαν τήν σύναψιν καί ὑπογραφήν τῆς παρούσης τοπικῆς κλαδικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ὡς κάτωθι:

1. Ἐργοδότται καί ἐργάται ὑποδηματοποιΐας συμφωνοῦν εἰς τό ὅτι δέον νά ἀναρτηθῶσι προγράμματα ὡρῶν ἐργασίας καί ἑβδομαδιαίας ἀναπαύσεως τοῦ προσωπικοῦ τῶν ὑποδηματοποιείων, ὡς καί διά τήν ἀκριβῆ τήρησιν τῶν ἐν αὐτῇ σημειουμένων ὡρῶν, ἤτοι α) τῆς ἡλικίας τῶν ἐργαζομένων εἰς ἕκαστον κατάστημα, β) τῆς προϋπηρεσίας αὐτῶν εἰς τό ἐπάγγελμα, γ) τοῦ καταβαλλομένου ἡμερομισθίου (καλφαλικίου).

2) Ἐπίσης οἱ συμβαλλόμενοι συμφωνοῦν εἰς τήν καθιέρωσιν κλιμακίου ἀμοιβῆς κατά κατηγορίας κατασκευῆς ὑποδημάτων, ἤτοι:

α) Α' ποιότητος καλφαλίκι δραχ. 40.000
β) Β' ποιότητος καλφαλίκι δραχ. 30.000
γ) Γ' ποιότητος καλφαλίκι δραχ. 20.000

3. Ὡς κατώτατον ὅριον ἡμερομισθίου διά τούς ἐπί ἡμερομισθίῳ ἀμειβομένους ὁρίζεται τό ποσόν τῶν δραχμ. 28.000, διά δέ τούς μαθητευομένους τό νομίμως ἐπίσης καθορισθέν δι' αὐτούς. Εἰς τό ἀνωτέρω κατώτατον ὅριον ἡμερομισθίου συμπεριλαμβάνεται καί ἡ αὔξησις λόγῳ ἐπιδόματος ἀκριβείας.

Τέλος συνεφωνήθη ὁμοφώνως ὑπό τῶν ὑπαγορευόντων τήν παροῦσαν συλλογικήν σύμβασιν ἐργασίας, ὅπως ἀπό τῆς ἰσχύος ταύτης οἱ ἐν ἑκάστῳ ἐργαστηρίῳ κατασκευῆς ὑποδημάτων ἐργαζόμενοι τεχνῖται σταργίζωσι τά ὑπ' αὐτῶν κατασκευαζόμενα ὑποδήματα διά σταργίδος, ἀναλόγως τῆς κατηγορίας, εἰς ἣν ταῦτα ἀνήκουσι.

Ἡ παροῦσα συνετάγη εἰς ἓξ ἀντίτυπα, ἔλαβον δέ ἀνά ἓν τά συμβαλλόμενα μέρη, ἀνά ἓν οἱ πρόεδροι τῆς Ὁμοσπονδίας Ἐπαγγελματιῶν καί Ἐργατικοῦ Κέντρου Ἐδέσσης, ἓν θέλει ὑποβληθῆ εἰς τό Συμβούλιον μισθῶν καί ἡμερομισθίων τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, τό ἐναπομένον δέ κατατεθήσεται παρά τῇ 34ῃ Ἐπιθεωρήσει ἐν Βερροίᾳ, καθοριζομένου ἅμα ὅτι παράβασις οἱουδήποτε ὅρου ταύτης θά συνεπάγεται τάς κυρώσεις τοῦ ν. 547/1937 δι' ἑκάτερον τῶν συμβαλλομένων, εἰδικῶς δέ ὡς πρός τούς ἐργοδότας τήν καταβολήν πενταπλασίας ἀποζημιώσεως εἰς τούς μισθωτούς, ἐκείνης ἥτις ὁρίζεται διά τῶν διατάξεων τοῦ ν. 2112, ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως διά τοῦ ἀπό 16/20 Ἰουλίου 1920 β.δ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12 Μαρτίου 1954

—

28531/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περί κηρύξεως ἐκτελεστῆς ἀποφάσεως Συμβουλίου ν. 2053/1952.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 59 τῆς 24 Μαρτίου 1 95

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

α) Τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 4 § 2 τοῦ ν. 2053/1952 «περί ρυθμίσεως συλλογικῶν σχέσεων καί διαφορῶν ἐργασίας» καί

β) Σχετικήν ἐπί τούτου ἔγκρισιν τῆς κατά τό ὑπ' ἀριθ. 2415/1953 ν.δ. διμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς, ἀποφασίζομεν:

Κηρύσσομεν ἐκτελεστήν τήν κατά τήν συνεδρίασιν τῆς 27.11.1953 ληφθεῖσαν ὑπό τοῦ Συμβουλίου τοῦ ν. 2053/1952 ἀπόφασιν περί ἐγκρίσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 2/1953 ἀποφάσεως τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Συλλογικῶν Διαφορῶν Ἐργασίας Ἀμαλιάδος, δι' ἧς καθορίζονται αἱ ἀποδοχαί καί λοιποί ὅροι ἐργασίας τῶν εἰς τά ἐλαιοτριβεῖα Ἀμαλιάδος ἐργαζομένων, ἧς τό διατακτικόν ἔχει ὡς ἀκολούθως:

Α') Ἐπιτρέπεται εἰς τούς ἐργοδότας, ὅπως προσλαμβάνωσιν ἐλευθέρους ἐργάτας ἐλαιοτριβείων καί μή ἀνήκοντας ἔτι εἰς τό οἰκεῖον Σωματεῖον.

Β') Οἱ ἐργάται ἐλαιοτριβείων ὑποχρεοῦνται, ὅπως ἐκφορτώνουν τόν προσκομιζόμενον ἐλαιόκαρπον ἐκ τῶν ὀχημάτων καί μεταγωσι τοῦτον εἰς τό ἐλαιοτριβεῖον. Οἱ ἐργάται εἰς οὐδεμίαν ἄλλην ἐργασίαν θέλουσι χρησιμοποιηθῆ, ἐκτός τῶν ἐλαιοτριβείων.

Γ') Καθορίζει ὡς κάτωθι τά ἡμερομίσθια: α) Καραβοκύρης δραχ. 45.000 καί β) λοιποί ἐργάται δραχ. 35.000. Ἀπαγορεύεται ἡ καταβολή ἡμερομισθίων εἰς εἶδος.

Ἡ ἰσχύς τῆς παρούσης, περιλαμβανούσης ὁλόκληρον τήν περιφέρειαν Ἀμαλιάδος, ἄρχεται ἀπό 4.9.1953.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 11 Μαρτίου 1954

28530/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ κηρύξεως ἐκτελεστῆς ἀποφάσεως Συμβουλίου ν. 2053/1952.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 59 τῆς 24 Μαρτίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

α) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 4 § 2 τοῦ ν. 2053/1952 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν σχέσεων καὶ διαφορῶν ἐργασίας» καὶ

β) Σχετικὴν ἐπὶ τούτου ἐγκριτικὴν ἀπόφασιν τῆς κατὰ τὸ ὑπ' ἀριθ. 2415/1953 ν.δ. δημοσίους ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς, ὑπ' ἀριθ. 9303/6.8.1954, ἀποφασίζομεν:

Κηρύσσομεν ἐκτελεστὴν τὴν κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 27.11.1953 ληφθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τοῦ ν. 2053/1952 ἀπόφασιν περὶ ἐγκρίσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 4/1953 ἀποφάσεως τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Συλλογικῶν Διαφορῶν Ἐργασίας Πειραιῶς, δι' ἧς χορηγεῖται αὔξησις 7ο/ο ἐπὶ τοῦ βασικοῦ ἡμερομισθίου τῆς Δ' κατηγορίας τῶν τεχνιτῶν ὑαλουργῶν τῶν ἀπασχολουμένων παρὰ τῇ Α.Ε.Ε.Χ.Π. καὶ Λιπασμάτων, ἧς τὸ διατακτικὸν, τροποποιούμενον, διαμορφοῦται ὡς ἀκολούθως:

1) Χορηγεῖται αὔξησις 7 ο/ο ἐπὶ τοῦ βασικοῦ ἡμερομισθίου τῆς Δ' κατηγορίας τῶν τεχνιτῶν ὑαλουργῶν τῶν ἀπασχολουμένων παρὰ τῇ Α.Ε.Ε.Χ.Π. καὶ Λιπασμάτων ἀπὸ 1.11.1953.

2) Αὐξάνει τὴν ποσότητα τοῦ χορηγουμένου σήμερον εἰς τούτους γάλακτος εἰς ἡμίσειαν ὀκᾶν καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐργασίας, καταναλισκομένου αὐτουσίου εἰς εἶδος ἐν τῷ τόπῳ τῆς ἐργασίας καὶ ἀπαγορευομένης τῆς καταβολῆς τοῦ ἀντιτίμου τούτου εἰς χρῆμα ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τῆς παρούσης.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 11 Μαρτίου 1954

—

27316/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ κηρύξεως ἐκτελεστῆς τῆς κατὰ τὴν συνεδρίασιν 27.11.1953 ληφθείσης ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τοῦ ν. 2053/1952.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 59 τῆς 24 Μαρτίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: α) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 4 § 2 τοῦ ν. 2053/1952 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν σχέσεων καὶ διαφορῶν ἐργασίας», β) σχετικὴν ἐγκριτικὴν ἀπόφασιν τῆς δημοσίους ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς, ὑπ' ἀριθ. 9311/6.8.1954, ἀποφασίζομεν:

Κηρύσσομεν ἐκτελεστὴν τὴν κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 27.11.1953 ληφθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τοῦ ν. 2053/1952 ἀπόφασιν περὶ τροποποιήσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 45941/1951 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας περὶ ἀποτιμήσεως τῆς ἀξίας τῆς παρεχομένης τροφῆς εἰς τοὺς ἐν τῇ ἀποφάσει ταύτῃ ἀναφερομένους μισθωτούς, ἔχουσαν οὕτω:

«Ἡ ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 45941/1951 ἀποφάσει τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας (*) ἀποτιμήσεις τῆς ἀξίας τῆς παρεχομένης εἰς τινας κλάδους μισθωτῶν τροφῆς ὁρίζεται ἐφεξῆς εἰς ποσοστὸν 15 ο/ο ἐπὶ τοῦ ἐκάστοτε ἰσχύοντος ἐλαχίστου ὁρίου βασικοῦ μισθοῦ καὶ ἡμερομισθίου ἀνειδικεύτου ἐργάτου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 11 Μαρτίου 1954

(*) ΕΕΔ 10, σελ. 957.

27325/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ κηρύξεως ἐκτελεστῆς ἀποφάσεως Συμβουλίου ν. 2053/1952 «περὶ ἐξαιρέσεως τοῦ προσωπικοῦ λουτρῶν» Καλαμακίου ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 27608/1953 ἀποφάσεως» (*).

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 59 τῆς 24 Μαρτίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 4 § 2 τοῦ ν. 2053/1952 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν σχέσεων καὶ διαφορῶν ἐργασίας», ἀποφασίζομεν:

Κηρύσσομεν ἐκτελεστὴν τὴν κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 29.1.1954 ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τοῦ ν. 2053/1952 ληφθεῖσαν ἀπόφασιν περὶ ἐξαιρέσεως τοῦ προσωπικοῦ λουτρῶν Καλαμακίου ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 27608/1953 ἀποφάσεως, ἔχουσαν οὕτω:

«Τὸ Συμβούλιον, λαβὸν ὑπ' ὄψιν τὰ ἀνωτέρω καὶ τὰς διατάξεις τοῦ ν. 2053/1952, ἀποφασίζει ὁμοφώνως, ὅπως τῶν διατάξεων τῆς ὑπ' ἀριθ. 27608/1953 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας περὶ καθορισμοῦ ἁμοιβῆς τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐν Ἀθήναις, Πειραιεῖ καὶ προαστείοις λειτουργούντων λουτρῶν» ἐξαιρεθῇ τὸ προσωπικὸν τῶν λουτρῶν κοινότητος Καλαμακίου διὰ τὴν λήξασαν μόνον λουτρικὴν περίοδον τοῦ ἔτους 1953.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12 Μαρτίου 1954

—

27319/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ κηρύξεως ἐκτελεστῆς ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου ν. 2053/1952 περὶ ἐγκρίσεως ὅρων τινῶν τῆς ἀπὸ 16.10.1952 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας σταφιδεργατῶν Ἡρακλείου.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 59 τῆς 24 Μαρτίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1. Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 4 § 2 τοῦ ν. 2053/1952 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν σχέσεων καὶ διαφορῶν ἐργασίας».

2. Σχετικὴν ἐπὶ τούτῳ ἐγκριτικὴν ἀπόφασιν τῆς κατὰ τὸ ὑπ' ἀριθ. 2415/1953 ν. δ/γμα πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς, ὑπ' ἀριθ. 9310/6.8.1954, ἀποφασίζομεν:

Κηρύσσομεν ἐκτελεστὴν τὴν κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 20.11.1953 ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τοῦ ν. 2053 ληφθεῖσαν ἀπόφασιν περὶ ἐγκρίσεως ὅρων τινῶν τῆς ἀπὸ 16.10.1952 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας σταφιδεργατῶν Ἡρακλείου, ὡς αὕτη διορθώθη διὰ τῆς ἀπὸ 1.8.1953 συμπληρωματικῆς τοιαύτης, ἔχουσαν ὡς ἀκολούθως:

«Μεθ' ὃ τὸ συμβούλιον, λαβὸν ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 3 § 1 ἐδ. α' καὶ τοῦ ἄρθρου 4 § 1 ἐδ. α' τοῦ ν. 2053/1952, ἀποφασίζει ὁμοφώνως καὶ ἐγκρίνει ἐκ τῆς ἀπὸ 16.10.1953 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας σταφιδεργατῶν Ἡρακλείου, ὡς αὕτη διορθώθη διὰ τῆς ἀπὸ 1.8.1953 συμπληρωματικῆς τοιαύτης, τοὺς κάτωθι ὅρους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'

1) Μεταφορὰ σάκκων εἰς πλυντήριον, ἄδειασμα σάκκων εἰς πλυντήριον, ψήσεις καὶ βοηθὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν ὑπερωριῶν δραχ. 40 κατ' ὀκᾶν.

(*) ΕΕΔ 12, σελ. 693.

2) Μεταφορά εἰς πατσαλότοπους, κατασκευή πατσαλίου δραχ. 26 κατ' ὁκάν.

3) Κόψιμο καί γόρισμα πατσαλιοῦ, σάκκιασμα, μεταφορά καί ἄδειασμα εἰς γελυκιστικήν μηχανήν, γέμισμα κιβωτίων, πρεσάρισμα, μεταφορά ὑποπροϊόντων (τό αὐτό τιμολόγιον ἰσχύει καί ἐν περιπτώσει σακκιδίων, ὅτε γίνεται ἐνσάκκωσις, ζύγισμα σακκιδίων, ράψιμο) δραχ. 38 κατ' ὁκάν.

4) Φόρτωσις κιβωτίων ἤ σάκκων ἐπί μεταφορικοῦ μέσου δραχ. 14 κατ' ὁκάν.

Σύνολον βασικοῦ τιμολογίου δραχ. 118 κατ' ὁκάν.

Διάφοροι ἐργασίαι

5) Μεταφορά εἰς πατσαλότοπους, κατασκευή πατσαλίου, ἐγκιβωτισμός ἤ ἐνσάκκωσις καί φόρτωσις ἐπί μεταφορικῶν μέσων ἀβάφων ξελυκισμένων, ὡς ἀναλυτικά 2, 3 καί 4, δραχ. 78 κατ' ὁκάν.

6) Παραλαβή ἐξ ἀγορᾶς σταφίδος χύμα, δειγματισμός, γέμισμα καί δέσιμο σάκκων, ζύγισμα, φόρτωσις καί ἐκφόρτωσις καί ντάνιασμα δραχ. 33 κατ' ὁκάν.

7) Παραλαβή ἐξ ἀγορᾶς σταφίδος εἰς σάκκους (δειγματισμός, ράψιμο σάκκων, ζύγισμα, φόρτωσις, ἐκφόρτωσις καί ντάνιασμα) δραχ. 27 κατ' ὁκάν.

8) Παραλαβή σταφίδων εἰς σάκκους ἐν τῷ ἐργοστασίῳ (ἐκφόρτωσις, δειγματισμός, ράψιμο σάκκων, ζύγισμα καί ντάνιασμα) δραχ. 14 κατ' ὁκάν.

9) Δειγματισμός, ράψιμο σάκκων, ζύγισμα καί ντάνιασμα δραχ. 7 κατ' ὁκάν.

10) Ζύγισμα καί ἐπαναποθέτησις σάκκων (ντάνιασμα ἐκ νέου) δραχ. 5 κατ' ὁκάν.

11) Σάκκιασμα ἐκ πατσαλίου καί ντάνιασμα σάκκων δραχ. 9 κατ' ὁκάν.

Τά ἀνωτέρω τιμολόγια αὐξάνονται κατά 3 ο/ο (τρία τοῖς ἑκατόν), πλήν τοῦ 12 ο/ο (δώδεκα τοῖς ἑκατόν) τοῦ προσωρινοῦ ἐπιδόματος ἀκριβείας ζωῆς τοῦ ἀναφερομένου ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 41100/3740 τῆς 2 Ἰουλίου 1953 ἀποφάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Ἡ ὡς ἄνω αὔξησις ἰσχύει ἀπό 1ης Ἰουλίου 1953.

Ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν αὐξηθῇ τό προσωρινόν ἐπίδομα ἀκριβείας ζωῆς ὑπό τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἡ ὡς ἄνω αὔξησις τοῦ ποσοῦ θέλει συμψηφισθῇ εἰς τήν τυχόν νέαν αὔξησιν τοῦ ἐπιδόματος ἀκριβείας. Εἷς ἕκαστον ἐργοστάσιον θά τοποθετηθῇ ὑπό τῆς Συνεργατικῆς σταφιδεργατῶν μόνιμος ἀρχιεργάτης τῇ ἐγκρίσει τοῦ σταφιδεργοστασιάρχου, ὅστις θά φροντίζῃ διά τήν κανονικήν καί ταχείαν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας, ζητῶν ἐγκαίρως ἀπό τήν Συνεργατικήν σταφιδεργατῶν τούς ἀπαιτουμένους ἐργάτας, τούς ὁποίους ὑποχρεοῦται ἡ Συνεργατική νά ἀποστείλῃ τάχιστα καί οἵτινες θά λαμβάνωσι διαταγάς διά τήν ἐργασίαν τήν ὁποίαν θά ἐκτελῶσιν ἀπό τόν ἐργοστασιάρχην καί οὐχί ἀπό τήν Συνεργατικήν τῶν σταφιδεργατῶν.

Ἡ ἐργασία, ἥτις θά ἐκτελῆται 6—8 μ.μ., θά πληρώνεται κατά 25ο/ο ἐπί πλέον τοῦ ὡς ἄνω τιμολογίου, 8—12 μ.μ. πεντήκοντα τοῖς ἑκατόν (50ο/ο) ἐπί πλέον τοῦ ὡς ἄνω τιμολογίου καί ἡ μεταμεσονύκτιος ἐργασία ἑκατόν τοῖς ἑκατόν (100 ο/ο) ἐπί πλέον τοῦ ὡς ἄνω τιμολογίου.

Διά τά δῶρα Χριστουγέννων, 1ης τοῦ Ἔτους καί Πάσχα θά ἐξακολουθήσῃ καί κατά τό χρονικόν διάστημα τῆς παρούσης συμβάσεως ἡ καταβολή δώδεκα τοῖς ἑκατόν (12 ο/ο) ἐπί πλέον ἐπί τοῦ ποσοῦ τῶν ἐργατικῶν, οἱ δέ ἐργοδόται σταφιδοβιομήχανοι καί σταφιδοεξαγωγεῖς ἀπαλλάσσονται διά τῆς καταβολῆς τοῦ ὡς ἄνω 12 ο/ο πάσης ὑποχρεώσεως ἐπί σκοπῷ δώρου ἑορτῶν Χριστουγέννων, Νέου Ἔτους καί Πάσχα πάντων τῶν ἐργατῶν, τῶν ἐργασθέντων εἰς τάς ὡς ἄνω ἐργασίας, ἀναλαμβάνει δέ τήν ὑποχρέωσιν τῆς καταβολῆς τοῦ δώρου τῶν ὡς ἄνω ἑορτῶν ἡ Συνεργατική Σταφιδεργατῶν Ἡρακλείου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'

1) Ἐργάτριαι διαλογῆς τοῦ παδαριοῦ λαμβάνουν τό ἐκάστοτε ἐλάχιστον ὅριον τό νομίμως καθοριζόμενον ὑπό τῆς Κυβερνήσεως διά τάς ἀνειδικεύτους ἐργατρίας.

2) Ἐργάτριαι βαγονίων δραχ. 23.000.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 11 Μαρτίου 1954

28529/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περί ἐγκρίσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 7/1953 ἀποφάσεως τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Συλλογικῶν Διαφορῶν Ἐργασίας Ἀθηνῶν περί χορηγήσεως ἐπιδόματος ἀνθυγιεινῆς ἐργασίας εἰς ἐργαζομένους εἰς τμήματα τινά τῆς Δημοτικῆς Ἐκμεταλλεύσεως Ἀεριόφωτος Ἀθηνῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 59 τῆς 24 Μαρτίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

α) Τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 4 § 2 τοῦ ν. 2053/1952 «περί ρυθμίσεως συλλογικῶν σχέσεων καί διαφορῶν ἐργασίας» καί

β) Σχετικήν ἐπί τούτου ἐγκριτικήν ἀπόφασιν τῆς κατά τό ὑπ' ἀρ. 0. 2415/1953 νομ. δ/γμα πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς, ὑπ' ἀριθ. 9322/6.3.1954, ἀποφασίζομεν:

Κηρύσσομεν ἐκτελεστήν τήν κατά τήν συνεδρίασιν τῆς 28.10.1953 ληφθεῖσαν ὑπό τοῦ Συμβουλίου τοῦ ν. 2053/1952 ἀπόφασιν περί ἐγκρίσεως ἐν μέρει τῆς ὑπ' ἀριθ. 7/1953 ἀποφάσεως τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Συλλογικῶν Διαφορῶν Ἐργασίας Ἀθηνῶν, δι' ἧς παρέχεται ἐπίδομα ἀνθυγιεινῆς ἐργασίας εἰς ἐργαζομένους εἰς τμήματα τινά τῆς Δημοτικῆς Ἐκμεταλλεύσεως Ἀεριόφωτος Ἀθηνῶν, ἧς τό διατακτικόν, τροποποιούμενον, διατυποῦται ὡς ἀκολούθως:

1) Χορηγεῖ προσωρινῶς καί μέχρις ὅτου λυθῇ γενικῶς τό ζήτημα τοῦ τρόπου ἀντιμετωπίσεως τοῦ ἀνθυγιεινοῦ τῆς ἐργασίας ἐπίδομα ἀνθυγιεινῆς ἐργασίας δραχμῶν τεσσάρων χιλιάδων (4.000) ἡμερησίως εἰς τούς ἐργαζομένους:

α) Εἰς χώρους ἀποστάξεως διθανθράκων (θερμαστάς καί βοηθούς αὐτῶν) καί εἰς τούς κτίστας, καθ' ἃς ἡμέρας ἀπασχολοῦνται εἰς ἐπισκευήν κλιβάνων ἐν χώρῳ ἔνθα ἕτεροι κλίβανοι εὑρίσκονται ἐν λειτουργίᾳ.

β) Εἰς καθαριστήρια.

γ) Εἰς θαλάμους πιέσεως (πιεστάς).

δ) Εἰς σβέστρι κών (σβέστας) καί

ε) Εἰς ἐργοδηγούς, χημικούς, ἐπιστάτας, βοηθούς καί μαθητευομένους τμημάτων, εἰς ἃ ἀπασχολοῦνται αἱ προηγούμεναι κατηγορίαι.

2) Το ανωτέρω επίδομα δεν θά καταβάλληται κατά τάς ήμέρας άναπαύσεως τών άνωτέρω μισθωτών, ούδέ θά ύπολογίζηται είς τάς άποδοχάς της κανονικής άδείας αύτών.

3) Το άνωτέρω επίδομα συγχωνεύεται πρός τυχόν έξ άλλων διατάξεων χορηγούμενον είς κατηγορίας τινάς έκ τών άνωτέρω μισθωτών έπίδομα άνθυγιεινής έργασίας.

4) Η χορήγησις του άνωτέρω έπιδόματος άρχεται άπό 20.10.1953.

Έν Άθήναις τή 11 Μαρτίου 1951

—

9312/1954 Άπόφ. Έπιτροπής έξ Ύπουργών

Περί έγκρίσεως άποφάσεως του Συμβουλίου του ν. 2053/1952, άφορώσης καθορισμόν άποδοχών προσωπικού καφεζαχαροπλαστείων (*).

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 60 της 26 Μαρτίου 1954)

Η διά της ύπ' άριθ. 267/1953 Πράξεως του Ύπουργικού Συμβουλίου συσταθείσα έξ Ύπουργών Έπιτροπή.

Έχοντες ύπ' όψιν τάς διατάξεις της ύπ' άριθ. 267/1953 Πράξεως του Ύπουργικού Συμβουλίου, άποφασίζομεν:

Κυρούμεν την κατά την συνεδρίασιν της 27.11.1953 ληφθείσαν ύπό του συμβουλίου του ν. 2053/1952 άπόφασιν περί τροποποιήσεως της ύπ' άριθ. 57944/1950 άποφάσεως των Ύπουργών Οικονομικών και Έργασίας περί καθορισμού άποδοχών προσωπικού καφεζαχαροπλαστείων και λοιπών συναφών κέντρων.

Έν Άθήναις τή 6 Μαρτίου 1954

—

9311/1954 Άπόφ. Έπιτροπής έξ Ύπουργών

Περί έγκρίσεως άποφάσεως Συμβουλίου νόμου 2053/1952, άφορώσης καθορισμόν άποτιμήσεως παρεχομένης τροφής (**).

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 62 της 27 Μαρτίου 1954)

Η διά της ύπ' άριθ.267/1953 Πράξεως του Ύπουργικού Συμβουλίου συσταθείσα έξ Ύπουργών Έπιτροπή.

Έχοντες ύπ' όψιν τάς διατάξεις της ύπ' άριθ. 267/1953 Πράξεως του Ύπουργικού Συμβουλίου, κυρωθείσης διά του ύπ' άριθ. 2415/1953 ν.δ., άποφασίζομεν:

Κυρούμεν την κατά την συνεδρίασιν της 27.11.1953 ληφθείσαν ύπό του Συμβουλίου του ν. 2053/1952 άπόφασιν «περί τροποποιήσεως της ύπ' άριθ. 45941/1951 άποφάσεως των Ύπουργών Οικονομικών και Έργασίας περί άποτιμήσεως της άξίας της παρεχομένης τροφής είς τους έν τή άπασχόλησει ταύτη άναφερομένους μισθωτούς».

Έν Άθήναις τή 6 Μαρτίου 1954

—

9309/1954 Άπόφ. Έπιτροπής έξ Ύπουργών

Περί έγκρίσεως άποφάσεως Συμβουλίου ν. 2053/1952 περί έγκρίσεως συλλογικής συμβάσεως έργασίας ύποδηματεργατών Έδέσσης.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 62 της 27 Μαρτίου 1954)

Η διά της ύπ' άριθ. 267/1953 Πράξεως του Ύπουργικού Συμβουλίου συσταθείσα έξ Ύπουργών Έπιτροπή.

Έχοντες ύπ' όψιν τάς διατάξεις της ύπ' άριθ. 267/1953 Πράξεως του Ύπουργικού Συμβουλίου, κυρωθείσης διά του ύπ' άριθ. 2415/1953 ν.δ., άποφασίζομεν:

Κυρούμεν την κατά την συνεδρίασιν της 11.12.1953 ληφθείσαν ύπό του Συμβουλίου του ν. 2053/1952 άπόφασιν περί έγκρίσεως της άπό 18.11.1953 συλλογικής συμβάσεως έργασίας των ύποδηματεργατών Έδέσσης.

Έν Άθήναις τή 6 Μαρτίου 1954

—

9301/1954 Άπόφ. Έπιτροπής έξ Ύπουργών

Περί χορηγήσεως αύξήσεως είς προσωπικόν Δημοσίου και Ν.Π.Δ.Δ. συνδεόμενον διά σχέσεως έργασίας ιδιωτικού δικαίου (*).

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 63 της 27 Μαρτίου 1954)

Η διά της ύπ' άριθ. 267/1953 Πράξεως του Ύπουργικού Συμβουλίου συσταθείσα πενταμελής έξ Ύπουργών Έπιτροπή.

Έχοντες ύπ' όψιν τάς διατάξεις της ύπ' άριθ. 267/1953 Πράξεως του Ύπουργικού Συμβουλίου, κυρωθείσης διά του ύπ' άριθ. 2415/1953 ν.δ., άποφασίζομεν:

Όπως είς το πάσης φύσεως προσωπικόν του Δημοσίου και των Ν.Π.Δ.Δ. το συνδεόμενον μετ' αύτών διά σχέσεως έργασίας του ιδιωτικού δικαίου χορηγηθή άπό 1.2.1954 αύξησις έπί των άποδοχών των, των ύπό των οικείων συλλογικών συμβάσεων έργασίας ή άλλων διατάξεων προβλεπομένων, άνεξαρτήτως του συνολικού ύψους τούτων, ώς άκολούθως:

Διά τμήμα μέν άποδοχών μέχρις 1.000.000 ή ήμερομισθίου μέχρι 36.000 παρέχεται αύξησις κατά ποσοστόν 25 ο/ο, διά τμήμα δέ άποδοχών άπό 1.000.001 μέχρι 2.500.000 ή ήμερομισθίου άπό 36.001 μέχρις 90.000 δραχ. παρέχεται αύξησις κατά ποσοστόν 20 ο/ο.

Είς την άνωτέρω αύξησιν συγχωνεύεται τό διά της ύπ' άριθ. 41100/1953 άποφάσεως του Ύπουργού Έργασίας χορηγηθέν προσωρινόν έπίδομα άκριβείας.

Έν Άθήναις τή 6 Μαρτίου 1954

—

9305/1954 Άπόφ. Έπιτροπής έξ Ύπουργών

Περί έπεκτάσεως του διά της ύπ' άριθ. 43730/1951 άποφάσεως των Ύπουργών Οικονομικών και Έργασίας καθοριζομένου μισθολογίου και είς τους έπιστήμονας φαρμακοποιούς (*).

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 62 της 27 Μαρτίου 1954)

Η διά της ύπ' άριθ. 267/1953 Πράξεως του Ύπουργικού Συμβουλίου συσταθείσα έξ Ύπουργών Έπιτροπή.

Έχοντες ύπ' όψιν τάς διατάξεις της ύπ' άριθ. 267/1953 Πράξεως του Ύπουργικού Συμβουλίου, κυρωθείσης διά του ν.δ. 2415/1953, άποφασίζομεν:

Έγκρίνομεν την έπέκτασιν του διά της ύπ' άριθ. 43739/1951 κοινής άποφάσεως των Ύπουργών Οικονομικών και Έργασίας καθοριζομένου μισθολογίου των διπλωματούχων χημικών

(*) Βλέπε και ΕΕΔ 13, σελ. 388.

(**) Βλ. και άνωτέρω σελ. 437.

(*) Βλ. και άνωτέρω σελ. 438.

(**) Βλέπε και άνωτέρω σελ. 440.

καὶ μηχανικῶν Ἀνωτάτων Σχολῶν, ὡς τοῦτο ἠξιώθη ἔκτοτε καὶ ἐπὶ τῶν ὡς μισθωτῶν ὑπηρετούντων ἐπιστημόνων φαρμακοποιῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 6 Μαρτίου 1954

—

9308/1954 Ἀπόφ. Ἐπιτροπῆς ἐξ Ὑπουργῶν

Περὶ ἐγκρίσεως ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τοῦ ν. 2053/1952, ἐγκρίνοντος τὴν ἀπὸ 25.9.1953 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας ἐκδοροσφαγέων Ἐδέσσης.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 62 τῆς 27 Μαρτίου 1954)

Ἡ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 267/1953 Πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου συσταθεῖσα ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπή.

Ἐχόντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 267/1953 Πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, κυρωθείσης διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2415/1953 ν.δ., ἀποφαίζομεν:

Ἐγκρίνομεν τὴν κατὰ τὴν 20.11.1953 συνεδρίασιν ληφθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τοῦ ν. 2053/1952 ἀπόφασιν περὶ ἐγκρίσεως τῆς ἀπὸ 25.9.1953 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκδοροσφαγέων Ἐδέσσης.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 6 Μαρτίου 1954

—

9322/1954 Ἀπόφ. Ἐπιτροπῆς ἐξ Ὑπουργῶν

Περὶ ἐγκρίσεως ἐν μέρει ἀποφάσεως Συμβουλίου ν. 2053/1952 περὶ παροχῆς ἐπιδόματος ἀνθυγιεινῆς ἐργασίας εἰς ἐργαζομένους εἰς τμήματά τινα τῆς Δημ. Ἐκμεταλλεύσεως Λεριόφωτος Ἀθηνῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 62 τῆς 27 Μαρτίου 1954)

Ἡ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 267/1953 Πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου συσταθεῖσα ἐξ Ὑπουργῶν πενταμελὴς Ἐπιτροπή.

Ἐχόντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 267/1953 Πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, κυρωθείσης διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2415/1953 ν.δ., ἀποφαίζομεν:

Ἐγκρίνομεν τὴν κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 23.10.1953 τοῦ Συμβουλίου νόμου 2053/1952 ληφθεῖσαν περὶ αὐτοῦ ἀπόφασιν περὶ ἐγκρίσεως ἐν μέρει τῆς ὑπ' ἀριθ. 7/1953 ἀποφάσεως τῆς Πρωτ. Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Συλλογικῶν Διαφορῶν Ἐργασίας Ἀθηνῶν, δι' ἧς παρέχεται ἐπίδομα ἀνθυγιεινῆς ἐργασίας εἰς ἐργαζομένους εἰς τμήματα τινὰ τῆς Δημοτικῆς Ἐκμεταλλεύσεως Λεριόφωτος Ἀθηνῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 6 Μαρτίου 1953

—

9310/1954 Ἀπόφ. Ἐπιτροπῆς ἐξ Ὑπουργῶν

Περὶ ἐγκρίσεως ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τοῦ ν. 2053/1952 περὶ ἐγκρίσεως ὅρων τινῶν τῆς ἀπὸ 16.10.1952 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας σταφιδεργατῶν Ἡρακλείου, ὡς αὕτη διορθώθη διὰ τῆς ἀπὸ 1.8.1953 συμπληρωματικῆς τοιαύτης.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 62 τῆς 27 Μαρτίου 1954)

Ἡ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 267/1953 Πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου συσταθεῖσα ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπή.

Ἐχόντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 267/1953 Πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, κυρωθείσης διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2415/1953 ν.δ., ἀποφαίζομεν:

Ἐγκρίνομεν τὴν κατὰ τὴν 20.11.1953 συνεδρίασιν ληφθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τοῦ νόμου 2053/1952 ἀπόφασιν περὶ ἐγκρίσεως ὅρων τινῶν τῆς ἀπὸ 16.10.1952 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας σταφιδεργατῶν Ἡρακλείου, ὡς αὕτη διορθώθη διὰ τῆς ἀπὸ 1.8.1953 συμπληρωματικῆς τοιαύτης.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 6 Μαρτίου 1954

—

9305/1954 Ἀπόφ. Ἐπιτροπῆς ἐξ Ὑπουργῶν

Περὶ ἐγκρίσεως ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τοῦ ν. 2053/1952, ἀφορώσης αὔξησιν βασικοῦ μισθοῦ ὁδηγῶν αὐτοκινήτων Ἑλληνικοῦ Ὀργανισμοῦ Τουρισμοῦ.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 62 τῆς 27 Μαρτίου 1954)

Ἡ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 267/1953 Πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου συσταθεῖσα ἐξ Ὑπουργῶν πενταμελὴς Ἐπιτροπή.

Ἐχόντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 267/1953 Πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, κυρωθείσης διὰ τοῦ ν.δ. 2415/1953, ἀποφαίζομεν:

Κυροῦμεν τὴν κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 27.11.1953 ληφθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τοῦ ν. 2053/1952 ἀπόφασιν περὶ τροποποιήσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 38901/1953 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν ὁδηγῶν αὐτοκινήτων Ἑλληνικοῦ Ὀργανισμοῦ Τουρισμοῦ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 6 Μαρτίου 1954

—

9303/1954 Ἀπόφ. Ἐπιτροπῆς ἐξ Ὑπουργῶν

Περὶ ἐγκρίσεως ἀποφάσεως Συμβουλίου ν. 2053/1952 ἀφορώσης αὔξησιν ἀποδοχῶν ὑαλουργῶν Δ' κατηγορίας τῆς Α.Ε.Ε.Χ.Π. καὶ Δι.πασμάτων (*).

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 62 τῆς 27 Μαρτίου 1954)

Ἡ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 267/1953 Πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου συσταθεῖσα ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπή.

Ἐχόντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 267/1953 Πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, κυρωθείσης διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2415/1953 ν.δ., ἀποφαίζομεν:

Κυροῦμεν τὴν κατὰ τὴν 27.11.1953 συνεδρίασιν ληφθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τοῦ ν. 2053/1952 ἀπόφασιν περὶ ἐγκρίσεως ἐν μέρει τῆς ὑπ' ἀριθ. 4/1953 ἀποφάσεως τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Συλλογικῶν Διαφορῶν Ἐργασίας Πειραιῶς, δι' ἧς χορηγεῖται αὔξησις 7 ο/ο ἐπὶ τοῦ βασικοῦ ἡμερομισθίου τῆς Δ' κατηγορίας τῶν τεχνιτῶν ὑαλουργῶν τῶν ἀπασχολουμένων παρὰ τῇ Α.Ε.Ε.Χ.Π. καὶ Δι.πασμάτων ἀπὸ 1.11.1953 καὶ αὐξάνεται ἡ κυμάτης τοῦ χορηγουμένου γάλακτος εἰς ἡμίσειαν ὀκᾶν καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐργασίας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 6 Μαρτίου 1954

(*) Βλέπε καὶ ἀνωτέρω, σελ. 410.

27540/1954 Απόφ. Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας

Περί χορηγήσεως δώρου εἰς τοὺς μισθωτοὺς τῆς χώρας ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα 1954 (*).

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 1901/1951 «περὶ κυρώσεως τοῦ ά.ν. 1777/1951 περὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων τοῦ ά.ν. 28/1944 καὶ τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ά.ν. 866».

Ἀποφασίζομεν

Ἄρθρον 1ον. 1. Οἱ πάσης φύσεως ἐργοδόται ὑποχρεοῦνται, ὅπως καταβάλουν εἰς ἕκαστον ἐκ τοῦ ὑπαλληλικοῦ, ὑπηρετικοῦ καὶ ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν, μεθ' οὗ συνδέονται διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀορίστου ἢ ὡρισμένου χρόνου, καὶ ἐφ' ὅσον ἡ σχέσις αὕτη διηρκέσθη ἀπὸ 24.12.1953 μέχρις 22.4.1954 τοὐλάχιστον, ἑκατέραν οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν (δῶρον) ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα 1954 ἴσην πρὸς ἥμισυ μὲν μηνιαῖον μισθὸν διὰ τοὺς ἐπὶ μισθῷ ἀμειβομένους, 15 δὲ ἡμερομίσθια διὰ τοὺς ἐπ' ἡμερομισθίῳ ἀμειβομένους.

2. Εἰς ἑκείνους ἐκ τῶν ἀνωτέρω μισθωτῶν, ὧν ἡ σχέσις ἐργασίας παρὰ τῷ ὑποχρέῳ εἰς καταβολὴν τοῦ δώρου ἐργοδότῃ ἦτο διαρκείας ἄλεων τοῦ μηνός, δὲν διηρκέσθη ὅμως καθ' ὅλον τὸ ἀνωτέρω χρονικὸν διάστημα, διότι συνῳρθείσα πρὸ ἢ μετὰ τὴν 24.12.1953 ἔλυσθη ἐντὸς τοῦ ἀπὸ 24.12.1953 μέχρις 22.4.1954 χρονικοῦ διαστήματος, θέλει καταβληθῇ ὡς δῶρον ποσὸν ἴσον πρὸς τὸ 1/15 τοῦ ἡμίσεως μισθοῦ ἢ ἓν ἡμερομίσθιον, ἀναλόγως τοῦ τρόπου ἀμοιβῆς τοῦ μισθωτοῦ, ἀνὰ ἕκαστον δίμερον χρονικὸν διάστημα διαρκείας τῆς ἐργασιακῆς αὐτῶν σχέσεως ἐντὸς τῆς χρονικῆς περιόδου ἀπὸ 24.12.1953 μέχρις 22.4.1954.

Διὰ χρονικὸν διάστημα μικρότερον τοῦ δημέρου καταβάλλεται ἀνάλογον κλάσμα.

Εἰς τὸν χρόνον διαρκείας τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως δὲν ὑπολογίζονται αἱ ἡμέραι, καθ' ἃς ὁ μισθωτὸς δὲν παρέσχε τὰς ὑπηρεσίας του λόγῳ ἀδείας ἄνευ ἀποδοχῶν.

Ἄρθρον 2ον. 1. Τὸ ὑπὸ τῆς παρούσης προβλεπόμενον δῶρον θέλει ὑπολογισθῇ βάσει τῶν ὑπὸ τῶν οἰκείων συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἢ διαιτητικῶν ἀποφάσεων ἢ ἀποφάσεων ἐκδοθεισῶν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ καταργηθέντος ά.ν. 28/1944 καὶ τοῦ ν. 2053/1952 ἢ ἑτέρων ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἢ ἀποφάσεων συλλογικῶν ἢ ἄλλων ὀργάνων προβλεπομένων κατὰ τὴν δημοσίευσιν τῆς παρούσης μισθῶν ἢ ἡμερομισθίων, ρυθμισθέντων διὰ τῶν κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον καθορισθέντων προσαυξήσεων καὶ ἐπιδομάτων, ἐξαιρουμένων μόνον τῶν ἐπιδομάτων, προσαυξήσεων καὶ ἀποζημιώσεων τῶν παρεχομένων λόγῳ πθξημένης ἀποδόσεως, ὑπερωριακῆς ἀπασχολήσεως, ὁδοιπορικῶν ἐξόδων καὶ πάσης ἐν γένει παροχῆς οἰκειοθελῶς ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου παρεχομένης.

Οἱ οὕτω καθοριζόμενοι μισθοὶ καὶ ἡμερομίσθια, ἐφ' ὅσον δὲν ἔτυχον ἀπὸ 1ης Φεβρουαρίου 1954 καὶ ἐφεξῆς αὐξήσεως ἑτέρας, πλὴν τῆς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 27358/1954 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (*) χορηγηθείσης, προσαυξάνονται μόνον διὰ τὸν προσδιορισμὸν τοῦ καταβλητέου λόγῳ δώρου χρηματικοῦ ποσοῦ κατὰ ποσοστὸν 10 ο/ο.

2. Δὲν ὑπολογίζεται ἐπίσης τὸ ἀνήκιτιμον τῶν τυχὸν εἰς εἶδος χορηγουμένων παροχῶν, οἷον τροφῆς, οἰκήσεως, ἐνδύσεως, φωτισμοῦ κλπ., ἐφ' ὅσον αἱ τοιαῦται παροχαὶ δὲν προβλέπονται ὑπὸ τῶν οἰκείων συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἢ διαιτητικῶν ἢ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων. Συνυπολογίζονται ὅμως αἱ τυχὸν διὰ τὰ ἀνωτέρω εἴδη ἐνεργούμεναι κρατήσεις ἐκ τῶν ἀποδοχῶν.

Ἄρθρον 3ον. 1. Εἰς ἃς περιπτώσεις ἡ ἀμοιβὴ τῶν μισθωτῶν καθορίζεται δι' ἐλευθέρας συμφωνίας, ἐλλείψει εἰδικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἢ ἄλλης τινὸς πράξεως ἐκ τῶν ἐν ἄρθρῳ 2 τῆς ἑπομένης ἀναφερομένων, διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ δώρου διὰ τοὺς ἐκ τούτων ὑπαλλήλους θὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν τὸ ἰσοπλάσιον τοῦ διὰ τῆς παρούσης παραγράφου καθοριζομένου διὰ τοὺς τεχνίτας ἡμερομισθίου, διὰ δὲ τοὺς ἐργατοτεχνίτας καὶ ὑπηρέτας τὰ ὑπὸ τῆς αὐτῆς παραγράφου καθοριζόμενα ἡμερομίσθια.

2. Εἰς τοὺς κατὰ μονάδα ἐργασίας ἀμειβομένους τὰ δῶρον θέλει ὑπολογισθῇ βάσει ἡμερομισθίου 38.000 δρχ. διὰ τοὺς ἄρρενας τεχνίτας, 35.000 δρχ. διὰ τοὺς εἰδικευμένους βοηθοὺς αὐτῶν, 31.000 δρχ. διὰ τοὺς βοηθοὺς τεχνιτῶν ὑποδηματεργατῶν καὶ ραπτεργατῶν, τοὺς ἀνειδικεύτους ἐν γένει ἐργάτας καὶ τὰς θήλεις τεχνίτριας καὶ εἰδικευμένας ἐργατρίας, 25.000 δρχ. διὰ τὰς ἀνειδικεύτους ἐργατρίας, καὶ 11.000 δρχ. διὰ τοὺς μαθητευομένους ἀμφοτέρων τῶν φύλων, ἐφ' ὅσον δὲν προβλέπονται ὑπὸ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἢ ἄλλως πως εὐνοϊκώτερα βασικὰ ἡμερομίσθια.

3. Διὰ τοὺς ἐργαζομένους ἐπ' ἀμοιβῇ κατὰ μονάδα ἐργασίας εἰς ἐργοστάσια ὑαλουργίας τὰ ὑπὸ τῆς προηγουμένης παραγράφου καθοριζόμενα ποσὰ θὰ ὑπολογισθοῦν αὐξημένα κατὰ 20ο/ο.

Ἄρθρον 4ον. 1. Τοῦ διὰ τῆς παρούσης καθοριζομένου δώρου καὶ ὑπὸ τὰς ἐν αὐτῇ προϋποθέσεις δικαιοῦνται παρὰ τοῦ ὑποχρέου πρὸς τοῦτο:

Α) Οἱ ἐν καταστάσει στρατεύσεως τελοῦντες μισθωτοί. Ἐκ τούτων α) οἱ τυχόντες κατὰ τὸ ἀπὸ 24.12.1953 μέχρις 22.4.1954 χρονικὸν διάστημα ἐπιδόματος στρατεύσεως θὰ λάβωσι δῶρον ἀνάλογον τόσον πρὸς τὸ ὕψος τοῦ ἐπιδόματος τούτου, ὅσον καὶ πρὸς τὸν χρόνον, καθ' ὃν ἐδικαιοῦντο τοιούτου ἐντὸς τῆς περιόδου ἀπὸ 24.12.1953 μέχρις 22.4.1954 καὶ β) οἱ ἀπολυθέντες τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ μισθωτοὶ ἐντὸς τῆς περιόδου ἀπὸ 24.12.1953 μέχρις 22.4.1954, ἐφ' ὅσον, ὑπηρετοῦντες ἐν τῷ στρατῷ κατ' αὐτὴν τὴν χρονικὴν περίοδον, ἐδικαιοῦντο ἐπιδόματος στρατεύσεως, θὰ λάβουν τὸ δῶρον των κατὰ τμῆμα μὲν ἀνάλογον πρὸς τὸν χρόνον τῆς ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρεσίας των παρὰ τοῦ ὑποχρέου πρὸς τοῦτο ὀργανισμοῦ, κατὰ τμῆμα δὲ ἀνάλογον πρὸς τὸν χρόνον τῆς ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως των ἐκ τοῦ στρατοῦ μέχρις 22.4.1954 ὑπηρεσίας των παρὰ τοῦ ἐργοδότου των.

Β) Οἱ ἐν καταστάσει ἀσθενείας τελοῦντες μισθωτοί. Ἐκ τούτων α) οἱ κατὰ τὴν δημοσίευσιν τῆς παρούσης τελοῦντες ἐν ἀσθενείᾳ θὰ λάβουν παρὰ τοῦ ἐργοδότου των ὡς δῶρον ποσὸν ἀνάλογον πρὸς τὸν χρόνον, καθ' ὃν εἰρ-

(*) Ἀπεστάλη πρὸς δημοσίευσιν εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως. *Βλέπε καὶ τὴν ἀμέσως κατωτέρω, σελ. 447, δημοσιευομένην ὑπ' ἀριθ. 27358/1954 ἀπόφασιν Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.*

(*) Ἀνωτέρω, σελ. 437.

γάσθησαν παρ' αὐτῷ, ἐντὸς τῆς περιόδου ἀπὸ 24.12.1953 μέχρις 22.4.1954, τοῦ ὑπολοίπου καταβληθησομένου παρὰ τοῦ οἰκείου ὀργανισμοῦ κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, β) ἐκείνου, ὧν ἡ ἀσθένεια καὶ ἐπιδότησις συνέπεσεν εἰς χρόνον προηγούμενον τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης, δικαιοῦνται ὁλοκλήρου τοῦ δώρου παρὰ τοῦ ἐργοδότου των ἡ κλάσματος τούτου, ἀναλόγως πρὸς τὴν διάρκειαν τῆς ἐργασιακῆς αὐτῶν σχέσεως ἐντὸς τῆς περιόδου ἀπὸ 24.12.1953 μέχρις 22.4.1954 καὶ ἐὰν ἐτι ἡ ἀσθένειά των ἀπετέλεσε λόγον λύσεως τῆς μεταξὺ αὐτῶν ἐργασιακῆς σχέσεως.

Γ') Οἱ ἐν καταστάσει διαθεσιμότητος ἢ βραχείας ἐργασίας τελοῦντες (ἄρθρον 8 § 1 ν. δ. 2511/1953) διὰ τὸν χρόνον τῆς διαθεσιμότητος ἢ βραχείας ἐργασίας δὲν δικαιοῦνται τοῦ εἰς τὸν χρόνον τοῦτον ἀναλογοῦντος δώρου.

Οἱ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 3 § 2 καὶ 3 τοῦ ν.δ. 2511 τοῦ 1953 (*) ἐπικουρικῶς ἐργαζόμενοι ἢ εἰς ἴδιαν ὁμάδα ἐργασίας (βάρδια) ἀπασχολούμενοι δὲν δικαιοῦνται τοῦ διὰ τῆς παρούσης προβλεπομένου δώρου.

2. Ἐπίσης δικαιοῦνται δώρου, ὑπὸ τὰς ἐν τῇ παρούσῃ προϋποθέσεις καὶ διακρίσεις, καὶ οἱ ἐπὶ μισθῷ νομικοὶ σύμβουλοι καὶ ἰατροὶ Τραπεζῶν, Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν καὶ ἐπιχειρήσεων ἐν γένει.

3. Τοῦ διὰ τῆς παρούσης ἀποφάσεως παρεχομένου δώρου δικαιοῦται καὶ τὸ προσωπικὸν (μουσικοί, ἠθοποιοὶ καὶ τεχνῖται) τῶν ὑπὸ τοῦ Κράτους ἐπιχορηγουμένων δύο Κρατικῶν Σκηνῶν, Ἐθνικοῦ Θεάτρου καὶ Λυρικῆς Σκηνῆς.

4. Εἰς τοὺς ἠθοποιοὺς τῶν ἰδιωτικῶν θεατρικῶν ἐπιχειρήσεων καταβάλλεται δῶρον ἐκ 200 χιλιάδων δραχμῶν.

5. Εἰς τὸ τεχνικὸν προσωπικὸν τῶν θεατρικῶν ἐπιχειρήσεων ἡ ὑπὸ τῆς παρούσης προβλεπομένη παροχὴ καταβληθήσεται ὑπὸ τῶν ὑποχρέων πρὸς τοῦτο ἐργοδοτῶν, παρ' οἷς τοῦτο εἰργάσθη ἀπὸ 24.12.1953 μέχρις 22.4.1954, κατὰ τὰ ἐν ἄρθρῳ 1 § 2 τῆς παρούσης ὁριζόμενα.

Ἄρθρον δεύτερον. 1. Εἰς τοὺς εἰς τὰ δημόσια ἔργα καὶ τὰς ἐποχιακῶς ἐκτελουμένας ἐργασίας ἐργαζομένους, ὡς καὶ εἰς τοὺς πρὸς ἐκτέλεσιν ὡρισμένου ἔργου ἐργασθέντας ἐργατοτεχνίτας, θέλει καταβληθῆ ὡς δῶρον ἐφ' ὅσαν ἐπραγματοποίησαν παρὰ τῷ αὐτῷ ἐργοδότῃ τοὐλάχιστον εἴκοσι (20) ἡμερομίσθια, ἓν ἡμερομίσθιον ἀνὰ ἓξ (6) πραγματοποιηθέντα τοιαῦτα ἢ ἀνάλογον κλάσμα διὰ τὰ κάτω τῶν ἓξ (6) πραγματοποιηθέντα ἐντὸς τῆς χρονικῆς περιόδου ἀπὸ 16.12.1953 μέχρις 22.4.1954, τοῦ συνολικοῦ ποσοῦ τοῦ δώρου μὴ δυναμένου νὰ ὑπερβῇ τὰ 15 ἡμερομίσθια.

2. Εἰς τοὺς ἀπασχολουμένους εἰς ἐπεξεργασίαν καὶ συσκευασίαν σταφίδος θέλει καταβληθῆ ὡς δῶρον ἀνὰ πέντε (5) πραγματοποιηθέντα ἡμερομίσθια κατὰ τὸ ἀπὸ 16.12.1953 μέχρις 22.4.1954 χρονικὸν διάστημα ἓν ἡμερομίσθιον, κλάσμα δὲ τούτου ἀνάλογον διὰ τὰ κάτω τῶν πέντε (5) πραγματοποιηθέντα τοιαῦτα. Τοῦτο ὑπολογίζεται κατὰ τὰ ἐν ἄρθρῳ 2 § 1 τῆς παρούσης ὁριζόμενα. Διὰ δὲ τοὺς ἐκ τούτων ἀμειβομένους κατὰ μονάδα ἐργασίας ὑπολογίζεται ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πηλίκου τῆς διαιρέσεως τῶν πραγματοποιηθεισῶν ἀμοιβῶν κατὰ τὸ ὡς ἄνω χρονικὸν διάστημα διὰ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν πραγματοποιηθέντων ἡμερομισθίων, τοῦ συνολικοῦ ποσοῦ τοῦ δώρου μὴ δυναμένου δι' ἕκαστον τούτων νὰ ὑπερβῇ τὰ 15 ἡμερομίσθια.

3. Εἰδικῶς πρὸς ἐξεύρεσιν τῶν πραγματοποιηθέντων ἡμερομισθίων ἐπὶ τῶν ἐπὶ τιμολογίῳ ἀμειβομένων σταφιδεργατῶν Ἡρακλείου δέον ὅπως τὸ σύνολον τῶν πραγματοποιηθεισῶν ἀμοιβῶν ἀπὸ 16.12.1953 μέχρις 22.4.1954 διαιρεθῇ διὰ τοῦ ὑπὸ τῆς οἰκείας συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας προβλεπομένου ἡμερομισθίου, τοῦ συνολικοῦ ποσοῦ τοῦ δώρου μὴ δυναμένου νὰ ὑπερβῇ δι' ἕκαστον τὰ 15 ἡμερομίσθια, οὐδὲ τὴν ἀναλογίαν τοῦ ἑνὸς ἡμερομισθίου ἀνὰ πέντε (5) πραγματοποιηθέντα τοιαῦτα. Ὁ ὑπολογισμὸς οὗτος ἐφαρμόζεται ἐφ' ὅσον ὑπὸ ἐν ἰσχύϊ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας δὲν προβλέπονται ἄλλως τὰ τῆς καταβολῆς τοῦ δώρου εἰς τοὺς μισθωτοὺς τούτους.

4. Εἰς τοὺς ὑφαλοχρωματιστάς, ναυπηγοξυλουργοὺς καὶ ματσακονιστὰς θέλει καταβληθῆ ὡς δῶρον ἀνὰ πέντε (5) πραγματοποιηθέντα κατὰ τὸ ἀπὸ 16.12.1953 μέχρι 22.4.1954 χρονικὸν διάστημα ἡμερομίσθια ἓν ἡμερομίσθιον πρὸς δραχμὰς 31.000 ἢ ἀνάλογον κλάσμα διὰ τὰ κάτω τῶν πέντε (5) πραγματοποιηθέντα, τοῦ συνολικοῦ ποσοῦ τοῦ δώρου μὴ δυναμένου νὰ ὑπερβῇ τὰ 15 ἡμερομίσθια. Εἰδικῶς διὰ τοὺς ναυπηγοξυλουργοὺς τὰ οὕτως ὑπολογιζόμενα ἡμερομίσθια — δῶρα — δὲν δύνανται νὰ ὑπερβοῦν τὰ πέντε (5) κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα μηνὸς ἐντὸς τῆς ἀνωτέρω περιόδου. Τὰ ἐγκεκριμένα ἐργατικὰ τιμολόγια τῶν ὑφαλοχρωματιστῶν καὶ ματσακονιστῶν προσαυξάνονται κατὰ ποσοστὸν 30ο/ο ἀπὸ 26.4.1954 μέχρι 10.5.1954.

5. Οἱ μουσικοὶ τῶν κέντρων διασκεδάσεως καὶ κοσμικῶν κέντρων (ταβέρναι) δικαιοῦνται τῶν 50ο/ο μόνον τοῦ ὑπὸ τῆς παρούσης προβλεπομένου δώρου καὶ ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις τῆς § 3 τοῦ ἄρθρ. 1 τῆς παρούσης.

6. Εἰς ἕκαστον ἐκ τῶν ταξιθετῶν ἢ ταξιθετριῶν ἑκάστης θεατρικῆς ἢ κινηματογραφικῆς ἐπιχειρήσεως πρώτης προβολῆς θέλει καταβληθῆ παρὰ ταύτης δῶρον ἐκ δραχμῶν 250.000, τῆς δὲ δευτέρας ἢ πολλαπλῆς προβολῆς ἐκ δραχμῶν 200.000, ἐφαρμοζομένων ἀναλόγως τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 1 τῆς παρούσης.

7. Τοῦ ὑπὸ τῆς παρούσης προβλεπομένου δώρου δικαιοῦνται καὶ οἱ ἀρτεργάται καὶ ἀρτοϋπάλληλοι. Εἰς τούτους τὸ δῶρον θέλει καταβληθῆ παρὰ τῶν οἰκείων ἐργοδοτῶν βάσει τῆς διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον ἀναγνωρισθείσης ἐπιβαρύνσεως ἐν τῇ κοστολογήσει τοῦ ἄρτου.

8. Ἕκαστος τῶν ὁδηγῶν ἀγοραίων ἐπιβατηγῶν αὐτοκινήτων (ταξὶ - ἀγοραῖα) δικαιοῦται πρὸς ἀπόληψιν δώρου νὰ εἰσπράττῃ ὁλόκληρον τὴν χορηγηθεῖσαν λόγῳ τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα αὔξησιν τῆς πτώσεως τῆς σημαίας. Εἰς περιπτώσεις, καθ' ἃς οὗτοι δὲν ἤθελον εἰσπράξει τὴν διαφορὰν ταύτην, δικαιοῦνται νὰ λάβωσι δῶρον παρὰ τῶν ἐκμεταλλευτῶν τῶν αὐτοκινήτων καὶ ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις καὶ τοὺς ὅρους τῆς παρούσης ἀποφάσεως ἐκ δραχμῶν 250.000 κατὰ τὰ ἐν ἄρθρῳ 1 § 2 τῆς παρούσης.

Τοῦ τελευταίου τούτου ποσοῦ δώρου δικαιοῦται καὶ ἕκαστος τῶν ὁδηγῶν αὐτοκινήτων ἐκμενώσεως βόθρων, ἐφ' ὅσον δὲν ἀμείβεται διὰ

(*) ΕΕΔ 12, σελ. 910.

μηνιαίου μισθού, αλλά διά ποσοστών ή κατ' άποκοπήν.

9. Πρός τό σκοπόν όπως τύχωσι δώρου καί οί ξενοκόμοι (σερβιτόροι) των εστιατορίων, ζυθοστασίων, οινομαγειρείων, ταβερνών, κοσμικών κέντρων διασκεδάσεως, καφενείων, καφεζαχαροπλαστείων, αναψυκτηρίων, ζαχαροπλαστείων, γαλακτοπωλείων καί λοιπών συναφών καταστημάτων, ώς καί τό έπί τής περιποιήσεως προσωπικόν τής Διεθνούς Εταιρίας Κλινοπαιξών, αύξάνονται έπί χρονικόν διάστημα 15 ήμερών, άρχόμενον άπο 21.4.1954, τά κεκανονισμένα έκ 10 ο/ο ή 15ο/ο ποσοστά ημοιβής των έπί των λογαριασμών των πελατών κατά 80 ο/ο, προσδιοριζόμενα ούτω εις 13 ο/ο καί 20 ο/ο.

10. Πρός τόν σκοπόν όπως τυχή τοιούτου διά τής παρούσης χορηγουμένου δώρου καί τό έπί ποσοστοίς μόνον άμειβόμενον προσωπικόν των κουρείων καί κομμωτηρίων αύξάνονται κατά 30 ο/ο καί έπί χρονικόν διάστημα 15 ήμερών, άρχόμενον άπό 21.4.1954, αί τιμαί των κουρευτικών καί λοιπών έν τοίς ώς άνω καταστήμασι παρεχομένων υπηρεσιών. Τό έκ τής αύξήσεως ταύτης ποσόν, μετά τήν έξ αύτοῦ παροχήν 60.000 δραχμών δι' έκαστον βοηθόν κουρείου καί 90.000 εις έκαστον βοηθόν κομμωτηρίου, θέλει κατανεμηθή κατ' ίσομοιρίαν μεταξύ πάντων των τεχνιτών καί τεχνιτριών έκάστου κουρείου ή κομμωτηρίου, αποκλειομένων των προσωπικώς εργαζομένων εργοδοτών.

11. Πρός απόληψιν δώρου υπό τοῦ έπί ποσοστοίς άμειβομένου προσωπικοῦ των έν τῇ χώρᾳ λειτουργούντων λουτρών καθαριότητος αύξανονται κατά ποσοστόν 15 ο/ο αί τιμαί τών εισιτηρίων καί διά χρονικόν διάστημα 15 ήμερών, άρχόμενον άπό 20.4.1954. Τό έκ τής αύξήσεως ταύτης προϊόν διανεμηθήσεται κατ' ίσομοιρίαν μεταξύ άπάντων των άνωτέρω μισθωτών, τό εις έκαστον δέ τούτων έκ τοῦ λόγου τούτου καταβληθησόμενον ποσόν δέν δύναται νά εἶναι κατώτερον των δραχμών 200.000, υπερχερουμένων τῶν οἰκείων εργοδοτῶν εἰς συμπλήρωσιν τῆς έπί έλαττον διαφορᾶς, έφ' όσον ή κατά τ' άνωτέρω διανομή δέν θέλει έπαρκέσει διά τήν καταβολήν εἰς έκαστον τοῦ άνωτέρω ποσοῦ.

12. Επίσης πρός παροχήν τοῦ υπό τής παρούσης προβλεπομένου δώρου εἰς τό προσωπικόν των στιλβωτηρίων αύξάνονται άπό 20.4.1954 μέχρι 5.5.1954 κατά ποσοστόν 30 ο/ο αί τιμαί στιλβώματος. Τό έκ τής αύξήσεως ταύτης συγκεντρουμένου ποσόν διανεμηθήσεται κατ' ίσομοιρίαν μεταξύ πάντων των έν έκάστῳ καταστήματι εργαζομένων μισθωτών (υπαλλήλων κλπ.) των απασχολουμένων διά τήν εξυπηρέτησιν τοῦ τμήματος τοῦ στιλβωτηρίου, μή εφαρμοζομένων έν προκειμένῳ των διατάξεων τοῦ άρθρου 1 τής παρούσης.

Άρθρον 6ον. Πρός απόληψιν δώρου υπό των απασχολουμένων εἰς μή μόνιμον εργοδότην καί έπί τιμολογίῳ άμειβομένων, ώς έκδοροσφαγέων, εργατῶν κατεργασίας έντέρων, συντηρητῶν ζώων, ελαιοσακκιαστῶν, καρραγωγέων, φορτοεκφορτωτῶν μή διεκπομένων υπό τής περί φορτοεκφορτωτῶν λιμένος ή ξηρᾶς κειμένης νομοθεσίας κλπ. αύξάνονται τά τιμολόγια άμοιβῆς αὐτῶν κατά 15%, άπό 16.4.1954 μέχρι 15.5.1954.

Άρθρον 7ον. Οί έκ των μισθωτῶν άμειβόμενοι διά ποσοστῶν μόνον δέν δικαιοῦνται δώρου. Κατ' έξαίρεσιν όμως εἰς έκαστον έκ τοῦ έπί ποσοστοῖς άμειβομένου προσωπικοῦ των Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου χορηγεῖται δῶρον έκ δραχμῶν 250.000, μειουμένου αναλόγως κατά τά έν άρθρῳ 1 τής παρούσης ὁριζόμενα.

Οί έκ των μισθωτῶν άμειβόμενοι διά ποσοστῶν ή φιλοδωρημάτων καί μισθοῦ ή ημερομισθίου δικαιοῦνται δώρου έπί τοῦ μισθοῦ ή ημερομισθίου, όπερ λαμβάνουσι, εφαρμοζομένων κατά τά λοιπά των διατάξεων τής παρούσης. Τό δῶρον τοῦτο εἶναι άσχετον, μή συμψηφιζόμενον πρός τό δῶρον, όπερ δικαιοῦνται οί ξενοκόμοι (σερβιτόροι) βάσει των διατάξεων τοῦ άρθρου 5 § 9 τής παρούσης.

Άρθρον 8ον. Τοῦ υπό τής παρούσης προβλεπομένου δώρου καί υπό τάς έν αὐτῇ προϋποθέσεις καί διακρίσεις δικαιοῦνται καί οί μισθωτοί των γεωργοκτηνοτροφικῶν επιχειρήσεων (βουστασίων, λαχανοκήπων, ανθοκήπων κλπ.), έφ' όσον αί σχέσεις τούτων διέπονται υπό των συλλογικῶν συμβάσεων εργασίας ή άλλων πράξεων έκ των έν άρθρῳ 2 τής παρούσης αναφερομένων, ώς καί τό προσωπικόν των γεωργοκτηνοτροφικῶν εργασιῶν των άσκουμένων υπό άνωνύμων εταιριῶν, συνεταιριστικῶν οργανώσεων καί λοιπῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου ή Ιδιωτικοῦ Δικαίου.

Άρθρον 9ον. Αί διατάξεις τής παρούσης δέν έχουσιν εφαρμογήν εἰς τάς κάτωθι περιπτώσεις:

α) έπί των εργατῶν των λοιπῶν έκτός έκείνων έν τῷ προηγουμένῳ άρθρῳ αναφερομένων γεωργικῶν ή κτηνοτροφικῶν εργασιῶν.

β) έπί τοῦ οἰκοεργαζομένου προσωπικοῦ (ὑπηρετριῶν, θαλαμηπόλων, παιδαγωγῶν κλπ).

γ) έπί των κατ' οἶκον εργαζομένων εἰς κωμοπόλεις (Δήμους ή Κοινότητας) πληθυσμοῦ κατωτέρου των 6.000 κατοίκων.

δ) έπί τοῦ προσωπικοῦ των φιλανθρωπικῶν ιδρυμάτων των απασχολούντων προσωπικόν κάτω των 25 προσώπων, έκτός έάν ή διοίκησις τούτων κρίνῃ ὅτι δύναται νά εφαρμοσθοῦν, καί

ε) έπί των μαθητῶν των τεχνικῶν σχολῶν, εἰς ἃς περιπτώσεις ούτοι άμείβονται.

Άρθρον 10ον. 1. Μισθωτοί, ὧν τά τῆς παροχῆς δώρου Χριστουγέννων καί Πάσχα, αί προϋποθέσεις καί τό καταβλητέον ποσόν τούτου ρυθμίζονται δι' υπογραφισῶν μέχρι τῆς ένάρξεως τῆς καταβολῆς τῆς πρώτης δόσεως τοῦ παρόντος δώρου συλλογικῶν συμβάσεων εργασίας, θά λάβωσι τοῦτο κατά τά υπό των συλλογικῶν τούτων συμβάσεων ὁριζόμενα.

2. Η υπό τής παρούσης προβλεπομένη έκτακτος οἰκονομική ένίσχυσις (δῶρον) συμψηφίζεται πρός πᾶσαν έπί σκοπῷ δώρου έπί ταῖς έορταῖς τοῦ Πάσχα ε.ε. έτέραν παροχήν, πλήν τής περιπτώσεως κρατήσεων έκ των αποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ έπί τῷ σκοπῷ καταβολῆς τοιούτου δώρου, καθ' ἣν αί κρατήσεις αὗται θά καταβληθοῦν έπί πλέον ποσόν νά συμψηφισθῇ πρός τήν διά τής παρούσης προβλεπομένην παροχήν.

Άρθρον 11ον. Επιχειρήσεις, αἵτινες λόγῳ

οἰκονομικῶν δυσχερειῶν ἤρχησαν ἀπὸ 24.12.1953 καὶ ἐφεξῆς μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης, δύνανται νὰ καταβάλωσι τὸ ὑπὸ τῶν διατάξεων τῆς παρούσης προβλεπόμενον δῶρον, μειωμένον κατὰ τὸ ἥμισυ, ἐὰν ἤρχησαν ἐπὶ χρόνον πλέον τοῦ 20ημέρου ἐντὸς τοῦ χρονικοῦ τούτου διαστήματος. Εἰς ὅλως ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις ταύτας δύναται διὰ πράξεων, κατὰ περίπτωσιν, τοῦ ἐξ ἡμῶν Ὑπουργοῦ Ἐργασίας νὰ ὁρισθοῦν ἄλλως τὰ τῆς καταβολῆς τοῦ διὰ τῆς παρούσης προβλεπομένου δώρου, ὡς καὶ ἡ πλήρης ἀπαλλαγὴ ἑκάστης αὐτῶν ἀπὸ τούτου, ἐὰν κατὰ τὴν κρίσιν του συντρέχουν σοβαροὶ πρὸς τοῦτο λόγοι.

Ἄρθρον 12ον. Ἡ ὑπὸ τῆς παρούσης προβλεπομένη ἐκτακτος οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις (δῶρον) ὑπόκειται εἰς τὰς ὑπὲρ τῶν οἰκείων ἀσφαλιστικῶν ὀργανισμῶν καὶ τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας τεθεσπισμένας κρατήσεις καὶ εἰσφοράς.

Ἄρθρον 13ον. Ἡ ὑπὸ τῆς παρούσης προβλεπομένη παροχὴ δύναται νὰ καταβληθῇ εἰς δύο ἰσοπόσους δόσεις, ἐξ ὧν ἡ μὲν μία μέχρι τῆς 22.4.1954, ἡ δὲ δευτέρα μέχρι τῆς 22.5.1954. Ἐν ἡ περιπτώσει τὸ ὅλον ποσὸν τοῦ δώρου δὲν ὑπερβαίνει τὰς 250.000 δραχμὰς καταβληθήσεται εἰς μίαν δόσιν.

Ὡσαύτως ἐὰν ἡ πρώτη δόσις εἶναι κατωτέρα τῶν 250.000 δρχ., συμπληρωθήσεται αὕτη μέχρι τοῦ ποσοῦ τούτου, τὸ δὲ ὑπόλοιπον καταβληθήσεται εἰς δευτέραν δόσιν.

Ἐπιχειρήσεις ἐχουσαι οἰκονομικὴν εὐχέρειαν δύνανται νὰ καταβάλουν ὁλόκληρον τὸ ποσὸν τοῦ δώρου ἐντὸς τῆς προθεσμίας τῆς πρώτης δόσεως.

Ἄρθρον 14ον. Τὸ ὑπὸ τῆς § 3 τῆς ὑπ' ἀριθ. 23845/1835/30.8.1951 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Ἐργασίας καὶ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας, ὡς καὶ τῆς § 1 τοῦ κεφ. Ε' τῆς ὑπ' ἀριθ. 23845/1835/29.9.1951 ἐγκυκλίου τῶν αὐτῶν Ὑπουργῶν, ὁριζόμενον δῶρον ἑορτῶν φορτοεκφορτωτῶν κλπ. ὑπολογίζεται βάσει ἡμερομισθίου δραχμῶν μέχρι 50.000 κατ' ἀνώτατον ὅριον καὶ διὰ 30 τὸ πολὺ ἡμερομίσθια διὰ τὰς ἑορτὰς τῶν Χριστουγέννων καὶ 15 διὰ τὰς ἑορτὰς τοῦ Πάσχα.

Ἡ παροῦσα, κοινοποιουμένη καὶ ἐκτελουμένη ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς της, θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Ἀπριλίου 1954

—

27358/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

«Περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν Ἀνωτ. Ἑταιριῶν, Ἰδιωτικῶν Ἐπιχειρήσεων κλπ.» (*).

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ν. δ/τος 2510/1953.

2) Τὴν διαπιστωθεῖσαν, μετὰ μακρὰς διαπραγματεύσεις, ἀσυμφωνίαν τῶν ἐν προκειμένῳ ἐνδιαφερομένων ἑκατέρωθεν ὀργανώσεων διὰ τὴν σύναψιν συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, καὶ

3) Τὴν ὅλως ἐξαιρετικὴν ἀνάγκην ταχείας ρυθμίσεως τῆς προκειμένης διαφορᾶς μέχρι νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ περὶ ὑποχρεωτικῆς διαιτησίας τῶν συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας θεσμοῦ.

4) Σχετικὴν ἐγκριτικὴν ἀπόφασιν τῆς πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς, ὑπ' ἀριθ. 15157/14.4.1954.

Ἀποφασίζομεν:

1. Ὅπως προσωρινῶς καὶ μέχρις ἐπιλύσεως ὑπὸ τῶν οἰκείων ὀργάνων διαιτησίας τῆς ὑφισταμένης συλλογικῆς διαφορᾶς ἐργασίας ἢ συνάψεως συλλογικῆς συμβάσεως, ρυθμιζούσης ταύτην, χορηγηθῇ ἀπὸ 1ης Μαρτίου 1954 εἰς τὸ ὑπαλληλικὸν καὶ ὑπηρετικὸν προσωπικὸν τῶν Γραφείων τῶν ἐν Ἑλλάδι Ἀνων. Ἑταιριῶν κλπ. ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων, τὰ διεπόμενον εἴτε ὑπὸ τῆς ἀπὸ 12.8.1936 Ἐθνικῆς «περὶ ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν» συλλογικῆς συμβάσεως, εἴτε τῆς ἀπὸ 16.9.1937 τοιαύτης «περὶ ὑπαλλήλων Ἀνων. Ἑταιριῶν κλπ.» αὔξησις ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν 9ην Ἀπριλίου 1953 καταβαλλομένων αὐτῷ ἀποδοχῶν, ὡς ἀκολούθως:

α) Διὰ τὸ προσωπικὸν ἐν γένει τὸ μὴ ἔχον συμπεπληρωμένην διετῆ προϋπηρεσίαν παρὰ τῷ αὐτῷ ἢ ἑτέρῳ ἐργοδότῃ αὔξησις 15ο/ο, καὶ

β) Διὰ τὸ προσωπικὸν τὸ ἔχον συμπεπληρωμένην διετῆ προϋπηρεσίαν διὰ μὲν τὸ τμῆμα μηνιαίων ἀποδοχῶν μέχρις ἑνὸς ἑκατομμυρίου πεντακοσίων χιλιάδων (1.500.000) δραχμῶν παρέχεται αὔξησις ἐξ εἴκοσι πέντε τοῖς ἑκατὸν (25ο/ο), διὰ δὲ τὸ τμῆμα μηνιαίων ἀποδοχῶν ἀπὸ ἑνὸς ἑκατομμυρίου πεντακοσίων χιλιάδων μιᾶς (1.500.001) δραχμῶν μέχρι τριῶν ἑκατομμυρίων (3.000.000) δραχμῶν παρέχεται αὔξησις ἐξ εἴκοσιν ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν (20 ο/ο).

2. Διὰ τῆς αὐτῆς κατὰ τὴν § 1 αὐξήσεως καὶ ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς συνδρομῆς τῶν ἐν αὐτῇ προϋποθέσεων προσαυξάνονται ἀπὸ 1ης Μαρτίου 1954 τὰ κατὰ τὴν χρονολογίαν ταύτην ἰσχύοντα ἄνευ τοῦ ἐπιδόματος ἀκριβείας ὅρια βασικῶν μηνιαίων μισθῶν, εἴτε ταῦτα ἔχουν διαμορφωθῇ ἐπὶ τῇ βάσει συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἢ πράξεων τῆς Διοικήσεως ἐν γένει, εἴτε ἔχουν καθορισθῇ δι' ἐσωτερικοῦ τῆς ἐπιχειρήσεως κανονισμοῦ, ἐξαιρέσει τῶν μισθῶν τοῦ προσωπικοῦ τῶν Τραπεζιτικῶν Ἱδρυμάτων καὶ τῶν Ἀσφαλιστικῶν Ἐπιχειρήσεων. Ἡ αὔξησις αὕτη ἐνσωματοῦται εἰς τοὺς βασικοὺς μηνιαίους μισθούς.

3. Εἰς τὰς κατὰ τὰς §§ 1 καὶ 2 αὐξήσεις συγχωνεύεται ἀπὸ 1ης Μαρτίου 1954 τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 ἡμετέρας ἀποφάσεως χορηγηθὲν ἐπίδομα ἀκριβείας, ὡς τοῦτο προσηυξήθη καὶ ἐνεσωματώθη εἰς τὰς τακτικὰς ἀποδοχὰς δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 27333/1951 ἀποφάσεως ἡμῶν, ὡς ἐπίσης συγχωνεύεται καὶ πᾶσα ἑτέρα αὔξησις οἱκειοθελῶς χορηγηθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου πρὸς τὸ προσωπικὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς 9ης Ἀπριλίου 1953 καὶ ἐφεξῆς.

Ἡ παροῦσα δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Ἀπριλίου 1954

(*) Ἀπεστάλη πρὸς δημοσίευσιν εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως. Ἐνεκρίθη καὶ δι' ἀποφάσεως τῆς πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΑΝΩΜΑΛΑ ΔΙΚΑΙΟΥ

Έπί άρκετόν χρόνον, άπό τοῦ ἔτους 1946, ἀφ' ὅτου διά τοῦ ν.δ. 8/11 Μαΐου 1946 αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945 διά τήν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας τῶν ἀσφαλιζομένων κατά τῆς ἀνεργίας μισθωτῶν ἐπεξετάθησαν καί ἐπί τῶν ἐμπορικῶν καί ἐπαγγελματικῶν ἐπιχειρήσεων, τά δικαστήρια τῆς οὐσίας ἀσχολοῦντο ἐπανειλημμένως μέ τό ζήτημα, ἄν, ἀφ' ὅσον αἱ ἀνωτέρω ἐπιχειρήσεις δέν ἐκαλύπτοντο ὑπό τοῦ ἄρθρ. 16/18 Ἰουλίου 1920 «περί ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 2112 καί ἐπί τῶν ἐργατῶν, τεχνιτῶν καί ὑπηρετῶν», ἔπρεπε νά καταβάλλουν εἰς τούς ἀπολυομένους ἐργάτας, τεχνίτας ἤ ὑπηρέτας των τήν ὑπό τοῦ ἄνω διατάγματος προβλεπομένην διά τούς ἐργάτας βιομηχανικῶν, βιοτεχνικῶν, χειροτεχνικῶν καί μεταλλευτικῶν μόνον ἐπιχειρήσεων ἀποζημίωσιν.

Τά Δικαστήρια εἶχον καταλήξει εἰς ἀρνητικήν λύσιν καί ἐφήρμοζον τό ἄρθρ. 669 τοῦ Α.Κ., ἐν συνδυασμῷ πρός τό ἄρθρ. 672 αὐτοῦ, διά τάς συμβάσεις ἐργασίας, αἱ ὁποῖαι εἶχον συναφθῆ πρό τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Α.Κ., κατά τήν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 24 τοῦ Εἰσαγ. Νόμου 2783/1941.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 91/1954 ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου (ΕΕΔ 13, 199) ἀνέτρεψε (καί ὀρθῶς) τά κατά πλάνην περί τῆς ἐννοίας τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945 ἐν τῇ δικαστηριακῇ πράξει κρατοῦντα: Ἐνομολόγησεν ὅτι, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἄν μία δεδεμένη ἐπιχείρησις ἤ γενικῶς ἐργοδότης ὑπάγηται εἰς τό ἄνω Δ.Δ., ἡ ἔννοια τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945 εἶναι, ὅτι πρέπει νά καταβληθῇ ἡ ἀποζημίωσις τοῦ διατάγματος, μέ τάς γνωστάς ἐκ τῆς μή καταβολῆς συνεπείας, δηλαδή τήν ἀκυρότητα τῆς ἀπολύσεως.

Ἐξωμαλύνθη οὕτω κατά πολύ ὁ ἀνωμαλος ἐφαρμοζόμενος πρότερον τρόπος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας τῶν ἐργατῶν, διά τῆς ἐρμηνείας τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118. Παραμένει ὅμως, ἀπό νομοθετικῆς ἀπόψεως, ἡ ἀνωμαλία ὅτι ὅσους μισθωτούς δέν ἀσφαλίζονται κατά τῆς ἀνεργίας εἰς τό Ι.Κ.Α. καί συνεπῶς δέν ἔχει ἐφαρμογήν διά τήν ἀπόλυσιν αὐτῶν τό ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945.

Οὕτω, κατά τά ἀναπόδεκτα ἄλλης ἐρμηνείας ἰσχύοντα νομοθετικά κείμενα, δέν πρόκειται περί καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐργατῶν, τεχνιτῶν, ὑπηρετῶν τῆς τελευταίας ὡς ἄνω περικτώσεως, τά ὁποῖα ἀπασχολοῦνται εἰς βιομηχανικήν, βιοτεχνικήν, μεταλλευτικήν ἤ χειροτεχνικήν ἐπιχείρησιν, τάς ὁποίας μόνον καλύπτει τό ἄρθρ. 12 τοῦ ν. 2112/1920, καί τότε μόνον δικαιοῦται τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Δ.Δ. 16/18 Ἰουλίου 1920, «ἐφ' ὅσον δέν πρόκειται περί αὐτοῦ, ὁ ἐργάτης ἔχει τήν διαφοράν κατά περιεχόμενον προστασίαν τοῦ ἄρθρ. 669 τοῦ Α.Κ., ἐν συνδυασμῷ πρός τό ἄρθρ. 672, καί οὐδεμίαν ὁ ἐργάτης, ὁ ὁποῖος προσελήφθη πρό τῆς ἰσχύος τοῦ Κώδικος.

Ἀλλά ταῦτα οὔτε ὁμαλά διά τήν προστασίαν τοῦ ἐργαζομένου εἶναι, οὔτε δικαιολογοῦνται κατά τήν κοινήν λογικήν. Τά σημειώνομεν μέ τήν ἐλπίδα ὅτι θά τά ἴδῃ κάποτε ὁ Νομοθέτης, διά νά τά ἄρῃ συντόμως ἀπό τό δίκαιον, μολονότι εἶναι, ἀτυχῶς, εἰς τήν μοῖραν τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου νά διατηροῦνται εἰς τήν ζωήν του ἐπί πολύ τά ἀνώμαλα...

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ

Προκαλεῖ εἰς πάντα κοινωνικόν ἄνθρωπον μελαγχολίαν ἡ σκέψις, ὅτι οἱ πτωχοί μισθωτοί ἀστεγρήθησαν σχεδόν τοῦ δικαιώματος νά ζητήσουν ἀπό τό Κράτος δικαιοσύνην, ὅταν προσβάλλωνται τά νόμιμα δικαιώματά των. Τοῦτο τό λυπηρόν ἀληθές γεγονός συνδέει μέ τήν τελευταίαν αὔξησιν τῶν δικαστικῶν τελῶν. Ἡ ἄσκησις ἰδίᾳ τοῦ δικαιώματος ἐφέσεως κατ' ἀποφάσεως τοῦ πρώτου βαθμοῦ τῆς ἐργατικῆς διαδικασίας κατέστη προβληματική διά τόν μισθωτόν. Τό μαρτυροῦν τά «πινάκια» τοῦ Πρωτοδικείου, εἶναι δέ σχεδόν ἀδύνατος ἡ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος τῆς ἀναιρέσεως ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἤ τῆς αἰτήσεως ἀκυρώσεως ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας. Ποῦ νά εὕρουν οἱ μισθοδίωκτοι τά τεράστια διά τά πτωχά βαλάντιά των χρηματικά ποσά, τά ὁποῖα ἀπαιτοῦνται διά τά τέλη τῶν δικῶν αὐτῶν; Μέ κάθε παρερχομένην ἡμέραν, ἀφ' ὅτου ἁπλαδοθήκαν τά τέλη τῶν δικῶν (πολύ ἀκριβά καί πρότερον), γίνεται περισσότερον αἰσθητόν ὁ ἀντίκτυπος τοῦ φορολογικοῦ αὐτοματρου.

Νά εἴπωμεν ὅτι κατά τό ἔτος 1911, ὅτε εἰσήχθη ἡ ἐργατική διαδικασία καί καθιερώθη ἡ ἀτέλεια τῶν δικῶν, ἀπό τόν ἀείμνηστον Ν. Δημητρακόπουλον, τό Κράτος εἶχε τότε περισσότερον τήν αἴσθησιν τῆς πραγματικότητος;

Ὑπομνήσεις πρέπει νά λεχθοῦν τά ὀφείλοντα διά τούς μισθωτούς μέτρα. Οἱ ἐργατικοί νόμοι πρέπει νά ἐφαρμόζωνται πιστῶς.

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Ἡ «Ἡνωμένη Παράταξις Ἐπαγγελματιῶν Δικηγόρων Ἀθηνῶν» μᾶς ἀπέστειλεν ἀνακοίνωσίν της, πρός τούς κ.κ. Δικηγόρους Ἀθηνῶν, διά τῆς ὁποίας σημειοῦται ἡ «ἀπαξίωσις», ὡς λέγει, τῶν Δικηγόρων, τῆς ὁποίας τήν εἰκόνα ἐμφανίζει 1) διά τοῦ διορισμοῦ καί δικηγοροποιήσεως πολλῶν ἑκατοντάδων προσώπων 2) διά τῆς αὐθαιρέτου φορολογικῆς ἀνακατατάξεως ὅλων τῶν δικηγόρων γενικῶς εἰς ἀνωτέρας φορολογικάς κλάσεις, ἀναδρομικῶς, μέ πρόσθετα τέλη 50%, πρόστιμα καί συναφῆ βάρη, ἐν χρόνῳ δέ μεγίστης μειώσεως τῶν ἐργασιῶν των 3) διά τῆς αὐξήσεως τῶν δικαστικῶν τελῶν εἰς τό διπλάσιον, ἀβιοχολογήτως, μέ ἀποτέλεσμα νά μισθοῦν καταπληκτικῶς αἱ δίκαι καί αἱ ἐργασίαι τῶν δικηγόρων καί νά ἐρημοῦνται αἱ αἴθουσαι τῶν δικαστηρίων, τάς ὁποίας ἤμποροῦν νά πλησιάζουν μόνοι οἱ πολυτάλαντοι 4) διά τῆς καθιερώσεως τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νέου Δικηγορικοῦ Κώδικος 5) διά τῆς ἀπειλῆς ἀναγέρσεως Δικαστικοῦ Μεγάρου εἰς θέσιν ἀκαταλλήλων, χωρίς νά ἀκουσθῇ ἡ γνώμη τῶν δικηγόρων 6) διά τῆς καταργήσεως διά τοῦ ν.δ. 2657/1953 (ἄρθρ. 4) τοῦ ἱεροῦ δικαιώματος εἰδικῶς πολλῶν ἑκατοντάδων πολεμιστῶν δικηγόρων νά παραμείνουν τοὐλάχιστον διά μίαν πενταετίαν νομικοί σύμβουλοι, ἐκεῖ ὅπου οἱ προηγούμενοι νόμοι ἐπέβαλλον, ἀνῆ ἐξ ἀντιθέτου οἱ ἰατροί καί πλῆθος ἄλλων ἐργαζομένων πάσης τάξεως προστατεύονται, σχεδόν ὡς καί πρότερον 7) διά τῆς μετά βραδυπορείας ἀπονομῆς τῆς δικαιοσύνης 8) διά τῆς ἀπειλῆς καταργήσεως τῶν κοινωνικῶν (ὑπέρ τρίτων) λειτουργούντων πόρων τοῦ Ταμείου Συντάξεων Νομικῶν, ἡ ὁποία, φερομένη ὡς δοθεῖσα, θά διαλύσῃ κυριολεκτικῶς τό Ταμεῖον, φέρον μοναδικῆς παρηγορίας γερόντων καί ἀνικάνων δικηγόρων, χηρῶν καί ὀρφανῶν καί τῶν δικηγόρων ὅλων διά τό προσεχές μέλλον 9) διά τοῦ ἀντιδικηγορικοῦ πνεύματος, τό ὁποῖον κρατεῖ εἰς τήν Βουλήν, τά Ὑπουργεῖα, τάς Δημοσίας Ὑπηρεσίας.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 13ος—Τεῦχος 9 (303)

Ἀθῆναι, 1 Μαΐου 1954

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΕΚ ΤΗΣ ΥΠΕΡΗΜΕΡΙΑΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ ΩΣ ΔΑΝΕΙΣΤΟΥ (*)

Ὑπὸ τοῦ κ. Κ. Ι. ΔΗΜΑΚΗ, Δικηγόρου

§ 4

Ἡ ὑπερημερία ὁδηγεῖ εἰς καταστροφὴν τῆς παροχῆς

Ἡ συνύφανσις τῆς παροχῆς ἐργασίας μὲ τὸν χρόνον μᾶς φέρει εἰς μίαν ἀκόμη παρατήρησιν : Ἐπὶ ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου ὡς δανειστοῦ ἡ παροχὴ τοῦ μισθωτοῦ θὰ κ α τ α τ ρ έ φ η τ α ι, καθ' ὃ διάστημα θὰ διαρκῇ ἡ ὑπερημερία τοῦ δανειστοῦ (διὰ τὴν ὑπερημερίαν τοῦ μισθωτοῦ ὡς ὀφειλέτου γίνεται λόγος εἰς τὸ εἰκεῖον κεφάλαιον), τοῦτο δὲ καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως τοῦ πράγματος καὶ ἐκ τῆς ρητῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 656 Α.Κ., καθ' ὃ ὁ μισθωτὸς δὲν ὑποχρεοῦται εἰς παροχὴν ἐργασίας εἰς ἄλλον χρόνον. Οὕτω π.χ., ἐὰν ὁ Β ἐξεμίσθωσε τὰς ὑπηρεσίας του εἰς τὸν Α διὰ τὸν μῆνα Ἰανουάριον καὶ ὁ Α κατέστη ὑπερήμερος, ἡ παροχὴ θὰ καταστρέφηται καθ' ἑκάστην παρερχομένην ἡμέραν καὶ εἰς τὸ τέλος τοῦ μηνὸς θὰ ἔχῃ καταστραφῇ ἐξ ὁλοκλήρου.

Εἶναι ἀμέσως φανερὸν ὅτι εὑρισκόμεθα ἐνώπιον μιᾶς καταστάσεως, ἥτις δὲν φαίνεται νὰ κινῆται ὁμαλῶς εἰς τὰ γνωστὰ πλαίσια τῆς ὑπερημερίας τοῦ δανειστοῦ. Πράγματι ὁ συνήθης δανειστής, παρ' ὅλην τὴν ὑπερημερίαν του, δὲν παύει νὰ ἔχῃ τὸν ἐξοπλισμὸν τοῦ δανειστοῦ. Ὁ δανειστὴς δύναται νὰ ἄρῃ τὴν ὑπερημερίαν του διὰ τῆς δηλώσεώς του ὅτι ἀποδέχεται τὴν προσφερομένην (καὶ προηγουμένως ἀποκρουσθεῖσαν παροχὴν) καὶ ὁ ὀφειλέτης ὑποχρεοῦται οὐδὲν ἧττον νὰ παράσχῃ. Βεβαίως ἡ ὑπερημερία τοῦ δανειστοῦ ἔχει χαλαρώσει τὸν δεσμὸν τοῦ ὀφειλέτου, ὅστις μάλιστα εἰδικῶς ἐπὶ συμβάσεως ἐργασίας δύναται ὡς ἐκ τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου νὰ προβῇ εἰς καταγγελίαν τῆς συμβάσεως, ἐὰν κατὰ τὰς συγκεκριμένας περιστάσεις (διάρκεια ὑπερημερίας, ἀνάγκαι τοῦ μισθωτοῦ, ἐπαγγελματικὴ ἐξέλιξις τούτου κλπ.) δύναται ἡ ὑπερημερία νὰ ἀποτελέσῃ «σπουδαῖον λόγον» τοῦ ἄρθρ. 672. Ὁπωσδήποτε ὅμως ὁ δανειστὴς καὶ παρὰ τὴν ὑπερημερίαν του διατηρεῖ ἀκέραιον τὸ δικαίωμά του ἐπὶ τὴν παροχήν. Ἀλλ' ἐπὶ ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου ὡς δανειστοῦ ἡ παροχὴ τῆς ἐργασίας ἔχει ἤδη καταστραφῇ καὶ ὁ δανειστὴς δὲν θὰ λάβῃ τὴν ἣν δικαιοῦται παροχήν. Ἰδοὺ λοιπὸν μία νέα κατάστασις (ἐκ τῆς καταστροφῆς τῆς παροχῆς), ἡ ὁποία ἀφίνει ἀνικανοποίητον τὸν δανειστήν, τοῦθ' ὅπερ κεῖται ἐκτὸς τῶν συνήθων ἀποτελεσμάτων τῆς ὑπερημερίας τοῦ δανειστοῦ. Διότι ὁ ἐργοδότης - δανειστὴς θὰ πληρώσῃ τὴν ἀντιπαροχὴν - μισθὸν (656), χωρὶς νὰ λάβῃ τὴν παροχήν.

Ἡ παρατήρησις, ὅτι δηλαδὴ ἡ ὑπερημερία καταστρέφει τὴν παροχὴν ἐργασίας, ἀποκαλύπτει καὶ διευρύνει τὰ πλαίσια τῆς ἀδυναμίας παροχῆς ἐργασίας. Συνήθως, ὅταν ὁμιλοῦμεν περὶ ἀδυναμίας παροχῆς, ἐννοοῦμεν τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ὁ μισθωτὸς ἀδυνατεῖ ἐξ οἱουδήποτε λόγου νὰ ἐργασθῇ π. χ. ἀσθενεῖ, στερεῖται ἀδείας πρὸς ἐργασίαν κ.λ.π. Ἰδοὺ ὅμως ὅτι τὸ πλάτος ἀδυναμίας παροχῆς διευρύνεται ἐπὶ πολύ, ἀφοῦ πέραν τῶν κοινῶς παραδεδεγμένων τούτων καταστάσεων ἡ ἀδυναμία παροχῆς ἐκτείνεται καὶ εἰς ὅλας τὰς περιπτώσεις ὑπερημερίας.

Περαιτέρω καὶ ἀπὸ ἄλλης ἀπόψεως ἡ παρατήρησις αὕτη, ὅτι δηλαδὴ ἡ παροχὴ τῆς ἐρ-

(*) Συνεχίζεται ἐκ τῆς σελ. 400 τοῦ παρόντος τόμου.

γασίας καταστρέφεται ἀπὸ τῆς ὑπερημερίας καὶ ὅσον διαρκεῖ αὕτη καὶ ἀκόμη ὅτι ὁ δανειστὴς ἐπὶ τῆς ἰδίας του ὑπερημερίας, παρ' ὅλον ὅτι δίδει τὴν ἀντιπαροχήν του (μισθόν), δὲν λαμβάνει τὴν παροχὴν ἐργασίας, μᾶς πλησιάζει (κατὰ τὴν ἀναζήτησιν λύσεως) εἰς τὰς διατάξεις περὶ ἀδυναμίας παροχῆς (381. 2 καὶ 355), διότι αἱ διατάξεις αὗται ἐπεξεργάζονται τὴν εὐθύνην τοῦ δανειστοῦ πρὸς καταβολὴν τῆς ἀντιπαροχῆς, ὁσάκις, διαρκούσης τῆς ὑπερημερίας του, ἀπωλέσθη ἡ παροχὴ τοῦ ὀφειλέτου ἄνευ πταίσματος τούτου. Ἐν τούτοις πρέπει ἀμέσως νὰ ἀποκλεισθῇ μία τοιαύτη θεμελίωσις τῆς εὐθύνης τοῦ ὑπερημέρου ἐργοδότου ἐπὶ τῶν διατάξεων τούτων. Διότι, ἐὰν ἐδεχόμεθα τοιοῦτόν τι, θὰ καθιστῶμεν (δοθέντος ὅτι, ὡς ἐλέχθη, ἐπὶ πάσης ὑπερημερίας ὑφίσταται ὁμόρριζος καὶ ἰσόχρονος ἡ ἀδυναμία παροχῆς ἐργασίας) ἀνεφάρμοστον τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 656, δι' ἧς εἰδικῶς καὶ κατ' ἐξαίρεσιν (βλέπε κατωτέρω § 6) τῶν γενικῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 349 ἐρρυθμίσθη ἡ εὐθύνη τοῦ ἐργοδότου ὡς ὑπερημέρου δανειστοῦ.

Ἐξ ὅλων λοιπὸν τούτων δυνάμεθα νὰ καταλήξωμεν εἰς τὰς ἑξῆς ἐν συνόψει διαπιστώσεις:

α) Ἡ ὑπερημερία γενικῶς καὶ εἰδικώτερον ἡ ὑπερημερία τοῦ ἐργοδότου ὡς δανειστοῦ φέρει μεθ' ἑαυτῆς τὴν καταστροφὴν τῆς παροχῆς τοῦ μισθωτοῦ. Ἡ καταστροφὴ αὕτη ἀρχίζει μὲ τὴν ἔναρξιν τῆς ὑπερημερίας καὶ διαρκεῖ ὅσον καὶ αὕτη.

β) Ἐφ' ὅσον τίθεται ζήτημα καταστροφῆς τῆς παροχῆς, τίθενται εἰς κίνησιν αἱ διατάξεις περὶ ἀδυναμίας παροχῆς, ὅτε εὑρισκόμεθα ἐνώπιον διασταυρώσεως τῶν περὶ ὑπερημερίας καὶ ἀδυναμίας παροχῆς διατάξεων. Μέχρις ἐδῶ δὲν ὑπάρχει τι τὸ ἐξαιρετικόν, διότι καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν (στιγμιαίων) παροχῶν δύναται νὰ ἀνακύψῃ μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ὑπερημερίας τοῦ δανειστοῦ ζήτημα ἀδυναμίας παροχῆς (381.2). Τὸ ἰδιαίτερον εἶναι τοῦτο: ὅτι ἐπὶ τῶν στιγμιαίων παροχῶν εἶναι ἁπλῶς ἐνδεχόμενον τοῦτο, ἐνῷ ἐπὶ τῆς συμβάσεως ἐργασίας π ά ν τ ο τ ε, ὅταν θὰ ὑπάρξῃ ὑπερημερία τοῦ δανειστοῦ, ἀναγκαίως θὰ ἀνακύψῃ ζήτημα καταστροφῆς τῆς παροχῆς καὶ συνακολούθως ἀδυναμίας παροχῆς.

γ) Ἡ θεμελίωσις τῆς εὐθύνης τοῦ ὑπερημέρου ἐργοδότου, παρὰ τὴν (ἐνυπάρχουσαν εἰς τὴν ὑπερημερίαν) ἀδυναμίαν παροχῆς, θὰ καθορισθῇ ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 656 λόγῳ ἀκριβῶς τῆς ὑπάρξεως τῆς εἰδικῆς διατάξεως ταύτης. Τοῦτο ἔχει μίαν ἰδιάζουσαν σημασίαν. Διότι, ἂν δὲν ὑπῆρχε ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου τούτου (656), τότε ἡ εὐθύνη θὰ ἐρρυθμίζετο ἐκ μόνων τῶν γενικῶν διατάξεων περὶ ὑπερημερίας καὶ ἀδυναμίας παροχῆς (ἄρθρ. 349 ἐπ., 355 καὶ 381.2), ὅτε θὰ ὑπεχρεοῦτο ὁ ἐργοδότης εἰς τὴν ἀντιπαροχὴν (μισθόν), χωρὶς νὰ δύναται ποσῶς νὰ τεθῇ ζήτημα, ἂν οὗτος, ἄνευ πταίσματός του ἢ ἀκόμη ἐξ ἀνωτέρας βίας, ἠμποδίσθη νὰ δεχθῇ τὴν παροχὴν τῆς ἐργασίας (ἄρθρ. 349, 355, 381.2).

Ἤδη ὅμως ἀλλοία δίδεται λύσις ὡς ἐκ τοῦ ἄρθρ. 656 ἐπὶ ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου ὡς δανειστοῦ, ἐμποδιζομένου περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῆς παροχῆς ἐξ ἀνωτέρας βίας (βλέπε καὶ κατωτέρω § 6), καὶ συνεπῶς ἔχει σημασίαν νὰ εἴπωμεν, ὅτι ἡ εὐθύνη τοῦ ὑπερημέρου δανειστοῦ, παρ' ὅλην τὴν παρομαρτοῦσαν ἐκ τῆς ὑπερημερίας του ἀδυναμίαν παροχῆς τοῦ ὀφειλέτου, θὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ ρυθμίζηται ὑπὸ τῶν εἰδικῶν περὶ ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου ὡς δανειστοῦ διατάξεων τοῦ ἄρθρου 656.

Ἡ ἐκ τῆς ὑπερημερίας λοιπὸν ἀδυναμία παροχῆς εἶναι ἐ μ μ ε σ ο ς ἢ καταχρηστική, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὴν ἀδυναμίαν παροχῆς τὴν προκύπτουσαν ἐκ λόγου πλήττοντος τὴν πρὸς ἐργασίαν ἱκανότητα τοῦ μισθωτοῦ, ἣν ὀνομάζομεν ἄ μ ε σ ο ν ἢ γνησίαν καὶ περὶ ἧς θὰ διαλάβωμεν ἀμέσως κατωτέρω.

§ 5

Ἀδυναμία παροχῆς κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου ὡς δανειστοῦ.

Ὡς ἀμέσως ἀνωτέρω παρετηρήθη, ἡ καταστροφὴ τῆς παροχῆς τοῦ μισθωτοῦ ἐνδέχεται νὰ προέλθῃ ἐκ φυσικῆς ἢ νομικῆς ἀδυναμίας τούτου. Ὁ μισθωτὸς π.χ. ἀσθενεῖ, χάνει τὴν ἄδειαν ἐργασίας του κλπ. Ἐπὶ τῆς ἀμέσου ἢ γνησίας ταύτης, ὡς τὴν ὠνομάσαμεν, ἀδυναμίας παροχῆς τοῦ μισθωτοῦ δίδονται αἱ ἑξῆς λύσεις:

Α) Ἐὰν π ρ ὸ πάσης ὑπερημερίας τοῦ δανειστοῦ ἐπισυμβῇ ἀδυναμία τοῦ μισθωτοῦ εἴτε πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐκπληρώσεως τῆς παροχῆς, εἴτε καθ' ὃ διάστημα συνεχίζεται ἡ ἐκπλήρωσις, οὗτος (ὁ μισθωτὸς) φέρει τὸν κίνδυνον τῆς καταστροφῆς τῆς παροχῆς του κατὰ τὸν θεμελιώδη κανόνα ἐπὶ τῶν ἀμφοτεροβαρῶν συμβάσεων, καθ' ὃν ἕκαστος τῶν συμβαλλομένων φέρει τὸν κίνδυνον τῆς παροχῆς του (380), ἐκτὸς ἂν ἡ ἀδυναμία προῆλθεν ἐκ πταίσματος τοῦ δανειστοῦ (ἐργοδότου), ὅτε δι-

καιοῦται κατὰ τὸ ἄρθρ. 381.1 νὰ λάβῃ τὴν ἀντιπαροχήν - μισθὸν (βλέπε καὶ κατωτέρω), ἢ ἡ ἀδυναμία ὀφείλεται εἰς τὸ ἴδιον αὐτοῦ πταῖσμα, ὅτε ὁ ἐργοδότης δύναται (382) νὰ ζητήσῃ πλὴν ἄλλων καὶ ἀποζημίωσιν. (Εἰς ὅλας τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς προκύπτει ἀδυναμία παροχῆς, διαρκούσης τῆς συμβάσεως, δύναται νὰ τεθῇ καὶ ζήτημα καταγγελίας τῆς συμβάσεως, περὶ οὗ ἀσχολούμεθα εἰς ἕτερον κεφάλαιον).

Β) Ἐὰν ὅμως μ ε τ ὰ τὴν ὑπερημερίαν τοῦ δανειστοῦ καταστῇ ἀδύνατος ἡ παροχὴ τοῦ μισθωτοῦ, αἱ ἀνωτέρω (Α) διδόμεναι λύσεις ὑφίστανται μίαν οὐσιώδη τροποποίησιν, διότι, ὡς φαίνεται ἐκ τῶν ἄρθρ. 381. 2 καὶ 355, ἡ ἐκ τύχης καταστροφὴ τῆς παροχῆς βαρύνει πλέον τὸν ὑπερήμερον δανειστήν.

2. Ἤδη ἐφθάσαμεν εἰς ἓν ἐπίμαχον ζήτημα: Ἐὰν διαρκούσης τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου ὁ μισθωτὸς περιέλθῃ εἰς ἀδυναμίαν παροχῆς ἐκ τυχαίου (φυσικοῦ ἢ νομικοῦ) λόγου, ὁ ἐργοδότης θὰ ἐξακολουθῇ νὰ εὑρίσκηται ἐν ὑπερημερίᾳ καὶ συνεπῶς θὰ ὀφείλῃ τὴν ἀντιπαροχὴν (μισθούς);

Ὡς εἶναι διατετυπωμέναι αἱ ἀνωτέρω διατάξεις (381. 2 καὶ 355), δὲν καταλείπουν καμμίαν ἀμφιβολίαν, ὅτι ἡ ἀπάντησις πρέπει νὰ εἶναι καταφατική. Ἀλλ' ἐὰν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν μας ὅσα ἀνωτέρω (§ 3) ἐξεθέσαμεν, ὅτι δηλαδή, διὰ νὰ ὑπάρξῃ ὑπερημερία τοῦ δανειστοῦ τῆς διαρκοῦς παροχῆς, πρέπει νὰ ὑπάρχῃ διαρκὴς προσφορά, τὸ ζήτημα ὑφίσταται μίαν μετατόπισιν, ἡ ὁποία διαφοροποιεῖ τὴν λύσιν.

Ὁ κανὼν periculum est debitoris (ἄρα καὶ locatoris) πρὸ πάσης ὑπερημερίας τοῦ δανειστοῦ (380), ὅστις μετατρέπεται εἰς periculum est creditoris μετὰ τὴν ὑπερημερίαν τοῦ δανειστοῦ (381. 2), εἶναι σαφὴς καὶ ἀνεξαίρετος ἐπὶ τῶν στιγμιαίων παροχῶν. Ἀλλὰ ἐπὶ τῶν διαρκῶν παροχῶν, καὶ συγκεκριμένως ἐπὶ τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ***ἐφ' ὅσον ὁ ὀφειλέτης πρέπει συνεχῶς νὰ παρέχῃ (ἢ νὰ προσφέρῃ)***, κατ' ἀνάγκην ἡ ὀφειλὴ τοῦ μισθωτοῦ ρυθμίζεται τόσον ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 380, ὅσον καὶ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 656. Ἢ καλλίτερον: Κατὰ μὲν τὸ χρονικὸν διάστημα, τὸ ὁποῖον π α ρ ῆ λ θ ε ν ἄπρακτον (παρὰ τὴν προσφορὰν τοῦ μισθωτοῦ), ὁ μισθωτὸς κινεῖται ἐπὶ τῶν ἄρθρων 349 καὶ 656, κατὰ δὲ τὸ π α ρ ὸ ν ὁ μισθωτὸς κινεῖται μόνον ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 380.

Ἀλλ' ἂς ἴδωμεν καλλίτερον τὸ πρᾶγμα καὶ μέσῳ ἄλλων συγγενῶν διατάξεων. Ὁ Β ἐμίσθωσε παρὰ τοῦ Α μίαν οἰκίαν ὅι' ἓν ἔτος παραδοτέαν τὴν 1ην Ἰανουαρίου. Ὁ Β δὲν προσῆλθε νὰ παραλάβῃ τὴν μίσθιον οἰκίαν τὴν ὡρισμένην ἡμέραν, δηλαδὴ τὴν 1ην Ἰανουαρίου, καὶ κατέστη οὕτω ὑπερήμερος in accipiendi (351. 2). Προσῆλθεν ὅμως νὰ παραλάβῃ τὴν μίσθιον οἰκίαν τὴν 1ην Μαΐου, ἀλλ' ἡ οἰκία ἐκ τύχης εἶχε καῇ τὴν 30 Ἀπριλίου. Ὁ Β θὰ πληρώσῃ τὰ μισθώματα (ὑπερημερίας) τῶν μηνῶν Ἰανουαρίου μέχρι καὶ τοῦ Ἀπριλίου καὶ δὲν θὰ πληρώσῃ τὰ μισθώματα ἀπὸ 1ης Μαΐου μέχρι τέλους Δεκεμβρίου, παρ' ὅλον ὅτι ἡ τυχαία ἀδυναμία παροχῆς τοῦ ἐκμισθωτοῦ (ὀφειλέτου) ἔλαβε χώραν διαρκούσης τῆς ὑπερημερίας τοῦ μισθωτοῦ (δανειστοῦ) τῆς οἰκίας. Ἀλλὰ διατί δὲν θὰ πληρώσῃ; Σπεύδων τις θὰ ἠδύνατο νὰ ἀπαντήσῃ, ὅτι ἐλύθη ἡ μίσθωσις ὡς ἐκ τῆς καταστροφῆς τοῦ πράγματος. Ὅμως εἰς τὸν ἡμέτερον Κώδικα δὲν ὑφίσταται διάταξις καταλύουσα ἢ ἀποσβεννύουσα τὴν ἐνοχὴν εὐθέως ἐκ τῆς καταστροφῆς τοῦ μισθίου, ὡς ὑφίσταται εἰς τὸν Γαλλικὸν Ἀστικὸν Κώδικα (1722) καὶ εἰς τὸν Ἰόνιον, ἄρθρον 1529, ἢ ὡς ὑφίσταται εἰς τὸν ἡμέτερον Κώδικα διὰ τὴν περίπτωσιν θανάτου τοῦ μισθωτοῦ, ὅτε λύεται ἡ σύμβασις ἐργασίας κατ' ἄρθρον 675. (Ὑπὸ τὸ Ρ. Δίκαιον ἐδιδάσκετο ἐπίσης ὅτι ἐπήρχετο λύσις τῆς ἐνοχῆς ἐκ τῆς καταστροφῆς τοῦ μισθίου. Ἡ γνώμη ὅμως αὕτη δὲν ἦτο ἀναμφίβολος, διότι τὸ ἐναντίον ἠδύνατο νὰ ὑποστηριχθῇ ἐκ τῶν νόμων 30 § 1 Π. (19, 2), ὅστις ἀντιστοιχεῖ εἰς ν. 30 § 2 Β. (20. 1)· βλέπε καὶ αὐτόθι σχόλ. *Κυρίλλου*, ἐν ᾧ λέγεται ὅτι εἰς τὸν μισθωτὴν δίδεται ἡ «κονδούκτη» πρὸς ἀναζήτησιν τῶν μισθωμάτων, ὅπερ, ἐὰν ἐλύετο ἡ ἐνοχή, δὲν θὰ συνέβαινε, ἀλλὰ θὰ ἐδίδετο ἀγωγὴ ἐκ τοῦ ἀδικαιολογήτου, συνεπείᾳ causa non secuta, πλουτισμοῦ. Βλέπε σχετικῶς *Ἰω. Εἰκλείδην* Ἐφημ. Ἑλλην. καὶ Γαλλ. Νομολ. Ζ' 270, πρβλ. καὶ τὴν διδομένην ἤδη λύσιν ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 380). Βεβαίως καὶ κατὰ τὸ ἡμέτερον δίκαιον καταλήγομεν ἐ μ μ έ σ ω ς εἰς διάλυσιν τῆς ἐνοχῆς, ἀλλὰ δυνάμει τοῦ ἄρθρου 380, διότι δηλαδὴ ὁ ἐκμισθωτὴς δὲν δύναται νὰ παράσχῃ. Τοῦτο ὅμως σημαίνει (δηλ. ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ἄρθρ. 380), ὅτι ἐπὶ τῆς διαρκοῦς ἐνοχῆς ὁ ὀφειλέτης καὶ μετὰ τὴν ὑπερημερίαν τοῦ δανειστοῦ του δὲν ἐπαυσε νὰ ὑποχρεοῦται εἰς συνεχῆ προσφορὰν καὶ ὅτι, ἐὰν ἀπό τινος σημείου καὶ ἐφεξῆς ἀδυνατῇ (ἦσαν ἀδυνατεῖ) νὰ παράσχῃ, θὰ ἐφαρμόζηται τὸ ἄρθρ. 380, δηλ. αὐτὸς θὰ φέρῃ τὴν εὐθύνην τῆς μὴ παροχῆς, καὶ οὐχὶ τὸ ἄρθρ.

381. 2, ὅπερ μεταθέτει τὴν εὐθύνην εἰς τὸν δανειστήν.

Ἡ ἀνωτέρω λύσις ἐπὶ τυχαίας ἀδυναμίας παροχῆς τοῦ μισθίου δὲν δύναται, ὡς ἐκ τῆς γενικῆς καὶ ἀναξαιρέτου διατυπώσεως τῶν σχετικῶν διατάξεων (380, 349 καὶ 381. 2), νὰ παραλλάσσῃ ἐπὶ τῆς μισθώσεως ἐργασίας. Ὁ μισθωτὸς καὶ μετὰ τὴν ὑπερημερίαν τοῦ ἐργοδότου ὑποχρεοῦται νὰ συνεχίζῃ παρέχων (ἀκριβῶς διὰ νὰ συνεχίζηται ἡ ὑπερημερία τοῦ ἐργοδότου) καὶ ἂν ἀδυνατῇ νὰ παρέχῃ αἱ μετέπειτα, λόγῳ τῆς ἀδυναμίας, συνέπειαι θὰ ρυθμίζωνται ἢ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 380, ἐὰν ἐκ τύχης ἀδυνατῇ νὰ παρέχῃ, ἢ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 381 § 1, ἐὰν ἐκ πταίσματος τοῦ ἐργοδότου ἀδυνατῇ νὰ παρέχῃ, ἢ τέλος ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 382, ἐὰν ἐκ τοῦ ἰδίου πταίσματος προέκυψεν ἡ ἀδυναμία παροχῆς.

Οὕτω ὅμως ἐφθάσαμεν εἰς ἓν χρειαμώτερον συμπέρασμα: Τὸ ἄρθρ. 381. 2 (ἐφ' ὅσον μάλιστα ἡ ἔννοια τῆς ἐν αὐτῷ ὑπαιτιότητος θεωρεῖται περιλαμβάνουσα καὶ τὸ ἐλαφρὸν πταίσμα, βλ. *Μιχαηλίδην-Νουάρον* ΕρμΑΚ., 381, ἀριθ. 9, ἀντίθετος *Μπαλῆς*, Ἔνοχ. § 66, 6') δὲν ἔχει ἔδαφος ἐφαρμογῆς ἐπὶ τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὡς ἐκ τῆς εἰδικῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 656. Διότι διὰ τὸ μέχρι τῆς τυχαίας ἀδυναμίας πρὸς παροχὴν διάστημα ὁ ὑπερήμερος δανειστὴς ὑποχρεοῦται ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 349 καὶ 656. (Σημειωθήτω ὅτι ἡ ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 381. 2 εὐθύνη π ρ ο ὑ π ο θ έ τ ε ι τὴν ὑπερημερίαν δανειστοῦ). Διὰ δὲ τὸ μετὰ τὴν τυχαίαν ἀδυναμίαν διάστημα δὲν ὑπάρχει εὐθύνη ὡς ἐκ τοῦ ἄρθρου 380. Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 381. 2 εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαία ἐπὶ τῶν ἀμφοτεροβαρῶν ἐνοχῶν τῶν ἐχουσῶν ὡς ἀντικείμενα στιγμιαίας παροχάς. Διότι τὸ ἄρθρον 355 ὁρίζει μόνον ὅτι ἀπαλλάσσεται, ἐπὶ ὑπερημερίας τοῦ δανειστοῦ, ὁ ὀφειλέτης διὰ τὴν ἐκ τύχης ἢ ἐλαφροῦ πταίσματός του καταστροφὴν τῆς παροχῆς του. Ἐχρειάζετο λοιπὸν ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 381. 2, διὰ νὰ ἐφοδιάσῃ τὸν ὀφειλέτην (ἐκτὸς τῆς ἀπαλλαγῆς του) μὲ ἓν δικαίωμα ἐπὶ τὴν ἀντιπαροχήν, ὁσάκις ἡ παροχή του κατεστρέφετο ἐκ τύχης, ὅσῳ διαρκεῖ ἡ ὑπερημερία τοῦ δανειστοῦ. Τοῦτο ὅμως, ἐφ' ὅσον διαρκεῖ ἡ ὑπερημερία τοῦ ἐργοδότου - δανειστοῦ (ἣν, ἐπαναλαμβάνομεν, π ρ ο ὑ π ο θ έ τ ε ι π ά ν τ ο τ ε τὸ ἄρθρ. 381. 2), ἐξασφαλίζει τὸ ἄρθρον 656. (Κατὰ τὴν ἄποψιν μάλιστα τὴν δεχομένην ὅτι ἡ ὑπερημερία τοῦ δανειστοῦ, ἅπαξ δημιουργηθεῖσα, παράγει ἐσαεί, μέχρις ἀρσεώς τῆς, τὰς συνεπείας τοῦ ἄρθρου 656, δὲν θὰ ὑπῆρχε ποτὲ ἔδαφος ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 381, 2. Ἐνταῦθεν, φαίνεται, ἡ Α.Π. 130/1952, περὶ ἧς ἀμέσως κατωτέρω, ἀπέφυγε νὰ στηρίξῃ τὴν εὐθύνην τοῦ ὑπερημέρου δανειστοῦ - ἐργοδότου εἰς τὸ ἄρθρ. 381. 2).

3. Διὰ τὴν ὁλοκλήρωσιν τῆς μελέτης τοῦ ζητήματος δὲν θὰ ἦτο ἄσκοπος καὶ ἡ ἐξέτασις ἄλλων τινῶν ἐπὶ τοῦ θέματος διατυπωθεισῶν θεωριῶν.

α. Ὑπεστηρίχθη (Α.Π. 130/1952, εἰσηγητὴς *Σ. Μαυρομιχάλης*, ΕΕΔ 11, 617) ὅτι ἡ διαρκούσης τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου ὡς δανειστοῦ ἀδυναμία τοῦ μισθωτοῦ πρὸς παροχὴν δὲν ἐπιδρᾷ ἐπὶ τῶν συνεπειῶν τῆς ὑπερημερίας (656), τὸ μὲν διότι ἡ παρεμπεσοῦσα ἀδυναμία δὲν εἶναι εἷς τῶν λόγων ἄρσεως τῆς ὑπερημερίας, τὸ δὲ διότι ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 352 ἀδυναμία (νόησε: ἀνέτοιμον τοῦ ὀφειλέτου πρὸς παροχήν, βλέπε *Μπαλῆν*, Ἔνοχ. § 62, 5) ἐπηρεάζει τὴν ἀτελείωτον καὶ οὐχὶ τελειωμένην ὑπερημερίαν. Ἡ ἄποψις αὕτη ἐμφανίζει, ὡς ἀνωτέρω ἐτονίσαμεν, τὸ ἑξῆς ἰδιαίτερον: ὅτι, διὰ νὰ στηρίξῃ τὴν εὐθύνην τοῦ ὑπερημέρου ἐργοδότου ὡς δανειστοῦ, ἀνεφέρθη ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον εἰς τὸ ἄρθρ. 656 καὶ ἀπέφυγε νὰ ἐπικαλεσθῇ τὸ ἄρθρ. 381. 2. Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο εἴμεθα ἀπολύτως σύμφωνοι. Περαιτέρω ὅμως ἡ ἄποψις αὕτη, ἰδίᾳ κατὰ τὸ δεύτερον τῶν ἐπιχειρημάτων της, προφανῶς ἀναχωρεῖ ἐκ τῆς ἀρχῆς τῆς ἐφ' ἅπαξ προσφορᾶς τῆς παροχῆς, μεθ' ἣν, ἀφοῦ ἐπῆλθεν (ἅπαξ ἐπίσης) ἡ ὑπερημερία τοῦ δανειστοῦ, ἐπιφέρει (αὕτη, δηλ. ἡ ὑπερημερία) μέχρις ἀρσεως αὐτῆς τὰ ἀποτελέσματά της. Ἡμεῖς ὑπεστηρίξαμεν ἀνωτέρω (§ 3) ἀκριβῶς τὸ ἀντίθετον: Ὅτι δηλαδὴ ἐκ τοῦ λόγου ὅτι ἡ παροχὴ τοῦ μισθωτοῦ εἶναι διαρκὴς καὶ ἡ προσφορὰ τοῦτου πρέπει νὰ εἶναι ἐξακολουθητική, ἵνα ὁ ἅπαξ καταστὰς ὑπερήμερος δανειστὴς (ἐργοδότης) ἐξακολουθήσῃ νὰ εἶναι ὑπερήμερος.

β. Ὑπεστηρίχθη (*Καποδίστριας*, ΕρμΑΚ ἄρθρ. 349 - 360, 26, 28), κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὴν ἄνω ἄποψιν, ἡ θεμελίωσις τῆς εὐθύνης τοῦ ἐργοδότου ἐπὶ ἀδυναμίας τοῦ μισθωτοῦ πρὸς παροχήν, ἐπισυμβάσης κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου ὡς δανειστοῦ, εἰς τὸ ἄρθρον 381. 2. (Οὕτω καὶ *Βασιλείου*, ΕΕΔ 12, 620). Διὰ νὰ ἐξαρθῇ μάλιστα τὸ ἀπόλυτον τοῦ κανόνος (ἐκ τῶν ἄρθρων 381 § 2, 355) κατεσκευάσθη καὶ τὸ παράδειγμα, καθ' ὃ ὑπάλληλος, ὅστις, καθ' ὃν χρόνον ὁ ἐργοδότης του ἐτέλει ἐν ὑπερημερίᾳ δανειστοῦ, ἄνευ ὑπαιτιότητός του ἀπώλεσε τὰς χεί-

ράς του καὶ ἀδυνατεῖ νὰ ἐργασθῇ, θὰ λαμβάνῃ τὴν ἀντιπαροχήν, ἐφ' ὅσον διαρκεῖ ἡ ὑπερημερία τοῦ δανειστοῦ, μέχρι λήξεως τῆς συμβάσεως (ΕρμΑΚ, ἔνθ' ἀνωτ.). Ὡς διέξοδος συνιστᾶται ἡ πρόσκλησις τοῦ μισθωτοῦ ὅπως ἐργασθῇ, ὅτε κατ' ἀνάγκην θὰ ἀποκαλυφθῇ ἡ πρὸς ἐκπλήρωσιν ἀδυναμία τοῦ ὀφειλέτου (ΕρμΑΚ, ἔνθ' ἀν. 30). Ἡ λύσις εἶναι ἐναντίον πάσης ἐννοίας εὐθύτητος τῶν συναλλαγῶν καὶ καλῆς πίστεως. Ἀλλὰ – τὸ ἀπουδαιότερον – ἀντιβαίνει πρὸς τὴν λειτουργίαν τῆς ὑπερημερίας δανειστοῦ ὑπὸ τὴν παραδεδεγμένην ἔννοιαν. Πράγματι, ἐὰν ὁ ξυλουργὸς Β προσληφθῇ ὑπὸ τοῦ Α ἐπὶ 1 ἔτος καὶ διαρκούσης τῆς ὑπερημερίας τοῦ Α χάσῃ τὰς χεῖράς του, ἡ παροχὴ τῆς ἐργασίας (ὡς ξυλουργοῦ) κατέστη μετὰ βεβαιότητος ἀδύνατος δι' ὁλόκληρον τὸ ἔτος. Ἡ πρόσκλησις συνεπῶς, εἰς ἣν θὰ προβῇ ὁ Α (τελῶν μάλιστα ἐν γνώσει τοῦ ἀτυχήματος) πρὸς τὸν Β, ὅπως ἀναλάβῃ οὗτος ἐργασίαν, εἶναι ματαία καὶ ἄνευ ἀντικειμένου (ἐφ' ὅσον εἶναι ἀπολύτως βέβαιον, ὅτι οὗτος ἀδυνατεῖ πλέον νὰ ἐργασθῇ), ὡς εἶναι ἄνευ ἀντικειμένου ἡ πρόσκλησις, εἰς ἣν προβαίνει ὁ ὑπερήμερος ἀγοραστὴς πρὸς τὸν πωλητήν, ὅπως τοῦ παραδοθῇ ἡ συγκεκριμένη εἰκών, ἡ ὁποία ἐν τῷ μεταξὺ ἔχει καῇ. (Σπεύδομεν ἀμέσως νὰ εἴπωμεν, ὅτι διαφαίνεται μεταξὺ τῶν δύο παραδειγμάτων μία διαφορά, ἀλλ' αὕτη δὲν ὀφείλεται εἰς τὴν δῆθεν ἄρσιν τῆς ὑπερημερίας συνεπείᾳ τῆς προσκλήσεως πρὸς ἀνάληψιν ἐργασίας, ἀλλὰ εἰς τὴν φύσιν τῆς παροχῆς τοῦ μισθωτοῦ ὡς ἐξακολουθητικῆς, περὶ οὗ διελάβομεν ἀνωτέρω).

γ. Ὑπεστηρίχθη τέλος (*Σακελλαρόπουλος*, ΕΕΔ 11, 1124, ἔνθα καὶ ἡ παρὰ τούτου ἐπικαλουμένη γνώμη τοῦ *H. Titze*) ὅτι πρέπει νὰ ἀποκλεισθῇ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ἄρθρου 381, 2, ὡς ἐκ τῆς ἐλλείψεως αἰτιώδους συναφείας μεταξὺ τοῦ ἐπενεγκόντος τὴν ἀδυναμίαν τῆς παροχῆς γεγονότος καὶ τῆς ὑπερημερίας τοῦ δανειστοῦ. Ἡ λύσις εἶναι σύμφωνος πρὸς τὴν ἐκ τῶν ἀνωτέρω (α) γνώμην καὶ εὑρίσκει καὶ ἡμᾶς συμφώνους. Ἡ δικαιολογία ὅμως, ἡ ἀποκλείουσα τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 381, 2, ἔχει ἀνάγκην ἐπεξεργασίας.

Ἡ ὡς ἄνω αἰτιολογία χρησιμοποιεῖ ὡς θεμέλιόν της τὴν τελολογικὴν διαπίστωσιν, ὅτι τάχα ἡ ἐκ τῶν ἄρθρων 355, 381 § 2 εὐθύνη τοῦ ὑπερημέρου δανειστοῦ ἐξηγεῖται ἐκ τοῦ λόγου ὅτι, «ἐὰν οὗτος δὲν ἠρνεῖτο τὴν ἀποδοχὴν τῆς παροχῆς, ὁ ὀφειλέτης θὰ εἶχεν ἤδη ἐκπληρώσει αὐτὴν καὶ συνεπῶς ζήτημα ἀδυναμίας παροχῆς δὲν θὰ ἐγεννᾶτο». Ἡ διαπίστωσις αὕτη ἔχει τὰ ἑξῆς ἀσθενῆ σημεῖα: α) Ἀπὸ γενικῆς ἀπόψεως δὲν εἶναι, νομίζομεν, ὀρθὸν τὸ λεγόμενον ὅτι ὁ δανειστὴς πρέπει νὰ φέρῃ τὴν εὐθύνην τῆς ὀραδύτερον τυχαίας καταστροφῆς ταύτης, ἐπειδὴ ἀπέκρουσε τὴν παροχήν. Οὕτω ἐμμέσως πως τοποθετεῖται ἡ εὐθύνη τοῦ ὑπερημέρου δανειστοῦ ἐπὶ τοῦ πταίσματος. Ἀλλ' ἡ εὐθύνη τοῦ ὑπερημέρου δανειστοῦ ὑπάρχει ἀνεξαρτήτως οἱουδήποτε πταίσματος. (Εἶναι ἀληθές, ὅτι πρὸς τὴν ἀποψιν περὶ δῆθεν πταίσματος τοῦ ὑπερημέρου δανειστοῦ δύναται νὰ μᾶς παρασύρῃ τὸ γεγονός, ὅτι ὁ συντάκτης τοῦ Κώδικος, ἀστόχως, ἐπανέλαβεν εἰς τὸ κεφάλαιον τῶν ἀμφοτεροβαρῶν συμβάσεων τὸν κανόνα τοῦ ἄρθρου 355 ὡς 2αν παράγρ. τοῦ ἄρθρ. 381, ὅπου ἐν παραγρ. 1ῃ ρυθμίζεται ἡ περίπτωσις τῆς ὑπαιτίου καταστροφῆς τῆς παροχῆς, ἐνῷ, ὀρθότερον, εἰς τὸ Σχέδιον Ἐπιτροπῆς ἡ σχετικὴ διάταξις εἶχε περιληφθῇ εἰς τὸ ἄρθρ. 59, ὅπερ ἀντιστοιχεῖ εἰς τὸ ἄρθρ. 355 Α.Κ.). Κατὰ τὴν γνώμην μας ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρου 355 εὐθύνη τοῦ ὑπερημέρου δανειστοῦ ἀποτελεῖ μίαν ἀπήχησιν τῆς γενικωτέρας ἀρχῆς, καθ' ἣν ὁ κύριος φέρει τὴν εὐθύνην τῶν τυχηρῶν (βλέπε ἐκτενέστερον κατωτέρω § 6). β) Ἡ διαπίστωσις δύναται νὰ ἐξηγήσῃ τὴν εὐθύνην ἐπὶ τῶν στιγμιαίων παροχῶν, οὐχὶ δὲ καὶ ἐπὶ τῶν διαρκῶν. Οὕτω π.χ., ἐὰν διαρκούσης τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἀγοραστοῦ «ψοφήσῃ» τὸ πρᾶτον, δύναται ὁ πωλητὴς ἐπὶ τέλους νὰ λέγῃ, ὅτι, ἐὰν δὲν ἀπέκρουε τὴν παροχὴν ὁ ἀγοραστής, θὰ εἶχεν ἐκπληρωθῇ αὕτη καὶ συνεπῶς ὅτι τὸ τυχηρὸν θὰ ἔπληττε τὸν ἀγοραστήν. Ἀλλὰ ἐπὶ διαρκοῦς παροχῆς δὲν βλέπομεν πῶς δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ ὁ συλλογισμὸς οὗτος. Οὕτω π.χ. ὁ Α προσλαμβάνει τὸν Β ὡς ὑπάλληλον ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου. Ὁ Α περαιτέρω καθίσταται ὑπερήμερος τὴν 31 Ἰανουαρίου καὶ διαρκούσης τῆς ὑπερημερίας τούτου ὁ Β τραυματίζεται τὴν 28 Φεβρουαρίου εἰς αὐτοκινητιστικὸν ἀτύχημα καὶ καθίσταται ἀνίκανος πρὸς ἐργασίαν. Δὲν βλέπομεν εἰς τὸ παράδειγμα τοῦτο κατά τί θὰ ἦτο καλλίτερα, ἐν σχέσει πρὸς τὸ ἀτύχημα, ἡ θέσις τοῦ μισθωτοῦ, ἐὰν ὁ ἐργοδότης ἐξηκολούθει νὰ δέχηται τὰς ὑπηρεσίας του. (Ἐὰν ὁ ἐργοδότης δὲν ἦτο ὑπερήμερος, ἀλλ' ἐδέχετο τὰς ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ τὴν 1ην Μαρτίου, θὰ ἀπηλλάσσετο πάσης εὐθύνης διὰ τὴν καταβολὴν τῶν ἐπέκεινα μισθῶν, ὡς ἐκ τοῦ κανόνος periculum est locatoris, ἄρθρον 380. Ἐννοεῖται ὅτι παραφυλάσσεται ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρου 657

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΑΝΕΡΓΙΑ

ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΚΑΤ' ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ ΣΑΝΑΤΟΡΙΩΝ

Έννοια «έκμεταλλεύσεως» καί «έπιχειρήσεως» καί έπιδιωκόμενοι ύπ' αύτῶν σκοποί

Ἐπέκτασις δι' ὑπ' ἀριθ. 20516/1948 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 118/1945 καὶ Ν.Δ. 8/11 Μαΐου 1946 ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων ἢ ἐκμεταλλεύσεων σανατορίων, νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων, κλινικῶν κ λ.π.— Ἐπέκτασις ἐπὶ τῶν ἀποτελούντων «ἐπιχείρησιν», ἤτοι τῶν ἐπιδιωκόντων οἰκονομικὸν κερδοσκοπικὸν σκοπόν, ὅσον καὶ ἐπὶ τῶν συνιστώντων «ἐκμετάλλευσιν», ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι ἐπιδιώκεται ὡρισμένος τεχνικὸς ἢ ἐπιστημονικὸς σκοπός.—Τοιοῦτο καὶ τὸ Χισμανόγλειον Ἵδρυμα.

Τό διχάσαν τήν γνώμην τῶν δύο Τμημάτων τοῦ Ἀρείου Πάγου (ΕΕΔ 13, 229) ζήτημα περί τῆς ἐννοίας τοῦ ὅρου «ἐκμετάλλευσις» διά τήν ἐφαρμογήν τῆς ὑπ' ἀριθ. 20516/1948 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (ΕΕΔ 7, 663) περί ἐπεκτάσεως τῆς κατά τῆς ἀνεργίας ἀσφαλίσεως τοῦ ν. 118/1945 καί εἰς τούς μισθωτούς τῶν ἐκμεταλλεύσεων σανατορίων ἐλύθη ὑπό τῆς Ὁλομελείας τοῦ Ἀρ. Πάγου διά τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως ὑπέρ τῆς γνώμης τοῦ Α' Τμήματος (656/1952, εἰσηγητής *Ν. Πλατώνος*, ΕΕΔ 13, 79) (βλ. 229, καί συμφώνους σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 13, ἔνθα παραπομπαί εἰς θεωρίαν καί νομολογίαν, Ἐφετείου Ἐργατικῶν Διαφορῶν Düsseldorf ἀπόφασις 4/8/1953, ΕΕΔ 13, 266, καί ὑπ' αὐτήν παρατηρήσεις *Βασ. Παντ. Βασιλείου*).

Ἡ ἀπόφασις τῆς Ὁλομελείας τοῦ Ἀρείου Πάγου διαχωρίζει κατά σαφῆ τρόπον τήν ἔννοιαν τῆς ἐπιχειρήσεως ἀπό τῆς ἐννοίας τῆς ἐκμεταλλεύσεως, μή ἀπομακρυνομένη τῶν ὑπό τῆς ἡμετέρας καί ξένης θεωρίας δεκτῶν εἰς τό θέμα γενομένων (βλέπε τάς ἐν ΕΕΔ 13, 229, παραπομπάς), ἔχει δέ ἡ ἄποψις αὐτῆς μεγίστην σημασίαν διά τήν ἐφαρμογήν ἐν γένει τῶν ἐργατικῶν νόμων, ὁσάκις οὗτοι ἀναφέρονται διακεκριμένως εἰς ἐπιχειρήσεις καί ἐκμεταλλεύσεις.

Ἀρείου Πάγου 304/1954, Ὁλομελείας

Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Ἀποστολόπουλος**
Εἰσηγητής ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Κ. Καυκᾶς**
Δικηγόρος ὁ κ. Π. Βάλληνδας

Διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 20516/1948 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας ἐπεξετάθησαν αἱ διατάξεις τοῦ νόμου 118/1945 καί τοῦ νομοθετικοῦ διατάγματος τῆς 8/11 Μαΐου 1946 εἰς ὁλόκληρον τό προσωπικόν τῶν ἰδιωτικῶν

περιωρισμένη εὐθύνη τοῦ ἐργοδότου). Καί δέν εἶναι δυνατόν νά ἰδωμεν πῶς ὁ μισθωτός, ἐάν δέν ὑπῆρχε ὑπερημερία τοῦ δανειστοῦ, θά μετέθετεν εἰς τοῦτον τόν κίνδυνον τῆς τυχαίας ἀδυναμίας του, διότι ἡ παροχή τοῦ μισθωτοῦ *ἐκτείνεται* εἰς χρόνον καί συνεπῶς, ἀνεξαρτήτως τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου, οὗτος θά εἶναι δεσμευμένος μέχρι 31 Δεκεμβρίου.

Ἡ τελολογική λοιπόν ἐξήγησις περί τῆς εὐθύνης τοῦ ὑπερημέρου δανειστοῦ δέν εἶναι ἀσφαλής γενικῶς καί εἶναι ἀδόκιμος εἰδικώτερον ἐπί ὑπερημέρου ἐργοδότου ὡς δανειστοῦ. Ἐφ' ὅσον λοιπόν τό θεμέλιον, ἐπί τοῦ ὁποίου τοποθετεῖται κατ' ἀρχήν ἡ εὐθύνη τοῦ ὑπερημέρου δανειστοῦ, εἶναι σαθρόν, δέν δυνάμεθα νά θέσωμεν ζήτημα αἰτιώδους συναφείας (καί νά ἀποκλείσωμεν κατόπιν ταύτην) μεταξύ τῆς ὑπερημερίας τοῦ δανειστοῦ καί τοῦ γεγονότος τοῦ ἐπενεγκόντος τήν ἀδυναμίαν τῆς παροχῆς.

Ἀνεξαρτήτως ὅλων τούτων νομίζομεν ἀκόμη, ὅτι δέν δύναται νά τεθῇ ζήτημα αἰτιώδους συναφείας (πρός ἀνεύρεσιν τῆς ἐντεῦθεν εὐθύνης), μεταξύ ὑπερημερίας δανειστοῦ καί τοῦ τυχαίου περιστατικοῦ, ὅπερ κατέστρεψε τήν παροχήν, διότι ἀκριβῶς ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 381.2 ρητῶς ἠθέλησεν εὐθύνην ἐνός (ὑπερημέρου δανειστοῦ) καί διά τήν τυχαίαν καταστροφήν τῆς παροχῆς (βλέπε θέματα εὐθύνης διά τυχαίαν καταστροφήν τῆς παροχῆς εἰς ἄρθρα 344, 834 κλπ.). Ἡ λοιπόν θά δεχθῶμεν, ὅτι ἰσχύει καί ἐπί ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου ὡς δανειστοῦ ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 381.2 εὐθύνη διά τήν ἐκ τύχης ἀδυναμίαν παροχῆς τοῦ μισθωτοῦ, χωρίς νά τίθηται κἄν ζήτημα αἰτιώδους συναφείας μεταξύ τῆς ὑπερημερίας καί τοῦ καταστροφικοῦ τῆς παροχῆς γεγονότος (ὅπως ἐπί ἀγοραπωλησίας ὁ ὑπερήμερος ἀγοραστής φέρει τήν εὐθύνην τῆς τυχαίας καταστροφῆς τοῦ προβάτου, τό ὁποῖον ἐψόφησε ἀπό ἐπιζωοτίαν, χωρίς νά δύναται νά ἐρευνηθῇ σχέσις μεταξύ ἐπιζωοτίας καί ὑπερημερίας) ἤ θά ἀποκλείσωμεν τήν ἐφαρμογήν τοῦ ἄρθρου 381.2, δι' οὓς λόγους ἀνωτέρω ἐξεθέσαμεν.

(Συνεχίζεται εἰς τό ἑπόμενον)

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΑΣΦΑΛΙΖΟΜΕΝΩΝ ΚΑΤ' ΑΝΕΡΓΙΑΣ

Παροχαί πρός μισθωτούς έπί έορταΐς και άποζημίωσις Ν. 2112/1920

Άναγγελία καταγγελίας συμβάσεως έργασίας, κατ' άρθρ. 9 Ν. 118/1945, κατά τά στοιχεία τής ύπ' άριθ. 51560/1948 άποφάσεως τοῦ Ύπουργοῦ Έργασίας.—Παράλειψις, έπί Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, πατρωνύμου κλπ. έκπροσωπούντων αύτά δέν έχει ώς συνέπειαν τήν άκυρότητα τής καταγγελίας συμβάσεως.—Ίσχυρισμός περί καταχρηστικής καταγγελίας συμβάσεως λόγω έκδικήσεως.— Μή ύπολογισμός παροχῶν δι' έορτάς Χριστουγέννων καί Πάσχα είς άποζημίωσιν Ν. 2112.— Άκυρότης συμφωνίας περί παροχῆς έργασίας κατά Κυριακάς, έφ' όσον άπαγορεύεται ύπό τοῦ Νόμου.

Σύμφωνος είναι ή γνώμη τής κατωτέρω άποφάσεως τοῦ Β' Τμήματος τοῦ Άρείου Πάγου πρός έκείνην τής άναιρετικῆς ύπ' άριθ. 655/1953 Α' Τμήματος (είσηγητής *Ι. Τραχανής*, ΕΕΔ 13, 126) ότι, κατά τήν έννοιαν τής ύπ' άριθ. 51560/1948 άποφάσεως τοῦ Ύπουργοῦ τής Έργασίας (ΕΕΔ 8, 122, ΕΕΔ 11, 101) περί τῶν στοιχείων τής κατά τό άρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945 άναγγελίας καταγγελίας συμβάσεως έργασίας (ίσχύουσα ήδη ή ύπ' άριθ. 65257/1952 άπόφασις τοῦ Ύπουργοῦ Έργασίας, ΕΕΔ 12, 274 καί άρθρ. 6 ν.δ. 2511/1953 «περί έλέγχου όμαδικῶν άπολύσεων», ΕΕΔ 12, 910), ή παράλειψις τοῦ πατρωνύμου κλπ. τῶν έκπροσωπούντων τό Νομικόν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου (τοιοῦτο τό περί τοῦ όποίου έπρόκειτο Μετοχικόν Ταμεῖον Στρατοῦ) δέν έχει ώς συνέπειαν τήν άκυρότητα τής καταγγελίας συμβάσεως έργασίας (βλέπε έκτενέστερον σημειώσεις μας έν ΕΕΔ 13, 126 έπ.).

Γενικοῦ ένδιαφέροντος είναι ή έπαναλαμβανομένη καί ύπό τής νεωτέρας αύτῆς άρεοπαγιτικῆς άποφάσεως, γενομένη δεκτή καί ύπό τῶν Α.Π. 564/1950 (είσηγητής *Σ. Βλαχογιάννης*, ΕΕΔ 9, 1121), 192/1952 (είσηγητής *Ν. Παλαιολογόπουλος*, ΕΕΔ 11, 471), 109/1953 (είσηγητής *Μ. Παντελῆς*, ΕΕΔ 12, 368), άποψις ότι αί έπί ταῖς έορταῖς τῶν Χριστουγέννων καί Πάσχα διδόμεναι πρός τούς μισθωτούς παροχαί δέν ύπολογίζονται είς τάς τακτικάς άποδοχάς τῶν μισθωτῶν δι' έξεύρεσιν τῆς νομίμου διά τήν άπόλυσιν αύτῶν άποζημιώσεως (τοῦ ν. 2112), διότι, κα-

---

έπιχειρήσεων ή έκμεταλλεύσεων σανατορίων, νοσηλευτικῶν ίδρυμάτων, κλινικῶν, πολυϊατρείων καί φυσικοθεραπευτηρίων, έξαιρουμένων τῶν έπιστημόνων ίατρῶν καί φαρμακοποιῶν. Ή σαφής έννοια τῆς διατάξεως ταύτης εἶναι, ότι έσκοπήθη δι' αύτῆς, όπως έφαρμόζωνται αί διατάξεις τῶν άνω νόμων τόσον έπί τοῦ προσωπικοῦ τῶν σανατορίων κλπ. τῶν άποτελούντων «έπιχείρησιν», τοῦτέστι τῶν έπιδιωκόντων οίκονομικόν κερδοσκοπικόν σκοπόν, όσον καί έπί τοῦ προσωπικοῦ τῶν ίδίων τῶν συνιστώντων «έκμετάλλευσιν», ύπό τήν έννοιαν ότι έπιδιώκεται δι' αύτῶν ώρισμένος τεχνικός ή έπιστημονικός σκοπός.

"Οθεν, έφ' όσον έκ τῆς ύπ' άριθ. 656/1952 άποφάσεως τοῦ Α' Τμήματος τοῦ Δικαστηρίου τούτου προκύπτει, ότι έγένετο άνελέγκτως δεκτόν ύπό τοῦ ώς έφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου, ότι τό άναιρεσίβλητον "Ιδρυμα κύριον προορισμόν έχει, κατά τήν διά τοῦ νόμου 836/1948 κυρωθεῖσαν ίδρυτικήν αύτοῦ πρᾶξιν του, τήν δωρεάν περίθαλψιν άπόρων φυματιώντων καί άσθενῶν προφυματικῶν, μή άποκλειομένης καί τῆς έπί πληρωμῇ περιθάλψεως άσθενῶν διαθετόντων τά μέσα, έπί τῷ σκοπῷ όπως έκ τῶν είσπράξεων τούτων άνταποκρίνηται κατά τι ποσοστόν είς τάς άπαιτουμένας δαπάνας πρός λειτουργίαν του, τήν έν τῷ ίδρύματι διδασκαλίαν περί τῆς θεραπείας τῆς φυματιώσεως είς ίατρούς καί φοιτητάς, τόν καταρτισμόν είδικῶν ίατρῶν καί νοσοκόμων καί τῆς διαπαιδαγωγήσεως έναντίον τῆς φυματιώσεως, δέον περαιτέρω, κατ' όρθήν άπαγωγήν τῶν πραγματικῶν τούτων περιστατικῶν είς τήν νομικήν έννοιαν τῆς «έκμεταλλεύσεως», νά γίνῃ δεκτόν, ότι τό ίδρυμα τοῦτο, μή άποτελοῦν «έπιχείρησιν», κατά τήν άνω έννοιαν, φέρει τόν χαρακτῆρα «έκμεταλλεύσεως», άφοῦ έπιδιώκει προδήλως έπιστημονικόν καί οὐχί οίκονομικόν σκοπόν, άποβλέποντα είς τήν διά τῶν άνω μέσων καταπολέμησιν τῆς φυματιώσεως, τοῦ έν αύτῷ ύπηρετοῦντος προσωπικοῦ (έκτός τῶν έπιστημόνων ίατρῶν καί φαρμακοποιῶν) ύποκειμένου κατ' έφαρμογήν τῆς έν άρχῇ παρατεθείσης άποφάσεως τοῦ Ύπουργοῦ τῆς Έργασίας είς τούς νόμους 118/1945 καί νομοθ. διάταγμα τῆς 8/11 Μαΐου 1946 διά τήν ρύθμισιν τῶν έκ τῆς συμβάσεως έργασίας άνακυπτουσῶν διαφορῶν.

Μετά ταῦτα δέον, αίρομένης τῆς άνακυψάσης μεταξύ τῶν Τμημάτων του διαφωνίας, νά παραπεμφθῇ ή ύπόθεσις είς τό Β' Τμῆμα τοῦ Άρείου Πάγου διά τήν περαιτέρω συζήτησιν.

Διά ταῦτα

Άΐρον τήν μεταξύ τῶν Τμημάτων τοῦ Δικαστηρίου τούτου άναφυεῖσαν διαφωνίαν.

Άποφαίνεται, ότι τό άναιρεσίβλητον έν Άθήναις έδρεῦον καί έν Μελισσίοις κείμενον Φυματιολογικόν Ίνστιτοῦτον Ι. Α. Σισμάνογλου καί τοῦ Οἴκου αὐτοῦ φέρει τόν χαρακτῆρα τῆς «έκμεταλλεύσεως» καί ότι τό έν αύτῷ ύπηρετοῦν προσωπικόν (έκτός τῶν έπιστημόνων ίατρῶν καί φαρμακοποιῶν) ύπόκειται κατ' έφαρμογήν τῆς ύπ' άριθ. 20516/1948 άποφάσεως τοῦ Ύπουργοῦ τῆς Έργασίας είς τούς νόμους 118/1945 καί νομοθ. διάταγμα τῆς 8/11 Μαΐου 1946.

τὰ τὴν σκέψιν τῆς ἀποφάσεως, τὰ «ἐπιδόματα» ταῦτα συνιστῶσιν ἔκτακτον παροχήν, διδομένην ὡς βοήθημα, καὶ οὐχὶ τοιαύτην ἀντὶ μισθοῦ χορηγουμένην.

Ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 12, 368) ὅσα ἠδύναντο, καθ' ἡμᾶς, νὰ σημειωθοῦν κατὰ τῆς ἀπόψεως ταύτης. Ἐνῷ προκύπτει καὶ ἐκ νομοθετικῶν κειμένων, ὅτι αἱ παροχαὶ αὗται ἔχουν τὴν ἔννοιαν μισθοῦ καὶ διδόμεναι τακτικῶς καθ' ἑκάστην ἑορτὴν τῶν Χριστουγέννων καὶ Πάσχα προσλαμβάνουν ἀσφαλῶς τὸν χαρακτῆρα τῶν τακτικῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν. 2112, δὲν δικαιολογεῖται, νομίζομεν, ἐμμονὴ τοῦ Ἀρείου Πάγου εἰς τὴν ἄποψίν του ὅτι αἱ παροχαὶ αὗται ἀποτελοῦν «βοηθήματα» τῶν μισθωτῶν καὶ οὐχὶ τοιαύτας ἀντὶ μισθοῦ χορηγουμένας, ὡς ἐὰν οἱ ἐργοδόται νὰ καλοῦνται ὑπὸ τοῦ νόμου νὰ ἀσκοῦν ἔργον φιλανθρωπίας, ἐκδηλώσεων τῆς ὁποίας νὰ ἀποτελοῦν τὰ «βοηθήματα». Ἂν οὕτως εἶχε τὸ πρᾶγμα, τότε θὰ ἐτίθετο καὶ ζήτημα παρερμηνείας τῆς ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ νόμου πρὸς τοὺς Ὑπουργοὺς τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας περὶ καθορισμοῦ ὑπ' αὐτῶν τῶν παροχῶν τούτων, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν «βοηθημάτων» καὶ οὐχὶ μισθοῦ, ὡς ἡ ἀρχικὴ ἐξουσιοδότησις τοῦ ἀ.ν. 28/1941 καὶ εἰδικῶς διὰ τὰς παροχὰς ταύτας ἡ ἐξουσιοδότησις τοῦ ἀ.ν. 1777/1951 (ΕΕΔ 10, 433).

Ἡ νομοθετικὴ ἐξουσιοδότησις ἀφορᾷ εἰς καθορισμὸν μισθοῦ, οἱονδήποτε δὲ φραστικὸν σχῆμα καὶ ἂν λάβουν αἱ παροχαὶ αὗται ὑπὸ τῶν ἐκδιδόντων τὰς σχετικὰς ἀποφάσεις Ὑπουργῶν, δὲν παύουν αὗται νὰ εἶναι μισθός, ὡς ἐξουσιοδοτοῦνται οἱ Ὑπουργοὶ νὰ καθορίζουν (σαφῶς ὡς πρὸς τοῦτο ἡ εἰσηγητικὴ ἔκθεσις τοῦ ἀ.ν. 1777/1951, ΕΕΔ 10, 432). Μισθὸν ὀνομάζουν καὶ τὰς παροχὰς ταύτας πρὸς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους καὶ ὑπαλλήλους νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου αἱ σχετικαὶ περὶ αὐτῶν νομοθετικαὶ διατάξεις. Σχετικῶς ἤδη πρὸς τὴν ἀξίωσιν τοῦ μισθωτοῦ νὰ ἀμειφθῇ διὰ μισθὸν αὐτοῦ, ἐκ τῆς ὑποστηριχθείσης ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του κατὰ Κυριακάς, βεβαίως, ὡς ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις δέχεται, μὴ ἐπιτρεπομένης τῆς ἐργασίας κατὰ Κυριακὰς καὶ εἰς τὴν συγκεκριμένην αὐτὴν περίπτωσιν καὶ συνεπῶς ἄκυρου οὔσης τῆς σχετικῆς συμφωνίας (πρβλ. καὶ συμφώνους Α.Π. 240 - 241/1953, εἰσηγητὴς *Μ. Παντελῆς*, ΕΕΔ 11, 572), δὲν ἐτίθετο καὶ ζήτημα ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου, ἵνα ἐντεῦθεν προκύψῃ ἀξίωσις τοῦ μισθωτοῦ περὶ τῆς καταβολῆς τοῦ μισθοῦ του (ἄρθρ. 656 Α.Κ.).

Ἀρείου Πάγου 262/1954 Τμ. Β'

Προεδρεύων ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Β. Κυριακόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Π. Τσαρούχης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ε. Δημητρακόπουλος, Π. Στεφανόπουλος

Καὶ τὸ Τμῆμα τοῦτο σύμφωνον ἔχει τὴν γνώμην, κατὰ τὰ παρακατιὸν ἐκτιθέμενα, πρὸς τὴν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 655/1953 ἀποφάσεως τοῦ Α' Τμήματος τοῦ Δικαστηρίου τοῦτου ἐξενεχθεῖσαν κρίσιν ἐπὶ τοῦ νομικοῦ ζητήματος, δι' ὃ ἀνῃρέθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 9811/1952 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος δικαστηρίου τῶν ἐν Ἀθήναις Πρωτοδικῶν.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 § 3 τοῦ ν. 118/1945, ὡς τοῦτο ἴσχυε πρὸ τοῦ ν. 1846/1951, κατὰ τροποποίησιν ὑπὸ τοῦ ν.δ. 1255/1949, ἅπασαι αἱ εἰς τὰς διατάξεις αὐτοῦ ὑπαγόμεναι ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις, περιλαμβανομένων καὶ τῶν ὑπὸ τῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου ἀσκουμένων (ἄρθρ. 6 ν.δ. 1255/1949), ὑποχρεοῦνται νὰ ἀναγγέλλωσιν ἐγγράφως εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὰ Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας πᾶσαν ὑπ' αὐτῶν γενομένην καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος ταύτης, κατὰ τὰ λεπτομερέστερον δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ὁριζόμενα. Κατὰ δὲ τὴν εἰς ἐκτέλεσιν ταύτης ἐκδοθεῖσαν καὶ ὡς τοιαύτην θέσιν οὐσιαστικοῦ νόμου ἐπέχουσαν προϊσχόσασαν ὑπ' ἀριθ. 51560 τοῦ 1948 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δημοσιευθεῖσαν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 1/1949 Φ.Ε.Κ. (τεῦχος Β'), αὕτη δέον νὰ περιλαμβάνῃ, ἐκτὸς τῶν ἄλλων εἰδικῶς ἀναφερομένων ὡς πρὸς τὴν ἐπιχείρησιν στοιχείων, καὶ τὸ «ὀνοματεπώνυμον, ὄνομα πατρὸς καὶ διεύθυνσιν τῶν ἐκπροσωπούντων κατὰ νόμον τὴν ἐπιχείρησιν». Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ εἰς τὴν ἀναγγελίαν ἀναγραφὴ ἐν τῷ συνόλῳ τῶν καθ' ἕκαστα στοιχείων τούτων ἐπεβλήθη διὰ τὴν ἄρσιν πάσης τυχὸν δυναμένης νὰ προκύψῃ ἀμφιβολίας περὶ τὴν ταυτότητα τῶν ἐκπροσώπων τῶν ἐπιχειρήσεων διὰ τὰς κατ' αὐτῶν ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου ἐπιβαλλομένας κυρώσεις (ἄρθρ. 19) αὐτοῦ, προκειμένου ὅμως περὶ ἐργοδοτῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, ὡς εἶναι καὶ τὸ ἐφεσίβλητον Ταμεῖον (ἄρθρ. 1 ἀ.ν. 559/1937), τῶν ὁποίων ἡ διοίκησις εἶναι γνωστή, ὡς καθοριζομένη διὰ διατάξεως νόμου, ἐκ τῆς ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ ἐλλείψεως τοῦ ὀνόματος τοῦ πατρὸς τῶν ἐκπροσώπων αὐτῶν οὐδεμία γεννᾶται ἀμφιβολία ὡς πρὸς τὴν ἀτομικότητα τῆς καταγγελλομένης συμβάσεως καὶ δὲν ἐπέρχεται ἐκ τούτου ἀκυρότης τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ὡς οὕτω καὶ ἡ ἀναιρετικὴ 655/1953 ἀνωτέρω ἀπόφασις ἔκρινε. Συνεπῶς, δεχθεῖσα ἡ ἐκκαλουμένη τοῦ Πρωτοδίκου ἀπόφασις ἔγκυρον τὴν κατὰ τὴν 19 Μαΐου 1951 (πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ν. 1846/1951) γενομένην ἀπόλυσιν τοῦ ἐκκαλοῦντος, καίτοι δὲν ἀνεφέρετο ἐν τῇ γενομένῃ ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας ἀναγγελίᾳ τῆς καταγγελίας τῆς μετ' αὐτοῦ συμβάσεως ἐργασίας τὸ πατρώνυμον τοῦ ἐκπροσωποῦντος τὸ ἐφεσίβλητον, ὀρθῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὴν προπαρατεθεῖσαν διάταξιν, τὸ δὲ περὶ τοῦ ἐναντίου παράπονον τοῦ ἐκκαλοῦντος εἶναι ἀβάσιμον καὶ ἀπορριπτέον.

Κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου τούτου, ἐκτιμῶντος ἐν τῷ συνόλῳ τὰς καταθέσεις τῶν ἐξετασθέντων μαρτύρων κατὰ τὴν ἐνώπιον τοῦ δικάσαντος Πρωτοδίκου συζήτησιν καὶ ἐνώπιον τοῦ συμβολαιογράφου νομίμως καὶ ἐγκύρως, καὶ τὰ ἐκατέρωθεν προσαγόμενα καὶ ἐπικαλούμενα ἔγγραφα καὶ λοιπὰ ἀπο-

δεικτικά στοιχεία, δέν έβεβαιώθη ὁ ἰσχυρισμός τοῦ ἐκκαλοῦντος ὅτι τό ἐφεσίβλητον προέβη εἰς τήν ἀπόλυσιν τούτου ἐκ λόγων ἐκδικήσεως διά τήν ἐν τῇ ἀγωγῇ του ἀναφερομένην αἰτίαν, τοὐναντίον ἐκ τούτων ἐβεβαιώθη ὅτι ἡ ἀπόλυσις τούτου ἐγένετο, διότι οὗτος δέν ἀνταπεκρίνετο γενικῶς εἰς τήν ὑπηρεσίαν του. Μόνα τά βεβαιωθέντα περιστατικά ὅτι ἀπελύθη ὁ ἐκκαλῶν ἅμα τῇ λήξει τῆς χορηγηθείσης αὐτῷ ἀδείας, κατόπιν τῆς ἐπεμβάσεως τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καί μετά τετράμηνον ἀπό τῆς ἐγέρσεως ὑπό τούτου κατά τοῦ ἐφεσιβλήτου ἀγωγῆς διά καθυστερηθείσας ἀποδοχάς του, μή ἐνισχυόμενα ὑπό ἑτέρων ὡρισμένων στοιχείων, δέν πιθανολογοῦσιν, ὅτι ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης ἐχώρησεν ἡ ἀπόλυσίς του λόγῳ ἐκδικήσεως. Συνεπῶς, δεχθείς ὁ δικάσας Πρωτοδίκης διά τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως ὅτι ἡ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐφεσιβλήτου πρός ἀπόλυσιν τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐγένετο ἐντός τῶν ὁρίων τῆς καλῆς πίστεως καί τοῦ κοινωνικοῦ καί οἰκονομικοῦ σκοποῦ τοῦ δικαιώματος αὐτοῦ, ὅπως προέρχηται εἰς τήν ἀπόλυσιν τοῦ προσωπικοῦ του κατά τάς διατάξεις τοῦ προμνησθέντος ν. 118/1945 καί δέν δύναται νά θεωρηθῇ αὕτη ὅτι ἀποτελεῖ κατάχρησιν δικαιώματος, κατά τήν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 281 τοῦ Α.Κ., κατ' ὀρθήν ἐκτίμησιν τῶν προσαχθέντων ἐν γένει ἀποδεικτικῶν στοιχείων ἀπέρριψε τήν ἐπί τοῦ λόγου τούτου στηριζομένην βάσιν τῆς ὑπό κρίσιν ἀγωγῆς τοῦ ἐκκαλοῦντος καί ὁ περί τοῦ ἐναντίου πρῶτος λόγος ἐφέσεως εἶναι ἀβάσιμος καί ἀπορριπτέος.

Ἐκ τῶν αὐτῶν ὡς ἄνω ἀποδεικτικῶν στοιχείων ἐβεβαιώθη, ὅτι τό ἡμερομίσθιον τοῦ ἐκκαλοῦντος κατά τόν τελευταῖον μῆνα τῆς ἀπολύσεώς του ἀνῆρχετο εἰς δραχ. 22.200, ὅτι παρείχετο εἰς αὐτόν ὑπό τοῦ ἐφεσιβλήτου κατοικία, ἀλλ' αὕτη δέν παρείχετο ἀντί μισθοῦ καί εἰς συμπλήρωσιν τοῦ ἡμερομισθίου του καί δέν ἀπετέλει μέρος τῶν τακτικῶν ἀποδοχῶν του, ὅτι δέν εἰργάζετο οὗτος παρά τῷ ἐφεσιβλήτῳ κατά τάς Κυριακάς ἀπό τῆς 30.9.1950 καί ἑπομένως δέν ἐδικαιοῦτο κατ' αὐτάς ηὐξημένου ἡμερομισθίου κατά 75 %, συμφώνως πρός τήν ὑπ' ἀριθ. 8900/1946 ἀπόφασιν τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καί Ἐργασίας, ὅτι ἡ ἐργασία τούτου παρά τῷ ἐφεσιβλήτῳ διήρκεσε πέραν τῆς πενταετίας, καί ὅτι κατεβλήθη εἰς αὐτόν λόγῳ ἀποζημιώσεως του κατά τήν ἀπόλυσίν του τό ποσόν τῶν δραχμῶν 666.000. Τό ποσόν δέ τοῦτο, ἀντιπροσωπεῦον τάς ἀποδοχάς τριάκοντα ἡμερῶν, λόγῳ τοῦ ὅτι καί τά ἐπί ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων καί Πάσχα χορηγούμενα ἐπιδόματα συνιστῶσιν ἔκτακτον παροχήν, διδομένην ὡς βοήθημα καί οὐχί τοιαύτην ἀντί μισθοῦ χορηγουμένην, καί δέν δύνανται νά ὑπολογισθῶσιν εἰς τάς τακτικάς ἀποδοχάς, καλύπτει πλήρως τήν ὀφειλομένην εἰς αὐτόν ἀποζημίωσιν διά τήν ἄνευ προειδοποιήσεως καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 3 § 1 ἐδ. α τοῦ β.δ. τῆς 16/18 Ἰουλίου 1920 περί ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 2112 περί καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καί ἐπί τῶν ἐργατῶν, τεχνιτῶν καί ὑπηρετῶν. Συνεπῶς, δεχθείς ὁ δικάσας Πρωτοδίκης διά τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως ὅτι τό καταβληθέν εἰς τόν ἐκκαλοῦντα ὑπό τοῦ ἐφεσιβλήτου ποσόν τῶν δραχμῶν 666.000 καλύπτει πλήρως τήν ὀφειλομένην εἰς αὐτόν ἀποζημίωσιν διά τήν ἄνευ προειδοποιήσεως καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, κατ' ὀρθήν ἐκτίμησιν τῶν προσαχθεισῶν ἐν γένει ἀποδείξεων ἀπέρριψε καί τήν ἐπί τοῦ λόγου τούτου στηριζομένην βάσιν τῆς ὑπό κρίσιν ἀγωγῆς τοῦ ἐκκαλοῦντος, ὁ δέ περί τοῦ ἐναντίου σχετικός λόγος ἐφέσεως εἶναι ἀβάσιμος καί ἀπορριπτέος.

Ἡ αὐτή ὡς ἄνω ἀγωγή καί ὡς πρός τό αἴτημα αὐτῆς, δι' οὗ ζητεῖται ἡ πληρωμή 1) τῆς ἀντιμισθίας τοῦ ἐκκαλοῦντος διά 33 Κυριακάς ἀπό 1.10.1950 μέχρι 19.5.1951, καθ' ἃς ἐκράτει οὗτος εἰς τήν διάθεσιν τοῦ ἐφεσιβλήτου τάς ὑπηρεσίας του, ἃς δέν ἀπεδέχετο παρανόμως τοῦτο, μετά τῆς προσθέτου (κατά 75 %) τοιαύτης καί 2) τῆς προσθέτου κατά 75 % ἀμοιβῆς του λόγῳ ἀπασχολήσεώς του κατά 8 Κυριακάς, ἁρμοδίως ἠγέρθη ἐνώπιον τοῦ ἐκδόντος τήν ἐκκαλουμένην ἀπόφασιν Πρωτοδίκου, διότι καί ἡ ἀξίωσις αὕτη πηγάζει ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας. Δέν ἐβεβαιώθη ὅμως τό βάσιμον τοῦ αἰτήματος τούτου ἐκ τῶν αὐτῶν ὡς ἄνω ἀποδεικτικῶν στοιχείων, διότι δέν ἐβεβαιώθη τό βάσιμον τοῦ ἰσχυρισμοῦ τοῦ ἐκκαλοῦντος, καθ' ὃν βάσει τῆς μεταξύ τοῦ ἐφεσιβλήτου καί αὐτοῦ καταρτισθείσης συμβάσεως ἐργασίας εἶχε συμφωνηθῆ ἡ παροχή ὑπό τοῦ τελευταίου ἐργασίας καί κατά τάς Κυριακάς. Ἐκτός δέ τούτου καί ὑπάρχουσα τυχόν τοιαύτη συμφωνία περί παροχῆς ἐργασίας κατά τάς Κυριακάς, ἄνευ ἀδείας τῆς Ἀρχῆς, λογιζομένη ἐκ τῆς ἀπαγορευτικῆς, ὡς ἀφορώσης τήν δημοσίαν τάξιν, διατάξεως τοῦ ἄρθρου 1 π. δ. 8/14.3.1930 περί Κυριακῆς ἀναπαύσεως, ὅπερ ἔχει ἐφαρμογήν καί ἐπί τοῦ ἐφεσιβλήτου, μή ἀποτελοῦντος δημοσίαν ὑπηρεσίαν, ὡς ἄκυρος κατ' ἄρθρον 174 Α.Κ., δέν θεμελιοῖ τήν ἀξίωσιν ταύτην τοῦ ἐκκαλοῦντος κατά τοῦ ἐφεσιβλήτου. Συνεπῶς κατ' ὀρθήν ἐκτίμησιν τῶν προσαχθεισῶν ἐν γένει ἀποδείξεων καί κατ' ὀρθήν ἑρμηνείαν καί ἐφαρμογήν τῶν προδιαληφθεισῶν διατάξεων ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἀπέρριψεν, εἰ καί δι' ἄλλον λόγον, τήν ὑπό κρίσιν ἀγωγήν καί ὡς πρός τό αἴτημα τοῦτο, ὁ δέ περί τοῦ ἐναντίου 2ος λόγος ἐφέσεως εἶναι ἀβάσιμος καί ἀπορριπτέος.

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΜΙΣΘΟΥ ΕΠΙ ΥΠΕΡΗΜΕΡΙΑΣ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ

Προϋπόθεσις ἡ προηγουμένη προσφορὰ ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ

Ὑπερημερία ἐργοδότου, κατ' ἄρθρ. 349 Ἀστικοῦ Κώδικος, καὶ δικαίωμα μισθοῦ, κατ' ἄρθρ. 656 Ἀστικοῦ Κώδικος, ἐπὶ μὴ ἀποδοχῆς ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου τῶν ὑπηρεσιῶν, τὰς ὁποίας εἶναι ἕτοιμος ὁ μισθωτὸς νὰ προσφέρῃ, συμφώνως πρὸς τὴν ἐργασιακὴν σύμβασιν, ἐν τῷ καταλλήλῳ χρόνῳ καὶ τόπῳ.— Κρίσις δικαστηρίου οὐσίας περὶ μὴ προσφορᾶς ὑπηρεσιῶν ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 5189/1953 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν (κατωτέρω παρατιθεμένη).

Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς:

α) Ἐνῷ δέχεται, ὅτι τὴν 28ην Ἰανουαρίου 1952 προσέφερε δι' ἐπιδόσεως εἰς τὴν ἀναιρεσίβλητον Ἀγροτικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος ἐξωδίκου δηλώσεως αὐτοῦ τὰς ὑπηρεσίας του πρὸς αὐτήν, μὴ ἀποδεχθεῖσαν ταύτας, ἐν τούτοις ἐδέχθη τὴν ἔφεσίν της καὶ ἀπέρριψε τὴν ἀγωγήν του, κατὰ ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν καὶ ψευδῆ ἑρμηνείαν τοῦ οὐσιαστικοῦ νόμου καὶ δὴ τοῦ ἄρθρ. 656 τοῦ Α.Κ.

β) Δεχομένη διὰ τοῦ συμπερασματικοῦ σκεπτικοῦ της ὅτι δὲν προσέφερε τὰς ὑπηρεσίας του εἰς τὴν ἀναιρεσίβλητον κατὰ τὸν ἐν τῇ ἀγωγῇ του χρόνον, ὃν ἐσφαλμένως περιωρίζει ἀπὸ 1.5.1952 μέχρι 31.7.1952, ἐνῷ ὁ προταθεὶς ἐν τῇ ἀγωγῇ του εἶναι ἀπὸ 1.5.1951 μέχρι 31.7.1952, ἀφ' ἑνὸς μὲν δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν της κρίσιμον ἔγγραφον, προταθὲν καὶ προσαχθέν, ἤτοι τὴν ἀπὸ 25 Ἰανουαρίου 1952 ἐξώδικον δήλωσίν του πρὸς τὴν ἀναιρεσίβλητον, δι' ἧς προσέφερεν εἰς αὐτὴν τὰς ὑπηρεσίας του, ἀφ' ἑτέρου δὲ δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὸν διὰ τῆς ἀγωγῆς του προταθέντα χρόνον ὑπερημερίας τῆς ἀναιρεσιβλήτου, ἀλλὰ τοιοῦτον μὴ προταθέντα καὶ διότι δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὴν ἐπικληθεῖσαν καὶ προσαχθεῖσαν κατάθεσιν τοῦ μάρτυρός του.

γ) Δέχεται ἀντιφατικῶς ὅτι προσέφερε τὰς ὑπηρεσίας του καὶ ὅτι δὲν προσέφερε ταύτας καὶ διὰ τῆς ἀλληλοαναιρέσεως τοῦ αἰτιολογικοῦ της εἶναι ἀκατάληπτος καὶ ἀναιτιολόγητος.

δ) Παρέβη τὸν νόμον ὡς πρὸς τὴν δύναμιν τῶν ἀποδεικτικῶν μέσων καὶ δὴ τῆς ἐνώπιον τοῦ Πρωτοδίκου καταθέσεως τοῦ μάρτυρός του καὶ τῆς προσαχθείσης ἀπὸ 25 Ἰανουαρίου 1952 ἐξωδίκου προσκλήσεώς του καὶ δὲν ἔλαβε ταύτην ὑπ' ὄψιν ὡς τεκμήριον τῆς προσφορᾶς τῶν ὑπηρεσιῶν του καὶ προγενεστέρως καὶ δὴ ἀπὸ 1.5.1951.

ε) (Πρόσθετος λόγος ἀναιρέσεως). Ἐνῷ διὰ τῆς ἀγωγῆς του ἐζήτησεν, ὅπως τῷ ἐπιδικασθοῦν οἱ μισθοί του ἀπὸ 1 Μαΐου 1951 μέχρι 31 Ἰουλίου 1952, λόγῳ ὑπερημερίας τῆς ἀναιρεσιβλήτου περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν προσφερθεισῶν ὑπηρεσιῶν του, ἡ προσβαλλομένη δέχεται τὸ μὲν ὅτι προσέφερε πράγματι τὰς ὑπηρεσίας του τὴν 28 Ἰανουαρίου 1952, ἤτοι ἐντὸς τοῦ ἐπιδίκου χρόνου, τὸ δὲ ὅτι δὲν προσέφερε ταύτας κατὰ τὸν ἐν τῇ ἀγωγῇ χρόνον καὶ κατέστησεν οὕτω ἀνέφικτον τὸν ἔλεγχον ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου τῆς ὀρθῆς ἢ μὴ ἑρμηνείας καὶ ἐφαρμογῆς τοῦ οὐσιαστικοῦ νόμου καὶ εἰδικώτερον τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 656 Α.Κ., ἣν ἐκ πλαγίου παρεβίασεν.

Ἀρείου Πάγου 257/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ι. Τραχανὴς**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Κ. Σούρλος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. **Α. Σακελλαρόπουλος, Α. Καλαμπαλίκης**

Ἂν ὁ ἐργοδότης δὲν ἀποδεχθῇ τὰς ὑπηρεσίας, τὰς ὁποίας εἶναι ἕτοιμος ὁ μισθωτὸς νὰ προσφέρῃ, συμφώνως δὲ πρὸς τὴν ἐργασιακὴν σύμβασιν ἐν τῷ καταλλήλῳ χρόνῳ καὶ τόπῳ, καθίσταται ὑπερήμερος (ἄρθρ. 349 Α.Κ.) καὶ ὑποχρεοῦται κατὰ τὸ ἄρθρ. 656 Α.Κ. νὰ καταβάλλῃ τοῦτῳ τὸν μισθόν. Ὅθεν, ἐφ' ὅσον ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ὡς ἐξ αὐτῆς προκύπτει, μετ' ἀνέλεγκτον ἐκτίμησιν τῶν ἀποδείξεων, ἐδέχθη, ὅτι ὁ ἀναιρεσείων οὐδέποτε προσέφερε πράγματι τὰς ὑπηρεσίας, ἃς ὑποχρεοῦτο νὰ παρέχῃ εἰς τὴν ἀναιρεσίβλητον, συμφώνως πρὸς τὴν μετ' αὐτῆς συνδέουσαν αὐτὸν σύμβασιν, καθ' ὅλον τὸ χρονικὸν διάστημα, τὸ ὁποῖον ἀναφέρει ἐν τῇ ἀγωγῇ καὶ δι' ὃ ζητεῖ τὴν καταβολὴν μισθῶν, καὶ μετὰ ταῦτα, μεταρρυθμίσασα τὴν πρωτόδικον ἀπόφασιν, ἀπέρριψε τὴν ἀγωγήν, ὀρθῶς τὰς προπαρατεθείσας διατάξεις ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ ὁ περὶ τοῦ ἀντιθέτου πρῶτος λόγος ἀναιρέσεως εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος.

Ὡς ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως προκύπτει, μνημονεύεται ρητῶς ἐν αὐτῇ, ὅτι ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν καὶ συνεξετιμήθησαν μετὰ τῶν ἄλλων ἀποδεικτικῶν στοιχείων τόσον ἡ κατάθεσις τοῦ μάρτυρος τοῦ ἀναιρεσείοντος Π. Ν., ὅσον καὶ ἡ ἐπικληθεῖσα καὶ προσαχθεῖσα ἐξώδικος δήλωσις τοῦ ἰδίου πρὸς τὴν ἀναιρεσίβλητον ἀπὸ χρονολογίαν 25 Ἰανουαρίου 1952 περὶ προσφορᾶς τῶν ὑπηρεσιῶν του. Ἡ ὑπὸ ἐσφαλμένην δὲ ἡμέραν τοῦ μηνὸς ἀναγραφὴ ταύτης, τουτέστιν ὑπὸ χρονολογίαν 28 Ἰανουαρίου 1952, ἀντὶ τῆς ὀρθῆς 25 Ἰανουαρίου 1952, ἐφ' ὅσον δὲν προβάλλεται, ὅτι εἶχε κοινοποιηθῇ καὶ ἄλλη διάφορος ὑπὸ τὴν αὐτὴν χρονολογίαν, οὐ ἕνεκα νὰ παρίσταται ἀνάγκη πρὸς ἄρσιν πάσης ἀμφιβολίας νὰ ἀναγραφῇ ἡ ὀρθὴ ἡμέρα τοῦ μηνός, οὐδεμίαν ἀσκεῖ ἐν προκειμένῳ ἐπιρροήν καὶ ὁ περὶ τοῦ ἀντιθέτου δεύτερος κατὰ τὸ δεύ-

τερον σκέλος και τέταρτος λόγοι ἀναιρέσεως, εἶναι ἀπορριπτέοι ὡς ἀβάσιμοι.

Κατὰ τρόπον οὐδεμίαν ἀμφιβολίαν περὶ τούτου καταλείποντα προκύπτει ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ὅτι αὕτη δέχεται ὡς ἀποδειχθὲν ἐκ τῆς ἀνελέγκτου ἐκτιμήσεως τῶν ἀποδείξεων, ὅτι ὁ ἀναιρεσείων οὐδέποτε προσέφερε πράγματι τὰς ὑπηρεσίας του εἰς τὴν ἀναιρεσίβλητον κατὰ τὸ διάστημα, τὸ ὁποῖον ἀναγράφεται ἐν τῇ ἀγωγῇ καὶ δι' ὃ διώκει τὴν πληρωμὴν μισθῶν, καὶ ὅτι οὕτω ἐμμέσως, πλὴν σαφῶς, κρίνει, ὅτι ἡ διὰ τῆς ἐξωδίκου δηλώσεως, περὶ ἧς ἐν τῇ προηγουμένῃ σκέψει, προσφορὰ τῶν ὑπηρεσιῶν πρὸς τὴν ἀναιρεσίβλητον δὲν εἶναι πραγματική. Κατ' ἀκολουθίαν ἡ ἐντὸς παρενθέσεως, κατὰ προφανὲς δὲ γραφικὸν λάθος, ἐσφαλμένη ἀριθμητικὴ παράθεσις τοῦ χρόνου, διὰ τὸν ὁποῖον ζητοῦνται οἱ ἀντίστοιχοι μισθοί, ἐφ' ὅσον ἐντεῦθεν οὐδεμία γεννᾶται ἀμφιβολία περὶ τῆς κριθείσης διαφορᾶς, εἶναι ἄνευ ἐπιζημίου ἐπιρροῆς. Ὅθεν μετὰ ταῦτα οἱ περὶ τοῦ ἀντιθέτου δεύτερος λόγος ἀναιρέσεως κατὰ τὸ πρῶτον αὐτοῦ σκέλος, ὁ τρίτος καὶ πέμπτος λόγοι ἀναιρέσεως, ὡς καὶ ὁ μοναδικὸς τοῦ προσθέτου δικογράφου, εἶναι ἀπορριπτέοι ὡς ἀβάσιμοι (*).

(*) Ἡ ἐπικυρουμένη ὑπ' ἀριθ. 5189/1953 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν (Πρόεδρος ὁ κ. *Γ. Γεωργακόπουλος*, Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. *Γ. Παπανικολάου*), ἔχει ὡς ἑξῆς :

Ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, διώκουσα τὴν ὑποχρέωσιν τῆς ἐναγομένης ὅπως πληρώσῃ εἰς τὸν ἐνάγοντα, ἐκτακτον ὑπάλληλον αὐτῆς, ἀπολυθέντα τῆς ὑπηρεσίας κατὰ Μάρτιον 1949 δι' ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοβαθμίου Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης τοῦ ἀ.ν. 516/1948, ἀκυρωθείσης ὅμως διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 207/15.3.1952 ἀποφάσεως τοῦ Δευτεροβαθμίου Συμβουλίου νομιμοφροσύνης, τὰς ἀποδοχὰς τούτου ἀπὸ 1.5.1952, ἀφ' ὅτου προσέφερε τὰς ὑπηρεσίας του, μὴ γενομένης ὅμως ἀποδεκτῆς παρὰ τῆς ἐναγομένης, καταστάσης οὕτως ὑπερημέρου μέχρι 31 Ἰουλίου 1952, ἁρμοδίως εἰσάγεται κατὰ τὴν προκειμένην εἰδικὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου Γ'ΘΟΔ', εἰς ἣν ὑπάγεται πᾶσα ἰδιωτικὴ ἀξίωσις τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τοῦ ἐργοδότου, ἔχουσα ὡς βάσιν σύμβασιν ἐργασίας ἔναντι μισθοῦ.

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ὑπὸ τοῦ ΜΘ'/1948 ψηφίσματος κυρωθέντος ἀ.ν. 516/1948 «περὶ ἐλέγχου νομιμοφροσύνης δημοσίων ὑπαλλήλων», ὁριζούσης ὅτι ἡ διαπιστοῦσα τὴν μὴ νομιμοφροσύνην ἀπόφασις τοῦ Πρωτοβαθμίου Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης, ἐξαφανιζομένη ὑπὸ τοῦ Δευτεροβαθμίου Συμβουλίου, «θεωρεῖται ὡς οὐδέποτε ἐκδοθεῖσα, ἡ δὲ εἰς ἐκτέλεσιν ταύτης τυχὸν ἐκδοθεῖσα περὶ ἀπολύσεως ἐκ τῆς ὑπηρεσίας πρᾶξις ἀνακαλεῖται ὑποχρεωτικῶς ὑπὸ τοῦ ἐκδόντος αὐτὴν» συνάγεται, ὅτι δι' αὐτῆς, συμφώνως πρὸς τὴν ἔννοιαν τῆς ἀνακλήσεως νομίμως ἐκδοθεισῶν ἀτομικῶν διοικητικῶν πράξεων, ἐσκοπήθη μόνον, ὅπως ἡ δυνάμει τῆς ἐξαφανισθείσης ἀποφάσεως, ἐχούσης ὑποχρεωτικὴν ἰσχὺν διὰ τὴν ἁρμοδίαν ὑπηρεσίαν, ἀπολυθεὶς ὑπάλληλος ἀποκατασταθῇ εἰς τὴν ἣν πρὸ τῆς ἀποφάσεως κατεῖχε θέσιν, ἐφ' ὅσον δὲ ὁ νόμος οὐδεμίαν ποιεῖται μνείαν περὶ τῶν ἀποδοχῶν ἀπὸ τῆς νομίμου ἀπολύσεως του μέχρι τοῦ χρόνου τῆς ἀνακλήσεως τῆς περὶ ἀπολύσεως πράξεως, θέλουσιν ἐφαρμοσθῇ αἱ γενικαὶ ἀρχαὶ τοῦ δικαίου, καθ' ἃς ἐν περιπτώσει ἀνωτέρας βίας, οἷα εἶναι καὶ ἡ ἀπόλυσις μισθωτοῦ, γινομένη κατ' ἐπιταγὴν τοῦ νόμου (*Καυκᾶ*, Ἐνοχ. ὑπ' ἄρθρ. 656 § 3), ἀπαλλάσσεται ὁ μισθωτής, μὴ ἀποδεχόμενος τὰς ὑπηρεσίας τοῦ ἐκμισθωτοῦ, καὶ συνεπῶς ὁ ἐκμισθωτὴς δὲν δικαιοῦται μισθοῦ, δι' ὃν χρόνον δὲν προσέφερε τὰς ὑπηρεσίας του (ἄρθρ. 648, 655 καὶ 656 Α.Κ., Α.Π. 518/1950, ΕΕΔ 10, σελ. 257, Α.Π. 10/1953, ΕΕΔ 12, σελ. 188).

Ἐν προκειμένῳ ἐκ τῆς καταθέσεως τοῦ ἐξετασθέντος ἐνώπιον τοῦ Πρωτοδίκου μάρτυρος, τῶν ἐπικαλουμένων καὶ προσκομιζομένων ἐγγράφων καὶ τῆς ἐν γένει συζητήσεως ἐβεβαιώθη, ὅτι ὁ ἐνάγων κατὰ Ἰούλιον 1946, δυνάμει συμβάσεως ἀορίστου χρόνου, προσελήφθη παρὰ τῆς ἐναγομένης ὡς ἔκτακτος ὑπάλληλος εἰς τὴν ὑπηρεσίαν διαχειρίσεως ἐφοδίων ἐξωτερικοῦ (ΕΦ-ΕΞ) καὶ ὅτι διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 111/14.2.1949 ἀποφάσεως τῆς ἐναγομένης, ἐκδοθείσης εἰς ἐκτέλεσιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 113/7.2.1949 ἀποφάσεως τοῦ παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Γεωργίας Πρωτοβαθμίου Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης, δι' ἧς ἐκρίθη ὡς μὴ νομιμόφρων, ἀπελύθη τῆς ὑπηρεσίας καὶ ὅτι δι' ἀποφάσεως τῆς αὐτῆς ἐναγομένης, ἐκδοθείσης τὴν 9 Φεβρουαρίου 1952, εἰς ἐκτέλεσιν ἀποφάσεως ληφθείσης τὴν 15.3.1951 παρὰ τοῦ Δευτεροβαθμίου Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης, κατόπιν προσφυγῆς τοῦ ἐνάγοντος, ἡ μνησθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 111/1949 ἀπόφασις ἀνεκλήθη. Περαιτέρω οὐδόλως ἐβεβαιώθη, ὅτι ὁ ἐνάγων ἀπὸ τοῦ τέλους Μαρτίου 1951 ἐνεφανίσθη εἰς τὴν ἐναγομένην καὶ προσέφερθη νὰ παράσχῃ τὰς ὑπηρεσίας του, τοὐναντίον ἐβεβαιώθη, ὅτι οὗτος, καταβάλλων ἐνεργείας νὰ διορισθῇ ὡς ὑπάλληλος τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐπιτυχὼν εἰς παρ' αὐτῇ διενεργηθέντα διαγωνισμόν, μόλις τὴν 28 Ἰανουαρίου 1952 δι' ἐξωδίκου δηλώσεως του προσεφέρθη νὰ ἀναλάβῃ ὑπηρεσίαν παρὰ τῇ ἐναγομένῃ. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι ὁ μάρτυς τοῦ ἐνάγοντος Δ.Π., ἐξετασθεὶς ἐνώπιον τοῦ Πρωτοδίκου, κατέθεσεν ὅτι ὁ ἐνάγων προσῆλθεν εἰς τὴν ἐναγομένην νὰ προσφέρῃ τὰς ὑπηρεσίας του, ἀλλ' αὕτη δὲν τὸν ἀπησχόλησεν, ἀλλ' ἡ κατάθεσις τούτου, οὕτωσι διατυπουμένη, δὲν δύναται νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, ὡς τελείως ἀόριστος, ἐφ' ὅσον δὲν καθορίζεται ὁ χρόνος ἐμφανίσεως τοῦ ἐνάγοντος πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας, γεγονὸς ὅπερ εἶναι κρίσιμον ἐν προκειμένῳ. Ἑπομένως, ἐφ' ὅσον ἐβεβαιώθη, ὅτι ὁ ἐνάγων δὲν προσέφερε τὰς ὑπηρεσίας του κατὰ τὸν ἐν τῇ ἀγωγῇ χρόνον (1.5.1952 ἕως 31.7.1952), ἡ ἐνδικος ἀγωγὴ ἔδει νὰ ἀπορριφθῇ ὡς ἀβάσιμος. Συνεπῶς οὐχὶ ὀρθῶς ὁ δικάσας Πρωτοδίκης ἐξετίμησε τὰς προσαχθείσας ἀποδείξεις καὶ ἐδέχθη, ὅτι ὁ ἐνάγων κατὰ τὰ τέλη τοῦ μηνὸς Ἀπριλίου 1951 προσέφερε τὰς ὑπηρεσίας του εἰς τὴν ἐναγομένην καὶ κατ' ἀκολουθίαν τούτου ἐδέχθη τὴν ἀγωγὴν ὡς βάσιμον.

ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΜΕΤΑ ΔΙΑΠΡΑΞΙΝ ΑΞΙΟΠΟΙΝΟΥ ΠΡΑΞΕΩΣ

Περιπτώσεις ἀσφαλιζομένων κατὰ τῆς ἀνεργίας μισθωτῶν καὶ διατυπώσεις ἀπολύσεως

Ἀοριστία λόγων ἀναιρέσεως, ἐφ' ὅσον δὲν προσδιορίζουσι τὰ πραγματικὰ περιστατικὰ τὰ θεμελιοῦντα τὰς προσαπτομένας εἰς τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν πλημμελείας. — Ἀνυπόχρεον τηρήσεως διατυπώσεων ἄρθρου 9 Ν. 118/1945 διὰ καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας ἀσφαλιζομένων κατὰ τῆς ἀνεργίας μισθωτῶν μεθ' ὑποβολὴν ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου μηνύσεως, τῆς ὁποίας τὸ οὐσιῶδες βάσιμον ἀπόκειται εἰς τὸν ποινικὸν δικαστήν, κατὰ τοῦ μισθωτοῦ δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν διαπραχθεῖσαν κατὰ τὴν ἐξάσκησιν τῆς ὑπηρεσίας του ἢ ἀπαγγελίαν κατηγορίας δι' ἀδίκημα ἐν γένει φέρον χαρακτῆρα πλημμελήματος.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 5396/1953 ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς:

α) Κατὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρου 807 ἐδ. 7 Πολ. Δικ. ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν πράγματα προταθέντα καὶ ἔχοντα κατὰ νόμον οὐσιώδη ἐπιρροὴν ἐπὶ τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης, ἤτοι τὸν ἰσχυρισμόν του ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἀπόλυσίς του ἐκ τῆς παρ' αὐτῷ ὑπηρεσίας του συνιστᾷ κατάχρησιν δικαιώματος, ἐμπίπτουσαν εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 281 Ἀστικοῦ Κώδικος.

β) Ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις, παρὰ τὰς διατάξεις τοῦ Α.Κ., ἄρθρ. 281, ν. 118/1945 καὶ ν. 2112/1920, δὲν ἐκήρυξεν ἀκυρότητα τῆς ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου γενομένης ἀπολύσεώς του ἐκ τῆς παρ' αὐτῷ ὑπηρεσίας του, ἀφοῦ αὕτη ἐγένετο κατὰ παράβασιν τῶν ἀνωτέρω διατάξεων, ρυθμιζουσῶν τὸ ζήτημα ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος.

γ) Ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις, κατὰ παράβασιν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 807 ἐδ. 17 Πολ. Δικ., ἠρμήνευσε ψευδῶς καὶ ἐφήρμοσεν ἐσφαλμένως τὰς οὐσιαστικοῦ περιεχομένου διατάξεις τῶν ν. 118/1945 καὶ 2112/1920, διότι ἐδέχθη, ὅτι κάθε μήνυσις ὑποβαλλομένη κατὰ τοῦ ἐργάτου ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου, δι' ἀδίκημα δηθὲν τελεσθὲν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ, παρέχει εἰς τὸν ἐργοδότην τὸ δικαίωμα τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἐργάτου ἄζημίως καὶ ἄνευ τῶν ἐν ἄρθρῳ 9 τοῦ ν. 118/1945 διατυπώσεων, ἐνῷ ἡ ἀληθὴς ἔννοια τῆς διατάξεως αὐτῆς εἶναι, ὅτι μόνον ἡ νόμῳ βάσιμος καὶ οὐσίᾳ ἀληθὴς μήνυσις ἐπάγεται τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο. Δεδομένου δὲ ὅτι ὁ ἀναιρεσείων οὗτος ἠθωώθη τῆς ἀποδοθείσης εἰς αὐτὸν διὰ τῆς μηνύσεως τοῦ ἀναιρεσιβλήτου κατηγορίας διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 7790/1953 ἀποφάσεως τοῦ Τριμελοῦς Πλημμελειοδικείου Ἀθηνῶν, ἤτις ἔκρινεν, ὅτι ἡ κατηγορία, ἡ ὁποία τῷ ἀπεδόθη, εἶναι κακόβουλος καὶ ἀναληθής καὶ ἐκήρυξεν αὐτὸν παντελῶς ἀθῷον τῆς κατηγορίας, διότι δὲν ἐτέλεσε τὴν πρᾶξιν, ἔπεται, ὅτι ἡ μήνυσις αὕτη ὑπεβλήθη ἐπὶ τῷ ἀποκλειστικῷ σκοπῷ νὰ παράσχῃ εἰς τὸν ἀναιρεσίβλητον ἐργοδότην του τὴν δυνατότητα τῆς ἀζημίου ἀπολύσεώς του.

***

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 2 § 4 τοῦ ν.δ. 8/11 Μαΐου 1946 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 118/1945 κλπ., διὰ τῆς ὁποίας ἀντικατεστάθη ἡ § 9 τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945 (ΕΕΔ 11, 100 ἐπ.), αἱ διατάξεις τοῦ νόμου τούτου (118/1945) δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ μισθωτῶν, ἀπολυομένων δυνάμει τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ν. 2112 ἢ τῆς § 2 τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ β.δ. τῆς 16/18 Ἰουλίου 1920, ἐφ' ὅσον δηλαδὴ κατὰ τοῦ μισθωτοῦ ὑπεβλήθη μήνυσις δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν κατὰ τὴν ἐξάσκησιν τῆς ὑπηρεσίας ἢ ἀπηγγέλθη κατ' αὐτοῦ κατηγορία δι' ἀδίκημα ἐν γένει, φέρον χαρακτῆρα τοὐλάχιστον πλημμελήματος.

Ἐν τοιαύτῃ δηλαδὴ περιπτώσει καὶ ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν νὰ ἔχῃ ὑποβληθῇ ἡ μήνυσις πρὸ τῆς ἀπολύσεως (Α.Π. 346/1952, εἰσηγητὴς *Γ. Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 11, 725, Α.Π. 657/1952, εἰσηγητὴς *Α. Χομάρτος*, ΕΕΔ 12, 69) δὲν ὑποχρεοῦται ὁ ἐργοδότης νὰ τηρήσῃ τὰς ἐν ἄρθρῳ 9 τοῦ ν. 118/1945 ὁριζομένας διατυπώσεις διὰ τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ἤτοι νὰ καταγγείλῃ ἐγγράφως τὴν σύμβασιν, νὰ καταβάλῃ τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ ν. 2112/1920 ἢ τοῦ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 (ἀναλόγως τῆς ἰδιότητος τοῦ μισθωτοῦ ὡς ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου) καὶ νὰ ἀναγγείλῃ τὴν καταγγελίαν ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν ἀπὸ ταύτης εἰς τὸ οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας (ἄρθρ. 6 ν.δ. 2511/1953, ΕΕΔ 12, 912).

Κατὰ τὴν αὐτὴν ὅμως ὡς ἄνω διάταξιν οἱ οὕτω ἀπολυθέντες μισθωτοί, ἐφ' ὅσον ἀπαλλαγοῦν διὰ βουλεύματος ἢ δικαστικῆς ἀποφάσεως τῶν κατηγοριῶν, δικαιοῦνται ἐπιδόματος ἀνεργίας, τοῦ ὁποίου ἡ ἔναρξις ἀνατρέχει ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἀπολύσεώς των, ἐφ' ὅσον ἀναγγείλουν (οἱ μισθωτοὶ) ἐγγράφως εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας (ἤδη Κοινωνικὰς Ἀσφαλίσεις) τὴν ἐν λόγῳ ἀπαλλαγὴν των ἐντὸς ἑπτὰ ἡμερῶν ἀπὸ ταύτης.

Ἐξ ἄλλου καὶ κατὰ τὸ ἄρθρ. 5 τοῦ ν. 2112 καὶ ἄρθρ. 6 β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920, ἀπαλλασσόμενοι, δικαιοῦνται νὰ λάβουν παρὰ τοῦ ἐργοδότου των τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ ν. 2112 ἢ τοῦ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920.

Ἡ κατωτέρω ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, ἀπαντῶσα ἐπὶ τοῦ τρίτου ὡς ἄνω λόγου ἀναιρέσεως (οἱ λοιποὶ δύο περὶ ψευδοῦς ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 281 Α.Κ. περὶ καταχρήσεως δικαιώματος ἐκρίθησαν ἀόριστοι), ἀποφαίνεται, ὅτι ὑφίσταται τὸ δικαίωμα τοῦ ἐργοδότου, ἐκ τῆς ἄνω διατάξεως, νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν ἐργασίας ἄνευ τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ νόμου 118/1945, μεθ' ὑποβολὴν

κατά τοῦ μισθωτοῦ μηνύσεως, τῆς ὁποίας τὸ οὐσίᾳ βάσιμον ἀπόκειται εἰς τὸν ποινικὸν δικαστήν, ἐννοοῦσα προφανῶς ὅτι καὶ ἂν, ὡς ἐν προκειμένῳ, ἠθωώθη ὁ μισθωτὸς τῆς ἀποδοθείσης κατηγορίας, δὲν σημαίνει ὅτι δὲν θεωρεῖται νομίμως καταγγελθεῖσα πρότερον ἡ σύμβασις ἐργασίας.

Μόνη φυσικὰ ἡ ὑπὸ τοῦ ποινικοῦ δικαστηρίου ἀθώωσις τοῦ μισθωτοῦ (τὰ ἐκ τῆς ὁποίας ἔννομα ἀποτελέσματα ρυθμίζει ἡ ἀνωτέρω διάταξις, παρέχουσα εἰς τὸν μισθωτὸν ἐπίδομα ἀνεργίας, ἀνατρέχον ἀπὸ τοῦ χρόνου ἀπολύσεως, ὡς καὶ τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ ν. 2112) δὲν σημαίνει καὶ καταχρηστικὴν ἄσκησιν τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐργοδότου νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν, ὑποβάλλων κατὰ τοῦ μισθωτοῦ μήνυσιν.

Διὰ τὴν συνδρομὴν τοῦ ἄρθρου 281 Α.Κ., ἐφαρμοζομένου καὶ ἐν προκειμένῳ, ὡς ἐπὶ παντὸς δικαιώματος (Α.Π. 193/1951, εἰσηγητὴς *Γ. Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 10, 618, Α.Π. 495/1950, εἰσηγητὴς *Δ. Ἀργυράκης*, ΕΕΔ 9, 1087), ἀπαιτεῖται ἡ ὕπαρξις σαφῶν περιστατικῶν, ἐκ τῶν ὁποίων νὰ συνάγηται ἡ καταχρηστικὴ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος, ἐν ὑπάρξει τῆς ὁποίας νὰ κηρυχθῇ ἄκυρος ἡ καταγγελία συμβάσεως (πρβλ. ὡς πρὸς τοῦτο τὴν Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 4757/1952, εἰσηγητὴς *Γ. Καραμάνος*, ΕΕΔ 11, 1007, καὶ αὐτόθι σημειώσεις μας, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 11168/1953, εἰσηγητὴς *Κ. Παρασκευόπουλος*, ΕΕΔ 13, 231, εἰς σημειώσεις μας· ἡ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 14568/1952, εἰσηγητὴς *Ι. Μαρινάκος*, ΕΕΔ 12, 875, ἐνομολόγησεν ὅτι ἐπὶ καταχρηστικῆς ἐν προκειμένῳ ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐργοδότου ὀφείλεται μόνον ἀποζημίωσις τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τοῦ ἄρθρου 914 Α.Κ., τῆς καταγγελίας οὔσης νομίμου, ἀλλὰ τὸ Πρωτοδικεῖον διὰ τῶν νεωτέρων ἀποφάσεών του δὲν ἐπέμεινεν ἐπὶ τούτου).

Περίπτωσις ἐπικληθείσης καταχρηστικῆς ἀσκήσεως δικαιώματος ἀπησχόλησε τὴν Α.Π. 75, 1954 (εἰσηγητὴς *Κ. Σοῦρλος*, ΕΕΔ 13, 280).

Ἀρείου Πάγου 290/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Α. Χαμάρτος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Γ. Βαρσάμου**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Μιράσγεζης, Α. Ἀγγελίδης

Οἱ δύο πρῶτοι λόγοι ἀναιρέσεως, καθ' οὓς ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις: α) δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ ἀναιρεσείοντος ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ ἀντιδίκου του ἀπόλυσις ἐκ τῆς παρ' αὐτῷ ὑπηρεσίας του συνιστᾷ κατάχρησιν δικαιώματος, ἐμπίπτουσαν εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ. καὶ β) παρὰ τὰς διατάξεις Α.Κ., ἄρθρ. 281, ν. 118/1945 καὶ ν. 2112/1920 δὲν ἐκήρυξεν ἀκυρότητα τῆς ἐν λόγῳ ἀπολύσεως τοῦ ἀναιρεσείοντος, ἀφοῦ αὕτη ἐγένετο κατὰ παράβασιν τῶν ἀνωτέρω διατάξεων, ρυθμιζουσῶν τὸ ζήτημα ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, εἶναι ἀπορριπτέοι ὡς ἀόριστοι, ἐφ' ὅσον δὲν προσδιορίζουσιν, ὡς ἀπαιτεῖ τὸ ἄρθρον 819 § 3 Πολ. Δικ., τὰ πραγματικὰ περιστατικά, τὰ θεμελιοῦντα τὰς προσαπτομένας εἰς τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν πλημμελείας.

Ὡς προκύπτει ἐκ τῆς διὰ τοῦ ἄρθρου 2 § 4 ν.δ. 8/11 Μαΐου 1946 ἀντικατασταθείσης § 9 τοῦ ἄρθρου 9 ἀ.ν. 118/1945, ἡ τήρησις τῶν ἐν §§ 1, 3 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου διατυπώσεων (καταβολὴ ἀποζημιώσεως, ἀναγγελία τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας) δὲν ἀπαιτεῖται ἐπὶ μισθωτῶν ἀπολυομένων δυνάμει τῆς § 1 τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ ν. 2112 ἢ τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ β.δ. τῆς 16 Ἰουλίου 1920 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 2112 ἐπὶ τῶν ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν, ἤτοι ἐπὶ τῶν περιπτώσεων, καθ' ἃς ὑπεβλήθη κατ' αὐτῶν μήνυσις δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν, διαπραχθεῖσαν ἐν τῇ ἐνασκήσει τῆς ὑπηρεσίας, ἧς τὸ οὐσίᾳ βάσιμον ἀπόκειται τῷ ποινικῷ Δικαστῇ, ἢ ἀπηγγέλθη κατηγορία κατ' αὐτῶν δι' ἀδίκημα ἐν γένει φέρον χαρακτῆρα πλημμελήματος. Ὅθεν τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, δεξάμενον, ὡς δείκνυται ἐκ τῆς ἀναιρεσιβαλλομένης ἀποφάσεώς του, κατ' ἀνέλεγκτον, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 810 § 2 Πολ. Δικ., καθ' ὃ εἷς πράγματα μόνον ἀναγομένην, ἐκτίμησιν τῶν προσαχθεισῶν ἀποδείξεων, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος προῆλθεν εἰς τὴν καταγγελίαν τῆς μετὰ τοῦ ἀναιρεσείοντος συμβάσεως ἐργασίας ἄνευ μὲν τηρήσεως τῶν εἰρημένων διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 §§ 1, 3 ν. 118/1945, μετὰ προηγουμένην ὅμως ὑποβολὴν ἐναντίον του μηνύσεως διὰ τὴν ἐν τῇ ἐνασκήσει τῆς ὑπηρεσίας του διαπραχθεῖσαν ἀξιόποινον πρᾶξιν τῆς ἀποπείρας ἐκβιάσεως, δι' ἣν μάλιστα, φέρουσαν τὸν χαρακτῆρα πλημμελήματος, ἀπηγγέλθη καὶ κατηγορία κατ' αὐτοῦ, εἶτα δὲ ἀποφηνάμενον ὅτι ἡ τοιαύτη καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἦτο ἔγκυρος, ὀρθῶς τὰς προπαρατεθείσας διατάξεις ἠρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσεν, ἀπορριπτέοι δὲ οἱ τὰ ἀντίθετα ὑποστηρίζοντες δύο τελευταῖοι λόγοι τοῦ ἀναιρετηρίου, ὡς ἀβάσιμοι.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΑΠΟ ΑΠΟΛΥΣΕΩΣ

Έξαφάνισις ὑπὸ Ἐφετείου προσβληθείσης ἀποφάσεως καὶ περαιτέρω συζήτησις

Ἀπαγόρευσις, κατ' ἄρθρ. 1 τοῦ Α.Ν. 1803/1951 «περὶ προστασίας τῶν συνδικαλιστικῶν στελεχῶν», ἀπολύσεως αὐτῶν, εἰμὴ διὰ σπουδαῖον λόγον καὶ κατὰ τὴν ἐν αὐτῷ διαδικασίαν.— Ὑπαρξις διὰ τὴν προστασίαν ἰδιότητος συνδικαλιστικοῦ στελέχους κατὰ τὸν χρόνον τῆς καταγγελίας.— Μεταβιβαστικὸν ὑποθέσεως ἀποτέλεσμα, μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Ἐφετείου ἐξαφάνισιν τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ἐπὶ ἀγωγῆς μὲ πλείονας βάσεις καὶ ὑποχρέωσις Ἐφετείου εἰς ἔρευναν ἀγωγῆς.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 790/1953 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Τριπόλεως.

Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς:

α) Ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, κρίνασα περὶ τοῦ βασίμου τῆς ἀγωγῆς του (διωκούσης τὴν ὑποχρέωσιν τῆς ἀναιρεσιβλήτου εἰς πληρωμὴν αὐτῷ μισθοῦ διὰ τὸν μετὰ τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἄκυρον, ὡς γενομένην κατὰ παράβασιν τοῦ ἀ.ν. 1803/1951, χρόνον), ἐνῷ ἐδέχθη, ὅτι α) εἰργάζετο ὡς ἐργάτης οἰκοδομῆς τῆς ἀναιρεσιβλήτου Ἑταιρίας, ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, β) ὅτι ἐξελέγη καὶ κατέστη μέλος τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου ἐπαγγελματικῆς ὀργανώσεως, ἦτοι γενικὸς γραμματεὺς τοῦ ὑπὲρ τὰ 100 μέλη ἀριθμοῦντος Σωματείου «...» ἀπὸ τῆς 1ης Μαρτίου 1953, γ) ὅτι ἡ ἀναιρεσίβλητος Ἑταιρία τὸν προειδοποίησε τὴν 14.2.1953 περὶ καταγγελίας ἐκ μέρους της τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως καὶ δ) ὅτι ἡ ἀπόλυσίς του ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας ἐγένετο τὴν 10 Μαρτίου 1953, ὅτε καὶ τῷ κατεβλήθη ἡ κατὰ τὸ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 ἀποζημίωσις, ἔκρινε περαιτέρω ἀβάσιμον καὶ ἀπορριπτέαν τὴν ἀγωγήν του, ἐπὶ τῇ σκέψει ὅτι, κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ἀναγκ. νόμου 1803/1951, ἵνα ἔχωσιν ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις περὶ ἀπαγορεύσεως καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ἡ ἰδιότης τοῦ μισθωτοῦ ὡς προέδρου ἢ γενικοῦ γραμματέως οἱασδήποτε ἐργατικῆς ὀργανώσεως δέον νὰ ὑπάρχῃ κατὰ τὸν χρόνον τῆς καταγγελίας συμβάσεως καὶ ὄχι κατὰ τὸν χρόνον τῆς «ἀπολύσεως» καὶ ὅτι ἐν προκειμένῳ ἡ «καταγγελία» αὕτη ἐγένετο διὰ μόνης τῆς εἰς αὐτὸν τὴν 14.2.1953 (ὅτε δὲν εἶχεν εἰσέτι τὴν ἣν ἔχει ἤδη συνδικαλιστικὴν ἰδιότητα) ἐπιδόσεως τῆς περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως δηλώσεως τῆς ἐργοδότιδος, μὴ ἐχόντος ἐπιρροὴν τινα τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ ἀποζημίωσις τοῦ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 τῷ κατεβλήθη τὴν 10.3.1953.

Διὰ τῆς τοιαύτης ὅμως ἀποφάσεώς του τὸ Πρωτοδικεῖον ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 1 καὶ 3 τοῦ ἀ.ν. 1803/1951 καὶ 9 τοῦ ἀ.ν. 118/1945, ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ὁποίων σαφῶς προκύπτει, ὅτι εἶναι ἄκυρος ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ἡ ἀφορῶσα εἰς συνδικαλιστικὸν στέλεχος ἐργατικῆς ἐπαγγελματικῆς ὀργανώσεως (πρόεδρον ἢ γενικὸν γραμματέα), ἔχον τὴν ἰδιότητα ταύτην κατὰ τὴν χρονικὴν στιγμὴν τῆς καταγγελίας, ἦτοι τῆς νομίμου ἐκείνης, ἦτοι ἐκείνης, ἥτις, κατὰ τὴν δευτέραν τῶν παραβιασθεισῶν διατάξεων, συγκεντροῖ τὰ προσόντα, ἅτινα ἀπαιτοῦνται, ἵνα εἶναι παραγωγὸς ἐννόμων ἀποτελεσμάτων, ἐν οἷς καὶ ἡ καταβολὴ τῆς νομίμου ἀποζημιώσεως τοῦ β.δ. τῆς 16/18 Ἰουλίου 1920, ἀφ' ἧς καταβολῆς καὶ μόνον, κατὰ τὴν ρηθεῖσαν διάταξιν, παρίσταται ἔγκυρος ἡ ἔστω καὶ προεκτεθεῖσα «καταγγελία».

β) Ἐνῷ πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ ἰσχυρισμοῦ του ὅτι ἡ μετὰ τῆς ἀναιρεσιβλήτου ἐργασιακή του σύμβασις καταγγέλθη ὑπ' αὐτῆς ἐγκύρως μόνον τὴν 10ην Μαρτίου 1953, διαρκέσασα ἐνεργὸς ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης (ὅτε ἰσχυρισμὸς ἦτο οὐσιώδης, ἀφ' ὅσον, ἀληθὴς ἀποδεικνυόμενος, καθίστα τὴν ἀγωγήν του ἀπολύτως βάσιμον, ἀφοῦ ἡ τότε γενομένη καταγγελία ἦτο ἀναμφισβητήτως μεταγενεστέρα τῆς ὑπ' αὐτοῦ κτήσεως τῆς ἰδιότητος τοῦ γενικοῦ γραμματέως ἐπαγγελματικῆς ἐργατικῆς ὀργανώσεως) ἐπεκαλέσθη, μεταξὺ ἄλλων ἐγγράφων, καὶ τὸ ἀπὸ 11ης Μαρτίου 1953, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 4 β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 ἐκδιδόμενον πιστοποιητικὸν τῆς ἀναιρεσιβλήτου, τὸ δικάσαν Πρωτοδικεῖον παρὰ τὸν νόμον παρέλιπε νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὴν προσαχθεῖσαν νόμιμον αὐτὴν ἀπόδειξιν.

γ) Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 780 τῆς Πολ. Δικ., ἥτις ὁρίζει ὅτι ἡ μεταρρυθμίζουσα τοῦ Ἐφετείου ἀπόφασις ἀφανίζει τὴν προσβληθεῖσαν τοιαύτην καὶ ὅτι ἡ περαιτέρω συζήτησις τῆς ὑποθέσεως ὑπάγεται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ δικαστηρίου τῶν Ἐφετῶν ἢ τοῦ παρ' αὐτοῦ ὁριζομένου ἄλλου δικαστηρίου, προκύπτει, ὅτι τὸ Ἐφετεῖον, μεταρρυθμίζον τὴν ἐκκαλουμένην ἀπόφασιν, γίνεται κύριον τῆς ὅλης ὑποθέσεως, ἔχον τὴν διακριτικὴν εὐχέρειαν, ἢ νὰ κρατήσῃ παρ' αὐτῷ πρὸς περαιτέρω κατ' οὐσίαν ἐκδίκασιν τὴν ὑπόθεσιν, ὅτε, ὑποκαθιστῶν τὰ πρωτοδίκως δικάσαν δικαστήριον εἰς τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, καθίσταται ἁρμόδιον πρὸς ἐπίλυσιν πάντων τῶν πρωτοδίκως ὑποβληθέντων ἀναγκαίων ζητημάτων καὶ αἰτημάτων, ἢ νὰ παραπέμψῃ ταύτην πρὸς συζήτησιν εἰς τὸ αὐτὸ ἢ ἄλλο ἰσόβαθμον πρωτόδικον δικαστήριον. Ἐφ' ὅσον δὲ πρόκειται περὶ ἀγωγῆς, ἐχούσης πλείονας βάσεις, τὸ μεταβιβαστικὸν ἀποτέλεσμα δὲν περιορίζεται μόνον εἰς τὰς διὰ τῆς ἐφέσεως προσβληθείσας διατάξεις τῆς ἀποφάσεως τοῦ πρώτου βαθμοῦ, ἀλλὰ φθάνει, κατὰ παρέκκλισιν τῶν ἀπορρητικῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 15 καὶ

503 Πολ. Δικ., καὶ ἐπὶ τῶν μὴ πρωτοδίκως συζητηθεισῶν, διότι δὲν δικάζεται πλέον ἡ ἔφεσις, ἀλλ' ἡ ἀγωγή.

Τὸ Πρωτοδικεῖον, μεταρρυθμίσαν τὴν ὑπ' ἀριθ. 20/1953 ἀπόφασιν τοῦ Εἰρηνοδίκου Τροπαίων, δι' ἧς οὗτος ἐδέχατο τὴν ἀγωγὴν του ὑπὸ τὴν ἐρευνηθεῖσαν αὐτῆς κυρίαν βάσιν, ἐξηφάνισε ταύτην ὡς νόμῳ ἀβάσιμον. Ἐνῷ δὲ δέχεται, ὅτι ἡ διὰ τῆς ἀγωγῆς του ἀξιουμένη ἀπαίτησις ἐρείδεται καὶ ἐπὶ ἑτέρας παραλλήλως βάσεως, ἤτοι ὅτι ἡ ἐργασιακὴ σχέσις ἐξακολουθεῖ ὑφισταμένη, λόγῳ ἀκυρότητος τῆς γενομένης καταγγελίας καὶ δὴ ὡς γενομένης παρὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 1,3 τοῦ ν. 2222/1952 περὶ ἐλέγχου ἀπολύσεων καὶ τὴν ὁποίαν ὁ πρωτόδικος δικαστὴς δὲν ἐξήτασεν ὡς παρέλκουσαν, ἐφ' ὅσον ἐγένετο δεκτὴ ἡ κυρία βάσις τῆς ἀγωγῆς του, τοῦτο (τὸ Πρωτοδικεῖον) δὲν προέβη εἰς τὴν, ὡς ὤφειλεν, ὑρεύναν αὐτῆς, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι αὕτη, ἐφ' ὅσον ἀπερρίφθη ὑπὸ τοῦ Εἰρηνοδίκου, ὡς μὴ ἐξετασθεῖσα, ἔδει, ἵνα ἐξετασθῇ, ὅπως ἀχθῇ πρὸς συζήτησιν ἐνώπιόν του δι' ἰδιαιτέρου δικογράφου ἐφέσεως.

* * *

Ἡ προστασία τῶν συνδικαλιστικῶν στελεχῶν (ὡς τοιαῦτα νοοῦνται ἐν προκειμένῳ οἱ πρόεδροι ἢ γενικοὶ γραμματεῖς οἱασδήποτε ἐργατικῆς ἐπαγγελματικῆς ὀργανώσεως παντὸς βαθμοῦ, ἀριθμούσης πλέον τῶν 100 μελῶν φυσικῶν προσώπων) ἀπὸ αὐθαιρέτου ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν ἀπολύσεως θεσπίζεται ὑπὸ τοῦ ἀ.ν. 1803/1951 (ΕΕΔ 10, 532).

Ἐξηγεῖται σχετικῶς εἰς τὴν εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν τοῦ νόμου τούτου (ΕΕΔ 10, 533) διατί εἰσήχθη ἡ εἰδικὴ αὐτὴ προστασία. Σκοπεῖται —λέγεται— ἡ προστασία τῶν προέδρων καὶ γενικῶν γραμματέων τῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων ἔναντι τῆς αὐθαιρέτου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας παρὰ τῶν ἐργοδοτῶν αὐτῶν λόγῳ τῆς συνδικαλιστικῆς των δράσεως.

Ἐξ ἄλλου ὁ ὅρος τοῦ νόμου «καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας» ἔχει τὴν ἔννοιαν ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ (ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἔννοιαν κεῖται καὶ τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945, πρβλ. *Α. Λιτζερόπουλον*, ΕΕΔ 1, 516, *Κ. Δημάκην*, ΕΕΔ 1, 617, 776, ΕΕΔ 4, 201), ἀφοῦ ἡ ἀπόλυσις ἐνδιαφέρει τὸν νομοθέτην. «Δὲν ἀπολύονται...» ὁρίζει τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ ἀ.ν. 1803/1951.

Ἐν προκειμένῳ, ὡς προκύπτει ἐκ τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐγένετο τὴν 14 Φεβρουαρίου 1953 καὶ ἡ λῆξις τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112/1920 τὴν 11ην Μαρτίου 1953.

Ἂν περαιτέρω τεθῇ ὡς δεδομένον ὅτι ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας δὲν ἐπήνεγκε τὸ ἔννομον ἀποτέλεσμα αὐτῆς τοῦ τερματισμοῦ τῆς συμβάσεως, ἀφ' ἧς ἐδηλώθη εἰς τὸν μισθωτόν, ἀλλ' ἀφ' ἧς κατεβλήθη ἡ ἀποζημίωσις τοῦ ν. 2112/1920 (Α.Π. 15/1948, εἰσηγητὴς *Ν. Πλατώνος*, ΕΕΔ 7, 111, σχετικῶς καὶ *Ἀλ. Σακελλαρόπουλος*, ΕΕΔ 7, 105 ἑπ., προκειμένου περὶ τῶν κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφαλιζομένων μισθωτῶν, κατ' ἄρθρον 9 τοῦ ν. 118/1945), ἔχει, νομίζομεν, σημασίαν τὸ γεγονὸς ὅτι κατὰ τὸ μεταξὺ τῆς δηλώσεως τοῦ ἐργοδότου περὶ ἀπολύσεως καὶ καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112 χρονικὸν διάστημα, κατὰ τὸ ὁποῖον ἦτο ἐν ἰσχύϊ ἡ σύμβασις ἐργασίας, ὁ μισθωτὸς ἐξελέγη γενικὸς γραμματεὺς σωματείου καὶ συνεπῶς ἐκτήσατο τὸ δικαίωμα ἐκ τοῦ ἀ.ν. 1803/1951 νὰ μὴ ἀπολυθῇ ἀναιτίως, καταστάσης ἐκ νομικῆς διατάξεως (ἄρθρ. 1 ἀ.ν. 1803/1951) ἀνενεργοῦς τῆς γενομένης πρότερον δηλώσεως τοῦ ἐργοδότου περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.

Προστατεύεται οὕτω ὁ μισθωτὸς ὑπὸ τοῦ ἀ.ν. 1803/1951, ὡς θὰ ἐπροστατεύετο καὶ ὑπὸ τοῦ ν. 3514/1928, ἂν ἐτηρεῖτο κατὰ τὸ μεσολαβῆσαν ἀπὸ τῆς δηλώσεως τοῦ ἐργοδότου μέχρι τῆς διὰ τὸ μέλλον ἰσχυροποιήσεως τῆς καταγγελίας ἀπὸ τοῦ χρόνου τῆς καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112 χρονικὸν διάστημα.

Καὶ διὰ νὰ ἐλθωμεν μὲ ἄλλας σκέψεις εἰς τὴν περίπτωσιν: Ἂν ὡς πρὸς τὴν μὴ ἐξετασθεῖσαν βάσιν τῆς ἀγωγῆς περὶ ἀκυρότητος τῆς ἀπολύσεως ἐκ τοῦ ν. 2222/1952 «περὶ ἐλέγχου τῶν ἀπολύσεων τῶν μισθωτῶν» (ΕΕΔ 11, 1041) κριθῇ ἄκυρος ἡ ἀπόλυσις, τότε δὲν ἔχει σημασίαν τινά, ἂν ἀπὸ ἀπόψεως ἐφαρμογῆς τοῦ ν. 118/1945 ὑπῆρξε τυχὸν ἡ ἀπόλυσις τοῦ μισθωτοῦ ἔγκυρος.

Θὰ ἀπαιτηθῇ νέα ἀπόλυσις τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ νόμου, ἐφ' ὅσον ἡ προηγουμένη ἀναγνωρισθῇ ὡς ἄκυρος, καὶ εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως θὰ πρέπει νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν καὶ ὁ ἀ.ν. 1803/1951 «περὶ συνδικαλιστικῶν στελεχῶν», ἀφοῦ κατὰ τὴν νέαν, ἔγκυρον, ἀπόλυσιν θὰ ὑπάρχῃ παρὰ τῷ μισθωτῷ ἡ ἰδιότης αὐτοῦ ὡς συνδικαλιστικοῦ στελέχους.

Ἀρείου Πάγου 293/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Α. Χαμάρτος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Γ. Βαρσάμου**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Σκηλιόπουλος, Κ. Λαμπαδάριος

Τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ἀ.ν. 1803/1951 «περὶ προστασίας τῶν συνδικαλιστικῶν στελεχῶν», ὁρίζον ὅτι οἱ ἐν αὐτῷ συνδικαλισταί, παρέχοντες ἐξηρτημένην ἐργασίαν, «δὲν ἀπολύονται διὰ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς θητείας των ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν των, εἰ μὴ διὰ σπουδαῖον λόγον καὶ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ἰδίου νόμου», σαφῆ ἔχει τὴν ἔννοιαν, ὅτι ἡ τοιαύτη ἰδιότης των δέον νὰ ὑφίσταται κατὰ τὸν χρόνον τῆς καταγγελίας.

Ὡς δείκνυται ἐκ τῆς ἀναιρεσιβαλλομένης ἀποφάσεως, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον Τριπόλεως, μετ' ἀνέλεγκτον κατὰ τὸ ἄρθρον 810 § 2 τῆς Πολ. Δικονομίας ἐκτίμησιν τῶν προσαχθεισῶν ἀποδείξεων, ἐδέχατο ἀφ' ἑνὸς μέν, ὅτι ἡ ἀναιρεσίβλητος, ἐκτελοῦσα τὰ ἔργα ἐξηλεκτρισμοῦ τοῦ ποταμοῦ Λάδωνος, προσέλαβε τὸν ἀναιρεσείοντα ὡς κτίστην, ὅτι τὴν 14ην Φεβρουαρίου 1953 κατήγγειλε τὴν μετ' αὐτοῦ σύμβασιν ἐργασίας καὶ προσεκάλεσε τοῦτον, ἵνα προσέλθῃ καὶ λάβῃ τὴν νενομισμένην ἀποζημίωσιν, λόγῳ τῆς καταγγελίας, καὶ ἣν ἐ-

λαβε παρασχών ἐξόφλησιν τὴν 11ην Μαρτίου 1953, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὅτι οὗτος τὴν 1ην Μαρτίου 1953 ἐξελέγη γενικὸς γραμματεὺς τοῦ Σωματείου Ἐργατοτεχνιτῶν Λάδωνος, ἀριθμοῦντος ἄνω τῶν 100 μελῶν. Ἀποφηνάμενον δὲ μετὰ ταῦτα τὸ αὐτὸ Δικαστήριον ἀπορριπτέαν τὴν ἀγωγήν, ἐπιδιώκουσαν κατὰ τὴν κυρίαν της βάσιν, ὡς τοῦτο δέχεται, τὴν καταβολὴν τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἀναιρεσείοντος, ἕνεκεν ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὡς γενομένης κατὰ παράβασιν τῶν διατάξεων τοῦ ἀ.ν. 1803/1951, ὀρθῶς ταύτας ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσεν, ἀπορριπτέοι δὲ οἱ τὰ ἀντίθετα ὑποστηρίζοντες λόγοι ἀναιρέσεως, πρῶτος τοῦ προσθέτου δικογράφου καὶ πρῶτος τοῦ ἀναιρετηρίου, δοτις ἐπὶ πλέον, καθ' ὅ μέρος ἀφορᾷ εἰς ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἕνεκα μὴ τηρήσεως διὰ ταύτην τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ἀ.ν. 118/1945, εἶναι ἀπαράδεκτος κατὰ τὸ ἄρθρον 811 § 2 τῆς Πολ. Δικονομίας, ἐφ' ὅσον δὲν προκύπτει ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, οὐδὲ διατείνεται ὁ ἀναιρεσείων, ὅτι προέβαλεν ἐνώπιον τοῦ ἐφετείου τοιοῦτον ἰσχυρισμόν.

Ὡς προκύπτει ἐκ τῶν προτάσεων τοῦ ἀναιρεσείοντος τῶν ὑποβληθεισῶν κατὰ τὴν συζήτησιν, καθ' ἣν ἐξεδόθη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, οὗτος ὅλως ἀορίστως ἐπεκαλέσθη ὁμολογίαν τῆς ἤδη ἀναιρεσιβλήτου, ἐξαγομένην ἐμμέσως, πλὴν σαφῶς, ἐκ τῶν δηλώσεών της, περὶ ὧν ἐν τῷ πρακτικῷ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως, καὶ ἐκ τῶν ἐγγράφων προτάσεων ταύτης, χωρὶς νὰ ἐκτίθηται τίνες αἱ δηλώσεις τῆς ἤδη ἀναιρεσιβλήτου, ἐξ ὧν ἀποδεικνύεται ὁμολογία ταύτης, καὶ ἣν ὀρθῶς τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν καὶ ἀπορριπτέος ὁ τὰ ἀντίθετα ὑποστηρίζων δεύτερος τῶν προσθέτων λόγων ἀναιρέσεως.

Ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῶν ἐνώπιον τοῦ ἐφετείου προτάσεων τοῦ ἀναιρεσείοντος, οὗτος ἐπεκαλέσθη τὸ ἀπὸ 11 Μαρτίου 1953 πιστοποιητικὸν τῆς ἀναιρεσιβλήτου οὐχὶ πρὸς βεβαίωσιν τοῦ ἰσχυρισμοῦ του περὶ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας κατὰ τὴν 10ην Μαρτίου 1953, ἀλλὰ περὶ τῆς παρ' ἐκείνῃ ὑπηρεσίας του. Ὅθεν εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀπαράδεκτος ὁ δεύτερος τοῦ ἀναιρετηρίου λόγος, καθ' ὃν δὲν ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν τὸ περὶ οὗ πρόκειται πιστοποιητικόν, ἀφοῦ τοῦτο δὲν ἐπεκλήθη πρὸς ἀπόδειξιν ἀναφερομένην εἰς ἰσχυρισμόν, ἔχοντα οὐσιώδη ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης, ὡς προϋποθέτει τὸ ἄρθρον 807 § 9 Πολ. Δικονομίας.

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 780 τῆς Πολ. Δικονομίας, ὁριζούσης ὅτι ἡ μεταρρυθμίζουσα ἀπόφασις ἀφανίζει τὴν προσβληθεῖσαν ἀπόφασιν, ἡ δὲ παραιτέρω συζήτησις τῆς ὑποθέσεως ὑπάγεται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐφετῶν ἢ τοῦ παρ' αὐτοῦ ἐν τῇ αὐτῇ ἀποφάσει σημειουμένου ἄλλου δικαστηρίου, σαφῶς προκύπτει, ὅτι τὸ Ἐφετεῖον μεταρρυθμίζον τὴν ἐκκαλουμένην ἀπόφασιν, γίνεται κύριον τῆς ὅλης ὑποθέσεως ἔχον τὴν διακριτικὴν ἐξουσίαν ἢ νὰ κρατήσῃ παρ' ἑαυτῷ τὴν περαιτέρω κατ' οὐσίαν τῆς ὑποθέσεως ἐκδίκασιν, ὅτε, ὑποκαθιστῶν τὸ Πρωτοδικεῖον εἰς τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, καθίσταται ἁρμόδιον νὰ ἐξετάσῃ καὶ λύσῃ πάντα τὰ πρωτοδίκως ὑποβληθέντα πρὸς ὁριστικὴν διάγνωσιν τῆς διαφορᾶς ἀναγκαῖα ζητήματα ἢ νὰ παραπέμψῃ τὴν περαιτέρω ἐπ' αὐτῆς συζήτησιν εἰς τὸ αὐτὸ ἢ ἄλλο ἰσόβαθμον πρωτόδικον δικαστήριον. Ἂν δὲ ὑπόκειται ἀγωγή, πλείονας τὰς βάσεις ἔχουσα, τὸ κατὰ τὸ προρρηθὲν ἄρθρον 780 μεταβιβαστικὸν ἀποτέλεσμα δὲν περιορίζεται μόνον εἰς τὰς τῇ ἐφέσει προσβληθείσας διατάξεις τῆς ἀποφάσεως τοῦ πρώτου βαθμοῦ, ἀλλ' ἐξικνεῖται, κατὰ παρέκκλισιν τῶν ἀπαγορευτικῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 13 καὶ 529 τῆς Πολ. Δικονομίας, καὶ ἐπὶ τῶν μὴ πρωτοδίκως συζητηθεισῶν, διότι δὲν δικάζεται πλέον ἡ ἔφεσις, ἀλλ' ἡ ἀγωγή.

Ὡς δείκνυται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως καὶ δὴ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν αἰτιολογιῶν πρὸς τὸ διατακτικὸν αὐτῆς, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, μεταρρυθμίσαν τὴν ἐνώπιόν του ἐκκληθεῖσαν τοῦ Εἰρηνοδικείου Τροπαίων ἀπόφασιν, δι' ἧς οὗτος ἐδέξατο τὴν τοῦ ἀναιρεσείοντος ἀγωγὴν ὑπὸ τὴν ἐρευνηθεῖσαν, ὡς εἴρηται, κυρίαν βάσιν αὐτῆς, ἠφάνισε ταύτην, ἀντιθέτως κρίναν. Ἀλλ' ἐνῷ δι' εἰδικῆς αἰτιολογίας ἀποδέχεται, ὅτι ἡ διὰ τῆς ἀγωγῆς ἀξιουμένη ἀπαίτησις καὶ ἐπὶ ἑτέρας ἐπεστηρίζετο βάσεως, τουτέστι τῆς παραβάσεως τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ νόμου 2222/1952, ταύτης δὲ ἡ ἐξέτασις ὑπὸ τοῦ πρωτοδίκου δικαστηρίου παρελείφθη ὡς παρέλκουσα, τὸ κατ' ἔφεσιν δικάσαν τοιοῦτον οὐδεμίαν ἐπὶ ταύτης ἐξήνεγκεν, ὡς ὤφειλε, κρίσιν, ἀλλ' ἠρκέσθη μόνον εἰς ἀφάνισιν τῆς ἐνώπιόν του ἐκκληθείσης ἀποφάσεως καὶ ἀπόρριψιν τῆς ἀγωγῆς κατὰ τὴν κριθεῖσαν αὐτῆς βάσιν. Οὕτως ὅμως πράξαν παρεβίασε τὴν προπαρατεθεῖσαν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 780 τῆς Πολ. Δικονομίας καὶ ἀναιρετέαν κατέστησε κατὰ τοῦτο τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασίν του, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 807 § 7 τῆς αὐτῆς Δικονομίας καὶ κατὰ τὸν βάσιμον περὶ τούτου ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ τρίτον τῆς ἀναιρέσεως λόγον, ὡς μὴ λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν πράγματα προταθέντα καὶ οὐσιώδη ἀσκοῦντα ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης.

Δέον νὰ παραπεμφθῇ ἡ ὑπόθεσις κατὰ τὸ ἀναιρούμενον αὐτῆς μέρος πρὸς νέαν συζήτησιν ἐνώπιον τοῦ Πρωτοδικείου Ναυπλίου.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΑΠΟΛΥΣΕΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Ἐφαρμογὴ προϊσχύσαντος Ν. 2222/1952 «περὶ ἐλέγχου ἀπολύσεων μισθωτῶν»

Ἀπόλυσις μισθωτοῦ μεθ' ὑποβολὴν μηνύσεως δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν, διαπραχθεῖσαν κατὰ τὴν ἐξάσκησιν τῆς ὑπηρεσίας του. Ἀνεφάρμοστον ἄρθρου 9 Ν. 118/1945 διὰ καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας ἀσφαλιζομένων κατὰ τῆς ἀνεργίας μισθωτῶν.—Ἀναγκαία ἡ ὑποβολὴ μηνύσεως πρὸ τῆς ἀπολύσεως. Ἐφαρμογὴ Ν. 2222/1952 «περὶ ἐλέγχου ἀπολύσεων τῶν μισθωτῶν».—Ἀπόλυσις δι' ἀνάρμοστον συμπεριφορὰν μισθωτοῦ, κατ' ἄρθρ. 3.—Ἀναγκαία διὰ τὸ κῦρος ἀπολύσεως ἡ ἀντικατάστασις τοῦ μισθωτοῦ δι' ἄλλου ἐντὸς εὐλόγου χρόνου.— Ἀντικατάστασις ὡς ἀναθλητικὴ αἵρεσις τοῦ κύρους ἀπολύσεως.

Περίπτωσις τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν ὑπῆρξεν ἀπόλυσις μισθωτοῦ ἐπιχειρήσεως ἐκ τῶν ἐν τῷ ν. 2222/1952 «περὶ ἐλέγχου ἀπολύσεων μισθωτῶν» (ΕΕΔ 11, 1041) καὶ ὑπὸ τὸ κράτος ἰσχύος αὐτοῦ (ἐτέθη ἐν ἰσχύϊ διὰ τοῦ ἀπὸ 9/10 Ὀκτωβρίου 1952 Διατάγματος, ΕΕΔ 11, 1166 καὶ ἴσχυσε μέχρι 10.4.1953).

Κατὰ τὴν σαφῆ διάταξιν τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου τούτου ἀπολύσεις μισθωτῶν δι' ἀνεπάρκειαν, ἀκαταλληλότητα ἢ δι' ἀνάρμοστον συμπεριφορὰν δὲν ὑπάγονται εἰς τὴν διαδικασίαν τοῦ παρόντος. Εἰς ἀντικατάστασιν ὅμως τῶν οὕτως ἀπολυομένων ὀφείλει ἡ ἐπιχείρησις νὰ προσλαμβάνῃ ἰσαρίθμους μισθωτοὺς τῆς αὐτῆς εἰδικότητος καὶ μὲ τὰς αὐτὰς ἀποδοχάς. (Διὰ τὰς ἀπολύσεις κατὰ τὸ ἄρθρον 10 τοῦ ν. 2222 βλέπε τὴν Α.Π. 111/1954, εἰσηγητὴς *Γ. Τραχανῆς*, ΕΕΔ 13, 233).

Ἡ ἔννοια τῶν ἀνωτέρω εἶναι, ὅτι δὲν ἀπαιτεῖτο νὰ ὑποβληθῇ εἰς τὸν Ὑπουργὸν Ἐργασίας καὶ νὰ ἐγκριθῇ παρ' αὐτοῦ (οὔσα ἄλλως ἄκυρος) ἀπόλυσις μισθωτοῦ ἐπιχειρήσεως ἐκ τῶν τοῦ ν. 2222/1952 διὰ τὸν ἀνωτέρω λόγον.

Τὸ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν διὰ τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως αὐτοῦ δέχεται, ὅτι ἀπὸ τῆς ἐντὸς εὐλόγου χρόνου ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ προσλήψεως τοῦ ἀντικαταστάτου ἀπέκτα κῦρος ἡ γενομένη καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας, κατὰ τοῦτο δὲ ἠκολούθησε τὰ, ὡς ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 11, 1175), νομολογηθέντα καὶ διδαχθέντα κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ παλαιοτέρου ἰσχύσαντος μὲ παρεμφερῆ διάταξιν ν.δ. 424/1941.

Κατὰ τὴν ὀρθὴν ταύτην ἄποψιν τοῦ Πρωτοδικείου (δεχομένου ὅτι ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας τελεῖ ὑπὸ τὴν ἀναβλητικὴν αἵρεσιν τῆς προσλήψεως ἀντικαταστάτου) ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐλάμβανε κῦρος ἀπὸ τῆς ἐντὸς εὐλόγου χρόνου πληρώσεως τῆς αἱρέσεως καὶ οὐχὶ ἀναδρομικῶς (ἄρθρ. 201 Α.Κ.), ἐν τούτῳ δὲ τῷ μεταξὺ ὁ ἀπολυθεὶς ἐδικαιοῦτο τῶν ἀποδοχῶν του (βλέπε καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 11, 1175, ἀντίθετος ἡ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1103/1953, Πρωτοδίκης *Ι. Γουρνᾶς*, ΕΕΔ 12, 847).

Εἰς τὴν συγκεκριμένην ὅμως αὐτὴν περίπτωσιν τῆς πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως γίνεται δεκτὸν ὑπ' αὐτῆς, ὅτι δὲν προσελήφθη ἀντικαταστάτης τοῦ ἀπολυθέντος καὶ ἑπομένως δὲν ἐπληρώθη ἡ νόμιμος ἀναβλητικὴ αἵρεσις.

Τὸ γεγονὸς ὅτι κατὰ τοῦ μισθωτοῦ ὑπεβλήθη μήνυσις δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν κατὰ τὴν ἐξάσκησιν τῆς ὑπηρεσίας του δὲν ἦτο ἱκανὸν νὰ ἀπαλλάξῃ τὴν ἐπιχείρησιν τῆς προσλήψεως ἀντικαταστάτου τοῦ ἀπολυθέντος, ἐμπίπτει εἰς τὴν ἔννοιαν τῆς ἀνάρμοστου συμπεριφορᾶς τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ νόμου (διάφορος ἡ περίπτωσις κατ' ἄρθρον 10 τοῦ ν. 2222/1952 διὰ τοὺς κατὰ τὸ τρίμηνον πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου ἀπολυθέντας).

Καὶ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν παραπλησίας διατάξεως τοῦ ν.δ. 424/1941, παλαιοτέρου ἰσχύσαντος (βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 3, 586), ὁμοία ἐδόθη λύσις, ὡς καὶ προκειμένου περὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς εἰδικῆς νομοθεσίας περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, ὅτι δηλαδὴ μόνη ἡ ὑποβολὴ μηνύσεως κατὰ ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ, προστατευομένου ὑπὸ τοῦ ἀ.ν. 244/1936 δὲν παρέχει εἰς τὸν ἐργοδότην τὸ δικαίωμα ἐλευθέρας ὑπ' αὐτοῦ ἀπολύσεως, ὡς ἐπὶ τῶν περιπτώσεων τῶν κοινῶν μισθωτῶν, κατὰ ν. 2112, ἀλλ' ἄγεται ἡ ἀξιόποινος πρᾶξις, ὡς λόγος ἀναρμόστου συμπεριφορᾶς, εἰς τὴν κρίσιν τῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 7 τοῦ ἀ.ν. 244/1936 Ἐπιτροπῆς.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 2568/1954

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Χ. Βασιλείου**
Διαγόρευσαν οἱ κ.κ. Π. Κανελλόπουλος, Γ. Δημίδης

Ἐκ τῶν διατάξεων τῶν §§ 1 καὶ 3 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118/1945, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ν.δ. 8/11.5.1946 καὶ 1255/1949, καθ' ἃς ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας θεωρεῖται ἔγκυρος, ἐὰν γίνῃ ἐγγράφως καὶ ἀφ' ἧς καταβληθῇ ἐξ ὁλοκλήρου ἡ ἀποζημίωσις τοῦ ν. 2112, χωρὶς δὲ ἡ ἀναγγελία ταύτης, ἐν ἐλλείψει τῆς ὁποίας, πλὴν τῆς ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας, ὁ ἐργοδότης εἶναι καὶ ποινικῶς ὑπεύθυνος, ἑρμηνευομένων ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὴν § 9 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου καὶ νόμου, ὡς ἀντικατεστάθη διὰ τῆς § 4 τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ν.δ. 11.5.1946, ἐξαιροῦσαν τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ὡς ἄνω διατυπώσεων τοὺς μισθωτούς, καθ' ὧν ὑπεβλήθη μήνυσις δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν, διαπραχθεῖσαν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ, σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἵνα μὴ ἔχωσιν ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118/1945, ἡ καθορίζουσα ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τὸν τύπον τῆς καταγγελίας καὶ τῆς εἰς τὰ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας ἀναγγελίας ταύτης, καὶ ἵνα δύνανται ὁ ἐργο-

δότης νά άπολύη τόν μισθωτόν άνευ τηρήσεως τών διατυπώσεων τούτων, δέον ή δι' άξιόποινον πράξιν μήνυσις νά έχη ύποβληθή μέχρι τοῦλάχιστον τῆς ήμέρας τῆς άπολύσεως, οὐχί δέ μετά ταύτην, καθόσον μόνον οὕτω κατά τήν τοῦ νομοθέτου βούλησιν βεβαιοῦται, ὅτι ή άπόλυσις τοῦ μισθωτοῦ γίνεται ὡς συνέπεια τῆς διαπραχθείσης ὑπ' αὐτοῦ ἀξιοποίνου πράξεως, ἀσκοῦσαν ἄμεσον ἐπιρροήν εἰς τήν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας καί καθιστώσης δυσχερῆ τήν διατήρησιν τούτου εἰς τήν ἐργασίαν, ἀφοῦ τόν μισθωτόν τοῦτον, καίτοι ὑποπεσόντα εἰς ἀξιόποινον πρᾶξιν, δέν ὑποχρεοῦται νά ἀπολύσῃ ὁ ἐργοδότης, δυνάμενος καί νά διατηρήσῃ αὐτόν ἐν τῇ ἐργασίᾳ του. Ἡ άπόλυσις τοῦ μισθωτοῦ ἄνευ τῶν νομίμων διατυπώσεων, εἴτε διότι ὁ ἐργοδότης ἀγνοεῖ, ὅτι ἐκεῖνος ἐξετέλεσεν ἀξιόποινον πρᾶξιν, εἴτε καί μέ τήν ἐνδόμυχον σκέψιν μελλούσης τυχόν ὑποβολῆς μηνύσεως διά τοιαύτην πρᾶξιν, οὖσαν παντελῶς ἄσχετον πρός τυχόν ἐκτελεσθεῖσαν ἤ μή ἀξιόποινον πρᾶξιν, δέν εἶναι ἔγκυρος πρό τῆς ὑποβολῆς τῆς μηνύσεως, μόνον δέ μετά ταύτην δύναται ὁ ἐργοδότης νά καταγγείλῃ ἀτόπως τήν σύμβασιν, τῆς τοιαύτης καταγγελίας δυναμένης νά συναχθῇ καί ὡς σιωπηρῶς γενομένης ἐκ τῆς ὑποβολῆς τῆς μηνύσεως. Ἡ ἐκδοχή αὕτη ἐνισχύεται τόσον ἐκ τῆς φραστικῆς διατυπώσεως τοῦ ἄρθρ. 5 § 1 τοῦ ν. 2112 καί ἄρθρ. 6 § 2 ν.δ. 16/18.7.1920, ἅτινα ὁρίζουν ὅτι δύναται ὁ ἐργοδότης νά καταγγείλῃ τήν σύμβασιν ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας «ἐάν ὑπεβλήθη μήνυσις», ὅσον καί ἐκ τοῦ σκοποῦ τοῦ ν. 118, ὅστις πολλαπλᾶς ἐπέβαλεν εἰσφοράς καί κυρώσεις, ὧν εὐκόλως θά ἠδύνατο ὁ ἐργοδότης νά ἀπαλλαγῇ, ὑποβάλλων ὁ ἴδιος μετά τήν ἄκυρον ἀπόλυσιν, ταύτεστιν ἐκ τῶν ὑστέρων, μήνυσιν κατά τοῦ μισθωτοῦ, ἀπαλλάττουσαν τοῦτον τῶν εὐθυνῶν καί ἄλλων συνεπειῶν, στερούσαν δ' ἅμα τόν μισθωτόν τῆς προστασίας, ἣν ἀκριβῶς ἐπεδίωξεν ὁ νομοθέτης διά τῶν διατάξεων τοῦ νόμου τούτου 118 (Α.Π. 346/1952, Θ. ΞΓ' 572). Ἑπομένως, βεβαιωθέντος ἐν προκειμένῳ ἐκ τῶν προκυψάντων ὡς ἄνω περιστατικῶν, ὅτι ἡ ἐφεσίβλητος ἐναγομένη προέβη εἰς τήν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως καί τήν ἀπόλυσιν τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐνάγοντος δύο ἡμέρας μετά τήν παρ' αὐτῆς ὑποβολήν τῆς ὡς ἄνω μηνύσεως κατά τούτου, διά τό ὅπερ κατά τήν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας του διέπραξεν ἀξιόποινον ἀδίκημα, οὐδεμίαν ἐφαρμογήν ἔχουσιν ἐν προκειμένῳ αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118 περί ἀκυρότητος τῆς ἀπολύσεως, ὀρθῶς δέ ὁ δικάσας Πρωτοδίκης καί κατ' ὀρθήν ἐκτίμησιν τοῦ προσαχθέντος ἀποδεικτικοῦ ὑλικοῦ ἀπέρριψε αἰτῆσι τήν δευτέραν τῆς ἀπό 28.3.1953 ἀγωγῆς του βάσιν, τήν ἐπί τῆς ἀκυρότητος τῆς ἀπολύσεως του ἕνεκα μή τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ ν. 118 στηριζομένην, ὁ τά ἐναντία δέ ἀπαιτηρίζων τρίτος λόγος τῆς ὑπό κρίσιν ἐφέσεως, ἀβάσιμος καί ἀπορριπτέος κρίνεται.

Διά μέν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 2222/1952 «περί ἐλέγχου ἀπολύσεων τῶν μισθωτῶν» ὁρίζεται, ὅτι ἡ ἄνευ ἀδείας τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, παρεχομένης μετά γνώμην τῶν κατά τό ἄρθρον 4 ἐπιτροπῶν, γενομένη καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ὑπό τῶν ἐν τῷ νόμῳ ἐπιχειρήσεων καί ἐντός τοῦ ὑπό τοῦ νόμου τούτου τασσομένου χρονικοῦ ὁρίου (ἑξαμήνου) εἶναι ἄκυρος, καί ὅτι πᾶν δικαίωμα ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου τούτου πηγάζον παραγράφεται μετά τρίμηνον ἀπό τῆς γενέσεώς του, διά δέ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ αὐτοῦ ν. 2222/1952 ὁρίζεται, ὅτι ἀπολύσεις δι' ἀνεπάρκειαν ἤ ἀκαταλληλότητα περί τήν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας ἤ δι' ἀνάρμοστον συμπεριφοράν δέν ὑπάγονται εἰς τήν διαδικασίαν τοῦ νόμου τούτου, εἰς ἀντικατάστασιν ὅμως τῶν οὕτως ἀπολυομένων ὀφείλει ἡ ἐπιχείρησις νά προσλαμβάνῃ ἰσαρίθμους μισθωτούς τῆς αὐτῆς εἰδικότητος καί μέ τάς αὐτάς ἀποδοχάς. Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τούτων, ἑρμηνευομένων ἐν ἁρμονίᾳ καί πρός τόν ὑπό τοῦ νομοθέτου ἐπιδιωχθέντα σκοπόν τῆς ἀντιμετωπίσεως τῶν ἀδικαιολογήτων ὁμαδικῶν ἀπολύσεων τῶν ἐργατῶν (ὅρα τήν εἰσηγητικήν τοῦ νόμου τούτου πρός τήν Βουλήν ἔκθεσιν ἐν Κώδ. Θέμ. 1952, σελ. 609 - 702), σαφῶς προκύπτει, ὅτι ὁ νομοθέτης ἠθέλησε νά ἐξαιρέσῃ ἐκ τῆς διαδικασίας τοῦ νόμου τούτου τάς δι' ἀνεπάρκειαν ἤ ἀκαταλληλότητα ἤ δι' ἀνάρμοστον συμπεριφοράν τοῦ μισθωτοῦ ἀπολύσεις, καί τοῦτο ἵνα μή παρακωλυθῇ ἡ πρόοδος τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐπιχειρήσεως. Ἵνα μή ὅμως ἡ ἐξαίρεσις αὕτη ἀποτελέσῃ τήν βάσιν ἀδικαιολογήτων ἀπολύσεων ἐπέβαλεν ἐκ παραλλήλου τήν ὑποχρέωσιν εἰς τάς ἐπιχειρήσεις, ὅπως εἰς ἀντικατάστασιν τῶν διά τόν λόγον τοῦτον ἀπολυομένων προσλαμβάνουν αὗται ἴσον ἀριθμόν μισθωτῶν τῆς αὐτῆς εἰδικότητος καί ἐπί τῷ αὐτῷ μισθῷ, τῆς τοιαύτης ἀντικαταστάσεως τῶν πραγματοποιουμένης προφανῶς ἐντός τοῦ κατά τήν κοινήν πεῖραν καί λογικήν ἀπαιτουμένου διά τήν ἐξεύρεσιν τοῦ καταλλήλου προσώπου ἀναλόγου χρόνου. Δηλονότι ὁ νομοθέτης τό κῦρος τῆς διά τοιοῦτον λόγον γενομένης ἀπολύσεως ἐξήρτησεν ἐκ τῆς ἀντικαταστάσεως τοῦ ἀπολυθέντος μισθωτοῦ, τοῦθ' ὅπερ ἔχει τήν ἔννοιαν, ὅτι, πραγματοποιουμένης τῆς ἀντικαταστάσεως ταύτης, λαμβάνει ὁριστικόν κῦρος ἡ ἀπόλυσις, ἡ ἀντιθέτως, μή πραγματοποιουμένης τῆς ἀντικαταστάσεως ταύτης, ἀναιρεῖται τό κῦρος τῆς ἀπολύσεως, ἐπερχομένης τῆς ἀκυρότητος ταύτης ἅμα τῇ παρόδῳ τοῦ ἐκτεθέντος χρόνου τοῦ διά τήν ἀντικατάστασιν τοῦ ἀπολυθέντος ἀπαιτουμένου, τῆς τοιαύτης τεθεσπισθείσης περί ἀντικαταστάσεως προϋποθέσεως διά τό κῦρος τῆς ἀπολύσεως ἐπεχούσης θέσιν ἀναβλητικῆς αἱρέσεως, προστεθείσης εἰς τήν περί ἀπολύσεως ἄνευ τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ ν. 2222 διάταξιν τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου, ἡ πλήρωσις ἤ ἡ ματαίωσις τῆς ὁποίας θέλει ἐπιφέρει τό ἔγκυρον ἤ ἄκυρον τῆς ἀπολύσεως. Ὅθεν καί ἐν προκειμένῳ ἡ ἐναγομένη, τυγχάνουσα, καθ' ἃ συνομολογεῖται, ἐκ τῶν ἐπιχειρήσεων τῶν ὑποκειμένων εἰς τήν διαδικασίαν τοῦ ν. 2222, νομίμως κατ' ἀρχήν προέβη εἰς τήν ἀπόλυσιν τοῦ ἐνάγοντος καί ἄνευ τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ ν. 2222 ἐντός τοῦ χρονικοῦ διαστήματος τῆς ἰσχύος αὐτοῦ (ἑξαμήνου), ἀφοῦ ἡ ἀπόλυσις αὐτοῦ ἐ-

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔΙ' ΩΡΙΣΜΕΝΟΝ ΧΡΟΝΟΝ ΚΑΤΑ ΑΝΑΓΚΑΣ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ

Πρόσληψις ἐργατῶν μέσῳ σωματείου διά τὴν ἐκτέλεσιν ὡρισμένων ἐργασιῶν

Ἔλλειψις ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου περὶ τὴν ἀποδοχὴν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ καὶ ὑποχρεώσεως μισθοῦ δι' ὃς ἡμέρας δὲν εἰργάσθη ὁ μισθωτὸς ἐπὶ ἐργασιακῆς σχέσεως ἐργατῶν προσλαμβανομένων δι' ἐργασίαν μιᾶς ἡμέρας.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 1755/1950 ἀπόφασις τοῦ κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν δικάσαντος Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν, καθ' ἧς τελεσιδίκου, ἠσκήθη αἴτησις ἀναιρέσεως.

Ἡ ἀγωγὴ τοῦ μισθωτοῦ εἶχεν ἀντικείμενον τὴν πληρωμὴν εἰς αὐτόν, λόγῳ, ὡς ἰσχυρίσθη, ὑπερημερίας τῆς ἐργοδότιδος αὐτοῦ Ἀγροτικῆς Τραπέζης περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του, ὡρισμένων ἡμερομισθίων.

Ὁ μισθωτὸς ὑπεστήριξεν, ὅτι ἐπρόκειτο σύμβασις ἀορίστου χρόνου, ἐφ' ὅσον προσελήφθη διὰ τὴν ἀπροσδιορίστου χρονικῆς διαρκείας περισυλλογὴν τῶν ἐφοδίων, τὰ ὁποῖα διεχειρίζετο ἡ ἀνωτέρω ἐργοδότις του.

Προϋπόθεσις τοῦ δικαιώματος τοῦ μισθωτοῦ πρὸς ἀπόληψιν μισθοῦ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου εἶναι, ὡς ἐδέχθη καὶ ἡ ἀνωτέρω, σελ. 458, δημοσιευομένη ὑπ' ἀριθ. 257/1954 ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου (εἰσηγητὴς **Κ. Σοῦρλος**), ἡ κατὰ τὰ ἄρθρ. 349 καὶ 656 Α.Κ. ὑπερημερία τοῦ ἐργοδότου περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ (βλέπε καὶ **Κ. Δημάκην**, ἀνωτέρω, σελ. 393 ἑπ.).

Ἐφ' ὅσον ὅμως ἐγένετο ἐν προκειμένῳ δεκτόν, ὅτι ἡ πρόσληψις τῶν περὶ οὗ ὁ λόγος ἐργατῶν (καὶ τοῦ ἐνάγοντος) ἐγένετο κατὰ τὰς ἑκάστοτε καθ' ἡμέραν ἐμφανιζομένας ἀνάγκας, ἡ σύμβασις ἐργασίας ἐθεωρεῖτο ὡς τελειωθεῖσα μετὰ τὴν πάροδον τῆς ἡμέρας καὶ ἑπομένως, μετὰ ταῦτα, ὁ ἐργοδότης δὲν εἶχεν ὑποχρέωσιν τὴν ἑπομένην νὰ ἀποδεχθῇ τὰς ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ, ὥστε νὰ εἶναι ἐκ τῶν ἄρθρων 349 καὶ 656 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ὑπερήμερος καὶ ἐντεῦθεν νὰ ὀφείλῃ μισθόν.

Ἀρείου Πάγου 90/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων καὶ εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ι. Τραχανᾶς**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Β. Βασιλείου, Γ. Καταπόδης

Νομίμως ἠσκήθη ἡ ὑπὸ κρίσιν αἴτησις ἀναιρέσεως κατὰ τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσείοντος δήλωσιν ἐν αὐτῇ περὶ παραιτήσεως τοῦ κατ' αὐτὴν ἐνδίκου τῆς ἐφέσεως μέσου.

Ὡς δείκνυται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ὁ πρωτοδίκως δικάσας δικαστής, μετ' ἀνέλεγκτον ἐκτίμησιν τοῦ ὑπ' ὄψιν αὐτοῦ τεθέντος ἀποδεικτικοῦ ὑλικοῦ, ὡς πρὸς τὴν ἐφ' ἧς στηρίζεται ἡ ἔνδικος ἀγωγὴ ἐργασιακὴν σχέσιν, ἐδέξατο ὡς βεβαιωθέντα ὅτι ἡ ἀναιρεσίβλητος Τράπεζα, ἀναλαβοῦσα διὰ συμβάσεως μετὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου τὴν παραλαβὴν καὶ προώθησιν τῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐφοδίων, προσελάμβανε τοὺς ἑκάστοτε ἀναγκαιοῦντας αὐτῇ ἐργάτας μέσῳ τοῦ ὑπ' αὐτῶν συσταθέντος σωματείου ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Ἐπαγγελματικὴ Ἕνωσις Ἐργατῶν κλπ.» καὶ δι' ὅσας ἡμέρας διέθετε τούτους τὸ σωματεῖον, ὅπερ εἶχε τὴν εὐχέρειαν νὰ ἐναλλάσσῃ αὐτοὺς καθημερινῶς ἐν τῇ ἐργασίᾳ τῆς ἀναιρεσιβλήτου, διαθέτων τούτους καὶ εἰς ἄλλας συναφεῖς ἐργασίας ἄλλων ἐργοδοτῶν. Ὅτι δὲ οὕτως ἐχρησιμοποιήθη καὶ ὁ ἀναιρεσείων δι' ὅσας ἡμέρας διετέθη ὑπὸ τοῦ ἐν λόγῳ σωματείου εἰς τὴν κατὰ τὰ ὡς ἀνωτέρω διεξαγομένην ὑπὸ τῆς ἀναιρεσιβλήτου ὑπηρεσίαν, δι' ἃς καὶ κατεβλήθησαν αὐτῷ τὰ ἡμερομίσθια. Ἐντεῦθεν πρόδηλον καθίσταται, ὅτι ἡ συνδέουσα τοὺς διαδίκους ἐργασιακὴ σχέσις εὑρίσκετο ἀναποσπάστως συνδεδεμένη πρὸς ὡρισμένον χρόνον καὶ δὴ καθ' ἡμέραν τοιοῦτον. Ὅθεν, οὕτως ἀποφηνάμενος καὶ οὗτος διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του καὶ μὴ δικαιώσας τὸν ἀναιρεσείοντα εἰς ἀπόληψιν τῶν ὧν διὰ τῆς ἀγωγῆς του ἐζήτει ἡμερομισθίων, δι' ἃς ἡμέρας δὲν εἰργάσθη, ὀρθῶς ἔκρινε καὶ οὐδεμίαν ἐν τούτῳ διάταξιν νόμου παρεβίασε καὶ ὁ περὶ ἀντιθέτου πρῶτος τῆς ἀναιρέσεως λόγος εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος. Τὴν τοιαύτην δὲ κατὰ τὰ ἀνωτέρω κρίσιν του ἐπαρκῶς ἐν τοῖς πράγμασι κατὰ τὰ τοῦ νόμου στοιχεῖα ἠτιολόγησε καὶ συνεπῶς ὁ τὰ ἐναντία ὑποστηρίζων δεύτερος τῆς ἀναιρέσεως λόγος εἶναι ἐπίσης ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος.

γένετο δι' ἀνάρμοστον συμπεριφοράν, οἵαν ἀναμφισβητήτως συνιστᾷ καὶ ἡ κατὰ τὰ προκάφαντα ὡς ἄνω περιστατικὰ καὶ κατὰ τὸν ἐκτεθέντα τρόπον ἀπόπειρα λαθραίας ἐξαγωγῆς ἐκ τοῦ ἐργοστασίου τοῦ μὴ ἐλεγχθέντος κατὰ τὰ κεκανονισμένα δέματος, ὁμῶς, μὴ ἐπακολουθησάσης μετὰ τὴν ἀπόλυσιν ταύτης ἀντικαταστάσεως τοῦ ἀπολυθέντος ἐντὸς τοῦ διὰ τοῦτο ἀπαιτουμένου ἐν λόγῳ χρόνου, οἷος ἐν προκειμένῳ δέον νὰ θεωρηθῇ ὁ χρόνος τοῦ δεκαπενθημέρου, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι τοιαύτην ἀντικατάστασιν δὲν ἐπικαλεῖται ἡ ἐναγομένη ὡς γενομένην, οὐδὲ κατὰ τὴν σημερινὴν συζήτησιν, οὐδὲ βεβαιοῦται ἐν πάσῃ περιπτώσει ἐκ τῆς ἀποδεικτικῆς διαδικασίας, κατ' ἀρχὴν ἐγκύρως χωρήσασα ἀπόλυσις τοῦ ἐναγομένου, ὡς ἐξαρτωμένη ἐκ τῆς πραγματοποιήσεως τῆς ἀντικαταστάσεως αὐτοῦ, ἀνετράπη ἐπελθούσης τῆς ἀκυρότητος τῆς ἀπολύσεως.

Μετὰ ταῦτα, ἐμπροθέσμως ἐγερθείσης, κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 § 2 τοῦ ἐκτεθέντος νόμου, τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς, ἔδει κατὰ τὸ κεφάλαιόν της τοῦτο νὰ γίνῃ δεκτὴ αὕτη ὡς νόμιμος, τὰ ἀντίθετα δὲ δεξαμένη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις καὶ ἀπορρίψασα ὡς μὴ νόμιμον τὴν ἀγωγὴν κατὰ τὸ κεφάλαιον τοῦτο ἔσφαλε καὶ δέον νὰ μεταρρυθμισθῇ κατὰ τὸν βάσιμον σχετικὸν δεύτερον τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως λόγον.

ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥ ΚΑΙ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ Ν. 2112

Παροχή ἰατρικῶν ὑπηρεσιῶν εἰς ἐπιχείρησιν καὶ στοιχεῖα ὑπαλληλικῆς ἰδιότητος

Πρόσληψις ἰατροῦ διὰ παροχὴν ἰατρικῶν ὑπηρεσιῶν εἰς προσωπικὸν ἐπιχειρήσεως.— Ἐφ' ὅσον ἐδέχετο ὁδηγίας, ἀπησχολεῖτο κυρίως εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας του, ἐξ ἧς κυρίως ἀπέζη, παρεργως μόνον παρέχων τὰς ἰατρικάς του ὑπηρεσίας εἰς ἄλλους ἀσθενεῖς, θεωρεῖται ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος, παρέχων ὑπηρεσίας κατὰ κύριον ἐπάγγελμα, καὶ δικαιοῦται ἀπολυθείς τῆς ἀποζημιώσεως Ν. 2112/1920.— Ἔννοια μισθωτοῦ καὶ ἐξαρτήσεως.— Ἐξάρτησις ὑφίσταται, μολονότι ὁ ἰατρὸς κέκτηται πρωτοβουλίαν ὡς πρὸς τὴν ἄσκησιν τῆς ἐπιστήμης του καὶ τὸν τρόπον θεραπείας τῶν ἀσθενῶν.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ὀριθ. 946/1953 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Καλαμῶν ὡς ἐφετείου.

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ ν. 2112/1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», παρεμπίπτουσαν εἰς τὸ ἄρθρον 10 τοῦ ν. 1234/1918, προκειμένου περὶ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου τούτου (2112), ὡς ἡ περίπτωσις τῆς κατωτέρω παρατιθεμένης ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος θεωρεῖται πᾶν πρόσωπον κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἀσχολούμενον εἰς ὑπηρεσίαν.

Ἀφ' ἑτέρου διακριτικὸν γνώρισμα τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἶναι ἡ ὕπαρξις προσωπικῆς ἢ νομικῆς ἐξαρτήσεως τοῦ ἐργαζομένου ἐκ τοῦ δεχομένου τὴν ἐργασίαν, καθ' ἃ ρητῶς ὁρίζει καὶ τὸ ἄρθρον 6 τοῦ ν. 765/1943, διατηρηθὲν ἐν ἰσχύϊ καὶ μετὰ τὴν διὰ ν.δ. 8/11 Μαΐου 1946 κατάργησιν λοιπῶν διατάξεων αὐτοῦ.

Ὑπὸ τὰ δεδομένα ταῦτα καὶ τὰ ἀποδειχθέντα, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου τῆς οὐσίας, ἐρευνᾶται ὑπὸ τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, ἂν εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν ἡ σύμβασις ἰατροῦ, προσληφθέντος ἵνα παράσχῃ ὑπηρεσίας εἰς τὸ προσωπικὸν ἐπιχειρήσεως, θεωρῆται ἐξηρτημένη τοιαύτη καὶ ὁ ἰατρὸς κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος.

Καταφατικῶς ἐπ' αὐτοῦ ἀποφαίνεται ἡ ἀπόφασις, ἡ ὁποία χαρακτηριστικῶς ἐπαναλαμβάνει τὴν ὑπὸ τῆς θεωρίας διδαχθεῖσαν (*Γ. Σιμωνέτος*, Δώδεκα Μελέται Ἀστικοῦ καὶ Ἐργατικοῦ Δικαίου, σελ. 175, *Ι. Καποδίστριας*, Θέμ. ΝΓ' 257 καὶ ΕΕΔ 3, 68) καὶ ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου σταθερῶς ἐν τῇ νεωτέρᾳ αὐτοῦ νομολογίᾳ (βλέπε Α.Π. 395/1946, εἰσηγητὴς *Α. Θεοφίλου*, ΕΕΔ 3, 69, Α.Π. 559/1951, εἰσηγητὴς *Σ. Μαυρομιχάλης*, ΕΕΔ 11, 176, Α.Π. 416/1953, εἰσηγητὴς *Σ. Μαυρομιχάλης*, ΕΕΔ 12, 838) ἐφαρμοζομένην ἄποψιν ὅτι, ἵνα ὑπάρχῃ ἐξηρτημένη ἐργασία, δὲν ἀπαιτεῖται ὁ μισθωτὸς νὰ ἀποξενοῦται κάθε πρωτοβουλίας (ἄποψις τῆς Α.Π. 117/1942, ΕΕΔ 1, 591), πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον, ἂν ἀπῃτεῖτο, θὰ καθίστα προβληματικὸν τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ ἰατροῦ καὶ γενικῶς τοῦ ἐπιστήμονος ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου (πρβλ. καὶ *Κ. Περιφανάκην*, Γνωμ. Νομ. Συμβ., ΕΕΔ 1, 911).

Εἰδικῶς περὶ τοῦ χαρακτηρισμοῦ τοῦ ἰατροῦ τοῦ παρέχοντος ὑπηρεσίας εἰς ἐπιχείρησιν ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου ἔχει ἀσχοληθῇ ἡ ξένη καὶ ἡμεδαπὴ θεωρία καὶ νομολογία (βλέπε σχετικῶς σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 11, 24 ἐπ.).

Ἀρείου Πάγου 241/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Α. Καμάρτος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Σ. Μαυρομιχάλης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Αἰγιαλείδης, Κ. Σπηλιώτης

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον ἐδέχθη διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, μετ' ἐκτίμησιν τῶν ἀποδείξεων, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος ἐνάγων, προσληφθεὶς ὑπὸ τῆς ἀναιρεσειούσης Ἑταιρίας Σ.Π.Α.Π. τὴν 11.5.1925 διὰ τὴν παροχὴν ἰατρικῆς περιβάλψεως εἰς τὸ ἐν Καλάμαις προσωπικὸν τῆς ἀναιρεσειούσης καὶ εἰς τὰ μέλη τῶν οἰκογενειῶν των δι' ἀόριστον χρόνον, ἀνέλαβε βραδύτερον τὰ καθήκοντα προϊσταμένου τῆς ὑγειονομικῆς ὑπηρεσίας τοῦ τμήματος Καλαμῶν, δεχόμενος διαταγάς, ὁδηγίας καὶ ὑποδείξεις παρὰ τῆς ἐν Ἀθήναις κεντρικῆς ὑγειονομικῆς ὑπηρεσίας καὶ ἔχων ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν του ἄλλους ἰατροὺς διαφόρου εἰδικότητος, εἰς οὓς παρέπεμπεν ἀσθενεῖς, ἀπησχολεῖτο δὲ κυρίως εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας ταύτης, ἐξ ἧς κυρίως ἀπέζη, παρεργως μόνον παρέχων τὰς ἰατρικάς του ὑπηρεσίας εἰς ἄλλους ἀσθενεῖς, ἕως οὗ τὴν 1.7.1952 ἀπελύθη ἄνευ προηγουμένης καταγγελίας τῆς συμβάσεως, λόγῳ συμπληρώσεως τοῦ 65ου ἔτους τῆς ἡλικίας του. Ἀκολούθως ταύτης, ἀποφηνάμενον ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος ἦτο ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος, παρέχων ἐξηρτημένην ἐργασίαν καὶ ἐπιδικάσαν τὴν ἐκ τοῦ ν. 2112/1920 ἀποζημίωσιν, τὸ μὲν ἀνελέγκτως, συνῳδὰ δὲ τῷ ἄρθρῳ 810 § 2 Πολ. Δικ., ἔκρινεν ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος παρεῖχε τὰς ὑπηρεσίας του εἰς τὴν ἀναιρεσείουσαν κατὰ κύριον ἐπάγγελμα, τὸ δὲ ὀρθῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 10 ν. 1234/1918 καὶ 6 ν. 765/1943, ἀφοῦ ὑπὸ τὰ ἐκτεθέντα πραγματικὰ περιστατικὰ ὁ ἀναιρεσίβλητος ἦτο ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος, καθὸ παρέχων κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἐργασίαν ἀποκλειστικῶς μὴ σωματικὴν καὶ δὴ ἐξηρτημένην, μολονότι ὡς ἐπιστήμων ἰατρὸς ἐκέκτητο πρωτοβουλίαν ὡς πρὸς τὴν ἄσκησιν τῆς ἐπιστήμης του καὶ τὸν τρόπον θεραπείας τῶν ἀσθενῶν. Ὅθεν οἱ περὶ τοῦ ἐναντίου δύο λόγος καὶ 5ος λόγος τοῦ ἀναιρετηρίου εἶναι ἀπορριπτέοι. Ἀφ' ἑτέρου τὸ Δικαστήριον τῆς οὐσίας ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὸν ἰσχυρισμὸν τῆς ἀναιρεσειούσης ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος παρεῖχε

ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ

ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ ΑΞΙΩΣΕΩΝ ΕΞ ΑΝΩΝΥΜΟΥ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ

Ἐφαρμογὴ προϊσχύοντος Ἀστικοῦ Κώδικος βυζαντινορρωμαϊκοῦ δικαίου

Ὑπαγωγὴ εἰς διετῆ παραγραφὴν ἄρθρου 1 Ν ΓΥΑΓ' «περὶ βραχυπροθέσμων παραγραφῶν» καὶ ἀξιώσεων πρὸς ἀποζημίωσιν ἐκ παροχῆς ὑπηρεσιῶν δυνάμει ἀνωνύμου συναλλάγματος. Ἔναρξις ἀπὸ τῆς λήξεως τοῦ ἔτους, καθ' ὃ ἐγεννήθη ἡ ἀξίωσις. – Κρίσις ἐφετείου περὶ παραγραφῆς, χωρὶς νὰ καθορίζῃ ἂν ἡ ἀποζημίωσις ἦτο καταβλητέα κατὰ μῆνα ἢ κατ' ἄλλο, διαρκούσης τῆς συμβάσεως, διαστήματα. – Ἀναίρεσις ἀποφάσεως ὑπαρχούσης ἐκ πλαγίου ἐσφαλμένης ἐφαρμογῆς Νόμου.

Ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 140/1941 ἀπόφασις τοῦ Ἐφετείου Ἀθηνῶν (Θέμ. ΝΒ' 235).

Πρόκειται περὶ τοῦ ὑπὸ τὸ προγενέστερον τοῦ Α.Κ. βυζαντινορρωμαϊκῶν δικαίων ἀνωνύμου συναλλάγματος παροχῆς ὑπηρεσιῶν, ἐπὶ τῷ σκοπῷ δικαίας καὶ εὐλόγου ἀποζημιώσεως, ὁριστέας κατὰ τὴν κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρός.

Κατὰ τὰς ἀντιτιθεμένας πρὸς ἀλλήλας γνώμας τῆς θεωρίας καὶ πράξεως (βλέπε σημείωσιν μας ἐν ΕΕΔ 11, 741) ἠμφεσβητεῖτο, ἂν ἡ παραγραφὴ τῶν τοιούτων ἀξιώσεων ὑπήγετο εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ν. ΓΥΑΓ' περὶ βραχυπροθέσμων παραγραφῶν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἦτο διετὴς ἡ παραγραφὴ τῶν ἀξιώσεων μισθοδοσιῶν βαναυσοτέχνων (ὡς ἡ παροχὴ ὑπηρετικῶν ἐργασιῶν), ἢ ἀντιθέσει πρὸς τὰς ἀξιώσεις τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, αἱ ὁποῖαι παρεγράφοντο μετὰ πενταετίαν (βλέπε Α.Π. 244/1941, ΕΕΔ 1, 261, *Γ. Ροΐλοῦ*, Περὶ ἀποσβεστικῆς παραγραφῆς, σελ. 207, *Γ. Μπαλῆν*, Θέμ. ΜΕ' 430, *Ι. Καποδίστριαν*, Ἐρμ. Ἐργ. Δικ. § 236).

Σημειωτέον ὅτι ἀπὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Α.Κ. διὰ τοῦ εἰσαγωγικοῦ νόμου 2783/1941 κατηργήθη ὁ νόμος ΓΥΑΓ' καὶ διὰ τοῦ ἄρθρου 250 Α.Κ. ὑπήχθησαν εἰς πενταετῆ παραγραφὴν αἱ ἀξιώσεις μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, ἐξαλειφθείσης τῆς διακρίσεως ἐργατῶν ἢ ὑπαλλήλων.

Ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου (βλέπε καὶ σύμφωνον Α.Π. 848/1952, εἰσηγητὴς ***Μ. Παντελῆς***, ΕΕΔ 11, 742) δέχεται, ὅτι εἰς τὴν διετῆ παραγραφὴν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ν. ΓΥΑΓ' ὑπήγοντο καὶ αἱ ἀξιώσεις ἐκ παροχῆς ὑπηρεσιῶν ἐξ ἀνωνύμου συναλλάγματος, ὡς ἡ προκειμένη.

Ἐφ' ὅσον ὅμως εἶχε συμφωνηθῇ ὁ καθορισμὸς τῆς δικαίας καὶ εὐλόγου ἀποζημιώσεως νὰ γίνῃ κατὰ τὸ πέρας τῆς σχέσεως, τοῦτο συνεδέετο στενῶς πρὸς τὸν χρόνον τῆς παραγραφῆς, διότι ἡ παραγραφὴ ἄρχεται, ἀφ' ἧς ἐγεννήθη ἡ ἀξίωσις καὶ εἶναι δικαστικῶς ἐπιδιώξιμος (Α. Κ. 251, ***Οἰκονομίδου***, Γεν. Ἀρχαὶ § 6), (κατὰ τὸν νόμον ΓΥΑΓ' ἡ παραγραφὴ ἤρχιζεν ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ ἔτους, κατὰ τὸ ὁποῖον ἐγεννήθη ἡ ἀξίωσις), ἐκ τούτου δὲ τοῦ λόγου, μὴ καθοριζόντος τοῦ Ἐφετείου πότε ἡ μισθοδοσία ἦτο ἀπαιτητή, ἀναιρεῖται ἡ ἀπόφασίς του.

Αὕτη, ἐν μέρει ἀναιρουμένη διὰ τὸν ἄνω λόγον, εἶχε δεχθῇ, συμφώνως καὶ πρὸς τὴν κατωτέρω ἀρεοπαγιτικὴν ἀπόφασιν, ὅτι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 1 § 8 τοῦ νόμου ΓΥΑΓ'/

τὰς ὑπηρεσίας του καὶ εἰς τὸ ἐν Καλάμαις Κρατικὸν Νοσοκομεῖον καὶ εἰς τὰς ἐκεῖ φυλακάς, ἀποφηνάμενον ὅτι παρέργως ἦσκει τὸ ἰατρικὸν ἐπάγγελμα ἔξω τῆς παρὰ τῇ ἀναιρεσειούσῃ ὑπηρεσίας του, οὐδαμῶς δεχθὲν πράγματα μὴ προταθέντα ὡς πρὸς τὴν κατὰ τὸν διαληφθέντα τρόπον μαρτυρουμένην ἐξάρτησιν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, καθ' ἃ ἐμφαίνεται ἐκ τῶν προτάσεων αὐτοῦ τῶν ὑποβληθεισῶν κατὰ τὴν συζήτησιν, καθ' ἣν ἐξεδόθη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, τὴν δὲ περὶ τῆς ἐξαρτήσεως ταύτης βεβαίωσιν ἐπορίσθη, ὡς λέγει, ἐκ τῶν ἀνελέγκτως ὑπ' αὐτοῦ ἐκτιμηθεισῶν ἀποδείξεων καὶ ἀπορριπτέοι συνεπῶς εἶναι οἱ τὰ ἐναντία ὑποστηρίζοντες 3ος καὶ 4ος λόγοι τοῦ ἀναιρετηρίου. Τέλος, δεχθὲν τὸ Πρωτοδικεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ὅτι ἀπελύθη ὁ ἀναιρεσίβλητος λόγῳ συμπληρώσεως τοῦ 65ου ἔτους τῆς ἡλικίας του, ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὸν ἰσχυρισμὸν τῆς ἀναιρεσειούσης ὅτι κατὰ τὸν ἀπὸ 1.7.1951 κανονισμὸν ὑγειονομικῆς ὑπηρεσίας τοῦ προσωπικοῦ της, μὴ ἐπέχοντα ἰσχὺν νόμου, ἡ σύμβασις ἐργασίας ἦτο ὡρισμένου χρόνου λόγῳ τῆς θεσπίσεως τοῦ 65ου ἔτους ὡς ὁρίου ἡλικίας διὰ τὴν ὑποχρεωτικὴν ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἔξοδον, ἀπέκρουσε δὲ τοῦτον ἐπὶ τῇ μὴ πληττομένῃ διὰ λόγου τινὸς ἀναιρέσεως αἰτιολογίᾳ, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος, καίτοι συμπληρώσας τὸ 65ον ἔτος τῆς ἡλικίας του, ἐδικαιοῦτο τῆς ἐκ τοῦ νόμου 2112/1920 ἀποζημιώσεως, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 1 § 4 Νόμου 301/1936, ὡς μὴ λαβὼν ἀποζημίωσιν ἢ βοήθημα παρὰ τῆς ἀναιρεσειούσης ἢ Ταμείου τινὸς Προνοίας, καὶ ἀπορριπτέος συνεπῶς εἶναι ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου 2ος λόγος τοῦ ἀναιρετηρίου.

Ὁ 6ος λόγος τοῦ ἀναιρετηρίου, καθ' ὃν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἐσφαλμένως ἀπεφήνατο ὅτι οἱ Σ.Π.Α.Π. δὲν ἀποτελοῦν νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀόριστος καὶ ἀνεπίδεκτος δικαστικῆς ἐκτιμήσεως, διότι ἐν αὐτῷ δὲν καθορίζεται ἡ ἐπιρροή, ἣν ἤσκησεν ἡ κρίσις αὕτη εἰς τὸ διατακτικὸν τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως.

1909, γενικὴ οὖσα, ἐφηρμόζετο οὐ μόνον ἐπὶ τῆς συμβάσεως τῆς μισθώσεως, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῦ ἀνωνύμου συναλλάγματος παροχῆς ὑπηρεσιῶν, ἡ ἐξ οὗ ἀποζημίωσις οὐδὲν ἄλλο εἶναι, εἰμὴ ἀμοιβὴ παρασχεθείσης ὑπηρεσίας, ἡ δὲ ἐρμηνεία αὕτη εἶναι σύμφωνος πρὸς τὴν ἐν Γερμανίᾳ διδομένην εἰς τὴν ἀντίστοιχον διάταξιν τοῦ ἄρθρου 196 ἐδ. 8 ΓΑΚ, ἐξ οὗ ἐλήφθη ἡ ἡμετέρα. (Ἐφετ. Ἀθηνῶν 1334/1929, Θέμ. ΜΑ' 512, Ἐφετ. Πατρῶν 12/1940 καὶ ὑπὸ ταύτην παρατηρήσεις **Χ. Πράτσικα**, Θέμ. ΝΑ' 697, **Ροΐλὸς** § 55, σελ. 211, σημ. 17).

Ἀρείου Πάγου 287/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Α. Χαμάρτος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Μ. Παντελῆς**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Δόγκας, Κλ. Θεοφανόπουλος

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἐδαφίου 8 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ μέχρι τοῦ Λοτικοῦ Κώδικος ἰσχύσαντος ν. ΓΥΛΓ'/1909 «περὶ βραχυπροθέσμων παραγραφῶν», ἐν τῷ ὁποίῳ ἐδαφίῳ γίνεται λόγος οὐχὶ ἀποκλειστικῶς περὶ μισθώσεως καὶ μισθοῦ, ἀλλὰ γενικῶς περὶ ἀμισθοδοσιῶν, ἀμοιβῶν ἢ ἄλλων ἀποδοχῶν περιλαμβανομένων καὶ τῶν δαπανῶν», σαφῶς συνάγεται, ὅτι εἰς τὴν ὑπὸ ταύτου καθιερουμένην διετῆ παραγραφὴν ὑπῆγετο καὶ ἡ ἐκ τοῦ κατὰ τὸ τότε ἐπίσης ἰσχῦον βυζαντινορρωμαϊκὸν δίκαιον ἀνωνύμου συναλλάγματος τῆς παροχῆς ὑπηρεσιῶν φύσεως βαναυσοτέχνου, ἐπὶ τῷ ἑκατέρωθεν ἐκδηλωθέντι σκοπῷ ἀναλόγου ἀμοιβῆς, ἱδρυομένη κατὰ τοὺς νόμους 22 Πανθ. (19. 5), 22 Βασ. (20. 4) ἀξίωσις τοῦ παρασχόντος τὰς ὑπηρεσίας εἰς δικαίαν καὶ εὔλογον ἀποζημίωσιν, ὁριστέαν ἐκ τῶν ὑστέρων κατὰ τὴν κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρός. Ἡ διετὴς δὲ αὕτη παραγραφή, κατὰ τὸ ἄρθρ. 4 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω ν. ΓΥΛΓ', ἤρχετο ἅμα τῇ λήξει τοῦ ἔτους, καθ' ὃ ἐγεννήθη ἡ ἀξίωσις.

Τὸ ἐκδὸν τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν δικαστήριον, τὴν ἐφ' ἧς ἐβίκασεν ἀγωγὴν τῆς ἤδη ἀναιρεσιοῦσης, ἐρειδομένην, ὡς ἐξ αὐτῆς προκύπτει καὶ τὸ εἰρημένον δικαστήριον δέχεται, ἐπὶ συμβάσεως, δυνάμει τῆς ὁποίας ἡ ἐνάγουσα ἀνέλαβε τὴν ὑποχρέωσιν νὰ προσφέρῃ εἰς τὸν ἀποβιώσαντα ἤδη Κ.Λ.*., δικαιοπάροχον τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἱδρύματος, ὑπηρετικῆς φύσεως ἐργασίας, ἐπὶ τῷ ἑκατέρωθεν ἐκδηλωθέντι σκοπῷ παροχῆς εἰς αὐτὴν ἀναλόγου ἐκ τῶν ὑστέρων ὁριστέας ἀμοιβῆς, καὶ διώκουσαν τὴν καταβολὴν τοῦ ἐν αὐτῇ χρηματικοῦ ποσοῦ, ὡς ἀποτελοῦντος τὴν κατὰ τὴν κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρὸς δικαίαν καὶ εὔλογον ἀποζημίωσιν τῆς ἐναγούσης διὰ τὰς δυνάμει τῆς ρηθείσης συμβάσεως παρασχεθείσας ὑπ' αὐτῆς ὑπηρεσίας κατὰ τὸ ἐν τῇ ἀγωγῇ, προγενέστερον τῆς ἰσχύος τοῦ Ἀστ. Κώδ., συνεχὲς ἐπταετὲς χρονικὸν διάστημα, ἀπεφήνατο, κατὰ παραδοχὴν τῆς ἀντιταχθείσης σχετικῆς ἐνστάσεως τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἐναγομένου καὶ μεταρρύθμισιν τῆς ἐκκληθείσης πρωτοδίκου ἀποφάσεως, ἀπορριπτέαν ἐν μέρει, ἤτοι ὡς πρὸς τὸ μέρος τῆς διὰ ταύτης ἀξιουμένης ἀπαιτήσεως τὸ ἀφορῶν ὑπηρεσίας παρασχεθείσας κατὰ τὸ ὑπόλοιπον, πλὴν τῶν τελευταίων ἓξ μηνῶν, τμῆμα τοῦ ὡς ἄνω ἐπταετοῦς χρονικοῦ διαστήματος, ἐπὶ μόνῃ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι κατὰ τὸ μέρος τοῦτο ἡ ἀπαίτησις τῆς ἐναγούσης καὶ ἤδη ἀναιρεσιούσης εἶχεν ὑποκύψει ἤδη πρὸ τῆς ἐγέρσεως τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς εἰς τὴν κατὰ τὰς ἐν τῇ ἡγουμένῃ σκέψει διαληφθείσας διατάξεις τῶν ἄρθρων 1 ἐδάφ. 8 καὶ 4 τοῦ ν. ΓΥΛΓ'/1909 παραγραφήν, χωρὶς νὰ δέχηται ἅμα καὶ ὅτι ἡ ἀποζημίωσις τῆς ἀναιρεσιούσης, κατὰ συμφωνίαν τῶν μερῶν, ἦτο καταβλητέα κατὰ μῆνα ἢ κατ' ἄλλα διαρκούσης τῆς συμβάσεως διαστήματα, τοὐτέστιν οὐχὶ μετὰ τὸ πέρας τῆς σχέσεως (ἀφ' ἧς καὶ μέχρι τῆς ἀγωγῆς δὲν εἶχε παρέλθει, ὡς δέχεται, χρόνος ἴσος πρὸς τὴν προθεσμίαν τῆς ὡς ἄνω παραγραφῆς), ὁπότε καὶ μόνον ἡ ἀξίωσις τῆς ἀναιρεσιούσης, καθ' ὃ μέρος ἐκρίθη ἀποσβεσμένη λόγῳ παραγραφῆς θὰ ἦτο γεγεννημένη καὶ ἐναγώγιμος πρὸ τοῦ πέρατος τῆς σχέσεως, ἤτοι δι' ἑκάστην δόσιν, ἀφ' ἧς ἡμέρας θὰ ἦτο αὕτη καταβλητέα, ὥστε νὰ γένηται ἑκτοτε κατὰ νόμον ἔναρξις τῆς παραγραφῆς. Οὕτως ὅμως ἀορίστως διατυπουμένης τῆς αἰτιολογίας ταύτης, ἀνέφικτος καθίσταται ὁ ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου ἔλεγχος τοῦ ἂν ὀρθῶς ἐφηρμόσθησαν ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου τῆς οὐσίας αἱ ἀνωτέρω μνησθεῖσαι οὐσιαστικοῦ περιεχομένου διατάξεις, ὑφ' ἃς διέπεται ἡ προκειμένη διαφορά (Εἰσ. Ν. Α.Κ. ἄρθρα 18 § 1, 24), ἐντεῦθεν δὲ, ὑπαρχούσης ἐκ πλαγίου ἐσφαλμένης ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τούτων, ἀναιρετέα ἀποβαίνει, συμφώνως πρὸς τὰ ἄρθρα 807 ἐδάφ. 17 καὶ 809 τῆς Πολ. Δικ. καὶ κατὰ τὸν περὶ τούτου βάσιμον λόγον ἀναιρέσεως, ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἐν μέρει, ἤτοι κατὰ τὴν διάταξιν αὐτῆς περὶ μερικῆς ἀπορρίψεως τῆς ἀγωγῆς τῆς ἀναιρεσιούσης λόγῳ παραγραφῆς, παραπεμπτέα δὲ ἡ ὑπόθεσις πρὸς νέαν συζήτησιν ἐνώπιον τοῦ Β' Τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου διὰ τὴν κατάλληλον τοῦ νόμου ἐφαρμογήν, συνῳδὰ τοῖς ἄρθροις 836 Πολ. Δικ. καὶ 3 ἐδάφ. β' τοῦ ΧΜΖ'/1877 νόμου.

ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΣΧΕΣΙΣ ΟΔΗΓΟΥ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΥ ΤΑΞΙ ΠΡΟΣ ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΝ

Έννοια συμβάσεως έργασίας, κατ' Άστικόν Κώδικα, καί έξηρτημένης τοιαύτης

Παροχή έργασίας ύπό όδηγοῦ αὐτοκινήτου ταξί.—Χαρακτηρισμός σχέσεως ὡς συμβάσεως έργασίας ἀορίστου διαρκείας, πληρουμένων τῶν περί τῆς συμβάσεως ταύτης διατάξεων τῶν ἄρθρων 648, 651 καί 652 Ἀστικοῦ Κώδικος. Ἀμοιβή κατά μονάδα έργασίας.—Ὕπαρξις προσωπικῆς ἐξαρτήσεως ἐκ τοῦ ἐργοδότου.—Ἀκυρότης καταγγελίας συμβάσεως λόγῳ μή τηρήσεως τῶν διατυπώσεων ἄρθρου 9 Ν. 118/1945.

Καί πάλιν άπησχολήθη ὁ Ἄρειος Πάγος περί τοῦ νομικοῦ χαρακτηρισμοῦ τῆς σχέσεως τῆς συνδεούσης τόν όδηγόν αὐτοκινήτου ταξί πρός τόν ἰδιοκτήτην του (βλέπε σχετικῶς καί ΕΕΔ 13, 295 ἐπ., ἔνθα νομολογία καί σημειώσεις μας).

Ἐπί τῇ βάσει τῶν δεκτῶν ὑπό τοῦ κατ' ἔφεσιν δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν γενομένων πραγματικῶν περιστατικῶν (ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 8026/1912 ἀπόφασίς του) κρίνεται ὑπό τοῦ Ἀρείου Πάγου ἡ συγκεκριμένη σχέσις ὡς τοιαύτη συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας.

Ἄξιον προσοχῆς εἶναι, ὅτι ἡ νεωτέρα αὕτη ἀρεοπαγιτική ἀπόφασις ἀκριβολογεῖ περισσότερον, διατυποῦσα τάς σκέψεις αὐτῆς περί ὑπάρξεως συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας, μή ἀναζητοῦσα τό νόμιμον ἔρεισμα αὐτῆς εἰς τό ἄρθρον 651 τοῦ Α.Κ., ἐκ τοῦ ὁποίου (βλέπε καί σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 13, 295 ἐπ., *Ι. Καποδίστριαν*, Θέμ. ΣΕ' 430) δέν ἀπορρέει ἡ προσωπική ἐξάρτησις τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τοῦ ἐργοδότου του.

Ὡς προκύπτει ἐκ τῶν ἀλλεπαλλήλων ἐπί τοῦ θέματος ἀποφάσεων τοῦ Ἀρείου Πάγου, κρίνοντος βεβαίως ἐπί τῇ βάσει τῶν ἀνελέγκτως ὑπό τοῦ Πρωτοδικείου δεκτῶν γενομένων πραγματικῶν περιστατικῶν, ἡ σχέσις τοῦ ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου ταξί πρός τόν ἰδιοκτήτην ἔχει διαφοροποιηθῆ πότε εἰς σύμβασιν ἐξηρτημένης ἐργασίας καί πότε εἰς σύμβασιν μισθώσεως προσωδοφόρου πράγματος (βλέπε ΕΕΔ 13, 287 ἐπ.).

Δέν εἶναι ὅμως ἄγνωστον εἰς τήν συναλλακτικήν ζωήν, ὅτι οἱ ὅροι τῆς παροχῆς ἐργασίας ὑπό τῆς κατηγορίας αὐτῆς τῶν ἐργαζομένων δέν διαφέρουν ἀπ' ἀλλήλων, ἵνα δι', πρός ὠφέλειαν τοῦ δικαίου, ἀποκτῶντος σταθερότητα, τύχουν οἱ ἐργαζόμενοι αὐτοι τῆς αὐτῆς προστασίας, ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς κρίσεως τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας, ἐχόντων ὑπ' ὄψιν τήν νομολογίαν τοῦ Ἀρείου Πάγου, καί τῆς δεούσης καθυποβολῆς τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν εἰς τόν προσήκοντα νομικόν κανόνα, δεδομένου ἄλλωστε, ὅτι, ὡς ἐν προεισμένῳ, κρινομένης ἀκύρου ἀπολύσεως ὑφισταμένης, καί κατά τόν Ἄρειον Πάγον, συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας, καλεῖται ἤδη κατ' ἀνάγκην ὁ ἐργοδότης νά καταβάλῃ ἀπό μακροῦ χρόνου ἀποδοχάς εἰς τόν ἀκύρως ἀπολυθέντα μισθωτόν.

Ἀρείου Πάγου 242/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Α. Χαμάρτος**
Εἰσηγητής ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Σ. Μαυρομιχάλης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Σκοτίδας, Σ. Ἀργυρός

Ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς 2ας αἰτιολογίας τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, τό ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, μετ' ἀνέλεγκτον ἐκτίμησιν τῶν ἀποδείξεων, ἐδέχθη ὡς βεβαιωθέντα τά ἑξῆς περιστατικά: Ὁ ἀναιρεσίβλητος, τυγχάνων ἰδιοκτήτης ἐπιβατικοῦ αὐτοκινήτου, φέροντος ταξίμετρον, συνεφώνησε μετά τοῦ ἀναιρεσείοντος, ὁδηγοῦ αὐτοκινήτων κατ' ἐπάγγελμα, ἐν ἔτει 1947 τήν ἐκμετάλλευσιν τοῦ αὐτοκινήτου δι' ἀόριστον χρόνον ὑπό τούς κάτωθι ὅρους: 1) Ὁ ἀναιρεσίβλητος ὑπεχρεοῦτο, ὅπως παραδίδῃ καθ' ἑκάστην τό αὐτοκίνητον, ἕτοιμον πρός λειτουργίαν καί ἐφωδιασμένον διά βενζίνης, λιπαντικῶν ἐλαίων κλπ. εἰς τόν ἀναιρεσείοντα, ὀφείλοντα νά ἔχῃ τοῦτο εἰς τήν διάθεσιν τοῦ κοινοῦ ἐπί δωδεκάωρον ἡμερησίως, 2) ὁ ἀναιρεσείων ὑπεχρεοῦτο νά καταβάλλῃ εἰς τόν ἀναιρεσίβλητον 1500 δραχμάς κατά διανυόμενον χιλιόμετρον ἐπί τῇ βάσει τοῦ εἰς αὐτό ὑπάρχοντος εἰδικοῦ μετρητοῦ, 3) αἱ δαπάναι συντηρήσεως καί ἐπισκευῶν ἐβάρυνον τόν ἀναιρεσίβλητον, 4) ὁ ἀναιρεσείων ὤφειλε νά καταβάλῃ τό ἀνω ποσόν μετά τήν λῆξιν τῆς ἐργασίας του, 5) ὁ ἀναιρεσείων δέν ἐδικαιοῦτο νά ὁδηγήσῃ τό αὐτοκίνητον ἔξω τῶν Ἀθηνῶν ἄνευ εἰδικῆς ἀδείας, 6) ὑπεχρεοῦτο νά σταθμεύῃ πάντοτε εἰς ὡρισμένον μέρος τῆς πόλεως, 7) ὀφίστατο ὁ ἀναιρεσείων καθημερινῶς τόν ἔλεγχον τοῦ ἀναιρεσιβλήτου. Ὑπό τά περιστατικά ταῦτα ἡ διέπουσα τούς διαδίκους συναλλακτική σχέσις εἶναι ἡ τῆς μισθώσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ὡς πληρουμένων τῶν περί τῆς συμβάσεως ταύτης διατάξεων τῶν ἄρθρων 648, 651 καί 652 Α.Κ., ὑπό τά κράτος τῶν ὁποίων συνέστη, ἀφοῦ συνωμολογήθη ὑπό τοῦ ἀναιρεσείοντος παροχή ἐργασίας ἐναντι μισθοῦ, τό ἰδιότυπον τοῦ ὁποίου δέν ἀλλοιοῖ τόν χαρακτῆρα τῆς μισθώσεως ἐργασίας, ἐν ᾗ ὁ μισθός, κατά τήν εὐρεῖαν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 648 Α.Κ., δύναται νά καθορισθῇ κατά διάφορον τοῦ συνήθους μέτρον, ἤτοι κατά μονάδα παρεχομένης ἐργασίας, ἐνῷ ἀφ' ἑτέρου ὁ ἀναιρεσείων ἐτέλει εἰς ἐξάρτησιν ἀπό τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ὡς ὢν ὑπόχρεως ἐν τῇ παροχῇ τῆς ἐργασίας νά συμμορφοῦται πρός τάς συμφώνως τῇ συναφθείσῃ συμβάσει διδομένας ὁδηγίας τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ἀσκοῦντος ἔλεγχον ἐπί τούτου. Ὅθεν, κατά ψευδῆ ἑρμηνείαν τῶν διαληφθεισῶν σαφῶν διατάξεων οὐσιαστικοῦ Νόμου, ἐδέχθη τό Δικαστήριον τῆς οὐσίας, ἐπί τῇ βάσει τῶν ἐκτεθέντων περιστατικῶν, ὅτι ὑπέκειτο σύμβασις μισθώσεως πράγματος καί ἀκολούθως ἀπέρριψε τήν ἀγωγήν τοῦ ἀναιρεσείοντος, διώκουσαν τήν πληρωμήν τῶν ἀπό τῆς ἀπολύσεώς του μισθῶν, λόγῳ ἀκυ-

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑΙ ΠΑΡΟΧΑΙ

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΕΠΙ ΕΠΙΔΟΜΑΤΩΝ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

'Ασφάλισις κατ' ανεργίας κατά Ν.Δ. 1255/1949 και ασφαλιστικαί παροχαί

Προϋπόθεσις δικαιώματος ανέργων επί ασφαλιστικών παροχών (επιδομάτων ανεργίας) κατά Ν.Δ. 1255/1949, ή πραγματοποίησις υπ' αυτών 180 ημερών εργασίας εντός των τελευταίων 18 μηνών από της εκδηλώσεως της ανεργίας.— Πραγματοποίησις όμως των ημερών τούτων εις εργασίας θεμελιούσας υποχρέωσιν προς ασφάλισιν παρά τω Ταμείω 'Ανεργίας, τοιαύται δε εργασίαι νοούνται εκείναι, δι' ας υφίστατοι υποχρέωσις εργοδοτών προς καταβολήν ασφαλιστικών δι' ανεργίαν εισφορών.

Διά του ν.δ. 1255/1949 περί τροποποιήσεως ενίων διατάξεων του ν. 118/1945 κλπ.» (ΕΕΔ 8, 961) ήλλαξεν ο κύκλος των ασφαλιζομένων κατά της ανεργίας μισθωτών. ('Ισχύων ήδη ο α.ν. 1846/1951 περί Κοινωνικών 'Ασφαλίσεων», ΕΕΔ 10, 637).

Κατά το άρθρ. 1 αύτου υπήχθησαν εις την υπό ταύτ τότε Ταμείου 'Ανεργίας ασκουμένην ασφάλισιν κατά της ανεργίας υποχρεωτικώς τά πρόσωπα τά παρέχοντα εξηρτημένην εργασίαν ή υπηρεσίαν έναντι αμοιβής, δυνάμει συμβάσεως εργασίας, ωρισμένου ή αορίστου χρόνου, εφ' όσον απησχολούντο εις περιφερείας, εις ας είχεν επεκταθή ή ασφάλισις του Ι.Κ.Α. και ησφαλίζοντο παρ' αύτω ή παρ' ετέρω 'Οργανισμώ Κοινωνικής 'Ασφαλίσεως κατά της ασθενείας (αδιαφόρως του είδους του εργοδότου και της μορφής της επιχειρήσεως, Α.Π. 88/1951, εισηγητής *Ν. Πλατύκος*, ΕΕΔ 10, 899 και λοιπή παγία νομολογία).

'Αφ' ετέρου, κατά το άρθρον 2 του αύτου ν.δ. 1255/1949, ο ησφαλισμένος εις το Ταμείον 'Ανεργίας μισθωτός δικαιούται των παροχών της ασφαλίσεως, εφ' όσον επραγματοποίησεν 180 ημέρας εργασίας εντός των τελευταίων 18 μηνών από της εκδηλώσεως της ανεργίας.

'Επεξηγούσα ή υπ' αριθ. 56300/1949 εγκύκλιος του 'Υπουργείου 'Εργασίας (ΕΕΔ 9, 34) την άνω διάταξιν αναγράφει τά εξής: Είναι αυτονόητον, ότι ως ημέραι εργασίας νοούνται μόναι αί ημέραι εργασίας, αί πραγματοποιούμεναι εις εργασίας θεμελιούσας υποχρέωσιν παρά τω Ταμείω 'Ανεργίας. Ως τοιαύται δε εργασίαι νοούνται εκείναι, δι' ας υφίσταται υποχρέωσις προς καταβολήν της κατά το άρθρον 3 § 1 εδ. α' του ν. 118/1945 εργοδοτικής εισφοράς, αδιαφόρως αν κατεβλήθησαν πράγματι υπό του εργοδότου. Τούτο δέχεται ως ορθόν και νόμιμον ή κατωτέρω παρατιθεμένη αρεοπαγιτική απόφασις.

ρότητος της γενομένης καταγγελίας, ένεκα μή τηρήσεως των διατυπώσεων του άρθρου 9 Νόμου 118/1945, εφ ω αναιρετέα αποβαίνει ή αναιρεσιβαλλομένη απόφασις, κατά το άρθρον 807 § 17 Πολ. Δικονομίας και τον βάσιμον περί τούτου 1ον λόγον του αναιρετηρίου, παραπεμπτέα δε είναι ή υπόθεσις ενώπιον του Β' Τμήματος του 'Αρείου Πάγου διά την κατάλληλον του Νόμου εφαρμογήν, συμφώνως τοίς άρθροις 836 Πολ. Δικονομίας και 3 παρ. β' Νόμου ΧΜΖ/1877.

'Αρείου Πάγου 286/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ο 'Αρεοπαγίτης κ. **Α. Χαμάρτος**
Εισηγητής ο 'Αρεοπαγίτης κ. **Ν. Παλαιολογόπουλος**
Δικηγόροι οι κ.κ. Ν. Καΐσαρ, Κ. Νικολόπουλος

Κατά την διάταξιν του άρθρου 2 § 1 του ν.δ. 1255/1949 ο ησφαλισμένος εις το Ταμείον 'Ανεργίας μισθωτός δικαιούται των παροχών της ασφαλίσεως, εφ' όσον επραγματοποίησεν 180 ημέρας εργασίας εντός των τελευταίων 18 μηνών πρό της εκδηλώσεως της ανεργίας. Εκ της διατάξεως ταύτης σαφώς συνάγεται, ότι, διά να δικαιωθή τις των παροχών της ασφαλίσεως κατά της ανεργίας, επί τη βάσει του ως άνω νόμου, πρέπει αί ως άνω ημέραι εργασίας να επραγματοποιήθησαν εις εργασίας θεμελιούσας υποχρέωσιν προς ασφάλισιν παρά τω Ταμείω, τοιαύται δ' εργασίαι νοούνται εκείναι, δι' ας υφίσταται υποχρέωσις προς καταβολήν της κατά το άρθρον 3 § 1 εδάφ. α' του α.ν. 118/1945 εργοδοτικής εισφοράς και συνεπώς, προκειμένου περί προσώπων, τά οποία τό πρώτον υπήχθησαν εις την ασφάλισιν ταύτην δυνάμει του άρθρου 1 § 1 του ρηθέντος ν.δ. 1255, αί ως άνω ημέραι εργασίας πρέπει να επραγματοποιήθησαν υπό το κράτος του νόμου τούτου, ούτινος ή ισχύς ήρξατο συμφώνως τω άρθρω 11 § 7 εδάφ. Β' αύτου την 16 Δεκεμβρίου 1949, των πρό της ισχύος αύτου ημερών εργασίας δυναμένων να συνυπολογισθώσι μόνον υπ' εκείνων, οίτινες υπήγοντο εις την κατά της ανεργίας ασφάλισιν δυνάμει του ρηθέντος α.ν. 118/1945.

Καθ' ά προκύπτει εκ της προσβαλλομένης αποφάσεως, το δικάσαν ως εφετείον Πρωτοδικείον δέχεται, εν τη ανελέγκτω περί πραγμάτων κρίσει του, ότι ο αναιρεσείων ήτο υπάλληλος της υπηρεσίας ΕΦ-ΕΞ της 'Αγροτικής Τραπέζης της 'Ελλάδος, οπόχθεις ούτω τό πρώτον εις την ασφάλισιν κατά της ανεργίας δυνάμει του νομοθ. διατάγματος 1255/1949, και απελύθη της υπηρεσίας, χωρίς να πραγματοποιηθή υπό το κράτος του νόμου τούτου 180 ημέρας εργασίας. Ταύτα όμως δεχθέν και απορρίψαν κατόπιν τούτου την υπό κρίσιν αγωγήν, δι' ης εζητείτο ή πληρωμή του επιδόματος ανεργίας, ορθώς, συμφώνως προς τά προεκτεθέντα, τας διαληφθείσας διατάξεις ηρμήνευσε και εφήρμοσε, δι' ά και ό επί αντιθέτου εκδοχής ερειδόμενος μοναδικός λόγος αναιρέσεως απορριπτέος καθίσταται ως μή βάσιμος.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ

ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ ΗΛΙΚΙΑΣ ΗΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΥ ΔΙ' ΑΠΟΝΟΜΗΝ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ

Ἀληθὴς Ἔννοια διατάξεως ἄρθρ. 10 § 2 Α.Ν. 1846/1951 «περὶ Κοινων. Ἀσφαλίσεων»

Ἀποκλειστικὸν μέσον ἀποδείξεως ἡλικίας, δι' ἀπονομὴν συντάξεως ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α., κατ' ἄρθρ. 10 § 2 Α Ν. 1846/1951, ἡ ληξιαρχικὴ πρᾶξις γεννήσεως, ἐφ' ὅσον ἔχει συνταγῇ, ἀσχέτως ἂν κατηρτίσθη ἅμα τῇ γεννήσει τοῦ ἐνδιαφερομένου ἢ μεταγενεστέρως καὶ ἀδιαφόρως ἂν ἡ ὑστέρα κατάρτισις ἔγινε πρὸ τῆς ὑπαγωγῆς τοῦ ἐνδιαφερομένου εἰς τὴν ἀσφάλισιν ἢ μετ' αὐτήν.—Ἔλλειψις ἀναδρομικῆς ἰσχύος διατάξεως ἄρθρου 28 Ν.Δ. 2698/1953.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 3938/1953 ἀπόφασις τοῦ Ἐφετείου Ἀθηνῶν, ἡ ὁποία ἐπεκύρωσε τὴν ὑπ' ἀριθ. 663/1953 ἀπόφασιν τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν (εἰσηγητὴς *Κ. Δάρας*, ΕΕΔ 12, 418).

Ἀντιθέτως πρὸς τὴν γνώμην τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας (Σ.Ε. 2240/1952, εἰσηγητὴς *Δ. Τσούτσος*, ΕΕΔ 12, 418, Σ.Ε. 464/1953, εἰσηγητὴς *Δ. Ψαρός*, ΕΕΔ 12, 676) τὸ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν διὰ τῆς ἀνωτέρω ἀποφάσεως αὐτοῦ (βλέπε καὶ σύμφωνον 5949/1953, εἰσηγητὴς *Σ. Σταματιάδης*, ΕΕΔ 12, 886), ὃν καὶ τὸ Ἐφετεῖον, ἐδέχθησαν, ὅτι διὰ τὴν ἀπονομὴν συντάξεως παρὰ τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἡ ἡλικία τοῦ ἠσφαλισμένου, κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 10 § 2 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» (ΕΕΔ 10, 637), ἀποδεικνύεται καὶ διὰ ληξιαρχικῆς πράξεως συντεταγμένης κατόπιν δικαστικῆς ἀποφάσεως.

Αὕτη εἶναι καὶ ἡ ἄποψις τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὡς προκύπτει ἐκ τῆς κατωτέρω δημοσιευομένης ἀποφάσεως αὐτοῦ.

Σκόπιμον ὅμως εἶναι νὰ σημειωθῇ, ὅτι ἡ ἐρμηνευομένη ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου διάταξις τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 ἀντικατεστάθη διὰ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 28 τοῦ ν.δ. 2698/1953 «περὶ διοικήσεως τοῦ Ι.Κ.Α. κλπ.» (ΕΕΔ 12, 1283), ὡς ἑξῆς: «Ἡ ἡλικία τοῦ ἠσφαλισμένου ἀποδεικνύεται διὰ ληξιαρχικῆς πράξεως γεννήσεως, συνταγείσης ἢ διορθωθείσης ἐντὸς ἔτους τὸ πολὺ ἀπὸ τῆς γεννήσεως, ἐν ἐλλείψει δὲ τοιαύτης διὰ τῆς εἰς τὸ μητρῷον ἀρρένων ἢ τὸ δημοτολόγιον ἐγγραφῆς, ἐφ' ὅσον αὕτη ἐγένετο πρὸ τῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν ὑπαγωγῆς τοῦ ἐνδιαφερομένου. Ἐν ἐλλείψει ληξιαρχικῆς πράξεως γεννήσεως, ὡς ἀνωτέρω, ἢ ἐγγραφῆς εἰς τὸ μητρῷον ἢ δημοτολόγιον, γενομένης πρὸ τῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν ὑπαγωγῆς τοῦ ἠσφαλισμένου, ὡς ἡλικία αὐτοῦ λαμβάνεται ἡ ἐπὶ τῇ δηλώσει τούτου ἀναγραφεῖσα εἰς τὰ μητρῷα τοῦ Ι.Κ.Α., δὲν ἰσχύει δὲ ἔναντι τούτου ἡ τυχὸν διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως ἢ ὁπωσδήποτε ἄλλως μετὰ τὴν ὑπαγωγὴν εἰς τὴν ἀσφάλισιν γενομένη διόρθωσις ἢ καθορισμὸς ἡλικίας. Ὡς ἔτη ἡλικίας λογίζονται τὰ συμπεπληρωμένα τοιαῦτα. Ἐν ἐλλείψει ληξιαρχικῆς πράξεως κατὰ τὰ ἐν § 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου ὁριζόμενα ὡς ἡμέρα γεννήσεως λογίζεται ἡ πρώτη Ἰουλίου τοῦ ἔτους γεννήσεως.

Ἑπομένως ἡ ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου διδομένη λύσις περιορίζεται μέχρι τῆς ἰσχύος τῆς ἄνω διατάξεως.

Ἀρείου Πάγου 289/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Α. Χαμάρτος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Κ. Σούρλος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Ρουμπάνης, Δ. Γεωργιάδης

Ἐκ τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Α.Ν. 1846/1951, ὁριζούσης ὅτι ἡ ἡλικία τοῦ ἠσφαλισμένου παρὰ τῷ Ἱδρύματι Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἀποδεικνύεται ἐν ὑπάρξει μὲν ληξιαρχικῆς πράξεως γεννήσεως μόνον διὰ ταύτης, ἐν ἐλλείψει δὲ τοιαύτης διὰ τῆς ἐγγραφῆς τοῦ ἠσφαλισμένου ἢ εἰς τὰ μητρῷα ἀρρένων ἢ εἰς τὸ δημοτολόγιον, ἀντιπαραβαλλομένης πρὸς τὴν § 3 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, διαλαμβανούσης ὅτι, ἐφ' ὅσον δὲν προσάγεται ληξιαρχικὴ πρᾶξις ἐξ ὑπαρχῆς συντεταγμένη ὡς ἡμέρα γεννήσεως λογίζεται ἡ 1 Ἰουλίου τοῦ ἔτους τῆς γεννήσεως, ἕπεται ὅτι, ἐφ' ὅσον ἔχει συνταγῇ ληξιαρχικὴ πρᾶξις γεννήσεως, αὕτη ἀποτελεῖ τὸ ἀποκλειστικὸν μέσον ἀποδείξεως τῆς ἡλικίας τοῦ ἠσφαλισμένου, ἀσχέτως πρὸς τὸ ἂν κατηρτίσθη ἅμα τῇ γεννήσει τοῦ ἐνδιαφερομένου ἢ μεταγενεστέρως καὶ ἀδιαφόρως πρὸς τὸ ἂν ἡ ὑστέρα κατάρτισις ἔγινε πρὸ τῆς ὑπαγωγῆς τοῦ ἐνδιαφερομένου εἰς τὴν ἀσφάλισιν ἢ μετ' αὐτήν, τῆς τυχὸν ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ περιπτώσει ὑπὸ διάφορον χρόνον γεννήσεως ἐγγραφῆς εἰς τὰ μητρῷα ἀρρένων ἢ τὸ δημοτολόγιον αὐδεμίαν ἀσκούσης ἐπιρροήν. Τὸ ἄρθρ. δὲ 28 τοῦ ν.δ. 2698 τῆς 10 Νοεμβρίου 1953 ὁρίζον ὅτι τὸ ἄρθρον 10 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 ἀντικαθίσταται ὡς ἀκολούθως: 1) ἡ ἡλικία τοῦ ἠσφαλισμένου ἀποδεικνύεται διὰ ληξιαρχικῆς πράξεως γεννήσεως, συνταγείσης ἢ διορθωθείσης ἐντὸς ἔτους τὸ πολὺ ἀπὸ τῆς γεννήσεως, ἐν ἐλλείψει δὲ τοιαύτης διὰ τῆς εἰς τὸ μητρῷον ἀρρένων ἢ τὸ δημοτολόγιον ἐγγραφῆς, ἐφ' ὅσον αὕτη ἐγένετο πρὸ τῆς εἰς ἀσφάλισιν ὑπαγωγῆς τοῦ ἐνδιαφερομένου» οὔτε αὐθεντικὴν ἑρμηνείαν τῆς ἣν ἀντικαθιστᾷ διατάξεως τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 ἀποτελεῖ, οὔτε, εἴτε ρητῶς, εἴτε σιωπηρῶς, κέκτηται ἀναδρομὸν ἰσχύν, καὶ κατ' ἀκολουθίαν δὲν καταλαμβάνει καὶ τὴν διαφοράν, ἡ ὁποία ἐκρίθη ὁριστικῶς καὶ τελεσιδίκως διὰ τῆς ἐκδοθείσης τὴν 5 Νοεμβρίου 1953 ἀναιρεσιβαλλομένης ἀποφάσεως, ἤτοι πρὸ τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, ἀρξαμένης τὴν 10 Νοεμβρίου 1953. Ὅθεν

ΑΔΕΙΑΙ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ ΔΙ' ΟΦΕΙΛΟΜΕΝΗΝ ΑΔΕΙΑΝ ΕΠΙ ΑΠΟΛΥΣΕΩΣ

Διάλυσις των Κ.Τ.Ε.Φ.Α. διά Ν.Δ. 2512/1953 υπό την έννοιαν ανωτέρας βίας

Δικαίωμα μισθωτών, κατ' άρθρ. 5 § 5 Α.Ν. 539/1945, πρός λήψιν αποζημιώσεως δι' οφειλομένην άδειαν εις περίπτωσιν απολύσεως δι' αφορμήν βαρύνουσαν τον εργοδότην.— Ως τοιαύτη μή νοητέα ή διά του Ν.Δ. 2512/1953 διάλυσις των Κ.Τ.Ε.Φ.Α. και απόλυσις του προσωπικού, επελθούσα εξ ανωτέρας βίας, οίαν συνιστά ή διά Νόμου κατάργησις.— Άσκησις δικαιώματος ενδίκου μέσου, εφ' όσον έχει ο ασκών τούτο έννομον συμφέρον.

Κατά το άρθρον 5 § 5 του άναγκ. νόμου 539/1945 «περί χορηγήσεως κατ' έτος είς τους μισθωτούς αδειών μετ' αποδοχών» (ΕΕΔ 4, 474) πάς μισθωτός, απολυόμενος δι' αφορμήν βαρύνουσαν τον εργοδότην, πριν ή λάβη την οφειλομένην αυτώ έτησίαν άδειαν, δικαιούται αποζημιώσεως ίσης προς τας αποδοχάς, ας θά ελάμβανεν, άν ήθελε τύχει της άδείας του.

Ως αφορμή βαρύνουσα τον εργοδότην έχει ορθώς νομολογηθή δέν νοείται ή εξ ανωτέρας βίας απόλυσις του μισθωτού (βλέπε προχείρως την Πρωτοδίκου Βόλου 169/1952, Πρωτοδίκης *Αγ. Παπακωνσταντίνου*, ΕΕΔ 12, 29), ήτοι εκ γεγονότος βιαίου και απροβλέπτου και μή δυναμένου να αποτραπή, άκόμη και διά καταβολής άκρας επιμελείας (βλέπε την άνω απόφασιν), υφ' οίαν έννοιαν εναμολόγησε και ο Άρειος Πάγος (Α.Π. 503/1950, εισηγητής *Κ. Κανκάς*, ΕΕΔ 9, 1069), ότι ο εργοδότης, απολύων τον μισθωτόν εκ του γεγονότος αυτού, απαλλάσσεται της αποζημιώσεως του νόμου 3112.

Υπό την άνω διάταξιν και τα δεδομένα ταύτα ερευνάται υπό της κατωτέρω αποφάσεως του ως εφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Αθηνών, άν ή δυνάμει του ν.δ. 2512/1953 διάλυσις των Κ.Τ.Ε.Φ.Α. και απόλυσις του προσωπικού των δύναται να θεωρηθή επελθούσα εξ ανωτέρας βίας, ένα εντεύθεν απαλλάσσωνται ταύτα της καταβολής αποζημιώσεως δι' άδειαν κατά την άνω διάταξιν.

Καταφατικώς επ' αυτού αποφαίνεται το Πρωτοδικείον (βλέπε και σύμφωνον Γνωμ. Νομικού Συμβουλίου 97/1954, εισηγητής *Τρ. Κοντονασόπουλος*, ΕΕΔ 13, 382, αντίθετος δμως ή λοιπή νομολογία των δικαστηρίων της ουσίας, ΕΕΔ 13, 185, ΕΕΔ 13, 241).

Αναμένεται να αποφανθή σχετικώς ο Άρειος Πάγος, επιλαμβανόμενος κατά την 24 τρέχοντος της συζητήσεως αναιρέσεως κατά της Πρωτοδικείου Ιωαννίνων 850/1953 (ΕΕΔ 13, 185).

Πρωτοδικείου Αθηνών 3038/1954

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ' κατ' έφεσιν
Πρόεδρος ο κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**
Εισηγητής ο Πρωτοδίκης κ. **Ι. Μαρινάκος**
Δικηγόροι οι κ.κ. Γ. Βελονάκης, Γ. Χοΐδας

Κατά την § 5 του άρθρου 5 του ν. 539/1945 «περί χορηγήσεως κατ' έτος είς τους μισθωτούς αδειών μετ' αποδοχών», ένα ο απολυόμενος μισθωτός δικαιωθή της εν αυτή αποζημιώσεως, δέον ή απόλυσις αυτού να εγένετο δι' αφορμήν βαρύνουσαν τον εργοδότην, πριν ή ούτος λάβη την οφειλομένην εις αυτόν έτησίαν άδειαν. Εν προκειμένω επαρκώς εβεβαιώθη, ότι ο εφεσίβλητος - ενάγων είχε προσληφθή υπό του εκκαλούντος - εναγομένου ως υπάλληλος, επί συμβάσει εργασίας αορίστου χρόνου, και ειργάσθη παρ' αυτώ από 17 Αυγούστου 1951 μέχρις 26 Αυγούστου 1953, ότε απελύθη. Τούτο δμως εγίνετο κατόπιν της ισχύος του ν.δ. 2512/1953, δι' ού το εκκαλούν, ως και πάντα τα Κοινά Ταμεία Εισπράξεων Φορτηγών Αυτοκινήτων, διελύθησαν και ετέθησαν υπό εκκαθάρισιν, καταργηθέντων του ά.ν. 911/1949 και της υπ' αριθ. 150124/1951 αποφάσεως των Υπουργών Οικονομικών και Συγκοινωνιών, διά των οποίων συνεστήθησαν ταύτα. Ούτως ή απόλυσις του εφεσιβλήτου δέν δύναται να θεωρηθή γενομένη δι' αφορμήν επιπίπτουσαν εις το εκκαλούν, άλλα εξ ανωτέρας βίας, ήν συνιστά ή διά του ως άνω νόμου κατάργησις των Κοινών Ταμείων Εισπράξεων Φορτηγών Αυτοκινήτων (Α.Π. 577/1952, ΕΕΔ 11, 1315, *Μαλή*, Γεν. Άρχαί § 178). Κατά συνέπειαν, αντιθέτως κρίνασα ή προσβαλλομένη απόφασις και διά της παραδοχής του σχετικού εκ των κεφαλαίων της αγωγής επιδικάσασα εις τούτον το εν αυτή ποσόν, λόγω αποζημιώσεως διά την μή ληφθείσαν προ της απολύσεώς του έτησίαν άδειαν, εσφαλε και δέον όπως μεταρρυθμισθή, επί τω τέλει να απορριφθή η αγωγή και κατά το κονδύλιον τούτο, δεκτών γινομένων των σχετικών λόγων εφέσεως.

Ο άσκων ένδικόν τι μέσον πρέπει να έχη έννομον συμφέρον εν τη άσκήσει αυτού. Τοι-

---

το δικάσαν Εφετείον, είπόν ότι ή υπ' αριθ. 151/3.1951 ληξιαρχική πράξις γεννήσεως της αναιρεσιβλήτου, ή οποία κατηρτίσθη μετά την υπαγωγήν αυτής εις την ασφάλισιν του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων, βάσει της υπ' αριθ. 11651/1951 αποφάσεως του Προέδρου Πρωτοδικών Αθηνών, εκδοθείσης δυνάμει του ν. 5414/1935 «περί ληξιαρχικής καταχωρήσεως των εν τη αλλοδαπή γεννήσεων κλπ.», αποτελεί την μόνην απόδειξιν της ηλικίας αυτής και ότι μετά ταύτα δέν θά ληφθή υπ' όψιν ή υπό διάφορον χρόνον γεννήσεως έγγραφή αυτής εν τω δημοτολογίω, ορθώς τας προπαρατεθείσας διατάξεις ήρμήνευσε και εφήρμοσε και ο περί του αντιθέτου λόγος αναιρέσεως κρίνεται απορριπτέος.

ΔΙΑΦΟΡΑ ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΚΑΙΟΥ ΚΑΙ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

I. ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.—II. ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

I. ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1. Σύμβασις έργασίας προσωπικού Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος

Μὴ λῆψις ὑπ' ὄψιν ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου τῆς οὐσίας πραγμάτων προταθέντων καὶ ἐχόντων οὐσιώδη ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης καὶ δικαίωμα ἀναιρέσεως κατ' ἄρθρον 807 § 7 Πολ. Δικ.—Ἔννοια «πραγμάτων». —Δὲν νοοῦνται τὰ πρὸς ὑποστήριξιν ἢ ἀπόκρουσιν ἰσχυρισμῶν ἢ ἐνστάσεων προβαλλόμενα ἑκατέρωθεν ἐπιχειρήματα.—Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας προσωπικοῦ Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος.

Ἀρείου Πάγου 65/1954 Τμ. Α'

Πρόεδρος ὁ κ. *Ι. Ἀποστολόπουλος*
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. *Γ. Βουμβουλάκης*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ἠλ. Παρασκευᾶς, Δ. Ἀγραφιώτης

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 807 § 7 Πολ. Δικ., καθ' ἣν ἰσχυρὸν πρὸς ἀναίρεσιν λόγον ἀποτελεῖ ἡ ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου μὴ λῆψις ὑπ' ὄψιν πραγμάτων προταθέντων καὶ ἐχόντων κατὰ νόμον οὐσιώδη ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης, νοεῖ ὡς «πράγματα» τοὺς αὐτοτελεῖς πραγματικοὺς ἰσχυρισμοὺς τῶν διαδίκων τοὺς θεμελιοῦντας ἱστορικῶς τὸ αἴτημα τῆς ἀγωγῆς ἢ ἔνστασιν οὐσιαστικὴν ἢ δικονομικὴν ἢ ἀντένστασιν, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ πρὸς ὑποστήριξιν ἢ ἀπόκρουσιν αὐτῶν προβαλλόμενα ἑκατέρωθεν ἐπιχειρήματα. Κατὰ ταῦτα, τῆς ἀγωγῆς ἐχούσης αἴτημα τὴν εἰς τὸν ἀναιρεσείοντα καταβολὴν τῆς ὑπὸ τοῦ ν. 2112 προβλεπομένης ἀποζημιώσεως, λόγῳ τῆς ἀπροειδοποιήτου ὑπὸ τῆς ἀναιρεσιβλήτου καταγγελίας τῆς μεταξὺ των ὑφισταμένης συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ἡ ἐνώπιον τοῦ Πρωτοδικείου καὶ εἰς ἀπόκρουσιν τοῦ κατὰ τῆς ἐπὶ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου ἐρειδομένης ἀγωγῆς ἀντιταχθέντος ἰσχυρισμοῦ τῆς ἀναιρεσιβλήτου (ἠθελογημένην δὲ ἀρνησιν τῆς βάσεως τῆς ἀγωγῆς ἀποτελοῦντος), ὅτι ὑπέκειτο σύμβασις ὡρισμένου χρόνου, διότι ὑπὸ τοῦ εἰς ὃν προσεχώρησεν ὁ ἀναιρεσείων κανονισμοῦ αὐτῆς καθορίζεται ὅριον ἡλικίας, μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ὁποίου ἀποχωροῦσιν ὑποχρεωτικῶς οἱ ὑπάλληλοι, ὑποβληθεῖσα πρότασις τοῦ ἀναιρεσείοντος ὅτι καὶ ὑπὸ τὴν ἔκδοχήν, ὅτι ὁ καθορισμὸς ἐν τῇ ἐργασιακῇ συμβάσει ὁρίου ἡλικίας ἔχει τὴν ἔννοιαν προσδιορισμοῦ ὡρισμένου χρόνου διαρκείας αὐτῆς, ἡ σύμβασις εἶναι ἀορίστου χρόνου, διότι, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ συνιστῶντος τοὺς ὅρους τῆς συμβάσεως κανονισμοῦ τῆς ἀναιρεσιβλήτου, τὸ δικαίωμα τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐπεφυλάχθη εἰς ἀμφοτέρους τοὺς συμβαλλομένους, τοῦ μὲν ὑπαλλήλου δικαιουμένου εἰς παραίτησιν, χωρὶς νὰ ὑποχρεοῦται νὰ ἐκθέσῃ τοὺς λόγους ταύτης, ἧς ἡ ἀποδοχὴ εἶναι ὑποχρεωτικὴ ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς της, τῆς δὲ ἀναιρεσιβλήτου δικαιουμένης νὰ ἀπολύσῃ τὸν ὑπάλληλον, λόγῳ καταργήσεως θέσεως, ἁπλοῦν ἐπιχείρημα συνιστᾷ πρὸς ὑποστήριξιν τῆς βάσεως τῆς ἀγωγῆς καὶ ἀπόκρουσιν τοῦ ἀντιταχθέντος κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἰσχυρισμοῦ τῆς ἀναιρεσιβλήτου, καὶ ἐπομένως ἡ παράλειψις τοῦ Πρωτοδικείου, ὅπως ἀπαντήσῃ εἰδικῶς ἐπὶ τῆς τοιαύτης προτάσεως, δὲν ἰδρύει τὸν ἐκ τοῦ ρηθέντος ἄρθρ. 807 § 7 λόγον ἀναιρέσεως καὶ εἶναι ἀπορριπτέος ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγος ἀναιρέσεως καὶ κατὰ τὴν αἰτίασιν αὐτοῦ, ὅτι δὲν ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν προσηκόντως πρὸς ἀπόδειξιν τῆς προτάσεως ταύτης ἀποδείξεις (*).

2. Ἀπόλυσις προσωπικοῦ Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου καὶ ὑποχρεωτικὴ δημοσίευσις διοικητικῆς πράξεως εἰς Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Διοικητικὴ πρᾶξις περὶ διορισμῶν, ἀπολύσεων κλπ. ὑπαλλήλων Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου.—Δὲν ἐντελοῦνται, οὐδὲ παράγουσιν ἔννομον ἀποτέλεσμα, ἂν ἐρρηγουμένως δὲν δημοσιευθῶσιν ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως, προηγουμένης δημοσιεύσεως αὐτῶν ἐγκρίσεως τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ, κατὰ νόμους 177/1945 καὶ 972/1937.—Ἀκύρωσις ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας διοικητικῆς πράξεως διὰ λόγους τυπικοὺς (ἔλλειψις ἐγκρίσεως Ὑπουργοῦ).—Ἐκδιδομένης νέας πράξεως ἐντὸς εὐλόγου ὑπὸ τῆς ἀκυρωτικῆς ἀποφάσεως χρόνου, ἀνατρέχει αὕτη εἰς τὸν χρόνον ἐκδόσεως τῆς ἀρχικῆς πράξεως.—Ἀπόλυσις ὑπαλλήλου Ξενοδοχειακοῦ Ἐπιμελητηρίου Ἑλλάδος, ἐντὸς Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου.

Ἀρείου Πάγου 128/1954 Τμ. Α'

Πρόεδρος ὁ κ. *Ι. Ἀποστολόπουλος*
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. *Μ. Παντελῆς*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Β. Φωτομάρας, Γ. Μοράκης, Μ. Σταυρόπουλος, Νομ. Σύμβουλος Κράτους

Κατὰ τὰς συνδεδυασμένας διατάξεις τῶν ἄρθρων 914 καὶ 281 Α.Κ. ἀδικοπραξία ἐστὶν ἡ παράνομος πρᾶξις ἢ παράλειψις, ἥτις ἐπιφέρει ζημίαν εἰς ἄλλον, ὑποχρεοῖ δὲ τὸν ἀδικοπραγήσαντα εἰς ἀποζημίωσιν, ἐὰν ἡ πρᾶξις ἢ παράλειψις ὑπερβαίνῃ τὰ ὅρια τῆς ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος, ἐφ' ὅσον ἡ ὑπέρβασις αὕτη εἶναι προφανῶς ἀντίθετος πρὸς τὰ χρηστὰ ἤθη ἢ τὸν σκοπὸν τοῦ δικαιώματος. Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης συνάγεται ὅτι ἡ ἄσκησις δικαιώματος ἀποτελεῖ ἀδικοπραξίαν, ὅταν

θρων 1, 3 καὶ 5 τοῦ ἀ.ν. 177/1945, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἀ.ν. 880/1945, αἱ ἀφορῶσαι διορισμούς, ἀπολύσεις κλπ. ὑπαλλήλων νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου διοικητικαὶ πράξεις δὲν ἐκτελοῦνται, οὐδὲ παράγουσιν ἔννομον ἀποτέλεσμα, ἂν προηγουμένως δὲν ἐδημοσιεύθησαν ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως, κατὰ δὲ τὴν μὴ ὑπὸ τῶν νόμων τούτων καταργηθεῖσαν διάταξιν τῆς § 6 τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ἀ.ν. 972/1937 τῆς δημοσιεύσεως τῶν ὡς ἄνω πράξεων δέον νὰ προηγῆται ἔγκρισις τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ.

Ἀφ' ἑτέρου, ἀκυρουμένης ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας διοικητικῆς πράξεως, διὰ λόγους τυπικούς (ὡς ἡ παράλειψις τοῦ ὑπὸ τῆς ἄνω διαληφθείσης διατάξεως προβλεπομένου τύπου τῆς ἐγκρίσεως), ἡ ἐκδιδομένη νέα πρᾶξις, ἐφ' ὅσον ἔχει τὸ αὐτὸ πρὸς τὴν ἀκυρωθεῖσαν περιεχόμενον καὶ ἐκδίδεται ἐντὸς εὐλόγου ἀπὸ τῆς ἀκυρωτικῆς ἀποφάσεως χρόνου καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν αὐτῶν πραγματικῶν περιστατικῶν καὶ νομικῶν διατάξεων, κέκτηται κατ' ἐξαίρεσιν ἰσχὺν ἀνατρέχουσαν εἰς τὸν χρόνον τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀρχικῆς πράξεως· τοῦτο ἀποτελεῖ ἀναγκαίαν συνέπειαν τῆς ἐκ τοῦ ἄρθρ. 50 § 4 τοῦ ν. 3713/1928 ἀπορρεούσης ὑποχρεώσεως τῆς Διοικήσεως, ὅπως συμμορφοῦται πρὸς τὸ περιεχόμενον τῆς ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, προκειμένου δὲ περὶ διοικητικῆς πράξεως ἐλλιποῦς κατὰ τύπους, ἡ συμμόρφωσις αὕτη τῆς Διοικήσεως δὲν δύναται νὰ ἐκδηλωθῇ ἄλλως ἢ διὰ τῆς ἐκδόσεως νέας πράξεως, ἀπηλλαγμένης τυπικῶν ἐλαττωμάτων, ἥτις ὑποκαθίσταται εἰς τὴν θέσιν τῆς ἀκυρωθείσης, παράγουσα οὕτω τὰ ἔννομα ἀποτελέσματά της ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀκυρωθείσης, ἐξ οὗ ἀκολουθεῖ ὅτι ἐν τῇ σφαίρᾳ τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου ἡ κτῆσις ἢ ἀπώλεια δικαιώματος συνδεδεμένου πρὸς τὴν διοικητικὴν ταύτην πρᾶξιν συμπίπτει πρὸς τὸν χρόνον, ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἠρξαιτο ἡ ἀναδρομή.

Τὸ δικάσαν Ἐφετεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ὡς ἐκ ταύτης δείκνυται, ἐδέχθη, κατ' ἀνέλεγκτον περὶ πραγμάτων κρίσιν, ὅτι ἡ ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως δημοσιευθεῖσα ἀπὸ 21.8.1950 πρᾶξις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου ἀποτελοῦντος ἐναγομένου καὶ ἤδη ἀναιρεσιβλήτου Ξενοδοχειακοῦ Ἐπιμελητηρίου τῆς Ἑλλάδος περὶ ἀπορρίψεως αἰτήσεως τοῦ ἐναγόντος καὶ ἤδη ἀναιρεσείοντος πρὸς μονιμοποίησιν τοῦ εἰς τὴν ἣν εἶχε προληφθῇ θέσιν τοῦ δοκίμου διευθυντοῦ τοῦ ἐναγομένου καὶ ἀπολύσεως αὐτοῦ ἀπὸ τῆς θέσεως ταύτης ἠκυρώθη μὲν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 434/1951 ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἐκ τοῦ λόγου ὅτι τῆς δημοσιεύσεως ταύτης δὲν προηγήθη, ὡς ἀπῃτεῖτο ἡ ἄνω μνησθεῖσα διάταξις τοῦ ἀ.ν. 972/1937, ἔγκρισις τοῦ ἁρμοδίου ὀργάνου τῆς Κρατικῆς Διοικήσεως, πλὴν ὅμως εὐθὺς μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ἀκυρωτικῆς ταύτης ἀποφάσεως τὸ ἀναιρεσίβλητον Ἐπιμελητήριον διὰ τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου αὐτοῦ προέβη εἰς τὴν ἔκδοσιν νέας πράξεως περὶ ἀπορρίψεως τῆς ὡς ἄνω αἰτήσεως τοῦ ἀναιρεσείοντος καὶ ἀπολύσεως αὐτοῦ διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους, δι' οὓς εἶχεν ἀποφασισθῇ ἡ ἀπόλυσις αὕτη διὰ τῆς ἀκυρωθείσης ἀρχικῆς πράξεως, καὶ ὅτι ἡ νέα αὕτη πρᾶξις ἐδημοσιεύθη εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, τηρηθέντος καὶ τοῦ κατὰ τὴν πρώτην δημοσίευσιν παραλειφθέντος τύπου τῆς ἐγκρίσεως τῆς δημοσιεύσεως ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου κρατικοῦ ὀργάνου· κρίναν δέ, μετὰ ταῦτα, ὅτι τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐκ νέου ἀπολύσεως τοῦ ἀναιρεσείοντος ἀνατρέχουσιν εἰς τὸν χρόνον τῆς ἀρχικῆς ἀπολύσεως καὶ ἐπικυρώσαν τὴν πρωτόδικον ἀπόφασιν, ἀπορρίψασαν ὡς μὴ νόμῳ βάσιμον τὴν ἀπὸ 24.4.1951 ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσείοντος περὶ πληρωμῆς αὐτῷ τῶν ἀπὸ τοῦ μηνὸς Αὐγούστου 1950, ἤτοι τοῦ χρόνου τῆς ἀρχικῆς ἀπολύσεώς του, καὶ ἐφεξῆς μισθῶν λόγῳ ὑπερημερίας τοῦ ἀναιρεσιβλήτου περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του, ὀρθῶς ἠρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὰς ἐν ταῖς ἠγουμέναις σκέψεσι διαληφθείσας διατάξεις καὶ οὐδεμίαν ἑτέραν παρεβίασεν, ὁ δὲ περὶ τοῦ ἐναντίου πρῶτος λόγος ἀναιρέσεως ἀπορριπτέος, ὡς ἄβασιμος, κρίνεται.

Ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, τὸ Ἐφετεῖον τὸν κατ' ἀντένστασιν προβληθέντα ἰσχυρισμόν του, ἤδη ἀναιρεσείοντος ἐνάγοντος, ὅτι ἡ ἐκ νέου κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως δημοσίευσις πράξεως περὶ ἀπολύσεώς του ἐγένετο ἐξ ἐμπαθείας καὶ κακόητος τοῦ ἐκδόντος τὴν πρᾶξιν ταύτην διοικητικοῦ συμβουλίου ἀναιρεσιβλήτου Ἐπιμελητηρίου καὶ κατὰ κατάχρησιν τοῦ πρὸς τοῦτο παρεχομένου αὐτῷ ὑπὸ τοῦ κανονισμοῦ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου δικαιώματος, ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν καὶ ἀπέρριψεν ὡς ἀόριστον ἐκ τοῦ πράγματος. Ἡ περὶ τῆς τοιαύτης ὅμως ἀοριστίας κρίσις τοῦ δικαστηρίου τῆς οὐσίας, ἥτις δὲν προσβάλλει κανόνα τινὰ δικαίου, διαφεύγει τὸν ἔλεγχον τοῦ Ἀρείου Πάγου, κατ' ἄρθρον 810 ἐδάφ. 2 τῆς Πολ. Δικ., καὶ ἑπομένως ὁ τὴν κρίσιν ταύτην καὶ μόνον πλήττων δεύτερος καὶ τελευταῖος λόγος ἀναιρέσεως εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς ἀπαράδεκτος (*).

3. Ἀπόλυσις ἰατρῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων. — Τερματισμὸς τῆς σχέσεως κατὰ τὸν Κανονισμὸν Ὑγειονομικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ι.Κ.Α.

Παραδεκτὸν προσθέτων λόγων ἀναιρέσεως. — Ἀνανέωσις αὐτομάτως τῆς κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ Ὑγειονομικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ι.Κ.Α. ὑπηρεσιακῆς ἐνιαυσίας σχέσεως ἰατροῦ τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ἂν μὴ καταγγελθῇ μέχρι τέλους Δεκεμβρίου τοῦ χρόνου τῆς διαρκείας τῆς ὑπηρεσιακῆς σχέσεως. — Παῦσις αὐτῆς οὐχὶ ἀπὸ τῆς καταγγελίας, ἀλλ' ἐφ' ὅσον μετ' αὐτὴν συμπληρωθῇ ὁ χρόνος λήξεως αὐτῆς. — Λόγον ἀναιρέσεως ἀποτελεῖ ἡ ψευδὴς ἑρμηνεία οὐσιαστικοῦ νόμου καὶ οὐχὶ ἐγκυκλίων διαταγῶν. — Δὲν ἱδρύει λόγον ἀναιρέσεως ἡ σιωπὴ δικαστηρίου ἐπὶ αἰτήσεως.

Ἀρείου Πάγου 182/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. *Α. Καμάρος*
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. *Ι. Τραχανὴς*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Κούγιας, Κ. Νικολόπουλος

Κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 831 Πολ. Δικ., ὡς ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ἀ.ν. 195/1936, πρόσθετοι λόγοι ἀναιρέσεως δέον

(*) Κπκυροῖ τὴν ὑπ' ἀριθ. 4386/1952 ἀπόφασιν τοῦ Ἐφετείου Ἀθηνῶν.

νά κοινοποιώνται πρὸς τὸν ἀναιρεσίβλητον ἢ τὸν πληρεξούσιον αὐτοῦ δικηγόρον εἴκοσι πλήρεις ἡμέρας πρὸ τῆς συζητήσεως, ἄλλως δὲν λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν. Συνεπῶς, ἐφ' ὅσον ἡ ἀναιρεσείουσα οὔτε ἐπικαλεῖται, οὔτε καὶ προσάγει ἀποδεικτικὸν κοινοποιήσεως τοῦ προσαγομένου δικογράφου τῶν προσθέτων λόγων ἀναιρέσεως, εἶναι οὗτοι ἀπορριπτέοι ὡς ἀπαράδεκτοι.

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 23 § 2 τοῦ κανονισμοῦ Ὑγειονομικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ἰσχὺν νόμου ἐπέχοντος, ὡς ἐγκριθέντος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 60556/1939 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐκδοθείσης κατ' ἐξουσιοδότησιν συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 59 § 1 τοῦ ἀπὸ 11 Νοεμβρίου 1935 ἀ.ν. «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς ἠρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀ.ν. 694/1937, καὶ δημοσιευθέντος εἰς ἣν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως (τεῦχ. Β' φύλλ. 62/1940), καθ' ἣν ἡ ὑπηρεσιακὴ σχέσις τοῦ ἰατροῦ εἶναι ἐνιαυσίας διαρκείας, ἀνανεουμένη αὐτομάτως ἐπὶ ἴσον χρόνον, ἐὰν δὲν καταγγελθῇ ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας πρὸς πρόσληψιν αὐτοῦ Ἐπιτροπῆς διὰ δηλώσεως αὐτῆς, κοινοποιουμένης εἰς τὸν ἰατρὸν ἐντὸς τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου ἑκάστου ἔτους καὶ ὅτι τὸ πρῶτον ἔτος ὑπηρεσίας θεωρεῖται συμπεπληρωμένον ἅμα τῇ λήξει τῆς ἡμερομηνίας τοῦ ἡμερολογιακοῦ ἔτους, καθ' ὃ ἐγένετο ἡ πρόσληψις», σαφῶς ἔχει τὴν ἔννοιαν, ὅτι ἡ κατὰ τὰς διατάξεις αὐτοῦ συναπτομένη μετ' ἰατροῦ ὑπηρεσιακὴ σχέσις ἐνιαυσίου διαρκείας ἀνανεοῦται αὐτομάτως ἐπὶ ἴσον χρόνον, ἂν μὴ καταγγελθῇ μέχρι τέλους Δεκεμβρίου τοῦ χρόνου τῆς κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς ταύτου διαρκείας τῆς ὑπηρεσιακῆς σχέσεως, παύει δὲ καταγγελλομένη οὐχὶ ἀπὸ τῆς καταγγελίας, ἀλλ' ἐφ' ὅσον μετ' αὐτὴν συμπληρωθῇ ὁ κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ νόμου χρόνος λήξεως αὐτῆς. Ὅθεν, ἐφ' ὅσον τὸ δικάσαν Ἐφετεῖον, ὡς δείκνυται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, δέχεται, κατ' ἀνέλεγκτον κρίσιν, ὅτι ἡ ἀναιρεσείουσα προσελήφθη ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ὡς ἰατρός, συμφώνως πρὸς τὴν ὡς ἀνωτέρω διάταξιν, τὴν 18 Ἰανουαρίου 1947, ὅτι δὲ ἀπελύθη τῆς ὑπηρεσίας διὰ καταγγελίας τῆς ὑπηρεσιακῆς σχέσεως, γενομένης τὴν 17.8.1949, τοῦτο ἀποφηνάμενον μετὰ ταῦτα ταρματισθεῖσαν τὴν συνδέουσαν τοὺς διαδίκους ὑπηρεσιακὴν σχέσιν ἀπὸ τοῦ χρόνου τῆς καταγγελίας (17.8.1949), καὶ συνεπῶς τὴν ἀναιρεσείουσαν μὴ δικαιουμένην εἰς ἀπόληψιν ἀποδοχῶν διὰ τὸν ὑπολειπόμενον μέχρι λήξεως, κατὰ τὰ ὡς ἀνωτέρω, τῆς ὑπηρεσιακῆς σχέσεως χρόνον, ψευδῶς τὴν προπαρατεθεῖσαν διάταξιν ἠρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ ἀναιρετέαν κατέστησε τὴν ἀπόφασίν του κατὰ τὸ μέρος τοῦτο, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 807 § 17 Πολ. Δικ. καὶ τὸν περὶ τούτου βάσιμον δεύτερον τῆς ἀναιρέσεως λόγον.

Ὁ τρίτος τῆς ἀναιρέσεως λόγος, καθ' ὃ μέρος δι' αὐτοῦ ἡ ἀναιρεσείουσα αἰτιᾶται τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν ὅτι κατὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν καὶ ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου τὸ δικάσαν Ἐφετεῖον ὑπελόγισε τὰς ἐπιδικασθείσας αὐτῇ μηνιαίας ἀποδοχάς, ἀρνηθεῖσα κατὰ τὸν ὑπολογισμὸν τούτων τὴν ἐφαρμογὴν ἐπικληθεισῶν ἐγκυκλίων διαταγῶν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς ἀπαράδεκτος, διότι κατὰ τὸ ἄρθρον 807 § 17 Πολ. Δικ. λόγον ἀναιρέσεως ἀποτελεῖ ἡ ψευδὴς ἑρμηνεία οὐσιαστικοῦ νόμου, τοὐτέστιν ἐκείνου, δι' οὗ ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία τίθησι κανόνας τοῦ ἐξ ἀντικειμένου δικαίου. Ἀπορριπτέος δ' ὁμοίως εἶναι ὁ αὐτὸς λόγος καὶ κατὰ τὸ ἕτερον αὐτοῦ σκέλος, ὡς ἀφορῶν, κατὰ τὰ ἐν αὐτῷ ἐκτιθέμενα, εἰς ὅτι αἰτῇ τοῦτο παρῆλθε τὴν αἴτησιν τῆς ἀναιρεσειούσης περὶ καταβολῆς καὶ τοῦ δώρου τοῦ Πάσχα, καθ' ὅσον ἡ σιωπὴ τοῦ Δικαστηρίου ἐπὶ ὑποβληθείσης αὐτῷ αἰτήσεως δὲν ἱδρύει λόγον ἀναιρέσεως, ἀλλ' ἀναψηλαφήσεως, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 785 § 1 τῆς Πολ. Δικ. (*).

4. Ἔννοια ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου καὶ ἐπιρροὴ ἀμοιβῆς δι' ἡμερομισθίου ἐπὶ τῆς ὑπαλληλικῆς ἰδιότητος.

α) Δικαίωμα ἀποζημιώσεως νόμου 2112/1920 τοῦ ἀπολυομένου ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου. — Στοιχεῖα ὑπαλληλικῆς ἰδιότητος μισθωτοῦ, κατ' ἄρθρ. 11 ν. 2112/1920 καὶ ἄρθρ. 10 ν. 1234/1918. — Χαρακτηρισμὸς ἡμερομισθίου ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, ἐὰν ἡ δι' ἡμερομισθίου πληρωμὴ ἐγίνετο πρὸς περιγραφὴν τοῦ νόμου ἢ δὲν ἀνταποκρίνετο πρὸς τὴν ἀλήθειαν. — Μεταρρύθμισις διατάξεως ἄρθρου 10 ν. 3514/1928, δι' ἄρθρου 1 ν.δ. 2655/1953 — Ἀνεφαρμόστων ἐπὶ τῶν περὶ τῆς ἰσχύος αὐτοῦ παρασχεμένων σχέσεων καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρου 778 Πολ. Δικ.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 2372/1954

Διαδικασία Ν. ΓΡΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. *Ι. Γεωργακόπουλος*
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. *Χ. Βασιλείου*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Χ. Ἀλεξόπουλος, Κ. Γιουρούκος

Ἵνα ὁ μισθωτὸς δικαιωθῇ, ἐν περιπτώσει καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀποζημιώσεως κατὰ τὸν ν. 2112 δέον νὰ συγκεντροῖ οὗτος τὰ γνωρίσματα τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, ὅθεν ἐρευνητέα ἡ ἐν προκειμένῳ ἰδιότης αὐτοῦ. Κατὰ τὸ ἄρθρον 11 τοῦ νόμου τούτου 2112 ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος θεωρεῖται ὁ συγκεντρῶν τὰ ἐν ἄρθρῳ 10 τοῦ ν. 1234/1918 (ἤδη ἄρθρον 10 κ. ν. 3514/1928) στοιχεῖα, τοὐτέστι πᾶν πρόσωπον κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἀσχολούμενον ἐπ' ἀντιμισθίᾳ εἰς ὑπαλληλικὴν ὑπηρεσίαν ἰδιωτικοῦ καταστήματος, γραφείου ἢ ἐν γένει ἐπιχειρήσεως καὶ παρέχον ἐργασίαν κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματικήν, δὲν θεωροῦνται δὲ ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι οἱ ἡμερομίσθιοι κλπ., πλὴν ἐὰν ὁ χαρακτηρισμὸς τούτων ὡς ἡμερομισθίων ἐγένετο πρὸς περιγραφὴν τοῦ νόμου ἢ δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν ἀλήθειαν. Ὅθεν, βεβαιουμένου ἐκ τῶν ἀποδεικτικῶν στοιχείων ὅτι ὁ ἐνάγων τυγχάνει ἡμερομίσθιος, οὗτος δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος καὶ ἑπομένως τύχῃ ἀποζημιώσεως κατὰ τὸν ν. 2112, ἐφ' ὅσον δὲν ἰσχυρίζεται ὅτι ὁ χαρακτηρισμός του οὗτος ὡς ἡμερομισθίου ἐγένετο πρὸς περιγραφὴν τοῦ νόμου ἢ δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν ἀλήθειαν, ἀλλ' οὐδὲ καὶ τοιοῦτό τι βεβαιοῦται ἐκ τῆς ἐν γένει διαδικασίας. Ἀληθῶς ἡ ἐκτεθεῖσα διάταξις τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ κ. ν. 3514/1928 ἀντικατεστάθη

(*) Ἀναιρεῖ ἐν μέρει τὴν ὑπ' ἀριθ. 28/1953 ἀπόφασιν τοῦ Ἐφετείου Ἀθηνῶν.

μεταγενεστέρως διά τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ν.δ. 2655 τῆς 31/31.10.1953, ὡς ἐφεσίμως ἐπάγεται ὁ ἐκκαλῶν, καθ' ὃ διά τόν χαρακτηρισμόν τοῦ μισθωτοῦ ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου ἡ ἐργάτου ἐρευνᾶται ἡ παρεχομένη παρ' αὐτοῦ ἐργασία, ἀνεξαρτήτως τοῦ τρόπου ἀμοιβῆς αὐτῆς. Πλήν ὅμως τό ν.δ. τοῦτο, ὡς ἰσχῦον ἀπό τῆς 31.10. 1953, χρόνου δημοσιεύσεώς του εἰς τό Φ.Ε.Κ., δέν δύναται νά τύχῃ ἐφαρμογῆς καί ἐπί τῶν πρό τῆς ἰσχύος του παρερχημένων σχέσεων, ἐφ' ὧν οὐδεμίαν τό διάταγμα τοῦτο ἀσκεῖ ὧδε ἐπιρροήν, ὡς ἐκ τοῦ ἄρθρου 776 Πολ. Δικ. Ἐπομένως τά ὑπό τοῦ ἐνάγοντος προβαλλόμενον διά τῆς ἀγωγῆς καί ἐφεσίμως, ὅτι παρέχει ὑπηρεσίας κατά κύριον λόγον μή σωματικάς, δέν δύναται νά ἐρευνηθῇ ὧδε, ἐφ' ὅσον οὗτος ἐχαρακτηρίσθη ὡς ἡμερομίσθιος, δέν ἰσχυρίζεται δέ, ὡς προεξετέθη, ὅτι ὁ χαρακτηρισμός του ὡς ἡμερομισθίου ἐγένετο πρός περιγραφήν τοῦ νόμου ἡ δέν ἀνταποκρίνεται πρός τήν ἀλήθειαν, οὐδέ καί τοιοῦτό τι βεβαιοῦται ἐκ τῆς ἐν γένει διαδικασίας. Κατ' ἀκολουθίαν τούτων, τά σχετικά κεφάλαιον τῆς ἀγωγῆς του ἐκ δραχ. 875.000 δι' ἀποζημίωσιν κατά τόν ν. 211[1], ὡς καί ὁ σχετικός πρῶτος (περίπτ. β') λόγος ἐφέσεως, ἀπορριπτέοι κρίνονται, ὀρθῶς καί νομίμως εἰσπράξαντος τούτου τήν ὁμολογουμένην ἀποζημίωσιν κατά τό β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 ἐκ δραχ. 175.000 δι' ἡμερομίσθια 5 ἡμερῶν.

β) Στοιχεῖα ὑπαλληλικῆς ἰδιότητος μισθωτοῦ. —Χαρακτηρισμός ἐργαζομένης δι' ἐπιβλέψιν ὁμάδος ἐργατριῶν ὡς ἐργατρίας, ἐφ' ὅσον αἱ ἐκ τῆς μακροχρονίου ἀσκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος ἀποκτώμεναι εἰδικαί γνώσεις δέν μεταβάλλουν τόν χαρακτῆρα τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ τεχνίτου εἰς ὑπαλληλικάς.—Ἀμοιβή δι' ἡμερομισθίου καί ὑπαλληλική ἰδιότης μισθωτοῦ.—Ἀνεφάρμοστον ν.δ. 2655/1953 ἀναδρομικῶς.

Πρωτοδικείου Πειραιῶς 469/1954

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. *Ι. Κονιόπουλος*
Εἰσηγητής ὁ Πρωτοδίκης κ. *Δ. Κλαπάκης*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Ἀγγελόπουλος, Γ. Γαϊτάνος

Ἡ ἐκκαλοῦσα ἐνάγουσα προσελήφθη εἰς τήν ὑπηρεσίαν τῆς ἐφεσιβλήτου τό ἔτος 1929 ὡς ἐργάτρια κλωστοϋφαντουργίας. Ἀπό τοῦ ἔτους 1937 ἡ ἐνάγουσα ἐτοποθετήθη ὡς ἐπισετάτρια ὁμάδος ἐργατριῶν εἰς τό τμῆμα μπομπινῶν καί ἀνεμῶν τοῦ ἐργοστασίου τῆς ἐναγομένης, προϊστάμενος τοῦ ὁποίου ἦτο ὁ „*.*, ἐξ οὗ ἐλάμβανε διαταγάς καί εἰς ὃν ἀνέφερε τά ἐν τῷ τμήματι συμβαίνοντα. Ἡ ἐργασία τῆς ἐναγούσης συνίστατο εἰς τό νά ἐπιβλέπῃ τάς ἐργαζομένας ἐργατρίας καί τήν ἐργασίαν των καί νά ἐπιβλέπῃ τήν ἐν γένει ὁμαλήν λειτουργίαν τῆς διεξαγομένης ἐργασίας, συμφώνως πρός τάς δοθείσας αὐτῇ ὁδηγίας. Ἡ ἐνάγουσα δέν ἀπησχολεῖτο ἡ ἰδία μέ σωματικήν ἐργασίαν, ἐλάμβανε δέ ηὐξημένον ἡμερομίσθιον λόγῳ τῆς κτηθείσης πείρας της. Τοιοῦτο περιεχόμενον ἔχουσα ἡ ἐργασία τῆς ἐναγούσης δέν εἶναι ὑπαλληλική, διότι 1) ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 11 ν. 2112 καί 10 ν. 1234 προκύπτει, ὅτι ὁ τεχνίτης ὁ διαθέτων κυρίως σωματικήν ἐργασίαν δέν εἶναι ὑπάλληλος. Αἱ ἐκ τῆς μακροχρονίου ἀσκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος ἀποκτώμεναι εἰδικαί γνώσεις, ἐφ' ὅσον δέν εἶναι εἰδικαί θεωρητικαί γνώσεις, ἵνα ἐπικρατῇ τό πνευματικόν στοιχεῖον, δέν μεταβάλλουν τόν χαρακτῆρα τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ τεχνίτου εἰς ὑπαλληλικάς (Πρ. Πειρ. 337/1951 Θέμ. ΣΒ' 141) καί 2) διότι ἡ ἐνάγουσα ἠμείβετο μέ ἡμερομίσθιον, δέν προέκυψε δέ ὅτι ἡ κατά τόν τρόπον τοῦτον πληρωμή ἐγένετο πρός περιγραφήν τοῦ νόμου ἡ δέν ἀνταποκρίνεται πρός τήν ἀλήθειαν (Α.Π. 266/1952 Θέμ. ΣΓ' 562), δέν ἔχει δέ ἐφαρμογήν ἐπί τοῦ προκειμένου τό ἄρθρ. 1 τοῦ ν.δ. 2655/1953, ὡς μή ἔχοντος ἀναδρομικήν δύναμιν. Κατ' ἀκολουθίαν ἡ κρινομένη ἀγωγή, διώκουσα τήν καταβολήν τῇ ἐναγούσῃ ἀποζημιώσεως ὑπαλλήλου, ἐπί τῷ λόγῳ ὅτι αὕτη ἀπελύθη διά καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, εἶναι ἀπορριπτέα ὡς ἀβάσιμος καί μή νόμιμος. Συνεπῶς ὁ πρωτόδικος Δικαστής, δεχθείς τά αὐτά ὡς ἄνω καί ἀπορρίψας τήν ἀγωγήν, οὐδαμῶς ἐσφαλε καί ἀπορριπτέος τυγχάνει ὁ μοναδικός λόγος τῆς ἐφέσεως περί κακῆς ἐκτιμήσεως τῶν ἀποδείξεων.

γ) Χαρακτηρισμός ἐργασίας λινοτύπου ἐφημερίδος ὡς κατά κύριον χαρακτῆρα μή σωματικῆς.—Ἐπιρροή ὅμως τῆς δι' ἡμερομισθίου ἀμοιβῆς ἐπί τῆς ὑπαλληλικῆς ἰδιότητος τοῦ μισθωτοῦ, ἐκτός ἂν ἡ δι' ἡμερομισθίου ἀμοιβή ἐγίνετο πρός περιγραφήν τοῦ νόμου ἡ δέν ἀντεπεκρίνετο πρός τήν ἀλήθειαν.—Μεταρρυθμίσεις διατάξεων ἄρθρου 10 ν. 1234/1918 περί ἡμερομισθίων διά ν.δ. 2655/1953.

Πρωτοδικοῦ Ἀθηνῶν 2002/1954

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. *Ν. Παπανικολάου*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Σκετσάκης, Ε. Χρύσης

Ἡ ἐργασία τοῦ ἐνάγοντος ἦτο ἡ τοῦ λινοτύπου. Αὕτη συνίσταται εἰς τήν ἀντιγραφήν τοῦ κειμένου ἐκ τοῦ χειρογράφου διά δακτυλογραφήσεως ἐν τῷ εἰδικῷ τυπογραφικῷ (λινοτυπικῷ) μηχανήματι. Αὕτη εἶναι ἐργασία κατά κύριον χαρακτῆρα μή σωματική, ἄτε προέχοντος ἐν αὐτῇ τοῦ πνευματικοῦ στοιχείου, ὡς ἀκριβῶς θεωρεῖται ἡ ἐργασία τοῦ ἀντιγραφέως ἢ δακτυλογράφου, οἱ ὁποῖοι οἰκοθεν χαρακτηρίζονται ὑπάλληλοι (Γν. Σ Ι.Κ.Α. ἐν ΕΕΔ 11, σελ. 1036, Πρωτ/κου Θεσσ. 683/1952, ΕΕΔ 11, σελ. 1147). Παρά ταῦτα, ὁ ἐνάγων δέν ἐκέκτητο ἰδιότητα ὑπαλλήλου, ἀλλ' ἐργάτου, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 10 τοῦ ν. 1234/1918, καθ' ὃ δέν θεωροῦνται ἰδιωτικοί ὑπάλληλοι οἱ ἡμερομίσθιοι, οἵος ἐτύγχανε κατά τά ἀνωτέρω ὁ ἐνάγων. Ἡ διά τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ν.δ. 2655/1953 ἀντικατάστασις τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ ν. 1224/1918 καί κατάργησις τῆς διατάξεως περί μή χαρακτηρισμοῦ ὡς ὑπαλλήλου τοῦ ἡμερομισθίου δέν ἔχει ἐφαρμογήν εἰς τήν κρινομένην περίπτωσιν, ἐν ᾗ πρόκειται περί ὑπαλληλικῆς συμβάσεως καταγγελθείσης τήν 2 Ὀκτωβρίου 1953, δεδομένου ὅτι τό ἄνω νομοθετικόν διάταγμα ἠρξατο ἰσχῦον εἰς μεταγενεστέρον χρόνον, δέν ἔχει δέ ἀναδρομικήν ἰσχύν, οὔτε εἶναι ἑρμηνευτικόν. Ἐξ ἄλλου δέν ἐβεβαιώθη ὁ ἰσχυρισμός τοῦ ἐνάγοντος ὅτι ὁ χαρακτηρισμός τοῦ ἐνάγοντος ὡς ἡμερομισθίου ἐγένετο πρός περιγραφήν τοῦ νόμου ἡ δέν ἀνταποκρί-

νεται εἰς τὴν ἀλήθειαν. Ἡμερομίσθιον προβλέπει διὰ τοὺς τυπογράφους καὶ ἡ διέπουσα αὐτοὺς συλλογικὴ σύμβασις, ἐπὶ δὲ καὶ ἡ ἀπὸ 25.11.1952 συμφωνία μεταξὺ ἰδιοκτητῶν καὶ ἐκδοτῶν Ἀθηναϊκῶν Ἐφημερίδων ἀφ' ἑνὸς καὶ Ἑνώσεως Ἐργατῶν Τύπου ἀφ' ἑτέρου. Ἑπομένως ἡ εἰς τὸν ἐνάγοντα καταβλητέα ἀποζημίωσις ἐπὶ τῇ ἀπολύσει εἶναι τοιαύτη ἐργάτου κατὰ τὸ β. δ. τῆς 16 Ἰουλίου 1920 καὶ οὐχὶ ὑπαλλήλου κατὰ τὸν ν. 2112.

δ) Ἔννοια μισθωτοῦ καὶ ἐξηρτημένης ἐργασίας. — Τοιοῦτος δὲν θεωρεῖται ὁ ἀσχολούμενος καὶ εἰς ἄλλας, ἐκτὸς τῆς ἐργασίας του, ἐμπορικὰς ἐπιχειρήσεις, καθιστάμενος οἰκονομικῶς ἀνεξάρτητος. — Τίνες διαφοραὶ ἐνδικάζονται κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν.

Πρωτοδικείου Πειραιῶς 1115/1953

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Γ. Μένεγας*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Παπαθανασίου, Κ. Παπακαλός, Ε. Ὀρλάνδος.

Ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ ἐκτίθεται, ὅτι ὁ ἐνάγων, προσληφθεὶς εἰς τὴν ἑταιρίαν τῶν ἐναγομένων ἀπὸ τοῦ ἔτους 1926, ἐργάζεται παρ' αὐτῇ μέχρι σήμερον, προσφέρων τὰς τοῦ ὑπαλλήλου ὑπηρεσίας του ἀντὶ συμφωνηθείσης ἀπὸ τοῦ Μαρτίου 1948 ἀμοιβῆς, ἀνερχομένης εἰς μισθὸν ἑπαρκῆ διὰ τὴν ἀξιοπρεπῆ συντήρησιν αὐτοῦ καὶ τῆς οἰκογενείας του, πρὸς δὲ ποσοστὸν 8ο/ο ἐπὶ τῶν καθαρῶν κερδῶν τῆς ἐπιχειρήσεως, ἅτινα θὰ προέκυπτον κατὰ τὸ ἑκάστοτε κλείσιμον τοῦ ἰσολογισμοῦ τῶν ἐργασιῶν. Διώκεται δὲ ἤδη ἡ καταβολὴ ὑπολοίπου ἐκ τῶν μισθῶν αὐτοῦ κατὰ τὸν ὑπὸ τοῦ ἔτους 1946 καὶ ἐντεῦθεν γενόμενον παρ' αὐτοῦ ὑπολογισμόν, ὡς καὶ τοῦ ἐν αὐτῇ ἀναφερομένου ποσοῦ διὰ τὰ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1945 καὶ ἐντεῦθεν ποσοστὰ αὐτοῦ ἐπὶ τῶν κερδῶν, ἅτινα δὲν κατέβαλον οἱ ἐναγόμενοι. Τοιοῦτον ἔχουσα περιεχόμενον ἡ ἀγωγὴ νόμῳ βάσιμος, ὡς αὕτη ἐκτίθεται, παρίσταται, ἐρειδομένη ἐπὶ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρ. 648, 653 ἐπ. Ἀστ. Κώδικος καὶ περαιτέρω ἐρευνητέα ἀποβαίνει.

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ νόμου ΓΨΟΔ', ὡς οὗτος ἰσχύει νῦν, τροποποιηθεὶς καὶ συμπληρωθεὶς μεταγενεστέρως καὶ δὴ διὰ τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ν. 1968/1944, εἰς τὴν προκειμένην διαδικασίαν ὑπάγεται πᾶσα ἰδιωτικὴ ἀξίωσις μισθωτοῦ καὶ ἐν περιπτώσει θανάτου αὐτοῦ τῶν κατὰ νόμον δικαιουμένων προσώπων κατὰ τοῦ ἐργοδότου καὶ διαδόχων αὐτῶν πηγάζουσα ἐκ σχέσεως ἐργασίας. Ὡσαύτως κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ ν. 765/1943 διὰ τοῦ ὅρου μισθωτὸς νοοῦνται τὰ φυσικὰ πρόσωπα, ἅτινα παρέχουν εἰς ἕτερον φυσικὸν ἢ νομικὸν πρόσωπον ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἔναντι ἀμοιβῆς. Ἐξηρτημένη δὲ θεωρεῖται ἡ ἐργασία, κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς διατάξεως ταύτης, ὅσάκις ὁ παρέχων ταύτην εὑρίσκεται ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν καὶ τὴν οἰκονομικὴν ἐξάρτησιν τοῦ ἐργοδότου του, ἀσχολούμενος κατὰ κύριον ἐπάγγελμα μὲ τὴν ὑπηρεσίαν του ταύτην (ν. 1284/1918), καθ' ὅσον ἄλλως, ἐὰν ἐλευθέρως παρέχῃ τὰς ὑπηρεσίας του, ἡ κατὰ κύριον λόγον ἐργασία του δὲν εἶναι ἡ τοῦ ὑπαλλήλου, ἀλλὰ ἡ τοῦ ἐλευθέρου ἐπαγγελματίου (ἐμπόρου, ἐπιστήμονος κ.λ.π.), ἐκ ταύτης δὲ κυρίως ἐξαρτῇ τὴν οἰκονομικὴν αὐτοῦ ὑπόστασιν καὶ τὴν κοινωνικὴν αὐτοῦ θέσιν, δὲν δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ προσθέτως καὶ οὐχὶ κατὰ κύριον ἐπάγγελμα παρεχομένη ἐργασία του ὡς ἐξηρτημένη, μὴ χαρακτηριζομένου πλέον τούτου ὡς μισθωτοῦ κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ ν. 765/1943, τῶν ἐκ ταύτης ἀπορρεουσῶν πλέον ἀξιώσεών του ἀναρμοδίως εἰσαγομένων κατὰ τὴν προκειμένην εἰδικὴν διὰ τοὺς μισθωτοὺς διαδικασίαν.

Ἐβεβαιώθημεν, ὅτι ὁ ἐνάγων, ἀσχολούμενος ἀρχικῶς καὶ ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν κατὰ κύριον αὐτοῦ ἐπάγγελμα ὡς διευθυντὴς τῆς ἐπιχειρήσεως τῶν ἐναγομένων ἀπὸ τοῦ ἔτους 1946, ἤρξατο ἀσχολούμενος καὶ μὲ ἀτομικὰς αὐτοῦ ἐμπορικὰς καὶ βιομηχανικὰς ἐπιχειρήσεις, γενόμενος εἷς τῶν κυρίων συνεταίρων βιομηχανικῆς ἑταιρίας κατασκευῆς ἀντλιῶν καὶ ἄλλων μηχανημάτων, ἀναλαβὼν μάλιστα τὴν διεύθυνσιν καὶ διαχείρισιν τῆς ἐπιχειρήσεως ταύτης καὶ ἀποκαλούμενος κατὰ τὴν κατάρτισιν τῶν ἑταιρικῶν συμφωνητικῶν ὡς ἔμπορος (ὅρα προσαγόμενα πιστοποιητικὰ συγκροτήσεως ἑταιρίας) καὶ ὑπὸ τὴν τοιαύτην ἰδιότητά του, ἤτοι τοῦ ἐμπόρου καὶ ἐλευθέρου ἐπαγγελματίου, ὡς γνωστὸς εἰς τοὺς ἐμπορικοὺς καὶ βιομηχανικοὺς κόσμους τῆς πόλεως τοῦ Πειραιῶς. Ἐκ τῶν τοιούτων δὲ ἐμπορικῶν του ἐπιχειρήσεων ἀποκομίζει ἱκανὰ κέρδη καθιστῶντα αὐτὸν οἰκονομικῶς ἀνεξάρτητον ἀπὸ πάσης πλευρᾶς, ὡς καὶ παρ' αὐτῶν ἔτι τῶν μαρτύρων τοῦ ἐνάγοντος κατατίθεται ὅλως προσθέτως πλέον ἀσχολούμενος εἰς τὴν ἐπιχείρησιν τῶν ἐναγομένων. Ἄλλωστε ἔναντι τῆς ἐπιχειρήσεως τῶν ἐναγομένων ὁ ἐνάγων δὲν τελεῖ ὑπὸ οἱανδήποτε ἐξάρτησιν ἐργασίας, καθ' ὅσον κατὰ ἐλευθέραν αὐτοῦ κρίσιν κατηύθυνε τὰς ἐργασίας τῆς ἐπιχειρήσεως ταύτης, μὴ ὑποκείμενος εἰς τινα ἐκ τῶν ὑποχρεώσεων, εἰς ἃς ὑπόκεινται οἱ παρέχοντες ἐξηρτημένην ἐργασίαν, ἔστω καὶ εἰς τὴν ἀνωτάτην ὑπαλληλικὴν εὐρισκόμενοι βαθμίδα (παραμονὴ καὶ προσέλευσις εἰς ὡρισμένας ὥρας ἐλέγχου ἐκ μέρους τῶν ἐναγομένων, ἐποπτεία καὶ κατεύθυνσις εἰς τὴν ἐργασίαν του) ἀπασχολούμενος εἰς τὴν ἐποπτείαν καὶ τὴν παροχὴν κατευθυντηρίων γραμμῶν, προσερχόμενος ἐπὶ ἐλαχίστας ὥρας ἑκάστης ἡμέρας καὶ ἐν γένει παρέχων τὴν ἐντύπωσιν τελείως ἀνεξαρτήτου ἀπέναντι τοῦ ἐπιχειρηματικοῦ ἀτόμου, ἀποτελῶν ἐλεύθερον τεχνικὸν σύμβουλον ἐπὶ ἀμοιβῇ.

Κατ' ἀκολουθίαν ὁ ἐνάγων, μὴ ἔχων τὴν ἰδιότητα τοῦ μισθωτοῦ, οὐχὶ νομίμως εἰσάγει τὰς κατὰ τῶν ἐναγομένων ἀξιώσεις του κατὰ τὴν προκειμένην εἰδικὴν διαδικασίαν, συνῳδὰ πρὸς τὰ ἐν ταῖς ἠγουμέναις σκέψεσιν ἐκτεθέντα καὶ δέον, δεκτῆς γινομένης τῆς περὶ ἀναρμοδιότητος ἐνστάσεως τῶν ἐναγομένων, ὅπως ἀπορριφθῇ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή.

5. Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας κατ' οἶκον ὑπηρετριῶν καὶ τήρησις διατυπώσεων ἄρθρου 9 ν. 118/1945.

Μὴ ὑπαγωγὴ εἰς τὴν κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. μέχρι τῆς ἐκδόσεως σχετικοῦ Κανονισμοῦ (μὴ ἐκδοθέντος εἰσέτι) κατ' οἶκον ὑπηρετριῶν. — Ἀνεφάρμοστον ἐ-

πομένως ἄρθρου 9 ν. 118/1945 διά τήν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1913/1954

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. *Ν. Παπανικολάου*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Ταυσόπουλος, Κ. Στολιανός, Ν. Δεούπρης.

Δεδομένης τῆς ἰδιότητος τῆς ἐναγούσης ὡς οἰκοσίτου ὑπηρετρίας αὕτη δέν ὑπάγεται εἰς τήν κατά τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α., διότι, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν ἄρθρων 1 § 2 ἐδ. δ', 2 § 1 ἐδ. α' καί 7 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 περί κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων, εἰς τήν κατά τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν ὑπάγονται μέν αὐτοδικαίως καί ὑποχρεωτικῶς ἅπαντα τά πρόσωπα τά παρέχοντα τήν ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἔναντι ἀμοιβῆς, ἀλλά, προκειμένου περί κατηγορίας ἐργαζομένων μή μέχρι τοῦ ἄνω νόμου ἡσφαλισμένων, ἀφ' ἧς ἐπεκτάθη καί ἐπί τούτων ἡ τοιαύτη ἀσφάλισις διά κανονισμοῦ τοῦ Ι.Κ.Α. Οἱ οἰκόσιτοι ὑπηρέται, ὡς ἡ ἐνάγουσα, δέν ὑπῆγοντο εἰς τήν κατά τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν μέχρι τῆς ἐνάρξεως ἰσχύος τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 (ἄρθρον 1 ν.δ. 1255/1949 καί ἄρθρον 3 νόμου 6238/1934), οὐδέ διά κανονισμοῦ τοῦ Ι.Κ.Α. ἐπεξετάθη καί ἐπ' αὐτῶν ἡ ἀσφάλισις των. Ἐπομένως διά τήν ἐνάγουσαν, μή ὑπαγομένην εἰς τήν κατά τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν, δέν ἀπητεῖτο καί ἡ τήρησις τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118/1945 διά τήν ἀπόλυσίν της. Τό ἐν τῇ ἀγωγῇ ὅθεν αἰτημα καταβολῆς μισθοῦ λόγῳ ἀκύρου ἀπολύσεως τῆς ἐναγούσης, ὡς γενομένης τῆς ἀπολύσεως ἄνευ τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118/1945, εἶναι ἀπορριπτέον (*).

II. ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

1. Παροχή ὑπηρεσιῶν ὑπό μέλους Διοικητικοῦ Συμβουλίου Ἀνωνύμου Ἑταιρίας ὡς τεχνικοῦ διευθυντοῦ καί ἔγκρισις ἀποδοχῶν ὑπό Γενικῆς Συνελεύσεως.

Ἀναίρεσις ἀποφάσεως δικαστηρίου οὐσίας διά μή λῆψιν ὑπ' ὄψιν προσαχθείσης ἀποδείξεως περί ἐγκρίσεως ἀποδοχῶν μέλους Διοικητικοῦ Συμβουλίου Ἀνωνύμου Ἑταιρίας, ὡς τεχνικοῦ διευθυντοῦ, ὑπό τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῶν μελῶν τῆς Ἀνωνύμου Ἑταιρίας.

Ἀρείου Πάγου 92/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. *Α. Χαμάρτος*
Εἰσηγητής ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. *Σ. Μαυρομιχάλης*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Μπάζας, Ν. Σταμανόπουλος

Ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῶν προτάσεων τῆς ἀναιρεσιβλήτου ἀνωνύμου ἑταιρίας, τῶν ὑποβληθεισῶν κατά τήν συζήτησιν, καθ' ἣν ἐξεδόθη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, αὕτη ὡμολόγησεν, ὅτι αἱ πάσης φύσεως ἀποδοχαί τοῦ ἀναιρεσείοντος ἐνάγοντος, μεταξύ τῶν ὁποίων καί αἱ ἀποδοχαί διά τάς ὑπηρεσίας ὡς τεχνικοῦ διευθυντοῦ, κατεχωρήθησαν εἰς τόν δημοσιευθέντα ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως ἰσολογισμόν, δ-

(*) Βλέπε καί σύμφωνον Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 160/1953, ΕΕΔ 12, σελ. 432, καί αὐτόθι παρατηρήσεις.

στις κατά τό ἄρθρ. 34 ν. 2190/1920 ὑποχρεωτικῶς ὑποβάλλεται εἰς τήν ἔγκρισιν τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως, οὕτω δέ φέρεται ὁμολογήσασα τήν πλήρωσιν τῆς κατ' ἄρθρον 24 § 2 τοῦ νόμου τούτου ἀπαιτουμένης προϋποθέσεως διά τήν ἔννομον συστασιν ἑνοχῆς περί πληρωμῆς ὑπ' αὐτῆς τῶν καθοριαθέντων μισθῶν τοῦ ἀναιρεσιοντος, ὅστις ἐν τῷ χρόνῳ τῆς συνάψεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἦτο μέλος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου της. Πλήν ὅμως τό ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον ἐν τῇ ἐκτιμήσει τῶν ἀποδείξεων περί τῆς τοιαύτης ἐγκρίσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἀναιρεσίοντος δέν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τήν ὁμολογίαν ταύτην, καίτοι ἐπικληθεῖσαν ὑπό τοῦ ἀναιρεσείοντος, ὡς δείκνυται ἐκ τῶν προτάσεών του τῶν ὑποβληθεισῶν κατά τήν αὐτήν συζήτησιν. Οὕτω δέ παρά τόν νόμον (ἄρθρα 253, 256 καί 746 Πολ. Δικ. καί ἄρθρ. 12 νόμου ΓΨΟΔ'/1911) δέν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν προσαχθεῖσαν ἀπόδειξιν καί ἀναιρετέαν κατέστησε τήν προσβαλλομένην ἀπόφασιν, κατά τό ἄρθρ. 807 § 2 Πολ. Δικ. καί τόν βάσιμον περί τούτου 2ον λόγον τοῦ δικογράφου τῶν προσθέτων, παραπεμπτέα δέ εἶναι ἡ ὑπόθεσις πρός νέαν συζήτησιν εἰς ἕτερον ἰσοβάθμιον καί ὁμοειδές Δικαστήριον, συνφδά τῷ ἄρθρῳ 883 Πολ. Δικ. (*).

2. Καθορισμός ἀποδοχῶν προσωπικοῦ ἀτμηλάτων σιδηροδρόμων.

Καθορισμός πάσης φύσεως ἀποδοχῶν προσωπικοῦ σιδηροδρομικῶν δικτύων, ἐν οἷς καί οἱ Σ.Ε.Κ., κατ' ἄρθρ. 3 ἀ.ν. 1545/1950, μόνον διά κοινῶν ἀποφάσεων Ὑπουργῶν Συγκοινωνιῶν, Ἐργασίας καί Οἰκονομικῶν.— Ἀνίσχυρον ἄλλων ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καί τῆς ὑπ' ἀριθ. 49500/1952.

Ἀρείου Πάγου 160/1954 Τμ. Α'

Πρόεδρος ὁ κ. *Ι. Ἀποστολόπουλος*
Εἰσηγητής ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. *Γ. Βαρσάμου*
Δικηγόρος ὁ κ. Α. Τσάρας

Ὡς σαφῶς ὁρίζει τό ἄρθρον 3 τοῦ ἀ.ν. 1545/1950, ὡς οὗτος ἐκυρώθη καί ἐτροποποιήθη διά τοῦ ν. 2339 τοῦ 1953, ἰσχύσαντος ἀπό τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τήν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως (28 Μαρτίου 1953), αἱ πάσης φύσεως ἀποδοχαί (μισθοί, προσαυξήσεις, ἐπιδόματα κλπ.) τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ 3 Σιδηροδρομικῶν Δικτύων, ἐν οἷς καί οἱ Σ.Ε.Κ., καθορίζονται μόνον διά κοινῶν ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Συγκοινωνιῶν, Ἐργασίας καί Οἰκονομικῶν, ὑπουργικαί δέ ἀποφάσεις, ἐκδοθεῖσαι ἀπό τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Χώρας καί ἐφεξῆς, ρυθμίζουσαι τό ἐν λόγῳ ἀντικείμενον καί μή ὑπογεγραμμέναι ὑπό τῶν ἀνωτέρω Ὑπουργῶν δέν ἰσχύουν διά τό ἐν γένει προσωπικόν τῶν Σιδηροδρομικῶν Δικτύων. Τούτων τεθέντων ἡ ὑπ' ἀριθ. 49500 τῆς 7 Ὀκτωβρίου 1952 ἀπόφασις, δι' ἧς τό ἡμερομίσθιον τῶν ἀρρένων ἐργατῶν καθωρίσθη εἰς δραχμάς 25.000, δέν δύναται νά τύχῃ ἐφαρμογῆς ἐπί τοῦ προσωπικοῦ τοῦ ἀναιρεσιοντος Σ.Ε.Κ., ἀφοῦ αὕτη ἐξεδόθη ὑπό μόνου τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, ἡ δ' ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις, ἀντιθέτως κρίνασα καί

(*) Ἀναιρεῖ τήν ὑπ' ἀριθ. 5053/1953 (ΕΕΔ 12, 960) ἀπόφασιν τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου.

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΘΕΜΑΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ

Ὑπολογισμὸς τῶν ἡμερῶν ἀδείας τῶν μισθωτῶν ὡς ἡμερῶν ἐργασίας διὰ τὴν καταβολὴν τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας. Ἐν σχέσει μὲ τὸν χρόνον ἐνάρξεως τῆς ἐπιδοτήσεως ἀνεργίας τῶν ἠσφαλισμένων, οἵτινες κατὰ τὸν χρόνον τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας των ἔλαβον παρὰ τοῦ ἐργοδότου των εἰς χρῆμα τὴν μὴ ληφθεῖσαν διαρκούσης τῆς σχέσεως ἐργασίαν ἄδειαν τοῦ ν. 539/1945, γνωρίζομεν τὰ ἀκόλουθα:

Ὡς γνωστόν, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 8 ἀ.ν. 1846/1951, αἱ ἡμέραι, καθ' ἃς ὁ μισθωτὸς ἔτυχεν ἀδείας, λογίζονται ὡς ἡμέραι ἐργασίας, ἐφ' ὅσον κατεβλήθη δι' αὐτοὺς μισθός.

Ἐξ ἄλλου διὰ τοῦ ἄρθρου 5 § 5 ν. 539/1945 ὁρίζεται, ὅτι μισθωτός, οὗτινος καταγγέλλεται ἡ σύμβασις ἐργασίας πρὸ τῆς λήψεως τῆς ἧς δικαιοῦται ἀδείας, δικαιοῦται ἀποζημιώσεως ἴσης πρὸς τὰς ἀποδοχὰς τῶν ἡμερῶν τῆς μὴ ληφθείσης ἀδείας.

Ἐκ τῆς ἀντιπαραβολῆς τῶν διατάξεων τῶν παρατιθεμένων ἀνωτέρω ἄρθρων προκύπτουσι τὰ ἀκόλουθα:

α) Ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 5 § 5 ν. 539/1945 προβλεπομένη καταβολὴ τῷ μισθωτῷ εἰς χρῆμα τῶν ἡμερῶν τῆς μὴ ληφθείσης ἀδείας δὲν ἀποτελεῖ ἀμοιβὴν δι' ἡμέρας μὴ παρασχεθείσης ἐργασίας, περὶ ἧς τὸ ἄρθρον 8 ἀ.ν. 1846/1951, ἀλλ' εἰδικὴν ἀποζημίωσιν, ἧς ὁ ὑπολογισμὸς γίνεται βάσει τοῦ ἡμερομισθίου ἐπὶ τὸν ἀριθμὸν ἡμερῶν τῆς ἀδείας, ἣν θὰ ἐλάμβανεν οὗτος διαρκούσης τῆς σχέσεως ἐργασίας.

β) Ὅτι ἡ σύμβασις ἐργασίας λύεται ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τῷ ἀπολυομένῳ τοῦ σχετικοῦ ἐγγράφου καταγγελίας παρὰ τοῦ ὑποχρέου ἐργοδότου, μὴ παρεκτεινομένη ἐπὶ τὸν ἀριθμὸν ἡμερῶν τῆς μὴ ληφθείσης ἀδείας, καὶ

γ) Ὅτι αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 8 ἀ.ν. 1846/1951 ἔχουν ἐφαρμογὴν ἐπὶ ἡμερῶν ἀδείας, λαμβανομένης διαρκούσης τῆς σχέσεως ἐργασίας καὶ οὐχὶ μετὰ τὸν ὁριστικὸν τερματισμὸν ταύτης.

Ἑπόμενοι τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων γνωρίζομεν, ὅτι ἡ συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 5 § 5 ν. 539/1945 καταβολὴ τῷ μισθωτῷ εἰς χρῆμα τῶν ἡμερῶν τῆς μὴ ληφθείσης διαρκούσης τῆς σχέσεως ἐργασίας ἀδείας οὐδόλως ἐπηρεάζει τὸν χρόνον ἐνάρξεως τῆς καταβολῆς τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας, ὡς οὗτος καθορίζεται ὑπὸ τῶν διατάξεων τῆς κειμένης Νομοθεσίας. *(Ἐγγρ. ὑπ' ἀριθ. 150743/1953 Διοικήσεως Ι.Κ.Α. πρὸς τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α.).*

Ἐπὶ τῆς ἐπιδοτήσεως ἀνεργίας τῶν ὑπὸ τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 προστατευομένων μισθωτῶν. Ἐν συνεχείᾳ πρὸς τὰς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 186/1953 ἡμετέρας ἐγκυκλίου (*) παρασχεθείσας ὁδηγίας ἐν σχέσει μὲ τὴν ἐπιδότησιν ἀνεργίας τῶν παρὰ τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 προστατευομένων μισθωτῶν γνωρίζομεν τὰ ἀκόλουθα:

Διὰ τῶν διατάξεων τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου ἄρθρου 4 § 8 ν.δ. 2657/1953 (Φ.Ε.Κ. α' 299/1953), δι' οὗ ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη ὁ ἀ.ν. 1836/1951, ὁρίζεται, ὅτι ἡ σύμβασις ἐργασίας τῶν εἰς τὰς διατάξεις τῆς παραγράφου ταύτης ἀναφερομένων κατηγοριῶν μισθωτῶν, οἵτινες δὲν πληροῦσι νῦν τὰς παρὰ τῶν διατάξεων αὐτῶν τιθεμένας νέας προϋποθέσεις παραμονῆς των εἰς τὰς ἐργασίας, εἰς τὰς ὁποίας ἐτοποθετήθησαν, λήγει ὑποχρεωτικῶς μετὰ πάροδον δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ὡς ἄνω ν.δ. ἢ ἀφ' ἧς ἀπερρίφθησαν αἱ σχετικαὶ αἰτήσεις τῶν ἐνδιαφερομένων.

Οὕτω, διὰ τῶν προεκτεθεισῶν διατάξεων περιορίζεται ἐκ τοῦ νόμου ὁ χρόνος λήξεως τῶν δυνάμει τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 καταρτισθεισῶν συμβάσεων ἐργασίας καὶ καθορίζεται νέον χρονικὸν σημεῖον λήξεως τῶν ἐκ τούτων ἀφορωσῶν μισθωτούς, οἵτινες ἀνήκουν εἰς τὰς ἐν § 8 τοῦ ἄρθρ. 4 ἀναφερομένας κατηγορίας καὶ δὲν πληροῦσι τὰς ὡς ἄνω νέας προϋποθέσεις.

Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω διὰ τὴν ἐγκυρον ἀπόλυσιν τῶν ἀνωτέρω μισθωτῶν δὲν ἀπαιτεῖται ἡ ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τήρησις τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118/1945, τούτων δικαιουμένων ἐπιδόματος ἀνεργίας, ἐφ' ὅσον πληροῦν τὰς λοιπὰς τοῦ νόμου προϋποθέσεις.

«Ν.Δ. 2657 ἄρθρ. 4 § 8.

8. Ἐκ τῶν ἀναγκαστικῶς τοποθετηθέντων πολεμιστῶν δ' κατηγορίας ν. 751/1948 καὶ τῶν οἰκειοθελῶς προσληφθέντων τῆς αὐτῆς κατηγορίας ἐξακολουθοῦσι παραμένοντες εἰς ἃς ἐτοποθετήθησαν θέσεις, ἐφ' ὅσον χρόνον ἰσχύει ἡ προστασία τούτων, οἱ ἑξῆς: α) Πολεμισταί, ἔχοντες τὰς προϋποθέσεις τῶν ἄλλων κατηγοριῶν τοῦ ἀ.ν. 1836/1951, τοποθετηθέντες ὅμως ὡς πολεμισταὶ τῆς κατηγορίας δ' τοῦ ν. 751/1948, β) ἔφεδροι ἀξιωματικοί, ἔχοντες ἐν συνόλῳ τετραε-

---

ἐπιδικάσασα τῷ ἀναιρεσιβλήτῳ διαφορὰν ἡμερομισθίων ἐπὶ τῇ βάσει τῆς περὶ ἧς πρόκειται ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς προπαρατεθείσας διατάξεις, ἀναιρετέαν δ' ἑαυτὴν κατέστησε κατὰ τὸ ἄρθρον 807 § 17 τῆς Πολ. Δικονομίας καὶ τὸν περὶ τούτου βάσιμον λόγον ἀναιρέσεως, δέον δὲ νὰ παραπεμφθῇ ἡ ὑπόθεσις εἰς νέαν συζήτησιν ἐνώπιον τοῦ Β' Τμήματος συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 836 Πολ. Δικονομίας, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρ. 3 ἐδ. β' τοῦ ν. ΧΜΖ' (*).

(*) Ἀναιρεῖ τὴν ὑπ' ἀριθ. 233/1953 ἀπόφασιν τοῦ Πρωτοδικείου Σερρῶν, ὡς ἐφετείου.

(*) ΕΕΔ 12, σελ. 370.

τῇ στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν, γ) κολεμισταὶ ἔχοντες 2 1/2 μηνῶν ὑπηρεσίαν ἐν τῇ ζώνῃ τῶν πράξεων κατὰ τὸν Ἑλληνο-Ἰταλικὸν πόλεμον καὶ δ) χωροφύλακες λαβόντες μέρος κατὰ τὸ Δεκεμβριανὸν κίνημα εἰς τὸ Τάγμα Μακρυγιάννη.

Ἅπαντες οἱ ἀνωτέρω ὑποχρεοῦνται, ὅπως ἐντὸς ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας 40 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος προσκομίσωσι πάντα τὰ σχετικὰ δικαιολογητικά, ὡς καὶ πιστοποιητικὸν νομιμοφροσύνης, ἀποδεικνύοντα τὴν ὑπαγωγήν των εἰς μίαν τῶν ἀνωτέρω περιπτώσεων, ἄλλως ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἀμέσως ἑπομένου ἐδαφίου.

Οἱ λοιποὶ πολεμισταὶ τῆς κατηγορίας ταύτης κρίνονται, οἱ μὲν τοποθετηθέντες παρὰ τῶν Τοπικῶν Συμβουλίων Μακεδονίας καὶ Θράκης ὑπὸ τοῦ Τοπικοῦ Συμβουλίου Θεσσαλονίκης, οἱ δὲ τοποθετηθέντες παρὰ τῶν λοιπῶν Συμβουλίων ὑπὸ τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου Ἀθηνῶν, ἐὰν θὰ ἐξακολουθήσωσι παραμένοντες εἰς τὰς θέσεις των ἢ ὄχι, κατόπιν αἰτήσεώς των ὑποβαλλομένης ἐντὸς ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας ἑνὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος, ἥτις δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας δύναται νὰ παραταθῇ ἐπὶ ἕνα εἰσέτι μῆνα, ἐν ᾗ δέον ἀπαραιτήτως νὰ ἐπισυνάπτηται πιστοποιητικὸν νομιμοφροσύνης τούτων. Ἑκάτερον τῶν Συμβουλίων ἀποφαίζει κυριαρχικῶς ἐπὶ ἑκάστης αἰτήσεως, λαμβάνον ὑπ' ὄψιν τοὺς ἐν αὐτῇ ἐκτιθεμένους λόγους, τὰς οἰκογενειακὰς καὶ λοιπὰς ἀνάγκας τοῦ πολεμιστοῦ κλπ., δεχόμενον ἢ ἀπορρίπτον τὴν αἴτησιν.

Ἡ σχέσις ἐργασίας πολεμιστῶν τῆς ὡς ἄνω κατηγορίας, ὧν αἱ αἰτήσεις ἀπερρίφθησαν ἢ ἐκείνων, οἵτινες δὲν ὑπέβαλον ἐμπροθέσμους τοιαύτας, λήγει ὑποχρεωτικῶς μετὰ δύο μῆνας, τῶν μὲν πρώτων ἀπὸ τῆς ἀπορρίψεως τῆς αἰτήσεως, τῶν δὲ δευτέρων ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος, ἀντικαθίστανται δὲ οὗτοι δι' ἑτέρων τῶν κατηγοριῶν ε', στ' καὶ ζ' τοῦ ἀ.ν. 1836/1951. Εἰς τοὺς κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἀπολυομένους παρέχεται ὡς ἀποζημίωσις αἱ ἀποδοχαὶ ἑνὸς μόνον μηνός». *(Ἔγκ. ὑπ' ἀριθ. 6/1954 Διοικήσεως Ι.Κ.Α. πρὸς τὰ Ὑποκαταστήματα Ι.Κ.Α.).*

Ἐπὶ τοῦ κύρους τῆς ἀπολύσεως τῶν μισθωτῶν τῶν Κ.Τ.Ε.Φ.Α., εἰς οὓς δὲν κατεβλήθη ἡ ἀποζημίωσις. Ἐν σχέσει μὲ τὸ ἔγκυρον ἢ μὴ τῆς ἀπολύσεως τῶν μισθωτῶν τῶν Κ.Τ.Ε.Φ.Α., εἰς οὓς δὲν κατεβλήθη ἡ ἀποζημίωσις τοῦ ν. 2112/1920 ἢ τοῦ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι δὲν ὑφίσταται ταύτη ὑποχρέωσις αὐτῶν κατόπιν τῆς ἀναγκαστικῆς διαλύσεως τῶν διὰ τοῦ νομοθ. διατάγματος 2512/1953, γνωρίζομεν τὰ ἀκόλουθα:

Συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 9 ν. 118/1945 ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας θεωρεῖται ἔγκυρος, ἐφ' ὅσον γίνεται ἐγγράφως καὶ ἀφ' ἧς καταβληθῇ ἐξ ὁλοκλήρου ἡ ἀποζημίωσις τοῦ ν. 2112/1920 ἢ τοῦ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920.

Ἐξ ἄλλου κατὰ τὸ ἄρθρον 6 § 2 ν. 2112/1920 ὑπάλληλος, ἀπολυόμενος ἕνεκα διακοπῆς τῆς ἐργασίας λόγῳ πυρκαϊᾶς ἢ ἄλλου περιστατικοῦ ἀνωτέρας βίας, καθ' ἃν τυγχάνει ἠσφαλισμένος ὁ ἐργοδότης, δικαιοῦται τῶν 2/3 τῆς ὀφειλομένης ἀποζημιώσεως.

Τὰς διατάξεις τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρου ἑρμηνεύουσα ἡ νομολογία ἐδέχθη κατ' ἀντιδιαστολὴν ὅτι εἰς ἣν περίπτωσιν δὲν εἶναι ἠσφαλισμένος ὁ ἐργοδότης κατὰ τοῦ ἐπελθόντος περιστατικοῦ ἀνωτέρας βίας οὐδόλως ὑποχρεοῦται εἰς τὴν καταβολὴν ἀποζημιώσεως.

Ἐπὶ τῶν διατάξεων τούτων στηριχθέντα τὰ Κ.Τ.Ε.Φ.Α., ὡς καὶ ἐπὶ τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἀκολουθηθείσης παρὰ τῆς νομολογίας ἑρμηνείας, ἠρνήθησαν τὴν καταβολὴν ἀποζημιώσεως εἰς τοὺς παρ' αὐτῶν ἀπολυθέντας μισθωτούς, θεωρήσαντα τὴν κατόπιν τοῦ ν.δ. 2512/1953 διάλυσιν αὐτῶν ὡς ἐπελθοῦσαν ἐκ λόγων ἀνωτέρας βίας.

Ἀντιθέτως αἱ ὑπ' ἀριθ. 232/1953 καὶ 218/1953 ἀποφάσεις τοῦ Πρωτοδίκου Ἰωαννίνων καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 54/1953 ὁμοία τοῦ Πρωτοδίκου Χαλκίδος ἐδέχθησαν, ὅτι δὲν ἔχουν μὲν ἐφαρμογὴν ἐν προκειμένῳ αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 § 2 ν. 2112/1920, ὡς αὗται ἑρμηνεύονται παρὰ τῆς νομολογίας, οὐχ ἧττον ὅμως αἱ ἄνευ τῆς καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως ταύτης πραγματοποιηθεῖσαι παρὰ τῶν Κ.Τ.Ε.Φ.Α. ἀπολύσεις εἶναι ἔγκυροι, δοθέντος ὅτι ἐγεννήθη εὔλογος ἀμφιβολία παρὰ τοῖς ὑποχρέοις περὶ τῆς ὑποχρεώσεώς των ταύτης.

Ἐπειδὴ ἀντίθετος ἄποψις θὰ ἦτο ἀνεπιεικής, ἐφ' ὅσον αἱ ἀπολύσεις τῶν περὶ ὧν πρόκειται μισθωτῶν κρίνονται παρὰ τῶν δικαστηρίων ὡς ἔγκυροι, ἀσχέτως τῆς καταβολῆς ἀποζημιώσεως, ὀρθὸν εἶναι ὅπως χωρήσητε εἰς τὴν ἐπιδότησιν ἀνεργίας αὐτῶν, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι ἐτηρήθησαν αἱ λοιπαὶ διατυπώσεις τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118/1945.

Οἰκόθεν νοεῖται, ὅτι ἡ ἐπιδότησις τούτων δέον ὅπως ἀρχίσῃ, ἀφ' ἧς οἱ ἐνδιαφερόμενοι ἀνηγγέλθησαν ὑμῖν ὡς ἄνεργοι, ἐφ' ὅσον βεβαίως ἔκτοτε ἠλέγχθη ἡ ἀνεργία των κατὰ τὰ κεκανονισμένα. *(Ἔγγρ. ὑπ' ἀριθ. 150032/150120/1954 Διοικήσεως Ι.Κ.Α. πρὸς τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α.)* (Βλέπε καὶ ἀνωτέρω, σελ. 474).

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΑΠΟΧΗ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΕΚ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔΙΑ ΛΟΥΤΡΟΘΕΡΑΠΕΙΑΝ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΑΔΕΙΑΣ ΚΑΤ' Α.Ν. 539/1945

Περίληψις ἐρωτήματος: "Αν ἡ χορηγηθεῖσα εἰς ὑπάλληλον ἢ ἐργάτην ὑπὸ τῆς Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ι.Κ.Α. ἄδεια, μὴ ὑπερβαίνουσα τὰς 21 ἡμέρας, πρὸς λουτροθεραπείαν δύναται νὰ συμψηφισθῇ πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 539/1945 χορηγουμένην ἄδειαν.

Νομικοῦ Συμβούλου Ὑπουργείου Ἐργασίας, Γνωμ. 76/643/1953

Γνωμοδοτῶν ὁ Νομικὸς Σύμβουλος κ. *Τρ. Κοντογιαννόπουλος*

Ὡς γνωστόν, δυνάμει τοῦ ἀ.ν. 539/1945 παρέχεται καθ' ἕκαστον ἔτος ἄδεια ἀπουσίας μετὰ πλήρων ἀποδοχῶν εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ εἰρημένου νόμου ὑποκειμένων ἐπιχειρήσεων μετὰ δωδεκάμηνον τοὐλάχιστον συνεχῆ ὑπηρεσίαν αὐτοῦ παρὰ ταῖς ἐν λόγῳ ἐπιχειρήσεσι, ἥτις διὰ μὲν τοὺς ὑπαλλήλους εἶναι διαρκείας 12 ἀλλεπαλλήλων ἡμερῶν, διὰ δὲ τοὺς ἐργάτας καὶ τεχνίτας 8 ἀλλεπαλλήλων ἡμερῶν, αὐξανομένη, κατὰ τοὺς ἐν τῷ εἰρημένῳ ἀ.ν. λεπτομερέστερον ἀναγραφομένους ὅρους καὶ διακρίσεις, ἀναλόγως τῶν ἐτῶν ὑπηρεσίας τοῦ ἐν λόγῳ προσωπικοῦ.

Ἡ ἐν λόγῳ ἐτησία ἄδεια χορηγεῖται εἰς τοὺς μισθωτοὺς τῶν ὑποκειμένων ἐπιχειρήσεων πρὸς ἀνάπαυσιν καὶ ψυχαγωγίαν αὐτῶν διὰ τὴν ἀνακούφισιν τῶν καταπεπονημένων ἐκ τῆς συνεχοῦς ἐργασίας δυνάμεων αὐτῶν ἐντὸς διμήνου ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς σχετικῆς αἰτήσεως ὑπὸ τοῦ ἐνδιαφερομένου μισθωτοῦ καὶ εἰς χρόνον ρυθμιζόμενον ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου, ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν τῆς ἐπιχειρήσεως, πάντως ἐντὸς τοῦ ἀπὸ 1 Μαΐου μέχρι 3 Σεπτεμβρίου χρονικοῦ διαστήματος, ἐφ' ὅσον κατ' ἄλλον τρόπον δὲν ἠθέλεν ἐπέλθει μεταξὺ τοῦ ἐργοδότου καὶ τοῦ μισθωτοῦ συνεννόησις, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν δὲ ταύτην ἡ καγονικὴ αὕτη ἄδεια τῶν μισθωτῶν οὐδεμίαν σχέσιν ἔχει πρὸς τὴν ἀναγκαστικὴν ἀποχὴν αὐτῶν ἐκ τῆς ἐργασίας λόγῳ ἀσθενείας.

Τὴν τελευταίαν ταύτην περίπτωσιν ἀντιμετωπίζων ὁ νόμος ἐθέσπισεν ἐν τῇ διατάξει τοῦ ἐδ. β' τοῦ ἄρθρ. 3 αὐτοῦ τὰ ἀκόλουθα: «Διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ περὶ οὗ ἀνωτέρω χρόνου ἀπασχολήσεως τὰ διαστήματα, καθ' ἃ ὁ μισθωτὸς ἀπέσχε καὶ ἀπέχει τῆς ἀπασχολήσεώς του παρὰ τῇ ὑποκειμένῃ ἐπιχειρήσει, λόγῳ βραχείας σχετικῶς διαρκείας ἀσθενείας ... δὲν θεωροῦνται ὡς χρόνος μὴ ἀπασχολήσεως, οὐδὲ συμψηφίζονται πρὸς τὰς ἡμέρας ἀδείας, ὧν οὗτοι δικαιοῦνται».

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀνωτέρω εἶναι προφανές, ὅτι ἡ βραχείας διαρκείας αὕτη ἄδεια λουτροθεραπείας, ἐφ' ὅσον ἐχορηγήθη πρὸς θεραπείαν ἀσθενείας, ἐπιβαλλούσης τὴν χρῆσιν λουτρῶν ὡς θεραπευτικοῦ μέσου, ὑπὸ τῆς Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ι.Κ.Α., ἐμπίπτει εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἐδ. 3 τοῦ ὡς ἄνω ἄρθρ. τοῦ ἀ.ν. 539/1945, θεωρεῖται ὁ χρόνος τῆς λουτροθεραπείας ὡς χρόνος βραχείας διαρκείας ἀσθενείας καὶ ὑπολογίζεται ὡς χρόνος ἀπασχολήσεως διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ εἰρημένου ἀ.ν. καὶ δὲν δύναται νὰ συμψηφισθῇ πρὸς τὴν κατὰ τὸν νόμον τοῦτον χορηγουμένην ἐτησίαν ἄδειαν.

ΑΥΤΟΚΤΟΝΙΑ ΗΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΔΙΚΑΙΟΔΟΧΟΥ ΕΙΣ ΣΥΝΤΑΞΙΝ

Περίληψις ἐρωτήματος: "Αν ἡ διάταξις τῆς περιπτώσεως α' τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἑταιρείας Σιδηροδρόμων Ἀττικῆς ἔχῃ ἐφαρμογὴν καὶ εἰς ἣν περίπτωσιν ὁ δικαιοπάροχος τῶν δικαιουμένων συντάξεως ἐκ τοῦ Ταμείου τούτου ηὐτοκτόνησε καὶ δὲν ἐθανε, ὡς ἐπὶ λέξει ὁρίζει ἡ εἰρημένη διάταξις.

Νομικοῦ Συμβούλου Ὑπουργείου Ἐργασίας, Γνωμ. 15/115/1954

Γνωμοδοτῶν ὁ Νομικὸς Σύμβουλος κ. *Τρ. Κοντογιαννόπουλος*

Περὶ τοῦ ἰδίου θέματος ἐγνωμοδοτήσαμεν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 81/712/14.12.1953 γνωμοδοτήσεως ἡμῶν, ἀποφανθέντες ὅτι καὶ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ θὰ ἔχῃ ἐφαρμογὴν ἡ ἐν λόγῳ διάταξις, καθ' ὅσον αὕτη οὐδεμίαν διάκρισιν ποιεῖται περὶ τοῦ εἴδους τοῦ θανάτου τοῦ δικαιοπαρόχου, ἂν τοὐτέστι οὗτος ὀφείληται εἰς αὐτοκτονίαν ἢ εἰς φυσικὸν θάνατον. Ἡ ἐν τῷ ἱστορικῷ τοῦ ἐρωτήματος μνημονευομένη νεωτέρα ἀναφορὰ τοῦ Ταμείου, ἐξιστοροῦσα τοὺς λόγους, δι' οὓς ὁ αὐτοκτονήσας προέβη εἰς αὐτοκτονίαν, καὶ εἰκάζουσα ὅτι, ἂν δὲν ηὐτοκτόνει οὗτος, θὰ κατεδικάζετο ἀσφαλῶς ὑπὸ τῶν ποινικῶν δικαστηρίων ἐπὶ πλαστογραφίᾳ, ὑπεξαιρέσει καὶ ἄλλοις ἀδικήμασι, τελεσθεῖσιν ὑπ' αὐτοῦ εἰς βάρος τῆς περιουσίας τοῦ Ταμείου, καὶ οὕτω θὰ ἐξέπιπτε τοῦ δικαιώματος, ὅπως λάβῃ σύνταξιν παρ' αὐτοῦ, δὲν προσθέτει κατ' οὐσίαν νεώτερόν τι στοιχεῖον, δυνάμενον ἀπὸ νομικῆς ἀπόψεως νὰ βαρύνῃ ἐπὶ τῆς κρίσεως ἡμῶν καὶ νὰ ἀγάγῃ εἰς τροποποίησιν τῆς ὡς ἄνω γνωμοδοτήσεως ἡμῶν, ἐφ' ὅσον τὰ ἐξιστορούμενα ταῦτα περιστατικὰ δὲν κατέληξαν εἰς τὴν καταδίκην τοῦ εἰρημένου μετόχου πρὸ τῆς αὐτοκτονίας αὐτοῦ, ἥτις καταδίκη καὶ μόνη θὰ ἀπεστέρει αὐτὸν καὶ τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας του συντάξεως ἐκ τοῦ Ταμείου.

Ἀλλ' οὔτε καὶ ὑπάρχει ἐν τῷ Καταστατικῷ διάταξις τις, ἥτις νὰ ἀποκλείῃ τοῦ δικαιώματος τῆς συντάξεως εἰς τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας, ὅταν ὁ δικαιοπάροχος μέτοχος προεκάλεσε δολίως ἢ σκοπίμως, ὡς ἐν προκειμένῳ δι' αὐτοκτονίας, τὸν θάνατον αὐτοῦ, ὁπότε κατ' ἀνάγκην θὰ προεβαίνομεν εἰς τροποποίησιν τῆς ἐν λόγῳ γνωμοδοτήσεως ἡμῶν, ἀποφαινόμενοι ἀντιθέτως ὑπὲρ τῆς ἀπωλείας τοῦ δικαιώματος τῆς συντάξεως ὡς πρὸς τοὺς δικαιοδόχους τοῦ τοιούτου μετόχου.

ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΑΙ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΜΟΧΘΟΥ ΚΑΙ ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΤΗΣ

Ὑπὸ τοῦ κ. ΠΑΝ. Δ. ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΥ, Γενικοῦ Διευθυντοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας

Προλεγόμενα εἰς τὸ ἐργατικὸν δίκαιον

Στὴν Ἑλλάδα εἶναι πάντα συνηθισμένοι στὴν πενία, μαθαίνουν ὅμως νὰ φιλοτιμοῦνται πῶς νὰ φθάσουν σὲ μιὰ ἀνθρωπρεπῆ τελειότητα—τὴ λεβεντιά—μὲ ἕνα σωστὸ προσωπικὸ τρόπο ζωῆς καὶ μὲ τὴ δυνατὴ ἐπιβολὴ γενικοῦ νόμου. Μὲ τὴ φιλοτιμία δὲ αὐτὴ οἱ Ἕλληνες διώχνουν καὶ τὴν πενία καὶ τὸν δεσποτισμό.

(Ἡρόδοτος 7. 102)

Πρόλογος

Τὸν μῆνα αὐτὸν συμπληρώνω σαράντα χρόνια ζωὴ στὴν ὑπηρεσία τῆς κρατικῆς κοινωνικῆς πολιτικῆς.

Πλάϊ στὸ ἀδιάκοπο γύρισμα τοῦ γραφειοκρατικοῦ μαγγανοπήγαδου, ὅπου πολλὲς φορὲς ἔγνωρισα «ἔγνοιες μικρὲς καὶ λόπες ἄθλιες», ἐζήτησα συχνὰ διαφυγὴ καὶ ψυχικὸ ξεκούρασμα «στὸ δρόμο τῶν ἰδεῶν καὶ τῶν μεγάλων ἐλπίδων». Ἔκανα, ὅσο μοῦ ἦταν βολετό, προσπάθεια προσανατολισμοῦ μέσα στὶς ἀντιγνωμίες καὶ ἀναταραχές, ἰδεολογικές, πολιτικὲς καὶ ἠθικές, ποὺ ἔζησε καὶ ζῆ ἡ γενιά μας. Καὶ ἀπὸ τὴν προσπάθεια αὐτὴ τόσων χρόνων, γεμάτων ἀπὸ ἡμερήσιους διοικητικοὺς ἀγῶνες καὶ ἀπὸ νυχτερινὲς ἀπίροχθες ἐπιστημονικὲς ἀναζητήσεις, ὀγῆκαν σιγὰ - σιγά, μέσα ἀπ' τοὺς καιροὺς καὶ περιστάσεις, καὶ συνταιριάστηκαν λίγες ἰδέες γενικές. Εἶναι μερικὲς ἰδέες —χωρὶς ἀξιώσεις πρωτοτυπίας—ποὺ μ' ἐβοήθησαν στὴν κατανόηση καὶ ἐξήγηση τῆς πραγματικότητος καὶ τῶν προσφόρων νομικῶν ρυθμίσεων τῶν θεμάτων τῆς ὑπηρεσίας μου, καθὼς καὶ στὴν κατάταξη τῶν στοιχείων καὶ ἰδιοτήτων, ποὺ κάνουν τὰ θέματα αὐτὰ νὰ ἀξίζουν τὴ μεγάλη σημασία, ποὺ τοὺς δίνει ὁ σύγχρονος πολιτισμένος κόσμος.

Ὅταν σήμερα τὶς ξαναβλέπω στὴ σειρά, ἔχω τὴν ἐντύπωση ὅτι δοκιμάζω κάτι ἀπὸ «τὴν πιὸ εὐγενικὴ ἡδονὴ τοῦ ἀνθρώπου: τὴ χαρά, ποὺ δίνει ἡ κατανόηση τῆς οὐσίας». Θεωρῶ χρέος μου νὰ τὶς παραθέσω σὲ ὅσους θὰ εἶχαν διάθεσι νὰ κάμουν—δυστυχῶς—τὸν κόπο νὰ τὶς παρακολουθήσουν. Εἶναι ἕνας πυρήνας ἀπολογισμοῦ, ἀλλὰ καὶ δικαιολογίας σαράντα χρόνων ζωῆς ἑνὸς γραφειοκράτη. Ἐλπίζω νὰ εἶναι καὶ χρήσιμες.

Ἀπρίλιος 1954 Π. Μ.

Κατατοπισμός

1. «Ἡ ἐργασία δὲν εἶναι ἐμπόρευμα. 2. Τὸ αἴτιγμα γιὰ τὸν «Ἄνθρωπο» καὶ ἡ ἀπόκρισι. 3. Τὸ ἐργατικὸ κίνημα, ἡ ἐργατικὴ νομοθεσία καὶ οἱ ρίζες της. 4. Ἕνας σημαντικὸς σταθμός: ἡ Διακήρυξι τῆς Φιλαδελφείας. 5. Πέντε χρόνια πρίν: Ἡ Ἑλληνικὴ Διακήρυξι. 6. Ἐνδιαφέρει πρὸ πάντων τὸ πολιτειστικὸ πνεῦμα. 7. Καὶ πάλιν τοῦ Ἡρόδοτου: ἡ λεβεντιὰ διώχνει καὶ τὴν πενία καὶ τὸν δεσποτισμό. 8. Ὁ δρόμος γιὰ τὴν ἀναζήτησι τοῦ πνεύματος τῆς προστασίας τοῦ ἀνθρωπίνου μόχθου. 9. Παρεξηγήσεις καὶ μόδα.

1

Ὁ Ἑλληνικὸς ν. 399 τοῦ 1947 ὁρίζει: «Ἡ ἐργασία δὲν εἶναι ἐμπόρευμα. Ἡ ἀθῶα αὐτὴ καὶ φαινομενικὰ τόσο ἁπλὴ πρότασι εἶναι στὴν οὐσία της ἕνα ἐπαναστατικὸ κήρυγμα.

Μὲ τὴ διάταξι αὐτὴ ὁ νόμος θέλει νὰ ἐπιβάλῃ μιὰ πολὺ βαθειὰ μεταβολή. Θέλει ν' ἀλλάξῃ συνήθειες τῶν συναλλαγῶν γνωστὲς σ' ὅλους, ὅπως ἔχουν διαμορφωθῆ δουλειὲς ἀπὸ αἰῶνες καὶ ὅπως τὶς χρησιμοποιεῖ εὔκολα, τυποποιημένες πιά, ὁ νομικός μας κόσμος. Τόσο δὲ ἀπρόοπτα βαθειὰ εἶναι ἡ μεταβολή, ποὺ ἐκήρυξεν ὁ ν. 399, ὥστε ἀκόμη οὔτε τὸ περιεχόμενό του ἔγινεν ἀντιληπτό, ἀπὸ τοὺς θεωρητικούς, σ' ὅλη του τὴν ἔκτασι, οὔτε ἐργασίες ἔγιναν ἀπὸ τοὺς εἰδικούς, γιὰ νὰ διαμορφωθοῦν συστηματικὰ οἱ νομικές του συνέπειες, οὔτε, πολὺ περισσότερο, προσπάθειες ἀπὸ τοὺς ἐπαγγελματίες νομικοὺς νὰ ἐφαρμοσθῇ στὴν πρᾶξι.

Ἡ φράσι τοῦ νόμου «ἡ ἐργασία δὲν εἶναι ἐμπόρευμα» σημαίνει: οἱ γνωστοί, ἀπὸ μακρὰ παράδοσι, νομικοὶ κανόνες, ποὺ ἐφαρμόζονται καθημερινὰ στὶς δοσοληψίες γιὰ τὰ οἰκονομικὰ ἀγαθὰ —τὰ ἐμπορεύματα— δὲν ἰσχύουν οἱ ἴδιοι γιὰ τὴν ἐργασία, γιατὶ αὐτὴ δὲν εἶναι ἐμπόρευμα. Σκεφθῆτε ὅμως πόσες συναλλαγὲς καθημερινὰ γίνονται γιὰ τὴν «μίσθωσι» τῆς ἐργασίας, πόσοι καὶ πόσοι ἄνθρωποι ζοῦν ὡς «μισθωτοὶ» σὲ χίλιων λογιῶν ἐργοδότες, καὶ γενικὰ πόση ἔκτασι πιάνουν καὶ πόσες συνέπειες στὴν κοινωνικὴ καὶ οἰκονομικὴ ζωὴ ἔχουν οἱ σχέσεις γύρω ἀπὸ τὴν ἐργασία, τὴν χρησιμοποίησί της καὶ τὴν ἀμοιβή της. Ὅλες αὐτὲς οἱ σχέσεις ρυθμίζονται ἀπὸ τοὺς μισθωτικοὺς τύπους τοῦ ἐνοχικοῦ δικαίου, γνωστοὺς καὶ δουλεμένους ἀπὸ παληὰ παράδοσι γιὰ ὅλα τὰ οἰκονομικὰ ἀγαθά. Ἔρχεται ὅμως ὁ ν. 399 νὰ κηρύξῃ, ὅτι ἡ ἐργασία δὲν εἶναι οἰκονομικὸ ἀγαθό. Ἔχει δηλαδὴ ἀνάγκην ἀπὸ ἰδιαίτερη νομικὴ ρύθμισι, γιατὶ ἡ ἐργασία —ὁλοφάνερα— εἶναι ὁ ἴδιος ὁ ἄνθρωπος. Καὶ συνεχίζει ὁ ἴδιος ν. 399: «ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιδιώκουν τὴν ὑλικήν των πρόοδον καὶ τὴν πνευματικήν των ἀνάπτυξιν ἐν ἐλευθερίᾳ καὶ ἀξιοπρεπείᾳ, ἐν οἰκονομικῇ ἀσφαλείᾳ καὶ μὲ ἴσας δυνατότητας ἐπιτυχίας». Γιὰ τὴν ἐξασφάλισι δὲ ὅλων αὐτῶν δὲν εἶναι μόνον ὁ καθένας ὑπεύθυνος γιὰ τὸν ἑαυτό του. Ἡ στέρησι τῶν ἀπαραιτή-

των δὲν εἶναι μόνον ἀτομική ὑπόθεσι. Πρέπει νὰ εἶναι ὑπόθεσι ὅλων. Γιὰ τὴν καταπολέμησι τῆς πενίας εἶναι οὐσιαστικὰ συνυπεύθυνοι ὅλοι, γιατί —ἐξακολουθεῖ ὁ ν. 899— «ἡ π ε ν ί α, ὁ π ο υ δ ή π ο τ ε κ α ὶ ἂ ν ὑ π ά ρ χ ῃ, ἀ π ο τ ε λ ε ῖ κ ί ν δ υ ν ο ν δ ι ὰ τ ὴ ν ε ὐ ῃ μ ε ρ ί α ν π ά ν τ ω ν». Δηλαδὴ πρέπει νὰ ἐγκαταλείψουμε καὶ τὸν τρόπο, ποὺ ἐσυνηθίσαμε νὰ σκεπτόμαστε γιὰ τὶς εὐθύνες μας ἕως τώρα, ὅτι δηλαδὴ ὁ καθένας μας εἶναι ὑπεύθυνος μόνο γιὰ τὶς πράξεις ποὺ ἤθέλησε ὁ ἴδιος καὶ τὰ πταίσματά του. Ὁ ν. 899 μᾶς λέγει, ὅτι οἱ εὐθύνες μας εἶναι πολὺ πλατύτερες.

Ὅλα αὐτά, βέβαια, εἶναι κυριολεκτικὰ μιὰ ἐπανάστασι, ποὺ θέλει νὰ καταργήσῃ γιὰ τὴ νομικὴ ρύθμισι τῆς ἐργασίας βασικὲς ἰδέες καὶ τύπους τοῦ ἐνοχικοῦ, ποὺ εἶναι γνωστοὶ καὶ εὐκολομεταχείριστοι ἀπὸ τὴν πολλὴ τὴ χρῆσι καὶ ἀγαπητοὶ στοὺς νομικούς σὰν τμῆμα τοῦ ἐπιστημονικοῦ ἐξοπλισμοῦ των. Ἀλλὰ μιὰ ἐπανάστασι, ὡς γνωστόν, δὲν εἶναι τόσον ἡ ἀρχή, ὅσο τὸ τέλος ἀπὸ μιὰ ἐξέλιξι.

Πραγματικά, πολὺ πρὶν ἀπὸ τὴν ἐπίσημη αὐτὴ διακήρυξι τοῦ ν. 899, ἔχομε πολλὲς καὶ διάφορες προσπάθειες καὶ μέτρα, ποὺ ἀποβλέπουν νὰ προσιατεύσουν τὴν ἐργασία, νὰ καταπολεμήσουν τὴν πενία καὶ νὰ καλυτερεύσουν τοὺς ὅρους ἐργασίας καὶ ζωῆς ἰδίως τῶν ἀνθρώπων τοῦ καθημερινοῦ μόχθου. Καὶ οἱ ἐκδηλώσεις αὐτὲς ἀκριβῶς καὶ τὸ πνεῦμα, ποὺ τὶς ἐμψυχώνει, πρόκειται νὰ μᾶς ἀπασχολήσουν.

Ἦρθαν οἱ ἐκδηλώσεις αὐτές, ἰδίως ἀπὸ τὶς ἀρχὲς τοῦ εἰκοστοῦ αἰῶνα, ὄχι μόνον στὴν πατρίδα μας, ἀλλὰ σὲ ὅλο τὸν πολιτισμένο κόσμο, ἡ μιὰ ὕστερα ἀπὸ τὴν ἄλλη, τόσο πολλές, σὲ τόσο γρήγορο ρυθμὸ καὶ μὲ τόσο σημαντικὰ ἄμεσα καὶ ἔμμεσα ἀποτελέσματα γιὰ τὴν ὑφή, ἀκόμα καὶ τὴν τύχη, ὁλοκλήρου τοῦ συγχρόνου πολιτισμοῦ, ὥστε πολλοὶ εἰδικοὶ εἶπαν τὸν αἰῶνα μας «αἰῶνα κοινωνικοῦ ἰμπεριαλισμοῦ». Εἶναι δὲ σ' ὅλον τὸν κόσμο δημιουργήματα πραγματικῶν ἀναγκῶν κοινωνικῶν— δηλαδὴ ἀναγκῶν κοινῶν σὲ μεγάλες κοινωνικὲς ὁμάδες— καὶ ἀπαιτήσεων κοινωνικῆς δικαιοσύνης.

Στατιστικὲς καὶ διαγράμματα μᾶς δείχνουν πόσο χαμηλὰ βρίσκεται ἀκόμη ἡ ζωὴ τῶν πολλῶν, ποὺ ἀποζοῦν μόνον ἀπὸ τὴν ἐργασία τῶν χεριῶν των. Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἄμεση ἐμπειρία, μὲ λίγη προσοχή, βλέπουμε πόσο δύσκολη ἀπὸ στερήσεις καὶ ἀβεβαιότητες εἶναι ἡ καθημερινὴ ζωὴ γιὰ κάθε μεροκαματιάρη. Καὶ ἡ κατάστασι αὐτή, ποὺ πρὶν ἑνάμισυ αἰῶνα ἦταν πολὺ χειρότερη, ἔκαμε ἔκτοτε πολλοὺς νὰ σκεφθοῦν πόσο δικαιολογημένη εἶναι καὶ τί συνέπειες μπορεῖ νὰ ἔχῃ ἡ δυσφορία, ποὺ προκαλοῦν οἱ στερήσεις, οἱ ἀβεβαιότητες καὶ οἱ φόβοι γιὰ τὴν αὔριο, καὶ νὰ ἀναζητήσουν μέσα γιὰ τὴν καλυτέρευσι τῆς θέσεως καὶ τὸ ψυχικὸ ξαλάφρωμα τῶν πολλῶν, ποὺ ἀποτελοῦν τὴν πλατειὰ βάσι τῆς κοινωνικῆς πυραμίδος.

Ἔτσι γεννήθηκαν προσπάθειες, ζυμώσεις, ἀξιώσεις καὶ μέτρα γιὰ τὴν καταπολέμησι τῆς πενίας καὶ τῶν στερήσεων, γιὰ τὴν ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τὴν ἀβεβαιότητα, ποὺ δίνει ἡ ἀπεριόριστη ἐξάρτησι καὶ τὰ τυχερὰ τῆς ζωῆς, καὶ γενικὰ γιὰ τὴ βελτίωσι τῆς θέσεως ἀνθρώπων τοῦ καθημερινοῦ μόχθου καὶ τὴν ἀπονομὴ κοινωνικῆς δικαιοσύνης.

Ὅλα δὲ αὐτὰ μαζύ: ἀπαιτήσεις, ζυμώσεις, προσπάθειες καὶ μέτρα συνθέτουν τὸ πιὸ ἀπειλητικὸ πρόβλημα τοῦ συγχρόνου πολιτισμοῦ: «τὸ κοινωνικὸ ζήτημα».

Εἶναι σὰν ἕνα αἴνιγμα μοιραῖο γιὰ τὸν σημερινὸ πολιτισμό, ποὺ τὸ προβάλλει ἀμείλικτη μιὰ νέα Σφίγξ: ἡ δυστυχία τῶν πολλῶν.

2

Κάτω καὶ πλάι ἀπὸ τὶς βύσβατες ἀνηφοριὲς τοῦ Παρνασσοῦ, σὲ πλούσια σύγχρονα λειβάδια τῆς Βοιωτίας τῶν καιρῶν μας, ἄνθισεν ἡ νεώτερη βιομηχανία, ἀλλὰ καὶ ἐπάχαινε ἀπὸ τὰ ἀποκτήματα τῆς τεχνικῆς μιὰ νέα ἀδηφάγα Φαῖα καταστροφική. Καὶ οἱ θεοὶ τῆς ἐποχῆς μας μέσα στὶς διασκεδάσεις των στὴ σύγχρονη Βοιωτία ἔκαναν δικές τους τὶς νέες παραγωγικὲς δυνάμεις, τὶς σύγχρονες Ἀλκμῆνες καὶ Σεμέλες, ποὺ ἔφεραν στὸ φῶς τὸν δυνατὸ Ἡρακλῆ μὲ τοὺς τεράστιους γιὰ χάρι τῶν συγχρόνων Βασιλιάδων τοῦ κεφαλαίου νέους ἄθλους του καὶ ἔργα του, καὶ τὸν Διόνυσο τὸν χαροκόπο «κισσῷ καὶ δάφνῃ πεπυκασμένον» μὲ τὴν παράφορη ἀκολουθία του.

Ἐπάνω ὅμως ἀπ' ὅλα τὰ ὑλικὰ ἀποκτήματα καὶ ἔργα τῶν καιρῶν μας καὶ τὶς ἀπολαύσεις τῶν χαροκόπων καὶ τὰ μεγαλεῖα τῶν πλουσίων παλατιῶν, ἐβγῆκε σκοτεινὴ καὶ βλοσυρὴ ἡ σημερινὴ Σφίγξ καὶ ἔπιασε στὸν πιὸ τραχὺ ἀπὸ τοὺς γκρεμοὺς τοῦ Παρνασσοῦ τὸ πέρασμα τοῦ δρόμου, ποὺ βγάζει στὸ ναὸ τοῦ δελφικοῦ Θεοῦ τοῦ Φωτός, τοῦ μόνου ἱκανοῦ νὰ πῇ τὸ τί πρέπει νὰ γίνῃ.

Μὲ φοβερὴ ἀπειλὴ γκρεμίσματος προβάλλει ἡ Σφίγξ τῆς ἐποχῆς μας καὶ πάλι τὸ αἴνιγμα γιὰ τὸν ἄνθρωπο. Κι' ἂν θέλουμε νὰ συνεχίσουμε τὸ δύσκολο ἀνέβασμα πρὸς τὸ Ἀπολλώνιο Φῶς, μιὰ ὑπάρχει ἀπόκρισι. Πρέπει νὰ ἔχουμε στὸ νοῦ μας, πρὶν ἀπ' ὅλα, τὸν ἄνθρωπο τὸν ἀδύνατο, ποὺ θέλει ἀναπόφευκτα στήριγμα καὶ προστασία, σὰν τόσες ἀνάγκες, ἀδυναμίες καὶ δυστυχίες του. Εἶναι ὁ μόνος τρόπος νὰ ξεφύγουμε τὴν καταστροφὴ καὶ νὰ περάσουμε γιὰ τὸν δελφικὸ ναό, ὅπου μαρμαίρουν χρυσὲς ἐπιγραφές: «Γνῶθι σαὐτὸν—Μηδὲν ἄγαν», καὶ περιμένει τοὺς φωτισμένους τελικὰ τὸ πνεῦμα τῶν ἀμφικτυόνων μὲ τὴν ἀδελφοποιημένη «ἀνθρωπότητα» τῶν στωϊκῶν.

3

Οἱ ἀνάγκες τῶν ἀνθρώπων τοῦ καθημερινοῦ μόχθου καὶ οἱ δικαιολογημένες ἀπαιτήσεις γιὰ κοινωνικὴ δικαιοσύνη βρῆκαν τὴν ἔκφρασί τους στὸ ἐργατικὸ κίνημα καὶ στὴν ἐργατικὴ νομοθεσία. Διαμορφώθηκαν καὶ τὰ δυὸ σιγὰ - σιγὰ στὴ Δυτικὴ Εὐρώπη, ἐδῶ καὶ ἑνάμισυ αἰῶνα, ἀκολουθῶντας τὶς πιὸ χτυπητὲς ἀπὸ τὶς σκοτεινὲς συνέπειες τῆς βιομηχανικῆς προόδου, ποὺ ἦσαν ἐξαιρετικὰ ἀπάνθρωπες γιὰ τοὺς ἀποχειροβιώτους, ἰδίως στὴν ἀρχὴ τῆς ἀναπτύξεώς της. Ἄρχισαν δὲ νὰ μπαίνουν καὶ στὴν Ἑλλάδα κυρίως ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τοῦ εἰκοστοῦ αἰῶνος.

Ἀπὸ τὰ δυὸ αὐτὰ δημιουργήματα τῶν κοινωνικῶν ἀναγκῶν καὶ τῶν ἀπαιτήσεων κοινω-

νικής δικαιοσύνης, τὸ ἐργατικὸ κίνημα εἶναι μιὰ ὀργανωμένη ἐκδήλωσι δυναμικῶν—δηλαδὴ ὄχι τυποποιουμένων νομικῶν—ἀπαιτήσεων τῶν μισθωτῶν, ἰδίως τῆς Βιομηχανίας, γιὰ τὴ βελτίωσι τῶν ὅρων ἐργασίας καὶ ζωῆς. Ἡ ἐργατικὴ ἐξ ἄλλου νομοθεσία εἶναι τὸ νομικὸ κατασταλάγμα ἀναζητήσεων, προσπαθειῶν καὶ μέτρων ἀπὸ διάφορες προελεύσεις, ποὺ ὁδηγεῖται ἀπὸ ἰδέες κοινωνικῆς δικαιοσύνης. Ὅλων μαζὺ δ' αὐτῶν ἡ συστηματικὴ μελέτη γίνεται ἀπὸ τὴν «Κοινωνικὴ Πολιτική».

Ἡ κοινωνικὴ πολιτικὴ καὶ τὸ νομικό της κατασταλάγμα, τὸ ἐργατικὸ δίκαιο, ἐπῆραν τὴ σημερινὴ μορφή των καὶ ἐθεωρήθηκαν καθήκοντα τοῦ νεωτέρου Κράτους μόλις τὸν τελευταῖον αἰῶνα. Οἱ ἰδεολογικές των ὅμως ρίζες φθάνουν πολὺ πιὸ πίσω. Βρίσκονται βαθειὰ μέσα στὴν ἑλληνοχριστιανικὴ παράδοσι καὶ χάνονται πίσω ἀκόμα κι' ἀπὸ τὸν Ὅμηρο.

Πρώτη ἡ ἀρχαία ἑλληνικὴ σκέψι ἀσχολήθηκε συστηματικὰ μὲ τὸν ἄνθρωπο, τὶς ἰδιότητές του, τὶς σχέσεις του καὶ τὴ διακυβέρνησί του, καὶ συνέλαβε καὶ ἀγάπησε τὶς ἔννοιες τῆς ἀνθρώπινης ἀξιοπρέπειας καὶ τῆς «ἀρετῆς», ποὺ σημαίνει τὴν ἀνδροπρεπῆ τελειότητα.

Εἰδικώτερα ἔσκαψε τοὺς σπόρους τῶν μεγάλων ἰδεῶν, ποὺ φωτίζουν σήμερα τὸν πολιτιστικὸ δρόμο ὅλης τῆς ἀνθρωπότητος, ὅπως:

Ἡ ἀξία τῆς ἀνθρώπινης προσωπικότητος.

Ἡ ἠθικὴ ἀτομικὴ συνείδησι.

Τὸ δικαίωμα τοῦ ἀνθρώπου στὴν ἐλευθερία τοῦ πνεύματος καὶ τῆς γνώσεως καὶ στὴν ἐλεύθερη χρῆσι τῆς γνώσεως καὶ τοῦ λόγου.

Ἡ ἰδέα ὅτι ἡ ἀλήθεια μπορεῖ νὰ συλληφθῇ ἀπὸ τὸν ἀνθρώπινο νοῦ μὲ τὴν προσεκτικὴ παρατήρησι, τὴ δημιουργικὴ φαντασία καὶ τὴ συστηματικὴ ἐπεξεργασία ἀπὸ τὸ μετρημένο λογικό, ποὺ δὲν δέχεται οὔτε ἄκριτη τυφλὴ ὑπακοή, οὔτε ἀσύδοτη ἀναρχία.

Ἡ ἰδέα τῆς δικαιοσύνης μεταξὺ δυνατοῦ καὶ ἀδύνατου, μεταξὺ πλούσιου καὶ φτωχοῦ.

Ἡ ἰδέα τῆς ὑποταγῆς ὅλων στὴν κυριαρχία μόνον γενικοῦ νόμου, ποὺ θεσπίζεται ἀπὸ τὴν πειθώ, μὲ κοινὴ συγκατάθεσι τῶν διοικουμένων, καὶ ἡ καταπολέμησι τῆς βίας ἢ τυραννικῆς αὐθαιρεσίας ὁποιουδήποτε ἀτόμου ἢ ὁποιωνδήποτε ὡρισμένων ἀτόμων.

Εἰδικώτερα τὸ ἐργατικὸ δίκαιο εἶναι ἕνα τμῆμα καὶ ἕνα μέσο ἐπιβολῆς τῆς κρατικῆς ἐννόμου τάξεως, ἕνας νέος κλάδος τοῦ δικαίου, ποὺ ἔχει ἀναλάβει τὴν προστασίαν τοῦ ἀνθρωπίνου μόχθου. Εἶναι μιὰ ἐκδήλωσι τῆς προσπαθείας τῶν νεωτέρων κρατῶν νὰ ὑποβάλουν σὲ νομικὰ τακτοποιημένη ρύθμισι τὶς ἄτακτες δυναμικὲς ἀπαιτήσεις καὶ προσπάθειες τῶν μισθωτῶν γιὰ τὴ βελτίωσι τῶν ὅρων ἐργασίας καὶ ζωῆς. Ξεκίνησε ἀπὸ μερικοὺς θεσμοὺς τοῦ ἀστικοῦ καὶ πῆρε κι' ἄλλα στοιχεῖα ἀπὸ τὸ διοικητικὸ καὶ τελευταῖα ἀπὸ τὸ διεθνὲς δίκαιο, ἕως ὅτου διαμορφώθηκε σὲ νέα σχήματα, νέους τύπους, μὲ χαρακτῆρα κυρίως δημοσίου δικαίου. Εἶναι μορφές, εἶπαν, διαποτισμένες «μὲ κοινωνικὸ πνεῦμα, ποὺ γιὰ νὰ ἐννοηθοῦν καὶ νὰ ἐφαρμοσθοῦν ἔχουν ἀνάγκη ὄχι τόσο ἀπὸ περισσότερο φῶς, ὅσο ἀπὸ περισσότερη θερμότητα».

4

Ὁ νέος αὐτὸς κλάδος τοῦ δικαίου, ποὺ ἀκριβέστερα ἔχει ἀναλάβει νὰ ρυθμίσῃ νομικὰ τὴ συχνότατη κοινωνικὴ σχέσι παροχῆς ἐξηρτημένης ἐργασίας καὶ τὴ θέσι ἐκείνων, ποὺ ἀποζοῦν ἀπ' αὐτή, σήμερα μπαίνει σὲ μιὰ ὡριμότερη περίοδο τῆς ἱστορίας του.

Ἄρχισε νὰ χάνῃ ἕνα ραψῳδικὸ χαρακτῆρα μὲ ἄτακτον ἐμφάνισι, ποὺ εἶχε ἀρχικά. Ἔχει πλέον βάσιμες ἐλπίδες νὰ συστηματοποιηθῇ, ἰδίως ἀφ' ὅτου ἔγινε τὸ 1944 στὴ Φιλαδέλφεια ἐπίσημος διεθνὴς προσδιορισμὸς τῶν γενικῶν ἀρχῶν του, ποὺ προορίζονται νὰ χρησιμεύσουν σὰν ἐνοποιητικὸς σύνδεσμος καὶ βάσι ἐπεξεργασίας γιὰ ὅλα τὰ τμήματα καὶ ὅλα τὰ θέματά του. Οἱ γενικὲς αὐτὲς ἀρχὲς διακηρύττουν τὴν ἀνάγκη νὰ προστατευθῇ ἡ ἐργασία ποὺ «δὲν εἶναι ἐμπόρευμα», νὰ καταπολεμηθῇ ἡ πενία καὶ νὰ προστατευθῇ τὸ δικαίωμα ὅλων γιὰ ὑλικὴ πρόοδο καὶ πνευματικὴ ἀνάπτυξι μὲ ἐλευθερία καὶ μὲ ἀξιοπρέπεια, μὲ οἰκονομικὴ ἀσφάλεια καὶ μὲ ἴσες δυνατότητες ἐπιτυχίας. Διατυπώθηκαν ἐπίσημα στὴ Διεθνὴ Διακήρυξι τῆς Φιλαδελφείας τοῦ 1944 καὶ ἔγιναν Ἑλληνικὸς νόμος, ὁ 399 τοῦ 1947.

Οἱ ἀρχὲς αὐτὲς διαπνέονται ὁλοφάνερα ἀπὸ ἐντονώτατα ἠθικὴ καὶ ἰδεαλιστικὴ—καθόλου δὲ ὑλιστικὴ—ἀντίληψι. Ἰδεαλιστικὴ μὲ τὴ σημασία, ποὺ ἔχει ὁ ὅρος στὴν ἠθικὴ καὶ τὴν τέχνη, δηλαδὴ μιὰν ἀντίληψι τῆς ζωῆς καὶ τοῦ κόσμου, κατὰ τὴν ὁποία οἱ δυνάμεις, ποὺ ρυθμίζουν, ποὺ δίνουν τὸν τόνο, εἶναι οἱ ἀνώτερες πνευματικὲς καὶ ὁ σκοπὸς τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἡ τελειοποίησι ἢ προσέγγισι τοῦ ἀπολύτου ἰδανικοῦ. Ἀκριβέστερα εἶναι ἐμπνευσμένες ἀπὸ τὴν αἰωνόβια ἑλληνοχριστιανικὴ παράδοσι, ὅπως φαίνεται ἀπὸ τὸ ὅτι ἐπαναλαμβάνουν τὶς ἰδέες γιὰ τὴν ἀξιοπρέπεια τοῦ ἀνθρώπου, γιὰ τὴν ἐλευθερία, γιὰ τὴ δικαιοσύνη καὶ γιὰ τὴν πολιτική, κοινωνικὴ καὶ οἰκονομικὴ συνεννόησι καὶ δημοκρατία. Πρέπει ὅμως νὰ σημειωθῇ ὅτι μεταξὺ τοῦ ἀρχαίου ἰδεαλισμοῦ καὶ τοῦ νεωτέρου ὑπάρχει μεγάλη διαφορά. Ἐνῷ τὰ ἀρχαῖα συστήματα ἐτοποθετοῦσαν τὶς ἰδέες καὶ τὴν ἰδανικὴν πραγματικότητα πέρα καὶ ἐπάνω ἀπὸ τὸν ἀνθρώπινο κόσμο, τὰ νεώτερα τοποθετοῦν τὶς ἰδέες καὶ τὴν προέλευσί των στὴν ἀνθρώπινη συνείδησι καὶ τὶς θεωροῦν πράξεις νοήσεως. Ἔτσι ἡ ἀνθρώπινη συνείδησι ἀποτελεῖ βασικὸ σημεῖο γιὰ τὸ σχηματισμὸ τῶν ἀντιλήψεων γιὰ τὸν ἄνθρωπο, τὴν ἀξίαν του καὶ τὸν προορισμό του.

Γιὰ τὴ Διακήρυξι τῆς Φιλαδελφείας ὁ Πρόεδρος Ρούσβελτ εἶπε: «Οἱ μέλλουσες γενεὲς θὰ τὴ θεωροῦν σὰν ἕνα σημαντικὸ σταθμὸ στὴν ἐξέλιξι τῆς ἀνθρώπινης σκέψεως. Ἴσως θὰ πάρῃ γιὰ τοὺς λαοὺς σημασία ἀνάλογη μ' ἐκείνη ποὺ ἔχει γιὰ τὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες ἡ Διακήρυξι τῆς Ἀνεξαρτησίας».

5

Πέντε χρόνια πρὶν ἀπὸ τὴ Διεθνὴ Διακήρυξι τῶν βαθύτατα ἰδεαλιστικῶν ἀρχῶν τῆς Φιλαδελφείας καὶ λίγο ὕστερα ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τοῦ δευτέρου παγκόσμιου πολέμου, ἡ πολεμικὴ θύελλα ἔζωνεν ἀπὸ παντοῦ τὴν πατρίδα μας καὶ

ήταν άλοφάνερο ότι δέν θά τήν ξέφευγε γιά πολύ άκόμη.

Ή Ἑλλάς τότε σέ ἔκρηξι ψυχικῆς ἀνατάσεως ἀπέναντι στή σιδερόφραχτη βία, γιά ἀντίδρασι σέ ὅ,τι συνέβαινε γύρω της καί σέ προσπάθεια νά δυναμώσῃ ψυχικά καί νά στηρίξῃ ἰδεολογικά τόν κόσμο τῶν ἐργατῶν καί ὑπαλλήλων της, διακήρυξε μέ τήν ἐπίσημη Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως γιά τήν προστασία τοῦ ἀνθρώπινου μόχθου τίς ἴδιες κατά σύμπτωσι ἀνθρωπιστικές ἀρχές, πού ἀκούστηκαν στή Φιλαδέλφεια πέντε χρόνια ἀργότερα. Ἔτσι ἡ Διεθνής Διακήρυξι τῆς Φιλαδελφείας ἦρθε σάν μιά παγκόσμια ἀναγνώρισι τῆς ἀξίας τῶν ἀρχῶν τῆς Ἑλληνικῆς Διακηρύξεως τοῦ 1939, πού οἱ ἠθικές ἀρχές της γιά τήν ἀξιοπρέπεια καί τήν ἐλευθερία τοῦ ἀνθρώπου ὕστερα ἀπό μερικούς μῆνες ἐσφραγίστηκαν ἄλλη μιά φορά στήν ἑλληνική ἱστορία μέ τό ἅλικο αἷμα τῆς ἑλληνικῆς νεότητος, ἐπάνω στό χιόνι τῶν βορειοηπειρωτικῶν βουνῶν.

6

Ἀπό τά προηγούμενα γίνεται φανερό, ὅτι ἕνας τρόπος νά προσεγγίσῃ κανείς τήν κίνησι τῶν ἰδεῶν, πού ἀφοροῦν τήν προστασία τοῦ ἀνθρώπινου μόχθου καί τούς σκοπούς της, εἶναι ν' ἀρχίσῃ ἀπό τή μελέτη τῶν ἀρχῶν καί τοῦ πνεύματος τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, ὅπως ἔχουν ἐπίσημα διακηρυχθῆ, καί ἀπό τή σχέσι των πρός τίς γενικώτερες πολιτιστικές ἀντιλήψεις. Μή ἀποβλέποντας σέ στενά πρακτικούς ἤ τεχνικά νομικούς σκοπούς, ὅπως λ.χ. σέ ἑρμηνεία ὡρισμένης διατάξεως ἤ σέ δικαστηριακή λύσι ὡρισμένης περιπτώσεως, δέν θά μᾶς χρειασθῆ μελέτη λεπτομερειακῶν διατάξεων ἤ μέτρων. Ἐνδιαφέρει κυρίως τό πολιτιστικό πνεῦμα καί ἡ θέσις τῶν ἀρχῶν μέσα στά σύγχρονα πολιτισικά ρεύματα.

Ἄλλωστε ἀκόμη καί γιά τήν ἐπιτυχία καθαρά νομικῶν σκοπῶν καί τόν συντονισμό τῆς ἑρμηνείας καί τῶν νομικῶν λύσεων ὑπό τό φῶς ἑνός τελικοῦ λόγου, ἑνός σκοποῦ, εἶναι σίγουρα ἀπαραίτητη προϋπόθεσι ἡ κατανόησι τοῦ συνολικοῦ λόγου καί τοῦ πνεύματος, πού ἐμπνέει ὁλόκληρη τήν πολιτιστική αὐτή ἐκδήλωση. «Κάθε ἀνθρώπινη ἐνέργεια ὁλοκληρώνεται καί ἀποκτᾷ ἀξία μόνον ὅταν συνδεθῆ καί διαποτισθῆ ἀπό ἕνα βαθύτερο λόγο, ὅταν μπῆ μέσα σ' ἕνα σχέδιο, σ' ἕνα σύνολο σκοποῦ, ἀλλιῶς εἶναι παράλογη καί ἀκατανόητη».

Ὁπωσδήποτε, ὅ,τι ἐνδιαφέρει περισσότερο γιά ἕνα γενικό μέν, ἀλλά οὐσιαστικό προσανατολισμό, εἶναι ὁ βαθύτερος πολιτιστικός λόγος, τό πολιτιστικό πνεῦμα, πού διαποτίζει τά μέτρα γιά τήν προστασία τοῦ ἀνθρώπινου μόχθου.

7

Καί τό πνεῦμα αὐτό «μέ λογισμό καί μ' ὄνειρο», γνησιότατα «ἑλληνικό», ὅπως εἶν' ἡ αἰωνόβια παράδοσι, τό διεκήρυξε ἡ ἑλληνική ψυχή βαθύτατα ἠθικό καί ἰδεαλιστικό ἀκόμη μιά φορά πάλι καί τώρα—σάν καί πάντα σάν καί τώρα—ἀμέσως πρίν ἀπό τό πρῶτο ἀνέβασμα στήν Πίνδο. Εἶναι ἡ διακήρυξι αὐτή ἕνα «πιστεύω» στήν ἀξιοπρέπεια τοῦ ἀνθρώπου, πού κινδυνεύει τόσο ἀπό τήν πενία, ὅσο καί ἀπό τήν ξένην αὐθαιρεσία.

Σέ κρίσιμη στιγμή ἡ ἑλληνική ψυχή καί πάλι αἰώνιος πρόσκοπος προφυλακῶν, ἀπό ὑψηλή ἰδεολογική σκοπιά, ζωσμένη μέ τήν πίστι στήν ἰδέα, βιγλίζει ἐπάνω καί πέρα ἀπό τά σύννεφα τῆς νέας συμφορᾶς πού πλησιάζει. Ψάχνει τά βάθη τοῦ ὁρίζοντα, τοῦ φωτεινοῦ τῶν περασμένων γιά ἔμπνευσι, καί τοῦ θολοῦ ὁρίζοντα τοῦ μέλλοντος, βέβαιη γιά τό χρέος της. Μέ γνήσιο ὅμως πάντα τό παλιό ἀθλητικό της πνεῦμα, θέλει νά μπῆ στόν ἀγῶνα πάλι καί τώρα—σάν καί πάντα σάν καί τώρα— μέ ατίμητα φυλαχτά, στολίδια ἀταίριαστα, πού πλάθουν αἰώνια ἕναν κόσμο», φορώντας, σάν φωτοστέφανο, τήν ἡμερη πίστι στόν ἄνθρωπο καί τήν ἀξία του. Καί εἶπε τήν κρίσιμη αὐτή στιγμή μπροστά στούς ἀγριεμένους ξένους κάτηλους τῆς ἡμέρης ἰδέας της: Θά σᾶς πῶ ἐγώ ποιά εἶναι ἡ μόνη στερεά, δοκιμασμένη βάσι, γιά νά προστατευθῆ ὁ ἀνθρώπινος μόχθος καί ὁ ἄνθρωπος νά παίρνῃ ἔμπνευσι καί δύναμι γιά κάθε του προσπάθεια.

Ἦταν μιά κρισιμώτατη στιγμή της: Περιτριγυρισμένη ἀπό παντοῦ σφικτά ἀπό τή θύελλα πολέμου καί δεσποτισμοῦ, πού ἔκρουε τή θύρα της, μέ μόνον «σύντροφο» σάν πάντα τήν «πενίαν», ἔβλεπε πῶς ἔπρεπε σύντομα νά διαλέξῃ: ἡ θελληματική ἀπράγμονα δουλεία κάτω ἀπό κάπηλους τῆς προστασίας τοῦ ἀνθρώπινου μόχθου καί πλαστογράφους λύτες—μέ κάποιον δῆθεν σοσιαλισμό—τοῦ αἰνίγματος τῆς αἰώνιας Σφιγγός, ἤ τήν ἀπόκρουσι τοῦ δεσποτισμοῦ μέ τό παλιό της εὔθρυπτο καί στολίδι, καί ἄλλη μιά φορά καί τώρα—σάν καί πάντα σάν καί τώρα—τήν ἀξιοπρέπεια ἐλεύθερων ἀνθρώπων καί τήν «ἀρετή», μέ κίνδυνο κατακλυσμοῦ φωτιᾶς.

Δέ δίστασε στό διάλεγμα. Ἀμέσως, ὅμως, πρίν ἀπό ἕνα νέο «ἴτε παῖδες Ἑλλήνων», ἐζήτησε κατά τό ἀρχαῖο ἔθιμο ἡ αἰώνια ἑλληνική ψυχή τῶν νέων παιδιῶν τῆς Πίνδου, νά λουσθῆ—ὅπως οἱ τριακόσιοι τοῦ Λεωνίδα πρίν ἀπό τό μεγάλο ἀγῶνα—καί νά ἐξωραϊσθῆ μέ ἕνα ἀναβάπτισμα πάλι καί τώρα—σάν καί πάντα σάν καί τώρα — στίς γάργαρες ἰδεολογικές πηγές της, πού τόσοι καί τόσοι ζήτησαν νά τίς θολώσουν πλαστογραφώντας τις.

Ἔτσι ἔφθασε σέ ὥρα ἔσχατου κινδύνου νά ἐπαναλάβῃ ἄλλη μιά—ἐπισημότερη αὐτή—φορά στήν ἱστορία της τό ἴδιο νόημα τοῦ βάρδου τῶν παληῶν ἀγώνων της κατά τοῦ ἀσιατικοῦ δεσποτισμοῦ, Ἡρόδοτον, πού ἀπό τότε ἀντηχεῖ ἀνάμεσα στούς αἰῶνες: «ἀρετή δέ ἐπακτός . . . τήν τε πενίαν ἀπαμείνεται καί τήν δεσποσύνην».

Εἶναι πραγματικά ἀξιοθαύμαστη ἡ ὀξύτης καί τό βάθος τῆς ματιᾶς, πού ρίχνει ὁ Ἡρόδοτος στό πρόβλημα τῆς πενίας, ἐνῶ «μελετᾷ τά λαμπρά παληκάρια» τῶν μηδικῶν πολέμων καί τή λατρεία των πρός τήν ἀνδρική ἀξιοπρέπεια, πού ἐμπνέει τούς ἀγῶνες των· «οὐ περί χρημάτων τόν ἀγῶνα ποιοῦνται, ἀλλά ἀρετῆς ἕνεκεν».

Πλάϊ στόν ἀσιατικό δεσποτισμό βλέπει καί ἄλλο μεγάλο κακό ν' ἀπειλῇ τήν ἀξιοπρέπεια τοῦ ἀνθρώπου: τήν πενία. Ἀλλά καί μέ ἐμπνευσμένη βεβαιότητα μᾶς δίνει τό ἑλληνικό ἀντίδοτο γιά κάθε κίνδυνο ἀπό οἱανδήποτε ἐξάρτησι: τήν «ἐπακτόν ἑλληνικήν ἀρετήν», δηλαδή τήν προσπάθεια καί ἄσκησι γιά νά φθάσουν οἱ Ἕλληνες στήν «ἀρετή», πού σημαίνει,

ήδη άπό τόν Όμηρο, άνδροπρεπή τελειότητα. Τήν άρχαία αύτή Έλληνική «άρετή» σήμερα ό νόμιμος κληρονόμος της, πού ζή άκόμη τήν έννοιά της, ό έλληνικός λαός—ξεχωρίζοντάς την άπό τήν χριστιανικήν άρετή, πού πήρε έν τῷ μεταξύ τόν όρο—τήν όνομάζει λεβεντιά (άρετή, συγγενεύει μέ τό άριστος, Άρης καί άνήρ—λατινικά VIR - TUS).

8

Γιά ν' άποκτήσουμε μιάν ούσιαστικήν ίδέα της γενικώτερης σημασίας, πού έχει γιά τόν πολιτισμό τό θέμα, πού μᾶς άπασχολεῖ, πρέπει νά άναζητήσουμε τίς πρώτες άπλές βασικές έννοιες, πού στηρίζονται στήν άντίληψη γιά τή φύσι τοῦ άνθρώπου καί τ ὸ γ ν ή σ ι ο πνεῦμα, πού διακρατεῖ τίς έπίσημες προστατευτικές τοῦ άνθρώπινου μόχθου έκδηλώσεις καί τά νομοθετικά μέτρα προστασίας τῶν έργαζομένων. Τονίζω τό γνήσιο, γιατί κυκλοφοροῦν διάφορες πλαστογραφημένες έκδόσεις τῶν σχετικῶν ίδεῶν καί συνθήματα, πού γεννοῦν σύγχυσι καί σφαλερές πεποιθήσεις. Γιά νά συλλάβουμε τό πνεῦμα αὐτό, νομίζω ὅτι πρέπει νά προχωρήσουμε ὡς έξῆς:

Α'. Πρῶτα, έφ' ὅσον μιλοῦμε γιά «πολιτισμόν τοῦ «άνθρώπου», πρέπει νά συνεννοηθοῦμε γιά μερικά έννοιολογικά στοιχεῖα σημαντικά γιά τόν «άνθρωπο», τόν «πολιτισμό» του καί τό ρόλο, πού παίζει ή άντίληψι περί τῆς φύσεως τοῦ άνθρώπου γιά τήν πολιτική όργάνωσι καί ρύθμισι τῆς κοινωνικῆς ζωῆς καί τῶν ζωτικῶν προβλημάτων της. Εἶναι στοιχεῖα, γιά τά ὁποῖα έκαλλιεργήθηκαν άπό πολιτική σκοπιμότητα διάφορες παρεξηγήσεις, ὅπως λ.χ. γιά τήν άτομική συνείδησι, τή διαμόρφωσι τοῦ «άνθρώπου» καί τήν ούσία καί τό ρόλο τῆς «μορφώσεως», τῆς ήθικῆς άντιλήψεως καί τοῦ κοινωνικοῦ περιβάλλοντος, καθώς καί γιά τή σύνθεσι καί λειτουργία τῶν διαφόρων κοινωνικῶν σχέσεων, κοινωνικῶν σχηματισμῶν καί πολιτιστικῶν στοιχείων, καί γενικά γιά τή λειτουργία τῆς κοινωνίας καί τοῦ πολιτισμοῦ.

Β'. Έπειτα νά φρεσκάρουμε στή μνήμη μας σύντομα καί σέ γενικώτατες γραμμές τούς όρους, τήν ίστορία, τούς λόγους καί τά αἴτια καί τούς τρόπους, μέ τούς ὁποίους παρουσιάστηκαν οἱ πολιτιστικές έκδηλώσεις τῆς προστασίας τῶν έργαζομένων.

Γ'. Κατόπιν νά δοῦμε τίς άρχές τῆς προστασίας τοῦ άνθρώπινου μόχθου, ὅπως έχουν διακηρυχθῆ άπό δυό σημαντικά έπίσημα ντοκουμέντα: άπό τήν Έλληνική Διακήρυξι τοῦ 1939 καί πέντε χρόνια άργότερα άπό τή Διεθνή τῆς Φιλαδελφείας τοῦ 1944, καί νά βροῦμε τό πνεῦμα, πού διέπει τίς σημαντικές αὐτές πολιτιστικές έκδηλώσεις. Γιά τήν γενετική ὅμως έξήγησι τοῦ βαθύτερου περιεχομένου των, πρέπει ν' άνεβοῦμε στίς ρίζες τῶν άρχῶν αὐτῶν καί νά ζητήσουμε νά βροῦμε τήν ούσία του, πού εἶναι άκριβῶς ή ούσία τῆς Έλληνικῆς παραδόσεως καί ή πηγή τῆς ψυχικῆς εύγένειας καί τοῦ άνθρωπισμοῦ διά μέσου τόσων αἰώνων.

Δ'. Έπειτα νά δοῦμε τί έπιζῆ στό λαό μας έως σήμερα άπ' αὐτά. Έτσι θά γυρίσουμε στίς άντίστοιχες, ζωντανές άκόμη στή σύγχρονη λαϊκή μας παράδοσι, έκδηλώσεις, χαρακτηριστικές τοῦ πνεύματος αὐτοῦ, πού εὐτυχῶς εἶναι όλοφάνερες σέ κάθε παρατηρητή, άκόμη καί τόν πιό έπιπόλαιο. Καί οἱ χαρακτηριστικές αὐτές έκδηλώσεις, πιό αἰσθητές γιά ὅσους έγνώρισαν άπό κοντά ξένους λαούς καί ήμποροῦν νά κάνουν συγκρίσεις, εἶναι:

Εὐαίσθητη πρόταξι τῶν ήθικῶν άξιῶν καί τῆς προσωπικῆς άξιοπρέπειας άπό τά ὑλικά συμφέροντα—τό έλληνικό φιλότιμο.

Ὑπερηφάνεια γιά τίς προγονικές δάφνες, μέχρι καί «προγονοπληξίας» καί αἰσιοδοξία γιά τό μέλλον, μέ δυνατή παληά παράδοσι πατριωτισμοῦ συνδυασμένου μέ ούσιαστική θρησκευτικότητα.

Θαρραλέα άντιμετώπισι δυσκολιῶν μέ περιφρόνησι τοῦ κινδύνου καί έφευρετικότητα.

Βαθειά άνθρωπιά καί καλωσύνη, πού μέ τό συνηθέστατο συνδυασμό μέ τό φιλότιμο δίνουν τίς θαυμάσιες προσφορές τῆς έλληνικῆς φιλοξενίας.

Γνήσια δημοκρατική συνείδησι καί φιλελεύθερο κοινωνικό φρόνημα μέ ίδιαίτερη άγάπη γιά συζητήσεις καί κριτική, πού φθάνουν ὡς τήν έριστική λογοκοπία.

9

Ἡ όλοφάνερη έπιβίωσι τοῦ πνεύματος τῆς παλαιᾶς έλληνοχριστιανικῆς παραδόσεως καί άκριβῶς ή ζωντάνια του άκόμη σήμερα εἶναι έκεῖνα, πού ώδήγησαν στή διαμόρφωσι τῆς Έλληνικῆς Διακηρύξεως τοῦ 1939 μέ βάσι τό ίδεαλιστικό αἰωνόβιο έλληνικό πνεῦμα καί ὄχι τίς διάφορες—δῆθεν «προοδευτικές»—ὑλιστικές άντιλήψεις τῆς μόδας, πού τίς έγέννησαν άρχικά μιά παρεξήγησι, πού συνέβη ὡς έξῆς:

Σέ μιά σωστή άρχική σκέψι, ὅτι ή έπιστήμη τῶν πραγμάτων πρέπει νά βασίζεται στήν έμπειρία τῶν αἰσθήσεων (Βάκων), έπρόσθεσαν άργότερα τά μονόπλευρα συμπληρώματα ὅτι μόνον οἱ αἰσθήσεις προμηθεύουν όλες τίς γνώσεις καί ὅτι οἱ ίδέες εἶναι μόνο φαντάσματα τοῦ ὑλικοῦ κόσμου (Χόμπς). Ξεκινῶντας άπό τίς βάσεις αὐτές έφθασαν μερικοί στόν ίσχυρισμό ὅτι ή ὕλη προηγεῖται άπό τό πνεῦμα καί τό πνεῦμα διαμορφώνεται σύμφωνα μέ τήν ὕλη. Έτσι, ὅταν πρό ένός αἰῶνος άρχισαν μερικοί νά ξεχωρίζουν τά κοινωνικά φαινόμενα καί νά ζητοῦν νά τά μελετήσουν συστηματικά σέ ίδιαίτερη έπιστήμη, έπηρεασμένοι καί άπό τήν μεγάλη πρόοδο τῶν φυσικῶν έπιστημῶν, κατέληξαν, άπό άπειρία, στήν παρεξήγησι ὅτι καί τά κοινωνικά φαινόμενα πρέπει νά έξετάζωνται καί νά γίνωνται άντιληπτά «θετικά», δηλαδή ὡσάν νά ἦσαν θέματα τῆς φυσικῆς ή τῆς βιολογίας. Κατόπιν άλλοι έφθασαν στόν ίσχυρισμό, ὅτι ή άτομική συνείδησι καί ή προσωπικότης εἶναι ψευδαισθήσεις, άπλή άντανάκλασι τῶν ὑλικῶν άναγκῶν καί τῶν άγώνων γιά τήν ίκανοποίησί των. Οἱ παραστάσεις, οἱ σκέψεις, οἱ πνευματικές έπικοινωνίες τῶν άνθρώπων παρουσιάζονται ὡς άπόρροια τῶν οἰκονομικῶν πράξεων. Κάθε άνθρωπος, ίσχυρίσθηκαν, έχει, ἰσοπεδωτικά, τήν συνείδησι πού έχει ή κοινωνική τάξι του. Κάθε θεώρησις τῶν κοινωνικῶν πραγμάτων, γιά νά

είναι θετική καὶ ἐπιστημονική, θά ἔπρεπε νὰ σταματᾷ μαζὶ μὲ τὴν ὑλικὴ ἀντικειμενικότητα, χωρὶς ἡ ἀτομικὴ ἀνθρώπινη ψυχὴ καὶ οἱ καταστάσεις της νὰ παίζουν πρωταρχικὸ ρόλο. Οἱ πρῶτες αἰτίες καὶ τὰ ἀποφασιστικὰ κίνητρα ὅλων τῶν ἱστορικῶν γεγονότων εἶναι οἱ μεταμορφώσεις τῶν τρόπων παραγωγῆς καὶ ἀνταλλαγῆς. Ἀκόμα καὶ γεγονότων, ὅπως ἡ ἱστορία τῶν τριακοσίων τῶν Θερμοπυλῶν ἢ τοῦ Χριστιανισμοῦ ἢ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως ἢ τῆς θυσίας τῶν «ἐλευθέρων πολιορκημένων» τοῦ Μεσολογγίου, τοὺς ὁποίους μάλιστα ἔχουν κηρύξει κοκλάβους πολιορκημένους».

Ὁπωσδήποτε ἡ ὑλιστικὴ παρεξήγησι εἶναι ἀκόμη σήμερα πολὺ τῆς μόδας. Τὴν ὑποθάλπει ἡ ἔμφυτη ἀνθρώπινη ζωτικότης, ποὺ ἐκδηλώνεται ὡς ἐπιθυμία ἀλλαγῆς καὶ τὴν καλλιεργεῖ συστηματικὰ καὶ γιὰ σκοποὺς ὄχι πιὰ ἐπιστημονικούς—γιατὶ ἐπιστημονικά, ἔπειτα μάλιστα ἀπὸ τὶς ἀνακαλύψεις τῆς βυθοψυχολογίας, ἔχουν λυθῆ τὰ σχετικὰ ζητήματα—, ἀλλὰ γιὰ σκοποὺς πολιτικούς, κάνοντας συστηματικὲς πλαστογραφήσεις τῆς ἀξίας τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῆς λειτουργίας τῆς κοινωνικῆς πραγματικότητος, ἕνας ἀσιατικὰ αὐταρχικὸς κατακτητικὸς σωβινισμός.

Συνεπὴς πρὸς τὶς ἀσιατικὲς παραδόσεις του, ἐθεοποίησε τὴν ἄσκησι τῆς βίας καὶ τὴν ἐπιβολὴ τῆς τυραννικῆς ἀνομίας. Θέλει νὰ ἐξομοιώσῃ τὴ μέθοδο ἐπιστημονικῆς μελέτης καὶ τὴ μεταχείρισι τῆς ἀνθρώπινης προσωπικότητος μὲ τὴ μέθοδο μελέτης καὶ τὴ μεταχείρισι «πράγματος». Καλλιεργεῖ μιὰ πνευματικὴ στρέβλωσι, ἰσοπεδωτικὴ ὅλων μέσα σ' ἀνώνυμη μᾶζα, καὶ ἕνα προσχεδιασμένο συσκοτισμὸ μὲ συστηματικὲς ὑλιστικὲς ὑπερβολές, ἀλλὰ καὶ πράταξι τῶν ἐνστίκτων καὶ παθῶν. Δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἀνεχθῇ τὸ ἐρευνητικὸ ἑλληνικὸ πνεῦμα, τὴ μετρημένη ἑλληνικὴ μεσότητα, τὴν ἀτομικὴ ἠθικὴ συνείδησι τῆς ἐλεύθερης προσωπικότητος, ποὺ εἶναι κάθε μιὰ ὀντότης ξεχωριστή, μὲ ἰδιαίτερη θέλησι. Ἀρνεῖται τόσο τὶς ἔννοιες αὐτές, ὅσο καὶ τὶς ἠθικὲς καὶ ἀνθρωπιστικὲς συνέπειές των.

Καὶ ὅμως μέσα στὰ θετικὰ καὶ βέβαια κοινωνικὰ πράγματα ἀπὸ τὰ πιὸ θετικὰ καὶ βέβαια εἶναι ἡ ψυχολογικὴ καὶ ἠθικὴ πραγματικότης. Καὶ οἱ ἀνθρωπιστικὲς καὶ πολιτιστικὲς συνέπειες τῆς πίστεως τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος εἰς τὸ λογικό, τὴν ἠθικὴ καὶ τὴν δικαιοσύνη, ποὺ εἶναι τὰ θεμέλια τοῦ νόμου καὶ τῆς τάξεως, καθὼς καὶ εἰς τὴν ἀνθρώπινη ἀξιοπρέπεια, τὴν ἐπιδίωξι τῆς ἀνδροπρεποῦς τελειότητος καὶ τὴ δημοκρατία, δὲν εἶναι ἁπλῶς θεωρητικὰ θέματα ἀκαδημαϊκῶν συζητήσεων. Ἡ ζωὴ καὶ ἡ εὐημερία ὅλων ἐξαρτῶνται ἀπὸ τὴ θέσι, ποὺ θὰ πάρουμε ἀπέναντι τῶν ζητημάτων αὐτῶν καὶ ἀπὸ τὴν πίστι καὶ προθυμία νὰ ὑπερασπισθοῦμε τὴν πνευματικὴ καὶ ἠθικὴ κληρονομιὰ τοῦ τόπου μας.

Οἱ ἀπαντήσεις, ποὺ ταιριάζουν στὰ ζητήματα αὐτά, δὲν χρειάζεται νὰ ἀναζητηθοῦν μέσα σὲ νεφελώματα φιλοσοφικῶν καὶ μεταφυσικῶν συζητήσεων.

Εἶναι ἀπαντήσεις δοσμένες, ἀπὸ παληὰ χρόνια, θεωρητικά, ἀλλὰ καὶ πρακτικά, ἀπὸ τὸ ἑλληνικὸ πνεῦμα καὶ τὶς ἐθνικὲς παραδόσεις. Καὶ εἶναι ἐπαληθευμένες ἀπὸ ὁλόκληρη τὴν ἱστορία τοῦ πολιτισμοῦ, ποὺ ὄχι μόνον τὸν θεμελίωσεν ἀρχικὰ τὸ ἑλληνικὸ πνεῦμα, ἀλλὰ καὶ ἀργότερα τὸν ἐτόνωσε καὶ τὸν «ἀναγεννοῦσε» κάθε φορὰ ποὺ ἡ αὐθαίρετη ἐπιβολή, ἡ ὑλικὴ βία, ἡ ἄκριτη ὑποταγὴ καὶ τὰ ζωϊκὰ ἔνστικτα ὑπῆρχε φόβος νὰ τὸν ἐξαφανίσουν.

Τὸ χρέος τὸ δικό μας εἶναι νὰ τηροῦμε καὶ νὰ ἀναπτύσσουμε τοὺς δημοκρατικοὺς θεσμούς. Εἶναι θεσμοὶ - πλαίσια, ποὺ συνεχίζουν τὴν ἑλληνικὴ παράδοσι, μὲ τὸ νὰ σέβωνται τὴν ἀνθρώπινη ἀξιοπρέπεια καὶ νὰ προσφέρουν μέθοδο γιὰ συνεχῆ προσαρμογή, ποὺ εἶναι τόσο ἀναγκαία στὴν παλλομένη ἀπὸ κίνησι σύγχρονη κοινωνικὴ ζωή, «συγχρονίζοντας» ἔτσι διαρκῶς τὴν ἐθνικὴ παράδοσι σὲ λειτουργία τοῦ παρόντος καὶ τοῦ μέλλοντος».

Ἡ καθημερινὴ τέλος κοινωνικὴ πεῖρα μᾶς βεβαιώνει ὅτι στὸ τί θὰ κάνουμε ὁ καθένας στὴ ζωή μας ἐξαρτᾶται κατὰ μέγα μέρος ἀπὸ τὸ τί πιστεύουμε πὼς μποροῦμε νὰ κάνουμε, ἀπὸ τὸ τί ζητᾶμε νὰ κάνουμε, ἀπὸ τὸ τί νομίζουμε πὼς κάνουμε». Εἶναι ἀσφαλῶς βέβαιο ὅτι οἱ ἀνθρώπινοι σκοποὶ καὶ τὰ ἰδανικὰ παίζουν πρωταρχικὸ ρόλο στὴν μοῖρα τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἐπίσης εἶναι βέβαιο ὅτι τὸ «κοινὸ καλὸ»—σκοπὸς τοῦ Κράτους καὶ ὅλης τῆς νομοθεσίας—συναποτελεῖται ἀπὸ τὶς ἠθικὲς ἀντιλήψεις, ἀπὸ τὶς ἐθνικὲς παραδόσεις καὶ τὰ γενικὰ ὑλικὰ συμφέροντα.

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΝΟΜΟΙ

2789/1954 ΝΟΜΟΣ

Περί κυρώσεως της ὑπ' ἀριθ. 13/15.1.1954 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, δι' ἧς ἐπιτρέπεται ἡ ναυτολόγησις ἐπὶ ἀπογγαλιευτικῶν πλοίων κατὰ τὴν θερινὴν ἀπογγαλιευτικὴν περίοδον 1954 καὶ χειμερινὴν ταύτην 1954—1955 ἀνδρῶν μὴ ἀπογεγραμμένων.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 50 τῆς 24 Μαρτίου 1954)

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς, ἀποφασίζομεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1

Κυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 13 τῆς 15 Ἰανουαρίου 1954 πρᾶξις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀφ' ἧς ἐξεδόθη, ἔχουσα ὡς ἀκολούθως:

Πρᾶξις ὑπ' ἀριθ. 13 τῆς 15 Ἰανουαρίου 1954

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Λαβὸν ὑπ' ὄψιν: α) τὴν ὑπ' ἀριθ. 80309/4644 ἀπὸ 23.12.1953 πρότασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας, ὅπως ἐπιτραπῇ κατὰ τὴν θερινὴν ἀπογγαλιευτικὴν περίοδον τῆς 1ης Μαρτίου 1954 μέχρι 30ῆς Ὀκτωβρίου 1954 καὶ χειμερινὴν ταύτην ἀπὸ 1ης Νοεμβρίου 1954 μέχρις 28ης Φεβρουαρίου 1955 καὶ κατὰ παρέκκλισιν τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ἀ.ν. 560/1937 «περὶ ἀπογγαλιείας» ἡ ναυτολόγησις ἀνδρῶν μὴ ἀπογεγραμμένων, β) τὴν σχετικὴν ἐπὶ τοῦ θέματος εἰσήγησιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας, ἀποφασίζει:

Ἐγκρίνει, κατὰ παρέκκλισιν τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ἀ.ν. 560/1937 «περὶ ἀπογγαλιείας», ὅπως ναυτολογηθῶσιν ὡς δύται κατὰ τὴν θερινὴν ἀπογγαλιευτικὴν περίοδον ἀπὸ 1ης Μαρτίου 1954 μέχρι 30ῆς Ὀκτωβρίου 1954 καὶ χειμερινὴν ταύτην περίοδον ἀπὸ 1ης Νοεμβρίου 1954 μέχρις 28ης Φεβρουαρίου 1955, οἱ μὴ δυνάμενοι νὰ ἀπογραφῶσι λόγῳ ἡλικίας, ἤτοι οἱ ὑπερβάντες τὸ ὑπὸ τῶν κειμένων διατάξεων «περὶ ἀπογραφῆς» καθοριζόμενον ὅριον ἡλικίας τῶν 25 ἐτῶν.

Οἱ ὡς ἄνω, ἵνα κριθῶσιν ἱκανοὶ πρὸς ναυτολόγησιν ὡς δῦται, θὰ ὑποβληθῶσιν εἰς τὴν ὑπὸ τῶν διατάξεων ταῦ β.δ. τῆς 25.8.1938 «περὶ ὑγειονομικῆς ἐξετάσεως τῶν πρὸς ναυτολογίαν δυτῶν» (Φ.Ε.Κ. 321 Α' 1938) καθοριζομένην ἰατρικὴν ἐξέτασιν.

Οἱ ἀνωτέρω δικαιοῦνται νὰ τύχωσιν ἐκ τοῦ Κεφαλαίου δυτῶν τῆς ἀποζημιώσεως τῶν διατάξεων ταῦ ἀ.ν. 560/1937 καὶ ἔχουσι κατὰ συνέπειαν ὡς πρὸς αὐτοὺς ἐφαρμογὴν αἱ περὶ ἀτυχημάτων καὶ ἀποζημιώσεων οἰκεῖαι διατάξεις τοῦ νόμου τούτου, ἐφ' ὅσον ἤθελον καταβληθῇ ἐγκαίρως αἱ νόμιμοι ἀσφαλιστικαὶ εἰσφοραὶ ὑπὲρ τοῦ κεφαλαίου τούτου, δὲν δικαιοῦνται ὅμως νὰ τύχωσι συντάξεως ἐκ τοῦ Ν.Α. Ταμείου, ὡς μὴ ἀπογεγραμμένοι κατὰ τὰς οἰκείας διατάξεις.

Ἐκδόσαν πρὸς τοῦτο τὴν ὑπ' ἀριθ. 13 παροῦσαν πρᾶξίν του, ἥτις ὑποβληθήσεται εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς κύρωσιν διὰ νόμου.

Ὁ Προεδρεύων — Τὰ Μέλη

Ἄρθρον 2

Εἰς τὸ δεύτερον ἐδάφιον τῆς διὰ τοῦ προηγουμένου ἄρθρου κυρουμένης πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ ἐν τῷ ἕκτῳ στίχῳ μετὰ τὰς λέξεις «1955, οἱ», προστίθενται αἱ λέξεις «δωδεκανήσιοι οἱ».

Ὁ παρὼν νόμος, ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Μαρτίου 1954

—

2790/1954 ΝΟΜΟΣ

Περὶ καθορισμοῦ ὁρίου ἡλικίας ὑπαλλήλων Ἐμπορικῶν, Βιομηχανικῶν, Ἐπαγγελματικῶν καὶ Βιοτεχνικῶν Ἐπιμελητηρίων.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 50 τῆς 24 Μαρτίου 1954)

Ψηφίσαντες ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς, ἀποφασίζομεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1

1. Οἱ μόνιμοι ὑπάλληλοι τῶν κεντρικῶν καὶ περιφερειακῶν Ἐμπορικῶν καὶ Βιομηχανικῶν Ἐπιμελητηρίων, ὡς καὶ τῶν Ἐπαγγελματικῶν καὶ Βιοτεχνικῶν τοιούτων, ἀπολύονται αὐτοδικαίως τῆς ὑπηρεσίας ἅμα τῇ συμπληρώσει τοῦ 65ου ἔτους τῆς ἡλικίας των.

2. Ἡ διάταξις τῆς προηγουμένης παραγράφου ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ τοῦ μονίμου προσωπικοῦ τοῦ Χρηματιστηρίου Ἀξιῶν Ἀθηνῶν.

Ἄρθρον 2

Ἡ ἀληθὴς ἔννοια τῆς § 3 τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ἀ.ν. 1540/1950, κυρωθέντος διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2130/1952 νόμου, εἶναι ὅτι ὁ χρόνος ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως μέχρι τῆς ἐπανόδου εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν βάσει τῶν διατάξεων αὐτοῦ ἐπαναδιορισθέντων ὑπαλλήλων λογίζεται ὡς χρόνος πραγματικῆς δι' αὐτοὺς ὑπηρεσίας ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀρχαιότητα καὶ προαγωγὴν (μέχρι δύο προαγωγῶν), τῆς ἀπολύσεως τῶν θεωρουμένης ὡς μηδέποτε γενομένης, οὐχὶ ὅμως καὶ ὡς πρὸς τὴν ἀπόληψιν ἀποδοχῶν.

Ἄρθρον 3

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς 31ης Ἰουλίου 1953.

Ὁ παρὼν νόμος, ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Μαρτίου 1954

—

ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ χορηγήσεως χρηματικῆς ἐνισχύσεως εἰς ἄπορους ἐργάτας θαλάσσης.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 50 τῆς 24 Μαρτίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ἀ.ν. 113/1936 «περὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 6002 «περὶ προστασίας τῶν ἀνέργων ἐργατῶν θαλάσσης καὶ τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν», τὴν ἀπὸ 23.12.1953 σχετικὴν γνώμην τοῦ Γνωμοδοτικοῦ

Συμβουλίου Υ.Ε.Ν. καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 12/1954 γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, προτάσει τοῦ ἐπὶ τῆς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας Ὑπουργοῦ, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1

Παρέχεται ἔκτακτος, λόγῳ τῶν ἑορτῶν τῶν Χριστουγέννων, χρηματικὴ ἐνίσχυσις ὑπὸ μορφὴν βοηθήματος εἰς ἀπόρους ἀνέργους ναυτικοὺς ἐκ τοῦ Κεφαλαίου Ἀνεργίας καὶ Ἀσθενείας ἐργατῶν θαλάσσης καὶ μὴ δικαιωθέντας μηνιαίου βοηθήματος συμφώνως τῷ ἀπὸ 27 Μαΐου 1953 β.δ. «περὶ χορηγήσεως ἐπιδόματος εἰς ἀνέργους ναυτικούς» (Φ.Ε.Κ. 161 Α' 1953), ἥτις ὁρίζεται ὡς κατωτέρω:

α) Εἰς ἀξιωματικοὺς Ε.Ν. ἐγγάμους δραχ. 350.000. β) Εἰς ἀξιωματικοὺς Ε.Ν. ἀγάμους δραχ. 250.000. γ) Εἰς κατωτέρα πληρώματα Ε.Ν. ἐγγάμους δραχ. 300.000. δ) Εἰς κατωτέρα πληρώματα Ε.Ν. ἀγάμους δραχ. 200.000.

Ἄρθρον 2

1. Ἵνα ναυτικὸς τύχῃ τῆς κατὰ τὸ παρὸν β.δ. χρηματικῆς ἐνισχύσεως, δέον:

α) Νὰ εἶναι ἀπογεγραμμένος ναυτικὸς ἢ μαθητευόμενος ναυτικός.

β) Νὰ κέκτηται ὑπερτριετῆ θαλασσίαν ὑπηρεσίαν διανυθεῖσαν ἐπὶ ἑλληνικῶν ἐμπορικῶν πλοίων μετὰ τὴν ὡς ναυτικοῦ ἢ μαθητευομένου ναυτικοῦ ἀπογραφήν του. Ὑπηρεσία διανυθεῖσα ἐπὶ πλοίων ὑπὸ ξένην σημαίαν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς ὑπερτριετοῦς θαλασσίας ὑπηρεσίας, ἐφ' ὅσον αὕτη ἔχει νομίμως ἀναγνωρισθῇ καὶ ἔχουν καταβληθῇ τὰ ὑπὲρ Ν.Α.Τ. τέλη.

γ) Νὰ εὑρίσκεται ἐν ἀνεργίᾳ τουλάχιστον ἀπὸ 30 Νοεμβρίου 1953 καὶ μέχρι τῆς ἡμέρας καταβολῆς οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως, οὐχὶ ὅμως καὶ πρὸ τῆς 1 Νοεμβρίου 1952. Ναυτολόγησις μέχρι δέκα ἡμερῶν δὲν διακόπτει τὴν ἀπὸ τῆς 30.11.1953 ἀνεργίαν.

δ) Νὰ εἶναι ἄπορος κατὰ τὴν ἠτιολογημένην κρίσιν τοῦ προϊσταμένου τῆς καταβαλούσης τὴν χρηματικὴν ἐνίσχυσιν Ἀρχῆς.

2. Τὰ κατὰ τὸ παρὸν ἄρθρον ἀπαιτούμενα προσόντα ἀποδεικνύονται διὰ τοῦ ναυτικοῦ φυλλαδίου ἢ διὰ βεβαιώσεως τῆς ὑπηρεσίας μητρῴων Ε.Θ.

Ἄρθρον 3

1. Ἡ καταβολὴ τῆς ἐνισχύσεως ἐνεργεῖται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος εἰς τοὺς αὐτοπροσώπως παρουσιαζομένους δικαιούχους ὑπὸ τοῦ ἐν Πειραιεῖ Οἴκου Ναύτου διὰ τοὺς διαμένοντας ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης καὶ ὑπὸ τῶν κατὰ τόπους Κεντρικῶν Λιμεναρχείων καὶ Λιμεναρχείων διὰ τοὺς διαμένοντας ἐν τῇ περιφερείᾳ αὐτῶν.

2. Ἐπὶ τῇ παροχῇ τῆς χρηματικῆς ἐνισχύσεως καταχωρίζεται εἰδικὴ πρᾶξις ἐν τῷ ναυτικῷ φυλλαδίῳ τοῦ ἐνισχυομένου καὶ ὑπογράφεται ἀπόδειξις. Ἐὰν ὁ ἐνισχυόμενος δὲν γνωρίζῃ γράμματα, ἡ καταβολὴ τῆς χρηματικῆς ἐνισχύσεως γίνεται παρουσίᾳ δύο μαρτύρων, οἵτινες ὑπογράφουν ἐν τῇ ἀποδείξει.

Εἰς τὸν Ἡμέτερον ἐπὶ τῆς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 19 Φεβρουαρίου 1954

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ ἐπεκτάσεως εἰς τὰς νήσους Κάλυμνον, Κεφαλληνίαν καὶ τὴν περιοχὴν τοῦ λιμένος Θεσσαλονίκης τῆς ὑπὸ τοῦ Οἴκου Ναύτου παρεχομένης προστασίας.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 57 τῆς 3 Ἀπριλίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: α) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ν. 6002/1934 «περὶ προστασίας τῶν ἀνέργων ἐργατῶν θαλάσσης καὶ τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν» (Φ.Ε.Κ. 37), β) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 § 1 τοῦ ἀ.ν. 816/1948 «περὶ ἐπεκτάσεως τῆς ὑπὸ τοῦ ν. 6002 παρεχομένης ἰατροφαρμακευτικῆς καὶ νοσοκομειακῆς προστασίας καὶ εἰς τὰς οἰκογενείας τῶν ἐργαζομένων ναυτικῶν», ὡς οὗτος ἐκυρώθη ὑπὸ τοῦ ν. 978/1949 (Φ.Ε.Κ. 120), γ) τὰς ὑπ' ἀριθ. 1832/1.12.1953, 1837/18.12.1953 καὶ 1846/13.1.1954 προτάσεις τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Οἴκου Ναύτου, δ) τὴν ὑπ' ἀριθ. 1/20.1.1954 γνώμην τοῦ Γνωμοδοτικοῦ Συμβουλίου Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ καὶ ε) τὰς ὑπ' ἀριθ. 79/1954, 80/1954 καὶ 81/1954 γνώμας τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, προτάσει τοῦ ἐπὶ τῆς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας Ὑπουργοῦ, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

Ἡ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 14.11.1951 β. δ/τος «περὶ προστασίας κατὰ τῆς ἀσθενείας τῶν ναυτικῶν καὶ τῶν οἰκογενειῶν των» (Φ.Ε.Κ. 301), ὡς τοῦτο ἑκάστοτε ἰσχύει, παρεχομένη προστασία ἐπεκτείνεται καὶ εἰς μονίμως εἰς τὰς νήσους Κάλυμνον καὶ Κεφαλληνίαν καὶ τὴν περιοχὴν τοῦ λιμένος Θεσσαλονίκης διαμένοντας:

α) Ἀνέργους ναυτικοὺς καὶ τὰ μέλη τῶν οἰκογενειῶν τούτων, καὶ

β) Μέλη οἰκογενειῶν ἐργαζομένων ναυτικῶν.

Εἰς τὸν Ἡμέτερον ἐπὶ τῆς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Μαρτίου 1954

—

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ συστάσεως Διοικητικῶν Ἀσφαλιστικῶν Δικαστηρίων.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 71 τῆς 15 Ἀπριλίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 46 § 1, 47 § 1 καὶ 48 § 7 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», ὡς καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 770/1952 ἔκθεσιν τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, προτάσει τῶν Ἡμετέρων ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης καὶ Ἐργασίας Ὑπουργῶν, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

1. Πρὸς ἐκδίκασιν τῶν ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1846/1951 ἀ. ν. (*) ἀναφερομένων προσφυγῶν συνιστῶμεν εἰς τὰς κάτωθι ἕδρας Πρωτοδικείων Πρωτοβάθμια Διοικητικὰ Ἀσφαλιστικὰ Δικαστήρια μὲ κατὰ τόπον ἁρμοδιότητα ἑκάστου τούτων τὰς ἐναντι αὐτοῦ ἀναγραφομένας περιφερείας Πρωτοδικείων:

1) Εἰς Ρόδον διὰ τὰς περιφερείας Ρόδου καὶ Κῶ.

(*) ΕΕΔ 10, σελ. 657.

2) Εἰς Χανιά διά τάς περιφερείας Χανίων καί Ρεθύμνης.
3) Εἰς Ἡράκλειον διά τάς περιφερείας Ἡρακλείου καί Λασηθίου.
4) Εἰς Ἑρμούπολιν διά τάς περιφερείας Σύρου καί Σάμου.
5) Εἰς Μυτιλήνην διά τάς περιφερείας Μυτιλήνης καί Χίου.
6) Εἰς Κέρκυραν διά τήν περιφέρειαν Κερκύρας.
7) Εἰς Καλάμας διά τάς περιφερείας Καλαμῶν καί Κυπαρισσίας.
8) Εἰς Τρίπολιν διά τάς περιφερείας Τριπόλεως, Σπάρτης καί Γυθείου.
9) Εἰς Κόρινθον διά τάς περιφερείας Κορίνθου καί Ναυπλίου.
10) Εἰς Πάτρας διά τάς περιφερείας Πατρῶν, Καλαβρύτων, Ζακύνθου καί Κεφαλληνίας.
11) Εἰς Πύργον διά τάς περιφερείας Ἠλείας καί Ἀμαλιάδος.
12) Εἰς Ἀθήνας διά τήν περιφέρειαν Ἀθηνῶν.
13) Εἰς Πειραιᾶ διά τήν περιφέρειαν Πειραιῶς.
14) Εἰς Χαλκίδα διά τήν περιφέρειαν Χαλκίδος.
15) Εἰς Λεβάδειαν διά τάς περιφερείας Λεβαδείας, Θηβῶν καί Παρνασσίδος.
16) Εἰς Λαμίαν διά τάς περιφερείας Λαμίας καί Εὐρυτανίας.
17) Εἰς Ἀγρίνιον διά τάς περιφερείας Ἀγρινίου, Μεσολογγίου καί Λευκάδος.
18) Εἰς Ἰωάννινα διά τάς περιφερείας Ἰωαννίνων, Θεσπρωτίας, Ἄρτης καί Πρεβέζης.
19) Εἰς Βόλον διά τήν περιφέρειαν Βόλου.
20) Εἰς Λάρισαν διά τήν περιφέρειαν Λαρίσης.
21) Εἰς Τρίκαλα διά τάς περιφερείας Τρικάλων καί Καρδίτσης.
22) Εἰς Κοζάνην διά τάς περιφερείας Κοζάνης, Γρεβενῶν καί Καστορίας.
23) Εἰς Ἔδεσσαν διά τάς περιφερείας Ἐδέσσης, Βεροίας καί Φλωρίνης.
24) Εἰς Θεσσαλονίκην διά τάς περιφερείας Θεσσαλονίκης, Χαλκιδικῆς καί Κατερίνης.
25) Εἰς Σέρρας διά τήν περιφέρειαν Σερρῶν.
26) Εἰς Καβάλαν διά τάς περιφερείας Καβάλας καί Δράμας.
27) Εἰς Κομοτινήν διά τάς περιφερείας Ροδόπης, Ξάνθης καί Ἔβρου.

ΙΙ. Πρός ἐκδίκασιν τῶν κατά τήν § 3 τοῦ ἄρθρ. 43 καί τήν § 2 ἐδ. γ' τοῦ ἄρθρ. 50 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 προσφυγῶν καί τῶν κατά τά ἄρθρα 44 καί 50 τοῦ αὐτοῦ νόμου ἀσκουμένων ἐφέσεων συνιστῶμεν εἰς τάς κάτωθι ἕδρας Ἐφετείων Δευτεροβάθμια Διοικητικά Ἀσφαλιστικά Δικαστήρια μέ κατά τόπον ἁρμοδιότητα ἑκάστου τούτων τάς ἐναντι αὐτοῦ ἀναγραφομένας περιφερείας Ἐφετείων.

1) Εἰς Ἀθήνας διά τάς ἐφετειακάς περιφερείας Ἀθηνῶν, Ναυπλίου, Κρήτης, Αἰγαίου καί Δωδεκανήσου.
2) Εἰς Θεσσαλονίκην διά τάς ἐφετειακάς περιφερείας Θεσσαλονίκης καί Λαρίσης.
3) Εἰς Πάτρας διά τάς ἐφετειακάς περιφερείας Πατρῶν καί Κερκύρας.
4) Εἰς Ἰωάννινα διά τήν ἐφετειακήν περιφέρειαν Ἰωαννίνων.
5) Εἰς Κομοτινήν διά τήν ἐφετειακήν περιφέρειαν Θράκης.

Εἰς τούς αὐτούς ἐπί τῆς Δικαιοσύνης καί Ἐργασίας Ὑπουργούς ἀνατίθεμεν τήν δημοσίευσιν καί ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Μαρτίου 1954

—

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί τρόπου συγκροτήσεως καί λειτουργίας τῶν Ἀσφαλιστικῶν Δικαστηρίων.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 71 τῆς 15 Ἀπριλίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τά ἄρθρα 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49 καί 50 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 «περί Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», προτάσει τῶν Ἡμετέρων ἐπί τῆς Δικαιοσύνης καί ἐπί τῆς Ἐργασίας Ὑπουργῶν, μετά γνώμην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας (843/1952), ἀπεφασίσαμεν καί διατάσσομεν:

ΤΜΗΜΑ Ι

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'

Ἀσφαλιστικά Δικαστήρια

Ἄρθρον 1

Τρόπος διορισμοῦ τῶν μελῶν τῶν Πρωτοβαθμίων Ἀσφαλιστικῶν Δικαστηρίων.

1. Ἡ ἀπόφασις τοῦ Προέδρου τῶν Πρωτοδικῶν περί τοῦ κατά τό ἄρθρ. 46 § 4 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 διορισμοῦ τῶν δύο μελῶν τῶν Πρωτοβαθμίων Ἀσφαλιστικῶν Δικαστηρίων, ὡς καί τῶν δύο ἀναπληρωτῶν αὐτῶν, ἐκδίδεται κατόπιν αἰτήσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἤ τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου τοῦ Ι.Κ.Α. ἤ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ι.Κ.Α. ἤ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ὑποκαταστήματος τῆς ἕδρας τοῦ Πρωτοβαθμίου Ἀσφαλιστικοῦ Δικαστηρίου.

2. Ὁ Πρόεδρος τῶν Πρωτοδικῶν, ἐντός πέντε (5) ἡμερῶν ἀπό τῆς ὑποβολῆς αὐτῷ τῆς περί ἧς ἡ προηγουμένη παράγραφος αἰτήσεως, διατάσσει τήν ἐν ἀντιγράφῳ κοινοποίησιν αὐτῆς μετά προσκλήσεως γραφομένης παρά πόδας τοῦ κοινοποιουμένου ἀντιγράφου τῆς αἰτήσεως α) πρός τήν Γ.Σ.Ε.Ε., β) πρός τό Ἐμπορικόν καί Βιομηχανικόν Ἐπιμελητήριον καί γ) πρός τό Βιοτεχνικόν τοιοῦτον τῆς ἕδρας τοῦ Πρωτοβαθμίου Ἀσφαλιστικοῦ Δικαστηρίου. Ἐν ἐλλείψει Ἐμπορικοῦ ἤ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου ἡ πρόσκλησις γίνεται πρός τόν Ἐμπορικόν Σύλλογον, ἐν ἐλλείψει δέ Βιοτεχνικοῦ Ἐπιμελητηρίου πρός τόν κατά τήν κρίσιν του σοβαρώτερον βιοτεχνικόν ἤ ἐπαγγελματικόν Σύλλογον καί ἐν ἐλλείψει ἐμπορικοῦ ἤ βιοτεχνικοῦ Συλλόγου εἰς τάς κατά τήν κρίσιν του δύο σοβαρωτέρας τῶν Ἐπαγγελματικῶν Ὀργανώσεων τῆς ἕδρας τοῦ Πρωτοβαθμίου Ἀσφαλιστικοῦ Δικαστηρίου. Μετά τῆς ἐν λόγῳ κοινοποιήσεως ὁ Πρόεδρος καλεῖ τάς ὡς ἀνωτέρω ἐπαγγελματικάς ὀργανώσεις, ὅπως ἐντός τασσομένης παρ' αὐτοῦ μέχρι 30 ἡμερῶν κατ' ἀνώτατον ὅριον προθεσμίας ὑποδείξωσι δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου αὐτῶν ἡ μέν Γ.Σ.Ε.Ε. δι' ἕκαστον Πρωτοβάθμιον Ἀσφαλιστικόν Δικαστήριον ἓξ τῶν ἠσφαλισμένων τῶν κατοικούντων ἐν τῇ ἕδρᾳ τοῦ Δικαστηρίου ὁ ἠσφαλισμένους, τά δέ Ἐμπορικόν καί Βιομηχανικόν Ἐπιμελητήριον, Ἐπαγγελματικόν τοιοῦτον καί ἐν ἐλλείψει τινῶν ἤ πάντων αὐτῶν οἱ προσκλη-

θέντες Ἐμπορικοί ἢ Ἐπαγγελματικοί Σύλλογοι ἢ Ἐπαγγελματικαὶ Ὀργανώσεις τῆς ἕδρας τοῦ Δικαστηρίου ἀνὰ δύο μέλη ἐκ τῶν ἐργοδοτῶν τῶν ἀπασχολούντων ἡσφαλισμένους καὶ κατοικούντων ἐν τῇ ἕδρᾳ τοῦ Δικαστηρίου.

3. Ὁ Πρόεδρος τῶν Πρωτοδικῶν ἐντὸς 10 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς λήψεως τῆς τελευταίας τῶν ἄνω περὶ ὑποδείξεως τῶν μελῶν τοῦ Πρωτοβαθμίου Ἀσφαλιστικοῦ Δικαστηρίου Ἀποφάσεων διορίζει κατὰ τὴν ἐλευθέραν αὐτοῦ κρίσιν ἐκ τῶν οὕτω ὑποδειχθέντων τὰ 2 τακτικὰ καὶ τὰ 2 ἀναπληρωματικὰ μέλη τοῦ Πρωτοβαθμίου Δικαστηρίου, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ ἕν καὶ ὁ ἀναπληρωτὴς αὐτοῦ ἐκ τῆς τάξεως τῶν ἡσφαλισμένων καὶ τὸ ἕτερον καὶ ὁ ἀναπληρωτὴς αὐτοῦ ἐκ τῆς τάξεως τῶν ἐργοδοτῶν.

Ἄρθρον 2

Τρόπος διορισμοῦ τοῦ Γραμματέως τοῦ Εἰδικοῦ Συμβουλίου καὶ τῶν μελῶν τῶν Δευτεροβαθμίων Ἀσφαλιστικῶν Δικαστηρίων

1. Διὰ τὴν συγκρότησιν τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 47 § 4 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 Εἰδικοῦ Συμβουλίου ὡς Γραμματεὺς ὁρίζεται ἀνώτερος ὑπάλληλος τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας ἢ τοῦ Ι.Κ.Α.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Εἰδικοῦ Συμβουλίου προσκαλεῖ ἐντὸς 10 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς περὶ διορισμοῦ τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου τούτου ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας τὰ μέλη τοῦ Συμβουλίου εἰς συνεδρίασιν ἐν τῷ Καταστήματι τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας. Τὸ Συμβούλιον εὑρίσκεται ἐν ἀπαρτίᾳ παρόντων 3 τοὐλάχιστον ἐκ τῶν μελῶν του, ἐν οἷς ὁ Πρόεδρος αὐτοῦ, λαμβάνει δὲ τὰς ἀποφάσεις του διὰ τῆς πλειοψηφίας τῶν παρόντων μελῶν του καὶ διὰ ψήφων οὐχὶ ὀλιγωτέρων τῶν τριῶν. Τῶν συνεδριάσεων τοῦ Συμβουλίου τηροῦνται ὑπὸ τοῦ Γραμματέως αὐτοῦ πρακτικά.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου προσκαλεῖ διὰ προσκλήσεως δημοσιευομένης δὶς εἰς δύο τοὐλάχιστον ἡμερησίας ἐφημερίδας, ἐκδιδομένας ἐν Ἀθήναις, τοὺς κεκτημένους πτυχίον Νομικῆς Σχολῆς καὶ ἔχοντας πεῖραν καὶ γνώσεις περὶ τὰ ἀσφαλιστικὰ ζητήματα καὶ ἐπιθυμοῦντας νὰ διορισθῶσι μέλη τοῦ Δευτεροβαθμίου Ἀσφαλιστικοῦ Δικαστηρίου, ὅπως ὑποβάλωσι περὶ τούτου αἴτησιν μετὰ τῶν τίτλων των, ἐντὸς ὁριζομένης διὰ τῆς προσκλήσεως προθεσμίας, ἥτις δὲν δύναται νὰ ᾖ κατωτέρα τῶν δέκα πέντε (15) ἡμερῶν.

Τὸ Εἰδικὸν Συμβούλιον μετὰ τὴν πάροδον τῆς προθεσμίας αὐτῆς καταρτίζει κατὰ τὴν ἐλευθέραν αὐτοῦ κρίσιν πίνακα, περιλαμβάνοντα διπλάσιον ἀριθμὸν τοῦ ἀπαιτουμένου διὰ τὴν συγκρότησιν ἑκάστου Δευτεροβαθμίου Ἀσφαλιστικοῦ Δικαστηρίου τακτικῶν καὶ ἀναπληρωματικῶν μελῶν. Τὸ Συμβούλιον δύναται νὰ περιλάβῃ εἰς τὸν καταρτιζόμενον πίνακα καὶ πρόσωπα μὴ ὑποβαλόντα πρὸς τοῦτο αἴτησιν, ἅτινα ὅμως κρίνονται παρ' αὐτοῦ ἱκανὰ καὶ ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι ταῦτα ἤθελον δηλώσει ἀποδοχὴν τῆς εἰς τὸν πίνακα ἐγγραφῆς των.

2. Ἡ Γ.Σ.Κ.Ε. ὑποχρεοῦται, ὅπως ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐγγράφου πρὸς τοῦτο προσκλήσεώς της παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ὑποδείξῃ δι' ἕκαστον Δευτεροβάθμιον Ἀσφαλιστικὸν Δικαστήριον ἀνὰ 10 ἐκ τῶν ἐν τῇ ἕδρᾳ κατοικούντων ἡσφαλισμένων, μεταξὺ τῶν ὁποίων διορίζονται τὸ ἐκ τῆς τάξεως τῶν ἡσφαλισμένων τακτικὸν μέλος τοῦ Δικαστηρίου καὶ οἱ τέσσαρες (4) ἀναπληρωταὶ αὐτοῦ διὰ β.δ. προκαλουμένου παρὰ τῶν Ὑπουργῶν Δικαιοσύνης καὶ Ἐργασίας συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 47 § 5 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951.

3. Τὰ Ἐπιμελητήρια τῆς ἕδρας ἑκάστου Δευτεροβαθμίου Ἀσφαλιστικοῦ Δικαστηρίου: α) Ἐμπορικὸν καὶ Βιομηχανικόν, β) Ἐπαγγελματικὸν καὶ γ) τὸ Βιοτεχνικὸν καὶ ἐν ἐλλείψει τοιούτων ἐν τῇ ἕδρᾳ τοῦ Δικαστηρίου, αἱ προσκαλούμεναι πρὸς τοῦτο κατὰ τὴν ἐλευθέραν κρίσιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ὡς ἀντιπροσωπευτικώτεραι τῆς οἰκείας τάξεως ἐπαγγελματικαὶ ὀργανώσεις ὑποχρεοῦνται ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐγγράφου πρὸς ταῦτα προσκλήσεως των παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ὅπως ὑποδείξωσιν ἀνὰ δύο ὑποψηφίους ἕκαστον Ἐπιμελητήριον ἢ ἑκάστη, ἐν ἐλλείψει Ἐπιμελητηρίου, προσκληθεῖσα ὀργάνωσις δι' ἕκαστον Δευτεροβάθμιον Ἀσφαλιστικὸν Δικαστήριον ἐκ τῶν κατοικούντων ἐν τῇ ἕδρᾳ αὐτοῦ ἐργοδοτῶν. Ἐκ τῶν οὕτω ὑποδειχθέντων διὰ β.δ., προκαλουμένου παρὰ τῶν Ὑπουργῶν Δικαιοσύνης καὶ Ἐργασίας, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 47 § 5, διορίζονται τὰ ἐκ τῆς τάξεως τῶν ἐργοδοτῶν τακτικὰ καὶ ἀναπληρωματικὰ μέλη τῶν Δευτεροβαθμίων Ἀσφαλιστικῶν Δικαστηρίων.

Ἄρθρον 3

Παῦσις, μετάθεσις καὶ ἀντικατάστασις μελῶν

1. Τὰ μέλη, τακτικὰ καὶ ἀναπληρωματικά, τῶν Ἀσφαλιστικῶν Δικαστηρίων παύονται, καθ' ὃν τρόπον διορίζονται.

α) Ἐν περιπτώσει καταδίκης αὐτῶν ἐπὶ κακουργήματι ἢ ἐπί τινι τῶν πλημμελημάτων τῶν ἄρθρων 59—64 τοῦ Ποινικοῦ Κώδικος ἀδιακρίτως τῆς χρονικῆς διαρκείας τῆς ἐπιβληθείσης αὐτοῖς ποινῆς.

β) Ἐν περιπτώσει ἐκδόσεως ὁριστικοῦ κατ' αὐτῶν βουλεύματος περὶ παραπομπῆς αὐτῶν εἰς δίκην ἐπὶ κακουργήματι ἢ τινι τῶν πλημμελημάτων τῶν ἄρθρων 59—64 τοῦ Ποινικοῦ Κώδικος.

γ) Ἐν περιπτώσει ἀπωλείας τῶν ἐν ἄρθρῳ 48 § 3 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 προσόντων.

2. Τὰ τακτικὰ καὶ ἀναπληρωματικὰ μέλη τῶν Ἀσφαλιστικῶν Δικαστηρίων δύνανται νὰ ἀντικατασταθῶσι πρὸ τῆς λήξεως τοῦ χρόνου τῆς θητείας αὐτῶν μόνον εἰς τὰς ἑξῆς περιπτώσεις:

α) Ἕνεκα νόσου, ἐὰν προβλέπηται δι' ἀποφάσεως τῆς Πρωτοβαθμίου Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ οἰκείου Ὑποκαταστήματος τοῦ Ι.Κ.Α. ὅτι συνεπείᾳ ταύτης ὁ πάσχων θ' ἀπόσχῃ πλέον τοῦ ἑξαμήνου τῆς ἐνασκήσεως τῶν δικαστικῶν αὐτοῦ καθηκόντων.

β) Ἕνεκα ἀδικαιολογήτου ἀποχῆς ἀπὸ τὴν ἐνάσκησιν τῶν δικαστικῶν αὐτῶν καθηκόντων συνεχῶς ἐπὶ δύο μῆνας. Ἡ ἀποχὴ βεβαιοῦται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ἀσφαλιστικοῦ Δικαστηρίου.

3. Ἡ προσωρινὴ διακοπὴ ὑπὸ μέλους τοῦ δικαστηρίου τῶν ἔργων τῆς ἰδιότητος ὑφ' ἣν διωρίσθη, δὲν συνεπάγεται καὶ τὴν ἀντικατάσιν αὐτοῦ ἀπὸ μέλους τοῦ Ἀσφαλιστικοῦ Δικαστηρίου, ἀλλὰ τοῦτο παραμένει μέχρι λήξεως τῆς θητείας του. Ἡ τυχὸν ὅμως μεταβολὴ τῆς ἰδιότητος τοῦ μέλους ἀπὸ τοῦ ἡσφαλισμένου εἰς μὴ ἡσφαλισμένον καὶ τἀνάπαλιν, ἐφ' ὅσον ἐβε-

βαιώθη δι' ἀποφάσεως τοῦ οἰκείου Ἀσφαλιστικοῦ Δικαστηρίου, ἀποτελεῖ λόγον ἀντικαταστάσεως αὐτοῦ.

4. Ἐν περιπτώσει παύσεως ἢ ἀντικαταστάσεως μέλους Ἀσφαλιστικοῦ Δικαστηρίου, τὴν θέσιν αὐτοῦ καταλαμβάνει τὸ πρῶτον κατὰ σειρὰν διορισμοῦ ἀναπληρωματικὸν μέλος, διὰ τὴν δ' οὕτω κενουμένην θέσιν ἀναπληρωματικοῦ μέλους διορίζεται κατὰ τὰ ἄρθρα 1 καὶ 2 τοῦ παρόντος ἕτερον διὰ τὸ ὑπόλοιπον τῆς θητείας τοῦ ἀναπληρουμένου.

5. Οἱ Πρόεδροι καὶ οἱ ἀναπληρωταὶ αὐτῶν Πρωτοβαθμίων καὶ Δευτεροβαθμίων Διοικητικῶν Ἀσφαλιστικῶν Δικαστηρίων παύουσι νὰ ἀσκῶσι τὰ καθήκοντά των, ἀφ' ἧς δι' οἱονδήποτε λόγον ἐξέλθωσι τῆς δικαστικῆς ὑπηρεσίας ἢ συνεπείᾳ μεταθέσεως ἢ προαγωγῆς παύσωσι νὰ ὑπηρετῶσι παρὰ τῷ ἐν τῇ ἕδρᾳ τοῦ Διοικητικοῦ Ἀσφαλιστικοῦ Δικαστηρίου ἑδρεύοντι τακτικῷ Δικαστηρίῳ. Ἡ διάταξις τῆς προηγουμένης παραγράφου ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ τῶν Προέδρων τῶν Πρωτοβαθμίων καὶ Δευτεροβαθμίων Διοικητικῶν Ἀσφαλιστικῶν Δικαστηρίων.

Ἄρθρον 4

Καθήκοντα Προέδρου

1. Ὁ Πρόεδρος ἑκάστου Ἀσφαλιστικοῦ Δικαστηρίου διευθύνει τὰς ἐργασίας αὐτοῦ, τηρεῖ καὶ ἐξασφαλίζει τὴν τάξιν κατὰ τὰς συνεδριάσεις, ἔχων, ὡς πρὸς τὴν τήρησιν τῆς κοσμιότητος ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ, τὴν δικαιοδοσίαν καὶ τὰ δικαιώματα τὰ παρεχόμενα εἰς τὸν Πρόεδρον Ποινικοῦ Δικαστηρίου κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Κώδικος Ποινικῆς Δικονομίας, προσδιορίζει ἑκάστοτε διὰ τοιχοκολλήσεως ἐν τοῖς Γραφείοις τοῦ Καταστήματος, ἐν ᾧ συνεδριάζει τὸ Ἀσφαλιστικὸν Δικαστήριον, τὴν ἡμέραν καὶ ὥραν τῶν συνεδριάσεων τοῦ Δικαστηρίου, ἐφορεύει ἐπὶ τῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ καὶ μεριμνᾷ ἐν γένει περὶ τῆς κανονικῆς λειτουργίας τούτου καὶ τῆς ὅσον ἐνεστι ταχείας διεκπεραιώσεως τῶν ὑποθέσεων.

2. Ὡς χρόνος συνεδριάσεων δέον νὰ ὁρίζωνται κατὰ προτίμησιν ὧραι, καθ' ἃς εἶναι εὐχερὴς ἡ προσέλευσις ἐργοδοτῶν καὶ ἠσφαλισμένων.

Ἄρθρον 5

Καθήκοντα Γραμματέως

1. Ὁ Γραμματεὺς τοῦ Ἀσφαλιστικοῦ Δικαστηρίου ὑποχρεοῦται εἰς τὴν τήρησιν τῶν Ἀρχείων καὶ τῶν βιβλίων τοῦ Δικαστηρίου. Ὡς πρὸς τὰ βιβλία, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ τηρῶνται ὑπὸ τοῦ Γραμματέως, ἐφαρμόζονται ἀναλόγως αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 189 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας καὶ 123 τοῦ Ὀργανισμοῦ Δικαστηρίων.

2. Οἱ διάδικοι δύνανται ἐλευθέρως νὰ λαμβάνωσι γνῶσιν τῶν Ἀρχείων καὶ τῶν βιβλίων τοῦ Δικαστηρίου. Τρίτοι ἔχοντες ἔννομον συμφέρον δύνανται νὰ λαμβάνωσι γνῶσιν κατόπιν ἐγκρίσεως τοῦ Προέδρου, τηρουμένων πάντως τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 14.

ΤΜΗΜΑ ΙΙ

Διαδικασία ἐνώπιον τοῦ Πρωτοβαθμίου Ἀσφαλιστικοῦ Δικαστηρίου

Ἄρθρον 6

Παρέμβασις

Πᾶς τρίτος, ἔχων ἔννομον συμφέρον, περὶ τοῦ ὁποίου ἡ κρίσις ἀνάγεται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν Ἀσφαλιστικῶν Δικαστηρίων, δικαιοῦται νὰ παρέμβῃ εἰς τὴν δίκην τῆς προσφυγῆς πρὸς ὑποστήριξιν τῶν δικαιωμάτων αὐτοῦ, ἐνοῦμενος ἢ μὴ μετά τινος τῶν διαδίκων.

Ἄρθρον 7

Προσεπίκλησις

1. Ὁ προσφεύγων, καθ' οὗ ἡ προσφυγὴ ἢ ὁ παρεμβάς, δικαιοῦνται νὰ προσεπικαλέσωσιν εἰς παρέμβασιν ἐν τῇ δίκῃ πάντα τρίτον, τὰ συμφέροντα τοῦ ὁποίου δύναται ὁπωσδήποτε νὰ ἐπηρεάσῃ ἡ ἔκβασις τῆς δίκης, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅμως ἡ σχέσις ἢ συνδέουσα τὸν προσεπικαλοῦντα μετὰ τοῦ προσεπικαλουμένου νὰ ὑπάγηται εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῶν Ἀσφαλιστικῶν Δικαστηρίων.

2. Τὸ Δικαστήριον δύναται αὐτεπαγγέλτως νὰ καλέσῃ πάντα τρίτον ἔχοντα ἔννομον συμφέρον, ὅπως παρέμβῃ εἰς τὴν δίκην πρὸς προστασίαν τῶν συμφερόντων αὐτοῦ.

3. Ὁ κοινωνὸς τοῦ αὐτοῦ δικαιώματος ὑποχρεοῦται νὰ προσεπικαλέσῃ πρὸς παρέμβασιν ἐν τῇ δίκῃ τῆς προσφυγῆς τοὺς μὴ προσβαλόντας διὰ προσφυγῆς τὴν προσβαλλομένην πρᾶξιν κοινωνούς του, ἐὰν ἄνευ τῆς συμμετοχῆς αὐτῶν εἰς τὴν δίκην δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ διεξαγωγὴ αὐτῆς ἢ ἡ ἐκτέλεσις τῆς ἐκδοθησομένης ἀποφάσεως.

4. Ὁ προσεπικληθεὶς καὶ παρεμβὰς εἰς τὴν δίκην δικαιοῦται νὰ προσεπικαλέσῃ πάντα ἐνδιαφερόμενον τρίτον.

Ἄρθρον 8

Ἀσκησις καὶ ἐνδίκασις παρεμβάσεως καὶ προσεπικλήσεως

1. Ἡ παρέμβασις καὶ ἡ προσεπίκλησις ἀσκοῦνται δι' ἰδιαιτέρου ἐγγράφου, ὅπερ κατατίθεται παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Δικαστηρίου, ὅστις καταχωρίζει ταύτην ἐν τῷ περιθωρίῳ τῆς πράξεως καταθέσεως τῆς προσφυγῆς καὶ σημειοῖ παρὰ πόδας αὐτοῦ ὡς δικάσιμον ταύτης τὴν διὰ τὴν προσφυγὴν ὁρισθεῖσαν.

2. Ἀντίγραφον τῆς παρεμβάσεως ἢ προσεπικλήσεως κοινοποιεῖται εἰς τὸν προσεπικαλούμενον τρίτον καὶ τὰ ἀντίδικα μέρη, ἤτοι προσφεύγοντα καὶ καθ' οὗ ἡ προσφυγή, μετὰ κλήσεως πρὸς ἐμφάνισιν κατὰ τὴν δικάσιμον τρεῖς ἡμέρας τοὐλάχιστον πρὸ ταύτης.

3. Τὸ Δικαστήριον δύναται νὰ διατάξῃ τὸν χωρισμὸν τῆς ἐκδικάσεως τῆς προσεπικλήσεως ἀπὸ τῆς κυρίας δίκης, ἐὰν κατὰ τὴν κρίσιν του ἡ ἐκδίκασις αὐτῆς ἐπιφέρῃ σύγχυσιν ἢ παρέλκυσιν τῆς κυρίας δίκης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'

Προδικασία

Ἄρθρον 9

Προθεσμία προσφυγῆς

1. Ἡ προσφυγὴ ἀσκεῖται ἐντὸς τριάκοντα (30) ἡμερῶν ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τῆς καθ' ἧς ἡ προσφυγὴ πράξεως ἀποδεικνυομένης διὰ συντάξεως ἀποδεικτικοῦ ἐπιδόσεως τῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 40 § 7 εδ. Β' ἀ.ν. 1846/1951 ἐκδοτέας ἐγγράφου ἀποφάσεως.

Ἡ προθεσμία αὕτη παρεκτείνεται ἐπὶ 15 ἡμέρας, ἐὰν ὁ ἐκκαλῶν κατοικῇ ἐν τῇ περιφερείᾳ ἑτέρου Πρωτοβαθμίου Δικαστηρίου. Ἡ προσ-

φυγὴ ὑπογράφεται ὑπὸ τοῦ προσφεύγοντος ἢ πληρεξουσίου του δικηγόρου.

2. Ἡ προθεσμία ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἑπομένης τῆς κοινοποιήσεως καὶ λήγει διὰ τῆς παρελεύσεως ὁλοκλήρου τῆς τελευταίας ἡμέρας, ἐὰν δὲ αὕτη εἶναι κατὰ νόμον ἑορτάσιμος διὰ τῆς παρελεύσεως ὁλοκλήρου τῆς ἑπομένης ἐργασίμου ἡμέρας.

3. Ἐκπρόθεσμοι προσφυγαὶ δύνανται νὰ γίνωσι δεκταὶ ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου, ἐὰν ἀποχρώντως δικαιολογῆται τὸ ἐκπρόθεσμον αὐτῶν.

Ἄρθρον 10

Σύνταξις προσφυγῆς

1. Ὅταν ἡ προσφυγὴ ἀσκῆται ὑπὸ ἠσφαλισμένου, δύναται αὕτη νὰ συνετάσσηται ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου ὁριζομένου ὑπαλλήλου τοῦ Ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ, ὅστις ἐπὶ τῇ προφορικῇ αἰτήσει τοῦ προσφεύγοντος ἠσφαλισμένου ἢ τοῦ ἀντιπροσώπου αὐτοῦ ὑποχρεοῦται ἀπροφασίστως νὰ συντάξῃ ταύτην.

2. Ὁ ἐπὶ τῇ αἰτήσει ἠσφαλισμένου συντάσσων τὴν προσφυγὴν ὑπάλληλος ὑποχρεοῦται νὰ συντάξῃ ταύτην μετὰ πάσης ἐπιμελείας, νὰ παράσχῃ πᾶσαν καθοδήγησιν καὶ βοήθειαν εἰς τὸν προσφεύγοντα καὶ νὰ ἀναγράψῃ ἐν αὐτῇ τὰ ἐν τῷ ἑπομένῳ ἄρθρῳ τοῦ παρόντος ἀναφερόμενα στοιχεῖα, πρὸς δὲ νὰ ὑπογράψῃ καὶ οὗτος ὡς συντάκτης ταύτης ὑπάλληλος. Ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ὁ προσφεύγων εἶναι ἀγράμματος, γίνεται μνεία τούτου καὶ ἀντὶ ὑπογραφῆς τίθεται τὸ ἀποτύπωμα τοῦ ἀντίχειρος τῆς δεξιᾶς αὐτοῦ χειρός.

3. Ἡ ὑπὸ τοῦ ὑπαλλήλου συνταχθεῖσα προσφυγὴ γράφεται δι' ἀνεξιτήλου μολυβδίδος καὶ συγχρόνως διὰ χάρτου ἀντιγραφῆς ἐκδίδεται ἀντίγραφον ταύτης, τὸ ὁποῖον ἐγχειρίζεται εἰς τὸν προσφεύγοντα.

Ἄρθρον 11

Περιεχόμενον δικογράφου προσφυγῆς

Ἡ προσφυγὴ δέον νὰ ἀναγράφῃ τὴν προσβαλλομένην διὰ ταύτης ἀπόφασιν, τὸ ἐκδὸν ταύτην ὄργανον τῆς ἀσφαλίσεως, τὸ ὀνοματεπώνυμον καὶ κατοικίαν τοῦ προσφεύγοντος, τὸ ὄνομα πατρός, ἢ προκειμένου περὶ ἐγγάμου γυναικὸς τὸ ὀνοματεπώνυμον τοῦ πατρός, τοὺς λόγους δι' οὓς προσβάλλει ὁ προσφεύγων τὴν ἀπόφασιν καὶ νὰ ἐπισυνάπτηται πᾶν τυχὸν εἰς χεῖρας τοῦ προσφεύγοντος εὑρισκόμενον σχετικὸν ἔγγραφον.

Ἄρθρον 12

Προδικασία

1. Ἡ περὶ προσφυγῆς αἴτησις, εἴτε συνετάχθη ὑπὸ τοῦ προσφεύγοντος, εἴτε ὑπὸ ὑπαλλήλου τοῦ οἰκείου Ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ κατὰ τὰ ἐν ἄρθρῳ 10 τοῦ παρόντος ὁριζόμενα, ἐγχειρίζεται πρὸς τὸν Γραμματέα τοῦ ἁρμοδίου πρὸς ἐκδίκασιν ταύτης Ἀσφαλιστικοῦ Δικαστηρίου ἢ πρὸς οἱανδήποτε ὑπηρεσίαν τοῦ καθ' οὗ ἡ προσφυγὴ Ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ, ἥτις ὑποχρεοῦται νὰ διαβιβάσῃ ταύτην ἐντὸς τὸ πολὺ 24 ὡρῶν εἰς τὸν Γραμματέα τοῦ ἁρμοδίου πρὸς ἐκδίκασιν αὐτῆς Ἀσφαλιστικοῦ Δικαστηρίου.

2. Ὁ εἰς ὃν ἐγχειρίζεται ἡ προσφυγὴ Γραμματεὺς τοῦ Δικαστηρίου ἢ ὑπάλληλος ὑποχρεοῦται νὰ δώσῃ εἰς τὸν ἐγχειρίσαντα ἀπόδειξιν περὶ τῆς ἐγχειρίσεως ἐκ διπλοτύπου βιβλίου.

Ὁ Γραμματεὺς τοῦ Ἀσφαλιστικοῦ Δικαστηρίου, εὐθὺς ὡς ἐγχειρισθῇ αἴτησις προσφυγῆς, ἢ περιέλθῃ εἰς αὐτὸν τοιαύτη, διαβιβασθεῖσα παρὰ τῆς ὑπηρεσίας εἰς τὴν ὁποίαν ἐνεχειρίσθη, ἐγγράφει τὴν προσφυγὴν εἰς τὸ ὑπ' αὐτοῦ τηρούμενον κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν βιβλίον ἀσκήσεως προσφυγῶν καὶ σημειοῖ ἐπὶ ταύτης τὸν αὔξοντα ἀριθμὸν καὶ τὴν χρονολογίαν τῆς ἐν τῷ βιβλίῳ καταχωρίσεώς της, ἐντὸς δὲ 24 ὡρῶν διαβιβάζει ταύτην εἰς τὴν ὑπηρεσίαν, κατὰ τῆς πράξεως τῆς ὁποίας ἠσκήθη ἡ προσφυγή. Αὕτη, ἐπιστρέφουσα τὴν προσφυγὴν ἐντὸς τὸ πολὺ 8 ἡμερῶν, ὑποχρεοῦται νὰ παράσχῃ δι' ἐγγράφου ἐκθέσεώς της πᾶσαν σχετικὴν πληροφορίαν καὶ νὰ ἐπισυνάψῃ συγχρόνως πάντα τὰ σχετικὰ ἔγγραφα.

Ἄρθρον 13

Προεξέτασις Προέδρου

1. Ὁ Γραμματεύς, ἅμα ὡς ἐπιστραφῇ αὐτῷ ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας τοῦ οἰκείου Ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ ἡ ἀποσταλεῖσα αὐτῇ κατὰ τὰ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ὁριζόμενα προσφυγή, σημειώνει ἐν τῷ βιβλίῳ προσφυγῶν καὶ ἐν τῇ σχετικῇ στήλῃ τὴν ἡμέραν τῆς ἐπιστροφῆς καὶ προσάγει ταύτην εἰς τὸν Πρόεδρον τοῦ Δικαστηρίου ἐντὸς τὸ πολὺ 24 ὡρῶν.

2. Ὁ Πρόεδρος ἐξετάζει, ἐὰν ἡ προσφυγὴ εἶναι ἀπαράδεκτος λόγῳ ἀναρμοδιότητος καθ' ὕλην τοῦ Δικαστηρίου ἢ δι' ἔλλειψιν νομιμοποιήσεως ἢ ἐκπρόθεσμος ἢ νόμῳ ἄβασιμος. Ἐὰν εὕρῃ τὴν προσφυγὴν πάσχουσάν τινα ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐλλείψεων εἰδοποιεῖ δι' ἐγγράφου τὸν προσφεύγοντα ἐντὸς πέντε (5) ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἐν τῷ βιβλίῳ προσφυγῶν σημειώσεως τῆς ἡμέρας ἐπιστροφῆς περὶ τῶν παρατηρηθεισῶν ἐλλείψεων τῆς προσφυγῆς. Τὸ ἔγγραφον τοῦτο, εἰς τὸ ὁποῖον ἐκτίθενται λεπτομερῶς αἱ ἐλλείψεις τῆς προσφυγῆς, ἐπιδίδεται ἐπὶ ἀποδείξει παραλαβῆς εἰς τὸν προσφεύγοντα. Ὁ προσφεύγων ἐντὸς 10 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως αὐτῷ τοῦ ἄνω ἐγγράφου τοῦ Προέδρου τοῦ Δικαστηρίου δικαιοῦται νὰ δηλώσῃ ἐνώπιον τοῦ Γραμματέως, ὅτι παραιτεῖται τῆς ἀσκηθείσης προσφυγῆς. Περὶ τῆς δηλώσεώς του ταύτης γίνεται ἔγγραφος μνεία ἐν τῷ βιβλίῳ τῶν προσφυγῶν καὶ εἰς τὸ περιθώριον τῆς καταχωρίσεως τῆς προσφυγῆς, ὑπογραφομένη ὑπὸ τοῦ προσφεύγοντος ἢ εἰς περίπτωσιν ἀγραμμάτου τιθεμένου τοῦ ἀποτυπώματος τοῦ ἀντίχειρος τῆς δεξιᾶς αὐτοῦ χειρὸς ἀντὶ ὑπογραφῆς. Ἐὰν παρέλθῃ ἄπρακτος ἡ 10ήμερος αὕτη προθεσμία ὁ προσφεύγων λογίζεται ἐμμένων εἰς τὴν ἀσκηθεῖσαν προσφυγήν του καὶ ὁ Πρόεδρος τοῦ Δικαστηρίου ὁρίζει τὴν δικάσιμον ταύτης.

3. Ὁ Πρόεδρος, ἐὰν εὕρῃ τὴν προσφυγὴν ἀπαράδεκτον λόγῳ κατὰ τόπον ἀναρμοδιότητος τοῦ Δικαστηρίου, διαβιβάζει ταύτην εἰς τὸ ἁρμόδιον Δικαστήριον τὸ βραδύτερον ἐντὸς δέκα (10) ἡμερῶν ἀπὸ τῆς καταχωρίσεως τῆς προσφυγῆς ἐν τῷ βιβλίῳ προσφυγῶν, εἰδοποιῶν περὶ τούτου ἐγγράφως τὸν προσφεύγοντα.

4. Ὁ Πρόεδρος, ἐὰν εὕρῃ τὴν προσφυγὴν τύποις παραδεκτὴν καὶ τὸ Δικαστήριον ἁρμόδιον ἢ ἐὰν ὁ προσφεύγων δηλώσῃ, ὅτι ἐμμένει εἰς τὴν ἀσκηθεῖσαν προσφυγήν, κατὰ τὰ ἐν τῇ § 2 ὁριζόμενα, καὶ θέλῃ τὴν συζήτησιν αὐτῆς, ὁρί-

ζει την δικάσιμον ταύτης παρά πόδας τῆς περὶ προσφυγῆς αἰτήσεως διά πράξεώς του καὶ διατάσσει τὴν ὑπὸ τοῦ Γραμματέως τοῦ Δικαστηρίου ἔγγραφον ἀνακοίνωσιν τῆς ἡμέρας τῆς δικασίμου ταύτης εἰς τοὺς διαδίκους καὶ εἰς τὸ οἰκεῖον ὄργανον τῆς Ἀσφαλίσεως, κατά τῆς ἀποφάσεως τοῦ ὁποίου ἠσκήθη ἡ προσφυγή.

Ἄρθρον 14

Ἐπιτρεπτὸν γνώσεως δικογραφίας

Μέχρι τῆς ὁρισθείσης δικασίμου τῆς προσφυγῆς ἡ δικογραφία παραμένει κατατεθειμένη παρά τῷ Γραμματεῖ, οἱ δὲ διάδικοι, ὡς καὶ πᾶς ἔχων, κατά τὴν κρίσιν τοῦ Προέδρου, ἔννομον συμφέρον, δικαιοῦται νὰ λαμβάνῃ γνῶσιν παντὸς ἐν αὐτῇ ἐγγράφου καὶ νὰ αἰτῆται τὴν χορήγησιν ἀντιγράφου, ἐξαιρουμένων μόνον τῶν ὑπὸ τοῦ Προέδρου χαρακτηριζομένων ὡς ἀπορρήτων καὶ τῶν ἀφορώντων τὴν ὑγειονομικὴν κατάστασιν τοῦ προσφεύγοντος ἢ τοῦ καθ' οὗ ἡ προσφυγή, ἧς δύναται νὰ λαμβάνῃ γνῶσιν ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον οὗτος. Τὰ χαρακτηρισθέντα ὡς ἀπόρρητα καὶ τ' ἀφορῶντα τὴν ὑγειονομικὴν κατάστασιν ἔγγραφα τίθενται ὑπὸ τοῦ Γραμματέως καὶ ὑπὸ τὴν προσωπικὴν αὐτοῦ εὐθύνην ἐντὸς φακέλλου, ὅστις κλείεται διὰ προσκολλήσεως, ὥστε νὰ μὴ εἶναι προσιτὴ ἡ γνῶσις αὐτῶν εἰς οἱονδήποτε δικαιούμενον νὰ λάβῃ γνῶσιν τῶν ἄλλων ἐγγράφων τῆς ὑποθέσεως.

Ἄρθρον 15

Ἐπιδόσεις

1. Αἱ ἐπιδόσεις γίνονται ἐπιμελείᾳ τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ οἰκείου Ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ, εἴτε τῇ αἰτήσει τοῦ Δικαστηρίου, εἴτε τινὸς τῶν διαδίκων, δι' ὀργάνων τοῦ Ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ, συνταχθέντος σχετικοῦ ἀποδεικτικοῦ ἐγγράφου, ὅπερ ὑπογράφεται ὑπὸ τοῦ ἐπιδίδοντος καὶ τοῦ πρὸς ὃν ἡ ἐπίδοσις. Ἐὰν ὁ πρὸς ὃν ἡ ἐπίδοσις εἶναι ἀγράμματος ἢ ἀρνῆται νὰ παραλάβῃ τὸ δικόγραφον προσλαμβάνεται μάρτυς, ὅστις προσυπογράφει τὸ ἀποδεικτικόν. Ἐὰν καὶ οὗτος εἶναι ἀγράμματος, γίνεται ἁπλῶς μνεία τοῦ ὀνόματός του καὶ τῆς κατοικίας αὐτοῦ εἰς τὸ ἀποδεικτικόν.

2. Οἱ διάδικοι δύνανται, ὅπως δι' ἐπιδόσεις ἐπ' ὠφελείᾳ αὐτῶν, χρησιμοποιήσωσι τὸν ὑπὸ τῆς Ποινικῆς Δικονομίας καθοριζόμενον τρόπον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'

Διαδικασία ἐπ' ἀκροατηρίῳ

Ἄρθρον 16

Παραδεκτὸν βελτιώσεων καὶ νέων αἰτημάτων

1. Ὁ προσφεύγων δύναται κατά τὴν συζήτησιν τῆς προσφυγῆς του ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου νὰ βελτιώσῃ ταύτην. Δύναται δὲ καὶ νὰ ὑποβάλῃ νέας αἰτήσεις ἢ καὶ νὰ μεταβάλῃ τὰ αἰτήματα αὐτοῦ.

Ἐὰν ὅμως κρίνεται ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου, ὅτι κατὰ τῶν τοιούτων νέων αἰτήσεων ἢ τῶν γενομένων μεταβολῶν τῶν αἰτημάτων δὲν δύναται ἐπαρκῶς νὰ ὑποστηριχθῇ ἑαυτὸν ὁ ἀντίδικος τοῦ προσφεύγοντος, ἀναβάλλεται ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου ἡ συζήτησις τῆς προσφυγῆς διά τὴν πρώτην μετὰ δέκα πέντε ἡμέρας δικάσιμον αὐτοῦ.

2. Ἡ συζήτησις μέχρις ὁριστικοῦ πέρατος τῆς δίκης θεωρεῖται ὡς ἓν ὅλον. Πᾶν ὅ,τι προταθῇ ἢ ἀποδειχθῇ μέχρι πέρατος τῆς συζητήσεως θεωρεῖται ἐμπροθέσμως προταθὲν καὶ ἀποδειχθέν. Διά πράξεως τοῦ Προέδρου τοῦ Πρωτοβαθμίου Διοικητικοῦ Ἀσφαλιστικοῦ Δικαστηρίου καθορίζεται ἡ αἴθουσα τῶν συνεδριάσεών του καὶ ἡ ἡμέρα ἅπαξ τοὐλάχιστον τῆς ἑβδομάδος, καθ' ἣν συνεδριάζει τὸ Δικαστήριον ἢ τμῆμα αὐτοῦ, ὡς καὶ ἡ ὥρα ἐνάρξεως τῶν συνεδριάσεών του. Ἡ πρᾶξις αὕτη δημοσιεύεται διὰ τοιχοκολλήσεως εἰς τὸ ἀκροατήριον τοῦ Ἀσφαλιστικοῦ Δικαστηρίου καὶ εἰς τὸ κατάστημα τοῦ οἰκείου Ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ τῆς ἕδρας τοῦ Δικαστηρίου.

Ἄρθρον 17

Διεξαγωγὴ συζητήσεως

1. Ἡ ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου συζήτησις εἶναι προφορική. Ἀρχεται διὰ τῆς ὑπὸ τῶν διαδίκων προφορικῆς ἀναπτύξεως τῶν αἰτήσεων καὶ τῆς ἐν γένει ὑπερασπίσεως αὐτῶν. Ὁ λόγος δίδεται κατὰ πρῶτον εἰς τὸν προσφεύγοντα. Οἱ διάδικοι δύνανται νὰ παρίστανται αὐτοπροσώπως μόνοι ἢ διὰ πληρεξουσίων τῶν δικηγόρων.

2. Μετὰ τὴν προφορικὴν ἀνάπτυξιν τῆς ὑποθέσεως ὑπὸ τῶν διαδίκων ἄρχεται ἡ ἐξέτασις τῶν μαρτύρων καὶ προσκομίζονται τὰ ἀποδεικτικὰ μέσα, ἐνεργεῖται αὐτοψία ἢ πραγματογνωμοσύνη, ἐφ' ὅσον αὗται δύνανται νὰ ἐνεργηθῶσιν ἐπ' ἀκροατηρίῳ καὶ κρίνονται ἀπαραίτητοι διὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ἀποφάσεως.

3. Τὸ Δικαστήριον λύει παρεμπιπτόντως πᾶν προδικαστικὸν ζήτημα, ἐφ' ὅσον δὲν ἔχει ἤδη κριθῇ ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου πολιτικοῦ, ποινικοῦ ἢ διοικητικοῦ Δικαστηρίου.

4. Μὴ ἐμφανιζομένου διαδίκου τινὸς ἢ καὶ ἀμφοτέρων κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς ὑποθέσεως, καίπερ νομίμως κληθέντων, ἡ δίκη δὲν ματαιοῦται, ἀλλὰ διεξάγεται ἐρήμην τοῦ ἀπουσιάζοντος ἢ ἀπουσιαζόντων διαδίκων, ὡς ἐὰν οὗτοι παρίσταντο, ἐρευνωμένης οὐσιαστικῶς τῆς διαφοράς.

5. Ἀνακοπὴ δὲν συγχωρεῖται κατὰ τῶν ἀποφάσεων τοῦ Πρωτοβαθμίου Ἀσφαλιστικοῦ Δικαστηρίου, ἐκτὸς τῆς περιπτώσεως καθ' ἣν διάδικός τις δὲν ἐκλητεύθη παντάπασιν ἢ δὲν ἐκλητεύθη νομίμως καὶ ἐμπροθέσμως.

Ἄρθρον 18

Παραίτησις ἀπὸ τῆς προσφυγῆς

Μέχρι τοῦ πέρατος τῆς ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου συζητήσεως τῆς ὑποθέσεως δύναται ὁ προσφεύγων νὰ παραιτηθῇ τῆς προσφυγῆς μετὰ προηγουμένην ἔγκρισιν τοῦ Δικαστηρίου, εἴτε διὰ τῆς ὑποβολῆς εἰδικῆς ἐγγράφου δηλώσεως, εἴτε διὰ προφορικῆς δηλώσεως καταχωρουμένης εἰς τὰ πρακτικά.

Ἄρθρον 19

Ἀποφάσεις

1. Μετὰ τὴν ἐξέτασιν τῶν μαρτύρων καὶ προσαγωγὴν τῶν ἄλλων ἀποδείξεων δίδεται ὁ λόγος ὑπὸ τοῦ Προέδρου καὶ πάλιν εἰς τὰ τυχὸν αἰτοῦντα αὐτὸν διάδικα μέρη, μεθ' ὃ κηρύσσεται ὑπὸ τοῦ Προέδρου περατωθεῖσα ἡ συζήτησις καὶ τὸ Δικαστήριον ἐν μυστικῇ διασκέψει ἐκδίδει παραχρῆμα τὴν ἀπόφασίν του καὶ δημοσιεύει αὐτήν, ἀπαγγέλλοντος τοῦ Προέδρου τὸ διατακτικὸν αὐτῆς. Μόνον δι' ἐξαιρετικοὺς λόγους, ἀναφερομένους ἐν τῇ ἀποφάσει δύναται τὸ Δικαστήριον νὰ ἀναβάλῃ τὴν ἔκδοσιν τῆς ἀποφά-

σεως, ήτις εν τοιαύτη περιπτώσει εκδίδεται το βραδύτερον εντός πέντε ημερών από της συζητήσεως και δημοσιεύεται εις την πρώτην συνεδρίασιν.

2. Αι αποφάσεις λαμβάνονται κατά πλειοψηφίαν κατά τας σχετικάς διατάξεις της Πολιτικής Δικονομίας. Αι αποφάσεις δέον να ώσιν ειδικώς ηιτιολογημέναι και ν' αποφαίνωνται επί πάσης αιτήσεως κεχωρισμένως. Η γνώμη της μειοψηφίας καταχωρίζεται εν τω οικείω πρακτικώ, εν δε τη αποφάσει μόνον κατ' αίτησιν της μειοψηφίας.

3. Αι αποφάσεις του Δικαστηρίου δέον κατά κανόνα να είναι οριστικαί, επιτρεπομένης της εκδόσεως προδικαστικών αποφάσεων μόνον εξαιρετικώς, εάν τα προσκομισθέντα προαποδεικτικώς αποδεικτικά μέσα δεν αρκούσι προς σχηματισμόν πεποιθήσεως υπό του Δικαστηρίου.

Άρθρον 20

Ερμηνεία και διόρθωσις αποφάσεων

1. Πας διάδικος δικαιούται να ζητήση παρά του εκδόντος την απόφασιν Δικαστηρίου την παρ' αυτού ερμηνείαν της εκδοθείσης αποφάσεως κατά τα ασαφή, διφορούμενα ή αντιφατικά τμήματα του διατακτικού αυτής, προς δε την διόρθωσιν γραφικών ή λογιστικών λαθών εν τω διατακτικώ της αποφάσεως υπαρχόντων, άνευ μεταβολής του διατακτικού και προσβολής του δεδικασμένου.

2. Η περί ερμηνείας ή διορθώσεως λαθών αποφάσεως τινος αίτησις κατατίθεται παρά τω Γραμματεί του εκδόντος την απόφασιν Δικαστηρίου, συζητείται δε και λαμβάνεται επί ταύτης και απόφασις το βραδύτερον την πρώτην δικάσιμον μεθ' ημέρας τρεις από της καταθέσεως της, κλητευομένων των διαδίκων προ δύο τουλάχιστον πλήρων ημερών.

3. Ο αριθμός, η χρονολογία και το διατακτικόν της ερμηνευούσης ή διορθούσης αποφάσεως καταχωρούνται αυτεπαγγέλτως και αμελλητί υπό του Γραμματέως του Δικαστηρίου παρά πόδας του πρωτοτύπου της ερμηνευομένης ή διορθουμένης αποφάσεως, παν δε έκτοτε χορηγούμενον αντίγραφον της αποφάσεως δέον να περιλαμβάνη και την προσθήκην ταύτην.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'

Άρθρον 21

Περιεχόμενον προδικαστικών αποφάσεων

Αι κατά την § 3 του άρθρου 19 προδικαστικαί περί αποδείξεως αποφάσεις ορίζουσι σαφώς:

α) Το αποδεικτέον θέμα.

β) Τα προς απόδειξιν αυτού προσακτέα αποδεικτικά μέσα και γ) την δικάσιμον, καθ' ην θέλουσι προσαχθή αι διαταχθείσαι αποδείξεις και συζητηθή η υπόθεσις.

Άρθρον 22

Διεξαγωγή αποδείξεων

1. Η διεξαγωγή των αποδείξεων γίνεται επ' ακροατηρίω, πλην εάν το Δικαστήριον διά της αποφάσεως αυτού διατάξη την ενώπιον Εισηγητού ή έτέρας τινός δημοσίας αρχής, παρ' αυτού οριζομένης, διεξαγωγήν των αποδείξεων. Εν περιπτώσει, καθ' ην κατά την διά της προδικαστικής αποφάσεως ορισθείσαν δικάσιμον, δεν ήθελον προσκομισθή αι διαταχθείσαι αποδείξεις, το Δικαστήριον προβαίνει εις την εκδίκασιν της υποθέσεως και αποφαίνεται επί τη βάσει του υπάρχοντος αποδεικτικού υλικού.

2. Κατά την εξέτασιν των μαρτύρων δικαιούνται να παρίστανται οι διάδικοι ή αντιπρόσωποι πληρεξούσιοι αυτών, οίτινες δικαιούνται να υποβάλλωσιν ερωτήσεις.

3. Αι καταθέσεις των μαρτύρων καταχωρίζονται κατά το ουσιώδες περιεχόμενον αυτών υπό του Γραμματέως εις το Πρακτικόν της συνεδριάσεως. Πάσα μεταξύ των διαδίκων ή των μαρτύρων αμφισβήτησις περί του ουσιώδους ή μη της καταθέσεως του μάρτυρος ή περί την ακρίβειαν της περιλήψεως αυτής υπό του Γραμματέως λύεται υπό του Δικαστηρίου αμέσως.

ΤΜΗΜΑ ΙΙΙ

Διά δίκας ενώπιον του Δευτεροβαθμίου Δικαστηρίου

Άρθρον 23

Προθεσμία και υποβολή εφέσεως

1. Η έφεσις κατά των αποφάσεων του Πρωτοβαθμίου Δικαστηρίου ασκείται εντός ανατρεπτικής προθεσμίας τριάκοντα (30) ημερών από της κοινοποιήσεως της πρωτοδίκου αποφάσεως διά καταθέσεως περί ταύτης δικογράφου παρά τω Γραμματεί του Πρωτοβαθμίου Δικαστηρίου ή παρ' οιαδήποτε υπηρεσία του οικείου Ασφαλιστικού Οργανισμού, ήτις υποχρεούται παραχρήμα όπως διαβιβάση ταύτην εις τον Γραμματέα του εκδόντος την απόφασιν Πρωτοβαθμίου Δικαστηρίου. Εκπρόθεσμοι έφέσεις δύνανται να γίνωσι δεκταί μόνον εάν υπάρχωσιν αποχρώντες κατά την κρίσιν του Δικαστηρίου λόγοι, ένεκα των οποίων δεν ετηρήθη η προθεσμία.

2. Ο παραλαβών την έφεσιν Γραμματεύς Πρωτοβαθμίου Δικαστηρίου μετά την καταχώρισιν αύτης εις ειδικόν τούτω κατά χρονολογικήν σειράν τηρούμενον βιβλίον εφέσεων αποστέλλει ταύτην αμέσως επί αποδείξει μετά του αντιγράφου της αποφάσεως, ως και μεθ' όλοκλήρου του φακέλλου της πρωτοδίκου δίκης, εις τον Γραμματέα του Δευτεροβαθμίου Δικαστηρίου.

Άρθρον 24

Διαδικασία εφέσεως

1. Ο Πρόεδρος του Δευτεροβαθμίου Δικαστηρίου ή του οικείου τμήματος, δσάκις λειτουργούσι παρ' αυτώ πλείονα τμήματα, διά πράξεως του αναγραφομένης κάτωθι του εγγράφου της εφέσεως, ορίζει δικάσιμον ταύτης και τον Εισηγητήν της υποθέσεως εκ των μελών του Δικαστηρίου.

2. Αντίγραφον της έφέσεως μετ' αντιγράφου της παρά πόδας ταύτης πράξεως του Προέδρου του Δικαστηρίου περί του ορισμού δικασίμου κοινοποιείται, παραγγελία του Γραμματέως του Δικαστηρίου, πέντε τουλάχιστον πλήρεις ημέρας πρό της δικασίμου προς πάντα τα εν τη δίκη μετέχοντα πρόσωπα και εις τον οικείον Ασφαλιστικόν Οργανισμόν, δστις δικαιούται να παραστή κατά την δίκην.

3. Ο ορισθείς εισηγητής συντάσσει λεπτομερή έκθεσιν, διαλαμβάνουσαν το ιστορικόν της διαφοράς, τα εκ των διεξαχθεισών κατά την πρωτόδικον δίκην αποδείξεων προκύπτοντα στοι-

χεία, τὰ ἀναφυόμενα ζητήματα καὶ τὴν ἐπ' αὐτῶν ἠιολογημένην γνώμην αὐτοῦ.

4. Ἡ συζήτησις ἐνώπιον τοῦ Δευτεροβαθμίου Δικαστηρίου γίνεται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν δικογράφων τῆς πρωτοδίκου δίκης, μὴ ἐπιτρεπομένης τῆς ὑποβολῆς νέων αἰτήσεων, ἀρχεται δὲ διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ Εἰσηγητοῦ ἀναγνώσεως ἡ προφορικῆς ἀναπτύξεως τῆς ἐκθέσεως, μεθ' ὃ ἀγορεύουν οἱ διάδικοι καὶ οἱ τυχὸν πληρεξούσιοι αὐτῶν, οἵτινες δύνανται καὶ ἔγγραφα ὑπομνήματα νὰ καταθέτωσι. Εἶτα ἡ συζήτησις κηρύσσεται περαιωμένη ὑπὸ τοῦ Προέδρου καὶ ἐκδίδεται ἡ ἀπόφασις τοῦ Δικαστηρίου, εἰ δυνατὸν κατὰ τὴν ἰδίαν τῆς ὑποθέσεως συνεδρίασιν ἢ εἰς ἑτέραν τοιαύτην, τὸ βραδύτερον δὲ ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐκδικάσεως.

5. Τὸ Δικαστήριον δύναται, κατὰ τὴν κρίσιν του, νὰ ἐκδώσῃ ἀπόφασιν διατάσσουσαν πᾶσαν συμπληρωματικὴν ἀπόδειξιν.

6. Αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 11, 17 §§ 3 καὶ 4 καὶ 18 § 1 ἐφαρμόζονται ἀναλόγως καὶ ἐπὶ ἀσκήσεως ἐφέσεων καὶ τῶν ἐπιτρεπομένων ἄλλων ἐνδίκων μέσων, ὡς καὶ αἱ διατάξεις αἱ σχετικαὶ πρὸς τὴν παράστασιν τῶν διαδίκων κατὰ τὴν ἐκδίκασιν αὐτῶν καὶ τὸν καθορισμὸν τῶν συνεδριάσεων καὶ τοῦ τόπου αὐτῶν, τῶν Δευτεροβαθμίων Διοικητικῶν Ἀσφαλιστικῶν Δικαστηρίων.

Ἄρθρον 25

Προσφυγαὶ ἐνώπιον Δευτεροβαθμίου Δικαστηρίου

Ἡ ἐνώπιον τοῦ Δευτεροβαθμίου Ἀσφαλιστικοῦ Δικαστηρίου διαδικασία, κατὰ τὴν ἐκδίκασιν τῶν προσφυγῶν, περὶ ὧν τὸ στοιχεῖον δ' τῆς § 1 τοῦ ἄρθρ. 43 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951, διέπεται ὑπὸ τῶν διατάξεων τῶν ρυθμιζουσῶν τὴν ἐνώπιον τοῦ Πρωτοβαθμίου Ἀσφαλιστικοῦ Δικαστηρίου διαδικασίαν ἐκδικάσεως προσφυγῶν.

Ἄρθρον 26

Προθεσμία καὶ λόγοι ἀνακοπῆς

Ἀνακοπὴ κατ' ἐρήμην ἀποφάσεως Δευτεροβαθμίου Δικαστηρίου δύναται ν' ἀσκηθῇ ὑπὸ τοῦ ἐρήμην δικασθέντος ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως αὐτῷ τῆς ἀποφάσεως μόνον διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους:

α) ἐὰν δὲν ἐκλήθη νὰ προσέλθῃ κατὰ τὴν δίκην, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἐξεδόθη ἡ ἐρήμην ἀπόφασις, καθ' ἧς ἡ ἀνακοπή, ἢ ἂν ἐκλήθη ἐκπροθέσμως.

β) ἐὰν λόγῳ ἀσθενείας, δεδικαιολογημένως, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, δὲν ἠδύνατο νὰ παραστῇ κατὰ τὴν δίκην, ἐν ᾗ ἐξεδόθη ἡ ἀνακοπτομένη ἀπόφασις.

γ) ἐὰν ἐκ λόγων ἀνωτέρας βίας, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, δὲν παρέστη κατὰ τὴν ἐρήμην αὐτοῦ δίκην.

Ἄρθρον 27

Διαδικασία ἀνακοπῆς

1. Ἡ ἀνακοπὴ ἀσκεῖται ἐγγράφως ἐνώπιον τοῦ Γραμματέως τοῦ Δευτεροβαθμίου Δικαστηρίου τοῦ ἐκδόντος τὴν ἀνακοπτομένην ἀπόφασιν.

2. Ὁ Γραμματεύς, ἀφοῦ καταχωρίσῃ τὴν ἀνακοπὴν ἐν τῷ βιβλίῳ ἀνακοπῶν, προσάγει ταύτην εἰς τὸν Πρόεδρον τοῦ Δικαστηρίου, ὅστις ὁρίζει τὴν δικάσιμον ταύτης διὰ πράξεώς του, παρὰ πόδας αὐτῆς γραφομένης. Ἀντίγραφον τῆς ἀνακοπῆς, μετὰ τῆς παρὰ πόδας ταύτης πράξεως τοῦ Προέδρου, κοινοποιεῖται ὑπὸ τοῦ Γραμματέως τοῦ Δικαστηρίου πέντε τοὐλάχιστον ἡμέρας πρὸ τῆς ὁρισθείσης δικασίμου ταύτης πρὸς ἅπαντας τοὺς μετασχόντας τῆς δίκης, καθ' ἣν ἐξεδόθη ἡ καθ' ἧς ἡ ἀνακοπὴ ἀπόφασις.

3. Τὸ Δικαστήριον, ἐὰν εὑρῇ, ὅτι ἡ ἀνακοπὴ ἐμπροθέσμως ἠσκήθη καὶ ἐκοινοποιήθη εἰς πάντας τοὺς μετασχόντας τῆς δίκης διαδίκους, πρὸς δὲ ὅτι εἶναι βάσιμοι οἱ λόγοι αὐτῆς, ἀποδέχεται ταύτην καὶ ἐξαφανίζει τὴν ἐρήμην ἐκδοθεῖσαν ἀπόφασιν, μεθ' ὃ προβαίνει εἰς τὴν συζήτησιν τῆς οὐσίας τῆς ὑποθέσεως κατὰ τὴν ἰδίαν τῆς ἐκδικάσεως τῆς ἀνακοπῆς συνεδρίασιν.

ΤΜΗΜΑ IV

Τριτανακοπὴ καὶ Ἀναθεώρησις

Ἄρθρον 28

Τριτανακοπή

1. Ὁ τρίτος, ὅστις δὲν ὑπῆρξε διάδικος κατὰ τὴν δίκην ἐνώπιον τοῦ Πρωτοβαθμίου καὶ τοῦ Δευτεροβαθμίου Δικαστηρίου, ὄχι ὅμως καὶ ὁ προσεπικληθεὶς καὶ μὴ παρεμβάς, δὲν δεσμεύεται ἐκ τῆς μεταξὺ ἄλλων ἐκδοθείσης ἀποφάσεως καὶ δικαιοῦται νὰ τριτανακόψῃ ταύτην, ἐὰν ἐκ ταύτης βλάπτωνται ἢ κινδυνεύωσιν ἔννομα αὐτοῦ συμφέροντα, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ σχέσεως ὑπαγομένης εἰς τὰ Ἀσφαλιστικὰ Δικαστήρια.

2. Ἡ τριτανακοπὴ ἀσκεῖται διὰ δικογράφου προσαγομένου εἰς τὸν Γραμματέα τοῦ ἐκδόντος τὴν τριτανακοπτομένην ἀπόφασιν Δικαστηρίου, ὅστις καταχωρίζει ταύτην ἐν τῷ βιβλίῳ τῶν ἐφέσεων, ἐφαρμοζομένων τῶν περὶ ἐφέσεως διατάξεων.

3. Ἐὰν ἡ τριτανακοπὴ εἶναι τόποις δεκτή, ὁ Πρόεδρος δύναται ν' ἀναστείλῃ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς τριτανακοπίσης ἀποφάσεως μέχρι τῆς ἐκδόσεως τῆς ὁριστικῆς ἀποφάσεως τοῦ Δικαστηρίου ἐπὶ τῆς τριτανακοπῆς.

Ἄρθρον 29

Ἄσκησις ἀναθεωρήσεως

1. Δικαίωμα πρὸς ἄσκησιν τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 45 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 αἰτήσεως ἀναθεωρήσεως κατὰ ὁριστικῶν ἀποφάσεων τοῦ Πρωτοβαθμίου Δικαστηρίου, καθ' ὧν δὲν χωρεῖ ἔφεσις, καὶ τῶν ὁριστικῶν ἀποφάσεων τοῦ Δευτεροβαθμίου Δικαστηρίου, ἔχει πᾶς ὅστις ὑπῆρξε διάδικος ἐν τῇ δίκῃ, ἐν ᾗ ἐξεδόθη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις.

2. Ἡ ἄσκησις τῆς αἰτήσεως ἀναθεωρήσεως δὲν ἔχει ἀναστολικὴν δύναμιν, πλὴν ἐὰν ἀσκῆται διὰ τὸν ὑπ' ἀριθ. 3 λόγον τοῦ ἄρθρου 785 τῆς Πολ. Δικονομίας.

Ἄρθρον 30

Προθεσμία αἰτήσεως ἀναθεωρήσεως

1. Ἡ προθεσμία τῆς ἀναθεωρήσεως εἶναι τριῶν μηνῶν καὶ ἀρχεται ἀπὸ τῆς ἐπομένης τῆς κοινοποιήσεως τῆς ἀποφάσεως, πλὴν ἐὰν ἡ ἀναθεώρησις ζητῆται: α) διὰ τὸν ὑπ' ἀριθ. 3 λόγον τοῦ ἄρθρ. 785 τῆς Πολ. Δικ., ὁπότε ἀρχεται ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τῆς νεωτέρας ἀντι-

φατικῆς ἀποφάσεως, β) διὰ τὸν ὑπ' ἀριθ. 4 λόγον τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, ὁπότε ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἑπομένης τῆς κοινοποιήσεως τῆς ἀποφάσεως εἰς τὸν νόμιμον ἀντιπρόσωπον τῶν ἀναφερομένων ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ προσώπων, γ) διὰ τοὺς ὑπ' ἀριθ. 5 καὶ 6 λόγους τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, ὁπότε ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως, δι' ἧς κατεδικάσθησαν οἱ μάρτυρες ὡς ψευδομάρτυρες ἢ ἀνεγνωρίσθη ἡ πλαστότης τῶν ἐγγράφων ἢ ἀφ' ἧς ἡμέρας ἀνεκαλύφθησαν τὰ ἐπισχεθέντα ἔγγραφα.

2. Δὲν συγχωρεῖται ἀναθεώρησις μετὰ τὴν πάροδον τῆς πρὸς παραγραφὴν τοῦ δικαιώματος τοῦ αἰτοῦντος προθεσμίας.

ΤΜΗΜΑ V

Ἐκτέλεσις

Ἄρθρον 31

1. Αἱ ὁριστικαὶ ἀποφάσεις τῶν Ἀσφαλιστικῶν Δικαστηρίων κοινοποιοῦνται μερίμνῃ τοῦ Γραμματέως τοῦ Δικαστηρίου εἰς τὸν οἰκεῖον Ἀσφαλιστικὸν Ὀργανισμόν, ὅστις ὑποχρεοῦται νὰ συμμορφωθῇ ἀμέσως πρὸς ταύτας.

2. Ἐὰν πρόκειται περὶ ἀποφάσεων ἐκδοθεισῶν εἰς βάρος τρίτου, ἡ ἐκτέλεσις αὐτῶν γίνεται κατὰ τὰς ἰσχυούσας σχετικὰς διατάξεις τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας ἢ τὰς περὶ εἰσπράξεως Δημοσίων Ἐσόδων εἰδικὰς διατάξεις, ὅπου τυχὸν συγχωρεῖται ἡ ἐφαρμογὴ αὐτῶν, ὑπαγομένων εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν τακτικῶν Δικαστηρίων πασῶν τῶν δικῶν περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τοιούτων ἀποφάσεων.

Εἰς τοὺς αὐτοὺς ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης καὶ Ἐργασίας Ἡμετέρους Ὑπουργοὺς ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Μαρτίου 1954

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

27358/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν ἀνωνύμων ἑταιριῶν, ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων κλπ. (*).

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 77 τῆς 16 Ἀπριλίου 1954)

27540/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ χορηγήσεως δώρου εἰς τοὺς μισθωτοὺς τῆς χώρας ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα 1954 (**).

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 77 τῆς 16 Ἀπριλίου 1954)

96728/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν

Περὶ τοῦ ἐπιδόματος ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα 1954 τοῦ προσωπικοῦ τῶν Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν καὶ τῶν στρατιωτικῶν ἐν γένει.

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ἀ.ν. 1502/1950.

2) Τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ ἀ.ν. 1537/1950, καὶ

3) Τοῦ ἄρθρ. 8 τοῦ ν.δ. 2195/1952.

Ἀποφασίζομεν τὰ κάτωθι:

Ἄρθρον 1

1. Ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα 1954 θὰ καταβληθῇ:

α) Εἰς τοὺς δημοσίους πολιτικοὺς ὑπαλλήλους.

β) Εἰς τοὺς στρατιωτικοὺς ἐν γένει, καὶ

γ) Εἰς τοὺς δικαιούχους ἀποδοχῶν τριμήνου τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ ν.δ. 2500/1953 ἢ ἑξαμήνου τοῦ ἄρθρ. 57 τοῦ ἀ.ν. 1854/1951 καὶ τοὺς δικαιούχους τῶν ἀποδοχῶν ἑνὸς ἢ δύο μηνῶν τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ ἀ.ν. 1502/1950 τὸ ἐπίδομα τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ἀ.ν. 1502/1950 κατὰ τὰς διατάξεις τῆς παρούσης.

2. Εἰς ἅπαν τὸ ἐπὶ σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου προσωπικὸν τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν θὰ καταβληθῇ ἐπίδομα ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα 1954 κατὰ τὰ ὁριζόμενα ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας τῆς διεπούσης τοὺς μισθωτοὺς τῆς Χώρας καὶ ἐπὶ τῇ συνδρομῇ τῶν ἐν αὐτῇ ὅρων καὶ προϋποθέσεων.

Ἄρθρον 2

Τοῦ ἐν § 1 τοῦ προηγουμένου ἄρθρου ἐπιδόματος δὲν δικαιοῦνται:

α) Οἱ ἀπολυθέντες τῆς ὑπηρεσίας πρὸ τῆς 15ης Ἀπριλίου 1954 ἄνευ δικαιώματος λήψεως τῶν ἀποδοχῶν ἑξαμήνου ἢ τριμήνου τοῦ ἄρθρ. 57 τοῦ ἀ.ν. 1854/1951 καὶ τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ ν.δ. 2500/1953.

β) Οἱ δικαιοῦχοι τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἄρθρου 57 τοῦ ἀ.ν. 1854/1951 ἢ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ν.δ. 2500/1953 ἢ ἀποδοχῶν ἑνὸς ἢ δύο μηνῶν τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ ἀ.ν. 1502/1950, ὧν αἱ ἀποδοχαὶ ἔληξαν πρὸ τῆς 15ης Ἀπριλίου 1954.

γ) Οἱ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ὑπηρετοῦντες, οἱ μισθοδοτούμενοι μὲ ἀποδοχὰς ἀλλοδαπῆς, ἐξαιρέσει τῶν ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐκστρατευτικοῦ Σώματος, οἵτινες δικαιοῦνται τούτου.

δ) Οἱ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ τελοῦντες δημόσιοι ὑπάλληλοι καὶ στρατιωτικοί, οἱ μισθοδοτούμενοι μὲ ἀποδοχὰς ἐσωτερικοῦ καὶ ἀποζημίωσιν ἐξωτερικοῦ, ἐφ' ὅσον οὗτοι κατὰ τὴν 15ην Ἀπριλίου 1954 συνεπλήρωσαν τρίμηνον ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ συνεχῆ ὑπηρεσίαν, καθ' ἣν ἔτυχον ἀποζημιώσεως.

ε) Οἱ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ μετεκπαιδευόμενοι στρατιωτικοί, οἱ μισθοδοτούμενοι μὲ ἀποδοχὰς ἐσωτερικοῦ καὶ ἀποζημίωσιν ἀλλοδαπῆς, ἐφ' ὅσον οὗτοι κατὰ τὴν 15ην Ἀπριλίου 1954 συνεπλήρωσαν ἑξάμηνον εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν συνεχῆ ἐκπαίδευσιν, καθ' ἣν ἔτυχον ἀποζημιώσεως.

Ἄρθρον 3

Τὸ ἐν ἄρθρῳ 1 ἐπίδομα ὁρίζεται:

α) Διὰ τοὺς τακτικοὺς καὶ ἐπὶ συμβάσει δημοσίους ὑπαλλήλους καὶ τοὺς στρατιωτικοὺς ἐν γένει ἴσον πρὸς τὸν βασικὸν μισθὸν ἑνὸς δεκαπενθημέρου μετὰ τοῦ ἐπιδόματος λόγῳ εὐδοκίμου παραμονῆς ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ. Διὰ τοὺς ἐν ἐκπαιδευτικῇ ἐν ἀλλοδαπῇ ἀδείᾳ ἐπὶ διπλασίαις ἀποδοχαῖς τὸ ἐπίδομα δὲν ὑπολογίζεται ἐπὶ τῶν διπλασίων ἀποδοχῶν.

β) Διὰ τοὺς στρατιωτικοὺς τῶν πολεμικῶν καταστάσεων καὶ τοὺς ἀστυνομικοὺς τῆς μονίμου διαθεσιμότητος ἴσον πρὸς τὸν βασικὸν μισθὸν ἑνὸς δεκαπενθημέρου μετὰ τοῦ ἐπιδόματος λόγῳ εὐδοκίμου παραμονῆς ἐν τῷ αὐτῷ βα-

---

(*) ΕΕΔ 13, σελ. 447.

(**) ΕΕΔ 13, σελ. 444. Εἰς τὸ ἄρθρ. 3, στίχος 8ος, ἡ λέξις «ἑπομένης» νὰ διορθωθῇ εἰς τὸ ὀρθὸν «παρούσης». Εἰς τὸ αὐτὸ ἄρθρον 3, στίχος 8ος, ἡ λέξις «παρούσης» νὰ διορθωθῇ εἰς τὸ ὀρθὸν «ἑπομένης». Εἰς τὸ ἄρθρ. 12, στίχος 5ος, ἡ λέξις «κυρώσεις» νὰ διορθωθῇ εἰς τὸ ὀρθὸν «κρατήσεις».

θμῷ καὶ τῶν ἐπιδομάτων ἀναπηρίας.

γ) Διὰ τοὺς ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ ἐκτάκτους καὶ τοὺς ἡμερομισθίους τῶν Κέντρων Κοινωνικῆς Προνοίας τοὺς μισθολογικῶς ἐξομοιουμένους πρὸς ἕνα τῶν βαθμῶν τῆς διοικητικῆς ἱεραρχίας εἰς τὸ σύνολον τῶν ἀποδοχῶν ἑνὸς δεκαπενθημέρου, καὶ

δ) Διὰ τοὺς ἡμερομισθίους δημοσίους ὑπαλλήλους ἴσον πρὸς τὰ ἡμερομίσθια 15 ἡμερῶν.

Ἄρθρον 4

1) Εἰς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους καὶ στρατιωτικοὺς τοὺς μὴ μισθοδοτηθέντας δι' ὁλόκληρον τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 16 Δεκεμβρίου 1953 μέχρι καὶ 15 Ἀπριλίου 1954 λόγῳ στρατεύσεως, ἀπουσίας κλπ., ὡς καὶ τοὺς διορισθέντας μετὰ τὴν 16 Δεκεμβρίου 1953, καταβάλλεται τὸ ἐν ἄρθρῳ 3 τῆς παρούσης ἐπίδομα μετ' ἐκπτωσιν τοῦ ἑνὸς ὀγδόου(1/8), τοῦ ἡμερησίου αὐτῶν μισθοῦ τῆς 15 Ἀπριλίου ἐ.ἔ. δι' ἑκάστην ἡμέραν, καθ' ἣν οὗτοι δὲν ἐμισθοδοτήθησαν. Προκειμένου περὶ ἡμερομισθίων δημοσίων ὑπαλλήλων ἡ ἔκπτωσις ἐνεργεῖται μόνον διὰ τὰς ἐργασίμους ἡμέρας, καθ' ἃς οὗτοι δὲν ἐμισθοδοτήθησαν.

2) Εἰς τοὺς ὑπαλλήλους καὶ στρατιωτικοὺς τοὺς μισθοδοτουμένους τὴν 15 Ἀπριλίου 1954 μὲ μειωμένας ἀποδοχὰς λόγῳ στρατεύσεως, ἀργίας, διαθεσιμότητος ἢ ἄλλης τινὸς αἰτίας τὸ ἐπίδομα τοῦ ἄρθρου 2 τῆς παρούσης ὑπολογίζεται ἐπὶ τῶν καταβαλλομένων αὐτοῖς κατὰ τὴν χρονολογίαν ταύτην ἀποδοχῶν.

3) Διὰ τοὺς προαχθέντας, ὑποβιβασθέντας ἢ τυχόντας ἐπιδόματος λόγῳ εὐδοκίμου παραμονῆς μετὰ τὴν 16.12.1953 τὸ ἐπίδομα τοῦ ἄρθρου 2 τῆς παρούσης ὑπολογίζεται βάσει τῶν ἀποδοχῶν τῆς 15 Ἀπριλίου ἐ.ἔ.

4) Οἱ ἐκ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων ἐφεδροι ἀξιωματικοί, οἱ προτιμήσαντες τὸν μισθὸν τοῦ ἀξιωματικοῦ, θὰ τύχωσιν ἐκ τῆς μισθοδοτούσης τούτους στρατιωτικῆς διαχειρίσεως ὁλοκλήρου τοῦ ἐπιδόματος, ἔστω καὶ ἂν οὗτοι ἤρξαντο μισθοδοτούμενοι ὡς ἀξιωματικοὶ μετὰ τὴν 16.12.1953. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ διὰ τοὺς ὡς ἐφέδρους ὑπαξιωματικοὺς στρατευθέντας δημοσίους ὑπαλλήλους τοὺς μισθοδοτουμένους μὲ μισθὸν μονίμου ὑπαξιωματικοῦ.

5) Οἱ ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἀπολυθέντες ἐφεδροι ἀξιωματικοὶ καὶ ὑπαξιωματικοὶ τῆς προηγουμένης παραγράφου θὰ τύχωσιν ὁλοκλήρου τοῦ ἐπιδόματος παρὰ τῆς πολιτικῆς των θέσεως, ἔστω καὶ ἂν ἤρξαντο μισθοδοτούμενοι παρ' αὐτῆς μετὰ τὴν 16.12.1953.

Ἄρθρον 5

Ὑπάλληλοι ἢ στρατιωτικοί, λαμβάνοντες καὶ σύνταξιν ἐκ τοῦ Δημοσίου ἢ ἑτέρου Ταμείου ἢ κατέχοντες οἱανδήποτε ἔμμισθον θέσιν παρὰ τῷ Δημοσίῳ ἢ Νομικῷ Προσώπῳ Δημοσίου ἢ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου, δικαιοῦνται, κατ' ἐπιλογήν των, τοῦ ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς ἐπιδόματος ἐκ μιᾶς μόνον πηγῆς.

Ἄρθρον 6

1) Τὸ ἐπίδομα τῆς παρούσης εἰς οὐδεμίαν ὑπόκειται κράτησιν ὑπὲρ Δημοσίου ἢ τρίτων, φόρους ἢ τέλη χαρτοσήμου.

2) Κατ' ἐξαίρεσιν τὸ ἐπίδομα τὸ ἀνῆκον εἰς τοὺς ἐπὶ συμβάσει καὶ ἐκτάκτους ὑπόκειται εἰς τὰς ὑπὲρ τοῦ Ι.Κ.Α. εἰσφορὰς ἢ τὰς εἰσφορὰς ὑπὲρ ἑτέρων ἀντιστοίχων πρὸς τὸ Ι.Κ.Α. Ταμείων κυρίας ἢ ἐπικουρικῆς ἀσφαλίσεως.

Ἄρθρον 7

Τὸ ἐπίδομα τῆς παρούσης θὰ καταβληθῇ τὴν 20 Ἀπριλίου ἐ. ἔ., θὰ ἐνταλθῇ καθ' ὃν τρόπον καὶ οἱ ἀποδοχαὶ καὶ θὰ καταλογισθῇ εἰς βάρος τῶν δι' ἀποδοχὰς ἀναγεγραμμένων εἰς τὸν προϋπολογισμὸν πιστώσεων.

Τὸ ἐπίδομα τοῦ προσωπικοῦ τῶν Ταχυδρομικῶν Ταμιευτηρίων θὰ καταβληθῇ εἰς βάρος τοῦ Ταχυδρομικοῦ Ταμιευτηρίου.

Ἄρθρον 8

Εἰς τοὺς ἐφέδρους καὶ στρατευσίμους ὁπλίτας, τοὺς μαθητευομένους ὁπλίτας τοῦ Β.Ν., τοὺς ναυτόπαιδας καὶ τοὺς δοκίμους χωροφύλακας καὶ ἀσυφύλακας τοὺς ὑπηρετοῦντας τὴν 20 Ἀπριλίου ἐ.ἔ. θὰ καταβληθῇ τὴν χρονολογίαν ταύτην ὡς ἐπίδομα ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς ὁ μισθὸς ἑνὸς δεκαπενθημέρου.

Ἄρθρον 9

Εἰς τὰς οἰκογενείας τὰς λαμβανούσας ἐπίδομα στρατεύσεως κατὰ τὴν 15 Ἀπριλίου 1954 θὰ καταβληθῇ τὴν 20ὴν τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ὡς δῶρον ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς ποσὸν ἴσον πρὸς τὸ καταβαλλόμενον ἐπίδομα ἑνὸς δεκαπενθημέρου. Ἤτοι δικαιοῦνται τοῦ ἐπιδόματος τούτου αἱ οἰκογένειαι τῶν ὑπηρετούντων, ὡς καὶ αἱ οἰκογένειαι τῶν ἀπὸ 15 Μαρτίου ἐ.ἔ. ἀπολυθέντων, αἵτινες ὡς ἐπιδοτούμεναι ἕνα μῆνα ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως τοῦ προστάτου των δικαιοῦνται ἐπιδόματος στρατεύσεως μέχρι καὶ τῆς 15 Ἀπριλίου ἐ.ἔ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 14 Ἀπριλίου 1954

96822/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν

Περὶ τοῦ ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα 1954 ἐπιδόματος τῶν ὑπαλλήλων Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου.

Ι. Ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα 1954 παρέχομεν τὴν ἔγκρισίν μας διὰ τὴν καταβολὴν εἰς τὸ ἐν γένει προσωπικὸν τῶν Ν.Π.Δ. Δικαίου καὶ αὐτοδιοικουμένων Ὀργανισμῶν καὶ τῶν Ὀργανισμῶν Τοπικῆς Αὐτοδιοικήσεως τοῦ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ἀ.ν. 1538/1950 καὶ τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ ν.δ. 2195/1952 προβλεπομένου ἐπιδόματος, κατὰ τὰ κατωτέρω:

ΙΙ. Τὸ ὑπὸ τῆς παρούσης προβλεπόμενον ἐπίδομα θὰ καταβληθῇ ὑπὸ τῶν οἰκείων Ὀργανισμῶν καὶ Ν.Π.Δ.Δ., ἐφ' ὅσον ὑπάρχει παρ' αὐτοῖς ἡ πρὸς τοῦτο οἰκονομικὴ εὐχέρεια. Τοῦτο ὁρίζεται:

α) Διὰ τοὺς τακτικοὺς καὶ ἐπὶ συμβάσει ἢ θητείᾳ ὑπαλλήλους καὶ ὑπηρέτας, ὡς καὶ τοὺς νομικοὺς συμβούλους τοὺς μισθοδοτουμένους βάσει τῶν διατάξεων τοῦ ἀ.ν. 1538/1950, ἴσον πρὸς τὸν βασικὸν αὐτῶν μισθὸν ἑνὸς δεκαπενθημέρου μετὰ τοῦ τυχὸν ἐπιδόματος λόγῳ εὐδοκίμου παραμονῆς ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ ἢ ἐξαντλήσεως τῆς εἰδικῆς αὐτῶν ἱεραρχίας.

β) Διὰ τοὺς ἐκτάκτους τοὺς κατέχοντας νενομοθετημένας ὀργανικὰς θέσεις ἴσον πρὸς τὸ σύνολον τῶν ἀποδοχῶν ἑνὸς δεκαπενθημέρου.

γ) Διὰ τοὺς ἡμερομισθίους ἴσον πρὸς τὰ ἡμερομίσθια δέκα πέντε (15) ἡμερῶν.

δ) Τὸ ἐπίδομα τοῦτο θὰ καταβληθῇ καὶ εἰς τοὺς δικαιούχους ἀποδοχῶν τριμήνου ἢ ἑξαμήνου, ἐφ' ὅσον κατὰ τὰς καταστατικὰς διατάξεις προβλέπεται τοιαύτη παροχή.

III. Οι παρέχοντες τάς ὑπηρεσίας των πρὸς τὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου καὶ μισθοδοτούμενοι βάσει τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας θὰ τύχωσι τοῦ ἐπιδόματος τοῦ προβλεπομένου ὑπὸ τῆς κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν καὶ ἐπὶ τῇ συνδρομῇ τῶν ἐν αὐτῇ ὅρων καὶ προϋποθέσεων.

IV. α) Εἰς τοὺς ὑπαλλήλους Ν.Π.Δ.Δ. τοὺς μὴ μισθοδοτηθέντας δι' ὁλόκληρον τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 16 Δεκεμβρίου 1953 μέχρι καὶ 15 Ἀπριλίου 1954 λόγῳ στρατεύσεως, ἀπουσίας κλπ., ὡς καὶ τοὺς διορισθέντας μετὰ τὴν 16 Δεκεμβρίου 1953 καταβάλλεται τὸ ἐν § II τῆς παρούσης ἐπίδομα μετ' ἔκπτωσιν τοῦ ἑνὸς ὀγδόου (1/8) τοῦ ἡμερησίου αὐτῶν μισθοῦ τοῦ λαμβανομένου κατὰ τὴν 15.4.1954 δι' ἑκάστην ἡμέραν, καθ' ἣν οὗτοι δὲν ἐμισθοδοτήθησαν. Προκειμένου περὶ ἡμερομισθίων ἡ ἔκπτωσις ἐνεργεῖται μόνον διὰ τὰς ἐργασίμους ἡμέρας, καθ' ἃς οὗτοι δὲν ἐμισθοδοτήθησαν.

β) Εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τοὺς μισθοδοτουμένους τὴν 15ην Ἀπριλίου 1954 μὲ μειωμένας ἀποδοχὰς λόγῳ στρατεύσεως, ἀργίας, διαθεσιμότητος ἢ ἄλλης τινὸς αἰτίας, τὸ ἐπίδομα τῆς § II τῆς παρούσης ὑπολογίζεται ἐπὶ τῶν καταβαλλομένων αὐτοῖς κατὰ τὴν χρονολογίαν ταύτην ἀποδοχῶν.

γ) Διὰ τοὺς προαχθέντας, ὑποβιβασθέντας ἢ τυχόντας ἐπιδόματος λόγῳ εὐδοκίμου παραμονῆς ἢ ἐξαντλήσεως ἱεραρχίας τὸ ἐπίδομα τῆς § II τῆς παρούσης ὑπολογίζεται βάσει τῶν ἀποδοχῶν τῆς 15 Ἀπριλίου ἐ.ἔ.

δ) Αἱ διατάξεις τῆς παρούσης παραγράφου ἔχουν ἐφαρμογὴν καὶ διὰ τοὺς τελοῦντας ἐν ἀναρρωτικῇ ἀνευ ἀποδοχῶν ἀδείᾳ, εἰς οὓς καταβάλλεται τὸ ἐκ 300.000 μηνιαίου βοηθήματος τῆς § 8 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ἀ.ν. 1538/1950.

V. Οἱ ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ ἀπολυθέντες ἐφεδροι ἀξιωματικοὶ ὑπάλληλοι Ν.Π.Δ.Δ. θὰ τύχωσιν ὁλοκλήρου τοῦ ἐπιδόματος παρὰ τῆς πολιτικῆς των θέσεως, ἔστω καὶ ἂν οὗτοι ἤρξαντο μισθοδοτούμενοι παρ' αὐτοῖς μετὰ τὴν 16.12.1953.

VI. Δὲν δικαιοῦνται τοῦ διὰ τῆς παρούσης παρεχομένου ἐπιδόματος:

α) Οἱ ἀπολυθέντες τῆς ὑπηρεσίας πρὸ τῆς 15 Ἀπριλίου 1954 ἄνευ δικαιώματος λήψεως τῶν ἀποδοχῶν ἑξαμήνου ἢ τριμήνου.

β) Οἱ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ὑπηρετοῦντες, οἱ μισθοδοτούμενοι μὲ ἀποδοχὰς ἀλλοδαπῆς, ἐξαιρέσει τῶν ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐκστρατευτικοῦ Σώματος, οἵτινες δικαιοῦνται τούτου.

VII. Οἱ δικαιούμενοι ἐπιδόματος ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς καὶ ἐξ ἑτέρας πηγῆς θὰ τύχωσι τούτου κατ' ἐπιλογὴν των ἐκ μιᾶς μόνον πηγῆς.

VIII. Τὸ ἐπίδομα τῆς παρούσης δὲν ὑπόκειται εἰς κρατήσεις ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου καὶ τρίτων, φόρους ἢ τέλη χαρτοσήμου, ὑπόκειται δὲ μόνον εἰς τὰς ὑπὲρ τοῦ Ι.Κ.Α. εἰσφορὰς ὡς καὶ εἰς τὰς εἰσφορὰς ὑπὲρ τοῦ ἀντιστοίχου Ταμείου κυρίας ἢ ἐπικουρικῆς ἀσφαλίσεως.

IX. Τὸ ὑπὸ τῆς παρούσης προβλεπόμενον ἐπίδομα θὰ καταβληθῇ τὴν 20ὴν Ἀπριλίου 1954.

Ἐπὶ τούτοις παρέχομεν τὴν ἔγκρισιν ἡμῶν διὰ τὴν ἐπὶ τούτῳ τροποποίησιν τῶν οἰκείων προϋπολογισμῶν 1953 - 1954 καὶ ἐγγραφὴν τῆς ἀπαιτουμένης πιστώσεως (*).

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Ἀπριλίου 1954

(*) Σχετικὴ διὰ τὰς εἰσφορὰς ἡ κατωτέρω ὑπ' ἀριθ. 98/1954 ἐγκύκλιος Διοικήσεως τοῦ Ι.Κ.Α.

1. Περὶ τοῦ τρόπου ὑπολογισμοῦ τῶν εἰσφορῶν ἐπὶ τοῦ διὰ τῶν ὡς ἄνω ἀποφάσεων (*) χορηγουμένου δώρου γνωρίζομεν ὑμῖν τὰ ἑξῆς:

Ὡς ἀναφέρομεν καὶ εἰς τὰς ὑπ' ἀριθ. 139/1951 καὶ 283/1952 ἐγκυκλίους ἡ ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς χορηγουμένη οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις θεωρεῖται ὡς ἀναδρομικὴ ἐπαύξησις τῶν ἀποδοχῶν, καλύπτουσα τὸ χρονικὸν διάστημα τὸ μεταξὺ τῆς ἑορτῆς, δι' ἣν χορηγεῖται αὕτη, καὶ τῆς προηγουμένης καὶ ἐπομένως ὁ ὀρθὸς τρόπος ὑπολογισμοῦ τῶν εἰσφορῶν εἶναι ὁ ἐπιμερισμὸς τοῦ δώρου εἰς τὰς μισθολογικὰς περιόδους, τὰς ὁποίας τοῦτο ἀφορᾷ, καὶ ἡ σύνταξις ἰδιαιτέρων καταστάσεων δι' ἑκάστην τούτων, ὁπότε αἱ εἰσφοραὶ ἑκάστης περιόδου θὰ ὑπολογισθοῦν ἐπὶ τοῦ τεκμαρτοῦ ἡμερομισθίου τοῦ ἀντιστοιχοῦντος εἰς τὸ ἄθροισμα τῶν ἀποδοχῶν τῆς περιόδου ταύτης καὶ τοῦ ἀναλογοῦντος εἰς τὴν αὐτὴν περίοδον ποσοῦ τοῦ δώρου. Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην δέον νὰ καταβληθοῦν εἰσφοραὶ ἴσαι πρὸς τὴν διαφορὰν τῶν ἤδη καταβληθεισῶν (βάσει τῶν κανονικῶν μισθολογικῶν καταστάσεων) ἀπὸ τὰς ὡς ἀνωτέρω νῦν ὑπολογιζομένας (ἐφ' ὅσον βεβαίως προκύψῃ διαφορὰ κλάσεως).

Ἐπειδὴ ὅμως τεχνικῶς εἶναι λίαν δυσχερὴς ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ὡς ἄνω τρόπου ὑπολογισμοῦ τῶν εἰσφορῶν, δέον νὰ συστήσητε εἰς τοὺς ἐργοδότας, ὅπως, ἐφ' ὅσον ἐπιθυμοῦσι, συντάξωσιν ἰδιαιτέρας καταστάσεις διὰ τὰ ποσὰ τοῦ δώρου, ***ὑπολογίζωσι δὲ τὰς εἰσφορὰς οὐχὶ βάσει τοῦ τεκμαρτοῦ ἡμερομισθίου, ἀλλὰ βάσει τοῦ νομίμου ποσοστοῦ ἀσφαλίστρου ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τοῦ καταβληθησομένου δώρου.***

Δὲν θὰ ὑπολογισθοῦν εἰσφοραὶ ἐπὶ τοῦ δώρου τῶν πάσης φύσεως μισθωτῶν, οἵτινες καθ' ὅλον τὸ χρονικὸν διάστημα, εἰς ὃ ἀναφέρεται τὸ χορηγούμενον δῶρον, κατετάσσοντο βάσει τῶν ἀποδοχῶν των εἰς τὴν XII κλάσιν, διότι οὗτοι κατέβαλον ἤδη τὸ ἀνώτατον ὅριον τῶν εἰσφορῶν. Ἐὰν ὅμως τινὲς τῶν μισθωτῶν κατετάγησαν εἰς τὴν ἀνωτάτην κλάσιν ἐπί τι μόνον τμῆμα τοῦ χρονικοῦ διαστήματος, εἰς ὃ ἀναφέρεται τὸ χορηγούμενον δῶρον, δὲν θὰ ὑπολογισθοῦν εἰσφοραὶ μόνον διὰ τὸ τμῆμα τοῦτο.

2. Ἡ καταβολὴ τῶν εἰσφορῶν ἐπὶ τοῦ χορηγουμένου δώρου δέον νὰ γίνῃ ἐντὸς 30 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς 1ης τοῦ ἑπομένου μηνὸς ἐκείνου ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἔδει νὰ καταβληθῇ τὸ δῶρον. Εἰς τὰς περιπτώσεις καθ' ἃς προβλέπεται ὅτι τὸ χορηγούμενον δῶρον θὰ καταβληθῇ εἰς δύο δόσεις αἱ εἰσφοραὶ δέον νὰ καταβληθοῦν ἐντὸς 30 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς 1ης τοῦ ἑπομένου μηνὸς ἐκείνου, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἔδει νὰ καταβληθῇ ἡ δευτέρα δόσις τοῦ δώρου. Σημειοῦται ὅτι τὸ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. Φ. 27540/1954 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως χορηγούμενον δῶρον ὑπόκειται καὶ εἰς τὴν ὑπὲρ τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας εἰσφοράν.

22220/1323/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας

Περὶ προσόντων τῶν ναυτικῶν τῶν δικαιουμέ-

(*) Καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 27540/1954, ΕΕΔ 13, σελ. 444.

νων έκτάκτου οἰκονομικῆς παροχῆς ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα 1954.

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

α) Τὴν § 9 τῆς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 61056/8582/3.12.1947 ἀποφάσεως ἡμῶν κυρωθείσης συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας «περὶ προσαρμογῆς τῶν μισθῶν καὶ λοιπῶν ὅρων ἐργασίας τῶν πληρωμάτων πλοίων ἀνηκόντων εἰς τὴν διαχείρισιν τῆς Ε.Ε.Α.Σ. διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἀκτοπλοϊκῶν συγκοινωνιῶν», ὡς αὕτη ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τῶν ἀπὸ 16.7.1951 καὶ 5.8.1953 συλλογικῶν συμβάσεων, αἱτινες ἐκυρώθησαν διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 23128/1615/1952, 25124/1616/1952 καὶ 76897/4458/1953 ἀποφάσεων ἡμῶν.

β) Τὴν § 7 τῆς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 61055/5581/26.11.1946 ἀποφάσεως ἡμῶν κυρωθείσης συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας «περὶ προσαρμογῆς τῶν μισθῶν καὶ λοιπῶν ὅρων ἐργασίας τῶν πληρωμάτων τῶν μέχρι 500 κ.ο.χ. π/κ καὶ ι/φ πλοίων».

γ) Τὴν § VI τῆς ὑπ' ἀριθ. 73474/5417/24.12.1949 ἀποφάσεως ἡμῶν «περὶ καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τῶν πληρωμάτων φορτηγῶν ἀτμοπλοίων κάτω τῶν 500 κ.ο.χ. τῶν τελούντων ὑπὸ τὴν διαχείρισιν τῆς Δ.Θ.Κ.Μ.»

δ) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 79950/6554/16.12.1950 ἀπόφασιν ἡμῶν, δι' ἧς ὁρίζεται, ὅτι εἰς τὰ πληρώματα τῶν ἀκτοπλοϊκῶν φορτηγῶν ἀτμοπλοίων κάτω τῶν 500 κ.ο.χ. καταβάλλονται αἱ ἀποδοχαὶ τῶν πληρωμάτων τῶν ὑπὸ τὴν διαχείρισιν τῆς Δ.Θ.Κ.Μ. τελούντων ἀ/π τῆς αὐτῆς χωρητικότητος.

Ἐπειδὴ διὰ πάντων τῶν ἀνωτέρω συλλογικῶν συμβάσεων καὶ ἀποφάσεων καθορίζεται, ὅπως εἰς τὰ πληρώματα τῶν ὡς ἄνω πλοίων καταβάλλωνται ἐπὶ πλέον τῶν τακτικῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν των, ἀποδοχαὶ ἴσαι πρὸς τὰς ἀποδοχὰς ἑνὸς 15θημέρου ἐπὶ τῶν καταβαλλομένων ἀποδοχῶν ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα ὑπὸ τοὺς καθοριζομένους ἑκάστοτε δι' ἀποφάσεως ἡμῶν ὅρους,

Ἀποφασίζομεν

Ὅπως ἡ διὰ τῶν ὡς ἄνω προβλεπομένη ἔκτακτος οἰκονομικὴ παροχὴ ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα 1954, ἀνερχομένη εἰς τὰς ἀποδοχὰς ἑνὸς 15θημέρου ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν καταβαλλομένων σήμερον ἀποδοχῶν, ηὐξημένων κατὰ 10ο/ο μόνον διὰ τὸν προσδιορισμὸν τοῦ καταβλητέου δώρου, ἐφ' ὅσον δὲν ἔτυχον σχετικῆς αὐξήσεως ἀπὸ 1ης Φεβρουαρίου καὶ ἐντεῦθεν, καταβληθῇ εἰς τοὺς ὑπηρετήσαντας ἢ ὑπηρετοῦντας ἐπὶ τῶν ὑπαγομένων εἰς τὰς ὡς ἄνω συλλογικὰς συμβάσεις καὶ ἀποφάσεις πλοίων, ἤτοι:

α) Φορτηγῶν ἀ/π κάτω τῶν 500 κόρων ὁλικῆς χωρητικότητος.

β) Ἐπιβατηγῶν πλοίων ἐσωτερικοῦ.

γ) Μηχανοκινήτων πλοίων (μότορσιπς) κάτω τῶν 500 κόρων ὁλικῆς χωρητικότητος.

δ) Πειρελαιοκινήτων καὶ ἰσοτοφόρων μέχρι 500 κ.ο.χ.

1. Διὰ τοὺς ναυτολογηθέντας πρὸ ἢ κατὰ τὴν 24ην Δεκεμβρίου 1953 καὶ ὑπηρετοῦντας μέχρι καὶ τῆς 22ας Ἀπριλίου 1954 ἴση πρὸς τὰς ἀποδοχὰς ἑνὸς 15θημέρου.

2. Διὰ τοὺς ναυτολογηθέντας μετὰ τὴν 24ην Δεκεμβρίου 1953 καὶ ὑπηρετοῦντας ἢ μὴ κατὰ τὴν 22αν Ἀπριλίου 1954 ἢ τοὺς ναυτολογηθέντας μὲν πρὸ ἢ κατὰ τὴν 24ην Δεκεμβρίου 1953, ἀλλὰ ἀπολυθέντας πρὸ τῆς 22ας Ἀπριλίου 1954 ἢ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἐδαφίῳ οἰκονομικὴ παροχὴ καταβάλλεται μειωμένη κατὰ τὸ 1/15 αὐτῆς δι' ἕκαστον θήμερον ἐλλειπούσης ἐργασίας κατὰ τὸ ἀπὸ 24ης Δεκεμβρίου 1953 μέχρι 22ας Ἀπριλίου 1954 χρονικὸν διάστημα. Διὰ χρονικὸν διάστημα ἐργασιακῆς σχέσεως κάτω τῶν 8 ἡμερῶν καταβάλλεται ἀνάλογον πρὸς τὸ κλάσμα ἐργασιακῆς σχέσεως δῶρον.

Εἰς τοὺς ὑπηρετήσαντας ἢ ὑπηρετοῦντας κατὰ τὴν 24.12.1953 μέχρι 22.4.1954 περιοδικῶς ἐπὶ πλειόνων πλοίων διαφόρων πλοιοκτητῶν καταβάλλεται τὸ 1/15 τῆς ἐν τῷ ἐδαφίῳ 1 παροχῆς δι' ἕκαστον πλῆρες θήμερον ἐργασίας παρ' ἑκάστου τῶν πλοιοκτητῶν τῶν πλοίων ἐφ' ὧν εἰργάσθησαν ἢ ἀνάλογον κλάσμα.

Οἱ μετὰ τὴν 22αν Ἀπριλίου 1954 ναυτολογούμενοι ναυτικοὶ οὐδεμιᾶς παροχῆς δικαιοῦνται.

Ἡ κατὰ τὴν παροῦσαν ἀπόφασιν παροχὴ δὲν ὑπάκειται εἰς κρατήσεις ὑπὲρ Ν.Α.Τ. καὶ λοιπῶν Ἀσφαλιστικῶν Ταμείων ναυτικῶν. Τῆς ἐκτάκτου ταύτης οἰκονομικῆς παροχῆς δικαιοῦνται καὶ τὰ πληρώματα τῶν ἁλιευτικῶν, τὰ πληρωνόμενα εἰς δραχμάς, ὡς καὶ τὰ τῶν π/κ καὶ ἰστιοφόρων χωρητικότητος ὁλικῆς κάτω τῶν 20 κόρων, δι' ἃ ἰσχύει ἐλευθέρα συμφωνία ὅσον ἀφορᾷ τὸ καταβαλλόμενον μισθολόγιον.

Τὸ καταβληθησόμενον εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ποσὸν εἶναι ἴσον πρὸς τὰς ἀποδοχὰς ἑνὸς 15θημέρου βάσει τῆς ὡς ἄνω ἐλευθέρας συμφωνίας.

Προκειμένου περὶ τῶν πληρωμάτων τῶν μότορσιπς, ὁσάκις τὰ πλοῖα ταῦτα ἐπεκτείνουν τοὺς πλόας των εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν (§ α' τῆς ἀπὸ 12.7.1951 συλλογικῆς συμβάσεως, κυρωθείσης διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 25730/1614/10.4.1952 ἀποφάσεως ἡμῶν), καταβάλλεται ἡ ὡς ἄνω ἔκτακτος οἰκονομικὴ παροχή, ὑπολογιζομένη ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν τῶν καταβαλλομένων βάσει τῶν συναπτομένων εἰδικῶν συμβάσεων.

Ἐπίσης τῆς ἐκτάκτου ταύτης οἰκονομικῆς παροχῆς δικαιοῦνται μόνον τὰ πληρώματα τῶν ἁπογγαλιευτικῶν (οὐχὶ οἱ δῦται), ἐφ' ὅσον ἐργάζονται ἐντὸς τῶν Ἑλληνικῶν ὑδάτων, δὲν δικαιοῦνται ὅμως ταύτης, ἐφ' ὅσον ἐργάζονται ἐκτὸς τῶν Ἑλληνικῶν ὑδάτων.

Ὡσαύτως δὲν δικαιοῦνται τῆς ἐν λόγῳ παροχῆς οἱ ἐπὶ μεριδίῳ καὶ κατὰ πλοῦν ναυτολογημένοι ἐπὶ πάντων τῶν ὡς ἄνω πλοίων.

Ἅπασαι αἱ ὡς ἄνω παροχαὶ εἶναι καταβλητέαι εἰς δύο ἰσοπόσους δόσεις, ἐξ ὧν ἡ μὲν μία μέχρι τῆς 22ας Ἀπριλίου 1954, ἡ δὲ δευτέρα μέχρι τῆς 22ας Μαΐου 1954.

Ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν τὸ ὅλον ποσὸν τοῦ δώρου δὲν ὑπερβαίνει τὰς 250.000 δραχ. καταβληθήσεται εἰς μίαν δόσιν.

Ὡσαύτως ἐὰν ἡ πρώτη δόσις εἶναι κατωτέρα τῶν 250.000 δραχ. συμπληρωθήσεται αὕτη μέχρι τοῦ ποσοῦ τούτου, τὸ δὲ ὑπόλοιπον καταβληθήσεται εἰς δευτέραν δόσιν.

Ὑπὸ τοὺς ἀνωτέρω περιορισμοὺς δικαιοῦνται τῆς ἐκτάκτου οἰκονομικῆς παροχῆς καὶ οἱ λόγῳ στρατεύσεως ἢ ἀσθενείας ἀπολυθέντες ἐκ τῶν πλοίων ναυτικοί.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Ἀπριλίου 1954

53928/1954 Απόφ. Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας.

Περί χορηγήσεως δώρου, λόγω εορτών του Πάσχα, εις συνταξιούχους κλπ. Ασφαλιστικών Οργανισμών.

Έχοντες υπ' όψιν: α) Τάς διατάξεις του άρθρ. 2 του υπ' αριθ. 19/1944 νόμου, β) την υπ' αριθ. 5245/25.11.1951 απόφασιν της Νομισματικής Επιτροπής, γ) τας κρατούσας οικονομικάς συνθήκας.

Αποφασίζομεν: Εγκρίνομεν την χορήγησιν επ' ευκαιρία των επικειμένων εορτών του Πάσχα 1954.

I.—1) Εις έκαστον των συνταξιούχων και βοηθημ ατούχων (τύπου συντάξεως) των Οργανισμών κυρίας και επικουρικής ασφαλίσεως αρμοδιότητος του Υπουργείου Εργασίας δώρου ίσου προς το ήμισυ μιάς μηνιαίας συντάξεως ή ενός μηνιαίου βοηθήματος μετά των αναλογούντων πάσης φύσεως επιδομάτων.

2) Του κατά τ' ανωτέρω δώρου δικαιούνται οι συνταξιούχοι ή βοηθηματούχοι (τύπου συντάξεως), εφ' όσον έχει διαταχθή ή θέλει διαταχθή ή έναρξις της συνταξιοδοτήσεως των μέχρι και της 15ης Απριλίου 1954.

3) Εν περιπτώσει συρροής συντάξεως ή βοηθημάτων (τύπου συντάξεως) το δώρον ισούται προς το ήμισυ της λαμβανομένης μεγαλυτέρας συντάξεως ή βοηθήματος, ή δε καταβολή του ενεργείται αμέσως παρά του παρέχοντος την μεγαλυτέραν σύνταξιν ή βοήθημα Οργανισμού, δικαιουμένου να αναζητήση παρά των λοιπών συνταξιοδοτούντων Οργανισμών το αναλογούν αυτοίς, βάσει κατ' ισομοιρίαν διανομής, εν ούδεμιά όμως περιπτώσει ποσόν μείζον του ήμίσεως της παρ' εκάστου των λοιπών τούτων Οργανισμών καταβαλλομένης συντάξεως.

4) Εν περιπτώσει συρροής συντάξεων ή βοηθημάτων (τύπου συντάξεως) εξ Ασφαλιστικού Οργανισμού και του Δημοσίου, το δώρον καταβάλλεται παρά του συνταξιοδοτούντος Οργανισμού. Εν τη περιπτώσει ταύτη, εάν το υπό του Οργανισμού καταβλητέον δώρον είναι κατώτερον κατά ποσόν εκείνου όπερ θα ελάμβανεν ο δικαιούχος εκ του Δημοσίου Ταμείου, την επί πλέον διαφοράν λαμβάνει ο συνταξιούχος παρά του Δημοσίου Ταμείου, εξ ού λαμβάνει την σύνταξίν του, επί τη προσαγωγή βεβαιώσεως του οικείου Οργανισμού, εμφαινούσης το καταβληθέν αυτώ παρά τούτου ποσόν δώρου.

II.—1) Εις έκαστον των υπό των Οργανισμών Κοινωνικής Ασφαλίσεως αρμοδιότητος του Υπουργείου Εργασίας επιδοτουμένων λόγω ασθενείας ησφαλισμένων, προκειμένου μεν περί των συμπληρούντων δίμηνον συνεχή επιδότησιν κατά την 15ην Απριλίου 1954, δώρου ίσου προς δέκα τρία (13) ημερήσια επιδόματα ασθενείας, προκειμένου δε περί των μη συμπληρούντων δίμηνον ως άνω συνεχή επιδότησιν, δώρου ίσου προς εν (1) ημερήσιον επίδομα ασθενείας δι' έκαστον πενθήμερον επιδοτηθείσης ασθενείας.

2) Το κατά το προηγούμενον εδάφιον δώρον θα λάβουν οι ανωτέρω ησφαλισμένοι, εφ' όσον μία τουλάχιστον ημέρα επιδοτήσεώς των εμπίπτει εις το από 1ης μέχρι 15ης Απριλίου 1954 χρονικόν διάστημα.

3) Ως επίδομα διά τον υπολογισμόν του κατά τ' ανωτέρω δώρου νοείται το παρ' εκάστου επιδοματούχου λαμβανόμενον ημερήσιον επίδομα ασθενείας μετά των τυχόν επί τούτου προσαυξήσεων.

III.— Το δώρον, περί ού η παρούσα, απαλλάσσεται πάσης υπέρ του Δημοσίου και τρίτων κρατήσεως, ως και των υπέρ οιουδήποτε Οργανισμού Κοινωνικής Ασφαλίσεως ασφαλιστικών εισφορών.

IV.— Το διά της παρούσης προβλεπόμενον δώρον παρέχεται μόνον εφ' όσον υφίστανται αι σχετικαι οικονομικαί δυνατότητες παρά τοις οικείοις Οργανισμοίς και μετ' απόφασιν των Διοικητικών αυτών Συμβουλίων δικαιολογούντων την δυνατότητα αυτήν.

V.— Της καταβολής του διά της παρούσης προβλεπομένου δώρου απαλλάσσονται τα Ταμεία Συντάξεων του Προσωπικού των Σιδηροδρομικών Δικτύων (Ατμηλάτων σιδηροδρόμων), αι εις βάρος των οποίων συντάξεις κανονίζονται βάσει συνταξίμου μισθού ίσου προς τα 80 ο/ο ή τα 80 ο/ο και άνω των αποδοχών ενεργείας, αφ' ενός μεν διότι οι συνταξιούχοι ούτοι τυγχάνοντες της αυτής μεταχειρίσεως προς τους πολιτικούς και στρατιωτικούς συνταξιούχους του Δημοσίου άπο απόψεως συντάξεως δέον να τύχωσιν ίσης προς τους συνταξιούχους του Δημοσίου άπο απόψεως δώρου επί ταις εορταίς μεταχειρίσεως, εις ούς δεν καταβάλλεται τοιούτον δώρον και αφ' ετέρου διότι πάσα τυχόν επιβάρυνσις των ως άνω Ταμείων εκ καταβολής δώρων επί ταις εορταίς θα προεκάλει αμέσως επιβάρυνσιν του κρατικού προϋπολογισμού, καθόσον οι πόροι των ανωτέρω Ταμείων προέρχονται και εξ επιβαρύνσεων των σιδηροδρομικών δικτύων, άτινα ως έλλειμματικά ενισχύονται δι' επιχορηγήσεων του κρατικού προϋπολογισμού.

VI. Η καταβολή του περί ού η παρούσα δώρου θέλει αρχίσει την 20ην Απριλίου 1954.

Εν Αθήναις τη 14 Απριλίου 1954

—

50606/9/1953 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί αντικαταστάσεως άρθρου Καταστατικού Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Προσωπικού Οργανισμού Ελέγχου των δι' αυτοκινήτων συγκοινωνιών (*). Διόρθωσις ημαρτημένων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 36 της 19 Φεβρουαρίου 1954)

Εις την υπ' αριθ. 50606/9.1953 απόφασιν ημών «περί αντικαταστάσεως άρθρου του Καταστατικού του Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Προσωπικού Οργανισμού Ελέγχου των δι' αυτοκινήτων συγκοινωνιών», δημοσιευθείσαν εις το υπ' αριθ. 1/2.1.1954 Φ.Ε.Κ. (τεύχος Β'), επέρχονται αι κάτωθι διορθώσεις:

1) Εν τη § 1 αντί του εσφαλμένου «του παρόντος εδαφίου» τίθεται το ορθόν «της παραγράφου».

2) Εν τη § III αντί του εσφαλμένου «των §§ 1 και 2 του παρόντος άρθρου» τίθεται το ορθόν «των §§ I και II του παρόντος άρθρου».

(Εκ του Υπουργείου Εργασίας)

(*) ΕΕΔ 13, σελ. 218.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΕΙΣ ΤΟΝ ΘΑΝΑΤΟΝ!

Από τάς ἀποστολάς, ποὺ λαμβάνει ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου», κρίνομεν ἀναγκαίαν τὴν δημοσίευσιν τῆς ἑπομένης, διότι πολλὰ λέγει διὰ τὸ θετικὸν δίκαιον.

Κύριε Διευθυντά,

Εἶμαι ἕνας μικρὸς ἐργοδότης, διατηρῶν ἐπιχειρηματικὸν γραφεῖον ἐνταῦθα. Ἔχω εἰς τὴν ὑπηρεσίαν μου μίαν δακτυλογράφον, ἡ ὁποία μὲ βοηθεῖ εἰς τὴν ἐργασίαν μου καὶ προσπαθεῖ νὰ ζήσῃ αὐτὴ καὶ ἡ μητέρα της μὲ τὸν μισθόν, ποὺ τῆς δίδω. Προχθὲς δὲν ἦλθε εἰς τὸ γραφεῖον μου. Ἀπέθανε ἡ μητέρα της καὶ φυσικὰ ἔκαμε τὴν κηδείαν της καὶ δι' αὐτὸ ἀπουσίασε. Παρατυχὸν δικηγόρος μοῦ εἶπε τοῦτο τὸ ἀπίστευτον δι' ἐμέ: Ἐδικαιοῦμην ὑπὸ τοῦ νόμου νὰ θεωρήσω λυθεῖσαν τὴν σύμβασιν ἐργασίας ἐκ μέρους τῆς ὑπαλλήλου μου λόγῳ τῆς ἀπουσίας της.

—Καλά, ἐτόλμησα νὰ ἐρωτήσω. Ἀλλ' ἀφοῦ ἀπέθανε ἡ μητέρα της; Δὲν ἐδικαιοῦτο νὰ τὴν συνοδεύσῃ κηδευομένην; Πῶς γίνεται αὐτό;

—Ὁ νόμος, μοῦ ἀπήντησε, εἶναι σκληρός. Ἀλλὰ εἶναι νόμος!

Ἐγώ, χωρὶς νὰ ἐννοῶ πολλὰ πράγματα ἀπὸ τοὺς νόμους, δὲν ἠσκέφθην ὅτι ἠμπορῶ νὰ πετάξω εἰς τὸν δρόμον μίαν πτωχὴν ἐργαζομένην, διότι ἀπουσίασε μίαν ἡμέραν ἀπὸ τὴν ἐργασίαν της διὰ τὴν ταφὴν τῆς μητρός της. Ἀλλά, ἀλήθως, εἰπέτε μου! Δέγει αὐτὰ τὰ καταπληκτικὰ πράγματα ὁ νόμος;

Μετὰ τιμῆς
Ἕνας μικρὸς ἐργοδότης

Τί νὰ ἀπαντήσῃ κανεὶς εἰς τὸν φιλότιμον αὐτὸν ἐργοδότην; Οἱ νομικοὶ ἰδίως, διότι ζοῦν καθημερινῶς τὴν ζωὴν τοῦ δικαίου, αἰσθάνονται πλέον ἀνεπτυγμένον τὸ χρέος νὰ ἐξαίρουν τὸν σεβασμόν, ποὺ ὀφείλουν ὅλοι εἰς τοὺς νόμους. Ἀλλὰ τί νὰ εἴπουν ἐνώπιον μιᾶς διατάξεως (τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ν. 2112/1920 καὶ τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920), ὡς τοὐλάχιστον ἑρμηνεύεται ὑπὸ τῶν δικαστηρίων, τὴν ὁποίαν ἀναγκάζεται, εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ἀποστολῆς τοῦ ἀναγνώστου μας, ἀσφαλῶς μὲ ψυχικὸν ἄλγος, νὰ ὑπομνήσῃ ὁ δικηγόρος του καὶ ἀρνεῖται φιλοτίμως νὰ δικαιωθῇ ἐξ αὐτῆς ὁ «μικρὸς ἐργοδότης»;

Δέγει πράγματι ἡ διάταξις, ὅτι ἂν ἀποθάνῃ ὁ γεννήτωρ τοῦ μισθωτοῦ ἢ τὸ παιδί του (ἡ περίπτωσις εἶναι εἰς τὴν ἔννοιαν τῆς ἄνω διατάξεως, κατὰ τὴν ὁποίαν δὲν βρίσκεται ἡ αἰτία τῆς ἀποχῆς τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας του, πλὴν ἂν ὀφείληται εἰς ἀσθένειαν αὐτοῦ προσωπικῶς) καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἀπουσιάσῃ ἐκ τῆς ἐργασίας του, ἔστω καὶ ἐπὶ μίαν ἡμέραν, θεωρεῖται ἡ σύμβασις ἐργασίας λυομένη ἐκ τοῦ νόμου, χωρὶς φυσικὰ νὰ δικαιοῦται ὁ μισθωτὸς καὶ ἀποζημιώσεως. Καὶ δὲν εἶναι μόνον τοῦτο: Πρέπει νὰ μὴ δικαιοῦται καὶ ἐπιδοτήσεως παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α. διὰ τὴν ἀνεργίαν του, ἀφοῦ δὲν ἀνηγγέλθη εἰς τὸ Ι.Κ.Α. ὡς ἄνεργος.

Συνηθίσαμεν νὰ λέγωμεν (καὶ εἶναι τοῦτο ἀληθές), ὅτι διὰ τῆς εἰσαγωγῆς ἀλλεπαλλήλων νόμων διὰ τὴν προστασίαν τῶν μισθωτῶν τὸ ἐργατικὸν δίκαιον ἐξελίσσεται, πορευόμενον πρὸς τὸν διαρκῆ σκοπὸν τῆς καλλιτερεύσεως τῆς θέσεως τῶν ἀποχειροβιώτων μισθωτῶν. Γίνονται ὀρθῶς νόμοι περὶ ἐλέγχου καὶ ἀγορᾶς ἐργασίας, ἵνα τὸ Κράτος ἐξασφαλίζῃ τὴν ἀποστολὴν καὶ ἔλεγχον ἐπὶ τῆς ἀνεργίας, ὑποβάλλονται αἱ μεγάλαι ἐπιχειρήσεις, αἱ ὁποῖαι ἀπασχολοῦν προσωπικὸν ἄνω τῶν 50 μισθωτῶν (ν.δ. 2511/1953), εἰς διαφόρους διατυπώσεις, διὰ νὰ περιορίζηται ἡ ἀνεργία, ἔχουν ληφθῆ διάφορα προστατευτικὰ εἰδικῶν κατηγοριῶν μισθωτῶν (ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, πολεμιστῶν τοῦ ἀ.ν. 1836/1951, ἀναπήρων κλπ.) νομοθετικὰ μέτρα, ποὺ ἐξασφαλίζουν μίαν εἰδικῆς μορφῆς μονιμότητα αὐτῶν εἰς τὰς θέσεις των, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ἡ προστασία αὐτὴ διαθρύπτεται, ἀφοῦ ὁ μόνιμος αὐτὸς μισθωτός, ἀπέχων ἐκ τῆς ἐργασίας του καὶ ἐπὶ μίαν ἡμέραν δεδικαιολογημένως, μένει ἀδοήθητος ἀπὸ τὸ δίκαιον.

Ζῶμεν ἐξ ἐπαγγέλματος καθημερινῶς ἀνάμεσα εἰς τὸν κόκκον πολυαρίθμων διατάξεων, αἱ ὁποῖαι συνθέτουν τὴν ὅλην τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου. Ἄλλαι εἶναι ἄριστοι, ἄλλαι καλαί, ἄλλαι θὰ ἠδύναντο νὰ εἶναι καλλίτεραι. Ἀλλ' ὁμολογοῦμεν μετὰ τῆς μεγαλυτέρας διὰ κοινωνικὸν ἄνθρωπον ἀδύνης: Δὲν ὑπάρχει πλέον τυραννικὴ διὰ τὰς κοινωνικὰς συνειδήσεις διάταξις, ἀπὸ ἐκείνην τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ν. 2112. Ἀναμένομεν πότε θὰ ἐξεγερθῇ ἡ δικαία τοῦ Νομοθέτου συνείδησις νὰ τὴν στείλῃ εἰς τὸν θάνατον, προσαρμόζων αὐτὴν πρὸς τὴν κοινωνικὴν πραγματικότητα καὶ τὸν προστατευτικὸν τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου σκοπόν.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Bureau International du Travail.—Les salaires minima en Amérique Latine.—Genève.—1954.—Τὰ ἐλάχιστα ἡμερομίσθια ἐν τῇ Λατινικῇ Ἀμερικῇ. Ἐκδόσεις τῆς Διεθνοῦς Ὀργανώσεως τῆς Ἐργασίας.

Τὸ δημοσίευμα τοῦτο τῆς Διεθνοῦς Ὀργανώσεως τῆς Ἐργασίας ἀναλύει τὰ διάφορα συστήματα τοῦ καθορισμοῦ τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων ποὺ ἐφαρμόζονται εἰς δεκαεννέα Χώρας τῆς Λατινικῆς Ἀμερικῆς. Εἰς τὸ πρῶτον μέρος δίδεται μία σύνθεσις τῶν συστημάτων ποὺ διακανονίζουν τὰ ἐλάχιστα ἡμερομίσθια, ἀναφέρονται οἱ Ὀργανισμοὶ οἱ ἐντεταλμένοι διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον, αἱ μέθοδοι καὶ τὰ ἐπιτεύγματα. Τὸ δεύτερον μέρος ἀποτελεῖται ἀπὸ μίαν σειρὰν μονογραφιῶν ἀφιερωμένων χωριστὰ εἰς τὴν ἰσχύουσαν νομοθεσίαν εἰς ἑκάστην ἐκ τῶν χωρῶν τούτων.

ΕΙΣ ΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟΝ

Ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου» θὰ δημοσιεύσῃ χρησιμώτατον πίνακα ἐμφαίνοντα τὰ λειτουργοῦντα σήμερον Κέντρα Ἀσφαλίσεως τοῦ Ι.Κ.Α. μετὰ τῆς ἡμερομηνίας ἐνάρξεως καταβολῆς τῶν ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν εἰς τὴν περιοχὴν ἑκάστου τούτων, κατὰ κλάδους ἀσφαλίσεως, καὶ τὰς κατωχυμένας περιοχὰς (πόλεις, κωμοπόλεις, χωρία καὶ συνοικισμούς), εἰς τὰς ὁποίας ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ἱδρύματος μέχρι σήμερον, κατὰ κέντρα ἀσφαλίσεως.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 13ος—Τεύχος 10 (304)

Ἀθῆναι, 15 Μαΐου 1954

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΕΚ ΤΗΣ ΥΠΕΡΗΜΕΡΙΑΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ ΩΣ ΔΑΝΕΙΣΤΟΥ (*)

Ὑπὸ τοῦ κ. Κ. Ι. ΔΗΜΑΚΗ, Δικηγόρου

§ 6

Ἀδυναμία τοῦ ἐργοδότου πρὸς ἀποδοχὴν τῆς παροχῆς καὶ ἡ ἐκ ταύτης ὑπερημερία τούτου.

1. Κατὰ τὸ ἄρθρον 656 Α.Κ «ἐὰν ὁ μισθωτὴς (ἐργοδότης) κατέστη ὑπερήμερος περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῆς ἐργασίας ἢ ἐὰν ἕνεκα λόγων ἀφορώντων αὐτὸν καὶ μὴ ὀφειλομένων εἰς ἀνωτέραν βίαν εἶναι ἀδύνατος ἡ ἀποδοχὴ τῆς ἐργασίας, ὁ ἐκμισθωτὴς (μισθωτὸς) δικαιοῦται νὰ ἀπαιτήσῃ τὸν μισθόν». Ἐπὶ τῆς διατάξεως ταύτης παρατηροῦμεν τὰ ἑξῆς:

α. Εἰς τὸ πρῶτον μέρος («ἐὰν ὁ μισθωτὴς κατέστη ὑπερήμερος περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῆς ἐργασίας») γίνεται λόγος περὶ τοῦ ὑπερημέρου ἐργοδότου ὡς δανειστοῦ. Ἐὰν καὶ κατὰ πόσον ὁ ἐργοδότης κατέστη καὶ εἶναι ὑπερήμερος θὰ κριθῇ ἐκ τῶν γενικῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 349 - 355. Δηλαδὴ τὸ ἄρθρ. 656 **δὲν ἐπεξεργάζεται** τὴν ὑπερημερίαν, ἀλλὰ παραλαμβάνει ταύτην ὡς **δεδομένην** ἐκ τῶν γενικῶν διατάξεων τῆς ὑπερημερίας καὶ περαιτέρω τάσσει τὰς συνεπείας ταύτης.

β. Εἰς τὸ δεύτερον μέρος («ἢ ἐὰν ἕνεκα λόγων ἀφορώντων αὐτὸν καὶ μὴ ὀφειλομένων εἰς ἀνωτέραν βίαν εἶναι ἀδύνατος ἡ ἀποδοχὴ τῆς ἐργασίας») γίνεται λόγος περὶ ἀδυναμίας τοῦ ἐργοδότου πρὸς ἀποδοχὴν τῆς παροχῆς τοῦ μισθωτοῦ. Οὕτω: Ἐὰν ἡ ἀδυναμία πρὸς ἀποδοχὴν προέρχηται ἐξ οἱουδήποτε πταίσματος τοῦ ἐργοδότου ἢ ἀκόμη ἐκ τυχηρῶν, τὰ ὁποῖα ἀφοροῦν τὸ πρόσωπον τοῦ ἐργοδότου, π.χ. ἀσθένεια τούτου κλπ (*Μπαλῆ*, Γεν. Ἀρχ. § 179 in fine), ὀφείλεται ἡ ἀντιπαροχή. Ἐὰν ὅμως ἡ ἀδυναμία τοῦ ἐργοδότου πρὸς ἀποδοχὴν ὀφείληται εἰς περιστατικὸν ἀνωτέρας βίας ἢ εἰς τυχηρά, τὰ ὁποῖα ἐπηρεάζουν μὲν καὶ ἐμποδίζουν τὴν ἀποδοχήν, ἀλλὰ δὲν ἀφοροῦν ἀμέσως εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ἐργοδότου, ἀπαλλάσσεται ὁ ἐργοδότης. Δηλαδὴ ἐπὶ κωλύματος πρὸς ἀποδοχὴν τῆς παροχῆς ἐξ ἀνωτέρας βίας ἢ τυχηρῶν μὴ ἀφορώντων ὅμως εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ἐργοδότου ἀποκλείεται ἡ ὑπερημερία τούτου ὡς δανειστοῦ.

2. Ἡ παρεμβολὴ εἰς τὸ ἄρθρον 656 (δι' οὗ, ὡς ἐλέχθη, δὲν ὁρίζεται ἡ ὑπερημερία, ἀλλὰ αἱ ὡς πρὸς τὸν μισθὸν συνέπειαι ταύτης) τῆς δευτέρας τῶν ἀνωτέρω (δ) διατάξεων καὶ ἰδίᾳ καθ' ὃ μέρος δι' αὐτῆς **ἀποκλείεται** ἡ ὑπερημερία τοῦ ἐργοδότου ἐν ὑπάρξει ἀνωτέρας βίας ἢ τυχηρῶν μὴ ἀφορώντων ἀμέσως εἰς τοῦτον, περὶ τὴν ἀποδοχήν, ἐπιφέρει μίαν **ριζικὴν ἀλλοίωσιν** τῆς ἐννοίας τῆς ὑπερημερίας δανειστοῦ, ὡς αὕτη κατεσκευάσθη ἐν ἄρθροις 349 ἐπ., καὶ πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς **παρέκκλισις** τοῦ ἐν αὐτοῖς κανόνος (βλ. μελέτην **μας** ἐν ΕΕΔ 4, 388, *Zέπου*, Εἰδικὸν Ἐνοχικὸν γ § 11, III. 2 σημ. 2). Πράγματι, ἐνῷ ἡ ὑπερημερία τοῦ δανειστοῦ χωρεῖ ἀνεξαρτήτως τῶν λόγων, οἵτινες ἠμπόδισαν τοῦτον νὰ ἀποδεχθῇ τὴν προσφερθεῖσαν παροχήν, εἰδικῶς καὶ κατ' ἐξαίρεσιν τοῦ κανόνος τούτου ἐπὶ συμβάσεως ἐργασίας θὰ ἐρευνηθῇ ὁ λόγος, δι' ὃν ἀπεκρούσθη ἡ παροχὴ τοῦ μισθωτοῦ, καὶ ἂν οὗτος συνίσταται εἰς περιστατικὸν ἀνωτέρας βίας ἢ τυχηρὸν μὴ ἀφορῶν ἀμέσως εἰς τὸν δανειστήν θὰ ἀποκλεισθῇ ἡ ὕπαρξις ὑπερημερίας παρὰ τούτῳ. Ἴδοὺ λοιπὸν ὅτι εὑρισκόμεθα ἐνώπιον μιᾶς **ἐξαιρέσεως** τοῦ ἐκ τοῦ ἄρθρου 349 κανόνος ἢ καλλίτερον μιᾶς **ἀλλοιώσεως** τῆς ἐννοίας τῆς ὑπερημερίας τοῦ δανειστοῦ, ὁσάκις οὗτος εἶναι ὁ ἐργοδότης. Ἂς ἴδωμεν τὰς πλέον χαρακτηρι-

(*) Συνεχίζεται ἐκ τῆς σελ. 454 τοῦ παρόντος τόμου.

στικὰς δικαιολογίας τῆς ἐξαιρέσεως ταύτης.

3. Ἡ σαφεστέρα ἐν τῷ πλαισίῳ τοῦ Κώδικος ἐξήγησις δίδεται ὑπὸ τοῦ *Γ. Μεταλῆ* (Γεν. Ἀρχ. § 179) ὡς ἑξῆς: «...Ἡ δευτέρα αὕτη περίπτωσις τοῦ ἄρθρου 656 (σημ. ἰδική μου: δηλ. ἡ μὴ ἀποδοχὴ τῆς ἐργασίας ἐκ λόγων ἀφορώντων εἰς τὸν ἐργοδότην καὶ μὴ ὀφειλομένων εἰς ἀνωτέραν βίαν) ἀποτελεῖ ἐξαίρεσιν τῶν ἄρθρ. 380, 381, καθ' ἃ ἐπὶ ἀμφοτεροβαρῶν συμβάσεων, ὅταν ἡ παροχὴ τοῦ ἑνὸς κατέστη ἀδύνατος ἐκ τυχηρῶν γεγονότων ἀπαλλάσσεται οὐ μόνον αὐτὸς τῆς παροχῆς, ἀλλὰ καὶ ὁ ἕτερος τῆς ἀντιπαροχῆς. Ἡ ἐξαίρεσις δικαιολογεῖται ἐκ τῆς σκέψεως ὅτι ὁ ἐργασιοδότης, ὡς κατὰ τεκμήριον οἰκονομικῶς ἰσχυρότερος, δίκαιον εἶναι νὰ φέρῃ τὸ βάρος τοῦ ἐπαγγελματικοῦ κινδύνου». (Βλ. ὁμοίως *Καυκᾶ*, Ἔνοχ. σελ. 315, καὶ *Δημητρακάκη*, Ἡ ὑπερημερία τοῦ μισθωτοῦ κ.λ.π. σελ. 9). Πρὸς τὴν ἐξήγησιν ταύτην ἂς μᾶς ἐπιτραπῇ νὰ διαφωνήσωμεν:

α. Ἐν πρώτοις ἡ διὰ τῆς ἐν λόγῳ διατάξεως δημιουργουμένη ἐξαίρεσις δὲν εἶναι ἐξαίρεσις τοῦ ἐν τοῖς ἄρθροις 380, 381 κανόνος, ἀλλὰ ἐξαίρεσις τοῦ κανόνος τῶν ἄρθρων 349 - 355. Τὸ ἀσθενὲς σημεῖον τῆς γνώμης ταύτης εὑρίσκεται εἰς τοῦτο: ἀντιλαμβάνεται τὴν ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου ἐνέργειαν πρὸς ἀποδοχὴν τῆς παροχῆς τοῦ μισθωτοῦ ὡς παροχὴν ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου τῆς δυνατότητος ἢ εὐκαιρίας πρὸς ἐργασίαν τοῦ μισθωτοῦ. Ἀλλ' ὡς παρετηρήσαμεν (ἀνωτέρω § 1), ὁ ἐργοδότης, κατὰ ρητὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 648, εἶναι ὀφειλέτης τῆς παροχῆς μισθοῦ καὶ οὐχὶ παροχῆς ἐργασίας. Εἶναι λοιπὸν ἀδόκιμος ἡ ἐπίκλησις τῶν ἄρθρων 380, 381, τὰ ὁποῖα ρυθμίζουσι τὰς περιπτώσεις ἀδυναμίας παροχῆς τοῦ ὀφειλέτου ἐν ἀμφοτεροβαρεῖ συμβάσει, διότι διὰ τοῦ κωλύοντος τὸν ἐργοδότην περιστατικοῦ πρὸς ἀποδοχὴν τῆς ἐργασίας δὲν πλήσσεται: ἡ παροχὴ τοῦ ἐργοδότου, οὔτε ἦτο δυνατὸν νὰ πληγῇ ἐξ οἱουδήποτε λόγου, ἐφ' ὅσον ἡ παροχή, ἣν οὗτος ὀφείλει (ὁ μισθός), εἶναι κατὰ τὸ πλεῖστον χρηματικὴ παροχὴ (βλ. καὶ ν ΔΑ'/1911), δηλαδὴ παροχὴ κατὰ γένος ὡρισμένη καὶ ὡς τοιαύτη ἄτρωτος.

β. Μετὰ τοῦτο ἡ προβαλλομένη δικαιολογία ὅτι ἐπεδιώχθη διὰ τῆς ἐν λόγῳ διατάξεως ἡ ἐπιβάρυνσις τοῦ ἐργοδότου εἰς τὰς περιπτώσεις τοῦ λεγομένου ἐπαγγελματικοῦ κινδύνου προσλαμβάνει τὴν ἀκριβῶς ἀντίθετον τοποθέτησιν: Διότι, ἐὰν ἴσχυον αἱ κοιναὶ διατάξεις περὶ ὑπερημερίας, ὁ ἐργοδότης λόγῳ καὶ μόνης τῆς προσφορᾶς τοῦ μισθωτοῦ θὰ καθίστατο ὑπερήμερος (καὶ συνεπῶς θὰ ὑπεχρεοῦτο εἰς τὴν καταβολὴν τῶν μισθῶν ὑπερημερίας), χωρὶς νὰ ἐρευνᾶται διὰ ποῖον λόγον (ἐκ πταίσματος, τυχηροῦ ἢ ἀνωτέρας βίας) δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀποδεχθῇ τὴν παροχήν. Πρόκειται συνεπῶς περὶ δυσμενοῦς ἐξαιρέσεως διὰ τὸν μισθωτόν. Ὅστις καλεῖται νὰ ἀνακουφίσῃ (διὰ τῆς ἀπωλείας τοῦ μισθοῦ του) τὸν ἐργοδότην, ὁ ὁποῖος δυσχεραίνεται εἰς τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ. Τὸ δυσμενὲς τῆς ἐξαιρέσεως διὰ τὸν μισθωτὸν ἀποκαλύπτεται ζωηρότερον ἐκ τῆς παραβολῆς τοῦ ἄρθρ. 656 πρὸς τὸ ἄρθρον 506, ὅπερ (ἐπὶ μισθώσεως πράγματος) ὁρίζει, ὅτι ὁ μισθωτὴς δὲν ἀπαλλάσσεται τοῦ μισθώματος, ἐὰν ἐκ λόγων ἀφορώντων αὐτὸν κωλύηται εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ μισθίου. Οὕτω, διὰ νὰ φέρωμεν ἓν παράδειγμα, ἐὰν ἔχῃ τις μίαν ἀλωνιστικὴν μηχανὴν καὶ μισθώσῃ διὰ τὴν περίοδον τοῦ θέρους ἕνα τρακτὲρ καὶ διὰ τὴν ἰδίαν περίοδον προσλάβῃ (μισθώσῃ) δέκα ἐργάτας, συμβῇ δὲ μετά τινας ἡμέρας ἐργασίας νὰ σταματήσῃ αὐτή, διότι π. χ. ἐκάη ἡ ἀλωνιστικὴ μηχανή, θὰ πληρώσῃ τὸ ἐνοίκιον τοῦ τρακτέρ, καίτοι δὲν ἐχρησιμοποίησε τοῦτο, διότι ὁ λόγος τῆς μὴ χρησιμοποιήσεως ἀφορᾷ εἰς τὴν περιουσιακὴν κατάστασιν τοῦ μισθωτοῦ, ἐνῷ δὲν θὰ καταβάλῃ τοὺς μισθούς, διότι ἐξ ἀνωτέρας βίας δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀποδεχθῇ τὰς ὑπηρεσίας.

4. Μία ἄλλη ἐξήγησις παρέχεται οὐχὶ μέσῳ τῶν διατάξεων τοῦ ἀστικοῦ δικαίου, ἀλλὰ μέσῳ ἄλλων θεωριῶν, αἱ ὁποῖαι στρέφονται περὶ τὴν νεόκοπον ἔννοιαν τοῦ ἐπαγγελματικοῦ κινδύνου. Κατὰ τὰς θεωρίας ταύτας (βλέπε ἀντὶ ἄλλου *Nikisch* ἐλλ. μετ. *Βασιλείου*, σελ. 351 ἐπ.), αἵτινες ἐπηρέασαν ὑπὸ διαφόρους παραλλαγὰς τὰς ἀντιλήψεις τῆς νομολογίας καὶ τοῦ νομοθέτου, ὑφίστανται δεσμοὶ κοινότητος ἐν τῇ ἐκμεταλλεύσει, βάσει τῶν ὁποίων ἐπιβάλλεται εἰς ἀμφότερα τὰ μέρη νὰ ἀντιμετωπίσωσι ἀπὸ κοινοῦ τοὺς κινδύνους, οἵτινες πλήττουν τὴν ἐργασίαν ἢ τὴν ἐπιχείρησιν. Μὲ γνώμονα τὴν ἀντίληψιν ταύτην καλοῦνται οἱ μισθωτοὶ νὰ ἀνακουφίσωσι τὴν πλήττουσαν ἐπιχείρησιν διὰ τῆς παραμονῆς των ἐν τῇ ἐπιχειρήσει, χωρὶς νὰ λαμβάνουν μισθόν.

Πρέπει νὰ ὁμολογηθῇ ὅτι ἡ προσπάθεια αὕτη ἔχει τοῦτο τὸ ἄξιον ἰδιαιτέρας προσοχῆς: ὅτι ἐπιχειρεῖ νὰ λύσῃ τὰ προβλήματα ἐν τῇ συμβάσει ἐργασίας διὰ νέων ἀρχῶν ἀντλουμένων ἀπὸ τὸ λοιπὸν ἐργατικὸν

δίκαιον καὶ διὰ μεθόδων ἀνεξαρτήτων πρὸς τὰς ἀρχὰς καὶ μεθόδους τοῦ λοιποῦ ἀστικοῦ δικαίου. Αὐτὴ ἡ προσπάθεια ὀργανώσεως μιᾶς, κατὰ τὸ δυνατὸν αὐτονόμου ἀπὸ τὸ λοιπὸν δίκαιον, ρυθμίσεως τῶν προβλημάτων τῆς ἐργασίας πρέπει νὰ ἐπιδοκιμασθῇ.

Κατ' οὐσίαν ὅμως πρέπει νὰ ἀπορριφθῇ χωρὶς δισταγμόν. Αὐτὴ ἡ λεγομένη «κοινότης ἐν τῇ ἐκμεταλλεύσει» εἶναι μία μαγικὴ εἰκών. Ἐὰν βεβαίως ἐννοῆται δι' αὐτῆς, ὅτι ἐν τῇ διαδικασίᾳ τῆς παραγωγῆς ὑπάρχει μία κοινότης ὑπὸ τὴν γενικὴν κοινωνιολογικὴν ἔννοιαν, οὐδεὶς δύναται νὰ διαφωνήσῃ. Ἀλλὰ καὶ οὐδαμῶς προάγεται ἡ λύσις τῶν προβλημάτων ἐκ μιᾶς τοιαύτης διαπιστώσεως. Διότι καὶ εἰς τὴν ἐποχὴν τῆς δουλοκτησίας, ὑπὸ τοιαύτην κοινωνιολογικὴν ἔννοιαν, ὑπῆρχε κατὰ κοινωνικὴν ἀνάγκην κοινότης ἐν τῇ παραγωγικῇ διαδικασίᾳ μεταξὺ κυρίου καὶ δούλων. Ἐὰν ὅμως εἰς τὸν ὅρον «κοινότης» ἀποδίδωμεν ἄλλην στενωτέραν καὶ πλέον συγκεκριμένην ἔννοιαν, θὰ προσκρούσωμεν ἀμέσως καὶ κατ' ἀνάγκην εἰς τὸ πρωταρχικὸν καὶ ἀμετακίνητον ἐρώτημα: ποῖος εἶναι ὁ κύριος τῶν μέσων παραγωγῆς καὶ ποῖος καθίσταται κύριος τοῦ προϊόντος τῆς ἐργασίας. Εἰς τὸ ἐρώτημα τοῦτο δίδεται κατηγορηματικὴ ἀπάντησις ἀπὸ τοὺς θεμελιώδεις νόμους τῆς πολιτείας: ὁ μισθωτὸς κανὲν ἐκ τῶν δύο δὲν ἐξουσιάζει. (Βλ., *Nikisch*: ἐνθ. ἀνωτ. §§ 11/5, 14, 15/11, 2). Ἰδοὺ λοιπὸν διατί δὲν δύναται νὰ γίνεται λόγος περὶ κοινότητος ἐν τῇ ἐκμεταλλεύσει, διότι αὕτη, κατὰ τὸ ἰσχῦον δίκαιον, εἶναι ἀδιανόητος ἄνευ κοινότητος ἐπὶ τῶν μέσων τῆς παραγωγῆς.

Ἀλλὰ ἡ ἔννοια τῆς «κοινότητος» δὲν εἶναι μόνον ψευδής. Εἶναι καὶ ἀπατηλή. Διότι μέσῳ ταύτης καλεῖται ὁ μισθωτὸς εἰς τὰς δυσκόλους στιγμὰς τῆς ἐπιχειρήσεως νὰ δώσῃ χεῖρα βοηθείας. Ἐὰν ὄντως ὑπῆρχε «κοινότης» πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν κινδύνων γενικῶς, θὰ ἔπρεπε τὴν κοινότητα ταύτην νὰ βαρύνουν καὶ οἱ κίνδυνοι ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ μισθωτοῦ. Ἐὰν π.χ. ὁ μισθωτὸς ἠσθένει, τὸν κίνδυνον τῆς παροχῆς του ἔπρεπε νὰ φέρῃ ἡ κοινότης. Ἡ θεωρία αὕτη δὲν φθάνει μέχρις αὐτοῦ τοῦ σημείου. Ἡ θεωρία περὶ «κοινότητος» λοιπὸν ἀποτελεῖ ἕνα τρόπον μετακυλίσεως τῶν ἐκ τύχης κινδύνων τῆς ἐπιχειρήσεως εἰς τοὺς ὤμους τῶν μισθωτῶν.

Θὰ ἠδύνατο εἰς τὸ τελευταῖον τοῦτο νὰ ἀντιπαρατηρηθῇ, ὅτι εἰς τὸν ἀτυχοῦντα μισθωτὸν παρέχεται ἀσφάλισις, διὰ τὴν ὕπαρξιν τῆς ὁποίας ἔχει βοηθήσει ἡ ἐπιχείρησις ἀκριβῶς ἐκ τῆς ἀντιλήψεως περὶ κοινότητος. Ἀλλὰ καὶ τοῦτο δὲν εἶναι ὀρθόν. Διότι ἀκριβῶς ἡ ὕπαρξις κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως τῶν μισθωτῶν ἀποδεικνύει, ὅτι οἱ κίνδυνοι, ὅταν πλήττουν τὸν μισθωτὸν (κατὰ τὸν παρ' ἡμῖν νόμον 1846/1951 μάλιστα καὶ ὅταν ὑφίσταται πταίσμα, πλὴν δόλου, τοῦ ἐργοδότου) μεταφέρονται ἐκ τῆς συγκεκριμένης ἐπιχειρήσεως (παρ' ἣ νοεῖται ἡ «κοινότης») εἰς τὸν ὀργανισμὸν τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, δηλ. ἐπιρρίπτονται εἰς τὸ κοινόν. Οὔτε δύναται εἰς τοῦτο νὰ ἀντιταχθῇ, ὅτι ἡ κοινωνικὴ ἀσφάλισις ἀτηρίζεται εἰς τὴν ἀναδιανομὴν τοῦ εἰσοδήματος (ὅπερ ἐκ τῆς πρώτης διανομῆς ἔλαβεν ὁ ἐργοδότης), διότι, εἰς τὰ πλαίσια τῆς ἀνελέγκτου οἰκονομίας μας καὶ τοῦ ἀπεριορίστου τοῦ εἰσοδήματος, εἶναι εὐχερὴς ἡ ἐπανεισαγωγὴ τῆς καταβαλλομένης εἰσφορᾶς εἰς τὸ κόστος τῆς παραγωγῆς καὶ κατὰ συνέπειαν ἡ ἐπίπτωσις τοῦ βάρους τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως εἰς τὸ κοινόν.

Μεθ' ὅλα λοιπὸν ταῦτα δικαιούμεθα ἐν συνόψει νὰ παρατηρήσωμεν τὰ ἑξῆς: Θεμέλιον τοῦ ἰσχύοντος δικαίου εἶναι ἡ ἰδιοκτησία. Ὁ κανὼν casus sentit dominum εἶναι συνέπεια καὶ ἐπαλήθευσις τῆς ἰδιοκτησίας. Ὁ κανὼν τοῦ ἄρθρου 380, καθ' ὃν ἕκαστος φέρει τὸν κίνδυνον τῆς ἰδίας του παροχῆς, εἶναι μερικωτέρα ἐκδήλωσις τοῦ γενικοῦ τούτου κανόνος, καθ' ὃν ὁ κύριος σηκώνει τοὺς κινδύνους τοῦ ἰδίου του πράγματος. Ἀλλὰ καὶ τὸ ἄρθρον 355, καθ' ὃ ὁ ὑπερήμερος δανειστὴς φέρει τὴν εὐθύνην τῆς τυχαίας καταστροφῆς τῆς παροχῆς, εἶναι ἐπίσης μερικωτέρα ἐκδήλωσις (ὅπως καὶ ἡ τοῦ ἄρθρου 380) τοῦ ἰδίου κανόνος. Διότι εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι ὁ δανειστὴς τῆς παροχῆς δὲν θεωρεῖται ἐκ μόνης τῆς ἐνοχῆς κύριος ταύτης (ἀφοῦ κατὰ τὸ παρ' ἡμῖν ἰσχῦον ἔτι ρωμαϊκὸν δίκαιον ἡ ἐνοχὴ δὲν ἀποτελεῖ modus adquirendi), ἐν τούτοις κατὰ τὴν οἰκονομικὴν ἀντίληψιν τοῦ πράγματος καὶ τὸ περὶ δικαίου αἴσθημα ὁ δανειστὴς ἔχει ἓν εἶδος κυριότητος ἐπὶ τῆς παροχῆς, ἀφ' ὅτου ὁ ὀφειλέτης προσέφερε ταύτην, ἄλλοις λόγοις καταλέγεται καὶ αὕτη δικαίως, ὡς ἐκ τῆς προσφορᾶς τοῦ ὀφειλέτου, μεταξὺ τῶν περιουσιακῶν στοιχείων του καὶ συνεπῶς ὀρθότερον εἶναι οὗτος νὰ φέρῃ τὸν κίνδυνον τῆς τυχαίας καταστροφῆς ταύτης.

Ἐὰν λοιπὸν οὕτως ἔχουσιν οἱ κανόνες ἐν τῇ κινήσει τῶν παροχῶν, ὡς στηριζόμενοι ἐπὶ τῆς θεμελιώδους ἀρχῆς τῆς ἰδιοκτησίας, εἶναι ἀνάρμοστον νὰ γίνεται διάσπασις τῆς ἐκ τούτων τασσομένης ἀρχῆς, ἵνα ἐπιρριφθοῦν οἱ

κίνδυνοι τῆς ἐπιχειρήσεως ἐπὶ τῶν μισθωτῶν.

Ἡ ἐπιχείρησις θὰ δύναται νὰ προβῇ, ἐν ἀδυναμίᾳ ἀποδοχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ, εἰς καταγγελίαν τῆς συμβάσεως, εἴτε αὕτη εἶναι ἀορίστου, εἴτε ὡρισμένου χρόνου, διὰ «σπουδαῖον λόγον» (ἄρθρ. 672). Νὰ ἐμμένῃ ὅμως εἰς τὴν διατήρησιν τῆς συμβάσεως (ἐξ οὗ πρέπει νὰ ἔχῃ συμφέρον) καὶ νὰ μὴ καταβάλλῃ τοὺς μισθοὺς δὲν ἐναρμονίζεται πρὸς τὰς ἄνω ἐκτεθείσας θεμελιώδεις ἀρχάς.

§ 7

Συνέπειαι τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου ὡς δανειστοῦ.

1. Κατὰ τὸ ἄρθρον 656 ἐπὶ ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου (ὡς δανειστοῦ) ὁ μισθωτὸς «δικαιοῦται νὰ ἀπαιτήσῃ τὸν μ ι σ θ ὸ ν». Ἡ διάταξις αὕτη (καὶ ἡ προσομοία τοῦ ἄρθρου 596) λύουν τὴν παλαιοτέραν ἀμφισβήτησιν ἐκ τῶν ν. 24 § 2, 55 § 2 Π. (19. 2) ὑπὲρ τῆς (κρατησάσης ἄλλωστε καὶ πρὸ τοῦ Κώδικος) γνώμης, ὅτι ἐπὶ ὑπερημερίας ἐν τῇ ἀποδοχῇ τοῦ ἐργοδότου ἡ τοῦ μισθωτοῦ πράγματος δὲν ὠφείλετο διαφέρον, ἀλλ' ἡ ἀντιπαροχὴ (μισθός, μίσθωμα). (Ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου βλέπε *Μπαλῆν*: Μελέται σ. 7 καὶ 11 ἐν τέλει). Κατ' ἀκολουθίαν ἐπὶ τῆς ἀπαιτήσεως ταύτης διὰ τοὺς μισθοὺς ὑπερημερίας ἐφαρμόζονται πᾶσαι αἱ ἐπὶ τῶν μισθῶν διατάξεις, π.χ. παραγραφὴ ἄρθρου 250, συμψηφισμοῦ 664, κατασχέσεως κλπ.

2. Ἡ αὐτὴ διάταξις ὁρίζει, ὅτι ὁ ἐργοδότης δικαιοῦται νὰ ἐκπέσῃ ἐκ τοῦ μισθοῦ πᾶν ὅ,τι ὁ μισθωτὸς ὠφελήθη ἐκ τῆς ματαιώσεως τῆς ἐργασίας ἢ τῆς ἀλλαχοῦ παροχῆς ταύτης. Ἡ διάταξις αὕτη ἔχει τὴν ρίζαν της εἰς τὴν γενικὴν ἀρχήν, καθ' ἣν δὲν ἐπιτρέπεται ἡ θέσις τῶν μερῶν νὰ καταστῇ, συνεπείᾳ τῶν παρεμβληθέντων ἐμποδίων ἐν τῇ ἐκπληρώσει τῆς ἐνοχῆς, περισσότερον εὐνοϊκὴ ἀπὸ ἐκείνην, εἰς ἣν θὰ εὑρίσκοντο, ἐὰν ἡ ἐνοχὴ ἐξεπληροῦτο ὁμαλῶς (βλέπε τὰ ἄρθρ. 381, 427, 428, 380, 338 κλπ.).

Ἀλλ' ἡ διὰ τῆς διατάξεως ταύτης διδομένη λύσις μᾶς φέρει εἰς τὴν μνήμην παλαιοτέραν (χρήσιμον ὅμως καὶ σήμερον ἀκόμη) συζήτησιν ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ τῶν ἄνω νόμων 24 § 2 καὶ 55 § 2. Ὡς μᾶς πληροφορεῖ ὁ *Τριανταφυλλόπουλος* εἰς τὴν ἐξόχως διαφωτιστικὴν μελέτην του ἐν Πρακτ. Νομικῆς Σχολῆς 1924 σελ. 322 ἑπ., ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ τῶν διατάξεων τούτων ἀνέκυψε τὸ ἑξῆς πρόβλημα: Κατὰ τὸν ν. 55 § 2 ἔδει ὁ ἐκμισθωτὴς τοῦ, πρὸ τῆς λήξεως τῆς μισθώσεως, ἐγκαταλειφθέντος ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ μισθίου νὰ ἐκπέσῃ ἐκ τῶν ὀφειλομένων μισθωμάτων, ὅσα οὗτος ἀπεκέρδισεν ἐκ τῆς διαθέσεως ἀλλαχοῦ τοῦ μισθίου. (Τὸ αὐτό, σαφέστερον μάλιστα, ἐπὶ συμβάσεως ἐργασίας, ὡς ἐκ τῶν ν. 19 § 9, 10, Π 19. 2). Κατὰ ποίαν ὅμως θεωρητικὴν κατασκευὴν θὰ ἦτο δυνατὴ ἡ τοιαύτη ἔκπτωσις; Ὁ *Mommsen* τὴν κατὰ τοῦ ὑπερημέρου δανειστοῦ ἀπαίτησιν ἐχαρακτήρισεν ὡς ἀπαίτησιν ἐπὶ τὸ διαφέρον (καὶ οὐχὶ ἐπὶ τοὺς μισθούς), διότι οὕτω μόνον ἠδύνατο, κατ' αὐτόν, νὰ νοηθῇ ἡ ἔκπτωσις. Ἀλλὰ διὰ νὰ φθάσῃ εἰς τὸ σημεῖον νὰ χαρακτηρίσῃ τὴν ἀντιπαροχὴν ὡς τοιαύτην ἐπὶ τὸ διαφέρον παρεμέρισε τὴν ὑπερημερίαν τοῦ δανειστοῦ καὶ εἰς τὴν θέσιν της ἐτοποθέτησε τὴν ἀδυναμίαν παροχῆς τοῦ ὀφειλέτου, προελθοῦσαν πταίσματι τοῦ δανειστοῦ. Οὕτω ὁ ἐγκαταλείπων τὸ μίσθιον μισθωτὴς (δανειστὴς) δὲν εἶναι ὁ ὑπερήμερος δανειστής, ἀλλὰ ὁ ζημιώσας τὸν ἐκμισθωτήν, ἐπειδὴ κατέστησεν, ὡς ἐκ τῆς ἐγκαταλείψεως τοῦ μισθίου, ἀδύνατον τὴν παροχήν. Τὸ σημεῖον τοῦτο μᾶς ἐνδιαφέρει ἰδιαιτέρως. Διότι βλέπομεν ὅτι ἡ παροχὴ τοῦ ἐκμισθωτοῦ θεωρεῖται πραγματοποιουμένη οὐχὶ διὰ μόνης τῆς προσφορᾶς, ἀλλ' ἀφ' ἧς καὶ καθ' ὅσον ἐδέξατο ταύτην ὁ μισθωτὴς (ἐργοδότης). Ἡ ἀποψις αὕτη ἀπεκρούσθη (βλέπε *Μπαλῆ*, Μελ. σελ. 5-6). Ἐν τούτοις φαίνεται ὅτι ἡ διδασκαλία αὕτη ἐξακολουθεῖ νὰ βαρύνῃ ἀκόμη μέχρι σημείου, ὥστε, καὶ παρὰ τὴν ὕπαρξιν ρητῶν πλέον διατάξεων τοῦ Κώδικος, ὡς αἱ τῶν ἄρθρων 656 καὶ 596, νὰ ἀναστρέφωμεν τὴν ὑπερημερίαν δανειστοῦ καὶ νὰ τὴν μεθοδευώμεθα ὡς ἀδυναμίαν παροχῆς τοῦ ὀφειλέτου ἐκ πταίσματος τοῦ δανειστοῦ (*Μπαλῆς*, Ἐνοχ. § 60).

3. Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 656 δὲν διακρίνει, ἂν τὰ ὅσα ὠφελήθη ὁ μισθωτὸς ἐκ τῆς ἀλλαχοῦ ἐργασίας του προέρχωνται ἐξ ἰσοτίμου ἢ κατωτέρας ἐργασίας, ἣν παρέσχεν εἰς ἕτερον ἐργοδότην. Συνεπῶς πρέπει νὰ δεχθῶμεν κατ' ἀρχήν, ὅτι θὰ ἐκπεσθοῦν καὶ τὰ ὅσα ἐξοικονόμησεν ἐξ ἐργασίας ἄλλης, ἐλαφροτέρας ἢ ἐπαχθεστέρας, ἀπὸ ἐκείνην τὴν ὁποίαν παρεῖχεν εἰς τὸν ὑπερήμερον ἐργοδότην. Ὁ *Καυκᾶς* (Ἐνοχ. σελ. 317) ὑποστηρίζει, προφανῶς ἐκ πνεύματος ἐπιεικείας, ὅτι δὲν θὰ ἐκπεσθοῦν ὅσα ὁ μισθωτὸς ἀπεκέρδισεν ἐξ ἐπαχθεστέρας ἐργασίας, ἐπειδὴ ρητῶς λέγει τὸ ἄρθρ. 656 ὅτι ἡ ἐργασία πρέπει νὰ εἶναι ἡ «αὐτή». Ἡ ἑρμηνεία αὕτη δὲν ἔχει μὲ τὸ μέρος της τὸ γράμμα τοῦ νόμου, ἐφ' οὗ κυρίως στηρίζεται (ἡ λέξις «αὐτὴ» ἔχει τεθῇ ὡς ἐπαναληπτικὴ ἀντωνυμία). Πέραν ὅμως τούτου θὰ ἀπέκλειε καὶ τὴν ἔκπτωσιν τῶν κερδηθέν-

των ἐξ ἐλαφροτέρας ἐργασίας, διότι καὶ αὐτὴ, ἡ ἐλαφροτέρα, δὲν εἶναι ἡ «αὐτὴ» ἐργασία. Καθ' ἡμᾶς ἡ λύσις θὰ ἐδόθη ὑπὸ ἄλλων σκέψεων: Θὰ πρέπει ἐν τῇ συγκεκριμένῃ περιπτώσει νὰ ἐρευνηθῇ ἂν ὁ μισθωτὸς εἰργάσθη ἐπαχθέστερον, ὅτε θὰ ἠνάλωσε περισσοτέρας δυνάμεις. Τοῦτο σημαίνει ὅτι ὁ μισθωτὸς δὲν «ἐπώλησε» πρὸς τὸν τρίτον μόνον τὴν ὀφειλομένην πρὸς τὸν ἐργοδότην του παροχήν, ἀλλὰ κάτι πλέον ταύτης. Ὅ,τι εἰσέπραξε συνεπῶς ὁ μισθωτὸς δὲν πρέπει νὰ ἐκπεσθῇ ἐξ ὁλοκλήρου, ἀλλὰ ἐν μέρει. Ὁ μερισμὸς ἀπόκειται εἰς τὴν ἔμφρονα κρίσιν τοῦ δικαστοῦ, εἰς ὃν ἀφίνει εὐρὺ στάδιον ἐνεργείας τὸ ἄρθρον 288. (Βλέπε καὶ κατωτέρω 5).

4. Ἡ αὐτὴ λύσις θὰ πρέπει νὰ δοθῇ καὶ ἐπὶ τῶν ὅσων ἀπεκέρδισεν ὁ μισθωτὸς ἐργασθεὶς κατὰ τὸν χρόνον τῆς ὑπερημερίας δι' ἴδιον λογαριασμόν. Ἡ λύσις ἐπιβάλλεται ἐκ τῆς ἀνωτέρω (2) ἐκτεθείσης γενικωτέρας ἀρχῆς, ὑφ' ἣν δέον νὰ ἑρμηνευθῇ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 656, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐκπίπτονται τὰ ὅσα ὁ μισθωτὸς «ὠφελήθη ἐκ τῆς ματαιώσεως τῆς ἐργασίας του». (Διὰ τὸ προϊσχῦον δίκαιον βλέπε Α.Π. 368/1936, καὶ λοιπὰς εἰς σχόλιον ΕΕΔ 10.127 ἀναφερομένας, ὅπου καὶ ἀντίθετος Πρωτ. Μυτιλήνης 30/1950). Ἡ ἀρθότης τῆς λύσεως προκύπτει καὶ ἐκ τῆς φύσεως τῆς παροχῆς τοῦ μισθωτοῦ, ἥτις, ὡς ἐλέχθη (ἀνωτ. § 1), συνίσταται εἰς τὴν ἐπὶ χρόνον τινὰ διάθεσιν τῶν δυνάμεών του ἐπ' ὠφελείᾳ τοῦ ἐργοδότου. Βλέπε ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου τὰς χαρακτηριστικὰς διατάξεις τοῦ προϊσχύοντος δικαίου εἰς ν. 19 § 9, 10 Π. (19. 2), ν. 22 § 4 Π. (1. 22). Ἐὰν, λοιπόν, χρησιμοποιήσῃ ὁ μισθωτὸς κατὰ τὸν χρόνον, κατὰ τὸν ὁποῖον ἔμεινεν ἐλεύθερος συνεπείᾳ τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου, τὰς δυνάμεις του εἰς ἰδίαν παραγωγικὴν ἀπασχόλησιν, πρέπει ἡ ἐντεῦθεν ὠφέλεια νὰ συμψηφισθῇ. (Βλέπε ὁμοίαν συλλογιστικὴν Α.Π. 665/1953 ΕΕΔ 13, 176). Πρέπει ὅμως καὶ ἐδῶ νὰ γίνῃ ἡ ἀνωτέρω (3) γενομένη διάκρισις καὶ νὰ τύχῃ εὐρείας χρησιμοποιήσεως ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 288 Α.Κ.

5. Δυσχέρειαν παρουσιάζει ἡ ἐπίλυσις ἑνὸς ἄλλου σχετικοῦ προβλήματος: Ἐὰν δικαιοῦται ὁ ἐργοδότης νὰ ἐκπέσῃ οὐ μόνον ὅσα πράγματι ὠφελήθη ὁ μισθωτός, ἀλλὰ καὶ ὅσα παρέλειψε νὰ ἀποκερδίσῃ. Ἐὰν εἰς τὸ ἐρώτημα τοῦτο ἀπαντήσωμεν καταφατικῶς, ἀνακύπτει ἓν ἕτερον ἐρώτημα: Θὰ πρέπει ἡ παράλειψις τοῦ μισθωτοῦ νὰ ὀφείληται εἰς πταῖσμα τούτου καὶ τίνος βαθμοῦ;

Αἱ σχετικαὶ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 656 δὲν δίδουν ἀπάντησιν (ὅπως καὶ ἐπὶ μισθώσεως πράγματος δὲν δίδουν ἀπάντησιν αἱ σχετικαὶ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 596). Ἀντιθέτως ἐπὶ τοῦ τρίτου κλάδου τῆς μισθώσεως, δηλ. τῆς ἐργολαβίας, τὸ ἄρθρον 700 ἐπιτρέπει, ὅπως ἐκπεσθῇ ἐκ τῆς ὀφειλομένης εἰς τὸν ἐργολάβον ἀμοιβῆς (συνεπείᾳ τῆς ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου γενομένης καταγγελίας) πᾶν ὅ,τι ὠφελήθη ἐξ ἄλλης ἐργασίας αὐτοῦ «ἢ δολίως παρέλειψε νὰ ὠφεληθῇ». Θὰ ἠδύνατο λοιπὸν ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης νὰ ὑποστηριχθῇ ἀναλογία, ὅτε, ἐπὶ συμβάσεως ἐργασίας, θὰ ἔδει νὰ ἐκπεσθοῦν τὰ ὅσα δολίως περέλειψεν ὁ μισθωτὸς νὰ ἀποκερδίσῃ· ὅπως ἐξ ἴσου θὰ ἠδύνατο νὰ ὑποστηριχθῇ καὶ argumentum πρὸς ἀποκλεισμὸν ὁμοίας λύσεως ἐπὶ τῶν θεμάτων μισθώσεως ἐργασίας (καὶ πράγματος). Ἐν τούτοις θεωροῦμεν ἀδόκιμον τὸ ἐκ τοῦ ἄρθρου 700 ἔρεισμα, τόσον διὰ τὴν ἀνάλογον, ὅσον καὶ τὴν ἀποκλειστικὴν ἐφαρμογήν, διότι ἡ ἐν λόγῳ διάταξις ρυθμίζει τὰς συνεπείας μετὰ τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως (λόγῳ τῆς καταγγελίας), ἐνῷ τὸ ἡμέτερον πρόβλημα εἶναι ὁ καθορισμὸς τῶν συνεπειῶν τῆς ὑπερημερίας, ἥτις προϋποθέτει ὑφισταμένην τὴν ἐνοχήν.

Ὑποστηρίχθη (*Μιχαηλίδης - Νουάρος* ΕρμΑΚ καὶ οἱ ἐν αὐτῷ) λύσις ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ γενικοῦ ἐκ τοῦ ἄρθρου 381 κανόνος, οὗτινος ἡ μὴ ἐπανάληψις ἐν ἄρθρῳ 656 πρέπει νὰ ἀποδοθῇ εἰς παραδρομήν. Ἡ ἄποψις αὕτη δὲν εἶναι ἀπροσμάχητος.

Ἐν πρώτοις, καὶ ἀπὸ γενικῆς θεωρήσεως τοῦ προβλήματος, παρατηροῦμεν, ὅτι ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρου 381 § 1 (εἰς ἣν παραπέμπει ἡ § 2 «τὸ αὐτὸ ἰσχύει...») διατασσομένη ἔκπτωσις ἐκ τῆς ἀντιπαροχῆς τῶν ὅσων δόλῳ παρέλειψε νὰ ἀποκερδίσῃ συνεπείᾳ τῆς ἀπαλλαγῆς του ὁ ὀφειλέτης τῆς καταστραφείσης παροχῆς, προϋποθέτει πάντοτε ***ἀδυναμίαν παροχῆς*** τοῦ ἑνὸς τῶν συμβαλλομένων ἐν ἀμφοτεροβαρεῖ συμβάσει πταίσματι τοῦ ἑτέρου. (Ἡ ἔκπτωσις αὕτη δικαιολογεῖται, διότι ἐπὶ τῆς ὑπαιτίου ταύτης ἀδυναμίας ἡ ἀντιπαροχὴ ἔχει προσλάβει ἕνα ἀποζημιωτικὸν χαρακτῆρα, ὅστις δικαιολογεῖ τὴν τοιαύτην ἔκπτωσιν).

Ἀλλ' ὡς φυσικὸν δὲν συμβαίνει πάντοτε νὰ διασταυρώνεται ἡ ὑπερημερία δανειστοῦ μὲ τὴν ἀδυναμίαν παροχῆς τοῦ ὀφειλέτου. Δὲν εἶναι λοιπὸν δυνατὸς πάντοτε ὁ συσχετισμὸς τῶν διατάξεων, αἵτινες ρυθμίζουν τὰς συνεπείας ὑπερημερίας δανειστοῦ (ὡς τοῦ ἄρθρου 656) πρὸς τὰς περὶ ἀδυναμίας παροχῆς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 381.

Ἐξ ἄλλου, ὡς παρετηρήσαμεν ἤδη (§ 5),

ή διάταξις τοῦ ἄρθρου 381. 2 εἰς οὐδὲν χρησιμεύει ἐπὶ ἐπελθούσης ἐκ τύχης ἀδυναμίας τοῦ μισθωτοῦ ὅπως ἐργασθῇ, καθ' ὃ διάστημα ὁ ἐργοδότης τελεῖ ἐν ὑπερημερίᾳ. Ἀλλ' ἀφοῦ ἡ διάταξις τῆς 2ας παραγράφου τοῦ ἄρθρου 381 εἶναι ἀνεφάρμοστος ἐπὶ ἀδυναμίας παροχῆς τοῦ μισθωτοῦ, δὲν ὑπάρχει ἔδαφος ἐφαρμογῆς καὶ τῆς διατάξεως τῆς 1ης παραγρ. τοῦ ἰδίου ἄρθρου, εἰς ἣν παραπέμπει ἡ 2α παράγραφος, ἐν τῇ ρυθμίσει τῶν συνεπειῶν τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου ὡς δανειστοῦ.

Θὰ ἠδυνάμεθα ἀκόμη νὰ προσθέσωμεν, ὅτι ἡ ἀντίθετος ἄποψις διαπράττει καὶ ἐν λάθος ἀνακολουθίας ἐν τῇ συσχετίσει τοῦ ἄρθρου 656 πρὸς τὴν § 1 τοῦ ἄρθρου 381, εἰς ἣν παραπέμπει ἡ 2α § ἰδίου ἄρθρου. Διότι βεβαίως, ἐφ' ὅσον τίθεται ζήτημα ἀδυναμίας παροχῆς (προϋπόθεσις ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 381), δὲν δύναται νὰ τεθῇ περαιτέρω ζήτημα παραλείψεως τοῦ μισθωτοῦ ὅπως ἀποκερδίσῃ ἐκ τῆς παροχῆς τῆς ἐργασίας του ἀλλαχοῦ, ἀφοῦ, ὡς ἐλέχθη, ἡ παροχὴ εἶναι ἀδύνατος. Οὕτω, διὰ νὰ φέρωμεν ἓν παράδειγμα, διαρκούσης τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου Α ὁ μισθωτὸς (ξυλουργὸς Β) ἔχασε ἐκ τύχης τὸ χέρι του. Εἶναι εὐνόητον ὅτι ὁ Β δὲν δύναται πλέον νὰ ἐργασθῇ παρ' ἄλλῳ ἐργοδότῃ καὶ συνεπῶς κατὰ βάσιν δὲν χωρεῖ θέμα ἐκπτώσεως τῶν ὅσων θὰ ἠδύνατο νὰ ἀποκερδίσῃ, ἐὰν βουλίως θὰ παρέλειπε νὰ ἐργασθῇ. Θὰ ἠδύνατο ἴσως νὰ ὑποστηριχθῇ ὅτι ὑπάρχει δυνατότης πρὸς ἄλλο εἶδος ἐργασίας. Εἰς τὸ ἀνωτέρω παράδειγμα ὁ ξυλουργός, ὅστις ἔχασε τὸ χέρι του, παραλείπει νὰ ἐργασθῇ, π.χ. ὡς φύλαξ. Ἀλλ' εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην πρόκειται περὶ ἄλλου εἴδους παροχῆς καὶ δὲν δύναται οὐδὲ κἂν νὰ ὑποστηριχθῇ παράλειψις τοῦ μισθωτοῦ ἀρνουμένου νὰ ἐργασθῇ εἰς διάφορον ἐργασίαν.

Ἡ ἡμετέρα ἄποψις εἶναι ὅτι κατὰ βάσιν πρέπει νὰ ἀποκλεισθῇ ἡ ἔκπτωσις τῶν ὅσων παρέλειψεν ὁ μισθωτὸς νὰ ἀποκερδίσῃ. Ὑπὲρ τῆς ἀπόψεώς μας συνηγορεῖ καὶ τὸ ὅτι ἐν τῷ Σχεδίῳ τῆς Ἐπιτροπῆς ὑπῆρχε ρητὴ διάταξις, καθ' ἣν ἔδει νὰ ἐκπεσθοῦν τὰ ὅσα ὁ μισθωτὸς «... ἢ ἐκ προθέσεως παρέλειψε νὰ ἀποκτήσῃ» (ἄρθρ. 312, Σχεδ. Εἰσ. 313, βλέπε καὶ *Λιτζερόπουλον* ΕΕΝ ΙΔ', σελ. 50). Ἐφ' ὅσον λοιπὸν ἡ διάταξις αὕτη ἀπηλείφθη ὑπὸ τοῦ συντάκτου τοῦ Κώδικος (ἐνῷ διετηρήθη ἡ ὁμοία διάταξις ἐπὶ ἐργολαβίας τοῦ ἄρθρου Σχ. Ἐπιτρ. 354, ἥτις ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸ ἄρθρ. 700 τοῦ Κώδικος), πρέπει νὰ δεχθῶμεν ὅτι δὲν πρόκειται περὶ παραδρομῆς (ὡς ὑποστηρίζει ὁ *Μιχαηλίδης-Νουάρος*, ἔνθ' ἀνωτ.), ἀλλὰ περὶ σκοπίμου περιορισμοῦ τῶν δικαιωμάτων τοῦ ὑπερημέρου ἐργοδότου.

Ἡ λύσις αὕτη ἐνισχύεται καὶ ἐκ τῆς φύσεως τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου ἐν τῇ συμβάσει ἐργασίας, κατὰ τὴν ὁποίαν, ὡς εἴπομεν (ἀνωτ. § 3), ὁ μισθωτὸς πρέπει νὰ τελῇ διαρκῶς ἐν ἑτοιμότητι παροχῆς, ἵνα ὑφίσταται ὑπερημερία τοῦ ἐργοδότου. Εἶναι συνεπῶς καὶ ἐκ τῆς θέσεως τῶν πραγμάτων δύσκολον νὰ προσάψωμεν πταῖσμα καὶ συνεπῶς εὐθύνην εἰς τὸν μισθωτὸν ἐκ τοῦ λόγου ὅτι παρέλειψε νὰ ἀναζητήσῃ ἀλλαχοῦ ἐργασίαν, ἀφοῦ ἡ ἐμμονὴ τοῦ ἐργοδότου εἰς τὴν σύμβασιν ἀναγκάζει τὸν μισθωτὸν νὰ τελῇ ἐν ἀναμονῇ προσκλήσεως τοῦ ἐργοδότου του.

Ἐν τούτοις δὲν θὰ πρέπει νὰ ἀγνοήσωμεν καὶ περιπτώσεις, καθ' ἃς ἡ ἀνεξαίρετος ἐφαρμογὴ τοῦ ἄνω κανόνος θὰ προσέβαλλε πᾶσαν ἔννοιαν καλῆς πίστεως. Οὕτω, διὰ νὰ φέρωμεν ἓν παράδειγμα, ὁ ἐργοστασιάρχης, οὗτινος τὸ ἐργοστάσιον ἔπαυσε νὰ λειτουργῇ, λόγῳ τυχαίας βλάβης τῶν μηχανῶν καὶ προβλέπει ὅτι θὰ ἀπαιτηθῇ διάστημα ἑνὸς μηνὸς διὰ τὴν ἐπισκευὴν τῶν μηχανῶν, φροντίζει καὶ ἐξευρίσκει εἰς ὁμοειδὲς ἐργοστάσιον ἐργασίαν διὰ τὸ προσωπικόν του, εἰς τὸ ὁποῖον συνιστᾷ νὰ ἀναλάβῃ ἐργασίαν. Δύνανται οἱ μισθωτοὶ νὰ ἀρνηθοῦν, ὅπως ἐπωφεληθοῦν τῆς εὐκαιρίας νὰ ἐξοικονομήσουν ἀλλοθεν τοὺς μισθούς των;

Εἰς τὸ παράδειγμα τοῦτο καὶ ἄλλα παρόμοια πρέπει νὰ δοθῇ ἡ λύσις ἐκ τοῦ ἄρθρου 288 Α.Κ., ὅπερ ἐπιβάλλει τὴν καλόπιστον εἰς τὰ ὅρια τῶν συναλλακτικῶν ἠθῶν ἐκτέλεσιν τῆς συμβάσεως (βλέπε ἐπὶ τοῦ κανόνος τούτου *Τριανταφυλλόπουλον* Ἐνοχ. σελ. 53, *Ζέπον*, Ἐνοχ. 2, 1, 2, *Τσιριντάνην*, ΕρμΑΚ ὑπὸ ἄρθρ. 288 Νο 2 καὶ 6, *Μπαλῆν*, Ἐνοχ. § 5/2).

Πράγματι κατὰ τὸν θεμελιώδους ἀξίας κανόνα τοῦ ἄρθρου 288 θὰ πρέπει νὰ ἐλεγχθῇ ἀπὸ ἀπόψεως καλῆς πίστεως ἡ συμπεριφορὰ τόσον τοῦ δανειστοῦ, ὅσον καὶ τοῦ ὀφειλέτου, ἐν τῇ ἐκπληρώσει τῆς παροχῆς. Ὑπὸ τὸν ἀτομικιστικὸν χαρακτῆρα τῶν δικαιωμάτων (καὶ τῶν ὑποχρεώσεων ἀντιστοίχως) ὁ ὀφειλέτης ἐν τῷ σταδίῳ τῆς ἐκπληρώσεως τῆς παροχῆς ἔχει ἓν καὶ μόνον χρέος: νὰ προσφέρῃ πράγματι καὶ προσηκόντως τὴν, ἣν ὀφείλει, παροχήν. Ἀκόμη καὶ αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 427, 428 Α.Κ., καθ' ἃς ὁ ὀφειλέτης δύναται νὰ διαθέσῃ ἐπὶ ὑπερημερίας τοῦ δανειστοῦ ἀλλαχοῦ τὴν παροχήν του καὶ μειώσῃ οὕτω τὴν ζημίαν τούτου, ἔχουν διατυπωθῇ ὑπὸ τὸ σχῆμα δικαιώματος τοῦ ὀφει-

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ ΠΑΘΟΝΤΟΣ ΕΞ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ

Άσκησις άξιώσεως πρὸς ἀποζημίωσιν ἐκ τοῦ Ν. 551 ἢ τοῦ ἀστικοῦ δικαίου

Ἐκλεκτικὸν δικαίωμα παθόντος δι' ἄσκησιν εἴτε τῆς ἐκ τοῦ Ν. 551, εἴτε τῆς ἐκ τοῦ κοινοῦ ἀστικοῦ δικαίου, ἀξιώσεως πρὸς ἀποζημίωσιν, ἐπὶ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος, προκληθέντος ἐκ τῆς μὴ τηρήσεως διατάξεων νόμων, διαταγμάτων ἢ κανονισμῶν περὶ τῶν ὅρων ἀσφαλείας τῶν ἐργαζομένων.—Εἰδικαὶ περὶ ἀσφαλείας διατάξεις Β Δ. 25.8.1920.— Δὲν ἀποτελεῖ ἐπιλογὴν τῆς ἐκ τοῦ Ν. 551 ἀποζημιώσεως, ὥστε νὰ ἀποκλείηται ἡ ἐκ τοῦ κοινοῦ ἀστικοῦ δικαίου ἀγωγή, ἡ λῆψις ὑπὸ τοῦ παθόντος μέρους τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 551.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 2070/1953 ἀπόφασις τοῦ Ἐφετείου Ἀθηνῶν ἐπὶ αἰτήσεως ἀναιρέσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου.

Ἐπρόκειτο περὶ ἀγωγῆς ἐκ τοῦ κοινοῦ ἀστικοῦ δικαίου, ἐπὶ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ ν. 551 περὶ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων, κατὰ τὴν ὁποίαν, ἂν τὸ ἀτύχημα ἐπῆλθεν ἐν ἐργασίᾳ ἢ ἐπιχειρήσει, ἐν τῇ ὁποίᾳ δὲν ἐτηρήθησαν αἱ διατάξεις ἰσχυόντων νόμων, διαταγμάτων ἢ κανονισμῶν περὶ τῶν ὅρων ἀσφαλείας καὶ ἕνεκα τῆς μὴ τηρήσεως τούτων οἱ παθόντες ἐξ ἀτυχήματος, ὡς καὶ τὰ ἀντ' αὐτῶν δικαιούμενα πρόσωπα, ἔχουν τὸ ἐκλεκτικὸν δικαίωμα νὰ ἀσκῶσιν εἴτε τὴν ἐκ τοῦ ν. 551, εἴτε τὴν ἐκ τοῦ κοινοῦ ἀστικοῦ δικαίου προσήκουσαν αὐτοῖς πρὸς ἀποζημίωσιν ἀξίωσιν.

Ἡ ἄσκησις τῆς ἀξιώσεως πρὸς ἀποζημίωσιν ἐκ τοῦ κοινοῦ ἀστικοῦ δικαίου (ἤδη ἄρθρ. 914 Α.Κ.) ἐπιτρέπεται εἰς τὰς περιπτώσεις, κατὰ τὰς ὁποίας ὁ παθὼν δὲν ἀσφαλίζεται κατὰ τοῦ κινδύνου τοῦ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος εἰς τὸ Ι.Κ.Α., ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις τῆς ἄνω διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 16 τοῦ ν. 551 (βλέπε Α.Π. 61/1951, εἰσηγητὴς *Ν. Πλαϊτάκος*, ΕΕΔ 10, 370, ἔνθα καὶ λοιπαὶ εἰς σημειώσεις μας παραπομπαί), ἐνῷ, προκειμένου περὶ τῶν ἀσφαλιζομένων κατὰ τοῦ κινδύνου τοῦ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος εἰς τὸ Ι.Κ.Α. μισθωτῶν, τότε μόνον συγχωρεῖται ἡ ἄσκησις τῆς ἐκ τοῦ κοινοῦ ἀστικοῦ δικαίου ἀξιώσεως πρὸς ἀποζημίωσιν, ὅταν ἡ παράβασις τῶν ὅρων ἀσφαλείας τοῦ ἐργαζομένου ὀφείληται εἰς δόλον τοῦ ἐργοδότου, καθ' ἃ ἔχει ἤδη καὶ ὑπὸ τῆς Ὁλομελείας τοῦ Ἀρείου Πάγου νομολογηθῆ (Α.Π. Ὁλομελείας, 435/1948, εἰσηγητὴς *Ν. Κάτελας*, ΕΕΔ 7, 863).

Ἂν τὸ τελευταῖον τοῦτο δὲν συμβαίνῃ, τόσον κατὰ τὸ ἄρθρον 69 τοῦ προϊσχύσαντος τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίστρων», ἵνα οὗτος ἀπαλλαγῇ τῆς φυλάξεως καὶ διατηρήσεως τῆς παροχῆς. (Βλέπε διὰ τὸ προϊσχῦον δίκαιον ν. 8 Π. 33. 6. 1 § 3 καὶ 4, 2 Π. 18. 6). Τὸ ἄρθρον 288 εἶναι πολὺ περαιτέρω. Ἀναγκάζει τὸν ὀφειλέτην νὰ ἐξέλθῃ τῆς ἀδρανείας του, νὰ ἐπέμβῃ εἰς τὴν σφαῖραν δράσεως τοῦ δανειστοῦ καὶ νὰ γίνῃ ἓν εἶδος ἐπιμελητοῦ τῶν συμφερόντων τούτου, ἵνα περιορίσῃ κατὰ τὸ δυνατὸν τὴν ζημίαν του. Οὕτω ὁ πωλητὴς (ὀφειλέτης) μιᾶς ποσότητος κρέατος δὲν ἔχει μόνον δικαίωμα ἐκ τοῦ ἄρθρου 428 νὰ προβῇ ἐπὶ ὑπερημερίας τοῦ ἀγοραστοῦ (δανειστοῦ) εἰς πώλησιν καὶ οὕτω ἀπαλλαγῇ τῆς συντηρήσεως τῆς παροχῆς, ἀλλ' ἔχει καὶ χρέος, ἐκ τοῦ ἄρθρου 288, ἐν τῷ μέτρῳ τῶν συναλλακτικῶν ἠθῶν, νὰ προβῇ εἰς τὴν πώλησιν καὶ μειώσῃ οὕτω τὴν ζημίαν τοῦ ἀγοραστοῦ.

Διὰ νὰ ἐπανέλθωμεν λοιπὸν εἰς τὸ ζήτημά μας, ὁ μισθωτὸς ἔχει ὑποχρέωσιν νὰ μὴ ἀφίσῃ καμμίαν εὐκαιρίαν, ἡ ὁποία θὰ τοῦ προσεπόριζε μίαν ὠφέλειαν, ἥτις θὰ ἐμείωνεν ἀντιστοίχως τὴν εὐθύνην τοῦ ὑπερημέρου ἐργοδότου.

Πρέπει ὅμως νὰ σημειωθῇ, ὅτι, ἐφ' ὅσον ἡ λύσις τοῦ προβλήματος εἶδεται ἐκ τοῦ ἄρθρ. 288, εἶναι ἀνάγκη νὰ παραφυλαχθῇ ἡ καλὴ πίστις πρὸς πᾶσαν κατεύθυνσιν. Οὕτω δὲν δύναται ποτὲ νὰ ὑποστηριχθῇ, ὅτι ὁ μισθωτὸς ἔχει χρέος ἐπὶ ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου νὰ τρέχῃ διὰ τὴν ἀνεύρεσιν ἐργασίας, ἵνα οὕτω ἀνακουφίσῃ τὸν ἐργοδότην, πολὺ δὲ περισσότερον δὲν ἔχει χρέος νὰ ἀποδεχθῇ ἐργασίαν ἐπαχθεστέραν. Ἀλλὰ καὶ ὁ λόγος, δι' ὃν ὁ ἐργοδότης ἀπέκρουσε τὰς ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ, θὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τοῦ ἄρθρ. 288, παρ' ὅλον ὅτι ὁ λόγος οὗτος εἶναι ἀδιάφορος διὰ τὴν ὕπαρξιν τῆς ὑπερημερίας τούτου. Διότι ἡ καλὴ πίστις, ὡς ἀπαιτεῖ ταύτην τὸ ἄρθρον 288, καταλαμβάνει ἐν τῷ συνόλῳ τὴν συμπεριφορὰν ἀμφοτέρων τῶν μερῶν ἐν τῇ ἐκπληρώσει τῆς παροχῆς.

σεων» ν. 6298/1934, όσον και κατά τὸ ἄρθρ. 60 τοῦ ἰσχύοντος ἤδη ἀ.ν. 1846/1951 (ΕΕΔ 10, 687), ὁ ἐργοδότης ἀπαλλάσσεται τῆς ἐκ τοῦ ν. 551 ὑποχρεώσεως πρὸς ἀποζημίωσιν, ὑποκρέον ὄντος τοῦ Ι.Κ.Α. (συντρεχουσῶν καὶ τῶν νομίμων προϋποθέσεων) εἰς χορήγησιν τῶν ἀσφαλιστικῶν διά τὸ ἀτύχημα παροχῶν.

Τὸ ἐν προκειμένῳ ἐργατικὸν ἀτύχημα, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἀσχολεῖται ἡ κατωτέρω ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, προῆλθεν ἐκ παραβάσεως τοῦ κωδικοποιητικοῦ τοῦ ν. Γ'ΘΔΔ' Δ/γματος 20.8.1920 «περὶ ὑγιεινῆς καὶ ἀσφαλείας τῶν ἐργατῶν» [πρβλ. ἐπ' αὐτοῦ καὶ Α.Π. 238/1952, εἰσηγητὴς **Σ. Μανρομιχάλης**, ΕΕΔ 11, 579, Α.Π. 530/1953, εἰσηγητὴς ὁ αὐτός, ΕΕΔ 12, 1301), τὸ ὁποῖον, ὡς ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 11, 578), εἶχεν ὑπ' ὄψιν του ὁ Νομοθέτης τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ ν. 551, ἱδρύων δικαίωμα τοῦ παθόντος δι' ἄσκησιν τῆς ἐκ τοῦ κοινοῦ ἀστικοῦ δικαίου ἀγωγῆς περὶ ἀποζημιώσεως.

Περίπτωσιν ἐργατικοῦ ἀτυχήματος ἐκ παραβάσεως ὅρων ἀσφαλείας τῶν ἐργαζομένων ἀντιμετώπισε καὶ ἡ Α.Π. 574/1952 (εἰσηγητὴς **Σ. Μανρομιχάλης**, ΕΕΔ 12, 34), δεχθεῖσα καὶ ὅτι «κατὰ τὰ ἄρθρα 136 καὶ 533 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας εἰς τὸ δικόγραφον τῆς ἀγωγῆς δὲν πρέπει ἀναγκαίως νὰ ἀναφέρωνται ρητῶς οἱ νομικοὶ κανόνες, ἐφ' ὧν στηρίζεται τὸ δικαίωμα τοῦ ἐνάγοντος, ἐπομένως δὲν ἀπαιτεῖται νὰ μνημονεύηται ἐν τῇ ἀγωγῇ ὡς στοιχεῖον τῆς βάσεως αὐτῆς ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 16 ν. 551/1914 διέπουσα τὴν ὑπὸ δίκην ἔννομον σχέσιν διάταξις τοῦ ἄρθρ. 10 § 3 τοῦ κανονισμοῦ ἐργασίας ἐπὶ τῶν ἑλληνικῶν φορτηγῶν πλοίων, ἐφ' ὅσον ἀναφέρονται ἐν τῇ ἀγωγῇ ἅπασαι αἱ πραγματικαὶ προυποθέσεις τῆς διατάξεως ταύτης».

Ἡ ἐν λόγῳ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, ἀντιθέτως πρὸς τὴν γνώμην τῆς Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 621/1952 (εἰσηγητὴς **Δ. Γαλανός**, ΕΕΔ 11, 919), ἡ ὁποία ἠσχολήθη μὲ τὸ αὐτὸ ζήτημα, τῆς ἐπιλογῆς ὑπὸ τοῦ παθόντος τῆς ἐκ τοῦ ἀστικοῦ δικαίου ἢ τοῦ ν. 551 ἀποζημιώσεως, δέχεται, ἐπικυροῦσα τὴν ἄποψιν τῆς ἐφετειακῆς ἀποφάσεως, ὅτι μόνη ἡ λῆψις ὑπὸ τοῦ παθόντος μέρους τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 551 δὲν σημαίνει καὶ ἐπιλογὴν ὑπ' αὐτοῦ τῆς ἐκ τοῦ νόμου τούτου ἀποζημιώσεως, ὥστε νὰ ἀποκλείηται ἡ ἐκ τοῦ κοινοῦ ἀστικοῦ δικαίου ἀγωγὴ (βλέπε καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 11, 918 ἑπ.).

Ἀρείου Πάγου 239/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Α. Χαμάρτος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ι. Τραχανῆς**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Τρ. Κοντογιαννόπουλος, Νομικὸς Σύμβουλος Κράτους, Β. Φιλορίδης

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 16 ἐδαφ. α' τοῦ β.δ. τῆς 24 Ἰουλίου 1920 περὶ κωδικοποιήσεως τῶν διατάξεων τοῦ ν. 551 (1914), ὡς ἐτροποποιήθησαν, καθ' ἣν οἱ παθόντες ἐξ ἀτυχήματος τοῦ ἄρθρ. 1, δυναμένου νὰ ἀποδοθῇ εἰς δόλον τοῦ ἐργοδότου ἢ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ προστηθέντος προσώπου, ἔχουσι τὸ ἐκλεκτικὸν δικαίωμα νὰ ἀσκῶσιν εἴτε τὴν ἐκ τοῦ νόμου τούτου, εἴτε τὴν ἐκ τοῦ κοινοῦ ἀστικοῦ δικαίου, προσήκουσαν αὐτοῖς πρὸς ἀποζημίωσιν ἀξίωσιν, τὸ αὐτὸ δὲ ἰσχύει καὶ διὰ τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν τὸ ἀτύχημα ἐπῆλθεν ἐν ἐργασίᾳ ἢ ἐπιχειρήσει, ἐν τῇ ὁποίᾳ δὲν ἐτηρήθησαν αἱ διατάξεις ἰσχυόντων νόμων, διαταγμάτων ἢ κανονισμῶν περὶ τῶν ὅρων ἀσφαλείας καὶ ἕνεκα μὴ τηρήσεως τούτων, σαφῶς προκύπτει, ὅτι ὑπὸ τὴν δευτέραν περίπτωσιν δύναται νὰ ἐγερθῇ καὶ ἡ ἐκ τοῦ κοινοῦ ἀστικοῦ δικαίου ἀποζημίωσις μόνον ὅταν δὲν ἐτηρήθησαν διατάξεις διαγραφόμεναι εἰς ἰσχύοντας νόμους, διατάγματα ἢ κανονισμούς, ἐκδοθέντας ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας δημοσίας Ἀρχῆς ἢ τοῦ κυρίου τῆς ἐπιχειρήσεως, μετ' ἐπικύρωσιν ὑπὸ τῆς Ἀρχῆς, δι' ὧν εἰδικῶς καθορίζονται οἱ ὅροι ἀσφαλείας τῶν ἐργαζομένων καὶ ὧν ἡ τήρησις ἐπεβάλλετο εἰς τὸν ἐργοδότην. Τοιαῦται εἰδικαὶ διατάξεις νόμου περιέχονται εἰς τὸ ἀπὸ 25 Αὐγούστου 1920 β.δ. «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν περὶ ὑγιεινῆς καὶ ἀσφαλείας τῶν ἐργατῶν κλπ. διατάξεων», ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ν. 2943 (1922), διὰ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ὁποίου εἰς τοὺς ἐπιχειρηματίας, ἐργοδότας κλπ. ἐκτὸς ἄλλων ἐπιβάλλεται, κατὰ τὰ ἐν ἐδαφ. Ζ' αὐτοῦ ὁριζόμενα, καὶ ὅπως εἰς τὰς ὑπαιθρίους ἐν γένει ἐργασίας λαμβάνηται πᾶσα δυνατὴ πρόνοια, ὅπως ἀσφαλίζωνται οἱ ἐργάται κατὰ παντὸς κινδύνου, προφυλάσσωνται δὲ ἀπὸ τῆς ἐπιδράσεως τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων κατὰ τὸ θέρος, ἀπαγγελλομένων καὶ ποινικῶν κυρώσεων κατὰ τῶν παραβατῶν, ὡς ἐν ἄρθρ. 3 καὶ 4 αὐτοῦ ὁρίζεται. Ὅθεν, ἐφ' ὅσον τὸ δικάσαν Ἐφετεῖον διὰ τῆς 4ης τῶν σκέψεων τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, μετ' ἐκτίμησιν τῶν ἀποδείξεων, δέχεται ἀνελέγκτως, δι' ἀναφορᾶς καὶ εἰς τὰς οἰκείας σκέψεις τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος, ἐργαζόμενος ὡς ξυλουργὸς εἰς ὑπόστεγον τοῦ ἀεροδρομίου Λαρίσης, διετάχθη ὑπὸ τοῦ προϊσταμένου τῆς ἐργοδότιδος ἑταιρίας, ὅπως ἐγκατασταθῇ καὶ συνεχίσῃ τὴν ἐργασίαν του εἰς ὑποδειχθέντα ὑπαίθριον τῆς περιοχῆς χῶρον, ὅστις ἦτο κεκαλυμμένος διὰ χόρτου ὕψους ἡμίσεος μέτρου περίπου, χωρὶς προηγουμένως νὰ ἐνεργηθῇ ἡ ἐκκαθάρισις τούτου ἀπὸ τὰς διαφόρους ἐκρηκτικὰς ὕλας, αἵτινες εἶχον ἐγκαταλειφθῇ ὑπὸ τῶν γερμανικῶν στρατευμάτων, καίτοι περὶ τούτου εἶχον ἐκδοθῇ καὶ σχετικαὶ διαταγαὶ τῶν ἐν Λαρίσῃ στρατιωτικῶν Ἀρχῶν, καὶ ὅτι, καθ' ἣν στιγμὴν ὁδὸς ἠσχολεῖτο εἰς τὴν κατασκευὴν κουφωμάτων καὶ τοποθέτησιν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῶν ἐτοίμων τοιούτων, ἐξερράγη ἐσφαλκτος ὕλη καὶ ἐτραυματίσθη εἰς τοὺς ὀφθαλμούς, τυφλωθεὶς τελείως, ἐξ ὧν πραγματικῶν περιστατικῶν προδήλως αἰτία τοῦ ἀτυχήματος ὑπῆρξεν εἰδικὴ ἀμέλεια τοῦ ἐργοδότου, μὴ προνοήσαντος διὰ τὴν τήρησιν τῶν ὑπὸ τῆς ὡς ἀνωτέρω διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 1 ἐδ. Ζ' τοῦ πρὸς ἀσφάλειαν τῶν ἐργατῶν νόμου ὁριζομένων ὅρων ἀσφαλείας, κατ' ὀρθὴν ἑρμηνείαν καὶ ἐφαρμογὴν τῶν προπαρατεθεισῶν διατάξεων ἔκρινε τοῦτο παραδεκτὴν τὴν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου κατὰ τὸ κοινὸν ἀστικὸν δίκαιον ἀγωγὴν περὶ ἀποζημιώσεως καὶ ὁ τὰ ἐναντία ὑποστηρίζων πρῶτος τοῦ ἀναιρετηρίου λόγος εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος.

Ἡ ἐν συνεχείᾳ τοῦ κατὰ τὰ ἀνωτέρω μνη-

μονευθέντος ἐδ. α' τοῦ ἄρθρ. 16 διάταξις τοῦ ἐδαφ. β' αὐτοῦ, καθ' ἣν «ἡ ὑπό τῶν δικαιουμένων ἀποζημιώσεως αἴτησις ἢ ἀποδοχὴ τῶν κατά τό ἄρθρ. 7 ὀφειλομένων ἐξόδων μόνον (οἷα εἶναι τά ἰατρικά καί φαρμακευτικά ἔξοδα, ὡς καί τά τῆς νοσηλείας), οὐδέποτε δύναται νά ἑρμηνευθῇ ὡς δηλοῦσα ἐπιλογήν τῆς κατά τόν νόμον τοῦτον ἀποζημιώσεως, σαφῆ ἔχει τήν ἔννοιαν, ὅτι ἡ ὑπό τοῦ εἰς ἀποζημίωσιν δικαιουμένου αἴτησις ἢ ἀποδοχὴ τῶν ἐξόδων καί μόνον δέν θεωρεῖται ὡς ἐνέχουσα δήλωσιν ἐπιλογῆς τῆς ἐκ τοῦ ν. 551 (1914) ἀποζημιώσεως, χωρίς οὐδόλως νά συνάγηται ἐξ ἀντιθέτου καί πᾶσα ἄλλη ἀποδοχὴ ἐναντι τῆς ἐκ τοῦ ν. 551 ἀποζημιώσεώς του ἐνέχει καθ' ἑαυτήν δήλωσιν ἐπιλογῆς ταύτης, ἂν μή περί ταύτης εἴτε ρητή, εἴτε σιωπηρά, ὑφίσταται δήλωσις τοῦ δικαιουμένου, συνεπῶς ὀρθῶς τό Ἐφετεῖον διά τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του ἔκρινεν, ὅτι ἡ λῆψις καί μόνον ὑπό τοῦ παθόντος ἀναιρεσιβλήτου μέρους τῆς ὑπό τοῦ ν. 551 (1914) ἀποζημιώσεως δέν ἀποτελεῖ ἐπιλογήν τῆς ἐκ τοῦ νόμου ταύτου ἀποζημιώσεώς του καί ὁ περί τοῦ ἐναντίου δεύτερος τοῦ ἀναιρετηρίου λόγος εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος.

—

II

Λῆψις ὑπ' ὄψιν ὑπό δικαστηρίου ἐπικληθέντων ὑπό τῶν διαδίκων ἐγγράφων.—Μή ἀναγκαία ἡ μνεία ἑνός ἑκάστου τῶν ἀποδεικτικῶν μέσων.—Ἔννοια ἐργατικοῦ ἀτυχήματος κατά ν. 551.—Πρόκλησις αὐτοῦ ἐκ βιαίου συμβάντος.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 3724/1951 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Πειραιῶς, ὡς ἐφετεῖον.

Ὡς καί ἡ νεωτέρα αὕτη ἀρεοπαγιτική ἀπόφασις δέχεται, σαφῶς δέ συνάγεται ἐκ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ν. 551, ἵνα ὑπάρξῃ ἐργατικόν ἀτύχημα, κατά τήν ἔννοιαν τοῦ νόμου τούτου, πρέπει τό ἀτύχημα νά ὀφείληται εἰς βιαίον συμβάν, ὡς αἰτίας τῆς βλάβης.

Βίαιον συμβάν νοεῖται πᾶν ἐξωτερικόν γεγονός, τό ὁποῖον εἶναι ξένον πρός τόν ἀνθρώπινον ὀργανισμόν. Τό βίαιον εἶναι ἡ ἀντίθεσις τοῦ λανθάνοντος (*Γιδόπουλος*, Θέμ. ΛΕ' 632).

Ἐάν τό ἐξωτερικόν αὐτό γεγονός ὑπῆρξεν ἡ ἀφορμή τῆς βλάβης καί ἂν ἀκόμη ὁ ἐργαζόμενος δέν εἶχε καλήν τήν κατάστασιν τῆς ὑγείας του, ἐφ' ὅσον τό γεγονός τοῦτο συνετέλεσεν, ἵνα ἐπιδεινωθῇ ἡ ὑγεία του, παρέχεται εἰς τόν παθόντα ἀποζημίωσις.

Δέν ἔχει, ἑπομένως, νομικήν ἐπιρροήν ἡ νοσηρά κατάστασις, ἡ ὁποία ὑπῆρχε τυχόν προηγουμένως εἰς τόν παθόντα, ἐφ' ὅσον ἀποδεικνύεται, ὅτι δέν εἶναι αὕτη τό αἴτιον ἀποκλειστικῶς, τό ὁποῖον ἐπέφερε τό ἀτύχημα, ἀλλά τό βίαιον συμβάν εἶχεν ἀποτέλεσμα νά ἐπιδεινώσῃ τήν πάθησιν, ἡ ὁποία προϋπῆρχε (Α.Π. 69/1937, ΕΕΝ 5' 438).

Εἰς τήν περίπτωσιν τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως ἐκρίθη ὑπό τοῦ δικαστηρίου τῆς οὐσίας, ὅτι ὁ ἐπισυμβάς θάνατος δέν ὀφείλετο εἰς βίαιον συμβάν, ἀλλ' εἰς καρδιακήν πάθησιν τοῦ ἐργαζομένου, τήν ὁποίαν δέν ἐπεδείνωσε γεγονός ἐν τῇ ἐργασίᾳ βίαιον.

Ἀρείου Πάγου 243/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Α. Χαμάρτος**
Εἰσηγητής ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Σ. Μαυρομιχάλης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Μ. Παπαγεωργίου, Θ. Βαλσαμάκης

Ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς δευτέρας αἰτιολογίας τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, τό ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον κατά τήν ἐκτίμησιν τῶν ἀποδείξεων ἐπί τῆς βάσεως τῆς ἀγωγῆς ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν ἅπαντα τά ὑπό τῶν διαδίκων ἐπικληθέντα ἔγγραφα, ἑπομένως ἀναμφιβόλως ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν καί τάς ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ ἀναφερομένας δύο ἰατρικάς γνωματεύσεις, μή ἀπαιτουμένης τῆς μνείας ἑνός ἑκάστου τῶν ἀποδεικτικῶν μέσων καί ἀπορριπτέος συνεπῶς εἶναι ὁ περί τοῦ ἐναντίου 1ος λόγος τοῦ ἀναιρετηρίου.

Δεχθέν τό δικαστήριον τῆς οὐσίας ὅτι ὁ ἐν ἔτει 1943 ἐπισυμβάς θάνατος τοῦ δικαιοπαρόχου τῆς ἀναιρεσειούσης, ὄντος ἀνθυποπλοιάρχου τοῦ πλοίου τῆς ἀναιρεσιβλήτου «...», ὀφείλετο ἀποκλειστικῶς εἰς ἀρτηριοσκλήρωσιν τῶν στεφανιαίων ἀγγείων τῆς καρδίας καί ὅτι οὐδεμίαν ἀπολύτως ἐπίδρασιν ἔσχεν εἰς τήν ἐκδήλωσιν τῆς νόσου ταύτης ἐπεισόδιον αὐτοῦ μετ' ἀπεργησάντων ναυτῶν τοῦ πλοίου, οἵτινες δι' ἀπειλῶν ἀπήτησαν, ὅπως μή ἐκτελέσῃ ἀνατεθεῖσαν αὐτῷ ὑπό τοῦ πλοιάρχου ὑπηρεσίαν, διότι τό ἐπεισόδιον τοῦτο, ἀντιμετωπισθέν ἐν πλήρει ψυχικῇ ἡρεμίᾳ, εἶχε λάβει χώραν 3 ἡμέρας πρό τοῦ θανάτου του, δέν ἐξεδηλώθησαν δ' ἔκτοτε συνεπείᾳ τούτου συμπτώματα τῆς νόσου, ἐξ ἧς ἀπέβιωσε, καί ἀκολούθως ἀπορρίψαν τήν ἀγωγήν τῆς ἀναιρεσειούσης, δι' ἧς ἐζητήθη ἡ πληρωμή ἀποζημιώσεως κατά τόν κωδικοποιηθέντα ν. 551, ἐπί τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι δέν ὑπέκειτο βίαιον συμβάν ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας ἢ ἐξ ἀφορμῆς ταύτης, ὀρθῶς ἡρμήνευσε καί ἐφήρμοσε τήν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ νόμου τούτου καί ἀπορριπτέος συνεπῶς εἶναι ὁ περί τοῦ ἐναντίου 2ος λόγος τοῦ ἀναιρετηρίου, ὅστις εἶναι ἐπίσης ἀπορριπτέος, καθ' ὃ μέρος ἀποδίδει τήν αἰτίασιν ὅτι ἐσφαλμένως ἐξετιμήθησαν αἱ προσκομισθεῖσαι ἀποδείξεις, διότι ἡ κρίσις αὕτη δέν ὑπόκειται εἰς τόν ἔλεγχον τοῦ Ἀρείου Πάγου, συνῳδά τῷ ἄρθρῳ 810 § 2 Πολ. Δικ.

—

III

Ἀποζημίωσις κατά τό κοινόν ἀστικόν δίκαιον διά ζημίαν.—Ἐκ μόνου τοῦ λόγου ὅτι συμβάλλεται τις μεθ' ἑτέρου δέν ἔπεται, ὅτι εὐθύνεται εἰς ἀποζημίωσιν διά πᾶσαν ἐπερχομένην ζημίαν κατά τόν χρόνον ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως, ἐάν οὔτε ἐκ τῆς συμβάσεως προβλέπηται ὑποχρέωσις, οὔτε βαρύνεται μέ ὑπαιτιότητα.—Ἐξαιρεσις ἐπί ἐργατικοῦ ἀτυχήματος κατά ν. 551, ἀρμοδίου ὄντος πρός ἐκδίκασιν τῶν σχετικῶν ἀξιώσεων τοῦ Εἰρηνοδίκου.—Ἔννοια ἐργατικοῦ ἀτυχήματος κατά ν. 551.—Προϋπόθεσις καί ἡ ὕπαρξις συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας.—Ἔννοια

ἐξηρτημένης ἐργασίας.—Περιπτώσεις ὑπάρξεως προστήσεως καὶ ἐξ αὐτῆς εὐθύνης προστήσαντος.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1080/1954

Πρόεδρος ὁ κ. **Χ. Ζέρβας**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Γ. Καραμάνος**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Γ. Μεταξᾶς, Π. Ζωγράφος, Ν. Πανυπέρης, Κ. Φιλιππίδης, Μ. Πολυμενέας.

Κατὰ τὰ ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ ἐκτιθέμενα ἡ ἐνάγουσα, γνωρίζουσα ξένας γλώσσας καὶ ἔχουσα ἀρχαιολογικὰς γνώσεις, προῆλθεν εἰς συμφωνίαν μετὰ τῆς ἐναγομένης Διεθνοῦς Ἑταιρίας Κλινοσκεπασμάτων τὴν 27.2.1953, ἵνα ξεναγήσῃ ἐπ' ἀμοιβῇ 250.000 δραχμῶν ἡμερησίως ὁμάδα ἀφικνουμένων Ἀμερικανῶν περιηγητῶν, οἵτινες θὰ ἐπεσκέπτοντο τοὺς ἀρχαιολογικοὺς χώρους ἐπὶ διήμερον διὰ μέσων τῆς ἐκλογῆς τῆς ἐναγομένης. Τὴν 28.2.1953, προκειμένου νὰ ἐπισκεφθοῦν οἱ περιηγηταὶ τὴν Κόρινθον καὶ Μυκήνας, ἡ ἐναγομένη ἐμίσθωσεν (ἐν τῇ ἀγωγῇ ἀναγράφεται ἐναύλωσεν) ἀπὸ τρίτον τὰ ἀναγκαῖα πρὸς μεταφορὰν των ἐπιβατικὰ αὐτοκίνητα καὶ οὕτω καὶ ἡ ἐνάγουσα ἐπέβη τοῦ ἑξ αὐτῶν ὑπ' ἀριθ. . . . τῆς ἰδιοκτησίας Γ. Μ**, ὁδηγουμένου ὑπὸ τοῦ Ι. Τ**. Παρὰ τὰ Δερβενάκια ἐξ ἀδεξιότητος καὶ ἀμελείας τοῦ ὁδηγοῦ ἡ ἐλαττώματος ἢ βλάβης τῆς μηχανῆς τὸ αὐτοκίνητον ἐξέφυγε τῆς ὁδοῦ καὶ κατέπεσεν εἰς βάραθρον, τραυματισθείσης τῆς ἐναγούσης κατὰ τὰ ἐν τῇ ἀγωγῇ καὶ ὑποστάσης τὰς ἐν αὐτῇ ζημίας. Ἤδη ζητεῖται παρὰ τῆς ἐναγομένης ἡ ἀποκατάστασις τῆς ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης ἐπενεχθείσης εἰς τὴν ἐνάγουσαν ζημίας τὸ μὲν βάσει τῶν ἀρχῶν τῆς προστήσεως, διότι δέον νὰ θεωρηθῇ ἡ ἐναγομένη ὡς προστήσασα τὸν ὁδηγὸν τοῦ ζημιώσαντος αὐτοκινήτου, τὸ δὲ λόγῳ τοῦ ὅτι τὸ ζημιογόνον γεγονὸς ἔλαβε χώραν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς παρὰ τῇ ἐναγομένῃ ὑπηρεσίας της, κατ' ἀκολουθίαν τῆς προαναφερθείσης συμβάσεώς της.

Πρόστησις δὲν ὑφίσταται εἰς πᾶσαν περίπτωσιν, καθ' ἣν τις παρακινεῖ ἕτερον εἰς ἐνέργειαν, ἀλλ' ὑπάρχει μόνον, ὅταν ὁ ἐνεργῶν τελῇ ἐν σχέσει ἐξαρτήσεως πρὸς τὸν δι' ὃν δρᾷ, ὑποχρεούμενος, ἀνεξαρτήτως τῆς φύσεως τῆς συνδεούσης αὐτοὺς συμβάσεως, νὰ δέχηται τὰς ἐντολὰς καὶ ὁδηγίας τούτου καὶ νὰ συμμορφοῦται πρὸς αὐτὰς ὡς ὄργανον τῆς βουλήσεώς του. Δὲν ὑφίσταται ὅθεν πρόστησις, ὁσάκις ὁ ὡς προστηθεὶς φερόμενος ἐνεργεῖ κατ' ἰδίαν πρωτοβουλίαν (***Καυκᾶ***, Ἐνοχικόν, ἄρθρ. 922, σελ. 501, ***Zέπου***, Ἐνοχ. σελ. 810, ***Μπάσιας*** Θέμ. Ξ' σελ. 397, ***Planiol - Ripert - Boulanger***, Droit Civil ἐκδ. 1947, τόμ. II § 1126, καὶ ὑπὸ τὸ προγενέστερον δίκαιον Α.Π. 78/1941, Θέμ. ΝΒ' 329, ἔνθα καὶ ἀγόρευσις Εἰσαγγ. Α.Π. ***Κιουσοπούλου***) ἢ ὅταν ὁ ἔλεγχος αὐτοῦ δὲν προέρχηται ἐκ τοῦ προστήσαντος, ἀλλ' ἐξ ἑτέρων ἀνεξαρτήτως δρώντων διαμέσων προσώπων (***Κιουσοπούλου***, ἔνθ' ἀνωτ.) καὶ ἰδίᾳ ἐπὶ τῆς προστήσεως τοῦ ἄρθρ. 922, ἔνθα ἡ εἰς τὸν προστήσαντα ὑποταγὴ τοῦ προστηθέντος δέον νὰ εἶναι ἐντόνως σαφής, ἐντονωτέρα καὶ τῆς ἀπαιτουμένης ἐπὶ τῆς προστήσεως τοῦ ἄρθρου 374 Α.Κ. (***Μιχαηλίδης*** ἐν ΕρμΑΚ ἄρθρ. 334, ἀριθ. 17, σελ. 241). Ὁ συμβαλλόμενος μὲ ἀνεξάρτητον ἐπιχείρησιν μεταφορᾶς, ἵνα ἀναλάβῃ αὐτὴ τὴν μεταφορὰν προσώπων ἢ πραγμάτων εἰς ὡρισμένον τόπον, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς προστήσας ταύτην (***Μιχαηλίδης***, ἔνθ. ἀν. ἀριθ. 18 καὶ *Planiol-Ripert-Boulanger*, Droit Civil 1127). Διάφορον εἶναι τὸ ζήτημα, ἐὰν ἡ ἐν λόγῳ ἐπιχείρησις ἐμίσθωσε τὰ αὐτοκίνητόν της εἴς τινα, ὅστις τὸ παρέλαβεν, ἵνα τὸ μεταχειρισθῇ, κατὰ τὸ δοκοῦν, ἀποξενουμένης τῆς ἐκμισθωτρίας, κατὰ τὸν χρόνον τῆς μισθώσεως, τῆς διευθύνσεως καὶ ἐποπτείας αὐτοῦ, ὁπότε ὁ μισθωτής του θεωρεῖται προστήσας καὶ εὐθύνεται διὰ τὰς ὑπ' αὐτοῦ προξενουμένας εἰς τρίτους ζημίας (***Καυκᾶς***, Ἐνοχ. σ. 507). Ἐν προκειμένῳ οὐδὲν τὸ σαφὲς ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ ἐκτίθεται ὡς πρὸς τὴν ὑφισταμένην σχέσιν μεταξὺ ἐναγομένης καὶ τῆς ἐπιχειρήσεως, παρ' ἧς αὕτη ἐμίσθωσε τὰ ἀναγκαῖα πρὸς μεταφορὰν τῶν περιηγητῶν ἐπιβατικὰ αὐτοκίνητα, ἵνα κριθῇ ποῖος δέον νὰ θεωρηθῇ προστήσας καὶ εὐθυνόμενος διὰ τὴν προξενηθεῖσαν ζημίαν ὑπὸ τοῦ ἄνω αὐτοκινήτου, ἡ ἐναγομένη ἢ ἡ προμηθεύσασα τοῦτον εἰς ταύτην ἐπιχείρησις, καὶ δὴ δὲν ἐκτίθεται, ἐὰν ἡ ἔχουσα τὰ αὐτοκίνητα ἐπιχείρησις ἀνέλαβε νὰ μεταφέρῃ τοὺς περιηγητὰς εἰς τὸν πρὸς ὃν ὅρον, βάσει καταρτισθείσης συμβάσεως μεταφορᾶς των μετὰ τῆς ἐναγομένης διὰ τῶν ἰδικῶν της αὐτοκινήτων, ὧν θὰ εἶχε τὴν ἐποπτείαν καὶ καθοδήγησιν (ὁ προσεπικληθεὶς ἐργολάβος μεταφορῶν ὑποστηρίζει, ὅτι ἡ ἐναγομένη ὑπῆρξεν ἁπλοῦς μεσολαβητὴς μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῶν Ἀμερικανῶν) ἢ ἡ ἐναγομένη ἐμίσθωσε συγκεκριμένα αὐτοκίνητα, ἅτινα καὶ παρέλαβεν εἰς τὴν κατοχήν της, ἵνα τὰ χρησιμοποιήσῃ, ὡς ἤθελεν, ἀποξενωθείσης τῆς ἐκμισθωτρίας πάσης ἐξουσίας ἐπ' αὐτῶν κατὰ τὸν χρόνον τῆς μισθώσεως. Μόνον τὸ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἐκτιθέμενον γεγονὸς ὅτι ἡ ἐναγομένη θὰ ἐξέλεγε τὰ μεταφορικὰ μέσα τῶν περιηγητῶν δὲν ἐνδεικνύει καὶ ὑπάρχουσαν πρόστησιν παρ' αὐτῆς τοῦ ὁδηγοῦ τοῦ ὡς ἀναφέρεται ναυλωθέντος αὐτοκινήτου, διότι, κατὰ τὰ προεκτεθέντα, προστήσασα δὲν εἶναι καὶ ἡ διὰ συμβάσεως μεταφορᾶς ἀναθέτουσα εἰς ὡρισμένον ἐπιχειρηματίαν, ἀνεξαρτήτως δρῶντα, τὴν μεταφορὰν προσώπων εἰς ὡρισμένον τόπον καὶ δὲν εὐθύνεται διὰ τὸ κατὰ τὴν μεταφορὰν ἐπερχόμενον αὐτοκινητιστικὸν ἀτύχημα. Κατὰ τὴν περὶ προστήσεως ὅθεν βάσιν της ἡ ἀγωγὴ ὡς ἐνδεὴς τῶν κατὰ νόμον στοιχείων δέον νὰ κριθῇ ἀπορριπτέα.

Ἐκ μόνου τοῦ λόγου ὅτι συμβάλλεται τις μεθ' ἑτέρου δὲν ἕπεται, ὅτι εὐθύνεται εἰς ἀποζημίωσιν διὰ πᾶσαν ἐπερχομένην αὐτῷ ζημίαν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως, ἐὰν οὔτε ἐκ τῆς συμβάσεως προβλέπεται τοιαύτη ὑποχρέωσίς του, οὔτε βαρύνεται μὲ ὑπαιτιότητά τινα διὰ τὴν ἐπέλευσιν αὐτῆς. Ἐξαίρεσις ὑφίσταται ἐπὶ τῶν περιπτώσεων τοῦ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος, δι' ὃ, ἀνεξαρτήτως ὑπαιτιότητος, εὐθύνεται ὁ ἐργοδότης ἔναντι τοῦ παρέχοντος τὰς ὑπηρεσίας του (Α.Π. 512/1933 ΜΕ' 149, Α.Π. 418/1932 ΜΔ' 56). Τὰς ἐκ τούτου ὅμως ἀξιώ-

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΑΤΟΜΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΠΕΡΙ ΜΙΣΘΟΥ ΥΠΕΡ ΤΑ ΝΟΜΙΜΑ ΟΡΙΑ

Νόμιμος μισθὸς ὑπαλλήλων Γραφείων συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας 16.9.1937

Ἀπόρριψις λόγου ἀναιρέσεως διὰ μὴ λῆψιν ὑπ' ὄψιν ὑπὸ ἀποφάσεως προταθέντων πραγμάτων, ἐνῷ ἐπρόκειτο περὶ ἁπλῶν ἐπιχειρημάτων τῆς ἀναιρεσειούσης περὶ τοῦ ἀβασίμου τῆς ἀγωγῆς. – Ἀνεπίτρεπτον πρὸ τοῦ Ν. 2053/1952 ὑπερβάσεως δι' ἀτομικῆς συμβάσεως ἀνωτάτων ὁρίων μισθοῦ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας 4 Νοεμβρίου 1947, ἐν συνδυασμῷ πρὸς αὐξήσεις διὰ τῶν ὑπ' ὁριθ. 29488/2592/1949 καὶ 2750/1951 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων. – Ἀναφορὰ μισθοῦ εἰς νόμιμον χρόνον ἀπασχολήσεως. – Εἰδικὴ ρύθμισις πλήρους μισθοῦ ὑπαλλήλου συλλογικῆς συμβάσεως 16 Σεπτεμβρίου 1937 ἐργαζομένου ἄνω τῶν 3 1/2 ὡρῶν. – Νόμιμος σύμβασις περὶ παροχῆς συμπληρωματικῆς ἀμοιβῆς (πέραν νομίμου) δι' ἐργασίαν πέραν 3 1/2 ὡρῶν. – Προϋποθέσεις ηὐξημένης ἀμοιβῆς δι' ὑπερωρίας.

Ἀναιρεῖται ἐν μέρει ἡ ὑπ' ἀριθ. 13237/1953 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν (ΕΕΔ 13, 190).

Ἐπαναλαμβάνεται καὶ ὑπὸ τῆς νεωτέρας αὐτῆς ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου ἡ ἄποψις ὅτι πρὸ τοῦ ν. 2053/1952 (ἄρθρον 11, ΕΕΔ 11, 488) δὲν ἐπετρέπετο ὑπέρβασις δι' ἀτομικῆς συμβάσεως τῶν ὁρίων ἀποδοχῶν τῶν ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 γενικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας (βλέπε καὶ τὴν Α.Π. 601/1953, εἰσηγητὴς *Σ. Βλαχογιάννης*, ΕΕΔ 13, 12), ἐν συνδυασμῷ μεταγενεστέρως πρὸς τὰς δυνάμει τοῦ νόμου 28/1944 δι' ὑπουργικῶν ἀποφάσεων δοθείσας αὐξήσεις.

Ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 13, 12) ὅσα ἠδύναντο, καθ' ἡμᾶς, νὰ ἀναπτυχθοῦν σχετικῶς πρὸς τὸ θέμα.

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ ἤδη τῆς νέας αὐτῆς ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἡ ὁποία δὲν ἀπομακρύνεται τῶν δεκτῶν καὶ προηγουμένως γενομένων καὶ ἐπὶ τῆς συλλογιστικῆς αὐτῆς ὅτι καὶ μετὰ τὰς διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 29488/2592/1949 καὶ 2750/1951 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καὶ ἰδίως τῆς τελευταίας (ΕΕΔ 10, 147) γενομένας αὐξήσεις ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν τῶν καθωρισμένων ὑπὸ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας αἱ τοιαῦται ἀποδοχαὶ ἀπετέλουν τὸ ἀνώτατον ἐπιτρεπόμενον ὅριον μισθοῦ, θὰ μᾶς ἐπιτραποῦν αἱ ἀκόλουθοι σκέψεις:

Καὶ ἂν ὑποτεθῇ ἀληθὲς ὅτι δὲν ἐπετρέπετο, κατὰ τὸν σχετικὸν ὅρον τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας τῆς 4 Νοεμβρίου 1947, ὑπέρβασις τῶν ὁρίων ἀποδοχῶν αὐτῶν, πέραν τοῦ 30οῦ καὶ ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς ποσοτικῆς καὶ ποιοτικῆς ἀποδόσεως, ὡς ἀναγράφεται εἰς ἁρμόδιος κατὰ ν. 551 νὰ ἐκδικάσῃ εἶναι ὁ Εἰρηνοδίκης. Ἐρευνητέον ὅθεν ἐὰν τὰ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἐκτιθέμενα περιστατικὰ καὶ ἐν τῇ δευτέρᾳ ἄνω βάσει αὐτῆς συνιστοῦν τὴν ἔννοιαν τοῦ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος καὶ δὴ ἐὰν ἕνεκεν τῆς ἐργασίας ἐδημιουργήθησαν αἱ πραγματικαὶ προϋποθέσεις αἱ ἀναγκαῖαι διὰ τὴν ἐπέλευσιν τοῦ ἀτυχήματος, ὅπερ δὲν θὰ ἐλάμβανε χώραν ἄνευ ἐκείνης (Α.Π. 611/1939 ΝΑ' 218, Α.Π. 355/1930 ΜΒ' 132, *Οἰκονόμου*, Τὸ Δίκαιον τῶν ἐργατικῶν ἀτυχημάτων § 124 καὶ 129, σ. 140 καὶ 151, ὁρα καὶ Α.Π. 185/1934 ΜΕ' 477, Α.Π. 24/1950 Ν. Δίκ. τ. 7, σ. 257), ὁπότε δέον, ἐν μὴ συνδρομῇ περιπτώσεώς τινος τοῦ ἄρθρ. 16 ν. 551, ἐξ ἧς νὰ προκύπτῃ καὶ εὐθύνη ἐκ τοῦ ἀστικοῦ δικαίου, κηρυσσομένου ἀναρμοδίου τοῦ δικαστηρίου τούτου, νὰ παραπεμφθῇ ἡ ὑπόθεσις κατὰ τὴν βάσιν ταύτην τῆς ἀγωγῆς εἰς τὸν ἁρμόδιον Εἰρηνοδίκην.

Διὰ νὰ ὑπάρχῃ ἐργατικὸν ἀτύχημα, ἐκτὸς ἄλλων, δέον τὸ μὲν ἡ ἀσκουμένη ἐπιχείρησις νὰ εἶναι ἐκ τῶν ἐν ἄρθρ. 2 ν. 551 ἀναφερομένων, τὸ δὲ ἡ συνδέουσα τὸν ὑποστάντα τὸ ἀτύχημα ὑπάλληλον ἢ ἐργάτην σύμβασις νὰ εἶναι ἡ τῆς ἐξηρτημένης ἐργασίας (*Ζέπος*, Ἐνοχ. Εἰδ. σ. 851, *Οἰκονόμου*, Τὸ ἐργατικὸν ἀτύχημα §§ 92 καὶ 46). Ἐν προκειμένῳ, καὶ ἐὰν ἤθελεν ὑποτεθῇ, ὅτι ἡ ἐναγομένη ὑπάγεται εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ν. 551 καὶ δὴ εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ἐπιχειρήσεων μεταφορᾶς διὰ γῆς, οὐδεμία σχέσις ἐξηρτημένης ἐργασίας ἱστορεῖται ἐν τῇ ἀγωγῇ ὑφισταμένη μεταξὺ τῶν διαδίκων. Ἡ ἐνάγουσα προσελήφθη ἐπὶ διήμερον, ἵνα συνοδεύσῃ τοὺς ἀφικνουμένους περιηγητὰς εἰς τὰς ἀρχαιότητας καὶ ἐξηγήσῃ αὐτάς. Ἡ δρᾶσις της θὰ ἦτο ἀνεξάρτητος καὶ σύμφωνος πρὸς τὰς ἀντιλήψεις της, θὰ ἐδικαιοῦτο δὲ διὰ ταύτην ἀποζημιώσεως καὶ οὐχὶ μισθοῦ. Πρόκειται δηλονότι περὶ ἐλευθέρας ἐπαγγελματίου, ἀναλαβούσης ἐπ' ἀμοιβῇ τὴν ἐκτέλεσιν ὡρισμένου καὶ συγκεκριμένου ἔργου, ἐλλείπει δὲ παντάπασιν ἐκ τῆς συμβάσεως τὸ στοιχεῖον τῆς προσωπικῆς ἐξαρτήσεως καὶ δὴ ὅτι θὰ εἰργάζετο ὑπὸ τὴν ἐπαγρύπνησιν - ἐποπτείαν καὶ καθοδήγησιν (χωρὶς νὰ ἀποξενοῦται πάσης προσωπικῆς πρωτοβουλίας) τοῦ ἐργοδότου, ἐκτελοῦσα τὸ ἔργον της κατὰ τὰς τούτου ἀντιλήψεις (περὶ τῆς ἐννοίας τῆς ἐξηρτημένης ἐργασίας ὁρα Α.Π. 395/1946 ΝΗ' 49, ἔνθα καὶ σχόλ. *Καποδίστρια*, Α.Π. 565/1949, ΕΕΔ τ. 9 σ. 105, Α.Π. 101/1950, ΕΕΔ τ. 9 σ. 296, σημείωμα ἐν ΕΕΔ τ. 11 σ. 25). Συνεπῶς ἐν τῷ ὑπὸ κρίσιν δικογράφῳ ἀγωγῆς δὲν περιέχονται οὐδὲ τὰ στοιχεῖα ἐργατικοῦ ἀτυχήματος καὶ δέον νὰ ἀπορριφθῇ ἐν τῷ συνόλῳ της ἡ ἀγωγή.

ται ἐν αὐταῖς, βάσει ποίας διατάξεως νόμου ἀπηγορεύετο ἡ δι' ἀτομικῆς συμφωνίας ὑπέρβασις καὶ τοῦ καθορισθέντος ἤδη διὰ τῶν δυνάμει τοῦ ν. 28/1944 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων μισθοῦ, οἷος ἦτο πλέον μετὰ τὰς γενομένας δι' αὐτῶν αὐξήσεις;

Ἄλλοις λόγοις, ἂν μία ἐπιχείρησις ἐχορήγει εἰς τὸ προσωπικόν αὐτῆς ἀντὶ τῆς αὐξήσεως 30ο/ο τῆς ὑπ' ἀριθ. 29488/2592/1952, ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καὶ ἀντὶ τῶν 100.000 δραχ. τῆς ὑπ' ἀριθ. 2750/1951 ὁμοίας μείζονα κατὰ ποσὸν αὔξησιν, δυνάμει τίνος διατάξεως νόμου ἡ τοιαύτη αὔξησις ἦτο ἀνεπίτρεπτος;

Ἀντιθέτως, νομίζομεν, καὶ δυνάμει τοῦ ἑρμηνευτικοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ ν. 2053/1952, ἠδύνατο ὁ ἐργοδότης ἐγκύρως νὰ ὑπερβῇ τὰς νομίμους αὐξήσεις, ἀφοῦ ἄλλως, ἐφ' ὅσον αἱ γενικαὶ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας τῆς 4 Νοεμβρίου 1947 ἐκάλυπτον πάντας τοὺς μισθωτούς, ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ ν. 2053/1952, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ ἀληθὴς ἔννοια τῶν μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος καθορισθεισῶν διὰ... ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, ἐκδοθεισῶν βάσει τοῦ ν. 28/1944, ἀποδοχῶν τῶν πάσης φύσεως μισθωτῶν εἶναι, ὅτι αὗται ἀποτελοῦν ἐλάχιστα ὅρια μισθοῦ, μὴ ἀπαγορευομένης τῆς καταβολῆς ἢ συμφωνίας περὶ καταβολῆς ἀνωτέρου τοιούτου, θὰ ἔπιπτεν εἰς τὸ κενόν.

Ὁπωσδήποτε εἰς τὴν συγκεχριμένην περίπτωσιν τῆς ἀποφάσεως (ὑπαλλήλου γραφείου ἀνωνύμου ἑταιρίας, διεπομένου ὑπὸ τῆς προπολεμικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τῆς 16.9.1937, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν ἀπὸ 1 Νοεμβρίου 1947 τοιαύτην, ἐφ' ὅσον ἡ συλλογικὴ αὕτη σύμβασις καθορίζει πλήρη μισθὸν διὰ τοὺς ἐργαζομένους ἄνω τῶν 3 1/2 ὡρῶν, προκειμένου νὰ κριθῇ τὸ βάσιμον ἀξιώσεως τοῦ μισθωτοῦ ἐπὶ ἐπιμισθίου του δι' ὥρας ἐργασίας πέραν τῶν ἓξ καὶ μέχρι τῶν ἑπτὰ ὡρῶν (ὅσαι αἱ νόμιμοι ὧραι ἐργασίας), ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις ἀναγνωρίζει, ὅτι δὲν ὑπῆρξε διὰ τῆς ἀτομικῆς αὐτῆς συμφωνίας ὑπέρβασις τῶν νομίμων ὁρίων μισθοῦ (βλέπε καὶ τὰς συμφώνους σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 18, 190 ἑπ.).

Ἀρείου Πάγου 332/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Α. Χαμάρτος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Μ. Παντελῆς**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Καλῆς, Β. Κατσιγιαννης

Αἱ κατὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως ἀμφότεραι στρεφόμεναι ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεις ἀναιρέσεως, λόγῳ τῆς προδήλου συναφείας αὐτῶν, δέον νὰ συνεκδικασθῶσιν.

Α) Ἐπὶ τῆς αἰτήσεως τῆς ἐναγομένης

Καθ' ἃ δείκνυται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, κατ' ἀνέλεγκτον ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου, συμφώνως τῷ ἄρθρ. 810 ἐδάφ. β' τῆς Πολ. Δικονομίας, ἐκτίμησιν τῶν προσκομισθεισῶν ἐνώπιον αὐτοῦ ἀποδείξεων, ἐδέξατο ὡς βεβαιωθέντα τὰ ἐν τῇ ὀγωγῇ, ὡς ἐκ ταύτης ἐμφαίνεται, ἐκτιθέμενα καὶ εἰς τὴν ἱστορικὴν βάσιν αὐτῆς ἀναγόμενα πραγματικὰ περιστατικά, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος ἐνάγων προσελήφθη ἐν ἔτει 1939 ὡς ἐσωτερικὸς ὑπάλληλος (τηλεφωνητὴς) τῶν ἐν Πειραιεῖ γραφείων τοῦ τεχνικοῦ τμήματος τῆς ἐναγομένης καὶ ἤδη ἀναιρεσειούσης ἀνωνύμου ἑταιρίας, ὅτι «κατὰ τὴν κατάρτισιν τῆς ἐργασιακῆς ταύτης συμβάσεως, ἐν ὄψει τοῦ διὰ τοῦ ἄρθρου 18 τοῦ π.δ/τος τῆς 8/13 Ἀπριλίου 1932 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ χρονικῶν ὁρίων εἰς καταστήματα κλπ.», ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 7 § 3 τοῦ ἀ.ν. 547/1937, θεσπιζομένου ἑπταώρου ὡς νομίμου ὡραρίου διαρκείας τῆς ἐργασίας τοῦ ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ τῆς ἐναγομένης ἀνων. ἑταιρίας, συνεφωνήθη μεταξὺ τῶν μερῶν εἰδικῶς, ὅπως ὁ μὲν ἐνάγων ὑποχρεοῦται εἰς παροχὴν ἑξαώρου ἡμερησίας ἐργασίας, ἡ δὲ ἐναγομένη εἰς τὴν πληρωμὴν ἀκεραίων τῶν εἰς πλήρες ἑπτάωρον ἀντιστοιχούσων μηνιαίων ἀποδοχῶν, τῆς πέραν τοῦ ἑξαώρου ἐργασίας τοῦ ἐνάγοντος θεωρηθείσης ὡς καθ' ὑπέρβασιν παρασχετέας, δι' ἣν οὗτος θὰ ἐδικαιοῦτο προσθέτως καὶ εἰς προσαύξησιν τοῦ μισθοῦ του δι' ἀναλόγου ἐπιμισθίου», καὶ ὅτι ὑπὸ τοὺς ὅρους τούτους ὁ ἐνάγων εἰργάσθη μέχρι τῆς 1ης Μαρτίου 1946, ὅτε ὑπεχρεώθη ὑπὸ τῆς ἐναγομένης εἰς παροχὴν ἑφεξῆς ὀκταώρου ἡμερησίας ἐργασίας. Ἐπὶ τῇ βάσει δὲ τῶν δεκτῶν γενομένων περιστατικῶν τούτων καὶ κατὰ μεταρρύθμισιν τῆς ἐκκληθείσης πρωτοδικου ἀποφάσεως τὸ Πρωτοδικεῖον ἔκρινε τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, διώκουσαν τὴν εἰς τὴν παρασχεθεῖσαν ὑπὸ τούτου ἀπὸ 1.3.1946 μέχρι 30.4.1953 ἐργασίαν πέραν τοῦ συμβατικοῦ ὡραρίου (ἑξαώρου) καὶ μέχρι τοῦ νομίμου ἀνωτάτου τοιούτου (ἑπταώρου) ἀναλογοῦσαν συμπληρωματικὴν ἀμοιβήν, νόμιμον καὶ παραδεκτὴν διὰ τὸ μέρος τῆς ἀμοιβῆς ταύτης τὸ ἀναλογοῦν εἰς τὸ ἀπὸ 23.4.1952 (ὅτε ἤρξατο ἡ ἰσχὺς τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 11 § 2 τοῦ ν. 2053/1952) μέχρι 30.4.1953 χρονικὸν διάστημα, καθ' ὃ, ὡς δέχεται, ὁ ἐνάγων παρέσχε τὴν ἀνωτέρω ἀναφερομένην καὶ εἰδικώτερον ἐν τῇ προσβαλλομένῃ ἀποφάσει προσδιοριζομένην εἰς ὥρας τριακοσίας ἓξ ἐν συνόλῳ πρόσθετον ἐργασίαν. Οὕτω δὲ ἀποφηνάμενον οὔτε ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν πράγματα μὴ προταθέντα, ἤτοι τὴν ὡς ἄνω περὶ ἑξαώρου ἡμερησίας ἐργασίας εἰδικὴν συμφωνίαν τῶν μερῶν, οὔτε παρεβίασε τὰς ἐπικαλουμένας ὑπὸ τῆς ἀναιρεσειούσης, ἀσχέτους δ' ἄλλως τε μὲ τὸ προκείμενον θέμα, διατάξεις τῶν ἄρθρων 1 καὶ 2 τοῦ π.δ/τος τῆς 27 Ἰουλίου/4 Ἰουλίου 1932 «περὶ κωδικοποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ ὀκταώρου ἐργασίας διατάξεων» καὶ ἄρθρου 1 ἐδαφ. γ' τοῦ ν. 2269/1920 «περὶ κυρώσεως τῆς διεθνοῦς συμβάσεως τῆς διεθνοῦς συνδιασκέψεως τῆς Οὐασιγκτῶνος κλπ.» ἢ ἄλλην τοιαύτην καὶ δὴ τὴν τοῦ ἀνωτέρω μνησθέντος ἄρθρ. 7 § 3 τοῦ ἀ.ν. 547/1937, ἣν ἀντιθέτως ὀρθῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε, πλήρως δὲ συνεμορφώθη καὶ πρὸς τὰς περὶ μισθώσεως συμβάσεως ὑπηρεσίας διατάξεις τοῦ πρὸ τοῦ ἀστικοῦ κώδικος ἰσχύοντος δικαίου, ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ ὁποίου συνήφθη ἡ ἐπίδικος σύμβασις, καὶ εἶναι συνεπῶς ἀπορριπτέοι οἱ τὰ ἐναντία ὑποστηρίζοντες 1ος καὶ 3ος λόγοι ἀναιρέσεως ὡς ἀβάσιμοι. Ὡσαύτως καὶ ὁ ἐκ τοῦ ἐδαφ. 7 τοῦ ἀρ-

θρου 807 τῆς Πολ. Δικονομίας προβαλλόμενος 2ος λόγος ἀναιρέσεως, καθ' ὃν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν προταθέντα ὑπὸ τῆς ἀναιρεσειούσης πράγματα, καθ' ἃ ἀναφερόμενος οὐχὶ εἰς «πράγματα», ὡς νοοῦνται ταῦτα ἐν τῷ εἰρημένῳ ἐδαφίῳ, ἤτοι εἰς αὐτοτελεῖς (οὐσιώδεις) πραγματικοὺς ἰσχυρισμοὺς τῆς ἀναιρεσειούσης, ἀλλ' εἰς ἁπλᾶ ἐπιχειρήματα αὐτῆς ὑπὲρ τῆς ἀπόψεώς της περὶ τοῦ ἀβασίμου τῆς ἀγωγῆς, ἀπορριπτέος τυγχάνει ὡς μὴ νόμῳ βάσιμος.

Β) Ἐπὶ τῆς αἰτήσεως τοῦ ἐνάγοντος

Κατὰ τὴν διάταξιν τῆς § 13 τῆς συμφώνως τοῖς ἄρθρ. 3 τοῦ ἀ.ν. τῆς 16/21 Νοεμβρίου 1935 καὶ 5 τοῦ ἀ.ν. 1367/1938, κανόνας τοῦ ἐξ ἀντικειμένου δικαίου περιεχούσης καὶ ἐκ ταύτου ἰσχὺν οὐσιαστικοῦ νόμου ἐχούσης ἀπὸ 16.9.1937 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας περὶ κατωτάτων ὁρίων μισθῶν τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἀνωνύμων ἑταιριῶν κλπ. ἐτῆς παρούσης συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐξαιροῦνται ἐκεῖναι τοῦ ὑπαλληλικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ, οἵτινες ἀπασχολοῦνται μέχρι 3 1/2 ὡρῶν ἡμερησίως. Διὰ τοὺς ὑπαλλήλους τούτους ἰσχύουν κατ' ἀναλογίαν πᾶσαι αἱ ἀνωτέρω διατάξεις, ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἀπολαυὰς αὐτῶν διὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπασχολήσεώς των». Ἀφ' ἑτέρου ἐκ τῆς διατάξεως τῆς § 11 τῆς ἀπὸ 4.11.1947 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπαλλήλων τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, δι' ἧς ἀναπροσηρμόοθησαν τὰ ὑπὸ τῶν προπολεμικῶν συμβάσεων, ἐν αἷς καὶ ἡ προμνησθεῖσα τοιαύτη τῆς 16.9.1937, καθωρισμένα διὰ τοὺς ὑπαλλήλους κατώτατα ὅρια μισθῶν, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τῶν §§ 2—4 τῶν κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ν. 28/1944 ἐκδοθεισῶν καὶ ἰσχὺν ὡσαύτως οὐσιαστικοῦ νόμου ἐχουσῶν ὑπ' ἀριθ. 29488/2592 τῆς 8/9 Ἰουλίου 1949 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν «περὶ προσαυξήσεως κατὰ 30ο/ο τῶν διὰ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων καθορισθέντων κατωτάτων ὁρίων μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων τῶν ἐργατῶν καὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων» καὶ 2750/15.1.1951 ὁμοίας τῶν Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας «περὶ αὐξήσεως τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων τῶν μισθωτῶν ἁπάσης τῆς χώρας», προκύπτει ὄντως, ὅτι τῶν διὰ τῆς ὡς ἄνω συλλογικῆς συμβάσεως τῆς 4.11.1947 καὶ τῶν μνησθεισῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, κατὰ προσαύξησιν, καθοριζομένων ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν δὲν ἠδύνατο, πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ν. 2053/1932, νὰ γίνῃ ὑπέρβασις δι' ἐναντίας συμφωνίας ἐργοδότου καὶ μισθωτοῦ, δηλονότι αἱ τοιαῦται ἀποδοχαὶ ἀπετέλουν τὸ ἀνώτατον ἐπιτρεπόμενον ὅριον μισθοῦ, ὃν ἠδύνατο νὰ λαμβάνῃ ὁ ὑπάλληλος διὰ παρεχομένην ὑπ' αὐτοῦ ἐργασίαν κατὰ τὸν νόμιμον χρόνον ἀπασχολήσεώς του, εἰς ὃν ἡ οἰκεία προπολεμικὴ συλλογικὴ σύμβασις ἀναφέρεται. Δεδομένου ὅμως ὅτι, καθ' ἃ ἐκ τῆς ἀνωτέρω παρατεθείσης διατάξεως τῆς § 13 τῆς ἀπὸ 16.9.1937 συλλογικῆς συμβάσεως τοῦ προσωπικοῦ γραφείων ἀνωνύμων ἑταιριῶν κλπ. (ποιουμένης τὴν ἐν αὐτῇ ἐξαίρεσιν διὰ τὸ προσωπικὸν τὸ ἀπασχολούμενον μέχρι τὸ πολὺ 3 1/2 ὡρῶν ἡμερησίως) εἰκότως κατ' ἀντιδιαστολὴν συνάγεται ὁ νόμιμος χρόνος ἀπασχολήσεως, δι' ὃν ὑπὸ τῆς συλλογικῆς ταύτης συμβάσεως καθορίζονται οἱ ἐν αὐτῷ μισθοί, εἶναι ἄνω τῶν 3 1/2 καὶ μέχρις 7 ὡρῶν τὸ πολὺ ἡμερησίως, ἤτοι ὅτι ὁ ὑπάλληλος ἀνωνύμου ἑταιρίας δέον νὰ ἀμείβηται μὲ ὁλόκληρον τὸν ὑπὸ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως καθοριζόμενον μισθὸν (ἀνώτατον ὅριον), καὶ ἂν ὁ συμπεφωνημένος χρόνος ἀπασχολήσεώς του εἶναι ἐλάσσων τῶν 7 ὡρῶν (καὶ μείζων πάντως τῶν 3 1/2 ὡρῶν) ἡμερησίως, ἕπεται ὅτι, ἐὰν κατὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην εἶχε συμφωνηθῇ προσθέτως μεταξὺ ὑπαλλήλου καὶ ἐργοδότιδος ἑταιρίας, ὅτι διὰ τὴν ἐπὶ πλέον καὶ μέχρι τοῦ ἀνωτάτου νομίμου ὡραρίου (ἑπταώρου) παρεισχετέαν τυχὸν ἐργασίαν θὰ λαμβάνῃ οὗτος ἀνάλογον συμπληρωματικὴν ἀμοιβήν, ἡ τοιαύτη εἰδικὴ συμφωνία εἶναι ἰσχυρά, μὴ προσκρούουσα εἰς τὰς διαληφθείσας διατάξεις τῆς ἀπὸ 4.11.1947 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων. Ἀντιθέτως ὅθεν ἀποφηνάμενον τὸ δικαστήριον τῆς οὐσίας διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του καί, κατὰ παραδοχὴν τῆς ἐφέσεως τῆς ἐναγομένης ἑταιρίας καὶ μεταρρύθμισιν τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως, ἀπορρίψαν ὡς μὴ νόμιμον τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσείοντος, καθ' ὅσον δι' αὐτῆς διώκεται συμπληρωματικὴ ἀμοιβὴ καὶ διὰ τὴν πρὸ τῆς 23 Ἀπριλίου 1952 (ἤτοι πρὸ τοῦ ν. 2053/1952) παρασχεθεῖσαν ὑπ' αὐτοῦ ὡς ἄνω ὑπερεργασίαν, καίτοι δέχεται, ὡς ἐν ἡγουμένῃ σκέψει τῆς παρούσης διελήφθη, ὅτι οὗτος εἶχε προσληφθῇ καὶ εἰργάζετο ὡς ἐσωτερικὸς ὑπάλληλος (τηλεφωνητὴς) τοῦ ἐν Πειραιεῖ γραφείου τῆς ἐναγομένης, ὅτι τοῦτ' ἔστιν ὑπήγετο εἰς τὴν ἀπὸ 16 Σεπτεμβρίου 1937 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ ἀνωνύμων ἑταιριῶν κ.λ.π., ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς ὡς εἴρηται σαφεῖς διατάξεις οὐσιαστικοῦ νόμου, ἐφ' ᾧ καὶ ἀναιρετέα καθίσταται, κατὰ τὸ ἄρθρον 807 ἐδ. 17 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας καὶ κατὰ τὸν περὶ τούτου βάσιμον 1ον λόγον ἀναιρέσεως, ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις του ἐν μέρει, ἤτοι κατὰ τὴν διάταξιν αὐτῆς, δι' ἧς ἀπερρίφθη ἡ ἀγωγὴ τοῦ ἀναιρεσείοντος κατὰ τὸ ὡς ἄνω κεφάλαιον αὐτῆς, παραπεμπτέο δὲ ἡ ὑπόθεσις, κατὰ τὸ ἀναιρούμενον αὐτῆς μέρος, πρὸς νέαν συζήτησιν ἐνώπιον τοῦ Β' Τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου διὰ τὴν κατάλληλον τοῦ νόμου ἐφαρμογήν, συμφώνως τοῖς ἄρθροις 836 Πολιτικῆς Δικονομίας καὶ 3 ἐδάφ. β' τοῦ ΧΜΖ /1877 νόμου.

Κατὰ τὴν ἐν προκειμένῳ ἐφαρμογὴν ἔχουσαν διάταξιν τῆς τελευταίας παραγράφου τοῦ περὶ διαρκείας τῆς ἐργασίας τοῦ ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ τῶν ἀνωνύμων ἑταιριῶν, Τραπεζῶν καὶ γραφείων εἰδικῶς προβλέποντος ἄρθρου 18 τοῦ ὡς ἄνω Πρ. Διατάγματος τῆς 8/13 Ἀπριλίου 1932, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 7 § 3 τοῦ ἀ.ν. 547/1937, ἀπὸ τοῦ ἐν τῇ πρώτῃ παραγράφῳ τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου καθοριζομένου ἀνωτάτου ὁρίου ἡμερησίας ἐργασίας (ἑπταώρου) ἐπιτρέπεται, κατόπιν εἰδικῆς ἀδείας παρὰ τῶν ἐπιθεωρητῶν ἢ ἐποπτῶν ἐργασίας κλπ., παρέκ-

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΙΣΧΥΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ ΕΠΙ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

Έννοια ὑποχρεωτικοῦ δεδικασμένου ἐξ ἀκυρωτικῶν ἀποφάσεων Συμβ. Ἐπικρατείας

Κύρωσις ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας Α.Ν. 16/20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», κατ' Α.Ν. 1406/1950, δι ὑπ' ἀριθ. 11526/898/1950 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως. - Προϋπόθεσις δεδικασμένου ἐκ τῶν ἀκυρωτικῶν ἀποφάσεων Συμβουλίου Ἐπικρατείας, κατ' ἄρθρ. 46 καὶ 50 Ν. 3713/1928 «περὶ Συμβουλίου Ἐπικρατείας», ἡ ἔκδοσις αὐτῶν κατὰ διοικητικῶν πράξεων Διοικητικῶν Ἀρχῶν καὶ οὐχὶ νομοθετικῶν τῆς Κυβερνήσεως πράξεων.— Ἔλλειψις συνεπὸς δεδικασμένου ἐκ τῶν ἀκυρωτικῶν τῆς ἀνωτέρω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἀποφάσεων τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας.

Τὸ πρόβλημα τῆς ἰσχύος τῶν ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, κατὰ τὸν ἀ. ν. 16/20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», ἐπανέρχεται πάλιν ὑπὸ τὴν κρίσιν τοῦ Πρωτοδικείου.

Πρόκειται περὶ ἐφαρμογῆς τῶν ὑπ' ἀριθ. 5/1948 καὶ 10/1949 ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας περὶ ἀποδοχῶν προσωπικοῦ λεωφορείων αὐτοκινήτων.

Τὸ Πρωτοδικεῖον, ἀκολουθοῦν τὴν ἄποψιν τῶν ἀναφερομένων ἐν τῇ ἀποφάσει του ἀρεοπαγιτικῶν ἀποφάσεων, δέχεται τὸ κῦρος τῶν ἐφαρμοζομένων ὑπ' αὐτοῦ διαιτητικῶν ἀποφάσεων, ἀνεξαρτήτως τῶν ἀκυρωτικῶν ἀποφάσεων τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας (βλέπε σχετικῶς σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 13, 287 ἐπ., ἔνθα δημοσιεύεται ἡ τελευταία κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν ὑπ' ἀριθ. 146/1954 Α.Π. Β' Τμήματος (εἰσηγητὴς *Π. Τναρούχης*, δεχθεῖσα τὰ αὐτὰ ἐν τῇ ἀποφάσει τοῦ Πρωτοδικείου δεκτὰ γενόμενα, ἀντίθετος ὅμως ἡ ἀμέσως προηγουμένη Α.Π. 667/1953, εἰσηγητὴς *Μ. Παντελῆς*, ΕΕΔ 13, 124).

Ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 13, 287), λόγῳ τῶν ἀντιθέσεων γνωμῶν ἐν τῇ νομολογίᾳ τοῦ Ἀρείου Πάγου περὶ τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας τοῦ νόμου ὡς πρὸς τὴν ἰσχὺν τοῦ δεδικασμένου ἐκ τῶν ἀκυρωτικῶν ἀποφάσεων τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀντιθέσεων, αἱ ὁποῖαι θὰ ἤροντο, ἂν ἐδίδετο ὁ λόγος εἰς τὴν Ὁλομέλειαν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὅτι τὸ κῦρος τῶν διαιτητικῶν ἀποφάσεων, διὰ τὴν κύρωσιν τῶν ὁποίων εἰσήχθη καὶ ὁ εἰδικὸς ν. 1406/1950, ἐξακολουθεῖ πάντοτε νὰ εἶναι μετέωρον.

Ὁπωσδήποτε τὸ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν, ὡς προκύπτει καὶ ἐκ τῆς νεωτέρας αὐτῆς ἀποφάσεώς του, ἀκολουθεῖ σταθερὰν γραμμήν, ὑπὲρ τῆς ἀπόψεως ὅτι αἱ διαιτητικαὶ ἀποφάσεις ἰσχύουν καὶ οὕτω ἐφαρμόζει αὐτάς, ἀνεξαρτήτως δὲ τοῦ θεωρητικῶς ὀρθοῦ αὐτῆς ἢ ἐκείνης τῆς ἐκδοχῆς ὡς πρὸς τὸ γενικὸν ζήτημα τῆς ἰσχύος τοῦ δεδικασμένου ἐκ τῶν ἀκυρωτικῶν ἀποφάσεων τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, κατὰ τὴν ἔννοιαν τῶν ἄρθρων 46 καὶ 50 τοῦ ν. 3713/1928 «περὶ Συμβουλίου Ἐπικρατείας», ἡ ἄποψις τοῦ Πρωτοδικείου ἐξομαλύνει τὸ ζωηρῶς ἐνδιαφέρον διὰ τὸ πρακτικὸν μέρος του δίκαιον τῶν διαιτητικῶν ἀποφάσεων καὶ τὸν ἐν γένει καθορισμὸν τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν, ἀφοῦ καὶ αἱ μετέπειτα διοικητικαὶ πράξεις (ἀποφάσεις τῶν Ὑπουργῶν κατὰ νόμον 28/1944 κ.λ.π.) ἐπέβαλον αὐξήσεις καὶ ἐπὶ τῶν ὁρίων μισθῶν τῶν διαιτητικῶν αὐτῶν ἀποφάσεων, αἱ ὁποῖαι ἄλλως (ὑπὸ τὴν ἐκδοχὴν ὅτι δὲν ἰσχύουν αἱ διαιτητικαὶ αὗται ἀποφάσεις) θὰ ἔπιπτον εἰς τὸ κενόν.

κλισις μέχρι 2 ὡρῶν ἡμερησίως καὶ διὰ χρονικὸν διάστημα οὐχὶ μείζον τῶν 60 ἡμερῶν κατ' ἔτος, διὰ τὰς προσθέτους δὲ ταύτας ὥρας ἐργασίας καί, προκειμένου μόνον περὶ ὁ παλλήλων, ὧν αἱ μηνιαῖαι τακτικαὶ ἀποδοχαὶ ὑπερβαίνουσιν ὡρισμένον ὑπὸ τοῦ νόμου ποσόν, καταβάλλεται ὁ ἀντίστοιχος μισθὸς τῆς κανονικῆς ὥρας ἐργασίας, ηὐξημένος κατὰ 30 ο/ο. Δεξάμενον ὅθεν τὸ δικαστήριον τῆς οὐσίας διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ὅτι, μὴ συντρεχουσῶν διὰ τὸν ἀναιρεσείοντα τῶν εἰς εἴρηται προϋποθέσεων καταβολῆς προσαυξήσεως ἐκ 30 ο/ο ἐπὶ τῆς ἐπιδικασθείσης αὐτῷ διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως συμπληρωματικῆς ἀμοιβῆς δι' ὑπερεργασίαν αὐτοῦ κατὰ τὸ ἀπὸ 23.4.1952 μέχρι 30.4.1953 χρονικὸν διάστημα, δὲν δικαιοῦται οὗτος εἰς τοιαύτην προσαύξησιν καὶ ἀκολούθως ἀπορρίψαν τὸ σχετικὸν περὶ ἐπιδικάσεως τοιαύτης προσαυξήσεως αἴτημα τῆς ἀγωγῆς, ὀρθῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὴν διάταξιν ταύτην, μὴ παραβιάσαν ἑτέραν τοιαύτην, καὶ εἶναι συνεπῶς ἀπορριπτέος ὁ κατὰ τὸ κεφάλαιον τοῦτο πλήττων τὴν ἀπόφασιν τοῦ τελευταίου λόγος ἀναιρέσεως, ὡς ἀβάσιμος.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 4121/1954

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Σ. Διαμαντάκος**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ε. Παπαδάκης, Χ. Ἀργυρόπουλος

Κατὰ τὸ ἄρθρον μόνον ἀ.ν. 1406/1950 διὰ κοινῶν ἀποφάσεων τοῦ Προέδρου Κυβερνήσεως καὶ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας δύνανται νὰ κυροῦνται αἱ μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου τούτου (13.2.1950) ἐκδοθεῖσαι ἀποφάσεις τῶν κατ' ἀ.ν. 16/20.11.1935 ἐπιτροπῶν διαιτησίας ἐπὶ συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας καὶ κηρυχθεῖσαι ἐκτελεσταὶ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ αὐτοῦ ἀναγκαστικοῦ νόμου, βάσει τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου δοθείσης ἐξουσιοδοτήσεως, ἐξε-

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΚΑΤΑΧΡΗΣΤΙΚΗ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Έννοια άρθρων 657, 658 Α.Κ. περί μισθού επί κωλύματος παροχής υπηρεσιών

Απόλυσις μισθωτού δι' άρνησιν αύτού προς υπογραφήν εξοφλητικής αποδείξεως μη καταβληθέντος μισθού αύτού υπό εργοδότου. — Αντίθεσις προς το άρθρ. 281 Αστικού Κώδικος, ως καταχρηστικώς ασκηθείσα, και ακυρότης. — Αίτημα περί καταβολής μισθών μέχρι συζητήσεως αγωγής νόμιμον. — Έννοια άρθρων 657, 658 Αστικού Κώδικος περί δικαιώματος μισθού επί ανυπαιτίου κωλύματος παροχής υπηρεσιών (ως έν προκειμένω λόγω ασθενείας). — Λήψις μισθού καθ' έκαστον έτος επί ένα μήνα, είτε εφ' άπαξ, είτε τμηματικώς, εάν συντρέξωσιν εντός του αύτού έτους κωλύματα της αύτης ή διαφόρου φύσεως, διαρκείας κάτω του μηνός.

Χαρακτηριστική ιδιαιτέρως της ορθής εφαρμογής του άρθρου 281 του Αστικού Κώδικος είναι ή κατωτέρω απόφασις του Πρωτοδικείου Αθηνών, ως εφεξείου.

Εργοδότης ήξίωσε την υπογραφήν υπό του παρ' αύτώ εργαζομένου μισθωτού εξοφλητικής αποδείξεως διά μή καταβληθείσαν παρ' αύτού αντιμισθίαν και διότι ο μισθωτός ήρνήθη την υπογραφήν απέλυσε τούτον.

Δεν υπάρχει αμφιβολία, ότι ή υπό τοιαύτας περιπτώσεις συντελεσθείσα απόλυσις του μισθωτού όξέως αντιτίθεται εις το άρθρ. 281 του Αστικού Κώδικος, το οποίον εφαρμόζει το Πρωτοδικείον.

Περαιτέρω ενδιαφέρουσα είναι ή άποψις της νεωτέρας αύτης αποφάσεως του Πρωτοδικείου, σχετικώς προς την έννοιαν των άρθρ. 657, 658 του Αστικού Κώδικος.

Εσημειώσαμεν (ΕΕΔ 12, 202) τας ποικίλας γνώμας της θεωρίας και πράξεως επί της έννοίας των άνω άρθρων του Κώδικος.

Απομακρυνομένη ή νεωτέρα αύτη απόφασις του Πρωτοδικείου της γνώμης προηγουμένης, υπ' αριθ. 6982/1952 του αύτού Πρωτοδικείου (εισηγητής *Σ. Σταματιάδης*, ΕΕΔ 11, 861), δέχεται, ότι ο μισθωτός, κωλυόμενος να εργασθή ένεκα ανουδαίου λόγου (εν προκειμένω ασθενείας), δικαιούται κατά το άρθρον 658 Α.Κ. τον μισθόν ενός μηνός, καθ' έκαστον έτος, είτε εφ' άπαξ, είτε τμηματικώς (συμφώνως και ή Πρωτοδικείου Αθηνών 735/1952 (εισηγητής *Ι. Χριστόπουλος*, ΕΕΔ 11, 249, Πρωτοδικείου Πειραιώς 3512/1952 (εισηγητής *Κ. Κουτουρίσης*, ΕΕΔ 12, 203), βλέπε όμως *Κ. Τριανταφυλλόπουλον*, Μισθός εν κωλύματι κατ' άρθρα 657, 658 Α.Κ., ΕΕΔ 9, 725).

Πρωτοδικείου Αθηνών 3732/1954

Διαδικασία Ν. ΓΗΟΔ' κατ' έφεσιν

Πρόεδρος ο κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**
Εισηγητής ο Πρωτοδίκης κ. **Ι. Μαρινάκος**
Δικηγόροι οι κ.κ. Μ. Σιδεράτος, Θ. Σοδίκης

Επαρκώς εβεβαιώθη ότι ο εφεσίβλητος - ενάγων είχε προσληφθή υπό του εκκαλουντος - εναγομένου ως σερβιτόρος και εργάσθη εις το εστιατόριον αύτού, δυνάμει εγκύρου συμβάσεως εργασίας αορίστου χρόνου, από 3 Φεβρουαρίου 1950 μέχρις 24 Νοεμβρίου 1952, ότε απελύθη. Τούτο δέ, διότι ο εφεσίβλητος ήρνήθη να υπογράψη ζητηθείσαν παρά του εκκαλουντος εξοφλητικήν απόδειξιν, δι' αίτιας, ήτοι διά δώρα και μισθόν ασθενείας του, περί ών κατωτέρω, δι' ας ούδέν είχε λάβει παρ' αύτού. Διά τοιούτον δμως λόγον γενομένη ή απόλυσις του εφεσιβλήτου, προδήλως υπερβαίνει τα όρια της καλής πίστεως, αντικειμένη ειδικώτερον εις το άρθρ. 281 του Α.Κ., εφ' όσον ο εκκαλών, μη κατα-

---

δάθη ή ισχύν ουσιαστικού νόμου επέχουσα υπ' αριθ. 11526/398 έτους 1950 κοινή απόφασις Προέδρου Κυβερνήσεως και Υπουργού Εργασίας, δι' ής εκυρώθησαν αι αποφάσεις των επιτροπών διαιτησίας, ως εκηρύχθησαν εκτελεστά υπό του Υπουργού Εργασίας, εν αίς και αι υπ' αριθ. 5/1948 και 10/1949 διαιτητικαί αποφάσεις, κηρυχθείσαι εκτελεσταί διά των υπ' αριθ. 23398/2835 έτους 1948 και 47752/4617 έτους 1949 αποφάσεων του Υπουργού Εργασίας. Εξ ετέρου, κατά το συνδεδυασμένα άρθρα 46 και 50 ν. 3713/1942 «περί Συμβουλίου Επικρατείας», ως το τελευταίον συνεπληρώθη και μετερρυθμίσθη διά του άρθρου 3 ν. 5468/1932 και του ν. 6467/1934, τα εκ των αποφάσεων του Συμβουλίου Επικρατείας δεδικασμένον ως προϋπόθεσιν προεχόντως έχει, όπως αύται έχωσιν εκδοθή κατά πράξεων προερχομένων εκ διοικητικών Αρχών, και δή διοικητικών ταύτων πράξεων, εκτελεστών, οίαι δμως δέν είναι αι νομοθετικαί της Κυβερνήσεως πράξεις. Συνεπώς αι υπ' αριθ. 1279/1950 και 1481/1950 αποφάσεις Ολομελείας του Συμβουλίου Επικρατείας, δι' ών ηκυρώθη ή προδιαληφθείσα κοινή απόφασις Προέδρου Κυβερνήσεως και Υπουργού Εργασίας, δέν αποτελεί δεδικασμένον διά τα πολιτικά δικαστήρια (πρβλ. Α.Π. 146/1954, 264/1952, 122/1952, 417/1951, ΕΕΔ τόμος 13ος, σελ. 288 επ., τόμος 11ος, σελ. 632 και 348 και τόμος 10ος σελ. 1181. Συνεπώς κατά το από 1ης Απριλίου 1948 και εφεξής διάστημα ο νόμιμος μισθός του εκκαλουντος υπολογισθήσεται βάσει των υπ' αριθ. 5/1948 και 10/1949 διαιτητικών αποφάσεων.

βαλών ποσόν τι διά τάς ἀνωτέρω παροχάς, κατά τό ἄρθρον 424 τοῦ Α.Κ. δέν ἐδικαιοῦτο νά ἀπαιτήσῃ ἔγγραφον περί τούτων ἐξοφλητικήν ἀπόδειξιν παρά τοῦ ἐφεσιβλήτου, ὅστις οὕτω νομίμως ἐνήργησεν, ἀρνηθείς τήν χορήγησιν αὐτῆς. Εἶναι ἀληθές ὅτι ὁ ἐκκαλῶν ἰσχυρίσθη, ὅτι ἡ ἀπόλυσις τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐγένετο παρ' αὐτοῦ, λόγῳ περιορισμοῦ τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐπιχειρήσεώς του, ἐπικαλεσθείς πρός ἀπόδειξιν τοῦ ἰσχυρισμοῦ του τούτου, μεταξύ ἄλλων, καί τά προσαχθέντα φύλλα ἐλέγχου τῆς οἰκείας Οἰκονομικῆς Ἐφορίας Ἀθηνῶν. Ὁ λόγος ὅμως οὗτος πραγματικῆς ἀνάγκης δέν εὑρίσκεται, καθ' ὅσον ὁ ἐκκαλῶν μετά τήν ἀπόλυσιν τοῦ ἐφεσιβλήτου προσέλαβεν ἕτερον, ἐνεργήσας καί ἄλλας προσλήψεις σερβιτόρων, εἰς τρόπον ὥστε μετά πάροδον χρόνου τινός νά ἐμφανίζῃ ἀριθμόν ἀν μή ἴσον, πάντως μή ἀφιστάμενον κατά πολύ τῶν ὑπηρετούντων ἐκ τούτων κατά τόν χρόνον τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἐφεσιβλήτου μετ' ἄλλων δύο συναδέλφων του. Οὕτως ἡ ἀπόλυσις αὐτοῦ, ἐνεργηθεῖσα κατά κατάχρησιν δικαιώματος, εἶναι ἄκυρος καί ὁ ἐκκαλῶν, ὀφείλων κατόπιν τούτων τῆς συμβάσεως ἐργασίας, εἶναι ὑπόχρεως κατά τό ἄρθρ. 656 τοῦ Α.Κ., ὑπερήμερος καταστάς, νά καταβάλῃ εἰς τόν ἐφεσίβλητον τάς ἐφεξῆς ἀποδοχάς του. Αὗται, ἀποτελούμεναι ἐκ φιλοδωρημάτων καί τροφῆς κατά τήν ἀπό 15 Ἰουλίου 1939 συλλογικήν σύμβασιν ἐργασίας προσωπικοῦ ἑστιατορίων, ὡς ἐτροποποιήθη διά τῆς ἀπό 3 Δεκεμβρίου 1949 τοιαύτης, ἀνήρχοντο, ὡς προέκυψε, κατά τήν ἀπόλυσιν τοῦ ἐφεσιβλήτου εἰς δραχ. 850.000, ἐξ ὧν δραχ. 250.000 ἀποτελοῦσι τήν εἰς τιμήν κόστους ἀξίαν τῆς τροφῆς αὐτοῦ. Κατά συνέπειαν ὀρθῶς ἔκρινεν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, δεχθεῖσα ὅτι ἡ ἀπόλυσις τοῦ ἐφεσιβλήτου ἦτο καταχρηστική καί εἶναι ἀπορριπτέος ὁ τά ἀντίθετα ὑποστηρίζων πρῶτος λόγος ἐφέσεως κατά τό πρῶτον μέρος αὐτοῦ. Ἔσφαλεν ὅμως ὑποχρεώσασα τόν ἐκκαλοῦντα νά καταβάλῃ εἰς τόν ἐφεσίβλητον δι' αἰτηθείσας ἀποδοχάς του δύο μηνῶν ἀπό τοῦ χρόνου τῆς ἀπολύσεώς του δραχ. 2.600.000, διότι ὑπελόγισε τάς μηνιαίας ἀποδοχάς του μετά τῆς τροφῆς πρός δρχ. 1.300.000 καί δέον ὅπως μεταρρυθμισθῇ, ἐπί τῷ τέλει νά ἐπιδικασθῇ εἰς τοῦτον ἐκ τοῦ σχετικοῦ πρώτου κονδυλίου τῆς ἀγωγῆς τό ποσόν τῶν δραχμῶν 1.000.000, δεκτοῦ γινομένου τοῦ αὐτοῦ λόγου ἐφέσεως ὡς πρός τό δεύτερον μέρος αὐτοῦ.

Ὀρθῶς ὁ ἐφεσίβλητος ἠτήσατο τάς ἀποδοχάς του καί διά χρόνον πέραν τῆς ἐγέρσεως τῆς ἀγωγῆς, οὐχί δέ καί τῆς συζητήσεως αὐτῆς καί δέν συνεψηφίσθη ὑπό τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως εἰς τάς ἐπιδικασθείσας ἡ καταβληθεῖσα εἰς τοῦτον ἀποζημίωσις τοῦ β.δ. τῆς 16/18 Ἰουλίου 1920, δοθέντος ὅτι ἡ καταβολή αὐτῆς ὑπό τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐγένετο ὡς ἐπιβαλλομένη διατύπωσις ἀναφορικῶς πρός τό κῦρος τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἐφεσιβλήτου κατά τό ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945, ἐκρίθη δέ κατά τάς διατάξεις ταύτας ἔγκυρος ἡ ἀπόλυσις αὐτοῦ. Ἐπομένως εἶναι ἀπορριπτέος ὁ ἀντίθετος πρῶτος λόγος ἐφέσεως κατά τό τελευταῖον μέρος αὐτοῦ.

Κατά τήν ὀρθήν ἔννοιαν τῶν ἄρθρων 657 καί 658 τοῦ Α.Κ. ὁ μετά πάροδον ἔτους ἀπό τῆς ἐνάρξεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας κωλυθείς νά ἐργασθῇ ἐκμισθωτής διά σπουδαῖον λόγον μή ὀφειλόμενον εἰς ὑπαιτιότητα αὐτοῦ δικαιοῦται νά λάβῃ τόν μισθόν αὐτοῦ καθ' ἕκαστον ἔτος ἐπί ἕνα μῆνα, εἴτε ἐφ' ἅπαξ, εἴτε τμηματικῶς, ἐάν συντρέξωσιν ἐντός τοῦ αὐτοῦ ἔτους κωλύματα τῆς αὐτῆς ἢ διαφόρου φύσεως διαρκείας κάτω τοῦ μηνός (Πρωτοδικεῖου Ἀθηνῶν 723/1952 καί Πειραιῶς 3512/1952, ΕΕΔ 11, 249 καί 12, 203). Ἐν προκειμένῳ ὁ ἐφεσίβλητος μετά παρέλευσιν ἑνός ἔτους ἀπό τῆς 3 Φεβρουαρίου 1950, ὅτε οὗτος συνεδέθη μετά τοῦ ἐκκαλοῦντος δι' ἐγκύρου συμβάσεως ἐργασίας, ἠσθένησε, κωλυθείς εἰδικώτερον νά ἐργασθῇ παρ' αὐτῷ ἀπό 22 Φεβρουαρίου 1951 μέχρις 7 Μαρτίου 1951 καί ἀπό 5 Νοεμβρίου 1951 μέχρις 22 Ἰανουαρίου 1952. Οὕτω διά τά κωλύματα ταῦτα, ἐφ' ὅσον ἐπῆλθον μετά πάροδον ἔτους ἀπό τῆς κατά τά ἄνω ἐγκύρου προσλήψεως τοῦ ἐφεσιβλήτου καί ἐντός τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἀπό ταύτης, ἤτοι ἀπό 3 Φεβρουαρίου 1951 μέχρι 3 Φεβρουαρίου 1952, ἐδικαιοῦτο οὗτος νά λάβῃ τάς ἀποδοχάς του ἑνός μηνός ἐκ δραχμῶν 1.000.000 καί, μετά τήν ἔκπτωσιν κατά τό ἄρθρον 657 § 2 τοῦ Α.Κ. δραχμῶν 414.000, ληφθεισῶν ἐξ αἰτίας τῶν ὡς ἄνω κωλυμάτων ἐκ τοῦ Ἱδρύματος τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, παρά τῷ ὁποίῳ εἶναι ἠσφαλισμένος ποσόν δραχμῶν 585.700, ὅπερ καί εἶναι ἐπιδικαστέον εἰς τοῦτον ἐκ τοῦ ἀντιστοίχου τρίτου κεφαλαίου τῆς ἀγωγῆς. Κατόπιν τούτου ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ὑποχρεώσασα τόν ἐκκαλοῦντα νά καταβάλῃ εἰς τόν ἐφεσίβλητον ἐκ τῆς ἀνωτέρω αἰτίας δραχμάς 1.835.000, ἔσφαλε καί δέον ὅπως μεταρρυθμισθῇ καί κατά τό κεφάλαιον τοῦτο, κατά τόν βάσιμον τρίτον λόγον ἐφέσεως.

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΑΣΦΑΛΙΖΟΜΕΝΩΝ ΚΑΤ' ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Εύλογοι αμφιβολίαι εργοδότου ως πρός την υποχρέωσιν καταβολής αποζημιώσεως

Παροχή εργασίας υπό πρακτικής νοσοκόμου εις ιδιωτικήν κλινικήν.— Θεώρησις εργασίας ως υπηρετικής.— Καταγγελία συμβάσεως κατ' άρθρ. 9 Ν. 118/1945, εφ' όσον ασφαλίζεται κατά της ανεργίας εις το Ι.Κ.Α.— Υποχρέωσις καταβολής αποζημιώσεως Β.Δ. 16/18 Ιουλίου 1920, ανεξαρτήτως αν η επιχείρησις δεν είναι εκ των του Β.Δ.—Παράλειψις καταβολής ένεκα εύλόγων αμφιβολιών εργοδότου περί την ύπαρξιν υποχρεώσεως.— Διατήρησις κύρους καταγγελίας συμβάσεως εργασίας.

Περίπτωσις της κατωτέρω αποφάσεως του ως έφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Αθηνών υπήρξε καταγγελία συμβάσεως εργασίας πρακτικής νοσοκόμου ιδιωτικής κλινικής, ή οποία, μη έχουσα τα προσόντα του ά.ν. 199/1936, ίνα χαρακτηρισθή ως υπάλληλος, δεν υπήγετο εις τον ν. 2112/1920 «περί υποχρεωτικής καταγγελίας συμβάσεως εργασίας ιδιωτικών υπαλλήλων» και συνεπώς δεν έπρεπε, διά το κύρος της καταγγελίας συμβάσεως, κατ' άρθρ. 9 ν. 118/1945 (ήσφαλίζετο κατά της ανεργίας εις το Ι.Κ.Α.), να καταβληθή εις αυτήν ή εκ του άνω νόμου αποζημίωσις.

Δεδομένου δε ότι ή επιχείρησις, εις την οποίαν εργάζετο (ιδιωτική κλινική) δεν είναι εκ των εν άρθρω 12 του ν. 2112 διαλαμβανομένων επιχειρήσεων, δι' ας μόνον κείται το β.δ. της 16/18 Ιουλίου 1920, δεν κατέβαλεν ο εργοδότης ούτε την εκ του άνω διατάγματος αποζημίωσιν.

Κατά την υπ' αριθ. 91/1954 απόφασιν του Αρείου Πάγου (εισηγητής *Ι. Τρυχανής*, ΕΕΔ 13, 199), ερμηνεύσασαν ορθώς την διάταξιν του άρθρ. 9 ν. 118/1945, έπρεπε, ως ασφαλιζομένης της απαλλοτριώσεως κατά της ανεργίας, να καταβληθή ή αποζημίωσις αύτη, αδιαφόρως αν ή επιχείρησις δεν υπήγετο εις τας του άρθρ. 12 του ν. 2112 τοιαύτας.

Περαιτέρω, εφ' όσον προϋπόθεσις του κύρους της καταγγελίας συμβάσεως εργασίας, κατ' άρθρ. 9 του ν. 118/1945, είναι, μεταξύ άλλων, και ή εξ ολοκλήρου καταβολή της αποζημιώσεως του β.δ. της 16/18 Ιουλίου 1920 (διά τους εργάτας κλπ.), θά έπρεπε ή προκειμένη καταγγελία συμβάσεως εργασίας να κηρυχθή άκυρος.

Η δημοσιευομένη κατωτέρω απόφασις, λαμβάνουσα υπ' όψιν ότι κρατούσα εφέρετο (πρό της Α.Π. 91/1954) ή γνώμη των δικαστηρίων της ουσίας ότι δεν απητείτο διά το κύρος της καταγγελίας συμβάσεως εργασίας ή καταβολή αποζημιώσεως του β.δ. εις τας περιπτώσεις, ως ή της αποφάσεως, δεν απαγγέλλει ακυρότητα της καταγγελίας συμβάσεως, επικαλουμένη τας αρχάς περί καλής πίστεως.

Εσημειώσαμεν (ΕΕΔ 13, 367 επ.) επί της δημοσίας αποφανθείσης Πρωτοδικείου Αθηνών 1753/1954 (εισηγητής *Σ. Ράγκας*, ΕΕΔ 13, 368) όσα ηδύναντο, καθ' ημάς, να σημειωθούν.

Την άποψιν περί του ότι δύναται, κατά την έννοιαν του άρθρ. 9 του ν. 118/1945, να μη ακυρωθή ή απόλυσις, εφ' όσον ο εργοδότης τελεί εν αμφιβολία περί της εκτάσεως της υποχρεώσεώς του εδέχθη το πρώτον ή Α.Π. 294/1949 (εισηγητής *Α. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 8, 518), αλλά περίπτωσις αύτης ήτο ή τήρησις εν πληρότητι πασών των προϋποθέσεων της εγκυρότητος της καταγγελίας συμβάσεως, μεταξύ των οποίων και ή καταβολή αποζημιώσεως του ν. 2112/1920, και μόνον εξ εσφαλμένου υπολογισμού του εργοδότου δεν κατεβλήθη «εξ ολοκλήρου», υπολειπομένη κατά τι ή δικαιουμένη υπό του απολυθέντος αποζημίωσις.

Υπό το αυτό γεγονός απεφάνθησαν όμοίως και αι ακολουθήσασαι αρεσπαγιτικαί αποφάσεις (βλέπε σημειώσεις μας εν ΕΕΔ 13, 367).

Διάφορον όμως είναι το ζήτημα της αποφάσεως του Πρωτοδικείου. Εν προκειμένω δεν κατεβλήθη ποσώς αποζημίωσις, δεν ετηρήθη δηλαδή ή διά το κύρος της καταγγελίας συμβάσεως, κατ' άρθρ. 9 ν. 118/1945, το οποίον ορίζει ότι ή καταγγελία είναι έγκυρος αφ' ής καταβληθή εξ ολοκλήρου ή αποζημίωσις..., νομική προϋπόθεσις.

Την ουσιώδη αύτην έλλειψιν πληρώσεως νομικής προϋποθέσεως διά το κύρος της δικαιοπραξίας δύναται να καλύψη ή καλή πίστις;

Πρωτοδικείου Αθηνών 3700/1954

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ' κατ' έφεσιν

Πρόεδρος ο κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**

Εισηγητής ο Πρωτοδίκης κ. **Σ. Ράγκας**

Δικηγόροι οι κ.κ. Ν. Καραμερτζάνης, Κ. Εγγλέζος

Η εφεσίβλητος ενάγουσα προσελήφθη την 31.10.1952 υπό της εναγομένης, διατηρούσης ένταύθα ιδιωτικήν κλινικήν, ως πρακτική νοσοκόμος, ειργάσθη δ' έκτοτε συνεχώς μέχρι της Αυγούστου 1953, ότε απελύθη άνευ τηρήσεως διατυπώσεων εκ των εν άρθρω 9 του ν. 118/1945 αναφερομένων, τουτέστιν άκύρως. Ακολούθως την 20 Αυγούστου 1953 ή εκκαλούσα επανέλαβε την καταγγελίαν δι' εγγράφου κοινοποιηθέντος κατά τον χρόνον τούτον εις την εφεσίβλητον, εντός δε οκτώ ημερών παρέβη και εις την μόνην απαιτουμένην έκτοτε κατά το άρθρ. 6 του ν.δ. 2511/1953 αναγγελίαν εις το Γραφείον Εύρέσεως Εργασίας νομοτύπως συντεταγμένην. Η εκκαλούσα ακολούθως, κατά το προσαγόμενον πιστοποιητικόν του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων Αθηνών, κατέθηκε εις αυτό τα κάτωθι ποσά, ληφθέντα μετά ταύτα υπό της εφεσιβλήτου, ήτοι 1) δραχμάς 308.000 δι' αμοιβήν αύτης

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΑΠΟΛΥΣΕΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Ἐφαρμογή Ν.Δ. 2511/1953 «περὶ ἐλέγχου ὁμαδικῶν ἀπολύσεων»

Ἀπόλυσις μισθωτοῦ καθ' ὑπέρβασιν νομίμου κατὰ μῆνα ποσοστοῦ δι' ἀπολύσεις μισθωτῶν ἐπιχειρήσεων ἀπασχολουσῶν ἄνω τῶν 50 μισθωτούς.—Ἀνάκλησις ἀπολύσεως τινῶν κατὰ τὸν ἑπόμενον μῆνα.—Συνέπειαι ἀνακλήσεως καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.—Ἀκυρότης ἀπολύσεως ἐκ μὴ ἐγκρίσεως ὁμαδικῶν ἀπολύσεων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.—Διάρκεια ἀκυρότητος ἐπὶ τρίμηνον.

Ὁ κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν δικάσας Πρωτοδίκης Πειραιῶς ἀσχολεῖται διὰ τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως αὐτοῦ μὲ προκύπτοντα ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ν.δ. 2511/1953 «περὶ ἐλέγχου ὁμαδικῶν ἀπολύσεων» (ΕΕΔ 12, 910) ζητήματα.

Ὡς συνάγεται ἐκ τῆς ἀποφάσεως ταύτης, ἡ ἐναχθεῖσα ἐπιχείρησις ὑπερέβη κατὰ τὸν ἐν αὐτῇ μῆνα τὸ νόμιμον ποσοστὸν ἀπολύσεων (ἄρθρον 2 ν.δ. 2511/1953) καὶ ἐκ τοῦ λόγου τούτου, ἐφ' ὅσον δὲν ἔτυχον αἱ ἀπολύσεις τῆς ἐγκρίσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, κηρύσσεται ἡ συγκεκριμένη ἀπόλυσις τοῦ ἐναγόντος μισθωτοῦ ἄκυρος.

Ἡ ἐν τέλει ὅμως τῆς ἀποφάσεως ἀκένωις ὅτι ἡ ἀκυρότης τῆς ἀπολύσεως διαρκεῖ ἐπὶ τρίμηνον, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 1 § 8 τοῦ ν.δ. 2511/1953, νομίζομεν, εἰς τὴν συγκεκριμένην αὐτὴν περίπτωσιν, ὅτι εἶναι λανθασμένη.

Ἐκ τῶν ἐν τῇ ἀποφάσει ἀναπτυσσομένων ὑπεβλήθη μὲν εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Ἐργασίας αἴτησις ἐκ μέρους τῆς ἐπιχειρήσεως περὶ ἐγκρίσεως ἀπολύσεων, ἀλλ' ἐφ' ὅσον αὗται, κατὰ τὰ ἐν τῇ διοικητικῇ διαδικασίᾳ ἀναπτυχθέντα, δὲν ὑπερέβαινον, ὡς καὶ ἡ ἐπιχείρησις ὑπεστήριξε, τὸ νόμιμον ποσοστόν, δὲν ἐθεωροῦντο, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ν.δ. 2511/1953 ὁμαδικαὶ καὶ δὲν ἀπῃτεῖτο συνεπῶς ἔγκρισις, ἐξ οὗ λόγου καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ

διὰ τὴν νυκτερινὴν ἐργασίαν ἀπὸ 1.11.1952 μέχρι 30.6.1953 καὶ 2) δραχμὰς 281.000 διὰ μισθὸν 20 ἡμερῶν, ἀναγομένου προφανῶς εἰς τὸ ἀπὸ 1-20 Αὐγούστου 1953 χρονικὸν διάστημα, καθ' ὃ ἡ ἐφεσίβλητος δὲν παρεῖχε τὰς ἐργασίας λόγῳ τῆς κατὰ τὰ ἄνω ἀπὸ 1ης Αὐγούστου 1953 ἀκύρως χωρησάσης καταγγελίας. Ἄλλην τινὰ ἀποζημίωσιν δὲν κατέβαλεν ἡ ἐκκαλοῦσα, γεννᾶται δ' ἐκ τούτου ζήτημα κύρους τῆς ἀπὸ 20 Αὐγούστου 1953 γενομένης νέας καταγγελίας. Αἱ παρεχόμεναι ὑπὸ τῆς ἐφεσιβλήτου πρακτικῆς νοσοκόμου, μὴ ἐχούσης θεωρητικὰς γνώσεις, ἀλλὰ τοιαύτας ἐκ τῆς πείρας κτηθείσας, ἦσαν κατὰ κύριον χαρακτῆρα σωματικαί, συνιστάμεναι εἰς τὴν περιποίησιν τῶν ἀσθενῶν καὶ εἰς ἄλλας ὑπηρετικῆς φύσεως ὑπηρεσίας ἐν τῇ κλινικῇ, μὴ ἀπαιτούσας θεωρητικήν τινα κατάρτισιν καὶ ἐν γένει πνευματικὴν ἀπασχόλησιν. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι καὶ ἐπὶ τῇ μόνῃ γνωστῇ εἰς τὴν ἐκκαλοῦσαν ὑπηρετικῇ ἰδιότητι τῆς ἐφεσιβλήτου, ἐφ' ὅσον ἡ τελευταία αὕτη παρεῖχεν ἐνταῦθα ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἔναντι ἀμοιβῆς, ὑπαγομένης ὡς ἐκ τούτου εἰς τὴν κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α., κατὰ τὸ ἄρθρον 1 § 1 τοῦ ν. διατάγματος 1255/1949, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ ἄρθρα 1, 2 § 1 ἐδ. α καὶ 5 § 3 ἐδ. β τοῦ Α.ν. 1846/1951, ἔδει νὰ λάβῃ καὶ τὴν ὑπὸ τοῦ β.δ. τῆς 16/18 Ἰουλίου 1920 ὁριζομένην ἀποζημίωσιν, δεδομένου ὅτι κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 9 § 1 τοῦ ν. 118/1945 ἡ διὰ τοῦ ἐν λόγῳ διατάγματος ὁριζομένη καὶ διὰ τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας καταβλητέα ἀποζημίωσις δὲν περιλαμβάνει μόνον τοὺς δικαιουμένους ταύτης ὑπὸ τὴν περίπτωσιν τῆς κατ' ἰδίαν ἐφαρμογῆς του, τοὐτέστιν ἐργάτας, τεχνίτας καὶ ὑπηρέτας βιομηχανικῶν, βιοτεχνικῶν, μεταλλευτικῶν ἢ χειροτεχνικῶν ἐπιχειρήσεων, οἷα δὲν εἶναι ἡ τῆς ἐκκαλούσης, ὡς καὶ ὑπηρέτας κατ' οἶκον προσλαμβανομένους, ἀλλ' ὅμως τοὺς κατὰ τῆς ἀνεργίας βάσει τῶν ἀνωτέρω διατάξεων προστατευομένους μισθωτούς (Α.Π. 91/1954, ΕΕΔ 13, σελ. 199). Ἀλλὰ παρὰ ταῦτα, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἀποδεικτικῶν στοιχείων συναχθεῖσαν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, δεχαμένου ἐπίσης κατ' ἐκτίμησιν τῶν σχετικῶν δικογράφων, ὅτι τοιοῦτον ἰσχυρισμὸν συνιστῶσι τὰ διὰ τοῦ πρώτου λόγου τῆς κρινομένης ἐφέσεως, ὡς καὶ τὰ προσθέτως πρὸς ἀνάπτυξιν αὐτοῦ διὰ τῶν προτάσεων τῆς ἐκκαλούσης ἀναπτυσσόμενα δι' ἐπικλήσεως καὶ δικαστικῶν ἀποφάσεων περὶ τοῦ ἀνυποχρέου αὐτῆς πρὸς καταβολὴν τῆς ἀνωτέρω ἀποζημιώσεως, ἡ μὴ καταβολὴ τῆς ἀποζημιώσεως ταύτης δὲν ὀφείλεται εἰς κακοβουλίαν τινὰ τῆς ἐκκαλούσης, ἀλλ' εἶναι ἀπότοκος εὐλόγου αὐτῆς ἀμφιβολίας περὶ τὴν ὕπαρξιν τῆς τοιαύτης ὑποχρεώσεως, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ἀφόδρα ἀμφισβητούμενον ἦν τε τῇ θεωρίᾳ καὶ τῇ νομολογίᾳ εἶναι τὸ ζήτημα τῆς ἐννοίας τῆς ῥηθείσης διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 9 § 1 τοῦ ν. 118/1945, ἐν σχέσει πρὸς τὸ κρινόμενον ἐν προκειμένῳ ζήτημα, δυναμένης νὰ θεωρηθῇ μέχρι τοῦδε ὡς κρατούσης (ἰδίᾳ ἐν τῇ νομολογίᾳ) τῆς ἀντιθέτου πρὸς τὴν ἀνωτέρω ἀπόφασιν (ἴδε ἐνδεικτικῶς τὴν πρόσφατον ὑπ' ἀριθ. 7175/1953 ἀπόφασιν τοῦ Δικαστηρίου τούτου, ΕΕΔ 12, σελ. 1068). Ὑπὸ τοιαῦτα ὅμως δεδομένα δὲν δύναται ὀπωσδήποτε νὰ θεωρηθῇ ἄκυρος ἡ κατὰ τὴν 20 Αὐγούστου 1953 νομοτύπως κατὰ τὰ λοιπὰ γενομένη καταγγελία, ἀντικειμένης, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, τῆς τοιαύτης ἀκυρώσεως εἰς τὴν καλὴν πίστιν (Α.Π. 265/1952, ΕΕΔ 11, σελ. 622). Λυθείσης συνεπῶς ἀπὸ τοῦ χρόνου τούτου τῆς μεταξὺ τῶν διαδίκων ὑφισταμένης συμβάσεως ἐργασίας δὲν ὀφείλονται διὰ τὸν μετὰ ταῦτα χρόνον μισθοί.

τοῦ ν.δ. 2511/1953 ἐκήρυξεν ἑαυτὴν ἀναρμοδίαν.

Βεβαιουμένου ὅμως ὑπὸ τοῦ πολιτικοῦ δικαστηρίου ὅτι πράγματι ὑπῆρξεν ἐν προκειμένῳ ὑπέρβασις τοῦ νομίμου ποσοστοῦ, δέον νὰ θεωρηθῇ ἡ ἀπόλυσις τοῦ ἐνάγοντος ὡς γενομένη ἀκύρως ἄνευ ἐγκρίσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ ἐπομένως ἡ ἀκυρότης θὰ θεωρηθῇ ὡς ἐξακολουθοῦσα, μέχρις ἄρσεως τῆς ἐξ αὐτῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου διὰ προσκλήσεως εἰς ἐργοδότου πρὸς ἐπανάληψιν τῆς ἐργασίας του, χωρὶς νὰ ἔχῃ ἐφαρμογὴν ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 1 § 3 τοῦ ν.δ. 2511/1953, ἡ ὁποία προϋποθέτει νὰ ἔχῃ ὑποβληθῇ εἰς τὸν Ὑπουργὸν Ἐργασίας αἴτησις περὶ ἐγκρίσεως ἀπολύσεων καὶ νὰ μὴ ἐνεκρίθησαν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ, διότι ἐθεωρήθησαν ὡς μὴ δεδικαιολογημέναι, ἐνῷ εἰς τὴν αὐτὴν διάταξιν ὁρίζεται, ὅτι «ὁμαδικαὶ ἀπολύσεις ἄνευ τηρήσεως τῆς κατὰ τὸν παρόντα νόμον διαδικασίας εἶναι ἄκυραι».

Πρωτοδίκου Πειραιῶς 364/1954

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. Δ. Καμβύσης

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Α. Παντούλας, Ν. Κεχαΐς

Ἐβεβαιώθημεν, ὅτι ὁ ἐνάγων εἰργάζετο πράγματι εἰς τὸ ἐργοστάσιον τῆς ἐναγομένης ἐπιχειρήσεως σπορελαιουργίας ἐπὶ συμβάσει ἀορίστου χρόνου, ὡς ἐργάτης αὐλῆς, ἀντὶ ἡμερομισθίου 40.000 δραχμῶν, μέχρι τῆς 31 Ὀκτωβρίου 1953, ὅτε ἡ ἐναγομένη, λόγῳ μειώσεως τῶν ἐργασιῶν της, τὸν ἀπέλυσε καταγγείλασα τὴν ἐργασιακὴν σύμβασιν δι' ἐμπροθέσμου καὶ νομοτύπου ἀναγγελίας εἰς τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας. Τὸ Γραφεῖον ἐπιδομάτων ἀνεργίας ἀπέρριψε τὴν περὶ ἐπιδοτήσεως αἴτησιν τοῦ ἄνω μισθωτοῦ, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι ἡ ἀπόλυσις αὐτοῦ δὲν τυγχάνει νόμιμος, λόγῳ μὴ τηρήσεως τῶν προϋποθέσεων τοῦ ν.δ. 2511/1953, βάσει τοῦ ὁποίου ἐγένετο ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπὸ τῆς ἐναγομένης. Ἡ ἐναγομένη τὴν 1ην Ὀκτωβρίου 1953 ἀπασχόλει ἐργατοϋπαλλήλικὸν προσωπικὸν ἐξ 131 προσώπων, πρακύπτει δὲ ἐκ τῆς διαδικασίας ὅτι ἀπέλυσε κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον ἐν ὅλῳ 10 ἐργάτας. Ὁ ἰσχυρισμὸς τῆς ἐναγομένης ὅτι ἀπέλυσεν οὐχὶ 10 ἐκ τοῦ προσωπικοῦ της, ἀλλὰ ὀκτώ, ἐξ οὐδενὸς στοιχείου συνεπικουρεῖται, διότι ναὶ μὲν αὐτὴ προσάγει τὴν ὑπ' ἀριθ. 14/22.12.1953 γνωμάτευσιν τῆς Ἐπιτροπῆς ν.δ. 2511/1953, καθ' ἣν σαφῶς ὅμως ἐκ τε τοῦ αἰτιολογικοῦ καὶ διατακτικοῦ τῆς γνωματεύσεως ταύτης συνάγεται ἡ Ἐπιτροπὴ δὲν ὑπεισῆλθεν εἰς τὴν ἔρευναν τῆς οὐσίας τῆς ὑποθέσεως, ἀλλ' ἠρκέσθη εἰς τυπικὴν κρίσιν τῆς αἰτήσεως τῆς ἐναγομένης καὶ τῶν ὑπ' αὐτῆς δηλουμένων, διὰ νὰ ἀποφανθῇ τὴν ἀναρμοδιότητα αὐτῆς ὅπως ἐπιληφθῇ τῆς αἰτήσεως, ἐφ' ὅσον ἡ ἐναγομένη ἐνεφάνιζεν ἀπολύσασα 8 μόνον μισθωτοὺς κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον καὶ συνεπῶς κατ' αὐτὴν αἱ γενόμεναι ἀπολύσεις δὲν ἔχρηζον ἐγκρίσεως, ἀφοῦ δὲν ὑπερέβησαν τὸ νόμιμον ποσοστόν. Ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 30198 τῆς 10.2.1954 ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας σαφῶς καταδηλοῦται, ὅτι οὐδεμία κατ' οὐσίαν συζήτησις ἐγένετο ἐπὶ τῆς ἀπὸ 4/12/1953 αἰτήσεως τῆς ἐναγομένης πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ ν.δ. 2511/1953 καὶ ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ ἐμόρφωσε τὴν πεποίθησίν της ἐκ τῶν ἐν τῇ αἰτήσει ἀναγραφομένων καὶ τῶν ἐν τῷ φακέλλῳ συνημμένων ἄνευ οἱουδήποτε ἐλέγχου περὶ τοῦ βασίμου τῶν ἰσχυρισμῶν αὐτῆς. Τὰ περὶ ἀνακλήσεως τῶν δύο ἐκ τῶν ἀπολυθέντων ἐργατῶν ὑπὸ τῆς ἐναγομένης, ἐφ' οὗ αὕτη στηρίζει ἤδη τὸν ἰσχυρισμόν της ὅτι κατόπιν ταύτης δὲν ὑπερέβη τὸ νόμιμον ποσοστὸν τῶν ἀπολύσεων καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐμπίπτει εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ν.δ. 2511/1953 κρίνονται ὡς ἄβασιμα. Ὁ ἐκ τῶν ἄνω δύο ἐργατῶν φερόμενος ὡς ἀνακληθεὶς μεταθέτει διὰ τῆς ἐνόρκου βεβαιώσεως του ἐνώπιον τοῦ συμβολαιογράφου τὸν χρόνον τῆς ἀπολύσεώς του τὴν 1ην Ν/βρίου 1953 καὶ καταθέτει ἀκολούθως, ὅτι ἡ ἐναγομένη ἀνεκάλεσε τὰς καταγγελίας τῆς συμβάσεως αὐτοῦ καὶ τοῦ συναδέλφου του, πλὴν δὲν καθορίζει τὸν χρόνον τῆς τοιαύτης ἀνακλήσεως, ὅστις οὕτω δέον νὰ τοποθετηθῇ εἰς τὸν μῆνα Νοέμβριον, ἀναμφισβητήτως τοὐλάχιστον ὡς πρὸς τὸν ἕνα ἐξ αὐτῶν, τὸν Β. Ν. (κατὰ τὴν ἄνω ὑπ' ἀριθ. 4582 ἔνορκον βεβαίωσίν του), αὗτε βεβαιοῦται ἐὰν ἡ γενομένη ἀνάκλησις τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐγένετο ἀποδεκτὴ τοὐλάχιστον ὡς πρὸς τὸν Β. Ν. Ἀληθὴς ἀνάκλησις τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας μονομερῶς, ἄνευ συναινέσεως τοῦ πρὸς ὃν ἀπευθύνεται δὲν ἐπιτρέπεται, ἐν ὄψει μάλιστα τοῦ ἄρθρ. 167 Α.Κ. ἡ δήλωσις τῆς βουλήσεως ἔχει νομικὴν ἐνέργειαν μόνον ἀφ' ἧς περιέλθῃ εἰς τὸ πρόσωπον, πρὸς ὃ ἀπαιτεῖται νὰ ἀπευθυνθῇ, καὶ κατ' ἄρθρ. 168 ἡ δήλωσις τῆς βουλήσεως οὐδεμίαν ἐνέργειαν ἔχει, ἐὰν πρότερον ἢ συγχρόνως περιῆλθεν εἰς τὸν πρὸς ὃν αὐτὴ ἀπευθύνεται ἀνάκλησις αὐτῆς (πρβλ. σχετικῶς Α.Π. 358/1940, ΕΕΝ ζ' 510, 76/1941, ΕΕΔ 1, σελ. 14, *Κανκᾶ*, Ἐνοχ. ὑπ' ἄρθρον 669 § 4 σελ. 347, *Σακελλαρόπουλον*, παρ. IV. ἐν ΕΕΔ 8, σελ. 138, ΕΕΔ 8, σελ. 386). Ἐὰν λάβῃ χώραν ἀνάκλησις τῆς καταγγελίας, συναινοῦντος τοῦ πρὸς ὃν ἀπευθύνεται, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ ἐργασιακὴ σύμβασις θεωρεῖται ὡς συνεχιζομένη καὶ ὡς μὴ διακοπεῖσα. Ἐν προκειμένῳ, κατὰ τὰ προειρημένα, τοὐλάχιστον ὡς πρὸς τὸν ἀπολυθέντα Β.Ν., δὲν προέκυπτε νόμιμος ἀνάκλησις τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως αὐτοῦ, εἰς τρόπον ὥστε μετ' αὐτοῦ αἱ ἀπολύσεις κατὰ μῆνα Ὀκτώβριον νὰ ἀνέρχωνται εἰς τὰς 9, ἤτοι ἐπὶ πλέον τοῦ νομίμου ποσοστοῦ. Ἀλλὰ περαιτέρω διὰ τῆς τοιαύτης ἐνεργείας ἐναγομένης καὶ ἐάν ἡ σχέσις ἐργασίας τοῦ ἀνωτέρω δὲν θεωρηθῇ διακοπεῖσα, δὲν αἴρεται τὸ παράνομον τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας διὰ τὸν ἐνάγοντα κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νομοθ. δ/τος 2511/1953, συνεπείᾳ τοῦ ὁποίου μάλιστα οὗτος ἐστερήθη καὶ τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας παρὰ τοῦ ἁρμοδίου Γραφείου Ι.Κ.Α., διότι διὰ τοῦ αὐστήματος τούτου, ἤτοι τῆς κατὰ τὸν ἑπόμενον μῆνα ἀνακλήσεως ἐνίων ἐκ τῶν ἀπολύσεων τοῦ προηγουμένου μηνός, ἀγόμεθα εἰς καταστρατήγησιν τῶν διατάξεων τοῦ ἄνω νόμου, καταφανὴς δὲ τυγχάνει ἐν προκειμένῳ ἡ προσπά-

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΝΑΠΗΡΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΑΠΟ ΑΠΟΛΥΣΕΩΣ

Προστατευόμενα ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 564/1945 πρόσωπα κατὰ τὴν ἔννοιαν αὐτοῦ

Προϋπόθεσις τῆς ἐκ τοῦ Α.Ν. 564/1945 προστασίας τῶν ἀναπήρων μισθωτῶν ἐπιχειρήσεων ἢ ἐκμεταλλεύσεων τοῦ Α.Ν. 118/1945 διὰ τὴν ἀπόλυσιν αὐτῶν ἡ ὕπαρξις ἐνεργοῦ κατὰ τὸν χρόνον τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ἄνω Νόμου συμβάσεως ἐργασίας.

Κατὰ τὸ ἄρθρον μόνον § 3 τοῦ ἀ.ν. 561/1945 «περὶ μέτρων ὑπὲρ ὡρισμένων κατηγοριῶν μισθωτῶν» (ΕΕΔ 4, 511 καὶ ΕΕΔ 12, 162) οἱ ἀνάπηροι τῶν πολέμων, ὑπὸ τὴν ἰδιότητά των ὡς μισθωτῶν ἐπιχειρήσεων ἢ ἐκμεταλλεύσεων, περὶ τῶν ὁποίων ὁ νόμος 118/1945, δικαιοῦνται τῆς ἐν ἄρθρῳ 9 § 8 τούτου προβλεπομένης προστασίας, οἱ δ' ἐξ αὐτῶν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ἐν λόγῳ νόμου ἀπολυθέντες ἐπανέρχονται εἰς τὰς θέσεις των ἐντὸς τριμήνου, μὴ ὑποχρεούμενοι νὰ ἐπιστρέψουν τὰς παρὰ τῶν ἐργοδοτῶν, λόγῳ ἀπολύσεως, ληφθείσας ἀποζημιώσεις.

Ἡ ἐν ἄρθρῳ 9 § 8 τοῦ ν. 118/1945 προβλεπομένη προστασία ἀφορᾷ εἰς τοὺς ἐφέδρους παλαιοὺς πολεμιστὰς καὶ ἀποσκοπεῖ εἰς τὴν μὴ ἐλευθέραν ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν ἀπόλυσιν, ἀλλὰ κατόπιν ἀποφάσεως τῆς οἰκείας Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ἀ.ν. 244/1936.

Ἡ ἀναιρεθεῖσα ἤδη ὑπὸ τῆς παρατιθεμένης ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου ὑπ' ἀριθ. 103/1954 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Πειραιῶς (παρατίθεται κατωτέρω) εἶχε δεχθῆ, ὅτι τῆς προστασίας τοῦ ἐν λόγῳ ἀ.ν. 564/1945 ἀπολαμβάνουν οἱ ἀνάπηροι τῶν πολέμων, ἀνεξαρτήτως χρόνου προσλήψεως, εἴτε δηλαδὴ πρό, εἴτε μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ νόμου.

Ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ἠσχολήθη παλαιότερον καὶ ἡ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 11300/1948 (εἰσηγητὴς *Ε. Γιοτσαλίτης*, ΕΕΔ 8, 286), ἀλλὰ δὲν ἔλαβε σαφῆ θέσιν ὡς πρὸς τὸ προκύψαν καὶ ἤδη ζήτημα προστασίας τῶν μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ νόμου 564/1945 προσληφθέντων. (Βλέπε σχετικῶς καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 12, 547).

Ἄποψις τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως εἶναι, ὅτι προϋπόθεσις τῆς προστασίας τοῦ ἀ.ν. 564/1945 εἶναι νὰ ὑπῆρχεν ἐνεργὸς σύμβασις κατὰ τὸν χρόνον τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ (26 Σεπτεμβρίου 1945), (βλέπε καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 8, 283, 285 ἑπ.).

Τοῦτο ὅμως δὲν ἀφορᾷ ἀσφαλῶς καὶ εἰς τοὺς δυνάμει τοῦ ν.δ. 1799/1942 (ΕΕΔ 1, 860) ἀναγκαστικῶς ὅμως διορισθέντας καὶ διοριζομένους (ἄρθρ. 5 ν.δ. 8/11 Μαΐου 1946 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ νόμου 118/1945), οἱ ὁποῖοι ἀπολαμβάνουν τῆς εἰδικῆς προστασίας τοῦ νομοθετήματος τούτου, κυρωθέντος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 333/1946 Πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, εἰς ἐκτέλεσιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 58/1945 Συντακτικῆς Πράξεως (βλέπε Α.Π. 486/1949, εἰσηγητὴς *Α. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 9, 56).

Ἀρείου Πάγου 330/1954

Προεδρεύων ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Α. Χαμάρτος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Γ. Βουμβουλάκης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Φ. Ἀγγελῆς, Χ. Μοριάνθης

Ἐκ τῆς διατάξεως τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ἀ.ν. 564 τῆς 26/26 Σεπτεμβρίου 1945 «περὶ μέτρων ὑπὲρ ὡρισμένων κατηγοριῶν μισθωτῶν», ὁριζούσης ὅτι καὶ ἀνάπηροι τῶν πολέμων ὑπὸ τὴν ἰδιότητά των ὡς μισθωτῶν ἐπιχειρήσεων ἢ ἐκμεταλλεύσεων, περὶ τῶν ὁποίων ὁ προμνησθεὶς νόμος 118, δικαιοῦνται τῆς ἐν ἄρθρῳ 9 § 8 τούτου προβλεπομένης προστασίας, οἱ δὲ ἐξ αὐτῶν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ἐν λόγῳ νόμου ἀπολυθέντες ἐπανέρχονται εἰς τὰς θέσεις των ἐντὸς τριμήνου, μὴ ὑποχρεούμενοι νὰ ἐπιστρέψουν τὰς παρὰ τῶν ἐργοδοτῶν λόγῳ ἀπολύσεως ληφθείσας ἀποζημιώσεις», συνδυαζομένης πρὸς τὴν εἰς ἣν παραπέμπει διάταξιν τῆς § 8 τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ἀ.ν. 118/1945, δι' ἧς ὁρίζεται, ὅτι οἱ διατάξεις τοῦ νόμου τούτου δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ τῶν ἀναγκαστικῶς τοποθετηθέντων ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, ὡς ἐπίσης καὶ ἐπὶ τῶν οἰκειοθελῶς προσληφθέντων μέχρι τῆς 17 Ὀκτωβρίου 1936 τοιούτων, ἐφ' ὅσον μέχρι τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἶχον προσκομίσει εἰς τὸν ἐργοδότην τὰ ἐμφαίνοντα τὴν ἰδιότητά του δικαιολογητικά, σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ διάταξις αὕτη τοῦ νόμου 564 προϋποθέτει ἐνεργὸν κατὰ τὸν χρόνον τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ σύμβασιν ἐργασίας καὶ προνοεῖ, συμπληροῦσα τὴν ἐν τῷ νόμῳ 118/1945 γενομένην παράλειψιν, περὶ τῆς μὴ ἀπολύσεως κατὰ

θεια τῆς ἐναγομένης, ὅπως ἐκ τῶν ὑστέρων νομιμοποιήση τὰς κατὰ παράβασιν τοῦ νόμου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Κατ' ἀκολουθίαν, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ν.δ. 2511/1953, ἐφ' ὅσον ἡ ἐναγομένη ἀπησχόλει κατὰ μῆνα Ὀκτώβριον 1953 ἄνω τῶν 50 μισθωτῶν καὶ προέβη εἰς ἀπόλυσιν ἐργατῶν της, ἐν οἷς καὶ ὁ ἐνάγων, καθ' ὑπέρβασιν τοῦ νομίμου ποσοστοῦ 6 ο/ο, χωρὶς νὰ αἰτήσηται ἐμπροθέσμως τὴν ἔγκρισιν τῆς ἀπολύσεως παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (ἄρθρ. 1 § 1 καὶ 2 § 1) ἡ ἀπόλυσις τοῦ ἐνάγοντος τυγχάνει ἄκυρος, ἡ ἀκυράτης δὲ αὕτη διαρκεῖ ὁπωσδήποτε ἐπὶ τρίμηνον χρονικὸν διάστημα, ἐν ὄψει τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 1 § 2 ν.δ. 2511/1953, καθ' ἣν εἰς πᾶσαν περίπτωσιν ἡ ἄκυρος ἀπόλυσις μετὰ τρεῖς μῆνας καθίσταται ἔγκυρος», παρακωλυομένης οὕτω κατὰ τὸ τρίμηνον τοῦτο διάστημα τῆς νομιμοποιήσεως τῶν ὁμαδικῶν ἀπολύσεων (πρβλ. ΕΕΔ 12, σελ. 747 καὶ 913, 918, 919).

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΜΕΤ' ΑΠΟΛΥΣΙΝ ΕΚ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ

Έννοια Νόμου σχετικῶς πρὸς ὑποχρεωτικὴν διατήρησιν ἐν τῇ θέσει των

Κύριος σκοπὸς τοῦ Ν. 3514/1928 ἡ ἐξασφάλισις εἰς τὸν στρατευόμενον τῆς μετὰ τὴν λῆξιν τῆς στρατεύσεως ἐπανόδου του εἰς τὴν προτέραν αὐτοῦ ἐργασίαν, εἰς ἣν νὰ διατηρηθῇ ἐπὶ ἓν ἔτος.—Βασικὴ ὅμως προϋπόθεσις τῆς προστασίας ἡ κατάταξις ἐν τῷ στρατῷ καὶ ὑπηρεσία του ἐν αὐτῷ, ἀδιαφόρως χρόνου πραγματικῆς στρατεύσεως.— Μὴ ὑπαγωγὴ εἰς προστασίαν μισθωτοῦ κληθέντος πρὸς παρακολούθησιν στρατιωτικῆς ἀσκήσεως ἐπὶ πενθήμερον.—Ἐλευθέρα ἀπόλυσις.

Τὸ ἀρχικὸν νομοθέτημα περὶ προστασίας τῶν στρατευομένων μισθωτῶν (ν. 1234/1918) ἀφεώρα εἰς τοὺς ἐφέδρους μόνον τοὺς καλουμένους λόγῳ ἐπιστρατεύσεως ἐν ἡμέραις πολεμικῶν γεγονότων.

Διὰ τοῦ κωδικοποιηθέντος ν. 3514/1928 ἐπεξετάθη ἡ προστασία καὶ ἐπὶ τῶν κληρωτῶν, ὥστε πᾶς καλούμενος ὑπὸ τὰ ὅπλα νὰ προστατεύηται διὰ τῆς διατηρήσεως ἐν ἰσχύϊ τῆς συμβάσεως ἐργασίας (ἀρκεῖ νὰ ἔχῃ ἐξάμηνον ὑπηρεσίαν παρὰ τῷ ἐργοδότῃ) καὶ ἐπαναλαμβάνων τὴν ἐργασίαν του μετὰ τὴν ἐκ τοῦ στρατοῦ ἀπόλυσίν του νὰ μὴ δύναται, κατ' ἄρθρ. 4 τοῦ νόμου (3514/1928), νὰ ἀπολυθῇ ἀναιτίως τῆς θέσεώς του πρὸ τῆς παρελεύσεως ἐτους, ἄνευ ἀποφάσεως τῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 7 τοῦ ἀ.ν. 244/1936 Ἐπιτροπῆς (ἄρθρ. 11 ἀ.ν. 547/1937).

Ἐν ἀντιθέτῳ περιπτώσει δικαιοῦται ἀποζημιώσεως ἐξ ἀποδοχῶν ἓξ μηνῶν, ἐκτὸς τοὺς ὅρους αὐτοῦ τῶν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἰσχύος αὐτῆς (26 Σεπτεμβρίου 1945) συνδεομένων διὰ συμβάσεως ἐργασίας μετ' ἐργοδότου ἐκ τῶν ἐν τῷ νόμῳ 118 ἀναφερομένων ἐπιχειρήσεων ἢ ἐκμεταλλεύσεων ἀναπήρων πολέμου, περὶ ὧν ὁρίζει προσέτι, ὅτι καὶ οἱ τυχὸν ἀπολυθέντες ἐπανέρχονται εἰς τὰς θέσεις των, οὐχὶ ὅμως καὶ περὶ τῶν μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ νόμου τούτου ὑπὸ τῶν ὡς ἄνω ἐπιχειρήσεων προσληφθέντων ἐν τῇ ἐργασίᾳ των ἀναπήρων πολέμου, ἐπὶ τῶν ὁποίων δὲν ἐκτείνεται ἡ προστασία τῆς διατάξεως ταύτης τοῦ ν. 564/1945. Ὅθεν τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, δεξάμενον ἀνελέγκτως, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος, ἀνάπηρος ὢν τῶν πολέμων 1912-1922, προσελήφθη μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ ν. 564, ἤτοι τὴν 17.4.1947 παρὰ τῆς ἀναιρεσειούσης ὡς πυροσβέστης, ἐργασθεὶς μέχρι τῆς 22.4.1953, ὅτε ἀπελύθη, ἄνευ τῆς τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ν. 244/1936, μετὰ ταῦτα δὲ κρίναν ὅτι ὀπήγετο οὐδεὶς εἰς τὰς διατάξεις τῆς § 3 τοῦ ν. 564/1945, ὡς ἐφαρμογὴν ἔχαντος καὶ ἐπὶ τῶν μετὰ τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ προσληφθέντων ἀναπήρων, καὶ ἐπιδικάσαν, διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, αἰτουμένας διὰ τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἀποδοχὰς ἀπὸ τῆς ἀπολύσεώς του μέχρι τῆς συζητήσεως τῆς ἀγωγῆς ἐκ δραχμῶν 1.852.200, ψευδῶς τὰς διαληφθείσας, οὐσιαστικοῦ περιεχομένου, διατάξεις ἠρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε καὶ ἀναιρετέαν ἐν μέρει κατὰ τοῦτο τὴν ἀπόφασίν του ταύτην κατέστησε συμφώνως τῷ ἄρθρ. 807 § 17 Πολ. Δικ. καὶ κατὰ τὸν βάσιμον περὶ τούτου πρῶτον λόγον ἀναιρέσεως, περιττῆς μετὰ ταῦτα ἀποβαινούσης τῆς ἐξετάσεως τοῦ ἐπικουρικῶς προβαλλομένου 2ου λόγου ἀναιρέσεως, αἰτιωμένου τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ἐπὶ ἐσφαλμένῃ ἐφαρμογῇ τῆς ὡς ἄνω διατάξεως τῆς § 3 ἄρθρου μόνου ν. 564/1945 καὶ ψευδεῖ ἑρμηνείᾳ τοῦ ἄρθρ. 3 § 1 ἐδάφ. α' β' γ' καὶ δ', ἄρθρ. 88 καὶ 100 ἀ.ν. 1324/1949, ὡς πρὸς τὴν ἀξιουμένην καταβολὴν ἀποδοχῶν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, λόγῳ ἀκυρότητος τῆς ἀπολύσεώς του (*).

(*) Ἡ ἀναιρεθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 103/1951 ἀποφάσει τοῦ Πρωτοδικείου Πειραιῶς, ὡς ἐφετεῖου (Πρόεδρος ὁ κ. *Ι. Κοκιόπουλος*, εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. *Η. Βατόπουλος*) εἶχεν ὡς ἑξῆς:

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ἀ.ν. 564/1945, καθ' ἣν οἱ ἀνάπηροι τῶν πολέμων ὑπὸ τὴν ἰδιότητά των ὡς μισθωτῶν ἐπιχειρήσεων ἢ ἐκμεταλλεύσεων, περὶ τῶν ὁποίων ὁ προμνησθεὶς ν. 118/1945, δικαιοῦνται τῆς ἐν ἄρθρῳ 9 § 8 τοιούτου προβλεπομένης προστασίας, οἱ δὲ ἐξ αὐτῶν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ἐν λόγῳ νόμου ἐπανέρχοντοι ἐντὸς τριμήνου εἰς τὰς θέσεις των, μὴ ὑποχρεουμένων νὰ ἐπιστρέψουν τὰς παρὰ τῶν ἐργοδοτῶν λόγῳ ἀπολύσεως ληφθείσας ἀποζημιώσεις, σαφῶς προκύπτει, ὅτι αὕτη ἀφορᾷ τοὺς ἀνάπηρους ὅλων τῶν πολέμων, ἀνεξαρτήτως τρόπου καὶ χρόνου προσλήψεως, εἴτε πρό, εἴτε μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ ἄνω νόμου, δικαιουμένους τῆς ἐν ἄρθρῳ 9 § 8 τοῦ ν. 118/1945 προστασίας, ἤτοι δὲν ἐφαρμόζονται ἐπ' αὐτῶν αἱ διατάξεις τοῦ ν. 118/1945, καθ' ἃς εἶναι δυνατὴ ἡ ἀπόλυσις των, ἀρκεῖ ὅτι προσελήφθησαν ὡς ἀνάπηροι, ἤτοι ἐν γνώσει τελούσης τῆς ἐπιχειρήσεως περὶ τῆς τοιαύτης ἰδιότητος (ΕΕΔ 12, 103, καὶ 547, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 11300/1948, ΕΕΔ 8, σελ. 286), τοῦ νόμου οὐδεμίαν διάκρισιν ποιουμένου. Συνεπῶς ὁ ἐν τῷ 1ῳ ἐν μέρει λόγῳ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως ἀντίδικος ἰσχυρισμὸς τῆς ἐκκαλούσης ἐναγομένης ἑταιρίας ὅτι ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις κατ' ἐσφαλμένην ἑρμηνείαν τοῦ νόμου ἐδέχθη, ὅτι ὁ ἄνω νόμος ἔχει ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τῶν μεταγενεστέρως τῆς ἰσχύος τοῦ αὐτοῦ προσλαμβανομένων ἀναπήρων, ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος τυγχάνει.

τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112.

Περίπτωσις τῆς καταχωριζομένης κατωτέρω προεδρικῆς ἀποφάσεως εἶναι πρόσκλησις μισθωτοῦ πρὸς παρακολούθησιν στρατιωτικῆς ἀσκήσεως ἐπὶ πενθήμερον καὶ προέκυψεν, ἀπολυθέντος τοῦ μισθωτοῦ πρὸ τῆς παρελεύσεως ἔτους ἀπὸ τῆς ἐπαναλήψεως τῆς ἐργασίας του, τὸ ζήτημα, ἂν οὗτος ἀπολαμβάνῃ τῆς προστασίας τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ν. 3514.

Ἀρνητικῶς ἀποφαίνεται ἡ ἀπόφασις καὶ τοῦτο, νομίζομεν (πρβλ. καὶ Προέδρου Πρωτ. Πατρῶν 886/1949, Πρόεδρος *Κ. Μαρμαρᾶς*, ΕΕΔ 9, 132, ἔνθα σημειώσεις μας), τελεῖ ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νόμου.

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 2225/1954

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' ἔφεσιν

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. **Κ. Παρασκευόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Δασκαλάκης, Π. Τόγκας

Διὰ τοῦ ν. 1234/1918 ἐρρυθμίσθη τὸ πρῶτον ἡ θέσις τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει ἐπιστρατεύσεως τούτων ὡς ἐφέδρων, μεταγενεστέρως διὰ τοῦ ν.δ. τῆς 10/13 Ὀκτωβρίου 1925 εἰς τὰς προστατευτικὰς ἐκείνας διατάξεις ὑπήχθησαν καὶ οἱ κληρωτοί, ἀκολούθως ὁ ἐν ἰσχύϊ ἤδη ν. 3514/1928 ὥρισεν ἐν μὲν τῷ ἄρθρῳ 1 «ἡ ὑπὸ τὰ ὅπλα ὁπωσδήποτε πρόσκλησις παντὸς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, ὑπηρετοῦντος πλέον τῶν 6 μηνῶν εἰς οἱονδήποτε γραφεῖον, κατάστημα ἢ ἐπιχείρησιν δὲν ἀποτελεῖ λόγον διαλύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας αὐτοῦ, ὁπωσδήποτε καὶ ἂν συνήφθη αὕτη», ἐν δὲ τῷ ἄρθρῳ 4 ὅτι «ὑπάλληλος, ἐπαναλαβὼν κατὰ τὸν νόμον τοῦτον τὴν ἐργασίαν του, δὲν δύναται πρὸ τῆς παρελεύσεως ἔτους νὰ ἀπολυθῇ τῆς θέσεώς του, εἰ μὴ διὰ κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν δεδικαιολογημένην αἰτίαν, ἄλλως δικαιοῦται εἰς ἀποζημίωσιν ἴσην πρὸς τοὺς μισθοὺς ἓξ μηνῶν, οὓς ἐλάμβανε πρὸ τῆς στρατεύσεώς του». Διὰ τῶν ἀνωτέρω νομοθετημάτων κύριος σκοπὸς τοῦ νομοθέτου εἶναι νὰ ἐξασφαλίσῃ εἰς τὸν στρατευόμενον τὴν μετὰ τὴν λῆξιν τῆς στρατεύσεως ἐπάνοδόν του εἰς τὴν προτέραν αὐτοῦ ἐργασίαν, εἰς τρόπον ὥστε κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς στρατεύσεώς του καὶ τῆς πρὸς τὸ ἔθνος ἐκπληρώσεως τοῦ καθήκοντός του ἐδραιωθῇ παρ' αὐτῷ ἡ πεποίθησις ὅτι, ἐπιστρέφων ἐκ τοῦ στρατοῦ, θὰ ἐπανεύρῃ τὴν θέσιν ἐν τῇ ὁποίᾳ εἰργάζετο καὶ δὲν θὰ διατρέξῃ τὸν κίνδυνον νὰ εὑρεθῇ αὐτὸς καὶ ἡ οἰκογένειά του πρὸ τῆς ἀνεχείας ἡ πεί νης, τὴν ὁποίαν ἀπειλεῖ ἡ ἔλλειψις ἐργασίας (πρβλ. ***Καποδίστρια***, Ἑρμ. Ἐργ. Δικαίου § 329, καὶ εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν ἀρχικοῦ ν. 1234/1918). Βασικὴ ὅμως προϋπόθεσις τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ρηθέντος ν. 3514 προβλεπομένης προστασίας εἶναι ὁ μισθωτὸς νὰ κατετάγη καὶ νὰ ὑπηρέτησεν, ἀδιαφόρου ὄντος τοῦ χρόνου τῆς τοιαύτης πραγματικῆς στρατεύσεως, ἡ προϋπόθεσις δὲ ἐκείνη προδήλως δὲν ὑφίσταται, ὅταν οὗτος ἐκλήθη, οὐχὶ διὰ νὰ καταταγῇ καὶ νὰ ὑπηρετήσῃ εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ, ἀλλὰ διὰ νὰ παρακολουθήσῃ στρατιωτικὴν ἄσκησιν, τῆς ὁποίας ἡ διάρκεια εἶναι ἐκ τῶν προτέρων ὡρισμένη. Ἀντίθετος ἑρμηνεία θὰ ἦγε καὶ εἰς τὴν ἄτοπον λύσιν, κειμένην ἐκτὸς τοῦ σκοποῦ τοῦ νόμου, καθ' ἣν θὰ ἐτύγχανε τῆς ἐν λόγῳ προστασίας ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν ἐκεῖνος, ὅστις κατ' ἔτος θὰ ἐκαλεῖτο πρὸς παρακολούθησιν ἀσκήσεως ὀλιγοῴρου διαρκείας, ἐνῷ ὁ πραγματικῶς ὑπηρετήσας ὑπὸ τὰ ὅπλα θὰ ἐπροστατεύετο μόνον ἐπὶ ἓν ἔτος μετὰ τὴν ἀποστράτευσίν του (πρβλ. ἐμμέσως Α.Π. 388/1950, ΕΕΔ 9, 611, Προέδρ. Πρ. Π. 886/1949, ΕΕΔ 9, 132, ἔνθα καὶ σύμφωνα σχόλια, Προέδρ. Πρ. Ἀθ. 4126/1951, ΕΕΔ 10, 1053). Ἐν τῇ προκειμένῃ ὅθεν περιπτώσει, καθ' ἣν, ὡς ἐκ τῆς ἐν γένει διαδικασίας ἐβεβαιώθημεν, ὁ ἐνάγων (ἐφεσίβλητος) ἐκλήθη οὐχὶ διὰ νὰ καταταγῇ εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ, ἀλλὰ πρὸς τὸν ἀποκλειστικὸν σκοπὸν ὅπως παρακολουθήσῃ ἐπὶ 5θήμερον, ἤτοι ἀπὸ τῆς 3 μέχρις 7 Νοεμβρίου 1953, τὴν ὑπὸ τοῦ Ν.Α.Τ.Ο. ὀργανωθεῖσαν ἄσκησιν «χαλύβδινον κράνος», μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ὁποίας ἀπῆλθεν ἄνευ οὐδεμιᾶς προαθέτου διατυπώσεως (φύλλου πορείας κλπ.), δὲν ὑπάγεται εἰς τὰς προστατευτικὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ ν. 3514/1928, ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει νομίμως ὁ ἐναγόμενος (ἐκκαλῶν), τηρήσας μόνον τὰς διατυπώσεις τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945, οὐχὶ δὲ καὶ τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ ἀ.ν. 244/1936, προέβη τὴν 27 Νοεμβρίου 1953 εἰς τὴν καταγγελίαν τῆς μεταξὺ τῶν διαδίκων ὑφισταμένης ἀπὸ τῆς 15 Σεπτεμβρίου 1948 συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου. Ὅθεν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, δεχθεῖσα τὰ ἀντίθετα καὶ ἀκολούθως ὑποχρεώσασα τὸν ἐναγόμενον εἰς τὴν καταβολὴν τῷ ἐνάγοντι ἀποζημιώσεως ἴσης πρὸς τὰς ἀποδοχὰς 6 μηνῶν, ἐσφαλμένως ἔκρινε κατὰ τὸν βάσιμον περὶ τούτου λόγον ἐφέσεως, ἧς δεκτῆς καθισταμένης δέον νὰ μεταρρυθμισθῇ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ἐπὶ τῷ τέλει ὅπως ἀπορριφθῇ ἡ ἐφ' ἧς ἐξεδόθη αὕτη ἀγωγή.

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΩΣ ΔΙΟΡΙΖΟΜΕΝΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

"Εννοια άρθρου 11 Α.Ν. 1836/1951, ὡς ἐτροποποιήθη δι' ἄρθρου 10 Ν.Δ. 2657/1953

Θέσπισις εἰδικῆς περιπτώσεως ὑποχρεωτικῆς ἀνακλήσεως διορισμοῦ τοποθετηθέντος ἀναγκαστικῶς, κατ' ἄρθρ. 11 Α.Ν. 1836/1951, αἰτήσει ἐργοδοτῶν.— Ὑποχρέωσις Συμβουλίων δι' ἀντικατάστασιν ἄνευ αἰτιολογίας ἀποφάσεων αὐτῶν καὶ ἀσχέτως ἂν ἐν τῇ αἰτήσει περὶ ἀντικαταστάσεως δὲν προβάλλεται λόγος τις, ἐκτὸς ἀκαταλληλότητος, ὁπότε ἁρμοδία εἶναι ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ ἄρθρου 7 Α.Ν. 244/1936.— Συνέπεια ἐκ τῆς ἀνακλήσεως τοῦ διορισμοῦ ἡ ἔγκυρος λύσις τῆς συμβάσεως τοῦ διορισθέντος, χωρὶς νὰ ἀπαιτῆται ἡ τήρησις τῶν διατυπώσεων ἄρθρ. 9 Ν. 118/1945, προϋποθέτοντος καταγγελίαν συμβάσεως ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου.—Ἰσχυρισμὸς περὶ καταχρηστικῆς ἀσκήσεως δικαιώματος ἐργοδότου.

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν διὰ τῆς νεωτέρας αὐτῆς ἀποφάσεώς του ἀπησχολήθη καὶ πάλιν μὲ τὸ γνωστὸν ζήτημα περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 (ΕΕΔ 10, 581) διὰ τὴν ἀντικατάστασιν τῶν ἀναγκαστικῶς διοριζομένων προσώπων τοῦ ἄνω νόμου ὑπὸ τῶν Συμβουλίων (βλέπε καὶ τὴν Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1747/1954, εἰσηγητὴς *Γ. Μαρινάκος*, ΕΕΔ 13, 310, καὶ λοιπὴν νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 13, 412 ἐπ.).

Ἐν ὄψει καὶ τῆς τροποποιητικῆς τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ ἄνω νόμου διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 10 τοῦ ν.δ. 2657/1953 (ΕΕΔ 12, 1230), ἡ νεωτέρα αὐτὴ ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου καταλήγει εἰς τὴν γνώμην, ὅτι ἡ ἀντικατάστασις τοῦ διορισθέντος, αἰτήσει τοῦ ἐργοδότου, εἶναι ὑποχρεωτικὴ διὰ τὰ Συμβούλια καὶ ὅτι δὲν ἀπαιτεῖται αἰτιολογία τῶν ἀποφάσεων αὐτοῦ (βλέπε καὶ συμφώνους σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 13, 310, ἀντίθετος ἡ Σ.Ε. 343/1954, εἰσηγητὴς ***Ν. Μπονρόπουλος***, ΕΕΔ 13, 413, χωρὶς ὅμως νὰ ἀναφέρηται καὶ εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ ν.δ. 2657/1953, ἡ ὁποία εἶναι μὲν νέα διάταξις καὶ δὲν ἴσχυε καθ' ὃν χρόνον ἀντικατεστάθη ὁ διορισθεὶς εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, καταδεικνύει ὅμως καὶ τὴν ὁμοίαν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951).

Ἡ ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου, δεχομένη ὅτι δὲν ἀπαιτεῖται νὰ ἀναγράφηται ἐν τῇ αἰτήσει περὶ ἀντικαταστάσεως καὶ οὔτε ἐν τῇ ἀνακλητικῇ πράξει ὁ εἰδικώτερος λόγος τῆς ἀντικαταστάσεως, σκέπτεται περαιτέρω καὶ ὅτι κοὐδόλως προέκυψεν ὅτι ἡ ἀνάκλησις ἐγένετο διὰ τοὺς λόγους τοῦ ἄρθρ. 7 § 2 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 καὶ εἰδικώτερον δι' ἀκαταλληλότητα». (Ἡ προηγηθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 1747/1954 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου, ἐνθ' ἀνωτ., ἐδέχθη ὅτι ἂν ὑπάρχῃ τοιοῦτος λόγος δὲν εἶναι ἁρμόδια τὰ Συμβούλια, ἀλλ' ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ ἀ.ν. 244/1936, φαίνεται δὲ ἐκ τῆς σκέψεως αὐτῆς ὅτι τὸ Πρωτοδικεῖον ἀναφέρεται εἰς τὴν δεκτὴν οὕτω ὑπ' αὐτοῦ γενομένην ἄποψίν του).

Ἀλλ' ἀφοῦ ὁ ἐργοδότης, ζητῶν τὴν ἀντικατάστασιν παρὰ τῶν Συμβουλίων, δικαιοῦται νὰ μὴ ἀναφέρῃ ἐν τῇ αἰτήσει του εἰδικώτερον λόγον καὶ οὔτε τὰ Συμβούλια ὀφείλουν νὰ αἰτιολογοῦν τὴν πρᾶξίν των, κατὰ τί παραβλάπτει τὴν ἁρμοδιότητά των τὸ ὅτι ὁ ἐργοδότης τυχὸν ἀναφέρει ἐν τῇ αἰτήσει του λόγον ἀκαταλληλότητος; Εἶναι ὅμως, ἐξ ἄλλου, δεκτὸν νὰ ὑποτεθῇ ὅτι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 ἔθιξε τὴν ἁρμοδιότητα τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951; Σπανίως διάταξις νόμου ἔθεσεν εἰς τόσην ἀπορίαν τὸν ἑρμηνευτήν της. [Σχετικὴ καὶ ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν (Πρωτοδίκης ***Χ. Γεωργιόπουλος***)].

Ἡ ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου λύει καὶ τὸ ἐνδιαφέρον ζήτημα, ἂν, ὑποκειμένης ἀνακλήσεως τοῦ διορισμοῦ, ἀπαιτῆται ἡ ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου τήρησις τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118/1945 περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.

Ἀρνητικῶς ἐπ' αὐτοῦ ἀποφαίνεται (βλέπε καὶ συμφώνους σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 12, 841, πρβλ. ὅμως γνωμάτευσιν Νομικοῦ Συμβουλίου Ι.Κ.Α. ἐν ΕΕΔ 12, 851).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 4578/1954

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' καὶ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Ι. Μαρινάκος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Φωτόπουλος, Ι. Κωτσάκλος

Τὸ ἄρθρ. 11 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 ὁρίζει ὅτι οἱ ὑπόχρεοι τοῦ ἄρθρ. 3 αὐτοὶ δύνανται νὰ ζητήσωσι τὴν ἀντικατάστασιν τῶν τοποθετηθέντων δι' ἄλλου προστατευομένου ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου, τὰ δὲ οἰκεῖα συμβούλια ὑποχρεοῦνται, ὅπως ἐντὸς 20 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς σχετικῆς αἰτήσεως ἀνακαλέσωσι τὸν τοποθετηθέντα καὶ τοποθετήσωσιν ἕτερον πρόσωπον τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω νόμου. Διὰ τῆς διατάξεως ταύτης, ὡς ἐξ αὐτῆς προκύπτει, θεσπίζεται εἰδικὴ περίπτωσις ὑποχρεωτικῆς ἀνακλήσεως τοῦ τοποθετηθέντος ὑπὸ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 συμβουλίων καὶ ἀντικαταστάσεως αὐτοῦ παρ' ἄλλου προστατευομένου προσώπου εἴτε συγχρόνως μετὰ τῆς ἀνακλήσεως, εἴτε μεταγενεστέρως, ἐφ' ὅσον ἤθελε ζητηθῇ τοῦτο ὑπὸ τῶν ὑποχρέων ἐπιχειρήσεων. Ἡ ὑποχρέωσις

τῶν συμβουλίων τούτων πρὸς ἀνάκλησιν ἐπιβάλλεται καὶ ὅταν οἱ ὑπόχρεοι οὐδένα λόγον ἐπικαλοῦνται, ἄλλως οὗτοι δὲν προβάλλουσι λόγους τοῦ ἄρθρ. 7 § 2 τοῦ ὡς ἄνω νόμου, ἤτοι ἀκαταλληλότητα, ἀνεπάρκειαν ἢ ἀνάρμοστον συμπεριφοράν, τὴν ὕπαρξιν τῶν ὁποίων ἁρμοδία νὰ κρίνῃ εἶναι ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ἀ.ν. 244/1936. Οὕτω τὰ συμβούλια ταῦτα δὲν ἔχουσι τὴν εὐχέρειαν νὰ ἀπορρίψωσι ἢ νὰ παρίδωσι τὴν περίπτωσιν μὴ ἀναγραφῆς ἐν αὐτῇ συγκεκριμένου τινὸς πρὸς τοῦτο λόγου. Τοῦτο θὰ ἠδύναντο νὰ πράξωσιν, ἐὰν ἡ ἀντικατάστασις ἢ μὴ τοῦ τοποθετηθέντος ἐναπέκειτο εἰς τὴν διακριτικὴν αὐτῶν ἐξουσίαν. Τοιαύτην ὅμως ἐξουσίαν δὲν παρέχει εἰς τὰ συμβούλια ἡ ἠγηθεῖσα διάταξις τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951, ὑποχρεοῦσα ἀντιθέτως ταῦτα, ὑποβληθείσης σχετικῆς αἰτήσεως, νὰ ἀνακαλέσωσι τὸν τοποθετηθέντα. Τοῦτο σημαίνει ὅτι ἡ κατὰ τὸ ἄρθρ. 11 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 ἀπόφασις τῶν συμβουλίων προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ, ὡς ὑποχρεωτικὴ καὶ δεσμία ἐκ τοῦ Νόμου, δὲν χρήζει αἰτιολογίας (Σ.Ε. 754/1936), ἥτις ἀπαιτεῖται κατὰ κανόνα εἰς τὰς περιπτώσεις ἐκείνας, καθ' ἃς ἡ ἀνακλητικὴ πρᾶξις ἀνήκει εἰς τὴν διακριτικὴν ἐξουσίαν τῶν ὀργάνων τῆς διοικήσεως (Σ.Ε. 658/1934, 790/1932, 223/1931). Ταῦτα πάντα ἐνισχύονται ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 10 τοῦ ν.δ/τος 2657/1953, δι' οὗ, τροποποιηθέντος τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Α.Ν. 1836/1951, ὁρίζεται ὅτι, παρερχομένης τῆς ἐν αὐτῷ προθεσμίας 30 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς περὶ ἀντικαταστάσεως αἰτήσεως, ὁ ὑπόχρεως ἀπαλλάσσεται διὰ τὸν ἐφεξῆς χρόνον διὰ τὸν οὗτινος ζητεῖται ἡ ἀντικατάστασις πάσης ἐκ τούτου ἢ ἄλλου νόμου ἀπορρεούσης εὐθύνης, τοῦτο δὲ ἀνεξαρτήτως τῆς ὑπάρξεως λόγου ἀντικαταστάσεως καὶ τῆς βασιμότητος αὐτοῦ.

Ἐπαρκῶς ἐβεβαιώθη, ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος ἐνάγων, προστατευόμενος ὑπὸ τοῦ ἀ.ν. 1836/1951, δι' ἀποφάσεως τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ, ληφθείσης κατὰ τὴν συνεδρίασιν αὐτοῦ τῆς 9 Ἀπριλίου 1952, ἐτοποθετήθη, βάσει τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ὡς ἄνω νόμου, παρὰ τῇ ἐκκαλούσῃ ἐναγομένῃ, παρ' ἧς προσληφθεὶς ἀπὸ 18 Ὀκτωβρίου 1952 εἰργάσθη ἔκτοτε ὡς ἐργατοτεχνίτης μέχρι τῆς 3 Ὀκτωβρίου 1953, ὅτε ἡ ἐκκαλοῦσα ἔπαυσε νὰ ἀποδέχηται τὰς ὑπηρεσίας αὐτοῦ. Τοῦτο ἐγένετο, διότι τὸ ρηθὲν Συμβούλιον διὰ τῆς ἀπὸ 28 Μαΐου 1953 ἀποφάσεώς του προέβη εἰς ἀνάκλησιν τῆς παρὰ τῇ ἐκκαλούσῃ τοποθετήσεως τοῦ ἐφεσιβλήτου κατόπιν τῆς ἀπὸ 7 Ἰουλίου 1953 αἰτήσεως αὐτῆς καὶ κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951, ἀντικατεστήσαν εἰδικώτερον τὸν ἐφεσίβλητον διὰ τοῦ Σ.Μ**, ὅστις καὶ προσελήφθη ὑπὸ τῆς ἐκκαλούσης. Οὕτως ἡ ἀνάκλησις τοῦ ἐφεσιβλήτου, ὑπὸ τοὺς ὅρους τούτους ἐνεργηθεῖσα, κατὰ τὰ προεκτεθέντα, εἶναι ἰσχυρὰ καὶ ἔγκυρος, παράγουσα πλήρη ἔννομα ἀποτελέσματα, ἀσχέτως τοῦ ὅτι οὔτε ἐν τῇ σχετικῇ αἰτήσει ἀνεγράφη, οὐδὲ ἐν τῇ ἀνακλητικῇ πράξει τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου περιελήφθη ὁ εἰδικώτερος λόγος, διὰ τὸν ὁποῖον ἐχώρησεν ἡ ἀνάκλησις, ἄλλως, ἐφ' ὅσον οὐδόλως προέκυψεν, ὅτι ἐγένετο διὰ τοὺς ἀνωτέρω λόγους τοῦ ἄρθρου 7 § 2 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 καὶ εἰδικώτερον δι' ἀκαταλληλότητα τοῦ ἐφεσιβλήτου. Αἱ ἔννομοι συνέπειαι τῆς ἀνακλήσεως ταύτης εἶναι ὅτι ἔκτοτε ἡ μεταξὺ τῶν διαδίκων καταρτισθεῖσα ἀναγκαστικὴ πενταετοῦς διαρκείας σύμβασις ἐργασίας θεωρεῖται ἔγκυρος, λυθεῖσα ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τοῦ ἀ.ν. 1836/1951, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ν. 2223/1952, καὶ ἡ ἐκκαλοῦσα, ἀρνηθεῖσα ἀπὸ τῆς 18 Ὀκτωβρίου 1953, ὅτε ἐγνωστοποιήθη εἰς ταύτην ἡ ἀνακλητικὴ ἀπόφασις, τὴν ἀποδοχὴν τῆς προσφερθείσης ἐργασίας τοῦ ἐφεσιβλήτου, δὲν ὑπέχει ὑποχρέωσιν καταβολῆς τῶν ἀποδοχῶν του διὰ τὸν ἐφεξῆς χρόνον ἐκ τοῦ ἄρθρου 9 § 3 τοῦ ὡς ἄνω νόμου, ἀρθείσης νομίμως τῆς πρὸς τοῦτο εὐθύνης αὐτῆς. Κατὰ συνέπειαν, ἀντιθέτως κρίνασα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις καὶ ἐπιδικάσασα εἰς τὸν ἐφεσίβλητον τὰς αἰτηθείσας ἐπέκεινα τῆς 18 Ὀκτωβρίου 1953 ἀποδοχάς του τριῶν μηνῶν, ἐσφαλε καὶ δέον ὅπως μεταρρυθμισθῇ, ἐπὶ τῷ τέλει νὰ ἀπορριφθῇ ἡ ἀγωγὴ ὡς πρὸς τὴν ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. 9 § 3 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 στηριζομένην πρώτην βάσιν της, κατὰ τὸν μοναδικὸν βάσιμον λόγον ἐφέσεως, ὡς οὗτος εὐρύτερον ἀναπτύσσεται διὰ τῶν προτάσεων τῆς ἐκκαλούσης.

Μεταρρυθμιζομένης τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως καὶ ἀπορριπτομένης τῆς ἀγωγῆς ὡς πρὸς τὴν πρώτην βάσιν αὐτῆς τὸ Δικαστήριον τοῦτο δέον ὅπως χωρήσῃ εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν λοιπῶν ἐκ τούτων, περὶ ὧν κατωτέρω καὶ ἀνευ ἐφέσεως τοῦ ἐφεσιβλήτου, ἐφ' ὅσον ὁ δικάσας Πρωτοδικὴς δὲν ἀπεφάνθη ἐπ' αὐτῶν (Α.Π. 97/1948, Θέμ. ΗΘ' 470), κρατοῦν παρ' αὐτῷ τὴν ὑπόθεσιν κατὰ τὸ ἄρθρ. 780 Π. Δικ.

Ἐφ' ὅσον ἡ ἀπόλυσις τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐγένετο κατόπιν τῆς ὑπὸ τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου ἀνακλήσεως τῆς παρὰ τῇ ἐκκαλούσῃ τοποθετήσεώς του, διὰ τὸ κῦρος τῆς ἀπολύσεως ταύτης δὲν ἀπῃτεῖτο ἡ τήρησις τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118/1945, καθ' ὃ προϋποθέτουσα καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου, ἤτις δὲν ὀφείλεται ἐν προκειμένῳ, ἀλλὰ λόσις αὐτῆς αὐτοδικαίως ἐπελθοῦσα κατ' ἐπιταγὴν τῆς ἁρμοδίας πρὸς τοῦτο Ἀρχῆς. Ἐξ ἑτέρου δὲν συντρέχει περίπτωσις ἐφαρμογῆς τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 281 Α. Κ., καθ' ὃσον ἡ ἐκκαλοῦσα, ἀνακληθείσης τῆς παρ' αὐτῇ τοποθετήσεως τοῦ ἐφεσιβλήτου, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ, ὅτι ἐνήργησε καθ' ὑπέρβασιν τῶν ὁρίων τῆς καλῆς πίστεως, ἀρνηθεῖσα ἔκτοτε τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτοῦ, οὐδ' ἄλλωστε προέκυψεν, ὅτι ἐζήτησε τὴν ἀντικατάστασίν του, ὁρμηθεῖσα ἐκ λόγων ἐκδικήσεως. Ἑπομένως ἡ ἀγωγὴ τοῦ ἐφεσιβλήτου οὔτε καθ' ὅσον διώκει τὴν καταβολὴν τῶν ὡς ἄνω ἀποδοχῶν του, στηριζομένη ἐπὶ τῶν προαναφερθεισῶν βάσεων, εὐσταθεῖ καὶ δέον ὅπως ἀπορριφθῇ καὶ ὡς πρὸς ταύτας ὡς ἀβάσιμος κατ' οὐσίαν.

II

Ἀντικατάστασις ἀναγκαστικῶς διοριζομένων, κατ' ἄρθρον 11 ἀ.ν. 1836/1951, ὑπὸ τῶν Συμβουλίων, κατ' αἴτησιν τῶν ἐργοδοτῶν.— Ἄθικτον ὅμως ἁρμοδιότητος Ἐπιτροπῆς ἀ.ν. 244/1936 πρὸς ἀπόλυσιν δι' ἀκατάλ-

ληλότητα, ἀνεπάρκειαν ἢ ἀνάρμοστον συμπεριφοράν.—Ἔλλειψις ἁρμοδιότητος Συμβουλίου δι' ἀντικατάστασιν διὰ τοὺς ἄνω λόγους καὶ συνεπῶς μὴ νόμιμος ἀπόφασις αὐτοῦ.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2340/1954

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Χ. Γεωργιόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Κωτσόδελος, Ν. Κόλλιας

Κατ' ἄρθρον 11 τοῦ ἀ. ν. 1836/1951, ὡς τοῦτο ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ ν.δ. 2657 τῆς 31/31 Ὀκτωβρίου 1953, αἱ ὑπόχρεοι τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου τούτου δύνανται, ἀφοῦ ὁ τοποθετηθεὶς ὑπηρετήσῃ ἐπὶ 15 τοὐλάχιστον ἡμέρας, νὰ ζητήσωσι τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ τοποθετηθέντος δι' ἄλλου προσώπου προστατευομένου ὑπὸ τοῦ νόμου. ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει τὰ οἰκεῖα Συμβούλια ὑποχρεοῦνται, ὅπως ἐντὸς τριάκοντα (30) ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς σχετικῆς περὶ ἀντικαταστάσεως αἰτήσεως ἀνακαλέσωσι τὸν τοποθετηθέντα καὶ τοποθετήσωσι ταυτοχρόνως ἢ μεταγενεστέρως ἕτερον πρόσωπον τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου, παρερχομένης δὲ ἀπράκτου τῆς προθεσμίας τῶν 30 ἡμερῶν ὁ ὑπόχρεως ἀπαλλάσσεται διὰ τὸν ἐφεξῆς χρόνον πάσης εὐθύνης (ἐναντι τοῦ τοποθετηθέντος) ἀπορρεούσης ἐκ τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 ἢ ἄλλου τινός. Καὶ ναὶ μὲν ἐν τῇ διατάξει ταύτῃ δὲν μνημονεύονται οἱ λόγοι, δι' οὓς δύναται ὁ ὑπόχρεως νὰ ζητήσῃ τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ τοποθετηθέντος καὶ ἑπομένως ἔδει νὰ γίνῃ δεκτὸν ὅτι αὕτη δύναται νὰ ζητηθῇ δι' οἱονδήποτε, κατ' ἐλευθέραν τοῦ ἐργοδότου κρίσιν, λόγον, ἀλλὰ τὸ πόρισμα τοῦτο ὑφίσταται τὸν περιορισμὸν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 7 § 2 τοῦ ἀ.ν. 183ϐ/1951, μηδόλως θιγείσης ὑπὸ τοῦ ν.δ. 2657/1953. Τῷ ὄντι, κατὰ τὴν ἐν λόγῳ διάταξιν, δύναται νὰ χωρήσῃ ἀπόλυσις τοῦ τοποθετηθέντος καὶ πρὸ τῆς παρόδου τῆς πενταετίας, ὁρισθείσης ὡς ἀνωτάτου χρονικοῦ ὁρίου διαρκείας τῆς ἐξηναγκασμένης συμβάσεως ἐργασίας (ἄρθρον 7 §1 ἐδ. α' ἀ.ν. 1836/1951, ἄρθρον μόνον ν. 2223/1953) α) διὰ παραβάσεις προβλεπομένας ὑπὸ τοῦ νομίμως ἀνεγνωρισμένου ὀργανισμοῦ ἢ κανονισμοῦ τῆς ὑπηρεσίας ἢ ἐπιχειρήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως, δι' ἃς ὁρίζεται ὡς ποινὴ ἡ ἀπόλυσις, καὶ β) δι' ἀποδεδειγμένην ἀνεπάρκειαν ἢ ἀκαταλληλότητα μὴ ὀφειλομένην εἰς τὰ τραύματα τοῦ τοποθετηθέντος, ὡς καὶ δι' ἀνάρμοστον συμπεριφοράν. Συντρεχόντων ὅμως τοιούτων λόγων ἁρμοδία ν' ἀποφασίσῃ καθίσταται ὑπὸ τοῦ νόμου ἡ ἐπιτροπὴ τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ἀ.ν. 244/1936. Λαμβανομένου δὲ ὑπ' ὄψιν ὅτι ὁ νόμος περιέχει ἐπιταγὰς καὶ ὅτι οὐδεμία διάταξις αὐτοῦ δέον νὰ θεωρῆται ὡς ἐκ περισσοῦ τεθεῖσα, δέον νὰ γίνῃ δεκτόν, ὅτι ὁ νομοθέτης ἠθέλησεν, ὅπως εἰς τὰς ἀνωτέρω περιπτώσεις (παράβασις κανονισμοῦ, ἀκαταλληλότης, ἀνεπάρκεια, ἀνάρμοστος συμπεριφορὰ) ἀποφαίνεται, οὐχὶ τὸ τοποθετῆσαν Συμβούλιον, ἀλλὰ ἡ ἐπιτροπὴ τοῦ ν. 244/1936. Δὲν φαίνεται δὲ ὅτι ὁ νομοθέτης ἠξίωσε τὴν ἀπόφασιν τῆς ρηθείσης Ἐπιτροπῆς ἄνευ λόγου, ἂν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ σύνθεσις καὶ ὁ τρόπος λήψεως ἀποφάσεων αὐτῆς καὶ αἱ ἐντεῦθεν ἀπορρέουσαι ἐγγυήσεις ὀθυκρισίας, πρὸς δὲ καὶ ὅτι, εὐδοκιμούσης τῆς αἰτήσεως ἀπολύσεως, ὁ ἀπολυόμενος στερεῖται τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπανατοποθετήσεως εἰς ἄλλον ὑπόχρεων (ἄρθρον 7 § 5 ἀ.ν. 1836/1951), δηλονότι στερεῖται τῆς προστασίας τοῦ νόμου, ἀποτέλεσμα, τὸ ὁποῖον εἶναι συνδεδεμένον καὶ πρὸς τὸ δημόσιον συμφέρον, ἐφ' ὅσον βαίνει πολὺ πέραν τοῦ συμφέροντος τοῦ ἐργοδότου ν' ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τὸν τοποθετηθέντα. Ὅθεν, ἐὰν ὁ ὑπόχρεως ἐργοδότης ἔχῃ κατὰ τοῦ τοποθετηθέντος καὶ δοκιμασθέντος προστατευομένου λόγους ἀκαταλληλότητος ἢ ἀποδεδειγμένης ἀνεπαρκείας ἢ ἀναρμοστου συμπεριφορᾶς, ὀφείλει νὰ φέρῃ τούτους ἐνώπιον τῆς ἐπιτροπῆς καὶ νὰ ζητήσῃ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ μισθωτοῦ, διὰ νὰ ἐπακολουθήσῃ εἶτα καὶ ἡ κόρωσις τοῦ νόμου, δηλαδὴ ἡ διὰ τὸν οὕτω ἀπολυόμενον στέρησις τῆς προστασίας τοῦ νόμου, ὅπερ ἀποτέλεσμα οὐδαμῶς ἐπέρχεται εἰς περίπτωσιν ἀνακλήσεως τῆς τοποθετήσεως ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου κατόπιν αἰτήσεως ἀντικαταστάσεως ὑποβαλλομένης κατ' ἄρθρον 11 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951. Πέραν δὲ τῶν λόγων, δι' οὓς ἐπιβάλλεται ἡ προσφυγὴ εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ ν. 244/1936, ὀπομένει εὐρὺ πεδίον ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951, σκοπὸς τοῦ ὁποίου ἦτο νὰ θεραπεύσῃ (παραλλήλως πρὸς τὰς ἀνάγκας τῶν πολεμιστῶν) καὶ τὰ δικαίωμα τῶν ὑποχρέων νὰ ἐπιλέγουν ἐκ τῆς εὐρείας κατηγορίας τῶν πολεμιστῶν τὰ πρόσωπα, αἱ ἰδιαίτεραι ἱκανότητες τῶν ὁποίων προσιδιάζουν εἰς τὴν φύσιν τῆς ἀσκουμένης ἐπιχειρήσεως. Ἄλλως, ἐὰν ἤθελε γίνει δεκτόν, ὅτι βάσει τοῦ ἄρθρου 11 ὁ ἐργοδότης δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ τοποθετηθέντος καὶ δι' ἀκαταλληλότητα ἢ ἀνάρμοστον συμπεριφοράν, ὅτε τὸ συμβούλιον ὑποχρεοῦται νὰ προβῇ εἰς ταύτην, ὁ τοποθετούμενος ἐφεδρος θὰ εὑρίσκετο εἰς τὴν ἀπόλυτον διακρισιν τοῦ ἐργοδότου, παρακάμπτοντος οὕτω τὰς ἐγγυήσεις, ἃς παρέχει διὰ τὸν μισθωτὸν ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ ν. 244/1936, ἡ δὲ διάταξις τοῦ ἄρθρου 7 § 3 ἐδαφ. α' καὶ β' θὰ ἔκειτο ἐν τῷ νόμῳ ἄνευ σκοποῦ (Συμβ. Ἐπ. 1432/1953, 2158/1953, ΕΕΔ 12ος 840, 1319, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1747/1954, ΕΕΔ 13ος 310). Ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς τὰ ἀνωτέρω, ἐφ' ὅσον ἐβεβαιώθη ὅτι ἡ κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 5 τῆς 28/12/1953 συνεδρίασιν τοῦ Κ.Σ.Π.Α. γενομένη ἀνάκλησις τῆς τοποθετήσεως τοῦ ἐναγοντος (οὗτος ἐτοποθετήθη δι' ἀποφάσεως τοῦ Κ.Σ.Π.Α., ληφθείσης κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 23 τῆς 11/6/1953 συνεδρίασιν) ἔλαβε χώραν δι' ἀκαταλληλότητα, ἀνεπάρκειαν καὶ ἀνάρμοστον συμπεριφοράν (προσάγεται ἐν ἀντιγράφῳ ἡ περὶ ἀντικαταστάσεως ἀποβληθεῖσα καὶ γενομένη δεκτὴ ὑπὸ τοῦ Κ.Σ.Π.Α. αἰτησις τῆς ἐναγομένης), ἕπεται ὅτι τὸ Κ.Σ.Π.Α. ἐπελήφθη ἄνευ δικαιοδοσίας, ἡ δὲ περὶ ἀνακλήσεως ἀπόφασίς του, μὴ οὖσα ὡς ἐκ τούτου νόμιμος, δὲν κατέλυσε τὴν διὰ τῆς νομίμου ἐπὶ πᾶσι τοποθετήσεως τοῦ ἐνάγοντος καταρτισθεῖσαν σύμβασιν ἐργασίας. Ἀκολούθως ἡ ἐνάγουσα ἀποκρούσασα ἀπὸ 6.Ι. 1954 τὴν προσφερομένην ἐργασίαν τοῦ ἐνάγοντος ἡμερομισθίου ἐργάτου περιέστη εἰς κατάστασιν ὑπερημερίας καὶ ἐντεῦθεν κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 656 Α.Κ. ὑπόχρεως καθίσταται εἰς καταβολὴν τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἐνάγοντος.

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΕΙΣΦΟΡΑΙ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΑΝΤΙΦΥΜΑΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ

Έννοια συνταγματικής διατάξεως περί μη επιβολής φόρου άνευ Νόμου

Ανακοπή κατά πράξεως επιβολής εισφορών του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων υπέρ της Οργανώσεως Αντιφυματικής Ασφαλίσεως.—Σύστασις Οργανώσεως ως Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου.—Λειτουργία διά καταστατικού και καθορισμός υποχρεώσεων εργοδοτών.—Νομιμότης καταστατικού.—Υποκατάστασις Ι.Κ.Α. εις δικαιώματα και υποχρεώσεις Οργανώσεως.— Υπαγόμενα εις την ασφάλισιν Οργανώσεως πρόσωπα.— Έννοια άρθρου 59 Συντάγματος 1911 περί μη επιβολής φόρου άνευ Νόμου.

Επικυρούται ή υπ' αριθ. 182/1953 απόφασις του Πρωτοδικείου Ηλείας. Σχετική προς το αυτό θέμα και ή Πρωτοδικείου Ηλείας 57/1953 (πρόεδρος και εισηγητής *Α. Κοντολάτος*, ΕΕΔ 12, 359).

Επρόκειτο περί ανακοπής της Αγροτικής Τραπέζης της Ελλάδος, επί τω τέλει να κηρυχθή άκυρος και ανίσχυρος ή υπ' αριθ. 100/13.2.1953 πράξις του εν Πύργω Υποκαταστήματος του Ι.Κ.Α. περί επιβολής εισφορών υπέρ της Οργανώσεως Αντιφυματικής Ασφαλίσεως.

Η Οργάνωσις Αντιφυματικής Ασφαλίσεως συνεστήθη διά του ά.ν. 24.11.1935, συνεχωνεύθη δε εις το Ι.Κ.Α. διά του ά.ν. 1846/1951 «περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων», το Ι.Κ.Α. δε υπεισήλθεν εις το σύνολον των ενεργητικών και παθητικών της περιουσιακών στοιχείων και απαιτήσεων και εις πάσης φύσεως δικαιωμάτων και υποχρεώσεών της, ως καθολικός αύτης διάδοχος (βλέπε εκτενέστερον σημειώσεις μας εν ΕΕΔ 12, 358, ένθα ανάλυσις του απασχολήσαντος τον Άρειον Πάγον θέματος και παραπομπαί εις νομολογίαν και θεωρίαν).

Αρείου Πάγου 333/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ο Αρεοπαγίτης κ. **Ι. Τραχανής**
Εισηγητής ο Αρεοπαγίτης κ. **Κ. Σούρλος**
Δικηγόροι οι κ.κ. Α. Καλαμπαλίκης, Κ. Νικολόπουλος

Κατά τα άρθρ. 1 και 4 §§ 1, 2 και 3 του ά.ν. της 19/20 Νοεμβρίου 1935 περί ασφαλίσεως κατά της φυματιώσεως πάσα λεπτομέρεια αναγκαία διά την λειτουργίαν του δι' αύτου συνιστωμένου νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου υπό τον τίτλον «οργάνωσις αντιφυματικής ασφαλίσεως», ως και διά την εκπλήρωσιν των σκοπών αύτης και γενικώς διά την εφαρμογήν του νόμου τούτου, ορίζονται διά καταστατικού, το οποίον καθίσταται και τροποποιείται διά πράξεων του Υπουργού της Εργασίας, δημοσιευομένων εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, όπερ και πρέπει ειδικώτερον να ορίζη τον κύκλον των ασφαλιζομένων προσώπων και εν γένει τα του τρόπου και χρόνου της υπαγωγής αύτων εις την ασφάλισιν, τα δικαιώματα και τας προϋποθέσεις κτήσεως αύτων, ως και τας σχετικάς υποχρεώσεις των ασφαλιζομένων και των εργοδοτών, τα της διαχειρίσεως, τοποθετήσεως και διαθέσεως των πόρων αύτης, τας σχέσεις του ως άνω οργανισμού προς άλλους οργανισμούς ασφαλίσεως και προνοίας και εν γένει πάσαν λεπτομέρειαν εντός των ορίων του νόμου τούτου. Ως δε προκύπτει εκ των άρθρ. 1, 3, 4, 13, 21 και 23 του βάσει του προπαρατεθέντος άρθρ. 4 § 2 και εγκριθέντος διά της υπ' αριθ. 51133/Ε 1682 της 16/16 Νοεμβρίου 1949 αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας, δημοσιευθείσης εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (Φ.Ε.Κ. τ. Β' 196), καταστατικού της οργανώσεως αντιφυματικής ασφαλίσεως ωρίσθησαν, εντός της παραχωρηθείσης εξουσιοδοτήσεως διά του άρθρ. 4 § 3 του ά.ν. 19/20 Νοεμβρίου 1935, ο κύκλος των ασφαλιζομένων προσώπων, οι πόροι της οργανώσεως, ο τρόπος της εισπράξεως αύτων, αι σχετικαί προς τούτους υποχρεώσεις των εργοδοτών και των ασφαλιζομένων, τα της διαχειρίσεως αύτων, ή σχέσις του οργανισμού τούτου προς άλλους ασφαλιστικούς οργανισμούς, ήτοι πάντα τα βασικά στοιχεία της λειτουργίας της οργανώσεως ταύτης, υπό την μη επηρεάζουσαν αύτην επιφύλαξιν όπως αι λεπτομέρειαι, αι οποίαι ήθελον ανακύψει κατά την περαιτέρω εφαρμογήν του ως άνω νόμου ρυθμισθούν διά κανονισμού καταρτισθησομένου και εκδοθησομένου, καθ' ον και το καταστατικόν τρόπον. Όθεν μετά ταύτα το δικάσαν Πρωτοδικείον, κατ' ορθήν ερμηνείαν και εφαρμογήν των προπαρατεθεισών διατάξεων έκρινε διά της προσβαλλομένης αποφάσεώς του ότι το αναιρεσίβλητον Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων, υποκατασταθέν εις τα δικαιώματα και τας υποχρεώσεις της οργανώσεως αντιφυματικής ασφαλίσεως (άρθρ. 5 § 4 ά.ν. 1846/1951), εδικαιούτο να εισπράξη από την αναιρεσείουσαν την βαρύνουσαν αύτην εισφοράν επί των αποδοχών του μονίμου προσωπικού του εν Πύργω Υποκαταστήματος αύτης και οι περί του αντιθέτου πρώτος και τρίτος λόγοι αναιρέσεως είναι απορριπτέοι ως αβάσιμοι.

Τα εξηρτημένην εργασίαν παρέχοντα πρόσωπα, εφ' όσον ασφαλίζονται υποχρεωτικώς κατά του γήρατος κλπ. παρά τινι των εν λειτουργία ασφαλιστικών οργανισμών, υπάγονται βάσει του άρθρ. 2 του προμνησθέντος ά. ν. της 19/20 Νοεμβρίου 1935 περί οργανώσεως αντιφυματικής ασφαλίσεως και του άρθρ. 4 § 1 του προρρηθέντος καταστατικού εις την ασφάλισιν ταύτην της αντιφυματικής οργανώ-

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΔΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΕΠΙ ΑΚΥΡΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

«Σχέσις έργασίας» κατά Ν.Δ. 2511/1953 «περί έλέγχου ομαδικών απολύσεων»

I

Σύμβασις περί παροχής έργασίας υπό υπηρετρίας κατ' οίκον ανηλίκου και στερουμένης βιβλιαρίου υγείας κατ' Α.Ν. 7ο9/1937. — Θεώρησις ως άκύρου. — Αναζήτησις διά την παρασχεθείσαν έργασίαν αποζημιώσεως έκ του άρθρου 904 Αστικού Κώδικος, λόγω αδικαιολογήτου πλουτισμού έργοδότου. — Εκδίκασις αξιώσεως κατά την εργατικήν διαδικασίαν, αλλά δι' αγωγής φερούσης τα στοιχεία του αδικαιολογήτου πλουτισμού.

Αί κατωτέρω παρατιθέμεναι αποφάσεις των ως εφετείων δικασάντων Πρωτοδικείων έχουν υπ' όψιν των άκύρους συμβάσεις έργασίας.

Η του Πρωτοδικείου Αθηνών σύμβασιν περί παροχής υπηρετικών κατ' οίκον έργασιών κατά παράβασιν του ά.ν. 759/1937 (ως πρός την άκυρότητα της συμβάσεως βλέπε νομολογίαν εν ΕΕΔ 12, 827, ΕΕΔ 12, 1124, αντίθετος ή Πρωτοδίκου Κερκύρας 21/1953, Πρωτοδίκης *Ν. Γιωτόπουλος*, ΕΕΔ 12, 894).

Η του Πρωτοδικείου Βόλου συμβασιν περί παροχής έργασίας εις Δήμον άνευ τηρήσεως της διαδικασίας περί νομιμοφροσύνης του υπό του ΜΘ' Ψηφίσματος κυρωθέντος ά.ν. 516/1948 (ως πρός την άκυρότητα της συμβάσεως βλέπε και την Α.Π. 161/1954, εισηγητής *Γ. Βαρσάμου*, ΕΕΔ 18, 296 και λοιπάς εις σημειώσεις μας επ' αυτής παραπομπάς).

Περαιτέρω αί εν λόγω δικαστικαί αποφάσεις, ακολουθούσαι την διά της υπ' αριθ. 549/1953 αποφάσεως του Αρείου Πάγου (εισηγητής *Ι. Τρακανής*, ΕΕΔ 12, 1962) δεκτήν γενομένην άποψιν ότι εις την εργατικήν διαδικασίαν υπάγεται και πάσα αξίωσις του μισθωτού περί αποζημιώσεως διά παρασχεθείσας εργασίας και άν αύτη πηγάζη έξ άκύρου δικαιοπραξίας, άξιούν ή περί των αξιώσεων τούτων άγωγή νά κατάγηται εις την δικην δι' αγωγής φερούσης τά στοιχεία του αδικαιολογήτου πλουτισμού (βλέπε και σύμφωνον Πρωτοδικείου Αθηνών 14599/1953, εισηγητής *Α. Καλλέργης*, ΕΕΔ 13, 182).

Είθισμένη ή δικαστηριακή πράξις εις την σύμβασιν και μέ στήριγμα τάς γενικάς αρχάς του δικαίου, κατά τάς οποίας ή άκυρος δικαιοπραξία λογίζεται ως μη γενομένη (άρθρον 180 Α.Κ.) και ο άκύρως δικαιοπρακτήσας αναζητεί κατ' άρθρ. 904 Α.Κ. την προσπορισθείσαν εις τον έτερον ωφέλειαν, ερμηνεύσεως. Κατά τά άρθρα δέ 4 και 4α του κωδικοποιημένου ν. 2868/1922 τά βάσει αύτου ιδρυόμενα Ταμεία ασφαλίσεως έναντίον του γήρατος κλπ. αποτελούν οργανισμούς κοινωνικής ασφαλίσεως, άρα και οί εις αύτά ασφαλιζόμενοι υποχρεωτικώς υπάγονται και εις την ασφάλισιν της ως άνωτέρω οργανώσεως. Όθεν, εφ' όσον ή προσβαλλομένη απόφασις εδέχθη ως ωμολογημένον υπό της αναιρεσειούσης ότι οί μόνιμοι υπάλληλοι ταύτης, οί οποίοι συνδέονται μετ' αύτης διά συμβάσεως εξηρτημένης εργασίας, ασφαλίζονται υποχρεωτικώς έναντίον του γήρατος παρά τώ Ταμείω συντάξεων και προνοίας του προσωπικού τούτου, το οποίον ιδρύθη και ενεκρίθη διά της υπ' αριθ. 37401/1932 αποφάσεως του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας βάσει του προμνησθέντος ν. 2868/1922 και μετά ταύτα έκρινεν ότι οί ως άνω υπάλληλοι υπάγονται υποχρεωτικώς και εις την ασφάλισιν της οργανώσεως αντιφυματικής ασφαλίσεως, ορθώς τάς προμνηθείσας διατάξεις ήρμήνευσε και εφήρμοσε και ο περί του αντιθέτου δεύτερος λόγος αναιρέσεως είναι απορριπτέος ως άβάσιμος.

Έκ του άρθρου 59 του Συντάγματος του έτους 1911, ορίζοντος ότι ουδείς φόρος επιβάλλεται άνευ νόμου, έπεται, ότι εις τούτο αντίκειται ή παρ' άλλης εξουσίας, έκτός της νομοθετικής, θέσπισις της επιβολής φόρου ή του ορισμού του ποσού αύτου και ούχι ότι, άν διά του νόμου καθωρίσθη κατ' είδος ο επιβληθείς φόρος και κατ' άνώτατον όριον το ποσόν αύτου, δέν συγχωρείται ή εξουσιοδότησις ετέρου κρατικού οργάνου, όπως εντός των πλαισίων τούτων του νόμου προσδιορίση είτε τον χρόνον ενάρξεως της καταβολής, είτε το καταβλητέον ποσόν του φόρου. Όθεν, άφου διά του άρθρου 3 του ά.ν. της 19/20 Νοεμβρίου 1935 περί οργανώσεως της αντιφυματικής ασφαλίσεως καθωρίσθη, ότι ή εισφορά των εργοδοτών θά ανέρχηται μέχρι του ποσού 1 ο/ο επί των αποδοχών των ησφαλισμένων υπαλλήλων, μετά ταύτα ή διά του άρθρου 4 § 3 του ίδίου νόμου εξουσιοδότησις των εν αύτη οργάνων όπως διά καταστατικού, εγκρινομένου υπό του Υπουργού της Εργασίας και δημοσιευομένου διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως, καθορίσουν τάς υποχρεώσεις των εργαζομένων και εργοδοτών και ο εν άρμονία προς τούτο διά του προαναφερθέντος εν τη πρώτη σκέψει καταστατικού ορισμός της εισφοράς των εργοδοτών εις 1 ο/ο επί των αποδοχών των ησφαλισμένων υπαλλήλων, είναι, ως σύμφωνος προς το Σύνταγμα, έγκυρος και κατ' ακολουθίαν ο τέταρτος λόγος αναιρέσεως είναι απορριπτέος ως άβάσιμος.

νεύει ἐν προκειμένῳ τὸν ὅρον τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ δικονομικοῦ ν. 1968/1944 «ἐξίωσις ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας» ὡς ἀξίωσιν ἐκ τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ.

Ὡς ὅμως προκύπτει ἐκ τῆς ἑρμηνευτικῆς τῆς σχέσεως ἐργασίας διατάξεως τῆς § δ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ν.δ. 2511/1953 «περὶ ἐλέγχου ὁμαδικῶν ἀπολύσεων» (ΕΕΔ 12, 910), κατὰ τὴν ὁποίαν «ὡς σχέσις ἐργασίας νοεῖται ἡ ἐκ πραγματικῆς ἀπασχολήσεως τοῦ μισθωτοῦ ἐν τῇ ἐκμεταλλεύσει δημιουργουμένη σχέσις, ἀνεξαρτήτως τοῦ κύρους τῆς συμβάσεως», σχέσις ἐργασίας δὲν σημαίνει «ἄκυρος σύμβασις», ὑπάρχει καὶ ὅταν ἡ σύμβασις εἶναι ἔγκυρος, ὡς ἰδιαιτέρα ἔννοια, ἀνεξάρτητος τῆς συμβάσεως (βλέπε *Α. Νίκίσch*, Ἐργ. Δίκαιον, ἑλλ. μετάφρ. σελ. 168 ἑπ., *Β. Βασιλείου*, ΕΕΔ 12, 1293 ἑπ., *Δ. Καλομοίρην*, ΕΕΔ 13, 281 ἑπ.).

Ἡ δικαστηριακὴ πρᾶξις, προκειμένης ἀκύρου συμβάσεως, ἀναζητεῖ εἰς τὸ ἄρθρον 904 τοῦ Α.Κ. τὴν προστασίαν τοῦ μισθωτοῦ. Τοῦτο θὰ ἦτο σύμφωνον πρὸς τὰς γενικὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου, ἐφ' ὅσον ἡ σύμβασις κρίνεται ἐλαττωματικὴ καὶ συνεπῶς ἄκυρος. Παραμερίζεται ὅμως τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ νόμος, ἐκτὸς τῆς συμβάσεως, ἀναγνωρίζει ἰδιαιτέρως ὡς ἔννομον σχέσιν τὴν «σχέσιν ἐργασίας», ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς πραγματικῆς μόνον ἀπασχολήσεως τοῦ μισθωτοῦ, ἐκ τῆς ὁποίας πρέπει ἀσφαλῶς νὰ ὑπάρξουν ἔννομοι συνέπειαι, λόγῳ δὲ αὐτῆς καθιεροῦται ἀρμοδιότης τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαστοῦ, ἡ ὁποία ἄλλως δὲν θὰ ὑπῆρχεν ἐπὶ ἀγωγῆς ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, ὡς δὲν ὑπάρχει καὶ ἐπὶ ἀδικοπραξίας κατ' ἄρθρ. 914 Α.Κ.

Τὸ πρόβλημα καθίσταται ὀξύτερον, ὑποκειμένης καταγγελίας σχέσεως ἐργασίας, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν, ὡς ἐξετέθη, τῆς πραγματικῆς μόνον ἀπασχολήσεως τοῦ μισθωτοῦ (ἔστω καὶ ἂν ἡ σύμβασις ἐργασίας ὑπῆρξεν ἄκυρος), κατὰ τὸ ν.δ. 2511/1953.

Ἂν ἡ καταγγελία τῆς σχέσεως ἐργασίας γίνηται ἀκύρως (μὴ τηρουμένων τῶν διατυπώσεων τοῦ νόμου) πῶς θὰ προστατευθῇ ὁ μισθωτός;

Ἡ Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 1129/1953 (Πρωτοδίκης *Ι. Δέσπης*, ΕΕΔ 13, 296) ἀνεζήτησε τὴν προστασίαν εἰς τὸ ἄρθρον 914 Α.Κ. (ἀποζημίωσις ἐξ ἀδικοπραξίας), ἀλλ' ἡ λύσις, ὡς ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 13, 296), δὲν εἶναι, νομίζομεν, ἀξία ἐπιδοκιμασίας.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 4111/1954

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Χ. Βασιλείου**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Ραυτόπουλος, Ι. Παπαθεοδώρου

Κατὰ τὴν ρητὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ὁ.ν. 759/1937 «περὶ προστασίας ἐπαγγελμάτων τινῶν κλπ.» ἀπαγορεύεται ἡ χρησιμοποίησις κατ' οἶκον ὡς ὑπηρετῶν προσώπων μὴ συμπληρωσάντων τὸ 14ον ἔτος τῆς ἡλικίας των καὶ μὴ ἐφωδιασμένων διὰ βιβλιαρίων ὑγείας. Ἐξ ἄλλου κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἐφαρμοζομένου ὧδε ἄρθρ. 174 τοῦ Α.Κ., ἅτε τῆς ἐν προκειμένῳ συμβάσεως ἐργασίας συναφθείσης ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, δικαιοπραξία ἀντικειμένη εἰς ἀπαγορευτικὴν διάταξιν τοῦ νόμου, ἐφ' ὅσον δὲν συνάγεται ἄλλο τι, εἶναι ἄκυρος. Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τούτων, ἐν ὄψει καὶ τοῦ σκοποῦ τοῦ νομοθέτου, ἀποβλέψαντος εἰς τὴν προστασίαν τῆς νεαρᾶς ἡλικίας καὶ γενικώτερον τῆς ὑγείας τῶν πολιτῶν ἀπειλουμένων καὶ τούτων ἐκ τυχὸν ἀσθενείας τῶν κατ' οἶκον προσλαμβανομένων προσώπων καὶ ὑπηρετῶν, δι' ἣν προεχόντως ἐνδιαφέρεται ἡ δημοσία τάξις, ἐξ οὗ παρέπεται, ὅτι ἡ διάταξις αὕτη τοῦ ὁ.ν. 759/1937 ἐτάχθη πρὸς ἐξυπηρέτησιν γενικωτέρων κοινωνικῶν σκοπῶν, ἀποκλειομένης πάσης ἀντιθέτου συμφωνίας (*Γ. Μπαλῆς*, Γεν. Ἀρχαὶ §§ 59 καὶ 3, Α.Π. 78/1948, ΕΕΝ ΙΕ' 309), σαφῶς προκύπτει, ὅτι πᾶσα σύμβασις, ἀντικειμένη εἰς τὴν ἐκτεθεῖσαν ἀπαγορευτικὴν περιεχομένου διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ὁ.ν. 759/1937, εἶναι ἀπολύτως ἄκυρος καὶ ὡς τοιαύτη λογίζεται μὴ γενομένη (ἄρθρον 180 Α.Κ.). Ὅθεν καὶ ἐν προκειμένῳ, ὁμολογούσης ρητῶς τῆς ἐκκαλούσης καὶ ἐναγούσης ἐν τῇ ἀπὸ 16 Σεπτεμβρίου 1953 ἀγωγῇ της ὅτι τὴν μετὰ τῶν ἐναγομένων σύμβασιν κατ' οἶκον ἐργασίας συνῆψε κατὰ Σεπτέμβριον 1946, ὅτε ἦγεν αὕτη τὸ 10ον ἔτος τῆς ἡλικίας της, πρὸς δὲ καὶ ὅτι ἐστερεῖτο αὕτη τοῦ διὰ τῆς ὡς ἄνω διατάξεως ἐπιβαλλομένου διὰ τὸ κῦρος τῆς συμβάσεως βιβλιαρίου ὑγείας, τοῦθ' ὅπερ τελευταῖον βεβαιοῦται ἐν πάσῃ περιπτώσει καὶ ἐκ τοῦ ὅλου ἀποδεικτικοῦ ὑλικοῦ τοῦ πρωτοδίκως προσαχθέντος, προσαγομένου δὲ καὶ αὐθις, ὀρθῶς καὶ νομίμως περαιτέρω ὁ δικάσας Πρωτοδίκης ἔκρινεν ἄκυρον τὴν σύμβασιν ταύτην καὶ ἐπομένως ἀπέρριψε τὴν ἀγωγήν, ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου δὲ πρῶτος τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως λόγος μὴ νόμιμος καὶ ἀπορριπτέος κρίνεται.

Κατὰ τὴν ἐκ τοῦ ἄρθρου 904 Α.Κ. προκύπτουσαν σαφῆ ἔννοιαν ἐπὶ παροχῆς δι' αἰτίαν παράνομον ὀφείλεται ἀποζημίωσις, ὡς ἐκ τοῦ ὅτι ὁ ἀποδεχθεὶς τὴν παροχὴν κατέστη πλουσιώτερος ἐκ τῆς περιουσίας τοῦ ἑτέρου ἄνευ δεδικαιολογημένης αἰτίας, ὑποχρεούμενος ἐντεῦθεν εἰς ἀπόδοσιν τῆς ὠφελείας. Τοιαύτη σχέσις ὑποχρεοῦσα πρὸς ἀποζημίωσιν ἀναμφιβόλως τυγχάνει καὶ ἡ ἐπὶ παροχῇ ὑπηρεσιῶν κατὰ παράβασιν ἀπαγορευτικῆς διατάξεως νόμου συμφωνηθεῖσα, ἥτις καὶ ὑπόκειται τῇ διαδικασίᾳ ταύτῃ τοῦ ν. Γ'ΘΟΔ'/1911 (Α.Π. 549/1953, ΕΕΝ κ' 969). Ἐν προκειμένῳ ὅμως ἡ διὰ τῆς ἀπὸ 16.9.1953 ἀγωγῆς τοῦ ἐνάγοντος ἀχθεῖσα πρὸς ἐκδίκασιν ἀξίωσις οὐδόλως ἔχει ὡς βάσιν τὴν ἐξ ἀκύρου σχέσεως παροχὴν ἀποζημιώσεως, ἀλλὰ τὴν παροχὴν μισθοῦ (ἀμοιβῆς) ἐξ ὁλοκλήρου τοιούτου προσδιοριστέου κατὰ τὴν κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρός. Κατ' ἀκολουθίαν καὶ ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι οἱαδήποτε μεταβολὴ τῆς βάσεως τῆς ἀγωγῆς καὶ ἐν τῇ ἐργατικῇ διαδικασίᾳ τυγχάνει ἀπαράδεκτος, ὡς ἀντικειμένη εἰς τὸ ἄρθρ. 158 § 1 τῆς Πολ. Δικ., ὀρθῶς ὁ πρωτοδίκως δικάσας Πρωτοδίκης ἔκρινεν, ὅτι ἡ ἐκτεθεῖσα ἀγωγὴ τῆς ἐναγούσης δὲν ὑπέκειτο τῇ παρούσῃ διαδικασίᾳ δι' ἔλλειψιν τῶν κατὰ νόμον (ἄρθρ. 904 Α.Κ.) στοιχείων, καὶ ἐπο-

μένως ἀπέρριψε ταύτην, οἱ περὶ τοῦ ἐναντίου δὲ δεύτερος καὶ τέταρτος τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως λόγοι μὴ νόμιμοι καὶ ἀπορριπτέοι κρίνονται.

—

II

Σύμβασις περὶ παροχῆς ἐργασίας εἰς Δῆμον, ἔστω καὶ προσκαίρως, ἄνευ τηρήσεως διαδικασίας νομιμοφροσύνης κατ' ἀ.ν. 516/1948. —Θεώρησις ὡς ἀκύρου.—Ἐκδίκασις κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν καὶ ἀξιώσεων ἐξ ἀκύρων συμβάσεων.—Ἔννοια ἄρθρ. 2 ν.δ. 2511/1953 περὶ σχέσεως ἐργασίας.—Θεμελίωσις ἀξιώσεων ἐξ ἀκύρων συμβάσεων μόνον ἐπὶ τῶν περὶ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ διατάξεων τοῦ Α.Κ.—Ἐκδίκασις κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν, ἀλλὰ δι' ἀγωγῆς φερούσης τὰ στοιχεῖα τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ.—Ἀνεπίτρεπτος μεταβολὴ βάσεως ἀγωγῆς.

Πρωτοδικείου Βόλου 201/1954

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Β. Δαφέρμος**

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Ἀγ. Παπακωνσταντίνου**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Σαμαρᾶς, Ν. Ραζῆς

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 1 § 1 τοῦ ἀ.ν. 516/1948, κυρωθείσης διὰ τοῦ Ψηφίσματος ΜΘ' τῆς Δ' Ἀναθεωρητικῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων, ὡς πρόσθετος διατύπωσις διορισμοῦ τινος ὡς πάσης φύσεως ὑπαλλήλου, ὑπηρέτου, ἐργάτου, νομικοῦ συμβούλου ἢ ἐμμίσθου δικηγόρου τῶν Δήμων ἢ Κοινοτήτων ἀπαιτεῖται νὰ εἶναι οὗτος νομιμοφρόσυνης τοῦ κρινομένης κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ὡς ἄνω ἀναγκ. νόμου καὶ ὑπὸ τῶν ὑπ' αὐτοῦ καθιστωμένων συμβουλίων. Κύρωσις τῆς παραβάσεως τῆς ὡς ἄνω διατάξεως εἶναι ἡ ἀκυρότης τοῦ διορισμοῦ. Ἐκ τῆς ὡς ἄνω διατάξεως προκύπτει, ὅτι ἡ τήρησις αὐτῆς ἀπαιτεῖται οὐ μόνον ἐπὶ διορισμῶν ὑπαλλήλων τῶν Δήμων εἰς ὀργανικὰς θέσεις, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ προσλήψεως ἐργατῶν, δυνάμει συμβάσεων ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἔστω καὶ πρὸς παροχὴν προσκαίρου ὑπηρεσίας, διότι οἱ ἴδιοι λόγοι ἐλέγχου τῆς νομιμοφροσύνης καὶ τούτων συντρέχουσι καὶ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ, ἀφοῦ καὶ οὗτοι παρέχοντες ὑπηρεσίας εἰς τοὺς Δήμους, ὡς καὶ οἱ τακτικοὶ ὑπάλληλοι, δύνανται νὰ δημιουργήσωσι κίνδυνον εἰς τὴν Πολιτείαν, πρὸς ἀποτροπὴν τοῦ ὁποίου ἐθεσμοθετήθη ἡ ὡς ἄνω διάταξις (Α.Π. 31/1953, ΕΕΔ 12, 230, Α.Π. 161/1954, ΕΕΔ 13, 298). Μετὰ ταῦτα, ἐφ' ὅσον, ἐν προκειμένῳ, κατὰ τὴν ἐν ἔτει 1951 γενομένην πρόσληψιν τοῦ ἐκκαλοῦντος ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου Δήμου Νέας Ἰωνίας ὡς τεχνίτου τοῦ κεντρικοῦ ὑδραγωγείου δὲν ἐτηρήθησαν αἱ διατάξεις τοῦ ἀ.ν. 516/1948, ἡ μεταξὺ τούτων συναφθεῖσα σύμβασις ἐργασίας εἶναι ἄκυρος, οὐδὲν συνεπαγομένη ἀποτέλεσμα. Ταῦτα δὲ εἰπούσα ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις καὶ ἀπορρίψασα τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἐκκαλοῦντος, δι' ἧς ἐδιώκετο ἡ ὑποχρέωσις τοῦ ἐφεσιβλήτου Δήμου Νέας Ἰωνίας, ὅπως καταβάλῃ εἰς τοῦτον, τὸν ἐκκαλοῦντα, δραχ. 4.028,485 διὰ παρασχεθεῖσαν ὑπ' αὐτοῦ ἐργασίαν, δυνάμει τῆς ὡς ἄνω ἀκύρου συμβάσεως ἐργασίας, κατὰ Κυριακὰς καὶ λοιπὰς μὴ ἐργασίμους ἡμέρας κατὰ τὸ ἀπὸ 10.11.1951 μέχρι 14.8.1953 χρονικὸν διάστημα, ὀρθῶς τὰς διατάξεις τοῦ ἀ.ν. 516/1948 ἐφήρμοσε, ἀπορριπτέος δὲ ἐλέγχεται ὁ πρῶτος τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως λόγος, καθ' ὃν αἱ διατάξεις τοῦ ὡς ἄνω ἀ.ν. δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου.

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ν. ΓΨΟΔ', ὡς οὗτος ἐκωδικοποιήθη ὑπὸ τοῦ β.δ. 1/4 Αὐγούστου 1920 καὶ ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῶν ν. 765/1943 καὶ 1968/1944, πᾶσα ἰδιωτικὴ ἀξίωσις μισθωτοῦ, πηγάζουσα ἐκ σχέσεως ἐργασίας, δικάζεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ὡς ἄνω νόμου, ἀνεξαρτήτως ποσοῦ, ὑπὸ Πρωτοδίκου, ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Πρωτοδικείου, ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ὁποίου κεῖται ἡ κατοικία τοῦ ἐναγομένου ἢ παρεσχέθησαν αἱ ὑπηρεσίαι τοῦ μισθωτοῦ. Κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τῆς ὡς ἄνω διατάξεως κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ν. ΓΨΟΔ' καθιερουμένην εἰδικὴν διαδικασίαν ἐκδικάζονται οὐ μόνον αἱ ἐξ ἐγκύρου συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας ἀπορρέουσαι ἀξιώσεις, ἀλλὰ καὶ ἐξ ἀκύρου τοιαύτης, ἤτοι ἐξ ἁπλῆς σχέσεως ἐργασίας ἀπορρέουσαι. Ἡ ἔννοια δὲ τῆς σχέσεως ἐργασίας καθορίζεται ὑπὸ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 2 § 6 τοῦ ν.δ. 2511/1953, ὁριζούσης ὅτι ὡς σχέσις ἐργασίας νοεῖται ἡ ἐκ τῆς πραγματικῆς ἀπασχολήσεως τοῦ μισθωτοῦ ἐν τῇ ἐκμεταλλεύσει δημιουργουμένη σχέσις, ἀνεξαρτήτως τοῦ κύρους τῆς συμβάσεως ἐργασίας (Α.Π. 549/1953, ΕΕΔ 12, σελ. 1262). Ἐκ τῆς ὡς ἄνω ὅμως διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 2 § 6 τοῦ ν.δ. 2511/1953 οὐδαμῶς προκύπτει, ὅτι ἐσκοπήθη ἐξομοίωσις τῶν ἀκύρων συμβάσεων μισθώσεως ἐργασίας πρὸς τὰς ἐγκύρους τοιαύτας, ὅσον ἀφορᾷ τὰς πρὸς τὸν μισθωτὸν παροχάς, διὰ τῆς ὁποκαταστάσεως τῆς συμβάσεως ὑπὸ τοῦ νόμου, ὥστε παροχαὶ προβλεπόμεναι δι' ἔγκυρον σύμβασιν νὰ δύνανται ν' ἀξιωθῶσιν ἀπ' εὐθείας δι' ἀγωγῆς, ἐρειδομένης ἐπὶ τῆς συμβάσεως καὶ ὑπὸ μισθωτῶν μὴ συνδεομένων μετὰ τῶν ἐργοδοτῶν των δι' ἐγκύρου συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλὰ τελούντων πρὸς αὐτοὺς ἐν σχέσει ἐργασίας. Ἀγωγαὶ τοιούτων μισθωτῶν, μὴ συνδεομένων δηλονότι μετὰ τῶν ἐργοδοτῶν αὐτῶν δι' ἐγκύρου συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλὰ παρασχόντων τὴν ἐργασίαν αὐτῶν συνεπείᾳ ἀκύρου τοιαύτης, δὲν δύνανται νὰ θεμελιωθῶσιν εἰ μὴ μόνον ἐπὶ τῶν περὶ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ διατάξεων τοῦ Α.Κ., ἐφ' ὅσαν ἐννοεῖται περιέχουσι τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 904 τοῦ Α.Κ. ἀπαιτούμενα στοιχεῖα. Ἐν προκειμένῳ, ὡς προκύπτει ἐκ τῆς ἀπὸ 22 Αὐγούστου 1953 ἐκθέσεως ἀγωγῆς τοῦ ἐκκαλοῦντος, δι' αὐτῆς διώκεται, ὡς καὶ ἐν τῇ προηγουμένῃ σκέψει ἐλέχθη, ἡ ὁποχρέωσις τοῦ ἐφεσιβλήτου Δήμου Ἰωνίας εἰς τὴν πρὸς αὐτὸν καταβολὴν τοῦ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900/1946 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ὡς αὕτη ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 25825/1951 ἀποφάσεως τῶν αὐτῶν Ὑπουργῶν, καθοριζομένου ἡδυσμένου ἡμερομισθίου διὰ τὴν παρασχεθεῖσαν ὑπ' αὐτοῦ

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΚΕΝΤΡΑ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ ΤΟΥ Ι.Κ.Α. ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΕΚΤΑΣΙΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ(*)

ΠΙΝΑΞ

Έμφαίνων τά Κέντρα Ἀσφαλίσεως τοῦ Ι.Κ.Α. μετά τῆς ἡμερομηνίας ἐνάρξεως καταβολῆς τῶν ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν εἰς τήν περιοχήν ἑκάστου τούτων

	Ἔναρξις καταβολῆς εἰσφορῶν Κλάδων συντάξεως καί ἀσθενείας	Κλάδου ἀνεργίας
Α' Περιφερειακόν Ὑποκατάστημα Ἀθηνῶν	1.12.37	13. 2.45
Τοπικά Ὑποκαταστήματα ὑπαγόμενα εἰς τό Περιφερειακόν Ὑποκατάστημα Ἀθηνῶν:		
1. Χαλκίδος	16. 5.47	23. 7.46
2. Λαυρίου	1. 7.46	13. 2.45
3. Μυτιλήνης	1. 1.49	1.11.46
4. Τριπόλεως	1.11.48	1. 6.51
5. Λαμίας	1.11.47	1. 9.50
6. Χίου	1. 1.49	1. 6.47
7. Κορίνθου	1. 8.49	1. 1.51
8. Σάμου	1. 1.51	5. 4.46
9. Λεβαδείας	1. 8.50	1.12.53
10. Καρπενησίου	1. 1.52	—
11. Ἀλιβερίου	1. 8.51	+ 1. 1.52
Τοπικά Παραρτήματα		
α) Κέας (Λαυρίου)	1. 6.50	− 1. 2.52
β) Καρλοβασίου (Σάμου)	1. 1.51	5. 4.46
γ) Ἀλιάρτου Ὀρχομενοῦ Λεβαδείας	1. 9.52	—
δ) Κάστρου (Μυτιλήνης)	1. 4.52	—
ε) Μεγαλοπόλεως (Τριπόλεως)	1. 6.51	—
στ) Πλωμαρίου (Μυτιλήνης)	1. 8.51	—
ζ) Κύμης (Ἀλιβερίου)	1. 8.51	23. 7.46
η) Δομοκοῦ (Λαμίας)	1. 9.53	—
θ) Θηβῶν (Λεβαδείας)	1. 4.53	—
Β' Περιφερειακόν Ὑποκατάστημα Πειραιῶς:	1.12.37	13. 2.45
Τοπικά Ὑποκαταστήματα ὑπαγόμενα εἰς τό Περιφερειακόν Ὑποκατάστημα ΠειραιῶΣ		
1. Ἄργους	1. 3.49	1. 1.52
2. Ἑρμουπόλεως	16. 5.47	12. 5.47
3. Ἐλευσῖνος	1.12.37	13. 2.45
4. Μήλου	1. 3.52	+ 1. 3.52
Τοπικά Παραρτήματα:		
α) Μεγάρων (Ἐλευσῖνος)	1. 3.51	13. 2.45
β) Ναυπλίου (Ἄργους)	1. 8.49	1. 1.52
γ) Αἰγίνης (Πειραιῶς)	1. 3.52	1. 3.52
Γ' Περιφερειακόν Ὑποκατάστημα Θεσ/νίκης:	1. 1.38	16 8.46
Τοπικά Ὑποκαταστήματα ὑπαγόμενα εἰς τό Περιφερειακόν Ὑποκατάστημα Θεσ/νίκης:		
1 Ἐδέσσης	1. 7.40	1. 7.47
2. Σερρῶν	1. 9.47	1. 4.47

(*) ***Σημ. ΕΕΔ:*** Οἱ δημοσιευόμενοι πίνακες ἐκοινοποιήθησαν διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 80/1954 ἐγκυκλίου τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α. πρός τά Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α. μέ τήν σημείωσιν ὅτι, δεδομένου ὅτι, ὡς γνωστόν, τά ὅρια τῶν ἀσφαλιστικῶν περιοχῶν τῶν Ὑποκαταστημάτων καί τῶν Τοπικῶν Παραρτημάτων τοῦ Ἱδρύματος δέν ταυτίζονται πρός τά ὅρια τῶν Δήμων, Κοινοτήτων, πόλεων, κωμοπόλεων κλπ., αἵτινες περιλαμβάνονται ἐντός τῶν ἀσφαλιστικῶν τούτων περιοχῶν, εἶναι πιθανόν εἰς τάς ἀσφαλιστικάς περιοχάς Ὑποκαταστημάτων τινῶν νά περιλαμβάνωνται καί ἕτεραι περιοχαί, πέραν τῶν εἰς τόν πίνακα ἀναφερομένων κατωτέρω τοιούτων. Συνιστᾶται ὅθεν εἰς τά Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α. ὅπως ἐν περιπτώσει ἀμφιβολίας συμβουλεύωνται τήν καθορίζουσαν συγκεκριμένως τήν ἀσφαλιστικήν περιοχήν σχετικήν ἀπόφασιν.

ἐργασίαν κατά Κυριακάς καί λοιπάς μή ἐργασίμους ἡμέρας, δυνάμει τῆς καταρτισθείσης μεταξύ αὐτῶν συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας. Ἡ σύμβασις ὅμως αὕτη, κατά τά ἐν τῇ προηγουμένῃ σκέψει ἐκτεθέντα, εἶναι ἄκυρος, ἡ δέ ὑπό κρίσιν ἀγωγή, ἐπί ἀκύρου συμβάσεως ἐρειδομένη καί μή περιέχουσα τά στοιχεῖα τῆς ἐκ τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ τοιαύτης, ὀρθῶς ἀπερρίφθη ὑπό τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως. Ὅθεν καί ὁ δεύτερος τῆς ἐφέσεως λόγος, καθ' ὃν καί αἱ ἐξ ἀκύρου συμβάσεως ἐργασίας ἀπορρέουσαι ἀξιώσεις ἐκδικάζονται ἐν πάσῃ περιπτώσει κατά τήν ὑπό τοῦ ν. ΓΨΟΔ'/1920 διαγραφομένην διαδικασίαν, δέον ν' ἀπορριφθῇ, καίτοι ἐν αὐτῷ, ἄν καί μή πλήρως, ἀναφέρονται στοιχεῖα τῆς ἐκ τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἀγωγῆς, ἤτοι ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος θά ἐχρησιμοποίει διά τήν ὑπό τοῦ ἐκκαλοῦντος παρασχεθεῖσαν ἐργασίαν ἕτερον ὑπάλληλον, διότι κατά τάς συνδεδυασμένας διατάξεις τῶν ἄρθρ. 160, 745 § 2 καί 747 τῆς Πολ. Δικ., ὡς τό πρῶτον ἰσχύει νῦν, ἀντικατασταθέν ὑπό τοῦ ἀ.ν. 980/1946, ἐφαρμοστέων δέ καί ἐν τῇ παρούσῃ διαδικασίᾳ, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 20 τοῦ ἀπό 1/4 Αὐγούστου 1920 ν.δ. «περί κωδικοποιήσεως τοῦ ν. ΓΨΟΔ'», ἡ μεταβολή τῆς βάσεως τῆς ἀγωγῆς διά τῆς ἐφέσεως εἶναι ἀνεπίτρεπτος (***Εὐκλ. Πολ. Δικ.*** § 251 σημ. 3 στοιχ. β' ΙΙ, Α.Π. 460/1951, Θέμ. ΞΓ' 80).

	Έναρξις καταβολῆς εἰσφορῶν Κλάδων συντάξεως καὶ ἀσθενείας	Κλάδου ἀνεργίας
3. Βεροίας	1. 7.40	16.10.46
4. Ναούσης	1. 7.40	16. 8.46
5. Καστορίας	1. 8.50	—
6. Κιλκίς	1. 8.50	—
7. Κατερίνης	1. 8.50	—
8. Φλωρίνης	1. 8.50	1. 1.52
9. Κοζάνης	1.10.50	—
10. Στρατωνίου	1. 4.52	1. 4.52
11. Ἀμυνταίου	1. 9.53	—
Τοπικὰ Παραρτήματα:		
α) Λαγκαδᾶ (Θεσ)νίκης)	1. 3.51	—
β) Γιδᾶ (Βεροίας)	1. 9.52	—
γ) Πτολεμαΐδος (Κοζάνης)	1. 9.53	—
Δ' Περιφερειακὸν Ὑποκατάστημα Πατρῶν:	1. 6.39	1.10.45
Τοπικὰ Ὑποκαταστήματα ὑπαγόμενα εἰς τὸ Περιφερειακὸν Ὑποκατάστημα Πατρῶν:		
1. Αἰγίου	1. 7.40	1.10.45
2. Κερκύρας	16. 5.47	1. 6.51
3. Πύργου	1.11.48	1. 8.46
4. Μεσολογγίου	1. 1.49	—
5. Ἀγρινίου	16. 2.48	1. 1.52
6. Ζακύνθου	1. 8.50	—
7. Ἀργοστολίου	16. 5.51	—
8. Ἀστακοῦ	1.10.51	—
Τοπικὰ Παραρτήματα:		
α) Ναυπάκτου (Πατρῶν)	1. 6.50	—
β) Ἀμαλιάδος (Πύργου)	1. 5.51	—
γ) Ληξουρίου (Ἀργοστολίου)	16. 5.51	—
δ) Τροπαίων (Πύργου)	1. 2.52	—
Ε' Περιφερειακὸν Ὑποκατάστημα Βόλου:	1. 6.39	1. 4.45
Τοπικὰ Ὑποκαταστήματα ὑπαγόμενα εἰς τὸ Περιφερειακὸν Ὑποκατάστημα Βόλου:		
1. Λαρίσης	1. 9.48	20. 8.46
2. Τρικάλων	1. 8.49	12.12.46
3. Καρδίτσης	1. 6.51	1.11.50
Τοπικὰ Παραρτήματα:		
α) Ἀλμυροῦ (Βόλου)	1. 4.52	1. 4.52
β) Ἐλασσῶνος (Λαρίσης)	1. 4.52	1. 4.52
γ) Τυρνάβου (Λαρίσης)	1. 2.52	20. 8.46
δ) Καλαμπάκας (Τρικάλων)	1. 2.52	12.12.46
ε) Ἐρετρίας (Βόλου)	1. 7.53	1. 7. 53
ΣΤ' Περιφερειακὸν Ὑποκατάστημα Καβάλας	1. 1.40	1. 8.46
Τοπικὰ Ὑποκαταστήματα ὑπαγόμενα εἰς τὸ Περιφερειακὸν Ὑποκατάστημα Καβάλας:		
1. Δράμας	16. 5.47	1.10.47
2. Ἀλεξανδρουπόλεως	1. 1.49	1. 1.52
3. Κομοτηνῆς	1. 1.49	10.10.49
4. Ξάνθης	1. 1.49	1. 3.47
5. Σουφλίου	1. 6.51	—
6. Ὀρεστιάδος	1. 9.52	—
7. Διδυμοτείχου	1. 9.52	—
Τοπικὰ Παραρτήματα		
α) Ἐλευθερουπόλεως	1. 8.50	1. 1.52
β) Χρυσουπόλεως (Καβάλας)	1. 8.50	1. 1.52
Ζ' Περιφερειακὸν Ὑποκατάστημα Καλαμῶν	1. 6.39	16. 7.46
Τοπικὰ Ὑποκαταστήματα ὑπαγόμενα εἰς τὸ Περιφερειακὸν Ὑποκατάστημα Καλαμῶν:		
1. Σπάρτης	1.10.52	—
Τοπικὰ Παραρτήματα		
α) Πύλου	1. 4.52	—
Η' Περιφερειακὸν Ὑποκατάστημα Ἰωαννίνων	1. 1.40	1. 3.51
Τοπικὰ Ὑποκαταστήματα ὑπαγόμενα εἰς τὸ Περιφερειακὸν Ὑποκατάστημα Ἰωαννίνων:		
1. Ἄρτης	1. 1.52	—
2. Πρεβέζης	1. 8.51	—
Τοπικὰ Παραρτήματα		
α) Λευκάδος (Πρεβέζης)	1.10.52	—
Θ' Περιφερειακὸν Ὑποκατάστημα Ἡρακλείου	1.10.40	3.12.46
Τοπικὰ Ὑποκαταστήματα ὑπαγόμενα εἰς τὸ Περιφερειακὸν Ὑποκατάστημα Ἡρακλείου:		
1. Ρεθύμνου	1.10.40	—
Τοπικὰ Παραρτήματα		
α) Ἱεραπέτρας (Ἡρακλείου)	1. 3.48	—
β) Ἁγ. Νικολάου (Ἡρακλείου)	1. 6.51	—
γ) Σητείας (Ἡρακλείου)	1. 4.52	—
Γ' Περιφερειακὸν Ὑποκατάστημα Χανίων	1. 1.40	24.5.47
ΙΑ' Περιφερειακὸν Ὑποκατάστημα Ρόδου	1. 1.52	1. 1.52

Σημείωσις: Ἡ τοπικὴ ἔκτασις τῆς κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφαλίσεως εἰς ἃ Ὑποκαταστήματα αὕτη ἰσχυε καὶ πρὸ τῆς 21.6.1951, χρονολογίας ἰσχύος τοῦ ν. 1846/1951 (ἤτοι ἡ τοῦ τέως Ταμείου Ἀνεργίας), δὲν συνέπιπτε μέχρι τῆς 31.1.1952 μὲ τὴν τοιαύτην τῶν λοιπῶν κλάδων. Ἀπὸ τῆς 1.2.1952 ὅμως αἱ οὕτω διάφοροι κατὰ κλάδους ἀσφαλιστικαὶ περιοχαὶ τῶν ἐν λόγῳ Ὑποκαταστημάτων ἐξαντίσθησαν.

Ἐξ ἄλλου εἰς τὰ Ὑποκαταστήματα καὶ Παραρτήματα τὰ σημειούμενα διὰ σταυροῦ ἡ κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισις ἰσχυε καὶ πρὸ τῆς ἐναντι τούτων ἀναγραφομένης ἡμερομηνίας, πλὴν ὅμως εἰς ἔκτασιν περιωρισμένην.

ΠΙΝΑΞ

Ἐμφαίνων τὰς κατωκημένας περιοχὰς (πόλεις, κωμοπόλεις, χωρία καὶ συνοικισμούς), εἰς ἃς ἔχει ἐπεκταθῆ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α.

Α' Περιφερειακὸν Ὑποκατάστημα Ἀθηνῶν

α) Δ ή μ ο ι: Ἀθηναίων, Αἰγάλεω, Ἀμαρουσίου (Ἀμαρούσιον, Ἅγ. Θωμᾶ, Καλογρέζα, Παράδεισος, Πάτημα, Πολύδροσον, Σωρός), Ἀχαρνῶν (Μενιδίου), Βύρωνος (Βύρων, Ἅγ. Ἰωάννης Καρέας), Γλυφάδας, Δάφνης (Ἅγ. Δημητρίου — Κατσιπόδιον), Ζωγράφου, Ἡρακλείου, Καισαριανῆς, Καλλιθέας, Κηφισιᾶς (Κηφισιά, Κασταρί), Μοσχάτου, Ν. Ἰωνίας, Ν. Σμύρνης, Ν. Φιλαδελφείας, Παλ. Φαλήρου, Περιστερίου, Ταύρου, Χαϊδαρίου (Χαϊδάριον, Δάσος, Κοντοπουλείκα—τὸ Δαφνὶ καὶ ὁ Σκαραμαγκᾶς περιλαμβάνονται εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Ὑποκαταστήματος Πειραιῶς), — Χαλανδρίου (Χαλάνδριον, Πολύδροσον).

β) Κ ο ι ν ό τ η τ ε ς: Ἅγ. Βαρβάρας, Ἅγ. Παρασκευῆς, Ἅγ. Δημητρίου, Ἅγ. Ἀναργύρων, Ἀργυρουπόλεως (Νέα Ἀργυρούπολις. Τράχωνες), Βούλας, Βουλιαγμένης (Βουλιαγμένη, Ἅγ. Νικόλαος, Καβούρι), Βριλησσίων, Ἐκάλης, Ἐλληνικοῦ (Ἑλληνικόν, Σούρμενα, Κεμενγέ), Ἡλιουπόλεως, Καλαμακίου, Καματεροῦ, Κουκουβαούνων, Λυκόβρυσης, Μαγκουφάνας, Μελισσίων (Μελίσσια, Παλιάγιαννης), Ν. Ἐρυθραίας, Ν. Πεντέλης, Ν. Χαλκηδόνος, Ν. Ψυχικοῦ, Ν. Λιοσίων (Ν. Λιόσια, Ἅγ. Φανούριος, Πύργος Βασιλίσσης), Πεντέλης, Πετρουπόλεως, Ὑμηττοῦ, Φιλοθέης, Χολαργοῦ, Ψυχικοῦ, Παλαιοῦ Μπογιατίου.

γ) Ὡσαύτως περιλαμβάνονται αἱ ἀκόλουθοι περιοχαί: Βαρνιμπόμπη, Βασιλικὸν Κτῆμα Ταϊρίου, Δεκέλεια, Στρατιωτικὴ Μονὰς 9554 Γ, περιοχή, ἔνθα αἱ ἐγκαταστάσεις τῆς Α.Ε.Ε.Υ. εἰς λιμένην Μαραθῶνος καὶ εἰς ἔργα Αὐλῶνος, περιοχή, ἔνθα αἱ ἐγκαταστάσεις τοῦ Ο.Τ.Ε. (πρώην Ἑταιρίας Καλωδίων καὶ Ἀσυρμάτων) εἰς Παλλήνην καὶ Λούτσαν, περιοχὴ Λατομείων Μπώμαν ἐν Διονύσῳ, περιοχὴ Σανατορίου Πάρνηθος Γ. Σταύρου καὶ Γ. Φούγκ.

Τοπικὰ Ὑποκαταστήματα

1. ***Χαλκίδος***: α) Δῆμος Χαλκιδέων, Μικρὸ Βαθὺ Αὐλίδος, Κοινότης Ν. Ἀρτάκης, Δῆμος Ψαχνῶν, Κοινότης Ν. Λαμψάκου, Κοινότης Καστέλλας, Δῆμος Λίμνης.

β) Ἀπασχολούμενοι εἰς μεταλλεῖα λευκολίθου: 1) Μ α ν τ ο υ δ ί ο υ (Γεροβουνό, Κιμάσι, Δαφνοπόταμος, Φούρνος, Πύργος, Παρασκευόρρεμα, Φοράδα, Διχαλορρέματα, Παπάδες) 2) Π ρ ο κ ο π ί ο υ (Ἄχμές — Ἁγᾶ, Τροῦπι, Δράλι, Γερόρρεμα, Ἅγ. Παρασκευή, Κάκαβος, Βαθειὰ Κανάλια).

γ) Κοινότητες Βασιλικοῦ (μόνον ὁ κλάδος ἀνεργίας), Μαντουδίου (μόνον ὁ κλάδος ἀνεργίας).

δ) Ἀπασχολούμενοι εἰς ἐργοστάσιον Χαρτοποιΐας Ὀροβιῶν Λίμνης καὶ εἰς Λατομεῖα Ἐρετρίας (μόνον ὁ κλάδος ἀνεργίας).

2. ***Λαυρίου***: Λαύριον, Πλάκα, Καμάρεζα, Θορικόν, Κερατέα, Σούνιον.

3. ***Μυτιλήνης***: Πόλις Μυτιλήνης, Ἀεροδρόμιον Μυτιλήνης, Χωρίον Παναγούδα, Λιμὴν Παμφίλων, Λιμὴν Διπποῦ, Λιμὴν Λουτρῶν, Χωρία περιοχῆς Γέρας (Πέραμα, Σκόπελος, Παπάδος, Μεσαγρός, Πλακάδος, Παλαιόκηπος).

4. ***Τριπόλεως***: Τρίπολις, Χωρίον Ματζαγρά (Μαντινείας), περιοχὴ Λατομείων Χ. Κάττη.

5. ***Λαμίας***: Λαμία, Περίχωρα Νέα Ἀμαλιάνη, Συνοικισμοὶ Ν. Μαγνησίας, Καλυβίων, Παγκρατίου, Γαλανέϊκων, Κωμόπολις Στυλίδος.

6. ***Χίου***: Χίος, Κωμόπολις Βροντάδου, Χωρίον Εὐφημιανοῦ, Συνοικισμοὶ Σκυλιτσείου Νοσοκομείου, Τουρλωτῆς, Λίμνης, Βαρβασίου, Καστέλλου.

7. ***Κορίνθου***: Κόρινθος, Κιάτον, Λουτράκι, Σολόκαστρον, Ἴσθμια, Βραχάτι.

8. ***Σάμου***: Δῆμος Λιμένος Βαθέος, Κοινότητες Βαθέος καὶ Τηγανίου.

9. ***Λεβαδείας***: Λεβάδεια, Ἅγ. Μελέτιος, χῶρος σιδηροδρομικοῦ σταθμοῦ Σ.Ε.Κ. Λεβαδείας.

10. ***Καρπενησίου***: Καρπενήσιον καὶ Συνοικισμὸς Γοργιανάδες.

11. ***Ἀλιβερίου***: Ἀλιβέριον, Ἅγιος Λουκᾶς, Κάραβος, Μπρινιά. Εἰς τὰ Λιγνιτωρυχεῖα Πασσᾶς, Ἀνδρονιάνων, Μελετιάνων, Λατομεῖα Σκύρου καὶ Μεταλλεῖα Σιδήρου καὶ Χαλκοῦ Σκύρου (μόνον ὁ κλάδος ἀνεργίας).

Τοπικὰ Παραρτήματα

α) ***Κέας*** (Λαυρίου) Νῆσος Κέας καθ' ὅλην αὐτῆς τὴν ἔκτασιν.

β) ***Καρλοβασίου*** (Σάμου): Κοινότητες Νέου, Μεσαίου καὶ Παλαιοῦ Καρλοβασίου.

γ) ***Ἀλιάρτου—Ὀρχομενοῦ*** (Λεβαδείας): Ἀλίαρτος, Μούλκι, Μάζι, Ἅγ. Ἀνδρέας, Βρανέζι (Ἅγ. Σπυρίδων), Ἅγιος Δημήτριος, Καρυά, Δεγλὲ (συνοικισμός), Σκριποῦ καὶ Πετρομαγούλα (Δῆμος Ὀρχομενοῦ), Πύργος, Στροβίκιον, Τοπόλια, Κόκκινο, Καρδίτσα (Ἀχραίφνιον).

δ) ***Κάστρου Λήμνου*** (Μυτιλήνης): Κάστρον, Ἐγκοκκιστήριον βάρβακος.

ε) ***Μεγαλοπόλεως*** (Τριπόλεως): Δῆμος Μεγαλοπόλεως.

στ) ***Πλωμαρίου*** (Μυτιλήνης): Πλωμάριον.

ζ) ***Κύμης*** (Ἀλιβερίου): Κύμη, Παραλία Κύμης, Καλημεριάνοι, Ἐνορία.

η) ***Δομοκοῦ*** (Λαμίας): Δομοκός, Μεταλλεῖα Δομοκοῦ.

θ) ***Θηβῶν*** (Λεβαδείας): Θῆβαι, Συνοικισμὸς Πυρὶ καὶ λοιποὶ συνεχόμενοι πρὸς τὴν πόλιν Συνοικισμοί.

Β' Περιφερειακὸν Ὑποκατάστημα Πειραιῶς

α) Δ ή μ ο ι: Πειραιῶς, Νικαίας, Ν. Φαλήρου, Δραπετσῶνος, Ἅγ. Ἰωάννου Ρέντη, Κερατσινίου (Κερατσίνιον, Ν. Ἰκόνιον), Κορυδαλλοῦ. Ὡσαύτως τὸ Δαφνὶ καὶ ὁ Σκαραμαγκᾶς ἐκ τοῦ Δήμου Χαϊδαρίου.

β) Κ ο ι ν ό τ η τ ε ς: Περάματος, Νῆσος Σαλαμῖνος (καθ' ὅλην αὐτῆς τὴν ἔκτασιν). Ψυττάλεια.

Τοπικὰ Ὑποκαταστήματα

1. ***Ἄργους***: Ἄργος, Χωρία Νέα Κίος, Κεφαλάριον (Ἄργους), Δαλαμανάρα καὶ Συνοικισμὸς Ἄργους.

2. ***Ἑρμουπόλεως***: Ἑρμούπολις, Δῆμος Ἄνω Σύρου, Συνοικία Λαζαρέττα, Νῆσος Νάξος (μόνον διὰ τοὺς ἐν αὐτῇ ἀπασχολουμένους σμυριδωρύκτας), Νῆσος Κύθνος (μόνον ὁ κλάδος ἀνεργίας).

3. ***Ἐλευσῖνος***: Ἐλευσῖς, Ἀσπροπύργος, Παραλία Ἀσπροπύργου (ἔκτασις κειμένη κατὰ

μήκος τῆς δημοσίας ὁδοῦ Ἀθηνῶν - Ἐλευσῖνος, ἀρχομένη ἀπὸ τῆς λίμνης Κουμουνδούρου καὶ καταλήγουσα εἰς τὴν διασταύρωσιν Ἀσπροπύργου.

4. *Μήλου*: Ὁλόκληρος ἡ νῆσος Μῆλος περιλαμβάνουσα τὰ χωρία Πλάκα, Τρυπητή, Τριοβάσαλος, Πέριν Τριοβάσαλος, Πλάκες, Ἀδάμας, Παλλώνια, Ζεφύρια.

Τοπικὰ Παραρτήματα

α) *Μεγάρων* (Ἐλευσῖνος): Μέγαρα, Προσφυγικὸς Συνοικισμὸς Μελίν, περιφέρεια λιμένος Μεγάρων, Νέα Πέραμος, περιοχὴ Πάχη, Μάνδρα, Μαγούλα.

β) *Ναυπλίου* (Ἄργους): Ναύπλιον, Συνοικισμοὶ Πρόνοια καὶ Νέον Βυζάντιον, Χωρίον Τίρυνς.

γ) *Αἰγίνης* (Πειραιῶς): Αἴγινα, τοποθεσίαι Λεόντι, Μπούσουλα, Μαραθών (Λατομεῖα Α.Ε. «Ἡρακλῆς» Μπούσουλα καὶ Μαλτέζου).

Γ' Περιφερειακὸν Ὑποκατάστημα Θεσ/νίκης

α) Δ ῆ μ ο ι: Θεσσαλονίκης, Καλαμαριᾶς καὶ Νεαπόλεως.

β) Κ ο ι ν ό τ η τ ε ς: Ἀμπελοκήπων, Ἁγ. Παύλου, Εὐκαρπίας, Κορδελιοῦ, Μενεμένης, Ρωσίου, Σταυρουπόλεως, Συκεών, Τριανδρίας, Πυλαίας, Σέδες (ἄνευ τῆς περιοχῆς τῶν Λουτρῶν), Ἀοβεστοχωρίου (μετὰ τῆς περιοχῆς τοῦ Σανατορίου), Νέας Μηχανιώνας, Ἁγ. Τριάδος, Νέων Ἐπιβατῶν, Περαίας, Πανοράματος, Σίνδου (μετὰ τῶν ἐγκαταστάσεων Ἰνστιτούτων Βάμβακος).

γ) Λατομεῖα ΝΑΡΕΣ καὶ ἐγκαταστάσεις τοῦ ἐργοστασίου «ΜΑΒΙΕΚ», εἰς τὴν τοποθεσίαν Τρεῖς Τοῦμπες τοῦ χωρίου Διαβατᾶ.

Ε ἰ δ ι κ ώ τ ε ρ ο ν εἰς τὴν ἀσφαλιστικὴν περιοχὴν τοῦ Ὑποκαταστήματος Θεσσαλονίκης περιλαμβάνονται:

1) Π ό λ ι ς Θεσσαλονίκης.

2) Χ ω ρ ί α: Διαβατᾶ, Νέα Μαγνησία, Νέος Κουκλουτζᾶς, Ἐλευθερία (Χαρμάνκιοϊ), Ρέντζικι, Λειβαδάκι, Ἀγγελοχῶρι, Κερασιές, Λαχανόκηποι.

3) Σ υ ν ο ι κ ι σ μ ο ί: Ἁγ. Παρασκευή, Ἁγ. Παῦλος, Ἁγ. Φωτεινή, Ἀμπελόκηποι, Ἀναγέννησις, Ἀρετσοῦ, Ἀρμενοχῶρι, Ἄνω Τοῦμπα, Βόσπορος, Βότσι, Βυζάντιον, Δερκῶν, Δημοσιογράφων, Ἐπτάλοφος, Ἐπταπύργιον, Εὐαγγελίστρια, Καλαῖτριον, Κατιρλῆ, Κάτω Τοῦμπα, Κολοκοτρώνη, Κουρῆ, Λεβαντῆ, Νεάπολις, Νέα Βάρνα, Νέα Κρήνη, Νέα Μενεμένη, Ξηροκρήνη, Ρζῆ - Βαδάρ, Ρήγα Φερραίου, Ροδοχῶρι, Σαράντα Ἐκκλησίαι, Σταυρούπολις, Συκιές, Τριανδρία, Τροχιοδρομικῶν, Τυρολόη, Χαριλάου.

Τοπικὰ Ὑποκαταστήματα

1. *Ἐδέσσης*: Ἔδεσσα, Χωρία Ἄγρα, Μεσημέριον, περιοχὴ ὑδροηλεκτρικῶν ἔργων.

2. *Σερρῶν*: Σέρραι, Κοινότης Ἁγ. Ἰωάννου, Ἀνατολικὸν τμῆμα χωρίου Λευκῶν (τὸ διαχωριζόμενον ὑπὸ τοῦ χειμάρρου Λευκῶνος).

3. *Βεροίας*: Βέροια, Μακροχῶρι, Σταυρός, Κολοῦρα, Βαρβάρες, Πατρίς, Κάτω Τριπόταμος, Μέση.

4. *Νάουσης*: Νάουσα, Ἄνω Κόπανος, Λευκάδια.

5. *Καστοριᾶς*: Καστοριά.

6. *Κιλκίς*: Κιλκίς, Κρηστῶν (Σιδηρ. Σταθμὸς Κιλκὶς) καὶ ἡ μεταξὺ αὐτῶν ὁδός.

7. *Κατερίνης*: Κατερίνη, Ἀλυκή, Κόρινος, Κάτω καὶ Ἄνω Ἀγιάννης, Γανοχώρα, Νέο Κεραμίδι, Νεοκαισάρεια, Κολοκούρι, Περίστασις, Καλλιθέα, Σκάλα Βρομερῆς, Κουντουριώτισσα, Στουπί, Καρύτσα, Δίον, Καλύβια Βαρικοῦ.

8. *Φλωρίνης*: Φλώρινα, Ἀρμενοχώριον, Ἀχλάδα (μετὰ τῆς περιοχῆς τῶν λιγνιτωρυχείων), Βεύη, (μετὰ τῆς περιοχῆς τῶν ὁμωνύμων λιγνιτωρυχείων), Μεσονήσιον, Σκοπιά.

9. *Κοζάνης*: Κοζάνη μετὰ τοῦ ἀεροδρομίου Κοζάνης, Χαρίσειος Γεωργικὴ Σχολή, Κτηνοτροφικὸς Σταθμὸς Κοίλων.

10. *Στρατωνίου*: Στρατώνιον (μετὰ τοῦ ὁρμου αὐτοῦ), Στρατονίκη, Στάγειρα.

11. *Ἀμυνταίου*: Ἀμύνταιον, Βεγορά, Πέτραι.

Τοπικὰ Παραρτήματα

α) *Λαγκαδᾶ* (Θεσ/νίκης): Λαγκαδᾶ, Κολχικόν, Χρυσαυγή, Ἀραπλί, Σαράτσι, Κυβαλάρι καὶ Λουτρὰ Λαγκαδᾶ.

β) *Γιδᾶ* (Βεροίας): Γιδᾶ, Σιδηρ. Σταθμὸς Πλατέος.

γ) *Πτολεμαΐδος* (Κοζάνης): Πτολεμαΐς καὶ λιγνιτωρυχεῖα Πτολεμαΐδος.

Δ' Περιφερειακὸν Ὑποκατάστημα Πατρῶν

Πάτραι, Κ ο ι ν ό τ η τ ε ς: Ρίου, Ἀντιρίου, Βερναδείκων, Σ υ ν ο ι κ ι σ μ ο ί: Ἰτεῶν, Ἁγ. Νικολάου Λεύκας, Ζαρουχλείκων ἢ Γλαύκου, Μπεγουλακίου, Περιβόλας, Ἐγλυκάδος, Γηροκομείου, Προαστείου, Ψαροφαΐ, καὶ Ἀράχης.

Τοπικὰ Ὑποκαταστήματα

1. *Αἰγίου*: Αἴγιον, Συνοικισμοὶ Τεμένης (ἢ Προσφυγικὸς Συνοικισμὸς) καὶ Μερτιᾶς.

2. *Κερκύρας*: Κέρκυρα, Π ρ ο ά σ τ ε ι α: Ποταμός, Μανδούκιον, Γαρίτσα, Ἅγιος Ρόκκος, Σ υ ν ο ι κ ι σ μ ο ί: Ἀνεμόμυλος, Κανόνι, Ἀεροδρόμιον, Χ ω ρ ί α: Κοντοκάλι, Κεφαλόβρυσον, Μπενίτσες, Κανάλια μετὰ τῆς περιοχῆς Ἁγ. Ἑλένης.

3. *Πύργου*: Πύργος, Κατάκωλον, Σ υ ν ο ι κ ι σ μ ο ί: Λαμπετίου καὶ Καταραχίου.

4. *Μεσολογγίου*: Μεσολόγγιον, Αἰτωλικόν, Λιμὴν Κρυονερίου, Λόφος Σφακοβουνίου (ἔνθα τὸ ὑδραγωγεῖον Μεσολογγίου).

5. *Ἀργινίου*: Ἀργίνιον, Σ υ ν ο ι κ ι σ μ ο ί: Ἁγ. Κωνσταντίνου καὶ Ἐρυθραίας.

6. *Ζακύνθου*: Ζάκυνθος.

7. *Ἀργοστολίου*: Ἀργοστόλιον.

8. *Ἀστακοῦ*: Ἀστακός, περιοχὴ Λεσινίου καὶ Συνοικισμὸς Βαλτί.

Τοπικὸ Παραρτήματα

α) *Ναυπάκτου* (Πατρῶν): Ναύπακτος καὶ περιοχὴ γεφύρας Μορνοῦ ποταμοῦ.

β) *Ἀμαλιάδος* (Πύργου): Ἀμαλιάς.

γ) *Ληξουρίου* (Ἀργοστολίου): Ληξούριον.

δ) *Τροπαίων* (Πύργου): Τρόπαια, Βυζίκιον, Ἐργοτάξιον Σπάθαρι καὶ λοιπὴ περιοχὴ τῶν ὑδροηλεκτρικῶν ἔργων.

Ε' Περιφερειακὸν Ὑποκατάστημα Βόλου

Βόλος, Δῆμος Ν. Ἰωνίας, Κ ο ι ν ό τ η τ ε ς: Ἀγριᾶς, Κάτω Λεχωνίων, Ἄνω Λεχωνίων, Μακρυνίτσης, Πορταριᾶς, Σταγιατῶν, Κα-

τηχωρίου, Ἁγ. Ὀνουφρίου, Ἄλλης Μεριᾶς, Ἁγ. Παρασκευῆς, Ἁγ. Γεωργίου, Ἀνακασιᾶς, Ἄνω Βόλου, Νέων Παγασῶν, Σανατόριον Καραμάνη.

Τοπικὰ Ὑποκαταστήματα

1. ***Λαρίσης***: Λάρισα. Συνοικισμοί: Γεωργικῆς Σχολῆς, Ἁγ. Γεωργίου (Τενεκὲ Μαχαλᾶ), Ἀεροδρομίου, Νέας Σμύρνης (Κουλουρίου), Κιόσκι, Παλαιὸς καὶ Νέος Συνοικισμὸς Ἀβέρωφ.

2. ***Τρικάλων***: Τρίκαλα. Συνοικισμοί: Ἁγ. Μονῆς, Κουτσομηλίων καὶ Προσφυγικός.

3. ***Καρδίτσης***: Καρδίτσα.

Τοπικὰ Παραρτήματα

α) ***Ἀλμυροῦ*** : (Βόλου) Ἀλμυρός.

β) ***Ἐλασσῶνος*** (Λαρίσης): Ἐλασσών.

γ) ***Τυρνάβου*** (Λαρίσης) Τύρναβος.

δ) ***Καλαμπάκας*** (Τρικάλων) Καλαμπάκα.

ε) ***Ἐρετρίας*** (Βόλου) Κοινότης Ἐρετρίας (Τσαγκλί), περιοχὴ μεταλλείου χρωμίου Ἀποστολίδη.

ΣΤ' Περιφερειακὸν Ὑποκατάστημα Καβάλας

Καβάλα: Χωρία. Νέα Κάρβαλη, Ἀμυγδαλεῶν, Κοκκινόχωμα, Ἀμισσιανά, Ἡρακλίτσα. Συνοικισμοί: Ἄνω Δάτων, Κάτω Δάτων καὶ Παληόν. Κωμοπόλεις: Λιμὴν καὶ Λιμενάρια Θάσου. Εἰς τὸ χωρίον Μεσορώπη, ἔνθα ἀσφαλίζονται μόνον οἱ καπνεργάται.

Τοπικὰ Ὑποκαταστήματα

1. ***Δράμας***: Δράμα. Συνοικισμοὶ Νέας Ἀμισσοῦ, Νέας Σεβάστειας καὶ Ἀρκαδικοῦ.

2. ***Ἀλεξανδρουπόλεως*** : Ἀλεξανδρούπολις. Χωρία Μαΐστρος, Ἀπαλός, Ἄμφεια, Δωρικόν, Ἀγνάντια, Ἀβᾶς, Κίρκη, Ποταμός, Χιλή, Μάκρη, Ἀμφιτρίτη, Δάμια, Περιοχὴ Ἐθνικῶν Μεταλλείων Κίρκης.

3. ***Κομοτινῆς***: Κομοτινή, Κάλχας, Πρόκτιον, Κόσμιον, Παλλάδιον, Ἀσώματος, Ρίζωμα, Μίσχος, Καρυδιά, Κικίδιον, Ὑφαντεί, Μεσοχώριον, Μελέτη, Παραδέμη, Μεσούνη, Καβακλή, Παλαιὰ Καλλίστη, Νέα Καλλίστη, Γλυκονέριον, Ἐθνικὸν Ὀρφανοτροφεῖον, Ἀμπελουργικὸς Σταθμός, Ἀεροδρόμιον καὶ ὁλόκληρος ἡ Δημοσία ὁδὸς Κομοτινῆς μέχρι γεφύρας Πόρτο-Λάγο, ἔνθα τὰ ὅρια τοῦ Νομοῦ Ροδόπης.

4. ***Ξάνθης***: Ξάνθη, Συνοικισμὸς Χρυσῆς, Λιμὴν Πόρτο-Λάγο.

5. ***Σουφλίου***: Σουφλίον, Κορνεοφωλεά.

6. ***Ὀρεστιάδος*** : Ὀρεστιάς, Κάτω Οἰνόη, Κάτω Κλεισοῦ, Πύργος, Λεπτή.

Διδυμοτείχου: Διδυμότειχον, Ἑλληνοχώριον, Ἰσαάκιον.

Τοπικὰ Παραρτήματα

α) ***Ἐλευθερουπόλεως*** (Καβάλας): Ἐλευθερούπολις, Συνοικισμοὶ Μπουζίνης, Τουλούμπας καὶ τὸ Στρατιωτικὸν ἀγρόκτημα Παγγαίου.

β) ***Χρυσουπόλεως*** (Καβάλας): Χρυσούπολις, Συνοικισμοὶ Νέας Δρυμούσης, Ἀλωνίων, Καλυβίων, Ποντιάδος, Περιστερῶνος, Ἀνταρτοπλήκτων (Λαζέϊκα) καὶ τὸ Πρότυπον Κτῆμα Χρυσουπόλεως (Ἱπποσταθμία).

Ζ' Περιφερειακὸν Ὑποκατάστημα Καλαμῶν

Ἡ πόλις τῶν Καλαμῶν καὶ αἱ πέριξ αὐτῆς περιοχαί, ἤτοι: Σφαγεῖα, Τουβλοχεραμοποιεῖα Φιλίππου καὶ Γαλακτοπούλου, Συνοικίαι Ἀβραμίου, Ἁγ. Ἄννης, Ἐξοχικὸν Κέντρον Κουτίβα, Συνοικισμοὶ Ἁγ. Κωνσταντίνου, Μπογᾶ, Βίλλα, Παρθενίου, Παραλία. Ἡ πόλις τῆς Μεσσήνης καὶ τὰ Ἐργοστάσια Τουβλοχεραμοποιΐας Μπουρνιᾶ καὶ Φοίφα, Λατομεῖα Λαΐνων, Ἀεροδρόμιον Καλαμῶν, Ἀντιπλημμυρικὰ ἔργα Παμίσου.

Τοπικὰ Ὑποκαταστήματα

1. ***Σπάρτης***: Σπάρτη, Συνοικισμοὶ Καλογωνιᾶς, Ἁγ. Βαρβάρας, Ψυχικοῦ, Ἁγ. Σπυρίδωνος, Κεμὰλ Ἀγᾶ καὶ Χαρισίων.

Τοπικὰ Παραρτήματα

α) ***Πύλου*** (Καλαμῶν): Πύλος, Συνοικισμὸς Γιάλοβα μετὰ τῶν πέριξ τεσσάρων ἐλαιοτριβείων.

Η' Περιφερειακὸν Ὑποκατάστημα Ἰωαννίνων

Ἰωάννινα, Κοινότητες Περάματος καὶ Νέας Ἀνατολῆς. Ἡ ἐντὸς τῆς Παμβώτιδος λίμνης νῆσος τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου.

Τοπικὰ Ὑποκαταστήματα

1. ***Ἄρτης***: Ἄρτα, Τοποθεσίαι: Κάτω Παναγιά, Ἅγιοι Ἀνάργυροι, Ἰμαρέτ, Γέφυρα, Ἁγ. Γεώργιος Φιλιππιάδος, ἔνθα ἐκτελοῦνται τὰ ὑδροηλεκτρικὰ ἔργα τοῦ Λούρου ποταμοῦ.

3. ***Πρεβέζης***: Πρέβεζα.

Τοπικὰ Παραρτήματα

α) ***Λευκάδος*** (Πρεβέζης) Λευκάς.

Θ' Περιφερειακὸν Ὑποκατάστημα Ἡρακλείου

Ἡράκλειον, Προάστεια Μασταμπᾶ, Χρυσοπηγῆς, Πόρων, Σταδίου. Συνοικισμοί: Νέων Βρυούλων, Φορτέτσας, Ἀμπελοκήπων, Νέων Κλαζομενῶν, Κοινότης Ἀλικαρνασσοῦ.

Τοπικὰ Ὑποκαταστήματα

1. ***Ρεθύμνου***: Ρέθυμνον, Προάστεια: Περιβόλια, Μισσυρια καὶ Πλατανιᾶς.

Τοπικὰ Παραρτήματα

α) ***Ἱεράπετρας*** : (Ἡρακλείου): Ἱεράπετρα, Γρᾶ-Λυγιά, Κεντρί.

β) ***Ἁγίου Νικολάου*** (Ἡρακλείου): Ἅγιος Νικόλαος καὶ Συνοικισμὸς Ξηρόκαμπος.

γ) ***Σητείας*** (Ἡρακλείου): Σητεία.

Ι' Περιφερειακὸν Ὑποκατάστημα Χανίων

Χανιά, Συνοικισμοί: Προφήτου Ἠλία καὶ Ἁγίου Ματθαίου, Κοινότης Σούδας μετὰ τοῦ δρόμου Σούδας καὶ τῆς περιοχῆς ἔνθα τὰ ἐκτελούμενα ἔργα Ἐθνικῆς Ἀμύνης. Περιοχὴ Ἀεροδρομίου Μάλεμε.

ΙΑ' Περιφερειακὸν Ὑποκατάστημα Ρόδου

Ρόδος. Χωρία Ἰξιά, Κρητικά, Ἀσγούρου, Παραδείσι, Θόλος, Σορώνη, Τριάντα, Μαρίτσα, Κρεμαστή, Ψίνθος, Ἄφαντον, Καλυθιές, Κάλαθος, Ἀλαέρμα, Πυλῶνα, Λάρδος, Ἀρχάγγελος, Μαλώνα, Γεννάδι, Βάτι, Ἀσκληπειὸ καὶ Κατταβιά.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΕΙΣ ΑΠΛΑΣ ΓΡΑΜΜΑΣ

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΡΟΣΛΗΨΕΩΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Τὸ ἄρθρον 5 τοῦ ν.δ. 2656/1953 «περὶ ὀργανώσεως ἐλέγχου ἀγορᾶς ἐργασίας» (ΕΕΔ 12, 1215) ὁρίζει τὰ ἑξῆς :

§ 2. Ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις ἢ ἐργασίαι ἐν γένει τῆς ἰδιωτικῆς οἰκονομίας ὑποχρεοῦνται νὰ προσλαμβάνωσι τὸ πᾶσης φύσεως προσωπικὸν διὰ τῶν ἁρμοδίων Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας. Ἐπίσης τὸ Κράτος καὶ τὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου ὑπόκεινται εἰς τὴν ὑποχρέωσιν ταύτην, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ προσωπικοῦ συνδεομένου διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου. Τὰ Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας ὑποχρεοῦνται νὰ τοποθετῶσι παρὰ τῷ ἐργοδότῃ τοὺς ὑπ' αὐτοῦ ὑποδεικνυομένους ἐκ τῶν παρ' αὐτῷ ἐγγεγραμμένων ἀνέργων, τηρουμένης ὅμως τῆς κατὰ τὴν ἑπομένην παράγραφον καθοριζομένης προτεραιότητος. Ἐργοδότης, τοποθετῶν μισθωτὸν ἄνευ τῆς μεσολαβήσεως τοῦ Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας, ὑπόκειται εἰς μηνιαῖον πρόστιμον ὑπὲρ τῆς ἀσφαλίσεως ἀνεργίας τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, βεβαιούμενον καὶ εἰσπραττόμενον κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων, ἰσόποσον πρὸς τὰς μηνιαίας ἀποδοχὰς τοῦ μισθωτοῦ, καθ' ὃλον τὸ διάστημα τῆς ἀπασχολήσεως τοῦ μισθωτοῦ.

§ 3. Ὁ κύριος ἢ ὁ διευθυντὴς ἐργασιῶν, ἐπιχειρήσεων, ἐκμεταλλεύσεων, ὡς καὶ οἱ διευθύνοντες Ὀργανισμοὺς δημοσίου δικαίου ἢ ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκμεταλλεύσεις, ἀσκουμένας διὰ λογαριασμὸν τοῦ Κράτους ἢ κατὰ παραχώρησιν τούτου, ὀφείλουσιν, ὁσάκις καλοῦνται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, νὰ δηλώσωσιν ὑπευθύνως ἐγγράφως, ἐφ' ἁπλοῦ, εἰς τὰς ἑκάστοτε ὁριζομένας Ὑπηρεσίας, ἐπὶ τῷ τέλει ἐξακριβώσεως τοῦ ἐν ἀπασχολήσει ἐργατικοῦ δυναμικοῦ, τὴν δύναμιν τοῦ ὑπ' αὐτῶν ἀπασχολουμένου προσωπικοῦ, κατὰ τὰ δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας λεπτομερέστερον ἑκάστοτε ὁριζόμενα.

§ 4. Ἐπὶ παραβάσεως τῶν προηγουμένων διατάξεων 2 καὶ 3 τοῦ παρόντος ἄρθρου ὁ ἐργοδότης καὶ πρεκειμένου περὶ Νομικῶν Προσώπων τὰ μέλη τῆς διοικήσεως καὶ οἱ διαχειρισταὶ αὐτῶν τιμωροῦνται κατ' ἔγκλησιν διὰ χρηματικῆς ποινῆς ἀπὸ 100 μέχρι 5000 μεταλλικῶν δραχμῶν ἢ διὰ φυλακίσεως μέχρι τριῶν μηνῶν καὶ ἐν ὑποτροπῇ καὶ διὰ φυλακίσεως μέχρι τριῶν μηνῶν. Τὰ ἐκ τῶν ποινῶν τούτων προερχόμενα ἔσοδα ἀποδίδονται εἰς τὴν Ἐργατικὴν Ἑστίαν κατὰ τὰ εἰδικώτερον δι' ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας καθοριζόμενα. Αἱ μηνύσεις κατὰ τῶν ὑπευθύνων ὑποβάλλονται ὑπὸ τῶν προϊσταμένων τῶν Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας, δικάζονται δι' ἀπ' εὐθείας κλήσεως εἰς δικάσιμον προσδιοριζομένην ἐντὸς τῆς ἑπομένης ἑβδομάδος ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς μηνύσεως.

Αἱ §§ 2 καὶ 4 τοῦ παρόντος ἄρθρου δὲν ἰσχύουσι δι' ἃς περιφερείας δὲν λειτουργοῦσι Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας.

§ 5. Ἡ σειρὰ προτεραιότητος τοποθετήσεως ὑπὸ τῶν Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας τῶν ἐγγεγραμμένων ἀνέργων κατὰ κατηγορίας καθορίζεται δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἀναλόγως πρὸς τὰς συνθήκας τῆς ἀγορᾶς ἐργασίας καὶ βάσει τῶν γενικωτέρων κρατικῶν ἀπόψεων περὶ ἀπασχολήσεως τοῦ ἐργατικοῦ δυναμικοῦ τῆς Χώρας.

Ἡ διαδικασία ἐκκαθαρίσεως τῆς διὰ τοῦ ἄνω νομοθετικοῦ διατάγματος ἐπιβαλλομένης χρηματικῆς ποινῆς διὰ παράβασιν τῶν ἄνω διατάξεων καθορίσθη ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 45024/1954 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας (ΕΕΔ 13, 437).

Σχετικὴ ἤδη πρὸς τὴν ἐπιβολὴν τοῦ κατὰ τὴν § 2 τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρου 5 ν.δ. 2656/1953 προστίμου εἰς βάρος τῶν ἐργοδοτῶν εἶναι ἡ ὑπ' ἀριθ. 30086/1954 Ἐγκύκλιος τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας πρὸς τὰ Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας, ἔχουσα ὡς ἑξῆς :

Διὰ τὴν ἐπιβολὴν ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 5 § 2 τοῦ ν.δ. 2656/1953 προβλεπομένου προστίμου εἰς βάρος τῶν ἐργοδοτῶν, οἵτινες προσλαμβάνουσι μισθωτούς, χωρὶς τὴν μεσολάβησιν τοῦ ἁρμοδίου Γ.Ε.Ε. καὶ ὑπὲρ τοῦ λογαριασμοῦ ἀνεργίας τοῦ Ι.Κ.Α., τὰ οἰκεῖα Γ.Ε.Ε. ἐντέλλονται, ὅπως εἰς τὸ τέλος ἑκάστου μηνὸς γνωστοποιῶσιν εἰς τὰς ἀντιστοίχους Ὑπηρεσίας ἐσόδων Ι.Κ.Α. τὰς ὑπ' αὐτῶν διαπιστωθείσας παραβάσεις μετὰ λεπτομερῶν στοιχείων, ἀπαραιτήτων διὰ τὴν εἰσπραξιν τοῦ προστίμου, ἤτοι : ὀνοματεπώνυμον ἐργοδότου καὶ διεύθυναιν τούτου, ὀνοματεπώνυμον μισθωτοῦ, ὃν ἀφορᾷ ἡ παράβασις, ἡμερομηνία προσλήψεως τούτου, ἡμερομηνία διαπιστώσεως τῆς παραβάσεως, ὡς καὶ τὸ ποσὸν τῶν μηνιαίων αὐτοῦ ἀποδοχῶν, ἐξευρισκομένου, προκειμένου περὶ ἐργατῶν, διὰ τοῦ πολλαπλασιασμοῦ τοῦ ἡμερομισθίου τούτων ἐπὶ 25. Μερίμνῃ τῶν Διευθυντῶν τῶν οἰκείων Ὑποκαταστημάτων τοῦ Ι.Κ.Α. θὰ κοινοποιῆται πρὸς τὸν ἐνδιαφερόμενον ἐργοδότην σχετικὴ καταλογιστικὴ πρᾶξις, ἥτις, ἐφ' ὅσον δὲν ἐξοφλεῖται διὰ καταβολῆς εἰς τὰ Ταμεῖα τοῦ Ι.Κ.Α., ταχθείσης ὀλιγομήνου προθεσμίας, θὰ διαβιβάζηται εἰς τὸ Δημόσιον Ταμεῖον ἐσόδων Ι.Κ.Α., ὅπου λειτουργεῖ τοιοῦτον, διὰ τὴν εἰσπραξιν τοῦ ἀντιστοίχου ποσοῦ, κατὰ τὰς διατάξεις περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων, ὡς συμβαίνει καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ἀναγκαστικῶς εἰσπρατομένων εἰσφορῶν τοῦ ἀ.ν. 1846. Οἱκοθεν νοεῖται ὅτι, ὅπου δὲν λειτουργοῦν εἰδικὰ Ταμεῖα ἐσόδων Ι.Κ.Α., διὰ τὴν ἀναγκαστικὴν εἰσπραξιν τοῦ προστίμου κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων θὰ μεριμνῶσι καὶ οἱ διὰ τὰς λοιπὰς εἰσφορὰς τοῦ Ι.Κ.Α. πρὸς τοῦτο ἁρμόδιοι Διευθυνταὶ τῶν οἰκείων Ὑποκαταστημάτων τοῦ ἐν λόγῳ Ἱδρύματος.

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ - ΕΓΓΡΑΦΑ ΑΡΧΩΝ - ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΟΜΑΔΙΚΑΙ ΚΑΙ ΑΤΟΜΙΚΑΙ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

I

Έκτασις έφαρμογής ν.δ. 2511/1953 «περί έλέγχου ομαδικών απολύσεων» επί των παρά τοῦ Δημοσίου και των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου πραγματοποιουμένων απολύσεων.

Ὑπουργεῖον Ἐργασίας, Ἔγγρ. 30002/15/1954
Πρὸς τὸ Γενικὸν Ἐπιτελεῖον Στρατοῦ

Εἰς ἀπάντησιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 83553/55/740070/6.4.1954 ὑμετέρου ἐγγράφου, ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσωμεν ὑμῖν τὰ ἑξῆς: Κατὰ τὴν συνδυασμένην ἑρμηνείαν τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 1 § 4, 2 §§ 1, 3, 5 καὶ 6 §§ 1-5 τοῦ ν.δ. 2511/1953 ἐξάγεται ἀναντιρρήστως τὸ συμπέρασμα, ὅτι διὰ νὰ ὑπάγηται ὁ ἐργοδότης εἰς τὸ ὑπὸ τοῦ νόμου θεσπισθὲν σύστημα ἐλέγχου τῶν ἐνεργουμένων ὑπ' αὐτοῦ ὁμαδικῶν ἀπολύσεων δέον αὐτὸς νὰ ἀσκῇ ἐκμετάλλευσιν ἢ ἐπιχείρησιν. Ἑπομένως διὰ νὰ ἔχωσιν ἐφαρμογὴν καὶ διὰ τὸ Δημόσιον αἱ διατάξεις τοῦ ὡς ἄνω νομοθετήματος, δέον τοῦτο, εἰς τὴν συγκεχριμένην περίπτωσιν, νὰ ἀσκῇ ἐκμετάλλευσιν ἢ ἐπιχείρησιν ὑπὸ ἰδίαν οἰκονομικὴν ὑπόστασιν. Τοιαύτη δὲ εἶναι ἀναμφισβητήτως ἡ ἔννοια τῆς διατάξεως τῆς § 5 τοῦ ἄρθρου 2.

Δεδομένου ὅθεν ὅτι, κατὰ τὰ ἐν τῇ οἰκονομικῇ ἐπιστήμῃ καὶ τῇ πρακτικῇ γιγνόμενα ἀποδεκτά, ἐκμετάλλευσις ὑφίσταται, ὅσάκις κεφάλαιον καὶ ἐργασία συνδυάζονται καὶ ὀργανώνονται πρὸς ἐπιδίωξιν, τῇ βοηθείᾳ, ὑλικῶν καὶ ἄλλων μέσων, συνεχῶς ὡρισμένου παραγωγικοῦ σκοποῦ ἄνευ πλεονάσματος (κέρδους), ἐπιχείρησις δὲ ὅσάκις ὁ σκοπὸς τοῦ οἰκονομικοῦ ἀποτελέσματος εἶναι ὁ πορισμὸς κέρδους ὑπὸ τοῦ ἀσκοῦντος ταύτην (Γνωμοδότησις Νομικοῦ Συμβουλίου, Τμῆμα Β', Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου, τόμος 1, σελ. 151, *Α. Χατζηδάκη*, Μίσθωτός, ἐπιχείρησις καὶ ἐκμετάλλευσις, Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου, τόμος 2ος, σελ. 392, *Α. Λιτζεροπούλου*, Ἡ καταγγελία συμβάσεως μετὰ τὸ ν.δ. 424/1941, *Α. Nikisch*, Ἐργατικὸν Δίκαιον, ***Κούση - Βασιλείου***, 6, 180, Α.Π. 895/1946) καὶ ὅτι εἰς τὴν περίπτωσιν σας ἐργοδότης τῶν ἀπολυθέντων ἐργατοτεχνιτῶν εἶναι διάφοροι Στρατιωτικαὶ Μονάδες Στρατιωτικῆς Ὑπηρεσίας, δι' ὧν Ὑπηρεσιῶν τὸ Δημόσιον, ὡς Διοίκησις, ἱκανοποιεῖ ὀργανικῶς τὰς ὑπηρεσιακὰς ἀνάγκας, ἡ ὑπηρεσιακὴ αὕτη λειτουργία ἀποκλείει ἀπολύτως τὸν χαρακτηρισμὸν τῆς ἀσκουμένης ταύτης δημοσίας ὑπηρεσίας ὡς ἐκμεταλλεύσεως ἢ ἐπιχειρήσεως ὑπὸ τὴν ἐκτεθεῖσαν διάκρισιν τῆς οἰκονομικῆς ἐπιστήμης. Ἑπομένως ἐκ τῶν ὡς ἄνω σκέψεων προκύπτει, ὅτι πλὴν τῶν ἐκτεθεισῶν περιπτώσεων (κρατικὴ ἐκμετάλλευσις ἢ κρατικὴ ἐπιχείρησις), εἰς πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν δὲν εὑρίσκει ἐδαφος ἐφαρμογῆς διὰ τὸ Δημόσιον τὸ ν.δ. 2511/1953. Ἐκτὸς δὲ τῶν ἀνωτέρω σκέψεων αἱ ὁμαδικαὶ ἀπολύσεις τοῦ μετὰ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου συνδεομένου προσωπικοῦ τοῦ Δημοσίου καὶ τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου διέπονται ὑπὸ τοῦ ν. 1811/1952, ὅστις προβλέπει κατ' ἔτος ἐκκαθάρισιν, ὅπερ δὲν ἐθίγη ὑπὸ τοῦ ν.δ. 2511/1953.

Ἐκτὸς ὅμως τῶν ὡς ἄνω λόγων συνηγορεῖ ὑπὲρ τῆς μὴ ὑπαγωγῆς τῶν ἀπολύσεων τῶν ἐνεργουμένων ὑπὸ τῶν Στρατιωτικῶν Μονάδων εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ν.δ. 2511/1953 καὶ ἂν γίνῃ δεκτόν, ὅτι καὶ τὸ Δημόσιον ὑπάγεται εἰς τὸ ρηθὲν νομοθ. διάταγμα διὰ τὸ προσωπικόν, ὅπερ συνδέεται διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἐφ' ὅσον τοῦτο ἀπασχολεῖται εἰς κρατικὰς ἐκμεταλλεύσεις ἢ ἐπιχειρήσεις, τὸ γεγονὸς ὅτι αὗται γίνονται λόγῳ περιορισμοῦ τῶν πιστώσεων ἐκ τοῦ κρατικοῦ προϋπολογισμοῦ, τοῦθ' ὅπερ συνιστᾷ κατὰ τὸ ἄρθρον 2 § 3 σ' σπουδαῖον λόγον καὶ ἀναπότρεπτον ἀνάγκην(*).

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Ἀπριλίου 1954

II

Προϋπόθεσις τοῦ κύρους τῆς ἀτομικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἡ καταβολὴ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920, ἀσχέτως ὑπαγωγῆς εἰς τὰς διατάξεις αὐτοῦ.

Ἵδρυμα Κοινων. Ἀσφαλίσεων
Διοίκησις, Ἐγκύκλ. 108/1954

Πρὸς ἁπάσας τὰς Διευθύνσεις τῆς Διοικήσεως καὶ ἅπαντα τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α.

Ἀναφερόμενοι εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 62639/12870/14.1.1953 ἡμετέραν διαταγὴν (**) γνωρίζομεν ὑμῖν τὰ ἀκόλουθα:

Εἰς τὴν § 2 τῆς ὡς ἄνω διαταγῆς ἀναφέρε-

(*) ***Σημ. ΕΕΔ***: Τὸ ἄνω ἔγγραφον τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας ἐκοινοποιήθη ὑπὸ τῆς Διοικήσεως τοῦ Ι.Κ.Α. πρὸς τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α. διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 107/1954 ἐγκυκλίου της, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἀναγράφονται τὰ ἑξῆς: «Συμφώνως πρὸς τὴν διὰ τοῦ ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας δεκτὴν γενομένην ἑρμηνείαν τῶν ἄρθρων 1 § 4, 2 §§ 1, 3, 5 καὶ 6 §§ 1-5 τοῦ ν.δ. 2511/1953, ἡν καὶ ἀποδεχόμεθα, τόσον αἱ παρὰ τοῦ Δημοσίου, ὅσον καὶ αἱ παρὰ τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου πραγματοποιούμεναι ἀπολύσεις μισθωτοὺς ἀπασχολουμένους εἰς ἐκμεταλλεύσεις ἢ ἐπιχειρήσεις ἀσκουμένας παρὰ τοῦ Δημοσίου ἢ τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (π.χ. δημοτικαὶ ἐκμεταλλεύσεις παροχῆς ἀεριόφωτος, ἠλεκτρικοῦ ρεύματος, ὕδατος κλπ.)».

Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος βλέπε καὶ Γνωμ. Νομ. Συμβουλίου 223/1954, ΕΕΔ 13, 383.

(**) ΕΕΔ 12, σελ. 383.

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΝΟΜΟΙ

2808/1954 ΝΟΜΟΣ

Περί ερμηνείας της § 2 του άρθρου 2 του Δ.ν. 1422/1950 κλπ.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 69 της 14 Απριλίου 1954)

Ψηφισάμενοι όμοφώνως μετά της Βουλής, αποφασίζομεν και διατάσσομεν:

Άρθρον μόνον

Η αληθής έννοια της § 2 του άρθρου 2 του υπ' αριθ. 1422/1950 Δ.ν. (*) είναι, ότι από της συστάσεως της Υπηρεσίας Εκμεταλλεύσεως Κρατικών Αυτοκινήτων (Υ.Ε.Κ.Α.) δεν έχουσιν εφαρμογήν διά το υπηρετήσαν παρ' αυτή πάσης φύσεως προσωπικόν αι συλλογικαί συμβάσεις εργασίας ή έτεραι γενικαί ή ειδικαί διατάξεις, ούδε αι υπ' αριθ. 8900/1946 και 18310/1946 αποφάσεις των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας.

2. Αξιώσεις πάσης φύσεως του ιδίου ως άνω προσωπικού ή άλλων τρίτων κατά του Δημοσίου εκ συναλλαγών μετά της διαλυθείσης Υ.Ε.Κ.Α. ή συνεπεία ενεργειών ή παραλείψεων οργάνων αυτής ή εκ ζημιών επενεχθεισών παρ' αυτοκινήτων υπό εκμετάλλευσιν της ιδίας Υπηρεσίας Εκμεταλλεύσεως Κρατικών Αυτοκινήτων παραγράφονται μετά πάροδον εξ μηνών από της δημοσιεύσεως του παρόντος.

Ο παρών νόμος, ψηφισθείς υπό της Βουλής και παρ' ημών σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως και εκτελεσθήτω ως νόμος του Κράτους.

Εν Αθήναις τη 7 Απριλίου 1954

(*) ΕΕΔ 9, σελ. 279.

ΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

518/1954 Πράξις Υπουργικού Συμβουλίου

Περί καταργήσεως κονδυλίου άμοιβής αρτοϋπαλλήλων, περιλαμβανομένου εις τας αρτοποιητικάς δαπάνας, και αποζημιώσεως απολυθησομένων αρτοϋπαλλήλων.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 91 της 30 Απριλίου 1954)

Λαβόν υπ' όψιν: 1) Την από της κατοχικής περιόδου αναγνωρισιν το πρώτον εις τας αρτοποιητικάς δαπάνας κονδυλίου άμοιβής αρτοϋπαλλήλων, λόγω των ειδικώς απαιτουμένων διατυπώσεων εκ του εφαρμοσθέντος μετρου της διά δελτίου διανομής άρτου. 2) Την υπ' αριθ. 1/1953 Πράξιν του επερί καταργήσεως τοῦ δελτίου και εξουσιοδοτήσεως τοῦ Υπουργοῦ Εμπορίου περί ρυθμίσεως πανεύ μέτρου προς τούτου. 3) Την εκ της αιτίας ταύτης ανάγκην της μη περαιτέρω αναγνωρίσεως εις τας αρτοποιητικάς δαπάνας τοῦ σχετικοῦ κονδυλίου δι' άμοιβήν αρτοϋπαλλήλων, ως εκλιπόντος τοῦ λόγου της συνεχίσεως της επιβαρύνσεως ταύτης. 4) Τον ν. 2112/1920 «περί υποχρεωτικής καταγγελίας συμβάσεως εργασίας των ιδιωτικών υπαλ-

ται, ότι, βάσει της μέχρι τότε ακολουθουμένης τακτικής των δικαστηρίων, εγένετο δεκτόν, ότι δεν οφείλεται αποζημίωσις και μετά την ισχύν τοῦ άρθρ. 9 ν. 118/1945 παρά των Ν.Π.Δ.Δ. και εν γένει των επιχειρήσεων, αίτινες δεν περιλαμβάνονται εις το άρθρον 13 § 2 ν. 2112/1920 εις τους παρ' αυτών απολυομένους εργάτας, τεχνίτας και υπηρέτας και κατά συνέπειαν ή άνευ της καταβολής ταύτης απόλυσις των μισθωτών τούτων είναι έγκυρος, εφ' όσον ήθελον τηρηθή αι λοιπαί διατυπώσεις τοῦ άρθρου 9 ν. 118/1945. Όλως αντιθέτως όμως ή υπ' αριθ. 91/1951 απόφασις τοῦ Αρείου Πάγου (*), αντιτιθεμένη προς την μέχρι τοῦδε παρά των κατωτέρων δικαστηρίων ακολουθουμένην τακτικήν, έκρινεν ότι ή διά τοῦ β.δ. 16/18 Ιουλίου 1920 οριζομένη αποζημίωσις δεν καταλαμβάνει μόνον τους δικαιουμένους ταύτης εν τη κυρίως εφαρμογή τούτου, αλλά γενικώς όλους τους κατά της ανεργίας προστατευομένους μισθωτούς. Κατά την ως άνω δηλονότι απόφασιν τοῦ Αρείου Πάγου, ην ηκολούθησεν ή πρόσφατος υπ' αριθ. 1758/1954 Πρωτοδικείου Αθηνών (**), άπαντες οι εργοδόται, προκειμένου περί απολύσεως εκ του προσωπικού αυτών, εργατών, τεχνιτών και υπηρετών υπαγομένων εις την ασφάλισιν ανεργίας, υποχρεούνται εις την επί ποινή άκυρότητος της απολύσεως καταβολήν εις υπό τοῦ β.δ. 1920 προβλεπομένης αποζημιώσεως, ασχέτως εάν οι κατά τα ανωτέρω υπόχρεοι εργοδόται υπάγονται ή μη εις τας διατάξεις του ως άνω β.δ. 1920.

Κατόπιν των ανωτέρω, τροποποιουμένης της εν αρχή υπ' αριθ. 62639/12670/14.1.1953 ημετέρας διατάγης, δέον όπως εφεξής διά το έγκυρον της καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας των αναγγελλομένων υμίν άνεργων εργατών, τεχνιτών και υπηρετών και ασχέτως της υπαγωγής ή μη τοῦ εργοδότου αυτών εις τας διατάξεις του β.δ. 1920 (εξαιρουμένων βεβαίως τοῦ Δημοσίου, δι' ο ισχύει το άρθρ. 48 §§ 1-2 ν.δ. 2698 (βλέπε έγκ. 276/1953) και των δι' ειδικής διατάξεως νόμου εξαιρουμένων τυχόν εργοδοτών), ελέγχηται και η καταβολή της αποζημιώσεων τοῦ β.δ. 16/18 Ιουλίου 1920.

Επ' ευκαιρία διευκρινίζομεν, ότι ναι μεν διά τοῦ άρθρου 9 ν. 118/1945 επιβάλλεται ή καταβολή πλήρους της αποζημιώσεως του ν. 2112/1920 ή τοῦ β.δ. 1920, εν τούτοις όμως αι υπηρεσίαι υμών δέον όπως αρκούνται εις την διαπίστωσιν της καταβολής ταύτης και μη χωρώσιν εις τον έλεγχον της πληρότητος τοῦ καταβληθέντος ποσού, εκτός βεβαίως των περιπτώσεων, καθ' ας αναγράφεται παρα τοῦ εργοδότου εν τῷ έγγράφῳ της αναγγελίας ως καταβληθέν ποσόν, όπερ εύλογος δημιουργεί την υπόνοιαν, ότι έτέθη αποκλειστικώς και μόνον προς πλήρωσιν του γράμματος τοῦ νόμου.

Εν Αθήναις τη 5 Μαΐου 1954

(*) ΕΕΔ 13, σελ. 197.
(**) ΕΕΔ 18, σελ. 368.

λήλων» καὶ τὸν ν. 118/1945 «περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας τῶν μισθωτῶν τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων», ὡς οὗτοι ἐτροποποιήθησαν καὶ συνεπληρώθησαν μεταγενεστέρως, καὶ β) σχετικὴν κοινὴν εἰσήγησιν τῶν Ὑπουργῶν Ἐμπορίου καὶ Ἐργασίας.

Ἀ π ο φ α σ ί ζ ε ι

1) Καταργεῖ ἀπὸ τῆς 3ης Μαΐου 1954 τὸ εἰς τὰς ἀρτοποιητικὰς δαπάνας περιλαμβανόμενον κονδύλιον ἀμοιβῆς ἀρτοϋπαλλήλων.

2) Οἱ εἰς ἐφαρμογὴν τῆς παρούσης τυχὸν ἀπολυθησόμενοι ἀρτοϋπάλληλοι θέλουσι λάβει μέσῳ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν τὴν ὑπὸ τῶν ν. 2112/1920 καὶ 118/1945 προβλεπομένην ἀποζημίωσιν.

Ἡ ἀποζημίωσις αὕτη θέλει καταβληθῆ ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν βάσει δικαιολογητικῶν, καθορισθησομένων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, τάσσοντος ἅμα καὶ προθεσμίαν ἀποδόσεως αὐτῷ λογαριασμοῦ.

Διὰ τὴν χορήγησιν τῆς ὡς ἄνω ἀποζημιώσεως, ὑπολογιζομένης βάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 70991/23.4.1951 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Ἐργασίας καὶ Ἐμπορίου(*), ὡς καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 41100/3740/2.7.1953 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας(**) καὶ τοῦ μέσου ὅρου τῆς ἰσχυούσης τιμῆς λευκοῦ καὶ πιτυρούχου ἄρτου, τοῦ χορηγουμένου αὐτοῖς ἡμερησίως, θέλει ληφθῆ ὡς χρόνος ὑπηρεσίας τοῦ ἀπολυθησομένου ἀρτοϋπαλλήλου ὁ διανυθεὶς τοιοῦτος παρὰ τῷ τελευταίῳ ἐργοδότῃ, ὅστις δὲν δύναται νὰ εἶναι μεγαλύτερος τοῦ χρόνου, ἀφ' ἧς ἀνεγνωρίσθη τὸ πρῶτον ἐν ταῖς ἀρτοποιητικαῖς δαπάναις δι' ἑκάστην πόλιν τὸ ἀναλογοῦν δι' ἀμοιβὴν τῶν ἀρτοϋπαλλήλων σχετικὸν κονδύλιον.

Ἡ ἀναλογοῦσα ἀποζημίωσις τοῦ ἀπολυομένου ἀρτοϋπαλλήλου διὰ τὸν πέραν ὡς ἀνωτέρω καθοριζόμενον χρόνον ὑπηρεσίας βαρύνει τὸν ἐργοδότην ἀρτοποιόν.

3) Ἡ ὑπὸ τῶν νόμων 2112/1920 καὶ 118/1945 προβλεπομένη διαδικασία διὰ τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν ἀρτοποιῶν δὲν θέλει τηρηθῆ κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς παρούσης, ὡς πρὸς τοὺς ἀπολυθησομένους ἀρτοϋπαλλήλους.

4) Ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118/1945 ἀπαιτουμένη ἄμεσος καταβολὴ ἀποζημιώσεως πρὸς τοὺς ἀπολυομένους, προκειμένου περὶ ἀρτοϋπαλλήλων ἀπολυομένων συμφώνως τῇ παρούσῃ πράξει, δὲν ἔχει ἐφαρμογήν, θεωρουμένης ἐγκύρου τῆς ἀπολύσεώς των, ἀφ' ἧς ἤθελεν αὕτη γίνει ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου ἀρτοποιοῦ.

5) Ἐγκρίνει τὴν διάθεσιν ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ καταναλωτικῶν ἀγαθῶν ὡς ἀτόκου δανείου ποσοῦ συνολικῶς μέχρι δραχμῶν ἓξ δισεκατομμυρίων (6.000.000.000) εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν, διὰ τὴν ὑπὸ τούτου ἀντιμετώπισιν τῆς δαπάνης τῆς καταβολῆς ἀποζημιώσεως εἰς τοὺς ἀπολυομένους ἀρτοϋπαλλήλους.

Ἡ διάθεσις τοῦ ὡς ἄνω χρηματικοῦ ποσοῦ πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν θέλει πραγματοποιηθῆ διὰ ταμιακῶν καταβολῶν κατόπιν ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, προκαλουμένων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου.

Τὸ ἀνωτέρω Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν θέλει διαχειρισθῆ τὸ διατεθέμενον χρηματικὸν ποσὸν διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῆς ἀποζημιώσεως ἁπάντων τῶν ἀπολυθησομένων ἀρτοϋπαλλήλων τῆς Χώρας, κατανέμον τὸ ποσὸν τοῦτο κατὰ τὴν κρίσιν του, ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν ἑκάστης περιοχῆς.

6) Ὁ τρόπος ἐξευρέσεως καὶ ὁ χρόνος τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ ὡς ἄνω διατεθησομένου χρηματικοῦ ποσοῦ εἰς τὸν Λογαριασμὸν Καταναλωτικῶν Ἀγαθῶν θέλει καθορισθῆ δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου.

7) Ὁρίζει, ὅπως δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου καθορισθῆ εἰδικώτερον ἡ ἀμοιβὴ τοῦ ἀρτοποιοῦ, εἰς ἣν θέλει ἐφεξῆς συμπεριλαμβάνεται καὶ ἡ δαπάνη διαθέσεως ἄρτου, ἄνευ τῆς διατηρήσεως τῆς εἰδικῆς κατηγορίας τῶν ἀρτοϋπαλλήλων.

8) Ἀναθέτει εἰς τὸν Ὑπουργὸν Ἐργασίας τὴν μέριμναν διὰ τὴν λῆψιν τῶν ἐνδεικνυομένων μέτρων, τῆς ἐν τῷ μέλλοντι προσλήψεως ὑπὸ τῶν ἀρτοποιῶν τῶν ἀναγκαιούντων αὐτοῖς ἀρτοϋπαλλήλων.

9) Ὁρίζει προθεσμίαν ἐφαρμογῆς τοῦ μέτρου ἀπολύσεως ἀρτοϋπαλλήλων δεκαήμερον, ἤτοι λῆξιν τὴν 13 Μαΐου 1954.

10) Ἡ παροῦσα ἰσχύει εἰς τὰς περιφερείας τῆς Ἐπικρατείας, εἰς ἃς ὑπὸ τῶν οἰκείων Ἀγορανομικῶν Ἐπιτροπῶν ἀνεγνωρίζετο εἰς τὰς ἀρτοποιητικὰς δαπάνας σχετικὸν κονδύλιον ἀμοιβῆς ἀρτοϋπαλλήλων.

Ἡ παροῦσα δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐκδόσαν πρὸς τοῦτο τὴν παροῦσαν Πρᾶξίν του, κυρωθησομένην διὰ νόμου μερίμνῃ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου.

Ὁ Πρόεδρος — Τὰ Μέλη

100010/1954 Τηλεγρ. Ἐγκ. Διαταγὴ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν

Περὶ διορθώσεων εἰς τὰς ὑπ' ἀριθ. 96728/1954 καὶ 96822/1954 ἀποφάσεις περὶ ἐπιδόματος, ἐπὶ τοῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα, εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν καὶ Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου.

Ὑπουργεῖα, Γενικὰς Διοικήσεις, Νομαρχίας, Ἐπαρχίας, Ταμεῖα τοῦ Κράτους

Περίπτωσις δ' ἄρθρ. 3 ἀποφάσεως 96728 τῆς 14 τρέχοντος περὶ ἐπιδόματος ἑορτῶν Πάσχα προσωπικοῦ Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν(*) διορθοῦται εἰς τὸ ὀρθὸν ὡς κατωτέρω:

«δ'. Διὰ τοὺς ἡμερομισθίους δημοσίους ὑπαλλήλους ἴσον πρὸς τὰ ἡμερομίσθια δέκα τριῶν (13) ἡμερῶν» ἀντὶ δέκα πέντε (15) ἡμερῶν διορθουμένης ἀποφάσεως κτλ.

Ὁμοία διόρθωσις ἐνεργηθῆ καὶ εἰς ἀπόφασιν ἐπιδόματος Πάσχα προσωπικοῦ Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου(**).

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Μαΐου 1954

(*) ΕΕΔ 10, σελ. 487.
(**) ΕΕΔ 12, σελ. 806.

(*) ΕΕΔ 13, σελ. 499.
(**) ΕΕΔ 13, σελ. 500.

16695/1013/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας

Περί κυρώσεως συλλογικῆς συμβάσεως πληρωμάτων φορτηγῶν πλοίων ἄνω τῶν 4.500 τόννων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 56 τῆς 22 Μαρτίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὴν ὑπογραφεῖσαν τὴν 15ην Μαρτίου 1954 συλλογικὴν σύμβασιν μεταξὺ ἀφ' ἑνὸς μέν:

1) Ἐκπροσώπων τῆς Ἑνώσεως Ἑλλήνων Ἐφοπλιστῶν καὶ ἀφ' ἑτέρου τῶν ἐκπροσώπων τῶν εἰς τὴν Πανελλήνιον Ναυτικὴν Ὁμοσπονδίαν (Π.Ν.Ο.) ὑπαγομένων ἐπαγγελματικῶν σωματείων.

2) Πανελληνίου Ἑνώσεως Πλοιάρχων Ε. Ν.

3) Συνδέσμου Ραδιοτηλεγραφητῶν Ε. Ν.

4) Πανελληνίου Ἑνώσεως Μηχανικῶν Μ.Ε.Κ.

5) Πανελληνίου Ἑνώσεως Ναυτῶν Ε. Ν.

6) Πανελληνίου Ἑνώσεως Θερμαστῶν Θαλάσσης «Ὁ Στέφενσον».

7) Πανελληνίου Ἑνώσεως Ναυτομαγείρων «Ὁ Ἅγιος Σπυρίδων».

8) Πανελληνίου Ἑνώσεως Θαλαμηπόλων.

Ἰδόντες τὸ ἄρθρον 5 τοῦ ἀ.ν. 3276/1944 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐν τῇ ναυτικῇ ἐργασίᾳ», ὡς τοῦτο ἰσχύει σήμερον, ἀποφασίζομεν:

Κυροῦμεν τὴν ὡς ἄνω ὑπογραφεῖσαν συλλογικὴν σύμβασιν, πλὴν τῆς § 7 τοῦ Κεφαλαίου Δ' «Προσωπικὸν Γενικῶν Ὑπηρεσιῶν ἐν πλῷ καὶ ἐν λιμένι», ἀποτελούσης θέμα τῶν περὶ συνθέσεως πληρωμάτων διατάξεων, ἡ ἰσχὺς τῆς ὁποίας ἄρχεται ἀπὸ σήμερον.

Ἡ παροῦσα μετὰ τῆς κυρουμένης συλλογικῆς συμβάσεως δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Μαρτίου 1954

Συλλογικὴ σύμβασις

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τὴν 15ην Μαρτίου 1954 οἱ κάτωθι ὑπογεγραμμένοι, ἀφ' ἑνὸς μέν ὁ:

Στρατὴς Ἀνδρεάδης, ἐκπροσωπῶν νομίμως ἐν προκειμένῳ τὴν ἐνταῦθα ἑδρεύουσαν ἀνεγνωρισμένην ἐπαγγελματικὴν ὀργάνωσιν «Ἕνωσις Ἑλλήνων Ἐφοπλιστῶν» καὶ εἰδικῶς ἐξουσιοδοτημένος.

Ἀφ' ἑτέρου οἱ:

1. Δημήτριος Μελέτης, Πρόεδρος Συνδέσμου Πανελληνίου Ἑνώσεως Πλοιάρχων Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ.

2. Ἠλίας Κροκιδᾶς, Πρόεδρος Συνδέσμου Ραδιοτηλεγραφητῶν Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ.

3. Πόθος Καλαποθάκης, Πρόεδρος Πανελληνίου Ἑνώσεως Μηχανικῶν Μηχανῶν Ἐσωτερικῆς Καύσεως.

4. Γεώργιος Βούλγαρης, Πρόεδρος Πανελληνίου Ἑνώσεως Ναυτῶν Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ.

5. Γεώργιος Κουκλιάδας, Πρόεδρος Πανελληνίου Ἑνώσεως Θερμαστῶν Θαλάσσης «Ὁ Στέφενσον».

6. Κωνσταντῖνος Χατζηθεοδώρου, Πρόεδρος τῆς Πανελληνίου Ἑνώσεως Ναυτομαγείρων Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ «Ὁ Ἅγιος Σπυρίδων».

7. Σπυρίδων Βελισσαράτος, Πρόεδρος Πανελληνίου Ἑνώσεως Θαλαμηπόλων.

8. Μάνθος Πετρουλῆς, Γενικὸς Γραμματεὺς Πανελληνίου Ναυτικῆς Ὁμοσπονδίας, ἐκπροσωποῦντες νομίμως ἐν προκειμένῳ τὰς ἀνωτέρω ἀναφερομένας κλαδικὰς ὀργανώσεις καὶ τὴν ἐν Πειραιεῖ ἑδρεύουσαν ἀνεγνωρισμένην ἐπαγγελματικὴν ὀργάνωσιν «Πανελλήνιος Ναυτικὴ Ὁμοσπονδία», εἰς τὴν δύναμιν τῆς ὁποίας ὑπάγονται καταστατικῶς ἅπαντα τὰ ἀνωτέρω ἀνεγνωρισμένα ἐπαγγελματικὰ σωματεῖα, καὶ εἰδικῶς ἐξουσιοδοτημένοι.

Συνελθόντες ἐν Ἀθήναις, ὅπως, κοινῇ συμφωνίᾳ, ὁρίσωμεν τὸ μισθολόγιον καὶ τοὺς λοιποὺς ἐν γένει ὅρους ἐργασίας τῶν πληρωμάτων τῶν φορτηγῶν πλοίων ἄνω τῶν 4.500 τόννων dead weight, συμφωνοῦμεν ἐπὶ τῶν κάτωθι:

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'

Μισθολόγιον

Τὸ μισθολόγιον τῶν πληρωμάτων τῶν Ἑλληνικῶν φορτηγῶν πλοίων ἄνω τῶν 4.500 τόννων dead weight καθορίζεται ὡς κατωτέρω:

Βαθμὸς	Μισθὸς εἰς λίρας Ἀγγλίας
Ἀξιωματικοὶ καταστρώματος.	
Ὑποπλοίαρχος	64.0.0
Ἀνθυποπλοίαρχος	53.0.0
Μηχανικοὶ μηχανῶν ἐσωτερικῆς καύσεως	
Μηχανικὸς Α'	79.0.0
Μηχανικὸς Β'	64.0.0
Μηχανικὸς Γ'	53.0.0
Ραδιοτηλεγραφηταί.	
Ραδιοτηλεγραφητὴς Α'	64.0.0
Ραδιοτηλεγραφητὴς Β'	53.0.0
Κατώτερον προσωπικὸν καταστρώματος	
Ναύκληρος	34.0.0
Ξυλουργὸς	34.0.0
Ναύτης	30.0.0
Δόκιμος πλοίαρχος (α)	14.0.0
Ναυτόπαις (β)	10.0.0

Σημειώσεις : (α) Δόκιμος πλοίαρχος πτυχιοῦχος τῆς Σχολῆς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας (Σ.Ε.Ν.) μετὰ ἕνὸς (1) ἔτους ὑπηρεσίαν λαμβάνει μισθὸν 20.0.0

Μὴ πτυχιοῦχος τῆς Σ.Ε.Ν. μετὰ διετῆ ὑπηρεσίαν λαμβάνει μισθὸν 20.0.0

(β) Ναυτόπαις μετὰ ἕνὸς ἔτους ὑπηρεσίαν λαμβάνει μισθὸν 12.0.0

Κατώτερον προσωπικὸν μηχανῆς	
Μηχανοδηγὸς Α'	44.0.0
Μηχανοδηγὸς Β'	37.0.0
Ἀρχιθερμαστὴς	36.0.0
Λιπαντὴς	34.0.0
Θερμαστὴς	32.0.0
Δόκιμος μηχανικὸς ἐσωτερικῆς καύσεως (α)	14.0.0
Ἀνθρακεὺς	22.0.0

Σημείωσις : (α) Δόκιμος μηχανικὸς μετὰ διετῆ ὑπηρεσίαν λαμβάνει μισθὸν 20.0.0

Προσωπικὸν Γενικῶν Ὑπηρεσιῶν	
Μάγειρος	38.0.0
Θαλαμηπόλος	34.0.0
Βοηθὸς μαγείρου (πτυχιοῦχος)	22.0.0
Βοηθὸς θαλαμηπόλου (πτυχιοῦχος)	23.0.0
Βοηθὸς θαλαμηπόλου (μὴ πτυχιοῦχος)	10.0.0

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'

Προσαυξήσεις λόγῳ μακροχρονίου ὑπηρεσίας

Εἰς τοὺς συμπληροῦντας ἐτησίαν συνεχῆ ὑπη-

ρεσίαν έπί τοῦ αὐτοῦ πλοίου ἢ πλοίων τοῦ αὐτοῦ πλοιοκτήτου ναυτικοὺς παρέχεται προσαύξησις ἐκ δύο (2) λιρῶν Ἀγγλίας μηνιαίως.

Τῆς ἀνωτέρω διατάξεως ἐξαιροῦνται οἱ δόκιμοι πλοίαρχοι καὶ μηχανικοί, οἱ ναυτόπαιδες καὶ οἱ μὴ πτυχιοῦχοι βοηθοὶ θαλαμηπόλου.

Ὁ μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τῆς καταγγελίας συλλογικῆς συμβάσεως χρόνος ὑπηρεσίας ὑπολογίζεται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'

Ἐπίδομα πετρελαιοφόρου

Εἰδικῶς προκειμένου περὶ τῶν ναυτικῶν τῶν ὑπηρετούντων εἰς πετρελαιοφόρα πλοῖα, ὡς καὶ εἰς πλοῖα μεταφέροντα εὐφλέκτους ὑγρὰς ἢ ἐκρηκτικὰς ὕλας, ἀνεξαρτήτως ποσότητος φορτίου, καταβάλλεται ἐπίδομα ἴσον πρὸς τὰ 10% (δέκα ἐπὶ τοῖς ἑκατόν) τοῦ μισθοῦ των.

Εἰδικῶς προκειμένου περὶ πλοίων μεταφερόντων γενικὸν φορτίον καὶ μικροποσότητας εἰδικῶν εὐφλέκτων ὑλῶν (τερεβινθέλαιον κλπ.), οὐχὶ ὅμως βενζινοειδῶν ἢ ἐκρηκτικῶν ὑλῶν τὸ εἰδικὸν ἐπίδομα παρέχεται ἐφ' ὅσον ἡ ποσότης τῶν εἰδικῶν τούτων εὐφλέκτων ὑλῶν εἶναι ἀνωτέρα τῶν 25 τόννων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'

Προσωπικὸν καταστρώματος ἐν πλῷ

1. Αἱ ὧραι ἐργασίας τῶν ἀνδρῶν τῶν φυλακῶν δὲν δύνανται νὰ ὑπερβαίνουν τὰς 56 καθ' ἑβδομάδα, ἤτοι 8 ὥρας καθ' ἡμέραν.

2. Αἱ ὧραι ἐργασίας τῶν ἀσχολουμένων εἰς πάσης φύσεως ἐργασίας ἡμέρας (πλὴν τῶν ἡμερῶν κατάπλου καὶ ἀπόπλου) ὁρίζονται εἰς 8 καθ' ἡμέραν ἀπὸ τῆς Δευτέρας μέχρι καὶ τῆς Παρασκευῆς καὶ εἰς 5 τὸ Σάββατον.

3. Ὁ προσδιορισμὸς τῶν ἀνδρῶν, οἵτινες ἀποτελοῦν τὰς φυλακάς, ὡς καὶ ἐκείνων οἵτινες διατίθενται εἰς ἐργασίας τῆς ἡμέρας, εἶναι ἀπόλυτον δικαίωμα τοῦ πλοιάρχου.

Προσωπικὸν μηχανοστασίου καὶ λεβητοστασίου ἐν πλῷ

1. Αἱ ὧραι ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ μηχανοστασίου καὶ λεβητοστασίου δὲν δύνανται νὰ ὑπερβαίνουν τὰς 56 καθ' ἑβδομάδα, ἤτοι τὰς 8 ὥρας καθ' ἡμέραν.

2. Αἱ ὧραι ἐργασίας τῶν ἀσχολουμένων εἰς πάσης φύσεως ἐργασίας ἡμέρας ἀνδρῶν μηχανῆς (πλὴν τῶν ἡμερῶν κατάπλου καὶ ἀπόπλου) ὁρίζονται εἰς 8 καθ' ἡμέραν ἀπὸ τῆς Δευτέρας μέχρι καὶ τῆς Παρασκευῆς καὶ εἰς 5 τὸ Σάββατον.

3. Ὁ προσδιορισμὸς τῶν ἀνδρῶν μηχανῆς, οἵτινες ἀποτελοῦν τὰς φυλακάς, ὡς καὶ ἐκείνων οἵτινες διατίθενται εἰς ἐργασίας ἡμέρας, ἀνήκει εἰς τὸν Α' μηχανικόν, τοῦ πλοιάρχου ἔχοντος δικαίωμα τελικῆς ἐγκρίσεως.

Προσωπικὸν καταστρώματος μηχανοστασίου καὶ λεβητοστασίου ἐν λιμένι

1. Ἐν λιμένι αἱ φυλακαὶ δύνανται νὰ διατηρηθῶσιν, ἐφ' ὅσον ὁ πλοίαρχος κρίνῃ τοῦτο ἐπάναγκες διὰ λόγους ἀσφαλείας τοῦ πλοίου. Εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας ἡ ἐργασία τοῦ πληρώματος διέπεται ὑπὸ τῶν διατάξεων περὶ τῆς ἐργασίας ἐν πλῷ (ἐκτὸς τῶν ἡμερῶν κατάπλου καὶ ἀπόπλου).

Ἐν περιπτώσει καθ' ἣν αἱ φυλακαὶ διατηροῦνται οὐχὶ διὰ λόγους ἀσφαλείας τοῦ πλοίου, καταβάλλεται εἰς τοὺς ἄνδρας τῆς φυλακῆς ὑπερωρία διὰ τρεῖς ὥρας κατὰ Σάββατον καὶ δι' ὀκτὼ ὥρας κατὰ Κυριακὴν (ἐκτὸς τῶν ἡμερῶν κατάπλου καὶ ἀπόπλου).

2. Ὅταν αἱ φυλακαὶ διαλυθοῦν, αἱ ὧραι ἐργασίας ὁρίζονται εἰς 8 ἡμερησίως ἀπὸ τῆς Δευτέρας μέχρι καὶ τῆς Παρασκευῆς καὶ ὁ κατὰ Σάββατον.

3. Αἱ κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον καθοριζόμεναι ὧραι κατανέμονται ὑπὸ τοῦ πλοιάρχου συνήθως μεταξὺ τῆς 8ης πρωϊνῆς καὶ τῆς 5ης ἀπογευματινῆς ὥρας, παρεχομένου λογικοῦ χρόνου διὰ τὰ γεύματα. Ἐφ' ὅσον ὅμως συντρέχουν εἰδικοὶ λόγοι, ὀφειλόμενοι εἰς κλιματολογικὰς συνθήκας, δύνανται αἱ ὧραι αὗται νὰ κατανέμωνται ὑπὸ τοῦ πλοιάρχου μεταξὺ τῆς 6ης πρωϊνῆς καὶ τῆς 7ης ἀπογευματινῆς ὥρας.

4. Εἰς ἃς περιπτώσεις, μετὰ τὴν διάλυσιν τῶν φυλακῶν, διατηροῦνται αὗται εἰδικῶς διὰ τὸ προσωπικὸν τοῦ λεβητοστασίου, καταβάλλονται εἰς τοὺς ὑπηρετοῦντας εἰς τὰς φυλακὰς ὑπερωρίαι διὰ μίαν καὶ ἡμίσειαν ὥραν κατὰ τὰς ἡμέρας ἀπὸ Δευτέρας μέχρι καὶ Σαββάτου καὶ δι' ὀκτὼ ὥρας κατὰ Κυριακήν. Ἐννοεῖται ὅτι οἱ ἄνδρες τῆς φυλακῆς θὰ ἐκτελοῦν καὶ τὰς ἐργασίας τοῦ νυκτοφύλακος καὶ θὰ διατηροῦν τὰ πυρὰ τῶν λεβήτων διὰ λειτουργίαν τῶν μηχανημάτων φορτοεκφορτώσεως τοῦ πλοίου, ἄνευ ἄλλης ἀμοιβῆς.

Ἐὰν τὸ πλοῖον εὑρίσκεται ἐπ' ἀγκύρᾳ καὶ δὲν ἐκτελῇ φορτοεκφόρτωσιν δὲν καταβάλλεται ὑπερωρία κατὰ τὰς ἡμέρας ἀπὸ τῆς Δευτέρας μέχρι καὶ τῆς Παρασκευῆς.

5. Ἐν λιμένι τὸ 1/3 τῶν ἀξιωματικῶν καὶ τὸ 1/4 τοῦ κατωτέρου προσωπικοῦ παραμένει ἐκ περιτροπῆς ἐπὶ τοῦ πλοίου, βάσει πίνακος καταρτιζομένου ὑπὸ τοῦ πλοιάρχου καὶ γνωστοποιουμένου καταλλήλως εἰς τὸ πλήρωμα. Τῆς ἀνωτέρω ὑποχρεώσεως οὐδεὶς ἐξαιρεῖται.

Ξυλουργός

Αἱ ὧραι ἐργασίας τοῦ ξυλουργοῦ εἶναι αἱ αὐταὶ μετὰ τῶν λοιπῶν ἀνδρῶν τῆς ἡμερησίας ἐργασίας. Ὁ ξυλουργὸς ὀφείλει νὰ ἐκτελῇ πᾶσαν ξυλουργικὴν ἐργασίαν διατασσομένην ὑπὸ τοῦ πλοιάρχου εἰς οἱονδήποτε διαμέρισμα καὶ χῶρους τοῦ πλοίου, ὡς καὶ πᾶσαν ἐργασίαν προβλεπομένην ὑπὸ τοῦ Κανονισμοῦ Ἐσωτερικῆς Ὑπηρεσίας, πλὴν τῆς ἀρχικῆς τοποθετήσεως τῶν παραφραγμάτων.

Προσωπικὸν Γενικῶν Ὑπηρεσιῶν ἐν πλῷ καὶ ἐν λιμένι

1. Αἱ ὧραι ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ Γενικῶν Ὑπηρεσιῶν ἐν πλῷ δὲν δύνανται νὰ ὑπερβαίνουν τὰς 56 ὥρας καθ' ἑβδομάδα, ἤτοι 8 ὥρας καθ' ἡμέραν.

2. Αἱ ὧραι ἐργασίας ἐν λιμένι εἶναι 8 ἀπὸ Δευτέρας μέχρι καὶ τῆς Παρασκευῆς, 7 κατὰ Σάββατον καὶ 4 κατὰ Κυριακήν. Διὰ τοὺς ἐπὶ πλέον τοῦ ἑνὸς βοηθοὺς θαλαμηπόλου, μὴ πτυχιούχους, αἱ ὧραι ἐργασίας ὁρίζονται εἰς 8 δι' ὅλας τὰς ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος.

3. Ἐξαιρετικῶς, προκειμένου περὶ τοῦ προσωπικοῦ Γενικῶν Ὑπηρεσιῶν, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι, λόγῳ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας

του δὲν καθίσταται δυνατὴ ἡ ἐντὸς τῶν ἀνωτέρω ὁριζομένων ὡρῶν ἐκτέλεσις τῶν καθηκόντων των, καθορίζονται ὡς τακτικαὶ πρόσθετοι ὧραι ἐργασίας, παρέχουσαι τὸ δικαίωμα εἰς ὑπερωρίας, ἐν πλῷ μὲν δύο (2) ὧραι καθ' ἑκάστην ἡμέραν, ἐν λιμένι δὲ δύο (2) ὧραι ἀπὸ Δευτέρας μέχρι καὶ τῆς Παρασκευῆς, τρεῖς (3) ὧραι κατὰ Σάββατον καὶ ἓξ (6) ὧραι κατὰ Κυριακήν.

Τῆς ἀνωτέρω διατάξεως ἐξαιροῦνται οἱ πλέον τοῦ ἑνὸς μὴ πτυχιοῦχοι βοηθοὶ θαλαμηπόλου, μὴ δικαιούμενοι εἰς ὑπερωρίας.

Οὕτω τὸ σύνολον τῶν ὡρῶν ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ Γενικῶν Ὑπηρεσιῶν ἐν πλῷ καὶ ἐν λιμένι μετὰ τῶν ὡς ἄνω τακτικῶν προσθέτων τοιούτων, καθορίζεται εἰς δέκα (10) καθ' ἡμέραν. Αἱ ἀνωτέρω ὧραι ἐργασίας κατανέμονται ὑπὸ τοῦ πλοιάρχου, κατὰ τὴν κρίσιν του, ὡς ἀκολούθως :

α) Ἐν πλῷ καὶ ἐν ὅρμῳ, ἐφ' ὅσον δὲν διαλύονται αἱ φυλακαὶ ὁλοκλήρου τοῦ πληρώματος μεταξὺ τῆς 6ης πρωϊνῆς καὶ τῆς 8ης ἑσπερινῆς ὥρας.

β) Ἐν ὅρμῳ, ἐφ' ὅσον διαλύονται αἱ φυλακαὶ ὁλοκλήρου τοῦ πληρώματος, ἔστω καὶ ἐὰν παραμένουν εἰδικῶς αἱ φυλακαὶ μηχανολεβητοστασίου, ἀπὸ τῆς 6ης πρωϊνῆς μέχρι τῆς 6ης ἑσπερινῆς.

γ) Ἐν ὅρμῳ, ἐφ' ὅσον αἱ ὧραι ἐργασίας τοῦ πληρώματος παρατείνονται πέραν τῆς 8ης ἑσπερινῆς, λόγῳ κλιματολογικῶν συνθηκῶν, μεταξὺ τῆς 6ης πρωϊνῆς καὶ τῆς 8ης ἑσπερινῆς.

Ἐξαιρετικῶς διὰ τὸν μάγειρον, λόγῳ τῆς ἐργασίας του διὰ τὴν ἀρτοποίησιν, αἱ ὧραι ἐργασίας ὁρίζονται εἰς πάσας τὰς περιπτώσεις ἀπὸ τῆς 6ης πρωϊνῆς μέχρι τῆς 8ης ἑσπερινῆς μὲ δύο ὥρας διακοπὴν τὴν μεσημβρίαν.

Ἐννοεῖται ὅτι, ἐντὸς τῶν οὕτω καθοριζομένων ὡρῶν, τὸ προσωπικὸν Γενικῶν Ὑπηρεσιῶν ὑποχρεοῦται εἰς τὴν μετὰ τῆς δεούσης ἐπιμελείας ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων του, ἀποκλειομένης τῆς παροχῆς ἐπὶ πλέον ὑπερωριῶν.

4. Εἰς τὸν μάγειρον καταβάλλεται ἀνελλιπῶς ἐπὶ πλέον τοῦ μισθοῦ του, καὶ εἰδικὸν ἐπίδομα ἀρτοποιΐας ἐκ Λ.Α.10.0.0 μηνιαίως. Ἀρτοποίησις ἐκτελεῖται μόνον ἐν πλῷ. Εἰς περίπτωσιν μὴ ὑπάρξεως καταλλήλου ἄρτου ἐν λιμένι ὑποχρεοῦται ὁ μάγειρος εἰς τὴν παρασκευὴν ἄρτου ἄνευ ἑτέρας ἀμοιβῆς. Τὸ ἐπίδομα τοῦτο δὲν καταβάλλεται ἐὰν τὸ πλοῖον παραμένῃ ἐν λιμένι καὶ δὲν παρασκευάζεται ἄρτος ἐπὶ τοῦ πλοίου.

5. Δὲν καταβάλλεται πρόσθετος ἀμοιβὴ διὰ τὴν ἀρτοποίησιν καὶ παρασκευὴν φαγητοῦ ἐπιβαινόντων προσώπων ἐπὶ πλέον τῆς συνθέσεως τοῦ πληρώματος τοῦ πλοίου, ἐὰν οἱ ἐπιβαίνοντες εἶναι ναυτικοὶ καὶ διὰ τὴν μεταφοράν των δὲν καταβάλλεται ναῦλος.

6. Ἐὰν τὸ πλοῖον μεταφέρῃ ἐπιβάτας ἐπὶ πληρωμῇ ναῦλον καταβάλλεται ἔκτακτος ἀμοιβὴ ἐκ δύο (2) σελλινίων ἡμερησίως δι' ἕκαστον ἐπιβάτην. Τὸ ποσὸν τοῦτο κατανέμεται ἐξ ἡμισείας μεταξὺ τῶν δύο κλάδων, τῶν μαγείρων καὶ τῶν θαλαμηπόλων.

Συμφωνεῖται, ὅπως ὁ βοηθὸς μαγείρου καὶ ὁ εἷς βοηθὸς θαλαμηπόλου θὰ εἶναι πτυχιοῦχοι ὁ μὲν πρῶτος ἀδειοῦχος μάγειρος Γ' τάξεως, ὁ δὲ δεύτερος πτυχιοῦχος θαλαμηπόλος.

Νυκτοφύλακες

1. Αἱ ὧραι ἐργασίας τῶν νυκτοφυλάκων εἶναι 12 συνεχεῖς ὧραι μεταξὺ τῆς 6ης μ.μ. καὶ τῆς 6ης π.μ. Αἱ ἐπὶ πλέον τῶν 8 ὡρῶν τέσσαρες ὧραι ἐργασίας τῶν νυκτοφυλάκων κατὰ τὰς καθημερινάς, ὡς καὶ αἱ 7 ὧραι κατὰ Σάββατον καὶ αἱ 12 ὧραι κατὰ τὰς Κυριακὰς λογίζονται ὡς ὑπερωρίαι. Ἐπίσης πᾶσα ἐργασία αὐτῶν, ἐκτελεσθεῖσα ἐντὸς τῶν 8 προηγουμένων ἢ 8 ἑπομένων ὡρῶν ἀπὸ τῆς φυλακῆς, θεωρεῖται ὡς ὑπερωρία.

Ἐὰν εἷς τὸν νυκτοφύλακα καταστρώματος ἀνατεθῇ ἐργασία μὴ ὑπαγομένη εἰς τὰ καθήκοντα νυκτοφύλακος, παρέχεται, ἐπὶ πλέον τῶν ἀνωτέρω, ὑπερωρία, ἀλλὰ μόνον διὰ τὸ ἥμισυ τῶν ὡρῶν, καθ' ἃς οὗτος ἐξετέλεσε τὴν ἐργασίαν ταύτην.

2. Εἰς τοὺς θερμαστὰς νυκτοφύλακας, ἐπὶ πλοίων χρησιμοποιούντων ὡς καύσιμον ὕλην γαιάνθρακας, ἐκτὸς τῶν ὑπερωριῶν διὰ τὰς πέραν τοῦ 8ώρου ὥρας ἐργασίας των, παρέχεται καὶ ἀμοιβὴ διὰ τὴν διατήρησιν τῶν πυρῶν τῶν λεβήτων πρὸς παραγωγὴν τῆς ἀναγκαιούσης ἀτμοθλίψεως διὰ τὴν ἐκτέλεσιν φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν διὰ τῶν μηχανημάτων τοῦ πλοίου. Ἡ ἀμοιβὴ αὕτη λογίζεται ὡς ὑπερωρία, ἀλλὰ μόνον διὰ τὸ ἥμισυ τῶν ὡρῶν, καθ' ἃς εἰργάσθησαν τὰ μηχανήματα φορτοεκφορτώσεως. Οὕτως, ἐὰν τὰ μηχανήματα εἰργάσθησαν καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς δωδεκαώρου φυλακῆς του θὰ λάβῃ τὴν τετράωρον ὑπερωρίαν (διαφορὰν μεταξὺ 8 καὶ 12 ὡρῶν) καὶ ἐπὶ πλέον ὑπερωρίαν δι' ἓξ ὥρας, ἤτοι ἐν συνόλῳ δεκάωρον ὑπερωρίαν. Ἐὰν τὰ μηχανήματα εἰργάσθησαν 10 μόνον ὥρας, θὰ λάβῃ τὴν τετράωρον ὑπερωρίαν καὶ ἐπὶ πλέον πεντάωρον τοιαύτην, ἤτοι ἐν συνόλῳ 9 ὡρῶν ὑπερωρίαν καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς :

Ἡμέραι κατάπλου καὶ ἀπόπλου

1. Κατὰ τὰς ἡμέρας κατάπλου καὶ ἀπόπλου, ὑπολογιζομένας ἀπὸ μεσονυκτίου εἰς μεσονύκτιον, οἱ ἄνδρες τοῦ καταστρώματος ὀφείλουν νὰ ἐργασθοῦν, ἐὰν διαταχθοῦν πρὸς τοῦτο, μέχρι 10 ὡρῶν, οἱ δὲ ἄνδρες τοῦ μηχανοστασίου καὶ λεβητοστασίου μέχρι 9 ὡρῶν (τῶν ὡρῶν ὑπολογιζομένων διὰ τῆς ἀθροίσεως τῶν ὡρῶν φυλακῆς ἐν πλῷ καὶ ἐργασίας ἐν λιμένι). Ἐννοεῖται ὅτι ἡ πέραν τοῦ ὀκταώρου πρόσθετος ἐργασία θέλει διατεθῇ ἀποκλειστικῶς διὰ χειρισμοὺς πλευρίσεως, προσδέσεως, προσορμίσεως ἢ ἀπάρσεως τοῦ πλοίου. Διὰ τὰς πέραν τῶν ὡς ἄνω 10 καὶ 9 ὡρῶν ἐργασίας καταβάλλεται ὑπερωρία.

2. Διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς προηγουμένης διατάξεως ὁ κατάπλους θεωρεῖται ἐπιτελεσθείς, ἀφ' ἧς τὸ πλοῖον ἠγκυροβόλησεν εἰς τὴν θέσιν τῆς φορτώσεως ἢ ἐκφορτώσεως, ὁ δὲ ἀπόπλους θεωρεῖται ἀρχόμενος, ἀφ' ἧς τὸ πλοῖον, προοριζόμενον δι' ἀναχώρησιν, ἀπεσπάσθη ἀπὸ τὸ ἀγκυροβόλιον τῆς φορτώσεως ἢ ἐκφορτώσεως.

3. Αἱ ἀφορῶσαι τὰς ἄνω ἡμέρας κατάπλου καὶ ἀπόπλου διατάξεις ἐφαρμόζονται τόσον διὰ τοὺς τελικούς, ὅσον καὶ διὰ τοὺς ἐνδιαμέσους λιμένας.

4. Αἱ φυλακαὶ ἐν πλῷ δύνανται, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ πλοιάρχου, νὰ ἀρχίσουν 12 ὥρας πρὸ τοῦ ἀπόπλου τοῦ πλοίου καὶ νὰ τελειώ-

σουν 12 ὥρας μετὰ τὸν κατάπλουν.

5. Κατὰ τὰς ἡμέρας Σάββατον καὶ Κυριακήν, ἐπικειμένου τοῦ κατάπλου ἢ ἀπόπλου τοῦ πλοίου, ἐὰν κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ πλοιάρχου αἱ φυλακαὶ καθορίζωνται ἐντὸς 12 ὡρῶν πρὸ τοῦ ἀπόπλου ἢ συνεχίζωνται ἐπὶ 12 ὥρας μετὰ τὸν κατάπλουν, αἱ ὑπὸ τοῦ πληρώματος ἐκτελούμεναι ἐργασίαι διέπονται ὑπὸ τῶν διατάξεων περὶ ἐργασίας ἐν πλῷ, ἤτοι δὲν θεωροῦνται ὡς πρόσθετοι ἐργασίαι συνεπαγόμεναι πρόσθετον ἀμοιβὴν (ὑπερωρίαν).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'

Πρόσθετος ἐργασία καὶ πρόσθετος ἀμοιβὴ (ὑπερωρία)

1. Ἐὰν ὁ ναυτικὸς διαταχθῇ νὰ ἐκτελέσῃ πρόσθετον ἐργασίαν, πέραν δηλαδὴ τῶν κεκανονισμένων ὡρῶν, εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ τὴν ἐκτελέσῃ, δὲν δύναται ὅμως ἡ πρόσθετος αὕτη ἐργασία νὰ ὑπερβαίνῃ τὰς 4 ὥρας ἐντὸς τοῦ εἰκοσιτετραώρου.

2. Διὰ τὴν πρόσθετον ταύτην ἐργασίαν ὁ ἐκτελέσας αὐτὴν ναυτικὸς δικαιοῦται εἰς πρόσθετον ἀμοιβὴν (ὑπερωρίαν), ἡ ὁποία ὁρίζεται διὰ μὲν τοὺς ἀξιωματικοὺς εἰς σελλίνια δύο καὶ πέννας ἓξ (2/6) καθ' ὥραν, διὰ τὸ κατώτερον πλήρωμα εἰς σελλίνια δύο (2) καὶ διὰ τοὺς δοκίμους ἀξιωματικοὺς ναυτόπαιδας καὶ βοηθοὺς θαλαμηπόλου καὶ μαγείρου εἰς σελλίνιον ἕν (1).

3. Χρόνος περισσότερος τῆς ἡμισείας ὥρας ὑπολογίζεται ὡς μία ὁλόκληρος ὥρα, χρόνος ὀλιγώτερος τῆς ἡμισείας ὥρας δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν.

4. Εἰδικῶς προκειμένου περὶ τῶν ραδιοτηλεγραφητῶν τὸ συνολικὸν ποσὸν τῶν ὑπερωριῶν κατὰ μῆνα δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὰς πέντε (5) λίρας Ἀγγλίας, ἐντὸς δὲ τοῦ ἀνωτάτου τούτου ὁρίου ὑποχρεοῦνται οὗτοι εἰς τὴν ἐκτέλεσιν πάσης ἐργασίας τῆς εἰδικότητός των.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'

Πρόσθετοι ἐργασίαι μὴ παρέχουσαι δικαίωμα εἰς ὑπερωρίαν ὁποτεδήποτε καὶ ἂν ἐκτελῶνται

Δὲν καταβάλλεται ὑπερωρία εἰς τε τοὺς ἀξιωματικοὺς καὶ εἰς τὸ κατώτερον προσωπικὸν διὰ τὰς κάτωθι ἐργασίας τὰς ὁποίας ὑποχρεοῦνται ὅπως ἐκτελοῦν καὶ πέραν τῶν κεκανονισμένων ὡρῶν ἐργασίας εἰς οἱανδήποτε ὥραν καὶ ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος.

α) Εἰς τὰς περιπτώσεις ἀνωτέρας βίας, ἀφορώσης τὴν ἀσφάλειαν τοῦ πλοίου, τῶν ἐπιβαινόντων αὐτοῦ ἢ τοῦ φορτίου ἢ τὴν ἀσφάλειαν τοῦ πλοίου ἐκ πολεμικῶν κινδύνων, ὡς ἐπίσης καὶ εἰς τὰς περιπτώσεις γυμνασίων λέμβων ἢ πυρκαϊᾶς ἢ ἐγκαταλείψεως, ὡς καὶ εἰς τὰς περιπτώσεις παροχῆς βοηθείας εἰς ἄλλα πλοῖα ἢ πρόσωπα ἐν κινδύνῳ, πάντα δὲ ταῦτα κατὰ τὴν ἀπόλυτον κρίσιν τοῦ πλοιάρχου.

β) Δι' ἐργασίαν, λόγῳ ἀνάγκης, ἀφορώσης χειρισμοὺς ἀπάρσεως, ἀγκυροβολίας, ὁρμίσεως καὶ ἀσφαλείας τοῦ πλοίου, τῶν ἐπιβαινόντων καὶ τοῦ φορτίου.

γ) Δι' ἐργασίαν, ἐκτὸς τῶν συνήθων συνθηκῶν, λόγῳ ἐκτάκτου ἀνάγκης, ἀφορώσης τὸν ἐφοδιασμὸν ἢ δεξαμενισμὸν τοῦ πλοίου.

δ) Δι' ἐργασίαν τῶν δοκίμων καὶ ναυτοπαίδων μέχρι 2 ὡρῶν ἡμερησίως πρὸς ἐκπαίδευσιν τούτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'

Ἐργασίαι μὴ παρέχουσαι τὸ δικαίωμα εἰς πρόσθετον ἀμοιβήν, ἐφ' ὅσον ἐκτελοῦνται ἐντὸς τῶν κανονισμένων ὡρῶν ἐργασίας

Δὲν καταβάλλεται πρόσθετος ἀμοιβὴ (ὑπερωρία) διὰ τὰς κάτωθι ἐργασίας, ἐφ' ὅσον αὗται διεξάγονται κατὰ τὰς ὥρας φυλακῆς ἢ κατὰ τὰς κανονισμένας ὥρας ἐργασίας:

1. Ἀξιωματικοὶ μηχανῆς ἐσωτερικῆς καύσεως

α) Διὰ τὴν μετάγγισιν πετρελαίου ἀπὸ δεξαμενῆς εἰς δεξαμενὴν καὶ διὰ τὴν πλήρωσιν καὶ ἐξάντλησιν τοῦ θαλασσίου ἔρματος.

β) Διὰ τὰς συνήθεις ἐργασίας συντηρήσεως μηχανῆς καὶ βοηθητικῶν μηχανημάτων.

2. Ἐργασία καταστρώματος

α) Διὰ τὸ ἄνοιγμα καὶ τὸ κλείσιμον τῶν κυτῶν.

β) Διὰ τὴν ἀποσκωρίασιν ἐλασμάτων, ἐφ' ὅσον ἡ ἀποσκωρίασις ἐκτελεῖται δι' ἠλεκτρικῆς σφύρας, ἡ ἐργασία αὕτη θὰ ἀνατίθεται εἰς προσωπικὸν ἐναλλασσόμενον, οὕτως ὥστε τὸ ἀνώτερον χρονικὸν ὅριον διὰ τὴν εἰδικὴν ταύτην ἐργασίαν νὰ μὴ ὑπερβαίνῃ τὸ δίωρον ἢ ἡρησίως δι' ἕκαστον ἄνδρα.

γ) Διὰ τὴν ἀπόρριψιν ἀπορριμμάτων καταστρώματος.

δ) Διὰ τὴν λίπανσιν τῶν βαρούλκων.

ε) Διὰ τὴν ἐξασφάλισιν ἀντικειμένων καταστρώματος ἐπικειμένης θαλασσοταραχῆς.

στ) Διὰ τὴν ἐργασίαν ὀπτήρος.

ζ) Διὰ τὸν καθαρισμὸν ὑδροσυλλεκτῶν κύτους (κουτὶ σεντινῶν).

η) Διὰ τὸν χρωματισμὸν διαμερισμάτων καὶ κλειστῶν χώρων ἐν γένει, ἤτοι κυτῶν, ἀποθηκῶν, διαμερίσματος πηδαλίου, διαδρόμων κλπ. καθ' ὅλον αὐτῶν τὸ ὕψος, ἐν ὁρμῳ καὶ ἐν πλῷ, ἐφ' ὅσον τὸ πλοῖον δὲν κλυδωνίζεται.

θ) Διὰ τὸν ἐξωτερικὸν χρωματισμὸν τοῦ πλοίου ἐν ὁρμῳ.

3. Ἐργασίαι μηχανολεβητοστασίου

α) Διὰ τὸν καθαρισμὸν τῶν φίλτρων καὶ τοῦ θερμοδοχείου.

β) Διὰ τὴν ἀπόρριψιν τῶν τεφρῶν ἑκάστης φυλακῆς ἐντὸς τοῦ χρόνου τῆς φυλακῆς ταύτης.

γ) Διὰ τὸν καθαρισμὸν τοῦ δαπέδου τοῦ μηχανολεβητοστασίου.

δ) Διὰ τὴν πλύσιν καὶ τὸν χρωματισμὸν τοῦ μηχανολεβητοστασίου ἐν ὁρμῳ, τῆς ἐργασίας ταύτης μὴ δυναμένης νὰ ἀνατεθῇ εἰς τὸν θερμαστὴν φυλακῆς.

ε) Διὰ τὴν διατήρησιν τῶν πυρῶν τοῦ λέβητος.

στ) Διὰ τὴν ἐκκένωσιν τῶν βαρελίων μηχανελαίου εἰς τὰς δεξαμενὰς τοῦ πλοίου, ἐκτελουμένην ἐν ὁρμῳ μέν, ἐφ' ὅσον δὲν διατηροῦνται αἱ φυλακαί, ὑφ' ὁλοκλήρου τοῦ κατωτέρου προσωπικοῦ τοῦ μηχανολεβητοστασίου, ἐν πλῷ δὲ μόνον ὑπὸ τῶν λιπαντῶν καὶ καθαριστῶν.

ζ) Διὰ τὴν παραλαβὴν καυσίμων.

η) Δι' ἐργασίας ἠλεκτρολογικάς, ὑδραυλικάς, μηχανῶν, λέμβων καὶ χειροκινήτων ἀντλιῶν.

θ) Διὰ τὴν ὑπὸ τοῦ νυκτοφύλακος διατήρη-

σιν τῶν πυρῶν τοῦ λέβητος πρὸς λειτουργίαν τῶν μηχανημάτων φωτισμοῦ, θερμάνσεως καὶ ψυγείου τοῦ πλοίου.

4. Γενικαὶ ἐργασίαι

α) Διὰ τὴν διὰ βαρούλκου ἐκ τῆς πλευρᾶς τοῦ πλοίου (σόττο παλάγκο) παραλαβὴν τῶν ὑλικῶν, τὴν ἐναπόθεσιν αὐτῶν ἐπὶ τοῦ καταστρώματος καὶ τὴν ἐν συνεχείᾳ κατανομήν, μεταφορὰν καὶ τοποθέτησιν αὐτῶν εἰς τὰς ἀποθήκας τοῦ πλοίου, κατὰ κλάδους.

β) Διὰ τὴν καθ' ὅμοιον, ὡς ἄνω τρόπον, παράδοσιν τῶν ἀκαθάρτων εἰδῶν ρουχισμοῦ πρὸς πλύσιν καὶ παραλαβὴν αὐτῶν.

γ) Διὰ τὴν πλύσιν καὶ καθαρισμὸν τῶν διαμερισμάτων τοῦ πληρώματος, ὡς καὶ διὰ τὸν χρόνον τὸν ἀπαιτούμενον διὰ τὴν ἀλλαγὴν τῶν φυλακῶν.

Γενικὴ παρατήρησις

Ἀσχέτως τῶν ἀνωτέρω ἐργασιῶν, αἱ ὁποῖαι ἀναφέρονται ἐνδεικτικῶς, ἅπαν τὸ προσωπικὸν οἱασδήποτε κατηγορίας, ὑποχρεοῦται εἰς τὴν ἐντὸς τῶν κανονισμένων ὡρῶν ἐργασίας ἐκτέλεσιν πασῶν τῶν ἐργασιῶν τῶν καθοριζομένων ὑπὸ τοῦ Ἐσωτερικοῦ Κανονισμοῦ Ὑπηρεσίας ἐπὶ τῶν ἐμπορικῶν πλοίων καὶ γενικώτερον τῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν εἰδικότητα τοῦ ναυτικοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'

Ἐργασίαι παρέχουσαι τὸ δικαίωμα ἰδιαιτέρας ἀμοιβῆς

α) Διὰ τὴν παραλαβὴν τῶν τροφίμων, ἐφ' ὅσον ταῦτα δὲν παραδίδονται ὑπὸ τοῦ προμηθευτοῦ καὶ δὲν τοποθετοῦνται ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὰς ἀποθήκας τοῦ πλοίου, ὑποχρεοῦται τὸ ὑπὸ τοῦ πλοιάρχου καθοριζόμενον ἑκάστοτε πλήρωμα, ὅπως παραλάβῃ ταῦτα διὰ βαρούλκου ἐκ τῆς πλευρᾶς τοῦ πλοίου (σόττο παλάγκο), μεταφέρῃ καὶ τοποθετήσῃ ταῦτα εἰς τὰς ἀποθήκας τοῦ πλοίου.

Διὰ τὴν ἐργασίαν ταύτην, ἐφ' ὅσον ἐκτελεσθῇ ἐντὸς τῶν κανονισμένων ὡρῶν ἐργασίας, δὲν καταβάλλεται ἰδιαιτέρα ἀμοιβή, ἐὰν δὲ ἐκτελεσθῇ ἐκτὸς τῶν κανονισμένων ὡρῶν ἐργασίας, καταβάλλεται ἀμοιβὴ ἐκ δύο (2) λιρῶν Ἀγγλίας κατὰ τόννον. Τὸ ποσὸν τοῦτο τῆς ἰδιαιτέρας ἀμοιβῆς κατανέμεται ἐξ ἴσου εἰς πάντα τὰ συμμετασχόντα εἰς τὴν ἐργασίαν ταύτην μέλη τοῦ πληρώματος.

Διὰ τὴν παραλαβὴν τοῦ διὰ τὰ μαγειρεῖον προοριζομένου γαιάνθρακος ἐκ τῆς πλευρᾶς τοῦ πλοίου καὶ μεταφορὰν αὐτοῦ εἰς τὰς ἀποθήκας, ἐνεργουμένην ὑποχρεωτικῶς ὑπὸ τῶν θερμαστῶν καὶ καθαριστῶν, ἐφ' ὅσον ἡ ἐργασία αὕτη δὲν ἐκτελεῖται ὑπὸ τοῦ προμηθευτοῦ, καταβάλλεται ἰδιαιτέρα ἀμοιβὴ ἐκ μιᾶς λίρας κατὰ τόννον.

β) Διὰ τὸν καθαρισμὸν τῶν κυττῶν καταβάλλεται ἰδιαιτέρα ἀμοιβὴ διὰ μὲν τὰ μέχρι 8.000 τόννων (D.W.) πλοῖα ἐκ λιρῶν Ἀγγλίας (8) κατὰ κῦτος, διὰ δὲ τὰ ἀνωτέρας χωρητικότητος τῶν 8.000 τόννων (D.W.) ἐκ λιρῶν Ἀγγλίας δώδεκα (12) μέχρι δέκα ἓξ (16) κατὰ κῦτος, ἀναλόγως τοῦ εἴδους τοῦ φορτίου.

Διὰ τὰ πλοῖα τῶν ἀνεγνωρισμένων ταχτικῶν γραμμῶν, προκειμένου περὶ γενικῶν φορτίων (τζένεραλ κάργκο), ἡ ἀμοιβὴ αὕτη ὁρίζεται εἰς ὀκτὼ (8) λίρας Ἀγγλίας ὡς κατώτατον ὅριον μέχρι δώδεκα (12) λιρῶν Ἀγγλίας ὡς ἀνώτατον κατὰ κῦτος καὶ κατὰ κυκλικὸν ταξείδιον δρομολογίων. Διὰ τὰς κατηγορίας φορτίων, ἐκτὸς ἐκείνων ἅτινα συνήθως μεταφέρονται ὑπὸ τῶν πλοίων τῶν ἀνεγνωρισμένων ταχτικῶν γραμμῶν, ἡ ἀμοιβὴ ὁρίζεται ἡ αὐτή, ὡς καὶ διὰ τὰ ἄλλα φορτηγά, ἤτοι εἰς λίρας Ἀγγλίας 12 μέχρι 16 κατὰ κῦτος, ἀναλόγως τοῦ εἴδους τοῦ φορτίου.

γ) Διὰ τὸ καθαρισμὸν τῶν διπυθμένων.

δ) Διὰ τὴν μεταφορὰν φορτίου φορτωθέντος ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, ἐὰν ἡ ἐργασία αὕτη ἤθελε λάβει χώραν πρὸ τοῦ ἀπόπλου τοῦ πλοίου, ὡς καὶ ἐν πλῷ, κατόπιν διαταγῆς τοῦ πλοιάρχου, ὡς προληπτικὸν μέτρον ἐξασφαλίσεως τοῦ φορτίου, ἕνεκα κακῆς στοιβασίας αὐτοῦ, καὶ πάντως πρὸ τῆς μεσολαβήσεως γεγονότος ἀνωτέρας βίας.

ε) Διὰ τὸν καθαρισμὸν τῶν σεντινῶν τοῦ μηχανολεβητοστασίου.

στ) Διὰ τὸ κτίσιμον τῶν τούβλων τῶν λεβήτων.

ζ) Διὰ τὸν καθαρισμὸν τῶν αὐλῶν τῶν λεβήτων, τῶν αὐλοφόρων πλακῶν, κλιβάνων κλπ. καὶ ἀπόρριψιν τεφρῶν εἰς τὸ κατάστρωμα.

η) Διὰ τὴν ἀπόρριψιν τῶν τεφρῶν καὶ ἀπορριμμάτων τοῦ μηχανολεβητοστασίου τῶν συγκεντρωθέντων κατὰ τὴν παραμονὴν τοῦ πλοίου ἐν λιμένι καταβάλλεται ἰδιαιτέρα ἀμοιβὴ ἐκ μιᾶς λίρας κατὰ τόννον.

θ) Διὰ τὸν καθαρισμὸν τῶν σεντινῶν ἐξ ὑπολειμμάτων φορτίου.

Ἡ ἰδιαιτέρα ἀμοιβὴ διὰ τὰς ἀνωτέρω ἐργασίας τῶν ἐδαφίων γ, δ, ε, στ, ζ καὶ θ καθορίζεται κατόπιν συμφωνίας μεταξὺ τοῦ πλοιάρχου καὶ τῶν μελῶν τοῦ πληρώματος, εἰς ἃ ἀνατίθενται αἱ ἄνω ἐργασίαι, ὑπὸ ὅρους δικαίους καὶ λογικοὺς καὶ διὰ τὸ πλοῖον καὶ διὰ τοὺς ναυτικούς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'

Ἀπαγορευτικαὶ διατάξεις

1. Ἐκτὸς εἰς περίπτωσιν ἐκτάκτου ἀνάγκης, μνημονευομένης εἰς τὸ ἡμερολόγιον τοῦ πλοίου, ἀπαγορεύεται:

α) Ἡ χρησιμοποίησις τῶν ἀξιωματικῶν καταστρώματος διὰ τὴν ἐκτέλεσιν χειρωνακτικῶν ἐργασιῶν.

β) Ἡ χρησιμοποίησις τῶν ραδιοτηλεγραφητῶν εἰς ἐργασίας ἐκτὸς τῆς εἰδικότητός των.

2. Ἀπαγορεύεται ἐν πλῷ ὁ χρωματισμὸς καὶ ἡ ἀποσκωρίασις τοῦ πλοίου διὰ τῆς χρησιμοποιήσεως ἰχριωμάτων (σκαλωσιῶν), ὡς καὶ ὁ χρωματισμὸς τῶν ἱστῶν καὶ τῆς καπνοδόχου.

3. Ἀπαγορεύεται πᾶσα ἐργασία ἐπὶ τῶν ἱστῶν, ἐφ' ὅσον εὑρίσκεται ἐν λειτουργίᾳ τὸ ἀντίστοιχον βαρούλκον.

4. Ἀπαγορεύεται ὁ ἐξωτερικὸς χρωματισμὸς καὶ ἡ ἀποσκωρίασις, ἐφ' ὅσον τὸ πλοῖον εὑρίσκεται ἐν δεξαμενῇ.

5. Ἀπαγορεύεται ἡ πλύσις καὶ ὁ χρωματισμὸς τοῦ ἄνωθεν τοῦ λέβητος χώρου, ἐφ' ὅσον οὗτος εὑρίσκεται ἐν λειτουργίᾳ.

6. Ἀπαγορεύεται ἡ ἄδεισις ἐπιδομάτων καὶ ἀμοιβῶν ἐν γένει πέραν τῶν ἐν τῇ παρούσῃ συλ-

λογικῇ συμβάσει καθοριζομένων, πλὴν ἐὰν ζητηθῇ πρόσθετος ἐργασία μὴ προβλεπομένη ἐν τῇ παρούσῃ συλλογικῇ συμβάσει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'

Ἡμέραι ἀργίας ἐν λιμένι

Αἱ κατὰ τὸ ἰσχῦον ἐπίσημον ἑορτολόγιον ἡμέραι ἀργίας (ἑορταί) λογίζονται ὡς Κυριακαὶ ἐν λιμένι. Ἡ κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας ἐργασία διέπεται ὑπὸ τῶν ἰδίων διατάξεων ὡς αἱ ἐργασίαι Κυριακῆς.

Τὸ ἑορτολόγιον τοῦτο ἔχει ὡς ἀκολούθως:

1. Αἱ Κυριακαί, 2) Ἡ Πρώτη τοῦ Ἔτους, 3) τῶν Θεοφανείων, 4) ἡ Καθαρὰ Δευτέρα, 5) ἡ 25 Μαρτίου, 6) ἡ Μεγάλη Παρασκευή, 7) ἡ Δευτέρα τοῦ Πάσχα, 8) τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, 9) ἡ 1η Μαΐου, 10) ἡ ὀνομαστικὴ ἑορτὴ τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως, 11) τῆς Ἀναλήψεως, 12) ἡ 15η Αὐγούστου, 13) ἡ 14η Σεπτεμβρίου, 14) ἡ 28η Ὀκτωβρίου, 15) τοῦ Ἁγίου Νικολάου, 16) τῶν Χριστουγέννων, 17) ἡ Δευτέρα τῶν Χριστουγέννων, 18) αἱ ἀνεγνωρισμέναι ὡς ἡμέραι ἀργίας τοπικαὶ ἑορταὶ εἰς τοὺς Ἑλληνικοὺς λιμένας, ἐφ' ὅσον ναυλοχεῖ εἰς τινα τούτων τὸ πλοῖον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'

Βιβλίον ὑπερωριῶν καὶ ἰδιαιτέρων ἀμοιβῶν

1. Ὑπόλογοι πρὸς τὸν πλοίαρχον ἀξιωματικοὶ διὰ τὴν τήρησιν βιβλίου ὑπερωριῶν καὶ ἰδιαιτέρων ἀμοιβῶν εἶναι ὁ ὑποπλοίαρχος διὰ τὸ προσωπικὸν καταστρώματος καὶ γενικῶν ὑπηρεσιῶν, ὁ Α' μηχανικὸς διὰ τὸ προσωπικὸν μηχανοστασίου καὶ λεβητοστασίου καὶ ὁ ραδιοτηλεγραφητὴς διὰ πᾶσαν ἐργασίαν συναφῆ πρὸς τὴν εἰδικότητά του.

2. Πρὸ πάσης ἐκτελέσεως ἐκτάκτου ἐργασίας παρεχούσης δικαίωμα πληρωμῆς ὑπερωρίας ἢ ἰδιαιτέρας ἀμοιβῆς, οἱ ὡς ἄνω ὑπόλογοι ἀξιωματικοὶ ὀφείλουν ν' ἀναφέρουν τοῦτο εἰς τὸν πλοίαρχον καὶ νὰ λαμβάνουν τὴν ἔγκρισιν αὐτοῦ. Ἐν ἀπουσίᾳ ὅμως τοῦ πλοιάρχου δύνανται οὗτοι, ὑπαρχούσης ἐπειγούσης ἀνάγκης, νὰ διατάξουν τὴν ἐκτέλεσιν τοιαύτης ἐργασίας, ὑποχρεούμενοι νὰ ἀναφέρουσιν εἶτα περὶ τούτου εἰς τὸν πλοίαρχον.

3. Οἱ ὑπόλογοι ἀξιωματικοὶ ὑποχρεοῦνται ὅπως καταγράφουν καθ' ἑκάστην εἰς τὸ βιβλίον ὑπερωριῶν καὶ ἰδιαιτέρων ἀμοιβῶν τὰς εἰς τὰ μέλη τοῦ πληρώματος ὀφειλομένας τοιαύτας, καλοῦντες τοὺς δικαιούχους, ὅπως προσυπογράφουν διὰ τὸ σύμφωνον τῶν σχετικῶν ἐγγραφῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'

Προκαταβολαί. Πληρωμὴ μισθοῦ

1. Ἐπὶ τῇ ναυτολογήσει των οἱ ναυτικοὶ δικαιοῦνται προκαταβολῆς μέχρις ἑνὸς μισθοῦ, ἐκτὸς τῶν χωρῶν, εἰς ἃς ἀπαγορεύονται αἱ προκαταβολαὶ ὑπὸ τῆς νομοθεσίας τῆς Χώρας, ἔνθα τὸ πλοῖον εὑρίσκεται.

2. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐν τῷ πλοίῳ ὑπηρεσίας των οἱ ναυτικοὶ δικαιοῦνται εἰς προκαταβολὰς μέχρι τοῦ ἡμίσεος τῶν δεδουλευμένων μισθῶν των, μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν χορηγηθεισῶν προηγουμένως προκαταβολῶν.

3. Αἱ προκαταβολαὶ καὶ ἡ ἐξόφλησις τῶν μισθῶν γίνονται εἰς τὸ νόμισμα τοῦ τόπου ὅπου λαμβάνουν χώραν μὲ τὴν ἐπίσημον τιμὴν συναλλάγματος.

4. Ἐὰν ὁ ναυτικὸς δὲν θέλῃ νὰ πληρωθῇ εἰς τὸ νόμισμα τῆς ξένης χώρας, εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκεται, δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ, ὅπως πληρωθῇ δι' ἐπιταγῆς ἐκδιδομένης παρὰ τοῦ πλοιάρχου εἰς λίρας Ἀγγλίας καὶ πληρωτέας εἰς διαταγὴν τοῦ ναυτικοῦ ἢ οἱουδήποτε ἄλλου προσώπου τῇ ὑποδείξει του, εἴτε ἐν Λονδίνῳ, εἴτε ἐν Ἑλλάδι, ὅπως ὁ ναυτικὸς προτιμᾷ. Ἐπιταγαὶ πληρωτέαι ἐν Ἑλλάδι ἐξωφλοῦνται τηρουμένων τῶν ἐκάστοτε ἰσχυόντων Νόμων «περὶ προστασίας τοῦ ἐθνικοῦ νομίσματος».

5. Δύναται καὶ ὁ πλοίαρχος νὰ παραδώσῃ εἰς τὸν ναυτικόν, ἀντὶ μετρητῶν, τοιαύτην ἐπιταγήν, ἐὰν βεβαιοῦται παρὰ τῆς Λιμενικῆς ἢ Προξενικῆς Ἀρχῆς ὅτι, ἕνεκα συναλλαγματικῶν δυσχερειῶν εἶναι ἀδύνατον νὰ ἔχῃ εἰς τὴν διάθεσίν του μετρητά.

6. Δὲν ἀποκλείεται ἡ καταβολὴ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ναυτικοῦ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ καὶ καθ' οἱονδήποτε ἄλλον τρόπον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἤθελον συμφωνήσει οἱ ἐνδιαφερόμενοι.

7. Εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ὁ προσληφθεὶς ναυτικὸς εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ ταξιδεύσῃ, ὅπως συναντήσῃ τὸ πλοῖον, ἐφ' οὗ πρόκειται νὰ ναυτολογηθῇ, ὁ μισθὸς αὐτοῦ, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς τροφοδοσίας, ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἀφίξεως του εἰς τὸν λιμένα εἰς ὃν ἔχει συμφωνηθῇ ὅπως ναυτολογηθῇ. Εἰς τοῦτον καταβάλλονται ἅπαντα τὰ ἔξοδα ταξιδίου.

8. Ὁ μεταβαίνων, ὅπως συναντήσῃ τὸ πλοῖον πρὸς ἀνάληψιν ἐργασίας ναυτικός, ἐὰν ὑποστῇ ἀτύχημα, τυγχάνει τῆς αὐτῆς προστασίας, οἵας καὶ ὁ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ πλοίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'

Κλινοσκευή, ἐπιτραπέζια σκεύη κλπ.

1. Εἰς τοὺς ἀξιωματικοὺς καὶ εἰς τὸ κατώτερον πλήρωμα χορηγοῦνται εἴδη κλινοσκευῆς (στρώματα, προσκεφάλαια, κλινοσκεπάσματα, σινδόνια), προσόψια, σάπων μέχρι μιᾶς λίβρας ἑβδομαδιαίως, κτενάκιον, μαχαίριον, πηρούνιον, κύπελλον, κατάλληλα διὰ τὰ γεύματά των. Τὰ σινδόνια καὶ τὰ καλύμματα προσκεφαλαίων θὰ ἀλλάσσωνται ἅπαξ καθ' ἑβδομάδα διὰ καθαρῶν τοιούτων.

2. Εἰς ἕκαστον μέλος τοῦ κατωτέρου προσωπικοῦ καταστρώματος χορηγεῖται εἷς ἐπενδύτης ἀδιάβροχος (νιτσεράδα) καὶ ἓν ζεῦγος ἀδιαβρόχων ὑποδημάτων.

3. Τὰ πλοῖα ὑποχρεοῦνται νὰ εἶναι πάντοτε ἐφωδιασμένα διὰ τῶν ἀπαραιτήτων εἰδῶν εἰς ἀριθμὸν ἀνώτερον τοῦ ἀναγκαιοῦντος πρὸς ἀποφυγὴν περιπτώσεων ἀδυναμίας προμηθείας των εἰς διαφόρους λιμένας. Τὴν περίπτωσιν ἀδυναμίας ἐξευρέσεως τῶν ἐν § 1 εἰδῶν διαπιστώνει προσηκόντως ἡ Λιμενικὴ Ἀρχὴ ἐν τῇ ἡμεδαπῇ, ἐν δὲ τῇ ἀλλοδαπῇ ὁ Προξενικὸς Λιμενάρχης καὶ ἐν ἐλλείψει ἡ Προξενικὴ Ἀρχή.

4. Ἅπαντα τὰ ὡς ἄνω εἴδη παραδίδονται εἰς τὸ πλήρωμα καθαρὰ καὶ εἰς κατάστασιν ἐπιτρέπουσαν τὴν χρῆσίν των. Οἱ ἀποχωροῦντες τοῦ πλοίου ὑποχρεοῦνται νὰ ἐπιστρέψουν ἅπαντα τὰ εἴδη ταῦτα ἐν καλῇ καταστάσει, θεωρουμένης ὡς δεδικαιολογημένης τῆς λογικῆς φθορᾶς, λόγῳ χρήσεως. Ἐν περιπτώσει ἀπωλείας ἢ καταστροφῆς τῶν εἰδῶν τούτων ἐξ ἀμελείας ἢ ὑπαιτιότητος τοῦ κατόχου, οὗτος ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλῃ τὸ ἀντίτιμον διὰ τὴν ἀντικατά-

στασιν τοῦ ἀπολεσθέντος ἢ καταστραφέντος εἴδους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'

Ἀσθενεῖς νοσηλευόμενοι ἐκτὸς τοῦ πλοίου

1. Καθορίζεται εἰδικὸς μισθὸς τῶν ἀσθενούντων ναυτικῶν τῶν νοσηλευομένων ἐκ τοῦ πλοίου ὡς κάτωθι:

ΒΑΘΜΟΣ	Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς νοσηλείας των ἐν Νοσοκομείῳ	Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς νοσηλείας των ἐκτὸς Νοσοκομείου συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ ἀντιτίμου τροφῆς
	L.S.D.	L.S.D.
Ὑποπλοίαρχος	35. 4.0	42.13.0
Ἀνθυποπλοίαρχος	29. 3.0	36.12.0
Μηχανικὸς α' ΜΕΚ	43. 9.0	50.18.0
Μηχανικὸς β' ΜΕΚ	35. 4.0	42.13.0
Μηχανικὸς γ' ΜΕΚ	29. 3.0	36.12.0
Ραδιοτηλεγραφητὴς α'	35. 4.0	42.13.0
» β'	29. 3.0	36.12.0
Ναύκληρος	18.14.0	24.18.0
Ξυλουργός	18.14.0	24.18.0
Ναύτης	16.10.0	22.14.0
Δόκιμος πλοίαρχος	7.14.0	13.18.0
Ναυτόπαις	5.10.0	11.14.0
Μηχανοδηγὸς α'	2ι. 4.0	30. 8.0
Μηχανοδηγὸς β'	20. 7.0	26.11.0
Ἀρχιθερμαστὴς	19.16.0	26. 0.0
Διπαντὴς	18.14.0	24.18.0
Θερμαστὴς	17.12.0	23.16.0
Δόκιμος μηχανικὸς ΜΕΚ	7.14.0	13.18.0
Ἀνθρακεὺς	12. 2.0	18. 6.0
Μάγειρος	20.18.0	27. 2.0
Θαλαμηπόλος	18.14.0	24.18.0
Βοηθὸς μαγείρου	12. 2.0	18. 6.0
Βοηθὸς θαλάμου (πτυχ.)	12. 2.0	18. 6.0
Βοηθὸς θαλάμου (μὴ πτυχ.)	5.10.0	11.14.0

2. Εἰς τοὺς ἀσθενοῦντας ἐξ ἀφροδισίων νοσημάτων δὲν καταβάλλεται μισθός, ἀλλὰ μόνον τὸ ἀντίτιμον τροφῆς.

3. Τὸ ἀντίτιμον τροφῆς τοῦ ναυτικοῦ ἐκτὸς τοῦ πλοίου, εἰς ἃς περιπτώσεις δικαιοῦται οὗτος τοιούτου, καθορίζεται εἰς σελλίνια 9 καθ' ἡμέραν διὰ τοὺς ἀξιωματικοὺς καὶ εἰς σελλίνια 7 καὶ πέννας 6 διὰ τὸ κατώτερον προσωπικόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'

Ἄδειαι

1. Μετὰ τὴν συμπλήρωσιν ἑνὸς ἔτους συνεχοῦς ὑπηρεσίας ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ πλοίου ἢ πλοίων τοῦ αὐτοῦ πλοιοκτήτου ὁ ναυτικὸς δικαιοῦται εἰς ἄδειαν ὑπολογιζομένην διὰ μὲν τοὺς ἀξιωματικοὺς εἰς μίαν καὶ ἡμίσειαν ἡμέραν δι' ἑκατὸν μῆνα ὑπηρεσίας, διὰ δὲ τὸ κατώτερον προσωπικὸν εἰς μίαν ἡμέραν δι' ἕκαστον μῆνα.

Ἐφ' ὅσον ὁ ναυτικὸς συνεχίζει τὴν ὑπηρεσίαν του πέραν τοῦ ἔτους δικαιοῦται εἰς ἄδειαν δι' ἕκαστον μῆνα ὡς ἀνωτέρω, μετὰ ὅμως τὴν συμπλήρωσιν τριμήνου ὑπηρεσίας πέραν τοῦ ἔτους.

2. Ἐφ' ὅσον ὁ ναυτικὸς συνεπλήρωσεν ἑξάμηνον συνεχῆ ὑπηρεσίαν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ πλοίου ἢ πλοίων τοῦ αὐτοῦ πλοιοκτήτου καὶ ἀπολυθῇ ἐξ αὐτοῦ, οὐχὶ ἐξ ὑπαιτιότητός του, πρὸ τῆς λήξεως τῆς συμβάσεως ναυτολογήσεώς του, δύναται νὰ λάβῃ ἄδειαν δι' ὅσους μῆνας ὑπηρέτησε κατὰ τὴν ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ καθοριζομένην ἀναλογίαν.

3. Κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς ἀδείας του ὁ ναυτικὸς δικαιοῦται εἰς τὸν ἀναλογοῦντα εἰς ταύτας μισθόν, ὡς οὗτος ὁρίζεται ἐν τῷ Κεφ. Α' τῆς παρούσης συμβάσεως, ὡς καὶ εἰς τὸ ἀντίτιμον τροφῆς, ὡς τοῦτο καθορίζεται ἐν τῷ προηγουμένῳ κεφαλαίῳ.

4. Ἡ ἄδεια παρέχεται ὑπὸ τοῦ πλοιάρχου, ἐφ' ὅσον, κατὰ τὴν κρίσιν του, ἐπιτρέπουν τὴν παροχὴν ταύτης αἱ ἀνάγκαι τοῦ πλοίου. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει, κατ' ἐπιλογὴν τοῦ ναυτικοῦ, εἴτε ἀναβάλλεται ἡ παροχὴ ταύτης διὰ τὸν κατάλληλον χρόνον, εἴτε θεωρεῖται ὡς παρασχεθεῖσα, καταβαλλομένου ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει εἰς τὸν ναυτικὸν τοῦ ἀναλογοῦντος μισθοῦ, ἄνευ τοῦ ἀντιτίμου τροφῆς, καθ' ὅσον οὗτος παραμένει καὶ διατρέφεται ἐπὶ τοῦ πλοίου. Πάντως πρέπει νὰ καταβάλλεται πᾶσα προσπάθεια, ὅπως ἀποφεύγεται ἡ μὴ παροχὴ τῆς ἀδείας ἕναντι χρηματικῆς πληρωμῆς.

5. Μετὰ τὸ πέρας ἑκάστου ταξειδίου διαρκείας ἄνω τῶν δέκα ἡμερῶν παρέχεται εἰς τὸν ναυτικὸν μία ἡμέρα ἐκτὸς ὑπηρεσίας ἐν ὅρμῳ.

6. Ὁ πλοίαρχος καθορίζει ἑκάστοτε τοὺς ἄνδρας, εἰς οὓς παρέχεται ἡ ὡς ἄνω ἡμέρα ἐκτὸς ὑπηρεσίας, ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν τοῦ πλοίου, δύναται δὲ νὰ ἀναβάλῃ τὴν παροχὴν ταύτης διὰ τὸν κατάλληλον χρόνον, ἐφ' ὅσον αἱ ἀνάγκαι τοῦ πλοίου ἐπιβάλλουν τοῦτο, οὐχὶ ὅμως πέραν τοῦ δευτέρου ταξειδίου.

7. Ὁ ναυτικὸς δὲν δύναται νὰ ἀξιώσῃ τὴν πληρωμὴν τοῦ ἀναλογοῦντος μισθοῦ ἀντὶ τῆς ἡμέρας ἐκτὸς ὑπηρεσίας, πλὴν ἐὰν δὲν τῷ παρασχεθῇ αὕτη μετὰ τὸ τέλος καὶ τοῦ δευτέρου ταξειδίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΣΤ'

Ναυτολόγησις

1. Τὰ πληρώματα τῶν πλοίων, περὶ ὧν ἡ παροῦσα συλλογικὴ σύμβασις, καταρτίζονται ἐκ τῶν τακτικῶν μελῶν τῶν συμβαλλομένων ναυτικῶν ὀργανώσεων, τῶν ἀνηκουσῶν εἰς τὴν δύναμιν τῆς Πανελληνίου Ναυτικῆς Ὁμοσπονδίας, κατ' ἀπόλυτον ἐκλογὴν ὑπὸ τοῦ πλοιοκτήτου.

2. Προκειμένου περὶ προσώπων μὴ ἀνηκόντων εἰς τὰς ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ ἀναφερομένας ὀργανώσεις αὐτοί, τῇ αἰτήσει τοῦ ἐνδιαφερομένου, ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν ἐγγραφὴν τούτων ὡς μελῶν των, ἐφ' ὅσον κέκτηνται τὰ ὑπὸ τοῦ καταστατικοῦ τῶν ὀργανώσεων καθοριζόμενα προσόντα.

3. Μέλος τῶν συμβαλλομένων ναυτικῶν ὀργανώσεων, μὴ προσφερόμενον πρὸς ναυτολόγησιν ὑπὸ τοὺς ὅρους τῆς παρούσης συλλογικῆς συμβάσεως ἢ παραβαῖνον τούτους, ἐκπίπτει τῆς ἰδιότητος τοῦ μέλους, ὁ δὲ πλοιοκτήτης δικαιοῦται εἰς πρόσληψιν ναυτικοῦ μὴ ἀνήκοντος εἰς τὴν συμβαλλομένην ναυτικὴν ὀργάνωσιν, ἐφ' ὅσον δὲν προσφέρεται ἄλλος τῆς αὐτῆς ὀργανώσεως. Οἰκοθεν νοεῖται ὅτι παραμένουν ἐν ἰσχύϊ αἱ εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ἐπιβαλλόμεναι νόμιμοι κυρώσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'

Ἐπίλυσις διαφορῶν

Πᾶσα διαφορά, προκύπτουσα κατὰ τὴν ἐ-

φαρμογήν καὶ ἑρμηνείαν τῶν ὅρων τῆς παρούσης συλλογικῆς συμβάσεως, ἐπιλύεται διαιτητικῶς, ὡς ὁρίζεται ἐν τῷ ἀπὸ 12 Σεπτεμβρίου 1951 συμφωνητικῷ περὶ συνθέσεως καὶ λειτουργίας τῶν διαιτητικῶν ἐπιτροπῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ'

Ἰσχὺς τῆς συμβάσεως

1. Ἔναρξις τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης συλλογικῆς συμβάσεως ὁρίζεται ἀπὸ τῆς σήμερον, ἡ δὲ διάρκεια ταύτης ὁρίζεται ἐτησία.

2. Ἡ παροῦσα συλλογικὴ σύμβασις δύναται νὰ καταγγελθῇ παρ' ἑκατέρου τῶν συμβαλλομένων μερῶν μετὰ τὴν πάροδον ἓξ μηνῶν ἀπὸ σήμερον, θέλει ὅμως ἰσχύσει ἕνα μῆνα εἰσέτι ἀπὸ τῆς καταγγελίας της.

3. Συμβάσεις ναυτικῆς ἐργασίας, συνομολογηθεῖσαι πρὸ τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης συλλογικῆς συμβάσεως καὶ μὴ λήξασαι εἰσέτι, ρυθμίζονται ἀπὸ σήμερον καὶ ἐφεξῆς ὑπὸ τῆς παρούσης συλλογικῆς συμβάσεως.

4. Ἡ παροῦσα συλλογικὴ σύμβασις δύναται νὰ ἰσχύσῃ καὶ διὰ πλοῖα χωρητικότητος κάτω τῶν 4.500 τόννων (D.W.), ἐφ' ὅσον ταῦτα ὑπάγονται εἰς τὴν δύναμιν τῆς Ἑνώσεως Ἑλλήνων Ἐφοπλιστῶν καὶ οἱ πλοιοκτῆται των κατὰ τὴν ναυτολόγησιν τῶν πληρωμάτων ἀναφέρονται εἰς τὴν ἐφαρμογὴν ταύτης.

Ἡ παροῦσα συλλογικὴ σύμβασις συνετάγη εἰς τριπλοῦν, ἐξ ὧν ἀνὰ ἓν ἀντίτυπον ἔλαβον τὰ συμβαλλόμενα μέρη, τὸ δὲ τρίτον θέλει κατατεθῇ παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας, ὑπογράφεται δὲ ὡς ἑπεται :

Διὰ τὴν Ἕνωσιν Ἑλλήνων Ἐφοπλιστῶν
Στρατῆς Ἀνδρεάδης

Διὰ τὴν Πανελλήνιον Ναυτικὴν Ὁμοσπονδίαν καὶ τὰς Κλαδικὰς Ὀργανώσεις :

Πανελλήνιον Ἕνωσιν Πλοιάρχων Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ
Δημ. Μελέτης

Σύνδεσμον Ραδιοτηλεγραφητῶν Ἐμπ. Ναυτικοῦ
Ἥλιος Κροκιδᾶς

Πανελλήνιον Ἕνωσιν Μηχανικῶν Μηχανῶν Ἐσωτερικῆς Καύσεως
Π. Καλοποθάκης

Πανελλήνιον Ἕνωσιν Ναυτῶν Ἐμπ. Ναυτικοῦ
Γεώργιος Βούλγαρης

Πανελλήνιον Ἕνωσιν Θερμαστῶν Θαλάσσης «Ὁ Στέφενσον»
Γ. Κουκλάδας

Πανελλήνιον Ἕνωσιν Ναυτομαγείρων Ε.Ν. «Ὁ Ἅγιος Σπυρίδων»
Κ. Χατζηθεοδώρου

Πανελλήνιον Ἕνωσιν Θαλαμηπόλων Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ
Σπυρ. Βελισσαράτος

Ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς τῆς Πανελληνίου Ναυτικῆς Ὁμοσπονδίας
Μάνθος Πετρουλῆς

5604)/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ προσθήκης διατάξεως εἰς κανονισμὸν συντάξεων Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 37 τῆς 20 Φεβρουαρίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν :

1) Τὸ ἄρθρον 59 § 1 τοῦ ἀ.ν. τῆς 11.11.1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ἀ.ν. 694/1937 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας».

2) Τὸ ὑπ' ἀριθ. 2520/1953 ν.δ. «περὶ προσδιορισμοῦ τῶν ἀντικειμένων, ἐφ' ὧν ἐφαρμόζεται ἡ διαδικασία ἡ διαγραφομένη ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ἀ.ν. τῆς 11.11.1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας κλπ.».

3) Τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 ν.δ. «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς», κυρωθέντος διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1392/1949 ν.δ.

4) Πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν, ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 29922/4.12.1953 ἀναφορᾶς του.

5) Γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. Σ.Κ.Α. 438/1953, συνεδρίασις 11η τῆς ΙΑ' περιόδου τῆς 17.12.1953),

ἀποφασίζομεν :

Ὅπως ἐν τέλει τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ κανονισμοῦ συντάξεων τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν προστεθῇ διάταξις, ἔχουσα οὕτω :

«Νομιμοποιεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 1969/1953 ἀπόφασις τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ταμείου, ἐγκριθεῖσα διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 53880/1/1953 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας περὶ χορηγήσεως ἐκτάκτου οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως ἐκ δραχμῶν 630.000 εἰς ἕκαστον ἐκ τῶν σεισμοπαθῶν συνταξιούχων τῶν Ἰονίων νήσων, ἐφ' ὅσον διέμενον καὶ ἐξακολουθοῦν διαμένοντες εἰς τὰς πληγείσας περιοχάς, τῆς συνολικῆς δαπάνης μὴ δυναμένης νὰ ὑπερβῇ τὰς δραχ. 21.420.000 καὶ διὰ 34 ἐν συνόλῳ συνταξιούχους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Ἰανουαρίου 1954

5504θ/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ προσθήκης μεταβατικῆς διατάξεως εἰς κανονισμὸν Τ.Σ.Α.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 47 τῆς 11 Μαρτίου 1954)

Ἀποφασίζομεν : Ὅπως ἐν τέλει τῆς § 1 τοῦ ἄρθρ. 12 τοῦ κανονισμοῦ ἀσφαλιστικῆς λειτουργίας τοῦ Ταμείου Συντάξεων Αὐτοκινητιστῶν προστεθῇ μεταβατικὴ διάταξις, ἔχουσα οὕτω :

«Ἡ εἰς τὴν χήραν καὶ τὰ τέκνα τοῦ ἠσφαλισμένου ἐπαγγελματίου αὐτοκινητιστοῦ Γεωργίου Ἀναστ. Στάϊκου, δολοφονηθέντος ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας του, ἀπονεμηθησομένη σύνταξις ὁρίζεται ἴση πρὸς τὸ συνολικὸν ποσὸν συντάξεως, ἧς δικαιοῦται ἑκάστοτε ἠσφαλισμένος ἄδηγὸς λόγῳ διαρκοῦς ἀναπηρίας μὲ ποσοστὸν ἀναπηρίας 100 ο/ο, προσηυξημένη α) κατὰ ποσοστὸν 50 ο/ο αὐτῆς καὶ β) κατὰ προσαυξήσεις ἴσας πρὸς τὰς ἐν παραγράφῳ 3 τοῦ ἄρθρ. 29 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 ὁριζομένας διὰ τὰς ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. παρεχομένας συντάξεις, τηρουμένων τῶν διατάξεων περὶ τῆς ἐν τῷ μέλλοντι μειώσεως τοῦ ποσοῦ τούτου λόγῳ ἐνηλικιώσεως, γάμου κλπ. Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἀνατρέχει ἀπὸ τῆς ἑπομένης τῆς δολοφονίας τοῦ ἀνωτέρω. Ἡ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 56068/16.9.1953 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας προσι-

θεῖσα μεταβατικὴ διάταξις ἐν τέλει τῆς § 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου καταργεῖται ἀφ' ἧς ἴσχυσεν».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Φεβρουαρίου 1954

—

4565/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Συγκοινωνιῶν καὶ Οἰκονομικῶν

Περὶ ἐγκρίσεως καταβολῆς αὐξήσεως εἰς προσωπικὸν Κρατικῆς Ἐκμεταλλεύσεως Τροχιοδρόμων Θεσσαλονίκης.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 79 τῆς 17 Ἀπριλίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 27272/6.3.1954 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας «περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Δημοσίου καὶ Ν.Π.Δ.Δ. συνδεομένου μετ' αὐτῶν διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου» καὶ 2) τὰς διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 5018/1338/28.4.1953 κοινῆς ἡμῶν ἀποφάσεως, ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν τὴν καταβολὴν ἀπὸ 1ης Φεβρουαρίου ἐ.ἔ. εἰς τὸ προσωπικὸν τῆς Κρατικῆς Ἐκμεταλλεύσεως Τροχιοδρόμων Θεσσαλονίκης τῆς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 27272/6.3.1954 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας χορηγουμένης αὐξήσεως καὶ ὑπὸ τοὺς ἐν αὐτῇ διαγραφομένους ὅρους καὶ περιορισμούς.

Ἡ κατὰ τ' ἀνωτέρω αὔξησις παρέχεται ὑπὸ τύπον ἐπιδόματος, ὑπολογιζομένη ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν τακτικῶν ἀποδοχῶν, ἐξαιρέσει τοῦ ἐπιδόματος ἀκριβείας, ὅπερ συμψηφίζεται εἰς τὴν αὔξησιν ταύτην.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 5 Ἀπριλίου 1954

—

53928/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ χορηγήσεως πασχαλινοῦ δώρου εἰς συνταξιούχους ἁρμοδιότητος Ὑπουργείου Ἐργασίας (*).

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 80 τῆς 19 Ἀπριλίου 1954)

—

15602/1954 Ἀπόφ. Ἐπιτροπῆς ἐξ Ὑπουργῶν

Περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τῆς Ἑταιρίας Διαχειρίσεως Ὑπεγγύων Προσόδων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 83 τῆς 27 Ἀπριλίου 1954)

Ἡ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 267/1953 Πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου συσταθεῖσα ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπή,

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν 1) τὰς διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 267/1953 Πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, κυρωθείσης διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2415/1953 ν.δ. περὶ ἀναπροσαρμογῆς τῆς ἀξίας τῆς δραχμῆς εἰς ξένον συνάλλαγμα, καὶ 2) τὸ ὑπ' ἀριθ. Φ. 27398/7.4.1954 ἔγγραφον τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ἀποφασίζομεν:

1) Εἰς τὸ πάσης φύσεως προσωπικὸν τῆς Ἑταιρίας Διαχειρίσεως τῶν εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου χρέους Ὑπεγγύων Προσόδων (Ε.Δ.Υ.Π.) χορηγεῖται ἀπὸ 16 Φεβρουαρίου 1954 αὔξησις ἐπὶ τῶν καταβαλλομένων αὐτῷ κατὰ τὴν χρονολογίαν ταύτην ἀποδοχῶν κατὰ τὴν ἀκολουθον κλίμακα.

Ποσοστὸν 25 ο/ο διὰ τμῆμα μηνιαίων ἀποδοχῶν μέχρις 1.500.000 ἢ ἡμερομισθίου μέχρι 50.000 δραχ.

Ποσοστὸν 20 ο/ο διὰ τμῆμα μηνιαίων ἀποδοχῶν ἀπὸ 1.500.001 μέχρι 3.000.000 ἢ ἡμερομισθίου ἀπὸ 50.001 μέχρι 100.000 δραχμῶν.

2) Εἰς τὴν ἀνωτέρω αὔξησιν συγχωνεύεται τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 41.100/1953 ἀποφάσεως ἡμῶν χορηγηθὲν προσωρινὸν ἐπίδομα ἀκριβείας.

3) Ἡ ἀνωτέρω αὔξησις χορηγεῖται ἀνεξαρτήτως τοῦ συνολικοῦ ὕψους τῶν ἀποδοχῶν ἑκάστου τῶν μισθωτῶν τῆς Ε.Δ.Υ.Π.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Ἀπριλίου 1954

—

15603/1954 Ἀπόφ. Ἐπιτροπῆς ἐξ Ὑπουργῶν

Περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Δημοτικῆς Ἐπιχειρήσεως Ἀεριόφωτος Ἀθηνῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 84 τῆς 27 Ἀπριλίου 1954)

Ἡ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 267/1953 Πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου συσταθεῖσα πενταμελὴς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπή.

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 267/1953 Πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἀποφασίζομεν:

1. Εἰς τὸ πάσης φύσεως προσωπικὸν τῆς Δημοτικῆς Ἐκμεταλλεύσεως Ἀεριόφωτος Ἀθηνῶν χορηγεῖται ἀπὸ 16.2.1954 αὔξησις ἐπὶ τῶν καταβαλλομένων εἰς τοῦτο κατὰ τὴν αὐτὴν χρονολογίαν ἀποδοχῶν, μὴ ὑπολογιζομένου εἰς ταύτας τοῦ ἐπιδόματος ἀκριβείας, κατὰ τὴν ἀκόλουθον κλίμακα:

α) Εἰς τμῆμα μηνιαίων ἀποδοχῶν μέχρις ἑνὸς ἑκατομμυρίου πεντακοσίων χιλιάδων δραχμῶν (1.500.000) ἢ ἡμερομισθίου μέχρι δραχ. (50.000) πεντήκοντα χιλιάδων χορηγεῖται αὔξησις κατὰ ποσοστὸν εἴκοσι πέντε ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν (25 ο/ο).

β) Εἰς τμῆμα μηνιαίων ἀποδοχῶν ἀπὸ ἑνὸς ἑκατομμυρίου πεντακοσίων χιλιάδων μιᾶς δραχ. (1.500.001) μέχρι τριῶν ἑκατομμυρίων (3.000.000) δραχ. ἢ ἡμερομισθίου ἀπὸ πεντήκοντα χιλιάδων μιᾶς (50.001) δραχ. μέχρις ἑκατὸν χιλιάδων (100.000) δραχμῶν χορηγεῖται αὔξησις κατὰ ποσοστὸν εἴκοσιν ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν (20 ο/ο).

2. Εἰς τὴν ἀνωτέρω αὔξησιν συγχωνεύεται τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 ἀποφάσεως ἡμῶν προβλεπόμενον ἐπίδομα ἀκριβείας, ὡς ταῦτο ηὐξήθη καὶ ἐνεσωματώθη εἰς τὰς τακτικὰς ἀποδοχὰς δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 27333/1954 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Ἀπριλίου 1954

—

15157/1954 Ἀπόφ. Ἐπιτροπῆς ἐξ Ὑπουργῶν

Περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν τῶν Γραφείων ἀνων. ἑταιριῶν, ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων κλπ.» (*).

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 83 τῆς 27 Ἀπριλίου 1954)

Ἡ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 267/1953 Πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου συσταθεῖσα πενταμελὴς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπή.

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τῆς ὑπ'

(*) Βλέπε ΕΕΔ 13, σελ. 503.

(*) *Σημ. ΕΕΔ:* Βλέπε τὴν σχετικὴν ὑπ' ἀριθ. 27358/1954 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἐν ΕΕΔ 13, σελ. 447.

ἀριθ. 267/1953 Πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἀποφασίζομεν:

1. Ὅπως, προσωρινῶς καὶ μέχρις ἐπιλύσεως ὑπὸ τῶν οἰκείων ὀργάνων διαιτησίας τῆς ὑφισταμένης συλλογικῆς διαφορᾶς ἐργασίας ἡ συναφθεῖσα συλλ. συμβάσεως ρυθμιζούσης ταύτην, χορηγηθῇ ἀπὸ 1ης Μαρτίου 1954 εἰς τὸ ὑπαλληλικὸν καὶ ὑπηρετικὸν προσωπικὸν τῶν γραφείων τῶν ἐν Ἑλλάδι ἀνων. ἑταιριῶν κλπ. ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων, τὸ διεπόμενον εἴτε ὑπὸ τῆς ἀπὸ 12.8.1936 ἐθνικῆς «περὶ ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν» συλλ. συμβάσεως, εἴτε ὑπὸ τῆς ἀπὸ 16.9.1937 τοιαύτης «περὶ ὑπαλλήλων ἀνων. ἑταιριῶν κλπ.» αὔξησις ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν 9ην Ἀπριλίου 1953 καταβαλλομένων αὐτῷ ἀποδοχῶν, ὡς ἀκολούθως:

α) Διὰ τὸ προσωπικὸν ἐν γένει τὸ μὴ ἔχον συμπεπληρωμένην διετῆ προϋπηρεσίαν παρὰ τῷ αὐτῷ ἢ ἑτέρῳ ἐργοδότῃ αὔξησις 15ο/ο καὶ

β) Διὰ τὸ προσωπικὸν τὸ ἔχον συμπεπληρωμένην διετῆ προϋπηρεσίαν διὰ μὲν τὸ τμῆμα μηνιαίων ἀποδοχῶν μέχρις ἑνὸς ἑκατομμυρίου πεντακοσίων χιλιάδων (1.500.000) δραχ. παρέχεται αὔξησις ἐξ εἴκοσι πέντε τοῖς ἑκατὸν (25ο/ο), διὰ δὲ τὸ τμῆμα μηνιαίων ἀποδοχῶν ἀπὸ ἑνὸς ἑκατομμυρίου πεντακοσίων χιλιάδων μιᾶς (1.500.001) δραχ. μέχρι τριῶν ἑκατομμυρίων (3.000.000) δραχ. παρέχεται αὔξησις ἐξ εἴκοσιν ἐπὶ τοῖς ἑκατόν (20ο/ο).

2. Διὰ τῆς αὐτῆς κατὰ τὴν § 1 αὐξήσεως καὶ ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς συνδρομῆς τῶν ἐν αὐτῇ προϋποθέσεων προσαυξάνονται ἀπὸ 1ης Μαρτίου 1954 τὰ κατὰ τὴν χρονολογίαν ταύτην ἰσχύοντα ἄνευ τοῦ ἐπιδόματος ἀκριβείας ὅρια βασικῶν μηνιαίων μισθῶν, εἴτε ταῦτα ἔχουν διαμορφωθῇ ἐπὶ τῇ βάσει συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἀποφάσεων Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας, Ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἢ Πράξεων τῆς Διοικήσεως ἐν γένει, εἴτε ἔχουν καθορισθῇ δι' ἐσωτερικοῦ τῆς ἐπιχειρήσεως κανονισμοῦ, ἐξαιρέσει τῶν μισθῶν τοῦ προσωπικοῦ τῶν Τραπεζιτικῶν ἱδρυμάτων καὶ τῶν ἀσφαλιστικῶν ἐπιχειρήσεων. Ἡ αὔξησις αὕτη ἐνσωματουμένη εἰς τοὺς βασικοὺς μηνιαίους μισθοὺς ἀποτελεῖ ἐφεξῆς τὸν κατὰ τὰς πράξεις ταύτας βασικὸν μηνιαῖον μισθόν.

3. Εἰς τὰς κατὰ τὰς §§ 1 καὶ 2 αὐξήσεις συγχωνεύεται ἀπὸ 1ης Μαρτίου 1954 τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας χορηγηθὲν προσωρινὸν ἐπίδομα ἀκριβείας, ὡς τοῦτο ηὐξήθη καὶ ἐνσωματώθη εἰς τὰς τακτικὰς ἀποδοχάς, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 27333/1954 ἀποφάσεως τοῦ ἐξ ἡμῶν Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ὡς ἐπίσης συγχωνεύεται καὶ πᾶσα ἑτέρα αὔξησις οἰκειοθελῶς χορηγηθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου πρὸς τὸ προσωπικὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς 9ης Ἀπριλίου 1953 καὶ ἐφεξῆς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Ἀπριλίου 1954

—

22524/1335/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας

Περὶ κυρώσεως συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας περὶ αὐξήσεως μισθολογίου πληρωμάτων ἐπιβατηγῶν πλοίων κατὰ 25ο/ο ἀπὸ 15 Μαρτίου 1954.

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὴν ὑπογραφεῖσαν τὴν 9ην Ἀπριλίου 1954 συλλογικὴν σύμβασιν μεταξὺ τῶν:

α) Ἐκπροσώπων τῆς Ἀκτοπλοϊκῆς Ἑνώσεως Θεοδ. Λογοθέτη καὶ β) Χαραλ. Τυπάλδου ἀφ' ἑνὸς καὶ τῶν ἐκπροσώπων τῶν εἰς τὴν δύναμιν τῆς Π.Ν.Ο. ὑπαγομένων ναυτεργατικῶν ὀργανώσεων ἀφ' ἑτέρου, ὡς κατωτέρω:

α) Πανελληνίου Ἑνώσεως Πλοιάρχων Ε.Ν.
β) Συνδέσμου Ραδιοτηλεγραφητῶν Ε.Ν.
γ) Συνδέσμου Οἰκονομικῶν Ἀξ/κῶν Ε.Ν.
δ) Πανελ. Ἑνώσεως Μηχανικῶν Μ.Ε.Κ.
ε) » » Φροντιστῶν Ε.Ν.
στ) » » Ναυτῶν Ε.Ν.
ζ) » » Θερμαστῶν Θαλάσσης «Ὁ Στέφενσον»
η) » » Ναυτομαγείρων «Ὁ Ἅγ. Σπυρίδων»
θ) » » Θαλαμηπόλων
ι) » » Προσωπικοῦ Τροφοδοσίας Ε.Ν.

Ἰδόντες

Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ ἀ.ν. 3276/1944 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐν τῇ ναυτικῇ ἐργασίᾳ», ὡς τοῦτο ἰσχύει σήμερον.

Ἀποφασίζομεν

Κυροῦμεν τὴν ὡς ἄνω συλλογικὴν σύμβασιν, ἧς ἡ ἰσχὺς ἀρχεται ἀπὸ 15 Μαρτίου 1954 καὶ ἡ διάρκειά της ὁρίζεται μέχρι τῆς 14 Μαρτίου 1955.

Οἰκοθεν νοεῖται, ὅτι αἱ ὑπὲρ τῶν Ἀσφαλιστικῶν Ἱδρυμάτων (Ν.Α.Τ. κλπ.) εἰσφοραὶ θὰ ὑπολογίζωνται ἐπὶ τῶν διὰ τῆς παρούσης διαμορφουμένων συνολικῶν μισθῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Μαρτίου 1954

—

Εἰδικὴ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας

Ἐν Πειραιεῖ σήμερον τὴν 9ην Ἀπριλίου 1954 οἱ κατωθι ὑπογεγραμμένοι ἀφ' ἑνὸς μὲν οἱ ***Θεόδωρος Λογοθέτης*** καὶ ***Χαράλ. Τυπάλδος***, ἐκπροσωποῦντες νομίμως, ἐν προκειμένῳ, τὴν ἐνταῦθα ἑδρεύουσαν ἀνεγνωρισμένην ἐπαγγελματικὴν ὀργάνωσιν «Πανελλήνιος Ἀκτοπλοϊκὴ Ἕνωσις» καὶ εἰδικῶς πρὸς τοῦτο ἐξουσιοδοτημένοι, καὶ ἀφ' ἑτέρου οἱ: 1. ***Δημήτρ. Μελέτης***, Πρόεδρος Πανελλ. Ἑνώσεως Πλοιάρχων Ε.Ν., 2. ***Ἠλίας Κροκιδᾶς***, Πρόεδρος Συνδέσμου Ραδιοτηλεγραφητῶν Ε.Ν., 3. ***Μάνθος Πετρουλῆς***, Πρόεδρος Πανελλ. Συνδέσμου Οἰκ. Ἀξ/κῶν Ε.Ν., 4. ***Πόθος Καλαποθάκης***, Πρόεδρος Πανελλ. Ἑνώσεως Μηχανικῶν Μ.Ε.Κ.Ε.Ν., 5. ***Διον. Σδρίν***, Πρόεδρος Πανελλ. Ἑνώσεως Φροντιστῶν Ε.Ν., 6. ***Γεώργ. Βούλγαρης***, Πρόεδρος Πανελλ. Ἑνώσεως Ναυτῶν Ε.Ν., 7. ***Γεώργ. Κουκλάδας***, Πρόεδρος Πανελλ. Ἑνώσεως Θερμαστῶν Θαλάσσης ὁ «Στέφενσον», 8. ***Κ. Χατζηθεοδώρου***, Πρόεδρος Πανελλ. Ἑνώσεως Ναυτομαγείρων ὁ «Ἅγιος Σπυρίδων», 9. ***Σπυρ. Βελισσαράτος***, Πρόεδρος Πανελλ. Ἑνώσεως Θαλαμηπόλων, 10. ***Δημ. Βελισσαράτος***, Πρόεδρος Πανελλ. Ἑνώσεως Προσωπικοῦ Τροφοδοσίας Ε.Ν., 11. ***Μάνθος Πετρουλῆς***, Γενικὸς Γραμματεὺς τῆς Πανελλ. Ναυτικῆς Ὁμοσπονδίας, ἐκπροσωποῦντες νομίμως ἐν προκειμένῳ τὰς ἀνωτέρω ἀναφερομένας κλαδικὰς ὀργανώσεις καὶ τὴν ἐν Πειραιεῖ ἑδρεύουσαν ἀνεγνωρισμένην ἐπαγγελματικὴν ὀργάνωσιν «Πανελλήνιος Ναυτικὴ Ὁμοσπονδία», εἰς τὴν δύναμιν τῆς ὁποίας ὑπάγονται κατασταικῶς ἅπαντα

τὰ ἀνωτέρω ἀνεγνωρισμένα ἐπαγγελματικὰ σωματεῖα, καὶ εἰδικῶς ἐξουσιοδοτημένοι.

Συνελθόντες, ὅπως κοινῇ συμφωνίᾳ ὁρίσωμεν τὸ μισθολόγιον καὶ τὰς ἐν γένει ἀποδοχὰς τῶν πληρωμάτων τῶν ἐπιβατηγῶν πλοίων διὰ πλόας ἐσωτερικοῦ, συμφωνοῦμεν τὰ ἑπόμενα:

1. Τὸ μισθολόγιον τῶν περὶ οὗ πρόκειται πληρωμάτων, ὡς καθορίζεται τοῦτο ἐν τῷ συνόλῳ του διὰ τῶν ἀπὸ 16 Ἰουλίου 1951 συλλογικῶν συμβάσεων, αἵτινες ἐκυρώθησαν διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 25128/1615 καὶ 25129/1616/10.4.1952 ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας αὐξάνεται ἀπὸ 15 Μαρτίου 1954 καὶ ἐφεξῆς κατὰ εἴκοσι πέντε ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν (25 ο/ο). Εἰς τὴν προσαύξησιν ταύτην συγχωνεύεται τὸ χορηγηθὲν ἐπίδομα ἀκριβείας.

2. Τὸ καταβαλλόμενον ἐπίδομα φθορᾶς ἱματισμοῦ τοῦ κατωτέρου προσωπικοῦ μηχανῆς καθορίζεται ἀπὸ 15 Μαρτίου 1954 καὶ ἐφεξῆς εἰς ἑκατὸν χιλιάδας (100.000) μηνιαίως δι' ἕκαστον ἄνδρα.

3. Εἰς τὰ πληρώματα τῶν περὶ ὧν πρόκειται πλοίων τῶν ἐκτεινόντων τοὺς πλόας των (δρομολόγιά των) εἰς λιμένας τοῦ ἐξωτερικοῦ καταβάλλεται ἀπὸ 15ης Μαρτίου ἐ.ἔ. ἐπὶ τοῦ ὡς ἄνω καθοριζομένου μισθοῦ προσαύξησις 15 ο/ο λόγῳ ἐπιδόματος.

Ἡ προσαύξησις αὕτη θὰ καταβάλλεται μόνον διὰ τὰς ἡμέρας καθ' ἃς τὸ πλοῖον ἐκτελεῖ κατ' ἐπέκτασιν τῶν δρομολογίων του τοῦ ἐσωτερικοῦ καὶ δρομολόγιον εἰς λιμένας τοῦ ἐξωτερικοῦ, ὑπολογιζομένων εἰς τὰς ἡμέρας τοῦ δρομολογίου τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐξ ὁλοκλήρου τόσων τῆς ἡμέρας τοῦ ἀπόπλου τοῦ πλοίου ἐκ τοῦ λιμένος Πειραιῶς, ὅσον καὶ τῆς ἡμέρας τοῦ κατάπλου.

Ὡς πρὸς τὸ ρυθμιζόμενον ὑπὸ τῆς § 3 τῆς παρούσης συλλογικῆς συμβάσεως θέματος καταργοῦνται καὶ θεωροῦνται ὡς μὴ ἐκδοθέντα καὶ ἰσχύσαντα τὸ στοιχεῖον β' τοῦ ὅρου 1 καὶ ἐδάφιον γ' τοῦ ὅρου 4 τῆς ἀπὸ 27.11.1947 συλλογικῆς συμβάσεως.

4. Πάντες οἱ λοιποὶ ὅροι οἱ ἀναφερόμενοι εἰς τὰς 1) ἀπὸ 27.11.1947 συλλογικὴν σύμβασιν, κυρωθεῖσαν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 62721/5728/12.12.1947 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας, καὶ 2) ἀπὸ 16 Ἰουλίου 1951 συλλογικὰς συμβάσεις, κυρωθείσας δυνάμει τῶν ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 25128/1615 καὶ 25129/1616/10.4.1952 ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας, ἐξικολουθοῦν νὰ ἰσχύουν ὡς ἔχουν, πλὴν τῶν τροποποιουμένων διὰ τῆς παρούσης καὶ τῆς § 10 τῆς ἀπὸ 27.11.1947 συλλογικῆς συμβάσεως, κυρωθείσης διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 62721/5728 ἀπὸ 12.12.1947 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας, τροποποιουμένης ὡς κάτωθι:

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης συλλογικῆς συμβάσεως ἄρχεται ἀπὸ τῆς 15ης Μαρτίου 1954 καὶ λήγει μετὰ ἓν ἔτος, μετὰ τὴν πάροδον τοῦ ὁποίου δύναται νὰ καταγγελθῇ ὑπὸ ἑνὸς τῶν συμβαλλομένων μερῶν.

Ἡ παροῦσα συλλογικὴ σύμβασις συνετάγη εἰς τριπλοῦν, ἐξ ὧν ἀνὰ ἓν ἀντίτυπον ἔλαβον τὰ συμβαλλόμενα μέρη, τὸ δὲ τρίτον θέλει κατατεθῇ παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας, ὑπογράφεται δὲ ὡς ἕπεται.

Διὰ τὴν Πανελλ. Ἀκτοπλοϊκὴν Ἕνωσιν
(Ἕπεται ὑπογραφή).

Διὰ τὴν Πανελλήνιον Ναυτικὴν Ὁμοσπονδίαν καὶ τὰς κάτωθι κλαδικὰς ὀργανώσεις.
(Ἕπονται ὑπογραφαί).

—

56050/1/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἀντικαταστάσεως ἄρθρου κανονισμοῦ παροχῶν Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ἐργατοτεχνιτῶν Δομικῶν καὶ Ξυλουργικῶν Ἐργασιῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 47 τῆς 11 Μαρτίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὸ ἄρθρ. 59 § 1 τοῦ τοῦ ἀ.ν. τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀ.ν. 694/1937 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας», 2) τὸ ὑπ' ἀριθ. 2520/1953 ν.δ. «περὶ προσδιορισμοῦ τῶν ἀντικειμένων, ἐφ' ὧν ἐφαρμόζεται ἡ διαδικασία ἡ διαγραφομένη ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ἀ.ν. τῆς 11.11.1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας κλπ.», 3) τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1946 ν. δ. «περὶ ὀργανώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς παρακολουθήσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς, κυρωθέντος διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1392/1949 ν.δ., 4) πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Δομικῶν καὶ Ξυλουργικῶν Ἐργασιῶν, ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 691/11.1.1954 ἀναφορᾶς του, 5) γνώμην τοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (ἀριθ. πρωτ. Σ.Κ.Α. 31/1954, συνεδρίασις 23η τῆς ΙΑ' περιόδου τῆς 1.2.1954), ἀποφασίζομεν:

Ὅπως ἡ § 2 τοῦ ἄρθρ. 30 τοῦ κανονισμοῦ παροχῶν τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Ἐργατοτεχνιτῶν Δομικῶν καὶ Ξυλουργικῶν Ἐργασιῶν ἀντικατασταθῇ ὡς ἑξῆς:

«Ἠσφαλισμένοι, τυχόντες συντάξεως παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α. λόγῳ ἀναπηρίας πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ κανονισμοῦ παροχῶν, δικαιοῦνται τοιαύτης καὶ παρὰ τοῦ Ταμείου, ἀνεξαρτήτως τῶν ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω κανονισμοῦ ὁριζομένων προϋποθέσεων, ἐφ' ὅσον ὑποβληθῇ σχετικὴ αἴτησις ἐντὸς ἑξαμήνου ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 24 Φεβρουαρίου 1954

—

564/1954 Ἀπόφ. Διοικητοῦ Ι.Κ.Α.

Περὶ τρόπου ἀσφαλίσεως τῶν αὐτοτελῶς ἐργαζομένων τοῦ Ι.Κ.Α.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 47 τῆς 11 Μαρτίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 16 § 1 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», ὡς καὶ τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ ν.δ. 2698/1953 «περὶ Διοικήσεως τοῦ Ι.Κ.Α. κλπ.», 2) τὰς ἀπὸ 13.1.1953 (συν. 1η), 25.9.1953 (συν. 23) καὶ 6.11.1953 (συν. 26) ἀποφάσεις τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ι.Κ.Α., 3) τὴν ὑπ' ἀριθ. 100953/22.12.1953 ἀναφορὰν τῆς Διοικήσεως τοῦ Ι.Κ.Α., δι' ἧς ὑπεβλήθησαν αἱ ὡς

άνω άποφάσεις τοῦ Ι.Κ.Α. εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας πρὸς ἔγκρισιν, 4) τὴν ἐκπνοὴν τῆς ὑπὸ τοῦ τελευταίου ἐδαφ. τῆς § 1 τοῦ ἄρθρ. 16 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 ὁριζομένης προθεσμίας, ἀποφασίζομεν :

Ὅπως δημοσιευθῇ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ι.Κ.Α., ληφθεῖσα κατὰ τὰς συνεδριάσεις αὐτοῦ τῆς 13.1.1953, 25.9.1953 καὶ 6.11.1953.

Ἄρθρον 1

1. Ἡ ἀσφάλισις προσώπων ἀνηκόντων εἰς τὰς, κατὰ τὴν ὑπὸ τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 προβλεπομένην διαδικασίαν, ὑπαγομένας εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ἱδρύματος κατηγορίας αὐτοτελῶς ἀπασχολουμένων, στερουμένων ἐπαγγελματικῆς στέγης, οἰκονομικῶς ἀσθενῶν, καὶ ἐχόντων συμπληρώσει ἑτησίαν τοὐλάχιστον πραγματικὴν ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματός των, δὲν εἶναι δὲ ἠσφαλισμένα παρ' ἑτέρῳ ἀσφαλιστικῷ ὀργανισμῷ, πραγματοποιεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος κανονισμοῦ, ἐπικουρικῶς δέ, καθ' ὃ μέρος δὲν ἀντιτίθεται πρὸς αὐτάς, ἰσχύουν αἱ γενικαὶ διατάξεις τοῦ κανονισμοῦ ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν καὶ εἰσπράξεως εἰσφορῶν.

2. Πρόσωπα, ἐκ τῶν κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον, ἅτινα παρέχουν ἐργασίαν εἰς πλείονας ἐργοδότας, λογίζονται, ἐν ἀμφιβολίᾳ, ὡς αὐτοτελῶς ἀπασχολούμενα.

3. Ἡ κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον ἀσφάλισις δὲν καλύπτει τὴν ἀνεργίαν.

4. Ἡ ὑπαγωγὴ εἰς τὴν ἀσφάλισιν δὲν ἀρχεται πρὸ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 § 3 τοῦ ν. 1846 ὑποχρεώσεως περὶ ἐφοδιασμοῦ δι' ἀστυνομικῆς ἀδείας.

Ἄρθρον 2

Ἐγγραφὴ εἰς τὴν ἀσφάλισιν.— Βιβλιάρια

1. Ἡ ἀσφαλιστικὴ σχέσις τοῦ αὐτοτελῶς ἐργαζομένου προσώπου ἀρχεται ἀπὸ τῆς ἐγγραφῆς του εἰς τὰ μητρῶα τοῦ Ἱδρύματος, ἀνεξαρτήτως πραγματικῆς ἀπασχολήσεως πρὸ τῆς ἡμερομηνίας ταύτης. Ἡ ἐγγραφὴ αὕτη ἐνεργεῖται εἴτε τῇ αἰτήσει τοῦ ὑποχρέου εἰς τὴν ἀσφάλισιν, εἴτε αὐτεπαγγέλτως, ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων ὀργάνων τῆς ἀσφαλίσεως, ὑποχρεουμένων ὅπως μεριμνοῦν διὰ τὴν συγκέντρωσιν τῶν ἀναγκαίων πρὸς τοῦτο πληροφοριῶν.

2. Εἰς τὰ κατὰ τὴν ἀνωτέρω παράγραφον ἐγγραφόμενα εἰς τὴν ἀσφάλισιν πρόσωπα χορηγοῦνται ἰδίου τύπου, καθοριζομένου εἰδικώτερον δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ. Σ. τοῦ Ἱδρύματος, βιβλιάρια ἀσφαλίσεως μετὰ ἐσωτερικῶν τριπλοτύπων ἀποδείξεων καταβολῆς εἰσφορῶν.

Ἄρθρον 3

Καταβολὴ τῶν εἰσφορῶν

1. Τὰ κατὰ τὸν παρόντα κανονισμὸν ἀσφαλιζόμενα πρόσωπα ὑποχρεοῦνται διὰ τὴν ἀπ' εὐθείας πρὸς τὸ Ἵδρυμα καταβολὴν τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 28 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 ἀσφαλιστικῆς εἰσφορᾶς, ἐργοδοτικῆς καὶ ἐργατικῆς, ὑπέχοντα πλήρως τὰς εὐθύνας ἐργοδότου, κατὰ τὰ ἐν ἄρθροις 26 καὶ 27 τοῦ αὐτοῦ νόμου ὁριζόμενα.

2. Διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν καταβλητέων εἰσφορῶν οἱ αὐτοτελῶς ἐργαζόμενοι, ἀσχέτως ἐπαγγελματικῆς κατηγορίας, ἐποχιακῆς ἀπασχολήσεως, λογίζονται ὡς πραγματοποιοῦντες εἰκοσι πέντε ἡμερομίσθια κατὰ μῆνα καὶ ὡς ἀπασχολούμενοι καθ' ὅλους τοὺς μῆνας τοῦ ἔτους. Ἐὰν ὅμως ὁ ἠσφαλισμένος διέκοψε τὴν ἐξάσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματός του ἐπὶ χρονικὸν διάστημα ἑνὸς τοὐλάχιστον μηνός, λόγῳ βεβαιωθείσης ὑπὸ ὀργάνων τοῦ Ι.Κ.Α. ἀνικανότητος πρὸς ἐργασίαν ἕνεκα ἀσθενείας ἢ λόγῳ στρατεύσεως, φυλακίσεως ἢ ἐκτοπίσεως, ὁ χρόνος διακοπῆς τῆς ἐργασίας διὰ τὰς ἀνωτέρω αἰτίας ἀφαιρεῖται ἐκ τοῦ συνόλου τῶν κατὰ τεκμήριον ὡς ἀνωτέρω πραγματοποιουμένων κατ' ἔτος ἡμερῶν ἐργασίας.

3. Δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ἱδρύματος τὰ ὡς ἄνω πρόσωπα κατατάσσονται, συμφώνως πρὸς τὴν διάταξιν τῆς § 5 τοῦ ἄρθρ. 25 τοῦ ν. 1846, εἰς παγίας ἀσφαλιστικὰς κλάσεις, ἀναλόγως τοῦ τεκμαιρομένου εἰσοδήματος ἑκάστης κατηγορίας τούτων, κατὰ τοπικὰς περιοχὰς ἀσφαλίσεως, οὐχὶ πάντως κατωτέραν τῆς 2ας μισθολογικῆς κλάσεως.

Ἡ περὶ ἧς ἀνωτέρω ἀπόφασις τοῦ Δ.Σ. δύναται νὰ τροποποιῆται ἐν περιπτώσει μεταβολῆς τῶν συνθηκῶν ὑφ' ἃς ἐξεδόθη.

4. Χρόνος καταβολῆς τῶν εἰσφορῶν ἑκάστου ἡμερολογιακοῦ μηνὸς ὁρίζεται ἡ τελευταία ἡμέρα τούτου. Τὰ ἀσφαλιζόμενα κατὰ τὸν παρόντα κανονισμὸν πρόσωπα ὑποχρεοῦνται ὅπως ἐντὸς τῶν γενικῶς ἰσχυουσῶν προθεσμιῶν ἀπὸ τοῦ χρόνου τούτου, καταβάλλουν εἰς τὸ Ἵδρυμα τὴν κατὰ τὰ ἀνωτέρω ὑπολογιζομένην ὁλικὴν μηνιαίαν εἰσφοράν.

Ἡ καταβολὴ τῶν εἰσφορῶν ἐνεργεῖται τοῖς μετρητοῖς, εἴτε εἰς τὰς ὑπηρεσίας τῶν Ὑποκαταστημάτων, εἴτε εἰς τὰς Τραπέζας, ἀποδεικνύεται δὲ διὰ τῶν ἐν τῷ βιβλιαρίῳ ἀσφαλίσεως τοῦ καταβάλλοντος αὐτοτελῶς ἐργαζομένου τριπλοτύπων ἀποδείξεων, ἐν ἀντιτύπῳ τῶν ὁποίων παραμένει εἰς τὸ στέλεχος.

Ἄρθρον 4

Παράλληλος ἀπασχόλησις ὡς μισθωτοῦ

Ἐξαιρουμένων τῶν περιπτώσεων ὁριστικῆς διακοπῆς τῆς κατὰ τὸν παρόντα κανονισμὸν ἀσφαλίσεως τῶν αὐτοτελῶς ἐργαζομένων προσώπων, ἡ ἀσφάλισις τῶν προσώπων τούτων δὲν διακόπτεται ἐν περιπτώσει παραλλήλως παροχῆς καρὰ τούτων ἐξηρτημένης ἐργασίας παρ' ἐργοδότῃ, ἐφ' ὅσον ἡ ἐργασία αὕτη λαμβάνει χώραν συγχρόνως, εἴτε καὶ διαδοχικῶς, ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ὅμως χρονικοῦ διαστήματος τῆς ἰσχύος τῆς ἀδείας ἀσκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος.

Ἄρθρον 5

Ἡ καθυστέρησις τῆς καταβολῆς τῶν εἰσφορῶν πέραν τοῦ ἑξαμήνου προκειμένου περὶ παροχῶν τοῦ κλάδου ἀσθενείας καὶ μητρότητος καὶ πέραν τοῦ ἔτους προκειμένου περὶ τῶν παροχῶν κλάδου ἀναπηρίας, γήρατος καὶ θανάτου, συνεπάγεται στέρησιν τοῦ δικαιώματος ἐπὶ τὰς παροχὰς τῶν ὡς ἄνω κλάδων.

Διὰ τὴν ἀνάκτησιν τοῦ δικαιώματος ἀπαιτεῖται, πλὴν τῆς καταβολῆς τῶν καθυστερουμένων εἰσφορῶν, καὶ προκειμένου μὲν περὶ τῶν παροχῶν τοῦ κλάδου ἀσθενείας ἡ ἐκ νέου πλήρωσις τῶν κατὰ τὸ ἄρθρ. 31 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 προϋποθέσεων ἀπὸ τοῦ ἑπομένου μηνὸς τοῦ χρόνου καθυστερήσεως καὶ ἐντεῦθεν, προκειμένου δὲ περὶ τῶν παροχῶν τοῦ κλάδου ἀναπηρίας - γήρατος καὶ θανάτου ἡ μὴ ἐπέλευσις τῆς ἀσφαλιστικῆς περιπτώσεως.

50066/1/1954 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί Κανονισμού φαρμακευτικής περιθάλψεως των ησφαλισμένων του Ι.Κ.Α.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 63 της 29 Μαρτίου 1954)

Έχοντες υπ' όψιν: α) τας διατάξεις των άρθρων 16 και 31 § 8 του ά.ν. 1846/1951, β) τας υπ' αριθ. 360/3216/1953 και 6500/252/1954 αναφοράς του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων, δι' ων υπεβλήθη ημίν πρότασις σχεδίου Κανονισμού φαρμακευτικής περιθάλψεως των ησφαλισμένων αύτου, εγκριθείσα κατά τας συνεδριάσεις του Δ.Σ. των 8.12.1953, 15.12.1953 και 22.2.1954, γ) το υπ' αριθ. Φ. 50066/1954 ημέτερον έγγραφον προς το Ι.Κ.Α., αποφασίζομεν:

Όπως ο Κανονισμός φαρμακευτικής περιθάλψεως των ησφαλισμένων του Ι.Κ.Α. διατυπωθή και ισχύση ως ακολούθως:

Κανονισμός φαρμακευτικής περιθάλψεως των ησφαλισμένων του Ι.Κ.Α.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'

Γενικαί διατάξεις

Άρθρον 1

Χορηγούμενα φάρμακα

1. Το Ι.Κ.Α. παρέχει εις τους ησφαλισμένους του τα αναγκαία προς αποκατάστασιν της υγείας και της προς εργασίαν ικανότητός των ή προς ανακούφισιν εκ της νοσηράς των καταστάσεως φάρμακα και λοιπά δόκιμα θεραπευτικά μέσα μέχρι του ποσού του ενδεδειγμένου εν εκάστη περιπτώσει, κατά τους κανόνας της ιατρικής και φαρμακευτικής επιστήμης.

Το Ίδρυμα χορηγεί ωσαύτως εις τους ησφαλισμένους τας αναγκαίας προς διάγνωσιν των νόσων ουσίας.

2. Τα εις τους ησφαλισμένους χορηγούμενα φάρμακα και λοιπαί ουσίαι χορηγούνται προς τούτους παρά των συμβεβλημένων μετά του Ι.Κ.Α. νομίμως λειτουργούντων φαρμακείων ή παρά των νοσοκομείων, των έχόντων δικαίωμα διατηρήσεως φαρμακείου ή των ιδιοκτητών κλινικών του Ιδρύματος.

3. Δεν χορηγείται υπό του Ιδρύματος το περιέχον το φάρμακον δοχείον (φιάλη, κυτίον κ.λ.π.), εκτός εάν, ως εκ του συνήθους τρόπου συσκευασίας του φαρμάκου, περιλαμβάνεται εις την αξίαν αυτού και το περιέχον (ιδιοσκευάσματα κ.λ.π.).

4. Φαρμακευτικά ιδιοσκευάσματα και λοιπαί συσκευασίαι προστατευόμεναι δι' ειδικής ονομασίας παρέχονται μόνον εφ' όσον είναι εγκεκριμέναι υπό του Ανωτάτου Υγειονομικού Συμβουλίου του Κράτους και περιλαμβάνονται εις το συνταγολόγιον του Ι.Κ.Α., όσάκις δεν δύνανται να αναπληρωθώσιν δι' άλλων ισοδυνάμων φαρμακευτικών συνθέσεων.

5. Οδοιπορικά έξοδα μεταβάσεως εις φαρμακείον προς εκτέλεσιν συνταγής δεν χορηγούνται.

6. Καθ' ας περιπτώσεις εις τας επομένας διατάξεις του παρόντος χρησιμοποιείται ο όρος φάρμακα, δι' αυτού νοούνται τα εν παραγρ. 1 του παρόντος είδη.

Άρθρον 2

Συνταγολόγιον Ι.Κ.Α.

1. Τα υπό του Ιδρύματος χορηγούμενα φάρμακα, ιδιοσκευάσματα, θεραπευτικά μέσα και διαγνωστικαί ουσίαι, ως και τα ποσοτικά όρια αυτών καθορίζονται εκάστοτε λεπτομερώς εν τω συνταγολογίω του Ι.Κ.Α., όπερ εγκρίνεται υπό του Διοικητ. Συμβουλίου του Ιδρύματος.

2. Επί αμφισβητήσεως, ως προς τα χορηγητέα εις ωρισμένην περίπτωσιν φάρμακα, λύεται αύτη τη επιμελεία του παραγγείλαντος την χορήγησιν ιατρού ή του ασθενούς ή του επί τούτω ελέγχου των συνταγών ιατρού ή υπό επιτροπής, αποτελουμένης από τους προϊσταμένους της υγειονομικής υπηρεσίας και της φαρμακευτικής υπηρεσίας ή τους αναπληρωτάς αυτών και τον διευθυντήν του οικείου Ιατρείου.

Εις ά Υποκαταστήματα δεν υπάρχει προϊστάμενος φαρμακευτικής υπηρεσίας ή αμφισβήτησις λύεται υπό του προϊσταμένου της υγειονομικής υπηρεσίας.

Άρθρον 3

Έκδοσις συνταγών

1. Τα υπό του άρθρου 1 οριζόμενα φάρμακα χορηγούνται υπό των μετ' αυτού συμβεβλημένων φαρμακείων διά λογαριασμόν του Ι.Κ.Α. μόνον επί τη βάσει συνταγών του Ιδρύματος.

2. Εκάστη συνταγή του Ι.Κ.Α. εκδίδεται αποκλειστικώς και μόνον υπό αρμοδίου προς παροχήν περιθάλψεως εις ησφαλισμένους του Ιδρύματος ιατρού.

3. Η συνταγή του Ι.Κ.Α., ίνα είναι έγκυρος, δέον να είναι αναγεγραμμένη επί ειδικού εντύπου του Ι.Κ.Α. πάντοτε διά μελάνης.

4. Αι συνταγαί του Ιδρύματος δέον να φέρουν τα ακόλουθα στοιχεία:

α) Επικεφαλίδα εμφαίνουσαν το Υποκατάστημα και το Ιατρείον.

β) Την σφραγίδα του εκδίδοντος την συνταγήν ιατρού.

γ) Αριθμόν μητρώου, όνομα, επώνυμον και διεύθυνσιν του ασθενούς ησφαλισμένου. Εάν δε πρόκειται περί ασθενούς μέλους της οικογενείας του, και το όνομα του μέλους τούτου, καθώς και την συγγενικήν σχέσιν αυτού προς τον ησφαλισμένον.

δ) Την ημερομηνίαν λήξεως της ισχύος του βιβλιαρίου ασθενείας.

ε) Την ένδειξιν της ασθενείας, δι' ην χορηγείται έκαστον φάρμακον, και την οδηγίαν λήψεως του.

στ) Την ημερομηνίαν εκδόσεως της και την υπογραφήν του εκδόσαντος αυτήν ιατρού.

ζ) Τον αριθμόν σημειώματος προτεραιότητος ή του κανονικού παραπεμπτικού, εφ' ού αντιστοίχως δέον να αναγράφωνται ό ή οι αριθμοί των εκδοθεισών συνταγών.

5. Το Δ.Σ. του Ι.Κ.Α. δύναται να ορίζη εκάστοτε φάρμακα, διά την χορήγησιν των οποίων αι αναγράφουσαι ταύτας συνταγαί δέον να θεωρούνται πρό της εκτελέσεως των υπό της υγειονομικής υπηρεσίας του Υποκαταστήματος ή άλλου ειδικού όργάνου ή να προσθέτη και άλλα υποχρεωτικά στοιχεία αναγραπτέα εν τη συνταγή.

6. Συνταγαί φέρουσαι οιασδήποτε εκτάσεως μεταβολάς, διορθώσεις, διαγραφάς ή ξέσματα, δεν εκτελούνται υπό των φαρμακείων, εκτός άν φέρουν επιβεβαιωτικήν της μεταβολής υπο-

γραφήν τοῦ ἐκδόσαντος ἰατροῦ ἢ τοῦ τυχὸν θεωρήσαντος τὴν συνταγὴν ἐλέγκτου.

7. Ἑκάστη συνταγὴ ἐκτελεῖται μόνον ἅπαξ, ἀπαγορευομένης τῆς παραγγελίας πρὸς ἐπανεκτέλεσίν της διὰ λογαριασμὸν τοῦ Ι.Κ.Α.

8. Τὸ Ἵδρυμα θέλει ἐφοδιάζει τὰ φαρμακεῖα διὰ καταλόγων τῶν συμβεβλημένων μετ' αὐτοῦ ἰατρῶν, οἵτινες εἶναι ἁρμόδιοι διὰ τὴν ἔκδοσιν συνταγῶν τοῦ Ι.Κ.Α., ὡς καὶ τῶν ἁρμοδίων ὀργάνων διὰ τὴν θεώρησιν τῶν συνταγῶν τῶν ἰατρῶν του.

9. Συνταγὴ ἐκδιδομένη, μὴ ὑπάρχοντος ἰατροῦ τῆς ἀπαιτουμένης εἰδικότητος, παρ' ἰατροῦ μὴ συμβεβλημένου τῆς εἰδικότητος ταύτης, ἐπιτρέπεται νὰ ἐγκρίνεται ὑπὸ τῆς ὑγειονομικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ὑποκαταστήματος τοῦ Ι.Κ.Α. ἢ τοῦ τυχὸν ὑπάρχοντος συμβεβλημένου θεράποντος ἰατροῦ καὶ ἐκ τῶν ὑστέρων, εἰς ἐπειγούσας μόνον περιπτώσεις καὶ ἀφοῦ ἐξακριβωθῇ τὸ πράγματι ἐπείγον, ἐπὶ τῇ βάσει ἀντιγράφου τῆς ἐκτελεσθείσης συνταγῆς, χορηγουμένου πρὸς τοῦτο ὑπὸ τοῦ ἐκτελέσαντος συνταγὴν φαρμακοποιοῦ, ἐφ' ὅσον ἡ ἔγκρισις αὐτῆς ἐζητήθη ἐντὸς ἑβδομάδος τὸ πολὺ ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς συνταγῆς.

Ἡ παρεχομένη ἔγκρισις δὲν δύναται ν' ἀφορᾷ ποσότητα φαρμάκων ἢ ἄλλων εἰδῶν μεγαλυτέραν τῆς ἀναγκαιούσης διὰ χρονικὸν διάστημα 36 ὡρῶν, ἐκτὸς ἐάν, ὡς ἐκ τῆς συσκευασίας τοῦ φαρμάκου, δὲν καθίσταται δυνατὴ ἡ προμήθεια πάσης μόνον ποσότητος ἐκ ταύτου.

Δοθείσης τῆς ἐγκρίσεως καταβάλλεται τὸ ἀντίτιμον εἰς τὸν πληρώσαντα τὴν ἀξίαν τῆς συνταγῆς ἠσφαλισμένον μετ' ἀφαίρεσιν τοῦ βαρύνοντος αὐτὸν ποσοστοῦ συμμετοχῆς του εἰς ταύτην.

10. Συνταγαὶ ἐκτελούμεναι παρὰ φαρμακείων, μὴ εὑρισκομένων ἐν συμβάσει μετὰ τοῦ Ἱδρύματος, ἀναγνωρίζονται ὑπὸ τούτου μόνον εἰς ἐπειγούσας περιπτώσεις, ὁσάκις ἡ ἔγκαιρος ἐκτέλεσις αὐτῶν παρὰ φαρμακείων συμβεβλημένων μετὰ τοῦ Ἱδρύματος καθίσταται ἀνέφικτος καὶ ἐκ τῆς ἀναβολῆς ἐπίκειται κίνδυνος, καθ' ὑπεύθυνον ἐπὶ τῆς συνταγῆς βεβαίωσιν τοῦ ἐκδίδοντος αὐτὴν ἰατροῦ. Πρὸς ἀναγνώρισιν τούτου ὀφείλει ὁ ἠσφαλισμένος, ἀφοῦ καταβάλῃ τὸ ἀντίτιμον τῆς συνταγῆς, νὰ ἐνεργήσῃ τὰ πρὸς ἀπόδοσιν αὐτῷ τούτου, ὡς ἀνωτέρω.

Ἄρθρον 4

Ἐκτέλεσις συνταγῶν

1. Ἡ συνταγὴ δέον νὰ προσκομίζεται πρὸς ἐκτέλεσιν μέχρι καὶ τῆς μεθεπομένης ἡμέρας ἀπὸ τῆς ἐπ' αὐτῆς ὑπὸ τοῦ ἐκδίδοντος ἰατροῦ σημειουμένης ἡμερομηνίας ἢ ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας τῆς θεωρήσεως, ἂν φέρῃ τοιαύτην.

2. Τὴν ἐκτέλεσιν καὶ παραλαβὴν τῶν φαρμάκων δέον νὰ βεβαιοῖ διὰ τῆς ὑπογραφῆς του, εὐαναγνώστως τιθεμένης ἐπὶ τῆς συνταγῆς, ὁ παραλαμβάνων τοῦτο ἠσφαλισμένος ἢ ἀπεσταλμένος του, τιθεμένων ὑπευθύνως παρὰ τοῦ φαρμακοποιοῦ ἐπὶ τῆς συνταγῆς τῶν ἀκριβῶν καὶ πλήρων στοιχείων ταυτότητος τοῦ παραλήπτου, ἐὰν οὗτος δὲν τυγχάνῃ γνωστὸς τοῦ. Ἐπὶ τῶν ἀγραμμάτων δὲ παραληπτῶν, ἀντὶ τῆς ὑπογραφῆς αὐτῶν, δέον νὰ τίθεται ὑπὸ τοῦ φαρμακοποιοῦ ἡ λέξις «ἀγράμματος» καὶ καθαρογεγραμμένον τὸ ὄνομά των.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'

Ἄρθρον 5

Περὶ τρόπων φαρμακευτικῆς περιθάλψεως τῶν ἠσφαλισμένων

1. Ἡ φαρμακευτικὴ περίθαλψις τῶν ἠσφαλισμένων διεξάγεται διὰ τῶν μετὰ τοῦ Ἱδρύματος συμβεβλημένων φαρμακείων ἢ διὰ τῶν νοσοκομείων, τῶν ἐχόντων δικαίωμα διατηρήσεως φαρμακείων ἢ τῶν ἰδιοκτησιῶν κλινικῶν τοῦ Ἱδρύματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'

Ἄρθρον 6

Χορήγησις φαρμάκων διὰ συμβεβλημένων φαρμακείων

1. Ἡ διὰ τῶν φαρμακοποιῶν χορήγησις φαρμάκων εἰς τοὺς ἠσφαλισμένους γίνεται κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ, οἵτινες δέον νὰ τίθενται ὡς συμβατικοὶ ὅροι τῆς καταρτιζομένης μεταξὺ Ι.Κ.Α. καὶ φαρμακοποιοῦ συμβάσεως.

2. Αἱ μεταξὺ Ι.Κ.Α. καὶ φαρμακοποιῶν συναλλαγαὶ διεξάγονται ἐπὶ ἀνωτάτῳ ὁρίῳ ἀξίας χορηγητέων φαρμάκων παρ' ἑκάστου φαρμακοποιοῦ μηνιαίως (σύστημα κατανομῆς), περὶ οὗ ἐν ἄρθρῳ 8.

3. Ἡ μετὰ τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ τοῦ φαρμακοποιοῦ συναπτομένη σύμβασις εἶναι ἀορίστου χρόνου καὶ δύναται νὰ καταγγέλλεται, κατ' ἐλευθέραν βούλησιν, παρ' ἑκατέρου τῶν μερῶν ὁποτεδήποτε διὰ μονομεροῦς δηλώσεως, γνωστοποιουμένης ὑπὸ μὲν τοῦ Ι.Κ.Α. τουλάχιστον πρὸ διμήνου, ὑπὸ δὲ τοῦ φαρμακοποιοῦ τουλάχιστον πρὸ ἓξ μηνῶν.

Ἄρθρον 7

1. Πᾶσα σύμβασις τοῦ Ἱδρύματος μετὰ φαρμακοποιοῦ περὶ χορηγήσεως φαρμάκων εἰς τοὺς ἠσφαλισμένους δὲν δύναται νὰ συνομολογηθῇ ἐπὶ καταβολῇ τιμήματος μεγαλυτέρου τοῦ ἐν τῷ παρόντι ἄρθρῳ ὁριζομένου.

2. Τὸ καταβλητέον ὑπὸ τοῦ Ἱδρύματος πρὸς τοὺς συμβεβλημένους φαρμακοποιοὺς τίμημα τῶν παρ' αὐτῶν χορηγουμένων εἰς τοὺς ἠσφαλισμένους φαρμάκων προσδιορίζεται ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἑκάστοτε ἰσχυούσης διατιμήσεως τοῦ Κράτους καὶ ὑπόκειται εἰς ἐκπτώσεις κλιμακωτάς, ἀναλόγους τοῦ ποσοῦ ἑκάστου λογαριασμοῦ καθοριζομένας ὑπὸ τοῦ Δ.Σ. ἐντὸς ἀνωτάτου ὁρίου ἐγκρινομένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Κοινωνικῆς Προνοίας.

Ἄρθρον 8

Σύστημα κατανομῆς τῶν συνταγῶν τοῦ Ι.Κ.Α. εἰς τὰ φαρμακεῖα

1. Τὸ Δ.Σ. καθορίζει δι' ἀποφάσεως του δι' ἕκαστον Ὑποκατάστημα τὸ κατὰ μῆνα ἀνώτατον ὅριον ἀξίας συνταγῶν, ὅπερ οὐδὲν φαρμακεῖον τῆς περιοχῆς τοῦ Ὑποκαταστήματος δύναται νὰ ὑπερβῇ κατὰ τὴν περὶ ἧς ἡ ἑπομένη παράγραφος κατανομήν.

2. Ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. ἐνεργεῖται παρὰ τῇ Τ.Δ.Ε. ἑκάστου Ὑποκαταστήματος ἢ ἐν ἐλλείψει τοιαύτης παρὰ τοῦ Διευθυντοῦ αὐτοῦ ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τοῦ οἰκείου τοπικοῦ Φαρμακευτικοῦ Συλλόγου κατανομὴ τῶν δυναμένων νὰ ἐκτελεσθοῦν κατὰ φαρμακεῖον τῆς περιοχῆς τοῦ Ὑποκαταστήμα-

τους συνταγῶν κατά μῆνα διά λογαριασμόν τοῦ Ι.Κ.Α., ὁριζομένου ἀνωτάτου ὁρίου ποσοστοῦ κατανομῆς δι' ἕκαστον φαρμακεῖον, μέχρι τοῦ ὁποίου καί μόνον ὑποχρεοῦται τό Ἵδρυμα νά καταβάλῃ τό ὀφειλόμενον τίμημα.

Εἰς περίπτωσιν διαφωνίας τοῦ τοπικοῦ Φαρμακευτικοῦ Συλλόγου πρός τήν σχετικήν ἀπόφασιν τῆς Τ.Δ.Ε. ἤ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ὑποκαταστήματος ἤ προσφυγῆς φαρμακοποιοῦ τινος διά τήν κατάταξίν του, θά αἴρεται αὐτη παρά τῆς Ἐπιτροπῆς Διοικήσεως τοῦ Ι.Κ.Α., εἰς ἣν παρίσταται ἄνευ ψήφου καί εἷς ἐκπρόσωπος τοῦ Πανελληνίου Φαρμακευτικοῦ Συλλόγου καί ὁ Διευθυντής τῆς Φαρμακευτικῆς Διευθύνσεως τοῦ Ι.Κ.Α.

Πᾶσα, καθ' ὑπέρβασιν τοῦ καθορισθέντος δι' αὐτό ποσοῦ, παροχή φαρμάκων ὑπό φαρμακείου πρός ἠσφαλισμένους οὐδεμίαν γεννᾷ διά τό Ι.Κ.Α. ὑποχρέωσιν καταβολῆς τιμήματος ἤ ἀποζημιώσεως.

3. Ἕκαστον φαρμακεῖον δικαιοῦται νά ἐκτελῇ συνταγάς κατ' ἀνώτατον ὅριον μέχρι τοῦ ποσοῦ τοῦ ὁριζομένου κατά τάς προηγουμένας παραγράφους τοῦ παρόντος ἄρθρου. Θά δικαιοῦται ὅμως νά ἐκτελῇ συνταγάς καί πέραν τοῦ ποσοῦ τούτου μόνον εἰς ἐξαιρετικῶς ἐπειγούσας περιπτώσεις, μή ἐπιδεχομένας ἀναβολήν καί ἐφ' ὅσον δίδεται πρός τοῦτο ἐντολή ὑπό τοῦ ἐκδίδοντος τήν συνταγήν ἰατροῦ τοῦ Ἱδρύματος, ἀναγραφομένη ἐπ' αὐτῆς.

4. Εἰς ἣν περίπτωσιν φάρμακόν τι δέν ὑφίσταται εἰς τινα φαρμακεῖα, κατά τήν ἐπί τῆς συνταγῆς δήλωσιν τούτων, δύναται νά ἐκτελῆται ἡ συνταγή καί εἰς φαρμακεῖον ἔχον συμπληρώσει ἤδη τό ταχθέν δι' αὐτό ὅριον κατανομῆς καθ' ὑπέρβασιν τούτου.

Ἄρθρον 9

Συμμετοχή τῶν τυγχανόντων φαρμακευτικῆς περιθάλψεως παρά τοῦ Ι.Κ.Α. ἠσφαλισμένων εἰς τήν ἀξίαν τῶν φαρμάκων

1. Διά τά ὑπό τοῦ Ἱδρύματος χορηγούμενα φάρμακα ὁ ἠσφαλισμένος ὑποχρεοῦται, ἐφ' ὅσον δέν νοσηλεύεται δαπάναις τοῦ Ι.Κ.Α. εἰς Θεραπευτήριον, νά καταβάλῃ εἰς τόν φαρμακοποιόν 20 ο/ο ἐπί τῆς ἀξίας των, ὑπολογιζομένης βάσει τῆς τιμῆς κρατικῆς διατιμήσεως.

2. Ὁ ἐκτελέσας τήν συνταγήν φαρμακοποιός ὑποχρεοῦται νά εἰσπράττῃ παρά τοῦ ἠσφαλισμένου τό ὡς ἄνω ποσόν τῆς συμμετοχῆς του εἰς τήν ἀξίαν τοῦ φαρμάκου, δικαιούμενος νά εἰσπράττῃ παρά τοῦ Ι.Κ.Α. μόνον τό ὑπόλοιπον τοῦ τιμήματος τοῦ χορηγηθέντος φαρμάκου.

3. Ἀπαλλάσσονται τῆς καταβολῆς συμμετοχῆς ἠσφαλισμένου οἱ θεραπευτικοί ὅροι καί τά φάρμακα τά χορηγούμενα εἰς ἠσφαλισμένους ὑποστάντας ἐργατικόν ἀτύχημα καί τούς νοσηλευομένους εἰς θεραπευτήρια δαπάναις τοῦ Ἱδρύματος.

Παρά τοῦ ἐκδίδοντος τήν συνταγήν δι' ἐργατικόν ἀτύχημα ἰατροῦ ἀναγράφεται ἐπ' αὐτῆς τοῦτο.

Ἄρθρον 10

Ὑποχρεώσεις φαρμακοποιῶν

1. Ὁ συμβεβλημένος φαρμακοποιός ὑποχρεοῦται νά συμμορφοῦται πρός τόν παρόντα κανονισμόν καί τάς ἑκάστοτε ἐκδιδομένας ὑπό τοῦ Ἱδρύματος ἀποφάσεις τοῦ Δ.Σ., ἐγκυκλίους καί ὁδηγίας περί τρόπου, χρόνου καί ὅρων παροχῆς φαρμακευτικῆς περιθάλψεως καί συντάξεως τῶν λογαριασμῶν του.

2. Ὁ συμβεβλημένος φαρμακοποιός ὀφείλει νά ἐκτελῇ ἀπροφασίστως πᾶσαν ἁρμοδίως ἐκδοθεῖσαν, κανονικῶς συντεταγμένην καί ἐμπροθέσμως προσαγομένην συνταγήν, συμφώνως πρός τάς διατάξεις τοῦ παρόντος κανονισμοῦ καί τούς κανόνας τοῦ συνταγολογίου.

3. Συνταγαί ἐκτελεσθεῖσαι παρά τήν ἔλλειψιν τῶν ἀνωτέρω στοιχείων δέν παρέχουν δικαίωμα εἰς τόν φαρμακοποιόν πρός εἰσπραξιν τῆς ἀξίας των παρά τοῦ Ι.Κ.Α.

4. Ὁ φαρμακοποιός ὑποχρεοῦται νά παρέχῃ εἰς τούς ἠσφαλισμένους ἰδιοσκευάσματα μόνον μέχρι τοῦ ὑπό τοῦ συνταγολογίου ἐπιτρεπομένου ὁρίου.

5. Ὁ φαρμακοποιός ὑποχρεοῦται νά παραδίδῃ τά ἐντός τῶν φιαλῶν πάσης φύσεως συσκευασμένα ἰδιοσκευάσματα, ἀφοῦ ἐκπωματίσῃ ταῦτα, ἀφαιρέσῃ τήν συσκευασίαν (κυτίον κλπ.) τοῦ ἐργοστασίου καί ἐπιθέσῃ τήν ἐτικέτταν του, ἀναγράφων διά μελάνης ἐπ' αὐτῆς τό ἔμβλημα τοῦ Ι.Κ.Α., τό ὄνομα τοῦ ἀσθενοῦς, τόν τρόπον χρήσεως καί τήν ἡμερομηνίαν χορηγήσεως.

6. Ὁ φαρμακοποιός ἐν περιπτώσει προσαγωγῆς κανονικῶς συντεταγμένης συνταγῆς, δι' ἣν ἔχει πληροφορίαν ἤ οἱανδήποτε ἔνδειξιν ὅτι δέν ἐξεδόθη πράγματι παρά τοῦ ἁρμοδίου ἰατροῦ ἤ τό ἀναγραφόμενον φάρμακον δέν πρόκειται νά χρησιμοποιηθῇ ὑπό τοῦ ἐν τῇ συνταγῇ ἀναγραφομένου προσώπου ἤ δι' ὃν ἐχορηγήθη σκοπόν, ὑποχρεοῦται νά ἐκτελέσῃ μέν τήν συνταγήν, ν' ἀναφέρῃ δέ ἀμελητί εἰς τήν ἁρμοδίαν ὑπηρεσίαν τοῦ Ι.Κ.Α. τάς πληροφορίας ταύτας. Τό αὐτό ὀφείλει νά πράξῃ καί εἰς ἃς περιπτώσεις τοιαῦται πληροφορίαι, ἀφορῶσαι τούς λοιπούς φαρμακοποιούς, περιέλθουν εἰς γνῶσιν του.

Ἄρθρον 11

Ἔλεγχος φαρμακείων

1. Ὑπό τοῦ Ι.Κ.Α. θέλει διενεργεῖται διά τῶν ἁρμοδίων ὀργάνων τῆς φαρμακευτικῆς ὑπηρεσίας τοῦ οἰκείου Ὑποκαταστήματος καί τῆς Διοικήσεως τοῦ Ἱδρύματος ἔλεγχος περί τῆς τηρήσεως ὑπό τῶν ἰατρῶν καί φαρμακοποιῶν τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος, τῶν ἀποφάσεων τοῦ Δ. Σ. καί τῶν σχετικῶν ἐγκυκλίων περί παροχῆς φαρμακευτικῆς περιθάλψεως καί εἰδικώτερον περί τηρήσεως ὑπό τῶν συμβεβλημένων φαρμακοποιῶν τῶν ὅρων τῶν οἰκείων συμβάσεων χορηγήσεως φαρμάκων ὑπ' αὐτῶν εἰς τούς ἠσφαλισμένους.

2. Προσέτι οἱ μετά τοῦ Ἱδρύματος συμβεβλημένοι φαρμακοποιοί θά ἐλέγχωνται διά:

α) Τήν ἐν γένει πρός τούς ἠσφαλισμένους συμπεριφοράν αὐτῶν καί τοῦ προσωπικοῦ των καί τήν πρόθυμον καί μετ' ἐπιμελείας ἐξυπηρέτησίν των, ὥστε νά μή παραγκωνίζωνται.

β) Τόν ἔγκαιρον ἐφοδιασμόν τῶν φαρμακείων διά πάντων τῶν ἐν τῷ συνταγολογίῳ τοῦ Ι.Κ.Α. ἀναφερομένων φαρμάκων.

γ) Τήν ποσότητα καί τήν ποιότητα τῶν ὑπ'

αὐτῶν χορηγουμένων εἰς τοὺς ἠσφαλισμένους φαρμάκων, ὁσάκις δὲ παρίσταται ἀνάγκη καὶ διὰ δειγματοληψίας καὶ χημικοῦ ἐλέγχου τούτων ἐν τῷ Χημείῳ τοῦ Ι.Κ.Α. ἢ τῶν Πανεπιστημίων ἢ τῷ Γενικῷ Χημείῳ τοῦ Κράτους.

Ἄρθρον 12

Παράβασις φαρμακοποιῶν.— Κυρώσεις

1. Ἡ ἐκ προθέσεως ἢ βαρείας ἀμελείας παράβασις τῶν διὰ τοῦ παρόντος ἢ τῶν εἰδικῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐπιβαλλομένων εἰς τὸν φαρμακοποιὸν ὑποχρεώσεων συνεπάγεται :

α) Τὴν ἐπιβολὴν προστίμου, λόγῳ ποινικῆς ρήτρας, μέχρι 10 ο/ο τῆς ἀξίας τῶν κατὰ τὸν προηγούμενον μῆνα ἐκτελεσθεισῶν ὑπ' αὐτοῦ συνταγῶν τοῦ Ι.Κ.Α.

β) Τὸν προσκαιρον, μέχρις ἓξ μηνῶν, ἀποκλεισμόν του ἀπὸ τῆς ἐκτελέσεως συνταγῶν τοῦ Ι.Κ.Α.

γ) Τὴν ὁριστικὴν λύσιν τῆς συμβάσεως καὶ τὸν ἀποκλεισμόν αὐτοῦ.

Κατὰ τὴν περίπτωσιν γ' δὲν ἐπιτρέπεται ἡ κατάρτισις νέας συμβάσεως πρὸ τῆς παρελεύσεως τριετίας.

2. Ἡ ἐπιβολὴ τῶν ὡς ἄνω κυρώσεων ἐνεργεῖται ὑπὸ τῶν διὰ τοῦ β.δ. περὶ "Υπηρεσιακοῦ Συμβουλίου τοῦ Ι.Κ.Α.» ὁριζομένων Πειθαρχικῶν Συμβουλίων καὶ κατὰ τὴν ἐν αὐτῷ προβλεπομένην διαδικασίαν.

3. Κατὰ ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοβαθμίου Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου δύναται ν' ἀσκηθῇ ἔφεσις ἐκ μέρους τοῦ φαρμακοποιοῦ ἐντὸς δεκαἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀποφάσεως ἐνώπιον τοῦ Δευτεροβαθμίου Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου. Ἡ ἔφεσις ἀναστέλλει ἐπὶ 15θήμερον τὴν ἐκτέλεσιν τῆς πειθαρχικῆς ἀποφάσεως, ἐφ' ὅσον πρὸ τῆς παρελεύσεως τῆς προθεσμίας ταύτης δὲν ἐξεδόθη ἀπόφασις τοῦ Δευτεροβαθμίου Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου.

Κατὰ πειθαρχικῆς ἀποφάσεως ἔχει δικαίωμα ἐφέσεως ἐνώπιον τοῦ Δευτεροβαθμίου Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου ἐντὸς 15θημέρου ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως καὶ ἡ Διοίκησις τοῦ Ἱδρύματος.

4. Ἐν περιπτώσει διαπιστώσεως ὑπὸ τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου :

α) Προσαγωγῆς παρ' ἠσφαλισμένου συνταγῆς πλαστῆς ἢ συνεπείᾳ ἐξαπατήσεως τοῦ θεράποντος ἰατροῦ ἐκδεδομένης.

β) Μὴ παραλαβῆς τῶν ἀναγεγραμμένων φαρμάκων ἢ μὴ ἰδιοχρησιμοποιήσεως αὐτῶν.

γ) Πωλήσεως τῶν φαρμάκων πρὸς τρίτους καὶ

δ) Οἱασδήποτε συνεργασίας αὐτοῦ μετὰ τοῦ φαρμακοποιοῦ πρὸς παραβίασιν τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος, διατάσσεται ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 5§ τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 ἐπὶ τριμήνου στέρησις τοῦ πταίσαντος ἠσφαλισμένου τῶν λόγῳ ἀσθενείας εἰς εἶδος ἢ χρῆμα παροχῶν ἐκ μέρους τοῦ Ι.Κ.Α.

5. Ἐπίσης διαπίστωσις ἐκ μέρους τοῦ "Υπηρεσιακοῦ Συμβουλίου οἱασδήποτε ἐκ μέρους τῶν μετὰ τοῦ Ἱδρύματος συνδεομένων διὰ νομικῆς σχέσεως ἰδιωτικοῦ ἢ δημοσίου δικαίου ὑγειονομικῶν ἢ διοικητικῶν ὑπαλλήλων ἢ συμβεβλημένων παραβάσεως τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος καὶ ἰδίᾳ χορηγήσεως φαρμάκων ἄνευ πραγματικῆς ἀνάγκης συνεπάγεται, πλὴν τῶν ποινικῶν καὶ ἀστικῶν εὐθυνῶν, τὴν ἀπόλυσιν αὐτῶν καὶ τὴν παραπομπὴν των εἰς τὸ Κ.Ε.Σ. διὰ τὸν καταλογισμὸν εἰς βάρος των τῶν ἐντεῦθεν ζημιῶν τοῦ Ι.Κ.Α.

Ἄρθρον 13

Διάθεσις φαρμάκων Ι.Κ.Α. διὰ συμβεβλημένων φαρμακείων

1. Οἱ μετὰ τοῦ Ἱδρύματος συμβεβλημένοι φαρμακοποιοὶ ὁσάκις καλοῦνται ὑπὸ τοῦ Ἱδρύματος ὑποχρεοῦνται νὰ παραλαμβάνουν καὶ νὰ διαθέτουν πρὸς χρῆσιν τῶν ἠσφαλισμένων διὰ τῶν φαρμακείων των εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Ἱδρύματος ὑπάρχοντα ἑκάστοτε φάρμακα, προμηθευόμενοι ταῦτα παρ' ὁριζομένων ὑπ' αὐτοῦ φαρμακαποθηκῶν, ἐργοστασίων καὶ ἀντιπροσώπων ἢ τῶν φαρμακαποθηκῶν τοῦ Ι.Κ.Α.

Τὸ κέρδος τῶν συμβεβλημένων φαρμακοποιῶν ἐκ τῆς διαθέσεως καὶ τῶν φαρμάκων τούτων καταβάλλεται ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐπισήμου κρατικῆς διατιμήσεως φαρμάκων, κατὰ τὸ ἄρθρον 7 τοῦ παρόντος.

2. Ὁ ἐφοδιασμὸς κατὰ τὰ ἀνωτέρω τῶν φαρμακείων διὰ φαρμάκων, ἡ τιμὴ αὐτῶν, οἱ ὅροι ἐξοφλήσεως αὐτῆς, προσδιορισμοῦ καὶ καταβολῆς τοῦ ὡς ἄνω κέρδους εἰς τὸν φαρμακοποιόν, ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη λεπτομέρεια πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος ἄρθρου, καθορίζονται δι' ἀποφάσεων τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

Ἄρθρον 14

Λογαριασμοὶ φαρμακείων

1. Οἱ μετὰ τοῦ Ἱδρύματος συμβεβλημένοι φαρμακοποιοὶ ὑποχρεοῦνται νὰ ἐφαρμόζουν κατὰ τὴν σύνταξιν τῶν λογαριασμῶν των τὰς πρὸς τοῦτο διδομένας εἰς αὐτοὺς ὁδηγίας τοῦ Ἱδρύματος καὶ νὰ ὑποβάλλουν κατάστασιν τῶν καθ' ἡμέραν ὑπ' αὐτῶν ἐκτελουμένων συνταγῶν τοῦ Ι.Κ.Α. ἐντὸς 48ώρου τὸ πολὺ ἀπὸ τῆς ἐκτελέσεως, τοὺς δὲ λογαριασμούς των μετὰ τῶν ἐκτελεσθεισῶν συνταγῶν κατὰ μῆνα καὶ ἐντὸς τοῦ πρώτου δεκαπενθημέρου τοῦ ἑπομένου μηνός.

2. Ἡ μὴ ἐμπρόθεσμος ὑποβολὴ ὑπὸ τοῦ φαρμακοποιοῦ τοῦ μηνιαίου λογαριασμοῦ του συνεπάγεται τὴν μὴ χορήγησιν αὐτῷ προκαταβολῆς.

3. Οἱ λογαριασμοὶ ἐξοφλοῦνται μετὰ τὸν κανονισμένον ἔλεγχον.

4. Ἔναντι τοῦ κατὰ τὴν 1ην παράγραφον τοῦ παρόντος ἄρθρου ὑποβληθέντος λογαριασμοῦ αὐτοῦ χορηγεῖται ἐντὸς 5θημέρου ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τούτου ποσὸν αὐξι ἀνώτερον τῶν 90 ο/ο τοῦ ἐν τῷ λογαριασμῷ ἀναφερομένου ὡς πληρωτέου κατὰ τὸ ἄρθρ. 7 ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. συνολικοῦ ποσοῦ, μετὰ πρόχειρον λογιστικὸν ἔλεγχον.

5. Ὁ ἔλεγχος τῆς τιμολογήσεως τῶν συνταγῶν καὶ τηρήσεως τῶν διατυπώσεων περὶ ἐκδόσεως καὶ ἐκτελέσεως τούτων δύναται νὰ περιορίζεται ἐν περιπτώσει μεγάλου ἀριθμοῦ συνταγῶν εἰς ποσοστὸν τούτων ἀπὸ 10 - 20 ο/ο ἀντιστρόφως ἀνάλογον τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν συνταγῶν ἑκάστου λογαριασμοῦ.

6. Διὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ τελευταίου ψηφίου τοῦ αὐξοντος ἀριθμοῦ τῶν φύλλων συνταγῶν, αἱ ὁποῖαι θὰ ἐλεγχθοῦν κατ' ἐπιλογὴν ἐκ τοῦ συνόλου τῶν ὑποβληθεισῶν μέχρι τῆς

16ης έπομένου μηνός, καθ' ὃν ἐξετελέσθησαν, γίνεται παρὰ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ὑποκαταστήματος κλήρωσις ἐπὶ τῶν ἀριθμῶν 0 ἕως 9 πρὸς ἐξαγωγὴν ἑνὸς ἀριθμοῦ ἐφ' ὅσον θὰ γίνῃ ἔλεγχος ἐπὶ ποσοστοῦ 10 ο/ο, καὶ δύο ἀριθμῶν ἐφ' ὅσον ὁ ἔλεγχος θὰ γίνῃ ἐπὶ 20 ο/ο τοῦ συνόλου τῶν φύλλων συνταγῶν.

7. Τὸ ἐκ τοῦ ἐλέγχου τούτων προκῦπτον ποσοστὸν ἀπορρίψεων ὑπολογίζεται δι' ὁλόκληρον τὸ ποσὸν τοῦ λογαριασμοῦ καὶ εἶναι ὑποχρεωτικὸν διὰ τὸν φαρμακοποιόν, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπερβαίνει τὸ 10 ο/ο. Ἄλλως ἐνεργεῖται τῇ αἰτήσει του ἐκκαθάρισις τοῦ λογαριασμοῦ δι' ἐλέγχου πάντων τῶν φύλλων συνταγῶν.

8. Οἱ λογαριασμοί, οἱ περιλαμβάνοντες μέχρι (50) πεντήκοντα φύλλων συνταγῶν ἐλέγχονται ἐξ ὁλοκλήρου.

9. Ἡ διὰ τῶν ἀνωτέρω (5, 6, 7 καὶ 8) διατάξεων καθοριζομένη διαδικασία ἐλέγχου λογαριασμῶν φαρμακείων ἰσχύει μόνον διὰ τὰ φύλλα συνταγῶν τὰ περιέχοντα φάρμακα ἀξίας κατωτέρας τοῦ δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. ὁριζομένου ἑκάστοτε ποσοῦ διὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην. Διὰ τὰ περιέχοντα φάρμακα ἀνωτέρας ἀξίας συντάσσεται ἰδιαίτερος λογαριασμός, ὅστις ἐκκαθαρίζεται δι' ἐλέγχου ὅλων τῶν συνταγῶν του.

10. Εἶναι δυνατὸν ἐπίσης νὰ καθορισθῇ σύστημα διατιμήσεως τῶν μὲ φαρμακοτεχνικὴν ἐργασίαν συνταγῶν κατ' ἀποκοπήν, ὑπολογιζομένης ἰδιαιτέρως μόνον τῆς ἀξίας ὡρισμένων φαρμάκων μεγάλης τιμῆς ἢ ποσότητος ἐκ τῶν περιεχομένων ἐν αὐταῖς.

11. Ἡ Ὑπηρεσία Ἐλέγχου Φαρμακείων συνοδεύει τὴν ἐκκαθάρισιν ἑκάστου λογαριασμοῦ μὲ σημείωμα τῶν κυριωτέρων κατὰ τὸν ἔλεγχον παρατηρήσεών της, ἐφ' ὅσον ὑπάρχουν τοιαῦται.

12. Ὁ φαρμακοποιός, πρὸς ὃν κοινοποιεῖται τὸ σημείωμα τοῦτο, δύναται τῇ αἰτήσει του νὰ λάβῃ λεπτομερῆ γνῶσιν τοῦ ἀποτελέσματος τοῦ ἐλέγχου τοῦ λογαριασμοῦ του δι' αὐτοπροσώπου ἐξετάσεως τούτου καὶ τῶν συνημμένων αὐτῷ συνταγῶν μόνον ἐν τοῖς γραφείοις τοῦ Ι.Κ.Α.

13. Ἐπὶ διαφωνίας του, ἀφορώσης τὸν ἔλεγχον τοῦ λογαριασμοῦ, οὗ ἔλαβε γνῶσιν, ὡς ὁρίζει ἡ προηγουμένη παράγραφος, δύναται ἐντὸς 15θημέρου ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως εἰς αὐτὸν τοῦ σημειώματος τῶν παρατηρήσεων νὰ ὑποβάλῃ αἴτησιν ἀναθεωρήσεως ἐλέγχου τοῦ λογαριασμοῦ του, ἐν ᾗ νὰ ἐκθέτῃ τὰς τυχὸν ἀντιρρήσεις του.

14. Ἐπὶ τῆς αἰτήσεως ταύτης, μετὰ αἰτιολογημένην ἔκθεσιν τοῦ Προϊσταμένου τῆς Φαρμακευτικῆς Ὑπηρεσίας, ἀποφαίνεται ὁριστικῶς ἡ Τ.Δ.Ε. τοῦ Ὑποκαταστήματος, παρ' ᾧ διενεργήθη ὁ ἔλεγχος τοῦ λογαριασμοῦ ἢ Κ.Δ. τοῦ Ι.Κ.Α., ἐφ' ὅσον ὁ ἔλεγχος τοῦ λογαριασμοῦ ἔχει γίνει παρὰ τῇ Διοικήσει.

Ἄρθρον 15

Φαρμακαποθῆκαι τοῦ Ι.Κ.Α. - Προσωπικὸν των κλπ.

1. Παρὰ τῇ Φαρμακευτικῇ Δ/σει τοῦ Ι.Κ.Α. λειτουργεῖ ἡ Κεντρικὴ Φαρμακαποθήκη, εἰς δὲ τὰ Περιφερειακὰ Ὑποκαταστήματα ἀνάλογοι πρὸς τὴν κίνησιν αὐτῶν μικρότεραι τοιαῦται, δυνάμεναι νὰ συστεγάζωνται καὶ μὲ τὰ τυχὸν λειτουργοῦντα ἐν τῇ ἕδρᾳ τούτων Ἰατρεῖα ἢ λοιπὰς ἐγκαταστάσεις τοῦ Ι.Κ.Α.

2. Αὗται, ὡς καὶ αἱ περιφερειακαὶ τοιαῦται, διευθύνονται ἀπὸ ἐπιστήμονας φαρμακοποιοὺς τοῦ Ἱδρύματος, κεκτημένους τὰ ὑπὸ τῶν ἰσχυουσῶν διατάξεων νόμιμα προσόντα ἀσκήσεως τῆς φαρμακευτικῆς ἐν Ἑλλάδι καὶ μὴ διευθύνοντας ἕτερον φαρμακεῖον ἢ φαρμακαποθήκην ἢ ἐργοστάσιον φαρμακευτικῶν προϊόντων.

3. Αἱ ἑκάστοτε ἰσχύουσαι διατάξεις τῆς φαρμακευτικῆς νομοθεσίας ἐφαρμόζονται ἀναλόγως καὶ διὰ τὰς φαρμακαποθήκας τοῦ Ι.Κ.Α.

Ἄρθρον 16

Διοικητὴς φαρμακαποθηκῶν Ι.Κ.Α.

1. Ἡ Κεντρικὴ Φαρμακαποθήκη ἐπιμελεῖται τῆς ἐγκαίρου ἀνανεώσεως τῶν ἀποθεμάτων τοῦ ἐν αὐτῇ φαρμακευτικοῦ καὶ ὑγειονομικοῦ ὑλικοῦ τοῦ Ι.Κ.Α., ὑποβάλλουσα σχετικὴν αἴτησιν πρὸς τὸ παρὰ τῇ Φαρμακευτικῇ καὶ Χημικῇ Δ/νσει εἰδικὸν πρὸς τοῦτο γραφεῖον κινήσεως φαρμακευτικοῦ ὑλικοῦ, ὅπερ διεξάγει τὰς δεούσας ἐνεργείας διὰ τὴν ὅλην διαδικασίαν προκηρύξεως ὑπὸ τῆς Δ/νσεως Προμηθειῶν τοῦ Ἱδρύματος σχετικοῦ διαγωνισμοῦ, πρὸς προμήθειαν τούτων ἀπ' εὐθείας παρὰ τῶν ἐργοστασίων φαρμακευτικῶν προϊόντων τοῦ ἐσωτερικοῦ ἢ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἢ ἀγορὰν των ἐπὶ τόπου ἐκ τοῦ ἐμπορίου καὶ τὴν διενέργειαν τῶν λοιπῶν διατυπώσεων διὰ τὴν παραλαβὴν καὶ ἀποθήκευσιν τοῦ ὑλικοῦ τούτου ἐν αὐτῇ.

2. Αὗται, ὡς καὶ αἱ τοπικαὶ τοιαῦται, ἐφοδιάζουν διὰ τοῦ ἐν αὐταῖς ὑλικοῦ τὰ θεραπευτήρια, ἐργαστήρια, ἰατρεῖα καὶ λοιπὰς ὑγειον. ἐγκαταστάσεις τοῦ Ἱδρύματος, ὡς καὶ τὰ μετ' αὐτοῦ συμβεβλημένα φαρμακεῖα καὶ θεραπευτήρια μὲ ὅσα φάρμακα καθορίζονται ἑκάστοτε ὑπ' αὐτοῦ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 13.

Ἄρθρον 17

Κυρώσεις εἰς βάρος ἰατρῶν καὶ φαρμακοποιῶν τοῦ Ι.Κ.Α.

1. Ἡ ὑπὸ τοῦ ἰατροῦ ἔκδοσις συνταγῆς ἄνευ προηγουμένης ἐξετάσεως τοῦ ἀσθενοῦς ὑπ' αὐτοῦ ἢ ἄνευ διαπιστώσεως τοῦ δικαιώματος τοῦ ἠσφαλισμένου ἢ τῆς ἀνάγκης χορηγήσεως φαρμάκων καὶ τίνων, ἐν συνοχεισμῷ πρὸς τὰ προηγούμενα ὑπὸ τῶν ἄλλων ἰατρῶν χορηγηθέντα τοιαῦτα ἢ ἄνευ καταχωρίσεως τῶν φαρμάκων εἰς τὸ βιβλιάριον ἀσθενείας ἢ ἀπὸ συστήματος παραλείψεως τῆς συμπληρώσεως ἁπάντων τῶν ἐν § 4 τοῦ ἄρθρ. 8 ὁριζομένων στοιχείων ἀποτελεῖ βαρὺ πειθαρχικὸν παράπτωμα αὐτοῦ.

Ἐφ' ὅσον δὲ ἐπῆλθεν οἱαδήποτε ζημία εἰς τὸ Ἵδρυμα, παρέχεται εἰς αὐτὸ τὸ δικαίωμα τοῦ καταλογισμοῦ τῆς ζημίας εἰς βάρος τοῦ ἰατροῦ, ἀνεξαρτήτως τῶν ὑπὸ τῶν κανονισμῶν προβλεπομένων ἄλλων κυρώσεων.

2. Ἡ ὑπὸ τῶν ὑπευθύνων φαρμακοποιῶν τοῦ Ι.Κ.Α. μὴ τήρησις τῶν ἐν ἄρθροις 15 καὶ 16 τοῦ παρόντος κανονισμοῦ ὑποχρεώσεων, ἀσχέτως τῶν τυχὸν ποινικῶν εὐθυνῶν, συνεπάγεται τὴν ἐπιβολὴν ἀναλόγων πειθαρχικῶν κυρώσεων κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ οἰκείου κανονισμοῦ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Μαρτίου 1954

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΟΥ ΑΣΤΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΟΣ. *Εκδιδομένη, εξ συναργασίᾳ ἀνωτάτων δικαστικῶν, ὑπὸ καθηγητῶν καὶ ὑφηγητῶν τῶν Πανεπιστημίων Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης.*— Τόμος II. Β, τεύχος Ε', ἄρθρα 488—495.— Τόμος III. Β, τεύχος Ζ', ἄρθρα 810—833.

Δύο νέα τεύχη προστίθενται πάλιν εἰς τὰ ἤδη ἐκδοθέντα τοῦ γνωστοῦ καὶ ἀγκόρου ἑρμηνευτικοῦ ἐπὶ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος συγγράμματος.

Τὴν φορὰν ταύτην τὸ γεγονὸς ἀνέχει καὶ τὴν ἑξῆς πρόσθετον σημασίαν, ὅτι διὰ τοῦ πρώτου ἐκ τῶν ὡς ἄνω τευχῶν ὁλοκληροῦται ἡ ἐκ τῶν θεμελιωδῶν τμημάτων τοῦ ἔργου, τὸ γενικὸν μέρος τοῦ ἐνοχικοῦ δικαίου (ἄρθρα 287—495).

Τοῦτο, διὰ τῆς συνενώσεως τῶν κυκλοφορησάντων κατὰ καιροὺς τευχῶν, ἀπετελέσθη ἐκ δύο ἡμιτόμων (τόμοι II. Α καὶ II. Β), οἱ ὁποῖοι ἀμοῦ καλύπτουν 1300 περίπου πυκνοτυπωμένας σελίδας. Πρόκειται οὕτω, ἀναμφιβόλως, ἐνώπιον ἡμῶν ἡ ἐκτενεστέρα εἰς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν πραγματεία περὶ τοῦ ἐνοχικοῦ δικαίου, πρώτης τάξεως βοήθημα καὶ διὰ τὸν πλοῦτον τῶν ἐρευνωμένων θεμάτων, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ποιότητα τῆς συντελεσθείσης ἐργασίας.

Εἰς τὸ τέλος τοῦ δευτέρου ὡς ἄνω ἡμιτόμου περιέχεται καὶ ἀναλυτικὸν ἀλφαβητικὸν εὑρετήριον ὁλοκλήρου τῆς ὕλης τοῦ γενικοῦ μέρους τοῦ ἐνοχικοῦ δικαίου. Ἀξιοσημείωτον δὲ ἐπίσης εἶναι ὅτι, δι' ἑνὸς ὡσαύτως περιληφθέντος λεπτομεροῦς πίνακος προσθηκῶν τὸ ἔργον, τοῦ ὁποίου ἡ ἔκδοσις ἤρχισε πρό τινων ἐτῶν, ἐνημερώνεται νομοθετικῶς, βιβλιογραφικῶς καὶ νομολογιακῶς μέχρι τῆς 1ης Μαρτίου 1954. Διὰ τῶν δύο τούτων συμπληρωμάτων τὸ Ἐνοχικὸν Δίκαιον τῆς ΕρμΑΚ προσφέρει πλέον εἰς τὸν ἀνώτατον βαθμὸν τας ἐξ αὐτοῦ ἐπιλόγως ἀναμενομένας ὑπηρεσίας.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ περιεχόμενον τῶν δύο κυκλοφορησάντων τευχῶν, τὸ πρῶτον πραγματεύεται, ἐν συνεχείᾳ ἄλλου προηγουμένου τεύχους, τὰς ὑπολοίπους διατάξεις περὶ τῆς ἐνοχῆς εἰς ὁλόκληρον, καθὼς καὶ τὴν ἀδιαίρετον παροχήν. Αἱ ἀναπτύξεις τοῦ καθηγητοῦ **Π. Βάλληνδα** ἐπὶ τῶν δυσχερῶν τούτων θεμάτων χαρακτηρίζονται καὶ πάλιν ἀπὸ τὰ πολλαπλᾶ προσόντα, τὰ ὁποῖα ἐσημειώσαμεν πρό τινος (παρὸν τόμος ΕΕΔ, σελ. 56), ἐπ' ἀφορμῇ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ ἀρχικοῦ μέρους τῆς ἑρμηνευτικῆς ταύτης συμβολῆς.

Τὸ ἕτερον τεῦχος ἀφιερώθη εἰς τὴν ἐπεξεργασίαν τῶν περὶ χρησιδανείου (ἄρθρα 810—821) καὶ παρακαταθήκης (ἄρθρα 822—833) διατάξεων.

Τὸ χρησιδάνειον μελετᾷ ὁ ὑφηγητὴς κ. **Ι. Πασσιᾶς**. Ἐμφανίζεται τὸ πρῶτον ὡς συναργάτης τῆς ἐκδόσεως, ὡς δὲ ἐξηγεῖται εἰς τὸ ἐξώφυλλον τοῦ τεύχους, γίνεται οὕτω ἀρχὴ τῆς ἐφαρμογῆς σχεδίου, κατὰ τὸ ὁποῖον διὰ τῆς συμμετοχῆς καὶ νέων ἐπιστημονικῶν δυνάμεων θὰ ἐπιδιωχθῇ συντόμευσις τοῦ χρόνου τῆς συγγραφῆς τοῦ ἔργου. Ἡ ἰδέα εἶναι ἐπιτυχής, ἀλλὰ καὶ ἡ πρώτη πραγματοποίησίς της παρουσιάζεται ὑπὸ ἀρίστους οἰωνούς. Ἡ ἐργασία, πράγματι, τοῦ κ. Πασσιᾶ, ἐνώνουσα, εἰς μίαν καλῶς ἰσορροπημένην σύνθεσιν, θεωρίαν καὶ πρακτικὸν πνεῦμα, ζωντανεύει τὸ ἐκ πρώτης ὄψεως ὀλίγον ἄχαρι θέμα τοῦ χρησιδανείου. Ἰδιαιτέρως δὲ κινοῦν τὴν προσοχὴν τὰ τμήματα τὰ ἀναφερόμενα εἰς σημεῖα ὅπου ὁ Κώδιξ ἀκαινοτόμησεν ἀντόνως ἐν σχέσει πρὸς τὸ προηγούμενον δίκαιον: ἀπορρόφησις τῆς ρωμαϊκῆς κατὰ παράκλησιν δόσεως εἰς τὸ ἀορίστου πλαίσιον τοῦ χρησιδανείου καὶ αὐθεία ἀγωγὴ παρασχεθεῖσα εἰς τὸν χρήστην κατὰ τοῦ τρίτου, εἰς τὸν ὁποῖον παρέδωκε τὸ πρᾶγμα ὁ χρησάμενος (810 ΑΚ).

Ἕπεται ἡ ἑρμηνεία τῶν περὶ παρακαταθήκης ἄρθρων, μὲ συγγραφέα τὸν καθηγητὴν **Γ. Ράμμον**, Ἀκάματος ἐρευνητής, μὲ πεδίον ἐρεύνης ἐκτεινόμενον, πέραν τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας, τὴν ὁποίαν ἐπισήμως ἐτάχθη νὰ θεραπεύῃ εἰδικώτερον, καὶ εἰς ὅλους τοὺς κλάδους τοῦ Ἰδιωτικοῦ δικαίου, ὁ κ. Ράμμος εἶναι τόσον γνωστὸς εἰς τοὺς Ἕλληνας νομικούς, ὥστε νὰ περιττεύῃ σιαδήποτε ἔξαρσις καὶ τῆς νέας του αὐτῆς συμβολῆς. Ἡ σύμβασις τῆς παρακαταθήκης ἐξετάζεται μὲ ἐμβρίθειαν καὶ ταὐτοχρόνως μὲ πλήρη ἀντίληψιν τῶν ἀναγκῶν τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ δικαίου εἰς τὰς διαφόρους της πλευράς, οὐσιαστικὰς καὶ δικονομικάς, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς τόσον σπουδαίας πρακτικῶς μασεγγυήσεως. Αἱ ὑπερπαντήκοντα σελίδες, ποὺ διατέθησαν οὕτω εἰς τὴν ΕρμΑΚ διὰ τὸ θέμα, ἀποτελοῦν ἀναμφιβόλως τὴν ἀγκυροτέραν καὶ πληρεστέραν μέχρι σήμερον περὶ τῆς παρακαταθήκης πραγματείαν.

o

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΣΑΙ ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

Ἡ Ἀνωτέρα Σχολὴ Βιομηχανικῶν Σπουδῶν ὀργανώνει ἀπὸ τῆς 25 Μαΐου ἐ.ἔ. «ἑκατήμερον σπουδῶν κοινωνικῆς πολιτικῆς», ἐπὶ τῷ σκοπῷ ὅπως ἐμφανίσῃ τὴν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ἐμπειρογνωμόνων καὶ ὑποτρόφων τοῦ «Διεθνοῦς Γραφείου Ἐργασίας» συντελεσθεῖσαν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἐργασίαν καὶ νὰ ἐξαχθῶσιν ἐκ ταύτης τὰ χρήσιμα διὰ τὴν Χώραν μας συμπεράσματα.

Αἱ ὁμιλίαι θὰ γίνουν εἰς τὸ Παράρτημα τῆς Σχολῆς (ὁδὸς Ἀκαδημίας 84) καὶ ὥραν 7.30-8.15 μ.μ. Μεθ' ἑκάστην ὁμιλίαν θὰ ἀκολουθῇ σχετικὴ συζήτησις, περιωρισμένη αὐστηρῶς εἰς τὸ θέμα. Ἕκαστος συζητητὴς θὰ δύναται νὰ ἀπασχολήσῃ τὴν συγκέντρωσιν οὐχὶ πλέον τῶν 10 λεπτῶν τῆς ὥρας. Ἡ ὅλη ἐργασία ἐτέθη ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ «Διεθνοῦς Γραφείου Ἐργασίας».

Ὁμιληταὶ μὲ διάφορα ἐνδιαφέροντα θέματα θὰ εἶναι: Οἱ κ.κ. Στ. Στεφανόπουλος, Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν, Στρ. Παπαϊωάννου, διευθυντὴς τῆς Σχολῆς, Χρ. Ἀγαλλόπουλος, καθηγητὴς τῆς Σχολῆς, Ἐδουάρ. Μαζαράκης, ἀντιπρόσωπος τοῦ Δ.Γ.Ε., Ἀγγ. Παπαϊωάννου, ἐμπειρογνώμων τοῦ Δ.Γ.Ε., Ἀντ. Τριανταφύλλου, διευθυντὴς Ὑπουργείου Ἐργασίας, Ἀντ. Σαμαράκης, τμηματάρχης Ὑπουργείου Ἐργασίας, Εὐάγγ. Φλῶκος, τμηματάρχης Ὑπουργείου Ἐργασίας, Δημ. Ἀρεταῖος, τμηματάρχης Ι.Κ.Α., Νικ. Θεοδώρου, τμηματάρχης Ὑπουργείου Ἐργασίας, Ἀλ. Τασσόπουλος, τμηματάρχης Ὑπουργείου Ἐργασίας, Σωτ. Ἀγαπητίδης, καθηγητὴς Σχολῆς Βιομηχανικῶν Σπουδῶν.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 13ος—Τεῦχος 11 (305)

Ἀθῆναι, 1 Ἰουνίου 1954

ΣΥΜΒΙΒΑΣΜΟΣ ΕΠΙ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Ὑπὸ τοῦ κ. ΓΕΩΡΓ. Θ. ΡΑΜΜΟΥ, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

I. Κατὰ τὰ ἄρθρα 871 - 872 τοῦ Α.Κ. καὶ 477 - 478 τῆς Πολ. Δικ. αἱ περιουσιακαὶ διαφοραὶ δύνανται νὰ ρυθμισθῶσι καὶ νὰ ἀρθῶσι διὰ συμβιβασμοῦ, ἐφ' ὅσον τὸ ἀντικείμενον αὐτῶν ὑπόκειται εἰς τὴν ἐλευθέραν ἐξουσίαν διαθέσεως καὶ ἀπαλλοτριώσεως τῶν ἐνδιαφερομένων. Αἱ ἐκ τῆς συμβάσεως παροχῆς ἐξηρτημένης ἐργασίας ἢ ἐκ τῆς πραγματικῆς καταστάσεως παροχῆς τοιαύτης ἐργασίας προκύπτουσαι διαφοραὶ εἶναι περιουσιακαί. Ἐπομένως ἡ λύσις τοῦ ζητήματος ἐὰν ἐπὶ τῶν διαφορῶν τούτων χωρῇ συμβιβασμὸς ἐξαρτᾶται τὸ μὲν ἐκ τῆς ἀπαντήσεως εἰς τὸ γενικώτερον ζήτημα περὶ τοῦ ἀπαλλοτριωτοῦ ἢ ἀναπαλλοτριώτου τῶν ἐκ τῶν ὡς ἄνω σχέσεων ἀπορρεόντων δικαιωμάτων, τὸ δὲ ἐκ τῆς φύσεως, τῆς οὐσίας καὶ τοῦ σκοποῦ τοῦ συμβιβασμοῦ. Κυρίως τὸ ζήτημα ὑφίσταται διὰ τὰ δικαιώματα τῶν ἐργαζομένων, διότι ὡς πρὸς τὰ δικαιώματα τῶν ἐργοδοτῶν οὔτε διάταξις περιοριστικὴ φαίνεται νὰ ὑπάρχῃ, οὔτε καὶ λόγος καθιερώσεως ἀναλόγου περιορισμοῦ εἶναι δυνατὸν νὰ εὑρεθῇ. Σπανιώτατα ἄλλως τε δημιουργοῦνται ἔριδες ὡς πρὸς τὰ περιουσιακὰ δικαιώματα τῶν ἐργοδοτῶν, ἐνῷ ἐξ ἄλλου πολλάκις ἡ ἄσκησις αὐτῶν δὲν ἔχει καὶ ἀξίαν λόγου πρακτικὴν σημασίαν.

II. Σχετικαὶ πρὸς τὸ ἐξεταζόμενον θέμα εἶναι αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 8 τοῦ ν. 2112/1920, τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ ἀ.ν. 547/1937, τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ ἀ.ν. 1843/1939, τοῦ ἄρθρου 27 τοῦ ἀ.ν. τῆς 28/31 Ὀκτωβρίου 1935, τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ἀ.ν. 539/1945, τοῦ ἄρθρ. 14 τοῦ 551/1914 κλπ. (Πρβλ. γενικώτερον καὶ τὸ ἄρθρον 679 τοῦ Α.Κ.). Κατὰ τὴν πρώτην τῶν ἀναφερθεισῶν διατάξεων «εἶναι ἄκυρος σύμβασις ἀντικειμένη εἰς τὸν νόμον τοῦτον. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει προκειμένου περὶ ἐθίμου. Αἱ διατάξεις τοῦ νόμου τούτου ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ συμβάσεων ἐργασίας μὲ ὡρισμένην χρονικὴν διάρκειαν, ἐὰν ὁ καθορισμὸς τῆς διαρκείας ταύτης δὲν δικαιολογῆται ἐκ τῆς φύσεως τῆς συμβάσεως, ἀλλ' ἐτέθη σκοπίμως πρὸς καταστρατήγησιν τῶν περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως διατάξεων τοῦ παρόντος νόμου». Διὰ τῆς δευτέρας τῶν ὡς ἄνω διατάξεων προσετέθη εἰς τὸ ἄρθρον 8 ν. 2112/1920, ὑπὸ τὴν μορφὴν τῆς αὐθεντικῆς ἑρμηνείας, δευτέρα παράγραφος, ἔχουσα οὕτω: «Ἡ ἀληθὴς ἔννοια τῆς προηγουμένης παραγράφου εἶναι, ὅτι οἱαδήποτε σύμβασις συναπτομένη πρὸ ἢ μετὰ τὴν λύσιν τῆς μισθώσεως ἐργασίας εἶναι αὐτοδικαίως ἄκυρος, πλὴν ἂν περιέχῃ ἀναγνώρισιν ἢ ἐξόφλησιν εἰδικῶς τῶν ἐκ τοῦ νόμου τούτου ἀξιώσεων τοῦ ὑπαλλήλου ἢ εἶναι μᾶλλον εὐνοϊκὴ διὰ τὸν ὑπάλληλον». Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων προκύπτει, ὅτι παραίτησις τοῦ ἐργαζομένου ἀπὸ δικαιωμάτων, πηγαζόντων ἐκ τοῦ ν. 2112/1920, ὡς ἐτροποποιήθη, δὲν ἐπιτρέπεται. Αἱ παρατεθεῖσαι διατάξεις, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς ἀνωτέρω ἀναφερομένας τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ἀ.ν. 1843/1939, τοῦ ἄρθρου 27 τοῦ ἀ.ν. τῆς 28/31 Ὀκτωβρίου 1935, τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ἀ.ν. 539/1945, τοῦ ἄρθρου 14 τοῦ ν. 551/1914 κλπ., θεωροῦνται ὡς ἐκδήλωσις γενικωτέρας ἀρχῆς τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, κατὰ τὴν ὁποίαν, ἐν ἀμφιβολίᾳ καὶ ἐφ' ὅσον ἐκ ῥητῆς διατάξεως δὲν προκύπτει τὸ ἀντίθετον, δὲν συγχωρεῖται καὶ εἶναι ἄκυρος πᾶσα παραίτησις ἀπὸ δικαιωμάτων τοῦ ἐργαζομένου, ἀναγνωριζομένων ἀμέσως ἢ ἐμμέσως ὑπὸ κανόνων ἀναγκαστικοῦ δικαίου, ἐνδεχομένως δὲ καὶ ὑπὸ συμβάσεως, καὶ ἀπορρέοντος εἴτε ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας, εἴτε ἐκ τῆς πραγματικῆς καταστάσεως παροχῆς ἐξηρτημένης ἐργασίας. (Βλ. *Ἀλ. Λιτζεροπούλου*: Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ ν.δ. 424/1941, σελ. 25, *Β. Βασιλείου*, Τὸ κῦρος τῆς παραι-

τήσεως τοῦ μισθωτοῦ, Ἐπ. Ἐργ. Δικ. τ. 10, σελ. 193 ἐπ., ἰδίᾳ σελ. 197, *Τ. Τσιμπούκη*, Ἡ νομικὴ προστασία τοῦ στρατευομένου μισθωτοῦ, σελ. 51, κείμενον καὶ σημ. 11 καὶ αὐτόθι παραπομπάς).

Ἡ μνημονευθεῖσα ὅμως διάταξις τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ ἀ.ν. 547/1937 φαίνεται, ὅτι δαίνει ἔτι περαιτέρω, διότι ὁρίζει, ὅτι ἄκυρος εἶναι οὐχὶ μόνον ἡ παραίτησις, ἀλλὰ π ά σα σύ μ β α σ ι ς, συναπτομένη πρὸ ἢ μετὰ τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐφ' ὅσον εἶναι δυσμενὴς διὰ τὰ δικαιώματα καὶ τὰς ἀξιώσεις τοῦ ἐργαζομένου. Ἡ γενικότης τῆς διατυπώσεως ταύτης φαίνεται, ἐκ πρώτης ὄψεως τοὐλάχιστον, ὅτι ἄγει εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι ὑπὸ τοὺς ἐκτεθέντας ὅρους ἀπαγορεύεται καὶ ὁ συμβιβασμός, ἐφ' ὅσον περιέχει δυσμενεῖς διὰ τὸν ἐργαζόμενον ὅρους καὶ δὴ ἡ παραίτησιν ἀπὸ τῶν ἰδίων δικαιωμάτων καὶ ἀξιώσεων ἢ ἀναγνώρισιν τῶν δικαιωμάτων καὶ ἀξιώσεων τοῦ ἀντισυμβαλλομένου καὶ ἐν γένει παροχὴν συνιστῶσαν ὑποχώρησιν αὐτοῦ ἔναντι τοῦ ἀντισυμβαλλομένου. Τὸ συμπέρασμα τοῦτο φαίνεται νὰ ἐνισχύῃ διὰ τὴν ὑπ' αὐτῆς προβλεπομένην περίπτωσιν καὶ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 27 τοῦ ἀν. νόμου τῆς 28/31 Ὀκτωβρίου 1935, καθ' ἣν πᾶς συμβιβασμός, γενόμενος μεταξὺ παλαιῶν πολεμιστῶν καὶ τῶν ἐκ τοῦ νόμου τούτου ὑποχρέων πρὸς παραίτησιν ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου παρεχομένων δικαιωμάτων, θεωρεῖται ἄκυρος. Εἶναι ὅμως λίαν ἀμφίβολον ὅτι τοιαύτη ἦτο ἡ πραγματικὴ θέλησις τοῦ νόμου, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι θὰ ἠδύνατο νὰ ὑποστηριχθῇ ὅτι εἰς τὴν τελευταίαν διάταξιν ὁ νομοθέτης δὲν μεταχειρίζεται τὸν ὅρον «συμβιβασμὸς» ὑπὸ τὴν κυριολεκτικήν του ἔννοιαν. (Βλ. *Β. Βασιλείου*, loc. cit.).

Ἡ παραδοχὴ τῆς ἐκτεθείσης ἀπόψεως θὰ καθίστα ἀδύνατον ἢ πάντως πρακτικῶς ἀνεφάρμοστον τὴν σύναψιν συμβιβασμοῦ ἐπὶ ἐργατικῶν διαφορῶν. Ἀληθῶς ὁ ἐργοδότης καὶ ἐν γένει ὁ μετὰ τοῦ ἐργαζομένου ἔχων διαφορὰν πηγάζουσαν ἐκ τῆς συμβάσεως ἢ σχέσεως ἐργασίας οὐδένα λόγον θὰ εἶχε νὰ προέλθῃ εἰς σύναψιν συμβιβασμοῦ μετὰ τοῦ ἐργαζομένου, διότι, ἐὰν μὲν καὶ ἐφ' ὅσον ὁ συμβιβασμὸς ἦτο ἐπωφελὴς διὰ τὸν ἐργαζόμενον, θὰ ἴσχυε καὶ θὰ ἐδέσμευε καὶ αὐτὸν (τὸν ἐργοδότην κλπ.), ἐὰν δὲ καὶ ἐφ' ὅσον ὁ αὐτὸς συμβιβασμὸς εἶχε καὶ ὅρους εὐμενεῖς δι' αὐτὸν (τὸν ἐργοδότην κλπ.), δὲν θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ παραμείνῃ ἐν ἰσχύϊ, ἀφοῦ θὰ ἦτο ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει δυσμενὴς διὰ τὸν ἐργαζόμενον. Θὰ ἦτο ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ σύναψις συμβιβασμοῦ ὁπωσδήποτε δυσμενεστέρα (καὶ) ἀπὸ τὴν ἐξακολούθησιν τῆς δίκης, διότι ἡ τελευταία αὕτη ἀφήνει τὴν ἐλπίδα καὶ τὸ ἐνδεχόμενον εὐνοϊκῆς ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει διὰ τὸν ἀντίδικον τοῦ ἐργαζομένου ἐκβάσεως τῆς δίκης, ἐνῷ ὁ συμβιβασμὸς καταλήγει πάντοτε καὶ ὁπωσδήποτε νὰ εἶναι δυσμενὴς διὰ τὸν διάδικον τοῦτον, ἀφοῦ ἰσχύει μόνον ἐφ' ὅσον καὶ καθ' ὃ μέρος εἶναι εὐμενὴς διὰ τὸν ἐργαζόμενον. Οὕτω θὰ κατέληγον αἱ ὡς ἄνω διατάξεις, αἱ ὁποῖαι ἐθεσπίσθησαν πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ ἐργαζομένου, νὰ ἀποβαίνουν εἰς βλάβην αὐτοῦ πολλάκις, ἐφ' ὅσον θὰ ἀπέκλειον τὴν σύναψιν συμβιβασμοῦ εἰς πολλὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς λόγῳ πραγματικῆς ὑπάρξεως ἀμφισβητήσεως ἢ ἀβεβαιότητος ἐνεδεικνύετο καὶ διὰ τὰ συμφέροντα αὐτοῦ ὁ συμβιβασμός.

Τὸ συμπέρασμα τοῦτο ἐπιβάλλει λόγῳ τῶν ἀτόπων, εἰς ἃ ἄγει, νὰ ἀναζητηθῇ ἄλλη συμφωνοτέρα πρὸς τὸ πνεῦμα τῶν ὡς ἄνω διατάξεων καὶ τοῦ ὅλου συστήματος τοῦ δικαίου λύσις. Πράγματι ὁ σκοπὸς τῶν ἀνωτέρω ἀναφερομένων διατάξεων καὶ τῆς ἐκ τούτων πηγαζούσης γενικωτέρας ἀρχῆς τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου εἶναι ἡ προστασία τοῦ ἐργαζομένου ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τῆς συνάψεως ἐπιβλαβῶν δι' αὐτὸν συμβάσεων καὶ ἰδίως συμβάσεων, αἱ ὁποῖαι μειώνουν τὰ δικαιώματά του. Διὰ τοῦ ὅρου τούτου ἐννοοῦνται οὐχὶ πᾶσαι αἱ συμβάσεις, αἱ ὁποῖαι ὁπωσδήποτε δύνανται νὰ καταλήξουν νὰ ἀποβοῦν δυσμενεῖς διὰ τὸν ἐργαζόμενον καὶ δὴ ἐκ τῶν ὑστέρων κρινόμεναι, εἴτε ἀπὸ νομικῆς, εἴτε ἀπὸ οἰκονομικῆς πλευρᾶς, ἀλλὰ μόνον αἱ συμβάσεις ἐκεῖναι, αἱ ὁποῖαι, ἐξεταζόμεναι ἐπὶ τῇ βάσει τῶν δεδομένων τοῦ χρόνου τῆς καταρτίσεώς των, ἐμφανίζονται ὡς περιέχουσαι παραίτησιν ἢ ἀπαλλοτρίωσιν δικαιωμάτων, τὰ ὁποῖα πηγάζουν εἴτε ἀμέσως ἐκ τοῦ νόμου, εἴτε ἐκ δικαιοπραξίας. Μόνον τὰς τελευταίας συμβάσεις ἠθέλησε καὶ μόνον ταύτας ἦτο δυνατὸν νὰ θελήσῃ νὰ περιορίσῃ ἢ μᾶλλον νὰ ἀποκλείσῃ ὁ νομοθέτης. Ἄλλως θὰ κατέληγεν εἰς δημιουργίαν ἀδιεξόδου ἢ μᾶλλον εἰς δημιουργίαν ἀδυναμίας συνάψεως συμβάσεων ἐγένει ὑπὸ τῶν ἐργαζομένων διὰ τὸν ἀμέσως ἀνωτέρω ἐκτεθέντα λόγον. Δηλαδὴ οὐδεὶς θὰ ἐδέχετο νὰ συνάψῃ μετὰ τοῦ ἐργαζομένου σύμβασιν, ἥτις κατὰ τὸν χρόνον τῆς καταρτίσεώς της οὐδὲν τὸ ἐλαττωματικὸν καὶ οὐδεμίαν ἀπαλλοτρίωσιν ἢ παραίτησιν διὰ τὸν ἐργαζόμενον περιέχει ἢ δύναται διὰ τῆς ἐπιμελείας συνετοῦ οἰκογενειάρχου καὶ καλοπίστως

ἐνεργοῦντος ἀνθρώπου τῶν συναλλαγῶν νὰ διαγνωσθῇ ὅτι περιέχει, ἐκ τῶν ὑστέρων ὅμως δι' οἱονδήποτε λόγον θὰ ἠδύνατο νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ἐνέχουσα ἀπὸ νομικῆς ἢ οἰκονομικῆς πλευρᾶς ἀνεπίτρεπτον ἀπαλλοτρίωσιν ἢ παραίτησιν ἀπὸ τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἐργαζομένου.

Ὑπὸ τὸ πνεῦμα τοῦτο κρινόμενος καὶ ὁ συμβιβασμὸς τότε μόνον δέον νὰ χαρακτηρίζηται ὡς προσκρούων εἰς τὰς ὡς ἄνω διατάξεις καὶ εἰς τὴν ἐξ αὐτῶν καὶ ἄλλων συναφῶν ὁρισμῶν πηγάζουσαν γενικωτέραν ἀρχὴν τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, ὅταν, κρινόμενος κατὰ τὸν χρόνον τῆς καταρτίσεως, περιέχῃ παραίτησιν ἢ ἀπαλλοτρίωσιν ἀπὸ τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἐργαζομένου ἄνευ ἀντιστοίχου ἀνταλλάγματος. Ἐπομένως δέον νὰ θεωρῆται ὡς ἀνίσχυρος διὰ τὸν ἐκτεθέντα λόγον ὁ συμβιβασμός, ὁ ὑποκρύπτων παραίτησιν ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει ἀπὸ τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἐργαζομένου. Τοῦτο θὰ συμβαίνῃ ἰδίως εἰς ἃς περιπτώσεις δὲν ὑφίσταται πράγματι ἔρις ἢ ἀβεβαιότης περὶ τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἐργαζομένου, ἀλλὰ μεθοδεύεται αὕτη, διὰ νὰ καλύψῃ τὴν παραίτησιν. Ὁσάκις ὅμως ὑπάρχει πράγματι ἔρις ἢ ἀμφιβολία περὶ τῶν μεταξὺ ἐργοδότου καὶ ἐργαζομένου σχέσεων καὶ τῶν ἐντεῦθεν πηγαζόντων δικαιωμάτων κλπ. ἢ ἀβεβαιότης ὡς πρὸς τὴν πραγματοποίησιν τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἐργαζομένου, ὁσάκις δηλαδὴ συντρέχουν αἱ προϋποθέσεις τοῦ συμβιβασμοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ. 871 τοῦ Α.Κ., τότε οὐδεμία παραίτησις ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῶν ἀναφερθεισῶν διατάξεων συντρέχει καὶ τότε νομίζομεν οὐδεὶς λόγος ὑπάρχει νὰ θεωρῆται ἀνίσχυρος ὁ συμβιβασμός. (Ὅρα καὶ *Β. Βασιλείου*, ἔνθ' ἀνωτέρω, σελ. 199 καὶ αὐτόθι παραπομπάς, Πρ. Ἀθ. 1046/1952, ΕΕΔ ΙΑ' 744 ἐπ. Ὡς πρὸς τὰ ἐν Γερμανίᾳ διδασκόμενα βλ. *Staudinger - Nipperdey* (Vorb. 539 πρὸ § 611), *Maus*, das Deutsche Arbeits und Sozialrecht, σελ. 256 - 257). Βεβαίως οὐσιῶδες στοιχεῖον καὶ προαπαιτούμενον τοῦ συμβιβασμοῦ καὶ κατὰ τὸ προϊσχῦον δίκαιον καὶ κατὰ τὸν Α.Κ. (ἄρθρ. 871) ἦτο καὶ εἶναι ἡ ἄρσις τῆς ἔριδος ἢ ἀβεβαιότητος νὰ γίνηται δι' ἑκατέρωθεν ὑποχωρήσεων. Ἀλλ' αἱ ὑποχωρήσεις αὗται γίνονται εἴτε ἀπὸ τῶν προβαλλομένων ἑκατέρωθεν ἀξιώσεων, εἴτε κατ' ἄλλον τρόπον (πρβλ. ΕρμΑΚ ἄρθρ. 871, ἀριθ. 32 ἐπ. καὶ αὐτόθι παραπομπάς). Δὲν συνιστῶσι τὴν παραίτησιν ἄνευ ἀνταλλάγματος, ἣν προβλέπουν αἱ ἐν ἀρχῇ ἀναφερθεῖσαι διατάξεις καὶ ἡ ἐξ αὐτῶν καὶ ἄλλων ὁρισμῶν συναγομένη γενικωτέρα ἀρχὴ τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου. Αἱ ὑποχωρήσεις αὗται, ὡς ἀμοιβαῖαι, ἔχουσι τὰ ἀντίστοιχα ἀνταλλάγματα καὶ ἐπὶ πᾶσι τὴν διὰ τοῦ συμβιβασμοῦ ἐξασφαλιζομένην ἄρσιν τῆς ἔριδος ἢ ἀβεβαιότητος, ἥτις ἀποτελεῖ τὸ σπουδαιότερον ἀντάλλαγμα. Ἐπομένως, προκειμένου νὰ κριθῇ ἑκάστοτε τὸ κῦρος συμβιβασμοῦ ἀναγομένου εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ ἐργαζομένου, δέον νὰ ἐξετάζηται πρῶτον, ἐὰν ὑπῆρχον αἱ οὐσιαστικαὶ καὶ τυπικαὶ προϋποθέσεις τοῦ συμβιβασμοῦ καὶ δεύτερον, ἐὰν κατὰ τὸν χρόνον τῆς καταρτίσεώς του ὑπῆρχε πράγματι ἔρις ἢ ἀμφιβολία ὡς πρὸς τὰ δικαιώματα ταῦτα, ὑφ' ἣν ἔννοιαν χρησιμοποιεῖ τὸν ὅρον τοῦτον τὸ ἄρθρ. 871 τοῦ Α.Κ., ἢ ἀβεβαιότης ὡς πρὸς τὸ πραγματοποιήσιμον τῶν ἀπαιτήσεων τούτων, ὡς ἐκ τῆς ὁποίας τότε εὐλόγως ἦτο δυνατὸν νὰ πιστευθῇ, ὅτι ὁ ἐργαζόμενος διατρέχει τὸν κίνδυνον νὰ ἴδῃ μὴ ἀναγνωριζόμενα παντάπασι τὰ προβαλλόμενα δικαιώματά του ἢ ἄνευ οἱασδήποτε ἱκανοποιήσεως τὰς ἀπαιτήσεις του. Ἐὰν ἡ τελευταία προϋπόθεσις καὶ αἱ λοιπαὶ προϋποθέσεις τοῦ νόμου συνέτρεχον, οὐδεὶς λόγος ὑπάρχει νὰ μὴ ἀναγνωρίζηται τὸ κῦρος τοῦ συμβιβασμοῦ, ἀδιαφόρως ἐὰν ἐκ τῶν ὑστέρων διαπιστοῦται ὅτι ἡ ἔρις ἢ ἀμφιβολία ἦτο ἀδικαιολόγητος. Ἄλλο δὲ εἶναι τὸ ζήτημα, ἐὰν δύναται νὰ χωρήσῃ διάρρηξις τοῦ συμβιβασμοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ. 872 τοῦ Α.Κ., ὅπερ δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὡς καὶ ἐπὶ παντὸς ἄλλου συμβιβασμοῦ, ἐφ' ὅσον ὑφίστανται αἱ προϋποθέσεις αὐτοῦ. (Πρβλ. *Β. Βασιλείου*, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 199). Ἀντιθέτως ὁ συμβιβασμὸς δέον νὰ θεωρῆται ἀνίσχυρος, ἐφ' ὅσον ἀποδεικνύεται, ὅτι δὲν ὑπῆρχεν ἔρις ἢ ἀβεβαιότης ὡς πρὸς τὰ δικαιώματα τοῦ ἐργαζομένου, ἀλλ' ἐμεθοδεύθη αὕτη ἁπλῶς καὶ μόνον, ἵνα καταστήσῃ νομικῶς δυνατὸν τὸν συμβιβασμόν. Τότε ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀνωτέρω ἀναφερομένων εἰδικῶν διατάξεων τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ κοινοῦ δικαίου (Α.Κ. κλπ.), δέον νὰ κηρύσσηται ἀνίσχυρος ἡ περὶ ἧς πρόκειται συμφωνία ὡς καλύπτουσα παραίτησιν ἀπὸ τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἐργαζομένου.

ΙΙΙ. Εἰς ὡρισμένας περιπτώσεις προβλέπεται διὰ τὸ κῦρος τοῦ συμβιβασμοῦ, τοῦ ἀναγομένου εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ ἐργαζομένου, παρέμβασις τοῦ δικαστοῦ. Οὕτω κατὰ τὸ ἄρθρον 14 τοῦ Ν.Δ. τῆς 24 Ἰουλίου/25 Αὐγούστου 1920 περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ εὐθύνης πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν ἐξ ἀτυ-

χήματος ἐν τῇ ἐργασίᾳ παθόντων ἐργατῶν ἢ ὑπαλλήλων (ν. 551/1914 κλπ.) περὶ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων δὲν δύναται νὰ χωρήσῃ συμβιβασμὸς μεταξὺ τοῦ παθόντος ἢ τῶν κατὰ νόμον δικαιουμένων εἰς ἀποζημίωσιν οἰκείων αὐτοῦ κλπ. καὶ τοῦ ὑποχρέου (ἐργοδότου), εἰμὴ ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου καὶ μόνον ὑπὸ ὡρισμένους ὡς πρὸς τὸ ποσὸν περιορισμούς. Κατὰ τὰς περιπτώσεις ταύτας βεβαίως ὁ συμβιβασμὸς δὲν δύναται νὰ γίνῃ ἄνευ τηρήσεως τῶν ἀναφερθεισῶν διατυπώσεων. Ἐφ' ὅσον ὅμως αὗται τηρηθῶσι καὶ συντρέχουσι καὶ αἱ γενικαὶ προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρ. 871 τοῦ Α.Κ., γεννᾶται ζήτημα ἐφαρμογῆς τῶν ἐν ἀρχῇ ἀναφερομένων διατάξεων περὶ ἀκυρότητος τοῦ συμβιβασμοῦ, ὡς περιέχοντος ἀνεπίτρεπτον παραίτησιν ἀπὸ τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἐργαζομένου; Ἡ ἀπάντησις εἶναι δυσχερής. Ὑπὲρ τῆς ἀποφατικῆς λύσεως θὰ ἠδύνατο νὰ παρατηρηθῇ ὅτι ἀκριβῶς ἡ παρέμβασις τοῦ δικαστοῦ ἔχει σκοπὸν νὰ προλάβῃ παραιτήσεις καὶ ἀπαλλοτριώσεις δικαιωμάτων τοῦ ἐργαζομένου, καλυπτομένας ὑπὸ τὴν μορφὴν τοῦ συμβιβασμοῦ ἀμέσως ἢ ἐμμέσως, ἐφ' ὅσον δὲ ἐχώρησεν ἡ πρόνοια αὕτη, εἶναι συνεπὲς νὰ γίνῃ δεκτόν, ὅτι κατὰ θεωρίαν τοὐλάχιστον καὶ κατὰ κανόνα ἀπετράπη αὕτη, πάντως δέ, καὶ ἐὰν κατ' ἐξαίρεσιν τοῦτο δὲν συνέβη, δέον νὰ ἀποκλείηται ἡ διὰ τὸν μνησθέντα λόγον προσβολὴ τοῦ συμβιβασμοῦ, ὡς κλονίζουσα τὸν ὀφειλόμενον εἰς τὴν δικαστικὴν ἐνέργειαν σεβασμόν. Ἐὰν μάλιστα ἠθελε θεωρηθῇ ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ δικαστοῦ παρεχομένη ἄδεια ἢ συναίνεσις, καίτοι ὁ νόμος δὲν ὁμιλεῖ σαφῶς περὶ παροχῆς ταύτης, ἀποτελεῖ τὸ περιεχόμενον δικαστικῆς ἀποφάσεως, ὑπάρχει ἐπὶ πλέον καὶ τὸ ἐκ τοῦ οὐσιαστικοῦ δεδικασμένου κώλυμα. Ἐν ἐναντίᾳ ἐκδοχῇ ἡ παρέμβασις τοῦ δικαστοῦ θὰ εἶχε μόνον σκιώδη σημασίαν, διότι τὸν μὲν ἐργαζόμενον δὲν θὰ ἐπροστάτευεν ἐπαρκῶς, ἀφοῦ ἡ ἔρευνα τοῦ δικαστοῦ θὰ ἦτο κατ' ἀνάγκην ἐκ τῶν πραγμάτων περιωρισμένη, τὸν δὲ ἀντίδικον τοῦ ἐργαζομένου θὰ ἔθετεν εἰς ἀβεβαιότητα, ἴσην τοὐλάχιστον πρὸς ἐκείνην, ἥτις ὑπῆρχε πρὸ τοῦ συμβιβασμοῦ καὶ τῆς ὁποίας ἡ ἄρσις ἐσκοπήθη δι' αὐτοῦ. Ἐξ ἄλλου ὑπὲρ τῆς καταφατικῆς ἀπαντήσεως εἰς τὸ ἀνωτέρω ἐρώτημα θὰ εἶχε τις νὰ προβάλῃ, ὅτι ἐξ οὐδεμιᾶς διατάξεως φαίνεται ἀποκλειομένη ἡ προσβολὴ τοῦ συμβιβασμοῦ λόγῳ τῆς παρεμβάσεως τοῦ δικαστοῦ, ἥτις σκοπὸν ἁπλῶς ἔχει νὰ προστατεύσῃ τὸν ἐργαζόμενον, προλαμβάνουσα τὴν σύναψιν συμβιβασμῶν, περιεχόντων μὴ δικαιολογουμένας ἐκ μέρους τῶν ἐργαζομένων θυσίας καὶ οὐχὶ νὰ καταστήσῃ ἀπρόσβλητον τὸν συμβιβασμόν, ἐὰν οὗτος κατηρτίσθη κατὰ παράβασιν κανόνων τοῦ κοινοῦ ἢ τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, ὡς δὲν συμβαίνει τοῦτο καὶ εἰς πᾶσαν ἄλλην ὁμοίαν ἢ ἀνάλογον περίπτωσιν παρεμβάσεως τοῦ δικαστοῦ. Καὶ ἐὰν δὲ ἠθελεν ὑποτεθῇ ὅτι ἡ συναίνεσις ἢ ἄδεια τοῦ δικαστοῦ δίδεται μετὰ προηγουμένην ὑποχρεωτικὴν ἔρευναν, πρᾶγμα ὅπερ, ὡς ἐλέχθη, δὲν φαίνεται νὰ προκύπτῃ σαφῶς τοὐλάχιστον ἐκ τοῦ νόμου, εἶναι ἀμφίβολον, ἐὰν παράγηται δεδικασμένον, διότι τοῦτο προϋποθέτει διάγνωσιν καὶ λύσιν διαφορᾶς ἐκ μέρους τοῦ δικαστοῦ, ἥτις εἰς τὴν ἐξεταζομένην περίπτωσιν δὲν φαίνεται νὰ χωρῇ. Ἡ μνημονευθεῖσα ἐνέργεια τοῦ δικαστοῦ ἀποτελεῖ ἢ πρᾶξιν ἐκουσίας δικαιοδοσίας ἢ πρᾶξιν πολιτειακῆς ἐποπτείας ἰδιωτικῶν προσώπων συμφερόντων, ἐπιβαλλομένην ἐξ εἰδικῶν ἢ γενικῶν λόγων. Προκειμένου δὲ περὶ ἀποφάσεων ἐκδιδομένων ἐπὶ ὑποθέσεων τῆς ἐκουσίας δικαιοδοσίας ἀμφισβητεῖται τὸ ζήτημα, ἐὰν παράγηται ἐξ αὐτῶν δεδικασμένον ἢ ὄχι ἢ ἄλλη παρεμφερὴς πρὸς αὐτὸ συνέπεια. (Πρβλ. *Glasson-Tissier-Morel Γ. Ράμμου*, Σύστ. Πολ. Δικ. μετάφρ. τ. Δ' § 773α σ. 121 ἑπ. καὶ αὐτόθι παραπομπάς, *Γ. Ράμμου*, Στοιχ. Ἑλλ. Πολ. Δικ. τ. Α § 121 σ. 225-226, Γ.Ε.Θ. λ. Δεδικασμένον, Πολ.Δικ. ἀριθ. 77 ἑπ., ἔτι δὲ Α.Π. 91/1947 Ν. Δίκ. Γ' 216, Θέμ. ΝΗ' 241).

Πάντως ἡ ἀνάγκη τῆς προηγουμένης ἀδείας τοῦ δικαστοῦ πρὸς σύναψιν συμβιβασμοῦ κατὰ τὰς ἀναφερθείσας περιπτώσεις δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐπιχείρημα ἀποκλεισμοῦ συμβιβασμοῦ ἐπὶ ἐργατικῶν διαφορῶν κατὰ τὰς λοιπὰς περιπτώσεις, οὔτε καὶ νὰ κριθῇ ὡς ὑφισταμένη κατὰ τὰς αὐτὰς περιπτώσεις.

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΩΝ

Βραδύτης άσκήσεως δικαιώματος μισθωτοῦ καὶ νόμιμοι συνέπειαι

Κανονισμὸς προσωπικοῦ Ἀνωνύμου Ἑταιρίας Ὑδάτων τῶν πόλεων Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ περιχώρων.— Κατάταξις προσωπικοῦ κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ Νόμου δι' ἀποφάσεως Συμβουλίων.—Ὑπαγωγὴ ἀποφάσεως εἰς δικαστικὸν ἔλεγχον.— Ἔννοια ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου κατ' ἄρθρ. 11 Ν. 2112/1920.—Βραδύτης ἀσκήσεως δικαιώματος μισθωτοῦ δὲν συνιστᾷ κατάχρησιν δικαιώματος ἄνευ συνδρομῆς ἑτέρων περιστατικῶν.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 6274/1953 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου.

Τὸ θέμα, περὶ τοῦ ὁποίου ἡ κατωτέρω ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, εἶναι τὸ αὐτὸ τῶν ὑπ' ἀριθ. 67/1954 (εἰσηγητὴς *Μ. Παντελῆς*, ΕΕΔ 13, 251), 69/1954 (εἰσηγητὴς *ὁ αὐτός*, ΕΕΔ 13, 252), 70/1954 (εἰσηγητὴς *ὁ αὐτός*, ΕΕΔ 13, 253), 68/1954 (εἰσηγητὴς *ὁ αὐτός*, ΕΕΔ 13, 254) ἀρεοπαγιτικῶν ἀποφάσεων.

Μετὰ τὴν γνώμην τῆς Ὁλομελείας τοῦ Ἀρείου Πάγου (103/1952, εἰσηγητὴς *Χ. Καλέλλης*, ΕΕΔ 11, 370) ἀποφαίνεται καὶ ἡ νεωτέρα αὕτη ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις ὁμοίως ἐπὶ τῆς ἁρμοδιότητος τῶν δικαστηρίων νὰ ἐλέγχουν τὴν κρίσιν συλλογικοῦ ὀργάνου, ἐὰν ἐξεδηλώθη κατὰ τρόπον διάφορον τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου τεθεισῶν προϋποθέσεων.

Ὁμοίως ἀποφαίνονται καὶ αἱ ὑπ' ἀριθ. 283, 284/1951 (εἰσηγητὴς *Γ. Βουμβουλάκης*), 288/1954 (εἰσηγητὴς *Μ. Παντελῆς*), δι' ὃ καὶ παραλείπεται ἡ δημοσίευσις των.

Ὑπομιμνήσκεται καὶ ἡ Α.Π. 77/1954, Ὁλομελείας (εἰσηγητὴς *Μ. Παντελῆς*, ΕΕΔ 13, 264), καθ' ἣν «προσβληθέντος διὰ παρανόμου καὶ συνεπῶς ἀνισχύρου πράξεως Διοικητικοῦ Συμβουλίου δικαιώματος ἠσφαλισμένου (σημ. ΕΕΔ: ἐπρόκειτο περὶ ἀπονομῆς συντάξεως) δύναται οὗτος ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει νὰ προσφύγῃ, ἐπὶ τῷ τέλει τῆς ἐπανορθώσεως τῆς ἐντεῦθεν προσγενομένης αὐτῷ περιουσιακῆς ζημίας, εἰς τὰ δικαστήρια, ἅτινα, περιοριζόμενα νὰ ἀποφασίσωσιν ἂν προσεβλήθη δικαίωμα αὐτοῦ καὶ ἐντεῦθεν ἐζημιώθη οὗτος, ἔχουσι τὴν ἐξουσίαν νὰ ἐρευνήσωσι καὶ δι' ἀποδείξεως νὰ πεισθῶσι περὶ τῆς συνδρομῆς τῶν κατὰ νόμον πραγματικῶν προϋποθέσεων τοῦ δικαιώματος».

Μετὰ τὴν δοθεῖσαν ὑπὸ τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως λύσιν ἐπὶ τοῦ νομικοῦ θέματος τῆς ἁρμοδιότητος τῶν δικαστηρίων πρὸς ἔλεγχον τῆς νομιμότητος τῶν πράξεων συνισταμένων ὑπὸ τοῦ νόμου συμβουλίων ἐρευνᾶται ὑπὸ τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως διὰ τὴν ἔνταξιν αὐτοῦ εἰς τὸ μόνιμον προσωπικὸν ἐπιχειρήσεως, κατὰ τὸν κανονισμόν, ἡ ἰδιότης τοῦ συγκεκριμένου μισθωτοῦ ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 10 τοῦ ν. 1234/1918 καὶ ἄρθρου 11 τοῦ ν. 2112/1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων» καὶ ὑπὸ τὸ δεδομένον ὅτι ἡ ἔννοια τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου εἶναι ἔννοια νομική (Α.Π. 68/1942, εἰσηγητὴς *Ι. Σακκέτας*, ΕΕΔ 1, 520, Α.Π. 240/1949, εἰσηγητὴς *Β. Διάρης*, ΕΕΔ 8, 495).

Ἐπαναλαμβάνεται καὶ ὑπὸ τῆς νεωτέρας αὐτῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως ἡ σταθερῶς ἐφαρμοζομένη ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου ἄποψις, ὅτι μόνη ἡ βραδεῖα ἄσκησις δικαιώματος, ἄνευ συνδρομῆς ἑτέρων περιστατικῶν, δὲν συνιστᾷ κατάχρησιν δικαιώματος (οὕτω καὶ λοιπὴ ἀρεοπαγιτικὴ νομολογία ἐν ΕΕΔ 13, 252 ἑπ.). (Περὶ τῆς λεγομένης ἀποδυναμώσεως τοῦ δικαιώματος διὰ τῆς παρόδου τοῦ χρόνου, τὴν ὁποίαν ἐδέχθησαν ἀποφάσεις τινὲς τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας, ΕΕΔ 12, 305, ΕΕΔ 12, 1007, ΕΕΔ 13, 426 ἑπ., βλέπε *Βασ. Παντ. Βασιλείου*, ΕΕΔ 13, 428 καὶ τοὺς ὑπ' αὐτοῦ ἀναφερομένους).

Ἀρείου Πάγου 282/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Α. Χαμάρτος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Γ. Βουμβουλάκης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ε. Κατσιγιάννης, Π. Καλδῆς

Ἐκ τῶν ἐν συνδυασμῷ διατάξεων τῶν §§ 1, 2, 3, 5, 6 καὶ 7 τοῦ ἄρθρου 51 τοῦ κανονισμοῦ τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἀναιρεσειούσης, κυρωθέντος διὰ τοῦ ἀπὸ 30 Ἰανουαρίου/18 Φεβρουαρίου 1946 β.δ., ἐχόντος ἰσχὺν νόμου, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 3 § 1 τοῦ ν. 3752/1929, σαφῶς συνάγεται, ὅτι ἡ ὑπὸ τούτων προβλεπομένη διαβάθμισις καὶ κατάταξις τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 50 § 2 καθισταμένου μονίμου προσωπικοῦ τῆς νομικὸν πρόσωπον ἰδιωτικοῦ δικαίου ἀποτελούσης ἀναιρεσειούσης ἑταιρίας εἰς τινα τῶν βαθμῶν καὶ τῶν κλάδων τῶν περὶ τοῦ ὑπαλληλικοῦ, ἐργατοτεχνικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ αὐτῆς διαλαμβανόντων ἄρθρων 10, 11, 15 καὶ 18 γίνεται ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς ἑταιρίας, κατόπιν προτάσεως τῆς Διευθύνσεως μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου αὐτῆς, μορφουμένην οὐχὶ κατ' ἐλευθέραν κρίσιν, ἀλλ' ἐπὶ τῇ βά-

σει τῆς ὑπηρεσίας, ἣν ἕκαστος ἐργαζόμενος ἐξετέλει κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ κανονισμοῦ τούτου καὶ τῆς προϋπηρεσίας αὐτοῦ, συνεπῶς δὲ ἡ τοῦ ὀργάνου τούτου ἐνέργεια, ἐὰν ἐξεδηλώθη κατὰ τρόπον διάφορον τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου τεθεισῶν ὡς ἄνω προϋποθέσεων, ὑπόκειται εἰς τὸν ἔλεγχον τῶν δικαστηρίων, ἅτινα κρίνουσι περὶ τῆς τοιαύτης νομιμότητος. Ὅθεν ὀρθῶς τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον ἐπελήφθη τοῦ ἐλέγχου τῆς νομιμότητος τῆς ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς ἀναιρεσειούσης γενομένης κατατάξεως τοῦ ἀναιρεσιβλήτου εἰς τὸ ἐργατοτεχνικὸν προσωπικὸν καὶ εἶναι ἀπορριπτέος ὁ τὰ ἐναντία ὑποστηρίζων δεύτερος λόγος ἀναιρέσεως, ὡς ἀβάσιμος.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 11 τοῦ ν. 2112/1920, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 10 τοῦ ν. 1234/1918, ὡς συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ν. 4558/1930, ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῶν νόμων τούτων εἶναι ὁ παρέχων ἐργασίαν εἰς ἰδιωτικὸν κατάστημα, γραφεῖον ἢ ἐν γένει ἐπιχείρησιν ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματικήν, μὴ θεωρουμένου ὡς τοιούτου τοῦ ἡμερομισθίου, ἐκτὸς ἐὰν ὁ χαρακτηρισμός του ὡς ἡμερομισθίου ἐγένετο πρὸς περιγραφὴν τοῦ νόμου ἢ δὲν ἀνταποκρίνηται πρὸς τὴν ἀλήθειαν. Ἐν προκειμένῳ, ὡς δείκνυται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, δεξάμενον, κατ' ἀνέλεγκτον περὶ πραγμάτων κρίσιν, ὅτι ὁ ἀναιρεσιβλητος προσελήφθη ἀπὸ τοῦ ἔτους 1930 εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐκκαλούσης διὰ συμβάσεως ἀορίστου χρόνου καὶ ὅτι οὗτος κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ διὰ τοῦ β.δ. τῆς 30.1.1946 κυρωθέντος κανονισμοῦ αὐτῆς πρὸ αὐτοῦ καὶ μετ' αὐτὸν παρεῖχε τὰς ὑπηρεσίας του εἰς τὸ ἐν Πειραιεῖ ἐμπορικὸν τμῆμα τῆς ἀναιρεσειούσης ὡς ταξινόμος βιβλίων πελατῶν, συνισταμένας εἰς τὴν ἐπιμέλειαν τῆς τακτοποιήσεως τῶν βιβλίων τῶν ἀφορώντων τοὺς πελάτας καταναλωτὰς ὕδατος τῆς ἀναιρεσειούσης, τὴν ἀνεύρεσιν εἰς τοὺς οἰκείους τόμους τῶν μερίδων τῶν καταναλωτῶν, ὁσάκις ζητεῖται τοῦτο ὑπὸ τῶν ἐν τῷ αὐτῷ τμήματι ὑπηρετούντων ὑπαλλήλων καὶ ἐν γένει εἰς τὴν τήρησιν τῶν βιβλίων τούτων, ἔκρινεν ὅτι οὗτος ἐκέκτητο τὴν ἰδιότητα τοῦ ὑπαλλήλου κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ ὡς εἴρηται κανονισμοῦ καὶ ἀπέρριψε τὴν ἔφεσιν τῆς ἀναιρεσειούσης κατὰ τῆς ἐκκληθείσης πρωτοδίκου ἀποφάσεως, δεξαμένης τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου διώκουσαν τὴν εἰς αὐτὸν καταβολὴν διαφορᾶς μισθῶν λόγῳ μὴ νομίμου κατατάξεως του εἰς τὸ ἐργατοτεχνικὸν προσωπικόν, ἐνῷ ἔδει νὰ καταταχθῇ οὗτος εἰς τὸ ὑπαλληλικὸν τοιοῦτον. Οὕτω δ' ἀποφηνάμενον ὀρθῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὰς διαληφθείσας διατάξεις, καθότι αἱ κατὰ τὰ ἄνω γενόμεναι δεκταὶ ὡς παρεχόμεναι ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ κανονισμοῦ τοῦ προσωπικοῦ ὑπηρεσίαι εἶναι τοιαῦται, εἰς ἃς προέχει τὸ στοιχεῖον τῆς πνευματικῆς ἀπασχολήσεως καὶ ἑπομένως προσδίδουσι τῷ ἀναιρεσιβλήτῳ τὴν ἰδιότητα τοῦ ὑπαλλήλου, ἐκ τούτου δὲ ἀπορριπτέος κρίνεται ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου πρῶτος λόγος ἀναιρέσεως ὡς μὴ βάσιμος. Ἀπορριπτέος ἐπίσης τυγχάνει καὶ ὁ τρίτος τῆς ἀναιρέσεως λόγος, δι' οὗ πλήττεται ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ὡς κατ' ἐσφαλμένην ἑρμηνείαν τοῦ ἄρθρου 281 Α.Κ. κρίνασα ὅτι ἔλαβε χώραν κατάχρησις δικαιώματος, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἔνταξιν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου εἰς τὸ ὑπηρετικὸν προσωπικόν, ὡς ἐπὶ ψευδοῦς προϋποθέσεως ἐρειδόμενος, καθόσον ἀντλήσασα ἐπιχείρημα ὑπὲρ τοῦ γενομένου ὑπ' αὐτῆς χαρακτηρισμοῦ τῆς παρεχομένης ὑπηρεσίας τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ὡς ὑπαλληλικῆς, ἐκ τοῦ βεβαιωθέντος προσέτι περιστατικοῦ ὅτι ἡ ἀναιρεσείουσα ἄλλους μισθωτοὺς αὐτῆς ἐκτελοῦντας τὴν αὐτὴν ὑπηρεσίαν ἔχει κατατάξει εἰς τὸ ὑπαλληλικὸν αὐτῆς προσωπικόν, οὐδαμῶς ἐδέξατο ὅτι ἡ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἔνταξις εἰς τὸ ὑπηρετικὸν προσωπικὸν ἐγένετο κατὰ κατάχρησιν δικαιώματος τῆς ἀναιρεσειούσης.

Δεξάμενον, ὡς ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του δείκνυται, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον ὅτι ἡ βραδεῖα (μετὰ πενταετίαν καὶ πλέον) ἀπὸ τῆς ἐντάξεως τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἄσκησις διὰ τῆς ἐνδίκου ἀγωγῆς ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἐκ τῶν ἐν τῇ ἡγουμένῃ αἰτιολογίᾳ μνημονευθεισῶν διατάξεων τοῦ κανονισμοῦ τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἀναιρεσειούσης ἀπορρέοντος δικαιώματός του πρὸς ἔνταξίν του εἰς τὸ ὑπαλληλικὸν προσωπικὸν ταύτης, καθ' ἑαυτὴν καὶ ἄνευ τῆς συνδρομῆς ἑτέρων περιστατικῶν (οἵτινα ἀνελέγκτως δέχεται ὅτι δὲν προϋβλήθησαν) δὲν συνιστᾷ ἀποδοχὴν τῆς ἐντάξεώς του ἢ κατάχρησιν δικαιώματος, κατ' ὀρθὴν ἑρμηνείαν καὶ ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 281 Α. Κῶδικος ἔκρινεν ἀπορριπτέαν τὴν σχετικὴν ἔνστασιν τῆς ἀναιρεσειούσης καὶ εἶναι ἀπορριπτέος ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου τέταρτος καὶ τελευταῖος λόγος ἀναιρέσεως.

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΛΥΣΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔΙΑ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΣ

Έκτασις έφαρμογής αποκλειστικής προθεσμίας επιδόσεως αγωγής

Κρίσις δικαστηρίου ουσίας περί απολύσεως μισθωτού υπό εργοδότου.—Εκτίμησις πραγμάτων και ανέλεγκτον υπό του Αρείου Πάγου.—Ορθή εφαρμογή των άρθρων 669 Α.Κ. και 1 Ν. 2112.— Εφαρμογή αποκλειστικής προθεσμίας επιδόσεως αγωγής κατ' άρθρ. 3 Ν.Δ. 8/11 Μαΐου 1946 επί προβολής υπό μισθωτού ακυρότητος απολύσεως.— Ελευθερία Δικαστού κατ' εργατικήν διαδικασίαν.—Ανυπόχρεον διατάξεως αποδείξεως.—Σχηματισμός πεποιθήσεως Δικαστού εκ παντός νομίμως προσαγομένου αποδεικτικού στοιχείου.

Επικυρούται ή υπ' αριθ. 10552/1952 απόφασις του ως εφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Αθηνών (Πρόεδρος *Π. Θεράπος*, εισηγητής ο Πρωτοδίκης *Σ. Ντάλλας*).

Λόγοι αναιρέσεως του μισθωτού κατά του Ελληνικού Δημοσίου υπήρξαν οι εξής:

α) Η αναιρεσιβαλλομένη απόφασις, ενώ δέχεται, ότι το υπ' αριθ. . . . έγγραφον του Γ.Ε.Σ., απευθυνόμενον προς τούτον, είχεν ως περιεχόμενον ανακοίνωσιν εις αυτόν το πρώτον ότι η σύμβασις εργασίας έλυθη κατά τον χρόνον της μεταστάθμεύσεως της Σχολής Επιτελών (ένθα υπηρέτει) (31.8.1950), λόγω οικειοθελούς αποχωρήσεως του εκ της υπηρεσίας και ότι δεν προέκυψε βεβαίωσις περί της αληθείας του εν αυτή αναφερομένου γεγονότος, εν συνεχεία δέχεται, ότι το ως άνω έγγραφον αποτελεί καταγγελίαν της εργασιακής συμβάσεως υπό του αναιρεσιβλήτου Δημοσίου, γενομένη περί τα τέλη Μαΐου 1951, χρονολογίαν, καθ' ην τω εκοινοποιήθη το άνω έγγραφον και απέρριψε την αγωγήν του διά τον από 1 Ιουνίου 1951 και έφεξης χρόνον.

Ούτως όμως αποφηναμένη εσφαλμένως προσέδωκεν εις τα παρ' αυτής γενόμενα δεκτά πραγματικά περιστατικά την νομικήν έννοιαν της καταγγελίας συμβάσεως εργασίας και παρέβη τας περί καταγγελίας συμβάσεως διατάξεις του άρθρου 669 Α.Κ., το άρθρον 1 του ν. 2112, ως ετροποποιήθη υπό του άρθρου 1 του ν. 4558 και άρθρον 9 του νόμου 118/1945.

β) Άλλως κατά το άρθρον 1 του ν. 2112, ως τούτο ετροποποιήθη υπό του άρθρου 1 του ν. 4558/1930, απαραίτητον στοιχείον της καταγγελίας συμβάσεως εργασίας είναι να γίνηται αύτη κατά τρόπον, ώστε να γνωρίζη ο δι' ον αύτη γίνεται, ότι πρόκειται περί πράξεως εμφαινούσης δήλωσιν περί λύσεως της συμβάσεως. Η αναιρεσιβαλλομένη έδέχθη μέν, ότι το ως άνω έγγραφον του Γ.Ε.Σ. αποτελεί δηθεν καταγγελίαν υπό του Δημοσίου της μετ' αυτού συμβάσεως εργασίας, παρέλειψεν όμως να αναφέρη πραγματικά περιστατικά, άτινα έπεισαν το ως εφετείον δικάσαν Πρωτοδικείον, ότι η ούτω γενομένη καταγγελία περιείχε το ως άνω υπό του νόμου απαιτούμενον απαραίτητον στοιχείον.

Ούτως όμως αποφηναμένη κατέστησεν ανέφικτον τον έλεγχον της εφαρμογής του νόμου, έστέρησεν εαυτήν νομίμου βάσεως.

γ) Δεχθέν το ως εφετείον δικάσαν Πρωτοδικείον ότι απελύθη υπό του αναιρεσιβλήτου Δημοσίου την 31 Μαΐου 1951 δι' άκύρου δηθεν καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας και κατόπιν τούτου απορρίψαν την αγωγήν του διά το μετά ταύτα χρονικόν διάστημα ως παραγραφείσαν, διότι δηθεν ηγέρθη μετά τρίμηνον από της ως άνω ημερομηνίας, ενώ το αναιρεσίβλητον ουδέποτε προέτεινε τοιούτον ισχυρισμόν, έλαβεν υπ' όψιν του παρά τον νόμον πράγματα μη προταθέντα.

δ) Δεχθέν το ως εφετείον δικάσαν Πρωτοδικείον ότι το ανωτέρω έγγραφον του Γ.Ε.Σ. προς αυτόν τω εκοινοποιήθη περί τα τέλη Μαΐου 1951, ενώ ούτε διετάχθη περί τούτου απόδειξις, ούτε απεδείχθη (τουναντίον ισχυρίσθη και απέδειξεν ότι του έγγράφου τούτου έλαβε γνώσιν το πρώτον περί τα τέλη Αυγούστου 1951), έδέχθη παρά τον νόμον ως αληθή πράγματα άνευ αποδείξεως και χωρίς να διατάξη περί τούτων απόδειξιν.

ε) (Προσθέτου δικογράφου): Ενώ το Πρωτοδικείον ρητώς έδέχθη διά της προσβαλλομένης αποφάσεως του, ότι η αγωγή του κατά του Δημοσίου έδίωκε την πληρωμήν των αποδοχών του διά το εν αυτή χρονικόν διάστημα, ως εκ της υπερημερίας του Δημοσίου περί την αποδοχήν των υπηρεσιών του, απέρριψε την αγωγήν διά μισθούς του εν αυτή χρονικού διαστήματος, επί τω λόγω δηθεν ότι το Δημόσιον κατήγγειλε την 30.5.1951 την μετ' αυτού σύμβασιν εργασίας, ότι η καταγγελία αύτη ήτο άκυρος και ότι δηθεν η άνω αγωγή του ηγέρθη μετά την παρέλευσιν της υπό του άρθρου 3 του ν.δ. 8/11.5.1946 καθοριζομένης τριμήνου αποκλειστικής προθεσμίας και συνεπώς έκρινε ταύτην ως απαράδεκτον.

Ούτως όμως σκεφθέν το Πρωτοδικείον μετέβαλε την βάσιν της αγωγής του, θεωρήσαν ταύτην ως διώκουσαν την καταβολήν ημερομισθίων λόγω απολύσεως, ενώ δέχεται ότι αύτη έδίωκε την καταβολήν ημερομισθίων λόγω μη αποδοχής υπό του Δημοσίου των προσφερομένων αύτω υπηρεσιών, κατά παράβασιν των διατάξεων των άρθρων 155 και 170 της Πολ. Δικ., λαβόν υπ' όψιν πράγματα μη προταθέντα και μη λαβόν υπ' όψιν πράγματα προταθέντα και έχοντα κατά νό-

μον οὐσιώδη ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης.

***

Ἔχει ἤδη νομολογηθῆ ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου (Α.Π. 191/1949, εἰσηγητής *Δ. Μίχος*, ΕΕΔ 8, 367, Α.Π. 231/1953, εἰσηγητής *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 12, 602, Α.Π. 317/1953, εἰσηγητής *Γ. Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 12, 703), ὅτι κατὰ τὰ ἄρθρα 1 καὶ 3 τοῦ νόμου 2112/1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας», ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ν. 4558/1930, καὶ βεβαίως καὶ τοῦ κατ' ἐπέκτασιν αὐτοῦ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν) ἡ σύμβασις μισθώσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου ἐξακολουθεῖ ἰσχύουσα μέχρις οὗ καταγγελθῆ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου, ὅπερ ἤδη καὶ τὸ ἄρθρον 669 Α.Κ. ὥρισε ρητῶς, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν βεβαίως, ὡς ἐσημειώσαμεν ἐν ΕΕΔ 12, 602, 702 (βλέπε καὶ Α.Π. 231/1953, ἔνθ' ἀνωτ.), ὅτι ἀπαιτεῖται ρητὴ δήλωσις τοῦ ἐργοδότου πρὸς ἀπόλυσιν τοῦ μισθωτοῦ, ἀφοῦ ἄλλως ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας, ὡς μονομερὴς δήλωσις βουλήσεως, κατ' ἄρθρον 167 Α.Κ. ἔχει νομικὴν ἐνέργειαν, ἀφ' ἧς περιέλθῃ εἰς τὸν πρὸς ὃν ἀπαιτεῖται νὰ ἀπευθυνθῇ (*Γ. Μπαλῆ*, Γεν. Ἀρχ. § 37, *Κ. Καυκᾶ*, Ἐνοχ. Δίκαιον, σελ. 341, *Σ. Μαυρομιχάλης*, ΕΕΝ ιε' 685, σημ. 2 καὶ οἱ ὑπ' αὐτοῦ ἀναφερόμενοι).

Ἄλλο τὸ ζήτημα, ἂν ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ἐγένετο μὴ τηρηθεισῶν νομίμων διατυπώσεων (ὡς αἱ συνηθέστεραι τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118/1945), ὁπότε κηρύσσεται ὑπὸ τοῦ ἐπιβάλλοντος τὰς διατυπώσεις νόμου ἄκυρος ἢ συνάγεται ὡς τοιαύτη ἐκ τῆς συγκεκριμένης διατάξεως.

Ἐν προκειμένῳ τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, ὡς προκύπτει ἐκ τῆς ἀναιρεσιβαλλομένης ἀποφάσεως αὐτοῦ καὶ δέχεται καὶ ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, ἐδέχθη ἐκ τῶν ἀποδεικτικῶν στοιχείων, ὅτι τὸ Δημόσιον, ἐργοδότης τοῦ μισθωτοῦ, ἀπέλυσε τοῦτον καὶ συνεπῶς ὀρθῶς κατὰ τὸν Ἄρειον Πάγον ἐφηρμόσθη ὁ ν. 2112, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι ἐχώρησε ἡ ἀπαιτουμένη δήλωσις περὶ ἀπολύσεως.

Περαιτέρω, ὑποκειμένης ἀγωγῆς περὶ μισθοῦ ἐκ τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου κατὰ τὸν μισθωτόν, πρὸς ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του ἐκ μὴ διαπαθείσης κατὰ τοῦτον συμβάσεως, χωρὶς νὰ τεθῇ ζήτημα ἀκύρου ἀπολύσεως ἐκ μέρους του, ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις δέχεται, ὅτι δὲν εἶχεν ἐφαρμογὴν ἡ ἀποκλειστικὴ προθεσμία ἐπιδόσεως ἀγωγῆς τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν.δ. 8/11 Μαΐου 1946, τὸ ὁποῖον προϋποθέτει προβολὴν ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ ἀκυρότητος ἀπολύσεως (πρβλ. καὶ Α.Π. 231/1953, εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 12, 602).

Σχετικῶς ἤδη πρὸς τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν καὶ ἡ νεωτέρα αὕτη ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις ἐπαναλαμβάνει τὰ δεκτὰ ἐν τῇ νομολογίᾳ τοῦ Ἀρείου Πάγου γενόμενα (βλέπε ἐκ τῶν τελευταίων τὴν Α.Π. 398/1952, εἰσηγητὴς *Μ. Παντελῆς*, ΕΕΔ 11, 1030).

Ἀρείου Πάγου 292/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Α. Χαμάρτος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Γ. Βαρσάμου**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Νικολόπουλος, Π. Κορδογιαννόπουλος, Πάρεδρος Νομικοῦ Συμβουλίου Κράτους

Ὡς δείκνυται ἐκ τῆς δευτέρας αἰτιολογίας τῆς ἀναιρεσιβαλλομένης ἀποφάσεως, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν ἐδέξατο, μετ' ἐκτίμησιν τῶν ἐκατέρωθεν προσαχθεισῶν ἀποδείξεων, ὅτι ὁ ἀναιρεσείων, προσληφθεὶς ὡς ἔκτακτος ἡμερομίσθιος ὁδηγὸς αὐτοκινήτων παρὰ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ἀπελύθη ὑπ' αὐτοῦ περὶ τὰ τέλη Μαΐου 1951, κατόπιν καταγγελίας τῆς μεταξὺ των συμβάσεως ἐργασίας, ἐστήριξε δὲ τὸ δικαστήριον τὴν κρίσιν του περὶ τῆς τοιαύτης καταγγελίας οὐ μόνον εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 193507/3/147 τῆς 26 Μαΐου 1951 ἔγγραφον τοῦ Γ.Ε.Σ., ἀπευθυνόμενον πρὸς τὸν ἀναιρεσείοντα, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ λοιπὰ στοιχεῖα τῆς διαδικασίας. Ἀποφηνάμενον μετὰ ταῦτα τὸ ἐφετεῖον ὅτι ἐλύθη ἡ μεταξὺ τῶν διαδίκων σύμβασις κατὰ τὴν ἀνωτέρω χρονολογίαν τὸ μὲν ἐξετίμησε πράγματα, ἡ περὶ τῶν ὁποίων κρίσις μὴ προσβαλλουσα κανόνα δικαίου δὲν ὑπόκειται εἰς τὸν ἔλεγχον τοῦ Ἀρείου Πάγου, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 810 § 2 Πολ. Δικ., τὸ δὲ ὀρθῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὰς οὐσιαστικοῦ περιεχομένου διατάξεις τῶν ἄρθρ. 669 Α.Κ. καὶ 1 τοῦ ν. 2112/1920, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ν. 4558/1930, οὐδεμίαν δ' ἐτέραν τοιαύτην παρεβίασεν. Ἀπορριπτέοι ὅθεν ὡς ἀβάσιμοι οἱ τὰ ἀντίθετα ὑποστηρίζοντες δύο πρῶτοι λόγοι τοῦ ἀναιρετηρίου.

Δεκτοῦ γενομένου ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου τῆς οὐσίας, κατὰ τὰ ἐκτεθέντα, ὅτι ἡ μεταξὺ τῶν διαδίκων σύμβασις ἐλύθη περὶ τὰ τέλη Μαΐου 1951, ἡ τὴν ὕπαρξιν καὶ ἐξακολούθησιν ταύτης προϋποθέτουσα ἀξίωσις τοῦ ἀναιρεσείοντος διὰ τὰς ἀποδοχάς του ἀπὸ 1.6.1951 καὶ μετέπειτα ἦτο ἀβάσιμος, ὀρθῶς δ' ἐκρίθη ὡς τοιαύτη καὶ διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, εἰ καὶ ἐπὶ τῇ ἐσφαλμένῃ αἰτιολογίᾳ ὅτι ὑπέκυψεν ἡ ἀπαίτησις αὕτη εἰς τὴν τριμηνον ἀποκλειστικὴν προθεσμίαν τοῦ ἄρθρ. 3 ν.δ. τῆς 8ης Μαΐου 1945, ἥτις προϋποθέτει προβολὴν ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας, μὴ χωρήσασαν ἐν προκειμένῳ, ὡς τοῦτο συνάγεται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως. Δέον ὅθεν νὰ ἀπορριφθῶσιν οἱ περὶ τοῦ ἐναντίου τρίτος λόγος τοῦ ἀναιρετηρίου καὶ ὁ μοναδικὸς τοιοῦτος τοῦ προσθέτου δικογράφου.

Ἐκ τοῦ ἄρθρ. 12 τοῦ διὰ τοῦ β.δ. τῆς 1/14 Αὐγούστου 1920 κωδικοποιηθέντος νόμου ΓΨΟΔ', ὁρίζοντος ἐν τῇ πρώτῃ περιόδῳ αὐτοῦ, ὅτι ὁ κατὰ τὴν εἰδικὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου τούτου δικάζων δικαστὴς καταβάλλει πᾶσαν προσπάθειαν, ὅπως ἡ ὁπόθεσις περατωθῇ κατὰ τὸ δυνατὸν ἐν μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ συνεδριάσει, μὴ δεσμευόμενος διὰ τὴν κρίσιν τῆς διαφορᾶς ὑπὸ διαδικαστικῶν τύπων, ἀλλ'

ΚΑΤΑΧΡΗΣΤΙΚΗ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Περίπτωσις μισθωτοῦ ἐνεργοῦντος διὰ προάσπισιν συμφερόντων ἐργαζομένων

Θεώρησις ὡς καταχρηστικῶς γενομένης καὶ συνεπῶς ἀκύρου καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας μισθωτοῦ, ἐνεργήσαντος ὡς ἐκπροσώπου σωματείου ἐργατῶν διὰ τὴν βελτίωσιν τῶν ὅρων ἐργασίας καὶ ἀμοιβῆς τῶν μελῶν τοῦ σωματείου, διὰ μόνον τὸν λόγον τοῦτον, ἐξ ἐκδικήσεως.

Ἐν ἁρμονίᾳ τελεῖ ἡ ἄποψις καὶ τῆς νεωτέρας αὐτῆς ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν πρὸς τὰ σταθερῶς νομολογούμενα ὅτι καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας, γινομένη διὰ λόγον ἐκδικήσεως κατὰ τοῦ μισθωτοῦ (καὶ εἰδικῶς ἐν προκειμένῳ διότι ἐνήργει διὰ τὴν προάσπισιν τῶν συμφερόντων τῶν ἐργαζομένων) ἀντιβαίνει εἰς τὸ ἄρθρον 281 Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ εἶναι ἄκυρος (βλέπε τὰς Α.Π. 642/1953, εἰσηγητὴς *Γ. Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 12, 70, ἔνθα σημειώσεις μας καὶ λοιπαὶ παραπομπαί, Α.Π. 9/1953, εἰσηγητὴς *Α. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 12, 178, Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης 3535/1952, εἰσηγητὴς *Α. Σαμαρᾶς*, ΕΕΔ 12, 182, ἐφ' ἧς παρατηρήσεις *Ν. Τσιπηνιᾶ*, ΕΕΔ 12, 184, Α.Π. 25/1953, εἰσηγητὴς *Α. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 13, 228, Α.Π. 420/1953, εἰσηγητὴς *Σ. Βλαχογιάννης*, ΕΕΔ 12, 872, ἔνθα εἰς σημειώσεις μας λεπτομερῆς ἀνάλυσις τῶν ἐπὶ τοῦ θέματος ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου διὰ τῶν σημειουμένων αὐτόθι ἀποφάσεων δεκτῶν ὑπ' αὐτοῦ γενομένων).

Περίπτωσις τῆς ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου ὑπῆρξεν ἀπόλυσις μισθωτοῦ, ἐνεργήσαντος διὰ τὰ συμφέροντα μελῶν ἐπαγγελματικοῦ σωματείου ὡς ἐκπρόσωπος αὐτοῦ.

Προδήλως δὲν εἶχε τὴν ἰδιότητα τοῦ Προέδρου ἢ Γενικοῦ Γραμματέως τοῦ σωματείου, ὁπότε θὰ ἐπροστατεύετο ἄνευ τῆς βοηθείας τοῦ ἄρθρου 281 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ὑπὸ τοῦ εἰδικοῦ διὰ τὴν προστασίαν τῶν συνδικαλιστικῶν στελεχῶν ἀ.ν. 1803/1951 (ΕΕΔ 10, 582).

Κατὰ τὸν εἰδικὸν τοῦτον νόμον (ἄρθρ. 1), ἐπιφυλαττομένης τῆς ἰσχύος τῶν διατάξεων τῆς Ἐργατικῆς Νομοθεσίας καὶ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ὅσον ἀφορᾷ τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, πρόσωπα παρέχοντα ὁπωσδήποτε ἐξηρτημένην ἐργασίαν, ἐφ' ὅσον τυγχάνουσι Πρόεδροι ἢ Γενικοὶ Γραμματεῖς οἱασδήποτε ἐργατικῆς ἐπαγγελματικῆς Ὀργανώσεως παντὸς βαθμοῦ) ἀριθμούσης πλέον τῶν 100 μελῶν φυσικῶν προσώπων, δὲν ἀπολύονται διὰ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπὸ τῶν πάσης φύσεως ἐργοδοτῶν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς θητείας των καὶ ἓν ἔτος μετ' αὐτήν, εἰμὴ μόνον διὰ σπουδαῖον λόγον (ὁριζόμενον ἐν ἄρθρῳ 2) καὶ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρου 3 (βλέπε καὶ τὴν εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν τοῦ νόμου, ΕΕΔ 10, 588).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 2358/1954

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Σ. Λιβανὸς**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Θ. Παναγιωτόπουλος, Κ. Καφτάνης

Ἐβεβαιώθη ὅτι μοναδικὴ, ἄμεσος καὶ ἐνεργὸς αἰτία πρὸς ἀπόλυσιν τοῦ ἐφεσιβλήτου ὑπῆρξεν ἡ ἐκδίκησις τῶν ἐκπροσώπων τοῦ ἐκκαλοῦντος, λόγῳ τοῦ ὅτι ὁ ἐφεσιβλητος, ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ σωματείου φορτοεκφορτωτῶν ὑπεραστικῶν λεωφορείων, ἐνήργησε δραστηρίως διὰ τὴν βελτίωσιν τῶν ὅρων ἐργασίας καὶ ἀμοιβῆς τῶν φορτοεκφορτωτῶν καὶ ἐπέτυχε τὴν ἔκδοσιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 7/1952 ἀποφάσεως τῆς πρωτοβαθμίου ἐπιτροπῆς διαιτησίας Ἀθηνῶν, ἐγκριθείσης διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 19023/1648/1953 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (Φ.Ε.Κ. τεῦχ. Β' 99 τῆς 23.4.1953), δι' ἧς, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, καθωρίσθη διὰ τοὺς φορτοεκφορτωτὰς ἠξημένον ἡμερομίσθιον, γεγονὸς ὅπερ ἀπέκρουε τὸ ἐκκαλοῦν διὰ τῶν ἐκπροσώπων αὐτοῦ. Τούτων δεδομένων ἡ παρὰ τοῦ ἐκκαλοῦντος ἄσκησις τοῦ δικαιώματος τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐγένετο ἐναντίον τῶν ὁρισμῶν τοῦ ἄρθρ. 281 τοῦ Α.Κ. καὶ καθ' ὑπέρβασιν προφανῆ τῶν ὁρίων τῶν ἐπιβαλλομένων ἐκ τῆς καλῆς πίστεως καὶ τοῦ κοινωνικοῦ καὶ οἰκονομικοῦ σκοποῦ τοῦ δικαιώματος καὶ συνεπῶς ἡ καταγγελία αὕτη τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως τυγχάνει ἄκυρος κατὰ τὸ ἄρθρ. 281 τοῦ Α.Κ., ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ 174 τοιοῦτον, ὡς γενομένη κατὰ κατάχρησιν δικαιώματος (Α.Π. 9/1953, ΕΕΔ 12, 178), κατὰ τὸν περὶ τούτου βάσιμον ἰσχυρισμὸν τοῦ ἐφεσιβλήτου, ὁπάχρεον δὲ ἐντεῦθεν τυγχάνει τὸ ἐκκαλοῦν εἰς τὴν καταβολὴν τοῦ μισθοῦ τοῦ ἐφεσιβλήτου, ὡς ἐκ τῆς μετὰ ταῦτα ἐπελθούσης ὑπερημερίας του περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του. Ὀρθῶς ἑπομένως, εἰ καὶ ἐπὶ ἑτέρᾳ αἰτιολογίᾳ, ἐδέχθη τὴν ἐφ' ἧς αὕτη ἀγωγὴν ὡς βάσιμον κατὰ τὴν κυρίαν αὐτῆς βάσιν καὶ τὸ κεφάλαιον αὐτῆς, δι' οὗ διώκεται μισθὸς ὑπερημερίας ἕνεκα ἀκύρου ἀπολύσεως.

ἀκολουθῶν ἑκάστοτε τὴν ὁδόν, δι' ἧς νομίζει ὅτι ἀσφαλέστερον, ταχύτερον καὶ ὀλιγοδαπανώτερον δύναται νὰ φθάσῃ εἰς τὴν ἀνεύρεσιν τῆς ἀληθείας, ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ περιόδῳ παραδειγματικῶς ἀναφέροντος ἐπιτρεπομένας ἀποκλίσεις ἀπὸ τῶν ἰσχυόντων εἰς τὴν περὶ τὴν ἀπόδειξιν διαδικασίαν, προκύπτει ὅτι ὁ τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν δικαστὴς δὲν εἶναι ὑπόχρεως νὰ διατάξῃ ἀπόδειξιν καὶ δύναται νὰ σχηματίσῃ τὴν πεποίθησίν του ἐκ παντὸς νομίμως προσαγομένου ἀποδεικτικοῦ στοιχείου. Κατὰ ταῦτα ὁ τέταρτος λόγος τοῦ ἀναιρετηρίου, καθ' ὃν τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον ἐδέχθη ἀληθῆ πράγματα ἄνευ ἀποδείξεως καὶ χωρὶς νὰ διατάξῃ περὶ τούτων ἀπόδειξιν εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος.

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔΙΑ ΣΠΟΥΔΑΙΟΝ ΛΟΓΟΝ

Σχέσις ἄρθρου 672 Ἀστικοῦ Κώδικος πρὸς ἄρθρ. 9 Ν. 118/1945

Μετοχικὴ ἑταιρία.—Τίνες ἐνάγονται.—Ὁμόρρυθμος ἑταιρία.—Εὐθύνη ἑταίρων εἰς ὁλόκληρον διὰ χρέη ἑταιρίας.— Ματαία ἡ προσφορὰ ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ ὑπηρεσιῶν μετὰ δήλωσιν ἐργοδότου περὶ ἀπολύσεως. Νόμιμοι τρόποι ἄρσεως ὑπερημερίας ἐργοδότου.—Ἀπαλλαγὴ ἐργοδότου τηρήσεως διατυπώσεων ἄρθρου 9 Ν 118/1945 διὰ καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας ἐν περιπτώσει μηνύσεως κατὰ τοῦ μισθωτοῦ δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν.—Προϋπόθεσις ὅμως ἡ ὑποβολὴ μηνύσεως πρὸ ἀπολύσεως.— Ἀνεφάρμοστον ἄρθρου 672 Α.Κ. μετὰ τὸ ἄρθρ. 9 Ν. 118/1945.

Διὰ τὴν θεμελίωσιν τοῦ δικαιώματος μισθοῦ τοῦ ἐργαζομένου ἐκ τοῦ ἄρθρ. 656 Α.Κ., ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 349, ἀπαιτεῖται νὰ προσφέρηται ὁ μισθωτὸς εἰς παροχὴν ὑπηρεσιῶν (Α.Π. 257/1954, εἰσηγητὴς *Κ. Σούρλος*, ΕΕΔ 13, 458, *Κ. Δημάκης*, Ζητήματα ἐκ τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου ὡς δανειστοῦ, ΕΕΔ 13, 394 ἑπ.).

Ὡς ὅμως ἔχει διδαχθῆ καὶ νομολογηθῆ, ἐν τῇ ἀπολύσει ἐμπεριέχεται ἡ δήλωσις τοῦ δεχομένου πρότερον τὰς ὑπηρεσίας ἐργοδότου ὅτι δὲν θέλει δεχθῆ ταύτας καὶ οὕτω καθίσταται ματαία ἡ περαιτέρω προσφορὰ τῶν ὑπηρεσιῶν (*Κ. Καυκᾶς*, Ἐνοχ. Δίκαιον ὑπ' ἄρθρ. 656, *Κ. Δημάκης*, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 399, Α.Π. 429/1936, ΕΕΝ 8' 292, Α.Π. 152/1952, εἰσηγητὴς *Β. Μακρῆς*, ΕΕΔ 11, 415, Πρωτοδικείου Καβάλας 506/1952, εἰσηγητὴς *Σ. Γάγγας*, ΕΕΔ 12, 119).

Τοῦτο δέχεται καὶ ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν, προκειμένου νὰ κρίνῃ τὰ ἐκ τῆς ἐπὶ ἀκύρου ἀπολύσεως ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ ἔννομα ἀποτελέσματα.

Ἡ ἐν προκειμένῳ ἀπόλυσις ἐγένετο ἀκύρως ἄνευ τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118/1945, ἀσφαλιζομένου τοῦ ἀπολυθέντος κατὰ τῆς ἀνεργίας (ἄρθρ. 2 ἀ.ν. 1846/1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων»).

Ὡς προκύπτει ἐκ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδίκου, ὁ ἐργοδότης ἰσχυρίσθη, ὅτι ὑποβληθείσης κατὰ τοῦ μισθωτοῦ μηνύσεως δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν, διαπραχθεῖσαν κατὰ τὴν ἐξάσκησιν τῆς ὑπηρεσίας του, ἀπαλλάσσεται κατὰ τὴν διάταξιν τῆς § 9 τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945, ὡς ἀντικατεστάθη ὑπὸ τῆς § 4 τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ν.δ. 8/11 Μαΐου 1946 (ΕΕΔ 11, 100), τῆς τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118/1945 διὰ τὴν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας.

Ὡς ὅμως ἔχει ἐπανειλημμένως νομολογηθῆ ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου, δέχεται δὲ τοῦτο καὶ ἡ ἐν λόγῳ δικαστικὴ ἀπόφασις (Α.Π. 316/1952, εἰσηγητὴς *Γ. Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 11, 724, Α.Π. 657/1952, εἰσηγητὴς *Α. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 12, 69, Α.Π. 10/1953, εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 12, 188), ἡ διὰ τὸν ἄνω λόγον ἀπαλλαγὴ τοῦ ἐργοδότου τῆς τηρήσεως τῶν ἄνω διατυπώσεων κεῖται ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν νὰ ἔχῃ ὑποβληθῆ ἡ μήνυσις πρὸ τῆς ἀπολύσεως.

Ἰσχυρίσθη ἐν προκειμένῳ ἐπίσης ὁ ἐργοδότης, ὅτι ἠδύνατο, κατ' αὐτόν, νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν διὰ σπουδαῖον λόγον, ὑφιστάμενον εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ μισθωτοῦ (δι' ἐξόφρυσιν ὑπὸ τούτου) κατ' ἄρθρ. 672 Α.Κ. ἀζημίως.

Ἐσημειώσαμεν ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 5204/1953 ἀποφάσεως τοῦ αὐτοῦ δικαστοῦ (ΕΕΔ 12, 1071), (ἡ νεωτέρα κατωτέρω δημοσιευομένη ἀπόφασις ἀποκλίνει αὐτῆς, μὴ δεχομένη τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 672 Α.Κ. ἐν προκειμένῳ) ὅσα ἠδύναντο νὰ σημειωθοῦν κατὰ τῆς ὑποστηριχθείσης γνώμης ὅτι παραλλήλως πρὸς τὸν ν. 2112 ἰσχύει καὶ τὸ ἄρθρον 672 Α.Κ. (βλέπε σχετικῶς ΕΕΔ 12, 1070 ἑπ.).

Ἡ ἀπόφασις θεμελιοῖ τὴν ἄποψιν αὐτῆς περὶ μὴ ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 672 Α.Κ. εἰς τὸν συλλογισμὸν ὅτι τοῦτο ὁμιλεῖ περὶ ἀποθέσμου καταγγελίας τῆς συμβάσεως, ἐνῷ τὸ ἰσχῦον ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945 ἀπαιτεῖ ἔγγραφον καταγγελίαν τῆς συμβάσεως καὶ ἀναγγελίαν αὐτῆς, πρᾶγμα διάφορον.

Ὁ συλλογισμὸς ὅμως οὗτος δὲν λύει, νομίζομεν, εἰς τὴν ρίζαν του τὸ ζήτημα, ἀνεξαρτήτως καὶ τοῦ ὅτι δὲν λύεται δι' αὐτοῦ τὸ ζήτημα καὶ ἂν θὰ καταβληθῇ ἡ ἀποζημίωσις τοῦ ν. 2112, ὡς στοιχείου τοῦ κύρους τῆς καταγγελίας, ὑπάρχοντος σπουδαίου λόγου, κατ' ἄρθρ. 672 Α.Κ. Ἐφ' ὅσον τὸ ἄρθρον 9 τοῦ ν. 118/1945 δὲν καλύπτει πάσας τὰς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας (δὲν ὑπάγονται εἰς αὐτὸ αἱ τοιαῦται τῶν μὴ ἀσφαλιζομένων κατὰ τῆς ἀνεργίας), τίθεται πάντοτε τὸ πρόβλημα κατὰ βάσιν, ἂν εἶναι δυνατὸν νὰ συνυπάρχῃ ἰσχῦον παραλλήλως πρὸς τὸν νόμον 2112/1920 τὸ ἄρθρ. 672 Α.Κ.

Εἰς τὸ ἐρώτημα τοῦτο προσήκει, ὡς ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 12, 1070), ἀρνητικὴ ἀπάντησις.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2655/1954

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ'

Πρόεδρος ὁ κ. **Η. Γαλάτης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Κουλάτσος, Π. Καράμαλης

Ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, δι' ἧς ἱστορεῖται ὅτι, συνεχιζομένης τῆς ὑπερημερίας τῆς ἐναγομένης περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐνάγοντος (ὡς ὑπαλλήλου της προσληφθέντος ὑπ' αὐτῆς εἰς τὸ ἐνταῦθα κατάστημα ψιλικῶν, ὅπερ ἐκμεταλλεύεται αὕτη, καὶ μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 8273/1953 ἡμετέραν ἀπόφασιν, δι' ἧς, κριθείσης ὡς ἀκύρου τῆς κατὰ τὴν 13 Ὀκτωβρίου 1952 γενομένης καταγγελίας τῆς ἀορίστου χρόνου συμβάσεως ἐργασίας διὰ τὴν μὴ τήρησιν τῶν τε οὐσιαστικῶν καὶ τυπικῶν διατυπώσεων τοῦ νόμου 118/1945, ἐπεδι-

κάσθησαν αὐτῷ αἱ ἀπό τῆς καταγγελίας μέχρι τῆς 30ῆς Νοεμβρίου 1953 ἀποδοχαί του, διώκουσα ἤδη τήν καταψήφισιν τῆς ἐναγομένης εἰς τήν πληρωμήν αὐτῷ τῶν ἀπό 1ης Δεκεμβρίου 1953 ἕως τῆς 15ης Φεβρουαρίου 1953 ἀποδοχῶν του, ὡς καί τοῦ δώρου τῶν Χριστουγέννων 1953, τυγχάνει νόμιμος, στηριζομένη ἐπί τῶν ἐν συνδυασμῷ διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118/1945, ἄρθρων 648, 653, 655, 656 Α.Κ. καί τῆς ὑπ' ἀριθ. 27500/1953 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἁρμοδίως εἰσαγομένη πρός ἐκδίκασιν ἐνώπιον ἡμῶν κατά τήν εἰδικήν διαδικασίαν τοῦ νόμου Γ'ΞΟΔ', ὡς οὗτος νῦν ἰσχύει, καί ἐξεταστέα οὐσίᾳ ἀποβαίνει., μή δεομένη τῆς καταβολῆς τέλους δικαστικοῦ ἐνσήμου.

Ἡ ὑπό κρίσιν ἀγωγή, βάσιν ἔχουσα τό συνάλλαγμα μισθώσεως ἐργασίας, πάσας τάς νομίμους προϋποθέσεις πληροῖ, πρός νομιμοποίησιν δέ τῆς ἀγωγῆς οὐδεμίαν σημασίαν ἔχει ὁ τῆς ἐναγομένης ἰσχυρισμός, κατ' ἀληθῆς ὑποτιθέμενος, ὁ μή προβληθείς κατά τήν προηγηθεῖσαν δίκην, ἐφ' ἧς ἡ ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 8373/1953 ἡμετέρα ἀπόφασις, ὅτι τό ἐπί τῆς ὁδοῦ .*. κατάστημα (ἔνθα ἰσχυρίζεται ὁ ἐνάγων, ὅτι προσληφθείς ὑπό τῆς ἐναγομένης εἰργάσθη ἐν αὐτῷ) ἀνήκει κατ' ἐκμετάλλευσιν, νομήν καί κατοχήν ἀπό κοινοῦ καί ἐξ ἀδιαιρέτου εἰς τούς 4 υἱούς της, ἔχον ἐπιγραφήν .*., καί ὅτι αὕτη δέν εἶναι ἐμφανής ἑταῖρος, οὐδέποτε ἀσχοληθεῖσα μέ τήν διαχείρισιν τούτου, ἣν ἀσκεῖ ὁ υἱός της, διότι κατά τά ἐπί τῶν μετοχικῶν ἑταιριῶν κρατοῦντα, οἷα ἐστί καί ἡ ἐπικαλουμένη, δέν ὑπάρχει ἐμφανής ἢ μή ἑταῖρος ἡ διαχειριστής ἑταιρίας, ἀλλ' ἄτομον, οὗ ἕνεκεν οἱ μετ' αὐτοῦ συναλλαχθέντες κατ' αὐτοῦ καί μόνον ἔχουσι ἀγωγήν καί παρ' αὐτοῦ καί μόνον ἐνάγονται, οἱ δέ μή συναλλαχθέντες ἑταῖροι ἔχουσιν ἢ ὀφείλονται τήν ἐκ τοῦ ἄρθρου 1025 τῆς Πολ. Δικ. ἀγωγήν, δι' ὃ καί τά ἐναντία μή βάσιμά εἰσιν (Α.Π. 281/1881, Ε.Α. 804/1924 Θέμ. ΛΣΤ' σ. 521). Ὁ ἐπικουρικῶς ἐν τούτῳ προβαλλόμενος ἀσαφῶς καί συγκεχυμένως ἰσχυρισμός τῆς ἐναγομένης ὅτι ἄλλως μεταξύ αὐτῆς καί τῶν τεσσάρων υἱῶν της ὀφείλεται ὁμόρρυθμος ἐμπορική ἑταιρία, ὅπερ καί δέν βεβαιοῦται, τοὐλάχιστον διά τόν κρίσιμον χρόνον, ἐκ τῶν προσαγομένων καί ἐπικαλουμένων ὑπό ταύτης ἐγγράφων, ἐάν ἤθελεν ἔχει τήν ἔννοιαν, ὅτι ὁ ἐνάγων, στρεφόμενος κατ' αὐτῆς ἀτομικῶς, χωρίς νά ἐναγάγῃ πρῶτον τήν ἑταιρίαν, ἀναγόμενος εἰς τήν παρά τῷ ἐναγομένῳ ὑπαρξίν παθητικῆς νομιμοποιήσεως, εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς νόμῳ ἀστήρικτος, διότι οἱ δανεισταί τῆς ὁμορρύθμου ἑταιρίας δύνανται νά ἐναγάγωσιν ἀπ' εὐθείας τάς ἀγωγάς αὐτῶν κατά τῶν συνεταίρων κατά πᾶσαν περίπτωσιν, χωρίς νά εἶναι πρός τοῦτο ἀναγκαία ἡ ἐπίκλησις τοῦ ἀναξιοχρέου τῆς ἑταιρίας πρός ἐκπλήρωσιν τῶν ἀναληφθεισῶν ὑπ' αὐτῆς ὑποχρεώσεων, ὡς ὄντων τῶν ὁμορρύθμων ἑταίρων ὑποχρέων ἐκ συνενοχῆς, ὑφισταμένης μεταξύ των ἐνεργητικῆς καί παθητικῆς ἀλληλεγγύης, κατ' ἄρθρα 20 καί 23 Ε.Ν. Ἐκ δέ τῆς παθητικῆς ἀλληλεγγύης προκύπτει, ὅτι οἱ ὁμόρρυθμοι ἑταῖροι εἶναι συνοφειλέται εἰς ὁλόκληρον πρός τούς τρίτους διά τά χρέη τῆς ἑταιρίας καί κατ' ἀκολουθίαν δέν ἔχουσι τό εὐεργέτημα τῆς διζήσεως, μή θεωρούμενοι συνεγγυηταί, ἐξ οὗ συνέπεται ὅτι ὁ δανειστής δικαιοῦται νά ἐναγάγῃ αὐτούς ἀτομικῶς, χωρίς νά ἀπαιτῆται νά καταδιώξῃ πρότερον τό νομικόν πρόσωπον τῆς ἑταιρίας (*Thaller-Percerou*, Droit commercial N° 415, Ε.Α. 1002/1926 Θέμ. ΛΗ σελ. 472, 473/1930 Θέμ. ΜΑ σελ. 925).

Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, λαμβάνουσα ὑπόστασιν διά τῆς ἐν τῷ ἐξωτερικῷ κόσμῳ ἐμφανίσεως τῆς βουλήσεως, εἶναι μονομερής δήλωσις βουλήσεως, διά τῆς ὁποίας προσδιορίζεται τό τέλος τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐν δέ τῇ ὑπό τοῦ ἐργοδότου καταγγελίᾳ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐνυπάρχει σαφῶς ἡ δήλωσις αὐτοῦ περί μή ἀποδοχῆς τῶν περαιτέρω ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐκμισθωτοῦ καί συνεπῶς πρός στήριξιν τῆς ἀξιώσεως περί πληρωμῆς τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἀκύρως ἀπολυθέντος δέν ἀπαιτεῖται νά προσφέρηται οὗτος πρός ἐξακολούθησιν τῆς παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν του (Α.Π. 152/1952, ΕΕΔ 11, 415). Ἐφ' ὅσον, μετά ταῦτα, ὁ ἐνάγων ἐν προκειμένῳ ἰσχυρίζεται, ὅτι ἡ ἐπικαλουμένη ὑπ' αὐτοῦ σύμβασις ἐργασίας κατηγγέλθη ἀκύρως ὑπό τῆς ἐναγομένης τῇ 13 Ὀκτωβρίου 1953, δηλωσάσης τήν βούλησίν της, διά τῆς ὁποίας προσδιώρισεν αὕτη τό τέλος τῆς συμβάσεως ἐργασίας κατά τήν χρονολογίαν ταύτην καί περί μή ἀποδοχῆς ἐν τῷ μέλλοντι τῶν ὑπηρεσιῶν του, μή ὑποχρεουμένου νά προσφέρηται οὗτος πρός ἐξακολούθησιν τῆς παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν του, ἀλυσιτελῶς ἡ ἐναγομένη προβάλλει ὅτι, ὑποτιθεμένης τῆς ἀπό 13 Ὀκτωβρίου 1953 καταγγελίας ὡς ἀκύρου, μετ' αὐτήν προέβη εἰς καταγγελίαν τῆς αὐτῆς συμβάσεως τήν 19ην, 20ήν, 27ην Ὀκτωβρίου, 5ην, 10ην, 24ην, 27ην Νοεμβρίου 1953, 21ην Δεκεμβρίου 1953 καί τέλος ἐγγράφως τῇ 25ῃ Ἰανουαρίου 1954, διότι, ἀκύρως τυχόν καταγγείλασα τήν σύμβασιν ἐργασίας τήν 13ην Ὀκτωβρίου 1953, περιέστη εἰς ὑπερημερίαν περί τήν ἀποδοχήν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐνάγοντος, κατά τά ἄρθρα 349 καί 350 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ὑποχρεουμένη ἐντεῦθεν εἰς τήν πληρωμήν τοῦ μισθοῦ κατά τό ἄρθρον 656 Α.Κ. Ἡ ὑποχρέωσις δέ αὕτη παύει μόνον, ἐάν ἐπέλθῃ ἄρσις τῆς ὑπερημερίας κατά νόμιμόν τινα τρόπον, τοὐτέστιν εἴτε διά δηλώσεως αὐτῆς, ὡς ἐργοδότου, ὅτι ἀποδέχεται τάς ὑπηρεσίας τοῦ ἐνάγοντος μισθωτοῦ, εἴτε διά συμφωνίας τῶν μερῶν, εἴτε δι' ἀποσβέσεως τῆς ἐνοχῆς (Α.Π. 130/1952 ΕΕΔ 11, 615), περιστατικά ἅτινα οὔτε ἐπικαλεῖται, οὔτε ἐβεβαιώθησαν ἐκ τῆς διαδικασίας.

Κατά τάς διατάξεις τῆς § 9 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118/1945, ὡς ἀντικατεστάθη ὑπό τῆς § 4 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ν.δ. τῆς 8/11 Μαΐου 1946, ἀπαλλάσσονται αἱ ἐπιχειρήσεις κλπ. τῆς τηρήσεως τῶν ἐπί ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας τεθειμένων ὑπό τοῦ ἄρθρου τούτου διατυπώσεων (ἐνέργεια τῆς καταγγελίας ἐγγράφως, καταβολή ἀποζημιώσεως ν. 2112/1920 ἢ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920, ἀναλόγως τῆς ἰδιότητος τοῦ μισθωτοῦ ὡς ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου, καί ἀναγγελία τῆς καταγγελίας εἰς τό Γραφεῖον Εὐ-

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ ΑΠΟΛΥΟΜΕΝΟΥ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΚΑΤΑ Ν. 2112

Παροχή ἐργασίας ὑπὲρ τὰς νομίμους ὥρας καὶ δικονομικὴ προστασία μισθωτοῦ

Ὑπολογισμὸς ἀποζημιώσεως Ν. 2112 κατ' ἄρθρ. 3 αὐτοῦ.— Μὴ συνυπολογισμὸς προσθέτων ἀμοιβῶν δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς καὶ ὑπερωρίας.—Ἰσχὺς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μὴ καταβολῆς ἐξ ὁλοκλήρου ἀποζημιώσεως Ν. 2112 λόγῳ εὐλόγου ἀμφιβολίας ἐργοδότου περὶ τὴν ἔκτασιν ὑποχρεώσεώς του.— Ἀπαράδεκτος μεταβολὴ βάσεως ἀγωγῆς.—Νόμιμοι ὧραι ἐργασίας βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων.—Ἀνεπίτρεπτον τροποποιήσεως διὰ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας. - Παροχὴ ἐργασίας ὑπὲρ τὰ νόμιμα ὅρια.— Ἀξίωσις ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ.— Παροχὴ ἐργασίας κατὰ Κυριακάς, ἐν τῇ πολιτικῇ ἀεροπορίᾳ.

Ἡ κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945 καταβλητέα διὰ τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας τῶν ἀσφαλιζομένων κατὰ τῆς ἀνεργίας μισθωτῶν ἀποζημίωσις τοῦ ν. 2112/1920 περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἢ τοῦ β.δ. τῆς 16/18 Ἰουλίου 1920 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 2112 ἐπὶ τῶν ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν (ἀναλόγως τῆς ἰδιότητος τοῦ μισθωτοῦ ὡς ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου) ὑπολογίζεται κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ν. 2112 (Α.Π. 69/1948, εἰσηγητὴς *Ν. Πλατύνας*, ΕΕΔ 7, 235).

Οὕτω ἐκρίθη, ὅτι δὲν συνυπολογίζονται εἰς τὰς ἐξ ὧν ἐξευρίσκεται ἡ ἀποζημίωσις τακτικὰς ἀποδοχὰς τοῦ μισθωτοῦ, κατ' ἄρθρον 3 ν. 2112/1920, αἱ ἐξ ὑπερωριῶν ἀμοιβαὶ (Α.Π. 564/1950, εἰσηγητὴς *Σ. Βλαχογιάννης*, ΕΕΔ 9, 1119) βλέπε καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9,1119 ἐπ.), Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 10456/1951, εἰσηγητὴς *Ι. Σπέντζος*, ΕΕΔ 11, 71), δὲν συνυπολογίζεται ἀποζημιώσεις ἐκτὸς ἕδρας, ἐφ' ὅσον παρέχονται μόνον ὁσάκις ὁ μισθωτὸς εὑρίσκεται ἐκτὸς ἕδρας (Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 9717/1952, εἰσηγητὴς *Γ. Καραμάνος*, ΕΕΔ 11, 1246), δὲν συνυπολογίζονται ἀμοιβαὶ πρόσθετοι δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς (ἐφ' ὅσον καὶ καθ' ὅσον ἀπαγορεύεται ἡ ἐργασία ὑπὸ τοῦ νόμου, ἄλλως καὶ ἐπὶ νομίμου δὲν παρέχεται τακτικῶς ἡ ἐργασία), δὲν συνυπολογίζονται τὰ ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς διδόμενα «δῶρα» πρὸς τοὺς μισθωτούς (Α.Π. 262/1954, εἰσηγητὴς *Π. Τσαρούχης*, ΕΕΔ 13, 455 καὶ λοιπαὶ αὐτόθι σημειούμεναι).

Αὕτη εἶναι καὶ ἡ ἄποψις τῆς καταχωριζομένης κατωτέρω δικαστικῆς ἀποφάσεως, μὲ τὴν σημείωσιν ὅμως ὅτι δὲν ἀλλάσσει τὸ πρᾶγμα καὶ ἂν ὑπάρχῃ συμβατικὴ ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου νὰ ἀπασχολῇ τὸν μισθωτὸν κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ πέραν τοῦ νομίμου ὡραρίου, διότι ἀφοῦ τοιαύτη σύμβασις θὰ ἦτο ἄκυρος, ὡς σκέπτεται περαιτέρω ἡ ἀπόφασις, δὲν θὰ ἐτίθετο κἂν ζήτημα «ἀποδοχῶν» μισθωτοῦ πρὸς συνυπολογισμόν.

Ἀλλὰ καὶ ἂν ὑπολείπεται κατά τι ἡ καταβληθεῖσα εἰς τὸν ἀπολυθέντα ἀποζημίωσις ἐξ εὐλόγων ἀμφιβολιῶν τοῦ ἐργοδότου περὶ τὴν ἔκτασιν τῆς ὑποχρεώσεως αὐτοῦ, δὲν ἀπαγγέλλεται ἀκυρότης τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας καὶ κατὰ τὰ ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας νομολογηθέντα (βλέπε ΕΕΔ 13, 521).

Σχετικῶς ἤδη πρὸς τὰ λοιπὰ περὶ ἐργασίας ὑπὲρ τὰς νομίμους ὥρας ζητήματα, ἡ ἀπόφασις ἀκολουθεῖ διὰ τὴν δικονομικὴν προστα-

---

ρέσεως Ἐργασίας), εἰς περίπτωσιν ὑποβολῆς μηνύσεως κατὰ τοῦ μισθωτοῦ δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν κατὰ τὴν ἐξάσκησιν τῆς ὑπηρεσίας του ἢ ἀπαγγελίαν κατηγορίας κατ' αὐτοῦ δι' ἀδίκημα φέρον χαρακτῆρα τοὐλάχιστον πλημμελήματος, ἀλλ' ἡ ὑποβολὴ τῆς μηνύσεως δέον νὰ ἔχῃ ὑποβληθῇ πρὸ τῆς ἀπολύσεως (Α.Π. 346/1952, ΕΕΔ 11, 724 καὶ Α.Π. 657/1952, ΕΕΔ 12, 69). Κατ' ἀκολουθίαν ἀλυσιτελῶς ἡ ἐναγομένη ἰσχυρίζεται, ὅτι δὲν ὑπεχρεοῦτο εἰς τὴν τήρησιν τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118/1945, ἐφ' ὅσον, μετὰ τὴν ἰσχυριζομένην ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος ὡς λαβοῦσαν χώραν ἄτυπον καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας κατὰ τὴν 13ην Ὀκτωβρίου, ὑπεβλήθη κατ' αὐτοῦ τῇ 17ῃ Ὀκτωβρίου μήνυσις δι' ἐξύβρισιν κατὰ τὴν ἐξάσκησιν τῆς ὑπηρεσίας του.

Ὁ ἰσχυρισμὸς τῆς ἐναγομένης ὅτι δὲν ὑπεχρεοῦτο εἰς τὴν τήρησιν τῶν τυπικῶν καὶ οὐσιαστικῶν διατυπώσεων τοῦ νόμου διὰ τὴν γενομένην καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὡς ὑπαγορευθεῖσαν ἐκ σπουδαίου λόγου συνισταμένου εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος ἐξύβρισιν αὐτῆς καὶ τοῦ υἱοῦ της, εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος, διότι ἐπὶ συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας ἀορίστου χρόνου τὸ καθιερούμενον ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 672 Α.Κ. σύστημα τῆς ἐξαιρετικῆς καὶ ἀπροθέσμου καταγγελίας τῆς συμβάσεως διὰ σπουδαῖον λόγον (οἷον προφανῶς συνιστῶσιν καὶ αἱ ὕβρεις τοῦ ἐκμισθωτοῦ πρὸς τὸν μισθωτὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του) ὑφίσταται ἀλλοιώσεις τινάς, ἐπιβαλλομένας ἐκ τῶν δυνάμει τοῦ ἄρθρου 38 τοῦ εἰσαγωγικοῦ νόμου διατηρηθεισῶν διατάξεων τῆς εἰδικῆς κοινωνικῆς νομοθεσίας, ἐν αἷς καὶ τῆς τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118/1945, καθ' ἃς ἀπαιτεῖται ἔγγραφος καταγγελία τῆς συμβάσεως καὶ ἀναγγελία ταύτης εἰς τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας (*Π. Ζέπος*, Ἐνοχικόν, Εἰδικὸν Μέρος, σ. 382), τὰς ὁποίας διατυπώσεις ἔδει αὐτὴ νὰ τηρήσῃ, καθ' ὅσον τὸ ἄρθρον 672 Α.Κ. ὁμιλεῖ περὶ ἀπροθέσμου καταγγελίας, πρᾶγμα διάφορον τῆς τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118/1945.

σίαν τοῦ μισθωτοῦ τὰ κρατοῦντα ἐν τῇ δικαστηριακῇ πράξει (βλέπε ΕΕΔ 13, 531, ἔνθα σημειώσεις μας).

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 7855/1953

Διαδικασία Ν. Γ ΘΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Η. Γαλάτης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Ἡλιόπουλος, Α. Παπαδόπουλος

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 3 § 2 ν. 2112/1920, ὁρίζουσα ὅτι «ὡς τακτικαὶ ἀποδοχαὶ ὑπαλλήλου θεωροῦνται ὁ μισθός, ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη παροχή, ἐφ' ὅσον δίδεται ἀντὶ μισθοῦ, οἱονδήποτε εἴδους, προμήθεια κλπ. Ποσοστὰ ἐπὶ κερδῶν ἢ εἰσπράξεων, ἢ ἄλλης φύσεως συμμετοχὴ εἰς ἐπιχείρησιν, ἐφ' ὅσον χορηγοῦνται ἀνεξαρτήτως τῆς κανονικῆς ἀμοιβῆς, δὲν θεωροῦνται τακτικαὶ ἀποδοχαί, πλὴν ἐναντίας συμφωνίας ἢ ἔθίμου», σαφῆ ἔχει τὴν ἔννοιαν, ὅτι πᾶσα ἰδιαιτέρα παροχὴ εἰς χρῆμα, εἴτε εἰς εἶδος, ἥτις, ἐκτὸς τοῦ συμπεφωνημένου μισθοῦ, χορηγεῖται εἰς τὸν ὑπάλληλον παρὰ τοῦ ἐργοδότου, καθ' ἑαυτὴν δὲν συγκαταλέγεται μεταξὺ τῶν τακτικῶν ἀποδοχῶν, εἰ μὴ ἐφ' ὅσον δίδεται εἰς αὐτὸν ἀντὶ μισθοῦ, τοῦτέστιν ὅταν προϋπάρχῃ εἰδικὴ συμφωνία, ὡς ἐκ τῆς ὁποίας καὶ ἡ τοιαύτη παροχὴ συνιστᾷ ἀντάλλαγμα, διδόμενον ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου, ἀντὶ τῆς ὑπηρεσίας, ὡς ἀμέσου διὰ τὴν τοιαύτην δόσιν αἰτίου, ἤτοι ἀποτελεῖ μισθὸν τοῦ ὑπαλλήλου (Α.Π. 109/1952, ΕΕΔ 11ος, σελ. 369). Ἑτέρωθεν αἱ πρόσθετοι ἀμοιβαὶ αἱ παρεχόμεναι δι' ἐργασίαν, παρασχεθεῖσαν κατὰ τὰς Κυριακάς, ὡς καὶ ἐκεῖναι καθ' ὑπερωρίαν, ἐφ' ὅσον αὗται καταβάλλονται, ἐν περιπτώσει πραγματικῆς ἀπασχολήσεως τοῦ μισθωτοῦ, δὲν ἀποτελοῦσι μισθὸν κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 659 Α.Κ., μὴ ὑπολογιζόμεναι εἰς τὴν ἀποζημίωσιν, ἀφοῦ αὗται ὀφείλονται μόνον διὰκ παρέχονται ἐργασίαι, δοθέντος ὅτι, ἐὰν ἐθεωροῦντο τακτικαὶ ἀποδοχαί, θὰ ἔδει νὰ καταβάλλωνται καὶ ὅταν δὲν παρέχηται ἐργασία (Α.Π. 330/1949, ΕΕΔ τόμ. 8, σελ. 903), ἐκτὸς ἐὰν ὁ μισθωτὸς ἰσχυρίζεται, ὅτι ὀφίσταται συμβατικὴ ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου, ὅπως ἀπασχολῇ τοῦτον κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ πέραν τοῦ νομίμου ὡραρίου, ὅτε καὶ αἱ ἀμοιβαὶ αὗται, θεωρούμεναι ὡς τακτικαὶ ἀποδοχαί, συνυπολογίζονται εἰς τὴν καταβλητέαν ἐν περιπτώσει καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀποζημίωσιν (παρεμφερῶς Πρ. Ἀθ. 9213/1953, ΕΕΔ τ. 12ος, σελ. 1067). Ἀκολούθως τοῦτοις καὶ λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ἐν προκειμένῳ, οὔτε ἰσχυρίζεται ὁ ἐνάγων, ἀλλ' οὔτε ἐκ τῆς διαδικασίας ἐβεβαιώθη, ὅτι ὀφίσταται συμβατικὴ ὑποχρέωσις τῆς ἐναγομένης, ὅπως ἀπασχολῇ τοῦτον, κατὰ μέσον ὅρον, ἐπὶ δύο Κυριακὰς καὶ ἀργίας καθ' ἑκαστον μῆνα, ἅπαξ δὲ τῆς ἑβδομάδος 2-4 ὥρας ὑπερωριακῆς νυκτερινῆς ἐργασίας καὶ τρὶς τῆς ἑβδομάδος πέραν τοῦ κανονικοῦ ὡραρίου 2 περίπου ὡρας, ἕπεται ὅτι αἱ διὰ τὰς αἰτίας ταύτας πρόσθετοι ἀμοιβαί, ὡς μὴ ἀποτελοῦσαι τακτικὰς ἀποδοχάς, δὲν ἦσαν συνυπολογιστέαι εἰς τὴν καταβληθεῖσαν αὐτῷ ἐπὶ τῇ καταγγελίᾳ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀποζημίωσιν. Ὅθεν ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, δι' ἧς ἰσχυρεῖται ὅτι, μὴ καταβληθείσης τῷ ἐνάγοντι πλήρους τῆς νομίμου ἀποζημιώσεως, διὰ τοῦ μὴ συνυπολογισμοῦ εἰς ταύτην καὶ τῶν προσθέτων ἀμοιβῶν, ἡ γενομένη καταγγελία τυγχάνει ἄκυρος καὶ ἡ ἐναγομένη ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλῃ αὐτῷ τὰς μετὰ τὴν καταγγελίαν ἀποδοχάς του, ἅτε τῆς συμβάσεως θεωρουμένης ἐνεργοῦ, ταύτης δὲ ὡς ἐν ὑπερημερίᾳ διατελούσης περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν προσφερομένων ὑπηρεσιῶν του, εἶναι ἀπορριπτέα ὡς ἀβάσιμος. Ἄλλως καὶ ἐπὶ τῇ ἐναντίᾳ ἐκδοχῇ, καθ' ἣν ἔδει νὰ συνυπολογισθῶσιν εἰς τὴν ἀποζημίωσιν καὶ αἱ πρόσθετοι αὗται παροχαί, δὲν παρέχεται εἰς τὸν ἐνάγοντα δικαίωμα πρὸς ἀκύρωσιν τῆς γενομένης καταγγελίας, καθ' ὅσον, ὑπὸ τὰς προκειμένας περιστάσεις, κατὰ τὴν κρίσιν ἡμῶν, ἐκ συγγνωστῆς πλάνης ἡ ἐργοδότις ἐναγομένη ἐταιρία περιήχθη εἰς ἀμφιβολίαν περὶ τῆς ἐκτάσεως τῶν ἐναντι τοῦ ἐνάγοντος ὑποχρεώσεών της ἐκ τοῦ ν. 2112 (ἄρθρον 141 Α.Κ., Γ. *Μπαλῆ*, Γενικαὶ Ἀρχαὶ 1950 § 42, Α.Π. 265/1952, ΕΕΔ 11, σ. 263). Ὁ διὰ τῶν προτάσεων νῦν τὸ πρῶτον προβαλλόμενος ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐνάγοντος ὅτι ἡ καταγγελία εἶναι ἄκυρος, ὡς ἀντιτιθεμένη, εἰς τὸ ἄρθρ. 281 τοῦ Α.Κ., οὐδαμῶς καταχρηστική, διότι μετὰ τὴν ἀπόλυσίν του ἡ ἐναγομένη προσέλαβεν ἕτερον εἰς ἀντικατάστασίν του, ἀποτελῶν νέαν βάσιν ἀγωγῆς, μὴ περιεχομένην ἐν τῷ δικογράφῳ τῆς ὑπὸ κρίσιν, ἐν ᾗ ρητῶς καὶ ἀποκλειστικῶς ἐκτίθεται ὅτι «...εἶναι ἄκυρος ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως, λόγῳ μὴ νομίμου ἀποζημιώσεως, μὴ περιληφθείσης εἰς τὴν ἀποζημίωσιν καὶ τῆς κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ ἀργίας προσαυξήσεως, ὡς καὶ τῆς λόγῳ ὑπερωριῶν...» εἶναι ἀπαράδεκτος, δι' ἔλλειψιν καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος ἐρευνητέας προδικασίας (Α.Π. 420/1953, ΕΕΔ 12ος, σελ. 874) καὶ κατὰ τὴν νόμιμον ἔνστασιν τῆς ἐναγομένης. Ἄλλως δὲ ἀπορριπτέος τυγχάνει καὶ ὡς οὐσίᾳ ἀβάσιμος, διότι ἐκ τῆς διαδικασίας ἐβεβαιώθη ὅτι μετὰ τὴν ἀπόλυσιν αὐτοῦ, ὀφειλομένην εἰς οἰκονομικοὺς λόγους, ἕνεκα τῶν ὁποίων ἀπελύθησαν ταὐτοχρόνως καὶ 44 ἄλλοι ὑπάλληλοι, ἐργατοτεχνῖται καὶ ὑπηρέται τῆς ἐναγομένης, εἰς οὐδεμίαν νέαν πρόσληψιν προέβη αὕτη προσωπικοῦ καὶ δὴ τῆς εἰδικότητος τοῦ ἐνάγοντος.

Κατὰ τὰς συνδεδυασμένας διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τῆς Διεθνοῦς Συμβάσεως τῆς Διεθνοῦς Συνδιασκέψεως τῆς Οὐασιγκτῶνος, κυρωθείσης ὑπὸ τοῦ ν. 2269/1920 καὶ ἰσχύν ἐσωτερικοῦ νόμου κτησαμένης κατ' ἄρθρον 1 § 2 τοῦ β/τος τῆς 27ης Ἰουνίου 1932 «περὶ συμπληρώσεως καὶ κωδικοποιήσεως τῶν περὶ ὀκταώρου ἐργασίας διατάξεων» δὲν ἐπιτρέπεται ἡ ἀπασχόλησις τοῦ ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ τῆς ἐναγομένης πέραν τῶν ὀκτὼ ὡρῶν ἡμερησίως καὶ τεσσαράκοντα ὀκτὼ ὡρῶν καθ' ἑβδομάδα. Ταῦτα οὐδαμῶς ἐτροποποιήθησαν ὑπὸ τῆς ἀπὸ 7ης Νοεμβρίου 1950 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας «Τεχνιτῶν Ἐναερίων Μεταφορῶν Πολιτικῆς Ἀεροπορίας», διότι διὰ τῆς συμβάσεως ταύτης δὲν ἠδύνατο νὰ καταργηθῶσιν αἱ ἀνωτέρω δημοσίας τάξεως διατάξεις. Ἡ ὑπὸ τῆς συλλογικῆς ταύ-

ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΠΕΡΙ ΠΑΡΟΧΗΣ ΕΞΗΡΤΗΜΕΝΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

"Εννοια μισθωτοῦ καὶ δικονομικὴ προστασία δι' ἐκδίκασιν ἀξιώσεων αὐτοῦ

Ἐργατικὴ διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'.—Ἐκδίκασις κατ' αὐτὴν ἀξιώσεων μὲ νομικὴν βάσιν ἔγκυρον ἢ ἄκυρον σύμβασιν.— Ἔννοια μισθωτοῦ καὶ ἐξηρτημένης ἐργασίας.— Ὕπαρξις ἐν τῇ ἐργασίᾳ προσωπικῆς ἐξαρτήσεως.— Δικαίωμα ἐκδικάσεως ἀξιώσεων ἐπὶ ἐξηρτημένης ἐργασίας κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν καὶ ἂν δὲν ἔχωσι τὴν ἰδιότητα τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου κατὰ κύριον ἐπάγγελμα.—Ἡ ἔλλειψις τῆς προϋποθέσεως τοῦ κυρίου ἐπαγγέλματος στερεῖ τὸν ἰδιωτικὸν ὑπάλληλον μόνον τῆς προστασίας τοῦ Ν. 2112.— Παραγραφὴ ἀπαιτήσεων καὶ δικαιοστάσιον.

Διάφορος εἶναι ἡ γνώμη τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Πειραιῶς πρὸς ἐκείνην τῆς πρωτοδίκου (Πρωτοδίκου Πειραιῶς 1115/1953, Πρωτοδίκης *Γ. Μένεγας*, ΕΕΔ 13, 479) ἐπὶ τοῦ ἀπασχολήσαντος αὐτὴν θέματος.

Ἡ πρωτόδικος ἀπόφασις εἶχε δεχθῇ, ἐπὶ ἀγωγῆς ἐργαζομένου εἰσαχθείσης κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν, διὰ τῆς ὁποίας ἐζητήθη ἡ ἐπιδίκασις ὡρισμένων ποσοστῶν διὰ τὴν παρασχεθεῖσαν ἐργασίαν του, ὅτι, ἐφ' ὅσον ὁ ἐνάγων δὲν ἦσχει κυρίως τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, ἀσχολούμενος εἰς ἐμπορικάς του ἐργασίας, δὲν ἠδύνατο νὰ θεωρηθῇ ὡς μισθωτός, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ παρέχοντος ἐξηρτημένην ἐργασίαν, καὶ συνεπῶς ἡ σύμβασις καθοριζομένη ἀμοιβὴ δι' ὑπερωριακὴν ἐργασίαν προϋπόθεσιν ἔχει, ὅτι θὰ τηροῦνται αἱ διὰ τὴν παροχὴν τῆς ἡμερησίας, ὑπὲρ τὰ νόμιμα χρονικὰ ὅρια ἐργασίας, ἀπαιτούμεναι ὑπὸ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 3 καὶ 4 τοῦ ἀπὸ 27.6.1932 δ/τος διατυπώσεις. Ἐντεῦθεν ἀκολουθεῖ, ὅτι ἡ μετὰ τῆς ἐναγομένης σύμβασις τοῦ ἐνάγοντος, πρὸς καθ' ὑπέρβασιν, ἄνευ ἀδείας τῆς Ἀρχῆς, τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου καθοριζομένων ὡρῶν ἐργασίας, λογιζομένη, ἐκ τῆς ἀπαγορευτικῆς διατάξεως τοῦ νόμου, ὡς ἄκυρος, κατ' ἄρθρ. 174 Α.Κ., δὲν θεμελιοῖ ἀξίωσιν τοῦ μισθωτοῦ ἐνάγοντος κατὰ τῆς ἐργοδότιδος ἐναγομένης ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλὰ τοιαύτην ἐπὶ ἀποζημιώσει, κατὰ τὰς ἐν ἄρθρῳ 904 τοῦ Α.Κ. περὶ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἀρχάς, καθ' ἃς ὁ ἄνευ νομίμου αἰτίας καταστὰς πλουσιώτερος ἐκ τῆς περιουσίας ἄλλου καθίσταται ὑπόχρεως εἰς τὴν ἀπόδοσιν τῆς προσγενομένης αὐτῇ ἐκ τούτου ὠφελείας. Καὶ ὁρίζεται μὲν ἐν ἄρθρῳ 669 τοῦ Α.Κ. ὅτι, ἐὰν παραστῇ ἀνάγκη ἐργασίας, ἐπὶ πλέον τῆς συμφωνηθείσης ἢ τῆς συνήθους, ὁ ἐκμισθωτὴς ὑποχρεοῦται νὰ παράσχῃ ταύτην, δικαιούμενος διὰ τὴν ἐπὶ πλέον ἐργασίαν ταύτην εἰς συμπληρωματικὴν ἀμοιβήν, κανονιζομένην ἀναλόγως τοῦ συμφωνηθέντος μισθοῦ καὶ τῶν εἰδικῶν περιστάσεων, αἱ διατάξεις ὅμως αὗται, προϋποθέτουσαι ἐπιτρεπομένην ἢ μὴ ἀπηγορευμένην ἐκ τοῦ νόμου, πέραν τῶν νομίμων χρονικῶν ὁρίων ἐργασίαν, οὐδαμῶς ἀντίκεινται εἰς τὰ ἀνωτέρω (ad hoc Α.Π. 160/1952, ΕΕΔ 12ος, σ. 469).

Κατὰ ταῦτα, ἐφ' ὅσον ἐν προκειμένῳ ὁ ἐνάγων δὲν ἰσχυρίζεται, ἄλλως δὲ δὲν ἐβεβαιώθη ἐκ τῆς διαδικασίας, ὅτι, ἀδείᾳ τῆς Ἀρχῆς, εἰργάζετο πέραν τοῦ ὀκταώρου τρὶς τῆς ἑβδομάδος, ὡς ἐπίσης καὶ ἄπαξ τῆς ἑβδομάδος ἐπὶ 2 - 4 ὥρας ὑπερωριακῶς κατὰ τὰς νύκτας, ἀκολουθεῖ ὅτι αἱ ἐνδικοι ἀξιώσεις αὐτοῦ, ὅπως ὑποχρεωθῇ ἡ ἐναγομένη καὶ τῷ καταβάλῃ πρόσθετον ἀμοιβὴν διὰ τὴν τοιαύτην ὑπερωριακὴν ἐργασίαν του, βάσιν ἔχουσιν οὐχὶ τὴν σύμβασιν ἐργασίας, ὑφ' ἣν νομικὴν διατύπωσιν θεμελιοῦται ἡ ἀγωγή, ἀλλὰ τὸν ἀδικαιολόγητον πλουτισμόν, ὑφ' ἣν νομικὴν διατύπωσιν ἔδει νὰ εἶχε διατυπωθῇ αὕτη, τῆς τοιαύτης ἀξιώσεως ὑπαγομένης εἰς τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου ΓΨΟΔ' (περὶ τούτου Α.Π. 549/1953, ΕΕΔ 12ος, σελ. 1262). Ὅθεν, ἐφ' ὅσον ἡ ἀγωγὴ δὲν φέρει τὰ στοιχεῖα τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, δέον νὰ ἀπορριφθῇ, ὡς ἐλλειποῦσης τῆς ἀναγκαίας πρὸς στήριξιν αὐτῆς νομικῆς θεμελιώσεως, δοθέντος ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρον 533 § 2 τῆς Πολ. Δικ., ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 20 τοῦ νόμου ΓΨΟΔ', ἐπὶ προσωπικῶν ἀγωγῶν εἰς τὸ δικόγραφον τῆς ἀγωγῆς πρέπει νὰ περιγράφηται κατὰ τρόπον ἀναμφίβολον ἡ νομικὴ σχέσις ἡ ἀπαρτίζουσα τὸ ἀμφισβητούμενον δικαίωμα (*Οἰκ.* - *Διβ.* § 98 σημ. 2 στοιχ. β, *Ποταμιάνου*, Πολ. Δικ. § 175 σημ. 1, Α.Π. 84/1926, Θέμ. ΛΖ' σελ. 324, Ἐφ. Ἀθ. 922/1914 Θέμ. ΚΣΤ' σελ. 499).

Διὰ τὸν αὐτὸν ἐν τῇ ἠγηθείσῃ σκέψει λόγον δέον νὰ ἀπορριφθῇ ἡ ἀγωγὴ καὶ κατὰ τὴν ἀξίωσιν περὶ καταβολῆς προσαυξήσεως διὰ παρασχεθεῖσαν κατὰ τὰς Κυριακὰς ἐργασίαν. Καὶ ναὶ μέν, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ δ/τος 23.11.1928 (πρ. δ/τος 8.14 Μαρτίου 1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων «περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως» ἄρθρ. 7), ἐφαρμοζομένου κατ' ἀναλογίαν, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ν. 5017/1931 «περὶ Πολιτικῆς Ἀεροπορίας» καὶ ἐπὶ τῶν διὰ τοῦ ἀέρος μεταφορῶν, δὲν ἀπαγορεύεται ἡ κατὰ τὰς Κυριακὰς ἐργασία εἰς τὸ προσωπικὸν τῆς ἐναγομένης, ἀλλ' ἡ διάταξις αὕτη, ὡς προϋπόθεσιν ἔχει ὅτι ἡ κατὰ τὰς Κυριακὰς παρεχομένη ἐργασία δὲν θὰ παρέχηται καθ' ὑπέρβασιν τῆς τεσσαρακονταώρου, καθ' ἑβδομάδα ἐργασίας (πρβλ. Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4688/1952), γεγονὸς ὅπερ ἐν προκειμένῳ ἀποκλείεται, ἀφοῦ ὁ ἐνάγων ἀξιοῖ, κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐκτεθέντα, καὶ τὴν ἐπιδίκασιν ἀμοιβῆς δι' ὑπερωριακὴν πέραν τοῦ τεσσαρακονταώρου ἐργασίαν κατὰ τὰς ἐργασίμους ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος.

πῶς νὰ ἐκδικασθῇ ἡ διαφορά του κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν.

Τὸ ζήτημα θέτει τὸ Πρωτοδικεῖον ἐπὶ τῆς ὀρθῆς του βάσεως. Ἐφ' ὅσον ἀπεδείχθη, ὅτι ὁ πυρασχὼν ὑπηρεσίας ἐτέλει ὑπὸ τὴν ἐξάρτησιν τοῦ ἐργοδότου του, καθ' ὃν χρόνον διεξήγετο ἡ συμφωνηθεῖσα ἐργασία, συνίστατο δὲ ἡ ἐξάρτησις εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἐργοδότου νὰ δίδῃ διαταγὰς καὶ νὰ κατευθύνῃ τὴν ἐργασίαν (ἀδιαφόρως εἰς ποῖον βαθμὸν (βλέπε σχετικῶς σημείωσιν μας ἐν ΕΕΔ 13, 468, ἔνθα παραπέμπαι εἰς θεωρίαν καὶ νομολογίαν), ἐχαρακτηρίζετο ὡς μισθωτὸς ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ν. 765/1943, ὑφ' ἣν καὶ ὁ δικονομικὸς νόμος 1968/1944 διὰ τὴν ἐκδίκασιν τῶν ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας διαφορῶν.

Τὸ ἄρθρ. 10 τοῦ ν. 1234/1918 καὶ ἄρθρ. 11 τοῦ ν. 2112/1220 περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, ἀναφερόμενον εἰς τὸ «κύριον ἐπάγγελμα» τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, ἔχει σκοπὸν νὰ ἀποκλείσῃ τῆς προστασίας τοῦ νόμου, ὁ ὁποῖος συνίσταται εἰς τὴν ἀποφυγὴν τῆς ἀποτόμου θέσεως εἰς ἀνεργίαν, τὸ πρόσωπον, τὸ ὁποῖον ἀσκεῖ ἕτερον ἐπάγγελμα καὶ δὲν εἶναι κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος.

Οὕτω κατὰ τὴν νομολογίαν ἀποκλείεται ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ν. 2112 ἐπὶ δημοσίου ὑπαλλήλου, ὁ ὁποῖος δὲν παρέχει ὑπαλληλικὴν ὑπηρεσίαν κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, ἀπολυόμενος δὲ ὑπὸ τοῦ εἰς ὃν παρεῖχεν ἰδιωτικὰς ὑπηρεσίας, δὲν δικαιοῦται τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112 (Α.Π. 177/1937, Θέμ. ΜΗ' 765, πρβλ. καὶ Ἐφετ. Ἀθηνῶν 1911/1939, Δικαστικὴ 13ος, 217, καὶ Α.Π. 493/1948, εἰσηγητὴς *Α. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 7, 890).

Ἀλλ' ἐφ' ὅσον ὁ αὐτὸς δημόσιος ὑπάλληλος ἐγκύρως συνάπτει σύμβασιν ἐξηρτημένης ἐργασίας μετ' ἰδιώτου (*Χ. Ἀγαλλόπουλος*, ΕΕΔ 3, 323, *Π. Ἰωαηφίδης*, ΕΕΔ 4, 397, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 2471/1948, εἰσηγητὴς *Κ. Κουνουγέρης*, ΕΕΔ 2, 871, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 16288/1942, Πρόεδρος *Α. Γεωργίου*, ΕΕΔ 2, 115, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 3713/1944, εἰσηγητὴς *Χ. Καθάρειος*, ΕΕΔ 3, 456, ξένη νομολογία ἐν ΕΕΔ 1, 328), τὸ ὅτι δὲν εἶναι κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος δὲν εἶναι λόγος νὰ στερηθῇ τῆς δικονομικῆς προστασίας τοῦ ν. ΓΨΟΔ' διὰ τὴν ἱκανοποίησιν τοῦ προσβαλλομένου τυχὸν δικαιώματός του περὶ μισθοῦ.

Ἡ διαφορά του πηγάζει ἐκ σχέσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας καὶ αὐτὰς τὰς διαφορὰς ἐννοεῖ ὁ δικονομικὸς ὑπὲρ τῶν μισθωτῶν νόμος.

Πρωτοδικείου Πειραιῶς 188/1954

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Γ. Κορκάρης**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Γ. Κώνστας**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Δημάκης, Α. Ὀρλάνδος

Διὰ τῆς ἀγωγῆς, ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ὁ ἐνάγων ἠτήσατο τὴν καταδίκην τῶν ἐναγομένων (ἐφεσιβλήτων), μεθ' ὧν συνδέεται διὰ συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας ἀπὸ τοῦ ἔτους 1926 ὡς ὑπάλληλος τοῦ καταστήματός των, εἰς τὴν πληρωμὴν αὐτῷ ὑπολοίπου ἐκ τῶν μισθῶν του τῶν ἐτῶν 1945 - 1952, ὡς καὶ τῶν δώρων τῶν ἑορτῶν Χριστουγέννων καὶ Πάσχα τῶν ἄνω ἐτῶν, διότι ταῦτα δὲν κατεβλήθησαν αὐτῷ, εἰ μὴ μόνον δραχμαὶ 81.182.450. Ὁ πρωτοβάθμιος δικαστὴς ἀπέρριψεν ὡς ἀναρμοδίως εἰσαχθεῖσαν τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἐναγομένου, ἐπὶ τῇ δικαιολογίᾳ ὅτι οὗτος εἶναι κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἔμπορος καὶ ἐλεύθερος ἐπαγγελματίας, ὅλως προσθέτως ἀπασχολούμενος εἰς τὴν ἐπιχείρησιν τῶν ἐναγομένων, ἐναντι τῶν ὁποίων ἄλλως τε δὲν τελεῖ ὑπὸ οἱανδήποτε ἐξάρτησιν. Διὰ τὴν τοιαύτην κρίσιν τοῦ δικάσαντος παραπονεῖται ὁ ἐνάγων διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεώς του.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ κωδικοποιημένου ν. ΓΨΟΔ' πᾶσα ἰδιωτικὴ ἀξίωσις μισθωτοῦ κατὰ τοῦ ἐργοδότου καὶ τοῦ διαδόχου αὐτοῦ, πηγάζουσα ἐκ σχέσεως ἐργασίας, δικάζεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου. Κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς διατάξεως ταύτης, ἐν ὄψει καὶ τοῦ σκοποῦ τοῦ νομοθέτου, θελήσαντος ὅπως καταστήσῃ εἰς τοὺς μισθωτοὺς εὐχερῆ τὴν ἐπιδίωξιν τῶν ἐξ ἐργασιακῆς σχέσεως πηγαζουσῶν ἀξιώσεων αὐτῶν, πρόδηλον καθίσταται, ὅτι ὑπὸ τὴν σύντομον τοῦ νόμου τούτου διαδικασίαν ὑπάγεται πᾶσα ἀξίωσις τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τοῦ ἐργοδότου, νομικὴν βάσιν ἔχουσα ἔγκυρον ἢ ἄκυρον (ὅρα καὶ ἄρθρον 2 § 6 τοῦ ν.δ. 2511/1953) σύμβασιν ἐξηρτημένης ἐργασίας ἐναντι μισθοῦ, ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς κατὰ τὸ ἀστικὸν δίκαιον συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας (Α.Π. 160/1953, ΕΕΔ 11, 469, Α.Π. 549/1953, ΕΕΔ 12, 1262). Ἐξ ἄλλου κατὰ τὸ ἄρθρ. 6 τοῦ ν. 765/1943, διατηρηθὲν ἐν ἰσχύι διὰ τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ ν.δ. τῆς 8/11 Μαΐου 1946, ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦ ἄρθρ. 38 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ νόμου, διὰ τοῦ ὅρου «μισθωτὸς» νοοῦνται φυσικὰ πρόσωπα, ἅτινα παρέχουν εἰς ἕτερον φυσικὸν ἢ νομικὸν πρόσωπον οἱασδήποτε φύσεως ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἐναντι ἀμοιβῆς (Α.Π. 574/1953, ΕΕΔ 13, 199, *Κ. Καυκᾶ*, Ἐνοχ. τεῦχ. α' σελ. 272). Ἐξηρτημένη δὲ θεωρεῖται ἡ ἐργασία, ὅσακις ὁ παρέχων ταύτην συμμορφοῦται πρὸς τὰς ὁδηγίας τοῦ ἐργοδότου ἢ τοῦ ἀντιπροσώπου του, ἤτοι ὅταν ἡ ἐξάρτησις εἶναι φύσεως προσωπικῆς, χωρὶς ὅμως ἐκ τούτου νὰ ἀπαιτῆται ἀποξένωσις τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ πάσης προσωπικῆς πρωτοβουλίας ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ὑπηρεσίας του (Α.Π. 395/1946, Θέμ. ΝΗ' 49, Α.Π. 49/1949, ΕΕΔ ε. 7, 390, *Καυκᾶ*, σ. 271 καὶ διατριβὴν ἐν ΕΕΔ 9, 49, *Καποδίστρια*, Ἐργ. Δίκαιον § 36 ἐπ.), ἰδίᾳ ὅταν πρόκειται περὶ μισθωτοῦ ἐκμισθώσαντος τὴν τεχνικὴν αὐτοῦ μόρφωσιν (οἷον μηχανικοῦ, δικηγόρου, ἰατροῦ κλπ.), οἵτινες ὀφείλουσι μὲν νὰ διεξαγάγωσι τὴν ἀνατεθεῖσαν αὐτοῖς ὑπόθεσιν, ἀφοῦ θὰ εἶναι μισθωτοὶ καὶ ἐν τούτῳ ἔγκειται ἡ ἐξάρτησις αὐτῶν, θὰ χειρισθῶσιν ὅμως αὐτὴν συμφώνως πρὸς τὰς ὑποδείξεις τῆς ἐπιστήμης του ἕκαστος (*Καυκᾶς* σελ. 272, ἔνθ' ἀνωτέρω). Ὅθεν πάντες οἱ ἀνωτέρω μισθωτοὶ δύνανται νὰ ἐγείρωσι τὴν περὶ πληρωμῆς τῆς ἀν-

τιμιοθίας των άγωγήν κατά τήν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΦΟΔ' καί ἄν δέν ἔχωσι τήν ἰδιότητα τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου καί δή κατά κύριον ἐπάγγελμα, ὡς προσδιορίζει ταύτην τό εἰς ὃ παραπέμπει ἄρθρ. 11 τοῦ ν. 2112 ἄρθρον 10 τοῦ ν. 1234/1918, πρό τῆς ἀντικαταστάσεως τοῦ διά τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ν.δ. 2655/1953, ἀπαιτοῦντος πάλιν τήν κατά κύριον ἐπάγγελμα ἀπασχόλησιν (ὁμοίως καί τό ἄρθρ. 2 § 1 τοῦ ν. 6298/1934 «περί Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», Α.Π. 432/1953, ΕΕΔ 12,884), ὁπότε μόνον τῆς προστασίας τοῦ ν. 2112 καί ἄλλων τοιούτων, ἀναφερομένων εἰς ἰδιωτικούς ὑπαλλήλους, δέν δύνανται οὗτοι νά τύχωσι (Α.Π. 493/1948, ΕΕΝ ΙΣΤ' 175, *Κανκά* σελ. 244).

Ἐν προκειμένῳ ἐπαρκῶς βεβαιοῦται, κατά τήν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, μορφωθεῖσαν ἐκ τῶν ἐν γένει ἐξηγήσεων τῶν διαδίκων, τῶν καταθέσεων τῶν ἐνώπιον τοῦ πρωτοβαθμίου Δικαστοῦ ἐξετασθέντων μαρτύρων, ἐν συνδυασμῷ πρός τάς ἐπικαλουμένας ἐνόρκους βεβαιώσεις ἐνώπιον συμβολαιογράφου καί τά προσαγόμενα ἐκατέρωθεν καί ἐπικαλούμενα ἔγγραφα, ὅτι ὁ ἐνάγων προσφέρει τάς ὑπηρεσίας ἐπ' ἀμοιβῇ ὡς διευθυντής προϊστάμενος τῆς ἐπιχειρήσεως τῶν ἐναγομένων ἀπό πολλῶν ἐτῶν, ὅτε τήν ἐπίδικον ἐπιχείρησιν εἶχεν ἡ ἑταιρία καί ἀπό τοῦ ἔτους 1943 (κατά τούς ὅρους εἰδικώτερον τῆς κατωτέρω ἐγγράφου συμφωνίας), ἀφ' ὅτου ταύτην ἀνέλαβον, ὡς διάδοχοι, οἱ ἐναγόμενοι, παρέχων ἐξηρτημένην ἐργασίαν, ὑπό τήν προεκτεθεῖσαν ἔννοιαν, καίτοι οὗτος ἀπό τοῦ ἔτους 1947 κύριον ἐπάγγελμα ἔχει τήν ἐμπορίαν (ὅρα προσαγόμενον ὑπ' ἀριθ. 496/19.6.1953 πιστοποιητικόν Βιοτεχνικοῦ Ἐπιμελητηρίου Πειραιῶς) καί προσθέτως (καθ' ὡρισμένας τακτικάς ὥρας καθ' ἑκάστην) ἀπασχολεῖται εἰς τό κατάστημα τῶν ἐναγομένων, θέτων εἰς τήν διάθεσιν τούτων ἰδίᾳ τάς τεχνικάς καί ἐμπορικάς του γνώσεις (καί διευθύνων γενικώτερον τό κατάστημα τούτων),

Ἀμοιβίως ὅθεν οὗτος εἰσήγαγε τάς περί καθυστερουμένων ἀποδοχῶν ἀξιώσεις του (ἀπορρεούσας ἐκ σχέσεως ἐργασίας) κατά τήν προκειμένην εἰδικήν καί ἀποκλειστικήν διαδικασίαν καί ἐσφαλῶς τά ἐναντία εἰποῦσα ἡ ἐκκαλουμένη. Δέον συνεπῶς ὅπως ἐξετασθῇ κατ' οὐσίαν ἡ ἀγωγή τοῦ ἐκκαλοῦντος, διότι τό Δικαστήριον τοῦτο ὑποχρεοῦται, ὅπως ἐκδώσῃ ὁριστικήν ἀπόφασιν, κατ' ἄρθρ. 16 τοῦ ν. ΓΦΟΔ', ἀπορριπτομένης τῆς αἰτήσεως τοῦ ἐκκαλοῦντος περί παραπομπῆς τῆς ὑποθέσεως πρός οὐσιαστικήν ἔρευναν εἰς τόν πρωτοβάθμιον δικαστήν.

Ἡ ἔνστασις τῶν ἐναγομένων περί παραγραφῆς μέρους τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ ἐνάγοντος ἀπορριπτέα τυγχάνει, διότι δέν συνεπληρώθη αὕτη ὡς μή παρελθούσης τῆς ὑπό τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ δικαιοστασίου (Διατ. τῆς 15/21.6.1944 περί κωδ. τῶν περί δικαιοστασίου διατάξεων) ὁριζομένης ἐξαμήνου προθεσμίας, πρό τῆς παρόδου τῆς ὁποίας δέν συμπληροῦται ἡ ὑπ' αὐτοῦ (δικαιοστασίου) ἀνασταλεῖσα παραγραφή (Ε.Ν. 98/1948 Θέμ. Ξ', σελ. 735), τοῦ ἐξαμήνου τούτου παραταθέντος διά τελευταίαν φοράν διά τοῦ ἀπό 25/27.6.1953 β.δ. μέχρι τῆς 31 Ὀκτωβρίου 1953).

Βεβαιοῦται ὅτι συνεφωνήθη μεταξύ αὐτῶν, ὅπως παρέχῃ οὗτος ἀφεξῆς τάς ὑπηρεσίας του εἰς τήν ἐπιχείρησιν τῶν ἐναγομένων, «διαθέτων ἅπασαν τήν δραστηριότητα, ἐνεργητικότητά του ἀποκλειστικῶς καί μόνον πρός ἐξυπηρέτησιν τῶν συμφερόντων τῆς ἐπιχειρήσεώς των, ἀποκλειομένης καί ἀπαγορευομένης πάσης ἀπασχολήσεως αὐτοῦ εἰς ἔργα ξένα... καί ἀναμίξεώς του, εἴτε ἀμέσως, εἴτε ἐμμέσως, διά παρενθέτου προσώπου εἰς ὁμοειδῆ, παρεμφερῆ, ἤ ἔστω καί ἀνομοειδῆ ἐπιχείρησιν ἤ ἐργασίαν... μή δυνάμενος 1) νά διατηρῇ ὁ ἴδιος ἄλλην τινά ἐπιχείρησιν, 2) νά μετέχῃ ὑπό οἱανδήποτε ἑταιρικήν μορφήν ἄλλης τινός ἐπιχειρήσεως, 3) νά προσφέρῃ τάς ὑπηρεσίας του ὡς ὑπαλλήλου ἀλλαχοῦ κλπ...», ὡς ἀμοιβήν δέ συνεφωνήθη ἐπίσης νά λαμβάνῃ ἀπό τῆς ἀπελευθερώσεως τήν κατά τήν κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρός ἁρμόζουσαν ἐπί τῇ βάσει τῆς καλῆς πίστεως καί τῶν ἐν γένει συνθηκῶν, ὥστε νά ἐπαρκῇ πρός ἀξιοπρεπῆ συντήρησιν αὐτοῦ καί τῆς οἰκογενείας του..., ἐπί πλέον δέ ποσοστά 8 ο/ο ἐπί τῶν καθαρῶν κερδῶν τῆς ἐπιχειρήσεως..., ἅτινα θά προκόπτωσι κατά τό ἑκάστοτε κλείσιμον τοῦ ἐτησίου λογαριασμοῦ». Ὅθεν συνήφθη ἐν προκειμένῳ σύμβασις μισθώσεως ἐργασίας, κατά τάς περί ταύτης διατάξεις τοῦ προϊσχύσαντος δικαίου, καίτοι ἡ ἀμοιβή προσδιωρίσθη κατά τόν ἐκτεθέντα τρόπον (Ε.Ν. 12/1940, Θέμ. ΝΑ' 697, Ε.Α. 326/1920, Θέμ. ΛΑ' 533, Γ. *Σιμωνέτου*, Ἐντολή καί μίσθωσις ὑπηρεσιῶν ἤ ἔργου 1937, σελ. 28 ἑπ., διατριβή Θέμ. ΝΑ' 661).

ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΔΙΑ ΠΑΡΟΧΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΙΣ ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟΝ

I

Τρόπος καταρτίσεως καὶ καταγγελία συμβάσεως κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118/1945

Ἀναγκαία ἡ ἔγγραφος μετὰ τοῦ Δημοσίου κατάρτισις τῆς συμβάσεως ἐργασίας, θεωρουμένη ἄλλως ὡς ἄκυρος.— Πρόσληψις μισθωτοῦ διὰ τεχνικὰς ὑπηρεσίας Φυλακῶν συνιστᾷ σχέσιν τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου —Συμβάσεις ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου —Λῆξις αὐτοδικαίως ἅμα τῇ παρελεύσει τοῦ χρόνου, χωρὶς ἐκ τῆς παραλείψεως ἀναγγελίας κατ' ἄρθρ. 6 Ν.Δ. 1255/1949 νὰ ἐπέρχηται ἀκυρότης, ἐκτὸς ἂν ἡ καταγγελία γίνηται διαρκοῦντος τοῦ χρόνου συμβάσεως.— Ἀνεφάρμοστον Ν. 2222/1952 ἐπὶ συμβάσεων ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου.

Παρατίθενται κατωτέρω δύο ἀποφάσεις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου, σχετικαὶ πρὸς συμβάσεις ἐργασίας μετὰ τοῦ Δημοσίου.

Ἡ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 9786/1953 ἔχει ὑπ' ὄψιν της πρόσληψιν μισθωτοῦ ἐπὶ συμβάσει τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, μὴ καταγγελθεῖσαν νομίμως, κατὰ τὴν ἀγωγήν, ἤτοι κατὰ παράβασιν τοῦ ν. 118/1946 καὶ τοῦ ν. 2222/1952 περὶ ἐλέγχου τῶν ἀπολύσεων μισθωτῶν (ἰσχύσαντος μέχρι τῆς 10 Ἀπριλίου 1953).

Ἐπαναλαμβάνεται καὶ ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως αὐτῆς ἡ σταθερῶς ἐν τῇ δικαστηριακῇ πρακτικῇ ἐφαρμοζομένη ἄποψις ὅτι διὰ τὸ κῦρος τῆς μετὰ τοῦ Δημοσίου συμβάσεως ἀπαιτεῖται ἐκ τοῦ ν. ΣΙΒ' περὶ δημοσίου λογιστικοῦ νὰ συνάπτηται αὕτη ἐγγράφως (βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 12, 953).

Ἡ προκειμένη σύμβασις κατηρτίσθη πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος. Ρητέον ὅμως διὰ τὰς μετὰ τὸν Κώδικα συμβάσεις ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρον 160 § 2 τοῦ Κώδικος, ἐφ' ὅσον ὁ νόμος ἀπαιτεῖ διὰ τὸ κῦρος τῆς δικαιοπραξίας τὴν ἔγγραφον κατάρτισιν τῆς συμβάσεως, δέον αἱ ὑπογραφαὶ πάντων τῶν συμβαλλομένων νὰ τεθῶσιν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἐγγράφου (βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 12, 953, **Χ. Γεωργιάδηνλον**, ΕΕΔ 12, 1091).

Σχετικῶς πρὸς τὴν ὑποστηριχθεῖσαν ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, μὴ τηρηθεισῶν τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118/1945 καὶ τοῦ ν. 2222/1952, σημειοῦνται τὰ ἑξῆς: Ἡ ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου ἔκρινεν ἐν προκειμένῳ τὴν σύμβασιν ὡς ὡρισμένου χρόνου, ἐφ' ὅσον δὲ συνεπληρώθη ὁ χρόνος αὐτῆς, βεβαίως, ὡς δέχεται, δὲν ἀπῃτεῖτο καταγγελία (ἄρθρ. 669 Α.Κ.), ἀλλὰ μόνον ἀναγγελία τῆς λήξεως τῆς συμβάσεως, κατὰ τὸ ἄρθρ. 6 ν.δ. 1255/1949 (ΕΕΔ 11, 100 ἐπ.), (οὕτω διὰ τὰς συμβάσεις ὡρισμένου χρόνου Α.Π. 343/1952, εἰσηγητὴς **Ι. Τρακανῆς**, ΕΕΔ 11, 734).

Εἰδικῶς ὅμως διὰ τὸ Δημόσιον ἰσχύει ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 60 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» (ΕΕΔ 11, 101), κατὰ τὴν ὁποίαν αἱ τυχὸν ἐκάστοτε ἰσχύουσαι διατάξεις περὶ ὑποχρεωτικῆς ἀναγγελίας, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας συμβάσεως, δὲν ἐφαρμόζονται διὰ τὸ Δημόσιον. Αἱ ἐνεργοῦσαι ὅμως τὰς προσλήψεις ἢ καταγγελίας τοιούτων συμβάσεων διοικητικαὶ Ἀρχαὶ ἢ ἄλλα δημόσια ὄργανα ὑποχρεοῦνται, ὅπως ἀναγγέλλωσιν εἰς τὸ οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας πᾶσαν τυχὸν τοιαύτην πρόσληψιν ἢ καταγγελίαν, χωρὶς ὅμως ἡ παράλειψις τῆς τοιαύτης ἀναγγελίας νὰ συνεπάγηται οἱανδήποτε ἀστικὴν ἢ ποινικὴν κύρωσιν ἢ ὑποχρέωσιν ἀποζημιώσεως ἔναντι τοῦ μισθωτοῦ ἢ τρίτων τοῦ Δημοσίου. (Βλέπε καὶ διάταξιν ἄρθρ. 48 § 2 ν.δ. 2698/1953, ΕΕΔ 12, 1288, ἑρμηνευτικὴν τῆς ἄνω διατάξεως).

Ὡς πρὸς τὸν ν. 2222/1952 «περὶ ἐλέγχου ἀπολύσεων μισθωτῶν» (ΕΕΔ 11, 1041) ἡ ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου σκέπτεται, ὀρθῶς, ὅτι, ἐφ' ὅσον ἡ προκειμένη σύμβασις ἐθεωρήθη ὡς ὡρισμένου χρόνου, δὲν εἶχεν ἐφαρμογὴν ὁ ἄνω νόμος, ἐφαρμοζόμενος μόνον ἐπὶ συμβάσεων ἀορίστου χρόνου.

Σημειωτέον ὅμως ὅτι, καὶ ἂν ἡ σύμβασις ἐργασίας ἦτο ἀορίστου χρόνου, πάλιν δὲν θὰ εἶχεν ἐφαρμογὴν ὁ ἄνω νόμος διὰ τὸ Δημόσιον (βλέπε Σ.Ε. 1655/1953, εἰσηγητὴς **Δ. Ψαρός**, ΕΕΔ 13, 138, Σ.Ε. 2357/1953, εἰσηγητὴς **Γ. Μαραγκόπουλος**, ΕΕΔ 13, 233).

***

Ἡ δευτέρα τῶν παρατιθεμένων κατωτέρω ἀποφάσεων τοῦ Πρωτοδικείου, ὑπ' ἀριθ. 14180/1953, χαρακτηρίζει τὴν σχέσιν τῶν προσλαμβανομένων δι' ἐργασίαν παρὰ τῷ Δημοσίῳ, κατ' ἄρθρ. 13 τοῦ ἀ.ν. 786/1937 «περὶ ἰδιωτικοῦ προσωπικοῦ τῆς Στρατιωτικῆς Ὑπηρεσίας», ὡς σχέσιν τοῦ δημοσίου δικαίου (οὕτω καὶ ἡ Α.Π. 75/1952, εἰσηγητὴς **Δ. Χαμάρτος**, ΕΕΔ 11, 355, ἔνθα σημειώσεις μας, ὁμοίως καὶ ἡ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 14505/1953, εἰσηγητὴς **Β. Ζέππος**, ἀδημοσίευτος).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 9786/1953

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Π. Φεράπος**

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Ε. Μαλλιάρας**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Σπετσάκης, Ε. Δωρῆς, δικαστικὸς ἀντιπρόσωπος Δημοσίου

Διὰ τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἤδη ἐκκαλοῦντος, ἐφ' ἧς ἔκρινεν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, οὗτος, ἰσχυρισθεὶς ὅτι προσελήφθη ὑπὸ τοῦ ἤδη ἐφεσιβλήτου Ἑλληνικοῦ Δημοσίου ὡς ἀρχιτεχνίτης εἰς τὴν Διεύθυνσιν Τεχνικῶν Ὑπηρεσιῶν τοῦ Ὑπουργείου Δικαιοσύνης τὴν 9.7.1945, ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, διὰ σχέσεως ἀνηκούσης εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀντὶ τελευταίως καταβαλλομένου αὐτῷ ἡμερομισθίου δραχμῶν 85.000 καὶ ὅτι εἰργάσθη ἔκτοτε μέχρι τῆς

24.11.1952, ὅτε ἀπελύθη κατὰ παράβασιν τῶν ν. 118/1945 καὶ 2222/1952, ἦτοι ἀκύρως, ἠτήσατο νὰ τῷ ἐπιδικασθῇ τὸ ἐν τῇ ἀγωγῇ ποσόν.

Καθ' ἃ σαφῶς προκύπτει ἐκ τῶν ἄρθρων 34, 39 καὶ 40 τοῦ ν. ΣΙΒ/1852 «περὶ δημοσίου λογιστικοῦ» καὶ τοῦ εἰς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ ἐκδοθέντος ἀπὸ 15.10.1852 β.δ., διὰ τὴν σύναψιν συμβάσεων, συνεπαγομένων ὑποχρεώσεις διὰ τὸ Δημόσιον, ἀπαιτεῖται, πλὴν ἄλλων, ὡς συστατικὸν στοιχεῖον κατάρτισις ἔγγραφος (Α.Π. 216/1936, ΕΕΝ γ' σ. 884, Α.Π. 86/1940, ΕΕΝ ζ' σ. 213, *Κ. Κανελλ.*, ἐν Θέμ. ΝΘ' σ. 855), θεωρουμένη ἄλλως ἡ σύμβασις ὡς ἄκυρος. Ὁ πρόσθετος λόγος ἐφέσεως ὅτι ἡ πρόσληψις, γενομένη βάσει τῶν ν. 1381/1944 καὶ 1482/1944, καθ' οὓς δῆθεν παρέχεται τὸ δικαίωμα εἰς τὸν προϊστάμενον τῶν τεχνικῶν Ὑπηρεσιῶν τοῦ Ὑπουργείου Δικαιοσύνης νὰ προσλαμβάνῃ τὸ τεχνικὸν προσωπικόν, κατὰ παρέκκλισιν τῶν κειμένων διατάξεων καὶ ἑπομένως καὶ τῶν τοιούτων τοῦ ν. ΣΙΒ', εἶναι ἀβάσιμος, διότι ἡ μόνη σχετικὴ ὑπάρχουσα διάταξις τοῦ ἄρθρου 49 τοῦ ν. 1381/1944 ἐπιτρέπει μόνον τὴν πρόσληψιν καὶ τῶν ἄνευ τῶν ἐν ἄρθρῳ 45 προσόντων τῶν προσληπτέων, χωρὶς νὰ παρέχῃ ἄλλην τινὰ παρέκκλισιν ἐκ τῶν ἰσχυόντων. Ἐν προκειμένῳ ὅμως ἐκ τῶν προσαγομένων καὶ ἐπικαλουμένων ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐγγράφων τοῦ Ὑπουργείου Δικαιοσύνης πρὸς τοῦτον, δι' οὗ τελευταίου διατάσσεται οὗτος ὑπὸ τοῦ προϊσταμένου τῶν τεχνικῶν του Ὑπηρεσιῶν νὰ μεταβῇ εἰς τὴν νῆσον Γυάρον καὶ ἀναλάβῃ ὡς προϊστάμενος τοῦ Λογιστηρίου καὶ διὰ τὴν συγκρότησιν καὶ τακτοποίησιν ἁπάντων τῶν δικαιολογητικῶν χρήσεως 1949-50 κλπ. καὶ ἄλλων τοιούτων βεβαιοῦται πλήρως, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, ὅτι, καὶ ἂν ἀρχικῶς δὲν ὑπῆρχεν ἔγγραφος σύμβασις, συνήφθη αὕτη κατόπιν, ἐφ' ὅσον ὁ ἤδη ἐκκαλῶν ἀπεδέχθη καὶ εἰργάσθη εἰς τὰς ὑπηρεσίας τοῦ ἐναγομένου, ἃς ἀνέθεσεν αὐτῷ ὁ ἔχων πρὸς τοῦτο διὰ τοῦ ἄνω νόμου τὸ δικαίωμα προσλήψεως προϊστάμενος τῶν τεχνικῶν Ὑπηρεσιῶν τοῦ Ὑπουργείου Δικαιοσύνης. Κακὴν ἐκτίμησιν τῶν ἀποδείξεων ἑπομένως, κατὰ τὸν μοναδικὸν λόγον τοῦ ἐφετηρίου, ἐποιήσατο ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, δεχθεῖσα τὴν ἀνυπαρξίαν ἐγγράφου προσλήψεως τοῦ ἐκκαλοῦντος καὶ ἐπὶ τῇ ἐσφαλμένῃ ταύτῃ ἐκδοχῇ ἀπέρριψεν ἄνευ ἄλλης ἐρεύνης τὴν ἀγωγὴν του καὶ δέον, ἀφανιζομένης ταύτης, νὰ ἐρευνηθῇ καὶ κατ' οὐσίαν ἡ διαφορά.

Ἐβεβαιώθη πλήρως ὅτι ὁ ἐναγων εἶχε προσληφθῇ καὶ εἰργάζετο ὡς ἡμερομίσθιος ἐργατοτεχνίτης, βάσει τοῦ ν. 1381/1944, ἀπὸ τοῦ ἔτους 1945, καὶ κυρίως εἰς λογιστικὴς φύσεως ἐργασίας, ἀλλ' ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας δι' ἕκτακτα ἔργα, βάσει χορηγουμένων ἑκάστοτε πιστώσεων δι' αὐτά, ἦτοι δι' ὡρισμένον χρόνον, ἀνανεούμενον ἅμα τῇ ἐγκρίσει νέων πιστώσεων. Δεδομένου δ' ὅτι ὡρισμένου χρόνου συμβάσεις μισθώσεως ὑπηρεσιῶν δὲν εἶναι μόνον ἐκεῖναι, ὧν ἡ διάρκεια εἶναι κατὰ χρόνον ἡμερολογιακῶς καθωρισμένη, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖναι, καθ' ἃς, κατὰ τὴν σύμβασιν, ὡρισμένη καθίσταται ἡ διάρκεια τοῦ χρόνου αὐτῶν, ὡς ἐκ τοῦ εἴδους καὶ τοῦ σκοποῦ τῶν παρεχομένων ὑπηρεσιῶν, διὰ τοῦ πέρατος τῶν ὁποίων ἀφ' ἑαυτῆς ἐπέρχεται ἡ παῦσις τῆς συμβάσεως (Α.Π. 183/1951, ΕΕΔ 10, σελ. 620, Α.Π. 153/1953, ΕΕΔ, 12, σελ. 483), ὡς ἐν προκειμένῳ ἐβεβαιώθη ἐπὶ πλέον (ἦτοι ἐβεβαιώθη ὅτι ἡ πίστωσις ἐδίδετο καὶ δι' ἕκαστον μέρος τοῦ ἔργου τῶν φυλακῶν), τοῦ τελευταίου τούτου τελειωθέντος τὴν 31.7.1952, καὶ ὅτι διὰ τοῦ ν.δ. 1255/1949 κατέστη μὲν ὑποχρεωτικὴ καὶ ἐπὶ τῶν ὡρισμένου χρόνου συμβάσεων ἐργασίας ἡ ἔγγραφος ἀναγγελία τῆς λήξεως αὐτῶν εἰς τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας καὶ τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας, ἀλλ' ἐκ τῆς παραλείψεως τῆς ἀναγγελίας τῆς λήξεως τοῦ χρόνου τῆς συμβάσεως ἐργασίας δὲν ἐπέρχεται ἀκυρότης τῆς ἀπολύσεως, ἀλλὰ μόνον ποιναὶ συνέπειαι, κατὰ τὸ ἄρθρον 6 § 2, καθ' ὅσον ἐν τῇ περιπτώσει λήξεως τοῦ χρόνου τῆς συμβάσεως δὲν ἐπέρχεται συνέπεια καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, λυομένης ἐκ μόνης τῆς λήξεως τοῦ χρόνου ταύτης αὐτοδικαίως, κατὰ τὸ ἄρθρον 669 τοῦ Α.Κ., οὔτε δὲ καὶ αἱ διατάξεις τοῦ ν. 2112/1920 περὶ ἀποζημιώσεως δύνανται νὰ τύχωσι μετὰ τὰ ὡς ἀνωτέρω ἐφαρμογῆς, καθ' ὅσον αὗται ὡς προϋπόθεσιν ἔχουσι λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐπερχομένην διὰ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου (Α.Π. 343/1952 ΕΕΔ 11, σελ. 734), ἄλλως τε δὲ αὗται ἀφορῶσι σύμβασιν ἀορίστου χρόνου (ἄλλως ἔχει τὸ πρᾶγμα ὡς πρὸς τὴν ὑποχρέωσιν ἀναγγελίας, ὅταν ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου γίνηται πρὸ τῆς λήξεως τοῦ συμβατικῶς ὁρισθέντος χρόνου, ὡς τοῦτο σαφῶς ἐξάγεται ἐκ τοῦ ἄρθρου 6 § 2 τοῦ νόμου 1255/1949, περὶ οὗ βλέπε τὴν Α.Π. 484/1951, ΕΕΔ 11, σελ. 30). Ἀφ' ἑτέρου ὁ ν. 2222/1952, ὃν ἐπικαλεῖται ὁ ἐνάγων-ἐκκαλῶν, δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου (βλ. ἄρθρον 1 τούτου). Συνεπῶς ἐγκύρως ἐχώρησεν ἡ ἀπόλυσις αὐτοδικαίως ἐκ μόνης τῆς λήξεως τοῦ χρόνου τῆς συμβάσεως, ὅστις εἶναι ὁ χρόνος τῆς λήξεως τῆς πιστώσεως τῶν ἔργων φυλακῶν Γυάρου, ἦτοι ἡ 31 Ἰουλίου 1952, ἀφ' ἧς χρονολογίας δὲν δικαιοῦται ὁ ἐκκαλῶν ἀποδοχῶν, βάσει τῆς συμβάσεως μισθώσεως ὑπηρεσιῶν του, καὶ ἡ ἀγωγή, κατὰ τὰ ὑπὸ στοιχεῖα α' καὶ β' κεφάλαια τῆς κυρίας καὶ ἐπικουρικῆς βάσεως αὐτῆς, ἦτοι διὰ «ἐβεβαυλεμένας ἀποδοχάς» του ἀπὸ 1.8.1952 μέχρις 24.11.1952 καὶ διὰ τὰς μετὰ τὴν «ἐκκυρον ἀπόλυσιν» ἀπὸ 25.11.1952 μέχρις 11.2.1953 εἶναι ἀπορριπτέα ὡς ἀβάσιμος.

—

II

Πρόσληψις ἰδιωτικοῦ προσωπικοῦ στρατιωτικῶν Ὑπηρεσιῶν, κατ' ἀ.ν. 786/1937, συνιστᾷ σχέσιν δημοσίου δικαίου.— Κατάργησις διὰ τοῦ ἀ.ν. 786/1937 προϊσχύοντος ἄρθρ. 24 § 1 ν. 4439/1929.— Ἀνεφάρμοστον ἐργατικῆς διαδικασίας ἐπὶ ἀξιώσεων ἐκ σχέσεων δημοσίου δικαίου.— Ἀπόρριψις ἀγωγῆς ἀναρμοδίως εἰσαχθείσης κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν καὶ οὐχὶ παραπομπὴ αὐ-

τῆς εἰς τὸ ἁρμόδιον δικαστήριον, κατ' ἄρθρον 25 Πολ. Δικ.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 14180/1953

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Π. Θεράπος**

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Π. Βουγᾶς**

Κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀ.ν. 786/1937 «περὶ ἰδιωτικοῦ προσωπικοῦ τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας» καὶ εἰδικῶς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 13 αὐτοῦ ὁ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν ἢ ὁ πρὸς τοῦτο ἐξουσιοδοτούμενος παρ' αὐτοῦ προσλαμβάνει ἡμερομισθίους, τοῦ ἡμερομισθίου τούτων κανονιζομένου δι' αὐτῆς τῆς πράξεως προσλήψεως, πάντως δ' ἡ ἐτησία πρὸς τοῦτο δαπάνη δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὴν σχετικὴν πίστωσιν τὴν ἀναγραφομένην εἰς ἴδιον κεφάλαιον καὶ ἄρθρον τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν. Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων σαφῶς συνάγεται, ὅτι τὰ οὕτω προσλαμβανόμενα πρόσωπα συνδέονται μετὰ τοῦ Δημοσίου διὰ μονομεροῦς δημοσίου δικαίου πράξεως δικαιοπρακτικῆς φύσεως, ἐπιχειρουμένης κυριαρχικῶς βάσει τῶν διατάξεων τοῦ νόμου τούτου ὑπὸ τοῦ ἐκπροσωποῦντος τὸ Δημόσιον ὡς ἄνω ὀργάνου, τῆς συγκαταθέσεως τῶν οὕτω προσλαμβανομένων εἰς τὴν ὑπηρεσίαν εἴτε προηγουμένης, εἴτε ἐπακολουθούσης τῇ πράξει τοῦ διορισμοῦ τούτων, οὔσης ἁπλῶς νομικῆς προϋποθέσεως διὰ τὸ ἔγκυρον αὐτῆς, τῆς θελήσεως τοῦ Δημοσίου ἐξακολουθούσης νὰ εἶναι ὑπερτέρας ἔναντι ἐκείνης ἐκ λόγου δημοσίου συμφέροντος. Αἱ ἐκ τῆς σχέσεως δὲ ταύτης πηγάζουσαι ἀγωγαὶ ὑπάγονται εἰς τὴν κοινὴν διαδικασίαν καὶ οὐχὶ τὴν κατὰ τὸν ν. ΓΘΟΔ' εἰδικὴν διαδικασίαν, εἰς ἣν, κατὰ τὴν σαφῆ διάταξιν τοῦ ἄρθρου 1 β.δ. 1/4 Αὐγούστου 1920 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν διατάξεων τοῦ ν. ΓΘΟΔ'», ὡς νῦν ἰσχύει, ὑπάγεται μόνον ἡ μεταξὺ μισθωτοῦ καὶ ἐργοδότου σύμβασις, ἡ προκύπτουσα ἐκ τῆς παροχῆς ἐξηρτημένης ἐργασίας δυνάμει συμβάσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου (Α.Π. 75/1952, ΕΕΔ τόμ. 11, σελ. 355). Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 24 § 1 ν. 4436/1929 «περὶ προσλαμβανομένου εἰς τὸν Στρατὸν ἰδιωτικοῦ προσωπικοῦ» οἱ διευθύνται στρατιωτικῶν Ὑπηρεσιῶν, ἃς καθορίζει ὁ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν, κατανέμων καὶ τὴν οἰκείαν πίστωσιν, δύνανται νὰ προσλαμβάνωσιν ἐπὶ ἡμερομισθίῳ τὸ ἐκάστοτε ἀπαραίτητον τῇ ὑπηρεσίᾳ των ἐργατικὸν προσωπικόν, κατὰ δὲ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ αὐτοῦ νόμου ἡ τοιαύτη ἐκ τῆς ἐργασίας σχέσις εἶναι ἰδιωτικοῦ καὶ οὐχὶ δημοσίου δικαίου, πλὴν ὁ νόμος οὗτος κατηργήθη σιωπηρῶς ὑπὸ τοῦ ἀ.ν. 786/1937, ὡς ὄντος νεωτέρου καὶ ρυθμίζοντος τὸ αὐτὸ θέμα, ἤτοι τὰ τῆς προσλήψεως ἰδιωτικοῦ προσωπικοῦ πρὸς ἐκτέλεσιν εἰδικῶν ἐργασιῶν ἐν τῷ στρατῷ (Γεν. Ἀρχ. *Οἰκ.* § 5 σημ. 4, *Μπαλῆ* § 6). Εἰδικώτερον ἡ διαληφθεῖσα διάταξις τοῦ ἄρθρ. 24 ν. 4436 κατηργήθη σιωπηρῶς ὑπὸ τῆς τὸ αὐτὸ θέμα ρυθμιζούσης νεωτέρας διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 13 ἀ.ν. 786/1937, τοῦτέστι τὴν πρόσληψιν ἡμερομισθίων, περὶ οὗ ἀντικειμένου ἀμφότεραι αἱ διαληφθεῖσαι διατάξεις προβλέπουσι, ἡ δὲ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 2 § 1 ἐδάφ. β' τοῦ ν. 4439, ἐξ ἧς προκύπτει, ὅτι ἡ βάσει τῶν διατάξεων τοῦ νόμου τούτου ἱδρυομένη σχέσις ἐργασίας εἶναι ἰδιωτικοῦ δικαίου τοιαύτη, κατηργήθη ὡς ἀντικειμένη εἰς τὴν τὸ ἀντίθετον ὁρίζουσαν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 2 § 1 ἀ.ν. 786 (*Γεωργ.* Γεν. Ἀρχ. § 2. III. 1 ἀριθ. 1. α). Ἐπὶ πᾶσι τούτοις δὲ τὴν ὡς ἄνω κατάργησιν καὶ ρητῶς ἀπαγγέλλει τὸ ἄρθρον 17 ἀ.ν. 786, κατὰ τὸ ὁποῖον πᾶσα διάταξις ἀντικειμένη εἰς τὸν νόμον τοῦτον καὶ ἀφορῶσα τὸ ὑπὸ τούτου προβλεπόμενον μόνιμον ἰδιωτικὸν προσωπικὸν τῆς στρατιωτικῆς Ὑπηρεσίας καταργεῖται. Ἐν προκειμένῳ ὁ ἐνάγων καὶ ἤδη ἐφεσίβλητος, ὡς ἐκθέτει ἐν τῇ ἐφ' ἧς ἡ ἐκκαλουμένη ἀγωγῇ του, προσελήφθη ὡς ἀνειδίκευτος ἐργάτης εἰς τὴν Ἀποθήκην Βάσεως Ὑλικοῦ Πολέμου (Α.Β.Υ.Π.) 651 ἀντὶ ἡμερομισθίου 25000 δρχ., ὡς δ' ἐβεβαιώθη ἐκ τῶν προσαγομένων ἐγγράφων, τῆς καταθέσεως τοῦ πρωτοδίκως ἐξετασθέντος μάρτυρος καὶ τῆς ἐν γένει συζητήσεως, ἡ πρόσληψις ἐγένετο διὰ τῆς ἀπὸ 24 Ἰουνίου 1950 ἡμερησίας διαταγῆς τοῦ πρὸς τοῦτο ἐξουσιοδοτουμένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν διοικητοῦ τῆς εἰς ἣν προσελήφθη μονάδος. Πρόδηλον ἐκ τούτων ὅτι ὁ ἐνάγων προσελήφθη κατὰ τὸ ἄρθρον 13 ἀ.ν. 786/1937 καὶ ἄρα, κατὰ τὰ προεκτεθέντα, πρόκειται μεταξὺ τῶν διαδίκων σχέσις δημοσίου δικαίου, ἡ ἐκ τῆς ὁποίας ἀγωγὴ διὰ τὴν πληρωμὴν ὀφειλομένων αὐτῷ μισθῶν, λόγῳ ἀκύρου ἀπολύσεώς του ἕνεκα μὴ τηρήσεως τῶν νομίμων διατυπώσεων, ὑπάγεται εἰς τὴν κοινὴν διαδικασίαν καὶ οὐχὶ εἰς τὴν τοῦ νόμου ΓΘΟΔ' εἰδικὴν τοιαύτην. Κατ' ἀκολουθίαν ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, τοιοῦτο ἔχουσα ἀντικείμενον, ἀναρμοδίως εἰσήχθη εἰς τὸν κατὰ τὸν νόμον ΓΘΟΔ' Πρωτοδικεῖον καὶ δέον λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου τούτου ἐξ ἐπαγγέλματος τῆς τοιαύτης ἀναρμοδιότητος, ὡς ἀναγομένης εἰς τὴν ἀπόλυτον καθ' ὕλην ἀρμοδιότητα, ἣν ἀναρμοδιότητα ἄλλως τε προτείνει καὶ τὸ Δημόσιον δι' ἀναφορᾶς του εἰς τὰς νομίμως προσαγομένας πρωτοδίκους προτάσεις του, δι' ὧν ὑπεστήριζεν ὅτι ἡ συνδέουσα τοῦτο μετὰ τοῦ ἐφεσιβλήτου σχέσις εἶναι δημοσίου δικαίου, προτείναν τὴν ἀναρμοδιότητα τοῦ κατὰ πρῶτον βαθμὸν δικάσαντος Πρωτοδικείου, ὅστις ἐπομένως ἐσφαλμένως κρίνας ἀπέρριψε ταύτην, καταστήσας οὕτω μεταρρυθμιστέαν τὴν ἀπόφασίν του, ἧτις κατόπιν τούτου εἶναι ἀφανιστέα, διακρατουμένης δὲ τῆς ὑποθέσεως πρὸς περαιτέρω ἔρευναν (ἄρθρα 778 § 2 καὶ 780 Πολ. Δικ., ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 20 τοῦ ρηθέντος ἀπὸ 1/4 Αὐγούστου 1920 β/τος) δέον νὰ ἀπορριφθῇ ἡ ἀγωγὴ ὡς ἀπαράδεκτος, μὴ οὔσης ἐφικτῆς τῆς εἰσαγωγῆς της εἰς τὸ ἁρμόδιον Πρωτοδικεῖον διὰ κλήσεως, διότι ἡ ὑπόθεσις ἦχθη ἐνώπιον τοῦ Πρωτοδικείου τοῦ ν. ΓΘΟΔ' δι' ἐκθέσεως, ἐνῷ τὸ ἄρθρον 25 Πολ. Δικ., ὡς συνεπληρώθη δι' ἄρθρου 5 ν.δ. 4/5 Σεπτεμβρίου 1925, κυρωθέντος διὰ τοῦ ν. 3887/1929, ὁρίζον ὅτι τὸ ἀναρμόδιον δικαστήριον, εἰς ὃ εἰσήχθη ἡ ἀγωγή, δὲν ἀπορρίπτει ταύτην, ἀλλὰ παραπέμπει εἰς τὸ ἁρμόδιον δικαστήριον, προφανῶς ἀναφέ-

ΔΙΑΚΡΙΣΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΠΟ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑΣ

Νομικός χαρακτηρισμός συμβάσεως ὑπὸ Δικαστοῦ καὶ κριτήρια ἐρεύνης

Πότε ὑπάρχει ἐμπορικὴ ἀντιπροσωπεία καὶ ἔργον ἀντιπροσώπου.—Νομικὸς χαρακτηρισμὸς συμβάσεως ὑπὸ Δικαστοῦ, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὑπὸ τῶν συμβαλλομένων δοθέντος χαρακτηρισμοῦ.—Πότε ὑπάρχει σύμβασις ἐξηρτημένης ἐργασίας.—Κριτήριον γνώρισμα συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας ἡ προσωπικὴ ἐξάρτησις τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τοῦ ἐργοδότου.

Ἡ διάκρισις τῆς συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας ἀπὸ τῆς συμβάσεως ἐμπορικῆς ἀντιπροσωπείας ἀνήκει, ὡς γνωστόν, εἰς τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ, χωρὶς νὰ ἔχῃ σημασίαν ὁ ὑπὸ τῶν συμβαλλομένων δοθεὶς χαρακτηρισμὸς τῆς συμβάσεως, ἀλλὰ καὶ χωρὶς νὰ ἀποκλείηται ἡ λῆψις ὑπ' ὄψιν καὶ τοῦ ὑπὸ τῶν συμβαλλομένων δοθέντος χαρακτηρισμοῦ αὐτῆς (Α.Π. 10/1924, Θέμ. ΑΕ' σελ. 180, Ἐφετ. Ἀθηνῶν 4547/1953, ΝοΒ. ἔτος 2ον, σελ. 491).

Πάντως, ὡς σημειοῦται καὶ ἀνωτέρω, σελ. 574 ἐπ., εἰς τὴν σύμβασιν ἐξηρτημένης ἐργασίας θ' ἀναζητήσωμεν τὴν προσωπικὴν ἐξάρτησιν τοῦ ἐργαζομένου ἐκ τοῦ δεχομένου τὰς ὑπηρεσίας του.

Ὑπὸ τὸ κριτήριον τοῦτο ἐρευνᾷ καὶ ἡ κατωτέρω παρατιθεμένη δικαστικὴ ἀπόφασις τὴν φύσιν τῆς συνδεούσης τοὺς διαδίκους σχέσεως, ἵνα καταλήξῃ εἰς τὴν κρίσιν ὅτι ἐπρόκειτο περὶ ἐμπορικῆς ἀντιπροσωπείας (βλέπε περὶ τοῦ θέματος *Α. Κατζηδάκη*, ΕΕΔ 5, 489, *Γ. Σιμωνέτου*, Δώδεκα Μελέται Ἀστικοῦ καὶ Ἐργατικοῦ Δικαίου, σελ. 180, ἔνθα καὶ τὰ ἐν τῇ ξένῃ κρατοῦντα, Α.Π. 149/1948, εἰσηγητὴς *Δ. Θεοφίλου*, ΕΕΔ 7, 391, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 3396/1944, εἰσηγητὴς *Ε. Καζαμπάκας*, ΕΕΔ 8, 584, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 6714/1949, εἰσηγητὴς *Α. Παπαχρήστου*, ΕΕΔ 9, 14, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 6508/1951, εἰσηγητὴς *Σ. Κοσκινᾶς*, ΕΕΔ 10, 917, ἔνθα σημειώσεις μας καὶ λοιπαὶ παραπομπαί, σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 18, 826).

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2501/1954

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Χ. Γεωργιόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ὀδ. Φλῶρος, Μ. Δημολίτσας

Ἐμπορικὴ ἀντιπροσωπεία ὑπάρχει, ὅταν ἀνετέθησαν εἰς τινα αἱ ἐργασίαι ἐμπορικοῦ οἴκου ἐν ὡρισμένῳ τινὶ τόπῳ (*Κρονιδᾶ*, Ἐμπ. § 926). Ὁ ἐμπορικὸς ἀντιπρόσωπος τεκμαίρεται ἔχων γενικὴν ἐντολὴν διὰ πᾶσαν πρᾶξιν ἀναγομένην εἰς τὴν σφαῖραν τῶν ἀνατεθεισῶν αὐτῷ ἐργασιῶν, ἐφ' ὅσον δὲν ἐξηγγέλθησαν ὑπὸ τοῦ προστήσαντος ρητοὶ περιορισμοί (Α.Π. 353/1953 ΕΕΝ γ 383). Ἀντικειμένου ἐρεύνης καθίσταται περαιτέρω (ἀνεξαρτήτως τοῦ ὑπὸ τῶν συμβαλλομένων διδομένου ἑκάστοτε εἰς τὴν σύμβασιν χαρακτηρισμοῦ, *Regelsberger-Πράκτικα*, Γ. Ἀρχαὶ § 177), ἐὰν οἱ τεθέντες περιορισμοὶ ἀφοροῦν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐμπορικῆς ἀντιπροσωπείας καὶ μόνον ὅσον ἀπαιτεῖται διὰ τὸ ἔργον τοῦτο ἢ βαίνουν πέραν αὐτῆς, περιορίζοντες καὶ ἀναλίσκοντες τὴν ἐν γένει ἐπαγγελματικὴν δραστηριότητα τοῦ ἀντιπροσώπου ἐντὸς τοῦ διοικητικοῦ ὀργανισμοῦ τῆς προστησάσης ἐπιχειρήσεως, ἀπαιτοῦντες οὕτω συνεχῆ ἀπασχόλησιν καὶ πλήρη ὑπηρεσιακὴν ἐξάρτησιν. Εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν πρόκειται περὶ ἐμπορικοῦ ἀντιπροσώπου, ἐνῷ εἰς τὴν δευτέραν περὶ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου. Διότι ναὶ μὲν ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 2 τοῦ ν. 6298/1934 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», 1 § 2 τοῦ ἀ.ν. 16/20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας», 6 τοῦ ν. 765/1943 σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ εἰδοποιὸς διαφορὰ ἡ χαρακτηρίζουσα τὴν σύμβασιν ἐργασίας εἶναι ἡ σχέσις ἐξαρτήσεως, εἰς τὴν ὁποίαν τελεῖ ὁ μισθωτὸς ἀπέναντι τοῦ ἐργοδότου (*Κ. Καυκᾶ*, Ἐνοχ. τόμ. Α' σελ. 272 κ.ἑ., *Γ. Κασιμάτης*, ΕΕΝ β' σελ. 201 κ.ἑ.), πλὴν καὶ εἰς τὸν ἐμπορικὸν ἀντιπρόσωπον δύνανται νὰ τεθῶσιν ὑπὸ τοῦ προστήσαντος περιορισμοὶ καὶ νὰ ὑπαχθῇ καὶ οὗτος ἀναφορικῶς πρὸς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀνατεθεισῶν ἐργασιῶν ὑπὸ ποιὰν τινα ἐξάρτησιν, χωρὶς ὅμως ἡ τοιαύτη ἐξάρτησις νὰ μεταβάλῃ τὴν ἐμπορικὴν ἀντιπροσωπείαν εἰς σχέσιν ἐξηρτημένης ἐργασίας, ἥτις (σχέσις ἐργασίας) συνεπάγεται ἀλλαγὴν τῆς προσωπικῆς καταστάσεως (status) τοῦ ἐργαζομένου, διότι θέτει εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ἐργοδότου ὁλόκληρον τὴν ἐργατικήν του δύναμιν καὶ παραιτεῖται σημαντικοῦ μέρους τῆς προσωπικῆς του ἀνεξαρτησίας, ἐντασσόμενος εἰς τὴν ἐπιχείρησιν (*Δ. Καζηδάκης*, ΕΕΔ 12ος, 1093, ἀριθ. 24α).

Ἐβεβαιώθησαν, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν ἡμῶν, τὰ ἀκόλουθα: Ἡ Ἀνώνυμος Ἑλληνικὴ Τηλεφωνικὴ Ἑταιρία, ἥτις ἐνα δυνάμει τοῦ ν.δ. 1049/1949 «περὶ ὀργανώσεως τῶν Τηλεπικοινωνιῶν Ἑλλάδος» διεδέχθη ὁ ἐναγόμενος, ἀνέθεσεν εἰς τὸν ἐνάγοντα ἔμπορον, μονίμως διαμένοντα ἐν Δράμᾳ, ἔνθα ὀφίστατο ἀστικὸν τηλεφωνικὸν κέντρον, τὴν εἰδικὴν ἀντιπροσώπευσιν αὐτῆς ἀπὸ τοῦ ἔτους 1937. Οἱ ὅροι, ὑφ' οὓς θὰ διεξήγετο ἡ ἀντιπροσωπεία, ἔκτοτε ἰσχύοντες, διετυπώθησαν

ρεται εἰς τὴν κατὰ τὴν γενικὴν συνοπτικὴν διαδικασίαν ἀγωγήν, ἤτοι ἐπὶ δικογράφου, διαλαμβάνοντος τὰ κατὰ τὰ ἄρθρα 135 καὶ 533 Πολ. Δικ. προσόντα, διὰ τὴν περαιτέρω ἐκδίκασιν τοῦ ὁποίου τηροῦνται αἱ ἐν ἄρθροις 570 ἐπ., 611 ἐπ., 620 ἐπ., 495 ἐπ. τῆς Πολ. Δικ. διατυπώσεις, τῆς τηρήσεως ταύτων ἐρευνωμένης ἐξ ἐπαγγέλματος καὶ ἀναφερομένης εἰς τὴν προδικασίαν, ἐνῷ ἐξ ἑτέρου ἡ μὴ τήρησις ἐπάγεται συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 201 αὐτῆς, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ν. 3779/1911, ἀκυρότητα (Ε.Α. 2594/1952, ΕΕΔ τόμ. 11, σελ. 1088).

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ

ΒΑΣΙΣ ΕΦΕΔΡΙΚΩΝ ΕΠΙΔΟΜΑΤΩΝ ΜΙΣΘΟΥ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Παροχαί δι' έορτάς καί άρμόδιον πρός έκδίκασιν άξιώσεων δικαστήριον

Μισθοδοσία, έφ' ής ύπολογίζονται, κατ' άρθρ. 3 Ν. 519/1948, τά έφεδρικά έπιδόματα στρατευομένων — Ύπολογιστέα είς ταύτην καί τά δι' έορτάς Χριστουγέννων καί Πάσχα παρεχόμενα πρός τούς μισθωτούς «δώρα».—Έκδικασις τών έκ τού Ν. 3514/1928 περί στρατευομένων μισθωτών διαφορών ύπό τού Είρηνοδίκου, έπομένως καί τών άξιώσεων έκ τών άνω παροχών.—Άπόρριψις τής άναρμοδίως ένώπιον τού Πρωτοδίκου τού Ν. ΓΩΟΔ' άγωγής καί ούχί παραπομπή είς άρμόδιον δικαστήριον.

Αί δυνάμει τού άν.ν. 1777/1951 (ΕΕΔ 10, 432) έκδιδόμεναι άποφάσεις τών Ύπουργών Οίκονομικών καί Έργασίας περί έκτάκτων οίκονομικών ένισχύσεων έπί ταίς έορταίς τών Χριστουγέννων καί Πάσχα, καίτοι έκ τού νόμου τούτου δέν φαίνεται καλυπτομένη ή σχετική έξουσιοδότησις, ώς πρός τούς έν στρατεύσει μισθωτούς, καθορίζουν έκάστοτε άνάλογα ποσοστά «δώρων» καί διά τούς έν λόγω μισθωτούς.

Όπωσδήποτε όμως κατά τό άρθρον 3 τού νόμου 519/1948 ή μισθοδοσία, έφ' ής ύπολογίζεται τό κατά τόν νόμον 3514/1928, ώς έτροποποιήθη καί συνεπληρώθη, έπίδομα, είναι έκείνη, τήν όποίαν έκάστοτε πράγματι λαμβάνουσι συνάδελφοι τού στρατευθέντος, ή έκείνη, τήν όποίαν θά έλάμβανεν ούτος, έάν δέν έστρατεύετο.

Έπομένως έκ τής διατάξεως ταύτης άπορρέει τό δικαίωμα τού στρατευθέντος καί λαμβάνοντος έπίδομα μισθού νά ζητήση νά τώ καταβληθή, όμού μετά τού λοιπού έπιδόματος μισθού, καί τό άνάλογον ποσοστόν τού «δώρου», διότι θά έλάμβανε τοῦτο, άν δέν έστρατεύετο (βλέπε καί Προέδρου Πρωτ. Πειραιώς 2744/1951, Πρόεδρος *Σ. Λογαρᾶς* ΕΕΔ 11, 364, ένθα είς σημειώσεις μας καί λοιπή νομολογία).

Έφ' όσον όμως ή προκειμένη άξίωσις δέν άπορρέει έκ τής σχέσεως έργασίας, άλλ' είναι έκ τού νόμου (519/1948) ένοχή, περί πάσης δέ διαφοράς γεννωμένης έκ τής έφαρμογής τού ν. 3514/1928 περί στρατευομένων μισθωτών (τροποποιητικός τού όποίου είναι ό ν. 519/1948) έκδικάζεται είς α' βαθμόν ύπό τού Είρηνοδίκου καί είς β' ύπό τού Προέδρου Πρωτοδικών (Α.Π. 568/1949, εισηγητής *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 9, 81), έπεται, ότι καί περί τής διαφοράς αύτής άρμόδιος είναι ό Είρηνοδίκης, ώς δέχεται τό ώς έφετείον δικάσαν Πρωτοδικείον Άθηνών (βλέπε καί σύμφωνον Προέδρου Πρωτ. Πειραιώς 2744/1951, ένθ' άνωτ. καί λοιπήν νομολογίαν έν ΕΕΔ 11, 364 έπ.).

Σχετικώς ήδη πρός τό προκύψαν δικονομικόν ζήτημα, περί τού όποίου έδιχάσθησαν αί γνώμαι, νομίζομεν ότι ή γνώμη τής πλειοψηφίας είναι ή όρθοτέρα, άν ληφθή καί ύπ' όψιν ότι διά τήν έκδίκασιν τών διαφορών τών στρατευομένων δέν συντάσσεται ύποχρεωτικώς έκθεσις άγωγής ύπό τού Είρηνοδίκου, άλλά δύνανται οί δικαιοῦχοι νά έμ-

---

καί έγγράφως έν τώ προσαγομένω ύπό 1.3.1947 ίδιωτικώ συμφωνητικώ. Ούτω ρητώς συνεφωνήθη (όρος 3ος), ότι ό άντιπρόσωπος ύπεχρεούτο μέν νά καταβάλλη πάσαν δραστηριότητα καί έπιμέλειαν διά τήν διεξαγωγήν τής άντιπροσωπείας, έπί άποζημιώσει, ήτις θά έκανονίζετο έκάστοτε δι' άποφάσεως τού Διοικητικού Συμβουλίου τής έναγομένης, ούδόλως όμως έκωλύετο, όπως άσκή έν ώ τόπω ώρίσθη ώς τοιούτος καί άλλης φύσεως έμπορικός πράξεις. Ό όρος ούτος άποτελεί τήν κλεῖδα διά τήν άποκάλυψιν τής άληθούς βουλήσεως τών συμβαλλομένων καί διά τόν εύστοχον χαρακτηρισμόν τής σχέσεως, δοθέντος ότι οί λοιποί όροι, καθ' ούς ό άντιπρόσωπος, έκπροσωπῶν τήν έναγομένην έν τώ τηλεφωνικώ κέντρω Δράμας, έδει νά ένεργή έντός τού έκάστοτε ίσχύοντος τηλεφωνικού κανονισμού τών τηλεφωνικών τιμολογίων καί τών όδηγιών αύτής, διαβιβάζων αύτώ πάσαν αίτησιν νέας τηλεφωνικής συνδέσεως, έδει νά καταθέτη άμελητί διά λογαριασμόν της τάς είσπραττομένας συνδρομάς καί τηλεφωνικά τέλη, δέν ήσκει έποπτείαν έπί τών τεχνιτών τού τηλεφωνικού κέντρου, δέν ήδύνατο νά άποκαταστήση έαυτόν άνευ είδικής έγγράφου άδείας τού Γενικού Διευθυντού τής Α.Ε.Τ.Ε., καταβάλλων έν πάση περιπτώσει έξ ίδίων τάς δαπάνας τού άποκαταστάτου, ώς καί τού τυχόν προσληφθησομένου παρ' αύτού προσωπικού, δικαιούμενος τέλος νά χρησιμοποιή διά τήν ύπηρεσιακήν αύτού άλληλογραφίαν χάρτην μέ έντυπον τήν έπωνυμίαν τής έναγομένης καί τήν προσθήκην «Πρακτορεῖον Δράμας», άποτελοῦσι τούς ύπό τής έναγομένης έξαγγελθέντας καί τήν έκτέλεσιν τής άντιπροσωπείας άφορῶντας περιορισμούς. Έπομένως έν άρμονία πρός τά έν τή ήνουμένη σκέψει έκτεθέντα έλλείπει τό στοιχεῖον τής έξαρτήσεως καί ούτω ή μεταξύ τών διαδίκων σχέσις δέν φέρει τόν χαρακτῆρα τής συμβάσεως παροχής έξηρτημένης έργασίας, άλλά τής έμπορικής άντιπροσωπείας μή δεσμευθείσης (διά τών έπιβληθέντων όρων) τής προσωπικής καί έπαγγελματικής άνεξαρτησίας τού έναγοντος πέραν τού όρίου τού άπαιτουμένου κατά τήν έκ τών πραγμάτων πείραν διά τήν καλήν διεξαγωγήν τής άντιπροσωπείας.

φανίζωνται ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδίκου, ὁ ὁποῖος μετὰ ταῦτα συντάσσει ἔκθεσιν, ἐφαρμοζομένων ἀναλόγως τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ἀπὸ 1 Αὐγούστου 1920 β.δ. περὶ κωδικοποιήσεως εἰς ἓν ἰσχῦον κείμενον τῶν διατάξεων τοῦ ν. ΓΨΟΔ' (ἄρθρ. 5 § 2 ά.ν. 2672/1940).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 2571/1954

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. Ι. Γεωργακόπουλος
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. Χ. Βασιλείου
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Τσιρίδης, Δ. Διαμαντόπουλος

Ἐκ τῶν διατάξεων α) τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ν. 519/1948, καθ' ἃ διαρκούσης τῆς ὑπὸ τὰ ὅπλα ὑπηρεσίας τῶν ἐν ἄρθρῳ 1 προσώπων ὑποχρεοῦται ὁ ἐργοδότης αὐτῶν νὰ καταβάλλῃ εἰς τὸν δικαιοῦχον ἐφεδρον ὁπλίτην ἢ εἰς τὸν ἀντιπρόσωπόν του τὰ περαιτέρω καθοριζόμενα ποσοστὰ τῆς «μισθοδοσίας» του, β) τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ αὐτοῦ ν. 519, καθ' ἃ ἡ μισθοδοσία, ἐφ' ἧς ὑπολογίζεται τὸ κατὰ τὸν ν. 3514/1928, ὡς μεταγενεστέρως ἐτροποποιήθη, ἐπίδομα, εἶναι ἐκείνη, τὴν ὁποίαν ἑκάστοτε πράγματι λαμβάνουσι συνάδελφοι τοῦ στρατευθέντος, ἔχοντες τὰ αὐτὰ προσόντα... ἢ ἐκείνη, τὴν ὁποίαν ἑκάστοτε θὰ ἐλάμβανε πράγματι οὗτος, ἐὰν δὲν ἐστρατεύετο, καὶ γ) τοῦ ἄρθρου 6 § 1 τοῦ ά.ν. 3514/1928, καθ' ἃ περὶ πάσης διαφορᾶς γεννωμένης ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ παρόντος νόμου δικάζει εἰς α' μὲν βαθμὸν ὁ Πρόεδρος τῶν Πρωτοδικῶν τῆς περιφερείας, σαφῶς προκύπτει, ὅτι εἰς τὴν μισθοδοσίαν τοῦ στρατευθέντος ἐφέδρου περιλαμβάνεται πᾶν ποσόν, ὅπερ ἡ οἱ ἕτεροι συνάδελφοι τούτου, ἔχοντες τὰ αὐτὰ προσόντα κλπ., λαμβάνουν, ἢ ὁ ἴδιος θὰ ἐλάμβανεν, ἐὰν δὲν ἐστρατεύετο, ἑπομένως καὶ τὰ ἑκάστοτε καταβαλλόμενα δι' ὑπουργικῶν ἀποφάσεων δῶρα ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων καὶ Πάσχα, ὡς λαμβανόμενα παρὰ τῶν ἐκτεθέντων συναδέλφων τοῦ στρατευθέντος, ἢ διότι θὰ ἐλαμβάνοντο παρὰ τούτου, ἐὰν δὲν ἐστρατεύοντο, συμπεριλαμβανομένου εἰς τὴν μισθοδοσίαν αὐτοῦ, καὶ ἑπομένως κατὰ τὴν ὀρθὴν ἔννοιαν τῶν ἀνωτέρω διατάξεων ἀποτελοῦν καὶ ταῦτα μέρος τοῦ ἐπιδόματος τοῦ ἐν στρατεύσει εὑρισκομένου, ὑποκείμενα ἐν περιπτώσει ἀμφισβητήσεως εἰς τὴν διαδικασίαν ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδίκου κατὰ τὴν ἐκτεθεῖσαν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 6 § 1 τοῦ ν. 3514/1928. Κατ' ἀκολουθίαν τούτων οὕτω κρίνας καὶ ὁ δικάσας Πρωτοδίκης καὶ κηρύξας ἑαυτὸν ἀναρμόδιον διὰ τὴν ἐκ τῶν δώρων Πάσχα τῶν ἐτῶν 1951 καὶ 1952 ἀξίωσιν τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐνάγοντος, τοὐτέστιν ἀξίωσιν γεννηθεῖσαν κατὰ τὸν χρόνον τῆς στρατεύσεώς του, ἀφοῦ κατὰ τὴν ἐν τῇ ἀγωγῇ ὁμολογίαν του ἀπελύθη τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ τὴν 27.9.1952, ὀρθῶς κατὰ τοῦτο ἔκρινεν, ἀπορρίψας περαιτέρω τὸ κονδύλιον τοῦτο τῆς ἀγωγῆς. *Εἰ καὶ ἠδύνατό τις εἰπεῖν*, ὅτι οὐχὶ ὀρθῶς μετὰ ταῦτα ἀπέρριψε τὴν ἀγωγὴν ταύτην, ἀντὶ νὰ παραπέμψῃ αὐτὴν πρὸς ἐκδίκασιν εἰς τὸν πρὸς τοῦτο κατὰ τὸ ἄρθρ. 5 ά.ν. 2672/1940 ἁρμόδιον Εἰρηνοδίκην, καθόσον καὶ κατὰ τὴν ἐνώπιον τούτου διαδικασίαν τοῦ ν. 3514 ἀπαιτεῖται ἔκθεσις συντασσομένη ὡς καὶ κατὰ τὴν προκειμένην τοῦ ν. ΓΨΟΔ' διαδικασίαν ἐνώπιον τοῦ δικαστοῦ, τοιαύτη δὲ ἔκθεσις ὑπάρχει καὶ ἐν προκειμένῳ, οὕτως ὥστε νὰ παρέλκῃ ἡ περὶ τῶν αὐτῶν πραγμάτων καὶ κατὰ τοὺς αὐτοὺς τύπους σύνταξις καὶ ἑτέρας ἐκθέσεως, τοῦθ' ὅπερ θὰ ἀντέβαινεν ἐπὶ πλέον καὶ εἰς τὸν ὑπὸ τοῦ νομοθέτου τοῦ ν. 3514 ἐπιδιωχθέντα σκοπὸν τῆς ταχυτάτης ἐκδικάσεως τῶν τοιούτων ἀπαιτήσεων τῶν στρατευομένων μισθωτῶν. Ἐξ ἄλλου ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 8 τοῦ ν. ΓΨΟΔ' ἡ ὑποχρεοῦσα τὸν Εἰρηνοδίκην ἢ Πρωτοδίκην (μετὰ τὸν ν. 1968/1944), ὅπως ἀπορρίπτῃ παραχρῆμα τὴν ἀναρμοδίως ἐνώπιον αὐτοῦ εἰσαχθεῖσαν ἀγωγήν, ὡς ἔχουσαν ὑπ' ὄψιν αὐτοῦ ἀγωγήν, δι' ἣν δὲν ἀπαιτεῖται σύνταξις ἐκθέσεως, προφανῶς δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἐν προκειμένῳ ἐφαρμογήν, ἀφοῦ καὶ κατὰ τὴν προκειμένην ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδίκου διαδικασίαν τοῦ ν. 3514 ἀπαιτεῖται τοιαύτη κατὰ τὸν ν. ΓΨΟΔ' σύνταξις ἐκθέσεως ἐνώπιον τοῦ δικαστοῦ. Διὰ τοὺς λόγους τούτους *κατὰ τὴν μειοψηφοῦσαν γνώμην* ὁ δικάσας Πρωτοδίκης θὰ ἔδει, συμφώνως πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 25 τῆς Πολ. Δικ., ἔχουσαν καὶ ἐν προκειμένῳ ἐφαρμογήν, κατ' ἀκολουθίαν τοῦ ἄρθρου 20 τοῦ ν. ΓΨΟΔ', ἅτε μὴ προσκρούουσαν εἰς τὸν νόμον τοῦτον, ἀλλ' ἀντιθέτως συμπορευομένην πρὸς αὐτὸν καὶ τὴν καθιερουμένην καθ' ὅλου οἰκονομίαν καὶ τὸ πνεῦμα τῆς διαδικασίας αὐτοῦ, ἀφοῦ κατ' ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις (ν. ΓΨΟΔ' καὶ ν. 3514) ἡ αὐτὴ ὡς πρὸς τὴν σύνταξιν τῆς ἐκθέσεως τηρεῖται προδικασία, νὰ παραπέμψῃ τὴν ἀξίωσιν ταύτην τοῦ ἐνάγοντος ἐνώπιον τοῦ ἁρμοδίου πρὸς τοῦτο Εἰρηνοδίκου (πρβλ. καὶ Ε.Α. 2594/1952, ΕΕΔ 11, 1088, οὕτω καὶ Πρωτ. Ρόδου 177/1952, ΕΕΔ 12, 146). ***Κατὰ τὴν κρατήσασαν ὅμως παρὰ τῷ Δικαστηρίῳ τούτῳ ψῆφον*** ὀρθῶς ἐν ὄψει τῆς σαφοῦς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ ν. ΓΨΟΔ', κατισχυούσης, ὡς εἰδικῆς, τῆς γενικῆς τοιαύτης τοῦ ἄρθρ. 25 § 2 τῆς Πολ. Δικ. ἀπέρριψεν ἐν ταύτῳ τὴν ἐνδικον ἀγωγὴν καὶ ὁ τὰ ἐναντία ὑποστηρίζων συναφὴς πρῶτος λόγος τῆς κρινομένης ἐφέσεως ἀπορριπτέος ἐλέγχεται ὡς ἀβάσιμος.

ΑΣΚΗΣΙΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

ΑΠΟΔΥΝΑΜΩΣΙΣ ΑΞΙΩΣΕΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Ὑπαλληλικὴ ἰδιότης ἡμερομισθίων μετὰ τὸ Ν.Δ. 2655/1953

Θεσμὸς ἀποδυναμώσεως ἀξιώσεως — Ἀποκλεισμὸς αὐτοῦ ἐν τῷ ἐργατικῷ δικαίῳ, ἄλλως μόνη ἡ βραδύτης ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος δὲν ἀρκεῖ πρὸς ἀποδυνάμωσιν τῆς ἀξιώσεως, ἀλλ' ἀπαιτεῖται συνδρομὴ καὶ ἄλλων ἐντελῶς ἰδιαιτέρων συνθηκῶν.—Χαρακτηρισμὸς ἡμερομισθίου ἀμειβομένου μισθωτοῦ ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου κατὰ Ν.Δ. 2655/1953 καὶ ἀπὸ τούτου, ἐφ' ὅσον παρέχει ἐργασίαν ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματικήν.— Παραγραφὴ μισθοῦ, ἐν τῷ ἀποίῳ καὶ «δῶρα» ὀι' ἑορτάς.— Συγγνωστὴ πλάνη ἐργοδότου ὡς πρὸς τὸ μέγεθος τῆς καταβλητέας ἀποζημιώσεως Ν. 2112 καὶ κῦρος ἀπολύσεως.— Ἀλληλέγγυος εὐθύνη ὁμορρύθμων ἑταίρων.

Ἐνδιαφέρουσα ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Μυτιλήνης.

Αὕτη, προβαίνουσα εἰς ἔρευναν περὶ τῆς ἐφαρμογῆς ἢ μὴ ἐν τῷ ἐργατικῷ δικαίῳ τῆς καλουμένης ἀποδυναμώσεως τοῦ δικαιώματος ἐκ τῆς βραδύτητος ἀσκήσεως αὐτοῦ, μετὰ συνδρομὴς καὶ ἄλλων ἰδιαιτέρων συνθηκῶν, τοποθετεῖ τὸ ζήτημα ἐπὶ τῆς ὀρθῆς βάσεως, ἐξαφανίσασα τὴν ἀντιθέτως ἀποφανθεῖσαν Πρωτοδικεῖου Μυτιλήνης 9/1954 (Πρωτοδίκης *Δ. Κοντονικολάκος*, ΕΕΔ 13, 427, ἐφ' ἧς καὶ ἐπὶ τοῦ ὅλου θέματος βλέπε παρατηρήσεις *Βασ. Παντ. Βασιλείου*, ΕΕΔ 13, 428, *Α. Σακελλαροπούλου*, ΝοΒ 2, 26), (τὴν ὕπαρξιν τῶν ἰδιαιτέρων συνθηκῶν καὶ ὄχι μόνον τῆς βραδείας ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος ἀπαιτεῖ καὶ ἡ ἀνωτέρω σελ. 565 δημοσιευομένη ὑπ' ἀριθ. 282/1954 ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου).

Ἀξία προσοχῆς διὰ τὰ πρακτικὰ ἀποτελέσματα αὐτῆς εἶναι ἡ σκέψις τῆς ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου ἡ σχετικὴ μὲ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ν.δ. 2655/1953 (ΕΕΔ 12, 1212).

Διὰ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ νομοθετικοῦ τούτου διατάγματος τὸ ἄρθρ. 10 τοῦ κωδικοποιημένου ν. 3514/1928 (ἄρθρ. 10 ν. 1234), ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ν. 4558/1930, ἀντικαθίσταται ὡς ἀκολούθως: Ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ παρόντος νόμου, θεωρεῖται πᾶν πρόσωπον κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἀσχολούμενον ἐπ' ἀντιμισθίᾳ, *ἀνεξαρτήτως τρόπου πληρωμῆς*, εἰς ὑπηρεσίαν ἰδιωτικοῦ καταστήματος, γραφείου ἢ ἐν γένει ἐπιχειρήσεως ἢ οἱασδήποτε ἐργασίας καὶ παρέχον ἐργασίαν ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματικήν.

Ἀπηλείφθη τοῦτέστι διὰ τῆς διατάξεως ταύτης ἡ περὶ ἡμερομισθίων διάταξις τῆς ἀντικατασταθείσης διατάξεως, ἡ ὁποία ἐξῄρει τοὺς ἡμερομισθίους τῆς ὑπαλληλικῆς ἰδιότητος, ἐκτὸς ἂν ἀπεδεικνύετο, ὅτι ὁ χαρακτηρισμὸς ὡς ἡμερομισθίου ἐγένετο πρὸς περιγραφὴν τοῦ νόμου ἢ δὲν ἀνταπεκρίνετο πρὸς τὴν ἀλήθειαν.

Ἡ ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου δέχεται, ὅτι ἡ διάταξις αὕτη δὲν ἔχει ἀναδρομικὴν ἰσχὺν καὶ ἑπομένως, προκειμένου περὶ ἡμερομισθίου, ἐφ' ὅσον δὲν ἀποδεικνύεται, ὅτι ἡ δι' ἡμερομισθίου ἀμοιβὴ ἐγένετο πρὸς περιγραφὴν τοῦ νόμου ἢ δὲν ἀνταπεκρίνετο πρὸς τὴν ἀλήθειαν, ἡ ὑπαλληλικὴ ἰδιότης αὐτοῦ θὰ λογισθῇ ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου τούτου.

Ἔχει ὅμως πράγματι τὴν ἔννοιαν ταύτην ἡ διάταξις; Νομίζομεν (ἐνισχυόμενοι καὶ ἐκ τῆς εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως, ΕΕΔ 12, 1212), ὅτι ὁ νόμος οὗτος, ὁ ὁποῖος ὁρίζει τὸ γιγνόμενον—πῶς δεῖ γίγνεσθαι (*Οἰκον. Γεν. Ἀρχ.* § 7), ρυθμίζει τοὐτέστι τὴν ὑπαλληλικὴν ἰδιότητα τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τὸν χρόνον τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας καὶ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ περὶ αὐτῆς ν. 2112/1920, ἐφαρμόζεται ἐπὶ τῶν μὴ λυθεισῶν κατὰ τὴν δημοσίευσιν αὐτοῦ σχέσεων καὶ ἐν τούτῳ ἔγκειται ἡ μὴ ἀναδρομικότης του, χωρὶς νὰ ἔχῃ σημασίαν, ἂν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ προϊσχύοντος νόμου ἐκρίνετο διαφόρως ὁ μισθωτός. Ἀντίθετος ἔννοια θὰ ἐνεφάνιζε τὸν νομοθέτην καταστρέφοντα τὰ ἐκ τῆς προϋπηρεσίας τοῦ ἡμερομισθίου μισθωτοῦ πρὸ τοῦ ν.δ. 2655/1953 δικαιώματα αὐτοῦ, ὡς πρὸς τὸν ὑπολογισμὸν καὶ τοῦ χρόνου τῆς ἐργατικῆς ὑπηρεσίας εἰς ἐκεῖνον τῆς ὑπαλληλικῆς (μετὰ τὸ ν.δ. 2655/1953), ἀφοῦ θὰ ὑπέκειτο ἰδιαιτέρα, κατὰ τὸν Ἄρειον Πάγον, νομικὴ σχέσις (Α.Π. 205/1934, Θέμ. ΜΕ' 568, Α.Π. 240/1949, ΕΕΔ 8, 493), ἄποψις, τὴν ὁποίαν ἀκολουθοῦν καὶ τὰ δικαστήρια τῆς οὐσίας (βλέπε προχείρως τὴν Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 10566/1951, εἰσηγητὴν *Γ. Καραμάνος*, ΕΕΔ 11, 186), ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι θὰ ἦγεν εἰς καταστρατήγησιν τῶν ἐκ τοῦ νόμου περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας δικαιωμάτων τῶν μισθωτῶν, δεδομένου ὅτι ὁ ἐργοδότης θὰ ἠδύνατο πρὸ τῆς συμπληρώσεως διμήνου ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ν.δ. 2655/1953 νὰ ἀπολύσῃ τὸν μισθωτόν, ὄντα ἡμερομίσθιον, καὶ νὰ μὴ καταβάλῃ οὐδεμίαν ἀποζημίωσιν, ἐφ' ὅσον ὁ ν. 2112 (εἰς ὃν θὰ ὑπήγετο τοῦ λοιποῦ ἡ σχέσις ἐργασίας) ἀπαιτεῖ συμπλήρωσιν διμήνου ὑπηρεσίας.

Πρωτοδικείου Μυτιλήνης 346/1954

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Κ. Γιαννόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Μιχ. Καλεύρας**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Παρασκευαΐδης, Χ. Κόρακας

Ἡ ὑπὸ κρίσιν ἔφεσις κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 9/1954 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Μυτιλήνης,

νομοτόπως καὶ ἐμπροθέσμως ἀσκηθεῖσα, τόποις δεκτὴ καθίσταται καὶ ἐξεταστέα οὐσία, ἐφ' ὅσον κατεβλήθη καὶ τὸ κατὰ νόμον παράβολον.

Ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι γενικῶς ὁ θεσμὸς τῆς ἀποδυναμώσεως (ἐκπτώσεως, ἀτονίας, ἀναλώσεως, Verwirkung) τῆς ἀξιώσεως, ἰσχυόντων τῶν θεσμῶν τὸ μὲν τῆς παραγραφῆς, τὸ δὲ τῆς καταχρήσεως δικαιώματος, εἶναι ἀμφιβόλου χρησιμότητος, ἰδίᾳ παρ' ἡμῖν, ἔνθα λόγῳ τῆς διατυπώσεως τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ. εὐρυτάτη τυγχάνει ἡ ἔννοια τῆς καταχρήσεως δικαιώματος, ἀφοῦ, ἐὰν μὲν παρῆλθεν ὡρισμένος χρόνος, τὰς συνεπείας τῆς παρόδου καθορίζουσιν αἱ περὶ παραγραφῆς διατάξεις, ἐὰν δὲ πρὸς τῇ μὴ μέχρι παραγραφῆς ἐξικνουμένῃ παρόδῳ συντρέχωσι καὶ ἰδιαίτεραι συνθῆκαι ἀντιφατικῆς διαγωγῆς (venire contra factum propeium), πρόκειται συνήθως κατάχρησις δικαιώματος (πρβλ. *Α. Σακελλαροπούλου*, ΝοΒ 2, 26, *Β. Βασιλείου* ΕΕΔ 13,428). Εἰδικώτερον ὁ θεσμὸς τῆς ἀποδυναμώσεως, δέον νὰ ἀποκλεισθῇ ἐν τῷ ἐργατικῷ δικαίῳ διότι: α) ἰσχύουσιν ἐν αὐτῷ βραχυπρόθεσμοι παραγραφαὶ καὶ ἀποκλειστικαὶ προθεσμίαι, β) ἰσχυουσῶν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἔχουσιν, ἐν παραβάσει τούτων, ἰδίαν ἀγωγὴν αἱ συμβληθεῖσαι ὀργανώσεις, ἀσχέτου πρὸς τὴν συμπεριφορὰν τοῦ μισθωτοῦ (ἄρθρ. 3 καὶ 4 ἀ.ν. 16/21.11.1935), γ) διαρκούσης τῆς σχέσεως ἐργασίας ὁ μισθωτὸς τελεῖ εἰς κατάστασιν ἐξαναγκασμοῦ καὶ δὲν τολμᾷ, φοβούμενος ἀπάλυσίν του, νὰ προσφύγῃ εἰς τὰ δικαστήρια καὶ δ) ὁ μὴ καταβάλλων τὰς ἀποδοχὰς ἐργοδότης ἔχει καὶ ποινικὴν εὐθύνην (πρβλ. *Ι. Καποδίστριαν*, Συλλ. Συμβ., σελ. 249 ἐπ., καὶ *Β. Βασιλείου*, ἔνθ. ἀνωτ.) Ἐν πάσῃ ὅμως περιπτώσει μόνη ἡ βραδύτης ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος δὲν ἀρκεῖ πρὸς ἀποδυνάμωσιν τῆς ἀξιώσεως, ἀλλ' ἀπαιτεῖται συνδρομὴ καὶ ἄλλων ἐντελῶς ἰδιαιτέρων συνθηκῶν, μετὰ μεγίστης περισκέψεως σταθμιζομένων, δημιουργουσῶν πεποίθησιν ὅτι ὁ πιστωτὴς δὲν θὰ ἀσκήσῃ τὸ δικαίωμά του (Α.Π. 559/1951, ΕΕΝ ιζ' 179). Ἐν προκειμένῳ ἡ πρωτόδικος ἐδέχθη, ὅτι ἡ ἐνάγουσα ἐκκαλοῦσα εἰργάσθη παρὰ τοῖς ἐναγομένοις ἐφεσιβλήτοις ἀπὸ τοῦ ἔτους 1947, ὡς παραλήπτρια ἐν τῷ καταστήματί των καθαρισμοῦ ἐνδυμασιῶν, ὅτι ἡ ἐργασία της αὕτη ἦτο κατὰ κύριον χαρακτῆρα πνευματική, πλὴν οἱ ἐναγόμενοι, λόγῳ τοῦ μειωμένου πνευματικοῦ των ἐπιπέδου, ὑπελάμβανον ταύτην ὡς ἐργάτριαν, ὡς τοιαύτην μισθοδοτήσαντες ἐπὶ ἑξαετίαν καὶ ὅτι ἀντίκειται εἰς τὴν καλὴν πίστιν ἡ καταδίκη των ἤδη εἰς καταβολὴν τῇ ἐναγούσῃ τοῦ τεραστίου ποσοῦ τῶν 20.000.000 δραχ., ἃς αἰτεῖται διὰ διαφορὰς ἀποδοχῶν καὶ δώρων, ὡς καὶ ἕνεκεν ἀκύρου ἀπολύσεώς της, ἄλλως καὶ διαφορὰν ἀποζημιώσεως λόγῳ ἀπολύσεώς της, ἐφ' ὅσον μάλιστα ὁ κύκλος τῶν ἐργασιῶν τῶν ἐναγομένων ἦτο περιωρισμένος. Οὕτω σκεψαμένη ἡ πρωτόδικος ἀπόφασις, ἥτις δὲν ἐδέχθη οὔτε παραγραφήν, οὔτε κατάχρησιν δικαιώματος, δὲν ὁμιλεῖ περὶ «ὑπερβάσεως προφανῶς τῶν ὁρίων τῆς καλῆς πίστεως», ἀπέρριψε τὴν ἔνδικον ἀγωγὴν καθ' ὅλα αὐτῆς τὰ κεφάλαια, προφανῶς δεχθεῖσα ἀποδυνάμωσιν τῶν ἀξιώσεων τῆς ἐναγούσης, δι' ὃ καὶ ἐξαφανιστέαν ἐαυτὴν κατέστησε, δεδομένου ὅτι, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, ὁ θεσμὸς οὗτος, εἰδικῶς ἐν τῷ ἐργατικῷ δικαίῳ, οὐδαμῶς εὑρίσκει ἔδαφος ἐφαρμογῆς, ἄλλως καὶ διότι τὰ ἄνω δεκτὰ γενόμενα πραγματικὰ περιστατικὰ δὲν συνιστοῦν, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, τὴν ἀπαιτουμένην διὰ τὴν ἀποδυνάμωσιν ἀντιφατικὴν συμπεριφοράν, ἰδίᾳ δὲ ὡς πρὸς τὴν ἀκυρότητα τῆς ἀπολύσεως καὶ τὴν διαφορὰν ἀποζημιώσεως, ἐφ' ὅσον ἐλάχιστος χρόνος παρῆλθεν, ἀφ' ἧς ἐγεννήθησαν αἱ ἐπ' αὐτῶν ἀξιώσεις, κατὰ τοὺς νομίμους καὶ βασίμους συναφεῖς, πρῶτον, δεύτερον, τρίτον καὶ τέταρτον λόγους τῆς ἐφέσεως. Ὅθεν δέον ὅπως τὸ δικαστήριον προβῇ εἰς ἐπανεξέτασιν ἐξ ὁλοκλήρου τῆς ἀγωγῆς, νομίμως ἐπαναφερομένων ὑπὸ τῶν ἐναγομένων πάντων τῶν πρωτοδίκως προβληθέντων ἰσχυρισμῶν των, χωρὶς νὰ παρίσταται ἀνάγκη ἀντεφέσεως ὡς χαρακτηρίζουσι τὴν ἐπαναφορὰν των, μὴ κυριολεκτοῦντες, οἱ ἐναγόμενοι, ἀφοῦ καθ' ὅλα εὐνοϊκὴ ἦτο δι' αὐτοὺς ἡ πρωτόδικος (Α.Π. 172/1951, Θέμ. ΞΒ', 447) καὶ συνεπῶς ἄνευ σημασίας οἱ βάλλοντες κατὰ τῶν ἰσχυρισμῶν τούτων, ὡς συνιστώντων ἀντέφεσιν, ἰσχυρισμοὶ τῆς ἐναγούσης.

Ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ (ἐκθέσει ἐργατικῆς διαφορᾶς) ἱστορεῖται, ὅτι ἡ ἐνάγουσα τὴν 1/2/1947 προσελήφθη παρὰ τῶν ἐναγομένων ὁμορρύθμων ἑταίρων ἑταιρίας διατηρούσης ἐν Μυτιλήνῃ ἐπιχείρησιν στεγνοκαθαριστηρίου, καὶ ἔκτοτε εἰργάσθη παρ' αὐτῇ ὡς ὀπάλληλος, ἐκτελοῦσα τὰς ἐν τῇ ἀγωγῇ λεπτομερῶς προσδιοριζομένας ὑπηρεσίας, χωρὶς ὅμως νὰ τῇ καταβάλλωνται πλήρως οὔτε αἱ δικαιούμεναι νόμιμοι ἀποδοχαί της, οὔτε τὰ δῶρα ἑορτῶν καὶ ὅτι τὴν 10/2/1954 ἀπελύθη ἀκύρως, τὸ μὲν διότι δὲν τῇ κατεβλήθη τὸ σύνολον τῆς κατὰ νόμον ἀποζημιώσεώς της, τὸ δὲ διότι δὲν ἐγένοντο αἱ δέουσαι πρὸς τὸ Ι.Κ.Α. ἀναγγελίαι τῆς ἀπολύσεως της. Αἰτεῖται δὲ δι' αὐτῆς ἡ καταβολὴ τῇ ἐναγούσῃ παρὰ τῶν ἐναγομένων ἀλληλεγγύως, τούτοις τοῖς λόγοις:

α) δραχμῶν 16.250.250 διὰ διαφορὰς ἀποδοχῶν μέχρι 6.2.1954, β) δρχ. 2.167.500 διὰ διαφορὰς δώρων ἑορτῶν ἐτῶν 1947-1953, γ) δρχ. 116.000 δι' ἀποδοχὰς ἀπὸ 7.2.1954 μέχρι καὶ 10.2.1954, δ) δρχ. 290.000 δι' ἀποδοχὰς ἀπὸ 11.2.1954 μέχρι καὶ 20.2.1954 λόγῳ ἀκύρου ἀπολύσεως, ἄλλως ἐπικουρικῶς δραχμὰς 2.900.000 δι' ἀποζημίωσιν ἀπολύσεώς της. Οὕτως ἔχουσα νόμιμος τυγχάνει καθ' ἅπαντα τὰ κεφάλαιά της, ἐρειδομένη ὡς πρὸς τὸ α' καὶ γ' εἰς τὴν ἀπὸ 13.12.1947 συλλογικὴν σύμβασιν καὶ τὰς ὑπ' ἀριθ. 29488/1949, 2750/1951, 49500/1952 καὶ 41100/1953 κοινὰς ὑπουργικὰς ἀποφάσεις, ὡς πρὸς τὸ β' αἴτημα εἰς τὰς ὑπ' ἀριθ. 49400/1947, 16202 καὶ 50416/1948, 18531 καὶ 57200/1949, 17590 καὶ 68500/1950, 25100, 47704 καὶ 67800/1951, 19200 καὶ 62300/1952, ὡς καὶ 19400 καὶ 27500/1953 ὁμοίας ἀποφάσεις, ὡς πρὸς τὸ πρῶτον σκέλος τοῦ δ' αἰτήματος εἰς τὸ ἄρθρον 9 ἀ.ν. 118/1945, τέλος δὲ ὡς πρὸς τὸ δεύτερον σκέλος τοῦ ἰδίου αἰτήματος (ἐπικουρικὸν) εἰς τὰ ἄρθρα 1 καὶ 3 ν. 2112/1920, ἐν συνδυασμῷ, καθ' ὅσον ἀφορᾷ

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΣΥΜΦΩΝΙΑΙ ΠΕΡΙ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ ΜΙΣΘΟΥ ΜΙΚΡΟΤΕΡΟΥ ΤΟΥ ΝΟΜΙΜΟΥ

Νόμιμοι συνέπειαι διά τόν έργοδότην έκ παραβάσεως τοῦ Νόμου

Ὑποχρέωσις ἐργοδότου εἰς καταβολήν δικαίου μισθοῦ ὡς ἀνταλλάγματος παροχῆς ὑπηρεσιῶν μισθωτοῦ.—Παράγοντες ἐπενεργοῦντες ἐπί τοῦ ὕψους τοῦ μισθοῦ καί ρυθμιστική παρέμβασις Πολιτείας πρός καθορισμόν ἐλαχίστου ὁρίου μισθοῦ, ὡς κατωτάτου ὁρίου συντηρήσεως τοῦ μισθωτοῦ.— Συνέπεια παραβάσεως τοῦ Νόμου δι' ἀτομικῆς συμφωνίας μεταξύ ἐργοδότου καί μισθωτοῦ ἡ καταβολή ἀποζημιώσεως ἴσης πρός τήν διαφοράν μεταξύ τοῦ καταβαλλομένου μισθοῦ καί τοῦ νομίμου.

Ὁμοφώνως γίνεται δεκτόν ἐν τῇ θεωρίᾳ καί δικαστηριακῇ πρακτικῇ, ὅτι παραίτησις τοῦ μισθωτοῦ ἀπό τῶν περί μισθοῦ δικαιωμάτων του ἐκ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἤ ἄλλης διατάξεως νόμου (καί ἐν προκειμένῳ ἐκ τῶν δυνάμει τοῦ νόμου ἐκδιδομένων ὑπουργικῶν ἀποφάσεων) εἶναι ἄκυρος (βλέπε παραπομπάς εἰς θεωρίαν καί νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 10, 327 καί λοιπήν νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 11, 748, ΕΕΔ 11, 908, πρβλ. καί *Γ. Ράμμον*, ἀνωτέρω σελ. 561 ἑπ.).

Ἡ ἄποψις αὕτη θεμελιοῦται καί ἐπί σαφῶν νομοθετικῶν διατάξεων (ἄρθρ. 8 ἀ.ν. 16/21 Νοεμβρίου 1935 «περί συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας», ἄρθρ. 680 Α.Κ. καί ἀκόμη εἰς τήν γενικωτέραν ἀρχήν τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ ἀ.ν. 547/1937.

Περίπτωσις τῆς κατωτέρω παρατιθεμένης δικαστικῆς ἀποφάσεως εἶναι συμφωνία μισθωτοῦ μετά τοῦ ἐργοδότου πρός καταβολήν μισθοῦ ἥσσονος τοῦ καθοριζομένου νομίμως.

Ἐκ τοῦ νόμου συνέπεια ἦτο ἡ ἀπαγγελία εὐθέως ἀκυρότητος τῆς συμφωνίας ταύτης καί ἡ ὕπαρξις δικαιώματος τοῦ μισθωτοῦ πρός λῆψιν τῆς διαφορᾶς τοῦ μισθοῦ, τήν ὁποίαν καί ἐπιδικάζει ἡ ἀπόφασις.

Παρά ταῦτα, νομίζομεν ὅτι ἡ συλλογιστική αὐτῆς εἶναι ἐσφαλμένη. Παρενοήθη προφανῶς

ἅπαντα τά αἰτήματα, πρός τό ἄρθρ. 22 Ε.Ν. τό προβλέπον τήν ἀλλη·έγγυον (ἤδη κατά τό ἄρθρ. 481 Α.Κ. εἰς ὁλόκληρον) εὐθόνην τῶν ὁμορρύθμων ἑταίρων, δυναμένων νά ἐναχθῶσιν εὐθέως καί πρίν ἤ ἐναχθῇ ἡ ἑταιρία (πρβλ. Ε.Α. 1002/1926, Θέμ. ΛΗ' 472 καί 473/1930, Θέμ. ΜΑ' 925, Ł. N. 142/1948, Θέμ. ΞΑ' 611, *Ἀναστασιάδον*, Ἐμπ. § 84, *Τσιριντάνην* ἐν Θέμ. ΞΑ' 613 καί τούς ἐν αὐτοῖς). Ὅθεν, μή ἀπαιτουμένης καταβολῆς τέλους δικαστικοῦ ἐνσήμου, λόγῳ τοῦ ὀλιγοδαπάνου τῆς παρούσης διαδικασίας, τόπος δεκτή καθίσταται καί ἐρευνητέα οὐσία, πάντων τῶν ἐναντίων ἀπορριπτομένων ὡς μή νομίμων.

Κατά τάς συνδεδυασμένας διατάξεις τῶν ἐδ. 6 καί 17 ἄρθρ. 250 Α.Κ. αἱ ἀξιώσεις τῶν μισθωτῶν δι' ἀποδοχάς των, ἐν αἷς συμπεριλαμβάνονται, κατά τήν ἔννοιαν αὐτῶν, καί τά δῶρα τῶν ἑορτῶν, ὑπόκεινται εἰς πενταετῆ παραγραφήν, ἀρχομένην δυνάμει τοῦ ἄρθρου 253 Α. Κ., ἅμα τῇ λήξει τοῦ ἔτους, καθ' ὃ συμπίπτει ἡ γέννησίς των. Νόμιμος ὅθεν ἡ περί παραγραφῆς τῶν διά τῆς ἀγωγῆς διωκομένων ἀξιώσεων ἔνστασις τῶν ἐναγομένων, ἀλλά μόνον καθ' ὅσον ἀφορᾷ τάς διωκομένας ἀποδοχάς καί δῶρα τῶν ἐτῶν 1947 καί 1948. Ἐβεβαιώθησαν, κατά τήν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν τοῦ δικαστηρίου, τά κάτωθι: Ἡ ἐνάγουσα, ἄγουσα τό 18ον ἔτος τῆς ἡλικίας της, προσελήφθη παρά τῶν ἐναγομένων, ὁμορρύθμων ἑταίρων ἑταιρίας διατηρούσης ἐν Μυτιλήνῃ στεγνοκαθαριστήριον. Ἔκτοτε εἰργάσθη παρ' αὐτῇ ὡς παραλήπτρια. Ὡς τοιαύτη παρελάμβανε τάς προσκομιζομένας εἰς τό κατάστημα τῆς ὡς ἄνω ἑταιρίας ἐνδυμασίας κλπ., ὀφάσματα πρός καθαρισμόν καί βαφήν καί συνέτασσε σχετικήν ἀπόδειξιν καθορίζουσα τό ἀντίτιμον καί εἰσπράττουσα τυχόν προκαταβολήν. Ἀντιστοίχως παρέδιδε τάς ἑτοίμους ἐνδυμασίας κ.λ.π., εἰσπράττουσα τό ἀντίτιμον ἤ τό ὑπόλοιπον τούτου. Τέλος κατεχώρει τάς εἰσπράξεις καί πληρωμάς εἰς πρόχειρον βιβλίον. Εἰς τό κατάστημα εἰργάζετο μόνη. Οἱ ἐναγόμενοι εἰργάζοντο εἰς τό ἐργαστήριον. Κατόπιν τῶν ἀνωτέρω ἡ ἐργασία της ἦτο κατά κύριον λόγον μή σωματική. Πλήν αἱ ἀποδοχαί της, ἀληθῶς, ὑπελογίζοντο μέ ἡμερομίσθιον, κατεβάλλοντο δέ ἑβδομαδιαίως. Ὁ τοιοῦτος χαρακτηρισμός της ὡς ἡμερομισθίου δέν ἐγένετο πρός περιγραφήν τοῦ ἄρθρ. 10 κ. ν. 3514/1928. Τοὐναντίον μάλιστα ἐβεβαιώθη ὅτι οἱ ἐναγόμενοι ἐν πεποιθήσει ἐθεώρουν αὐτήν ἐργάτριαν. Ἐπομένως αὕτη μέχρι μέν 9/11/1953 χαρακτηριστέα ὡς ἐργάτρια, ἀπό τῆς 10/11/1953 ὅμως, ὅτε ἤρξατο ἰσχύον τό μή ἔχον ἀναδρομικήν δύναμιν, οὐδέ ἑρμηνευτικόν τυγχάνον, ν. δ. 2655/1953, τό ἀντικαταστῆσαν τό ἄνω ἄρθρ. 10, εἰς τρόπον ὥστε μόνον κριτήριον τοῦ χαρακτηρισμοῦ ὡς ὑπαλλήλου ἤ οὔ νά εἶναι τό εἶδος τῆς καταβαλλομένης ἐργασίας, χαρακτηριστέα ὡς ὑπάλληλος. Ἡ ἀπόλυσις εἶναι ἔγκυρος. Αἱ ἀναγγελίαι πρός τό Ι.Κ.Α. ἐγένοντο κανονικῶς. Ναί μέν δέν προσεφέρθη πλήρως ἡ ἀποζημίωσις—κατετέθησαν ὑπέρ τῆς ἐναγούσης μόνον δρχ. 336.000 εἰς τό Ταμεῖον Παρακαταθηκῶν—ἀλλ' οἱ ἐναγόμενοι συγγνωστῶς ἐπλανήθησαν ὡς πρός τό μέγεθός της. Αὕτη ἐδικαιοῦτο ἀποζημιώσεως—μή ὑπολογιζομένης τῆς ὡς ἐργατρίας ὑπηρεσίας της—ἐνός μισθοῦ ἐκ δραχ. 728.000, ἀνθ' ὧν οὐδέν ἔλαβεν.

ἡ ἐπικαλουμένη ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως Α.Π. 245/1950 (εἰσηγητὴς *Ε. Κολοκούρης*, ΕΕΔ 9, 457).

Περίπτωσις αὐτὴς δὲν ἦτο ἡ καταβολὴ νομίμου μισθοῦ, ἀλλὰ τῆς προβλεπομένης ὑπὸ τῆς εἰδικῶς ἐφαρμοσθείσης συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀποζημιώσεως (πολλαπλασίας ἐκείνης τοῦ ν. 2112) διὰ τὴν παράβασιν αὐτῆς καὶ διὰ τῆς ἐν λόγῳ ἀρεσκαγιτικῆς ἀποφάσεως ἐνομολογήθη, ὅτι ἀπητεῖτο νὰ συντρέχῃ καὶ ὑπαιτιότης τοῦ παραβάτου ἐργοδότου.

Εἰς τὴν περίπτωσιν ὅμως τῆς δημοσιευομένης κατωτέρω ἀποφάσεως δὲν συνετρεχε τοιαύτη λύσις, ὥστε νὰ γίνῃ καὶ ἡ κατασκευὴ ὅτι ὁ μισθωτὸς δικαιοῦται ἀποζημιώσεως ἴσης πρὸς τὴν διαφορὰν μεταξὺ τοῦ καταβαλλομένου μισθοῦ καὶ τοῦ ὑπὸ τοῦ νόμου καθοριζομένου ἐλαχίστου ὁρίου, τοσοῦτο μᾶλλον καθ' ὅσον καὶ ὁ χαρακτηρισμὸς τῆς ἀξιώσεως τοῦ μισθωτοῦ ὡς ἀποζημιώσεως ὄχι μόνον δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὸν χαρακτῆρα τοῦ ἀνταλλάγματος τῆς παροχῆς ὑπηρεσιῶν ὡς μισθοῦ (διάφορον δὲν εἶναι ἐν προκειμένῳ τὸ πρᾶγμα), ἀλλὰ καὶ γεννᾷ ἀπροσδόκητα ζητήματα ἐπιτρεπτοῦ συμψηφισμοῦ κλπ., παρὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ ἄρθρ. 661 Α.Κ.

Πρωτοδίκου Καβάλας 14/1954

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. Σ. Γ. Λιμούρης

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Μυλωναδάκης, Δ. Δαμπαδίτης

Κατὰ τὰς συνδυαζομένας διατάξεις τῶν ἄρθρων 648 § 1 καὶ 653 Α.Κ. διὰ τῆς συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας ὁ μὲν ἐκμισθωτὴς ὑποχρεοῦται νὰ παρέχῃ ἐφ' ὡρισμένον ἢ ἀόριστον χρόνον τὴν ἐργασίαν αὐτοῦ εἰς τὸν μισθωτήν, οὗτος δὲ νὰ καταβάλλῃ τὸν συμφωνηθέντα ἢ εἰθισμένον μισθόν. Ὁ μισθὸς οὗτος, κατ' ἀρχήν, δύναται νὰ συμφωνηθῇ ἐλευθέρως μεταξὺ τῶν συμβαλλομένων. Ἐπὶ τοῦ συμβατικοῦ τούτου καθορισμοῦ τοῦ μισθοῦ ἀσκοῦσιν ἐπιρροὴν πολλοὶ παράγοντες, ὅπως ὁ νόμος τῆς προσφορᾶς καὶ τῆς ζητήσεως, ὁ τοιοῦτος τῆς ἐλαχίστης παραγωγικότητος τοῦ ἐκμισθωτοῦ, ὁ τιμάριθμος τῆς ζωῆς, ἡ κατανάλωσις, ἡ ἀξία τῶν εἰδῶν πρώτης ἀνάγκης, ἡ σωματειακὴ ὀργάνωσις τῶν ἐκμισθωτῶν κλπ. Ἀλλ' ἡ ἐργασία δὲν δύναται καὶ δὲν πρέπει νὰ θεωρῆται ὡς ἁπλοῦν ἐμπόρευμα, ὅπερ παριστᾷ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀνθρωπίνης ἀπασχολήσεως, κεχωρισμένον ἀπὸ τὴν προσωπικότητα τοῦ πωλητοῦ, διὰ νὰ δύναται νὰ ἔχῃ ἀπόλυτον ἐφαρμογὴν ὁ νόμος τῆς προσφορᾶς καὶ τῆς ζητήσεως πρὸς καθορισμὸν τῆς ἀξίας της. Παριστᾷ τὴν ἀπασχόλησιν αὐτοῦ τούτου τοῦ ἀνθρώπου, ἥτις δὲν δύναται νὰ ἀποχωρισθῇ ἀπὸ τοῦ προσώπου αὐτοῦ, ἵνα διακριθῇ κεχωρισμένως. Ὁ ἐκμισθωτὴς τῆς ἐργασίας του προσφέρει ἑαυτόν, ἀναλίσκων τὴν ζωτικὴν ἐνέργειαν τοῦ ὀργανισμοῦ του διὰ τῆς ἐργασίας (*Κ. Ἀποστολίδου*, Ἐνοχ. Δίκ. ὑπὸ τὸ ἄρθρ. 648 Α.Κ. σελ. 562). Διὰ τοὺς λόγους τούτους ὁ μισθός, ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν, πρέπει νὰ εἶναι δίκαιος, δηλ. ἀνάλογος πρὸ τὴν ἀξίαν τῆς παρεχομένης ἐργασίας, τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 288 Α.Κ. ἐχούσης ἐν προκειμένῳ ἰδιάζουσαν σημασίαν ἐν σχέσει πρὸς τὰς ὑποχρεώσεις τοῦ τῆς ἐργασίας μισθωτοῦ. Καὶ πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ἐκ μέρους τούτου ἐκμεταλλεύσεως τοῦ ἐκμισθωτοῦ, ὅστις κατὰ κανόνα εὑρίσκεται εἰς δυσμενῆ οἰκονομικὴν κατάστασιν καὶ ὑποδεεστέραν τούτου μοῖραν, ἡ Πολιτεία, ἀναγνωρίζουσα κατ' ἀρχὴν τὴν ἐλευθερίαν ἐν ταῖς συναλλαγαῖς, ἔκρινε σκόπιμον νὰ λάβῃ προστατευτικὰ τοῦ ἐκμισθωτοῦ τούτου μέτρα, διὰ τῆς θεσπίσεως ἰδιαιτέρων κανονιστικῶν τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων διατάξεων, ἰδίᾳ διὰ τῶν καθοριζουσῶν τοὺς μισθοὺς τούτους καὶ τὰ ἡμερομίσθια ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, δι' ὧν προσδιορίζονται τὰ ἐλάχιστα ὅρια (ἄρθρον 11 § 2 νόμου 2053 τῆς 14/23 Ἀπριλίου 1952) ἀμοιβῆς τῆς προσφερομένης κατ' ἰδίαν ἐργασίας εἰς ὡρισμένας κατηγορίας μισθωτῶν, διὰ τοὺς ὁποίους κρίνει, ὅτι δέον νὰ ἐκδηλωθῇ ἐντονώτερον τὸ ἐνδιαφέρον αὐτῆς πρὸς ἐξασφάλισιν πλήρους κοινωνικῆς εὐρυθμίας καὶ τάξεως. Κάτω τῶν ἐλαχίστων τούτων ὁρίων, ἀποτελούντων τὸν κοινωνικὸν μισθόν, τὸ κατώτατον ὅριον συντηρήσεως τοῦ ἐκμισθωτοῦ, δὲν δικαιοῦνται ἐν πάσῃ περιπτώσει οἱ ἐργοδόται νὰ προωθοῦν τὴν ἐλευθέραν διαπραγμάτευσιν εἰς τὴν ἀγορὰν ἐργασίας (εἰσηγ. ἔκθ. ν. 2053/1952). Δι' ὃ καὶ κατὰ παράβασιν τῶν ρηθέντων νομοθετικῶν ὁρισμῶν ἔλαβε χώραν ἡ συμφωνία περὶ καταβολῆς ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ εἰς τὸν ἐκμισθωτὴν τῆς ἐργασίας του μισθοῦ κατὰ ποσὸν μικροτέρου τῶν ὑπὸ τῆς Πολιτείας καθοριζομένων ἐλαχίστων τούτων ὁρίων, συνεπείᾳ δὲ τῆς τοιαύτης παραβάσεως ὀφείλεται τῷ ἐκμισθωτῇ ἀποζημίωσις, συνισταμένη εἰς τὴν διαφορὰν μεταξὺ τοῦ καταβαλλομένου μισθοῦ καὶ τοῦ ὑπὸ τοῦ Νόμου καθοριζομένου ἐλαχίστου ὁρίου, ἐφ' ὅσον διαπιστωθῇ, ὅτι συντρέχει ὑπαιτιότης τοῦ παραβάτου ἐργασιοδότου (πρβλ. Α.Π. 245/1950, ΕΕΝ ιζ' 496). Ἐν προκειμένῳ, ἐβεβαιώθησαν, κατὰ τὴν κρίσιν ἡμῶν, τὰ ἑξῆς πραγματικὰ περιστατικά: Ὁ ἐνάγων, κάτοχος ἐπαγγελματικοῦ διπλώματος ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου, προσελήφθη νομίμως τὴν 1 Ἰουλίου 1951 ἐπὶ συμβάσει ἐξηρτημένης ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου ὑπὸ τῆς ἐναγομένης καπνοβιομηχανίας, λειτουργούσης τότε συμφώνως ἀποφάσει τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ Ἀνατολικῆς Μακεδονίας, ἤδη δέ, μετὰ τὸ Νομοθ. Διάταγμα 2403 τῆς 7/8 Μαΐου 1953, ὡς νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου. Εὐθὺς ἀπὸ τῆς ἀνωτέρω προσλήψεώς του ὁ ἐνάγων ἀπησχολεῖτο ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ὁδήγησιν τοῦ ἡμιφορτηγοῦ αὐτοκινήτου, δι' οὗ μετεφέροντο τὰ ἐμπορεύματα τῆς ἐναγομένης, ἐργαζόμενος κατὰ πλῆρες μὲν ὡράριον ἐργασίας κατὰ τὰς ἐργασίμους ἡμέρας, ἐπὶ τετράωρον δέ, κατὰ μέσον ὅρον, κατὰ τὰς Κυριακάς. Εἰς τοῦτον ἡ ἐναγομένη κατέβαλεν ἀποδοχὰς ἀνειδικεύτου ἐργάτου, ἃς καθώρισε, συνυπολογίσασα καὶ τὴν κατὰ τὰς Κυριακὰς ἀπασχόλησιν, εἰς δραχ. 25.000 ἡμερησίως καὶ εἰς 30 ἡμερομίσθια μηνιαίως, ἐπὶ τῷ προφανεῖ σκοπῷ παραβάσεως τῶν οἰκείων ὑπουργικῶν ἀποφάσεων περὶ καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τῶν προσώπων τῆς εἰδικότητος τοῦ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ

ΑΠΟΝΟΜΗ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ ΥΠΟ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

Δικαιοδοσία πολιτικών δικαστηρίων διά βεβαίωσιν χρόνου ύπηρεσίας ησφαλισμένου

Χαρακτήρ πράξεων Ι.Κ.Α., νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, περί παροχής ή μή συντάξεως εις τούς ησφαλισμένους ώς διοικητικών πράξεων. — Δικαιοδοσία Δικαστηρίων πρός κρίσιν νομιμότητος διοικητικής πράξεως, ύποκειμένης διαφοράς ίδιωτικού δικαιώματος προσβαλλομένου, άνεπίτρεπτος όμως ο έλεγχος αύτών έπι τής κατ' ούσίαν όρθότητος τής πράξεως. — Άπόφασις Διευθυντού Ύποκαταστήματος Ι.Κ.Α. περί μή πραγματοποιήσεως ώρισμένων ήμερών έργασίας δι άπονομήν συντάξεως. — Άρμοδιότης αύτού καί άνεπίτρεπτον δικαστικού έλέγχου άποφάσεώς του.

Ησφαλισμένος παρά τῷ Ι.Κ.Α., διά τόν όποίον ή περί άπονομής συντάξεως άπόφασις τού άρμοδίου Διευθυντού τού Ύποκαταστήματος Βόλου άνεκλήθη, διότι έξηκριβώθη ύπό τούτου ότι δέν είχε πραγματοποιήσει τάς άπαιτουμένας κατά νόμον ήμέρας έργασίας, προσέφυγε δι' άγωγῆς ένώπιον τού Πρωτοδικείου Βόλου καί έζήτησε νά άναγνωρισθῆ διά τῆς δικαστικῆς άποφάσεως, ότι κατά ἓν ώρισμένον χρονικόν διάστημα είργάσθη ώς μισθωτός παρ' ώρισμένῳ έργοδότῃ.

Έπί τῆς άγωγῆς ταύτης έξεδόθησαν αί ύπ' άριθ. 188/1952 προδικαστική άπόφασις τού Πρωτοδικείου Βόλου (είσηγητής Άγ. Παπακωνσταντίνου, ΕΕΔ 11, 752) καί ή συμφωνήσασα πρός τάς σκέψεις αύτῆς ύπ' άριθ. 610/1953 όριστική άπόφασις τού αύτού Δικαστηρίου (είσηγητής Ι. Κόρδας), δεχθεῖσαι άρμοδιότητα τῶν Δικαστηρίων έπι τού θέματος τούτου.

Ή τελευταία αύτη άπόφασις έσκέπτετο ώς έξῆς: «Δέν συντρέχει περίπτωσις άνακλήσεως τῆς ύπ' άριθ. 483/1952 άποφάσεως διά τούς έν αύτῇ όρθούς καί νομίμους λόγους, είς ούς καί αύθις τό Δικαστήριον άναφέρεται, καί διότι κατά μέν τό άρθρον 1 καί 3 τῆς Πολ. Δικ. πᾶσα ίδιωτική άπαίτησις περί άποκτηθέντων ήδη δικαίων ύπάγεται είς τήν άρμοδιότητα τῶν Πολιτικῶν Δικαστηρίων, όποία δέ άνείκειντο δέν πρέπει νά άποφασίζωνται παρά τούτων, άλλά παρά τῶν διοικητικῶν Άρχῶν, προσδιωρίσθη δι' ίδιαιτέρων νόμων, κατά δέ τό άρθρ. 127 τού Είσαγωγικού Νόμου τού Α.Κ. ό ἔχων ἔννομον συμφέρον πρός δικαστικήν άναγνώρισιν τῆς ύπάρξεως ἐννόμου τινός σχέσεως δύναται νά ἐγείρῃ τήν περί τούτου άγωγήν. Τέλος κατά τήν ύπ' άριθ. 57440/1938 άπόφασιν τού Ύπουργού Έργασίας «ό Διευθυντής τού περιφερειακού Καταστήματος είναι άρμόδιος νά άποφασίσῃ, ἐφ' όσον πληροῦνται αί ύπό τῶν νόμων καί τῶν οίκείων κανονισμῶν καθοριζόμεναι προϋποθέσεις, αίτινες ἔχουσιν ώς άντικείμενον τήν άναγνώρισιν συντάξεων κλπ.».

Έξ άπάντων τῶν προπαρατεθεισῶν διατάξεων προκύπτει τό μέν ότι άρμόδιον όργανον τού Ι.Κ.Α., είς ό είναι άνατεθειμένη ή κρίσις περί χορηγήσεως ή μή συντάξεως, είναι ό Διευθυντής τού Περιφερειακού Καταστήματος, τό δέ ότι πᾶς ησφαλισμένος όφείλει, ἵνα τύχῃ συντάξεως, νά προσαγάγῃ είς τό ώς άνω όργανον τά δικαιολογητικά, ἐξ ὧν νά άποδεικνύηται ή πλήρωσις τῶν ύπό τού νόμου καί τῶν κανονισμῶν άπαιτουμένων διά τήν άπονομήν τῆς συντάξεως προϋποθέσεων, ἐφ' όσον δέ ἐν προκειμένῳ ύπό τῶν ἐναγομένων (Διευθυντού καί Ίδρύματος Κοινωνικῶν Άσφαλίσεων) άμφισβητεῖται, ότι ό ἐνάγων ἐτέλει είς σχέσιν ἐργασίας μετά τού ἐργοδότου Α.Τ., άρμόδιον είναι τό Δικαστήριον, ὅπως βεβαιώσῃ τήν ὕπαρξιν ἤ μή τῆς ώς άνω ἐννόμου σχέσεως.

Ἐν προκειμένῳ δηλονότι διά τῆς ύπό κρίσιν άγωγῆς δέν διώκεται, ὅπως άποφανθῇ τό δικαστήριον, ἐάν συντρέχωσιν ἤ μή αί προϋποθέσεις τῆς άπονομῆς συντάξεως είς τόν ἐνάγοντα, άλλά ἡ άναγνώρισις τῆς ὑπάρξεως ἐννόμου τινός σχέσεως μεταξύ αύτού καί τού ἐργοδότου του. Ὅπως δέ είναι άρμόδια τά τακτικά δικαστήρια νά βεβαιώσω-

---

ἐνάγοντος. Οὕτω ὁ ἐνάγων καθ' ὅλον τό ἀνωτέρω χρονικόν διάστημα τῆς παρά τῇ ἐναγομένῃ ὑπηρεσίας του ἐλάμβανε λόγῳ μισθοῦ δραχμάς 750.000 μηνιαίως. Βάσει τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων ὁ νόμιμος μισθός τοῦ ἐνάγοντος, ὁ σύμφωνος πρός τήν παρεχομένην ὑπ' αὐτοῦ ἐργασίαν τοῦ ὁδηγοῦ φορτηγοῦ αὐτοκινήτου, εἶναι: 1) Διά τό χρονικόν διάστημα ἀπό 1.7.1951 ἕως 21.3.1952 δραχμαί 867.000 (Α.Υ. Ἐργ. 24370/2017 τῆς 20/26 Μαΐου 1949, Α.Υ. Οἰκ.-Ἐργ. 29488/2592 τῆς 8/9 Ἰουλίου 1949 καί Α. Υ. Συντ.—Οἰκ.—Ἐργ. 2750 τῆς 15 Ἰανουαρίου 1951), 2) διά τό χρονικόν διάστημα ἀπό 22.3.1952 ἕως 27.5.1953 δραχ. 870.000 (Α. Υ. Ἐργ.-Οἰκ. 12284/984 τῆς 3/22 Μαρτίου 1952), 3) διά τό χρονικόν διάστημα ἀπό 2.5.1953 ἕως 30.6.1953 δραχ. 900 000 (Α. Υ. Ἐργ. 33700/3300 τῆς 19.6.1953) καί 4) διά τό χρονικόν διάστημα ἀπό 1.7.1953 ἕως 30.10. 1953 δραχ. 974.400 (Α.Υ. Ἐργ. 41100/3740 τῆς 2/6 Ἰουλίου 1953). Ἐπομένως ἡ ἐναγομένη ὀφείλει αὐτῷ λόγῳ ἀποζημιώσεως του τήν ἐπί ἔλασσον ταῦ νομίμου ὡς ἄνω ἑκάστοτε μισθοῦ διαφοράν, ἥτις διά τό ἀνωτέρω χρονικόν διάστημα τῆς παρ' αὐτῇ ὑπηρεσίας τοῦ ἐνάγοντος ἀνέρχεται εἰς δραχ. ἐν συνόλῳ 3.797.400, ἄς δέον ὅπως ὑποχρεωθῇ καί καταβάλῃ αὐτῷ.

σιν, ἐν ἀλλείψει ληξιαρχικῶν πράξεων γεννήσεως, τὸ γεγονὸς τῆς ἡλικίας τοῦ ἠσφαλισμένου (Πρωτ. Ἀθηνῶν 663/1953 ἐν ΕΕΔ 12, σελ. 418), καίτοι καὶ αὕτη ἀποτελεῖ προϋπόθεσιν πρὸς ἀπονομὴν συντάξεως, οὕτως εἶναι ἁρμόδια νὰ ἀναγνωρίσουσι τὴν ὕπαρξιν ἢ μὴ τῆς ἐπικαλουμένης ἐννόμου σχέσεως (τῆς συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας). Ἡ ἐκδοχὴ ὅτι ὁ Διευθυντὴς τοῦ Περιφερειακοῦ Ὑποκαταστήματος τοῦ Ι.Κ.Α. εἶναι ἁρμόδιος, ἵνα κρίνῃ καὶ ἀποφασίσῃ περὶ τούτων, ἀποστερεῖ τοὺς ἠσφαλισμένους τῆς δικαστικῆς προστασίας καὶ θέτει αὐτοὺς εἰς τὴν ἀνεξέλεγκτον διάθεσιν τῶν ὀργάνων τοῦ Ι.Κ.Α., ἀφοῦ καὶ τὰ τυχὸν ὑποβληθησόμενα κατὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Περιφερειακοῦ Ὑποκαταστήματος τοῦ Ι.Κ.Α. παράπονα θέλουσι κριθῆ ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων ὀργάνων αὐτοῦ ἢ καὶ τῶν Διοικητικῶν Δικαστηρίων βάσει τῶν στοιχείων, ἅτινα μονομερῶς διὰ τῶν ἁρμοδίων ὀργάνων του θὰ προσκομίσῃ τὸ Ι.Κ.Α.».

Διάφορος πρὸς ταῦτα εἶναι ἡ ἄποψις τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ Ἐφετείου Λαρίσης, ἡ ὁποία καὶ ἐξαφανίζει τὰς ἀνωτέρω ἀποφάσεις τοῦ Πρωτοδικείου Βόλου. (Βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 12, 1085 ἐπὶ τῆς ὁμοίως, ὡς καὶ αἱ ἀποφάσεις τοῦ Πρωτοδικείου, ἀποφανθείσης ὑπ' ἀριθ. 504/1953 ἀποφάσεως τοῦ αὐτοῦ Πρωτοδικείου (εἰσηγητὴς *Κ. Ποταμιάνος*).

Σχετικαὶ πρὸς τὸ θέμα εἶναι καὶ αἱ Α.Π. 581/1953 (εἰσηγητὴς *Μ. Παντελῆς*, ΕΕΔ 13, 37), 77/1954, Ὁλομελείας (εἰσηγητὴς *Μ. Παντελῆς*, ΕΕΔ 18, 264).

Ἐφετείου Λαρίσης 81/1954

Πρόεδρος ὁ κ. **Π. Παπανδρέου**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἐφέτης κ. **Θ. Παπαθεοδώρου**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Τ. Ἀνιταῆς, Σ. Ναός

Καθ' ἃ ὁρίζεται ἐν τοῖς ἄρθροις 13 τοῦ τε προϊσχύοντος ν. 6298/1934 καὶ 11 τοῦ ἰσχύοντος ἀ.ν. 1846/1951, τὸ ἐκκαλοῦν Ι.Κ.Α. τυγχάνει Νομικὸν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου, ἀσκοῦν ὡς ἐκ τῆς γενικότητος καὶ σοβαρότητος τοῦ σκοποῦ, ὃν τοῦτο ἐξυπηρετεῖ, λειτουργίαν κοινωνικὴν μεγάλης σπουδαιότητος, δι' ὃν λόγον καὶ τὸ Κράτος κατὰ τὰς διατάξεις τῶν διαληφθέντων νόμων ἐλέγχει καὶ ἀποπτεύει τὴν Διοίκησιν εἰς τὰ ὄργανα αὐτοῦ, αἱ πράξεις ἑπομένως τούτου καὶ ἰδίᾳ αἱ ἀφορῶσαι τὴν παροχὴν ἢ μὴ συντάξεως εἰς τοὺς ἠσφαλισμένους, οἵτινες μεγίστην τάξιν τῆς κοινωνίας ἀπαρτίζουσιν, ὡς ἐκ τοῦ γενικωτέρου ἐνδιαφέροντος καὶ τοῦ θεσπιζομένου διαδικαστικοῦ τρόπου καὶ τῆς δημοσίας ἰδιότητος τῶν ἐκδιδόντων αὐτὰς ὀργάνων, φέρουσι τὸν χαρακτῆρα διοικητικῶν πράξεων (Πορίσμ. Νομολ. Σ.Ε. *Παπαφρ.* σελ. 176, *Στασινοπ.*, Τὸ Δίκαιον τῶν Διοικητικῶν Πράξεων ἐν σελ. 73, *Πράτσ. - Πετρ.* ἐν Θ. ΜΘ' 863).

Τὰ Δικαστήρια ἔχουσι μὲν δικαιοδοσίαν νὰ κρίνωσι τὴν νομιμότητα τῆς διοικητικῆς πράξεως, ὅταν ὑπόκειται εἰς αὐτὰ κατ' ἄρθρ. 1 τῆς Πολ. Δικον. διαφορὰ ἰδιωτικοῦ δικαιώματος, ὅπερ ἐκ ταύτης προσβάλλεται καὶ ἐφ' ὅσον δὲν ἀπεκλείσθη ἐκ τοῦ νόμου ὁ τοιοῦτος ἔλεγχος, δὲν δύνανται ὅμως καὶ νὰ ἐλέγξωσι τὴν κατ' οὐσίαν ὀρθότητα αὐτῆς, διότι τοῦτο θὰ ἀπετέλει ὑπέρβασιν τῶν καθηκόντων των (Α.Π. 117/1952, 305/1952 ἐν Θέμ. ΞΓ' 311, 490). Κατὰ ταῦτα ἡ κρινομένη ἀγωγὴ πρὸς ἀναγνώρισιν ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου τῆς ἐργασίας τοῦ ἐνάγοντος ἐφεσιβλήτου κατὰ τὸ ἀναφερόμενον χρονικὸν διάστημα ὡς περιοδεύοντος ὑπαλλήλου τοῦ μνημονευομένου δερματεμπόρου ἐπὶ μισθῷ μηνιαίῳ 450.000 δραχμῶν, ἐνῷ, καθ' ἃ δείκνυται ἐκ τῆς προσαγομένης ὑπ' ἀριθ. 1159/15.10.1951 ἀποφάσεως τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ ἐκκαλοῦντος Ι.Κ.Α., ἐκρίθη ὅτι δὲν εἶχεν ὁ ἐνάγων πραγματοποιήσει τὰς τοῦ εἰρημένου χρονικοῦ διαστήματος ἡμέρας ἐργασίας καὶ τῷ λόγῳ τούτῳ δὲν ἐχορήγησεν αὐτῷ σύνταξιν, ἐλέγχεται μὴ νόμιμος, καθόσον τὸ ἀντικείμενον τοῦτο τῆς ἀγωγῆς ἁρμοδίως ἠρκύνησε καὶ ἐπὶ τούτου ἀπεφάνθη οὐσιαστικῶς ὁ κατὰ τὸν διαληφθέντα νόμον ἐντεταλμένος Διευθυντὴς τοῦ ἐκκαλοῦντος διὰ τῆς ὡς εἴρηται ἀποφάσεώς του, τὴν οὐσιαστικὴν τῆς ὁποίας ὀρθότητα δὲν δύναται νὰ ἐρευνήσῃ τὸ Δικαστήριον, ἅτε ταύτης φερούσης, κατὰ τὰ ἠγηθέντα, τὸν χαρακτῆρα διοικητικῆς πράξεως, καθ' ἣς ὁ ἐκκαλῶν ἠδύνατο νὰ προσφύγῃ ἐνώπιον τῶν κατὰ τὸν κανονισμὸν ἀσφαλιστικῆς ἁρμοδιότητος ὁριζομένων πρὸς ἔλεγχον ὀργάνων καὶ τέλος ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας. Ἀντιθέτως ὅθεν κρίνασα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἔσφαλε καὶ δέον ὅπως ἐξαφανισθῇ κατὰ τὸν βάσιμον λόγον ἐφέσεως.

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΕΚΤΕΛΕΣΕΩΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ ΚΑΤ' ΕΡΓΑΤΙΚΗΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΝ

Περιπτώσεις έπιτρεπτοῦ αὐτῆς καὶ ἁρμόδιον διὰ χορήγησιν δικαστήριον

I

Αἴτησις ἀναστολῆς ἐκτελέσεως ἀποφάσεως, ἐκδοθείσης κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν, ἀσκηθείσης ἐφέσεως κατ' αὐτῆς.— Ἁρμοδιότης πρὸς χορήγησιν ἀναστολῆς τοῦ κατὰ Ν. Γ'ΒΟΔ' δικάζοντος δικαστηρίου καὶ οὐχὶ τοῦ Προέδρου Πρωτοδικῶν.—Ἀνεπίτρεπτον ἀναστολῆς ἐκτελέσεως ἐπὶ ὑποχρεωτικῶς, κατ' ἄρθρ. 186α Πολιτ. Δικον., κηρυχθείσης προσωρινῶς ἐκτελεστῆς ἀποφάσεως.— Ἀναστολὴ μόνον ἐπὶ κατ' ἄρθρ. 186 Πολιτ. Δικον. δυνητικῶς διαταχθείσης προσωρινῆς ἐκτελέσεως.

Διὰ τῆς πρώτης τῶν δημοσιευομένων κατωτέρω δικαστικῶν ἀποφάσεων (Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1028/1954) ἐπαναλαμβάνεται ἡ κρατοῦσα ἐν τῇ πρακτικῇ τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν ἄποψις ὅτι διὰ τὴν χορήγησιν ἀναστολῆς ἐκτελέσεως ἀποφάσεως ἐκδοθείσης κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν, ἀσκηθείσης ἐφέσεως κατ' αὐτῆς, ἁρμόδιον εἶναι, κατὰ τὸν ἀ.ν. 2407/1940, τὸ ἐκδὸν τὴν ἀπόφασιν δικαστήριον, ἤτοι ὁ Πρωτοδίκης τῆς διαδικασίας τοῦ ν. Γ'ΒΟΔ' (βλέπε κα' σύμφωνον Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 7112/1953, Πρωτοδίκης *Ι. Γονρνᾶς*, ΕΕΔ 13, 153, ἀντίθετοι ὅμως αἱ αὐτόθι σημειούμεναι προεδρικαὶ ἀποφάσεις ἐπαρχιακῶν Πρωτοδικείων, ἔνθα σημειώσεις μας).

Αἱ λοιπαὶ δύο παρατιθέμεναι δικαστικαὶ ἀποφάσεις ἀσχολοῦνται ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ἐννοίας τοῦ ἄρθρου 186α τῆς Πολιτ. Δικον., προστεθέντος ὑπὸ τοῦ ἀ.ν. 2407/1940.

Κατὰ τὸ ἐν λόγῳ ἄρθρον τὸ δικαστήριον, ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ νικῶντος διαδίκου, ὑποχρεοῦται νὰ κηρύξῃ τὴν ἀπόφασιν ἐκτελεστὴν α) ..., β)..., γ)..., δ)..., ε)..., στ) ἐπὶ ἀπαιτήσεων ἐκ καθυστερουμένων μισθῶν ἢ ἡμερομισθίων (καὶ μόνον διὰ τὸν μετὰ τὴν ἔγερσιν τῆς ἀγωγῆς χρόνον καὶ τρεῖς μῆνας πρὸ αὐτῆς).

Ἀφ' ἧς ἐφηρμόσθη ἡ διάταξις αὕτη ἀνέκυψε τὸ ζήτημα, ἂν ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῶν «καθυστερουμένων μισθῶν ἢ ἡμερομισθίων» εἶναι καὶ αἱ ἀποδοχαὶ τοῦ μισθωτοῦ ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως.

Ἐξαιρέσει τῆς Πρωτοδίκου Πατρῶν 275/1953 (Πρωτοδίκης *Ι. Αὐλήτης*, ΕΕΔ 12, 43, σύμφωνος καὶ *Θ. Βλαχόπουλος* ΕΕΔ 11, 852, πρβλ. καὶ *Χ. Κομισόπουλον*, Θέμ. ΞΓ' 717 ἑπ.), σταθερῶς ἐγένετο ἐν τῇ νομολογίᾳ δεκτὴ ἡ ἄποψις ὅτι ὡς καθυστερούμενοι μισθοὶ ἢ ἡμερομίσθια, διὰ τὰ ὁποῖα διατάσσεται ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου ὑποχρεωτικῶς ἡ κήρυξις τῆς ἀποφάσεως ὡς προσωρινῶς ἐκτελεστῆς καὶ συνεπῶς τὸ δικαστήριον δὲν δύναται, ἀσκηθείσης ἐφέσεως, νὰ διατάξῃ τὴν ἀναστολὴν ἐκτελέσεως, νοοῦνται καὶ οἱ ἐκ τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ, μετ' ἄκυρον ἀπόλυσιν, ὀφειλόμενοι μισθοὶ ἢ ἡμερομίσθια (βλέπε σχετικῶς Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3771/1953, Πρωτοδίκης *Π. Θεοδωρόπουλος*, ΕΕΔ 11, 856, Πρωτοδίκου Βόλου 184/1952, Πρωτοδίκης *Ἀγ. Παπακωνσταντίνου*, ΕΕΔ 12, 258, πρβλ. καὶ *Γ. Μιλάτσιου*, ΕΕΔ 10, 665 ἑπ.).

Διαφωνεῖ ὅμως ἤδη πρὸς ταῦτα ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη ἀπόφασις ὑπ' ἀριθ. 283/1954 τοῦ κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν Πρωτοδίκου Πειραιῶς, συντασσομένη πρὸς τὴν μὴ κρατοῦσαν ἄποψιν.

Τὰ ἐπιχειρήματα, τὰ ὁποῖα χρησιμοποιεῖ ἡ ἀπόφασις, ἵνα βασισθῇ ἡ ἄποψις αὐτῆς, δὲν εἶναι, νομίζομεν, ἀπροσμάχητα.

Ὁ νόμος δὲν ὁμιλεῖ περὶ «ἀδεδουλευμένων» μισθῶν ἢ ἡμερομισθίων, ἀλλὰ περὶ «καθυστερουμένων», ἐννοιῶν προφανῶς καὶ τὰ τοιαῦτα ἐκ τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ, τοῦτο δὲ συντρέχει καὶ ἐπὶ ἀκύρου ἀπολύσεως.

Ἡ σκέψις τῆς ἀποφάσεως ὅτι, ὅτε εἰσήχθη ὁ ἀ.ν. 2407/1940, δὲν ὑπῆρχε περίπτωσις καταβολῆς μισθῶν ὑπερημερίας, συνεπείᾳ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὰ ἐκ τοῦ ἰσχύοντος δικαίου δεδομένα. Ἀκυρότητες ἀπολύσεων ἦσαν καὶ τότε πλείσται, ὡς ἐκ κανονισμῶν μονιμότητος, ἐκ τῆς εἰδικῆς νομοθεσίας περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, ἐξ ἄλλων εἰδικῶν νόμων, ἐκ τῆς παρανόμου ἀπολύσεως μισθωτῶν ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου κλπ.

Ἡ ἀπόφασις, περιοριζομένη μόνον εἰς τὴν (συνήθη) ἀκυρότητα ἐκ τοῦ ν. 118/1945, σκέπτεται καὶ ὅτι ὁ ἀκύρως κατὰ τὸν νόμον τοῦτον ἀπολυόμενος μισθωτὸς προστατεύεται κατὰ τῆς ἀνεργίας διὰ τῆς καταβολῆς ἀποζημιώσεως καὶ διὰ τῆς ἐπιδοτήσεώς του ἐκ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας καὶ δὲν γεννᾶται δι' αὐτὸν κίνδυνος στερήσεως τῆς διατροφῆς του, ὡς εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν καθυστερουμένων δεδουλευμένων μισθῶν.

Ἀλλ' εἰς ταῦτα δύνανται νὰ ἀντιταχθοῦν τὰ ἑξῆς: Ὁ ἀκύρως κατὰ ν. 118/1945 ἀπολυόμενος δὲν λαμβάνει πάντοτε τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ ν. 2112 καὶ ἀκριβῶς ἡ μὴ καταβολὴ αὐτῆς ἀποτελεῖ λόγον ἀκυρότητος τῆς ἀπολύσεως, κατ' ἄρθρ. 9 ν. 118/1945 καὶ δεύτερον, ἂν προσβληθῇ ἡ ἀπόλυσις δι' ἄλλον λόγον ἐκ τῶν τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118/1945 καὶ κηρυχθῇ ἄκυρος, ἔχει ὑποχρέωσιν ἐπιστροφῆς εἰς τὸν ἐργοδότην τῆς ληφθείσης

αποζημιώσεως, ὡς ἄνευ αἰτίας δοθείσης, κατὰ τὰς περὶ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἀρχὰς τοῦ ἄρθρου 904 Α.Κ. (Α.Π. 396/1951, εἰσηγητὴς *Σ. Μαυρομιχάλης*, ΕΕΔ 10, 1162), συμψηφίζεται μάλιστα πρὸς τοὺς μισθοὺς αὐτοῦ, κατ' ἄρθρον 664 Α.Κ., ἐφ' ὅσον οὗτοι δὲν εἶναι ἀπαραίτητοι πρὸς διατροφὴν αὐτοῦ καὶ τῆς οἰκογενείας του (Α.Π. 396/1951, ἔνθ' ἀνωτ., Πρωτοδικείου Καλαμῶν 302/1953, εἰσηγητὴς *Ν. Ρουμελιώτης*, ΕΕΔ 11, 787), καὶ ἑπομένως δὲν δύναται νὰ στηρίζηται ἡ διατροφή του εἰς τὴν ἀποζημίωσιν ταύτην, ὡς ἐκπίπτει ἡ ἀπόφασις, ἄλλως καὶ διότι ἐπὶ ἐργατῶν εἶναι ἀσήμαντος κατὰ ποσὸν αὕτη.

Ἐξ ἄλλου, οὔτε ἐπιδόματος ἀνεργίας δικαιοῦται κατὰ τὸν νόμον ὁ ἀκύρως ἀπολυθείς, ἐφ' ὅσον ἔχει τὴν προστασίαν τῆς ἀκυρότητος τῆς ἀπολύσεως.

Καὶ τέλος, ὅταν ὁ νόμος (2107/1940) ὁρίζει, ὅτι διατάσσεται ἡ προσωρινὴ ἐκτέλεσις διὰ τὸν μετὰ τὴν ἀγωγὴν χρόνον (καὶ τρεῖς μῆνας πρὸ αὐτῆς), δοθέντος ὅτι ἐπὶ μισθοῦ λόγῳ ἀκύρου ἀπολύσεως δύναται νὰ ζητηθῇ ἡ ἐπιδίκασις καὶ διὰ χρόνον πέραν τῆς ἐγέρσεως τῆς ἀγωγῆς (Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 3782/1954, εἰσηγητὴς *Ι. Μαρινάκος*, ΕΕΔ 18, 519), πῶς δύναται νὰ ἐννοηθῇ ὡς ἀφορῶσα ἡ διάταξις μόνον «ἐβδομαδιαίους» μισθούς;

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 1028/1954

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Κ. Παρασκευόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Ψιμούλης, Β. Βασιλείου

Διώκεται διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως ἡ ἀναστολὴ ἐκτελέσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 324/1954 ἀποφάσεως ἡμῶν, ἐκδοθείσης κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΘΟΔ', μέχρις ἐκδόσεως ἀποφάσεως ἐπὶ τῆς κατ' αὐτῆς ἀσκηθείσης ἐφέσεως.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 764 τῆς Πολ. Δικ. κάσκηθείσης ἐμπροθέσμως ἀνακοπῆς ἢ ἐφέσεως κατὰ τῆς κηρυχθείσης κατὰ τὸ ἄρθρ. 186 προσωρινῶς ἐκτελεστῆς ἀποφάσεως δύναται μέχρι τῆς πρώτης ἐπ' ἀκροατηρίου συζητήσεως τῆς ἀνακοπῆς ἢ ἐφέσεως, ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ ἡττηθέντος διαδίκου, νὰ διαταχθῇ ἡ ἀναστολὴ τῆς ἐκτελέσεως, ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει, μέχρι τῆς ἐκδόσεως τῆς ὁριστικῆς ἀποφάσεως. Ἡ κατὰ τὴν § 1 ἀναστολὴ διατάσσεται ὑπὸ τοῦ ἐκδόντος τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν δικαστηρίου. Κατ' ἐξαίρεσιν ἐπὶ ἐφέσεως κατ' εἰρηνοδικειακῶν ἀποφάσεων ἡ ἀναστολὴ διατάσσεται ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Πρωτοδικείου, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου ἀπευθύνεται ἡ ἔφεσις». Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης σαφῶς προκύπτει, ὅτι τὸ ἐκδὸν τὴν προσβαλλομένην διὰ τῆς ἐφέσεως ἀπόφασιν δικαστήριον, ἄνευ διακρίσεως ἂν πρόκειται περὶ πολυμελοῦς ἢ μονομελοῦς, εἶναι ἁρμόδιον νὰ διατάξῃ τὴν ἀναστολὴν τῆς κηρυχθείσης προσωρινῶς ἐκτελεστῆς ἀποφάσεως του καὶ μόνιον ἐπὶ τῶν εἰρηνοδικειακῶν ἀποφάσεων ἁρμόδιος εἶναι ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν. Ὅθεν ἁρμοδίως εἰσάγεται ἡ κρινομένη αἴτησις ἐνώπιον ἡμῶν, ἡ τὰ ἀντίθετα δὲ ὑποστηρίζουσα ἔνστασις τοῦ καθ' οὗ ἡ αἴτησις ἀπορριπτέα κρίνεται ὡς ἀβάσιμος.

Ἡ περὶ ἧς πρόκειται ἀπόφασις ἡμῶν, κηρυχθεῖσα προσωρινῶς ἐκτελεστὴ οὐχὶ δι' ὁλόκληρον τὸ ἐπιδικασθὲν ποσὸν τῶν δραχμῶν 1.506.500, ἀλλὰ διὰ δραχμὰς 800.000, δὲν διαστέλλει βάσει τίνος διατάξεως ἐκηρύχθη προσωρινῶς ἐκτελεστή, ἐκ τοῦ σκεπτικοῦ ὅμως ταύτης προκύπτει, ὅτι τοῦτο ἐγένετο δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 186 τῆς Πολ. Δικ., δι' ὃν λόγον δύναται νὰ ἀνασταλῇ ἡ ἐκτέλεσις ταύτης κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 764 τῆς Πολ. Δικ., ὡς τοῦτο ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ Ν.Δ. 2407/1940. Περαιτέρω, ἐκτιμῶντες τὸ περιεχόμενον τῆς ἐκκληθείσης ἀποφάσεως, τοὺς λόγους τῆς κατ' αὐτῆς ἐφέσεως, τὰ ὑπὸ τῶν ἐξετασθέντων μαρτύρων κατατεθέντα καὶ τὰ ὑπὸ τῶν διαδίκων προφορικῶς καὶ ἐγγράφως ἀναπτυχθέντα, ἀγόμεθα εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι πιθανολογεῖται ἡ εὐδοκίμησις τῆς ἐμπροθέσμως ἀσκηθείσης ἐφέσεως καὶ κατ' ἀκολουθίαν, ἐν ὄψει καὶ τοῦ ἠλαττωμένου τῆς περιουσιακῆς καταστάσεως τοῦ ἐφεσιβλήτου, κρίνομεν δεδικαιολογημένην τὴν περὶ ἀναστολῆς ὑπὸ κρίσιν αἴτησιν μέχρις ἐκδόσεως ἀποφάσεως ἐπὶ τῆς ἀσκηθείσης ἐφέσεως.

—

II

Ἀναστολὴ ἐκτελέσεως ἀποφάσεως ἐκδοθείσης κατ' ἐργατικὴν διαδικασίαν. — Ἐπιτρεπτὴ μόνον ἐπὶ δυνητικῶς, κατ' ἄρθρ. 186 Πολ. Δικ., διαταχθείσης προσωρινῆς ἐκτελέσεως καὶ οὐχὶ ἐπὶ ὑποχρεωτικῆς προσωρινῆς ἐκτελέσεως κατ' ἄρθρ. 186α Πολ. Δικ.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2766/1954

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Κ. Παρασκευόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ε. Κουράκης, Γ. Οἰκονόμου

Διώκεται διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως ἡ ἀναστολὴ ἐκτελέσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 2318/1954 ἀποφάσεως ἡμῶν μέχρις ἐκδόσεως ἀποφάσεως ἐπὶ τῆς κατ' αὐτῆς ἀσκηθείσης ἐφέσεως κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 764 τῆς Πολ. Δικ.

Ὡς προκύπτει ἐκ τῆς προσαγομένης ὡς ἄνω ἀποφάσεως, αὕτη ἐκηρύχθη προσωρινῶς ἐκτελεστὴ διὰ μὲν τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 2.226.000 βάσει τοῦ ἄρθρου 186α τῆς Πολιτ. Δικονομίας, διὰ δὲ τὸ τοιοῦτον τῶν δραχ. 720.000 δυνάμει τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 186 Πολ. Δικ. Ὅθεν, καθ' ὃ μέρος ἡ κρινομένη αἴτησις διώκει τὴν ἀναστολὴν τῆς ὡς εἰρῆται ἀποφάσεως κατὰ τὸ εἰς τὴν ὁποχρεωτικὴν προσωρινὴν ἐκτελεστότητα ἀναλογοῦν τμῆμα τῆς ἀπαιτήσεως, εἶναι ἀπορριπτέα, ὡς ἀπαράδεκτος, διότι, μὴ παραπέμποντος τοῦ ἄρθρου 764 Πολ. Δικ. εἰς τὸ ἄρθρον 186α Πολ. Δικ., ἡ διωκομένη ἀναστολὴ τῆς προσωρινῆς ἐκτελέσεως δὲν δύναται νὰ διαταχθῇ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ (βλ. *Ι. Ἀποστολόπουλον* ἐν Θέμ. ΝΖ' σελ. 59, *Κιτσικόπουλον*, ὑπ' ἄρθρα 736—764 §§ 893 καὶ 899). Κατὰ τὸ ποσὸν ὅμως τῶν 720.000 δραχ., καθ'

ὅ αὐτη ἐκηρύχθη προσωρινῶς ἐκτελεστή κατὰ τὸ ἄρθρ. 186 § δ' ἐδ. 2 τῆς Πολ. Δικ., νομίμως διώκεται ἡ ἀναστολὴ ἐκτελέσεως τῆς ρηθείσης ἀποφάσεως ὡς ἀσκηθείσης ἐμπροθέσμως ἐφέσεως ὑπὸ τῆς αἰτούσης. Περαιτέρω ἐκτιμῶντες τὰ περιεχόμενον τῆς ἐκκληθείσης ἀποφάσεως, τοὺς λόγους τῆς κατ' αὐτῆς ἐφέσεως καὶ τὰ ὑπὸ τῶν διαδίκων προφορικῶς καὶ ἐγγράφως ἀναπτυχθέντα ἀγόμεθα εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι πιθανολογεῖται ἡ εὐδοκιμήσις τοῦ 4ου λόγου τῆς ἐμπροθέσμως ἀσκηθείσης ἐνώπιον τοῦ ἐνταῦθα Πρωτοδικείου ἐφέσεως καὶ ἐπομένως δέον ὅπως, δεκτῆς ἐν μέρει καθισταμένης τῆς αἰτήσεως, ἀνασταλῇ ἡ ὑπ' ἀριθ. 2318/1954 ἀπόφασις ἡμῶν διὰ τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 720.000, κατὰ τὰ ἐν τῷ ἑπομένῳ διατακτικῷ ὁριζόμενα.

—

III

Ἀξίωσις ἀκύρως ἀπολυθέντος μισθωτοῦ ἐπὶ μισθῶν αὐτοῦ. — Κήρυξις ἀποφάσεως προσωρινῶς ἐκτελεστῆς. — Ἔννοια ἄρθρου 186α Πολ. Δικ. περὶ ὑποχρεωτικῆς προσωρινῆς ἐκτελέσεως ἀποφάσεως ἐπὶ ἀπαιτήσεων ἐκ καθυστερουμένων μισθῶν. — Τοιοῦτοι δὲν νοοῦνται οἱ ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως μισθοί, ἀλλ' οἱ δεδουλευμένοι. — Ἐπιτρεπτὸν χορηγήσεως ἀναστολῆς ἐκτελέσεως ἀποφάσεως.

Πρωτοδίκου Πειραιῶς 283/1954

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Α. Κλαπέας**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Κακές, Α. Παντοῦλας

Διὰ τῆς κρινομένης αἰτήσεως διώκεται ἡ ἀναστολὴ ἐκτελέσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 83/1954 ἀποφάσεως ἡμῶν, ἥτις, ὡς προκύπτει ἐκ προσαγομένου ἀντιπεφωνημένου ἀντιγράφου, ἐπεβλήθη εἰς τὸν καθ' οὗ α) λόγῳ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας δραχμὰς 1.462.500 ἀπὸ 2.1.1953 μέχρις 20.3.1953 καὶ β) δραχμὰς 643.500 διὰ διαφορὰν μισθοῦ, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἤσκησεν ἐμπροθέσμως ἔφεσιν κατ' αὐτῆς.

Διὰ τὸ νόμῳ βάσιμον τῆς κρινομένης αἰτήσεως ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου τῶν δραχ. 1.462.500, ἐπιδικασθέντος λόγῳ ἀκύρου ἀπολύσεως ἐρευνητέον ἐστὶ τὸ ζήτημα, ἂν οἱ μισθοὶ ὑπερημερίας, οἱ καταβαλλόμενοι διότι ἐκηρύχθη ἡ ἀπόλυσις ἄκυρος καὶ ὁ ἐργοδότης δὲν ἀποδέχεται τὴν ἐργασίαν τοῦ μισθωτοῦ κατ' ἄρθρον 656 τοῦ Α.Κ., εἶναι καθυστερούμενοι μισθοὶ ἢ οὔ καὶ ἐφαρμογὴν ἔχῃ τὸ ἄρθρον 186α ἢ τὸ 186 τῆς Πολ. Δικ. Τὸ ζήτημα στασιάζεται ἐν τῇ θεωρίᾳ καὶ τῇ πράξει. Ὑπὲρ τῆς ἐκδοχῆς ὅτι οἱ μισθοὶ ὑπερημερίας θεωροῦνται καθυστερούμενοι μισθοί, ἐφαρμογὴν ἔχει τὸ ἄρθρον 186α τῆς Πολ. Δικ. καὶ ὅτι διὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην δὲν ἐπιτρέπεται ἀναστολὴ (Π. Ἀθ. 3771/1952 ΕΕΔ 11, 856, 8862/1951 Θ. ΞΓ' 717, **Γ. Μπλάτσιος**, ΕΕΔ 10, 665). Ὑπὲρ τῆς ἐκδοχῆς ὅτι οἱ μισθοὶ ὑπερημερίας δὲν δύνανται νὰ θεωρηθοῦν ὡς δεδουλευμένοι μισθοί, διότι πλάσματι τοῦ νόμου θεωρεῖται ὡς μὴ λυθεῖσα ἡ σύμβασις ἐργασίας λόγῳ τῆς ἀκύρου καταγγελίας καὶ συνεπῶς χωρεῖ ἀναστολή, διότι ἐφαρμογὴν ἔχει τὸ ἄρθρον 186 τῆς Πολ. Δικ. (Π. Πατρῶν 275/1952 ΕΕΔ 12, 45, **Βλαχόπουλος** ΕΕΔ 11, 852, **Χρ. Κομισοπούλος** Θ. ΞΓ' 767 καὶ σύμφωνον σχόλιον τῆς Θέμ.). Ἀμφότεραι αἱ ἀπόψεις ἐπικαλοῦνται διάφορα ἐπιχειρήματα. Ἀποκλίνομεν ὑπὲρ τῆς δευτέρας γνώμης. Διότι πρὸ τῆς θεσπίσεως τοῦ ἄρθρου 186α τῆς Πολ. Δικ. διὰ τοῦ Α.Ν. 2407/1940 δὲν ὑπῆρχε περίπτωσις καταβολῆς μισθῶν ὑπερημερίας, συνεπείᾳ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, καὶ καθυστερούμενοι μισθοὶ ἦσαν μόνον οἱ δεδουλευμένοι τοιοῦτοι, ἐνῷ τοιαύτη περίπτωσις ὑφίσταται νῦν λόγῳ τῆς τοῦ Α.Ν. 118/1945 θεσπιζομένης ἀκυρότητος.

Διότι ὁ ἄκυρος ἀπολυόμενος προστατεύεται ἐκ τῆς ἀνεργίας διὰ τῆς καταβολῆς ἀποζημιώσεως καὶ διὰ τῆς ἐπιδοτήσεώς του ἐκ τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, δὲν γεννᾶται δι' αὐτὸν κίνδυνος στερήσεως τῆς διατροφῆς του, ὡς εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν καθυστερουμένων δεδουλευμένων μισθῶν. Προσήκει ἐπιεικεστέρα λύσις, διότι καὶ τὰ θέματα ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως εἶναι πολύπλοκα καὶ ἐν περιπτώσει ἐκτελέσεως τῆς ἀποφάσεως ὀφίσταται κίνδυνος ἀδυναμίας ἱκανοποιήσεως τοῦ ἐργοδότου ἐν περιπτώσει ἀποδοχῆς τῆς ἐφέσεως, λόγῳ τοῦ ἀναξιοχρέου τοῦ μισθωτοῦ, κίνδυνος, ὁ ὁποῖος δύναται νὰ παραβλεφθῇ μόνον ὅταν κινδυνεύσῃ ἡ διατροφὴ τοῦ μισθωτοῦ, ταῦθ' ὅπερ δὲν λαμβάνει χώραν εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν. Διὰ τὸ κεφάλαιον τῆς αἰτήσεως, δι' οὗ ἐπεδικάσθησαν μισθοὶ διὰ χρονικὸν διάστημα προγενέστερον τῶν τριῶν μηνῶν πρὸ τῆς ἀγωγῆς, εἶναι νόμῳ βάσιμος κατὰ τὸ ἄρθρ. 186 ἐδάφ. τελευταῖον.

Ἐκ τῆς ἐνώπιον ἡμῶν διεξαχθείσης διαδικασίας καὶ τῶν προσκομισθέντων ἐγγράφων, ἐβεβαιώθημεν ὅτι συντρέχει λόγος ἀναστολῆς ἐκτελέσεως τῆς ἀνωτέρω ἀποφάσεως, δι' ὃ δέον ὅπως διαταχθῇ, συμφώνως τῷ ἄρθρ. 764 § 3 τῆς Πολ. Δικ., ἡ ἀναστολὴ τῆς προσωρινῆς ἐκτελέσεως ταύτης μέχρις ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως ἐπὶ τῆς ἀσκηθείσης ἐφέσεως, ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς συζητήσεως ταύτης κατὰ τὴν ὁρισθεῖσαν δικάσιμον τῆς 26 Φεβρουαρίου 1954.

ΔΙΑΦΟΡΑ ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΚΑΙΟΥ ΚΑΙ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

I. ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ. — II. ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΜΕΤΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ. — III. ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ. — IV. ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ. — V. ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ.

I. ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ

1. Παραγραφή άξιώσεων κατά το προγενέστερον του 'Αστικού Κώδικος δίκαιον και κατά τον 'Αστικόν Κώδικα.

Κατάργησις δι' άρθρ. 17 Εἰσαγωγικοῦ 'Αστικοῦ Κώδικος ν. 2783/1941, πλὴν τῶν εἰδικῶς ἐν αὐτῷ κατονομαζομένων νομοθετημάτων, πάσης ἄλλης γενικῆς ἢ εἰδικῆς διατάξεως ἀστικοῦ δικαίου περὶ παραγραφῆς, ὑφισταμένης κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ 'Αστικοῦ Κώδικος. — Διατήρησις ἐν ἰσχύϊ μόνον τῶν διατάξεων περὶ παραγραφῆς τῶν ἀφορωσῶν τὸ Δημόσιον ἢ ἄλλα Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, δι' ἃ ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ ἐφαρμογὴ τῶν περὶ παραγραφῆς διατάξεων διὰ τὸ Δημόσιον. — Ὑπαγωγὴ ἀπαιτήσεων μεριζομάτων ὑπὸ τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου Πολιτικῶν Ὑπαλλήλων εἰς πενταετῆ παραγραφὴν ἄρθρ. 250 Α.Κ.

'Αρείου Πάγου 115/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων και Εἰσηγητὴς ὁ 'Αρεοπαγίτης κ. *Ε. Κολοκούρης*

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Τσοποτός, Ἠλ. Ἡλιού

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 17 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2783/1941 Εἰσαγωγικοῦ Νόμου τοῦ 'Αστικοῦ Κώδικος καταργεῖται, πλὴν τῶν εἰδικῶς ἐν αὐτῷ κατονομαζομένων νομοθετημάτων, καὶ πᾶσα ἄλλη γενικὴ ἢ εἰδικὴ διάταξις ἀστικοῦ δικαίου περὶ παραγραφῆς, ὑφισταμένη κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ 'Αστικοῦ Κώδικος, διατηρουμένων ἐν ἰσχύϊ μόνον τῶν διατάξεων περὶ παραγραφῆς τῶν ἀφορωσῶν τὸ Δημόσιον ἢ ἄλλα νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου, δι' ἃ ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ ἐφαρμογὴ τῶν περὶ παραγραφῆς διατάξεων τῶν ἀφορωσῶν τὸ Δημόσιον. Κατὰ ταῦτα καὶ ἐφ' ὅσον οὔτε ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρ. 1 καὶ 4 § 2 τοῦ ν. 1636/1919 «περὶ τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου Πολιτικῶν Ὑπαλλήλων», ὁριζουσῶν τῆς μὲν πρώτης ὅτι τὸ ἀναιρεσεῖον καθίσταται εἰδικὸν Ταμεῖον τοῦ Κράτους, ἔχον ἰδίαν νομικὴν προσωπικότητα καὶ ὑπαγόμενον εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, τῆς δὲ δευτέρας ὅτι οἱ ὑπάλληλοι αὐτοῦ ἐξομοιοῦνται καθ' ὁλοκληρίαν πρὸς τοὺς ἀντιστοίχους (ὁμοιοβάθμους) ὑπαλλήλους τῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, διοριζόμενοι καὶ ἀπολυόμενοι διὰ β.δ., δίδουσι δὲ τὸν ὅρκον τῆς ὑπηρεσίας ἐνώπιον τοῦ Προέδρου τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ ἀναιρεσείοντος, οὔτε ἐκ τῆς τοῦ ἄρθρου 20 § 3 τοῦ ν.δ. τῆς 12 Φεβρουαρίου/1 Μαρτίου 1923, ὡς ταῦτο ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 5 § 3 τοῦ ν.δ. τῆς 17/20 Αὐγούστου 1925, ὁριζούσης ὅτι τὸ ἀναιρεσεῖον ἀπολαύει γενικῶς ἁπασῶν τῶν ἀτελειῶν καὶ προνομίων ὡς αὐτὸ τοῦτο τὸ Δημόσιον, ἤτοι δικαστικῶν, διοικητικῶν, οἰκονομικῶν καὶ συγκοινωνίας, καθιερούσης τουτέστιν ἁπλῶς ὑπὲρ αὐτοῦ ἀτελείας καὶ προνόμια, ὧν ἀπολαύει καὶ τὸ Δημόσιον, οὔτε ἐξ ἑτέρας διατάξεως τῶν αὐτῶν ὡς ἄνω ἢ καὶ ἄλλου τινὸς νόμων προκύπτει, ὅτι αἱ τὸ Δημόσιον ἀφορῶσαι διατάξεις περὶ παραγραφῆς ἐπεξετάθησαν καὶ διὰ τὸ ἀναιρεσεῖον νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου, παρέπεται ὅτι διὰ τοῦ ρηθέντος ἄρθρου 17 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ Νόμου κατηργήθη καὶ ἡ κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ 'Αστικοῦ Κώδικος ὑφισταμένη εἰδικὴ διάταξις ἀστικοῦ δικαίου τοῦ ἄρθρου 19 § § 1 καὶ 2 τοῦ ρηθέντος ν.δ. τῆς 12 Φεβρουαρίου/1 Μαρτίου 1923, καθ' ἣν πᾶσα ἀπαίτησις μετόχου ἢ τῆς οἰκογενείας του ἢ καὶ οἱουδήποτε τρίτου, ἐξ οἱασδήποτε αἰτίας, ὡς καὶ πᾶν μέρισμα μετόχου ἢ ὀρφανικῆς οἰκογενείας, μὴ ζητηθὲν ἐντὸς διετίας, ἀφ' ἧς ἔδει νὰ πληρωθῇ, παραγράφεται ὑπὲρ τοῦ ἀναιρεσείοντος, ἐφεξῆς δὲ αἱ κατ' αὐτοῦ ἀπαιτήσεις διέπονται ὑπὸ τῶν περὶ παραγραφῆς διατάξεων τοῦ 'Αστικοῦ Κώδικος, εἰδικῶς δέ, προκειμένου περὶ περιοδικῶς ἐπαναλαμβανομένων παροχῶν, ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 250 § 17, κατὰ τὸ ὁποῖον ὑπόκεινται αὗται εἰς δετῆ παραγραφήν, ἀρχομένην κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 253 τοῦ αὐτοῦ Κώδικος ἅμα τῇ λήξει τοῦ ἔτους, καθ' ὃ συμπίπτει ἡ κατὰ τὰ ἄρθρα 251 καὶ 252 ἰδίου Κώδικος ὁριζομένη ἀφετηρία. Ὅθεν τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον ἀπορρίψαν, ὡς ἐκ τῆς τρίτης αἰτιολογίας τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του προκύπτει, τὴν ἐπὶ τῆς ρηθείσης διατάξεως τοῦ ἄρθρου 19 παράγραφοι 1 καὶ 2 τοῦ νομοθ. διατάγματος τῆς 12 Φεβρουαρίου/1 Μαρτίου 1923 θεμελιουμένην ἔνστασιν τοῦ ἀναιρεσείοντος περὶ παραγραφῆς τῆς ἐπιδίκου ἀξιώσεως τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ἀκολούθως δέ, διὰ μεταρρυθμίσεως τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως, δεχθὲν ἐν μέρει τὴν ἔνδικον τούτου ἀγωγὴν διὰ τὰ μὴ χορηγηθέντα αὐτῷ ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσείοντος μερίσματα ἀπὸ 18 Φεβρουαρίου 1948 μέχρι 28 Φεβρουαρίου 1950, ὀρθῶς τὴν διάταξιν ταύτην, ὡς καὶ τὴν τοῦ ἄρθρου 17 τοῦ Εἰσαγ. νόμου 2783 ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσεν, ἀπορριπτέος δὲ ὡς ἀβάσιμος ὁ τὰ ἐναντία ὑποστηρίζων μοναδικὸς λόγος τοῦ ἀναιρετηρίου. Ἀρκοῦντος δὲ τοῦ ἐρείσματος τούτου πρὸς στήριξιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως εἶναι μάταιον νὰ ἐρευνηθῇ καὶ ἐντεῦθεν ἀπορριπτέος καθίσταται ὁ μοναδικὸς λόγος τοῦ δικογράφου τῶν προσθέτων, πλήττων τὸ ἐπάλληλον ἔρεισμα τῆς ἀποφάσεως ὅτι, καὶ ἐπὶ τῇ ἐκδοχῇ, καθ' ἣν ἰσχύει ἡ ρηθεῖσα διετὴς παραγραφή, ἡ λῆξις ταύτης, ἐμπίπτουσα ἐντὸς τοῦ ἰσχύσαντος δικαιοστασίου, ἀνεστάλη κατὰ τὸ ἄρθρον 6 τοῦ Κ.Δ. τῆς 15/27 Ἰουνίου 1944, ἀφοῦ, καὶ ἐσφαλμένον ἂν ἦ τὸ δεύτερον τοῦτο ἔρεισμα, δὲν καθιστᾷ ἀναιρετέαν τὴν ἀπόφασιν, τὸ διατακτικὸν τῆς ὁποίας ἐπαρκῶς καὶ αὐτοτελῶς, κατὰ τὰ ἐκτεθέντα, στηρίζεται ἐπὶ τοῦ πρώτου ἐρείσματος (*).

(*) Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 5642/1953 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

2. Παραγραφή ἀγωγῶν κατὰ τοῦ Δημοσίου ἕνεκα ἀπολύσεως, καθυστερήσεως μισθῶν καὶ ἄλλων ἀποδοχῶν.

Παραγραφὴ μετὰ ἓν ἔτος, ἀφ' ἧς κατὰ πρῶτον ἐγεννήθη τὸ πρὸς ἀγωγὴν δικαίωμα, πλὴν ἐὰν ἡ ἀπαίτησις ἀναγνωρισθῇ παρὰ τοῦ Δημοσίου, ὁπότε παραγράφονται μετὰ πενταετίαν ἀπὸ τῆς ἀναγνωρίσεως (ἄρθρον 2 ν. ΧΛ'/1877).—Παραγραφὴ πρὸς ὄφελος τοῦ Κράτους καὶ παντὸς χρέους Δημοσίου, ἐὰν δὲν ἀναγνωρισθῇ, δὲν διεκόπη ἢ πληρωμὴ καὶ δὲν ἐπληρώθη ἐντὸς πέντε ἐτῶν (ἄρθρ. 69 ν. ΣΙΒ' περὶ δημοσίου λογιστικοῦ).—'Αξίωσις κατὰ Δημοσίου δι' ἀποκατάστασιν ζημίας, ἕνεκα στερήσεως νομίμου συντάξεως, ὑπαιτιότητι τῶν ἁρμοδίων ὑπαλλήλων τοῦ Δημοσίου, δὲν ὑποκύπτει εἰς ἐνιαυσίαν παραγραφήν, ἀλλ' εἰς πενταετῆ τοιαύτην.

'Αρείου Πάγου 163/1954 Τμ. Α'

Πρόεδρος ὁ κ. *Ι. 'Αποστολόπουλος*
Εἰσηγητὴς ὁ 'Αρεοπαγίτης κ. *Ν. Χαραλάμπης*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Μαρμαρίδης, Β. Σάββας,
Πάρεδρος Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους

Κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ ν. ΧΛ/1877, ὅπερ διετηρήθη ἐν ἰσχύϊ διὰ τοῦ ἄρθρ. 17 τοῦ ἀ.ν. 2783/1941 «περὶ εἰσαγωγικοῦ νόμου τοῦ 'Αστικοῦ Κώδικος» καὶ ἐνεσωματώθη εἰς τὸ ἄρθρ. 28 τοῦ ἀπὸ 26 'Ιουνίου/10 'Ιουλίου 1944 κανον. διατ. «περὶ κωδίκος τῶν νόμων περὶ δικῶν τοῦ Δημοσίου» αἱ τῶν στρατιωτικῶν ἐν γένει προσωπικαὶ ἀγωγαὶ κατὰ τοῦ Δημοσίου ἕνεκα ἀπολύσεως, καθυστερήσεως μισθῶν καὶ ἄλλων ἀποδοχῶν, ἢ παραβάσεως τῶν περὶ προβιβασμοῦ ἢ καταστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς καὶ τῆς θαλάσσης νόμων παραγραφονται μετὰ ἓν ἔτος, ἀφ' ἧς κατὰ πρῶτον ἐγεννήθη τὸ πρὸς ἀγωγὴν δικαίωμα, πλὴν ἐὰν ἡ ἀπαίτησις ἀναγνωρισθῇ παρὰ τοῦ Δημοσίου, ὁπότε παραγράφονται μετὰ πενταετίαν ἀπὸ τῆς ἀναγνωρίσεως. Κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 69 τοῦ ν. ΣΙΒ' περὶ δημοσίου λογιστικοῦ, ὡς τοῦτο συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 3 ἐδ. 2 τοῦ ν. ΧΛ/1877, διατηρηθὲν ἐπίσης ἐν ἰσχύϊ διὰ τοῦ ἄρθρου 17 τοῦ ἀ.ν. 2783/1941, παραγράφεται πρὸς ὄφελος τοῦ Κράτους καὶ ἐξαλείφεται πᾶν χρέος Δημοσίου, ἐὰν δι' ἔλλειψιν ἀποχρώσης δικαιολογήσεως δὲν ἀναγνωρισθῇ, δὲν διεκόπη ἡ πληρωμὴ αὐτοῦ καὶ δὲν ἐπληρώθη ἐντὸς πέντε ἐτῶν, ἀφ' ἧς τὸ πρῶτον ἐγεννήθη τὸ πρὸς ἀγωγὴν δικαίωμα.

'Ως ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως δείκνυται, τὸ δικάσαν 'Εφετεῖον ἐδέχατο, ὅτι ὁ ἀναιρεσείων διὰ τῆς κατὰ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου 'Ελληνικοῦ Δημοσίου ἀγωγῆς του, ἣν ἐκινοποίησεν εἰς τοῦτο τὴν 12 Σεπτεμβρίου 1950, ᾐτήσατο ἀποκατάστασιν τῆς ζημίας, ἣν ὑπέστη ἐκ τῆς κατὰ τὸ ἀπὸ 16 Αὐγούστου 1947 μέχρι 14 'Απριλίου 1949 χρονικὸν διάστημα στερήσεως τῆς νομίμου συντάξεώς του, ὑπαιτιότητι τῶν ἁρμοδίων ὑπαλλήλων τοῦ Δημοσίου, οἵτινες, καίτοι οὗτος ἀπελύθη τὴν 1 'Ιανουαρίου 1947 διὰ διαταγῆς τοῦ 'Υπουργοῦ Στρατιωτικῶν ἐκ τῆς εἰς ἣν ὡς μόνιμος ἐπιλοχίας ὑπηρέτει στρατιωτικῆς μουσικῆς, παρανόμως δὲν προέβησαν εἰς τὴν ταὐτόχρονον ἐν τῇ 'Εφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως δημοσίευσιν τῆς εἰρημένης περὶ ἀπολύσεως διαταγῆς, ὁπότε καὶ θὰ ἐδικαιοῦτο οὗτος συντάξεως ἀπὸ τῆς 16 Αὐγούστου 1947, ἀλλ' ἐδημοσίευσαν ταύτην τὴν 30 Σεπτεμβρίου 1948, οὗ ἕνεκεν ἀπενεμήθη αὐτῷ σύνταξις δι' ἀποφάσεως τοῦ 'Ελεγκτικοῦ Συνεδρίου ἀπὸ τῆς 15 'Απριλίου 1949 (ἄρθρ. 105 Εἰσαγ. τοῦ 'Αστ. Κώδ. ἀ.ν. 2783/1941). Καίτοι ὅμως, ὡς ἐδέχθη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις καὶ ὡς ἐκ τῆς ἀγωγῆς προκύπτει, τοιοῦτον ἀντικείμενον εἶχεν ἡ ἀγωγή, τὸ δικάσαν 'Εφετεῖον, κρίναν περαιτέρω ἐπὶ τῆς ἐνστάσεως τοῦ ἀναιρεσιβλήτου Δημοσίου, καθ' ἣν ἡ ἐπίδικος ἀξίωσις ὑπέκυψεν εἰς τὴν ἐνιαυσίαν παραγραφὴν τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ΧΛ'/1877 νόμου, λόγῳ τοῦ ὅτι, ἀφ' ἧς κατὰ πρῶτον ἐγεννήθη τὸ πρὸς ἀγωγὴν δικαίωμα μέχρι τῆς εἰς τὸ Δημόσιον ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς, παρῆλθε χρονικὸν διάστημα μεῖζον τοῦ ἔτους, ἐχαρακτήρισε τὴν ἐν τῇ ἀγωγῇ ἀξίωσιν οὐχὶ ὡς τοιαύτην περὶ ἀποζημιώσεως, ὑποκειμένην κατὰ νόμον εἰς τὴν ὡς ἄνω πενταετῆ παραγραφήν, ἀλλ' ὡς ἀξίωσιν περὶ καταβολῆς ἀποδοχῶν, δεχθὲν δὲ ἀκολούθως ὡς βάσιμον τὴν περὶ ἐνιαυσίας παραγραφῆς ἔνστασιν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ἀπέρριψε τὴν ἔφεσιν τοῦ ἀναιρεσείοντος κατὰ τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως, ἀπορριφάσης τὴν ἀγωγὴν αὐτοῦ κατὰ παραδοχὴν τῆς εἰρημένης ἐνστάσεως. Οὕτω ὅμως τὸ 'Εφετεῖον ἀποφηνάμενον, ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς προμνησθείσας οὐσιαστικοῦ περιεχομένου διατάξεις, ἐφ' ᾗ καὶ δέον ν' ἀναιρεθῇ ἡ ἀπόφασίς του, κατὰ τὸ ἄρθρον 807 § 17 τῆς Πολ. Δικ. καὶ τοὺς βασίμους περὶ τούτου πρώτιον καὶ δεύτερον ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγους, παραπεμφθῆ δὲ ἡ ὑπόθεσις ἐνώπιον τοῦ Βου Τμήματος τοῦ 'Αρείου Πάγου διὰ τὴν κατάλληλον τοῦ νόμου ἐφαρμογήν, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 836 τῆς Πολ. Δικ. καὶ τῷ ἄρθρ. 2 ἐδαφ. β' τοῦ νόμου ΧΜΖ/1877 (*).

—

II. ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕΤΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Πρόσληψις προσωπικοῦ εἰς τὰς καλλιεργουμένας ὑπὸ τοῦ Δημοσίου ἁλυκὰς καὶ φύσις τῆς σχέσεως.

Χαρακτηρισμὸς σχέσεως προσωπικοῦ, προσλαμβανομένου εἰς μὴ νενομοθετημένην θέσιν, ὡς ἰδιωτικοῦ δικαίου.—'Αναίρεσις ἀποφάσεως δικαστηρίου οὐσίας, ἐλλείψει νομίμου βάσεως τῆς ἀποφάσεως αὐτοῦ.

'Αρείου Πάγου 205/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ 'Αρεοπαγίτης κ. *Α. Χαμάρτος*
Εἰσηγητὴς ὁ 'Αρεοπαγίτης κ. *Κ. Σούρλος*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Καΐσαρ, Δ. Καλαντζάκος,
Νομικὸς Σύμβουλος τοῦ Κράτους

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ β.δ. τῆς 9/13 Φεβρουαρίου 1916 περὶ καλλιεργείας τῶν ἁλυκῶν τοῦ Κράτους, ἐκδοθέντος βάσει τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ν. ΑΧΝΑ τῆς 28 'Ιανουαρίου 1888 καὶ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ν. ΒΡΟΒ' τῆς 19 Μαρτίου 1896, εἰς τὰς ἀπ' αὐθείας ὑπὸ τοῦ Κράτους καλλιεργουμένας ἁλυκὰς τὸ προσωπικὸν τῆς καλλιεργείας ἀποτελεῖται ἐκ τοῦ ἀρχιτεχνίτου, ἐν ἀνάγκῃ δὲ καὶ

(*) 'Αναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 1018/1952 ἀπόφασις τοῦ 'Εφετείου 'Αθηνῶν.

ἐκ βοηθοῦ καὶ τῶν ἀπαιτουμένων τεχνιτῶν καὶ ἐργατῶν, προσλαμβάνεται δὲ ὑπὸ τοῦ ἐπιτηρητοῦ, ὑπὸ τὴν διάκρισιν ὅτι ἡ μὲν πρόσληψις, ἀπόλυσις, καθὼς καὶ ὁ καθορισμὸς τῆς ἀμοιβῆς τοῦ ἀρχιτεχνίτου καὶ τοῦ βοηθοῦ αὐτοῦ, γίνεται πάντοτε κατόπιν προηγουμένης ἐγκρίσεως τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ, ἡ δὲ τοιαύτη τῶν τεχνιτῶν καὶ ἐργατῶν ἐνεργεῖται κατ' ἐλευθέραν ἐκλογὴν ὑπὸ ἰδίαν αὐτοῦ εὐθύνην καὶ ἀναλόγως τῶν ἑκάστοτε παρουσιαζομένων ἀναγκῶν καλλιεργείας. Ὅθεν, ἐφ' ὅσον οἱ τεχνῖται καὶ οἱ ἐργάται προσλαμβάνονται ὑπὸ τοῦ ἐκπροσωπεύοντος ἐν προκειμένῳ τὸ Δημόσιον ἐπιτηρητοῦ τῆς ἁλυκῆς εἰς θέσιν μὴ νενομοθετημένην καὶ διὰ συμβάσεως, κατὰ τὴν ὁποίαν οὐδὲν δημόσιον συμφέρον συντρέχει, ὅπως ἡ θέλησις τοῦ Δημοσίου περιβάλληται ἔναντι τῆς θελήσεως τοῦ προσλαμβανομένου ὑπερέχουσαν θέσιν, ἕπεται ὅτι ἡ συνάπτουσα τὸν προσλαμβανόμενον τεχνίτην ἢ ἐργάτην ἁλυκῆς μετὰ τοῦ Δημοσίου σχέσις εἶναι σύμβασις ἐργασίας χαρακτῆρος ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ οὐχὶ παροχὴ ὑπηρεσιῶν δημοσίου δικαίου, καὶ κατ' ἀκολουθίαν πᾶσα ἐντεῦθεν ἀξίωσις τοῦ τοιούτου μισθωτοῦ δικάζεται, βάσει τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. Γ'ΨΟΔ', ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ν. 1968/1944, κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου καθοριζομένην διαδικασίαν. Τὸ ὡς ἐφετεῖον ὅμως δικάσαν Πρωτοδικεῖον, δεχθέν, κατὰ τὴν περὶ πραγμάτων ἀνέλεγκτον κρίσιν του, ὅτι ὁ ἀναιρεσείων προσελήφθη τῇ προτάσει τοῦ ἐπιτηρητοῦ τῆς ἁλυκῆς Μήλου, ὡς μηχανικὸς αὐτῆς, κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Οἰκονομίας διὰ χρονικὸν διάστημα ἑνὸς ἀλοπηγικοῦ ἔτους, ἀναιρουμένου δι' ἀνάλογα χρονικὰ διαστήματα, καὶ κρίναν ὅτι ἡ συνδέουσα τὸν ἐνάγοντα—ἀναιρεσείοντα σχέσις εἶναι δημοσίου δικαίου, δίχως νὰ καθορίσῃ, ἂν ὁ ὡς μηχανικὸς προσληφθεὶς ἀναιρεσείων ἐνάγων εἶχε τὴν ἰδιότητα τοῦ ἀρχιτεχνίτου ἢ τοῦ βοηθοῦ αὐτοῦ, δι' οὓς καὶ μόνον ὑπάρχει νενομοθετημένη θέσις καὶ μετὰ ταῦτα ἀπορρίψαν τὴν ἔφεσιν τούτου ἐναντίον τῆς πρωτοβαθμίου ἀποφάσεως, διὰ τῆς ὁποίας, ἐπὶ τῇ αὐτῇ ἐκδοχῇ, ἐκρίθη ὅτι ἡ ἐκ τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως ἀξίωσις περὶ πληρωμῆς εἰς τὸν αὐτὸν διαφορᾶς μισθῶν βάσει ἰσχυσασῶν συλλογικῶν συμβάσεων, δώρων Χριστουγέννων, Πάσχα, ὑπερωριακῶς παρασχεθείσης ἐργασίας, ἀποζημιώσεως λόγῳ ἀπροειδοποιήτου ἀπολύσεως, ὑπήγετο εἰς τὴν τακτικὴν διαδικασίαν καὶ οὐχὶ τὴν τοιαύτην τοῦ νόμου Γ'ΨΟΔ', ἐσεβάσθη τὴν ἀπόφασίν του νομίμου βάσεως καὶ οὕτω ἐκ πλαγίου ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὴν προπαρατεθεῖσαν διάταξιν, καὶ ἀναιρετέαν τὴν ἀπόφασίν του κατέστησε κατὰ τὸν περὶ τούτου βάσιμον πρῶτον λόγον ἀναιρέσεως, καὶ δέον ἡ ὑπόθεσις νὰ παραπεμφθῇ ἐνώπιον τοῦ Β' Τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου διὰ τὴν ὀρθὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου (*).

III. ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ἀναγκαστικὸς διορισμὸς εἰς Τράπεζαν κατὰ τὸν ν. 751/1948 καὶ διαδικασία περὶ νομιμοφροσύνης.

Ἐφαρμογὴ ἀ.ν. 516/1948 περὶ ἐλέγχου νομιμοφροσύνης καὶ ἐπὶ τῶν διοριζομένων ἢ προσλαμβανομένων ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν Τραπεζῶν.—Ἐφαρμογὴ τοῦ αὐτοῦ νόμου καὶ ἐπὶ τῶν κατὰ τὸν ν. 751/1948 τοποθετηθέντων πολεμιστῶν.—Ὑποχρεώσεις τοποθετηθέντος εἰς ὑποβολὴν ἐγγράφου δηλώσεως περὶ τῆς νομιμοφροσύνης του.—Ἀνεπίτρεπτον προσλήψεως ἄνευ δηλώσεως.

Ἀρείου Πάγου 148/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. *Α. Χαμάριος*
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. *Μ. Παντελῆς*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Σουβλῆς, Δ. Ἀγραφιώτης

Αἱ διατάξεις τοῦ ὑπὸ τοῦ ψηφίσματος ΜΘ' τῆς 17/19 Ἀπριλίου 1948 κυρωθέντος καὶ τροποποιηθέντος ἀ.ν. 516/1948 «περὶ ἐλέγχου νομιμοφροσύνης τῶν δημοσίων κλπ. ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν», καθ' ἃ ρητῶς διαλαμβάνεται ἐν αὐτῷ (ἄρθρα 1 καὶ 4), ἔχουσιν ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ διοριζομένων ἢ προσλαμβανομένων ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν Τραπεζῶν· ὁ τὰ ἐναντία ἄρα ὑποστηρίζων πρῶτος λόγος ἀναιρέσεως εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς ἀβάσιμος.

Ἐκ τοῦ πρὸς ἀλλήλας συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 1 τοῦ ὡς ἀνωτέρω ἀ.ν. 516/1948 καὶ 2 § 2 τοῦ εἰς ἐκτέλεσιν τῆς § 3 τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ νόμου τούτου ἐκδοθέντος ἀπὸ 8 Μαΐου 1948 β.δ., ἐφαρμογὴν ἐχουσῶν καὶ ἐπὶ τῶν δυνάμει τοῦ ν. 751/1948 τοποθετηθέντων πολεμιστῶν, σαφῶς προκύπτει, ὅτι ὁ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ τελευταίου τούτου νόμου μετ' ἀπόφασιν τοῦ ὑπ' αὐτοῦ προβλεπομένου Κεντρικοῦ Συμβουλίου προστασίας τῶν ἐκ τοῦ στρατοῦ ἀπολυομένων τοποθετηθεὶς παρὰ τῇ ἀναιρεσιβλήτῳ Τραπέζῃ ἐνάγων καὶ ἤδη ἀναιρεσείων ὤφειλε κατὰ τὴν παρ' αὐτῇ πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας ἐμφάνισίν του νὰ ὑποβάλῃ ταύτῃ ἔγγραφον δήλωσιν περὶ τῆς νομιμοφροσύνης του, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ρηθέντος ἀ.ν. 516/1948, ἄνευ δὲ ὑποβολῆς τοιαύτης δηλώσεως δὲν ἐδημιουργεῖτο ὑποχρεώσεως τῆς ἀναιρεσιβλήτου πρὸς πρόσληψίν του, οὐδὲ πρὸς ἐνέργειάν τινα ταύτης διὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ἐπιτασσομένης ἀποφάσεως νομιμοφροσύνης ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου πρὸς τοῦτο συμβουλίου. Κατὰ ταῦτα, ἐφόσον ὁ ἀναιρεσείων, ὡς καὶ ἐν τῷ τετάρτῳ λόγῳ ἀναιρέσεως ἐκτίθησιν οὗτος, δὲν ὑπέβαλε τοιαύτην δήλωσιν τῇ ἀναιρεσιβλήτῳ κατὰ τὴν παρ' αὐτῇ ἐμφάνισίν του πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας, ὀρθῶν ἐλέγχεται τὸ διατακτικὸν τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ἀπορριψάσης, κατὰ μεταρρύθμισιν τῆς ἐκκληθείσης πρωτοδίκου τοιαύτης, ὡς μὴ νόμῳ βάσιμον τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσείοντος, διώκουσαν τὴν λόγῳ ὑπερημερίας τῆς ἀναιρεσιβλήτου περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του πληρωμὴν τῶν ἀπὸ τῆς ὡς ἄνω ἐμφανίσεώς του μισθῶν, τὸ δὲ τυχὸν ἡμαρτημένον τῆς αἰτιολογίας τῆς ἀναιρεσιβαλλομένης, ἐφ' ᾗ ἀπέρριψεν αὕτη τὴν ἀγωγήν, δὲν ἰσχύει πρὸς ἀναίρεσιν ταύτης, ἐφ' ᾧ καὶ ἀπορριπτέοι κρίνονται, ὡς ἀβάσιμοι, οἱ τὰ ἐναντία ὑποστηρίζοντες 2ος, 3ος καὶ 4ος λόγοι ἀναιρέσεως (*).

(*) Ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 56/1953 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Σύρου, ὡς ἐφετεῖον.

(*) Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 2197/1953 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετεῖον.

IV. ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ

Έφαρμογή Γενικού Κανονισμού Προσωπικού Σ.Π.Α.Π.

Ἐνδίκασις κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν πάσης ἀξιώσεως μισθωτοῦ κατὰ ἐργοδότου ἐκ σχέσεως ἐργασίας, τοιαύτην ἀφορώσης εἰς ἀμοιβὴν αὐτοῦ ἕνεκα παροχῆς ἐξηρτημένης ἐργασίας.—Ἐνδίκασις κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν καὶ ἀπαιτήσεως ἐκ μισθολογικῆς διαφορᾶς λόγῳ παρανόμου ὑποβιβασμοῦ.—Διατήρησις ἐν ἰσχύϊ καὶ μετὰ ν. 3752/1929 τοῦ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ν. ΔΚΗ/1912 Γενικοῦ Κανονισμοῦ προσωπικοῦ ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας τῶν ἐν Ἑλλάδι ἀτμηλάτων σιδηροδρόμων, διὰ πάντας τοὺς ὑπαλλήλους τῶν συγκοινωνιακῶν ἐπιχειρήσεων, εἴτε ἀνήκουσιν εἰς τὰς ἐξωτερικὰς ὑπηρεσίας, εἴτε εἰς τὰς ἐσωτερικὰς τοιαύτας.—Ἀπουσία ὑπαλλήλου καθ' ἅρθρ. 127 Γενικοῦ Κανονισμοῦ.—Δικαίωμα πειθαρχικῆς τιμωρίας ἢ Θεωρήσεως συμβάσεως ὡς λυθείσης διὰ παραιτήσεως ὑπαλλήλου.

Ἀρείου Πάγου 240/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. *Α. Χαμάρτος*
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. *Ι. Τραχανὴς*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Πίππας, Ν. Γεωργακόπουλος

Ὁ πρῶτος τῆς ἀναιρέσεως λόγος, καθ' ὃν ὁ ἀναιρεσείων διατείνεται, ὅτι τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον κατὰ τὴν διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, μετ' ἐκτίμησιν τῶν ἀποδείξεων, ἐξενεχθεῖσαν κρίσιν του ὅτι οὗτος ἀπὸ τῆς ἀποσπάσεώς του εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Μεταφορῶν οὔτε ἀνέλαβεν, οὔτε προσέφερεν, οἱανδήποτε ὑπηρεσίαν, παρέλειψε νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὸν προταθέντα ἰσχυρισμόν του ὅτι ἀπὸ τῆς παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ ἀποσπάσεώς του δὲν τῷ ἀνετέθη ὑπεύθυνος ὑπηρεσία ἀνάλογος πρὸς τὸν βαθμόν, ἣν ἐπανειλημμένως ἠτεῖτο, ὡς διϊσχυρίζεται, ἀφορῶν ἰσχυρισμὸν ἀόριστον καὶ ὡς τοιοῦτον ἀνεπίδεκτον δικαστικῆς ἐκτιμήσεως. Συνεπῶς τοῦτο, μὴ λαβὸν ὑπ' ὄψιν τὸν τοιοῦτον ἀορίστως ὑποβληθέντα καὶ ὡς ἐκ τούτου μὴ ἔχοντα ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης ἰσχυρισμὸν τοῦ ἀναιρεσιοντος, καθὼς καὶ τὸ πρὸς ἀπόδειξιν τούτου, ὡς διατείνεται, ἐπικληθὲν καὶ προσαχθὲν ἔγγραφον, οὐδεμίαν διάταξιν νόμου παρεβίασε καὶ ὁ λόγος ἀναιρέσεως εἶναι ἀπορριπτέος. Ἀπορριπτέος δὲ ὡσαύτως εἶναι καὶ ὁ δεύτερος λόγος, καθ' ὃσον τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, ὡς ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του δείκνυται, τὴν κρίσιν του ἐπὶ τοῦ ἀπορριφθέντος τῆς ἀγωγῆς κεφαλαίου ἐμόρφωσεν, ὡς βεβαιοῖ, ἐκ τῶν ἐνόρκων καταθέσεων τῶν ἐξετασθέντων μαρτύρων ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων καὶ τῶν ὑπὸ τούτων προσαχθέντων ἐγγράφων, ἐξ οὗ οὐδεμία ἀφίεται ἀμφιβολία ὅτι καὶ τὸ ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσιοντος ὡς παραλειφθὲν κατονομαζόμενον ἔγγραφον ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν καὶ ἐξετίμησεν, εἰδικὴ δὲ ἑνὸς ἑκάστου τῶν ἐγγράφων μνημόνευσις ὑπ' οὐδεμιᾶς διατάξεως ἐπιτάσσεται.

Κατὰ τὴν διάταξιν τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀπὸ 1 Αὐγούστου 1920 β. δ/τος «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν διατάξεων τοῦ νόμου ΓΨΟΔ' περὶ ἐκδικάσεως τῶν μεταξὺ ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν διαφορῶν κλπ.», ὡς διεμορφώθη διὰ μεταγενεστέρων τροποποιήσεων, ὑπὸ τὴν ταύτου εἰδικὴν διαδικασίαν ὑπάγεται πᾶσα ἀξίωσις τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τοῦ ἐργοδότου πηγάζουσα ἐκ σχέσεως ἐργασίας, ταύτεστιν ἀφορῶσα εἰς ἀμοιβὴν αὐτοῦ ἕνεκα παροχῆς ἐξηρτημένης ἐργασίας. Ὅθεν τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, ἀποφανθὲν διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του ὡς ἀναρμοδίως εἰσαγομένην κατὰ τὴν εἰδικὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου ΓΨΟΔ' τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσιοντος κατὰ τὸ κεφάλαιον αὐτῆς τὸ ἀφορῶν ἀπαίτησιν αὐτοῦ κατὰ τῆς ἀναιρεσιβλήτου ἐργοδότιδός του ἐκ μισθολογικῆς διαφορᾶς λόγῳ παρανόμου ὑποβιβασμοῦ, οὐχὶ ὀρθῶς ἔκρινε καὶ ἀναιρετέαν κατέστησε κατὰ τοῦτο τὴν ἀπόφασίν του κατὰ τὸ ἄρθρον 807 § 4 Πολ. Δικ. καὶ τὸν περὶ τούτου βάσιμον τρίτον τῆς ἀναιρέσεως λόγον.

Ἐκ τοῦ ἄρθρου 7 § 1 ἐδάφ. α' τοῦ Νόμου 3752/1929, τῆς τούτου ἑρμηνευτικῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ν.δ. 1296/1942 ἀκυρωθείσης διὰ τοῦ ἄρθρου 4 τῆς ὑπ' ἀριθμὸν 58/1945 Συντ. Πράξεως, ὁρίζοντος ὅτι καταργεῖται ὁ νόμος ΔΚΗ' (ὑπ' ἀριθ. 4028), παραμένει δ' ἐν ἰσχύϊ δι' ἑκάστην ἐπιχείρησιν ὁ ἐπὶ τῇ βάσει τούτου ἐν ἐφαρμογῇ γενικὸς κανονισμὸς τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας μέχρις ἀντικαταστάσεως αὐτοῦ δυνάμει τοῦ παρόντος νόμου, σαφῶς προκύπτει, ὅτι ὁ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου ΔΚΗ'/1912 «περὶ κανονισμοῦ τῆς ὑπηρεσίας τῶν σιδηροδρομικῶν καὶ τροχιοδρομικῶν ὑπαλλήλων» ἐκδοθεὶς καὶ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 71 τῆς 3ης Μαρτίου 1917 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου (Φ.Ε.Κ. Τεύχ. Β' ἀριθ. 44) ἐγκριθεὶς ἀπὸ 17 Ὀκτωβρίου 1916 γενικὸς κανονισμὸς τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας τῶν ἐν Ἑλλάδι ἀτμηλάτων σιδηροδρόμων διετηρήθη ἐν ἰσχύϊ μέχρις ἀντικαταστάσεώς του, τοῦ νόμου μὴ ποιουμένου διάκρισιν, διὰ πάντας ἀνεξαιρέτως τοὺς ὑπαλλήλους τῶν εἰρημένων συγκοινωνιακῶν ἐπιχειρήσεων, εἴτε οὗτοι ἀνήκουσιν εἰς τὰς ἐξωτερικὰς ὑπηρεσίας, εἴτε εἰς τὰς ἐσωτερικὰς τοιαύτας. Οὐδεμία δὲ μεταβολὴ κατὰ τοῦτο ἐπηνέχθη διὰ τοῦ τροποποιήσαντος τὸ ἄρθρον 3 ν.δ. 1296/1942 ἄρθρου 1 τοῦ ν.δ. 2173/1943, διατηρηθέντος ἐν ἰσχύϊ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 300 τῆς 30 Μαΐου 1946 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου (Κατηγορία Β' ἀριθ. 8), καθ' ὅσον δι' αὐτοῦ καθωρίσθησαν ἡ ἁρμοδιότης τοῦ κατὰ τὸ ν.δ. 1296/1942 συσταθέντος συμβουλίου προσωπικοῦ παρὰ τῇ ἀναιρεσιβλήτῳ καὶ ἡ τηρητέα διαδικασία ἐν τῇ ἀσκήσει τῶν πειθαρχικῶν αὐτοῦ καθηκόντων ὡς πρὸς τὸ προσωπικὸν τῆς ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας, ὡς ἀναγκαία συνέπεια τῆς κατὰ τὰ ὡς ἄνω ἐκτιθέμενα καταργηθείσης ἤδη διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 1 ν.δ. 1296/1942, ἑρμηνευτικῆς τοῦ ἄρθρου 7 ν. 3752/1929 καὶ καθ' ἣν ἡ ἀληθὴς ἔννοια τούτου εἶναι ὅτι ὁ διατηρούμενος γενικὸς κανονισμὸς προσωπικοῦ ἐφαρμόζεται μόνον ἐπὶ τῶν ὑπαλλήλων τῆς ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 127 τοῦ θέσιν νόμου ἐπέχοντος, ὡς ἀνωτέρω, γενικοῦ κανονισμοῦ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπηρεσιῶν, ὑπὸ κεφάλαιον VIII καὶ τίτλον «παραιτήσεις α' μόνιμοι ὑπάλληλοι» ὑ-

πάλληλος, άπουσιάσας τῆς θέσεώς του ἄνευ προειδοποιήσεώς τινος, ἢ ἄνευ αἰτίας ἀνωτέρας βίας πέραν τῶν 4 ἡμερῶν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὑπὸ τῆς Διευθύνσεως ὡς παραιτηθείς, ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει δὲν ἐπιβάλλονται αἱ ποιναὶ τοῦ ἄρθρου 84. Κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 84 τοῦ αὐτοῦ κανονισμοῦ ὑπὸ κεφάλαιον VI καὶ τίτλον «ποιναὶ» ἡ προσωρινὴ ἀπόλυσις ἀπὸ 3 - 6 μηνῶν ἐπιβάλλεται δι' ἀδικαιολόγητον ἀπουσίαν ἀπὸ 6 ἕως 12 ἡμερῶν. Ἐκ τοῦ πρὸς ἀλλήλας συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τούτων σαφῶς προκύπτει, ὅτι εἰς τὴν περίπτωσιν ἀπουσίας ὑπαλλήλου ἐκ τῆς ὑπηρεσίας του πέραν τῶν διὰ τῶν ὡς ἀνωτέρω διατάξεων τασσομένων χρονικῶν ὁρίων δικαιοῦται ὁ ἐργοδότης ἐν μὴ προειδοποιήσει ἐκ μέρους τοῦ ὑπαλλήλου περὶ τῆς ἀπουσίας του ἢ νὰ αἰτήσηται τὴν πειθαρχικὴν αὐτοῦ δίωξιν κατὰ τὴν διαδικασίαν τῶν ἄρθρων 86 ἑπόμ. ἢ κατ' αὐτοτελῆ ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 127 νὰ θεωρήσῃ λυθεῖσαν τὴν σύμβασιν ἐργασίας διὰ παραιτήσεως τοῦ ὑπαλλήλου. Ὅθεν τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον κατ' ὀρθὴν ἑρμηνείαν καὶ ἐφαρμογὴν τῶν προπαρατεθεισῶν διατάξεων ἐδέξατο νομίμως χωρήσασαν καὶ κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ προρρηθέντος ἄρθρου 127 τὴν λύσιν τῆς μετὰ τῆς ἀναιρεσιβλήτου συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ἀναιρεσείοντος μονίμου ὑπαλλήλου τῆς ἐσωτερικῆς αὐτῆς ὑπηρεσίας καὶ ἀπέρριψε τὴν ἀγωγὴν τούτου, κατὰ τὰς ἀξιουμένας ἀποδοχὰς διὰ τὸν ἀπὸ τῆς λύσεως τῆς συμβάσεως καὶ ἐφεξῆς χρόνον, καὶ οἱ δος, θος, 8ος, καὶ 9ος κατὰ τὸ πρῶτον αὐτοῦ μέρος λόγοι τοῦ ἀναιρετηρίου, δι' ὧν ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον ὑποστηρίζεται ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσείοντος τὸ ἄκυρον τῆς ἀπολύσεώς του, ὡς μὴ ἐχουσῶν ἐπ' αὐτοῦ ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 127 τοῦ γενικοῦ κανονισμοῦ τοῦ προσωπικοῦ ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας, ἀλλὰ μόνον τῶν ἄρθρων 76 - 120 αὐτοῦ, εἶναι ἀπορριπτέοι ὡς ἀβάσιμοι. Ἀρκοῦντος δὲ τοῦ ἐρείσματος τούτου πρὸς στήριξιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ὡς πρὸς τὸ δι' αὐτῆς κριθὲν κεφάλαιον τῆς ἀγωγῆς, παρέλκει ἡ ἔρευνα τῶν διὰ τοῦ 7ου καὶ 9ου (κατὰ τὸ δεύτερον αὐτοῦ σκέλος) ἀποδιδομένων πλημμελειῶν εἰς τὸ ἐπάλληλον αὐτῆς ἔρεισμα, καθ' ὃ ἔκρινε λελυμένην τὴν σύμβασιν ἐργασίας καὶ κατ' ἐφαρμογὴν τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ν. 2112/1920, διότι καὶ βάσιμοι ἐὰν ἦθελον ὑποτεθῇ αἱ κατ' αὐτοῦ αἰτιάσεις δὲν δίδεται λόγος πρὸς ἀναίρεσιν τῆς ἀποφάσεως, καὶ συνεπῶς εἶναι ἀπορριπτέοι (*).

V. ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Ἀπώλεια δικαιώματος συντάξεως ἠσφαλισμένου εἰς Ταμεῖον Συντάξεως Προσωπικοῦ Σ.Ε.Κ. μετ' ἀπόλυσιν διὰ διάπραξιν ἀδικήματος.

Ὁριστικὴ ἡ στέρησις τοῦ δικαιώματος συντάξεως ἠσφαλισμένου εἰς Ταμεῖον Συντάξεως Προσωπικοῦ Σ.Ε.Κ., ἐπερχομένη ἐκ τοῦ νόμου ἅμα τῇ διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως βεβαιώσει περὶ τῆς τελέσεως ἀδικήματος ἐκ τῶν τοῦ ἄρθρ. 19 τοῦ Καταστατικοῦ.—Μὴ ἀναβίωσις δικαιώματος συντάξεως δι' ἀποκαταστάσεως καταδικασθέντος.

Ἀρείου Πάγου 19/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. *Ι. Ἀποστολόπουλος*
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. *Σ. Μαυρομιχάλης*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Νάσλας, Ν. Παντίσης

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 19 ἐδ. 6 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου Ταμείου, ἐγκριθέντος δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Οἰκονομίας κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ν. 2868/1923 καὶ ἐπεχόντος ἰσχὺν νόμου, ὡς συνεπληρώθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 8792/1937 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, οἱ ἠσφαλισμένοι τοῦ Ταμείου Συντάξεων Προσωπικοῦ Σ.Ε.Κ. ἀποβάλλουν τὸ δικαίωμα συντάξεως, ἐὰν ἀπολυθῶσι τῆς ὑπηρεσίας διὰ κατάχρησιν, κλοπήν, ὑπεξαίρεσιν, πλαστογραφίαν ἢ ἀπάτην ἐπὶ ζημίᾳ τῶν Σ.Ε.Κ. ἢ τοῦ Ταμείου Συντάξεων εἰς βαθμὸν πλημμελήματος ἢ κακουργήματος, βεβαιουμένου δι' ἀμετακλήτου ἀποφάσεως, ἡ σύζυγος ὅμως καὶ τὰ τέκνα αὐτοῦ δικαιοῦνται τῆς κατ' ἄρθρ. 28 συντάξεως, θεωρουμένου τοῦ καταδικασθέντος ὡς ἀποβιώσαντος καὶ μὴ δικαιουμένου καθ' οἱονδήποτε τρόπον συντάξεως. Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης ἀποσκοπούσης τὴν πρόληψιν ἀδικημάτων κατὰ τῆς περιουσίας τῶν Σ.Ε.Κ., σαφῶς συνάγεται, ὅτι εἶναι ὁριστικὴ ἡ στέρησις τοῦ δικαιώματος συντάξεως, ἐπερχομένη ἐκ τοῦ νόμου ἅμα τῇ διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως βεβαιώσει περὶ τῆς τελέσεως τοιούτου ἀδικήματος, δύναται δὲ νὰ χωρήσῃ καὶ ὅταν ὁ δικαιοῦχος καταδικάσθῃ εἰς ποινὴν φυλακίσεως κάτω τοῦ ἔτους, μὴ ἐπαγομένην τὰς ἐν ἄρθρῳ 22 Ποιν. Νόμου ἀναφερομένας στερήσεις, ἐξ ὧν ἕπεται ὅτι ἡ ἀποκατάστασις τοῦ καταδικασθέντος, δι' ἧς ἀναιροῦνται, κατὰ τὰ ἄρθρα 564 καὶ 565 τῆς προϊσχυσάσης Ποιν. Δικονομίας καὶ ἄρθρ. 66 Ποινικοῦ Κώδικος, αἱ συνέπειαι αὗται, δὲν ἐπιφέρει ἀναβίωσιν τοῦ δικαιώματος συντάξεως, ὁριστικῶς ἀποσβεσθέντος ὑπὲρ τῆς συζύγου καὶ τῶν τέκνων τοῦ δικαιοῦχου. Ταῦτα εἰπὼν τὸ Ἐφετεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως καὶ ἀπορρίψαν τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσείοντος διώκουσαν τὴν καταβολὴν συντάξεως ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι, ὡς βεβαιοῦ, οὗτος κατεδικάσθη ἐπὶ συνεργείᾳ εἰς ἰδιοποίησιν στρεφομένην κατὰ τῶν Σ.Ε.Κ. ἐν ἔτει 1926 εἰς βαθμὸν πλημμελήματος καὶ ὅτι ὡς ἐκ τούτου ἀπώλεσε τὸ πρὸς σύνταξιν δικαίωμα, μὴ ἀναβιώσαν διὰ τῆς ἐν ἔτει 1939 γενομένης ἀποκαταστάσεώς του, ὀρθῶς ἑρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὰς διαληφθείσας διατάξεις, οὐδεμίαν ἑτέραν παρεβίασε καὶ ἀπορριπτέος εἶναι ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου μοναδικὸς λόγος τοῦ ἀναιρετηρίου (*).

(*) Ἀναιρεῖται ἐν μέρει ἡ ὑπ' ἀριθ. 5276/1953 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου.

(*) Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 256/1953 ἀπόφασις τοῦ Ἐφετείου Θεσσαλονίκης.

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΝΑΥΤΙΚΩΝ

I

Καταγγελία συμβάσεως έργασίας πλοιάρχου.

Άγωγή κατά τοῦ πλοιοκτήτου τοῦ πλοίου, ἀνεξαρτήτως τῆς εὐθύνης τοῦ ἐκμεταλλευομένου τό πλοῖον ἐφοπλιστοῦ μή πλοιοκτήτου.— Δυνατότης κατ' ἄρθρ. 288 Ἐμπορ. Νόμου, μή καταργηθέντος διά ν. 1752/1951 «περί ναυτικῆς ἐργασίας», ἀπολύσεως πλοιάρχου ὁποτεδήποτε.

Πρωτοδίκου Κερκύρας 74/1953

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Γ. Κατερινάρης*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Δαπέργολας, Α. Μπάκολης

Ἐβεβαιώθησαν τά ἑξῆς: Ὁ ἐνάγων προσελήφθη κατά τήν 16 Ἰουνίου 1952 ὡς πλοίαρχος τοῦ ἐν τῇ ἀγωγῇ π/κ.«.., λόγῳ προσωπικῆς κρατήσεως τοῦ μέχρι τότε πλοιάρχου αὐτοῦ. Ἡ τοιαύτη δέ πρόσληψις τοῦ ἐνάγοντος ἐγένετο ὑπό τῶν «.., διά χρημάτων καί τῇ ἐπιμελείᾳ τῶν ὁποίων ἐκινεῖτο τό πλοῖον, ἐνεργούντων τούτων δι' ἴδιον λογαριασμόν, ἀλλά καί ὡς ἐντολοδόχων τοῦ πλοιοκτήτου ἐναγομένου. Ἀλλά καί εἰς ἣν περίπτωσιν ἤθελε θεωρηθῇ βάσιμος ὁ ἰσχυρισμός τοῦ ἐναγομένου ὅτι ἄνευ γνώσεως καί ἐντολῆς αὐτοῦ προσελήφθη ὁ ἐνάγων ὡς πλοίαρχος τοῦ πλοίου του καί πάλιν νομίμως ἠδύνατο ὁ ἐνάγων νά στραφῇ κατ' αὐτοῦ ὡς πλοιοκτήτου τοῦ πλοίου, εὐθυνομένου ὡς τοιούτου ἀνεξαρτήτως τῆς εὐθύνης τοῦ ἐκμεταλλευομένου τό πλοῖον ἐφοπλιστοῦ μή πλοιοκτήτου (*Ἀναστασ.*, Ἐμπορικόν, Ἔκδ. Δ', Τόμ. Β' § 295 ἐν τέλει καί σημ. 13α καί § 327 σημ. 16, *Στ. Μανρομιχάλης* ἐν Θέμ. ΜΖ' σελ. 922, *Κ. Σοῦρλος* ἐν *Lyon - Caen* et *Renault*, Τόμ. V, ἀριθ. 253 (πεντάκις).

Προσέτι ἐβεβαιώθη ὅτι ὁ ἐνάγων προσελήφθη ἐπί μισθῷ, καίτοι ἐφέρετο εἰς τά ναυτιλιακά ἔγγραφα ὡς ναυτολογηθείς «ἐπί μεριδίῳ», καθόσον ἡ τοιαύτη ἀναγραφή ἐγένετο εἰκονικῶς, ἐνῷ ἐν τῇ πραγματικότητι συνεφωνήθη μισθός. Ἐξ ἑτέρου ὅμως ἐπαρκῶς ἐβεβαιώθη, ὅτι κατά τήν 22 Αὐγούστου 1952, ὅτε τό ὡς ἄνω π/κ ἔπλεεν νά ἐκτελῇ πλοῦς, ὁπεχώρησεν οἰκειοθελῶς ὁ ἐνάγων τῆς ἐργασίας του. Πρός τοῦτο μάλιστα εἶχεν εἰδοποιήσει πρό μηνός τόν «.., ἵνα ἐξεύρῃ ἕτερον πλοίαρχον, διότι δέν ἠδύνατο νά συνεχίσῃ ἐργαζόμενος εἰς τό ἄνω π/κ, τυπικῶς δέ ἐξηκολούθει καί μετά τήν ἄνω χρονολογίαν νά φέρεται ἐγγεγραμμένος εἰς τά ναυτιλιακά ἔγγραφα ὁ ἐνάγων, ὡς πλοίαρχος τοῦ ἐν ἀκινησίᾳ πλέον εὑρισκομένου πλοίου, λόγῳ ὑπάρξεως ἀνεξοφλήτου ὀφειλῆς πρός τό Ναυτικόν Ἀπομαχικόν Ταμεῖον, ζήτημα τό ὁποῖον ἐκανονισθῇ μεταγενεστέρως. Τά ἀνωτέρω περί οἰκειοθελοῦς ἀποχωρήσεως ἰσχύουν ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι ἠδύνατο κατά νόμον, ἤτοι κατ' ἄρθρ. 288 Ἐμπ. Νόμου, ὁ πλοιοκτήτης νά ἀπολύσῃ τόν πλοίαρχον ὁποτεδήποτε, τοῦ ἄρθρου τούτου μή καταργηθέντος διά νεωτέρας διατάξεως, οὔτε καί διά τοῦ τελευταίου νόμου 1752/1951 «περί ναυτικῆς ἐργασίας», δστις ρητῶς κατήργησε διά τοῦ ἄρθρου 28 § 1 μόνον τά ἄρθρα 337 - 367 Ἐμπορ. Ν. (Γνωμ. Νομ. Συμβουλίου 166/1952 ἐν Θέμ. ΞΓ' σελ. 803).

Κατ' ἀκολουθίαν πάντων τούτων, δεδομένου ὅτι αἱ νόμιμοι ἀποδοχαί τοῦ ἐνάγοντος ἀνήρχοντο βάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 59197/43/19 τῆς 4.9.1950 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας εἰς δραχ. 1.020.300 καί 9.000 δραχ. ἡμερησίως δι' ἀντίτιμον τροφικῆς μερίδος (βλ. σχετικῶς καί προσαγόμενον ἔγγραφον 5107/1953 Λιμεναρχείου Κερκύρας) ἔδει νά καταβληθῶσιν αὐτῷ διά τό χρονικόν διάστημα ἀπό 16 Ἰουνίου 1952—χρόνου προσλήψεως—μέχρις 22 Αὐγούστου 1952—χρόνου οἰκειοθελοῦς ἀποχωρήσεως—(ἤτοι διά 2 μῆνας καί 7 ἡμέρας) δραχμαί 2.279.273, ἐνῷ κατεβλήθησαν μόνον δραχμαί 800.000, ἃς καί ὁ ἐνάγων συνομολογεῖ, καί συνεπῶς ὑπόχρεως εἶναι ὁ ἐναγόμενος διά τήν καταβολήν τοῦ ἀπομένοντος ὑπολοίπου ἐκ δραχ. 1.479.273, δι' ὃ ποσόν δέον ὅπως γίνῃ δεκτή ἐν μέρει ἡ ἀγωγή, ὡς πρός τό πρῶτον αἴτημα αὐτῆς.

II

Προστασία ναυτικοῦ ἐν περιπτώσει ἀσθενείας. Δικαίωμα νοσηλείας καί ἀποζημιώσεως.

Ἔννοια συμπληρώσεως ἄρθρου 23 Ν. 1752/1951 ὑπό ἄρθρ. 3 Ν.Δ. 17/30.10.1953.— Νομοθετική ρύθμισις εὐθύνης πλοιοκτήτου διά τήν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ ἀσθένεια τοῦ ναυτικοῦ προϋπῆρχε μέν τῆς ναυτολογίας, συνεπείᾳ ὅμως τῆς ἐπί τοῦ πλοίου ὑπηρεσίας ὑπέστη ὑποτροπήν ἤ οὖσα χρονία ὑπέστη παροξυσμόν.— Περιορισμός εἰς ὑποχρέωσιν καταβολῆς μισθῶν δύο μηνῶν.— Διάταξις πραγματογνωμοσύνης καί ἔννοια νόμου.

Πρωτοδίκου Πειραιῶς 181/1954

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. *Κ. Ἀναστασόπουλος*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Ζαγοράς, Β. Βρυώνης

Ὁ ἐνάγων ἐναυτολογήθη εἰς τό ἀ/κ τῆς ἰδιοκτησίας τῆς ἐναγομένης «.., ὅπερ ἐκτελεῖ πλοῦς εἰς τό ἐξωτερικόν (Μεσόγειον), τήν 20.6.1953 διά συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ὡς θερμαστής, καί ὑπηρέτησε μέχρι τῆς ἀπολύσεώς του, λαβούσης χώραν τήν 20.9.1953. Διαρκούσης τῆς ἐπί τοῦ πλοίου ὑπηρεσίας του προσεβλήθη τό πρῶτον ὑπό σταφυλοκοκκιάσεως, δι' ἣν ἀσθένειαν παρέστη ἀνάγκη θεραπείας αὐτοῦ ἐν τῇ ξηρᾷ, ἥτις ἐγένετο ἐν Πειραιεῖ ἐ-

κτὸς νοσοκομείου μετὰ τὴν ὡς ἄνω ἀπόλυσιν τοῦ ἐνάγοντος. Ἡ ἐν λόγῳ θεραπεία διήρκεσεν ἐπὶ 15 ἡμέρας καὶ διὰ μὲν τὸν πρῶτον μῆνα τῆς νοσηλείας του τὰς ἀπαιτηθείσας δαπάνας κατέβαλεν εἰς τὸν θεράποντα ἰατρὸν *„* ἡ ἐναγομένη, διὰ τὰς ὑπολοίπους ὅμως 15 ἡμέρας τὰς δαπάνας νοσηλείας κατέβαλεν ὁ ἐνάγων, δαπανήσας ποσὸν δραχ. 425.000. Οὗτος (ἐνάγων) δὲν ἐβεβαιώθη, ὅτι ἠσθένησε καὶ ἐξ ἄλλης νόσου καὶ δὴ ἐκ καρδιοπαθείας μετὰ μεγίστης καταβολῆς δυνάμεων διαρκούσης τῆς ὡς ἄνω ὑπηρεσίας του, ἢ ὅτι ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ τυχὸν ὑφισταμένη πρὸ τῆς ναυτολογίας του νόσος ὑπέστη ὑποτροπὴν ἢ παροξυσμόν, ὡς ἐκ τῆς ἐν τῷ πλοίῳ ὑπηρεσίας του, διὰ νὰ δύναται νὰ ἐδραιωθῇ περίπτωσις ἀποζημιώσεως βάσει τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 23 τοῦ ν. 1752/1951. Διὰ τὴν διαπιστωθεῖσαν ὅμως ὡς ἄνω νόσον αὐτοῦ, τῆς σιαφυλοκοκκιάσεως δηλονότι, ἔχει οὗτος ἀξίωσιν ἀποζημιώσεως, βάσει τῆς τελευταίας ταύτης διατάξεως, συνισταμένης εἰς τοὺς μισθούς του διὰ τὴν ὡς ἄνω διάρκειαν τῆς νόσου καὶ τὰ ἔξοδα τῆς νοσηλείας του διὰ τὸν αὐτὸν χρόνον καὶ ἄτινα ποσὰ ἀνέρχονται εἰς Λίρας Ἀγγλίας 35 1/2-4-0 διὰ τὴν μισθοτροφοδοσίαν του βάσει τοῦ κεφ. ΙΒ' τῆς ἀπὸ 25.5.1953 σ.σ. τῆς ὑπογραφείσης μεταξὺ τῶν ἐκπροσώπων τῶν Ἑλληνικῶν Μεσογειακῶν γραμμῶν καὶ τῆς Πανελληνίου Ναυτικῆς Ὁμοσπονδίας, ἤτις (σ.σ.) ἔχει ἐφαρμογὴν καὶ διὰ τὴν ἐπίδικον σχέσιν βάσει τῆς ὑπογραφείσης σ.σ. ὑπὸ χρονολογίαν 18.7.1953 μεταξὺ τοῦ Α. Σιγάλα καὶ τῶν ἐκπροσώπων τῆς ὡς ἄνω Ναυτικῆς Ὁμοσπονδίας, καὶ εἰς δραχ. 125.000 διὰ νοσήλεια, ὡς ἐγένετο ὡς ἄνω δεκτόν, ἐξ οὗ ποσοῦ κατεβλήθησαν δραχ. 1.700.000.

Διὰ τῆς γενομένης ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ν.δ. τῆς 17/30.10.1953 προσθήκης 6ης παραγράφου εἰς τὸ ἄρθρον 23 τοῦ ν. 1752/1951 ὡρίσθη, ὅτι «δι' ἀσθένειαν, ὑπάρχουσαν ἀπὸ τῆς ναυτολογίας καὶ ὑποτροπιάσασαν, ἢ δι' ἀσθένειαν χρονίαν παροξυνθεῖσαν, ἡ προσασία τοῦ ἀσθενοῦς ναυτικοῦ ὁρίζεται εἰς ἰατροφαρμακευτικὴν καὶ νοσοκομειακὴν περίθαλψιν κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις, παλιννόστησιν καὶ καταβολὴν τοῦ ἰσχύοντος ἑκάστοτε μισθοῦ ἀσθενείας μέχρι δύο μηνῶν. Ἀγωγὴ ἀποζημιώσεως λόγῳ ἀσθενείας τοῦ ἀμοιβαίᾳ συναινέσει ἀπολυθέντος ναυτικοῦ εἶναι ἀπαράδεκτος μετὰ πάροδον τριάκοντα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἀπολύσεώς του. Ἐπὶ ἀγωγῆς ἀποζημιώσεως καὶ παροχῆς ἰατρικῆς περιθάλψεως διὰ τὴν ὡς ἄνω αἰτίαν - ἐμπροθέσμως ἀσκουμένης - διατάσσεται ὑποχρεωτικῶς πραγματογνωμοσύνη διὰ δύο τοὐλάχιστον πραγματογνωμόνων πρὸς διαπίστωσιν τοῦ γεγονότος ἐὰν ἡ ἀσθένεια εἶναι ἀπότοκος τῆς ἐπὶ τοῦ πλοίου ὑπηρεσίας τοῦ ναυτικοῦ ἢ οὔ. Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης προκύπτει, ὅτι ἤδη καὶ νομοθετικῶς ρυθμίζεται ἡ εὐθύνη τοῦ πλοιοκτήτου διὰ τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ ἀσθένεια τοῦ ναυτικοῦ προϋπῆρχε μὲν τῆς ναυτολογίας, συνεπείᾳ ὅμως τῆς ἐπὶ τοῦ πλοίου ὑπηρεσίας ὑπέστη ὑποτροπὴν ἢ οὖσα χρονία ὑπέστη παροξυσμόν, ἄποψις ἥτις εἶχεν ἐπικρατήσει ἔν τε τῇ νομολογίᾳ καὶ τῇ ἐπιστήμῃ καὶ ὑπὸ τὸ καθεστὼς τῆς ἰσχύος τοῦ ἄρθρ. 357 τοῦ Ε.Ν. (*Ἀναστασιάδου*, Ἐμπ. § 311 σημ. 47), μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι ἤδη εἴθεται περιορισμὸς ὡς πρὸς τὴν χρονικὴν ἔκτασιν τῆς εὐθύνης τοῦ πλοιοκτήτου διὰ τὴν τοιαύτην αἰτίαν, ὁριζομένου ρητῶς ὅτι οἱ μισθοὶ ἀσθενείας δὲν δύνανται νὰ ὑπερβῶσι τοὺς δύο μῆνας. Ἐξ ἄλλου, ἐκ τοῦ τελευταίου ἐδαφίου τῆς ἄνω προστεθείσης παραγράφου προκύπτει, ὅτι ἡ ὑποχρεωτικῶς διατασσομένη πραγματογνωμοσύνη διατάσσεται μόνον εἰς τὴν ὡς ἄνω περίπτωσιν, ἤτοι ἀφοῦ διαπιστωθῇ ἡ ὕπαρξις νόσου πρὸ τῆς ναυτολογίας καὶ ἡ ὑποτροπὴ ταύτης, διαρκούσης τῆς ἐπὶ τοῦ πλοίου ὑπηρεσίας τοῦ ναυτικοῦ, ἢ ὅτι αὕτη (ἀσθένεια) εἶναι χρονία καὶ ὑπέστη παροξυσμὸν κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, σκοπὸς δὲ τῆς πραγματογνωμοσύνης εἶναι ἡ διαπίστωσις τοῦ γεγονότος, ἐὰν ἡ ἀσθένεια εἶναι ἀπότοκος τῆς ἐπὶ τοῦ πλοίου ὑπηρεσίας τοῦ ναυτικοῦ ἢ οὔ, τείνει δηλαδὴ ἡ διάταξις τῆς πραγματογνωμοσύνης εἰς τὴν διακρίβωσιν τῆς ὑπαιτιότητος τοῦ πλοίου διὰ τὴν προκύψασαν ὑποτροπὴν ἢ διὰ τὸν ἐμφανισθέντα παροξυσμὸν ἐπὶ χρονίας νόσου, ἀποκλειομένης τῆς περιπτώσεως τῆς νόσου, ἥτις τὸ πρῶτον ἔχει τὴν γένεσίν της κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὑπηρεσίας τοῦ ναυτικοῦ, τοσοῦτον μᾶλλον, καθ' ὅσον ἀντίθετος ἔκδοχή, τυχὸν γενομένη δεκτή, θὰ ἀπετέλει παραδοχὴν τῆς ἀπόψεως ὅτι ἐτροποποιήθη καὶ ἡ διάταξις τῆς § 1 τοῦ ἄρθρ. 23 τοῦ ν. 1752/1951 καὶ ὅτι ἐδημιουργήθησαν νέαι προϋποθέσεις διὰ τὴν παροχὴν ἀποζημιώσεως εἰς τὸν ἀσθενοῦντα ναυτικὸν διὰ πᾶσαν περίπτωσιν νόσου αὐτοῦ, αἵτινες συνίστανται εἰς τὴν διὰ πραγματογνωμοσύνης ἐξακρίβωσιν ἐὰν ἡ ἀσθένεια εἶναι ἀπότοκος τῆς ἐπὶ τοῦ πλοίου ὑπηρεσίας τοῦ ναυτικοῦ ἢ οὔ, ἐνῷ σαφῶς προκύπτει ἐκ τοῦ ὁρισμοῦ τῆς νέας ὡς ἄνω διατάξεως, ὅτι δι' αὐτῆς ἐγένετο προσθήκη νέων διατάξεων καὶ οὐχὶ τροποποίησις τῆς ὡς ἄνω § 1 τοῦ ἄρθρου 23 τοῦ ν. 1752/1951 καὶ ὅτι ἀποκλειστικῶς αὕτη (προσθήκη) περιωρίσθη εἰς τὴν ὡς ἄνω περίπτωσιν, ὡς τοῦτο σαφέστερον προκύπτει ἐκ τῆς ἐν τῷ κειμένῳ μνείας «διὰ τὴν ὡς ἄνω αἰτίαν». Ὅθεν δὲν ὑφίσταται ὑποχρέωσις παρ' ἡμῖν, ὅπως διατάξωμεν πραγματογνωμοσύνην, μετὰ τὰ ὡς ἄνω ἐν τῇ ἡγουμένῃ σκέψει δεκτὰ γενόμενα, ἥτις ἐν ἀντιθέτῳ ἐκδοχῇ θὰ διετάσσετο, ἀσχέτως τῆς μετὰ τὴν γένεσιν τῆς ἐπιδίκου ἐννόμου σχέσεως ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τῆς προστεθείσης ὡς ἄνω διατάξεως, ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι αὕτη (πραγματογνωμοσύνη) εἰδικώτερον ἀποτελοῦσα ἀποδεικτικὸν μέσον, ὅπερ δὲν ἔχουσι ὑπ' ὄψιν των οἱ ἐνδιαφερόμενοι κατὰ τὸν χρόνον τῆς συστάσεως τῆς δικαιολογικῆς σχέσεως διατάσσεται συμφώνως πρὸς τὸν ἰσχύοντα νόμον κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκδικάσεως, ἀσχέτως ἂν οὗτος δὲν ἴσχυε κατὰ τὸν χρόνον τῆς γενέσεως τῆς ἐννόμου ἐπιδίκου σχέσεως (*Εὐκλείδου*, § 12 σημ. 11). Τὸ περὶ τοῦ ἀντιθέτου ὀθὲν αἴτημα τῆς ἐναγομένης, ἥτις αἰσείται τὴν διάταξιν πραγματογνωμοσύνης βάσει τῆς ὡς ἄνω διατάξεως τυγχάνει ἀπορριπτέον. Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ δέον ὅπως γίνῃ ἐν μέρει δεκτὴ καὶ διὰ τὸ ἐν τῇ ἡγουμένῃ σκέψει ἀναφερόμενον ποσόν, κηρυσσομένης τῆς παρούσης καὶ προσωρινῶς ἐκτελεστῆς διὰ μὲν τοὺς ἐπιδικασθέντας μισθοὺς βάσει τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 186α περ. στ' Πολ. Δικ., ὡς τοῦτο νῦν ἰσχύει, διὰ δὲ τὴν ὑπόλοιπον ἐπιδικασθεῖσαν ἀπαίτησιν, διότι, κατὰ τὴν κρίσιν ἡμῶν, συντρέχουσιν ἐξαιρετικοὶ πρὸς τοῦτο λόγοι καὶ ἡ ἀναβολὴ τῆς ἐκτελέσεως δύναται νὰ ἐπιφέρῃ σημαντικὴν ζημίαν εἰς τὸν ἐνάγοντα.

ΞΕΝΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΙΑΚΟΠΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ ΕΚ ΦΘΟΡΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

Δικαίωμα ἐργατικοῦ μισθοῦ δι' ἀπολεσθέντα χρόνον ἀπασχολήσεως

Ἐπιθεωρήσεις μηχανικῶν ἐγκαταστάσεων ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν καὶ ἕνεκα τούτου παύσεις λειτουργίας τῆς ἐκμεταλλεύσεως.—Ἀξίωσις περὶ πληρωμῆς μισθοῦ δι' ἀπολεσθέντα χρόνον ἄνευ ἰδιαιτέρας συμφωνίας.—Ὑποχρέωσις ἐργοδότου πρὸς δήλωσιν εἰς ἔκαστον προσλαμβανόμενον μισθωτὸν τῆς ἐπερχομένης διακοπῆς λειτουργίας τῆς ἐκμεταλλεύσεως.

Ἐφετείου Ἐργατικῶν Διαφορῶν Tübingen
Ἀπόφασις τῆς 8.9.1953 (*)

Α'. Ἱστορικόν: Ἐν τῷ ἐργοστασίῳ κατασκευῆς τεχνητῆς μετάξης τῆς ἐναγομένης ἡ ἐργασία διεξάγεται διὰ τριῶν ἐναλλαγῶν προσωπικοῦ ἄνευ διακοπῆς νυχθημερὸν καὶ καθ' ὅλας τὰς ἐργασίμους καὶ μὴ ἡμέρας. Διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀναγκαίων ἐργασιῶν ἐπισκευῆς καὶ ἐπιθεωρήσεως τῶν μηχανῶν παρίσταται ἀνάγκη, ὅπως διακοπῇ ἡ λειτουργία τῶν μηχανικῶν ἐγκαταστάσεων τοῦ ἐργοστασίου τοὐλάχιστον δὶς τοῦ ἔτους ἀνὰ δύο τοὐλάχιστον ἡμέρας. Αἱ διακοπαὶ αὗται κατὰ μακρὸ χρόνιον συνήθειαν ἐγίνοντο κατὰ τὰς ἑορτὰς τοῦ Πάσχα, τῆς Πεντηκοστῆς ἢ τῶν Χριστουγέννων, πρὸς τὸν σκοπὸν ἀφ' ἑνὸς μὲν τῆς ἀποφυγῆς μεγάλης ἐλαττώσεως τῆς παραγωγῆς, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὅπως καταστῇ δυνατὸν νὰ παρασχεθῇ ἐλεύθερος χρόνος εἰς τὸ προσωπικόν, ἰδιαιτέρως εἰς τὰς γυναῖκας, κατὰ τὰς ἡμέρας τῶν ἑορτῶν. Πρὸς τοῦτο παρίστατο ἀνάγκη, ὅπως ὡρισμένα τμήματα τῆς ἐκμεταλλεύσεως διακόψουν τὴν λειτουργίαν διαδοχικῶς καὶ μετὰ τὴν διενέργειαν τῆς ἐπιθεωρήσεως νὰ ἐπαναρχίσουν τὴν λειτουργίαν των κατ' ἀντίστοιχον χρόνον, κατὰ τρόπον ὥστε οἱ εἰς τὰ τμήματα ταῦτα τοποθετημένοι ἐργάται ὑφίσταντο ἀπώλειαν τῆς ἐργασίας των ὄχι μόνον κατὰ ἀμφοτέρας τὰς ἡμέρας τῆς ἐπιθεωρήσεως τῶν μηχανῶν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸν μεσολαβοῦντα χρόνον ἀπὸ τῆς διακοπῆς μέχρι τῆς ἐπαναθέσεως αὐτῶν εἰς κίνησιν.

Πρὸ τοῦ ἔτους 1950 ἐτηρεῖτο ἡ τακτικὴ νὰ μὴ λαμβάνῃ ἀμοιβὴν τὸ προσωπικὸν διὰ τὰς ἡμέρας τῆς μὴ ἀπασχολήσεώς του κατὰ τὴν ἐπιθεώρησιν τῶν μηχανῶν, ἀπὸ τοῦ χρόνου ὅμως τούτου ἀνέκυψαν ἀμφισβητήσεις μεταξὺ τοῦ προσωπικοῦ καὶ τῆς ἐναγομένης. Ὁ ἐνάγων, ὅστις ἀπησχολεῖτο παρὰ τῇ ἐναγομένῃ ἀπὸ τοῦ Ὀκτωβρίου 1950, ἀπώλεσε κατὰ τὴν γενομένην τὰ Χριστούγεννα τοῦ 1952 ἐπιθεώρησιν τὰς ἐργασίμους ἡμέρας 24, 27 καὶ 28 Δεκεμβρίου. Τὸν ἀπολεσθέντα μισθὸν τῶν ἡμερῶν τούτων ὁ ἐνάγων ἀξιοῖ διὰ τῆς ἀγωγῆς του, ἥτις ἐν μὲν τῷ πρώτῳ βαθμῷ ἐγένετο δεκτή, ἂν δὲ τῷ δευτέρῳ ἀπερρίφθη.

Β'. Σκεπτικόν. 1. Τὸ Δικαστήριον δὲν δύναται νὰ συνταχθῇ πρὸς τὴν ἄποψιν τῆς ἐργοδοτρίας, ὅτι ἡ ἀναγκαία ἐπιθεώρησις τοῦ ἐργοστασίου συνιστᾷ ἀνωμαλίαν ἐν τῇ λειτουργίᾳ τῆς ἐκμεταλλεύσεως, καθ' ὅσον ὡς τοιαύτη ἀνωμαλία νοεῖται τὸ γεγονός, τὸ ὁποῖον κατὰ τὴν συμφώνως πρὸς τὴν φύσιν τῆς ἐκμεταλλεύσεως προσχεδιασμένην διεξαγωγὴν τῆς παραγωγικῆς διαδικασίας, ἐπεμβαίνει κατὰ τρόπον παρακωλυτικὸν ἄνευ καὶ ἐναντίον τῆς βουλήσεως τοῦ ἐργοδότου, δυσχεραίνον ἢ καθιστὸν ἀδύνατον τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας. Τὸ ὅτι αἱ μηχαναὶ ὑπόκεινται εἰς φθορὰν καὶ δέον νὰ ἐπιθεωρηθοῦν καὶ νὰ ἐπισκευασθοῦν εἶναι ἓν φαινόμενον πηγάζον ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων, τὸ ὁποῖον δὲν ἐπεμβαίνει ἐπὶ τῆς φυσικῆς ἢ σχεδιασμένης πορείας τῆς παραγωγῆς κατὰ τρόπον παρακωλυτικόν. Ἐκ τῶν ἀρχῶν, ὅθεν, τοῦ ἐπαγγελματικοῦ κινδύνου δὲν δύναται νὰ πηγάσῃ ἡ ἀξίωσις.

II. Παρίσταται ὅμως ἀνάγκη νὰ ἐρευνηθῇ, ἐὰν γενικῶς ἡ σύμβασις ἐργασίας ἔχῃ ὡς περιεχόμενον τὴν ἀπασχόλησιν τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν λόγῳ τῆς ἐπιθεωρήσεως διακοπῶν. Ὅτι ἡ ἐναγομένη ἔχει ἀναλάβει τὴν ὑποχρέωσιν ν' ἀπασχολῇ τοὺς ἐργάτας της κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους ἐπὶ ὡρισμένον ἀριθμὸν ἐργασίμων ὡρῶν δὲν ἰσχυρίζεται οὐδ' αὐτὸς ὁ ἐνάγων· τὸ ἀντίθετον μάλιστα προκύπτει ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι οὗτος δὲν ἀπεδέχθη τὴν παρὰ τῆς ἐναγομένης γενομένην κατανομὴν τοῦ κυκλώματος ἐργασίας καὶ τὸ ἐκ ταύτης προκῦπτον σχέδιον ἐναλλαγῆς τοῦ προσωπικοῦ. Ἡ σύμβασις ἐργασίας δὲν εἶναι δυνατὸν εἰμὴ νὰ ἀφορᾷ εἰς τὴν συμφώνως πρὸς τὴν φύσιν τῆς ἐκμεταλλεύσεως δυνατὴν παροχὴν τῆς ἐργασίας. Ἐν τούτοις, ὡς ἤδη ἐπεξηγήθη, ἐκ τῆς φύσεως ἑκάστης βιομηχανικῆς ἐκμεταλλεύσεως συνάγεται, ὅτι ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν καθίστανται ἀναγκαῖαι ἐπιθεωρήσεις τῶν μηχανικῶν ἐγκαταστάσεων τῆς ἐκμεταλλεύσεως καὶ ὡς ἐκ τούτου ἀπαιτοῦνται διακοπαὶ τῆς κανονικῆς λειτουργίας αὐτῆς. Διαρκοῦντος τοῦ χρόνου τούτου τῶν διακοπῶν δὲν δύναται ἡ σύμβασις ἐργασίας νὰ ἔχῃ ὡς περιεχόμενον τὴν ὑποχρέωσιν πρὸς ἀπασχόλησιν τοῦ μισθωτοῦ καὶ κατ' ἀκολουθίαν τούτου δὲν δύναται ν' ἀξιωθῇ πληρωμὴ τοῦ ἀπολεσθέντος ἐργασίμου χρόνου ἄνευ ἰδιαιτέρας συμφωνίας. Αἱ ἐπεξηγήσεις τοῦ τεχνικοῦ διευθυντοῦ τῆς ἐναγομένης κατὰ τὴν ἐπ' ἀκροατηρίῳ συζήτησιν κατέστησαν σαφές, ὅτι ὡς ἐκ τοῦ τρόπου παραγωγῆς τῆς τεχνητῆς μετάξης ὡρισμένα τμήματα τῆς ἐκμεταλλεύσεως ἔδει νὰ παύσουν λειτουργοῦντα πρὸ τῆς ἡμέρας ἐπιθεωρήσεως ἢ νὰ ἐπανατεθοῦν εἰς λειτουργίαν ἀργότερον ταύτης. Κατὰ τῶν καταθέσεων ταύτων οὐδεμία ἀμφισβήτησις ἠγέρθη ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντ-

(*) Ἐδημοσιεύθη ἐν συλλογῇ Arbeitsrechtliche Praxis, τεῦχος Μαρτίου 1954, σελ. 222.

τος. Ἐκ τούτου, ὅθεν, συνάγεται ὅτι ἡ διακοπὴ τῆς ἐργασίας, ὡς αὕτη ἐπισυνέβη διὰ τὸν ἐνάγοντα κατὰ τὰ Χριστούγεννα τοῦ 1952, ἐπεβλήθη ἐκ τῆς φύσεως τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῆς ἐναγομένης, ἐφ' ᾧ ἔπεται ὅτι ἡ ἐναγομένη δὲν ἦτο ὑπόχρεως ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ν' ἀπασχολήσῃ τὸν ἐνάγοντα κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας (25, 27 καὶ 28 Δεκεμβρίου) καὶ νὰ καταβάλῃ εἰς αὐτὸν τὸν μισθόν.

ΙΙΙ. Ἀναμφιβόλως δὲν ὑφίσταται μεταξὺ τῆς ἐναγομένης καὶ τοῦ προσωπικοῦ της ἐσωτερικὸς κανονισμός, διὰ τοῦ ὁποίου νὰ προβλέπηται ὅτι δέον νὰ ἀμείβηται ὁ μισθωτὸς διὰ τὴν ἐπερχομένην ἀπώλειαν τῆς ἐργασίας συνεπείᾳ τῆς ἐκ τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων ἐπιβαλλομένης διακοπῆς. Ἤδη ἀπὸ δεκαετίας καὶ πλέον ὑφίσταται ἡ προκειμένη ρύθμισις καὶ μέχρι τοῦ ἔτους 1950 τὸ προσωπικὸν δὲν εἶχεν ἀπαιτήσει τὴν πληρωμὴν ἀμοιβῆς διὰ τὴν ἀπολεσθεῖσαν ἐργασίαν. Εἶναι ἄνευ σημασίας τινός, ὅτι πρὸ τοῦ χρόνου τούτου ἡ μὴ πληρωμὴ τῆς ἀπολεσθείσης ἐργασίας ἐγένετο ὀλιγώτερον αἰσθητὴ εἰς τὸ προσωπικὸν ἐξ ὡρισμένων λόγων. Ἐν ὄψει τῶν συνθηκῶν τούτων ἐλλείπει πᾶν ἔρεισμα πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ἀπόψεως, ὅτι ἀπὸ τῆς ὑπεισελεύσεως εἰς τὴν ἐκμετάλλευσιν τῆς ἐναγομένης ἐν ἔτει 1950 ἔλαβε χώραν κατ' ἀποφασιστικὸν τρόπον συμφωνία μετὰ τοῦ προσωπικοῦ, ὅτι θὰ ἀμείβηται ὁ μισθωτὸς διὰ τὸν συνεπείᾳ τῶν ἐπιθεωρήσεων ἀπολεσθησόμενον χρόνον ἐργασίας. Οὐδὲ ὁ ἐνάγων ἰσχυρίσθη σχετικῶς, ὅτι ἐκ τῆς συμπεριφορᾶς τῆς ἐναγομένης εἶχε συναγάγει, ὅτι αὕτη θὰ τῷ κατέβαλλεν ἀμοιβὴν διὰ τὸν χρόνον ἐργασίας, ὅστις ἤθελεν ἀπολεσθῇ ἐξ αἰτίας τῶν ἀναγκαίων χάριν τῆς ἐπιθεωρήσεως διακοπῶν.

ΙΥ. Ἀπομένει νὰ ἐρευνηθῇ, ἐὰν ἡ ἐναγομένη εὑρίσκετο ἐν πταίσματι κατὰ τὴν κατάρτισιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τοῦ ἐνάγοντος, ὡς ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι αὕτη δὲν τῷ ἐπέστησεν ἰδιαιτέρως τὴν προσοχὴν ἐπὶ τῆς ἀπωλείας τοῦ χρόνου ἐργασίας κατὰ τὰς ἐπιθεωρήσεις τῶν μηχανῶν καὶ τῆς ἐντεῦθεν μὴ πληρωμῆς τοῦ ἀντιστοίχου μισθοῦ. Εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο τὸ Δικαστήριον ἀποφαίνεται ἀρνητικῶς.

Εἶναι γνωστὸν εἰς ἕκαστον μισθωτόν, ὅτι εἰς ἐκμεταλλεύσεις μὲ μεγάλας μηχανικὰς ἐγκαταστάσεις καθίσταται ἀναγκαία ἡ ἐπιθεώρησις καὶ ἡ ἐπισκευὴ αὐτῶν καὶ ὅτι πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐπιβάλλονται βραχεῖαι διακοπαὶ τῆς λειτουργίας τῆς ἐκμεταλλεύσεως. Δὲν εἶναι δυνατὸν κατὰ ταῦτα νὰ θεωρηθῇ ὅτι ὑφίσταται ὑποχρέωσις τῆς ἐναγομένης νὰ ὑποδεικνύῃ ἰδιαιτέρως εἰς ἕνα ἕκαστον νεωστὶ προσλαμβανόμενον μισθωτὸν τὰς δι' ὁλόκληρον τὴν ἐκμετάλλευσιν ἐπισυμβησομένας διακοπὰς τῆς ἐργασίας τῶν 3 ἡμερῶν. Πρὸς τοῦτο εἰς τὴν μὴ ἀναγνώρισιν τοιαύτης ὑποχρεώσεως συνηγορεῖ ἐπὶ πλέον τὸ γεγονός, ὅτι κατὰ τὴν πραγματοποίησιν τῶν διακοπῶν τῶν ἡμερῶν τοῦ Πάσχα, Πεντηκοστῆς καὶ Χριστουγέννων δὲν ἐπέρχεται ἀπώλεια μισθοῦ κατὰ τὰς Κυριακάς (Κυριακὴ Πάσχα καὶ Κυριακὴ Πεντηκοστῆς), κατὰ δὲ τὰς ἄλλας ἑορτασίμους ἡμέρας καταβάλλεται μισθὸς κατὰ τὸν νόμον περὶ ὀργιῶν εἰς ἐκείνους τοὺς μισθωτούς, οἱ ὁποῖοι ἤθελον ἐργασθῇ. Γενικῶς μόνον δύναται νὰ γανηθῇ τὸ ἐρώτημα, ἐὰν εἰς τὸν νεοπροσλαμβανόμενον μισθωτὸν θὰ ἔδει νὰ δηλωθῇ ἰδιαιτέρως, ὅτι ὑπὸ ὡρισμένας συνθήκας θὰ ἦτο δυνατὸν ν' ἀπολέσῃ τὴν ἐργασίαν του ἐπὶ πλέον τῶν δύο ἡμερῶν. Πρὸς τοῦτο δέον νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, ὅτι αὐτὴ αὕτη ἡ ἐπὶ μακρότερον χρόνον ἀπώλεια τῆς ἐργασίας δὲν ἀφορᾷ πάντοτε τοὺς ἰδίους ἐργάτας, ἀλλ' ὅτι καθ' ὑπαμοιβὴν κατανέμεται ἐπὶ ὅλων. Διὰ τοῦτο δὲν εἶναι ἀποφασιστικὸν δι' ἕκαστον συγκεκριμένον μισθωτόν, οὐδὲ δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς σημαντικόν, ὅτι ἡ ἐναγομένη θὰ ἔδει νὰ δηλώσῃ σαφῶς πρὸς ἕνα ἕκαστον νεοπροσλαμβανόμενον τὸ ἐνδεχόμενον τῆς ἀπωλείας τῆς ἐργασίας ἐπὶ χρόνον μακρότερον τῶν δύο ἡμερῶν. Διὰ τὸν ἐνάγοντα μάλιστα δέον νὰ προστεθῇ, ὅτι μόλις κατὰ τὸ ἔτος 1950, καθ' ὃ οὗτος προσελήφθη, ἤρχισε ν' ἀμφισβητηται, ἐὰν τὸ προσωπικὸν ἠδύνατο ν' ἀξιώσῃ ἀμοιβὴν διὰ τὰς λόγῳ τῆς ἐπιθεωρήσεως διακοπὰς τῆς ἐργασίας.

Εἰς τὴν ἐναγομένην δὲν ἔπρεπε τότε ἀκόμη νὰ ἦτο τόσον ἀντιληπτὴ ἡ σημασία τοῦ γεγονότος τούτου, ὥστε νὰ ὑφίστατο ἀφορμὴ διὰ τοιαύτην δήλωσιν πρὸς τὸν νεοπροσλαμβανόμενον μισθωτόν. Ἐπίσης δέον νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, ὅτι ὁ μισθωτός, ὅταν προσδίδῃ ἀξίαν ἐπὶ τῆς ἀκριβοῦς γνώσεως τῶν ὅρων ἐργασίας, εἶναι εἰς θέσιν νὰ πληροφορηθῇ παρὰ τῆς ἐναγομένης ἢ παρὰ τοῦ Συμβουλίου τῆς ἐκμεταλλεύσεως περὶ τῆς σχέσεως ἐργασίας καὶ τῶν εἰδικῶν συνθηκῶν λειτουργίας τῆς ἐκμεταλλεύσεως.

Υ. Ἐφ' ὅσον κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου ἡ σύμβασις ἐργασίας δὲν κατευθύνεται πρὸς ἀπασχόλησιν τοῦ ἐργάτου κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν λόγῳ τῆς ἐπιθεωρήσεως διακοπῶν τῆς ἐργασίας, δὲν ἀπομένει χῶρος διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἀρχῶν τῆς καλῆς πίστεως, πρὸ παντὸς οὐχὶ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως, ἐὰν ἡ ἐναγομένη τὰς ἕνεκα τῶν διακοπῶν τῆς ἐργασίας προκαλουμένας ζημίας, ὡς καὶ τὰς δαπάνας ἐπίσης διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ μισθοῦ κατὰ τὴν διαρκειαν τῶν διακοπῶν τούτων, δύναται νὰ συνυπολογίσῃ κατὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ ὕψους τῶν τιμῶν καὶ ἂν πράγματι ἔχῃ συνυπολογίσει ταύτας. Ἐκτὸς τούτου δὲν εἶναι βέβαιον, ὅτι ἡ ἐναγομένη ἐν τῷ ἐμπορικῷ συναγωνισμῷ θὰ ἦτο εἰς θέσιν νὰ πραγματοποιήσῃ τὰς ἀντιστοίχως ὑπολογισθείσας τιμάς.

Παρατηρήσεις

Ἡ ἀνωτέρω ἀπόφασις τοῦ Γερμανικοῦ Ἐφετείου θίγει δύο ἐνδιαφέροντα ζητήματα, τὰ ὁποῖα ἀπαντῶνται ἐν τῇ παρ' ἡμῖν πράξει τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου.

Τὸ πρῶτον ἐγκειται εἰς τὸ ἐὰν ἡ διακοπὴ τῆς ἐργασίας ἐν βιομηχανικῷ τινι ἐργοστασίῳ κατὰ τακτικὰ χρονικὰ διαστήματα, πρὸς τὸν σκοπὸν ἐπιθεωρήσεως καὶ ἐπισκευῆς τῶν μηχανῶν, δύναται νὰ ἀντιμετωπισθῇ ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τοῦ ἐπαγγελματικοῦ κινδύνου. Εἰς τοῦτο ἡ ἀπόφασις ἀπαντᾷ ἀποφατικῶς, διότι ἡ ἐκ τῆς χρήσεως φθορὰ τῶν μηχανῶν καὶ ἡ ἀνάγκη ἐπισκευῆς των δὲν εἶναι γεγονός τι ἀνώμαλον, ἐπεμβαῖνον παρασκωλυτικῶς εἰς τὴν λειτουργίαν τῆς ἐκμεταλλεύσεως, ἀλλ' εἶναι ἓν φαινόμενον ἀναμενόμενον κατὰ τὴν συνήθη τῶν πραγμάτων πορείαν. Περὶ κινδύνου λειτουργίας τῆς ἐκμεταλλεύσεως γίνεται λόγος εἰς τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ἄνευ πταίσματος τοῦ ἐργοδότου, φορέως τῆς ἐπιχειρήσεως, ἐπέρχεται ὁλικὴ ἢ μερική, μακρᾶς ἢ βραχείας διαρκείας, παρακώλυσις ἢ διαταραχὴ τῆς λειτουργίας τῆς ἐκμεταλλεύσεως, κα-

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ - ΕΓΓΡΑΦΑ ΑΡΧΩΝ - ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΘΕΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΑΠΟΔΟΧΑΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Τρόπος ὑπολογισμοῦ τῆς αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν (κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 27358/1954 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας) (*). Ἐξ ἀφορμῆς διατυπωθέντων ἡμῖν ἐρωτημάτων ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἔκτασιν τῆς ἰσχύος τῆς ὑπ' ἀριθ. 27358/1954 ἀποφάσεως «περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν κλπ.» καὶ τὸν τρόπον ὑπολογισμοῦ τοῦ συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τῆς ὑπ' ἀριθ. 27540/1954 ὁμοίας χορηγουμένου δώρου Πάσχα 1954 εἰς τοὺς περὶ ὧν ἡ πρώτη μισθωτοὺς παρέχομεν τὰς κατωτέρω ὁδηγίας διὰ τὴν ὀρθὴν ἐφαρμογὴν τούτων:

1) Ἡ ὑπ' ἀριθμὸν 27358/1954 ἀπόφασις Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἀφορᾷ τὸ ὑπαλληλικὸν καὶ ὑπηρετικὸν προσωπικὸν τῶν Γραφείων μόνον τῶν ἐν Ἑλλάδι Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν καὶ λοιπῶν ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, πλὴν τοῦ τοιούτου τῶν Τραπεζιτικῶν Ἱδρυμάτων καὶ Ἀσφαλιστικῶν Ἐπιχειρήσεων.

Ἡ ὡς ἄνω ἀπόφασις δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῶν μισθωτῶν ἐκείνων, οἵτινες κέκτηνται μὲν τὴν ἰδιότητα τοῦ ὑπαλλήλου, δὲν ἀπασχολοῦνται ὅμως ἐν τοῖς γραφείοις τῶν ὡς εἴρηται ἐπιχειρήσεων καὶ διέπονται ὑπὸ εἰδικῶν κλαδικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἢ ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ἢ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἢ ἄλλων πράξεων τῆς Διοικήσεως (μηχανολόγοι, ἠλεκτρολόγοι, χημικοὶ Ἀνωτάτων Σχολῶν, ἐπιστήμονες φαρμακοποιοί, ὑπάλληλοι φαρμακείων, πωληταὶ ἐμπορικῶν καταστημάτων ἐν γένει, πρακτικοὶ μηχανικοί, ἠλεκτροτεχνῖται, ὁδηγοὶ αὐτοκινήτων κλπ.).

2) Διὰ μὲν τῆς § 1 τῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως αὐξάνονται ἀπὸ 1.3.1954 κατὰ τὰ ἐν αὐτῇ ὁριζόμενα ποσοστὰ καὶ προϋποθέσεις οἱ κατὰ τὴν 9.5.1954 καταβαλλόμενοι μηνιαῖοι μισθοί, διὰ δὲ τῆς § 2 αὐτῆς αὐξάνονται τὰ κατὰ τὴν 1.3.1954 ἰσχύοντα κατώτατα ὅρια μισθῶν ἄνευ τοῦ ἐπιδόματος ἀκριβείας.

Εἰς τὰς κατὰ τὰ ἀνωτέρω αὐξήσεις συγχωνεύονται τὸ ἐπίδομα ἀκριβείας, ὡς τοῦτο τελικῶς διαμορφώθη, ὡς καὶ πᾶσα ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου οἰκειοθελῶς χορηγηθεῖσα αὔξησις ἀπὸ 9.4.1953 καὶ ἐντεῦθεν, ἤτοι ἀπὸ τῆς χρονολογίας ἀναπροσαρμογῆς τῆς τιμῆς τῆς δραχμῆς ὡς πρὸς τὸ ξέναν συνάλλαγμα, γεγονὸς ὅπερ ὑπῆρξεν ὁ δικαιολογητικὸς λόγος παροχῆς τοῦ ἐπιδόματος ἀκριβείας.

3) Οἱ ἐκ τῶν ὡς ἄνω μισθωτῶν, προσληφθέντες παρὰ τῷ παρ' ᾧ ὑπηρετοῦσιν ἐργοδότῃ μετὰ τὴν 9.4.1953, δικαιοῦνται τῆς διὰ τῆς μνησθείσης ἀποφάσεως χορηγουμένης αὐξήσεως μόνον καθ' ὃ ποσὸν οἱ καταβαλλόμενοι κατὰ τὴν 1.3.1954 μισθοὶ αὐτῶν ὑπολείπονται τῶν δυνάμει τῆς ἀποφάσεως ταύτης διαμορφουμένων κατωτάτων ὁρίων μισθοῦ διὰ τὴν περίπτωσίν των.

4) Τὸ δῶρον Πάσχα 1954 τῶν περὶ ὧν ἡ ἀπόφασις μισθωτῶν, θέλει ὑπολογισθῇ βάσει τῶν διὰ ταύτης διαμορφουμένων κατωτάτων ὁρίων μισθῶν ἄνευ τῆς ὑπὸ τῆς σχετικῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 2 τῆς ὑπ' ἀριθ. 27540/1954 ἀποφάσεως προβλεπομένης προσαυξήσεως 10 ο/ο διὰ τὸν λόγον ὅτι ἂν καὶ ἀμφότεραι αἱ ἀποφάσεις ἐδημοσιεύθησαν εἰς τὸ αὐτὸ φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, οὐχ ἧττον ὅμως ἡ διὰ τῆς πρώτης χορηγηθεῖσα αὔξησις ἀνατρέχει ἀπὸ 1.3.1954 καὶ κατὰ συνέπειαν ἐμπίπτει εἰς τὰς ἐξαιρέσεις τῆς σχετικῆς διατάξεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 27540/1954 ἀποφάσεως. ***(Ἐγκύκλ. Ὑπουργείου Ἐργασίας ὑπ' ἀριθ. 27358/1954).***

(*) ΕΕΔ 13, σελ. 447.

θιστῶσα ἀδύνατον τὴν χρησιμοποίησιν τῶν ὑπηρεσιῶν τῶν ἐντεταγμένων εἰς αὐτὴν μισθωτῶν (πρβλ. σχετικῶς ***Σακελλαρόπουλον*** ἐν ΕΕΔ 6, 484, ***Ἀγαλλόπουλον*** ἐν Περιοδ. Ἐργατ. Δικ. τόμ. 1 σελ. 42, ***Δημάκην*** ἐν ΕΕΔ 4, 388 καὶ ΕΕΔ 13, 505, καὶ ***Δημητρακάκην***, Ἡ ὑπερημερία τοῦ μισθωτοῦ κλπ. σελ. 9 ἑπ.). Ἡ ἐκ τῆς συνήθους ὅμως χρήσεως φθορὰ τῶν μηχανημάτων δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς τυχηρὸν γεγονὸς, συνεπαγόμενον κατ' ἄρθρον 656 Α.Κ. ἀπαλλαγὴν τοῦ ἐργοδότου ἐκ τῆς ὑποχρεώσεως καταβολῆς τοῦ μισθοῦ.

Τὸ δεύτερον ζήτημα ἀνάγεται εἰς τὸ ἐὰν ἡ ἀκολουθουμένη ἐπὶ μακρὸν εἰς τὴν ἐκμετάλλευσιν πρακτικὴ ὡς πρὸς τὸν τρόπον λειτουργίας της δεσμεύει καὶ τὸν νεοπροσλαμβανόμενον μισθωτόν, χωρὶς νὰ τῷ ἔχῃ ἀποδειχθῇ ἰδιαιτέρως αὕτη, οὐδὲ νὰ ἔχῃ ἀποδεχθῇ οὗτος ταύτην. Ὡς ὀρθῶς παρατηρεῖ καὶ ὁ σχολιαστὴς τῆς ἀποφάσεως Ἀρεοπαγίτης *Denecke*, ἐὰν ἡ πρακτικὴ αὕτη στηρίζεται ἐπὶ συνηθείας ἢ ἐπὶ τῶν συναλλακτικῶν ἠθῶν ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 200 Α.Κ. συνεπάγεται δέσμευσιν ἁπάντων τῶν μισθωτῶν τῆς ἐκμεταλλεύσεως ἄνευ σιωπηρᾶς συμφωνίας, καὶ ἄνευ ἴστι γνώσεως ταύτης (R.G.R. Kommentar zum B.G.B., τόμ. I σ. 3, § 157 ἀριθ. 7, τόμ. II σ. 325).

Ἐφ' ὅσον μάλιστα καὶ παρ' ἡμῖν τὸ γεγονὸς τῆς πραγματικῆς ἀπασχολήσεως τοῦ μισθωτοῦ ὑπὸ τὴν μορφὴν τῆς ἐντάξεως του εἰς τὴν ἐκμετάλλευσιν ἀνηγορεύθη διὰ ρητῆς διατάξεως τῆς § 6 τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ν.δ. 2511/1953 ὡς βάσει δημιουργίας τῶν ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας ἀξιώσεων, εἶναι συνακόλουθον ἡ ἔνταξις αὕτη νὰ συνεπάγηται τὴν ὑποταγὴν τοῦ μισθωτοῦ εἰς τὸ ὑφιστάμενον καθεστὼς τῆς ἐκμεταλλεύσεως, ὡς τοῦτο διαμορφώθη ἐκ τῶν πραγματικῶν ἀναγκῶν τῆς λειτουργίας της.

Βασ. Παντ. Βασιλείου, Δικηγόρος

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί έπεκτάσεως της νομοθεσίας του Ταμείου Συντάξεως Έκτελωνιστών εις την Δωδεκάνησον.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 80 της 20 Απριλίου 1954)

Έχοντες υπ' όψιν: α) τας διατάξεις της § 3 του άρθρ. 15 του ν. ΔΒΑΔ'/1913 «περί προσωρινής διοικήσεως των στρατιωτικώς κατεχομένων χωρών», ως ούτος έτροποποιήθη και συνεπληρώθη διά των άρθρων 9 και 10 του ν.δ. 218/1947, και β) την υπ' αριθ. 112/1954 γνωμοδότησιν του Συμβουλίου Επικρατείας, προτάσει του Ημετέρου Υπουργικού Συμβουλίου, αποφασίσαμεν και διατάσσομεν:

Άρθρον 1

Επεκτείνεται και εφαρμόζεται εις την Δωδεκάνησον άπασα ή νομοθεσία ή διέπουσα το Ταμείον Συντάξεων Εκτελωνιστών.

Άρθρον 2

Η ισχύς του παρόντος άρχεται από της πρώτης του μηνός του μεθεπομένου της δημοσιεύσεως αυτού εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Εις τον επί της Εργασίας Υπουργόν ανατίθεται ή δημοσίευσις και εκτέλεσις του παρόντος.

Εν Αθήναις τη 27 Μαρτίου 1954

—

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί συστάσεως Γραφείων Εύρέσεως Εργασίας εν τοις Υποκαταστήμασι Ι.Κ.Α. Ρόδου, Λαυρίου, Λαμίας και Αθηνών διά την περιφέρειαν Δήμου Καισαριανής.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 84 της 24 Απριλίου 1954)

Έχοντες υπ' όψιν: Τας διατάξεις του άρθρ. 2 του ν.δ. 2656/1953, προτάσει του Ημετέρου επί της Εργασίας Υπουργού, την κατά την υπ' αριθ. 8/15.2.1954 συνεδρίασιν του Δ.Σ. του Ι.Κ.Α. ληφθείσαν απόφασιν αυτού, δι' ής αποφαίνεται υπέρ της ιδρύσεως Γραφείων Εύρέσεως Εργασίας εις τας κατωτέρω περιφερείας, την υπ' αριθ. 147/17.3.1954 γνώμην του Συμβουλίου της Επικρατείας, αποφασίζομεν και διατάσσομεν:

Άρθρον μόνον

Συνιστώμεν γραφεία Εύρέσεως Εργασίας εις τα Υποκαταστήματα Ι.Κ.Α. Ρόδου, Λαυρίου και Λαμίας και εις το Υποκατάστημα Ι.Κ.Α. Αθηνών διά την περιφέρειαν του Δήμου Καισαριανής.

Εν Αθήναις τη 13 Απριλίου 1954

—

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

17745/1954 Απόφ. της πενταμελούς εξ Υπουργών Επιτροπής

Περί εγκρίσεως των οικονομικών όρων ενίων συλλογικών συμβάσεων εργασίας.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 98 της 5 Μαΐου 1954)

Η διά της υπ' αριθ. 267/1953 πράξεως του Υπουργικού Συμβουλίου, εγκριθείσης διά του υπ' αριθ. 2415/1953 ν.δ. «περί αναπροσαρμογής της αξίας της δραχμής εις ξένον συνάλλαγμα», συσταθείσα πενταμελής εξ Υπουργών Επιτροπή.

Έχοντες υπ' όψιν: Τας διατάξεις της υπ' αριθ. 267/1953 πράξεως του Υπουργικού Συμβουλίου, κυρωθείσης διά του υπ' αριθ. 2415/1953 νομ. διατάγματος, σχετικήν πρότασιν του Υπουργού Εργασίας και:

1) Την από 5.4.1954 συλλογικήν σύμβασιν εργασίας «περί καθορισμού αποδοχών οδηγών και εισπρακτόρων των ιδιωτικών αστικών λεωφορείων Αθηνών-Πειραιώς-Περιχώρων.

2) Την από 20.4.1954 συλλογικήν σύμβασιν εργασίας «περί ραπτεργατών Πειραιώς».

3) Την από 5.4.1954 συλλογικήν σύμβασιν εργασίας «περί των αποδοχών ηλεκτροτεχνιτών βιομηχανικών επιχειρήσεων και εργοστασίων Πειραιώς».

4) Την από 27.3.1954 συλλογικήν σύμβασιν εργασίας «περί καθορισμού των αποδοχών υπαλλήλων εμπορικών καταστημάτων Πειραιώς».

5) Την από 27.3.1954 συλλογικήν σύμβασιν εργασίας «περί υπαλληλικού και υπηρετικού προσωπικού των εν Ελλάδι ασφαλιστικών επιχειρήσεων».

6) Την από 12.3.1954 συλλογικήν σύμβασιν εργασίας «πρακτορειακών υπαλλήλων ποντοπλοΐας».

7) Την από 19.3.1954 ειδικήν συλλογικήν σύμβασιν εργασίας «περί καθορισμού των αποδοχών του προσωπικού ανωνύμου εταιρίας «Παπαστράτος Α.Β.Ε.Σ.», και Γ. Κεράνης «Καπνοβιομηχανία Έθνος».

8) Την από 16.4.1954 συλλογικήν σύμβασιν εργασίας «περί καθορισμού των αποδοχών του προσωπικού καφενείων Αθηνών και περιχώρων».

9) Την από 10.4.1954 συλλογικήν σύμβασιν εργασίας «περί στιλβωτών υποδημάτων και βαφέων στιλβωτηρίων Αθηνών - Πειραιώς και περιχώρων».

10) Την από 17.4.1954 συλλογικήν σύμβασιν εργασίας «περί πρακτικών μηχανικών».

11) Την από 10.4.1954 συλλογικήν σύμβασιν εργασίας «περί εργατών κλωστοϋφαντουργίας».

12) Την από 15.4.1954 συλλογικήν σύμβασιν εργασίας «περί του προσωπικού επιχειρήσεων εναερίων μεταφορών».

13) Την από 8.4.1954 συλλογικήν σύμβασιν εργασίας «περί ξενοδοχοϋπαλλήλων».

14) Την από 7.4.1954 συλλογικήν σύμβασιν εργασίας «περί εργατών σιδηρωτών - κοπτών και εργατριών υποκαμίσων».

15) Την από 10.4.1954 συλλογικήν σύμβασιν εργασίας «περί καθορισμού των αποδοχών των ηλεκτροτεχνιτών βιομηχανικών επιχειρήσεων και εργοστασίων Ελλάδος».

16) Την από 17.4.1954 τοπικήν συλλογικήν σύμβασιν εργασίας «περί εργατοτεχνιτών εκδοροσφαγέων λευκών κρεάτων Αθηνών».

17) Την από 17.3.1954 συλλογικήν σύμβασιν εργασίας «περί εργατών τυπογράφων καλλιτεχνικών τυπογραφείων Ηρακλείου».

18) Την από 15.3.1954 συλλογικήν σύμβασιν

έργασίας «περί έργατοτεχνιτών οἰκοδόμων Καλαμῶν».

19) Τήν ἀπό 10.4.1954 εἰδικήν συλλογικήν σύμβασιν ἐργασίας «περί τοῦ ἐργατοϋπαλληλικοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ὀργανισμοῦ Ὑδρεύσεως καί Ἠλεκτροφωτισμοῦ Λαρίσης».

20) Τήν ἀπό 27.1.1954 εἰδικήν συλλογικήν σύμβασιν ἐργασίας «περί αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τῆς Η.Ε.Α.Π.».

21) Τήν ἀπό 17.8.1954 συλλογικήν σύμβασιν ἐργασίας «περί αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν καί ρυθμίσεως λοιπῶν ὅρων ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ τῆς Ἑλληνικῆς Ἑταιρίας Ὑδραυλικῶν καί Ἐξυγιαντικῶν Ἔργων Α.Ε.».

22) Τήν ἀπό 17.4.1954 εἰδικήν συλλογικήν σύμβασιν ἐργασίας «περί αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ Η.Ε.Μ.».

23) Τήν ἀπό 17.4.1954 εἰδικήν συλλογικήν σύμβασιν ἐργασίας «περί αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τῆς Ἑταιρίας Ἑλληνικῶν Ἠλεκτρικῶν Σιδηροδρόμων Ε.Η.Σ.».

24) Τήν ἀπό 9.4.1954 εἰδικήν συλλογικήν σύμβασιν ἐργασίας «περί αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τῆς Ἀνωνύμου Ἑλληνικῆς Ἑταιρίας Ὑδάτων», ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν, ὅπως ὁ ἐξ ἡμῶν Ὑπουργός Ἐργασίας, βάσει τῆς ὑπό τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ν.δ. 2510/1953 παρεχομένης αὐτῷ ἐξουσιοδοτήσεως, καθορίσῃ δι' ἀποφάσεών του τά τῆς ἀμοιβῆς τῶν ὡς ἄνω μισθωτῶν, ὡς ἐν τῇ οἰκείᾳ δι' ἑκαστον ἐκ τῶν ἀνωτέρω κλάδων συλλογικῇ συμβάσει ὁρίζονται.

Ἡ παροῦσα δημοσιευθήτω διά τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 5 Μαΐου 1954

—

27582/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περί χορηγήσεως αὐξήσεως ἀποδοχῶν προσωπικοῦ ἐμπορικῶν καταστημάτων Ἀθηνῶν.(*)

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 100 τῆς 14 Μαΐου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 12 τοῦ ν.δ. 2510/1953. 2) Τήν διαπιστωθεῖσαν μετά μακράς διαπραγματεύσεις ἀσυμφωνίαν τῶν ἐν προκειμένῳ ἐνδιαφερομένων ἑκατέρωθεν ὀργανώσεων διά τήν σύναψιν συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας. 3) Τήν ὅλως ἐξαιρετικήν ἀνάγκην ταχείας ρυθμίσεως τῆς προκειμένης διαφορᾶς μέχρι νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ περί ὑποχρεωτικῆς διαιτησίας τῶν συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας θεσμοῦ. 4) Σχετικήν ἐγκριτικήν ἀπόφασιν τῆς πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς, ὑπ' ἀριθ. 17744/5.5.1954.

Ἀποφασίζομεν

1. Ὅπως προσωρινῶς καί μέχρις ἐπιλύσεως ὑπό τῶν οἰκείων ὀργάνων διαιτησίας τῆς ὑφισταμένης συλλογικῆς διαφορᾶς ἐργασίας ἡ συνάψεως συλλογικῆς συμβάσεως, ρυθμιζούσης ταύτην, χορηγηθῇ ἀπό 16ης Μαρτίου 1954 εἰς τό πᾶσης φύσεως προσωπικόν τῶν ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς πόλεως Ἀθηνῶν λειτουργούντων ἐμπορικῶν καταστημάτων αὔξησις ἐπί τῶν κατά τήν 9ην Ἀπριλίου 1953 καταβαλλομένων αὐτῷ ἀποδοχῶν, ὡς ἀκολούθως:

α) Διά τό προσωπικόν ἐν γένει τό μή ἔχον συμπεπληρωμένην διετῆ παρά τῷ αὐτῷ ἢ ἑτέρῳ ἐργοδότῃ προϋπηρεσίαν αὔξησις 15 ο/ο καί

β) Διά τό προσωπικόν τό ἔχον συμπεπληρωμένην διετῆ προϋπηρεσίαν διά μέν τό τμῆμα μηνιαίων ἀποδοχῶν μέχρις ἑνός ἑκατομμυρίου πεντακοσίων χιλιάδων (1.500.000) δραχμῶν ἢ ἡμερομισθίου μέχρι πεντήκοντα χιλιάδων (δραχ. 50.000) παρέχεται αὔξησις ἐξ εἴκοσι πέντε τοῖς ἑκατόν (25 ο/ο), διά δέ τό τμῆμα μηνιαίων ἀποδοχῶν ἀπό ἑνός ἑκατομμυρίου πεντακοσίων χιλιάδων μιᾶς (1.501.000) δραχμῶν μέχρι τριῶν ἑκατομμυρίων (3.000.000) δραχμῶν ἢ ἡμερομισθίου ἀπό πεντήκοντα χιλιάδων μιᾶς (50.001) δραχμῶν μέχρις ἑκατόν χιλιάδων (100.000) δραχμῶν παρέχεται αὔξησις ἐξ εἴκοσι ἐπί τοῖς ἑκατόν (20ο/ο).

2. Διά τῆς αὐτῆς κατά τήν § 1 αὐξήσεως καί ὑπό τόν ὅρον τῆς συνδρομῆς τῶν ἐν αὐτῇ προϋποθέσεων προσαυξάνονται ἀπό 16 Μαρτίου 1954 οἱ κατά τήν 9 Ἀπριλίου 1953 ἰσχύοντες βασικοί μηνιαῖοι μισθοί ἢ ἡμερομίσθια τοῦ ὡς ἄνω προσωπικοῦ, ὡς οὗτοι ἔχουν διαμορφωθῇ ἐπί τῇ βάσει συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἢ πράξεων τῆς Διοικήσεως ἐν γένει. Ἡ αὔξησις αὕτη ἐνσωματοῦται εἰς τούς βασικούς μηνιαίους μισθούς ἢ ἡμερομίσθια.

3. Εἰς τάς κατά τάς §§ 1 καί 2 αὐξήσεις συγχωνεύεται ἀπό 16 Μαρτίου 1954 τό διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 ἡμετέρας ἀποφάσεως(*) χορηγηθέν ἐπίδομα ἀκριβείας, ὡς τοῦτο προσηυξήθη καί ἐνσωματώθη εἰς τάς τακτικάς ἀποδοχάς, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 27333/1954 ἀποφάσεως ἡμῶν(**), ὡς ἐπίσης συγχωνεύεται καί πᾶσα ἑτέρα αὔξησις οἱκειοθελῶς χορηγηθεῖσα ὑπό τοῦ ἐργοδότου πρός τό προσωπικόν αὐτοῦ ἀπό τῆς 9ης Ἀπριλίου 1953 καί ἐφεξῆς.

Ἡ παροῦσα, κοινοποιουμένη ἀπό τῆς ὑπογραφῆς της, θέλει δημοσιευθῆ διά τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Μαΐου 1954

—

27621/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περί καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων ἐμπορικῶν καταστημάτων Πειραιῶς.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 100 τῆς 14 Μαΐου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ν.δ. 2510/1953.

2) Τήν ὑπογραφεῖσαν ἀπό 27.3.1954 συλλογικήν σύμβασιν ἐργασίας μεταξύ τῶν ἐν προκειμένῳ ἐνδιαφερομένων ἑκατέρωθεν ὀργανώσεων, δι' ἧς ρυθμίζονται ὡς κάτωθι τά τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐν τῇ συμβάσει ταύτῃ ἀναφερομένων μισθωτῶν.

3) Τήν ὅλως ἐξαιρετικήν ἀνάγκην διά τήν ἄμεσον ἰσχύν καί ἐφαρμογήν τῆς ἐν λόγῳ συμβάσεως πρός ἄρσιν τῶν ἐκ τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς ἀμφισβητήσεως καί ἐκκρεμοτήτων μέχρι νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ τρόπου θέσεως εἰς

(*) ***Σημ. ΕΕΔ***: Βλέπε καί ἐγκριτικήν ὑπ' ἀριθ. 17744/1954 ἀπόφασιν Ἐπιτροπῆς ἐξ Ὑπουργῶν κατωτέρω.

(*) ΕΕΔ 12, σελ. 806.
(**) ΕΕΔ 13, σελ. 437.

ἐφαρμογήν τῶν ὑπογραφομένων συλλογικῶν συμβάσεων.

4) Σχετικὴν ἐγκριτικὴν ἀπόφασιν τῆς πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς ὑπ' ἀριθ. 17745/5.5.1954.

Ἀ π ο φ α σ ί ζ ο μ ε ν

Καθορίζομεν τὰ κατώτατα ὅρια μηνιαίων μισθῶν τῶν ὑπαλλήλων ἐμπορικῶν καταστημάτων Πειραιῶς ὡς ἀκολούθως :

Α' Ἀνδρῶν

Ἀνειδίκευτοι

1) Ἡλικίας 14 ἐτῶν μετὰ ἑξάμηνον ἐργασίαν εἰς ἐμπορικὸν κατάστημα ἢ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ 15ου ἔτους τῆς ἡλικίας των ἀνεξαρτήτως χρόνου ἐργασίας	δρχ.	425.000
2) Μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ 16ου ἔτους τῆς ἡλικίας των	»	500.000
3) Μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ 18ου ἔτους τῆς ἡλικίας των	»	590.000

Εἰδικευμένοι

1) Μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ 19ου ἔτους τῆς ἡλικίας των καὶ ἀνεξαρτήτως χρόνου ἐργασίας εἰς ἐμπορ. κατάστημα ἢ τοῦ 18ου ἔτους καὶ ἑνὸς ἔτους χρόνου ἐργασίας	»	700.000
2) Διὰ τοὺς ἔχοντας συμπληρώσει χρόνον ἐργασίας ἀπὸ 1 - 2 ἐτῶν	»	750.000
3) Διὰ τοὺς ἔχοντας συμπληρώσει χρόνον ἐργασίας ἀπὸ 2 - 4 ἐτῶν	»	825.000
4) Διὰ τοὺς ἔχοντας συμπληρώσει χρόνον ἐργασίας ἀπὸ 4 - 6 ἐτῶν	»	875.000
5) Διὰ τοὺς ἔχοντας συμπληρώσει χρόνον ἐργασίας ἀπὸ 6 - 8 ἐτῶν	»	925.000
6) Διὰ τοὺς ἔχοντας συμπληρώσει χρόνον ἐργασίας ἀπὸ 8-10 ἐτῶν	»	1.000.000
7) Διὰ τοὺς ἔχοντας συμπληρώσει χρόνον ἐργασίας ἀπὸ 10 - 12 ἐτῶν	»	1.050.000
8) Διὰ τοὺς ἔχοντας συμπληρώσει χρόνον ἐργασίας ἀπὸ 12 - 14 ἐτῶν	»	1.150.000
9) Διὰ τοὺς ἔχοντας συμπληρώσει χρόνον ἐργασίας ἀπὸ 14 - 16 ἐτῶν	»	1.200.000
10) Διὰ τοὺς ἔχοντας συμπληρώσει χρόνον ἐργασίας ἀπὸ 16 - 18 ἐτῶν	»	1.250.000
11) Διὰ τοὺς ἔχοντας συμπληρώσει χρόνον ἐργασίας ἀπὸ 18 - 20 ἐτῶν	»	1.350.000
12) Διὰ τοὺς ἔχοντας συμπληρώσει χρόνον ἐργασίας ἀπὸ 20 ἐτῶν καὶ ἄνω	»	1.400.000

Β' Γυναικῶν

1) Ἅμα τῇ προσλήψει των ἐφ' ὅσον ἔχουν ἡλικίαν 15 ἐτῶν	»	375.000
2) Ἅμα τῇ προσλήψει των ἐφ' ὅσον ἔχουν ἡλικίαν 16 - 17 ἐτῶν	»	460.000
3) Μετὰ τὸ 1ον ἔτος ἐργασίας καὶ ἐφ' ὅσον ἔχουν ἡλικίαν ἄνω τῶν 17 ἐτῶν	δρχ.	575.000
4) Διὰ τὰς ἐχούσας συμπληρώσει χρόνον ἐργασίας ἀπὸ 1 - 2 ἐτῶν	»	650.000
5) Διὰ τὰς ἐχούσας συμπληρώσει χρόνον ἐργασίας ἀπὸ 2 - 4 ἐτῶν	»	750.000
6) Διὰ τὰς ἐχούσας συμπληρώσει χρόνον ἐργασίας ἀπὸ 4 - 6 ἐτῶν	»	800.000
7) Διὰ τὰς ἐχούσας συμπληρώσει χρόνον ἐργασίας ἀπὸ 6 - 8 ἐτῶν	»	850.000
8) Διὰ τὰς ἐχούσας συμπληρώσει χρόνον ἐργασίας ἀπὸ 8-10 ἐτῶν	»	900.000
9) Διὰ τὰς ἐχούσας συμπληρώσει χρόνον ἐργασίας ἀπὸ 10 - 12 ἐτῶν	»	950.000
10) Διὰ τὰς ἐχούσας συμπληρώσει χρόνον ἐργασίας ἀπὸ 12 - 14 ἐτῶν	»	1.000.000
11) Διὰ τὰς ἐχούσας συμπληρώσει χρόνον ἐργασίας ἀπὸ 14 - 16 ἐτῶν	»	1.050.000
12) Διὰ τὰς ἐχούσας συμπληρώσει χρόνον ἐργασίας ἀπὸ 16 - 18 ἐτῶν	»	1.100.000
13) Διὰ τὰς ἐχούσας συμπληρώσει χρόνον ἐργασίας ἀπὸ 18 - 20 ἐτῶν	»	1.150.000
14) Διὰ τὰς ἐχούσας συμπληρώσει χρόνον ἐργασίας ἀπὸ 20 ἐτῶν καὶ ἄνω	»	1.200.000

2. Οἱ μέχρι σήμερον καταβαλλόμενοι μηνιαῖοι μισθοί, ἐφ' ὅσον εἶναι ἀνώτεροι τῶν διὰ τῆς παρούσης καθοριζομένων, δὲν δύνανται νὰ μειωθοῦν.

3. Ὅτι εἰς ἅπαν τὸ ὑπαλληλικὸν προσωπικὸν ἀπὸ 1ης Ἰουνίου 1953 καὶ παλαιότερον θέλει χορηγηθῇ αὔξησις ἐπὶ τῶν καταβαλλομένων αὐτῷ ἀποδοχῶν κατὰ τὴν ἀνωτέρω ἡμερομηνίαν τοὐλάχιστον 15 %, εἰς τὴν ὁποίαν συγχωνεύεται τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 ἀποφάσεως ἡμῶν χορηγηθὲν προσωρινὸν ἐπίδομα ἀκριβείας ζωῆς, ὡς τοῦτο μεταγενεστέρως ηὐξήθη καὶ ἐνσωματώθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 27333/1954 ἡμετέρας ἀποφάσεως.

4. Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀπὸ 1ης Μαρτίου 1954.

Ἡ παροῦσα, κοινοποιουμένη ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς της, θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Μαΐου 1954

—

27625/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ὑπαλληλικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐν Ἑλλάδι ἀσφαλιστικῶν ἐπιχειρήσεων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 100 τῆς 14 Μαΐου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν :

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ν.δ. 2510/1953.

2) Τὴν ὑπογραφεῖσαν ἀπὸ 27.3.1954 συλλο-

γικήν σύμβασιν έργασίας μεταξύ τῶν ἐν προκειμένῳ ἐνδιαφερομένων ἑκατέρωθεν ὀργανώσεων, δι' ἧς ρυθμίζονται ὡς κάτωθι τὰ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐν τῇ συμβάσει ταύτῃ ἀναφερομένων μισθωτῶν.

3) Τὴν ὅλως ἐξαιρετικὴν ἀνάγκην διὰ τὴν ἄμεσον ἰσχὺν καὶ ἐφαρμογὴν τῆς ἐν λόγῳ συμβάσεως πρὸς ἄρσιν τῶν ἐκ τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς ἀμφισβητήσεως καὶ ἐγκρεμοτήτων μέχρι νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ τρόπου θέσεως εἰς ἐφαρμογὴν τῶν ὑπογραφομένων συλλογικῶν συμβάσεων.

4) Σχετικὴν ἐγκριτικὴν ἀπόφασιν τῆς πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς ὑπ' ἀριθ. 17745/15.5.1954.

Ἀποφασίζομεν

Ι. Ὡς ἀσφαλιστικαὶ ἑταιρίαι, γραφεῖα ἢ ἐπιχειρήσεις νοοῦνται, διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς παρούσης, πάντα τὰ ἱδρύματα τὰ αὐτοτελῶς ἢ ὡς παραρτήματα ἑτέρων ἐπιχειρήσεων ἀσχολούμενα εἰς ἀσφαλιστικὰς ἐργασίας, ἤτοι ἀσφαλιστικαὶ ἑταιρίαι παντὸς κλάδου, ἐκπρόσωποι μεσιτῶν Λόϋδς, ἐπιχειρήσεων ἀσφαλιστικῶν ἐργασιῶν, ἀσφαλιστικῶν γραφείων, γενικῶν πρακτορείων ἀσφαλιστικῶν, ἡμεδαπῶν ἢ ξένων, ἑταιριῶν, ὡς καὶ τὰ ὑποκαταστήματα πάντων τῶν ἀνωτέρω. Δὲν ὑπάγονται εἰς τὴν παροῦσαν οἱ ἐπαρχιακοὶ πράκτορες, μεσῖται, παραγωγοὶ καὶ οἱ πρὸς τούτους ἐξομοιούμενοι.

Ὡς ἀσφαλιστικοὶ ὑπάλληλοι, ὑπαγόμενοι εἰς τὰς διατάξεις τῆς παρούσης, θεωροῦνται οἱ ἀνήκοντες εἰς τὸ κυρίως ὑπαλληλικὸν προσωπικὸν (ἤτοι λογισταί, ταμίαι, γραφεῖς κλπ.) τῶν ὡς ἄνω ἐπιχειρήσεων.

Ὡς εἰσπράκτορες νοοῦνται καὶ ἅπαντες οἱ ἀπασχολούμενοι κυρίως εἰς ἐξωτερικὰς ὑπηρεσίας, ἤτοι εἰς εἰσπράξεις παρὰ Τραπεζῶν, πληρωμὰς φόρων, ἀνανεώσεις ἀσφαλιστηρίων συμβολαίων καὶ λοιπὰς συναφεῖς ἐργασίας.

Εἰς τὸ ὑπηρετικὸν προσωπικὸν ὑπάγονται οἱ κλητῆρες, θυρωροί, φύλακες, τηλεφωνηταὶ καὶ τηλεφωνήτριαι (ἐξαιροῦνται αἱ καθαρίστριαι).

Διασαφηνίζεται ὅτι διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις ἢ γραφεῖα ἐκεῖνα, ἅτινα ἀπασχολοῦνται καὶ εἰς ἄλλας ἐκτὸς ἀσφαλιστικῶν ἐργασίας, ὑπάλληλοι ἀσφαλιστικοί, ὑπαγόμενοι εἰς τὴν παροῦσαν, θεωροῦνται μόνον ἐκεῖνοι, οἵτινες ἀπασχολοῦνται ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ἐργασίαν τοῦ ἀσφαλιστικοῦ κλάδου τῶν ἐπιχειρήσεων ἢ γραφείων τούτων, τῶν λοιπῶν διεπομένων ὑπὸ τῶν οἰκείων συλλογικῶν συμβάσεων.

2. Τὰ κατώτατα ὅρια μηνιαίων μισθῶν τοῦ ὡς ἄνω προσωπικοῦ καθορίζονται κατὰ εἰδικότητας, κατὰ φῦλον καὶ ἀναλόγως τῶν ἐτῶν ὑπηρεσίας παρὰ τῇ αὐτῇ ἢ παρ' ἄλλαις ἀσφαλιστικαῖς ἐπιχειρήσεσιν, ὡς ἀκολούθως:

Α'. Κατὰ τὴν πρόσληψιν καὶ ἡλικίας κάτω τῶν 20 ἐτῶν

Ἄρρενες ὑπάλληλοι	δρχ.	700.000
Θήλεις »	»	650.000
Εἰσπράκτορες	»	650.000
Ὑπηρετικὸν προσωπικὸν	»	600.000

Β'. Κατὰ τὴν πρόσληψιν καὶ ἡλικίας 20 ἐτῶν καὶ ἄνω

Ἄρρενες ὑπάλληλοι	δρχ.	800.000
Θήλεις »	»	750.000
Εἰσπράκτορες	δρχ.	750.000
Ὑπηρετικὸν προσωπικὸν	»	650.000

Γ'. Μετὰ συμπλήρωσιν 2ετοῦς ὑπηρεσίας (3ον ἔτος ὑπηρεσίας) καὶ ἡλικίας 20 ἐτῶν καὶ ἄνω

Ἄρρενες ὑπάλληλοι	δρχ.	1.000.000
Θήλεις »	»	800.000
Εἰσπράκτορες	»	800.000
Ὑπηρετικὸν προσωπικὸν	»	700.000

Δ'. Διὰ τὸ 4ον καὶ 5ον ἔτος ὑπηρεσίας καὶ ἡλικίας 20 ἐτῶν καὶ ἄνω

Ἄρρενες ὑπάλληλοι	δρχ.	1.100.000
Θήλεις »	»	1.000.000
Εἰσπράκτορες	»	900.000
Ὑπηρετικὸν προσωπικὸν	»	800.000

Ε'. Διὰ τὸ 6ον, 7ον, 8ον καὶ 9ον ἔτος ὑπηρεσίας

Ἄρρενες ὑπάλληλοι	δρχ.	1.300.000
Θήλεις »	»	1.100.000
Εἰσπράκτορες	»	1.050.000
Ὑπηρετικὸν προσωπικὸν	»	850.000

ΣΤ'. Διὰ τὸ 10ον, 11ον, 12ον, 13ον καὶ 14ον ἔτος ὑπηρεσίας

Ἄρρενες ὑπάλληλοι	δρχ.	1.550.000
Θήλεις »	»	1.250.000
Εἰσπράκτορες	»	1.200.000
Ὑπηρετικὸν προσωπικὸν	»	900.000

Ζ'. Διὰ τὸ 15ον, 16ον καὶ 17ον ἔτος ὑπηρεσίας

Ἄρρενες ὑπάλληλοι	δρχ.	1.800.000
Θήλεις »	»	1.500.000
Εἰσπράκτορες	»	1.400.000
Ὑπηρετικὸν προσωπικὸν	»	1.000.000

Η'. Διὰ τὸ 18ον, 19ον καὶ 20ὸν ἔτος ὑπηρεσίας

Ἄρρενες ὑπάλληλοι	δρχ.	2.000.000
Θήλεις »	»	1.650.000
Εἰσπράκτορες	»	1.500.000
Ὑπηρετικὸν προσωπικὸν	»	1.150.000

Θ'. Διὰ τὸ 21ον ἕως καὶ 30ὸν ἔτος ὑπηρεσίας

Ἄρρενες ὑπάλληλοι	δρχ.	2.300.000
Θήλεις »	»	1.750.000
Εἰσπράκτορες	»	1.600.000
Ὑπηρετικὸν προσωπικὸν	»	1.200.000

Ι'. Δι' ὑπηρεσίαν ἄνω τῶν 30 ἐτῶν

Ἄρρενες ὑπάλληλοι	δρχ.	2.400.000
Θήλεις »	»	1.800.000
Εἰσπράκτορες	»	1.650.000
Ὑπηρετικὸν προσωπικὸν	»	1.250.000

3. Οἱ ὡς ἄνω βασικοὶ μισθοὶ προσαυξάνονται:

α) Δι' οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος ἐξ 100.000 δρχ. διὰ τὴν μὴ ἐργαζομένην σύζυγον καὶ κατὰ 50.000 δρχ. δι' ἕκαστον καὶ μέχρι τριῶν τέκνων, μὴ συμπληρωσάντων τὸ 20ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας των καὶ μὴ ἐργαζομένων.

Τοῦ ἀνωτέρω ἐπιδόματος τέκνων δικαιοῦνται καὶ αἱ θήλεις ἐργαζόμεναι, ἐφ' ὅσον, διατελοῦσαι ἐν χηρείᾳ ἢ διεζεύξει, συντηροῦσι τέκνα καὶ συντρέχουσιν αἱ ἀνωτέρω προϋποθέσεις.

β) Δι' ἐπιδόματος θέσεως τμηματάρχου 10ο/ο τοὐλάχιστον ἐπὶ τοῦ βασικοῦ μισθοῦ. Τοῦ ἐπιδόματος τούτου δικαιοῦνται οἱ κατέχοντες θέσιν διευθυντοῦ, ὡς ἐπίσης οἱ κατέχοντες θέσιν τμηματάρχου, ἀλλὰ εἰς μόνον καθ' ἕκαστον κλάδον ἀσφαλίσεως, ὡς καὶ ὁ κατέχων τὴν θέ-

σιν τοῦ τμηματάρχου τοῦ Λογιστηρίου.

4. Ὁ κατά τά ἀνωτέρω κατά ἔτη ὑπηρεσίας καθορισμός τοῦ μηνιαίου μισθοῦ τοῦ ὑπαλλήλικοῦ (τεχνικῶν ἢ μή κλάδων) καί ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ (πλήν καθαριστριῶν) γίνεται ἐπί τῇ βάσει τῆς ὑπηρεσίας καί πραγματικῆς ἐργασίας παρά τῇ εἰς ἣν ὑπηρετεῖ ἐπιχειρήσει, προσαυξανόμενος καί κατά τήν παρ' οἱαδήποτε ἄλλῃ ἀσφαλιστικῇ ἑταιρίᾳ, ἐπιχειρήσει ἢ γραφείῳ ἀσφαλιστικῷ, ὡς καθορίζονται ταῦτα ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 τῆς παρούσης, πραγματικήν προϋπηρεσίαν εἰς ὁμοιόμορφα καθήκοντα, ἀναδρομικῶς μέχρι τοῦ πρώτου διορισμοῦ αὐτοῦ ὡς ἀσφαλιστικοῦ ὑπαλλήλου.

Ἡ προϋπηρεσία νεοπροσλαμβανομένων ὑπαλλήλων στηρίζεται ἀποκλειστικῶς εἰς τήν ὑπεύθυνον αὐτῶν ἔγγραφον κατά τήν πρόσληψιν δήλωσιν συνοδευομένην ὑπό τῶν ἀπαραιτήτων πιστοποιητικῶν αὐτῆς.

Ἐν περιπτώσει μετατάξεως τοῦ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ εἰς τό ὑπαλληλικόν τῶν τεχνικῶν ἢ μή κλάδων τοιοῦτον, ὁ χρόνος ὑπηρεσίας αὐτοῦ ὡς ὑπαλλήλου θέλει ὑπολογισθῆ ἀπό τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἀνέλαβε πραγματικῶς ὑπηρεσίαν ὑπαλλήλου.

Προκειμένου περί μετατάξεως ὑπαλλήλου τῶν τεχνικῶν ἢ μή κλάδων εἰς τό ὑπηρετικόν προσωπικόν, ὁ χρόνος ὑπηρεσίας αὐτοῦ θέλει ὑπολογισθῆ ἀπό τόν χρόνον τοῦ πρώτου διορισμοῦ αὐτοῦ ὡς ἀσφαλιστικοῦ ὑπαλλήλου.

Ὁ ὡς ἄνω ὑπολογισμός τῶν ἐτῶν προϋπηρεσίας λογίζεται μόνον διά τόν καθορισμόν τοῦ μισθοῦ. Πάντως, διά τόν ἀνωτέρω ὑπολογισμόν τῶν ἐτῶν προϋπηρεσίας δέν θά λογίζηται ὁ διανυθείς τυχόν μεταξύ ἀπολύσεως καί ἐπαναδιορισμοῦ χρόνος ἐκτός ὑπηρεσίας. Ἐπίσης ὡς προϋπηρεσία παρ' ἄλλῃ τινί ἀσφαλιστικῇ ἐπιχειρήσει ἢ γραφείῳ ἀσφαλιστικῷ, ὡς καθορίζονται ταῦτα ἐν § 1 τῆς παρούσης, θά λογίζηται καί ὁ διά τάς ἐν τῇ ἡμεδαπῇ λειτουργούσας τοιαύτας ξένας ἀσφαλιστικάς ἑταιρίας χρόνος, ὡς καί ἡ προϋπηρεσία παρ' ὑποκαταστήματι ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, ἐν Ἑλλάδι ἑδρευουσῶν ἀσφαλιστικῶν ἑταιριῶν, ἐπιχειρήσεων ἢ γραφείων ἀσφαλιστικῶν, ὡς ἐπίσης καί τοιοῦτος χρόνος, προκειμένου περί προϋπηρεσίας παρ' ὑποκαταστήματι λειτουργοῦντι ἐν τῇ ἡμεδαπῇ, ξένης λειτουργούσης ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἀσφαλιστικῆς ἐπιχειρήσεως καί ὑπηρετοῦντες σήμερον παρ' ὑποκαταστήματι, λειτουργοῦντι ἐν τῇ ἡμεδαπῇ τῆς ἐν λόγῳ ἀσφαλιστικῆς ἐπιχειρήσεως.

5. Ὑπάλληλοι, ἀνεξαρτήτως φύλου, ταξιδεύοντες ἐκτός τῆς συνήθους ἕδρας αὐτῶν, δι' ἐργασίαν τοῦ γραφείου, λαμβάνουν πλήν τῶν ὁδοιπορικῶν των ἐξόδων καί κατ' ἐλάχιστον ὅριον ἡμερησίαν ἀποζημίωσιν, ἴσην πρός τό 1/25 τοῦ μισθοῦ αὐτῶν, ηὐξημένου κατά 25 ο/ο καί ἐφ' ὅσον ἀπομακρύνονται πέραν τῶν 40 χιλιομέτρων ἐκτός τῆς ἕδρας των.

6. Οἱ ὅροι τῆς παρούσης ἰσχύουν ἐπί τοῦ ὑπαλληλικοῦ τεχνικῶν ἢ μή κλάδων καί ὑπηρετικοῦ τοιούτου πασῶν τῶν ἐν Ἑλλάδι λειτουργουσῶν ξένων ἢ ἡμεδαπῶν ἀσφαλιστικῶν ἑταιριῶν παντός κλάδου ἀσφαλιστικῶν ἐπιχειρήσεων, ἀσφαλιστικῶν γραφείων, γενικῶν πρακτορείων ἀσφαλιστικῶν ἑταιριῶν, ξένων ἢ ἡμεδαπῶν, ὡς καί ὑποκαταστημάτων αὐτῶν.

7. Τῆς παρούσης ἐξαιροῦνται ἐκεῖνοι τοῦ ὑπαλληλικοῦ καί ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ, οἵτινες ἀπασχολοῦνται μέχρι 3 1/2 ἢ 4, ἀναλόγως τῆς 7ώρου ἢ 8ώρου ἐργασίας, ὡρῶν ἡμερησίως. Διά τούς ὑπαλλήλους τούτους ἰσχύουν κατ' ἀναλογίαν πᾶσαι αἱ ἀνωτέρω, ὅσον ἀφορᾷ τάς ἀπολαυάς αὐτῶν διά τόν χρόνον τῆς ἀπασχολήσεώς των.

8. Αἱ κατά τήν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης καταβαλλόμεναι ἀποδοχαί, ἐφ' ὅσον εἶναι κατώτεραι τῶν ὡς ἄνω καθοριζομένων, προσαρμόζονται πρός ταύτας, ἐάν δέ εἶναι ἀνώτεραι διατηροῦνται, μή ἐπιτρεπομένης τῆς μειώσεως των.

Εἰς τάς ὡς ἄνω καθοριζομένας ἀποδοχάς συγχωνεύεται ἀπό 1.8.1954 τό διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 ἀποφάσεως ἡμῶν προβλεπόμενον ἐπίδομα ἀκριβείας ζωῆς, ὡς οὗτο ηὐξήθη καί ἐνεσωματώθη διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 27353/1954 ἡμετέρας ἀποφάσεως. Ὁμοίως συγχωνεύεται καί τό ἐπίδομα λόγῳ τυχόν πολεμικῆς ὑπηρεσίας εἰς τήν ζώνην τῶν πρόσω.

9. Ἡ ἰσχύς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀπό 1ης Μαρτίου 1954.

Ἡ παρούσα, κοινοποιουμένη ἀπό τῆς ὑπογραφῆς της, θέλει δημοσιευθῆ διά τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Μαΐου 1954

—

27620/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περί καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν ὁδηγῶν καί εἰσπρακτόρων τῶν ἰδιωτικῶν ἀστικῶν λεωφορείων Ἀθηνῶν - Πειραιῶς - Περιχώρων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 99 τῆς 14 Μαΐου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1. Τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 12 τοῦ ν.δ/τος 2510/1953.

2. Τήν ὑπογραφεῖσαν ἀπό 5.4.1954 συλλογικήν σύμβασιν ἐργασίας μεταξύ τῶν ἐν προκειμένῳ ἐνδιαφερομένων ἑκατέρωθεν ὀργανώσεων, δι' ἧς ρυθμίζονται ὡς κάτωθι τά τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐν τῇ συμβάσει ταύτῃ ἀναφερομένων μισθωτῶν.

3. Τήν ὅλως ἐξαιρετικήν ἀνάγκην διά τήν ἄμεσον ἰσχύν καί ἐφαρμογήν τῆς ἐν λόγῳ συμβάσεως πρός ἄρσιν τῶν ἐκ τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς ἀμφισβητήσεων καί ἐκκρεμοτήτων μέχρι νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ τρόπου θέσεως εἰς ἐφαρμογήν τῶν ὑπογραφομένων συλλογικῶν συμβάσεων.

4. Σχετικήν ἐγκριτικήν ἀπόφασιν τῆς πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς ὑπ' ἀριθ. 17745/5.5.1954.

Ἀ π ο φ α σ ί ζ ο μ ε ν

Καθορίζομεν τά τῆς ἀμοιβῆς τῶν ὁδηγῶν καί εἰσπρακτόρων τῶν ἰδιωτικῶν ἀστικῶν λεωφορείων Ἀθηνῶν — Πειραιῶς — Περιχώρων τῆς ἀστικῆς περιοχῆς Ἀθηνῶν—Πειραιῶς, ὡς αὕτη ὁρίζεται εἰς τήν § 3 τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ν. 2119/1952, ὡς ἕπεται:

1. Τά κατώτατα ὅρια μηνιαίων βασικῶν μισθῶν τῶν ὁδηγῶν καί εἰσπρακτόρων τῶν ἰδιωτικῶν λεωφορείων Ἀθηνῶν—Πειραιῶς—Περιχώρων καθορίζονται ὡς ἀκολούθως:

α) Ὁδηγός	δρχ. 1.270.000
β) Εἰσπράκτωρ	» 1.000.000

2. Οἱ ἀνωτέρω βασικοί μισθοί προσαυξάνονται διά τῶν ὑπό τῶν οἰκείων ἐν ἰσχύϊ διατά-

ξεων προβλεπομένων επιδομάτων, λόγω πολυετούς υπηρεσίας και οικογενειακών βαρών, υπό τους εν αυταίς όρους και προϋποθέσεις.

3. Εις τα κατά τα άνω καθοριζόμενα κατώτατα όρια μηνιαίων βασικών μισθών συγχωνεύονται ή διά των υπ' αριθ. 20149/1953 (Φ.Ε.Κ. 132 τεύχος Β' της 11.6.1953) και 46256/1953 (Φ.Ε.Κ. 186, τεύχ. Β' της 29.8.1953) αποφάσεων του Υπουργού Εργασίας χορηγηθείσα εις τους περί ων η παρούσα μισθωτούς αύξησις, ως και το διά της υπ' αριθ. 41100/1953 όμοιας χορηγηθέν προσωρινόν επίδομα ακριβείας ζωής, ως τούτο ηύξήθη και ενεσωματώθη εις τας τακτικάς αποδοχάς διά της υπ' αριθ. 27333/1954 αποφάσεως.

4. Ειδικώς κατά την καταβολήν των δώρων εορτών εις τους ανωτέρω μισθωτούς ορίζεται ότι αι κατά τα ως άνω αποδοχαί προς κάλυψιν της εκ του 25% λόγω νυκτερινής εργασίας και 75% λόγω εργασίας Κυριακών και εξαιρεσίμων εορτών απαιτήσεως των μισθωτών διά τον προσδιορισμόν του οφειλομένου λόγω δώρου ποσού προσαυξάνονται κατά δώδεκα επί τοις εκατόν (12%), δι' ού ποσοστού εξανελείται η εκ της αιτίας ταύτης απαίτησις των μισθωτών.

5. Η ισχύς της παρούσης άρχεται από 10ης Μαρτίου 1954.

Εν Αθήναις τη 10η Μαΐου 1954

—

27524/1954 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί καθορισμού των αποδοχών των πρακτορειακών υπαλλήλων και κλητήρων ποντοπλοΐας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 100 της 14 Μαΐου 1954)

Έχοντες υπ' όψιν:

1) Τας διατάξεις του άρθρου 12 του ν. δ. 2510/1953.

2) Την υπογραφείσαν από 12.4.1954 συλλογικήν σύμβασιν εργασίας μεταξύ των εν προκειμένω ενδιαφερομένων εκατέρωθεν οργανώσεων, δι' ής ρυθμίζονται ως κάτωθι τα των αποδοχών των εν τη συμβάσει ταύτη αναφερομένων μισθωτών.

3) Την όλως εξαιρετικήν ανάγκην διά την άμεσον ισχύν και εφαρμογήν της εν λόγω συμβάσεως προς άρσιν των εκ της συλλογικής διαφοράς αμφισβητήσεως και εκκρεμοτήτων μέχρι νομοθετικής ρυθμίσεως του τρόπου θέσεως εις εφαρμογήν των υπογραφομένων συλλογικών συμβάσεων.

4) Σχετικήν εγκριτικήν απόφασιν της πενταμελούς εξ Υπουργών Επιτροπής υπ' αριθ. 17745/5.5.1954.

Αποφασίζομεν

1. Καθορίζομεν τα κατώτατα όρια μισθών των πρακτορειακών υπαλλήλων και κλητήρων ποντοπλοΐας ως ακολούθως:

α) Μαθητευομένων ηλικίας μέχρι 17 ετών κατά την πρόσληψίν των	δρχ.	500.000
β) Μαθητευομένων μετά την συμπλήρωσιν ενός έτους υπηρεσίας	»	600.000
γ) Μαθητευομένων άνω των 18 και μέχρις 20 ετών	»	800.000
δ) Υπαλλήλων 20 ετών και άνω το πρώτον προσλαμβανομένων	δρχ.	1.000.000
ε) Κλητήρων άνω των 19 ετών	»	800.000
στ) Κλητήρων κάτω των 19 ετών	»	500.000

2. Πέραν των ανωτέρω ορίων οι μισθοί καθορίζονται δι' αμοιβαίας συμφωνίας εργοδότου και μισθωτών.

3. Αι μέχρι σήμερον καταβαλλόμεναι αποδοχαί, εφ' όσον είναι ανώτεραι των διά της παρούσης προβλεπομένων, δεν δύνανται να μειωθούν.

4. Όπως εις άπαντας τους μισθωτούς θέλει καταβληθή αύξησις επί των καταβαλλομένων κατά την 9ην Απριλίου 1953 αποδοχών ως κατωτέρω.

α) Διά το τμήμα μισθού μέχρις 1.500.000 ποσοστόν 27 %.

β) Διά το τμήμα μισθού από 1.500.000 — 2.250.000 ποσοστόν 20 %.

γ) Διά το τμήμα μισθού από 2.250.001 — 3.000.000 ποσοστόν 15 %.

δ) Διά το πέραν των 3.000.000 τμήμα μισθού ουδεμία προσαύξησις παρέχεται.

Εις τας ανωτέρω αυξήσεις συμψηφίζεται το διά της υπ' αριθ. 41100/1953 αποφάσεως ήμών χορηγηθέν επίδομα ακριβείας ζωής, ως τούτο ηύξήθη και ενεσωματώθη διά της υπ' αριθ. 27333/1954 ημετέρας αποφάσεως, ως και αι τυχόν μετά την 9ην Απριλίου 1953 εξ ιδίας πρωτοβουλίας του εργοδότου χορηγηθείσαι αύξήσεις και επιδόματα, άτινα και ενσωματούνται εις τον σήμερον καταβαλλόμενον μισθόν.

5. Όπως εις πάντας τους έγγαμους μισθωτούς, ανεξαρτήτως οικογενειακών βαρών, χορηγήται ειδικόν επίδομα εκ δραχμών 200.000 μηνιαίως. Το επίδομα τούτο καταβάλλεται επί πλέον του διά των προηγουμένων παραγράφων διαμορφουμένου μισθού και δεν συμψηφίζεται μα τυχόν εξ ιδίας πρωτοβουλίας του εργοδότου χορηγηθείσας προσαυξήσεις.

6. Η ισχύς της παρούσης άρχεται από 1ης Μαρτίου 1954.

Η παρούσα κοινοποιουμένη από της υπογραφής της θέλει δημοσιευθή διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως.

Εν Αθήναις τη 10 Μαΐου 1954

—

27308/1954 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί αυξήσεως αποδοχών εργατοτεχνικού προσωπικού βιβλιοθεκών Αθηνών, Πειραιώς και περιχώρων (*).

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 100 της 14 Μαΐου 1954)

Έχοντες υπ' όψιν:

1) Τας διατάξεις του άρθρ. 12 του ν.δ. 2510/1953.

2) Την διαπιστωθείσαν, μετά μακράς διαπραγματεύσεις, ασυμφωνίαν των εν προκειμένω ενδιαφερομένων εκατέρωθεν οργανώσεων διά την σύναψιν συλλογικής συμβάσεως εργασίας· και

(*) *Σημ. ΕΕΔ:* Βλέπε και εγκριτικήν υπ' αριθ. 17743/1954 απόφασιν Επιτροπής εξ Υπουργών κατωτέρω.

3) Την όλως εξαιρετικήν ανάγκην ταχείας ρυθμίσεως της προκειμένης διαφοράς μέχρι νομοθετικής ρυθμίσεως του περί υποχρεωτικής διαιτησίας των συλλογικών διαφορών εργασίας θεσμού.

4) Σχετικήν εγκριτικήν απόφασιν της πενταμελούς εξ Υπουργών Επιτροπής υπ' αριθ. 17743/5.5.1954.

Αποφασίζομεν

1. Όπως προσωρινώς και μέχρις επιλύσεως υπό των οικείων όργάνων διαιτησίας της υφισταμένης συλλογικής διαφοράς εργασίας ή συνάψεως συλλογικής συμβάσεως, ρυθμιζούσης ταύτην, χορηγηθή από 16ης Μαρτίου 1954 εις το εργατοτεχνικόν προσωπικόν των βιβλιοδετείων Αθηνών, Πειραιώς και περιχώρων αύξησις επί των κατά την 9ην Απριλίου 1953 καταβαλλομένων αυτώ αποδοχών, ως ακολούθως:

α) Διά το προσωπικόν εν γένει το μη έχον συμπεπληρωμένην διετή παρά τω αυτώ ή έτερω εργοδότη προϋπηρεσίαν αύξησις 15ο/ο και

β) Διά το προσωπικόν το έχον συμπεπληρωμένην διετή προϋπηρεσίαν, διά μεν το τμήμα μηνιαίων αποδοχών μέχρις ενός εκατομμυρίου πεντακοσίων χιλιάδων (1.500.000) δραχ. ή ημερομισθίου μέχρι πεντήκοντα χιλιάδων (50.000) δρχ. παρέχεται αύξησις εξ είκοσι πέντε τοις εκατόν (25 ο/ο), διά δε το τμήμα μηνιαίων αποδοχών από ενός εκατομμυρίου πεντακοσίων χιλιάδων μιάς (1.500.001) δραχ. μέχρι τριών εκατομμυρίων (3.000.000) δραχ. ή ημερομισθίου από πεντήκοντα χιλιάδων μιάς (50.001) δραχ. μέχρις εκατόν χιλιάδων (100.000) δραχ. παρέχεται αύξησις εξ είκοσιν επί τοις εκατόν (20 ο/ο).

2. Διά της αυτής κατά την § 1 αυξήσεως και υπό τον όρον της συνδρομής των εν αυτή προϋποθέσεων προσαυξάνονται από 16 Μαρτίου 1954 οι κατά την 9ην Απριλίου 1953 ισχύοντες βασικοί μηνιαίοι μισθοί ή ημερομίσθια του ως άνω προσωπικού, ως ταύτα έχουν διαμορφωθή επί τη βάσει συλλογικών συμβάσεων εργασίας, αποφάσεων Επιτροπών Διαιτησίας, υπουργικών αποφάσεων ή πράξεων της Διοικήσεως εν γένει. Η αύξησις αύτη ενσωματούται εις τους βασικούς μηνιαίους μισθούς ή ημερομίσθια.

3. Εις τας κατά τας §§ 1 και 2 αυξήσεις συγχωνεύεται από 16 Μαρτίου 1954 το διά της υπ' αριθ. 41100/1953 ημετέρας αποφάσεως χορηγηθέν επίδομα ακριβείας, ως τούτο προσηυξήθη και ενεσωματώθη εις τας τακτικάς αποδοχάς δυνάμει της υπ' αριθ. 27333/1954 αποφάσεως ημών, ως επίσης συγχωνεύεται και πάσα έτερα αύξησις οικειοθελώς χορηγηθείσα υπό του εργοδότου προς το προσωπικόν αυτού από της 9ης Απριλίου 1953 και εφεξής.

Η παρούσα, κοινοποιουμένη από της υπογραφής της, θέλει δημοσιευθή διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως.

Εν Αθήναις τη 10 Μαΐου 1954

—

27623/1954 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί καθορισμού των αποδοχών των ηλεκτροτεχνιτών βιοτεχνικών, βιομηχανικών επιχειρήσεων και εργοστασίων Πειραιώς.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 100 της 14 Μαΐου 1954)

Έχοντες υπ' όψιν:

1) Τας διατάξεις του άρθρου 12 του ν.δ. 2510/1953.

2) Την υπογραφείσαν από 5.4.1954 συλλογικήν σύμβασιν εργασίας μεταξύ των εν προκειμένω ενδιαφερομένων εκατέρωθεν οργανώσεων, δι' ής ρυθμίζονται ως κάτωθι τα των αποδοχών των εν τη συμβάσει ταύτη αναφερομένων μισθωτών.

3) Την όλως εξαιρετικήν ανάγκην διά την άμεσον ισχύν και εφαρμογήν της εν λόγω συμβάσεως προς άρσιν των εκ της συλλογικής διαφοράς αμφισβητήσεων και εκκρεμοτήτων μέχρι νομοθετικής ρυθμίσεως του τρόπου θέσεως εις εφαρμογήν των υπογραφομένων συλλογικών συμβάσεων.

4) Σχετικήν εγκριτικήν απόφασιν της πενταμελούς εξ Υπουργών Επιτροπής υπ' αριθ. 17745/5.5.1954.

Αποφασίζομεν

Καθορίζομεν τα κατώτατα όρια μηνιαίων μισθών και ημερομισθίων των ηλεκτροτεχνιτών βιομηχανικών επιχειρήσεων και εργοστασίων Πειραιώς κατά κατηγορίας ως ακολούθως:

Α' Ηλεκτροτεχνιτών κεκτημένων άδειαν Α', Γ', Δ' και ΣΤ' ειδικότητος συμφώνως τω ν. 6422/1934 και τοις εις εκτέλεσιν τούτου εκδοθέντων διαταγμάτων.

1) Από της αποκτήσεως της άδειας τεχνίτου μιάς των ανωτέρω ειδικοτήτων και μέχρι συμπληρώσεως υπηρεσίας 3 ετών μηνιαίος μισθός δρχ. 1.000.000

2) Από 3 ετών έως 7 ετών μηνιαίος μισθός δρχ. 1.125.000

3) Από 7 ετών και άνω υπηρεσίαν μηνιαίος μισθός » 1.250.000

Β' Αρχιτεχνιτών

Οίτινες, εφ' όσον είναι κάτοχοι της κατά τα ανωτέρω άδειας αρχιτεχνίτου και ασχολούνται εις θέσιν αρχιτεχνίτου, θα λαμβάνουν τους διά τους ηλεκτροτεχνίτας καθορισθέντας ως άνω μισθούς ηυξημένους κατά 5 ο/ο (πέντε επί τοις εκατόν).

Γ' Εργοδηγοί

Οίτινες, εφ' όσον κέκτηνται άδειαν εργοδηγού μιάς των Α', Γ', Δ' και ΣΤ' ειδικοτήτων και εργάζονται εις θέσιν εργοδηγού, θα λαμβάνουν τους διά τους ηλεκτροτεχνίτας καθορισθέντας ως άνω μισθούς ηυξημένους κατά 10 ο/ο (δέκα επί τοις εκατόν).

Οι ως άνω καθορισθέντες βασικοί μισθοί των ηλεκτροτεχνιτών, αρχιτεχνιτών και εργοδηγών προσαυξάνονται δι' επιδόματος πολυετούς υπηρεσίας 5 ο/ο (πέντε επί τοις εκατόν) δι' εκάστην πενταετίαν πραγματικής υπηρεσίας διανυθείσης από της εισόδου των εις ηλεκτροτεχνικόν κλάδον. Εις τον ανωτέρω χρόνον δεν υπολογίζονται τα πρώτα δύο έτη μαθητείας. Το επίδομα τούτο χορηγείται μέχρι 5 πενταετιών.

Δ' Βοηθοί

1. Διά το πρώτον και δεύτερον έτος από της αποκτήσεως της άδειας βοηθού και

α) ἐφ' ὅσον ἄγει ἡλικίαν κάτω τῶν 20 ἐτῶν ἡμερομίσθιον δρχ. 29.000
β) ἐφ' ὅσον ἔχει συμπληρώσει τὸ 20ὸν ἔτος ἡμερομίσθιον » 31.500
2. Διὰ τὸ 3ον ἔτος ἀπὸ τῆς ἀποκτήσεως τῆς ἀδείας βοηθοῦ » 34.500
3. Διὰ τὸ 4ον ἔτος ἀπὸ τῆς ἀποκτήσεως τῆς ἀδείας βοηθοῦ » 37.500

Ὡς βοηθοὶ νοοῦνται οἱ κάτοχοι ἀδειῶν ἐκ τῶν προβλεπομένων ὑπὸ τῶν ἄρθρων 8 καὶ 10 τοῦ ἀπὸ 13/19 Φεβρουαρίου 1936 καὶ ἄρθρ. 10 τοῦ ἀπὸ 25.5.1938 ν. δ/τος τῶν δυνάμει τοῦ ν. 6422/1934 ἐκδοθέντων καὶ ἐργαζόμενοι ὑπὸ τὰς διαταγὰς ἀδειούχων ἠλεκτροτεχνιτῶν.

Ε' Μαθητευόμενοι

1) Διὰ τὸ 1ον καὶ 2ον ἔτος μαθητείας δρχ. 12.000
2) Διὰ τὸ 3ον ἔτος μαθητείας » 16.000

2) Οἱ μέχρι σήμερον καταβαλλόμενοι μηνιαῖοι μισθοὶ καὶ ἡμερομίσθια δὲν δύνανται νὰ μειωθῶσιν, ἐφ' ὅσον εἶναι ἀνώτεροι τῶν διὰ τῆς παρούσης καθοριζομένων.

3) Εἰς ἅπαντας τοὺς μισθωτοὺς τῶν ἀνωτέρω κατηγοριῶν θέλει καταβληθῆ αὔξησις ἐπὶ τῶν καταβαλλομένων αὐτοῖς ἀποδοχῶν κατὰ τὴν 9ην Ἀπριλίου 1953 διὰ μὲν τὸ τμῆμα μισθοῦ μέχρις 1.500.000 καὶ ἡμερομισθίου μέχρις 60.000 δρχ. 25 ο/ο (εἴκοσι πέντε ἐπὶ τοῖς ἑκατόν), διὰ δὲ τὸ πέραν τοῦ 1.500.000 τμῆμα μισθοῦ καὶ 60.000 δραχμῶν ἡμερομισθίου 20 ο/ο (εἴκοσιν ἐπὶ τοῖς ἑκατόν).

Εἰς τὴν ἀνωτέρω αὔξησιν συγχωνεύεται τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 ἀποφάσεως ἡμῶν χορηγηθὲν προσωρινὸν ἐπίδομα ἀκριβείας, ὡς τοῦτο ηὐξήθη καὶ ἐνεσωματώθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 27533/1954 ἡμετέρας ἀποφάσεως, ὡς καὶ πᾶσα τυχὸν ἐξ ἰδίας πρωτοβουλίας τοῦ ἐργοδότου χορηγηθεῖσα μετὰ τὴν 9ην Ἀπριλίου 1953 αὔξησις.

Ἐν τῇ ὡς ἄνω ἐννοίᾳ «καταβαλλόμεναι ἀποδοχαὶ» δὲν περιλαμβάνονται τὰ τυχὸν οἰκειοθελῶς διδόμενα ποσὰ τὰ ἐξαρτώμενα ἐκ τῆς εἰδικῆς ἀποδόσεως τῶν λαμβανόντων ταῦτα, ὡς π.χ. ποσοστὰ βάσει τῆς παραγωγῆς ἢ τῆς οἰκονομίας ὕλης ἢ τῆς ταχύτητος ἐκτελέσεως ἔργου κλπ.

4) Οἱ μηνιαῖοι μισθοὶ μετὰ τῶν ὡς ἄνω χορηγουμένων προσαυξήσεων τῶν μισθωτῶν τῶν κατηγοριῶν Α', Β', Γ' αὐξάνονται δι' οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος 10 ο/ο διὰ τὴν σύζυγον καὶ 5 ο/ο δι' ἕκαστον καὶ μέχρι τριῶν τέκνων, ἐφ' ὅσον τὰ ἐκ τούτων ἄρρενα εἶναι ἡλικίας κάτω τῶν 18 ἐτῶν καὶ δὲν ἐργάζονται, τὰ δὲ θήλεα εἶναι κάτω τῶν 20 ἐτῶν, ἄγαμα καὶ δὲν ἐργάζονται.

5) Ἡ προϋπηρεσία ἀποδεικνύεται διὰ πιστοποιητικῶν τῶν ἀπασχοληθέντων ἐργοδοτῶν, θεωρουμένων παρὰ τῆς ἐπαγγελματικῆς ὀργανώσεως, εἰς ἣν ἀνήκουν (ἐργοδόται), ἐλλείψει δὲ τοιαύτης ὑπὸ τοῦ εἰς ὃ ἀνήκουν Ἐπιμελητηρίου.

6) Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀπὸ 10ης Μαρτίου 1954.

Ἡ παροῦσα, κοινοποιουμένη ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς της, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Μαΐου 1954

27622/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ τῆς ἀμοιβῆς τῶν ραπτεργατῶν Πειραιῶς.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 100 τῆς 14 Μαΐου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ν.δ. 2510/1953.

2) Τὴν ὑπογραφεῖσαν ἀπὸ 20.4.1954 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας μεταξὺ τῶν ἐν προκειμένῳ ἐνδιαφερομένων ἀκατέρωθεν ὀργανώσεων, δι' ἧς ρυθμίζονται ὡς κάτωθι τὰ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐν τῇ συμβάσει ταύτῃ ἀναφερομένων μισθωτῶν.

3) Τὴν ὅλως ἐξαιρετικὴν ἀνάγκην διὰ τὴν ἄμεσον ἰσχὺν καὶ ἐφαρμογὴν τῆς ἐν λόγῳ συμβάσεως πρὸς ἄρσιν τῶν ἐκ τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς ἀμφισβητήσεων καὶ ἐκκρεμοτήτων μέχρι νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ τρόπου θέσεως εἰς ἐφαρμογὴν τῶν ὑπογραφομένων συλλογικῶν συμβάσεων.

4) Σχετικὴν ἐγκριτικὴν ἀπόφασιν τῆς πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς ὑπ' ἀριθ. 17745/5.5.1954.

Ἀ π ο φ α σ ί ζ ο μ ε ν

Καθορίζομεν τὰ τῆς ἀμοιβῆς τῶν ραπτεργατῶν Πειραιῶς ὡς ἕπεται:

1. Αἱ ἀμοιβαὶ τῶν κατ' ἀποκοπὴν καὶ τεμάχιον ἐργαζομένων ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τοῦ καταστήματος τοῦ ἐργοδότου καθορίζονται ἑξῆς ἀκολούθως.

α) ***Κατηγορία πρώτη***

Σακκάκια (ὑποχρεωτικαὶ δια τὸν τεχνίτην 2 πρόβαι)	δρχ.	135.000
Πανταλόνια	»	40.000
Πανταλόνια μὲ κορδέλλες (σμόκιν, φράκο)	»	50.500
Γιλέκα	»	31.000
Γιλέκα σταυρωτὰ μὲ γιακὰ	»	39.000
Παλτὰ μὲ φρυγγιὰ (δύο πρόβαι)	»	182.000
Παλτὰ γαζιὰ (δύο πρόβαι)	»	168.000
Παλτὰ κοινὰ (δύο πρόβαι)	»	162.000
Καπαρντίναι (δύο πρόβαι)	»	154.000
Καπαρντίναι (μία πρόβα)	»	140.000
Παλτὰ ἐλαφρὰ κατασκευαζόμενα ἀπὸ οἱονδήποτε ὕφασμα εἰς σχέδιον καπαρντίνας (Berberi) (2 πρόβαι)	»	154.000
Παλτὰ ἐλαφρὰ ὡς ἄνω (μία πρόβα)	»	140.000

Καπαρντίνες καὶ τὰ πρὸς αὐτὰ ἐξομοιούμενα ἐλαφρὰ παλτά, ἐφ' ὅσον κατασκευάζονται ἀπὸ τεχνίτας (φορεματάδες) Α,Β,Γ κατηγορίας, θὰ καταβάλληται καλφαλίκι καπαρντινῶν ὡς ἄνω, ἤτοι δρχ. ἀπὸ 154.000 - 140.000.

β) Κατηγορία δευτέρα

Σακκάκια (ὑποχρεωτικαὶ διὰ τὸν τεχνίτην δύο πρόβαι)	δρχ.	115.000
Πανταλόνια	»	35.000
Γιλέκα	»	26.500
Παλτὰ (ὑποχρεωτικαὶ διὰ τὸν τεχνίτην δύο πρόβαι)	»	140.000
Παλτὰ μὲ γαζιὰ	»	148.000

γ) Κατηγορία τρίτη

Σακκάκια (ὑποχρεωτικὴ διὰ τὸν τεχνίτην 1 πρόβα)	»	76.000
Πανταλόνια	»	23.000

Γιλέκα	δρχ.	17.500
Παλτά (μία πρόβα)	»	93.000
Παλτά (δύο πρόβαι)	»	107.000

Έάν διά πάσας τάς ανωτέρω κατηγορίας πραγματοποιηθώσιν ολιγώτεραι των αναφερομένων ως υποχρεωτικών διά τον τεχνίτην πρόβαι, το καλφαλίκιον δέν δύναται νά μειωθῇ.

Αντιθέτως, έάν άπό τον τεχνίτην πραγματοποιηθούν πλείονες των ανωτέρω αναφερομένων ως υποχρεωτικών διά τον τεχνίτην πρόβαι, θά καταβάλληται έπί πλέον άμοιβή 10% έπί των ανωτέρω καθορισθεισών τιμών.

δ) Κατηγορία ετοίμων

Έτοιμα ενδύματα λέγονται τά μή έπί μέτρῳ κατασκευαζόμενα, διά τά οποία ο κάλφας δέν υποχρεούται εις πρόβαν ή έπισκευήν, άσχέτως έάν δίδωνται ταῦτα εις τον τεχνίτην πρός ραφήν κατά τεμάχιον ή κατά ποσότητας.

Διά τά έτοιμα ενδύματα ορίζεται ότι θά καταβάλληται καλφαλίκιον αναλόγως της εργασίας (Α' ή Β'), ήτις θά καταβληθῇ δι' αυτά καί ή οποία θ' αναγράφηται υπό του εργοδότου (έχοντος πρός τοῦτο απόλυτον δικαίωμα) έπί του διπλοτύπου (μπιλιέτου) επικολλωμένου έπί του πρός κατασκευήν ενδύματος.

		Εργασία Α'	Εργασία Β'
Καπαρντίνες	δρχ.	90.000	87.000
Παλτά άνδρικά σκέτα καί σπόρ	»	67.500	56.000
Παλτά βαμβακερά	»	40.000	34.000
Παλτά παιδικά	»	40.000	31.000
Παλτά παιδικά βαμβακερά	»	20.000	20.000
Σακκάκια άνδρικά	»	51.000	40.000
Σακκογέλεκα βαμβακερά	»	25.000	25.000
Σακκογέλεκα βαμβακερά με πρόβα	»	36.000	31.000
Σακκάκι καί πανταλόνι παιδικά όμοῦ	»	42.000	34.000
Σακκάκι καί πανταλόνι παιδικά βαμβακερά όμοῦ	»	23.000	23.000
Πανταλόνια	»	20.000	14.000
Πανταλόνια βαμβακερά	»	8.000	8.000
Γιλέκα	»	14.000	11.500
Σακκάκια άλπαγά	»	42.000	42.000
Σακκάκια λινά	»	28.000	28.000

2. Τά ημερομίσθια των εργαζομένων έφ' ημερομισθίῳ καθορίζονται ως ακολούθως:

α) Μαθητευόμενοι

		Άνδρες	Γυναίκες
1ον έτος μαθητείας ημερομίσθιον	δρχ.	7.000	7.000
2ον έτος μαθητείας ημερομίσθιον	»	11.500	11.500
3ον έτος μαθητείας ημερομίσθιον	»	16.000	16.000
4ον έτος μαθητείας ημερομίσθιον	»	23.000	23.000
5ον έτος μαθητείας ημερομίσθιον	»	28.000	23.000
6ον έτος μαθητείας ημερομίσθιον	»	33.000	28.000
7ον έτος μαθητείας ημερομίσθιον	»	42.000	33.000

Μετά τήν συμπλήρωσιν του 7ου έτους οί ανωτέρω μαθητευόμενοι θεωροῦνται τεχνίται, τά δέ ημερομίσθια αυτῶν ορίζονται ως ακολούθως:

Τεχνίτης Α' κατηγορίας ημερομίσθιον δρχ. 55.000 άνδρῶν, 46.000 γυναικῶν.

Τεχνίτης Β' κατηγορίας ημερομίσθιον δρχ. 51.000 άνδρῶν, 42.000 γυναικῶν.

Τεχνίτης Γ' κατηγορίας ημερομίσθιον δρχ. 46.000 άνδρῶν, 37.000 γυναικῶν.

3. Διά τά είδη ιματισμοῦ, διά τά οποία ρητῶς δέν προβλέπεται υπό της παρούσης, χορηγεῖται έπί τῶν ήδη καταβαλλομένων καλφαλικίων αὔξησις πέντε τοῖς έκατόν (5 %), μή επιτρεπομένης της μειώσεως τῶν σήμερον καταβαλλομένων καλφαλικίων διά τά είδη ταῦτα.

4. Έφ' όσον αί επιδιορθώσεις (κομαντατοῦρες) γίνονται υπό του τεχνίτου (κάλφα) θά πληρωθῶσιν ιδιαιτέρως κατόπιν είδικῆς μετά του εργοδότου συμφωνίας.

5. Ορίζεται κατ' άποκοπήν

άμοιβή διά τά φράκα	δρχ.	280.000
Διά ζακέτες καί ρεδιγκότες	»	280.000
Διά σμόκιν	»	196.000

ύφ' οιουδήποτε τεχνίτου καί άν ραφῶσι ταῦτα.

6. Τά μέχρι σήμερον καταβαλλόμενα ημερομίσθια ή κατ' άποκοπήν ή τεμάχιον άμοιβαί, έφ' όσον είναι άνώτερα τῶν διά της παρούσης καθοριζομένων ορίων, άτινα καί ορίζονται ως κατώτατα όρια άμοιβῆς, δέν δύνανται νά μειωθῶσιν.

7. Η ισχύς της παρούσης άρχεται άπό 20ῆς Απριλίου 1954.

Η παροῦσα, κοινοποιουμένη άπό της υπογραφῆς της, θέλει δημοσιευθῆ διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως.

Εν Αθήναις τῇ 10 Μαΐου 1954

—

27583/1954 Απόφ. Υπουργοῦ Εργασίας

Περί αὐξήσεως αποδοχῶν βυρσοδεψεργατῶν άπάσης της Χώρας (*).

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 100 της 14 Μαΐου 1954)

Έχοντες υπ' όψιν:

1) Τάς διατάξεις του άρθρ. 12 του ν.δ. 2510/1953.

2) Τήν διαπιστωθεῖσαν, μετά μακράς διαπραγματεύσεις, ασυμφωνίαν τῶν έν προκειμένῳ ενδιαφερομένων έκατέρωθεν οργανώσεων διά τήν σύναψιν συλλογικῆς συμβάσεως εργασίας καί

3) Τήν όλως έξαιρετικήν άνάγκην ταχείας ρυθμίσεως της προκειμένης διαφορᾶς μέχρι νομοθετικῆς ρυθμίσεως του περί υποχρεωτικῆς διαιτησίας τῶν συλλογικῶν διαφορῶν εργασίας θεσμοῦ.

4) Σχετικήν έγκριτικήν άπόφασιν της πενταμελοῦς έξ Υπουργῶν Επιτροπῆς ύπ' άριθ. 17742/5.5.1954.

Αποφασίζομεν

1. Όπως προσωρινῶς καί μέχρις επιλύσεως υπό τῶν οικείων οργάνων διαιτησίας της ὑφισταμένης συλλογικῆς διαφορᾶς εργασίας ή συνάψεως συλλογικῆς συμβάσεως, ρυθμιζούσης ταύτην, χορηγηθῇ άπό 16ης Μαρτίου 1954 εις τό εργατοτεχνικόν προσωπικόν τῶν βυρσοδεψείων άπάσης της Χώρας αὔξησις έπί τῶν κατά

(*) *Σημ. ΕΕΔ:* Βλέπε καί έγκριτικήν ὑπ' άριθ. 17742/1954 άπόφασιν Επιτροπῆς έξ Υπουργῶν, κατωτέρω σελ. 611.

τὴν 9ην Ἀπριλίου 1953 καταβαλλομένων αὐτῷ ἀποδοχῶν, ὡς ἀκολούθως:

α) Διὰ τὸ προσωπικὸν ἐν γένει τὸ μὴ ἔχον συμπεπληρωμένην διετῆ παρὰ τῷ αὐτῷ ἢ ἑτέρῳ ἐργοδότῃ προϋπηρεσίαν αὔξησις 15 %, καὶ

β) Διὰ τὸ προσωπικὸν τὸ ἔχον συμπεπληρωμένην διετῆ προϋπηρεσίαν διὰ μὲν τὸ τμῆμα μηνιαίων ἀποδοχῶν μέχρις ἑνὸς ἑκατομμυρίου πεντακοσίων χιλιάδων (1.500.000) δραχ. ἢ ἡμερομισθίου μέχρι πεντήκοντα χιλιάδων (50.000) παρέχεται αὔξησις ἐξ εἴκοσι πέντε τοῖς ἑκατὸν (25 ο/ο), διὰ δὲ τὸ τμῆμα μηνιαίων ἀποδοχῶν ἀπὸ ἑνὸς ἑκατομμυρίου πεντακοσίων χιλιάδων μιᾶς (1.500.001) δραχ. μέχρι τριῶν ἑκατομμυρίων (3.000.000) δραχ. ἢ ἡμερομισθίου ἀπὸ πεντήκοντα χιλιάδων μιᾶς (50.001) δραχ. μέχρις ἑκατὸν χιλιάδων (100.000) δραχ. παρέχεται αὔξησις ἐξ εἴκοσιν ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν (20 ο/ο).

2. Διὰ τῆς αὐτῆς κατὰ τὴν § 1 αὐξήσεως καὶ ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς συνδρομῆς τῶν ἐν αὐτῇ προϋποθέσεων προσαυξάνονται ἀπὸ 16 Μαρτίου 1954 οἱ κατὰ τὴν 9ην Ἀπριλίου 1953 ἰσχύοντες βασικοὶ μηνιαῖοι μισθοὶ ἢ ἡμερομίσθια τοῦ ὡς ἄνω προσωπικοῦ, ὡς ἔχουν διαμορφωθῇ ἐπὶ τῇ βάσει συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἢ πράξεων τῆς Διοικήσεως ἐν γένει. Ἡ αὔξησις αὕτη ἐνσωματοῦται εἰς τοὺς βασικοὺς μηνιαίους μισθοὺς ἢ ἡμερομίσθια.

3. Εἰς τὰς κατὰ τὰς §§ 1 καὶ 2 αὐξήσεις συγχωνεύεται ἀπὸ 16ης Μαρτίου 1954 τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 ἀποφάσεως ἡμῶν χορηγηθὲν ἐπίδομα ἀκριβείας, ὡς τοῦτο προσηυξήθη καὶ ἐνεσωματώθη εἰς τὰς τακτικὰς ἀποδοχὰς δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 27333/1953 ἡμετέρας ἀποφάσεως, ὡς ἐπίσης συγχωνεύεται καὶ πᾶσα ἑτέρα αὔξησις, οἱκειοθελῶς χορηγηθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου πρὸς τὸ προσωπικὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς 9ης Ἀπριλίου 1953 καὶ ἐφεξῆς.

Ἡ παροῦσα, κοινοποιουμένη ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς της, θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Μαΐου 1954

—

17742/1954 Ἀπόφ. πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς

Περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ τῶν βυρσοδεψείων ἀπάσης τῆς Χώρας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 98 τῆς 5 Μαΐου 1954)

Ἡ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 267/1953 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου συσταθεῖσα πενταμελὴς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπή.

Ἐχόντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 267/1953 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, κυρωθείσης διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2415/1953 ν.δ., προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἀποφασίζομεν:

1) Ὅπως, προσωρινῶς καὶ μέχρις ἐπιλύσεως ὑπὸ τῶν οἰκείων ὀργάνων διαιτησίας, τῆς ὑφισταμένης συλλογικῆς διαφορᾶς ἐργασίας ἢ συνάψεως συλλογικῆς συμβάσεως, ρυθμιζούσης ταύτην, χορηγηθῇ ἀπὸ 16 Μαρτίου 1954 εἰς τὸ ἐργατοτεχνικὸν προσωπικὸν τῶν βυρσοδεψείων ἀπάσης τῆς Χώρας αὔξησις ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν 9ην Ἀπριλίου 1953 καταβαλλομένων αὐτῷ ἀποδοχῶν, ὡς ἀκολούθως:

α) Διὰ τὸ προσωπικὸν ἐν γένει τὸ μὴ ἔχον συμπεπληρωμένην διετῆ παρὰ τῷ αὐτῷ ἢ ἑτέρῳ ἐργοδότῃ προϋπηρεσίαν αὔξησις 15 ο/ο· καὶ

β) Διὰ τὸ προσωπικὸν τὸ ἔχον συμπεπληρωμένην διετῆ προϋπηρεσίαν διὰ μὲν τὸ τμῆμα μηνιαίων ἀποδοχῶν μέχρις ἑνὸς ἑκατομμυρίου πεντακοσίων χιλιάδων (1.500.000) δραχμῶν ἢ ἡμερομισθίου μέχρι πεντήκοντα χιλιάδων (50.000) δραχμῶν παρέχεται αὔξησις ἐξ εἴκοσι πέντε τοῖς ἑκατὸν (25 ο/ο), διὰ δὲ τὸ τμῆμα μηνιαίων ἀποδοχῶν ἀπὸ ἑνὸς ἑκατομμυρίου πεντακοσίων χιλιάδων μιᾶς (1.500.001) δραχμῶν μέχρι τριῶν ἑκατομμυρίων (3.000.000) δραχμῶν ἢ ἡμερομισθίου ἀπὸ πεντήκοντα χιλιάδων μιᾶς (50.001) δραχ. μέχρις ἑκατὸν χιλιάδων (100.000) δραχ. παρέχεται αὔξησις ἐξ εἴκοσιν ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν (20 ο/ο).

2) Διὰ τῆς αὐτῆς κατὰ τὴν § 1 αὐξήσεως καὶ ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς συνδρομῆς τῶν ἐν αὐτῇ προϋποθέσεων προσαυξάνονται ἀπὸ 16 Μαρτίου 1954 οἱ κατὰ τὴν 9 Ἀπριλίου 1953 ἰσχύοντες βασικοὶ μηνιαῖοι μισθοὶ ἢ ἡμερομίσθια τοῦ ὡς ἄνω προσωπικοῦ, ὡς οὗτοι ἔχουν διαμορφωθῇ ἐπὶ τῇ βάσει συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἢ πράξεων τῆς Διοικήσεως ἐν γένει. Ἡ αὔξησις αὕτη ἐνσωματοῦται εἰς τοὺς βασικοὺς μηνιαίους μισθοὺς ἢ ἡμερομίσθια.

3) Εἰς τὰς κατὰ τὰς §§ 1 καὶ 2 αὐξήσεις συγχωνεύεται ἀπὸ 16 Μαρτίου 1954 τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἀποφάσεως χορηγηθὲν ἐπίδομα ἀκριβείας, ὡς τοῦτο προσηυξήθη καὶ ἐνεσωματώθη εἰς τὰς τακτικὰς ἀποδοχὰς δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 27333/1954 ἀποφάσεως τοῦ ἐξ ἡμῶν Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ὡς ἐπίσης συγχωνεύεται καὶ πᾶσα ἑτέρα αὔξησις οἱκειοθελῶς χορηγηθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου πρὸς τὸ προσωπικὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς 9ης Ἀπριλίου 1953 καὶ ἐφεξῆς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 5 Μαΐου 1954

—

17744/1954 Ἀπόφ. πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς

Περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν προσωπικοῦ ἐμπορικῶν καταστημάτων περιφερείας πόλεως Ἀθηνῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 98 τῆς 5 Μαΐου 1954)

Ἡ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 267/1953 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου συσταθεῖσα πενταμελὴς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπή.

Ἐχόντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 267/1953 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, κυρωθείσης διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2415/1953 ν.δ., προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἀποφασίζομεν:

1. Εἰς τὸ πᾶσης φύσεως προσωπικὸν τῶν ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς πόλεως Ἀθηνῶν λειτουργούντων ἐμπορικῶν καταστημάτων χορηγεῖται ἀπὸ 16ης Μαρτίου 1954 αὔξησις ἐπὶ τῶν καταβαλλομένων αὐτῷ κατὰ τὴν 9ην Ἀπριλίου 1953 ἀποδοχῶν, κατὰ τὴν ἀκόλουθον κλίμακα:

α) Διὰ τὸ προσωπικὸν τὸ μὴ ἔχον συμπεπληρωμένην παρὰ τῷ αὐτῷ ἢ ἑτέρῳ ἐργοδότῃ διετῆ προϋπηρεσίαν αὔξησις ἐκ 15 %· καὶ

β) Διὰ τὸ προσωπικὸν τὸ ἔχον συμπεπληρω-

μένην παρά τῷ αὐτῷ ἢ ἑτέρῳ ἐργοδότῃ διετῆ προϋπηρεσίαν αὔξησις ἐξ 25% μὲν διὰ τὸ τμῆμα μηνιαίων ἀποδοχῶν μέχρι δραχ. 1.500.000 ἢ ἡμερομισθίου μέχρι δραχ. 50.000, 20% δὲ διὰ τὸ τμῆμα μηνιαίων ἀποδοχῶν ἀπὸ 1.500.001 δραχ. μέχρι 3.000.000 δραχ. ἢ ἡμερομισθίου ἀπὸ 50.001 μέχρις 100.000 δραχ.

2. Διὰ τῆς αὐτῆς κατὰ τὴν § 1 αὐξήσεως καὶ ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς συνδρομῆς τῶν ἐν αὐτῇ προϋποθέσεων προσαυξάνονται ἀπὸ 16 Μαρτίου 1954 οἱ κατὰ τὴν 9ην Ἀπριλίου 1953 ἰσχύοντες βασικοὶ μηνιαῖοι μισθοὶ ἢ ἡμερομίσθια τοῦ ὡς ἄνω προσωπικοῦ, ὡς οὗτοι ἔχουν διαμορφωθῇ ἐπὶ τῇ βάσει συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἢ πράξεων τῆς Διοικήσεως ἐν γένει.

Ἡ αὔξησις αὕτη ἐνσωματοῦται εἰς τοὺς βασικοὺς μηνιαίους μισθοὺς ἢ ἡμερομίσθια.

3. Εἰς τὴν ἀνωτέρω αὔξησιν συγχωνεύεται ἀπὸ τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω χρονολογίας (16.3.1954) τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας χορηγηθὲν προσωρινὸν ἐπίδομα ἀκριβείας, ὡς τοῦτο ηὐξήθη καὶ ἐνεσωματώθη εἰς τὰς τακτικὰς ἀποδοχὰς δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 27333/1954 ἀποφάσεως τοῦ ἐξ ἡμῶν Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ὡς ἐπίσης συγχωνεύεται καὶ πᾶσα ἑτέρα αὔξησις οἱκειοθελῶς χορηγηθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου πρὸς τὸ προσωπικὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς 9ης Ἀπριλίου 1953 καὶ ἐφεξῆς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 5 Μαΐου 1954

—

17743/1954 Ἀπόφ. πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς

Περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ βιβλιοδετείων Α.Π.Η.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 98 τῆς 5 Μαΐου 1954)

Ἡ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 267/1953 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου συσταθεῖσα πενταμελὴς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπή.

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 267/1953 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, κυρωθείσης διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2415/1953 ν.δ., προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἀποφασίζομεν:

1. Ὅπως, προσωρινῶς καὶ μέχρις ἐπιλύσεως ὑπὸ τῶν οἰκείων ὀργάνων διαιτησίας τῆς ὑφισταμένης συλλογικῆς διαφορᾶς ἐργασίας ἢ συνάψεως συλλογικῆς συμβάσεως, ρυθμιζούσης ταύτην, χορηγηθῇ ἀπὸ 16ης Μαρτίου 1954 εἰς τὸ ἐργατοτεχνικὸν προσωπικὸν τῶν βιβλιοδετείων Ἀθηνῶν - Πειραιῶς καὶ περιχώρων αὔξησις ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν 9ην Ἀπριλίου 1953 καταβαλλομένων αὐτῷ ἀποδοχῶν, ὡς ἀκολούθως:

α) Διὰ τὸ προσωπικὸν ἐν γένει τὸ μὴ ἔχον συμπεπληρωμένην διετῆ παρὰ τῷ αὐτῷ ἢ ἑτέρῳ ἐργοδότῃ προϋπηρεσίαν αὔξησις 15% καὶ β) διὰ τὸ προσωπικὸν τὸ ἔχον συμπεπληρωμένην διετῆ προϋπηρεσίαν διὰ μὲν τὸ τμῆμα μηνιαίων ἀποδοχῶν μέχρις ἑνὸς ἑκατομμυρίου πεντακοσίων χιλιάδων (1.500.000) δραχμῶν ἢ ἡμερομισθίου μέχρι πεντήκοντα χιλιάδων (50.000) δραχμῶν παρέχεται αὔξησις ἐξ εἴκοσι πέντε τοῖς ἑκατὸν (25 %), διὰ δὲ τὸ τμῆμα μηνιαίων ἀποδοχῶν ἀπὸ ἑνὸς ἑκατομμυρίου πεντακοσίων χιλιάδων μιᾶς (1.500.001) δραχμῶν μέχρι τριῶν ἑκατομμυρίων (3.000.000) δραχμῶν ἢ ἡμερομισθίου ἀπὸ πεντήκοντα χιλιάδων μιᾶς (50.001) δραχμῶν μέχρις ἑκατὸν χιλιάδων (100.000) δραχμῶν παρέχεται αὔξησις ἐξ εἴκοσιν ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν (20 %).

2. Διὰ τῆς αὐτῆς κατὰ τὴν § 1 αὐξήσεως καὶ ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς συνδρομῆς τῶν ἐν αὐτῇ προϋποθέσεων προσαυξάνονται ἀπὸ 16ης Μαρτίου 1954 οἱ κατὰ τὴν 9ην Ἀπριλίου 1953 ἰσχύοντες βασικοὶ μηνιαῖοι μισθοὶ ἢ ἡμερομίσθια τοῦ ὡς ἄνω προσωπικοῦ, ὡς ταῦτα ἔχουν διαμορφωθῇ ἐπὶ τῇ βάσει συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἢ πράξεων τῆς Διοικήσεως ἐν γένει. Ἡ αὔξησις αὕτη ἐνσωματοῦται εἰς τοὺς βασικοὺς μηνιαίους μισθοὺς ἢ ἡμερομίσθια.

3. Εἰς τὰς κατὰ τὰς §§ 1 καὶ 2 αὐξήσεις συγχωνεύεται ἀπὸ 16ης Μαρτίου 1954 τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἀποφάσεως χορηγηθὲν ἐπίδομα ἀκριβείας, ὡς τοῦτο προσηυξήθη καὶ ἐνεσωματώθη εἰς τὰς τακτικὰς ἀποδοχὰς δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 27333/1954 ἀποφάσεως τοῦ ἐξ ἡμῶν Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ὡς ἐπίσης συγχωνεύεται καὶ πᾶσα ἑτέρα αὔξησις οἱκειοθελῶς χορηγηθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου πρὸς τὸ προσωπικὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς 9ης Ἀπριλίου 1953 καὶ ἐφεξῆς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 5 Μαΐου 1954

—

27398/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ χορηγήσεως αὐξήσεως προσωπικοῦ Ἑταιρίας Διαχειρίσεως (Ε.Δ.Υ.Π.) (*).

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 94 τῆς 30 Ἀπριλίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2510/1953 ν.δ., ἀποφασίζομεν:

I. Εἰς τὸ πάσης φύσεως προσωπικὸν τῆς Ἑταιρίας Διαχειρίσεως τῶν εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου Χρέους Ὑπεγγύων Προσόδων (Ε.Δ.Υ.Π.) χορηγεῖται ἀπὸ 16 Φεβρουαρίου 1954 αὔξησις ἐπὶ τῶν καταβαλλομένων αὐτῷ, κατὰ τὴν χρονολογίαν ταύτην, ἀποδοχῶν, κατὰ τὴν ἀκόλουθον κλίμακα:

Ποσοστὸν 25 ο/ο διὰ τμῆμα μηνιαίων ἀποδοχῶν μέχρις 1.500.000 ἢ ἡμερομισθίου μέχρι 50.000 δραχ.

Ποσοστὸν 20 ο/ο διὰ τμῆμα μηνιαίων ἀποδοχῶν ἀπὸ 1.500.001 μέχρι 3.000.000 ἢ ἡμερομισθίου ἀπὸ 50.001 μέχρις 100.000 δραχ.

II. Εἰς τὴν ἀνωτέρω αὔξησιν συγχωνεύεται τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 ἀποφάσεως ἡμῶν χορηγηθὲν προσωρινὸν ἐπίδομα ἀκριβείας.

III. Ἡ ἀνωτέρω αὔξησις χορηγεῖται ἀνεξαρτήτως τοῦ συνολικοῦ ὕψους τῶν ἀποδοχῶν ἑκάστου τῶν μισθωτῶν τῆς Ε.Δ.Υ.Π.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Μαρτίου 1954

—

27357/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Δημ.

(*) *Σημ. ΕΕΔ:* Βλέπε καὶ ἐγκριτικὴν ὑπ' ἀριθ. 15602/1954 ἀπόφασιν Ἐπιτροπῆς ἐξ Ὑπουργῶν, ΕΕΔ 13, σελ. 551.

Εκμεταλλεύσεως Αεριόφωτος Αθηνών (*).

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 94 της 30 Απριλίου 1954)

Έχοντες υπ' όψιν:

1) Τάς διατάξεις του άρθρου 12 του ν.δ. 2510/1953.

2) Την διαπιστωθείσαν, μετά μακράς διαπραγματεύσεις, άσυμφωνίαν των εν προκειμένω ενδιαφερομένων εκατέρωθεν οργανώσεων διά την σύναψιν συλλογικής συμβάσεως εργασίας, και

3) Την όλως εξαιρετικήν ανάγκην ταχείας ρυθμίσεως της προκειμένης διαφοράς μέχρι νομοθετικής ρυθμίσεως του περί υποχρεωτικής διαιτησίας των συλλογικών διαφορών εργασίας θεσμού, αποφασίζομεν:

1. Όπως, προσωρινώς και μέχρις επιλύσεως υπό των οικείων οργάνων διαιτησίας της υφισταμένης συλλογικής διαφοράς εργασίας ή συνάψεως συλλογικής συμβάσεως ρυθμιζούσης ταύτην, χορηγηθή από 16.2.1954 εις το πάσης φύσεως προσωπικόν της Δημ. Εκμεταλλεύσεως Αεριόφωτος Αθηνών αύξησις επί των καταβαλλομένων εις τούτο κατά την αυτήν χρονολογίαν αποδοχών, μη συνυπολογιζομένου εις ταύτας του επιδόματος ακριβείας, κατά την ακόλουθον κλίμακα:

α) Εις τμήμα μηνιαίων αποδοχών μέχρις ενός εκατομμυρίου πεντακοσίων χιλιάδων δραχ. (1.500.000) ή ημερομισθίου μέχρι δραχ. (50.000) πεντήκοντα χιλιάδων χορηγείται αύξησις κατά ποσοστόν είκοσι πέντε επί τοις εκατόν (25 %).

β) Εις τμήμα μηνιαίων αποδοχών άπό ενός εκατομμυρίου πεντακοσίων χιλιάδων μιάς (1.500.001) δραχ. μέχρι τριών εκατομμυρίων (3.000.000) δρχ. ή ημερομισθίου από πεντήκοντα χιλιάδων μιάς (50.001) δραχ. μέχρις εκατόν χιλιάδων (100.000) δραχ. χορηγείται αύξησις κατά ποσοστόν είκοσι επί τοις εκατόν (20 %).

2. Εις την ανωτέρω αύξησιν συγχωνεύεται το διά της υπ' αριθ. 41100/1953 αποφάσεως ημών προβλεπόμενον επίδομα ακριβείας, ως τούτο ηυξήθη και ενσωματώθη εις τας τακτικάς αποδοχάς δυνάμει της υπ' αριθ. 27833/1954 αποφάσεως ημών.

Εν Αθήναις τη 26 Μαρτίου 1954

27653|1954 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί αύξήσεως αποδοχών ιδιωτικών υπαλλήλων, υπηρετών και εργατοτεχνιτών εν γένει μη τυχόντων αυξήσεως από 1.2.1954 και εντεύθεν (**).

Έχοντες υπ' όψιν:

1) Τάς διατάξεις του άρθρου 12 του ν.δ. 2510/1953.

2) Την όλως εξαιρετικώς επείγουσαν ανάγκην ρυθμίσεως του προκειμένου ζητήματος, της προσωρινής δηλονότι αυξήσεως των αποδοχών των μισθωτών εκείνων των μη τυχόντων αυξήσεως από 1.2.1954 και εντεύθεν· και

3) Την επί τούτω εγκριτικήν απόφασιν της δμελούς εξ Υπουργών Επιτροπής.

Αποφασίζομεν

1. Όπως, προσωρινώς και μέχρις οριστικής ρυθμίσεως υπό των οικείων οργάνων διαιτησίας των υφισταμένων συλλογικών διαφορών εργασίας ή συνάψεως συλλογικών συμβάσεων ρυθμιζουσών ταύτας, χορηγηθή από 1ης Μαΐου 1954 εις τους εν γένει υπαλλήλους, υπηρέτας και εργατοτεχνίτας, πλην των εν § 4 της παρούσης αναφερομένων εξαιρέσεων, τους μη τυχόντας οπωσδήποτε από της 1ης Φεβρουαρίου 1954 και εφεξής άλλης τινός αυξήσεως, πλην της διά της υπ' αριθ. 27333/1954 ημετέρας αποφάσεως χορηγηθείσης, αύξησις επί των κατά την 9ην Απριλίου 1953 καταβαλλομένων αυτοίς αποδοχών, ως τοιούτων νοουμένων των βασικών μισθών ή ημερομισθίων μετά των τυχόν παρακολουθουσών τούτους προσαυξήσεων λόγω πολυετούς υπηρεσίας μόνον, ως ακολούθως:

α) Διά το προσωπικόν εν γένει, ανεξαρτήτως φύλου, το μη έχον συμπεπληρωμένον το 19ον έτος της ηλικίας του και δύο τουλάχιστον ετών παρά τω αυτώ ή ετέρω εργοδότη προϋπηρεσίαν, αύξησις εκ 15 ο/ο, και

β) Διά το προσωπικόν, ανεξαρτήτως φύλου, το έχον συμπεπληρωμένον το 19ον έτος της ηλικίας του και δύο τουλάχιστον ετών προϋπηρεσίαν παρά τω αυτώ ή ετέρω εργοδότη, διά μεν το τμήμα μηνιαίων αποδοχών μέχρις ενός εκατομμυρίου πεντακοσίων χιλιάδων (1.500.000) δραχ. ή ημερομισθίου μέχρι πεντήκοντα χιλιάδων (50.000) δραχ. παρέχεται αύξησις εξ είκοσι πέντε τοις εκατόν (25 ο/ο), διά δε το τμήμα μηνιαίων αποδοχών από ενός εκατομμυρίου πεντακοσίων χιλιάδων μιάς (1.500.001) δραχ. μέχρι τριών εκατομμυρίων (3.000.000) δραχ. ή ημερομισθίου από πεντήκοντα χιλιάδων μιάς (50.001) δραχ. μέχρις εκατόν χιλιάδων (100.000) δραχμών παρέχεται αύξησις εξ είκοσιν επί τοις εκατόν (20 ο/ο).

Ούδεμία αύξησις παρέχεται επί τοσούτον πλέον των 3.000.000 ή των 100.000 δραχμών τμήματος μισθού ή ημερομισθίου.

2. Διά της αυτής κατά την § 1 αυξήσεως και υπό τον όρον της συνδρομής των εν αυτή προϋποθέσεων προσαυξάνονται από 1ης Μαΐου ε.έ. οι κατά την 9ην Απριλίου 1953 ισχύοντες βασικοί μηνιαίοι μισθοί ή ημερομίσθια μετά των τυχόν παρακολουθουσών τούτοις προσαυξήσεων λόγω πολυετούς υπηρεσίας και ώς ούτοι είχον διαμορφωθή επί τη βάσει συλλογικών συμβάσεων εργασίας, αποφάσεων Επιτροπών Διαιτησίας, υπουργικών αποφάσεων ή άλλων πράξεων της Διοικήσεως εν γένει. Η αύξησις αύτη ενσωματούται εις τους βασικούς μηνιαίους μισθούς ή ημερομίσθια.

3. Δεν προσαυξάνονται διά της εκ της κατά τάς διατάξεις της παρούσης οριζομένης αύξήσεως τά τυχόν χορηγούμενα επιδόματα ή προσαυξήσεις λόγω ανθυγιεινής εργασίας, νυκτερινής και Κυριακών ή εορτών τοιαύτης, ηυξημένης αποδόσεως κλπ., ούδε το επίδομα οικογενειακών βαρών, εφ' ού όμως διατηρείται ή παρασχεθείσα δυνάμει των υπ' αριθ. 41100/1953 και

(*) *Σημ. ΕΕΔ*: Βλέπε και εγκριτικήν υπ' αριθ. 15603/1954 απόφασιν Επιτροπής εξ Υπουργών, ΕΚΔ 13, σελ. 551.

(**) *Σημ. ΕΕΔ*: Η παρούσα και αι λοιπαί ακολουθούσαι αποφάσεις απεστάλησαν προς δημοσίευσιν εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκοινοποιήθησαν όμως εις τας ενδιαφερομένας Οργανώσεις. Εις τά απόμενα τούτων θά αναφερθώμεν εις τά σχετικά φύλλα Εφημ. Κυβερνήσεως.

27333/1954 ἀποφάσεων ἡμῶν ἐκ 15 ο/ο αὔξησις.

4. Εἰς τὰς κατὰ τὰς §§ 1 καὶ 2 αὐξήσεις συγχωνεύεται ἀπὸ 1ης Μαΐου 1954 τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 ἀποφάσεως ἡμῶν χορηγηθὲν ἐπίδομα ἀκριβείας, ὡς τοῦτο προσηυξήθη καὶ ἐνσωματώθη εἰς τὰς τακτικὰς ἀποδοχὰς δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 27333/1954 ἡμετέρας ἀποφάσεως, ὡς ἐπίσης συγχωνεύεται καὶ πᾶσα ἑτέρα αὔξησις ὁπωσδήποτε χορηγηθεῖσα ἐπὶ τῶν βασικῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων ἀπὸ 9ης Ἀπριλίου 1953 καὶ ἐφεξῆς.

5. Αἱ διατάξεις τῆς παρούσης δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογήν:

α) Ἐπὶ τῶν μισθωτῶν, οἵτινες ἀπὸ 1.2.1954 καὶ ἐφεξῆς ἔτυχον αὐξήσεως βάσει συλλογικῶν συμβάσεων ἢ ἡμετέρων εἰδικῶν ἀποφάσεων, αἵτινες κατισχύουν ὁπωσδήποτε τῆς παρούσης.

β) Ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν Τραπεζῶν τοῦ λαμβάνοντος κατὰ τὴν ἔναρξιν ἰσχύος τῆς παρούσης ἀποδοχὰς πλέον τῶν χιλίων νέων δραχμῶν.

γ) Ἐπὶ τῶν ναυτεργατῶν.

δ) Ἐπὶ τῶν ἀρτεργατῶν καὶ μυλεργατῶν.

ε) Ἐπὶ τῶν ἐργατῶν τῶν γεωργοκτηνοτροφικῶν ἐργασιῶν, πλὴν τῶν διεπομένων ὑπὸ εἰδικῶν συλλογικῶν συμβάσεων, διαιτητικῶν ἢ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων (ὡς ἐργατῶν βουστασίων, λαχανοκήπων, ἀνθοκήπων κλπ.) καὶ τῶν ἀπασχολουμένων εἰς γεωργοκτηνοτροφικὰς ἐργασίας ἀσκουμένας ὑπὸ Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν, Συνεταιριστικῶν Ὀργανώσεων καὶ Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου ἢ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου, οἵτινες δικαιοῦνται εἰς ὑπὸ τῆς παρούσης καὶ ὑπὸ τὰς ἐν αὐτῇ προϋποθέσεις χορηγουμένης αὐξήσεως.

στ) Ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν Φιλανθρωπικῶν Ἱδρυμάτων τῶν ἀπασχολούντων κάτω τῶν 25 μισθωτῶν, ἐκτὸς ἐὰν ἡ διοίκησις τούτων ἤθελε κρίνει ὅτι ὑφίσταται οἰκονομικὴ δυνατότης διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τῆς παρούσης.

6. Διὰ τοὺς εἰς τὴν ἐμπορικὴν ἐπεξεργασίαν τῶν καπνῶν ἀπασχολουμένους ἰσχύουν ὡς βασικὰ ἡμερομίσθια τὰ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 49500/1952 ἀποφάσεως ἡμῶν καθορισθέντα τοιαῦτα, προσηυξημένα κατὰ τὰ ὑπὸ τῆς παρούσης ὁριζόμενα.

Ἡ παροῦσα, κοινοποιουμένη ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς της, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 19 Μαΐου 1954

—

27255/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τῆς Ἑταιρίας Ἑλληνικῶν Ἠλεκτρικῶν Σιδηροδρόμων «Ε.Η.Σ.».

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1. Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ν. δ. 2510/1953.

2. Τὴν ὑπογραφεῖσαν ἀπὸ 17.4.1954 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας μεταξὺ τῶν ἐν προκειμένῳ ἐνδιαφερομένων ἑκατέρωθεν ὀργανώσεων, δι' ἧς ρυθμίζονται, ὡς κάτωθι τὰ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐν τῇ συμβάσει ταύτῃ ἀναφερομένων μισθωτῶν.

3. Τὴν ὅλως ἐξαιρετικὴν ἀνάγκην διὰ τὴν ἄμεσον ἰσχὺν καὶ ἐφαρμογὴν τῆς ἐν λόγῳ συμβάσεως πρὸς ἄρσιν τῶν ἐκ τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς ἀμφισβητήσεων καὶ ἐκκρεμοτήτων μέχρι νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ τρόπου θέσεως εἰς ἐφαρμογὴν τῶν ὑπογραφομένων συλλογικῶν συμβάσεων.

4. Σχετικὴν ἐγκριτικὴν ἀπόφασιν τῆς πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς ὑπ' ἀριθ. 17745/1954.

Ἀποφασίζομεν

Αὐξάνομεν τὰς ἀποδοχὰς τοῦ πάσης φύσεως προσωπικοῦ τῆς Ἀνωνύμου Ἑταιρίας «Ἑλληνικοὶ Ἠλεκτρικοὶ Σιδηρόδρομοι Ε.Η.Σ.», ὡς ἀκολούθως:

1. Αἱ κατὰ μῆνα Ἰανουάριον καταβαλλόμεναι μηνιαῖαι ἀποδοχαί, ἠλαττωμέναι κατὰ τὰ τότε χορηγούμενα οἰκογενειακὰ ἐπιδόματα, αὐξάνονται ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου 1954 κατὰ 20 ο/ο κατὰ τὸ μέχρι τριῶν ἑκατομμυρίων (3.000.000) τμῆμα αὐτῶν.

Οὐδεμία αὔξησις παρέχεται διὰ τὸ πέραν τῶν τριῶν ἑκατομμυρίων (3.000.000) δρχ. τμῆμα μηνιαίων ἀποδοχῶν.

2. Εἰς τὴν ἀνωτέρω αὔξησιν συγχωνεύεται ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου 1954 τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 ἀποφάσεως ἡμῶν χορηγηθὲν ἐπίδομα ἀκριβείας, ὡς τοῦτο ηὐξήθη καὶ ἐνσωματώθη εἰς τὰς τακτικὰς ἀποδοχὰς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 27333/1954 ὁμοίας.

3. Ἐπὶ τῶν κατὰ τ' ἀνωτέρω διαμορφουμένων μηνιαίων ἀποδοχῶν καταβάλλονται ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου 1954 καὶ ἐφεξῆς αἱ ἀκόλουθοι προσαυξήσεις καὶ ἐπιδόματα.

α) Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἐγγάμους, ἐπίδομα οἰκογενειακῶν βαρῶν ἐκ 10 ο/ο διὰ τὴν σύζυγον καὶ 5 ο/ο δι' ἕκαστον τέκνον καὶ μέχρι τριῶν κατ' ἀνώτατον ὅριον, ὑπολογιζόμενον ἐπὶ τῶν ὡς ἄνω διαμορφουμένων ἀποδοχῶν καὶ μόνον μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν 3.000.000 δραχ.

Ἐπὶ τῶν καταβαλλομένων διὰ τὰ διανυόμενα χιλιόμετρα ἀποζημιώσεων δὲν ὑπολογίζονται οἰκογενειακὰ ἐπιδόματα.

Τὸ ὡς ἄνω ἐπίδομα παύει χορηγούμενον διὰ μὲν τὴν σύζυγον ἐν περιπτώσει διαζεύξεως ἢ θανάτου αὐτῆς, διὰ δὲ τὰ τέκνα ἐφ' ὅσον ἐργάζονται ἢ ἐνυμφεύθησαν ἢ ὑπερέβησαν τὰ μὲν ἄρρενα τὸ 17ον ἔτος τῆς ἡλικίας των, τὰ δὲ θήλεα τὸ 18ον.

β) Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἄγαμον προσωπικὸν εἰδικὴ προσαύξησις ἐκ 5 ο/ο ἐπὶ τοῦ μέχρι 1.500.000 τμήματος τῶν ἀποδοχῶν, ἐφ' ὧν ὑπολογίζεται καὶ ἡ διὰ τῆς § 1 τῆς παρούσης χορηγουμένη αὔξησις.

4. Ὅπως ὡς ἀποδοχαὶ μηνὸς Μαρτίου 1954 θεωρηθῶσιν αἱ καταβληθεῖσαι κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον εἰς ἕκαστον τοῦ προσωπικοῦ τοιαῦται.

5. Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου 1954.

Ἡ παροῦσα, κοινοποιουμένη ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς της, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Μαΐου 1954

—

27280/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ καφενείων Ἀθηνῶν καὶ περιχώρων.

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 12 τοῦ ν.δ. 2510/1953.

2. Τὴν ὑπογραφεῖσαν ἀπὸ 16.4.1954 συλλο-

γικήν σύμβασιν έργασίας μεταξύ των έν προκειμένω ένδιαφερομένων έκατέρωθεν οργανώσεων, δι' ής ρυθμίζονται ώς κάτωθι τά τών άποδοχών τών έν τή συμβάσει ταύτη άναφερομένων μισθωτών.

3) Την όλως έξαιρετικήν άνάγκην διά την άμεσον ισχύν και έφαρμογήν της έν λόγω συμβάσεως πρός άρσιν των έκ της συλλογικής διαφοράς άμφισβητήσεων και έκκρεμοτήτων μέχρι νομοθετικής ρυθμίσεως του τρόπου θέσεως εις έφαρμογήν των ύπογραφομένων συλλογικών συμβάσεων.

4) Σχετικην έγκριτικήν άπόφασιν της πενταμελούς έξ Υπουργών Επιτροπής ύπ' άριθ. 17745/1954.

Αποφασίζομεν

1. Καθορίζομεν τά κατωτάτα όρια άποδοχών του προσωπικού των καφενείων Αθηνών και προαστείων εις παλαιάς δραχ., ώς άκολούθως.

Α) Ταμπής κεντρικών καφενείων α' κατηγορίας μηνιαίως δραχ. 950.000.

Ταμπής καφενείων λοιπών κατηγοριών (Β' και Γ' κατηγορίας κεντρικών και Β' και Γ' κατηγορίας συνοικιακών) δραχ. 810.000.

Β) Μαρκαδόρος καφενείων πάσης κατηγορίας μηνιαίως δραχ. 950.000.

Γ) Βοηθός κουζίνας καφενείων πάσης κατηγορίας.

α) Έφ' όσον άγει ήλικίαν κάτω των 18 έτών δραχ. 750.000.

β) Έφ' όσον άγει ήλικίαν 18 έτών συμπεπληρωμένων και άνω δραχ. 810.000.

Δ) Σερβιτόρος καφενείων α' κατηγορίας δρχ. 900.000.

Σερβιτόρος καφενείων έτέρας κατηγορίας δραχ. 840.000.

Οι άνωτέρω βασικοί μισθοί προσαυξάνονται δι' επιδόματος οικογενειακών βαρών 10 ο/ο διά την σύζυγον, έφ' όσον αύτη δέν έργάζεται, και 5 ο/ο δι' έκαστον τέκνον και μέχρι τριών, έφ' όσον τά έκ τούτων άρρενα είναι ήλικίας κάτω των 18 έτών και δέν έργάζονται, τά δέ θήλεα είναι ήλικίας κάτω των 20 έτών, άγαμα, και δέν έργάζονται.

Ομοίως οι άνωτέρω βασικοί μισθοί, πλήν του μισθού των σερβιτόρων, προσαυξάνονται δι' επιδόματος πολυετούς υπηρεσίας παρά τώ αύτώ ή διαφόροις έργοδόταις 5 ο/ο επί τή συμπληρώσει έκάστης πενταετίας και μέχρι συμπληρώσεως πέντε το πολύ πενταετιών, του χρόνου υπολογιζομένου άπό της το πρώτον έκκινήσεως του έπαγγέλματος μιάς των άνωτέρω ειδικοτήτων επί τή βάσει πιστοποιητικών των παρ' οίς είργάσθησαν έργοδοτών, υποχρεουμένων εις την χορήγησιν τούτων έντός τριμήνου άπό της ζητήσεώς των.

2. Τά ημερομίσθια του εις τά πάσης κατηγορίας καφενεία Αθηνών και προαστείων, εκτάκτως προσλαμβανομένου προσωπικού καθορίζονται ώς άκολούθως άπό της ισχύος της παρούσης:

α) Ημερομίσθια ταμπή και μαρκαδόρου δραχμάς 37.500.

β) Ημερομίσθια βοηθητικού προσωπικού δραχμάς 32.500.

γ) Ημερομίσθια σερβιτόρου δραχμάς 15.000.

3. Εις τάς διά της παρούσης καθοριζομένας άποδοχάς του προσωπικού των καφενείων Αθηνών και προαστείων συμπεριλαμβάνεται τό ύπό της ύπ' άριθ. 41100/1953 άποφάσεως ημών χορηγηθέν προσωρινόν επίδομα άκριβείας, ώς τοιούτο ηυξήθη και ένεσωματώθη διά της ύπ' άριθ. 27333/1954 ημετέρας αποφάσεως.

4. Εν τή έφαρμογή των διατάξεων της ύπ' άριθ. 25825/1951 αποφάσεως του Υπουργού Οικονομικών και ημών προκειμένου περί των σερβιτόρων των καφενείων, περί ών ή παρούσα, αι ύπ' αύτης προβλεπόμεναι προσαυξήσεις 20ο/ο και 75 ο/ο υπολογίζονται επί του καθοριζομένου διά της παρούσης μηνιαίου μισθού τούτων, ούχι δέ και επί των κεκανονισμένων ποσοστών επί των λογαριασμών άπολαυών τούτων.

5. Η ισχύς της παρούσης άρχεται άπό 1ης Απριλίου 1954.

Η παρούσα, κοινοποιουμένη άπό της υπογραφής της, θέλει δημοσιευθή διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως.

Εν Αθήναις τή 23 Μαΐου 1954

27297/1954 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί αύξήσεως των άποδοχών προσωπικού Η.Ε.Μ.

Εχοντες ύπ' όψιν:

1) Τάς διατάξεις του άρθρ. 12 του ν.δ. 2510/1953.

2) Την υπογραφείσαν άπό 7.4.1954 συλλογικήν σύμβασιν έργασίας μεταξύ των έν προκειμένω ενδιαφερομένων εκατέρωθεν οργανώσεων, δι' ής ρυθμίζονται ώς κάτωθι τά των άποδοχών των έν τή συμβάσει ταύτη άναφερομένων μισθωτών.

3) Την όλως έξαιρετικήν άνάγκην διά την άμεσον ισχύν και έφαρμογήν της έν λόγω συμβάσεως πρός άρσιν των έκ της συλλογικής διαφοράς άμφισβητήσεων και έκκρεμοτήτων μέχρι νομοθετικής ρυθμίσεως του τρόπου θέσεως εις έφαρμογήν των υπογραφομένων συλλογικών συμβάσεων.

4) Σχετικην έγκριτικήν άπόφασιν της πενταμελούς έξ Υπουργών Επιτροπής ύπ' άριθ. 17745/1954.

Αποφασίζομεν

Αύξάνομεν τάς άποδοχάς του πάσης φύσεως προσωπικού της Ηλεκτρικής Εταιρίας Μεταφορών ώς άκολούθως:

1. Αί κατά Φεβρουάριον καταβαλλόμεναι βασικαί μηνιαίαι άποδοχαί (βασικοί μισθοί και τά μισθολογικά κλιμάκια της Εταιρίας, πλέον προσαυξήσεων λόγω συμπληρώσεως τριετιών και λόγω υπηρεσίας μετώπου κατά τό ν.δ. 1799 του 1942) αύξάνονται άπό 1ης Μαρτίου 1954 κατά 20 ο/ο μέχρι μισθού ή τμήματος μισθού 3.000.000 μηνιαίως. Άπό της αύτης χρονολογίας και κατά τό αύτό ποσοστόν αύξάνονται και τά κατά Φεβρουάριον καταβαλλόμενα βασικά ημερομίσθια ή τμήματα ημερομισθίων μέχρις 100.000 δραχμών.

Ούδεμία αύξησις παρέχεται διά τό πέραν των 3.000.000 δραχμών τμήμα μηνιαίου μισθού ή διά τό πέραν των 100.000 δραχ. τμήμα ημερομισθίου.

2. Εις την άνωτέρω αύξησιν συγχωνεύεται άπό 1ης Μαρτίου 1954 τό διά της ύπ' άριθ. 41100/1953 άποφάσεως ημών χορηγηθέν προσωρινόν επίδομα άκριβείας της ζωής, ώς τοιούτο ηύ-

ξήθη καὶ ἐνεσωματώθη εἰς τὰς ταχτικὰς ἀποδοχὰς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 27333/1954 ἡμετέρας ἀποφάσεως.

3. Ἐπὶ τῶν ὡς ἄνω (§ 1) ηὐξημένων βασικῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν ἢ ἡμερομισθίων καταβάλλονται ἀπὸ 1ης Μαρτίου 1954 καὶ ἐφεξῆς αἱ ἀκόλουθοι προσαυξήσεις :

α) Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἐγγάμους, ἐπίδομα οἰκογενειακῶν βαρῶν ὑπολογιζόμενον ἐπὶ ποσοῦ μηνιαίων ἀποδοχῶν μέχρι 3.000.000 δραχμῶν ἢ ἡμερομισθίων μέχρις 100.000 δρχ. ἐκ 10 ο/ο διὰ τὴν σύζυγον καὶ 5 ο/ο δι' ἕκαστον τέκνον καὶ μέχρι τριῶν. Τὸ ἐπίδομα τοῦτο παύει χορηγούμενον διὰ μὲν τὴν σύζυγον ἐν περιπτώσει διαζεύξεως ἢ θανάτου αὐτῆς, διὰ δὲ τὰ τέκνα, ἐφ' ὅσον ἐργάζονται ἢ ἐνυμφεύθησαν ἢ ὑπερέβησαν τὰ μὲν ἄρρενα τὸ 18ον ἔτος τῆς ἡλικίας των, τὰ δὲ θήλεα τὸ 20όν. Τοῦ διὰ τὰ τέκνα παρεχομένου ὡς ἄνω ἐπιδόματος δικαιοῦται ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους καὶ τὸ θῆλυ προσωπικόν, ἐφ' ὅσον τελεῖ ἐν χηρείᾳ ἢ διαζεύξει καὶ δὲν λαμβάνει διὰ τὰ τέκνα σύνταξιν ἢ διατροφήν, ἐπίσης ἐφ' ὅσον κέκτηται ἐξ ἄλλου γάμου τέκνα μὴ υἱοθετηθέντα ὑπὸ τοῦ δευτέρου συζύγου ἢ ἐφ' ὅσον ὁ σύζυγος τυγχάνει ὁλικῶς ἀνίκανος πρὸς ἐργασίαν, ὁπότε ἡ σύζυγος εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην περίπτωσιν δικαιοῦται καὶ τοῦ ἐκ 10 ο/ο ἐπιδόματος. Τὰ ἤδη καταβαλλόμενα εἰς τὸ προσωπικὸν οἰκογενειακὰ ἐπιδόματα ἢ ὑπόλοιπα οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων θὰ παύσουν ἀπὸ τῆς αὐτῆς ὡς εἴρηται χρονολογίας καταβαλλόμενα, συγχωνευόμενα εἰς τὸ νέον τοῦτο ἐπίδομα οἰκογενειακῶν βαρῶν.

β) Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἄγαμον προσωπικὸν εἰδικὴ προσαύξησις 5 ο/ο ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τῶν ὡς ἄνω ηὐξημένων μηνιαίων βασικῶν ἀποδοχῶν ἢ τμήματος αὐτῶν μέχρι 1.500.000 δρχ. ἢ προκειμένου περὶ βασικῶν ἡμερομισθίων ηὐξημένων ὡς ἄνω ἐπὶ ποσοῦ μέχρις 60.000 δραχμῶν.

γ) Ὅσον ἀφορᾷ ὁλόκληρον τὸ προσωπικόν, τὰ καθιερωμένα ἐπιδόματα 25 ο/ο διὰ νυκτερινὴν ἐργασίαν καὶ 75 ο/ο δι' ἐργασίαν κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς διὰ νόμου καθιερωμένας ἐπισήμους ἑορτάς, ὑπολογιζόμενον ὅσον ἀφορᾷ εἰδικῶς τὸ προσωπικὸν τῆς ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας κινήσεως συμφώνως πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθ. 3483 τῆς 13/22 Μαρτίου 1952 κοινὴν ἀπόφασιν τῶν Ὑπουργῶν Συγκοινωνιῶν, Οἰκονομικῶν καὶ ἡμῶν, ὡς αὕτη ἐφαρμόζεται σήμερον.

δ) Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ξυλουργούς, τοὺς χρησιμοποιοῦντας ἰδιόκτητα ἐργαλεῖα, ὡς καθορίζει ἡ ὑπ' ἀριθ. 41690 τῆς 13/17 Ὀκτωβρίου 1947 ἀποφάσεις ἡμῶν, τὸ καθιερωμένον ἐπίδομα 15ο/ο.

4. Ἡ εἰς τοὺς ὁδηγοὺς καὶ εἰσπράκτορας τῆς ὑπηρεσίας κινήσεως καταβαλλομένη εἰδικὴ ἀμοιβὴ κινήσεως δι' ἑκάστην πλήρη ἡμερησίαν ἐργασίαν ἐπὶ ὀχήματος (ἡμίσεια βασικὴ μονὰς τοῦ μισθολογίου), ἀνερχομένη σήμερον δι' 26 ἡμέρας ἐργασίας ἐπὶ ὀχήματος εἰς 104.000 δραχμὰς (ἑκατὸν τέσσαρας χιλιάδας), αὐξάνεται ἐπίσης ἀπὸ 1ης Μαρτίου 1954.

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀπὸ 1ης Μαρτίου 1954.

Ἡ παροῦσα, κοινοποιουμένη ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς της, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Μαΐου 1954

27383/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως τῶν καταβαλλομένων ἡμερομισθίων εἰς τοὺς ἐργατοτεχνίτας κλωστοϋφαντουργίας.

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν :

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 12 τοῦ ν.δ. 2510/1953.

2) Τὴν ὑπογραφεῖσαν ἀπὸ 10.4.1954 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας μεταξὺ τῶν ἐν προκειμένῳ ἐνδιαφερομένων ἑκατέρωθεν ὀργανώσεων, δι' ἧς ρυθμίζονται ὡς κάτωθι τὰ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐν τῇ συμβάσει ταύτῃ ἀναφερομένων μισθωτῶν.

3) Τὴν ὅλως ἐξαιρετικὴν ἀνάγκην διὰ τὴν ἄμεσον ἰσχὺν καὶ ἐφαρμογὴν τῆς ἐν λόγῳ συμβάσεως πρὸς ἄρσιν τῶν ἐκ τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς ἀμφισβητήσεων καὶ ἐκκρεμοτήτων μέχρι νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ τρόπου θέσεως εἰς ἐφαρμογὴν τῶν ὑπογραφομένων συλλογικῶν συμβάσεων.

4) Σχετικὴν ἐγκριτικὴν ἀπόφασιν τῆς πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς ὑπ' ἀριθ. 17745/1954.

Ἀποφασίζομεν

1. Ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης αὐξάνομεν τὰ πράγματι καταβαλλόμενα τὴν 9.4.1953 εἰς τοὺς ἐργατοτεχνίτας κλωστοϋφαντουργίας ἡμερομίσθια, ὡς ἀκολούθως :

α) Τὰ ἡμερομίσθια ἢ τμήματα ἡμερομισθίων μέχρι δραχμῶν 40.000 αὐξάνονται κατὰ ποσοστὸν 25 ο/ο.

β) Τὰ ἡμερομίσθια ἢ τμήματα ἡμερομισθίων ἀπὸ 40.000 - 60.000 δρχ. αὐξάνονται κατὰ ποσοστὸν 20 ο/ο.

Εἰς τὰ πέραν τοῦ ποσοῦ τῶν 60.000 ἡμερομίσθια ἢ τμήματα ἡμερομισθίων οὐδεμία χορηγεῖται αὔξησις.

Ὡς καταβαλλόμενα ἡμερομίσθια νοοῦνται τὰ ἐν § 11 τῆς ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας προσδιοριζόμενα, διευκρινιζομένου καὶ αὐθις ὅτι αἱ ἀνωτέρω αὐξήσεις δὲν ἀφοροῦν τὰ ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν εἰς τοὺς μισθωτοὺς περὶ ὧν ἡ παροῦσα χορηγούμενα ἐπιδόματα παραγωγῆς καὶ ἀποδόσεως ποσοτικῆς ἢ ποιοτικῆς.

2. Δὲν δικαιοῦνται τῶν διὰ τῆς παρούσης παρεχομένων αὐξήσεων οἱ ἐκ τῶν μισθωτῶν μὴ ἔχοντες συμπεπληρωμένην ἑνὸς ἔτους παρὰ τῷ αὐτῷ ἢ ἑτέρῳ ἐργοδότῃ προϋπηρεσίαν καὶ ἡλικίαν 18 ἐτῶν. Οὗτοι ἐξακολουθοῦν λαμβάνοντες τὰς διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 καὶ 27333/1954 ἀποφάσεων ἡμῶν χορηγηθείσας αὐξήσεις καὶ ὡς ἐν ταῖς ἀποφάσεσι ταύταις ὁρίζεται.

3. Κατὰ τὰ ἀνωτέρω ποσοστὰ αὐξάνονται καὶ τὰ κατὰ τὴν 9.4.1953 ἰσχύοντα ἐλάχιστα ὅρια ἡμερομισθίων τῶν μισθωτῶν οὓς ἀφορᾷ ἡ παροῦσα.

4. Εἰς τὰς ἀνωτέρω αὐξήσεις συγχωνεύεται τὸ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας χορηγηθὲν ἐπίδομα ἀκριβείας, ὡς τοῦτο ηὐξήθη καὶ ἐνεσωματώθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 27333/1954 ἡμετέρας ἀποφάσεως.

5. Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀπὸ 1ης Μαρτίου 1954.

6. Ἡ παροῦσα ἰσχύει καθ' ἅπασαν τὴν Ἐπικράτειαν, ἀφορᾷ δὲ τοὺς ἐργαζομένους εἰς βιο-

μηχανίας κλωστοϋφαντουργικάς και πλεκτικάς φυσικών ινών, βάμβακος, ερίου, μετάξης, ιούτης, καννάβεως, λίνου και σιζάλ, ώς και τά σχοινοποιεία και κορδελλοποιεία.

Ή παρούσα, κοινοποιουμένη άπό τής ύπογραφής της, θέλει δημοσιευθή διά τής Έφημερίδος τής Κυβερνήσεως.

Έν Άθήναις τή 20 Μαΐου 1954

—

27374/1954 Άπόφ. Ύπουργοῦ Έργασίας

Περί καθορισμοῦ ἀποδοχῶν τῶν ξενοδοχοϋπαλλήλων.

Έχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ν.δ. 2510/1953.

2) Τήν ὑπογραφεῖσαν άπό 8.4.1954 συλλογικήν σύμβασιν ἐργασίας μεταξύ τῶν ἐν προκειμένῳ ἐνδιαφερομένων ἑκατέρωθεν ὀργανώσεων, δι' ἧς ρυθμίζονται ὡς κάτωθι τά τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐν τῇ συμβάσει ταύτῃ ἀναφερομένων μισθωτῶν.

3) Τήν ὅλως ἐξαιρετικήν ἀνάγκην διά τήν ἄμεσον ἰσχύν καί ἐφαρμογήν τῆς ἐν λόγῳ συμβάσεως πρός ἄρσιν τῶν ἐκ τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς ἀμφισβητήσεων καί ἐκκρεμοτήτων μέχρι νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ τρόπου θέσεως εἰς ἐφαρμογήν τῶν ὑπογραφομένων συλλογικῶν συμβάσεων.

4) Σχετικήν ἐγκριτικήν ἀπόφασιν τῆς πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς ὑπ' ἀριθ. 17745/1954,

Ἀποφασίζομεν

1. Καθορίζομεν, ὅπως ἐπί τῇ βάσει τῶν κειμένων διατάξεων τῶν ἰσχυουσῶν κατά τήν 9.4.1953 μηνιαίων ἀποδοχῶν τῶν ξενοδοχοϋπαλλήλων τῆς Χώρας χορηγηθῇ ἀπό τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης αὔξησις κατά ποσοστόν 25ο/ο μέν διά τούς ὑπηρετοῦντας εἰς τά ξενοδοχεῖα περιφερείας τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης καί κατά ποσοστόν 22 ο/ο διά τούς ὑπηρετοῦντας εἰς τά ξενοδοχεῖα τῶν λοιπῶν περιφερειῶν τῆς Χώρας. Εἰς τήν ἀνωτέρω αὔξησιν συγχωνεύεται τό διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 ἀποφάσεως ἡμῶν χορηγηθέν ἐπίδομα ἀκριβείας, ὡς τοῦτο ηὐξήθη καί ἐνεσωματώθη διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 27333/1954 ἡμετέρας ἀποφάσεως.

2. Δέν δικαιοῦνται τῶν διά τῆς παρούσης παρεχομένων αὐξήσεων οἱ ἐκ τῶν μισθωτῶν μή ἔχοντες συμπεπληρωμένην ἑνός ἔτους παρά τῷ αὐτῷ ἤ ἑτέρῳ ἐργοδότῃ προϋπηρεσίαν καί ἡλικίαν 18 ἐτῶν. Οὗτοι ἐξακολουθοῦν λαμβάνοντες τάς διά τῶν ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 καί 27333/1954 ἀποφάσεων ἡμῶν χορηγηθείσας αὐξήσεις καί ὡς ἐν ταῖς ἀποφάσεσι ταύταις ὁρίζεται.

3. Εἰς τούς μαίτρ καί τούς θυρωρούς α' ἡμέρας τῶν ξενοδοχείων τῆς Χώρας ἐπί τῶν ὡς ἄνω διαμορφουμένων ἀποδοχῶν παρέχεται ἀπό τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης εἰδικόν ἐπίδομα ἐκ ποσοστοῦ 5 ο/ο.

4. Αἱ ἤδη καταβαλλόμεναι ἀποδοχαί, ἐφ' ὅσον εἶναι κατά τό σύνολόν των ὑψηλότεραι τῶν διά τῆς παρούσης διαμορφουμένων, δέν δύνανται νά μειωθῶσιν.

5. Διευκρινίζεται ὅτι αἱ διατάξεις τῆς παρούσης ἔχουν ἐφαρμογήν καί ἐπί τῶν ξενοδοχοϋπαλλήλων τῶν ξενοδοχείων θερινῶν διαμονῶν καί λουτροπόλεων ὡς πρός τόν συμβολικόν μισθόν τούτων.

6. Ἡ ἰσχύς τῆς παρούσης ἀρχεται ἀπό 15 Μαρτίου 1954.

Ἡ παρούσα, κοινοποιουμένη ἀπό τῆς ὑπογραφῆς της, θέλει δημοσιευθῆ διά τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 24 Μαΐου 1954

—

27269/1954 Άπόφ. Ύπουργοῦ Έργασίας

Περί αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τῆς Ἀνωνύμου Ἑλληνικῆς Ἑταιρίας Ὑδάτων.

Έχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ν.δ. 2510/1953.

2) Τήν ὑπογραφεῖσαν άπό 9.4.1954 συλλογικήν σύμβασιν ἐργασίας μεταξύ τῶν ἐν προκειμένῳ ἐνδιαφερομένων ἑκατέρωθεν ὀργανώσεων, δι' ἧς ρυθμίζονται ὡς κατωθι τά τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐν τῇ συμβάσει ταύτῃ ἀναφερομένων μισθωτῶν.

3) Τήν ὅλως ἐξαιρετικήν ἀνάγκην διά τήν ἄμεσον ἰσχύν καί ἐφαρμογήν τῆς ἐν λόγῳ συμβάσεως πρός ἄρσιν τῶν ἐκ τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς ἀμφισβητήσεων καί ἐκκρεμοτήτων μέχρι νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ τρόπου θέσεως εἰς ἐφαρμογήν τῶν ὑπογραφομένων συλλογικῶν συμβάσεων.

4) Σχετικήν ἐγκριτικήν ἀπόφασιν τῆς πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς ὑπ' ἀριθ. 17745/1954.

Ἀποφασίζομεν:

Αὐξάνομεν τάς ἀποδοχάς τοῦ ἐν γένει προσωπικοῦ τῆς Ἀνωνύμου Ἑλληνικῆς Ἑταιρίας Ὑδάτων ὡς ἀκολουθως:

1. Οἱ καταβαλλόμενοι τήν 15ην Φεβρουαρίου ἐ.ἔ. μισθοί ἤ ἡμερομίσθια εἰς τό ἐν γένει προσωπικόν αὐξάνονται ἀπό 16.2.1954 ὡς ἑπεται:

Τό μέν τμῆμα μισθοῦ μέχρις ἑνός ἑκατομμυρίου πεντακοσίων χιλιάδων δραχμῶν (1.500.000) ἤ τμῆμα ἡμερομισθίου μέχρις ἑξήκοντα χιλιάδων (60.000) δραχμῶν αὐξάνεται κατά 25 ο/ο.

Τό δέ τμῆμα μισθοῦ ἀπό ἑνός ἑκατομμυρίου πεντακοσίων χιλιάδων μιᾶς μέχρι τριῶν ἑκατομμυρίων (1.500.001 - 3.000.000) δραχμῶν ἤ τμῆμα ἡμερομισθίου ἀπό ἑξήκοντα χιλιάδων μιᾶς μέχρις ἑκατόν εἴκοσι χιλιάδων (60.001 - 120.000) δραχμῶν αὐξάνεται κατά 20 ο/ο.

Τό πέραν τοῦ ποσοῦ τῶν 3.000.000 τμῆμα μισθοῦ ἤ 120.000 τμῆμα ἡμερομισθίου οὐδεμίαν αὔξησιν λαμβάνει.

Ὡς μισθοί ἤ ἡμερομίσθια, ἐφ' ὧν χορηγεῖται ἡ κατά τ' ἀνωτέρω αὔξησις, νοοῦνται οἱ ὀργανικοί ἤ βασικοί μηνιαῖοι μισθοί ἤ ἡμερομίσθια.

Διευκρινίζεται ὅτι εἰς τούς μισθούς τούτους δέν περιλαμβάνεται τό διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 ἀποφάσεως ἡμῶν χορηγηθέν προσωρινόν ἐπίδομα ἀκριβείας ζωῆς, ὡς τοῦτο ηὐξήθη καί ἐνεσωματώθη εἰς τάς τακτικάς ἀποδοχάς διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 27333/1954 ἡμετέρας ἀποφάσεως, ὅπερ καί συγχωνεύεται εἰς τήν κατά τ' ἀνωτέρω αὔξησιν.

2. α) Αἱ προσαυξήσεις αἱ προβλεπόμεναι ὑπό τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 14, 17, 20 καί

51 τοῦ Κανονισμοῦ τοῦ προσωπικοῦ, δι' ὅσους δικαιοῦνται τοιούτων, ὑπολογίζονται ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον προκυπτόντων μισθῶν ἢ ἡμερομισθίων.

β) Ἀπὸ 16.2.1954 τὰ ἐπιδόματα οἰκογενειακῶν βαρῶν ἐκ 10 ο/ο διὰ τὴν σύζυγον καὶ 5 ο/ο δι' ἕκαστον τέκνον καὶ μέχρι τριῶν ὑπολογίζονται ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν § 1 προκυπτόντων μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων προσηυξημένων κατὰ τὰς προσαυξήσεις τοῦ ἐδαφ. α τῆς παρούσης παραγράφου δι' ὅσους δικαιοῦνται τοιούτων προσαυξήσεων.

3. Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀπὸ 16ης Φεβρουαρίου 1954.

Ἡ παροῦσα, κοινοποιουμένη ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς της, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Μαΐου 1954

—

27436/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν πρακτικῶν μηχανικῶν.

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν :

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ν.δ. 2510/1953.

2) Τὴν ὑπογραφεῖσαν ἀπὸ 17.4.1954 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας μεταξὺ τῶν ἐν προκειμένῳ ἐνδιαφερομένων ἑκατέρωθεν ὀργανώσεων, δι' ἧς ρυθμίζονται ὡς κάτωθι τὰ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐν τῇ συμβάσει ταύτῃ ἀναφερομένων μισθωτῶν.

3) Τὴν ὅλως ἐξαιρετικὴν ἀνάγκην διὰ τὴν ἄμεσον ἰσχὺν καὶ ἐφαρμογὴν τῆς ἐν λόγῳ συμβάσεως πρὸς ἄρσιν τῶν ἐκ τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς ἀμφιβητήσεων καὶ ἐκκρεμοτήτων μέχρι νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ τρόπου θέσεως εἰς ἐφαρμογὴν τῶν ὑπογραφομένων συλλογικῶν συμβάσεων.

4) Σχετικὴν ἐγκριτικὴν ἀπόφασιν τῆς πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς ὑπ' ἀριθ. 17745/1954.

Ἀποφασίζομεν

Ι. Καθορίζομεν τὰ κατώτατα ὅρια ἀποδοχῶν τῶν πρακτικῶν μηχανικῶν α, β καὶ γ τάξεως καὶ τῶν πτυχιούχων μηχανοδηγῶν, τῶν κεκτημένων τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου προβλεπόμενα πτυχία καὶ ἀπασχολουμένων εἰς τὰ πάσης φύσεως βιομηχανικὰ ἐργοστάσια καὶ μηχανολογικὰς ἐγκαταστάσεις τῆς Χώρας κινητὰς καὶ μὴ εἰς παλαιὰς βραχμάς, ὡς ἀκολούθως :

Μηχανικὸς κεκτημένος δίπλωμα πρακτικοῦ μηχανικοῦ α' τάξεως	δρχ.	1.400.000 μην.
Μηχανικὸς κεκτημένος δίπλωμα πρακτικοῦ μηχανικοῦ β' τάξεως	»	1.300.000 »
Μηχανικὸς κεκτημένος δίπλωμα πρακτικοῦ μηχανικοῦ γ' τάξεως	»	1.200.000 »
Μηχανοδηγὸς κεκτημένος πτυχίον μηχανοδηγοῦ	»	1.100.000 »

Οἱ ἀνωτέρω βασικοὶ μισθοὶ προσαυξάνονται διὰ τῶν ἀκολούθων ἐπιδομάτων :

α) Δι' ἐπιδόματος πολυετοῦς ὑπηρεσίας παρὰ τῷ αὐτῷ ἢ παρὰ διαφόροις ἐργοδόταις, ὁριζομένου εἰς ποσοστὸν 5 ο/ο ἐπὶ τῇ συμπληρώσει ἑκάστης πενταετίας καὶ μέχρι πέντε πενταετιῶν, τοῦ χρόνου ὑπολογιζομένου ἀπὸ τῆς τὸ πρῶτον ἀσκήσεως ὁμοτίμων ἢ συναφῶν καθηκόντων καὶ ἀποδεικνυομένου διὰ πιστοποιητικῶν χορηγουμένων ὑπὸ τῶν παρ' οἷς εἰργάσθησαν ἐργοδοτῶν, ὑποχρεουμένων εἰς τὴν χορήγησιν τούτων ἐντὸς δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς ζητήσεώς των.

β) Δι' ἐπιδόματος οἰκογενειακῶν βαρῶν 10 ο/ο διὰ τὴν σύζυγον καὶ 5 ο/ο δι' ἕκαστον τέκνον καὶ μέχρι τριῶν, ἐφ' ὅσον τὰ ἐκ τούτων ἄρρενα εἶναι ἡλικίας κάτω τῶν 18 ἐτῶν καὶ δὲν ἐργάζονται, τὰ δὲ θήλεα εἶναι κάτω τῶν 20 ἐτῶν, ἄγαμα, καὶ δὲν ἐργάζονται.

ΙΙ. Εἰς τοὺς ἐκ τῶν μισθωτῶν περὶ ὧν ἡ παροῦσα λαμβάνοντας κατὰ τὴν 9.4.1953 ἀποδοχὰς ὑψηλοτέρας τῶν τότε ἰσχυόντων ἐλαχίστων ὁρίων ὁρίζεται ὅπως χορηγηθῇ ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης αὔξησις κατὰ ποσοστὸν 25 ο/ο διὰ τὸ τμῆμα ἀποδοχῶν μέχρι 1.500.000 δραχμῶν καὶ κατὰ ποσοστὸν 20 ο/ο διὰ τὸ πέραν τοῦ ποσοῦ τῶν δραχμῶν 1.500.000 καὶ μέχρι 3.000.000 τμῆμα ἀποδοχῶν.

Ἐν τῇ ὡς ἄνω ἐννοίᾳ «καταβαλλόμεναι ἀποδοχαὶ» δὲν περιλαμβάνονται τὰ τυχὸν οἰκειοθελῶς διδόμενα ποσά, ἅτινα ἐξαιροῦνται ἐκ τῆς εἰδικῆς ἀποδόσεως τῶν λαμβανόντων ταῦτα, ὡς π.χ. ποσοστὰ βάσει τῆς παραγωγῆς ἢ τῆς οἰκονομίας ὕλης ἢ τῆς ταχύτητος ἐκτελέσεως ἔργου κλπ., ἅτινα ὅμως ἐν πάσῃ περιπτώσει δὲν θίγονται ὑπὸ τῆς παρούσης.

Δὲν δικαιοῦται τῶν διὰ τῆς παρούσης παραγράφου παρεχομένων αὐξήσεων οἱ ἐκ τῶν μισθωτῶν μὴ ἔχοντες συμπληρωμένην ἑνὸς ἔτους παρὰ τῷ αὐτῷ ἢ ἑτέρῳ ἐργοδότῃ προϋπηρεσίαν καὶ ἡλικίαν 18 ἐτῶν.

Οὗτοι ἐξακολουθοῦν λαμβάνοντες τὰς διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 καὶ 27833/1954 ἀποφάσεων ἡμῶν χορηγηθείσας αὐξήσεις καὶ ὡς ἐν ταῖς ἀποφάσεσι ταύταις ὁρίζεται.

ΙΙΙ. Εἰς τὰς ἀνωτέρω αὐξήσεις συμπεριλαμβάνεται τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 ἀποφάσεως ἡμῶν χορηγηθὲν ἐπίδομα ἀκριβείας, ὡς τοῦτο ηὐξήθη καὶ ἐνσωματώθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 27833/1954 ἡμετέρας ἀποφάσεως.

ΙV. Ἡ παροῦσα θέλει ἰσχύσει καὶ ἐπὶ τῶν μισθωτῶν, οἵτινες θὰ ἀποκτήσωσι παρὰ τοῦ Ὑπουργείου Βιομηχανίας πτυχία ἀντιστοίχα τῶν ἤδη παρ' αὐτῶν κατεχομένων τὰ προβλεπόμενα δυνάμει τοῦ ἀπὸ 24.11.1953 β. δ/τος περὶ ἐπιβλέψεως καὶ συντηρήσεως μηχανολογικῶν ἐγκαταστάσεων πάσης φύσεως ἀνεξαρτήτως τρόπου κινήσεως τούτων.

V. Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀπὸ 1ης Μαρτίου 1954.

Ἡ παροῦσα, κοινοποιουμένη ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς της, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 24 Μαΐου 1954

—

27410/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν προσωπικοῦ παντοπωλείων, ἐδωδιμοπωλείων, οἰνοπαντοπωλείων, καφενοπτείων, τυροπωλείων Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ περιχώρων.

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν :

1. Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 12 τοῦ ν.δ. 2510/1953.

2. Την διαπιστωθείσαν, μετά μακράς διαπραγματεύσεις, άσυμφωνίαν των εν προκειμένω ενδιαφερομένων εκατέρωθεν οργανώσεων διά την σύναψιν συλλογικής συμβάσεως εργασίας· και

3) Την όλως εξαιρετικήν ανάγκην ταχείας ρυθμίσεως της προκειμένης διαφοράς μέχρι νομοθετικής ρυθμίσεως του περί υποχρεωτικής διαιτησίας των συλλογικών διαφορών εργασίας θεσμού.

4) Την επί του προκειμένου σχετικήν απόφασιν της δμελούς εξ Υπουργών Επιτροπής υπ' αριθ. 20834/1954.

Αποφασίζομεν

1. Όπως, προσωρινώς και μέχρις επιλύσεως υπό των οικείων όργάνων διαιτησίας της υφισταμένης συλλογικής διαφοράς εργασίας ή συνάψεως συλλογικής συμβάσεως ρυθμιζούσης ταύτην, χορηγηθή από 15ης Μαρτίου 1954 εις το προσωπικόν των παντοπωλείων, εδωδιμοπωλείων, οινοπαντοπωλείων, καφεκοπτείων και τυροπωλείων Αθηνών, Πειραιώς και περιχώρων το διεπόμενον βασικώς υπό της από 27.2.1948 σχετικής συλλογικής συμβάσεως αύξησις επί των κατά την 9ην Απριλίου 1953 καταβαλλομένων αυτώ αποδοχών ως ακολούθως:

α) Διά το προσωπικόν εν γένει το μη έχον συμπεπληρωμένην ένός τουλάχιστον έτους παρά τω αυτώ ή ετέρω εργοδότη προϋπηρεσίαν αύξησις έκ 15 ο/ο· και

β) Διά το προσωπικόν το έχον συμπεπληρωμένην ένός τουλάχιστον έτους προϋπηρεσίαν παρά τω αυτώ ή ετέρω εργοδότη διά μεν το τμήμα μηνιαίων αποδοχών μέχρι χιλίων πεντακοσίων (1500) νέων δραχ. ή ημερομισθίου μέχρι πεντήκοντα (50) νέων δραχ. παρέχεται αύξησις εξ είκοσι πέντε τοις εκατόν (25 ο/ο), διά δε το τμήμα μηνιαίων αποδοχών από χιλίων πεντακοσίων μιάς (1.501) νέων δραχ. μέχρι τριών χιλιάδων (3.000) νέων δραχ. ή ημερομισθίου από πεντήκοντα μιάς (51) νέων δραχ. μέχρις εκατόν (100) νέων δραχμών παρέχεται αύξησις εξ είκοσιν επί τοις εκατόν (20 ο/ο).

2. Διά της αυτής κατά την § 1 αυξήσεως και υπό τον όρον της συνδρομής των εν αυτή προϋποθέσεων προσαυξάνονται από 15ης Μαρτίου 1954 οι κατά την 9ην Απριλίου 1953 ισχύοντες βασικοί μηνιαίοι μισθοί ή ημερομίσθια, ως ούτοι διά τους εν λόγω μισθωτούς έχουν διαμορφωθή επί τη βάσει συλλογικών συμβάσεων εργασίας, αποφάσεων Επιτροπών Διαιτησίας, υπουργικών αποφάσεων ή πράξεων της Διοικήσεως εν γένει. Η αύξησις αύτη ενσωματούται εις τους βασικούς μηνιαίους μισθούς ή ημερομίσθια.

3. Εις τας κατά τας §§ 1 και 2 αυξήσεις συγχωνεύεται από 15ης Μαρτίου 1954 το διά της υπ' αριθ. 41100/1953 αποφάσεως ημών χορηγηθέν επίδομα ακριβείας, ως τούτο προσηυξήθη και ενσωματώθη εις τας τακτικάς αποδοχάς δυνάμει της υπ' αριθ. 27333/1953 ημετέρας αποφάσεως, ως επίσης συγχωνεύεται και πάσα έτερα αύξησις οικειοθελώς χορηγηθείσα υπό του εργοδότου προς το προσωπικόν αυτού από της 9ης Απριλίου 1953 και εφεξής.

Η παρούσα, κοινοποιουμένη από της υπογραφής της, δημοσιευθήτω διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως.

Εν Αθήναις τη 25 Μαΐου 1954

27306/1954 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί αυξήσεως αποδοχών υπαλλήλων κινηματογραφικών επιχειρήσεων.

Έχοντες υπ' όψιν:

1) Τας διατάξεις του άρθρου 12 του ν.δ. 2510/1953.

2) Την διαπιστωθείσαν, μετά μακράς διαπραγματεύσεις, άσυμφωνίαν των εν προκειμένω ενδιαφερομένων εκατέρωθεν οργανώσεων διά την σύναψιν συλλογικής συμβάσεως εργασίας· και

3) Την όλως εξαιρετικήν ανάγκην ταχείας ρυθμίσεως της προκειμένης διαφοράς μέχρι νομοθετικής ρυθμίσεως του περί υποχρεωτικής διαιτησίας των συλλογικών διαφορών εργασίας θεσμού.

4) Σχετικήν εγκριτικήν απόφασιν της πενταμελούς εξ Υπουργών Επιτροπής υπ' αριθ. 20832/1954.

Αποφασίζομεν

1. Όπως, προσωρινώς και μέχρις επιλύσεως υπό των οικείων όργάνων διαιτησίας, της υφισταμένης συλλογικής διαφοράς εργασίας ή συνάψεως συλλογικής συμβάσεως ρυθμιζούσης ταύτην, χορηγηθή από 16ης Μαρτίου ε.έ. εις το υπαλληλικόν προσωπικόν των κινηματογραφικών επιχειρήσεων άπασης της Χώρας το διεπόμενον υπό της από 26.11.1937 οικείας συλλογικής συμβάσεως εργασίας αύξησις επί των κατά την 9ην Απριλίου 1953 καταβαλλομένων αυτώ αποδοχών, ως ακολούθως:

α) Διά το προσωπικόν εν γένει το μη έχον συμπεπληρωμένον το 18ον έτος της ηλικίας του και διετή παρά τω αυτώ ή ετέρω εργοδότη προυπηρεσίαν αύξησις 15 ο/ο και

β) διά το προσωπικόν το έχον συμπεπληρωμένην διετή προϋπηρεσίαν παρά τω αυτώ ή ετέρω εργοδότη και ηλικίαν 19 ετών και άνω, διά μεν το τμήμα μηνιαίων αποδοχών μέχρι χιλίων πεντακοσίων (1.500) νέων δρχ. ή ημερομισθίου μέχρι πεντήκοντα (50) νέων δρχ. παρέχεται αύξησις εξ είκοσι πέντε τοις εκατόν (25%), διά δε το τμήμα μηνιαίων αποδοχών από χιλίων πεντακοσίων μιάς (1.501) νέων δρχ. μέχρι τριών χιλιάδων (3.000) νέων δρχ. ή ημερομισθίου από πεντήκοντα μιάς (51) δρχ. μέχρις εκατόν (100) νέων δρχ. παρέχεται αύξησις εξ είκοσιν επί τοις εκατόν (20 ο/ο).

2. Διά της αυτής κατά την § 1 αυξήσεως και υπό τον όρον της συνδρομής των εν αυτή προϋποθέσεων προσαυξάνονται από 16ης Μαρτίου ε.έ. τα κατά την 9ην Απριλίου 1953 ισχύοντα όρια βασικών μηνιαίων μισθών ή ημερομισθίων, ως ταύτα έχουν διαμορφωθή επί τη βάσει συλλογικών συμβάσεων εργασίας, αποφάσεων Επιτροπών Διαιτησίας, υπουργικών αποφάσεων ή πράξεων της Διοικήσεως εν γένει. Η αύξησις αύτη ενσωματούται εις τους βασικούς μηνιαίους μισθούς ή ημερομίσθια.

3. Εις τας κατά τας §§ 1 και 2 αυξήσεις συγχωνεύεται από 16ης Μαρτίου ε.έ. το διά της άριθ. 41100/1953 αποφάσεως ημών χορηγηθέν επίδομα ακριβείας, ως τούτο προσηυξήθη και ενσωματώθη εις τας τακτικάς αποδοχάς δυνάμει της υπ' αριθ. 27333/1953 ημετέρας αποφάσεως, ως επίσης συγχωνεύεται και πάσα έτερα αύξησις οικειοθελώς χορηγηθείσα υπό του ερ-

γοδότου πρὸς τὸ προσωπικὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς 9ης Ἀπριλίου 1953 καὶ ἐφεξῆς.

Ἡ παροῦσα, κοινοποιουμένη ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς της, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 25 Μαΐου 1954

—

27678/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τῆς Η.Ε.Α.Π.

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν :

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ν.δ. 2510/1953.

2) Τὴν ὑπογραφεῖσαν ἀπὸ 27.2.1954 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας μεταξὺ τῶν ἐν προκειμένῳ ἐνδιαφερομένων ἑκατέρωθεν ὀργανώσεων, δι' ἧς ρυθμίζονται ὡς κάτωθι τὰ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐν τῇ συμβάσει ταύτῃ ἀναφερομένων μισθωτῶν.

3) Τὴν ὅλως ἐξαιρετικὴν ἀνάγκην διὰ τὴν ἄμεσον ἰσχὺν καὶ ἐφαρμογὴν τῆς ἐν λόγῳ συμβάσεως πρὸς ἄρσιν τῶν ἐκ τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς ἀμφισβητήσεων καὶ ἐκκρεμοτήτων μέχρι νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ τρόπου θέσεως εἰς ἐφαρμογὴν τῶν ὑπογραφομένων συλλογικῶν συμβάσεων.

4) Σχετικὴν ἐγκριτικὴν ἀπόφασιν τῆς πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς ὑπ' ἀριθ. 17745/1945.

Ἀποφασίζομεν

Χορηγοῦμεν αὔξησιν ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν καὶ ἐπιδόμα οἰκογενειακῶν βαρῶν εἰς τὸ ἐν γένει προσωπικὸν τῆς Η.Ε.Α.Π. ὡς ἀκολούθως :

1. Οἱ σήμερον καταβαλλόμενοι μισθοὶ καὶ ἡμερομίσθια αὐξάνονται ἀπὸ 16 Φεβρουαρίου 1954 ὡς ἀκολούθως :

Τὸ μὲν τμῆμα τούτων μέχρις ἑνὸς ἑκατομμυρίου πεντακοσίων χιλιάδων (1.500.000) δραχ. ἢ ἡμερομισθίου μέχρι πεντήκοντα χιλιάδων (50.000) δραχμῶν αὐξάνεται κατὰ 27 ο/ο.

Τὸ δὲ τμῆμα τούτων ἀπὸ δραχμῶν ἑνὸς ἑκατομμυρίου πεντακοσίων χιλιάδων μιᾶς μέχρι τριῶν ἑκατομμυρίων (1.500.001 - 3.000.000) ἢ ἡμερομισθίου ἀπὸ πεντήκοντα χιλιάδων μιᾶς δραχμῆς ἕως ἑκατὸν χιλιάδων δραχμῶν (50.001 - 100.000) αὐξάνεται κατὰ 22 ο/ο.

Τὸ πέραν τοῦ ποσοῦ τῶν 3.000.000 δραχμῶν τμῆμα μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου 100.000 δραχμῶν οὐδεμίαν αὔξησιν λαμβάνει.

2. Εἰς τὴν ἀνωτέρω αὔξησιν συγχωνεύεται ἀπὸ 16.2.1954 τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 ἀποφάσεως ἡμῶν χορηγηθὲν προσωρινὸν ἐπίδομα ἀκριβείας ζωῆς, ὡς τοῦτο ηὐξήθη καὶ ἐνσωματώθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 27333/1954 ἡμετέρας ἀποφάσεως.

3. Ὁ ἑκάστοτε χορηγούμενος εἰς τὸ προσωπικὸν τῆς Η.Ε.Α.Π. μισθὸς προσαυξάνεται ἀπὸ 16.2.1954 καὶ ἐφεξῆς δι' ἐπιδόματος οἰκογενειακῶν βαρῶν ἐκ 10 ο/ο διὰ τὴν σύζυγον καὶ 5 ο/ο δι' ἕκαστον τέκνον καὶ μέχρι τριῶν.

Τὸ ἐπίδομα οἰκογενειακῶν βαρῶν παύει χορηγούμενον διὰ μὲν τὴν σύζυγον ἐν περιπτώσει διαζεύξεως ἢ θανάτου αὐτῆς, διὰ δὲ τὰ τέκνα ἐφ' ὅσον ἐργάζονται ἢ ἐνυμφεύθησαν ἢ ὑπερέβησαν τὰ μὲν ἄρρενα τὸ 18ον ἔτος τῆς ἡλικίας των, τὰ δὲ θήλεα τὸ 20όν.

4. Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀπὸ 16ης Φεβρουαρίου 1954.

Ἡ παροῦσα, κοινοποιουμένη ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς της, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Μαΐου 1954

—

27423/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ χορηγήσεως αὐξήσεως ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ ἐπιχειρήσεων ἐναερίων μεταφορῶν.

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν :

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ν.δ. 2510/1953.

2) Τὴν ὑπογραφεῖσαν ἀπὸ 15.4.1951 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας μεταξὺ τῶν ἐν προκειμένῳ ἐνδιαφερομένων ἑκατέρωθεν ὀργανώσεων, δι' ἧς ρυθμίζονται ὡς κάτωθι τὰ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐν τῇ συμβάσει ταύτῃ ἀναφερομένων μισθωτῶν.

3) Τὴν ὅλως ἐξαιρετικὴν ἀνάγκην διὰ τὴν ἄμεσον ἰσχὺν καὶ ἐφαρμογὴν τῆς ἐν λόγῳ συμβάσεως πρὸς ἄρσιν τῶν ἐκ τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς ἀμφισβητήσεων καὶ ἐκκρεμοτήτων μέχρι νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ τρόπου θέσεως εἰς ἐφαρμογὴν τῶν ὑπογραφομένων συλλογικῶν συμβάσεων.

4) Σχετικὴν ἐγκριτικὴν ἀπόφασιν τῆς πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς ὑπ' ἀριθ. 17745/1954.

Ἀποφασίζομεν

1. Χορηγεῖται αὔξησις ἐπὶ τῶν καταβαλλομένων ἀποδοχῶν τῆς 9.4.1951(*) εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν ἐν Ἑλλάδι ἐπιχειρήσεων ἐναερίων μεταφορῶν κατὰ τὴν ἀκόλουθον κλίμακα.

α) Διὰ τμῆμα μηνιαίου βασικοῦ μισθοῦ μέχρις 1.500.000 δραχ. ἢ ἡμερομισθίου μέχρι 50.000 δραχ. αὔξησις κατὰ ποσοστὸν 25 ο/ο.

β) Διὰ τμῆμα μηνιαίου βασικοῦ μισθοῦ ἀπὸ 1.500.001 δραχ. —3.000.000 δραχ. ἢ ἡμερομισθίου ἀπὸ 50.001—100.000 δραχ. αὔξησις κατὰ ποσοστὸν 20 ο/ο.

Ἐπὶ τῶν διαμορφουμένων οὕτω νέων βασικῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων προστίθενται καὶ τὰ κεκανονισμένα δι' ἑκάστην κατηγορίαν ἐπιδόματα.

Εἰς τὸ πέραν τοῦ ποσοῦ τῶν δρχ. 3.000.000 τμῆμα μηνιαίων παροχῶν ἢ τοῦ ποσοῦ τῶν δραχμῶν 100.000 τμῆμα ἡμερομισθίου οὐδεμία παρέχεται αὔξησις.

2) Εἰς τὰς ἀνωτέρω αὐξήσεις συγχωνεύεται τὸ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 ἀποφάσεως ἡμῶν χορηγηθὲν ἐπίδομα, ὡς τοῦτο ηὐξήθη καὶ ἐνεσωματώθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 27333/1954 ἡμετέρας ἀποφάσεως.

3) Δὲν δικαιοῦνται τῶν διὰ τῆς παρούσης παρεχομένων αὐξήσεων οἱ ἐκ τῶν μισθωτῶν μὴ ἔχοντες συμπεπληρωμένην παρὰ τῷ αὐτῷ ἢ ἑτέρῳ ἐργοδότῃ προϋπηρεσίαν ἑνὸς ἔτους καὶ ἡλικίαν 18 ἐτῶν.

Οὗτοι ἐξακολουθοῦν λαμβάνοντες τὰς διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 καὶ 27333/1954 ἀποφάσεων ἡμῶν χορηγηθείσας αὐξήσεις.

(*) ***Σημ. ΕΕΔ*** : Προφανῶς θὰ θέλῃ νὰ εἰπῇ «1953».

4) Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀπὸ 1ης Μαρτίου 1954.

Ἡ παροῦσα, κοινοποιουμένη ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς της, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως

Ἐν Ἀθήναις τῇ 24 Μαΐου 1954

—

27478/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν καὶ ρυθμίσεως λοιπῶν ὅρων ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ τῆς Ἑλληνικῆς Ἑταιρίας Ὑδραυλικῶν καὶ Ἐξυγιαντικῶν Ἔργων Α.Ε.

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν :

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 12 τοῦ ν.δ. 2510/1953.

2) Τὴν ὑπογραφεῖσαν ἀπὸ 17.3.1954 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας μεταξὺ τῶν ἐν προκειμένῳ ἐνδιαφερομένων ἑκατέρωθεν ὀργανώσεων, δι' ἧς ρυθμίζονται ὡς κάτωθι τὰ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐν τῇ συμβάσει ταύτῃ ἀναφερομένων μισθωτῶν.

3) Τὴν ὅλως ἐξαιρετικὴν ἀνάγκην διὰ τὴν ἄμεσον ἰσχὺν καὶ ἐφαρμογὴν τῆς ἐν λόγῳ συμβάσεως πρὸς ἄρσιν τῶν ἐκ τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς ἀμφισβητήσεων καὶ ἐκκρεμοτήτων μέχρι νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ τρόπου θέσεως εἰς ἐφαρμογὴν τῶν ὑπογραφομένων συλλογικῶν συμβάσεων.

4) Σχετικὴν ἐγκριτικὴν ἀπόφασιν τῆς πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς ὑπ' ἀριθ. 17745/1954.

Ἀποφασίζομεν

1. Καθορίζομεν, ὅπως αἱ καταβαλλόμεναι εἰς τὸ ἐν γένει προσωπικὸν τὸ βαρύνον τὴν ἀξίαν τῶν ἔργων τῆς Ἑλληνικῆς Ἑταιρίας Ὑδραυλικῶν καὶ Ἐξυγιαντικῶν Ἔργων Α.Ε. ἀποδοχαί, αὐξανόμεναι ἀπὸ 1ης Μαρτίου 1954 κατὰ 25 ο/ο, διαμορφωθῶσιν εἰς παλαιὰς δραχμὰς ὡς ἀκολούθως :

Α'. Ἐργατοτεχνικὸν προσωπικόν

1) *Ἐργάται* (Χωματουργικαὶ ἐν γένει ἐργασίαι, σκυροκονίαμα, φορτοεκφορτώσεις ὑλικῶν κλπ.): ἡμερομίσθιον δρχ. 44.000—46.000—48.000.

2) *Ἐργάται κοινοί* (Βοηθητικαὶ ἐργασίαι, ἀποθῆκαι, διανομὴ ὕδατος, φύλαξις): ἡμερομίσθιον δραχ. 40.000.

3) *Ἐργάτριαι:* ἡμερομίσθιον δραχ. 40.000—42.000.

4) *Τεχνῖται ἐν γένει* (ξυλουργοί, κτίσται, κονιαταί, σιδηρουργοί, μηχανοτεχνῖται, ἠλεκτροτεχνῖται, τορναδόροι, ἐλαιοχρωματισταί, μινατόροι, γεμισταί): ἡμερομίσθιον δραχ. 58.000—60.000—63.000.

5) *Βοηθοὶ τεχνῖται ἐν γένει* (ὡς ἀνωτέρω): ἡμερομίσθιον δραχ. 44.000—46.000—48.000.

6) *Ὀξυγονοκολληταί, ἠλεκτροσυγκολληταί* : ἡμερομίσθιον δραχ. 66.000.

7) *Μινατόροι* : ἡμερομίσθιον δρχ. 48.000—50.000.

8) *Τεχνῖται Α'*: » » 66.000.

Διὰ τὴν ὡς ἄνω κατηγορίαν τεχνιτῶν Α' ὁρίζεται ἀνώτατον ποσοστὸν 5ο/ο ἐπὶ τοῦ συνολικοῦ ἀριθμοῦ τῆς δυνάμεως τῶν τεχνιτῶν. Ὁ χαρακτηρισμὸς τῶν ἀνωτέρω ὡς τεχνιτῶν Α' θὰ κρίνεται ὑπὸ Ἐπιτροπῆς, ἀποτελουμένης ἀπὸ τὸν προϊστάμενον τῆς Ὑπηρεσίας Ἐλέγχου τοῦ Ὑπουργείου Δημοσίων Ἔργων καὶ τὸν Γενικὸν Διευθυντὴν τῆς Ἑταιρίας, ἢ εἰσηγήσει τῶν ἁρμοδίων τομεαρχῶν (Ὑπηρεσίας Ἐλέγχου καὶ Ἑταιρίας).

Β'. Διάφοροι εἰδικότητες

	Μηνιαῖαι ἀποδοχαί
Διπλωμ. Γεν. Ἐπιστάται	ἀπὸ 2125000—2375000
» Ἀρχιτεχνῖται	» 2125000—2375000
Γενικοὶ Ἐπιστάται	» 1750000—2125000
Ἐπιστάται	» 1500000—1750000
Βοηθοὶ Ἐπιστάται	» 1250000—1500000
Ἀρχιτεχνῖται	» 1625000—2125000
Χειρισταὶ ἐκσκαφέων	» 1750000—2250000
Διπλ. Πρακτ. Μηχανικοί	» 1250000—1875000
» Μηχανοδηγοί	» 1250000—1875000
» Χειρισταὶ Προωθητ.	» 1250000—1875000
» γερανῶν	» 1250000—1875000
Ἠλεκτροτεχνῖται ἀδειοῦχοι	» 1250000—1625000
Εἰδικοὶ τεχνῖται ὁδηγοὶ αὐτοκινήτων	» 1625000—2125000
Ὁδηγοὶ αὐτοκινήτων	» 1250000—1650000
Διανομῆς ὑλικῶν καὶ ἐργαλείων	» 1000000—1500000
Ἀρχιφύλακες	» 1250000—1375000
Φύλακες	» 875000—1250000

Ἐκτὸς τῶν ὡς ἀνωτέρω καθοριζομένων ἡμερομισθίων καὶ μηνιαίων ἀποδοχῶν οὐδεμία ἑτέρα προσαύξησις ἢ ἐπίδομα θὰ καταβάλληται, εἴτε λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν, εἴτε λόγῳ προϋπηρεσίας, εἴτε δι' οἱονδήποτε ἄλλον λόγον, πλὴν τῶν κατωτέρω ὁριζομένων ἐπιδομάτων χειρισμοῦ ἐπικρουστικῶν μηχανημάτων (πιστολέτων) καὶ ἀνθυγιεινῆς ἐργασίας, ὡς καὶ τῶν προσαυξήσεων τῶν προβλεπομένων δι' ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας διὰ τὴν ἐργασίαν κατὰ τὰς νυκτερινὰς ὥρας καὶ Κυριακάς.

Ἐπιδόματα

1) Χειρισμοῦ ἐπικρουστικῶν μηχανημάτων (πιστολέτων)

Εἰς ζεῦγος χειριζομένων ἐπικρουστικὰ μηχανήματα (πιστολέτα) θὰ χορηγῆται ἐπίδομα ἐκ 50 ο/ο ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ μόνου δι' ἃς ὥρας ἀσχολοῦνται εἰς τὸν χειρισμὸν τῶν προαναφερθέντων μηχανημάτων.

2) Ἀνθυγιεινῆς ἐργασίας

Εἰς τὸ ἀσχολούμενον προσωπικὸν ὅλων τῶν εἰδικοτήτων εἰς ἐργασίας ἐπισκευῆς, συντηρήσεως, καθαρισμοῦ ἀγωγῶν ἀκαθάρτων ὑδάτων ἐν λειτουργίᾳ, ὡς καὶ ἀντλιοστασίων ἀκαθάρτων ὑδάτων, θὰ καταβάλληται δι' ἃς ὥρας ἀσχολεῖται εἰς τὰς ἐργασίας ταύτας ἐπίδομα ἀνθυγιεινῆς ἐργασίας ἐξ 25 ο/ο ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν των. Τὰ ὡς ἀνωτέρω ἐπιδόματα δὲν συνυπολογίζονται οὔτε εἰς τὴν ἀποζημίωσιν λόγῳ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, οὔτε εἰς τὰς ἀποδοχὰς τῆς ἐτησίας κανονικῆς ἀδείας, οὔτε εἰς τὰ δῶρα Χριστουγέννων καὶ Πάσχα, οὔτε καὶ εἰς περίπτωσιν συμπληρώσεως ἀποδοχῶν, λόγῳ ἀσθενείας ἢ ἀτυχήματος.

Βροχαί

Κατὰ τὰς ἐργασίμους ὥρας, καθ' ἃς ἐπέρχεται διακοπὴ τῆς ἐργασίας λόγῳ βροχῆς θὰ

καταβάλληται εἰς τὸ ἐργατοτεχνικὸν προσωπικὸν τὸ 50 ο/ο τῆς ἀξίας τῶν ὡρῶν, καθ' ἃς ἐπῆλθε διακοπὴ τῆς ἐργασίας.

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἀρχεται ἀπὸ 1 Μαρτίου 1954.

Ἡ παροῦσα, κοινοποιουμένη ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς της, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Μαΐου 1954

—

27446/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν στιλβωτῶν ὑποδημάτων καὶ βαφέων στιλβωτηρίων Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ περιχώρων.

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 12 τοῦ ν.δ. 2510/1953.

2) Τὴν ὑπογραφεῖσαν ἀπὸ 10.4.1954 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας μεταξὺ τῶν ἐν προκειμένῳ ἐνδιαφερομένων ἑκατέρωθεν ὀργανώσεων, δι' ἧς ρυθμίζονται ὡς κάτωθι τὰ τῶν ἀποδοχῶν των ἐν τῇ συμβάσει ταύτῃ ἀναφερομένων μισθωτῶν.

3) Τὴν ὅλως ἐξαιρετικὴν ἀνάγκην διὰ τὴν ἄμεσον ἰσχὺν καὶ ἐφαρμογὴν τῆς ἐν λόγῳ συμβάσεως πρὸς ἄρσιν τῶν ἐκ τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς ἀμφισβητήσεων καὶ ἐκκρεμοτήτων μέχρι νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ τρόπου θέσεως εἰς ἐφαρμογὴν τῶν ὑπογραφομένων συλλογικῶν συμβάσεων.

4) Σχετικὴν ἐγκριτικὴν ἀπόφασιν τῆς πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς ὑπ' ἀριθ. 17745/1954.

Ἀποφασίζομεν

Καθορίζομεν τὰ τῆς ἀμοιβῆς εἰς τὸ κρατοῦν μικτὸν σύστημα (ἡμερομίσθια καὶ φιλοδωρήματα) τῶν ἐργατῶν στιλβωτῶν καὶ βαφέων στιλβωτηρίων Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ περιχώρων εἰς παλαιὰς δραχμὰς ὡς ἀκολούθως:

Α'. Στιλβωταί

1. Διὰ τοὺς ἄγοντας ἡλικίαν 18 ἐτῶν καὶ κάτω, ἀνεξαρτήτως χρόνου ὑπηρεσίας, ὡς καὶ τοὺς ἄγοντας ἡλικίαν 18 ἐτῶν συμπεπληρωμένων καὶ ἄνω, ἀλλὰ μὴ ἔχοντας διετῆ ὑπηρεσίαν ἐν τῷ κλάδῳ, καθορίζεται ἡμερομίσθιον δραχ. 23.000.

Διὰ τοὺς ἄγοντας ἡλικίαν 18 ἐτῶν συμπεπληρωμένων καὶ ἄνω καὶ ἔχοντας διετῆ τοὐλάχιστον ὑπηρεσίαν ἐν τῷ κλάδῳ καθορίζεται ἡμερομίσθιον δραχ. 24.000.

Β'. Βαφεῖς

2. Διὰ τοὺς ἔχοντας ὑπηρεσίαν ἐν τῷ κλάδῳ μέχρι 3 ἐτῶν καθορίζεται ἡμερομίσθιον δραχ. 32.000.

Διὰ τοὺς ἄγοντας τὸ 4ον καὶ 5ον ἔτος ὑπηρεσίας ἐν τῷ κλάδῳ καθορίζεται ἡμερομίσθιον δραχ. 34.000.

Ἀπὸ τῆς συμπληρώσεως τοῦ 5ου ἔτους ὑπηρεσίας ἐν τῷ κλάδῳ τὸ ἡμερομίσθιον τοῦ βαφέως καθορίζεται εἰς 35.000.

3. Στιλβωτὴς νοεῖται ὁ στιλβώνων ὑποδήματα, βαφεὺς δὲ ὁ ἐνεργῶν ἀλλαγὴν βαφῶν ἐπὶ ὑποδημάτων ἢ ἄλλων δερματίνων εἰδῶν.

4. Τὰ ἔτη ὑπηρεσίας ἐν τῷ κλάδῳ ἀποδεικνύονται εἴτε ἐκ τῶν ἀσφαλιστικῶν βιβλιαρίων, εἴτε ἐκ πιστοποιητικοῦ προϋπηρεσίας ἢ ἐργασίας, ἐκδιδομένου παρὰ τοῦ ἐργοδότου εἰς ὃν εἰργάσθησαν ὡς βαφεῖς ἢ ὡς στιλβωταὶ ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ ἐνδιαφερομένου, τῆς χορηγήσεως τῶν ἀνωτέρω πιστοποιητικῶν οὔσης ὑποχρεωτικῆς διὰ τοὺς ἐργοδότας.

5. Οἱ καταστηματάρχαι, οἱ ὁποῖοι ἔχουν εἰσπραξιν ἐκ τῶν βαφῶν ἡμερησίως κάτω τῶν ἑκατὸν χιλιάδων (100.000) δύνανται νὰ καταβάλλωσι πρὸς τοὺς προσλαμβανομένους βαφεῖς ἢ τὸ διὰ τῆς παρούσης καθοριζόμενον κατώτατον ὅριον ἡμερομισθίου βαφέως ἢ τὸ κατώτατον ὅριον ἡμερομισθίου στιλβωτοῦ Α' κατηγορίας σὺν ποσοστιαίᾳ 15 ο/ο ἐπὶ τῶν ἐκ τῶν βαφῶν προερχομένων εἰσπράξεων.

6. Καθορίζεται διὰ μὲν τὰς ἐργασίμους ἡμέρας (καθημερινὰς) 10ωρος ἐργασία διὰ τοὺς στιλβωτὰς καὶ 8ωρος διὰ τοὺς βαφεῖς, διὰ δὲ τὰς Κυριακὰς καὶ ἐξαιρετέας ἡμέρας (ἑορτὰς Χριστουγέννων, Δευτέραν τοῦ Πάσχα καὶ 25ην Μαρτίου) 6ωρος ἐργασία.

Τὸ ἀνωτέρω ὡράριον παρατείνεται ἐπὶ μίαν ὥραν ἐπὶ πλέον καθ' ἑκάστον Σάββατον καὶ κατὰ τὰς παραμονὰς τῶν ὡς ἄνω ἐξαιρετέων ἑορτῶν.

7. Οἱ βαφεῖς οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ ἐργάζωνται κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ λοιπὰς ἐξαιρετέας οὐχὶ εἰς τὰς βαφάς, ἀλλὰ εἰς τὰ στιλβώματα, θὰ λαμβάνουν ἡμερομίσθιον στιλβωτοῦ α' κατηγορίας καὶ οὐχὶ βαφέως.

8. Οἱ ἐργοδόται καταστηματάρχαι δικαιοῦνται νὰ καθορίζωσι τὴν προτεραιότητα βαφῆς κατὰ τὴν ἀπόλυτον αὐτῶν κρίσιν δι' ἅπαντα τὰ εἴδη βαφῆς καὶ νὰ μεταθέτουν τοὺς βαφεῖς εἰς οἱονδήποτε τμῆμα βαφῆς ἤθελον κρίνει.

Εἰς τὴν βαφὴν ὑποδημάτων καὶ λοιπῶν δερματίνων εἰδῶν περιλαμβάνονται ἅπαντα τὰ εἰς χεῖρας παραλαμβανόμενα παρὰ τῶν πελατῶν των ἐπὶ ἀποδείξει παραλαβῆς.

9. Οἱ ἐργοδόται καταστηματάρχαι θὰ καταβάλλωσι πρὸς τοὺς στιλβωτὰς καὶ βαφεῖς διὰ τὴν κατὰ Κυριακὰς ἢ λοιπὰς ἐξαιρετέας ἑορτὰς παρεχομένην 6ωρον ἐργασίαν τὸ ἀναλογοῦν εἰς ταύτην κλάσμα τοῦ ἡμερομισθίου των καὶ ἐπὶ πλέον τὴν κατὰ 75 ο/ο προβλεπομένην ὑπὸ τῶν κειμένων διατάξεων προσαύξησιν, ὑπολογιζομένην ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρω κλάσματος.

10. Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἀρχεται ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου 1954.

Ἡ παροῦσα, κοινοποιουμένη ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς της, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Μαΐου 1954

—

27518/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τῆς Ἄνων. Ἑταιρίας «Πυραυστράτος ΑΒΕΣ» καὶ «Γ. Α. Κεράνης» Καπνοβιομηχανία «ΕΘΝΟΣ».

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 12 τοῦ ν.δ. 2510/1953.

2) Τὴν ὑπογραφεῖσαν ἀπὸ 19.3.1954 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας μεταξὺ τῶν ἐν προκειμένῳ ἐνδιαφερομένων ἑκατέρωθεν ὀργανώσεων,

δι' ἧς ρυθμίζονται ὡς κάτωθι τὰ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐν τῇ συμβάσει ταύτῃ ἀναφερομένων μισθωτῶν.

3) Τὴν ὅλως ἐξαιρετικὴν ἀνάγκην διὰ τὴν ἄμεσον ἰσχὺν καὶ ἐφαρμογὴν τῆς ἐν λόγῳ συμβάσεως πρὸς ἄρσιν τῶν ἐκ τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς ἀμφισβητήσεων καὶ ἐκκρεμοτήτων μέχρι νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ τρόπου θέσεως εἰς ἐφαρμογὴν τῶν ὑπογραφομένων συλλογικῶν συμβάσεων.

4) Σχετικὴν ἐγκριτικὴν ἀπόφασιν τῆς πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς ὑπ' ἀριθ. 17745/1951.

Ἀποφασίζομεν

1. Καθορίζομεν τὰ κατώτατα ὅρια ἡμερομισθίων τῶν ἐργατοτεχνιτῶν τῆς Ἀνων. Ἑταιρ. «Παπαστράτος ΑΒΕΣ» καὶ «Γ. Α. Κεράνης» Καπνοβιομηχανία «Ἔθνος» κατὰ κατηγορίας ἐργατῶν εἰς παλαιὰς δραχμὰς ὡς ἀκολούθως:

Α' Ἀνδρῶν

1) Χειριστῶν σιγαροποιητικῶν μηχανῶν	δρχ.	51.000
2) Δοκίμων χειριστῶν σιγαροποιητικῶν μηχανῶν:		
α' ἑξάμηνον ἐργασίας ἐν τῇ εἰδικότητι	»	37.000
Ἄμα τῇ συμπληρώσει ἑξαμήνου εἰς τὴν ἀνωτέρω εἰδικότητα	»	41.000
3) Καπνοκοπτῶν καὶ τροχιστῶν καπνομαχαιρίων	»	46.000
4) Δοκίμων καπνοκοπτῶν καὶ τροχιστῶν καπνομαχαιρίων		
α' ἑξάμηνον ἐργασίας ἐν τῇ εἰδικότητι	»	36.000
Ἄμα τῇ συμπληρώσει ἑξαμήνου ἐργασίας εἰς τὴν ἀνωτέρω εἰδικότητα	»	40.000
5) Συνεργητῶν καπνοῦ εἰς φύλλα (σιβαδόροι)	»	46.000
6) Μεταφορέων καπνοῦ εἰς φύλλα, ἐργατῶν χαρμανίων καὶ ἐργατῶν ὑγραντηρίων		
α' ἑξάμηνον ἐργασίας ἐν τῇ εἰδικότητι	»	38.000
Ἄμα τῇ συμπληρώσει τοῦ α' ἑξαμήνου ἐργασίας καὶ μέχρι δύο ἐτῶν	»	40.000
Ἄμα τῇ συμπληρώσει δύο ἐτῶν ἐργασίας ἐν τῇ εἰδικότητι	»	43.000
7) Χειριστῶν ἐπὶ κεφαλῆς συγκροτημάτων κυτιοποιητικῶν μηχανῶν	»	46.000
8. Βοηθῶν χειριστῶν τῶν ἐπὶ μέρους τμημάτων τῶν ἀνωτέρω συγκροτημάτων κυτιοποιητικῶν μηχανῶν, ὡς καὶ χειριστῶν λοιπῶν ἠλεκτροκινήτων βοηθητικῶν μηχανῶν κυτιοποιείου	»	40.000
9. Χαρτοκοπτῶν (κοπτῶν ἀποκλειστικῶς εἰς μηχανήματα κοπῆς γκιλοτίνες)	»	42.000
10) Πάντων τῶν λοιπῶν ἐν τῇ καπνοβιομηχανίᾳ ἀνδρῶν ἐργαζομένων εἰς ἐργασίας ἢ εἰδικότητα μὴ εἰδικῶς ἀνωτέρω ἀναφερομένην	»	35.000
Ἐν ἔτος ἐργασίας:		
Ἄμα τῇ συμπληρώσει ἑνὸς ἔτους ἐργασίας	»	38.000

Τὰ ἀνωτέρω κατώτατα ὅρια ἡμερομισθίων τῶν §§ 1—10 ἰσχύουν δι' ἄνδρας συμπληρώσαντας τὸ 20ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας των.

11) Ἀνδρῶν ἡλικίας κάτω τῶν 20 ἐτῶν.

α) Ἡλικίας κάτω τῶν 18 ἐτῶν	»	25.000
β) Μετὰ τὴν συμπλήρωσιν ἡλικίας 18 ἐτῶν καὶ ἑνὸς ἔτους ἐργασίας ἢ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν ἡλικίας 19 ἐτῶν ἀνεξαρτήτως χρόνου ἐργασίας	»	30.000

Β' Γυναικῶν

1) Γυναικῶν ἡλικίας ἄνω τῶν 18 ἐτῶν:		
α' ἑξάμηνον ἐργασίας	»	23.500
Ἄμα τῇ συμπληρώσει ἑξαμήνου ἐργασίας	»	24.500
2) Γυναικῶν ἡλικίας κάτω τῶν 18 ἐτῶν:		
α) ἡλικίας κάτω τῶν 18 ἐτῶν α' ἑξάμηνον ἐργασίας	»	18.000
β) Μετὰ τὴν συμπλήρωσιν ἑξαμήνου ἐργασίας	»	20.000
γ) Μετὰ τὴν συμπλήρωσιν ἡλικίας 16 ἐτῶν καὶ ἑνὸς ἔτους ἐργασίας ἢ ἡλικίας 17 ἐτῶν ἀνεξαρτήτως χρόνου ἐργασίας	»	23.000

2. Τὰ μέχρι σήμερον καταβαλλόμενα ἡμερομίσθια, ἐφ' ὅσον εἶναι ἀνώτερα τῶν διὰ τῆς παρούσης καθοριζομένων, δὲν δύνανται νὰ μειωθοῦν.

3. Ὅτι εἰς ἅπαν τὸ ἐργατοτεχνικὸν προσωπικὸν θέλει χορηγηθῇ αὔξησις τοὐλάχιστον 20 ο/ο ἐπὶ τῶν καταβαλλομένων κατὰ τὴν 26ην Φεβρουαρίου 1954 ἡμερομισθίων, εἰς τὴν ὁποίαν συγχωνεύεται τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 ἀποφάσεως ἡμῶν χορηγηθὲν προσωρινὸν ἐπίδομα ἀκριβείας ζωῆς, ὡς τοῦτο ηὐξήθη καὶ ἐνσωματώθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 27333/1954 ἡμετέρας ἀποφάσεως.

4. Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀπὸ 26ης Φεβρουαρίου 1954.

Ἡ παροῦσα, κοινοποιουμένη ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς της, θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Μαΐου 1954

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

(...ΑΤΥΧΩΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΓΓΛΙΑΝ)

Οἱ Βρεττανοὶ δικασταὶ καὶ αἱ ἀποδοχαὶ των

Πρό τινος εἰσήχθη εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Κοινοτήτων νομοσχέδιον περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν Βρεττανῶν δικαστῶν. Σχετικῶς μὲ τὸ θέμα τοῦτο ὁ Peter Lyne, κοινοβουλευτικὸς ἀνταποκριτὴς τοῦ Christian Science Monitor, γράφει εἰς τὸ φύλλον τῆς 27 Μαρτίου 1951 :

Οἱ 77 Βρεττανοὶ Δικασταὶ (Σ.Σ.: τόσος εἶναι ὁ ἀριθμὸς τῶν Βρεττανῶν Δικαστῶν τοῦ λεγομένου High Court, ἤτοι οἱ πρὸς τοὺς ἰδικούς μας τακτικοὺς Δικαστὰς ἀντιστοιχοῦντες) πρόκειται νὰ λάβουν τὴν πρώτην ἀπὸ 120 ἐτῶν αὔξησιν τῶν ἀποδοχῶν των. Ἡ Βουλὴ τῶν Κοινοτήτων ἐψήφισεν εἰς δευτέραν ἀνάγνωσιν αὐτὴν τὴν ἑβδομάδα νόμον, διὰ τοῦ ὁποίου αἱ ἐτήσιαι ἀποδοχαὶ τῶν Δικαστῶν αὐξάνονται ἀπὸ 5.000 λίρας Ἀγγλίας (δολλ. 14.000), εἰς ὃ ποσὸν εἶχον καθορισθῆ τὸ ἔτος 1832, εἰς 8.000 λ. Α. (δολλ. 20.800).

Ὁ Πρωθυπουργὸς Winston Churchill εἰσήγαγε ὁ ἴδιος τὸ νομοσχέδιον, πιστεύων ὅτι τὸ θέμα ἦτο ἄκρως λεπτὸν ἀπὸ πολιτικῆς ἀπόψεως. Ὅ,τι τὸν ἐνδιέφερε ἦτο νὰ καταδείξῃ, ὅτι, καὶ ἂν δὲν ἠδύνατο νὰ θεμελιωθῇ δεδικαιολογημένον νὰ δοθῇ μία αὔξησις 3 πεννῶν (Σ.Σ. : 3/240 τῆς λίρας) καθ' ὥραν, ἦτο δεδικαιολογημένον νὰ δοθῇ εἰς τοὺς Δικαστὰς μία αὔξησις 40 σελλινίων ἢ 480 πεννῶν καθ' ὥραν. Αὐτὸ ἀπετέλει ἓν ἐγχείρημα. Ἀλλ' ὁ Πρωθυπουργὸς ἦτο «εἷς τῶν καλυτέρων του» καὶ ἡ Βουλὴ μεγάλως ἀπήλαυσε μίαν χιουμοριστικὴν καὶ παιστικὴν ἀγόρευσιν, ἡ ὁποία ἐβοήθησεν εἰς τὸ νὰ διαφανισθοῦν αἱ διαδόσεις, ὅτι ὁ Τσῶρτσιλλ ἐκάρφωθη πλέον.

Ὁ Sir Winston εἶπε, ὅτι καθὼς καὶ οἱ συνάδελφοί του εἶχον ὑπ' ὄψιν των ὅτι θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ θεμρηθῇ ἀναπίκαιρον καὶ μὴ δημοφιλὲς μέτρον τὸ τῆς αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν δικαστῶν, ὅταν πᾶς τις εἰς τὴν χώραν ἠθέλετο τὴν πίεσιν τῶν τιμῶν καὶ τῶν φόρων», στραφεὶς δὲ πρὸς τὸν παρακαθήμενόν του Chancellor of the Exchequer (Σ.Σ. : κατὰ λέξιν Καγκελάριον τοῦ Ταμείου, οἷος εἶναι ὁ τίτλος τοῦ Βρεττανοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν), εἶπεν εἰς αὐτόν: «Ὁλόκληρος ἡ χώρα εἶναι πιασμένη εἰς τὴν δίνην τοῦ ἀπανεξοπλισμοῦ καὶ τῶν δαπανῶν διὰ τὰ κοινωνικὰ μέτρα».

Ἀλλ' ὁ Πρωθυπουργὸς ὑπενθύμισεν εἰς τὴν Βουλήν, ὅτι ἐκ τῆς αὐξήσεως τῶν 3.000 λιρῶν θὰ ἐπέστρεφον οἱ δικασταὶ ὡς φόρον τὰς 2.266 καὶ ὅτι ἐν τῇ οὐσίᾳ ἐπρόκειτο περὶ αὐξήσεως 734 λιρῶν Ἀγγλίας (Σ.Σ. : 58.720.000 δραχμῶν).

Εἰς πλουσίως ἠχούσας λέξεις ἐπῆνεσε παραπέρω τὴν Βρεττανικὴν Δικαιοσύνην «ὡς ἓν ἐκ τῶν μεγαλυτέρων ἐνεργητικῶν τῆς φυλῆς μας καὶ τοῦ λαοῦ μας. Βαρεῖαι θὰ ἦσαν αἱ συνέπειαι διὰ τὴν χώραν μας, συνέχισεν ὁ Τσῶρτσιλλ, ἐὰν εἰς μίαν ἐποχήν, καθ' ἣν ἡ σχετικὴ ὁλικὴ μας δύναμις ἔχει συρικνωθῇ, ἡμεῖς δὲν ἠνεδυναμοῦμεν ἐκείνους τοὺς θεσμούς, διὰ τοὺς ὁποίους εἴμεθα διάσημοι».

Καὶ συνέχισε δι' ἁπλῶν λόγων, ἐξηγῶν «ὁπόσον μοναδικὴ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῆς εὐθύνης εἶναι ἡ θέσις τοῦ δικαστοῦ, κατὰ τὸν τρόπον της, ὑψηλοτέρα ἢ ἐκείνη τοῦ Μονάρχου, τοῦ Πρωθυπουργοῦ, τοῦ Λόρδου ἢ τῶν κοινῶν πολιτῶν».

«Τί θὰ ἐσκέπτεσθε, συνέχισε, περὶ τοῦ Λόρδου Ἀρχιδικαστοῦ, ἂν οὗτος ἐκέρδιζε τὸ Derby»; ἠρώτησεν ὁ Τσῶρτσιλλ, ἀναφερόμενος εἰς τὴν ἐκυανὴν ταινίαν τῶν βρεττανικῶν ἱπποδρομίων. Καὶ ὅμως εἷς Βρεττανὸς Πρωθυπουργὸς ἔχει κερδίσει τὸ Ντέρμπυ, χωρὶς τις νὰ τὸν μεμφθῇ.

Ὑπηνίσσετο δι' αὐτὸν τὸν λόρδον Rosebery. Καὶ μία ἀστραπὴ ἐπέρασε ἀπὸ τὰ μάτια τοῦ Τσῶρτσιλλ, διότι, καθὼς πολλοὶ βουλευταὶ γνωρίζουν, θὰ ἐπεθύμει ὁ ἴδιος νὰ ἔχῃ κερδίσει τὸ Derby μὲ ἕνα ἀπὸ τὰ ἄλογα τοῦ σταύλου του.

Καθὼς ἀπεδείχθη, ἡ ἀντίθεσις ὑπῆρξεν ἁλαφροτέρα ἢ ὅσον ἀνεμένετο.

Ὁ ἀρχηγὸς τῆς Ἀντιπολιτεύσεως Clement R. Attlee ὑπεστήριξε τὸ νομοσχέδιον, καθὼς καὶ ἀριθμός τις τῆς ἀριστερᾶς πτέρυγος τῶν σοσιαλιστῶν, ὡς ὁ Sidney Silverman, ὁ ὁποῖος συνήθως ἀντιτίθεται πρὸς κυβερνητικὰς πράξεις αὐξούσας τὰς προνομιακὰς τάξεις, ἀναγνωρισθέντος ἀπὸ ὅλους ὅτι οἱ δικασταὶ δὲν ἐλάμβανον τὸν ἀνάλογον διὰ τὴν θέσιν των μισθόν.

Ἡ κριτικὴ περιωρίσθη ἐπὶ τοῦ ἂν οἱ δικασταὶ ἔδει ὄντως νὰ ἐξοικονομήσουν δαπάνας διὰ τὰς τηλέννους καὶ τὰς παρρούκας των. Ὁ σοσιαλιστὴς Emrys Hughes εἶπεν, ὅτι εἰς Ἡνωμένας Πολιτείας καὶ τὴν Σοβιετικὴν Ἕνωσιν δὲν φέρουν οἱ δικασταὶ τοιαύτας. Οἱ περισσότεροι βουλευταὶ ἐτάχθησαν ὑπὲρ τῆς συνεχίσεως τῶν παραδόσεων.

Ἀλλὰ διετυπώθη σκέψις τις νὰ ὀργανωθῇ, ὥστε νὰ λειτουργήσῃ ἀρτιώτερον, τὸ τμῆμα μεταχειρισμένων περρουκῶν καὶ τηλέννων. Ἐὰν οἱ Δικασταὶ θὰ ἔπρεπε κατὰ τὴν μετάβασίν των εἰς τὴν ἐργασίαν των νὰ χρησιμοποιοῦν τὸν ὑπόγειον ὑπῆρξεν ἕνα ἄλλο ζήτημα.

Αἱ γνῶμαι διεμοιράσθησαν ἐπὶ τοῦ ἂν αἱ ἀποφάσεις των δὲν θὰ ἦσαν καλύτεραι ἐὰν οὗτοι ἤρχοντο εἰς μεγαλυτέραν ἐπαφὴν μὲ τὸν λαόν, ἔξω ἀπὸ τὴν ἐργασίαν των. Ἐὰν αὐτὸ τὸ εἶδος ἐξετάσεως τῶν δικαστικῶν ὑποθέσεων συνέβαινε κατὰ συχνότερα διαστήματα, θὰ ἦτο καλὸν νὰ ἀντιτεθῇ τις. Ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἦτο ἡ πρώτη φορὰ ἀπὸ 120 ἐτῶν, καθ' ἣν ἡ Βουλὴ ἔσχε τὴν εὐκαιρίαν.

Καὶ οἱ δικασταὶ πρόκειται νὰ λάβουν τὴν αὔξησίν των.

❖

ΔΙΚΑΣΤΙΚΑΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

—Ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου συνεζητήθησαν τὴν 21ην παρελθόντος μηνὸς ἀναιρέσεις μὲ ἀντικείμενον τὰ ἐνδιαφέροντα θέματα : α) Ἐὰν ἰσχύοντος τοῦ ν. 2112 ἔχῃ ἐφαρμογὴν παραλλήλως καὶ τὸ ἄρθρ. 672 Α.Κ. καὶ β) ἐὰν μετὰ τὴν διὰ νόμου διάλυσιν τῶν Κ.Τ.Ε.Φ.Α. δικαιοῦνται οἱ ἀπολυθέντες τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112.

—Ἀνωτέρω σελ. 587 δημοσιεύεται ἀπόφασις τοῦ Ἐφετείου Λαρίσης περὶ δικαιοδοσίας τῶν τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων ἐπὶ τῆς ἐκ μέρους τοῦ Ι.Κ.Α. ἀπονομῆς συντάξεως. Ἀντιθέτως ὅμως ἀποφαίνεται ἡ ὑπ' ἀριθ. 1172/1954 Ἐφετείου Ἀθηνῶν. (Θὰ δημοσιευθῇ εἰς τὸ ἑπόμενον).

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 13ος—Τεύχος 12 (306)

Ἀθῆναι, 15 Ἰουνίου 1954

ΕΠΙΣΧΕΣΙΣ Η ΕΝΣΤΑΣΙΣ ΤΟΥ ΜΗ ΕΚΠΛΗΡΩΘΕΝΤΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ ΕΝ ΤΗ ΣΥΜΒΑΣΕΙ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ὑπὸ τοῦ κ. Κ. Ι. ΔΗΜΑΚΗ, Δικηγόρου

§ 1

Εἰς προηγούμενον ἄρθρον μας (ΕΕΔ 12, 521 ἐπ.) ὑποστηρίξαμεν, ἐξ ἀφορμῆς ἐμφανισθείσης διχογνωμίας (*Ν. Βικελίδης*, ΕΕΔ 11, 783, *Β. Βασιλείου* αὐτόθι 833) περὶ τοῦ ἐπιτρεπτοῦ τῆς ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ ἐπισχέσεως τῆς ὀφειλομένης ὑπὸ τούτου παροχῆς (ἐργασίας), ἐν περιπτώσει μὴ καταβολῆς ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου του τῶν ὀφειλομένων αὐτῷ ἀποδοχῶν, ὅτι κατ' ἀρχὴν ἐπιτρέπεται ἡ ἐπίσχεσις, ἀλλ' ὅτι ὁ μισθωτός, ἐφ' ὅσον πρόκειται ἐν λειτουργίᾳ σύμβασις ἐργασίας, εἶναι ὁμαλώτερον νὰ προβάλῃ τὴν ex. n.a.c. (ἔνστασιν τοῦ μὴ ἐκπληρωθέντος συναλλάγματος), καθ' ὅσον αὐτὴ ἀποτελεῖ εἰδικὴν ἐπὶ τῶν ἀμφοτεροβαρῶν συμβάσεων ἐφαρμογὴν τῆς (εὐρυτέρας) ἐνστάσεως ἐπισχέσεως. Περαιτέρω ὑποστηρίξαμεν, ὅτι ἐπὶ παρακρατήσεως τῆς παροχῆς ἐργασίας λόγῳ μὴ καταβολῆς τῶν δεδουλευμένων ἀποδοχῶν μόνη ἡ προβολὴ τῶν ἐνστάσεων τούτων (τῆς ἐπισχέσεως ἢ τῆς ex. n.a.c.) δὲν δίδει ἀπάντησιν ἐπὶ τοῦ πλέον ἐνδιαφέροντος ἐρωτήματος: ποῖος καὶ βάσει ποίας διατάξεως φέρει τὴν εὐθύνην τοῦ ἀπράκτως, ὡς ἐκ τῆς ἐπισχέσεως, διαδραμόντος χρόνου· διότι αἱ ἐνστάσεις αὗται, καὶ ἂν δεχθῇ τις ὅτι ἐπιτρέπονται εἰς τὸν μισθωτὸν ἐν μὴ καταβολῇ τῶν δεδουλευμένων ἀποδοχῶν, δὲν λύουν μόναι των τὸ πρόβλημα τῆς εὐθύνης διὰ τὸν ἀπολεσθέντα μετὰ τὴν ἐπίσχεσιν χρόνον. (Ἡ ἐπίσχεσις ἔχει ἄλλας ἀμέσους συνεπείας, π.χ. ἀποκλείει τὴν συναγωγὴν παραιτήσεως τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς λόγῳ τῆς ἐπισχέσεως ἀπουσίας του ἐκ τῆς ἐργασίας. Σημειοῦμεν ἐνταῦθα τὴν Α.Π. 670/1953, ΕΕΔ 13, 59, δι' ἧς ἐκρίθη, ὅτι ἡ ἀπουσία τοῦ μισθωτοῦ λόγῳ ἀπεργίας δὲν ἐνέχει παραίτησιν. Ἡ ἀπεργία ὅμως, ὁσάκις δι' αὐτῆς ἐξαναγκάζεται ὁ ἐργοδότης εἰς ἐκπλήρωσιν ὀφισταμένης ἐνοχῆς, ἀποτελεῖ ὁμαδικὴν ἐπίσχεσιν, βλέπε καὶ περίπτωσιν Α.Π. 201/1954). Διὰ τὴν θεμελίωσιν τῆς εὐθύνης ταύτης ἐπεκαλέσθημεν τὴν ἰδιότυπον ὑπερημερίαν δανειστοῦ τοῦ ἄρθρου 353, ἧς ὑπαρχούσης θὰ ἠδυνάμεθα νὰ ἔχωμεν τὰς συνεπείας τοῦ ἄρθρ. 656 (ἢ τὴν πρὸς ἀποζημίωσιν εὐθύνην ἐκ τοῦ ἄρθρου 381, ἐ. ἐφ' ὅσον ὑφίσταντο αἱ προϋποθέσεις ἐφαρμογῆς τούτου, δηλ. ἡ πταισματικὴ καταστροφὴ τῆς παροχῆς).

Ἀκολούθως ἐδημοσιεύθησαν ἐκτενεῖς διατριβαὶ τοῦ *Ι. Καποδίστρια* (εἰς Θ. ΞΔ', 529) καὶ σχόλιον τοῦ *ἰδίου* (ἐν Θ. ΞΕ', 436) καὶ τοῦ *Α. Σακελλαροπούλου* (εἰς NoB 2, 465 ἐπ.). Ὁ πρῶτος ὑποστηρίζει τὴν δυνατότητα ἐπισχέσεως τῆς παροχῆς ἐργασίας, ἐνῷ ὁ δεύτερος δέχεται «ἐννοιολογικῶς», ὡς λέγει, ταύτην, ἀλλὰ τὴν ἀποκλείει διὰ σειρᾶς ἐπιχειρημάτων τελολογικοῦ ἰδίᾳ χαρακτῆρος.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἐξεδόθη ἡ Α.Π. 201/1954 (ΕΕΔ 13, 347), ἥτις ἐδέξατο τὸ μὲν ὅτι ἐπιτρέπεται εἰς τὸν μισθωτὸν νὰ προβῇ, συνεπείᾳ τῆς μὴ καταβολῆς δεδουλευμένων ἀποδοχῶν, εἰς ἐπίσχεσιν τῆς ὀφειλομένης παρ' αὐτοῦ παροχῆς ἐργασίας, τὸ δὲ ὅτι, συνεπείᾳ τῆς ἐπισχέσεως, περιέρχεται ὁ ἐργοδότης ἐν ὑπερημερίᾳ δανειστοῦ (ἐκ τοῦ ἄρθρ. 353) καὶ συνεπῶς ὑπέχει εὐθύνην καταβολῆς τῶν μισθῶν ὑπερημερίας τοῦ ἄρθρ. 656.

Ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις, ἱστορικῶς πράγματι σημασίας διὰ τὴν ἐξέλιξιν τοῦ δικαίου τῆς ἐργασίας, αἱ μνημονευθεῖσαι διατριβαὶ (καὶ ἡ ἰδιαιτέρας προσοχῆς *Σ. Μαυρομιχάλη*, «Τὸ δικαίωμα ἐπισχέσεως» Ν. Δίκ. 5, 397, τὴν ὁποίαν ἐξ ἀσυγχωρήτου λάθους δὲν ἐλάβομεν ὑπ' ὄψιν μας εἰς τὸ μνημονευθὲν ἄρθρον μας) δίδουν ἀφορμὰς εἰς πλείστας παρατηρήσεις.

Μερικὰς ἐκ τούτων θὰ σημειώσωμεν κατωτέρω.

§ 2

1. Διδάσκεται παρὰ πάντων (βλέπε ἀντὶ ἄλλου *Μπαλῆν*, Ἐνοχ. § 80/2, 3), ὅτι ἡ ex. n.a.c. (374) ἀποτελεῖ **εἰδικὴν** μορφὴν τῆς ἐνστάσεως ἐπισχέσεως (325) καὶ ὅτι δύναται νὰ λειτουργήσῃ μόνον εἰς τὸν κύκλον τῶν ἀμφοτεροβαρῶν συμβάσεων. Ἡ οὐσιαστικὴ διαφορὰ μεταξὺ τῶν δύο τούτων ἐνστάσεων, ἐκτὸς τοῦ διαφόρου κύκλου ἐφαρμογῆς των, εἶναι ὅτι ἡ πρώτη τούτων δὲν παρακάμπτεται διὰ τῆς παροχῆς ἀσφαλείας (375, 328).

2. Ἂς ἴδωμεν τὴν λειτουργίαν, ἣν ἐπιτελεῖ ἑκάστη τούτων:

Α. Ἡ ex. n.a.c. Αὕτη, κινουμένη, ὡς ἐλέχθη, εἰς τὸ πλαίσιον τῶν ἀμφοτεροβαρῶν συμβάσεων, ἐπιτελεῖ, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν ἄρθρων 378 καὶ 374, τὴν ἑξῆς κυρίαν λειτουργίαν: Ἀναγκάζει ἐμμέσως τοὺς συμβληθέντας, ἐφ' ὅσον τοὐλάχιστον ὁ εἷς τούτων ἐγείρει ἀξίωσιν διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς παροχῆς τοῦ ἑτέρου, ὅπως ἐκπληρώσουν καὶ μάλιστα ταὐτοχρόνως τὰς ἃς ὀφείλουν παροχάς. Οὐδεὶς ἀρνεῖται, ὅτι ὁ ὀφειλέτης διὰ τῆς ἐνστάσεως ταύτης ἔχει ἓν εἶδος αὐτοδυνάμου καὶ ἀμέσου ἀσφαλείας τῆς παροχῆς του. Ἀλλ' ἡ ἀσφάλισις αὕτη δὲν εἶναι ἡ μόνη. Αὕτη ὑπάρχει ὡς ἐνδιάμεσος, πρὸς ὑποβοήθησιν τῆς κυρίας λειτουργίας τῆς ἐνστάσεως. Ἡ ἀσφάλισις λοιπὸν τοῦ ὀφειλέτου, ἣν παρέχει τὸ ἄρθρ. 374, δὲν εἶναι στατική· εἶναι ἀσφάλισις ἐν δυνάμει. Θὰ ἠδυνάμεθα νὰ τὴν ὀνομάσωμεν: Ἀσφάλισιν **τῆς ἱκανοποιήσεως** τοῦ ὀφειλέτου (δανειστοῦ τῆς ἀντιπαροχῆς).

Ἡ οὕτω θετικῶς διὰ τοῦ ἄρθρ. 378 ἀποκαλυπτομένη λειτουργία τῆς ἐνστάσεως ταύτης μᾶς δίδεται καὶ ἀρνητικῶς διὰ τοῦ ἄρθρου 375, ὅτ' οὗ ὁρίζεται, ὅτι ἡ ἔνστασις δὲν παρακάμπτεται διὰ τῆς (ἀντενστάσεως) παροχῆς ἀσφαλείας. Εἶναι φανερόν, ὅτι, ἐὰν ἡ ἔνστασις εἶχε μοναδικὸν σκοπὸν νὰ ἀσφαλίσῃ τὴν παροχὴν τοῦ ὀφειλέτου, ἡ παροχὴ ἀσφαλείας ἐκ μέρους τοῦ ἐπισπεύδοντος δανειστοῦ θὰ ἐστέρει τὸν ὀφειλέτην παντὸς συμφέροντος νὰ συνεχίσῃ προβάλλων ταύτην.

Ἂς σημειωθῇ τέλος, ὅτι ἡ λειτουργία αὕτη (ἀσφάλισις τῆς ἱκανοποιήσεως) τῆς ex. n.a.c. ἔχει τὴν ἐξήγησίν της εἰς τὸν ἐκ τῆς κατασκευῆς τῆς ἀμφοτεροβαροῦς συμβάσεως διπλοῦν ρόλον, ὡς δανειστοῦ-ὀφειλέτου, ἑκάστου τῶν συμβαλλομένων. Ἑκάτερος τούτων ἐγένετο ὀφειλέτης, διότι ἐν ταὐτῷ εἶναι καὶ δανειστής· καὶ ἀντιστρόφως. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ διὰ τὴν ἄλλην πλευράν. Ὁ ἀγοραστὴς π.χ. μιᾶς ἐνδυμασίας, ἀποκρούων τὴν ἀξίωσιν τοῦ πωλητοῦ πρὸς καταβολὴν τοῦ τιμήματος, δὲν ἀσφαλίζει μόνον (διὰ τῆς παρακρατήσεως τῆς παροχῆς του) τὴν παροχήν του. Βεβαίως ἀσφαλίζει καὶ ταύτην, ἀλλὰ μετ' αὐτῆς κυρίως ἀσφαλίζει τὴν ἱκανοποίησίν του, ὡς ἀγοραστοῦ τῆς ἐνδυμασίας. Δι' αὐτὸ δὲ καὶ μόνον κατῆλθεν εἰς τὴν ἀγορὰν καὶ συνωμολόγησε τὴν σύμβασιν.

Β. Ἡ **ἐπίσχεσις**. Ἡ λειτουργία, ἣν ἐπιτελεῖ αὕτη, παραλλάσσει τῆς λειτουργίας τῆς ex. n.a.c. ὡς ἐκ τοῦ διαφορετικοῦ ἐδάφους, ἐπὶ τοῦ ὁποίου κινεῖται. Διότι, ὡς ἐλέχθη, ἡ ἐπίσχεσις καλύπτει τὸν ἐξ οἱασδήποτε ἄλλης αἰτίας, πλὴν ἐξ ἀμφοτεροβαροῦς συμβάσεως, ὀφειλέτην. (Ἡ σπανία χρησιμοποίησις τῆς ἐνστάσεως ταύτης ἐπὶ τῶν ἀμφοτεροβαρῶν συμβάσεων δὲν μεταβάλλει τὸν κανόνα. *Μπαλῆς*, Ἐνοχ. § 79/5). Τοῦτο σημαίνει, ὅτι εἰς τὰς περιπτώσεις ἐφαρμογῆς τῆς ἐπισχέσεως αἱ ἑκατέρωθεν παροχαί, παρ' ὅλον ὅτι εἶναι συναφεῖς, ἐν τούτοις, δὲν ἔχουν οὔτε τὴν βεβαιότητα τῆς ὑπάρξεως, οὔτε τὸ ἐκκαθαρισμένον, οὔτε, πρὸ παντός, ἔχουν μεταξύ των τὴν ἀλληλεξάρτησιν, ἅτινα πάντα ὑφίστανται εἰς τὰς παροχὰς τῆς ἀμφοτεροβαροῦς συμβάσεως καὶ ἅτινα δίδουν εἰς τὴν ex. n.a.c. τὴν προεκτεθεῖσαν ἀσφαλιστικὴν δύναμιν. Ἐπὶ ἐπισχέσεως αἱ ἀντίπαλαι παροχαὶ ἔχουν, κατὰ τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν, ἕνα περισσότερον ἢ ὀλιγώτερον ἀραιὸν μεταξύ των σύνδεσμον, ὅστις δίδει διάφορον ἔννοιαν εἰς τὴν ἐκ ταύτης ἀσφάλειαν.

Ἡ ἐπίσχεσις συνεπῶς δὲν ἀσφαλίζει, ὅπως ἡ ex. n.a.c., κυρίως τὴν ἱκανοποίησιν τοῦ ὀφειλέτου. Ἀσφαλίζει κυρίως τὴν παροχὴν τοῦ ὀφειλέτου καὶ κατὰ δεύτερον λόγον τὴν ἱκανοποίησιν τούτου. Λέγομεν κατὰ δεύτερον λόγον, διότι ὑπάρχει καὶ ἐπὶ ἐπισχέσεως ὁ ἀσφαλιστικὸς οὗτος σκοπός, τῆς ἱκανοποιήσεως δηλ. τοῦ ὀφειλέτου, ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ ἄρθρου 329 (βλ. *Μπαλῆν*, Ἐνοχ. § 43/6), ἀλλὰ τὸν τόνον εἰς τὴν ἀσφαλιστικὴν λειτουργίαν τῆς ἐπισχέσεως θὰ δώσῃ τελικῶς ἡ στάσις τοῦ ἐπισπεύδοντος δανειστοῦ. Ἐὰν οὗτος παράσχῃ, ἐπὶ τῇ σχετικῇ ἐνστάσει τοῦ ὀφειλέτου, τὴν ἐκ τοῦ ἄρθρ. 328 ἀσφάλειαν, ἡ ἐπίσχεσις ἐξεπλήρωσε τὸν προορισμόν της, δηλαδὴ ἠσφάλισε τὴν παροχὴν τοῦ ὀφειλέτου. Ἐὰν ὅμως ὁ δανειστὴς δὲν παράσχῃ τὴν ἐκ τοῦ ἄνω ἄρθρου ἀσφάλειαν, εἴτε διότι δὲν ἠθέ-

λησεν, εἴτε διότι δὲν ἠδυνήθη, ἡ ἐπίσχεσις ἀποκτᾷ τὴν δύναμιν, ἣν ἔχει καὶ ἡ ex. n.a.c., δηλαδὴ ἀσφαλίζει τὴν ἱκανοποίησιν τοῦ ὀφειλέτου ὑπὸ τὴν ἑτέραν ἰδιότητά του ὡς δανειστοῦ τῆς ἀντιπαροχῆς. Ἡ ἐπίσχεσις εἰς τὴν δευτέραν ταύτην περίπτωσιν θὰ ὁδηγήσῃ εἰς τὴν ταὐτόχρονον ἐκπλήρωσιν τῶν παροχῶν (ἄρθρ. 329), δηλαδὴ θὰ ἐπιτελέσῃ τὴν αὐτὴν λειτουργίαν, ὡς καὶ ἡ ex. n.a.c. (ἄρθρ. 378).

3. Πρέπει νὰ λεχθοῦν ἤδη ὀλίγα τινὰ περὶ τῆς «ταὐτοχρόνου» ἐκπληρώσεως τῶν ἑκατέρωθεν παροχῶν (ἥτις, ὡς ἀμέσως ἀνωτέρω ἐλέχθη, ἐπὶ μὲν τῆς ex. n.a.c. εἶναι κατὰ τὸ ἄρθρον 378 ὁ κανών, ἐπὶ δὲ τῆς ἐπισχέσεως κατὰ τὰ ἄρθρα 329, 328 ἐνδεχομένη). Ἡ «ταὐτόχρονος» ἐκπλήρωσις ἀσφαλίζει τοὺς ἀντιμετώπους ὀφειλέτας - δανειστάς, θέτουσα τούτους εἰς τὴν βάσιν τῆς ἴσης μεταχειρίσεως ἀλλήλων. Ἡ διάταξις ἐπιβάλλει (κατ' αὐτὸν δὲ τὸν τρόπον ἀσφαλίζει), ὅπως ἕκαστον τῶν μερῶν διανύσῃ ἴσον διάστημα (ὑπὸ τοὺς εἰδικωτέρους ὁρισμοὺς τῆς συμβάσεως καὶ τῶν συναλλακτικῶν ἠθῶν), μέχρις οὗ συναντηθοῦν εἰς τὸ σημεῖον, ὅπου γίνεται ἐφικτὴ ἡ διαμοιβὴ τῶν παροχῶν. Μία τοιαύτη ἀντίληψις διευρύνει, ὑπὸ τὸν ρυθμιστικὸν ρόλον τοῦ ἄρθρου 288, τὸν ὅρον «ταὐτόχρονος» ἐκπληρώσεως, διότι ὑπὸ διάφορον, ἐν κυριολεξίᾳ δηλαδή, ἀντίληψιν δὲν θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ πραγματοποιηθῇ ἐκπλήρωσις παροχῆς, ἥτις, παρ' ὅλον ὅτι κατὰ νομικὴν ἀντίληψιν εἶναι «στιγμιαία», ἐν τούτοις ἀπαιτεῖ χρόνον τινά, καθ' ὃν τὸ ἓν τῶν μερῶν ἀναγκαίως πρέπει νὰ ριψοκινδυνεύσῃ τὴν παροχήν του, λ.χ. παράδοσις ποσότητος ἐμπορευμάτων κλπ. (βλέπε περὶ τούτου *Σ. Μαυρομιχάλην*, ἔνθ' ἀνωτ. § 18, *Ζέππον*, Ἐνοχ. σελ. 189).

Ἂς ἴδωμεν ἤδη ἑκάστην τῶν ἀνωτέρω ἐνστάσεων ἐν τῇ συμβάσει ἐργασίας καὶ εἰδικώτερον ἐν τῇ ἀμοιβῇ τοῦ μισθωτοῦ.

§ 3

1. Ἡ ex.n.a.c. προβαλλομένη ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ (ἐν τῇ συμβάσει ἐργασίας) κρίνεται ὡς ἀβάσιμος λόγῳ τῆς ἐξαιρέσεως τοῦ ἄρθρου 374, 2, καθ' ἣν ἐπὶ ἀμφοτεροβαρῶν συμβάσεων δὲν προβάλλεται αὕτη, ἐὰν ὁ ὀφειλέτης ὑποχρεοῦται πρῶτος εἰς προεκπλήρωσιν, εἰς τοιαύτην δὲ προεκπλήρωσιν ὑποχρεοῦται, ἐκτὸς ἐναντίας συμφωνίας ἢ συνηθείας, ὁ μισθωτὸς κατὰ τὸ ἄρθρον 655 (βλέπε *Καποδίστριαν*, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 531, *Βικελίδην*, ἔνθ' ἀνωτ., καὶ *Σακελλαράπουλον*, ἔνθ' ἀνωτ. § IX).

2. Ἡ δυσκολία ὅμως διὰ τὴν χορήγησιν εἰς τὸν μισθωτὸν τῆς ἐνστάσεως ταύτης δὲν προέρχεται ἐκ τῆς κατὰ κανόνα προεκπληρώσεως τῆς ὑπὸ τούτου ὀφειλομένης παροχῆς. Διότι ἡ δυσχέρεια παρακάμπτεται καί, συνεπῶς, τὸ πρόβλημα δὲν δύναται νὰ λυθῇ ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 655 καὶ 374, 2, ἂν συμφωνηθῇ ἡ προκαταβολὴ τοῦ μισθοῦ ἢ ἡ καταβολὴ τούτου κατὰ διαστήματα (βλέπε κατωτέρω 3). Ἡ δυσχέρεια εἶναι βαθυτέρα καὶ ὀφείλεται εἰς τὸ ἐκ τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων ἀδύνατον τῆς ταὐτοχρόνου ἐκπληρώσεως τῶν ἑκατέρωθεν παροχῶν, εἰς ἣν τείνει ἡ ἔνστασις (378).

Πράγματι, ὁσάκις εἰς ἀμφοτεροβαρῆ σύμβασιν διασταυρώνεται διαρκὴς παροχὴ πρὸς στιγμιαίαν, εἶναι ἐκ τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων ἀδύνατος ἡ ταὐτόχρονος ἐκπλήρωσις. Ἡ ἀδυναμία πρὸς ταὐτόχρονον ἐξ ὁλοκλήρου ἐκπλήρωσιν ὑφίσταται ἀκριβῶς ἡ αὐτή, οἱασδήποτε τούτων τῶν συμβαλλομένων προκαταβάλλει. Συγκεκριμένως, ἐπὶ τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἴτε συμφωνηθῇ ἡ praenumerando καταβολὴ τοῦ μισθοῦ, εἴτε ἡ postnumerando (ὅπερ εἶναι ὁ κανὼν τοῦ ἄρθρου 655), εἴτε κατὰ διαστήματα (εἰς τὴν ἀρχὴν ἢ τὸ τέλος ἑκάστου τούτων), θὰ ὑπάρχῃ ἡ αὐτὴ ἀδυναμία πρὸς ἐξ ὁλοκλήρου ταὐτόχρονον καταβολὴν ἀμφοτέρων τῶν παροχῶν, διότι ἡ παροχὴ τοῦ μισθωτοῦ ἐκπληροῦται ἀνὰ ἑκάστην στιγμὴν τοῦ χρόνου τῆς διαρκείας τῆς συμβάσεως, ἐνῷ ἡ ἑτέρα παροχὴ (μισθός) δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ καταβάλληται ἀνὰ ἑκάστην στιγμήν. Σημειοῦμεν, ὅτι ἡ αὐτὴ ἀδυναμία ἀνακύπτει καὶ ἐπὶ ἄλλων συμβάσεων, ἃς ἐδημιούργησεν ἡ σύγχρονος ζωή, ὡς π.χ. ἡ χορήγησις ἐπ' ἀνταλλάγματι ὕδατος καθ' ὅλας τὰς ὥρας ἢ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος κλπ. (Αἱ συμβάσεις αὗται πωλήσεως προσεγγίζουσι κατὰ τὸν τρόπον τῆς ἐκπληρώσεώς των τὴν σύμβασιν ἐργασίας. Ἀντιθέτως ἡ σύμβασις μισθώσεως πράγματος, παρ' ὅτι διαρκής, δὲν ἐμφανίζει τὴν ἀνωτέρω ἀδυναμίαν ταὐτοχρόνου ἐκπληρώσεως, διότι τὸ μίσθιον παραδίδεται συνήθως ἅπαξ, καίτοι κατὰ νομικὴν προσταγὴν παρέχεται ὅσον διαρκεῖ ἡ μίσθωσις).

Τὸ πρόβλημα λοιπὸν εἶναι βαθύτερον· Διότι; ἢ θὰ πρέπει νὰ εἴπωμεν, ὅτι ἐκ τοῦ φυσικῶς ἀδυνάτου τῆς ταὐτοχρόνου ἐκπληρώσεως τῶν παροχῶν, ὅταν ἡ μία τούτων εἶναι διαρκής, πρέπει νὰ ἀποκλεισθῇ ἡ ἐφαρμογὴ τῶν ἄρθρων 374 καὶ 378 καὶ δὴ εἰς πᾶσαν περίπτωσιν καὶ πρὸς πᾶσαν κατεύθυνσιν, ἢ θὰ πρέπει νὰ δώσωμεν διάφορον περιεχόμενον εἰς τὸν ὅρον «ταὐτόχρονος» ἐκπλήρωσις.

Ἡ καταφατικὴ ἀπάντησις πρέπει νὰ ἀποκρουσθῇ, τὸ μὲν διότι οὐδεὶς δύναται σοβαρῶς νὰ ὑποστηρίξῃ, ὅτι ὁ Κώδιξ προετίθετο νὰ ἀποκλείσῃ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἐν λόγῳ διατάξεων (374 ἐπ.) ἐπὶ τόσον μεγάλης κατηγορίας ἀμφοτεροβαρῶν συμβάσεων, τὸ δὲ διότι ὁ παραμερισμὸς τῶν ἐν λόγῳ διατάξεων ἐκ μιᾶς κατηγορίας τούτων θὰ ἔθετεν αὐτομάτως ζήτημα μὴ ἰσχύος ὁλοκλήρου τοῦ μηχανισμοῦ τῶν ἄρθρων 374 - 388 ἐπὶ μιᾶς κατηγορίας ἀμφοτεροβαρῶν συμβάσεων ὡς ἐκ τῆς ὀργανικῆς ἑνότητος τῶν διατάξεων τούτων.

Ἐφ' ὅσον λοιπὸν δὲν δυνάμεθα νὰ ἀποκλείσωμεν τὴν ex. n.a.c. ἐπὶ τῆς συμβάσεως ἐργασίας, πρέπει νὰ δώσωμεν νέαν ἐντελῶς ἔννοιαν εἰς τὸν ὅρον «ταὐτόχρονος» ἐκπλήρωσις τῶν ἑκατέρωθεν παροχῶν. Τὰ μέσα καὶ ἡ κατεύθυνσις πρέπει νὰ εἶναι τὰ αὐτά, ὡς ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ τοῦ ἰδίου ὅρου ἐν τῇ ἐκπληρώσει στιγμιαίων παροχῶν (ἀνωτ. § 2/3), ὁ δρόμος ὅμως, τὸν ὁποῖον θὰ πρέπει νὰ διανύσωμεν, θὰ εἶναι κατὰ πολὺ μακρότερος. Θὰ πρέπει νὰ χρησιμοποιήσωμεν εὐρύτατα τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 288, ἥτις ἔχει ἐν προκειμένῳ ἄμεσον ἐφαρμογήν, διότι ἡ ex.n.a.c. εὑρίσκεται εἰς τὰ κράσπεδα τῆς ἐκπληρώσεως τῆς παροχῆς, μὲ ἀποκλειστικὴν κατεύθυνσιν τὴν π ι σ τ ή ν ἐ κ π λ ή ρ ω σ ι ν τῆς συμβάσεως, τὴν ὁποίαν κατὰ κύριον λόγον ἀσφαλίζει.

3. Ἂς ἴδωμεν λοιπὸν μὲ γνώμονα τὰς ἀρχὰς ταύτας μίαν ἑκάστην τῶν συνηθεστέρων περιπτώσεων τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Α. Ὑποθέσωμεν, λοιπόν, ὅτι ὁ Α ἐργοδότης προσλαμβάνει τὸν Β μισθωτόν, χωρὶς νὰ γίνῃ συμφωνία περὶ τοῦ χρόνου πληρωμῆς τοῦ μισθοῦ. (Δὲν ἐρευνᾶται ἐνταῦθα ἡ ὕπαρξις συνηθείας, οὔτε αἱ εἰδικαὶ διατάξεις τοῦ ν. ΔΔ/1911 «περὶ πληρωμῆς ἡμερομισθίων κλπ.»). Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ὁ μισθωτὸς πρέπει νὰ ἐργασθῇ ὁλόκληρον τὸν μῆνα καὶ λάβῃ τὸν μισθὸν εἰς τὸ τέλος τοῦ μηνὸς (postnumerando, ἄρθρ. 655). Ἐὰν λοιπὸν ἐναχθῇ ὁ Β διὰ τὴν παροχὴν τῆς ἐργασίας, δὲν δύναται νὰ προβάλῃ τὴν ex.n.a.c. (374, 2). Ἐὰν ἀρνηθῇ νὰ ἐργασθῇ, εὐθύνεται ὡς ὑπερήμερος ὀφειλέτης (in solvendi), ἐφ' ὅσον ὑφίστανται αἱ προϋποθέσεις τῆς ὑπερημερίας (340-342, 343, 383). Ἀντιθέτως, ἐὰν ὁ Β, χωρὶς προηγουμένως νὰ ἔχῃ ἐργασθῇ καθ' ὅλον τὸν μῆνα, ζητήσῃ τὸν μισθὸν παρὰ τοῦ Α, ἡ ἀγωγή του θὰ ἀπορριφθῇ, διότι ἡ ἀπαίτησίς του δὲν εἶναι ἀπαιτητὴ (ἄρθρ. 1 καὶ 553/7 Πολ. Δικ.).

Β. Ὑποθέσωμεν, εἰς ἄλλην περίπτωσιν, ἀκριβῶς τὴν ἀντίθετον, ὅτι συμφωνεῖται (ἐπιτρεπτῶς δέ, ἄρθρ. 655) νὰ καταβληθῇ ὁ μισθὸς ἕνα μῆνα πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐργασίας. Πῶς θὰ κινηθοῦν αἱ ἑκατέρωθεν παροχαί: Ὁ ἐργοδότης Α εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ καταβάλλῃ τὸν μισθὸν ἕνα μῆνα πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐργασίας. Ἀρνούμενος νὰ καταβάλῃ τὸν μισθὸν καθίσταται ὑπερήμερος in solvendi, ἐφ' ὅσον ὑφίστανται ἡ προϋπόθεσις τῆς ὑπερημερίας (ἄρθρ. 340 - 342, 343, 383). Ἐὰν ἐναχθῇ ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ (Β) δὲν δύναται νὰ προβάλῃ τὴν ex. n.a.c. λόγῳ τῆς συμφωνηθείσης προπληρωμῆς, ἄρθρ. 374, 2. (Ἐνδέχεται κατὰ τὰς περιστάσεις ἡ προπληρωμὴ τοῦ μισθοῦ νὰ καλύπτῃ ἔξοδα μετακινήσεως κλπ. τοῦ μισθωτοῦ, ὥστε ἠμπορεῖ νὰ προκύπτῃ ζήτημα ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου in accipiendi κατὰ τὸ ἄρθρ. 351). Ἀντιθέτως ὁ μισθωτός, ἐπὶ τῇ ἀξιώσει τοῦ ἐργοδότου ὅπως ἐργασθῇ, χωρὶς προηγουμένως οὗτος νὰ ἔχῃ καταβάλει τὸν μισθόν, δύναται νὰ προτάξῃ καὶ ἐκ τῶν ἄρθρων 1 καὶ 553/7 Π.Δ. ἀναβλητικὴν ἔνστασιν, ἥτις εἶναι περισσότερον δραστικὴ τῆς ex.n.a.c. (Λέγομεν περισσότερον δραστική, διότι αὕτη ὁδηγεῖ εἰς ἀπόρριψιν τῆς ἀγωγῆς, ἐφ' ὅσον προκύπτει ἡ ὑποχρέωσις τοῦ ἐναγόντος εἰς προεκπλήρωσιν, ἐνῷ ἡ ex.n.a.c. ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τὴν καταδίκην τοῦ ἐναγομένου ἐπὶ ταυτοχρόνῳ ἐκπληρώσει τῶν ἑκατέρωθεν παροχῶν).

Γ. Εἰς ἄλλην (λίαν διαδεδομένην) περίπτωσιν συμφωνεῖται, ὅτι ὁ μισθὸς θὰ καταβάλλεται εἰς τὴν ἀρχὴν ἑκάστης περιόδου (ἑβδομάδος ἢ 15θημέρου). Ποία ἡ θέσις τῶν μερῶν: Ὁ ἐργοδότης Α ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλῃ οὐχὶ ὁλόκληρον τὸν μισθόν, ἀλλὰ μόνον ἑνὸς 15θημέρου· ὀφείλει δὲ νὰ καταβάλῃ τοῦτον οὐχὶ πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐργασίας (ὡς εἰς τὴν περίπτωσιν Β'), ἀλλὰ ἅ μ α τ ῇ ἐ ν ά ρ ξ ε ι ταύτης. Τοῦτο σημαίνει ὅτι ὑπάρχει ἐ ν μ έ ρ ε ι «ταὐτόχρονος» ἐκπλήρωσις, διότι συμπίπτει ἡ καταβολὴ τοῦ μισθοῦ μὲ τὴν ἀ ρ χ ὴ ν τῆς παροχῆς ἐργασίας. Δηλαδὴ αἱ ἑκατέρωθεν παροχαὶ δὲν συγχρονίζονται ἐξ ὁλοκλήρου κατὰ τὴν ἐκπλήρωσίν των, διότι, ὡς ἐλέχθη (ἀνωτ. 2), τοῦτο εἶναι φυσικῶς ἀδύνατον, σ υ γ χ ρ ο ν ί ζ ο ν τ α ι ὅ μ ω ς κ α τ ὰ ἓ ν μ έ ρ ο ς. Ἐὰν λοιπὸν ἐναχθῇ ὁ ἐργοδότης διὰ τὴν καταβολὴν τοῦ μισθοῦ, δύναται νὰ προβάλῃ τὴν ex. n. a. c. ἀνταξίων τὴν ἀντιπαροχὴν τοῦ μισθωτοῦ, ἥτις, ἐν προκειμένῳ, ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων, δὲν θὰ εἶναι παροχὴ ἐργασίας ὅλου τοῦ διαστήματος, ἀλλὰ ἕ ν α ρ ξ ι ς τῆς

ἐργασίας. Ὑπαρχούσης εἰς χεῖρας τοῦ ἐργοδότου τῆς ἐνστάσεως ταύτης, ἀποκλείεται ἡ ὑπερημερία τοῦ ἐργοδότου ὡς ὀφειλέτου καὶ συνεπῶς ὁ μισθωτὸς δὲν θὰ δύναται νὰ ἀπαιτήσῃ τὸν μισθόν, εἰμὴ μόνον ἐὰν καταστήσῃ τὸν ἐργοδότην ὑπερήμερον in accipiendi κατὰ τὸ ἄρθρ. 353. (Ἡ λύσις αὕτη εἶναι ἡ πλέον ἐπιεικὴς διὰ τὸν ἐργοδότην. Διότι ἐὰν τὴν καταβολὴν τοῦ μισθοῦ ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τῆς ἐργασίας ἠθέλομεν ἑρμηνεύσει ὡς προεκπλήρωσιν - κατὰ τὸ παράδειγμα Β - θὰ ἔπρεπε νὰ ἀρνηθῶμεν εἰς τοῦτον τὴν ex. n.a.c. Ἀλλὰ τοῦτο θὰ εἶχεν ὡς συνέπειαν νὰ ὑποχρεοῦται ὁ ἐργοδότης εἰς τὴν καταβολὴν τοῦ μισθοῦ ἐπὶ τῇ ἐνάρξει ἑκάστου 15θημέρου, ὡς ὑπερήμερος ὀφειλέτης, χωρὶς νὰ δύναται νὰ ἀντιτάξῃ, ὅτι ὁ μισθωτὸς δὲν εἰργάσθη κατὰ τὸ προηγούμενον 15θήμερον). Ἐτέρωθεν, ἐὰν ὁ ἐργοδότης ἀξιοῖ τὴν 2αν τοῦ μηνὸς τὴν παροχὴν ἐργασίας, χωρὶς νὰ προσφέρηται εἰς καταβολὴν τοῦ μισθοῦ (τοῦ 15θημέρου), ὁ μισθωτὸς θὰ δύναται νὰ ἀποκρούσῃ τοῦτον οὐχὶ ἐκ τῆς ἐνστάσεως τῶν ἄρθρων 1 καὶ 553/7 Πολ. Δικ. (ὡς ἐπὶ τῆς ἄνω Β περιπτώσεως), ἀλλὰ διὰ τῆς ex. n.a.c., διότι ὁ ἐργοδότης τὴν 1ην τοῦ μηνὸς ἔχει ἐπὶ τῇ καταβολῇ ἢ προσφορᾷ τοῦ μισθοῦ ἀπαιτητὴν ἀπαίτησιν ἐπὶ τὴν παροχὴν τῆς ἐργασίας.

Δ. Ἤδη ἐφθάσαμεν εἰς τὴν συνηθεστέραν περίπτωσιν: Ἐκείνην, καθ' ἣν συμφωνεῖται ἡ καταβολὴ τοῦ μισθοῦ εἰς τὸ τέλος ἑκάστης χρονικῆς περιόδου (ἑβδομάδος, 15θημέρου).

Παρατηροῦμεν ἀμέσως, ὅτι εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην (ἀκριβῶς ἀντίθετον τῆς προηγουμένης Γ) ὑφίσταται μία **εἰδικὴ** συμφωνία, δι' ἧς περιορίζεται ὁ κανὼν τοῦ ἄρθρ. 655 περὶ καταβολῆς τοῦ μισθοῦ μετὰ τὸ πέρας τῆς ἐργασίας. Ἡ εἰδικὴ αὕτη συμφωνία τοποθετεῖ τὴν πληρωμὴν τοῦ μισθοῦ εἰς τὸ μέσον τῆς postnumerando καὶ praenumerando ἐκπληρώσεως ἐν τῷ συνόλῳ λαμβανομένης (βλέπε μελέτην μας, ἔνθ. ἀνωτ. σελ. 524). Τίθεται λοιπὸν τὸ ἐρώτημα: Ἡ εἰδικὴ αὕτη συμφωνία ἡ μετριάζουσα τὰς συνεπείας τοῦ κανόνος ἐκ τοῦ ἄρθρ. 655 ἔχει καὶ ποίαν νομικὴν ἀξίαν; Διότι, ἐὰν ἐξακολουθήσωμεν, καὶ παρὰ τὴν ὕπαρξιν τῆς συμφωνίας ταύτης, νὰ λέγωμεν, ὅτι ὁ μισθωτὸς ὀφείλει νὰ συνεχίζῃ παρέχων τὰς ὑπηρεσίας του καὶ κατὰ τὸ ἑπόμενον 15θήμερον, καίτοι δὲν ἔλαβε τὴν ἀντιπαροχὴν (μισθὸν) διὰ τὴν ἐκπληρωθεῖσαν παροχὴν του, τῆς παρελθούσης περιόδου (15θημέρου), τοῦτο θὰ σημαίνῃ, ὅτι δὲν δίδομεν οὐδεμίαν ἀξίαν (ἐν τῇ ἀμύνῃ τοῦ ὀφειλέτου ἐκ τοῦ ἄρθρ. 374) εἰς τὴν εἰδικὴν ταύτην συμφωνίαν. Ἐάν, ἀντιθέτως, ἀποδώσωμεν, ὡς πρέπει, ἀξίαν εἰς τὴν συμφωνίαν ταύτην, θὰ πρέπει νὰ ἀπαντήσωμεν εἰς τὸ ἐρώτημα: Ἄραγε ὁ διὰ τῆς συμφωνίας ταύτης περιορισμὸς τῆς προεκπληρώσεως τῆς παροχῆς ἐργασίας ἢ, ὅπερ ταὐτό, ὁ περιορισμὸς τῆς postnumerando καταβολῆς (τοῦ μισθοῦ) ἀνοίγει στάδιον εἰς τὸν μισθωτὸν νὰ προβάλῃ τὴν ex.n.a.c;

Εἶναι φανερόν, ὅτι κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τοῦ πρώτου 15θημέρου θὰ ἰσχύσουν ὅσα εἴπομεν ἐκ τῆς περιπτώσεως (Α). Ὁ μισθωτὸς θὰ πρέπει νὰ ἐργασθῇ, χωρὶς νὰ δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν ἐκ τοῦ ἄρθρ. 374, 2 προστασίαν. Κατὰ τὴν ἔναρξιν ὅμως τοῦ **δευτέρου 15θημέρου**, ὅτε πρέπει νὰ ἔχῃ καταβληθῇ ὁ μισθὸς τοῦ προηγουμένου διαστήματος, ἡ θέσις τῶν συμβαλλομένων ἔχει ὑποστῇ διαφοροποίησιν. **Ἀμφότεροι ἔχουσι κατ' ἀλλήλων ἀπαιτητὴν ἀπαίτησιν** (ὁ μισθωτὸς διὰ τὸν δεδουλευμένον μισθὸν καὶ ὁ ἐργοδότης διὰ τὴν ἐργασίαν τοῦ δευτέρου 15θημέρου). Καὶ κάτι ἀκόμη: Αἱ ἑκατέρωθεν αὗται παροχαὶ **ἐκπληροῦνται ἐν μέρει ταὐτοχρόνως** (ὡς ἐν τῷ περιπτώσει Γ). Διότι τὴν πρώτην ἡμέραν τοῦ δευτέρου 15θημέρου **ἐπὶ τῇ καταβολῇ** τοῦ δεδουλευμένου μισθοῦ **ἀρχίζει ταὐτοχρόνως** ἡ ἐκπλήρωσις τῆς παροχῆς τοῦ μισθωτοῦ, ἥτις θὰ συνεχισθῇ μέχρι πέρατος τοῦ δευτέρου 15θημέρου, ὅτε ἐπὶ τῇ καταβολῇ καὶ τοῦ μισθοῦ τούτου θὰ ἀρχίσῃ ἡ παροχὴ ἐργασίας καὶ διὰ τὸ τρίτον 15θήμερον καὶ οὕτω καθεξῆς. Ὁ μισθωτὸς λοιπὸν κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ δευτέρου 15θημέρου, ἐφ' ὅσον δὲν λαμβάνει τὸν μισθὸν τοῦ παρελθόντος 15θημέρου, δύναται νὰ πράξῃ ὅσα καὶ ὁ ἐργοδότης τῆς ἀνωτέρω περιπτώσεως (Γ). Δηλαδὴ νὰ ἀντιτάξῃ τὴν ex.n.a.c. καὶ περαιτέρω νὰ περιαγάγῃ τὸν ἐργοδότην του εἰς ὑπερημερίαν in accipiendi κατὰ τὸ ἄρθρ. 353.

Ἡ στερεότης τοῦ συλλογισμοῦ τούτου ἐξαρτᾶται ἀπὸ ἓν στοιχεῖον: Ἐὰν ὑπάρχῃ ἑνότης ἑκατέρας τῶν παροχῶν καὶ δὴ τοῦ μισθοῦ, ὅστις καταβάλλεται τμηματικῶς.

Ἡ ἀπάντησις θὰ εὐχερανθῇ, ἂν θέσωμεν ὑπὸ προσομοίας συνθήκας τὸ αὐτὸ ἐρώτημα εἰς τὴν σφαῖραν ἄλλων ἀμφοτεροβαρῶν συμβάσεων (μὲ τὴν λειτουργίαν, πρὸς τὴν ὁποίαν ἔχομεν περισσότερον ἐξοικειωθῇ), καὶ εἰς τὰς ὁποίας ἡ μία τῶν παροχῶν ἔχει διαρκῆ χαρακτῆρα. Ὑποθέσωμεν, λοιπὸν ὅτι ἐπὶ συμβά-

σεως (ἀγοραπωλησίας) παροχῆς ὕδατος ἢ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος συμφωνεῖται (ὡς γίνεται ἄλλωστε ἐν τῇ πράξει) ἡ πληρωμὴ μετὰ τὴν παροχὴν (ἀνάλωσιν) ταύτην καὶ δὴ εἰς τὸ τέλος τοῦ μηνός. Ἐὰν λοιπὸν ὁ καταναλωτὴς (ἀγοραστής), παρ' ὅλον ὅτι δὲν κατέβαλε τὸ τίμημα τοῦ ἀναλωθέντος (παρασχεθέντος) ὕδατος ἢ ρεύματος, ἐν τούτοις ἀξιοῖ τὴν συνέχισιν τῆς παροχῆς καὶ διὰ τὸν ἑπόμενον μῆνα, ποίαν ἄμυναν δικαιοῦται νὰ ἀντιτάξῃ ὁ πωλητής; Ἀσφαλῶς δύναται νὰ ἀντιτάξῃ τὴν ἔνστασιν τοῦ μὴ ἐκπληρωθέντος συναλλάγματος (βλέπε Α.Π. 281/17, Θ. ΚΘ, 55, Ἐφ. Δωδ. 44/1952 Θ. ΞΔ' 219). Διὰ τῆς ἐνστάσεως ταύτης ὁ πωλητὴς παρακρατεῖ τὴν ἣν ὀφείλει εἰς τὸ μέλλον παροχήν, ἵνα ἐξαναγκάσῃ τὸν ἀγοραστὴν νὰ ἐκπληρώσῃ καὶ οὗτος τὴν ἣν ὀφείλει παροχήν, δηλ. τὸ τίμημα τοῦ παρασχεθέντος ρεύματος ἢ ὕδατος. (Βεβαίως ὁ πωλητὴς κατὰ τὸ παράδειγμά μας ἔχει καὶ ἄλλας βοηθείας, π.χ. καταγγελίαν ἢ ἀποζημιωτικὴν ἀγωγήν, βλ. ἄρθρ. 386, ἀλλὰ τὰ βοηθήματα ταῦτα τείνουν εἰς τὴν διάλυσιν τῆς συμβάσεως ἢ εἰς τὸν μετασχηματισμὸν τῆς παροχῆς εἰς διαφέρον, ὡς ἐκ τῆς ἀδυναμίας πραγματοποιήσεώς της, ἐνῷ ἡ ἔνστασις τοῦ ἄρθρ. 374 προϋποθέτει ὑφισταμένην τὴν σύμβασιν καὶ ἐξαναγκάζει εἰς τὴν ἐκπλήρωσίν της).

Ἂς φέρωμεν ἓν ἀκόμη παράδειγμα (ἐγγύτερον πρὸς τὴν σύμβασιν ἐργασίας): Ὑποθέσωμεν ὅτι διοτέχνης διακοσμητὴς συνεφώνησεν ὡς ἀνεξάρτητος ἐπαγγελματίας μετά τινος ἐπιχειρήσεως ἀγγειοπλαστικῆς νὰ διακοσμήσῃ 100 βάζα πρὸς 10 δραχ. ἕκαστον καὶ ὅτι θὰ λαμβάνῃ τὴν ἀμοιβὴν τμηματικῶς κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν παραδιδομένων τεμαχίων καὶ μετὰ τὴν παράδοσιν τούτων. Ἐὰν λοιπὸν μετὰ τὴν παράδοσιν δέκα τεμαχίων ὁ ἐργοδότης οὐ μόνον δὲν καταβάλῃ εἰς τὸν ἐργολάβον τὴν ἀμοιβὴν διὰ τὸ τμῆμα τοῦ ἐκτελεσθέντος ἔργου, ἀλλὰ ἀξιοῖ καὶ τὴν περαιτέρω ἐκτέλεσιν τούτου, θὰ δύναται ὁ ἐργολάβος (ἐφ' ὅσον θέλει νὰ ἐμμείνῃ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς συμβάσεως) νὰ προβάλῃ τὴν ἐκ τοῦ ἄρθρ. 374 ἔνστασιν καὶ διὰ τῆς οὕτω γενομένης παρακρατήσεως (τῶν εἰς χεῖράς του ὑπολοίπων βάζων) νὰ ἀναγκάσῃ τὸν ἐργοδότην εἰς τὴν ἀκριβῆ ἐκπλήρωσιν τῆς συμβάσεως, δηλ. τὴν πληρωμὴν τῆς ὀφειλομένης ἀμοιβῆς, μεθ' ἣν θὰ συνηθῇ καὶ οὗτος νὰ συνεχίσῃ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ὑπολειπομένου ἔργου.

Τὸ ἀμέσως ἀνωτέρω παράδειγμα μᾶς ἔχει φέρει ἐγγύτατα εἰς τὴν σύμβασιν ἐργασίας. Διότι, ἂν ὁ διακοσμητὴς τοῦ παραδείγματός μας ἐργασθῇ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους (πληρωμὴ κατὰ μονάδα ἐκτελουμένου ἔργου κλπ.), οὐχὶ ὅμως ὡς ἀνεξάρτητος ἐπαγγελματίας, ἀλλ' ὡς μισθωτός, δὲν βλέπομεν διὰ ποῖον λόγον θὰ ἀρνηθῶμεν εἰς τοῦτον τὴν ἔνστασιν τοῦ μὴ ἐκπληρωθέντος συναλλάγματος. Διὰ ταύτης ὁ μισθωτὸς θὰ παρακρατήσῃ τὴν ὀφειλομένην παροχήν του, ἤτοι τὴν ἐργασίαν (ἢ ἀκόμη καὶ τὴν παρασχεθεῖσαν ὕλην, ἐὰν αὕτη εὑρίσκηται εἰς τὴν κατοχήν του, ὡς συμβαίνει, ὅταν ἐργάζηται κατ' οἶκον) καὶ ἐπιμένων εἰς τὴν συνέχισιν τῆς συμβάσεως θὰ ἐξαναγκάσῃ τὸν ἐργοδότην του εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς παροχῆς του. (Βεβαίως ὁ μισθωτὸς θὰ δύναται, ὡς καὶ ὁ πωλητὴς ἢ ὁ ἐργολάβος τῶν ἀνωτέρω παραδειγμάτων, νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν - ἄρθρων 386, 672 -, νὰ ζητήσῃ δι' ἀγωγῆς τὴν ἀπαιτητὴν ἀμοιβήν - μισθόν, νὰ ζητήσῃ τὸ διαφέρον - ἄρθρ. 386, 673 -, ἀλλὰ δὲν δυνάμεθα ἐκ τῆς ὑπάρξεως τῶν βοηθημάτων τούτων νὰ ἀρνηθῶμεν τὸ ἀμυντικὸν μέσον τοῦ ἄρθρου 374, ὅπερ, ἐπαναλαμβάνομεν, ἔχει αὐτοδύναμον, σχεδὸν εἰπεῖν, χαρακτῆρα καὶ ἀναγκάζει εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς συμβάσεως.

Ἡ ἀπάντησις αὕτη ἐπὶ ἐργασίας ἀμειβομένης κατὰ μονάδα (μὲ τὸ κομμάτι) δὲν πρέπει νὰ παραλλάσσῃ ἐπὶ συμβάσεως ἐργασίας, ἐν τῇ ὁποίᾳ ὁ μισθὸς ὑπολογίζεται μὲ βάσιν οὐχὶ τὴν μονάδα τοῦ ἐκτελουμένου ἔργου, ἀλλὰ τὴν μονάδα τοῦ χρόνου (λεπτόν, ὥραν, ἡμέραν, ἑβδομάδα, μῆνα κ.λ.π.).

Ἰδού, λοιπόν, ὅτι ἐφθάσαμεν εἰς ἓν καιριον ζήτημα τῆς συμβάσεως ἐργασίας: Ποίαν νομικὴν ἀξίαν (περιοριζόμεθα εἰς τὴν νομικήν, διότι τὴν οἰκονομικὴν θὰ ἐξετάσωμεν εἰς ἄλλην εὐκαιρίαν) ἢ σημασίαν ἔχει ὁ χρονικὸς προσδιορισμὸς τοῦ μισθοῦ; Νομίζομεν, ὅτι ἔχει μίαν κυρίαν καὶ μίαν δευτερεύουσαν: Κατὰ τὴν κυρίαν σημασίαν ὁ χρόνος λαμβάνεται ὡς μονὰς μετρήσεως τῶν παροχῶν (ὅπως λέγομεν ἐργασίαν μιᾶς μονάδος - κομματιοῦ καὶ ἀντιστοίχως μισθὸν μιᾶς μονάδος - κομματιοῦ, οὕτω λέγομεν καὶ ἐργασίαν μιᾶς ὥρας, ἡμέρας κ.λ.π. καὶ ἀντιστοίχως μισθὸν μιᾶς ὥρας - ὡρομίσθιον ἢ μιᾶς ἡμέρας - ἡμερομίσθιον). Κατὰ τὴν δευτερεύουσαν σημασίαν ὁ χρόνος λαμβάνεται διὰ νὰ καθορισθῇ τὸ χρονικὸν σημεῖον πληρωμῆς τοῦ μισθοῦ. Λέγομεν δὲ ὅτι ἡ σημασία αὕτη εἶναι δευτερεύουσα, διότι ὁ χρόνος πληρωμῆς τοῦ μισθοῦ καθορίζεται διὰ συμφωνίας ἢ συνηθείας, εἰς τὰς ὁποίας ὑπάρχουν διάφορα χρονικὰ ὅρια ἀπὸ τὰ λαμβανόμενα διὰ τὸν ὁ-

πολογισμόν τούτου. Οὕτω συνήθως ὁ μισθὸς ὁ ὑπολογιζόμενος κατὰ λεπτόν, ὥραν ἢ ἡμέραν καταβάλλεται εἰς τὸ τέλος τῆς ἑβδομάδος ἢ τοῦ 15θημέρου, ὅπως καὶ ὁ μισθὸς ὁ ὑπολογιζόμενος κατὰ μῆνα καταβάλλεται εἰς δύο ἢ τρεῖς δόσεις. (Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ σημειοῦμεν ὅτι διὰ τοῦ ν. ΔΛ'/1911, ἰσχύοντος ἔτι δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 38 τοῦ Εἰσ. Νόμου, καθωρίσθη, ὅτι οἱ ἐν αὐτῷ μισθωτοὶ θὰ λαμβάνουν τὸν μισθόν των ἀνὰ ἑβδομάδα, δεκαήμερον ἢ δεκαπενθήμερον. Συνεπῶς διὰ τοὺς μισθωτούς τοῦ ἐν λόγῳ νόμου, ὄντος δημοσίας τάξεως, δὲν δύναται νὰ ἰσχύσῃ συμφωνία, δι' ἧς θὰ ὁρίζηται ἡ πληρωμὴ κατὰ μεγαλύτερα χρονικὰ διαστήματα. Σημειοῦμεν ἐπίσης, ὅτι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 655 Α.Κ., δι' ἧς ὁρίζεται, ὅτι ἐὰν ὁ μισθὸς ὑπολογίζηται καθ' ὡρισμένα διαστήματα καταβάλλεται εἰς τὸ τέλος ἑκάστου τούτων, ἐνδέχεται ἐν πλείστοις νὰ εἶναι ἀνεφάρμοστος, ὡς π.χ. ὅταν ὁ μισθὸς ὑπολογίζηται κατὰ λεπτὸν ἢ κατὰ ὥραν, διότι, βεβαίως, δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ πληρωμὴ ἀνὰ λεπτὸν ἢ ὥραν, ἐν πάσῃ δὲ περιπτώσει θὰ ἐπικρατῇ ἐναντι τούτου ὁ ν. ΔΛ' ἐν τῷ καθορισμῷ τοῦ χρόνου πληρωμῆς τῶν μισθῶν τῶν ἐν αὐτῷ μισθωτῶν).

Ὑπὸ τὴν ἀνωτέρω διπλῆν σημασίαν τοῦ χρονικοῦ προσδιορισμοῦ θὰ εἶναι ἐκτὸς τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων νὰ ὑποστηριχθῇ (ἰδίᾳ ἐκ τῆς πληρωμῆς τοῦ μισθοῦ κατὰ χρονικὰ διαστήματα), ὅτι εὑρισκόμεθα ἐνώπιον πλήθους ἐνοχῶν, ὅσα εἶναι καὶ τὰ χρονικὰ σημεῖα, καθ' ἃ γίνονται αἱ πληρωμαὶ τῶν μισθῶν (βλέπε τὰς ἐπὶ θέματος τούτου λεπτὰς παρατηρήσεις τοῦ *Τριανταφυλλοπούλου* εἰς Εἰσηγητικὴν Ἐκθ. Σχ. Συμβ. Ἐργασίας 1913, ΕΕΔ 1, 903 ἐν τέλει καὶ 904, ὡς καὶ τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον μας ἐν ΕΕΔ 12, 523). Διότι θὰ ἐκινδυνεύομεν νὰ ὑποστηρίξωμεν τὸν παραλογισμόν, ὅτι μεθ' ἑκάστην περατουμένην μονάδα ἐργασίας (ἐπὶ συμβάσεως ἐργασίας μὲ τὸ κομμάτι) παράγεται νέα καὶ ἀνεξάρτητος ἐνοχή ἢ ὅτι, ἐπὶ ὡρομισθίων ἢ ἡμερομισθίων μισθωτῶν, γεννᾶται μεθ' ἑκάστην ὥραν ἢ ἡμέραν ἐργασίας νέα ἐνοχή. Οὕτω θὰ κατελύετο πᾶσα ἔννοια συνεχείας, ἡ ὁποία ἔχει βαρύνουσαν σημασίαν ἐπὶ τῆς τύχης τοῦ μισθωτοῦ (μέγεθος ἀποζημιώσεως εἰς περίπτωσιν καταγγελίας, ὕψος μισθοῦ, προαγωγαὶ κλπ.).

Ἔχομεν πλέον, νομίζομεν, συλλάβει τὴν αἰτίαν, ἡ ὁποία δημιουργεῖ τὴν ἀπορίαν: Πῶς ἐν τῇ ἐνστάσει τοῦ μὴ ἐκπληρωθέντος συναλλάγματος δύναται ὁ μισθωτὸς νὰ προβάλῃ, ἐπὶ τῇ ἀξιώσει τοῦ ἐργοδότου ὅπως ἐξακολουθήσῃ νὰ παράσχῃ ἐργασίαν καὶ διὰ τὸν μῆνα Φεβρουάριον τὴν ex. n.a.c. λόγῳ τῆς μὴ καταβολῆς μισθοῦ, ὅτι δὲν ἀντικρύζει τὴν παροχὴν τοῦ μηνὸς τούτου, ἀλλὰ τοῦ παρελθόντος ἤδη μηνὸς Ἰανουαρίου; Ἡ ἀπάντησις ἔχει ἤδη δοθῇ. Τὸ λεγόμενον μισθὸς Ἰανουαρίου, Φεβρουαρίου κλπ. σημαίνει ἕνα τρόπον ὑπολογισμοῦ καὶ ἀκόμη τὸν χρόνον, καθ' ὃν ἔδει νὰ γίνῃ ἡ πληρωμὴ τοῦ μισθοῦ. Οὐδὲν ἄλλο πλὴν τούτου. Αἱ ἑκατέρωθεν παροχαὶ (ἐργασία - μισθὸς) εἰς τὴν ρίζαν των, δηλαδὴ κατὰ τὴν σύμβασιν, εἶναι ἐνιαῖαι, ἁπλῶς δὲ καὶ μόνον ἐκπληροῦνται σταδιακῶς. Ἡ ἀντιστοιχία (ἐργασία μηνὸς Ἰανουαρίου - μισθὸς μηνὸς Ἰανουαρίου) εἶναι ἐντελῶς ἐπιφανειακή, τὸ ἐπακόλουθον τοῦ ὑπολογισμοῦ τούτων καὶ τῆς σταδιακῆς των ἐκπληρώσεως (βλέπε καὶ κατ. § 4/2γ).

Ἡ βαθυτέρα αὕτη κατανόησις τῆς φύσεως τῶν ἑκατέρωθεν παροχῶν καὶ τῆς κινήσεως τούτων μᾶς βοηθεῖ νὰ μὴ δυσχεράνωμεν, ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ τῆς συμβάσεως, τὴν πραγματοποίησιν τοῦ σκοποῦ, ὃν ἐπιδιώκει αὕτη. Πράγματι ἐπὶ περιοδικῆς postnumerando καταβολῆς τοῦ μισθοῦ ὁ μισθωτὸς καλεῖται νὰ ἐργασθῇ ἐπί τι διάστημα πιστώνων τὸν ἐργοδότην καὶ ἐξοικονομῶν τὰ μέσα τῆς συντηρήσεώς του ἐκ τῶν ἰδίων. Εἰς τὸ τέλος τούτου θὰ πρέπει νὰ λάβῃ τὸν μισθόν του, διὰ νὰ συντηρηθῇ καὶ πιστώσῃ τὸν ἐργοδότην του καὶ διὰ τὸ ἑπόμενον διάστημα. Ἐὰν λοιπὸν εἶναι ἀληθές, καὶ εἶναι, ὅτι ἡ ex. n.a.c. ἀναγκάζει εἰς τὴν πιστὴν ἐκτέλεσιν τῆς συμβάσεως, τότε δὲν δύναται ποτὲ νὰ ὑποστηριχθῇ, ὅτι θὰ ἀρνηθῶμεν ταύτην εἰς τὸν μισθωτόν. Διότι ἡ μεθ' ἑκάστην περίοδον (καὶ οὐχὶ εἰς τὸ πέρας τῆς συμβάσεως, ὅτε βεβαίως δὲν θὰ ἐτίθετο ζήτημα ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρ. 374) πληρωμὴ ὠθεῖ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς συμβάσεως καὶ διὰ τὴν ἑπομένην περίοδον καὶ οὕτω ἀσφαλίζει τὴν ἐκπλήρωσιν μέχρι πέρατος ταύτης.

4. Εἰς τὰ ἀνωτέρω ὁ *Σακελλαρόπουλος* εἰς τὴν μνημονευθεῖσαν μελέτην του ἀντιτάσσει, ὅτι ἡ παρ' ἡμῶν «διὰ μακρῶν (σημ.: ἐνῷ ἡ μελέτη τούτου ἀποτελεῖ ὑπόδειγμα βραχυλογίας) ὑποστηριζομένη ἄποψις περὶ δυνατότητος ἐπικλήσεως τῆς ex. n.a.c. βασίζεται ἐπὶ καθαρᾶς νομικῆς κατασκευῆς περὶ τῆς ἑνότητος τοῦ μισθοῦ, ἤτις καὶ εἰς θετικὰς διατάξεις (σημ.: καὶ ποίας ἄλλας;) περὶ παραγραφῆς ἑκάστης αὐτοτελοῦς ἀξιώσεως προσκρούει». Ἡ «κατασκευή», ἣν ἐπεχειρήσαμεν, ἀντέχει

εἰς τὴν ἐπίκρισιν. Διότι ἡ παραγραφὴ ἑκάστου τμήματος μισθοῦ εἶναι ἀποτέλεσμα τοῦ ἀπαιτητοῦ τούτου (ἄρθρ. 251), δηλαδὴ ἐν τῇ συμβάσει ἐργασίας ἡ εἰδικὴ παραγραφὴ (τοῦ ἄρθρ. 250 § 17) ἑκάστου τμήματος εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς ἑτέρας τῶν ἀνωτέρω σημασιῶν τοῦ χρονικοῦ προσδιορισμοῦ ἐν τῇ συμβάσει ἐργασίας, δηλ. τοῦ χρόνου καταβολῆς. Δὲν βλέπομεν ὅμως ποίαν σχέσιν δύναται νὰ ἔχῃ ἡ τοιαύτη κατὰ τμήματα παραγραφὴ τοῦ μισθοῦ (ὅταν κατὰ τμήματα καταβάλληται οὗτος) μὲ τὴν ἔνστασιν τοῦ μὴ ἐκπληρωθέντος συναλλάγματος, ἥτις, ὡς ἀνωτέρω ἐλέχθη, πιέζει εἰς τὴν ἐκτέλεσιν ὁλοκλήρου τῆς συμβάσεως. (Εἰρήσθω ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ὅτι ἡ σύμβασις, ὡς καθολικὴ ἐνοχή, ἐπιμαρτυρεῖται καὶ ἐκ τῆς εἰδικῆς παραγραφῆς τοῦ ἄρθρ. 254). Ὅπως δὲν δυνάμεθα νὰ ἴδωμεν ἐπὶ τμηματικῆς καταβολῆς τοῦ τιμήματος ἐν ἀγοραπωλησίᾳ ποίαν ἐπίδρασιν δύναται νὰ ἔχῃ ἡ παραγραφὴ ἑκάστης τῶν δόσεων τοῦ τιμήματος ἐπὶ τῆς ἐνστάσεως, ἣν δύναται, συνεπείᾳ τῆς καθυστερήσεως μιᾶς τούτων, νὰ προβάλῃ ὁ πωλητὴς κατὰ τοῦ ἀξιοῦντος τὴν συνέχισιν τῆς παροχῆς τοῦ πράγματος (βλέπε τὴν καὶ ἀνωτέρω Α. Π. 281/1917).

§ 4

1. Διὰ τοὺς λόγους τοὺς ὁποίους ἀνωτέρω (§§ 2 καὶ 3) ἐξεθέσαμεν ἠτο προτιμητέα ἐν τῇ ἀμύνῃ τοῦ μισθωτοῦ ἡ ex. n.a.c., ἢ ἡ ἐπίσχεσις. Ἐπεκράτησεν ὅμως ἡ διάφορος ἀντίληψις. Ἡ περαιτέρω συζήτησις ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου, ἂν δηλαδὴ προτιμητέα εἶναι ἡ ex. n.a.c. ἢ ἡ ἐπίσχεσις θὰ ἀπετέλει ἴσως σχολαστικισμόν. Ἐν τούτοις εἶναι χρήσιμοι αἱ ἀκόλουθοι παρατηρήσεις:

α. Ἐφ' ὅσον εὑρισκόμεθα ἐνώπιον ἀμφοτεροβαροῦς συμβάσεως (οἷα ἡ τῆς ἐργασίας, ἄρθρον 648) καὶ τίθεται ζήτημα ἀξιώσεως ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου τῆς κυρίας παροχῆς, καθ' ἣς ἀμύνεται ὁ μισθωτὸς διὰ παρακρατήσεως ταύτης, πρέπει νὰ δεχθῶμεν, ὅτι ἁρμόζει εἰς τὸν ἐκ ταύτης ὀφειλέτην ἡ ex. n.a.c., ἥτις ἀποτελεῖ *εἰδικὴν* ἐφαρμογὴν τῆς ἐπισχέσεως ἐπὶ τῶν ἀμφοτεροβαρῶν συμβάσεων (*Μπαλῆς*, Ἔνοχ. § 79/6, 80/2, 43/11). Ἐὰν λοιπὸν δεχθῶμεν, ὅτι δὲν ὑπάρχει ἔδαφος ἐφαρμογῆς τῆς ἐνστάσεως τοῦ ἄρθρ. 374, δὲν βλέπομεν πῶς θὰ ἐπιτρέπηται ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 325 ἔνστασις, δι' ἧς φθάνομεν ἀκριβῶς εἰς τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα. (Ὑποψιαζόμεθα, ὅτι προετιμήθη ἡ ἐπίσχεσις, ὡς ἐκ τῆς ρητῆς ἐξαιρέσεως τοῦ ἄρθρ. 374.2, δι' ἧς ἀποκλείεται ἡ ex. n.a.c. ἐπὶ προεκπληρώσεως τῆς μιᾶς τῶν παροχῶν. Ἀλλὰ ἡ δυσκολία, ὡς ἀνεπτύχθη ἀνωτέρω, εἶναι φαινομενική. Ἐξ ἄλλου καὶ ἐπὶ ἐπισχέσεως ὑφίσταται ἡ αὐτὴ δυσκολία, ἐφ' ὅσον αἱ ἀντίθετοι παροχαὶ πρέπει νὰ ἐκπληρωθοῦν ἀμοιβαδόν, τοῦθ' ὅπερ ὑφίσταται ἐξ ὁρισμοῦ τῶν πραγμάτων, ἀφοῦ πρόκειται ἀνταλλακτικὴ σχέσις).

β. Ἡ ἔνστασις τῆς ἐπισχέσεως παρακάμπτεται διὰ τῆς (ἀντενστάσεως) παροχῆς ἀσφαλείας (ἄρθρ. 328), ἐνῷ ἡ ex. n.a.c. ἵσταται, ὅσῳ δὲν ἐκπληροῦται ἡ ἀντιπαροχή. Ἡ πρακτικὴ αὐτὴ χρησιμότης τῆς ex. n.a.c. ἔχει ἀποφασιστικὴν σημασίαν ἐν τῇ συμβάσει ἐργασίας, ἐν τῇ ὁποίᾳ ὁ μισθωτὸς ἔχει, ὑπὲρ πάντα ἄλλον (ἐν ἄλλῃ ἀμφοτεροβαρεῖ συμβάσει) συμβαλλόμενον, συμφέρον οὐχὶ ἐπὶ τὴν παροχὴν ἀσφαλείας, ἀλλὰ ἐπὶ τὴν πιστὴν καὶ πρὸ παντὸς ἔγκαιρον ἐκπλήρωσιν τῆς ἀντιπαροχῆς (μισθοῦ).

2. Ὑποστηρίζοντες ὅτι ἁρμόζει ἐν τῇ συμβάσει ἐργασίας ἡ ex. n.a.c. καὶ οὐχὶ ἡ ἔνστασις τῆς ἐπισχέσεως εἴμεθα ἐναντίον τῆς ἀπόψεως (ὑποστηριχθείσης ἀρχικῶς παρ' ἡμῖν ὑπὸ τοῦ *Βικελίδη* καὶ τελευταίως ὑπὸ τοῦ *Σακελλαροπούλου*, ἔνθ' ἀνωτ.), ἥτις ἀρνεῖται κατὰ βάσιν τὸ δικαίωμα τῆς ἐπισχέσεως ἐπὶ τῆς παροχῆς ἐργασίας, διότι τὰ ἐπιχειρήματα τῆς ἀπόψεως ταύτης βάλλουσι διὰ τὴν ταὐτότητα τοῦ λόγου καὶ κατὰ τῆς ex. n.a.c. Τὰ ἐπιχειρήματα ταῦτα εἶναι τὰ ἑξῆς:

α'. Ὅτι ἡ ἐπίσχεσις ἔχει ἀσφαλιστικὸν τῆς ὀφειλομένης παροχῆς σκοπὸν (ὅστις ἐπὶ τῶν προεκπληρουμένων παροχῶν καλύπτεται διὰ τῆς ἐκ τοῦ ἄρθρ. 377 δυναμένης νὰ ἀπαιτηθῇ ἀσφαλείας), ἐνῷ διὰ τῆς ἐπισχέσεως ἐργασίας δὲν πραγματοποιεῖται ὁ σκοπὸς οὗτος. Ἀλλ' ὡς ἀνωτέρω (§ 2) ἀνεπτύχθη, ἡ ἐπίσχεσις, ὅταν ἐκ τῆς συγκεκριμένης σχέσεως τῆς συνδεούσης τὰ ἀντίπαλα μέρη σκοπῆται ἡ ἀνταλλαγὴ τῶν παροχῶν, ὡς τοῦτο συμβαίνει ἐπὶ τῶν ἀμφοτεροβαρῶν συμβάσεων, ἐκτὸς τῆς ἀσφαλείας ἐπιτελεῖ καὶ ἕνα ἄλλον κύριον σκοπόν: ἀναγκάζει εἰς τὴν ἱκανοποίησιν τοῦ ὀφειλέτου. Ὁ σκοπὸς οὗτος τῆς ἐπισχέσεως, ὅστις εἶναι ὁ πρωταρχικὸς ἐπὶ τῆς ex. n.a.c., δὲν πρέπει νὰ παραράται. (Σημειωθήτω ὅτι, ὡς ἐλέχθη, ἡ σύμβασις ἐργασίας εἶναι ἀμφοτεροβαρὴς σύμβασις καὶ συνεπῶς ἐπὶ ταύτης κατ' ἀρχὴν ἰσχύει τὸ ἄρθρον 374, ἡ ἐκ τοῦ ὁποίου ἔνστασις κύριον σκοπὸν ἔχει τὴν ἀσφάλισιν τῆς ἱκανοποιήσεως τοῦ ὀφειλέτου).

Τέλος όσον άφορᾷ τὴν ἐκ τοῦ ἄρθρ. 377 ἀσφάλειαν διὰ τοὺς μελλοντικοὺς μισθούς, ἣν ἐκθύμως συνιστᾷ ὁ *Σακελλαρόπουλος*, ἐνθ' ἀν. ἐν § XIII, παρατηροῦμεν, ὅτι αὕτη εἶδεται ἐν τῇ προεκπληρώσει παροχῆς ἐξ ἀμφοτεροβαροῦς συμβάσεως, ἐνῷ ἡ ἐπίσχεσις ἀπαντᾶται κατὰ κανόνα εἰς ἄλλας πλὴν τῶν ἐξ ἀμφοτεροβαρῶν συμβάσεων σχέσεις, ὅτι χορηγεῖται αὕτη εἰς τὸν μὴ δυνάμενον νὰ προβάλῃ τὴν ex. n.a.c. καὶ τέλος ὅτι αἱ προϋποθέσεις χορηγήσεως ταύτης (ἐλάττωσις τῆς περιουσιακῆς καταστάσεως τοῦ ἐργοδότου κλπ.) σπανίως δύνανται νὰ ὑπάρξουν ἐπὶ συμβάσεως ἐργασίας. Δι' ὅλους αὐτοὺς τοὺς λόγους ἡ ἐν λόγῳ ἀσφάλεια δὲν εἶναι ἱκανὴ νὰ δώσῃ ἀπάντησιν εἰς τὸ στοιχειῶδες αἴτημα τοῦ μισθωτοῦ νὰ λάβῃ τὸν μισθόν του, διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ συνεχίσῃ τὴν ἐργασίαν του.

Ἀλλὰ ἡ ὑπόδειξις τῆς ἀσφαλείας ταύτης ἐκ τοῦ ἄρθρου 377, ἣν ἐπὶ τέλους οὐδεὶς δύναται νὰ ἀρνηθῇ εἰς τὸν μισθωτὸν (ὑπόχρεων κατ' ἀρχὴν εἰς προκαταβολὴν ἐκ τοῦ ἄρθρου 655), μᾶς δημιουργεῖ μίαν σκέψιν: Ἂν ὑποθέσωμεν ὅτι ὁ μισθωτός, συντρεχουσῶν τῶν προϋποθέσεων τοῦ ἄρθρ. 377, ἀξιοῖ ἀσφάλειαν, ἣν ὁ ἐργοδότης ἀρνεῖται ἢ δὲν δύναται νὰ παράσχῃ, τί θὰ συμβῇ περαιτέρω; Ἡ ἀδιάστακτος ἀπάντησις πρέπει νὰ εἶναι, ὅτι ὁ μισθωτὸς θὰ χαίρῃ πλέον τοῦ δικαιώματος (δικαίωμα διὰ τὸ ὁποῖον ἐπὶ τμηματικῆς καταβολῆς τόσοι συνταγμοὶ ἠγέρθησαν) νὰ προβάλῃ τὴν ἔνστασιν τοῦ μὴ ἐκπληρωθέντος συναλλάγματος ἐκ τοῦ ἄρθρου 374, 1 (βλέπε *Γ. Μπαλῆ*, Ἐνοχ. § 82/2). Ἀλλὰ ἰδοὺ πάλιν ὅτι θὰ εὑρεθῶμεν ἐνώπιον δυσχερειῶν (φυσικὴ δυσχέρεια ταυτοχρόνου ἐκπληρώσεως, καταστροφὴ τῆς παροχῆς καθ' ὅλον τὸν ἀπράκτως διαρρέοντα χρόνον), δηλαδὴ ἐνώπιον ἀκριβῶς ἐκείνων τῶν δυσχερειῶν, αἵτινες προβάλλονται ἐπίσης ὡς ἐπιχειρήματα κατὰ τῆς ἐπισχέσεως (βλέπε ἀμέσως κατωτέρω).

6'. Ὅτι ἡ ἐπίσχεσις συναρτᾶται πρὸς τὴν δυνατότητα ταυτοχρόνου ἐκπληρώσεως τῶν παροχῶν, τοῦθ' ὅπερ ἀποκλείεται ὁσάκις ἀνταλλάσσεται διαρκὴς παροχὴ (ὡς ἡ παροχὴ ἐργασίας) πρὸς στιγμιαίαν (ὡς ὁ μισθός). Ἀνωτέρω (§ 2) ἐξεθέσαμεν, ὅτι ἡ ταυτόχρονος ἐκπλήρωσις δὲν πρέπει νὰ λάβῃ τὴν σημασίαν ἀναγκαίας προϋποθέσεως ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τῆς ἐπισχέσεως καὶ τῆς ex. n.a.c., διότι θὰ κατελήγομεν νὰ ἀποκλείσωμεν ταύτην ἐφ' ὅλων τῶν διαρκῶν παροχῶν. Πρέπει λοιπὸν νὰ διαμορφωθῇ ἡ «ταυτόχρονος» ἐκπλήρωσις διὰ τῆς συνδρομῆς τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 288. Οὕτω ἡ σύμβασις, ἐν ᾗ καθορίζεται ἡ πληρωμὴ τοῦ μισθοῦ ἀνὰ 15θήμερον (ἢ συνηθεστέρα περίπτωσις), πρέπει νὰ νοηθῇ καὶ λειτουργήσῃ ὡς ἑξῆς: ὁ μισθωτὸς ἔχει ὑποχρέωσιν προεκπληρώσεως ἐπὶ τὸ πρῶτον 15θήμερον, μετὰ τὸ ὁποῖον ὑπέχει ἐπίσης ὑποχρέωσιν προεκπληρώσεως καὶ κατὰ τὸ δεύτερον 15θήμερον, ἐὰν ταὐτοχρόνως (δηλαδὴ ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τῆς δευτέρας περιόδου) καταβληθῇ ὁ δεδουλευμένος μισθὸς καὶ οὕτω καθεξῆς (ἀνωτ. § 3/3 Δ).

γ'. Ὅτι ἡ παροχὴ τοῦ μισθωτοῦ ἐν τῇ συμβάσει ἐργασίας διαρρέει καὶ χάνεται, καθ' ὃν χρόνον, ἐξ οἱουδήποτε λόγου, δὲν ἀπασχολεῖται οὗτος. Ἀλλὰ τοῦτο ἀνάγεται εἰς τὴν ἰδιοτυπίαν τῆς παροχῆς τῆς ἐργασίας (βλέπε μελέτην μας, ΕΕΔ τόμ. 13, 449), ἐξ ἧς δὲν δύναται νὰ ἀποκλεισθῇ ἡ ἐπίσχεσις, ὅπως δὲν δύναται, ἐν παραδείγματι, νὰ ἀποκλεισθῇ αὕτη ἐπὶ πωλήσεως πραγμάτων ὑποκειμένων εἰς ταχεῖαν φθοράν. Πρέπει μόνον νὰ παρατηρηθῇ, ὅτι ἐπὶ τῶν τοιούτων παροχῶν θὰ τεθῇ σχεδὸν πάντοτε (ἐπὶ ἐργασίας κατ' ἀνάγκην πάντοτε) ζήτημα εὐθύνης τῆς ἀπολεσθείσης παροχῆς. Ἀλλὰ περὶ τούτου θὰ διαλάβωμεν ἀμέσως κατωτέρω.

§ 5

Ἡ εὐθύνη τοῦ ἐργοδότου διὰ τὸν μετὰ τὴν ἐπίσχεσιν ἀπράκτως διαδραμόντα χρόνον οἰκοδομεῖται παρὰ πάντων εἰς τὸ ἄρθρον 353 Α.Κ. (βλέπε Α Π. 201/1953, *ἡμέτερον* ἄρθρον, ΕΕΔ 12, 525 § 5/3, Β). Ὁ *Σακελλαρόπουλος* (ἐνθ' ἀνωτ. § XII) δέχεται τὴν τοιαύτην θεμελίωσιν ἐπὶ τῆς ἐν λόγῳ διατάξεως, ἀλλ' ἀρνεῖται τὴν δυνατότητα ἐπισχέσεως ἐπὶ τῆς παροχῆς ἐργασίας. Ὁ *Καποδίστριας* ὀρθῶς (ἐν § 6, γ τῆς ἀνωτέρω μελέτης του) τοποθετεῖ τὸ ζήτημα τῆς εὐθύνης τοῦ ἐργοδότου, λέγων, ὅτι, ἐὰν μετὰ τὴν ἐπίσχεσιν συντρέξουν αἱ προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρου 353, προκύπτει ἡ ἐντεῦθεν ὑπερημερία. Εἰς τὴν αὐτὴν ὅμως μελέτην (§ 4) ὑπάρχει διάφορος ἢ τοὐλάχιστον ἀκατάληπτος τοῦ ἰδίου θέματος ἐπεξεργασία, καθ' ἣν «μολονότι μὴ καταβάλλων τὸν μισθόν, ἀλλὰ πρόθυμος νὰ δεχθῇ τὴν προσφερομένην παροχὴν ὁ ἐργοδότης, δὲν καθίσταται ὑπερήμερος περὶ τὴν ἀποδοχὴν αὐτῆς, διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὑπερημερία δανειστοῦ χωρεῖ, ἐὰν ὁ ὀφειλέτης ὑποχρεοῦται νὰ παράσχῃ μόνον ἐπὶ ἀντιπαροχῇ (353), ἐνῷ κατὰ κανόνα ἡ ὑποχρέωσις τοῦ ἐργαζομένου πρὸς παροχὴν τῆς ἐργασίας ὑπάρχει, ἀ-

νεξαρτήτως τοῦ ἂν θὰ λάβῃ οὗτος τὸν ὀφειλόμενον ἤδη μισθόν του». Ἂς μᾶς ἐπιτραποῦν λοιπὸν αἱ ἑξῆς παρατηρήσεις:

1. Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 353 προφανῶς ἀφορᾷ εἰς τὴν ὑπερημερίαν τοῦ δανειστοῦ ἐξ ἀμφοτεροβαροῦς συμβάσεως. Τοῦτο προκύπτει οὐ μόνον ἐκ τοῦ τίτλου τοῦ ἄρθρου, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς ὅλης οἰκονομίας του. Διότι, ὡς ὀρθῶς ἐξηγεῖται (*Μπαλῆς*, Ἔνοχ. καὶ μελέτη μας, ΕΕΔ 12, σ. 525 § 5/3 Β) διὰ τῆς διατάξεως ταύτης ἐξέρχεται ὁ ὀφειλέτης τῆς ἀμυντικῆς θέσεως, ἣν τῷ ἀσφαλίζει ἡ ἐνστασις τοῦ ἄρθρ. 374 (ex.n.a.c.) καὶ δύναται νὰ καταστήσῃ τὸν δανειστὴν ὑπερήμερον, ὅστις, καίτοι δὲν ἀποκρούει τὴν προσφερομένην παροχήν (ὅπερ θὰ ἤρκει νὰ ἀποκλείσῃ τὴν ὑπερημερίαν του κατὰ τὸ ἄρθρον 349), ἐν τούτοις δὲν προσφέρει τὴν αἰτουμένην ἀντιπαροχήν. Ἡ διάταξις λοιπὸν τοῦ ἄρθρ. 353 εὑρίσκεται εἰς τὸ μέσον τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 374 καὶ 349. Συνεπῶς ὁμαλώτερον δυνάμεθα νὰ φθάσωμεν εἰς τὴν ὑπερημερίαν τοῦ ἄρθρ. 353 διὰ τῆς ἐνστάσεως τοῦ μὴ ἐκπληρωθέντος συναλλάγματος, ὑπὲρ ἧς ἐτάχθημεν, ἢ διὰ τῆς ἐνστάσεως ἐπισχέσεως.

Παρὰ ταῦτα ἀποδεχόμεθα καὶ ἡμεῖς ὅτι καὶ ἐπὶ ἐπισχέσεως τοῦ ἄρθρου 325 δύναται νὰ ἐπακολουθήσῃ ὑπερημερία τοῦ ἄρθρ. 353, οὐχὶ ὅμως γενικῶς καὶ ἐκ μόνης τῆς ὑπάρξεως συναφείας μεταξὺ τῶν παροχῶν, ὡς ὑποστηρίζεται (ὅλως *Μπαλῆν*, Ἔνοχ. § 65/1 καὶ τοὺς ἀνωτέρω), ἀλλ' ὁσάκις, ἐκ τῆς συγκεκριμένης σχέσεως, προκύπτει οὐ μόνον ἡ συνάφεια, ἥτις ἀποτελεῖ προϋπόθεσιν τῆς ἐπισχέσεως, ἀλλὰ καὶ ἀμοιβαία ἐκπλήρωσις τούτων. Οὕτως ὁ παραγγελιοδόχος προβαίνει εἰς ἐπίσχεσιν τῶν πραγμάτων, ἅτινα ἠγόρασε διὰ τὸν παραγγελέα, μέχρις οὗ οὗτος τῷ καταβάλῃ τὴν ὀφειλομένην προμήθειαν, ἔξοδα κλπ. Ἐὰν περαιτέρω ὑπάρξουν αἱ προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρου 353, θὰ χωρήσῃ ὑπερημερία τοῦ παραγγελέως ὡς δανειστοῦ, παρ' ὅλον ὅτι ἡ σύμβασις εἶναι ἑτεροβαρής, διότι αἱ ἑκατέρωθεν παροχαὶ δὲν εἶναι μόνον συναφεῖς, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς φύσεως τῆς ἐνοχῆς καὶ κατὰ τὴν καλὴν πίστιν πρέπει νὰ ἐκπληρῶνται ἀμοιβαίως. Τὸ αὐτὸ θὰ εἴπωμεν καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν, κατὰ τὴν ὁποίαν δύο κυνηγοὶ κατὰ τὴν ὥραν τοῦ κυνηγίου, χρείας τυχούσης, ἀνταλλάσσουν τὴν χρῆσιν τῶν ὅπλων των, ὁ εἷς δὲ τούτων ἀξιοῖ ἀπόδοσιν τοῦ ὅπλου του, τὸ ὁποῖον ὁ ἕτερος παρακρατεῖ, μέχρις οὗ τῷ ἀποδώσῃ τὸ ἰδικόν του. Καὶ ἐδῶ, παρ' ὅλον ὅτι δὲν ὑπάρχει σύμβασις ἀμφοτεροβαρής, ὑφίστανται δύο παράλληλα χρησιβάνεια), ἐν τούτοις εἶναι δυνατὸν νὰ χωρήσῃ ὑπερημερία τοῦ ἄρθρ. 353, διότι ἡ φύσις τῆς συγκεκριμένης σχέσεως ἐπιβάλλει τὴν ἀμοιβαιότητα τῆς ἐπαναλλαγῆς τῶν ὅπλων.

Εἰς ἄλλας ὅμως περιπτώσεις, ἰδίᾳ ὅπου ἡ «αἰτουμένη ἀντιπαροχὴ» δὲν εἶναι ἐκκαθαρισμένη, παρ' ὅλον ὅτι ἐπιτρέπεται ἐπίσχεσις πρὸς ἀσφάλισιν ταύτης, ἐν τούτοις πρέπει νὰ ἀποκλεισθῇ ἡ δυνατότης ὑπερημερίας ἐκ τοῦ ἄρθρ. 353. Οὕτω, ἐὰν ὁ μισθωτὴς αὐτοκινήτου τραυματισθῇ συνεπείᾳ ἐλαττώματος τούτου, δι' ὃ πταίει ὁ ἐκμισθωτής, δύναται μὲν νὰ παρακρατήσῃ τὸ αὐτοκίνητον, οὐτινος, λῃξάσης τῆς μισθώσεως, τὴν ἀπόδοσιν ζητεῖ ὁ ἐκμισθωτής, πρὸς ἀσφάλειαν τῆς πρὸς ἀποζημίωσιν ἐκ τοῦ τραυματισμοῦ του ἀπαιτήσεως, ἀλλὰ δυσκόλως δυνάμεθα νὰ φθάσωμεν εἰς τὴν ὑπερημερίαν τοῦ ἄρθρ. 353, ἐφ' ὅσον ἡ αἰτουμένη ἀντιπαροχὴ (ἀποζημίωσις) ὑπάρχει μέν, ἀλλ' εἶναι ἀνεκκαθάριστος.

2. Ἓν ἕτερον ζήτημα εἶναι ἂν, ἀφ' ἧς προβληθῇ ἡ ἐπίσχεσις, ἐπέρχηται ἄνευ ἄλλου τινὸς ἡ ὑπερημερία τοῦ ἄρθρου 353. Τὸ σημεῖον τοῦτο δὲν φαίνεται νὰ ἀπησχόλησεν, ὅσον ἔπρεπε, τοὺς ἀνωτέρω συγγραφεῖς, ἐνῷ ἡμεῖς (ἴδε μελέτην μας, ΕΕΔ 12, σελ. 525 § 5) θεωροῦμεν τὸ πλέον κρίσιμον. Μάλιστα ὁ *Σακελλαρόπουλος*, ἔνθ' ἀνωτ. § XII καὶ XIII, ἀναφερόμενος εἰς σχετικὴν ἐργασίαν τοῦ *Titze*, λέγει ὅτι τὸ πρόβλημα εἶναι, ἂν βίβηται εἰς τὸν μισθωτὸν ἐπίσχεσις τῆς παροχῆς ἐργασίας, διότι, ἂν ἀπαντήσωμεν εἰς τοῦτο καταφατικῶς, ἔχομεν λελυμένον ἐκ τῆς ἐπισχέσεως τὸ ζήτημα τῆς ὑπερημερίας (ἐνθ' ἀνωτ. § XV). Ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶναι ὀρθόν. Διότι βεβαίως οὔτε ἐπὶ τῆς ἐνστάσεως ἐπισχέσεως, οὔτε ἐπὶ τῆς ex. n.a.c. μόνη ἡ προβολὴ τούτων (οὔτε ἀκόμη ἡ ἔκδοσις ἀποφάσεως, δι' ἧς κατὰ τὰ ἄρθρα 329 καὶ 378 διατάσσεται ἡ ταὐτόχρονος ἐκπλήρωσις τῶν παροχῶν) ἀρκοῦν, ἵνα καταστῇ ὑπερήμερος ὁ δανειστὴς κατὰ τὸ ἄρθρ. 353 (ἴδε *Μπαλῆ*, Ἔνοχ. § 81/82). Οὐδεὶς δύναται νὰ ὑποστηρίξῃ π.χ. ὅτι ὁ πωλητὴς ἑνὸς ἵππου, ἀντιτάσσων κατὰ τοῦ ἀγοραστοῦ ἀξιοῦντος τὴν παράδοσιν τοῦ πράγματος τὴν ex. n.a.c., κατέστησε ἐκ μόνης τῆς προβολῆς τῆς ἐνστάσεως ταύτης ὑπερήμερον τὸν ἀγοραστὴν περὶ τὴν ἀποδοχὴν τοῦ πράγματος (καὶ ὅτι συνεπῶς οὗτος, ὁ ἀγοραστής, θὰ φέρῃ τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 381, 2 εὐθύνην τῆς μετὰ ταύτην

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΜΗ ΑΠΟΔΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΞ ΑΝΩΤΕΡΑΣ ΒΙΑΣ

Έννοια άρθρου 656 Α.Κ. δι' άπαλλαγήν υποχρεώσεως καταβολής μισθού

Έπιτρεπτόν προσθέτου παρεμβάσεως παντός τρίτου έχοντος έννομον συμφέρον.— Συγχωρητόν και έν έκκλήτω δίκη το πρώτον.—Ν.Δ. 1138/1949 «περί εχθρικών περιουσιών».— Απαιτήσεις εκ καθυστερουμένων μισθών.— Έγερσις αναγνωριστικής αγωγής, υφισταμένου εννόμου συμφέροντος.— Εφοδιασμός αλλοδαπού διά της κατά νόμον απαιτουμένης άδείας εργασίας.—Συμψηφισμός κερδηθέντων αλλαχού.— Απαλλαγή εργοδότου υποχρεώσεως καταβολής μισθού επί μη αποδοχής υπηρεσιών εξ ανωτέρας βίας.— Διάκρισις περιστατικού ανωτέρας βίας από τυχηρού αφορώντος εις τον εργοδότην και το επάγγελμα αύτου.—Δικαίωμα επιχειρήσεων επί περιορισμού εργασιών προς δέσιν προσωπικού εις διαθεσιμότητα επί τρεις μήνας ετησίως, κατ' άρθρ. 9 Ν. 118/1945.— Άφεσις χρέους κατ' άρθρ. 454 Α.Κ.—Κατάχρησις δικαιώματος κατ' άρθρ. 281 Α.Κ.

Πλείονα του ενός ενδιαφέροντα νομικά ζητήματα επιλύει η κατωτέρω απόφασις του Β' Τμήματος του Αρείου Πάγου, έρχομένη μετά την αναιρετικήν υπ' αριθ. 635/1952 Α' Τμήματος (εισηγητής *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 13, 83), συμφωνούσα προς αυτήν επί του υπ' αυτής λυθέντος νομικού ζητήματος σχετικώς προς το ν.δ. 1138/1949 και ά.ν. 2636/1940 «περί δικαιοπραξιών εχθρών και μεσεγγυήσεως εχθρικών περιουσιών».

I. Επρόκειτο περί αναγνωριστικής αγωγής εργαζομένης, ή οποία είσήχθη παραδεκτώς κατά την εργατικήν διαδικασίαν (βλέπε και Α.Π. 586/1953, εισηγητής *Κ. Σοθρλος*, ΕΕΔ 13, 16, ένθα και λοιπαί εις θεωρίαν καραπομπαί), περί αναγνωρίσεως απαιτήσεως αυτής κατ' εργοδοτρίας επιχειρήσεως, δεδομένου δε ότι κατά το άρθρον 127 του Εισαγωγικού Νόμου του Αστικού Κώδικος 2783/1941 ή αναγνωριστική αγωγή προϋποθέτει την ύπαρξιν εννόμου συμφέροντος και δη άβεβαιότητος, όσον αφορά εις την ύπαρξιν ή ανυπαρξίαν εννόμου τινός σχέσεως, επαγούσης ή δυναμένης να επαγάγη ζημίαν εις τον ενάγοντα και μη δυναμένης να τεθή εκποδών άλλως πως ή διά της υπό του δικαστηρίου αναγνωρίσεως της υπάρξεως ή ανυπαρξίας της εννόμου σχέσεως (*Glasson-Tissier-Morel*, Πολ. Δικ., μετάφρ. *Γ. Ράμμου*, τ. Α' 177, σελ. 534, *Γ. Μητσόπουλος*, Η αναγνωριστική αγωγή, έκδ. 1947 σ. 105), ή αρεοπαγιτική απόφασις εύρίσκει εν τη αιτιολογία αυτής το έννομον συμφέρον της εργαζομένης διά την έγερσιν της αναγνωριστικής αγωγής (ύπαρξις ιδιαιτέρων λόγων, οίτινες, κατά την κρίσιν του δικαστηρίου, συν-

---

τυχαίας απωλείας του πράγματος). Ο οφειλέτης λοιπόν και μετά την προβολήν την ένστάσεως πρέπει να προχωρήση έν βήμα ακόμη προς το μέρος του δανειστού του: Να προσφέρη την οφειλομένην παροχήν, τουλάχιστον υπό τους όρους του άρθρου 353, ίνα καταστήση αυτόν υπερήμερον in accipiendi.

Απομένει λοιπόν εν όλη του τη ακμή το ερώτημα, αν η επίσχεσις περικλείη εν εαυτή και «προσφοράν» της παροχής, διότι εκ πρώτης όψεως φαίνεται, ότι ο προβάς εις επίσχεσιν αρνείται την παροχήν, δηλ. δεν προσφέρει. Το πρόβλημα δεν δύναται να τύχη γενικής λύσεως. Εις την συγκεκριμένην περίπτωσιν ο δικαστής, ακολουθών την υπόδειξιν του άρθρ. 288, θά εκτιμήση αν η επίσχεσις ενέχη και «προσφοράν» (βλέπε μελέτην μας, ΕΕΔ 12, 525 § 5, 3Β). Ούτω εις το αμέσως ανωτέρω παράδειγμα ή εκ. π.α.ς., ην προβάλλει ο πωλητής του ίππου, δεν δύναται να θεωρηθή, ότι περικλείει και προσφοράν. Εις την περίπτωσιν όμως της Α.Π. 201/1954, όπου ο μισθωτός προέβη εις επίσχεσιν συνεπεία της καθυστερήσεως των αποδοχών του και εδήλωσεν, ότι ευρέθη εις την ανάγκην να παύση παρέχων τας υπηρεσίας του, μέχρις ού ή αναιρεσίβλητος θά τω κατέβαλε τας αποδοχάς του, μετά την οποίαν καταβολήν ήτο έτοιμος να αναλάβη εργασίαν, διότι ενέμενεν εις την διατήρησιν της συμβάσεως, προδήλως εν τη επισχέσει υπάρχει και ή «προσφερομένη παροχή» και συνεπώς υφίσταται ή προϋπόθεσις της υπερημερίας του άρθρ. 353.

ηγορούσιν ἐν τῇ περιπτώσει πρὸς προστασίαν τοῦ συμφέροντός του εἰς τὴν ἔγερσιν ἀναγνωριστικῆς, ἀντὶ καταψηφιστικῆς ἀγωγῆς (Α.Π. 610/1952, εἰσηγητὴς **Β. Κυριακόπουλος**, ΕΕΔ 12, 42, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί, πρβλ. ὅμως **Γ. Μητσόπουλον**, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 121, ἔχοντα τὴν γνώμην ὅτι δὲν ἐμποδίζεται ὁπωσδήποτε ἡ ἔγερσις ἀναγνωριστικῆς ἀγωγῆς καὶ ἂν ὁ δικαιοῦχος ἔχῃ καταψηφιστικὴν ἀγωγήν, βλέπε καὶ τὴν νεωτέραν ὑπ' ἀριθ. 119/1954 ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου, εἰσηγητὴς **Κ. Καυκᾶς**, ΝοΒ 2, 559).

II. Προκειμένου περὶ ἐργασίας ἐν Ἑλλάδι ἀλλοδαποῦ, ὡς ἡ περίπτωσις τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως (βλ. σχετικῶς **Δημ. Ἀλ. Γέροντα**, Ἐργασία ἀλλοδαποῦ ἐν Ἑλλάδι, ΕΕΔ 11, 513 ἑπ.), ὡς ἔχει νομολογηθῇ καὶ ὑπὸ τῆς Α.Π. 394/1951 (εἰσηγητὴς **Β. Κυριακόπουλος**, ΕΕΔ 10, 1167), ἡ σύμβασις ἐργασίας εἶναι ἄκυρος, ἐὰν ὁ ἀλλοδαπὸς δὲν εἶναι ἐφωδιασμένος δι' ἐγγράφου ἀδείας τῆς Ἀρχῆς, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν εἰδικῶν περὶ αὐτοῦ διατάξεων, καὶ ἀπὸ τοῦ δεδομένου τούτου καὶ ἡ κατωτέρω ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις ἐρευνᾷ εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτῆς, ἂν ἡ ἀλλοδαπὴ ἐργαζομένη ἦτο ἐφωδιασμένη διὰ τῆς εἰδικῆς ἀδείας ἐργασίας. (Περὶ τοῦ θέματος ἀπολύσεως ἀλλοδαποῦ ἐργαζομένου εἰς ἀλλοδαπὸν ἐν Ἑλλάδι ἐργοδότην βλέπε **Σ. Θηβαῖον**, ΕΕΔ 13, 544 ἑπ.).

III. Ὡς πρὸς τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 656 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, κατὰ τὸ ὁποῖον ἀπαλλάσσεται ὁ ἐργοδότης τῆς ὑποχρεώσεως καταβολῆς μισθοῦ, ἂν ἐκ λόγων ἀνωτέρας βίας δὲν ἀποδέχηται τὰς ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ, καὶ ἡ νεωτέρα αὕτη ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις ἀκολουθεῖ τὰ ὑπὸ προηγουμένων (βλέπε Α.Π. 637/1950, εἰσηγητὴς **Ι. Τραχανῆς**, ΕΕΔ 10, 218, Α.Π. 17/1954, εἰσηγητὴς ὁ αὐτός, ΕΕΔ 13, 235) νομολογηθέντα, ἐν ἁρμονίᾳ καὶ πρὸς τὰ ὑπὸ τῆς θεωρίας ἀναπτυχθέντα (βλέπε σχετικῶς σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 13, 235, **Κ. Δημάκην**, Ζητήματα ἐκ τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου ὡς δανειστοῦ, ΕΕΔ 18, 505 ἑπ.), κατὰ τὰ ὁποῖα ἀπαλλάσσεται μὲν ὁ ἐργοδότης τῆς ὑποχρεώσεως καταβολῆς μισθοῦ, ἐφ' ὅσον δὲν ἀποδέχεται τὰς ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ ἐκ λόγων ἀνωτέρας βίας (ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τὴν ὁποίαν δίδουν εἰς τὸν ὅρον αἱ ἀρεοπαγιτικαὶ ἀποφάσεις), ἀλλὰ δὲν ἀπαλλάσσεται καὶ εἰς περίπτωσιν μὴ ἀποδοχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν διὰ τυχηρὰ ἐγκείμενα εἰς τὸν λεγόμενον ἐπαγγελματικὸν κίνδυνον τοῦ ἐργοδότου (βλέπε περὶ αὐτοῦ **Γ. Μπαλῆν**, Γεν. Ἀρχ. § 179, **Καυκᾶ**, Ἐνοχ. σελ. 315, **Δ. Δημητρακάκην**, Ἡ ὑπερημερία τοῦ μισθωτοῦ κλπ. σελ. 9, **Ἀλ. Σακελλαρόπουλον**, ΕΕΔ 6, 184, **Κ. Δημάκην**, ΕΕΔ 13, 505 ἑπ., **Χ. Ἀγαλλόπουλον**, Μαθήματα Ἐργατ. Δικαίου, ἐκδ. 1954 σ. 202 ἑπ.).

Οὕτω ἐκρίθη ὑπὸ τῆς Α.Π. 17/1954, ἔνθ' ἀνωτ., ὅτι ἡ οἰκονομικὴ δυσχέρεια τῆς ἐπιχειρήσεως δὲν συνιστᾷ γεγονὸς ἀνωτέρας βίας, ὑπὸ τῆς Α.Π. 637/1950, ἔνθ' ἀνωτ., ὅτι ἡ διακοπὴ τῶν ἐργασιῶν ἐπιχειρήσεως κεραμοποιΐας, λόγῳ ἐξαντλήσεως τῶν πρὸς κεραμοποιΐαν χωμάτων, ἕνεκα πολυετοῦς χρήσεως, δὲν συνιστᾷ γεγονὸς ἀνωτέρας βίας, ὑπὸ τῆς Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 2685/1953 (εἰσηγητὴς **Γ. Παπανικολάου**, ΕΕΔ 12, 879), ὅτι ἡ παντελὴς ἔλλειψις βιομηχανικῶν ὑλῶν ἐν τῇ ἀγορᾷ δὲν συνιστᾷ γεγονὸς ἀνωτέρας βίας.

IV. Ἀξία ἰδιαιτέρας προσοχῆς εἶναι ἡ ἄποψις τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως ὅτι ὁ περιορισμὸς τῶν ἐργασιῶν ἐπιχειρήσεως παρέχει εἰς αὐτὴν δικαίωμα μόνον νὰ θέσῃ τοὺς μισθωτούς της εἰς διαθεσιμότητα, κατ' ἄρθρ. 9 νόμου 118/1945, ἡ ὁποία ὅμως (κατὰ τὸ σαφὲς γράμμα τῆς διατάξεως ταύτης) δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τοὺς τρεῖς μῆνας ἐτησίως, μὴ δεχομένη ἐφαρμογὴν τῆς συναφοῦς διατάξεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 3601/1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ὁριζούσης περὶ τῆς ἐπ' ἀόριστον διαθεσιμότητος, ἀντιθέτως πρὸς τὴν παλαιοτέραν ὑπ' ἀριθ. 68/1948 (εἰσηγητὴς **Ν. Πλατύκας**, ΕΕΔ 7, 200), ἡ ἄποψις τῆς ὁποίας ἐβάρυνε διὰ τὴν γνώμην τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας (βλέπε ὅμως τὴν ὀρθῶς, ὡς ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις ἠδη, ἀποφηναμένην Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 4039/1952, εἰσηγητὴς **Γ. Καραμάνος**, ΕΕΔ 11, 1019, ἔνθα σημειώσεις μας).

V. Ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, στηριζομένη εἰς τὸ ἄρθρον 454 τοῦ Α.Κ., κατὰ τὸ ὁποῖον ἡ ἐνοχὴ ἀποσβέννυται, ὅταν ὁ δανειστὴς συμφωνήσῃ μετὰ τοῦ ὀφειλέτου ἄφεσιν τοῦ χρέους, κατὰ τὴν ἔννοιαν δὲ τοῦ ἄρθρου τούτου ἡ ἄφεσις χρέους εἶναι σύμβασις, ἡ ὁποία δύναται νὰ γίνῃ ρητῶς ἢ σιωπηρῶς (**Π. Ζέπος**, Ἐνοχ. Ἐρμ. § 27, **Ι. Καποδίστριας**, Ἐρμ. Α.Κ, ὑπ' ἄρθρ. 454, **Β. Βασιλείου**, ΕΕΔ 10, 195), κρίνει, εἰς τὴν συγκεκριμένην αὐτὴν περίπτωσιν, ὅτι δὲν ἐχώρησε σιωπηρὰ ἄφεσις χρέους τοῦ ἐργοδότου πρὸς τὴν ἐργαζομένην, χωρὶς νὰ ἀντιμετωπίσῃ βεβαίως ζήτημα ἐπιτρεπτοῦ τοιαύτης ἀφέσεως χρέους ὑπὸ τοῦ ἐργαζομένου (βλέπε σχετικῶς **Β. Βασιλείου**, ἔνθ' ἀνωτ.).

Ἐφ' ὅσον ὅμως ἐζητοῦντο διὰ τῆς ἀγωγῆς μισθοὶ ἕνεκα ὑπερημερίας τῆς ἐργοδότιδος περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς ἐργαζομένης, παρείχετο εἰς αὐτὴν βοήθημα ἐκ τοῦ ἄρθρου 679 Α.Κ. νὰ ζητήσῃ τὴν ἀκύρωσιν κάσης συμφωνίας, ἡ ὁποία περιώριζε τὰ ἐκ τοῦ ἄρθρου 656 Α.Κ. δικαιώματα αὐτῆς.

Ἐνδιαφέρουσα εἶναι καὶ ἡ σκέψις τῆς ἀποφάσεως ὅτι δὲν ὑπῆρξεν ἐν προκειμένῳ καταχρηστικὴ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος τῆς ἐργαζομένης ἐκ τῶν περιστατικῶν, τὰ ὁποῖα ἐπεκαλέσθη ἡ ἐργοδότις. (Πρβλ. περὶ ἀποδυναμώσεως τοῦ δικαιώματος ἐν τῷ ἐργατικῷ δικαίῳ τὴν πρόσφατον Πρωτοδικείου Μυτιλήνης 346/1954, εἰσηγητὴς **Μ. Καλεύρας**, ΕΕΔ 13, 583, καὶ τὰ αὐτόθι σημειούμενα).

Ἀρείου Πάγου 314/1954 Τμ. Β'

Προεδρεύων ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Β. Κυριακόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ν. Παλαιολογόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Καραμερτζάνης, Π. Δημάκος, Π. Μπαρτσακούλιας, Πάρεδρος Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους

Καὶ τὸ Τμῆμα τοῦτο σὺμφωνον ἔχει τὴν γνώμην, κατὰ τὰ παρακατιὸν ἐκτιθέμενα, πρὸς

τὴν ἐξενεχθεῖσαν, δσον ἀφορᾷ τὴν λύσιν τοῦ νομικοῦ τούτου ζητήματος, κρίσιν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 635/1952 ἀποφάσεως τοῦ Α' Τμήματος, ἥτις, ἀνελοῦσα τὴν ὑπ' ἀριθ. 8830/1950 ἀπόφασιν τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος δικαστηρίου τῶν ἐν Ἀθήναις Πρωτοδικῶν, παρέπεμψε συγρόνως τὴν δίκην διὰ τὴν κατόλληλον τοῦ νόμου ἐφαρμογὴν ἐνώπιον τοῦ Τμήματος τούτου.

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 834 Πολ. Δικ., ἀναιρουμένης διαδικαστικῆς τινος πράξεως ἡ ἀποφάσεως, οἱ διάδικοι ἐπανέρχονται εἰς ἣν κατάστασιν εὑρίσκοντο πρὸ τῆς ἀναιρεθείσης πράξεως, δι' ὃ συζητεῖται ἡ ἀπὸ 3 Ὀκτωβρίου 1951 ἔφεσις τῆς ἐναγομένης κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 4457/1951 ἀποφάσεως τοῦ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΨΟΔ' δικάσαντος Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν, δι' ἧς, κρινάσης ἐπὶ τῆς ἀπὸ 18 Μαΐου 1951 ἀγωγῆς τῆς ἐφεσιβλήτου, ἥτις ἐγένετο ἐν μέρει δεκτή, ἐπεδικάσθησαν τὰ ἐν τῷ διατακτικῷ αὐτῆς ἀναφερόμενα χρηματικὰ ποσὰ διὰ καθυστερουμένας ἀποδοχὰς αὐτῆς ὡς ὑπαλλήλου τῆς ἐκκαλούσης.

Κατὰ τὰς συνδεδυασμένας διατάξεις τῶν ἄρθρ. 67, 89, 228 καὶ 231 Πολ. Δικ. ἡ πρόσθετος παρέμβασις ἐπιτρέπεται εἰς πάντα τρίτον ἔχοντα ἔννομον συμφέρον, συγχωρουμένη καὶ ἐν τῇ ἐκκλήτῳ δίκῃ τὸ πρῶτον ἐπὶ τῇ βάσει τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 234 § 2 τῆς αὐτῆς Δικονομίας, ὅταν προστίθηται ἁπλῶς εἰς τὴν αἴτησιν ἑνὸς τῶν διαδίκων. Ὅθεν, νομίμως παρεμβαίνει τὸ Δημόσιον διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν προσθέτου παρεμβάσεως τὸ πρῶτον παρ' Ἐφέταις, ὡς ἔχον συμφέρον ἐκ τῆς ἐκβάσεως τῆς δίκης, ἐφ' ὅσον ἡ ἐναγομένη, ὑπὲρ ἧς παρεμβαίνει, τελεῖ ὑπὸ τὴν μεσεγγύησιν τούτου, συμφώνως τοῖς ἀ.ν. 2636/1940, ν.δ. 1138/1949 καὶ ἀ.ν. 1530/1950, ἡ δὲ περιουσία αὐτῆς ὡς ἐχθρικὴ περιέρχεται τῷ Δημοσίῳ δυνάμει τῶν νόμων τούτων καὶ δὴ τοῦ ἄρθρ. 1 § 1 τοῦ ρηθέντος νόμου 1530/1950.

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 29 § 2 τοῦ ν.δ. 1138/1949 «περὶ ἐχθρικῶν περιουσιῶν» διὰ β.δ., προτάσει τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας ἐκδιδομένων, κανονισθήσονται τὰ τοῦ χρόνου καὶ τοῦ μέτρου καταβολῆς ὀφειλομένων μισθῶν, ἀμοιβῶν καὶ ἐν γένει λόγῳ τῆς ἐργασίας ἀποζημιώσεων εἰς ὑπαλλήλους καὶ ἐργάτας, συνδεομένους διὰ συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τῶν τέως ἐχθρικῶν ἑταιριῶν καὶ ἐπιχειρήσεων, ὧν ἡ περιουσία περιέρχεται δυνάμει τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος τούτου εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον, ἐργαζομένους δὲ πραγματικῶς κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος αὐτοῦ παρὰ ταῖς ὡς ἄνω ἑταιρίαις καὶ ἐπιχειρήσεσι καὶ κατὰ παρέκκλισιν τῶν ὡς πρὸς τὰ θέματα ταῦτα ἰσχυουσῶν διατάξεων. Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης σαφῶς συνάγεται, ὡς οὕτω καὶ ἡ ὡς ἄνω ἀναιρετικὴ ὑπ' ἀριθ. 635/1952 ἀπόφασις ἔκρινεν, ὅτι οἱ δι' ἐργασιακῆς συμβάσεως μετὰ τῶν ὡς ἄνω ἑταιριῶν καὶ ἐπιχειρήσεων συνδεόμενοι μισθωτοί, οἵτινες ἐργάζονται παρ' αὐταῖς κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ νομοθετικοῦ ταύτου διατάγματος, δύνανται νὰ ἀξιώσωσι διὰ τῆς δικαστικῆς ὁδοῦ τὴν ἀναγνώρισιν τῶν κατὰ τῶν ὡς εἴρηται ἐργοδοτῶν ἐξ ὀφειλομένων μισθῶν, ἀμοιβῶν καὶ ἀποζημιώσεων, κατὰ τὰς κειμένας περὶ μισθώσεως ἐργασίας διατάξεις, ἀπαιτήσεων αὐτῶν, αἵτινες ὅμως θέλουσιν ἱκανοποιηθῆ ἅμα τῇ ἐκδόσει τῶν οἰκείων β. διαταγμάτων, δι' ὧν θέλουσι κανονισθῆ τὰ τοῦ χρόνου καὶ τοῦ μέτρου τῆς καταβολῆς τῶν ὀφειλομένων βάσει τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 6 § 5 ἀ.ν. 1530/1950, καθ' ἃς ἡ εὐθύνη τοῦ Δημοσίου, ὅπερ συνῳδὰ τῇ § 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου ἐπέχει θέσιν εἰδικοῦ διαδόχου ὡς πρὸς τὰς περιερχομένας αὐτῷ ἐχθρικὰς περιουσίας, δὲν ἐκτείνεται διὰ τὰς ἀπαιτήσεις μὴ ἐχθρῶν τρίτων πέραν τοῦ ἀπομένοντος ὑπολοίπου τῆς ἀξίας τῆς περιουσίας τοῦ τέως ἐχθροῦ, μετὰ προηγουμένην ἀφαίρεσιν τῶν πρὸς αὐτὸ πάσης φύσεως ὀφειλῶν τούτου, δι' ὃ καὶ δὲν δύναται πρὸ τῆς ἐκδόσεως τῶν βασιλικῶν τούτων διαταγμάτων νὰ ἐπιδιωχθῇ ἡ καταδίκη τῶν ὡς ἄνω ἐργοδοτῶν πρὸς πληρωμὴν τῶν ἐκ τῆς ρηθείσης αἰτίας ὀφειλομένων.

Ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, ὡς ἐξ αὐτῆς προκύπτει, δέχεται δὲ ἐξ ἄλλου ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ἀφορᾷ ἀπαίτησιν ἐκ καθυστερουμένων ἀποδοχῶν τῆς ἐναγούσης, ἥτις συνεδέετο μετὰ τῆς ἐναγομένης, τελούσης ὑπὸ τὴν μεσεγγύησιν τοῦ Δημοσίου δυνάμει τοῦ ἀ.ν. 2636/1940 διὰ συμβάσεως ἐργασίας καὶ εἰργάζετο παρ' αὐτῇ κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ ὡς ἄνω ν.δ. 1138/1949, ἐν τοιαύτῃ ὅμως περιπτώσει καὶ ἐφ' ὅσον δὲν ἐξεδόθησαν τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 29 § 2 τοῦ ὡς ἄνω ν. 1138/1949 προβλεπόμενα βασ. διατάγματα οὐχὶ ὀρθῶς, συμφώνως πρὸς τὰ προεκτεθέντα, ὁ δικάσας Πρωτοδίκης διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του ὑπερέβαινε τὴν ἐναγομένην ἑταιρίαν, ὅπως καταβάλῃ εἰς τὴν ἐνάγουσαν τὰ ἐν αὐτῇ ἀναφερόμενον ποσὸν ἐκ καθυστερουμένων μισθῶν αὐτῆς, καὶ δέον ὅπως, δεκτοῦ καθιστα μένου ἐν τούτῳ τοῦ διὰ τῶν προτάσεων ὑποβληθέντος σχετικοῦ προσθέτου λόγου ἐφέσεως, μεταρρυθμισθῇ αὕτη διὰ τῆς ἀφανίσεώς της, παρακρατουμένης δὲ ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου τούτου τῆς ὑποθέσεως κατὰ τὴν κρίσιν του συμφώνως ταῖς διατάξεσι τῶν ἄρθρων 836 καὶ 780 Πολ. Δικ. προβῇ τοῦτο εἰς τὴν περαιτέρω ἔρευναν πάντων τῶν προκυπτόντων ζητημάτων πρὸς ὁριστικὴν διάγνωσιν τῆς διαφορᾶς, ἀφοῦ πλέον δὲν δικάζεται ἡ ἔφεσις, ἀλλ' ἡ ἀγωγή.

Ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, καθ' ἃ ἐκ τοῦ ὅλου περιεχομένου αὐτῆς προκύπτει, βασίζεται ἐπὶ τῆς ἐν αὐτῇ ἀναφερομένης συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου καὶ διώκεται διὰ ταύτης ἡ ἀναγνώρισις τῆς ἀπαιτήσεως τῆς ἐναγούσης ἐκ καθυστερουμένων ἀποδοχῶν αὐτῆς διὰ τὰς προσφερθείσας ὑπηρεσίας της, ἃς δὲν ἀπεδέχθη ἡ ἐναγομένη. Τοιοῦτον περιεχόμενον ἔχουσα ἡ ἀγωγὴ αὕτη νόμιμος εἶναι, ὡς φέρουσα τὸν χαρακτῆρα ἀναγνωριστικῆς ἀγωγῆς καὶ ἐρειδομένη ἐπὶ τῶν ἄρθρων 656 Α.Κ. καὶ 127 τοῦ εἰσαγωγικοῦ νόμου Α.Κ., καὶ ἐρευνητέα κατ' οὐσίαν, τῆς ἐναγούσης ἐχούσης ἔννομον συμφέρον εἰς τὴν ἔγερσιν τῆς ἀγωγῆς ταύτης πρὸς ἀναγνώρισιν τῆς ἀμφισβητουμένης ταύτης ἀπαιτήσεως κατὰ τῆς ἐναγομένης, ἥτις τελεῖ ὑπὸ τὴν μεσεγγύησιν τοῦ Δημοσίου, ἵνα δυνηθῇ αὕτη, ὅπως ἐπι-

διώξη ἐν καιρῷ μετὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 29 § 2 ν. δ. 1138/49 προβλεπομένου Β. Διατάγματος τὴν ἱκανοποίησιν τῆς ἀπαιτήσεώς της κατὰ τὰ ὑπὸ τῶν διαταγμάτων τούτων καθοριοθησόμενα.

Ναὶ μὲν ἡ περιουσία τῆς ἐναγομένης, ἥτις τυγχάνει Ἰταλὶς ὑπήκοος, ὑπόκειται εἰς τὴν μεσεγγύησιν, περὶ ἧς προβλέπουσι τὰ ἄρθρα 1—7 τοῦ ἀ. ν. 2636/1940, ἡ δὲ ἐνάγουσα ἐκπροσωπεῖται δικαστικῶς δυνάμει τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 12 § 2 τοῦ αὐτοῦ νόμου ὑπὸ τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 11 τοῦ νόμου τούτου ὁριζομένου διαχειριστοῦ τῆς ὑπὸ μεσεγγύησιν περιουσίας, κατὰ τὸ ἄρθρον ὅμως 17 ἰδίου νόμου δύναται νὰ γίνῃ ἐξαίρεσις ἀπὸ τῶν διατάξεων τοῦ νόμου τούτου ὑπὸ ὅρους ἢ μὴ διὰ κοινῶν ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, δημοσιευομένων εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ὡς πρὸς ὡρισμένας κατηγορίας προσώπων ἢ ὡρισμένας κατηγορίας πράξεων ἢ πρὸς ὡρισμένα πρόσωπα ἢ ὡρισμένας πράξεις, ἐν προκειμένῳ δὲ ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 266361/7475 τῆς 27 Ὀκτωβρίου 1948 ἀπόφασις τῶν ὡς ἄνω Ὑπουργῶν, δημοσιευθεῖσα εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 177 τῆς 30 Ὀκτωβρίου 1948 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος Κυβερνήσεως, τεῦχος Β', δι' ἧς ἐξηρέθησαν ἀπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ὡς εἴρηται νόμου τὰ ἐν αὐτῇ ἀναφερόμενα φυσικὰ πρόσωπα Ἰταλοὶ ὑπήκοοι, ἐν οἷς περιλαμβάνεται καὶ ἡ ἐνάγουσα ὑπ' αὖξ. ἀριθ. 218, τηρηθείσης καὶ τῆς διατάξεως τῆς § 2 τῆς ἀποφάσεως ταύτης διὰ τῆς πρὸς τὸν κατὰ τὸν νόμον 2636/1940 διαχειριστὴν τῆς περιουσίας τῆς ἐναγούσης κοινοποιήσεως τῆς σχετικῆς ἀνακοινώσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ὡς τοῦτο προκύπτει κατὰ τὴν τοῦ Δικαστηρίου κρίσιν, ἣν τοῦτο ἐσχημάτισεν ἐκ τῶν ἐπικληθέντων καὶ προσκομισθέντων στοιχείων καὶ ἰδίᾳ ἐκ τῶν ἐκατέρωθεν λεχθέντων, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ συνομολογούμενον γεγονὸς τῆς ἐν ὑστέρῳ χρόνῳ καταβολῆς εἰς τὴν ἐνάγουσαν ὑπὸ τῆς ἐναγομένης διαφόρων χρηματικῶν ποσῶν εἰς ἐξόφλησιν ἀπαιτήσεων αὐτῆς ἐκ μισθῶν καὶ ἀποζημιώσεως λόγῳ ἀπολύσεώς της ἐκ τῆς ὑπηρεσίας, ὥστε νὰ μὴ παρίσταται ἀνάγκη, ὅπως διαταχθῶσι τὰ δέοντα διὰ τὴν δόσιν τοῦ πρὸς ἀπόδειξιν τῆς ὡς ἄνω κοινοποιήσεως ἐπαγομένου ὑπὸ τῆς ἐναγούσης πρὸς τὴν ἐναγομένην ὅρκου, δι' ὃ καὶ ἡ σχετικὴ ἔνστασις τῆς ἐναγομένης, ἥτις προὐβλήθη διὰ τοῦ ἐφετηρίου ἐγγράφου καὶ ὡς λόγος ἐφέσεως, ἀπορριπτέος καθίσταται ὡς μὴ βάσιμος.

Ἡ ἑτέρα ἔνστασις τῆς ἐναγομένης, καθ' ἣν ἡ σύμβασις ἐργασίας, ἐφ' ἧς στηρίζει ἡ ἐνάγουσα τὸ δικαίωμα αὐτῆς πρὸς ἀπόληψιν τῶν καθυστερουμένων μισθῶν της, εἶναι ἄκυρος ἀπ' ἀρχῆς, ἄλλως διὰ τὸ δι' ὃ ἡ ἀγωγὴ χρονικὸν διάστημα, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι αὐτὴ ἀλλοδαπὴ τυγχάνουσα (Ἰταλικῆς ἰθαγενείας) δὲν ἔχει λάβει παρὰ τῆς ἁρμοδίας Κρατικῆς ὑπηρεσίας εἰδικὴν ἄδειαν ἐργασίας ἐν Ἑλλάδι, ἀπορριπτέα καθίσταται ὡς μὴ βάσιμος, καθ' ὅσον τοιαύτη ἄδεια εἶχε χορηγηθῇ εἰς τὴν ἐνάγουσαν, ὡς τοῦτο προκύπτει ἐκ τοῦ ἐπικαλουμένου ὑπὸ ταύτης καὶ νομίμως προσκομιζομένου ὑπ' ἀριθ. 59106/Φ.Ε. 39892 τῆς 7.11.1951 πιστοποιητικοῦ τῆς ἁρμοδίας παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας ὑπηρεσίας ἀδειῶν ἐργασίας ἀλλοδαπῶν, δι' οὗ διαπιστοῦται, ὅτι αὕτη ἐφωδιάθη τὸ πρῶτον δι' ἄδειας ἐργασίας τὴν 14 Ἰουλίου 1943 διὰ τὸ ἐπάγγελμα τῆς ἰδιωτικῆς ὑπαλλήλου, ἡ δὲ ἄδεια αὕτη τῇ ἀνενεοῦτο συνεχῶς μέχρι τῆς τελευταίας ἀνανεώσεως, ἡ ὁποία ἔληγε τὴν 31 Δεκεμβρίου 1951, ἤτοι διὰ χρονικὸν διάστημα, ἐντὸς τοῦ ὁποίου περιλαμβάνεται καὶ τὸ ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ ἀναφερόμενον, καθ' ὃ εἰργάσθη ἡ ἐνάγουσα παρὰ τῇ ἐναγομένῃ ὡς ὑπάλληλος αὐτῆς.

Ναὶ μὲν ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 656 Α.Κ. ὁ μισθωτὴς δικαιοῦται ἐν ὑπερημερίᾳ αὐτοῦ περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῆς προσφερθείσης παρὰ τοῦ ἐκμισθωτοῦ ἐργασίας νὰ ἐκπέσῃ ἐκ τοῦ μισθοῦ πᾶν ὅ,τι οὗτος ὠφελήθη ἐκ τῆς ἀλλαχοῦ παροχῆς αὐτῆς, ἐκ τῆς καταθέσεως ὅμως τοῦ ἐνώπιον τοῦ εἰς πρῶτον βαθμὸν δικάσαντος Πρωτοδίκου ἐξετασθέντος μάρτυρος, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ ἐπικαλούμενα καὶ νομίμως ὑπὸ τῶν διαδίκων προσκομιζόμενα ἔγγραφα καὶ τὰ ἐκατέρωθεν διὰ τῶν πρατάσεων ἐκτεθέντα, δὲν βεβαιοῦται ὅτι ἡ ἐνάγουσα κατὰ τὸ δι' ὃ ἡ ἀγωγὴ χρονικὸν διάστημα προσέφερε τὰς ὑπηρεσίας της εἰς ἕτερον ἐργοδότην, δι' ὃ καὶ ἡ σχετικὴ ἔνστασις ἀπορριπτέα καθίσταται ὡς μὴ βάσιμος.

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω ἄρθρου 656 Α.Κ., ἐὰν ἕνεκα λόγων ἀφορώντων τὸν μισθωτὴν καὶ μὴ ὀφειλομένων εἰς ἀνωτέραν βίαν εἶναι ἀδύνατος ἡ ἀποδοχὴ τῆς ἐργασίας, ὁ ἐκμισθωτὴς δικαιοῦται νὰ ἀπαιτήσῃ τὸν μισθόν, μὴ ὑποχρεούμενος εἰς παροχὴν τῆς ἐργασίας ἐν ἄλλῳ χρόνῳ. Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης σαφῶς συνάγεται, ὅτι ὁ μισθωτὴς φέρει τὸ βάρος τοῦ ἀπαγγελματικοῦ κινδύνου, εὐθυνόμενος καὶ διὰ τὰ τυχηρά, ὅταν ταῦτα ἀφορῶσι τὸν ἐργοδότην καὶ τὸ ἐπάγγελμα αὐτοῦ, πλὴν ἐὰν συντρέχῃ περίπτωσις ἀνωτέρας βίας, ἤτις, κατὰ τὴν σαφῆ ἔννοιαν τῆς διατάξεως ταύτης, συνίσταται εἰς γεγονὸς τυχηρόν, ὅπερ ὑπὸ τὰς κρατούσας συνθήκας δὲν ἠδύνατο νὰ ἀποτραπῇ καὶ ἐὰν ἀκόμη κατεβάλλετο τὸ ἀνώτατον δυνατὸν μέτρον ἐπιμελείας καὶ προνοίας, ἐν προκειμένῳ ὅμως τὸ γεγονός, ὅπερ ἐπικαλεῖται ἡ ἐναγομένη, ἤτοι τὸ ὅτι αὐτὴ ἐτέθη ὑπὸ τὴν μεσεγγύησιν τοῦ Δημοσίου ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἀ. ν. 2636/1940, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀνωτέρα βία ὑπὸ τὴν ἐκτεθεῖσαν ἔννοιαν, ἐφ' ὅσον, καθ' ἃ συνομολογεῖται μεταξὺ τῶν διαδίκων, βεβαιοῦται δ' ἐξ ἄλλου ἐκ τῶν ὡς ἄνω ἀποδεικτικῶν στοιχείων, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 21711/767 τῆς 30.2.1946 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἐκδοθείσης ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἄρθρ. 1 τοῦ ἀ. ν. 13/1944 καὶ 14 τοῦ ἀ. ν. 2636/1940, ἐπετράπη εἰς τὴν ἐναγομένην τέως ἐχθρὰν ἡ συνέχισις τῆς λειτουργίας αὐτῆς, οἱ δὲ περὶ ὧν πρόκειται μισθοὶ τῆς ἐναγούσης ἀφορῶσι χρονικὸν διάστημα μεταγενέστερον τῆς ἐκδόσεως τῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως. Ὁ δὲ περιορισμὸς τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐναγομένης ἑταιρίας, ὃν ἐπικαλεῖται αὕτη, δὲν παρέχει εἰς ταύτην ἕτερον δικαίωμα, εἰμὴ μόνον τὸ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 9 § 2 τοῦ ἀ.ν. 118/1945 προβλεπό-

μενον τοιοῦτον, καθ' ὃ δύναται ἡ ἐναγομένη νά θέσῃ εἰς διαθεσιμότητα τό ὅλον ἢ μέρος τοῦ προσωπικοῦ της, μή δυναμένην ὅμως νά ὑπερβῇ τούς τρεῖς μῆνας, ὁπότε λαμβάνουσιν οἱ τεθέντες εἰς διαθεσιμότητα κατά τό διάστημα τοῦτο τό ἥμισυ τῶν πλήρων ἀποδοχῶν των, δι' ὃ καί ὁ ἐπί τῆς ἀντιθέτου ἐκδοχῆς ἐρειδόμενος ἰσχυρισμός τῆς ἐναγομένης ἀπορριπτέος καθίσταται ὡς μή βάσιμος.

Κατά τήν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 454 Α.Κ. ἡ ἐνοχή ἀποσβέννυται, ὅταν ὁ δανειστής συμφωνήσῃ μετά τοῦ ὀφειλέτου ἄφεσιν τοῦ χρέους ἢ διά συμβάσεως μετά τούτου ἀναγνωρίσῃ ὅτι δέν ὀφίσταται χρέος. Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης σαφῶς συνάγεται, ὅτι παραίτησις ἀπό τῆς ἐνοχικῆς ἀξιώσεως δέν δύναται νά γίνῃ, εἰμή μόνον διά συμβάσεως, ἡ δέ δήλωσις τοῦ δανειστοῦ περί ἀφέσεως τοῦ χρέους, μή ὀφισταμένης ὑποχρεώσεως πρός τήρησιν τόπου τινός, δύναται νά γίνῃ οὐ μόνον ρητῶς, ἀλλά καί σιωπηρῶς, ἐκ τῶν περιστατικῶν ὅμως, ἅτινα ἐπικαλεῖται ἡ ἐναγομένη, ἤτοι τῆς ἐπαναπροσλήψεως τῆς ἐναγούσης εἰς τήν ὑπηρεσίαν τῆς ἐναγομένης, τῆς ἀπολήψεως ὑπό ταύτης τῶν μετά τήν ἐπαναπρόσληψιν τῆς μισθῶν αὐτῆς καί τῆς μετά τήν ἀπόλυσίν της εἰσπράξεως ὑπό ταύτης τῆς λόγῳ τῆς ἀπολύσεώς της ὀφειλομένης ἀποζημιώσεως, ὡς καί τῆς ἐγέρσεως τῆς ὑπό κρίσιν ἀγωγῆς μετά πάροδον πενταμήνου ἀπό τῆς ἀπολύσεως, δέν δύναται νά συναχθῇ τοιαύτη περί ἀφέσεως τοῦ χρέους σιωπηρά δήλωσις τῆς ἐναγούσης καί δή κατά τρόπον σαφῆ καί ἀναμφίβολον, δι' ὃ καί ἡ σχετική ἔνστασις τῆς ἐναγομένης ἀπορριπτέα καθίσταται ὡς μή βάσιμος.

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 281 Α.Κ., ὁριζούσης ὅτι ἡ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος ἀπαγορεύεται, ἐάν αὕτη ὑπερβαίνῃ προφανῶς τά ὅρια τά ἐπιβαλλόμενα ἐκ τῆς καλῆς πίστεως ἢ τῶν χρηστῶν ἠθῶν ἢ ἐκ τοῦ κοινωνικοῦ ἢ οἰκονομικοῦ σκοποῦ τοῦ δικαιώματος, σαφῶς συνάγεται, ὅτι ὁ νομοθέτης, μή ὢν εἰς θέσιν ὅπως καθορίσῃ τό περιεχόμενον ἑκάστου δικαιώματος κατά τοιοῦτον τρόπον, ὥστε ἡ ἄσκησις αὐτοῦ εἰς οὐδεμίαν περίπτωσιν νά προσκρούῃ εἰς τό κοινόν αἴσθημα, ὥρισε μέν τό περιεχόμενον τῶν ἰδιωτικῶν δικαιωμάτων, ἀνέθεσεν ὅμως εἰς τόν δικαστήν, ὅπως ἐν ἑκάστῃ συγκεκριμένῃ περιπτώσει ἐρευνήσῃ καί δή αὐτεπαγγέλτως, ἐάν ἡ ἄσκησις ἑνός ἑκάστου δικαιώματος ἀποτελῇ κατάχρησιν αὐτοῦ, τάξας πρός τοῦτο ἀντικειμενικά κριτήρια τήν καλήν πίστιν, τά χρηστά ἤθη καί τόν οἰκονομικόν καί κοινωνικόν σκοπόν τοῦ δικαιώματος, καί παρέχει εἰς τοῦτον τήν ἐξουσίαν, ὅπως ἐν περιπτώσει προφανοῦς ἀντιθέσεως τῆς ὑπό τοῦ δικαιούχου ἐνεργουμένης πράξεως πρός τά ὡς εἴρηται κριτήρια ἀπαγορεύσῃ τήν ἄσκησιν τοῦ δικαιώματος. Ἐν προκειμένῳ ὅμως τά ἐν τῇ ἠγηθείσῃ αἰτιολογίᾳ ἀναφερόμενα περιστατικά, ἅτινα ἐπικαλεῖται ἡ ἐναγομένη πρός θεμελίωσιν καί τῆς περί καταχρήσεως δικαιώματος ἐνστάσεώς της, δέν εἶναι τοιαῦτα, ὥστε ἡ ἄσκησις τοῦ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἀναφερομένου δικαιώματος τῆς ἐναγούσης νά ἔρχηται εἰς ἀντίθεσιν καί δή προφανῆ τοιαύτην πρός τά ὡς εἴρηται κριτήρια καί ἰδίᾳ πρός τήν ἣν ἐπικαλεῖται ἡ ἐναγομένη καλήν πίστιν, ἥτις, κατά τήν σαφῆ ἔννοιαν τῆς ὡς ἄνω διατάξεως, ἐν συνδυασμῷ πρός τήν τοιαύτην τοῦ ἄρθρου 200 Α.Κ., δέν εἶναι, εἰμή ἡ εἰς ἀχέφρονα καί χρηστόν ἄνθρωπον ἐπιβεβλημένη ἐν ταῖς συναλλαγαῖς συμπεριφορά, ἢ πρός τόν οἰκονομικόν καί κοινωνικόν σκοπόν τοῦ δικαιώματος τούτου, δι' ὃ καί ἡ ἐπί ἀντιθέτου ἐκδοχῆς ἐρειδομένη ἔνστασις τῆς ἐναγομένης ἀπορριπτέα καθίσταται ὡς μή βάσιμος.

Κατά τήν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, ἣν τοῦτο ἐσχημάτισεν ἐκ τῶν ἐνόντων, ἐκτιμῶν τήν κατάθεσιν τοῦ ρηθέντος μάρτυρος, ἐν συνδυασμῷ πρός τά λοιπά ἀποδεικτικά στοιχεῖα, ἡ ἐνάγουσα προσελήφθη εἰς τήν ὑπηρεσίαν τῆς ἐναγομένης τήν 1 Ἀπριλίου 1942, συνάψει συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, καί εἰργάσθη παρ' αὐτῇ μέχρι τῆς 31 Ἰανουαρίου 1951, ὅτε ἡ ἐναγομένη, ἥτις τελεῖ ὑπό τήν μεσεγγύησιν τοῦ Δημοσίου, κατήγγειλε τήν σύμβασιν, καί ἀνήγγειλε τήν καταγγελίαν ταύτην εἰς τό Ταμεῖον Ἀνεργίας, κατά τό ἐνδιάμεσον ὅμως χρονικόν διάστημα ἀπό 1 Μαΐου 1948 μέχρι τῆς 30 Σεπτεμβρίου 1949 ἡ ἐναγομένη λόγῳ περιορισμοῦ τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς ἔθεσε τήν ἐναγομένην εἰς διαθεσιμότητα, ἀρνηθεῖσα νά δεχθῇ τάς προσφερθείσας ὑπηρεσίας αὐτῆς. Τούτων δεδομένων καί λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι αἱ ἀποδοχαί τῆς ἐναγούσης ἀνέρχονται, καθ' ἃ δέν ἀμφισβητεῖται, εἰς τό ποσόν τῶν δραχ. 575.000 μηνιαίως, ἡ ἐκ καθυστερήσεως τῶν ἀποδοχῶν αὐτῆς διά τό ρηθέν χρονικόν διάστημα ἀπαίτησις τῆς ἐναγούσης ἀνέρχεται εἰς δραχμάς ἐν ὅλῳ 8.912.000, ἤτοι α) διά τρεῖς μῆνας διαθεσιμότητος κατά τό Ἔτος 1948 δραχ. 862.500, β) διά πέντε μῆνας πλήρους ἀπασχολήσεως κατά τό ἔτος 1948 δραχ. 2.875.000 γ) διά δῶρον Χριστουγέννων δραχ. 575.000 δ) διά τρεῖς μῆνας διαθεσιμότητος κατά τό ἔτος 1949 δραχ. 862.500 ε) διά ἓξ μῆνας τοῦ αὐτοῦ ἔτους πλήρους ἀπασχολήσεως δραχ. 3.450.000 καί στ) διά δῶρον Πάσχα δραχ. 287.500. Ἐκ τοῦ ποσοῦ δέ τούτου δέον ὅπως ἀφαιρεθῶσι δραχ. 1.237.140, ἃς, καθ' ἃ ὁμολογεῖ ἡ ἐνάγουσα, ἔλαβεν αὕτη ἐναντι τῶν ὀφειλομένων, καί οὕτω ἀπομένει ὑπόλοιπον δραχ. 7.674.860, καθ' ὃ ποσόν δέον ὅπως γίνῃ ἐν μέρει δεκτή ἡ ὑπό κρίσιν ἀγωγή διά τῆς ἀναγνωρίσεως τῆς ἀπαιτήσεως ταύτης τῆς ἐναγούσης κατά τῆς ἐναγομένης.

ΑΤΟΜΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΠΕΡΙ ΜΙΣΘΟΥ ΥΠΕΡ ΤΑ ΝΟΜΙΜΑ ΟΡΙΑ

Ἰσχὺς διατάξεως ἄρθρου 11 Ν. 2053/1952 περὶ ἐπιτρεπτοῦ ἀντιθέτων συμβάσεων

Ἀνεπίτρεπτον δι' ἀτομικῶν συμβάσεων ὑπερβάσεως τῶν ὑπὸ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας τῆς 4 Νοεμβρίου 1947 καθωρισμένων ὁρίων μισθῶν, ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὰς ὑπ' ἀριθ. 29488/2592/1949 καὶ 2750/1951 ὑπουργικὰς περὶ αὐξήσεων ἀποφάσεις.—Θέσπισις ἀντιθέτου διατάξεως ἄρθρου 11 Ν. 2053/1952.— Ἰσχὺς ἀπὸ δημοσιεύσεως αὐτῆς.

Ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 6288|1953 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου.

Ὑποκειμένης ἀκύρου ἀπολύσεως μισθωτοῦ καὶ ἀγωγῆς, διὰ τῆς ὁποίας ἐζητοῦντο ὑπὸ τοῦ ἀπολυθέντος μισθοὶ ἐκ τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου, κατ' ἄρθρ. 656 Α.Κ., ἐκ δραχμῶν τριῶν ἑκατομμυρίων μηνιαίως καὶ διὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 1ης Δεκεμβρίου 1951 ἕως 29 Φεβρουαρίου 1952, ἡ ἀναιρεθεῖσα ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου εἶχεν ἐπιδικάσει τοὺς συμπεφωνημένους καὶ ἀνωτέρους τῶν νομίμων (συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας 4 Νοεμβρίου 1947 μετὰ τῶν ἀκολούθων δι' ὑπουργικῶν ἀποφάσεων κατὰ ν. 28/1944 αὐξήσεων), στηριχθεῖσα εἰς τὴν διάταξιν τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ ν. 2053/1952 (ΕΕΔ 11, 488), κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ ἀληθὴς ἔννοια τῶν μεχρὶ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου τούτου καθοριαθεισῶν διὰ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἢ ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ἢ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, ἐκδοθεισῶν βάσει τοῦ ν. 28/1944, ἀποδοχῶν τῶν πάσης φύσεως μισθωτῶν εἶναι, ὅτι αὗται ἀποτελοῦν ἐλάχιστα ὅρια μισθοῦ, μὴ ἀπαγορευομένης τῆς καταβολῆς ἢ συμφωνίας περὶ καταβολῆς ἀνωτέρων τοιούτων.

Ἡ ἀναιρεθεῖσα ἀπόφασις εἶχεν ἐκδοθῆ πρὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 413/1953 ἀποφάσεως τῆς Ὁλομελείας τοῦ Ἀρείου Πάγου (εἰσηγητὴς *Δ. Ἀργυράκης*, ΕΕΔ 12, 793), κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ διάταξις τῆς § 2 τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ ν. 2053/1952, ἡ ἐπιτρέπουσα τὴν ἀτομικὴν συμφωνίαν ὑπὲρ τὰ ὅρια τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, δὲν δύναται συνταγματικῶς νὰ θεωρηθῇ ὡς ἑρμηνευτικὴ καὶ συνεπῶς ἡ ἰσχὺς αὐτῆς ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου τούτου (2053/1952) (εἰς τὴν περίπτωσιν τὴν προκειμένην ἐζητοῦντο μισθοὶ πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου).

Περαιτέρω, ἐφ' ὅσον καὶ κατὰ τὴν τελευταίαν ἀρεοπαγιτικὴν νομολογίαν ἐγένετο δεκτὸν (διὰ τὰς πρὸ τοῦ ν. 2053/1952 συμφωνίας), ὅτι δὲν ἐπετρέπετο καὶ οὕτω ἦτο ἄκυρος ἡ συμφωνία περὶ καταβολῆς μισθοῦ πέραν τοῦ νομίμου (βλέπε καὶ τὴν πρόσφατον Α.Π. 332/1954, εἰσηγητὴς *Μ. Πανετέλης*, ΕΕΔ 18, 515, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί), τοῦτο δὲ ἀκολουθεῖ καὶ ἡ ἀνωτέρω αὐτὴ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, ἀνῃρέθη ἡ ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου, ἀντιθέτως ἀποφανθεῖσα.

Ἡ κριθεῖσα ὅμως ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως τῆς Ὁλομελείας τοῦ Ἀρείου Πάγου ὡς μὴ δυναμένη νὰ ἐκληφθῇ ὡς ἑρμηνευτικὴ διάταξις τῆς § 2 τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ ν. 2053/1952, διότι ἑρμηνεύει ὄχι νόμον, ἀλλὰ συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας, περιέχει τὴν αὐτὴν ρύθμισιν καὶ διὰ τὰς κατὰ ν. 28/1944 ἐκδοθείσας περὶ μισθοῦ ὑπουργικὰς ἀποφάσεις, ὡς πρὸς τοῦτο δὲ δὲν ἀπεφάνθη ἡ Ὁλομέλεια τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἂν δηλαδὴ ἐγκύρως δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἑρμηνευτικὴ ἡ ἄνω διάταξις. (Δὲν ὑπάρχει ὅμως ἀμφιβολία περὶ τοῦ κύρους τῆς διατάξεως, προκειμένου περὶ ἑρμηνείας νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως).

Σχετικῶς ἀσχολεῖται ἡ κατωτέρω ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, σκεφθεῖσα ὡς ἐσκέφθη.

Νομίζομεν (βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 18, 10 ἑπ., ΕΕΔ 18, 515), ὅτι αἱ διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 29488/1949 καὶ 2750/1951 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων γενόμεναι αὐξήσεις ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν τῶν καθωρισμένων ὑπὸ τῶν ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας δὲν συνίστων, εἰμὴ καθορισμὸν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, δυνάμει τῶν κατὰ ν. 28/1944 ἀποφάσεων, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς § 2 τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ ν. 2053/1952, καὶ τῶν ὁποίων ἐπιτρέπετο ἡ ὑπέρβασις δυνάμει τῆς ἐν λόγῳ διατάξεως.

Ἄλλως θὰ ἦτο ἀνεφάρμοστος καὶ ἡ διάταξις τῆς ὑπ' ἀριθ. 2750/1951 (ΕΕΔ 10, 141) ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, τὴν ὁποίαν ἐπικαλεῖται ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, καὶ δι' ἧς ἐχορηγήθησαν αὐξήσεις ***καὶ ἐπὶ τῶν καταβαλλομένων ἀνωτέρων τῶν ὁρίων τῶν συλλογικῶν συμβάσεων μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων.***

Ὁπωσδήποτε τὸ ζήτημα, μετὰ τὰς ἐπανειλημμένας αὐτὰς ἀρεοπαγιτικὰς ἀποφάσεις, ἐντοπιζόμενον εἰς τὰς μέχρι τοῦ ν. 2053/1952 ἀτομικὰς συμφωνίας, πρέπει νὰ θεωρῆται λελυμένον ὑπὲρ τῆς ἀπόψεως ὅτι αἱ σχετικαὶ συμφωνίαι περὶ ὑπερβάσεως τῶν νομίμων ἀποδοχῶν ἦσαν ἄκυροι.

Ἀρείου Πάγου 331/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Α. Χαμάρτος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ν. Παλαιολογόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Βιτσεντζάτος, Ι. Κατσουνωτός

Ἐκ τῆς διατάξεως τῆς § 11 τῆς ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπαλλήλων τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, ἐκδοθείσης ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἀπὸ 16 Νοεμβρίου 1935 νόμου «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας» καὶ ἐγκριθείσης διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 927 τῆς 5.11.1947 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ ἐπο-

μένως ισχὺν νόμου ἐχούσης, ὁριζούσης δ' ὅτι «ἡ ἀμοιβὴ τῶν ὑπαλλήλων (τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν) δύναται νὰ εἶναι ἀνωτέρα τῶν ἐν § 1 καθοριζομένων κατωτάτων ὁρίων μισθῶν καὶ δὴ μέχρι 30% ὑπὸ τὸν ἀπαράβατον ὅρον τῆς ἀναλόγου πρὸς τὴν αὔξησιν ταύτην βελτιώσεως τῆς ποιατικῆς ἢ ποσοτικῆς ἀποδόσεως τοῦ ὑπαλλήλου καὶ συνεπῶς τῆς μὴ αὐξήσεως τῶν τιμῶν τῶν βιομηχανικῶν προϊόντων εἰδικῶς ἐκ τοῦ λόγου τούτου, ἐν οὐδεμιᾷ δὲ περιπτώσει δύναται νὰ γίνῃ ὑπέρβασις μεγαλυτέρα τῆς διὰ τῆς παρούσης παραγράφου ὁριζομένης», ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς τῶν §§ 2 καὶ 4 τῶν κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ν. 28/1944 καὶ ἰσχὺν ὡσαύτως νόμου ἐπεχουσῶν α) ὑπ' ἀριθ. 29488/2592 τῆς 8/9 Ἰουλίου 1949 κοινῆς ἀποφάσεως Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν «περὶ προσαυξήσεως κατὰ 30% τῶν διὰ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων καθορισθέντων κατωτάτων ὁρίων μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων τῶν ἐργατῶν καὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων» καὶ β) ὑπ' ἀριθ. 2750 τῆς 15/15 Ἰανουαρίου 1951 ὁμοίας τῶν Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας «περὶ αὐξήσεως τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων τῶν μισθωτῶν ἁπάσης τῆς χώρας», σαφῶς συνάγεται, ὅτι ἐκ λόγων γενικωτέρας κοινωνικῆς σκοπιμότητος, ἰδίᾳ πρὸς ἀποφυγὴν ἀκριβείας τοῦ κόστους τῆς ζωῆς δι' ὑπερτιμήσεως τῶν ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἀγαθῶν, ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει δύναται νὰ γίνῃ δι' ἐναντίων τοῦ ἐργοδότου καὶ μισθωτοῦ συμφωνιῶν ὑπέρβασις τῶν διὰ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων καὶ τῶν ὡς εἴρηται ὑπουργικῶν ἀποφάσεων κατὰ προσαύξησιν καθοριζομένων ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν.

Ἐξ ἑτέρου ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 26 τοῦ Συντάγματος, καθ' ἣν «ἡ αὐθεντικὴ ἑρμηνεία τῶν νόμων ἀνήκει εἰς τὴν Νομοθετικὴν ἐξουσίαν», σαφῆ ἔχει τὴν ἔννοιαν, ὅτι ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία δύναται νὰ ἑρμηνεύσῃ αὐθεντικῶς, ἀποδίδουσα εἰς τὸν ἑρμηνευόμενον νόμον τὴν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του ἐνυπάρχουσαν αὐτῷ ἔννοιαν, τὰς περιεχούσας ἐκδήλωσιν πολιτειακῆς βουλήσεως διατάξεις ἐξ ἀντικειμένου δικαίου, τοιοῦτον ὅμως χαρακτῆρα δὲν ἔχουσιν αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας, καθ' ὅσον αὗται ἀποτελοῦσιν ἰδιοτύπους ἰδιωτικοῦ δικαίου συμφωνίας μεταξὺ ἐργοδοτῶν καὶ ἐργαζομένων, ἀντλοῦσαι τὴν δύναμιν αὐτῶν ἐκ τῆς ἐλευθέρως ἐν αὐταῖς δηλώσεως τῆς βουλήσεως τῶν συμβαλλομένων καὶ συνεπῶς ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 11 § 2 τοῦ ν. 2053/1952, δι' ἧς ἑρμηνεύεται αὐθεντικῶς ἡ προμνησθεῖσα τοιαύτη τῆς § 11 τῆς ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὡς ἔχουσα τὴν ἔννοιαν ὅτι αἱ ἐν αὐτῇ καθοριζόμεναι ἀποδοχαὶ ἀποτελοῦσι τὰ ἐλάχιστα ὅρια μισθοῦ, μὴ ἀπαγορευομένης τῆς καταβολῆς ἢ συμφωνίας καταβολῆς ἀνωτέρας τοιούτου, δὲν ἔχει ἰσχὺν ἑρμηνευτικοῦ νόμου, ἐφαρμοστέου ἀφ' ἧς ἡ ὡς ἄνω συλλογικὴ σύμβασις ἰσχυσε, ἀλλὰ περιέχει νέον κανόνα δικαίου, ὅστις θέλει ἰσχύσει ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου τούτου, γενομένης τὴν 23 Ἀπριλίου 1952. Καὶ ναὶ μὲν ἡ ρηθεῖσα διάταξις τοῦ ν. 2053 ὁμιλεῖ οὐ μόνον περὶ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων, ἀλλὰ καὶ τῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, δι' ὧν καθωρίσθησαν ἀποδοχαὶ τῶν πάσης φύσεως μισθωτῶν, αἱ προμνησθεῖσαι ὅμως ὑπ' ἀριθ. 29448/1949 καὶ 2750/1951 ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις, περιορισθεῖσαι μόνον εἰς τὴν χορήγησιν τῶν ἐν αὐταῖς ἀναφερομένων προσαυξήσεων ἐπὶ τῶν διὰ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων, ὧν διετηρήθη ἡ ἰσχὺς κατὰ τὰ λοιπά, καθορισθεισῶν ἀποδοχῶν, δὲν περιέχουσι διάταξίν τινα περὶ μὴ ὑπερβάσεως τῶν τεθέντων δι' αὐτῶν καὶ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ὁρίων, ὥστε νὰ παρίσταται ἀνάγκη αὐτοτελοῦς ἑρμηνείας ταύτων.

Καθ' ἃ προκύπτει ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον δέχεται, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος ἐνάγων προσελήφθη τὴν 14 Μαρτίου 1951 εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἀναιρεσείοντος ἐναγομένου ὡς τεχνικὸς ὑπάλληλος δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου ἀντὶ συμπεφωνημένου μισθοῦ δραχμῶν τριῶν ἑκατομμυρίων μηνιαίως. Ταῦτα τοῦτο δεξάμενον ἐν τῇ ἀνελέγκτῳ περὶ πραγμάτων κρίσει του καὶ μετὰ ταῦτα ἐπιδικάσαν εἰς τὸν ἀναιρεσίβλητον ὡς μισθὸν ὑπερημερίας λόγῳ ἀκόρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως διὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 1.12.1951 μέχρις 29.2.1952 οὐχὶ τοῦ ὑπὸ τῆς μνησθείσης συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ τῶν μνησθεισῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων κατὰ προσαύξησιν προβλεπόμενον κατ' ἀνώτατον ὅριον μισθόν, ἀλλὰ τὸν ὡς ἄνω συμπεφωνημένον τοιοῦτον, ἐσφαλμένως, συμφώνως πρὸς τὰ προεκτεθέντα, ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὰς ὡς εἴρηται οὐσιαστικοῦ περιεχομένου διατάξεις, δι' ὃ καὶ ἀναιρετέαν τὴν ἀπόφασίν του κατέστησε, συμφώνως τῷ ἄρθρ. 807 § 17 Πολ. Δικ. καὶ τὸν περὶ τούτου μοναδικὸν λόγον ἀναιρέσεως.

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΑΠΟΛΥΣΕΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Ἐφαρμογή προϊσχύσαντος Ν. 2222/1952 «περί ἐλέγχου ἀπολύσεως μισθωτῶν»

Ἀπολύσεις μισθωτῶν δι' ἀκαταλληλότητα, ἀνεπάρκειαν ἢ ἀνάρμοστον συμπεριφορὰν κατ' ἄρθρ. 3 Ν. 2222/1952 ἄνευ ἀδείας τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.— Ὑποχρέωσις ἀντικαταστάσεως.— Ἀναίρεσις ἀποφάσεως δικαστηρίου, μὴ ἐκθέτοντος ἐν αὐτῇ ἐκ τίνος ἀποδεικτικοῦ στοιχείου ἐπορίσθη τὴν περὶ ἀντικαταστάσεως τοῦ ἀπολυθέντος ἀπόδειξιν.— Ἐπιστροφὴ τῶν εἰς ἐκτέλεσιν ἀναιρεθείσης ἀποφάσεως καταβληθέντων.

Ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 2568/1954 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν (ΕΕΔ 13, 465).

Ἐπρόκειτο περὶ ἀγωγῆς μισθωτοῦ περὶ καταβολῆς εἰς αὐτὸν μισθῶν ἕνεκα ἀκύρου ἀπολύσεως, κατὰ τὸν ἰσχύσαντα μέχρι 10 Ἀπριλίου 1953 ν. 2222/1952 «περὶ ἐλέγχου ἀπολύσεων μισθωτῶν» (ΕΕΔ 11, 1041).

Κατὰ τὸ ἄρθρον 3 αὐτοῦ ἀπολύσεις μισθωτῶν δι' ἀνεπάρκειαν, ἀκαταλληλότητα ἢ ἀνάρμοστον συμπεριφορὰν (περίπτωσις τελευταία ἦτο ἡ προκειμένη) δὲν ὑπήγοντο εἰς τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου τούτου (δὲν ἀπῃτεῖτο δηλαδὴ προηγουμένη τῆς ἀπολύσεως λῆψις ἀδείας τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας). Εἰς ἀντικατάστασιν ὅμως τῶν οὕτως ἀπολυομένων μισθωτῶν ὤφειλεν ἡ ἐπιχείρησις νὰ προσλαμβάνῃ ἰσαρίθμους μισθωτοὺς τῆς αὐτῆς εἰδικότητος καὶ μὲ τὰς αὐτὰς ἀποδοχάς.

Ἡ ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου, ὡς συνάγεται ἐκ τῆς δημοσιευομένης κατωτέρω ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, ἐδέχθη μὲν ὅτι δὲν ἐπληρώθη ὁ ὅρος τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ν. 2222/1952, δὲν ἐγένετο δηλαδὴ ἡ ἀντικατάστασις τοῦ ἀπολυθέντος δι' ἄλλου (καὶ συνεπῶς ἡ ἀπόλυσις ἐθεωρήθη ἄκυρος), ἀλλὰ δὲν ἐξετέθη ἐν αὐτῇ καὶ ἐκ ποίου ἀποδεικτικοῦ μέσου ἐβεβαιώθη τοῦτο.

Ἀρείου Πάγου 377/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Α. Χαμάρτος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Γ. Βουμβουλάκης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Βαρδέρης, Ε. Δημητρακόπουλος

Ὡς δείκνυται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, ἐρευνῆσαν τοὺς πρώτον καὶ τρίτον τῆς ἐφέσεως λόγους, δι' ὧν παρεπονεῖτο ὁ ἐκκαλῶν (ἐνάγων) δι' ἐσφαλμένην ὑπὸ τοῦ δικαστοῦ τοῦ πρώτου βαθμοῦ ἐκτίμησιν τοῦ ἀποδεικτικοῦ ὑλικοῦ, συνεπείᾳ τῆς ὁποίας ἀπέρριψε τὴν ἀγωγήν του, ὡς πρὸς τὴν δι' αὐτῆς ἐπικληθεῖσαν ἀκυρότητα τῆς ἀπολύσεώς του, ὡς γενομένης τῆς κατ' αὐτοῦ μηνύσεως δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν καταχρηστικῶς κατὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρου 281 Α.Κ. καὶ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας πρὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς μηνύσεως, ἐξετίμησεν ἐκ νέου τὰς ἀποδείξεις καὶ αὐτοτελῶς καὶ ἐν σχέσει μὲ τοὺς λόγους τούτους τῆς ἐφέσεως, διὰ τῆς δευτέρας, τρίτης καὶ τετάρτης τῶν αἰτιολογιῶν τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως του ἔκρινεν ὅτι ἐκ τῶν προκυψάντων ἐκ τῶν ἀποδείξεων πραγματικῶν περιστατικῶν ἐβεβαιώθη, ὅτι ἀβάσιμα ἦσαν τὰ ὡς ἄνω κατὰ τῆς ἐκκλησθείσης ἀποφάσεως παράπονα τοῦ ἐκκαλοῦντος (ἀναιρεσιβλήτου) καὶ ὀρθῇ ὡς πρὸς τοῦτο ἡ κρίσις τοῦ δικαστοῦ τοῦ πρώτου βαθμοῦ. Ὡς δὲ δείκνυται ἐκ τῆς πέμπτης, αὐτοτελοῦς καὶ ἀσχέτου πρὸς τὰς προηγουμένας, αἰτιολογίας τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως, τὸ αὐτὸ Πρωτοδικεῖον, κρίναν ὅτι κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν. 2222/1952 περὶ ἐλέγχου ἀπολύσεως τῶν μισθωτῶν δὲν ἀπαιτεῖται μὲν ἐπὶ τῶν δι' ἀνεπάρκειαν ἢ ἀκαταλληλότητα περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας ἢ ἀνάρμοστον συμπεριφορὰν ἀπολυομένων ἡ τήρησις τῶν διατυπώσεων τοῦ νόμου τούτου καὶ ἐπομένως ἡ διὰ τοιοῦτον λόγον γενομένη ἀπόλυσις καὶ ἄνευ τῆς κατ' ἄρθρ. 9 ἀπαιτουμένης ἀδείας εἶναι κατ' ἀρχὴν ἔγκυρος, ἀλλ' ἀναιρεῖται τὸ κῦρος αὐτῆς, ἐὰν δὲν ἐπακολουθήσῃ ἐντὸς εὐλόγου χρόνου ἡ ἀντικατάστασις τοῦ ἀπολυθέντος δι' ἄλλου τῆς αὐτῆς εἰδικότητος καὶ ἐπὶ τῷ αὐτῷ μισθῷ, μετερρύθμισε, κατὰ παραδοχὴν τοῦ δευτέρου λόγου τῆς ἐφέσεως, τὴν ἐκκληθεῖσαν ἀπόφασιν, ἀπορρίψασαν κατὰ τὸ κεφάλαιον τοῦτο τῆς ἀκυρότητος τῆς ἀπολύσεως, κατὰ τὸν ν. 2222/1952, τὴν ἀγωγὴν ὡς ἀπαράδεκτον, τοῦ λόγου τούτου ἀκυρότητος ὑποβληθέντος διὰ τῶν προτάσεων, ἐλλείψει προδικασίας, ἀλλὰ καὶ ὡς ἀναπόδεικτον καὶ ἐδέξατο ταύτην ὡς βάσιμον, δεξάμενον ὅτι ἡ κατ' ἀρχὴν ἐγκύρως χωρήσασα ἀπόλυσις δι' ἀνάρμοστον συμπεριφορὰν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ἐξαρτωμένη ἐκ τῆς πραγματοποιήσεως τῆς ἀντικαταστάσεως αὐτοῦ, ἀνετράπη, ἐπελθούσης τῆς ἀκυρότητος τῆς ἀπολύσεως, διότι δὲν ἐπηκολούθησε μετὰ τὴν ἀπόλυσιν ταύτην ἀντικατάστασις τοῦ ἀπολυθέντος δι' ἄλλου ἐντὸς τοῦ διὰ τοῦτο ἀπαιτουμένου εὐλόγου χρόνου, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ ἐκθέτῃ ἐν τῇ ἀποφάσει ἐκ τίνος ἀποδεικτικοῦ μέσου ἐπορίσθη τὴν περὶ τοῦ γεγονότος τούτου τῆς μὴ ἀντικαταστάσεως τοῦ ἀπολυθέντος, ἀσκοῦντος οὐσιώδη εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης ἐπιρροήν, ἀπόδειξιν, οὕτω δὲ ἐδέχθη πράγματα

ΑΚΥΡΩΣΙΣ ΑΠΟΛΥΣΕΩΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥ ΔΙ' ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ ΣΥΜΒ. ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

Προσφορά ὑπηρεσιῶν μετ' ἀπόλυσιν ὡς στοιχεῖον τοῦ δικαιώματος μισθοῦ

Ἐφαρμογὴ διατάξεων ἀστικοῦ δικαίου.— Ὑποχρέωσις ἐργοδότου πρὸς καταβολὴν μισθοῦ ἐπὶ ἀποποιήσεως παρ' αὐτοῦ αὐθαιρέτως προσφερομένων ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ.—Δὲν ἀποτελεῖ στοιχεῖον ὑπάρξεως τοῦ δικαιώματος διὰ τοὺς μετ' ἀπόλυσιν μισθοὺς ἡ προσφορὰ ἐκ νέου ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ τῶν ὑπηρεσιῶν του.—Ὑποχρέωσις Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου πρὸς συμμόρφωσιν πρὸς τὸ περιεχόμενον ἀκυρωτικῆς ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας καὶ ἐπὶ ἀκυρωτικῆς ἀπολύσεως ἀποφάσεως πρὸς κλῆσιν τοῦ ὑπαλλήλου διὰ τὴν συνέχισιν ὑπηρεσιῶν.— Ὑπερημερία ἄλλως αὐτοῦ καὶ ὑποχρέωσις καταβολῆς μισθοῦ.

Ἐπαναλαμβάνεται καὶ ὑπὸ τῆς νεωτέρας αὐτῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, ἀναιρούσης τὰς Ἐφετείου Ἀθηνῶν 1008/1952 καὶ 2970/1953, ἡ δεκτὴ καὶ ὑπὸ προηγουμένων ἀποφάσεων τοῦ Ἀρείου Πάγου (Α.Π. 410/1951, εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 19, 1208, Α.Π. 152/1952, εἰσηγητὴς *Β. Μακρῆς*, ΕΕΔ 11, 415, ἐφ' ἧς ὅμως βλέπε *Π. Κορδογιαννόπουλον*, ΕΕΔ 11, 665) γενομένη ἄποψις ὅτι μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας ἀκύρωσιν ἀπολύσεως ὑπαλλήλου (ἐπρόκειτο ἤδη περὶ ὑπαλλήλου τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων) δὲν ἀπαιτεῖται ὡς στοιχεῖον τοῦ δικαιώματος μισθοῦ αὐτοῦ ἡ ἄνευ προσκλήσεως τοῦ ἐργοδότου προσφορὰ ὑπηρεσιῶν ἐκ μέρους τοῦ ἀπολυθέντος ὑπαλλήλου (οὕτω καὶ ἡ Ἐφετ. Ἀθηνῶν 1107/1953, ἐπικυροῦσα τὴν ὑπ' ἀριθ. 10662/1950 τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, καθ' ἃς ὁ ἐργοδότης τοῦ ἀπολυθέντος ὑπαλλήλου εἶναι ὑπόχρεως νὰ καλέσῃ τοῦτον εἰς συνέχισιν τῶν ὑπηρεσιῶν του, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρ. 50 § 4 τοῦ ν. 3713/1928 «περὶ Συμβουλίου Ἐπικρατείας», ὁρίζοντος ὅτι αἱ Διοικητικαὶ Ἀρχαὶ δέον νὰ συμμορφῶνται διὰ θετικῆς ἐνεργείας πρὸς τὸ περιεχόμενον τῆς ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας).

Τοῦτο εἶναι καὶ σύμφωνον πρὸς τὰς γενικὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου, κατὰ τὰς ὁποίας, ὡς ἔχει γίνει δεκτὸν (βλέπε ἀνωτέρω ἀναφερομένας ἀποφάσεις, καὶ Α.Π. 499/1936, ΕΕΝ δ' 292, Πρωτοδικείου Καβάλας 506/1952, εἰσηγητὴς *Σ. Γάγκας*, ΕΕΔ 12, 119, Πρωτοδικοῦ Ἀθηνῶν 2655/1954, Πρωτοδίκης *Η. Γαλάτης*, ΕΕΔ 13, 570, *Κ. Καυκᾶν*, Ἐνοχ. Δίκ. ὑπ' ἄρθρ. 656 Α.Κ.), ἐπαναλαμβάνεται δὲ καὶ ὑπὸ τῆς νεωτέρας αὐτῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, ἐν τῇ ἀπολύσει ἐμπεριέχεται ἡ δήλωσις τοῦ ἐργοδότου ὅτι δὲν θέλει δεχθῇ τὰς ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ, καθίσταται δὲ οὕτω ματαία ἡ προσφορὰ τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ (πρβλ. καὶ *Κ. Δημάκην*, Ζητήματα ἐκ τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου ὡς δανειστοῦ, ΕΕΔ 18, 899).

Ἀρείου Πάγου 405/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Α. Χαμάρτος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Κ. Σοῦρλες**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Παρασκευᾶς, Κ. Νικολόπουλος

Ἐκ τῶν ἰσχυόντων ἐχουσῶν καὶ ἐν προκειμένῳ, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 24 τοῦ ἀ.ν. 2783/1941 περὶ εἰσαγωγῆς τοῦ Ἀστ. Κώδικος, διατάξεων τῶν νόμων Π 1.22.4, Π 18.3.8, Β 19.3.7, Π 19.2.19 §§ 9 καὶ 10, 38 Β 20.1.19 §§ 9 καὶ 10, 37 Π 21.1.24, Β 44.19.23, Κώδ. 4.34.7, Β 19.1.94 προκύπτει ὅτι ὁ ἐργοδότης, ὅστις αὐθαιρέτως ἀποποιεῖται προσφερομένας ὑπὸ τοῦ ἐκμισθωτοῦ αὐτῶν τὰς συμπεφωνημένας ὑπηρεσίας, ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλῃ τούτῳ τοὺς κεκανονισμένους μισθοὺς καὶ ὅτι ἐπὶ αὐθαιρέτου ἀπολύσεως τοῦ ἐκμισθωτοῦ ὑπηρεσιῶν, ἐμφανούσης ἄρνησιν τοῦ ἐργοδότου περὶ ἀποδοχῆς αὐτῶν προσενεχθησομένων, δὲν ἀποτελεῖ στοιχεῖον ὑπάρξεως τοῦ δικαιώματος διὰ τοὺς μετὰ τὴν ἀπόλυσιν μισθοὺς ἡ προσφορὰ ἐκ νέου ὑπὸ τοῦ ἐκμισθωτοῦ τῶν ὑπηρεσιῶν του. Κατ' ἀκολουθίαν, προκειμένης ἀπολύσεως ὑπαλλήλου νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου, ἀκυρωθείσης δι' ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἀπὸ τῆς ὁποίας συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρ. 50 τοῦ ν. 3713/1928 γεννᾶται ἡ ὑποχρέωσις τοῦ νομικοῦ προσώπου, ὅπως, συμμορφούμενον πρὸς τὸ περιεχόμενον αὐτῆς, τὸ ὁποῖον ὀφείλει νὰ γνωρίζῃ ἐκτοτε ἄνευ ἐπιδόσεως τῆς ἀποφάσεως ὑπὸ τοῦ ὑπαλλήλου, καλέσῃ τοῦτον νὰ συνεχίσῃ τὰς ὑπηρεσίας του, δὲν ἀποτελεῖ προϋπόθεσιν τοῦ δικαιώματος τοῦ ὑπαλλήλου τούτου διὰ τὴν ἀπόληψιν τῶν μετὰ τὴν ἀκύρωσιν τῆς ἀπολύσεως μισθῶν ἡ προεπίδοσις τῷ νομικῷ προσώπῳ τῆς ἀποφάσεως, οὐδὲ ἡ μετὰ ταύτην ἄνευ προσκλήσεως προσφορὰ τῶν ὑπηρεσιῶν του. Ἀντιθέτως ὀθεν κρίναν τὸ δικάσαν Ἐφετεῖον, καθὼς προκύπτει ἐκ τῆς προσβαλλομένης ὁριστικῆς καὶ τῆς συμπροσβαλλομένης ὡς πρὸς τὴν ὁριστικὴν διάταξίν της ὑπ' ἀριθ. 1008/1952 ἀποφάσεώς του καὶ ἐπὶ τῇ μὴ

ὡς ἀληθῆ ἄνευ ἀποδείξεως καὶ ὡς ἐκ τούτου ἀναιρετέαν κατέστησε τὴν ἀπόφασίν του κατὰ τὸ ἄρθρ. 807 § 8 Πολ. Δικονομίας καὶ κατὰ τὸν βάσιμον περὶ τούτου δεύτερον τῆς ἀναιρέσεως λόγον.

Νόμιμος εἶναι ἡ διὰ τοῦ ἀναιρετηρίου ὑποβαλλομένη αἴτησις, ὅπως ἐπιστραφῶσιν εἰς τὴν ἀναιρεσείουσαν τὰ εἰς ἐκτέλεσιν τῆς ἀναιρουμένης ἀποφάσεως καταβληθέντα τῷ ἀναιρεσιβλήτῳ, ἅτε ἐκλιπόντος τοῦ ἐκτελεσθέντος τίτλου (Πολ. Δικ. ἄρθρ. 834) καὶ δέον ὅπως, ἀποδεικνυομένης τῆς καταβολῆς ἐκ τῆς προσαγομένης ἀπὸ 18 Μαρτίου 1954 ἀποδείξεως, διαταχθῇ ἡ ἐπιστροφὴ τούτων εἰς τὴν αἰτοῦσαν ἀναιρεσείουσαν εἰς δραχμὰς νέας ἐκδόσεως συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 6 ν. 2824/1954.

ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΜΕΘ' ΥΠΟΒΟΛΗΝ ΜΗΝΥΣΕΩΣ ΔΙ' ΑΔΙΚΗΜΑ

Χρόνος ἀπολύσεως μετὰ τὴν ὑποβολὴν τῆς μηνύσεως κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ Νόμου

I

Ἀνεφάρμοστον διατυπώσεων ἄρθρου 9 Ν. 118/1945 διὰ τὸ κῦρος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐπὶ μισθωτῶν ἀπολυομένων δυνάμει τῆς § 1 ἄρθρ. 5 Ν. 2112, ἤτοι εἰς περιπτώσεις ὑποβολῆς μηνύσεως δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν, διαπραχθεῖσαν ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας των ἢ ἀπαγγελίας κατ' αὐτῶν κατηγορίας δι' ἀδίκημα ἐν γένει χαρακτῆρος πλημμελήματος.— Ἀναγκαία ἡ ἀπόλυσις ἐντὸς εὐλόγου χρόνου ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς μηνύσεως.— Ἡ Θεώρησις ὡς εὐλόγου χρόνου ἐκείνου μέχρις ἐκδικάσεως τελεσιδίκως τῆς μηνύσεως.

Κατὰ τὴν διάταξιν του ἄρθρου 2 § 4 τοῦ ν.δ. 8/11 Μαΐου 1946 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ νόμου 118/1945 κλπ., διὰ τῆς ὁποίας ἀντικατεστάθη ἡ § 9 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 118/1945 (ΕΕΔ 11, 100 ἐπ.), αἱ διατάξεις τοῦ νόμου τούτου (118/1945) δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ μισθωτῶν ἀπολυομένων δυνάμει τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ νόμου 2112 ἢ τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ β.δ. τῆς 16/18 Ἰουλίου 1920, ἐφ' ὅσον δηλαδὴ κατὰ τοῦ μισθωτοῦ ὑπεβλήθη μήνυσις δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν, διαπραχθεῖσαν κατὰ τὴν ἐξάσκησιν τῆς ὑπηρεσίας του, ἢ ἀπηγγέλθη κατ' αὐτοῦ κατηγορία δι' ἀδίκημα ἐν γένει, φέρον χαρακτῆρα τοὐλάχιστον πλημμελήματος.

Ταῦτα σημαίνουν ὅτι ἡ σύμβασις ἐργασίας λύεται νομίμως ἄνευ τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 118/1945 διὰ τὴν καταγγελίαν, ἀρκεῖ ὅμως νὰ ἔχῃ ὑποβληθῇ ἡ μήνυσις πρὸ τῆς ἀπολύσεως (Α.Π. 346/1952, εἰσηγητὴς *Γ. Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 11, 725, Α.Π. 657/1952, εἰσηγητὴς *Δ. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 12, 69).

Κατὰ τὴν αὐτὴν ὅμως ὡς ἄνω διάταξιν οἱ οὕτω ἀπολυθέντες μισθωτοί, ἐφ' ὅσον ὁπαλλαγοῦν διὰ βουλεύματος ἢ δικαστικῆς ἀποφάσεως τῶν κατηγοριῶν, δικαιοῦνται ἐπιδόματος ἀνεργίας, τοῦ ὁποίου ἡ ἔναρξις ἀνατρέχει ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἀπολύσεώς των, ἐφ' ὅσον ἀναγγείλουν (οἱ μισθωτοί) ἐγγράφως εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας (ἤδη Ι.Κ.Α.) τὴν ἐν λόγῳ ἀπαλλαγὴν των ἐντὸς ἑπτὰ ἡμερῶν ἀπὸ ταύτης.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἄνω διατάξεων αἱ κατωτέρω παρατιθέμεναι δικαστικαὶ ἀποφάσεις (ἡ τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 2945/1954 ἐπικυροῦσα τὴν ὁμοίως ἀποφανθεῖσαν Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 7588/1953, Πρωτοδίκης *Ν. Παπανικολάου*) νομολογοῦν, ὅτι ἡ ἀπόλυσις τοῦ μισθωτοῦ δέον νὰ λαμβάνῃ χώραν ἐντὸς εὐλόγου χρόνου ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς μηνύσεως καὶ ὅτι εὔλογος δέον νὰ θεωρηθῇ ἡ ἀναμονὴ τοῦ ἐργοδότου μέχρι τοῦ χρόνου τῆς τελεσιδίκου ἐκδικάσεως τῆς μηνύσεως (Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 5262/1954, κατωτέρω) καὶ ὅτι ἡ πάροδος ἀπράκτου τοῦ ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς μηνύσεως ἢ τῆς ἀπαγγελίας τῆς κατηγορίας μέχρι τῆς καταδίκης χρόνου δὲν εἶναι ἀποχρῶν λόγος, ὥστε ἡ ἐπακολουθοῦσα καταγγελία νὰ θεωρῆται γενομένη οὐχὶ συνεπείᾳ τῆς ἀξιοποίνου πράξεως, ἐφ' ὅσον ἐξ ἄλλων λόγων δὲν προκύπτει τὸ ἀντίθετον. Ἀνεχόμενος ὅμως ὁ ἐργοδότης τὸν πτοίσαντα μισθωτὸν καὶ μετὰ τὴν καταδίκην του δέον νὰ λογισθῇ ὡς παραιτηθεὶς τοῦ δικαιώματος, ὅπερ τῷ χορηγεῖ ὁ νόμος, διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δὲν θεωρεῖ τὸ ἀδίκημα ἔχον ἐπιρροὴν ἐπὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς συμβάσεως (Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2945/1954, κατωτέρω).

***

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 2 § 4 τοῦ ν.δ. 8/11 Μαΐου 1946, περὶ τῆς ὁποίας ἀναιτέρω, δὲν εἶναι ἐντελῶς νέα: Ἐπαναλαμβάνει τὴν ἐν ἄρθρῳ 5 τοῦ ν. 2112/1920 διατυπουμένην ἀρχὴν τοῦ ἐπιτρεπτοῦ διὰ τὸν ἐν αὐτῷ λόγον ἀζημίως τῆς ἀποτόμου (ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας) ἀπολύσεως.

Τὸ ἀρχικὸν σχέδιον τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ν. 2112 εἶχεν ὡς ἑξῆς: «Ὁ τε ὑπάλληλος καὶ ὁ ἐργοδότης δύνανται νὰ καταγγείλουν ὁποτεδήποτε τὴν σύμβασιν, ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας τινός, λόγῳ εὐλόγου καὶ δεδικαιολογημένης αἰτίας, καθιστώσης ἀδύνατον τὴν ἐξακολούθησιν τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως, οἷον ἀξιοποίνου πράξεως, σκοπίμου παραμελήσεως τῶν καθηκόντων. Πρὸ τῆς ἀπολύσεως ὑπαλλήλου δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν ὁ ἐργοδότης ὀφείλει νὰ ὑποβάλῃ τὴν οἰκείαν μήνυσιν».

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ν. 2112, ὡς τελικῶς διετυπώθη, ἐσκόπησε νὰ ἀποτρέψῃ ζημίαν τοῦ ἐργοδότου ἐκ τῆς διατηρήσεως τοῦ μισθωτοῦ εἰς τὴν ἐργασίαν του καθ' ὅλον τὸν χρόνον τῆς προθεσμίας προειδοποιήσεως, ἡ τήρησις τῆς ὁποίας εἶναι ἡ κυρία ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου ἐκ τοῦ ν.

προβολῇ ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσείοντος - ἐνάγοντος προσφορᾶς τῶν ὑπηρεσιῶν του εἰς τὸν ἀναιρεσίβλητον - ἐναγόμενον, μετὰ τὴν δημοσίευσιν τῆς ἀκυρωτικῆς ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας καὶ ἐπὶ τῇ μὴ ἐπιδόσει ταύτης ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσείοντος ἐνάγοντος ἀποφηνάμενον ἀβάσιμον καὶ ἀπορριπτέαν τὴν ἀγωγὴν τοῦτου, διὰ τῆς ὁποίας διώκεται ἡ καταβολὴ τῶν μετὰ τὴν ἀκύρωσιν τῆς ἀπολύσεως κεκανονισμένων μισθῶν, ψευδῶς ἠρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς προπαρατεθείσας διατάξεις καὶ ἀναιρετέας, κατὰ τὸ κεφάλαιον τοῦτο, κατέστησε τὰς συμπροσβαλλομένας ἀποφάσεις του. Ἀναιρουμένων δὲ τῶν ἀποφάσεων δέον ἡ ὑπόθεσις νὰ παραπεμφθῇ ἐνώπιον τοῦ Β' Τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου διὰ τὴν κατάλληλον ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου.

2112, ἐφ' ὅσον ἡ πρᾶξις τοῦ μισθωτοῦ, ἀξιόποινος χαρακτηριζομένη, ὑπάρχουν ἐνδείξεις, ὅτι συνεπάγεται κινδύνους διά τὴν ἐπιχείρησιν καὶ καθιστᾷ (καὶ κατά τὸ ἀρχικὸν σχέδιον τῆς διατάξεως) ἀδύνατον τὴν ἐξακολούθησιν τῆς συμβάσεως (πρβλ. *Δετζερόπουλον*, Θέμ. ΝΒ' 461, *Καποδίστριαν*, Ἑρμ. Ἐργ. Δικαίου § 417, Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 6931/1946, Πρωτοδικείς *Ν. Σταρόγιαννης*, ΕΕΔ 5 591, Πρωτοδικείου Θηβῶν 197/1946, εἰσηγητὴς *Κ. Κουτουρίσης*, ΕΕΔ 5, 649).

Ἐξ ἄλλου εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἐν τῷ νόμῳ δὲν τάσσεται χρόνος, κατὰ τὸν ὁποῖον νὰ γίνῃ ἡ ἀπόλυσις τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς μηνύσεως. Προϋποτίθεται ὅμως ὅτι ὁ ἐργοδότης, ὁ ὁποῖος ἔφθασε νὰ ὑποβάλῃ κατὰ τοῦ μισθωτοῦ μήνυσιν δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν, διαπραχθεῖσαν κατὰ τὴν ἐξάσκησιν τῆς ὑπηρεσίας του, ἐθεώρησε καθ' ὑποκειμενικὴν κρίσιν, ἀρκοῦσαν μόνον διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἐν λόγῳ διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 5 ν. 2112 (διάφορος ἡ περίπτωσις τοῦ σπουδαίου λόγου τοῦ ἄρθρ. 672 Α.Κ., *Κ. Καυκᾶς*, Ἔνοχ. ὑπ' ἄρθρ. 672, *Π. Ζέπος*, Ἔνοχ. Β' Μέρος Εἰδικόν, Τεῦχος 3ον, σελ. 381), ὅτι κατέστη ἀδύνατος ἡ ἐξακολούθησις τῆς συμβάσεως. Καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ πράγματος ἐπιβάλλεται νὰ γίνῃ ἡ ἀπόλυσις τοῦ μισθωτοῦ, ἂν ὄχι ἀμέσως (ὡς ἐδέχθη ἡ Πρωτοδικείου Θηβῶν 197/1946, ἔνθ' ἀνωτ.), πάντως ὅμως ἐντὸς τοῦ ἐλαχίστου δυνατοῦ χρόνου. Τοῦτο ἔχει τὸν λόγον του εἰς αὐτὸν τὸν σκοπὸν τῆς διατάξεως, ἡ ὁποία ἐξαιρετικῶς μόνον εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην παρέχει εἰς τὸν ἐργοδότην τὸ δικαίωμα τῆς ἀπροθέσμου καταγγελίας, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸν δημοσίας τάξεως σκοπὸν ἐν γένει τοῦ ν. 2112 νὰ μὴ ρίπτηται ὁ μισθωτὸς ἀπροειδοποίητος εἰς τὴν ἀνεργίαν, διότι, ἄλλως, ἡ παραμονὴ τοῦ μισθωτοῦ ἐν ὑπηρεσίᾳ καὶ μετὰ τὴν διάπραξιν τῆς ἀξιοποίνου πράξεως ἤθελε σημάνει παραίτησιν τοῦ ἐργοδότου ἀπὸ τοῦ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ ν. 2112 δικαιώματος νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν ἐργασίας ἄνευ προθεσμίας (πρβλ. καὶ Πρωτοδικείου Θηβῶν 197/1946, ἔνθ' ἀνωτ.).

Ἡ παραίτησις, ὡς γνωστόν, ἀπό τινος δικαιώματος δύναται νὰ γίνῃ καὶ σιωπηρῶς, ἐκτιμωμένων τῶν καθ' ὅλου συμπερασματικῶν πράξεων, ἀσφαλῶς δὲ τοιαύτην δύναται νὰ ἀποτελέσῃ ἡ καὶ μετὰ τὴν ἀξιόποινον πρᾶξιν τοῦ μισθωτοῦ διατήρησις αὐτοῦ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ, ἡ ὁποία δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἄλλην ἔννοιαν ἢ ὅτι ὁ ἐργοδότης παρέσχε συγγνώμην εἰς τὸν μισθωτὸν ἢ ἀφῆκε νὰ ὑπονοηθῇ, ὅτι ὁ λόγος οὗτος τῆς καταγγελίας δὲν ἐμποδίζει τὴν συνέχισιν τῆς συμβάσεως (βλέπε διὰ τὸ δικαίωμα καταγγελίας διὰ σπουδαῖον λόγον τῆς § 626 BGB τοῦ Γερμ. Κώδικος (ἄρθρ. 672 Α.Κ. ἡμετέρου) *A. Nikisch*, Ἐργ. Δίκαιον, ἑλλ. μετάφρ. σελ. 412, *Κ. Καυκᾶν*, Ἔνοχ. ὑπ' ἄρθρ. 672, σελ. 363, ἔνθα ἀναγράφεται, ὅτι θὰ πρέπει ὁ ἐργοδότης νὰ μὴ ἔχῃ συγχωρήσει ρητῶς ἢ σιωπηρῶς τὸν ὑπάλληλόν του διὰ τὴν παρ' αὐτοῦ διαπραχθεῖσαν παράβασιν, παραπέμποντος τοῦ συγγραφέως καὶ εἰς *Pick - Porrel*, ἄρθρον 352, σ. 27 - 37 καὶ 68).

Ὁπωσδήποτε ὁ ἐργοδότης, ἀπολύων τὸν μισθωτὸν κατὰ χρόνον πλέον τοῦ λογικοῦ, πέραν ἐκείνου, κατὰ τὸν ὁποῖον ἔλαβε γνῶσιν τῆς διαπράξεως ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ ἀξιοποίνου πράξεως, κατὰ χρῆσιν τῆς ἐν λόγῳ διατάξεως, καὶ ἀποφεύγων οὕτω τὴν τήρησιν τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118/1945 δύναται νὰ ἀποκρουσθῇ ἐν τῇ ἐνεργείᾳ του ταύτῃ διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ προβολῆς κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς καλῆς πίστεως τοῦ ἰσχυρισμοῦ ὅτι ἐπῆλθεν «ἐκμηδένισις» καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἀπόσβεσις τοῦ δικαιώματος τῆς καταγγελίας ἕνεκεν ἀπραξίας τοῦ εἰς ταύτην δικαιουμένου (πρβλ. *Π. Ζέπου*, Ἔνοχ. Β' Μέρος, Εἰδικόν, Τεῦχος 3ον, σελ. 381), ἀποκρούεται δηλαδὴ ἡ μεταγενεστέρα ἄσκησις τοῦ κατὰ τὴν καλὴν πίστιν ἀναλωθέντος δικαιώματος διὰ τῆς exceptio doli generalis, συμφώνως πρὸς τὰ ἑπακόλουθα τῆς ἀρχῆς venire contra factum proprium (*Π. Ζέπος*, Γενικόν, σελ. 132, *Γ. Μπαλῆς*, Γεν. Ἀρχ. § 138).

Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν ἐσκέφθη, ὅτι, ἀφοῦ τὸ δικαίωμα τοῦ ἐργοδότου ὑφίσταται ἐπὶ τῇ ἁπλῇ ὑποβολῇ μηνύσεως, ὑφίσταται κατὰ μείζονα λόγον, ὅταν ἐπηκολούθησε καταδίκη καὶ ἐβεβαιώθη πλέον δικαστικῶς ἡ διάπραξις τοῦ ἀδικήματος.

Μεταξὺ ὅμως τῆς ὑποβολῆς τῆς μηνύσεως καὶ τῆς καταδίκης μεσολαβεῖ χρόνος, κατὰ τὸν ὁποῖον ἐκτελεῖται ἡ σύμβασις ἐργασίας, ὡς ἐν προκειμένῳ, καὶ ἀναγκαίως ἐμφανίζεται τὸ ζήτημα ὑπὸ τὴν ἐκτεθεῖσαν ἀνωτέρω μορφήν του: Τίνα ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐργοδότου νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν ἀζημίως ἐπέφερεν ἡ ὑπὸ τὰς περιστάσεις αὐτὰς συνέχισις τῆς συμβάσεως.

Δὲν δύναται ὅμως, νομίζομεν, νὰ μὴ ἔχῃ δυσμενῆ διὰ τὸ δικαίωμα τοῦ ἐργοδότου ἡ εὔλογος κατὰ τὸ Πρωτοδικεῖον ἀναμονὴ τοῦ ἐργοδότου πρὸς ἄσκησιν τοῦ δικαιώματος τῆς καταγγελίας μέχρι τοῦ χρόνου τῆς τελεσιδίκου ἐπιδικάσεως τῆς μηνύσεως, ἀφοῦ ὁ νόμος δὲν ἐξαρτᾷ τὸ δικαίωμα ἐκ τῆς τελεσιδίκου καταδίκης, ἀλλ' ἐκ τῆς μηνύσεως, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν, ὡς ἐξετέθη, ὅτι ἅμα τῇ διαπράξει τοῦ ἀδικήματος καθίσταται διὰ τὸν ἐργοδότην δυσχερὴς ἡ ἐξακολούθησις τῆς συμβάσεως.

Διὰ τὸν λόγον δὲ τοῦτον ἔχει διατυπωθῇ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ν. 2112 οὕτω, παρέχουσα δικαίωμα ἀποζημιώσεως εἰς τὸν ἀπαλλασσόμενον τῆς κατηγορίας μισθωτόν, προϋποθέτουσα οὕτω ὅτι δὲν θὰ ἀναμείνῃ ὁ ἐργοδότης τὴν τελεσίδικον καταδίκην τοῦ μισθωτοῦ, ἀλλὰ θὰ προβῇ μετὰ τὴν μήνυσιν εἰς τὴν ἀπόλυσιν τοῦ μισθωτοῦ, ἀναλαμβάνων τὸν κίνδυνον νὰ καταβάλῃ ἀποζημίωσιν, ἐφ' ὅσον ἀποδειχθῇ ἀνυπόστατος ποινικῶς ἡ κατηγορία.

Ἀναμένων ὁ ἐργοδότης τὴν τελεσίδικον καταδίκην, ἵνα, κατὰ τὴν σχολιαζομένην ἄποψιν, εἶναι καὶ βέβαιος περὶ τῆς ἀπαλλαγῆς του τῆς ὑποχρεώσεως καταβολῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112, ὑπονοεῖ διὰ τῆς συμπεριφορᾶς του ἀσφαλῶς, ὅτι ἡ πρᾶξις τοῦ μισθωτοῦ δὲν κα-

τέστησε δυσχερῆ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς συμβάσεως.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 5262/1954

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Σ. Ράγκας**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Σαράφης, Ι. Δαβαρούκας

Κατὰ τὰς διατάξεις τῆς § 9 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118/1945, ὡς αὕτη ἀντικατεστάθη ὑπὸ τῆς § 4 τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ν.δ. τῆς 8/11 Μαΐου 1946, αἱ ἀπαγγέλλουσαι ἀκυρότητα τῆς γενομένης καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐν παραλείψει τῶν αὐτῶν διατυπώσεων, διατάξεις τοῦ ἄρθρου τούτου δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ τῶν μισθωτῶν, οἵτινες ἀπολύονται δυνάμει τῆς § 1 τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ ν. 2112, ἤτοι εἰς τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ὑπεβλήθη μήνυσις δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν, διαπραχθεῖσαν ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας των ἢ ἀπηγγέλθη κατ' αὐτῶν κατηγορία δι' ἀδίκημα ἐν γένει φέρον τὸν χαρακτῆρα πλημμελήματος καὶ ἔχον ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως. Κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τῆς διατάξεως ταύτης ἡ μήνυσις δέον νὰ προηγῆται τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως (Α.Π. 346/1952, ΕΕΔ 11, σελ. 725 καὶ Α.Π. 657/1952, ΕΕΔ 12, σελ. 69), δὲν τάσσεται δὲ ἄλλη τις προθεσμία, ἐντὸς τῆς ὁποίας ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς μηνύσεως θὰ ἔπρεπε ὁ ἐργοδότης νὰ προβῇ εἰς τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως, ἵνα ἀπαλλαγῇ τῶν ἀνωτέρω διατυπώσεων, ἐνῷ ἐξ ἄλλου τὸ τοιοῦτο δικαίωμα τοῦ ἐργοδότου, ὀφιστάμενον ἐπὶ τῇ ἁπλῇ ὑποβολῇ μηνύσεως καὶ πρὶν ἔτι γίνῃ οἱαδήποτε δικαστικὴ ἔρευνα αὐτῆς, ὀφίσταται, κατὰ μείζονα λόγον, ὅταν ἐπηκολούθησε καταδίκη καὶ ἐβεβαιώθη πλέον δικαστικῶς ἡ διάπραξις τοῦ ἀδικήματος. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἡ ἀπόλυσις τοῦ μισθωτοῦ δέον νὰ λαμβάνῃ χώραν ἐντὸς εὐλόγου χρόνου ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς μηνύσεως, ὥστε νὰ ἐμφανίζηται αὕτη ὡς εὐρισκομένη ἐν αἰτιώδει συνδέσμῳ πρὸς τὴν διαπραχθεῖσαν ἀξιόποινον πρᾶξιν, πλὴν ὅμως κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς μὴ εὔλογος ἡ ἀναμονὴ τοῦ ἐργοδότου μέχρι τοῦ χρόνου τῆς τελεσιδίκου ἐκδικάσεως τῆς μηνύσεως, ἀφ' ἧς πλέον, διαπιστουμένης καὶ δικαστικῶς τῆς παραβάσεως, θὰ εἶναι βέβαιος ὁ ἐργοδότης ὅτι δὲν ὀφίσταται καὶ οἱαδήποτε ὑποχρέωσις αὐτοῦ πρὸς ἀποζημίωσιν τοῦ μισθωτοῦ.

II

Ἀπόλυσις μισθωτοῦ μετ' ὑποβολὴν μηνύσεως κατ' αὐτοῦ δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν, διαπραχθεῖσαν ἐν τῇ ἐξασκήσει τῆς ὑπηρεσίας του ἢ εἰς περίπτωσιν ἀπαγγελίας κατ' αὐτοῦ κατηγορίας δι' ἀδίκημα ἐν γένει φέρον τοὐλάχιστον χαρακτῆρα πλημμελήματος.—Ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 9 ν. 118/1945.—Πάροδος ἀπράκτου τοῦ ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς μηνύσεως ἢ τῆς ἀπαγγελίας τῆς κατηγορίας χρόνου μέχρι τῆς καταδίκης δὲν εἶναι ἀποχρῶν λόγος, ὥστε ἡ καταγγελία νὰ θεωρῆται γενομένη οὐχὶ συνεπείᾳ τῆς ἀξιοποίνου πράξεως, ἐφ' ὅσον ἐξ ἄλλων λόγων δὲν προκύπτει τὸ ἀντίθετον.—Ἀνεχόμενος ὅμως ὁ ἐργοδότης τὸν μισθωτὸν καὶ μετὰ τὴν καταδίκην δέον νὰ λογισθῇ ὡς παραιτηθεὶς τοῦ δικαιώματος καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 5 ν. 2112.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 2945/1954

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Ν. Παπανικολάου**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Σαράφης, Δ. Πομόνης

Ὁ ἐνάγων προσελήφθη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἐναγομένου ἀπὸ τοῦ Αὐγούστου 1947 διὰ συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου ὡς ὁδηγὸς φορτηγοῦ αὐτοκινήτου. Διαρκούσης τῆς συμβάσεως κατὰ τὴν ὁδήγησιν τοῦ αὐτοκινήτου ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος προεκλήθη ἐξ αὐτῆς σωματικὴ βλάβη τρίτου. Ἠσκήθη ποινικὴ δίωξις κατὰ τοῦ ἐνάγοντος ἐπὶ σωματικῇ βλάβῃ ἐξ ἀμελείας, τὴν δὲ 12 Ἰανουαρίου 1954 κατεδικάσθη οὗτος διὰ τῆς προσαγομένης ὑπ' ἀριθ. 316/1954 ἀποφάσεως τοῦ Μονομελοῦς Πλημμελειοδικείου Ἀθηνῶν εἰς φυλάκισιν 15 ἡμερῶν ἐπὶ τῇ ἄνω πράξει. Τὴν 16 Ἰανουαρίου 1954 ὁ ἐναγόμενος κατήγγειλε τὴν σύμβασιν, χωρὶς νὰ τηρήσῃ τὰς διατυπώσεις τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945, λόγῳ τῆς καταδίκης τοῦ ἐνάγοντος εἰς τὴν ὡς ἄνω πρᾶξιν, ἥτις φέρει χαρακτῆρα πλημμελήματος καὶ ἐξετελέσθη ἐν ἐξασκήσει τῆς ὑπηρεσίας του.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρ. 5 τοῦ ν. 2112, δύναται ὁ ἐργοδότης νὰ ἀπολύῃ τὸν μισθωτὸν ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας, οὐδὲ τῶν διατυπώσεων τοῦ νόμου 118, ἐὰν ἐναντίον τοῦ ὑπαλλήλου ὑπεβλήθη μήνυσις δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν διαπραχθεῖσαν ἐν τῇ ἐξασκήσει τῆς ὑπηρεσίας ἢ ἀπηγγέλθη κατ' αὐτοῦ κατηγορία δι' ἀδίκημα φέρον ἐν γένει χαρακτῆρα πλημμελήματος. Σκοπὸς τῆς διατάξεως ταύτης εἶναι ἡ παροχὴ εὐχερείας εἰς τὸν ἐργοδότην νὰ ἀπομακρύνῃ ἀζημίως τὸν ἐν τῇ ἀσκήσει τῆς ὑπηρεσίας διαπράξαντα ἀξιόποινον πρᾶξιν, ἧς ἕνεκα δὲν δύναται νὰ διατηρῇ αὐτὸν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ. Διὰ τοῦτο γίγνεται δεκτόν, ὅτι κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ νόμου ἡ μήνυσις ἢ ἀπαγγελία τῆς κατηγορίας δέον νὰ ἔχῃ προηγηθῇ τῆς καταγγελίας. Κατὰ μείζονα λόγον καὶ ἡ καταδίκη τοῦ μισθωτοῦ ἀπαλλάσσει τὸν ἐργοδότην τῆς τηρήσεως τῶν διατυπώσεων ἐν τῇ καταγγελίᾳ (*Καποδ.* Ἐργ. § 417). Ἡ πάροδος ἀπράκτου τοῦ ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς μηνύσεως ἢ τῆς ἀπαγγελίας τῆς κατηγορίας μέχρι τῆς καταδίκης χρόνου δὲν εἶναι ἀποχρῶν λόγος, ὥστε ἡ ἐπακολουθοῦσα καταγγελία νὰ θεωρῆται γενομένη οὐχὶ συνεπείᾳ τῆς ἀξιοποίνου πράξεως, ἐφ' ὅσον ἐξ ἄλλων λόγων δὲν προκύπτει τὸ ἀντίθετον. Ἀνεχόμενος ὅμως ὁ ἐργοδότης τὸν πταίσαντα μισθωτὸν καὶ μετὰ τὴν καταδίκην του δέον νὰ λογισθῇ παραιτηθεὶς τοῦ δικαιώματος, ὅπερ τῷ χορηγεῖ ὁ νόμος, διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δὲν θεωρεῖ τὸ ἀδίκημα ἔχον ἐπιρροὴν ἐπὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς συμβάσεως. Συνέπεια τούτου εἶναι ὅτι ἡ ἀπόλυσις δέον νὰ λάβῃ χώραν ἐντὸς εὐλόγου χρόνου ἀπὸ τῆς καταδίκης.

Οὐδαμῶς προέκυψεν ὅτι ὁ ἐναγόμενος

ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΔΙΑΚΡΙΣΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΕΞΗΡΤΗΜΕΝΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Παροχή τῶν αὐτῶν ὑπηρεσιῶν συγχρόνως εἰς ἄλλον ἐργοδότην

Ὅρος συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας ἡ προσωπικὴ ἐξάρτησις τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τοῦ ἐργοδότου, ὑφισταμένη καὶ ὅταν ὁ μισθωτὸς παρέχῃ συγχρόνως τὰς αὐτὰς ὑπηρεσίας εἰς ἄλλον ἐργοδότην ἐπὶ ἀμοιβῇ ἢ ὅταν ὁ ἐργοδότης στερῆται τοῦ δικαιώματος πρὸς ἐπιβολὴν πειθαρχικῆς ποινῆς εἰς τὸν μισθωτόν.

Ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 1038/1953 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρ/κείου Μυτιλήνης.

Κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ὅρου «μισθωτὸς» (τὴν διδαμένην διὰ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ νόμου 765/1943, διατηρηθέντος ἐν ἰσχύϊ καὶ μετὰ τὴν διὰ τοῦ ν.δ. 8/11 Μαΐου 1946 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ νόμου 118/1945 κλπ. κατάργησιν λοιπῶν διατάξεων τοῦ ἀνωτέρω νόμου 765/1943) θεωρεῖται τοιοῦτον τὸ φυσικὸν πρόσωπον, τὸ ὁποῖον παρέχει εἰς ἕτερον φυσικὸν ἢ νομικὸν πρόσωπον οἱασδήποτε φύσεως ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἔναντι ἀμοιβῆς.

Ὡς ἐξάρτησις νοεῖται κυρίως ἡ νομικὴ (ἢ προσωπικὴ) ἐξάρτησις τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τοῦ ἐργοδότου (βλέπε *Κ. Καυκᾶν*, Ἐνοχ. σελ. 271 ἑπ., *Ι. Καποδίστριαν*, ΕΕΔ 3, 67 ἑπ., *Γ. Σιμωνέτον*, Δώδεκα Μελέται Ἀστικοῦ καὶ Ἐργατικοῦ Δικαίου, σελ. 118 ἑπ., καὶ ἐκ τῆς νομολογίας τοῦ Ἀρείου Πάγου τὰς ὑπ' ἀριθ. 149/1948, ΕΕΔ 7, 330, 395/1947, ΕΕΔ 6, 89, 565/1949, ΕΕΔ 9, 105, 578/1949, ΕΕΔ 9, 160, 316/1953, ΕΕΔ 12, 837, ἀποφάσεις του).

Τοῦτο δέχεται καὶ ἡ νεωτέρα δημοσιευομένη κατωτέρω ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, ἡ ὁποία τὸ πρῶτον δέχεται ἤδη, ὅτι ἡ προσωπικὴ ἐξάρτησις τοῦ μισθωτοῦ δὲν παύει ὑφισταμένη ἐκ τοῦ λόγου ὅτι ὁ μισθωτὸς παρέχει συγχρόνως τὰς αὐτὰς ὑπηρεσίας εἰς ἄλλον ἐργοδότην.

Ἡ περίπτωσις τῆς παροχῆς ὑπηρεσιῶν συγχρόνως εἰς πλείονας τοῦ ἑνὸς ἐργοδότας, ὁπότε, ὑφισταμένης πάντοτε τῆς προσωπικῆς ἐξαρτήσεως, ὑπόκεινται αὐτοτελεῖς συμβάσεις ἐξηρτημένης ἐργασίας, προεβλέφθη καὶ ὑπὸ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 8 § 2 τοῦ ν. 6398/1934 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», κατὰ τὴν ὁποίαν, ἐφ' ὅσον ὁ ἠσφαλισμένος ἀπασχολεῖται εἰς πλείονας τοῦ ἑνὸς ἐργοδότας, κατατάσσεται εἰς πλείονας μισθολογικὰς κλάσεις, μὲ βάσιν τὴν ἀμοιβήν, τῆς ὁποίας ἀπολαμβάνει διὰ τὴν ἀπασχόλησιν εἰς ἑκάστην ἐπιχείρησιν.

Ἐξ ἄλλου καὶ κατὰ τὴν Ἐφετ. Πατρῶν 19/1935, ΕΕΝ β' 491, δὲν εἶναι ἀναγκαῖον διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ν. 2112 (προϋποτιθεμένης πάντοτε ὑπάρξεως συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας) νὰ παρέχῃ τὸ ἐργαζόμενον ἄτομον τὴν ἐργασίαν του ἀποκλειστικῶς εἰς ἕνα καὶ μόνον ἐργοδότην» (συμφ. καὶ Πρωτοδικείου Σερρῶν 378/1938, Δικαστικὴ 10, 489).

Περαιτέρω καὶ ἡ ἀπασχόλησις τοῦ μισθωτοῦ εἰς πλείονας ἐργοδότας δὲν ἀποκλείει τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ν. 118/1945 διὰ τὴν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας (Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4056/1952, Πρωτοδίκης *Ι. Παπαδόπουλος*, ΕΕΔ 11, 1147).

Ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ρητῶς ἀπαγορεύεται ὑπὸ τοῦ νόμου (ἄρθρον 16 π.δ. 27/6.4.7.1932 περὶ κωδικοποιήσεως τῶν περὶ ὀκταώρου ἐργασίας διατάξεων» (καὶ εἰς ὅσας περιπτώσεις ἔχει τοῦτο ἐφαρμογήν), εἶναι νὰ ἀπασχολήσῃ ὁ ἐργοδότης κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἐργασίας ἐργάτας ἢ ὑπαλλήλους, ἐργασθέντας εἰς ἕτεραν ἐργοστάσιον ἢ ἕτερον τόπον ἐργασίας, καθ' ὅλον τὸν νόμιμον χρόνον ἡμερησίας ἐργασίας. Δύναται μόνον νὰ ἀπασχολήσῃ ἐργάτας, ἐργασθέντας κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν παρ' ἄλλοις ἐργοδόταις ὀλιγωτέρας τῶν ὑπὸ τοῦ ἄνω διατάγματος καθοριζομένων ὡρῶν, ἀλλὰ μόνον διὰ τὸν χρόνον τὸν ἀπαιτούμενον πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ νομίμου ἀνωτάτου ὁρίου ἡμερησίας ἐργασίας (βλέπε καὶ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 13232/1953, εἰσηγητὴς *Γ. Ἀγγελόπουλος*, ΕΕΔ 12, 130, σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 10, 1172, ΕΕΔ 12,130).

τὴν διαπραχθεῖσαν ἀξιόποινον πρᾶξιν τοῦ ἐνάγοντος δὲν ἐθεώρησεν ὡς σπουδαῖον λόγον ἀπομακρύνσεώς του ἐκ τῆς ὑπηρεσίας. Ἡ ἀναμονή του μέχρι πέρατος τῆς ποινικῆς δίκης δικαιολογεῖται ἐκ τῆς προνοίας του, ὅπως τὸ ἀδίκημα βεβαιωθῇ διὰ τῆς καταδίκης του, δεδομένου ὅτι ἐν ἀθῳώσει του θὰ ἔδει νὰ καταβάλῃ τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ ν. 2112. Ἐξ ἄλλου ἡ πάροδος χρόνου τεσσάρων μόνον ἡμερῶν ἀπὸ τῆς καταδίκης μέχρι τῆς καταγγελίας δὲν ἀποτελεῖ τεκμήριον παραιτήσεως ἀπὸ τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐναγομένου, ἐν ὄψει καὶ τοῦ βεβαιουμένου ὅτι κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας δὲν εἰργάσθη ὁ ἐνάγων λόγῳ ἀναπαύσεώς του καὶ ἐπισκευῆς τοῦ αὐτοκινήτου. Μετὰ ταῦτα ἡ ἀπόλυσις τοῦ ἐνάγοντος, γενομένη ἄνευ τῶν διατυπώσεων τοῦ ν. 118/1945, εἶναι ἔγκυρος, τὸ δὲ ἐπὶ τῆς ἀκυρότητος ταύτης στηριζόμενον αἴτημα τῆς ἀγωγῆς περὶ καταβολῆς μισθοῦ τοῦ μετ' αὐτὴν χρόνου εἶναι ἀπορριπτέον ὡς ἀβάσιμον.

Ἀρείου Πάγου 401/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Α. Χαμάρτος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Σ. Μαυρομιχάλης**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Θ. Γιαννόπουλος, Ι. Λαζαρίμος

Ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον ἐδέχθη μετ' ἐκτίμησιν τῶν ἀποδείξεων 1) ὅτι ὁ ἀναιρεσείων προσελήφθη τὸν Ἰανουάριον 1952 ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ὡς

ΣΧΕΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΣΧΕΣΙΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Παροχή ἐργασίας εἰς Φιλαρμονικὴν Δήμου καὶ φύσις σχέσεως

Ἐνάσκησις ὑπὸ τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων, κατ' ἄρθρον 83 τοῦ Κώδικος Νόμων περὶ Δήμων καὶ Κοινοτήτων, δημοσίας διοικήσεως καὶ πολιτικῆς ἐξουσίας, κατὰ παραχώρησιν ὑπὸ τοῦ Κράτους.—Σύνδεσις προσωπικοῦ προσλαμβανομένου κυριαρχικῶς κατὰ Νόμον διὰ σχέσεως δημοσίου δικαίου.—Τοιαύτη καὶ ἡ σχέσις τοῦ προσληφθέντος εἰς προβλεπομένην ὑπὸ κανονισμοῦ θέσιν μουσικοῦ ὀρχήστρας Δήμου, διὰ τὴν ἐπίτευξιν σκοποῦ αὐτοδιοικήσεως.—Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ σχέσεων δημοσίου δικαίου ἐργατικῆς διαδικασίας Ν. Γ'ΔΟΔ', ὑφισταμένης μόνον δι' ἀξιώσεις μισθωτοῦ ἐξ ἐξηρτημένης ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου.

Ὑπὸ τὸ σταθερῶς ἐν τῇ δικαστηριακῇ πρακτικῇ ἐφαρμοζόμενον ὅτι εἰς τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν τοῦ ν. Γ'ΔΟΔ' εἰσάγονται πρὸς ἐκδίκασιν διαφοραὶ ἐκ σχέσεως μόνον ἰδιωτικοῦ καὶ οὐχὶ δημοσίου δικαίου (βλέπε προχείρως τὰς Α.Π. 55/1952, εἰσηγητὴς *Μ. Παντελῆς*, ΕΕΔ 11, 254, 75/1952, εἰσηγητὴς *Δ. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 11, 355], ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις ἐρευνᾷ τὴν φύσιν τῆς σχέσεως μουσικοῦ, προσληφθέντος δι' ἐργασίαν Φιλαρμονικῆς τοῦ Δήμου Παγασῶν, τὴν ὁποίαν σχέσιν ἡ ἀναιρεθεῖσα ἀπόφασις, ὑπ' ἀριθ. 94/1953 Πρωτοδίκου Βόλου, ἐθεώρησεν ὡς σχέσιν ἰδιωτικοῦ δικαίου. Ἀντιθέτως πρὸς τὴν γνώμην τῆς ἀναιρεθείσης ἀποφάσεως (σύμφωνος πρὸς αὐτὴν καὶ ἡ Πρωτοδίκου Βόλου 107/1953, ἀδημοσίευτος), ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις ἐθεώρησε τὴν σχέσιν ταύτην ὡς δημοσίου δικαίου (βλέπε περὶ τῆς διακρίσεως τῆς σχέσεως ταύτης ἀπὸ τῆς τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 11, 364 ἑπ., ἔνθα παραπομπαὶ εἰς θεωρίαν καὶ νομολογίαν).

Ἀρείου Πάγου 406/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Α. Χαμάρτος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Κ. Σοῦρλας**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Σακελλαροπούλος, Δ. Μιράσγεζης

Κατὰ τὸ ἄρθρον 83 τοῦ Κώδικος νόμων περὶ Δήμων καὶ Κοινοτήτων οἱ Δῆμοι, ἔχοντες αὐτοδιοίκησιν τῶν ὑποθέσεων, αἱ ὁποῖαι ἀπορρέουν ἐκ τοῦ κοινωνικοῦ καὶ δημοσίου αὐτῶν σκοποῦ, ἐνασκοῦσιν ὡς μέλη τοῦ συγκροτοῦντος τὸ Κράτος συνόλου, κατὰ παραχώρησιν δὲ ὑπὸ τούτου, δημοσίαν διοίκησιν καὶ πολιτικὴν ἐξουσίαν. Ἄρα τὰ νομικὰ πρόσωπα, τὰ ὁποῖα, ἱδρυόμενα βάσει τοῦ ἄρθρου 205 (ἄρθρον 13 ν. 4108/20/20 Μαΐου 1913) τοῦ ἰδίου Κώδικος ὑπὸ τῶν Δήμων, ἐπιδιώκουσι, κατὰ περαιτέρω δὲ παραχώρησιν ὑπὸ τούτων καὶ ὑπὸ τὴν ἄμεσον αὐτῶν ἐξάρτησιν καὶ ἐποπτείαν, τὴν ἐπίτευξιν τῶν σκοπῶν τῆς αὐτοδιοικήσεως, ἀσκοῦσιν ὡσαύτως δημοσίαν καὶ πολιτικὴν ἐξουσίαν. Ἑπομένως τὸ προσωπικόν, τὸ ὁποῖον προσλαμβάνεται εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν νομικῶν τούτων προσώπων ὑπὸ τῶν ἐκπροσωπούντων αὐτὰ ὀργάνων, ἐνεργοόντων ὡς Ἀρχῆς καὶ κυ-

---

φύλαξ τῶν ἐν τῇ περιφερείᾳ Ἁγίου Ἰσιδώρου Πλωμαρίου ἐναποτεθειμένων ἐν ὑπαίθρῳ βοχείων πετρελαιοειδῶν τῆς ἑταιρίας Σόκονυ Βάκιουμ Ὄϊλ Κόμπανυ, ἧς ἦτο ἀντιπρόσωπος ὁ ἀναιρεσίβλητος, ἐπὶ ἀμοιβῇ 95.000 δραχμῶν καθ' ἑβδομάδα, 2) ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος εἶχε μὲν δικαίωμα ἐπιβλέψεως τοῦ ἀναιρεσείοντος ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας του ταύτης, δὲν ἠδύνατο ὅμως νὰ τιμωρήσῃ αὐτὸν πειθαρχικῶς καὶ 3) ὅτι ὁ ἀναιρεσείων παρεῖχεν ἐπὶ ἀμοιβῇ συγχρόνως τὰς αὐτὰς ὑπηρεσίας εἰς ἄλλους δύο πράκτορας ἑταιριῶν πετρελαιοειδῶν. Ἀκολούθως τούτοις, ἀποφηνάμενον ὅτι συνήφθη μεταξὺ τῶν διαδίκων οὐχὶ σύμβασις ἐξηρτημένης ἐργασίας, ἀλλὰ τοιαύτη μισθώσεως ἔργου, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι ὁ ἀναιρεσείων δὲν ἐτέλει ἐξ ὁλοκλήρου ἐν νομικῇ ἢ οἰκονομικῇ ἐξαρτήσει ἀπὸ τὸν ἀναιρεσίβλητον καὶ ἀπορρίψαν τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσείοντος, δι' ἧς, ὡς ἐξ αὐτῆς δείκνυται, ἐζητήθη ἡ πληρωμὴ τῆς διαφορᾶς μεταξὺ τῶν καταβληθεισῶν καὶ τῶν δικαιουμένων ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσείοντος νομίμων ἀποδοχῶν, ὡς καὶ τῶν τοιούτων ἀπὸ τῆς γενομένης τὴν 1.7.1953 ἀκύρου ἀπολύσεως αὐτοῦ, ψευδῶς ἠρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς σαφεῖς διατάξεις τῶν ἄρθρων 648, 651 καὶ 652 Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ 6 Νόμου 765/1943, διότι ὑπὸ τὰ ἄνω δεκτὰ γενόμενα πραγματικὰ περιστατικὰ ὑπέκειτο σύμβασις ἐξηρτημένης ἐργασίας, ἧς ἅπαντες οἱ νόμιμοι ὅροι συνέτρεχον, οὐδαμῶς δὲ παύει ὑφισταμένη ἡ προσωπικὴ ἐξάρτησις τοῦ μισθωτοῦ, τελοῦντος ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τοῦ ἐργοδότου κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας, ἐκ τοῦ λόγου ὅτι ὁ μισθωτὸς παρέχει συγχρόνως τὰς αὐτὰς ὑπηρεσίας εἰς ἄλλον ἐργοδότην ἐπὶ ἀμοιβῇ ἢ ὁ ἐργοδότης στερεῖται τοῦ δικαιώματος πρὸς ἐπιβολὴν πειθαρχικῆς ποινῆς εἰς τὸν μισθωτόν. Ὅθεν εἶναι ἀναιρετέα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, κατὰ τὸ ἄρθρον 807 § 17 Πολ. Δικονομίας καὶ τὸν βάσιμον περὶ τούτου μοναδικὸν λόγον τοῦ ἀναιρετηρίου, παραπεμπτέα δὲ εἶναι ἡ ὑπόθεσις ἐνώπιον τοῦ Β' Τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου διὰ τὴν κατάλληλον τοῦ νόμου ἐφαρμογήν, συμφώνως τοῖς ἄρθροις 836 Πολ. Δικονομίας καὶ 3 ἐδάφ. β' Νόμου ΧΜΖ/1877.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ ΜΙΣΘΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΕΚ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΣΤΑΣΙΟΥ

Αξιώσεις έκ παροχής υπηρεσιών δυνάμει ανωνύμου συναλλάγματος παροχής υπηρεσιών

Συμφωνία περί καθορισμού μισθού κατά κρίσιν αγαθού άνδρὸς και πληρωμής ένιαίως κατά τὸν χρόνον ἀποχωρήσεως ἐκ τῆς ὑπηρεσίας.—Ὑπαγωγὴ ἀξιώσεως εἰς πενταετῆ παραγραφὴν ἄρθρ. 250 § 6 Ἀστικοῦ Κώδικος.—Ἔναρξις χρόνου παραγραφῆς ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ ἔτους, καθ' ὃ ἐγεννήθη ἡ ἀξίωσις.—Ἀναστολὴ ὑπὸ δικαιοστασίου καὶ συμπλήρωσις χρόνου παραγραφῆς μετ' ἄρσιν αὐτοῦ.

Ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 148/1953 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ρεθύμνης.

Ἐπρόκειτο περὶ ἀξιώσεως ὑπηρετρίας ἐπὶ μισθῷ αὐτῆς, ὁρισθησομένου κατὰ κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρὸς ἑνιαίως κατὰ τὸν χρόνον ἀποχωρήσεως αὐτῆς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας.

Κατ' ἀκολουθίαν τῆς καὶ ὑπὸ τῆς Α.Π. 318/1952 (εἰσηγητὴς *Μ. Παντελῆς*, ΕΕΔ 11, 741) δεκτῆς γενομένης ἀπόψεως (μετ' ἀμφιταλαντεύσιν γνωμῶν ἐν τῇ νομολογίᾳ τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας), ὅτι καὶ αἱ ἀξιώσεις ἐκ παροχῆς ὑπηρεσιῶν δυνάμει ἀνωνύμου συναλλάγματος παροχῆς ὑπηρεσιῶν ὑπόκεινται, ὡς οἱ μισθοί, εἰς τὴν βραχυπρόθεσμον παραγραφὴν τοῦ νόμου (πρότερον τοῦ νόμου ΓΥΛΓ' περὶ βραχυπροθέσμων παραγραφῶν καὶ ἤδη τοῦ ἄρθρου 250 Ἀστικοῦ Κώδικος), (βλέπε ἐκτενέστερον σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 11, 741), καὶ ἐφ' ὅσον ὁ μισθὸς θὰ κατεβάλλετο ἅμα τῇ ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἀποχωρήσει, τότε, δέχεται ἡ ἀρεοπαγιτικὴ κατωτέρω ἀπόφασις (πρβλ. καὶ ὁμοίως σκεφθεῖσαν Α.Π. 113/1951, εἰσηγητὴς *Σ. Μαυρομιχάλης*, ΕΕΔ 13, 215), κατέστη δικαστικῶς ἐπιδιώξιμος ἡ ἀπαίτησις.

Δεδομένου δὲ ὅτι ἡ παραγραφὴ ἄρχεται ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ ἔτους, καθ' ὃ ἐγεννήθη ἡ ἀξίωσις, ἡ παραγραφὴ ἐν προκειμένῳ, ὡς δέχεται ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, ἤρξατο ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1948, ἀνασταλεῖσα ὅμως διὰ τοῦ δικαιοστασίου.

Ἀρείου Πάγου 404/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Α. Χαμάρτος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Μ. Παντελῆς**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Μοράκης, Π. Στυμφαλιάδης, Κ. Κυριαζῆς, Πάρεδρος Νομικοῦ Συμβουλίου

Ἡ ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ προσβαλλομένη ἀπό-

ριαρχικῶς ἐντὸς τοῦ νόμου καὶ κατὰ τὸν νόμον συνδέονται πρὸς αὐτὰ διὰ δικαιοπρακτικῆς πράξεως, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ ἔναντι τῆς συγκαταθέσεως τοῦ προσλαμβανομένου διὰ τοῦ διορισμοῦ του εἴτε προηγουμένης, εἴτε ἐπομένης αὐτοῦ, ἐκδήλωσιν ὑπερτέρας θελήσεως, ἕνεκα λόγων δημοσίου συμφέροντος. Ὅθεν εἰς τὴν εἰδικὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου ΓΨΟΔ', ἡ ὁποία ἐφαρμόζεται, κατὰ τὸ ἄρθρον 1 αὐτοῦ, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ νόμου 1968/1944, μόνον ἐπὶ τῶν ἀξιώσεων τοῦ μισθωτοῦ, αἱ ὁποῖαι ἀπορρέουν ἐκ σχέσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, δὲν ὑπάγονται αἱ ἀξιώσεις τοῦ ὡς ἄνω προσωπικοῦ ἐκ τῆς συνδεούσης αὐτὰ πρὸς τὰ πραμνησθέντα νομικὰ πρόσωπα σχέσεως παροχῆς ὑπηρεσιῶν χαρακτῆρος δημοσίου δικαίου. Μετὰ ταῦτα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, δεχθεῖσα, ὡς ἐξ αὐτῆς προκύπτει, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος προσελήφθη κατὰ τὴν καθοριζομένην ὑπὸ τοῦ καταστατικοῦ τῆς ἀναιρεσειούσης διαδικασίαν καὶ ὑπὸ τῶν ἐκπροσώπων αὐτῆς ὡς μουσικὸς πρώτης κατηγορίας, ἀντὶ μηνιαίου μισθοῦ 200.000 παλαιῶν δραχμῶν, ὅτι ἡ θέσις, εἰς τὴν ὁποίαν προσελήφθη, προβλέπεται εἰδικῶς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 6 κανονισμοῦ ὑπηρεσίας τῆς ἀναιρεσειούσης, καταρτισθέντος βάσει τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ ἀπὸ 7 Μαΐου 1948 ν.δ. (Ε.Κ. τ. 1, ἄρθρον 127), διὰ τοῦ ὁποίου ἐνεκρίθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 337/16.2.1948 ἀπόφασις τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου τοῦ Δήμου Παγασσῶν, ἡ ληφθεῖσα βάσει τοῦ ἄρθρ. 205 (ἄρθρ. 13 ν. 4108/1913) τοῦ Κώδικος Νόμων περὶ Δήμων καὶ Κοινοτήτων, ἐπὶ σκοπῷ δὲ καλλιεργείας ἐν τῷ τόπῳ τῆς μουσικῆς καὶ δημιουργίας καλλιτεχνικῆς κινήσεως, διὰ τῆς ὀργανώσεως μουσικῆς ἐκ πνευστῶν ὀργάνων, ὀρχήστρας καὶ χορῳδίας, ἤτοι ἐπὶ σκοπῷ ἐπιτεύξεως μιᾶς τῶν ἐπιδιώξεων τῆς αὐτοδιοικήσεως, καὶ εἶτα ἀποφηναμένη ὅτι ἡ συνάπτουσα τὸν ἀναιρεσίβλητον μετὰ τῆς ἀναιρεσειούσης σχέσις ἐργασίας εἶναι χαρακτῆρος ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ ἐπὶ τῇ ἐκδοχῇ ταύτῃ ἔκρινεν, ὅτι ἡ ἐκ τῆς σχέσεως αὐτῆς περὶ παροχῆς ὑπηρεσιῶν ἀξίωσις τοῦ ἀναιρεσιβλήτου διὰ τὴν καταβολὴν τοῦ δώρου τῶν ἑορτῶν ὑπάγεται εἰς τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΨΟΔ', ἐσφαλμένως οὕτω κηρύξαν ἑαυτὸ ἁρμόδιον, ἐνῷ ἦτο καθ' ὅλην ἀναρμόδιον, παρεβίασε τὴν διαληφθεῖσαν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ν. ΓΨΟΔ', ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ν. 1968/1944, καὶ ἀναιρετέαν κατὰ ταῦτα ἑαυτὴν κατέστησε κατὰ τὸν περὶ τούτου βάσιμον πρῶτον λόγον ἀναιρέσεως, συμφώνως πρὸ τὸ ἄρθρον 807 § 4 Πολ. Δικονομίας. Ἀναιρουμένης δὲ τῆς ἀποφάσεως καὶ καθοριζομένου ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐπακριβῶς κατὰ τὸ ἄρθρον 833 Πολ. Δικ. τοῦ ἁρμοδίου δικαστηρίου δέον νὰ παραπεμφθῇ ἡ ὑπόθεσις πρὸ νέαν συζήτησιν ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδικείου Βόλου, λόγῳ ποσοῦ (ἄρθρον 490 Πολ. Δικ., ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ἀ.ν. 1484/1950, κυρωθέντος ὑπὸ τοῦ ν. 1876/1951).

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΩΝ ΠΕΡΙ ΔΙΟΡΙΣΜΟΥ

Νόμιμον ποσοστόν προσληπτέων κατά λόγον αριθμού υπηρετούντος προσωπικού

Αρμοδιότης Συμβουλίων προστασίας απολυομένων εκ του στρατού διά τοποθετήσεις και υποχρέωσις επιχειρήσεων εις πρόσληψιν τοποθετουμένων, επί απειλή κυρώσεων — Δικαίωμα όμως και πολιτικών δικαστηρίων προς έξέτασιν παρεμπιπτόντως, επί σχετική ένστάσει εργοδοτών, της τυχόν καθ' υπέρβασιν του νομίμου αριθμού τοποθετήσεως.— Τοποθέτησις βάσει νομίμου αριθμού υπηρετούντος προσωπικού.— Επιστροφή αχρεωστήτως καταβληθέντων, εις έκτέλεσιν αναιρεθείσης αποφάσεως.

Ως συνάγεται εκ της κατωτέρω αποφάσεως του Β' Τμήματος του Αρείου Πάγου, εχομένης μετά την αναιρετικήν υπ' αριθ. 64/1954, Α' Τμήματος (εισηγητής *Γ. Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 18, 258), και τα δύο Τμήματα του Αρείου Πάγου (αντιθέτως προς την παλαιοτέραν, ποινικήν, Α.Π. 581/1950, εισηγητής *Α. Παπαναστασίου*, ΕΕΔ 10, 378) συμφωνούν επί του επιτρεπτού του δικαστικού ελέγχου περί του αν δια της διοικητικής των Συμβουλίων πράξεως περί αναγκαστικού διορισμού μισθωτών, κατά τον ισχύοντα ν. 1836/1951, έγένετο υπέρβασις του αριθμού των νομίμως προσληπτέων, επί τη βάσει του αριθμού του υπηρετούντος προσωπικού. (Ούτω και αι Α.Π. 192/1951, εισηγητής *Γ. Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 10, 563, Α.Π. 354/1953, εισηγητής *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 12, 783).

Αρείου Πάγου 400/1954 Τμ. Β'

Προεδρεύων ο Αρεοπαγίτης κ. **Β. Κυριακόπουλος**
Εισηγητής ο Αρεοπαγίτης κ. **Π. Τσαρούχης**
Δικηγόροι οι κ.κ. Δ. Αγραφιώτης, Ν. Παπαδίνος

Και το Τμήμα τούτο σύμφωνον έχει την γνώμην προς την δια της υπ' αριθ. 64/1954 αποφάσεως του Α' Τμήματος του Δικαστηρίου τούτου εξενεχθείσαν κρίσιν επί του νομικού ζητήματος, δι' ο ανηρέθη η υπ' αριθ. 11933/1952 απόφασις του ως εφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Αθηνών, διότι εκ του φασις του ως εφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ρεθύμνης από 7 Απριλίου 1953 αγωγή της αναιρεσιβλήτου, ως εκ ταύτης δείκνυται και αυτό το Πρωτοδικείον δέχεται, στηρίζεται εις ότι η ενάγουσα κατά Φεβρουάριον 1928 προσελήφθη εις την εν Ηρακλείω Κρήτης οικίαν του Γ. Τ., δικαιοπαρόχου του ήδη αναιρεσείοντος εναγομένου Ιδρύματος, όπως παρέχη εις τούτον τας υπηρεσίας της ως υπηρετρίας «μέ την ρητήν συμφωνίαν, όπως ούτος πληρώση αυτήν ενιαίως κατά τον χρόνον της αποχωρήσεώς της εκ της εργασίας δια ποσού καθορισθησομένου βάσει των ετών εργασίας της και κατά την κρίσιν αγαθού ανδρός», και ότι, επί τη βάσει της συμφωνίας ταύτης, η ενάγουσα υπηρέτησεν έκτοτε παρά τω, αποβιώσαντι ήδη, ειρημένω δικαιοπαρόχω του αναιρεσείοντος συνεχώς μέχρι του Απριλίου 1947, ότε απεχώρησε της υπηρεσίας, διώκει δε την εις ταύτην καταβολήν της συμφωνηθείσης εδλόγου και κατά την κρίσιν αγαθού ανδρός αντιμισθίας της.

Κατά το άρθρον 250 § 6 του Αστ. Κώδικος αι αξιώσεις των υπηρετών και εργατών δια την πληρωμήν των μισθών ή άλλων αμοιβών και εξόδων αυτών υπόκεινται εις πενταετή παραγραφήν, ήτις, κατά το άρθρον 253, εν συνδυασμώ προς άρθρον 251 του αυτού Κώδικος, άρχεται άμα τη λήξει του έτους, εντός του οποίου εγεννήθη η αξίωσις και είναι δυνατή η δικαστική αυτής επιδίωξις. Εντεύθεν, δεδομένου ότι το από 28 Οκτωβρίου 1940 ισχύον δικαιοστάσιον ήρθη από της 16 Σεπτεμβρίου 1950 (Β.Δ. της 9 Σεπτεμβρίου 1950, εν συνδυασμώ προς Β.Δ. 30.4/30 Ιουνίου 1950) και ότι η επίδικος αξίωσις εγεννήθη, κατά τα εν τη αγωγή εκτιθέμενα και εν τη προηγουμένη σκέψει εκτεθέντα περιστατικά, άμα τη εκ της υπηρεσίας αποχωρήσει της αναιρεσιβλήτου, ήτοι εντός του έτους 1947, έπεται ότι ο χρόνος παραγραφής ταύτης, άρξαμένης τη 1η Ιανουαρίου 1948, συνεπληρώθη άμα τη λήξει του έτους 1952, τουτέστι προ της εγέρσεως της περί ταύτης δίκης κρίσιν από 7.4.1953 αγωγής της αναιρεσιβλήτου και μετά την άρσιν του δικαιοστασίου. Όθεν η κατά την συζήτησιν, εφ' ης εξεδόθη η προσβαλλομένη απόφασις, ως εκ των κατά ταύτην υποβληθεισών και εν κεκυρωμένω αντιγράφω προσαγομένων προτάσεων του αποδεικνύεται, προβληθείσα υπό του, ήδη αναιρεσείοντος, εναγομένου ένστασις ότι η αξίωσις της εναγούσης απεσβέσθη λόγω παραγραφής, ως παρελθούσης της ως άνω πενταετίας, ήσκει κατά νόμον ουσιώδη επιρροήν εις την έκβασιν της προκειμένης δίκης, το δε δικαστήριον της ουσίας, δεξάμενον την αγωγήν κατά το διά της προσβαλλομένης αποφάσεως του επιδικασθέν λόγω μισθών ποσόν, χωρίς να εξετάση την ένστασιν ταύτην, ως εκ της αποφάσεως του εμφαίνεται, αναιρετέαν κατέστησε ταύτην, δυνάμει του άρθρου 807 εδ. 7 της Πολιτικής Δικονομίας (ν. ΓΨΟΘ'/1911) και κατά τον βάσιμον περί τούτου 1ον εν τω αναιρετηρίω λόγον αναιρέσεως. Επερχομένης δ' εκ του λόγου τούτου της αναιρέσεως της αποφάσεως, παραπεμπτέα η υπόθεσις προς νέαν συζήτησιν ενώπιον ετέρου ισοβάθμου και ομοειδούς δικαστηρίου συμφώνως τη διατάξει του άρθρ. 833 της Πολ. Δικονομίας

πρός ἀλλήλας συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τῶν §§ 1, 2 καί 6 τοῦ ἄρθρου 3, τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 1, τῶν §§ 1, 2 καί 3 τοῦ ἄρθρου 6, τῶν §§ 2 καί 3 τοῦ ἄρθρ. 9 καί τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 σαφῶς προκύπτει τό μέν ὅτι ἡ τοποθέτησις τῶν ὑπό τοῦ νόμου τούτου προστατευομένων καί ἐν ἄρθρῳ 1 αὐτοῦ ἀναφερομένων προσώπων εἰς τάς ἐν ἄρθρῳ 3 τοῦ ἰδίου νόμου ὁριζομένας ἐπιχειρήσεις, ἐν αἷς καί τά Τραπεζιτικά Ἱδρύματα, γίνεται κατά τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 6, ἐντός τῶν ὁριζομένων ὑπό τοῦ ἄρθρου 3 ὁρίων, ὑπό τῶν κατ' ἄρθρον 2 κεντρικοῦ καί τοπικῶν συμβουλίων προστασίας τῶν ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ ἀπολυομένων, δι' ἀποφάσεων αὐτῶν, τό δέ ὅτι αἱ παρ' αἷς ἐτοποθετήθησαν οὗτοι ἐπιχειρήσεις ὑποχρεοῦνται, ἵνα προσλάβωσι τούς ἐγκύρως παρά τῶν ἄνω συμβουλίων τοποθετηθέντας, τῆς παραβάσεως τῆς τοιαύτης ὑποχρεώσεως συνεπαγομένης, ἐκτός τῶν ἄλλων κυρώσεων, καί ἀστικήν αὐτῶν εὐθύνην διά τήν κατοβολήν τῆς μισθοδοσίας τῶν μή προσληφθέντων, τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων δικαιουμένων, ἵνα ἐξετάζωσι παρεμπιπτόντως, ὁσάκις δικάζουσι ἐπί διαφορᾶς προελθούσης ἐκ τῆς ὑπό τῶν ρηθέντων συμβουλίων προσβολῆς ἡ ἱδρύσεως ἰδιωτικοῦ δικαιώματος, ἐπί τῇ σχετικῇ ἐνστάσει τῶν παρ' οἷς ἐτοποθετήθησαν ἐργοδοτῶν, τήν τυχόν καθ' ὑπέρβασιν τοῦ κατ' ἄρθρον 3 ὁριζομένου ἀριθμοῦ τῶν ἀναγκαστικῶς προσληπτέων μισθωτῶν παρά τῶν συμβουλίων τοποθέτησιν.

Κατά τήν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 834 Πολ. Δικ., ἀναιρουμένης ἀποφάσεώς τινος, οἱ διάδικοι ἐπανέρχονται εἰς ἣν κατάστασιν εὑρίσκοντο πρό τῆς ἀναιρεθείσης ἀποφάσεως, δι' ὃ, ἐν προκειμένῳ, ἀναιρεθείσης τῆς προμνησθείσης ὑπ' ἀριθ. 11933/1952 ἀποφάσεως τοῦ Δικαστηρίου τῶν ἐν Ἀθήναις Πρωτοδικῶν, νομίμως φέρεται πρός συζήτησιν, τηρηθείσης τῆς νομίμου προδικασίας, ἡ ἐμπροθέσμως καί νομοτύπως ἀσκηθεῖσα ἀπό 2 Ἰουνίου 1952 ἔφεσις τῆς ἐναγομένης κατά τῆς ὑπ' ἀριθ. 2150/1952 ἀποφάσεως ταύ κατά τόν νόμον 1968 ἔτους 1944 δικάσαντος Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν, δι' ἧς ἐγένετο δεκτή ἐν μέρει, ἤτοι διά ποσόν δραχμῶν 5.140.000, ἡ ἐν τῇ ἀπό 22 Φεβρουαρίου 1952 ἐκθέσει ἐργατικῆς διαφορᾶς ἀγωγή τοῦ ἐνάγοντος, ἤτις διώκει τήν πληρωμήν αὐτῷ τοῦ ἐν αὐτῇ ποσοῦ τῶν δραχμῶν 6.500.000 διά τήν ἐν αὐτῇ ἀναφερομένην αἰτίαν, καταβληθέντος τοῦ κατά νόμον προστίμου.

Ἡ δι' ἀποφάσεως τῶν κατ' ἄρθρον 2 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 κεντρικοῦ καί τοπικῶν συμβουλίων γενομένη τοποθέτησις τῶν ὑπό τοῦ νόμου τούτου προστατευομένων προσώπων εἰς τάς ἐν ἄρθρῳ 3 τοῦ αὐτοῦ νόμου μνημονευομένας ἐπιχειρήσεις, καθ' ὑπέρβασιν τυχόν τοῦ κατά τό αὐτό ἄρθρον 3 ὁριζομένου ἀριθμοῦ τῶν ἀναγκαστικῶς προσληπτέων μισθωτῶν, ὑπόκειται, κατά τά ἐν τῇ ἠγηθείσῃ πρώτῃ αἰτιολογίᾳ ἐκτεθέντα, εἰς τόν ἔλεγχον τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων. Συνεπῶς τά ἐναντία δεχθείς ὁ κατά τήν διαδικασίαν τοῦ νόμου Γ'ΘΟΔ' δικάσας Πρωτοδίκης, διά τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως, ὡς ἐξ αὐτῆς δείκνυται, ἐσφαλε καί δέον, δεκτοῦ γενομένου ταῦ πρώτου λόγου ἐφέσεως, ὡς βασίμου, νά μεταρρυθμισθῇ καί ἐξαφανισθῇ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, παρακρατουμένης δέ παρά τοῦ Δικαστηρίου τούτου τῆς ὑποθέσεως, ἐξετασθῶσι παρ' αὐτοῦ πάντα τά προκύπτοντα ζητήματα πρός διάγνωσιν καί ἐπίλυσιν τῆς διαφορᾶς, ἀπαναφερομένης πρός ἐκδίκασιν τῆς ὡς εἴρηται τοῦ ἐφεσιβλήτου ἀγωγῆς.

Ἐκ τῆς καταθέσεως τοῦ ἐνόρκως ἐνώπιον τοῦ κατά πρῶτον βαθμόν δικάσαντος Πρωτοδίκου ἐξετασθέντος μάρτυρος, ἐπιμελείᾳ τῆς ἐκκαλούσης, τῶν παρ' ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων ἐπικαλουμένων καί προσαγομένων ἐγγράφων καί τῆς ἐν γένει διαδικασίας ἐβεβαιώθη, ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος ἐτοποθετήθη παρά τῇ ἐκκαλούσῃ Τραπέζῃ, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 69446/1950, ἀριθ. φακέλ. 16639 τῆς 8 Σεπτεμβρίου 1951, ἀποφάσεως τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ, ὅτι ἡ ἀνάλογος πρός τά προσόντα του θέσις, κεκτημένου ἀπολυτήριον Γυμνασίου καί ἐργασθέντος εἰς θέσιν λογιστοῦ, ἦτο ἡ τοῦ ὑπαλλήλου καί ὅτι ἡ τοποθέτησίς του αὕτη ἐγένετο καθ' ὑπέρβασιν τοῦ ὑπό τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ἀν. νόμου 1836/1951 ὁριζομένου ἀριθμοῦ τῶν ἀναγκαστικῶς προσληπτέων μισθωτῶν καί ἦτο ἐκ τούτου ἄκυρος, διότι ἡ ἐκκαλοῦσα εἶχεν ἐκπληρώσει τάς κατά τό αὐτό ἄρθρον ὑποχρεώσεις της. Εἰδικώτερον ἐκ τῶν ἄνω ἀποδεικτικῶν στοιχείων ἐβεβαιώθη, ὅτι ὑπηρέτουν παρά τῇ ἐκκαλούσῃ κατά τήν 14 Σεπτεμβρίου 1951, καθ' ἣν ἐκοινοποιήθη εἰς ταύτην ἡ ρηθεῖσα ἀπόφασις τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου περί τοποθετήσεως τοῦ ἐφεσιβλήτου παρ' αὐτῇ, 4218 ὑπάλληλοι, ἐργατοτεχνῖται καί ὑπηρέται. Κατά κατηγορίας δέ ὑπηρέτουν 3340 ὑπάλληλοι, 303 ἐργατοτεχνῖται, 287 κλητῆρες, 105 ὡς προσωπικόν πρός ἀσφάλειαν αὐτῆς καί 183 καθαρίστριαι. Ἐκ τούτων 241 ὑπάλληλοι, 7 ἐργατοτεχνῖται καί 37 κλητῆρες, ἤτοι 285 ἐν συνόλῳ εἶχον προσληφθῆ βάσει τοῦ ν. 751/1948, τοῦ ν.δ. 1195/1949, τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 καί βάσει διαγωνισμοῦ πολεμιστῶν διενεργηθέντος ἀποκλειστικῶς μεταξύ αὐτῶν πρό τῆς ἰσχύος τοῦ ρηθέντος ἀ.ν. 1836/1951, ὁ ἀριθμός δέ τούτων, ἐφ' ὅσον συμψηφίζεται κατά τήν § 7 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 πρός τό ποσοστόν, ὅπερ ὑπεχρεοῦτο νά προσλάβῃ ἡ ἐκκαλοῦσα βάσει τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, δέν δύναται νά συνυπολογισθῇ εἰς τό προσωπικόν αὐτῆς πρός ἀνεύρεσιν τοῦ ὑπό τῆς ρηθείσης διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 3 ὁριζομένου ποσοστοῦ ὑποχρεωτικῆς προσλήψεως προστατευομένων ὑπό τοῦ νόμου τούτου πολεμιστῶν καί δέον νά ἀφαιρεθῇ ἀπό τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν 4218 ὑπηρετούντων παρ' αὐτῇ μισθωτῶν. Ἀφαιρουμένων δέ τούτων ἀπέμειναν ὑπηρετοῦντες παρά τῇ ἐκκαλούσῃ τήν 14 Σεπτεμβρίου 1951 3099 ὑπάλληλοι, 296 ἐργατοτεχνῖται, 250 κλητῆρες, 105 ὡς προσωπικόν πρός ἀσφάλειαν αὐτῆς καί 183 καθαρίστριαι, ἤτοι ἐν συνόλῳ 3933. Τό βάσει δέ τοῦ ἀριθμοῦ τούτου τοῦ προσωπικοῦ της ὁριζόμενον ὑπό τῆς ρηθείσης διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 πρός 7 ο/ο ποσοστόν ὑποχρεωτικῆς προσλήψεως πολεμιστῶν ἀνέρχεται εἰς 217 ὑπαλλήλους, 28 ἐργατοτεχνῖτας καί 30 κλητῆρας καί ἐν συνόλῳ εἰς 275. Ἐναντί δέ τούτων εἶχε προσλά-

ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΩΣ ΔΙΟΡΙΖΟΜΕΝΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Συνέπειαι ἀπὸ ἀπόψεως ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 9 Ν. 118/1945

Διακοπὴ δι' ἀνακλήσεως διορισμοῦ (ἀντικαταστάσεως) κατ' ἄρθρ. 11 Α.Ν. 1836/1951 τοῦ μεταξὺ ἐργοδότου καὶ μισθωτοῦ δεσμοῦ, διὰ τῆς λύσεως τῆς ἀναγκαστικῶς συναφθείσης συμβάσεως ἐργασίας.—Ἀνάκλησις ὑπὸ Συμβουλίου καὶ ἀπόλυσις ὑπὸ Ἐπιτροπῆς Α.Ν. 244/1936.—Ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 9 Ν. 118/1945 διὰ καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας ἐπὶ ἀνακλήσεων πράξεων διορισμοῦ, κατ' ἄρθρ. 11 Α.Ν. 1836/1951.

Ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς τὰ δεκτὰ καὶ δι' ἄλλων ἀποφάσεων τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου, γενόμενα (Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 4578/1954, εἰσηγητὴς *Ι. Μαρινάκος*, ΕΕΔ 13, 527, πρβλ. καὶ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 3886/1953, Πρωτοδίκης *Η. Γαλάνης*, ΕΕΔ 12, 341, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 4072/1953, Πρωτοδίκης *Χ. Καλαποσέας*, ΕΕΔ 12, 842) εἶναι ἡ ἄποψις καὶ τῆς νεωτέρας κατωτέρω δημοσιευομένης ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου τούτου, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐπὶ ἀνακλήσεως πράξεως περὶ διορισμοῦ προσώπου, προστατευομένου ὑπὸ τοῦ ἀ.ν. 1836/1951, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ νόμου τούτου, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 10 τοῦ ν.δ. 2657/1953 (ΕΕΔ 12, 1220) (βλέπε περὶ τῆς ἐννοίας τῆς διατάξεως νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 13, 527), δὲν ἀπαιτεῖται ἡ τήρησις τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945.

Ἔχει ἤδη νομολογηθῆ (Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 2385/1954, εἰσηγητὴς *Χ. Βασιλείου*, ΕΕΔ 13, 358, ἔνθα αἱ σημειώσεις μας καὶ λοιπαὶ παραπομπαί), ὅτι ἡ σύμβασις τῶν οὕτω ἀναγκαστικῶς διοριζομένων εἶναι ὡρισμένου χρόνου (διαρκοῦσα ἤδη ἐπὶ πενταετίαν ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ).

Ἑπομένως, καὶ ἂν ὑποτεθῆ, ὅτι ἔχει καὶ ἐπὶ τῆς συμβάσεως ταύτης ἐφαρμογὴν τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945 διὰ τὴν καταγγελίαν τῶν συμβάσεων ἐργασίας (τὸ ὁποῖον πάντως ἔχει ἐφαρμογὴν διὰ τοὺς κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 ἀπολυομένους), δὲν εἶναι ὑπόχρεως ὁ ἐργοδότης νὰ καταβάλῃ ἀποζημίωσιν τοῦ ν. 2112/1920 ἢ τοῦ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920, τῆς ὁποίας ἡ καταβολὴ ἐπιβάλλεται ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945 διὰ τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας, ἀφοῦ οἱ ἀνωτέρω νόμοι ἐφαρμόζονται μόνον ἐπὶ συμβάσεων ἐργασίας ἀορίστου χρόνου.

Ἐξ ἄλλου, ἐπὶ συμβάσεων ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου ἔχει ἤδη ὀρθῶς νομολογηθῆ (Α.Π. 343/1952, εἰσηγητὴς *Ι. Τραχανής*, ΕΕΔ 11, 734), ὅτι ἡ παράλειψις ἀναγγελίας λήξεως τοῦ χρόνου αὐτῶν ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου συνεπάγεται μόνον τὰς κοινὰς κυρώσεις τοῦ ἄρθρ. 6 § 2 τοῦ ν.δ. 1255/1949.

Ἑπομένως, καὶ ἂν ὑποτεθῆ, ὅτι ἐπιβάλλεται καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ἀνακλήσεως τῆς διοικητικῆς πράξεως διορισμοῦ, δι' ἀντικαταστάσεως, ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945, δὲν δύναται, πάντως, νὰ ἐπιβληθοῦν ἀστικαὶ κυρώσεις κατὰ τοῦ ἐργοδότου.

Τὸ πρόβλημα ὅμως εἶναι λυτέον ἀλλιῶς: Ἡ ἐπιβαλλομένη ἐκ τοῦ ἄρθρ. 6 ν.δ. 1255/1949 (ΕΕΔ 11, 100) ἀναγγελία καὶ ἐπὶ λήξεως συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου προϋποθέτει ὁμαλὴν σύμβασιν ἐργασίας καταρτισθεῖσαν δι' ὡρισμένον χρόνον, συναινέσει τῶν μερῶν.

Ἐν προκειμένῳ ἡ σχέσις ἐργασίας καταλύεται δι' ἀφανίσεως ἐκ τύπου τῆς πράξεως διορι-

---

βει ἡ ἐκκαλοῦσα 241 ὑπαλλήλους, 7 ἐργατοτεχνίτας καὶ 37 κλητῆρας καὶ ἐν συνόλῳ 285 μισθωτούς, ἤτοι εἶχε προσλάβει ἐπὶ πλέον 24 ὑπαλλήλους καὶ 7 κλητῆρας καὶ ἐπὶ ἔλαττον 21 ἐργατοτεχνίτας καὶ εἰς τὸ σύνολον τοῦ προσωπικοῦ της εἶχε προσλάβει ἐπὶ πλέον 10 μισθωτοὺς καὶ δὲν ὑπῆρχε περιθώριον πρὸς τοποθέτησιν παρ' αὐτῇ, βάσει τοῦ ρηθέντος ἀ.ν. 1836/1951, τοῦ ἐφεσιβλήτου. Συνεπῶς, βεβαιωθέντος τοῦ σχετικοῦ ἰσχυρισμοῦ τῆς ἐκκαλούσης, ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ τοῦ ἐφεσιβλήτου εἶναι μὴ βάσιμος καὶ ἀπορριπτέα.

Ἡ διὰ τῶν προτάσεων τῆς ἐκκαλούσης τὸ πρῶτον ἤδη ὑποβαλλομένη αἴτησις, ὅπως ὑποχρεωθῇ ὁ ἐφεσίβλητος νὰ καταβάλῃ αὐτῇ τὸ εἰς ἐκτέλεσιν τῆς ἀναιρεθείσης ὑπ' ἀριθ. 11932/1952 ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν καταβληθὲν αὐτῷ ποσὸν τῶν 3.607.000 δραχμῶν, εἶναι ἀπαράδεκτος καὶ ἀπορριπτέα ἐλλείψει προδικασίας. Διότι ἡ συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 747 § 1 Πολ. Δικ. φερομένη ἐν τῇ ἐκκλήτῳ ταύτῃ δίκῃ συναφὴς μὲ τὴν κυρίαν τοιαύτην ἀνωτέρω αἴτησις περὶ τοῦ γεννηθέντος μετὰ τὸν πρῶτον βαθμὸν δικαιώματος πρὸς ἀνάληψιν τῶν ἀχρεωστήτως καταβληθέντων, τὸν χαρακτῆρα παρεμπιπτούσης ἀγωγῆς ἔχουσα (ἄρθρα 229, 233, 234 Πολ. Δικ.), ὑποβάλλεται κατ' ἄρθρ. 765α § 1 Πολ. Δικ. δι' ἰδίου δικογράφου, καινοποιουμένου εἰς τὸν ἀντίδικον τοῦ αἰτοῦντος, καὶ οὐχὶ ἁπλῶς, ὡς ἐν προκειμένῳ, διὰ τῶν προτάσεων. Ἡ διὰ τῆς ἐφέσεως ὅμως τῆς ἐκκαλούσης ὑποβαλλομένη αἴτησις ὅπως ὑποχρεωθῇ ὁ ἐφεσίβλητος νὰ καταβάλῃ αὐτῇ τὸ εἰς ἐκτέλεσιν τῆς τοῦ πρώτου βαθμοῦ ἀποφάσεως, κηρυχθείσης προσωρινῶς ἐκτελεστῆς, καταβληθὲν αὐτῷ ποσὸν ἐκ δραχ. 2.400.000, παραδεκτῶς ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τούτου εἰσάγεται, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ διαληφθέντος ἄρθρου 765α Πολ. Δικ., καθ' ἃς ἡ περὶ τούτου αἴτησις ὑποβάλλεται καὶ διὰ τοῦ ἐφετηρίου δικογράφου. Ἀποδεικνυομένης δὲ τῆς καταβολῆς τοῦ ποσοῦ τούτου εἰς τὸν ἐφεσίβλητον ἐκ τῆς προσαγομένης καὶ ἐπικαλουμένης ὑπὸ τῆς ἐκκαλούσης ἀπὸ 12 Μαΐου 1952 ἀποδείξεως, δέον νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ αἴτησις αὕτη ὡς νόμιμος καὶ βάσιμος κατὰ τὰ ἐν τῷ διατακτικῷ.

ΑΚΥΡΟΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΞΙΩΣΕΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΕΞ ΑΚΥΡΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Έννοια «σχέσεως έργασίας» κατά τὸ ἄρθρον 2 § 6 Ν.Δ. 2511/1953

Ἁρμοδιότης δικαστοῦ ἐργατικῆς διαδικασίας Ν. ΓΘΟΔ' πρὸς ἐκδίκασιν ἀξιώσεων μισθωτοῦ (καὶ ἀκύρου συμβάσεως οὔσης) ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας, ὡς τοιαύτης νοουμένης τῆς πραγματικῆς ἀπασχολήσεως τοῦ μισθωτοῦ, ἀνεξαρτήτως τοῦ κύρους τῆς συμβάσεως.—Παροχὴ ἐργασίας πλυντρίας ἐστιατορίου.—Θεώρησις ὡς ἀνειδικεύτου ἐργατρίας.—Ἐφαρμογὴ ὑπ' ἀριθ. 33700/1950 καὶ 49500/1952 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων περὶ μισθοῦ ἀνειδικεύτων ἐργατῶν καὶ ἐργατριῶν.—Πρόσθετος ἀμοιβὴ δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900/1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.

Εἶναι ἤδη λελυμένον, μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 549/1953 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου (εἰσηγητὴς Ι. Τραχανῆς, ΕΕΔ 12, 1263), ὅτι καὶ αἱ ἐξ ἀκύρου συμβάσεως ἀξιώσεις τῶν μισθωτῶν ἐκδικάζονται κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν.

Ἐν ὄψει καὶ τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ν.δ. 2511/1953 «περὶ ἐλέγχου ὁμαδικῶν ἀπολύσεων» (ΕΕΔ 12, 910), κατὰ τὸ ὁποῖον ὡς σχέσις ἐργασίας νοεῖται ἡ ἐκ πραγματικῆς ἀπασχολήσεως τοῦ μισθωτοῦ ἐν τῇ ἐκμεταλλεύσει δημιουργουμένη σχέσις, ἀνεξαρτήτως τοῦ κύρους τῆς συμβάσεως», ἡ δικαστηριακὴ πρᾶξις (ὡς σημειοῦμεν ἐν ΕΕΔ 13, 531 ἐπ., ἔνθα νομολογία) ἁρμοδίως διὰ τὴν ἐκδίκασιν ἀξιώσεων ἐξ ἀκύρου συμβάσεως κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν τὴν ὕπαρξιν ἀγωγῆς ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ (ἐκ τοῦ ἄρθρου 904 Α.Κ.).

Ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Θηβῶν ἔχει ὑπ' ὄψιν της ἄκυρον σύμβασιν ἐργασίας (δι' ἔλλειψιν βιβλιαρίου ὑγείας), δεχομένη δὲ ἁρμοδιότητα τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαστοῦ πρὸς ἐκδίκασιν τῶν ἐξ αὐτῆς ἀξιώσεων, ἐφαρμόζει κατ' οὐσίαν τὰς σχετικὰς περὶ μισθοῦ ὑπουργικὰς ἀποφάσεις, χωρὶς ὅμως νὰ αἰτιολογῇ ἰδιαιτέρως τὴν σκέψιν της.

Ἡ ἐν τῇ πρώτῃ σκέψει τῆς ἀποφάσεως ἐπίκλησις τοῦ ἄρθρ. 2 § 6 τοῦ ν.δ. 2511/1953 περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ὅρου «σχέσις ἐργασίας» γίνεται, ἵνα ἀποφανθῇ, ἂν παραδεκτῶς εἰσήχθησαν κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν πρὸς

σιοῦ ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου συμβουλίου καὶ ὡς δὲν ὑπάκειται «καταγγελία» συμβάσεως ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου, δὲν ὑπάκειται καὶ «λῆξις» συνομολογηθέντος ὑπὸ τῶν μερῶν χρόνου συμβάσεως, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 6 ν.δ. 1256/1949.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 5096/1954

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. Ι. Γεωργακόπουλος
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. Δ. Καλαμβοκίδης
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Σαράφης, Α. Μολωνογιάννης

Βεβαιοῦται, ὅτι κατόπιν τῆς ἀπὸ 10.11.1951 αἰτήσεως τῆς ἐφεσιβλήτου καὶ τῆς ἀπὸ 20.3.1952 ὁμοίας τοῦ ἐκκαλοῦντος, δι' ἧς οὗτος ἐζήτει τὴν ἀνάκλησιν τῆς παρὰ τῇ ἐφεσιβλήτῳ γενομένης δυνάμει τοῦ ἄρθρου 4 ἀ.ν. 1836/1951 τοποθετήσεως του, τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον προστασίας ἀπολυομένων κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 53 τῆς 12 Ἀπριλίου 1952 συνεδρίασίν του νομίμως ἀνεκάλεσε ταύτην (δηλαδὴ τὴν τοποθέτησιν) καὶ ἐτοποθέτησε τὸν ἐκκαλοῦντα εἰς τὸ ἐργοστάσιον "*", κοινοποιηθείσης τῆς ἀνακλήσεως διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 15252/1952 ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας. Διὰ τῆς τοιαύτης νομίμου ἀνακλήσεως τῆς παρὰ τῇ ἐφεσιβλήτῳ τοποθετήσεως τοῦ ἐκκαλοῦντος διεκόπη ὁ μεταξὺ τῶν διαδίκων δεσμὸς καὶ ἐλύθη ἡ ἀναγκαστικῶς συναφθεῖσα μεταξὺ τούτων σύμβασις ἐργασίας. Ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐκκαλοῦντος ὅτι ἡ ἀνάκλησις τῆς τοποθετήσεώς του ἔδει νὰ γίνῃ ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἀ.ν. 244/1936 εἶναι ὀβάσιμος, διότι τὸ ἄρθρον 7 §§ 2 καὶ 3 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 προβλέπει οὐχὶ τὴν ἀνάκλησιν τῆς τοποθετήσεως, ἀλλὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου ἀπόλυσιν τοῦ τοποθετηθέντος δι' ἕνα τῶν ἐν αὐτῷ ἀναφερομένων λόγων, δι' ἣν ἀπόλυσιν καθιεροῦται ἁρμοδιότης τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ἀ.ν. 244/1936 καὶ 771/1937. Ἐξ ἄλλου, προκειμένης ἀνακλήσεως τῶν κατὰ τὸν ἀ.ν. 1836/1951 ἐκδιδομένων διοικητικῶν πράξεων περὶ τοποθετήσεως τῶν ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἀπολυομένων καὶ οὐχὶ περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου, εἶναι ἀνεφάρμοστος ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118/1945, ὡς τοῦτο προκύπτει ἐκ τοῦ νόμου ταύτου καὶ ἐκ τοῦ συνόλου τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 καὶ ἰδίᾳ ἐκ τοῦ ἄρθρου 13 § 2 αὐτοῦ, κατὰ τὸ ὁποῖον ὁ νόμος οὗτος χαρακτηρίζεται ὡς εἰδικὸς ἔναντι παντὸς ἄλλου νομοθετήματος, ἀποκλεισμένης οὕτω σαφῶς τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ν. 118/1945 εἰς τὴν κρινομένην περίπτωσιν. Κατὰ ταῦτα μετ' ὀρθὴν τῶν ἀποδείξεων ἐκτίμησιν καὶ ὀρθὴν ἑρμηνείαν τῶν ἀνωτέρω ἀναφερομένων διατάξεων ὁ πρωτοδίκως δικάσας ἐδέχθη τὴν ἀγωγὴν διώκουσαν ἐπιδίκασιν τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 9 § 3 τοῦ ἀ.ν. 1836 μισθοδοσίας τοῦ ἐκκαλοῦντος λόγῳ μὴ προσλήψεως του ὑπὸ τῆς ἐφεσιβλήτου παρὰ τὴν παρ' αὐτῇ τοποθέτησίν του κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου ταύτου καὶ μόνον διὰ τὸν μέχρι τῆς ἀνακλήσεως τῆς τοποθετήσεως ταύτης χρόνον, ὀρθῶς ἀπορρίψας ταύτην διὰ τὸν ἐφεξῆς, καὶ ἀπορριπτέος ὁ τὰ ἐναντία ὑποστηρίζων μοναδικὸς τῆς ἐφέσεως λόγος.

ἐκδίκασιν αἱ ἀξιώσεις τοῦ ἐν ἀκύρῳ συμβάσει ἐργασίας μισθωτοῦ.

Ἀλλὰ τὸ ὀξὺ ἐκ τῆς «σχέσεως ἐργασίας» πρόβλημα (περὶ τοῦ ὁποίου βλέπε καὶ τὰς κατωτέρω δημοσιευομένας παρατηρήσεις **Χ. Σ. Κοντοῦ**) εἶναι διὰ ποίας ἀγωγῆς θὰ κατεχθοῦν εἰς δίκην αἱ ἀξιώσεις τοῦ μισθωτοῦ (ἐκ σχέσεως ἐργασίας, ἀνεξαρτήτου, ὡς σημειοῦμεν ἐν ΕΕΔ 13, 631 ἐπ., τῆς συμβάσεως ἐργασίας) καὶ ἂν πράγματι δύναται νὰ ἐφαρμοσθοῦν εὐθέως αἱ σχετικαὶ διατάξεις τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας (καὶ μέχρι τίνος σημείου) ἐπὶ τῆς «σχέσεως ἐργασίας», ἀνεξαρτήτως ἂν ἡ σύμβασις ὑπῆρξεν ἐλαττωματική (βλέπε σχετικῶς, ἐκτὸς τῶν λοιπῶν ἐν ΕΕΔ 13, 631 ἐπ. σημειωμένων, καὶ **Χ. Ἀγαλλοπούλου**, Μαθήματα Ἐργατικοῦ Δικαίου, ἐκδ. 1954, σελ. 58 ἐπ.).

Πρωτοδικείου Θηβῶν 19/1954

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Νικ. Σταρέγιαννης**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Νικ. Κάρτσωνας**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Τζαβούλης, Δ. Ἀγάτσας

Ἡ ἔνστασις τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐναγομένου ὅτι ἡ ἐκκαλοῦσα (ἐνάγουσα), στερουμένη βιβλιαρίου ὑγείας, συνῆψε μετ' αὐτοῦ ἄκυρον σύμβασιν, ἐντεῦθεν δὲ δὲν ὑπάγεται ἡ ἐπίδικος σχέσις εἰς τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΘΟΔ', ὡς οὗτος ἰσχύει νῦν, ἀπορριπτέα τυγχάνει ὡς μὴ νόμιμος, καθ' ὅσον κατὰ τὸ ἄρθρον 2 § 6 τοῦ ν.δ. 2511/1953 «περὶ ἐλέγχου ὁμαδικῶν ἀπολύσεων», ὡς σχέσις ἐργασίας νοεῖται ἡ δημιουργουμένη ἐκ τῆς πραγματικῆς ἀπασχολήσεως τοῦ μισθωτοῦ, ἀνεξαρτήτως τοῦ κύρους τῆς συμβάσεως καὶ ὡς τοιαύτη θάλπεται ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ὡς ἄνω ν. ΓΘΟΔ' (Α.Π. 549/1953, ΕΕΝ κ' 969).

Ἡ ἐκκαλοῦσα δι' ἀμφοτέρων τῶν λόγων ἐφέσεως παραπονεῖται κατὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως ὅτι οὐχὶ ὀρθῶς ὁ κατὰ πρῶτον βαθμὸν δικάσας Πρωτοδίκης ἐδέχθη ἰσχύουσαν τὴν ὑπ' ἀριθ. 733 καὶ ἀπὸ 14 Ἰουλίου 1938 ἔτους συλλογικὴν σύμβασιν ὡς πρὸς τὸ κατώτατον ὅριον τῶν ἀποδοχῶν της καὶ ἐντεῦθεν ἀπέρριψε τὴν ἀγωγήν, ἐνῷ ἔδει νὰ δεχθῇ ταύτην καὶ τῇ ἐπιδικάσῃ τὴν ἀξιουμένην ἀμοιβὴν προερχομένην ἐκ τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως μετὰ τῶν δώρων λόγῳ τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα βάσει τῆς ἰσχυούσης ὑπ' ἀριθ. 49500/1952 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας «περὶ αὐξήσεως κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων». Ἐβεβαιώθησαν, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν τοῦ δικαστηρίου, τὰ ἑξῆς περιστατικά: Ὁ ἐφεσίβλητος (ἐναγόμενος), ἐκμεταλλευόμενος ἐν Θήβαις ἐπιχείρησιν ἑστιατορίου, προσέλαβεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του τὴν 9ην Ἰανουαρίου 1953 ἔτους ἐπὶ συμβάσει ἐξηρτημένης ἐργασίας ἀορίστου χρόνου τὴν ἐκκαλοῦσαν (ἐνάγουσαν), ἔχουσαν συμπεπληρωμένον τὸ 20ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας της, ὡς πλύντριαν (λαντζέρισαν) καὶ καθαρίστριαν τοῦ ἑστιατορίου του, ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ δραχ. 300.000. Αὕτη εἰργάσθη ἔκτοτε συνεχῶς, ὑπὸ τὴν ἐκτεθεῖσαν ἰδιότητά της, παρὰ τῷ ἐναγομένῳ μέχρι τῆς 15ης Ἰουνίου 1953 ἔτους, ὅτε, καταγγελθείσης νομίμως τῆς συμβάσεως ταύτης, τῇ κατεβλήθη ὑπὸ τούτου ὡς ἀμοιβὴ ἡ συμπεφωνημένη τοιαύτη. Βάσει τῶν δεδομένων τούτων, τοὐτέστιν ὅτι ἡ παρασχεθεῖσα ὑπ' αὐτῆς ἐργασία ἦτο χειρωνακτικὴ καὶ σωματική, ὑπάγεται ἀναμφισβητήτως εἰς τὴν κατηγορίαν ἀνειδικεύτου ἐργατρίας (Γνωμ. Νομ. Συμβουλίου τοῦ Κράτους ὑπ' ἀριθ. 42/1950, ΕΕΔ 1951, σελ. 332, σχόλια ὑπὸ τὴν ὑπ' ἀριθ. 2449/1953 Πρ. Ἀθ. ἐν ΕΕΝ κ' σελ. 984). Ἐντεῦθεν τὸ καταβλητέον εἰς ταύτην ἡμερομίσθιον διέπεται ὑπὸ τῶν ἐκάστοτε ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καὶ συλλογικῶν συμβάσεων, ἐφ' ὅσον ὅμως τὸ ὑπὸ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων καθοριζόμενον εἶναι ἔλαττον τοῦ τῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καθοριζομένου (ἄρθρ. 5 ὑπ' ἀριθ. 33700/1950 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἐκδοθείσης εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 28/1944 ἀ.ν. καὶ ἐπεχούσης ἰσχὺν νόμου). Κατὰ τὴν ἀπόφασιν ταύτην ὁ νόμιμος μισθὸς τῆς ἐκκαλούσης εἶναι 450.000 μηνιαίως, ἤτοι 18.000 ἡμερησίως, πολλαπλασιαζόμενοι ἐπὶ τὰς ἐργασίμους ἡμέρας καθ' ἕκαστον μῆνα (25Χ18.000=460.000). Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 49500/1952 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας «περὶ αὐξήσεως κατωτάτων ὁρίων μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων», ἐκδοθείσης εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ν. 2053/1952 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν σχέσεων καὶ διαφορῶν», ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ὁποίας συνέστη ἡ ἐπίδικος σχέσις, ηὐξήθησαν τὰ κατώτατα ὅρια τῶν ἡμερομισθίων κατὰ 2.000 δραχμὰς καὶ συνεπῶς ὡς κατώτατον ὅριον ἡμερομισθίου καθωρίσθη τὸ ποσὸν τῶν δραχ. 20.000 διὰ τὴν ἐκκαλοῦσαν. Μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν ποσοστοῦ 13ο/ο ἐκ τῶν ἀποδοχῶν της ἀντιπροσωπεῦον ἀξίαν τροφῆς, ἣν, ὡς διὰ τῆς ἀγωγῆς ὁμολογεῖται, ἐλάμβανεν ἐπὶ πλέον τῶν ἀποδοχῶν της, ἀπομένει καταβλητέον εἰς ταύτην ποσὸν δραχμῶν 435.000 μηνιαίως (ἤτοι 20.000Χ25=500.000—13ο/ο—65000)=435.000), βλέπε καὶ ὑπ' ἀριθ. 50100/1952 ἐρμ. ἐγκ. Ὑπουργείου Ἐργασίας). Κατὰ ταῦτα ἡμαρτεν ἡ ἐκκαλουμένη, δεχθεῖσα ὅτι κατισχύει ἡ ὑπ' ἀριθ. 733/1938 τοπικὴ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας, ἡ καθορίζουσα ἀποδοχὰς μικροτέρας τῶν εἰρημένων ὑπουργικῶν ἀποφάσεων.

Εἰς τὸ προσωπικὸν πασῶν ἐν γένει τῶν ἐν τῇ χώρᾳ ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, ὅπερ λόγῳ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας του ἀπασχολεῖται κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς ἐκ τοῦ νόμου καθιερωμένας ὡς μὴ ἐργασίμους ἑορτὰς τοῦ ἔτους, καταβάλλεται, συνῳδὰ πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθ. 8900/1946 ἀπόφασιν τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, τὸ κεκανονισμένον ἑκάστοτε ἡμερομίσθιον ηὐξημένον κατὰ 75ο/ο. Ἐν προκειμένῳ συνομολογεῖται ὑπὸ τῶν διαδίκων, ὅτι ἡ ἐκκαλοῦσα εἰργάσθη παρὰ τῷ ἐφεσιβλήτῳ ἐπὶ ἑνδεκα (11) Κυριακάς. Ἐπομένως αἱ ἀποδοχαὶ αὐτῆς ἐκ τῆς ὡς ἄνω αἰτίας ἀνέρχονται, κατὰ τὰ ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει ἐκτιθέμενα, εἰς δραχμὰς 385.000. Ἀφαιρουμένων ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου δραχ. 110.000, ἃς, ὡς διὰ τῆς ἀγωγῆς ὁμολογεῖται, ἔλαβεν, ἀπομένει ὀφειλόμενον εἰς ταύ-

την ποσόν τὰ διὰ τῆς ἀγωγῆς ἀξιούμενον ἐκ δραχμῶν 143.000.

Παρατηρήσεις:

I.—Μετὰ τὸ ν.δ. 2511/1953 «περὶ ἐλέγχου ὁμαδικῶν ἀπολύσεων» καὶ δὴ τὴν § 6 τοῦ ἄρθρου 2 αὐτοῦ, δι' ἧς αὐθεντικῶς ἠρμηνεύθη ὁ ἐν τῇ ἐργατικῇ νομοθεσίᾳ ἀπαντώμενος ὅρος «σχέσις ἐργασίας», νοουμένης κατὰ *Nikisch* ('Εργατικὸν Δίκαιον, μετάφρ. *Κούση - Βασιλείου*, σελ. 188 ἑπ.) ὡς τοπικῆς διοικητικῆς σχέσεως, δημιουργουμένης διὰ τῆς ἐντάξεως τοῦ μισθωτοῦ ἐν τῇ ἐκμεταλλεύσει τοῦ ἐργοδότου, δέον νὰ θεωρῆται λελαμένον τὸ θέμα τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ δικάζοντος κατὰ τὴν εἰδικὴν τοῦ ν. Γ'ΘΟΔ' διαδικασίαν, ἵνα ἐπιλαμβάνηται ἀξιώσεων πηγαζουσῶν ἐξ ἀκύρου ἐργασιακῆς συμβάσεως.

'Εκεῖ ὅμως ἔνθα ἐμφανίζεται κυμαινομένη ἡ νομολογία, καθιστῶσα ἐπιτακτικὴν καὶ ἄμεσον τὴν ἀνάγκην νομοθετικῆς ἐπεμβάσεως, εἶναι ἡ νομικὴ θεμελίωσις τῶν ἐξ ἀκύρου συμβάσεως καὶ ἐν γένει ἐλαττωματικῆς σχέσεως ἀπορρεουσῶν ἀξιώσεων.

Ὑποστηρίζεται, ὑπὸ τὸ κράτος πάντοτε τῆς ἰσχυούσης ἐν τῇ ἐπιστήμῃ συμβατικῆς θεωρίας (Vertragstheorie), ὅτι, ἵνα ὁ ὀφειλόμενος τύχῃ τῆς θαλπωρῆς τῆς προστατευτικῆς τοῦ ἀνθρωπίνου μόχθου νομοθεσίας, δέον ὁ μετὰ τοῦ ἐργοδότου του δεσμὸς νὰ συγκροτῆ πλήρως τὴν ἔννοιαν συμβάσεως—οὐχὶ ἁπλῶς σχέσεως—καὶ δὴ ἐγκύρου τοιαύτης. Χωροῦσα δὲ ἔτι περαιτέρω ἡ ἀποψις αὕτη, δηλονότι τῆς μὴ παροχῆς νομοθετικῆς συμπαραστάσεως, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐν γένει μισθοδοσίαν, ἀρνεῖται εἰς τοὺς ἀπασχολουμένους ἄνευ ἐγκύρου συμβάσεως, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τὴν ἀναγομένην εἰς τὴν ὑγιεινὴν καὶ ἀσφάλειαν αὐτῶν νομοθετικὴν συνδρομήν (ἐκ τῆς ξεν. νομ. *Barassi* «Diritto del lavoro» 1939, σελ. 89). Οὕτω ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ καὶ μὲ ρυθμὸν ὁλονὲν ἐπιταχυνόμενον προσανατολίζεται πρὸς τὴν ἀποψιν ταύτην ἡ δικαστηριακὴ πρᾶξις, ἀξιοῦσα ὡς ἀπαραίτητον νομικὴν θεμελίωσιν τῶν ἐξ ἀκύρου συμβάσεως ὑπαρχουσῶν ἀξιώσεων τὴν ἐπὶ τῶν περὶ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ διατάξεων τοῦ Ἀστ. Κώδικος (ἄρθρ. 904 Α. Κ.) τοιαύτην. (Προχείρως Πρωτ/κεῖου 'Αθην. 4111/1954, Πρωτ/κείου Βόλου 201/1954, ΕΕΔ 13, 532, 533, Πρωτ. Πατρῶν 998/1953, ΕΕΔ 13, 1193).

Παρὰ ταῦτα σοβαρὰ ἐπιχειρήματα παρέχουσι τὴν εὐχέρειαν συντάξεως καὶ πρὸς τὴν ἀντιμαχομένην γνώμην.

Κατ' ἀρχὴν δὲν φαίνεται ἀπολύτως ἀκριβὲς τὸ ὑποστηριζόμενον ὅτι ἐν τῇ ratio legis τῆς ὅλης προστατευτικῆς τῶν ἐργαζομένων νομοθεσίας ἐνυπάρχει ἡ ἀπαράβατος προϋπόθεσις συνυπάρξεως συμβάσεως, κατὰ συνέπειαν ἐγκύρου τοιαύτης (*Χρ. Οἰκονόμου*, Δίκ. 'Εργατ. 'Ατυχημάτων, σελ. 89, Α. Π. 559/1939, Θέμ. ΝΑ' σελ. 171).

'Εξ ἑτέρου, ἐφ' ὅσον ἡ παρεχομένη ἐργασία εἴτε ὑπὸ τὸν νομικὸν μανδύαν τῆς συμβάσεως, εἴτε ὑπὸ τὴν νομικὴν θέσιν τῆς ἐντάξεως τοῦ μισθωτοῦ ἐν τῇ ἐκμεταλλεύσει τοῦ ἐργοδότου του, ἀποτιμωμένη, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸ μέγεθος τῆς συμβολῆς ἐν τῇ καθολικῇ κοινότητι, παρίσταται ἰσαξία, νομίζομεν ὅτι ἡ ἐρμηνευομένη διάταξις (ἄρθρον 2 § 6 τοῦ ν. δ. 2511/1953) ἐν τῇ ἀληθεῖ ἐννοίᾳ ταύτης μᾶλλον ἐπεδίωξε τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἐργατικῆς ἐν γένει νομοθεσίας ἐπὶ τῶν πράγματι ἀπασχολουμένων ἐν τινι ἐπιχειρήσει, ἀδιαφόρου ὄντος τοῦ κύρους ἢ μὴ τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως (Πρωτ/κείου Τρικάλων 647/1953, ΕΕΔ 12, 1308 Πρωτ. 'Αθηνῶν 5733/1953, ΕΕΔ 12,1023, *Δ. Κούσης*, ΕΕΔ 12, σελ. 909, *Α. Χατζηδάκης*, ΕΕΔ 1,812, *Σύνταξις*, ΕΕΔ 12,1164, *Β. Βασιλείου*, 'Η σχέσις ἐργασίας μετὰ τὸ Ν. Δ. 2511/1953, ΕΕΔ 12,1293, *Ἴδιος*, Αἱ νεώτεραι κατευθύνσεις τοῦ 'Εργατικοῦ Δικαίου, ΕΕΔ 10, σελ. 601). Πρὸς τὴν τελευταίαν ταύτην ἀποψιν φέρεται συντασσομένη, ἄτυπος καὶ ἐμμέσως, ἡ σχολιαζομένη ἀπόφασις.

II.—'Ορθῶς ἐθεωρήθη ὑπὸ τῆς ἀνωτέρω ἀποφάσεως ὡς ἀτονήσασα καὶ καταστᾶσα ἄπνους ἡ ὑπ' ἀριθ. 733 τῆς 14ης 'Ιουλίου 1938 συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας προσωπικοῦ ἐστιατορίων καὶ οἰνοπαγειρείων Θηβῶν (Δ.Ε.Ν. 1953 σελ. 64) ὡς πρὸς τὸ ὑπ' αὐτῆς ρυθμιζόμενον ὕψος τῶν ἀποδοχῶν τῆς ἐργαζομένης «λαντζέρισας», κατισχυούσης τῆς ὑπ' ἀριθ. 33700/2890/1950 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ, 'Εργασίας καὶ Οἰκονομικῶν (ΕΕΔ 9,623).

Κατὰ ταύτην (ἄρθρ. 5) πᾶσα διάταξις συλλ. συμβ. ἐργασίας, ἐφ' ὅσον εἶναι δυσμενεστέρα τῶν διατάξεων ταύτης, τροποποιεῖται συμφώνως πρὸς τὰ δι' αὐτῆς θεσπιζόμενα. Καὶ ἤτο πράγματι δυσμενεστέρα ἡ τοπικὴ σ. σ. ὡς παρέχουσα μισθοδοσίαν ἐλάσσονα τῆς διὰ τῶν διαληφθεισῶν ἀποφάσεων καθοριζομένης.

Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸν τρόπον ὑπολογισμοῦ τῆς χρηματικῆς ἀποτιμήσεως τῆς παρασχεθείσης εἰς τὴν ἐργάτριαν τροφῆς, προβλεπομένης ὑπὸ σχετικοῦ ὅρου τῆς τοπικῆς συλλογικῆς συμβάσεως καὶ τούτου πρὸς ὑπολογισμὸν τοῦ ὕψους τῶν εἰς χρῆμα ἡμερησίων ἀποδοχῶν ταύτης, νομίζομεν ἐφαρμοστέαν τὴν ὑπ' ἀριθ. 45941/1951 κοινὴν ἀπόφασιν τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ 'Εργασίας, ἥτις ἐκδοθεῖσα ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς ἐκ τοῦ Νόμου 28/1944 ἐξουσιοδοτήσεως (Σ.Ε. 825/1952, 'Ολομ., Δ. Ε.Ν. 1952, σ. 214) καθορίζει, ρυθμίζουσα εἰδικῶς τὴν ἀποτίμησιν τῆς τροφῆς τῶν διὰ μικτοῦ συστήματος ἀμειβομένων μισθωτῶν. 'Η § VI τῆς ἀπὸ 1ης Δεκεμβρίου 1947 ἐθνικῆς συλλ. συμβάσεως ἐργασίας, ἣν ἀσφαλῶς ἠκολούθησεν ἐν τῷ ὑπολογισμῷ τῆς χρηματικῆς ἀποτιμήσεως τῆς τροφῆς ἡ ἀνωτέρω ἀπόφασις, δὲν φαίνεται ἐφαρμοζομένη ἐν τῇ κριθείσῃ παρισταμένῃ περιπτώσει (Σύνταξις ΕΕΔ πρὸ τῆς ad hoc Πρωτ/κείου 'Αθηνῶν 11234/1951, ΕΕΔ 11, σελ. 127).

Θεῖος

Χρῆστος Σ. Κοντός, Δικηγόρος

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ

ΑΠΟΝΟΜΗ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ ΥΠΟ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΩΝ. ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

Δικαιοδοσία πολιτικῶν δικαστηρίων πρὸς ἐξέτασιν διοικητικῶν πράξεων.

Ἀναγνωριστικὴ ἀγωγὴ κατ' ἄρθρ. 127 Ἀστικοῦ Κώδικος.— Δυνατὴ ἔγερσις οὐ μόνον ἐπὶ σχέσεων τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ἀναφερομένων εἰς τὸ δημόσιον δίκαιον, ἐφ' ὅσον ὑπάγονται εἰς τὰ πολιτικὰ δικαστήρια.— Ἁρμοδιότης πολιτικῶν δικαστηρίων δι' ἔρευναν διοικητικῶν πράξεων.— Ἐπιτρεπτὸς δικαστικὸς ἔλεγχος ἐξετάσεως ἀποφάσεως ὀργάνων τοῦ Ι.Κ.Α. ἐν σχέσει πρὸς παροχὰς τοῦ Ι.Κ.Α.— Ἀποκλεισμὸς μόνον ἀπὸ λειτουργίας Ἀσφαλιστικῶν Δικαστηρίων.

Δι' ἀγωγῆς μισθωτοῦ ἐνώπιον τοῦ Πρωτοδικείου Πειραιῶς ἀπευθυνθείσης κατὰ τοῦ ἐν Πειραιεῖ Ὑποκαταστήματος τοῦ Ι.Κ.Α., ἐζητήθη νὰ βεβαιωθῇ δικαστικῶς, ὅτι οὗτος εἰργάσθη ὡς μισθωτὸς εἰς ἐν Πειραιεῖ καφενεῖον τοῦ ἐργοδότου του „*. κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 15 Ἰουνίου 1950 ἕως 31 Ὀκτωβρίου 1950, πραγματοποιήσας κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο 114 ἡμέρας ἐργασίας.

Τὸ Πρωτοδικεῖον Πειραιῶς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 610/1952 ἀποφάσεως αὐτοῦ (εἰσηγητὴς *Ν. Εὐστρατιάδης*) ἐδέχθη ὡς ἑξῆς:

«Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 127 τοῦ Α.Κ. ὁ ἔχων ἔννομον συμφέρον πρὸς δικαστικὴν ἀναγνώρισιν ἐννόμου τινὸς σχέσεως δύναται νὰ ἐγείρῃ περὶ ἑαυτοῦ ἀγωγὴν καὶ ἂν ἔτι ἡ ἐκ τοιαύτης ὑφισταμένης ἐννόμου σχέσεως ἀξίωσις δὲν εἶναι γεγεννημένη. Ἔννομος σχέσις, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς διατάξεως ταύτης, εἶναι ἡ βιοτικὴ σχέσις τοῦ προσώπου, ἥτις ἀναφέρεται πρὸς ἕτερον πρόσωπον ἢ πρᾶγμα καὶ ρυθμίζεται ὑπὸ τοῦ ἐξ ἀντικειμένου δικαίου, δίδεται δὲ ἡ ἀναγνωριστικὴ αὕτη ἀγωγὴ ἐπὶ ἐννόμων σχέσεων τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἐπὶ δὲ τῶν ἀναγομένων εἰς τὸ δημόσιον δίκαιον μόνον ἐφ' ὅσον ὑπάγονται εἰς τὰ πολιτικὰ δικαστήρια (*Γ. Μπαλῆς* § 134, Ὅλομ. Α.Π. 238/1950, Θέμ. ΞΘ' σ. 480).

Ἡ ἄνω ἀγωγή, σκοποῦσα οὐχὶ τὴν ἀκύρωσιν τῆς ἐν αὐτῇ ἀποφάσεως τῆς Τοπικῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς, δι' ἧς ἀπερρίφθη αἴτησις θεραπείας τοῦ ἐνάγοντος ἐκ τοῦ λόγου ὅτι δὲν ἐξηκριβώθη ἡ κατὰ νόμον πραγματικὴ ἀπασχόλησις τούτου, ἀλλὰ τὴν ἀναγνώρισιν τοῦ ὅτι εἰργάσθη οὗτος ἀντὶ τοῦ νομίμου μισθοῦ εἰς τὸν ἐν τῇ ἀγωγῇ ἐργοδότην ἀπὸ 15 Ἰουνίου 1950 ἕως 31 Ὀκτωβρίου 1950 πραγματοποιήσας 114 ἡμερομίσθια ἐργασίας, ὅπερ ἀποτελεῖ προϋπόθεσιν πρὸς παροχὴν αὐτῷ ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου συντάξεως, λόγῳ ἀναπηρίας, εἶναι, κατὰ τὰ ἐν αὐτῇ ἐκτιθέμενα πραγματικὰ περιστατικά, νόμῳ βάσιμος, συμφώνως πρὸς τὴν ἄνω διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 127 Α.Κ., προφανοῦς ὄντος τοῦ ἐννόμου συμφέροντος τοῦ ἐνάγοντος, μὴ ἐκφεύγουσα τῆς δικαιοδοσίας τῶν τακτικῶν Δικαστηρίων, τοσοῦτο μᾶλλον καθόσον δὲν ἐλειτούργησαν τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου περὶ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων προβλεπόμενα Διοικητικὰ Ἀσφαλιστικὰ Δικαστήρια πρὸς ἔλεγχον καὶ κατ' οὐσίαν τῶν ἀποφάσεων τῶν ὀργάνων ἀσφαλίσεως (ἄρθρα 51 § 1, 53, 54, 56, νόμ. 6298/1931, ἄρθρ. 86 Συντάγματος 1952), τὰ δὲ ἐναντία ἀπορριπτέα εἶναι ὡς μὴ νόμιμα (Ἔφετ. Ἀθηνῶν 299/1950, Θέμ. ΞΑ' 533, Πρωτ. Ἡρακλ. 608/1950, ΕΕΝ ιξ' 387)».

Ὅμοιαι ὑπῆρξαν καὶ αἱ σκέψεις τῆς ὁριστικῆς, ὑπ' ἀριθ. 67/1953, ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Πειραιῶς.

Κατὰ τῆς τελευταίας αὐτῆς ἀποφάσεως ἠσκήθη ἐκ μέρους τοῦ Ὑποκαταστήματος Πειραιῶς τοῦ Ι.Κ.Α. ἔφεσις μὲ τὸν ἑξῆς λόγον:

Ἐσφαλμένως καὶ παρὰ τὰς διατάξεις τοῦ Κώδικος Πολ. Δικον. καὶ δὴ τῶν ἄρθρων 1 καὶ 3 τούτου περὶ δικαιοδοσίας τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων, τοῦ ἄρθρου 82 τοῦ ἐν ἰσχύϊ Συντάγματος, τὰς διατάξεις τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» καὶ τὰς διατάξεις τοῦ ἐπεχοντος ἰσχὺν νόμου Κανονισμοῦ Ι.Κ.Α. περὶ ἀσφαλιστικῆς ἁρμοδιότητος καὶ διαδικασίας ἀπονομῆς τῶν παροχῶν, τὸ δικάσαν Πρωτοδικεῖον ἐδέχθη διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεώς του, ὅτι ἐτύγχανεν ἁρμόδιον, ἵνα κρίνῃ ἐπὶ τῆς ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἀγωγῆς τοῦ ἐφεσιβλήτου, ἐνῷ ἔδει νὰ ἀπορρίψῃ ταύτην ὡς ἀναρμοδίως ἐνώπιον αὐτοῦ εἰσαχθεῖσαν.

***

Ὡς συνάγεται ἐκ τῆς καταχωριζομένης κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ Ἐφετείου Ἀθηνῶν, ἡ ἄποψις αὕτη περὶ ὑπάρξεως δικαιοδοσίας τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων, εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν, ἀντιτίθεται πρὸς ἐκείνην τῆς Ἐφετ. Ἀορίστ. 81/1954 (εἰσηγητὴς *Θ. Παπαθεοδώρου*, ΕΕΔ 13, 587).

Ἐφετεῖον Ἀθηνῶν 1171/1954

Πρόεδρος ὁ κ. **Ν. Ψαρὸς**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἐφέτης κ. **Στ. Σταυρόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Καραβασίλης, Δ. Λεβαντῆς

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 127 Α.Κ. δύναται ὁ ἔχων εἰδικὸν ἔννομον συμφέρον πρὸς ἀναγνώρισιν ἐννόμου τινὸς σχέσεως, ρυθμιζομένης ὑπὸ τοῦ ἐξ ἀντικειμένου δικαίου, νὰ ἐγείρῃ ἀγωγήν, ἥτις χωρεῖ οὐ μόνον ἐπὶ σχέσεων τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ἀναφερομένων εἰς τὸ δημόσιον δίκαιον, ἐφ' ὅσον ὑπάγονται εἰς τὰ πολιτικὰ δικαστήρια (*Μπαλῆ*, Γεν. Ἀρχ. § 134, Α.Π. Ὁλομελ. 278/1950, Θ. ΞΑ' 480). Καὶ ἡ ὑπὸ δίκην ἀγωγή, ἀντικείμενον ἔχουσα

ΑΝΑΚΟΠΗ ΚΑΤ' ΕΚΤΕΛΕΣΕΩΣ ΔΙΑ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΙΝ ΕΙΣΦΟΡΩΝ ΠΡΟΣ ΤΟ Ι.Κ.Α.

Σχέσις όδηγοῦ αὐτοκινήτου ταξὶ πρὸς ἰδιοκτήτην

Διοικητική ἐπτέλεσις κατὰ Νόμον περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων, ἐφαρμοζομένου καὶ ἐπὶ εἰσπράξεως ἀπαιτήσεων τοῦ Ι.Κ.Α. δι' εἰσφορὰς ἐργοδοτῶν.— Ἀνακοπὴ πρὸ καὶ μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν.— Ἁρμόδιον δικαστήριον.—Ἐπιτρεπτὴ ἀνακοπὴ ἐνώπιον τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων, μὴ λειτουργούντων ἀσφαλιστικῶν δικαστηρίων.—Τρόπος εἰσπράξεως εἰσφορῶν Ι.Κ.Α. κατὰ Κανονισμόν.— Σχέσις ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου ταξὶ πρὸς ἰδιοκτήτην.—Ἐξάρτησις νομικοῦ χαρακτηρισμοῦ ἐκ τῶν κατ' ἰδίαν συμφωνιῶν ἐν τῇ συγκεκριμένῃ περιπτώσει, ὡς σχέσεως μισθώσεως ἐργασίας ἢ μισθώσεως πράγματος.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ Α.ν. 1846/1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» (ΕΕΔ 10, 637) εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ νόμου τούτου ὑπάγονται ὑποχρεωτικῶς τὰ πρόσωπα, τὰ ὁποῖα ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς Χώρας παρέχουν ἐξηρτημένην ἐργασίαν, ἐναντι ἀμοιβῆς. Ἐπὶ δυσχεροῦς διακρίσεως ἐξηρτημένης ἢ μὴ ἐργασίας προσώπου τινὸς τοῦτο θεωρεῖται ὑπαγόμενον εἰς τὴν ἀσφάλισιν.

Ζήτημα ἀποδείξεως, ἐπομένως, εἶναι ἂν πρόκειται, εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν, περὶ προσώπου παρέχοντος ἐξηρτημένην ἐργασίαν (ὑπὸ τὸ γνωστὸν κριτήριον, βλέπε ἀνωτέρω σελ. 647).

Ἐν προκειμένῳ τὸ Ι.Κ.Α., ὑπολαμβάνον ὅτι ὑφίστατο εἰς τὴν περίπτωσιν σχέσις ἐξηρτημένης ἐργασίας ὁδηγῶν αὐτοκινήτων ταξί, προεῖβη εἰς κατάσχεσιν κατὰ τοῦ ὑπολληθέντος παρ' αὐτοῦ ὡς ἐργοδότου διὰ καθυστερήσιν καταβολῆς εἰς αὐτὸ τῶν κεκανονισμένων εἰσφορῶν (βλέπε τὴν ὑπ' ἀριθ. 3081/1951 ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ι.Κ.Α., ΕΕΔ 11, 46, ἡ ὁποία, ἐν τῇ κατατάξει εἰς κλάσεις τῶν μισθωτῶν μὲ κυμαινομένας ἀποδοχὰς ἀναφερει καὶ τοὺς ὁδηγοὺς αὐτοκινήτων ταξὶ καὶ κατατάσσει καὶ αὐτοὺς εἰς ἀναλόγους κλάσεις).

Ἐφ' ὅσον ὅμως τὸ ζήτημα τοῦ χαρακτηρισμοῦ τῆς σχέσεως τοῦ ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου πρὸς τὸν ἰδιοκτήτην εἶναι λυτέον ἀναλόγως τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν, ὑφισταμένης σχέσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας, ἀσάκις ἀποδεικνύεται προσωπικὴ ἐξάρτησις τοῦ ὁδηγοῦ ἐκ τοῦ ἰδιοκτήτου τοῦ αὐτοκινήτου, ἄλλως μισθώσεως πράγματος (βλέπε σχετικὴν νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 13, 295, ΕΕΔ 13, 471), ἀσκηθείσης ἀνακοπῆς ἐκ μέρους τοῦ καθ' οὗ ἡ κατάσχεσις, τὸ Πρωτοδικεῖον δέχεται τοῦτον ὡς νόμιμον καὶ διατάσσει τὰς δεούσας ἀποδείξεις, ἐξ ὧν θὰ κριθῇ ἡ φύσις τὸ ἀνωτέρω διαλαμβανόμενον, δὲν ἐκφεύγει τῆς δικαιοδοσίας τῶν τακτικῶν δικαστηρίων. Ταῦτα δὲν δύνανται μὲν νὰ προβῶσιν εἰς ἀκύρωσιν τῶν πράξεων τῆς Διοικήσεως, οὔτε εἰς ἔλεγχον τῆς κατ' οὐσίαν ἐνεργείας τῶν ὀργάνων της, δικαιοῦνται ὅμως, κρίνοντα ἐπὶ τῶν εἰς αὐτὰ ὑπαγομένων, κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 Πολ. Δικ., διαφορῶν περὶ ἰδιωτικῶν δικαιωμάτων, ἱδρυομένων ἢ προσβαλλομένων ἐκ πράξεων τῆς Διοικήσεως, νὰ ἐξετάσουν παρεμπιπτόντως τὸ κῦρος καὶ τὴν νομιμότητα αὐτῶν, ἐρευνῶντα ἂν ἐγένοντο κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ νόμου καὶ ἐντὸς τῆς ἐξουσίας της, ἐκτὸς ἂν ἀπεκλείσθη ὑπὸ τοῦ νόμου ἢ ὑπ' αὐτῶν ἔρευνα συγκεκριμένου θέματος, διὰ τὸ ὁποῖον ἡ δικαστικὴ ἔρις (Α.Π. Ὁλομ. 305/1952, ΕΕΝ 18' 682, Α.Π. Ὁλομελ. 509/1940, Θέμ. ΝΒ' 45, πρβλ. *Στασινοπούλου*, Τὸ Δίκαιον τῶν διοικητικῶν πράξεων, σελ. 334). Τοιαύτη παρέκκλισις ἀπὸ τῆς ἀνωτέρω ἀρχῆς οὐδαμῶς συνάγεται ἐκ τῶν ἄρθρ. 14 § 6 καὶ 13 § 9 τοῦ Α.ν. 1846/1951, διότι αἱ διατάξεις αὗται προβλέπουσι περὶ κρίσεως ἐκ μέρους τῶν διευθυντῶν τῶν Ὑποκαταστημάτων τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ τῶν τοπικῶν διοικητικῶν ἐπιτροπῶν, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ὑπαγωγὴν εἰς τὴν ἀσφάλισιν, τὰς προϋποθέσεις, τὴν πραγματοποίησιν τῶν παροχῶν κλπ., χάριν τῆς συντονωτέρας προστασίας τοῦ προσφεύγοντος ἠσφαλισμένου, καὶ δὲν σκοποῦν νὰ ἀποκλείσουν τὴν ὑπὸ τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων ἐξέτασιν τῶν ἀποφάσεων τῶν ὀργάνων τούτων, ὅταν γίνηται διὰ τὴν ἀναγνώρισιν καὶ ἀνόρθωσιν τοῦ προσβληθέντος ἰδιωτικοῦ δικαιώματος (πρβλ. Enderemann, Zivilprozessrecht § 2, Α.Π. 305/1952, Ενθ' ἀνωτ.). Μόνον δὲ ἀφ' ἧς λειτουργήσουν τὰ διὰ τοῦ ἄρθρ. 43 τοῦ διαληφθέντος νόμου συνιστώμενα εἰδικὰ δικαστήρια δὲν θὰ εἶναι ἐπιτετραμμένη ἡ παρὰ τῶν τακτικῶν δικαστηρίων παρεμπίπτουσα ἐξέτασις τοῦ κύρους τῶν πράξεων τῆς Διοικήσεως τοῦ Ι.Κ.Α., ὅπερ ἀποτελεῖ νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου, ἀσκοῦν διοίκησιν (ἄρθρον 11 τοῦ Α.ν. 1846, Σ.Ε. 38/1940, βλέπε *Στασινοπούλου*, Ἡ ἀστικὴ εὐθύνη τοῦ Κράτους κλπ. § 50 καὶ σελ. 111). Ἐξ ἄλλου, τὰ ὄργανα τοῦ ἐκκαλοῦντος, ὡς ἐκ τῶν προαναφερομένων διατάξεων σαφῶς ἐξάγεται, δὲν ἐνεργοῦσιν εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ἀναγνωρίσεως δικαιώματος ἀσφαλιστικῶν παροχῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων συγκαταλέγεται καὶ ἡ σύνταξις, ὡς εἰς τὴν δικαζομένην ὑπόθεσιν, κατὰ διακριτικὴν εὐχέρειαν (*Παπαχατζῆ*, Ἡ Ἔννοια τῆς διακριτικῆς εὐχερείας, 1934, σελ. 91 ἑπ., 125, πρβλ. Α.Π. 290/1934, Θ. ΜΕ' 753), ἀλλ' ἀσκοῦν ἐξουσίαν ὑποκειμένην εἰς τὸν ἔλεγχον τῶν δικαστηρίων, ὅταν κρίνουν τὸν ἀντίκτυπον τῶν ἐνεργειῶν τῆς Διοικήσεως ἐπὶ σχέσεως τοῦ ἀστικοῦ δικαίου. Οἱ ἀντίθετοι ὅθεν λόγοι ἐφέσεως, οἱ ἀφορῶντες ἀποκλειστικὴν δικαιοδοσίαν τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ τῆς διοικητικῆς ἐπιτροπῆς του, ἀποφαινομένης κατόπιν αἰτήσεως θεραπείας, καθίστανται ἀπορριπτέοι, ὡς μὴ βάσιμοι.

τῆς ἐν προκειμένῳ σχέσεως. (Σχετικὴ καὶ ἡ Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 4216/1952, προεδρεύων *Ε. Ποταμίτης*, ΕΕΔ 11, 371, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 6713/1954

Πρόεδρος ὁ κ. Π. Θεράπος
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. Κ. Δάρας
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Ἀργυρός, Π. Μπαϊνάτας

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀνακοπῆς διώκεται ἡ ἀκύρωσις τῆς δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. .... τῆς 11 Ἰανουαρίου 1954 ἐκθέσεως ἀναγκαστικῆς κατασχέσεως τοῦ δικαστικοῦ κλητῆρος Α.Β. ἐπιβληθείσης κατασχέσεως ἐπὶ τῶν ἐν αὐτῇ περιγραφομένων κινητῶν πραγμάτων, κατόπιν ἐγγράφου παραγγελίας τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ταμείου Ἐσόδων τοῦ Ι.Κ.Α. διὰ τὴν εἰσπραξιν ὀφειλῶν τοῦ ἀνακόπτοντος ἐκ καθυστερουμένων εἰσφορῶν ἐκ δραχμῶν 5.813.000 διὰ τοὺς ὁδηγοὺς αὐτοκινήτου, ἐργαζομένους εἰς ἰδιόκτητα αὐτοκίνητα τοῦ ἀνακόπτοντος, χαρακτηριζομένους ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. ὡς συνδεομένους μετ' αὐτοῦ διὰ σχέσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ κωδικοποιηθέντος ν. 4845 περὶ εἰσπράξεως τῶν δημοσίων ἐσόδων, αἵτινες ἐφαρμογὴν ἔχουν προκειμένου καὶ περὶ εἰσπράξεως τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ Ι.Κ.Α. κατὰ τὸ ἄρθρον 27 § 5 τοῦ ἀ. ν. 1846/1951.

Ὡς προκύπτει ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 68 § 2 τοῦ κωδικοποιηθέντος ν. 4845, ὁ ὀφειλέτης τοῦ Δημοσίου πρὸ μὲν τῆς ἐκτελέσεως δικαιοῦται νὰ ἀνακόψῃ τὴν ἀτομικὴν πρόσκλησιν τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ταμείου ἢ τὸ ἔνταλμα προσωπικῆς κρατήσεως ὡς ἐξωδίκους πράξεις κατὰ τὸ ἄρθρον 235 Πολ. Δικ., ἄνευ περιορισμῶν τῶν λόγων ἀνακοπῆς, μετὰ δὲ τὴν ἐκτέλεσιν δύναται νὰ ἀνακόψῃ αὐτὴν ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδίκου ἢ τοῦ Προέδρου Πρωτοδικῶν, ἀναλόγως τοῦ ποσοῦ τοῦ χρέους, ὅτε οἱ λόγοι ἀνακοπῆς εἶναι περιωρισμένοι ἐν τῇ διαδικασίᾳ ταύτῃ ἐκ τοῦ ἄρθρου 68 Ν.Ε.Δ.Ε.

Ἐκτὸς ὅμως τῆς ἀνακοπῆς ἐνώπιον τοῦ Προέδρου, τοῦ ὁποίου ἡ ἀπόφασις ἔχει προσωρινὴν ἰσχύν, δύναται ὁ ὀφειλέτης καὶ τακτικὴν ἀνακοπὴν κατὰ τῆς ἐκτελέσεως νὰ ἀσκήσῃ ἐνώπιον τοῦ Πρωτοδικείου, ἐὰν τὸ διωκόμενον ποσὸν ὑπερβαίνῃ τὰ 5.000.000 δραχμῶν, κατὰ τὸ ἄρθρον 871 Πολ.Δικ., ὅτε, ἐὰν μὲν ὁ προσδιορισμὸς τῆς ὀφειλῆς ἔχῃ ἀνατεθῇ εἰς διοικητικὰ δικαστήρια ἢ διοικητικὴν Ἀρχήν, τὸ Πρωτοδικεῖον περιορίζεται εἰς τὴν ἐξέτασιν τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ τίτλου τοῦ ἄρθρ. 2 § 2 περίπτωσις α', ἐὰν δὲ δὲν ὁρίσταται νόμῳ τοιαύτη διοικητικὴ δικαιοδοσία, δικαιοῦται νὰ ἐρευνήσῃ τὸ κατ' οὐσίαν βάσιμον τοῦ τίτλου (Ζαφ. Διοικ. ἐκτέλ. σ. 325 ἑπ., Ἐφ. Ἀθ. 1154/1949, Θέμ. ΞΑ'/241). Κατ' ἀκολουθίαν νόμῳ βάσιμος τυγχάνει ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀνακοπή, ὡς ἐκ τοῦ ἄρθρ. 871 Πολ. Δικ. ἀσκουμένη, καὶ δέον ὅπως ἐξετασθῇ, δεδομένου προσθέτως ὅτι ναὶ μὲν κατὰ τὸ ἄρθρ. 27 § 5 τοῦ Α.Ν. 1846/1951 κατὰ τῆς ἐκτελέσεως ἐπιτρέπεται προσφυγὴ ἐνώπιον τῶν πρωτοβαθμίων ἀσφαλιστικῶν δικαστηρίων, κατὰ τῆς ἀποφάσεως τῶν ὁποίων ἐπιτρέπεται ἔφεσις ἐνώπιον τοῦ δευτεροβαθμίου ἀσφαλιστικοῦ δικαστηρίου, τοῦτο ὅμως, ἐφ' ὅσον θὰ εἶχεν ἀρχίσει ἡ λειτουργία τῶν ἀσφαλιστικῶν δικαστηρίων, ὅτε ἀμφισβήτησις περὶ τοῦ κατ' οὐσίαν βασίμου τῶν βεβαιουμένων εἰσφορῶν θὰ ἀνήκεν εἰς τὴν δικαιοδοσίαν αὐτῶν (πρβλ. ἄρθρ. 43 Α.Ν. 1846/1951, Ἐφ. Κρ. 187/1950, Θέμ. ΞΒ/216 καὶ αὐτόθι παρατηρήσεις, Ἐφ. Ἀθ. 723/1950, Θέμ. ΞΒ'/210).

Τὸ καθ' οὗ ἡ ἀνακοπὴ Ι.Κ.Α. ὡς τίτλον τοῦ διωκομένου ἐσόδου προβάλλει κατάστασιν ὀφειλέτου, προσαγομένην καὶ ἐπικαλουμένην, βάσει τῆς ὁποίας ἐβεβαιώθη τὸ ἔσοδον τοῦτο ὡς ὀφειλόμενον ὑπὸ τοῦ ἀνακόπτοντος, δι' εἰσφοράν διὰ τοὺς ἐργασθέντας παρ' αὐτῷ διὰ σχέσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας, τοὺς ἐμφαινομένους ἐν ταῖς σχετικαῖς προσαγομέναις ἐπίσης ἐκθέσεσιν ἐλέγχου τῶν ἁρμοδίων ὀργάνων αὐτοῦ, ἐκδοθείσης τῆς καταστάσεως ταύτης μετὰ προηγουμένην ἐγχείρισιν εἰς τὸν ἀνακόπτοντα πράξεως ἐπιβολῆς εἰσφορῶν κατὰ τὰ ἀποδεικνυόμενα ἐκ τῶν προσαγομένων καὶ ἐπικαλουμένων ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. ἐγγράφων.

Κατὰ τὰ ἄρθρα 13, 23, 24, 29, 30, 35 καὶ 36 τοῦ κανονισμοῦ περὶ τοῦ τρόπου ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν καὶ εἰσπράξεων τῶν εἰσφορῶν τοῦ Ι.Κ.Α., ἐγκριθέντος δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (Ε. Κ. τ. Β' φ. 157/1937), ὅστις κατ' ἄρθρ. 60 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 διετηρήθη ἐν ἰσχύϊ μετὰ τῶν λοιπῶν κανονισμῶν καὶ μετὰ τὴν κατάργησιν τοῦ ν. 6298/1934, βάσει τοῦ ὁποίου ἐξεδόθησαν, προκύπτει ὅτι ἐὰν ἐργοδότης κατὰ τὴν καταβολὴν τῶν μισθῶν ἢ ἡμερομισθίων δὲν ἐπεκόλλησε ἔνσημα ἐπὶ τοῦ δελτίου εἰσφορῶν τῶν ἠσφαλισμένων ἢ ἐπεκόλλησε τοιαῦτα μικροτέρας ἀξίας καὶ οὔτε δὲν κατέβαλε παντάπασι ἢ κατέβαλεν ἐλάσσονας εἰσφορᾶς, ὁ ὑπάλληλος τοῦ Ι.Κ.Α. καλεῖ τὸν ἐργοδότην πρὸς καταβολὴν αὐτῶν παραχρῆμα καὶ προβαίνει εἰς τὴν ἐν τῷ κατὰ τὸ ἄρθρον 24 βιβλίῳ μισθολογίου ἐγγραφὴν τῶν ἐλλειπουσῶν ἐνδείξεων. Ἐὰν ὁ ἐργοδότης ἀδυνατῇ ἢ ἀρνῆται νὰ ἐπικολλήσῃ τὰ ἔνσημα, συντάσσει ὁ ἐπὶ τοῦ ἐλέγχου ὑπάλληλος καὶ ἐγχειρίζει εἰς αὐτὸν ἐπὶ ἀποδείξει παραλαβῆς τὴν οἰκείαν πρᾶξιν ἐπιβολῆς εἰσφορῶν, καλῶν ἅμα τοῦτον, ὅπως καταβάλῃ ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν τὴν ἀξίαν τῶν ἐνσήμων, μετὰ τὴν παρέλευσιν τῶν ὁποίων συντάσσει καὶ ὑποβάλλει εἰς τὸ Ἵδρυμα τὴν κατάστασιν ὀφειλετῶν, ἥτις κατὰ τὸ ἄρθρον 27 § 4 τοῦ ἀ. ν. 1846/1951 χρησιμεύει ὡς τίτλος πρὸς βεβαίωσιν τοῦ ἐσόδου. Κατ' ἀκολουθίαν τὰ διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀνακοπῆς ὑποστηριζόμενα, ὡς ἀναπτύσσονται διὰ τῶν προτάσεων, περὶ ἀνυπαρξίας τίτλου τυγχάνουσιν ἀπορριπτέα.

Περαιτέρω διὰ τῆς ἀνακοπῆς, ὡς ἀναπτύσσεται διὰ τῶν προτάσεων, ὁ ἀνακόπτων ὑποστηρίζει, ὅτι οἱ φερόμενοι ὑπὸ τοῦ καθ' οὗ ὡς συνδεόμενοι διὰ σχέσεως συμβάσεως ἐργασίας, οἵτινες τυγχάνουν ὁδηγοὶ αὐτοκινήτων δὲν συνδέονται διὰ τοιαύτης σχέσεως, ἐν ὄψει τῶν εἰδικῶν ὅρων ταύτης, περιοριζόμενος εἰς τοῦτο καὶ μόνον, χωρὶς νὰ ἀρνῆται, ὅτι οὗτοι ἀπησχολήθησαν ὡς ὁδηγοὶ αὐτοκινήτων ταξὶ τῆς ἰδιοκτησίας τούτου. Ταῦτα πάντα

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τίνες διατάξεις Β.Δ. περί κυρώσεως Κανονισμοῦ εἶναι ἐγκυροι καὶ τίνες ἄκυροι

Νομοθετικὴ ἐξουσιοδότησις διὰ θέσπισιν Κανονισμοῦ νόμιμος.—Διάταξις ἄρθρ. 35 Συντάγματος περὶ ἐκδόσεως νομοθετικῶν διαταγμάτων πρὸς ρύθμισιν ἐξαιρετικῶς ἐπειγόντων θεμάτων.—Ἀνεπίτρεπτος ἔλεγχος δικαστηρίων περὶ τοῦ ἐπειγοντος.—Οὐχὶ ἀντίθετος πρὸς διάταξιν ἄρθρ. 3 Συντάγματος περὶ ἰσότητος θέσπισις εἰδικῆς διαδικασίας κανονισμοῦ διὰ τὸν Ο.Τ.Ε.—Καταργήσεις Κανονισμοῦ προσωπικοῦ Ο.Τ.Ε. ἄνευ συμμετοχῆς ἀντιπροσώπων ὑπαλλήλων δὲν ἀντιτίθεται εἰς ἄρθρα 4 καὶ 11 τοῦ Συντάγματος.—Κῦρος β.δ. περὶ κανονισμοῦ Ο.Τ.Ε. καὶ ἄνευ τηρήσεως διαδικασίας ν. 3752/1929.—Κῦρος β.δ., καίτοι ἀντιθέτου πρὸς ἀ.ν. 16/21 Νοεμβρίου 1935 (περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας), ρυθμισθέντος τοῦ θέματος διὰ νεωτέρου νομοθετήματος.—Ὑπαγωγὴ εἰς ἐξουσιοδότησιν ν.δ. 1049/1949 καὶ ν.δ. 2459/1953 τῆς ρυθμίσεως ἀποδοχῶν προσωπικοῦ.—Ἀποκλεισμὸς διὰ ν.δ. 2459/1953 τηρήσεως διαδικασίας ν. 2053/1952.—Μετάταξις καὶ κατάταξις προσωπικοῦ.—Κῦρος β.δ. ὡς πρὸς διάταξιν περὶ μὴ ὀφειλῆς προσθέτου ἀμοιβῆς πέραν ὡρισμένων ὡρῶν ἐργασίας, περὶ ἀδείων καὶ ὡρῶν διδασκαλίας ἐν σχολείοις.—Ἀκυρότης β.δ. περὶ στερήσεως ἀποζημιώσεως ν. 2112.—Ἔννοια διατάξεως περὶ 1/4 ἀποζημιώσεως.—Κῦρος β.δ. ὡς πρὸς διάταξιν περὶ ἀπαγορεύσεως ἄνευ εἰδικῆς ἐγκρίσεως ἐξασκήσεως ἑτέρου βιοποριστικοῦ ἐπαγγέλματος.—Ἔννοια διατάξεως β.δ. περὶ ἀπαγορεύσεως συμμετοχῆς εἰς διοικητικὰ συμβούλια ἄλλων ἐπιχειρήσεων.—Κῦρος β.δ. περὶ θεσπίσεως εἰδικῶν προσόντων.—Ἀκυρότης ὡς πρὸς διάταξιν περὶ μεταβολῆς ὕψους ἀποδοχῶν διὰ προτάσεως διοικητικοῦ συμβουλίου.—Ἔννοια διατάξεων περὶ σχολῶν ἐκπαιδεύσεως καὶ μετεκπαιδεύσεως καὶ περὶ πειθαρχικῆς δίκης.—Ἀκυρότης β.δ. ὡς πρὸς παραίτησιν δι' ὑποβολῆς ὑποψηφιότητος βουλευτοῦ.—Ὅριον ἡλικίας προσωπικοῦ.

Τὰ ἱστορικὰ τῆς ὑποθέσεως, ἐφ' ἧς ἡ κατωτέρω προσβάλλουν τὸ κατ' οὐσίαν ὑπαρκτὸν τῆς ὀφειλῆς τῆς εἰσφορᾶς, οὕτω φερομένης ὡς ἐπιβληθείσης διὰ πρόσωπα, διὰ τὰ ὁποῖα δὲν ὑπῆρχεν ὑποχρεώσεως πρὸς ἐπικόλλησιν ἐνσήμων, δεδομένου ὅτι τὸ καθ' οὗ Ι.Κ.Α. διὰ τῶν προτάσεών του καὶ τῶν δι' αὐτῶν ἐπικαλουμένων καὶ προσαγομένων ἐγγράφων ὑποστηρίζει, ὅτι ἡ ἐπιβολὴ τῆς εἰσφορᾶς ἐγένετο, διότι ἡ συνδέουσα τὸν ἀνακόπτοντα καὶ τοὺς ὁδηγούς τῶν αὐτοκινήτων του σχέσις κατὰ τοὺς μεταξὺ αὐτῶν ὅρους καὶ συμφωνίας εἶναι σύμβασις ἐργασίας. Ὁ νομικὸς χαρακτηρισμὸς τῆς σχέσεως τῆς συνδεούσης τὸν ὁδηγὸν αὐτοκινήτου ταξὶ πρὸς τὸν ἰδιοκτήτην ἤρτηται ἐκ τῶν κατ' ἰδίαν συμφωνιῶν ἐν τῇ συγκεκριμένῃ ἑκάστοτε περιπτώσει, δι' ὃ καὶ διαφόρως ἐκρίθη αὕτη ὑπὸ τῆς νομολογίας, ἀναλόγως τῶν προκυπτόντων ἑκάστοτε πραγματικῶν περιστατικῶν (πρβλ. Α.Π. 242/1954, ΕΕΔ τόμ. 13ος, σελ. 471, ἧτις ἀπεφάνθη ὅτι πρόκειται σχέσις μισθώσεως ἐργασίας βάσει τῶν δεκτῶν γενομένων περιστατικῶν, ἀντιθέτως αἱ Α.Π. 159/1954 καὶ 132/1954, ΕΕΔ τόμος 13ος, σελ. 295 - 296 καὶ 238, ἀπεφάνθησαν, ὅτι δὲν φέρει χαρακτῆρα τοιαύτης μισθώσεως ἐργασίας). Κατ' ἀκολουθίαν, δεδομένου ὅτι τὸ καθ' οὗ ἡ ἀνακοπὴ ἐπέχει θέσιν ἐνάγοντος (ὃ ὁποῖος ἐν ἀμφιβητήσει τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν, ἐφ' ὧν ἐρείδει τὴν ἀνακοπήν, ὑποχρεοῦται εἰς ἀπόδειξιν αὐτῶν) δέον νὰ ὑποχρεωθῇ εἰς ἀπόδειξιν τοῦ βασίμου τῆς ἀπαιτήσεως, τοῦτέστιν ἐν προκειμένῳ, ὅτι οἱ δι' οὓς ἡ ἐπιβληθεῖσα εἰσφορὰ συνεδέοντο μετὰ τοῦ ἀνακόπτοντος διὰ συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας, περὶ ἣ καὶ στρέφεται ἡ ἀμφιβήτησις, διὰ παντὸς νομίμου ἀποδεικτικοῦ μέσου καὶ μαρτύρων, ἐπιτρεπομένων διὰ τὸ ἀνέφικτον τῆς κτήσεως ἐγγράφου ὑπὸ τοῦ καθ' οὗ ὡς τρίτου. Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 872 Πολ. Δικ. περὶ τῆς παραχρῆμα ἀποδείξεως τῶν προβαλλομένων ἰσχυρισμῶν δὲν ἔχει ἐφαρμογήν, διότι αὕτη δὲν ἀφορᾷ τὸν δανειστὴν ἐν τῇ νομιμοποιήσει του (πρβλ. σχετ. *Γιδοπ.* Ἐκτέλ. § 97, σελ. 2ε6, καὶ *Κετσικοπούλου*, Πολ. Δικ. ἄρθρον 872 §§ 44 - 50 καὶ 58). Κατὰ τὴν § 11 τοῦ ἄρθρ. 26 ἀ.ν. 1846/1951, ἐὰν ὁ ἐργοδότης παραβαίνῃ τὰς ὑποχρεώσεις του πρὸς τήρησιν τῶν περὶ ὧν ἡ § 9 στοιχείων ἢ δὲν τηρῇ προσηκόντως ταῦτα, ἐκ τούτου δὲ δυσχεραίνεται ἡ ἐξακρίβωσις τῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν ἀσφάλισιν προσώπων ἢ τῶν καταβλητέων εἰσφορῶν, αὗται καθορίζονται κατὰ τὴν ἀνεξέλεγκτον κρίσιν τοῦ Ι.Κ.Α., ὥστε ἐν περιπτώσει μὴ τηρήσεως τῶν ἐπιβαλλομένων εἰς τὸν ἐργοδότην ὑποχρεώσεων ὁ γενόμενος καθορισμὸς νὰ ἀποτελῇ κατὰ μαχητὸν τεκμήριον τὴν ἐξ ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν ὀφειλὴν τοῦ ἐργοδότου, εἰς τὸν ὁποῖον νὰ ἀπόκειται πρὸς κατάρριψιν τῶν τεκμηρίων ἡ ἀπόδειξις περὶ τοῦ ἀκριβοῦς ποσοῦ τῆς ὀφειλῆς. Ἡ διάταξις ὅμως αὕτη ἐν προκειμένῳ, ὡς ἐκ τῆς φύσεως τοῦ ἀμφιβητουμένου γεγονότος, ὅπερ ἀποτελεῖ τὴν προϋπόθεσιν τῆς ὑπάρξεως τῆς ὀφειλῆς, δὲν ἔχει ἐφαρμογήν.

ἀπόφασις τῆς Ὀλομελείας τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἔχει ὡς ἑξῆς:

Οἱ αἰτοῦντες, ὑπάλληλοι τοῦ Ὀργανισμοῦ Τηλεπικοινωνιῶν Ἑλλάδος (Ο.Τ.Ε.), μεταταγέντες εἰς τοῦτον ἐκ τῆς Ἀνωνύμου Ἑλληνικῆς Τηλεφωνικῆς Ἑταιρίας (Α.Ε.Τ.Ε.), ἐπεδίωξαν διὰ τῆς αἰτήσεώς των τὴν ἀκύρωσιν τοῦ ἀπὸ 18/18 Αὐγούστου 1953 β.δ. περὶ κυρώσεως τοῦ Γενικοῦ Κανονισμοῦ Προσωπικοῦ τοῦ Ὀργανισμοῦ Τηλεπικοινωνιῶν Ἑλλάδος» ἐν τῷ συνόλῳ αὐτοῦ, ἄλλως ὡς πρὸς ὡρισμένας ἐπὶ μέρους διατάξεις τοῦ δι' αὐτοῦ κυρωθέντος Κανονισμοῦ.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 734/1954, Ὀλομελείας

Πρόεδρος ὁ κ. **Σ. Σολιώτης**
Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. **Α. Παπαλάμπρου**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Ράλλης, Β. Κασίμης, Πάρεδρος Νομικοῦ Συμβουλίου, Ν. Δελόγκας, Ν. Ταζεδάκης, Ι. Ἀναστασόπουλος, Κ. Γιομπρὲς

Ἡ ὑπὸ κρίσιν αἴτησις, δι' ἧς διώκεται ὑπὸ τῶν αἰτούντων, ὑπαλλήλων τοῦ Ὀργανισμοῦ Τηλεπικοινωνιῶν Ἑλλάδος, ἡ ἀκύρωσις τοῦ ἀπὸ 18/18 Αὐγούστου 1953 β.δ. «περὶ κυρώσεως τοῦ Γενικοῦ Κανονισμοῦ Προσωπικοῦ τοῦ Ὀργανισμοῦ Τηλεπικοινωνιῶν Ἑλλάδος» (Φ.Ε.Κ. 216) ἐν τῷ συνόλῳ αὐτοῦ, ἄλλως, ὡς πρὸς ὡρισμένας ἐπὶ μέρους διατάξεις αὐτοῦ, ἀσκηθεῖσα ἐμπροθέσμως καὶ κατὰ τὰς νομίμους διατυπώσεις, τυγχάνει παραδεκτή.

Παραδεκτῶς καὶ νομίμως παρεμβαίνει ἐν τῇ παρούσῃ δίκῃ ὁ Ὀργανισμὸς Τηλεπικοινωνιῶν Ἑλλάδος πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ κύρους τοῦ προσβαλλομένου β. δ/τος, πρόδηλον ἔχων πρὸς τοῦτο ἔννομον συμφέρον, παραδεκτῶς δ' ὡσαύτως καὶ νομίμως παρεμβαίνουσι διὰ τῆς ἀπὸ 27 Ἰανουαρίου 1954 παρεμβάσεως αὐτῶν πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν ἡ Ὁμοσπονδία Προσωπικοῦ Ὑπερατικῶν Τηλεπικοινωνιῶν, ὁ Σύλλογος Προσωπικοῦ Α.Ε.Τ.Ε.—Ο.Τ.Ε. καὶ ἕτερα ἐπαγγελματικὰ σωματεῖα τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Ὀργανισμοῦ Τηλεπικοινωνιῶν Ἑλλάδος, ἐφόσον ἡ διατήρησις τοῦ κύρους τοῦ προσβαλλομένου β.δ. συνδέεται πρὸς τὰ γενικὸν ἐπαγγελματικὸν συμφέρον τῶν μελῶν τῶν ὡς εἰρηται σωματείων.

Ἐν ἄρθρῳ 8 τοῦ προβλέψαντος περὶ τῆς ἱδρύσεως τοῦ Ὀργανισμοῦ Τηλεπικοινωνιῶν Ἑλλάδος ν.δ. ὑπ' ἀριθ. 1049/1949 «περὶ ὀργανώσεως τῶν Τηλεπικοινωνιῶν τῆς Ἑλλάδος» (Φ.Ε.Κ. 195) ὁρίζεται, ὅτι «τὸ προσωπικὸν τοῦ Ο.Τ.Ε. διέπεται ὑπὸ Γενικοῦ Κανονισμοῦ Προσωπικοῦ, συνταχθησομένου ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου αὐτοῦ», ἐν συνεχείᾳ δέ, ὅτι «τηρουμένων πάντως τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος νόμου, ὁ Γ.Κ.Π. συντάσσεται συμφώνως πρὸς τὰς παραδεδεγμένας ἀρχὰς τὰς διεπούσας τὸ προσωπικὸν τῶν ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ κατὰ τὴν διαδικασίαν τῶν κειμένων διατάξεων περὶ προσωπικοῦ ἐπιχειρήσεων κοινῆς ὠφελείας, ἐφ' ὅσον αὗται δὲν ἀντίκεινται πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου». Ἐξ ἄλλου, τὸ ἄρθρ. 20 τοῦ αὐτοῦ νόμου ὁρίζει, ὅτι «ὁ Ὑπηρεσιακὸς Ὀργανισμὸς καὶ ὁ Γενικὸς Κανονισμὸς Προσωπικοῦ θέλουσι συνταχθῆ ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ο.Τ.Ε. ἐντὸς 6 μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ», ἐν συνεχείᾳ δὲ τῆς διατάξεως ταύτης ὡρίσθη διὰ τοῦ ἀ.ν. 1944/1951 «περὶ τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καὶ ἑρμηνείας ἐνίων διατάξεων τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1049/1949 ν.δ/τος» (Φ.Ε.Κ. 267), ὅτι «ἐξ αὐτῶν, ὁ μὲν Γ.Κ.Π κυροῦται διὰ β. δ/τος, συμφώνως πρὸς τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον 8, ὁ δὲ Ὑπηρεσιακὸς Ὀργανισμός, συνταχθησόμενος ὑπὸ τοῦ Δ.Σ., ὑποβάλλεται εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Συγκοινωνιῶν». Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν διατάξεων τούτων κατηρτίσθη Γενικὸς Κανονισμὸς τοῦ Προσωπικοῦ τοῦ Ο.Τ.Ε. κυρωθεὶς διὰ τοῦ ἀπὸ 19/19 Δεκεμβρίου 1951 β.δ. (Φ.Ε.Κ. 328), ἀνακυρωθέντος δ' ὅμως εἶτα τοῦ β.δ. τούτου διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1824/1952 ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ἐξεδόθη ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἄρθρου 35 §§. 2 τοῦ Συντάγματος, ὁριζοντος ὅτι «ὁ Βασιλεὺς δύναται, διαρκούσης τῆς βουλευτικῆς περιόδου, κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπουσίας τῆς Βουλῆς ἢ τῆς διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς, νὰ προβαίνῃ εἰς ἔκδοσιν νομοθετικῶν διαταγμάτων πρὸς ρύθμισιν ἐξαιρετικῶς ἐπειγόντων θεμάτων, μετὰ σύμφωνον γνώμην εἰδικῆς ἐπιτροπῆς ἐκ βουλευτῶν», τὸ ὑπ' ἀριθ. 2459/1953 ν.δ. περὶ ἀνασχηματισμοῦ τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ο.Τ.Ε. καὶ τοῦ Γενικοῦ Κανονισμοῦ Προσωπικοῦ τοῦ αὐτοῦ Ὀργανισμοῦ» (Φ.Ε.Κ. 185), ὅπερ ἐν ἄρθρῳ 2 αὐτοῦ ὡρισεν, ὅτι «τὸ ὑπὸ τοῦ Ο.Τ.Ε. ὑποβληθὲν σχέδιον Γενικοῦ Κανονισμοῦ Προσωπικοῦ, ἐγκρινόμενον, ὡς ἔχει, ἢ τροποποιούμενον ὑπὸ τοῦ Ὑφυπουργοῦ τῶν Συγκοινωνιῶν, κυροῦται ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος ν. δ/τος διὰ β. δ/τος, προκαλυμένου ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Ὑφυπουργοῦ, μὴ ἐφαρμοζομένων κατὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην τῶν διαδικαστικῶν καὶ οὐσιαστικῶν διατάξεων τοῦ ν. 3752/1929 καὶ τῶν περὶ Γ.Κ.Π. καὶ λοιπῶν σχετικῶν διατάξεων τοῦ ν.δ. 1049/1949».

Ἡ διὰ τῶν ἀνωτέρω παρατεθεισῶν διατάξεων καὶ δὴ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ν.δ. 2459/1953, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὁποίας ἐξεδόθη τὸ προσβαλλόμενον διάταγμα, παρεχομένη ἐξουσιοδότησις κέκτηται εἰδικὸν καὶ καθωρισμένον ἀντικείμενον, ἤτοι τὴν θέσπισιν κανονισμοῦ τοῦ προσωπικοῦ ὡρισμένης ἐπιχειρήσεως, ὑπὸ τὴν γνωστὴν ἐν τῇ νομοθεσίᾳ γενικῶς, διαγραφομένην δὲ εἰδικῶς ἐν ἄρθρῳ 1 τοῦ ν. 3752/1929 περὶ κυρώσεως διὰ διαταγμάτων κανονισμῶν τοῦ προσωπικοῦ νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου ἢ φυσικῶν ἢ νομικῶν προσώπων, συνδεομένων διὰ συμβάσεων μετὰ τοῦ Κράτους πρὸς ἄσκησιν λειτουργίας κοινῆς χρήσεως καὶ ὠφελείας τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνίας», ἔννοιαν, περιλαμβάνουσαν τὸν καθορισμὸν τῶν ὅρων καὶ τοῦ τρόπου τῆς προσλήψεως καὶ ἀπολύσεως τοῦ προσωπικοῦ, ὡς καὶ τῶν ὅρων, ὑφ' οὓς τοῦτο ὑπηρετεῖ καὶ σταδιοδρομεῖ, καὶ γενικώτερον τὴν ρύθμισιν τῶν σχέσεων ἐργασίας μεταξὺ τοῦ προσωπικοῦ καὶ τῆς ἐπιχειρήσεως. Τοιοῦτο ἀντικείμενον ἔχουσα ἡ ὡς εἰρηται ἐξουσιοδότησις, καὶ ἀνεξαρτήτως τοῦ ζητήματος ἂν αὕτη περιλαμβάνῃ καὶ τὴν ἐξουσίαν τῆς θεσπίσεως διὰ τοῦ κανονισμοῦ διατάξεων ἀποκλινουσῶν ἀπὸ γενικῶν ἢ εἰδικῶν διατάξεων τῆς κειμένης νομοθεσίας, τυγχάνει ἔγκυρος, μὴ ἀντιτιθεμένη πρὸς τὸ Σύνταγμα, ὅπερ ἐπιτρέπει, κατὰ τὴν γενικῶς δεκτὴν ἀποψιν, ὅπως παρέχηται διὰ νόμου πρὸς τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν εἰδικὴ καὶ περιωρισμένη ἐ-

ξουσιοδότησις πρὸς θέσπισιν κανόνων δικαίου, ἐγκύρως δέ, συνεπῶς, κατ' ἀρχήν, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὡς ἀνωτέρω ἐξουσιοδοτήσεως, ἐξεδόθη τὸ προσβαλλόμενον βασιλικὸν διάταγμα, καὶ ἀπορριπτέος εἶναι ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου λόγος ἀκυρώσεως ὡς ἀβάσιμος.

Ὁρίζεται μὲν ἐν τῇ ἀνωτέρω παρατεθείσῃ διατάξει τοῦ ἄρθρου 35 ἐδάφ. 2 τοῦ Συντάγματος, ὅτι τὰ αὐτόθι προβλεπόμενα νομοθετικὰ διατάγματα δύνανται νὰ ἐκδίδωνται «πρὸς ρύθμισιν ἐξαιρετικῶς ἐπειγόντων θεμάτων», πλήν, κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τῆς συνταγματικῆς ταύτης διατάξεως, ἡ συνδρομὴ τοῦ στοιχείου τοῦ ἐξαιρετικῶς ἐπείγοντος ἀποκειται εἰς τὴν κρίσιν τῶν ἁρμοδίων πρὸς ἔκδοσιν τῶν ὡς εἴρηται νομοθετικῶν διαταγμάτων κοινοβουλευτικῶν ὀργάνων καὶ διαφεύγει τὸν ἔλεγχον δικαστηρίων. Ἐγκύρως συνεπῶς, καὶ ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην, ἐξεδόθη κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρου 35 ἐδάφ. 2 τοῦ Συντάγματος προβλεπομένην διαδικασίαν τὸ ν.δ. 2459/1953, ἐγκύρως δέ, κατ' ἀρχήν, ἐξεδόθη περαιτέρω, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐν τῷ ἄρθρῳ 2 τοῦ νομοθετικοῦ τούτου διατάγματος περιεχομένης ἐξουσιοδοτήσεως, τὸ προσβαλλόμενον βασιλικὸν διάταγμα.

Ἀπορριπτέος τυγχάνει ὡς ἀβάσιμος ὁ λόγος ἀκυρώσεως, καθ' ὅσον ἡ διαληφθεῖσα διάταξις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ν.δ. 2459/1953, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὁποίας ἐξεδόθη τὸ προσβαλλόμενον βασιλικὸν διάταγμα, θεσπίζουσα, προκειμένου περὶ καταρτίσεως τοῦ κανονισμοῦ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ὀργανισμοῦ Τηλεπικοινωνιῶν Ἑλλάδος, διαδικασίαν διάφορον τῆς ἰσχυούσης διὰ τὰς λοιπὰς ἐπιχειρήσεις κοινῆς ὠφελείας, ἀντίκειται εἰς τὰς περὶ ἰσότητος διατάξεις τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Συντάγματος, διότι ἡ θέσπισις τοιαύτης διαφόρου διαδικασίας δὲν δύναται, ἐν ὄψει τῆς ἰδιοτυπίας τοῦ Ο.Τ.Ε., ἀποτελούντος ἀνώνυμον ἑταιρίαν ἀνήκουσαν εἰς τὸ Κράτος (ἄρθρον 2 ν.δ. 1049/1949), καὶ τῶν σχετικῶς πρὸς τὴν κατάρτισιν τοῦ κανονισμοῦ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ ὀργανισμοῦ τούτου ὑφισταμένων εἰδικῶν συνθηκῶν, νὰ θεωρηθῇ ὡς τοσοῦτον καταδήλως ἀδικαιολόγητος, ὥστε νὰ προκύπτῃ ἀντίθεσις πρὸς τὴν ὡς εἴρηται συνταγματικὴν ἀρχήν.

Οὔτε ἐκ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Συντάγματος, ἀσφαλίζοντος τὴν προσωπικὴν ἐλευθερίαν ἐν γένει, εἰς ἣν περιλαμβάνεται καὶ ἡ ἐλευθερία τῆς ἐργασίας, οὔτε καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρου 11 αὐτοῦ, καθιεροῦντος τὸ δικαίωμα τοῦ συνεταιρίζεσθαι, περιλαμβανομένου εἰς τοῦτο καὶ τοῦ δικαιώματος τοῦ ἱδρύειν ἐπαγγελματικὰ σωματεῖα, προκύπτει, ὅτι ἀποκλείεται ἡ θέσπισις κανονιστικῶν διατάξεων ρυθμιζουσῶν σχέσεις ἐργασίας ἄνευ συμπράξεως τῶν οἰκείων ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων τῶν ἐργαζομένων. Ὅθεν ἀπορριπτέος εἶναι ὡς ἀβάσιμος ὁ ἐπὶ ἐναντίας ἐκδοχῇ ἐρειδόμενος λόγος ἀκυρώσεως, καθ' ὅσον ἡ ἀνωτέρω διάταξις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ν.δ. 2459/1953, προβλέπουσα περὶ καταρτίσεως τοῦ κανονισμοῦ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ο.Τ.Ε. ἄνευ συμμετοχῆς κατὰ τὴν σχετικὴν διαδικασίαν ἀντιπροσώπων τῶν ὑπαλλήλων, ἀντίκειται εἰς τὰς ρηθείσας διατάξεις τῶν ἄρθρων 4 καὶ 11 τοῦ Συντάγματος.

Ἀπορριπτέος εἶναι ὡς ἀβάσιμος ὁ λόγος ἀκυρώσεως, καθ' ὃν οὐχὶ ἐγκύρως ἐξεδόθη τὸ προσβαλλόμενον βασ. διάταγμα, ὡς μὴ τηρηθείσης κατὰ τὴν ἔκδοσιν αὐτοῦ τῆς ὑπὸ τῶν ἄρθρων 8 καὶ 20 τοῦ ν.δ. 1049/1949 καὶ τῶν ἄρθρων 1 καὶ 2 τοῦ ν. 3752/1929 προβλεπομένης διαδικασίας, διότι νεωτέρα διάταξις νόμου, ἤτοι ἡ παρατεθεῖσα ἀνωτέρω διάταξις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ν.δ. 2459/1953, ἐθέσπισε διάφορον διαδικασίαν κυρώσεως τοῦ κανονισμοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ο.Τ.Ε., καθ' ἣν καὶ ἐξεδόθη τὸ προσβαλλόμενον βασιλικὸν διάταγμα.

Ἀπορριπτέος εἶναι ὡς ἀόριστος, ἀλλὰ καὶ ὡς ἀβάσιμος, ὁ λόγος ἀκυρώσεως, καθ' ὃν ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ν.δ. 2459/1953, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὁποίας ἐξεδόθη τὸ προσβαλλόμενον β.δ., τυγχάνει ἀνίσχυρος, ὡς ἀντικειμένη εἰς τὰ ἄρθρα 1 ἐδ. πρ. τοῦ ἀ.ν. τῆς 16/21 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας», διότι, τοῦ τελευταίου τούτου νόμου μὴ ἐχοντος ἐπηυξημένην τυπικὴν δύναμιν, οὐδόλως ἀπεκλείετο, ὅπως διὰ νεωτέρου νομοθετήματος, οἷον τὸ ν.δ. 2459/1953, θεσπισθῶσιν ἐγκύρως διατάξεις ἀντιτιθέμεναι πρὸς τὰς τοῦ ὡς εἴρηται ἀναγκαστικοῦ νόμου.

Ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς ὑπὸ τῶν ἀνωτέρω παρατεθεισῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 8 καὶ 20 τοῦ ν.δ. 1049/1949 καὶ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ν.δ. 2459/1953 παρεχομένης ἐξουσιοδοτήσεως πρὸς θέσπισιν κανονισμοῦ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ο.Τ.Ε. περιλαμβάνεται καὶ ἡ ρύθμισις τῶν πάσης φύσεως ἀποδοχῶν ταύ προσωπικοῦ τούτου κατά τε τὸ σύστημα καὶ τὸ ὕψος τῶν ὡς εἴρηται ἀποδοχῶν, οὐδ' ἀπεκλείετο ἡ ὑπὸ τῶν ἀνωτέρω νομοθετημάτων παροχὴ τοιαύτης ἐξουσιοδοτήσεως ἐκ τοῦ λόγου, ὅτι ὑπὸ προγενεστέρων νομοθετημάτων, καὶ δὴ ὑπὸ τοῦ ἀ.ν. τῆς 16/21 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας» καὶ τοῦ ἀ.ν. τῆς 16/20 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» προβλέπεται ἡ κατὰ διαφόρων διαδικασίαν ρυθμισις τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐργαζομένων ἐν γένει, ὡς καὶ ἑτέρων, ἀλλωστε, ὅρων ἐργασίας. Νομίμως, ἄρα, καὶ ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς ρηθείσης ἐξουσιοδοτήσεως διέλαβε τὸ προσβαλλόμενον β.δ. ἐν ἄρθροις 18 καὶ 19 στοιχ. Γ' περὶ ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ο.Τ.Ε., ἀπορριπτέος δ' εἶναι ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου λόγος ἀκυρώσεως ὡς ἀβάσιμος.

Ὁ ν. 2053/1952 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν σχέσεων καὶ διαφορῶν ἐργασίας» (Φ.Ε.Κ. 101), προβλέψας περὶ συστάσεως παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας Συμβουλίου Ρυθμίσεως Συλλογικῶν Σχέσεων καὶ Διαφορῶν, ὥρισεν ἐν ἄρθρῳ 3 § 1, στοιχ. α' αὐτοῦ, ὅτι εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Συμβουλίου τούτου ἀνήκει, μεταξὺ ἄλλων, «ὁ ἔλεγχος καὶ ἡ ἔγκρισις ἢ ἀπόρριψις ἢ τροποποίησις πάσης συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας . . . ὡς καὶ παντὸς ἑτέρου διοικητικοῦ μέτρου οἱουδήποτε Ὑπουργείου ἢ Ἀρχῆς, ἀναφερομένου εἰς ζητήματα συλλογικῶν σχέσεων ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, ὑπηρετῶν ἢ ἐργατοτεχνιτῶν, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὁριζομένου τύπου καταρτίσεως καὶ ἐκδόσεως αὐτῶν» περαιτέρω δέ, ἐν ἄρθρ. 4 § 1 στ. α', ὅτι εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας τὸ Συμβούλιον «εἴτε συμφωνεῖ, εἴτε, ἐφ' ὅσον δὲν συμφωνεῖ, ἐπιστρέφει πρὸς διόρθωσιν τὴν σύμβασιν ἢ ἀπόφασιν εἰς τὰ ἐνδιαφερόμενα μέρη ἢ τὴν λαβοῦσαν τὸ διοικητικὸν μέτρον Ἀρχὴν ἢ Ὑπουργεῖον, ἐκ-

θέτον τούς λόγους τῆς μὴ συμφωνίας», καὶ ὅτι «ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἢ διοικητικὸν μέτρον ἐπαναπέμπεται τελικῶς ἐκ νέου εἰς τὸ Συμβούλιον, ὅπερ, ἐὰν ἐκ νέου διαπιστώσῃ λόγους διαφωνίας, δικαιοῦται νὰ τροποποιήσῃ ταῦτα». Τέλος, ὁ αὐτὸς νόμος, ἐν ἄρθρῳ 6 ὁρίζει, ὅτι «ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος πᾶσα συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας, πρακτικὸν συμβιβασμοῦ, ἀπόφασις διαιτησίας, ὑπουργικὴ ἀπόφασις καὶ πᾶν ἐν γένει διοικητικὸν μέτρον, κατὰ τὰ ἐν ἄρθρῳ 3 τοῦ παρόντος, δὲν ἰσχύουν ἄνευ τηρήσεως τῶν ὑπὸ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 3 καὶ 4 τοῦ παρόντος ὁριζομένων».

Ἀνεξαρτήτως τοῦ ζητήματος ἂν, προκειμένου νὰ καταρτισθῇ κανονισμὸς τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ο.Τ.Ε., συμφώνως πρὸς τὰς παρατεθείσας ἀνωτέρω διατάξεις τῶν ἄρθρων 8 καὶ 20 ν.δ. 1049/1949, θὰ ἔδει νὰ τηρηθῇ ἢ μὴ καὶ ἡ ὑπὸ τῶν ὡς ἄνω διατάξεων τοῦ ν. 2053/1952 θεσπιζομένη διαδικασία, τὸ νεώτερον ν.δ. 2459/1953, προβλέψαν δι' ὅλως εἰδικῶν διατάξεων περὶ ἀμέσου διὰ β. δ/τος κυρώσεως τοῦ κανονισμοῦ, καταρτιζομένου ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ο.Τ.Ε. καὶ τοῦ Ὑφυπουργοῦ Συγκοινωνιῶν, ἠννόησε προδήλως νὰ ἀποκλείσῃ τὴν τήρησιν προσθέτου τινὸς διαδικασίας κατὰ τὴν θέσπισιν τοῦ κανονισμοῦ, καὶ δὴ τῆς ὑπὸ τοῦ ν. 2053/1952 προβλεπομένης. Ἀπορριπτέος εἶναι, ἄθεν, ὡς ἀβάσιμος ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου λόγος ἀκυρώσεως, καθ' ὃν τὸ προσβαλλόμενον β. δ/γμα, ἐκδοθὲν ἄνευ τηρήσεως τῆς κατὰ τὸν ν. 2053/1952 διαδικασίας τυγχάνει ἄκυρον, εἴτε ἐν τῷ συνόλῳ αὐτοῦ, εἴτε ὡς πρὸς τὰς ρυθμιζούσας τὰ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ διατάξεις αὐτοῦ.

Τὸ ν.δ. 1049/1949, προβλέψαν ἐν ἄρθρῳ 22 περὶ μεταιτάξεως εἰς τὸν Ο.Τ.Ε. τοῦ προσωπικοῦ τῆς Α.Ε.Τ.Ε. καὶ τοῦ εἰς τηλεπικοινωνιακὰς ὑπηρεσίας ἀνήκοντος προσωπικοῦ τοῦ Ὑπουργείου Τ.Τ.Τ., ὥρισεν ἐν τῇ § 3 τοῦ ἄρθρου τούτου, «ὅτι τὸ κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἀναλαμβανόμενον προσωπικὸν θέλει καταταγῇ ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου συμφώνως πρὸς τοὺς καταρτισθησομένους Ὑπηρεσιακὸν Ὀργανισμὸν καὶ Γενικὸν Κανονισμὸν Προσωπικοῦ», ἐν συνεχείᾳ δέ, ὅτι κατὰ τὴν κατάταξιν θέλουσι ληφθῆ ὑπ' ὄψιν κυρίως ὁ ὑφ' ἑκάστου κεκτημένος βαθμός, ὁ χρόνος ὑπηρεσίας ἐν αὐτῷ καὶ τὰ οὐσιαστικὰ προσόντα, καθὼς καὶ ἡ συνολικὴ ὑπηρεσία, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἐπιτευχθῇ κατὰ τὸ δυνατὸν μία δικαία κατάταξις», καὶ ὅτι «ἡ νέα αὕτη κατάταξις δὲν θέλει καθορισθῇ ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον ἐκ τῶν προηγουμένως κατεχομένων θέσεων».

Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης σαφῶς προκύπτει, ὅτι ὁ νόμος ἠθέλησεν, ὅπως ἡ κατάταξις τοῦ προσωπικοῦ εἰς τὰς ὑπὸ τοῦ Ὀργανισμοῦ καὶ τοῦ Κανονισμοῦ καθορισθησομένας θέσεις καὶ βαθμοὺς ἐνεργηθῇ ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ο.Τ.Ε. κατόπιν οὐσιαστικῆς ἐκτιμήσεως, καὶ δὴ κατὰ συνεκτίμησιν ὡς πρὸς ἕκαστον ὑπάλληλον τοῦ προηγουμένως κατεχομένου βαθμοῦ, τοῦ ἐν αὐτῷ χρόνου ὑπηρεσίας, τοῦ συνολικοῦ χρόνου ὑπηρεσίας καὶ τῶν ἐν γένει οὐσιαστικῶν προσόντων, στοιχείων δηλονότι κατὰ κανόνα ὑποκειμενικῶν, ἀπέκλεισε δέ, τοὐναντίον, τὴν ἐπὶ τῇ βάσει τυπικοῦ, ἐν τῷ Κανονισμῷ καθοριζομένου, κριτηρίου κατάταξιν τοῦ προσωπικοῦ, ἥτις οὐδὲν θὰ κατέλιπεν εἰς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον στάδιον οὐσιαστικῆς ἐκτιμήσεως.

Τὸ ν.δ. 2459/1953, ὁρίσαν ἐν ἄρθρῳ 2 αὐτοῦ, ὅτι ἐπὶ ὑπὸ τοῦ Ο.Τ.Ε. ὑποβληθὲν σχέδιον Γενικοῦ Κανονισμοῦ Προσωπικοῦ, ἐγκρινόμενον ὡς ἔχει, ἢ τροποποιούμενον ὑπὸ τοῦ Ὑφυπουργοῦ τῶν Συγκοινωνιῶν, κυροῦται ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος ν.δ. διὰ β. δ/τος, προκαλουμένου ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργοῦ, μὴ ἐφαρμοζομένων κατὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην τῶν διαδικασιῶν καὶ οὐσιαστικῶν διατάξεων τοῦ ν. 3752/1952 καὶ τῶν περὶ Γ.Κ.Π. καὶ λοιπῶν σχετικῶν διατάξεων τοῦ ν.δ. 1049/1949, δὲν ἐπέτρεψε, κατὰ τὴν ἀληθῆ αὐτοῦ ἔννοιαν, ἀπόκλισιν, εἰμὴ μόνον ἀπὸ τῶν καθοριζουσῶν τὴν διαδικασίαν τῆς θεσπίσεως τοῦ Κανονισμοῦ διατάξεων τοῦ ν. δ. 1049/1949, ἡ ἔννοια δ' αὕτη προκύπτει καὶ ἐκ τῆς συνοδευούσης τὸ σχέδιον τοῦ ὡς εἴρηται ν.δ. 2459/1953 εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως, ἐν ᾗ ἐκτίθεται, ὅτι τοῦτο ἀποβλέπει εἰς κτὴν κατὰ ἐξαιρετικῶς ταχείαν διαδικασίαν ἔγκρισιν καὶ κύρωσιν τοῦ Γενικοῦ Κανονισμοῦ Προσωπικοῦ τοῦ Ο.Τ.Ε.». Τοὐναντίον, ἡ ἐν λόγῳ διάταξις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ν.δ. 2459/1953 δὲν ἐπέτρεψεν, ὅπως ὁ Γενικὸς Κανονισμὸς ἀποκλίνῃ ἀπὸ τῶν λοιπῶν διατάξεων τοῦ ν.δ. 1049/1949, καὶ δὴ ἀπὸ τῶν ἀνωτέρω παρατεθεισῶν καὶ ἑρμηνευθεισῶν διατάξεων, τῶν καθιερουσῶν τὴν οὐσιαστικὴν μέθοδον τῆς κατατάξεως τῶν ὑπαλλήλων ἐπὶ τῇ βάσει κυρίως ὑποκειμενικῶν κριτηρίων, τοῦ ἄρθρου 22 § 3 τοῦ ν.δ. 1049/1949, μὴ σχετιζομένων πρὸς τὴν διαδικασίαν τῆς καταρτίσεως τοῦ Κανονισμοῦ.

Ἐν προκειμένῳ, ὁ διὰ τοῦ προσβαλλομένου βασιλικοῦ διατάγματος κυρωθεὶς Γενικὸς Κανονισμὸς Προσωπικοῦ τοῦ Ο.Τ.Ε. ἐρρύθμισεν ἐν ἄρθρῳ 49 αὐτοῦ τὰ τῆς κατατάξεως τοῦ ὑπηρετοῦντος προσωπικοῦ, καθορίσας πρὸς τοῦτο ὡρισμένα τυπικὰ μόνον κριτήρια, ἀναγόμενα εἰς τοὺς πρότερον κατεχομένους βαθμοὺς ἢ καὶ εἰς τὸν χρόνον ὑπηρεσίας, κατὰ τρόπον ὥστε νὰ προκύπτῃ εὐθέως ἐξ αὐτοῦ τοῦ Κανονισμοῦ ὁ βαθμός, εἰς ὃν δέον ἕκαστος ὑπάλληλος νὰ καταταγῇ καὶ νὰ μὴ καταλείπηται στάδιον οὐσιαστικῆς περὶ τούτου ἐκτιμήσεως ὑπὸ τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τοῦ Ο.Τ.Ε. Οὕτως ὅμως, συμφώνως πρὸς τὰς διαληφθείσας σκέψεις, αἱ ἐν λόγῳ περὶ καταστάξεως τοῦ προσωπικοῦ διατάξεις τοῦ γενικοῦ κανονισμοῦ τυγχάνουσιν ὅλως ἀντίθετοι πρὸς τὸν νόμον, ἥτοι πρὸς τὰς παρατεθείσας διατάξεις τοῦ ἄρθρου 22 § 3 τοῦ ν.δ. 1049/1949, ἀφοῦ ὁ μὲν νόμος καθιέρωσε τὴν ἀρχὴν τῆς κατὰ κανόνα ἐπὶ τῇ βάσει ὑποκειμενικῶν κριτηρίων καταστάξεως, ἐγὼ ὁ κανονισμὸς καθιέρωσε τὴν ὅλως ἀντίθετον ἀρχὴν τῆς ἐπὶ τῇ βάσει μόνον ἀντικειμενικῶν στοιχείων καταστάξεως, οὐδὲ θεραπεύεται τὸ ἐλάττωμα τοῦτο ἐκ τοῦ γεγονότος, ὅτι ὁ αὐτὸς Κανονισμὸς προέβλεψε συγχρόνως, διὰ τῶν ἐν ἄρθρῳ 51 μεταβατικῶν αὐτοῦ διατάξεων, περὶ προαγωγῶν τοῦ καταταχθησομένου προσωπικοῦ, γενησομένων κατ' ἐκτίμησιν τῶν οὐσιαστικῶν προσόντων, ἀφ' ἑνὸς μέν, διότι αἱ προαγωγαὶ αὗται θὰ διενεργηθῶσιν ἐκκαθαρισμένων ἤδη διὰ τῆς κατατάξεως βαθμῶν καὶ ἄνευ συνεκτιμήσεως πάντων τῶν κατὰ τὸ ἄρθρ. 22 § 3 τοῦ ν.δ. 1049/1949 στοιχείων, ἀφ' ἑτέρου δέ, διότι δὲν προβλέπεται ὡς

άρμόδιον δι' άπαντας τούς ύπαλλήλους όργανον πρός διενέργειαν τών προαγωγών τό Διοικητικόν Συμβούλιον.

Κατά ταύτα άκυρωτέαι άποβαίνουσι, διά παράβασιν νόμου, αί διατάξεις τού διά τού προσβαλλομένου β. δ/τος κυρωθέντος κανονισμού αί περιλαμβανόμεναι έν τώ άρθρω 49, έξαιρουμένων τών παγίως κατά βαθμόν καθοριζουσών τό ύψος τής μισθοδοσίας τού προσωπικού, ώς έπίσης άκυρωτέαι τυγχάνουσιν αί περί καθορισμού τής άρχαιότητος καί προαγωγών τού καταταγησομένου προσωπικού διατάξεις τών άρθρων 50 καί 51, αίτινες έχουσιν ώς προϋπόθεσιν τάς μή νομίμους περί κατατάξεως τού προσωπικού διατάξεις τού άρθρ. 49.

Άκυρουμένων διά τόν λόγον τούτον τών ώς είρηται διατάξεων τών άρθρων 49, 50 καί 51 άλυσιτελής άποβαίνει ή έξέτασις τών λοιπών είς ταύτας ή τινάς τούτων άναφερομένων λόγων άκυρώσεως.

Άπορριπτέος είναι ώς άβάσιμος ό λόγος άκυρώσεως, καθ' ον ό διά τού προσβαλλομένου β. δ/τος κυρωθείς κανονισμός, όρίζων διαζευκτικώς έν άρθρω 7 § 1 ώς προσόν διά τήν κατάληψιν θέσεως Διευθυντού Τεχνικών Ύπηρεσιών, Γενικού Έπιθεωρητού καί Διευθυντού Έκμεταλλεύσεως έκτός άλλων καί τήν κατοχήν διπλώματος τού Τεχνικού ή Διοικητικού Τμήματος τής Άνωτέρας Σχολής Τ.Τ.Τ., άντίκειται είς τό άρθρ. 22 § 1 τού ν.δ. 1049/1949, διότι τό άρθρον τούτο, όρίζον ότι άπαν τό προσωπικόν τής Α.Ε.Τ.Ε. μετατάσσεται είς τόν Ο.Τ.Ε. ώς προσωπικόν αύτού μεθ' όλων τών δικαιωμάτων καί πλεονεκτημάτων τών ύπ' αύτού μέχρι τής ένάρξεως τής ισχύος τού παρόντος νόμου κεκτημένων καί άπορρεόντων έκ τού μέχρι τούδε ισχύοντος Γενικού Κανονισμού Προσωπικού αύτής καί έκ τής ισχυούσης νομοθεσίας», ούδόλως έχει τήν έννοιαν νά άποκλείση, όπως διά τού Γενικού Κανονισμού Προσωπικού τού Ο.Τ.Ε. θεσπισθώσι καί έτερα πρός κατάληψιν τών ύπ' αύτού προβλεπομένων θέσεων προσόντα, μή περιλαμβανόμενα έν τώ Κανονισμώ τής Α.Ε.Τ.Ε.

Άπορριπτέος είναι ώς άβάσιμος ό λόγος άκυρώσεως, καθ' ον ό διά τού προσβαλλομένου β. δ/τος κυρωθείς κανονισμός, όρίζων έν άρθρω 13 § 6 αύτού, ότι είς τό άνώτατον καί άνώτερον προσωπικόν, ώς άσκούν ύπεύθυνον ύπηρεσιακήν λειτουργίαν, ούδεμία πρόσθετος άμοιβή όφείλεται δι' οιανδήποτε καί όσηνδήποτε άπασχόλησίν των ώς ήγετικών στοιχείων τής έπιχειρήσεως πέραν τών ώρισμένων ώρών έργασίας» άντίκειται είς τάς διατάξεις τής διά τού ν. 2269/1920 κυρωθείσης συμβάσεως τής Ούασιγκτώνος «περί περιορισμού τών ώρών έργασίας έν ταίς βιομηχανικαίς έπιχειρήσεσιν είς 8 καθ' ήμέραν καί 48 καθ' έβδομάδα», διότι έν άρθρω 2 τής συμβάσεως ταύτης όρίζεται, ότι αί διατάξεις αύτής «δέν έφαρμόζονται έπί προσώπων κατεχόντων θέσιν έποπτείας ή διευθύνσεως ή θέσιν έμπιστευτικήν», ύπό τάς προϋποθέσεις δέ άκριβώς ταύτας νοείται καί έν τή ρηθείση διατάξει τού άρθρ. 13 § 6 τού Κανονισμού ή έξαίρεσις τού άνωτάτου καί άνωτέρου προσωπικού άπό τών γενικών περί προσθέτων άμοιβών διατάξεων.

Άπορριπτέος είναι ώς άπαράδεκτος ό λόγος άκυρώσεως, καθ' ον ό διά τού προσβαλλομένου β. δ/τος κυρωθείς Κανονισμός, όρίζων έν άρθρ. 13 § 7, ότι ή άποζημίωσις τού προσωπικού τών τηλεπικοινωνιακών γραφείων δ' καί γ' τάξεως δι' έργασίαν κατά τάς Κυριακάς ή άλλας έξαιρεσίμους ήμέρας δέν δύναται νά ύπερβή τά 100 ο/ο τού ήμερησίου μισθού, άντίκειται είς τάς γενικάς διατάξεις τής έργατικής νομοθεσίας, καί δή είς τάς διατάξεις τών ύπ' άριθ. 8900/1946 (Φ.Ε.Κ. 54/20.3.1946, τ. Β') καί 25825/254/1951 (Φ.Ε.Κ. 86/9.5.1951, τ. Β') άποφάσεων τών Ύπουργών Οίκονομικών καί Έργασίας, διότι οί αίτούντες δέν άνήκουσιν είς τό προσωπικόν τών τηλεπικοινωνιακών γραφείων δ' καί γ' τάξεως καί στερούνται, συνεπώς, ένόμου συμφέροντος, όπως προβάλωσι τόν περί ού πρόκειται λόγον άκυρώσεως.

Άπορριπτέος είναι ώς άβάσιμος ό λόγος άκυρώσεως, καθ' ον ό διά τού προσβαλλομένου β. δ/τος κυρωθείς κανονισμός, όρίζων ότι ό χρόνος τής κανονικής άδείας δέν έπαυξάνεται κατά τάς παρεμπιπτούσας έξαιρεσίμους ήμέρας (άρθρ. 14 § 2), ότι, κατ' έξαίρεσιν, ή κανονική άδεια δύναται νά χορηγηθή καί ένώς τού πρώτου τριμήνου τού έπομένου ήμερολογιακού έτους (άρθρον 14 § 3), ότι, κατ' έξαίρεσιν, ή αύτή άδεια δύναται νά χορηγηθή καί τμηματικώς (άρθρ. 14 § 4) καί ότι δύναται αύτη ν' άνακληθή (άρθρον 14 § 15), άντίκειται είς τάς διατάξεις τού ά.ν. 539/1945 «περί χορηγήσεως κατ' έτος είς τούς μισθωτούς άδειών μετ' άποδοχών» καί τής διά τού ν. 2081/1952 (Φ.Ε.Κ. 109) κυρωθείσης ύπ' άριθ. 52 διεθνούς συμβάσεως «περί κανονικών κατ' έτος άδειών μετ' άποδοχών», διότι, κατά μέν τό άρθρ. 1 § 3 τού ά.ν. 539/1945 δέν ύπόκεινται είς τάς διατάξεις αύτού τά πρόσωπα τά άντί μισθού άπασχολούμενα είς δημοσίας ή δημοσίου χαρακτήρος ύπηρεσίας ή έκμεταλλεύσεις ή έπιχειρήσεις κοινής ώφελείας, έφ' όσον οί σχετικοί κανονισμοί δίδουν είς αύτά δικαίωμα είς έτησίαν άδειαν μετ' άποδοχών διαρκείας τουλαχίστον ίσης πρός έκείνην τής άδείας τής προβλεπομένης ύπό τού νόμου τούτου, κατά δέ τό άρθρ. 2 § 3 τής ώς είρηται διεθνούς συμβάσεως ή έσωτερική νομοθεσία δύναται νά έπιτρέπη τήν τμηματικήν χορήγησιν τής άδείας ώς πρός τό τμήμα ταύτης τό χορηγούμενον καθ' ύπέρβασιν τού έν τή αύτή συμβάσει όριζομένου έλαχίστου χρονικού όρίου, έν προκειμένω δέ διά τών διατάξεων τού άρθρ. 14 τού κανονισμού τά τών άδειών τού προσωπικού ρυθμίζονται γενικώς, είδικώς δ' ύπό τήν έποψιν τής χρονικής διαρκείας τής άδείας, κατά τρόπον εύνοϊκώτερον τού ύπό τού ά.ν. 539/1945 καί τής διά τού ν. 2081/1952 κυρωθείσης διεθνούς συμβάσεως προβλεπομένου.

Άπορριπτέος τυγχάνει ώς άβάσιμος ό λόγος άκυρώσεως, καθ' ον άντίκεινται είς τάς διατάξεις τής έργατικής νομοθεσίας καί δή τού όρίζοντος τήν διάρκειαν τής ήμερησίας έργασίας τού προσωπικού τών άνωνύμων έταιριών άρθρ. 7 § 3 τού ά.ν. 547/1937 «περί τροποποιήσεως καί συμπληρώσεως έργατικών τινων νόμων», ή έν άρθρω 16 § 3 τού διά τού προσβαλλομένου βασ. διατάγματος κυρωθέντος κανονισμού διάταξις, καθ' ήν δύνανται νά καθορίζωνται ώραι διδασκαλίας έν ταίς είδικαίς σχολαίς έκπαιδεύσεως καί μετεκπαιδεύσεως τού προσωπικού

τοῦ Ο.Τ.Ε. καὶ ἐκτὸς τῶν συνήθων ὡρῶν ἐργασίας τοῦ διδασκομένου προσωπικοῦ, τῆς φοιτήσεως εἰς τὰς σχολὰς κατὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην μὴ ἀποτελούσης παροχὴν ὑπηρεσιῶν εἰς τὸν Ο.Τ.Ε., διότι ἡ εἰς τὰς σχολὰς ταύτας φοίτησις τοῦ προσωπικοῦ, ἀποτελοῦσα εἰδικὴν ἀπασχόλησιν, προάγουσαν κυρίως τὸ συμφέρον αὐτοῦ, νομίμως δὲν λογίζεται ὡς συνιστῶσα παροχὴν ὑπηρεσιῶν πρὸς τὸν Ο.Τ.Ε., ὥστε ὁ χρόνος αὐτῆς νὰ ὑπολογίζηται ὡς χρόνος ἐργασίας τοῦ διδασκομένου προσωπικοῦ.

'Απορριπτέος εἶναι, ὡς ἀβάσιμος, ὁ λόγος ἀκυρώσεως, καθ' ὃν ἡ ἐν ἄρθρῳ 16 § 3 τοῦ διὰ τοῦ προσβαλλομένου βασ. διατάγματος κυρωθέντος κανονισμοῦ διάταξις, ὁρίζουσα, ὅτι «ἡ ὑπὸ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ο.Τ.Ε. διδασκαλία εἰς τὰς σχολὰς ταύτας ἀποτελεῖ ὑπηρεσιακὴν καθῆκον αὐτοῦ», ἀντίκειται, ὡς συνιστῶσα μονομερῆ μεταβολὴν τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως, εἰς τὸ ἄρθρ. 7 τοῦ ν. 2112/1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», ὁρίζον ὅτι «πᾶσα μονομερὴς μεταβολὴ τῶν ὅρων τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως θεωρεῖται ὡς καταγγελία τῆς συμβάσεως ταύτης, δι' ἣν ἰσχύουσι αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου», διότι, ἀνεξαρτήτως τοῦ ζητήματος, ἂν ἡ ρηθεῖσα διάταξις τοῦ ἄρθρ. 16 § 3 τοῦ Κανονισμοῦ δύναται νὰ θεωρηθῇ συνιστῶσα μονομερῆ μεταβολὴν ὅρων συμβάσεως, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ ν. 2112/1920, ἐκ τοῦ τελευταίου τούτου, ὡς συνέπεια τοιαύτης μεταβολῆς προβλέπεται μόνον ἡ δημιουργία σχετικῆς ἀξιώσεως πρὸς ἀποζημίωσιν, οὐδόλως ἀποκλείεται, ὅπως διὰ τοῦ κανονισμοῦ θεσπισθῇ ἐγκύρως διάταξις, οἵα ἡ ἐν ἄρθρῳ 16 § 3 αὐτοῦ περιλαμβανομένη.

Οὔτε ἐκ τῶν παρατεθεισῶν ἀνωτέρω διατάξεων τῶν ἄρθρων 8 καὶ 20 τοῦ ν.δ. 1043/1949 καὶ τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ν. 2459/1953, οὔτε ἐξ ἄλλης τινὸς διατάξεως προκύπτει, ὅτι ὁ Γενικὸς Κανονισμὸς Προσωπικοῦ τοῦ Ο.Τ.Ε. ἠδύνατο νὰ περιορίσῃ ἢ ἀποκλείσῃ τὸ κατὰ τὰς γενικὰς διατάξεις τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας καὶ δὴ τοῦ ν. 2112/1920, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ν. 4558/1930, ὑφιστάμενον ἐγγὺς δικαίωμα τοῦ προσωπικοῦ πρὸς ἀποζημίωσιν ἐν περιπτώσει ἀπολύσεως, ὅθεν μὴ νόμιμος παρίσταται καὶ ἀκυρωτέα τυγχάνει ἡ ἐν ἄρθρῳ 19 § 1 στοιχ. γ' τοῦ διὰ τοῦ προσβαλλομένου βασ. διατάγματος κυρωθέντος κανονισμοῦ διάταξις, ὁρίζουσα διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς ἐπιβολῆς τῆς πειθαρχικῆς ποινῆς τῆς ὁριστικῆς ἀπολύσεως, ὅτι «τὸ ἀπολυόμενον ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ προσωπικὸν οὐδεμιᾶς ἀποζημιώσεως δικαιοῦται», κατὰ τὰς ὡς εἴρηται δὲ γενικὰς διατάξεις τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας θέλει κρίνεται τὸ ζήτημα, ἂν ὁ ἕνεκα τοῦ λόγου τούτου ἀπολυόμενος ὑπάλληλος δικαιοῦται ἢ μὴ ἀποζημιώσεως.

'Ο διὰ τοῦ προσβαλλομένου β. δ/τος κυρωθεὶς κανονισμός, ὁρίζων ἐν ἄρθρ. 19 § 1 στοιχ. α' καὶ δ' ὅτι «τὸ δι' ἐπαγγελματικὴν ἀνικανότητα ἀπολυόμενον καὶ λόγῳ συμπληρώσεως τοῦ ὁρίου ἡλικίας ἀποχωροῦν προσωπικὸν λαμβάνει τὸ 1/4 τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ὁριζομένης «ἀποζημιώσεως», θεσπίζει, κατὰ τὴν ἀληθῆ αὐτοῦ ἔννοιαν, δικαίωμα ἀποζημιώσεως τοῦ προσωπικοῦ διὰ τὰς ὡς εἴρηται περιπτώσεις ἀπολύσεως ἢ ἀποχωρήσεως, ἀνεξάρτητον τοῦ προβλεπομένου ὑπὸ τῶν γενικῶν διατάξεων τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας, εἰς ἃς ἀναφέρεται μόνον πρὸς ποσοτικὸν καθορισμὸν τῆς ὑπ' αὐτοῦ θεσπιζομένης ἀποζημιώσεως, δὲν σκοπεῖ δὲ τοὐναντίον, ὅπως περιορίσῃ τὸ τυχὸν κατὰ τὰς γενικὰς ταύτας διατάξεις ὑφιστάμενον δικαίωμα ἐπὶ τὴν παροχὴν μείζονος ἀποζημιώσεως διὰ τὰς ἀνωτέρω περιπτώσεις ἀπολύσεως ἢ ἀποχωρήσεως. "Οθεν, ἀπορριπτέος εἶναι ὡς ἀβάσιμος, καὶ δὴ ὡς ἐπὶ μὴ ἀληθοῦς προϋποθέσεως ἐρειδόμενος, ὁ λόγος ἀκυρώσεως, καθ' ὃν αἱ ἀνωτέρω διατάξεις τοῦ ἄρθρου 19 § 1 στοιχ. α' καὶ δ' τοῦ κανονισμοῦ ἀντίκεινται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ν. 2112/1920, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ν. 4558/1930.

'Απορριπτέος εἶναι, ὡς ἀβάσιμος, ὁ λόγος ἀκυρώσεως, καθ' ὃν ἡ ἐν ἄρθρῳ 44 § 1 τοῦ διὰ τοῦ προσβαλλομένου βασ. διατάγματος κυρωθέντος κανονισμοῦ διάταξις, ὁρίζουσα, ὅτι «ἀναγορεύεται εἰς τὸ προσωπικὸν «ἡ ἄνευ εἰδικῆς ἐγκρίσεως ἐξάσκησις ἑτέρου βιοποριστικοῦ ἐπαγγέλματος ἢ ἡ ἐκτέλεσις παντὸς προσθέτου ἔργου καὶ πάσης φύσεως ἰδιωτικῆς ἐργασίας, πλὴν ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ διαχειρίσεως ἰδίας περιουσίας, μὴ συνεπαγομένης ἄσκησιν ἐπαγγέλματος, ὡς καὶ ἡ συμμετοχὴ εἰς διοικητικὰ συμβούλια ἄλλων ἐπιχειρήσεων, ἀνωνύμων ἑταιριῶν ἢ νομικῶν προσώπων», ἀντίκειται εἰς τὸ ἄρθρον 4 τοῦ Συντάγματος, ἀσφαλίζον τὴν προσωπικὴν ἐλευθερίαν, περιλαμβανομένης καὶ τῆς ἐλευθερίας τῆς ἐργασίας, διότι αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου τούτου τοῦ Συντάγματος δὲν ἀποκλείουσι τὴν θέσπισιν γενικῶν καὶ ἀντικειμενικῶν περιορισμῶν εἰς τὴν ἄσκησιν ἐπαγγέλματός τινος ἢ ἐργασίας, ἐφ' ὅσον, ὡς ἐν προκειμένῳ, οἱ περιορισμοὶ οὗτοι ὑπαγορεύονται ἐκ τοῦ σκοποῦ τῆς ἐξασφαλίσεως τῆς ὁμαλῆς καὶ εὐρύθμου ἀσκήσεως τοῦ οἰκείου ἐπαγγέλματος ἢ ἐργασίας.

'Η αὐτὴ ὡς ἄνω διάταξις τοῦ ἄρθρου 44 § 1 τοῦ κανονισμοῦ, ἀπαγορεύουσα, κατ' ἀρχήν, τὴν συμμετοχὴν εἰς διοικητικὰ συμβούλια ἄλλων ἐπιχειρήσεων, ἀνωνύμων ἑταιριῶν ἢ νομικῶν προσώπων, δὲν ἔχει τὴν ἔννοιαν νὰ ἀποκλείσῃ τὴν συμμετοχὴν τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ο.Τ.Ε. εἰς τὴν διοίκησιν σωματείων καὶ δὴ ἐπαγγελματικῶν, τοῦ περιορισμοῦ ἀναφερομένου μόνον εἰς νομικὰ πρόσωπα ἐπιχειρηματικῆς μορφῆς, ἀπορριπτέος ὅθεν εἶναι ὡς ἀβάσιμος, καὶ δὴ ὡς ἐπὶ μὴ ἀληθοῦς προϋποθέσεως ἐρειδόμενος, ὁ λόγος ἀκυρώσεως, καθ' ὃν ἡ ὡς εἴρηται διάταξις τοῦ κανονισμοῦ ἀντίκειται εἰς τὸ καθιεροῦν τὴν ἐλευθερίαν τοῦ συνεταιρίζεσθαι ἄρθρον 11 τοῦ Συντάγματος.

Αἱ ἐν §§ 7 καὶ 8 τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Κανονισμοῦ διατάξεις, ὁρίζουσαι ἡ μὲν πρώτη, ὅτι «διὰ πᾶσαν μὴ προβλεπομένην ὑπὸ τοῦ παρόντος ἄρθρου κατηγορίαν προσωπικοῦ τὰ ἐλάχιστα εἰδικὰ προσόντα καθορίζονται διὰ τροποποιήσεως τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ», ἡ δὲ δευτέρα, ὅτι «εὑρίσκονται νὰ ὁρισθῇ ὡς ἐλάχιστον εἰδικὸν προσὸν οἱασδήποτε κατηγορίας καὶ βαθμοῦ προσωπικοῦ ἡ ἐπιτυχὴς ἐκπαίδευσις εἰς εἰδικὰς παρὰ τῇ Ο. Τ. Ε. Σχολὰς ἢ καὶ ἐπιτυχεῖς παρὰ τῇ Ο. Τ. Ε. εἰδικὰς ἐξετάσεις», προβλέπουσιν ἁπλῶς, χωρὶς ἄλλωστε νὰ εἶναι τοῦτο ἀναγκαῖον, περὶ τῆς θεσπίσεως τῶν ἐν αὐταῖς προσόντων διὰ τῆς κατὰ τὴν νό-

ιμον διαδικασίαν τροποποιήσεως τοῦ Κανονισμοῦ καί, συνεπῶς, δέν περιέχουσιν ὑπερεξουσιοδότησίν τινα, ἀπορριπτέος δ' εἶναι, ὡς ἀβάσιμος, ὁ ἐπί ἐναντίας ἐκδοχῆς ἐρειδόμενος λόγος ἀκυρώσεως.

Ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς ὑπό τῶν ἀνωτέρω παρατεθεισῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 8 καί 20 τοῦ ν.δ. 1049/1949 καί τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ν.δ. 2459/1953 παρεχομένης ἐξουσιοδοτήσεως πρός θέσπισιν, καθ' ὡρισμένην διαδικασίαν, κανονισμοῦ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ο.Τ.Ε. περιλαμβάνεται καί ἡ ὑπό ταῦ κανονισμοῦ τούτου ρύθμισις τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ κατά τε τό σύστημα καί τό ὕψος αὐτῶν, οὐδόλως ὅμως συγχωρεῖται ὑπό τῶν ὡς εἴρηται διατάξεων, ὅπως ὁ κανονισμός προβλέψῃ περαιτέρω περί ρυθμίσεως τῶν θεμάτων τούτων καθ' ἕτεραν, διάφορον τῆς πρός θέσπισιν ἤ τροποποίησιν αὐτοῦ ὁριζομένης ὑπό τοῦ νόμου, διαδικασίαν, ἡ περί τροποποιήσεως τῶν ρυθμιζουσῶν τά θέματα ταῦτα διατάξεων αὐτοῦ κατά τοιαύτην, διάφορον, διαδικασίαν. Ὅθεν, μή νόμιμος, ὡς καθ' ὑπέρβασιν τῆς ἐξουσιοδοτήσεως θεσπισθεῖσα, παρίσταται καί ἀκυρωτέα τυγχάνει ἡ ἐν ἄρθρῳ 13 § 2 τοῦ διά τοῦ προσβαλλομένου διατάγματος κυρωθέντος κανονισμοῦ διάταξις, καθ' ἣν «πᾶσα μεταβολή τοῦ ὕψους τῶν ἀποδοχῶν, τάς ὁποίας καθορίζει τό σύστημα τοῦτο (τό ὑπό τοῦ κανονισμοῦ προβλεπόμενον) γίνεται διά προτάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ὑποκειμένης εἰς τήν ἔγκρισιν τοῦ Ὑπουργοῦ Συγκοινωνιῶν, ἐφαρμοζομένων καί τῶν διατάξεων περί ἐγκρίσεως τῶν δαπανῶν καί τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ο.Τ.Ε.

Ἐν ἄρθρῳ 16 § 5 τοῦ διά τοῦ προσβαλλομένου Διατάγματος κυρωθέντος Κανονισμοῦ ὁρίζεται, ὅτι αἱ σχολαί ἐκπαιδεύσεως καί μετεκπαιδεύσεως τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ο.Τ.Ε. «ἱδρύονται κατά τήν διαδικασίαν τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ, λειτουργοῦν δέ βάσει Κανονισμῶν συντασσομένων ὑπό τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καί ἐγκρινομένων ὑπό τοῦ Ὑπουργοῦ Συγκοινωνιῶν» καί ὅτι «διά τῶν Κανονισμῶν τούτων ὁρίζονται ἰδίᾳ οἱ ὅροι τῆς εἰσαγωγῆς εἰς τάς Σχολάς, τά ἐκπαιδευτικά προγράμματα καί τό σύστημα ἀμοιβῶν τοῦ πάσης φύσεως διδακτικοῦ προσωπικοῦ». Αἱ διατάξεις αὗται, ἔχουσαι τήν ἔννοιαν ὅτι τά τῆς ἱδρύσεως καί κατά βάσιν ὀργανώσεως τῶν ὡς εἴρηται σχολῶν θέλουσι ρυθμίζονται ὑπό τοῦ Γενικοῦ Κανονισμοῦ Προσωπικοῦ κατά τήν νόμιμον διαδικασίαν θεσπίσεως αὐτοῦ, τῶν αὐτόθι προβλεπομένων εἰδικῶν κανονισμῶν περιοριζομένων εἰς τήν ρύθμισιν τῶν λεπτομερειῶν τῆς λειτουργίας τῶν σχολῶν, παρίστανται νόμιμοι, μή περιέχουσαι ἀνεπίτρεπτον ὑπερεξουσιοδότησιν, ἀπορριπτέος δ' εἶναι ὁ περί τοῦ ἐναντίου λόγος ἀκυρώσεως ὡς ἀβάσιμος.

Ἀπορριπτέος εἶναι ὡς ἀπαράδεκτος, καί δή ἄνευ συμφέροντος προβαλλόμενος, ὁ λόγος ἀκυρώσεως, καθ' ὃν ἡ ἐν ἄρθρῳ 34 § 6 τοῦ Κανονισμοῦ διάταξις, ὁρίζουσα, ὅτι «ἡ ἀποζημίωσις τῶν μή ὑπαλλήλων τοῦ Ο.Τ.Ε. μελῶν τοῦ Συμβουλίου τοῦ παρόντος ἄρθρου, καθώς καί τοῦ ἄρθρου 22, καθορίζεται ὡς καί τῶν εἰς τά αὐτά Συμβούλια συμμετεχόντων μελῶν ταῦ Α.Σ. τοῦ Ο.Τ.Ε., πλήν τοῦ Ἀρεοπαγίτου Προέδρου τοῦ Δευτεροβαθμίου Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου, εἰς ὃν χορηγεῖται διπλασία ἀμοιβή».

Ἡ ἐν ἄρθρῳ 26 § 1 τοῦ Κανονισμοῦ διάταξις, ὁρίζουσα, ὅτι «ἡ πειθαρχική δίκη εἶναι ὅλως ἀνεξάρτητος τῆς ποινικῆς, οὐδενός δικαιώματος κτωμένου ὑπέρ τοῦ προσωπικοῦ ἐκ τῆς ἐκβάσεως τῆς τελευταίας», ἔχει τήν ἔννοιαν τῆς καθιερώσεως συναφοῦς γενικῆς ἀρχῆς κρατούσης ἐν τῷ πειθαρχικῷ δικαίῳ, καθ' ἣν ἔκτασιν ἀναγνωρίζεται ἡ ἀρχή αὕτη, ὑπό τοιαύτην δ' ἔννοιαν νόμιμος παρίσταται ἡ ὡς εἴρηται διάταξις τοῦ Κανονισμοῦ, κειμένη ἐντός τῶν ὁρίων τῆς ἐξουσιοδοτήσεως, ἀπορριπτέος δ' εἶναι ὁ περί τοῦ ἐναντίου λόγος ἀκυρώσεως ὡς ἀβάσιμος.

Ἡ ἐν ἄρθρῳ 37 § 9 τοῦ Κανονισμοῦ διάταξις, ὁρίζουσα ὅτι «τό Δευτεροβάθμιον Πειθαρχικόν Συμβούλιον δικαιοῦται νά ἐπιτείνῃ τήν ἐπιβληθεῖσαν ποινήν εἰς πᾶσαν περίπτωσιν αὐτεπαγγέλτου ἐφέσεως», τυγχάνει νόμιμος, κειμένη ἐντός τῶν ὁρίων τῆς ἐξουσιοδοτήσεως, ἀπορριπτέος δ' εἶναι ὁ περί τοῦ ἐναντίου λόγος ἀκυρώσεως, ὡς ἀβάσιμος.

Ἐν ἄρθρῳ 71 ἐδ. δ τοῦ Συντάγματος ὁρίζεται, ὅτι «τά καθήκοντα τοῦ βουλευτοῦ εἶναι ἀσυμβίβαστα πρός τά ἔργα τοῦ διευθυντοῦ ἤ ἄλλου ἀντιπροσώπου, διοικητικοῦ ἤ ἐμπίστου νομικοῦ συμβούλου καί ὑπαλλήλου ἐμπορικῶν ἑταιριῶν ἤ ἐπιχειρήσεων ἀπολαυουσῶν εἰδικῶν προνομίων ἤ τακτικῆς ἐπιχορηγήσεως δυνάμει εἰδικοῦ νόμου», ἐν δέ τῷ ἑπομένῳ ἐδ. 6 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, ὅτι «οἱ διατελοῦντες εἰς τινα τῶν κατηγοριῶν τούτων ὀφείλουσιν ἐντός ἑκτῶ ἡμερῶν, ἀφ' ἧς κατέστη ὁριστική ἡ ἐκλογή αὐτῶν, νά δηλώσωσιν ἐπιλογήν μεταξύ τοῦ βουλευτικοῦ ἀξιώματος καί τῶν ὡς ἄνω ἔργων», καί ὅτι «ἐάν παραλείψει τῆς τοιαύτης δηλώσεως ἐκπίπτουσιν αὐτοδικαίως τοῦ ἀξιώματος τοῦ βουλευτοῦ».

Ἐν ὄψει τῶν συνταγματικῶν τούτων διατάξεων, μή νόμιμος, ὡς ἀντιτιθεμένη ἐμμέσως εἰς ταύτας, παρίσταται καί ἀκυρωτέα ἀποβαίνει ἡ ἐν ἄρθρῳ 20 § 5 τοῦ διά τοῦ προσβαλλομένου βασ. διατάγματος κυρωθέντος Κανονισμοῦ διάταξις, ἧτις ὁρίζει, ὅτι «ὡς παραίτησις (καταγγελία τῆς συμβάσεως) τοῦ προσωπικοῦ θεωρεῖται ἐπίσης ἡ ἀποδοχή ὑποψηφιότητος βουλευτοῦ, διότι, διά τῆς διατάξεως ταύτης, ἀπειλούσης εἰδικάς δυσμενεῖς συνεπείας διά τούς ὑποβάλλοντας ὑποψηφιότητα βουλευτοῦ ὑπαλλήλους τοῦ Ο.Τ.Ε., παρακωλύεται ἡ ὑπό τούτων ἄσκησις τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐκλέγεσθαι εἰς ἔκτασιν μείζονα καί ὑπό ἔννοιαν διάφορον τῆς καθιερουμένης ὑπό τῶν ἀνωτέρω συνταγματικῶν διατάξεων, ἀξιουσῶν μόνον ὅπως ὁ κατέχων ἀσυμβίβαστον πρός τό βουλευτικόν ἀξίωμα θέσιν προβῇ μετά τήν ἐκλογήν εἰς σχετικήν ἐπιλογήν.

Νομίμως καί ἐντός τῶν ὁρίων τῆς ἐξουσιοδοτήσεως ὁρίζεται ἐν ἄρθρῳ 52 § 1 τοῦ Κανονισμοῦ, ὅτι «κατ' ἐξαίρεσιν (ἀπό τοῦ παγίως ἐν ἄρθρῳ 19 § 1δ' θεσπιζομένου ὁρίου ἡλικίας) τό προσωπικόν τό μεταταγέν εἰς τόν Ο.Τ.Ε. ἐκ τῆς Α.Ε.Τ.Ε. καί τῶν Τ.Τ.Τ. δύναται νά ἐπικαλεσθῇ τάς ἰσχυούσας κατά τόν χρόνον τῆς μετατάξεώς του καί δι' ἣν ἔφερε τότε βαθμόν διατάξεις τοῦ κλάδου, ἐξ οὗ προέρχεται, μή ἀποκλεισμένου, κατά τήν ἔννοιαν τῆς ρηθείσης ἐξουσιοδοτήσεως, ὅπως διά μεταβατικῶν διατά-

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΠΑΡΟΧΗ ΤΡΟΦΗΣ ΕΙΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΝ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΕΝ ΣΧΕΣΕΙ ΠΡΟΣ ΕΙΣΦΟΡΑΣ ΠΡΟΣ ΤΟ Ι.Κ.Α.

Περίληψις ἐρωτήματος: Ἐν ὄψει τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 25 § 4 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» ἐρωτᾶται, ἂν ἡ εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν κρατικῶν νοσοκομείων καὶ δημοσίων νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων παρεχομένη τροφὴ καὶ οἴκησις λογίζωνται ὡς ἀποδοχαὶ διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν πρὸς τὸ Ι.Κ.Α. εἰσφορῶν ἢ ὄχι.

Νομικοῦ Συμβουλίου, Α' Τμήματος

Γνωμ. 9/Γ. 2739/1954

Πρόεδρος ὁ κ. *Κ. Δημητρακάκης*

Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*

Τὸ ἄρθρον 25 § 4 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 ὁρίζει τὰ ἑξῆς: «Ὡς ἡμερήσιος μισθὸς διὰ τὴν κατάταξιν τῶν ἠσφαλισμένων εἰς ἀσφαλιστικὰς κλάσεις νοοῦνται αἱ πᾶσης φύσεως ἀποδοχαὶ τούτων εἰς χρῆμα καὶ εἶδος, τῶν τελευταίων τούτων ἀποτιμωμένων εἰς χρῆμα δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ι.Κ.Α.». Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης προκύπτει σαφῶς, ὅτι ὡς ἡμερήσιος μισθὸς νοοῦνται αἱ πᾶσης φύσεως ἀποδοχαὶ εἰς χρῆμα καὶ εἶδος. Ἵνα δηλαδὴ τὸ εἶδος, ἤτοι ἡ παρεχομένη, ἐν προκειμένῳ, τροφὴ καὶ οἴκησις θεωρηθῇ ὡς ἡμερήσιος μισθός, ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς ἄνω διατάξεως, ἀρκεῖ νὰ ἀποτελῇ ἀποδοχάς, ἤτοι νὰ δίδηται ὡς ἀντάλλαγμα τῆς παρεχομένης ἐργασίας. Σχετικὴ μὲ τὸ θέμα τῶν ἀποδοχῶν εἶναι καὶ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 3 § 5 τοῦ ν. 2112/1920, ἥτις ὁρίζει ὅτι: «Ὡς τακτικαὶ ἀποδοχαὶ ὑπαλλήλου θεωροῦνται ὁ μισθός, ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη παροχή, ἐφ' ὅσον δίδεται ἀντὶ μισθοῦ, οἷον παροχαὶ εἰς εἶδος, προμήθεια κλπ.», περὶ τῆς ἑρμηνείας τῆς ὁποίας πλουσία ὑπάρχει νομολογία (ΕΕΔ τ. 8, σελ. 1031 καὶ 1033, Α.Π. 530/1949, ΕΕΔ 8, 1034, Α.Π. 564/1950, Θέμ. ΞΒ' 153, Α.Π. 639/1952, ΞΔ' 38, Α.Π. 109/1953, ΞΔ' 335 κλπ). Μεταξὺ τῶν δύο τούτων διατάξεων ὑπάρχει ἡ διαφορὰ ὅτι, ἐνῷ ἡ δευτέρα ὁμιλεῖ περὶ «τακτικῶν ἀποδοχῶν», ἡ πρώτη ὁμιλεῖ περὶ «πάσης φύσεως ἀποδοχῶν» καὶ δύναται ἐντεῦθεν νὰ ὑποστηριχθῇ, ὅτι ἡ ἔννοια τῆς πρώτης ταύτης διατάξεως εἶναι εὐρυτέρα, ἤτοι ὅτι περιλαμβάνει καὶ τὰς ἐκτάκτους ἀποδοχάς. Ὥστε, διὰ νὰ δοθῇ ἀπάντησις εἰς τὸ ἐρώτημα, θὰ πρέπει νὰ ἐρευνηθῇ, ἐὰν ἡ ὑπὸ τῶν κρατικῶν νοσοκομείων καὶ δημοσίων νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων παρεχομένη εἰς τὸ προσωπικὸν τροφὴ καὶ οἴκησις ἀποτελῇ ἀποδοχὰς τοῦ προσωπικοῦ των τούτου.

Τὰ τῆς ὀργανώσεως τῶν δημοσίων νοσηλευτικῶν καὶ ὑγειονομικῶν ἱδρυμάτων ρυθμίζονται 1) ὑπὸ τοῦ ἀ.ν. 965 τῆς 22/24 Νοεμβρίου 1937 «περὶ ὀργανώσεως τῶν δημοσίων νοσηλευτικῶν καὶ ὑγειονομικῶν ἱδρυμάτων» καὶ 2) τοῦ ἀ.ν. 329 τῆς 20/23 Μαΐου 1945 «περὶ ἐξαιρέσεως τῆς ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τοῦ ν. 965/1937 ἐπὶ τῶν διορισμῶν εἰς ὀργανικὰς θέσεις τοῦ πάσης φύσεως προσωπικοῦ τῶν νοσηλευτικῶν καὶ ὑγειονομικῶν ἐν γένει ἱδρυμάτων καὶ ὑπηρεσιῶν». Ὡς προκύπτει ἐκ τῶν διατάξεων τῶν νόμων τούτων, τὰ δημόσια νοσηλευτικὰ ἱδρύματα α) ἀποτελοῦσι πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τελοῦντα ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν καὶ τὸν ἔλεγχον τοῦ Ὑπουργείου Κρατικῆς Ὑγιεινῆς καὶ Ἀντιλήψεως (ἄρθρον 2 ἀ.ν. 965/1937) β) τὸ προσωπικὸν τούτων, πλὴν τῶν ἐπὶ θητείᾳ προσλαμβανομένων, τῶν ἐκτάκτων καὶ τῶν ἡμερομισθίων, θεωρεῖται μόνιμον καὶ ἀπολαμβάνει πάντων τῶν προνομίων τῶν παρεχομένων ὑπὸ τῶν κειμένων διατάξεων περὶ μονίμων δημοσίων ὑπαλλήλων, ὑποκειμένου καὶ εἰς τὰς ὑπὸ τῶν διατάξεων τούτων καθοριζομένας σαφεῖς ὑποχρεώσεις (ἄρθρον 9 ἀ.ν. 965/1937) καὶ γ) τὰ τῆς συνθέσεως τῶν ὑπηρεσιῶν, τὰ τῆς διαβαθμίσεως τοῦ προσωπικοῦ, τὰ τῶν διορισμῶν, μετατάξεων, ἀπολύσεων, ἀδειῶν, προαγωγῶν, ὁρίου ἡλικίας τοῦ προσωπικοῦ ἐν γένει ρυθμίζονται διὰ τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ. 7 τοῦ αὐτοῦ νόμου ἐκδιδομένου ὀργανισμοῦ (ἄρθρ. 10 ἀ.ν. 965/1937). Ἐν ὄψει τῶν διατάξεων τούτων ἐξεδόθησαν οἱ ὀργανισμοὶ οὗτοι καὶ σήμερον ὁ μηνιαῖος μισθὸς τῶν τα-

---

ξέων τοῦ Κανονισμοῦ θεσπισθῶσι διὰ τὸ μεταταγὲν προσωπικὸν ἀποκλίσεις ἀπὸ τῶν παγίων κανόνων, δικαιολογούμεναι ἐκ τῶν ἰδιαιτέρων συνθηκῶν τῶν συνδεομένων πρὸς τὸ προσωπικὸν τοῦτο, ἀπορριπτέος δ' εἶναι ὡς ἀβάσιμος ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου λόγος ἀκυρώσεως. Ἀπορριπτέος εἶναι ὡσαύτως, ὡς ὅλως ἀόριστος καὶ ἀνεπίδεκτος δικαστικῆς ἐκτιμήσεως, ὁ συναφῶς πρὸς τὴν ἀνωτέρω διάταξιν τοῦ Κανονισμοῦ προβαλλόμενος λόγος περὶ παραβάσεως τοῦ ν.δ. 2560/1953 περὶ περιορισμοῦ τῆς συνθέσεως τοῦ προσωπικοῦ τῶν πολιτικῶν τοῦ Κράτους Ὑπηρεσιῶν.

Κατὰ ταῦτα, δέον ὅπως ἡ ὑπὸ κρίσιν αἴτησις γίνῃ ἐν μέρει δεκτή, ἀπορριπτομένη κατὰ τὰ λοιπά, ἀντιστοίχως δὲ καὶ ἀντιστρόφως γίνωσιν ἐν μέρει δεκταί, ἀπορριπτόμεναι κατὰ τὰ λοιπά, αἱ παρεμβάσεις τοῦ Ὀργανισμοῦ Τηλεπικοινωνιῶν τῆς Ἑλλάδος, ἀφ' ἑνός, καὶ τῆς Ὁμοσπονδίας Προσωπικοῦ Ὑπηρεσιῶν Τηλεπικοινωνιῶν, τοῦ Συλλόγου Προσωπικοῦ Α.Ε.Τ.Ε. - Ο.Τ.Ε. κ.λ.π., ἀφ' ἑτέρου, συμψηφιζομένης τῆς δικαστικῆς δαπάνης μεταξὺ τῶν διαδίκων.

Διὰ ταῦτα

Δέχεται ἐν μέρει τὴν ὑπὸ κρίσιν αἴτησιν.

Ἀπορρίπτει ταύτην κατὰ τὰ λοιπά.

Δέχεται ἐν μέρει τὰς ὑπὸ κρίσιν παρεμβάσεις.

Ἀπορρίπτει ταύτας κατὰ τὰ λοιπά.

Ἀκυροῖ ἐν μέρει τὸ ἀπὸ 18/18 Αὐγούστου 1953 βασ. διάταγμα «περὶ κυρώσεως τοῦ Γενικοῦ Κανονισμοῦ Προσωπικοῦ τοῦ Ὀργανισμοῦ Τηλεπικοινωνιῶν τῆς Ἑλλάδος» (Φ.Ε.Κ. 216 τεῦχος Α') καὶ τὸν διὰ τοῦ βασ. διατάγματος τούτου κυρωθέντα Κανονισμόν, μόνον ὡς πρὸς τὰς ἐν τῇ αἰτιολογικῇ ὡς ἀκυρωτέας κριθείσας διατάξεις τῶν ἄρθρων 49, 50, 51, 19 § 1, στοιχ. γ', 13 § 2 καὶ 20 § 5 τοῦ Κανονισμοῦ τούτου.

ΞΕΝΗ ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Ο ΝΕΟΣ ΓΕΡΜΑΝΙΚΟΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΚΟΣ ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ ΤΩΝ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ

(Betriebsverfassungsgesetz) της 11 Όκτωβρίου 1952 (1)(2)(3)

Ὑπὸ τοῦ κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Κ. ΚΑΛΟΜΟΙΡΗ

I. Τήν 11ην Όκτωβρίου τοῦ ἔτους 1952 ἐτέθη ἐν ἰσχύϊ ἐν Γερμανίᾳ ὁ νέος περὶ ὀργανώσεως τῶν ἐκμεταλλεύσεων νόμος. Νομοθετικὸν λόγων ἀπετέλεσεν ἡ ἀνάγκη ἐνιαίας ρυθμίσεως τῶν ἐργατικῶν συμβουλίων καὶ τοῦ δικαιώματος συμπράξεως τῶν ἐργαζομένων εἰς τὴν διεύθυνσιν τῶν ἐκμεταλλεύσεων.

Δικαίωμα συμπράξεως τῶν ἐργαζομένων ἀνεγνώριζεν ἤδη ὁ νόμος τοῦ 1920 περὶ ἐργατικῶν συμβουλίων. Ἡ ἐπέμβασις τῶν ἐργαζομένων εἰς τὰς ὑποθέσεις τῆς ἐκμεταλλεύσεως ἀποτελεῖ ἐκδήλωσιν τῆς μετὰ τὸν πρῶτον παγκόσμιον πόλεμον παρατηρουμένης τάσεως πρὸς κοινωνικοποίησιν τῆς καθόλου ἐννόμου τάξεως(4).

Ὁ Ἐθνικοσοσιαλισμὸς ἀνέτρεψε τὸ ὑπὸ τοῦ ν. 1920 εἰσαχθὲν σύστημα.

Μετὰ τὴν πτῶσιν τοῦ ἐθνικοσοσιαλιστικοῦ καθεστῶτος ἡ στρατιωτικὴ Κυβέρνησις ἐπέτρεψε (διὰ τοῦ ν. 22, 10 Ἀπριλίου 1946), τὴν ἵδρυσιν ἐργατικῶν συμβουλίων. Κατ' ἀκολουθίαν τούτου τὰ πλεῖστα τῶν Γερμανικῶν κρατῶν ἐθέσπισαν νόμους περὶ ἐργατικῶν συμβουλίων(5), οἵτινες, καίτοι παραλλάσσουν κατὰ περιεχόμενον, ἐν τούτοις οὐδόλως ἀπομακρύνονται τῶν βασικῶν ἀρχῶν τοῦ ν. 1920. Οἱ νόμοι οὗτοι ἐξακολουθοῦν νὰ ἰσχύουν καὶ μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ νέου νόμου διὰ τοὺς ὑπαλλήλους τῶν Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν μέχρις ἐκδόσεως εἰδικοῦ νόμου (§ 88 BVG).

Τοῦ ν. τῆς 11.10.1952 προηγήθησαν νομοσχέδια ὑποβληθέντα ὑπὸ τῶν κομμάτων (6) καὶ ὑπὸ τῆς γενικῆς ἑνώσεως τῶν συνδικάτων (7),

(1) Ὁ γερμανικὸς ὅρος Betriebsverfassungsgesetz σημαίνει συνταγματικὸς νόμος τῶν ἐκμεταλλεύσεων. Ὄντως πρόκειται περὶ νόμου ἀποτελοῦντος τὸν συνταγματικὸν χάρτην τῶν ἐκμεταλλεύσεων καὶ ρυθμίζοντος τὴν ὀργάνωσιν αὐτῶν καὶ τὸ δικαίωμα τῶν ἐργαζομένων ὅπως συμπράττωσιν ἐν τῇ διευθύνσει των.

(2) BGBl. 1952 I, 43, S. 681, *Nipperdey*, Sammlung, Nr. 571.

(3) Εὐρεῖαν ἔκθεσιν περὶ τοῦ νόμου τούτου ὅρα παρὰ *Sabel* ἐν RdA 52, S. 281. *Nipperdey*, La loi allemande sur l'organisation constitutionelle de l'établissement, Droit Social Nr. 2, 1953, S. 74, *Dietz*, Kommentar zu BVG, München—Berlin, 1953, *Calperin*, Kommentar zum BVG, Heidelberg, 1953, *G. Erdmann*, Das BVG vom 11 Okt. 1952, Neuwied—Rhein, 1952, *Fitting - Kräegeloch*, BVG Handkommentar für die Praxis, Berlin - Frankfurt - Main, 1952, *H. Sahmer*, BVG, Frankfurt - Main, 1952, *H. Monjau*, BVG, Köln 1952, *H. Rohn*, BVG v. 11 Okt. 1952, Düsseldorf, 1952, *E. Bühring*, Handbuch der Betriebsverfassung, Köln, 1953.

(4) *Harold Rasch*, Das Ende des kapitalistischen Rechtsordnung, 1946, S. 29, *Böhmer*, Grundlagen der bürgerlichen Rechtsordnung, 1950, Bd. I, S. 179, *Nikisch*, Arbeitsrecht, 1951, S. 13.

(5) *Nipperdey*, Sammlung, Nr. 570 - 593.

(6) CDU/CSU, Entwurf eines gesetzes über die Mitbestimmung der Arbeitnehmer im Betriebe (RdA 50, S. 224).

(7) Gesetzvorschlag des DGB für das Ge-

κτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν τῶν κρατικῶν νοσοκομείων καὶ δημοσίων νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων, τῶν κεκτημένων, κατὰ ρητὴν διάταξιν τοῦ διέποντος τὸ ἵδρυμα ὀργανισμοῦ, τὴν βαθμολογικὴν ἀντιστοιχίαν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, ρυθμίζεται, ὡς καὶ ἡ μισθοδοσία τῶν δημοσίων τούτων ὑπαλλήλων. Κατὰ τὰς ρυθμιζούσας τὰς ἀποδοχὰς τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων διατάξεις, ἀλλὰ καὶ κατ' αὐτὰς τὰς διατάξεις τὰς ρυθμιζούσας τὰς ἀποδοχὰς τῶν ὑπαλλήλων νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου (ἀ.ν. 1538/1950), ἡ τροφὴ καὶ ἡ οἴκησις δὲν προβλέπεται ὡς ἀποδοχὴ τοῦ προσωπικοῦ. Ἡ τροφὴ αὕτη καὶ ἡ οἴκησις ἡ χορηγουμένη εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν κρατικῶν νοσοκομείων καὶ δημοσίων νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων δίδεται πρὸς τὸ συμφέρον τῶν ἱδρυμάτων τούτων, ἵνα δύναται τὸ προσωπικὸν νὰ ἐκτελῇ τὰ καθήκοντά του, ἅτινα, ὡς ἐκ τῆς φύσεώς των, ἐπιβάλλουν τὴν τοιαύτην χορήγησιν. Φέρει δηλαδὴ ἡ τοιαύτη χορήγησις τὸν χαρακτῆρα μέσου ἀναγκαίου πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας (σχετικὰ τὰ ἄρθρα 662 καὶ 663 Α.Κ.) καὶ ὄχι ἀποδοχήν, ἤτοι μέρος μισθοῦ. Δι' αὐτὸ καὶ τὸ ν.δ. 681/1948, προκειμένου περὶ τοῦ προσωπικοῦ τῆς «Σωτηρίας», ὁρίζει ὅτι «ἡ ἀληθὴς ἔννοια τοῦ ἄρθρου 42 τοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ Νοσοκομείου - Σανατορίου ἡ «Σωτηρία» εἶναι, ὅτι ἡ χορηγουμένη τροφὴ καὶ κατοικία δὲν ἀποτελοῦσι μισθὸν ἢ ἄλλο εἶδος ἀποδοχῶν τῶν ἐν αὐτῷ ἀναφερομένων ὑπαλλήλων». Ἡ αὐθεντικὴ αὕτη ἑρμηνεία ἀποτελεῖ ὑπόδειξιν τοῦ νομοθέτου περὶ τῆς ἑρμηνείας, ἥτις πρέπει νὰ δίδεται εἰς τὰς λοιπὰς ἀναλόγους διατάξεις ὀργανισμῶν. Ὅθεν ἐπὶ τοῦ ἐρωτήματος προσήκει ἡ ἀνω ἀναλυτικὴ ἀπάντησις, ἤτοι ὅτι ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ἡμερησίου μισθοῦ τοῦ ἄρθρ. 25 § 4 τοῦ ἀ.ν. 1856/1951 δὲν περιλαμβάνεται καὶ ἡ τροφὴ καὶ οἴκησις ἡ παρεχομένη εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν ὑπὸ τῶν κρατικῶν νοσοκομείων καὶ δημοσίων νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων.

άτινα κατέληξαν εἰς τὸ ἐκπονηθὲν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως τελικὸν σχέδιον (7).

ΙΙ. Δύο εἶναι τὰ κύρια χαρακτηριστικὰ σημεῖα τοῦ νόμου τῆς 11.10.1952. Ἡ ὀργάνωσις τῆς ἐκμεταλλεύσεως καὶ ἡ ρύθμισις τοῦ δικαιώματος τῶν ἐργαζομένων ὅπως συμπράττωσιν εἰς τὴν διεύθυνσιν τῶν ὑποθέσεων αὐτῆς.

Α'. Ὀργάνωσις ἐκμεταλλεύσεως

Ἡ ἐκμετάλλευσις ὀργανοῦται ἐπὶ βάσεων δημοκρατικῶν. Ἡ ἄποψις ὅτι αὕτη ἀποτελεῖ μικρὰν κοινωνίαν, ἔχουσαν ἀνάγκην δημοκρατικῆς διακυβερνήσεως, ἤγαγεν εἰς τὴν τοιαύτην συγκρότησιν αὐτῆς. Ἂν καὶ τὰ κυριώτερα αὐτῆς ὄργανα ἀποτελοῦνται ἐξ ἐργαζομένων καὶ μόνον, ἐν τούτοις δὲν δυνάμεθα νὰ θεωρήσωμεν αὐτὰ ὡς ὄργανα τῶν ἐργαζομένων, ἀλλὰ τῆς ἐκμεταλλεύσεως ὡς συνόλου. Ἐργαζόμενοι καὶ ἐργοδότης δὲν εὑρίσκονται ἐν ἀντιθέσει συμφερόντων, ἀλλ' ἔχοντες κοινὰ συμφέροντα καὶ κοινοὺς ἐπιδιώκοντες σκοποὺς ἀποτελοῦν «φυσικὴν κοινωνίαν συμφερόντων» (8).

Τὰ σπουδαιότερα ὄργανα τῆς ἐκμεταλλεύσεως εἶναι:

1. *Τὸ ἐργατικὸν συμβούλιον.*

Τὸ ἐργατικὸν συμβούλιαν εἶναι τὸ κυριώτερον ὄργανον ἐκπροσωπήσεως τῶν ἐργαζομένων ἐν τῇ ἐκμεταλλεύσει. Ἀποτελεῖ ἓν εἶδος κοινοβουλίου αὐτῆς. Εἶναι ὁ συνδετικὸς κρίκος μεταξὺ ἐργαζομένων καὶ ἐργοδότου καὶ τὸ ὄργανον, δι' οὗ ἀσκεῖται εἰς τὰς πλείστας τῶν περιπτώσεων τὸ δικαίωμα συμπράξεως εἰς τὰς ὑποθέσεις τῆς ἐκμεταλλεύσεως.

Ἡ σύστασις τοῦ Ἐργατικοῦ Συμβουλίου εἶναι ὑποχρεωτικὴ (§ 1) δι' ἐπιχειρήσεις ἀπασχολούσας ἄνω τῶν 5 ἐργαζομένων, ὁ δὲ ἀριθμὸς τῶν μελῶν του ποικίλλει ἀπὸ 1 - 35 (§ 9). Συγκροτεῖται ἐκ δύο ὁμάδων, ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων. Ἐκλόγιμοι εἶναι οἱ συμπληρώσαντες τὸ 21ον ἔτος, δικαίωμα ψήφου ἔχουν πάντες οἱ συμπληρώσαντες τὸ 18ον (§§ 6-7). Εἰδικαὶ διατάξεις ρυθμίζουν τὰ τῆς ἀντιπροσωπεύσεως τῶν ἀνηλίκων καὶ μὴ μονίμως ἐργαζομένων. Ἡ ψηφοφορία εἶναι ἄμεσος καὶ μυστική, χωρεῖ κατὰ σύστημα ἀναλογικόν, ἐκτὸς ἐὰν ὑπάρχῃ μία μόνον πρότασις (13, 3) καὶ διευθύνεται ὑπὸ ἐκλεκτορικῆς ἐπιτροπῆς, ὁριζομένης ὑπὸ τοῦ Ἐργατικοῦ Συμβουλίου 6 τοὐλάχιστον ἑβδομάδας πρὸ τῆς παρελεύσεως τῆς θητείας του (15). Τὸ Ἐργατικὸν Συμβούλιον συγκροτεῖται εἰς σῶμα καὶ ἐκλέγει τὸν πρόεδρον καὶ τὸν ἀντικαταστάτην αὐτοῦ (27, 1), οἵτινες καὶ διευθύνουν τὰς ὑποθέσεις του. Αἱ συνεδριάσεις δὲν εἶναι δημόσιαι (30). Ἀποφάσεις λαμβάνονται δι' ἁπλῆς πλειοψηφίας. Ἡ θητεία του εἶναι διετής.

2. *Συνέλευσις.*

Ἕτερον ὄργανον τῆς ἐκμεταλλεύσεως εἶναι ἡ συνέλευσις τῶν ἐργαζομένων. Διακρίνεται εἰς τακτικήν, συγκαλουμένην ἀνὰ τρίμηνον, ὅπου τὸ Ἐργατικὸν Συμβούλιον προβαίνει ἐνώπιον αὐτῆς εἰς ἀπολογισμὸν τῆς δράσεώς του (42, 1) καὶ εἰς ἐκτάκτον, συγκαλουμένην εἰς ἐκτάκτους συνθήκας ὑπὸ τοῦ Ἐργατικοῦ Συμβουλίου ἢ τοῦ ἐργοδότου (42, 2). Δὲν λαμβάνει χώραν δημοσίᾳ καὶ αἱ ἀποφάσεις της δὲν δεσμεύουν τὸ Ἐργατικὸν Συμβούλιον.

3. *Γενικὸν Συμβούλιον.*

Ἡ συγκρότησις τοιούτου συμβουλίου προβλέπεται διὰ τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ ἐπιχείρησις ἀποτελεῖται ἐκ πλειόνων τῆς μιᾶς ἐκμεταλλεύσεων. Προϋπόθεσιν ἀποτελεῖ ἡ ἀπόφασις τῶν Ἐργατικῶν Συμβουλίων τῶν ἀποτελούντων τὴν ἐπιχείρησιν ἐκμεταλλεύσεων (46). Τὸ Ἐργατικὸν Συμβούλιον ἑκάστης ἐκμεταλλεύσεως ἀποστέλλει ἕνα ἀντιπρόσωπον ἐξ ἑκάστης ὁμάδος αὐτοῦ (ἐργατῶν, ὑπαλλήλων), ὅστις δικαιοῦται εἰς τόσας ψήφους, ὅσα τὰ μέλη τῆς ὁμάδος, εἰς ἣν ἀνήκει (47, 1, 3). Ὡς πρὸς τὴν διεύθυνσιν τῶν ὑποθέσεων κλπ. ἰσχύουν ἀναλόγως αἱ διατάξεις περὶ Ἐργατικῶν Συμβουλίων.

Ἡ συγκρότησις Ἐργατικοῦ Συμβουλίου δὲν εἶναι ὑποχρεωτική, αἱ δὲ περὶ αὐτοῦ διατάξεις ἀποτελοῦν ἐνδοτικὸν δίκαιον, δυνατῆς οὔσης διαφόρου ρυθμίσεως διὰ συλλογικῆς συμβάσεως ἢ κανονιστικῆς συμφωνίας (47, 2). Τὸ Γ.Σ. δὲν ἀποτελεῖ ὄργανον ὑπερκείμενον τοῦ Ἐργατικοῦ Συμβουλίου. Συγκροτεῖται ἐντὸς τῆς ἐπιχειρήσεως ἐν εἴδει ὁμοσπονδιακῆς διακυβερνήσεως αὐτῆς (9).

4. *Οἰκονομικὴ Ἐπιτροπή.*

Πρὸς πραγματοποίησιν τοῦ δικαιώματος συμπράξεως ἐπὶ οἰκονομικῶν ὑποθέσεων συγκροτεῖται εἰδικὴ ἐπιτροπή (68,1). Αὕτη ἀποτελεῖται ἀπὸ 4 - 8 μέλη. Κατὰ τὸ ἓν ἥμισυ ὑποδεικνύεται ὑπὸ τοῦ Ἐργατικοῦ Συμβουλίου, κατὰ δὲ τὸ ἕτερον ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου (68,2). Τοιαῦται ἐπιτροπαὶ συγκροτοῦνται εἰς ἐκμεταλλεύσεις ἀπασχολούσας ἄνω τῶν 100 μονίμως ἐργαζομένων (§ 67). Εἰς τὰς λοιπάς, ἀπασχολούσας τὸ ὀλιγώτερον 20 ἐργαζομένους, τὰ καθήκοντα τῆς ἐπιτροπῆς ἀσκεῖ τὸ Ἐργατικὸν Συμβούλιον εἰς τὰς ἐν § 72, 1 - 5 ἀναφερομένας περιπτώσεις.

Β'. Δικαίωμα συμπράξεως

Εἰς τὸ τέταρτον μέρος ὁ νόμος διαλαμβάνει περὶ τοῦ δικαιώματος τῶν ἐργαζομένων, ὅπως συμπράττωσιν εἰς τὴν διεύθυνσιν τῆς ἐκμεταλλεύσεως. Ἐπιστημονικὴ ἔρις ἐπικράτει περὶ τὴν ἔννοιαν τῆς «συμπράξεως». Τὸ τοιοῦτον δικαίωμα πρῶτος διεσάφησεν ἐννοιολογικῶς ὁ *Meissinger* (11).

Ἡ σύμπραξις ἀποτελεῖ ἔννοιαν γενικωτέραν, ἐπιδεχομένην διαβαθμίσεως. Εἰς τὴν κατωτάτην βαθμίδα ἐμφανίζεται ὡς δικαίωμα τῶν ἐργαζομένων ὅπως λαμβάνουν πληροφορίας καὶ θέτουν

---

biet der Bund. Rep. Deutschld. zur Neuordnung der deutschen Wirtschaft (RdA 50, S. 217 u. 183).

(8) Entwurf des Bundesregierung eines Gesetzes über die Neuordnung der Beziehungen von Arbeitnehmern und Arbeitgebern in den Betrieben (RdA 50, S. 346).

(9) *Nikisch*, Arbeitsrecht, 1951, S. 3, 5, 27, 121, 146.

(10) *Sabel*, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 287.

(11) *Meissinger*, Begriffserklärung zum Mitbestimmungsrecht, RdA 5, S. 41 - 44, *Nikisch*. ArbR 51, S. 383, *Dietz*, ἔνθ' ἀνωτ., S. 35.

ερωτήσεις ἐπὶ τῆς καταστάσεως τῆς ἐκμεταλλεύσεως. Ὑψηλοτέραν βαθμίδα ἀποτελεῖ τὸ δικαίωμα τῶν ἐργαζομένων ὅπως εἰσακούωνται ἐκφράζοντες τὴν γνώμην των ἐπὶ ὑποθέσεων τῆς ἐκμεταλλεύσεως. Τελειοτέραν μορφὴν τοῦ δικαιώματος συμπράξεως ἀποτελεῖ τὸ δικαίωμα διασκέψεως, καθ' ὃ ἐργοδότης καὶ ἐργαζόμενος συνδιασκέπτονται ἐπὶ ζητημάτων ἐπιχειρησιακῆς φύσεως. Ἡ ἀνωτάτη βαθμὶς τῆς συμπράξεως εἶναι τὸ δικαίωμα συναποφάσεως. Τοῦτο ἐκδηλοῦται, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ ἀτομικῶν ὑποθέσεων, διὰ συμφωνίας ἢ διαφωνίας τῶν ἐργαζομένων, ἐφ' ὅσον δὲ ἀφορᾷ εἰς ζητήματα τῆς ἐκμεταλλεύσεως διὰ κανονιστικῆς συμφωνίας (11), (11α).

Τὴν ἀνωτέρω διάκρισιν φαίνεται μὴ ἀποδεχόμενος ὁ νόμος (12) (παράτιτλος 4 μέρους καὶ § 61). Τὴν συναπόφασιν δὲν θεωρεῖ μορφὴν τῆς συμπράξεως, ἀλλὰ δικαίωμα αὐτοτελές.

Δικαίωμα συμπράξεως ἀναγνωρίζεται εἰς τοὺς ἐργαζομένους εἰς τὰς ἐν τῷ νόμῳ ἀναφερομένας περιπτώσεις καὶ δή: α) ἐπὶ ὑποθέσεων ἀφορωσῶν τὸ σύνολον τῶν ἐν τῇ ἐκμεταλλεύσει ἐργαζομένων, β) ἐπὶ προσωπικῶν ὑποθέσεων, γ) ἐπὶ οἰκονομικῶν, τέλος δ) εἰς τοὺς ἐργαζομένους ἀναγνωρίζεται τὸ δικαίωμα ὅπως συμμετέχουν εἰς τὸ ἐποπτικὸν συμβούλιον τῶν Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν.

α) Ὑπὸ τὸν ὅρον «ὑποθέσεις ἀφορῶσαι τὸ σύνολον τῶν ἐργαζομένων» νοοῦνται ζητήματα σχετικὰ μὲ τὰς συνθήκας καὶ τὸ εἶδος τῶν ἐργασιῶν, τὴν συμπεριφορὰν καὶ τὴν μεταχείρισιν τῶν ἐργαζομένων. Ἡ § 56 περιλαμβάνει γενικῶς ὅλα τὰ ζητήματα τὰ ρυθμιζόμενα διὰ κανονιστικῆς συμφωνίας (14), (15). Ἐπιτροπὴ συνδιαλλαγῆς, συγκροτουμένη κατὰ τὴν § 51,4, λύει τὰς διαφορὰς ἐν περιπτώσει διαφωνίας.

β) Δικαίωμα συμμετοχῆς ἀναγνωρίζεται εἰς τοὺς ἐργαζομένους καὶ ἐπὶ ὑποθέσεων «προσωπικῶν». Ὡς τοιαύτας δέον νὰ θεωρῶμεν τὰς σχετικὰς μὲ τὴν σύνθεσιν τῶν ἐργαζομένων ἐν τῇ ἐκμεταλλεύσει (16). Εἰδικώτερον: πρόσληψις, ἀπόλυσις (17), μεταθέσεις, ἀλλαγὴ ὁμάδος κλπ. Εἰς τὰς ἐν λόγῳ περιπτώσεις ἡ μορφὴ τοῦ δικαιώματος συμπράξεως ποικίλλει (18).

γ) Αἱ §§ 67 - 75 καθιεροῦν δικαίωμα συμπράξεως τῶν ἐργαζομένων εἰς τὰς οἰκονομικὰς ὑποθέσεις τῆς ἐκμεταλλεύσεως. Εἰς αὐτὰς περιλαμβάνονται τὰ σπουδαιότερα ἀπόρρητα τῆς ἐπιχειρήσεως: Νέαι μέθοδοι ἐργασίας καὶ παραγωγῆς, πρόγραμμα παραγωγῆς, οἰκονομικὴ κατάστασις καὶ κατάστασις παραγωγῆς. Τὸ ἐν λόγῳ δικαίωμα ἀσκεῖται διὰ τῆς οἰκονομικῆς Ἐπιτροπῆς.

δ) Ἀξιοσημείωτος εἶναι καὶ ἡ συμμετοχὴ τῶν ἐργαζομένων εἰς τὰ ἐποπτικὰ συμβούλια τῶν Α.Ε. (19). Ταῦτα δέον ὅπως κατὰ τὸ ἓν τρίτον ἀποτελοῦνται ἐξ ἀντιπροσώπων τῶν ἐργαζομένων ἐκλεγομένων διὰ καθολικῆς καὶ μυστικῆς ψηφοφορίας (§ 76, 2).

III. Τὰ δύο τελευταῖα, δον καὶ 6ον, κεφάλαια τοῦ νόμου περιλαμβάνουν ποινικὰς καὶ μεταβατικὰς διατάξεις. Ἐγγύτερα ἔρευνα τούτων ἐκφεύγει τῶν ὁρίων τῆς παρούσης μελέτης, σκοπούσης τὴν ἀνάπτυξιν τῶν κυριωτέρων διατάξεων τοῦ νεαροῦ γερμανικοῦ νόμου, τῶν ρυθμιζουσῶν θεσμὸν τῆς νεωτέρας ἐπιστήμης τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου.

Ἐν Μονάχῳ, 1954

---

(12) *Nikisch*, ἔνθ' ἀνωτ., S. 390.

(12α) *Nipperdey*, La loi allemande sur l'organisation constitutionelle de l'établissement, Droit Social, Nr. 2, 1953, S. 74.

(13) *Götz - Hueck*, Die Betriebsvereinbarung nach dem neuen Gesetz des Bundes, RdA 53, S. 366.

(14) *Sabel*, ἔνθ' ἀνωτ., S. 289.

(15) Ὁ νόμος ἀναγνωρίζει εἰς τοὺς ἐργαζομένους τὴν τελειοτέραν μορφὴν τῆς συμπράξεως. Τοιαῦτόν τι δὲν συνέβαινε κατὰ τὸ προγενέστερον δίκαιον, ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ ὁποίου αἱ μορφαὶ τῆς συμμετοχῆς ἦσαν διάφοροι, ἀναλόγως τῆς ὑποθέσεως καὶ τοῦ ληπτέου μέτρου. *Nikisch*, ArbR, σελ. 395 - 396.

(16) *Sabel*, ἔνθ' ἀνωτ., S. 289.

(17) Ὅρα *Hueck*, Anhörung des Betriebsrates vor der Kündigung, RdA 53, σ. 127, *G. Hueck*, σχόλιον ὑπὸ AP 53, Nr. 69.

(18) Περὶ τῶν μορφῶν τῆς συμπράξεως ὅρα *Dietz*, ἔνθ' ἀνωτ., § 60.

(19) *Herold*, Aufsichtsrat und Betriebsverfassungsgesetz, NJW 1952, S. 722.

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ - ΕΓΓΡΑΦΑ ΑΡΧΩΝ - ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

1. ΑΠΟΔΟΧΑΙ ΜΙΣΘΩΤΩΝ.—II. ΕΙΣΦΟΡΑΙ ΠΡΟΣ ΤΟ Ι.Κ.Α. ΕΙΣ ΔΡΑΧΜΑΣ ΝΕΑΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ.—III. ΦΟΡΟΣ ΚΑΙ ΧΑΡΤΟΣΗΜΟΝ ΕΠΙ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΩΝ ΕΙΣ ΑΠΟΛΥΟΜΕΝΟΥΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥΣ.—IV. ΕΠΙΔΟΤΗΣΙΣ ΑΙ' ΑΝΕΡΓΙΑΝ

I

Μὴ ὑπολογισμὸς τῶν ἡμερῶν ἀπεργίας εἰς τὴν διάρκειαν τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως διὰ τὸ δῶρον Πάσχα 1954: Ἡ προσχώρησις ἐργάτου ἢ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου εἰς κηρυχθεῖσαν ἀπεργίαν, ἀποσκοποῦσαν τὴν βελτίωσιν τῶν ὅρων ἐργασίας, δὲν ὑποδηλοῖ κατ' ἀρχὴν βούλησιν πρὸς λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, τῆς χρονικῆς διαρκείας τῆς ἀποχῆς ἐκ τῆς ἐργασίας μὴ ὑποκειμένης εἰς οὐδένα περιορισμόν, ἐφ' ὅσον δὲν ἀντιστρατεύεται τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 281 Α.Κ. Ἀνεξαρτήτως ὅμως πρὸς τὰ ἀνωτέρω ἡ ἐκ τοῦ λόγου τούτου ἀποχὴ ἐκ τῆς ἐργασίας, ἀποτελοῦσα ὑπερημερίαν τοῦ ἐκμισθωτοῦ ὡς πρὸς τὴν παροχὴν τῆς συμφωνηθείσης ἐργασίας, ἐπάγεται τὴν ἀναστολὴν τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως.

Κατὰ ταῦτα καὶ λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν, ὅτι συμφώνως πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθ. 27540/1954 ἀπόφασιν (*) τὸ διὰ ταύτης χορηγούμενον δῶρον εἶναι ἀνάλογον πρὸς τὸν χρόνον διαρκείας τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως, φρονοῦμεν ὅτι διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τούτου δὲν προσμετρεῖται ὁ χρόνος, καθ' ὃν ὁ μισθωτὸς ἀπέσχε τῶν καθηκόντων του λόγῳ ἀπεργίας. ***(Ἔγγρ. Ὑπουργείου Ἐργασίας ὑπ' ἀριθ. 27573/1954) (**).***

Αὔξησις ἀποδοχῶν προσωπικοῦ ἐμπορικῶν καταστημάτων περιφερείας πόλεως Ἀθηνῶν: Ἐξ ἀφορμῆς ὑποβληθέντων ἡμῖν ἐρωτημάτων, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἔκτασιν τῆς ἰσχύος τῆς ὑπ' ἀριθ. 27582/1/1954 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας «περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν προσωπικοῦ ἐμπορικῶν καταστημάτων περιφερείας πόλεως Ἀθηνῶν» (***) καὶ τὸν τρόπον ὑπολογισμοῦ τῆς διὰ ταύτης χορηγουμένης αὐξήσεως, ἐν συναρτήσει πρὸς τὰς ἐν αὐτῇ ἐκτιθεμένας πρὸς τοῦτο προϋποθέσεις, παρέχομεν ὑμῖν τὰς κατωτέρω ὁδηγίας διὰ τὴν ὀρθὴν ἐφαρμογὴν τῆς ὡς εἴρηται ἀποφάσεως:

1) Ἡ ὑπ' ἀριθ. 27582/1/1954 ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἀφορᾷ τὸ πᾶσης φύσεως προσωπικὸν τῶν ἐμπορικῶν καταστημάτων Ἀθηνῶν, ἀνεξαρτήτως τοῦ χαρακτηρισμοῦ των ὡς ὑπαλλήλων ἢ ἐργατῶν, ἐκτὸς βεβαίως τῶν λογιστῶν, καὶ τοῦ βοηθητικοῦ κλπ. ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐμπορικῶν καταστημάτων τῶν ἀπασχολούντων πλέον τῶν 5 ὑπαλλήλων Γραφείου, οἵτινες ὑπαγόμενοι συμφώνως πρὸς τὴν ἀπὸ 27.8.1938 συλλογικὴν σύμβασιν βοηθητικοῦ προσωπικοῦ καταστημάτων, εἰς τὰς διατάξεις τῆς ἀπὸ 16.9.1937 συλλογ. συμβάσεως ἀνωνύμων ἑταιριῶν κλπ. καὶ πληροῦντες τὴν ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 27358/1954 ἀποφάσει (*) προβλεπομένην προϋπόθεσιν, τῆς ἀπασχολήσεως δηλαδὴ εἰς γραφεῖον ἰδιωτικῆς ἐπιχειρήσεως, δέον ὅπως τύχωσι τῆς διὰ τῆς προμνησθείσης ὑπ' ἀριθ. 27358/1954 ἀποφάσεως χορηγηθείσης αὐξήσεως.

2) Διὰ τῆς § 1 τῆς ὑπ' ἀριθ. 27582/1/1954 ἀποφάσεως παρέχεται ἀπὸ 16.3.1954 εἰς τοὺς περὶ ὧν αὕτη μισθωτοὺς αὔξησις, κατὰ τὰ ἐν αὐτῇ ὁριζόμενα ποσοστὰ καὶ προϋποθέσεις, ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν 9.4.1953 καταβαλλομένων ἀποδοχῶν, νοουμένων ὡς τοιούτων πάσης χρηματικῆς παροχῆς χορηγουμένης πρὸ καὶ μέχρι τῆς ὡς ἄνω χρονολογίας τακτικῶς, ἀνεξαρτήτως τοῦ χαρακτηρισμοῦ καὶ τῆς νομικῆς μορφῆς ταύτης, συγχωνευομένων εἰς τὸ ποσὸν τῆς αὐξήσεως τοῦ ἐπιδόματος ἀκριβείας καὶ τῶν, μετὰ τὴν ὡς ἄνω χρονολογίαν μόνον, χορηγηθεισῶν οἰκειοθελῶς παρὰ τοῦ ἐργοδότου αὐξήσεων, δοθέντος ὅτι διὰ τῆς ὡς εἴρηται ἀποφάσεως ἐσκοπήθη ἡ ἀποκατάστασις τῆς μειωθείσης ἀγοραστικῆς δυνάμεως τῶν κατὰ τὴν 9.4.1953 καταβαλλομένων ἀποδοχῶν, συνεπείᾳ τῆς κατὰ τὴν ἡμερομηνίαν ταύτην γενομένης ἀναπροσαρμογῆς τῆς τιμῆς τῆς δραχμῆς ὡς πρὸς τὸ ξένον συνάλλαγμα.

3) Ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμερομηνίας (16.3.1954) καὶ τῇ συνδρομῇ τῶν ἐν § 1 προϋποθέσεων αὐξάνονται ἐπίσης, κατὰ τὴν § 2, οἱ κατὰ τὴν ἡμέραν αὐτὴν ἰσχύοντες ἄνευ τοῦ ἐπιδόματος ἀκριβείας μηνιαῖοι βασικοὶ μισθοὶ καὶ ἡμερομίσθια.

4) Ὡς διετὴς προϋπηρεσία παρὰ τῷ αὐτῷ ἢ ἑτέρῳ ἐργοδότῃ διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως προβλεπομένης αὐξήσεως, δέον νὰ θεωρηθῇ ἡ εἰς συναφῆ καὶ ὁμότιμα καθήκοντα διανυθεῖσα τοιαύτη ἀπὸ τοῦ πρώτου διορισμοῦ καὶ ἀνεξαρτήτως τῆς ἡλικίας τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τὸν χρόνον τῆς πραγματοποιήσεως ταύτης. Κατὰ ταῦτα, προκειμένου νὰ καθορισθῇ τὸ κατώτατον ὅριον μισθοῦ ἄρρενος πωλητοῦ ἐμπορικοῦ καταστήματος, ἡλικίας 20 ἐτῶν, θὰ ἐξευρεθῇ τὸ μισθολογικὸν κλιμάκιον, εἰς ὃ ὑπάγεται κατὰ τὰς διατάξεις τῆς οἰκείας συλλογικῆς συμβάσεως, ὡς διεμορφώθη διὰ τῶν μεταγενεστέρως ἐκδοθεισῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, ἐφ' ὅσον δὲ κέκτηται διετῆ προϋπηρεσίαν εἰς συναφῆ καὶ ὁμότιμα καθήκοντα, ὁ οὕτω δὲ ἐξευρεθεὶς βασικὸς μισθὸς θὰ προσαυξηθῇ κατὰ τὸ ἐν τῇ ἀποφάσει καθοριζόμενα ποσοστά.

Τὰ ἀνωτέρω ἰσχύουν ἀναλόγως καὶ διὰ τὰς λοιπὰς κατηγορίας ἐργαζομένων εἰς τὰ ἐμπορικὰ καταστήματα. ***(Ἔγγρ. Ὑπουργείου Ἐργασίας ὑπ' ἀριθ. 27582/1954 πρὸς τὰς Ἐπιθεωρήσεις Ἐργασίας περιφερείας πόλεως Ἀθηνῶν).***

(*) ΕΕΔ 13, σελ. 444.

(**) *Σημ. ΕΕΔ:* Βλέπε περὶ ἀπεργίας Α.Π. 670/1953, ΕΕΔ 13, σελ. 62. Ἀμφισβάλλομεν ὅμως διὰ τὴν ὀρθότητα τῆς συλλογιστικῆς τοῦ ἄνω ἐγγράφου καὶ τῆς δεδομένης λύσεως.

(***) ΕΕΔ 13, σελ. 603.

(*) ΕΕΔ 13, σελ. 499.

II

Περί στρογγυλεύσεως ἀπὸ 1.5.1954 τῶν εἰσφορῶν πρὸς τὸ Ι.Κ.Α. εἰς δραχμὰς νέας ἐκδόσεως : Κοινοποιεῖται ἡ ἀπὸ 14.5.1954 ἀπόφασις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ι.Κ.Α. : Σχετικῶς διευκρινίζομεν ὅτι δὲν θὰ στρογγυλεύωνται τὰ ἐπὶ μέρους ποσὰ τῶν εἰσφορῶν, δηλ. ἡ ἐργοδοτικὴ καὶ ἐργατικὴ εἰσφορά, ἀλλὰ τὸ ἄθροισμα τούτων, ἤτοι τὸ καταβλητέον ποσὸν εἰσφορῶν δι' ἕκαστον ἠσφαλισμένον καὶ δι' ἑκάστην μισθολογικὴν περίοδον. Οὕτω διὰ τὸν μισθωτὸν Α βιομηχανικῆς ἐπιχειρήσεως, λειτουργούσης ἐντὸς τῆς περιοχῆς τῆς τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης, ὅστις ἀμείβεται μὲ ἡμερομίσθιον 85 δραχμῶν καὶ ὅστις θ' ἀπασχοληθῇ κατὰ τὴν μισθολογικὴν περίοδον 1-31.5.1954 ἐπὶ 22 ἡμέρας, θὰ καταβληθοῦν εἰσφοραὶ ὡς ἑξῆς: Ἐργοδοτικὴ εἰσφορὰ ἐκ δραχμῶν 123.20 (85×22×16 ο/ο) καὶ ἐργατικὴ εἰσφορὰ ἐκ δρχ. 38.50 (35×22×5 ο/ο). Τὰ ἐπὶ μέρους ποσὰ ταῦτα δὲν θὰ στρογγυλευθῶσι, θὰ στρογγυλευθῇ ὅμως, κατὰ τὴν κοινοποιουμένην ἀπόφασιν, τὸ ἄθροισμα τούτων 123.20+38.50=161.70, τὸ ὁποῖον εἶναι καὶ τὸ καταβλητέον ποσόν, εἰς 162.

Κατὰ τὸν ἀνωτέρω τρόπον θὰ στρογγυλεύωνται καὶ αἱ ἀπὸ 1ης Μαΐου καὶ ἐφεξῆς βεβαιούμεναι εἰσφοραί, ἀδιαφόρως τῶν μισθολογικῶν περιόδων, εἰς ἃς ἀναφέρονται αὗται, καὶ ἑπομένως πάντα τὰ σχετικὰ στοιχεῖα (βιβλιάρια ἐλέγχου, Π.Κ.Ε., χρηματικοὶ κατάλογοι) θὰ συντάσσωνται μὲ τὴν βάσιν ταύτην.

Πέραν τῶν ἀνωτέρω τὰ Ὑποκαταστήματα θὰ προβῶσιν εἰς τὸ κλείσιμον τοῦ ἡμερολογίου καθυστερήσεων καὶ τῶν πινακίδων καθυστερούντων ἐργοδοτῶν μὲ ἡμερομηνίαν 30.4.1954 καὶ τὸ προκῦπτον ὑπόλοιπον θὰ ἐγγράψωσιν ἐν συνεχείᾳ εἰς δραχμὰς νέας ἐκδόσεως, κατὰ τὰ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 127/1954 ἐγκυκλίου διαταγῆς ἡμῶν ὁριζόμενα.

Τὰ ἔνσημα τῆς κλάσεως τῶν 500 παλαιῶν δραχμῶν θ' ἀποσυρθῶσι τῆς κυκλοφορίας, ὡς ὁρίζεται καὶ διὰ τοῦ δευτέρου ἐδαφίου τῆς § 7 τῆς ἀνωτέρω ἐγκυκλίου, κατόπιν τῆς κοινοποιουμένης ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱδρύματος περὶ ὑπολογισμοῦ τῶν εἰσφορῶν εἰς ἀκεραίας δραχμάς. (*Ἐγκύκλ. Διοικήσεως Ι.Κ.Α. ὑπ' ἀριθ. 132/1954 πρὸς τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α.*).

Συνεδρίασις 28 τῆς 14 Μαΐου 1954

Ἀπόφασις:

Τὸ Δ. Σ. τοῦ Ι.Κ.Α., λαβὸν ὑπ' ὄψιν τὸ ὑπ' ἀριθ. 1794/ Μαΐου 1954 εἰσηγητικὸν σημείωμα τῆς Εἰδικῆς Ὑπηρεσίας Ἐσόδων περὶ στρογγυλεύσεως τῶν εἰσφορῶν εἰς δραχ. μετὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ν. 2824/20.4.1954, ἀποφασίζει ὁμοφώνως καὶ συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 25 § 2 ἐδ. 2 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951, ὅπως αἱ πρὸς τὸ Ἵδρυμα εἰσφοραὶ στρογγυλεύωνται ἀπὸ 1.5.1954 ἡμέρας ἐφαρμογῆς τοῦ ὡς ἄνω νόμου εἰς χιλιάδας δραχμάς, ἤτοι εἰς νέας δραχμάς. Οὕτω ποσὰ μέχρι 0,49 λεπτῶν δέον νὰ στρογγυλεύωνται εἰς τὴν προηγουμένην μονάδα, ἐνῷ ποσὰ λεπτῶν 50 καὶ ἄνω νὰ στρογγυλεύωνται εἰς τὴν ἑπομένην μονάδα.

III

Φόρος καὶ χαρτόσημον ἐπὶ τῶν καταβαλλομένων ἀποζημιώσεων εἰς ἀπολυομένους ὑπαλλήλους : Ἡ λόγῳ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας παρεχομένη εἰς τοὺς μισθωτοὺς ἀποζημίωσις δὲν ἀποτελεῖ πρόσοδον ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 24 τοῦ Κώδικος Φ.Κ.Π., ὡς μὴ καταβαλλομένη εἰς ἀντάλλαγμα παρούσης ἢ παρῳχημένης ὑπηρεσίας.

Κατὰ συνέπειαν δὲν δύναται αὕτη νὰ ἀποτελέσῃ ἀντικείμενον φορολογίας, ὡς μὴ συγκεντροῦσα τὰ ἐννοιολογικὰ στοιχεῖα τοῦ εἰσοδήματος.

Ὀφείλεται ὅμως τέλος χαρτοσήμου ἐπὶ τῆς ἐν λόγῳ ἀποζημιώσεως ἐξ ἑνὸς ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν (1 ο/ο), συμφώνως τῷ ἐδ. δ' τῆς § 18α τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ Κώδικος χαρτοσήμου, χωρὶς νὰ γίνηται διάκρισίς τις ἐν τῷ νόμῳ περὶ τελῶν χαρτοσήμου ἂν ἡ ἐν λόγῳ ἀποζημίωσις δίδηται εἰς ἀντάλλαγμα παρούσης ἢ παρῳχημένης ὑπηρεσίας ἢ οὔ. (*Ἔγγρ. Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν ὑπ' ἀριθ. 9018/1954 πρὸς τὸ Ἵδρυμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων*).

IV

Ὑπολογισμὸς τῶν ἡμερῶν ἀδείας τῶν μισθωτῶν, ὡς ἡμερῶν ἐργασίας διὰ τὴν καταβολὴν τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας : Ἐν σχέσει μὲ τὸν χρόνον ἐνάρξεως τῆς ἐπιδοτήσεως ἀνεργίας τῶν ἠσφαλισμένων, οἵτινες κατὰ τὸν χρόνον τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας των ἔλαβον παρὰ τοῦ ἐργοδότου των εἰς χρῆμα τὴν μὴ ληφθεῖσαν διαρκούσης τῆς σχέσεως ἐργασίας ἄδειαν τοῦ ν. 539/1945, γνωρίζομεν ὑμῖν τὰ ἀκόλουθα :

Ὡς γνωστόν, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 8 ἀ.ν. 1846/1951 αἱ ἡμέραι καθ' ἃς ὁ μισθωτὸς ἔσχεν ἄδειας λογίζονται ὡς ἡμέραι ἐργασίας ἐφ' ὅσον κατεβλήθη δι' αὐτὰς μισθός.

Ἐξ ἄλλου διὰ τοῦ ἄρθρ. 5 § 5 ν. 539/1945 ὁρίζεται ὅτι μισθωτὸς οὗτινος καταγγέλλεται ἡ σύμβασις ἐργασίας πρὸ τῆς λήξεως τῆς ἧς δικαιοῦται ἀδείας, δικαιοῦται ἀποζημιώσεως ἴσης πρὸς τὰς ἀποδοχὰς τῶν ἡμερῶν τῆς μὴ ληφθείσης ἀδείας.

Ἐκ τῆς ἀντιπαραβολῆς τῶν διατάξεων τῶν παραιτεθεμένων ἀνωτέρω ἄρθρων προκύπτουσι τὰ ἀκόλουθα :

α) Ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 5 § 5 ν. 539/1945 προβλεπομένη καταβολὴ τῶν μισθωτῶν εἰς χρῆμα τῶν ἡμερῶν τῆς μὴ ληφθείσης ἀδείας δὲν ἀποτελεῖ ἀμοιβὴν δι' ἡμέρας μὴ παρασχεθείσης ἐργασίας, περὶ ὧν τὸ ἄρθρ. 8 ἀ.ν. 1846/1951, ἀλλ' εἰδικὴν ἀποζημίωσιν, ἧς ὁ ὑπολογισμὸς γίνεται βάσει τοῦ ἡμερομισθίου ἐπὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν τῆς ἀδείας ἣν θὰ ἐλάμβανεν οὗτος διαρκούσης τῆς σχέσεως ἐργασίας.

β) Ὅτι ἡ σύμβασις ἐργασίας λύεται ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τῷ ἀπολυομένῳ τοῦ σχετικοῦ ἐγγράφου καταγγελίας παρὰ τοῦ ὑποχρέου ἐργοδότου, μὴ παρεκτεινομένη ἐπὶ τὸν ἀριθμὸν ἡμερῶν τῆς μὴ ληφθείσης ἀδείας· καὶ

γ) Ὅτι αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 8 ἀ.ν. 1846/1951 ἔχουν ἐφαρμογὴν ἐπὶ ἡμερῶν ἀδείας λαμβανομένης διαρκούσης τῆς σχέσεως ἐργασίας καὶ οὐχὶ μετὰ τὸν ὁριστικὸν τερματισμὸν ταύτης.

Ἑπόμενοι τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων γνωρίζομεν ὑμῖν ὅτι ἡ συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 5 § 5 ν. 539/1945 καταβολὴ τῷ μισθωτῷ εἰς χρῆμα τῶν ἡμερῶν τῆς μὴ ληφθείσης διαρκούσης τῆς σχέσεως ἐργασίας ἀδείας, οὐδόλως ἐπηρεάζει τὸν χρόνον ἐνάρξεως τῆς καταβολῆς τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας ὡς οὗτος καθορίζεται ὑπὸ τῶν διατάξεων τῆς κειμένης νομοθεσίας. (*Ἔγγρ. ὑπ' ἀριθ. 150743/1953 Διοικήσεως Ι.Κ.Α. πρὸς τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α.*).

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΝΟΜΟΙ

2855/1954 ΝΟΜΟΣ

Περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως εργατικών τινων Νόμων.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 109 της 2 Ἰουνίου 1954)

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετά τῆς Βουλῆς, ἀποφασίζομεν καὶ διατάσσομεν :

Ἄρθρον 1

1. Εἰς τὸ ἄρθρ. 10 τοῦ Π.Δ. τῆς 8/14.8.1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως» προστίθεται τρίτη §, ἔχουσα οὕτω :

«3. Ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας δύναται νὰ ἐπιτρέπῃ δι' ἀποφάσεώς του τὴν ὁλικὴν ἢ μερικὴν ἐργασίαν κατὰ τὴν Κυριακὴν καὶ ἄλλας ἐξαιρεσίμους ἡμέρας εἰς ὡρισμένας βιομηχανίας, βιοτεχνίας ἢ ἐμπορικὰς ἐπιχειρήσεις, ὁρίζων τὰς προϋποθέσεις, τοὺς ὅρους καὶ τὸν σκοπὸν τῆς διαθέσεως τοῦ μισθοῦ καὶ τοῦ ἡμερομισθίου τῆς κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην ἐργασίας.

Διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως δύναται νὰ ἀπαλλάσσῃ τοὺς ἐργοδότας τῆς καταβολῆς προσηυξημένων ἀποδοχῶν λόγῳ τῆς τοιαύτης ἐργασίας καὶ τῶν ὑπὲρ τρίτων κρατήσεων καὶ εἰσφορῶν».

2. Κυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 50986/4995/10.8.1953 ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἔχουσα οὕτω:

«Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 12 τοῦ ν.δ. 2510/1953 καὶ τὴν προκύψασαν ἐκ τῶν τελευταίων σεισμῶν ὅλως ἐξαιρετικὴν ἀνάγκην.

Ἀποφασίζομεν :

Τῆς καταβολῆς τῆς διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 8900/1946 καὶ 25825/1951 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων προβλεπομένης προσαυξήσεως λόγῳ ἀπασχολήσεως κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς ὑπὸ τοῦ νόμου καθιερωμένας ὡς μὴ ἐργασίμους ἑορτὰς τοῦ ἔτους τεθεσπισμένης προσαυξήσεως ἐπὶ τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων ἐξαιροῦνται πάντες οἱ ἐργοδόται ἐν γένει (φυσικὰ ἢ νομικὰ πρόσωπα), ὧν τὸ προσωπικόν, τὸ διατελοῦν μετ' αὐτῆς εἰς σχέσιν ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, εἰργάσθη ἢ θέλει ἐργασθῇ προσφέρον τὸ ἡμερομίσθιόν του ἢ μέρος τούτου ὑπὲρ τοῦ ἀνοιγέντος ἐράνου διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τῶν ἐκ τῶν τελευταίων σεισμῶν πληγέντων κατοίκων τῶν σεισμοπλήκτων νήσων Κεφαλληνίας, Ζακύνθου καὶ Ἰθάκης.

Τὰ κατὰ τὰ ἀνωτέρω προσφερόμενα εἰς τὸν ἔρανον δὲν ὑπόκεινται εἰς κρατήσεις διὰ τὰς ὑπὲρ τῶν ἀσφαλιστικῶν ὀργανισμῶν εἰσφορὰς τῶν ἠσφαλισμένων καὶ συνεισφορὰς τῶν ἐργοδοτῶν αὐτῶν».

Ἄρθρον 2

1. Ἡ § 5 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ἀ.ν. 539/1945 «περὶ χορηγήσεως κατ' ἔτος εἰς τοὺς μισθωτοὺς ἀδειῶν μετ' ἀποδοχῶν» ἀντικαθίσταται ὡς ἀκολούθως :

«Διὰ δ/τος προκαλουμένου παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας μετὰ γνώμην τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας δύναται νὰ συσταθῇ ὑπὸ τύπον αὐτοτελοῦς λογαριασμοῦ παρὰ τῷ Ἱδρύματι τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ἢ παρὰ τῇ Ἐργατικῇ Ἑστίᾳ ἢ ἄλλῳ ἀσφαλιστικῷ Ὀργανισμῷ ἢ εἰς ἰδίων Νομικὸν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου «Κεφάλαιον ὑπὲρ τῶν ἀδειούχων μισθωτῶν» ἀποβλέπον εἰς τὴν καταβολὴν εἰς τοὺς εἰς ἄδειαν μισθωτοὺς εἴτε τοῦ ὅλου ἢ μέρους τῶν ἀποδοχῶν, ὧν θὰ δικαιοῦνται οὗτοι κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀδείας των δι' ἀντιστοίχου ἀπαλλαγῆς τοῦ οἰκείου ἐργοδότου, εἴτε προσθέτου ἐπιδόματος ἀδείας, οὐδέποτε ἀνωτέρου τοῦ τρίτου τῶν προαναφερομένων ἀποδοχῶν εἴτε καὶ εἰς ἀμφοτέρους τοὺς ἐν λόγῳ σκοπούς».

2. Δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας δημοσιευομένης διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, δύναται νὰ συνιστᾶται λογαριασμὸς παρὰ τοῖς αὐτοῖς ὡς ἄνω Ὀργανισμοῖς, ἀποβλέπων εἰς τὴν καταβολὴν τοῦ ὅλου ἢ μέρους τῶν ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν Χριστουγέννων καὶ Πάσχα καταβαλλομένων προσθέτων ἀποδοχῶν δι' ἀντιστοίχου ἀπαλλαγῆς τοῦ οἰκείου ἐργοδότου.

Διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως θέλουσιν ὁρισθῇ τὰ τῆς διαχειρίσεως, τρόπου λειτουργίας καὶ ἐκπληρώσεως τῶν σκοπῶν τοῦ λογαριασμοῦ τούτου, οἱ πόροι του ἐξ εἰσφορῶν τῶν ἐργοδοτῶν καὶ τὰ τῆς ἐπ' αὐτοῦ ἀσκήσεως ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας τῆς πολιτειακῆς ἐποπτείας καὶ τοῦ διαχειριστικοῦ ἐλέγχου.

Ἄρθρον 3

Καταργεῖται τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ ν. 5435 τῆς 3/11 Μαΐου 1932 «περὶ ἐφαρμογῆς τῆς Κυριακῆς ἀναπαύσεως εἰς τὰ κρεοπωλεῖα τῶν πόλεων Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς καὶ τὰ φαρμακεῖα Θηβῶν», καὶ καθιεροῦται ὁλοκληρωτικὴ Κυριακὴ ἀργία εἰς τὰ φαρμακεῖα τῆς πόλεως Θηβῶν, πλὴν τοῦ διημερεύοντος φαρμακείου, ὅπερ παραμένει ἀνοικτὸν καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ τὴν νύκτα.

Ἡ ὑπὸ τοῦ ἑδαφίου α' § 2 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν.δ. 2519/1953, προβλεπομένη μερικὴ ἀποζημίωσις τοῦ ν. 2112/1920 παρέχεται εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τοῦ τέως Τ.Α.Κ. τοὺς ὑπηρετοῦντας εἰς τὸ Ι.Κ.Α. κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος καὶ μὴ ἀποδεχομένους τὴν μετάταξιν ἢ ἔνταξίν των εἰς τὸ Ι.Κ.Α. καὶ ἀποχωροῦντας τῆς ὑπηρεσίας ἐντὸς διμήνου ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου, ἐφ' ὅσον ἔχουσιν οἱ μὲν ἄρρενες 20ετῆ τοὐλάχιστον συντάξιμον ὑπηρεσίαν, αἱ δὲ θήλεις 15ετῆ τοιαύτην.

Ἄρθρον 4

1. Ἡ § 3 τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ κωδικοποιημένου ν. 6011 «περὶ ἀπαγορεύσεως τῆς χρήσεως τοῦ ἐκ συνθέσεων μολύβδου λευκοῦ χρώματος, ὡς καὶ ὀργανικῶν τινων χρωμάτων» ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς :

«3. Ἀπαγορεύεται ἡ παρασκευή, εἰσαγωγὴ καὶ γενικῶς ἡ ἐμπορία διαλυτικῶν (dissolvants), ἀραιωτικῶν (diluents), διαβρωτικῶν βερνικίων νιτροκυτταρίνης καὶ ὀξικῆς κυτταρίνης, καθὼς καὶ τῶν βοηθητικῶν ὑλῶν τῶν χρησιμοποιουμένων εἰς τὰς ἐν λόγῳ βαφάς, ἤτοι στόκων, λειαντικῶν κλπ. ἄνευ προηγουμένης ἀδείας τῆς Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας.

Πρὸς χορήγησιν τῆς ἀδείας ταύτης δέον ὁ-

πως έκαστον των ώς άνω είδων συνοδεύηται ύπό έκθέσεως τοῦ Κρατικοῦ Χημείου καί τῆς ἁρμοδίας κρατικῆς ὑπηρεσίας ὑγείας ἡ ἐργασίας τῶν ἐργαζομένων τοῦ τόπου παρασκευῆς αὐτῶν, ὡς καί γνωματεύσεως τοῦ καθηγητοῦ τῆς τοξικολογίας τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν ἡ Θεσσαλονίκης ὅτι ἡ χημική σύνθεσις αὐτῶν εἶναι ἀκίνδυνος διά τήν ὑγείαν τῶν ἐργαζομένων.

Πάντα τά ὡς ἄνω προϊόντα θά φέρωνται εἰς τήν κατανάλωσιν ἐντός ἐσφραγισμένων δοχείων ἐπί τῶν ὁποίων θά ἀναγράφηται ἀπαραιτήτως τό ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἀνεγνωρισμένου καί ὑπευθύνου ἀντιπροσώπου, ἤ ἡ ἐμπορική ὀνομασία τοῦ προϊόντος καί ἡ ἄδεια κυκλοφορίας τῆς ἐπιθεωρήσεως ἐργασίας».

2. Καταργεῖται ἡ § 1 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὡς ἄνω νόμου.

3. Ἐργάται διφθερῶν (γουναρικῶν) τῆς πόλεως Καστοριᾶς δέν ἀσφαλίζονται ὑποχρεωτικῶς οὔτε εἰς τό Τ.Ε.Β.Ε. οὔτε εἰς τό Ι.Κ.Α., καταργουμένης τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 48 τοῦ ν.δ. 2698/1953.

Ἄρθρον 5

1. Αἱ περί χρονικῶν ὁρίων ἐργασίας διατάξεις, αἱ ἰσχύουσαι ἑκάστοτε διά τούς ὁδηγούς ἀγοραίων αὐτοκινήτων (ταξί), ἐφαρμόζονται καί διά τούς ἰδιοκτήτας αὐτῶν.

2. Αἱ ἡμέραι καί ὧραι ἐργασίας τῶν κουρείων καί κομμωτηρίων καθορίζονται δι' ἀποφάσεως τοῦ ἐπί τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, δημοσιευομένης διά τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἄρθρον 6

Διά β. δ/τος, ἐφ' ἅπαξ ἐκδιδομένου, προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, θέλουν κωδικοποιηθῆ, συμπληρωθῆ καί τροποποιηθῆ αἱ διατάξεις τῶν νόμων περί Κυριακῆς ἀργίας καί χρονικῶν ὁρίων ἐργασίας.

Ἄρθρον 7

1. Ἡ ἵδρυσις Ἐπικουρικῶν Ἀσφαλιστικῶν Ταμείων γίνεται μόνον διά β. δ/τος, προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

2. Προκειμένου περί προσλήψεως ἐπιμελητῶν ἰατρῶν εἰς τά Πανεπιστήμια, ὡς καί προσλήψεως προσωπικοῦ εἰς τούς Ὀργανισμούς Κοινωνικῆς Πολιτικῆς ἁρμοδιότητος Ὑπουργείου Ἐργασίας, δέν ἰσχύουν αἱ διατάξεις τοῦ ν. 1836/1951.

3. Ἐξαιρεῖται τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ν. 1646/1951 «περί κυρώσεως καί συμπληρώσεως τοῦ ἀ.ν. 1500/1950» ὁ μέχρι τῆς 30 Σεπτεμβρίου 1950 λειτουργῶν παρά τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας λογαριασμός βελτιώσεως τῆς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως.

Ἄρθρον 8

Ἡ ἰσχύς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπό τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τήν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ παρών νόμος, ψηφισθείς ὑπό τῆς Βουλῆς καί παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω διά τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καί ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Μαΐου 1954

ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί αὐξήσεως τῶν ὑπό τοῦ Ι.Κ.Α. χορηγουμένων συντάξεων.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 96 τῆς 14 Μαΐου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τάς διατάξεις τῆς § 1 τοῦ ἄρθρ. 42 τοῦ ν.δ. 2698/1953 καί γνώμην τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ι.Κ.Α., διατυπωθεῖσαν κατά τήν 18ην συνεδρίασιν αὐτοῦ τῆς 1.4.1954 (ἀναφορά Διοικήσεως Ι.Κ.Α. ὑπ' ἀριθ. 26435/13.4.1954), προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπί τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, ἀπεφασίσαμεν καί διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

1. Χορηγεῖται αὔξησις κατά ποσοστόν 20ο/ο ἐπί τοῦ ποσοῦ τῶν ὑπό τοῦ Ι.Κ.Α. χορηγουμένων συντάξεων εἰς τούς πάσης φύσεως συνταξιοδοτουμένους παρ' αὐτοῦ, συμψηφιζομένου εἰς τήν αὔξησιν ταύτην τοῦ διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 49557/0290/1.8.1953 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καί Ἐργασίας χορηγηθέντος προσωρινοῦ ἐπιδόματος ἐξ 8ο/ο.

2. Ἡ ἀνωτέρω αὔξησις ὑπολογίζεται ἐπί τοῦ ποσοῦ τῆς χορηγουμένης τήν 1.3.1954 συντάξεως, καταβάλλεται δέ ἀπό 1ης Ἀπριλίου 1954.

Εἰς τόν αὐτόν ἐπί τῆς Ἐργασίας Ὑπουργόν ἀνατίθεμεν τήν δημοσίευσιν καί ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Ἀπριλίου 1954 (*)

(*) Σχετική πρός τό θέμα εἶναι ἡ ὑπ' ἀριθ. 141/1954 Ἐγκύκλιος τῆς Διοικήσεως τοῦ Ι.Κ.Α. πρός τά Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α., ἔχουσα οὕτω:

Κοινοποιοῦμεν τό ἀπό 28.4.1954 διάταγμα περί αὐξήσεως τῶν ὑπό τοῦ Ι.Κ.Α. χορηγουμένων ποσῶν συντάξεων, διά τήν ὀρθήν ἐφαρμογήν τοῦ ὁποίου παραπέμπομεν εἰς τάς διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 207/1953 ἐγκυκλίου παρασχεθείσας ὁδηγίας, ἐφ' ὅσον δέν τροποποιοῦνται διά τοῦ κοινοποιουμένου δ/τος.

Εἰδικώτερον γνωρίζομεν τά κάτωθι:

Γ. Δικαιοῦχα πρόσωπα.

Τῆς διά τοῦ κοινοποιουμένου δ/τος χορηγουμένης αὐξήσεως δικαιοῦνται οἱ πάσης φύσεως συνταξιοῦχοι τοῦ Ἱδρύματος, συνεπῶς καί οἱ συνταξιοῦχοι τῶν μετά τοῦ Ι.Κ.Α. συγχωνευθέντων Ταμείων πάσης κατηγορίας (καπνεργάται καί δή καί οἱ τοῦ εἰδικοῦ λογαριασμοῦ, Τραπέζης Χίου, σμυριδωρύχται κλπ.).

Τῆς χορηγουμένης αὐξήσεως δικαιοῦνται καί οἱ ἐπιδοτούμενοι λόγῳ ἀναπροσαρμογῆς (ἄρθρ. 28 §§ 5, 6 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951).

ΙΙ. Τρόπος ὑπολογισμοῦ αὐξήσεως.

Εἰς τήν χορηγουμένην νῦν αὔξησιν δέον νά συμψηφισθῆ τό διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 49557/0290/1953 κοινῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως χορηγηθέν προσωρινόν ἐπίδομα ἐξ 8ο/ο. Κατ' ἀκολουθίαν ἡ κατά 20ο/ο αὔξησις τῆς συντάξεως, δέον νά ἐνεργῆται ἐπί τοῦ ποσοῦ τῆς συντάξεως, τό ὁποῖον θά κατεβάλλετο ἄνευ τῆς χορηγηθείσης οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως κατά 8ο/ο.

ΙΙΙ. Μή ἐφαρμογή τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 29 § 11 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951.

Δι' οὓς λόγους ἐξεθέσαμεν εἰς τήν ὑπ' ἀριθ.

207/1953 ἐγκύκλιον δέον νὰ γίνῃ δεκτόν, ὅτι τὸ κατόπιν τῆς χορηγουμένης αὐξήσεως συνολικὸν ποσὸν συντάξεως δὲν τελεῖ ὑπὸ τὸν περιορισμὸν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 29 § 11 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951, ὅστις περιορισμὸς δέον πάντως νὰ ἐφαρμόζηται ἐπὶ τοῦ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 ὑπολογιζομένου ποσοῦ συντάξεως.

VI. Στρογγύλευσις ποσοῦ συντάξεως.

Κατ' ἀνάλογον ἐφαρμογὴν τῆς ὑπ' ἀριθ. 49557/0290/1953 κοινῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ('Εγκ. 210/1953) τὸ κατὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ ποσοῦ τῆς καταβλητέας συντάξεως προκῦπτον κλάσμα δραχμῆς (νέας) παραλείπεται.

Γνωρίζομεν τέλος ὑμῖν ὅτι τὴν ἀνωτέρω αὔξησιν δικαιοῦνται ἀναδρομικῶς οἱ συνταξιοῦχοι ἀπὸ 1.4.1954.

—

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

27653/1954 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας

Περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, ὑπηρετῶν καὶ ἐργατοτεχνιτῶν ἐν γένει, μὴ τυχόντων αὐξήσεως ἀπὸ 1.2.1954 καὶ ἐντεῦθεν (1).

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 100 τῆς 29 Μαΐου 1954)

—

27255/1954 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας

Περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τῆς 'Εταιρίας 'Ελληνικῶν 'Ηλεκτρικῶν Σιδηροδρόμων «Ε.Η.Σ.» (2).

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 108 τῆς 28 Μαΐου 1954)

—

27297/1954 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας

Περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Η.Ε.Μ. (3).

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 108 τῆς 28 Μαΐου 1954)

—

27383/1954 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας

Περὶ αὐξήσεως τῶν καταβαλλομένων ἡμερομισθίων εἰς τοὺς ἐργατοτεχνίτας κλωστοϋφαντουργίας (4).

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 108 τῆς 28 Μαΐου 1954)

—

27374/1954 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας

Περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν τῶν ξενοδοχοϋπαλλήλων (5).

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 112 τῆς 1 'Ιουνίου 1954)

—

27269/1954 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας

Περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τῆς 'Ανωνύμου 'Ελληνικῆς 'Εταιρίας 'Υδάτων (6).

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 112 τῆς 1 'Ιουνίου 1954)

(1) ΕΕΔ 13, σελ. 613.
(2) ΕΕΔ 13, σελ. 614.
(3) ΕΕΔ 13, σελ. 615. Εἰς τὸ τέλος τῆς § 4 μετὰ τὴν φράσιν «... 1ης Μαρτίου 1954», νὰ προστεθῇ ἡ φράσις ἑκατὸ 20 ο/ο».
(4) ΕΕΔ 13, σελ. 616.
(5) ΕΕΔ 13, σελ. 617.
(6) ΕΕΔ 13, σελ. 617.

27436/1954 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας

Περὶ καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν πρακτικῶν μηχανικῶν (7).

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 112 τῆς 1 'Ιουνίου 1954)

—

27410/1954 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας

Περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν προσωπικοῦ πανεπωλείων, ἐδωδιμοπωλείων, οἰνοπαντοπωλείων, καφεκοπτείων, τυροπωλείων 'Αθηνῶν, Πειραιῶς καὶ περιχώρων (8).

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 112 τῆς 1 'Ιουνίου 1954)

—

27306/1954 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας

Περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν ὑπαλλήλων κινηματογραφικῶν ἐπιχειρήσεων (9).

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 112 τῆς 1 'Ιουνίου 1954)

—

27678/1954 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας

Περὶ αὐξήσεων τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τῆς Η.Ε.Α.Π. (10).

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 112 τῆς 1 'Ιουνίου 1954)

—

27423/1954 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας

Περὶ χορηγήσεως αὐξήσεων ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ ἐπιχειρήσεων ἐνατρίων μεταφορῶν (11).

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 112 τῆς 1 'Ιουνίου 1954)

—

27445/1954 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας

Περὶ καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν στιλβωτῶν ὑποδημάτων καὶ βαφέων στιλβωτηρίων 'Αθηνῶν, Πειραιῶς καὶ περιχώρων (12).

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 108 τῆς 28 Μαΐου 1954)

—

27518/1954 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας

Περὶ καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τῆς 'Ανωνύμου 'Εταιρίας «Παπαστράτος» - «Α.Β.Ε.Σ.» καὶ «Γ. Α. Κεράνης» Καπνοβιομηχανία «ΕΘΝΟΣ» (13).

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 108 τῆς 28 Μαΐου 1954)

—

27478/1954 'Απόφ. 'Υπουργοῦ 'Εργασίας

Περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν καὶ ρυθμίσεως λοιπῶν ὅρων ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ τῆς 'Ελληνικῆς 'Εταιρίας 'Υδραυλικῶν καὶ 'Εξυγιαντικῶν Ἔργων Α.Ε. (14).

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 112 τῆς 1 'Ιουνίου 1954)

(7) ΕΕΔ 13, σημ. 618.
(8) ΕΕΔ 13, σελ. 618.
(9) ΕΕΔ 13, σελ. 619.
(10) ΕΕΔ 13, σελ. 620.
(11) ΕΕΔ 13, σελ. 620. Εἰς τὴν § 1, β (πρὸ τῆς § 2) ἡ λέξις «παραχῶν» νὰ διορθωθῇ εἰς τὸ ὀρθὸν «ἀποδοχῶν».
(12) ΕΕΔ 13, σελ. 622.
(13) ΕΕΔ 13, σελ. 622. Εἰς τὴν διάταξιν *Β' Γυναικῶν*, ἀριθ. 2 α') ἡλικίας κάτω τῶν 18 ἐτῶν νὰ διορθωθῇ «...ἡλικίας κάτω τῶν 16 ἐτῶν», ὡς ἐδημοσιεύθη ἐν Ε. Κ.
(14) ΕΕΔ 13, σελ. 621.

20833/1954 Ἀπόφ. πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς. (Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 267/1953 Π.Υ.Σ.)

Περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν σταθμαρχῶν καὶ ἐλεγκτῶν ἰδιωτικῶν ἀστικῶν λεωφορείων Ἀθηνῶν—Πειραιῶς (1).

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 108 τῆς 28 Μαΐου 1954)

—

20835/1954 Ἀπόφ. πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς. (Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 267/1953 Π.Υ.Σ.)

Περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, ὑπηρετῶν καὶ ἐργατοτεχνιτῶν ἐν γένει, μὴ τυχόντων αὐξήσεως ἀπὸ 1ης Φεβρουαρίου 1954 καὶ ἐντεῦθεν (2).

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 108 τῆς 28 Μαΐου 1954)

—

20832/1954 Ἀπόφ. πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς. (Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 267/1953 Π.Υ.Σ.)

Περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν προσωπικοῦ κινηματογραφικῶν ἐπιχειρήσεων ἁπάσης τῆς Χώρας (3).

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 108 τῆς 28 Μαΐου 1954)

—

20834/1954 Ἀπόφ. πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς. (Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 267/1953 Π.Υ.Σ.)

Περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν προσωπικοῦ τῶν παντοπωλείων, ἐδωδιμοπωλείων, οἰνοπαντοπωλείων, καφενοπτείων καὶ τυροπωλείων Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ περιχώρων (4).

—

27548/1/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ὀργανισμοῦ Ὑδρεύσεως καὶ Ἠλεκτροφωτισμοῦ Λαρίσης.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 109 τῆς 29 Μαΐου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ν. δ. 2510/1953.

2) Τὴν ὑπογραφεῖσαν ἀπὸ 10.4.1954 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας μεταξὺ τῶν ἐν προκειμένῳ ἐνδιαφερομένων ἑκατέρωθεν ὀργανώσεων, δι' ἧς ρυθμίζονται ὡς κάτωθι τὰ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐν τῇ συμβάσει ταύτῃ ἀναφερομένων μισθωτῶν.

3) Τὴν ὅλως ἐξαιρετικὴν ἀνάγκην διὰ τὴν ἄμεσον ἰσχὺν καὶ ἐφαρμογὴν τῆς ἐν λόγῳ συμβάσεως πρὸς ἄρσιν τῶν ἐκ τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς ἀμφισβητήσεων καὶ ἐκκρεμοτήτων περὶ νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ τρόπου θέσεως εἰς ἐφαρμογὴν τῶν ὑπογραφομένων συλλογικῶν συμβάσεων.

4) Σχετικὴν ἐγκριτικὴν ἀπόφασιν τῆς πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς ὑπ' ἀριθ. 17745/1954.

Ἀποφασίζομεν

1. Χορηγεῖται αὔξησις ἐπὶ τῶν ὑφισταμένων ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ὀργανισμοῦ Ὑδρεύσεως καὶ Ἠλεκτροφωτισμοῦ Λαρίσης κατὰ τὸ ἰσχύον καθεστὼς βάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 49024/3508 τῆς 4.10.1952 ἀποφάσεως ἡμῶν καὶ ἐπὶ τοῦ βασικοῦ μισθοῦ ὡς ἀκολούθως:

α) Τὸ τμῆμα τῶν ἀποδοχῶν μέχρις ἑνὸς ἑκατομμυρίου (1.000.000) ἢ ἡμερομισθίου μέχρι τριάκοντα χιλιάδων δραχμῶν (30.000) αὐξάνεται κατὰ ποσοστὸν τριάκοντα τοῖς ἑκατὸν (30 ο/ο) ἐπὶ τοῦ βασικοῦ μισθοῦ.

β) Τὸ τμῆμα τῶν ἀποδοχῶν ἀπὸ ἑνὸς ἑκατομμυρίου μιᾶς δραχμῆς (1.000.001) μέχρις ἑνὸς ἑκατομμυρίου πεντακοσίων χιλιάδων (1.500.000) ἢ ἡμερομισθίου ἀπὸ τριάκοντα χιλιάδων μιᾶς δραχμῆς (30.001) μέχρι πεντήκοντα χιλιάδων (50.000) αὐξάνεται κατὰ ποσοστὸν εἴκοσι πέντε τοῖς ἑκατὸν (25 ο/ο) ἐπὶ τοῦ βασικοῦ μισθοῦ.

γ) Τὸ τμῆμα τῶν ἀποδοχῶν ἀπὸ ἑνὸς ἑκατομμυρίου πεντακοσίων χιλιάδων μιᾶς δραχμῆς (1.500.001) μέχρι τριῶν ἑκατομμυρίων δραχμῶν (3.000.000) ἢ ἡμερομισθίου ἀπὸ πεντήκοντα χιλιάδων μιᾶς δραχμῆς (50.001) μέχρις ἑκατὸν χιλιάδων δραχμῶν (100.000) αὐξάνεται κατὰ ποσοστὸν εἴκοσι τοῖς ἑκατὸν (20 ο/ο) ἐπὶ τοῦ βασικοῦ μισθοῦ.

Τὸ πέραν τοῦ ποσοῦ τῶν τριῶν ἑκατομμυρίων δραχμῶν (3.000.000) τμῆμα μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου ἑκατὸν χιλιάδων δραχμῶν (100.000) οὐδεμίαν αὔξησιν λαμβάνει.

Εἰς τὴν ἀνωτέρω αὔξησιν συγχωνεύεται τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 ἀποφάσεως ἡμῶν χορηγηθὲν προσωρινὸν ἐπίδομα ἀκριβείας ζωῆς, ὡς τοῦτο ηὐξήθη καὶ ἐνσωματώθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 27333/1954 ἡμετέρας ἀποφάσεως.

2. Δὲν δικαιοῦνται τῶν διὰ τῆς παρούσης παρεχομένων αὐξήσεων οἱ ἐκ τῶν μισθωτῶν μὴ ἔχοντες συμπληρωμένην ἑνὸς ἔτους παρὰ τῷ αὐτῷ ἢ ἑτέρῳ ἐργοδότῃ προϋπηρεσίαν καὶ ἡλικίαν 18 ἐτῶν. Οὗτοι ἐξακολουθοῦν λαμβάνοντες τὰς διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 καὶ 27333/1954 ἀποφάσεων ἡμῶν χορηγηθείσας αὐξήσεις καὶ ὡς ἐν ταῖς ἀποφάσεσι ταύταις ὁρίζεται.

3. Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀπὸ 1ης Μαρτίου 1954.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 24 Μαΐου 1954

—

22817/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Ἐμπορίου

Περὶ ἐνσωματώσεως εἰς τὰ ἰσχύοντα τιμολόγια ἀμοιβῆς φορτοεκφορτωτῶν τοῦ χορηγηθέντος προσωρινοῦ ἐπιδόματος ἀκριβείας.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 112 τῆς 1 Ἰουνίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τῆς § 3 τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ ν.δ. 2510/1953, ἀποφασίζομεν:

Ὁρίζομεν, ὅπως τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 44400/4128/18.7.1953 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας χορηγηθὲν προσωρινὸν ἐπίδομα ἀκριβείας ζωῆς τῶν

(1) Ἐγκρίνεται ὡς διετυπώθη εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 27619/1954 ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, κατωτέρω σελ. 676.

(2) Ἐγκρίνεται ὡς διετυπώθη εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 27653/1954 ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ΕΕΔ 13, σελ. 613.

(3) Ἐγκρίνεται ὡς διετυπώθη εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 27306/1954 ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ΕΕΔ 13, σελ. 619.

(4) Ἐγκρίνεται ὡς διετυπώθη εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 27410/1954 ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ΕΕΔ 13, σελ. 618.

ἐργατῶν φορτοεκφορτωτῶν λιμένων καὶ ξηρᾶς, ἐκ ποσοστοῦ δέκα ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τῶν τιμολογίων τῆς κατηγορίας τῶν ἐν λόγῳ ἐργαζομένων ἐνσωματωθῇ εἰς τὰ ἰσχύοντα τιμολόγια ἀμοιβῆς αὐτῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Μαΐου 1954

—

27649/1/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν σταθμαρχῶν καὶ ἐλεγκτῶν ἰδιωτικῶν ἀστικῶν λεωφορείων Ἀθηνῶν - Πειραιῶς.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 112 τῆς 1 Ἰουνίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 12 τοῦ ν.δ. 2510/1953.

2) Τὴν διαπιστωθεῖσαν, μετὰ μακρὰς διαπραγματεύσεις, ἀσυμφωνίαν τῶν ἐν προκειμένῳ ἐνδιαφερομένων ἑκατέρωθεν ὀργανώσεων διὰ τὴν σύναψιν συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας.

3) Τὴν ὅλως ἐξαιρετικὴν ἀνάγκην τῆς ταχείας ρυθμίσεως τῆς προκειμένης διαφορᾶς μέχρι νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ περὶ ὑποχρεωτικῆς διαιτησίας τῶν συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας θεσμοῦ.

4) Σχετικὴν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐγκριτικὴν ἀπόφασιν τῆς πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς ὑπ' ἀριθ. 20833/1954, ἀποφασίζομεν:

1. Ὅπως, προσωρινῶς καὶ μέχρις ἐπιλύσεως ὑπὸ τῶν οἰκείων ὀργάνων διαιτησίας τῆς ὑφισταμένης συλλογικῆς διαφορᾶς ἐργασίας ἢ συνάψεως συλλογικῆς συμβάσεως ρυθμιζούσης ταύτην, χορηγηθῇ ἀπὸ 16ης Μαρτίου ἐ.ἔ. εἰς τοὺς σταθμάρχας καὶ ἐλεγκτὰς τῶν ἰδιωτικῶν ἀστικῶν λεωφορείων τῆς ἀστικῆς περιοχῆς Ἀθηνῶν - Πειραιῶς, ὡς αὕτη ὁρίζεται εἰς τὴν § 3 τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ν. 2119/1952, αὔξησις ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν 9ην Ἀπριλίου 1953 καταβαλλομένων αὐτοῖς βασικῶν μισθῶν ὡς ἀκολούθως:

α) Διὰ τοὺς τυχὸν μὴ ἔχοντας συμπεπληρωμένον τὸ 19ον ἔτος τῆς ἡλικίας των καὶ δύο τοὐλάχιστον ἐτῶν παρὰ τῷ αὐτῷ ἢ ἑτέρῳ ἐργοδότῃ προϋπηρεσίαν αὔξησις ἐκ 15 ο/ο· καὶ

β) Διὰ τοὺς ἔχοντας συμπεπληρωμένον τὸ 19ον ἔτος τῆς ἡλικίας των καὶ δύο τοὐλάχιστον ἐτῶν παρὰ τῷ αὐτῷ ἢ ἑτέρῳ ἐργοδότῃ προϋπηρεσίαν, διὰ μὲν τὸ τμῆμα μηνιαίου μισθοῦ μέχρι χιλίων πεντακοσίων (1.500) νέων δραχ. ἢ ἡμερομισθίου μέχρι πεντήκοντα νέων δραχ. (50) παρέχεται αὔξησις ἐξ εἴκοσι πέντε τοῖς ἑκατὸν (25 ο/ο), διὰ δὲ τὸ τμῆμα μηνιαίου μισθοῦ ἀπὸ χιλίων πεντακοσίων μιᾶς (1.501) νέων δραχμῶν μέχρι τριῶν χιλιάδων (3.000) νέων δραχ. ἢ ἡμερομισθίου ἀπὸ πεντήκοντα μιᾶς (51) νέων δραχ. μέχρι ἑκατὸν (100) νέων δραχ., παρέχεται αὔξησις ἐξ εἴκοσιν ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν (20 ο/ο).

2. Εἰς τὰς κατὰ τὴν § 1 αὐξήσεις συγχωνεύεται ἀπὸ 16ης Μαρτίου ἐ.ἔ. τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 ἀποφάσεως ἡμῶν χορηγηθὲν ἐπίδομα ἀκριβείας, ὡς τοῦτο προσηυξήθη καὶ ἐνσωματώθη εἰς τὰς τακτικὰς ἀποδοχάς, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 27333/1953 ἡμετέρας ἀποφάσεως, ὡς ἐπίσης συγχωνεύεται καὶ πᾶσα ἑτέρα αὔξησις οἰκειοθελῶς χορηγηθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου πρὸς τὸ προσωπικὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς 9ης Ἀπριλίου 1953 καὶ ἐφεξῆς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 25 Μαΐου 1954

4935/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Συγκοινωνιῶν, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ ἀναπροσαρμογῆς τοῦ συντελεστοῦ δευτερευουσῶν ἀπολαυῶν τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἀτμηλάτων σιδηροδρόμων (πλὴν Σ.Ε.Κ.).

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 95 τῆς 30 Ἀπριλίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ἀ.ν. 1545/1950, κυρωθέντος ὑπὸ τοῦ ν. 2389/1953, ἀποφασίζομεν:

Αἱ ἐν τῷ Κανονισμῷ δευτερευουσῶν ἀπολαυῶν τοῦ προσωπικοῦ τῶν Σ.Ε.Κ., τῷ κυρωθέντι διὰ τοῦ ἀπὸ 19.1.1926 δ/τος καὶ τεθέντι ἐν ἰσχύϊ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 68907/1950 καινῆς ἡμῶν ἀποφάσεως διὰ τὸ προσωπικὸν τῶν λοιπῶν ἀτμηλάτων σιδηροδρόμων, καθοριζόμεναι βασικαὶ ἀποζημιώσεις ἢ ἀμοιβαί, ὑπολογιζόμεναι ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἰσχύοντος τὴν 28ην Ὀκτωβρίου 1940 τιμαρίθμου, ἀναπροσαρμόζονται ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου 1954 ἐπὶ συντελεστὴν 380.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Ἀπριλίου 1954

—

18049/1954 Ἀπόφ. πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς

Περὶ μὴ περαιτέρω προσαυξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν δι' ἰδιαιτέρου ἐπιδόματος ἀνθυγιεινῆς ἐργασίας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 104 τῆς 22 Μαΐου 1954)

Ἡ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 267/1953 Πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου συσταθεῖσα ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπή.

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τὰς διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 267/1953 Πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, 2) τὸ γεγονὸς ὅτι ἐν τῷ καθορισμῷ τοῦ ὕψους τῶν ἀποδοχῶν τῶν διαφόρων κατηγοριῶν μισθωτῶν διὰ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἢ ἄλλων πράξεων τῆς Διοικήσεως λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν αἱ κατὰ περίπτωσιν συντρέχουσαι ἰδιαίτεραι συνθῆκαι ἐργασίας, ἀποφασίζομεν:

Ὅπως τοῦ λοιποῦ μὴ χορηγῆται ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει κεχωρισμένως προσαύξησις ἢ ἐπίδομα ἐπὶ μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, λόγῳ ἀνθυγιεινῆς, βαρείας κλπ. ἐργασίας, πρὸς ἀνατροπὴν τῶν ἐντεῦθεν προκυπτουσῶν διενέξεων καὶ ἀμφισβητήσεων μεταξὺ ἐργοδοτῶν καὶ μισθωτῶν (*).

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7ῃ Μαΐου 1954

—

50685/2/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας

Περὶ ἀνακλήσεως ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας περὶ αὐξήσεως τῶν συντάξεων τοῦ Ι.Κ.Α.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 104 τῆς 22 Μαΐου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὴν ὑπ' ἀριθ. 26435/13.4.1954 ἀναφορὰν τῆς Διοικήσεως τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καὶ τὴν ἀπὸ 1.4.1954 ἀπόφασιν τοῦ Διοικ. Συμβουλίου αὐτοῦ περὶ αὐξήσεως τῶν ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. χορηγουμένων συντάξεων, ἀποφασίζομεν:

Ἀνακαλοῦμεν τὴν ὑπ' ἀριθ. 50685/1954 ἀπόφασιν ἡμῶν περὶ αὐξήσεως ἀπὸ 1.2.1954 τῶν ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. καταβαλλομένων συντάξεων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Μαΐου 1954

(*) *Σημ. ΕΕΔ*: Δὲν ἐδημοσιεύθη πλέον ἡ σχετικὴ ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

45040/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τοῦ τρόπου καταβολῆς καὶ εἰσπράξεως τῶν ὑπὲρ τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας εἰσφορῶν.

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

Τὰς διατάξεις α) τοῦ ἐδαφ. 8 τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 1224/1944, β) τῆς § 2 τοῦ ἄρθρ. 14 τοῦ ν.δ. 2510/1953 καὶ γ) τῆς § 2 τοῦ ἄρθρ. 34 τοῦ ν.δ. 2698/1953.

Ἀποφασίζομεν:

Καθορίζομεν τὰ τοῦ τρόπου καταβολῆς καὶ εἰσπράξεως τῶν ὑπὲρ τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας εἰσφορῶν, ὡς ἀκολούθως:

Ἐργοδοτικὴ εἰσφορά

Ἄρθρον 1

1. Ἡ βάσει τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ν.δ. 1875/1942 (Ε. Κ. 263 τ. Α' τῆς 19.10.1942) ἐπιβληθεῖσα εἰσφορὰ εἰς βάρος τῶν ἐργοδοτῶν, ἀνερχομένη ἐτησίως εἰς ἥμισυ (1/2) ἡμερομισθίου δι' ἕκαστον ἐργάτην ἢ τεχνίτην ἢ εἰς τὸ ἓν πεντηκοστὸν (1/50) τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν δι' ἕκαστον ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ ἀμειβόμενον μισθωτόν, καταβάλλεται ἐκ μέρους τοῦ ὑποχρέου ἐργοδότου εἰς δύο κατ' ἔτος, κατὰ τὴν ἀρχὴν ἑκάστης ἑξαμηνίας δόσεις (1ην Ἰανουαρίου καὶ 1ην Ἰουλίου), πάντως δὲ ἐντὸς διμήνου τὸ πολὺ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς ἑξαμηνίας, ἤτοι μέχρι τῆς 28ης Φεβρουαρίου καὶ μέχρι τῆς 31ης Αὐγούστου.

2. Ἐργοδόται ὑπόχρεοι εἰς τὴν ἀνωτέρω εἰσφορὰν νοοῦνται πᾶν φυσικὸν ἢ νομικὸν πρόσωπον, ἡμεδαπὸν ἢ ἀλλοδαπόν, ἀσκοῦν ἐπιχείρησιν ἢ ἐκμετάλλευσιν, αἱ ἐπιχειρήσεις κοινῆς ὠφελείας οἱασδήποτε μορφῆς καὶ αἱ κατὰ παραχώρησιν τοῦ Δημοσίου τοιαῦται, οἱ πάσης φύσεως Τραπεζιτικοὶ Ὀργανισμοί, ἀσχέτως τοῦ ἂν οὗτοι ἀπολαύουν ἀπαλλαγῶν ἢ τυγχάνουν εἰδικῶν προνομίων, ἐξαιρουμένων μόνον τῶν δασικῶν, γεωργικῶν, κτηνοτροφικῶν καὶ ἁλιευτικῶν ἐπιχειρήσεων ἢ ἐκμεταλλεύσεων, ὡς καὶ τῶν ὑπὸ τοῦ Δημοσίου ἀπ' εὐθείας ἢ δι' ἰδίων λογαριασμῶν διεξαγομένων ἐργασιῶν.

3. Ὁ ὑπολογισμὸς τῆς εἰσφορᾶς ταύτης γίνεται βάσει τοῦ συνόλου τῶν μηνιαίων ἐν γένει ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν καὶ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ χρησιμοποιουμένου παρὰ τοῦ ἐργοδότου κατὰ τὸ πρῶτον δεκαπενθήμερον ἑκάστης ἑξαμηνίας.

Ὡς μηνιαῖαι ἀποδοχαὶ νοοῦνται τὸ σύνολον τῶν καταβαλλομένων ἀμοιβῶν (μισθὸς ἢ ἡμερομίσθιον, ἐπιδόματα, προσαυξήσεις κλπ.). Διὰ τοὺς ἐπὶ ποσοστοῖ ἢ φιλοδωρήμασιν ἢ κατ' ἄλλον τρόπον ἀμειβομένους λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν αἱ παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α. θεωρούμεναι ἑκάστοτε τεκμαρταὶ ἀποδοχαί. Ὡς ἀριθμὸς προσωπικοῦ θεωρεῖται τὸ σύνολον τοῦ κατὰ τὸ α' 15θήμερον ἑκάστης ἑξαμηνίας ὑπαρχόντος παρὰ τῷ ἐργοδότῃ προσωπικοῦ, ἀσχέτως τοῦ ἂν τοῦτο εὑρίσκεται ἐν ἀλλήλοις ἢ μερικῇ ἀπασχολήσει ἢ εἰς κατάστασιν διαθεσιμότητος, ἀυθενείας, ἀδείας κλπ. Διὰ πᾶσαν νέαν πρόσληψιν προσωπικοῦ ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται νὰ προβῇ εἰς κατάθεσιν τῆς ἀντιστοίχου εἰσφορᾶς ἐντὸς μηνὸς τὸ πολὺ ἀπὸ τῆς προσλήψεως ταύτου. Ὅσάκις τὸ προσωπικὸν παρά τινι ἐργοδότῃ ἀπησχολήθη οὐχὶ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους, ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλῃ ὁλόκληρον τὴν ἀνωτέρω εἰσφορὰν ἐφ' ὅσον ταύτου ἀπησχολήθη ὑπὲρ τοὺς ἓξ μῆνας, τὸ ἥμισυ (1/2) ταύτης ἐφ' ὅσον ἀπησχολήθη ὑπὲρ τοὺς τρεῖς (3) μῆνας καὶ τὸ 1/4 (ἓν τέταρτον), ἐὰν ἀπησχολήθη μέχρι τριῶν μηνῶν.

Διὰ τὸ προσωπικὸν τὸ προσλαμβανόμενον εἰς τὰς ἐποχιακῶς ἢ ἐπ' εὐκαιρίᾳ ἐκτελουμένας ἐργασίας (ἐπεξεργασία καπνοῦ, οἰκοδομικαὶ ἐργασίαι κλπ.) πρὸς ὑπολογισμὸν τῆς ἀνωτέρω ἐργοδοτικῆς εἰσφορᾶς λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν τὸ σύνολον τῶν καταβληθεισῶν εἰς τὸ προσωπικὸν τοῦτο ἀποδοχῶν, ὅπερ διαιρούμενον διὰ 600 (1/2 τῶν 300 ἐργασίμων ἡμερῶν ἢ τῶν 1/50 τῶν 12 μηνῶν) ἀποδίδει τὴν ἀναλογοῦσαν διὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην εἰσφοράν, ἥτις καὶ καταβάλλεται ἐπὶ τῇ λήξει τοῦ ἔτους ἢ τῆς ἐργασίας καὶ ἐντὸς διμήνου ἀπὸ ταύτης.

Ἐργατικὴ εἰσφορά

Ἄρθρον 2

1. Ἡ βάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 45023/14.9.1953 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας (Ἐφ. Κυβ. 199 τεῦχος Β' τῆς 14.9.1953)(*) ἐπιβληθεῖσα ἀπὸ 1.9.1953 εἰσφορὰ τῶν ἐργαζομένων, ἀνερχομένη εἰς τὸ ποσὸν τῶν τεσσάρων χιλιάδων (4000) δραχμῶν μηνιαίως, βαρύνει πάντας τοὺς ἀντὶ μισθοῦ, ἡμερομισθίου ἢ ἀποζημιώσεως ἐργαζομένους, ἀνεξαρτήτως τῆς ἰδιότητος τοῦ ἐργοδότου (ἰδιώτου, νομικοῦ προσώπου ἢ Δημοσίου), ἀρκεῖ μόνον ἡ συνδέουσα τὸν ἐργαζόμενον (μισθωτὸν) πρὸς τὸν ἐργοδότην σχέσις νὰ εἶναι τοιαύτη ἰδιωτικοῦ δικαίου.

2. Ἡ ἀνωτέρω εἰσφορὰ παρακρατεῖται κατὰ μῆνα ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου κατὰ τὴν πληρωμὴν τῶν ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ.

Ἐὰν ἡ σχέσις ἐργασίας διήρκεσεν ὀλιγώτερον τοῦ μηνός, πέραν ὅμως τῶν 13 ἡμερῶν, κρατεῖται ὁλόκληρος ἡ εἰσφορά, ἐὰν δὲ κάτω τῶν 12 ἡμερῶν, καταβάλλεται καὶ κρατεῖται τὸ ἥμισυ (1/2) ταύτης, ἤτοι δρχ. 2.000.

Ἐὰν τέλος ἡ σχέσις ἐργασίας διήρκεσε κάτω τῶν τριῶν ἡμερῶν κατὰ μῆνα, δὲν καταβάλλεται εἰσφορά.

3. Ὅσάκις ὁ μισθωτὸς (ἐργαζόμενος) ἀμείβεται ἐπὶ ποσοστοῖς ἢ φιλοδωρήμασιν ἢ κατ' ἄλλον τρόπον, ἡ εἰσφορὰ παρακρατεῖται κατὰ μῆνα, μερίμνῃ τοῦ ἐργοδότου καὶ ἀποδίδεται παρ' αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐργατικὴν Ἑστίαν.

4. Διὰ τοὺς ἐν πολλαπλῇ ἀπασχολήσει μισθωτοὺς ἡ εἰσφορὰ κρατεῖται παρὰ τοῦ περισσότερον ἀπασχολήσαντος τὸν μισθωτὸν ἐργοδότου, ἐν ἀμφιβολίᾳ δὲ ἀποφαίνεται ἡ ἁρμοδία ὑπηρεσία τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας. Ἐφ' ὅσον ὅμως ἀποδεικνύεται ἡ κράτησις καὶ καταβολὴ τῆς εἰσφορᾶς ἐκ μέρους τοῦ ἑνὸς ἐργοδότου, ἀπαλλάσσονται οἱ λοιποὶ τῆς ὑποχρεώσεως διὰ τὴν κράτησιν τῆς εἰσφορᾶς.

5. Διὰ τοὺς ἐργαζομένους τοὺς στερουμένους μονίμου ἐργοδότου (φορτοεκφορτωτάς, ἐκδοροσφαγεῖς κλπ.) ἡ εἰσφορὰ κρατεῖται καθ' ἕκαστον μῆνα παρὰ τοῦ ὑποχρέου, κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις, εἰς τὴν εἰσπραξιν τῶν ὑπὲρ τοῦ Ι.Κ.Α. εἰσφορῶν ὀργάνου (Κ.Α.Φ. Σωματείου κλπ.) καὶ ἀποδίδεται παρ' αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐργατικὴν Ἑστίαν.

6. Ἄρνησις τοῦ μισθωτοῦ (ἐργαζομένου) πρὸς καταβολὴν τῆς βαρυνούσης αὐτὸν, ὡς ἀνωτέρω, εἰσφορᾶς ἀποτελεῖ λόγον καταγγελίας

(*) ΣΕΑ 12, σελ. 1014.

τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἄνευ οἱασδήποτε ἀποζημιώσεως (ἐδ. 2 § 1 ἄρθρου 26 ν. 1846/1951).

7. Μὴ ἐκπλήρωσις ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω ὑποχρεώσεώς του ὅπως κατὰ τὴν πληρωμὴν τῶν μισθωτῶν παρακρατῇ τὴν βαρύνουσαν τὸν μισθωτὸν εἰσφορὰν ἐντὸς διμήνου ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς πληρωμῆς τῶν μισθῶν καθιστᾷ τοῦτον ὑπόχρεων εἰς τὴν ἐξ ἰδίων καταβολὴν τῆς μὴ παρακρατηθείσης εἰσφορᾶς.

8. Ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται νὰ καταθέσῃ τὰ ὡς ἄνω παρακρατηθέντα ποσὰ τῆς ἐργατικῆς εἰσφορᾶς ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς κρατήσεως.

Ἐξαιρετικῶς διὰ τοὺς ἐργοδότας τοὺς ἀπασχολοῦντας κάτω τῶν 10 μισθωτῶν ἡ κατάθεσις αὕτη ἐπιτρέπεται νὰ πραγματοποιῆται ἐντὸς τριμήνου ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς κρατήσεως.

Ἐὰν ὁ ἐργοδότης δὲν καταθέσῃ τὰ ποσὰ ταῦτα ἐντὸς τῶν ἀνωτέρω προθεσμιῶν διαπράττει τὸ ἀδίκημα τῆς ὑπεξαιρέσεως εἰς βαθμὸν πλημμελήματος ἀσχέτως ποσοῦ, καὶ διώκεται διὰ τοῦτο, ἀσχέτως ἄλλων κυρώσεων.

Τρόπος καταβολῆς

Ἄρθρον 3

1. Ἡ κατάθεσις τῶν ἀνωτέρω εἰσφορῶν ἐνεργεῖται ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου εἰς μίαν τῶν ἀνεγνωρισμένων Τραπεζῶν, ἐπ' ὀνόματι τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας, ἢ εἰς τὰ ἁρμόδια ὄργανα τοῦ Ὀργανισμοῦ τούτου.

2. Ἡ κατάθεσις δύναται νὰ γίνῃ εἴτε βάσει ὑπολογισμοῦ τοῦ ἐργοδότου (καταστάσεως κλπ.) εἴτε βάσει «βεβαιώσεως ἐσόδων» ἐκδιδομένης παρὰ τῶν ἁρμοδίων ὀργάνων τοῦ Ι.Κ.Α. ἢ ἄλλου Ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ ἢ τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας. Ἐφ' ὅσον ἐξεδόθη τοιαύτη «βεβαίωσις ἐσόδων», ἡ κατάθεσις γίνεται βάσει ταύτης, προσκομιζομένης εἰς τὴν Τράπεζαν.

3. Κατὰ πᾶσαν εἰσπραξιν εἰσφορᾶς ἐκδίδεται τριπλότυπος ἀπόδειξις (γραμμάτιον), εἰς ἣν δέον νὰ ἀναφέρηται τὸ εἶδος τῆς εἰσφορᾶς, τὸ ὀνοματεπώνυμον καὶ ἡ διεύθυνσις τοῦ ἐργοδότου, ὡς καὶ τὸ εἶδος τῆς ἐπιχειρήσεως, ὁ ἀριθμὸς τῶν μισθωτῶν καὶ ἡ περίοδος, δι' ἣν καταβάλλεται ἡ εἰσφορά. Ἐκ τῶν τριῶν ἀντιτύπων τῆς ἀποδείξεως τὸ ἓν παραδίδεται εἰς τὸν καταθέτοντα, τὸ ἕτερον ἐπισυνάπτεται μετὰ τῶν σχετικῶν δικαιολογητικῶν (καταστάσεως ἢ βεβαιώσεως ἐσόδων κλπ.) εἰς τὴν εἰδικῶς παρὰ τῆς Τραπέζης συνταχθησομένην ἡμερησίως κατάστασιν, ἥτις πέμπεται εἰς τὴν Ὑπηρεσίαν Ἐσόδων τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας, τὸ δὲ τρίτον παραμένει εἰς τὸ στέλεχος.

4. Αἱ Τράπεζαι παρ' ὧν διατίθενται ἐνσημα τοῦ Ι.Κ.Α. διὰ τοὺς Κλάδους συντάξεως ἢ ἀσθενείας ὑποχρεοῦνται κατὰ τὴν ἀγορὰν τῶν ἐνσήμων νὰ ζητῶσι παρὰ τῶν ἐργοδοτῶν τὴν κατάθεσιν τῆς ἀναλογούσης ὑπὲρ τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας εἰσφορᾶς. Εἰς τὴν αὐτὴν ὑποχρέωσιν ὑπόκεινται αἱ Τράπεζαι, ὅσάκις κατατίθενται παρ' αὐταῖς πόροι ὑπὲρ ἄλλων πλὴν τοῦ Ι.Κ.Α. Ὀργανισμῶν κυρίας ἀσφαλίσεως, ὡς π.χ. ἀρτεργατῶν, μυλεργατῶν, κεραμοποιῶν, ἠθοποιῶν, λιμενεργατῶν Πειραιῶς, προσωπικοῦ Ἀσφαλιστικῆς Ἑταιρίας «ΕΘΝΙΚΗ», προσωπικοῦ Ἀγροτικῆς Τραπέζης, Τραπέζης Ἀθηνῶν καὶ Ἰονικῆς, Τραπεζῶν Ἐθνικῆς, Κτηματικῆς καὶ Ἑλλάδος, προσωπικοῦ Ο.Τ.Ε., προσωπικοῦ Α.Σ.Ο., «Εὐαγγελισμοῦ», προσωπικοῦ σιδηροδρομικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων (Σ.Ε.Κ., Σ.Π.Α.Π., Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας, Γαλλοελληνικῶν Σιδηροδρόμων Σ. Β.Δ.Ε., Ἠλεκτρικῶν Σιδηροδρόμων Ἀθηνῶν—Πειραιῶς, Σιδηροδρόμων Πύργου Κατακώλου), προσωπικοῦ Η.Ε.Α.Π., Η.Ε.Μ., Τροχιοδρόμων Θεσ/νίκης καὶ Ναυτικοῦ Ἀπομαχικοῦ Ταμείου.

5. Ἐὰν οἱ ἐργοδόται ἀρνοῦνται τυχὸν νὰ καταθέσουν τὰς ἀνωτέρω εἰσφορὰς αἱ Τράπεζαι κρατοῦν σημείωσιν τῶν ὀνομάτων αὐτῶν, ἀποστέλλουν δὲ κατάλογον τῶν ἀρνουμένων εἰς τὴν Ἐργατικὴν Ἑστίαν.

6. Πρὸς διευκόλυνσιν τοῦ παρὰ τῶν ἁρμοδίων ὀργάνων διενεργουμένου ἑκάστοτε ἐλέγχου διὰ τὴν κανονικὴν καταβολὴν τῶν ἀνωτέρω εἰσφορῶν δέον ἀπαραιτήτως νὰ σημειοῦται ἐπὶ τῶν ἐν τῷ στελέχει παραμενόντων φύλλων ἀγορᾶς ἐνσήμων τοῦ Ι.Κ.Α. ἢ ἐπὶ τῶν λοιπῶν παραστατικῶν καταβολῆς τῶν πόρων τῶν λοιπῶν Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν, προκειμένου περὶ μισθωτῶν μὴ ὑπαγομένων εἰς τὸ Ι.Κ.Α., ὁ ἀριθμὸς τῆς τριπλοτύπου ἀποδείξεως εἰσπράξεως, τὸ εἶδος τῆς εἰσφορᾶς, τὸ ποσὸν καὶ ἡ περίοδος δι' ἣν ἡ κατάθεσις.

7. Εἰς ἃς περιφερείας δὲν ὑπάρχει Ὑποκατάστημα Τραπέζης ἡ εἰσπραξις καὶ κατάθεσις τῶν ἀνωτέρω εἰσφορῶν ἐνεργεῖται διὰ τῶν τοπικῶν ὀργάνων τοῦ Ι.Κ.Α. τῶν ἁρμοδίων διὰ τὸν ἔλεγχον τῆς εἰσπράξεως τῶν ἐσόδων τοῦ Ι.Κ.Α., ὅτινα εἰσπράττουσι τὴν εἰσφορὰν βάσει τριπλοτύπου ἀποδείξεως (γραμματίου). Ἐκ τῶν τριῶν ἀντιτύπων τῆς ἀποδείξεως, τὸ ἓν παραδίδεται εἰς τὸν καταθέτοντα, τὸ ἕτερον μετὰ τῶν σχετικῶν δικαιολογητικῶν (καταστάσεως ἢ τίτλου βεβαιώσεως) ἀποστέλλεται εἰς τὸ τέλος ἑκάστου μηνὸς εἰς τὴν Ὑπηρεσίαν Ἐσόδων τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας, τὸ δὲ τρίτον παραμένει εἰς τὸ στέλεχος. Τὸ ἐνεργῆσαν τὴν εἰσπραξιν ὄργανον τοῦ Ι.Κ.Α., ὀφείλει ἀνὰ 10ήμερον νὰ καταθέτῃ τὸ εἰσπραχθὲν ποσὸν εἰς τὴν Ὑπηρεσίαν τοῦ οἰκείου Ὑποκαταστήματος ἢ Παραρτήματος τοῦ Ι.Κ.Α. συνταχθησομένης πρὸς τοῦτο σχετικῆς καταστάσεως εἰς διπλοῦν. Ἡ ὑπηρεσία τοῦ Ι.Κ.Α. ἐκδίδει διὰ τὸ ἰσόποσον τῆς καταθέσεως γραμμάτιον εἰσπράξεως πιστώσει τοῦ Λογαριασμοῦ «Λοιποὶ Ὑποχρεώσεις», «Ὑπολογισμός», «Εἰσφοραὶ ὑπὲρ Ἐργατικῆς Ἑστίας». Εἰς τὸ γραμμάτιον τοῦτο ἐπισυνάπτεται τὸ ἀντίγραφον τῆς καταστάσεως.

Τὰ Περιφερειακὰ Ὑποκαταστήματα ἢ Παραρτήματα τοῦ Ι.Κ.Α. ὀφείλουν νὰ καταθέτουν ἀμελητὶ εἰς τὸ ἐν τῇ πόλει των Ὑποκατάστημα τῆς Τραπέζης Ἐθνικῆς—Ἀθηνῶν ἢ τῆς Ἐμπορικῆς τὰ οὕτω εἰσπραττόμενα παρὰ τῶν ὀργάνων τοῦ Ι.Κ.Α. ὑπὲρ τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας ποσά.

8. Ἕκαστον Ὑποκατάστημα τῶν Τραπεζῶν ὑποχρεοῦται, ὅπως μεταφέρῃ εἰς τὸ Κεντρικὸν Κατάστημα τοῦ πρώτου 10ημέρου ἑκάστου μηνὸς τὰ κατὰ τὸν προηγούμενον μῆνα κατατεθέντα παρ' αὐτῷ ποσὰ ὑπὲρ τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας μετὰ τῶν σχετικῶν δικαιολογητικῶν.

Ἔλεγχος - Ἐποπτεία

Ἄρθρον 4

1. Ἡ παρακολούθησις καὶ ὁ ἔλεγχος διὰ

τὴν κανονικὴν εἰσπραξιν τῶν ὡς ἄνω εἰσφορῶν ἐνεργεῖται παρὰ τῶν ἐπιφορτισμένων μὲ τὴν εἰσπραξιν ἢ τὸν ἔλεγχον τῶν ἐσόδων τοῦ Ι.Κ.Α. ἢ τῶν ἐν § 4 τοῦ προηγουμένου ἄρθρου ἀναφερομένων Ὀργανισμῶν κυρίας ἀσφαλίσεως ἁρμοδίων ὀργάνων τῶν Ὀργανισμῶν τούτων ἢ παρὰ τῶν ἐντεταλμένων ὀργάνων τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας. Τὰ ὄργανα ταῦτα ἐφωδιασμένα διὰ τριπλοτύπου βεβαιώσεως ἐσόδων ὑποχρεοῦνται νὰ ἐξακριβώνουν καὶ βεβαιοῦν τὰς ὀφειλομένας εἰσφορὰς ὑπὲρ τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας. Τοῦ τριπλοτύπου τούτου τὸ ἓν ἀντίτυπον παραδίδεται εἰς τὸν ἐργοδότην, ἵνα βάσει αὐτοῦ ἐνεργήσῃ τὴν κατάθεσιν, τὸ δὲ ἕτερον ἀποστέλλεται μέσῳ τῆς προϊσταμένης ὑπηρεσίας τοῦ ὀργάνου εἰς τὴν Ἐργατικὴν Ἑστίαν καὶ τὸ τρίτον παραμένει εἰς τὸ στέλεχος.

2. Ἡ ἐν γένει ἐποπτεία ἐπὶ τῆς κανονικῆς εἰσπράξεως τῶν ἐσόδων τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας ἀνατίθεται εἰς τὰ κατὰ τύπους ὄργανα τῆς Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας, ἅτινα ὀφείλουν, κατὰ τὴν θεώρησιν καταστάσεων ἢ διενέργειαν ἐλέγχου κλπ., νὰ ἐλέγχουν καὶ διαπιστώνουν τὴν κανονικὴν κατάθεσιν τῶν ἐσόδων τούτων, νὰ ὑποβάλλουν δὲ κατὰ μῆνα σχετικὴν ἔκθεσιν πεπραγμένων εἰς τὴν Ὑπηρεσίαν Ἐσόδων τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας.

Πρόστιμα ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν

Ἄρθρον 5

1. Αἱ δυνάμει τοῦ β' ἐδ. τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ β. δ. τῆς 24.7.1920 «περὶ κωδικοποιήσεως εἰς ἓνιαῖον κείμενον τῶν νόμων περὶ πληρωμῆς τῶν ἡμερομισθίων τῶν ἐργατῶν κλπ.» ἐπιβαλλόμεναι παρὰ τῶν ἐργοδοτῶν κρατήσεις, λόγῳ πάσης φύσεως προστίμων, ἐπὶ τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων τῶν ἐργαζομένων ἐν γένει κατατίθενται παρὰ τῶν ὑποχρέων ἐργοδοτῶν κατὰ τριμηνίαν εἰς τινα τῶν ἀνεγνωρισμένων Τραπεζῶν, βάσει εἰδικῶν ἐνέπων παρεχομένων ὑπὸ τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας (§ 6 ἄρθρ. 3 κωδ. ἀ.ν. 665/1937, ἐν συνδυασμῷ μὲ ἐδ. 5 ἄρθρ. 4 ἀ.ν. 1688/1939).

2. Τὰ πάσης μορφῆς πρόστιμα τὰ ἐπιβαλλόμενα εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς, ἐφ' ὅσον παρ' ἄλλης διατάξεως τῶν Ὀργανισμῶν τούτων δὲν ὁρίζεται ἄλλως, περιέρχονται εἰς τὴν Ἐργατικὴν Ἑστίαν καὶ κατατίθενται μερίμνῃ τῆς Διοικήσεως τῶν Ὀργανισμῶν τούτων εἰς τινα τῶν ἀνεγνωρισμένων Τραπεζῶν (ἄρθρον 2 § 3 ν.δ. 1875/1942).

Χρηματικαὶ ποιναὶ ἐπιβαλλόμεναι ὑπὸ τῶν Δικαστηρίων

Ἄρθρον 6

Αἱ κατ' ἐφαρμογὴν τῶν ποινικῶν διατάξεων τῆς Ἐργατικῆς Νομοθεσίας ἐπιβαλλόμεναι ὑπὸ τῶν Δικαστηρίων χρηματικαὶ ποιναὶ καὶ πρόστιμα ἐκκαθαρίζονται παρὰ τῶν ἁρμοδίων δικαστικῶν ὑπαλλήλων τῶν ἐντεταλμένων κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις εἰς τὴν εἰσπραξιν τῶν δικαστικῶν ἐξόδων καὶ τελῶν καὶ κατατίθενται περαιτέρω, μερίμνῃ τοῦ οἰκείου ταμίου, παρὰ τῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος, γιγνομένης σχετικῆς ἀνακοινώσεως ἅπαξ τοὐλάχιστον κατὰ μῆνα πρὸς τὴν Ἐργατικὴν Ἑστίαν (ἄρθρ. 3 §§ 3 καὶ 4 κωδ. ἀ.ν. 665/1937, Ἐφημερὶς Κυβερνήσεως 273, τεῦχος Α' τῆς 31.7.1937).

Κυρώσεις

Ἄρθρον 7

1. Καθυστέρησις καταβολῆς τῶν ἀνωτέρω εἰσφορῶν πέραν τῶν ἐν τῇ παρούσῃ ὁριζομένων προθεσμιῶν, ἤτοι τοῦ διμήνου μὲν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ἑκάστης ἑξαμηνίας, προκειμένου περὶ τῆς ἐργοδοτικῆς, τοῦ μηνὸς δὲ ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς κρατήσεως τῆς ἐργατικῆς εἰσφορᾶς, συνεπάγεται, ἐκτὸς τῶν ὑπὸ τῶν κειμένων διατάξεων ἐπιβαλλομένων κυρώσεων, καὶ πρόσθετον ἐπιβάρυνσιν, ἀνερχομένην εἰς 10 ο/ο ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν ὀφειλομένων, ἐπὶ πλέον δὲ τόκον ὑπερημερίας ἐκ 12 ο/ο ἐτησίως (1 ο/ο κατὰ μῆνα).

2. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 6 τοῦ ν. 1373/1944 (Ἐφημ. Κυβερνήσεως 83 τεῦχος Α' 1944), κυρωθέντος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 321/30.5.1946 Πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου (Ἐφημ. Κυβερνήσεως 183, τεῦχος Α' 1946), οἱ ὑπόχρεοι πρὸς καταβολὴν εἰσφορῶν τιμωροῦνται ἐν περιπτώσει μὴ ἐγκαίρου καταβολῆς αὐτῶν, ἐκτὸς τῶν δι' ἄλλων διατάξεων προβλεπομένων κυρώσεων, καὶ διὰ φυλακίσεως μέχρι τριῶν μηνῶν. Ἐν περιπτώσει ὑποτροπῆς, ἡ ἐπιβαλλομένη ποινὴ δύναται νὰ φθάσῃ μέχρι τοῦ διπλασίου. Εἰδικῶς, προκειμένου περὶ Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν καὶ Ὀργανισμῶν Δημοσίου ἢ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου, λογίζονται ὡς ὑπεύθυνοι, κατὰ τ' ἀνωτέρω, οἱ Πρόεδροι τῶν Διοικητικῶν Συμβουλίων καὶ οἱ Γεν. Διευθυνταὶ ἢ Διευθυνταὶ αὐτῶν, προκειμένου δὲ περὶ προσωπικῶν ἑταιριῶν, οἱ συνεταῖροι καὶ οἱ διευθυνταὶ αὐτῶν.

Αἱ σχετικαὶ μηνύσεις κατὰ τῶν ὑπευθύνων ὑποβάλλονται παρὰ τῶν οἰκείων Ὀργανισμῶν καὶ παρὰ παντὸς ἔχοντος ἔννομον συμφέρον, δικάζονται δὲ δι' ἀπευθείας κλήσεως.

Μεταβατικαὶ διατάξεις

Ἄρθρον 8

1. Αἱ μέχρι τέλους τοῦ ἔτους 1953 καθυστερούμεναι ὑπὲρ τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας εἰσφοραί, ἐφ' ὅσον ὑπερβαίνουν τὸ ποσὸν τῶν 300.000 δραχμῶν, δύνανται νὰ ἐξοφληθῶσι παρὰ τῶν ὑποχρέων μέχρι τέλους Ἰουνίου 1954 εἰς μηνιαίας ἰσοπόσους δόσεις ἄνευ ἐπιβολῆς τῶν ὡς ἄνω προβλεπομένων ἐπιβαρύνσεων. Οἱ ὀφείλοντες τὰς εἰσφορὰς ταύτας ὑποχρεοῦνται ὅπως καταβάλλωσι τὴν ἀντιστοιχοῦσαν κατὰ μῆνα δόσιν τῶν ὀφειλομένων, ἐπὶ πλέον τῶν ληξιπροθέσμων ἑκάστοτε τρεχουσῶν εἰσφορῶν των.

2. Εἰς περίπτωσιν καθυστερήσεως καταβολῆς τῆς δόσεως καὶ τῶν τρεχουσῶν εἰσφορῶν, καθίστανται ἀμέσως ἀπαιτητὸν ἅπαν τὸ ὀφειλόμενον ποσόν, ὁπότε καὶ ἐπιβάλλονται αἱ ὑπὸ τῆς παρούσης προβλεπόμεναι ἐπιβαρύνσεις καὶ κυρώσεις.

3. Τὰ ἀπαραίτητα διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς παρούσης ἔντυπα καὶ λοιπὰ εἴδη δέον νὰ χορηγῶνται ὑπὸ τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας.

4. Πᾶσα ἀναγκαία λεπτομέρεια ἐφαρμογῆς τῆς παρούσης ρυθμίζεται ὑπὸ τοῦ Διοικ. Συμβουλίου ἢ τῆς Διευθύνσεως τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας.

5. Αἱ ὑπ' ἀριθ. 37896/1953 καὶ 45033/1953 ἡμέτεραι ἀποφάσεις καταργοῦνται.

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου 1954.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 27 Μαρτίου 1954

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Μαθήματα Ἐργατικοῦ Δικαίου, Τεῦχος Α', 1954, ὑπό *Χρ. Ν. Ἀγαλλοπούλου.*

Εἰς ἐποχήν κατά τήν ὁποίαν τό ἐργατικόν δίκαιον προκαλεῖ ἀντονον τό ἐνδιαφέρον, θεωρητικόν καί πρακτικόν, καλόπτον ὄγκον διοτικῶν σχέσεων, ὁ κ. Χρ. Ν. Ἀγαλλόπουλος, εἶχε τήν ἐπιτυχῆ ἐμπνευσιν νά δώσῃ εἰς τήν δημοσιότητα τό ὑπό τόν ἄνω τίτλον νέον βιβλίον του. Ἀπευθύνεται πρός τούς σπουδαστάς τῆς Βιομηχανικῆς Σχολῆς, τῆς ὁποίας ἀπό μακροῦ εἶναι καθηγητής.

Ἀλλά τό ἐνδιαφέρον τοῦ νέου βιβλίου του ἐκτείνεται πολύ πέραν τοῦ κύκλου τῶν σπουδαστῶν. Θά ἐννοήσῃ τις ἀμέσως ἐκ τοῦ πίνακος τῶν περιεχομένων του, τά ὁποῖα ἀποτελοῦν τήν ὕλην τῆς ἐκδόσεως, ὅτι ἀναλύονται πλείστα καί ἐνδιαφέροντα θέματα ἐκ τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας καί τῶν διατάξεων τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, βοηθείσης δέ τῆς γνωστῆς θεωρητικῆς καταρτίσεως τοῦ συγγραφέως καί τῆς μακρᾶς ἐπιδόσεώς του εἰς τήν μελέτην τῶν θεμάτων τοῦ ἐργατικοῦ καί ἀσφαλιστικοῦ δικαίου (σχετικῆς μελέτης του εἶχα τήν εὐτυχίαν κατά καιρούς νά δημοσιεύσω ἡ παροῦσα Ἐπιθεώρησις), τό βιβλίον τοῦτο ἀναμφισβητήτως ἔχει πολλήν διά τούς νομικούς χρησιμότητα.

Εἰς τό πρῶτον τεῦχος περιλαμβάνεται μακρά Εἰσαγωγή μέ 1) ὁρισμόν τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου καί χαρακτηριστικά αὐτοῦ 2) τάς πηγάς 3) τά τοπικά καί χρονικά ὅρια τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου 4) τήν ἑρμηνείαν τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου 5) τό διοικητικόν ἐργατικόν δίκαιον 6) τήν εὕρεσιν καί ἀγοράν ἐργασίας.

Εἰς τό Α' Μέρος ἀναλύεται ἡ σύμβασις ἐργασίας καί κατ' εἰδικωτέραν ἀνάλυσιν ἡ ἔννοια τοῦ μισθωτοῦ, τοῦ ἐργοδότου, τῆς ἐπιχειρήσεως καί ἐκμεταλλεύσεως, αἱ ὑποχρεώσεως τοῦ μισθωτοῦ, αἱ ὑποχρεώσεις τοῦ ἐργοδότου κλπ., μέ τήν γνωστήν τοῦ συγγραφέως ἐπιστημονικήν ἐπεξεργασίαν καί σαφήνειαν ἐκφράσεως, ὥστε νά κατατοπίζηται εὐχερῶς ὁ μελετητής ἐπί τῶν γενικῶν ἀρχῶν, αἱ ὁποῖαι διέπουν τήν σύμβασιν καί σχέσιν ἐργασίας.

Ὅσοι ἀγαποῦν καί μελετοῦν μέ ψυχικήν χαράν τό προστατευτικόν τῶν οἰκονομικῶς ἀσθενῶν ἐργατικόν δίκαιον—καί εἶναι ἤδη οἱ πλεῖστοι τῶν ἐπιστημόνων τῆς χώρας—εἰλικρινῶς εὐχόμεθα νά βλέπουν ποικονομένας τάς σχετικάς πρός αὐτό ἐργασίας. Μέ ἰδιαιτέραν χαράν ὁ συγγραφεύς ἐν σελ. 13 διαπιστώνει, ὅτι ἡ ἐργατική νομοθεσία προεκάλεσε τό ἐνδιαφέρον τῶν Ἑλλήνων ἐπιστημόνων καί ὑπάρχει πλῆθος ἐπιστημονικῶν ἐργασιῶν, αἵτινες ἔχουν διερευνήσει τά καίρια προβλήματα τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου καί ἔχουσι σπουδαίως συμβάλλει εἰς τήν ὀρθήν αὐτῶν ἐπίλυσιν.

Ἂν ἐλέγομεν ὅτι ὁ κ. Χρ. Ν. Ἀγαλλόπουλος κατέχει ἰδιάζουσαν θέσιν μεταξύ τῶν ἐπιστημόνων, οἱ ὁποῖοι ἐμόχθησαν καί μοχθοῦν, ἵνα ἐπιτύχουν τά προβλήματα αὐτά τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, θά ἤρχόμεθα ἀντιμέτωποι πρός τήν γνωστήν σεμνότητα τοῦ διαπρεποῦς ἐπιστήμονος, θά ἤμεθα ὅμως ὡς πρός αὐτό ἄδικοι.

ΔΙΚΑΣΤΙΚΑΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

(Δύο ἐνδιαφέρουσαι ἀποφάσεις τοῦ Ἀρείου Πάγου)

Ἐξεδόθη μόλις ἡ ὑπ' ἀριθ. 443/1954 Α' Τμήματος ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου, δεχομένη τά ἑξῆς:

Ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 5 § 1 καί 6 § 2 ν. 2112/1920, ὡς ἀτροποποιήθη ὑπό τοῦ ἄρθρ. 4 ν. 4558/1930, σαφῶς συνάγεται, ὅτι περιοριστικῶς μνημονεύονται αἱ περιπτώσεις, καθ' ἃς ὁ ἐργοδότης δύναται νά καταγγείλῃ τήν σύμβασιν ἐργασίας ἀορίστου χρόνου ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας, αἱ διατάξεις δέ αὗται διετηρήθησαν καί μετά τήν εἰσαγωγήν τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, συνῳδά τῷ ἄρθρῳ 38 ἐδ. α' τοῦ Εἰσαγωγικοῦ ν. 2783/1941, καί ὡς ἐκ τούτου ἀποκλείεται ἡ ἐφαρμογή τῆς εὐρυτέρου περιεχομένου διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 672 Α.Κ., ἐπιτρεπούσης τήν ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας διά σπουδαῖον ἐν γένει λόγον, καί ἑπομένως ἡ τελευταία αὕτη εἶναι ἀντιστοίχως ἐπί συμβάσεως ἐργασίας μή ὑπαγομένης εἰς τόν ν. 2112/1920 ἢ εἰς τό ἀπό 16.7.1920 βασιλικόν διάταγμα.

Μόλις ἐξεδόθη ἐπίσης ἡ ὑπ' ἀριθ. 444/1954 Α' Τμήματος ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου, δεχομένη, ὅτι ἡ διά νόμου διάλυσις τῶν Κ.Τ.Ε.Φ.Α. συνιστᾷ ἀνωτέραν βίαν καί τό ἀπολυθέν προσωπικόν αὐτῶν δέν δικαιοῦται τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112/1920, εἶναι δέ ἀδιάφορον κατά τήν ἔννοιαν τοῦ ν. 2112, ἐάν δέν ἐπῆλθεν ὁλική καταστροφή τοῦ ἀντικειμένου τῆς ἐπιχειρήσεως, ἀλλ' ἁπλῶς καί μόνον ἁπλῆ ἡ ἐπιχείρησις διά τῆς κατ' ἐπιταγήν τοῦ νόμου διαλύσεως τοῦ νομικοῦ προσώπου.

Ἡ πρώτη τῶν ἀνωτέρω ἀρεοπαγιτικῶν ἀποφάσεων, γενικοῦ ἐνδιαφέροντος, εἶναι σημαντική. Τήν ἰδίαν ἄποψιν ἀπό μακροῦ ἔχομεν ὑποστηρίξει καί εἴμεθα εὐτυχεῖς διότι συμπίπτουν τά ὑποστηριχθέντα ὑφ' ἡμῶν πρός τήν γνώμην τοῦ Ἀκυρωτικοῦ.

Τό πλῆρες κείμενον τῶν ἀνωτέρω ἀποφάσεων θά δημοσιευθῇ εἰς τό ἑπόμενον τεῦχος.

◆

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Κον Α.Μ. Ἐνταῦθα: Σᾶς εὐχαριστοῦμεν θερμῶς δι' ὅσα γράφετε διά τό ἔργον τῆς «Ἐπιθεωρήσεως Ἐργατικοῦ Δικαίου». Βεβαίως ἀποβαλλόμεθα εἰς σκληροτάτους κόπους, ἵνα ἀνταπεξέλθωμεν εἰς τό δυσχερές ἔργον μας, ἐντός τῶν περιωρισμένων χρονικῶν ὁρίων ἑκάστης ἐκδόσεως. Ἀλλά μᾶς ἐνισχύει ἡ πανσχέθεν ἐκδηλουμένη ἀγάπη καί συμπάθεια τῶν ἀναγνωστῶν μας, δεῖγμα τῆς ὁποίας ἀποτελοῦν καί τά εὐγενῶς σημειούμενα ἐν τῇ ἐπιστολῇ σας.

ψιν αἱ προσαχθεῖσαι ἀποδείξεις αἱ ἀσκοῦσαι οὐσιώδη ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης καὶ ὑφιστάμεναι κατὰ τὸν χρόνον τῆς προεκθεσίσης ἀποφάσεως. 3. Τὸ δικαστήριον δικάζον τὴν ἀναψηλάφησιν κρίνει ἐξ ὑπαρχῆς τὴν ἐπίδικον ἀξίωσιν. Ἄρθρ. 2. Ἡ προθεσμία ἀναψηλαφήσεως εἶναι ἐξάμηνος, ἀρχομένη ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως. Ἄρθρ. 3. Κατὰ τὰ λοιπὰ ἐφαρμόζονται τὰ ἄρθρα 785 μέχρι 804 Πολιτικῆς Δικονομίας». Εἶπον λοιπόν, ὅτι ἐκ τῶν ἄρθρων 15, 16 καὶ 17 τοῦ ν. ΓΨΟΔ', ὡς ταῦτα ἀντικατεστάθησαν διὰ τοῦ ἄρθρου 4 §§ 6, 7 καὶ 8 τοῦ ν. 765/1943 καὶ ἄρθρου μόνου §§ 5 καὶ 6 τοῦ ν. 1968/1944, δι' ὧν ἐπετράπησαν τὰ ἔνδικα μέσα τῆς ἀνακοπῆς, ἐφέσεως καὶ ἀναιρέσεως, προκύπτει κατ' argumentum a contrario ὅτι ἀπεκλείσθη ἡ ἀναψηλάφησις. Ἡ τοιαύτη δὲ ἑρμηνεία ἐνισχύεται, κατὰ τὴν ἐν λόγῳ γνώμην, καὶ ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι, ἐὰν κατὰ τὴν γενομένην μεταρρύθμισιν ὑπῆρχε νομοθετικὴ πρόθεσις καθιερώσεως καὶ τῆς ἀναψηλαφήσεως ὡς ἐνδίκου μέσου, θὰ καθιεροῦτο αὐτὴ ρητῶς, ὡς τοῦτο ἐγένετο διὰ τῶν ὡς ἄνω μεταβατικῶν ν.δ. 331/1941 καὶ 664/1941. Οὔτε δέ, κατὰ τὴν αὐτὴν πάντοτε γνώμην, δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ, ὅτι τὰ ἐν λόγῳ ν. δ. ἐξακολουθοῦν νὰ ἰσχύουν. Διότι ἡ ἐν ἄρθρῳ 3 τοῦ νομ. δ/γματος 331/1941 διάταξις καθ' ἣν «κατὰ τὰ λοιπὰ ἐφαρμόζονται τὰ ἄρθρα 785 μέχρι 804 Πολ. Δικ.» καὶ ἐὰν ὑποτεθῇ ὅτι εἶχε τὴν ἔννοιαν τῆς παραλλήλου ἰσχύος καὶ τῶν ἐν ἄρθρῳ 785 Πολ. Δικ. λόγων ἀναψηλαφήσεως, καὶ πάλιν ἡ ἰσχὺς αὐτῆς συνεδυάσθη μὲ τὴν τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ αὐτοῦ ν.δ. διάταξιν, καθ' ἣν ἡ προθεσμία ἀναψηλαφήσεως ἦτο ἐξάμηνος ἀρχομένη ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ διατάγματος εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως. Ὅθεν μετὰ τὴν πάροδον τῆς ἐξαμήνου ταύτης προθεσμίας ἐξέλιπε πᾶσα δυνατότης ἀναψηλαφήσεως καὶ διὰ τοὺς ἐν ἄρθρῳ 785 Πολ. Δικ. διαλαμβανομένους λόγους.

Ἡ ὑπὸ τῆς νομολογίας δεκτὴ γενομένη ἐκδοχή, ἀποτελοῦσα χαρακτηριστικὴν ἐκδήλωσιν τῆς καλουμένης κατωτέρας ἢ ἱστορικῆς ἑρμηνείας (5), εἶναι κατ' ἐμὴν γνώμην πεπλανημένη.

Πρὸ τῆς τροποποιήσεως τῶν ἄρθρων 15, 16 καὶ 17 τοῦ ν. ΓΨΟΔ' ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 4 §§ 6, 7 καὶ 8 ν. 765/1943 καὶ ἄρθρου μόνου §§ 5 καὶ 6 ν. 1968/1944 ἡ ἰσχὺς τῆς ἀναψηλαφήσεως ἐν τῇ διαδικασίᾳ ταύτῃ ἦτο ἑρμηνευτικῶς ἀμφίβολος. Διότι ἐκ τῆς διατυπώσεως μὲν τοῦ παλαιοῦ ἄρθρου 17 σαφῶς συνήγετο, ὅτι ἀπεκλείοντο τὰ ἕκτακτα ἔνδικα μέσα, ἐκ τῆς διατυπώσεως δὲ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ν. δ. 331/1941 δὲν συνήγετο σαφῶς ἂν ἡ ἰσχὺς τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 748 ἐπ. Π.Δ. καθιερώθη ἄνευ χρονικοῦ τινος περιορισμοῦ. Ὅθεν ἐν ὄψει τοῦ ἑρμηνευτικοῦ κανόνος, καθ' ὃν, ἐν ἀμφιβολίᾳ περὶ τῆς ἰσχύος ἢ μὴ τῶν ἐκτάκτων ἐνδίκων μέσων, ἀποφαινόμεθα κατὰ τῆς ἰσχύος αὐτῶν (6), ἡ περὶ τοῦ ἀποκλεισμοῦ τῆς ἀναψηλαφήσεως ἑρμηνευτικὴ λύσις ἦτο ἡ ὀρθοτέρα. Μετὰ τὴν γενομένην ὅμως τροποποίησιν τῶν ἄρθρων 15, 16 καὶ 17 τοῦ ν. ΓΨΟΔ' ὑπὸ τῶν ν. 765/1943 καὶ 1968/1944 ἡ διάρθρωσις τοῦ συστήματος μετεβλήθη ἄρδην. Διότι οὐ μόνον ἐπεξετάθησαν τὰ ὅρια τοῦ ἐλέγχου τῆς ἀποφάσεως κατά τε τὸ πραγματικὸν καὶ νομικὸν μέρος αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ ἡ τοιαύτη ἐπέκτασις ἐγένετο ἐν συνδέσμῳ πρὸς τὴν παράλληλον ἰσχὺν καὶ ἐκείνων τῶν διατάξεων τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας, αἵτινες δὲν ἀντιφάσκουν πρός τε τὴν οἰκονομίαν καὶ τὸ πνεῦμα τῆς προκειμένης διαδικασίας. Διὰ τῶν ἐπενεχθεισῶν δηλαδὴ τροποποιήσεων συνεπληρώθη τὸ μέχρι τότε ἀτελὲς κατὰ τὸ σημεῖον τοῦτο σύστημα τοῦ νόμου, κατὰ τρόπον δὲ τοιοῦτον, ὥστε νὰ καθίσταται ἐφικτὴ ἡ ἐπὶ σταθερᾶς πλέον βάσεως θεώρησις τοῦ συστήματος ἐν ἑνότητι. Ὅθεν ἐπὶ τῇ βάσει τούτων τῶν δεδομένων θὰ ἔδει νὰ χωρήσῃ ἡ ἑρμηνεία τοῦ νόμου καὶ οὐχὶ ἐν συνδέσμῳ πρὸς τὰς διατάξεις τῶν ν. δ. 331 καὶ 664/1941.

Ἡ ἐκδοχὴ ὅτι διὰ τῆς γενομένης μεταρρυθμίσεως ἐπεξετάθησαν τὰ ὅρια τοῦ ἐλέγχου μόνον ἐξ ἐπόψεως ἐφέσεως καὶ ἀναιρέσεως, δὲν εἶναι πειστική. Ἐκ τῆς ἱστορικῆς ἀναδρομῆς δὲν προκύπτει τοιαύτη νομοθετικὴ πρόθεσις. Τοὐναντίον μάλιστα διὰ τῶν τελευταίων μεταρρυθμίσεων ἐκδηλοῦται τελικὴ προσπάθεια ὁλοκληρώσεως τοῦ συστήματος ἐξ ἐπόψεως ἐγγυήσεων ἐλέγχου τῆς ἀποφάσεως πρὸς πραγμάτωσιν τοῦ βασικοῦ τοῦ νόμου σκοποῦ. Ἐπιχείρημα ἐξ ἄλλου ἐκ τῶν ν.δ. 331 καὶ 664/1941 δὲν δύναται μετὰ τὴν ὑπὸ τῶν ν. 765/1943 καὶ 1968/1944 γενομένην μεταρρύθμισιν νὰ συναχθῇ κατὰ τῆς

(5) Περὶ τῆς ἱστορικῆς ἑρμηνείας πρβλ. Κ. Τσάτσου, Τὸ πρόβλημα τῆς ἑρμηνείας τοῦ δικαίου σ. 131 ἐπ., σ. 140.

(6) Πρβλ. Ράμμου, Στοιχεῖα τ. 2 (1944) σ. 4.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 13ος—Τεύχος 13 (307)

Ἀθῆναι, 1 Ἰουλίου 1954

Η ΑΝΑΨΗΛΑΦΗΣΙΣ ΕΝ ΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

Ὑπὸ τοῦ κ. ΓΕΩΡΓ. Γ. ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΥ, Ὑφηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

Ἡ ἐκ τῆς τελεσιδικίας δημιουργουμένη σταθερότης ἐν τῷ ἐννόμῳ βίῳ ἐπὶ τοσοῦτον δικαιολογεῖται, ἐφ' ὅσον ἡ ἀπόφασις εἶναι δικαία. Εἶναι ἐπιταγὴ τοῦ δικαίου ἡ ἐξαφάνισις τῆς τελεσιδίκου ἀλλ' ἀδίκου ἀποφάσεως. Ἡ τοιαύτη ὅμως ἀνατροπὴ δέον νὰ χωρῇ ἐντὸς τακτῶν χρονικῶν ὁρίων καὶ δι' ὡρισμένους μόνον λόγους. Τοῦτο ἐπιβάλλεται ἐκ γενικωτέρου πολιτειακοῦ συμφέροντος. Ἐὰν ἐντὸς συντόμου χρόνου δὲν ἐξαφανισθῇ ἡ τελεσίδικος ἀπόφασις, δέον ν' ἀποκόπτεται πᾶσα δυνατότης ἀνατροπῆς αὐτῆς ἐν τῷ μέλλοντι· διότι προτιμοτέρα ἡ ἰσχὺς τῆς ἀποφάσεως μετὰ τῶν ἐκ ταύτης συνεπειῶν, παρὰ ἡ ἐκ τῆς ἐξαφανίσεως δημιουργουμένη ἀσφάλειότης ἐν τῷ δικαίῳ(1). Ἀλλὰ καὶ οἱ αἰτιολογοῦντες τὴν ἀνατροπὴν τῆς τελεσιδίκου ἀποφάσεως λόγοι δέον νὰ ἀνάγωνται εἰς σφάλματα ἰδίως τοιαῦτα, καθιστῶντα τὴν ἀπόφασιν ἐμφανῶς ἄδικον(2). Ἐπαρκὴς ἡ ἔφεσις πρὸς ἄρσιν παντὸς σφάλματος κατά τε τὸ πραγματικὸν καὶ νομικὸν μέρος τῆς ἀποφάσεως. Μετὰ τὴν τελεσιδικίαν ὅμως ἡ ἐξαφάνισις τῆς ἀποφάσεως ἐνδείκνυται μόνον διὰ σφάλματα ἰδιαζόντως σοβαρά.

Διὰ τῆς ἀναψηλαφήσεως σκοπεῖται ἡ ἐξαφάνισις τῆς ἀποφάσεως οὐχὶ διὰ κακὴν ἐκτίμησιν τῶν ἀποδείξεων ἢ δι' ἐσφαλμένην ἑρμηνείαν ἢ κακὴν ὑπαγωγήν, τοὐτέστιν οὐχὶ δι' ὕπαρξιν οὐσιολογικῆς ἢ νομολογικῆς πλάνης, ἀλλὰ δι' ἄλλους λόγους περιοριστικῶς ἐν ἄρθρ. 785 Π.Δ. μνημονευομένους. Ἀνάγονται δ' οὗτοι: α) Εἰς παράβασιν ἢ ἀδελφίας τοῦ δικαστοῦ (ἐπιδίκασις μὴ αἰτηθέντος ἢ πλέον ἢ ἧττον τοῦ αἰτηθέντος, ὕπαρξις ἀντιφατικῶν διατάξεων ἐν τῇ αὐτῇ ἀποφάσει). β) Εἰς ἐλλείψεις περὶ τὴν ὑπεράσπισιν (ἔλλειψις παντελοῦς ἢ μὴ προσηκούσης ἐκπροσωπήσεως, ἀντίφασις τοῦ διατακτικοῦ τῆς ἀποφάσεως πρὸς ἑτέραν ἀπόφασιν τοῦ αὐτοῦ δικαστηρίου μεταξὺ τῶν αὐτῶν διαδίκων καὶ ἐπὶ τῆς αὐτῆς διαφορᾶς λόγῳ μὴ προτάσεως τῆς περὶ δεδικασμένου ἐνστάσεως) καὶ γ) Εἰς ἐλλείψεις περὶ τὴν ἀπόδειξιν (ψευδεῖς καταθέσεις δωροδοκηθέντων μαρτύρων ἢ ἐπὶ πλαστῶν ἢ νεογθευμένων ἐγγράφων, προϋποτιθεμένου ὅτι ἡ ψευδομαρτυρία ἢ ἡ πλαστότης ἀνεγνωρίσθη δικαστικῶς, ἀνακάλυψις νέων κρισίμων ἐγγράφων ὑπὸ τοῦ ἀντιδίκου μέχρι τοῦδε κατεχομένων καὶ ἐφ' ὅσον τοῦτο ἀποδεικνύεται ἐγγράφως, δι' ὅρκου ἢ διὰ δικαστικῆς ὁμολογίας) (3).

Ἐτέθη λοιπὸν τὸ ἐρώτημα: χωρεῖ ἀναψηλάφησις τῆς ἀποφάσεως τῆς ἐκδοθείσης κατὰ τὴν τοῦ ν. ΓΨΟΔ' διαδικασίαν;

Ἐν τῇ νομολογίᾳ ἐκράτησεν ἡ ἀρνητικὴ ἐκδοχή (4), ἐπὶ τῇ βάσει δὲ τῶν ἀκολούθων σκέψεων: Διὰ τῶν ν.δ. 331 καὶ 644 τοῦ ἔτους 1941 ὡρίσθησαν τὰ ἑξῆς: «Ἄρθρ. 1. 1. Ἐπὶ δικῶν μεταξὺ ἐργοδότου καὶ ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου, αἱτίνες ἀμέσως ἢ ἐμμέσως συνδέονται πρὸς τὴν σύμβασιν ἐργασίας, ἐπιτρέπεται ἀναψηλάφησις τῆς τελεσιδίκου ἀποφάσεως. 2. Λόγος τῆς ἀναψηλαφήσεως εἶναι ἡ ἀμφίβολος κρίσις τοῦ δικάσαντος δικαστηρίου, ἐπιβαλόντος δικαστικὸν ὅρκον ἢ ἐπακτὸν ὅρκον. Ἐπίσης ἐπιτρέπεται ἀναψηλάφησις τῆς κατ' ἐσφαλμένην ἐκτίμησιν τῶν πραγματικῶν γεγονότων ἐκδοθείσης πεπλανημένης ἀποφάσεως, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι δὲν ἐλήφθησαν ὑπ' ὄ-

(1) Πρβλ. *Οἰκονομίδου - Λιβαδᾶ*, Ἐγχειρίδιον Πολ. Δικ. § 226 τ. 3 σ. 5 ἑπ., *Ράμμου*, Στοιχεῖα Πολ. Δικ. τ. 2 (1944) σ. 3 ἑπ.

(2) Πρβλ. *Οἰκονομίδου-Λιβαδᾶ* § 237 τ. 3 σ. 95.

(3) Ἡ ἐν ἄρθρῳ 785 ἐδ. 7 περίπτωσις δὲν ἔχει ἐν τῇ προκειμένῃ διαδικασίᾳ ἐφαρμογήν.

(4) Πρβλ. Πρωτοδικείου Βόλου 359/1951, ΕΕΔ 10, 811. Ἐν τῷ αὐτῷ κύκλῳ σκέψεων Πρ. Πρωτ. Ἀθηνῶν 4658/1949, 149/1949, ΕΕΔ 9, 81-82. Πρβλ. καὶ Πρ. Πρωτ. Ἀθηνῶν 478/1942, ΕΕΔ 1, 826. Contra Πρ. Πρωτ. Ἀθηνῶν 1308/1949, ΕΕΔ 8, 518.

ἀναψηλαφήσεως. Καὶ ὑπὸ τὴν ἐκδοχὴν ὅτι διὰ τῶν ἐν λόγῳ νομοθετικῶν διαταγμάτων ἀνήχθησαν εἰς λόγους ἀναψηλαφήσεως ἀποκλειστικῶς οἱ ἐν ἄρθρῳ 2 ν.δ. 331 ἀναφερόμενοι λόγοι καὶ μάλιστα ὑπὸ μορφὴν μεταβατικήν, καὶ πάλιν δὲν δύναται ἐκ τούτου νὰ συναχθῇ σκέψις, ὅτι ὅταν ἠθέλησεν ὁ νομοθέτης νὰ καθιερώσῃ ἔστω καὶ μεταβατικῶς τὴν ἀναψηλάφησιν ἐξεφράσθη περὶ τούτου ρητῶς. Ὅντως οἱ ἐν ἄρθρῳ 2 τοῦ ν.δ. 331/1941 λόγοι ἀποτελοῦν σφάλματα τῆς ἀποφάσεως οὐχὶ ὅτι ἀναψηλαφήσεως ἀλλὰ ὅτι ἐφέσεως ἐξαφανιστέα. Τοῦτο λοιπὸν καὶ μόνον τὸ χαρακτήρισμα τῶν ἐν λόγῳ διαταγμάτων προβίβει ἀπειρίαν τοῦ συντάκτου τοιαύτην, ὥστε οὐδὲν πρὸς ἱστορικὴν ἑρμηνείαν ἐπιχείρημα νὰ δύναται νὰ συναχθῇ ἐξ αὐτῶν. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτων τὸ σύστημα τοῦ νόμου ἦτο τότε διάφορον ὡς ἐκ τοῦ ἀποκλεισμοῦ τῶν ἐκτάκτων ἐνδίκων μέσων. Ὅθεν μόνον διὰ ρητῆς διατάξεως ἦτο τότε δυνατὴ ἡ καθιέρωσις τῆς ἀναψηλαφήσεως καὶ ἐν τῇ προκειμένῃ διαδικασίᾳ. Μετὰ τὴν τελευταίαν ὅμως μεταρρύθμισιν, ἐφ' ὅσον ἠνοίχθη ἡ θύρα τῶν ἐνδίκων μέσων, περιττὴ μὲν δὲν ἦτο, ἀλλὰ δὲν ἦτο καὶ ἀναγκαία ἡ διὰ ρητῆς διατάξεως καθιέρωσις καὶ τῆς ἀναψηλαφήσεως ὡς μέσου ἐξαφανίσεως τῆς ἀποφάσεως· τοῦτο δὲ λόγῳ τῆς παραλλήλου, ὡς ἐλέχθη, ἰσχύος καὶ τῶν διατάξεων τῆς Πολ. Δικονομίας τῶν μὴ ἀντιφασκουσῶν πρός τε τὴν οἰκονομίαν καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ νόμου. Ἐπιχείρημα λοιπὸν κατὰ τῆς ἀναψηλαφήσεως δὲν προκύπτει ἐκ τῆς ἱστορίας τοῦ νόμου. Δυνατὸν ὅμως νὰ προβληθῇ ἡ ἀντίρρησις, ὅτι καὶ μετὰ τὴν τελευταίαν μεταρρύθμισιν τοῦ ν. ΓΦΟΔ' εἶναι ἀμφίβολον καὶ πάλιν ἐὰν ἰσχύῃ ἡ ἀναψηλάφησις· τούτου δ' ἕνεκα κατὰ τῆς ἀναψηλαφήσεως ὀφείλομεν νὰ ἀποφανθῶμεν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ γνωστοῦ περὶ ἐκτάκτων ἐνδίκων μέσων ἑρμηνευτικοῦ κανόνος, καθ' ὃν, ἐν ἀμφιβολίᾳ, ἀποφαινόμεθα κατὰ τῆς ἰσχύος αὐτῶν. Καὶ ἡ τοιαύτη ὅμως ἀντίρρησις - ἤτις καὶ κατὰ τὴν ἱστορικὴν ἔτι ἑρμηνείαν τοῦ νομοθετήματος δὲν θὰ ἦτο πειστική ὡς ἐκ τῆς παραλλήλου ἰσχύος τῶν δικονομικῶν κανόνων τῶν μὴ ἀντιφασκόντων εἴς τε τὴν οἰκονομίαν καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ νόμου (ἄρθρον 20)- ἐκλείπει διὰ τῆς τελολογικῆς θεωρήσεως τοῦ νόμου.

Εἰς τὴν νεωτέραν ἔρευναν ὀφείλεται ἡ πλήρης ἀξιοποίησις τῆς τελολογικῆς μεθόδου ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ τοῦ δικαίου. Ἐν τῇ τοιαύτῃ δ' ἑρμηνείᾳ, μετὰ τὴν διαπίστωσιν τοῦ ἱστορικῶς ἠθελημένου, ἐντάσσονται καὶ ἐρευνῶνται αἱ διατάξεις ἐντὸς ἑνιαίου συστήματος κανόνων δικαίου πρὸς ἀνεύρεσιν τοῦ ἀντικειμενικοῦ νοήματος αὐτῶν· ἡ τοιαύτη δ' ἔρευνα δύναται νὰ ἀγάγῃ τόσον εἰς ἀλλοίωσιν τοῦ ἱστορικῶς ἠθελημένου, ὅσον καὶ εἰς συμπλήρωσιν ὑφισταμένων κενῶν, ἐὰν ὑπηρετῆται ὁ βασικὸς τοῦ συστήματος σκοπός (7). Τὸ ἐρώτημα λοιπὸν τίθεται οὕτως: Ἐν τελολογικῇ θεωρήσει τοῦ συστήματος τοῦ νόμου, δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἀμφιβολία τις ὡς πρὸς τὴν ἰσχὺν τῆς ἀναψηλαφήσεως ἐν τῇ περὶ ἧς ὁ λόγος διαδικασίᾳ; Ἡ ἀπάντησις εἶναι ἀρνητική· ἐπὶ τῇ βάσει δὲ τῆς ἀκολούθου σειρᾶς σκέψεων:

Σκοπὸς τῆς δίκης εἶναι ἡ πραγμάτωσις τοῦ ἐξ ἀντικειμένου δικαίου. Πραγματοῦται δὲ τὸ δίκαιον, ἐφ' ὅσον ἡ ἀπόφασις εἶναι δικαία, ἤτοι ἐφ' ὅσον περιέχει ἀληθῆ γνῶσιν τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀτομικῆς περιπτώσεως καὶ ὀρθὴν ὑπαγωγὴν αὐτῆς εἰς τὸν προσήκοντα κανόνα δικαίου. Τούτου ἕνεκα ὀρθῶς λέγεται, ὅτι ἡ πραγμάτωσις τοῦ δικαίου ὡς σκοπὸς τῆς δίκης προϋποθέτει καὶ τὴν ἀλήθειαν ὡς σκοπὸν αὐτῆς (8). Ὁ τοιοῦτος δὲ βασικὸς τοῦ δικονομικοῦ δικαίου σκοπὸς τονίζεται καὶ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ περὶ ἐργατικῶν διαφορῶν νόμου (ἄρθρον 12). Διὰ νὰ πραγματωθῇ ὅμως τὸ ἐξ ἀντικειμένου δίκαιον, δέον ἡ διαδικασία ν' ἀποτελῆται ἐκ διαδικαστικῶν πράξεων δικαίων, ἤτοι συμφώνων πρὸς τὸ δίκαιον. Ὅταν αἱ ἄδικοι διαδικαστικαὶ πράξεις καταλήγουν εἰς ἄδικον ἀπόφασιν, τίθεται ζήτημα ἐξαφανίσεως αὐτῆς, ὡς ἐκ τοῦ μὴ πληρωθέντος σκοποῦ τῆς δίκης. Τούτου ἕνεκα κοινὸς τῶν ἐνδίκων μέσων σκοπὸς εἶναι ἡ διὰ τῆς ἐξαφανίσεως τοῦ ἀδίκου πραγμάτωσις τοῦ σκοποῦ τῆς δίκης, ἤτοι τοῦ ἐξ ἀντικειμένου δικαίου (9).

Ὑπὸ τοῦ νόμου ΓΦΟΔ' ταῦτα κυρίως ἐσκοπήθησαν· ἤτοι ἀφ' ἑνὸς ἡ ταχεῖα τῆς διαφορᾶς λύσις καὶ ἀφ' ἑτέρου ἡ ἀνεύρεσις τῆς οὐσιαστικῆς ἀληθείας. Οἱ δ' ἐν τῇ διαδικασίᾳ ταύτῃ κανόνες πρὸς ταχεῖαν τῆς διαφορᾶς λύσιν ἀποτελοῦν ἑνιαῖον ὅλον μετὰ τῶν κανόνων τῶν διωκόντων τὴν ἀνεύρεσιν τῆς οὐσιαστικῆς ἀληθείας, τουτέστιν ἐκείνων, δι' ὧν καθιεροῦται οὐ μόνον ἡ ἀρχὴ τῆς συμπράξεως τοῦ δικαστοῦ μετὰ τῶν διαδίκων πρὸς συλλο-

(7) Πρβλ. Τσάτσου, ἀνθ' ἀν. σ. 140 ἑπ.

(8) Περὶ τοῦ σκοποῦ τῆς δίκης πρβλ. Μιχελάκη, Περὶ τῆς ἀδίκου διαδικαστικῆς πράξεως σ. 18, καὶ μελέτην μου, Ἡ ἀναγνωριστικὴ ἀγωγὴ σ. 61 ἑπ. Πρβλ. καὶ Sax, Das Unrichtige Sachurteil als Zentralproblem der allgemeinen Prozessrechtslehre ἐν Z.Z.P. (1951) σ. 21 ἑπ.

(9) Πρβλ. Μιχελάκην, ἀνθ' ἀν. σ. 56.

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔΙΑ ΣΠΟΥΔΑΙΟΝ ΛΟΓΟΝ

Άρθρον 672 Α.Κ. καὶ συμβάσεις ὑπαγόμεναι εἰς Ν. 2112/1920

Διατήρησις ἐν ἰσχύϊ Ν. 2112/1920, κατ' ἄρθρον 38 Εἰσαγωγικοῦ Νόμου 2783/1941, καὶ μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος.—Ἀνεφάρμοστον ἄρθρου 672 Α.Κ. ἐπὶ συμβάσεων ὑπαγομένων εἰς τὸν Ν. 2112 ἢ τὸ Β.Δ. 16/18 Ἰουλίου 1920.—Ὑποχρέωσις καταβολῆς ἀποζημιώσεως καὶ εἰς ἀπολυόμενον συνεπείᾳ πειθαρχικοῦ παραπτώματος.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 3077/1954 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου, παρατιθεμένη κατωτέρω.

Λόγοι ἀναιρέσεως τῆς Ἐμπορικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς:

α) Διὰ τοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ προσωπικοῦ αὐτῆς, ἰσχύοντος ἀπὸ τοῦ ἔτους 1944 καὶ εἰς τὸν ὁποῖον προσεχώρησεν ὁ ἀναιρεσίβλητος, καὶ τοῦ ἐπὶ τῇ βάσει τούτου καταρτισθέντος καὶ ἐγκριθέντος νομίμως ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας κατὰ τὸ ἔτος 1948 πειθαρχικοῦ ὀργανισμοῦ, τῆς περὶ πειθαρχικοῦ ὀργανισμοῦ διατάξεως συμπεριληφθείσης καὶ εἰς τὴν ἀπὸ 29 Αὐγούστου 1951 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας, τὴν διέπουσαν τας μεταξὺ τοῦ προσωπικοῦ των σχέσεις των, καθωρίσθη, ὅτι δι' ἀποφάσεως τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου, ἀπαρτιζομένου κατὰ πλειοψηφίαν ἐξ ὑπαλλήλων ἐκλεγομένων ὑπὸ τοῦ προσωπικοῦ των, δύναται νὰ ἀπολυθῇ ὑπάλληλος διὰ βαρὺ παράπτωμα. Ἐνῷ, λοιπόν, κατὰ τὰ πραγματικὰ περιστατικά, τὰ δεκτὰ γενόμενα παρὰ τῇ ἀναιρεσιβαλλομένῃ ἀποφάσει, συνέτρεξε τοιαύτη περίπτωσις ἀπολύσεως διὰ τὸν ἀναιρεσίβλητον, ἐν τούτοις ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις ἐδέχετο, ὅτι οὐχὶ νομίμως ἀπελύθη οὗτος, διότι δὲν εἶχεν ὑποβληθῇ μήνυσις διὰ τὰ ἀδικήματα, διὰ τὰ ὁποῖα τὸ Πειθαρχικὸν Συμβούλιον τῷ ἐπέβαλε τὴν ποινὴν τῆς ὁριστικῆς ἀπολύσεως. Ταῦτα ὅμως δεχθεῖσα ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις ψευδῶς ἠρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς διατάξεις τοῦ ν. 2112 καὶ δὴ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 5 ἐδ. 1 αὐτοῦ.

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 5 ἐδ. 1 τοῦ ν. 2112 ἔχει γὴν τοῦ ἀποδεικτικοῦ ἐπὶ τῆς διαφορᾶς ὑλικοῦ, ἀλλὰ καὶ ἡ ἑτέρα τῆς ἐλευθέρας ἐκτιμήσεως αὐτοῦ, ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὰς ἀρχὰς τῆς τε προφορικῆς διεξαγωγῆς τῆς δίκης καὶ τοῦ ἀμέσου τῆς ἀποδείξεως. Ὅθεν ἐκεῖναι μόνον αἱ διατάξεις τῆς Πολ. Δικονομίας ἔχουσιν ἐν τῇ προκειμένῃ διαδικασίᾳ ἐφαρμογήν, αἵτινες ἐντασσόμεναι εἰς τὸ ὑπὸ τοῦ νόμου καθιερούμενον σύστημα δὲν διασπῶσι τὴν τελολογικὴν ἑνότητα αὐτοῦ, τοὐτέστιν ἐκεῖναι, αἵτινες ὡς μέσα τείνουσιν εἰς τὴν πραγμάτωσιν τῶν βασικῶν τοῦ συστήματος σκοπῶν· προέχων δὲ σκοπὸς εἶναι, ὡς ἐλέχθη, ἡ ἀνεύρεσις τῆς οὐσιαστικῆς ἀληθείας. Ταῦτα σημαίνουν ὅτι ἡ ἑρμηνεία τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος νόμου δέον νὰ χωρῇ κατὰ τρόπον, ὥστε νὰ διατηρῆται ἀνοικτὴ ἡ ὁδός, δι' ἧς ἄγεται τὸ δικαστήριον εἰς ἀνεύρεσιν τῆς οὐσιαστικῆς ἀληθείας, ἔστω καὶ ἂν τοῦτο ἐπιτυγχάνεται διὰ τῆς ἐν μακροτέρῳ χρόνῳ ἐπελεύσεως τοῦ ἀμετακλήτου τῆς ἀποφάσεως (10).

Ἡ ἀναψηλάφησις ἔχει ὡς σκοπὸν τὴν ἐξαφάνισιν τῆς ἀδίκου ἀποφάσεως. Τηρεῖ δηλαδὴ τὸν προέχοντα τοῦ συστήματος σκοπόν, ἀφοῦ διὰ τῆς ἀναψηλαφήσεως ἐπιτυγχάνεται ἡ ἀνεύρεσις τῆς οὐσιαστικῆς ἀληθείας καὶ ὡς ἐκ τούτου ἡ πραγμάτωσις τοῦ δικαίου. Ἐφ' ὅσον λοιπὸν ἐν τῇ διαδικασίᾳ τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν ἰσχύουν πᾶσαι αἱ διατάξεις τῆς Πολ. Δικ., αἵτινες συμβιβάζονται πρός τε τὴν οἰκονομίαν καὶ τὸ πνεῦμα αὐτῆς, ἕπεται ὅτι ἰσχύουν καὶ οἱ τῆς ἀναψηλαφήσεως κανόνες ὡς κατ' ἐξοχὴν τεταγμένοι πρὸς πραγμάτωσιν τοῦ βασικοῦ τῆς διαδικασίας ταύτης σκοποῦ. Ὅθεν ἐξ ἐπόψεως τελολογικῆς θεωρήσεως τοῦ νόμου Γ³ΟΔ' δὲν γεννᾶται ἀμφιβολία, ὅτι ἰσχύουν καὶ ἐν τῇ διαδικασίᾳ ταύτῃ αἱ περὶ ἀναψηλαφήσεως διατάξεις. Διότι ἀδιάστατως ἐντάσσονται ἐν τῷ συστήματι τῶν κανόνων τῆς προκειμένης διαδικασίας, ἀφοῦ ἀποτελοῦν κατ' ἐξοχὴν πρόσφορα μέσα πρὸς πραγματοποίησιν τοῦ διέποντος τὸ σύστημα βασικοῦ σκοποῦ, τοὐτέστι τῆς ἀνευρέσεως τῆς οὐσιαστικῆς ἀληθείας, ἧς ἄνευ δὲν νοεῖται πραγμάτωσις τοῦ δικαίου.

(10) Πρβλ. μελέτην μου: Ἡ πιθανολόγησις ἐν τῷ ἀστικῷ δικονομικῷ δικαίῳ σ. 102, καὶ σχόλιόν μου ἐν Ἐφ. Ἑλλ. Νομικῶν (1954) σ. 494.

ἐνδεικτικὴν σημασίαν ὡς σπουδαῖος λόγος καὶ δὲν ἀποκλείει τὴν περίπτωσιν τῆς ἀπολύσεως καὶ δι' ἄλλους σπουδαίους λόγους. Ἡ σύμβασις μισθώσεως ἐργασίας δὲν συνίσταται εἰς ἀνταλλαγὴν περιουσιακῶν παροχῶν, ἀλλὰ δι' αὐτῆς δημιουργοῦνται προσωπικαὶ σχέσεις μεταξὺ τῶν συμβαλλομένων, αἱ ὁποῖαι κυριαρχοῦνται ὑπὸ τῆς ἀμοιβαίας ἐμπιστοσύνης, καὶ αὐτὴ παύει ὑφισταμένη, ὅταν ὁ ὑπάλληλος καταδικάζηται ὑπὸ τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου, συντρέχοντος οὕτως ἀναμφισβητήτου σπουδαίου λόγου ἀπολύσεως. Διὰ τοῦ ν. 2112 ἄλλως τε ἐσκοπήθη ἡ προστασία τοῦ ὑπαλλήλου κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας καὶ οὐδαμῶς ἐθεσπίσθη ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου διατηρήσεως εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του ὑπαλλήλου, διὰ τὸν ὁποῖον συντρέχει περίπτωσις ἀπολύσεως.

Τὸ ὅτι ἐν τῷ νόμῳ 2112 δὲν ἀποκλείεται ἡ ἀπόλυσις ἄνευ ἀποζημιώσεως, ἐπὶ τῇ βεβαιώσει πειθαρχικοῦ παραπτώματος, συνεπαγομένου ὡς ποινὴν τὴν ἀπόλυσιν, κατόπιν τηρήσεως ὡρισμένης διαδικασίας, προκύπτει ἀνενδοιάστως καὶ ἐκ τῶν διαφόρων νόμων, οἵτινες ρυθμίζουσι τὸν τρόπον τῆς δηλοποιήσεως περὶ τῆς ὑπάρξεως πειθαρχικοῦ παραπτώματος καὶ περὶ τοῦ δικαιούχου τῶν ἐπιβαλλομένων προστίμων (ἄρθρ. 14 ἐδ. γ τοῦ ἀπὸ 17/29 Αὐγούστου 1934 δ/τος περὶ κωδικοποιήσεως τῶν περὶ ὀργανώσεως σώματος ἐπιθεωρήσεως ἐργασίας διατάξεων, τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ ἀπὸ 24.6.1920 β.δ. περὶ κωδικοποιήσεως εἰς ἓν αἰσιον κείμενον τῶν νόμων περὶ πληρωμῆς τῶν ἡμερομισθίων τῶν ἐργατῶν καὶ τῶν μισθῶν τῶν ὑπηρετῶν καὶ ὑπαλλήλων, ἄρθρ. 8 § 6 τοῦ ἀπὸ 27.6.1937 β.δ. περὶ τροποποιήσεως τῶν περὶ Ἐργατικῆς Ἑστίας σχετικῶν διατάξεων κ.ἄ.).

Ὅταν νομοθετικῶς ρυθμίζηται ὁ τρόπος τῆς στερήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων, ἐν περιπτώσει διαπράξεως πειθαρχικοῦ παραπτώματος, συνεπαγομένου τοιαύτην στέρησιν, οὐχὶ ὀρθῶς διὰ τῆς ἀναιρεσιβαλλομένης ἀποφάσεως ἐγένετο δεκτόν, ὅτι ἡ πειθαρχικὴ ποινὴ τῆς ἀπολύσεως δὲν συνεπάγεται τὴν στέρησιν τῆς ἀποζημιώσεως.

β) Ἡ ἀναιρεσείουσα ἐνώπιον τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου ἰσχυρίσθη, ὅτι διὰ τῆς προσχωρήσεως τοῦ ἀναιρεσιβλήτου εἰς τὸν ὀργανισμὸν καὶ ἐν πάσῃ περιπτώσει διὰ τῆς καταρτισθείσης τὴν 29 Αὐγούστου 1951 συλλογικῆς συμβάσεως συνομολογήθη, ὅπως ἡ σύμβασις ἐργασίας λύηται, ἐφ' ὅσον τὸ Πειθαρχικὸν Συμβούλιον ἤθελεν ἐπιβάλει τὴν ποινὴν τῆς ὁριστικῆς ἀπολύσεως. Τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦτον, ἀσκοῦντα οὐσιώδη ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης, δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις.

γ) Ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις, δεχθεῖσα τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀντιδίκου της, παρὰ τὸν ἰσχυρισμὸν τῆς ἀναιρεσιούσης, καθ' ὃν εἰς τὴν ἐπίδικον σύμβασιν ἐργασίας συμπεριλαμβάνεται ὁ ὅρος, καθ' ὃν αὕτη θὰ ἐλύετο, ἐφ' ὅσον τὸ Πειθαρχικὸν Συμβούλιον θὰ ἐπέβαλλεν εἰς τὸν ὑπάλληλον τὴν ποινὴν τῆς ἀπολύσεως, ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς διατάξεις τοῦ Α.Κ. περὶ μισθώσεως ὑπηρεσίας ἀορίστου χρόνου, ὡς καὶ τὴν ἀντίστοιχον διάταξιν τοῦ δικαίου τῶν Πανδεκτῶν καὶ τὰς διατάξεις τοῦ ν. 2112.

Καὶ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Α.Κ. καὶ κατὰ τὰς διατάξεις τῶν Πανδεκτῶν καὶ εἰς τὴν ἀορίστου χρόνου σύμβασιν ἐργασίας δύνανται νὰ συμφωνηθῶσιν ὡρισμένοι λόγοι λύσεως αὐτῆς. Τοιοῦτος δὲ λόγος λύσεως τῆς συμβάσεως εἶχε συνομολογηθῆ καὶ ἐν προκειμένῳ, ὡς ἰσχυρίσθη ἡ ἀναιρεσείουσα καὶ ἐνώπιον τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου, ὅτι δηλαδή, ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπόφασις τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου, ἐπιβάλλουσα τὴν ποινὴν τῆς ὁριστικῆς παύσεως, θὰ ἐλύετο ἡ σύμβασις ἐργασίας, τῆς ἀναιρεσειούσης ὑποχρέου νὰ ἀπολύσῃ τὸν ὑπάλληλον.

δ) Ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς διατάξεις τοῦ Εἰσαγωγικοῦ Νόμου τοῦ Α.Κ. καὶ δὴ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 25, δεχθεῖσα ὅτι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 672 Α.Κ., ἡ περιέχουσα ἀποσβεστικὸν λόγον ἐνοχῆς, δὲν ἐφαρμόζεται ἐπὶ τῶν πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Α.Κ. συνομολογηθεισῶν συμβάσεων ἐργασίας. Τοσοῦτο μᾶλλον ἔσφαλεν ἐν προκειμένῳ ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις, καθ' ὅσον ὁ πειθαρχικὸς ὀργανισμός, κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ὁποίου ἀπελύθη ὁ ἀναιρεσίβλητος, συνωμολογήθη, ὡς καὶ ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη δέχεται, τὸ ἔτος 1948, ὑπὸ τὴν ἰσχὺν τοιούτου τοῦ Α.Κ., καὶ, ἐφ' ὅσον τὸ παραγωγικὸν γεγονός, τὸ χορηγῆσαν τὸ δικαίωμα ἀπολύσεως τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, συνετελέσθη ὑπὸ τὴν ἰσχὺν τοῦ Α.Κ., εἶχεν ἐν προκειμένῳ ἐφαρμογὴν τὸ ἄρθρ. 672 τοῦ Α.Κ.

* * *

Ὁ Ἄρειος Πάγος τὸ πρῶτον ἤδη, διὰ τῆς καταχωριζομένης κατωτέρω ἀποφάσεως αὐτοῦ, ἐξαιρετικῶς ἐνδιαφερούσης ἀπὸ θεωρητικῆς καὶ πρακτικῆς ἀπόψεως, ἀπησχολήθη ἐπὶ τοῦ ἀνακινηθέντος ὑπὸ θεωρητικῶν (βλέπε *Κ. Καυκᾶν*, Ἔνοχ. Εἰδικόν, ὑπ' ἄρθρ. 672 Α.Κ., σελ. 367, 368, *Π. Ζέπον*, Ἔνοχ. Εἰδικόν, Τεῦχος Τρίτον, σελ. 382) ζητήματος, ἂν παραλλήλως πρὸς τὸν ἰσχύοντα ἐπὶ συμβάσεων ἐργασίας ἀορίστου χρόνου νόμον 2112/1920 περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ εἰδικῶς πρὸς τὸ ἄρθρον 5 αὐτοῦ, καθ' ὃ δύναται ὁ ἐργοδότης νὰ καταγγείλῃ ἀζημίως τὴν σύμβασιν ἐργασίας, εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν ὑπεβλήθη κατὰ τοῦ μισθωτοῦ μήνυσις δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν, διαπραχθεῖσαν κατὰ τὴν ἐξάσκησιν τῆς ὑπηρεσίας του ἢ ἀπηγγέλθη κατ' αὐτοῦ κατηγορία δι' ἀδίκημα ἐν γένει φέρον χαρακτῆρα τοὐλάχιστον πλημμελήματος, δύναται νὰ ἔχῃ ἐφαρμογὴν τὸ ἄρθρ. 672 τοῦ Ἀστ. Κώδικος.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο ὁρίζει, ὅτι ἑκάτερον τῶν μερῶν δικαιοῦται κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν διὰ σπουδαῖον λόγον, ὁποτεδήποτε, ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας.

Κατὰ τὴν γνώμην τῶν ἄνω συγγραφέων, εὑρέθησαν ἀπήχησιν καὶ εἰς τινας δικαστικὰς ἀποφάσεις (βλέπε προχείρως τὰς Πρωτοδικείου Σερρῶν 97/1951, εἰσηγητὴς *Δ. Μάμαλης*, ΕΕΔ 10, 414, Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 64/1952, πρωτοδίκης *Α. Κυριακόγγονας*, ΕΕΔ 11, 1244) ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 672 Α.Κ. συμπληροῖ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 5 ν. 2112

καὶ συνεπῶς αὐτὴ εἶναι ἐφαρμοστέα καὶ ἐπὶ συμβάσεων ἐξηρτημένης ἐργασίας ἀορίστου διαρκείας.

Ἀντιπαρετηρήθη ὅμως (ὀρθῶς καὶ κατὰ τὴν ἄποψιν ἤδη τοῦ Ἀρείου Πάγου) (*Ι. Κοσποδίστρειας*, Θέμ. ΞΒ' 41, *Σ. Μαυρομιχάλης*, Ν. Δίκ. 8, 82, *Β. Βασιλείου*, ΕΕΔ 8, 859, *Α. Διτζερόπουλος*, ΕΕΔ 12, 642, σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 10, 413, ΕΕΔ 11, 1243), ὅτι διατηρηθέντος ἐν ἰσχύϊ, κατὰ τὸ ἄρθρον 38 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ν. 2783/1941, μεταξὺ τῶν ἄλλων διατάξεων τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας, τοῦ ν. 2112/1920 (προβλέποντος, ὡς γνωστόν, περὶ ἀπαλλαγῆς τοῦ ἐργοδότου τῆς ὑποχρεώσεως καταβολῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου μόνον εἰς περίπτωσιν μηνύσεως κατὰ τοῦ μισθωτοῦ), δὲν ἐφαρμόζεται τὸ ἄρθρ. 672 Α.Κ., τὸ ὁποῖον οὕτω τελεῖ, διὰ τὰς συμβάσεις ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, τὰς ὑπαγομένας εἰς τὸν ν. 2112/1920 ἢ τὸ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920, ἐν ἀναστολῇ (καὶ τοῦτο διότι, κατ' ἀρχήν, τὸ ἄρθρον 672 Α.Κ. ἀφορᾷ εἰς συμβάσεις ἀορίστου καὶ ὡρισμένου χρόνου, *Κ. Καυκᾶς, Π. Ζέπος*, ἔνθ' ἀνωτ.).

Ἡ γνώμη αὕτη ἐφέρετο ὡς κρατοῦσα καὶ ἐν τῇ νομολογίᾳ τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας (βλέπε προχείρως τὰς Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1708/1950, εἰσηγητὴς *Π. Πεφάνης*, ΕΕΔ 9, 833, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί, Πρωτοδίκων Ἀθηνῶν 4655/1952, Πρωτοδίκης *Ι. Παπαδόπουλος*, ΕΕΔ 11, 1147), ἀναγνωρίζεται δὲ καὶ ὑπὸ τῆς πρώτης ἤδη ἐπὶ τοῦ ζητήματος ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως ἡ ὀρθότης τῆς γνώμης ταύτης.

Ἀρείου Πάγου 443/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Α. Χαμάρτος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Σ. Μαυρομιχάλης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Σημίτης, Β. Βασιλείου

Ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 5 § 1 καὶ καὶ 6 § 2 Νόμου 2112/1920, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 4 Νόμου 4558/1930, σαφῶς συνάγεται, ὅτι περιοριστικῶς μνημονεύονται αἱ περιπτώσεις, καθ' ἃς ὁ ἐργοδότης δύναται νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν ἐργασίας ἀορίστου χρόνου ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας, αἱ διατάξεις δὲ αὗται διετηρήθησαν καὶ μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, συνῳδὰ τῷ ἄρθρῳ 38 ἐδ. α' τοῦ Εἰσαγ. Νόμου 2783/1941, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἀποκλείεται ἡ ἐφαρμογὴ τῆς εὐρυτέρου περιεχομένου διατάξεως τοῦ ἄρθρου 672 Ἀστ. Κώδικος, ἐπιτρεπούσης τὴν ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας διὰ σπουδαῖον ἐν γένει λόγον καὶ ἑπομένως ἡ τελευταία αὕτη εἶναι ἐντοπιστέα ἐπὶ συμβάσεως ἐργασίας, μὴ ὑπαγομένης εἰς τὸν Νόμον 2112/1920 ἢ τὸ ἀπὸ 16.7.1920 Β.Δ. Ὅθεν, δεχθὲν τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος, τυγχάνων ὑπάλληλος τῆς ἀναιρεσιούσης Τραπέζης ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ἀπελύθη ὑπ' αὐτῆς συνεπείᾳ τῆς ἐπιβληθείσης ὑπὸ τοῦ πειθαρχικοῦ της συμβουλίου ποινῆς τῆς ὁριστικῆς ἀπολύσεως, ἤτοι διὰ λόγον μὴ ὑπαγόμενον εἰς τὰς ἐν ἀρχῇ ἀναφερομένας διατάξεις, ἄνευ καταβολῆς τῆς κατὰ τὸν νόμον 2112/1920 ἀποζημιώσεως καὶ ἐπιδικάσαν ἀκολούθως τοὺς ζητηθέντας διὰ τῆς ἀγωγῆς μισθούς, λόγῳ ἀκυρότητος τῆς γενομένης καταγγελίας, συμφώνως τῷ Νόμῳ 118/1945 καὶ τῆς ἐντεῦθεν ὑπερημερίας τῆς ἀναιρεσειούσης περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς ἀναιρεσιβλήτου, ὀρθῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὰς διαληφθείσας διατάξεις, εἰ καὶ ἐπὶ ἄλλῃ ἐν μέρει αἰτιολογίᾳ, οὐδεμίαν ἑτέραν παραβιάσαν, δι' ἣ ἀπορριπτέοι εἶναι οἱ περὶ τοῦ ἐναντίου 1ος καὶ 4ος λόγοι τοῦ ἀναιρετηρίου.

Ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς 2ας αἰτιολογίας τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, τὸ δικαστήριον τῆς οὐσίας ἀπέρριψε τὸν ἰσχυρισμὸν τῆς ἀναιρεσειούσης ὅτι ἡ σύμβασις ἐργασίας ἐλύθη αὐτοδικαίως διὰ τῆς προσχωρήσεως τοῦ ἀναιρεσιβλήτου εἰς τὸν ὀργανισμὸν τῆς ἀναιρεσειούσης, καθ' ὃν ἐπέρχεται τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο, ἂν τὸ πειθαρχικὸν συμβούλιον ἤθελεν ἐπιβάλει τὴν ποινὴν τῆς ἀπολύσεως, τὸ μὲν διότι, μετὰ γενομένην ἐκτίμησιν τοῦ ὀργανισμοῦ τούτου, μὴ ὑποκειμένην, συνῳδὰ τῷ ἄρθρῳ 810 § 2 Πολ. Δικ., εἰς τὸν Ἔλεγχον τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὡς εἰς πράγματα μόνον ἀναγομένην, δὲν συνήγετο τοιοῦτος ὅρος, τὸ δὲ διότι καὶ τυχὸν ὑπάρχων θὰ ἦτο ἀνίσχυρος, ὡς ἀντικείμενος εἰς τὰς ἀναγκαστικοῦ Δικαίου διατάξεις τοῦ Νόμου 2112/1920. Ὅθεν ὁ 2ος λόγος τοῦ ἀναιρετηρίου, κατὰ τὸ πρῶτον του μέρος, ὑποστηρίζων ὅτι δὲν ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν ὁ ἄνω ἰσχυρισμός, εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος, ἀρκούσης δὲ τῆς μνησθείσης πρώτης αἰτιολογίας πρὸς στήριξιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, εἶναι μάταιον, ὅπως ἐρευνηθῇ ἡ ὀρθότης τῆς δευτέρας ἐπαλλήλου αἰτιολογίας, ἐφ' ᾗ εἶναι ἀπορριπτέος ὁ περὶ τούτου 3ος λόγος τοῦ ἀναιρετηρίου. Ἐπίσης εἶναι ἀπορριπτέος ὁ 2ος λόγος τοῦ ἀναιρετηρίου κατὰ τὸ δεύτερόν του μέρος, ὑποστηρίζων ὅτι δὲν ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν ὁ ἰσχυρισμὸς τῆς ἀναιρεσειούσης ὅτι κατὰ τὴν ἀπὸ 29.8.1951 συλλογικὴν σύμβασιν λύεται αὐτοδικαίως ἡ σύμβασις ἐργασίας ὅμα τῇ ἐπιβολῇ τῆς πειθαρχικῆς ποινῆς τῆς ὁριστικῆς ἀπολύσεως, διότι ἐκ τῆς μὴ λήψεως ὑπ' ὄψιν οὐσιαστικοῦ Νόμου, οἷος εἶναι ἡ ἄνω συλλογικὴ σύμβασις, δὲν ἱδρύεται λόγος ἀναιρέσεως, κατὰ τὸ ρητῶς ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ μνημονευόμενον ἄρθρον 807 § 7 Πολ. Δικονομίας, ἂν δὲ ὁ λόγος οὗτος ἀναιρέσεως ἔχῃ τὴν ἔννοιαν ὅτι ψευδῶς ἡρμηνεύθη ἡ ἄνω συλλογικὴ σύμβασις, εἶναι ἀπορριπτέος, διότι οὐδαμῶς ἐξάγεται ἐκ ταύτης ἡ ἄνω ὑπὸ τῆς ἀναιρεσειούσης ὑποστηριζομένη ἐκδοχή (*).

(*) Ἡ διὰ τῆς ἄνω ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως ἐπικυρουμένη ὑπ' ἀριθ. 3077/1951 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου (Πρόεδρος *Ι. Γεωργακόπουλος*, εἰσηγητὴς *Ι. Μαρινάκος*), ἔχει ὡς ἑξῆς:

Ἐβεβαιώθησαν, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, τὰ ἑξῆς περιστατικά: Ὁ ἐκκαλῶν

καὶ ἐνάγων προσελήφθη κατ' Ἰούνιον τοῦ ἔτους 1914 ὡς ὑπάλληλος ὑπὸ τῆς ἐφεσιβλήτου καὶ ἐναγομένης Τραπέζης, ἐργασθεὶς ἔκτοτε συνεχῶς εἰς τὸ ἐνταῦθα κατάστημά της καὶ εἰς διάφορα ἐν ἐπαρχίαις ὑποκαταστήματα, ἀντὶ μηνιαίου μισθοῦ τελευταίως δραχμῶν 2.270.900, μέχρι τῆς 21ης Μαρτίου 1953, ὅτε ἀπελύθη. Ἡ ἀρχικῶς μεταξὺ τῶν διαδίκων συναφθεῖσα σύμβασις ἐργασίας, διεπομένη εἰδικώτερον, ὡς ἐκ τοῦ χρόνου τῆς καταρτίσεώς της, ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ προϊσχύσαντος δικαίου, ἦτο ἀορίστου χρόνου, τοιαύτη δὲ παρέμεινε καὶ μετὰ τὸν κατὰ τὸ ἔτος 1944 εἰσαχθέντα καὶ μὴ ἔχοντα ἰσχὺν νόμου, ἅτε ἐκ τῆς ἰδιωτικῆς θελήσεως ἀπορρέοντα, ὀργανισμὸν τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἐφεσιβλήτου, εἰς ὃν προσεχώρησε καὶ ὁ ἐκκαλῶν, κατὰ τὸ ἄρθρον 15 τοῦ ὁποίου ὀργανισμοῦ ἡ Διοίκησις δικαιοῦται νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν ἐργασίας δι' οἱονδήποτε ὑπάλληλον ἢ ὑπηρέτην κατὰ τὰς διατάξεις τῶν σχετικῶν νόμων περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Κατὰ τὸ ἔτος 1949 διὰ τῆς ἀπὸ 24 Ἰουνίου 1949 ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς ἐφεσιβλήτου προσετίθετο εἰς τὸν ὀργανισμὸν ἕτερον ἄρθρον ὑπὸ τὸν ἀριθ. 15Α, δι' οὗ καθωρίζετο ὑποχρεωτικὴ καὶ αὐτοδικαίως ἐπερχομένη ἡ λύσις τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἐφεσιβλήτου ἅμα τῇ συμπληρώσει τοῦ 65ου ἔτους τῆς ἡλικίας τῶν μισθωτῶν. Ἀλλ' ὅμως, ἀσχέτως τοῦ ὅτι παρὰ τὴν προσθήκην ταύτην, διατηρουμένου παραλλήλως ἐν ἰσχύϊ καὶ τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρου 15, βάσει τοῦ ὁποίου ἐδικαιοῦτο ἡ Διοίκησις νὰ καταγγείλῃ ὁποτεδήποτε τὴν σύμβασιν ἐργασίας, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ, ὅτι αὕτη μετετράπη εἰς ὡρισμένου χρόνου τοιαύτην, πάντως τὴν γνωστοποιηθεῖσαν ὑπὸ τῆς ἐφεσιβλήτου τοιαύτην τροποποίησιν τοῦ ὀργανισμοῦ, θέσιν προτάσεως ἐπέχουσαν, οὐδέποτε ἀπεδέχθη ὁ ἐκκαλῶν (γεγονός, ἄλλωστε, ὅπερ οὐδ' ἡ ἐφεσίβλητος ἐπικαλεῖται), ἀλλὰ καὶ ἀμέσως ἐξεδήλωσε τὴν ἀντίθεσίν του, διαμαρτυρηθεὶς δημοσίᾳ δι' αὐτὴν καὶ ἐξουσιοδοτήσας κατὰ τὴν γενικὴν συνέλευσιν τοῦ Συλλόγου τῶν ὑπαλλήλων τῆς ἐφεσιβλήτου Τραπέζης τὴν Διοίκησιν τοῦ Συλλόγου πρὸς ἀπόκρουσιν τῆς τροποποιήσεως, ἥτις Διοίκησις, εἰς ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεως τῆς Συνελεύσεως, ἐκοινοποίησε τὴν ἀπὸ 19 Νοεμβρίου 1949 διαμαρτυρίαν της πρὸς τὴν ἐφεσίβλητον, δι' ἧς ἀντέκρουσε τὴν πρότασιν τῆς τροποποιήσεως. Ἀσχέτως ὅμως τούτου καὶ ἐπὶ τῇ ἀντιθέτῳ ἐκδοχῇ, ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς ἀποδοχῆς τῆς τοιαύτης τροποποιήσεως ἐκ μέρους τοῦ ἐκκαλοῦντος καὶ καταρτίσεως οὕτω διὰ τῆς προσχωρήσεως αὐτοῦ συμβάσεως, οὐδὲν κῦρος θὰ εἶχεν ἡ τοιαύτη σύμβασις κατὰ τὸ ἄρθρον 8 τοῦ ν. 2112, ὡς αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη διὰ τῆς § 1 τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ ἀ.ν. 547/1937, καθ' ὅσον αὕτη οὐ μόνον δὲν εἶναι μᾶλλον εὐνοϊκὴ διὰ τὸν ἐκκαλοῦντα, ἐν σχέσει πρὸς τὰς ὑπὸ τοῦ ν. 2112/1920 προνοουμένας δι' αὐτὸν περιπτώσεις καὶ δὴ τὴν κατ' ἄρθρ. 1 καὶ 3 αὐτοῦ ἀποζημίωσιν διὰ τὴν ἄνευ νομίμου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου ἀπόλυσιν, ἀλλὰ τοὐναντίον ἀποστερεῖ αὐτὸν πάσης τοιαύτης ἀποζημιώσεως ἐν περιπτώσει τῆς ἅμα τῇ συμπληρώσει τοῦ ὁρίου τῆς ἡλικίας λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας (Α.Π. 347/1953, ΕΕΔ 12, σελ. 871). Τὸ ὄντι, ἐνῷ ὁ ἐκκαλῶν, ἔχων κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀνωτέρω τροποποιήσεως 30 ἐτῶν ὑπηρεσίαν, ἐδικαιοῦτο ἐν ἀπολύσει αὐτοῦ κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον ἀποζημιώσεως ἴσης πρὸς τὰς ἀποδοχὰς 24 μηνῶν διὰ τῆς εἰς τὴν τροποποίησιν ταύτης προσχωρήσεως, ἀπολυόμενος ἅμα τῇ συμπληρώσει τοῦ 65ου ἔτους τῆς ἡλικίας του, οὐδεμίαν ἀποζημίωσιν θὰ ἐλάμβανεν. Ἐξ ἄλλου ἐπὶ πᾶσι τούτοις οὔτε ὑποστηρίζει ἡ ἐφεσίβλητος, οὐδ' ἄλλωστε βεβαιοῦται ἐκ τῶν αὐτῶν ὡς ἄνω ἀποδεικτικῶν στοιχείων, ὅτι παρεσχέθη διὰ τοῦ κανονισμοῦ αὐτῆς εἰς τοὺς ἀπολυομένους ὑπαλλήλους ἴση τουλάχιστον προστασία πρὸς τὴν τοιαύτην τοῦ ν. 2112/1920, ὥστε κατ' ἄρθρ. 9 τοῦ νόμου τούτου, ὡς οὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ ν. 4558, νὰ μὴ ὑπάγωνται οὗτοι, ἐν οἷς καὶ ὁ ἐκκαλῶν, εἰς τὰς διατάξεις τῶν αὐτῶν νόμων. Ὡς τοιαύτη προστασία δὲν δύναται, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, νὰ θεωρηθῇ οὔτε ἡ ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως τοῦ προσωπικοῦ τῆς Ἐμπορικῆς Τραπέζης χορηγουμένη σύνταξις, οὔτε τὸ ἐφ' ἅπαξ χορηγούμενον ποσὸν ὑπὸ τοῦ Ταμείου Προνοίας τοῦ αὐτοῦ προσωπικοῦ κατὰ τὴν ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἔξοδον τούτου, καθ' ὅσον αἱ τοιαῦται παροχαὶ χορηγούμεναι ἄλλωστε οὐ μόνον εἰς τοὺς ἀπολυομένους, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς οἰκειοθελῶς μετὰ τὴν συμπλήρωσιν ὡρισμένου χρόνου ὑπηρεσίας ἀποχωροῦντας, προϋπόθεσιν ἔχουσιν ἀνάλογον θυσίαν τοῦ ὑπαλλήλου διὰ τακτικῶν εἰσφορῶν αὐτοῦ, ἀναλόγως πρὸς τὸν μισθόν του, καὶ δὲν ἀποτελοῦσιν ἀσφάλειαν κατὰ τῆς ἀπροειδοποιήτου ἀπολύσεως, περὶ ἧς προνοεῖ ὁ Νόμος 2112 (Α.Π. 306, Θέμ. ΜΗ' σελ. 11, Α.Π. 194/1937, Θέμ. ΜΔ' σελ. 802). Ὑπὸ τοιαῦτα δεδομένα καὶ ἀορίστου χρόνου σύμβασις ἐργασίας ὑφίσταται μεταξὺ τῶν διαδίκων καὶ ὑποχρέωσις τῆς ἐφεσιβλήτου πρὸς καταβολὴν τῷ ἐκκαλοῦντι τῆς ἐκ τοῦ Ν. 2112/1920 ἀποζημιώσεως ὑπῆρχε διὰ τὴν ὑπ' αὐτῆς κατὰ τὸν ἄνω χρόνον γενομένην καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Οὐδόλως ἀπηλλάσσετο τῆς ὑποχρεώσεως ταύτης ἡ ἐφεσίβλητος ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ ἀπόφασις τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐγένετο, βάσει τοῦ κατὰ τὸ ἔτος 1948 εἰσαχθέντος καὶ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 44544/4558 τῆς 27 Μαρτίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας συγκροτηθέντος πειθαρχικοῦ ὀργανισμοῦ αὐτῆς, κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ ὑπὸ τοῦ ὀργανισμοῦ τούτου προβλεπομένου πειθαρχικοῦ συμβουλίου διὰ πειθαρχικὸν παράπτωμα. Ἀσχέτως τοῦ ἂν προσεχώρησεν ἢ μὴ καὶ εἰς τὸν τοιοῦτον ὀργανισμὸν ὁ ἐκκαλῶν, οὐδόλως πάντως ἡ διὰ πειθαρχικὴν παράβασιν ἀπόλυσις ἐνεργεῖ ὡς διαλυτικὸς ὅρος τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὥστε νὰ θεωρῆται λυομένη αὕτη αὐτοδικαίως, ἅμα τῇ βεβαιώσει τοῦ πειθαρχικοῦ παραπτώματος, ἀλλὰ συνιστᾷ προδήλως καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας διὰ τὸν καθοριζό-

μενον συμβατικῶς ὡς σπουδαῖον λόγον, ἀδιαφόρου ὄντος διὰ τὸν τοιοῦτον χαρακτηρισμὸν τοῦ τίς διὰ τὸ πειθαρχικὸν παράπτωμα καὶ τὸ μέτρον τῆς ἐπιβλητέας ποινῆς ἀποφαίνεται. Ἀλλὰ καὶ εἰδικώτερον ἐν προκειμένῳ ἐκ τῶν ὅρων τοῦ ἀνωτέρω πειθαρχικοῦ ὀργανισμοῦ τῆς ἐφεσιβλήτου οὐδόλως προκύπτει, ὅτι ὑπὸ τοιαύτην ἔννοιαν κεῖται ἡ ἐν αὐτῇ προβλεπομένη διὰ πειθαρχικὸν παράπτωμα ἀπόλυσις, οὐδενὸς ὅρου προβλέποντος τὴν αὐτοδικαίαν ἐπὶ τῇ βεβαιώσει δι' ἀποφάσεως τοῦ ἁρμοδίου συμβουλίου πειθαρχικοῦ παραπτώματος τοῦ ὑπαλλήλου λύσιν τῆς συμβάσεως. Οὐδ' ἄλλωστε ὑπὸ τοιαύτην τυχὸν ἔννοιαν θὰ εἶχε κῦρος διὰ τοὺς αὐτοὺς ὡς ἀνωτέρω λόγους ὁ ἐν λόγῳ ὀργανισμός, ἐφ' ὅσον οὕτω θὰ ἀνετρέπετο ὑπ' αὐτοῦ διὰ τὸν ὑπάλληλον ἡ ὑπὸ τοῦ Ν. 2112 παρεχομένη προστασία. Κατὰ τὸ ἄρθρον 5 τοῦ νόμου τούτου μόνον ἡ ὑποβολὴ μηνύσεως δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν διαπραχθεῖσαν ὑπὸ τοῦ ὑπαλλήλου ἐν τῇ ἐξασκήσει τῆς ὑπηρεσίας του, ἢ ἡ ἀπαγγελία κατ' αὐτοῦ κατηγορίας δι' ἀδίκημα ἐν γένει φέρον χαρακτῆρα τοὐλάχιστον πλημμελήματος ἀπαλλάσσει τὸν ἐργοδότην τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς τήρησιν προθεσμίας διὰ τὴν καταγγελίαν καὶ κατὰ συνέπειαν τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς καταβολὴν ἀποζημιώσεως. Ἄλλοι λόγοι, συμβατικῶς ὡς σπουδαῖοι καθοριζόμενοι, εἴτε ἀντικειμενικῶς κρινόμενοι ὡς τοιοῦτοι, δὲν δύνανται ἐπὶ τῆς προκειμένης νὰ ἔχωσι τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο, μὴ τιθεμένου πάντως ἐπὶ τῆς προκειμένης περιπτώσεως εἰδικώτερον καὶ ζητήματος παραλλήλου ἐφαρμογῆς ἢ μὴ διατάξεων τοῦ ἄρθρου 672 τοῦ Α.Κ., ἐφ' ὅσον ἡ μεταξὺ τῶν διαδίκων σύμβασις, καταρτισθεῖσα κατὰ τὸ ἔτος 1919, ἤτοι πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Κώδικος, διέπεται ὁπωσδήποτε ὑπὸ τοῦ προϊσχύοντος δικαίου. Κατ' ἀκολουθίαν τούτων, ὀφισταμένης κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 2112/1920 ὑποχρεώσεως τῆς ἐφεσιβλήτου πρὸς καταβολὴν ἀποζημιώσεως εἰς τὸν ἐκκαλοῦντα διὰ τὴν χωρήσασαν κατὰ τὰ ἄνω τὴν 21 Μαρτίου 1953 καταγγελίαν ἐκ μέρους ἐκείνης τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἔδει κατὰ τὸ ἄρθρον 9 § 1 τοῦ Ν. 118/1945 διὰ τὴν πληρότητα τῆς τοιαύτης καταγγελίας, ὑποκειμένου μισθωτοῦ, παρέχοντος κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπολύσεώς του ἐνταῦθα ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἔναντι ἀμοιβῆς καὶ ὑπαγομένου ὡς ἐκ τούτου αὐτοδικαίως εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α., νὰ καταβληθῇ αὐτῷ καὶ ἡ τοιαύτη ἀποζημίωσις, ἰσουμένη ἀναλόγως τοῦ χρόνου τῆς παρὰ τῇ ἐφεσιβλήτῳ ὑπηρεσίας του πρὸς τὰς τακτικὰς ἀποδοχὰς 24 μηνῶν, μὴ οὔσης ἐγκύρου τῆς καταγγελίας κατὰ τὴν ρηθεῖσαν διάταξιν, εἰμὴ ἀπὸ τῆς καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως ταύτης, μέχρι τῆς ὁποίας, καὶ ἂν ἔτι ἐτηρήθησαν αἱ λοιπαὶ διατυπώσεις, παραμένει ἡ ἐργασιακὴ σχέσις ἐνεργός. Ἐν προκειμένῳ, καθ' ἃ ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἀποδεικτικῶν στοιχείων βεβαιοῦται, ἐτηρήθησαν μὲν διὰ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ἐκκαλοῦντος αἱ λοιπαὶ ὑπὸ τῆς ρηθείσης διατάξεως ἀπαιτούμεναι διὰ τὴν ἀνωτέρω καταγγελίαν διατυπώσεις, γενομένης ταύτης ἐγγράφως καὶ ἀναγγελθείσης νομίμως καὶ ἐμπροθέσμως ἐγγράφως εἰς τὸ Ι.Κ.Α. (Διεύθυνσιν Ἀνεργίας) καὶ τὸ οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, πλὴν ὅμως δὲν κατεβλήθη τῷ ἐκκαλοῦντι μέχρι τοῦδε ἡ κατὰ τὸν Ν. 2112/1920 ὀφειλομένη αὐτῷ ἀποζημίωσις. Οὕτω, μὴ οὔσης ἐγκύρου τῆς ἐν λόγῳ καταγγελίας καὶ διατηρουμένης καὶ μετ' αὐτὴν ἐνεργοῦ τῆς μεταξὺ τῶν διαδίκων ἐργασιακῆς σχέσεως, ὀφείλονται τῷ ἐνάγοντι καὶ διὰ τὸν μετὰ τὴν καταγγελίαν ταύτην χρόνον οἱ μισθοὶ αὐτοῦ, κατ' ἄρθρον 656 τοῦ Α.Κ., λόγῳ ὑπερημερίας τῆς ἐφεσιβλήτου περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπ' ἐκείνου προσφερομένων ὑπηρεσιῶν. Τὰ ἀντίθετα σθένει πρὸς ταῦτα δεχθεῖσα ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις καὶ ἀπορρίψασα τὴν κρινομένην ἀγωγήν, δι' ἧς κυρίως ἐζητοῦντο μισθοὶ τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐνάγοντος διὰ τὸν μετὰ τὴν ἀπόλυσίν του χρόνον, καὶ εἰδικώτερον διὰ τοὺς μῆνας Ἀπρίλιον, Μάϊον καὶ Ἰούνιον 1953, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι ἡ διὰ πειθαρχικὸν παράπτωμα χωρήσασα κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ κατὰ τὸν πειθαρχικὸν ὀργανισμὸν τῆς ἐφεσιβλήτου συμβουλίου ἀπόλυσις τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐνήργησεν ὡς διαλυτικὸς ὅρος τῆς συμβάσεως, λυθείσης ταύτης αὐτοδικαίως καὶ ἄνευ τῆς καταβολῆς τῆς ἐκ τοῦ Ν. 2112 ἀποζημιώσεως, ἐσφαλε καὶ δέον ὅπως, δεκτῶν γιγνομένων τῶν δύο πρώτων λόγων τῆς κρινομένης ἐφέσεως (ἐξ οὗ παρέλκει ἡ ἔρευνα τῶν λοιπῶν), νὰ μεταρρυθμισθῇ ἡ ἀπόφασις αὕτη καὶ νὰ ἐρευνηθῇ περαιτέρω ἡ ἀγωγὴ κατὰ τὴν κυρίαν αὐτῆς βάσιν, παρελκούσης τῆς ἐρεύνης τῆς ἐπικουρικῆς περὶ καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ Ν. 2112 βάσεως αὐτῆς, εἰς ἣν ἔρευναν οὐχὶ ὀρθῶς ἐπίσης ἐχώρησεν ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ἀπορρίψασα καὶ τὴν βάσιν ταύτην μετὰ τὴν ἀπόρριψιν τῆς κυρίας.

ΔΙΑΚΟΠΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΞ ΑΝΩΤΕΡΑΣ ΒΙΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ Ν. 2112

Ἐφαρμογὴ ἄρθρου 6 § 2 Ν. 2112 καὶ ἐπὶ προσωπικοῦ διαλυθέντων Κ.Τ.Ε.Φ.Α.

Ἀπαλλαγὴ μὴ ἠσφαλισμένου κατὰ περιστατικοῦ ἀνωτέρας βίας ἐργοδότου, ἐπὶ διακοπῆς ἐργασιῶν ἐξ ἀνωτέρας βίας, ὑποχρεώσεως καταβολῆς ἀποζημιώσεως Ν. 2112.—Ἀδιάφορον ἂν δὲν ἐπῆλθεν ὁλικὴ καταστροφὴ τοῦ ἀντικειμένου τῆς ἐπιχειρήσεως.—Διάλυσις τῶν Κ.Τ Ε.Φ.Α., κατ' ἐπιταγὴν τοῦ Ν.Δ. 2512/1953, συνιστᾷ γεγονὸς ἀνωτέρας βίας.—Ἔλλειψις δικαιώματος ἀποζημιώσεως ἀπολυομένου προσωπικοῦ ἐκ τοῦ Ν. 2112.

Τὸ γνωστόν, διχάσαν τὴν γνώμην τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας (βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 13, 185, ΕΕΔ 13, 241, ΕΕΔ 13, 471), ζήτημα περὶ τοῦ ἂν δικαιοῦται τῆς ἀποζημιώσεως ν. 2112/1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων» τὸ ἀπολυθὲν μετὰ τὴν διὰ τοῦ ν.δ. 2512/1953 διάλυσιν τῶν Κ.Τ.Ε.Φ.Α. προσωπικὸν αὐτῶν, ἐλύθη διὰ τῆς παρατιθεμένης ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἀναιρούσης τὴν ὑπ' ἀριθ. 350/1953 ἀπόφασιν τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἰωαννίνων (ΕΕΔ 13, 185) ἀρνητικῶς. (Οὕτω καὶ ἡ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 3038/1954, εἰσηγητὴς *Ι. Μαρινάκος*, ΕΕΔ 13, 474, Γνωμ. Νομ. Συμβ. τοῦ Κράτους 97/1954, εἰσηγητὴς *Τρ. Κοντογιαννόπουλος*, ΕΕΔ 13, 322).

Ὡς πρὸς τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 6 § 2 τοῦ ν. 2112/1920 (ἀπόλυσις ὑπαλλήλου ἄνευ ἀποζημιώσεως ἕνεκα διακοπῆς τῆς ἐργασίας ἐκ περιστατικοῦ ἀνωτέρας βίας) καὶ ἡ νεωτέρα αὕτη ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις ἀκολουθεῖ τὰ ὑπὸ τῆς προηγουμένης ὑπ' ἀριθ. 505/1950 (εἰσηγητὴς *Κ. Κανκᾶς*, ΕΕΔ 9, 1066) δεκτὰ γενόμενα.

Ὁπωσδήποτε, εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, καὶ ἀνεξαρτήτως ἂν εἶχεν ἐφαρμογὴν ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 6 § 2 τοῦ ν. 2112, θὰ ἔπρεπε ἀπὸ νομοθετικῆς ἀπόψεως, κατὰ τὸ περὶ δικαίου κοινὸν συναίσθημα, τὸ ὁποῖον ἐκφράζει ἡ χαρακτηριστικὴ καὶ ἀξία πράγματι ἐπαίνου σημειουμένη ἐν τῇ ἀποφάσει τοῦ Ἀρείου Πάγου φράσις «... χωρὶς νὰ ληφθῇ, *παρὰ πάντα ἀληθῶς λόγον*, μέριμνα ἀποζημιώσεως...», νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν καὶ ἡ τύχη τοῦ ἐξυπηρετοῦντος τὰ Κοινὰ αὐτὰ Ταμεῖα προσωπικοῦ καὶ νὰ μὴ ριφθῇ τοῦτο εἰς τὴν ἀνεργίαν, ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀποζημιώσεως, διὰ τὸν λόγον ὅτι ὁ νομοθέτης ἄλλως ἀντελήφθη τὴν βελτίωσιν τῶν συγκοινωνιακῶν ἀναγκῶν τῆς Χώρας.

Τοιαύτην μέριμναν ἐπὶ παρομοίων περιπτώσεων ἔλαβε κατὰ καιροὺς ὁ δίκαιος Νομοθέτης. «Ὑπομιμνήσκεται προχείρως ὁ ν. 843/1948 περὶ καταργήσεως τῶν φόρων ἐπὶ κυκλοφορίας ἐν ἀγαθῶν κλπ.».

Περίπτωσις τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως ὑπῆρξεν ἀξίωσις ἀπολυθέντος μισθωτοῦ Κ.Τ.Ε.Φ.Α. πρὸς καταβολὴν εἰς αὐτὸν τῆς κατὰ ν. 2112/1920 ἀποζημιώσεως, καὶ βεβαίως εἰς τοῦτο περιωρίσθη ἡ ἔρευνα τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως.

Ὡς ὅμως ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 13, 1172) καὶ ὑπὸ τὴν δεκτὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ Α.Π. ἐκδοχὴν ὅτι ἡ διὰ νόμου διάλυσις τῶν Κ.Τ.Ε.Φ.Α. συνιστᾷ γεγονὸς ἀνωτέρας βίας, ἐκ τοῦ ὁποίου ὁ ἐργοδότης ἀπαλλάσσεται τῆς ὑποχρεώσεως καταβολῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112, δὲν ἀπηλλάσσετο ὅμως προκειμένου περὶ ἀσφαλιζομένων κατὰ τῆς ἀνεργίας μισθωτῶν καὶ εἰς περιοχάς, ἔνθα λειτουργεῖ ἡ κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α., τῆς τηρήσεως τῶν ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας συμβάσεως διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118/1945 (βλέπε τὴν ἐν ΕΕΔ 13, 1172 σημειουμένην νομολογίαν) καὶ μόνον ἀποζημίωσιν τοῦ ν. 2112/1920 δὲν ἦτο ὑποχρεωμένος νὰ καταβάλῃ.

Ἀρείου Πάγου 444/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Α. Χαμάρτες**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Σ. Μαυρομιχάλης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ἀναστ. Παπαδημητρίου, Γ. Μπλάτσιος

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 6 § 2 Νόμου 2112/1920, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 4 νόμου 4558/1930, ὁρίζουσα ὅτι ὁ ὑπάλληλος, ἀπολυόμενος ἕνεκα διακοπῆς τῆς ἐργασίας, λόγῳ πυρκαϊᾶς ἢ ἄλλου περιστατικοῦ ἀνωτέρας βίας, καθ' ὃν τυγχάνει ἠσφαλισμένος ὁ ἐργοδότης, δικαιοῦται εἰς τὰ 2/3 τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 3 ἐδ. α' ἀποζημιώσεως, σαφῆ ἔχει τὴν ἔννοιαν, προκύπτουσαν καὶ ἐκ τῶν προπαρασκευαστικῶν ἐργασιῶν τοῦ νόμου τούτου, ὅτι, ὅταν ὁ ἐργοδότης δὲν εἶναι ἠσφαλισμένος διὰ τὸ προκαλέσαν τὴν διακοπὴν τῆς ἐργασίας περιστατικὸν τῆς ἀνωτέρας βίας, ἀπαλλάσσεται τῆς ἐκ τοῦ Νόμου 2112/1920 ὑποχρεώσεως πρὸς πληρωμὴν ἀποζημιώσεως εἰς τὸν ἀπολυθέντα ἐκ τοῦ λόγου τούτου ὑπάλληλον. Εἶναι δὲ ἀδιάφορον, ἐὰν ἐντεῦθεν δὲν ἐπῆλθεν ὁλικὴ καταστροφὴ τοῦ ἀντικειμένου τῆς ἐπιχειρήσεως, ἀλλ' ἁπλῶς καὶ μόνον ἐπλήγη ἡ ἐπιχείρησις διὰ τῆς κατ' ἐπιταγὴν τοῦ νόμου ἐπισυμβάσης διαλύσεως τοῦ νομικοῦ προσώπου, ὅπερ ἦτο ὁ φορεὺς τῆς ἐπιχειρήσεως, τῆς τοιαύτης ἐπιταγῆς τῆς Ἀρχῆς ἀποτελούσης πάντοτε περιστατικὸν ἀνωτέρας βίας, κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς διαληφθείσης διατάξεως, ἀποδίδουσαν τὰς περὶ ἀνωτέρας βίας ἀρχὰς τοῦ ἰσχύοντος τότε Βυζαντινορρωμαϊκοῦ Δικαίου (Νόμοι 24 §§ 3 καὶ 4 Π (39.2), 5 § 4 καὶ 18 πρ. Π (13.6), 52 § 2 Π (17.2), ἀφοῦ ἡ πολιτειακὴ αὕτη ἐπεμβασις δὲν δύναται νὰ ἀποτραπῇ δι' ἀνθρωπίνης ἐνεργείας καὶ εἶναι, ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτῆς, ἀπρόβλεπτος, μὴ συγχωρουμένης τῆς κρίσεως ὅτι ἐν συγκεκριμένῃ τινὶ περιπτώσει προεβλέφθη ὑπὸ τῶν ἐκπροσώπων τοῦ

ΑΝΑΓΓΕΛΙΑ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Παράλειψις στοιχείων αναγγελίας καί συνέπεια έπί τοῦ κύρους τῆς καταγγελίας

Έφαρμογή ὑπ' ἀριθ. 65257/1952 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ὡς πρὸς τὰ στοιχεῖα τῆς ἀναγγελίας καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118/1945.—Ἀναφορὰ καὶ τῆς χρονολογίας, ποσοῦ καὶ τρόπου καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως Ν. 2112.—Ἀκυρότης ἀναγγελίας ἐκ παραλείψεως στοιχείου αὐτῆς, ἐκτὸς ἂν, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ, οὐδεμία γεννᾶται ἀμφιβολία ὡς πρὸς τὴν ἀτομικότητα τῆς καταγγελλομένης συμβάσεως.—Ἐφαρμογὴ ὑπ ἀριθ. 26189/1953 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 11609/1953 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου (ΕΕΔ 13, 177).

Ἡ ἀναιρεθεῖσα ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου εἶχε δεχθῆ, ὅτι εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι κατὰ τὴν ἐν προκειμένῳ ἐχούσαν ἐφαρμογὴν ὑπ' ἀριθ. 65257/1952 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (ΕΕΔ 11, 337) ἡ ἀναγγελία τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας δέον νὰ περιλαμβάνῃ, σὺν τοῖς ἄλλοις, τὴν χρονολογίαν, ποσὸν καὶ τρόπον καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112, πλὴν ὅμως ἡ κατὰ τὸ στοιχεῖον τοῦτο παράλειψις δὲν ἐπάγεται ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας, καθόσον ὁ καθορισμὸς καὶ τοῦ στοιχείου τούτου εἰς τὴν ὑπουργικὴν ἀπόφασιν εἶναι ἐκτὸς ἐξουσιοδοτήσεως, διότι τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945, ὁρίζον ὅτι ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας θεωρεῖται ἔγκυρος, ἀφ' ἧς καταβληθῇ ἐξ ὁλοκλήρου ἡ νόμιμος ἀποζημίωσις, ἐθέσπισε τὴν καταβολὴν τῆς ὀφειλομένης ἀποζημιώσεως ὡς οὐσιαστικὴν προϋπόθεσιν τοῦ κύρους τῆς ἀπολύσεως, ἔχουσαν ὡς μόνην συνέπειαν ὅπως ἡ σύμβασις ἐργασίας θεωρῆται ἐνεργός, μέχρι τῆς ἐξ ὁλοκλήρου καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως, καὶ ἡ προϋπόθεσις αὐτὴ δὲν ἠδύνατο διὰ τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως νὰ καταστῇ τυπική, μὲ ἄμεσον συνέπειαν τὴν ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας. (Ὅμοια καὶ ἡ ἄποψις τῆς Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 4761/1953, εἰσηγητὴς *Γ. Παπανικολάου*, ΕΕΔ 12, 708).

Ἡ ἀρεσπαγιτικὴ ἀναιρεῖ τὴν ἐν λόγῳ ἀπόφασιν, διότι δὲν ἠρεύνησεν, ἂν ἐγεννᾶτο ἢ οὔ ἀμφιβολία ὡς πρὸς τὴν ἀτομικότητα τῆς καταγγελθείσης συμβάσεως, στηριχθεῖσα εἰς τὴν νομίμως, ὡς δέχεται, ἐκδοθεῖσαν ὑπ' ἀριθ. 26189 τῆς 25/29 Ἀπριλίου 1953 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δι' ἧς μετ' ἀναδρομικῆς ἰσχύος ἠρμηνεύθη καὶ συνεπληρώθη ἡ εἰρημένη ὑπ' ἀριθ. 65257 τοιαύτη.

Εἶναι πράγματι ἀληθὲς ὅτι διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 26189/1953 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (ΕΕΔ 12, 582) καθωρίσθη, ὑπὸ τὸν τύπον μάλιστα ἑρμηνευτικῆς διατάξεως (τῆς ὑπ' ἀριθ. 65257/1952 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας), ὅτι ἡ παράλειψις στοιχείου τινὸς ἐκ τῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 65257/1952 ἀποφάσεως καθοριζομένων δὲν συνεπάγεται ἀκυρότητα τῆς ἀναγγελίας, ἐφ' ὅσον, κατὰ κρίσιν τοῦ δικαστοῦ, οὐδεμία γεννᾶται ἀμφιβολία ὡς πρὸς τὴν ἀτομικότητα τῆς καταγγελλομένης συμβάσεως.

Ὡς ὅμως ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 12, 584), δὲν ἠδύνατο νομίμως νὰ ἐκδοθῇ ἀπόφασις μὲ τοιούτους νομοθετικοὺς αὐτοχρήμα ὁρισμούς. Τὸ θέμα τοῦτο ἐρρυθμίσθη ὑστέρως νομοθετικῶς διὰ τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ ν.δ. 2511/1953 «περὶ ἐλέγχου ὁμαδικῶν ἀπολύσεων» (ΕΕΔ 12, 910).

Ἀλλὰ καὶ ἂν ἤθελε θεωρηθῇ ὡς νομίμως ἐκδοθεῖσα ἡ τελευταία αὕτη ὑπουργικὴ ἀπόφασις, νομίζομεν ὅτι ὀρθῶς τὸ Πρωτοδικεῖον δὲν ἠρεύνησεν, ἂν ἐκ τῆς παραλείψεως τῶν στοιχείων περὶ τῆς χρονολογίας, ποσοῦ καὶ τρόπου καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως ἐπῆλθε τυχὸν ἀκυρότης τῆς ἀναγγελίας καὶ ἐπομένως τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου ἡ ἀπόφασις ἐστερεῖτο νομίμου βάσεως καὶ ἔπρεπε νὰ ἀναιρεθῇ.

Ἐπὶ τῆς ἀναιρέσεως ἀπεφάσισε τὸ Ἀρεσπάγιον ὡς ἑξῆς:

Ἐκ τῶν ἐπικαλουμένων ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσείοντος λόγων ἀναιρέσεως ὁ πρῶτος, ὁ δεύτερος καὶ ὁ τρίτος, ἀναφερόμενοι εἰς τὴν ἀκυρότητα τῆς ἀναγγελίας τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐπειδὴ ἐπικαλοῦνται τὴν παράλειψιν στοιχείων τῆς ἀναγγελίας, ἀπαραδέκτως προβάλλονται, διότι ἡ ἀκυρότης τῆς ἀναγγελίας ἐκ παραλείψεως στοιχείου αὐτῆς, ἐκτὸς ἂν, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ, οὐδεμία γεννᾶται ἀμφιβολία ὡς πρὸς τὴν ἀτομικότητα τῆς καταγγελλομένης συμβάσεως, δὲν ἐπάγεται τὴν ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἡ ὁποία ἐπέρχεται μόνον ἐὰν δὲν καταβληθῇ ἐξ ὁλοκλήρου ἡ νόμιμος ἀποζημίωσις (ἄρθρ. 9 ν. 118/1945). Ἐπομένως ἡ ἀναγγελία τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας δὲν ἀπαιτεῖται νὰ περιλαμβάνῃ τὸ ποσὸν καὶ τὸν τρόπον καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὡς πρὸς τὴν ἀτομικότητα τῆς καταγγελλομένης συμβάσεως. Ἐν προκειμένῳ ἡ ἀναγγελία τῆς καταγγελίας ἀναφέρει τὴν ἐν λόγῳ ἀπόφασιν, διότι δὲν ἠρεύνησεν, ἂν ἐγεννᾶτο ἢ οὔ ἀμφιβολία ὡς πρὸς τὴν ἀτομικότητα τῆς καταγγελθείσης συμβάσεως, στηριχθεῖσα εἰς τὴν νομίμως, ὡς δέχεται, ἐκδοθεῖσαν ὑπ' ἀριθ. 26189 τῆς 25/29 Ἀπριλίου 1953 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δι' ἧς μετ' ἀναδρομικῆς ἰσχύος ἠρμηνεύθη καὶ συνεπληρώθη ἡ εἰρημένη ὑπ' ἀριθ. 65257 τοιαύτη.

Εἶναι πράγματι ἀληθὲς ὅτι διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 26189/1953 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (ΕΕΔ 12, 582) καθωρίσθη, ὑπὸ τὸν τύπον μάλιστα ἑρμηνευτικῆς διατάξεως (τῆς ὑπ' ἀριθ. 65257/1952 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας), ὅτι ἡ παράλειψις στοιχείου τινὸς ἐκ τῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 65257/1952 ἀποφάσεως καθοριζομένων δὲν συνεπάγεται ἀκυρότητα τῆς ἀναγγελίας, ἐφ' ὅσον, κατὰ κρίσιν τοῦ δικαστοῦ, οὐδεμία γεννᾶται ἀμφιβολία ὡς πρὸς τὴν ἀτομικότητα τῆς καταγγελλομένης συμβάσεως.

Ὡς ὅμως ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 12, 584), δὲν ἠδύνατο νομίμως νὰ ἐκδοθῇ ἀπόφασις μὲ τοιούτους νομοθετικοὺς αὐτοχρήμα ὁρισμούς. Τὸ θέμα τοῦτο ἐρρυθμίσθη ὑστέρως νομοθετικῶς διὰ τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ ν.δ. 2511/1953 «περὶ ἐλέγχου ὁμαδικῶν ἀπολύσεων» (ΕΕΔ 12, 910).

Ἀλλὰ καὶ ἂν ἤθελε θεωρηθῇ ὡς νομίμως ἐκδοθεῖσα ἡ τελευταία αὕτη ὑπουργικὴ ἀπόφασις, νομίζομεν ὅτι ὀρθῶς τὸ Πρωτοδικεῖον δὲν ἠρεύνησεν, ἂν ἐκ τῆς παραλείψεως τῶν στοιχείων περὶ τῆς χρονολογίας, ποσοῦ καὶ τρόπου καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως ἐπῆλθε τυχὸν ἀκυρότης τῆς ἀναγγελίας καὶ ἐπομένως τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου ἡ ἀπόφασις ἐστερεῖτο νομίμου βάσεως καὶ ἔπρεπε νὰ ἀναιρεθῇ.

Ἐπὶ τῆς ἀναιρέσεως ἀπεφάσισε τὸ Ἀρεσπάγιον ὡς ἑξῆς:

Ἐκ τῶν ἐπικαλουμένων ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσείοντος λόγων ἀναιρέσεως ὁ πρῶτος, ὁ δεύτερος καὶ ὁ τρίτος, ἀναφερόμενοι εἰς τὴν ἀκυρότητα τῆς ἀναγγελίας τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐπειδὴ ἐπικαλοῦνται τὴν παράλειψιν στοιχείων τῆς ἀναγγελίας, ἀπαραδέκτως προβάλλονται, διότι ἡ ἀκυρότης τῆς ἀναγγελίας ἐκ παραλείψεως στοιχείου αὐτῆς, ἐκτὸς ἂν, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ, οὐδεμία γεννᾶται ἀμφιβολία ὡς πρὸς τὴν ἀτομικότητα τῆς καταγγελλομένης συμβάσεως, δὲν ἐπάγεται τὴν ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἡ ὁποία ἐπέρχεται μόνον ἐὰν δὲν καταβληθῇ ἐξ ὁλοκλήρου ἡ νόμιμος ἀποζημίωσις (ἄρθρ. 9 ν. 118/1945). Ἐπομένως ἡ ἀναγγελία τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας δὲν ἀπαιτεῖται νὰ περιλαμβάνῃ τὸ ποσὸν καὶ τὸν τρόπον καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὡς πρὸς τὴν ἀτομικότητα τῆς καταγγελλομένης συμβάσεως. Ἐν προκειμένῳ ἡ ἀναγγελία τῆς καταγγελίας

τρόπου καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112/1920 (ἐν ἐκ τῶν στοιχείων τῆς ὑπ' ἀριθ. 65257/1952 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως) δὲν συνήγετο ἀκυρότης τῆς ἀναγγελίας, σκεφθὲν ὅτι κατὰ τὸ στοιχεῖον τοῦτο ἡ ὑπουργικὴ ἀπόφασις κεῖται ἐκτὸς ἐξουσιοδοτήσεως, ἀφοῦ, γραφέντος τούτου ἐν τῇ ὑπουργικῇ ἀποφάσει ἀκύρως, δὲν ἐγεννᾶτο καὶ ζήτημα παραλείψεως (νοουμένου νομίμως τεθέντος στοιχείου), ἵνα ἐρευνήσῃ περαιτέρω, ἂν ἐκ τῆς παραλείψεως τοῦ στοιχείου τούτου συνήγετο ἢ ὄχι ἡ ἀτομικότης τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.

Τοῦτο θὰ ἔπρεπε νὰ πράξῃ, ἂν ὑπέκειτο παράλειψις νομίμως ἐν τῇ ὑπουργικῇ ἀποφάσει τεθέντος στοιχείου ἀναγγελίας.

Ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ὅμως ἀπόφασις θεωρεῖ τὴν ὑπ' ἀριθ. 65257/1952 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ κατὰ τὸ στοιχεῖον ὡς πρὸς τὴν καταβολὴν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112 νόμιμον.

Ὡς ὅμως ἐπανειλημμένως ἐσημειώσαμεν, ἐφ' ὅσον τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945 ὁρίζει, ὅτι ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἶναι ἔγκυρος, ἀφ' ἧς καταβληθῇ ἡ ἀποζημίωσις τοῦ ν. 2112, χωρὶς νὰ τίθηται χρονικὸς περιορισμὸς διὰ τὴν καταβολήν (Α.Π. 15/1948, εἰσηγητὴς *Ν. Πλατύκας*, ΕΕΔ 7, 111), ἡ ἐκδοχὴ ὅτι ἡ ὑπουργικὴ περὶ τῶν στοιχείων τῆς ἀναγγελίας ἀπόφασις, ὡς πρὸς τὰ στοιχεῖον τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112, κεῖται ἐντὸς τῆς νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως εἶναι ἀμφιβόλου ὀρθότητος, ἀφοῦ τοῦ νόμου (ἄρθρον 9 ν. 118/1945) ὁρίζοντος τὸ ἀνωτέρω θὰ καταλήγῃ ἡ καταβολὴ τῆς ἀποζημιώσεως νὰ γίνηται ὑποχρεωτικῶς ἐντὸς τῶν 8 ἡμερῶν τῆς προθεσμίας ἀναγγελίας (ἄρθρον 6 ν.δ. 1255/1949).

Τότε μόνον θὰ ἦτο νόμιμος, κατὰ τὸ σημεῖον τοῦτο, ἡ ὑπουργικὴ ἀπόφασις, ἂν εἶχεν ἑρμηνευθῇ, ὅτι κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945 ἡ προθεσμία τῆς ἀναγγελίας ἄρχεται οὐχὶ ἀπὸ τῆς καταγγελίας (τῆς δι' ἐγγράφου δηλαδὴ δηλώσεως τοῦ ἐργοδότου ὅτι διασπᾷ τὴν ἐργασιακὴν σύμβασιν), ἀλλ' ἀπὸ τῆς ὁλοκληρουμένης διὰ τῆς καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως ἀπολύσεως.

Ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἐκράτησεν ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ τῆς ἄνω διατάξεως, ἑρμηνευθέντος ἀντιθέτως ὅτι ἡ προθεσμία ἀναγγελίας ἄρχεται ἀπὸ τῆς δηλώσεως περὶ καταγγελίας συμβάσεως (Α.Π. 339/1946, εἰσηγητὴς *Ε. Κολοκούρης*, ΕΕΔ 5, 647, καὶ λοιπὴ νομολογία τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας).

Ἀρείου Πάγου 448/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Α. Χαμάρτος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Γ. Βαρσάμου**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ε. Καλλίας, Σ. Ἀργυρός

Κατὰ τὸ ἄρθρον 9 § 3 τοῦ ν. 118/1945, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν κατ' ἐξουσιοδότησιν τούτου καὶ ἐντὸς τῶν ὁρίων αὐτοῦ ἐκδοθεῖσαν καὶ ἐν τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως δημοσιευθεῖσαν, οὕτω δὲ ἰσχὺν νόμου ἐπέχουσαν ὑπ' ἀριθ. 65257 τῆς 22 Ἰανουαρίου/14 Φεβρουαρίου 1952 ἀπόφασιν τοῦ ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, ἡ εἰς τὰς ὑπαγομένας τῷ ἐν λόγῳ νόμῳ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις ἐπιβεβλημένη ἀναγγελία τῆς καταγγελίας τῆς μετὰ τῶν μισθωτῶν των συμβάσεως ἐργασίας δέον, ἐκτὸς ἄλλων ἀπαραιτήτων στοιχείων, νὰ ἀναφέρῃ καὶ τὴν χρονολογίαν, ποσὸν καὶ τρόπον καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112, ἐν ἐλλείψει δέ τινος ἐκ τούτων ἐπέρχεται κατὰ τὰ ἄρθρα 174 καὶ 180 Α.Κ. ἡ ἀκυρότης τῆς ἀναγγελίας, λογιζομένης ὡς μὴ γενομένης, ὡς ἀναγκαία δὲ ταύτης συνέπεια ἡ ἀκυρότης τῆς καταγγελίας. Μόνον δὲ ὅταν κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ οὐδεμία γεννᾶται ἀμφιβολία ὡς πρὸς τὴν ἀτομικότητα τῆς καταγγελλομένης συμβάσεως ἡ ἀνωτέρω παράλειψις δὲν συνεπιφέρει ἀκυρότητα τῆς ἀναγγελίας κατὰ τὴν νομίμως ἐκδοθεῖσαν καὶ δημοσιευθεῖσαν ὑπ' ἀριθ. 26189 τῆς 25/29 Ἀπριλίου 1953 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δι' ἧς μετ' ἀναδρομικῆς ἰσχύος ὁριζομένης μάλιστα ἐν αὐτῇ ἡρμηνεύθη καὶ συνεπληρώθη ἡ εἰρημένη ὑπ' ἀριθ. 65257 τοιαύτη.

Ὡς δείκνυται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν, καίτοι ἐδέξατο, ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσείοντος γενομένη ἀναγγελία τῆς καταγγελίας τῆς μετὰ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου μισθωτοῦ του συμβάσεως ἐργασίας δὲν περιεῖχε τὴν χρονολογίαν, ποσὸν καὶ τρόπον καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112, ἐν τούτοις ἔκρινεν αὐτὴν ἔγκυρον, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι ὁ καθορισμὸς τοῦ στοιχείου ταύτου διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 65257 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἦτο ἐκτὸς τῆς ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ ν. 118/1945, εἰς τὴν κρίσιν του δὲ ταύτην προῆλθε, χωρὶς νὰ ἐρευνήσῃ ἂν ἐγεννᾶτο ἢ οὐ ἀμφιβολία ὡς πρὸς τὴν ἀτομικότητα τῆς καταγγελθείσης συμβάσεως. Οὕτω ἀποφηνάμενον τὸ ἐφετεῖον ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς προπαρατεθείσας διατάξεις καὶ ἀναιρετέαν κατέστησε τὴν ἀπόφασίν του κατὰ τὸ ἄρθρον 807 § 17 Πολ. Δικανομίας καὶ τὸν περὶ τούτου βάσιμον μοναδικὸν λόγον τοῦ ἀναιρετηρίου καὶ δέον νὰ παραπεμφθῇ ἡ ὑπόθεσις εἰς νέαν συζήτησιν ἐνώπιον τοῦ Β' Τμήματος διὰ τὴν κατάλληλον τοῦ νόμου ἐφαρμογὴν συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 836 Πολ. Δικονομίας ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 3 ἐδ. β' τοῦ νόμου ΧΜΖ.

ΑΠΟΛΥΣΕΙΣ ΜΟΝΙΜΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΔΙΑ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟΝ ΠΑΡΑΠΤΩΜΑ

Περιπτώσεις ὑποχρεωτικῆς, κατὰ Νόμον, ἀναγγελίας ἀπολύσεων

Προϋπόθεσις τῆς κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118/1945 καὶ 1 καὶ 6 Ν.Δ. 1255/1949 ἀναγγελίας εἰς τὰ Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας ἡ λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὀφειλομένη εἴτε εἰς καταγγελίαν αὐτῆς ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου, εἴτε εἰς λῆξιν τοῦ χρόνου, δι' ὃν ὁ μισθωτὸς προσελήφθη.—Ἀνυπόχρεον ἀναγγελίας εἰς ἣν περίπτωσιν ἡ ἀπόλυσις μονίμου ὑπαλλήλου ὀφείλεται εἰς ὑπαιτιότητα αὐτοῦ ὡς συνέπεια πειθαρχικοῦ παραπτώματος, ἐπαγομένου κατὰ διάταξιν νόμου ποινὴν ὁριστικῆς ἀπολύσεως.—Ἀπόλυσις μονίμου ὑπαλλήλου Ἀγροτικῆς Τραπέζης διὰ πειθαρχικὸν παράπτωμα.

Ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 9133/1953 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν (ΕΕΔ 12, 1061).

Ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, ὑποκειμένης, ὡς ἐν προκειμένῳ, ἀπολύσεως μονίμου ὑπαλλήλου (τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος) διὰ πειθαρχικὸν παράπτωμα καὶ διὰ τὴν ἀποίαν ἀπόλυσιν, μετ' ἀπόφασιν τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ διὰ τοῦ ν. 2585/1940 κυρωθέντος ὀργανισμοῦ τῆς Τραπέζης, ὑποχρεοῦται ἡ Διοίκησις νὰ ἐνεργήσῃ ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς λήψεως τῆς ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου, δέχεται, ὅτι δὲν ἀπῃτεῖτο ἡ κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ 118/1945 τήρησις τῶν ἐν αὐτῇ προϋποθέσεων διὰ τὸ κῦρος τῆς ἀπολύσεως.

Ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 12, 1061) ὅσα, καθ' ἡμᾶς, ἠδύναντο ἐπὶ τοῦ ζητήματος νὰ σημειωθοῦν ἐπὶ τῆς δεχθείσης τὸ αὐτό, ἀλλὰ δι' ἄλλης συλλογιστικῆς, ἀποφάσεως τῆς μειοψηφίας τῆς ἀναιρεθείσης ἤδη ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου.

Τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945, ἐπιδιῶξαν τὴν ἐπιδότησιν τῶν ἀνέργων καθισταμένων μισθωτῶν (ἀδιαφόρως τῶν αἰτίων ἀπολύσεως αὐτῶν) μίαν μόνον ἐξαίρεσιν ἔκαμε τῆς τηρήσεως τῶν διατυπώσεων αὐτοῦ διὰ τὸ κῦρος τῆς ἀπολύσεως, ἐκείνην, κατὰ τὴν ὁποίαν ἀπολύεται ὁ μισθωτὸς μεθ' ὑποβολὴν κατ' αὐτοῦ μηνύσεως δι' ἀξιοποίνου πράξεν, διαπραχθεῖσαν κατὰ τὴν ἐξάσκησιν τῆς ὑπηρεσίας του ἢ ἀναγγελίαν κατ' αὐτοῦ κατηγορίας δι' ἀδίκημα ἐν γένει, φέρον χαρακτῆρα τοὐλάχιστον πλημμελήματος (ἄρθρον 2 § 4 ν.δ. 8/11 Μαΐου 1946, ΕΕΔ 11, 100).

Ἑπομένως, νομίζομεν, ὅτι δὲν ἔχει σημασίαν ἂν ἡ ἀπόλυσις τοῦ μονίμου ὑπαλλήλου ὀφείληται εἰς ὑπαιτιότητα αὐτοῦ, ὡς συνέπεια πειθαρχικοῦ παραπτώματος, ὡς ἀκέπτεται ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, οὔτε δὲ καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι κατὰ νόμον εἶναι ὑποχρεωτικὴ ἡ ἀπόλυσις ἐπηρεάζει τὴν ὀρθότητα τοῦ πράγματος, διότι ὁ ν. 118/1945 δὲν ἀναφέρεται εἰς περιορισμοὺς τῆς ἐλευθέρας ἀπολύσεως τῶν μισθωτῶν, τὴν ὁποίαν οὐδόλως ρυθμίζει ὑπὸ τὴν ἔννοιαν παρεμποδίσεως τῆς βουλήσεως τοῦ ἐργοδότου πρὸς διάσπασιν τοῦ ἐργασιακοῦ δεσμοῦ (ἐπιφυλάσσεται ἡ ἐφαρμογὴ τῶν εἰδικῶν διὰ τὴν ἀπόλυσιν προστατευτικῶν διατάξεων), ἀλλ' ἁπλῶς τὴν ἀπόλυσιν ταύτην ὑποβάλλει, διὰ τὴν διαδικασίαν ἐπιδοτήσεως τῶν ἀνέργων, εἰς τοὺς τυπικοὺς περιορισμοὺς αὐτοῦ.

Ὑπὸ τὴν ἀντίθετον ἔκδοχὴν θὰ ἐσεροῦντο τῆς μερίμνης ἐπιδοτήσεως οἱ ἀπολυόμενοι διὰ πειθαρχικὰ παραπτώματα μισθωτοί, διὰ τοὺς ὁποίους μόνον δὲν ἐφαρμόζεται τὸ ν.δ. 2611/1953 «περὶ ἐλέγχου ὁμαδικῶν ἀπολύσεων» (ΕΕΔ 12, 910), ἔνθα μόνον ὁ Νομοθέτης ἔκρινε, δι' ἄλλους λόγους, μὴ ἔχοντας σχέσιν τινὰ πρὸς τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945 (ἔλεγχος ἐν προκειμένῳ τῆς βουλήσεως τοῦ ἐργοδότου πρὸς ἀπόλυσιν) ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ προστατευθοῦν, ἀφοῦ διὰ τὴν ἀπόλυσιν ἐχώρησε σπουδαῖος λόγος καὶ δὲν παρεβλάβη οὕτω ὁ σκοπὸς τοῦ νόμου τῆς καταπολεμήσεως τῆς ἀνεργίας διὰ τῆς λελογισμένης ἀπολύσεως τῶν μισθωτῶν.

Τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945 δὲν ἔχει αὐτὸν τὸν σκοπόν. Ἀποβλέπει νὰ ἐξασφαλίσῃ τὸ ἐπίδομα ἀνεργίας εἰς τὸν ὁπωσδήποτε καθιστάμενον διὰ τῆς ἀπολύσεως ἄνεργον καὶ δι' αὐτὸ ἐθέσπισε τὴν εἰς τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας ἀναγγελίαν, ἄνευ τῆς ὁποίας δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ ἐπιδότησις.

Ἐντὸς τῆς ἐννοίας ταύτης κεῖται τὸ ἄρθρον 14 τοῦ ἀρχικοῦ καὶ προϊσχύσαντος τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» (διὰ τοῦ ὁποίου ὁ κίνδυνος τῆς ἀνεργίας ὑπάγεται πλέον εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α.) ν. 118/1945, κατὰ τὸ ὁποῖον «ἡ λῆξις συντάξεως συνεπάγεται ἀναστολὴν τῆς καταβολῆς τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας», προϋποτιθεμένου ὅτι κατ' ἀρχὴν ἐφαρμόζεται ὁ νόμος οὗτος διὰ τὴν ἀπόλυσιν καὶ τῶν δικαιουμένων συντάξεως μισθωτῶν (καὶ τοιοῦτοι, ὡς γνωστόν, εἶναι οἱ διεπόμενοι ὑπὸ κανονισμῶν μονιμίδιητος καὶ ἀπολυόμενοι, ἀδιαφόρως αἰτίας, ἐκτὸς ἂν προβλέπηται ὑπὸ τοῦ Καταστατικοῦ τῶν Ἀσφαλιστικῶν Ταμείων ἡ στέρησις τῆς συντάξεως).

Ἀρείου Πάγου 438/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ι. Τραχανᾶς**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Γ. Βαρσάμου**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Λ. Καλαμπαλίκης, Α. Σακελλαράπουλος

Ἐκ τοῦ πρὸς ἀλλήλας συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρ. 9 τοῦ Α.Ν. 118/1945 καὶ 1 καὶ 6 τοῦ Ν.Δ. 1255/1949 ἡ κατ' αὐτὰς ἐπιτασσομένη ἀναγγελία εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὡς προϋπόθεσιν ἔχει λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὀφειλομένην εἴτε εἰς καταγγελίαν αὐ-

ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΜΕΤΑ ΔΙΑΠΡΑΞΙΝ ΑΔΙΚΗΜΑΤΟΣ

Χρόνος ὑποβολῆς μηνύσεως ἢ ἀπαγγελίας κατηγορίας δι' ἀδίκημα

Ἀνεφάρμοστον ἄρθρου 9 Ν. 118/1945 διὰ καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας ἀσφαλιζομένων κατὰ τῆς ἀνεργίας μισθωτῶν εἰς περίπτωσιν ὑποβολῆς μηνύσεως δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν ἢ ἀπαγγελίας κατηγορίας δι' ἀδίκημα, φέρον τοὐλάχιστον χαρακτῆρα πλημμελήματος.— Ἀναγκαία ἡ ὑποβολὴ μηνύσεως ἢ ἡ ἀπαγγελία κατηγορίας πρὸ τῆς ἀπολύσεως.— Σκοπὸς διατάξεως.

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 2 § 4 τοῦ ν.δ. 8/11 Μαΐου 1946 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 118/1945 κλπ. (ΕΕΔ 11, 100), διατηρηθεῖσαν ἐν ἰσχύϊ διὰ τοῦ ἄρθρου 60 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», αἱ διατάξεις τοῦ νόμου τούτου δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ μισθωτῶν ἀπολυομένων δυνάμει τῆς § 2 τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ ν. 2112 ἢ τῆς § 2 τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920, ἐφ' ὅσον δηλαδὴ κατὰ τοῦ μισθωτοῦ ὑπεβλήθη μήνυσις δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν, διαπραχθεῖσαν κατὰ τὴν ἐξάσκησιν τῆς ὑπηρεσίας του ἢ ἀπηγγέλθη κατ' αὐτοῦ κατηγορία δι' ἀδίκημα ἐν γένει, φέρον χαρακτῆρα τοὐλάχιστον πλημμελήματος.

Ἐπὶ τῆς διατάξεως ἀσχολεῖται ἡ κατωτέρω ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, συμφωνοῦσα πρὸς τὴν γνώμην προηγουμένων (Α.Π. 316/1952, εἰσηγητὴς *Γ. Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 11, 725, Α.Π. 657/1952, εἰσηγητὴς *Α. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 12, 69), ὅτι, κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς ἐν λόγῳ διατάξεως, πρέπει ἡ μήνυσις νὰ ἐχῃ ὑποβληθῆ πρὸ τῆς ἀπολύσεως, ἐφ' ὅσον ὁ νόμος ὁρίζει «ὑπεβλήθη...», ὀρθῶς ἑρμηνεύουσα τὸν σκοπὸν τοῦ νόμου νὰ διατελῇ ἡ ἀπόλυσις ἄνευ τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118/1945 καὶ ἄνευ ἀποζημιώσεως, κατὰ τὸ ἄρθρ. 5 ν. 2112, εἰς αἰτιώδη σύνδεσμον πρὸς τὴν ἀξιόποινον πρᾶξιν (βλέπε καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 13, 614 ἐπ. ἔνθα παραπομπαί).

Ἀρείου Πάγου 471/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Α. Χαμάρτος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Μ. Παντελής**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Μογγογιάννης, Ν. Ροκανάς

Ἡ ὑπὸ κρίσιν αἰτησις ἀναιρέσεως, ἐφ' ὅσον ἀπευθύνεται κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3752/1951 ἀποφάσεως τοῦ κατὰ πρῶτον βαθμὸν δικάσαντος Πρωτοδίκου, ἥτις, ἐκκληθεῖσα, ἐπεκυρώθη ὑπὸ τῆς συμπροσβαλλομένης ὑπ' ἀριθ. 5642/1952 ὁριστικῆς ἀποφάσεως τοῦ κατ' ἔφεσιν δικάσαντος Πρωτοδικείου, εἰς ἣν οὕτω ἐνεσωματώθη, εἶναι, κατὰ τὸ ἄρθρ. 812 τῆς Πολ. Δικ., ἀπαράδεκτος.

Κατὰ τὰς §§ 1 καὶ 3 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118/1945, ὡς αὗται συνεπληρώθησαν καὶ ἐτροποποιήθησαν διὰ τῶν ἄρθρων 1 καὶ 6 § 2 τοῦ ν.δ. 1255/1949, οἱ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις αἱ ἀπασχολοῦσαι μισθωτοὺς ὑπαγομένους εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας δύνανται νὰ προβαίνωσιν εἰς καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας τούτων, ὑποχρεοῦμεναι νὰ καταβάλλωσιν εἰς αὐτοὺς τὴν ὑπὸ τοῦ ν. 2112/1920, ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, προκειμένου περὶ ὑπαλλήλων, ἢ τοῦ β.δ. τῆς 16/18 Ἰουλίου 1920, προκειμένου περὶ ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν, ὁριζομένην ἀποζημίωσιν διὰ τὴν περίπτωσιν ἀπροειδοποιήτου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, θεωρεῖται δὲ ἡ καταγγελία ἔγκυρος, ἐφ' ὅσον γίνεται ἐγγράφως καὶ ἀφ' ἧς κατὰ τῆς ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου, εἴτε εἰς λῆξιν τοῦ χρόνου, δι' ὃν προσελήφθη ὁ ἀπολυόμενος μισθωτός, οὐχὶ δὲ καὶ τὴν τοιαύτην λόγῳ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ ἢ οἰκειοθελοῦς ἀποχωρήσεως τούτου ἐκ τῆς ἐργασίας του λόγῳ παραιτήσεως. Ἐντεῦθεν πρόδηλον καθίσταται, ὅτι καὶ εἰς ἣν περίπτωσιν ἡ ἀπόλυσις μονίμου ὑπαλλήλου ὀφείλεται εἰς ὑπαιτιότητα αὐτοῦ ὡς συνέπεια πειθαρχικοῦ παραπτώματος, ἐπαγομένου κατὰ διάταξιν νόμου τὴν ποινὴν τῆς ὁριστικῆς ἀπολύσεως τοῦ ἀφ' ἧς κατέχει θέσεως, οὐδόλως ἐπιβάλλεται διὰ τὸ κῦρος αὐτῆς καὶ ἡ περαιτέρω τήρησις τῶν ὑπὸ τῶν ὡς ἀνωτέρω διατάξεων ἀπαγγελλομένων ἀναγγελιῶν. Συνεπῶς, ἐφ' ὅσον τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, ὡς δείκνυται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, δέχεται, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος, μόνιμος τακτικὸς ὑπάλληλος τῆς Ἀγρατικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ἀπελύθη τῆς ὑπηρεσίας, κατόπιν τῆς κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 67 τοῦ διὰ τοῦ ν. 2585/1940 κυρωθέντος κανονισμοῦ αὐτῆς ἐπιβληθείσης αὐτῷ ποινῆς τῆς ὁριστικῆς ἀπολύσεως, ἥτις καὶ εἶναι κατὰ τὰς συνδεδυασμένας διατάξεις τῶν ἄρθρ. 17, 47 § 4, 67 καὶ 69 § 3 τοῦ αὐτοῦ κανονισμοῦ ὑποχρεωτικὴ διὰ τὴν διοίκησιν τῆς Τραπέζης καὶ ἐκτελεῖται ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς λήψεώς της, ἀποφηνάμενον μετὰ ταῦτα ἄκυρον τὴν τοιαύτην τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἀπόλυσιν, ὡς μὴ τηρηθεισῶν τῶν ὑπὸ τῶν προπαρατεθειμένων διατάξεων ἐπιβαλλομένων ἀναγγελιῶν εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, καὶ δικαιῶσαν περαιτέρω τοῦτον εἰς ἀπόληψιν ἀποδοχῶν διὰ τὸν μετ' αὐτὴν χρόνον, ψευδῶς τὰς διατάξεις ταύτας ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ ἀναιρετέαν κατέστησε τὴν ἀπόφασίν του κατὰ τὸ ἄρθρ. 807 § 17 Πολ. Δικ. καὶ τὸν περὶ τούτου βάσιμον πρῶτον λόγον τοῦ ἀναιρετηρίου καὶ δέον νὰ παραπεμφθῇ ἡ ὑπόθεσις εἰς νέαν συζήτησιν ἐνώπιον τοῦ Β' Τμήματος διὰ τὴν κατάλληλον τοῦ νόμου ἐφαρμογήν, συμφώνως τῷ ἄρθρ. 836 Πολ. Δικ., ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρ. 3 ἐδάφ. β' τοῦ νόμου ΧΜΖ'.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΑΠΟΛΥΣΕΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Ἐφαρμογή προϊσχύσαντος Ν. 2222/1952 περί ἐλέγχου ἀπολύσεων

I

Ρύθμισις τῶν ὑπὸ τριμήνου καὶ μέχρι τῆς ἐνάρξεως ἰσχύος τοῦ Ν. 2222/1952 καταγγελιῶν συμβάσεων ἐργασίας ἀποκλειστικῶς ὑπὸ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 10 αὐτοῦ.—Ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 3 Ν. 2222/1952 δι' ἀπολύσεις ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Νόμου καὶ ἐντεῦθεν.—Οὐχὶ ἀκυρότης ἀπολύσεων, μὴ ἐγκριθεισῶν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐφ' ὅσον οἱ ἀπολυθέντες ἀντικατεστάθησαν.—Ἀναίρεσις ἀποφάσεως διὰ μὴ λῆψιν ὑπ' ὄψιν ἀποδείξεων.

Ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 6818/1953 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτ/κείου Ἀθηνῶν.

Πρόκειται περὶ ἀπολύσεως μισθωτοῦ ὑπὸ τὸ κράτος ἰσχύος τοῦ ν. 2222/1952 «περὶ ἐλέγχου ὁμαδικῶν ἀπολύσεων» (ΕΕΔ 11, 1041), ἡ ὁποία διηρκεσε μέχρι τῆς 10 Ἀπριλίου 1953 (ἴδε τὸ ἀπὸ 9/10 Ὀκτωβρίου 1952 Διάταγμα, ΕΕΔ 11, 1166, διὰ τοῦ ὁποίου ἐτέθη ἐν ἰσχύϊ ὁ ἄνω νόμος).

Ἐπαναλαμβάνεται καὶ ὑπὸ τῆς νεωτέρας αὐτῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως ἡ ὀρθή, ὡς ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 12, 1019, ΕΕΔ 13, 67), ἄποψις καὶ τῆς προηγουμένης ὑπ' ἀριθ. 111/1954 ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου (εἰσηγητὴς *Ι. Τραχανῆς*, ΕΕΔ 13, 233), ὅτι αἱ γενόμεναι ἀπολύσεις μισθωτῶν κατὰ τὸ τρίμηνον πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ν. 2222/1952, ἤτοι μέχρι τῆς 10 Ὀκτωβρίου 1952, ρυθμίζονται ἀποκλειστικῶς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ ν. 2222/1952 (κατὰ τὸ ὁποῖον ἀπητεῖτο νὰ ἐγκριθοῦν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας) καὶ ὅτι τὸ ἄρθρον 3 τοῦ νόμου (ἀπολύσεις δι' ἀνάρμοστον συμπεριφορὰν κλπ., μὴ δεόμεναι ἐγκρίσεως) ἀφορᾷ εἰς ἀπολύσεις κατὰ τὸν χρόνον ἀπὸ 10 Ὀκτωβρίου 1952 καὶ ἐφεξῆς μέχρι 10 Ἀπριλίου 1953.

Ἀρείου Πάγου 437/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Α. Χαμάρτος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ι. Τραχανῆς**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ἠλ. Ἠλιεύ, Π. Κωνσταντόπουλος

Ἐκ τοῦ πρὸς ἀλλήλας συνδυασμοῦ τῶν δια-

βληθῇ ὁλόκληρος ἡ ὡς ἄνω ἀποζημίωσις, ἤθελε δ' ἐπὶ πλέον προβῇ ὁ ἐργοδότης εἰς τὴν ὑπὸ τῆς § 3 προβλεπομένην καὶ κατὰ τὰ ἐν αὐτῇ ὁριζόμενα ἐμπρόθεσμον ἀναγγελίαν τῆς καταγγελίας εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας. Κατὰ δὲ τὴν § 9 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945, ὡς αὐτὴ ἀντικατεστάθη διὰ τῆς § 4 τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ν.δ. τῆς 8/11 Μαΐου 1946, αἱ διατάξεις τοῦ ἐν λόγῳ ἄρθρου δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ τῶν μισθωτῶν, οἵτινες ἀπολύονται δυνάμει τῆς § 1 τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ ν. 2112/1920 ἢ τῆς § 2 τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ β.δ. τῆς 16/18 Ἰουλίου 1920, ἤτοι ἐπὶ ἐκείνων, καθ' ὧν ὑπεβλήθη μήνυσις δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν διαπραχθεῖσαν ἐν τῇ ἐνασκήσει τῆς ὑπηρεσίας των ἢ ἀπηγγέλθη κατηγορία δι' ἀδίκημα ἐν γένει, φέρον χαρακτῆρα τοὐλάχιστον πλημμελήματος.

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τούτων σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἀπαραίτητος προυπόθεσις τῆς ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου ἄνευ τηρήσεως τῶν περὶ ὧν αἱ §§ 1 καὶ 3 τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945 ὡς ἀνωτέρω διατυπώσεων ἐγκύρου ἀπολύσεως μισθωτοῦ, ἕνεκα διαπράξεως ὑπὸ τούτου ἐν τῇ ἐνασκήσει τῆς ὑπηρεσίας του ἀξιοποίνου πράξεως, εἶναι, ὅπως ἡ μήνυσις διὰ τὴν ἀξιόποινον ταύτην πρᾶξιν ἔχῃ ὑποβληθῇ (ἢ ἡ κατηγορία ἀπαγγελθῇ) πρὸ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, τῆς ἐκδοχῆς ταύτης, δι' ἧς πληροῦται ἡ τοῦ νομοθέτου βούλησις νὰ βεβαιοῦται, ὅτι ἡ ἀπόλυσις τοῦ μισθωτοῦ γίνεται συνεπείᾳ τῆς ὑπὸ τούτου ἐν τῇ ἐνασκήσει τῆς ὑπηρεσίας του διαπράξεως ἀξιοποίνου πράξεως, ἧς ἕνεκεν ἀδύνατος καθίσταται ἡ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου διατήρησις αὐτοῦ ἐν τῇ ἐργασίᾳ, συναγομένης ἐκ τῆς διατάξεως τῆς § 1 τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ ν. 2112/1920 καὶ τῆς ὁμοίας τοιαύτης τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ β.δ. τῆς 16/18 Ἰουλίου 1920, καθ' ἃς δύναται ὁ ἐργοδότης νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας, ἐὰν ἐναντίον τοῦ μισθωτοῦ «ὑπεβλήθη» μήνυσις ἢ «ἀπηγγέλθη» κατηγορία δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν, οὐχὶ δὲ ἂν «ὑποβληθῇ» μήνυσις κ.λ.π. Ὅθεν, τὸ ἐναντίον δεχθὲν τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ὡς ἐξ αὐτῆς ἐμφαίνεται, ἤτοι ὅτι εἶναι ἀδιάφορος ὁ χρόνος τῆς κατὰ τοῦ ἀπολυομένου μισθωτοῦ, λόγῳ τῆς ὑπὸ τούτου διαπράξεως ἀξιοποίνου πράξεως, ὑποβολῆς τῆς μηνύσεως, ὡς δυναμένης νὰ ὑποβληθῇ καὶ μετὰ τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, καὶ κρίναν ὡς ἔγκυρον τὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἐργοδότου ἀπόλυσιν τοῦ ἀναιρεσείοντος μισθωτοῦ ἄνευ τῆς τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945, καίτοι ἡ μήνυσις κατὰ τούτου ὑπεβλήθη μετὰ τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, καθ' ἃ ἐπίσης δέχεται, καὶ ἀκολούθως, κατ' ἐπικύρωσιν τῆς ἐνώπιόν του ἐκκληθείσης πρωτοδίκου ἀποφάσεως, ἀποφηνάμενον ἀπορριπτέαν τὴν ἀπὸ 3 Μαΐου 1951 ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσείοντος, διὼκουσαν τὴν καταβολὴν τῶν ἀποδοχῶν τοῦ μετὰ τὴν ἄκυρον ἀπόλυσιν χρόνου, ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς διαληφθείσας οὐσιαστικοῦ περιεχομένου διατάξεις καὶ ἀναιρετέαν κατέστησε τὴν ἀπόφασίν του, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 807 ἐδ. 17 τῆς Πολ. Δικ., ὡς τοῦτο μετερρυθμίσθη ὑπὸ τοῦ ν. ΓΨΟΘ'/1911, καὶ κατὰ τὸν περὶ τούτου μόνον λόγον ἀναιρέσεως, παραπεμπτέα δὲ ἡ ὑπόθεσις πρὸς νέαν συζήτησιν ἐνώπιον τοῦ Β' Τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου διὰ τὴν κατάλληλον τοῦ νόμου ἐφαρμογήν, συμφώνως τοῖς ἄρθροις 836 Πολ. Δικ. καὶ 3 ἐδ. τοῦ ΧΜΖ'/1877 νόμου.

τάξεων των άρθρων 1, 3 και 10 του ν. 2222/1952 «περί ελέγχου των απολύσεων μισθωτών», τεθέντος εν ισχύι διά του κις εκτέλεσιν του άρθρ. 14 αύτου εκδοθέντος από 9/10 Όκτωβρίου 1952 διατάγματος από 10 Όκτωβρίου 1952, ορίζουσαν της μεν του άρθρου 1 ότι «επί εν εξάμηνον από της ισχύος του νόμου επιχειρήσεις, εκμεταλλεύσεις ή εργασίαι εν γένει οιασδήποτε μορφής, φύσεως και σκοπού, απασχολούσαι εντός των ορίων της χώρας κατά την 1 Ιουνίου 1952 μισθωτούς πλέον των 50, δεν δύνανται να προβούν εις καταγγελίαν συμβάσεως εργασίας μισθωτών αύτων, προσληφθέντων διά χρόνον μή ωρισμένον, εφ' όσον δεν ήθελον τύχει της προς τούτο άδειας του Υπουργού Εργασίας κλπ.», του άρθρ. 3 ότι «απολύσεις δι' ανεπάρκειαν ή ακαταλληλότητα περί την εκτέλεσιν της εργασίας ή δι' ανάρμοστον συμπεριφοράν δεν υπάγονται εις την διαδικασίαν του παράντος. Εις αντικατάστασιν όμως των ούτω απολυομένων οφείλει η επιχείρησις να προσλαμβάνη ισαρίθμους μισθωτούς της αύτης ειδικότητος και με τας αύτας αποδοχάς» και τέλος του άρθρ. 10, εν μέν τη § 1 ότι «αι από τριμήνου προ και μέχρι της ισχύος του νόμου γενόμεναι καταγγελίαι συμβάσεως εργασίας ούδεν επάγονται έννομον αποτέλεσμα, εφ' όσον εντός 15 ημερών από της ισχύος του νόμου δεν ήθελε ζητηθή υπό των ενδιαφερομένων επιχειρήσεων ή έγκρισις αύτων παρά του Υπουργού Εργασίας κατά την εν άρθρ. 1 διαδικασίαν», εν δέ τη § 2 ότι «εις περίπτωσιν μή χορηγήσεως της άδειας υπό του Υπουργού της Εργασίας δι' απολύσεις, περί ων η προηγουμένη παράγραφος, αι γενόμεναι καταγγελίαι συμβάσεως εργασίας είναι άκυροι, εφ' όσον οι απολυθέντες δέν επαναπροσελήφθησαν ή δέν ανεπληρώθησαν παρ' άλλων μισθωτών κλπ», εξαιρούνται δέ των διατάξεων τούτων αι ρητώς υπό της § 4 αύτου κατονομαζόμεναι περιπτώσεις, σαφώς προκύπτει ότι αι από τριμήνου προ και μέχρι της ισχύος του νόμου (10 Όκτωβρίου 1952) γενόμεναι απολύσεις συνεπεία καταγγελίας συμβάσεως εργασίας ρυθμίζονται αποκλειστικώς και μόνον υπό των περί τούτων διατάξεων του άρθρ. 10 και δέν έχει εφαρμογήν επ' αύτων η διάταξις του άρθρ. 3, ως εδέξατο η προσβαλλομένη απόφασις. Αύτη αφορά, ως δήλον γίγνεται και εκ της γραμματικής αύτης διατυπώσεως, ειδικήν περίπτωσιν απολύσεων από της ισχύος αύτου και εντεύθεν γενομένων.

Κατά τας προρρηθείσας διατάξεις των §§ 1 και 2 του άρθρ. 10 και εν μή εγκρίσει της υπό τας προϋποθέσεις τούτου γενομένης καταγγελίας συμβάσεως εργασίας υπό του Υπουργού Εργασίας η απόλυσις θεωρείται έγκύρως γενομένη, άν η θέσις του απολυθέντος μισθωτού αναπληρωθή δι' ετέρου τοιούτου. Εν προκειμένω το ως εφετείον δικάσαν Πρωτοδικείον, ως δείκνυται εκ της προσβαλλομένης αποφάσεώς του, κατ' εφαρμογήν εν τη κρινομένη διαφορά της διατάξεως του άρθρ. 3 ν. 2222/1952, εδέξατο ως βεβαιωθέντα, εκτός άλλων, και ότι ο αναιρεσίβλητος εν τη υπ' αύτου ασκουμένη επιχειρήσει απησχόλει κατά την 1 Ιουνίου 1952 μισθωτούς πλέον των 50, ότι η μετά του αναιρεσείοντος σύμβασις εργασίας αορίστου χρόνου κατηγγέλθη εις χρόνον εμπίπτοντα εις το του προρρηθέντος άρθρ. 10 τριμήνου και ότι εις αντικατάστασιν τούτου προσελήφθη υπό του αναιρεσιβλήτου ο Γ. Κ. Τα στοιχεία ταύτα είναι μέν ικανά διά την περαιτέρω κρίσιν περί του εγκύρου ή μή της απολύσεως του αναιρεσείοντος κατ' εφαρμογήν της διατάξεως του άρθρου 10, πλήν όμως ο αναιρεσείων, ως αποδεικνύεται εκ των εγγράφων προτάσεων του των υποβληθεισών κατά την συζήτησιν εφ' ής εξεδόθη η προσβαλλομένη απόφασις, επεκαλέσθη, αμφισβητών γενικώς την αναπλήρωσίν του, εκτός άλλων, και τας ένορκους καταθέσεις των μαρτύρων, τας διαλαμβανομένας εις τας νομίμως προσαχθείσας υπ' αριθ. 11538, 15783 και 15767 του Έτους 1953 εκθέσεις ενώπιον του συμβολαιογράφου Αθηνών, ίνα συνεκτιμηθώσι και αύται μετά των λοιπών αποδείξεων, ως τεκμήρια επί του θέματος τούτου. Το ως εφετείον όμως δικάσαν Πρωτοδικείον, ως εκ της προσβαλλομένης αποφάσεώς του δείκνυται, κατέληξεν εις το συμπέρασμα, ότι εβεβαιώθη η αναπλήρωσις του απολυθέντος αναιρεσείοντος, αφού έλαβεν υπ' όψιν τας ένορκους καταθέσεις των ενώπιον του δικάσαντος Πρωτοδικείου εξεταθέντων μαρτύρων αμφοτέρων των διαδίκων, τα υπό τούτων προσαχθέντα έγγραφα και τας ληφθείσας ενώπιον του συμβολαιογράφου Αθηνών *** ένορκους βεβαιώσεις, εξ ού πράδηλον καθίσταται, ότι ούδόλως έλαβεν υπ' όψιν και τας ως ανωτέρω υπό του αναιρεσείοντος επικληθείσας ενώπιον του συμβολαιογράφου Αθηνών *** ένορκους καταθέσεις μαρτύρων προς συνεκτίμησιν και τούτων μετά των λοιπών αποδείξεων.

Ούτω πράξαν το ως εφετείον δικάσαν Πρωτοδικείον παρέβη τας διατάξεις των άρθρ. 251, 252 § 2, 272 και 276 Πολ. Δικονομίας, καθ' ας μεταξύ των αποδεικτικών μέσων περιλαμβάνονται και τα τεκμήρια, όπου η διά μαρτύρων απόδειξις συγχωρείται, ως και την διάταξιν του άρθρ. 256 αύτης, καθ' ην ο Δικαστής, όπως μορφώση γνώμην περί του αποδεικτέου θέματος, οφείλει να λάβη υπ' όψιν και εκτιμήση πάντα τα υπό των διαδίκων επικαλούμενα και προσαγόμενα αποδεικτικά στοιχεία, εν οις και τα έγγραφα και τα εκ τούτων τεκμήρια, δυνάμενος να σχηματίση την πεποίθησίν του και εκ τινων εξ αύτων. Συνεπώς αναιρετέα έστιν η προσβαλλομένη απόφασις του κατά το άρθρ. 807 § 9 Πολ. Δικονομίας και τον περί τούτου βάσιμον δεύτερον του αναιρετηρίου λόγον, παραπεμπτέα δέ η υπόθεσις προς νέαν συζήτησιν εις έτερον και όμοειδές τω αποφηναμένω ταύτην Δικαστήριον (άρθρ. 833 § 1 Πολ. Δικονομίας).

—

II

Εφαρμογή ν. 2222/1952 «περί έλέγχου απολύσεων των μισθωτών». — Υποβολή αιτήσεων επιχειρήσεων προς Υπουργόν Εργασίας ή Γενικόν Διοικητήν Βορείου Ελλάδος δι' έγκρισιν απολύσεων, κατ' άρθρ. 10 ν.

2222/1952.—'Ακυρότης απολύσεων μή εγκριθεισών, εφ' όσον οί απολυθέντες εντός 15 ημερών από της απορρίψεως της αιτήσεως ήθελον προσέλθει προς ανάληψιν εργασίας.—Θεώρησις συνεχιζομένης άνευ διακοπής της αρχικής συμβάσεως διά χρηματικήν παροχήν καθ' εορτάς Χριστουγέννων και καθορισμόν αποδοχών.

Έπικυρούται ή ύπ' άριθ. 2650/1953 απόφασις του ώς εφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης.

Άρείου Πάγου 440/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ό Άντιπρόεδρος κ. **Α. Χαμάρτος**
Εισηγητής ό Άρεοπαγίτης κ. **Ι. Τραχανής**
Δικηγόροι οί κ.κ. Κ. Ράλλης, Ν. Λούπας

Έκ του προς άλλήλας συνδυασμού των διατάξεων των §§ 1-3 του άρθρου 10 του ν. 2222/1952 «περί έλέγχου των απολύσεων μισθωτών», ισθέντος έν ισχύϊ διά του εις έκτέλεσιν του άρθρ. 14 αύτου έκδοθέντος δ/τος της 9/10 Όκτωβρίου 1952 από της 10 Όκτωβρίου 1952, όριζουσών § 1 και από τριμήνου πρό και μέχρι της ένάρξεως της ισχύος του νόμου τούτου γενόμεναι καταγγελίαι συμβάσεως έργασίας ούδέν έπάγονται νομιμον άποτελεσμα, έφ' όσον έντός 15 ήμερών από της ισχύος τούτου δέν ήθελε ζητηθή ύπό των ένδιαφερομένων έπιχειρήσεων ή έγκρισις αύτών παρά του Ύπουργου Έργασίας ή του Γενικού Διοικητού Βορείου Έλλάδος κατά την έν άρθρ. 1 τούτου διαδικασίαν κλπ.», § 2 «εις περίπτωσιν μή χορηγήσεως της άδειας ύπό του Ύπουργου Έργασίας ή του Γενικού Διοικητού Βορείου Έλλάδος δι' άπολύσεις, περί ών ή προηγουμένη παράγραφος, αί γενόμεναι καταγγελίαι συμβάσεως έργασίας είναι άκυροι, έφ' όσον οί απολυθέντες δέν έπαναπροσελήφθησαν ή δέν άνεπληρώθησαν παρ' άλλων μισθωτών και έφ' όσον οί προς ούς αί καταγγελίαι μισθωτοί έντός 15 ήμερών από της απορρίψεως της αιτήσεως της ένδιαφερομένης έπιχειρήσεως ήθελον προσέλθει προς άνάληψιν έργασίας παρά τη έπιχειρήσει, έξ ής άπελύθησαν» και § 3 «τυχόν καταβληθείσαι αποζημιώσεις διά τας ώς άνω άνισχύρους καταστάσας καταγγελίας συμβάσεως έργασίας δέν άναζητούνται, είμή καθ' ό ποσόν ύπερβαίνουν τας αποδοχάς του μισθωτού διά τον έκτος απασχολήσεως διανυθέντα χρόνον, του ύπερβάλλοντος ποσού παρακρατουμένου ύπό της έπιχειρήσεως έκ των αποδοχών του μισθωτού εις δόσεις μή ύπερβαινούσας το 1/8 του ήμερησίου μισθού» σαφώς προκύπτει, ότι εις την περίπτωσιν της μή έγκρίσεως ύπό του άρμοδίου Ύπουργού της γενομένης απολύσεως μισθωτού, μή ύπαγομένου εις τας έξαιρέσεις της § 4 του αύτου άρθρου, έάν ό μισθωτός προσέλθη έντός 15 ήμερών από της απορρίψεως της κατά τα άνωτέρω ύποβληθείσης ύπό του έργοδότου του αίτήσεως και άναλάβη παρ' αύτώ έργασίαν ή γενομένη καταγγελία της συμβάσεως θεωρείται άνευ έννόμων αποτελεσμάτων και έξακολουθεί συνεχιζομένη ή άρχική συνδέουσα τον μισθωτόν έργασιακή σχέσις, ύπό τους αύτους και πρότερον όρους. Συνεπώς, τό ώς έφετείον δικάσαν Πρωτοδικείον, ώς έκ της προσβαλλομένης αποφάσεώς του δείκνυται, δέχεται, κατ' έφαρμογήν των προρρηθεισών διατάξεων, ότι ό άναιρεσίβλητος μισθωτός έντός 15ημέρου από της ύπό του Διοικητού Βορείου Έλλάδος απορρίψεως της ύπό της άναιρεσειούσης έργοδότιδος ύποβληθείσης αύτώ αίτήσεως, κατά τα έν τη προρρηθείση § 1 όριζόμενα, προσήλθε παρ' αύτη και άνέλαβεν έργασίαν, αποφηναμένου μετά ταύτα μή λυθείσαν την άρχικήν σύμβασιν και έξακολουθούσαν ισχύουσαν ύπό τους αύτους και πρότερον όρους, και περαιτέρω συνυπολογιστέον τον μεσολαβήσαντα έκτος απασχολήσεως χρόνον διά τον καθορισμόν της ύπό του άναιρεσιβλήτου δικαιουμένης χρηματικής παροχής έπι ταις έορταις των Χριστουγέννων, ώς και έφαρμοστέαν την άρχικην σύμβασιν κατά τον καθορισμόν των αποδοχών τούτου, κατ' όρθην έρμηνείαν και έφαρμογήν των προπαρατεθεισών διατάξεων, εί και έπι άλλη αίτιολογία, έκρινε και ούδεμίαν έτέραν διάταξιν νόμου παρεβίασε και οί περί του έναντίου του άναιρετηρίου λόγοι είναι απορριπτέοι ώς άβάσιμοι.

ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΑΟΡΙΣΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ ΕΙΣ ΩΡΙΣΜΕΝΟΥ

Έκτασις προστασίας έφέδρων παλαιών πολεμιστών άπό άπολύσεως

Ανεφάρμοστον Ν. 2112/1920 έπί λύσεως συμβάσεως έργασίας άμοιβαίφ τών μερών συναινέσει — Δυνατότης μετατροπής έλευθέρα βουλήσει συμβαλλομένων συμβάσεως έργασίας άορίστου χρόνου είς ώρισμένου τοιαύτην, μή άπαγορευομένου ύπό τών Ν. 2112/1920, 246/1936, 771/1937, 118/1945, έφ' όσον ή νέα σύμβασις δέν γίνεται πρός καταστρατήγησιν τών περί καταγγελίας συμβάσεως έργασίας διατάξεων Ν 2112. — Ανεφάρμοστον προστασίας έφέδρων παλαιών πολεμιστών έπί συμβάσεων ώρισμένου χρόνου.

Έπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 1247/1953 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης.

Σύμφωνος εἶναι ἡ ἄποψις τῆς κατωτέρω παρατιθεμένης ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου πρὸς ἐκείνην τῆς παλαιοτέρας Α.Π. 58/1950 (εἰσηγητής **Β. Πλατόκας**, ΕΕΔ 9, 201), ὅτι δὲν ἀποκλείεται ἐκ τῶν νόμων περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου ἡ δι' ἀμοιβαίας συμφωνίας τῶν μερῶν μετατροπὴ τῆς συμβάσεως ἀορίστου χρόνου εἰς ὡρισμένου τοιαύτην (βλέπε καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 9, 201).

Ζήτημα μόνον κρίσεως εἶναι, ἂν ἡ τοιαύτη σύμβασις ἐγένετο πρὸς περιγραφὴν τοῦ ν. 2112, ὡς δέχεται καὶ ἡ νεωτέρα αὕτη ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις.

Ἀπὸ ἀπόψεως νομοθετικῆς προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν ὑφίσταται ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 27 τοῦ ἀ.ν. 28/31 Ὀκτωβρίου 1935, κατὰ τὴν ὁποίαν «πᾶς συμβιβασμὸς γενόμενος μεταξὺ παλαιῶν πολεμιστῶν καὶ τῶν ἐκ τοῦ νόμου τούτου ὑποχρέων πρὸς παραίτησιν ἐκ τῶν δικαιωμάτων τοῦ παρόντος θεωρεῖται ἄκυρος».

Ἔχει ἤδη ὅμως νομολογηθῆ (Ἔφετ. Ἀθηνῶν 758/1941, ΕΕΔ 1, 46, Α.Π. 192/1941, ΕΕΔ 1, 143), ὅτι ὁ «συμβιβασμὸς» τοῦ ἄρθρ. 27 τοῦ ἀ.ν. 28/31 Ὀκτωβρίου 1935 ἐννοεῖται ὄχι ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ κατὰ τὸ ἀστικὸν δίκαιον συμβιβασμοῦ, ὁ ὁποῖος προϋποθέτει ἀμφισβητήσεις καὶ ἀμοιβαίας ὑποχωρήσεις, ἀλλ' ὑπὸ τὴν ἔννοιαν πάσης συμφωνίας, διὰ τῆς ὁποίας ὁ παλαιὸς πολεμιστὴς **ἐξαναγκάζεται** ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου νὰ παραιτηθῆ τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου χορηγουμένων εἰς αὐτὸν πλεονεκτημάτων.

Ἡ συμφωνία αὕτη, κατὰ τὰ νομολογηθέντα, κηρύσσεται ὑπὸ τοῦ νόμου ἄκυρος ἐκ ταύτου καὶ μόνον τοῦ λόγου, χωρὶς νὰ ἀπαιτῆται νὰ προσβληθῆ διὰ βίαν, δόλον ἢ πλάνην, μὴ ἀποκλειομένου νὰ διαμορφωθοῦν οἱ λόγοι, διὰ τοὺς ὁποίους ἐξηναγκάσθη ὁ παλαιὸς πολεμιστὴς εἰς παραίτησιν, εἰς μίαν ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου καθοριζομένων περιπτώσεων, βίας, δόλου ἢ πλάνης.

Εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, ἐφ' ὅσον γίνεται δεκτόν, ὅτι ἀμοιβαίᾳ συναινέσει καὶ ἄνευ ἐξαναγκασμοῦ κατελύθη ἡ ἀρχικὴ σύμβασις ἀορίστου χρόνου καὶ συνήφθη νέα, ὡρισμένου χρόνου, καὶ ἂν ἡ νέα αὕτη σύμβασις εἶχεν ὡς ἐπακόλουθον τὴν στέρησιν τῆς προστασίας τοῦ ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ, ἡ ὁποία ἐφαρμόζεται, ὡς δέχεται ὀρθῶς ὁ Ἄρειος Πάγος ἐπὶ συμβάσεων ἀορίστου μόνον χρόνου, δὲν ὑπῆρχε καὶ περίπτωσις ἐφαρμογῆς τῆς ἄνω προστατευτικῆς τῶν ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν διατάξεως.

Ἀρείου Πάγου 445/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Α. Χαμάρτος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Γ. Βουμβουλάκης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Μανούσης, Ε. Καρδαράς, Ι. Καπαδίστριας

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ν. 2112/1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», προϋπόθεσιν ἔχουσα τὴν μονομερῆ διὰ καταγγελίας λύσιν τῆς ἀορίστου χρόνου συμβάσεως ἐργασίας, δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐν λύσει τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀμοιβαίᾳ τῶν μερῶν συναινέσει, μὴ ἀπαιτουμένης ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ τῆς πρὸ ὡρισμένου χρόνου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου. Ὅθεν ὁ πρῶτος τῆς ἀναιρέσεως λόγος, πλήττων τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν, ὡς ἐσφαλμένως δεχθεῖσαν λύσιν τῆς ἀορίστου διαρκείας συμβάσεως ἐργασίας ἐλευθέρᾳ βουλήσει τῶν μερῶν καὶ σύναψιν νέας ὡρισμένης διαρκείας, χωρὶς νὰ ὀφίσταται τὸ περιστατικὸν τῆς καταγγελίας, εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς ἀβάσιμος.

Τὸ καταστατικὸν τῆς ἀναιρεσιβλήτου ἀνωνύμου ἑταιρίας δὲν ἔχει ἰσχὺν οὐσιαστικοῦ νόμου καὶ ἐπομένως ἡ τυχὸν ἐσφαλμένη ἑρμηνεία ἢ ἐφαρμογὴ τῶν διατάξεων τούτου δὲν συνιστᾷ τὸν ὑπὸ τοῦ ἐδαφ. 17 τοῦ ἄρθρ. 807 Πολ. Δικ. προβλεπόμενον λόγον ἀναιρέσεως καὶ εἶναι ἀπορριπτέος ὁ τρίτος τῆς ἀναιρέσεως λόγος, πλήττων τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν ὡς ψευδῶς ἑρμηνεύσασαν καὶ ἐφαρμόσασαν διατάξεις τοῦ καταστατικοῦ τῆς ἀναιρεσιβλήτου.

Οὐδεμία διάταξις τοῦ ν. 2112/1920 ἢ τῶν νόμων 246/1936, 771/1937, 118/1945 ἢ οἱουδήποτε ἄλλου νόμου ἀπαγορεύει, ὅπως σύμβασις ἐργασίας ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου ἀορίστου χρόνου μετατραπῇ τῇ ἐλευθέρᾳ βουλήσει τῶν συμβαλλομένων διὰ νέας συμβάσεως εἰς τοιαύτην ὡρισμένου χρόνου, ἐφ' ὅσον ἡ νέα αὕτη σύμβασις δὲν ἐγένετο πρὸς καταστρατήγησιν τῶν περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως διατάξεων τοῦ ν. 2112 ἔτους 1920, αἵτινες αἱ διατάξεις δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἀμοιβαίᾳ τῶν μερῶν συναινέσει λύσεως

τῆς ὀπαλληλικῆς συμβάσεως καὶ συνάψεως ἑτέρας τοιαύτης, οὐχὶ πρὸς καταστρατήγησιν τοῦ νόμου τούτου γενομένης. Ὅθεν, δεξάμενον τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ὅτι ἡ προϋπάρχουσα μεταξὺ τῶν διαδίκων ἀπὸ τοῦ ἔτους 1926 μέχρι τοῦ ἔτους 1939 σύμβασις ἐργασίας ἀορίστου χρόνου μετετράπη ἐκτοτε διὰ νέας αὐτοτελοῦς συμβάσεως ἐργασίας εἰς τοιαύτην ὡρισμένου χρόνου, διορισθέντος τοῦ ἀναιρεσείοντος διευθυντοῦ τῆς ἀναιρεσιβλήτου διὰ μίαν τριετίαν, ἀνανεουμένην ἑκάστοτε, ἅμα τῇ λήξει της, τῆς τελευταίας ἀνανεώσεως ὀρξαμένης ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου 1950 καὶ ληξάσης αὐτοδικαίως τὴν 31 Δεκεμβρίου 1952 καὶ ὅτι ἡ νέα αὕτη σύμβασις (κρινομένη ἐπωφελεστέρα διὰ τὸν ἀναιρεσείοντα, ἀφοῦ ἐλάμβανε πλὴν τῆς καταικίας μεγάλα ποσὰ δι' ἀποδοχάς, ἅτινα ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει θὰ ἐλάμβανεν ὡς ἁπλοῦς μισθωτὸς) κατηρτίσθη ἐλευθέρα θελήσει, οὐ μόνον ἐλευθέρως συμβληθέντος τοῦ ἀναιρεσείοντος μετὰ τῆς ἀναιρεσιβλήτου καὶ ἀποδεξαμένου τὴν μετατροπὴν τῆς συμβάσεως εἰς ὡρισμένου χρόνου τοιαύτην, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἰδίου ἐπιδιώξαντος τὴν τοιαύτην μετατροπὴν καὶ δὲν ἐγένετο πρὸς καταστρατήγησιν τῶν περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας ὀπαλληλικῆς συμβάσεως διατάξεων τοῦ ν. 2112/1920 καὶ ἀποφηνάμενον δι' ἀπορρίψεως τῆς ἐφέσεως ἀπορριπτέαν τὴν ἀγωγήν, διώκουσαν τὴν πληρωμὴν μισθῶν λόγῳ ἀκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ συνομολογηθέντος χρόνου, ὀρθῶς τὰς ὡς ἄνω διατάξεις τῶν νόμων ἠρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ εἶναι ἀπορριπτέοι οἱ περὶ τοῦ ἐναντίου δεύτερος καὶ πέμπτος ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγοι ἀναιρέσεως καὶ οἱ τοιοῦτοι τῶν προσθέτων, πλήττοντες τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν ὡς παραβιάσασαν διὰ τῆς τοιαύτης κρίσεώς της τὰς ὡς ἄνω διατάξεις τῶν νόμων.

Ὁ τέταρτος τῆς ἀναιρέσεως λόγος, καθ' ὃν ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις, συναγαγοῦσα ἐκ τῶν γενομένων δεκτῶν πραγματικῶν περιστατικῶν μετατροπὴν τῆς πρὸς τὸν ἀναιρεσίβλητον ἀορίστου χρόνου σχέσεως εἰς σχέσιν ὡρισμένου χρόνου, ψευδῶς ἠρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 200, 281 καὶ 288 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, καθ' ὃ ἡ ἑρμηνεία τῶν συμβάσεων δέον νὰ γίνηται κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς ἐν ταῖς συναλλαγαῖς καλῆς πίστεως, ἐνῷ ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη διὰ τῆς δεκτῆς γενομένης ἑρμηνείας τῶν νόμων καὶ τῆς συμβάσεως παρεβίασε προφανῶς τὸν ἐκ τῶν ὡς ἄνω ἄρθρων τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ἐπιβαλλόμενον κανόνα δικαίου τῆς συμφώνως ταῖς ἀρχαῖς τῆς καλῆς πίστεως ἑρμηνείας, εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς ἀόριστος, διότι δὲν ἀναφέρονται ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσείοντος ὡρισμένα πραγματικὰ περιστατικά, ἐξ ὧν προκύπτει ἡ ἐπικαλουμένη ὑπὸ τούτου παραβίασις τῶν ὡς ἄνω ἄρθρων τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, οὐδὲ διατείνεται οὗτος ὅτι προέβαλε ταιαῦτα ἐνώπιον τοῦ ἐκδόντος τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν δικαστηρίου.

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρ. 2 καὶ 7 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 244/1936 ἀ.ν., δι' ὧν καθορίζονται οἱ ὅροι καὶ αἱ διατυπώσεις τῆς ἀπολύσεως τῶν εἰς τὰς ἐν ἄρθρ. 2 αὐτοῦ ἀναφερομένας ἐπιχειρήσεις ὑπηρετούντων ἐφέδρων πολεμιστῶν, τοῦ ἄρθρ. 3 § 7 τοῦ ἀ. ν. 771/1937 καὶ ἐκ τοῦ σκοποῦ τῶν νόμων τούτων, ὅπως παράσχωσιν εἰς τοὺς ἐφέδρους παλαιοὺς πολεμιστὰς προστασίαν εὐρυτέραν τῆς παρεχομένης ὑπὸ τῶν ν. 2112/1920 καὶ 4558/1930 καὶ τοῦ δυνάμει τοῦ πρώτου ἐξ αὐτῶν ἐκδοθέντος β.δ. τῆς 15/18 Ἰουλίου 1920 εἰς τοὺς ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους, παρ' οἷς συντρέχουσιν αἱ προϋποθέσεις τῶν νόμων αὐτῶν, σαφῶς προκύπτει ὅτι αἱ ὡς ἄνω διατάξεις τῶν ν. 244/1936 καὶ 771/1937 καὶ αἱ ὑπ' αὐτῶν προβλεπόμεναι διατυπώσεις ἀπολύσεως τῶν ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν ἐφαρμογὴν ἔχουσιν ἐπὶ συμβάσεων ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, οὐχὶ δὲ καὶ ἐπὶ ὡρισμένου χρόνου τοιούτων. Οὕτως ἀποφηναμένη καὶ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ὅτι δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῆς συνδεούσης τοὺς διαδίκους συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου αἱ περὶ ἀπολύσεως τῶν παλαιῶν πολεμιστῶν διατάξεις τῶν ὡς ἄνω νόμων, ὀρθῶς ταύτας ἠρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ εἶναι ἀπορριπτέος ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου δος ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγος ἀναιρέσεως, ὡς καὶ ὁ 7ος τοιαῦτος, πλήττων τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν ὡς μὴ λαβοῦσαν ὑπ' ὄψιν τὸν ἰσχυρισμόν του, ὅτι, καὶ ἂν ἡ συνδέουσα τοῦτον μετὰ τῆς ἀναιρεσιβλήτου σύμβασις ἦτο ὡρισμένου χρόνου, ἡ ἀπόλυσίς του ἦτο ἄκυρος, ὡς παλαιοῦ πολεμιστοῦ.

ΥΠΕΡΗΜΕΡΙΑ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ ΜΕΤ' ΑΚΥΡΟΝ ΑΠΟΛΥΣΙΝ ΜΙΣΘΩΤΟΥ

Άρσις διά νέας καταγγελίας συμβάσεως έργασίας ή διά συμφωνίας των μερών

Άκυρος απόλυσις μισθωτού κατά παράβασιν Ν. 2222/1952 περί έλέγχου απολύσεων μισθωτών. — Αναγνώρισις ακυρότητος δι' οριστικής και τελεσιδίκου αποφάσεως. — Έργασία εις έφοδια εξωτερικού Αγροτικής Τραπέζης της Ελλάδος. — Μη υπαγωγή περιπτώσεως εις είδικόν Ν.Δ. 2468/1953. — Κατ' ούδεμίαν διάταξιν Νόμου υπερημερία εργοδότου δύναται να εκληφθή ως καταγγελία συμβάσεως. — Άρσις υπερημερίας διά δηλώσεως εργοδότου προς αποδοχήν υπηρεσιών ή διά συμφωνίας μεταξύ μερών. — Ισχυρισμός περί μη αποδοχής υπηρεσιών εξ ανωτέρας βίας.

Το Ιστορικόν της υποθέσεως, εφ' ής ή κατωτέρω απόφασις του ως εφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Αθηνών, έχει ως εξής:

Δι' οριστικής και τελεσιδίκου αποφάσεως του Πρωτοδικείου Αθηνών, ως εφετείου, επικυρωθείσης και δι' απαραδέκτου του Αρείου Πάγου, εκρίθη, ότι ή απόλυσις του συγκεκριμένου μισθωτού, υπηρετούντος εις την υπηρεσίαν Εφοδίων Εξωτερικού της Αγροτικής Τραπέζης της Ελλάδος, υπήρξεν άκυρος, ως παραβιασθεισών των διατάξεων του τότε ισχύοντος νόμου 2322/1952 περί ελέγχου απολύσεων των μισθωτών.

Έκτοτε ή εργοδότις του δεν απεδέχθη τας υπηρεσίας του μισθωτού, τελούσα εν υπερημερία, κατά το άρθρον 656 Α.Κ., και όφειλουσα ούτω τους μισθούς αυτού.

Εν τω μεταξύ επήλθε το ν.δ. 2468/1953 «περί τρόπου απολύσεως προσωπικού, ασχοληθέντος με διαχείρισιν εφοδίων εξωτερικού παρά τη Α.Τ.Ε.» (ΕΕΔ 12, 910), διά του οποίου ορίζεται, δτι το πάσης φύσεως έκτακτον προσωπικόν της Αγροτικής Τραπέζης (υπαλληλικόν, υπηρετικόν, εργατοτεχνικόν, εργατικόν), το προσληφθέν υπό ταύτης αποκλειστικώς διά την παραλαβήν, αποθήκευσιν, διακίνησιν και εν γένει διαχείρισιν των εκ του εξωτερικού εφοδίων, εις εκτέλεσιν της μεταξύ Δημοσίου και Α.Τ.Ε. συναφθείσης από 19.10.1948 συμβάσεως, απολύεται της υπηρεσίας επί τη λήξει της υπό της Αγροτικής Τραπέζης διοχειρίσεως των εφοδίων και άνευ τηρήσεως διατυπώσεων προβλεπομένων υπό των κατά τον χρόνον της απολύσεως ισχυουσών διατάξεων, επί τη καταβολή της υπό των κειμένων νόμων οριζομένης αποζημιώσεως. Αι περί προστασίας των στρατευομένων και εφέδρων διατάξεις δεν θίγονται οπωσδήποτε διά του παρόντος. Η ισχύς του παρόντος άρχεται από 1.2.1953.

Εκ τούτου προέκυψε το ζήτημα, μεθ' ο οποίου απησχολήθη το κατ' έφεσιν δικάσαν Πρωτοδικείον, άν ή περίπτωσις του κατά τα άνω απολυθέντος μισθωτού καλύπτεται υπό του εν λόγω ν.δ.

Είναι, νομίζομεν, αναμφισβήτητον, δτι ή αρνητική λύσις της αποφάσεως του Πρωτοδικείου είναι ή ορθή.

Ως διατυπούται το ν.δ. τούτο, δεν προκύπτει, δτι εσκοπήθη ή ρύθμισις κατ' αυτό απολύσεων, γενομένων πρό της 1 Φεβρουαρίου 1953, αλλά τοιούτων γενησομένων μετά ταύτην.

Εις την περίπτωσιν της αποφάσεως, άλλως τε, υπήρχεν απλώς υπερημερία της εργοδότιδος περί την αποδοχήν των υπηρεσιών του μισθωτού, εφ' όσον ή πρότερον γενομένη απόλυσις εθεωρήθη άκυρος, ή υπερημερία δε αίρεται κατά νομικόν τινα τρόπον, είτε διά δηλώσεως του εργοδότου, δτι αποδέχεται τας υπηρεσίας του μισθωτού, είτε δι' αποβάσεως της ενοχής, είτε διά συμφωνίας των μερών (Α.Π. 130/1952, εισηγητής *Σ. Μαυρομιχάλης*, ΕΕΔ 11, 618).

Η καταγγελία συμβάσεως έργασίας είναι αποβατικόν της ενοχής νομικών γεγονός (βλέπε *Ι. Καποδίστριαν*, ΈρμΑΚ υπό άρθρα 416 - 454, εισαγ.).

Αλλ' αύτη είναι μονομερής δήλωσις βουλήσεως, διά της οποίας σκοπείται ο τερματισμός της διαρκούς ενοχής, απευθυντέα προς τον προς ον απευθύνεται (άρθρ. 167 Α.Κ.), και καθισταμένη ενεργός, εφ' ής περιέλθη εις γνώσιν του τελευταίου (*Γ. Μπαλής*, Γεν. Αρχ. § 37, *Κ. Κουκάς*, Ένοχ. υπ' άρθρ. 668 Α.Κ., *Σ. Μαυρομιχάλης*, ΕΕΝ ιε' 585, σημ. 2 και οι υπ' αυτού αναφερόμενοι).

Διά της καταγγελίας δηλούται κατά τρόπον σαφή και ανεπίδεκτον αμφιβολίας κατά ποιον χρονικόν σημείον ή σχέσις έργασίας λήγει ή πρόκειται να λήξη (*Καποδίστριας*, ένθ' ανωτ., *Ζέπος*, Ένοχ. Α' § 27 III, *Nikisch*, Έργ. Δικ., άλλ. μετάφρ. σελ. 386 επ.).

Εξ άλλου και άν ο νόμος ή τα μέρη δεν συνεφώνησαν την τήρησιν ωρισμένου τύπου, δεν παύει ή καταγγελία να είναι επιδεής λήψεως.

Λύτη θεωρείται συντελεσθείσα, εφ' ής ή περί ταύτης δήλωσις περιέλθη εις τον λήπτην. Επί απόντων, εφ' όσον ή καταγγελία γίνεται προφορικώς, δέον ο καταγγέλλων αυτός ή απεσταλμένον παρ' αυτού πρόσωπον (άγγελος) να ανακοινώσωσιν εις τον λήπτην την περί καταγγελίας δήλωσιν. Εάν ο λήπτης απουσιάζη εκ της οικίας ή καταστήματος κλπ., ή δήλωσις δύναται να μεταβιβασθή εις έτερον συγγενικόν ή υπηρετικόν πρόσωπον, θεωρείται δε μεταβιβασθείσα ή δήλωσις της καταγγελίας προς τον λήπτην, εφ' ού χρονικού σημείου, κατά τας περιπτώσεις, ανεμένετο, δτι θα περιήρχετο εις γνώσίν του (*Staudinger - Nipperdey*, Komm. Zum B. G. B. Vorb § 620 παρ. 5ί).

Έχει, εξ άλλου, νομολογηθή (Α.Π. 191/1949, εισηγητής *Δ. Μίχος*, ΕΕΔ 8, 367, Α.Π. 231/1953, εισηγητής *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 12,

602, Α.Π. 317/1953, εἰσηγητής *Γ. Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 12, 703), ὅτι, ὡς σαφῶς προκύπτει ἐκ τῶν ἄρθρων 1 καὶ 3 τοῦ νόμου 2112/1920, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ νόμου 4558/1930, ἡ σύμβασις μισθώσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου ἐξακολουθεῖ ἰσχύουσα, μέχρις οὗ καταγγελθῇ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου, ὅπερ ἤδη καὶ τὸ ἄρθρον 669 Ἀστικοῦ Κώδικος ὥρισε ρητῶς.

Μόνη δὲ ἡ καθυστέρησις ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ (ἐν ὑπερημερίᾳ τοῦ ἐργοδότου) δὲν ἀποτελεῖ καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας (Α.Π. 370/1947, εἰσηγητὴς *Ν. Κάτελος*, ΕΕΔ 7, 23, Α.Π. 587/1950, εἰσηγητὴς *Ἰ. Ἀποστολόπουλος*, ΕΕΔ 10, 15).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 6659/1954

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Ι. Μαρινάκος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Β. Βασιλείου, Ν. Κανελλόπουλος

Καθ' ἃ ἐκτίθεται ἐν τῇ ἀγωγῇ, ἀφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, καὶ ἐβεβαιώθη ἐκ τοῦ συνόλου τῶν προσαχθεισῶν ἀποδείξεων, εἰς ἐκτέλεσιν τῆς μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ Δημοσίου συνομολογηθείσης ἀπὸ 19 Ὀκτωβρίου 1948 συμβάσεως, δι' ἧς εἶχεν ἀναλάβει τὴν παραλαβήν, ἀναποθήκευσιν καὶ προώθησιν ἐν τῇ χώρᾳ τῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσαγομένων ἐφοδίων, ἡ ἐφεσίβλητος - ἐναγομένη, μετ' ἄλλων, προσέλαβε καὶ τὸν ἐκκαλοῦντα - ἐνάγοντα ὡς «ἐργάτην ἀποθηκῶν», ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, τοποθετήσασα τοῦτον εἰς τὸ ἐν Πειραιεῖ Β' Γραφεῖον αὐτῆς. Εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦτο, εἰς τὸ ὁποῖον εἶχε ἀνατεθῇ ὑπὸ τῆς ἐφεσιβλήτου ἡ ἐν γένει διαχείρισις τῶν ἀνωτέρω ἐφοδίων, ὁ ἐκκαλῶν εἰργάσθη ἀπὸ τῆς προσλήψεώς του, γενομένης τὴν 15 Μαρτίου 1945, μέχρι τῆς 23 Ὀκτωβρίου 1952, ὅτε ἡ ἐφεσίβλητος μετὰ προμήνυσιν κατήγγειλε τὴν σύμβασιν ἐργασίας. Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 7870/1953 ὁριστικῆς καὶ τελεσιδίκου ἀποφάσεως τοῦ Δικαστηρίου τούτου, ἥτις ἤδη κατέστη ἀμετάκλητος, ἐπικυρωθείσα διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 533/1953 ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκηρύχθη ἄκυρος, διότι δὲν ἐτηρήθησαν αἱ διατυπώσεις τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Νόμου 2222/1952 «περὶ ἐλέγχου ἀπολύσεων τῶν μισθωτῶν», ἐπεδικάσθησαν δὲ δι' αὐτῆς εἰς τὸν ἐκκαλοῦντα τὰ διὰ τῆς ἀπὸ 12 Νοεμβρίου 1952 προγενεστέρας ἀγωγῆς αἰτηθέντα ἡμερομίσθια τοῦ χρόνου ἀπὸ 24 Ὀκτωβρίου 1952 μέχρι 10 Δεκεμβρίου 1952, ἑκάστην πρὸς δραχμὰς 25.000. Κατόπιν τούτων ὁ ἐφεσίβλητος, στηριζόμενος εἰς τὸ ἐκ τῆς ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 7870/1953 τελεσιδίκου ἀποφάσεως τοῦ Δικαστηρίου τούτου προκῦπτον δεδικασμένον, ὡς πρὸς τὸ ἄκυρον τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἠτήσατο διὰ τῆς ὑπὸ συζήτησιν ἀγωγῆς του τὰς ἀποδοχὰς ὁστέρου χρόνου, ἤτοι ἀπὸ 11 Δεκεμβρίου 1952 μέχρις 6 Ἰουλίου 1953, ὑπολοίπων δώρου Χριστουγέννων 1952, ὡς καὶ τὸ δῶρον τοῦ Πάσχα 1953.

Ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, κρίνασα ὅτι ἡ μετὰ τὴν τελεσιδίκων ἀκύρωσιν τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἐκκαλοῦντος συνεχισθεῖσα σύμβασις ἐργασίας ἐλύθη τελικῶς ἀπὸ 1 Φεβρουαρίου 1953 διὰ σιωπηρᾶς ἐκ μέρους τοῦ ἐφεσιβλήτου καταγγελίας αὐτῆς, κατόπιν τῆς ἰσχύος τοῦ Νομοθ. Διατάγματος 2468/1953, καὶ θεωρήσασα ἐκτοτε ἀρθεῖσαν τὴν ὑπερημερίαν τῆς ἐφεσιβλήτου περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῆς ἐργασίας τοῦ ἐκκαλοῦντος, ἐπεδίκασεν εἰς τοῦτον τὰς ἀποδοχὰς τοῦ ἀπὸ 11 Δεκεμβρίου 1952 μέχρι 31 Ἰανουαρίου 1953 χρόνου καὶ ἀναλογοῦντα ποσοστὰ ἐκ τῶν αἰτηθέντων δώρων αὐτοῦ, ἤτοι δραχμὰς 1.179.000, ἀπορρίψασα κατὰ τὰ λοιπὰ τὴν ἀγωγήν. Κατὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης παραπονεῖται ἤδη ὁ ἐκκαλῶν, αἰτούμενος διὰ τῆς ἐφέσεώς του τὴν μεταρρύθμισιν αὐτῆς διὰ τῆς παραδοχῆς ἐξ ὁλοκλήρου τῆς ἀγωγῆς του.

Ἐκ τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ Νομοθ. Διατάγματος 2468/1953 τῆς 18/25 Ἰουλίου 1953 σαφῶς προκύπτει, ὅτι δι' αὐτοῦ ἐπετράπη εἰς τὴν ἐφεσίβλητον, ὅπως τὸ πάσης φύσεως ἔκτακτον προσωπικόν (ὑπαλληλικόν, ὑπηρετικόν, ἐργατοτεχνικόν), τὸ προσληφθὲν ὑπὸ ταύτης διὰ τὴν παραλαβήν, ἀποθήκευσιν καὶ ἐν γένει διαχείρισιν τῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐφοδίων, εἰς ἐκτέλεσιν τῆς μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ Δημοσίου συναφθείσης ἀπὸ 19 Ὀκτωβρίου 1948 συμβάσεως, ἀπολύῃ τῆς ὑπηρεσίας ἐπὶ τῇ λήξει τῆς διαχειρίσεως τῶν ἐφοδίων καὶ ἄνευ τῆς τηρήσεως τῶν προβλεπομένων διατυπώσεων ὑπὸ τῶν ἰσχυουσῶν διατάξεων, ἐπὶ τῇ καταβολῇ τῆς ὑπὸ τῶν κειμένων νόμων ὁριζομένης ἀποζημιώσεως, τοῦτο δὲ ἀναδρομικῶς ἀπὸ 1 Φεβρουαρίου 1953, ἐφ' ὅσον ἐν τῷ ἠγηθέντι Νομοθετικῷ Διατάγματι ὡρίσθη, ὅτι ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἀνωτέρω χρονολογίας. Ὁ ἐκκαλῶν ὅμως ἀπελύθη ὑπὸ τῆς ἐφεσιβλήτου, ὡς προελέχθη, τὴν 23 Ὀκτωβρίου 1952 καὶ ἡ ἀπόλυσις του ἐκρίθη τελεσιδίκως ὡς ἄκυρος, μετὰ δὲ τὴν δημοσίευσιν τοῦ Νομοθ. Δ/τος 2468/1953 καὶ ἀμετακλήτως ὡς τοιαύτη. Οὕτως ἡ ἐφεσιβλήτος ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἐκκαλοῦντος περιέστη εἰς κατάστασιν ὑπερημερίας, ἥτις δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ αὐτομάτως ἀρθεῖσα ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ὡς ἄνω Νομοθ. Διατάγματος, ὡς συνιστώσης ἐκτοτε τῆς συνεχισθείσης ἀρνήσεως τῆς ἐφεσιβλήτου νὰ ἀποδεχθῇ τὰς ὑπηρεσίας τοῦ ἐκκαλοῦντος νέαν σιωπηρὰν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Κατ' ἀρχὴν ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ Διατάγματος τούτου οὐδόλως ἐξάγεται, ὅτι θίγονται ὁπωσδήποτε τὰ διὰ τελεσιδίκου ἀποφάσεως κριθέντα, οὐδὲ ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι ἀπὸ τῆς ὁρισθείσης ἰσχύος αὐτοῦ ἡ ὑπερημερία τῆς ἐφεσιβλήτου, προκειμένου περὶ ἀπολύσεως μισθωτοῦ ἐκ τοῦ ἀνωτέρω προσωπικοῦ της, γενομένης πρὸ τῆς 1 Φεβρουαρίου 1953 καὶ κηρυχθείσης τελεσιδίκως ἀκύρου, δύναται, ἄνευ ἄλλου τινός, νὰ θεωρηθῇ μετατραπεῖσα εἰς νέαν σιωπηρὰν ἐκτοτε καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ἀλλωστε καὶ κατ' οὐδεμίαν ἑτέραν διάταξιν νόμου ἡ ὑπερημερία τοῦ ἐργοδότου δύναται καθ' ἑαυτὴν νὰ ἀκληφθῇ ὡς μονομερὴς καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐπαγομένη τὴν λύσιν αὐτῆς (Α. Π. 370/1947, Θέμ. ΝΘ' 12). Ἐκ τούτων ἕπεται, ὅτι ἡ ἐφε-

ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΔΙΑΚΡΙΣΙΣ ΣΧΕΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΠΟ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

I

Κατάρτισις προσυμφώνου περί συμβάσεως έργασίας καί έκδίκασις διαφοράς

Διαφοραί είσαγόμεναι πρός έκδίκασιν κατά τήν έργατικήν διαδικασίαν.—Έννοια σχέσεως έργασίας κατά τό Ν.Δ. 2511/1953.—Έννοια συμβάσεως έργασίας κατ' Άστικόν Κώδικα.—Έφαρμογή άρθρ. 656 Α.Κ. περί ύπερημερίας έργοδότου έπί συμβάσεων έργασίας.—Κατάρτισις προσυμφώνου περί συνάψεως μελλούσης συμβάσεως έργασίας.—Μή έκτέλεσις αύτοῦ.—Άναζήτησις άποζημιώσεως δι' άγωγῆς κατά τήν τακτικήν διαδικασίαν ή δι' άγωγῆς άδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, έφ' όσον όμως έδημιουργήθη σχέσις έργασίας, κατά τήν έργατικήν διαδικασίαν.—Άπόρριψις άπαραδέκτου άγωγῆς.

Πρωτοδίκου Πειραιῶς 790/1954

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Άριστοφ. Τούσης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Καλκαντῆς, Β. Μελίδης

Κατ' άρθραν 1 τοῦ ν. ΓΨΟΔ' περί έκδικάσεως τῶν μεταξύ έργατῶν καί έργοδοτῶν διαφορῶν, ὡς έτροποποιήθη ὑπό άρθρου μόνου τοῦ ν. 1968/1944, πᾶσα ἰδιωτική άξίωσις μισθωτοῦ ἤ έν περιπτώσει θανάτου αὐτοῦ τῶν κατά νόμον δικαιουμένων προσώπων κατά τοῦ έργοδότου ἤ τοῦ διαδόχου αὐτοῦ, πηγάζουσα έκ σχέσεως έργασίας, δικάζεται κατά τάς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου. Έκ τῆς διατάξεως ταύτης προκύπτει, ὅτι, ἵνα ὑπαχθῇ ἡ διαφορά εἰς τήν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΨΟΔ', πρέπει ἡ ἰδιωτική άξίωσις τοῦ μισθωτοῦ νά ἔχῃ ὡς νομικήν βάσιν τήν σύμβασιν έξηρτημένης έργασίας, έν τῇ ἐννοίᾳ τῆς κατά τό Άστικόν δίκαιον σύμβάσεως έργασίας καί άνεξαρτήτως ἄν ἡ σύμβασις τῆς έργασίας εἶναι ἔγκυρος ἤ ἄκυρος (Α.Π. 549/1953 ΕΕΝ κ' 969). Σχέσις έργασίας νοεῖται κατά τό ἄρθρ. 2 § 6 τοῦ ν.δ. 2511/1953 ἡ ἐκ πραγματικῆς άπασχολήσεως τοῦ μισθωτοῦ ἐν τῇ ἐκμεταλλεύσει δημιουργουμένη σχέσις, άνεξαρτήτως τοῦ κύρους τῆς συμβάσεως έργασίας. Στοιχεῖον ὅθεν τῆς σχέσεως έργασίας εἶναι ἡ πραγματική παροχή έργασίας. Σύμβασις δέ έργασίας εἶναι κατά τήν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 648 Α.Κ. ἡ σύμβασις, δι' ἧς ὁ μέν έκμισθωτής ὑποχρεοῦται νά παρέχῃ έφ' ὡρισμένον ἤ ἀόριστον χρόνον τήν έργασίαν αὐτοῦ εἰς τόν μισθωτήν, οὗτος δέ νά καταβάλλῃ τόν συμφωνηθέντα μισθόν (πρβλ. *Π. Ζέπου*, Ἐνοχ. Δίκ. σελ. 316). Κατ' ἄρθρ. 656 Α.Κ. ἐάν ὁ μισθωτής κατέστῃ ὑπερήμερος περί τήν άποδοχήν τῆς έργασίας, ὁ έκμισθωτής δικαιοῦται ν' ἀπαιτήσῃ τόν μισθόν, μή ὑποχρεούμενος εἰς παροχήν τῆς έργασίας ἐν ἄλλῳ χρόνῳ. Ἡ διάταξις αὕτη προϋποθέτει σύμβασιν έργασίας τελειωμένην ἤδη καί οὐχί προσύμφωνον περί μελλούσης συνάψεως τοιαύτης συμβάσεως. Ἐν τῇ τελευταίᾳ περιπτώσει, τοῦτέστι τῆς ὑπάρξεως συμφώνου ἐν μή ἐκτελέσει ὑπό τοῦ μισθωτοῦ (έργοδότου), δύναται νά ἐπιδιωχθῇ ἡ καταβολή άποζημιώσεως δι' ἀγωγῆς κατά τήν τακτικήν διαδικασίαν ἤ δι' ἀγωγῆς φερούσης τά στοιχεῖα τοῦ άδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἐνώπιον ἡμῶν, ἐφ' ὅσον ὅμως ἐδημιουργεῖτο ὤφειλε νά προβῇ εἰς νέαν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως έργασίας, ἐξωτερικεύουσα τήν πρός τοῦτο θέλησίν της εἴτε ἐγγράφως, εἴτε διά πράξεων δηλωτικῶν αὐτῆς. Ἐφ' ὅσον τοῦτο δέν ἐγένετο, ἐξ ἑτέρου δέ δέν προέκυψεν, ὅτι ἀπό 1 Φεβρουαρίου 1953 ἤρθη ἡ ὑπερημερία τῆς ἐφεσιβλήτου καθ' οἱονδήποτε ἄλλον νόμιμον τρόπον, εἴτε διά δηλώσεως αὐτῆς ὅτι ἀποδέχεται τάς ὑπηρεσίας τοῦ ἐκκαλοῦντος, εἴτε διά συμφωνίας μεταξύ τούτων (Α.Π. 630/1952, ΕΕΔ 11, 618), ἡ ἐφεσίβλητος εἶναι, κατά τό ἄρθρον 656 τοῦ Α.Κ., ὑποχρεως εἰς τήν πληρωμήν τῶν άποδοχῶν τοῦ ἐκκαλοῦντος καί διά τόν ἐφεξῆς ἀπό τῆς ὡς ἄνω ἰσχύος τοῦ Ν.Δ. 2468/1953 χρόνον. Περίπτωσις άπαλλαγῆς τῆς ἐφεσιβλήτου ἀπό τῆς ὑποχρεώσεως ταύτης, λόγῳ ἀνωτέρας βίας, δέν συντρέχει ἐν προκειμένῳ καθ' ὅσον καί ἀληθῆ ὑποτιθέμενα τά πρός θεμελίωσιν αὐτῆς ὑποστηριζόμενα, ὅτι ἀπό 1 Φεβρουαρίου 1953 κατέστη εἰς ταύτην ἀδύνατος ἡ ἀποδοχή τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐκ τοῦ ὅτι τό Δημόσιον κατήγγειλεν ἔκτοτε τήν ἀνωτέρω ἀπό 19 Ὀκτωβρίου 1948 σύμβασιν, ταῦτα δέν συνιστῶσιν ἀνωτέραν βίαν, ἀπαιτοῦσαν τήν συνδρομήν περιστατικῶν ἀπολύτως ἀναποτρέπτων καί καθιστώντων τήν συνέχισιν τῆς συμβάσεως έργασίας ὁλικῶς ἀδύνατον, μορφήν, ἣν δέν ἔχουσι τά ὑπό τῆς ἐφεσιβλήτου ἐπικαλούμενα ὡς ἄνω περιστατικά, ἀφοῦ αὐτός οὗτος ὁ Νόμος 2468/1953 προέβλεψε τήν ἐπικειμένην λῆξιν τῆς διαχειρίσεως τῶν ἐφοδίων, ἐπιτρέψας ἁπλῶς εἰς τήν ἐφεσίβλητον ν' ἀπολύῃ τό πρός τοῦτο προαληφθέν προσωπικόν της ἄνευ τῆς τηρήσεως τῶν ὑπό τῶν κειμένων νόμων ἐπιβαλλομένων διατυπώσεων ἐπί καταβολῇ μόνον τῆς ὑπό τοῦ Νόμου 2112/1920 καί τοῦ Β. Δ/τος τῆς 18 Ἰουλίου 1920 ὁριζομένης άποζημιώσεως. Ἐφ' ὅσον ὅμως ἡ ἐφεσίβλητος δέν συνεμορφώθη πρός τόν νόμον 2468/1953 ὡς πρός τόν ἐκκαλοῦντα, συνεχιζομένης ἀναλλοιώτου τῆς ὑπερημερίας αὐτῆς, ὑπέχει ἀναμφηρίστως ὑποχρέωσιν καταβολῆς καί τῶν ἀπό 1 Φεβρουαρίου 1953 ἀποδοχῶν του. Κατά συνέπειαν, ἀντιθέτως κρίνασα ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ἔσφαλε κατά τούς σχετικούς βασίμους λόγους ἐφέσεως καί δέον ὅπως μεταρρυθμισθῇ.

μιουργήθη σχέσις έργασίας, ήτις μόνον διά της πραγματικής άπασχολήσεως είναι δυνατή καί νοητή (Ίδε άνωτ. καί άρθρ. 2 § 6 ν. 2511/1953). Άνεξαρτήτως τοῦ ἐγκύρου ἤ μή τῆς συμβάσεως, τό προσύμφωνον περί καταρτίσεως συμβάσεως ἐργασίας, αὐτό καθ' ἑαυτό, δέν δημιουργεῖ σχέσιν ἐργασίας, οὐδ' ἡ προσφορά τῶν ὑπηρεσιῶν πρό τῆς περί συμβάσεως ἐργασίας συμφωνίας δύναται νά δημιουργήσῃ τοιαύτην σχέσιν ἐργασίας. Τούτων οὕτως ἐχόντων, ἡ ὑπό κρίσιν ἀγωγή ἐν ᾗ ἐκτίθεται, ὅτι δυνάμει τοῦ ἀπό 21.2.1951 ἰδιωτικοῦ συμφωνητικοῦ, ὑπογραφέντος μεταξύ ἐνάγοντος καί ἐναγομένου, ὁ τελευταῖος ἀνέλαβε τήν ὑποχρέωσιν, ὅπως, ἐφ' ὅσον ὡς ἀναλάβῃ τήν ἐν Ν. Φαλήρῳ ἐπιχείρησιν τῶν ὁρυζομύλων τῆς ἑταιρίας..., εἴτε ἀτομικῶς, εἴτε ἐν ἑταιρίᾳ μετά τοῦ Η. Χ** προσλάβῃ τόν ἐνάγοντα ὡς ἀποθηκάριον καί νυκτοφύλακα τῆς ἐπιχειρήσεως ταύτης, ὅτι, καίτοι ὁ ἐναγόμενος ἀνέλαβε τήν ἐπιχείρησιν ταύτην καί ὡχλήθη ὑπό τοῦ ἐνάγοντος, προσφερθέντος νά ἀναλάβῃ τήν συμφωνηθεῖσαν ἐργασίαν διά τῆς ἀπό 16.11.1953 ἐξωδίκου διαμαρτυρίας, ἐν τούτοις ὁ ἐναγόμενος δέν προσλαμβάνει τοῦτον, διώκουσα δέ ὅπως ὑποχρεωθῇ ὁ τελευταῖος καί καταβάλῃ τούς νομίμους μισθούς, οὓς θά ἐλάμβανεν, ἐάν ἀπό 1.11.1953 ἐγένοντο ἀποδεκταί αἱ προσφερθεῖσαι ὑπηρεσίαι του, ἐκ δραχμῶν ἐν συνόλῳ 4.800.000, ἀναρμοδίως εἰσάγεται ἐνώπιον ἡμῶν κατά τήν προκειμένην διαδικασίαν καί δέον ὅπως, κηρυσσομένων ἀναρμοδίων πρός ἐκδίκασιν ταύτης, ἀπορριφθῇ ἡ ἀγωγή ὡς ἀπαράδεκτος κατ' ἄρθρ. 1, 5 §§ 2 καί 8 β.δ. 1.8.1920 περί κωδ. τοῦ ν. ΓΨΟΔ', ὡς ἐτροποποιήθη καί συνεπληρώθη (πρβλ. Π. Ρόδ. 177/1952, ΕΕΔ 12, 370).

II

Ἔννοια σχέσεως ἐργασίας καί διαφορά ἀπό συμβάσεως ἐργασίας.

Ὁρισμός σχέσεως ἐργασίας ὑπό ν.δ. 2511/1953. — Ἔννοια σχέσεως διάφορος ἐννοίας συμβάσεως ἐργασίας. — Δικαίωμα μισθωτοῦ δι' ἀξίωσιν ἀντιπαροχῆς μισθοῦ κατά τήν ἐργατικήν διαδικασίαν. — Νομικόν ἔρεισμα ἀγωγῆς ἐξ ἀπόψεως οὐσιαστικοῦ δικαίου. — Ἀναγωγή ὑπό ν.δ. 2511/1953 σχέσεως ἐργασίας εἰς νομικόν κατασκεύασμα ἀνωνύμου σχέσεως, μή ἐρυθμισμένης ὑπό διατάξεως οὐσιαστικοῦ δικαίου. — Ἀναλογική ἐφαρμογή διατάξεων Ἀστικοῦ Κώδικος. — Παροχή ἐργασίας ὑπέρ τά νόμιμα χρονικά ὅρια. — Ἀναλογική ἐφαρμογή ἄρθρ. 659 Α.Κ.

Πρωτοδικείου Ἠλείας 93/1954

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Β. Χαλευλάκος**
Εἰσηγητής ὁ Πρωτοδίκης κ. **Δ. Περδίκης**

Διά τοῦ ἄρθρ. 2 § 6 τοῦ ν.δ. 2511/1953, ὁρίσαντος ὅτι «ὡς σχέσις ἐργασίας νοεῖται ἡ ἐκ τῆς πραγματικῆς ἀπασχολήσεως τοῦ μισθωτοῦ ἐν τῇ ἐκμεταλλεύσει δημιουργουμένη σχέσις, ἀνεξαρτήτως τοῦ κύρους τῆς συμβάσεως», ἐδημιουργήθη ἐν τῇ ἐργατικῇ νομοθεσίᾳ ἔννοια διάφορος τῆς συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας τοῦ ἄρθρ. 648 Α.Κ., ἡ τῆς σχέσεως ἐργασίας (ὅρα περί τούτου τούς κατά τά λοιπά μεταξύ των διαφωνοῦντας *Β. Βασιλείου*, ἐν ΕΕΔ τόμ. 12ος, σ. 1253 καί ἐπόμ., τόμ. 13ος, σ. 285, *Παν. Βεργοπόπουλον*, ἐν ΕΕΔ τόμ. 13ος, σ. 225, *Δημοσθ. Κούνην*, ἐν ΕΕΔ τόμ. 12ος, σ. 900 κεφ. XIV), βάσει δέ τοῦ νέου τούτου νομικοῦ κατασκευάσματος τῆς σχέσεως ἐργασίας, τῆς πραγματικῆς δηλαδή ἀπασχολήσεως τοῦ ἐργαζομένου, δικαιοῦται ὁ δανειστής τῆς ἀμοιβῆς (ὁ ἐργαζόμενος) νά ἀξιώσῃ τήν ἐπί τόν μισθόν ἀντιπαροχήν δι' ἀγωγῆς, ἐκδικαζομένης κατά τήν διαδικασίαν τοῦ νόμου ΓΨΟΔ' (Α.Π. 549/1953, ΕΕΔ τόμ. 12ος, σ. 1262). Περαιτέρω δμως ἀνακύπτει τό ζήτημα τοῦ νομικοῦ ἐρείσματος τῆς τοιαύτης ἀγωγῆς ἀπό ἀπόψεως οὐσιαστικοῦ δικαίου. Κατά τόν σκοπόν τοῦ ν.δ. 2511/1953, προκύπτοντα καί ἐκ τῆς εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως, ἐν ᾗ ἀναφέρεται, ὅτι κατέστη ἀναγκαία ἡ διασάφησις τῆς διαφορᾶς τῶν ἐννοιῶν τῆς σχέσεως ἐργασίας καί τῆς ἐγκύρου συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας, ἡ σχέσις ἐργασίας ἀνήχθη εἰς νομικόν κατασκεύασμα ἀνωνύμου σχέσεως, μή ἐρρυθμισμένης ὑπό διατάξεως τινος τοῦ οὐσιαστικοῦ δικαίου, ὡς δ' ἐπί ἀνωνύμου συναλλάγματος παροχῆς ὑπηρεσιῶν ἤ καί συμβάσεως μισθώσεως ὑπηρεσιῶν κατά τό προϊσχύσαν βυζαντινορρωμαϊκόν δίκαιον ἐφηρμόζετο ἀναλογικῶς ὁ ν. 22 Π (19.5) (ὅρα τήν 257/1953 ἀδημ. ἀπόφασιν τοῦ Δικαστηρίου τούτου), οὕτω δέ καί ἐν προκειμένῳ ἐπί ἀξιώσεων ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας δέον νά τύχωσιν ἀναλογικῆς ἐφαρμογῆς ὅσαι ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ Κεφ. 18ου τοῦ Α.Κ. συμβιβάζονται πρός τήν νέαν νομικήν ἔννοιαν καί σχέσιν. Ἐπομένως ἐπί παροχῆς ἐργασίας πλέον τῶν τεθεσπισμένων χρονικῶν ὁρίων ὁ μισθωτός δικαιοῦται νά ἐγείρῃ τήν ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας ἀγωγήν του, ἐπερειδων ταύτην ἐπί τοῦ ἄρθρ. 659 Ἀστικοῦ Κώδικος. Οὕτως ἀποφανθείς καί ὁ δικάσας Εἰρηνοδικης, ὀρθῶς τόν νόμον ἐφήρμοσεν, ἀπορριπτέος δέ ὁ πρῶτος λόγος ἐφέσεως, καθ' ὃ σκέλος βάλλει κατά τῆς ἐκκαλουμένης δι' ἔλλειψιν νομικοῦ ἐρείσματος.

Παρατηρήσεις I. Ἡ πρώτη τῶν ἀποφάσεων παρέχει ἄξιον παράδειγμα ἐννοιολογικοῦ διαχωρισμοῦ μεταξύ συμβάσεως ἐργασίας καί σχέσεως ἐργασίας. Διά τοῦ ὑπογραφέντος ἰδιωτικοῦ συμφωνητικοῦ ὁ μέν ἐναγόμενος ἀνέλαβε τήν ὑποχρέωσιν νά προσλάβῃ τόν ἐνάγοντα ὡς ἀποθηκάριον καί νυκτοφύλακα ἐν τῇ ἐκμεταλλεύσει ὁρυζομύλων, εὐθύς ὡς ἀναλάβῃ ταύτην, ὁ δέ ἐνάγων νά παράσχῃ τάς ὑπηρεσίας του ὡς τοιοῦτος. Ὑφιστομένου τοῦ στοιχείου τῆς ἐξαρτήσεως, ἡ συμφωνία αὕτη ἀποτελεῖ ἄρτιαν σύμβασιν ἐργασίας, ἀνεξαρτήτως ἐάν αὕτη τελῇ ὑπό ἀναβλητικήν αἵρεσιν ἤ προθεσμίαν, ἂν τοῦτο τό ἀπαιτητόν τῶν ἑκατέρωθεν παροχῶν ἀνεβλήθη εἰς τό μέλλον. (Πρβλ. *Nikisch*, Ἐργατ. Δίκαιον, ἑλλην. μετάφρ. σελ. 164 καί 168). Σχέσις βεβαίως ἐργασίας δέν συνετελέσθη ἔτι, διότι δέν ἔλαβε χώραν ἡ τοποθέτησις (ἔνταξις) τοῦ μισθωτοῦ εἰς τήν ἐκμετάλλευσιν, ἀφ' οὗ καί

μόνον χρονικοῦ σημείου θεωρεῖται συσταθεῖσα ἡ σχέσις ἐργασίας.

Ἡ καταρτισθεῖσα συμφωνία περὶ τοποθετήσεως τοῦ μισθωτοῦ εἰς τὴν ἐκμετάλλευσιν δὲν ἔχει, ὅθεν, τὸν χαρακτῆρα προσυμφώνου, ὡς δέχεται ἡ ἀπόφασις, ἐφ' ὅσον δὲν συντρέχει τὸ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 166 Α.Κ. ἀπαιτούμενον στοιχεῖον τῆς ἀναλήψεως παρὰ τῶν μερῶν τῆς ὑποχρεώσεως νὰ συνάψουν ὡρισμένην σύμβασιν, ἀλλ' ἀμφότερα τὰ μέρη ἀποβλέπουν εἰς τὴν δημιουργίαν μιᾶς πραγματικῆς καταστάσεως ἀπασχολήσεως, πρὸς τὴν ὁποίαν συνάπτονται νομικὰ γεγονότα, χωρὶς νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ θέλησις τῶν μερῶν (*Nikisch*, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 196).

Ἀλλὰ καὶ ἂν γίνῃ δεκτόν, ὅτι καὶ ἡ σχέσις ἐργασίας ἔχει δικαιοπρακτικὸν χαρακτῆρα καὶ ὅτι ἀπαιτεῖται ἐν πάσῃ περιπτώσει συμφωνία τῶν μερῶν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ὑποστηρίζεται ὄχι μόνον ὑπὸ τῶν ὀπαδῶν τῆς συμβατικῆς θεωρίας, ἀλλὰ καὶ ὑπό τινων ὀπαδῶν τῆς θεωρίας τῆς ἐντάξεως (πρβλ. λ. χ. *Maus*, Das Arbeitsverhältnis, 1948 σελ. 139, ὅστις τὴν σύμβασιν ἐργασίας χαρακτηρίζει ὡς δικαιοπραξίαν ὑποχρεώσεως — Verpflichtungsgeschäft — ἐνῷ τὴν σχέσιν ἐργασίας ὡς δικαιοπραξίαν ἐκπληρώσεως - Erfüllungsgeschäft -), δὲν παύει ἡ συμφωνία περὶ τοποθετήσεως τοῦ μισθωτοῦ εἰς τὴν ἐκμετάλλευσιν νὰ ἔχῃ τὸν χαρακτῆρα ἀρτίας συμβάσεως καὶ οὐχὶ προσυμφώνου, ἐφ' ὅσον ἐν πάσῃ περιπτώσει διὰ τῆς συμφωνίας ταύτης συνιστᾶται ἐνοχικὴ ὑποχρέωσις πρὸς παροχήν (οὐχὶ πρὸς δήλωσιν βουλήσεως), ἧτις παροχὴ συνίσταται ἐν προκειμένῳ εἰς τὴν *τοποθέτησιν* τοῦ μισθωτοῦ εἰς τὴν ἐκμετάλλευσιν, ἡ δὲ τοιαύτη σύμβασις ἀνήκει εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ὑποχρεωτικῶν δικαιοπραξιῶν (περὶ ὧν *Μπαλῆ*, Γεν. Ἀρχαὶ § § 31, 33, *Ζέπος*, Ἐνοχ. Δίκ. Α' σελ. 357).

Ἐκ τοῦ ὅτι τὰ σύνηθες συμβαίνον εἶναι ἡ σύναψις τῆς συμβάσεως ἐργασίας νὰ συμπίπτῃ χρονικῶς μὲ τὴν τοποθέτησιν τοῦ μισθωτοῦ εἰς τὴν ἐκμετάλλευσιν τοῦ ἐργοδότου, δὲν ἕπεται, ὅτι ἐὰν παρεμβάλληται χρονικόν τι διάστημα μεταξὺ τῆς καταρτίσεως τῆς περὶ τοποθετήσεως συμφωνίας καὶ αὐτῆς ταύτης τῆς τοποθετήσεως, ὡς ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν τῆς ἀπορρίσεως περιπτώσει, ἡ περὶ τοποθετήσεως συμφωνία ἀποβάλλει τὸν χαρακτῆρα τῆς συμβάσεως ἐργασίας, μεταβαλλομένη εἰς προσύμφωνον. (Ἀντίθετος ὅμως *Nipperdey* ἐν Staudingers Kommentar zum B.G.B. ἐκδ. 10η, εἰσαγ. ἐπὶ § 611, ἀριθ. 32 σελ. 897, ὅστις χαρακτηρίζει ἄνευ αἰτιολογίας τινὸς τὴν τοιαύτην συμφωνίαν ὡς προσύμφωνον).

Συνεπῶς ἐὰν ὁ ἐργοδότης ἀρνηθῇ νὰ ἐνεργήσῃ τὴν τοποθέτησιν, ὁ μισθωτὸς δὲν ἔχει ἀξίωσιν ἐπὶ τὴν τέλεσιν δικαιοπραξίας, οἵαν θὰ εἶχεν ἐὰν ἐπρόκειτο περὶ προσυμφώνου, ἀλλ' ἀξίωσιν ὅπως προσληφθῇ εἰς τὴν ἐκμετάλλευσιν καὶ ἀντιστοίχως ὁ ἐργοδότης ὑποχρέωσιν ὅπως ἐνεργήσῃ τὴν τοποθέτησιν τοῦ μισθωτοῦ. Ἐὰν ἀρνηθῇ ὁ ἐργοδότης νὰ προσλάβῃ τὸν μισθωτὸν καὶ ὁ τελευταῖος οὗτος ἤθελε προσφύγει εἰς τὸ δικαστήριον, ἡ ἐκτέλεσις τῆς ἐκδοθησομένης ἀποφάσεως θὰ ἔλθει γίνει κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 882 § 2 ἐδαφ. α' Πολ. Δικ., τὰς καθοριζούσας τὰ ἀναγκαστικὰ μέσα ἐκτελέσεως ἐπὶ καταδίκης εἰς ἐπιχείρησιν πράξεων καὶ οὐχὶ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἐδαφ. β' τῆς αὐτῆς παραγράφου, αἵτινες προβλέπουν τὰ τῆς ἐκτελέσεως ἐπὶ καταδίκης εἰς τέλεσιν δικαιοπραξίας. Ἐννοεῖται ὅτι παραλλήλως ὁ μισθωτὸς ἔχει ἀξίωσιν καὶ ἐπὶ τὸν μισθόν του ὡς ἐκ τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου ν' ἀποδεχθῇ τὰς ὑπηρεσίας του. Ἀμφότεραι δὲ αἱ ἀξιώσεις αὗται πηγάζουσιν ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἐκδικάζονται κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΨΟΔ', εἰς ἣν ὑπάγονται τόσον αἱ ἀξιώσεις ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὅσον καὶ αἱ ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας τοιαῦται.

ΙΙ. Ἡ δευτέρα τῶν σχολιαζομένων ἀποφάσεων προσανατολίζεται πρὸς τὴν ὀρθὴν ἄποψιν, ὅτι καὶ ἐκ τῆς ἐλαττωματικῆς σχέσεως ἐργασίας (ἀκύρου ἢ ἀνυποσίτου, ἐπιτυχῶς διαρρηχθείσης) τίκτονται εὐθέως ἐργατικοῦ καὶ ἀστικοῦ δικαίου ἀξιώσεις, ὡς καὶ ἐπὶ ἐγκύρου σχέσεως ἐργασίας, ἐξαιρουμένων μόνον τῶν περὶ καταγγελίας διατάξεων, μὴ ἐφαρμοζομένων ἐπὶ ἐλαττωματικῆς σχέσεως ἐργασίας. Οὕτως ἡ ἀπόφασις ἐπιδικάζει ἀντιμισθίαν διὰ παράνομον ὑπερωριακὴν ἐργασίαν, ἐφαρμόζουσα τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 659 Α.Κ.

Ὁμοίαν λύσιν ἔδωσε καὶ ἡ Πρ/κείου Θηβῶν 19/1954 (ΕΕΔ 13, 651), ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰς Πρ/κείου Ἀθ. 14599/1953 (ΕΕΔ 13, 182), 4111/1954 (ΕΕΔ 13, 582), θεμελιωσάσας τὰς ἐκ τῆς ἐλαττωματικῆς σχέσεως ἐργασίας ἀξιώσεις ἐπὶ τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, καὶ πρὸς τὴν Πρ/κὸν Θεσ/νίκης 1129/1953 (ΕΕΔ 13, 297), δεχθεῖσαν ὅτι ἐπὶ ἐλαττωματικῆς σχέσεως ἐργασίας ἐν περιπτώσει παραβάσεως τοῦ ν. 118/1945 τίκτεται ἀξίωσις ἐξ ἀδικοπραξίας (ἄρθρ. 914 Α.Κ.).

Τὰ ὑπὲρ τῆς ἀπόψεως τῆς σχολιαζομένης ἀποφάσεως ἐπιχειρήματα ἐξετέθησαν ἀναλυτικῶς ὑπὸ τῶν ἀσχοληθέντων σχετικῶς μὲ τὸ θέμα (πρβλ. πλὴν τῶν μνημονευομένων ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως καὶ *Δ. Καλεμούρην* ἐν ΕΕΔ 13, 281 ἑπ., *Nikisch*, Ἐργ. Δικ. ἔνθ. ἀνωτ. σελ. 168 ἑπ., *Ι. Καποδίστριαν* ἐν ΕΕΔ 8, 67, *Α. Χατζηδάκην* ἐν ΕΕΔ 1, 806, ἑπ., *Χ. Ἀγαλλόπουλον*, Μαθήματα Ἐργατικοῦ Δικαίου, 1954 σελ. 58 ἑπ., *Χ. Κοντὸν* ἐν ΕΕΔ 13, 655).

Ἄξιον ἐν πάσῃ περιπτώσει ἰδιαιτέρας σημειώσεως εἶναι, ὅτι ἐὰν ἐγένετο ἀποδεκτὴ ἡ ἀντίθετος ἄποψις, καθ' ἣν ἐκ τῆς ἐλαττωματικῆς σχέσεως ἐργασίας τίκτονται μόνον ἀξιώσεις ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἢ ἐνδεχομένως ἐξ ἀδικοπραξίας, δυσκόλως δύναται νὰ γίνῃ ἀντιληπτὸν εἰνὶ τρόπῳ αἱ ἀξιώσεις αὗται θὰ ὑπήγοντο εἰς τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν, καθ' ἣν καιρὸν ρητὴν ἐπιταγὴν τοῦ νόμου (ἄρθρον 1 ν. 1968/1944) ἐκδικάζονται ἀξιώσεις ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας, δοθέντος ὅτι αἱ ἀξιώσεις ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας, ρυθμιζομένης ὑπὸ εἰδικῶν διατάξεων, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συνταυτισθοῦν μετὰ τῶν ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ καὶ ἀδικοπραξιῶν ἀξιώσεων, αἵτινες ἔχουν ὅλως διάφορον νομικὴν βάσιν, αἱ μὲν πρῶται τὸν πλουτισμὸν ἐκ τῆς περιουσίας ἄλλου ἢ ἐπὶ ζημίᾳ τούτου ἄνευ νομίμου αἰτίας, αἱ δὲ δεύτεραι τὴν προκληθεῖσαν ὑπαίτιον ζημίαν παρὰ τὸν νόμον ἢ τὰ χρηστὰ ἤθη, πάραν πάσης δικαιοπρακτικῆς εὐθύνης (πρβλ. μελέτην μας ἐν ΕΕΔ 12 σ. 1295 (VII) καὶ σχόλια ΕΕΔ 13, 582).

Πολλὰς ἐπιφυλάξεις δύναται ὅμως νὰ ἔχῃ τις ὡς πρὸς τὴν ἀληθῶς πρωτότυπον κατασκευὴν τῆς ἀποφάσεως, καθ' ἣν ἡ σχέσις ἐργασίας τυγχάνει ἀνώνυμον συνάλλαγμα, ἐφ' οὗ

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Έννοια έξουσιοδοτήσεων Ν. 19/1944 και 28/1944

Καθορισμός κατά Ν. 28/1944 αποδοχών μισθωτών εν σχέσει ιδιωτικού δικαίου, κατά δε Ν. 19/1944 αποδοχών συνδεομένων μετά του εργοδότου διά σχέσεως δημοσίου δικαίου.— Εφαρμογή υπ' αριθ. 8900/1946 και 18310/1946 υπουργικών αποφάσεων επί μισθωτών γενικώς και τοιούτων Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, οία τα είδικά Ταμεία Μηχανημάτων Λιμενικών Έργων.

Ἀναιρείται ἡ ὑπ' ἀριθ. 624/1954 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

Ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς τὰ καὶ δι' ἄλλων ἀποφάσεων τοῦ Ἀρείου Πάγου δεκτὰ γενόμενα (βλέπε ἐν ΕΕΔ 12, 488, ἔνθα παραπομπαί) κεῖται ἡ ἄποψις καὶ τῆς νεωτέρας αὐτῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως ὡς πρὸς τὴν ἔννοιαν τῆς διὰ τῶν ν. 19/1944 καὶ 28/1944, εἰσαχθέντων ἀμέσως μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς χώρας, δοθείσης εἰς τοὺς ἁρμοδίους Ὑπουργοὺς ἐξουσιοδοτήσεως πρὸς καθορισμὸν ἀποδοχῶν.

Περίπτωσις τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως εἶναι ἐφαρμογὴ τῶν ὑπ' ἀριθ. 8900/1946 καὶ 18310/1946 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, ἐκδοθεισῶν κατὰ χρῆσιν τῆς ἐκ τοῦ ν. 28/1944 ἐξουσιοδοτήσεως, περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς μισθωτῶν διὰ παροχὴν ἐργασίας κατὰ Κυριακὰς καὶ νύκτας (βλέπε ταύτας ἐν ΕΕΔ 12, 388) ἐπὶ μισθωτῶν (ἐν σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου) Εἰδικοῦ Ταμείου Μηχανημάτων Λιμενικῶν Ἔργων.

Κατ' ἀκολουθίαν τῆς γενικῆς ἀρχῆς, ὡς σημειοῦμεν ἀνωτέρω, ὅτι αἱ δυνάμει τοῦ ν. 28/1944 ἐκδοθεῖσαι ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις ἐφαρμόζονται ἐπὶ παντὸς μισθωτοῦ, διατελοῦντος ἐν σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἔχει ἤδη νομολογηθῆ (καὶ ἐπαναλαμβάνεται τοῦτο καὶ ὑπὸ τῆς νεωτέρας αὐτῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως), ὅτι καὶ αἱ περὶ ὧν ἤδη πρόκειται ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 8900 καὶ 18310/1946 ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις ἐφαρμόζονται ἐπὶ πάντων τῶν μισθωτῶν, τῶν συνδεομένων διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου μετὰ τοῦ ἐργοδότου καὶ ἂν οὗτος εἶναι τὸ Δημόσιον ἢ ἕτερον Νομικὸν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου (οὕτω αἱ Α.Π. 269/1952, εἰσηγητὴς *Μ. Παντελῆς*, ΕΕΔ 11, 641, καὶ αἱ λοιπαὶ εἰς σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 11, 640 ἀναφερόμεναι).

Σκόπιμον, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ, εἶναι νὰ σημειωθῇ, ὅτι διὰ τοῦ ἄρθρ. 15 τοῦ ν. 2053/1952 (ΕΕΔ 11, 488) κατηργήθη ὁ ν. 28/1944, ἀλλὰ κατὰ τὸ ἄρθρ. 11 αὐτοῦ (ΕΕΔ 11, 487) αἱ ἰσχύουσαι μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις κλπ. ἐξακολουθοῦν ἰσχύουσαι.

Ἐνῷ ὅμως ταῦτα ἐφαρμόζονται ὀρθῶς καὶ τῆς ἐφαρμογῆς των δὲν διέφυγεν ἐν προκειμένῳ καὶ ἡ περίπτωσις τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, ὡς δέχεται αὕτη, ἀνακύπτει συγχρόνως τὸ ζήτημα καὶ ἂν μόνον αἱ συγκεκριμέναι αὗται ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις ἐφαρμόζονται ἢ γενικῶς αἱ διὰ τοῦ ν. 28/1944 ἐκδοθεῖσαι περὶ μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις.

Μόναι αἱ ἀνωτέρω ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις ἄνευ συσχετισμοῦ αὐτῶν πρὸς τὰς δυνάμει τοῦ αὐτοῦ ν. 28/1944 ἐκδοθεῖσας περὶ βασικῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων ἀποφάσεις δὲν εἶναι νοηταί.

Αἱ ἀποφάσεις αὗται ἀναφέρονται εἰς προσαυξήσεις ἐπὶ τῶν ὑποχρεωτικῶς τεθεσπισμένων ἐλαχίστων ὁρίων μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων (βλέπε ΕΕΔ 12, 389), ὡς τοιαῦτα δὲ νοοῦνται τὰ διὰ τῶν κατὰ ν. 28/1944 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, διαιτητικῶν ἀποφάσεων ἢ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καθοριζόμενα (βλέπε καὶ τὴν Α.Π. 340/1950, εἰσηγητὴς *Β. Μακρῆς*, ΕΕΔ 9, 586 καὶ λοιπὴν νομολογίαν δικαστηρίων οὐσίας ἐν ΕΕΔ 12, 389).

Ἑπομένως δὲν νοεῖται ἐν προκειμένῳ καὶ παράλληλος ἰσχὺς τῶν σχετικῶν προπολεμικῶν περὶ μισθοῦ διατάξεων, αἱ ὁποῖαι πρέπει νὰ θεωρηθῶσιν ὡς καταργηθεῖσαι διὰ τοῦ ἀφορῶντος εἰς πάντας τοὺς μισθωτοὺς τῆς χώρας ν. 28/1944.

Ἄλλως, ἐπὶ ποίας βάσεως θὰ ὑπολογισθοῦν αἱ προσαυξήσεις τῶν ἄνω ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, ὅταν αὗται ἀναφέρωνται ρητῶς εἰς τὰ ὑποχρεωτικὰ ἐλάχιστα ὅρια τοῦ κατὰ ν. 28/

ἐφαρμογὴν εὑρίσκουν κατ' ἀναλογίαν αἱ περὶ μισθώσεως ἐργασίας διατάξεις τοῦ Α.Κ. Δὲν ὑπάρχει ἴσως ἑτέρα συναλλακτικὴ σχέσις, τῆς ὁποίας τὸ περιεχόμενον νὰ ρυθμίζηται ὑπὸ πληθώρας εἰδικῶν νομικῶν διατάξεων ἐξαντλητικώτερον τῆς σχέσεως ἐργασίας, ἐν ᾗ λίαν περιωρισμένον ἀφίνεται τὸ πεδίον διὰ τὸν ὑπὸ τῶν μερῶν βάσει τῆς ἀρχῆς τῆς ἐλευθερίας τῶν συμβάσεων προσδιορισμὸν τῶν ὅρων ταύτης. Ἐν τοιαύτῃ ὅμως περιπτώσει πρόκειται περὶ ἐρυθμισμένης ὑπὸ τοῦ νόμου (εἰδικῶν διατάξεων τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας καὶ ἐπικουρικῶς ὑπὸ τοῦ Α.Κ.) σχέσεως καὶ οὐχὶ περὶ τύπου δικαιοπραξίας δημιουργηθέντος ὑπὸ τῶν μερῶν πέραν τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου καθοριζομένων ἐπωνύμων συμβάσεων (πρβλ. *Μπαλῆ*, Γεν. Ἀρχαὶ § 77, *Ζέπου*, Ἐνοχ. Δίκ. Α' σελ. 359). Εἰς τοῦτο βεβαίως οὐδεμίαν σημασίαν ἀσκεῖ τὸ γεγονός, ὅτι ὡς ἐκ τοῦ ἐν τῇ ἐπιστήμῃ νεοπαγοῦς τῆς ἐννοίας τῆς σχέσεως ἐργασίας δὲν ἔχει ἔτι ἀποκρυσταλλωθῆ πλήρως ἡ ἑρμηνεία τῶν διεπουσῶν ταύτην νομικῶν κανόνων.

Βασ. Παντ. Βασιλείου, Δικηγόρος

1944 διοικητικοῦ καθορισμοῦ ἢ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας;

Ἀρείου Πάγου 473/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. Α. Χαμάρτος Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. Μ. Παντελῆς Διαιτηταὶ οἱ κ.κ. Ι. Φινιτσῆς, Κ. Ἀγραφιώτης

Διὰ τοῦ ν. 28/1944 ἐξουσιοδοτήθησαν οἱ Ὑπουργοὶ ἐπὶ τῆς Ἐργασίας καὶ τῶν Οἰκονομικῶν, ὅπως διὰ κοινῶν ἀποφάσεων αὐτῶν, δημοσιευομένων διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, καθορίζωσι τοὺς μισθοὺς καὶ τὰ ἡμερομίσθια, ὡς καὶ τὰς προσαυξήσεις ἢ τὰς κρατήσεις πάντων τῶν ὑπαλλήλων, ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ παντὸς ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων, βιομηχανικῶν ἢ βιοτεχνικῶν γραφείων, καταστημάτων καὶ παντὸς προσώπου ἐργαζομένου ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας εἰς ἰδιώτην ἐργοδότην, φυσικὸν ἢ νομικὸν πρόσωπον. Ἀφ' ἑτέρου διὰ τῶν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὡς ἄνω ἐξουσιοδοτήσεως ἐκδοθεισῶν καὶ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως δημοσιευθεισῶν, ἐντεῦθεν δὲ ἰσχυόντων οὐσιαστικοῦ νόμου ἐχουσῶν, ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν ὑπ' ἀριθ. 8900 τῆς 12/20 Μαρτίου 1946 καὶ 18310 τῆς 23 Μαρτίου/7 Ἰουνίου 1946 (ὡς αὗται ἡρμηνεύθησαν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 25825/1951 ὑπουργ. ἀποφάσεως τῶν αὐτῶν Ὑπουργῶν) καθωρίσθη διὰ μὲν τῆς πρώτης, ὅπως εἰς τὸ ἐν γένει προσωπικὸν πασῶν ἐν γένει τῶν ἐν τῇ Χώρᾳ ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, ὅπερ, λόγῳ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας του, ἀπασχολεῖται κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς ἐκ τοῦ νόμου καθιερωμένας ὡς μὴ ἐργασίμους ἑορτὰς τοῦ ἔτους, καταβάλληται διὰ τὰς ἡμέρας ταύτας τὸ κεκανονισμένον ἑκάστοτε ἡμερομίσθιον ἢ τὸ 1/25 τοῦ μηνιαίου μισθοῦ ηὐξημένον κατὰ 75 %, τῆς διατάξεως ταύτης κατ' ἐξαίρεσιν μὴ ἀφορώσης τοὺς ἐπὶ ποσοστοῖς ἀμειβομένους σερβιτόρους ἑστιατορίων, καφενείων, ζαχαροπλαστείων καὶ συναφῶν καταστημάτων, διὰ δὲ τῆς δευτέρας (§ 5) ὅτι εἰς τοὺς πάσης φύσεως μισθωτοὺς (ὑπαλλήλους, ὑπηρέτας κλπ.) τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν ἐν γένει συνεχοῦς ἢ μὴ λειτουργίας, ὁσάκις ἀπασχολοῦνται ἀπὸ 10 μ. μ. μέχρις 6 π. μ. καταβάλλονται αἱ ἑκάστοτε κεκανονισμέναι νόμιμοι ἀποδοχαὶ (ἡμερομίσθιον ἢ 1/25 τοῦ μηνιαίου μισθοῦ) ηὐξημέναι κατὰ 25 %.

Ἡ παρατεθεῖσα διάταξις τοῦ ν. 28/1944, ὡς ἐκ τῆς ὅλης διατυπώσεως καὶ τῆς γενικότητος αὐτῆς, μηδεμίαν ποιουμένης διακρισιν, σαφῶς προκύπτει, ἐφαρμογὴν ἔχει ἐπὶ πάντων ἐν γένει τῶν μισθωτῶν τῶν διὰ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου συνδεομένων μετὰ τοῦ ἐργοδότου καὶ δὴ καὶ ἂν οὗτος εἶναι Νομικὸν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου, τοῦ ν. 19/1944 ἔχοντος ὑπ' ὄψιν πρόσωπα συνδεόμενα μετὰ τοῦ ἐργοδότου διὰ σχέσεως δημοσίου δικαίου. Ἑπομένως ἡ διάταξις αὕτη, ὡς καὶ αἱ τοιαῦται τῶν κατ' ἐξουσιοδότησιν αὐτῆς ἐκδοθεισῶν καὶ ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει ἐπίσης παρατεθεισῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, αἵτινες καὶ αὗται εἶναι γενικαί, τῆς διατάξεως μόνον τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900 Υ.Α. καθιεροῦσης, ὡς προεἰρηται, ἐξαίρεσιν διὰ τοὺς ἐπὶ ποσοστοῖς ἀμειβομένους σερβιτόρους ἑστιατορίων κλπ., ἤτοι ἐξαίρεσιν ἀσχετον πρὸς τὴν ἐπίδικον διαφοράν, ἔχουσιν ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τοῦ διὰ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου συνδεομένου μετὰ τοῦ ἐργοδότου του προσωπικοῦ τῶν πλωτῶν μηχανημάτων τοῦ διὰ τοῦ ἀ.ν. τῆς 25/25 Ἰανουαρίου 1936 ἱδρυθέντος καὶ Νομικὸν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου ἀποτελοῦντος ἀναιρεσιβλήτου Εἰδικοῦ Ταμείου Μηχανημάτων Λιμενικῶν Ἔργων, μηδαμῶς ἀποκλειομένης τῆς τοιαύτης ἐφαρμογῆς ἐκ τοῦ ὅτι διὰ μὲν τοῦ ἄρθρ. 12 § 1 τοῦ ἐν λόγῳ ἀ.ν., ὡς τοῦτο ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 3 § 1 τοῦ ἀ.ν. 1157/1938, ὁρίζεται, ὅτι κατὰ τῆς ὀργανώσεως καὶ συνθέσεως τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Εἰδικοῦ Ταμείου, τὰ τῆς προσλήψεως, καταστάσεως, μονιμότητος, προσόντων, ἀδειῶν ἀπουσίας ἐν γένει, ἐξόδων νοσηλείας, προαγωγῆς, προσθέτων ἀποζημιώσεων, ἀσφαλίσεως κλπ. τοῦ διοικητικοῦ καὶ τεχνικοῦ προσωπικοῦ τοῦ τεχνικοῦ γραφείου καὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν πλωτῶν μηχανημάτων τοῦ Εἰδικοῦ Ταμείου καθορίσθησονται διὰ β.δ. ἐκδιδομένων προτάσει τῶν «Ὑπουργῶν Συγκοινωνίας καὶ Οἰκονομικῶν», τὸ δὲ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἄρθρου τούτου ἐκδοθὲν β.δ. 3/10 Ἀπριλίου 1936 ἐν ἄρθρῳ αὐτοῦ 23 § 4, ὡς τοῦτο ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 4 § 2 τοῦ ἀ.ν. 1157/1938, προβλέπει μόνον περὶ βασικῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων τοῦ ἐν γένει προσωπικοῦ τῶν πλοίων καὶ πλωτῶν μηχανημάτων τοῦ Ταμείου, περὶ ὧν ὁρίζει ὅτι καθορίζονται ὑπὸ τῆς Διοικούσης τὸ Ταμεῖον Ἐπιτροπῆς, οὐχὶ δὲ καὶ περὶ τῶν προσθέτων ἀποζημιώσεων καὶ δὴ περὶ συμπληρωματικῆς ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν παρασχεθεῖσαν κατὰ Κυριακὰς καὶ ἄλλας ὑπὸ τοῦ νόμου καθιερωμένας ὡς μὴ ἐργασίμους ἑορτὰς ἢ διὰ νυκτερινὴν τοιαύτην. Τὰ ἐναντίον ὅθεν εἰπὸν τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ἤτοι ὅτι, ὡς ἐκ τῶν ῥηθεισῶν διατάξεων τοῦ ἀ.ν. τῆς 25/25 Ἰανουαρίου 1936 καὶ τοῦ β.δ. τῆς 3/10 Ἀπριλίου 1936, ὡς αὗται ἀντικατεστάθησαν μεταγενεστέρως, ἀποκλείεται ἡ ἐφαρμογὴ τῶν διατάξεων τοῦ ν. 28/1944 καὶ τῶν κατ' ἐξουσιοδότησιν τούτου ἐκδοθεισῶν ὡς ἄνω ὑ.Α. 8900/1946 καὶ 18310/1946 ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν πλωτῶν μηχανημάτων τοῦ ἀναιρεσιβλήτου Εἰδικοῦ Ταμείου, τοῦ μετὰ τούτου διὰ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου συνδεομένου, καὶ κατ' ἐπικούρωσιν τῆς ἐκκλήσεως πρωτοδίκου ἀποφάσεως ἀποφηνάμενον ἀπορριπτέαν, ὡς μὴ νόμιμον τὴν ἀπὸ 8 Αὐγούστου 1952 ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσείοντος, διώκουσαν, ὡς τοῦτο δέχεται, τὴν εἰς αὐτὸν καταβολὴν τῶν ὑπὸ τῶν ἐν λόγῳ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων προβλεπομένων προσαυξήσεων 75 % καὶ 25 % διὰ παρασχεθεῖσαν ὑπ' αὐτοῦ ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς καὶ ἄλλας καθιερωμένας ἐκ τοῦ νόμου μὴ ἐργασίμους ἑορτάς, ὡς καὶ νυκτερινὴν τοιαύτην, ἐντὸς τοῦ χρονικοῦ διαστήματος ἀπὸ 1 Αὐγούστου 1948 μέχρι 18 Σεπτεμβρίου 1951, καθ' ὃ οὗτος εἰργάζετο ὡς ἡμερομίσθιος θερματὴς εἰς πλωτὸν μηχάνημα τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, συνδεόμενος μετὰ τούτου διὰ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου, ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς προσδιαληφθείσας οὐ-

ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ

ΕΥΘΥΝΗ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ ΠΡΟΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΝ ΠΑΘΟΝΤΩΝ

Περίπτωσις έργατικοῦ ἀτυχήματος ἀσφαλιζομένου εἰς τὸ Ι.Κ.Α. μισθωτοῦ

Ἀπαλλαγὴ ἐργοδότου ὑποχρεώσεως πρὸς ἀποζημίωσιν παθόντος ἐξ ἐργατικοῦ ἀτυχήματος ἢ τῶν ἀντ' αὐτοῦ δικαιουμένων, ἐφ' ὅσον ὁ παθὼν ἠσφαλίζετο εἰς τὸ Ι.Κ.Α.— Ὑποχρεωτικὴ καὶ αὐτοδικαία ἡ εἰς τὸ Ι.Κ.Α. ἀσφάλισις.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 363/1953 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Μεσολογγίου.

Τόσον κατὰ τὸν προϊσχύοντα τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» ν. 6298/1934 (ἄρθρ. 69), ὅσον καὶ κατὰ τὸν ἰσχύοντα ἤδη ὡς ἀνωτέρω ἀ.ν. 1846/1951 (ἄρθρον 60), εἰς περίπτωσιν ἐργατικοῦ ἀτυχήματος, ἀσφαλιζομένου μισθωτοῦ εἰς τὸ Ι.Κ.Α., ἀπαλλάσσεται ὁ ἐργοδότης τῆς ἐκ τοῦ ν. 551 περὶ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων ὑποχρεώσεως πρὸς ἀποζημίωσιν, διατηρεῖται δὲ μόνον ἡ ἐκ τοῦ κοινοῦ ἀστικοῦ δικαίου ἀξίωσις πρὸς ἀποζημίωσιν (ἄρθρ. 16 ν. 551), εἰς περίπτωσιν παραβάσεως ὅρων ἀσφαλείας τοῦ ἐργαζομένου ἐκ δόλου τοῦ ἐργοδότου (Α.Π. 435/1948, Ὁλομελ., εἰσηγητὴς *Ν. Κάτελας*, ΕΕΔ 7, 860, Α.Π. 61/1951, εἰσηγητὴς *Ν. Πλαστήρας*, ΕΕΔ 10, 870, *Χ. Οἰκονόμου*, Δίκαιον Ἐργατ. Ἀτυχημάτων καὶ Ἐπαγγελματικῶν Νόσων, σελ. 807).

Τὸ ὑπὸ τὸ κράτος ἰσχύος τοῦ ν. 6298/1934 στασιαζόμενον ζήτημα, ἂν διὰ τὴν ἀπαλλαγὴν τοῦ ἐργοδότου τῆς ὑποχρεώσεως καταβολῆς ἀποζημιώσεως διὰ τὸ ἀτύχημα ἀπῃτεῖτο νὰ ἔχῃ ἐγγραφῇ ὁ παθὼν εἰς τὰ μητρῶα τοῦ Ι.Κ.Α. (βλέπε σχετικῶς σημείωσιν μας ἐν ΕΕΔ 10, 415), ἐλύθη ρητῶς ἤδη ὑπὸ τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» ὑπὲρ τῆς ἀπόψεως ὅτι ἡ ἀσφάλισις εἶναι αὐτοδικαία καὶ ὑποχρεωτική.

Ταῦτα δέχεται καὶ ἡ κατωτέρω παρατιθεμένη ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις.

Σκόπιμον ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ εἶναι νὰ σημειωθῇ, ὅτι ἡ κατὰ τὰς ἄνω διατάξεις ἀπαλλαγὴ τοῦ ἐργοδότου ὑποχρεώσεως πρὸς ἀποζημίωσιν δὲν ἔχει τὴν ἔννοιαν, ὅτι ἀπαλλάσσεται οὗτος καὶ τῆς ἐκ τοῦ ἄρθρου 932 τοῦ Α.Κ. ὑποχρεώσεως πρὸς ἀποζημίωσιν λόγῳ ἠθικῆς βλάβης (βλέπε σχετικῶς Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 8508/1951, εἰσηγητὴς *Β. Φορμακίδης*, ΕΕΔ 11, 362 καὶ τὴν ἐπικυροῦσαν αὐτὴν Ἐφετ. Ἀθηνῶν 1080/1953, εἰσηγητὴς *Κ. Καλαμπακίας*, ΕΕΔ 12, 733, *Ν. Βικελίδην*, ΕΕΔ 11, 8, σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 11, 362).

Ἀρείου Πάγου 441/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Α. Χαμάρτος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ι. Τραχανᾶς**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Γεωργακόπουλος, Ε. Κουρουσόπουλος, Πάρεδρος Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους

Κατὰ τὴν διάταξιν τῆς § 3 τοῦ ἄρθρ. 60 τοῦ Α.Ν. 1846/1951 «περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων» εἰς περίπτωσιν ἀνικανότητος πρὸς ἐργασίαν ἢ θανάτου, ὀφειλομένου εἰς ἀτύχημα ἐκ βιαίου συμβάντος, ἐπελθόντος ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας ἢ ἐξ ἀφορμῆς αὐτῆς, ἐὰν ὁ παθὼν περιλαμβάνηται μεταξὺ τῶν ἀσφαλιστέων κατὰ τὸν νόμον τοῦτον προσώπων, ἢ ἐν περιπτώσει θανάτου του τὰ ἐν ἄρθρ. 28 § 6 ἀναφερόμενα πρόσωπα δικαιοῦνται τῶν παροχῶν τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ νόμου τούτου, ὁ οἰκεῖος ἐργοδότης ἀπαλλάσσεται τῆς ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ Β. Δ. τῆς 24 Ἰουλίου 1920 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ εὐθύνης πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν ἐξ ἀτυχήματος ἐν τῇ ἐργασίᾳ παθόντων ἐργατῶν ἢ ὑπαλλήλων, ὡς αὗται ἐτροποποιήθησαν μεταγενεστέρως», ὑποχρεώσεως πρὸς καταβολὴν τῆς παρὰ τούτων προβλεπομένης ἀποζημιώσεως, ἐξόδων νοσηλείας καὶ κηδείας. Ἐξ ἄλλου κατὰ τὰ ἐν ἄρθρ. 2 § 1 αὐτοῦ ὁριζόμενα εἰς τὴν ἀσφάλισιν αὐτοῦ ὑπάγονται ὄχι μόνον ὑποχρεωτικῶς, ἀλλὰ καὶ αὐτοδικαίως, γενικῶς πάντα τὰ πρόσωπα τὰ παρέχοντα κατὰ κύριον λόγον ἐξηρτημένην ἐργασίαν, ἐφ' ὅσον συμφώνως τῷ ἄρθρ. 7 αὐτοῦ εἶχεν ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις εἰς τὰς περιοχὰς τῆς ἀπασχολήσεως των. Καὶ τέλος διὰ τοῦ ἄρθρου 34 § 1 αὐτοῦ ὁρίζεται, ὅτι διὰ τὴν χορήγησιν τῶν παροχῶν τῆς ἀσφαλίσεως δὲν ἀπαιτεῖται ἡ συμπλήρωσις τῶν καθοριζομένων ἐν ἄρθρ. 28 ἡμερῶν ἐργασίας, ἐὰν τὸ γεγονὸς τὸ θεμελιοῦν τὸ εἰς παροχὰς δικαίωμα ὠφείλετο εἰς βίαιον συμβὰν ἐπελθὸν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας ἢ ἐξ ἀφορμῆς αὐτῆς. Ἐκ τοῦ πρὸς ἀλλήλας συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τούτων σαφῶς συνάγεται, ὅτι διὰ τὴν ἀπαλλαγὴν τοῦ ἐργοδότου τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω προβλεπομένης ἀποζημιώσεως ἀρκεῖ ὁ θανὼν ἐκ βιαίου συμβάντος νὰ ἦτο ἐκ τῶν ἀσφαλιστέων εἰς τὰς κοινωνικὰς ἀσφαλίσεις προσώπων καὶ δὴ ἀσχέτως τῶν ὑπὸ τούτου πραγματοποιηθεισῶν ἡμερῶν ἐργασίας, τὸ δὲ ἀτύχημα νὰ προῆλθεν ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας ἢ ἐξ ἀφορμῆς ταύτης. Ὁ-

---

σιαστικοῦ περιεχομένου διατάξεις, ἐφ' ᾧ καὶ ἀναιρετέα καθίσταται ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις του, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 807 ἐδ. 17 τῆς Πολ. Δικ. καὶ κατὰ τὸν περὶ τούτου ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ ὑπὸ στοιχ. α' - δ' διατυπούμενον λόγον ἀναιρέσεως, παραπεμπτέα δὲ ἡ ὑπόθεσις πρὸς νέαν συζήτησιν ἐνώπιον τοῦ Β' Τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου διὰ τὴν κατάλληλον τοῦ νόμου ἐφαρμογήν, συμφώνως τοῖς ἄρθροις 836 Πολ. Δικ. καὶ 3 ἐδ. β' τοῦ ΧΜΖ'/1877 νόμου.

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΕΚΤΕΛΕΣΕΩΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ ΚΑΤ' ΕΡΓΑΤΙΚΗΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΝ

Τίς ἁρμόδιος πρός τοῦτο μετ' ἄσκησιν κατ' ἀποφάσεως ἐφέσεως

'Αναστολή ἐκτελέσεως ἀποφάσεως, ἐκδοθείσης κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν, ἀσκηθείσης ἐφέσεως.— 'Αρμόδιον ὅτ' αὐτήν, κατ' ἄρθρ. 764 § 2 Πολιτ. Δικονομίας, τὸ ἐκδὸν τὴν ἀπόφασιν Δικαστήριον, ἤτοι ὁ Πρωτοδίκης τοῦ Ν. Γ'ΘΟΔ', καὶ οὐχὶ ὁ Πρόεδρος.—Παραπομπὴ ἀναρμοδίως εἰσαχθείσης αἰτήσεως.

'Ως συνάγεται ἐκ τῆς καταχωριζομένης κατωτέρω προεδρικῆς ἀποφάσεως, συμπίπτει καὶ ἡ γνώμη τοῦ Προέδρου Πρωτ. 'Αθηνῶν πρὸς ἐκείνην τῶν κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν τοῦ ν. Γ'ΘΟΔ' δικαζόντων Πρωτοδικῶν (βλέπε Πρωτοδίκου 'Αθηνῶν 7112/1953, Πρωτοδίκης *Ι. Γουργᾶς*, ΕΕΔ 13, 153, Πρωτοδίκου 'Αθηνῶν 1028/1954, Πρωτοδίκης *Κ. Παρασκευόπουλος*, ΕΕΔ 13, 590), ὅτι ἁρμόδιον πρὸς χορήγησιν ἀναστολῆς ἐκτελέσεως ἀποφάσεως, ἐκδοθείσης κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν (προϋποτιθεμένου πάντοτε ὅτι δὲν ἔχει κηρυχθῆ προσωρινῶς ἐκτελεστὴ ὑποχρεωτικῶς κατ' ἄρθρ. 186α Πολιτ. Δικ., βλέπε ΕΕΔ 13, 590 ἐπ., ὁπότε δὲν ἐπιτρέπεται ἀναστολή) εἶναι τὸ ἐκδὸν τὴν ἀπόφασιν δικαστήριον, ἤτοι ὁ Πρωτοδίκης. ('Αντίθετοι ὅμως αἱ ἐν ΕΕΔ 13, 153 σημειούμεναι προεδρικαὶ ἀποφάσεις ἐπαρχιακῶν Πρωτοδικείων).

'Εσημειώσαμεν ἐν ΕΕΔ 13, 153 ὅσα, καθ' ἡμᾶς, ἠδύναντο νὰ σημειωθοῦν κατὰ τῆς ἀπόψεως ταύτης, ἐφ' ἧς καὶ αἱ κατωτέρω δημοσιευόμεναι παρατηρήσεις.

Προέδρου Πρωτ. 'Αθηνῶν 6832/1954

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. Γ. Παπανικολάου

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Δ. Γρίβας, Κ. Παντελόπουλος

'Η ὑπὸ κρίσιν αἴτησις, διώκουσα τὴν ἀναστολὴν τῆς ἐκτελέσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 3013/1954 ἀποφάσεως τοῦ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. Γ'ΘΟΔ' «περὶ ἐκδικάσεως τῶν μεταξὺ ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν διαφορῶν» δικάσαντος Πρωτοδικείου ὡς ἀσκηθείσης ἐμπροθέσμως ἐφέσεως κατ' αὐτῆς, ἀναρμοδίως εἰσάγεται ἐνώπιον ἡμῶν, καθ' ὅσον κατὰ τὴν ρητὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 764 § 2 τῆς Πολ. Δικ. ἡ τοιαύτη ἀναστολὴ διατάσσεται ὑπὸ τοῦ ἐκδόντος τὴν ἀπόφασιν Δικαστηρίου καὶ ἐξαιρετικῶς ἐπὶ ἐφέσεως κατ' εἰρηνοδικειακῶν ἀποφάσεων αὐτὴ διατάσσεται ὑπὸ τῶν Προέδρων τῶν Πρωτοδικείων, ἐνώπιον τῶν ὁποίων ἀπευθύνεται ἡ ἔφεσις. 'Επομένως ἁρμόδιος ἐν προκειμένῳ ἵνα διατάξῃ τὴν αἰτουμένην ἀναστολὴν εἶναι ὁ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. Γ'ΘΟΔ' δικάσας καὶ ἐκδοὺς τὴν ἀπόφασιν Πρωτοδίκης καὶ ὄχι, κηρύσσοντες ἑαυτὸν ἀναρμόδιον, νὰ παραπέμψωμεν τὴν κρινομένην αἴτησιν εἰς τὸν ἁρμόδιον Πρωτοδίκην κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 25 Πολ. Δικ. συμφώνως καὶ τῇ πρὸς τοῦτο ἐνώπιόν μας προβληθείσῃ ἐνστάσει.

Παρατηρήσεις

'Η ἀνωτέρω ἀπόφασις, προσηλουμένη εἰς τὸ νεκρὸν γράμμα τοῦ νόμου δι' ἰσχνῶν ἐπιχειρημάτων, ἐξαγομένων ἐκ μόνης τῆς γραμματικῆς ἑρμηνείας τοῦ ἄρθρ. 764 Πολ. Δικ., ἀποφαίνεται ὑπὲρ τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ δικάσαντος ἐργατικοῦ Πρωτοδικείου, εἰς ὃν καὶ παραπέμπει τὴν αἴτησιν, συντασσομένη οὕτω πρὸς τὴν παγίαν νομολογίαν τῶν ἐργατοδικῶν. Πλὴν ὅμως ἐμβατεύουσα, ὡς ὀφείλει, εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ νόμου καὶ λογικῶς ἑρμηνεύουσα τὸ εἰρημένον ἄρθρον τῆς Πολ.Δικ.—τὸ ὅτι λογικὴ (τελεολογικὴ) εἶναι καὶ πρέπει νὰ εἶναι παντὸς νόμου ἡ ἑρμηνεία πρβλ. *Ν. Θηβαῖον*, ἐν Ν.Δ. τόμ. 2 σελ. 327 καὶ

θεν, ἐφ' ὅσον τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, ὡς ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως του δείκνυται, ἐδέξατο, κατ' ἀνέλεγκτον περὶ πραγμάτων κρίσιν, ὅτι ὁ θάνατος τοῦ παθόντος, παρέχοντος τῷ ἀναιρεσιβλήτῳ ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἐναντὶ ἀμοιβῆς, προῆλθεν ἐκ βιαίου συμβάντος ὀφειλομένου ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ὑπηρεσίας καὶ ἐξ ἀφορμῆς ταύτης, ἧτο δὲ οὗτος ἠσφαλισμένος εἰς τὰς κοινωνικὰς ἀσφαλίσεις, ἀπορρίψαν μετὰ ταῦτα τὴν κατὰ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἐργοδότου ἀγωγὴν ἀποζημιώσεως καὶ ἐξόδων κηδείας ὡς ἀνομοποιήτων, κατὰ παραδοχὴν προτάσεως τοῦ ἐναγομένου ἀναιρεσιβλήτου, πρωτοδίκως ὑπὸ ταύτου ὑποβληθεῖσαν, καὶ τοῦτο προδήλως μετ' ἀνελέγκτων ἐντὸς τῆς ἐξουσίας του ἐκτιμήσεων τοῦ περιεχομένου τῶν οἰκείων προτάσεων ταύτου, θέσιν ἐγγράφου ἐπεχουσῶν, ὀρθῶς τὰς προπαρατεθείσας διατάξεις ἠρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε, καὶ οὐδεμίαν ἑτέραν διάταξιν νόμου παρεβίασε καὶ ὁ μοναδικὸς ταῦ ἀναιρετηρίου λόγος εἶναι κατὰ τὸ μέρος τοῦτο ἀπορριπτέος ὡς ἄβάσιμος. 'Απορριπτέος δὲ μετὰ τ' ἀνωτέρω ὁ αὐτὸς λόγος εἶναι καὶ καθ' ὃ μέρος μέμφεται τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν, ὅτι ἐδέξατο τὴν τοῦ ἐναγομένου ἔνστασιν παθητικῆς νομιμοποιήσεως, παρὰ τὴν ἀπόκρουσιν περὶ ἀπαραδέκτου ταύτης ὡς μὴ ὑποβληθείσης πρωτοδίκως. Κατὰ τὰς λοιπὰς ὁ αὐτὸς λόγος διατυπούμενος δι' αὐτοῦ αἰτιάσεις, ὅτι ἡ ἀπόφασις εἶναι ἀναιρετέα ἢ διότι παρέλειψε νὰ κηρύξῃ ἀκυρότητα, ἣν ὤφειλε νὰ ἀπαγγείλῃ καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος ἢ διότι ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν πράγματα μὴ προταθέντα ἢ ἄλλως ἀληθῆ ἄνευ ἀποδείξεως εἶναι ἀπορριπτέος ὡς πάντῃ ἀόριστος καὶ ἀνεπίδεκτος δικαστικῆς ἐκτιμήσεως.

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Ἐπιμελείᾳ τοῦ κ. ΑΠΟΣΤ. Δ. ΜΠΑΛΤΖΙΟΥ

Ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου», ἐν συνεχείᾳ παρομοίων ἐργασιῶν (ΕΕΔ 10, 1115, ΕΕΔ 11, 270, ΕΕΔ 11, 809, ΕΕΔ 11, 976, ΕΕΔ 11, 1151, ΕΕΔ 12, 562, ΕΕΔ 12, 618, ΕΕΔ 12, 1197) δημοσιεύει κατωτέρω ἐν συγκεντρώσει τὴν νομολογίαν τοῦ ἐπὶ τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν Πρωτοδίκου Ἰωαννίνων, τοῦ λήξαντος ἔτους 1953.

Ὡς καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν τοῦ αὐτοῦ εἴδους ἐργασιῶν, ἀναλύονται πλεῖστα ἐνδιαφέροντα θέματα τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου καὶ ὁ ἀναγνώστης, εὑρίσκων τὰς λύσεις ἐπὶ τῶν σχετικῶν ζητημάτων, εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐκτιμήσῃ κατὰ τὴν ἀνάλογον ἀξίαν του καὶ τὸ ἔργον τῶν ἐπαρχιακῶν Πρωτοδικείων ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, τὸ ὁποῖον ὁμολογουμένως καλύπτει ζωηρὸν τὸ ἐνδιαφέρον τῶν μελετητῶν τῆς Νομολογίας.

Ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου» ἐπιλαμβάνεται τῆς εὐκαιρίας νὰ τονίσῃ τὸ θερμὸν ἐνδιαφέρον αὐτῆς διὰ τὴν παρακολούθησιν τῆς Νομολογίας τῶν Ἐπαρχιακῶν Δικαστηρίων καὶ εἶναι πάντοτε εὐτυχής, διότι τῆς δίδεται ἡ δυνατότης νὰ ἐμφανίσῃ ἀπὸ τῶν στηλῶν της δείγματα τοῦ καλοῦ δικαστικοῦ ἔργου των.

Α'. Σύμβασις ἐργασίας

1. Ἔννοια ὅρου μισθωτός

Κατὰ τὸ ἄρθρον 6 τοῦ ν. 765/1943 διὰ τοῦ ὅρου μισθωτὸς νοοῦνται τὰ φυσικὰ πρόσωπα, ἅτινα παρέχουσιν εἰς ἕτερον φυσικὸν ἢ νομικὸν πρόσωπον οἱασδήποτε φύσεως ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἐναντι ἀμοιβῆς», ἐξηρτημένη δὲ ἐργασία κυρίως ὑφίσταται, ὅταν ὁ μισθωτὸς τελῇ ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ὑπηρεσίας του εἰς προσωπικὴν ἐξάρτησιν ἐκ τοῦ ἐργοδότου, καθοριζοντος τὸν τε χρόνον καὶ τὸν τόπον τῆς παροχῆς τῆς ἐργασίας, ἀλλὰ καὶ ἄλλας αὐτῆς λεπτομερείας (*Κ. Κανελλῆς*, ἐν Θέμ. ΞΒ' σ. 758 § 4), χωρὶς ἐντεῦθεν νὰ ἀπαιτῆται ἀποξένωσις τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ πάσης προσωπικῆς πρωτοβουλίας ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ὑπηρεσίας του (Α.Π. 395/1946, ΕΕΝ ΙΔ' 71, ΕΕΔ 6, 39, *Γ. Σιμωνέτου*, «Δώδεκα Μελέται Ἀστικοῦ καὶ Ἐργατικοῦ Δικαίου» σ. 118). (Ἀποφ. 155-156/1953, *Ὀρ. Νικόπουλος*).

2. Κατὰ ταῦτα καὶ ὁ δικηγόρος, ὁ ἰατρός, ὁ ἀρχιτέκτων θὰ δύναται νὰ ἐκμισθοῖ τὴν ἐργασίαν αὐτοῦ ἐπὶ ἀμοιβῇ, ἀρκεῖ μόνον ἡ μίσθωσις αὕτη νὰ συμφωνῆται, ὅτι θὰ διαρκῇ ἐφ' ὡρισμένον ἢ ἀόριστον χρόνον (*Κ. Κανελλῆ*, Ἐνοχ. Εἰδικ. σ. 294, ΕΕΔ σημ. *Συντάξεως* ἐν τόμ. 11 σ. 24). Ἐν προκειμένῳ ὁ ἐνάγων, δερματολόγος ἰατρός, προσελήφθη διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ἵνα παρέχῃ εἰς τοὺς παρὰ τῷ ἐναγομένῳ (Ι.Κ.Α.) ἠσφαλισμένους ἐσόμενον ἐν τῷ ἰατρείῳ του, ὅσον καὶ ἐν τῷ δερματολογικῷ τμήματι τοῦ Πολυϊατρείου τοῦ Ι.Κ.Α. ἐν Ἰωαννίνοις, πᾶσαν ἰατρικὴν περί-

---

Κ. Τσάτσου, Τὸ πρόβλημα τῆς ἑρμηνείας τοῦ Δικαίου, σελ. 17 ἑπ.—δὲν θὰ ἠτόχει τοῦ ὀρθοῦ.

Ἔδει νὰ ἐσταθμίζετο προσηκόντως τὸ γεγονὸς ὅτι, ὅτε διὰ τοῦ ἀ.ν. 2407/1940 ἐτροποποιήθη τὸ ἄρθρ. 764 Πολ. Δικ., τὰς ἐργατικὰς διαφορὰς ἐδίκαζον εἰς πρῶτον βαθμὸν μόνον οἱ Εἰρηνοδίκαι, ἐκτὸς τῆς ἕδρας τοῦ Πρωτοδικείου, συνεπῶς ἡ διὰ τοῦ ἀνωτέρω ἀ.ν. τροποποίησις τοῦ ἄρθρ. 764 Πολ. Δικ. ἦτο ἐν ἁρμονίᾳ καὶ ἐσυμπολιτεύετο πρὸς τὸ ὅλον δίκαιον.

Μεταγενεστέρως διὰ τοῦ ν. 1968/1944 ἐτροποποιήθη ὁ ν. Γ'ΘΟΔ' καὶ τὰς αὐτὰς ἐργατικὰς διαφορὰς ἐξακολουθοῦν νὰ δικάζουν οἱ Εἰρηνοδίκαι, ἐκτὸς τῆς ἕδρας τοῦ Πρωτοδικείου, καὶ οἱ Πρωτοδίκαι τὰς τῆς ἕδρας τοῦ Πρωτοδικείου.

Προφανῶς κατὰ τὴν τροποποίησιν τοῦ ν. Γ'ΘΟΔ' διὰ τοῦ ν. 1968/1944 διέλαθε τῆς προσοχῆς τοῦ νομοθέτου ὅτι, ὡς ἔχει, διὰ τῆς τροποποιήσεως τοῦ ἀ.ν. 2407/1940, τὸ ἄρθρ. 764 Πολ. Δικ., θὰ ἐγεννᾶτο τὸ παρὸν ζήτημα, τοὐτέστιν εἰς τίνος τὰς χεῖρας ἐναποτίθεται ἡ ἀναστολὴ τῶν κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. Γ'ΘΟΔ' ἐκδιδομένων καὶ προσωρινῶς ἐκτελεστῶν κηρυχθεισῶν ἀποφάσεων, αὐτοῦ τούτου τοῦ δικάσαντος Πρωτοδίκου ἢ τοῦ Προέδρου; Ἂν εἶχεν ἐπίγνωσιν τοῦ γεννηθησομένου ζητήματος ὁ νομοθέτης τοῦ ν. 1968/1944 φρονῶ ὅτι θὰ ἐξεφράζετο ρητῶς ὑπὲρ τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ Προέδρου.

1. Διότι τοῦτο θὰ ἐτέλει ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς τὸ ὅλον δίκαιον, μὴ γνωρίζοντος ἁρμοδιότητα ἄλλου μονομελοῦς δικαστοῦ, πλὴν τοῦ Προέδρου, νὰ ἀποφαίνηται περὶ ἀναστολῆς τῆς προσωρινῶς ἐκτελεστῆς ἀποφάσεώς του καὶ περὶ τοῦ ὅτι θὰ εὐδοκιμήσῃ ἢ οὐ ἡ κατ' αὐτῆς ἀσκηθεῖσα ἔφεσις.

2. Διότι ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ἔδει νὰ ὁρίζηται ἡ διαδικασία, καθ' ἣν θὰ ἐδίκαζεν ὁ δικασκὴς οὗτος, ὡς καὶ ὁ τρόπος, καθ' ὃν θὰ εἰσήγετο ἡ διαφορὰ ἐνώπιόν του, καὶ

3. Διότι οὐδεὶς λόγος ἐπιβάλλει νὰ δεχθῶμεν, ὅτι ὁ νομοθέτης εἰσαγαγὼν δυαδικὸν σύστημα ἐκδικάσεως τῶν αὐτῶν διαφορῶν—Πρωτοδίκης ἐν τῇ ἕδρᾳ τοῦ Πρωτοδικείου, Εἰρηνοδίκης διὰ τὰς ἐκτὸς ἕδρας—ἐκ λόγων σκοπιμότητος καὶ πρακτικῆς ἀνάγκης, τὸ μὲν λόγῳ τῆς τεραστίας σημασίας καὶ ἀντικειμένου, ἣν ἔχουν αἱ διαφοραὶ αὗται εἰς τὰ μεγάλα ἀστικὰ κέντρα, ὅπου κατὰ κανόνα ἕδρεύει Πρωτοδικεῖον, τὸ δέ, ἵνα μὴ ταλαιπωροῦνται οἱ διάδικοι διὰ τὰς ἧσσονος ἀντικειμένου τοιαύτας τῆς ὑπαίθρου καὶ συνεπῶς ἀποβάλλει τὸ πλεονέκτημα τοῦ ὀλιγοδαπάνου καὶ προσιτοῦ τῆς προσφυγῆς εἰς τὴν δικαιοσύνην, ἔσχεν ἐν νῷ τὰς μείζονος σημασίας καὶ ἀντικειμένου διαφορὰς νὰ τὰς περιβάλῃ μὲ ὀλιγωτέρας ἐγγυήσεις διὰ τοῦ ὁρισμοῦ ὡς ἁρμοδίου νὰ ἀποφανθῇ, ἐὰν καὶ κατὰ πόσον θὰ πρέπει νὰ διαταχθῇ ἢ οὐ ἡ ἀναστολὴ τῶν προσωρινῶς ἐκτελεστῶν ἀποφάσεων, τοῦ δικάσαντος Πρωτοδίκου καὶ οὐχὶ τοῦ Προέδρου.

Κώστας Δ. Παντελόπουλος, Δικηγόρος

θαλφιν, έπί μηνιαίω μισθῷ δραχμῶν 1.750.000. (Ἀπόφ. 269/1953, *Κ. Χαλκιᾶς*).

3. Γνώρισμα συμβάσεως ἐργασίας

Κατά τά παραδεδεγμένα ἐν τῷ Ἐργατικῷ Δικαίῳ καί τά νομολογηθέντα ὑπό τῶν Δικαστηρίων, γνώρισμα τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἶναι, ὅτι ὁ ἐκμισθωτής θά ἐκτελῇ μετ' ἐπιμέλειας τήν ἀναληφθεῖσαν παρ' αὐτοῦ ἐργασίαν, συμμορφούμενος ἀκριβῶς πρός τάς ὁδηγίας καί ἐντολάς τοῦ ἐργοδότου, διατελῶν οὕτω πρός αὐτόν εἰς σχέσιν ἐξαρτήσεως. Ἐν τῇ σχέσει ταύτῃ ὁ ἐργοδότης ἔχει τό δικαίωμα νά ἐλέγχῃ τόν ἐργάτην ἤ ὑπάλληλόν του, ὅσις εἶναι ὑποχρεως νά ὑπακούῃ εἰς αὐτόν (Ἐνοχ. Δίκαιον *Κ. Καυκᾶ*, Τόμ. Α' σ. 270). (Ἀπόφ. 106/1953, *Σ. Ψάρρης*) (*).

4. Μίσθωσις ἔργου

Ὁ ἐνάγων, ἐλεύθερος ὑποδηματεργάτης ὤν, ἀπό πολλῶν ἐτῶν εἰργάζετο ἐν τῇ οἰκίᾳ του δι' ἴδιον λογαριασμόν, λαμβάνων ἐργασίαν (ὑλικά) παρά διαφόρων ὑποδηματοποιῶν τῆς πόλεως Ἰωαννίνων, μεταξύ τῶν ὁποίων κατά πρῶτον λόγον καί παρά τοῦ ἐναγομένου, παρ' ὧν ἠμείβετο κατά 15.000 τό ζεῦγος ὑποδημάτων, ὑποχρεούμενος εἰς τήν ἐκτέλεσιν τοῦ παρ' αὐτοῦ ἀναλαμβανομένου ἔργου καί τήν παράδοσιν αὐτοῦ εἰς τόν ἐργοδότην, φέρων ἅμα καί τόν κίνδυνον αὐτοῦ μέχρι τῆς παραδόσεώς του. Κατά ταῦτα δέν βεβαιώθη ἐξηρτημένη ἐργασιακή σύμβασις, ἀλλά τοιαύτη παροχῆς ἀνεξαρτήτων ὑπηρεσιῶν, μή ρυθμιζομένη ἤ διεπομένη ἀπό τήν ὕλην τῶν ἐργατικῶν νόμων (*Καποδίστριας*, Θέμ. ΞΒ σ. 677 § 10) ἡ τοιαύτη μισθώσεως ἔργου. (Ἀποφ. 155 καί 156/1953, *Ὀρ. Νικόπουλος*).

5. Κατ' ὀρθήν ἐκτίμησιν τῶν δεδομένων τούτων (μεταφορά διά συνεταιρικοῦ ἐργολαβικοῦ αὐτοκινήτου τοῦ ἐνάγοντος διαφόρων ὑλικῶν ὁδοποιΐας διά λογαριασμόν τοῦ ἐναγομένου) ὁ ἐνάγων ἄσκει ἑταιρικήν ἐπιχείρησιν διά τοῦ αὐτοκινήτου του μεταφορᾶς πραγμάτων διά ξηρᾶς. Ἡ ἐπιχείρησις αὕτη κατά τό ἄρθρ. 2 τοῦ περί ἀρμοδιότητος Ἐμποροδικείων δ/τος τῆς 2/14.5.1835 (ἔχοντος ἰσχύν νόμου κατά τό ἄρθρ. 10 τοῦ δ/τος τούτου), εἶναι πρᾶξις ἐμπορική, ἔχουσα τόν χαρακτῆρα μισθώσεως ἔργου καί οὐχί συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας (*Κ. Καυκᾶ*, Ἐνοχικόν Εἰδικόν, Τόμος Α' ὑπό τό ἄρθρ. 682 § 7 ἐδ. δ' σ. 894). (Ἀπόφ. 161/1953, *Σ. Ψάρρης*).

6. Ἡ τοιαύτη σχέσις (πλυντρίας ρούχων ξενοδοχείου), κατά τήν κρίσιν ἡμῶν, φέρει τόν χαρακτῆρα ἐργολαβίας καί οὐχί ἐξηρτημένης ἐργασίας, καθόσον ἡ ἐνάγουσα ἤσκει ὡς ἐπιχείρησιν τήν πλύσιν ρούχων τῶν ξενοδοχείων καί πανδοχείων τῆς πόλεως, εἰς μηδεμίαν ἐξάρτησιν τελοῦσα παρά τοῦ ἐναγομένου. (Ἀπόφ. 68/1953, *Σ. Ψάρρης*).

7. Ὡρισμένου χρόνου

Ἡ σύμβασις ἐργασίας ἤ συναφθεῖσα μεταξύ τῶν διαδίκων ἦτο ὡρισμένης χρονικῆς διαρκείας, ἐξυπακουομένου ταύτου ἐλλείψει εἰδικῆς ἀντιθέτου συμφωνίας καί ἐκ τοῦ εἴδους καί τοῦ σκοποῦ τῆς ἀνατεθείσης πρός ἐκτέλεσιν ἐργασίας (σύνταξις ἐπιμετρήσεων καί λογ/σμῶν ὡρισμένων σχολικῶν κτιρίων). (Ἀπόφ. 83/1953, *Σ. Ψάρρης*).

8. Ζημίαι κατά τήν ἐκτέλεσιν τῆς συμβάσεως

Ἡ ἔνστασις τοῦ ἐναγομένου περί συμψηφισμοῦ τυγχάνει ἀπορριπτέα, διότι τόσον κατά τάς διατάξεις τοῦ ν. ΔΛ/1912, ἐχούσας ἐν προκειμένῳ ἐφαρμογήν κατά τό ἄρθρον 38 Εἰσαγωγ. νόμου Ἀστικοῦ Κώδικος, ὅσον καί κατά τάς διατάξεις τῶν ἄρθρων 664-665 Α.Κ., ὁ μισθωτής (ἐργοδότης) δέν δύναται νά συμψηφίσῃ ὀφειλόμενον μισθόν πρός ἀπαίτησίν του κατά τοῦ ἐκμισθωτοῦ (ἐργαζομένου), ἐφ' ὅσον ὁ μισθός εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαῖος εἰς διατροφήν τοῦ ἐκμισθωτοῦ καί τῆς οἰκογενείας του, ἐκτός ἐάν ὁ μισθωτής ἔχῃ ἀπαίτησιν κατά τοῦ ἐκμισθωτοῦ ἕνεκα ζημίας προξενηθείσης ὑπό τοῦ τελευταίου δολίως ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἤ, ἀνεξαρτήτως ὑπάρξεως δόλου, ἕνεκα ζημίας προξενηθείσης ὑπό τοῦ ἐκμισθωτοῦ εἰς πρώτας ὕλας, εἴδη ἤ μηχανήματα τῆς ἐπιχειρήσεως (ἄρθρον 3 περίπτ. ε' ν. ΔΛ'/1913). (Ἀπόφ. 158/1953, *Ὀρ. Νικόπουλος*).

9. Εἶναι ἀπορριπτέα ἡ ἔνστασις τοῦ ἐναγομένου περί συμψηφισμοῦ τοῦ ὀφειλομένου ὑπ' αὐτοῦ μισθοῦ πρός ἀπαίτησίν του κατά τοῦ ἐνάγοντος συνεπείᾳ προξενηθείσης αὐτῷ ζημίας ἕνεκεν ὑπεξαιρέσεως ὑπό τοῦ ἐνάγοντος ξυλείας, διότι ὁ μισθός, ἀποτελούμενος ἐκ δραχ. 15.000 ἡμερησίως, εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαῖος διά τήν διατροφήν τοῦ μισθωτοῦ καί τῆς οἰκογενείας του καί ταῦτα ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι ἡ προβαλλομένη ἔνστασις εἶναι παντελῶς ἀόριστος, ὡς μή ἀναφερομένου παντάπασι τοῦ συμψηφιστέου ποσοῦ, ὡς καί τῶν λεπτομερειῶν, ὑφ' ἃς ἐγένετο ἡ εἰς βάρος τοῦ ἐναγομένου ζημία. (Ἀπόφ. 70/1953, *Π. Καραλῆς*).

10. Βιβλιάρια ὑγείας

Κατά τό ἄρθρον 2 τοῦ ἀ.ν. 759/1937 «περί προστασίας ἐπαγγελμάτων τινῶν κλπ.» ἀπαγορεύεται ἡ χρησιμοποίησις κατ' οἶκον ὡς ὑπηρετῶν προσώπων μή συμπληρωσάντων τό 14ον ἔτος τῆς ἡλικίας καί μή ἐφωδιασμένων διά βιβλιαρίων ὑγείας, χορηγουμένων παρά τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ ἤ Ἐπόπτου Ἐργασίας καί ἐν ἐλλείψει τούτων παρά τῶν κατά τόπους Ἀστυνομικῶν Ἀρχῶν (ἄρθρ. 7 ἀ.ν. 199/1936). Ἡ παράβασις τῆς ἀπαγορευτικῆς ταύτης διατάξεως, ἐκτός τῶν ποινικῶν κυρώσεων τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ ὡς ἀνωτέρω ἀ.ν. 759/1937, ἔχει ὡς ἀστικήν συνέπειαν νά θεωρῆται ἄκυρος ἡ σύμβασις ἐργασίας, ὁπότε δύναται νά παύσῃ ὁποτεδήποτε ἄνευ εὐδεμιᾶς ὑπό τοῦ ἐργοδότου προειδοποιήσεως, καί ἡ ὑπηρέτρια ἡ ἄγουσα τοιαύτην ἡλικίαν δέν δικαιοῦται μισθοῦ, ἀλλά μόνον ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ. Βεβαιωθέντος συνεπῶς ὅτι ἡ ἐνάγουσα συνεπλήρωσε τό 14ον ἔτος τῆς ἡλικίας της κατά μῆνα Δεκέμβριον 1949, αἱ εἰς τήν χρονικήν πρό ταύτης περίοδον ἀξιώσεις της ἀναρμοδίως φέρονται ἐνώπιον μας, διό καί δέον νά ἀπορριφθῇ ἡ ὑπό κρίσιν ἀγωγή ὡς πρός τάς ἀξιώσεις ταύτας. (Ἀπόφ. 27/1953, *Π. Καραλῆς*).

11. Ὁ ἰσχυρισμός τοῦ ἐναγομένου περί ἀναρμοδιότητος ἡμῶν πρός ἐκδίκασιν τῆς διαφορᾶς ἐκ τοῦ ὅτι ὁ ἐνάγων, προσληφθείς ὡς σερβιτόρος, ἔδει νά εἶχεν ἐφοδιασθῇ μέ τό ὑπό τοῦ

(*) Ἐδημοσιεύθη ὁλόκληρος ἐν ΕΚΔ 12, σ. 833.

π. δ/τος της 18/30 Ἰανουαρίου 1930 «περὶ ἰατρικῆς ἐπιθεωρήσεως καὶ ἐφοδιασμοῦ δι' ἀτομικοῦ βιβλιαρίου ὑγείας τῶν ἀσκούντων ὡρισμένα τινὰ ἐπαγγέλματα ἀτόμων» βιβλιάριον, ἀπορριπτέος κρίνεται, δοθέντος, ὅτι ὁ ἐνάγων προσελήφθη καὶ προσέφερεν ὑπηρεσίας ἀνειδικεύτου ἐργάτου, μὴ δυναμένου νὰ μεταβάλῃ τὸν τοιοῦτον χαρακτηρισμὸν τὸ γεγονός, ὅτι ἔστιν ὅτε οὗτος ἠσχολεῖτο μὲ τὸ σερβίρισμα εἰς τοὺς πελάτας τοῦ καταστήματος τοῦ ἐναγομένου (καντίνας) ποτῶν καὶ φαγητῶν. (Ἀπόφ. 248/1953, *Σ. Ψάρρης*).

12. Σύμβασις ἐργασίας ἀποστρατευθέντος

Κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ν. 3514, ὡς τροποποιηθείς ἰσχύει νῦν, ἡ ὑπὸ τὰ ὅπλα ὑπηρεσία στρατεύσεως παντὸς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, ὑπηρετοῦντος πλέον τῶν 6 μηνῶν εἰς οἱονδήποτε γραφεῖον, κατάστημα ἢ ἐπιχείρησιν, δὲν ἀποτελεῖ λόγον διαλύσεως τῆς συμβάσεως, πλὴν ὅμως ἡ συνέχισις τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως μετὰ τὴν ἀποστράτευσίν του τελεῖ ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι ὁ μισθωτὸς ἤθελε ποιήσηται δήλωσιν ἐντὸς τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ αὐτοῦ νόμου προθεσμίας, μετὰ τὴν πάροδον τῆς ὁποίας ἡ λύσις ταύτης ἐπέρχεται ἐξ αὐτῆς ταύτης τῆς ἀποχῆς ἐκ τῆς ἐργασίας τοῦ ἀποστρατευθέντος μισθωτοῦ, ἡ δὲ τυχὸν μεταγενεστέρα πρόσληψις αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου, ἔστω καὶ ἂν συνήφθη ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους, ἀποτελεῖ νέαν σύμβασιν καὶ οὐχὶ συνέχισιν τῆς προηγουμένης (*Κοκκινόστεια*, Ἑρμην. Ἐργατικοῦ Δικαίου σ. 326, 421). (Ἀπόφ. 170/1953, *Π. Καραλῆς*).

13. Ἀνωτέρα βία

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 656 Α.Κ. ἐπὶ συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας, ἐὰν ὁ μισθωτὴς κατέστη ὑπερήμερος περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῆς ἐργασίας ἢ ἐὰν ἕνεκα λόγων ἀφορώντων αὐτὸν καὶ μὴ ὀφειλομένων εἰς ἀνωτέραν βίαν εἶναι ἀδύνατος ἡ ἀποδοχὴ τῆς ἐργασίας, ὁ ἐκμισθωτὴς δικαιοῦται νὰ ἀπαιτήσῃ τὸν μισθόν, μὴ ὑποχρεούμενος εἰς τὴν παροχὴν τῆς ἐργασίας ἐν ἄλλῳ χρόνῳ. Ὁ ἰσχυρισμὸς τῆς ἐναγομένης, ὅτι, λόγῳ ἐλλείψεως ἐργασίας εἰς τὸ ἐργοστάσιον ποτοποιΐας αὐτῆς, κατέστη ἀδύνατος ἡ προσφορὰ ἐργασίας εἰς τὴν ἐνάγουσαν, ἐκτὸς τοῦ ὅτι δὲν συνιστᾷ ἀνωτέραν βίαν, δὲν ἐβεβαιώθη κατὰ τὴν κρίσιν ἡμῶν. (Ἀπόφ. 167/1953, *Ὀρ. Νικόπουλος*).

Β'. Ἀποδοχαί

14. Καθαριστριῶν σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 2 ἐδ. 5 τῆς κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ν. 28/1944 ἐκδοθείσης ὑπ' ἀριθ. 33700/1950 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ὁριζούσης ὅτι καὶ παρ' οἱῳδήποτε ἐργοδότῃ κατὰ πλήρες ὡράριον ἀπασχολούμεναι καθαρίστριαι, ὧν ἡ σχέσις ἐργασίας διέπεται διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἐξισοῦνται, ὡς πρὸς τὸν μισθόν, πρὸς τὰς ἀνειδικεύτους ἐργατρίας, διατάξις ἥτις ἐπαναλαμβάνεται καὶ εἰς τὴν ὡσαύτως ἰσχύν νόμου ἔχουσαν ὑπ' ἀριθ. 36860/1951 κοινὴν ἀπόφασιν τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, προκύπτει ὅτι ἡ ἐνάγουσα δικαιοῦται κλπ. (Ἀπόφ. 66/1953, *Π. Καραλῆς*).

15. Σιωπηρὰ περὶ μισθοῦ συμφωνία ὑπηρετρίας

Βεβαιωθέντες ὅτι ἡ ἐνάγουσα, ἀφ' ἧς συνεπλήρωσε τὸ 14ον ἔτος τῆς ἡλικίας της, προσέφερε τὰς ὑπηρεσίας της ὡς οἰκιακὴ ὑπηρέτρια εἰς τὸν ἐναγόμενον, χωρὶς νὰ ἔχῃ καθορισθῇ ἡ μισθοδοσία της καὶ δεδομένου ὅτι ἡ ἐργασία της κατὰ τὰς συνήθεις περιστάσεις παρέχεται μόνον ἐπὶ μισθῷ, λογίζεται σιωπηρῶς συμφωνηθεὶς τοιοῦτος (Α.Κ. 649), τοὐτέστιν ἐκεῖνος, ὅστις καταβάλλεται εἰς ἄλλας ὑπηρετρίας παρεχούσας ἐργασίαν τοῦ αὐτοῦ εἴδους καὶ ὑπὸ τὰς αὐτὰς συνθήκας (*Κ. Κανκᾶ*, Ἐνοχικόν, σχόλια ὑπ' ἄρθρ. 649 § 11 β' σ. 297). Οὕτω, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῆς καλῆς πίστεως, τῆς κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον βαρυτέρας ἐργασίας εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἐναγομένου, τῆς ἡλικίας ταύτης (ἐναγούσης), τῶν τοπικῶν συνθηκῶν, τοῦ καταβαλλομένου μισθοῦ εἰς ἄλλας ὑπηρετρίας τοῦ αὐτοῦ εἴδους καὶ τοῦ γεγονότος ὅτι παρείχετο τροφή, οἴκησις, ἐπένδυσις καὶ ὑπόδησις, δέον νὰ καθορισθῇ, κατὰ τὴν κρίσιν ἡμῶν, εἰς δραχ. 80.000 μηνιαίως. (Ἀπόφ. 27/1953, *Π. Καραλῆς*).

16. Μισθὸς ὑπερημερίας

Μὴ καταγγελθείσης τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ ἐναγομένου κατὰ τὰς διατυπώσεις τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118/1945, νομίμως αἰτοῦνται αἱ ἐκ τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου ἀποδοχαὶ τῆς ἐναγούσης. (Ἀπόφ. 66/1953, *Π. Καραλῆς*).

17. Ἀποζημίωσις δι' ἀπασχόλησιν ἐκτὸς ἕδρας

Οἱ ἀνήκοντες εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν λεωφορείων μισθωτοὶ δικαιοῦνται προσθέτου ἀποζημιώσεως ἴσης πρὸς τὸ 1/25 τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν των δι' ἑκάστην διανυκτέρευσιν ἐκτὸς τῆς ἕδρας τῆς ἐπαγγελματικῆς των κατοικίας, βάσει τῆς § 1 τῆς ὑπ' ἀριθ. 5/1948 ἀποφάσεως τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 21094/1946 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἡ δὲ ἐπαγγελματικὴ ἕδρα, προσδιοριζομένη προδήλως ἐκ τοῦ τόπου, ἔνθα ὁ μισθωτὸς ἐξ αἰτίας τῆς ἐργασίας του δέον κατὰ κανόνα νὰ διανυκτερεύῃ, ὡς ἐκ τῶν ἄνω διατάξεων καὶ τοῦ σκοποῦ τῆς δι' αὐτῆς θεσπιζομένης προσθέτου ἀμοιβῆς συνάγεται, εἶναι διάφορος τῆς ἀστικῆς κατοικίας αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ τῆς ἕδρας τῆς ἐπιχειρήσεως ταύτης τοῦ ἐργοδότου, ἤτις νοεῖται ὡς τοιαύτη ὁ τόπος, ἔνθα κατὰ τὴν μεταξὺ τοῦ ἐργοδότου καὶ τοῦ μισθωτοῦ γενομένην συμφωνίαν ἔδει ὁ μισθωτὸς νὰ παράσχῃ τὰς ὑπηρεσίας του. (Ἀπόφ. 165/1953, *Ὀρ. Νικόπουλος*).

18. Ἀποζημίωσις ἐκτὸς ἕδρας. Τίνες δικαιοῦνται

Ναὶ μὲν κατὰ τὰς διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 21094/1946 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἐκδοθείσης κατ' ἐξουσιοδότησιν ἐκ τοῦ ν. 28/1944, ὡς μεταγενεστέρως ἐτροποποιήθη, καὶ ἰσχύν νόμου ἐχούσης, εἰς τὸ ἐκτὸς ἕδρας ἀποστελλόμενον προσκαίρως δι' ἐργασίαν ὑπαλληλικὸν κ.λ.π. προσωπικὸν πασῶν ἐν γένει τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν καταβάλλεται πρόσθετος ἀποζημίωσις δι' ἑκάστην ἐκτὸς ἕδρας διανυκτέρευσιν, ἐν προκειμένῳ ὅμως, καθ' ἃ ἐβεβαιώθη, ὁ ἐνάγων προσελήφθη παρὰ τοῦ ἐναγομένου ἐν Ἰωαννίνοις, ὡς ἐλεγκτής, ἀλλ' εὐθὺς ἅμα τῇ προσλήψει του ἐτοπο-

θετήθη εἰς τὸ Μέτσοβον διὰ τὴν ἐκτέλεσιν καθηκόντων ἐλεγκτοῦ, οὐχὶ προσκαίρως καὶ πρὸς ἀντιμετώπισιν προσωρινῶν ἀναγκῶν τοῦ ἐναγομένου. Ἀπορριπτέον, ὅθεν, τὸ σχετικὸν τῆς ἀγωγῆς αἴτημα περὶ καταβολῆς ἀποζημιώσεως διὰ τὴν ἐκτὸς ἔδρας ἀπασχόλησίν του. (Ἀπόφ. 226/1953, *Σ. Ψάρρης*).

19. Ἀποζημίωσις δι' ὑπερωριακὴν ἀπασχόλησιν

Ἐβεβαιώθη ὅτι ἡ ἐναγουσα εἰργάσθη ὑπερωριακῶς ἐπὶ 100 ὥρας, τῆς τοιαύτης ἐργασίας ἐπιτρεπομένης ὑπὸ τοῦ νόμου (ἄρθρ. 659 Α.Κ. καὶ Π. Δ/γμα 27 Ἰουνίου 1932), ἅτε ἐκτελουμένης ἐν ὑπαίθρῳ καὶ ἐπηρεαζομένης ὑπὸ καιρικῶν συνθηκῶν καὶ ἀπορρεούσης ἐκ τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως. (Ἀπόφ. 30/1953, *Π. Καραλῆς*).

20. Προσαύξησις δι' ἀπασχόλησιν κατὰ Κυριακάς

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 8900/1946 ὐ.ἀ. ὁ κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ λοιπὰς ἐξαιρεσίμους ἑορτὰς ἀπασχολούμενος μισθωτὸς δικαιοῦται, ἐφ' ὅσον ἡ τοιαύτη ἐργασία του εἶναι νόμῳ ἐπιτρεπτή, ἀποζημιώσεως 75 ο/ο διὰ τὴν τοιαύτην ἀπασχόλησιν. Ἓν προκειμένῳ λόγῳ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας, ἐπηρεαζομένης ὑπὸ καιρικῶν συνθηκῶν καὶ ἐκτελουμένης ἐν ὑπαίθρῳ (κεραμοποιεῖον), δικαιοῦται ἡ ἐνάγουσα, ἀπασχοληθεῖσα ἐπὶ... Κυριακάς, ποσοῦ δραχμῶν... (Ἀπόφ. 30/1953, *Π. Καραλῆς*).

21. ... ὑπαλλήλου Κ.Τ.Ε.Λ.

Τὸ ἀπὸ 8.8.1920 πρ. δ/γμα ἐν ἄρθρῳ 8 ἐδ. 5 ὁρίζει, ὅτι ἡ κατὰ τὰς Κυριακὰς ἐργασία εἶναι ἐπιτρεπτὴ εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις παντὸς εἴδους μεταφορικῶν μέσων καὶ νομίμως ὁ ἐνάγων αἰτεῖται τὴν καταβολὴν τῆς σχετικῆς ἀποζημιώσεώς του. (Ἀπόφ. 165/1953, *Ὀρ. Νικόπουλος*).

22. Ἐπίδομα ἀκριβείας ζωῆς

Τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως χορηγηθὲν εἰς τοὺς μισθωτοὺς ἐπίδομα ἀκριβείας ζωῆς ναὶ μὲν δὲν ἐνσωματοῦται εἰς τὸν βασικὸν μισθὸν πρὸς ἀπαλλαγὴν τῶν ὑπὲρ τῶν Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν κρατήσεων καὶ εἰσφορῶν, οὐχ ἧττον ὅμως δὲν παύει, τούτου ἕνεκα, νὰ ἀποτελῇ ἀντιπαροχὴν τοῦ ἐργοδότου πρὸς τὸν μισθωτὸν καὶ κατὰ συνέπειαν περιλαμβάνεται μεταξὺ τῶν τακτικῶν ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ. (Ἀπόφ. 170/1953, *Π. Καραλῆς*).

23. Ἀξία παρεχομένης τροφῆς

Ὁ ἐνάγων ἐλάμβανεν, ἐκτὸς τῶν 10.000 καθ' ἑκάστην εἰς μετρητά, καὶ πλήρη τροφὴν δὶς τῆς ἡμέρας, ὡς καὶ πρωϊνὸν ρόφημα, ἡ ἀξία τῶν ὁποίων ἀνέρχεται, κατὰ τὴν κρίσιν μας, εἰς δραχ. 13.000 τοὐλάχιστον καθ' ἑκάστην. (Ἀπόφ. 248/1953, *Σ. Ψάρρης*).

24. Ὁ ἐνάγων, καθ' ἃ συνομολογεῖται, ἐλάμβανε δραχμὰς 7.000 εἰς μετρητὰ καθ' ἑκάστην μετὰ τροφῆς, ἧς ἡ ἀξία ἀνέρχεται, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῆς συνήθους διατροφῆς, τῶν τιμῶν τῆς ἀγορᾶς καὶ τῶν οἰκονομικῶν ἐν γένει συνθηκῶν, εἰς δραχμὰς 10.000 ἡμερησίως. (Ἀπόφ. 67/1953, *Π. Καραλῆς*).

25. Δῶρα ἑορτῶν

Ἀπορριπτέος ὁ ἰσχυρισμὸς τῆς ἐναγομένης ὅτι ὁ ἐνάγων δὲν δικαιοῦται δώρων, διότι δὲν ἐτέλει ἐν ἐνεργῷ συμβάσει κατὰ τὸν χρόνον τῆς καταβολῆς αὐτῶν. Διότι κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ἀ.ν. 1777/1951 «περὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων τοῦ ν. 28/1944 κλπ.» παρεσχέθη εἰς τοὺς Ὑπουργοὺς Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας τὸ δικαίωμα νὰ προσδιορίζουν ἐκτάκτους οἰκον. παροχὰς (δῶρα) τῶν παρεχόντων τὰς ἐργασίας των παρ' οἱῳδήποτε ἐργοδότῃ, ἀνεξαρτήτως τῆς διατηρήσεως ἢ μὴ τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως κατὰ τὸν χρόνον τοῦ προσδιορισμοῦ τοῦ δώρου. (Ἀπόφ. 150/1953, *Ὀρ. Νικόπουλος*).

26. Δῶρον Πάσχα 1952

Κατὰ τὴν διάταξιν τῆς § 1 τοῦ ἄρθρ. 5 τῆς ὑπ' ἀριθ. 19200/1952 ὐ.ἀ. εἰς τοὺς πρὸς ἐκτέλεσιν ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου ἐργαζομένους ἐπὶ ἡμερομισθίῳ ἐργατοτεχνίτας καταβάλλεται ὡς δῶρον Πάσχα 1952 ἓν ἡμερομίσθιον ἀνὰ 6 τοιαῦτα πραγματοποιηθέντα ἐντὸς τῆς χρονικῆς περιόδου ἀπὸ 1.1.1952 μέχρι 15.4.1952. (Ἀπόφ. 42/1953, *Π. Καραλῆς*).

27. Χριστουγέννων 1952

Κατὰ τὰς συνδεδυασμένας διατάξεις τῆς § 2 τοῦ ἄρθρ. 1 καὶ τῆς § 2 τοῦ ἄρθρ. 3 τῆς ὑπ' ἀριθ. 62300/1952 ὐ.ἀ. εἰς τὰς θήκας εἰδικευμένας ἐργατρίας θέλουσι καταβληθῇ ὡς ἔκτακτος οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις (δῶρον) διὰ τὰς ἑορτὰς Χριστουγέννων 1952 καὶ Νέου Ἔτους 1953 τόσα ἡμερομίσθια, πρὸς 25.000 ἕκαστον, ὅσα δεκαήμερα διῴρκεσεν ἡ ἐργασιακὴ αὐτῶν σχέσις κατὰ τὸ ἀπὸ 5.4.1952 μέχρι 15.12.1953 διάστημα. (Ἀπόφ. 9/1953, *Σ. Ψάρρης*).

28. Δῶρα οἰκοσίτων ὑπηρετῶν καὶ ὑπηρετριῶν

Αἱ ὑπηρέτριαι δὲν δικαιοῦνται δώρων ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς (βλ. 138/1952 Πρωτ. Πατρῶν, ΕΕΔ 11, 811). (Ἀπόφ. 27/1953, *Π. Καραλῆς*).

29. Μεταβολὴ προσώπου τοῦ ἐργοδότου

Ἡ ἔννοια τοῦ ἄρθρ. 6 ν. 2112/1920, κατὰ τὰ κρατήσαντα ἔν τε τῇ θεωρίᾳ καὶ τῇ Νομολογίᾳ τῶν Δικαστηρίων, εἶναι, ὅτι ἡ μεταβολὴ τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου, ὁπωσδήποτε ἐπερχομένη, δὲν ἐπηρεάζει τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ὑπὲρ τοῦ μισθωτοῦ διατάξεων τοῦ νόμου τούτου καὶ ὅτι, κατὰ συνέπειαν, ὅλαι αἱ προϋφισταμέναι ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας ὑποχρεώσεις τοῦ παλαιοῦ ἐργοδότου μεταβιβάζονται εἰς τὸν νέον τοιοῦτον (Α.Π. 30/1953, ΕΕΔ 12, 231). Ἡ προστασία αὕτη τοῦ μισθωτοῦ, ἀναφερομένη οὐ μόνον εἰς τὴν ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ν. 2112/1920 παρεχομένην εἰς τοὺς μισθωτοὺς τοιαύτην, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ πλεονεκτήματα τοῦ μισθοῦ καὶ τὰς λοιπὰς ὑποχρεώσεις, ἀπορρεούσας, κατὰ τ' ἀνωτέρω, ἐκ τῆς προϋφισταμένης σχέσεως ἐργασίας, ἀφορᾷ τὸν μετὰ τὴν μεταβολὴν τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου χρόνον καὶ δὲν ἐκτείνεται διὰ τὰς μέχρι ταύτης (μεταβολῆς) ὀφειλὰς τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τοῦ παλαιοῦ ἐργοδότου (Πρωτ. Πατρῶν 116/1952, ΕΕΔ 11, 811, σημειώσεις *Συντάξεως* ΕΕΔ 12, σ. 234). (Ἀπόφ. 106/1953, *Σ. Ψάρρης*) (*).

30. Μεταβολὴ προσώπου τοῦ ἐργοδότου

Τὸ ἄρθρ. 6 § 1 ν. 2112, ὁρίζον ὅτι ἡ με-

(*) Ἐζημιοσιεύθη ἐλλιπῶς ἐν ΕΕΔ 12, σ. 833).

ταβολή τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου, ὁποιοδήποτε ἐπερχομένη, οὐδαμῶς ἐπηρεάζει τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ὑπὲρ τοῦ ὑπαλλήλου διατάξεων τοῦ παρόντος νόμου, σαφῆ ἔχει τὴν ἔννοιαν, ὅτι ἐὰν ἐν τῇ διαδρομῇ τοῦ χρόνου, καθ' ὃν παρέχεται ἡ κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρ. 1 ὑπηρεσία ὑπὸ τοῦ ὑπαλλήλου, ἐπὶ τῇ βάσει καὶ πρὸς ἐκτέλεσιν συμβάσεως περὶ μισθώσεως αὐτῆς, ἄνευ ὡρισμένης χρονικῆς διαρκείας συνομολογηθείσης, ἤθελεν ἐπέλθει εἰς τὸ κατὰ τὴν ἐνοχικὴν ταύτην σχέσιν πρόσωπον τοῦ ἐργοδότου ἐναλλαγή καθ' οἱονδήποτε τρόπον, τοῦτέστιν εἴτε διὰ μεταφορικῆς διαδοχῆς καὶ ὑπεισελεύσεως ἄλλου εἰς τὴν θέσιν αὐτοῦ, εἴτε κατὰ νομικόν τινα τύπον μεταβολὴν τοῦ ὑπὲρ οὗ θεωρεῖται παρεχομένη ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ ἡ ἐργασία, τὸ γεγονὸς τοῦτο δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἐπιρροήν τινα ὡς πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ νόμου, τῶν ὑπὲρ τοῦ μισθωτοῦ τεθειμένων, τοῦ νόμου σκοπήσαντος μόνον εἰς τὸ πραγματικὸν γεγονὸς τῆς προστασίας τοῦ μισθωτοῦ παρὰ τῆς ἐπιχειρήσεως ἀπροσώπως. Περαιτέρω ὁ νέος ἐργοδότης δὲν ἀναλαμβάνει μόνον τὰς ἐκ τοῦ ἀνωτέρω νόμου ἀπορρεούσας ὑποχρεώσεις τῆς ἐπιχειρήσεως, ἀλλ' ὑπεισέρχεται εἰς ἁπάσας τὰς ὑποχρεώσεις ταύτης, τὰς προερχομένας ἐκ τῆς ὑφισταμένης σχέσεως ἐργασίας, μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῶν μισθωτῶν της (Α.Π. 295/1952, ΕΕΔ 11, 625, Πρωτ. Μυτιλ. 24/1950, ΕΕΔ 10, 985). Συνεπῶς, ἐφ' ὅσον ἐν προκειμένῳ διάδοχον τῆς ἐπιχειρήσεως κατέστη ἐκ τοῦ νόμου τὸ ἐναγόμενον 20ὸν Κ.Τ.Ε.Α. (ν. 2119/1952 καὶ ὑπ' ἀριθ. 143116/30.5.1952 ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Συγκοινωνιῶν), τοῦτο ἐνέχεται εἰς τὰς ὑποχρεώσεις τῆς προκατόχου ἐπιχειρήσεως ἐναντι τοῦ μισθωτοῦ. (Ἀπόφ. 26/1953, *Π. Καραλῆς*).

31. Συμψηφισμός: Ὅρα ἀνωτέρω ***Σύμβασις Ἐργασίας***, ἀριθ. 8 καὶ 9.

Γ'. Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας

32. Τήρησις διατυπώσεων κατ' ἀν. 118/1945

Ὁ ἐναγόμενος ἀπέλυσε τὸν ἐνάγοντα, χωρὶς νὰ τηρήσῃ τὰς διατυπώσεις τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945, ὡς τροποποιηθὲν καὶ συμπληρωθὲν ἰσχύει νῦν, ἤτοι ἄνευ ἐγγράφου καταγγελίας, καταβολῆς τῆς νομίμου ἀποζημιώσεως καὶ ἀναγγελίας τῆς καταγγελίας εἰς τὸ οἰκεῖον γραφεῖον τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας κατὰ τοὺς ὅρους τῆς ὑπ' ἀριθ. 65257/1952 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως. Ἑπομένως ἡ παρ' αὐτοῦ ἐπιχειρηθεῖσα δικαιοπραξία, ὡς ἀντικειμένη εἰς ἀπαγορευτικὴν διάταξιν νόμου, εἶναι ἄκυρος (ἄρθρ. 174 Α.Κ.) καὶ ὡς τοιαύτη λογίζεται ὡς μὴ γενομένη (ἄρθρ. 180 Α.Κ.), ὑποχρεουμένου τοῦ ἐναγομένου εἰς τὴν καταβολὴν τῶν μισθῶν τοῦ ἐνάγοντος, ὧν ἐστερήθη ἐκ τῆς μὴ ἀποδοχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν του (ἄρθρ. 656 Α.Κ.). (Ἀπόφ. 131/1953, *Ὁρ. Νικόπουλος*).

33. Ὡρισμένου χρόνου

Προκειμένης συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένης χρονικῆς διαρκείας, οὐδεμίαν νόμιμον ὑποχρέωσιν εἶχεν ὁ ἐναγόμενος διὰ τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ταύτης, τὴν λύσιν τῆς ὁποίας ἐπέφερεν ἡ ἀποπεράτωσις τῶν ἐπιμετρήσεων καὶ λογαριασμῶν, διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὁποίων εἶχε προσληφθῇ ὁ ἐνάγων. (Ἀπόφ. 83/1953, *Σ. Ψάρρης*).

34. Κατ' ἄρθρ. 669 Α.Κ.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 669 Α.Κ. σύμβασις ἐργασίας, ἧς ἡ διάρκεια οὔτε ὡρίσθη, οὔτε ἐκ τοῦ εἴδους καὶ τοῦ σκοποῦ αὐτῆς συνάγεται, λύεται διὰ προηγουμένης ἑκατέρωθεν καταγγελίας. Ἐν προκειμένῳ, βεβαιωθέντος ὅτι ἡ μετοξὺ τῶν διαδίκων συνομολογηθεῖσα σύμβασις ὡρίσθη δι' ἐξάμηνον χρονικὸν διάστημα, δὲν δύναται νὰ τύχῃ ἐφαρμογῆς ἡ προδιαληφθεῖσα διάταξις τοῦ ἄνω ἄρθρου καὶ ἀπορριπτέον τὸ αἴτημα τῆς ἀγωγῆς περὶ ἐπιδικάσεως τῷ ἐνάγοντι σχετικῆς ἀποζημιώσεως, διὰ τὴν μὴ τακτικὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας του. (Ἀπόφ. 159/1953, *Ὁρ. Νικόπουλος*).

35. Βάρος ἀποδείξεως ἰσχυρισμοῦ ἐγκύρου καταγγελίας

Ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐναγομένου ὅτι ἐχώρησε καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ὅτι ἐτηρήθησαν κατὰ ταύτην αἱ νόμιμοι διατυπώσεις οὐδαμῶς ἐβεβαιώθη, οὔτε προσάγεται ἀποδεικτικὸν τοιαύτης ἐγγράφου καταγγελίας καὶ νομοτύπου καὶ ἐμπροθέσμου ἀναγγελίας ταύτης εἰς τὰ ἁρμόδια γραφεῖα (τμῆμα παροχῶν ἀνεργίας Ι.Κ.Α. καὶ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας)(*). (Ἀπόφ. 118/1953, *Ὁρ. Νικόπουλος*).

36. Τρίμηνος προθεσμία

Ἐξ ἄλλου, καὶ ἐὰν ἤθελε θεωρηθῇ ὅτι ὁ ἐνάγων δὲν ἐγκατέλειψε τὴν ἐργασίαν του οἰκειοθελῶς, ἀλλ' ὅτι παρὰ τὴν θέλησίν του καὶ ἀπροειδοποιήτως ἐξεδιώχθη ἐξ αὐτῆς κατὰ τὸν Ἀπρίλιον 1952, ἡ κρινομένη ἀγωγὴ ὡς πρὸς τὸ κεφάλαιον τῆς ἀκύρου ἀπολύσεως καὶ τῶν ἐντεῦθεν ἀξιώσεων εἶναι ἀπορριπτέα, καθ' ὅσον, παρελθόντος τριμήνου ἀπὸ τῆς ἀνωτέρω ἀπολύσεως μέχρι τῆς ἀγωγῆς, ὑπέκυψεν αὕτη εἰς τὴν τρίμηνον ἀνατρεπτικὴν προθεσμίαν τοῦ νόμου (ἄρθρ. 3 τοῦ ἀπὸ 8/11 Μαΐου 1946 β.δ. «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 118/1945 κλπ.»). (Ἀπόφ. 29/1953, *Σ. Ψάρρης*).

37. Οἰκειοθελὴς ἀποχώρησις

Ἡ τοιαύτη, ἕνεκα καθυστερήσεως καταβολῆς τῶν ἡμερομισθίων του ἐκ μέρους τοῦ ἐναγομένου, ἀποχὴ τοῦ ἐνάγοντος ἐκ τῆς ἐργασίας του, κρίνεται ὡς συνεπαγομένη δήλωσιν ταύτου πρὸς λύσιν τῆς συμβάσεως καὶ ἀπορριπτέα ἡ ἀγωγή, καθ' ὅσον διώκει τὴν πληρωμὴν ἀπο-

---

(*) Ἡ ἀπόφασις ἐξεδόθη πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ν.δ. 2511/1953. Ζητήματα σχετικὰ μὲ τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀκύρως ἀπολυομένου μισθωτοῦ, ὡς καὶ τὸ βάρος ἀποδείξεως ἰσχυρισμοῦ ἐγκύρου καταγγελίας, θίγονται εἰς τὰς κατωτέρω ἐργασίας: *Β. Π. Βασιλείου*, Παρατηρήσεις ὑπὸ τὴν Α.Π. 481/1951 ἐν ΕΕΔ 11, 30, *Δ. Δημακοπούλου*, Θέμ. ΞΘ', 755, ΞΓ', 81, *Γ. Δ. Μαλάτεστα*: Ἡ ἀγωγὴ τοῦ ἀκύρως ἀπολυομένου μισθωτοῦ ἐν ΕΕΔ 10, 1255 καὶ ΕΕΔ 11, 609, *Τοῦ αὐτοῦ*, Ἐνστάσεις καὶ ἀντένστασις ἐπὶ τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἀκύρως ἀπολυομένου μισθωτοῦ, ΕΕΔ 13, 311. *Τοῦ αὐτοῦ*, Ἡ ἀγωγὴ τοῦ ἀκύρως ἀπολυομένου νεοπλημμυτοῦ ἐν Θέμ. ΞΔ' σ. 177, *Τοῦ αὐτοῦ*, Παρατηρήσεις ὑπὸ τὴν Α.Π. 420/1953 Θέμ. ΞΔ' 880 κ. ἑπ.

ζημιώσεως διά τήν ἄνευ νομίμου προμηνύσεως ἀπόλυσιν τοῦ ἐνάγοντος. (Ἀπόφ. 69/1953, *Σ. Ψάρρης*).

38. Ἀποχή ἐπί μακρόν χρόνον

Ἡ τοιαύτη ἐπί σχετικῶς μακρόν χρόνον ἀποχή τοῦ ἐνάγοντος μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας του, οὖσα ἀδικαιολόγητος, ἐπέφερε, κατά τήν κρίσιν μας, τήν λύσιν τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως τῇ βουλήσει του, τῆς τοιαύτης ἀποχῆς θεωρουμένης ὡς αἰωπηρᾶς ἐκ μέρους αὐτοῦ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας. (Ἀπόφ. 67/1953, *Π. Καραλῆς*).

39. Ὑποβολή μηνύσεως

Ὁ ἰσχυρισμός τοῦ ἐναγομένου ὅτι ὑπέβαλε μήνυσιν κατά τοῦ ἐνάγοντος δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν διαπραχθεῖσαν ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ὑπηρεσίας του διήμερον μετά τήν ἀπόλυσίν του ἀλυσιτελῶς προβάλλεται, δοθέντος ὅτι ἡ ἀληθής ἔννοια τῶν διατάξεων τῆς § 9 τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945 καί τῆς § 1 τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ ν. 2112/1920 εἶναι, ὅτι, ἵνα μή ἔχωσιν ἐφαρμογήν αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945, αἱ καθορίζουσαι ἐπί ποινῇ ἀκυρότητος τόν τύπον τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, δέον ἡ δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν μήνυσις κλπ. νά ἔχῃ ὑποβληθῆ μέχρι τοῦλάχιστον τῆς ἡμέρας τῆς ἀπολύσεως (Α.Π. 846/1952, ΕΕΔ 11, 725). (Ἀπόφ. 141/1953, *Ὀρ. Νικόπουλος*).

40. Ἐπί τοῦ αὐτοῦ θέματος

Κατά τό ἄρθρ. 5 § 1 τοῦ ν. 2112/1920 ὁ ἐργοδότης δύναται νά καταγγείλῃ τήν σύμβασιν ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας τινός, ἐάν ἐναντίον τοῦ ὑπαλλήλου ὑπεβλήθη μήνυσις δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν, διαπραχθεῖσαν ἐν τῇ ἐξασκήσει τῆς ὑπηρεσίας του ἡ ἀπηγγέλθη κατ' αὐτοῦ κατηγορία δι' ἀδίκημα φέρον τοὐλάχιστον χαρακτῆρα πλημμελήματος, κατά δέ τήν διάταξιν τῆς § 9 τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945, ὡς ἀντικατεστάθη ὑπό τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ν.δ. τῆς 8/11.5.1946, καί διατάξεις τοῦ παρόντος ἄρθρου δέν ἐφαρμόζονται ἐπί τῶν μισθωτῶν, οἵτινες ἀπολύονται δυνάμει τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ν. 2112/1920». Κατ' ἀκολουθίαν τῶν προδιαληφθεισῶν διατάξεων, ἐφ' ὅσον ὁ ἐναγόμενος ὑπέβαλε τήν 16.7.1953 μήνυσιν ἐπί ὑπεξαιρέσει, ἤτοι δι' ἀδίκημα διαπραχθέν ὑπό τοῦ ἐνάγοντος κατά τήν ἐνάσκησιν τῆς ὑπηρεσίας του, νομίμως προέβη μετά ταῦτα εἰς τήν ἀπόλυσιν αὐτοῦ, χωρίς νά τηρήσῃ τάς διατυπώσεις τοῦ ἄρθρου 9 § 1 τοῦ ν. 118/1945 (Α.Π. 846/1952, Ἀρχεῖον Νομολογίας 1952 σ. 501, Α.Π. 657/1952, ΕΕΔ 12, 69). (Ἀπόφ. 155/1953, *Ὀρ. Νικόπουλος*).

41. Ἐπί τοῦ αὐτοῦ θέματος

Κατά τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ ν. 2112/1920 δύναται ὁ ἐργοδότης νά καταγγείλῃ τήν σύμβασιν, ἄνευ τηρήσεως προθεσμίας τινός, ἐάν ἐναντίον τοῦ μισθωτοῦ ὑπεβλήθη μήνυσις πρό τῆς καταγγελίας δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν διαπραχθεῖσαν ἐν τῇ ἐξασκήσει τῆς ὑπηρεσίας του. (Ἀπόφ. 106/1953, *Σ. Ψάρρης*).

42. Μή ἐφαρμογή ν. 118/1945 ἐπί οἰκοσίτων ὑπηρετῶν

Κατά τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 «περί Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», ἐν συνδυασμῷ πρός τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 8 § η ν. 6298/1934, προκύπτει, ὅτι, διά νά ὑπαχθῇ πρόσωπόν τι εἰς τήν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α., ἀναγκαία προϋπόθεσις εἶναι ἡ ὕπαρξις κανονισμοῦ, οἷος δέν ἐξεδόθη μέχρι σήμερον διά τήν κατηγορίαν τῶν οἰκοσίτων ὑπηρετῶν καί ὑπηρετριῶν, καί συνεπῶς τό αἴτημα τῆς ἀγωγῆς περί ἐπιδικάσεως τῇ ἐναγούσῃ μισθῶν ὑπερημερίας, λόγῳ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας, ὡς γενομένης κατά παράβασιν τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118/1945, ἀπορριπτέα τυγχάνει ὡς μή νόμιμος. (Ἀπόφ. 27/1953, *Π. Καραλῆς*).

43. Καταγγελία συμβάσεως ὑπηρετῶν

Κατά τήν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ἀπό 16/18 Ἰουλίου 1920 β. δ/τος περί ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 2112/1920 κ.λ.π.» ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας τῶν οἰκιακῶν ὑπηρετῶν γίνεται, ἀνεξαρτήτως χρόνου ὑπηρεσίας καί ὑπό τήν προϋπόθεσιν πάντως νά ἔχῃ ὁ ὑπηρέτης δίμηνον ὑπηρεσίαν παρά τῷ αὐτῷ ἐργοδότῃ, πρό 8 ἡμερῶν πρό τῆς λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Καί εἰς τήν περίπτωσιν, καθ' ἣν παραλειφθῇ ἡ προειδοποίησις αὕτη (ἡ ὁποία δύναται νά γίνῃ καί προφορικῶς) εἶναι μέν ἔγκυρος ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, πλήν ὑποχρεοῦται ὁ ἐργοδότης νά ἀποζημιώσῃ τόν μισθωτόν διά τῶν τακτικῶν αὐτοῦ ἀποδοχῶν 8 ἡμερῶν, ὡς τοιούτων νοουμένων τοῦ μισθοῦ, ἀντιτίμου τροφῆς καί κατοικίας καί ἐφ' ὅσον, ὡς ἐν προκειμένῳ, δέν ὑπάρχει νομική διάταξις, ἡ ὁποία νά ὁρίζῃ εἰς ποῖον ποσόν ἀποτιμῶνται εἰς χρῆμα αἱ τελευταῖαι αὗται παροχαί (τροφή, κατοικία), ἀνήκει εἰς τήν κρίσιν τοῦ Δικαστοῦ νά καθορίσῃ τό ἀνάλογον ποσόν. (Ἀπόφ. 27/1953, *Π. Καραλῆς*).

44. Ἀνωτέρα βία. Ἔννοια ταύτης

Ἐκ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 6 § 3 τοῦ ν. 2112/1920 προκύπτει, ὅτι ὁ ἐργοδότης ἀπαλλάσσεται τῆς ὑποχρεώσεως καταβολῆς ἀποζημιώσεως μόνον ἐν περιπτώσει διαλύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως, εἴτε ἐκ τοῦ νόμου, εἴτε ἐξ ἄλλου λόγου, ἐξ ἧς ἤθελεν ὑποστῇ ὁλοσχερῆ οἰκονομικήν καταστροφήν, οὕτως ὥστε νά εἶναι πράγματι ἀδύνατος εἰς αὐτόν ἡ καταβολή ἀποζημιώσεως καί οὐχί ὅταν ἐκ τῆς διαλύσεως, ἔστω καί διά νόμου, ἡ ἐπιχείρησις ἀλλάσσῃ ἁπλῶς τρόπον ὀργανώσεως πρός ἀρτιωτέραν καί πληρεστέραν ἐπίτευξιν τοῦ δι' αὐτῆς ἢ τῶν συνιστώντων αὐτήν μελῶν ἐπιδιωκομένου σκοποῦ. Τήν κρίσιν μας ταύτην ἐνισχύει καί τό γεγονός, 1) ὅτι ἐν περιπτώσει πυρκαϊᾶς, ἣν ὁ νόμος θεωρεῖ ἀνωτέραν βίαν, ὁπότε ἡ καταστροφή τῆς ἐπιχειρήσεως εἶναι πλήρης, τότε ὁ νόμος ἀπαλλάσσει τήν ἐπιχείρησιν τῆς καταβολῆς ἀποζημιώσεως, ἐνῶ καί εἰς τήν περίπτωσιν αὐτήν ἀκόμη ἐάν ἡ ἐπιχείρησις ἦτο ἠσφαλισμένη καί εἶναι δυνατή διά τοῦ τρόπου τούτου ἡ διάσωσις μέρους ἢ τοῦ ὅλου τοῦ κεφαλαίου ταύτης, τότε ρητῶς ὁρίζεται ἐν τῷ νόμῳ, ὅτι οἱ μισθωτοί τῆς ἐπιχειρήσεως δικαιοῦνται ἀποζημιώσεως, ἔστω καί εἰς βάρος τοῦ κεφαλαίου τῆς ἐπιχειρήσεως, οἷον εἶναι ἡ καταβληθησομένη εἰς ταύτην ἀσφάλεια, καί 2) ὅτι εἰς παρομοίας περιπτώσεις, ὅπου ὁ νομοθέτης ἤθέλησε νά ἀπαλλάξῃ τόν ἐργοδότην τῆς ὑποχρεώσεως πρός καταβολήν ἀ-

ποζημιώσεως, ρητῶς ὥρισε τοῦτο ἐν τῷ νόμῳ, ὡς ἐπὶ παραδείγματι διὰ τῶν ἀ.ν. 1422/1950, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἀ.ν. 1560/1950 περὶ διαλύσεως Υ.Ε.Κ.Α. καὶ διὰ τῶν ν. δ/των 2510/1953 καὶ 2577/1953, ἔνθα ρητῶς ὁρίζεται, ὅτι τὸ ἀπολυόμενον διὰ τῆς διαλύσεως προσωπικὸν τῆς ἐπιχειρήσεως δὲν δικαιοῦται τῆς ὑπὸ τοῦ ν. 2112/1920 ἀποζημιώσεως. (Ἀποφ. 222-229/1953, *Σ. Ψάρρης*).

45. Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 6 § 2 τοῦ ν. 2112/1920, ὡς τοῦτο συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ ν. 4558/1930, καθ' ἣν εὐπάλληλος ἀπολυόμενος ἕνεκα διακοπῆς τῆς ἐργασίας λόγῳ πυρκαϊᾶς ἢ ἄλλου περιστατικοῦ ἀνωτέρας βίας, καθ' ὧν τυγχάνει ἠσφαλισμένος ὁ ἐργοδότης, δικαιοῦται τὰ 2/3 τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 3 ἐδ. 1 ἀποζημιώσεως καὶ κατ' ἀντιδιαστολὴν ὅτι, ὅταν ὁ ὑπάλληλος ἀπολυθῇ παρὰ τοῦ ἐργοδότου, λόγῳ διακοπῆς τῆς ἐργασίας, ἐπελθούσης ἐκ περιστατικῶν ἀνωτέρας βίας, καθ' ὧν δὲν τυγχάνει ἠσφαλισμένος ὁ ἐργοδότης, δὲν δικαιοῦται τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 3 ὁριζομένης ἀποζημιώσεως, ἔχει τὴν ἔννοιαν, ὅτι τὸ περιστατικὸν ἀνωτέρας βίας δέον νὰ εἶναι τοιοῦτον, ὥστε νὰ ἐπέφερε τὴν οἰκονομικὴν καταστροφὴν τοῦ ἐργοδότου. Ἡ ἔννοια αὕτη τῆς εἰρημένης διατάξεως ἐπικουρεῖται καὶ ἐκ τῆς εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως τοῦ ν. 4558/1930, ἐξ ἧς προκύπτει, ὅτι ὡς δικαιολογητικὴ βάσις τῆς εἰς τὸ ἄρθρον 6 τοῦ ν. 2112/1920 γενομένης προσθήκης, δι' ἧς ἀπαλλάσσεται ὁ ἐργοδότης, ἐὰν δὲν εἶναι ἠσφαλισμένος, ἀπὸ πάσης ἐκ τοῦ ν. 2112 ὑποχρεώσεώς του ἐναντι τῶν στερηθέντων τῆς ἐργασίας ὑπαλλήλων αὐτοῦ, εὑρίσκει ἔρεισμα εἰς τὸ γεγονός, ὅτι καὶ ὁ ἐργοδότης διατελεῖ ὑπὸ τὸ βάρος τῆς αὐτῆς καταστροφῆς, οὐδόλως ὅμως δικαιολογεῖται ἡ ἀπαλλαγὴ τοῦ ἐργοδότου ἀπὸ τῶν ὑπὸ τοῦ ν. 2112 ὑποχρεώσεων του ἐναντι τοῦ ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ αὐτοῦ, ἐν ᾗ περιπτώσει αὗτος τυγχάνει ἠσφαλισμένος κατὰ τῶν ἐν λόγῳ κινδύνων, ὅπερ κατὰ μείζονα λόγον καὶ ὅταν τὸ περιστατικὸν οὐδαμῶς ἔθιξε τὴν περιουσίαν αὐτοῦ καὶ τὴν οἰκονομικήν του δραστηριότητα. (Ἀποφ. 218-221/1953, *Π. Καραλῆς*).

46. Διάλυσις Κ.Τ.Ε.Φ.Α. διὰ ν.δ. 2512/1953. Δὲν ἀπαλλάσσεται ἐπιχείρησις καταβολῆς ἀποζημιώσεως ν. 2112/1920

. . . . κατὰ ταῦτα ἔνθα τὸ ἐναγόμενον . . . . Κ.Τ.Ε.Φ.Α. διὰ τῆς διαλύσεώς του οὐδεμίαν περιουσιακὴν βλάβην ὑπέστη, οὐδὲ ἐπικαλεῖται ἄλλως τε τοιαύτην, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ἡ ἐπελθοῦσα διάλυσις διὰ νόμου ὡς ἀνωτέρα βία ὑπὸ τὴν ἔννοιαν, τὴν ὁποίαν ἐννοεῖ ταύτην, κατὰ τὴν ἐκτεθεῖσαν κρίσιν μας, τὸ ἄρθρ. 6 § 3 τοῦ ν. 2112/1920 καὶ νὰ ἀπαλλαγῇ τὸ ἐναγόμενον τῆς καταβολῆς τῆς νομίμου ἀποζημιώσεως. Ἐν τῇ ἐπιστήμῃ τοῦ δικαίου θεωρεῖται πράγματι ἀνωτέρα βία καὶ ὁ νόμος, ὅστις ἐνίοτε θέτει ἀπαγορευτικοὺς κανόνας, βάσει τῶν ὁποίων ἡ ἐκπλήρωσις ὑποχρεώσεων καθίσταται ἀδύνατος διὰ τὸν ὑπόχρεων, ἐν τῇ περιπτώσει δὲ ταύτῃ εἶναι φυσικὸν νὰ ἀπαλλάσσηται ὁ ὑπόχρεως εἰς ἐνέργειαν ἢ παράλειψιν τῆς τοιαύτης ὑποχρεώσεώς του ἀζημίως. Τοῦτο, ὅμως, εἶναι ἐντελῶς διάφορον ἐν προκειμένῳ, ἔνθα τὸ ν.δ. 2512/1953 ναὶ μὲν διέλυσε τὸ ἐναγόμενον Κ.Τ.Ε.Φ.Α. καὶ ἀπηγόρευσε τὴν περαιτέρω λειτουργίαν αὐτοῦ καὶ συνεπῶς ἐπέβαλε τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ἐνάγοντος, πλὴν ὅμως οὐδεμίαν ζημίαν ἐπέφερε ἐκ τῆς διαλύσεως εἰς τὴν ἐπιχείρησιν, ὥστε νὰ ἀπαλλαγῇ τῆς ὑποχρεώσεως καταβολῆς ἀποζημιώσεως, δοθέντος ὅτι καὶ μετὰ τὴν διάλυσιν, κατὰ τὰ προρρηθέντα, συνεχίζεται ὑπὸ ἄλλην μορφὴν ἡ ἐργασία του. Ἡ διὰ τοῦ νόμου τούτου, ὅθεν, διάλυσις τοῦ ἐναγομένου Κ.Τ.Ε.Φ.Α., ἥτις, καθ' ἃ ἐλέχθη, δὲν ἐπέφερε οὐδεμίαν ζημίαν εἰς αὐτό (βασικὴν προϋπόθεσιν τῆς ἀπαλλαγῆς τῆς καταβολῆς ἀποζημιώσεως εἰς τὸν μισθωτὸν κατὰ τὴν κρίσιν μας) δὲν δύναται νὰ συγκριθῇ μὲ τὴν περίπτωσιν πυρκαϊᾶς ἢ πτωχεύσεως, ὥστε ν' ἀπαλλαγῇ τῆς καταβολῆς ἀποζημιώσεως. (Ἀποφ. 220-229/1953, *Σ. Ψάρρης* (*).

47. Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος

Τὸ δικαίωμα τοῦ ὑπαλλήλου πρὸς ἀπόληψιν τῆς ἐκ τοῦ ν. 2112/1920 ἀποζημιώσεώς του, ὡς καὶ τῶν ἄλλων ἀπολαυῶν του, οὐδαμῶς ἐπηρεάσθη ἐκ τοῦ λόγου, ὅτι ἡ ἐργασία διεκόπη ἐκ περιστατικοῦ ἀνωτέρας βίας, δηλονότι τῆς διὰ τοῦ ν. 2512/1953 καταργήσεως τῶν Κ.Τ.Ε.Φ.Α. καθ' ὅσον ἡ τοιαύτη διακοπὴ ἀσκεῖ μόνον ἐπιρροὴν διὰ τὴν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου ἀζήμιον μὴ ἀποδοχὴν τῶν προσφερομένων ὑπὸ τοῦ ὑπαλλήλου ὑπηρεσιῶν. Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 1 § 5 τοῦ ν.δ. 2512/1953 οὐδόλως ἔθιξε τὰ κεκτημένα δικαιώματα τῶν ὑπαλλήλων, τούναντίον ρητῶς δι' αὐτῆς ὁρίζεται, ὅτι ἐὰν ἡ περιουσία τοῦ Κ.Τ.Ε.Φ.Α. δὲν ἐπαρκῇ διὰ τὴν ἐξόφλησιν τῶν τυχὸν ἐκ τῆς διαλύσεως προκυπτουσῶν ὑποχρεώσεων τούτου, οἷα εἶναι προφανῶς καὶ ἡ ὑποχρέωσις καταβολῆς τῆς ἐκ τοῦ ν. 2112/1920 ἀποζημιώσεως καὶ αἱ λοιπαὶ ἀπολαυαὶ τῶν ὑπαλλήλων, διὰ πράξεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κ.Τ.Ε.Φ.Α. κατανέμεται ἡ ὑποχρέωσις αὕτη μεταξὺ τῶν μετόχων ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν εἰς τὸ Κ.Τ.Ε.Φ.Α. αὐτοκινήτων καὶ τοῦ ὠφελίμου φορτίου αὐτῶν. Ἀντίθετος δὲ τυχὸν βούλησις τοῦ νομοθέτου θὰ ἐξεφράζετο ρητῶς ἐν τῷ νόμῳ (βλ. ν.δ. 2510/1953, ἄρθρ. 4 ἀ.ν. 1422/1950, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ ἀ.ν. 1560/1950 καὶ ν.δ. 2577/1953, ἄρθρ. 3). (Ἀποφ. 218-221/1953, *Π. Καραλῆς*) (**)(***).

48. Μὴ καταβολὴ νομίμου ἀποζημιώσεως. Οὐκ ἀκυρότης καταγγελίας

...ὅθεν, ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, ὡς πρὸς μὲν τὴν κυρίαν αὐτῆς βάσιν περὶ ἐπιδικάσεως τῷ ἐναγοντι μισθῶν ὑπερημερίας ἀπὸ τῆς ἀπολύσεώς του μέχρι τῆς ἀγωγῆς, εἶναι ἀπορριπτέα, καθ' ὅσον, καθ' ἃ προείρηται, διὰ τῆς κατὰ τὴν 21.8.1953 γενομένης διαλύσεως τοῦ ἐναγομένου Κ.Τ.Ε.Φ.Α. καὶ τῆς ἐγγράφου καταγγε-

(*) Ἡ ἐκ τούτων 222/1953 ἐδημοσιεύθη ἐλλιπῶς ἐν ΕΕΔ 12, 1174 καὶ ἡ 221/1953 ἐν Θέμ. ΞΕ' σ. 59.

(**) Ἡ ἐκ τούτων 218/1953 ἐδημοσιεύθη ἐλλιπῶς ἐν ΕΕΔ 12, 1171 καὶ ἐν Θέμ. ΞΕ' σ. 53.

(***) *Σημ. ΕΕΔ*: Ἀντιθέτως ἡμῖς ἐλύθη τὸ ζήτημα ἤδη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 444/1954 Α.Π. (ἀνωτέρω σελ. 899).

λίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας τῆς μεταξύ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐνάγοντος ὑφισταμένης, διεσπάσθη αὐτη ὁπωσδήποτε, τῆς μὴ καταβολῆς τῆς νομίμου ἀποζημιώσεως ὀφειλομένης εἰς εὔλογον ἀμφιβολίαν τοῦ ἐναγομένου περὶ τῆς τοιαύτης ὑποχρεώσεώς του. (Ἀποφ. 223 καὶ 229/1953, *Σ. Ψάρρης*).

Δ'. Ἄδεια

49. Ἀποζημίωσις ἀπολυομένου διὰ μὴ ληφθεῖσαν ἄδειαν.

Κατὰ τὰς διατάξεις τῆς § 5 τοῦ ν. 539/1945 ἂν ὁ μισθωτὸς ἀπολυθῇ δι' αἰτίαν βαρύνουσαν τὸν ἐργοδότην, πρὶν ἢ λάβῃ τὴν ὀφειλομένην αὐτῷ ἐτησίαν ἄδειαν, δικαιοῦται ἀποζημιώσεως ἴσης πρὸς τὰς ἀποδοχάς, ἃς θὰ ἐλάμβανεν, ἐὰν ἤθελε τύχει τῆς ἀδείας του. (Ἀπόφ. 218/1953, *Π. Καραλῆς*, Ἀπόφ. 222/1953, *Σ. Ψάρρης*).

50. Οἰκιακῶν ὑπηρετῶν

Διὰ τοῦ ἄρθρου 1 § 1 τοῦ ἀ.ν. 539/1945 «περὶ χορηγήσεως κατ' ἔτος εἰς τοὺς μισθωτοὺς ἀδειῶν μετ' ἀποδοχῶν» ἀποκλείονται τῶν διατάξεων τούτου οἱ οἰκιακοὶ ὑπηρέται, διὰ δὲ τῆς § 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου καθορίζεται, ὅτι διὰ διαταγμάτων προκαλουμένων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας δύναται νὰ ὁρισθῇ, ὅτι αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου ἰσχύουν, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, καὶ ὑπὲρ τοῦ οἰκοσίτου ὑπηρετικοῦ ἢ ἄλλου προσωπικοῦ καὶ νὰ ἐξασφαλισθῇ εἰδικώτερον ἡ ὑπὲρ αὐτῶν ἐφαρμογή του. Οὕτω καὶ ἐνταῦθα, ὡς καὶ περὶ ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α., ἡ ρύθμισις τοῦ ζητήματος ἀφέθη εἰς τὴν διάκρισιν τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας, ἥτις μέχρι σήμερον οὐδὲν μέτρον ἐθέσπισε σχετικῶς. (Ἀπόφ. 27/1953. *Π. Καραλῆς*).

Ε'. Ἐργατικὴ Δικονομία

51. Ἀρμοδιότης

Εἰς τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ἀπὸ 1 Αὐγούστου 1920 β.δ. «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν διατάξεων τοῦ ν. Γ'ΘΟΔ' κλπ.» εἰδικὴν ἁπλῆν διαδικασίαν ὑπάγεται οὐχὶ πᾶσα ἀξίωσις ἐξ οἱασδήποτε σχέσεως ἐργασίας, ἀλλ' αἱ ἰδιωτικαὶ τῶν μισθωτῶν κατὰ τῶν ἐργοδοτῶν των τοιαῦται, αἱ νομικὴν βάσιν ἔχουσαι σύμβασιν ἐξηρτημένης ἐργασίας ἐναντι μισθοῦ, ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς κατὰ τὸ Ἀστικὸν Δίκαιον συμβάσεως ἐργασίας, τῶν ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ περὶ ἀποζημιώσεως ἀξιώσεων ὑπαγομένων εἰς τὴν τακτικὴν διαδικασίαν (Α.Π. 160/1952, ΕΕΔ 11, σ. 469). (Ἀπόφ. 170/1953 *Π. Καραλῆς*) (*).

52. Ἐρημοδικία ἐνάγοντος

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 15 τοῦ ν. Γ'ΘΟΔ', ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ν. 765/1949, ἐν περιπτώσει ἐρημοδικίας τὸ Δικαστήριον ὑποχρεοῦται νὰ ἐρευνήσῃ αὐτεπαγγέλτως τὴν διαφοράν. Δέον, συνεπῶς, παρὰ τὴν ἐρημοδικίαν τοῦ ἐνάγοντος, μὴ ποιουμένου τοῦ νόμου διάκρισιν μεταξὺ ἐρημοδικίας ἐνάγοντος καὶ ἐναγομένου, ὡς ἐγένετο πρὸ τῆς τροποποιήσεώς του, νὰ προβῶμεν εἰς τὴν κατ' οὐσίαν ἔρευναν τῆς ὑποθέσεως (Α.Π. 227/1947, ΕΕΔ 8, 475). (Ἀπόφ. 139/1953, *Ὀρ. Νικόπουλος*).

53. Ἐρημοδικία ἐναγομένου

Ἀντίγραφον τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς μετὰ τῆς κάτωθι αὐτῆς πράξεώς μας περὶ ὁρισμοῦ δικασίμου καὶ κλήσεως πρὸς τὸν ἐναγόμενον διὰ τὴν ἀπόκρουσιν ταύτης ἐκοινοποιήθη νομίμως καὶ προσηκόντως πρὸς τὸν ἐναγόμενον, ὅστις, μὴ παραστάς, δέον νὰ δικασθῇ ἐρήμην, προβῇ ὅμως ἡ συζήτησις τῆς ὑποθέσεως, ὡς ἐὰν ἦτο παρὼν καὶ οὗτος, προκειμένης δίκης ἐργατικῆς διαφορᾶς, κατ' ἄρθρ. 15 ν. Γ'ΘΟΔ'. (Ἀπόφ. 204/1953, *Σ. Ψάρρης*).

54. Δικαστικὴ δαπάνη

Συντρέχει, κατὰ τὴν κρίσιν ἡμῶν, νόμιμος περίπτωσις ἐν προκειμένῳ, ὅπως συμψηφισθῇ μεταξὺ τῶν διαδίκων ἡ δικαστικὴ δαπάνη, καθ' ὅσον ἐκ τῶν ἐκτεθέντων ἦτο εὐλόγως αὐτοῖς ἀμφίβολον πότερος εὑρίσκετο ἐν δικαίῳ (*Ἐθνικ. Πολ. Δικ.* § 315 σημ. 1 β).

55. Συμβιβασμός

Ἐκ τῆς ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου προσαγομένης ἐπιστολῆς τοῦ ἐνάγοντος πρὸς αὐτὸν προκύπτει, ὅτι ὁ ἐνάγων, ἱκανοποιηθεὶς εἰς τὴν ἀξίωσίν του, τὴν ἐπιδιωκομένην διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς, διὰ τῆς ἐκδόσεως γραμματίου εἰς διαταγήν του καὶ εἰς βάρος τοῦ ἐναγομένου, ζητεῖ τὴν ματαίωσιν τῆς συζητήσεως τῆς ἀγωγῆς. Τὴν ἐπιστολὴν ταύτην κατά τε τὸ περιεχόμενον καὶ τὴν ὑπογραφὴν δὲν ἀρνεῖται ὁ ἐνάγων. Ὅθεν ἡ κρινομένη ἀγωγὴ καθίσταται ἄνευ ἀντικειμένου μετὰ τὸν ἐπελθόντα συμβιβασμὸν καὶ δέον νὰ ἀπορριφθῇ. Ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐνάγοντος, ὅτι δὲν ἐγνώριζε τὴν ἔννοιαν τοῦ γραμματίου εἰς διαταγήν, δὲν δύναται νὰ ἐκτιμηθῇ καὶ ἐρευνηθῇ κατὰ τὴν κρίσιν ἡμῶν, καθ' ὅσον ἡ ἔννοια τοῦ συμβιβασμοῦ, καθ' ἃ προκύπτει ἐκ τῆς ἐν τῷ γραμματίῳ μηνιαίας διὰ τὴν ἐξόφλησιν προθεσμίας, ἦτο ἡ διὰ τοῦ γραμματίου λύσις τῆς διαφορᾶς καὶ οὐχὶ ἡ δι' ἐκδόσεως δικαστικῆς ἀποφάσεως τοιαύτη. (Ἀπόφ. 79/1953, *Σ. Ψάρρης*).

56. Ἀναστολὴ ἐκτελέσεως ἀποφάσεως

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 764 Πολ. Δικ., ἀσκηθείσης ἐμπροθέσμως ἐφέσεως κατὰ τῆς κηρυχθείσης κατὰ τὸ ἄρθρ. 186 Πολ. Δικ. προσωρινῶς ἐκτελεστῆς ἀποφάσεως, δύναται, μέχρι τῆς πρώτης ἐπ' ἀκροατηρίου συζητήσεως τῆς ἐφέσεως, ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ ἡττηθέντος διαδίκου, νὰ διαταχθῇ ἡ ἀναστολὴ τῆς ἐκτελέσεως ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει, μέχρι τῆς ἐκδόσεως τῆς ὁριστικῆς ἀποφάσεως, ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς παροχῆς ἐγγυήσεως ἢ καὶ ἄνευ τοιαύτης. Ἡ ἀναστολὴ αὕτη διατάσσεται ὑπὸ τοῦ ἐκδόντος τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν Δικαστηρίου. (Ἀπόφ. 189/1953, *Δ. Κυριάκης*).

57. Παθητικὴ νομιμοποίησις κατὰ νομικοῦ προσώπου ὑπὸ ἐκκαθάρισιν

Τὸ ὑπὸ ἐκκαθάρισιν νομικὸν πρόσωπον, κατὰ πλάσμα δικαίου, διατηρεῖ τὴν προσωπικότητά του καὶ ὑφίσταται μέχρι τοῦ πέρατος τῆς ἐκκαθαρίσεως καὶ νομίμως παρίσταται διὰ τὰς πρὸ τῆς διαλύσεώς του σχέσεις διὰ τοῦ πρὸ τῆς διαλύσεώς του ἀντιπροσώπου του, ἐφ' ὅσον οὗτος

(*) *Σημ. ΕΕΔ*: Ἀντιθέτως ὅμως λύεται ἤδη τὸ ζήτημα μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 519/1953 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου (ΕΕΔ 13, 1963).

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΘΕΜΑΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ

Κριτήρια επιδοτήσεως και συνταξιοδοτήσεως: Έκ τοῦ ὅλου πνεύματος, ὅσον καὶ τοῦ γράμματος τῆς ἀσφαλιστικῆς ἡμῶν νομοθεσίας, προκύπτει ὅτι τὸ ἐπίδομα ἀσθενείας ἐν σχέσει πρὸς τὰς παροχὰς τοῦ κλάδου συντάξεων κατ' ἀρχὴν χαρακτηρίζει ἡ χρονικὴ ἔκτασις τῆς ἀπο χῆς τοῦ ἠσφαλισμένου ἐκ τῆς ἐργασίας του συνεπείᾳ ἀνικανότητός του πρὸς ἐργασίαν.

Ἐνῷ δηλονότι ἡ ἐπιδότησις λόγῳ ἀσθενείας σκοπεῖ τὴν οἰκονομικὴν προστασίαν τοῦ ἠσφαλισμένου διὰ τὴν ἐπὶ βραχὺ κατὰ κανόνα χρονικὸν διάστημα στέρησιν τῆς βιοποριστικῆς του προσόδου, συνεπείᾳ τῆς ἀνικανότητός του πρὸς ἐργασίαν, αἱ παροχαὶ τοῦ κλάδου συντάξεων προϋποθέτουν μικράν τινα διάρκειαν, πέραν τοῦ ἑξαμήνου, τῆς παθήσεως ἢ βλάβης, ὁπότε καὶ μόνον, ἐφ' ὅσον συντρέχουν καὶ αἱ λοιπαὶ κατὰ νόμον προϋποθέσεις, χαρακτηρίζεται ὁ ἠσφαλισμένος ἀνάπηρος.

Ἐπὶ τοιούτων ὅθεν περιπτώσεων ἀπο χῆς ἠσφαλισμένου ἐκ τῆς ἐργασίας του εὔλογον κρίνεται, ὅπως παραπέμπηται οὗτος κατ' ἀρχὴν εἰς τὰ ἁρμόδια ὑγειονομικὰ ὄργανα διὰ τὴν περὶ τῆς ἀνικανότητός του κρίσιν πρὸς καταβολὴν τοῦ ἐπιδόματος ἀσθενείας, ἐν συνεχείᾳ δέ, καὶ ἐφ' ὅσον συμπληρωθῇ τὸ ὑπὸ τοῦ νόμου καθοριζόμενον ἀνώτατον χρονικὸν ὅριον ἐπιδοτήσεως, νὰ ἀποφαίνηται ἡ Ὑγειονομικὴ Ἐπιτροπὴ ἀναπήρων δι' ἐνδεχομένην ἀναγνώρισιν παροχῆς τοῦ κλάδου συντάξεων, ἐνημερουμένου ἐγκαίρως τοῦ ἐνδιαφερομένου συμφώνως πρὸς τὰς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 130/1951 ἐγκυκλίου παρασχεθείσας ὁδηγίας πρὸς ὑποβολὴν τῆς σχετικῆς αἰτήσεως.

Τοιουτοτρόπως, ἀφ' ἑνὸς μὲν ὁ ἠσφαλισμένος ἀπολαμβάνει πληρέστερον τῆς παρεχομένης αὐτῷ ὑπὸ τοῦ νόμου ἀσφαλιστικῆς προστασίας, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι κατὰ κανόνα τὸ ποσὸν τοῦ ἐπιδόματος τυγχάνει ἀνώτερον τοῦ τῆς συντάξεως, ἐνῷ ἀφ' ἑτέρου τὰ ἁρμόδια ἀσφαλιστικὰ ὄργανα ἐπὶ τῇ βάσει πληρεστέρων καὶ πλέον ἠλεγμένων στοιχείων θὰ βαίζουν τὴν περὶ τῆς ἀναπηρίας ἠσφαλισμένου κρίσιν των.

Δέον ἐξ ἄλλου νὰ σημειωθῇ, ὅτι, μὴ ὑφισταμένης ἀπαγορευτικῆς ἀντιθέτου διατάξεως, δὲν ἀποκλείονται περιπτώσεις, καθ' ἃς ὁ ἀνάπηρος ἠσφαλισμένος δύναται νὰ ἐπιλέξῃ ἀπ' ἀρχῆς τὴν συνταξιοδότησίν του, δι' ὑποβολῆς τῆς σχετικῆς αἰτήσεώς του ἢ νὰ παραιτηθῇ τῆς ἀρξαμένης ἤδη ἐπιδοτήσεώς του, διότι π.χ. προτίθεται νὰ ἀναχωρήσῃ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν διὰ μόνιμον ἐγκατάστασιν, ὁπότε ἡ ὑπηρεσία χωρεῖ εἰς τὴν ἀνα-

---

συμπίπτει νὰ καταλέγηται μεταξὺ τῶν ἐκκαθαριστῶν του καὶ νομίμως ἐπιδίδονται αὐτῷ τὰ κατὰ τοῦ νομικοῦ προσώπου ἀπευθυνόμενα ἔγγραφα (Ἐφ. Ἀθ. 1343/1928 Θ. Μ' 377). (Ἀποφ. 222-229/1953, *Σ. Ψάρρης*).

58. **Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος**

Κατὰ τὸ ἄρθρον 533 Πολ. Δικ. τὸ δικόγραφον τῆς ἀγωγῆς πρέπει νὰ περιέχῃ, σὺν τοῖς ἄλλοις, τὸ ὄνομα καὶ ἐπώνυμον τοῦ διαδίκου, ὅστις κατὰ τὸ ἄρθρ. 67 Πολ. Δικ. προτείνει ἢ ὑπερασπίζεται ἄμεσον ἰδιωτικὸν αὐτοῦ συμφέρον, προκειμένου δὲ περὶ νομικῶν προσώπων, ἐν οἷς καὶ τὸ ὑπὸ διάλυσιν ἐναγόμενον . . . . . Κ.Τ.Ε.Φ.Α., διάδικος εἶναι αὐτὸ τὸ νομικὸν πρόσωπον, εἰς ὃ ἀνήκει τὸ δικαίωμα ἢ ἡ ὑποχρέωσις καὶ ἀτομένως μόνη ἡ μνεία τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ, δι' οὗ προσδιορίζεται ἡ ταυτότης, διαλαμβανομένη ἐν τῷ ἐγγράφῳ τῆς ἀγωγῆς, θεωρεῖται ἀρκοῦσα κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς προμνησθείσης διατάξεως, μὴ ἀπαιτουμένου ὅπως προσδιορίζωνται καὶ τὰ φυσικὰ πρόσωπα, ἅτινα κατὰ νόμον ἔχουσι τὴν ἐξουσίαν τῆς ἐκπροσωπήσεως αὐτοῦ καὶ τῆς ἐπιχειρήσεως τῶν κατ' ἰδίαν διαδικαστικῶν πράξεων, μὴ ἀπαιτουμένης τῆς ἀναγραφῆς τῶν ὀνομάτων τῶν ἐκπροσώπων τοῦ νομικοῦ προσώπου εἰς τὰ κατ' αὐτοῦ ἀπευθυνόμενα δικόγραφα (Α.Π. 30/1927 Θ. ΑΙΓ' 359, Α.Π. 130/1934 Θ. ΜΕ' σ. 479, Ἐφ. Θ. 443/1930 Θ. ΜΒ' 163, *Κασίμη*, Πανδέκτης Ἐμπορικοῦ Δικαίου, λέξις «ἐκκαθάρισις» 38, 3γ σ. 159). (Ἀποφ. 229-232/1953, *Σ. Ψάρρης*) (*).

59. **Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος**

Ναὶ μὲν ἐκ τῆς διατάξεως τῆς § 8 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ν.δ. 2512/1953 ὁρίζεται ἐκκαθαριστὴς τοῦ διαλυομένου Κ.Τ.Ε.Φ.Α. τὸ διοικητικὸν συμβούλιον, ὅπερ ἐνεργεῖ τὴν ἐκκαθάρισιν ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῆς ἐν αὐτῷ ὁριζομένης ἐλεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τοῦ Κρατικοῦ ἀντιπροσώπου, πλὴν ὅμως διὰ τὴν ἐκπροσώπησιν τοῦ Κ.Τ.Ε.Φ.Α. ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου ἐφαρμογὴν ἔχει ἡ διάταξις τῆς § 4 τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ ν. 2119/1952, ὡς οὗτος ἐπεξετάθη καὶ εἰς τὰ Κ.Τ.Ε.Φ.Α. διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 877/1952 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, καθ' ἣν ἀνωτέρω διάταξιν ὁ Πρόεδρος τοῦ Δ. Συμβουλίου ἐκπροσωπεῖ αὐτὰ ἐνώπιον τῶν Δικαστηρίων καὶ τῶν Διοικητικῶν Ἀρχῶν. Συνεπῶς νομίμως ἀπευθύνεται ἡ κρινομένη ἀγωγὴ κατὰ τοῦ...ὡς προέδρου τοῦ Δ.Σ. τοῦ Κ.Τ.Ε.Φ.Α., καίτοι ἐπῆλθεν ἡ διάλυσις αὐτοῦ, ὅστις ἄλλως τε καὶ ὡς πρόεδρος τῆς ἐκκαθαριστικῆς αὐτοῦ Ἐπιτροπῆς προέβη εἰς δημοσίας ἀνακοινώσεις διὰ τοῦ τύπου (βλ. ἐφημερίδα «Ἐθνικὸς Ἀγών» τῆς 23.9.1953) καὶ ἀπορριπτέα ἡ περὶ ἐλλείψεως παθητικῆς νομιμοποιήσεως ἔνστασις τοῦ ἐναγομένου. (Ἀποφ. 218-221/1953, *Π. Καραλῆς*) (**).

(*) Ἡ ὑπ' ἀριθ. 222/1953 ἐδημοσιεύθη ὁλόκληρος ἐν ΕΕΔ 12, 1172 καὶ ἡ 224/1953 ἐν Θέμ. ΞΒ' σ. 59.

(**) Ἡ 218/1953 ἐδημοσιεύθη ὁλόκληρος ἐν ΕΕΔ 12, 1174 καὶ ἐν Θέμ. ΞΒ' σ. 59.

γνώρισιν τοῦ συνταξιοδοτικοῦ δικαιώματος, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν βεβαίως ὅτι θὰ πληροῦνται ἅπασαι αἱ κατὰ νόμον ἀπαιτούμεναι προϋποθέσεις. *('Εγκύκλ. ὑπ' ἀριθ. 156/1954 Διοικήσεως Ι.Κ.Α. πρὸς τὰ 'Υποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α.).*

Περὶ τοῦ τρόπου ὑπολογισμοῦ τῶν χρηματικῶν παροχῶν ὡς πρὸς τοὺς δικαιούχους ἠσφαλισμένους ἡλικίας κάτω τῶν 18 ἐτῶν: Διὰ τὴν ὁμοιόμορφον ἐφαρμογὴν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 30 § 1 τοῦ ν.δ. 2698/1953, ὅσον ἀφορᾷ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν χορηγητέων χρηματικῶν παροχῶν εἰς τὰς ἐν αὐτῇ κατονομαζομένας κατηγορίας ἠσφαλισμένων, γνωρίζομεν τὰ κάτωθι:

'Επὶ τῇ βάσει τῆς προαναφερθείσης διατάξεως, προστεθείσης εἰς τὴν § 2 τοῦ ἄρθρου 25 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951, δι' οὗ καθορίζονται αἱ ἀσφαλιστικαὶ κλάσεις, εἰς ἃς κατατάσσονται οἱ ἠσφαλισμένοι διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τόσον τῶν καταβλητέων ποσῶν εἰσφορῶν, ὅσον καὶ τῶν χορηγητέων παροχῶν, καθορίζεται διάφορος τρόπος ὑπολογισμοῦ τῆς νομίμου ἀσφαλιστικῆς εἰσφορᾶς, ἐφ' ὅσον τὸ ποσὸν τῆς καταβλητέας τοιαύτης μειοῦται εἰς τὸ 1/4, προκειμένου περὶ ἠσφαλισμένων ἡλικίας μέχρι 18 ἐτῶν συμπεπληρωμένων, καὶ εἰς τὸ 1/10, προκειμένου περὶ μαθητῶν τεχνιτῶν ἀπασχολουμένων συμφώνως πρὸς τὸ ἀπὸ 6.6.1952 β. δ/γμα, καὶ τῶν μαθητευομένων τροφίμων τῶν 'Εθνικῶν 'Ορφανοτροφείων καὶ Οἰκοτροφείων, τῆς εἰσφορᾶς ταύτης ὑπολογιζομένης ἐπὶ τοῦ τεκμαρτοῦ ἡμερομισθίου τῆς ἀσφαλιστικῆς κλάσεως, εἰς ἣν ἀνήκει τὸ ἡμερομίσθιον ἀνειδικεύτου ἐργάτου ἢ ἐργατρίας, τὸ προβλεπόμενον ἑκάστοτε ὑπὸ τῶν οἰκείων συλλογικῶν συμβάσεων.

'Ως ἐκ τῆς διατυπώσεως τῆς ἀνωτέρω διατάξεως, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ δι' αὐτῆς ἐπιδιωκομένου σκοποῦ, ὅστις προφανῶς εἶναι ἡ μείωσις τῆς ἀσφαλιστικῆς εἰσφορᾶς εἰδικῶς διὰ τὰς προαναφερθείσας κατηγορίας ἠσφαλισμένων πρὸς διευκόλυνσίν των εἰς τὴν ἐξεύρεσιν ἐργασίας, παρεχομένης οὕτω ὑπὸ εὐνοϊκωτέρους διὰ τὸν ἐργοδότην ὅρους, σαφῶς συνάγεται, ὅτι ὁ νομοθέτης δὲν ἀπέβλεψεν ἅμα καὶ εἰς τὴν μεταβολὴν τῆς ἐν ἄρθρῳ 37 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 τεθειμένης γενικῆς βάσεως, ὅσον ἀφορᾷ τὸν τρόπον ὑπολογισμοῦ τῶν χρηματικῶν παροχῶν. 'Η ἄποψις δὲ αὕτη ἐνισχύεται καὶ διὰ τῆς § 2 τοῦ περὶ οὗ πρόκειται ἄρθρου 30 τοῦ ν.δ. 2698/1953, δι' ἧς ρητῶς περιορίζεται μόνον ἡ παροχὴ τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας ὡς πρὸς τὸ ποσὸν καὶ τὴν διάρκειαν τῆς καταβολῆς του.

Κατόπιν τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων, ἐξαιρουμένου τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας, δύναται νὰ θεωρηθῇ, ὅτι οὐδεμία μεταβολὴ ἐπέρχεται ὡς πρὸς τὸν ὑπολογισμὸν τῶν λοιπῶν χρηματικῶν παροχῶν καὶ προκειμένου περὶ ἠσφαλισμένων ἡλικίας κάτω τῶν 18 ἐτῶν κλπ., ὅστις ὑπολογισμὸς δέον νὰ ἐνεργῆται βάσει τοῦ τεκμαρτοῦ ἡμερομισθίου τῆς ἀσφαλιστικῆς κλάσεως εἰς ἣν θὰ κατατάσσηται ὁ ἐνδιαφερόμενος, ἀναλόγως τῶν πράγματι παρὰ τοῦ ἐργοδότου καταβαλλομένων ἀποδοχῶν του.

Διευκρινίζομεν πρὸς τούτοις, ὅτι ἐκ παραλλήλου θὰ ἐφαρμόζηται ἐπὶ τοιούτων περιπτώσεων καὶ ὁ τεθεὶς περιορισμὸς διὰ τοῦ ἄρθρου 39, ἐδάφ. τελευταῖον, τοῦ ν.δ/τος 2698/1953 περὶ μειώσεως τοῦ ποσοῦ τοῦ ἐπιδόματος ἀσθενείας διὰ τὸ χρονικὸν διάστημα καθ' ὃ ὁ δικαιοῦχος νοσηλεύεται ἐν θεραπευτηρίῳ, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν δὲ ὅτι δὲν θὰ βαρύνηται μὲ τὴν συντήρησιν μελῶν οἰκογενείας. *('Εγκύκλ. ὑπ' ἀριθ. 145/1954 Διοικήσεως Ι.Κ.Α. πρὸς τὰ 'Υποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α.).*

Περὶ τῆς ἐκτάσεως τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρ. 43 τοῦ ν.δ. 2698/1953: Διὰ τοῦ ἄρθρ. 43 τοῦ ν.δ. 2698 ἐπεβλήθη εἰς ἐργοδότας, μὴ συμμορφουμένους πρὸς τὰς ὑποχρεώσεις των τὰς ἀπορρεούσας ἐκ τῶν κειμένων διατάξεων περὶ ὑπαγωγῆς τῶν μισθωτῶν εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ 'Ιδρύματος, ἡ ὑποχρέωσις τῆς ἀποκαταστάσεως πάσης δαπάνης, εἰς ἣν τὸ 'Ιδρυμα ὑπεβλήθη πρὸς χορήγησιν παροχῶν εἰς τοὺς τοιούτους ἠσφαλισμένους, ἐὰν ἡ παράλειψις ἐκπληρώσεως τῶν ἀνωτέρω ὑποχρεώσεων των ἐξηκολούθησε μέχρι τῆς ἐπαληθεύσεως τοῦ ἀσφαλιστικοῦ κινδύνου.

'Η οὕτω θεσπιζομένη διὰ τῆς ἀνωτέρω διατάξεως ὑποχρέωσις ἀποτελεῖ προφανῶς κύρωσιν, ἐπιβαλλομένην κατὰ τῶν ἐργοδοτῶν ἐκείνων, οἵτινες εἴτε δολίως, μὲ τὴν πρόθεσιν δηλαδὴ τῆς ὑπεκφυγῆς ἀπὸ τῶν ἐναντι τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως ὑποχρεώσεών των, εἴτε ἐξ ἀδιαφορίας πρὸς τὰς ὑποχρεώσεις ταύτας παρέλειψαν νὰ δηλώσουν τοὺς μισθωτούς των εἰς τὸν 'Ασφαλιστικὸν 'Οργανισμόν. 'Επομένως ἡ ὀρθὴ ἔννοια τῆς διατάξεως εἶναι, ὅτι αὕτη προϋποθέτει τὴν ὕπαρξιν τῶν στοιχείων τούτων (τοῦ δόλου ἢ τῆς ἀμελείας), ἢτις καὶ τεκμαίρεται ἐκ τοῦ γεγονότος τῆς μὴ ἐκπληρώσεως τῶν ρηθεισῶν ὑποχρεώσεων. 'Εφ' ὅσον ὅμως, κατὰ τὰς περὶ ὧν τὸ ἀνωτέρω ἐρώτημα περιπτώσεις, οἱ ἐργοδότοι ὑπέβαλον μὲν τὴν δήλωσιν καὶ κατέβαλον τὰς εἰσφορᾶς, ἀλλ' ἔπραξαν τοῦτο οὐχὶ πρὸς τὸ 'Ιδρυμα, ἀλλὰ πρὸς ἕτερον 'Ασφαλιστικὸν 'Οργανισμόν, ἐκ πλάνης, τῆς ὁποίας ὁ βαθμὸς δὲν ἐνδιαφέρει ἐνταῦθα, ἂν δηλαδὴ εἶναι αὕτη συγγνωστὴ ἢ ἀσυγγνωστος, δὲν ὑφίσταται ἡ ἀπαιτουμένη κακὴ πρόθεσις (δόλος) ἢ ἀδιαφορία περὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἀσφαλιστικῶν ὑποχρεώσεων καὶ ἐπομένως ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος διάταξις δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ ἐναντίον τῶν τοιούτων ἐργοδοτῶν.

Πρὸς τὸ ζήτημα τοῦτο εἶναι πάντως ἀσχετος ἡ ὑποχρέωσις τῶν εἰρημένων ἐργοδοτῶν πρὸς καταβολὴν τῶν εἰσφορῶν πρὸς τὸ 'Ιδρυμα, ἣν οὗτοι ἀπωδήποτε ὑπέχουν, ἀσχέτως τῆς ἀχρεωστήτου καταβολῆς αὐτῶν εἰς τὸν ἄλλον 'Οργανισμόν.

'Αλλὰ καὶ τῶν ἕνεκα τῆς καθυστερήσεως ἐπιβαλλομένων προσθέτων τελῶν ἐπὶ τῶν εἰσφορῶν δὲν ἀπαλλάσσονται οὗτοι, διότι πρὸς δικαιολογίαν τῆς καθυστερήσεως δὲν ἀρκεῖ ἡ μὴ ὕπαρξις δολίας προαιρέσεως ἢ ἀμελείας καὶ ἀδιαφορίας, ἀλλὰ δέον νὰ ὑφίσταται συγγνωστὴ πλάνη περὶ τὸ δίκαιον, ἥτις τελεῖ ὑπὸ ἄλλας αὐστηροτέρους προϋποθέσεις. Αὗται δύσκολον εἶναι νὰ γίνῃ δεκτόν ὅτι ὑφίστανται προκειμένου περὶ ἐργοδοτῶν διαβιούντων εἰς κέντρα ἀσφαλίσεως, ἔνθα ὑφίστανται πᾶσα δυνατὴ διαφώτισις περὶ τῆς ἐννοίας τῶν ἀσφαλιστικῶν νόμων καὶ δὴ μετὰ δεκαπενταετίαν ὅλην ἀπὸ τῆς λειτουργίας τοῦ 'Ιδρύματος. *('Εγκύκλ. Διοικήσεως Ι.Κ.Α. ὑπ' ἀριθ. 103/1954 πρὸς τὰ 'Υποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α.).*

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

I. ΣΧΕΣΙΣ ΤΑΚΤΙΚΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΚΑΙ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ Ν. 2112

II. ΑΠΟΧΩΡΗΣΙΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥ ΜΕΤΑ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΙΝ ΟΡΙΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ Ν. 2112

III. ΜΕΡΙΜΝΑ ΔΙΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΠΕΡΙ ΑΠΟΛΥΣΕΩΣ ΚΑΙ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ Ν. 2112

Περίληψις ἐρωτήματος: Ἡ Λιμενική Ἐπιτροπὴ Καβάλας, ἀποτελοῦσα νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου, κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 9 § 3 τοῦ Κώδικος περὶ Λιμενικῶν Ταμείων, διὰ πράξεώς της, ἐγκριθείσης καὶ παρὰ τῆς Νομαρχίας Καβάλας, προῆλθεν ἐν ἔτει 1939 εἰς τὴν κατάρτισιν ἐσωτερικοῦ ὀργανισμοῦ τῶν ὑπηρεσιῶν της, μὴ δημοσιευθέντος εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν ἄρθρῳ 19 τοῦ ὡς εἴρηται ὀργανισμοῦ περιελήφθη διάταξις, ὁρίζουσα ὅτι οἱ ὑπάλληλοι τοῦ Λιμενικοῦ Ταμείου δικαιοῦνται ἀποζημιώσεως κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ν. 2112 περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη ἢ θέλει τροποποιηθῇ μεταγενεστέρως».

Κατ' ἐφαρμογὴν τῆς διατάξεως ταύτης ἡ ἐν λόγῳ Λιμενικὴ Ἐπιτροπὴ ἐνέκρινε τὴν καταβολὴν ἀποζημιώσεως, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ν. 2112, εἰς ἱερεῖς τακτικοὺς ὑπαλλήλους τοῦ Λιμενικοῦ Ταμείου, ἀπολυθέντας λόγῳ συμπληρώσεως ὁρίου ἡλικίας.

Ἐν ὄψει τούτων ἐρωτῶνται τὰ ἑξῆς: α) Εἶναι ἰσχυρὰ ἡ ἄνω διάταξις τοῦ ἄρθρ. 19 τοῦ ὀργανισμοῦ ἢ αὕτη τυγχάνει ἀνίσχυρος ὡς ἐκδοθεῖσα καθ' ὑπέρβασιν τῆς νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως τῶν ἄρθρων 9 § 3 καὶ 52 §§ 1 καὶ 2 τοῦ Κώδικος περὶ Λιμενικῶν Ταμείων, β) ἐν καταφατικῇ ἀπαντήσει ἐπὶ τοῦ πρώτου ἐρωτήματος, ἐὰν αἱ διατάξεις τοῦ ν. 2112/1920 δύνανται νὰ τύχουν ἐφαρμογῆς ἐπὶ τῶν τακτικῶν ὑπαλλήλων τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, τῶν συνδεομένων διὰ σχέσεως ἐργασίας δημοσίου δικαίου, γ) ἐὰν ἡ ἀποχώρησις τοῦ ὑπαλλήλου λόγῳ συμπληρώσεως τοῦ νομίμου ὁρίου ἡλικίας συνιστᾷ μονομερῆ καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῶν διατάξεων τοῦ ν. 2112 καὶ δ) μήπως ἡ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1938 λειτουργία Ταμείου Συντάξεως Λιμενικῶν Ὑπαλλήλων, παρέχοντος μηνιαίας συντάξεις καὶ βοηθήματα εἰς τοὺς ὑπαλλήλους Λιμενικῶν Ταμείων, ἀποτελεῖ λόγον μὴ ἐφαρμογῆς τοῦ ν. 2112, ὡς συντρεχούσης τῆς περιπτώσεως τοῦ ἄρθρου 6 αὐτοῦ.

Νομικοῦ Συμβουλίου, Α' Τμήματος

Γνωμ. 413/Γ. 2896/1954

Πρόεδρος ὁ κ. Χ. Βασιλακόπουλος
Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. Κ. Παπαμιχαλόπουλος

Ἐπὶ τῶν ἐρωτημάτων τούτων τὸ Νομικὸν Συμβούλιον ἐγνωμοδότησεν ὁμοφώνως ὡς ἀκολούθως:

Ἐπὶ τοῦ πρώτου ἐρωτήματος: Ὁ θεσμὸς τῆς νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως ἀναγνωρίζεται καὶ ὑπὸ τὸ κράτος τῶν διατάξεων τοῦ ἰσχύοντος ἤδη Συντάγματος τοῦ ἔτους 1952 (Σ.τ.Ε. 2261/1952 ΞΔ' σελ. 8 καὶ γενικῶς περὶ ταύτης βλ. *Στασινοπούλου* «Τὸ Δίκαιον τῶν Διοικητικῶν Πράξεων» σελ. 8 ἐπ., ἐνλγ. εἰς συμπλήρωμα νομολογίας ἐνόμοι — νομοθετικὴ ἐξουσιοδότησις ἀριθ. 277 ἐπ). Ἡ ἐξουσιοδότησις ὅμως δέον νὰ εἶναι εἰδική, ἄλλως θεωρεῖται συγκρουομένη πρὸς τὴν συνταγματικὴν ἀρχὴν τοῦ χωρισμοῦ τῶν λειτουργιῶν. Ἀλλὰ τὸ ζήτημα πότε ἡ νομοθετικὴ ἐξουσιοδότησις παύει νὰ ἔχῃ τὸν χαρακτῆρα τοῦτον τῆς ἐξειδικεύσεως καὶ ἀποβαίνει ἀντισυνταγματικὴ εἶναι ζήτημα πραγματικόν, ὑποκείμενον εἰς τὴν ἐκτίμησιν τοῦ δικαστοῦ, τοῦ ἐλέγχοντος τὴν κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ νόμου ἐκδοθεῖσαν διοικητικὴν πρᾶξιν, κατ' ἀνάγκην δὲ ἡ κρίσις περὶ τοῦ ἀκραίου σημείου, πέραν τοῦ ὁποίου ἡ ἐξουσιοδότησις ἀποβαίνει ἀντισυνταγματική, ἐνέχει ποιάν τινα ἀστάθειαν. Αἱ πέραν τῆς ἐξουσιοδοτήσεως ἐκδιδόμεναι διοικητικαὶ πράξεις, ὡς οὖσαι ἀσύνδετοι πρὸς νόμον, εἶναι ἄκυροι (βλ. ἀνωτέρω παραπομπὰς καὶ ἰδίᾳ *Στασινόπουλον*). Ἐν προκειμένῳ τὸ β.δ. τῆς 14/19 Ἰανουαρίου 1939 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν περὶ Λιμενικῶν Ταμείων κειμένων διατάξεων» (Κώδιξ Θέμιδος 1939 σελ. 55) δὲν περιέχει διάταξιν ἐξουσιοδοτοῦσαν τὴν Λιμενικὴν Ἐπιτροπὴν νὰ ἀναλάβῃ τὰς ἐν ἄρθρῳ 19 τοῦ ὀργανισμοῦ ὑποχρεώσεις, ἤτοι νὰ συνομολογήσῃ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ν. 2112 ἐν περιπτώσει ἀποχωρήσεως μονίμου ὑπαλλήλου τοῦ Λιμενικοῦ Ταμείου, λόγῳ ὁρίου ἡλικίας, καὶ θὰ ἐγεννᾶτο πράγματι ζήτημα ἀκυρότητος τοῦ ἄρθρου τούτου. Πλὴν ὅμως, ὡς ἐκ τοῦ ἄρθρου τούτου προκύπτει, ἔχει τοῦτο ἐφαρμογὴν ἐπὶ λύσεως τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως λόγῳ καταγγελίας καὶ ὄχι λόγῳ συμπληρώσεως ὁρίου ἡλικίας. Μεταξὺ τῶν δύο τούτων λόγων λύσεως τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως ὑπάρχει διαφορά, περὶ ἧς κατωτέρω. Ὅθεν ἐπὶ τοῦ πρώτου ἐρωτήματος προσήκει ἡ ἄνω ἀναλυτικὴ ἀπάντησις, ἤτοι ὅτι, ἀνεξαρτήτως τοῦ κύρους τοῦ ἄρθρ. 19 τοῦ κανονισμοῦ, τοῦτο δὲν τυγχάνει ἐφαρμογῆς ἐπὶ ἀποχωρήσεως μονίμου ὑπαλλήλου λόγῳ ὁρίου ἡλικίας.

Ἐπὶ τοῦ δευτέρου ἐρωτήματος: Τὸ ἄρθρον

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ - ΕΓΓΡΑΦΑ ΑΡΧΩΝ - ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΠΡΟΣΛΗΨΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ

Ἐπιδιώκοντες νὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ ἐπαρκεια καὶ ὁ ἔλεγχος ἐπὶ τῆς κινήσεως τῆς ἀγορᾶς ἐργασίας εἰσηγήθημεν τὸ σχετικὸν ν.δ. 2656/1953 «περὶ ὀργανώσεως καὶ ἐλέγχου ἀγορᾶς ἐργασίας» (*).

Αἱ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐκμεταλλεύσεις ἢ ἐργασίαι ἐν γένει ὑποχρεοῦνται, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ὡς ἄνω νόμου, νὰ προσλαμβάνωσι τὸ πᾶσης φύσεως προσωπικὸν των μέσῳ τῶν κατὰ τόπους ἁρμοδίων Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας.

Ἡ αὐτὴ ὑποχρέωσις βαρύνει ἐπίσης τὸ Κράτος καὶ τὰ νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ προσωπικοῦ συνδεομένου διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου (ἄρθρ. 5 § 2).

Ἐξ ἑτέρου ὅμως, ἐνδιαφερόμενοι διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ὄγκου τῆς ἀπασχολήσεως, εἰσηγήθημεν τὴν θέσπισιν τῆς ἀρχῆς ὅτι ὁ ἐργοδότης ἔχει ἀπόλυτον δικαίωμα νὰ ὑποδεικνύῃ εἰς τὸ οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας ποίους ἐκ τῶν παρ' αὐτῷ ἐγγεγραμμένων ἀνέργων ἐπιθυμεῖ νὰ προσλάβῃ.

Ἀλλ' εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ ἐργοδότης δὲν ἤθελεν ἀσκήσει τοιοῦτον ἐκλεκτικὸν δικαίωμα, δέον αἱ τοποθετήσεις τῶν ἀνέργων νὰ γίνωνται κατὰ σειρὰν προτεραιότητος ἐγγραφῆς τούτων εἰς τὰ παρ' ἡμῖν τηρούμενα μητρῶα ἀνέργων.

Ἡ καθιέρωσις τῶν ὡς ἄνω ἀρχῶν, ἐν συνδυασμῷ μὲ τὴν ὑποχρέωσιν τῶν καταγγελιῶν τῆς σχέσεως ἐργασίας, ἐξασφαλίζει τόσον τὸν ἔλεγχον τῆς ἀγορᾶς ἐργασίας, ὅσον καὶ τὴν εὔλογον ἐλευθερίαν τοῦ ἐργοδότου κατὰ τὴν ἐπιλογὴν τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἐκμεταλλεύσεώς του. Αἱ παραβάσεις τῶν σχετικῶν διατάξεων συνεπάγονται αὐστηρὰς κυρώσεις διὰ τὸν ἐργοδότην. Κρίνομεν ἀναγκαῖον, ὅμως, νὰ συστήσωμεν ὑμῖν, ὅπως, πρὶν χωρήσητε εἰς τὴν ἄμεσον ἐφαρμογὴν τῶν κειμένων ἤδη διατάξεων, προέλθητε εἰς τὰς δεούσας ἐνεργείας (π.χ. συστάσεις, ἀνακοινώσεις διὰ τοῦ τύπου κλπ.), ἵνα οἱ ἐργοδόται ἀφ' ἑνὸς ταχτοποιήσωσι τυχὸν παρατυπίας ἐξ ἀγνοίας τῶν ὑποχρεώσεων αὐτῶν, τασσομένης εὐλόγου προθεσμίας πρὸς τοῦτο, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἵνα τηρῶσιν ἐφεξῆς ἀπαρεγκλίτως τὴν προδιαγραφεῖσαν διαδικασίαν διὰ τὴν πρόσληψιν τοῦ προσωπικοῦ των.

Ὡς γνωστόν, μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ ν.δ. 2656/1953 «περὶ ὀργανώσεως καὶ ἐλέγχου ἀγορᾶς ἐργασίας», ὑπήχθησαν διοικητικῶς εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας καὶ μόνον παρ' ἡμῶν θὰ ἐκδίδωνται αἱ ὁδηγίαι καὶ ἐντολαί, ἐν σχέσει μὲ τὴν ὑπηρεσιακὴν αὐτῶν λειτουργίαν. Μέχρι νεωτέρας ἡμῶν διαταγῆς γνωρίζομεν ὑμῖν ὅτι θὰ ἰσχύωσι τὰ κάτωθι:

1) Αἱ μέχρι τοῦδε ἐκδοθεῖσαι διαταγαὶ τῆς Διοικήσεως τοῦ Ι.Κ.Α. θὰ ἰσχύωσιν εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν λειτουργίαν καὶ τὰ καθήκοντα τῶν Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας.

2) Εἰδικώτερον δέον νὰ ὑποβάλλωνται ἀνελλιπῶς, κατὰ τὰ μέχρι τοῦδε καθωρισμένα, ἡμῖν καὶ εἰς τὴν Διοίκησιν τοῦ Ι.Κ.Α. ἅπασαι αἱ στατιστικῆς φύσεως πληροφορίαι περὶ τῆς κινήσεως ἀγορᾶς ἐργασίας (ἀπολύσεις, προσλήψεις).

3) Διὰ τὴν ἐπιβολὴν τοῦ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 5 § 2 τοῦ ν.δ. 2656/1953 προβλεπομένου προστίμου εἰς βάρος τῶν ἐργοδοτῶν, οἵτινες προσλαμβάνουσι μισθωτοὺς χωρὶς τὴν μεσολάβησιν τοῦ ἁρμοδίου Γ.Ε.Ε. καὶ ὑπὲρ τοῦ λογαριασμοῦ ἀνεργίας τοῦ Ι.Κ.Α., τὰ οἰκεῖα Γ.Ε.Ε. ἐντέλλονται, ὅπως εἰς τὸ τέλος ἑκάστου μηνὸς γνωστοποιῶσι εἰς τὰς ἀντιστοίχους ὑπηρεσίας ἐσόδων Ι.Κ.Α. τὰς ὑπ' αὐτῶν διαπιστωθείσας παραβάσεις μετὰ λεπτομερῶν στοιχείων, ἀπαραιτήτων διὰ τὴν εἴσπραξιν τοῦ προστίμου, ἤτοι: ὀνοματεπώνυμον ἐργοδότου καὶ διεύθυνσιν τούτου, ὀνοματεπώνυμον μισθωτοῦ, ὃν ἀφορᾷ ἡ παράβασις, ἡμερομηνία προσλήψεως τούτου, ἡμερομηνία διαπιστώσεως τῆς παραβάσεως, ὡς καὶ τὸ ποσὸν τῶν μηνιαίων αὐτοῦ ἀποδοχῶν, ἐξευρισκομένων, προκειμένου περὶ ἐργατῶν, διὰ τοῦ πολλαπλασιασμοῦ τοῦ ἡμερομισθίου τούτων ἐπὶ 25. Μερίμνῃ τῶν Διευθυντῶν τῶν οἰκείων Ὑποκαταστημάτων τοῦ Ι.Κ.Α. θὰ κοινοποιῆται πρὸς τὸν ἐνδιαφερόμενον ἐργοδότην σχετικὴ καταλογιστικὴ πρᾶξις, ἥτις, ἐφ' ὅσον δὲν ἐξοφλεῖται διὰ καταβολῆς εἰς τὰ ταμεῖα τοῦ Ι.Κ.Α. εἰς τὰς τασσομένας ὀλιγοημέρους προθεσμίας, θὰ διαβιβάζηται εἰς τὸ Δημόσιον Ταμεῖον Ἐσόδων Ι.Κ.Α., ὅπου λειτουργεῖ τοιοῦτον, διὰ τὴν εἴσπραξιν τοῦ ἀντιστοίχου ποσοῦ, κατὰ τὰς διατάξεις περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων, ὡς συμβαίνει καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ἀναγκαστικῶς εἰσπραττομένων εἰσφορῶν τοῦ ἀ.ν. 1846. Ὁπόθεν νοεῖται, ὅτι, ὅπου δὲν λειτουργοῦν εἰδικὰ ταμεῖα τῶν ἐσόδων Ι.Κ.Α., διὰ τὴν ἀναγκαστικὴν εἴσπραξιν τοῦ προστίμου κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων, θὰ μεριμνῶσι καὶ οἱ διὰ τὰς λοιπὰς εἰσφορὰς τοῦ Ι.Κ.Α. πρὸς τοῦτο ἁρμόδιοι Διευθυνταὶ τῶν οἰκείων Ὑποκαταστημάτων τοῦ ἐν λόγῳ Ἱδρύματος. *(Ἐγκύκλιος ὑπ' ἀριθ. 30086/1954 Ὑπουργείου Ἐργασίας πρὸς τὰς Ἐπιθεωρήσεις Ἐργασίας).*

(*) ΕΕΔ 12, σελ. 1212.

1 τοῦ Ν. 2112 ὁρίζει σαφῶς, ὅτι ἐφαρμόζεται μόνον ἐπὶ ὑπαλλήλων, συνδεομένων μετὰ τοῦ ἐργοδότου διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ ἀορίστου χρόνου (βλ. *Καποδίστρια* «Ἑρμηνεία τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου» § 416 ἑπ.) Ἀλλ' ἐὰν ὑπάρχῃ συμφωνία (τοιαύτη ὅμως ἐν προκειμένῳ δὲν ὑπάρχει) δύναται νὰ τύχῃ ἐφαρμογῆς καὶ ἐπὶ ὑπαλλήλων συνδεομένων διὰ σχέσεως δημοσίου δικαίου, ἡ τοιαύτη ὅμως συμφωνία πρέπει νὰ εἶναι ἔγκυρος καὶ, διὰ νὰ εἶναι, πρέπει νὰ στηρίζηται εἰς διάταξίν τινα νόμου, καὶ δὴ νεωτέρου, ἀνύπαρκτον ἐν προκειμένῳ.

Ὅθεν ἐπὶ τοῦ δευτέρου ἐρωτήματος προσήκει ἡ ἄνω ἀναλυτικὴ ἀπάντησις, ἤτοι ὅτι ὁ ν. 2112 ἐφαρμόζεται μόνον ἐπὶ ὑπαλλήλων, συνδεομένων μετὰ τοῦ ἐργοδότου διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ ἀορίστου χρόνου, δι' ἔγκυρου ὅμως συμφωνίας στηριζομένης εἰς νόμον δύναται νὰ συμφωνηθῇ ἡ ἰσχύς του καὶ ἐπὶ ὑπαλλήλων συνδεομένων διὰ συμβάσεως δημοσίου δικαίου.

Ἐπὶ τοῦ τρίτου ἐρωτήματος: Ἡ εἰς τὸ ἐρώτημα τοῦτο ἀπάντησις δίδει τὴν λύσιν εἰς τὸ ἀπασχολοῦν θέμα. Ἡ ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου νομολογία τοῦ Ἀρείου Πάγου εἶναι παγία. Δέχεται τὸ Ἀνώτατον μας Δικαστήριον, ὅτι αἱ συμβάσεις μὲ ὅριον ἡλικίας τῶν μισθωτῶν ἐκ κανονισμοῦ τοῦ ἐργοδότου εἶναι ὡρισμένου χρόνου, ὅτι ὡς ἐκ τούτου ἐπέρχεται ἡ λύσις αὐτῶν αὐτοδικαίως ἅμα τῇ λήξει τοῦ χρόνου, ὁπότε ἐπέρχεται τὸ φυσικὸν πέρας τούτων καὶ ὅτι ἕνεκα τούτου, ἐπὶ τῶν οὕτω λυομένων συμβάσεων, δὲν τυγχάνει ἐφαρμογῆς ὁ ν. 2112, ὅστις προϋποθέτει λύσιν τῆς συμβάσεως διὰ καταγγελίας ἐπερχομένην (Α.Π. 345/1953, ΕΕΔ τ. 12, σελ. 730, Α.Π. 384/1953, ΕΕΔ τ. 12, σελ. 822, Α.Π. 172/1953, ΕΕΔ τ. 12, σελ. 539 κλπ.). Ἐν προκειμένῳ, καὶ ἂν γίνουν δεκτά: α) ὅτι τὸ 19ον ἄρθρον τοῦ ὀργανισμοῦ εἶναι ἔγκυρον καὶ β) ὅτι τοῦτο δὲν ἀφορᾷ μόνον τὸ προσωπικὸν τοῦ Λιμενικοῦ Ταμείου τὰ συνδεόμενον μετ' αὐτοῦ διὰ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀλλὰ καὶ τὸ τοιοῦτο τὸ συνδεόμενον διὰ σχέσεως δημοσίου δικαίου, καὶ πάλιν οὐχὶ ὀρθῶς, βάσει αὐτοῦ, κατεβλήθη εἰς τοὺς ἀποχωρήσαντας, λόγῳ ὁρίου ἡλικίας, τρεῖς μονίμους ὑπαλλήλους, ἡ ἀποζημίωσις τοῦ ν. 2112. Διότι, ὡς σαφῶς προκύπτει ἐκ τοῦ ἄρθρ. 19 τοῦ ὀργανισμοῦ, ἐφαρμογὴν ἔχει τοῦτο ἐπὶ λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας διὰ καταγγελίας καὶ ὄχι ἐπὶ ἀποχωρήσεως λόγῳ ὁρίου ἡλικίας, διότι ἐπὶ τῆς τελευταίας περιπτώσεως (οἷα εἶναι καὶ ἡ κρινομένη) ἡ λύσις τῆς συμβάσεως ἐπέρχεται αὐτοδικαίως διὰ τῆς παρόδου τοῦ τεταγμένου ὡς ὁρίου ἡλικίας χρόνου κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐκτεθέντα (ὅρα ἀνωτέρω παραπομπάς). Ὅθεν ἐπὶ τοῦ τρίτου ἐρωτήματος προσήκει ἡ ἀπάντησις, ὅτι ἡ λόγῳ ὁρίου ἡλικίας, τεθειμένου ὑπὸ ὀργανισμοῦ, ἀποχώρησις τῶν τριῶν μονίμων ὑπαλλήλων δὲν ἐμπίπτει εἰς τὸ ἄρθρ. 19 τοῦ ὀργανισμοῦ, ὥστε νὰ δικαιωθοῦν οὗτοι ἀποζημιώσεως, διότι δὲν ἀποτελεῖ λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας διὰ καταγγελίας, ἣν προϋποθέτει, διὰ νὰ ἔχῃ ἐφαρμογήν τὸ ἀνωτέρω ἄρθρ. 19 τοῦ ὀργανισμοῦ.

Ἐπὶ τοῦ τετάρτου ἐρωτήματος: Ὡς ἐλέχθη, ἐφ' ὅσον ἡ μετὰ τοῦ Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου συναπτομένη σχέσις εἶναι ἰδιωτικοῦ δικαίου ἔχει ἐφαρμογὴν ὁ νόμος 2112/1920. Δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν μόνον, ὅταν πρόκειται περὶ συμβάσεως δημοσίου δικαίου, ἐκτὸς ἐὰν ὑπάρχῃ ἀντίθετος καὶ ἔγκυρος περὶ τούτου συμφωνία κατὰ τὰ προεκτεθέντα. Ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 2112/1920 γίνονται δεκτὰ τὰ ἑξῆς: Ἡ προστασία τοῦ κανονισμοῦ ἢ ὀργανισμοῦ Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου ἢ καὶ ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων ὡς πρὸς τὰ ἐκ τῆς καταγγελίας συμβάσεως δικαιώματα ἀποζημιώσεως, διὰ νὰ ἀποκλείσῃ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ν. 2112, πρέπει νὰ εἶναι τοὐλάχιστον ἴση πρὸς τὴν τοῦ ν. 2112. Διότι, ἄλλως, ἐπὶ ἐλάσσονος προστασίας ἢ παντελοῦς τοιαύτης ἰσχύει ὁ ν. 2112. Ὁ κανονισμός, μετὰ τὸ ἄρθρ. 6 τοῦ ν. 4558/1930, δὲν ἀπαιτεῖται νὰ εἶναι ἐγκεκριμένος ὑπὸ τοῦ Κράτους, ἀλλ' ἀρκεῖ νὰ περιῆλθεν εἰς γνῶσιν τοῦ μισθωτοῦ καὶ νὰ ἐγένετο παρ' αὐτοῦ ρητῶς ἢ σιωπηρῶς δεκτός (*Καποδ.* ἔνθ' ἀνωτ. §§ 102 καὶ 416). Ὁ νόμος ἐννοεῖ κανονισμούς, ρυθμίζοντας εἰδικῶς τὸ θέμα τῆς ἀποζημιώσεως καὶ οὐχὶ παρέχοντας μετὰ τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως ἕτερα προνόμια, λ. χ. σύνταξιν, ἐπίδομα ἀνεργίας ἐκ τοῦ Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας, ἐφ' ἅπαξ ἐπίδομα ἐξόδου κλπ. Ἐπὶ τῶν τελευταίων περιπτώσεων θὰ ἰσχύσῃ ὁ ν. 2112, καθ' ὅσον αἱ προστατευτικαὶ ὡς ἄνω περιπτώσεις δὲν λαμβάνουν πρόνοιαν κατ' αὐθαιρέτου παύσεως, ὡς ἀπαιτεῖ τὸ ἄρθρ. 6 τοῦ ν. 4558/1930 (*Καποδίστριας*, ἔνθ' ἀνωτέρω § 416 σελ. 405, ἔνθα καὶ νομολ.) Ὅθεν ἐπὶ τοῦ τετάρτου ἐρωτήματος προσήκει ἡ ἄνω ἀναλυτικὴ ἀπάντησις.

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί καταργήσεως τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Θυρωρῶν Πολυκατοικιῶν καὶ Μεγάρων.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 108 τῆς 1 Ἰουνίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ἀ.ν. 1500/1950 περὶ ρυθμίσεως τῶν ἐκτὸς δημοσίας λογοδοσίας εἰδικῶν λογαριασμῶν καὶ περὶ παροχῆς ἐξουσιοδοτήσεως διὰ τὴν κατάργησιν ἢ συγχώνευσιν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, Εἰδικῶν Ταμείων κλπ.», κυρωθέντος διὰ τοῦ ν. 1646/1951 περὶ κυρώσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1500/1950 ἀ.ν. κλπ.» καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 137/1954 γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, προτάσει τῶν Ἡμετέρων ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργῶν, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1

1. Τὸ δυνάμει τοῦ ἀπὸ 16 Φεβρουαρίου 1943 κανονιστικοῦ δ/τος συσταθὲν Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Θυρωρῶν Πολυκατοικιῶν καὶ Μεγάρων καταργεῖται ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος.

2. Αἱ ὑπὲρ τοῦ Ταμείου θεσπισθεῖσαι εἰσφοραὶ ἠσφαλισμένων (3ο/ο) καὶ ἐργοδοτῶν (3ο/ο) καταργοῦνται ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος.

Εἰς τοὺς αὐτοὺς Ὑπουργοὺς ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Ἀπριλίου 1954

—

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ καταργήσεως εἰσφορῶν τῶν Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν ὑπὲρ Λογαριασμοῦ Ὑγιεινομικῶν κτιρίων ν.δ. 2592/1953 καὶ ὑπὲρ Σιβιτανιδείου Δημοσίας Σχολῆς Τεχνῶν καὶ Ἐπαγγελμάτων.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 108 τῆς 1 Ἰουνίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 37 τοῦ ν.δ. 2698/1953 περὶ διοικήσεως τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων κλπ.» καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 111/1954 γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

1. Ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 13 § 4 τοῦ ν.δ. 2592/1953 προβλεπομένη εἰσφορὰ ἁπάντων τῶν Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν Δημοσίου Δικαίου ἁρμοδιότητος τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας ἐκ 3 ο/ο ἐπὶ τῶν πιστώσεων τῶν διατιθεμένων ἐτησίως ὑπὸ ταύτων διὰ τὴν ἐν γένει περίθαλψιν τῶν ἠσφαλισμένων των καταργεῖται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος.

2. Ἡ δυνάμει τοῦ ἐδαφίου β' τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ἀ.ν. 761/1937, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ν.δ. 2168/1952 περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων τοῦ ἀ. ν. 761/1937 περὶ τῆς Νομοθεσίας τοῦ Ἱδρύματος Σιβιτανίδειος Δημοσία Σχολὴ Τεχνῶν καὶ Ἐπαγγελμάτων» ἐπιβληθεῖσα εἰσφορὰ ἐπὶ τῶν ἐσόδων τῶν Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν καὶ Ταμείων ὑπὲρ τοῦ Ἱδρύματος «Σιβιτανίδειος Δημοσία Σχολὴ Τεχνῶν καὶ Ἐπαγγελμάτων» καταργεῖται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Μαρτίου 1954

—

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τῶν Σιδηροδρόμων Ἑλληνικοῦ Κράτους.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 123 τῆς 18 Ἰουνίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1. Τὸ ἄρθρον 15 § 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1538/1950 Α. Νόμου περὶ ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου».

2. Τὴν ὑπ' ἀριθ. 2039/1952 ἀπόφασιν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, δι' ἧς ἠκυρώθη τὸ ἀπὸ 19 Φεβρουαρίου/17 Μαρτίου 1952 βασ. διάταγμα περὶ ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τῶν Σιδηροδρόμων Ἑλληνικοῦ Κράτους», ὡς ἐκδοθὲν ἄνευ τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 83 τοῦ Συντάγματος καὶ τοῦ ἄρθρου 29 τοῦ ν. 3713/1929 θεσπιζομένης προηγουμένης αὐτοῦ ἐπεξεργασίας ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τούτου.

3. Γνωμοδότησιν τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν, διατυπωθεῖσαν ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 523 πρακτικῷ αὐτοῦ τῆς 31.7.1953· καὶ

4. Γνώμην τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, διατυπωθεῖσαν ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 93/1953 πρακτικῷ αὐτοῦ τῆς 11 Φεβρουαρίου 1953, προτάσει τῶν Ἡμετέρων ἐπὶ τῶν Συγκοινωνιῶν καὶ Οἰκονομικῶν Ὑπουργῶν, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1

Ὁ μηνιαῖος μισθὸς τοῦ προσωπικοῦ τῶν Σιδηροδρόμων Ἑλληνικοῦ Κράτους τοῦ συμπληροῦντος ὀργανικὰς θέσεις καθορίζεται ὡς ἀκολούθως:

I. ***Προσωπικὸν ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας***

1. Γενικὸς Διευθυντὴς	Δραχ.	8.500.000
2. Διευθυντὴς - Βοηθὸς Γενικοῦ Διευθυντοῦ	»	3.400.000
3. Διευθυντὴς τεχνικὸς	»	3.250.000
4. Διευθυντὴς διοικητικὸς	»	3.000.000
5. Διευθυντὴς βοηθὸς (τεχνικὸς)	»	3.000.000
6. Ἀρχιμηχανικὸς	»	2.850.000
7. Ὑπαρχιμηχανικὸς	»	2.600.000
8. Ἐπιθεωρητὴς μηχανικὸς	»	2.200.000
9. Τμηματάρχης μηχανικὸς	»	2.050.000
10. Ὑποτμηματάρχης μηχανικὸς	»	1.950.000
11. Μηχανικὸς ἐν γένει	»	1.875.000
12. Δόκιμος μηχανικὸς	»	1.550.000
13. Χημικὸς διπλωματοῦχος	»	1.775.000
14. Ὑπομηχανικὸς Α'	»	1.875.000
15. Ὑπομηχανικὸς Β'	»	1.675.000

16. Ὑπομηχανικὸς Γ' Δρχ. 1.500.000
17. Ὑπομηχανικὸς Δ' » 1.225.000
18. Δόκιμος ὑπομηχανικὸς » 950.000
19. Ἀρχισχεδιαστὴς » 1.425.000
20. Σχεδιαστὴς Α' » 1.325.000
21. Σχεδιαστὴς Β' » 1.050.000
22. Ἡλιογράφος Α' » 1.075.000
23. Ἡλιογράφος Β' » 950.000
24. Βοηθὸς ἡλιογράφος » 825.000
25. Προϊστάμενος ὑπηρεσίας » 2.300.000
26. Ὑποπροϊστάμενος ὑπηρεσίας » 2.000.000
27. Τμηματάρχης Α' » 1.600.000
28. Τμηματάρχης Β' » 1.325.000
29. Γραμματεὺς ἢ λογιστὴς Α' » 1.150.000
30. Γραμματεὺς ἢ λογιστὴς Β' » 1.100.000
31. Ὑπογραμματεὺς ἢ ὑπολογιστὴς » 950.000
32. Γραφεύς » 775.000
33. Δόκιμος γραφεὺς 575.000
34. Προϊσταμένη δακτυλογράφων » 1.050.000
35. Δακτυλογράφος Α' » 875.000
36. Δακτυλογράφος Β' » 750.000
37. Μεταφραστὴς » 1.325.000
38. Τηλεφωνητὴς ἢ τηλεφωνήτρια » 775.000
39. Ἐπόπτης φυλάκων » 1.150.000
40. Ἀρχικλητὴρ » 825.000
41. Κλητὴρ ἢ θυρωρὸς » 750.000
42. Καθαρίστρια 325.000—425.000

II. *Προσωπικὸν ἐκμεταλλεύσεως*

43. Ἐπιθεωρητὴς ἐκμεταλλεύσεως Α' Δρχ. 1.675.000
44. Ἐπιθεωρητὴς ἐκμεταλλεύσεως Β' » 1.550.000
45. Σταθμάρχης Α' » 1.325.000
46. Σταθμάρχης Β' » 1.175.000
47. Σταθμάρχης Γ' » 1.035.000
48. Βοηθὸς σταθμοῦ » 800.000
49. Μαθητευόμενος βοηθὸς σταθμοῦ » 575.000
50. Στασιάρχης » 875.000
51. Ἀρχιτηλεγραφητὴς » 1.075.000
52. Τηλεγραφητὴς Α' » 900.000
53. Τηλεγραφητὴς Β' » 775.000
54. Ἀρχιλιγνοδηγὸς » 950.000
55. Ἐλιγνοδηγὸς ἢ ἀρχικλειδοῦχος » 875.000
56. Κλειδοῦχος » 750.000
57. Μαθητευόμενος κλειδοῦχος » 525.000
58. Ἀρχιεπισάτης ἀποθηκῶν » 1.025.000
59. Ἐπισάτης ἀποθηκῶν » 925.000
60. Ζυγιστὴς ἀποθηκῶν » 825.000
61. Φορτωτὴς ἀποθηκῶν » 750.000
62. Φύλαξ νυκτὸς » 750.000
63. Φύλαξ ἡμέρας » 725.000
64. Καθαριστὴς » 750.000
65. Φανοκόρος » 750.000

Β'. Κινήσεως ἁμαξοστοιχιῶν

66. Ἀρχιελεγκτὴς Δρχ. 1.150.000
67. Ἐλεγκτὴς » 1.050.000
68. Προϊστάμενος ἁμαξοστοιχιῶν » 950.000
69. Ὁδηγὸς ἁμαξοστοιχιῶν » 825.000
70. Τροχοπεδητὴς » 750.000
71. Μαθητευόμενος τροχοπεδητὴς » 525.000

III. *Προσωπικὸν ἕλξεως καὶ ὑλικοῦ*

72. Ἐργοστασιάρχης Δραχ. 1.925.000
73. Ὑπεργοστασιάρχης » 1.750.000
74. Ἐργοδηγὸς τεχνικὸς Δρχ. 1.500.000
75. Ἀρχιτεχνίτης » 1.200.000
76. Τεχνίτης Α' » 1.000.000
77. Τεχνίτης Β' » 900.000
78. Βοηθὸς τεχνίτης » 775.000
79. Μαθητευόμενος τεχνίτης » 425.000
80. Ἀρχιεργάτης » 1.050.000
81. Ὑπαρχιεργάτης » 900.000
82. Ἐργάτης » 750.000
83. Διαντὴς » 750.000
84. Φανοκόρος » 750.000
85. Καθαριστὴς » 750.000
86. Μηχανοστασιάρχης » 1.750.000
87. Ὑπομηχανοστασιάρχης Α' » 1.550.000
88. Ὑπομηχανοστασιάρχης Β' » 1.450.000
89. Μηχανοδηγὸς » 1.100.000
90. Μηχανοδηγὸς ἐλιγμῶν » 975.000
91. Θερμαστὴς » 950.000
92. Φύλαξ νυκτὸς » 750.000
93. Φύλαξ ἡμέρας » 725.000
94. Σημειωτὴς » 900.000

IV. *Προσωπικὸν συντηρήσεως γραμμῆς.*

95. Ἐπιθεωρητὴς τηλεγράφων Α' Δρχ. 1.600.000
96. Ἐπιθεωρητὴς τηλεγράφων Β' » 1.375.000
97. Διπλωματοῦχος ἠλεκτροτεχνίτης » 1.125.000
98. Ἐργοδηγὸς τεχνικὸς » 1.500.000
99. Ἀρχιτεχνίτης ἐν γένει » 1.200.000
100. Τεχνίτης Α' ἐν γένει » 1.000.000
101. Τεχνίτης Β' ἐν γένει » 900.000
102. Βοηθὸς τεχνίτης » 775.000
103. Μαθητευόμενος τεχνίτης » 425.000
104. Ἐργοδηγὸς γραμμῆς » 1.250.000
105. Ἀρχιεργάτης γραμμῆς » 1.100.000
106. Ὑπαρχιεργάτης γραμμῆς » 950.000
107. Ἐργάτης γραμμῆς » 750.000
108. Ἐργοδηγὸς τηλεγράφων » 1.250.000
109. Ἀρχιτηλεγραφοφύλαξ » 975.000
110. Τηλεγραφοφύλαξ » 775.000
111. Φύλαξ γραμμῆς » 750.000
112. Φύλαξ ἰσοπέδου διαβάσεως » 525.000
113. Φυλακὶς ἰσοπέδου διαβάσεως » 425.000
114. Φύλαξ νυκτὸς » 750.000
115. Φύλαξ ἡμέρας » 725.000
116. Σημειωτὴς » 900.000

V. *Προσωπικὸν αὐτοκινήτων.*

117. Ἐπόπτης αὐτοκινήτων Δρχ. 825.000
118. Ὁδηγὸς αὐτοκινήτων Α' » 975.000
119. Ὁδηγὸς αὐτοκινήτων Β' » 900.000
120. Ὁδηγὸς αὐτοκινήτων Γ' » 825.000
121. Βοηθὸς καὶ εἰσπράκτωρ » 750.000

Τὸ ἐργατοτεχνικὸν προσωπικὸν αὐτοκινήτων ἀκολουθεῖ τὸ μισθολόγιον τοῦ ἀντιστοίχου προσωπικοῦ ἕλξεως.

VI. *Ὑγειονομικὸν προσωπικόν*

Α'. Ἰατροὶ ὑπάλληλοι μὲ πλήρες ὡράριον ἐργασίας

122. Ἀρχίατρος Δρχ. 2.800.000
123. Ἐπιθεωρητὴς ἰατρὸς » 2.200.000
124. Ἐπίατρος ἐπόπτης ἰατρὸς » 2.000.000

Β'. Ἰατροὶ μὲ μειωμένον ὡράριον ἐργασίας συνδεόμενοι ἢ μὴ δι' ὑπαλληλικῆς σχέσεως

125. Ἰατρὸς μὲ τρίωρον καὶ μέχρι δώρου ἡμερησίαν ἀπασχό-

λησιν εἰς γραφεῖον ἢ ἰατρεῖον Δρχ. 1.600.000
126. Ἰατρὸς μὲ δίωρον ἡμερ. ἀπασχόλησιν εἰς γραφεῖον ἢ ἰατρεῖον » 1.325.000
127. Ἰατρὸς μὲ ὡριαίαν ἡμερ. ἀπασχόλησιν εἰς γραφεῖον ἢ ἰατρεῖον » 1.125.000

Οἱ ἰατροὶ τῆς κατηγορίας ταύτης, πλὴν τῆς ἀπασχολήσεως εἰς γραφεῖον ἢ ἰατρεῖον, ὑποχρεοῦνται ἐπὶ πλέον ὅπως ἐκτελῶσιν ἐπισκέψεις ἀσθενῶν μετόχων τοῦ οἰκείου Ταμείου Ἀλληλοβοηθείας κατ' οἶκον ἢ Νοσοκομεῖα, εἰς Ὑγειονομικὰς Ἐπιθεωρήσεις κλπ.

Γ'. Βοηθητικῶν ὑγειονομικῶν προσωπικῶν

128. Νοσοκόμος ἰατρείου Α' Δρχ. 850.000
129. Νοσοκόμος ἰατρείου Β' » 750.000
130. Νοσοκόμος ἰατρείου Γ' » 625.000
131. Ἀπολυμαντὴς Α' » 975.000
132. Ἀπολυμαντὴς Β' » 900.000
133. Βοηθὸς ἀπολυμαντὴς » 775.000
134 Ἐργάτης » 750.000

VII. *Προσωπικῶν Δικαστικῆς Ὑπηρεσίας*

135. Νομικὸς σύμβουλος Α' τάξεως Δρχ. 2.800.000
136. Νομικὸς σύμβουλος Β' τάξεως » 2.600.000
137. Βοηθὸς νομικοῦ συμβούλου Α' τάξεως » 1.800.000
138. Βοηθὸς νομικοῦ συμβούλου Β' τάξεως » 1.350.000
139. Ἐξωτερικὸς δικηγόρος Α' » 1.800.000
140. Ἐξωτερικὸς δικηγόρος Β' » 1.600.000
141. Ἐξωτερικὸς δικηγόρος Γ' » 1.350.000

VIII. *Προσωπικῶν ἀποθηκῶν ὑλικοῦ*

142. Ταξιθέτης Δρχ. 1.200.000
143. Βοηθὸς ταξιθέτης » 1.000.000
144. Ἐργάτης ταξιθέτης » 750.000
145. Ἀρχιεργάτης » 1.050.000
146. Ὑπαρχιεργάτης » 900.000
147. Ἐργάτης » 750.000
148. Φύλαξ νυκτὸς » 750.000
149. Φύλαξ ἡμέρας » 725.000

Ἄρθρον 2

Ἐπὶ τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ παρόντος καθοριζομένων μισθολογίων οὐδεμία προσαύξησις ἢ πρόσθετον ἐπίδομα παρέχεται, πλὴν τῶν ἐν ἄρθρῳ 4 προβλεπομένων δευτερευουσῶν ἀπολαυῶν.

Κατ' ἐξαίρεσιν παρέχονται:

Α'. Ἐπίδομα παραμονῆς ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ.

Εἰς τοὺς μὴ ἔχοντας βαθμολογικὴν ἐξέλιξιν, τοὺς παραμένοντας εἰς τὸν αὐτὸν βαθμὸν καὶ τοὺς ἐξαντλοῦντας τὴν εἰδικὴν ἱεραρχίαν τῆς κατηγορίας εἰς ἣν ἀνήκουσι μεθ' ἑκάστην τριετίαν παραμονῆς ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ παρέχεται ἐπίδομα 5 ο/ο ἐπὶ τοῦ μισθοῦ τοῦ ὃν κατέχουσι βαθμοῦ, μὴ δυνάμενον νὰ ὑπερβῇ τὰ 20 ο/ο. Τοῦ ἐπιδόματος τούτου δὲν δικαιοῦται τὸ μὴ μόνιμον ἰατρικὸν προσωπικόν.

Β'. Ἐπίδομα διαχειριστικῶν λαθῶν.

Εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τῶν Ταμείων, τοὺς διενεργοῦντας πληρωμὰς πρὸς κάλυψιν τῶν ἐκ τῆς διαχειρίσεως ἐνδεχομένων λαθῶν παρέχεται ἐπίδομα ὁριζόμενον εἰς 3 ο/ο ἐπὶ τοῦ μισθοῦ αὐτῶν.

Ἄρθρον 3

1. Εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν Σιδηροδρόμων Ἑλληνικοῦ Κράτους παρέχεται:

α) Ὁ μισθὸς ἑνὸς μηνὸς ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων.

β) Ὁ μισθὸς ἑνὸς 15ημέρου ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα.

2. Μισθός, διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς προηγουμένης παραγράφου, εἶναι ὁ ἐν ἄρθρῳ 1 τοῦ παρόντος ὁριζόμενος, προσαυξανόμενος διὰ τοῦ τυχὸν λαμβανομένου ἐπιδόματος παραμονῆς ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ.

3. Διὰ τὴν καταβολὴν τῶν ὡς ἄνω δώρων ἔχουσιν ἐφαρμογὴν αἱ διὰ τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους ἐκδιδόμεναι ἑκάστοτε ἀποφάσεις.

Ἄρθρον 4

Δευτερεύουσαι ἀπολαυαί

1. Ἀπὸ τῆς ἐν ἄρθρῳ 3 τοῦ παρόντος ὁριζομένης χρονολογίας τίθεται ἐν ἰσχύϊ διὰ τὸ προσωπικὸν τῶν Σιδηροδρόμων Ἑλληνικοῦ Κράτους ὁ διὰ τοῦ ἀπὸ 19.1.1926 Διατάγματος, δημοσιευθέντος εἰς τὰ ὑπ' ἀριθ. 26/1926 Φ.Ε.Κ. (Τεῦχος Α'), κυρωθεὶς Κανονισμὸς τῶν δευτερευουσῶν ἀπολαυῶν τοῦ προσωπικοῦ τῶν Σ.Ε.Κ.

2. Αἱ ἐν τῷ Κανονισμῷ τούτῳ καθοριζόμεναι ὡς βασικαὶ ἀποζημιώσεις ἢ ἀμοιβαὶ ὑπολογίζονται ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἰσχύοντος τὴν 28ην Ὀκτωβρίου 1940 τιμαρίθμου, προσαρμοζόμεναι ἐπὶ συντελεστὴν 300.

3. Διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς ἀμοιβῆς νυκτερινῆς καὶ συμπληρωματικῆς ἐργασίας ὡς μισθὸς λογίζεται ὁ ἐν ἄρθρῳ 1 τοῦ παρόντος ὁριζόμενος μετὰ τῆς τυχὸν προσαυξήσεως λόγῳ παραμονῆς ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ.

4. Ἡ ἀποζημίωσις κατοικίας ἐπεκτείνεται καὶ εἰς τὸ προσωπικὸν ἀποθηκῶν ἐμπορευμάτων, καταταγὲν ὑπὸ τὴν περίπτωσιν ταύτην, ὡς ἀκολούθως:

α) Ἀρχιεπιστάται εἰς τὴν 1ην κατηγορίαν.

β) Ἐπιστάται εἰς τὴν 5ην κατηγορίαν.

γ) Ζυγισταὶ εἰς τὴν 6ην κατηγορίαν.

δ) Φορτωταὶ εἰς τὴν 7ην κατηγορίαν.

5. Εἰς τοὺς ὁδηγοὺς αὐτοκινήτων, τοὺς βοηθοὺς καὶ εἰσπράκτορας αὐτῶν, παρέχονται αἱ δευτερεύουσαι ἀπολαυαί, ὡς αὗται καθορίζονται διὰ τοῦ Κανονισμοῦ δευτερευουσῶν ἀπολαυῶν ὡς ἀκολούθως:

α) Εἰς τοὺς ὁδηγούς: Ἀποζημίωσις μετακινήσεων 8ης κατηγορίας.

Εἰς τοὺς ὁδηγούς: Ἀμοιβὴ χιλιομετρικῶν διανύσεων Α' κατηγορίας θερμαστοῦ.

β) Εἰς τοὺς βοηθοὺς καὶ εἰσπράκτορας: Ἀποζημίωσις μετακινήσεων 10ης κατηγορίας.

γ) Εἰς τοὺς βοηθούς: Ἀμοιβὴ χιλιομετρικῶν διανύσεων Α' κατηγορίας φανοκόρου.

6. Τὸ κατώτατον ὅριον ἑκάστης κατηγορίας ἀποζημιώσεως μετακινήσεων κατὰ γεῦμα, δεῖπνον, διανυκτέρευσιν ὁρίζεται εἰς 1.80 μεταλλικὰς δραχμάς.

7. Διευκρινίζεται ὅτι ὡς ἀμοιβὴ ἀσκήσεως καθηκόντων ἀνωτέρου βαθμοῦ νοεῖται ἡ διαφορὰ τῆς βασικῆς μισθοδοσίας τοῦ κατεχομένου βαθμοῦ ἀπὸ τὴν τοιαύτην τοῦ ἀμέσως ἀνωτέρου, ὡς αὗται καθορίζονται διὰ τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Γενικαί διατάξεις

Άρθρον 5

Αί άποδοχαί τοῦ προσωπικοῦ τῶν Σιδηροδρόμων τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, ὡς αὗται καθορίζονται διά τοῦ παρόντος, καταβάλλονται ἀνά δεκαπενθήμερον καί εἰς τήν ἀρχήν ἑκάστου δεκαπενθημέρου.

Άρθρον 6

1. Τά πάσης φύσεως προσωπικόν τῶν Σιδηροδρόμων τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, οὗτινος αἱ ἀποδοχαί τῆς 30ῆς Ἰουνίου 1950 εἶναι ἀνώτεραι τῶν ὑπό τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος προβλεπομένων, διατηρεῖ τήν ἐπί πλέον διαφοράν ὑπό τύπον προσωρινοῦ προσωπικοῦ ἐπιδόματος.

Διά τήν ἐφαρμογήν τοῦ προηγουμένου ἐδαφίου ὡς λαμβανόμεναι τήν 30ήν Ἰουνίου 1950 ἀποδοχαί νοοῦνται ὁ βασικός μισθός μετά τοῦ ἐπιδόματος πολυετοῦς ὑπηρεσίας, οἰκογενειακῶν βαρῶν καί ἐπιδόματος Βορείου Ἑλλάδος.

Ἡ ὡς προσωπικόν ἐπίδομα διατηρουμένη, κατά τ' ἀνωτέρω, διαφορά συμψηφίζεται εἰς πᾶσαν αὔξησιν τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων, ἐπερχομένην ἐξ οἱασδήποτε αἰτίας ἤ μειοῦται ἐν περιπτώσει μεταβολῆς τῆς καταστάσεως τῶν δικαιούχων συνεπαγομένης ἀπώλειαν δικαιώματος ἐπί τῶν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἐδαφίῳ ἐπιδομάτων.

2. Προσωπικόν, τοῦ ὁποίου ὁ βασικός μισθός, προσαυξανόμενος διά τοῦ κατά τό ἄρθρον 2 τοῦ παρόντος Διατάγματος ἐπιδόματος παραμονῆς ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ, ὑπερβαίνει τόν βασικόν μισθόν τοῦ ἀμέσως ἀνωτέρου βαθμοῦ, προαγόμενον εἰς τόν ἀνώτερον τοῦτον βαθμόν, λαμβάνει τόν βασικόν μισθόν τοῦ νέου βαθμοῦ καί τήν ἐπί πλέον τούτου λαμβανομένην, πρό τῆς προαγωγῆς, διαφοράν, μέχρι τῆς συμψηφίσεως αὐτῆς διά προαγωγῆς ἤ ἀπολήψεως ἐπιδόματος παραμονῆς ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ κ.λ.π.

3. Προσωπικόν, μετατασσόμενον εἰς θέσιν τῆς ὁποίας ὁ βασικός μισθός εἶναι ὁ αὐτός πρός τόν τῆς πρότερον παρ' αὐτοῦ κατεχομένης θέσεως, δικαιοῦται καί τοῦ τυχόν παρ' αὐτοῦ λαμβανομένου ἐπιδόματος παραμονῆς ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ ἐν τῇ θέσει, ἣν πρό τῆς μετατάξεως ἐκέκτητο.

4. Προσωπικόν, κατατεταγμένον κατά τήν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος δ/τος δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τῶν Σ.Ε.Κ. εἰς μισθολογικήν ἀντιστοιχίαν ἀνωτέραν τῆς διά τοῦ παρόντος καθοριζομένης, διατηρεῖ τήν ἐπί πλέον ταύτην διαφοράν ὑπό τύπον προσωρινοῦ προσωπικοῦ ἐπιδόματος.

Ἡ ὡς προσωπικόν ἐπίδομα διατηρουμένη κατά τ' ἀνωτέρω διαφορά συμψηφίζεται πρός πᾶσαν αὔξησιν τῶν ἀποδοχῶν, ἐπερχομένην ἀπό τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος καί ἐφεξῆς ἐξ οἱασδήποτε αἰτίας.

Άρθρον 7

Διά τό ἔκτακτον ἐργατοτεχνικόν προσωπικόν τῶν Σ.Ε.Κ., τό ὑπηρετοῦν κατά τήν 27ην Νοεμβρίου 1950 καί μή συμπληροῦν ὀργανικάς θέσεις, ἔχουσιν ἐφαρμογήν αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος δ/τος.

Ἐκ τοῦ προσωπικοῦ τούτου δύναται νά ἐξαιρῆται τό ἔκτακτον ἐπί συμβάσει ὡρισμένου χρόνου προσωπικόν τῶν Σ.Ε.Κ., τό μή κατέχον ὀργανικάς θέσεις, ἀλλά προσλαμβανόμενον πρός ἐκτέλεσιν ἔργων βάσει εἰδικῶν πιστώσεων, οὗτινος αἱ ἀποδοχαί καθορίζονται διά τῶν μετ' αὐτοῦ συμβάσεων, οὐχί ὅμως κατώτεραι τοῦ ἐλαχίστου ὁρίου, τοῦ καθοριζομένου διά τῶν ἀναλόγων συλλογικῶν συμβάσεων τοῦ προσωπικοῦ ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων.

Τό προσωπικόν ἀποκαταστάσεως δέν ὑπάγεται εἰς τάς διατάξεις τοῦ παρόντος.

Άρθρον 8

1. Ἡ ἰσχύς τοῦ παρόντος διατάγματος, πλήν τῶν ἐν αὐτῷ ἀναγραφομένων ἐξαιρέσεων, ἀνατρέχει εἰς τήν 1ην Ἰουλίου 1950 διά τάς παγίας ἀπολαυάς καί εἰς τήν 1ην Νοεμβρίου 1950 διά τάς δευτερευούσας.

2. Τά ἀπό 1 Ἰουλίου 1950 μέχρι τῆς 27.11.1950 κατοβληθέντα ἔκτακτα δεκαπενθήμερα συμψηφίζονται εἰς τούς διά τοῦ παρόντος καθοριζομένους μισθούς.

3. Τάς διά τοῦ παρόντος ἐκφραζομένας εἰς παλαιάς δραχμάς μισθοδοσίας διέπουν ἀπό 1ης Μαΐου 1954 αἱ διατάξεις τοῦ ν. 2824/1954.

Άρθρον 9

Αἱ ὑπ' ἀριθ. 68907/27.11.1950 καί 68908/27.11.1950 κοιναί ἀποφάσεις τῶν Ὑπουργῶν Μεταφορῶν, Οἰκονομικῶν καί Ἐργασίας «περί καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐν Ἑλλάδι ἀτμηλάτων σιδηροδρόμων», καθ' ὅσον ἀφορᾶ εἰς τό προσωπικόν τῶν Σιδηροδρόμων τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, ὡς καί τό ἀπό 19 Φεβρουαρίου/17 Μαρτίου 1952 β.δ. «περί ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τῶν Σιδηροδρόμων Ἑλληνικοῦ Κράτους» καταργοῦνται ἐξ ὑπαρχῆς.

Εἰς τούς αὐτούς ἐπί τῶν Συγκοινωνιῶν καί Οἰκονομικῶν Ὑπουργούς ἀνατίθεμεν τήν δημοσίευσιν καί ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος δ/τος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Μαΐου 1954

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ κλπ.

27372/4/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περί προσωρινῆς χορηγήσεως αὐξήσεως εἰς προσωπικόν Κ.Σ.Ο.Σ.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 124 τῆς 17 Ἰουνίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν :

1) Τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 12 τοῦ νομ. διατ. 2510/1953.

2) Τήν διαπιστωθεῖσαν μετά μακράς διαπραγματεύσεις ἀσυμφωνίαν τῶν ἐν προκειμένῳ ἐνδιαφερομένων ἑκατέρωθεν ὀργανώσεων διά τήν σύναψιν συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας.

3) Τήν ὅλως ἐξαιρετικήν ἀνάγκην ταχείας ρυθμίσεως τῆς προκειμένης διαφορᾶς μέχρι νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ περί ὑποχρεωτικῆς διαιτησίας τῶν συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας θεσμοῦ, καί

4) Σχετικήν ἐγκριτικήν ἀπόφασιν τῆς ὁμαλοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς, ἀποφασίζομεν:

Ὅπως, προσωρινῶς καί μέχρις ὁριστικῆς ρυθμίσεως ὑπό τῶν οἰκείων ὀργάνων διαιτησίας τῆς ὑφισταμένης ἐν προκειμένῳ συλλογικῆς διαφορᾶς, χορηγηθῇ εἰς τό προσωπικόν τῆς Κοινοπραξίας Συνεταιρισμικῶν Ὀργανώσεων Σουλτανίνας (Κ.Σ.Ο.Σ.) ἀπό 1.3.1954 αὔξησις ἐπί τῶν κατά τήν 9.4.1953 καταβαλλομένων πράγματι εἰς ἕκαστον τούτων ἀποδοχῶν κατά τά ἀκόλουθα ποσοστά :

α) Διά τὸ προσωπικὸν τὸ μὴ ἔχον συμπεπληρωμένην ἡλικίαν 19 ἐτῶν καὶ ἑνὸς ἔτους ὑπηρεσίαν ἢ προϋπηρεσίαν, αὔξησις 15 %.

β) Διά τὸ λοιπὸν προσωπικὸν αὔξησις 25ο/ο διά τὸ τμῆμα ἀποδοχῶν μέχρις 1.500.000 παλαιῶν δραχμῶν ἢ ἡμερομισθίου 50.000 δραχμῶν, διά δὲ τὸ τμῆμα ἀποδοχῶν ἀπὸ 1.500.001 — 3.000.000 ἢ ἡμερομισθίου ἀπὸ 50.001 — 100.000 παλαιῶν δραχ. αὔξησις 20 ο/ο.

Εἰς τὴν ἀνωτέρω αὔξησιν συγχωνεύεται πᾶσα ἀπὸ 9.4.1953 ὁποιαδήποτε χορηγηθεῖσα μὲ ἀναδρομικὴν ἢ μὴ ἰσχὺν αὔξησις εἰς τὸ ἀνωτέρω προσωπικόν, ὡς καὶ τὸ ἐπίδομα ἀκριβείας, ὡς τοῦτο διεμορφώθη ἔκτοτε.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 2 Ἰανουαρίου 1954

—

27713/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ τιμολογίου ἀμοιβῆς τῶν ἐκδοροσφαγέων λευκῶν κρεάτων Ἀθηνῶν.

(Ε.Κ. τ. Β΄ φ. 124 τῆς 17 Ἰουνίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: Τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 12 τοῦ ν.δ. 3510/1953. 2) Τὴν ὑπογραφεῖσαν ἀπὸ 17.4.1954 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας μεταξὺ τῶν ἐν προκειμένῳ ἐνδιαφερομένων ἑκατέρωθεν ὀργανώσεων, δι' ἧς ρυθμίζονται ὡς κάτωθι τὰ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐν τῇ συμβάσει ταύτῃ ἀναφερομένων μισθωτῶν. 3) Τὴν ἄλως ἐξαιρετικὴν ἀνάγκην διὰ τὴν ἄμεσον ἰσχὺν καὶ ἐφαρμογὴν τῆς ἐν λόγῳ συμβάσεως πρὸς ἄρσιν τῶν ἐκ τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς ἀμφισβητήσεων καὶ ἐκκρεμοτήτων μέχρι νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ τρόπου θέσεως εἰς ἐφαρμογὴν τῶν ὑπογραφομένων συλλογικῶν συμβάσεων. 4) Σχετικὴν ἐγκριτικὴν ἀπόφασιν τῆς πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς ὑπ' ἀριθ. 17745/1954, ἀποφασίζομεν:

Καθορίζομεν τὰ ἐργατικὰ δικαιώματα σφαγῆς καὶ ἐκδορᾶς κλπ. τῶν ἐκδοροσφαγέων λευκῶν κρεάτων εἰς παλαιὰς δραχμὰς ὡς ἀκολούθως:

α) Διά τὴν σφαγὴν καὶ ἐκδορὰν ἀμνῶν καὶ ἐριφίων ἐγχωρίων ἢ προελεύσεως Σερβίας καὶ Βουλγαρίας δραχμὰς 6.000 δι' ἕκαστον (κατὰ κεφαλήν).

β) Διά τὴν αὐτὴν ἐργασίαν ἐπὶ προβατοειδῶν καὶ αἰγοειδῶν (δηλ. χονδρῶν) τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω προελεύσεως δραχ. 9.000 δι' ἕκαστον.

γ) Διά τὴν σφαγὴν καὶ ἐκδορὰν ἀμνῶν καὶ ἐριφίων προελεύσεως ἐξωτερικοῦ (ἀλλοδαπῆς), πλὴν Σερβίας καὶ Βουλγαρίας, δραχ. 7.000 δι' ἕκαστον.

δ) Διά τὰς αὐτὰς ἐργασίας ἐπὶ προβατοειδῶν καὶ αἰγοειδῶν (χονδρὰ) τῆς αὐτῆς προελεύσεως δραχ. 11.000 δι' ἕκαστον.

ε) Διά σφαγὴν καὶ ἀποτρίχωσιν ἢ ἐκδορὰν χοίρων ἄνω τῶν 30 ὀκάδων δραχ. 30.000.

στ) Διά τὰς αὐτὰς ἐργασίας ἐπὶ χοίρων κάτω τῶν 30 ὀκάδων δραχ. 22.000.

ζ) Διά τὰς αὐτὰς ἐργασίας ἐπὶ χοίρων κάτω τῶν 15 ὀκάδων δραχ. 40.000.

Τὰ ὡς ἄνω ἐργατικὰ δικαιώματα θὰ εἰσπράττωνται μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας παρὰ τῆς συμβαλλομένης ἐργατικῆς ὀργανώσεως διὰ νομοτύπων διπλοτύπων ἀποδείξεων, ἀποκλειομένου παντὸς ἄλλου τρόπου ἀποδείξεως τῆς γενομένης πληρωμῆς, ἡ δὲ ὀργάνωσις θέλει ταῦτα καταβάλλει εἰς τοὺς δικαιούχους ἐργάτας ἀναλόγως τῆς κατηγορίας καὶ μισθολογικῆς κατατάξεως ὑκάστου.

Πλὴν τῶν ἀνωτέρω σημειουμένων ἐργατικῶν δικαιωμάτων εἰς χρῆμα τὰ ἐνεργοῦντα τὴν σφαγὴν καὶ ἐκδορὰν ἐργατικὰ συνεργεῖα δικαιοῦνται καὶ ἀμοιβῆς εἰς εἶδος, συνισταμένης εἰς τὰ ἑξῆς:

α) Διά μὲν τὰ αἰγοπροβατοειδῆ ἓν γένει εἰς τὴν λῆψιν τοῦ παχέος ἐντέρου (πομπαριοῦ).

β) Διά τοὺς χοίρους εἰς τὴν λῆψιν τῆς τρίχας, τῶν ἐντέρων, τῶν πατσῶν, τοῦ γλυκαδίου (πλὴν σηκωτιοῦ) καὶ τῆς δευτέρας ἐγκλήσεως.

Εἰς τὰ διά τῆς παρούσης καθοριζόμενα τιμολόγια ἀμοιβῆς συμπεριλαμβάνεται τὸ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 ἀποφάσεως ἡμῶν χορηγηθὲν ἐπίδομα ἀκριβείας ζωῆς, ὡς τοῦτο ηὐξήθη καὶ ἐνεσωματώθη διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 27333/1954 ἡμετέρας ἀποφάσεως.

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀπὸ 17ης Ἀπριλίου 1954.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 2 Ἰουνίου 1954

—

43299/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ παρατάσεως ἐπὶ ἓν ἔτος τοῦ χρόνου διατηρήσεως ἐν τῇ ἐργασίᾳ ἐνίων κατηγοριῶν τοποθετηθέντων πολεμιστῶν ν. 751/1948.

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 13 τοῦ ν. 2657/1953 (*).

2) Σχετικὰς ἀναφορὰς ὀργανώσεων ἀναπήρων, τραυματιῶν καὶ πολεμιστῶν.

3) Τὴν ἀνάγκην τῆς παρατάσεως τοῦ χρόνου τῆς διατηρήσεως ἐν τῇ ἐργασίᾳ τῶν τοποθετηθέντων πολεμιστῶν τοῦ ν. 751/1948.

Ἀποφασίζομεν

Παρατείνομεν ἐπὶ ἓν (1) εἰσέτι ἔτος τὴν ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 7 § 1 τοῦ Α.Ν. 1836/1951, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ν. 2228/1952 ἐπερὶ τροποποιήσεως καὶ κωδικοποιήσεως τῆς Νομοθεσίας περὶ προστασίας τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ καὶ λαβόντων μέρος εἰς τὸν ἀγῶνα ἐναντίον τῶν συμμοριτῶν» ὁριζομένην ὑποχρεωτικὴν πενταετῆ διατήρησιν σχέσεως ἐργασίας τῶν κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ ν. 751/1948 καὶ ν.δ. 1126/1949 τοποθετηθέντων πολεμιστῶν τῶν ὑπαγομένων εἰς τὰς Α, Β, καὶ ΣΤ κατηγορίας τοῦ ν. 751/1948 εἰς τὰς κάτωθι κατηγορίας ἐπιχειρήσεων:

1) Βιομηχανίας τροφίμων, 2) καπνοβιομηχανίας, 3) καπνεμπορικὰς ἐπιχειρήσεις, 4) χημικὰς βιομηχανίας, 5) βιομηχανίας ἐλαστικοῦ, 6) βιομηχανίας χάρτου, 7) κλωστοϋφαντουργικὰς βιομηχανίας (ἐρίου, βάμβακος, μεταξης τεχνητῆς ἢ φυσικῆς κλπ.), 8) παραγωγῆς καὶ διανομῆς ἠλεκτρισμοῦ, ἀεριόφωτος καὶ ὕδατος, 9) μεταφορῶν διὰ ξηρᾶς καὶ ἀέρος, 10) τραπεζιτικὰς ἐν γένει, 11) κυλινδρομύλων ζυμαρικῶν, ζυμῶν, ἀρτοποιίας, ζυθοποιίας καὶ παγοποιίας, 12) μεταλλείων, τσιμεντοποιίας καὶ ὑαλουργίας, 13) βιομηχανίας σιδήρου καὶ μετάλλου, 14) βιομηχανίας ζωϊκῶν καὶ φυτικῶν ἐλαίων καὶ λιπῶν, 15) ἐμπορικὰς ἐν γένει ἐπιχειρήσεις καὶ 16) βιομηχανίας ξύλου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Μαΐου 1954

(*) ΕΦΕΚ 12, σελ. 1222.

27289/7/1954 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί καθορισμού των αποδοχών του προσωπικού καφενείων Αθηνών και περιχώρων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 125 της 18 Ιουνίου 1954)

Έχοντες υπ' όψιν:

1) Τάς διατάξεις του άρθρου 12 του ν.δ/τος 2510/1953.

2) Την υπογραφείσαν από 16.4.1954 συλλογικήν σύμβασιν εργασίας μεταξύ των εν προκειμένω ενδιαφερομένων εκατέρωθεν οργανώσεων, δι' ής ρυθμίζονται ως κάτωθι τα των αποδοχών των εν τη συμβάσει ταύτη αναφερομένων μισθωτών.

3) Την όλως εξαιρετικήν ανάγκην διά την άμεσον ισχύν και εφαρμογήν της εν λόγω συμβάσεως προς άρσιν των εκ της αυλλογικής διαφοράς αμφισβητήσεων και έκρεμοτήτων μέχρι νομοθετικής ρυθμίσεως του τρόπου θέσεως εις εφαρμογήν των υπογραφομένων συλλογικών συμβάσεων.

4) Σχετικήν εγκριτικήν απόφασιν της πενταμελούς εξ Υπουργών Επιτροπής υπ' αριθ. 17745/1954, αποφασίζομεν:

1. Καθορίζομεν τα κατώτατα όρια αποδοχών του προσωπικού των καφενείων Αθηνών και προαστείων εις παλαιάς δραχμάς ως ακολούθως:

Α) Ταμπής κεντρικών καφενείων α' κατηγορίας μηνιαίως	δρ. 950.000
Ταμπής καφενείων λοιπών κατηγοριών (Β' και Γ' κατηγορίας κεντρικών και Β' και Γ' κατηγορίας συνοικιακών)	» 810.000
Β) Μαρκαδόρος καφενείων πάσης κατηγορίας μηνιαίως	» 950.000
Γ') Βοηθός κουζίνας καφενείων πάσης κατηγορίας: α) εφ' όσον άγει ηλικίαν κάτω των 18 ετών	» 750.000
β) εφ' όσον άγει ηλικίαν 18 ετών συμπεπληρωμένων και άνω	» 810.000
Δ) Σερβιτόρος καφενείων πάσης κατηγορίας μηνιαίως	» 240.000

Οι ανωτέρω βασικοί μισθοί προσαυξάνονται δι' επιδόματος οικογενειακών βαρών 10 ο/ο διά την σύζυγον, εφ' όσον αύτη δεν εργάζεται και 5 ο/ο δι' έκαστον τέκνον και μέχρι τριών, εφ' όσον τα εκ τούτων άρρενα είναι ηλικίας κάτω των 18 ετών και δεν εργάζονται, τα δε θήλεα είναι ηλικίας κάτω των 20 ετών άγαμα και δεν εργάζονται.

Ομοίως οι ανωτέρω βασικοί μισθοί, πλην του μισθού των σερβιτόρων, προσαυξάνονται δι' επιδόματος πολυετούς υπηρεσίας παρά τω αυτώ ή διαφόροις εργοδόταις 5 ο/ο επί τη συμπληρώσει εκάστης πενταετίας και μέχρι συμπληρώσεως πέντε το πολύ πενταετιών, του χρόνου υπολογιζομένου από της το πρώτον αναλήψεως του επαγγέλματος μιάς των ανωτέρω ειδικοτήτων επί τη βάσει πιστοποιητικών των παρ' οις εξηρτήθησαν εργοδοτών, υποχρεουμένων εις την χορήγησιν τούτων εντός ερυμήνου από της ζητήσεώς των.

2. Τα ημερομίσθια του εις τα πάσης κατηγορίας καφενεία Αθηνών και προαστείων εκτάκτως προσλαμβανομένου προσωπικού καθορίζονται ως ακολούθως από της ισχύος της παρούσης:

α) Ημερομίσθια ταμπή και μαρκαδόρου δραχμ. 37.500.

β) Ημερομίσθια βοηθητικού προσωπικού δραχμ. 32.500.

γ) Ημερομίσθια σερβιτόρου δραχ. 15.000.

3. Εις τάς διά της παρούσης καθοριζομένας αποδοχάς του προσωπικού των καφενείων Αθηνών και προαστείων συμπεριλαμβάνεται το υπό της υπ' αριθ. 41100/1953 αποφάσεως ημών χορηγηθέν προσωρινόν επίδομα ακριβείας, ως τοιούτο ηυξήθη και ενσωματώθη διά της υπ' αριθ. 27388/1953 ημετέρας αποφάσεως.

4. Εν τη εφαρμογή των διατάξεων της υπ' αριθ. 25825/1951 αποφάσεως του Υπουργού των Οικονομικών και ημών προκειμένου περί των σερβιτόρων των καφενείων, περί ων η παρούσα, αι υπ' αυτής προβλεπόμεναι προσαυξήσεις 25ο/ο και 75ο/ο υπολογίζονται επί του καθοριζομένου διά της παρούσης μηνιαίου μισθού τούτων, ουχί δε και επί των εκ των κεκανονισμένων ποσοστών επί των λογαριασμών απολαυών τούτων.

5. Η ισχύς της παρούσης άρχεται από 1ης Απριλίου 1954.

Εν Αθήναις τη 22 Μαΐου 1954

25436/1954 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί απαλλαγής κατηγοριών μισθωτών της εισφοράς υπέρ Πανελληνίου Ομοσπονδίας Εργατοτεχνιτών Οικοδόμων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 123 της 16 Ιουνίου 1954)

Έχοντες υπ' όψιν:

Τάς διατάξεις του άρθρου 13 του Ν. 2510/1953, αποφασίζομεν:

Ανακαλούντες την υπ' αριθ. 24202 και από 2.10.1953 ημετέραν όμοιαν περί καθορισμού μηνιαίας εισφοράς εκ δραχμών χιλίων (1.000) υπέρ της εν Αθήναις εδρευούσης «Πανελληνίου Ομοσπονδίας Εργατοτεχνιτών Οικοδόμων» απαλλάσσομεν τάς εν αυτή αναφερομένας κατηγορίας μισθωτών της προς την οργάνωσιν ταύτην εισφοράς των.

Η ισχύς της παρούσης άρχεται από της δημοσιεύσεως της εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Εν Αθήναις τη 31 Μαΐου 1954

56038/1954 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί τροποποιήσεως εις Καταστατικόν Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Υπαλλήλων Καπνεμπορικών Επιχειρήσεων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 36 της 19 Φεβρουαρίου 1954)

Αποφασίζομεν:

Όπως εις το Καταστατικόν του Ταμείου Επικουρικής Ασφαλίσεως Υπαλλήλων Καπνεμπορικών Επιχειρήσεων επέλθωσιν αι ακόλουθοι τροποποιήσεις.

Ι) Η παράγρ. 1 του άρθρου 7 τροποποιείται ως εξής:

1. «Εισφορά εκ τεσσάρων και ήμισυ επί τοις εκατόν (4,5 ο/ο) επί των πάσης φύσεως και μέχρι 8.500.000 δραχ. μηνιαίων αποδοχών των κατά το άρθρον 2 του παρόντος ησφαλισμένων προσώπων».

ΙΙ) Τὸ ἰδάφιον α' τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 18 τροποποιεῖται οὕτω :

«Ἐξαγορᾷ τῆς κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον προϋπηρεσίας γίνεται προκειμένου περὶ ἐνεργῶς ἠσφαλισμένων διὰ τῆς καταβολῆς πρὸς τὸ Ταμεῖον ἐκ μέρους τοῦ ἠσφαλισμένου τοῦ ἡμίσεος τῶν εἰς τὸν ἀναγνωριζόμενον χρόνον ἀναλογουσῶν εἰσφορῶν αὐτοῦ, ὡς καὶ τοῦ ἡμίσεος τῶν εἰσφορῶν τοῦ ἐργοδότου, ὑπολογιζομένων βάσει τῶν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ὑποβολῆς τῆς περὶ ἐξαγορᾶς αἰτήσεως ἐκ μέρους τοῦ ἠσφαλισμένου ὑποκειμένων εἰς εἰσφορὰν ἀποδοχῶν αὐτοῦ».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Ἰανουαρίου 1954

—

56104/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως διατάξεως εἰς Καταστατικὸν Ταμείου Ἐξόδου καὶ Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Μισθωτῶν Βιομηχανίας Καπνοῦ.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 37 τῆς 20 Φεβρουαρίου 1954)

Ἀποφασίζομεν :

Ὅπως ἡ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3392/Σ. 115/4.2.1953 ἀποφάσεως προστεθεῖσα ἐν τέλει τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου Ἐξόδου καὶ Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Μισθωτῶν Βιομηχανίας Καπνοῦ διάταξις τροποποιηθῇ ὡς ἑξῆς :

«Κατ' ἐξαίρεσιν δικαίωμα εἰς σύνταξιν ἔχουν καὶ οἱ ἀποχωρήσαντες μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης τοῦ ἐπαγγέλματος λόγῳ πτωχεύσεως τῶν παρ' αἷς ἀπησχολοῦντο ἐπιχειρήσεων ἢ ὁριστικῆς διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν αὐτῶν μετὰ συμπλήρωσιν 20ετοῦς συνταξίμου ὑπηρεσίας καὶ πραγματοποίησιν 1.500 ἡμερησίων καταβολῶν καὶ ἐφ' ὅσον κατὰ τὴν ἀποχώρησίν των οὗτοι εἶχον ἡλικίαν 48 ἐτῶν τοὐλάχιστον».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Ἰανουαρίου 1954

—

56076/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως εἰς τὴν νομοθεσίαν Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Κεραμοποιῶν, Πλινθοποιῶν, Ἀγγειοπλαστῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 37 τῆς 20 Φεβρουαρίου 1954)

Ἀποφασίζομεν :

Ὅπως εἰς τὴν νομοθεσίαν τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Κεραμοποιῶν, Πλινθοποιῶν, Ἀγγειοπλαστῶν κλπ. ἐπέλθωσιν αἱ ἀκόλουθοι τροποποιήσεις:

Α) Ἐν τέλει τῆς § 1 τοῦ ἄρθρ. 22 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ ὡς ἄνω Ταμείου προστίθεται ἡ § δ', ἔχουσα οὕτω :

«δ'. Ἐὰν ἀπομακρυνθῶσιν ὁπωσδήποτε τῆς ὑπηρεσίας μετὰ συμπλήρωσιν 25ετοῦς συνταξίμου ὑπηρεσίας, ἐξ ἧς 10ετὴς τοὐλάχιστον πραγματικὴ τοιαύτη».

Β) Τὸ ἄρθρον 23 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ αὐτοῦ Ταμείου τροποποιεῖται ὡς ἀκολούθως :

Ἄρθρον 23

«1. Ἡ κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρ. 22 ἀπονεμητέα μηνιαία σύνταξις συνίσταται προκειμένου περὶ συνταξίμου ὑπηρεσίας μέχρι 25 ἐτῶν εἰς τόσα πεντηκοστὰ τοῦ κατὰ τὴν κατωτέρω παράγρ. μηνιαίου συνταξίμου μισθοῦ ὅσα εἶναι τὰ ἔτη τῆς συνταξίμου ὑπηρεσίας. Μετὰ τὴν συμπλήρωσιν 25ετοῦς συνταξίμου ὑπηρεσίας ἡ σύνταξις αὕτη προσαυξάνεται κατὰ δύο μὲν πεντηκοστὰ τοῦ ὡς κατωτέρω συνταξίμου μηνιαίου μισθοῦ δι' ἕκαστον ἔτος συνταξίμου ὑπηρεσίας ἀπὸ τοῦ εἰκοστοῦ ἕκτου μέχρι τοῦ τριακοστοῦ συμπεριλαμβανομένου καὶ κατὰ τρία πεντηκοστὰ τοῦ αὐτοῦ μισθοῦ δι' ἕκαστον ἔτος συνταξίμου ὑπηρεσίας ἀπὸ τοῦ τριακοστοῦ πρώτου μέχρι τοῦ τριακοστοῦ πέμπτου συμπεριλαμβανομένου.

2. Ἡ σύνταξις τῆς χήρας συνίσταται εἰς τὰ πέντε δέκατα (5/10) τῆς εἰς τὸν σύζυγον ἀπονεμητέας ἢ ἀπονεμηθείσης συντάξεως, συντρεχόντων δὲ ἑνὸς ἢ πλειόνων τέκνων ἡ σύνταξις τῆς χήρας καὶ τοῦ τέκνου ἢ τῶν τέκνων συνίσταται εἰς τὰ 7/10 ταύτης. Μὴ ὑπαρχούσης χήρας συζύγου ἢ θανούσης ἢ κηρυχθείσης ἀφάντου ἢ ἀπολεσάσης τὸ εἰς σύνταξιν δικαίωμα, ἡ σύνταξις τοῦ τέκνου ἢ τῶν τέκνων συνίσταται εἰς τὰ 7/10 τῆς εἰς τὸν θανόντα ὑπάλληλον ἢ συνταξιοῦχον ἀπονεμητέας ἢ ἀπονεμηθείσης τοιαύτης.

3. Ὡς μισθός, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁποίου κανονίζονται αἱ κατὰ τὰ ἄνω συντάξεις, λαμβάνεται ποσοστὸν 80 ο/ο ἐπὶ τοῦ μηνιαίου μισθοῦ ὑφ' ὃν ἐμισθοδοτεῖτο ὁ ὑπάλληλος κατὰ τὸ τελευταῖον ἔτος τῆς ὑπηρεσίας του, ἐξαιρέσει τῶν περιπτώσεων τοῦ θανάτου ἢ τῆς ἀπομακρύνσεως λόγῳ ἀτυχήματος, ὅτε λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ὁ μισθὸς ὑφ' ὃν ἐμισθοδοτεῖτο οὗτος κατὰ τὸν τελευταῖον μῆνα τῆς ὑπηρεσίας του.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Ἰανουαρίου 1954

—

56093/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τροποποιήσεως Κανονισμοῦ Κλάδου Προνοίας Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Σ.Π.Α.Π.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 37 τῆς 20 Φεβρουαρίου 1954)

Ἀποφασίζομεν :

Ὅπως ἡ § 1 τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ Κανονισμοῦ Κλάδου Προνοίας τοῦ Ταμείου Συντάξεων καὶ Προνοίας Προσωπικοῦ Σ.Π.Α.Π. τροποποιηθῇ ὡς ἑξῆς :

«Εἰς τὸ Ταμεῖον μετέχει ὑποχρεωτικῶς ἅπαν τὸ μόνιμον, ἐκτακτον ἢ προσωρινὸν προσωπικὸν τῶν Σ.Π.Α.Π., ἀμφοτέρων τῶν φύλων, ἐξαιρέσει τοῦ ἰατρικοῦ καὶ ὑγειονομικοῦ ἐν γένει προσωπικοῦ, τοῦ μὴ κεκτημένου ὑπαλληλικὴν ἰδιότητα παρὰ τῷ Δικτύῳ.

Οἱ ἐκ τοῦ ἰατρικοῦ καὶ ὑγειονομικοῦ προσωπικοῦ ἔχοντες ὑπαλληλικὴν ἰδιότητα ἀσφαλίζονται εἰς τὸ Ταμεῖον, ἀφ' ἧς ἀπέκτησαν ταύτην καὶ ἐνετάχθησαν εἰς ὀργανικὰς θέσεις, καταβάλλοντες τὰς τε εἰσφορὰς ἠσφαλισμένου καὶ ἐργοδότου διὰ τὸ μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης χρονικὸν διάστημα εἰς ἰσοπόσους μηνιαίας δόσεις, ὧν ὁ ἀριθμὸς ὁρίζεται ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Ἰανουαρίου 1954

—

163/1954 Ἀπόφασις Διοικητικοῦ Συμβουλίου Ι.Κ.Α.

Περὶ ἐπεκτάσεως ἀσφαλίσεως τοῦ Ι.Κ.Α. εἰς τοποθεσίας περιοχῆς Ὑποκαταστήματος Χαλκίδος.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 91 τῆς 30 Ἀπριλίου 1954)

Συνεδρίασις 15 τῆς 15.3.1954

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ι.Κ.Α.

Λαβὸν ὑπ' ὄψιν α) τὰς διατάξεις τοῦ ν.

1846/1951 «περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων», β) τάς διατάξεις των άρθρων 1 - 4 του Κανονισμού «περί τρόπου έπεκτάσεως της άσφαλίσεως και υπολογισμού των ασφαλιστικών εισφορών του Ι.Κ.Α.», τάς τοιαύτας του Κανονισμού «περί άρμοδιοτήτων των τοιούτων Διοικ. Επιτροπών του Ι.Κ.Α.», ως και του Κανονισμού «περί συνθέσεως και άρμοδιότητος των υπηρεσιών του Ι.Κ.Α.», γ) την υπ' αριθ. 205/10.7.1952 απόφασιν της Τοπικής Διοικητικής Επιτροπής του τοπικού Υποκαταστήματος Χαλκίδος Ι.Κ.Α. και δ) την υπ' αριθ. 54350/10375 εισήγησιν του ασφαλιστικού κλάδου, αποφασίζει ομοφώνως:

1) Την έπέκτασιν της ασφαλίσεως του Ι.Κ.Α. δι' άπαντας τους κλάδους ταύτης εις τους απασχολουμένους εις τα μεταλλεία λευκολίθου της περιοχής Πηλίου τα κείμενα εις τας κάτωθι τοποθεσίας, επεκτεινομένης εις τας περιοχάς ταύτας της ασφαλιστικής περιοχής του τοπικού Υποκαταστήματος Χαλκίδος του Ιδρύματος: Αγία Τριάς, Λειβαδάκια, Ατάλαντα, Νότσα, Μπουζέλα, Χωράφια και Παραλία Πηλίου και

2) Την έπέκτασιν της ασφαλίσεως του Ι.Κ.Α. δι' άπαντας τους κλάδους ταύτης εις την περιοχήν του χωρίου Ροβιές Εύβοίας και του έκεί εργοστασίου χαρτοποιίας, επεκτεινομένης εις τας περιοχάς ταύτας της ασφαλιστικής περιοχής του τοπικού υποκαταστήματος Χαλκίδος του Ι.Κ.Α. και την εν τη κωμοπόλει της Λίμνης Εύβοίας σύστασιν τοπικού παραρτήματος του τοπικού υποκαταστήματος Χαλκίδος, ούτινος η ασφαλιστική περιοχή θέλει εκτείνεται εις τας περιοχάς τας περιλαμβανομένας εντός των διοικητικών ορίων των Κοινοτήτων Λίμνης και Ροβιών, συμπεριλαμβανομένου και του εργοστασίου χαρτοποιίας· και

3) Την έναρξιν της εφαρμογής της ασφαλίσεως εις τας άνωτέρω καθοριζομένας περιοχάς και διά τους κλάδους ασφαλίσεως και τας κατηγορίας των ασφαλιστέων προσώπων, ως κάντα ταύτα καθορίζονται ωσαύτως άνωτέρω, από της πρώτης του μηνός του μεθεπομένου εκείνου της δημοσιεύσεως της αποφάσεως ταύτης εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Εν Αθήναις τη 15 Μαρτίου 1954

—

92/1954 Απόφ. Διοικητικού Συμβουλίου Ι.Κ.Α.

Περί επεκτάσεως ασφαλίσεως Ι.Κ.Α.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 82 της 22 Απριλίου 1954)

Συνεδρίασις 9 της 19.2.1954

Το Διοικητικόν Συμβούλιον του Ι.Κ.Α.

Έχον υπ' όψιν:

α) Τας διατάξεις των άρθρων 2, 3, 4, 7, 13 και 14 § 1 του ά.ν. 1846/1951 «περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων».

β) Τας διατάξεις των άρθρων 1, 2, 3 και 4 του Κανονισμού «περί τρόπου έπεκτάσεως της ασφαλίσεως και υπολογισμού των ασφαλιστικών εισφορών του Ι.Κ.Α.».

γ) Τας διατάξεις του Κανονισμού «περί άρμοδιότητος Τ.Δ.Ε. του Ι.Κ.Α.».

δ) Την από 16.6.1952 απόφασιν της Τοπικής Διοικητικής Επιτροπής του Περιφερειακού Υποκαταστήματος Ιωαννίνων του Ι.Κ.Α. (συνεδρίασις 33) και

ε) Το υπ' αριθ. 34658/6617 εισηγητικόν σημείωμα του Ασφαλιστικού Κλάδου της Γενικής Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. (Διεύθυνσις Εσόδων), αποφασίζει ομοφώνως:

α) Την έπέκτασιν της ασφαλίσεως του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων εις την περιοχήν του παρά την Κοινότητα Κατσικάς - Ιωαννίνων κτήματος του Δημοσίου, ένθα τα κρατικόν συγκρότημα κτιρίων και εγκαταστάσεων Γεωργοκτηνοτροφικού Σταθμού Ιωαννίνων, Σταθμού Επιβητόρων και Πρακτικού Γεωργοκτηνοτροφικού Σχολείου Δουρούτης.

β) Την εις την ως άνω περιοχήν έπέκτασιν της ασφαλιστικής περιοχής του Περιφερειακού Υποκαταστήματος Ιωαννίνων Ι.Κ.Α. και

γ) Την έναρξιν της εφαρμογής της ασφαλίσεως εις την ως άνω περιοχήν δι' άπαντας τους εν άρθρω 1 § 2 του ά.ν. 1846/1951 αναφερομένους κλάδους της ασφαλίσεως και ως προς πάντα τα απασχολούμενα εντός της περιοχής ταύτης πρόσωπα τα υπαγόμενα εις την ασφάλισιν του Ι.Κ.Α. κατά τας διατάξεις του άρθρ. 2 §§ 1 - 2 του αυτού ά.ν. «περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων» και υφ' ην έκτασιν εφαρμόζεται η κοινωνική ασφάλισις και εις τας λοιπάς τοπικάς περιοχάς, από της πρώτης του μηνός του μεθεπομένου εκείνου της δημοσιεύσεως της αποφάσεως ταύτης εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Εν Αθήναις τη 19 Φεβρουαρίου 1954

—

56022/1/1954 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί τροποποιήσεως έδαφίου Καταστατικού Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού Αγροτικής Τραπέζης.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 41 της 1 Μαρτίου 1954)

Αποφασίζομεν

Όπως το έδάφ. γ' της § 1 του άρθρ. 9 του Καταστατικού του Ταμείου Συντάξεων και Προνοίας Προσωπικού Αγροτικής Τραπέζης της Ελλάδος τροποποιηθή ως εξής:

γ) Οι γονείς, εφ' όσον η συντήρησις των έβάρυνε κυρίως τον θανόντα. Αι άγαμοι αδελφαί, εφ' όσον κατά τον χρόνον του θανάτου του ησφαλισμένου ή συνταξιούχου δεν έχουν συμπληρώσει το 30ον έτος της ηλικίας των και μέχρι της συμπληρώσεως τούτου, ή δε συντήρησίς των έβάρυνε κυρίως τον θανόντα. Τούτων συνεχίζεται η συνταξιοδότησις και πέραν του άνωτέρω ορίου ηλικίας, εφ' όσον είναι σωματικώς και πνευματικώς ανάπηροι και άνίκανοι προς εργασίαν, η δε αναπηρία υφίστατο κατά τον χρόνον του θανάτου του ησφαλισμένου ή συνταξιούχου.

Κατ' εξαίρεσιν αι μέχρι της δημοσιεύσεως της παρούσης συνταξιοδοτηθείσαι άγαμοι αδελφαί θανόντων ησφαλισμένων ή συνταξιούχων εξακολουθούσι συνταξιοδοτούμεναι και μετά την συμπλήρωσιν του 30ού έτους της ηλικίας των και μέχρι της διά γάμου αποκαταστάσεως των.

Εν Αθήναις τη 17 Φεβρουαρίου 1954

8827/367/1954 Απόφ. Υπουργών Εμπορικής Ναυτιλίας και Οικονομικών

Περί καθορισμού της υπό του ά.ν. 560/1937 προβλεπομένης αποζημιώσεως διά τα προ της 11.11.1944 επισυμβάντα ατυχήματα δυτών.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 116 της 9 Ιουνίου 1954)

Έχοντες υπ' όψιν 1) τας διατάξεις του ά.ν. 560/1937 «περί αποχαλινώσεως» και 2) τας διατάξεις του ν. 19/1944 περί εξουσιοδοτήσεως του Υπουργού των Οικονομικών, όπως προβαίνη εις τροποποιήσεις φορολογικών συντελεστών, αποφασίζομεν:

Καθορίζομεν την υπό του ά.ν. 560/1937 προβλεπομένην αποζημίωσιν διά τα επισυμβάντα ατυχήματα δυτών τα λαβόντα χώραν προ της 11.11.1944, και μη καταβληθείσαν είσέτι τοις ενδιαφερομένοις εις το εκατονταπλάσιον (100πλάσιον) του προπολεμικού, μη δυνάμενον όμως να υπερβή τα δέκα όκτώ εκατομμύρια δραχμών, εφ' όσον ή εξ ιδίων πόρων οικονομική δυνατότης του Κεφαλαίου Δυτών επαρκεί διά την καταβολήν αποζημιώσεως.

Εν Αθήναις τη 2 Απριλίου 1954

27287/4/1954 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί καθορισμού των αποδοχών των ηλεκτροτεχνιτών βιομηχανικών επιχειρήσεων και εργοστασίων Ελλάδος.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 116 της 9 Ιουνίου 1954)

Έχοντες υπ' όψιν:

1) Τας διατάξεις του άρθρ. 12 του ν.δ. 2510/1953.

2) Την υπογραφείσαν από 10.4.1954 συλλογικήν συμβασιν εργασίας μεταξύ των εν προκειμένω ενδιαφερομένων εκατέρωθεν οργανώσεων, δι' ής ρυθμίζονται ως κάτωθι τα των αποδοχών των εν τη συμβάσει ταύτη αναφερομένων μισθωτών.

3) Την όλως εξαιρετικήν ανάγκην διά την άμεσον ισχύν και εφαρμογήν της εν λόγω συμβάσεως προς άρσιν των εκ της συλλογικής διαφοράς αμφισβητήσεων και εκκρεμοτήτων μέχρι νομοθετικής ρυθμίσεως του τρόπου θέσεως εις εφαρμογήν των υπογραφομένων συλλογικών συμβάσεων.

4) Σχετικήν εγκριτικήν απόφασιν της πενταμελούς εξ Υπουργών Επιτροπής υπ' αριθ. 17745/1954, αποφασίζομεν:

Καθορίζομεν τα καταβληθησόμενα εις παλαιάς δραχμάς κατώτατα όρια μηνιαίων μισθών και ημερομισθίων των ηλεκτροτεχνιτών βιομηχανικών επιχειρήσεων και εργοστασίων Ελλάδος, πλην κεντρικής Πειραιώς, κατά κατηγορίας ως ακολούθως:

Α'. Ηλεκτροτεχνιτών

Κεκτημένων άδειαν Α', Γ', Δ' και ΣΤ' ειδικότητος συμφώνως τω ν. 6422/1934 και των εις εκτέλεσιν τούτου εκδοθέντων διαταγμάτων.

1. Από της αποκτήσεως της άδειας τεχνίτου μιας των ανωτέρω ειδικοτήτων και μέχρι συμπληρώσεως υπηρεσίας 3 ετών μηνιαίος μισθός	δρχ. 1.000.000
2. Από 3 ετών έως 7 ετών μηνιαίος μισθός	δρχ. 1.125.000
3. Από 7 ετών και άνω υπηρεσίαν μισθός	δρχ. 1.250.000

Β'. Αρχιτεχνιτών

Οίτινες, εφ' όσον είναι κάτοχοι της κατά τ' ανωτέρω άδειας αρχιτεχνίτου και ασχολούνται εις θέσιν αρχιτεχνίτου, θά λαμβάνουν τους διά τους ηλεκτροτεχνίτας καθορισθέντας ως άνω μισθούς ηυξημένους κατά (5 ο/ο) πέντε της εκατόν.

Γ'. Εργοδηγοί

Οίτινες, εφ' όσον κέκτηνται άδειαν εργοδηγού μιάς των Α', Γ', Δ' και ΣΤ' ειδικοτήτων και εργάζονται εις θέσιν εργοδηγού, θά λαμβάνουν τους διά τους ηλεκτροτεχνίτας καθορισθέντας ως άνω μισθούς ηυξημένους κατά (10 ο/ο) δέκα τοις εκατόν.

Οι ως άνω καθορισθέντες βασικοί μισθοί των ηλεκτροτεχνιτών, αρχιτεχνιτών και εργοδηγών προσαυξάνονται δι' επιδόματος πολυετούς υπηρεσίας (5 ο/ο) πέντε τοις εκατόν δι' εκάστην πενταετίαν πραγματικής υπηρεσίας διανυθείσης από της εισόδου των εις ηλεκτροτεχνικόν κλάδον. Εις τον ανωτέρω χρόνον δεν υπολογίζονται τα πρώτα δύο έτη μαθητείας. Το επίδομα τούτο χορηγείται μέχρι 5 πενταετιών.

Δ'. Βοηθοί

1. Διά το πρώτον έτος από της αποκτήσεως της άδειας και ηλικίας κάτω των 19 ετών δραχ. 26.000, διά δε το 2ον έτος από της αποκτήσεως της άδειας βοηθού και εφ' όσον άγει ηλικίαν άνω του 19ου έτους ημερομίσθιον δραχ. 29.000, εφ' όσον δε τέλος έχει συμπληρώσει το 20ον έτος ημερομίσθιον δραχ. 31.500.

2. Διά το 3ον έτος από της αποκτήσεως της άδειας βοηθού ημερομίσθιον δραχ. 34.500.

3. Διά το 4ον έτος από της αποκτήσεως της άδειας βοηθού ημερομίσθιον δραχ. 37.500.

Ως βοηθοί νοούνται οι κάτοχοι αδειών εκ των προβλεπομένων υπό των άρθρων 8 και 10 του από 13/19 Φεβρουαρίου 1936 και άρθρου 10 του από 25.5.1938 ν.δ/τος, των δυνάμει του ν. 6422/1934 εκδοθέντων και εργαζόμενοι υπό τας διαταγάς αδειούχων ηλεκτροτεχνιτών.

Ε'. Μαθητευόμενοι

1. Διά το 1ον και 2ον έτος μαθητείας	δρχ. 12.000
2. Διά το 3ον έτος μαθητείας	» 16.000

Οι μέχρι σήμερον καταβαλλόμενοι μηνιαίοι μισθοί και ημερομίσθια δεν δύνανται να μειωθώσιν, εφ' όσον είναι ανώτερα των διά της παρούσης καθοριζομένων.

3. Όπως εις άπαντας τους μισθωτούς των ανωτέρω κατηγοριών τους ευρισκομένους εις σχέσιν εργασίας καταβληθή αύξησις επί των καταβαλλομένων αυτοίς αποδοχών κατά την 9 Απριλίου 1953 διά μεν το τμήμα μισθού μέχρις 1.500.000 και ημερομισθίου μέχρις 60.000 δραχμών (25 ο/ο) είκοσι πέντε επί τοις εκατόν, διά το πέραν του 1.500.000 τμήμα μισθού και 60.000 δραχ. ημερομισθίου (20 ο/ο) είκοσιν επί τοις εκατόν.

Εις την ανωτέρω αύξησιν συγχωνεύεται το διά της υπ' αριθ. 41100/1953 αποφάσεως ημών χορηγηθέν χρυσοφρινόν επίδομα ακριβείας, ως τούτο ηυξήθη και ενσωματώθη διά της υπ' αριθ. 27833/1954 ημετέρας αποφάσεως.

Εν τη ως άνω εννοία εκταβαλλόμεναι αποδοχαί δεν περιλαμβάνονται τα τυχόν οικειο-

θελῶς διδόμενα ποσά, τὰ ἐξαρτώμενα ἐκ τῆς εἰδικῆς ἀποδόσεως τῶν λαμβανόντων ταῦτα, ὡς π. χ. ποσοστὰ βάσει τῆς παραγωγῆς ἢ τῆς οἰκονομίας ὕλης ἢ τῆς ταχύτητος ἐκτελέσεως ἔργου κλπ.

4. Οἱ μηνιαῖοι μισθοὶ μετὰ τῶν ὡς ἄνω χορηγουμένων προσαυξήσεων τῶν μισθωτῶν τῶν παραγράφων Α', Β', Γ' αὐξάνονται δι' οἰκογενειακοῦ ἐπιδόματος 10 ο/ο διὰ τὴν σύζυγον καὶ 5 ο/ο δι' ἕκαστον καὶ μέχρι τριῶν τέκνων, ἐφ' ὅσον τὰ ἐκ τούτων ἄρρενα εἶναι ἡλικίας κάτω τῶν 18 ἐτῶν καὶ δὲν ἐργάζονται, τὰ δὲ θήλεα εἶναι κάτω τῶν 20 ἐτῶν, ἄγαμα καὶ δὲν ἐργάζονται.

5. Ἡ προϋπηρεσία ἀποδεικνύεται διὰ πιστοποιητικῶν τῶν ἀπασχοληθέντων ἐργοδοτῶν θεωρουμένων παρὰ τῆς Ἐπαγγελματικῆς Ὀργανώσεως, εἰς ἣν οὗτοι ἀνήκουν (ἐργοδόται), ἐλλείψει δὲ τοιαύτης ὑπὸ τοῦ εἰς ὃ ἀνήκουν Ἐπιμελητηρίου.

6. Αἱ διατάξεις τῆς παρούσης ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῶν μισθωτῶν, οὓς ἀφορᾷ αὕτη, τῶν ὑπηρετούντων ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου εἰς τὸ Δημόσιον καὶ τὰ Ν.Π.Δ.Δ.

7. Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀπὸ 10 Μαρτίου 1954.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Μαΐου 1954

—

25256/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ κρατήσεως ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν ἐργατοτεχνιτῶν χημικῆς βιομηχανίας ὑπὲρ Ὁμοσπονδίας Ἐργατοτεχνιτῶν καὶ Ὑπαλλήλων Χημικῆς Βιομηχανίας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 116 τῆς 9 Ἰουνίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 13 τοῦ ἀ.ν. 2510/1953.

2) Σχετικὴν αἴτησιν τῆς ἐν Ἀθήναις ἑδρευούσης (Πατούσα 8) Ὁμοσπονδίας Ἐργατοτεχνιτῶν καὶ Ὑπαλλήλων Χημικῆς Βιομηχανίας καὶ Ὑγιεινῆς, ἀποφασίζομεν:

Α') Καθορίζομεν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης κράτησιν ἐκ δραχμῶν δύο καὶ ἡμισείας (2,50) μηνιαίως ὑπὲρ τῆς Ὁμοσπονδίας τῶν Ἐργατοτεχνιτῶν καὶ Ὑπαλλήλων Χημικῆς Βιομηχανίας καὶ Ὑγιεινῆς, ἐκ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐργατοτεχνιτῶν καὶ ὑπαλλήλων χημικῆς βιομηχανίας καὶ ὑγιεινῆς, ἤτοι:

1) Ἐργατοτεχνιτῶν σαπωνοποιίας, 2) ἐργατοτεχνιτῶν ἐργοστασίων φαρμάκων, χρωμάτων, ὑδροχρωμάτων, βερνικίων, κατεργασίας ὀστῶν, ἀρωματοποιίας καὶ συναφῶν, 3) ἐργατοτεχνιτῶν χημικῆς βιομηχανίας τῆς Α.Ε. Χημικῶν Προϊόντων καὶ Λιπασμάτων, 4) ἐργατοτεχνιτῶν ὑαλουργείων καὶ τῆς βιομηχανίας τεχνητῆς μετάξης, 5) ἐργατοτεχνιτῶν ἐργοστασίου ἐργικῶν ὀξέων, πλαστικῶν ὑλῶν, παρασκευῆς παστῶν ὀδόντων, ἐλαστικοῦ, ὀρυκτελαίων, συσσωρευτῶν καὶ τῶν ἐργοστασίων διθειούχου ἄνθρακος καὶ ἠλεκτροχημικῆς Ἀσπροπύργου, 6) τῶν ἀπασχολουμένων εἰς τὸ ἀκκαισμα ἐλαίων (ἐλαιοσακκιαστῶν), γεμιστῶν, ἐλαιομετρητῶν κλπ. 7) ἐκρηκτικῶν ὑλῶν, 8) ἐπεξεργασίας ρητίνης, 9) αἰθερίων ἐλαίων, 10) δερμικῶν ἐκχυλισμάτων, 11) ὀξυγόνου καὶ ἀσετυλίνης, 12) ἐργαστηρίων βιοχημείας καὶ μικροβιολογίας διυλιστηρίων, 13) ναφθαλίνης, 14) ξηρῶν ἠλεκτρικῶν στηλῶν, 15) πυρείων, 16) ζελατίνης, 17) ξακχάρεως, 18) ἀμυλοζακχάρου, ζύμης καὶ γλυκόζης, 19) οἰνοπνευματοποιίας, ποτοποιίας, ὀξοποιίας, οἰνοποιίας καὶ μικτῶν οἰνοπνευματο - οἰνοποιίας, 20) ἀεριούχων ποτῶν καὶ χυμοῦ φρούτων, 21) παστεριώσεως γάλακτος, 22) βερνικοποιίας, 23) στιλβωμάτων, 24) ἅλατος, 25) κονσερβοποιίας, 26) μουστάρδας, 27) κεράτων καὶ ὀστράκων, 28) προϊόντων συντηρήσεως καὶ καθαρισμοῦ, 29) προϊόντων ἀποστάξεως, 30) κηροπλαστικῆς, 31) πυρηνελαιουργίας καὶ σαπωνοποιίας, 32) σπορελαιουργίας καὶ ἐξηυγενισμένων ἐλαιολάδων (ραφιναρίας).

Β') Ἡ ὡς ἄνω κράτησις, ἐνεργουμένη κατὰ μῆνα παρὰ τοῦ οἰκείου ἐργοδότου καὶ, ἐν περιπτώσει πλειόνων, παρ' ἑνὸς ἐξ αὐτῶν, καταβάλλεται εἰς τὴν ἀνωτέρω Ὁμοσπονδίαν κατὰ μῆνα, εἰσπραττομένη, εἴτε ἀπ' εὐθείας ὑπὸ ταύτης, δι' ἰδίων εἰσπρακτόρων, εἴτε μέσῳ τῶν Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν κυρίας ἢ ἐπικουρικῆς ἀσφαλίσεως τῶν ἀνωτέρω μισθωτῶν.

Γ') Πᾶσα ἄλλη διάταξις, ρυθμίζουσα ἄλλως τὰ τῆς εἰσφορᾶς, καταργεῖται ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης ἀποφάσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 19 Μαΐου 1954

—

25324/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἀπαλλαγῆς μισθωτῶν ἐκ τῆς εἰσφορᾶς ὑπὲρ Πανελληνίου Ὁμοσπονδίας Ἐργατῶν Ἐπισιτισμοῦ καὶ Ὑπαλλήλων Τουριστικῶν Ἐπαγγελμάτων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 119 τῆς 11 Ἰουνίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ ν. 2510/1953, ἀποφασίζομεν:

Ἀνακαλοῦντες τὴν ὑπ' ἀριθ. 14268/1080 καὶ ἀπὸ 17.8.1953 κοινὴν ἀπόφασιν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας περὶ καθορισμοῦ μηνιαίας εἰσφορᾶς ἐκ δραχμῶν χιλίων (1000) ὑπὲρ τῆς ἐν Ἀθήναις ἑδρευούσης Πανελληνίου Ὁμοσπονδίας τῶν Ἐργατῶν Ἐπισιτισμοῦ καὶ Ὑπαλλήλων Τουριστικῶν Ἐπαγγελμάτων ἀπαλλάσσομεν τοὺς ἐν αὐτῇ ἀναφερομένους μισθωτοὺς τῆς πρὸς τὴν ὀργάνωσιν ταύτην εἰσφορᾶς των.

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς της εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Μαΐου 1954

—

28510/1/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἀνακλήσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. Φ. 28526/23.11.1953 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 119 τῆς 11 Ἰουνίου 1954)

Λαβόντες ὑπ' ὄψιν τὴν ὑπ' ἀριθ. 660/1954 ἀπόφασιν τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας (Ὁλομελείας) περὶ ἀκυρώσεως ἐν μέρει τῆς ὑπ' ἀριθ. Φ. 28526/1953 ἡμετέρας ἀποφάσεως, ἀποφασίζομεν:

Ἀνακαλοῦμεν, ἀφ' ἧς ἰσχυσε, τὴν ὡς εἴρηται ὑπ' ἀριθ. Φ. 28526/23.11.1953 ἡμετέραν ἀπόφα-

σιν επερί κηρύξεως έκτελεστής αποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τοῦ ν. 2053/1952 περί αὐξήσεως αποδοχῶν ἐλαιουργοσαπωνοποιῶν», δημοσιευθείσης ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 266 τῆς 3.12.1953, τεύχος Β' Φ.Ε.Κ., καθ' ὃ μόνον μέρος ἐπεξετάθη δι' αὐτῆς καθ' ἅπασαν τὴν χώραν ἡ ἰσχὺς τῆς προγενεστέρας σχετικῆς ὑπ' ἀριθ. 37718/1953 αποφάσεως ἡμῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Μαΐου 1954

—

27638/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ μειωμένου ἡμερομισθίου προσλαμβανομένων ὑπὸ βιομηχανικῶν κλπ. ἐπιχειρήσεων πρὸς ἐπαγγελματικὴν των ἐκπαίδευσιν προσφύγων ἐκ Ρουμανίας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 119 τῆς 11 Ἰουνίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ν.δ. 2510/1953 καὶ 2) σχετικὴν πρότασιν τοῦ Ὑπουργείου Κοινωνικῆς Προνοίας (ὑπ' ἀριθ. 910/4.5.1954 ἐγγράφον του), ἀποφαίζομεν:

Πρὸς διευκόλυνσιν προσλήψεως ὑπὸ τῶν βιομηχανικῶν, βιοτεχνικῶν καὶ ἐπαγγελματικῶν ἐπιχειρήσεων τῶν εἰς διάφορα Κέντρα περιθάλψεως προσφύγων τῆς χώρας διαμενόντων ἐκ Ρουμανίας προσφύγων πρὸς ἐπαγγελματικὴν αὐτῶν ἐκπαίδευσιν, καθορίζομεν διὰ τούτους καὶ ἐπὶ χρονικὸν διάστημα οὐχὶ πλέον τοῦ ἑξαμήνου ἀπὸ τῆς τοιαύτης προσλήψεώς των μειωμένον ἡμερομίσθιον, ὡς ἕπεται:

α) Διὰ τοὺς ἄρρενας τοὺς ἄγοντας τὸ 18ον τῆς ἡλικίας καὶ ἄνω δραχ. 20.

β) Διὰ τὰς θήλειας τὰς ἀγούσας τὸ 18ον τῆς ἡλικίας καὶ ἄνω δραχ. 17.

γ) Διὰ τοὺς μαθητευομένους ἀμφοτέρων τῶν φύλων τοὺς ἔχοντας ἡλικίαν μικροτέραν τοῦ 18ου ἔτους δραχ. 9.

Ἡ παροῦσα, κοινοποιουμένη ἀπὸ τῆς παρ' ἡμῶν ὑπογραφῆς της, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 26 Μαΐου 1954

—

27477/4/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν ἐργατῶν τυπογράφων καλλιτεχνικῶν τυπογραφείων Ἡρακλείου.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 112 τῆς 1 Ἰουνίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ν.δ. 2510/1953, 2) τὴν ὑπογραφεῖσαν ἀπὸ 27.3.1954 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας μεταξὺ τῶν ἐν προκειμένῳ ἐνδιαφερομένων ἑκατέρωθεν ὀργανώσεων, δι' ἧς ρυθμίζονται ὡς κάτωθι τὰ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐν τῇ συμβάσει ταύτῃ ἀναφερομένων μισθωτῶν, 3) τὴν ὅλως ἐξαιρετικὴν ἀνάγκην διὰ τὴν ἄμεσον ἰσχὺν καὶ ἐφαρμογὴν τῆς ἐν λόγῳ συμβάσεως πρὸς ἄρσιν τῶν ἐκ τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς ἀμφισβητήσεων καὶ ἐκκρεμοτήτων μέχρι νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ τρόπου θέσεως εἰς ἐφαρμογὴν τῶν ὑπογραφομένων συλλογικῶν συμβάσεων, 4) σχετικὴν ἐγκριτικὴν ἀπόφασιν τῆς πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς ὑπ' ἀριθ. 17745/1954, ἀποφασίζομεν:

1. Καθορίζομεν, ὅπως ἐπὶ τῶν σήμερον καταβαλλομένων, ἄνευ τοῦ ἐπιδόματος ἀκριβείας, ἡμερομισθίων εἰς τὸ πάσης φύσεως ἐργατοτεχνικὸν προσωπικὸν τῶν καλλιτεχνικῶν τυπογραφείων χορηγηθῇ ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου ἐ.ἔ. αὔξησις ἐκ τριάκοντα τοῖς ἑκατὸν (30%).

2. Εἰς τὴν ἀνωτέρω αὔξησιν συγχωνεύεται ἀπὸ τῆς ὡς ἄνω χρονολογίας τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 ἀποφάσεως ἡμῶν χορηγηθὲν ἐπίδομα ἀκριβείας ζωῆς, ὡς τοῦτο ηὐξήθη καὶ ἐνσωματώθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 27333/1954 ἡμετέρας ἀποφάσεως.

3. Δὲν δικαιοῦνται τῶν διὰ τῆς παρούσης παρεχομένων αὐξήσεων οἱ ἐκ τῶν μισθωτῶν μὴ ἔχοντες συμπληρωμένην ἑνὸς ἔτους παρὰ τῷ αὐτῷ ἢ ἑτέρῳ ἐργοδότῃ προϋπηρεσίαν καὶ ἡλικίαν 18 ἐτῶν. Οὗτοι ἐξακολουθοῦν λαμβάνοντες τὰς διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 καὶ 27333/1954 ἀποφάσεων ἡμῶν χορηγηθείσας αὐξήσεις καὶ ὡς ἐν ταῖς ἀποφάσεσι ταύταις ὁρίζεται.

4. Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου 1954.

Ἡ παροῦσα, κοινοποιουμένη ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς της, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 24 Μαΐου 1954

—

27251/6/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐργατοτεχνιτῶν οἰκοδόμων Καλαμῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 112 τῆς 1 Ἰουνίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ν.δ. 2510/1953.

2) Τὴν ὑπογραφεῖσαν ἀπὸ 15.3.1954 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας μεταξὺ τῶν ἐν προκειμένῳ ἐνδιαφερομένων ἑκατέρωθεν ὀργανώσεων, δι' ἧς ρυθμίζονται ὡς κάτωθι τὰ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐν τῇ συμβάσει ταύτῃ ἀναφερομένων μισθωτῶν.

3) Τὴν ὅλως ἐξαιρετικὴν ἀνάγκην διὰ τὴν ἄμεσον ἰσχὺν καὶ ἐφαρμογὴν τῆς ἐν λόγῳ συμβάσεως πρὸς ἄρσιν τῶν ἐκ τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς ἀμφισβητήσεων καὶ ἐκκρεμοτήτων μέχρι νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ τρόπου θέσεως εἰς ἐφαρμογὴν τῶν ὑπογραφομένων συλλογικῶν συμβάσεων.

4) Σχετικὴν ἐγκριτικὴν ἀπόφασιν τῆς πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς ὑπ' ἀριθ. 17745/1954, ἀποφασίζομεν:

Καθορίζομεν τὰ κατώτατα ὅρια ἡμερομισθίων τῶν ἐργατοτεχνιτῶν οἰκοδόμων Καλαμῶν εἰς παλαιὰς δραχμὰς ὡς ἀκολούθως:

α) Τεχνῖται κτίσται, ἡμερομίσθιον δρχ. 75.000.

β) Τεχνῖται ἀμμοκονίσταί, ἡμερομίσθιον δραχ. 85.000.

γ) Τεχνῖται κατασκευῆς, κοπῆς καὶ τοποθετήσεως σιδήρου διὰ μπετόν ἀρμέ, ἡμερομίσθιον δραχ. 85.000.

ε) Βοηθοὶ κονιαστῶν (τριφτάδων), ἡμερομίσθιον δραχ. 60.000.

στ) Τεχνῖται ξυλουργοί (κουφώματα, πατώματα κλπ.), ἡμερομίσθιον δραχ. 85.000.

ζ) Ξυλοτύπαι ξυλουργοί (ἐργασίαι μπετὸν - ἀρμέ), ἡμερομίσθιον δραχ. 75.000.

η) Τεχνῖται ἐλαιοχρωματισταὶ καὶ κοσμηματογράφοι, ἡμερομίσθιον δραχ. 85.000.

θ) Ἐργάται θεμελίων, ἐκσκαφῶν, ὀδοποιΐας

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΑΙ ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

Δεκαήμερον Κοινωνικῶν Σπουδῶν

Ὡς ἤδη ἀνηγγείλαμεν (1), ἤρχισε τὴν 25ην Μαΐου ἐ.ἔ. ἡ σειρὰ τῶν διαλέξεων, ποὺ ἐδόθησαν ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας ἐμπειρογνώμονας καὶ ὑποτρόφους τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου Ἐργασίας εἰς τὴν Σχολὴν Ἀνωτέρων Βιομηχανικῶν Σπουδῶν.

Κατὰ τὴν ἔναρξιν τῶν διαλέξεων ἔλαβε τὸν λόγον ὁ κ. *Στ. Στεφανόπουλος*, Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν, ὅστις, μεταξὺ τῶν ἄλλων, συνεχάρη τὴν Διεύθυνσιν τῆς Σχολῆς, διὰ τὴν πρωτοβουλίαν, τὴν ὁποίαν ἔλαβε, νὰ δώσῃ μίαν θέσιν ἐξέχουσαν εἰς τὴν μελέτην τῆς κοινωνικῆς πολιτικῆς καὶ νὰ ἀξιοποιήσῃ, πρώτη αὐτή, τὴν δρᾶσιν καὶ τὰς ἐπιδόσεις τῶν Ἑλλήνων ἐμπειρογνωμόνων καὶ ὑποτρόφων τοῦ Δ.Γ.Ε.

Ὁ κ. *Στρατῆς Παπαϊωάννου*, Διευθυντὴς τῆς Σχολῆς, ὡμίλησε περὶ τῶν λόγων τῆς γενέσεως τῆς κοινωνικῆς πολιτικῆς», τονίσας τὴν σημερινὴν εὐνοϊκὴν κατάστασιν τῶν ἐργαζομένων, ἐν παραβολῇ μὲ ἐκείνην, ποὺ ἐχαρακτήριζε τὴν ζωὴν των κατὰ τὸν τελευταῖον αἰῶνα, καὶ τοῦτο, χάρις εἰς τὴν σημαντικὴν μεταβολὴν καὶ εἰς τὸν πολλαπλασιασμὸν τῶν ἀνθρωπίνων ἀναγκῶν, ποὺ προεκάλεσεν ἡ ἀνάπτυξις τῆς βιομηχανίας εἰς τὴν καλλιτέραν ὀργάνωσιν τῶν ἐργαζομένων καὶ εἰς τὴν παροχὴν τοῦ γενικοῦ δικαιώματος τῆς ψήφου καὶ τῆς ὑποχρεωτικῆς ἐκπαιδεύσεως.

Ὁ κ. *Χρίστος Ἀγαλλόπουλος* ἐξέθεσε τὰς γενικὰς γραμμὰς καὶ «σημερινὰς κατευθύνσεις τῆς κοινωνικῆς πολιτικῆς». Ἀναφερόμενος εἰς τὴν δρᾶσιν τῆς Διεθνοῦς Ὀργανώσεως Ἐργασίας ὁ ὁμιλητὴς ἐτόνισεν, ὅτι ὁ Ὀργανισμὸς οὗτος, συσταθεὶς ὑπὸ τῆς Συνθήκης τῶν Βερσαλλιῶν, ἐπραγματοποίησε πᾶν ὅ,τι ὡραματίζοντο, ἀπὸ ἑνὸς αἰῶνος, οἱ μεγάλοι κοινωνικοὶ ἀναμορφωταί. «Ἡ σύστασις, εἶπε, τῆς Δ.Ο.Ε. ἦτο γεγονὸς ἀνυπολογίστου σημασίας διὰ τὴν πρόοδον τῆς κοινωνικῆς πολιτικῆς». Καὶ τοῦτο, διότι:

1) Προέβαλε διεθνῶς τὰς ὠργανωμένας παραγωγικὰς ἰσχύς. 2) Ἐδημιούργησε διακριτικὸν νομοθετικὸν ὀργανισμὸν κοινωνικῆς πολιτικῆς. 3) Συνέδεσε τὴν κοινωνικὴν δικαιοσύνην μὲ τὴν διατήρησιν τῆς διεθνοῦς εἰρήνης. 4) Ἐξήγειλε μεγάλας ἀρχάς, ὡς ἐκείνην, ὅτι ἡ ἐργασία δὲν πρέπει νὰ θεωρῆται ὡς ἐμπόρευμα, καὶ 5) ἐξησφάλισε τὴν ἐφαρμογὴν τῆς κοινωνικῆς νομοθεσίας εἰς τὰς ἐπὶ μέρους χώρας διὰ συνάψεως διεθνοῦς ἐποπτείας καὶ διεθνῶν κυρώσεων.

«Ἡ πραγματοποίησις τῆς ἰδέας τῆς κοινωνικῆς δικαιοσύνης ἀπετέλεσεν, οὕτω, τὸν ὕψιστον σκοπὸν τῆς Δ.Ο.Ε».

Ἀκολούθως, ὁ κ. *Εὐστ. Μαζαράκης*, ἀντιπρόσωπος τοῦ Δ.Γ.Ε., ἠνάλωσεν ἐκ μέρους τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Γραφείου τοῦτον τὴν Διεύθυνσιν τῆς Σχολῆς, ἡ ὁποία κυνηγεσιήθη νὰ θέσῃ τὴν σειρὰν τῶν διαλέξεων ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Δ.Γ.Ε., ἔξῃρε τοὺς λαμπροὺς σκοποὺς καὶ τὰς πραγματώσεις τοῦ ἀξιολόγου τούτου ἐκπαιδευτικοῦ μας Ἱδρύματος καὶ ἐξέφρασε τὴν λύπην του, διότι ἀπουσιάζει ἀπὸ τὴν σειρὰν τῶν ὁμιλητῶν ὁ ἐμπειρογνώμων τοῦ Δ.Γ.Ε. ἐν Λιβύῃ κ. Ι. Παλαιολόγος, τοῦ ὁποίου ἡ ἀποστολὴ παρετάθη διὰ τρίτην φορὰν εἰς τὴν χώραν ταύτην.

28ῃ Μαΐου

Πρὶν λάβῃ τὸν λόγον ὁ κ. *Ἄγγελος Παπαϊωάννου*, μὲ θέμα «βιοτεχνικὴ παράδοσις καὶ βιοτεχνικὰ προβλήματα εἰς Ἀφγανιστάν», ὁ κ. *Μ. Γοῦτος*, πρώην γενικὸς γραμματεὺς τοῦ Ὑπουργείου Προνοίας, ἔδωκεν εἰς ἀδρὰς γραμμὰς μερικὰ χαρακτηριστικὰ διὰ τὸ πρόσωπον καὶ διὰ τὴν δρᾶσιν τοῦ ὁμιλητοῦ, ἀνέφερε τὴν σημασίαν τῆς συνεργασίας τοῦ Δ.Γ.Ε. εἰς τὸ ἔργον

(1) Ἴδε ΕΕΔ, Τόμος 13ος, σελ. 560.

καὶ λοιπῶν ὁμοειδῶν ἐργασιῶν, ἡμερομίσθιον δραχ. 40.000.

ι) Ἐργάται ἀπασχολούμενοι εἰς τὴν μεταφορὰν λάσπης, πέτρας κλπ. ὑλικῶν ἐν τῷ ἐργοταξίῳ ἢ οἰκοδομῇ, ὡς καὶ τῆς ἀναμίξεως λάσπης, ἡμερομίσθιον δραχ. 45.000.

ια) Ἐργάται μετὸν ἅμα ἀπασχολούμενοι μὲ τὰς πάσης φύσεως ἐργασίας ἀναμίξεως κ.λ.π. τοῦ σκυροκονιάματος τῶν σιδηροπαγῶν κατασκευῶν εἰς ἐργοτάξια διαθέτοντα ἢ μὴ μηχανικὰ μέσα ἀναμίξεως καὶ ἀνυψώσεως, ἡμερομίσθιον δραχ. 50.000.

Ἡ παροῦσα δὲν ἰσχύει διὰ τὰς ἀνειλημμένας ἐργασίας μέχρι καὶ τῆς 15ης Μαρτίου 1954, καθοριζομένου ὡς ὅρου διὰ τὴν διαπίστωσιν τῆς ὑφισταμένης ὑποχρεώσεως πρὸς κατασκευὴν κτίσματος ἢ εἰκοδομικῆς ἐργασίας ἐν γένει τῆς ὑπάρξεως ἐκδιδομένης μέχρι καὶ τῆς 15.3.1954 ἀδείας ὑπὸ τοῦ Γραφείου Νομομηχανικοῦ ἢ τοῦ Γραφείου Σχεδίου Πόλεως.

II. Ἐν περιπτώσει κατ' ἀποκοπὴν ἐργασίας (κατὰ μονάδα) δέον νὰ ἐξασφαλίζεται τὸ κατώτατον ὅριον ἡμερομισθίου τῆς παρούσης ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς κανονικῆς ἀποδόσεως τῆς εἰδικότητος.

III. Κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς ὑπὸ τοῦ νόμου προβλεπομένας ἀργίας ἡ ἐργασία ἐπιτρεπομένη κατόπιν ἰδείας συμφώνως τῷ νόμῳ δέον ὅπως ἀμείβεται δι' ἠὐξημένου ἡμερομισθίου κατὰ 75 ο/ο.

IV. Οἱ ἐργοδόται ὑποχρεοῦνται, ὅπως εἰδοποιῶσι τὸ ἐργατοτεχνικὸν προσωπικὸν ἀπὸ τῆς προηγουμένης ἡμέρας ὅτι θὰ παύσῃ ἐργαζόμενον τὴν ἐπομένην, ἄλλως ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν καταβολὴν τοῦ ἡμερομισθίου τῆς ἡμέρας ταύτης. Ὁμοίως πᾶς ἐργατοτεχνίτης, προτιθέμενος νὰ παύσῃ ἐργαζόμενος, ὑποχρεοῦται νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν ἐργοδότην του ἀπὸ τῆς προτεραίας, ἄλλως ὑποχρεοῦται εἰς ἀποζημίωσιν κατὰ τὸ ἥμισυ ὡς ἀνωτέρω, ἐκτὸς τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου προβλεπομένων περιπτώσεων δεδικαιολογημένης ἀπουσίας.

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἀρχεται ἀπὸ 15ης Μαρτίου 1951.

Ἡ παροῦσα, κοινοποιουμένη ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς της, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 24 Μαΐου 1954

της τεχνικής βοηθείας καὶ εἰς τὸν ἀγῶνα κατὰ τῆς ὑποαπασχολήσεως.

Ὁ κ. Α.Παπαϊωάννου, ἀναφέρων τὴν παρεμβολὴν τοῦ κοινωνικοῦ ἐπὶ τοῦ οἰκονομικοῦ χαρακτηριστικοῦ τῶν ὑποαναπτυγμένων χωρῶν, ἐπέμεινεν ἐπὶ τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ τοιαύτη κυριαρχία τοῦ κοινωνικοῦ ἐπὶ τοῦ οἰκονομικοῦ καθίστα ἀπαραίτητον τὸν ρόλον τοῦ Δ.Γ.Ε. εἰς τὸν τομέα τῆς τεχνικῆς βοηθείας. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν θέσιν τῆς βιοτεχνίας εἰς τὴν δημιουργίαν εἰσοδήματος, ὑπενθυμίζεται τὸ γεγονὸς ὅτι ὁσάκις ἡ οἰκονομία ἑνὸς τόπου ἐπιτρέπει εἰς τὴν βιοτεχνίαν νὰ συμμετάσχῃ, παραλλήλως μὲ τὴν βιομηχανίαν, εἰς τὴν παραγωγὴν εἰδῶν εὐρείας καταναλώσεως, τὸ κατὰ κεφαλὴν ἐργατικὸν εἰσόδημα εἰς τὴν βιοτεχνικὴν ἐπιχείρησιν εἶναι ἀνώτερον τοῦ ἀντιστοίχου εἰσοδήματος εἰς τὴν ἐπιχείρησιν βιομηχανικοῦ τύπου.

Μεταξὺ διαφόρων προβλημάτων, ἀναφερθέντων ὑπὸ τοῦ ὁμιλητοῦ, προεβάλετο οὗτος ἐκεῖνο τῆς ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως, ἰδίως εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν ἐπιμόρφωσιν βιοτεχνῶν τῆς σημερινῆς γενεᾶς, συμμετεχόντων εἰς τὴν οἰκονομικὴν ζωὴν τοῦ τόπου, καὶ ἐπέμεινεν ἐπὶ τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ κυρία δυσκολία εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ ἐν λόγῳ προβλήματος προέρχεται ἐκ τοῦ ὅτι εἶναι ἀδύνατον ὁ βιοτέχνης νὰ πεισθῇ νὰ φοιτήσῃ εἰς μίαν σχολήν, καὶ ὅτι, ἐπομένως, πρέπει ἡ σχολὴ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν βιοτέχνην.

Ἀναπτύσσων τὸ ἐν λόγῳ θέμα ὁ κ. Παπαϊωάννου ἀνέφερεν, ὅτι ἀνεζήτησε τὴν λύσιν εἰς τὰ διδάγματα τῆς ἑλληνικῆς βιοτεχνικῆς παραδόσεως, ἡ ὁποία τόσα πλούσια μαθήματα προσφέρει εἰς τὸν μελετητήν, ὅσον ἀφορᾷ τὰς διαφόρους μορφὰς συνδυασμῶν ἀπασχολήσεως καὶ ἐγκατεστημένης ἰσχύος, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἡ βιοτεχνία καὶ ἡ οἰκοτεχνία πειραματίζονται συνεχῶς.

Εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τὸ ὠργανωμένον βιοτεχνικὸν ἐργαστήριον, ὁ ὁμιλητὴς ἀνέφερεν ὅτι ἀνέτρεξεν εἰς τὸ ὡραῖον παράδειγμα τοῦ παλαιοτέρου συνεταιρισμοῦ τῶν ἐπαλοποιῶν Ἀθηνῶν, ἱδρυθέντος πολὺ πρὸ τῆς θεσπίσεως τῶν συνεταιρισμῶν ἐν Ἑλλάδι. Τὸ παράδειγμα αὐτὸ παρουσιάζει τὰ ἑξῆς χαρακτηριστικά:

α) Ἐγκατάστασιν ἑνὸς συνεταιριστικοῦ «κεντρικοῦ ἐργαστηρίου», εἰς τὸν κεντρικὸν χῶρον τοῦ συνεταιρισμοῦ, μὲ τὸν βαρὺν ἐξοπλισμὸν καὶ μὲ δικαίωμα χρήσεως ἐκ μέρους τῶν μελῶν τοῦ συνεταιρισμοῦ, ἐπὶ ὡριαίῳ ἐνοικίῳ, ἀναλόγως τῆς σημασίας τοῦ μηχανήματος, καὶ β) ἐγκατάστασιν εἰς τὸν συνεταιριστικὸν χῶρον τῶν ἰδιωτικῶν ἐργαστηρίων ἑκάστου βιοτέχνου.

Ὁ κ. Παπαϊωάννου ἐξέθεσεν, ὅτι, ὁδηγούμενος ἀπὸ τὰ ἄνω διδάγματα τῆς ἑλλην. βιοτεχνίας, εἰσηγήθη τὴν εἰσαγωγὴν διὰ τὸ Ἀφγανιστὰν τοῦ τύπου τῶν «κεντρικῶν ἐργαστηρίων», διὰ τὸ ὠργανωμένον βιοτεχνικὸν ἐργαστήριον, ὅπως καὶ διὰ τὴν ὑφαντικήν.

Σχετικῶς μὲ τὴν γυναικείαν ἀπασχόλησιν, ὁ ὁμιλητὴς ἀνέφερεν, ὅτι τὸ πρόγραμμά του, τὸ ἐγκριθὲν ὑπὸ τοῦ Δ.Γ.Ε. καὶ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως τοῦ Ἀφγανιστάν, τῆς διαδόσεως τῆς πλεκτικῆς διὰ πλεκτομηχανῶν χειρός, πρόκειται συντόμως νὰ χρηματοδοτηθῇ καὶ νὰ τεθῇ εἰς ἐφαρμογήν.

27η Μαΐου

Τὸν κ. *Α. Τριανταφύλλου*, Διευθυντὴν τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, παρουσίασεν ὁ κ. *Εὐστάθιος Μαργαρίτης*, Καθηγητὴς τῆς Σχολῆς καὶ Διευθυντὴς τῆς νέας ἐθνικῆς ὑπηρεσίας στατιστικῆς.

Τὸ Δ.Γ.Ε., εἶπεν ὁ κ. Μαργαρίτης, ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς ἱδρύσεώς του ἀπέδωσε μίαν ἰδιαιτέραν προσοχὴν εἰς τὰς στατιστικὰς τῆς ἐργασίας, ὑπὸ τὴν εὐρυτέραν αὐτῶν ἔννοιαν. Κατέβαλεν ἐντόνους προσπαθείας, διὰ νὰ συλλέξῃ, εἰς ὅλας τὰς χώρας τοῦ κόσμου, διὰ μέσου τῶν ἐνδιαφερομένων προσώπων καὶ ὀργανισμῶν, τὰ στατιστικὰ δεδομένα τῆς ἐργασίας, τὰ ὁποῖα μᾶς κατατοπίζουν διὰ μέσου τῶν ξηρῶν ἀριθμῶν ἐπὶ τῶν τάσεων, ποὺ κατευθύνουν τὴν σημερινὴν ἐργατικὴν πολιτικήν.

«Ἡ Ἑλλάς, ἐτόνισεν ὁ ὁμιλητής, εἶναι παντοιοτρόπως κοινωνικῶς πρὸς τὸ Δ.Γ.Ε. διὰ τὸ ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον, τὸ ὁποῖον πάντοτε ἐξεδήλωσεν ἀπέναντί της. Ἡ ὀργάνωσις αὕτη μετεκάλεσε προθύμως εἰς τὴν χώραν μας διακεκριμένους εἰδικοὺς ἐμπειρογνώμονας, τοὺς ὁποίους ἔθεσεν εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ, χάρις εἰς τὰς προσπαθείας τοῦ κ. Τριανταφύλλου, δυνάμεθα ἤδη νὰ διακρίνωμεν τὰ ἀποτελέσματα τῆς δράσεως αὐτῆς κατὰ τὴν τελευταίαν τριετίαν».

Ἐλπίζομεν ὅτι ἡ νέα ἐθνικὴ ὑπηρεσία στατιστικῆς θὰ συνεισφέρῃ μεγάλως εἰς τὴν προαπάθειαν μας διὰ τῆς χρησιμοποιήσεως ὅλων τῶν ζωτικῶν δυνάμεων καὶ τῶν ἐνδεδειγμένων ἐπιστημόνων μας καὶ ὅτι παραλλήλως θὰ φέρῃ ἱκανοποιητικοὺς καρποὺς τὸ Κέντρον ἐκπαιδεύσεως στατιστικῆς, τοῦ ὁποίου ἡ λειτουργία θὰ παράσχῃ, καὶ παρέχει ἤδη, ἕνα συστηματικὸν τρόπον ἐπιμορφώσεως δι' ὅλους τοὺς κλάδους, θεωρητικοὺς καὶ πρακτικούς, τῆς στατιστικῆς μας.

Ὁ κ. Α. Τριανταφύλλου, λαμβάνων τὸν λόγον, εὐχαριστεῖ ἐκ μέρους τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἐργασίας, τὴν Διεύθυνσιν τῆς Σχολῆς διὰ τὴν ἀξίαν παντὸς ἐπαίνου πρωτοβουλίαν της καὶ ἐξαίρει τὴν προσπάθειάν της διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς στατιστικῆς διδασκαλίας.

Ὁ ὁμιλητὴς ἐξετάζει, τὸν ἕνα κατόπιν τοῦ ἄλλου, τοὺς διαφόρους κλάδους τῆς στατιστικῆς, τὰς πηγὰς καὶ τὰς χρησιμοποιουμένας μεθόδους προπαρασκευῆς τῶν στατιστικῶν καὶ ἐπιβεβαιώνει τὸν μεγάλον ρόλον, τὸν ὁποῖον παίζουν αἱ στατιστικαὶ εἰς τὴν δρᾶσιν ὅλων τῶν Διεθνῶν Ὀργανισμῶν καὶ ἰδιαιτέρως τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου Ἐργασίας.

Καθ' ὅλως πρωτότυπον τρόπον ὁ κ. Τριανταφύλλου κατατάσσει τὰς στατιστικὰς τῆς ἐργασίας εἰς τέσσαρας μεγάλας κατηγορίας: 1) Τὴν ἐργατικὴν δημιογραφίαν. 2) Τὰς οἰκονομικὰς ἐργατικὰς στατιστικάς. 3) Τὰς στατιστικὰς τῶν ἠθικῶν προβλημάτων τῶν ἐργαζομένων, καὶ 4) τὰς στατιστικὰς τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλείας.

Ὁ κ. Τριανταφύλλου ὑπεγράμμισε τὴν ἀνάγκην τῆς συστάσεως ὑπηρεσιῶν στατιστικῆς μὲ ἄρτιον προσωπικὸν καὶ τέλειον ἐξαρτήματα, σημειώσας τὴν θεμελιώδη προϋπόθεσιν τῆς τηρήσεως «εἰδικῶν μυστικῶν τῆς στατιστικῆς» καὶ τὴν ἵδρυσιν ἑνὸς κεντρικοῦ ὀργανισμοῦ καταστροφῆς προγραμμάτων. Ἀνέφερεν ἐπίσης, ὅτι

ή ἄρνησις παροχῆς στατιστικῶν πληροφοριῶν ὑπὸ τῶν προσώπων ἢ τῶν ἐπιχειρήσεων θὰ πρέπει νὰ προϋποθέτῃ κυρώσεις αὐστηρὰς καὶ ὅτι, ἐξ ἄλλου, εἶναι ἀνάγκη ἡ λειτουργία τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς στατιστικῆς νὰ ἀσκῆται ἐκτὸς πάσης πολιτικῆς ἐπεμβάσεως.

Ὁ ὁμιλητὴς εἶπεν, ὅτι τὸ Δ.Γ.Ε. ἔχει ἤδη συντάξει πλείονας τῶν 50 μονογραφιῶν, ἀναφερομένων εἰς εἰδικὰ προβλήματα τῆς ἐργατικῆς στατιστικῆς, καὶ ὅτι αἱ ἐπτὰ Διεθνεῖς Συνδιασκέψεις στατιστικολόγων ἐπιφανῶν, ποὺ συνεκλήθησαν μέχρι σήμερον ἀπὸ τὸ Δ.Γ.Ε., παρεσκεύασαν πολυτίμους συστάσεις καὶ ἀποφάσεις, ποὺ ὁλοκληρώνουν τὰ προβλήματα τῆς στατιστικῆς τῆς ἐργασίας.

28η Μαΐου

Ὁ κ. *Ἀντώνιος Σαμαράκης*, τμηματάρχης τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ὡμίλησε διὰ «τὰ σημερινὰ μεταναστευτικὰ προβλήματα». Παρουσιάζων τὸν ὁμιλητὴν ὁ κ. *Δ. Μπακάλμπασης*, πρώην Ὑπουργὸς καὶ Πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου Μεταναστεύσεως, ἔξηρε τὴν εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν του παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ καὶ συνέστησε τὴν ἀναπτυξιακωτέραν χρησιμοποίησιν τῶν ἑλλήνων ὑποτρόφων εἰς τοὺς κλάδους τῆς ἐπιδόσεως των καὶ τῆς ἐπιμορφώσεως των.

Ὁ κ. Σαμαράκης ἀνέφερε τὰς τελευταίας ἐξελίξεις τοῦ προβλήματος τῆς μεταναστεύσεως. Ἐτόνισεν, ὅλως ἰδιαιτέρως, ὄχι μόνον τὸν νομοθετικὸν ρόλον τῆς Διεθνοῦς Ὀργανώσεως Ἐργασίας (Συμβάσεις καὶ Συστάσεις), ἀλλὰ καὶ τὰς πολλαπλὰς ἐνεργείας της εἰς τὰς χώρας ἀποστολῆς καὶ εἰσδοχῆς μεταναστῶν. Μελετήσας ἐπὶ τόπου, εἰς Ἰταλίαν καὶ Ὁλλανδίαν (χῶραι ἀποστολῆς μεταναστῶν), ὄχι μόνον τὴν λειτουργίαν τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν Διεθνῶν Ὀργανώσεων—καὶ ἰδίως τῆς Δ.Ο.Ε.—, τῆς Διακυβερνητικῆς Ἐπιτροπῆς διὰ τὰς μεταναστεύσεις ἐξ Εὐρώπης κλπ., ὁ ὁμιλητὴς ἀπεκόμισε πολυτίμους διὰ τὴν χώραν μας πληροφορίας, συμπληρωθείσας καὶ διὰ τῆς στενῆς ἐπαφῆς, τὴν ὁποίαν εἶχε μὲ τοὺς ἡμεδαποὺς καὶ ἀλλοδαποὺς μετανάστας.

Ὁ πειραματισμὸς τοῦ κ. Σαμαράκη, τοῦ ὁποίου ἡ ἀποστολὴ διήρκεσεν ἑπτὰ μῆνας, ὑπῆρξεν ἐπίσης γόνιμος εἰς τὰς χώρας εἰσδοχῆς μεταναστῶν (Γαλλία, Βραζιλία), καὶ τὸν ἐβοήθησε νὰ ὁλοκληρώσῃ τὴν μελέτην του, ἡ ὁποία αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἐξετάζεται ἐπισταμένως ὑπὸ τοῦ Δ.Γ.Ε. καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως.

Μεταξὺ τῶν συμπερασμάτων τῆς μελέτης τοῦ κ. Σαμαράκη ἀναφέρομεν ἐν συντομίᾳ :

1) Τὴν ἐπείγουσαν ἀνάγκην ὀργανώσεως τοῦ ἀποδήμου μας ἑλληνισμοῦ. 2) Τὴν καταστρωσιν ὀρθολογιστικοῦ προγράμματος μεταναστεύσεως. 3) Τὴν καταπολέμησιν τῆς μεταναστευτικῆς ψυχώσεως (ἡ ὁποία καταλαμβάνει καὶ ἐκείνους ἀκόμη ἐκ τῶν μεταναστῶν, οἱ ὁποῖοι δὲν ἔχουν σοβαρὰν ἀνάγκην νὰ ἐγκαταλείψουν τὴν χώραν των). 4) Τὴν ἀναδιοργάνωσιν τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν μας. 5) Τὸν ἐπαγγελματικὸν καταρτισμὸν καὶ τὴν ἀξιοποίησιν τῶν ὑποψηφίων μεταναστῶν. 6) Τὴν φροντίδα καὶ τὴν λῆψιν μέτρων διὰ τὴν ἐγκατάστασιν ἐν τῇ ξένῃ, καὶ, τέλος 7) τὴν μελέτην τοῦ κόστους τῆς μεταναστεύσεως.

1η Ἰουνίου

Τὸν σημερινὸν ὁμιλητὴν κ. *Δ. Ἀρεταῖον* παρουσιάζει ὁ κ. *Δ. Κούσης*, τμηματάρχης τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ὅστις, ἐξαίρων τὰς προσπαθείας τοῦ Ὑπουργείου τούτου διὰ τὴν ὀργάνωσιν ἀγορᾶς ἐργασίας μὲ τὸν θεσμὸν ἐπαγγελματικοῦ προσανατολισμοῦ καὶ πρακτικῶν σχολείων ταχείας ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως, τονίζει τὴν ἐξαιρετικὴν ἐπίδοσιν τοῦ κ. Ἀρεταίου εἰς τὴν μελέτην τῶν προβλημάτων τῆς ἀπασχολήσεως.

Ὁ κ. Δ. Ἀρεταῖος, τμηματάρχης τοῦ Ι.Κ.Α., ἀπαριθμῶν τὰς διαφόρους κατηγορίας τῆς ἀνεργίας καὶ ἐκείνας, αἱ ὁποῖαι ἐκδηλώνονται κυρίως εἰς τὰς ὑποαναπτυγμένας χώρας, διαχωρίζει τὴν παθητικὴν ἀντίδρασιν μὲ τὴν ὁποίαν ἀντιμετωπίζετο μέχρι σήμερον τὸ φαινόμενον τῆς ἀνεργίας, ἀπὸ τὸ σημερινὸν στάδιον τῆς πολιτικῆς τῆς «πλήρους ἀπασχολήσεως», τοῦ ὁποίου μᾶς δίδει τὸν ἐπισημονικὸν καθορισμόν.

«Κατὰ τὰς παρούσας ἡμέρας, εἶπεν, ὅλαι αἱ χῶραι ἀκολουθοῦν μίαν πολιτικὴν πλήρους ἀπασχολήσεως : ἡ πολιτικὴ αὐτὴ βασίζεται ἐπὶ τοῦ γεγονότος ὅτι ὅλα τὰ τμήματα τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς συνδέονται στενῶς ἀναμεταξύ των. Ὀφείλομεν, ἐξ ἄλλου, ν' ἀντιμετωπίσωμεν τὰ σχετικὰ μὴ οἰκονομικὰ προβλήματα, τὰ διοικητικὰ καὶ τὰ ὀργανωτικά, τὰ ὁποῖα ἀπαιτοῦν μίαν ὠργανωμένην διοικητικὴν δρᾶσιν (ὑπηρεσίαν ἀπασχολήσεως)».

Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ὁ κ. Ἀρεταῖος τονίζει τὴν εὐεργετικὴν πρωτοβουλίαν τοῦ Δ.Γ.Ε., τὸ ὁποῖον, εἰς ὅλας τὰς ἐνεργείας του καὶ τὰς συγκεντρώσεις του, ἔξύψωσε τὴν σπουδαιότητα τῆς ἀνθρωπίνης προσωπικότητος.

Αἱ ὑπηρεσίαι ἀπασχολήσεως δὲν περιορίζονται νὰ ἐξεύρουν μίαν ἀπασχόλησιν εἰς τοὺς στερουμένους ταύτης, ἀλλὰ καὶ διευκολύνουν τὴν ἀναζήτησιν ἐργασίας, ἐνασκοῦσαι τὴν ἐπαγγελματικὴν ἐκπαίδευσιν, τὸν ἐπαγγελματικὸν προσανατολισμόν, τὴν ἐπανεκπαίδευσιν τῶν ἐργαζομένων καὶ τὴν ὀργάνωσιν τῆς μεταναστεύσεως.

Αἱ θεμελιώδεις κατευθύνασεις, λέγει ὁ κ. Ἀρεταῖος, τὰς ὁποίας θὰ πρέπει νὰ ἀκολουθήσῃ μία ὠργανωμένη ὑπηρεσία ἀπασχολήσεως, εἶναι ἐκτεθειμέναι, κατὰ τρόπον ἀναλυτικώτατον, εἰς τὴν Διεθνῆ Σύμβασιν Ἐργασίας ὑπ' ἀριθ. 88 καὶ εἰς τὴν Διεθνῆ Σύστασιν ὑπ' ἀριθ. 83.

Συγκρίνων τὰ συστήματα ποὺ ἐπικρατοῦν εἰς τὴν χώραν μας μὲ ἐκεῖνα ποὺ ἐπικρατοῦν εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ τὸ Βέλγιον, ὁ ὁμιλητὴς σημειώνει ὅτι δὲν ὑπάρχουν εἰς τὰς ξένας χώρας τὰ μονοπώλια τῶν κλειστῶν ἐπαγγελμάτων, τὰ ὁποῖα τόσον δυσμενῶς ἐπηρεάζουν παρ' ἡμῖν τὴν πλήρη ἀπασχόλησιν. Ἐξ ἄλλου, τὰ Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας ἔχουν εἰς τὰς χώρας αὐτὰς στενὴν ἐξάρτησιν μὲ τὴν πρόνοιαν, μὲ τὴν ἀσφάλισιν καὶ μὲ τὴν ἀνεργίαν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν συμβαίνει εἰς τὴν Ἑλλάδα. «Οἱ ἄνεργοι δὲν θεωροῦνται ὡς ἁπλαῖ «μονάδες» πρὸς τοποθέτησιν, ἀλλὰ ὡς ἀνθρώπινα ὄντα, ποὺ διεκδικοῦν δικαίως τὸ δικαίωμα πρὸς ἐργασίαν».

Ὡς γνωστόν, εἰς τὴν χώραν μας ἡ ἀνεργία

ἐκδηλώνεται διά τριῶν τρόπων: διά τῆς ἐλλείψεως ἐργασίας εἰς τά ἀστικά κέντρα, διά τῆς μονίμου ὑποαπασχολήσεως εἰς τάς ἀγροτικάς περιοχάς καί διά τῆς πληθώρας τῶν λεγομένων ἐνδιαμέσων ἐπαγγελμάτων. Τάς δυσχερείας αὐτάς ὀφείλομεν ν' ἀντιμετωπίσωμεν διά μέτρων οἰκονομικῶν καί διά μέτρων διοικητικῶν.

Αἱ συνεχεῖς μετακινήσεις τοῦ πληθυσμοῦ μεταξύ πόλεων καί ἀγρῶν, ἡ πλημμελής ὀργάνωσις τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς ἀπασχολήσεως, τό γεγονός ὅτι ἡ ὑπηρεσία τῆς ἀνεργίας ἐλειτούργησε χωρίς νά συντονίζεται μέ τήν ὑπηρεσίαν τῆς ἀπασχολήσεως καί, τέλος, ἡ πληθωρική μας σχετική νομοθεσία, ἡ ὁποία συχνά ὑπερβαίνει τάς ἐθνικάς μας δυνατότητας, αὐτά εἶναι τά σημερινά δεδομένα τοῦ προβλήματος τῆς ἀπασχολήσεως ἐν Ἑλλάδι, τό ὁποῖον, κατά τόν κ. Ἀρεταῖον, πρέπει νά μελετηθῇ ὄχι μόνον μέ νέον πνεῦμα, ἀλλά, καί ὅπως λέγει ὁ Κεynes, μέ νέαν πίστιν, ἐπιμονήν καί ἀποφασιστικότητα».

2α Ἰουνίου

Κατά τήν διάλεξιν τοῦ κ. *Ν. Θεοδώρου*, τμηματάρχου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, προεδρεύει ὁ κ. *Ἰωάν. Χρυσοχοΐδης*, καθηγητής τῆς Σχολῆς καί προϊστάμενος τοῦ Γραφείου Ἐρευνῶν, ὅστις ὑπογραμμίζει τάς ἱκανότητας τοῦ ὁμιλητοῦ καί τήν δρᾶσιν αὐτοῦ ὡς ἀντιπροσώπου τῆς Ἑλλάδος εἰς διαφόρους διεθνεῖς συγκεντρώσεις, καθ' ὅσον ἀφορᾷ κυρίως τήν ἐργασίαν τῶν ἀνηλίκων.

Ὁ κ. Θεοδώρου λέγει, ὅτι χάρις εἰς τήν ὑποτροφίαν, ἡ ὁποία τοῦ ἐδόθη ἀπό τό Δ.Γ.Ε., ἠδυνήθη νά μελετήσῃ, ἐπί τόπου, τήν ἐφαρμογήν τῆς γαλλικῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας εἰς μεγάλα ἰδίως κέντρα κλωστοϋφαντουργίας. Ἐξῆρεν ἐπίσης τήν προσπάθειαν τοῦ ὀργανισμοῦ τούτου ὅπως ἀξιοποιηθοῦν ὄχι μόνον οἱ σπουδάσαντες ἐν τῇ ξένῃ ὑπότροφοι, ἀλλά καί ἡ ὑπ' αὐτῶν ἐπιτελεσθεῖσα ἐργασία.

Ἀναφερόμενος, ἀκολούθως, εἰς τό μέρος τῆς «Δηλώσεως τῆς Φιλαδελφείας», τό ὁποῖον συνιστᾷ τήν χρησιμοποίησιν τῶν ἐργαζομένων εἰς ἔργα, εἰς τά ὁποῖα θά εἶχον τήν ἱκανοποίησιν νά ἀποδώσουν τό ἅπαντον τῆς ἱκανότητος καί τῶν γνώσεών των, καί νά συμβάλλουν, κατά τόν καλλίτερον τρόπον, εἰς τήν κοινήν εὐημερίαν, τονίζει, ὅτι ἡ ἐκλογή τοῦ ἐπαγγέλματος εἶναι ὁ ἀπαραίτητος ὅρος διά τήν πραγμάτωσιν τοῦ σκοποῦ τούτου.

Ὁ ὁμιλητής ἀπαριθμεῖ τάς προσπαθείας πού ἔγιναν μέχρι σήμερον ἐν Ἑλλάδι, ἀπό τό ἔτος 1924 καί ἐντεῦθεν, διά τήν μελέτην τοῦ προβλήματος τοῦ ἐπαγγελματικοῦ προσανατολισμοῦ καί ἀναφέρει τά δύο κυριώτερα τελευταῖα νομοθετήματα, τό ν.δ. τῆς 18 Μαρτίου 1953 καί ἐκεῖνο ὑπ' ἀριθ. 2656. Ἀπό τῆς διεθνοῦς ἀπόψεως, ἐτονίσθη εἰς τάς Διεθνεῖς Διασκέψεις τοῦ Δ.Γ.Ε. ἡ στενή σχέσις, ἥτις ὑφίσταται μεταξύ ἐπαγγελματικοῦ προσανατολισμοῦ ἀφ' ἑνός, καί τῆς προστασίας τῆς παιδικῆς ἡλικίας, τῆς ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως, τῆς ἀνεργίας, τῶν Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας ἀφ' ἑτέρου. Ἐξ ἄλλου ἔχουν δημοσιευθῇ ἐπί τοῦ θέματος πλεῖσται γενικαί καί εἰδικαί μελέται τοῦ Δ.Γ.Ε. ἀποτελοῦσαι χρήσιμα βοηθήματα.

Ὁ κ. Θεοδώρου τονίζει τήν σπουδαιότητα τοῦ ψυχολογικοῦ κλίματος, πού χαρακτηρίζει τήν οἰκογενειακήν ζωήν, τήν περίοδον, ἡ ὁποία ἁρμόζει καλλίτερον διά τόν ἐπαγγελματικόν προσανατολισμόν (προσχολικήν, σχολικήν καί μετασχολικήν), καθώς καί τήν περίοδον τῆς πρακτικῆς μορφώσεως ἐκτός τοῦ σχολείου (Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας). Ἀπαριθμῶν τάς ἐπιστημονικάς μεθόδους καί τά μέσα διαγνώσεως τῶν ἐπιδόσεων, τῶν ἱκανοτήτων καί τῶν ἐπιθυμιῶν τῶν ὑποψηφίων, καθώς καί τά τεχνικά μέσα τῆς ἀρωγῆς των (κατάλογος τῶν ἐπαγγελμάτων, μονογραφίαι κτλ.), ὁ ὁμιλητής ἐξετάζει: τήν ἔκτασιν τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἐπαγγελματικοῦ προσανατολισμοῦ, τήν ὀργάνωσίν του ἀναλόγως μέ τάς ἀνάγκας τῆς ἀγορᾶς τῆς ἐργασίας, τάς σχέσεις του μέ τά Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας, τήν παροχήν συμβουλῶν διά τήν ἐκλογήν ἐπαγγέλματος, ἡ ὁποία δέον νά γίνηται ἀνεξαρτήτως μέ τήν «τεχνικήν ἐπιλογήν» τῶν ἐργαζομένων, διότι αὐτή ἀποβλέπει κυρίως εἰς τήν ἐκλογήν τῶν ἱκανωτέρων καί ἐχόντων τήν περισσοτέραν ἐπίδοσιν δι' ἓν ὡρισμένον ἐπάγγελμα.

Ὁ ὁμιλητής δίδει μίαν γενικήν περιγραφήν τῆς ἐπικρατούσης ἐν Γαλλίᾳ, σχετικῶς, νομοθεσίας καί τῶν πρακτικῶν μεθόδων τῆς ἐφαρμογῆς της.

3η Ἰουνίου

Κατόπιν μιᾶς συντόμου εἰσαγωγῆς τοῦ Προέδρου κ. *Ἀγγέλου Καλογήρου*, Καθηγητοῦ τοῦ Πολυτεχνείου, ὅστις ἐτόνισε τήν σπουδαιότητα τοῦ θέματος τῆς ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως καί τάς καθιερωμένας καί ἀνεγνωρισμένας ἱκανότητας τοῦ ὁμιλητοῦ, ὁ κ. *Ν. Τασσόπουλος*, Τμηματάρχης Ὑπουργείου Ἐργασίας, εἶπεν ὅτι τό θέμα, τό ὁποῖον θά ἀναπτύξῃ, ἀποτελεῖ ἓν ἀπό τά βασικά στοιχεῖα τῆς οἰκονομικῆς ἀνασυγκροτήσεως καί ἐπιβροθεῖ, πρό παντός, τήν τοποθέτησιν ἀνειδικεύτων ἐργατῶν, οἵτινες πλεονάζουν εἰς τάς ὑποανεπτυγμένας χώρας.

Ὁ ὁμιλητής ἀπαριθμεῖ τά οἰκονομικά καί ἐπαγγελματικά πλεονεκτήματα τῆς ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως, τά ὁποῖα διαφέρουν ἀναλόγως μέ τήν βιομηχανικήν ἀνάπτυξιν ἑκάστης χώρας, καί φρονεῖ ὅτι οἱ δύο θεσμοί τῆς ἐκπαιδεύσεως εἰς τά σχολεῖα καί τῆς μαθητείας εἰς τά ἐργαστήρια θά πρέπει νά λειτουργοῦν ἀλληλοσυμπληρούμενοι.

Ἐξετάζει, ἐπίσης, τό ζήτημα τῆς τοποθετήσεως τῶν ἀναπήρων, καί δίδει μίαν ἐνημερωμένην περιγραφήν τῆς κατηγορίας αὐτῆς τῶν ἀνέργων εἰς τήν Μεγάλην Βρεταννίαν, ὅπου ἐπέρασε τό μεγαλείτερον μέρος τῆς μετεκπαιδεύσεώς του. Περιγράφει, ἀκολούθως, τάς διαφόρους κατηγορίας τῆς ἐπαγγ. ἐκπαιδεύσεως καί τά συστήματα τῆς ἐφαρμογῆς της εἰς τάς διαφόρους χώρας (Ἡν. Πολιτεῖαι, Βέλγιον, Γαλλία, Βραζιλία), καθώς καί τήν λειτουργίαν τῆς ὑπηρεσίας τοποθετήσεως νέων εἰς τήν Ἀγγλίαν καί τήν ἁρμοδιότητα τοῦ ἐκεῖ Ὑπουργείου Ἐργασίας διά τήν ἐκπόνησιν τῶν προγραμμάτων ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως.

Ὁ ὁμιλητής τονίζει τό ἐνδιαφέρον τοῦ Δ.Γ.Ε διά τό θέμα, τήν θέσιν τήν ὁποίαν κατέχει τοῦτο εἰς τάς Διεθνεῖς Συνδιασκέψεις καί τό περιεχόμενον τῶν σχετικῶν συστάσεων τοῦ 1939 καί 1950, πού δίδουν τάς γενικάς γραμμάς καί τάς γενικάς λύσεις ὁλοκλήρου τοῦ

προβλήματος. Άναφέρει ὅτι τὸ Κράτος ἐνδιεφέρθη κυρίως διὰ τὴν ἐμπορικὴν ἐκπαίδευσιν, ἀλλ' ἀφῆκε τὴν ἐπαγγελματικὴν ἐκπαίδευσιν εἰς τὰς ἰδιωτικὰς ἐπιχειρήσεις. Τελευταίως, μόνον, διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου 1651/1951 εἰσήχθη ὁ θεσμὸς τῆς μαθητείας καὶ ἐφημοσθη ἤδη εἰς τρία μεγάλα ἐργοστάσια τῶν Σ.Ε.Κ., Σ.Π.Α.Π. καὶ Ἀεροπλάνων.

Ἕτερον ἀποφασιστικὸν βῆμα ἐγένετο διὰ τῆς ψηφίσεως τοῦ νόμου 2656/1953, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁποίου ἱδρύθησαν ἤδη εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας Ὑπηρεσίαι Ἐπαγγελματικῆς Ἐκπαιδεύσεως τῶν ἐργαζομένων καὶ ἤρχισεν ἡ κανάρτισις προγραμμάτων. Μεταξὺ τῶν πρώτων μέτρων, τὰ ὁποῖα ἐλήφθησαν εἰς τὸν τομέα τῆς τεχνικῆς μορφώσεως, εἶναι καὶ ἡ ἵδρυσις τοῦ πρώτου ἐπαγγελματικοῦ σχολείου τῶν μεταλλευτῶν, τὸ ὁποῖον ὀργανοῦται ἐπὶ ὑποδειγματικῆς βάσεως, καθὼς καὶ ἡ μελετωμένη βαθμιαία ἵδρυσις ἐπαγγελματικῶν σχολῶν, αἱ ὁποῖαι θὰ παρασκευάζουν εἰδικοὺς εἰς τοὺς κλάδους μετάλλων, ἠλεκτροτεχνίας, ἐπεξεργασίας ξύλου, οἰκοδομικῶν ἐργασιῶν καὶ ὑδραυλικῶν. Ἡ ἐπιτυχία αὐτῶν, τονίζει ὁ ὁμιλητής, θὰ ἐξαρτηθῇ ἀπὸ τὸ ἐνδιαφέρον, τὸ ὁποῖον θὰ ἐπιδείξουν οἱ ἁρμόδιοι, ἀλλὰ καὶ οἱ ἴδιοι οἱ ἐνδιαφερόμενοι.

Ὁ κ. Τασσόπουλος ὁμιλεῖ διὰ τὴν συμβολὴν τοῦ Δ.Γ.Ε., τὸ ὁποῖον παρέσχε συχνὰ τὴν ἀρωγήν του εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ τελευταίως ἀκόμη διὰ τῆς ἀποστολῆς διεθνοῦς κύρους ἐμπειρογνωμόνων διὰ τὴν ὀργάνωσιν τῆς ἐπαγγελματικῆς μας ἐκπαιδεύσεως.

Θη Ἰουνίου

Πρὸν ἐμφανίσῃ τὰ κορίσματα τῶν ἐργασιῶν τοῦ «δεκαημέρου», ὁ Καθηγητὴς κ. **Σ. Ἀγαπηΐδης** ὡμίλησε περὶ τῆς «Τεχνικῆς Βοηθείας», ὡς θεσμοῦ, καὶ τῆς συναφοῦς δραστηριότητος τοῦ Δ.Γ.Ε. Διέστειλε τὰς παλαιοτέρας μεθόδους ἐνισχύσεως τῶν καθυστερημένων χωρῶν ἀπὸ τὰς σημερινάς, κατὰ τὰς ὁποίας ὄχι μόνον τὰ κεφάλαια κινοῦνται κατὰ περισσότερον ὀρθολογιστικὸν τρόπον (χρηματοδότησις αὐτοεξυπηρετουμένων ἔργων), ἀλλὰ καὶ παρέχεται ἐπικουρία εἰς τὸν ὀργανωτικὸν τομέα διὰ μέσου τῆς τεχνικῆς βοηθείας.

Ἐν συνεχείᾳ ἠσχολήθη μὲ τοὺς τρόπους παροχῆς τῆς τεχνικῆς βοηθείας καὶ μὲ τοὺς φορεῖς της, ἐξάρας τὴν σχετικὴν συμβολὴν τοῦ Δ.Γ.Ε. καὶ δὴ εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν Ἑλλάδα.

Ὁμιλῶν ἀκολούθως ἐπὶ τῶν τομέων, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐμφανίζεται ἡ παροχὴ τῆς τεχνικῆς βοηθείας, ἐτόνισεν, ἰδιαιτέρως, τὸν κοινωνικοπολιτικόν, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνήκει καὶ ἡ Κοινωνικὴ Πολιτική, ὅπου ἐνασσονται κυρίως ἡ συμβολὴ τοῦ Δ.Γ.Ε. καὶ τὸ περιεχόμενον τῶν ἀνακοινώσεων τοῦ δεκαημέρου. Θεωρεῖ, λέγει, ἐξαιρετικῶς ἐπιτυχῆ τὴν ἰδέαν τῆς παρουσιάσεως τοῦ ἔργου τούτου διὰ τῆς Α.Σ.Β.Σ., διότι εἰς αὐτὴν ἰδιαιτέρως καλλιεργοῦνται τὰ μαθήματα τὰ συναφῆ μὲ τὸν ἀνθρώπινον παράγοντα.

Αἱ ἐργασίαι τοῦ δεκαημέρου, αἱ ὁποῖαι προώριστο νὰ ἀποτελέσουν τὴν ἀφετηρίαν τοῦ ὑπὸ σκέψιν Κέντρου Κοινωνικῆς Πολιτικῆς τῆς Α.Σ.Β.Σ., δύνανται νὰ χωρισθοῦν εἰς τρεῖς ὁμάδας: Εἰς τὴν πρώτην ἀνήκουν αἱ ὁμιλίαι τῆς πρώτης ἡμέρας, κατὰ τὰς ὁποίας ἐδόθησαν βασικὰ προβλήματα τῆς Κοινωνικῆς Πολιτικῆς, ὡς εἶναι οἱ γενεσιουργοὶ της λόγοι (διάλεξις διευθυντοῦ Σχολῆς κ. *Στρ. Παπαϊωάννου*) καὶ αἱ νέαι κατευθύνσεις της (διάλεξις κ. *Χρ. Ἀγαλλοπούλου*).

Ἡ δευτέρα ὁμὰς περιλαμβάνει μόνον τὴν ὁμιλίαν τοῦ κ. *Ἀγγέλου Παπαϊωάννου*, ὅστις ἐχρημοποιήθη ὡς ἐμπειρογνώμων τοῦ Δ.Γ.Ε., παρασχὼν τὴν τεχνικήν του συνδρομὴν εἰς τὸν τομέα τῆς βιοτεχνίας ἀφ' ἑνὸς εἰς τὴν Λιβύην καὶ ἀφ' ἑτέρου εἰς τὸ Ἀφγανιστάν. Εἰς τὴν ἀνακοίνωσίν του ἠσχολήθη ἰδιαιτέρως μὲ τὰς εἰσηγήσεις του ἐπὶ τῆς ὀργανώσεως τῆς βιοτεχνίας εἰς τὸ Ἀφγανιστάν, εἰς τὰς ὁποίας μὲ πολλὴν εὐχαρίστησιν βλέπει κανεὶς προτάσεις νιοθετήσεως ἑλληνικῶν προτύπων ὀργανώσεων οἰκοτεχνίας.

Ἡ τρίτη ὁμάς, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ καὶ τὸ κύριον σῶμα τοῦ δεκαημέρου, περιλαμβάνει πέντε ἀνακοινώσεις ὑποτρόφων τοῦ Δ.Γ.Ε. μετεκπαιδευθέντων εἰς προηγμένας χώρας τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης. Κεντρικὸν θέμα τῶν ἐργασιῶν των καὶ τῶν ἀναπτυχθέντων ὑπ' αὐτῶν θεμάτων ἀποτελεῖ ἡ ἀπασχόλησις.

Βασικῶς μὲ αὐτὴν ἠσχολήθη ὁ κ. *Ἀρκεῖος*, ὅστις ἐτόνισε τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ὀργανώσεως ὑπηρεσιῶν ἀπασχολήσεως ἐν Γαλλίᾳ καὶ ἐν Βελγίῳ. Εἰς ἀμφοτέρας τὰς χώρας ὑπάρχει καλῶς ὠργανωμένη ὑπηρεσία, τῆς ὁποίας ἡ δρᾶσις συμπληροῦται διὰ τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλείας καὶ ἐναρμονίζεται μὲ τὸ γενικώτερον οἰκονομικὸν πρόγραμμα τῆς χώρας.

Εἰς τὴν ὁμιλίαν του ὁ κ. *Θεοδώρου* συνεδύασεν ἐπιτυχῶς τὸν ἐπαγγελματικὸν προσανατολισμὸν πρὸς τὸ ἔργον τῶν ὑπηρεσιῶν ἀπασχολήσεως, ἐξῆρε δὲ τὴν συμβολὴν διαφόρων ἐπιστημονικῶν κλάδων εἰς τὸ ἔργον τοῦ προσανατολισμοῦ, ὅστις ὁλονὲν καὶ περισσότερον συγκεντρώνει τὴν προσοχὴν τῶν κρατῶν.

Ὁ κ. *Τασσόπουλος*, ὁμιλῶν περὶ ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως, ἐνεφάνισε τὴν εἰδίκευσιν ὡς ἐνδεδειγμένον μέσον ἐκπαιδεύσεως, βασιζομένην εἰς τὴν ἐκλογὴν τὴν ὁποίαν κάμνει ὁ ἐπαγγελματικὸς προσανατολισμός.

Ὁ κ. *Σαμαράκης* παρουσίασε τὰ σημερινὰ ὀργανωτικὰ προβλήματα τῆς μεταναστεύσεως, ἡ ὁποία ἀκολουθεῖ πλέον προγραμματισμένην ὁδὸν καὶ συγκεντρώνει εὐρύτερον διεθνὲς ἐνδιαφέρον, ἀφοῦ πανταχόθεν καταβάλλεται συστηματικὴ προσπάθεια ἐξαρτήσεως τῆς μεταναστευτικῆς πολιτικῆς ἀπὸ τὴν ὀργάνωσιν τῆς ἀπασχολήσεως, καλῆς ἐκλογῆς τῶν ὑποψηφίων μεταναστῶν, ἐνισχύσεως αὐτῶν διὰ τὴν ἐγκατάστασίν των εἰς τὰς χώρας προορισμοῦ, παρακολουθήσεώς των κλπ.

Ὁ κ. *Τριανταφύλλου* ἐπεσήμανε τὴν ἀπουσαιότητα τῆς στατιστικῆς τῆς ἐργασίας, καὶ δὴ τῆς ἀπασχολήσεως, ἐξάρας τὴν σκοπιμότητα ὑπαγωγῆς τῶν ἐθνικῶν στατιστικῶν εἰς διεθνῆ πρότυπα, πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ὁμοιομορφίας καὶ τῆς συγκριτικότητος τῶν δεδομένων, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον συντελεῖ εἰς τὴν προσφορωτέραν διεθνῆ συνεργασίαν.

Καταλήγων ὁ κ. Ἀγαπηΐδης ἐξῆρε τὴν σημασίαν τῶν ἐπιτευγμάτων τῆς τεχνικῆς βοηθείας τοῦ Δ.Γ.Ε διὰ τὴν Ἑλλάδα, τόσον τῶν μετακληθέντων ἐμπειρογνωμόνων, ὅσον καὶ τῶν μετεκπαιδευθέντων ὑποτρόφων, καὶ ἠρχήθη τὴν ἀξιοποίησίν των εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος.

Χ.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 13ος—Τεῦχος 14 (308)

Ἀθῆναι, 15 Ἰουλίου 1954

Η ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (*)

Ὑπὸ Κ. ΡΑΚΤΙΒΑΝ, πρώτου Προέδρου τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας

§ 1. Τὸ νέον Δημοκρατικὸν ἡμῶν Σύνταγμα, ὑπογραφέν, δημοσιευθὲν καὶ ἰσχῦον ἀπὸ τῆς 3 Ἰουνίου 1927, ὁρίζει ἐν ἄρθρῳ 22 τὰ ἑξῆς:

«Ἡ ἐργασία, ἥ τε πνευματικὴ καὶ σωματική, διατελεῖ ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Κράτους, μεριμνῶντος συστηματικῶς ὑπὲρ τῆς ἠθικῆς καὶ ὑλικῆς ἐξυψώσεως τῶν ἐργαζομένων τάξεων, ἀστικῶν καὶ ἀγροτικῶν».

Ἡ διάταξις αὕτη, μὴ ὑπάρχουσα εἰς τὰ παλαιότερα Ἑλληνικὰ Συντάγματα, εἶναι ἐξ ἐκείνων, αἵτινες, εἰσαχθεῖσαι εἰς τοὺς καταστατικοὺς χάρτας τῶν νεωτέρων ἰδίως πολιτευμάτων ἀπὸ τοῦ Γερμανικοῦ καὶ ἐντεῦθεν, διαλαμβάνουσι γενικοὺς θεωρητικοὺς κανόνας, συνιστῶντας ἁπλᾶς κατευθυντηρίους γραμμὰς διὰ τὸν κοινὸν νομοθέτην, εἰς ὃν ἐπαφίεται ἡ ὅλη δημιουργία τῶν σχετικῶν θεσμῶν, διατυποῦσα, ὡς ἐλέχθη, ἐνδεικτικὸν μόνον τοῦ μέλλοντος νόμου τίτλον.

Πρὸς ἀκριβῆ ἀντίληψιν καὶ ὀρθὴν ἑρμηνείαν τῶν ἐν τῷ ἄνω ἄρθρῳ περιεχομένων ὁρισμῶν, συμβάλλει νὰ ἐξετασθῇ ἐν πρώτοις ἡ, καθ' ὃν χρόνον ἐθεσπίσθησαν, νομικὴ κατάστασις τῶν ἐργαζομένων τάξεων παρ' ἡμῖν.

Αὐτομάτως οὕτως ἡ νομοθετικὴ ὕλη, ἥτις πρόκειται ν' ἀποτελέσῃ θέμα τῆς παρούσης μελέτης, διαστέλλεται εἰς τὴν πρὸ καὶ τὴν μετὰ τὸ κρατοῦν Σύνταγμα.

Α'.

§ 2. Ἤδη πρὸ πάσης ἐν τῷ ἡμετέρῳ πολιτεύματι ἀναγραφῆς τοιαύτης διατάξεως, τὸ δικαίωμα τῆς ἐργασίας εἶχε τεθῇ ὑπὸ τὴν σκέπην τοῦ καὶ εἰς πάντα τὰ παλαιότερα συντάγματα ἀναγεγραμμένου κανόνος τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας, ἧς μέρος ἀνέκαθεν ἐθεωρήθη ἡ ἐλευθερία τῆς ἐργασίας.

Τὸ ἄρθρ. 4 τοῦ Συντάγματος τοῦ 1844 ἔφερεν: «Ἡ προσωπικὴ ἐλευθερία εἶναι ἀπαραβίαστος· οὐδεὶς καταδιώκεται, συλλαμβάνεται, φυλακίζεται ἢ ἄλλως πως περιορίζεται, εἰμὴ ὁπόταν καὶ ὅπως ὁ νόμος ὁρίζει». Ἐπὶ λέξει ἡ διάταξις αὕτη ἐπαναλαμβάνεται ἐν τῷ Συντάγματι τοῦ 1864, ἀμεταβλήτως δὲ διέμεινε καὶ κατὰ τὴν ἐν ἔτει 1911 ἀναθεώρησιν αὐτοῦ. Ἐν ἄρθρ. 10 δὲ τοῦ ἐν ἰσχύϊ Συντάγματος συνεπληρώθη ὡς ἕπεται: «Ἡ προσωπικὴ ἐλευθερία εἶναι ἀπαραβίαστος· οὐδεὶς καταδιώκεται, συλλαμβάνεται, φυλακίζεται, ἀπελαύνεται, ἐκτοπίζεται, ἢ ἄλλως πως περιορίζεται, εἰμὴ ὁπόταν καὶ ὅπως ὁ νόμος ὁρίζει».

Συνέπεια λοιπὸν τοῦ περὶ προσωπικῆς ἐλευθερίας συνταγματικοῦ δόγματος καὶ τμῆμα τῆς ἐλευθερίας ταύτης, κατὰ τοὺς ἡμετέρους ἑρμηνευτάς (1), εἶναι ἡ ἐλευθερία τῆς ἐργασίας, τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας. Ἐπὶ ἀναλόγου δὲ ἀφετηρίας θεμελιοῦσι καὶ ἐν Γαλλίᾳ τὴν Liberté du travail, du commerce et de l' industrie (2).

Ἡ βάσις αὕτη ὑπῆρξεν ἐπαρκὴς διὰ τὸν ἡμέτερον κοινὸν νομοθέτην πρὸς δημιουργίαν προστατευτικοῦ τῆς ἐργασίας δικαίου, ἰδιαι-

(*) Ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου», ἐπὶ τῇ συμπληρώσει 25 ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας (17 Μαΐου 1929), ἀναδημοσιεύει ἐκ τῶν πρακτικῶν τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν (8, 1933, σ. 146, συνεδρία 28 Δεκεμβρίου 1933) τὸν περὶ συνταγματικῆς προστασίας τῆς ἐργασίας λόγον τοῦ ἀειμνήστου πρώτου Προέδρου τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας *Κ. Ρακτιβάν*.

Καταδεικνύει τὸ προοδευτικὸν ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης πνεῦμα περὶ τῆς ἐργασίας καὶ χρησιμεύει ὡς ἱστορικὸν στοιχεῖον περὶ τῆς ἐξελίξεως τοῦ δικαίου τῆς ἐργασίας.

(1) *Ν. Ν. Σαριπόλου*, Ἑλλην. Συνταγμ. Δίκαιον, 5, 1918, σ. 81 ἑπ.

(2) *Esmein*, Droit constitutionnel, ἐκδ. 1909, σ. 1024 ἑπ., *Duguit*, Droit constitutionnel, 5, (1925), σ. 184 ἑπ., §§ 15 - 18.

τέρως ἀναπτυχθέντος ἀπὸ τῆς μεταπολιτεύσεως τοῦ 1909, διὰ σειρᾶς νόμων τεινόντων εἰς περιφρούρησιν μὲν τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐργάζεσθαι, βελτίωσιν τῆς θέσεως τοῦ ἐργάτου καὶ ἐνίσχυσιν τῶν νομίμων δικαιωμάτων αὐτοῦ, εὐρυτέραν δὲ ρύθμισιν τῶν ὅρων τῆς ἐργασίας ἐκ τῆς ἀπόψεως τοῦ συμφέροντος τῶν τε ἐργαζομένων καὶ τῆς πολιτείας.

§ 3. Ἡ ἐλευθερία τῆς ἐργασίας δὲν δύναται τῷ ὄντι νὰ νοηθῇ ἄκρατος καὶ ἀπόλυτος, ἐπὶ τῇ βάσει δὲ αὐτῆς ταύτης τῆς ἐν τῷ ἄνω ἄρθρῳ παρεμβαλλομένης ἐξαιρέσεως, ἐπιτρεπούσης τὸν περιορισμὸν τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας, «ὁπόταν καὶ ὅπως ὁ νόμος ὁρίζει», τίθενται ὡρισμένοι φραγμοί, ὅροι ἢ ἀπαγορεύσεις.

Οὕτω διὰ τὴν ἄσκησιν ἐνίων ἐπαγγελμάτων, προϋποτιθέντων εἰδικὰ ἐφόδια γνώσεων ἢ ἐμπειρίας καὶ διατελούντων ἐν ἀμέσῳ ἐπαφῇ πρὸς τὴν κοινωνίαν, ἀπαιτεῖται ἡ βεβαίωσις τῆς ὑπάρξεως τῶν ὅρων τούτων διὰ σχετικῶν διπλωμάτων καὶ ἀδειῶν, ὡς τῶν ἰατρῶν, φαρμακοποιῶν, δικηγόρων, μηχανικῶν. Διὰ τῶν μέτρων τούτων κυριώτατα σκοπεῖται ἡ προφύλαξις τῆς κοινωνίας, ἀλλ' ἐν ταὐτῷ ἐξυπηρετεῖται καὶ ἡ προστασία τῶν εὐσυνειδήτως ἀσκούντων τὰ τοιαῦτα ἔργα ἀπὸ τοῦ συναγωνισμοῦ τῶν στερουμένων τὰ προσόντα (ἐμπειρικῶν ἢ ἀγυρτῶν). Σκοπὸν παρεμφερῆ ἐν τῷ ἐμπορίῳ ἐπιδιώκει καὶ ἡ διὰ ποινικῶν καὶ ἀστικῶν κυρώσεων καταπολέμησις τοῦ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ.

Ἀπὸ παραπλησίας βάσεως εἰς ἕτερα ἐπαγγέλματα ζητεῖται εἰδικὴ διοικητικὴ ἔρευνα καὶ ἄδεια, τὸ μὲν πρὸς ἐπίβλεψιν καὶ ἀσφάλειαν αὐτῶν τῶν ἐργαζομένων καὶ τῶν ἄλλων πολιτῶν (οἷον ἠλεκτρικαὶ ἐγκαταστάσεις, μεταλλευτικαὶ ἐργασίαι, οἰκοδομικαί, διὰ ξηρᾶς καὶ θαλάσσης μεταφοραί), τὸ δὲ ἀποτροπὴν ἄλλων ἐνοχλήσεων τῆς κοινωνίας. Ἐνταῦθα ἀνήκει ἡ, κατὰ τὸν συνήθη ὅρον, ἐκ τῶν πόλεων ἀπομάκρυνσις «καταστημάτων ἐπικινδύνων, ἀνθυγιεινῶν ἢ ὀχληρῶν» (établissements dangereux, insalubres ou incommodes). Ἀνάλογοι ἠθικοὶ λόγοι ὑπαγορεύουσι τὴν προσῆκουσαν τοποθέτησιν τῶν οἴκων ἀνοχῆς καὶ τὴν ἐπίβλεψιν τῶν μεσιτικῶν γραφείων. Ἄλλης φύσεως περιορισμοὺς ἀπαρτίζουσι τὰ ἐπιβαλλόμενα πρὸς τὸ συμφέρον αὐτῶν τῶν ἐργατῶν προστατευτικὰ μέτρα ὑγιεινῆς, ὡρῶν ἐργασίας, ἑβδομαδιαίας ἀναπαύσεως καὶ οἱ εἰδικοὶ ὅροι ἐργασίας γυναικῶν καὶ ἀνηλίκων. Ταῦτα, ἐνδιαφέροντα καὶ τὴν δημοσίαν τάξιν, δὲν δύνανται κἂν νὰ ἐξαρτηθῶσιν ἢ ἀνησῶσιν ἐκ τῆς ἀτομικῆς συναινέσεως τοῦ ἐργάτου.

Πραγματικὴν ἀπὸ τῆς ἐλευθέρας ἐργασίας ἐξαίρεσιν δημιουργοῦσι τὰ μονοπώλια τοῦ Κράτους, εἴτε ἀμέσως ὑπὸ τοῦ ἰδίου, εἴτε κατὰ παραχώρησιν αὐτοῦ ἰδρυόμενα. Ταῦτα δύνανται νὰ ἔχωσι ὡς δικαιολογίαν καὶ τὴν ἀρτιωτέραν ἐξυπηρέτησιν κοινωνικῶν συμφερόντων ἢ θεραπείαν ἀναγκῶν ἀμύνης τοῦ Κράτους (παρασκευὴ πολεμικοῦ ὑλικοῦ), εἴτε τὴν ἐξασφάλισιν καὶ ἐπίβλεψιν οὐσιωδῶν διὰ τὴν πολιτείαν ὑπηρεσιῶν, οἷον ταχυδρομείων καὶ συγκοινωνίας ἢ προφύλαξιν τῆς ὑγείας, ὡς τὸ μονοπώλιον κινίνης, καὶ τέλος ἁπλῶς σκοποὺς ταμιευτικούς (μονοπώλια καπνῶν, πυρείων, παιχνιοχάρτων), ὅπότε τὸ οἰκονομικὸν συμφέρον τοῦ Κράτους ἀποβαίνει ἐπικρατέστερον τοῦ ἀτομικοῦ δικαιώματος τῶν πολιτῶν.

§ 4. Τῶν ἀνωτέρω θεμάτων ἐπελήφθη παρ' ἡμῖν ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία ἱκανὸν χρόνον πρὸ τῆς ψηφίσεως τοῦ κρατοῦντος Συντάγματος.

Τὰ παλαιότερα τοιαῦτα νομοθετήματα, ὡς ἦτο φυσικὸν διὰ τὴν Ἑλλάδα, σχετίζονται ἔνθεν μὲν πρὸς τὴν ναυτιλίαν, ἔνθεν δὲ πρὸς τὰς πρωϊμότερον ἀναπτυχθείσας μεταλλευτικὰς ἐργασίας. Οὕτως εἰς τὸν νόμον ΧΛΘ' τῆς 29 Ἰουλίου 1861 ἀνατρέχει ἡ σύστασις τοῦ Ναυτικοῦ Ἀπομαχικοῦ Ταμείου, σκοποῦντος τὴν ἀσφαλιστικὴν προστασίαν τῶν ἐργατῶν θαλάσσης. Ἐπηκολούθησεν ὁ νόμος ΑΡΟΗ' τοῦ 1884, ἐπαναλαβὼν ἐξ ὑπαρχῆς τὴν σύστασιν καὶ ὀργάνωσιν τοῦ Ταμείου καὶ συνοδευθεὶς ὑπὸ κανονιστικοῦ διατάγματος ἀπὸ 14 Μαρτίου 1884 ἐξ 145 ἄρθρων, διάφοροι ἔτι τροποποιητικοὶ νόμοι, καὶ τελικῶς ὁ ΓΣΚΣ' τοῦ 1907 γενικὸς αὐθις ὀργανικὸς νόμος «περὶ ναυτικοῦ ἀπομαχικοῦ ταμείου». Συναφὴς δὲ καὶ ὁ νόμος ΓΧΙΖ' τοῦ 1910 περὶ τῆς διὰ σκαφάνδρων ἁλιείας. Ἀφ' ἑτέρου διὰ τοῦ ἄρθρου 31 τοῦ περὶ μεταλλείων ΧΝ' νόμου τῆς 27 Αὐγούστου 1861 ἐθεσπίσθη φόρος 10 ο/ο ἐπὶ τοῦ καθαροῦ προϊόντος, πρὸς ἀπαρτισμὸν ἀποθεματικοῦ κεφαλαίου διὰ τὴν βοήθειαν καὶ περίθαλψιν τῶν ἐργατῶν καὶ τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν ἐν περιπτώσει δυστυχήματος, τῆς διαχειρίσεως κανονισθησομένης διὰ Διατάγματος. Τοιοῦτον ἐξεδόθη μόλις τῇ 31ῃ Μαΐου 1882 «περὶ εἰδικοῦ ταμείου πρὸς βοήθειαν καὶ περίθαλψιν τῶν ἐν τοῖς μεταλλείοις ἐργαζομένων», εἰσηγήσει δὲ τοῦ ἀειμνήστου Φωκ. Νέγρη (τοῦ πρώτου τῆς Ἀκαδημίας ἡμῶν προέδρου) ἐψηφίσθη ὁ νόμος ΒΩΜΑ' τοῦ 1901 περὶ περιθάλψεως τῶν ἐν τοῖς μεταλλείοις παθόντων καὶ τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν.

τροποποιηθείς διὰ τῶν Γ'ΦΠΑ' τοῦ 1912 καὶ 2114 τοῦ 1920 καὶ εἶτα κωδικοποιηθεὶς διὰ Διατάγματος τῆς 23 Μαρτίου 1925.

Συστηματικωτέραν μέριμναν ὑπὲρ τῶν ἐργατικῶν τάξεων ἐκδηλοῦσιν οἱ ἀπὸ τῆς 'Αναθεωρητικῆς Βουλῆς κατὰ τὰ ἔτη 1911—12 ψηφισθέντες νόμοι: Γ'ΦΑΒ' «περὶ συστάσεως Τμήματος 'Εργασίας καὶ Κοινωνικῆς Προνοίας ἐν τῷ Ὑπουργείῳ 'Εθνικῆς Οἰκονομίας», Γ'ΦΑΔ' «περὶ ὑγιεινῆς καὶ ἀσφαλείας τῶν ἐργατῶν καὶ περὶ ὡρῶν ἐργασίας» (κωδικοποιηθεὶς μετὰ τοῦ ἐπακολουθήσαντος ν. 2193 διὰ Διατάγματος 25 Αὐγούστου/15 Σεπτεμβρίου 1920), ΔΚΘ' «περὶ ἐργασίας γυναικῶν καὶ ἀνηλίκων», ΔΚΤ' «περὶ τῶν ὅρων ἱδρύσεως βιομηχανικῶν ἐργοστασίων», ΔΛ' «περὶ πληρωμῆς τῶν ἡμερομισθίων τῶν ἐργατῶν καὶ περὶ τῶν μισθῶν τῶν ὑπηρετῶν καὶ ὑπαλλήλων», Γ'ΦΟΔ' «περὶ ἐκδικάσεως τῶν μεταξὺ ἐργοδοτῶν καὶ ἐργατῶν διαφορῶν, «περὶ πληρωμῆς μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων» (κωδικοποιηθεὶς μετὰ σχετικῶν τινων διατάξεων τοῦ ν. 2193 διὰ Διατάγματος 1 Αὐγούστου 1920), ΔΚΗ' «περὶ κανονισμοῦ τῆς ὑπηρεσίας τῶν σιδηροδρομικῶν καὶ τροχιοδρομικῶν ὑπαλλήλων», ὁ ν. 551 τοῦ 1915 «περὶ εὐθύνης πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν ἐξ ἀτυχήματος ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ παθόντων ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων», κωδικοποιηθεὶς μετὰ τῶν ἐπακολουθησάντων 2114 καὶ 2193 νόμων τοῦ 1920 διὰ Διατάγματος τῆς 24 Ἰουλίου 1920 (3). Μετὰ τὴν θύελλαν τοῦ παγκοσμίου πολέμου αἱ ἐπακολουθήσασαι συνθῆκαι εἰρήνης ἀφιέρωσαν ἴδια κεφάλαια διὰ τὴν ὀργάνωσιν τῆς ἐργασίας (Συνθήκη Βερσαλλιῶν ἄρθρ. 387 - 427 καὶ παρομοιότυποι Συνθήκη Saint Germain ἄρθρ. 332 - 372, Neuilly 249 - 289, Trianon 315 - 355). Κατὰ ρητὴν δ' ἐπιταγὴν αὐτῶν συνῆλθεν ἡ πρώτη συνδιάσκεψις τῆς ἐργασίας ἐν Οὐάσιγκτῶνι τῇ 29 Ὀκτωβρίου 1919, ἐκπονήσασα σειρὰν σχεδίων συμβάσεων, ἐξ ὧν παρ' ἡμῖν ἐκυρώθησαν διὰ τῶν νόμων 2269 ἕως 2275 τοῦ 1920 αἱ ἀφορῶσαι: τὸν περιορισμὸν τῶν ὡρῶν ἐργασίας ἐν ταῖς βιομηχανικαῖς ἐπιχειρήσεσιν εἰς ὀκτὼ ὥρας καθ' ἡμέραν καὶ 48 καθ' ἑβδομάδα - τὰ μέσα προλήψεως καὶ καταπολεμήσεως τῆς ἀνεργίας - τὸν καθορισμὸν κατωτάτου ὁρίου ἡλικίας τῶν ἀνηλίκων εἰς τὰς βιομηχανικὰς ἐπιχειρήσεις - περὶ νυκτερινῆς ἐργασίας τῶν ἀνηλίκων - περὶ ἐργασίας τῶν γυναικῶν πρὸ καὶ μετὰ τὸν τοκετὸν - περὶ νυκτερινῆς ἐργασίας τῶν γυναικῶν.

Μνημονευτέα ἐπίσης τὰ διατάγματα 30 Ἰουνίου 1922 περὶ ὅρων ὑγιεινῆς ἐν τοῖς ἀρτοποιείοις καὶ 4/16 Αὐγούστου 1923 περὶ παροχῆς ἀδείας διὰ βιβλιαρίου πρὸς ἀρτοποιοὺς κλπ. δεδικαιωμένης τῆς ὑγείας αὐτῶν χάριν ἀσφαλείας τῆς κοινωνίας.

§ 5. Παραλλήλως πρὸς τὸ δικαίωμα τῆς ἐργασίας συνεζητήθη καὶ ἡ εὐχέρεια τῆς ἀπεργίας, οὐχὶ τὸ μὴ ἐργάζεσθαι, ὅπερ παραμένει ἀνέγκλητον (4), ἀλλὰ ἡ ἀθρόα ἐγκατάλειψις ἐργασίας ὑπὸ τῶν ἐργατῶν, ὡς καὶ ἡ ὁμαδικὴ τούτων ἀποπομπὴ ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν, ὅταν πραγματικὸς λόγος καὶ ἐπιβιωκόμενος σκοπὸς τοῦ μέτρου τούτου δὲν εἶναι ἡ διάλυσις τῆς συμβάσεως τῆς ἐργασίας, ἀλλ' ἔμμεσος ἐξαναγκασμὸς τοῦ ἑτέρου μέρους πρὸς τροποποίησιν τῶν μισθῶν ἢ ἄλλων ὅρων αὐτῆς, διὰ τῆς ἐμπράκτου ἀπειλῆς τῶν ἐκ τῆς (ἀποτόμου) διακοπῆς προσγενομένων ζημιῶν.

Τοὐναντίον ἡ περίπτωσις τῆς ὁμαλῆς λύσεως τοῦ ἐργατικοῦ συναλλάγματος περιεβλήθη καὶ δι' εἰδικῶν ἐγγυήσεων ὑπὸ τοῦ νομοθέτου, προνοήσαντος πρὸς περιφρούρησιν τῶν συμφερόντων ἑκατέρου τῶν μερῶν, δι' ἐγκαίρου προειδοποιήσεως καὶ ἐν παραλείψει ταύτης ἀναλόγου ἀποζημιώσεως (νόμ. 2112 τῆς 11/18 Μαρτίου 1920 «περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», ἐπεκταθεὶς καὶ εἰς τοὺς ἐργάτας διὰ δ/τος 16/18 Ἰουλίου 1920 καὶ συμπληρωθεὶς διὰ μεταγενεστέρων νόμων).

Ἡ παρὰ τοὺς νομίμους τούτους ὁριαμοὺς καὶ τὰς ἐκ τῆς συμβάσεως παραγομένας ὑποχρεώσεις ἀπότομος διακοπὴ τῆς ἐργασίας δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ αὐστηρῶς θεμιτή, ὥστε ν' ἀναχθῇ καὶ εἰς δικαίωμα, ἐνῷ συνεπάγεται ἀστικὰς τοὐλάχιστον εὐθύνας.

Αἱ παλαιότεραι νομοθεσίαι, ἐκπροσωποῦσαι ἰσχυρότερον τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀστυνομικοῦ Κράτους, ἐχαρακτήριζον τὴν ἀπεργίαν καὶ ὡς ποινικῶς διωκτέον ἀδίκημα ὑπὸ δεδομέ-

(3) Περὶ τῆς πρώτης ταύτης ἑλληνικῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας πρβλ. Δ. Καλλιτσουνάκι, ἐν μεταφράσει Herkner, 'Εργατικὸν Ζήτημα, 1, σ. 259 ἑπ., 2, σ. 345 ἑπ.. Α. Σβώλου, Διεθνὴς Διαρκὴς 'Οργάνωσις τῆς 'Εργασίας, ἐν Δελτίῳ Ἑλλάδος Κοινωνίας 'Εθνῶν, 91, σ. 58 ἑπ. καὶ Α. 'Ανδρεάδου, 'Εργατικὴ νομοθεσία ἐν 'Ελλάδι, ἐν τῷ αὐτῷ Δελτίῳ, 2, ἀρ. 7, σ. 23 ἑπ.

(4) Καίτοι εἰς νεώτερα πολιτεύματα ἀναγράφεται τὸ ἀντίθετον, ὡς καθαρῶς ἠθικὸς κανών, ἄνευ νομικῆς κυρώσεως· Γερμ. Σύνταγμα 163 «ἕκαστος Γερμανὸς ἔχει τὸ ἠθικὸν καθῆκον, χωρὶς ἐκ τούτου νὰ θίγεται ἡ προσωπική του ἐλευθερία, ὅπως χρησιμοποιῇ τὰς πνευματικὰς καὶ σωματικὰς αὐτοῦ δυνάμεις καθ' ὃν τρόπον ἀπαιτεῖ τὸ κοινὸν συμφέρον».

νους όρους, οὓς ὡς ἑξῆς διετύπου ὁ ποινικὸς ἡμῶν νόμος, ἄρθρ. 167 ὑπὸ τὸν τίτλον «θρασύτης κατὰ τῆς ἀρχῆς»: «Ἐργοστασιάρχαι καὶ χειροτέχναι, οἵτινες πρὸς ἐπιτυχίαν τῶν παραπόνων των συναποφασίζουσι τὴν παῦσιν τῆς βιομηχανίας των, προσκαλοῦσιν εἰς τοιαύτην συμφωνίαν ἢ ἀπειλοῦσι δι' αὐτῆς τὴν ἀρχήν· ἐργάται διαφόρων ἐργοστασίων καὶ χειροτεχνείων, οἵτινες, διὰ φαινόμενα παράπονα κατὰ τῶν πρωτεργατῶν ἢ κατὰ τῆς ἀρχῆς, συναποφασίζουσι τὴν παῦσιν τῆς ἐργασίας των, ἢ προσκαλοῦσιν εἰς τοιαύτην συμφωνίαν ἢ ἐπαπειλοῦσι δι' αὐτῆς, τιμωροῦνται μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ τριῶν μηνῶν, ἐὰν διαταχθέντες παρὰ τῆς ἀρχῆς δὲν ὑπακούσωσι· στάσεως δὲ ἐντεῦθεν ἀναφυείσης ὅσοι ἐνήργησαν τὴν συμφωνίαν ἢ ἐπροκάλεσαν πρῶτοι εἰς ταύτην, τιμωροῦνται ὡς ἀρχηγοὶ τῆς στάσεως» Π.Ν. 172 ἐπ., 585 ἐπ.

Ἐν Γαλλίᾳ αἱ ἀντίστοιχοι διατάξεις τῶν ἄρθρ. 414-416 τοῦ Ποινικοῦ Κώδικος μετερρυθμίσθησαν ἐπὶ τὸ ἠπιώτερον διὰ τοῦ νόμου τῆς 25 Μαΐου 1864, οὗ εἰσηγητὴς ὑπῆρξεν ὁ Emile Ollivier, περιστείλαντος τὸ ἀξιόποινον μόνον κατὰ παντός, ὅστις διὰ βιαίων μέσων, χειροδικίας (voies de fait), ἀπειλῶν ἢ ἀπατηλῶν τεχνασμάτων ἐπιφέρει ἢ διατηρεῖ ἢ πειρᾶται νὰ ἐπιφέρῃ ἢ διατηρήσῃ παῦσιν ἐργασίας κατὰ συνεννόησιν (concertée), ἐπὶ σκοπῷ νὰ ἐξαναγκάσῃ ὕψωσιν ἢ μείωσιν μισθῶν ἢ προσβάλῃ τὴν ἐλευθέραν ἄσκησιν βιομηχανίας ἢ ἐργασίας.

Παρ' ἡμῖν ἡ ἀνωτέρω διάταξις τοῦ Ποινικοῦ νόμου, ἧς ἡ κατάργησις ὑπεστηρίχθη καὶ πρότερον ἤδη ὡς ἀπόρροια τῶν ἄρθρ. 10 καὶ 11 τοῦ Συντάγματος τοῦ 1864 (5), ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ ν. 2111 τῆς 11/18 Μαρτίου 1920 περὶ ἀδικημάτων κατὰ τῆς ἐλευθερίας τῆς ἐργασίας, ὅστις, κατὰ τὸ ὑπόδειγμα τοῦ Γαλλικοῦ, περιέστειλε τὸ ἀξιόποινον τῆς ἀπεργίας εἰς τὰς περιπτώσεις χρήσεως βίας ἢ ἀπειλῶν, ἀνέγραψε δὲ ὡς ἴδιον ἀδίκημα τὸ καλούμενον sabotage, διὰ τῶν ἑπομένων:

"Ἄρθρον 1. Μὲ φυλάκισιν 7 ἡμερῶν μέχρις 1 ἔτους καὶ μὲ χρηματικὴν ποινὴν μέχρι 500 δραχμῶν ἢ μὲ τὴν ἑτέραν μόνον τῶν ποινῶν τούτων τιμωρεῖται: α') ὅστις, ἵνα ἐξαναγκάσῃ ἐργοδότην εἰς μεταβολὴν τῶν ὅρων τῆς ἐργασίας ἢ νὰ παρεμποδίσῃ ὁπωσδήποτε τὴν ἐλευθέραν ταύτης ἄσκησιν, προκαλεῖ διακοπὴν τῆς ἐργασίας, μεταχειριζόμενος πρὸς τοῦτο ἀπειλάς, βίαν ἢ χειροδικίαν κατὰ τῶν ἐπιθυμούντων νὰ ἐργασθῶσι, β') ὅστις ἐπὶ τῷ αὐτῷ σκοπῷ καὶ διὰ τῶν αὐτῶν μέσων ἐπιδιώκει τὴν ἐξακολούθησιν τῆς διακοπῆς τῆς ἐργασίας, γ') ὅστις διὰ τῶν αὐτῶν μέσων καὶ ἵνα ἐξαναγκάσῃ ἐργάτας πρὸς μεταβολὴν τῶν ὅρων τῆς ἐργασίας ἢ πρὸς ἀποχὴν ἀπὸ ἀπεργίας προκαλεῖ διακοπὴν τῆς ἐργασίας ἐργοδότου (λὸκ-ἄουτ) ἢ ἐπιδιώκει τὴν ἐξακολούθησιν τῆς διακοπῆς, δ') ὅστις διὰ τῶν αὐτῶν ὡς ἄνω μέσων ἐξαναγκάζει ἐργάτας εἰς ἀποχὴν ἀπὸ ἀπεργίαν.

2. Αἱ ἀπειλαὶ ἐννοοῦνται ἐν τῷ παρόντι Νόμῳ αἱ κατὰ τὸ ἄρθρ. 96 τοῦ Ποιν. Νόμου ὁριζόμεναι· διὰ δὲ τὴν περίπτωσιν γ' καὶ αἱ κατὰ τῶν περιουσιακῶν συμφερόντων τοῦ ἐργοδότου στρεφόμεναι.

"Ἄρθρον 2. Μὲ φυλάκισιν τοὐλάχιστον τριῶν μηνῶν καὶ χρηματικὴν ποινὴν ἀρχ. διακοσίων ἕως χιλίων τιμωρεῖται, ὅστις ἐπὶ τῷ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ σκοπῷ ἀφαιρεῖ, ἀποκρύπτει, καταστρέφει ἢ ὁπωσδήποτε καθιστᾷ ἄχρηστον μηχάνημα ἢ στοιχεῖον μηχανήματος ἢ μηχανικῆς ἐγκαταστάσεως καὶ ἐπιτυγχάνει οὕτω διακοπὴν ἢ ἀσυνήθη ἀνωμαλίαν τῆς λειτουργίας βιομηχανικῆς ἢ βιοτεχνικῆς ἐπιχειρήσεως ἢ καθιστᾷ τὴν ἐξακολούθησιν ἐπικίνδυνον.

"Ἄρθρον 3. Ὁ ἔνοχος τῶν ὡς ἄνω πράξεων τιμωρεῖται ἐξ ἴσου, εἴτε ἐνεργήσῃ πρὸς ἴδιον ὄφελος, εἴτε μή.

"Ἄρθρον 4. Τὸ ἄρθρον 167 τοῦ ποιν. νόμου καταργεῖται. Κατόπιν τῶν διατάξεων τούτων ἡ ἁπλῆ ἐγκατάλειψις ἢ διακοπὴ τῆς ἐργασίας λόγῳ ἀπεργίας ἢ ἀνταπεργίας, ὡς ἐβαπτίσθη τὸ λὸκ-ἄουτ, ἀπέβη ἐνέργεια καθ' ἑαυτὴν ἐπιτετραμμένη ἢ ἀκριβέστερον μὴ ποινικῶς κολάσιμος (διότι ἀστικὴ εὐθύνη, ὡς εἴρηται, δυνατὸν νὰ παρέπεται), οὐχὶ δὲ καὶ νόμιμον δικαίωμα. Καὶ αὐτὸς εἶναι ὁ νῦν κρατῶν ἐν τῇ ἐπιστήμῃ χαρακτηρισμός (6).

§ 6. Ἀντικείμενον ἰδίας ἐρεύνης καὶ ἐξαιρετικῶν διατάξεων ἀπετέλεσε τὸ θεμιτὸν ἢ μὴ ἀπεργίας τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, ἀλλὰ καὶ τάξεών τινων ἐργατικῶν στενῶς συνδεομένων πρὸς τὴν ἐξυπηρέτησιν τῆς πολιτείας.

Ὡς πρὸς τοὺς δημοσίους λειτουργοὺς παρατηρητέον ὅτι, καίτοι κατὰ τὴν εὐρεῖαν φρασεολογίαν τοῦ ἄρθρου 22 τοῦ Συντάγματος δύνανται νὰ θεωρηθῶσι καὶ οὗτοι ἀποτε-

(5) Ἔμμ. Δυκούδη, Ἡ ἐν Ἑλλάδι βιομηχανία καὶ αἱ ἀπεργίαι ἐν Ἑρμουπόλει, 1883 σ. 91 ἐπ.

(6) Duguit, Dr. Constit. 1930, § 69, σ. 232 καὶ 5, 1925 § 17, σ. 177 ἐπ.

λοῦντες μέρος τῶν ἐργαζομένων τάξεων, ἡ νομικὴ αὐτῶν θέσις δὲν ταυτίζεται πρὸς τὴν τῶν ἐλευθέρων ἐργατῶν, καθ' ὅσον ἡ ὑπαλληλικὴ σχέσις ἔχει τοῦτο τὸ ἰδιάζον, ὅτι εἶναι κατὰ βάσιν δημιούργημα τῆς πολιτείας, τὴν ὑπαρξιν αὐτῆς ὀφείλουσα ἀμέσως εἰς τὸν νόμον, ὑφ' οὗ καὶ εἰς τὰς καθ' ἕκαστον διατάξεις ρυθμίζεται. Κατ' ἀκολουθίαν ἡ πολιτεία δικαιοῦται καὶ ἰδίας συνθήκας εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην νὰ ἐπιβάλῃ (ὑποχρεώσεις καὶ περιορισμοὺς ἐκ τοῦ νόμου, συναμένους καὶ νὰ τροποποιῶνται ὁποτεδήποτε), καὶ ἀφ' ἑτέρου εἰδικὰς προνομιακὰς διατάξεις νὰ θεσπίσῃ, συναπαρτιζούσας μέρος τοῦ ὑπαλληλικοῦ θεσμοῦ, ὡς τὸ δικαίωμα τῆς συντάξεως καὶ εὐεργετικὰ ταμεῖα ἐπικουρούμενα καὶ χρηματοδοτούμενα ὑπὸ τοῦ Κράτους, διότι ἡ ὅλη σχετικὴ νομοθεσία ἐξυπηρετεῖ κατὰ πρῶτον λόγον τὸ δημόσιον συμφέρον.

Ἐν προκειμένῳ ὅμως πρόκειται ἀληθῶς ἡ ἐπιτακτικὴ ἀνάγκη, εἰς ἣν εὑρίσκεται τὸ Κράτος, ὅπως ἐξασφαλίσῃ τὴν ἀπρόσκοπτον λειτουργίαν τῶν ὑπηρεσιῶν του, ὧν ἡ ἀθρόα ἀναστολὴ δὲν θὰ ἦτο ὁλικῶν μόνον ζημιῶν δι' αὐτὸ ἀπότοκος, ἀλλὰ θὰ ἠδύνατο νὰ θέσῃ ἐν κινδύνῳ αὐτὴν τὴν ὑπόστασιν τῆς πολιτείας ἢ νὰ παραβλάψῃ καιριώτατα τῶν πολιτῶν δίκαια καὶ συμφέροντα.

Ἡ ἐκτέλεσις τῆς ὑπηρεσίας ἀποτελεῖ ὑποχρέωσιν οὐχὶ ἐξ ἐλευθέρας συμφωνίας παραγομένην, ἀλλ' ἀμέσως ἐκ τοῦ νόμου ἐπικειμένην εἰς τὸν ὑπάλληλον, ἐφ' ὅσον οὗτος εἰσελθὼν ἀρχικῶς τῇ βουλήσει του, κατὰ κανόνα (ἡ ἐπιταξις ἀποτελεῖ ἐξαίρεσιν), διατελεῖ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ καὶ δὲν ἐξέλθῃ ταύτης νομίμως. Ἐγκατάλειψις θέσεως ἢ ἀπουσία ἄνευ ἀδείας ἢ ὑπέρβασις ταύτης τιμωροῦνται πειθαρχικῶς, ἐπὶ δὲ τῶν στρατιωτικῶν καὶ ποινικῶς. Κατ' ἰσχυρότερον δὲ λόγον εἰς τὰς ἀπαγορεύσεις ταύτας ἐμπίπτουσιν ὁμαδικαὶ ἀρνήσεις ὑπηρεσίας.

Χαρακτηριστικὴ εἶναι μία ἀπόφασις τοῦ Γερμανικοῦ δικαστηρίου ἀπὸ 30 Ὀκτωβρίου 1922, καθ' ἣν «ἡ ἀναστολὴ ἢ ἄρνησις ἐργασίας ἐμφανίζεται, οὐχὶ ὡς μὴ ἐπιτρεπομένη, ἀλλ' ὡς ἀπηγορευμένη, κατὰ τὸ περὶ δημοσίων ὑπαλλήλων δίκαιον, πρᾶξις» (7).

Περαιτέρω δ' ἔτι ἔδη ἐν Γαλλίᾳ τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, ἀποφηνάμενον ὅτι «ἡ ἀπεργία, συνισταμένη εἰς ἄρνησιν ὑπηρεσίας ἐκ συνεννοήσεως μεταξὺ τῶν ὑπαλλήλων, εἶναι πρᾶξις ἀθέμιτος, καὶ ἂν ἤθελε διαφεύγει τὴν καταστολὴν δι' ἐφαρμογῆς τοῦ ποινικοῦ νόμου· ἀπεργοῦντες οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι δὲν διαπράττουσιν ἀτομικὸν ἁπλῶς παράπτωμα, ἀλλὰ τίθενται δι' ὁμαδικῆς πράξεως ἐκτὸς τῆς ἐφαρμογῆς τῶν νόμων καὶ κανονισμῶν τῶν προστατευόντων τὰ ὑπαλληλικὰ αὐτῶν δίκαια· κατ' ἀκολουθίαν ἡ διοίκησις δύναται νὰ τοὺς ἀντικαταστήσῃ ἀμέσως, χωρὶς νὰ τηρήσῃ τὰς πρὸς ἀπόλυσιν αὐτῶν κανονικῶς ἐπιβαλλομένας ἐγγυήσεις» (8).

Σύμφωνον πρὸς τὰς ἀντιλήψεις ταύτας ἐξεδόθη παρ' ἡμῖν τὸ ν. δ. 5/8 Σεπτεμβρίου 1923 «περὶ πειθαρχικοῦ ἐλέγχου ἀπεργούντων δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν».

Καὶ διὰ μὲν τοὺς στρατιωτικούς, ὧν θεμελιώδης ὑποχρέωσις εἶναι ἡ πειθαρχία, δὲν δύναται κἂν νὰ νοηθῇ ὡς θεμιτὴ ἄρνησις ὑπηρεσίας, πᾶσα παράβασις δὲ τοῦ καθήκοντος τῆς πειθαρχίας καὶ κατὰ μείζονα λόγον ὁμαδικὴ τοιαύτη συνεπάγεται βαρυτάτας κυρώσεις. Ἀνάλογον θέσιν κατέχουσι καὶ τὰ λοιπὰ ὄργανα δημοσίας ἀσφαλείας, χωροφυλακῆς, ἀστυνομίας, τελωνοφυλακῆς.

Ἀλλὰ προφανὴς ἐπίσης ὁ κίνδυνος τῆς παραλύσεως τῆς κρατικῆς μηχανῆς καὶ τῆς κοινωνικῆς ζωῆς, ἐὰν ἤθελεν ἐπιτραπῇ ἡ ὁμα-

---

(7) Ἡ ὅλη σχετικὴ αἰτιολογία τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἔχει ὡς ἀκολούθως: «Ὁ περὶ δημοσίων ὑπαλλήλων νόμος βεβαίως δὲν παρέχει ρητὴν ἀπαγόρευσιν τῆς ὁμαδικῆς ἀναστολῆς τῆς ἐργασίας ἢ τῆς ἄρνησεως πρὸς ἐργασίαν ἐκ μέρους τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων. Συνάγεται ὅμως ἀναντιρρήτως ἡ τοιαύτη ἀπαγόρευσις ἐκ τῆς ἀλληλουχίας τῶν διατάξεων του. Κατὰ τὴν § 10 αὐτοῦ πᾶς ὑπάλληλος ἔχει τὴν ὑποχρέωσιν ν' ἀσκῇ τὸ ἀνατεθὲν αὐτῷ λειτούργημα εὐσυνειδήτως, συμφώνως πρὸς τὸ Σύνταγμα καὶ τοὺς νόμους. Κατὰ τὴν § 14 δὲν δύναται ν' ἀπομακρυνθῇ τῆς ἀσκήσεως τῶν καθηκόντων του ἄνευ ἀδείας. Ἡ ἀναστολὴ ἢ ἄρνησις τῆς ἐργασίας παραβιάζει τὸ δημόσιον τοῦτο καθῆκον πρὸς ἄσκησιν τοῦ λειτουργήματος, ἡ παράβασις δὲ τῶν ὑπηρεσιακῶν καθηκόντων εἶναι ὑπηρεσιακὸν παράπτωμα κατὰ τὴν § 72 καὶ τιμωρεῖται μὲ πειθαρχικὰς ποινάς, κατὰ συνέπειαν εἶναι ἀπηγορευμένη εἰς τοὺς ὑπαλλήλους. Ὅθεν ἡ ἀναστολὴ ἢ ἄρνησις ἐργασίας ἐμφανίζεται ὄχι ὡς μὴ ἐπιτρεπομένη, ἀλλ' ὡς ἀπηγορευμένη, κατὰ τὸ περὶ δημοσίων ὑπαλλήλων δίκαιον, πρᾶξις. Ἡ ἀπαγόρευσις αὕτη τοῦ δικαίου τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, ἡ κολαζομένη διὰ πειθαρχικῆς ποινῆς, ἐπιτρέπεται διὰ τῆς διατάξεως τῆς 1 Φεβρουαρίου 1912, καθ' ἣν ὄχι ἡ ἀναστολὴ ἢ ἡ ἄρνησις τῆς ἐργασίας τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, καθ' ἑαυτάς, ἀλλ' ἡ εἰς ταύτας παρότρυνσις κολάζεται, ὄχι πλέον πειθαρχικῶς, ἀλλὰ ποινικῶς, διὰ δημοσίας ποινῆς» (Θέμιδος ἔτος ΛΔ, σ. 379 ἑπ.).

(8) Ἀποφάσεις Winkel καὶ Rosier τῆς 7 Αὐγούστου 1909, *Hauriou*, Notes d'Arrêts du Conseil d'État 8, *Duguit*, Droit constit., 3, (1930), § 69, σ. 219 ἑπ.

δική άπεργία είς τούς συγκοινωνιακούς ὑπαλλήλους, τῶν ταχυδρομείων, τηλεγράφων καὶ τηλεφώνων, σιδηροδρομικούς καὶ τροχιοδρομικούς. Εἰδικῶς κατ' αὐτῶν ἐθεσπίσθη τὸ μέτρον τῆς ἀναγκαστικῆς στρατεύσεως, παραμενόντων οὐχ ἧττον ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ὑπηρεσίας αὐτῶν (ν. 325 τῆς 20 Ὀκτωβρίου 1914 περὶ μέτρων ἐξασφαλίσεως τῶν εἰς τὸ Κράτος ἀναγκαιουσῶν μεταφορῶν καὶ τῆς δημοσίας τάξεως). Ταῦτα δ' ἐπεξετάθησαν καὶ εἰς τὸ προσωπικὸν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων, ἑταιριῶν φωτισμοῦ κ.λ.π. (ν.δ. 13 Μαρτίου 1917, ν. 1389/1918 ἄρθρον 13, ν.δ. 6/11 Αὐγούστου 1923).

§ 7. Συναφὴς πρὸς τὸ δικαίωμα τῆς ἐργασίας εἶναι καὶ ἡ ἀπόλυτος συγκρότησις ἑνώσεων διὰ τὴν ἐν κοινῷ ἐπιδίωξιν τῶν συμφερόντων, τῶν ἐργατῶν ἐξ ἑνὸς καὶ τῶν ἐργοδοτῶν ἐξ ἑτέρου.

Μετὰ πλείονας διακυμάνσεις ἐν Γαλλίᾳ τὸ ἀντικείμενον τοῦτο ἐρρυθμίσθη διὰ τοῦ νόμου τῆς 31 Μαρτίου 1884 (Loi relative à la création des syndicats professionnels), ὅστις ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ νόμου τῆς 12 Μαΐου 1920 (9).

Παρ' ἡμῖν πρῶτα τοιαῦτα νομοθετήματα ὑπῆρξαν γενικῶς μὲν ὁ περὶ σωματείων 281 νόμος τοῦ 1914 μετὰ τῶν ἐπιγενομένων αὐτῷ τροποποιήσεων, εἰδικῶς δ' ὁ ν. 2151 τῆς 21 Μαρτίου 1920 περὶ ἐπαγγελματικῶν σωματείων καὶ τὸ ἐκτελεστικὸν αὐτοῦ διάταγμα. Διὰ τῶν σωματειακῶν ὀργανώσεων, σὺν ἄλλοις, ἐπιτυγχάνεται ἡ σύναψις συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, δι' ὧν ἐξασφαλίζεται καὶ ρυθμίζεται ἡ θέσις τῶν ἐργατῶν, διατυπουμένων ἐκ τῶν προτέρων τῶν ὅρων τῆς προσλήψεως αὐτῶν. Ἐνδεικτικὴ δὲ καὶ τοῦ στενοῦ συνδέσμου τῶν τοιούτων σωματείων ὡς πρὸς τὰς ἀπεργίας εἶναι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 8 τοῦ ν. 2151, καθ' ἣν ἐν περιπτώσει ἀπεργίας ἐπαγγελματικοῦ σωματείου, ὁπωσδήποτε λαβούσης χώραν, ὑποχρεοῦνται οἱ κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην μονίμως ἢ προσωρινῶς διοικοῦντες τὸ σωματεῖον, ἔστω καὶ ἂν διατελῶσιν ὑπὸ παραίτησιν, νὰ καλέσωσιν ἐντὸς 48 ὡρῶν ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἀπεργίας Γενικὴν Συνέλευσιν τῶν μελῶν, πλὴν ἂν ἡ ἀπεργία ἀπεφασίσθη ὑπὸ Γενικῆς Συνελεύσεως τὸ πολὺ πρὸ 8 ἡμερῶν συνελθούσης. Μὴ γενομένης ἀπαρτίας, καλεῖται νέα Συνέλευσις ἐντὸς 24 ὡρῶν, ἐὰν δὲ καὶ αὕτη δὲν ἠθέλεν εὑρεθῇ ἐν νομίμῳ ἀπαρτίᾳ ἡ Διοίκησις τοῦ σωματείου δὲν δύναται, διαρκούσης τῆς ἀπεργίας, νὰ ἐπιχειρήσῃ σύσκεψιν ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ πρᾶξιν, πλὴν τῆς συγκλήσεως νέας Συνελεύσεως καὶ τῆς ἐκπροσωπήσεως τοῦ σωματείου ἐνώπιον τῶν Διοικητικῶν Ἀρχῶν. 2. Αἱ ὡς ἄνω διατάξεις ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ ἐργοδοτικῶν σωματείων ἐν περιπτώσει ἀνταπεργίας (lôk - âout)».

Σχετικὸς ἐπίσης εἶναι ὁ ν. 602 περὶ Συνεταιρισμῶν μετὰ τῶν μερικῶς τροποποιησάντων αὐτόν, ἀφορῶν τήν, διὰ τῆς συνεργασίας τῶν ἐπαγγελματικῶν ἰδίως τάξεων, προαγωγὴν τῶν οἰκονομικῶν αὐτῶν συμφερόντων.

Σπουδαιοτάτη ἀφ' ἑτέρου ὑπῆρξεν ἡ ἀπὸ τοῦ 1917 διὰ δ/των τῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ προσωρινῆς κυβερνήσεως καὶ τοῦ ν. 1072 τῆς 18 Νοεμβρίου 1917 ἀρξαμένη καὶ ἕως σήμερον συνεχιζομένη διὰ σειρᾶς νόμων καὶ διαταγμάτων, ὧν δὲν εἶναι εὐχερὴς ἡ ἀπαρίθμησις, νομοθετικὴ ἐργασία διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν ἀκτημόνων ἀγροτῶν, βάσει συνεταιρισμῶν.

Τέλος, πλὴν τοῦ ἀνωτέρω μνησθέντος Ταμείου περιθάλψεως μεταλλευτῶν καὶ τῶν ἀλληλοβοηθητικῶν τοιούτων (περὶ ὧν προβλέπει ὁ ν. 281 ἄρθρ. 21) ἱδρύθησαν καὶ ἄλλα ταμεῖα προνοίας καὶ συντάξεως δι' ὡρισμένας ἐπιχειρήσεις, κατὰ πρῶτον λόγον σιδηροδρομικάς (ν. ΓΣΚ' τοῦ 1907, 1017/1917 καὶ 1363/1918, Διάτ. 31 Ἰανουαρίου 1920, 10 Δεκεμβρίου 1921 κλπ.). Γενικώτερος δὲ ὁ ν. 2868/1922 καὶ ν.δ. 16 Νοεμβρίου 1923 περὶ ὑποχρεωτικῆς ἀσφαλίσεως τῶν ἐργατῶν καὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων. Εἰδικοὶ νόμοι 3253 περὶ Ταμείου Προνοίας Προσωπικοῦ Ἐφημερίδων, ν.δ. 11 Ἰουλίου 1925 περὶ ἀσφαλίσεως καπνεργατῶν, κυρωθὲν διὰ ν. 3460/1928, καὶ καθεξῆς.

Ταμεῖα προνοίας ἐπίσης συνεστήθησαν ὑπὲρ τῶν δημοσίων (πολιτικῶν) ὑπαλλήλων καὶ στρατιωτικῶν ξηρᾶς καὶ θαλάσσης, καὶ ἑτέρωθεν Ταμεῖα συντάξεων γομικῶν καὶ ἰατρῶν κλπ. Ἀλλὰ τὰ μὲν τούτων, ὡς ἐσημειώθη ἤδη ἀνωτέρω, βασικῶς συνέχονται μετὰ τοῦ ὑπαλληλικοῦ δικαίου, τὰ δὲ ἐμφανίζονται ὡς αὐθύπαρκτα (ἰδιωτικὰ) ἱδρύματα, δι' εἰσφορῶν τῶν μελῶν λειτουργοῦντα, λαμβάνοντα ὅμως τὸ χρίσμα τῆς νομοθετικῆς κυρώσεως διὰ τὸν ἐξαναγκασμὸν τῆς εἰσφορᾶς, μεθ' ἧς οὐχὶ σπανίως παρεισάγονται καὶ πόροι τινὲς εἰς βάρος τοῦ κοινοῦ.

Ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ τὸ διὰ δ/τος ἀπὸ 4 Αὐγούστου 1923, κυρωθέντος διὰ τοῦ ν. 2563/

(9) Ὅρα *Duguit*, Dr. constitut., 5, § 18 σ. 195 ἑπ.

1928. Ἱδρυθέν Ταμεῖον συντάξεων ἠθοποιῶν, μουσικῶν καὶ τεχνιτῶν θεάτρου.

Σημειωτέα ἔτι τὰ εἰσαγαγόντα περιθάλψεις ἀνεργίας ἐκ συγκεκριμένων περιστάσεων:

α) Ν.Δ. 21 καὶ 25 Φεβρουαρίου 1916, κυρωθέντα διὰ τοῦ ν. 2160/1920, περὶ προσωρινῆς ρυθμίσεως τῶν ἐργατικῶν σχέσεων ἐν τῇ βιομηχανίᾳ, περιλαβόντα καὶ ἀποζημίωσιν τῶν ἕνεκα τῆς εἰσαγωγῆς μηχανῶν στερουμένων ἐργασίας σιγαροποιῶν.

β) Ν.Δ. 6 Σεπτ., 31 Ὀκτ., 3 Δεκ. 1925, 5 Ἰουλ. 1926, κωδικοποιηθέντα διὰ Διατ. 15 Δεκ. 1927, ὅπερ ἐπεκυρώθη διὰ ν. δ. 12/13 Νοεμβρ. 1927 περὶ Ταμείου Τροχαίας Κινήσεως, ὑπὲρ τῶν ἡνιόχων (ἰδιοκτητῶν καὶ ἐργατῶν) ἐκτοπιζομένων ὑπὸ τῶν αὐτοκινήτων.

Μονιμώτερον χαρακτῆρα φέρει τὸ ν. δ. 2/20 Νοεμβρίου 1926 περὶ συστάσεως κεφαλαίου ἀνεργίας ὑπὲρ τῶν ἐργατῶν θαλάσσης (κυρωθὲν καὶ τροποποιηθὲν διὰ ν. 3937 τοῦ 1929) καὶ ὁ κατ' ἐκτέλεσιν αὐτοῦ διὰ Διατ. 1 Μαρτίου 1927 ἱδρυθεὶς «Οἶκος Ναύτου», χορηγῶν εἰς τοὺς ἀνέργους ναυτικοὺς στέγην, συσσίτιον, ἰατρικὴν περίθαλψιν καὶ μέσα μετακινήσεως πρὸς εὕρεσιν ἐργασίας.

Β'.

§ 8. Εἰς τὸ ἐπίπεδον τοῦτο εἶχεν ἐξιχθῆ ἡ ἐργατικὴ τῆς Ἑλλάδος νομοθεσία, ὅτε ἐψηφίσθη τὸ Σύνταγμα τοῦ 1927, εἰς τὸ ὁποῖον κατὰ πρῶτον περιελήφθη ὁ ἐν ἀρχῇ κανὼν τοῦ ἄρθρ. 22.

Οὐδὲ πόρρωθεν δύναται νὰ εἰκασθῇ, ὅτι δι' αὐτοῦ ὁ Συνταγματικὸς νομοθέτης ἐσκόπει νὰ καταργήσῃ ἢ τροποποιήσῃ θεμελιωδῶς τὴν ὑφισταμένην ἤδη νομοθεσίαν, ἀλλ' οὐδὲ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι νὰ ἀπομακρυνθῇ οὐσιωδῶς ἀπ' αὐτῆς. Ἀντιθέτως ἡ ὡς ἄνω διάταξις δέον νὰ ἑρμηνευθῇ ὡς ἐνέχουσα ἀνεπιφύλακτον ἐπιδοκιμασίαν τῆς κεχαραγμένης νομοθετικῆς ἐργατικῆς πολιτικῆς καὶ ἐπιταγὴν πρὸς συνέχισιν αὐτῆς εἰς τὴν ἰδίαν κατεύθυνσιν.

Ἐντεῦθεν τὸ ὅλον ἀναπτυχθὲν σύστημα παραμένει ἐν ἀμφιβόλῳ ἰσχύι μετὰ τῶν παραμαρτούντων περιορισμῶν, καθ' ὃ μέρος ἱδρύονται τοιοῦτοι.

Εἶναι ἀληθές, ὅτι εἰς τὸ κείμενον τοῦ ἄρθρου 22 δὲν ἀπαντᾷ ἡ ἐπὶ προσωπικῆς ἐλευθερίας ἐπιφύλαξις «καὶ μὴ ὅταν καὶ ὅπως ὁ νόμος ὁρίζει».

Ἀλλ' ἐν πρώτοις, ἐφ' ὅσον ἐπαφίεται εἰς τὸν νομοθέτην ἡ ὅλη ρύθμισις τῶν σχετικῶν θεμάτων, εἶναι αὐτόδηλον καὶ οἰκόθεν συνεπόμενον, ὅτι αἱ νομοθετηθησόμεναι διατάξεις θὰ συνδέωνται πρὸς τὰς ρυθμιζομένας πραγματικὰς περιστάσεις καὶ θὰ διαγράφωσι καὶ τοὺς ὅρους, ὑφ' οὓς θὰ τυγχάνωσιν αὐταὶ τῆς προστασίας τοῦ νόμου.

Ἄφ' ἑτέρου ὁ ὅρος «προστασία» δὲν εἶναι τόσον εὐρὺς καὶ ἀπόλυτος, ὅσον τὸ «ἀπαραβίαστον τῆς ἐλευθερίας», ἀλλ' ἐγκλείει τὴν ἔννοιαν θετικῆς τινος καὶ ἐν μέτρῳ παροχῆς ἀντιλήψεως, πατρικὴν οὕτως εἰπεῖν φροντίδα, ἥτις δὲν εἶναι ἄμοιρος καὶ αὐστηρότητός τινος ἢ περιορισμῶν.

Ἀκολουθεῖ δὲ καὶ ἡ ἔποψις, ὅτι, ὡς ἐρρέθη, οἱ περιορισμοὶ ἢ ἀφορῶσιν εἰς γενικώτερα συμφέροντα τῆς πολιτείας, μὴ δυνάμενα νὰ παροραθῶσι χάριν τῆς ὁλότητος, εἰς ἣν καὶ ὁ ἐργάτης ἀνήκει, ἢ θεραπεύουσιν ἀπ' εὐθείας τὸ καλῶς ἐννοούμενον συμφέρον αὐτῶν τῶν προστατευομένων ἐργατῶν καὶ προασπίζουσι συνάμα τὴν ἐργασίαν τῶν συναδέλφων των.

Τὸ Γερμανικὸν Σύνταγμα ἐν ἄρθρῳ 157 φέρει, ὅτι ἡ ἐργασία (κυριολεκτικῶς ἡ δύναμις τοῦ ἐργάζεσθαι) διατελεῖ ὑπὸ τὴν ἰδιαιτέραν προστασίαν τῆς Ἐπικρατείας «Die Arbeitskraft steht unter dem besonderen Schutz des Reichs». Σχολιάζων δὲ τὴν διάταξιν ὁ Anschütz ἐπάγεται: «ἡ ἐγγύησις ἰδιαιτέρας προστασίας σημαίνει ὅτι ἡ Ἐπικράτεια δὲν ἀρκεῖται εἰς τὴν γενικὴν νόμιμον προστασίαν, ἧς ἀπολαύουσιν ἡ ζωὴ καὶ ἡ ὑγεία, ὡς θεμέλια τῆς δυνάμεως τοῦ ἐργάζεσθαι, ἀλλ' ἐπέκεινα τούτου ὑποχρεοῦται νὰ ἀφιερώσῃ ἰδιαιτέραν προστασίαν εἰς τὴν ἐργασίαν, ἐπὶ τῷ τέλει τοῦ ν' ἀπομακρύνῃ κατὰ τὸ ἐφικτὸν πᾶν ὅ,τι δύναται νὰ παραβλάψῃ τὸ οἰκονομικὸν τοῦτο ἀγαθόν. Τὴν ὑποχρέωσιν ταύτην ἤδη τὸ παλαιὸν πολιτειακὸν καθεστὼς (Staatswesen) ἔχει ἀναγνωρίσει ὡς τοιαύτην καὶ ἀναλάβει τὴν πλήρωσιν αὐτῆς. Ἡ διάταξις κατὰ ταῦτα (insofern) οὐδὲν νέον λέγει» (10).

Κατὰ τὸν αὐτόν, ἂν μὴ ἰσχυρότερον λόγον, τὸ συμπέρασμα τοῦτο ἀληθεύει καὶ παρ' ἡμῖν, ἔνθα καὶ ὁ προσδιορισμὸς «ἰδιαιτέρας» (πράγματι οὐδὲν προσθέτων) παραλείπεται, ἡ δὲ νομοθεσία εἶχεν ὁμοίως προπορευθῆ καὶ διαγράψει παγίαν πολιτικὴν πρὸ τοῦ Συντάγματος.

§ 9. Ἄνευ οὐδενὸς διαταγμοῦ καὶ ἡ ἐπα-

(10) *Anschütz*, Die Verfassung des Deutschen Reichs vom 11 August 1919, ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 157.

κόλουθος τῷ Συντάγματι νομοθεσία ἔδη συνεχίζουσα τὴν αὐτὴν τροχιάν.

Οὕτως ὁ νόμος περὶ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων συνεπληρώθη διὰ τοῦ ν. 4705 τοῦ 1930, ὁ ν. 2112/1920 περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας διὰ τοῦ ν. 4558/1930 καὶ καθεξῆς.

Πλὴν τῶν ἄλλων μνημονευτέοι οἱ νόμοι 3452 τῆς 12/14 Μαρτίου 1928 «περὶ ἀπεργούντων δημοσίων ὑπαλλήλων κλπ.» καὶ 4879 ἀπὸ 6/6 Μαρτίου 1931 «περὶ ὑπαλληλικῶν ὀργανώσεων», δι' ὧν ἐπιτρέπεται μὲν κατ' ἀρχὴν εἰς τοὺς πολιτικοὺς ὑπαλλήλους τῆς Διοικήσεως, πλὴν τῶν Ἀστυνομικῶν, νὰ συνιστῶσιν ἐπαγγελματικὰ σωματεῖα καὶ ἑνώσεις, ἀλλ' ὑπὸ συγκεκριμένους περιορισμοὺς καὶ ποινικὴν δίωξιν τῆς ἀπεργίας, ἱδρύεται δὲ καὶ διὰ τὰς συναφεῖς πειθαρχικὰς παραβάσεις ἴδιον Διοικητικὸν Δικαστήριον. Ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ἀπεργίας ἐπανῆλθεν αὖθις ὁ ν. 5158 ἀπὸ 7/10 Μαΐου 1932 «περὶ ἀπεργίας δημοσίων ὑπαλλήλων, ὑπηρετῶν κ.λ.π.», συγχωνεύσας καὶ ἐπεκτείνας τὰς σχετικὰς διατάξεις τῶν δύο προηγουμένων, καθ' ἃς οἱ ἀπεργοῦντες ὑπάλληλοι θεωροῦνται ὑποβαλόντες παραίτησιν, τιμωροῦνται δὲ διὰ φυλακίσεως μέχρις ἑνὸς ἔτους κλπ. (11).

Εἰς τὰ νομοθετήματα ἐπίσης τῆς στρατεύσεως ὡρισμένων ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν πρὸς ἀναγκαστικὴν παροχὴν τῆς ὑπηρεσίας των προσετέθη ὁ ν. 3675/1928, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ν.δ. 21 Ὀκτωβρίου/5 Νοεμβρίου 1925 ἄρθρ. 1, 4, 5 καὶ 6, περιλαβόν σὺν ἄλλοις καὶ τοὺς ἀρτεργάτας, ἀπαγγέλλων δὲ κατὰ τῶν ἀπεργῶν ἄρσιν τοῦ ἐνοικιοστασίου καὶ δικαστικὴν διάλυσιν τῶν σωματείων αὐτῶν. Διὰ δὲ τοῦ ν. 4968/1931 ἐπὶ πλέον εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν ἐδόθη τὸ δικαίωμα νὰ στερῇ τοὺς ἀπεργοῦντας ἀρτοποιοὺς τῆς ἀδείας ἱδρύσεως καὶ λειτουργίας ἀρτοποιείου.

Ἀφ' ἑτέρου εἰς εἰδικὴν περίθαλψιν ἀνεργίας ἀφορᾷ ὁ ν. 3085 τῆς 7/11 Δεκεμβρίου 1928 «περὶ τῆς παραβολῆς (πλευρίσματος) τῶν ἀτμοπλοίων εἰς τὰς προκυμαίας τῶν λιμένων καὶ χορηγίας ἐπιδόματος ἀνεργίας εἰς τοὺς λεμβούχους».

§ 10. Θετικώτερόν πως διατυποῦται τὸ δεύτερον μέρος τοῦ ἄρθρ. 22 τοῦ Συντάγματος, καθαρίζον, ἀλλὰ διὰ γενικοῦ πάλιν χαρακτηρισμοῦ, τὴν προστασίαν τοῦ Κράτους, ὡς περιλαμβάνουσα «συστηματικὴν μέριμναν ὑπὲρ τῆς ἠθικῆς καὶ ὑλικῆς εὐημερίας τῶν ἐργαζομένων τάξεων, ἀστικῶν καὶ ἀγροτικῶν».

Τὸ σύνολον τῶν σχετικῶν πρὸς τὰ θέματα ταῦτα διατάξεων ἀπαρτίζει τὴν καλουμένην ἐργατικὴν νομοθεσίαν.

Τοῦ ἡμετέρου Συντάγματος, ρητὴν ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ ποιουμένου μνείαν προστασίας τῆς πνευματικῆς ἐργασίας, δὲν εἶναι ἀλλοτρία πρὸς τὸ ἄρθρ. 22 ἡ ἀποτελοῦσα καθ' ἑαυτὴν θεσμὸν τοῦ ἀστικοῦ δικαίου προστασία τῆς πνευματικῆς ἰδιοκτησίας ὑπὸ τὴν εὐρεῖαν ταύτης ἔννοιαν, ὡς καὶ τῶν διπλωμάτων εὑρεσιτεχνίας καὶ βιομηχανικῶν σημάτων. Ὡσαύτως ὁ καθορισμὸς τῶν ἰατρικῶν καὶ δικηγορικῶν ἀμοιβῶν, ἡ καθιέρωσις συντομωτέρας καὶ ὀλιγοδαπανωτέρας διαδικασίας πρὸς ἀπόληψιν αὐτῶν κλπ.

§ 11. Ἐν γενικαῖς γραμμαῖς, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν προεκτεθέντων, ἡ προστασία τοῦ ἄρθρ. 22 τοῦ Συντάγματος περιλαμβάνει:

Α') Τὴν βοήθειαν ὑπὸ τῆς πολιτείας πρὸς εὕρεσιν ἐργασίας (σύστασις γραφείων ἐργασίας, μέτρα προληπτικὰ τῆς ἀνεργίας)· εἰς τοῦτο ἀφορᾷ ὁ τελευταῖον ψηφισθεὶς ν. 5288 τῆς 8/10 Ὀκτωβρίου 1932 «περὶ ρυθμίσεως τῆς ἀγορᾶς τῆς ἐργασίας». Σχετικοὶ εἶναι καὶ οἱ εἰδικῶς προστατεύοντες τοὺς ἐφέδρους ν. 4180, 4881, 5455 (παρεμφερὴς Γαλλ. Ν. 24 Ἀπριλίου 1924).

Β') Τὴν ὑποστήριξιν τῶν ἐργαζομένων περὶ τὴν ἄσκησιν τῆς ἐργασίας, καὶ διὰ νομοθετικῆς ἐν μέτρῳ ἐπεμβάσεως εἰς τοὺς ὅρους τῆς συμβάσεως ἐργασίας (ὡς εἶναι ἡ ὑποχρεωτικὴ διατήρησις αὐτῆς ὑπὲρ τῶν στρατευθέντων, ἡ ἀκυρότης ὅρων πιεστικῶν, ἡ πρὸ ὡρισμένου χρόνου καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ σχετικὴ ἀποζημίωσις), τὴν περιφρούρησιν τῆς σωματικῆς ἀκεραιότητος καὶ ὑγείας αὐτῶν, τὰ ἐπιτρεπόμενα χρονικὰ ὅρια ἐργασίας, Κυριακὴν ἢ ἄπαξ τῆς ἑβδομάδος ἀνάπαυσιν (*repos hébdomadaire*), εἰδικοὺς ὅρους ὑπὲρ τῶν γυναικῶν καὶ ἀνηλίκων.

Γ') Τὴν ἐξασφάλισιν τοῦ προϊόντος τῆς ἐργασίας, ὡς οἱ νόμοι οἱ ρυθμίζοντες τὰ τῆς πληρωμῆς τῶν ἡμερομισθίων τῶν ἐργατῶν, τὴν ταχεῖαν καὶ ὀλιγοδάπανον ἐκδίκασιν τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν, τὸ ἀκατάσχετον τῶν ἐργατικῶν καὶ ὑπαλληλικῶν μισθῶν. Ὡσαύτως ἡ σύμβασις τῆς Βέρνης διὰ τὴν προστασίαν

(11) Ἀξία ἰδιαιτέρας μνείας εἶναι ἡ ἐμπεριστατωμένη αἰτιολογικὴ ἔκθεσις τοῦ ν. 4879, δημοσιευομένη ἐν Κώδικι Θέμιδος 1931 σ. 55 ἑπ. Ὅρα ἔτι πρακτικὰ συζητήσεων Ἀναθεωρητικῆς Ἐπιτροπῆς Ἀστικοῦ Κώδικος περὶ συμβάσεως ἐργασίας, σ. 267 ἑπ.

τῶν φιλολογικῶν καὶ καλλιτεχνικῶν ἔργων, κυρωθεῖσα διὰ τοῦ νόμου 5257 τῆς 3/11 Αὐγούστου 1931.

Δ') Ἐπικουρίαν εἰς τὸ ζήτημα στέγης, ἰδίως δημιουργίαν εὐθηνῶν ἐργατικῶν κατοικιῶν. Μέχρι τοῦδε παρ' ἡμῖν ἠνοήθησαν κυρίως αἱ δημοσιοϋπαλληλικαὶ τάξεις πρὸς κτῆσιν ἰδίων οἰκημάτων, δι' ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως ὑπὲρ οἰκοδομικῶν συνεταιρισμῶν (Νομ. Διάτ. 11 Μαΐου 1932, ν. 4202, 4614, Διάτ. 12 Νοεμβρίου 1930, ἐπεκτείνον τοὺς ἄνω νόμους ὑπὲρ τῶν ὑπαλλήλων ἐργανισμῶν καὶ ἐπιχειρήσεων ἐκμεταλλευομένων σιδηροδρομικὰ δίκτυα). Τελευταῖον ὁ ν. 5204 τῆς 23/28 Ἰουλίου 1931 «περὶ ἰδρύσεως Ἐργατικῆς Ἑστίας» ἐμερίμνησε καὶ διὰ τὴν ἐγκατάστασιν τῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων τῆς ἐργατικῆς τάξεως εἰς κτίρια, ἐπὶ τούτῳ ἱδρυθέντος νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου.

Ε') Τὴν ἀσφάλειαν τῶν ἐργαζομένων καὶ τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν ἕνεκα παθημάτων ἐκ τῆς ἐργασίας, νόσου, γήρατος, θανάτου. Ἀνωτέρω ἐσημειώσαμεν πλείονα εἰδικὰ «Ταμεῖα Προνοίας». Ἃ προϊόντος τοῦ χρόνου ἐπληθύνθησαν ἔτι μᾶλλον (Ταμεῖα ἐφημεριδοπωλῶν, μυλεργατῶν καὶ ἀρτεργατῶν, τυπογράφων, ἐργατῶν λιμένος Πειραιῶς, ἐργολήπτων, κυβερνητῶν ἱστιοφόρων, ἐκτελωνιστῶν, κλήρου).

Ἀλλὰ τὸ νεώτερον καὶ σπουδαιότατον ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου νομοθέτημα, καθολικῶς καὶ ἐν εὐρυτέρῳ μέτρῳ ἐπαγγελλόμενον τὴν τοιαύτην προστασίαν, εἶναι ὁ ν. 5733 τῆς 10/11 Ὀκτωβρίου 1932 περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων, ὅστις, μέλλων νὰ ὑποστῇ αὖθις μερικὴν νομοθετικὴν ἀναθεώρησιν, δὲν ἐτέθη ἔτι ἐν ἰσχύϊ.

Ὀρθῶς δὲ ὁ ἡμέτερος νομοθέτης δὲν ἠθέλησε νὰ ἐκτείνῃ γενικῶς τὴν ἀσφάλειαν καὶ ἐπὶ τῆς ἁπλῆς ἀνεργίας, διότι ἡ τοιαύτη προστασία ἦδη εἰς ἄλλα μεγάλα Κράτη καὶ δαπανηροτάτη καὶ ἐξόχως ἐπικίνδυνος κατεδείχθη.

§ 12. Τοιαύτη εἰς κεφαλαιώδεις γραμμὰς ἡ ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς συνταγματικῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 22 νῦν διατελοῦσα ἐργατικὴ νομοθεσία τῆς Ἑλλάδος. Λεπτομερῆς δεβαίως ἀνάλυσις τῶν κατ' ἰδίαν νομοθετημάτων διαφεύγει, πλὴν τοῦ χρόνου, καὶ τὰ ὅρια τῆς παρούσης μελέτης, ἧς σκοπὸς ἦτο μόνον ἡ διευκρίνησις τῆς ἐννοίας καὶ τῆς ἐκτάσεως τῆς Συνταγματικῆς προστασίας, καὶ ἀπὸ ἀπόψεως μόνον ταύτης ἠρευνήθησαν παραδειγματικῶς τὰ πρὸ τοῦ Συντάγματος ἰσχύοντα καὶ μετ' αὐτὸ θεσπισθέντα ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου.

Διὰ νὰ καταδειχθῇ δὲ ὁ πραγματικὸς ὄγκος καὶ ἡ σοβαρότης τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας, ἀρκεῖ νὰ σημειωθῇ ὅτι, τοῦ ἄρθρ. 157 τοῦ Γερμανικοῦ Συντάγματος ἐπιτάσσοντος ῥητῶς τὴν ὑπὸ τῆς Ἐπικρατείας κατάρτισιν ἐνιαίου ἐργατικοῦ δικαίου, συνέστη ἐκτοτε παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας εἰδικὴ Ἐπιτροπὴ «Arbeitsrechtsuschuss». Ἐν τούτοις ἡ κωδικοποίησις αὕτη εὑρίσκεται ἀκόμη εἰς τὸ στάδιον τῆς προπαρασκευῆς [12].

Κατ' οὐσίαν ἐκ τῶν ἐκτεθέντων καθίσταται δῆλον, ὅτι πολλὰ ἤδη καὶ ἐν ὄψει σχετικῶς χρόνῳ ἐγένοντο εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦτο τῆς πολιτειακῆς ἡμῶν ὀργανώσεως, ἀλλὰ ἔτι πλείονα ἴσως ὑπολείπονται διὰ τὴν συμπλήρωσιν καὶ ὁλοκλήρωσιν αὐτῶν, καὶ τὴν προϊοῦσαν ἐξέλιξιν.

Δὲν εἶναι δὲ ἄσκοπον νὰ τονισθῇ ἐνταῦθα, ὅτι ἡ ἐξέλιξις πρέπει νὰ ᾖ ἥνη μετὰ πολλῆς περισκέψεως, ἰδιαιτέρα δὲ νὰ καταβληθῇ προσοχὴ πρὸς ἀποσόβησιν ἀκρατήτων καὶ παταχθῇ εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς οἱαδήποτε διαφαινομένη τοιαύτη τάσις, ὥστε νὰ τηρηθῇ ἀπαρεγκλίτως ἡ εὐθεῖα μέση γραμμή, ἥτις μόνη εἶναι ἱκανή, σεβομένη μὲν κατὰ βάσιν τὰ ἑκατέρωθεν δικαιώματα, περιορίζουσα δὲ ταῦτα ἐν τῷ προσήκοντι ἀναγκαίῳ μέτρῳ, νὰ θεραπεύῃ τελεσφόρως τὰ ἀντιμαχόμενα συμφέροντα.

Τὸ συμπέρασμα εἶναι πάντως ἐν συνόλῳ ἱκανοποιητικόν, καὶ διὰ τὸ μέλλον εὐοίωνον.

---

(12) *Finger*, Staatsrecht, § 70, *Anschütz*, ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. 157 Γερμ. Συντ. Περὶ τοῦ ἂν γίνῃ συνταγματικὸς προστασίας τῆς ἐργασίας κατὰ τὸ Γερμ. Σύντ. ὅρα καὶ *René Brunet*, La constitution allemande du 11 Août 1919, Paris, 1921, σελ. 230 - 242.

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΠΕΡΙ ΑΣΚΗΣΕΩΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ

Καταγγελία συμβάσεως έργασίας θυρωροῦ στερουμένου άδείας Άστυν. Άρχῆς

Δικαίωμα Άστυνομικῶν Διευθυντῶν, ἐκ τοῦ Ν. 4971/1931, πρὸς ἔκδοσιν ἀστυνομικῶν διατάξεων ἐντὸς τῶν ὑπὸ τῶν Νόμων τεθειμένων ὁρίων, διὰ τῆς λήψεως ὅμως ὑπ' αὐτῶν μέτρων δὲν πρέπει νὰ θίγηται ἡ ἀτομικὴ ἐλευθερία καὶ νὰ καθυποβάλληται ἡ ἐλευθερία τῆς ἐργασίας ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τῆς Άστυνομικῆς Άρχῆς.— Άκυρότης ὑπ' ἀριθ. 21/1951 ἀστυνομικῆς διατάξεως περὶ ἐφοδιασμοῦ θυρωρῶν πολυκατοικιῶν καὶ μεγάρων δι' εἰδικῆς ἀδείας Άστυνομικῆς Άρχῆς.— Δικαίωμα ἀποζημιώσεως θυρωρῶν ἐν περιπτώσει ἀπολύσεως.

Άναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 2095/1954 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Άθηνῶν.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 21/1951 ἀστυνομικὴν διάταξιν «περὶ μέτρων ἀσφαλείας καταστημάτων, οἰκιῶν καὶ πολυκατοικιῶν» (ΕΕΔ 10, 1025), ἐκδοθεῖσαν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἄρθρων 2, 122 καὶ 123 τοῦ ν. 4971 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Σώματος τῆς Άστυνομίας Πόλεων» καὶ τοῦ ἄρθρου 37 τοῦ διατάγματος τῆς 9ης Όκτωβρίου 1926 «περὶ κανονισμοῦ τοῦ Σώματος τῆς Άστυνομίας Πόλεων», ὡς ἐκδοθεῖσα καὶ ἐπεκυρώθη διὰ τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ ν. 1001/1948, καὶ κατὰ τὸ ἄρθρον 7 τῆς ἄνω ἀστυνομικῆς διατάξεως κουδεὶς δύναται νὰ ἀσκήσῃ τὸ ἐπάγγελμα θυρωροῦ πολυκατοικίας ἢ νὰ ἐκτελέσῃ ἔργον νυκτοφύλακος οἱουδήποτε κατασκήματος ἄνευ εἰδικῆς ἐγγράφου ἀδείας τῆς Ὑποδιευθύνσεως Γενικῆς Άσφαλείας, ἐκδιδομένης τῇ αἰτήσει τοῦ ἐνδιαφερομένου . . . Οἱ ἤδη ἀσκοῦντες τὸ ἐπάγγελμα τοῦ θυρωροῦ πολυκατοικίας ἢ νυκτοφύλακος ὑποχρεοῦνται, ὅπως ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης προσκομίσουν τὰς ἀδείας των εἰς τὴν Ὑποδιεύθυνσιν Γεν. Άσφαλείας πρὸς ἀναθεώρησιν. Μετὰ τὴν ἐκπνοὴν τῆς ὡς ἄνω προθεσμίας αἱ μὴ δεόντως ἀναθεωρηθεῖσαι ἄδειαι καθίστανται ἄκυροι, ἀκουμένης ποινικῆς διώξεως κατὰ τῶν κατόχων των. Ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς ἰδιοκτήτας ἢ διευθυνεὰς πολυκατοικιῶν καὶ καταστημάτων νὰ προσλαμβάνουν ὡς θυρωροὺς ἢ νυκτοφύλακας πρόσωπα στερούμενα τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἀδείας.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἄνω ἀστυνομικῆς διατάξεως ἡ ἀναιρουμένη ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου ἔκρινε τὴν σύμβασιν ἐργασίας τοῦ συγκεκριμένου θυρωροῦ ὡς ἄκυρον (ἐφ' ὅσον ἐστερεῖτο ταυτότης ἀδείας) καὶ ἠρνήθη νὰ τῷ ἐπιδικάσῃ τὴν ὑπὸ τῆς σχετικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας θυρωρῶν πολυκατοικιῶν καὶ μεγάρων (*Τσιμουσκη*, Κώδιξ Συλλογικῶν Συμβάσεων Ἐργασίας, ἐκδ. 1947, σελ. 160) συνομολογημένην ἀποζημίωσιν, λόγῳ ἀπολύσεως, ἀκολουθήσασα τὴν ἐν τῇ νομολογίᾳ κρατήσασαν ἄποψιν ὅτι ἐπὶ ἀκύρων συμβάσεων δὲν ἐφαρμόζεται ὁ ν. 2112.

Ἡ ἀναιρετικὴ ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἐξόχως σημαντικὴ διὰ τὸ θεωρητικὸν καὶ πρακτικὸν αὐτῆς ἐνδιαφέρον, ἀποφαίνεται, ὅτι ἡ ἄνω ἀστυνομικὴ διάταξις εἶναι ἀνίσχυρος, ὡς μὴ ἐμπίπτουσα ἐντὸς τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου χορηγουμένης εἰς τὴν Ἀστυνομικὴν Ἀρχὴν ἐνεργείας (βλέπε καὶ ***Α. Ι. Σβώλου - Γ. Κ. Βλάχου***, Τὸ Σύνταγμα τῆς Ἑλλάδος, σελ. 358, σημ. 167).

Ἑπομένως, μὴ ἀναγνωριζομένου νομίμως περιορισμοῦ τοῦ θυρωροῦ εἰς τὴν ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος αὐτοῦ, ἡ σύμβασις ἐργασίας εἶχεν ἐν προκειμένῳ κῦρος καὶ ἐδικαιοῦτο οὗτος, ἀπολυθείς, τῆς ἀποζημιώσεως αὐτοῦ.

Παρόμοιον ζήτημα ἐγεννήθη ἐν τῇ πρακτικῇ τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας καὶ εἰς ἄλλας παρεμφερεῖς περιπτώσεις.

Οὕτω διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1865/1947 ἀστυνομικῆς διατάξεως τῆς Ἀστυνομικῆς Διευθύνσεως Πειραιῶς ἀπηγορεύθη εἰς τὰ Κοινὰ Ταμεῖα Ἀσφαλείας Αὐτοκινήτων νὰ προσλαμβάνουν σταθμάρχας καὶ ἐλεγκτάς, στερουμένους ἀστυνομικῆς ἀδείας, ἀπαγορευομένης ἐν ταὐτῷ τῆς ἐξασκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος των, κατὰ δὲ τὴν ὑπ' ἀριθ. 1394/1952 ἀπόφασιν τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Άθηνῶν (εἰσηγητὴς ***Γ. Καραμάνος***, ΕΕΔ 11, 1011) καὶ ἡ ἀστυνομικὴ αὕτη διάταξις, ἐκδοθεῖσα ἐπὶ τῇ βάσει τῶν αὐτῶν διατάξεων, ὡς ἡ κριθεῖσα ἤδη ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἐξέρχεται τῶν ὁρίων τῆς διὰ τῶν νόμων χορηγηθείσης εἰς τὴν Ἀστυνομίαν ἐξουσίας ἐκδόσεως ἀστυνομικῶν διατάξεων.

Δι' ἄλλης ἀστυνομικῆς διατάξεως (νεωτέρα ἡ ὑπ' ἀριθ. 19/1951, ΕΕΔ 10, 1024) ἀπαγορεύεται ἡ ἐξάσκησις τοῦ ἐπαγγέλματος ὑπηρέτου ἢ ὑπηρετρίας εἰς οἰκίας ἄνευ εἰδικῆς ἐγγράφου ἀδείας τῆς Ὑποδιευθύνσεως Γενικῆς Άσφαλείας.

Καὶ ἡ ἀστυνομικὴ αὕτη διάταξις ἐξεδόθη ἐπὶ τῇ βάσει τῶν αὐτῶν διατάξεων, ὡς ἡ κριθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἀλλὰ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2539/1951 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Άθηνῶν (Πρωτοδίκης ***Μ. Κυριλλόπουλος***, ΕΕΔ 10, 732) ἐκρίθη, ὅτι δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς εὑρισκομένη ἐντὸς

τῶν ὁρίων καὶ τοῦ πλαισίου τῆς παρασχεθείσης τῇ Ἀστυνομίᾳ ἐξουσιοδοτήσεως ἡ ἔκδοσις διατάξεως, δι' ἧς τίθενται ὑπὸ τῆς Ἀστυνομίας περιορισμοὶ καὶ ἀπαγορεύσεις εἰς τὴν ἄσκησιν ἑνὸς ἐπαγγέλματος νομίμως ἀναγνωριζομένου, ὡς τὸ ἐπάγγελμα τῶν ὑπηρετῶν.

Ἐάν, συνεχίζει ἡ ἀπόφασις, ὁ Νομοθέτης κρίνῃ ἐπιβαλλομένους ὡρισμένους περιορισμοὺς εἰς τοῦτον ἐναπόκειται νὰ θέσῃ τοὺς ἐξ ἀντικειμένου κανόνας δικαίου, δι' ὧν θὰ ρυθμισθῶσιν οἱ περιορισμοὶ οὗτοι. Ἡ Ἀστυνομία, θέσουσα τοιούτους κανόνας, ἐπεμβαίνει εἰς ἔργα νομοθετικῆς ἐξουσίας καὶ ὡς ἐκ τούτου αἱ διατάξεις αὐτῆς εἶναι ἄκυροι καὶ τυγχάνουσι μὴ δεσμευτικαί (ὅρα Α.Π. 601/1950, Θέμ. ΞΒ' 23 καὶ ἀγόρ. Εἰσαγγ. Α.Π.).

Ἀρείου Πάγου 513/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Α. Χαμάρτες**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Σ. Μαυρομιχάλης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Ἀλιχανάτης, Χ. Παναγιωτόπουλος

Ὡς σαφῶς συνάγεται ἐκ τῶν ἄρθρων 2, 122 καὶ 123 τοῦ κωδικοποιηθέντος ν. 4971/1931 ἔχουν μὲν τὸ δικαίωμα οἱ κατὰ τόπους Ἀστυνομικοὶ Διευθυνταὶ νὰ ἐκδίδουν ἀστυνομικὰς διατάξεις, ἐντὸς τῶν ὑπὸ τῶν νόμων τεθειμένων ὁρίων, ὁσάκις ἤθελον κρίνει ἀναγκαῖον νὰ ἐπέμβουν πρὸς πρόληψιν ἀξιοποίνων πράξεων ἢ ὅπως ρυθμίσουν θέματα ἀναφερόμενα εἰς τὸ ἄρθρον 122 ἢ σχετιζόμενα ὁπωσδήποτε μὲ τὰ ἔργα τῆς Ἀστυνομίας, διὰ τῆς λήψεως ὅμως τοιούτων μέτρων δὲν πρέπει νὰ θίγηται ἡ ὑπὸ τῶν νόμων καθωρισμένη σφαῖρα τῆς ἀτομικῆς ἐλευθερίας, κατὰ τρόπον ὥστε νὰ καθιστοβάλληται ἡ ἐλευθερία τῆς ἐργασίας ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τῆς Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς, διὰ τῆς παροχῆς αὐτῇ τῆς ἐξουσίας, ὅπως ἀπαγορεύσῃ τὴν ἄσκησιν ἐπαγγέλματός τινος, ὅπερ μέχρι τότε νομίμως καὶ ἀκωλύτως ἠσκεῖτο καὶ μάλιστα ὅταν διὰ τῆς ἀπαγορεύσεως ταύτης προσβάλλωνται κεκτημένα κατὰ τὸν πολιτικὸν νόμον περιουσιακὰ δικαιώματα, πᾶσα δὲ τοιούτου περιεχομένου ἀστυνομικὴ διάταξις, καθὸ παρεξερχομένου τῶν ὁρίων τῆς Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς, εἶναι ἀνίσχυρος. Ἀφ' ἑτέρου κατὰ τὸ ἄρθρον 19 τοῦ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 19135 ἀπὸ 3.4.1939 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἐγκριθέντος κανονισμοῦ θυρωρῶν πολυκατοικιῶν καὶ μεγάρων, ὅστις ἐξεδόθη εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ἄρθρου 12β τῆς ἀπὸ 31.12.1938 συλλογικῆς συμβάσεως, ἐὰν χωρήσῃ ἀπόλυσις τοῦ θυρωροῦ πολυκατοικίας ἢ μεγάρου ὑπὸ τοῦ ἰδιοκτήτου ἐκ λόγων μὴ δυναμένων νὰ θεμελιώσουν παράβασιν ἢ μὴ συμμόρφωσιν πρὸς τὰς διατάξεις τῆς συλλογικῆς ταύτης συμβάσεως, ὁ θυρωρὸς «δικαιοῦται ἀποζημιώσεως ἢ κατὰ τὰς περιστάσεις προειδοποιήσεως, ἴσης πρὸς 1/2 τῆς προβλεπομένης ὑπὸ τοῦ ν. 2112/1920, ἀναλόγως τοῦ χρόνου τῆς ὑπηρεσίας». Κατὰ ταῦτα εἶναι ἀνίσχυρος δι' ἔλλειψιν νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως καὶ ὑπέρβασιν τῆς ἀτεθειμένης τῇ Ἀστυνομικῇ Ἀρχῇ ἐξουσίας, ἡ ὑπ' ἀριθ. 21/1951 Ἀστυνομικὴ Διάταξις τοῦ Ἀστυνομικοῦ Διευθυντοῦ Ἀθηνῶν, κατὰ τὸ ἄρθρον 7 τῆς ὁποίας οὐδεὶς δύναται νὰ ἀσκήσῃ τὸ ἐπάγγελμα θυρωροῦ πολυκατοικίας, κειμένης εἰς τὰς Ἀθήνας, Πειραιᾶ ἢ εἰς τὰ περίχωρα, ἄνευ εἰδικῆς ἀδείας τῆς Ὑποδιευθύνσεως Γενικῆς Ἀσφαλείας Ἀθηνῶν, ἥτις ἐκδίδεται μετὰ συλλογὴν πληροφοριῶν ὑπὸ τῆς εἰρημένης Ἀρχῆς, ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ ἐνδιαφερομένου, ὑποβάλλοντος ὡρισμένα πιστοποιητικὰ καὶ βεβαιώσεις, οἱ δὲ ἀσκοῦντες ἤδη τὸ ἐπάγγελμα τοῦτο ὑποχρεοῦνται, ὅπως προσκομίσωσι τὰς ἀδείας των πρὸς ἀνανέωσιν ἐντὸς προθεσμίας 15 ἡμερῶν, μετὰ τὴν ἐκπνοὴν τῆς ὁποίας αὗται καθίστανται ἄκυροι, ἀπαγορευομένης, ἐπὶ ποινῇ ποινικῆς διώξεως, τῆς περαιτέρω ἀσκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος.

Τὸ ὡς Ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, καίτοι ἐδέχθη διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως μετ' ἐκτίμησιν τῶν ἀποδείξεων, ὅτι ὁ ἀναιρεσείων, προσληφθεὶς τὸν Μάϊον 1937 ὡς θυρωρὸς τοῦ ἐνταῦθα μεγάρου τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, ἀπελύθη τὴν 1 Μαΐου 1953, ἐν τούτοις ἀπέρριψε τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσείοντος, διώκουσαν τὴν κατὰ τὴν ἄνω συλλογικὴν σύμβασιν πληρωμὴν 6 μηνῶν μισθῶν, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι ἡ σύμβασις ἐργασίας ἦτο ἄκυρος, δι' ἔλλειψιν ἀδείας ἀσκήσεως ἐπαγγέλματος, κατὰ τὴν ἄνω ἀστυνομικὴν διάταξιν. Ἀλλ' οὕτω ψευδῶς ἡρμήνευσε τὰς περὶ ἀκυρότητος τῶν δικαιοπραξιῶν σαφεῖς διατάξεις τῶν ἄρθρων 174 καὶ 180 Α.Κ., μετ' ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν τῆς μνησθείσης ἀστυνομικῆς διατάξεως, τὸ κῦρος τῆς ὁποίας, ὡς οὐσιαστικοῦ νόμου, ἀναγκαίως ἐλέγχεται, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 174 Α.Κ., ἐν τῇ κατ' ἀναίρεσιν δίκῃ, ἐφ' ὅσον διὰ τῶν 1ου καὶ 4ου λόγων τοῦ ἀναιρετηρίου ἀποδίδεται ἡ αἰτίασις ὅτι αὕτη, εἰ καὶ δι' ἄλλην αἰτίαν, ἐσφαλμένως ἐφηρμόσθη, ἐφ' ᾧ ἀναιρετέα κατέστη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, κατὰ τὸ ἄρθρον 807 § 17 Πολ. Δικον. καὶ ταῦς ἄνω λόγους ἀναιρέσεως, παραπεμπτέα δὲ εἶναι ἡ ὑπόθεσις ἐνώπιον τοῦ Β' Τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου διὰ τὴν κατάλληλον τοῦ νόμου ἐφαρμογήν, συμφώνως τοῖς ἄρθροις 836 Πολ. Δικ. καὶ 3 ἐδ. β' τοῦ ν. ΧΜΖ/1877.

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΜΕ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ

Αναπροσαρμογή κατά συλλογικάς συμβάσεις καί μετέπειτα αὐξήσεις

I

Βάσις ἀναπροσαρμογῆς κατά τάς ἀπό 4 Νοεμβρίου 1947 καί 1 Δεκεμβρίου 1947 γενικάς συλλογικάς συμβάσεις ἐργασίας ἀποδοχῶν προσωπικοῦ ἐπιχειρήσεων, Ὀργανισμῶν καί Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, ἐν σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου, κατά τήν ὑπ' ἀριθ. 49253/1947 ὑπουργικήν ἀπόφασιν, ἐν συνδυασμῷ πρός ὑπ' ἀριθ. 1571/1952.— Ρύθμισις ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Ἠλεκτρικῆς Ἑταιρίας Μεταφορῶν.

Τό νομικόν ζήτημα, ὅπερ ἀπησχόλησε τήν κατωτέρω ἀπόφασιν τοῦ Α.Π., ἐπικυροῦσαν τήν ὑπ' ἀριθ. 226/1954 ἀπόφασιν Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν (Πρωτοδίκης **Χ. Καλαπανέας**) ἔχει ὡς ἑξῆς:

Αἱ ἐπιχειρήσεις, αἵτινες εἶχον σύστημα πληρωμῆς εἰς μεταλλικάς δραχμάς, μετέτρεπον ταύτας βάσει ἑνός τιμαριθμικοῦ συντελεστοῦ (τοῦ δ/τος τῆς 23.12.1925 περί τιμαριθμικῆς μισθοδοσίας προσωπικοῦ τῶν Σ.Ε.Κ.). Κατά τήν μετατροπήν τῶν μεταλλικῶν δραχμῶν παρεκρατεῖτο ποσόν τι βάσει ἑνός ἀλγεβρικοῦ τύπου, ὅπερ ἐλέγετο «τιμαριθμική στέρησις». Οὕτως, ἐάν αἱ μεταλλικαί δραχμαί ἦσαν π.χ. 100 καί ὁ συντελεστής μετατροπῆς 20, ὁ μισθός δέν ἀπετελεῖτο ἐκ 2.000, ἀλλά μικρότερος κατά τό ποσόν τῆς γενομένης τιμαριθμικῆς κρατήσεως.

Βεβαίως περί τιμαριθμικοῦ μισθοῦ (καί συνεπῶς περί τιμαριθμικῆς κρατήσεως) δέν δύναται νά γίνῃ πλέον λόγος, ἀφοῦ ὑφίστανται σήμερον ρηταί διατάξεις (τοῦ ν. 362/1945 ἄρθρ. 4), δι' ὧν ἀπαγορεύεται ὁ τιμαριθμικός μισθός.

Μετά τήν ὑπ' ἀριθ. 49253/1947 ὑ.ἀ., δι' ἧς ὡρίσθη, ὅτι εἰς ἐπιχειρήσεις, αἵτινες εἶχον προπολεμικῶς σύστημα μισθοδοσίας εἰς μεταλλικάς δραχμάς, διά τήν ἐξεύρεσιν τοῦ προπολεμικοῦ μισθοῦ θά ἐπολλαπλασιάζοντο αἱ μεταλλικαί δραχμαί ἐπί τόν ἐφαρμοσθέντα προπολεμικῶς συντελεστήν καί τό προκῦπτον γινόμενον (ὅπερ θά ἀπετέλει τόν προπολεμικόν μισθόν) θά ἀναπροσηρμόζετο κατά τόν πίνακα τῶν συλλ. συμβάσεων τῆς 4.11.1947, προέκυψε τό ζήτημα ἄν αἱ ἐπιχειρήσεις αὐταί θά προέβαινον εἰς τιμαριθμικήν κράτησιν.

Ἡ καταφατική ἀπάντησις θά ἠδύνατο ἴσως νά ὑποστηριχθῇ βάσει τῆς 49253/1947 ὑ.ἀ., ἐάν αἱ ἐπιχειρήσεις προέβαινον κατά τό ἔτος 1940 εἰς τιμαριθμικήν κράτησιν. Διότι, ἐφ' ὅσον ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις ὁμιλεῖ περί «ἐφαρμοσθέντος» συντελεστοῦ, ἠδύνατο νά ὑποστηριχθῇ ὅτι ἐν τῇ ἐννοίᾳ τούτου περιλαμβάνεται καί ἡ ἐφαρμοσθεῖσα προπολεμικῶς τιμαριθμική στέρησις.

Ἀλλ' ὡς ὀρθότατα σκέπτεται ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου αἱ ἀνωτέρω σκέψεις δέν εὑρίσκουν ἔδαφος μετά τήν διά τῆς ὑπ. ἀποφ. 1571/1952 ἀντικατάστασιν τῆς προμνησθείσης διατάξεως τῆς ὑ.ἀ. 49253/1947. Διά τῆς νέας ταύτης ὑ.ἀ. (1571/1952) ὡρίσθη ὅτι ὁ συντελεστής μετατροπῆς θά ἦτο ἐνιαῖος δι' ὅλας τάς ἐπιχειρήσεις (τοὐλάχιστον 26,50).

Ὑπό τήν νέαν ταύτην διάταξιν δέν δύναται ποσῶς νά τεθῇ ζήτημα τιμαριθμικῆς κρατήσεως. Διά τῆς ἐν λόγῳ ὑ.ἀ. ἡ Πολιτεία, ἐνῶ διετήρησε τά μισθολόγια εἰς μεταλλικάς δραχμάς, τά ὁποῖα εἶχεν ἑκάστοτε ἡ ἐπιχείρησις, ἐν τούτοις παρέλαβε τόν συντελεστήν μετατροπῆς, τόν ὁποῖον κατέστησε «ἐνιαῖον» δι' ὅλας τάς ἐπιχειρήσεις. Διά τῆς αὐξομειώσεως τοῦ συντελεστοῦ τούτου ἐπιτυγχάνει ἡ Πολιτεία τήν αὐξομείωσιν τῶν ἀποδοχῶν. Ἡ διατήρησις λοιπόν τῆς τιμαριθμικῆς κρατήσεως ὑπό τινος τῶν ἐπιχειρήσεων, ἐκτός τοῦ ὅτι δέν δικαιολογεῖται ποσῶς, θά ἀπέληγε καί εἰς διάσπασιν τοῦ ἐνιαίου συντελεστοῦ μετατροπῆς, εἰς ὃν ἀπέβλεψεν ἡ Πολιτεία.

Ἀρείου Πάγου 472/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Α. Χαμάρτος** Εἰσηγητής ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Μ. Παντελῆς** . Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Τζηρίτης, Κ. Δημάκης, Π. Ἑρμῆλιος

Ἡ κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ νόμου 28/1944 ἐκδοθεῖσα καί ἐκ τούτου ἰσχύν οὐσιαστικοῦ νόμου ἔχουσα ὑπ' ἀριθ. 49253 τῆς 17/17 Δεκεμβρίου 1947 κοινή ἀπόφασις τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Μεταφορῶν, Δημοσίων Ἔργων, Τ.Τ.Τ. καί Ἐργασίας, δι' ἧς ἀναπροσηρμόσθησαν ἀπό 1ης Νοεμβρίου 1947, συμφώνως πρός τάς ἀπό 4.11.1947 καί 1.12.1947 συλλογικάς συμβάσεις ἐργασίας, αἱ ἀποδοχαί τοῦ πάσης φύσεως προσωπικοῦ τῶν ἐπιχειρήσεων καί ἐργασιῶν ἐν γένει, ὡς καί τῶν ὀργανισμῶν καί νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, ἐφ' ὅσον ἡ συνδέουσα τοῦτο μετ' αὐτῶν σύμβασις ἐργασίας εἶναι τοιαύτη ἰδιωτικοῦ δικαίου, καί τοῦ ὁποίου ἡ μισθολογική κατάταξις προπολεμικῶς ἐρρυθμίζετο ὑπό ἐγκεκριμένων ἐσωτερικῶν κανονισμῶν, ὥρισε διά τῆς δευτέρας παραγράφου αὐτῆς, ὅσον ἀφορᾷ εἰδικῶς τά προσωπικόν τῶν ἐπιχειρήσεων, αἵτινες προπολεμικῶς εἶχον ἐν ἐφαρμογῇ σύστημα μισθοδοσίας μεταλλικῶν δραχμῶν, ὅτι ὡς ἀναπροσαρμοστέα, κατά τάς διατάξεις τῶν ὡς ἄνω συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, μισθολογική βάσις δέον νά λαμβάνωνται εἰ κατά τό σύστημα τοῦτο ἰσχύοντες δι' ἑκάστην ἐπιχείρησιν προπολεμικοί βασικοί μισθοί, πολλαπλασιαζόμενοι ὀφ' ἑκάστης τούτων ἐπί τόν μέσον ὅρον τῶν κατά τό χρονικόν διάστημα ἀπό 1 Ἰανουαρίου μέχρις 20 Ὀκτωβρίου 1940 ἐφαρμοσθέντων ὑπό ταύτης συντελεστῶν». Διά δέ τῆς ἐπακολου-

θησάσης καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω νόμου ἐκδοθείσης τροποποιητικῆς τῆς ἐν λόγῳ παραγράφου Β', ὑπ' ἀριθ. 1571/73 τῆς 29/29 Ἰανουαρίου 1952 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Ἐργασίας, Συγκοινωνιῶν, Δημοσίων Ἔργων καὶ Βιομηχανίας, ἧς ἡ ἰσχὺς ἤρξατο, κατὰ τὴν ἐν αὐτῇ ρητὴν περὶ τούτου διάταξιν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως της, ὡρίσθησαν τὰ ἑξῆς: «Τροποποιοῦντες τὴν Β' παράγραφον τῆς ὑπ' ἀριθ. 49253/1947 ἀποφάσεως ἡμῶν περὶ καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν, ὧν αἱ ἀποδοχαὶ ἐρρυθμίζοντο ὑπὸ ἐγκεκριμένων ἐσωτερικῶν κανονισμῶν, ὁρίζομεν ὅτι διὰ τὴν ἀναπροσαρμογὴν τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐπιχειρήσεων, αἵτινες προπολεμικῶς ἐφήρμοζον τὸ σύστημα μισθοδοσίας τοῦ προσωπικοῦ των διὰ μεταλλικῶν δραχμῶν, ὡς ἀναπροσαρμοστέα κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἀπὸ 4.11.1947 καὶ 1.12.1947 ἐθνικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καὶ τῶν μετέπειτα ἐκδοθεισῶν γενικῶν ἢ εἰδικῶν σχετικῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων μισθολογικὴ βάσις δέον νὰ λαμβάνωνται οἱ κατὰ τὸ σύστημα τοῦτο ἰσχύοντες βασικοὶ μισθοί, πολλαπλασιαζόμενοι ἐπὶ ἐνιαῖον συντελεστὴν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης, ὁριζόμενον εἰς 26.5 τοὐλάχιστον. Τυχὸν ἐφαρμοζόμενος ἤδη ὑπὸ τινων ἐπιχειρήσεων συντελεστὴς ὑψηλότερος τοῦ ἀνωτέρω δὲν δύναται νὰ ὑποβιβασθῇ.

Καθ' ἃ δέχεται ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις διὰ τοῦ συνόλου τῶν αἰτιολογιῶν της καὶ αὐτοὶ οἱ διάδικοι ἐν ταῖς τῆς παρούσης συζητήσεως προτάσεσί των συνομολογοῦσιν, ἡ ἐναγομένη καὶ ἤδη ἀναιρεσείουσα Ἠλεκτρικὴ Ἑταιρία Μεταφορῶν κατὰ τὸ ὡς ἄνω ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου μέχρις 28 Ὀκτωβρίου 1940 χρονικὸν διάστημα εἶχεν ἐν ἐφαρμογῇ σύστημα μισθοδοσίας τοῦ προσωπικοῦ της διὰ μεταλλικῶν δραχμῶν ἐπὶ τιμαριθμικὸν συντελεστὴν 23.50, καθ' ὃ δὲ σύστημα ὁ εἷς ἑκατὸν τῶν παρ' αὐτῷ ἐργαζομένων καταβλητέος εἰς χαρτίνας δραχμὰς μισθὸς ἐξευρίσκετο οὐχὶ ἁπλῶς διὰ πολλαπλασιασμοῦ τοῦ βασικοῦ εἰς μεταλλικὰς δραχμὰς μισθοῦ ἐπὶ τὸν ὡς εἴρηται συντελεστήν, ἀλλὰ διὰ πολλαπλασιασμοῦ τῶν μεταλλικῶν δραχμῶν ἐπὶ τὸν συντελεστὴν μετ' ἀφαίρεσιν ἀπὸ τούτου μικροῦ τινος ποσοῦ προκύπτοντος ἐκ τοῦ ἐφ' ὡρισμένην μαθηματικὴν παράστασιν πολλαπλασιασμοῦ τῆς τετραγωνικῆς ρίζης τοῦ συντελεστοῦ.

Ἐκ τῆς διατυπώσεως τῆς ἐν τῇ ἀνωτέρω πρώτῃ σκέψει παρατεθείσης διατάξεως τῆς ὑ. ἀ. 1571/1952 καὶ τῆς ἀντιπαραβολῆς αὐτῆς πρὸς τὴν τοιαύτην τῆς ὑπ' αὐτῆς τροποποιηθείσης παραγρ. Β' τῆς ὑ.ἀ. 49253/1947, ἥτις, διὰ τὴν μετατροπὴν τοῦ ἐκ μεταλλικῶν δραχμῶν προπολεμικοῦ βασικοῦ μισθοῦ εἰς χαρτίνας τοιαύτας, καθώριζεν ὡς συντελεστὴν τὸν «ὀφ' ἑκάστης» τῶν ὑπ' αὐτῆς προβλεπομένων ἐπιχειρήσεων «ἐφαρμοσθέντα» κατὰ τὸ ἀπὸ 1.1.1940 μέχρις 28.10.1940 χρονικὸν διάστημα τοιοῦτον, ἐνῷ ἡ ὑπ' ἀριθ. 1571/1952 καθορίζει ἀντιθέτως διὰ τὴν τοιαύτην μετατροπὴν ὡς «ἐνιαῖον» διὰ πάσας τὰς ἐν λόγῳ ἐπιχειρήσεις συντελεστὴν 26.5 «τοὐλάχιστον», μὲ μόνην τὴν ὑπὲρ τῶν μισθωτῶν θεσπιζομένην ἐν τέλει αὐτῆς ἐξαίρεσιν τῆς περιπτώσεως, καθ' ἣν τυχὸν ὑπὸ τινων ἐπιχειρήσεων ἐφαρμόζεται ἤδη, ἥτοι κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος της, ὑψηλότερος τοῦ 26.5 συντελεστής, ὁπότε οὗτος δὲν δύναται νὰ ὑποβιβασθῇ, σαφῶς συνάγεται ὅτι ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ (ὑπ' ἀριθ. 1571/1952) ὑπουργικῇ ἀποφάσει ὡς ἀναπροσαρμοστέα, κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἀπὸ 4.11.1947 καὶ 1.12.1947 συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καὶ τῶν μετέπειτα ἐκδοθεισῶν σχετικῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων μισθολογικὴ βάσις νοεῖται τὸ ποσὸν τὸ προκῦπτον ἐκ τοῦ πολλαπλασιασμοῦ τοῦ εἰς μεταλλικὰς δραχμὰς προπολεμικοῦ βασικοῦ μισθοῦ ἐπὶ τὸν συντελεστὴν 26.5. Ὅθεν ὁ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου ΓΨΟΔ', ὡς οὗτος μεταγενεστέρως ἐτροποποιήθη, δικάσας Πρωτοδίκης, ἀποφηνάμενος διὰ τῆς προσβαλλομένης, τελεσιδίκου κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀσκήσεως τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως ἀναιρέσεως, ἀποφάσεώς του, ὅτι ὑπὸ τὴν ἰσχὺν τῆς ἐν λόγῳ ὑ.ἀ. 1571/1952 ὡς μισθολογικὴ βάσις, διὰ τὴν κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ὡς ἄνω συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας κλπ., ἀναπροσαρμογὴν τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἀναιρεσειούσης, δέον νὰ λαμβάνηται τὸ ποσὸν τὸ προκῦπτον ἐκ τοῦ πολλαπλασιασμοῦ τοῦ εἰς μεταλλικὰς δραχμὰς προπολεμικοῦ βασικοῦ ἐπὶ τὸν συντελεστὴν 26.5 ἄνευ ἀφαιρέσεως ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἐν τῇ ἀμέσως ἡγουμένῃ σκέψει ρηθέντος ποσοῦ, μὴ ἀσκοῦντος ἐπιρροὴν τοῦ περιστατικοῦ ὅτι ἡ ἀναιρεσείουσα κατὰ τὸ ἀπὸ 1.1.1940—28.10.1940 χρονικὸν διάστημα, ὡς καὶ ὑπὸ τὴν ἰσχὺν τῆς ὑ.ἀ. 49253/1947, προέβαινεν εἰς τὴν ἀφαίρεσιν τούτου, καὶ ὅτι ἑπομένως, ἐφ' ὅσον ὁ προπολεμικὸς βασικὸς μισθὸς τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἐνάγοντος εἶναι, ὡς δέχεται, δραχμαὶ μεταλλικαὶ 160, ἡ ἐν προκειμένῳ ἀναπροσαρμοστέα μισθολογικὴ βάσις εἶναι δραχμαὶ χάρτιναι 4.240 (160Χ26.5) καὶ οὐχὶ 4.010, ὡς ὑποστηρίζει ἡ ἀναιρεσείουσα, ἐξευρίσκουσα τὸ ποσὸν τοῦτο κατὰ τὸν ὑπ' αὐτῆς κατὰ τὰ προρρηθέντα χρονικὰ διαστήματα ἐφαρμοσθέντα καὶ ἐν τῇ αὐτῇ ἀμέσως ἡγουμένῃ σκέψει διαληφθέντα σύνθετον τύπον πολλαπλασιασμοῦ τοῦ βασικοῦ μισθοῦ ἐπὶ τὸν συντελεστήν, καὶ ἀκολούθως δεχθεὶς τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου καὶ ἐπιδικάσας αὐτῷ τὴν διὰ ταύτης ἐπιδιωκομένην ἐκ δραχμῶν (παλαιᾶς ἐκδόσεως ν. 2824/1954) 26.900 μηνιαίως διαφορὰν μεταξὺ τῶν δι' ὑπηρεσίας του παρασχεθείσας ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1952 μέχρι 30 Ἰουνίου 1953 καταβληθεισῶν αὐτῷ, ἐπὶ τῇ βάσει ἀναπροσαρμοστέας ἐκ δραχμῶν 4010 μισθολογικῆς βάσεως, ἀποδοχῶν ἐκ δραχμῶν 1.029.000 καὶ ἐκείνων, αἵτινες κατὰ τὸ αὐτὸ χρονικὸν διάστημα ἔδει νὰ τῷ καταβληθῶσι (δραχ. 1.056.800) ἐπὶ τῇ βάσει ἀναπροσαρμοστέας μισθολογικῆς βάσεως ἐκ δραχμῶν 4.240, ὀρθῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὴν διαληφθεῖσαν διάταξιν τῆς ὑ.ἀ. 1571/1952, καὶ κατὰ συνέπειαν ἡ αἰτησις ἀναιρέσεως, δι' ἧς ὑποστηρίζεται ὅτι ἡ ἀναιρεσείουσα, κατὰ τὴν ἐν-

ναιαν τῆς ἐν λόγῳ ὑ.ά., δικαιοῦται ὅπως κατὰ τὸν πρὸς ἐξεύρεσιν τῆς μισθολογικῆς βάσεως πολλαπλασιασμὸν τοῦ προπολεμικοῦ βασικοῦ μισθοῦ ἐπὶ τὸν συντελεστὴν 26,5 προβαίνῃ εἰς τὴν ὡς ἄνω ἀφαίρεσιν, εἶναι ἀπορριπτέος, ὡς ἀβάσιμος νόμῳ.

II

Συντελεστὴς δι' ἀναπροσαρμογὴν ἀποδοχῶν προσωπικοῦ ἐπιχειρήσεων, ἐχουσῶν προπολεμικῶς ἐν ἐφαρμογῇ σύστημα μισθοδοσίας μεταλλικῶν δραχμῶν, κατὰ τὰς ὑπ' ἀριθ. 49253/1947 καὶ 36703/1949 ὑπουργικὰς ἀποφάσεις. — Συμψηφισμὸς αὐξήσεων κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 36703/1949 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν. — Μὴ ὑπαγωγὴ εἰς ταύτην καὶ τῶν διὰ συμβάσεως συμβιβασμοῦ συμφωνηθεισῶν μεταξὺ τοῦ προσωπικοῦ τῆς Ἡλεκτρικῆς Ἑταιρίας καὶ αὐτῆς.

Ἡ διαφορά, ἐφ' ἧς ἔκρινεν ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὡς ἐξ αὐτῆς προκύπτει, εἶχεν ἐν συνόψει ὡς ἑξῆς :

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 49253/1947 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ὡρίσθη, ὅτι, διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων τῆς 4.11.1947 καὶ 1.12.1947 ὑπὸ τῶν ἐπιχειρήσεων, αἵτινες εἶχον προπολεμικῶς σύστημα μισθοδοσίας εἰς μεταλλικὰς δραχμάς, θὰ ἐπολλαπλασιάζετο ἡ μεταλλικὴ δραχμὴ ἐπὶ τὸν παρ' ἑκάστῃ ἐπιχειρήσει ἐφαρμοσθέντα προπολεμικῶς συντελεστὴν μετατροπῆς καὶ τὸ προκῦπτον γινόμενον προπολεμικῶν δραχμῶν θὰ ἀναπροσηρμόζετο εἰς μεταπολεμικὰς δραχμὰς κατὰ τὸν πίνακα τῶν μεταπολεμικῶν συλλογικῶν συμβάσεων.

Βάσει τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἡ ἐφεσίβλητος ἑταιρία μετέτρεπε τὰς μεταλλικὰς δραχμὰς ἐπὶ τὸν παρ' αὐτῆς ἐφαρμοσθέντα προπολεμικῶς συντελεστὴν 23,50. Τὸ προσωπικὸν ὅμως ἤξίου τὴν μετατροπὴν τῶν μεταλλικῶν δραχμῶν πρὸς 27,25, διότι τοιοῦτος συντελεστὴς προέκυπτε ἐκ τῆς 19/1953 διαιτητικῆς ἀποφάσεως τῆς ἀνωτέρας Μονίμου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας, ἥτις, ἂν καὶ κηρυχθεῖσα ὑποχρεωτικὴ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 34709/1939 ἀποφ. τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐν τούτοις δὲν εἶχεν ἐφαρμοσθῇ ἐπὶ τῆς ἐργοδοτιδος ἑταιρίας.

Τὴν 11.2.1949 ἡ ἔρις μεταξὺ τοῦ προσωπικοῦ καὶ τῆς ἑταιρίας ἐλύθη συμβιβαστικῶς δι' ἀμοιβαίων ὑποχωρήσεων καὶ ὡρίσθη συντελεστὴς μετατροπῆς ὁ ἀριθμὸς 26,50, ὁ συντελεστὴς δὲ οὗτος ἐφηρμόσθη μέχρι τέλους Αὐγούστου 1949.

Μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ὑπ. ἀπ. 36703/1949, δι' ἧς ὡρίσθη, ὅτι ἔδει νὰ καταβληθῇ ὑποχρεωτικῶς ἡ ὑπὸ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως τῆς 4.11.1947 προβλεφθεῖσα αὔξησις 30 ο/ο, ἡ ἐργοδότις συνεψήφισε πρὸς τὴν αὔξησιν ταύτην τὴν διαφορὰν τὴν προκύψασαν ἐκ τῆς αὐξήσεως τοῦ συντελεστοῦ ἀπὸ 23,50 εἰς 21,50.

Ἡ ἐργοδότις εἶχεν ὑπὲρ τῆς ἀπόψεώς της τὴν παγίαν πλέον νομολογίαν τοῦ Ἀκυρωτικοῦ (βλέπε 60/1951 εἰσηγητοῦ *Ν. Πλατύκος*, ΕΕΔ 10, 292), καθ' ἣν πρὸς τὴν αὔξησιν τοῦ 30 ο/ο συνυπολογίζεται καὶ ἁπᾶσα αὔξησις δοθεῖσα μετὰ τὴν 11.4.1947 καὶ μέχρι τῆς 36703/1949. Κατὰ τῆς ἀπόψεως ταύτης, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ, ἀντιτάσσομεν, ὅτι κατὰ τὴν ρητὴν διάταξιν τῶν ἐν λόγῳ ὑπ. ἀπ. συνυπολογίζεται εἰς τὴν αὔξησιν τοῦ 30 ο/ο οὐχὶ οἱαδήποτε αὔξησις, ἀλλὰ μόναν ἐκείνη, ἥτις εἶχε δοθῇ ἔναντι τοῦ 30 ο/ο, διότι ὁ νομοθέτης ἐσκέφθη, ὅτι δὲν ἐπετρέπετο νὰ δοθῇ ἐκ νέου ἡ αὔξησις, ἥτις ἐνδεχομένως εἶχε προκαταβληθῇ.

Ἤδη διὰ τῆς κατωτέρω δημοσιευομένης ἀποφάσεως του ὁ Α.Π., ἐνῷ φαίνεται ἐμμένων εἰς τὴν κρατήσασαν παρ' αὐτῷ ἄποψιν (περὶ συμψηφισμοῦ «ἁπάσης» ἐν τῷ μεταξὺ δοθείσης αὐξήσεως εἰς τὴν αὔξησιν τοῦ 30 ο/ο), ἐν τούτοις δέχεται, ὅτι δὲν θὰ κρατήσῃ ἡ λύσις αὕτη ἀσάκις διὰ συμβιβασμοῦ ἐλύθη τὸ μέγεθος τοῦ προπολεμικοῦ μισθοῦ, ἔστω καὶ ἂν κατ' οὐσίαν διὰ τοῦ συμβιβασμοῦ ἐπήλθεν αὔξησις εἰς τὸν μισθὸν τοῦ μισθωτοῦ. Διότι προδήλως ἐκρίθη, ὅτι ὁ συμβιβασμὸς λύων ὡρισμένην ἔριδα ἢ ἀβεβαιότητα δὲν ἀποτελεῖ νέαν παροχήν, ἀλλὰ ἐπιβεβαίωσιν ὡρισμένης ὑποχρεώσεως.

Ἡ λύσις, ἣν ἔδωσεν ἡ νέα αὕτη ἀπόφασις, εἶναι ἀπολύτως ὀρθὴ καὶ παραφυλάσσει τὴν καλὴν πίστιν, ἀφοῦ διὰ ταύτης ἐπιτάσσεται ἡ ἐκπλήρωσις μιᾶς συμφωνίας, ἥτις εἶχε μάλιστα ἐκπληρωθῇ ἐπὶ μῆνας καὶ τὴν ὁποίαν ἠθέτησεν ἡ ἐργοδότις, παρορμηθεῖσα ἐκ τῆς λίαν αὐστηρᾶς ἑρμηνείας τοῦ Α.Π., καθ' ἣν συμψηφίζεται «ἁπᾶσα» αὔξησις ἔναντι τοῦ 30 ο/ο.

Ἀρείου Πάγου 436/1954 Τμ. Β'

Προεδρεύων ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Β. Κυριακόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Σ. Βλαχογιάννης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Δημάκης, Π. Ἐφηβλιος, Λ. Μυλωνογιάννης

Καὶ τὸ Τμῆμα τοῦτο, εἰς ὃ παρεπέμφθη καὶ αὖθις ἡ ὑπόθεσις διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 628/1953 ἀποφάσεως τῆς Ὁλομελείας τοῦ Δικαστηρίου τούτου, ἀποφηναμένης ὅτι δὲν ὑφίσταται διαφωνία μεταξὺ τῶν δύο Τμημάτων ἐπὶ τοῦ νομικοῦ ζητήματος, δι' ὃ ἀνῃρέθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 671/1952 τοῦ Α' Τμήματος ἡ ὑπ' ἀριθ. 10520/1952 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Δικαστηρίου τῶν ἐν Ἀθήναις Πρωτοδικῶν, σύμφωνον ἔχει γνώμην πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ Α' Τμήματος διὰ τῆς ὡς εἴρηται ἀναιρετικῆς ἀποφάσεως του ἐξενεχθεῖσαν κρίσιν, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν λύσιν τοῦ νομικοῦ ζητήματος, δι' ὃ ἀνῃρέθη ἡ ἀνωτέρω τῶν Ἐφετῶν ἀπόφασις, τοὐτέστιν ὅτι ἐκ τῶν συνδεδυασμένων διατάξεων τῶν κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ν. 28/1944 ἐκδοθεισῶν καὶ ὡς ἐκ τούτου ἰσχὺν νόμου ἐχουσῶν ὑπ' ἀριθ. 49253 τῆς 11/17 Δεκεμβρίου 1947 καὶ 36703/3345 τῆς 10/12 Λογούστου 1949 κοινῶν ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Μεταφορῶν, Δημ. Ἔργων, Τ.Τ.Τ. καὶ Ἐργασίας, προκύπτει ὅτι, προκειμένου καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐπιχειρήσεων, αἵτινες προπολεμικῶς εἶχον ἐν ἐφαρμογῇ σύστημα μισθοδοσίας μεταλλικῶν δραχμῶν, διὰ τὸν πολλαπλασιασμὸν τοῦ εἰς ταύτας βασικοῦ μισθοῦ πρὸς ἐξεύρεσιν τῶν κατὰ τὰς συλλογικὰς συμβάσεις τῆς 4.11.1947 καὶ 1.12.1947 ἀναπροσ-

ὡς ἄνω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως δοθεῖσαν αὔξησιν ἐκ 30 ο/ο, ἐξ οὗ ὑπολογισμοῦ καὶ ἐπῆλθεν εἰς τὸν ἐνάγοντα ἡ ἐν τῇ ἀγωγῇ του ἀναφερομένη ζημία, τὴν ἀνόρθωσιν τῆς ὁποίας καὶ αἰτεῖται οὗτος δι' αὐτῆς. Οὕτως ἔχουσα ἡ ἀγωγὴ νόμιμος τυγχάνει, ὡς στηριζομένη κατὰ τὸ στοιχεῖον τοῦ συντελεστοῦ, ἐφ' ὃν θὰ ἐγένετο ὁ πολλαπλασιασμὸς τῶν μεταλλικῶν δραχμῶν, περὶ οὗ καὶ ἡ ἔρις τῶν διαδίκων, ἐπὶ τῆς συμβάσεως τοῦ συμβιβασμοῦ, ἥτις λύουσα δι' ἀμοιβαίων ὑποχωρήσεων τὴν ὑπάρχουσαν ἀβεβαιότητα περὶ τῶν ἀμφισβητουμένων ἑκατέρωθεν ἰδιωτικῶν δικαιωμάτων των εἶναι ἰσχυρὰ καὶ ὑποχρεοῖ τούτους πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν δι' αὐτῆς συνομολογηθέντων. Παρὰ ταῦτα δὲ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ἀπορριψασα τὴν ἔνδικον ἀγωγήν, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι ἡ σύμβασις αὕτη εἶναι ἀνίσχυρος, ὡς τελοῦσα εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὰς ὡς εἴρηται ὑπουργικὰς ἀποφάσεις, ἥμαρτε καὶ μεταρρυθμιστέα καθίσταται κατὰ τὸ παραδεκτῶς διὰ τῶν προτάσεων τοῦ ἐκκαλοῦντος προβαλλόμενον παράπονον ἐφέσεως.

Ἐκ τῶν ἐπικαλουμένων καὶ προσαγομένων ὑπὸ τῶν διαδίκων μαρτυρικῶν καταθέσεων, ληφθεισῶν τόσον ἐνώπιον τοῦ πρωτοδίκως δικάσαντος Προέδρου, ὅσον καὶ ἐνώπιον Συμβολαιογράφων, καὶ λοιπῶν ἐγγράφων, ἐν συνδυασμῷ ἐκτιμωμένων καὶ πρὸς τοὺς ἐν γένει ἰσχυρισμοὺς αὐτῶν, ἐβεβαιώθη πλήρως ὁ καὶ μὴ ἀμφισβητούμενος ἄλλως ὑπό καὶ τῆς ἐναγομένης ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐνάγοντος περὶ τῆς ὡς εἴρηται γενομένης τὴν 11ην Φεβρουαρίου 1949 μεταξὺ τῆς ἐναγομένης ἑταιρίας καὶ τοῦ προσωπικοῦ της συμφωνίας, καθ' ἣν δι' ἀμοιβαίων ἑκατέρωθεν ὑποχωρήσεων ἐκ τῶν ὑπ' αὐτῶν ὑποστηριζομένων δικαιωμάτων των, τῆς μὲν ἑταιρίας ἰσχυριζομένης ὅτι ἐδικαιοῦτο ὅπως καθορίζῃ ὡς συντελεστήν, ἐφ' ὃν θὰ ἐγένετο ὁ πολλαπλασιασμὸς τοῦ εἰς μεταλλικὰς δραχμὰς ὑπολογιζομένου μισθοῦ τοῦ προσωπικοῦ της, τὸν ἀριθμὸν 23.50, τοῦ δὲ προσωπικοῦ της ἐξ ἀντιθέτου ὅτι ἔδει ὁ συντελεστὴς οὗτος νὰ ἦτο 27.25, ὡς καθωρίσθη διὰ τῆς ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 19/1939 διαιτητικῆς ἀποφάσεως, κηρυχθείσης ἐκτελεστῆς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 34709/1939 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ δημοσιευθείσης ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως, συνεφωνήθη τελικῶς ὑπὸ τῶν οὕτω συμβληθέντων, ὅτι ὁ συντελεστὴς θὰ ἦτο 26.50. Ἡ τοιαύτη συμφωνία φέρει τὰ στοιχεῖα τῆς συμβάσεως τοῦ συμβιβασμοῦ, ἐφ' ὅσον δι' αὐτῆς ἤρθη δι' ἀμοιβαίων τῶν συμβαλλομένων ὑποχωρήσεων ἡ ἀβεβαιότης περὶ τῶν ὑποστηριζομένων ὑφ' ἑκατέρου ἐξ αὐτῶν ὡς προείρηται δικαιωμάτων των, ὡς πρὸς τὸ μέγεθος τοῦ συντελεστοῦ, ἐφ' ὃν θὰ ἐγένετο ὁ πολλαπλασιασμὸς τοῦ εἰς μεταλλικὰς δραχμὰς μισθοῦ, ὅπερ καὶ ἀπετέλει τὸ ἀριστὸν μεταξὺ αὐτῶν σημεῖον. Συνεπῶς διὰ τὴν ἀναπροσαρμοστέαν πρὸς τὰς ἀπὸ 4.11.1947 καὶ 1.12.1946 συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας μισθολογικὴν βάσιν, πρὸς ἐξεύρεσιν τοῦ δικαιουμένου ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος ποσοῦ, διὰ τὰς παρασχεθείσας ὑπ' αὐτοῦ πρὸς τὴν ἐναγομένην ὑπηρεσίας, κατὰ τὸ ἀπὸ 1.9.1949 καὶ ἐφεξῆς χρονικὸν διάστημα, θὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν οὐχὶ ὁ ὑπὸ τῆς προδιαληφθείσης ὑπ' ἀριθ. 49253/1947 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ὁριζόμενος διὰ τὸ προσωπικὸν τῶν ἐπιχειρήσεων, αἵτινες προπολεμικῶς, ὡς ἡ ἐναγομένη, εἶχον ἐν ἐφαρμογῇ σύστημα μισθοδοσίας μεταλλικῶν δραχμῶν, συντελεστής, ἀλλ' ὁ διὰ τῆς ὡς εἴρηται συμβάσεως τοῦ συμβιβασμοῦ καθορισθεὶς ὑπὸ τῶν διαδίκων τοιοῦτος ὑπὸ τὸν ἀριθ. 26.50, καὶ τὸ προκῦπτον ἐκ τῆς τοιαύτης ἀναπροσαρμογῆς ποσὸν θέλει αὐξηθῇ κατὰ τὸ διὰ τῆς ἑτέρας ὡς προείρηται ὑπ' ἀριθ. 36703/3345 τοῦ ἔτους 1949 καὶ ἰσχυούσης ἀπὸ 15.5.1949 ἑτέρας ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ὁριζόμενον ποσοστὸν ἐκ 30 ο/ο.

Ἐκ τῶν αὐτῶν ὡς ἄνω ἀποδείξεων, ὡς ἄλλως καὶ ὁμολογεῖ ὁ ἐνάγων, βελτιῶν κατὰ τὴν πρωτόδικον συζήτησιν τὴν ἀγωγήν του, ἐβεβαιώθη ὅτι ὁ βασικὸς μισθὸς αὐτοῦ ἀνήρχετο κατὰ τὸν ἐν τῇ ἀγωγῇ του χρόνον εἰς μεταλλικὰς δραχμὰς 140, αἵτινες μετατρεπόμεναι εἰς προπολεμικὰς δραχμὰς μὲ συντελεστὴν 26,50 βάσει τοῦ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 10/1926 ἐγκυκλίου τῆς ἐφεσιβλήτου καθορισθέντος ἀλγεβρικοῦ τύπου, ἀποδίδουν προπολεμικὸν μισθὸν ἐκ δραχμῶν 3525, ὅστις, προσαρμοζόμενος πρὸς τὸν διὰ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων τῆς 4.11.1947 καὶ 1.12.1947 καθοριζόμενον πίνακα, ἀνέρχεται εἰς δραχμὰς 566.000. Τὸ ποσὸν δὲ τοῦτο, αὐξανόμενον κατὰ τὴν διὰ τῆς προμνησθείσης ὑπ' ἀριθ. 36703/1949 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως χορηγηθεῖσαν προσαύξησιν ἐκ 30 ο/ο, ἀνέρχεται εἰς δραχμὰς 735.800, ὅπερ ἀπετέλει καὶ τὸν καταβλητέον εἰς τὸν ἐνάγοντα μηνιαῖον μισθόν του. Ἐναντι τοῦ δικαιουμένου μηνιαίου μισθοῦ του τούτου ὁμολογεῖ ὁ ἐνάγων διὰ τῆς ἀγωγῆς του, ὅτι τῷ κατεβάλλετο ὑπὸ τῆς ἐναγομένης κατὰ μῆνα ποσὸν ἐκ δραχμῶν 704.000, ἤτοι ἐπὶ ἔλαττον τοῦ δικαιουμένου ὑπ' αὐτοῦ ποσὸν ἐκ δραχμῶν 31.800 καὶ διὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 1ης Σεπτεμβρίου 1949 μέχρι 31 Ἰανουαρίου 1951, ἤτοι διὰ 17 μῆνας, ποσὸν ἐκ δραχμῶν 540.600, εἰς ὃ, προστιθεμένων καὶ τῶν δώρων Χριστουγέννων 1949 καὶ 1950 καὶ τοῦ Πάσχα τοῦ 1950, ἀντιστοιχούντων πρὸς τὴν διαφορὰν 2 1/2 μηνῶν, ἡ ἐπὶ ἔλασσον καταβληθεῖσα διαφορὰ ἀνέρχεται εἰς τὸ ποσὸν ἐκ δραχμῶν 620.100, νέας ἐκδόσεως 620.10, καθ' ὃ καὶ δέον νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ τοῦ ἐνάγοντος ἀγωγή.

αρμοστέων αποδοχών, τόσον διά τόν καθορισμόν τών κανονικών αποδοχών τοῦ προσωπικοῦ τών ὡς εἴρηται ἐπιχειρήσεων ἀπό 1.11.1947, ὁπότε ἤρξατο ἡ ἰσχύς τῆς διαληφθείσης 49253/1947 κοινῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ὅσαν καί τῆς ἐπί τῶν ἀποδοχῶν τούτων προσαυξήσεως ἐκ 30ο/ο, ἀπό 15.5.1949, ἡμέρας ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τῆς χορηγησάσης ταύτην ἑτέρας ὡς ἄνω 36703/3345 τοῦ ἔτους 1949 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, λαμβάνεται ὁ μέσος ὅρος τοῦ πράγματι ἐφαρμοσθέντος ὑπό τῶν ἐπιχειρήσεων ταύτων συντελεστοῦ κατά τό ἀπό 1ης Ἰανουαρίου μέχρις 28 Ὀκτωβρίου 1940 χρονικόν διάστημα καί οὐχί ὁ συντελεστής, ὅν αἱ ἐπιχειρήσεις αὗται, ἐξαναγκαζόμεναι, θά ἦσαν τυχόν ὑποχρεοι ἐξ ἄλλης τινος αἰτίας νά ἐφαρμόσωσι κατά τό αὐτό χρονικόν διάστημα, ἀλλ' ὅν δέν ἐφήρμοσαν πράγματι καί προσέτι ὅτι εἰς τήν χορηγηθεῖσαν ὑποχρεωτικήν προσαύξησιν ἐκ 30ο/ο συνυπολογίζεται καί ἡ μέχρι τῆς ὡς ἄνω 36703/1949 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως οἰκειοθελῶς ὑπό τῶν αὐτῶν ἐπιχειρήσεων, διά συμφωνίας αὐτῶν μετά τοῦ προσωπικοῦ των, παρασχεθεῖσα τυχόν αὔξησις τοῦ κατά τό αὐτό ὡς ἄνω χρονικόν διάστημα ἐφαρμοσθέντος ὡς συντελεστοῦ πολλαπλασιασμοῦ τοῦ εἰς μεταλλικάς δραχμάς βασικοῦ μισθοῦ αὐτοῦ, ἤτις οὐδέν ἄλλο εἶναι ἡ αὔξησις τῶν διά τῆς ὡς προείρηται ὑπ' ἀριθ. 49239/1947 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καθοριοθεισῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τῶν ὡς ἄνω ἐπιχειρήσεων. Ὅτι δέ τό ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, βάσει τῶν ἀνελέγκτως δεκτῶν γενομένων ὑπ' αὐτοῦ πραγμάτων, ὡς ταῦτα ἐκτίθενται ἐν τῇ ἀνωτέρω ἀναιρετικῇ ἀποφάσει, καθ' ἃ ἡ ἐφεσίβλητος, ἀσκοῦσα ἐπιχείρησιν κοινῆς ὠφελείας, εἶχεν ἐν ἐφαρμογῇ προπολεμικῶς σύστημα μισθοδοσίας τοῦ προσωπικοῦ της ἐκ μεταλλικῶν δραχμῶν καί συγκεκριμένως καθ' ὅλον τό ἀπό 1ης Ἰανουαρίου μέχρις 28 Ὀκτωβρίου 1940 χρονικόν διάστημα διά τόν πολλαπλασιασμόν τοῦ εἰς μεταλλικάς δραχμάς βασικοῦ μισθοῦ τοῦ προσωπικοῦ της ἐφήρμοζε συντελεστήν 23,50, τήν δέ 11.2.1949 οἰκειοθελῶς διά συναφθείσης ὑπ' αὐτῆς, τῇ μεσολαβήσει τοῦ Ὑπουργοῦ Μεταφορῶν, συμφωνίας μετά τοῦ προσωπικοῦ της (οὐχί δέ συμβιβαστικῶς πρός δι' ἀμοιβαίων ὑποχωρήσεων διάλυσιν ἔριδος ἢ ἀβεβαιότητος ὡς πρός τό ποσοστόν τοῦ συντελεστοῦ), προέβη εἰς αὔξησιν τῶν ἀποδοχῶν του δι' αὐξήσεως τοῦ ἄνω συντελεστοῦ κατά τρεῖς εἰσάτι μονάδας, ἤτοι εἰς 26,50, κρίναν ὅτι αὕτη ἀπό τῆς ἰσχύος τῆς μνηοθείσης ὑπ' ἀριθ. 36703/1949 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καί ἐφεξῆς ὑπεχρεοῦτο νά καταβάλλῃ εἰς τόν ἐκκαλοῦντα τόν ἐκ μεταλλικῶν δραχμῶν μηνιαῖον μισθόν του, πολλαπλασιαζόμενον ἐπί τόν κατά τά ἀνωτέρω οἰκειοθελῶς καθορισθέντα ὑπ' αὐτῆς συντελεστήν πρός 26,50 καί ὅτι δέν ἐδικαιοῦτο νά συμψηφίσῃ εἰς τό διά τῆς δοθείσης διά τῆς ὡς προείρηται 36703/1949 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως προσαυξήσεως ἐκ 30ο/ο ἐπί τοῦ βασικοῦ εἰς μεταλλικάς δραχμάς μισθοῦ, πολλαπλασιαζομένου μέ τόν ἀπό 1.1.1940 ἕως 28.10.1940 ἐφαρμοσθέντα ὑπ' αὐτῆς συντελεστήν 23,50, προκύπτον ποσόν, τήν χορηγηθεῖσαν ὑπ' αὐτῆς αὔξησιν καί κατά παραδοχήν τῆς ἐφέσεως, ἐπιδικάσαν ἐν μέρει τό ὑπό τοῦ ἐνάγοντος ἀξιούμενον χρηματικόν ποσόν, παρέβη τήν οὐσιαστικοῦ περιεχομένου διάταξιν τῆς § 3 τῆς ὡς προείρηται ὑπ' ἀριθ. 36703/3345 τῆς 10/12 Αὐγούστου 1949 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.

Μετά τήν δια τῆς ὡς προείρηται ὑπ' ἀριθ. 671/1952 ἀποφάσεως τοῦ Α' Τμήματος ἀναίρεσιν τῆς ρηθείσης ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου, δι' ἧς παρεπέμφθη συνάμα ἡ διαφορά εἰς Τμῆμα ταῦτο διά τήν κατάλληλον τοῦ νόμου ἐφαρμογήν, ἐπανερχομένων τῶν διαδίκων συμφώνως τῇ διατάξει τοῦ ἄρθρου 834 § 1 Πολ. Δικον. εἰς τήν αὐτήν κατάστασιν, εἰς ἣν ἦραν πρό τῆς ἀναιρεθείσης ἀποφάσεως, φέρεται πρός συζήτησιν μετά τήν τήρησιν τῆς νομίμου προδικασίας, ἡ δι' ἣν καί κατεβλήθη τό νόμιμον πρόστιμον ἀπό 30 Ἀπριλίου 1952 ἔφεσις τοῦ ἐνάγοντος κατά τῆς ὑπ' ἀριθ. 2396/1951 ἀποφάσεως τοῦ κατά τήν διαδικασίαν τοῦ νόμου Γ΄ΒΟΔ' δικάσαντος Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν, ἐκδοθείσης ἐπί τῆς ἀπό 10.1.1951 καί κατά τήν αὐτήν διαδικασίαν ἀγωγῆς αὐτοῦ, ἀπορριφθείσης ὑπό τῆς ἐκκαλουμένης ἀνωτέρω ἀποφάσεως, δι' ἧς οὗτος αἰτεῖται τήν πληρωμήν αὐτῷ ποσοῦ ἐκ δραχμῶν 1.228.000 διά τούς ἐν αὐτῇ ἐκτιθεμένους λόγους.

Ὡς προκύπτει ἐκ τῆς ὑπό κρίσιν ἀγωγῆς τοῦ ἐνάγοντος, τό δικαίωμα αὐτοῦ, βάσει τοῦ ὁποίου καί αἰτεῖται τήν πληρωμήν τοῦ ἐν αὐτῇ ποσοῦ, ἐρείδεται ἐπί τῆς ἐπελθούσης, ὡς διατείνεται, τήν 11ην Φεβρουαρίου 1949 μεταξύ τῆς ἀντιδίκου του ἑταιρίας καί τοῦ προσωπικοῦ της, εἰς ὃ συγκαταλέγεται καί οὗτος, συμβιβαστικῶς συμφωνίας, καθ' ἣν αὕτη ἀναγνώρισε καί ἐδέξατο, ὅπως ὁ προπολεμικός συντελεστής, βάσει τοῦ ὁποίου ἔδει νά γίνηται ὁ πολλαπλασιασμός τῶν μεταλλικῶν δραχμῶν, εἰς ἃς καθωρίζετο ὁ μισθός τοῦ προσωπικοῦ της, δέν θά ἦτο ὁ ἀριθμός 23,50, ὃν ἐφήρμοζεν ἕως τότε αὕτη, ἀλλ' οὔτε καί ὁ ἀριθμός 27,25, ὃν ἤξιου τό προσωπικόν της, ὡς καθαριοθέντα διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 19/1932 ἀποφάσεως τῆς Ἀνωτάτης Μονίμου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας, κηρυχθείσης ἐκτελεστῆς διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 34709/1939 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἀλλά θά ἦτο ὁ ἀριθμός 26,50, ὃν συντελεστήν, καθοριοθέντα οὕτω ὑπ' αὐτῶν συμβιβαστικῶς, καί ἐφήρμοσεν αὕτη ἐκτοτε μέχρι καί τοῦ μηνός Αὐγούστου 1949, ὁπότε, δημοσιευθέντος ἐν τῷ μεταξύ, ἤτοι τήν 12.8.1949 τῆς ὑπ' ἀριθ. 36703/3345 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, δι' ἧς ὑπεχρεώθησαν αἱ ἐπιχειρήσεις κοινῆς ὠφελείας, εἰς ἃς ἀνήκει καί ἡ ἐναγομένη, ὅπως καταβάλωσιν αὔξησιν τῶν μισθῶν κατά 30 %, αὕτη κατέβαλε μέν ταύτην, ἀλλ' ἀποστᾶσα μονομερῶς τῆς ὡς ἄνω κατά τήν 11.2.1949 γενομένης συμφωνίας ἐπανῆλθεν εἰς τόν πρό ταύτης συντελεστήν 23,50, μέ τόν ὁποῖον καί ἤρξατο ἀπό 1ης Σεπτεμβρίου 1949 πολλαπλασιάζουσα τόν εἰς μεταλλικάς δραχμάς βασικόν μισθόν τοῦ προσωπικοῦ της καί ἐπί τοῦ προκύπτοντος ἐκ τοῦ πολλαπλασιασμοῦ τούτου ποσοῦ, ἀναπροσαρμοζομένου κατά τάς ἰσχυούσας τότε συλλογικάς συμβάσεις, ὑπελόγιζε τήν δια τῆς

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΡΣΙΣ ΥΠΕΡΗΜΕΡΙΑΣ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ ΕΠΙ ΑΚΥΡΟΥ ΑΠΟΛΥΣΕΩΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ

Πρόσκλησις μισθωτοῦ δι' ἐπανάληψιν ἐργασίας καὶ ὀφειλόμενοι μισθοί

Δικαίωμα μισθωτοῦ πρὸς ἀποζημίωσιν διὰ μὴ χορηγηθεῖσαν ἄδειαν, κατ' Α.Ν. 539/1945, ἐν περιπτώσει μόνον λύσεως συμβάσεως ἐργασίας δυνάμει ἐγκύρου καταγγελίας αὐτῆς ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου.— Πρόσκλησις μισθωτοῦ, διατελοῦντος ἐν ἀκύρῳ ἀπολύσει, πρὸς ἐπανάληψιν ἐργασίας.— Ἄρσις δι' αὐτῆς ὑπερημερίας ἐργοδότου, χωρὶς νὰ εἶναι ἀναγκαῖον νὰ προσφερθῇ οὗτος εἰς πληρωμὴν τῶν συνεπείᾳ τῆς ὑπερημερίας του ὀφειλομένων μισθῶν.— Δικαίωμα μόνον μισθωτοῦ πρὸς ἐπίσχεσιν παροχῆς ἐργασίας, ὑπὸ τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρου 281 Ἀστικοῦ Κώδικος.

Ὑπεκειτο ἐν προκειμένῳ ἄκυρος ἀπόλυσις μισθωτοῦ, ἐξ ἧς προῆλθεν ἡ κατὰ τὰ ἄρθρα 349 καὶ 350 τοῦ Α.Κ. ὑπερημερία τοῦ ἐργοδότου καὶ ἡ κατ' ἄρθρον 656 τοῦ Α.Κ. ὑποχρεώσεως αὐτοῦ πρὸς καταβολὴν μισθοῦ (βλέπε σχετικῶς ***Κ. Δημάκην***, Ζητήματα ἐκ τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου ὡς δανειστοῦ, ΕΕΔ 18, 393 ἐπ.).

Ἐφ' ὅσον ὁ μισθωτός, καθ' ὃ ἔχει ἐκ τοῦ νόμου δικαίωμα (καὶ εἰδικῶς ἐν προκειμένῳ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945 διὰ μὴ τήρησιν τῶν ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τεθειμένων διατυπώσεων αὐτοῦ), προσβάλῃ τὴν ἀπόλυσιν αὐτοῦ ὡς ἄκυρον ἐντὸς τῆς ὑπὸ τοῦ ν.δ. 8/11 Μαΐου 1946 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 118/1945 (ἄρθρ. 3) τεθειμένης ἀποκλειστικῆς προθεσμίας τῶν τριῶν μηνῶν (διατήρησις τῆς διατάξεως ταύτης ἐν ἰσχύϊ κατ' ἄρθρ. 60 τοῦ ἀν. ν. 1846/1951 περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων), δικαιοῦται ἀντιστοίχως καὶ ὁ ἐργοδότης νὰ προσκαλέσῃ τὸν μισθωτόν, ἵνα συνεχίσῃ τὴν παροχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του, ἐξερχόμενος οὕτω τῆς ὑπερημερίας του περὶ τὴν μὴ ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν (βλέπε ***Ἀλ. Λιτζερόπουλον***, Ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας μετὰ ν.δ. 424/1941, σ. 59, καὶ αὐτόθι παραπομπάς, Α.Π. 130/1952, εἰσηγητὴς ***Σ. Μουρομιχάλης***, ΕΕΔ 11, 615).

Ἀρκεῖ μόνον ἡ πρόσκλησις τοῦ μισθωτοῦ πρὸς ἐργασίαν νὰ εἶναι σπουδαία καὶ νὰ ἐνεργῆται ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς καλῆς πίστεως (Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 2780/1951, εἰσηγητὴς ***Ν. Οἰκονόμου***, ΕΕΔ 10, 741).

Καλούμενος ὁ μισθωτὸς πρὸς ἐργασίαν καὶ μὴ ἐμφανιζόμενος δι' αὐτὴν περιέρχεται πλέον οὗτος εἰς ὑπερημερίαν, αἰρομένης τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου, καὶ δύναται, κατὰ τὰς περιστάσεις, νὰ ἐκληφθῇ ἡ μὴ παροχὴ ὑπηρεσιῶν καὶ ὡς παραίτησις αὐτοῦ ἐκ τῆς ὑπηρεσίας του (βλέπε ***Ἀλ. Λιτζεροπούλου***, Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ ν. δ. 424/1941, σελ. 127, ***Τὸν αὐτόν***, ἐν Θέμ. ΝΒ' 360, ***Ι. Καποδίστριαν***, Ἀναστολὴ ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ΕΕΔ 2, 100 α' στήλη).

Τοιαύτη εἶναι ἡ περίπτωσις τῆς κατωτέρω καταχωριζομένης ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

Αὕτη, συμφωνοῦσα καὶ πρὸς τὴν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος προηγηθεῖσαν ὑπ' ἀριθ. 14555/1952 ἀπόφασιν τοῦ αὐτοῦ Πρωτοδικείου, ὡς ἐφετείου (εἰσηγητὴς ***Ε. Καψάλης*** ΕΕΔ 12, 193, βλέπε καὶ σύμφωνον Πρωτοδίκου Πειραιῶς 1846/1952, Πρωτοδίκης ***Κ. Κοντουρίσης***, ΕΕΔ 12, 430), δέχεται, ὅτι διὰ τὴν ἄρσιν τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου, διὰ τῆς προσκλήσεως τοῦ μισθωτοῦ πρὸς ἐπανάληψιν τῆς ἐργασίας του, δὲν εἶναι ἀναγκαῖον ἡ πρόσκλησις νὰ συνοδεύηται καὶ διὰ προσφορᾶς τῶν ὀφειλομένων μισθῶν ἐκ τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου (ἀντίθετος ἡ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 1046/1952, εἰσηγητὴς ***Σ. Σταματιάδης***, ΕΕΔ 11, 744).

Τὸ ἄρθρ. 358 Α.Κ. ὁρίζει βεβαίως, ὅτι ὁ ὀφειλέτης δικαιοῦται νὰ ἀπαιτήσῃ ἀπὸ τὸν ὑπερήμερον δανειστὴν πᾶν ὅ,τι ἐδάπανησε νὰ δαπανήσῃ ἐπὶ πλέον διὰ τὴν ἀπρόσκοπτον προσφορὰν τῆς παροχῆς, ὡς καὶ διὰ τὴν διαφύλαξιν τῆς ὑπερημερίας φύλαξιν καὶ συντήρησιν αὐτῆς, ἀλλ' ὡς ὀρθῶς παρετηρήθη καὶ ἐνομολογήθη, δέχεται δὲ τοῦτο καὶ ἡ νεωτέρα αὐτὴ ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου (βλέπε ***Β. Βασιλείου***, ΕΕΔ 11, 618, καὶ τὰς ἄνω δικαστικὰς ἀποφάσεις), ἡ διάταξις δὲν ἔχει τὴν ἔννοιαν τῆς καταβολῆς τῶν μισθῶν, καθ' ὃν χρόνον ὁ ἐργοδότης ἐτέλει ἐν ὑπερημερίᾳ περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν.

Δικαίωμα μόνον παρέχεται εἰς τὸν μισθωτόν, κατὰ τὴν Α.Π. 201/1954 (εἰσηγητὴς ***Σ. Μαυρομιχάλης***, ΕΕΔ 13, 347), νὰ προβῇ εἰς ἐπίσχεσιν τῆς παροχῆς ἐργασίας του μέχρι καταβολῆς τῶν ὀφειλομένων.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 6646/1954

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Σ. Ράγκας**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Ι. Βρεχίδης, Ε. Καλλίας

Ὀρθὴ εἶναι ἡ κρίσις τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως ὅτι κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ν. 539/1945 ἡ κατὰ τὰς διατάξεις αὐτοῦ ἐτησία ἄδεια, ἧς δικαιοῦται ὁ μισθωτός, παρέχεται in naturam, μὴ δικαιουμένου τούτου νὰ ζητήσῃ τὸ ἀντίτιμον αὐτῆς, ἐὰν δι' οἱονδήποτε λόγον δὲν τῷ ἐχορηγήθη. Ἐξ ἄλλου, κατὰ τὴν σαφῆ ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 5 § 5 τοῦ αὐτοῦ νόμου, τῆς ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης ἀποζημιώσεως διὰ τὴν μὴ λῆψιν ἀδείας δικαιοῦται ὁ μισθωτὸς ἐπὶ τῇ συνδρομῇ τῶν λοιπῶν ἐν αὐτῇ ὅρων, ἐν περιπτώσει λύσεως τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως πρὸ τῆς λήψεως τῆς ἀδείας, δυνάμει ἐγκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου. Ἐν προκειμένῳ δέ, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ ζητούμενον διὰ τῆς

ΝΥΚΤΕΡΙΝΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΑΜΟΙΒΗ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΔΙ' ΕΡΓΑΣΙΑΝ ΚΑΤΑ ΝΥΚΤΕΡΙΝΑΣ ΩΡΑΣ

Έφαρμογή ὑπ' ἀριθ. 18310/1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καὶ ἐπὶ νυκτοφυλάκων

Γενικὴ ἐξοφλητικὴ ἀπαιτήσεων περὶ μισθοῦ ἀπόδειξις.—Μὴ ἀναγραφὴ καὶ τῶν ἀπαιτήσεων μισθωτοῦ περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς καὶ νύκτας.— Ἀπόρριψις ἰσχυρισμοῦ περὶ παραιτήσεως μισθωτοῦ.—Ἐφαρμογὴ ὑπ' ἀριθ. 18310/1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ προσθέτου ἐργασίας διὰ παροχὴν νυκτερινῆς ἐργασίας καὶ ἐπὶ νυκτοφυλάκων.—Εἰδικὴ ρύθμισις δι' ὑπ' ἀριθ. 27010/1953 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.—Ἰσχὺς αὐτῆς ἀπὸ 16.12.1953, ἡμέρας δημοσιεύσεως.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 18310/1946 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν (ΕΕΔ 12, 388) ὀφείλεται εἰς τοὺς ἀπασχολουμένους ἀπὸ 10 μ.μ. ἕως 6 π.μ. μισθωτοὺς πρόσθετος ἐξ 25 ο/ο ἀμοιβὴ ἐπὶ τῶν ἑκάστοτε κεκανονισμένων νομίμων ἀποδοχῶν.

Ὡς δὲ ἠρμηνεύθη ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 25825/251/1951 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ΕΕΔ 12, 389), ἡ προσαύξησις αὕτη ὑπολογίζεται πάντοτε ἐπὶ τῶν ὑποχρεωτικῶς τεθεσπισμένων ἐλαχίστων ὁρίων μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, δὲν συμψηφίζεται πρὸς τυχὸν καταβαλλομένας ἀνωτέρας τούτων ἀποδοχὰς (ἐκτὸς ἂν ρητῶς διὰ τῆς συμβάσεως συνομολογήθη, ὅτι ὁ μείζων μισθὸς καταβάλλεται καὶ διὰ τὴν παροχὴν αὐτῆς τῆς ἐργασίας· βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 12, 389), μειοῦται δὲ ἀναλόγως διὰ τὴν ἐπὶ ἔλαττον τοῦ κεκανονισμένου ὡραρίου ἀπασχόλησιν.

Κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 18310/1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως προέκυψε τὸ ζήτημα, ἂν αὕτη ἐφαρμόζηται καὶ ἐπὶ νυκτοφυλάκων, ἐφ' ὅσον οὗτοι εἰδικῶς προσλαμβάνονται διὰ τὴν ἐργασίαν ταύτην, ἐξεδόθησαν δὲ ἀποφάσεις τοῦ Α.Π., αἱ ὑπ' ἀριθ. 414/1950, εἰσηγητὴς *Β. Μακρῆς*, ΕΕΔ 9, 690, 160/1951, εἰσηγητὴς *Ν. Πλατάκας*, ΕΕΔ 10, 504, ἀποφανθεῖσαι ἀρνητικῶς, ἐ-

---

ἀγωγῆς ἀντίτιμον μὴ ληφθείσης ἀδείας τοῦ ἔτους 1953, οὔτε ἐπὶ τοιαύτῃ βάσει ζητεῖται αὐτό, ἐπικαλουμένου τοὐναντίον τοῦ ἐνάγοντος ἄκυρον ἀπόλυσιν αὐτοῦ, ἥτις ὡς συνέπειαν θὰ εἶχεν οὐχὶ τὴν λύσιν, ἀλλὰ τὴν διατήρησιν ἐνεργοῦ τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλ' οὔτε καὶ ἐβεβαιώθη, κατὰ τὰ κατωτέρω εἰδικώτερον ἐκτιθέμενα, λύσις τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως διὰ καταγγελίας αὐτῆς ἐκ μέρους τῆς ἐναγομένης. Ὀρθῶς ἄθεν διὰ τοὺς ἀνωτέρω λόγους ἀπερρίφθη ὑπὸ τῆς ἐκκαλουμένης τὸ σχετικὸν κεφάλαιον τῆς ἀγωγῆς, ὁ δὲ τὰ ἀντίθετα ὑποστηρίζων 3ος λόγος τῆς ἐφέσεως τοῦ ἐνάγοντος κρίνεται ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος.

Βεβαιοῦται ἐκ τῶν ἀποδεικτικῶν στοιχείων, ὅτι ὁ ἐκ τῶν διευθυνόντων συμβούλων τῆς ἐναγομένης δι' ἐπιστολῆς αὐτοῦ, σταλείσης πρὸς τὸν ἐνάγοντα τὴν 5 Ὀκτωβρίου 1953, ἐκάλεσε ταῦτον, ἵνα προσέλθῃ πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας, πλὴν ὅμως οὗτος, καίτοι λαβὼν γνῶσιν τῆς τοιαύτης προσκλήσεως, παρεδόθεισης εἰς τὴν οἰκίαν του καὶ εἰς χεῖρας τῆς μητρός του, οὐδόλως προσῆλθε. Ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐνάγοντος, ὅτι ἡ τοιαύτη πρόσκλησις δὲν ἦτο σπουδαία, οὐδόλως βεβαιοῦται ἐκ τινος τῶν ἀποδεικτικῶν στοιχείων. Ἐξ ἄλλου, διὰ νὰ ἔχῃ ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἄρσιν τῆς ὑπερημερίας τῆς ἐναγομένης ἡ τοιαύτη πρόσκλησις, δὲν ἦτο ἀνάγκη νὰ ἐκπληρώσῃ οὗτος ἢ νὰ προσφερθῇ εἰς ἐκπλήρωσιν τῶν συνεπειῶν τῆς ὑπερημερίας της διὰ τὸν παρελθόντα χρόνον ὀφειλομένων μισθῶν, τοιαύτης ὑποχρεώσεως ὑφισταμένης μόνον διὰ τὰς ἐν ἄρθρῳ 358 τοῦ Α.Κ. ἐπὶ πλέον δαπάνας διὰ τὴν ἀτελεσφόρητον προσφορὰν τῆς παροχῆς, ὡς καὶ διὰ τὴν διαρκοῦσης τῆς ὑπερημερίας φύλαξιν καὶ συντήρησιν αὐτῆς. Μόνον εἰς περίπτωσιν ἐπιοχέσεως τῆς ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ πρὸς ἀσφάλειαν τῶν ἀπαιτητῶν μισθῶν του, ἀσκουμένης καὶ ταύτης ἐντὸς τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 281 τοῦ Α.Κ. διαγραφομένων ὁρίων, ἐὰν ὀφίσταται ἀξιόλογος καθυστέρησις περὶ τὴν πληρωμὴν τῶν μισθῶν τούτων, εἶναι δυνατὸν νὰ ἀποβῇ ἀνενεργὴς ἡ πρὸς ἐπανάληψιν τῆς ἐργασίας πρόσκλησις τοῦ ἐργοδότου (Α.Π. 201/1954, ΕΕΔ 13, σελ. 242, *Β. Βασιλείου*, ἐν ΕΕΔ 11, σελ. 618 - 619). Τοιαύτην ὅμως ἐπίσχεσιν ὡς γενομένην ὑπ' αὐτοῦ δὲν ἐπικαλεῖται ὁ ἐνάγων, οὐδ' ἐβεβαιώθη τοιαύτη ἐκ τῶν αὐτῶν ἀποδεικτικῶν στοιχείων, οὐδὲ ἄλλως θὰ εὑρίσκετο αὕτη ἐντὸς τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 281 διαγραφομένων ὁρίων, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς μικρᾶς καθυστερήσεως, ἐξ ἧς ἀσήμαντον ἦτο τὸ ὀφειλόμενον ποσόν, εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ δικαιολογῆται κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς καλῆς πίστεως ἐκ τοῦ λόγου μόνον τούτου ἡ ἐπίσχεσις ἢ μὴ ἐν γένει ἄρνησις τοῦ ἐνάγοντος πρὸς παροχὴν τῆς ἐργασίας του. Οὕτως, ἀρθείσης διὰ τῆς ἀνωτέρω προσκλήσεως τῆς ὑπερημερίας τῆς ἐναγομένης ὡς δανειστρίας τῆς ἐργασίας, κατέστη πλέον ὁ ἐνάγων ὑπερήμερος περὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἑαυτοῦ παροχῆς καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν ὀφείλονται αὐτῷ μισθοὶ διὰ τὸν μετὰ ταῦτα χρόνον. Κατ' ἀκολουθίαν ὀρθῶς ἔχει κατὰ τὸ διατακτικὸν αὕτη, ἀσχέτως τοῦ αἰτιολογικοῦ της, ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ἐπιδικάσασα τῷ ἐνάγοντι, κατ' ἀποδοχὴν ἐν μέρει τοῦ σχετικοῦ κεφαλαίου τῆς ἀγωγῆς, μισθοὺς λόγῳ ὑπερημερίας τῆς ἐναγομένης διὰ τὰ ἀπὸ 28 Σεπτεμβρίου μέχρι 5 Ὀκτωβρίου 1953 χρονικὸν διάστημα, καὶ ἀπορριπτέος κρίνεται ὁ διὰ τῶν ἐπὶ τῆς ἐφέσεως τοῦ ἐνάγοντος πρότασεων τῆς ἐναγομένης διατυπούμενος ἀντίθετος λόγος ἀντεφέσεως αὐτῆς.

πί τῇ σκέψει ὅτι ἡ ὑπουργική αὕτη ἀπόφασις δὲν ἔχει ἐφαρμογήν, ὁσάκις ἡ μεταξύ τοῦ ὑπαλλήλου, ὑπηρέτου ἢ ἐργατοτεχνίτου καὶ ἐργοδότου σύμβασις ἐργασίας ἀφορᾷ ἀποκλειστικῶς τὴν παροχὴν νυκτερινῆς ἐργασίας νυκτοφύλακος, δι' ἣν καθορίζονται ἀποδοχαὶ διὰ τῆς οἰκείας συλλογικῆς συμβάσεως, ἀφοῦ διὰ τὸν καθορισμὸν τῶν ἀποδοχῶν τούτων, εἴτε δι' ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας, εἴτε διὰ συλλογικῆς συμβάσεως, εἴτε δι' ἀποφάσεως τῶν ἁρμοδίων Ὑπουργῶν, προφανῶς ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν τὸ εἶδος καὶ ὁ χρόνος τῆς παρεχομένης ὑπηρεσίας.

Ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 9, 690, ΕΕΔ 11, 1197) ὅσα ἠδύναντο νὰ σημειωθοῦν κατὰ τῆς ἀπόψεως, ἡ ὁποία ἀπεδείχθη ὀφελερὰ καὶ ἐκ τῆς δι' αὐτὸν τὸν λόγον ἀκολουθησάσης ὑπ' ἀριθ. 25835/254/1951 ἑρμηνευτικῆς ἀποφάσεως (ΕΕΔ 12, 389), κατὰ τὴν ὁποίαν τῆς προσαυξήσεως τῶν ἡμερομισθίων ἢ τοῦ 1/25 τοῦ μηνιαίου μισθοῦ δικαιοῦνται πάντες οἱ μισθωτοί, ἀνεξαρτήτως τῆς ἰδιότητος, ὑφ' ἣν ὑπηρετοῦν καὶ τῆς κατὰ μόνιμον ἢ μὴ τρόπον ἀπασχολήσεώς των κατὰ τὰς νυκτερινὰς ἐν αὐτῇ ὥρας. (Σύμφωνος καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 91/1953 γνωμοδότησις Νομικοῦ Συμβουλίου, εἰσηγητὴς *Β. Σάββας*, ΕΕΔ 12, 218).

Προκύπτει, ἄλλωστε, τοῦτο σαφῶς καὶ ἐκ τῆς νεωτέρας (ἰσχυούσης ἀπὸ 16 Δεκεμβρίου 1953) ὑπ' ἀριθ. 57019/1953 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (ΕΕΔ 13, 107), διὰ τῆς ὁποίας ὡρίσθη, ὅτι τοῦ ὑπὸ τῶν ὑπ' ἀριθ. 18310/1946 καὶ 25825/1951 ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας προβλεπομένου ἐπιδόματος νυκτερινῆς ἐργασίας δὲν δικαιοῦνται οἱ ἐκ τῶν μισθωτῶν παρέχοντες τὰς ὑπηρεσίας των ἀποκλειστικῶς, ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας των, κατὰ τὰς νυκτερινὰς ὥρας μόνον, ἐφ' ὅσον αἱ καταβαλλόμεναι εἰς τοιούτους ἀποδοχαί, ἐν σχέσει πρὸς τὰ ὑπὸ τῶν οἰκείων διατάξεων προβλεπόμενα ἐλάχιστα ὅρια, εἶναι ηὐξημέναι τοὐλάχιστον κατὰ 25 ο/ο. Ἐὰν ἡ κατὰ τὰ ἀνωτέρω αὔξησις εἶναι μικροτέρα τοῦ 25 ο/ο, καταβάλλεται ἡ προκύπτουσα ἐπὶ ἔλαττον διαφορά.

Οὕτω ἀντιλαμβάνεται τὸ ζήτημα καὶ ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

Καθ' ὅσον ὅμως ἀφορᾷ εἰς τὴν πρώτην σκέψιν τῆς ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου περὶ παραιτήσεως τῶν δικαιωμάτων τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 18310/1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, δύνανται, νομίζομεν, νὰ σημειωθοῦν τὰ ἑξῆς: Καὶ ἂν ἀκόμη ρητῶς ὁ μισθωτὸς ἀφίστατο ὡς παραιτούμενος τῶν ἐξ αὐτῆς δικαιωμάτων ἢ μᾶλλον ὡς προβαίνων εἰς ἄφεσιν χρέους, κατὰ τὸ ἄρθρ. 454 Α.Κ., ἡ τοιαύτη σύμβασις, ὡς ὁρθῶς ἀναπαλλοτρίωτα δικαιώματα τοῦ μισθωτοῦ ἐκ κανονιστικῆς διατάξεως νόμου, πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς ἄκυρος (βλέπε σχετικῶς *Β. Βασιλείου*, ΕΕΔ 10, 195, καὶ παγίαν νομολογίαν τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας, ἐπικυρουμένην ὡς ὀρθὴν καὶ ὑπὸ σχετικῶν νομοθετικῶν διατάξεων (π.χ. ἄρθρ. 8 ἀ.ν. 16/21 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας», ἄρθρ. 680 Α.Κ.).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 5042/1954

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ' καὶ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Σ. Ράγκας**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Διπλούδης, Γ. Μπλάτσιος

Ἐκ τῆς προσαγομένης ὑπὸ τοῦ ἐκκαλουντος ἐξωδικαστικῆς ἀποδείξεως τοῦ ἐφεσιβλήτου, δι' ἧς, λαβὼν οὗτος δραχμὰς 448.000 διὰ τὸν ὀφειλόμενον αὐτῷ ἀπὸ 1 - 16 Ὀκτωβρίου 1953 μισθόν, δηλοῖ ὅτι ἐξοφλεῖ τὸν ἐκκαλοῦντα διὰ πᾶσαν μέχρι τοῦδε ἀπαίτησίν του σχετικὴν μὲ τὸν μισθόν του καὶ τὰς τυχὸν ἐξ αὐτοῦ παρεπομένας ἀπαιτήσεις, μὴ συμπεριλαμβανομένας εἰς τὸ ἄνω ποσόν, δὲν προκύπτει, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, καὶ δὴ κατὰ τρόπον σαφῆ καὶ ἀναμφίβολον παραίτησις αὐτοῦ καὶ ἀπὸ τῶν διὰ τῆς κρινομένης ἀγωγῆς ζητουμένων καὶ διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως ἐπιδικασθεισῶν ἀξιώσεων του ἐκ προσαυξήσεων διὰ τὴν κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς νυκτερινὰς ὥρας ἀπασχόλησίν του, αἵτινες ἀπαιτήσεις οὐδόλως μνημονεύονται ἐν τῇ ἀποδείξει ταύτῃ, ἐκ τῆς ὅλης ἀορίστου διατυπώσεως τῆς ὁποίας οὐδόλως δύναται νὰ συναχθῇ, ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος ἠθέλησε νὰ παραιτηθῇ καὶ τῶν ἀξιώσεων τούτων, ὀρθῶς δέ, εἰ καὶ σιγῇ, ἀπέρριψε καὶ ἡ ἐκκαλουμένη τὸν προβληθέντα διὰ τῶν προτάσεων τῆς πρωτοδίκου συζητήσεως σχετικὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ ἐκκαλοῦντος, ὁ δὲ τὰ ἀντίθετα ὑποστηρίζων 3ος λόγος τῆς κρινομένης ἐφέσεως κρίνεται ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος.

Κατὰ τοὺς σαφεῖς ὁρισμοὺς τῶν ἄρθρων 1 §§ Ι καὶ ΙΙ, 2 §§ Ι καὶ ΙΙ τῆς ὑπ' ἀριθ. 25825/254/1951 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας (περὶ ἑρμηνείας τῶν ὑπ' ἀριθ. 8900/1946 καὶ 18310/1946 ἀποφάσεων τῶν αὐτῶν Ὑπουργῶν) τόσον ἡ ἐξ 75 ο/ο διὰ τὴν κατὰ τὰς Κυριακὰς ἀπασχόλησιν, τῶν μισθωτῶν προσαύξησις, ὅσον καὶ ἡ ἐξ 25 ο/ο διὰ τὴν κατὰ τὰς νυκτερινὰς ὥρας (22-06) ἀπασχόλησιν τοιαύτη ὑπολογίζονται ἐπὶ τῶν ὑποχρεωτικῶς τεθεσπισμένων ἡμερομισθίων ἢ τοῦ 1/25 τοῦ ὑποχρεωτικῶς ἐπίσης τεθεσπισμένου μηνιαίου μισθοῦ, μὴ συμφηφιζόμεναι πρὸς τυχὸν καταβαλλόμενας ἀνωτέρας τούτων ἀποδοχάς. Ἐξ ἄλλου, ὁρίζουσα ἡ ρηθεῖσα διάταξις τοῦ ἄρθρου 2 § 1 τῆς ἀνωτέρω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ὅτι τῆς ἐξ 25 ο/ο διὰ τὴν νυκτερινὴν ἐργασίαν προσαυξήσεως δικαιοῦνται πάντες οἱ μισθωτοί, ἀνεξαρτήτως τῆς ἰδιότητος, ὑφ' ἣν ὑπηρετοῦν καὶ τῆς κατὰ μόνιμον ἢ μὴ τρόπον ἀπασχολήσεως των κατὰ τὰς ἄνω ὥρας, σαφῆ ἔχει τὴν ἔννοιαν, ὅτι τῆς ἐν λόγῳ προσαυξήσεως δικαιοῦται καὶ ὁ κατὰ μόνιμον τρόπον ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῶν παρεχομένων παρ' αὐτοῦ ὑπηρεσιῶν ἀπασχολούμενος κατὰ τὰς νύκτας νυκτοφύλαξ, μὴ ἀσκοῦντος ἐπιρροήν τινα καὶ τοῦ γεγονότος ὅτι τυχὸν διὰ συλλογικῆς συμβάσεως ἢ δι' ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἔχει καθορισθῇ διὰ τοὺς μισθωτοὺς τῆς κατηγορίας του ὁ μισθός, ἐκτὸς μόνον ἐὰν κατὰ τὴν σύναψιν

ΑΣΘΕΝΕΙΑ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΜΙΣΘΟΥ ΕΠΙ ΑΝΥΠΑΙΤΙΟΥ ΚΩΛΥΜΑΤΟΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

I

Προϊσχύον τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος δίκαιον καὶ ἄρθρα 657, 658 Ἀστικοῦ Κώδικος

Ἀδυναμία παροχῆς ὑπηρεσιῶν μισθωτοῦ ἕνεκεν ἀσθενείας.—Ἐφαρμογὴ προϊσχύοντος τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος βυζαντινορρωμαϊκοῦ δικαίου, ἐφ' ὅσον ἡ σύμβασις ἐργασίας κατηρτίσθη πρὸ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος.—Ἔλλειψις ὑποχρεώσεως μισθοῦ, ἐφ' ὅσον δὲν παρεσχέθη ἐργασία.—Ἄλλως, καὶ ἐπὶ τῇ ἐκδοχῇ ὅτι ὑπῆρχε τοιοῦτο δικαίωμα ἐπὶ ἐπουσιώδους χρονικῆς ἀδυνομίας πρὸς παροχὴν ὑπηρεσιῶν, ἐπιτρεπτὴ ἡ διὰ συμφωνίας τῶν μερῶν ἀλλοίωσις ρύθμισεως, τῆς διατάξεως Πανδεκτῶν καθιερούσης ἐνδοτικὸν δίκαιον.

Ἐπανέρχεται τὸ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν διὰ τῆς κατωτέρω δημοσιευομένης ὑπ' ἀριθ. 5421/1954 ἀποφάσεως αὐτοῦ (ὡς ἐφετείου) εἰς τὴν δεκτὴν καὶ ὑπὸ τῆς ὁμοίας προηγουμένης ὑπ' ἀριθ. 13236/1953 ἀποφάσεως αὐτοῦ (εἰσηγητὴς *Σ. Διαμαντάκος*, ΕΕΔ 13, 178) ἀποψιν ἐπὶ τοῦ ἀπασχολήσαντος αὐτὸ καὶ πάλιν ἐνδιαφέροντος θέματος περὶ τοῦ δικαιώματος μισθοῦ τοῦ ἀνυπαιτίως κωλυθέντος νὰ παράσχῃ τὰς ὑπηρεσίας του μισθωτοῦ.

Ἐπρόκειτο περὶ συμβάσεως ἐργασίας, συναφθείσης ὑπὸ τὴν ἰσχὺν τοῦ προϊσχύοντος τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος (τῶν ἄρθρων 657, 658 αὐτοῦ) δικαίου καὶ συνεπῶς, ἐφ' ὅσον τὰ ἄρθρα ταῦτα δὲν ἐφαρμόζονται διὰ τὰς κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον συναφθείσας συμβάσεις (βλέπε *Κ. Τριανταφυλλόπουλον*, ΕΕΔ 9, 726 καὶ νομολογίαν εἰς σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 13, 178), ἐφαρμοστέον ἐτύγχανε τὸ προϊσχύον τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος δίκαιον (βλέπε περὶ αὐτοῦ νομολογίαν καὶ συγγραφεῖς ἐν ΕΕΔ 12, 1183).

Διὰ τῆς δευτέρας τῶν παρατιθεμένων κατωτέρω ἀποφάσεων αὐτοῦ τὸ Πρωτοδικεῖον, ἔχον ὑπ' ὄψιν του σύμβασιν ἐργασίας συναφθεῖσαν μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ ἐφαρμόζον τὰ ἄρθρα 657 καὶ 658 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ἑρμηνεύει τὰ ἄρθρα ταῦτα ὡς ἔχοντα τὴν ἔννοιαν, ὅτι ὁ μισθωτὸς δικαιοῦται τοῦ μισθοῦ, τὸν ὁποῖον θὰ ἐλάμβανεν, ἂν ὁ μισθωτὸς εἰργάζετο κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα τοῦ μηνός.

Αὐτὴν πράγματι τὴν ἔννοιαν ἔχει ἡ ἐν τῷ ἄρθρῳ 657 Α.Κ. φράσις «διατηρεῖ τὴν ἀξίωσιν αὐτοῦ ἐπὶ τὸν μισθόν...» (βλέπε καὶ συμφώνους Πρωτοδικεῖου Ἀθηνῶν 297/1952, Πρωτοδίκης *Σ. Διαμαντάκος*, ΕΕΔ 11, 818, Πρωτοδικεῖου Πειραιῶς 3089/1950, εἰσηγητὴς † *Ι. Παπαχρηγορίου*, ΕΕΔ 10, 163).

Σχετικῶς ἤδη πρὸς τὴν ἔκτασιν τοῦ δικαιώματος τοῦ μισθοῦ κατ' ἄρθρα 657, 658 Α.Κ. ἐπὶ ὑπολειμμάτων ἐμφανιζομένων κατ' ἔτος ὑπομιμνήσκεται ἡ πρόσφατος Πρωτοδικεῖου Ἀθηνῶν 3732/1954, εἰσηγητὴς *Ι. Μαρινάκος*, ΕΕΔ 13, 519, ἔνθα εἰς σημειώσεις μας καὶ λοιπαὶ παραπομπαί).

Πρωτοδικεῖου Ἀθηνῶν 5421/1954

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Σ. Διαμαντάκος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Μ. Γαλάνης, Ν. Ἀγγελόπουλος

Διὰ τῆς ἐφ' ἧς ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἀγωγῆς ὁ ἐφεσίβλητος (ἐνάγων), διατεινόμενος ὅτι προσελήφθη ἐν ἔτει 1939 εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν ἐκκαλούντων (ἐναγομένων) ὡς ἀρτεργάτης καὶ ὅτι ἠσθένησε κατὰ τὰ ἐν αὐτῇ εἰδικώτερον προσδιοριζόμενα χρονικὰ διαστήματα, ἐπιδοτηθεὶς παρὰ τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Ἀρτεργατῶν διὰ τῶν ἐν αὐτῇ εἰδικευμένων χρηματικῶν ποσῶν, διώκει τὴν πληρωμὴν τῆς διαφορᾶς μεταξὺ τῶν ποσῶν τούτων καὶ τοῦ ἐκάστοτε καταβαλλομένου ἡμερομισθίου ἐκ δραχμῶν 1.639.000. Τὴν ἀγωγὴν ταύτην ἐδέχθη ἐν τῷ συνόλῳ της ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἐπὶ ταῖς ἐν αὐτῇ αἰτιολογίαις.

Ἐβεβαιώθη, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, ὅτι οἱ ἐκκαλοῦντες, συνεκμεταλλευόμενοι ἐπιχειρήσεως ἀρτοποιείου ἐν Καισαριανῇ, προσέλαβον ἐν ἔτει 1939 εἰς τὴν ὑπηρεσίαν των τὸν ἐφεσίβλητον ὡς ἀρτεργάτην, ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου καὶ ἀντὶ πληρωμῆς τοῦ ἐκάστοτε ἰσχύοντος νομίμου ἡμερομισθίου, ἐργαζομένου ἐκτοτε παρ' αὐτοῖς συνεχῶς μέχρι τοῦ νῦν. Κατὰ δὲ ὑπαρχῆς ἐν τῇ συμβάσει ταύτῃ συνομολογηθέντα ὑπὸ τῶν διαδίκων μερῶν ὅρον συνεφωνήθη, ὅπως τὸ νόμιμον ποσοστὸν τῶν ἀρτεργατικῶν δικαιωμάτων διανέμηται κατ' ἰσομοιρίαν μεταξὺ τῶν ἐκ τῶν ἀρτεργατῶν παρόντων καὶ ἐργασθέντων, ὧν τινων τὸ ἡμερομίσθιον θὰ προσαυξάνηται καὶ διὰ τοῦ ἡμερο-

---

τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας, δι' ἧς τυχὸν συνεφωνήθη καταβολὴ μείζονος τοῦ νομίμου μισθοῦ, ἐγένετο καὶ εἰδικὴ συμφωνία περὶ καλύψεως τῆς προσαυξήσεως ταύτης διὰ τοῦ καταβαλλομένου ἐπὶ πλέον τοῦ τεθεσπισμένου ἐλαχίστου ὁρίου μισθοῦ ποσοῦ. Ἡ ὑποστηριζομένη ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος ἀντίθετος ἄποψις, ἥτις ἐγένετο δεκτὴ καὶ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 5722/1952 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν (ΕΕΔ 11, σελ. 1197) δὲν εἶναι ὀρθή. Ἐξ ἄλλου ἡ κατὰ διάφορον τρόπον ρυθμίσασα τὸ θέμα τοῦτο ὑπ' ἀριθ. 27010/1953 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἰσχύουσα ἀπὸ τῆς 16.12.1953, ὅτε ἐδημοσιεύθη εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καὶ μὴ ἔχουσα ἀναδρομικὴν δύναμιν, δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῆς προκειμένης περιπτώσεως, καθ' ἣν πρόκειται περὶ προσαυξήσεων δι' ἐργασίαν ἀναγομένην εἰς προγενέστερον τῆς ἰσχύος αὐτῆς χρόνον.

μισθίου τῶν ἐξ οἱουδήποτε λόγου ἀπόντων καὶ ἀπολυομένων συναδέλφων των, μὴ μετεχόντων τῆς διανομῆς ταύτης, χωρὶς νὰ συμμετέχῃ τὸ παράπαν ἡ ἐπιχείρησις τῶν ἐκκαλούντων τῆς διανομῆς τοῦ ποσοστοῦ τούτου, ἐναντι τῶν ὁποίων ὀφίσταται σαφὴς ἡ ἐκ τοῦ ὅρου τούτου συναγομένη δήλωσις ἑνὸς ἑκάστου ἐργαζομένου καὶ συνεπῶς καὶ αὐτοῦ τοῦ ἐφεσιβλήτου, κατὰ τὸ περιεχόμενον τῆς ὁποίας οὗτος δὲν θὰ ἐδικαιοῦτο νὰ ἀξιώσῃ τὸν μισθὸν τοῦ χρόνου τῆς ἀνυπαιτίου ἀδυναμίας, ἐξ οἱουδήποτε λόγου καὶ ἂν προῆλθεν αὕτη, μηδὲ τοῦ ἐκ τῆς ἀσθενείας ἐξαιρουμένου, οὐ μόνον ἐναντι τῶν συναδέλφων του, ἀλλὰ καὶ ἐναντι τῶν ἐκκαλούντων ἐργοδοτῶν. Βάσει τοῦ χρόνου, καθ' ὃν συνετελέσθησαν τὰ παραγωγικὰ τῆς κρινομένης ἐνοχῆς γεγονότα, ἐφαρμοσθήσεται ἐν τῇ συγκεκριμένῃ περιπτώσει τὸ πρωτοχθὲν Βυζαντινορρωμαϊκὸν Δίκαιον, κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τῶν ἄρθρων 24 καὶ 38 ἐδ. 2 τοῦ ἀ.ν. 2783/1941 Εἰσαγωγικοῦ Νόμου τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος. Κατὰ τὴν ἐν προκειμένῳ ἄρχουσαν δόξαν, δεκτὴν καὶ ὑπὸ τῆς νομολογίας γενομένην, ἐὰν ὁ ἐργαζόμενος, ἐκμισθωτὴς τῶν ὑπηρεσιῶν, ἐμποδίζηται νὰ ἐργασθῇ, ἕνεκα λόγων ἀφορώντων τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, ἀπαλλάσσεται μὲν κατὰ τὰς διατάξεις ν. 15 § 6 Πανδ. (19.2) τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς παροχὴν τῆς ἐργασίας του, δὲν δικαιοῦται ὅμως εἰς ἀντιμισθίαν, καθ' ὃν χρόνον δὲν εἰργάσθη ἐκ τῆς αἰτίας ἐκείνης, ἀδιακρίτως τοῦ οὐσιώδους ἢ ἐπουσιώδους τῆς πρὸς παροχὴν ὑπηρεσιῶν χρονικῆς ἀδυναμίας (βλ. Α.Π. 478/1939, ΕΕΝ ἔτος σε' σ. 688, Ἐφ. Ἀθ. 962/1929, Θέμ. ΜΑ' σ. 96, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 7129/1947 καὶ 13236/1953, ΕΕΔ 6 σ. 683 ἐπ. καὶ 13, σ. 179 ἐπ., *Windscheid - Πολυγένους*, Ἔνοχ. § 401 σημ. 6 καὶ § 404 σημ. 5, *Καλλιγᾶ*, Ἔνοχ. § 321, *Παπαρρηγοπούλου - Φουρκιώτη* § 1358). Ὅθεν, κατ' ἐφαρμογὴν τῆς προεκτεθείσης καὶ δεκτῆς ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου καθιαταμένης γνώμης, μὴ δικαιούμενος ὁ ἐφεσίβλητος μισθοῦ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ρηθείσης ἀσθενείας, οὐδὲ τῆς ἀξιουμένης ὑπὸ τῶν ἐκκαλούντων διαφορᾶς δικαιοῦται, καὶ ἔδει νὰ ἀπορριφθῇ ἡ ἀγωγὴ δι' ἔλλειψιν ἀφειλῆς. Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῇ ἐκδοχῇ ὅτι θὰ ἠδύνατο νὰ τύχῃ ἐφαρμογῆς ἐν τῇ συγκεκριμένῃ περιπτώσει ἡ διάταξις Πανδ. 19.2.27, κατ' ἀναλογίαν τοῦ ἐν αὐτῇ θέματος περὶ μισθώσεως πράγματος, ὅτε ἐπὶ ἐπουσιώδους μόνον ἀνυπαιτίου χρονικῆς ἀδυναμίας πρὸς παροχὴν ὑπηρεσιῶν δὲν ἐπέρχεται ἀντίστοιχος ἐλάττωσις τῆς ἀμοιβῆς, διασπωμένης τῆς ἀρχῆς periculum est locatoris, εἰς τὸ Δικαστήριον δὲ ἐναπόκειται περαιτέρω νὰ κρίνῃ ἑκάστοτε, κατὰ τὸ ὀρθὸν καὶ τὸ ἴσον, τὸ εἶδος τοῦ ἀνυπαιτίου κωλύματος καὶ νὰ ὁρίσῃ τὸν χρόνον, δι' ὃν ὁ ἐργασιοδότης δὲν δικαιοῦται νὰ περικόψῃ τὸν μισθὸν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ κωλύματος (βλ. *Κ. Τριαντοφυλλόπουλον*, Μισθὸς ἐν κωλύματι κλπ., ΕΕΔ 9, σ. 725 ἐπ.), καὶ πάλιν ἔδει νὰ ἀπορριφθῇ ἡ ἀγωγή, ἀφοῦ ἡ διάταξις αὕτη, καθιεροῦσα δίκαιον ἐνδοτικὸν καὶ συγχωροῦσα τὴν ἀπ' αὐτῆς παρέκκλισιν διὰ ρητῆς ἢ σιωπηρᾶς τῶν μερῶν συμφωνίας, ἰσχύει μόνον ἐὰν οἱ συμβαλλόμενοι δὲν ὥρισαν ἄλλως (βλ. *Καποδίστριαν*, Μισθὸς ἐν κωλύματι κλπ., ΕΕΔ 11, σ. 2 ἐπ.), ἐξ οὗ ἕπεται ὅτι, ἐφ' ὅσον συνεφωνήθη κατ' ἀπόκλισιν τοῦ κανόνος τούτου καὶ δυνάμει τοῦ ρηθέντος συμβατικοῦ ὅρου, ὅπως μὴ δικαιοῦται ὁ ἐφεσίβλητος μισθοῦ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀνυπαιτίου ἀδυναμίας (ἀσθενείας), οὐχὶ νομίμως αἰτεῖται ἤδη τὴν πληρωμὴν μέρους αὐτοῦ, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὰ προεκτεθέντα. Τὰ εἰς θεμελίωσιν τοῦ ὡς ἄνω συμβατικοῦ ὅρου ἀναγόμενα πραγματικὰ περιστατικὰ ἐγκαίρως προέβαλον κατὰ τὴν πρώτην συζήτησιν οἱ ἐκκαλοῦντες, ὡς τοῦτο προκύπτει ἐκ τῆς ὑπὸ τῆς ἐκκαλουμένης ἀντικρούσεως συναφοῦς ἰσχυρισμοῦ των, καὶ ἐκ τῆς καταθέσεως τοῦ ἐξετασθέντος μάρτυρος, πρασεπιβεβαιοῦντος μετὰ λόγου τὴν ὕπαρξιν καὶ τὸ ὑποστατὸν τοῦ ὅρου τούτου, ἤδη δὲ ἐφεσίμως ἐπαναλαμβάνουσι διὰ τῶν ἐγγράφων αὐτῶν προτάσεων κατὰ παραδεκτῶς γενομένην βελτίωσιν πρὸς συμπλήρωσιν τῶν 1ου καὶ 2ου ὡρισμένων λόγων τῆς ἐφέσεως. Ἀκολούθως ταύτοις, δεχθεῖσα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις τὴν ἀγωγὴν κατὰ τὰ εἰρημένα, ἥμαρτεν, ἐσφαλμένως ἑρμηνεύσασα τὸν νόμον καὶ ἐκτιμήσασα τὰ πράγματα, καὶ δέον, δεκτῶν καθισταμένων τῶν ρηθέντων λόγων ἐφέσεως καὶ παρελκούσης μετὰ τοῦτο τῆς ἐρεύνης τῶν λοιπῶν τοιούτων, διατυπούντων παράπονα : α) κατὰ τῆς μὴ ἀποδοχῆς τῆς ἐκ τοῦ ἄρθρου 657 Α.Κ. ἐνστάσεως συμψηφισμοῦ β) κατὰ τῆς μερικῆς ἐξοφλήσεως τοῦ μισθοῦ ἀσθενείας, νὰ ἐξαφανισθῇ ἡ ἐκκαλουμένη ἐπὶ τῷ τέλει τῆς ὁλοσχεροῦς ἀπορρίψεως τῆς ἀγωγῆς.

II

Ἀνυπαίτιον κώλυμα παροχῆς ὑπηρεσιῶν καὶ δικαίωμα μισθοῦ κατ' ἄρθρα 657, 658 Ἀστικοῦ Κώδικος. — Ἔννοια διατάξεων. — Ὑποχρέωσις καταβολῆς μισθοῦ ἴσου πρὸς ἐκεῖνον, ὃν θὰ ἐλάμβανεν ὁ μισθωτὸς ἄνευ τοῦ κωλύματος ἐπὶ τὸν ἐν ἄρθρῳ 658 Ἀστικοῦ Κώδικος χρόνον.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 5259/1954

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Δ. Καλαμβοκίδης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Γαρουφαλιᾶς, Ν. Ἀρμακόλλας

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 657 § 1 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ὁ ἐκμισθωτὴς διατηρεῖ τὴν ἀξίωσιν αὐτοῦ ἐπὶ τὸν μισθόν, ἐὰν κωλύηται νὰ ἐργασθῇ ἕνεκα σπουδαίου λόγου, μὴ ὀφειλομένου εἰς ὑπαιτιότητα αὐτοῦ, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 658 ὁ χρόνος, δι' ὃν διατηρεῖται ἡ ἐπὶ τὸν μισθὸν ἀξίωσις, δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὸν μῆνα, ἐὰν τὸ κώλυμα ἐπῆλθεν ἐν τοὐλαχίστον ἔτος μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς συμβάσεως.

Ἡ ἐκκαλοῦσα, ἔχουσα παρὰ τῇ ἐφεσιβλήτῳ ὑπηρεσίαν ὑπὲρ τὸ ἔτος, ἐκωλύθη νὰ ἐργασθῇ ἕνεκα σπουδαίου λόγου, ἤτοι ἀσθενείας της, μὴ ὀφειλομένου εἰς ὑπαιτιότητά της, ἀπὸ τῆς 9 Φεβρουαρίου μέχρι τῆς 17 Ἀπριλίου 1953 ἐπὶ 45 ἡμέρας, συνεπῶς διατηρεῖ τὴν ἀξίωσίν της ἐπὶ τὸν μισθὸν ἐπὶ ἕνα μῆνα, νοητέον, κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 658 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ἴσον πρὸς τὰ ἡμερομίσθια, ἅτινα, διαρκοῦντος τούτου, θὰ ἐ-

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΤΗΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

ΘΕΣΙΣ ΕΦΕΔΡΩΝ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ ΕΙΣ ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΤΗΤΑ

Έννοια άρθρου 9 § 8 Ν. 118/1945 περί προστασίας παλαιών πολεμιστών

Δικαίωμα επιχειρήσεων, κατ' άρδρ. 9 § 2 Ν. 118/1945, πρός θέσιν μισθωτών αύτών είς διαθεσιμότητα έπί τρείς μήνας έτησίως, έπί έλλείψεως έργασιών.— Εξαίρεσις ύπό τής § 8 άρθρου 9 Ν. 118/1945 έφέδρων παλαιών πολεμιστών αδιακρίτως ύπαγωγής είς Ν. 118/1945 καί συνεπώς καί είς δικαίωμα επιχειρήσεων πρός θέσιν μισθωτών είς διαθεσιμότητα — Μονομερής άλλως μεταβολή όρων συμβάσεως έργασίας, εξισουμένη πρός απόλυσιν κατ' Α.Ν. 771/1937.— Άκυρότης εξ έλλείψεως αποφάσεως Επιτροπής άρθρου 7 Α.Ν. 244/1936.

Ώς προκύπτει έκ τής καταχωριζομένης κατωτέρω αποφάσεως τού ώς έφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Άθηνών, δέν έπετεύχθη έν τή νομολογία ένότης γνωμών έπί τού ζητήματος, άν κατά τήν έννοιαν τής διατάξεως τού άρθρ. 9 § 2 τού ν. 118/1945 δύνανται νά τεθούν είς διαθεσιμότητα καί οί έν άρθρ. 9 § 8 τού αύτού νόμου αναφερόμενοι έφεδροι παλαιοί πολεμισταί (βλ. νομολογίαν έν ΕΕΔ 11, 306, ΕΕΔ 12, 621).

Έσημειώσαμεν έπί τής δεχθείσης τά αύτά, ώς ή κατωτέρω απόφασις τού Πρωτοδικείου Άθηνών, ύπ' άριθ. 1996/1953 (είσηγητής *Δ. Καλαδούκας*, ΕΕΔ 12, 1238) αποφάσεως τού Συμβουλίου τής Επικρατείας όσα ήδύναντο, καθ' ήμάς, νά σημειωθούν έπί τής ορθότητος τής απόψεως ταύτης.

Άνεξαρτήτως τού ότι ή διάταξις τής § 8 τού άρθρου 9 τού ν. 118/1945, ή όποία δέν έσκόπησεν άλλο τι, είμή νά παραφυλάξη τά δικαιώματα τών έφέδρων παλαιών πολεμιστών έκ τής προϊσχυούσης νομοθεσίας ώς πρός τήν έλευθέραν ύπό τών έργοδοτών απόλυσιν, δέν έχει, ώς διά μακρών έσημειώσαμεν (ΕΕΔ 12, 1238 έπ.), τήν έννοιαν, ότι απαγορεύει καί τήν εφαρμογήν τής διατάξεως τής § 2 τού αύτού άρθρου 9 περί θέσεως τών μισθωτών έν γένει είς διαθεσιμότητα, έκ τής δεκτής γενομένης απόψεως συμβαίνει νά προκύπτη τούτο τό άτοπον, τό όποίον προφανώς δέν ήτο έν τή θελήσει τού Νομοθέτου: Νά απαγορεύηται, κατά τήν διδομένην είς τό άρθρον 9 τού ν. 118/1945 έννοιαν ή θέσις τών μισθωτών έφέδρων παλαιών πολεμιστών είς διαθεσιμότητα καί μόνον έκείνων, οί όποίοι ασφαλίζονται κατά τής ανεργίας είς τό Ι.Κ.Α. (τούς όποίους καί καλύπτει ό ν. 118/1945) καί νά έπιτρέπηται ή καταβολή μειωμένων αποδοχών δυνάμει τών ύπ' άριθ. 3600 καί 3601/1946 όπουργικών αποφάσεων (ΕΕΔ 5, 93) είς τούς έφέδρους παλαιούς πολεμιστάς, διά τούς όποίους δέν ισχύει ό ν. 118/1945, έφ' όσον δέν ασφαλίζονται κατά τής ανεργίας είς τό Ι.Κ.Α.

Άν δέν κάμνωμεν λάθος, τό επιχείρημα ύπέρ τής απόψεως τής έν λόγω πρωτοδικειακής αποφάσεως είναι, ότι τό άρθρον 9 τού ν. 118/1945, ορίζον ότι αί διατάξεις τού νόμου τούτου (118/1945) δέν εφαρμόζονται έπί τών έφέδρων παλαιών πολεμιστών, δέν κάμνει ούδεμίαν διάκρισιν (απολύσεως ή διαθεσιμότητος).

Διά τήν εφαρμογήν όμως τών προμνησθεισών υπουργικών αποφάσεων, εκδοθεισών δυνάμει τής ύπό τού ν. 28/1944 εξουσιοδοτήσεως καί ορίζουσών τόν δικαιούμενον ύπό τών έν γένει μισθωτών μισθόν, έπομένως καί ύπό τών έφέδρων παλαιών πολεμιστών, δέν ύπάρχει ούδεμία έκ τού νόμου εξαίρεσις ώς πρός τό ανεφάρμοστον τής καταβολής μειωμένων αποδοχών έν περιπτώσει μή απασχολήσεως αύτών έπί έλλείψεως έργασιών, καί ούτω συμβαίνει τό σημειωθέν ανωτέρω ανώμαλον τού διαφορισμού τής προστασίας αναλόγως τής περιπτώσεως ύπαγωγής τού έφέδρου παλαιού πολεμιστού ή μή είς τήν κατά τής ανεργίας ασφάλισιν, περί τής οποίας ό ν. 118/1945.

Άλλά τό άρθρ. 9 § 8 τού ν. 118/1945 δέν έσκόπησε νά προσθέση έτερα δικαιώματα τών έφέδρων παλαιών πολεμιστών, μή υφισταμένα είς τό προϊσχύον δίκαιον.

Άπλώς έσκόπησε νά διασαφηνίση τήν παραφύλαξιν καί μετά τόν ν. 118/1945 περί καταγγελίας συμβάσεως έργασίας τού έκ τής καιμένης περί προστασίας έφέδρων παλαιών πολεμιστών νομοθεσίας προνομίου των νά μή απολύωνται ελευθέρως ύπό τών έργοδοτών καί αύτήν τήν έννοιαν έχει ή διάταξις τής § 8 τού άρθρ. 9 αύτού.

Διά ταύτα καί έν συνεχεία ή αύτη διάταξις ορίζει καί ανωτέρω έφεδροι παλαιοί πολεμισταί δύνανται διά δηλώσεως των πρός τό Ταμείον (Ανεργίας) νά υπαχθούν είς τάς διατάξεις τού παρόντος».

Ή είς τό Ταμείον δήλωσις δέν άφορά βεβαίως τήν δυνατότητα ύπαγωγής αύτών είς διαθεσιμότητα (πράγμα τό όποίον δέν ενδιαφέρει τό Ταμείον, άλλά τόν έργοδότην), άλλά έκείνην τής απολύσεως άνευ διατυπώσεων τής ειδικής προστατευτικής αύτών νομοθεσίας, καί τήν έν συνεχεία επιδότησίν των έκ τού Ταμείου Ανεργίας (καί τούτο ενδιαφέρει τό Ταμείον).

Άλλά καί άν υποθέσωμεν, ότι ή έννοια τής διατάξεως τής § 8 τού άρθρ. 9 τού ν. 118/1945 είναι ή ύπό τού Πρωτοδικείου διδομένη, ή θέσις τού έφέδρου παλαιού πολεμιστού είς διαθεσιμότητα καί ή καταβολή είς αύτόν

πραγματοποιεί ή έκκαλούσα άνευ τού κωλύματος, άνερχόμενα έν προκειμένω, κατά τά βεβαιωθέντα έκ τών αποδεικτικών μέσων, είς 25, άφού κατά τήν διάρκειαν τού μηνός καί έλλείποντος τού κωλύματος ή έκκαλούσα δέν θά παρείχε τήν εργασίαν της κατά τάς Κυριακάς καί τάς νόμω μή εργασίμους εορτάς.

μειωμένων ἀποδοχῶν συνιστᾷ τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ἀν. νόμου 771/1937 μονομερῆ βλαπτικὴν μεταβολὴν τῶν ὅρων ἐργασίας, ἰσουμένην πρὸς ἀπόλυσιν, διὰ τὴν ὁποίαν ὅμως, κατὰ τὴν ρητὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ν.δ. 8/11 Μαΐου 1946, ἐφαρμοζομένην ἐπὶ πάσης ἀδιακρίτως ἀκύρου ἀπολύσεως καὶ συνεπῶς καὶ ἐπὶ τοιαύτης τῶν ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν (Α.Π. 268/1950, εἰσηγητὴς **Β. Μακρῆς**, ΕΕΔ 9, 451 καὶ αὐτόθι σημειώσεις μας), ἔπρεπε νὰ ἐγερθῇ ἀγωγὴ ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς (ἀκύρου) ἀπολύσεως.

Πρωτοδικεῖου Ἀθηνῶν 5256/1954

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Σ. Λιβανὸς**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Βελλιανίτης, Κ. Καλαντζόπουλος.

Διὰ τῆς ἐφ' ἧς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἐκθέσεως ἀγωγῆς, στηριζομένης εἰς σύμβασιν ἐργασίας, ἐπεδιώκετο ἡ καταψήφισις τῆς ἐναγομένης εἰς καταβολὴν τῷ ἐναγοντι τοῦ ἐν αὐτῇ ποσοῦ διὰ διαφορὰν μεταξὺ τῶν καταβληθεισῶν αὐτῷ ἀποδοχῶν διαθεσιμότητος καὶ τῶν καταβλητέων τοιούτων διὰ τὸν ἐν τῇ ἀγωγῇ ἀναφερόμενον χρόνον. Τὴν ἀγωγὴν ταύτην, ἐπὶ ταῖς ἐν αὐτῇ αἰτιολογίαις, ἐδέχθη ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, καθ' ἃς ἤδη παραπανεῖται ἡ ἐναγομένη διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεώς της.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 9 § 2 τοῦ ν. 118/1945 «περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας τῶν μισθωτῶν τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων» αἱ εἰς τὸν νόμον τοῦτον ὑπαγόμεναι ἐπιχειρήσεις, ἐφ' ὅσον ὁ κύκλος τῶν ἐργασιῶν δὲν ἐπιτρέπει τὴν ἀπασχόλησιν ὅλου ἢ μέρους τοῦ προσωπικοῦ των, δύνανται νὰ θέσουν εἰς διαθεσιμότητα τοὺς μισθωτούς των, μὴ δυναμένην νὰ ὑπερβῇ ἐν συνόλῳ τοὺς τρεῖς μῆνας ἑτησίως. Ὑπὸ δὲ τῆς § 8 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118/1945 ὁρίζεται, ὅτι αἱ διατάξεις τοῦ νόμου τούτου δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ τῶν ἀναγκαστικῶς τοποθετηθέντων ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν. Δὲν ἐφαρμόζονται ἐπίσης ἐπὶ τῶν οἰκειοθελῶς προσληφθέντων μέχρι τῆς 17ης Ὀκτωβρίου 1936 ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, ἐφ' ὅσον μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος ἔχουν προσκομίσει εἰς τὸν ἐργοδότην τὸ ἐμφαίνοντα τὴν ἰδιότητά των δικαιολογητικά. Ἐκ τῆς τελευταίας ταύτης διατάξεως, μὴ παιουμένης οὐδεμίαν διάκρισιν καὶ μὴ καταργηθείσης ὑπὸ ἑτέρας τινὸς τοιαύτης, οὐδὲ καὶ ὑπὸ τῶν ὑπ' ἀριθ. 3600 καὶ 3601/1946 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, ἐκδοθεισῶν κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ν. 29/1944, ὡς διαλαμβανουσῶν γενικὰς διατάξεις, μὴ δυναμένας νὰ κατισχύσωσι τῶν εἰδικῶν τοιούτων περὶ ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, σαφῶς προκύπτει, ὅτι οὐ μόνον αἱ περὶ ἀπολύσεως τῶν μισθωτῶν διατάξεις τοῦ ἐν λόγῳ ν. 118/1945, ἀλλὰ καὶ αἱ περὶ θέσεως τούτων εἰς διαθεσιμότητα τοιαῦται δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ προσώπων ἐχόντων τὴν περὶ ἧς ἡ ἐν λόγῳ διάταξις καὶ ὑπὸ τοὺς ὅρους αὐτῆς ἰδιότητα τοῦ ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ. Ἀποτελούσης δὲ τῆς θέσεως εἰς διαθεσιμότητα ἐπὶ τῇ καταβολῇ μειωμένων κατὰ 50 % ἀποδοχῶν μονομερῆ μεταβολὴν τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως ἐργασίας βλαπτικὴν διὰ τὸν ὑπηρετοῦντα ἔφεδρον, ἐξομοιουμένην πρὸς ἀπόλυσιν αὐτοῦ κατὰ τὴν ρητὴν περὶ τούτου διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 7 § 2 τοῦ ἀ.ν. 244/1936, ὡς αὕτη ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀ.ν. 771/1937, αὕτη δὲν δύναται ἐγκύρως νὰ λάβῃ χώραν ἄνευ προηγουμένης ἀποφάσεως τῆς ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ ἀ.ν. 244/1936 ἐπιτροπῆς (Α.Π. 274/1950, ΕΕΝ ιζ' 536). Μετὰ ταῦτα, συνομολογουμένων, ἄλλως μὴ ἀμφισβητουμένων ὑπὸ τῆς ἐκκαλούσης, τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν τῆς ἐφ' ἧς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ἀγωγῆς, ἤτοι ὁ ἐφεσίβλητος (ἐνάγων) ἔφεδρος παλαιὸς πολεμιστὴς κατ' ἔτος 1930, ἤτοι πρὸ τῆς 17.10.1936, προσελήφθη οἰκειοθελῶς ὡς λιπαντὴς εἰς τὴν ἐργασίαν τῆς ἐκκαλούσης ὑπαγομένης εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ν. 118/1945 καὶ ὅτι αὕτη, τελοῦσα ἐν γνώσει τῆς ἰδιότητός του ὡς ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ καὶ ὑπὸ τοὺς ὅρους τῶν προβλεφθεισῶν διατάξεων, ἔθεσε τοῦτον αὐθαιρέτως εἰς διαθεσιμότητα κατὰ τὸν ἐν τῇ ἀγωγῇ ἀναφερόμενον χρόνον (ἀπὸ 20.8.1952 ἕως 20.10.1952 καὶ ἀπὸ 16.5.1953 ἕως 16.7.1953), ὀφείλει αὕτη πλήρως τὰς ἀποδοχὰς τοῦ ἐφεσιβλήτου κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον, ὡς ἐκ τῆς ὑπερημερίας της περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν νομίμως προσφερθεισῶν ὑπηρεσιῶν του, καὶ ἑπομένως ἡ ἀγωγὴ του, διώκουσα τὴν διαφορὰν μεταξὺ τῶν ἀποδοχῶν διαθεσιμότητος, ἃς ἐλάμβανε, καὶ τῶν πλήρων τοιούτων κατὰ τοὺς κριθίμους χρόνους, τυγχάνει βάσιμος. Ὅθεν, δεχθεῖσα καὶ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις τὰ ὡς ἄνω ὡς πρὸς τὴν ἐπὶ τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐφαρμογὴν τῶν περὶ διαθεσιμότητος τῶν μισθωτῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118/1945 καὶ δεξαμένη περαιτέρω τὴν ἐφ' ἧς αὕτη ἀγωγὴν του ὡς βάσιμον, οὐδόλως ἐσφαλε καὶ ὀρθῶς τὰς διατάξεις τοῦ εἰρημένου ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945 ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ οὐδεμίαν ἑτέραν παρεβίασεν, ἡ δὲ τὰ ἀντίθετα ὑποστηρίζουσα διὰ τοῦ μοναδικοῦ λόγου της ἔφεσις τυγχάνει ἀπορριπτέα ὡς μὴ βάσιμος κατ' οὐσίαν.

ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΣΧΕΣΙΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΚΑΡΡΑΓΩΓΕΩΝ ΠΡΟΣ ΕΡΓΟΔΟΤΑΣ

Έννοια συμβάσεως έργασίας κατά τάς διατάξεις τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος

Ὑποχρέωσις ἐκμισθωτοῦ ὑπηρεσιῶν κατ' ἄρθρ. 648 Ἀστικοῦ Κώδικος πρὸς παροχὴν ἐργασίας ἐφ' ὡρισμένον ἢ ἀόριστον χρόνον καὶ κατ' ἄρθρ. 651 Ἀστικοῦ Κώδικος πρὸς ἐκτέλεσιν ὑποχρεώσεως αὐτοπροσώπως.—Ἐργασία ὁδοκαθαριστοῦ Δήμου, ἐργαζομένου μετὰ κάρρου καὶ τελοῦντος ὑπὸ τὴν ἐξάρτησιν, καθοδήγησιν καὶ ἐποπτείαν τοῦ ἐργοδότου.—Χαρακτηρισμὸς συμβάσεως ὡς τοιαύτης ἐξηρτημένης ἐργασίας.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 725/1953 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Χανίων.

Τὸ ζήτημα, περὶ τοῦ ὁποίου ἡ καταχωριζομένη κατωτέρω ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, ἀπησχόλησεν εἰς τὸ παρελθὸν καὶ τὴν Α.Π. 105/1953 (εἰσηγητὴς *Ι. Τραχανῆς*, ΕΕΔ 12, 421), ὁμοίως, ὡς ἡ νεωτέρα αὕτη ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, ἀποφανθεῖσαν (βλέπε καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 12, 421, ἔνθα παραπομπαὶ εἰς θεωρίαν καὶ νομολογίαν).

Ἀρείου Πάγου 475/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Α. Χαμάρτος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Κ. Σοῦρλος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Κούγιας, Κ. Νάσλας

Τὸ μὲν ἄρθρον 648 Α.Κ. ὁρίζει ὅτι διὰ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὁ μὲν ἐκμισθωτὴς ὑποχρεοῦται νὰ παρέχῃ ἐφ' ὡρισμένον ἢ ἀόριστον χρόνον τὴν ἐργασίαν αὐτοῦ εἰς τὸν ἐργοδότην, οὗτος δὲ νὰ καταβάλῃ τὸν συμφωνηθέντα μισθόν, τὸ δὲ ἄρθρ. 651 Α.Κ. ὁρίζει, ὅτι, ἐὰν ἐκ τῆς συμφωνίας ἢ ἐκ τῶν περιστάσεων δὲν προκύπτῃ ἄλλο τι, ὁ μὲν ἐκμισθωτὴς ὀφείλει νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ὑποχρέωσίν του αὐτοπροσώπως, ἡ δὲ ἀξίωσις τοῦ ἐργοδότου ἐπὶ τὴν ἐργασίαν εἶναι ἀμεταβίβαστος.

Ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρ/κείου, ὡς ἐξ αὐτῆς προκύπτει, ἐδέχθη μετ' ἀνέλεγκτον ἐκτίμησιν τῶν ἀποδείξεων, ὅτι ὁ ἀναιρεσείων, ἀναλαβὼν τὴν καθαριότητα τῆς πόλεως τῶν Χανίων προσέλαβε τὸν ἀναιρεσίβλητον ὡς ὁδοκαθαριστήν, ἀντὶ συμφωνηθέντος ἡμερησίου μισθοῦ ἐκ δραχμῶν 22.000 παλαιῶν, οὗτος δὲ ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐξάρτησιν, ἐποπτείαν καὶ καθοδήγησιν, εἴτε αὐτοῦ τούτου τοῦ ἀναιρεσείοντος, εἴτε τῶν ὑπ' αὐτοῦ προστηθέντων ἐποπτῶν, ἐξετέλει τὴν ἐργασίαν τοῦ ὁδοκαθαριστοῦ, ὅτι μετὰ ταῦτα ὁ ἀναιρεσείων ἀνέθηκεν εἰς τὸν ἀναιρεσίβλητον καὶ οὗτος ἐπὶ τῷ αὐτῷ μισθῷ ἄνευ μεταβολῆς τῆς ἀρχικῆς συμβάσεως ἀνέλαβε νὰ παρέχῃ τὰς ὑπηρεσίας του, ὡς καὶ πρότερον, ὡς ὁδηγὸς ἅμα δι τρόχου ἁμαξίου (κάρρου) καὶ παρεῖχε ταύτας συλλέγων ἐκ τῶν ὁδῶν τῆς πόλεως τὰ ἀπορρίμματα καὶ μεταφέρων ταῦτα εἰς τὸν ἐπὶ τούτῳ καθορισθέντα τόπον ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐξάρτησιν, καθοδήγησιν καὶ ἐποπτείαν τοῦ ἀναιρεσείοντος ἢ τῶν προστηθέντων ὑπὸ τούτου ἐποπτῶν. Ὑπὸ τὰ περιστατικὰ δὲ ταῦτα πληροῦνται αἱ προϋποθέσεις τῶν προπαρατεθειμένων διατάξεων περὶ συμβάσεως ἐργασίας. Ὅθεν, ἀποφηναμένη μετὰ ταῦτα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ὅτι ἡ συνάπτουσα τὸν ἀναιρεσείοντα μετὰ τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἔννομος σχέσις εἶναι ἡ τῆς συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας καὶ ἐπὶ τῇ ἐκδοχῇ ταύτῃ, μετὰ μεταρρύθμισιν τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως, κρίνασα ἐφαρμοστέαν τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ἀ.ν. 118/1945, διατηρηθεῖσαν ἐν ἰσχύϊ διὰ τοῦ ἄρθρ. 60 τοῦ ν. 1846/1951, ὀρθῶς τὰς ἐν τῇ πρώτῃ σκέψει παρατεθείσας διατάξεις ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ οἱ περὶ τοῦ ἀντιθέτου, πρῶτος λόγος τοῦ κυρίου ἀναιρετηρίου, ὡς διασαφηνίζεται διὰ τοῦ πρώτου λόγου κατὰ τὸ πρῶτον αὐτοῦ σκέλος τοῦ προσθέτου ἀναιρετηρίου, εἶναι ἀβάσιμος καὶ ἀπορριπτέος.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 § 4 τοῦ β.δ. ἀπὸ 15 Μαΐου 1920 περὶ ἐπαγγελματικῶν σωματείων, ἐκδοθέντος βάσει τοῦ ἄρθρ. 27 τοῦ ν. 2151/1920 «περὶ ἐπαγγελματικῶν σωματείων» θεωροῦνται ὡς ἐργάται καὶ αἱ σχέσεις ἐργασίας αὐτῶν διέπεται κατὰ ταῦτα ὑπὸ τοῦ ν. 2112/1920 καὶ τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ἀ.ν. 118/1945 οἱ κάτοχοι ἢ ἰδιοκτῆται ἀπαραιτήτων ἐργαλείων τέχνης ἢ ἐργασίας, ὡς εἶναι οἱ κτίσται, οἱ λεμβοῦχοι, οἱ καρραγωγεῖς, ἐφ' ὅσον ἐργάζονται αὐτοπροσώπως. Ὅθεν, ἀφοῦ, κατὰ τὰ ἀνελέγκτως δεκτὰ γενόμενα πραγματικὰ περιστατικὰ ὑπὸ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ὁ ἀναιρεσείων εἰργάζετο ὡς ὁδοκαθαριστής, χρησιμοποιῶν αὐτοπροσώπως πρὸς τοῦτο κάρρον καὶ ἀφοῦ τὸ ἰδιόκτητον ἢ μὴ τοῦ αὐτοπροσώπως χρησιμοποιουμένου κάρρου οὐδόλως ἐπηρεάζει τὸν χαρακτῆρα τῶν παρεχομένων ὑπηρεσιῶν ὡς συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας, οἱ δεύτερος τῶν κυρίων καὶ δεύτερος τῶν προσθέτων κατὰ τὸ δεύτερον αὐτοῦ σκέλος λόγοι τῆς ἀναιρέσεως, δι' ὧν πλήττεται ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις κατὰ τὸ ὅτι δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν πράγματα προταθέντα, τ. ἔ. τὴν ἐν τῇ ἀγωγῇ ἐμπεριεχομένην ὁμολογίαν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, περὶ τοῦ ὅτι τὸ χρησιμοποιούμενον κάρρον ἦτο ἰδιόκτητον, ἦτοι ἰσχυρισμὸν οὐδεμίαν ἀσκοῦντα ἐπιρροὴν ὡς πρὸς τὸν χαρακτηρισμὸν τῆς συναπτούσης τὸν ἀναιρεσείοντα καὶ τὸν ἀναιρεσίβλητον ἐργασιακῆς σχέσεως, εἶναι ἀβάσιμοι καὶ ἀπορριπτέοι.

ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΑΙ ΠΟΙΝΑΙ

ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΗ ΕΞΟΥΣΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΚΟΙΝΩΝ ΤΑΜΕΙΩΝ ΛΕΩΦΟΡΕΙΩΝ

Έξάρτησις έπιβολής ποινών έκ της έκδόσεως σχετικών κανονισμών

Άσκησις πειθαρχικής έξουσίας έπί του προσωπικού Κοινών Ταμείων Εισπράξεων Λεωφορείων, κατά Ν. 2119/1952, ύπό του έξουσιοδοτουμένου παρά του Διοικητικού Συμβουλίου συμβούλου ή του Προέδρου.—Παράνομος όμως έπιβολή ποινών, μή έκδοθέντων σχετικών κανονισμών, έγκρινομένων διά Β.Δ.— Κατάργησις δι' άρθρου 36 Ν. 2119/1952 άντιθέτου διατάξεως.

Έπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 190/1954 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Βόλου (εἰσηγητής *Ν. Κουκιάκης*, ΕΕΔ 13, 422), μεθ' ἁναίρεσιν τοῦ Κοινοῦ Ταμείου Εἰσπράξεων Λεωφορείων ἀστικῶν γραμμῶν περιοχῆς Βόλου.

Ἡ ἐπικυρουμένη ἀπόφασις ἐσκέφθη ὡς ἑξῆς: Ὡς ὁρίζουσιν αἱ §§ 2 καὶ 3 τοῦ ἄρθρου 20 τοῦ νόμου 2119/9.5.1952, διὰ β.δ., ἐκδιδομένων προτάσει τῶν Ὑπουργῶν Συγκοινωνιῶν καὶ Ἐργασίας, κατόπιν γνώμης τοῦ Συμβουλίου Αὐτοκινήτων, ἐγκρίνονται κανονισμοὶ προσωπικοῦ, καθορίζοντες τὰ προσόντα προσλήψεως, τὴν ἀποδοχομισθίαν, τὴν ὑπηρεσιακὴν κατάστασιν, τὰς ὥρας ἐργασίας, τὴν συμπεριφορὰν τοῦ προσωπικοῦ, τὴν καθιέρωσιν ὁμοιομόρφων στολῶν κλπ. Διὰ τῶν αὐτῶν ὡς ἄνω β.δ. καθορίζονται καὶ αἱ προσήκουσαι κυρώσεις διὰ τὰς παραβάσεις τῶν κανονισμῶν καὶ αἱ πειθαρχικαὶ εὐθῦναι τοῦ προσωπικοῦ . . .

Κατὰ συνέπειαν . . . ἐφ' ὅσον, καθ' ἃ ὁμολογεῖται ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων, δὲν ἐξεδόθη κανονισμὸς προσωπικοῦ Κοινῶν Ταμείων Εἰσπράξεων Λεωφορείων Αὐτοκινήτων, ὁ Πρόεδρος τοῦ Διοικητ. Συμβουλίου τοῦ ἐκκαλοῦντος δὲν εἶχε δικαίωμα νὰ ἐπιβάλῃ τῷ ἐφεσιβλήτῳ πειθαρχικὴν ποινὴν ἀργίας 10 ἡμερῶν καὶ στερήσῃ οὕτω τοῦτον τῶν ἀποδοχῶν του.

Ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις δέχεται, ὅτι ναὶ μὲν διὰ τοῦ ἄρθρου 20 τοῦ νόμου 2119/1952 «περὶ τῶν διὰ λεωφορείων αὐτοκινήτων συγκοινωνιῶν» καὶ ἄρθρου 11 παραγράφου 4 τοῦ αὐτοῦ νόμου ἡ πειθαρχικὴ ἐξουσία ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν Κοινῶν Ταμείων ἀσκεῖται ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῶν Κ.Τ.Ε.Λ., ὡρισταμένων ὅμως κανονισμῶν, ἐγκρινομένων διὰ β.δ., καί, ἐφ' ὅσον τοιοῦτοι κανονισμοὶ δὲν ἐξεδόθησαν, ἡ ἐπιβολὴ πειθαρχικῶν ποινῶν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ προϊσχύοντος δ/τος 4/8 Μαΐου 1948 «περὶ Κοινῶν Ταμείων Εἰσπράξεων τῶν ἀστικῶν διὰ λεωφορείων συγκοινωνιῶν» εἶναι παράνομος, τοῦ διατάγματος καταργηθέντος διὰ τοῦ ἄρθρ. 36 τοῦ ν. 2119/1952.

Εὐνόητον εἶναι τὸ ἐνδιαφέρον τῆς ἀρεοπαγιτικῆς αὐτῆς ἀποφάσεως, ἀπὸ πρακτικῆς ἀπόψεως.

Άρείου Πάγου 527/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Α. Χαμάρτος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Γ. Βαρσάμου**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Σακελλαρόπουλος, Χ. Μυριάνθης

Ὡς σαφῶς συνάγεται ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 9 § 1, 11 §§ 1, 3, 4 καὶ 20 §§ 2 καὶ 3 τοῦ ν. 2119/1952, ἡ πειθαρχικὴ ἐξουσία ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ ἑκάστου τῶν Κοινῶν Ταμείων Εἰσπράξεων Λεωφορείων ἀσκεῖται ὑπὸ τοῦ ἐξουσιοδοτουμένου παρὰ τοῦ Διοικητικοῦ αὐτοῦ Συμβουλίου συμβούλου ἢ τοῦ ὑπὸ τῶν μελῶν αὐτοῦ ἐκλεγομένου Προέδρου ἐπὶ τῇ βάσει κανονισμοῦ, ἐγκρινομένου διὰ β.δ. καὶ καθορίζοντος σὺν ἄλλοις τὰς διὰ τὴν παράβασιν αὐτοῦ προσηκούσας κυρώσεις καὶ τὰς πειθαρχικὰς εὐθύνας τοῦ προσωπικοῦ.

Καθ' ἃ ἐκ τῆς ἀναιρεσιβαλλομένης ἀποφάσεως δείκνυται, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον Βόλου ἐδέξατο ἀνελέγκτως τὸ μέν, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος, ἀνήκων εἰς τὸ προσωπικὸν τοῦ ἀναιρεσείοντος, ἐτιμωρήθη ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου αὐτοῦ διὰ τῆς πειθαρχικῆς ποινῆς τῆς δεκαημέρου ἀργίας, τὸ δὲ (καθ' ὁμολογίαν τῶν διαδίκων) ὅτι δὲν ἐξεδόθη εἰσέτι ὁ ἐν τῇ ἠγουμένῃ αἰτιολογίᾳ κανονισμός. Ἀποφηνάμενον μετὰ ταῦτα ὅτι ἡ ἐν λόγῳ ποινὴ οὐχὶ νομίμως ἐπεβλήθη καὶ ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος ἐδικαιοῦτο εἰς τὰς ἀποδοχάς, ὧν ἐξ αἰτίας ταύτης ἐστερήθη, ὀρθῶς τὰς προπαρατεθείσας διατάξεις ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε, ἀπορριπτέος δὲ ὁ τὰ ἀντίθετα ὑποστηρίζων μοναδικὸς λόγος τοῦ ἀναιρετηρίου περὶ ψευδοῦς ἑρμηνείας τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ β.δ. 4/8 Μαΐου 1948 «περὶ Κοινῶν Ταμείων Εἰσπράξεων τῶν ἀστικῶν διὰ λεωφορείων συγκοινωνιῶν», ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ ἄρθρα 20 καὶ 36 τοῦ ν. 2119/1952, ἅτε τοῦ Διατάγματος τούτου καταργηθέντος διὰ τοῦ ἄρθρ. 36 τοῦ ὡς ἄνω ν. 2119/1952, ὡς ἀντικειμένου ταῖς διατάξεσιν αὐτοῦ.

ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ ΕΚ ΤΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ

ΑΠΑΛΛΑΓΗ ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΑΠΟ ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ

Άληθὴς ἔννοια τῆς σχετικῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 2 Ν.Δ. 2655/1953

Ἐξουσιοδότησις Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, κατ' ἄρθρ. 2 Ν.Δ. 2655/1953, δι' ἐξαίρεσιν ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει ὑποχρεώσεως ἐφαρμογῆς τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας μικρῶν φιλανθρωπικῶν Ἱδρυμάτων.— Ἔννοια ἐξουσιοδοτήσεως.— Καθορισμὸς ὀνομαστικῶς τῶν φιλανθρωπικῶν Ἱδρυμάτων μετὰ συγκεκριμένων ἀπαλλαγῶν καὶ μετ' ἐκτίμησιν εἰδικήν.— Ἀκυρότης ἐκδοθέντος σχετικῶς Β.Δ. 16 Δεκεμβρίου 1953, ὡς ἐκ τῆς ἐξουσιοδοτήσεως.— Συνταγματικὴ ὅμως ἡ διὰ τοῦ Ν.Δ. 2655/1953 ἐξουσιοδότησις.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ν.δ. 2655/1953 (ΕΕΔ 12, 1212), ὡρίσθη, ὅτι διὰ β.δ. δύναται ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας νὰ ἐξαιρέσῃ ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει τῆς ὑποχρεώσεως τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας (ἀποζημιώσεως καταγγελίας συμβάσεως, νομοθεσίας στρατευομένων μισθωτῶν, κατωτάτου ὁρίου μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων ἢ ὑποχρεωτικῆς ἀσφαλίσεως) μικρὰ φιλανθρωπικὰ Ἱδρύματα, ἀπασχολοῦντα ἀριθμὸν μισθωτῶν μὴ ὑπερβαίνοντα τοὺς 25.

Δικαιολογητικὸς λόγος τῆς διατάξεως, κατὰ τὴν σχετικὴν εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν τοῦ ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ (ΕΕΔ 12, 1212), ὑπῆρξεν ὁ ἑξῆς: «Ἐνῷ τὰ Ἱδρύματα ταῦτα ἔχουσι μεγάλην κοινωνικὴν ἀποστολὴν καὶ περιωρισμένους πόρους, συντηροῦνται δὲ ἐξ ἰδιωτικῶν εἰσφορῶν καὶ πολλάκις δι' ἐθελοντικῆς ἐργασίας τέως ἀνωτέρων ἀξιωματικῶν ἢ κρατικῶν λειτουργῶν, τὸ δὲ κατώτερον προσωπικὸν τούτων, ὅπερ εἶναι ἰδιαζούσης φύσεως, ὡς ἀποτελούμενον κατὰ τὸ πλεῖστον ἀπὸ σπουδαστὰς ἢ ἀπόρους γυναῖκας, παρέχεται δὲ εἰς αὐτὸ ἐκτὸς τοῦ μισθοῦ καὶ τροφὴ καὶ συνηθέστατα κατοικία, δὲν εἶναι λογικὸν νὰ ἐπιβαρύνῃ τοὺς ἰσχνοὺς πόρους τῶν Ἱδρυμάτων ταύτων μὲ μεγάλους μισθοὺς ἢ ἀποζημιώσεις ἐν περιπτώσει ἀπολύσεως, δεδομένου μάλιστα ὅτι δὲν ἀπολύεται, ἐὰν δὲν συντρέξωσι σοβαροὶ λόγοι εὐπρεπείας, τάξεως ἢ οἰκονομικῶν δυσχερειῶν.

Κατὰ χρῆσιν τῆς ἐκ τῆς ἄνω διατάξεως ἐξουσιοδοτήσεως ἐξεδόθη τὸ ἀπὸ 16/30 Δεκεμβρίου 1953 Διάταγμα (ΕΕΔ 13, 100), τὸ ὁποῖον ἀπήλλαξεν ἀπασῶν τῶν ἐκ τῆς καιμένης ἐργατικῆς νομοθεσίας ὑποχρεώσεων ἐναντι τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν ἅπαντα τὰ μικρὰ φιλανθρωπικὰ ἱδρύματα τὰ ὑπαγόμενα ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τοῦ Ὑπουργείου Προνοίας καὶ ἀπασχολοῦντα ἀριθμὸν μισθωτῶν κάτω τῶν 25.

Σημειωτέον ὅτι τὰ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Κοινωνικῆς Προνοίας ταχτικῶς ἐπιχορηγούμενα Ἱδρύματα, περὶ ὧν ἡ ἀνωτέρω ρύθμισις καὶ διὰ τὰ ἐκ τούτων ἀπασχολοῦντα ἀριθμὸν μισθωτῶν κάτω τῶν 25 ἐνέρχονται ἐν τῇ περιφερείᾳ Ἀθηνῶν εἰς 15, ἐν τῇ περιφερείᾳ Πειραιῶς εἰς 2, ἐν ταῖς ἐπαρχίαις εἰς 35, καὶ ὑπὸ μορφὴν προβαντορίων εἰς 3.

Ἡ κατωτέρω, σημαντικὴ διὰ τὰς πρακτικὰς συνεπείας, ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ἠκύρωσε τὸ ἄνω διάταγμα διὰ τοὺς ἐν αὐτῇ λόγους, ἑρμηνεύουσα ὀρθῶς τὴν παρασχεθεῖσαν εἰς τὸν Ὑπουργὸν Ἐργασίας ἐξουσιοδότησιν.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 914/1954, Ὁλομελείας

Προεδρεύων ὁ Σύμβουλος κ. **Π. Μερτικόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Σύμβουλος κ. **Μ. Στασινόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Δημόπουλος, Β. Κορνεσόρης. Πάρεδρος Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους

Διὰ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ν.δ. 2655/1953 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 2112 περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας» ὡρίσθη, ὅτι «διὰ β. δ/τος δύναται ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας νὰ ἐξαιρέσῃ ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει τῆς ὑποχρεώσεως τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας (ἀποζημιώσεως καταγγελίας συμβάσεως, νομοθεσίας στρατευομένων μισθωτῶν, κατωτάτου ὁρίου μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων ἢ ὑποχρεωτικῆς ἀσφαλίσεως κλπ.), μικρὰ φιλανθρωπικὰ Ἱδρύματα, ἀπασχολοῦντα ἀριθμὸν μισθωτῶν μὴ ὑπερβαίνοντα τοὺς 25». Ἡ ἀληθὴς ἔννοια τῆς διατάξεως ταύτης εἶναι ὅτι παρεσχέθη εἰς τὴν Διοίκησιν ἐξουσιοδότησις, ὅπως καθορίσῃ ὀνομαστικῶς τὰ φιλανθρωπικὰ Ἱδρύματα, ἅτινα θὰ ἀπολαύσωσι τῆς ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τῶν ὑποχρεώσεων τῶν πηγαζουσῶν ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας, ἅμα δὲ προσδιορίσῃ καὶ τὰς συγκεκριμένας ἀπαλλαγάς, τὰς ἀπονεμηθησομένας εἰς ἓν ἕκαστον Ἵδρυμα, ὁ καθορισμὸς δὲ οὗτος τῶν ἀπαλλασσομένων Ἱδρυμάτων καὶ ὁ προσδιορισμὸς τοῦ εἴδους τῆς ἀπαλλαγῆς δέον, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ νόμου, νὰ γίνῃ κατόπιν εἰδικῆς δι' ἕκαστον Ἵδρυμα ἐκτιμήσεως οὐ μόνον τοῦ ἀριθμοῦ τῶν παρ' αὐτοῦ ἀπασχολουμένων ἀπαλλήλων, ἀλλὰ καὶ τῶν εἰδικῶν οἰκονομικῶν συνθηκῶν αὐτοῦ, τοῦ παρ' αὐτοῦ ἐπιδιωκομένου σκοποῦ, τῆς τυχὸν ὑφισταμένης ἰδιορρυθμίας περὶ τὴν λειτουργίαν αὐτοῦ καὶ περὶ τὰς σχέσεις μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῶν ἐν αὐτῷ ἐργαζομένων, τῶν τυχὸν ἰδιαιτέρων ἀπολαυῶν (τροφῆς κλπ.) τοῦ προσωπικοῦ, δι' ἧς ἐκτιμήσεως ἡ Διοίκησις θέλει καθορίζει καὶ τὸ εἶδος τῶν ἐκ τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας ὑποχρεώσεων, ἀφ' ὧν ἀπαλλάσσεται ἓν ἕκαστον Ἵδρυμα, δεδομένου ὅτι ἐνίων ἐκ τῶν ὑποχρεώσεων τούτων ἡ κατάργησις εἶναι ἄκρως δυσμενὴς μέτρον διὰ τοὺς ἐργα-

ΑΠΑΛΛΑΓΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΑΠΟ ΔΙΑΤΗΡΗΣΕΩΣ ΠΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΝΕΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

Άληθὴς ἔννοια τῆς σχετικῆς διατάξεως ἄρθρου 12 Ν.Δ. 2657/1953

Ἐξουσιοδότησις δι' ἄρθρου 12 Ν.Δ. 2657/1953 Ὑπουργοῦ Ἐργασίας πρὸς μείωσιν νομίμου ποσοστοῦ ὑποχρεωτικῆς προσλήψεως πολεμιστῶν κατ' Α.Ν. 1836/1951 καὶ ἀπαλλαγὴν ὑποχρεωτικῆς διατηρήσεως διορισθέντων κατ' Α.Ν. 1836/1951 καὶ ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν τοῦ Α.Ν. 244/1936, ἐφ' ὅσον οἱ ὑπόχρεοι ἐργοδόται ἔχουν ἀναστείλει τὰς ἐργασίας των ἢ αἱ ἐπιχειρήσεις των δὲν δύνανται νὰ λειτουργήσωσιν ἐπωφελῶς ἢ ἡ συνέχισις αὐτῶν ἐπιφέρει ζημίας.—Ἀληθὴς ἔννοια διατάξεως.—Ἀκύρωσις ἀντιθέτου πρὸς ταύτην ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Κατὰ τὸ ἄρθρον 12 τοῦ ν.δ. 2657/1953 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 . . .» (ΕΕΔ 13, 1222) δύναται ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας δι' ἀποφάσεως αὐτοῦ, μετὰ γνώμην τοῦ οἰκείου Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων, νὰ μειώνῃ ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει τὸ κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ ἀ. ν. 1836/1951 ποσοστὸν ὑποχρεωτικῆς προσλήψεως πολεμιστῶν, προκειμένου περὶ ὑποχρέων τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ αὐτοῦ νόμου, ἐφ' ὅσον αἱ ἐργασίαι τῶν ὑποχρέων ἔχουν ἀναστολὴ οὐσιαστικῶς ἢ δὲν δύνανται ἐπωφελῶς νὰ λειτουργήσωσιν ἢ προφανῶς ἡ συνέχισις τῶν ἐργασιῶν των ἐπιφέρει ζημίας.

Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ λύεται ὑποχρεωτικῶς ἡ σχέσις ἐργασίας ὁλοκλήρου ἢ μέρους τῶν ἀναγκαστικῶς τοποθετηθέντων πολεμιστῶν. Ἡ αὐτὴ διαδικασία τηρεῖται καὶ τὰ αὐτὰ ἐφαρμόζονται, προκειμένου καὶ περὶ παλαιῶν πολεμιστῶν τοῦ ἀ.ν. 244/1936. Διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως δύναται νὰ καθορίζηται τὸ ποσὸν τῆς τυχὸν καταβληθησομένης ἀποζημιώσεως, ὅπερ δὲν δύναται νὰ ὑπερβαίνῃ τὰς ἀποδοχὰς δύο μηνῶν. Οὐδεμία ἄλλη ἀποζημίωσις ὀφείλεται ἐξ οἱουδήποτε ἄλλου νόμου.

Εἰς τὴν σχετικὴν εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν (ΕΕΔ 13, 1224) ἐπεξηγεῖται, ὅτι ἐδιά τοῦ ἄρθρου 12 παρέχεται ἡ δυνατότης ἐκτιμήσεως καὶ τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τῶν ἐπὶ μέρους ὑποχρέων, διότι σκοπὸς τοῦ νόμου δὲν εἶναι ἡ ἄνοητος καὶ ὑπὲρ τὰς δυνάμεις ἐπιβάρυνσις τῶν ἐπιχειρήσεων, ἀλλὰ ἡ διὰ τῆς ὁμαλῆς λειτουργίας αὐτῶν προστασία τῶν πολεμιστῶν. Διὰ τοῦτο, ὅταν αἱ ἐργασίαι τῶν ὑποχρέων ἔχουν ἀναστολὴ ἢ ἡ συνέχισις αὐτῶν ἐπιφέρῃ ζημίας ἢ εἶναι ἀδύνατος, θὰ δύναται ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας νὰ μειώνῃ τὸ καθωρισμένον ποσοστὸν ὑποχρεωτικῆς προσλήψεως πολεμιστῶν.

Ὑπὸ τὰ νομοθετικὰ ταῦτα κείμενα ἀκυροῦται ὑπὸ τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως τῆς Ὁλομε-

---

ζομένους, ὡς π.χ. ἡ κατάργησις τῆς ὑποχρεωτικῆς ἀσφαλίσεως, ἥτις ὡς ἐκ τῆς σημασίας αὐτῆς δὲν θὰ ἔπρεπε κατ' ἀρχὴν νὰ θεσπισθῇ εἰμὴ εἰς εἰδικῶς διαπιστουμένην μεγάλην οἰκονομικὴν ἀνεπάρκειαν τοῦ ἱδρύματος. Ἡ τοιαύτη ἐκτίμησις τῶν ὡς ἄνω στοιχείων, ἥτις θὰ παρίστα ἑκάστοτε εἰδικῶς ἠτιολογημένην τὴν χορηγουμένην ἀπαλλαγήν, οὐδόλως ἔλαβε χώραν ἐν προκειμένῳ, καθόσον ἡ Διοίκησις, ἀλλοίαν ποιησαμένη χρῆσιν τῆς ὡς ἄνω ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ ν.δ. 2655, προεκάλεσε τὴν ἔκδοσιν τοῦ προσβαλλομένου β. δ., διὰ τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ὁποίου ὡρίσθη, ὅτι «ἀπαλλάσσομεν ἀπασῶν τῶν ἐκ τῆς κειμένης ἐργατικῆς νομοθεσίας ὑποχρεώσεων ἐναντι τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν ἅπαντα τὰ μικρὰ φιλανθρωπικὰ ἱδρύματα τὰ ὑπαγόμενα ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τοῦ ὑπουργείου Προνοίας καὶ ἀπασχολοῦντα ἀριθμὸν μισθωτῶν κάτω τῶν 25». Τὸ β. δ. τοῦτο, δι' οὗ ἡ διοίκησις ἐθέσπισε κανονιστικὴν πρᾶξιν, ἐφαρμοζομένην ἐπὶ ἀορίστου ἀριθμοῦ ἱδρυμάτων, καὶ ἐπαγομένην καθολικὴν ἀπαλλαγὴν αὐτῶν ἀπὸ τῶν ὑποχρεώσεων τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας, ἀντὶ τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου προβλεπομένων ὡς ἄνω ἀτομικῶν πράξεων, καθαριζουσῶν μετὰ ἠτιολογημένην ἐκτίμησιν ἓν ἕκαστον ἀπαλλασσόμενον ἵδρυμα καὶ τὸ εἶδος τῆς παρεχομένης εἰς ἕκαστον ἀπαλλαγῆς, τυγχάνει παράνομον, κατὰ τὸν σχετικὸν βάσιμον λόγον τῆς αἰτήσεως καὶ συνεπῶς ἀκυρωτέον.

Τοιαύτην ἔννοιαν ἔχουσα ἡ ὡς ἄνω ἐξουσιοδότησις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ν.δ. 2655 δὲν συγκρούεται πρὸς τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Συντάγματος τὸ θεσπίζον τὴν ἰσότητα τῶν πολιτῶν ἐναντι τοῦ νόμου, καθόσον τὸ ἄρθρον τοῦτο, ὡς ἤδη ἐνομολογήθη, δὲν ἀποκλείει τὴν θέσπισιν διακρίσεων καὶ ἐξαιρέσεων ἀπὸ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν νόμων, ὁσάκις αἱ ἐξαιρέσεις αὗται παρίστανται δεδικαιολογημέναι ἐκ τῶν ὑφισταμένων εἰδικῶν σχέσεων καὶ συνθηκῶν. Συνεπῶς ὁ περὶ ἀντισυνταγματικότητος λόγῳ παραβάσεως τοῦ ἄρθ. 3 τοῦ Συντάγματος λόγος τῆς αἰτήσεως εἶναι ἀπορριπτέος καὶ ἀβάσιμος.

Ὁμοίως ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος εἶναι ὁ λόγος, καθ' ὃν ἡ ὡς ἄνω ἐξουσιοδότησις τυγχάνει εὐρεῖα κατὰ μέτρον ὑπερβαίνον τὴν ἔννοιαν τῆς ἐν τῷ Συντάγματι καθιερωμένης ἀρχῆς τοῦ χωρισμοῦ τῶν λειτουργιῶν, καθ' ὅσον ἡ ἐξουσιοδότησις αὕτη, ὑφ' ἣν ἔννοιαν ἐν τοῖς ἀνωτέρω ἡρμηνεύθη, τυγχάνει ἀρκούντως εἰδικὴ καὶ ἐντοπισμένη ἐπὶ συγκεκριμένου θέματος καὶ δὲν ὑπερβαίνει τὰ ἐκ τῆς συνταγματικῆς ἀρχῆς τοῦ χωρισμοῦ τῶν λειτουργιῶν ἐπιβαλλόμενα ὅρια.

Διὰ ταῦτα

Δέχεται τὴν ὑπὸ κρίσιν αἴτησιν.

Ἀκυροῖ τὸ προσβαλλόμενον β.δ. ἀπὸ 16 Δεκεμβρίου 1953 «περὶ ἐξαιρέσεως μικρῶν φιλανθρωπικῶν ἱδρυμάτων ἐκ τῶν διατάξεων τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας».

λείας τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας σχετική ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δι' ἧς ἐχορηγήθη εἰς ἐργοδότιδα Ἑταιρίαν ὁλική ἀπαλλαγὴ ἀπό τε τῆς ὑποχρεωτικῆς προσλήψεως πολεμιστῶν τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 καὶ ἀπό τῆς ὑποχρεωτικῆς διατηρήσεως παλαιῶν πολεμιστῶν τοῦ ἀ.ν. 244/1936 διά μόνον τὸν λόγον τῆς δυσχεροῦς οἰκονομικῆς θέσεως τῆς Ἑταιρίας, παρὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ν.δ. 2657/1953, ὡς ἑρμηνεύεται ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 912/1954, Ὁλομελείας

Πρόεδρος ὁ κ. Σ. Σελιώτης
Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. **Χ. Παναγιωτόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Χ. Παναγιωτόπουλος, Β. Κοντούρης, Πάρεδρος Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους, Α. Βαρδέτσος

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως διώκεται ἡ ἀκύρωσις τῆς ὑπ' ἀριθ. 43000 τῆς 23/12/1953 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, διὰ τῆς ὁποίας ἡ Α.Ε. «Ἑλληνικὴ Ἐριουργία» ἀπηλλάγη ὁλοσχερῶς τῆς ὑποχρεωτικῆς προσλήψεως πολεμιστῶν κατὰ τὸ ὑπὸ τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 προβλεπόμενον ποσοστόν, ὡς ἐπίσης καὶ τοῦ ὑπηρετοῦντος ἤδη παρ' αὐτῇ ἐκ παλαιῶν πολεμιστῶν τοῦ ἀ.ν. 244/1936.

Οἱ αἰτοῦντες, τριάκοντα ὀκτὼ ἐν ὅλῳ ὀπάλληλοι καὶ ἐργατοτεχνῖται τῆς παρεμβαινούσης ἑταιρίας, ἔχοντες τὴν ἰδιότητα τοῦ πολεμιστοῦ, παλαιοῦ ἢ νέου, καὶ ἐμπίπτοντες εἰς τὰς διατάξεις τῶν μνημονευθέντων ἀν. νόμων 244/1936 καὶ 1836/1951, ἀπολυθέντες δὲ ὑπὸ τῆς παρεμβαινούσης ἑταιρίας συνεπείᾳ τῆς ὡς ἄνω προσβαλλομένης ἀποφάσεως, κέκτηνται ἔννομον συμφέρον ἐν τῇ ἀσκήσει τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως καὶ ἐμπροθέσμως καὶ παραδεκτῶς ἀσκοῦσι ταύτην διὰ κοινοῦ δικογράφου, ἅτε συνδεόμενοι διὰ τοῦ δεσμοῦ τῆς ὁμοδικίας.

Τὸ ἄρθρον 12 τοῦ ν.δ. 2657/1953 ὁρίζει, ὅτι ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας δύναται δι' ἀποφάσεώς του ἐκδιδομένης μετὰ γνώμην τοῦ οἰκείου συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ νὰ μειώνῃ ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει τὸ κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 ποσοστὸν ὑποχρεωτικῆς προσλήψεως πολεμιστῶν παρὰ τῶν κατὰ τὸ αὐτὸ ἄρθρον ὑποχρέων, ὡς ἐπίσης νὰ ἀπαλλάσσῃ αὐτοὺς ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει τῆς ὑποχρεώσεως, ὅπως διατηρήσωσι τοὺς παρ' αὐτοῖς ὑπηρετοῦντας παλαιοὺς πολεμιστὰς τοῦ ἀ.ν. 244/1936, ἐφ' ὅσον αἱ ἐργασίαι τῶν ὑποχρέων ταύτων ἔχουν ἀνασταλῇ οὐσιαστικῶς ἢ δὲν δύνανται ἐπωφελῶς νὰ λειτουργήσωσι ἢ προφανῶς ἡ συνέχισις τῶν ἐργασιῶν ἐπιφέρει ζημίας. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ, ἐπιλέγει ἡ διάταξις, λύεται ὑποχρεωτικῶς ἡ σχέσις ἐργασίας ὁλοκλήρου ἢ μέρους τῶν ἀναγκαστικῶς τοποθετηθέντων πολεμιστῶν.

Κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει διατάξεως ἡ μὲν ὁλικὴ ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τῆς ὑποχρεωτικῆς προσλήψεως πολεμιστῶν τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 καὶ τῆς ὑποχρεωτικῆς διατηρήσεως τῶν ὑπηρετούντων παλαιῶν πολεμιστῶν τοῦ ἀ.ν. 244/1936 χωρεῖ μόνον ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν, ὅτι αἱ ἐργασίαι τοῦ ὑποχρέου ἔχουσιν οὐσιαστικῶς ἀνασταλῇ πλήρως κατὰ τρόπον συνεπαγόμενον ἀπόλυσιν προσωπικοῦ εἰς γενικὴν κλίμακα, εἰς πᾶσαν δὲ ἄλλην περίπτωσιν, καθ' ἣν αἱ ἐργασίαι τοῦ ὑποχρέου δὲν ἔχουσι πλήρως ἀνασταλῇ, ἀλλὰ συνεχίζονται κατά τινα τρόπον, ὁλικὴ μὲν ἀπαλλαγὴ εἶναι κατὰ νόμον ἀνεπίτρεπτος, δύναται δὲ μόνον νὰ χωρήσῃ μερικὴ ἀπαλλαγή, ἐφ' ὅσον ἤθελεν ἀρμοδίως διαπιστωθῇ, ὅτι αἱ συνεχιζόμεναι ἐργασίαι τοῦ ὑποχρέου, μὴ δυνάμεναι νὰ λειτουργήσωσιν ἐπωφελῶς, ἐπιφέρουσι προφανῶς ζημίας. Λαμβανομένης οὐχ ἧττον ὑπ' ὄψιν τῆς εἰδικῆς προστασίας, ἣν οἱ ἀ.ν. 244/1936 καὶ 1836/1951 παρέχουσιν εἰς τὰς ὑπ' αὐτῶν προβλεπομένας κατηγορίας πολεμιστῶν, καὶ τῆς ἰδιαιτέρας νομοθετικῆς μερίμνης, πρὸς ἐξασφάλισιν ἐργασίας εἰς τοὺς πολεμιστὰς τούτους κατὰ προτίμησιν ἔναντι παντὸς ἄλλου, διὰ τὴν ὑπὸ τὰς ῥηθείσας πραγματικὰς προϋποθέσεις μερικὴν ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τῶν μνημονευθεισῶν ὑποχρεώσεων δέον νὰ λαμβάνηται παραλλήλως ὑπ' ὄψιν καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν ὑπὸ τῶν ὑποχρέων ἀπολυθέντων ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων τῶν ἐκ τῶν ἐλευθέρως προσληφθέντων καὶ ὑπηρετούντων παρ' αὐτοῖς, ὅστις ἀριθμὸς δέον νὰ εἶναι ἀνάλογος πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀπολυτέων πολεμιστῶν καὶ δὴ κατὰ μέτρον τοιοῦτον, ὥστε νὰ ἱκανοποιοῦνται μὲν αἱ εἰς εἰδικευμένον καὶ ἔμπειρον ἐργατοϋπαλληλικὸν προσωπικὸν ἀνάγκαι τοῦ ὑποχρέου, νὰ μὴ ἀφαιρῆται ὅμως ἀναιτιολογήτως ἀπὸ τοὺς πολεμιστὰς τῶν ἀ.ν. 244/1936 καὶ 1836/1951 ἡ ἐργασία, ἣν ὁ νόμος ἐξασφαλίζει ὑπὲρ αὐτῶν κατὰ προτίμησιν.

Ἐν προκειμένῳ διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ἐκδοθείσης κατόπιν τῆς ἀπὸ 21.12.1953 γνωμοδοτήσεως τοῦ οἰκείου κατὰ νόμον Συμβουλίου, γνωματεύσαντος ὑπὲρ τῆς μερικῆς ἀπαλλαγῆς τῆς παρεμβαινούσης Ἑταιρίας μόνον ἀπὸ τῆς ὑποχρεωτικῆς προσλήψεως τοῦ ἀ.ν. 1836/1951, ἐχορηγήθη εἰς τὴν παρεμβαίνουσαν ὁλικὴ ἀπαλλαγὴ ἀπό τε τῆς ὑποχρεωτικῆς προσλήψεως πολεμιστῶν τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 καὶ ἀπὸ τῆς ὑποχρεωτικῆς διατηρήσεως τῶν ὑπηρετούντων παρ' αὐτῇ παλαιῶν πολεμιστῶν τοῦ ἀ.ν. 244/1936, χωρὶς οὐδ' ἐν τῇ προσβαλλομένῃ ἀποφάσει νὰ βεβαιοῦται, οὐδ' ἐκ τῶν στοιχείων τοῦ φακέλλου νὰ προκύπτῃ τὸ πρὸς χορήγησιν τοιαύτης ὁλικῆς ἀπαλλαγῆς ἀπαιτούμενον ὑπὸ τοῦ νόμου στοιχεῖον τῆς πλήρους ἀναστολῆς τῶν ἐργασιῶν τῆς παρεμβαινούσης κατὰ τὴν ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει ἔννοιαν, ἐπὶ μόνῃ δὲ τῇ αἰτιολογίᾳ τῆς δυσχεροῦς οἰκονομικῆς θέσεως τῆς ἐν λόγῳ Ἑταιρίας.

Οὕτως ἔχουσα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις οὐχὶ νομίμως τυγχάνει ἠτιολογημένη καὶ ἀκυρωτέα ἕνεκα τούτου καθίσταται, κατὰ τὸν βάσιμον περὶ τούτου λόγον τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως.

ΑΔΕΙΑΙ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

ΙΣΧΥΣ Α.Ν. 539)1945 ΠΕΡΙ ΧΟΡΗΓΗΣΕΩΣ ΚΑΤ' ΕΤΟΣ ΑΔΕΙΩΝ

Πρόσθετος άμοιβή δια παροχήν έργασίας κατά Κυριακάς και μή έργασίμους ήμέρας

Ισχύς Α.Ν. 539/1945 «περί χορηγήσεως κατ' έτος άδειών είς τούς μισθωτούς», μή καταργηθέντος ύπό μεταγενεστέρας τινός διατάξεως καί δή τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν.Δ. τῆς 7/10 Μαΐου 1946 «περί αποκαταστάσεως τοῦ Α.Κ.».— Ἐφαρμογή ὑπ' ἀριθ. 8900/1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περί προσθέτου ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατά Κυριακάς καί μή ἐργασίμους ἑορτάς τοῦ ἔτους.—Παροχή εἰς μηνιαίως ἀμειβομένους μισθωτούς ἑνός ἐπί πλέον ἡμερομισθίου, ἠὐξημένου κατά 75 ο/ο διά τήν κατά Κυριακάς καί μή ἐργασίμους ἑορτάς ἐργασίαν των, ἐκτός ἄν παρέχηται ἑτέρα ἡμέρα τῆς ἑβδομάδος πρός ἀνάπαυσιν, ὁπότε ἡ αὔξησις συνίσταται εἰς τά 75 ο/ο.— Καθιερωμένοι ἐκ τοῦ νόμου μή ἐργάσιμοι ἑορταί.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 2404/1954 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου, παρατιθεμένη κατωτέρω.

Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς:

α) Ὁρίζουσα ἡ ὑπ' ἀριθ. 8900/1946 ὑ.ἀ. ὅτι εἰς τό προσωπικόν πασῶν τῶν ἐπιχειρήσεων καί ἐργασιῶν, ὅπερ λόγῳ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας των ἀπασχολεῖται κατά τάς Κυριακάς καί τάς ἐκ τοῦ νόμου καθιερωμένας ὡς μή ἐργασίμους ἑορτάς τοῦ ἔτους, δέον νά καταβάλληται διά τάς ἡμέρας ταύτας τό κεκανονισμένον ἑκάστοτε ἡμερομίσθιον, ηὐξημένον κατά 75ο/ο, σαφῶς ἔχει τήν ἔννοιαν, ὅτι ἐπί μισθωτῶν, πληρωνομένων μέ μηνιαῖον μισθόν καί ἀπασχολουμένων κατά τάς ἐκ τοῦ νόμου καθιερωμένας μή ἐργασίμους ἑορτάς τοῦ ἔτους, διότι τοῦτο ἐπιτρέπεται κατά τόν νόμον, ὡς ἐκ τοῦ εἴδους τῆς ἐπιχειρήσεως τῆς ἐνασκουμένης ὑπό τοῦ ἐργοδότου των καί ἀποτελεῖ ὑποχρέωσίν των, πηγάζουσαν ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας, δέον νά καταβάλληται ἐπί πλέον τοῦ κεκανονισμένου μηνιαίου μισθοῦ των, περιλαμβάνοντος ἐν ἑαυτῷ καί τήν κανονικήν ἀντιμισθίαν του διά τήν ἐργασίαν του εἰς ἡμέραν ἑορτῆς, προσαυξησις ἴση πρός 75ο/ο τοῦ εἰς τήν ἡμέραν ταύτην ἀντιστοιχοῦντος τμήματος τοῦ μισθοῦ του καί οὐδαμῶς ἔχει τήν ἔννοιαν, ὅτι πλήν τοῦ μηνιαίου μισθοῦ καί τῆς ὡς ἀνωτέρω κατά 75ο/ο προσαυξήσεως δέον προσέτι νά καταβάλληται δι' ἑκάστην ἀπασχόλησίν των εἰς ἡμέραν ἑορτῆς καί ἓν εἰσέτι ἡμερομίσθιον, ἀποτελούμενον ἐκ τοῦ 1/25 τοῦ μισθοῦ του.

Ὅτι ἡ ἀληθής ἔννοια τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως εἶναι ἡ ὑπό τῆς ἀναιρεσειούσης ὑποστηριζομένη δέν πιστοῦται μόνον ἐκ τοῦ γράμματος τοῦ κειμένου της καί ἐκ τοῦ ἐπιδιωχθέντος δι' αὐτῆς σκοποῦ, ὅστις συνίσταται εἰς τήν καθιέρωσιν μιᾶς προσθέτου καί ἴσης πρός τά 75 ο/ο τῆς κανονικῆς ἀμοιβῆς προσαυξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐργαζομένων κατά τάς Κυριακάς καί τάς ὑπό τοῦ νόμου καθιερωμένας ὡς μή ἐργασίμους ἑορτάς καί οὐχί εἰς τήν ρύθμισιν τοῦ ὅλως διαφόρου θέματος ἂν κατά τούς νόμους καί τήν σύμβασιν ἐργασίας ἐπί μισθωτοῦ, πληρωνομένου μέ μηνιαῖον μισθόν, ὁ τελευταῖος οὗτος καλύπτει ἢ οὐ καί τήν κανονικήν ἀμοιβήν του δι' ἐργασίαν καθ' ἡμέραν γενικῶς, καθιερωμένην μέν ὡς μή ἐργασίμων ἑορτήν, οὖσαν ὅμως ὡς πρός αὐτόν ἐργάσιμον, ὡς ἐκ τοῦ εἴδους τῆς ἐπιχειρήσεως τοῦ ἐργοδότου του καί ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας του, ἀλλά καί ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 25825/1951, ἑρμηνευτικῆς τῆς 8900/1946 ἀποφάσεως τῶν αὐτῶν Ὑπουργῶν, ὁριζούσης ἐν ἄρθρῳ 1 § 1 ἑρμηνεύοντες τήν ὑπ' ἀριθ. 8900/1946 ἀπόφασιν ἡμῶν ὁρίζομεν, ὅτι τῆς δι' αὐτῆς καθορισθείσης κατά 75 ο/ο προσαυξήσεως τῶν ἡμερομισθίων ἡ τοῦ 1/25 τοῦ μηνιαίου μισθοῦ..» καί προδιδούσης καταδήλως ὅτι ἡ 8900/1946 ὑ.ἀ. καθώρισε μόνον τήν κατά 75 ο/ο προσαύξησιν τῶν ἀποδοχῶν καί οὐδέν πλέον. Ἡ φράσις «ἡ τοῦ 1/25 τοῦ μηνιαίου μισθοῦ» ἐτέθη πρός καθορισμόν τῆς βάσεως ὑπολογισμοῦ τῆς προσαυξήσεως ταύτης διά τούς πληρωνομένους μέ μηνιαῖον μισθόν, χωρίς τοῦτο νά σημαίνῃ, ὅτι ὁ μέ μηνιαῖον μισθόν πληρωνόμενος θά τύχῃ διά τήν τυχόν ἐργασίαν του καθ' ἡμέραν ἑορτῆς, πλήν τοῦ μηνιαίου μισθοῦ του, καί τῶν 75 ο/ο τοῦ 1/25 ἐκείνου καί τοῦ 1/25 τοῦ μισθοῦ του.

β) Κατά τά ἄρθρα 1 ἐδάφ. δ' καί 2 τῆς διά τοῦ ν. 2990 τῆς 3.8/3.9.1922 κυρωθείσης διεθνοῦς συμβάσεως περί ἑβδομαδιαίας ἀναπαύσεως τό προσωπικόν τῶν ἐπιχειρήσεων μεταφορᾶς προσώπων διά γῆς δικαιοῦται ἀνά περίοδον 7 ἡμερῶν ἀναπαύσεως 24 ὡρῶν, κατά τό ἄρθρον 7 § 3 τοῦ ἀπό 8/14.4.1930 δ/τος «περί κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περί Κυριακῆς ἀναπαύσεως» ἀποκλείονται τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου τούτου, ὁριζόντος ἐν ἄρθροις 1 καί 2 ὅτι κατ' ἀρχήν μή ἐργάσιμοι ἡμέραι, καθ' ἃς ἀπαγορεύεται πᾶσα ἐργασία, εἶναι μόνον αἱ Κυριακαί καί αἱ ἑορταί τῆς Γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ, τοῦ Εὐαγγελισμοῦ καί τῆς Δευτέρας τοῦ Πάσχα, αἱ παντός εἴδους ἐπιχειρήσεις τῆς διά γῆς ἢ ὕδατος μεταφορᾶς προσώπων ἢ ἐμπορευμάτων, κατά δέ τό ἄρθρ. 12 τοῦ αὐτοῦ διατάγματος ἀναπαύσεως καθ' ἑτέραν ἐργάσιμον ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος δικαιοῦνται οἱ κατά Κυριακήν ἀπασχοληθέντες καί οὐχί οἱ ἀπασχοληθέντες κατά μίαν τῶν ὡς ἀνωτέρω ὡς μή ἐργασίμων καθιερωθεισῶν ἑορτῶν.

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν προρρηθεισῶν διατάξεων σαφῶς προκύπτει, ὅτι διά τάς ἐπιχει-

ρήσεις μεταφοράς προσώπων διά γῆς πᾶσαι ἀνεξαρτήτως αἱ ἡμέραι, περιλαμβανομένων Κυριακῶν καὶ ἑορτῶν, εἶναι ἐργάσιμοι, διὰ δὲ τὸ εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις ταύτας ὑπηρετοῦν προσωπικόν, τὸ ἀνῆκον εἰς ὑπηρεσίας, αἵτινες ὡς ἐκ τῆς φύσεώς των λειτουργοῦν ὅλας ἐν γένει τὰς ἡμέρας, νόμιμος καὶ κανονικὴ ὑποχρέωσίς του, ἐξαιρέσει πάντοτε εἰδικῆς ἀντιθέτου συμφωνίας, εἶναι νὰ ἐργάζηται καθ' ὅλας ἀνεξαιρέτως τὰς ἡμέρας τοῦ ἔτους, συμπεριλαμβανομένων Κυριακῶν καὶ ἑορτῶν, καὶ νὰ τυγχάνῃ ἀνὰ περίοδον 7 ἡμερῶν 24ώρου ἀναπαύσεως εἰς ἄλλην ἐργάσιμον ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος, ὅταν συνέβη νὰ ἐργασθῇ τὴν Κυριακήν.

Ἐπέρχεται ἐπὶ τοιούτων μισθωτῶν, ὑπηρετούντων εἰς ἐπιχειρήσεις μὴ ὑπαγομένας εἰς τὰς περὶ Κυριακῆς ἀργίας διατάξεις, ἐργαζομένων νομίμως κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ ἑορτὰς καὶ τυγχανόντων ἑβδομαδιαίας 24ώρου ἀναπαύσεως, ὁ συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 655 Α.Κ. συμφωνηθεὶς ὡς καταβλητέος κατὰ μῆνα μισθός, ὃν καὶ μόνον κατὰ τὸ ἄρθρον 648 Α.Κ. ὁ μισθωτὴς (ἐργοδότης) ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλῃ εἰς τὸν ἐκμισθωτὴν (ὑπάλληλον ἢ ἐργάτην) διὰ τὴν ὑπὸ τοῦ τελευταίου παροχὴν τῆς ἐργασίας του, περιλαμβάνει καὶ τὸν μισθὸν (ἀντιπαροχήν), τὸν ὀφειλόμενον διὰ τὴν παροχὴν τῆς ἐργασίας του καθ' ἡμέραν Κυριακὴν ἢ ἑορτήν, ἀρκεῖ ὁ ἐκμισθωτὴς νὰ ἔτυχεν 24ώρου καθ' ἑβδομάδα ἀναπαύσεως.

Εἶναι ὅθεν πρόδηλον, ὅτι ἂν ἡ ὑπ' ἀριθ. 8900/1946 ὁ.ἀ. ἔχῃ πράγματι τὴν ἔννοιαν, ἣν ἀπέδωσεν αὐτῇ ἡ ἀναιρεσιβάλλομένη, ὅτι δηλαδή, προκειμένου περὶ μισθωτῶν, ἀμειβομένων διὰ μηνιαίου μισθοῦ, ὁ καθ' ἑκάστην τῶν ὡς ἄνω νόμῳ καθιερωμένων ὡς μὴ ἐργασίμων ἑορτῶν τοῦ ἔτους ἐργασθεὶς μισθωτὸς ἐπιχειρήσεως, μὴ ὑπαγομένης εἰς τὰς περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως διατάξεις, ὁ μὴ τυχὼν ἀντιστοίχου διὰ τὴν ἐργασίαν του κατὰ τὰς ἑορτὰς ταύτας ἀναπαύσεως, δικαιοῦται, πλὴν τοῦ μηνιαίου μισθοῦ του, καὶ τῆς κατὰ 75 ο/ο προσαυξήσεως τοῦ 1/25 τούτου, καὶ ἑτέρου 1/25 τοῦ μηνιαίου μισθοῦ του, τότε τοιαῦτα τυχὸν ὁρίζουσα ἡ ὑπουργικὴ αὕτη ἀπόφασις, εἶναι ἄκυρος καὶ ἀνίσχυρος, διότι, ἐπιβάλλουσα διὰ τὴν κανονικὴν (διὰ τὴν ἔκτακτον προσαύξησιν, ὡς ἐκ τοῦ ἑορτασίμου τῆς ἡμέρας ἐπιβάλλει τὴν πληρωμὴν 75 ο/ο τοῦ 1/25 τοῦ μηνιαίου μισθοῦ) παροχὴν τῆς ἐργασίας, τοῦ μὲ μηνιαῖον μισθὸν πληρωνομένου, τὴν πληρωμήν, πλὴν τοῦ κατὰ τὴν αὐτὴν ἀμειβασιν ὀφειλομένου αὐτῷ μισθοῦ, καὶ ἑτέρου ποσοῦ ἴσου πρὸς τὸ 1/25 ἐκείνου, τροποποιεῖ κατ' οὐσίαν τὰς διατάξεις τοῦ Ἀστικοῦ Δικαίου (ἄρθρ. 648 καὶ 655 Α.Κ.) περὶ τῆς ὀφειλομένης ἐκ μέρους τοῦ ἐκμισθωτοῦ ἀντιπαροχῆς (μισθοῦ), ὅταν αὕτη συνεφωνήθη νὰ καταβάλληται κατὰ μῆνα καὶ περὶ τῆς κατὰ τὰς διατάξεις ταύτας ἐννοίας τοῦ κατὰ μῆνα πληρωτέου μισθοῦ, ὡς περιλαμβάνοντος πλὴν τῆς κατὰ τὴν σύμβασιν ὀφειλομένης ἀντιμισθίαν ἄλλων ἀνεξαιρέτως τῶν ἡμερῶν ἑκάστου μηνός (Κυριακῶν ἢ ἑορτῶν ἀδιαφόρων), καθ' ἃς ὁ μισθωτὸς ὑπεχρεοῦτο ἐκ τε τῆς συμβάσεως καὶ τοῦ νόμου νὰ παρέχῃ τὰς ὑπηρεσίας του, καθ' ὑπέρβασιν τῆς διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ν. 28/1944 παρασχεθείσης ἐξουσιοδοτήσεως. Ἀληθῶς δὲ ἐκ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου τούτου σαφῶς προκύπτει, ὅτι οἱ Ὑπουργοὶ Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας ἐξουσιοδοτήθησαν μόνον διὰ τὸν ποσοτικὸν καθορισμὸν τῶν μισθῶν, ἡμερομισθίων, ἐπιδομάτων ἢ προαυξήσεων τῶν ἐργαζομένων καὶ οὐχὶ διὰ τὴν τροποποίησιν τῶν γενικῶν περὶ συμβάσεως ἐργασίας, μηνιαίου μισθοῦ καὶ τῆς ἐννοίας τούτου διατάξεων τοῦ Ἀστικοῦ Δικαίου.

Ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη ἀπόφασις, ἀποφανθεῖσα ὅτι ἡ ὑπ' ἀριθ. 8900/1946 ὁ.ἀ. ἐν τῇ ὑπὸ τῆς ἰδίας ἀποδοθείσῃ εἰς αὐτὴν ἐννοίᾳ ἐπέχει ἰσχὺν νόμου, ὡς ἐκδοθεῖσα κατὰ νομοθετικὴν ἐξουσιοδότησιν τοῦ ν. 28/1944, ἀπέρριψε σιωπηρῶς μέν, πλὴν σαφῶς, πάντα τὰ διὰ τοῦ λόγου τούτου προβαλλόμενα, ἅτινα προέβαλε καὶ κατὰ τὴν συζήτησιν, οὕτως ὅμως κρίνασα ψευδῶς ἠρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ν. 28/1944, παρεβίασε δὲ καὶ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 648 καὶ 656 Ἀστικοῦ Κώδικος, ὡς καὶ τὰς τῶν ἄρθρων 1, 2, 7 § 3 καὶ 12 τοῦ διατάγματος τῆς 8/14.4.1930.

γ) Ἡ ἀναιρεσιβαλλομένη, διὰ νὰ καταλήξῃ εἰς τὴν παραδοχὴν τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, καθόσον δι' ἐκείνης ἐδιώκετο ἡ καταδίκη της εἰς τὴν πληρωμὴν δι' ἑκάστην μηνιαίαν ἀδειάν του τῶν ἐτῶν 1948, 1949, 1950, 1951, 1952 καὶ τῆς κατὰ 25 ο/ο προσαυξήσεως τῶν ἀποδοχῶν του, λόγῳ τῆς κατὰ τὰς νυκτερινὰς ὥρας ἐργασίας του, ἔκρινε τὴν ἀξίωσιν ταύτην τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ὡς ἐρειδομένην ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον ἐπὶ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 3 § 1, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς τοῦ ἄρθρ. 3 § 3 τοῦ ἀ.ν. 539/1945. Ὅμως ὁ ἀναγκαστικὸς οὗτος νόμος, καθὸ ρυθμίζων θέμα ἀναγόμενον εἰς τὸ περιεχόμενον τῶν ἄρθρων 666 - 667 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος (παροχὴ ἀδείας εἰς τοὺς ἐκμισθωτὰς ἐργασίας) κατηργήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ν.δ. τῆς 7/10 Μαΐου 1946 «περὶ ἀποκαταστάσεως τοῦ Ἀστ. Κώδικος καὶ τοῦ Εἰσαγωγικοῦ αὐτοῦ νόμου», ὅπερ ὁρίζει, ὅτι ἐκαταργοῦντο πᾶσαι ἀνεξαιρέτως αἱ διατάξεις νόμων αἱ ρυθμίζουσαι θέματα ἀναγόμενα εἰς τὸ περιεχόμενον τῶν ἀποκαθισταμένων (κατ' ἄρθρ. 1) Α.Κ. καὶ τοῦ Εἰσαγωγικοῦ Νόμου τοῦ Α.Κ.» σαφῶς ἔχει τὴν ἔννοιαν, ὅτι ὡς καταργούμενοι νόμοι δέον νὰ νοηθῶσι πάντες οἱ δημοσιευθέντες μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ ἀ.ν. 2250/1940 «περὶ Ἀστικοῦ Κώδικος» καὶ μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ ν.δ. 7/10.5.1946 νόμοι, οἱ ρυθμίζοντες θέματα ἀναγόμενα εἰς τὸ περιεχόμενον τοῦ Α.Κ., ἁπλοῦς καὶ ὁ ἀ.ν. 539/1945, διότι περὶ τῶν προγενεστέρως τοῦ 1940 δημοσιευθέντων προέβλεπεν ὁ ἀποκατασταθεὶς Εἰσαγωγικὸς Νόμος τοῦ Α.Κ. 2783/1941.

***

Ἐν πρώτοις ἀξία ἰδιαιτέρας προσοχῆς εἶναι ἡ ἄποψις τῆς ἀσχολουμένης τὸ πρῶτον ἐπὶ τοῦ ζητήματος κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ Α.Π., ὅτι ὁ ἀ.ν. 539/1945 περὶ χορηγήσεως κατ' ἔτος εἰς τοὺς μισθωτοὺς ἀδειῶν μετ' ἀποδο-

χών» (ΕΕΔ 4, 474) ισχύει και μετά την διά τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ν.δ. 7/10 Μαΐου 1946 ἀποκατάστασιν τοῦ Α.Κ., περὶ τοῦ ὁποίου ζητήματος ὑφίστανται διχογνωμίαι ἐν τῇ θεωρίᾳ καὶ νομολογίᾳ (βλέπε ΕΕΔ 11, 389), μὲ ἐπικράτησιν πάντως τῆς δικαστηριακῆς ἀπόψεως ὑπὲρ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου, πράγμα τὸ ὁποῖον ἐπικυροῦται ὡς ὀρθὸν ὑπὸ τῆς ἐν λόγῳ ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως (βλέπε καὶ συμφώνους σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 8, 183, 264).

Ὡς πρὸς τὸ ἕτερον ἀπασχολήσαν τὴν ἀρεοπαγιτικὴν ἀπόφασιν ζήτημα περὶ τῆς ἐννοίας τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900/1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς μισθωτῶν δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς καὶ μὴ ἐργασίμους ἡμέρας (ΕΕΔ 12, 388), καὶ ἡ νεωτέρα αὕτη ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις συμφωνεῖ πρὸς τὰ ὑπὸ τῆς προηγουμένης ὑπ' ἀριθ. 170/1953 (εἰσηγητὴς *Π. Τζαννετάκης*, ΕΕΔ 12, 495) δεκτὰ γενόμενα.

Ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 12, 495) ὅτι, καθ' ἡμᾶς, ἠδύναντο νὰ σημειωθοῦν κατὰ τῆς δεκτῆς ἤδη καὶ ὑπὸ τῆς νεωτέρας αὐτῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως ἐπόψεις.

Τὰ χρονικὰ ὅρια ἐργασίας τοῦ μισθωτοῦ προσδιορίζονται, ὡς γνωστόν, ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ μὴ ὑφισταμένης τοιαύτης ρυθμίσεως διὰ τῆς συμβάσεως τῶν μερῶν.

Περαιτέρω, ἐφ' ὅσον ὑφίσταται νομοθετικὴ ρύθμισις, προϋποτίθεται ὅτι ὁ διὰ μηνιαίου μισθοῦ ἀμειβόμενος μισθωτὸς (περὶ τοῦ ὑπολογισμοῦ τοῦ μισθοῦ βλέπε *A. Nikisch*, Ἐργ. Δίκαιον, ἑλλ. μετάφρ. σελ. 248) θὰ ἐργασθῇ κατὰ τὸ διάστημα τοῦ μηνὸς ἐπὶ τόσας ἡμέρας, καθ' ὅσας ἐπιτρέπεται ἐκ τοῦ νόμου νὰ ἐργασθῇ.

Παροχὴ ἐργασίας καθ' ἡμέρας μὴ ἐργασίμους εἶναι παράνομος καὶ γεννᾶται μόνον ἀξίωσις τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ τοῦ ἐργοδότου (Α.Π. 240-241/1952, εἰσηγητὴς *Μ. Παντελῆς*, ΕΕΔ 11, 572).

Ἑπομένως, καὶ προκειμένου νὰ ἐφαρμοσθῇ ἡ ὑπ' ἀριθ. 8900/1946 ὑ.ἀ. περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακάς, τὸ ἐρευνητέον πρὸ παντὸς εἶναι, ἂν ἐπιτρέπηται ἐκ τοῦ νόμου ἡ παροχὴ ἐργασίας κατὰ Κυριακάς, ἀφοῦ, κατὰ τὰ ὀρθῶς νομολογηθέντα (βλέπε τὰς ἄνω ἀρεοπαγιτικὰς ἀποφάσεις), ἡ ὑπουργικὴ αὕτη ἀπόφασις ἐφαρμόζεται μόνον εἰς ἃς περιπτώσεις ἐπιτρέπεται ἐκ τοῦ νόμου ἡ παροχὴ ἐργασίας κατὰ Κυριακάς.

Ἂν τοῦτο συμβαίνῃ, προϋποτιθεμένου πάντως ὅτι ὁ συμφωνηθεὶς μηνιαῖος μισθὸς ἀντιστοιχεῖ καὶ εἰς τὴν ἐργασίαν κατὰ Κυριακάς, ὁ ἐργασθεὶς κατὰ Κυριακὰς μισθωτὸς δὲν δικαιοῦται ἄλλης ἀμοιβῆς, εἰμὴ τῆς ἐξ 75ο/ο προσαυξήσεως τῆς ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 8900/1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.

Εἶναι περαιτέρω ἀδιάφορον, ταὐλάχιστον διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ὑπουργικῆς αὐτῆς ἀποφάσεως (ἡ ὁποία δὲν ἀναφέρεται εἰς ἵδρυσιν ὑποχρεώσεως καταβολῆς μισθοῦ, οὔτε ἠδύνατο ἄλλως τε νὰ πράξῃ τοῦτο, ἐμπίπτον εἰς τὰ ὅρια τῶν γενικῶν τοῦ δικαίου ἀρχῶν, ἀλλὰ ἁπλῶς ἐπιτρέπει κατὰ ποσὸν τὴν ὑφισταμένην ἤδη νομίμως ὑποχρέωσιν μισθοῦ, ὅπου ὑφίστατο), ἂν ὁ ἐργασθεὶς κατὰ Κυριακὰς ἔχῃ ἢ οὐ ἐκ τοῦ νόμου δικαίωμα ἀναπαύσεως εἰς ἑτέραν ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος (περὶ αὐτοῦ τὸ π.δ. 14.3.1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως»).

Ἐφ' ὅσον ἐκ τοῦ νόμου ἔχει ἑτέραν ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος πρὸς ἀνάπαυσιν, θὰ προκύψῃ νὰ ἀναπαυθῇ καὶ νὰ μὴ ἀποστῇ ἀπώλειαν ὁ μηνιαῖος μισθὸς τοῦ διὰ τὴν ἡμέραν τῆς ὑποχρεωτικῆς ἀναπαύσεως. Ἀλλὰ δὲν θὰ ἀνανεωθῇ καὶ ὁ μισθός του, διότι εἰργάσθη τὴν Κυριακήν, ἀφοῦ ἦτο ὑπόχρεως ἐκ τοῦ νόμου νὰ ἐργασθῇ καὶ ὁ μηνιαῖος μισθὸς ἀντιστοιχεῖ καὶ εἰς τὴν ἐργασίαν του ταύτην.

Τὰ αὐτὰ πρέπει νὰ ἰσχύσῃ καὶ διὰ τὰς ἐν ἄρθρῳ 2 τοῦ π.δ. 14.3.1930 ἑορτασίμους ἡμέρας α) τῆς Γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ β) τοῦ Εὐαγγελισμοῦ γ) τῆς Δευτέρας τοῦ Πάσχα.

Ἐφ' ὅσον κατὰ τὸ ἄνω διάταγμα ἐπιτρέπεται ἡ κατὰ ταύτας ἐργασία (ὅπου ἐπιτρέπεται), θὰ ἐχῃ πάλιν ἐφαρμογὴν ἡ ὑπ' ἀριθ. 8900/1946 ὑπουργικὴ ἀπόφασις καὶ, προϋποτιθεμένου πάλιν ὅτι ὁ μηνιαῖος μισθὸς ἀντιστοιχεῖ καὶ διὰ τὴν (ἐπιτρεπτὴν) ἐργασίαν τῶν ἡμερῶν τούτων, ὁ μισθωτὸς θὰ δικαιοῦται μόνον τῆς κατὰ 75 ο/ο προσαυξήσεως τοῦ ἡμερησίου μισθοῦ του (ἐξευρισκομένου μαθηματικῶς δι' ὑπολογισμοῦ ὡς συνήθων ἐργασίμων ἡμερῶν 25 κατὰ μῆνα, ὡς καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 8900/1946 ὑ.ἀ. ὁρίζει), χωρὶς νὰ τίθηται ζήτημα δικαιώματος καὶ ἑνὸς ἡμερησίου μισθοῦ ἐπὶ πλέον δι' ἑκάστην ἐκ τῶν ἄνω μὴ ἐργασίμων ἡμερῶν, μὲ τὴν σκέψιν μάλιστα «ἐφ' ὅσον δὲν παρεσχέθη αὐτῷ ἑτέρα ἡμέρα πρὸς ἀνάπαυσιν», ἀφοῦ ἐκ τοῦ νόμου δὲν εἶναι ὑποχρεωτικὴ ἡ κατ' ἄλλην ἡμέραν ἀνάπαυσις, ἀλλὰ ἡ θὰ ἀπαγορεύηται κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας ἡ ἐργασία (ἄρθρ. 1 π.δ. 14.3.1930), ὁπότε δὲν δύναται νὰ γίνῃ λόγος καὶ περὶ ἐφαρμογῆς τῆς ἄνω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἐργαζόμενος δὲ ὁ μισθωτὸς ἔχει μόνον κατὰ τοῦ ἐργοδότου ἀξίωσιν ἐκ τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ τοῦ ἐργοδότου, ἢ θὰ ἐπιτρέπηται (ἄρθρα 7 ἐπ. π.δ. 14.3.1930), ὁπότε πάλιν ἐντὸς τοῦ μηνιαίου μισθοῦ ἐμπίπτει καὶ ἡ παροχὴ ἐργασίας κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας καὶ μόνον τῆς προσαυξήσεως κατὰ 75 ο/ο δικαιοῦται ὁ ἐργαζόμενος μισθωτός.

Αὕτη εἶναι, νομίζομεν, ἂν δὲν κάμνωμεν λάθος, ἡ ὀρθὴ λύσις τοῦ ζητήματος.

Ἀρείου Πάγου 516/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Α. Χαμάρτος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Γ. Βουμβουλάκης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Τζηρίτης, Κ. Γκιμπρὲς

Ἐκ τῶν διατάξεων τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900/1945 ἔτους κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, κατ' ἐξουσιοδότησιν παρεσχημένην αὐταῖς ὑπὸ τοῦ ἀ.ν. 28/1944, ὡς αὐθεντικῶς ἑρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ ἀ. ν. 865/1945 ἔτους, ἐκδοθείσης καὶ ὡς ἐκ τούτου ἰσχύν οὐσιαστικοῦ νόμου ἐχούσης, ὁριζούσης δ' ὅτι εἰς τὸ ἐν γένει προσωπικὸν πασῶν ἐν γένει τῶν ἐν τῇ χώρᾳ ἐργασιῶν καὶ ἐπιχειρή-

σεων, δπερ λόγῳ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας του ἀσχολεῖται κατά τάς Κυριακάς καί τάς ἐκ ταῦ νόμου καθιερωμένας ὡς μή ἐργασίμους ἑορτάς τοῦ ἔτους, καταβάλλεται διά τάς ἡμέρας ταύτας τό κεκανονισμένον ἡμερομίσθιον ηὐξημένον κατά 75%, σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ χορηγουμένη αὔξησις εἰς τό προσωπικόν τό ἀμειβόμενον διά μηνιαίου μισθοῦ, ἀνταποκρινομένου εἰς τάς 25 ἐργασίμους ἡμέρας τοῦ μηνός, συνίσταται εἰς ἓν ἐπί πλέον ἡμερομίσθιον, ἀποτελούμενον ἐκ τοῦ 1/25 τοῦ μισθοῦ, ηὐξημένον κατά 75%, διά τήν κατά τάς Κυριακάς καί μή ἐργασίμους ἑορτάς ἐργασίαν του, ἐάν ὅμως παρέχηται εἰς αὐτό ὑπό τοῦ ἐργοδότου ἑτέρα ἡμέρα τῆς ἑβδομάδος πρός ἀνάπαυσιν, ἡ αὔξησις συνίσταται μόνον εἰς τά 75% τοῦ 1/25 τοῦ μηνιαίου μισθοῦ του, ἀφοῦ ἐργάζεται κατά Κυριακήν ἡ μή ἐργάσιμον ἑορτήν, ἀλλά δέν στερεῖται ἅμα καί τῆς ἡμέρας ἀναπαύσεώς του. Ὑπό τήν ἔννοιαν ταύτην ἡ ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 8900/1946 ὑπουργική ἀπόφασις, ὡς ἡρμηνεύθη διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 25825/1951 ὁμοίας, κεῖται ἐντός τῶν ὁρίων τῆς ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ νόμου 28/1944 καί δέν ἐξεβάθη καθ' ὑπέρβασιν ταύτης. Οὕτως ἀποφηνάμενον καί τό ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον διά τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος ἐδικαιοῦτο ἐπί πλέον τῆς καταβληθείσης αὐτῷ προσαυξήσεως τῶν 75% καί τοῦ 1/25 τοῦ μηνιαίου μισθοῦ του, διά τάς τρεῖς ἐκ τοῦ νόμου καθιερωμένας μή ἐργασίμους ἑορτάς (Γεννήσεως Χριστοῦ, Εὐαγγελισμοῦ καί Δευτέρα τοῦ Πάσχα), καθ' ἃς δέχεται, κατ' ἀνέλεγκτον κρίσιν, ὅτι εἰργάσθη αὐτος, ἀλλά δέν παρεσχέθη αὐτῷ ἑτέρα ἡμέρα πρός ἀνάπαυσιν καί ἐπιδικάσαν τά διά τῆς ἀγωγῆς διά τάς ἡμέρας ταύτας αἰτούμενα ἡμερομίσθια, ὀρθῶς τάς διαληφθείσας διατάξεις τῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἡρμήνευσε καί ἐφήρμοσε καί οὐδεμίαν ἄλλην διάταξιν παρεβίασε καί εἶναι ἀπορριπτέος ὁ περί τοῦ ἐναντίου πρῶτος ἐν τῷ ἀναιρετηρίῳ λόγος ἀναιρέσεως κατ' ἀμφότερα τά σκέλη αὐτοῦ.

Κατ' ὀρθήν ἐφαρμογήν τῶν διατάξεων τοῦ ἀ.ν. 539 τοῦ ἔτους 1945, μή καταργηθέντος ὑπό μεταγενεστέρας τινός διατάξεως καί δή τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ν.δ. τῆς 7/10 Μαΐου 1946 «περί ἀποκαταστάσεως τοῦ Ἀστικ. Κώδικος καί τοῦ εἰσαγωγικοῦ αὐτοῦ νόμου» καί τῆς ἰσχύν οὐσιαστικοῦ νόμου ἐχούσης ὑπ' ἀριθ. 18310/1946 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καί Ἐργασίας, ἐκρίθη ὑπό τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος ἐδικαιοῦτο καί κατά τάς ἐτησίας ἀδείας αὐτοῦ τῆς προσαυξήσεως 25% διά νυκτερινήν ἀπασχόλησίν του καί ἐπεδικάσθησαν αὐτῷ τά διά ταύτην διά τῆς ἀγωγῆς αἰτούμενα ποσά καί εἶναι ἀπορριπτέος ὁ περί τοῦ ἐναντίου δεύτερος τῆς ἀναιρέσεως λόγος ἀποδίδων εἰς τήν προσβαλλομένην ἀπόφασιν τό σφάλμα ὅτι ἐφήρμοσε τόν νόμον 539 ἔτους 1945, ὄντα κατηργημένον.

(*) Ἡ ὑπό τῆς ἀνωτέρω ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως ἐπικυρουμένη ὑπ' ἀριθ. 2401/1954 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν (Πρόεδρος ὁ κ. *Γ. Γεωργακόπουλος*, Εἰσηγητής ὁ κ. *Ι. Μαρινάκος*) ἔχει ὡς ἑξῆς:

Καθ' ἃ ἐκτίθεται ἐν τῇ ἀγωγῇ, ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, καί προέκυψεν ἐκ τῆς ἐνόρκου καταθέσεως τοῦ ἐνώπιον τοῦ δικάσαντος Πρωτοδίκου ἐξετασθέντος μάρτυρος τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐνάγοντος, τῶν προσαχθέντων ἐγγράφων καί τοῦ συνόλου τῆς πρωτοδίκως καί κατά τήν ἐκκλητον ταύτην δίκην γενομένης συζητήσεως, ὁ ἐκκαλῶν, προσληφθείς κατά τό ἔτος 1934, ὑπηρετεῖ ὡς ὑποταμίας εἰς τό ὑποταμεῖον τοῦ ἐν Καλλιθέᾳ ἀμαξοστασίου τῆς ἐφεσιβλήτου ἐναγομένης ἀπό τοῦ ἔτους 1941, μεταταγείς ἐκτοτε εἰς τό ὑπαλληλικόν προσωπικόν τῆς ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας αὐτῆς. Εἰδικώτερον οὗτος, ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας του καί τῆς ἰδιότητος τῆς ἐφεσιβλήτου ὡς ἐπιχειρήσεως μεταφορᾶς προσώπων, ἀπασχολεῖται παρ' αὐτῆς νομίμως κατά τό ἄρθρ. 7 § 3 τοῦ ἀπό 8/14 Μαρτίου 1930 Π. Δ/τος καθ' ἅλας τάς Κυριακάς, ὡς καί τάς ἐκ τοῦ νόμου ἀφ' ἑνός καί ὑπό τῆς ἐφεσιβλήτου ἀφ' ἑτέρου καθιερωμένας ὡς μή ἐργασίμους ἑορτάς, ἀνερχομένας ἁπάσας εἰς δέκα τέσσαρας, ἐργαζόμενος ἐπί πλέον ἀνά δεκαπενθήμερον ἑκάστου μηνός καί ἐπί δέκα τρεῖς ἡμέρας τούτου κατά τάς νυκτερινάς ὥρας ἀπό 7 καί 30' ἀπογευματινῆς μέχρι τῆς 3 καί 30' ὥρας τῆς ἑπομένης. Κατόπιν τούτων ὁ ἐκκαλῶν, ἰσχυριζόμενος ὅτι ἡ ἐφεσίβλητος ὤφειλε κατά νόμον τό μέν νά ὑπολογίζῃ εἰς τάς ἀποδοχάς ἀδείας του τάς προσαυξήσεις 75 ο/ο διά τήν κατά τάς Κυριακάς ἐργασίαν του καί 25 ο/ο διά τήν νυκτερινήν ἀνά δεκαπενθήμερον καί ἐπί δέκα τρεῖς ἡμέρας ἀπασχόλησίν του, καθ' ὅσον θά ἐλάμβανεν ὁπωσδήποτε ταύτας, ἐάν ἀπησχολεῖτο παρά τῇ ἐφεσιβλήτῳ κατά τόν ἀντίστοιχον χρόνον τῆς ἀδείας του ὡς ἀποτελούσας τακτικάς παροχάς αὐτοῦ, τό δέ νά καταβάλῃ ἐπί πλέον τῆς προσαυξήσεως 75 ο/ο διά τήν κατά Κυριακάς ἐργασίαν του, τήν ὁποίαν καί μόνον ἐδικαιοῦτο διά ταύτην νά λάβῃ καί ἐπληρώσαν εἰς αὐτόν, ἐφ' ὅσον δι' ἑκάστην τῶν Κυριακῶν τούτων παρείχετο αὐτῷ ἑτέρα ἐργάσιμος ἡμέρα πρός ἀνάπαυσιν, πρός δέ καί τῆς τοιαύτης διά τήν ἀπασχόλησίν του κατά τάς ὡς ἄνω ὑπό τοῦ Νόμου καί τῆς ἐφεσιβλήτου καθωρισμένας ὡς ἐξαιρετέας ἑορτασίμους ἡμέρας τό 1/25 τοῦ μηνιαίου μισθοῦ του δι' ἑκάστην τῶν ἡμερῶν τούτων, ἠτήσατο διά τῆς ἀγωγῆς του τήν καταβολήν τῶν παροχῶν τούτων ἀπό τοῦ 1948 μέχρι τοῦ 1952. Τήν ἀγωγήν ταύτην ἀπέρριψεν ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, καθ' ἧς ἤδη παραπονεῖται ὁ ἐκκαλῶν, αἰτούμενος διά τῆς ὑπό συζήτησιν ἐφέσεώς του τήν ἐξαφάνισιν αὐτῆς.

Κατά τό ἄρθρ. 3 § 1 τοῦ ν. 539/1945 «περί χορηγήσεως κατ' ἔτος εἰς τούς μισθωτούς ἀδειῶν μετ' ἀποδοχῶν» κατά τήν διάρκειαν τῆς ἀδείας ὁ μισθωτός δικαιοῦται τῶν συνήθων ἀποδοχῶν, ὧν θά ἐδικαιοῦτο, ἐάν ἀπησχολεῖτο παρά τῇ ὑποκειμένῃ ἐπιχειρήσει κατά τόν ἀντίστοιχον χρόνον, κατά δέ τό ἄρθρ. 2 § 3 δέν περιλαμβάνονται εἰς τήν ἐτησίαν ἄδειαν μετ' ἀποδοχῶν αἱ ἐπίσημοι ἢ αἱ κατ' ἔθιμον ἑορτάσιμοι ἡμέραι. Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων σαφῶς προκύπτει ὅτι ἡ διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900/1946 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καί Ἐργα-

σίας χορηγουμένη προσαύξησις κατὰ 75 ο/ο δι' ἐργασίαν τοῦ μισθωτοῦ κατὰ Κυριακὴν ἢ ὑπὸ τοῦ Νόμου καθιερωμένην ἑορτὴν δὲν περιλαμβάνεται εἰς τὰς ἀποδοχάς, ὧν δικαιοῦται οὗτος, ἄρα καὶ ὁ ἐκκαλῶν, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀδείας του, ἐφ' ὅσον αἱ ἐμπίπτουσαι εἰς τὸν χρόνον αὐτῆς ἐξαιρετέαι ἐν γένει ἡμέραι δὲν ὑπολογίζονται εἰς ταύτην, διὰ δὲ τῆς ἠγηθείσης διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 3 § 1 τοῦ ν. 539/1945 ἐσκοπήθη, ὅπως ὁ μισθωτὸς λαμβάνῃ μόνον τὰς ἀποδοχάς, τῶν ὁποίων θὰ ἐδικαιοῦτο, ἂν εἰργάζετο κατὰ τὸν ἀντίστοιχον χρόνον, ἤτοι κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας, ἐξ ὧν συνίσταται ἡ ἄδεια αὐτοῦ. Τοιαῦται ὅμως ἡμέραι, περιλαμβανόμεναι εἰς τὴν ἄδειάν του, δὲν εἶναι ὡς προελέχθη, οὔτε αἱ Κυριακαί, οὐδὲ αἱ ἑορταί. Ἀντιθέτως ἡ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 18310/1946 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας παρεχομένη προσαύξησις κατὰ 25 ο/ο διὰ τὴν νυκτερινὴν ἀπασχόλησιν τοῦ μισθωτοῦ περιέχεται εἰς τὰς ἀποδοχὰς τοῦ ἐκκαλοῦντος. Τοῦτο δὲ διότι οὗτος, παρέχων τακτικῶς εἰς τὴν ἐφεσιβλήτου τὴν ἐργασίαν του κατὰ τὰς νυκτερινὰς ὥρας ἐπὶ δέκα τρεῖς ἀνὰ δεκαπενθήμερον ἡμέρας, ἐτύγχανε πάντοτε τῆς διαληφθείσης προσαυξήσεως, ἥτις ὑπὸ τὰς συνθήκας ταύτας θεωρεῖται διαμορφωθεῖσα εἰς τακτικὴν παροχὴν αὐτοῦ. Οὕτω, ἐφ' ὅσον ὁ ἐκκαλῶν κατὰ τὸν αὐτὸν ὡς ἄνω τρόπον θὰ ἀπησχολεῖτο παρὰ τῇ ἐφεσιβλήτῳ καὶ κατὰ τὸν ἀντίστοιχον χρόνον ἑκάστης τῶν ἀδειῶν του, κατὰ δὲ τὴν § 5 τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ν. 539/1945 ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῶν ἐν § 1 αὐτοῦ ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ περιλαμβάνονται καὶ αἱ παντὸς εἴδους πρόσθετοι συμπληρωματικαὶ παροχαί, ὡς εἶναι διὰ τὸν ἐκκαλοῦντα ἡ κατὰ 25 ο/ο προσαύξησις, οὗτος ἐδικαιοῦτο ταύτης καὶ κατὰ τὰς ἐτησίας ἀδείας του, ὡς περιλαμβανομένης εἰς τὰς συνήθεις ἀποδοχάς του. Κατὰ συνέπειαν, ὀρθῶς, εἰ καὶ ἐπὶ ἄλλῃ ἐν μέρει αἰτιολογίᾳ, ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἔκρινεν, ὅτι εἰς τὰς ἀποδοχὰς τῆς ἐτησίας ἀδείας τοῦ ἐκκαλοῦντος δὲν περιλαμβάνεται ἡ κατὰ 75 ο/ο προσαύξησις διὰ τὰς εἰς ταύτας ἐμπιπτούσας Κυριακάς, ἐσφαλεν ὅμως ἀπορρίψασα τὴν ἀγωγὴν ὡς πρὸς τὸ σχετικὸν πρῶτον κεφάλαιον αὐτῆς καὶ καθ' ὃ μέρος ὁ ἐκκαλῶν ἠτείτο τὴν καταβολὴν τῆς κατὰ 25 ο/ο προσαυξήσεως δι' ἑκάστην μηνιαίαν ἄδειάν του τῶν ἐτῶν 1948, 1949, 1950, 1951 καὶ 1952 καὶ δέον ὅπως μεταρρυθμισθῇ, ἐπὶ τῷ τέλει νὰ ἐπιδικασθῇ εἰς τοῦτον ἡ κατὰ τὰ ἄνω προσαύξησις, ἀνερχομένη, ὡς ἐβεβαιώθη, εἰς τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 334.200, δεκτῶν ἐν μέρει γινομένων τῶν πρώτου, δευτέρου, καὶ τρίτου λόγων ἐφέσεως.

Ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900/1946 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἐχούσης ἰσχὺν νόμου, ὡς ἐκδοθείσης κατὰ νομοθετικὴν ἐξουσιοδότησιν τοῦ ν. 28/1944, σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ δι' αὐτῆς χορηγουμένη αὔξησις εἰς τὸν μισθωτὸν τὸν ἀμειβόμενον διὰ μηνιαίου μισθοῦ, ἀντιπορινομένου εἰς τὰς 25 ἐργασίμους ἡμέρας τοῦ μηνός, συνίσταται εἰς ἓν ἐπὶ πλέον ἡμερομίσθιον, ἀποτελούμενον ἐκ τοῦ 1/25 τοῦ μισθοῦ, ηὐξημένου κατὰ 75 % διὰ τὴν κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς ἐκ τοῦ νόμου καθιερωμένας ὡς μὴ ἐργασίμους ἑορτὰς ἐργασίαν του, ἐκτὸς ἐὰν παρέχηται εἰς αὐτὸν ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου ἑτέρα ἐργάσιμος ἡμέρα πρὸς ἀνάπαυσιν, ὁπότε ἡ αὔξησις συνίσταται μόνον εἰς τὰ 75 % τοῦ 1/25 τοῦ μηνιαίου μισθοῦ του, ἀφοῦ ἐργάζεται κατὰ Κυριακὰς ἢ μὴ ἐργάσιμον ἑορτήν, ἀλλὰ δὲν στερεῖται ἅμα καὶ τῆς ἡμέρας ἀναπαύσεώς του (Α.Π. 170/1953, ΕΕΔ 12,496). Ἐξ ἑτέρου κατὰ τὸ ἄρθρον 2 § 1 τοῦ Π. Δ/τος τῆς 8/14 Μαρτίου 1930 ἑορτάσιμοι ἡμέραι, καθ' ἃς ἀπαγορεύεται ἐν τῷ Κράτει κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ αὐτοῦ διατάγματος πᾶσα βιοτεχνικὴ καὶ ἐμπορικὴ ἐργασία, εἶναι, πλὴν τῶν Κυριακῶν, α) ἡ τῆς Γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ, β) ἡ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ καὶ γ) ἡ Δευτέρα τοῦ Πάσχα, αἵτινες καὶ νοοῦνται διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἠγηθείσης ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καὶ τῆς περὶ ἑρμηνείας ταύτης ὑπ' ἀριθ. 25825/1951 ἑτέρας ἀποφάσεως τῶν αὐτῶν ὡς ἄνω Ὑπουργῶν. Τοιουτοτρόπως ὁ ἐκκαλῶν ἐδικαιοῦτο τοῦ 1/25 τοῦ μηνιαίου μισθοῦ του, ηὐξημένου κατὰ 75 % μόνον διὰ τὴν κατὰ τὰς ὡς ἄνω τρεῖς ἐκ τοῦ νόμου ἑορτασίμους ἡμέρας ἐργασίαν του, οὐχὶ δὲ καὶ διὰ τὴν παρασχεθεῖσαν κατὰ τὰς ὑπὸ τῆς ἐφεσιβλήτου ἐπὶ πλέον τούτων καθοριζομένας ὡς ἐξαιρετέας ἡμέρας. Διὰ τὴν ἀπασχόλησίν του καὶ κατὰ τὰς τελευταίας ταύτας μὴ ἐργασίμους ἡμέρας θὰ ἐδικαιοῦτο τῆς κατὰ τὰ ἄνω αὐξήσεως, ἐὰν τοῦτο ἀπετέλει ὅρον τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Τοιοῦτόν τι ὅμως δὲν ἰσχυρίζεται ὁ ἐκκαλῶν, στηρίζων εὐθέως τὴν διαφερομένην ἀξίωσίν του περὶ καταβολῆς τοῦ 1/25 τοῦ μηνιαίου μισθοῦ του διὰ τὴν κατὰ πᾶσας τὰς ἐξαιρετέας ἡμέρας ἐργασίαν του ἐπὶ τῶν ἠγηθεισῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ὑπ' ἀριθ. 8900/1946 καὶ 25825/1951, αἱ ὁποῖαι ὅμως ἀναφέρονται εἰς τὰς ἐκ τοῦ νόμου καθιερωμένας ὡς μὴ ἐργασίμους ἑορτάς. Ὡς ἐκ τούτου, ἐφ' ὅσον συνομολογεῖται ὑπὸ τῆς ἐφεσιβλήτου, ἄλλως προέκυψεν ἐκ τῶν ἀποδείξεων, ὅτι εἰς τὸν ἐκκαλοῦντα κατεβλήθη μόνον ἡ κατὰ 75% προσαύξησις διὰ τὴν κατὰ πᾶσας τὰς ἐξαιρετέας ἡμέρας ἀπασχόλησίν του, οὗτος ἐδικαιοῦτο ἐπὶ πλέον τοῦ 1/25 τοῦ μηνιαίου μισθοῦ του διὰ τὰς τρεῖς ἐκ τοῦ νόμου καθιερωμένας ὡς μὴ ἐργασίμους ἑορτὰς ἑκάστου τῶν ὡς ἄνω ἐτῶν, δοθέντος ὅτι δὲν παρεσχέθη ἀντιστοίχως εἰς τοῦτον ἑτέρα ἐργάσιμος ἡμέρα πρὸς ἀνάπαυσιν. Ἑπομένως ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἐσφαλεν, ἀπορρίψασα ἐξ ὁλοκλήρου τὸ σχετικὸν τοῦτο κονδύλιον τῆς ἀγωγῆς, καὶ μεταρρυθμιστέα κατέστη κατὰ τὸν ἐν μέρει βάσιμον τέταρτον λόγον ἐφέσεως.

ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΟΥ

ΔΙΑΚΡΙΣΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΠΟ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΟΥ

Δικαίωμα αναιρέσεως διά μή λήψιν ὑπ' ὄψιν πραγμάτων προταθέντων

Προϋπόθεσις τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 648 Ἀστικοῦ Κώδικος μισθώσεως ἐργασίας ἡ ἀνταλλαγὴ παροχῆς ὑπηρεσιῶν ἔναντι μισθοῦ δι' ὡρισμένον ἢ ἀόριστον χρόνον, ὑπὸ τὸ κριτήριον τῆς προσωπικῆς ἐξαρτήσεως τοῦ μισθωτοῦ.—Ἀντικείμενον συμβάσεως μισθώσεως ἔργου, κατ' ἄρθρ. 681 Ἀστικοῦ Κώδικος, ἡ ἐκτέλεσις ἔργου, παροχὴ ἀποτελέσματος ὡς προϊόντος ἀνεξαρτήτου ἐργασίας, ἔναντι ἀμοιβῆς.— Ἔννοια διατάξεως ἄρθρου 807 § 7 Πολ. Δικ. περὶ ἀναιρέσεως διὰ μὴ λῆψιν ὑπ' ὄψιν πραγμάτων προταθέντων.

Ἡ κατωτέρω ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, προκειμένου νὰ ἐφαρμοσθῇ ἐργατικὸς νόμος, ὁ ὁποῖος, ὡς γνωστόν, ἐφαρμόζεται ἐπὶ συμβάσεων ἐξηρτημένης ἐργασίας (περὶ αὐτῶν βλέπε ΕΕΔ 13, 647, ἔνθα ἡ Α.Π. 401/1951, εἰσηγητὴς *Σ. Μαυρομιχάλης*, ΕΕΔ 13, 647 καὶ λοιπαὶ εἰς σημειώσεις μας παραπομπαί), καθορίζει τὰ διαχωριστικὰ ὅρια τῶν συμβάσεων τούτων ἀπὸ τῶν συμβάσεων μισθώσεως ἔργου.

Καὶ ἡ νεωτέρα αὕτη ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις (βλέπε καὶ λοιπὰς ἐν ΕΕΔ 13, 238) ἀναζητεῖ τὸ κριτήριον γνώρισμα τῆς προσωπικῆς τοῦ μισθωτοῦ ἐξαρτήσεως ἐκ τοῦ ἐργοδότου του εἰς τὸ ἄρθρ. 652 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος (βλέπε ὅμως σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 13, 295 ἑπ.).

Ὀρθῶς ἐτοποθέτησε τὸ ζήτημα ἡ ὑπ' ἀριθ. 401/1954 Α.Π. (εἰσηγητὴς *Σ. Μαυρομιχάλης*, ΕΕΔ 13, 647), ἐπικαλεσθεῖσα τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ ν. 765/1943, διὰ τῆς ὁποίας δίδεται ὁ ὁρισμὸς τοῦ μισθωτοῦ, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς ἐξαρτήσεως.

Ὡς πρὸς τὴν ὀρθὴν διάκρισιν μεταξὺ συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας καὶ συμβάσεως ἔργου, τὴν ὁποίαν κάμνει ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις βλέπε καὶ *Κ. Καυκᾶν*, Ἐνοχ. Δίκαιον, ὑπ' ἄρθρ. 681 - 682, *Π. Ζέπον*, Ἐνοχ. Δίκαιον, Β' Μέρος, Εἰδικόν, Τεῦχος 4ον, σελ. 395 καὶ *Τὸν αὐτόν*, Τεῦχος 3ον, σελ. 840.

Ἀρείου Πάγου 470/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Α. Χαμάρτος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ι. Τραχανῆς**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Θ. Κομιανός, Β. Βασιλείου

Ἡ κατὰ τ' ἄρθρον 648 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος μίσθωσις ἐργασίας ὡς προϋπόθεσιν ἔχει τὴν ἀνταλλαγὴν παροχῆς ὑπηρεσιῶν ἔναντι μισθοῦ δι' ὡρισμένον ἢ ἀόριστον χρόνον, ὑπὸ τὸ κριτήριον τοῦ ἄρθρου 652 αὐτοῦ γνώρισμα τῆς προσωπικῆς τοῦ μισθωτοῦ ἐξαρτήσεως ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ὑπηρεσίας του, ἔντος ὑποχρέου ὅπως κατ' αὐτὴν συμμορφοῦται πρὸς τοὺς κατὰ τὴν σύμβασιν ἐπιβαλλομένους αὐτῷ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου ὅρους. Ἐξ ἄλλου δὲ τῆς ἐκ τοῦ ἄρθρου 681 αὐτοῦ συμβάσεως μισθώσεως ἔργου ἀντικείμενον δὲν εἶναι ἁπλῶς ἡ ἐργασία καθ' ἑαυτήν, ἀλλ' ἡ ἐκτέλεσις ἔργου, ἡ παροχὴ τοὐτέστιν ἀποτελέσματος, ὡς προϊόντος ἀνεξαρτήτου ἐργασίας ἔναντι συμφωνηθείσης ἀμοιβῆς, τοῦ πέρατος ταύτης ἐπαγομένου τὴν λῆξιν τῆς συμβάσεως. Τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, ὡς ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως του δείκνυται, ὡς πρὸς τὰ τῆς ὑπὸ δίκην συμβάσεως στοιχεῖα, ἐδέξατο, μετ' ἐκτίμησιν ἀνέλεγκτον τῶν ἀποδείξεων, ὅτι οἱ ἐναγόμενοι, ἐκμεταλλευόμενοι ἐπιχείρησιν ἀλευρομύλου, ἀνέθεσαν εἰς τὸν ἐνάγοντα, διατηροῦντα χημικὸν ἐργαστήριον, τὴν ἐκτέλεσιν 44 ἐν συνόλῳ χημικῶν ἀναλύσεων ἀλεύρου ἐν τῷ ἰδίῳ αὐτοῦ ἐργαστηρίῳ, βάσει κατ' ἰδίαν συμβάσεως δι' ἑκάστην τούτων καὶ ἀντὶ ἀμοιβῆς δι' ἑκάστην δραχμῶν 100.000, πληρωτέων μεθ' ἑκάστην πραγματοποιουμένην ἀνάλυσιν, ὅτε καὶ θὰ ἐτερματίζετο ἡ ἀφορῶσα ταύτην σύμβασις. Ἡ ὑπὸ τοιούτους ὅρους συντεθεῖσα ἔνδικος μεταξὺ τῶν διαδίκων συναλλακτικὴ σχέσις πρόδηλον καθίσταται, ὅτι εἶναι ἡ τῆς μισθώσεως ἔργου. Συνεπῶς οὕτω ἀποφηνάμενον καὶ τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον ὀρθῶς τὰς προπαρατεθείσας διατάξεις ἠρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ οὐδεμίαν ἑτέραν διάταξιν νόμου καὶ δὴ τοῦ ν. 395/1936 παρεβίασεν, ἐπαρκῶς δ' ἐν τοῖς πράγμασι κατὰ τὰ τοῦ νόμου στοιχεῖα τὴν οὕτως ἐξενεχθεῖσαν κρίσιν του ἠτιολόγησε καὶ ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου 2ος τοῦ ἀναιρετηρίου λόγος καὶ ὁ τρίτος κατὰ τὸ πρῶτον αὐτοῦ σκέλος εἶναι ἀπορριπτέοι ὡς ἀβασίμοι.

Ὡς δείκνυται ἐκ τῶν προτάσεων, ἃς ὁ ἀναιρεσείων ὑπέβαλεν εἰς τὸ ἐφετεῖον κατὰ τὴν συζήτησιν, καθ' ἣν ἐξεδόθη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, οὗτος πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ὑπὸ τῶν ἀναιρεσιβλήτων ὡς χημικοῦ προσλήψεώς του ἐπεκαλέσθη καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι οὗτοι, ἀναλαβόντες συμμετοχὴν εἰς ἄλεσιν κρατικῶν δημητριακῶν καρπῶν διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ βελτίου, ὑπεῖχον τὴν ὑποχρέωσιν καὶ ἐκ τῆς συμβάσεως, ἀλλὰ καὶ νόμῳ, νὰ ἔχωσι καὶ χημικόν. Τοῦτο δμως οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ ἁπλοῦν ἐπιχείρημα πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ νόμῳ βασίμου τῆς ἀγωγῆς του, εἰς ὃ κατ' οὐδεμίαν νόμου διάταξιν ἦτο ὑπόχρεον νὰ ἀπαντήσῃ τὸ Δικαστήριον. Δι' ὃ καὶ ἡ παράλειψις τούτου ὅπως εἰδικῶς σκεφθῇ ἐπ' αὐτοῦ δὲν ἱδρύει περίπτωσιν ἀναιρέσεως τῆς ἀποφάσεως του καὶ ὁ 1ος τοῦ ἀναιρετηρίου λόγος, δι' οὗ πλήττεται ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ὡς μὴ λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸν κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἰσχυρισμόν εἶναι ἀπορριπτέος.

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 807 § 7

ΣΥΜΒΙΒΑΣΜΟΙ

ΣΥΜΒΙΒΑΣΜΟΣ ΕΠΙ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Δικαιώματα έξ αναγκαστικοῦ δικαίου καὶ προϋποθέσεις κύρους συμβιβασμοῦ

Ἀνεφάρμοστον ἀποκλειστικῆς προθεσμίας ἐπιδόσεως ἀγωγῆς ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως, κατ' ἄρθρ. 3 Ν.Δ. 8/11 Μαΐου 1946, ἐπὶ ἀγωγῆς ἐχούσης ὡς βάσιν ὑπερημερίαν τοῦ ἐργοδότου, κατ' ἄρθρ. 656 Α.Κ — Ρύθμισις διαφορῶν ἐκ συμβάσεως ἐργασίας διὰ συμβιβασμοῦ.— Προϋποθέσεις κύρους αὐτοῦ — Γενικὴ ἐξοφλητικὴ ἀπόδειξις.— Δύναται νὰ καλύπτῃ συμβιβασμόν, ὄντα ἔγκυρον, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι ὑφίσταται, ἀπὸ ἀντικειμενικῆς ἀπόψεως κρινομένου τοῦ ζητήματος, πραγματικὴ ἔρις.

Ἀντικείμενον ἐρεύνης τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Βεροίας εἶναι, ἂν ἐπὶ ἐργατικῆς διαφορᾶς ἀποκτᾷ κῦρος ὁ γινόμενος πρὸς διάλυσιν ἐρίδων τῶν συμβληθέντων συμβιβασμός. (Βλέπε σχετικῶς καὶ *Γ. Ράμμον*, Συμβιβασμὸς ἐπὶ διαφορῶν ἐργατικοῦ δικαίου, ΕΕΔ 18, σ. 561, Πρωτοδικείου Μυτιλήνης 982/1953, εἰσηγητὴς *Μ. Καλεύρας*, ΕΕΔ 12, 1186, καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 12, 1186, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί).

Σχετικῶς πρὸς τὴν ἄποψιν τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως περὶ τοῦ ἀνεφαρμόστου ἐν προκειμένῳ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν.δ. 8/11 Μαΐου 1946 περὶ ἐπιδόσεως ἀγωγῆς τοῦ ἀκύρως ἀπολυομένου μισθωτοῦ ἐντὸς ἀποκλειστικῆς προθεσμίας τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως, δύνανται, νομίζομεν, νὰ σημειωθοῦν τὰ ἑξῆς:

Ἐκ τῆς ἀκύρου καταγγελίας συμβάσεως (καὶ τοιαύτη καὶ ἡ ἐν ἐλλείψει ἀπουδαίου λόγου, κατ' ἄρθρ. 672 Α.Κ., *Κ. Τριανταφυλλόπουλος*, Αἰτιολ. Ἐνθ. Προσχεδίου Μισθώσεως Ἐργασίας, ΕΕΔ 9, 468), προκύπτει ἡ κατ' ἄρθρ. 349 καὶ 350 Α.Κ. ὑπερημερία τοῦ ἐργοδότου καὶ ἡ κατ' ἄρθρ. 656 Α.Κ. ὑποχρέωσις αὐτοῦ πρὸς καταβολὴν μισθοῦ (βλέπε ἀνωτέρω σελ. 753).

Ἀφοῦ δὲ καὶ ἡ ἀγωγὴ τοῦ ἀκύρως ἀπολυομένου ἔχει κατ' ἀνάγκην βάσιν τὴν ὑπερημερίαν τοῦ ἐργοδότου (Α.Π. 407/1947, εἰσηγητὴς *Ι. Ἀποστολόπουλος*, ΕΕΔ 7, 172), χωρὶς νὰ ὑποχρεοῦται ὁ μισθωτὸς νὰ ἐπικαλεσθῇ λόγον ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας, ὑποχρέου ἐν πάσῃ περιπτώσει τοῦ ἐργοδότου κατὰ τὸ ἄρθρον 672 Α.Κ. νὰ ἀποδείξῃ τὴν ὕπαρξιν ἀπουδαίου λόγου (*Κ. Κανκᾶς*, Ἐνοχ. ὑπ' ἄρθρον 672, σελ. 380), ἔπρεπεν ἐν προκειμένῳ νὰ ἐφαρμοσθῇ ἡ ἄνω διάταξις, κατὰ

Πολ. Δικ. ὁριζούσης ὅτι ἱδρύεται πρὸς ἀναίρεσιν λόγος, ἐὰν τὸ Δικαστήριον τῆς οὐσίας δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν πράγματα προταθέντα καὶ ἔχοντα κατὰ νόμον οὐσιώδη ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης, πρόδηλον καθίσταται, ὅτι αὕτη ἀφορᾷ εἰς ἰσχυρισμοὺς ἔχοντας αὐτοτελῆ ὑπόστασιν, ἄγοντας δὲ καὶ εἰς τὴν κατάλυσιν τοῦ διὰ τῆς ἀγωγῆς ἀξιουμένου δικαιώματος καὶ οὐχὶ τοιούτους συνεχομένους μὲ τὴν ἱστορικὴν αἰτίαν τῆς ἀγωγῆς, διότι τούτους τὸ Δικαστήριον διὰ τὴν ἐπὶ τῆς οὐσιαστικῆς βασιμότητος τῆς ἀγωγῆς κρίσιν του θὰ ἐρευνήσῃ ὡς συνεχομένους πρὸς ταύτην. Ὅθεν, δεχθὲν τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ὅτι ἡ τὴν ἔνδικον ἀγωγὴν ἐπιστηρίζουσα σύμβασις δὲν ἦτο ἡ δι' αὐτῆς ἱστορουμένη ὑπὸ τῶν ἀναιρεσιβλήτων πρόσληψις τοῦ ἀναιρεσείοντος ὡς διπλωματούχου χημικοῦ ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ἀλλ' ἡ εἰς αὐτὸν ἀνάθεσις χημικῶν ἀναλύσεων ὑπὸ τοὺς ἐν τῇ πρώτῃ τῆς παρούσης σκέψει ἀναπτυσσομένους ὅρους, προδήλως κατὰ τὴν τοιαύτην κρίσιν του ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν καὶ τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ ἀναιρεσείοντος, ἀφορῶντα εἰς ὅτι αἱ ἀναλύσεις, ἃς φέρεται ἐνεργήσας, ἀνάγονται εἰς ἄσχετον πρὸς τὴν ἔνδικον σύμβασιν ἐργασίαν καὶ σιγῇ ἀπέρριψε ταῦτον καὶ συνεπῶς ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου 3ος τοῦ ἀναιρετηρίου λόγος κατὰ τὸ ἕτερον αὐτοῦ σκέλος εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος. Τὸ Ἐφετεῖον τὴν εἰς ἣν προήχθη κατὰ τὰ ἀνωτέρω κρίσιν του ἐμόρφωσεν, ὡς βεβαιοῖ, μετ' ἐκτίμησιν καὶ τοῦ συνόλου τῶν ἐκατέρωθεν διὰ τῶν προτάσεων ἐπικαλουμένων καὶ προσαγομένων ἐγγράφων, ἐξ οὗ οὐδεμία ἀφίεται ἀμφιβολία, ὅτι κατὰ ταύτην ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν καὶ συνεξετίμησε καὶ τὰ ἔγγραφα τοῦ ἀναιρεσείοντος, δι' ἃ ἡ τοῦ 4ου λόγου ἀναιρέσεως αἰτίασις. Εἰς τὴν περαιτέρω δὲ συνεκτίμησιν καὶ τῶν ὑπὸ τῶν ἀναιρεσιβλήτων ἐπικληθεισῶν ἀποδείξεων τοῦ ἀναιρεσείοντος προέβη τοῦτο, ἀφοῦ μετ' ἐξέτασιν ἰσχυρισμοῦ τοῦ ἀναιρεσείοντος, ἀμφισβητοῦντος τὰς φερομένας ὑπογραφὰς του ἐπὶ τῶν προσθηκῶν, ξεσμάτων καὶ ἀποσβέσεων, ἔκρινε μετ' ἔρευναν κατ' ἀνέλεγκτον ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν, συνῳδὰ ταῖς διατάξεσι τοῦ ν. ΓΨΟΔ', τὰς ὑπογραφὰς τούτου γνησίας. Συνεπῶς ὁ 4ος τῆς ἀναιρέσεως λόγος, δι' οὗ προσάπτεται τῇ προσβαλλομένῃ ἀποφάσει ἡ αἰτίασις, τὰ μὲν ὅτι κατ' αὐτὴν δὲν ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν ἐπικληθέντα καὶ προσαχθέντα ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσείοντος ἔγγραφα, τὰ δὲ ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν ἀποδεικτικὰ μέσα μὴ νόμῳ ἐπιτρεπόμενα εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος.

τὴν ἄποψιν (βλέπε ἐν τούτοις σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 12, 346, 606) τῆς Α.Π. 52/1953 (εἰσηγητὴς *Α. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 12, 346).

Πρωτοδικείου Βεροίας 267/1954

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Π. Δουμπόγιας**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Β. Τατσόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. **Μ. Καραμίχος, Α. Ζαρούκας**

Ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐφεσιβλήτου περὶ τοῦ ὅτι ἡ ἀγωγὴ τοῦ ἐκκαλοῦντος εἶναι ἀπαράδεκτος, ὡς ἐγερθεῖσα μετὰ παρέλευσιν τῆς τριμήνου ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ἀπὸ 8/11 Μαΐου 1946 ν.δ., ἀπορριπτέος κρίνεται ὡς μὴ νόμιμος, διότι ἡ κρινομένη ἀγωγὴ δὲν ἔχει ὡς βάσιν ἄκυρον καταγγελίαν συμβάσεως, ἀλλὰ τὴν ὑπερημερίαν τοῦ ἄρθρ. 656 τοῦ Ἀστ. Κώδικος.

Κατὰ τὰ ἄρθρ. 871-872 τοῦ Α.Κ. καὶ 477-478 τῆς Πολ. Δικον. αἱ περισυσιακαὶ διαφοραὶ δύνανται νὰ ρυθμισθῶσι καὶ ἀρθῶσι διὰ συμβιβασμοῦ, ἐφ' ὅσον τὸ ἀντικείμενον αὐτῶν ὑπόκειται εἰς τὴν ἐλευθέραν ἐξουσίαν διαθέσεως καὶ ἀπαλλοτριώσεως τῶν ἐνδιαφερομένων. Αἱ ἐκ τῆς συμβάσεως παροχῆς ἐξηρτημένης ἐργασίας ἢ ἐκ τῆς πραγματικῆς καταστάσεως παροχῆς τοιαύτης ἐργασίας προκύπτουσαι διαφοραὶ εἶναι περιουσιακαί. Πλὴν ὅμως τὸ νομικὸν κλίμα εἰς τὸ πεδίον τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου ἐμφανίζεται ἐν πολλοῖς ὑπὸ τὴν μορφὴν τοῦ ἀναγκαστικοῦ δικαίου πρὸς προστασίαν κυρίως τῶν δικαιωμάτων τῶν μισθωτῶν, ὡς ἐν τῷ ἄρθ. 679 τοῦ Α.Κ. Ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ταύτην ὁ συμβιβασμός, ὅταν περιέχῃ παραίτησιν ἀπὸ τῶν δικαιωμάτων τῶν ἐργαζομένων ἄνευ ἀντιστοίχου ἀνταλλάγματος, δέον νὰ χαρακτηρίζηται ὡς προσκρούων εἰς τὸ ἄρθρ. 679 τοῦ Α.Κ. ἢ ἄλλων συναφῶν ὁρισμῶν ἀναγκαστικοῦ δικαίου. Ὁσάκις ὅμως ὑπῆρχεν ἔρις ἢ ἀμφιβολία περὶ τοῦ μεταξὺ ἐργοδότου καὶ ἐργαζομένων σχέσεων καὶ τῶν ἐντεῦθεν πηγαζόντων δικαιωμάτων, τότε ὁ συμβιβασμὸς εἶναι ἐπιτρεπτός (πρβλ. *Ράμμου*, Συμβιβασμὸς ἐπὶ διαφορῶν ἐργατικοῦ δικαίου, ἐν ΕΕΔ 1954, σελ. 561, *Ἴδιον*, ΕρμΑΚ ἄρθρον 871, ἀριθ. 20, *Βασιλείου*, Τὸ κῦρος τῆς παραιτήσεως τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ τῶν ἀξιώσεών του, ἐν ΕΕΔ Τόμ. 10ος, σελ. 193 καὶ ἰδίᾳ 199). Κατὰ τὴν ἄρχουσαν καὶ ὀρθοτέραν γνώμην ἡ ἐξοφλητικὴ ἀπόδειξις δὲν εἶναι δήλωσις βουλήσεως δικαιοπραξίας, ἀλλὰ δήλωσις γνώσεως, ἐν ἀποδεικτικὸν μέσον καταβολῆς (ἔγγραφος μαρτυρία) (πρβλ. *Καποδίστριαν*, ΕρμΑΚ ἄρθρ. 424, ἀριθ. 20, *Ἀποστολίδην*, ἄρθρ. 424, ἀριθ. 5, *Windscheid-Πολυγένους* § 412 σημ. 3). Ἡ γενικὴ ὅμως ἐξοφλητικὴ ἀπόδειξις δύναται νὰ καλύπτῃ συμβιβασμόν, ὅστις εἶναι ἔγκυρος, ὑπὸ τὴν ἀπαραίτητον προϋπόθεσιν ὅτι ὑφίσταται, ἀπὸ ἀντικειμενικῆς ἀπόψεως κρινομένου τοῦ ζητήματος, πραγματικὴ ἔρις (πρβλ. *Βασιλείου*, ΕΕΔ Τόμ. 10ος, ἐνθ' ἀνωτ. σ. 193, 199).

Προέκυψαν τὰ ἑξῆς: Ὁ ἐνάγων προσελήφθη ὑπὸ τῶν ἐναγομένων ὡς μηχανοδηγὸς τῆς ἀλωνιστικῆς μηχανῆς των, διὰ συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, μέχρι πέρατος τῆς ἀλωνιστικῆς περιόδου τοῦ ἔτους 1953, ἀντὶ συμφωνηθείσης ἀμοιβῆς, συνισταμένης εἰς 1,25 ο/ο ἐπὶ τῆς ἀλωνισθησομένης ποσότητος σιτηρῶν. Οὗτος εἰργάσθη ἀπὸ τῆς 30ῆς Ἰουνίου 1953 μέχρι τῆς 19ης Ἰουλίου 1953. Ἐνθὺς ἀμέσως ἦλθεν εἰς προστριβὰς μὲ τὸν ἐναγόμενον „.., καθόσον ἡ ὑπ' αὐτοῦ παρεχομένη ὑπηρεσία δὲν ἦτο ἡ προσήκουσα, εἰς βαθμὸν μάλιστα νὰ παρέχῃ εἰς τοὺς ἐναγομένους δικαίωμα καταγγελίας τῆς συμβάσεως διὰ σπουδαῖον λόγον, κατὰ τὸ ἄρθρ. 672 τοῦ Α.Κ., διότι τὴν ὑπηρεσίαν του δὲν ἐξετέλει μετ' ἐπιμελείας, ὡς ἀπαιτεῖ τὸ ἄρθρον 652 τοῦ Α.Κ. (πρβλ. *Καυκᾶν*, Ἐνοχ. ἄρθρ. 672, σελ. 364). Πρὸ τῆς τοιαύτης καταστάσεως ἐδημιουργήθη ἀβεβαιότης ὡς πρὸς τὴν τύχην τῆς συναφθείσης συμβάσεως ἐργασίας καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐπῆλθε συμβιβασμὸς μεταξὺ τούτου καὶ τῶν ἐναγομένων δι' ἀμοιβαίων ὑποχωρήσεων, δυνάμει τοῦ ὁποίου ἐλύθη ἡ συναφθεῖσα σύμβασις ἐργασίας ἀπὸ τῆς 20ῆς Ἰουλίου 1953, ἔλαβε δὲ ὁ ἐνάγων ὡς ἀμοιβήν του 3.000 ὀκ. σίτου, παραιτηθεὶς πάσης ἑτέρας ἀπαιτήσεώς του, κατὰ τὴν προσαγομένην καὶ ἐπικαλουμένην ἀπὸ 28 Ἰουλίου 1953 δήλωσίν του, ἥτις ὡς γενικὴ ἐξοφλητικὴ ἀπόδειξις, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, ἀποδεικνύει τὸν ἐπελθόντα συμβιβασμόν. Ὁ οὕτωσι γενόμενος συμβιβασμὸς τοῦ ἐνάγοντος διὰ καταβολῆς αὐτῷ 3.000 ὀκ. σίτου περιέχει καὶ ἀντίστοιχον ἀντάλλαγμα, καθόσον τὸ ὡς ἄνω ποσὸν σίτου ὑπερβαίνει τὴν ἀνάλογον ἀμοιβήν του διὰ τὸ ἐργασθὲν χρονικὸν διάστημα τῶν εἴκοσιν ἡμερῶν κατὰ 1000 περίπου ὀκάδας σίτου, δεδομένου ὅτι τὸ ἀλωνιστικὸν συγκρότημα τῶν ἐναγομένων δι' ὁλόκληρον τὴν ἀλωνιστικὴν περίοδον ἐπραγματοποίησεν ἀλωνισμὸν 562.823 ὀκ. σίτου καὶ 16.200 ὀκάδων κριθῆς, καὶ ὡς ἐκ τούτου εἶναι ἐπιτρεπτὸς κατὰ τὰ ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει. Συνεπῶς τούτοις ἀπορριπτέοι κρίνονται ἅπαντες οἱ λόγοι ἐφέσεως ὡς ἀβάσιμοι.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ

ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ ΑΞΙΩΣΕΩΝ ΕΞ ΕΦΕΔΡΙΚΩΝ ΕΠΙΔΟΜΑΤΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Ἀγωγαὶ κατὰ τοῦ Δημοσίου καὶ σχετικαὶ περὶ παραγραφῆς διατάξεις

Παραγραφὴ κατ' ἄρθρ. 69 τοῦ Ν. ΣΙΒ'/1852 «περὶ δημοσίου Λογιστικοῦ» παντὸς χρέους τοῦ Δημοσίου, ἐὰν δὲν ἀνεγνωρίσθη, δὲν διετάχθη ἡ πληρωμὴ αὐτοῦ καὶ δὲν ἐπληρώθη ἐντὸς πέντε ἐτῶν, ἀφ' ἧς τὸ πρῶτον ἐγεννήθη τὸ πρὸς ἀγωγὴν δικαίωμα — Ἔναρξις παραγραφῆς κατ' ἄρθρ. 254 Α.Κ. — Ὑπαγωγὴ καὶ ἀξιώσεως ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων εἰς πενταετῆ παραγραφήν, ἐφ' ὅσον δὲν παραλλάσσει ἀξιώσεως πρὸς εἴσπραξιν μισθοῦ ἢ συντάξεως.

Τὸ ἑλληνικὸν Δημόσιον ἐνήχθη ὡς ἐργοδότης κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου 3514/1928 (εἰς α' βαθμὸν ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδίκου καὶ εἰς β' ἐνώπιον τοῦ Προέδρου τῶν Πρωτοδικῶν) διὰ καταβολὴν ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων εἰς μισθωτόν του, διατελοῦντα ἐν σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου, καὶ διὰ χρονικὸν διάστημα, κατὰ τὸ ὁποῖον (πρὸ τοῦ νόμου 2053/1953, ἀναθέσαντος τὴν πληρωμὴν τῶν ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων εἰς τὸ Ι.Κ.Α.) ἐργοδότης καὶ ὑπόχρεον ἦτο τὸ Δημόσιον.

Προέκυψεν ὅμως ζήτημα παραγραφῆς τῆς ἀξιώσεως καὶ ἡ κατωτέρω προεδρικὴ καθ' ἑφεσιν ἀπόφασις, δεχομένη τὴν ἔνστασιν παραγραφῆς, ἐκήρυξε τὴν ἀξίωσιν τοῦ μισθωτοῦ, δυνάμει τῶν παρατιθεμένων ἐν αὐτῇ νομοθετικῶν διατάξεων, ὡς παραγεγραμμένην (πρβλ. καὶ σύμφωνον Προέδρου Πρωτ. Σαΐρης 46/1954, προεδρεύων *Α. Σπηλιόπουλος*, ΕΕΔ 13, 302, Ἐγκυκλ. Διοικήσεως Ι.Κ.Α. ὑπ' ἀριθ. 8/1951, ΕΕΔ 18, 155).

Σχετικὴ πρὸς τὴν παραγραφὴν ἀγωγῶν κατὰ τοῦ Δημοσίου καὶ ἡ Α.Π. 163/1954 (εἰσηγητὴς *Ν. Χαραλάμπης*, ΕΕΔ 13, 513).

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 3333/1954

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' ἔφεσιν
Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. **Ι. Γουρνᾶς**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Χ. Ἀλεξόπουλος, Κ. Ρήγας

Διὰ τῆς ἐφ' ἧς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπὸ 5.1.1954 ἀγωγῆς ὁ ἐνάγων-ἐκκαλῶν, ἰσχυριζόμενος ὅτι εἰργάζετο παρὰ τῷ ἐναγομένῳ - ἐφεσιβλήτῳ Ἑλληνικῷ Δημοσίῳ ὡς ἐργάτης ἀπὸ τοῦ ἔτους 1945 καὶ ὅτι ἐσυνταξιοδοτήθη τὴν 26.3.47 ἐζήτησε τὴν ἐπιδίκασιν αὐτῷ ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου 1948 μέχρι καὶ τοῦ μηνὸς Μαΐου 1950, ὅτε ἀπελύθη ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 27 τοῦ Κ. Δ. τῆς 26 Ἰουνίου/10 Ἰουλίου 1944 «περὶ κωδικὸς τῶν νόμων περὶ δικῶν τοῦ Δημοσίου» (ἄρθρον 69 ν. ΣΙΒ/1852 περὶ Δημοσίου Λογιστικοῦ) παραγράφεται πρὸς ὄφελος τοῦ Κράτους καὶ ἐξαλείφεται πᾶν χρέος τοῦ Δημοσίου, ἐὰν δι' ἑλλειψιν ἀποχρώσης δικαιολογήσεως δὲν ἀνεγνωρίσθη, δὲν διετάχθη ἡ πληρωμὴ αὐτοῦ καὶ δὲν ἐπληρώθη ἐντὸς πέντε ἐτῶν ἀφ' ἧς τὸ πρῶτον ἐγεννήθη τὸ πρὸς ἀγωγὴν δικαίωμα. Ἐξ ἄλλου κατὰ τὸ ἄρθρον 254 Α. Κ. ἐπὶ περιοδικῶν παροχῶν αὐτοτελῶς ὀφειλομένων καὶ μὴ ἐξαρτωμένων ἐκ κεφαλαίου, ἡ παραγραφὴ τοῦ καθόλου δικαιώματος ἄρχεται ἀπὸ τοῦ χρονικοῦ σημείου, καθ' ὃ κατέστη ἀπαιτητὴ ἡ πρώτη καθυστερουμένη περιοδικὴ δόσις. Εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην διάταξιν ὑπάγεται καὶ ἡ ἀξίωσις πρὸς εἴσπραξιν ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων, μὴ παραλλάσσουσα τῆς ἀξιώσεως πρὸς εἴσπραξιν μισθοῦ ἢ συντάξεως (*Μπαλῆ*, Γεν. Ἀρχαὶ § 149). Βάσει τῶν ὡς ἄνω διατάξεων, ὀρθῶς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, δεχθεῖσα τὴν περὶ παραγραφῆς ἔνστασιν τοῦ ἐφεσιβλήτου - ἐναγομένου Ἑλληνικοῦ Δημοσίου, ἐθεώρησε παραγεγραμμένην τὴν ἐνδικον ἀξίωσιν τοῦ ἐνάγοντος, ἀφοῦ βάσει τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἐκτιθεμένων τὸ πρὸς ἀγωγὴν δικαίωμα τοῦ ἐγεννήθη ἀπὸ τῆς 1.2.1948, ἀφ' ἧς κατέστη ἀπαιτητὴ ἡ πρώτη μηνιαία δόσις τοῦ ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος, καὶ ἐκτοτε μέχρι τῆς ἐγέρσεως τῆς ἀγωγῆς (5.1.1954) παρῆλθε χρονικὸν διάστημα ὑπὲρ τὴν πενταετίαν. Ἐξ ἄλλου περιπτώσεις ἀναστολῆς τῆς παραγραφῆς δὲν συντρέχει ἐν προκειμένῳ, οὔτε συνεπείᾳ τῆς στρατεύσεως τοῦ ἐκκαλοῦντος (ζήτημα ἀναστολῆς ἐκ τοῦ δικαιοστασίου δὲν τίθεται), οὔτε συνεπείᾳ τῆς ἐπικαλουμένης ἀσθενείας του (πλευρίτιδος), καὶ ἂν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν τὸ ἄνευ θεωρήσεως προσαγόμενον ἰατρικὸν πιστοποιητικόν, διότι ἐντεῦθεν δὲν καθίστατο ἀδύνατος, κατὰ τὴν κρίσιν ἡμῶν, ἡ ἐνάσκησις τῆς ἐνδίκου ἀξιώσεως τοῦ ἐκκαλοῦντος. Τέλος ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐκκαλοῦντος ὅτι ἡ παρὰ τοῦ ἐφεσιβλήτου Ἑλληνικοῦ Δημοσίου προβολὴ τῆς ἐνστάσεως παραγραφῆς ἀντιβαίνει εἰς τὸ ἄρθρον 281 Α.Κ. κρίνεται ἀπορριπτέος ὡς στερούμενος βασιμότητος. Ἀπορριπτέα ὅθεν ἡ ὑπὸ κρίσιν ἔφεσις.

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΝΑΥΤΙΚΩΝ

I

Κατάσχεσις πλοίου διὰ χρέη

Ἐπίδοσις ἐπιταγῆς πρὸ ἀναγκαστικῆς κατασχέσεως πλοίου, κατ' ἄρθρ. 266 Ε.Ν. Κατάσχεσις πλοίου, κατ' ἄρθρ. 269 Ε.Ν., μόνον διὰ χρέη προελθόντα ἐκ τοῦ πλοίου, ὃν ἐκτελεῖ ἢ πρόκειται νὰ ἐκτελέσῃ.—Ἔννοια πλοῦ.—Ὑπαγωγὴ μεταξὺ χρεῶν πάσης φύσεως ἀποδοχῶν πληρώματος, ὡς καὶ ἀποζημιώσεως λόγῳ καταγγελίας συμβάσεων ναυτικῆς ἐργασίας.—Ἀπαγόρευσις ἐκπλου τοῦ πλοίου ὑπὸ διοικητικῶν Ἀρχῶν.—Ἀναγκαστικὴ κατάσχεσις πλοίου δι' οἱονδήποτε χρέος.

Πρωτοδικείου Μυτιλήνης 415/1954

Πρόεδρος ὁ κ. *Κ. Γιαννόπουλος*
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. *Μ. Καλεύρας*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ε. Κανάρχος, Δ. Τσουᾶς

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 266 Ε.Ν. ἡ τῆς ἀναγκαστικῆς κατασχέσεως πλοίου προηγουμένη ἐπιταγὴ πρὸς πληρωμὴν ἐπιδίδεται πρὸ 21 ὡρῶν πρὸ τῆς κατασχέσεως. Οὐδ' ἔχει σημασίαν, ἐὰν ὁ ἐπισπευδόμενος ἐκτελεστὸς τίτλος, κατὰ τὰς γενικὰς διατάξεις τῆς Πολ. Δικ., δέον νὰ ἐπιδίδεται πρὸ ὡρισμένου (μακροτέρου ἢ συντομωτέρου) χρόνου, ὑπεριοχυούσης τῆς ἄνω διατάξεως τοῦ Ε.Ν., ὡς εἰδικῆς (Α.Π. 466/1939 Θέμ. ΝΑ' 72). Ἀπορριπτέος ὅθεν ὡς νόμῳ ἀβάσιμος ὁ πρῶτος λόγος τῆς ἀνακοπῆς περὶ ἀκυρότητος τῆς κατασχέσεως, διότι ὁ ἐκτελούμενος τίτλος δὲν ἐπεδόθη τρεῖς ἡμέρας πρὸ τῆς κατασχέσεως, συμφώνως πρὸς τὰς συνδεδυασμένας διατάξεις τῶν ἄρθρων 20 κ.ν. ΓΞΟΔ' καὶ 866 § 4 Πολ. Δικ., ἀλλ' ἐνῷ ὁ τίτλος ἐπεδόθη τὴν 5.4.1954, ἡ κατάσχεσις ἐπεβλήθη τὴν 7.4.1954.

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 269 Ε.Ν. πλοῖον διατελοῦν ὑπὸ ναύλωσιν καὶ ἐκτελοῦν πλοῦν ἢ λαβὸν ἤδη τὰ ἀποδημητήρια ἔγγραφα κατάσχεται μόνον διὰ χρέη προελθόντα ἐκ τοῦ πλοῦ, ὃν ἐκτελεῖ ἢ πρόκειται νὰ ἐκτελέσῃ. Κατὰ τὴν ὀρθὴν ἔννοιαν τῆς ἄνω διατάξεως: α) πλοῦς νοεῖται, ἐν περιπτώσει περισσοτέρων διαδοχικῶν τοιούτων, ὁ ἀπὸ τῆς ἀναχωρήσεως ἐκ τοῦ λιμένος ἐφοπλισμοῦ μέχρις ἐπανόδου εἰς αὐτὸν (πρβλ. *Lyon-Caen et Renault* § 885. *Φ. Ποταμιάνου*: Περὶ κατασχέσεως πλοίων σελ. 219), β) μεταξὺ τῶν χρεῶν τῶν προελθόντων ἐκ τοῦ πλοῦ συγκαταλέγονται ἀναντιρρήτως αἱ πάσης φύσεως ἀποδοχαὶ τοῦ πληρώματος, ὡς καὶ ἡ ἀποζημίωσις λόγῳ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ναυτικῆς ἐργασίας (*Φ. Ποταμιάνου*, ἔνθ. ἀνωτ. σελ. 231) καὶ γ) ἐὰν ἀπαγορευθῇ ὁ ἐκπλοῦς τοῦ πλοίου ὑπὸ τῶν διοικητικῶν Ἀρχῶν, καὶ δὴ ἐὰν ἡ ἀπαγόρευσις διαρκέσῃ κατὰ χρόνον κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον μακρόν, ὁ πλοῦς θεωρεῖται ὅτι διεκόπη, ἀφ' οὗ καὶ αἴρεται προφανῶς ὁ δικαιολογικὸς λόγος τῆς ἀπαγορεύσεως κατασχέσεως διαρκοῦντος τοῦ πλοῦ, διότι, οὕτως ἢ ἄλλως, ἡ θαλασσία μεταφορὰ ἠμποδίσθη. Ἐν τῇ τελευταίᾳ περιπτώσει, μὴ ἐχούσης ἐφαρμογὴν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 269 Ἐμπορικοῦ Νόμου, τὸ πλοῖον κατάσχεται δι' οἱονδήποτε χρέος. Ἐν προκειμένῳ, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς παρ' ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων μερῶν ἐπικαλουμένης καὶ παρὰ τῶν ἀνακοπτόντων ἐν νομίμῳ ἀντιπεφωνημένῳ ἀντιγράφῳ προσαγομένης ὑπ' ἀριθ. 11/1954 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδίκου Μυτιλήνης—ἥτις καὶ ἀποτελεῖ τὸν ἐκτελεστὸν τίτλον, δυνάμει τοῦ ὁποίου ἐπεβλήθη ἡ ἐνδικος κατάσχεσις—ἐν συνδυασμῷ πρὸς ἅπαντα τὰ λοιπά, τὰ παρ' ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων μερῶν νομίμως ἐπικαλούμενα καὶ προσαγόμενα ἔγγραφα, αἱ ἀξιώσεις αἱ ἐπιδικασθεῖσαι διὰ τῆς ἄνω ἀποφάσεως ἐρείδονται ἐπὶ συμβάσεως ναυτικῆς ἐργασίας, συνιστάμεναι εἰς ἀποδοχὰς πάσης φύσεως (διαφορὰς μισθῶν, δῶρα, ὑπερωρίας) καὶ ἀποζημίωσιν λόγῳ καταγγελίας τῆς συμβάσεως καὶ ἀφορώσαι ἅπασαι τὸν τελευταῖον ἀπὸ τῆς ἀναχωρήσεως ἐκ Πειραιῶς, ὡς λιμένος ἐφοπλισμοῦ, πλοῦν, ἐν ᾧ περιλαμβάνονται περισσότεροι διαδοχικοὶ μικρότεροι τοιοῦτοι (Πειραιεύς—Κρήτη—Χάϊφα—Κωνσταντινούπολις—Μυτιλήνη). Ἐξ ἑτέρου ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2265/7.5.1954 πιστοποιητικοῦ τοῦ Λιμενάρχου Μυτιλήνης, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ λοιπὰ ἀνωτέρω ἔγγραφα, ἀποδεικνύεται, ὅτι τὸ περὶ οὗ πρόκειται πλοῖον κατέπλευσεν εἰς τὸν λιμένα τῆς Μυτιλήνης τὴν 21.1.1954, ὅτι κατὰ τὸν χρόνον τοῦ κατάπλου τὸν ὑφίστατο τόσον ἡ ὑπ' ἀριθ. 73187/6217/20.11.1953 Διαταγὴ τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας, ὅσον καὶ τὸ ἀπὸ 1.12.1953 τηλεγράφημα τοῦ Ναυτικοῦ Ἀπομαχικοῦ Ταμείου, δι' ὧν ἀπηγορεύετο ὁ ἀπόπλους τοῦ ἄνω πλοίου. Ἀμέσως, δυνάμει τῶν ἄνω ἐγγράφων, δὲν ἐκηρύχθη ὑπὸ τοῦ ἄνω Λιμεναρχείου ὁ ἀπόπλους τοῦ πλοίου τούτου. Μέχρι τῆς ἐκδόσεως τοῦ ἄνω πιστοποιητικοῦ (20 Νοεμβρίου 1953), ἐνῷ εἶχεν ἀρθῇ ἡ ἀπαγόρευσις τοῦ Ναυτικοῦ Ἀπομαχικοῦ Ταμείου, ἐξηκολούθει ὑφισταμένη ἡ ἀπαγόρευσις τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας, ἥτις οὕτω προφανῶς ἴσχυε κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς κατασχέσεως (7 Ἀπριλίου 1954), τῆς διοικητικῆς κρατήσεως τοῦ πλοίου προηγηθείσης τῆς κατασχέσεως κατὰ 2 1/2 μῆνας. Κατ' ἀκολουθίαν πάντων τούτων ἐγκύρως ἐπεβλήθη ἡ ἐνδικος κατάσχεσις, τὸ μὲν διότι, μετὰ τὴν ἐπὶ 2 1/2 μῆνας κράτησιν τοῦ πλοίου ὑπὸ τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς, ὁ πλοῦς θεωρεῖται, ὅτι διεκόπη, τὸ δὲ καθόσον, καὶ εἰς ἣν ἔτι περίπτωσιν λογισθῇ ὁ πλοῦς συνεχιζόμενος, αἱ δι' ἃς ἐπεβλήθη ἡ κατάσχεσις ἀξιώσεις ἀποτελοῦν ἐν πάσῃ περιπτώσει χρέη ἐκ τοῦ πλοῦ, ὃν ἐκτελεῖ κατὰ τὰ ἀνωτέρω τὸ πλοῖον καὶ δι' ἃ κατ' ἐξαίρεσιν ἐπιτρέπεται ἡ κατάσχεσις τον. Ἐπομέ-

νως απορριπτέος ως νόμω και ουσία αβάσιμος ο δεύτερος λόγος της ανακοπής περί ακυρότητος της κατασχέσεως, ως επιβληθείσης διαρκούντος του πλου και διά χρέη μη προερχόμενα εξ αυτού.

II

Δίκαι κατά πλοιάρχου και ατομικαί συμβάσεις περί μισθού ναυτικών υπέρ τα νόμιμα όρια

Τοπική αρμοδιότης Πρωτοδίκου εργατικής διαδικασίας.— Προσδιορισμός εκ της κατοικίας του εναγομένου ή του τόπου ένθα παρεσχέθησαν ή έδει να παρασχεθώσιν αι υπηρεσίαι του μισθωτού.—'Αρμοδιότης συντρέχουσα.— Δίκαι κατά πλοιάρχου.—'Έννοια άρθρ. 324 Ε.Ν.—Νοητέος ως πλοίαρχος ο έκάστοτε τοιούτος και όχι μόνον ο συνομολογήσας υποχρεώσεις.—Λύσις ναυτικής εργασίας διά καταγγελίας αυτής.— Κρατήσεις υπέρ Ναυτικού 'Απομαχικού Ταμείου.—'Επιτρεπτόν ατομικής συμφωνίας περί αποδοχών υπέρ τα νόμιμα όρια.

Πρωτοδικείου Μυτιλήνης 417/1954

Διαδικασία Ν. ΓΦΟΔ'
Πρόεδρος ο κ. *Κ. Γιαννόπουλος*
Είσηγητής ο Πρωτοδίκης κ. *Μ. Καλεύρας*
Δικηγόροι οι κ.κ. Δ. Τασσής, Ε. Καναράχος

Η υπό κρίσιν έφεσις κατά της υπ' αριθ. 17/1954 αποφάσεως του Πρωτοδίκου Μυτιλήνης, νομοτύπως και εμπροθέσμως ασκηθείσα, τύποις δεκτή καθίσταται και εξεταστέα ουσία αποβαίνει, αφού κατεβλήθη και το κατά νόμον παράβολον.

Νομίμως αντεκκαλεί την άνω απόφασιν ο εφεσίβλητος, ως προς το εκκαλούμενον κεφάλαιον των αποδοχών.

Προκειμένης δίκης, επιχειρηθείσης κατά του αρχικώς εναγομένου *** πλοιάρχου του ατμοπλοίου **", ως εκπροσώπου των πλοιοκτητών, νομίμως αναλαμβάνει την δίκην ο εκ τούτων ***, ως διαχειριστής της συμπλοιοκτησίας.

Κατά την ορθήν έννοιαν της διατάξεως του άρθρ. 1 κ.ν. ΓΦΟΔ', η δι' αυτής θεσπιζομένη τοπική αρμοδιότης του κατά την διαδικασίαν του άνω κ.ν. δικάζοντος Πρωτοδίκου, προσδιοριζομένη εκ της κατοικίας του εναγομένου ή εκ του τόπου ένθα παρεσχέθησαν ή έδει να παρασχεθώσιν αι υπηρεσίαι του μισθωτού και αποβλέπουσα εις την διευκόλυνσιν του τελευταίου, δεν είναι αποκλειστική, αλλά συντρέχουσα (*Ι. Καποδίστρια*: 'Ερμ. 'Εργ. Δικ. § 461), και δή, όχι μόνον προς τας δωσιδικίας της Πολ. Δικ. (άρθρ. 20 κ.ν. ΓΦΟΔ' και 22 Πολ. Δικ.), αλλά και προς οιανδήποτε τοιαύτην προβλεπομένην παρ' οιασδήποτε διατάξεως, οία τυγχάνει και η του άρθρ. 324 § 2 Ε.Ν., δυνάμει της οποίας δύνανται οι τρίτοι, εκτός του τόπου διαμονής των πλοιοκτητών ή των αντιπροσώπων αυτών, να ενεργώσι κοινοποιήσεις και να εγείρωσι και διεξάγωσι δίκας κατά του πλοιάρχου, δια πάν ό,τι αφορά τας πράξεις αυτού και του πληρώματος και τας υποχρεώσεις τας συνομολογηθείσας παρά του πλοιάρχου, διαρκούσης [καθ' ον χρόνον διήρκει] της αποστολής. 'Αρκεί, ότι πρόκειται περί υποθέσεως υπαγομένης εις την ειδικήν διαδικασίαν των εργατικών διαφορών. Μάλιστα δεν απαιτούνται, ούτε το στοιχείον της διαρκείας ταξιδεύσεως του πλοίου, ούτε του κατεπείγοντος (αρβλ. Α.Π. 132/1936 ΕΕΝ γ' 693 και 302/1937 ΕΕΝ δ' 778). Κατά την ορθήν έννοιαν της άνω διατάξεως (άρθρ. 324 § 2 Ε.Ν.), ο πλοίαρχος νοείται απροσώπως, ήτοι ο εκάστοτε τοιούτος και όχι μόνον ο εν τη συγκεκριμένη περιπτώσει ενεργήσας ή συνομολογήσας υποχρεώσεις, εις τρόπον ώστε ο τελευταίος νομίμως ενάγεται διά πράξεις και υποχρεώσεις των προκατόχων του εν τη διοικήσει του πλοίου, διότι, εν εναντία περιπτώσει, διά της συστηματικής αντικαταστάσεως πλοιάρχων, θα καθίστατο άνευ αξίας η όλη διάταξις. Προφανές δε ότι ο πλοίαρχος ενάγεται εις τον τόπον, ένθα ευρίσκεται έλλιμενισμένον το πλοίον υπό την ιδικήν του διοίκησιν. Εν προκειμένω, ως προκύπτει εκ της ενδίκου αγωγής (εκθέσεως εργατικής διαφοράς), αλλά και ως εβεβαιώθη εκ του συνόλου του αποδεικτικού υλικού (αρβλ. άπαντα τα νομίμως επικαλούμενα και προσαγόμενα έγγραφα), η ένδικος άρνησις αφορά υποχρεώσεις αναληφθείσας υπό του προκατόχου ***, του εναχθέντος πλοιάρχου ***, δυνάμει συμβάσεως ναυτικής εργασίας, υπαγομένης, ούτω τω λόγω, από απόψεως μεν διαδικασίας, εις την παρούσαν ειδικήν τοιαύτην, από απόψεως δε δωσιδικίας, και εις την του άρθρ. 324 § 2 Ε.Ν., ήτοι του Πρωτοδίκου Μυτιλήνης, αφού το περί ου πρόκειται πλοίον ευρίσκεται ηγκυροβολημένον εις τον λιμένα της Μυτιλήνης, έστω και αν οι μεν πλοιοκτήται είναι κάτοικοι Πειραιώς, ο δ' αρχικώς εναγόμενος πλοίαρχος κάτοικος Χίου, και ανεξαρτήτως του αν η εργασία δύναται να θεωρηθή ως παρασχεθείσα εις Μυτιλήνην ή όχι. Περαιτέρω εβεβαιώθη—ως εκ περισσού—και το στοιχείον του κατεπείγοντος (χρέος εξ αποδοχών ελαχίστου ορίου συντηρήσεως). Κατ' ακολουθίαν πάντων τούτων απορριπτέαι ελέγχονται ως νόμω και ουσία αβάσιμοι, τόσον ο λόγος της ανταφέσεως περί ελλείψεως τοπικής αρμοδιότητος του Πρωτοδίκου και του δικαστηρίου τούτου, όσον και ο δι' ειδικής αναφοράς εις τας πρωτοδίκους προτάσεις υποβαλλόμενος έτερος περί ελλείψεως παθητικής νομιμοποιήσεως παρά τω ενάγοντι εκκαλούντι, ως στρέφαντος την αγωγήν κατά του πλοιάρχου.

Κατά μεν τας διατάξεις του άρθρ. 10 §§ 1 και 2 ν. 1752/1951, ο ναυτικός δικαιούται εις προκαταβολήν ουχί μεγαλειτέραν του αναλογούντος εις ένος μηνός μισθών, το δ' υπόλοιπον του μισθού καταβάλλεται εις το τέλος έκάστου πλου, κατά δε την διάταξιν του άρθρου 15 εδ. β' ιδίου νόμου η συμβασις ναυτικής εργασίας και όταν έχη συμπεφωνημένην διάρκειαν λύεται κατά πάντα χρόνον προ της συμφωνηθείσης λήξεως διά καταγγελίας του ναυτικού, εάν ο πλοίαρχος υποπέση εις βαρείαν παράβασιν των έναντι αυτού καθηκόντων. Εν προκειμένω, ως εμφαίνεται εκ της υπό κρίσιν αγωγής και ως εβεβαιώθη εκ του συνόλου του εν τη ηγουμένη σκέψει αναφερομένου αποδεικτικού υλικού (ιδίως δε της υπ' αριθ. 896/20.2.1954 βεβαιώσεως του Λιμενάρχου Μυτιλήνης), ο εκκαλών κατήγγειλε νομίμως την 22.1.1954 την αορίστου χρόνου σύμβασιν ναυτικής εργασίας, λόγω βαρείας πα-

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΘΕΜΑΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ

Ἐπιδότησις δι' ἀνεργίαν τῶν ἠσφαλισμένων, εἴτινες ἀπολύονται παρ' ἐργοδοτῶν, τῶν ὁποίων τὸ προσωπικὸν δὲν ὑπάγεται εἰς τὴν ἀσφάλισιν ἀνεργίας: Εἰς ἀπάντησιν ἐγγράφου, ἐν σχέσει πρὸς τὴν χορήγησιν ἢ μὴ ἐπιδόματος ἀνεργίας εἰς ἠσφαλισμένον, ὅστις πρὸ τῆς ἀναγγελίας τῆς ἀνεργίας του ἠμῖν ἀπησχολήθη εἰς τὴν περιοχὴν τῆς νήσου Σερίφου, ἔνθα καὶ ἀπελύθη παρὰ τοῦ ἐργοδότου του ἄνευ τῆς παρ' αὐτοῦ, ὡς εἰκός, τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118/1945, ἡ δὲ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ τῆς προηγουμένης αὐτοῦ ἀπασχολήσεως εἰς τὴν περιοχὴν Ἀλεξανδρουπόλεως ἦτο ἄκυρος, γνωρίζομεν ὑμῖν τὰ ἀκόλουθα:

Βασικαὶ προϋποθέσεις τῆς παροχῆς τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας εἶναι ἀφ' ἑνὸς ἡ ἀναίτιος περιέλευσις τοῦ ἠσφαλισμένου εἰς κατάστασιν ἀνεργίας καὶ ἀφ' ἑτέρου ἡ πραγματοποίησις ἐν τῇ ἀσφαλίσει κατὰ τῆς ἀνεργίας 150 ἡμερῶν ἐργασίας ἐντὸς τῶν χρονικῶν ὁρίων τοῦ ἄρθρου 35 ἀ.ν. 1846/1951.

Ἡ τήρησις τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118/1945 ἀπαιτεῖται οὐχὶ ὡς προϋπόθεσις τῆς παροχῆς τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας, ἀλλ' ὡς τοιαύτη τῆς νόμῳ περιελεύσεως τοῦ ἠσφαλισμένου εἰς κατάστασιν ἀνεργίας. Εἰς ἃς ὅμως περιοχὰς ἢ δι' οὓς ἐργοδότας δὲν ἔχουν ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118/1945, ἡ ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας, συνεπάγεται τὴν νόμιμον περιέλευσιν τοῦ ἠσφαλισμένου εἰς κατάστασιν ἀνεργίας καὶ ἄνευ τῆς τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ ὡς ἄνω ἄρθρου.

Εἶναι ὅμως πολὺ πιθανὸν ὅτι ἡ ταυτὴ δευτέρα ἀπασχόλησις, διὰ τὴν νόμιμον λύσιν τῆς ὁποίας δὲν ἀπαιτεῖται ἡ τήρησις τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118, ἐγένετο πρὸς τὸν σκοπόν, ὅπως συγκαλυφθῇ ἡ ἐκ τῆς πρώ-

της ἀπασχολήσεως καὶ ἀπολύσεως ἀκυρότης ἢ ὅπως συγκαλυφθῇ προηγουμένη οἰκειοθελὴς ἀποχώρησις τοῦ μισθωτοῦ ἐξ ἐργασίας, δι' ἣν ὡσαύτως, ὡς γνωστόν, δὲν καταβάλλεται ἐπίδομα ἀνεργίας.

Ἕνεκεν τούτου δέον κατ' ἀρχὴν ν' ἀποφαίνεσθε ἀρνητικῶς ἐπὶ τοιούτων αἰτήσεων καταβολῆς ἐπιδόματος ἀνεργίας, ἐκτὸς ἂν ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῆς περιπτώσεως καὶ τῶν κατ' ἰδίαν δεδομένων ταύτης, ἦτοι τῆς διαρκείας τῆς ἀπασχολήσεως, τῆς ἀξιοπιστίας τοῦ ἐργοδότου καὶ κυρίως τῆς δι' ἀσυνομωσίας βεβαιώσεως πιστοποιήσεως τοῦ γεγονότος τῆς ἐκτὸς ἀσφαλιστικῆς περιοχῆς μετακινήσεως καὶ παραμονῆς κατὰ τὸν χρόνον τῆς δευτέρας μὴ ἀσφαλιστέας ἀπασχολήσεως τοῦ ἐνδιαφερομένου, πείθεσθε περὶ τῆς ἀληθείας τῶν προβαλλομένων ὑμῖν ἰσχυρισμῶν. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει εἶναι δυνατὴ ἡ καταβολὴ τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας, ἐφ' ὅσον βεβαίως ἐκτὸς τῶν ἄλλων κατὰ τὴν ἡμερομηνίαν τῆς ἀναγγελίας τῆς ἐκ τῆς δευτέρας ἀπολύσεως ἀνεργίας πληροῦνται αἱ προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρου 35 ἐδ. β' τοῦ ἀ.ν. 1846/1951.

Τέλος ἁρμόδιον Ὑποκατάστημα διὰ τὴν χορήγησιν τοῦ ἐπιδόματος εἰς τὰς περὶ ὧν ἡ ἀνωτέρω διαταγὴ περιπτώσεις εἶναι τὸ τῆς διαμονῆς τοῦ ἠσφαλισμένου κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀναγγελίας τῆς ἀνεργίας του. *(Ἔγγραφον ὑπ' ἀριθ. 151058/1954 Διοικήσεως Ι.Κ.Α. πρὸς τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α.).*

Ἐπιδότησις δι' ἀνεργίαν τῶν ἐποχιακῶν μισθωτῶν: Ὡς γνωστόν, διὰ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 36 ν.δ. 2698/1953 ὁρίζεται ὅτι δὲν παρέχεται ἐπίδομα ἀνεργίας εἰς τοὺς ἐποχιακοὺς μισθωτοὺς διαρκούσης τῆς περιόδου ἐποχιακῆς αὐτῶν ἀνεργίας.

Ἑπομένως ἐξ ἀντιδιαστολῆς ἕπεται, ὅτι διαρκούσης τῆς περιόδου ἐργασίας τούτων παρέ-

---

ραβάσεως τῶν ἐναντι αὐτοῦ καθηκόντων τοῦ πλοιάρχου, ἦτοι διακοπῆς ἀπὸ μακροῦ χρόνου [πενταμήνου] τῆς μισθοδοσίας του καὶ ἐσχάτως τῆς τροφοδοσίας του. Ὅθεν ἀπορριπτέοι κρίνονται ὡς ἀβάσιμοι οἱ λόγοι ἀντεφέσεως, αἱ δι' εἰδικῆς ἀναφορᾶς εἰς τὰς πρωτοδίκους πρατάσεις προβαλλόμενοι, δι' ὧν παραπονεῖται οὗτος, ὅτι ἀπορριπτέα τυγχάνει ἡ ἀγωγὴ ὡς πρόωρος, ἀφορῶσα ἀξιώσεις μὴ ληξιπροθέσμους, ὡς μὴ καταγγελθείσης τῆς ἐνδίκου συμβάσεως, οὔτε περατωθέντος τοῦ πλοῦ.

Ὀρθῶς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις δὲν ἐξέτασε τὰς ὑπὲρ τοῦ Ναυτικοῦ Ἀπομαχικοῦ Ταμείου κρατήσεις, διότι οὗται κρατοῦνται κατὰ τὴν καταβολὴν τῶν ἀποδοχῶν καὶ διὰ ἠδύνατο ὁ ἐφεσίβλητος, καὶ ἂν νῦν ἐξεπίκτητο, νὰ τὰς κρατήσῃ ἐκ νέου κατὰ τὴν ἐξόφλησιν τῆς ἀποφάσεως. Ἀπορριπτέος ὅθεν ὡς μὴ νόμιμος ὁ συναφὴς λόγος ἀντεφέσεως.

Ἐξ οὐδεμιᾶς διατάξεως τῶν ἐν προκειμένῳ ἐ-

χουσῶν ἐφαρμογὴν ὑπ' ἀριθ. 73474/7417/24.12.1949, 78980/6351/16.3.1950 καὶ 44491/2531/1953 ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας περὶ ἀποδοχῶν τῶν πληρωμάτων τῶν φορτηγῶν πλοίων κάτω τῶν 500 κ.ο.χ. ὁρίζεται, ὅτι ἀπαγορεύεται ἡ δι' εἰδικῆς συμφωνίας μεταξὺ ναυτικοῦ καὶ πλοιάρχου πρόσληψις ναυτικῶν μὲ ἀποδοχὰς ἀνωτέρας τῶν ὑπ' αὐτῶν ὁριζομένων. Τοὐναντίον ἐκ τῆς ἑρμηνευτικῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 11 § 2 ν. 2053/1952—ἰσχυούσης, λόγῳ τῆς γενικότητός της καὶ ὡς μὴ ποιουμένης διάκρισιν, καὶ ἐπὶ συμβάσεων ναυτικῆς ἐργασίας—καθ' ἣν ἡ ἀληθὴς ἔννοια τῶν μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου καθορισθεισῶν διὰ συλλογικῶν ἀποφάσεων ἀποδοχῶν εἶναι, ὅτι αὗται ἀποτελοῦν τὰ ἐλάχιστα ὅρια τοῦ μισθοῦ, μὴ ἀπαγορευομένης τῆς καταβολῆς ἢ τῆς συμφωνίας καταβολῆς ἀνωτέρου τοιούτου, σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἐπιτρέπεται ἡ διὰ συμφωνίας ὑπέρβασις τῶν νομίμων ὁρίων.

χεται αὐτοῖς ἐπίδομα ἀνεργίας κατὰ τὰς κοινὰς διατάξεις, ἐφ' ὅσον ἤθελον κατὰ ταύτην κατασταῖ ἄνεργοι καὶ πληροῦν τὰς διὰ τοὺς κοινοὺς ἀνέργους ἀπαιτουμένας προϋποθέσεις.

Τόσον αἱ κατηγορίαι τῶν μισθωτῶν, αἵτινες χαρακτηρίζονται ὡς ἐποχιακοί, ὅσον καὶ αἱ περίοδοι ἐποχιακῆς αὐτῶν ἀνεργίας προβλέπεται παρὰ τῶν αὐτῶν ὡς ἄνω διατάξεων, ὅπως καθορισθῶσι διὰ τοῦ πρὸς τοῦτο ἐκδοθησομένου σχετικοῦ Κανονισμοῦ.

Μέχρι τῆς ἐκδόσεως ὅμως τοῦ Κανονισμοῦ τούτου καὶ λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι, ὡς ἀνωτέρω ἐξετέθη, διὰ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 36 ν. δ. 2698/1953 προβλέπεται ἡ κατὰ τὰς κοινὰς διατάξεις ἐπιδότησις ἀνεργίας τῶν ἐποχιακῶν μισθωτῶν, οἵτινες καθίστανται ἄνεργοι διαρκούσης τῆς περιόδου ἐργασίας των, ὀρθὸν εἶναι καὶ σύμφωνον πρὸς τὰς ἀρχὰς τῆς καλῆς πίστεως, ὅπως, ἐφ' ὅσον θεωροῦνται εἰσέτι ὡς ἐποχιακοὶ οἱ ἀνήκοντες εἰς τινα τῶν ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 62762/1953 ἀπ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας κατηγοριῶν μισθωτοὶ (ἐγκ. 176/1953) μὴ στερηθῶσι τοῦ κατὰ τὰς κοινὰς διατάξεις, ὡς ἀνωτέρω, ἐπιδόματος ἀνεργίας ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι ἀνήκουν εἰς κατηγορίαν, δι' ἣν ἐκηρύχθη κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος περίοδος ἐποχιακῆς ἀνεργίας, εἰς τρόπον ὥστε νὰ καθίσταται νῦν ἐφικτὸς ὁ προσδιορισμὸς τῆς ἀντιστοίχου περιόδου ἐργασίας.

Ἐπόμενοι τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων γνωρίζομεν ὑμῖν ὅτι δέον νὰ τύχωσιν ἐπιδόματος ἀνεργίας κατὰ τὰς κοινὰς διατάξεις, ἐφ' ὅσον πληροῦν τὰς προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρου 35 ἐδ. β' ἀ.ν. 1846/1951 καὶ μόνον διαρκούσης τῆς περιόδου ἐργασίας αὐτῶν, ὡς αὕτη καθορίζεται κατωτέρω, οἱ ἠσφαλισμένοι οἵτινες ἀνήκουν εἰς τινα τῶν κάτωθι κατηγοριῶν ἐποχιακῶν μισθωτῶν, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι κατέστησαν ἄνεργοι μετ' ἀνάληψιν ἐργασίας, ἥτις ἔλαβε διαρκούσης τῆς περιόδου ἐργασίας.

1) Μισθωτοὶ συσκευασίας ὀπωροκηπευτικῶν, περίοδος ἐργασίας 1/10 ἑκάστου ἔτους, 31/5 ἑπομένου ἔτους.

2) Μισθωτοὶ πυρηνελαιουργείων, σπορελαιουργείων καὶ ρητίνης (πλὴν Κρήτης—Πελοποννήσου), περίοδος ἐργασίας 1/12 ἑκάστου ἔτους, 14/8 ἑπομένου ἔτους.

3) Μισθωτοὶ πυρηνελαιουργείων, σπορελαιουργείων καὶ ρητίνης Κρήτης - Πελοποννήσου, περίοδος ἐργασίας 1/11 ἑκάστου ἔτους, 28/2 ἑπομένου ἔτους.

4) Μισθωτοὶ ἐλαιοτριβείων, περίοδος ἐργασίας 1/12 ἑκάστου ἔτους, 14/8 ἑπομένου ἔτους.

5) Μισθωτοὶ τυροκομείων, περίοδος ἐργασίας 1/12 ἑκάστου ἔτους, 14/8 ἑπομένου ἔτους.

Πρὸς ἄρσιν πάσης ἀμφιβολίας διευκρινίζομεν ὅτι ἡ ἐπιδότησις τῶν ἐν λόγῳ ἠσφαλισμένων διέπεται ὑπὸ τὰς αὐτὰς προϋποθέσεις καὶ διατυπώσεις, αἵτινες ἰσχύουν διὰ τοὺς κοινοὺς ἀνέργους, ἐφαρμοζομένων ἁπασῶν τῶν σχετικῶν ἡμετέρων ὁδηγιῶν. Οἰκόθεν νοεῖται ὅτι ἅμα τῇ ἐπελεύσει τῆς ἡμέρας ἐνάρξεως τῆς περιόδου ἐποχιακῆς ἀνεργίας ἑκάστης τῶν ἀνωτέρω κατηγοριῶν μισθωτῶν ἀναστέλλεται ἡ ἐπιδότησις ἁπάντων τῶν ἐπιδοτουμένων ἀνέργων τῆς κατηγορίας ταύτης.

Τέλος λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ ἔναρξις τόσον τῆς περιόδου ἀνεργίας, ὅσον καὶ τῆς περιόδου ἐργασίας τῶν μισθωτῶν ἐπεξεργασίας σταφίδος καὶ φύλλων καπνοῦ ποικίλλει κατ' ἔτος καὶ περιοχάς, τὰ Ὑποκαταστήματα παρακαλοῦνται ὅπως ἀναφέρωσιν ἡμῖν περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τόσον τῶν ἀπασχολουμένων, ὅσον καὶ τῶν ἐν ἀνεργίᾳ τελούντων μισθωτῶν τῶν ἀνωτέρω κατηγοριῶν, καὶ προκειμένου μὲν περὶ τῶν μισθωτῶν ἐπεξεργασίας σταφίδος τὴν ἡμερομηνίαν ἐνάρξεως τῆς περιόδου ἀνεργίας αὐτῶν, προκειμένου δὲ περὶ τῶν ἐποχιακῶς ἀπασχολουμένων καπνεργατῶν τὴν ἡμερομηνίαν ἐνάρξεως τῆς περιόδου ἐργασίας τρεχόντος ἔτους, ὡς τοιαύτης θεωρουμένης ἐκείνης καθ' ἣν ἤρξατο ἡ ἀπασχόλησις πλέον τοῦ 75 ο/ο ἐκ τοῦ συνόλου τῶν μισθωτῶν τῆς κατηγορίας ταύτης.

Διευκρινίζεται ἐπίσης ὅτι ἡ παροῦσα δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν προκειμένου περὶ τῶν λοιπῶν κατηγοριῶν τῶν μισθωτῶν, περὶ ὧν ἡ ὑπ' ἀριθ. 176/1953 ἡμετέρα ἐγκύκλιος, δι' ἧς δὲν ἐκηρύχθη κατὰ τὸ παρελθὸν περίοδος ἀνεργίας. *(Ἐγκύκλ. ὑπ' ἀριθ. 94/1954 Διοικήσεως Ι.Κ.Α. πρὸς τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α.).*

Ἐπιδότησις δι' ἀνεργίαν τῶν παρὰ τῶν Κ.Τ.Ε.Λ. διὰ λόγους νομιμοφροσύνης ἀπολυθέντων μισθωτῶν: Εἰς ἀπάντησιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 625/14.1.1954 ἐγγράφου σας, ἐν σχέσει πρὸς τὸ ἔγκυρον ἢ μὴ τῆς ἀπολύσεως τῶν παρὰ τῶν Κ.Τ.Ε.Λ. ἀπολυθέντων διὰ λόγους νομιμοφροσύνης μισθωτῶν, εἰς οὓς δὲν κατεβλήθη ἡ ἀποζημίωσις ν. 2112/1920, κοινοποιοῦμεν ὑμῖν κατωτέρω τὴν ἐπὶ τοῦ θέματος ὑπ' ἀριθ. 472/17.4.1954 γνωμοδότησιν τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ἱδρύματος, ἣν καὶ ἀποδεχόμεθα.

Συμφώνως πρὸς ταύτην αἱ βάσει τοῦ ν. 516/1948 «περὶ ἐλέγχου νομιμοφροσύνης κλπ.» πραγματοποιούμεναι ἀπολύσεις μισθωτῶν εἶναι ἔγκυροι καὶ ἄνευ καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112/1920.

Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω οἱ περὶ ὧν τὸ ἀνωτέρω ἔγγραφον ὑμῶν ἀπολυθέντες παρὰ τοῦ 29ου Κ.Τ.Ε.Λ. Μαγνησίας μισθωτοὶ δικαιοῦνται ἐπιδόματος ἀνεργίας, ἐφ' ὅσον ἐτηρήθησαν κατὰ τὴν ἀπόλυσίν των αἱ λοιπαὶ διατυπώσεις τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118/1945 καὶ πληροῦν τὰς πρὸς λῆψιν τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας ἀπαιτουμένας προϋποθέσεις.

Γνωμοδότησις Νομικῆς Ὑπηρεσίας Διοικήσεως Ι.Κ.Α. ὑπ' ἀριθ. 472/17.4.1954.

Εἰς ἀπάντησιν τοῦ ἐκθέντος ἡμῖν ἐρωτήματος διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 150205/1951 ὑμετέρου ἐγγράφου, ἐν σχέσει μὲ τὴν ὀφειλομένην ἀποζημίωσιν εἰς τοὺς διὰ λόγους νομιμοφροσύνης ἀπολυομένους μισθωτούς, ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσωμεν τὴν γνώμην ἡμῶν ὡς κάτωθι:

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 § 1 τοῦ ν. 118/1945 ἐν περιπτώσει καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ μισθωτοῦ καταβάλλεται διὰ τὸ ἔγκυρον τῆς καταγγελίας ταύτης ἡ ὑπὸ τοῦ νόμου 2112/1920, προκειμένου περὶ ὑπαλλήλων, ἡ τοῦ β.δ. τῆς 16/18 Ἰουλίου 1920, προκειμένου περὶ ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν, προβλεπομένη ἀποζημίωσις. Ὁ νόμος, ὁμιλῶν ἐν προκειμένῳ περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἢ ἀπολύσεως, ἐννοεῖ τὴν παρὰ τοῦ ἐργοδότου αὐτοβούλως γενομένην τοιαύτην.

Ὁ εἰδικὸς ὅμως ν. 516/1948, ὅστις εἶναι νεώ-

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΔΙΕΘΝΗ ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΙΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΙ ΕΤΗΣΙΑΙ ΑΔΕΙΑΙ ΜΕΤ' ΑΠΟΔΟΧΩΝ

Τό κείμενον τῆς ψηφισθείσης Διεθνοῦς Συστάσεως κατά τήν τελευταίαν Διεθνῆ Συνδιάσκεψιν τῆς Ἐργασίας.

Διά ψήφων 146 ὑπέρ (συμπεριλαμβανομένων καί ἐκείνων τῶν Ἑλλήνων κυβερνητικῶν, ἐργατικῶν καί ἐργοδοτικῶν ἀντιπροσώπων) καί 11 κατά, ἡ πράσφατος 37η Σύνοδος τῆς Διεθνοῦς Συνδιασκέψεως Ἐργασίας ἐψήφισε, κατόπιν ἐμπεριστατωμένων συζητήσεων, τήν κάτωθι Διεθνῆ Σύστασιν Ἐργασίας ἐπί τῆς παροχῆς ἐτησίας ἀδείας μετ' ἀποδοχῶν εἰς τούς ἐργαζομένους.

Κείμενον τῆς Συστάσεως ἀφορῶν τάς ἀδείας μετ' ἀποδοχῶν ὑποβληθέν ὑπό τῆς Ἐπιτροπῆς Συντάξεως.

Ἡ Γενική Συνδιάσκεψις τῆς Διεθνοῦς Ὀργανώσεως Ἐργασίας, συγκληθεῖσα εἰς Γενεύην ὑπό τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου Ἐργασίας καί συνεδριάσασα ἐκεῖ τήν 2 Ἰουνίου 1954 κατά τήν 37ην Σύνοδόν της, κατόπιν τῆς ὑπ' αὐτῆς νιοθετήσεως διαφόρων προτάσεων ἀναφορικῶς μέ τάς ἀδείας μετ' ἀποδοχῶν, ἤτοι τό θέμα 7ον τῆς ἡμερησίας διατάξεως τῆς Συνόδου, καί ἀφοῦ ἀπεφάσισεν, ὅπως αἱ Συστάσεις αὐταί λάβουν τήν μορφήν Διεθνοῦς Συστάσεως, νιοθέτησε τήν ἡμέραν αὐτήν τῆς 3ας Ἰουνίου τοῦ ἔτους 1954 τήν κατωτέρω Σύστασιν, ἡ ὁποία ἐπωνομάσθη «***Σύστασις ἐπί τῶν ἀδειῶν μετ' ἀποδοχῶν 1954***».

Ἡ Διάσκεψις συνιστᾶ, ὅπως αἱ διατάξεις αὐταί ἐφαρμοσθοῦν καί ὅπως τά μέλη ὑποβάλουν εἰς τό Διεθνές Γραφεῖον Ἐργασίας, σύμφωνα μέ τάς ἀποφάσεις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ἐκθέσεις, ἀναφερόντα τά ληφθέντα μέτρα διά τήν ἐφαρμογήν τῶν Συστάσεων αὐτῶν.

1.—(1) Ὑπολογίζοντες τήν ποικιλίαν τῶν ἐθνικῶν πρακτικῶν μεθόδων, αἱ διατάξεις τῆς παρούσης Συστάσεως δύνανται νά τεθοῦν ἐν ἐφαρμογῇ ἤ μέσῳ τῆς δράσεως τῶν δημοσίων Ἀρχῶν ἤ δυνάμει τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας, εἴτε διά τῆς νομοθετικῆς ὁδοῦ, εἴτε διά τῶν φορτέρος τοῦ ν. 118/1945, προβλέπει τάς περιπτώσεις τῶν ἀναγκαστικῶν ἀπολύσεων, αἵτινες λαμβάνουσι χώραν δυνάμει τῶν διατάξεων αὐτοῦ ἐπί καταβολῇ ὡρισμένης ἐκ τῶν προτέρων ἀποζημιώσεως καί ὡς ἐκ τούτου φρονοῦμεν ὅτι ἡ καταβολή τῆς ἀποζημιώσεως ταύτης εἶναι νόμιμος καί ἡ ἀπόλυσις τοῦ μισθωτοῦ, ἥτις γίνεται βάσει τοῦ εἰδικοῦ τούτου νόμου, εἶναι ἔγκυρος, δεδομένου μάλιστα ὅτι καί ἐν ᾗ περιπτώσει ἠθέλεν εἰσέτι κριθῇ ὅτι ἡ ἀποζημίωσις αὕτη δέν εἶναι πλήρης, καί πάλιν, κατά τήν κρατοῦσαν ἐν τῇ νομολογίᾳ γνώμην, ὁ ἀπολυόμενος μόνον ἀγωγήν περί συμπληρώσεως ταύτης θά εἶχε καί οὐδεμίαν ἀκυρότητα πάσχει ἡ γενομένη ἀπόλυσις.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω καθίσταται φανερόν, ὅτι ἡ ἀποζημίωσις τοῦ ν. 516/1948 ὑποκαθιστᾶ ἀναμφισβητήτως τήν ὑπό τοῦ ν. 2112/1920 ἤ τοῦ ὡς ἄνω β. δ/τος προβλεπομένην τοιαύτην, ἀλλά ἡ καταβολή ταύτης δέν δύναται νά ὑποστηριχθῇ ὅτι προβλέπεται ἐπί ποινῇ ἀκυρότητος τῆς γενομένης ἀπολύσεως, καθ' ὅσον πρόκειται περί ἀπολύσεως ἐκ ρητῆς τοῦ νόμου ἐπιταγῆς. Ἐν περιπτώσει δέ μή καταβολῆς ταύτης παρέχεται μόνον ἐκ τοῦ νόμου δικαίωμα εἰς τόν ἀπολυόμενον νά τήν διεκδικήσῃ νομίμως. *(Ἔγγραφον ὑπ' ἀριθ. 25196/1954 Διοικήσεως Ι.Κ.Α. πρός τά Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α.).*

ρεῖδων τῶν ἐπισήμων ὀργανισμῶν καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν, εἴτε διά τῶν συλλογικῶν συμβάσεων, εἴτε δι' οἱουδήποτε ἄλλου μέσου, σύμφωνα μέ τήν ἀκολουθουμένην ἐθνικήν πρακτικήν καί ἐπίσης σύμφωνα μέ τήν μέθοδον, ἡ ὁποία θά ἀνταποκρίνηται περισσότερον εἰς τάς ἐθνικάς συνηθείας.

(2) Οἱαδήποτε καί ἄν εἶναι ἡ διαδικασία, τήν ὁποίαν θά ἀκολουθήσουν σύμφωνα μέ τήν ἀνωτέρω ὑπο-παράγραφον (1) αἱ Κυβερνήσεις δέν πρέπει νά ἀμελήσουν νά ἀσχοληθοῦν καί αὐταί ἰδιαιτέρως καί νά ἐφαρμόσουν διά τά συνταγματικά μέσα ἤ τά νομικά τοιαῦτα, ὅταν οὔτε ἡ ἰδιωτική πρωτοβουλία, οὔτε ἡ πρωτοβουλία τῶν ἐργοδοτικῶν ὀργανώσεων καί τῶν ἐργατικῶν τοιούτων ἤ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων δέν δίδουν ἀποτελέσματα τάχιστα καί ἱκανοποιητικά.

2. Αἱ ἀκόλουθοι μέθοδοι ἐφαρμογῆς πρέπει μεταξύ τῶν ἄλλων νά ἐξετασθοῦν ὑπό τῆς ἁρμοδίας Ἀρχῆς τῆς χώρας, ὑπό τῆς ὁποίας αὐταί θά κριθοῦν ὡς ἐφαρμόσιμοι :

α) Νά ἐνθαρρύνουν τήν σύστασιν τῶν ἀδειῶν μετ' ἀποδοχῶν μέσῳ τῶν ἐλευθέρων συλλογικῶν συμβάσεων τῶν δύο μερῶν τῶν συμμετεχόντων εἰς τούς ὀργανισμούς συλλογικῶν διαπραγματεύσεων.

β) Νά βοηθήσουν τάς ἐργοδοτικάς καί ἐργατικάς ὀργανώσεις, διά νά δημιουργήσουν μικτούς ὀργανισμούς ἐπί μιᾶς ἐκουσίας βάσεως, ἤ, ἐάν εἶναι ἀναγκαῖον, νά συστήσουν μίαν ἐπίσημον ὀργάνωσιν, ἡ ὁποία θά εἶναι ἁρμοδία διά τόν καθορισμόν τῶν ἐτησίων ἀδειῶν μετ' ἀποδοχῶν δι' ἓν ὡρισμένον ἐπάγγελμα ἤ δι' ἕνα ὁποισονδήποτε κλάδον δραστηριότητος.

γ) Νά δώσουν ἰσχύν εἰς τούς ἁρμοδίους ὀργανισμούς καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν ἐπί τῶν ἐτησίων ἀδειῶν μετ' ἀποδοχῶν εἰς τήν κλίμακα καί τό ὕψος, πού οἱ ὀργανισμοί αὐτοί δέν διαθέτουν αὐτήν τήν στιγμήν.

δ) Νά συγκεντρώσουν λεπτομερεῖς πληροφορίας ἐπί τῶν διατάξεων, αἱ ὁποῖαι ἀφοροῦν τάς ἐτησίας ἀδείας μετ' ἀποδοχῶν καί νά θέ-

σουν τὰς πληροφορίας αὐτὰς εἰς τὴν διάθεσιν τῶν ἐργοδοτικῶν καὶ ἐργατικῶν ὀργανώσεων.

3. Ἡ παροῦσα Σύστασις ἐφαρμόζεται εἰς ὅλους τοὺς ὑπαλλήλους, ἐπιρρέοντας τῶν ναυτικῶν, τῶν ἀγροτῶν - ἐργατῶν καὶ τῶν ὑπαλλήλων μιᾶς ἐπιχειρήσεως ἐντὸς τῆς ὁποίας ἀπασχολοῦνται μόνον μέλη τῆς οἰκογενείας τοῦ ἐργοδότου.

4. (1) Ὅλα τὰ ἄτομα τὰ συμπεριλαμβανόμενα εἰς τὴν παροῦσαν σύστασιν πρέπει νὰ ἔχουν κεκτημένον δικαίωμα εἰς τὴν μετ' ἀποδοχῶν ἔτησίαν ἄδειαν. Ἡ διάρκεια τῆς ἐτησίας μετ' ἀποδοχῶν ἀδείας πρέπει νὰ εἶναι ἀνάλογος πρὸς τὴν διάρκειαν τῆς ἐργασίας, τῆς ἐπιτελεσθείσης εἰς ἕνα ἢ πολλοὺς ἐργοδότας κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους καὶ νὰ εἶναι τοὐλάχιστον ἴση μὲ δύο ἑβδομάδας ἐργασίας διὰ 12 μῆνας ὑπηρεσίας.

(2) Ὁ ἁρμόδιος ὀργανισμὸς εἰς ἑκάστην χώραν δύναται νὰ καθορίσῃ, ἐὰν τὸ νομίζῃ ὡς ἐνδεδειγμένον :

α) Τὸν ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν, κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ὁποίων εἷς ἐργαζόμενος πρέπει νὰ ἐχῃ ἐργασθῇ, διὰ νὰ ἔχῃ δικαίωμα εἰς τὴν ἐτησίαν ἄδειαν μετ' ἀποδοχῶν ἢ εἰς μέρος τῆς ἀδείας, πάντως ὅμως ἀναλογοῦν πρὸς τὴν ἐπιτελεσθεῖσαν ἐργασίαν.

β) Τὸν τρόπον ὑπολογισμοῦ τῆς περιόδου ὑπηρεσίας ἑνὸς ἐργαζομένου κατὰ τὴν διάρκειαν ἑνὸς ἔτους πρὸς τὸν σκοπὸν καθορισμοῦ τῆς ἐτησίας ἀδείας μετ' ἀποδοχῶν, τὴν ὁποίαν δικαιοῦται νὰ λάβῃ ὁ ἐργαζόμενος τὸ ἔτος αὐτό.

(3) Εἰς κάθε χώραν πρέπει νὰ ὑφίσταται εἷς ἁρμόδιος ὀργανισμός, ὁ ὁποῖος νὰ δύναται νὰ προβλέψῃ, ὅτι, ὅταν ἡ σύμβασις ἐργασίας λήξῃ πρὸ τῆς ἐκπνοῆς τῆς περιόδου τῆς ἀπαραιτήτου ἐργασίας, δυνάμει τῆς ὁποίας ὁ ἐργαζόμενος θὰ ἔχῃ δικαίωμα εἰς τὴν ἐτησίαν ἄδειαν μετ' ἀποδοχῶν, σύμφωνα μὲ τὰς ἀνωτέρω διατάξεις τῶν ὑπο - παραγράφων (1) καὶ (2) οὗτος νὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα εἴτε εἰς μίαν ἀνάλογον πρὸς τὴν ἐκπληρωθεῖσαν ἐργασίαν ἄδειαν, εἴτε εἰς μίαν ἀνάλογον ἀποζημίωσιν, εἴτε εἰς μίαν ἀνάλογον πίστωσιν ἀδείας, σύμφωνα πάντοτε μὲ τὴν μέθοδον, ἡ ὁποία θὰ κριθῇ ὡς ἡ πλέον δικαία.

5. Ὁ ἁρμόδιος ὀργανισμὸς εἰς κάθε χώραν πρέπει νὰ καθορίσῃ τὰς ἡμέρας ἐπισήμων ἀργίας καὶ τὰς θρησκευτικὰς τοιαύτας, τὰς ἡμέρας ἑβδομαδιαίας ἀναπαύσεως, τὰς ἡμέρας ἀπουσίας τὰς ὀφειλομένας εἰς ἐργατικὰ ἀτυχήματα ἢ εἰς ἀσθένειαν, καθὼς καὶ τὰς περιόδους ἀργίας, πρὸ καὶ μετὰ τὴν γέννησιν, αἱ ὁποῖαι δὲν πρέπει νὰ ὑπολογισθοῦν ὡς ἡμέραι ἀδείας μετ' ἀποδοχῶν, σύμφωνα μὲ τοὺς σκοποὺς τῶν ἐν λόγῳ διατάξεων.

6. Ὁ ἁρμόδιος ὀργανισμὸς κάθε χώρας πρέπει νὰ καθορίσῃ, ἐὰν ἡ διάρκεια τῆς ἐτησίας ἀδείας μετ' ἀποδοχῶν ὀφείλῃ νὰ αὐξηθῇ ἀνάλογα μὲ τὴν προϋπηρεσίαν ἢ ἀναλόγως ἄλλων διαφόρων συντελεστῶν.

7. (1) Αἱ διακοπαὶ τῆς ἐργασίας, κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ὁποίων ὁ ἐργαζόμενος λαμβάνει μισθόν, δὲν πρέπει νὰ ἔχουν οὐδεμίαν ἐπίδρασιν ἐπὶ τοῦ δικαιώματος εἰς τὴν ἐτησίαν ἄδειαν μετ' ἀποδοχῶν, οὔτε ἐπὶ τῆς διαρκείας αὐτῆς.

(2) Αἱ διακοπαὶ τῆς ἐργασίας, αἱ ὁποῖαι δὲν ἐπιφέρουν τὴν διακοπὴν τῶν σχέσεων ἐργασίας ἢ τῆς συμβάσεως, δὲν πρέπει νὰ προσβάλλουν οὐδὲν ἀπὸ τὰ δικαιώματα τοῦ ἐργαζομένου εἰς τὴν μετ' ἀποδοχῶν ἄδειαν, τὰ ὁποῖα συνεσωρεύθησαν πρὸ τῆς διακοπῆς.

(3) Εἰς κάθε χώραν ὁ ἁρμόδιος ὀργανισμὸς πρέπει νὰ προσδιορίσῃ τοὺς ἀκολούθους τρόπους, δυνάμει τῶν ὁποίων θὰ ἐφαρμοσθοῦν αἱ ἀρχαὶ αἱ προσδιορισθεῖσαι εἰς τὰς ὑπο-παραγράφους (1) καὶ (2) εἰς περίπτωσιν διακοπῆς τῆς ἐργασίας δι' αἰτίας, ὡς π.χ. :

α) Ἀσθένεια, ἀτύχημα καὶ περίοδοι ἀναπαύσεως πρὸ καὶ μετὰ τὸν τοκετόν.

β) Ἀπουσίαι ὀφειλόμεναι εἰς οἰκογενειακὰ γεγονότα.

γ) Στρατιωτικαὶ ὑποχρεώσεις.

δ) Ἀσκήσεις τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων καὶ καθηκόντων.

ε) Ἐκπλήρωσις τῶν ὑποχρεώσεων, αἱ ὁποῖαι ἀπορρέουν ἀπὸ τὰς συνδικαλιστικὰς ὑπηρεσίας.

ξ) Μεταλλαγαὶ τῆς διευθύνσεως τῆς ἐπιχειρήσεως.

η) Κατὰ διαστήματα ἀκουσία ἀνεργία.

8. Τὸ δικαίωμα εἰς τὴν ἐτησίαν ἄδειαν μετ' ἀποδοχῶν καὶ ἡ διάρκεια τῆς ἀδείας αὐτῆς δὲν πρέπει νὰ προσβληθοῦν ἀπὸ τὰς τυχούσας διακοπὰς ἐργασίας ἐξ αἰτιῶν ἐγκυμοσύνης καὶ τοκετοῦ, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι ἡ ἐνδιαφερομένη ἐργάτρια θὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν ἐργασίαν της καὶ ἀκόμη ὅτι ἡ ἀπουσία της δὲν θὰ ὑπερβαίνῃ τὸ καθορισθὲν ὅριον.

9. (1) Πρέπει νὰ γίνουν συμβούλια μεταξὺ ἐργοδοτῶν καὶ ἐργαζομένων διὰ τὸ θέμα τῆς περιόδου, εἰς τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ λαμβάνεται ἡ μετ' ἀποδοχῶν ἄδεια. Διὰ τὸν καθορισμὸν αὐτῆς τῆς περιόδου αἱ προσωπικαὶ ἐπιθυμίαι τοῦ ἐργαζομένου πρέπει νὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν κατὰ τὸ δυνατόν.

2) Ὁ ἐργαζόμενος πρέπει νὰ πληροφορηθῇ ἀρκετὸν διάστημα προηγουμένως τὴν ἡμερομηνίαν ἐνάρξεως τῆς ἀδείας του, διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ τὴν χρησιμοποιήσῃ κατὰ τὸν καλλίτερον δυνατὸν τρόπον.

10. Οἱ νέοι ἐργαζόμενοι ἡλικίας κάτω τῶν 18 ἐτῶν πρέπει νὰ λαμβάνουν ἄδειαν μετ' ἀποδοχῶν μεγαλειτέραν τοῦ μινίμουμ τοῦ προβλεπομένου εἰς τὴν § 4.

11. Κάθε ἐργαζόμενος, ὁ ὁποῖος λαμβάνει τὴν ἐτησίαν ἄδειαν μετ' ἀποδοχῶν, πρέπει ἀπαραιτήτως νὰ λάβῃ εἰς τὸ μίνιμουμ κατὰ τὴν διάρκειαν ὁλοκλήρου τῆς περιόδου τῆς ἀδείας του :

α) Εἴτε τὴν καθορισμένην ἀμοιβὴν διὰ τὴν περίοδον αὐτὴν τῆς ἀδείας, σύμφωνα μὲ τὰς συλλογικὰς συμβάσεις ἢ τὴν ἀπόφασιν τοῦ Δικαστηρίου διαιτησίας ἢ τὴν ἐθνικὴν νομοθεσίαν.

β) Εἴτε τὴν κανονικὴν ἀμοιβήν του, ὡς ἔχει αὕτη καθορισθῇ ὑπὸ τῆς ἐθνικῆς νομοθεσίας ἢ ὑπὸ τῶν ἄλλων μεθόδων, αἱ ὁποῖαι ἀπορρέουν ἐκ τῆς ἐθνικῆς πρακτικῆς, περιλαμβανομένης καὶ τῆς ἀμοιβῆς εἰς εἶδος.

12. Μέσῳ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἢ τῶν ἀποφάσεων τοῦ Δικαστηρίου διαιτησίας ἢ τῆς ἐθνικῆς νομοθεσίας πρέπει νὰ καθορισθῇ τὸ σύστημα καταχωρίσεως τῶν ἀδειῶν, καθὼς καὶ αἱ πληροφορίαι, αἱ ὁποῖαι πρέπει νὰ ὑπάρχουν παραλλήλως πρὸς αὐτὰς τὰς καταχωρίσεις εἰς

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΕΙΣ ΑΠΛΑΣ ΓΡΑΜΜΑΣ

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΕΤΗΣΙΑΣ ΑΔΕΙΑΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΜΕΤ' ΑΠΟΔΟΧΩΝ

Το δικαίωμα ετησίας άδειας των μισθωτών μετ' αποδοχών ρυθμίζει ο ά.ν. 539/1945 (ΕΕΔ 4, 474), ισχύων, κατά την πρόσφατον υπ' αριθ. 516/1954 απόφασιν του Αρείου Πάγου (ανωτέρω σελ. 767) και μετά την διά του από 7/10 Μαΐου 1946 δ/τος αποκατάστασιν του Α.Κ., και επεκτεινόμενος διά τας επιχειρήσεις και εργασίας του ά.ν. 539/1945 δεν ισχύει σχετικώς το περί αδειών επίσης άρθρον 666 του Α.Κ.

Αι ημέραι άδειας, κατά τον νόμον τούτον ορίζονται κατά τον ακόλουθον πίνακα:

Έτη υπηρεσίας εις την αυτην επιχείρησιν	Επιχειρήσεις δημοσίου χαρακτήρος, κοινής ωφελείας ή λειτουργούσαι υπό μορφήν ανωνύμου εταιρίας ή ιδρύματος ή οργανισμού		Επιχειρήσεις λειτουργούσαι υπό μορφήν διορρύθμου εταιρίας, ετερορρύθμου, ατομικαί κλπ.	
	Υπαλλήλικόν προσωπικόν	Εργατοτεχνικόν, μαθητευόμενοι ή υπηρετικόν προσωπικόν	Υπαλλήλικόν προσωπικόν	Εργατοτεχνικόν, μαθητευόμενοι ή υπηρετικόν προσωπικόν
1	12	8	8	6
1 1/2	13	9	9	7
2	14	10	10	8
2 1/2	15	11	11	9
3	16	12	12	10
3 1/2	17	13	13	11
4	18	14	14	12
4 1/2	19	15	15	12
5	20	16	16	12
5 1/2	21	16	17	12
6	22	16	18	12
6 1/2	23	16	18	12
7	24	16	18	12
7 1/2	25	16	18	12
8 και άνω	26	16	18	12

Εις πάσαν περίπτωσιν μισθωτοί ηλικίας κατωτέρας των 18 ετών ή εκτελούντες κατά κανόνα έργα επιβλαβή διά την υγείαν των ή ιδιαιτέρως κοπιώδη (στοιχειοθέτησις ή ανάτηξις μετάλλων εις την τυπογραφίαν, κυρίως απασχόλησις εις πλυντήρια ή βαφεία, εις την υαλουργίαν ή εις την διανέργειαν φορτοεκφορτώσεων) δικαιούνται κατ' έτος άδειας μετ' αποδοχών, περιλαμβανούσης ούχι ολιγωτέρας των 12 αλλεπαλλήλων εργασίμων ημερών.

Το τελευταίον τούτο δικαίωμα επεκτείνεται και εις τους εργατοτεχνίτας χημικών ειδών βιομηχανιών, περί των οποίων το από 20 Μαΐου/16 Ιουνίου 1953 δ/γμα (ΕΕΔ 12, 748).

Ο χρόνος άδειας ρυθμίζεται αναλόγως της ιδιότητος του μισθωτού ως υπαλλήλου ή εργατοτεχνίτου, κατά το κριτήριον του άρθρου 10 ν. 1284/1918, ως τροποποιηθή υπό του ν.δ. 2655/1953 (ΕΕΔ 12, 1312). (Βλέπε συμπεράσματα της νομολογίας περί μισθωτών ως υπαλλήλων και εργατοτεχνιτών εν ΕΕΔ 12, 385 επόμ.).

Κατά ρητήν διάταξιν του άρθρ. 2 του ανωτέρω νόμου δεν περιλαμβάνονται εις την ετησίαν άδειαν α) αι επίσημοι ή αι κατ' έθιμον εορτάσιμοι ημέραι β) αι διακοπαί εργασίας αι οφειλόμεναι εις ασθένειαν, διά δε τον υπολογισμόν του βασικού χρόνου απασχολήσεως, ο οποίος είναι το έτος παρά τη αυτή επιχειρήσει (άλλως δεν δικαιούται ο μισθωτός άδειας), τα χρονικά διαστήματα, κατά τα οποία ο μισθωτός απέσχεν ή απέχει της απασχολήσεως του λόγω βραχείας σχετικής διαρκείας ασθενείας (περί αυτού το άρθρ. 3 του ν. 4558/1930 περί τροποποιήσεως του ν. 2112/1920 περί υποχρεωτικής καταγγελίας συμβάσεως εργασίας ιδιωτικών υπαλλήλων), στρατεύσεως, άπεργίας, αντιαπεργίας ή ανωτέρας βίας, δεν θεωρούνται ως χρόνος μη απασχολήσεως, ούτε συμψηφίζονται προς τας ημέρας άδειας.

***

Κατά το διάστημα της άδειας (ή οποία παρέχεται αυτοτελώς και κατά το άρθρ. 5 του νόμου πάσα συμφωνία μεταξύ εργοδότου και μισθωτού, περιλαμβάνουσα την εγκατάλειψιν του εις άδειαν δικαιώματος του μισθωτού ή την παραίτησιν τούτου από του εν λόγω δικαιώματος, το μέτρον, όπου αύται θά κριθούν απαραίτητοι διά την αύστηράν εφαρμογήν των διατάξεων του συμβολαίου, των νομοθετικών τοιούτων ή άλλων τινών, αί οποίαι αφορούν τας ετησίας άδειας μετ' αποδοχών.

13. Πρέπει να κληθούν προεισαγωγικά συμβούλια διά την επεξεργασίαν της νομοθεσίας, από την οποίαν θά διέπωνται αί ετήσιαι άδειαι μετ' αποδοχών, σύμφωνα με τον τρόπον και εις την κλίμακα που επιτρέπει ή νομοθεσία και ή ακολουθουμένη εθνική πρακτική μεταξύ των πλέον αντιπροσωπευτικών εργοδοτικών και εργατικών οργανώσεων και των αρμοδίων αρχών.

14. Αί αντιπροσωπευτικαί εργοδοτικαί και εργατικαί οργανώσεις πρέπει: είτε να έχουν την δυνατότητα να συνεργασθούν επί απολύτως ίσης βάσεως εις την λειτουργίαν των οργανισμών των επιφορτισμένων υπό της Εθνικής Νομοθεσίας με τον καθορισμόν των ετησίων αδειών μετ' αποδοχών ή την εφαρμογήν των διατάξεων, αί οποίαι αφορούν τας ετησίας άδειας μετ' αποδοχών, είτε να γνωμοδοτούν ή να έχουν το δικαίωμα να ομιλήσουν επ' αυτών σύμφωνα πάντοτε με τον τρόπον και εις τον βαθμόν, που προβλέπει ή νομοθεσία και ή ακολουθουμένη εθνική πρακτική.

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί τοῦ σκοποῦ, τῆς διοικήσεως καὶ λειτουργίας τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 119 τῆς 11 Ἰουνίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2626/1953 ν.δ., 2) ὅτι παρῆλθεν ἄπρακτος ἡ ταχθεῖσα 10ήμερος προθεσμία διά τὴν γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1

1. Ἡ Ἐργατικὴ Ἑστία, τελοῦσα ὑπὸ τὴν ἀνωτέραν ἐποπτείαν καὶ τὸν ἔλεγχον τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, σκοπὸν καὶ ἀποστολὴν ἔχει: Α' Τὴν μόρφωσιν καὶ ἠθικὴν διαπαιδαγώγησιν τῶν ἐργαζομένων.

Πρὸς τοῦτο: α) Μεριμνᾷ διὰ τὴν ἐν γένει ἐξύψωσιν τῆς θέσεως τῶν ἀντὶ μισθοῦ ἐργαζομένων ἀπὸ ἀπόψεως πνευματικῆς, ἠθικῆς καὶ οἰκονομικῆς καὶ τὴν προληπτικὴν δρᾶσιν διὰ τὴν συντήρησιν τῆς πνευματικῆς καὶ σωματικῆς ὑγείας αὐτῶν καὶ τῆς πρὸς ἐργασίαν ἱκανότητος. β) Ἱδρύει διαπάντως τὴν Μορφωτικὰ Κέντρα πρὸς μόρφωσιν καὶ διαφώτισιν τῶν ἐργαζομένων εἰς τὴν πρωτεύουσαν καὶ τὰς ἐπαρχίας. Εἰς κέντρα ἔχοντα ὡς σκοπὸν τὴν διαφώτισιν ἢ μόρφωσιν ἐργαζομένων νέων ἢ νεανίδων δύναται νὰ ἱδρύωνται καὶ βιβλιοθῆκαι ἢ ἀναγνωστήρια ἢ νὰ χορηγῶνται εἴδη ἐνδύσεως, ὑποδήσεως, συσσιτίου, βιβλία καὶ σχολικὰ εἴδη εἰς τὰ ἔχοντα ἀνάγκην μέλη αὐτῶν.

γ) Διοργανώνει ἐκθέσεις ἐμφανιζούσας τὴν πρόοδον τῶν ἐργοστασίων καὶ τόπων ἐργασίας ἐν γένει ἀπὸ ἀπόψεως μεθόδων παραγωγῆς, συστημάτων ἀποδόσεως ἐργασίας καὶ τῶν ἐφαρμοζομένων ὑπὲρ αὐτῶν γενικωτέρων μέτρων καὶ συστημάτων κοινωνικῆς προνοίας, ἀσφαλίσεως, ἐγκαταστάσεως ὑγιεινῆς καὶ μερίμνης ἐν γένει διὰ τὴν ἄνεσιν τῶν ἐργαζομένων καὶ ἀπονέμει χρηματικὰ ἔπαθλα κατὰ τὰ διὰ κανονισμοῦ ὁριοθησόμενα. δ) Ἐκδίδει βιβλία, περιοδικά, ἐφημερίδας καὶ ἔντυπα ἐν γένει συντελοῦντα εἰς τὴν ἐπιτευξιν τῶν γενικωτέρων κοινωνικῶν σκοπῶν τῆς Ἑστίας ἢ ἐθνικῶν τοιούτων. ε) Ἐνισχύει διὰ χορηγιῶν ἢ ἄλλως πως ἐπιχειρήσεις ἢ ἱδρύματα ἐξυπηρετοῦντα τοὺς σκοποὺς τῆς Ἑστίας. στ) Ἐνεργεῖ πᾶσαν ἄλλην πρᾶξιν ἀναγομένην εἰς τὸν σκοπὸν τῆς Ἑστίας.

Β' Τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἐθνικῆς συνειδήσεως καὶ τὴν ἐμπέδωσιν τῆς ἐθνικῆς ἀλληλεγγύης τῶν ἐργαζομένων.

Πρὸς τοῦτο: α) Ἐνεργεῖ ἐκδρομὰς καὶ ἐκπαιδευτικὰς περιηγήσεις ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς χώρας. β) Ἱδρύει ἐκπαιδευτικὰ κέντρα ἐν τῇ πρωτευούσῃ καὶ ταῖς ἐπαρχίαις, ἐν τοῖς ὁποίοις διδάσκονται τὰ ἐθνικὰ ἰδεώδη καὶ ἡ ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους. γ) Ἐνεργεῖ ἐκπαιδευτικὰ μαθήματα καὶ διαλέξεις ἐν τοῖς κέντροις τῆς Ἑστίας ἢ ἀλλαχοῦ.

Γ' Τὴν ἐπαγγελματικὴν κατάρτισιν τῶν ἐργαζομένων.

Πρὸς τοῦτο: α) Ἱδρύει ἐπαγγελματικὰς σχολὰς καὶ ἐργαστήρια ἐν τῇ πρωτευούσῃ καὶ ταῖς ἐπαρχίαις. β) Ἐνεργεῖ ἐπαγγελματικὰ μαθήματα καὶ διαλέξεις ἐν τοῖς κέντροις τῆς Ἑστίας ἢ ἀλλαχοῦ.

Δ' Τὴν ἐπαγγελματικὴν ἀποκατάστασιν τῶν ἐργαζομένων.

Πρὸς τοῦτο: α) Ἐνεργεῖ τὴν ἐπαγγελματικὴν ἀποκατάστασιν τῶν ἐργαζομένων ἐν γένει καὶ ἰδίως τῶν ἀνηλίκων καὶ τῶν ἀνηλίκων ἀπολυομένων ἐκ τῆς ὑποχρεωτικῆς ἐκπαιδεύσεως. β) Ἐνεργεῖ τὴν ἐπαγγελματικὴν ἀποκατάστασιν τῶν ἀνηλίκων ἀπολυομένων ἐκ τῶν ἐπαγγελματικῶν σχολῶν καὶ ἐργαστηρίων τῆς Ἑστίας. γ) Ἐνεργεῖ τὴν ἐπαγγελματικὴν ἀποκατάστασιν τῶν ἐκ τῶν ἐπαγγελματικῶν σχολῶν καὶ ἐργαστηρίων τῆς Ἑστίας ἀπολυομένων ἐργαζομένων.

2. Ἡ Ἑστία ἐνεργεῖ τὰ ἀνωτέρω διὰ τῶν ἰδίων αὐτῆς ὑπηρεσιῶν καὶ ἐγκαταστάσεων ἢ διὰ τῶν ὑπηρεσιῶν καὶ ἐγκαταστάσεων ἄλλων ὑπουργείων, ὑπηρεσιῶν, ὀργανισμῶν, ἐπιχειρήσεων καὶ ἱδρυμάτων, ἐφ' ὅσον ἐπιτυγχάνεται ἡ συνεργασία τῶν ἀρμοδίων ὑπουργῶν καὶ τῶν διοικητικῶν ὀργάνων τῶν ἐν λόγῳ ὑπηρεσιῶν, ὀργανισμῶν, ἐπιχειρήσεων καὶ ἱδρυμάτων.

3. Ἡ Ἑστία ἐνεργεῖ τὰ ἀνωτέρω ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν ἐργατικῶν ὀργανώσεων καὶ τῶν ἐργοδοτικῶν ὀργανώσεων καὶ τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἱδρυμάτων.

4. Ἡ Ἑστία ἐνεργεῖ τὰ ἀνωτέρω ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν ἀρμοδίων ὑπηρεσιῶν τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ τῶν ἐν γένει ὑπηρεσιῶν τοῦ Κράτους, τῶν ὀργανισμῶν τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως καὶ τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἱδρυμάτων.

Ἄρθρον 2

1. Ἡ Ἑστία διοικεῖται ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ἀποτελουμένου ἐκ τοῦ Προέδρου καὶ ἑπτὰ μελῶν, ὧν τὸ ἓν ἐκπροσωπεῖ τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας, τὸ δεύτερον τὸ Ὑπουργεῖον Κοινωνικῆς Προνοίας, τὸ τρίτον τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας, τὸ τέταρτον τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν, τὸ πέμπτον τὸ Ὑπουργεῖον Βιομηχανίας, τὸ ἕκτον τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας καὶ τὸ ἕβδομον τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας.

2. Ὁ Πρόεδρος καὶ τὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου διορίζονται διὰ τετραετῆ θητείαν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐκ προσώπων ἐχόντων ἰδιαιτέραν πεῖραν καὶ γνῶσιν τῶν ἐργατικῶν ζητημάτων καὶ τῶν ἐν γένει κοινωνικῶν προβλημάτων. Ὁ Πρόεδρος καὶ τὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου δύνανται νὰ διορισθοῦν καὶ δεύτερον τετραετῆ θητείαν.

3. Ὁ Πρόεδρος καὶ τὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου δύνανται νὰ παυθοῦν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, πρὸ τῆς λήξεως τῆς θητείας των, ἐὰν ἀπουσιάσουν ἀδικαιολογήτως ἐκ τρεῖς συνεδριάσεων τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἢ ἐὰν ἐκπέσουν τῶν προσόντων, διὰ τὰ ὁποῖα διορίσθησαν.

4. Ὁ Πρόεδρος καὶ τὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἀμείβονται διὰ παραστατικοῦ μισθοῦ, ὁ ὁποῖος καθορίζεται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

5. Ὁ Πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἀντικαθίσταται ὑπὸ τοῦ ἀρχαιοτέρου μέλους τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

6. Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον συνεδριάζει ἐν τῇ ἕδρᾳ τῆς Ἑστίας ἢ ἐν ἄλλῃ πόλει τῆς ἐπαρχίας, ὅταν τοῦτο κρίνεται σκόπιμον διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν σκοπῶν τῆς Ἑστίας, ἐπὶ τῇ προσκλήσει τοῦ Προέδρου ἢ τοῦ ἀναπληρωτοῦ του ἢ τοῦ ἀρχαιοτέρου μέλους τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἢ ἐπὶ τῇ προσκλήσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἢ τοῦ ἀναπληρωτοῦ του ἢ τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας ἢ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Ἑστίας.

7. Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον ἀποφασίζει ἐγκύρως, ὅταν παρίστανται ἐν τῇ συνεδριάσει τὰ τρία τέταρτα τῶν μελῶν του. Ἐὰν δὲν ἐπιτευχθῇ ἡ ἀπαρτία, ἡ συνεδρίασις ἀναβάλλεται καὶ ἡ νέα συνεδρίασις γίνεται ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἀναβολῆς. Εἰς τὴν νέαν συνεδρίασιν τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον ἀποφασίζει ἐγκύρως, ὅταν παρίστανται ἐν τῇ συνεδριάσει τὰ δύο τρίτα τῶν μελῶν του.

8. Αἱ ἀποφάσεις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου λαμβάνονται κατὰ πλειοψηφίαν τῶν παρόντων μελῶν. Ἐν περιπτώσει ἰσοψηφίας ὑπερισχύει ἡ ψῆφος τοῦ Προέδρου.

9. Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον ἐκλέγει ἐκ τῶν μελῶν του τὸν ἀναπληρωτὴν τοῦ Προέδρου.

10. Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον ἐκλέγει τὸν Γραμματέα τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ὁ ὁποῖος δὲν εἶναι μέλος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

11. Ὁ Γραμματεὺς τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τηρεῖ τὰ πρακτικὰ τῶν συνεδριάσεων τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ τὸ βιβλίον τῶν ἀποφάσεων τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

12. Ὁ Γραμματεὺς τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἀμείβεται διὰ παραστατικοῦ μισθοῦ, ὁ ὁποῖος καθορίζεται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

13. Ὁ Γραμματεὺς τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἀντικαθίσταται ὑπὸ τοῦ ἐκ τῶν ὑπαλλήλων τῆς Ἑστίας ἀρχαιοτέρου ὑπαλλήλου.

Ἄρθρον 3

1. Ὁ Διευθυντὴς τῆς Ἑστίας διορίζεται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐκ προσώπων ἐχόντων ἰδιαιτέραν πεῖραν καὶ γνῶσιν τῶν ἐργατικῶν ζητημάτων καὶ τῶν ἐν γένει κοινωνικῶν προβλημάτων.

2. Ὁ Διευθυντὴς τῆς Ἑστίας ἀμείβεται διὰ παραστατικοῦ μισθοῦ, ὁ ὁποῖος καθορίζεται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

3. Ὁ Διευθυντὴς τῆς Ἑστίας ἀντικαθίσταται ὑπὸ τοῦ ἐκ τῶν ὑπαλλήλων τῆς Ἑστίας ἀρχαιοτέρου ὑπαλλήλου.

Ἄρθρον 4

1. Ἡ Ἑστία ἐνεργεῖ τὰ ἀνωτέρω διὰ τῶν ἰδίων αὐτῆς ὑπηρεσιῶν καὶ ἐγκαταστάσεων ἢ διὰ τῶν ὑπηρεσιῶν καὶ ἐγκαταστάσεων ἄλλων ὑπουργείων, ὑπηρεσιῶν, ὀργανισμῶν, ἐπιχειρήσεων καὶ ἱδρυμάτων, ἐφ' ὅσον ἐπιτυγχάνεται ἡ συνεργασία τῶν ἀρμοδίων ὑπουργῶν καὶ τῶν διοικητικῶν ὀργάνων τῶν ἐν λόγῳ ὑπηρεσιῶν, ὀργανισμῶν, ἐπιχειρήσεων καὶ ἱδρυμάτων.

2. Ἡ Ἑστία ἐνεργεῖ τὰ ἀνωτέρω ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν ἐργατικῶν ὀργανώσεων καὶ τῶν ἐργοδοτικῶν ὀργανώσεων καὶ τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἱδρυμάτων.

3. Ἡ Ἑστία ἐνεργεῖ τὰ ἀνωτέρω ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν ἀρμοδίων ὑπηρεσιῶν τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ τῶν ἐν γένει ὑπηρεσιῶν τοῦ Κράτους, τῶν ὀργανισμῶν τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως καὶ τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἱδρυμάτων.

Ἄρθρον 5

1. Ἡ Ἑστία ἔχει τὴν ἐπωνυμίαν Ἐργατικὴ Ἑστία καὶ ἐδρεύει ἐν Ἀθήναις.

2. Ἡ Ἑστία ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἱδρύῃ κέντρα ἐν τῇ πρωτευούσῃ καὶ ταῖς ἐπαρχίαις πρὸς ἐπίτευξιν τῶν σκοπῶν της.

3. Ἡ Ἑστία ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἱδρύῃ ἐπιτροπὰς ἐν τῇ πρωτευούσῃ καὶ ταῖς ἐπαρχίαις πρὸς ἐπίτευξιν τῶν σκοπῶν της.

4. Ἡ Ἑστία ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἱδρύῃ ἐπιτροπὰς ἐν τῇ πρωτευούσῃ καὶ ταῖς ἐπαρχίαις πρὸς ἐπίτευξιν τῶν σκοπῶν της.

5. Ἡ Ἑστία ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἱδρύῃ ἐπιτροπὰς ἐν τῇ πρωτευούσῃ καὶ ταῖς ἐπαρχίαις πρὸς ἐπίτευξιν τῶν σκοπῶν της.

6. Ἡ Ἑστία ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἱδρύῃ ἐπιτροπὰς ἐν τῇ πρωτευούσῃ καὶ ταῖς ἐπαρχίαις πρὸς ἐπίτευξιν τῶν σκοπῶν της.

7. Ἡ Ἑστία ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἱδρύῃ ἐπιτροπὰς ἐν τῇ πρωτευούσῃ καὶ ταῖς ἐπαρχίαις πρὸς ἐπίτευξιν τῶν σκοπῶν της.

8. Ἡ Ἑστία ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἱδρύῃ ἐπιτροπὰς ἐν τῇ πρωτευούσῃ καὶ ταῖς ἐπαρχίαις πρὸς ἐπίτευξιν τῶν σκοπῶν της.

9. Ἡ Ἑστία ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἱδρύῃ ἐπιτροπὰς ἐν τῇ πρωτευούσῃ καὶ ταῖς ἐπαρχίαις πρὸς ἐπίτευξιν τῶν σκοπῶν της.

10. Ἡ Ἑστία ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἱδρύῃ ἐπιτροπὰς ἐν τῇ πρωτευούσῃ καὶ ταῖς ἐπαρχίαις πρὸς ἐπίτευξιν τῶν σκοπῶν της.

11. Ἡ Ἑστία ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἱδρύῃ ἐπιτροπὰς ἐν τῇ πρωτευούσῃ καὶ ταῖς ἐπαρχίαις πρὸς ἐπίτευξιν τῶν σκοπῶν της.

12. Ἡ Ἑστία ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἱδρύῃ ἐπιτροπὰς ἐν τῇ πρωτευούσῃ καὶ ταῖς ἐπαρχίαις πρὸς ἐπίτευξιν τῶν σκοπῶν της.

13. Ἡ Ἑστία ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἱδρύῃ ἐπιτροπὰς ἐν τῇ πρωτευούσῃ καὶ ταῖς ἐπαρχίαις πρὸς ἐπίτευξιν τῶν σκοπῶν της.

σχύει ήθικῶς καὶ ὑλικῶς ἐργατικὰ στελέχη καὶ συνδέσμους αὐτῶν.

στ) Ἐνισχύει οἰκονομικῶς καὶ ἠθικῶς ἐφημερίδας καὶ περιοδικὰ ἐργατικοῦ ἐνδιαφέροντος ἢ ἔχει καὶ ἰδίας τυπογραφικὰς ἐγκαταστάσεις πρὸς ἐκτύπωσιν διαφόρου ἐντύπου ὑλικοῦ κ.λ.π.

ζ) Ἐνισχύει ἠθικῶς καὶ ὑλικῶς δημοσίους ὑπαλλήλους ἀνήκοντας εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας ἢ ἀσχολουμένους μὲ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἐργατικῆς καὶ κοινωνικῆς νομοθεσίας, εἰς οὓς νὰ καταβάλῃ καὶ τὰς δαπάνας μετεκπαιδεύσεως αὐτῶν.

η) Ἐνισχύει οἰκονομικῶς ἄτομα ἢ Ἐπιτροπὰς ἀναλαμβανούσας τὴν σύνταξιν ἐργατικῶν κωδίκων, τὴν κωδικοποίησιν τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας κλπ

Β'. Τὴν ψυχαγωγίαν καὶ σωματικὴν ἀγωγὴν τῶν ἐργαζομένων.

Πρὸς τοῦτο: α) μεριμνᾷ διὰ τὴν καλυτέραν χρησιμοποίησιν τῶν ὡρῶν σχολῆς καὶ τοῦ χρόνου ἀδειῶν, τὴν ψυχαγωγίαν καὶ σωματικὴν ἀγωγὴν τῶν ἐργαζομένων καὶ οἰκογενειῶν των δι' ὀργανώσεως ἐκδρομῶν, ταξειδίων, παραμονῆς εἰς θέρετρα, κατασκηνώσεων, ὀργανώσεως ἑορτῶν, συγκεντρώσεων, γυμνασιηρίων καὶ λοιπῶν συναφῶν μέσων ἢ ὀργανώσεως κέντρων ψυχαγωγίας καὶ λεσχῶν ἐργαζομένων. β) Μεριμνᾷ διὰ τὴν καλλιέργειαν καὶ διάδοσιν τῆς τέχνης μεταξὺ τῶν ἐργαζομένων, καθιστῶσα εἰς αὐτοὺς προσιτὸν τὸ θέατρον, τὸν κινηματογράφον, τὰς συναυλίας καὶ ἄλλας μορφὰς τέχνης. γ) Δύναται νὰ ἱδρύῃ καὶ συντηρῇ ἰδίους θιάσους, θέατρα ἐργατικά, μουσικὰ ἢ χορωδιακὰ συγκροτήματα ἢ κινηματογράφους ἢ νὰ προβαίνῃ εἰς μίσθωσιν θιάσων ἢ ἀγορὰν εἰσιτηρίων θεάτρων ἢ κινηματογράφων πρὸς δωρεὰν διανομὴν εἰς τοὺς ἐργαζομένους. Εἰς ἐξαιρετικὸς δὲ περιπτώσεις ασθαρᾶς ἐπιδόσεως εἰς τέχνας μελῶν τῶν ὡς ἄνω κέντρων δύναται νὰ χορηγῶνται εἰς νέους ἢ νεάνιδας καὶ ὑποτροφίαι διὰ σπουδὰς καλῶν τεχνῶν, κατὰ τὰ διὰ κανονισμοῦ ὁρισθησόμενα. δ) Καλλιεργεῖ τὸν ἐργατικὸν ἀθλητισμόν, δι' ὀργανώσεως ἰδίων ἢ ἐνισχύσεως ἀθλητικῶν ὁμάδων ἢ ὁμάδων ἀθλοπαιδιῶν ἢ ἐκδόσεως ἢ ἐνισχύσεως ἐντύπων. ε) Συνεντίζει τὰς προσπαθείας της μετ' ἄλλων ὀργανισμῶν ἢ φυσικῶν ἢ νομικῶν προσώπων συντελούντων διὰ τῶν ἔργων των εἰς τὴν ἐξύψωσιν τῆς θέσεως τῶν ἐργαζομένων καὶ μετέχει διεθνῶν συνεδρίων ἢ συνεργάζεται μὲ ὀργανώσεις ἡμεδαπὰς ἢ ἀλλοδαπὰς ἐπιδιωκούσας σκοποὺς συναφεῖς.

Γ'. Τὴν ἐπικούρησιν καὶ πρόοδον τοῦ ἑλληνικοῦ συνδικαλισμοῦ καὶ τῶν συνεταιρισμῶν ἐργατοϋπαλληλικοῦ ἐνδιαφέροντος.

Πρὸς τοῦτο: α) Φροντίζει διὰ τὴν στέγασιν, ἐγκατάστασιν καὶ λειτουργίαν τῶν ἐργατικῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων τῆς χώρας ἢ ἑνώσεων αὐτῶν καὶ τὴν ἐκπλήρωσιν ἄλλων γενικωτέρων σκοπῶν των, ὡς καὶ τῶν συνεταιρισμῶν. β) Δύναται νὰ ἀναλαμβάνῃ τὰς δαπάνας ἐγκαταστάσεως καὶ συντηρήσεως τῶν πρὸς λειτουργίαν τῶν ὀργανώσεων τούτων, ὡς καὶ τῶν συνεταιρισμῶν, παραχωρουμένων κτιρίων κλπ. καὶ δύναται νὰ ἐνισχύῃ τὰς ὀργανώσεις πρὸς κάλυψιν δαπανῶν προσωπικοῦ, ἐπιπλώσεως, φωτισμοῦ, ὑδρεύσεως, τηλεφώνου, καθαριότητος καὶ ἐπιβλέψεως τῶν ἐν αἷς ἐγκαθίστανται κτιρίων τούτων. γ) Δύναται νὰ ἐνισχύῃ τὰς ὀργανώσεις αὐτάς, ὡς καὶ τοὺς συνεταιρισμούς, οἰκονομικῶς πρὸς ἐπιτέλεσιν τῶν ἄλλων κοινωνικῆς σημασίας σκοπῶν των (ἐκδόσεις περιοδικῶν ἢ ἐφημερίδων, ὀργάνωσις συνεδρίων κλπ.).

Ἡ διαχείρισις τῶν παρεχομένων ἐνισχύσεων γίνεται ὑπὸ τῶν ὀργανώσεων καὶ συνεταιρισμῶν κατὰ τὰς καταστατικὰς αὐτῶν διατάξεις. δ) Ἱδρύει, ὀργανώνει καὶ συντηρεῖ ἢ ἐνισχύει συνδικαλιστικὰς σχολάς, δύναται δὲ νὰ ἀναλάβῃ καὶ τὰς δαπάνας φοιτήσεως, διατροφῆς καὶ διαμονῆς φοιτώντων. ε) Διὰ τὴν πραγμάτωσιν τῶν ὡς ἄνω ἀναφερομένων σκοπῶν τοῦ παρόντος ἡ Ἐργατικὴ Ἑστία δύναται νὰ παραχωρῇ ἰδια αὐτῆς κτίρια, νὰ ἀνεγείρῃ νέα τοιαῦτα, νὰ μισθώνῃ κατάλληλα καὶ ἐν γένει νὰ ἐνεργῇ πᾶν ἔργον, τὸ ὁποῖον εἰδικῶς ἤθελεν ἐξυπηρετήσει τοὺς ὡς ἄνω ἀναφερομένους σκοπούς.

Δ'. Μεριμνᾷ διὰ τοὺς ὅρους ἐργασίας, στεγάσεως καὶ ὑγιεινῆς τῶν ἐργαζομένων καὶ τῶν οἰκογενειῶν τούτων, δυναμένη νὰ ἀγοράζῃ πρὸς τοῦτο γήπεδα, εἰς ἃ νὰ ἀνεγείρῃ ἐργατικὰς κατοικίας ἢ πολυκατοικίας πρὸς στέγασιν τῶν ἐργαζομένων.

Ε'. Δύναται νὰ ἀναλάβῃ τὴν διαχείρισιν εἰδικῶν λογαριασμῶν ἐχόντων συνάφειαν μὲ τὴν κοινωνικὴν ἢ ἀσφαλιστικὴν πολιτικὴν τοῦ Κράτους.

ΣΤ'. Δύναται νὰ ἀναλάβῃ τὴν νομικὴν ὑπεράσπισιν τῶν συμφερόντων τῶν μισθωτῶν τῶν προκυπτόντων ἐκ τῆς ἐργασιακῆς αὐτῶν σχέσεως καὶ ὀργανώσῃ πρὸς τοῦτο σχετικὴν ὑπηρεσίαν κατὰ τόπους.

Ἄρθρον 2

Διοίκησις

Ἡ Ἐργατικὴ Ἑστία διοικεῖται ὑπὸ Γεν. Δ.Σ. Δι' ἕκαστον δὲ τομέα δράσεως αὐτῆς, ὡς αὐτοὶ καθορίζονται ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ διὰ τῶν §§ Α', Β' καὶ Γ', λειτουργεῖ ἰδία Διοικοῦσα Ἐπιτροπή.

Τὸ Γεν. Δ.Σ. εἶναι ἑπταμελές, ἀποτελούμενον:

1) Ἐκ τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας ὡς Προέδρου.

2) Ἐκ δύο ἀνωτέρων ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας

3) Ἑνὸς ἐργοδοτικοῦ μέλους.

4) Ἑνὸς ἐργατικοῦ μέλους.

5) Ἐκ δύο ἐπιστημόνων.

Τοῦ Γεν. Δ.Σ. προεδρεύει μετὰ ψήφου ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας, ὁσάκις παρίσταται εἰς αὐτό.

Τὸ Γεν. Δ. Σ. Ἐργατικῆς Ἑστίας συνέρχεται τακτικῶς κατὰ μῆνα, ἐκτάκτως δὲ ὁσάκις ὁ Ὑπουργὸς ἢ ὁ Πρόεδρος ἤθελε καλέσει τοῦτο, συζητεῖ καὶ ἀποφασίζει ἐπὶ τῶν γενικωτέρων θεμάτων τοῦ ὀργανισμοῦ καὶ χαράσσει τὴν ἀκολουθητέαν παρ' αὐτοῦ πολιτικήν.

Εἰδικώτερον ἀποφασίζει:

1) Τὴν ἵδρυσιν κέντρων διαφωτίσεως, μορφώσεως, ψυχαγωγίας ἢ ἀναψυχῆς.

2) Καταρτίζει τοὺς κανονισμοὺς λειτουργίας τοῦ Γεν. Δ. Σ., τῶν Διοικουσῶν καὶ Τοπικῶν Ἐπιτροπῶν τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας.

3) Τὴν σύστασιν ἢ κατάργησιν Τοπικῶν Ἐπιτροπῶν.

4) Τὴν ἀγοράν, ἀνέγερσιν ἢ μίσθωσιν ἀκινήτου, τοποθέτησιν κεφαλαίων καὶ σύναψιν δανείων ἢ παροχὴν τοιούτων εἰς τρίτους.

5) Καταρτίζει τὸν προϋπολογισμὸν καὶ ἐγκρί-

νει τὴν κατανομὴν τῶν πιστώσεων κατὰ τομεῖς δράσεως.

6) Ἐγκρίνει τὸν ἀπολογισμὸν καὶ τὴν ἐν γένει δράσιν τῶν Διοικουσῶν Ἐπιτροπῶν καὶ τῶν Τοπικῶν τοιούτων.

7) Διορίζει τὸ προσωπικὸν τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας κατὰ τὰ διὰ κανονισμοῦ ὁρισθησόμενα.

8) Ἐγκρίνει, τροποποιεῖ, ἀναστέλλει ἢ ἀκυροῖ ἐντὸς 7 ἡμερῶν τὰς ἀποφάσεις τῶν Διοικουσῶν Ἐπιτροπῶν.

9) Ἐκδίδει γενικὰς ἀποφάσεις σκοπούσας τὸν καθορισμὸν τῆς ὀρθῆς κατευθύνσεως τοῦ ὀργανισμοῦ.

10) Ἀποφασίζει ἐπὶ παντὸς ζητήματος περὶ οὗ τὰ κεφάλαια Δ', Ε' καὶ ΣΤ' τοῦ προηγουμένου ἄρθρου, δυνάμενον νὰ συνιστᾷ ἀναλόγου ἁρμοδιότητος Ἐπιτροπάς.

Αἱ ἀποφάσεις τοῦ Γεν. Δ. Σ. τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 2, 4, 5 καὶ 7 θεμάτων πρὸ τῆς ἐκτελέσεως των ὑποβάλλονται πρὸς ἔγκρισιν εἰς τὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργόν, ὅστις δικαιοῦται νὰ ἐγκρίνῃ, τροποποιῇ ἢ ἀπορρίπτῃ ταύτας.

Τοῦ Γεν. Δ. Σ. μετέχει ὡς εἰσηγητὴς ἄνευ ψήφου ὁ Διευθυντὴς τῆς Ἑστίας ἢ νόμιμος αὐτοῦ ἀναπληρωτής.

Ἄρθρον 3

Αἱ Διοικοῦσαι Ἐπιτροπαὶ τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας εἶναι:

1) Ἡ Ἐπιτροπὴ μορφώσεως καὶ διαφωτίσεως, ἀποτελουμένη ἐκ δύο μελῶν τοῦ Γεν. Δ. Σ. καὶ ἑτέρων τριῶν προσώπων εἰδικῶν περὶ τὴν μόρφωσιν τῶν ἐργαζομένων.

Ἡ Ἐπιτροπὴ ψυχαγωγίας καὶ σωματικῆς ἀγωγῆς, ἀποτελουμένη ἐκ δύο μελῶν τοῦ Γεν. Δ. Σ. καὶ ἑτέρων τριῶν προσώπων ἐχόντων πεῖραν ἐπὶ τῶν ζητημάτων ψυχαγωγίας καὶ σωματικῆς ἀγωγῆς.

3) Ἐπιτροπὴ συνδικαλισμοῦ, ἀποτελουμένη ἐκ δύο μελῶν, τοῦ Γεν. Δ. Σ. καὶ ἑτέρων τριῶν προσώπων τῆς ἐκλογῆς τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

I. Εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῆς Ἐπιτροπῆς μορφώσεως καὶ διαφωτίσεως ὑπάγεται ἡ μέριμνα τῆς πραγματώσεως τῶν ἐν ἄρθρῳ 1 § Α' καθοριζομένων σκοπῶν διὰ τὴν μόρφωσιν καὶ ἠθικὴν διαπαιδαγώγησιν τῶν ἐργαζομένων.

II. Τῆς Ἐπιτροπῆς ψυχαγωγίας καὶ σωματικῆς ἀγωγῆς ἁρμοδιότης εἶναι ἡ μέριμνα τῆς πραγματώσεως τῶν ἐν ἄρθρῳ 1 παρ. Β' ὁριζομένων σκοπῶν διὰ τὴν ψυχαγωγίαν καὶ σωματικὴν ἀγωγὴν τούτων.

III. Τέλος εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῆς Ἐπιτροπῆς συνδικαλισμοῦ ὑπάγεται ἡ μέριμνα πραγματώσεως τῶν ἐν ἄρθρῳ 1 § Ι' καθοριζομένων σκοπῶν μερίμνης ὑπὲρ τῶν ἐργατικῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων καὶ συνεταιρισμῶν.

Ἑκάστη τῶν ἀνωτέρω Διοικουσῶν Ἐπιτροπῶν δύναται νὰ προτείνῃ εἰς τὸ Γεν. Δ.Σ. τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας τὴν σύστασιν εἴτε εἰς τὸ Κέντρον, εἴτε εἰς τὰς Ἐπαρχίας, Ὑποεπιτροπῶν τριμελῶν ἢ πενταμελῶν ἐχουσῶν εἰς τὸν τομέα αὐτῶν τὴν αὐτὴν ἁρμοδιότητα μὲ τὴν ἀντίστοιχον τῶν οἰκείων Διοικουσῶν Ἐπιτροπῶν.

Τὰ ἔξοδα διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῶν ἐπιδιωκομένων σκοπῶν παρ' ἑκάστης τῶν ἀνωτέρω Διοικουσῶν Ἐπιτροπῶν, ὡς καὶ τῶν παρ' αὐτῶν συσταθησομένων κατὰ τόπους Ὑποεπιτροπῶν, περιλαμβάνονται εἰς εἰδικόν, διὰ μίαν ἑκάστην τῶν ἐν λόγῳ τριῶν Ἐπιτροπῶν, προϋπολογισμὸν δαπανῶν, καταρτιζόμενον παρὰ τοῦ Γεν. Δ.Σ. καὶ ἐγκρινόμενον παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Αἱ εἰς ἐκτέλεσιν τῶν ἐν λόγῳ εἰδικῶν προϋπολογισμῶν δαπάναι τῶν ἄνω Ἐπιτροπῶν ἐκτελοῦνται δι' ἐντολῶν πρὸς τὴν Τράπεζαν, ἐκδιδομένων καθ' ὃν τρόπον καὶ αἱ ἐντελλόμεναι παρὰ τοῦ Γεν. Δ. Σ. τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας πρὸς πληρωμὴν δαπάναι γενικῆς φύσεως, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 4 τοῦ παρόντος Δ/τος.

Ἄρθρον 4

Ἅπαντα τὰ μέλη τοῦ Γεν. Δ.Σ. καὶ τῶν Διοικουσῶν Ἐπιτροπῶν, τοὺς ἀναπληρωτὰς αὐτῶν καὶ τοὺς Γραμματεῖς ἐξ ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας ἢ τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας, ὡς ἐπίσης καὶ τοῦ Προέδρου καὶ Ἀντιπροέδρου τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 3 Διοικουσῶν Ἐπιτροπῶν, διορίζει ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας, ἐπὶ τριετεῖ θητείᾳ διὰ πράξεως αὐτοῦ. Διὰ τῆς αὐτῆς πράξεως ὁρίζεται καὶ ὁ ἀντιπρόεδρος τοῦ Γεν. Δ.Σ. Οἱ Εἰσηγηταὶ τῶν Διοικουσῶν Ἐπιτροπῶν καὶ Ὑποεπιτροπῶν ἐν γένει ὁρίζονται ὑπὸ τοῦ προέδρου τοῦ Γεν Δ.Σ. τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας.

Τὸ Γεν. Δ.Σ. εὑρίσκεται ἐν ἀπαρτίᾳ παρόντων τεσσάρων τουλάχιστον ἐκ τῶν μελῶν αὐτοῦ, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὁ Πρόεδρος ἢ Ἀντιπρόεδρος καὶ ἀποφασίζει διὰ πλειοψηφίας τῶν παρόντων, ἐν ἰσοψηφίᾳ ὑπερισχυούσης τῆς γνώμης ὑπὲρ ἧς ἐτάχθη ὁ Πρόεδρος.

Αἱ Διοικοῦσαι Ἐπιτροπαὶ καλοῦνται τῇ προσκλήσει τοῦ Προέδρου αὐτῶν ἢ, τούτου κωλυομένου, τοῦ Ἀντιπροέδρου αὐτῶν, εὑρίσκονται δὲ ἐν ἀπαρτίᾳ παρόντων τριῶν τουλάχιστον μελῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὁ Πρόεδρος ἢ ὁ Ἀντιπρόεδρος αὐτῶν καὶ ἀποφασίζουσι διὰ πλειοψηφίας τῶν παρόντων, ἐν ἰσοψηφίᾳ ὑπερισχυούσης τῆς γνώμης ὑπὲρ ἧς ἐτάχθη ὁ Πρόεδρος.

Πᾶσαι αἱ ἀποφάσεις τῶν Διοικουσῶν Ἐπιτροπῶν δέον νὰ ὑποβάλλωνται ἀμελητὶ εἰς τὸ Γεν. Δ. Σ.

Αἱ Διοικοῦσαι Ἐπιτροπαὶ δύνανται νὰ ἀναθέτωσι τὴν μελέτην ἢ παρακολούθησιν ὡρισμένων εἰδικῶν θεμάτων εἰς Ὑποεπιτροπάς, συνιστωμένας ἐκ τῶν μελῶν αὐτῶν ἢ καὶ εἰς εἰδικὰ πρόσωπα ἐπὶ καθωρισμένῃ ἀμοιβῇ.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Γεν. Δ. Σ. δικαιοῦται παγίως κατὰ μῆνα ἐξόδων κινήσεως καθοριζομένων δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Εἰς τὰ μέλη, τοὺς Εἰσηγητὰς καὶ τοὺς Γραμματεῖς τοῦ Γεν. Δ.Σ., τῶν Διοικουσῶν Ἐπιτροπῶν καὶ Τοπικῶν Ἐπιτροπῶν καταβάλλονται ἔξοδα κινήσεως κατὰ τὰ δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καθορισθησόμενα.

Πάντα τὰ ἔγγραφα ὑπογράφονται παρὰ τοῦ Προέδρου καὶ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας, αἱ δὲ πάσης φύσεως χρηματικαὶ ἐντολαὶ καὶ παρὰ τοῦ προϊσταμένου τοῦ Λογιστηρίου.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Γεν. Δ. Σ. ἐκπροσωπεῖ τὸν Ὀργανισμὸν ἐξωδίκως καὶ δικαστικῶς.

Δύναται δι' ἀποφάσεως τοῦ Γεν. Δ.Σ. ἡ ἐκπροσώπησις τοῦ Ὀργανισμοῦ ἐπὶ ὡρισμένων θεμάτων, τῇ προτάσει τοῦ Προέδρου αὐτοῦ, νὰ ἀνατίθεται εἰς μέλος αὐτοῦ ἢ εἰς τὸν Διευθυντὴν τῆς Ἑστίας.

Ἄρθρον 5

Ἡ Ταμειακὴ Ὑπηρεσία τῆς Ἐργατικῆς Ἑ-

ατίας διεξάγεται διά μιᾶς τῶν ἀνεγνωρισμένων Τραπεζῶν.

Ἄρθρον 6

Τὸ οἰκονομικὸν ἔτος διά τὴν Ἐργατικὴν Ἑστίαν ἄρχεται ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου καὶ λήγει τὴν 31ην Δεκεμβρίου ἑκάστου ἔτους.

Ὁ προϋπολογισμὸς ἐσόδων καὶ ἐξόδων ἑκάστου ἔτους ὑποβάλλεται τοὐλάχιστον 15 ἡμέρας πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς χρήσεως εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας καὶ ὑπόκειται εἰς τὴν ἔγκρισιν, συμπλήρωσιν ἢ τροποποίησιν παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Συμπληρωματικαὶ πιστώσεις, διαρκούσης τῆς χρήσεως, ἐγκρίνονται κατὰ τὴν αὐτὴν διαδικασίαν.

Δύναται ἀποφάσει τοῦ Γεν. Δ. Σ. ὁρίζοντος τὸν ὑπόλογον νὰ ἐκδίδωνται ἐνταλματα κληρωμῆς ἐπὶ ἀποδόσει λογαριασμοῦ.

Ἅπαντα τὰ στοιχεῖα τῆς διαχειρίσεως τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας διαφυλάσσονται ἐπὶ μίαν δεκαετίαν.

Ἄρθρον 7

Ὁ *Ἔλεγχος* τῆς οἰκονομικῆς ἐν γένει διαχειρίσεως τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας εἶναι προληπτικὸς καὶ ἀπολογιστικός.

Ὁ προληπτικὸς ἔλεγχος, συνισταμένος εἰς τὴν ἐξακρίβωσιν ὅτι πᾶσα πληρωμὴ ἐντέλλεται ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς ἐγκεκριμένης πιστώσεως ὅτι ἐν τῇ ἐνεργείᾳ τῆς δαπάνης ἐτηρήθησαν αἱ ἰσχύουσαι διατάξεις περὶ ἐκτελέσεως δαπανῶν τοῦ Ὀργανισμοῦ καὶ ὅτι ἐπισυνάπτονται εἰς τὸ ἔνταλμα πάντα τὰ ἀποδεικνύοντα τὴν νόμιμον ἐνέργειαν τῆς δαπάνης δικαιολογητικά, ἀσκεῖται ὑπὸ ἁρμοδίου ὑπαλλήλου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ὁ δὲ ἀπολογιστικὸς τοιοῦτος διενεργεῖται κατ' ἔτος ὑπὸ Ἐπιτροπῆς ἀποτελουμένης ἐκ τριῶν ἀνωτέρων δημοσίων ὑπαλλήλων, ἁπάντων διοριζομένων δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Ὁ προληπτικὸς ἔλεγχος διαχειρίσεως τῶν Τοπικῶν Ἐπιτροπῶν γίνεται παρὰ δημοσίων ὑπαλλήλων ὁριζομένων παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Ἄρθρον 8

Τὰ τῆς προμηθείας καὶ παραλαβῆς τοῦ πάσης φύσεως ὑλικοῦ, ἀγοραί, ἀνεγέρσεις, ἐπισκευαὶ καὶ ἐκτελέσεις ἔργων, μεταφοραὶ προσώπων, τὰ τοῦ τρόπου τῆς συσιάσεως τῶν Ἐπιτροπῶν πρὸς διενέργειαν τῶν ἀνωτέρω προμηθειῶν, παραλαβῆς κλπ. καθορίζονται δι' εἰδικοῦ κανονισμοῦ καταρτιζομένου ὑπὸ τοῦ Γεν. Δ. Σ. τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας καὶ ἐγκρινομένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Ἄρθρον 9

1. Τὸ προσωπικὸν τοῦ Ὀργανισμοῦ τελεῖ πρὸς τοῦτον εἰς ἔννομον σχέσιν ἰδιωτικοῦ δικαίου.

2. Τὸ Γεν. Δ. Σ. συντάσσει τὸν ἐσωτερικὸν κανονισμὸν τοῦ προσωπικοῦ.

Ὁ ἐν λόγῳ Κανονισμὸς ἰσχύει ἀπὸ τῆς ἐγκρίσεώς του ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, συμπληροῦται δὲ ἢ τροποποιεῖται κατὰ τὸν αὐτὸν ὡς ἄνω τρόπον.

Ἄρθρον 10

1. Τὰ Γεν. Δ. Σ. τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν καλλιτεχνικῶν, μορφωτικῶν καὶ λοιπῶν παρ' αὐτῆς ἐπιδιωκομένων σκοπῶν δύναται ν' ἀναθέτῃ τὴν ἐκτέλεσιν ὡρισμένης ἐργασίας εἰς πρόσωπα ἔχοντα εἰδικὴν κατάρτισιν καὶ γνῶσιν ἐπὶ συμβάσει διαρκείας οὐχὶ πέραν τοῦ ἔτους, δυναμένης νὰ παραταθῇ ἢ ἀνανεωθῇ ἄνευ περιορισμοῦ τινος ἐκ τῶν κειμένων διατάξεων περὶ προσλήψεως προσωπικοῦ.

2. Οἱ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἐδαφ. 1 τοῦ 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου ἀναλαμβάνοντες τὴν ἐκτέλεσιν ἐργασίας παρὰ τῇ Ἐργατικῇ Ἑστίᾳ δὲν θεωροῦνται προσωπικὸν αὐτῆς καὶ δὲν ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἄλλων προστατευτικῶν τῶν ἐργαζομένων διατάξεων.

Ἄρθρον 11

Διὰ τὴν πραγμάτωσιν τῶν σκοπῶν ἐν γένει τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας ἐν ταῖς ἐπαρχίαις δύνανται νὰ συνιστῶνται εἰς τὰς κυριωτέρας πόλεις τὰς ἀριθμούσας πλέον τῶν χιλίων μισθωτῶν Τοπικαὶ Ἐπιτροπαί.

Αἱ δαπάναι ἑκάστης Τοπικῆς Ἐπιτροπῆς ἐκτελοῦνται βάσει προϋπολογισμῶν συντασσομένων ὑπ' αὐτῶν καὶ ἐγκρινομένων ὑπὸ τοῦ Γεν. Δ. Σ.

Αἱ Τοπικαὶ Ἐπιτροπαὶ διορίζονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, κινοῦνται καὶ δρῶσι συμφώνως πρὸς τὰς ἀποφάσεις τοῦ Γεν. Δ. Σ. καὶ τῶν Διοικουσῶν Ἐπιτροπῶν, ἡ δὲ σύνθεσις καὶ ἡ ἐν γένει λειτουργία αὐτῶν καθορίζονται διὰ κανονισμοῦ ἐγκρινομένου ἑκάστοτε ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας μετὰ γνώμην τοῦ Γεν. Δ. Σ.

Ἡ θητεία τῶν μελῶν τῶν Τοπικῶν Ἐπιτροπῶν εἶναι διετής, δύνανται ὅμως ταῦτα νὰ ἀνακαθίστανται ἐλευθέρως καὶ κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς θητείας των ταύτης.

Διὰ τῶν αὐτῶν Κανονισμῶν ὁρίζονται ὁ τρόπος διενεργείας δαπανῶν, τὰ τῆς ἀναλήψεως ἢ πληρωμῶν δαπανῶν παρὰ τῆς Τραπέζης εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ αὐτῶν, ὡς καὶ τῆς ἀποδόσεως ἀπολογισμοῦ εἰς τὸ Γεν. Δ. Σ. τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας.

Ἄρθρον 12

Πᾶν θέμα ἀφορῶν τὰ κτίρια τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας διέπεται ὑπὸ κανονισμοῦ ἐγκρινομένου ὑπὸ τοῦ Γεν. Δ. Σ. τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας.

Δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, μετὰ πρότασιν τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς συνδικαλιστικοῦ τομέως, ὁρίζονται αἱ ἐργατικαὶ ὀργανώσεις αἱ δικαιοῦμεναι ἐγκαταστάσεως εἰς τὰ ἰδιόκτητα ἢ μισθωμένα κτίρια τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας.

Ἐργατικαὶ Ὀργανώσεις, αἵτινες κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἤθελον παρεκκλίνει τοῦ συνδικαλιστικοῦ των σκοποῦ ἢ ἤθελον παραβῆ καθ' ὁποιονδήποτε τρόπον τὰς διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ κτιρίων, ἐξώνονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Ἡ ἔξωσις διενεργεῖται διοικητικῶς.

Ἄρθρον 13

Τὰ Κέντρα, αἱ Ἑστίαι καὶ τὰ λοιπὰ Ἱδρύματα τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας διοικοῦνται ὑπὸ Ἐφορίων, καθ' ἃ Κανονισμὸς ἤθελον ὁρίσει.

Αἱ ἐν λόγῳ Ἐφορίαι διαχειρίζονται καὶ τὰ διὰ τὴν λειτουργίαν αὐτῶν διατιθέμενα ποσά, δύναται δὲ νὰ ὁρισθῇ καὶ διαχειριστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ.

Ἄρθρον 14

Διὰ τὴν ἐκτέλεσιν εἰδικῆς ὑπηρεσίας παρὰ τῇ Ἐργατικῇ Ἑστίᾳ δύναται ὁ Ὑπουργὸς τῆς

Ἐργασίας νὰ ἀποσπᾷ προσωρινῶς παρ' αὐτῇ ὑπαλλήλους τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας ἢ τῶν εἰς αὐτὸ ὑπαγομένων Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου.

Ἄρθρον 15

Τὸ ἤδη ὑφισταμένων Διοικητικὸν Συμβούλιον καὶ αἱ Τοπικαὶ Ἐπιτροπαὶ τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας θεωροῦνται ὅτι ἐλειτούργησαν νομίμως κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 29.10.1953 μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος.

Ἄρθρον 16

Τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Βασιλικοῦ Διατάγματος ἀνατίθεμεν εἰς τὸν Ἡμέτερον ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργόν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 4 Φεβρουαρίου 1954

—

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ ἐπεκτάσεως τῆς Νομοθεσίας τοῦ Ταμείου Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Χημικῶν, ὡς καὶ τοῦ Ταμείου Ἐξόδου καὶ Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Μισθωτῶν Βιομηχανίας Καπνοῦ, εἰς τὴν Δωδεκάνησον.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 111 τῆς 4 Ἰουνίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: α) Τὰς διατάξεις τῆς § 3 τοῦ ἄρθρ. 15 τοῦ Νόμου ΔΡΛΔ/1918 περὶ προσωρινῆς Διοικήσεως τῶν στρατιωτικῶς κατεχομένων χωρῶν, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τῶν ἄρθρων 9 καὶ 10 τοῦ ν.δ. 218/1947, καὶ β) τὰς ὑπ' ἀριθ. 185/1951 καὶ 186/1954 γνωμοδοτήσεις τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1

Ἐπεκτείνεται καὶ ἐφαρμόζεται εἰς τὴν Δωδεκάνησον ἅπασα ἡ Νομοθεσία ἡ διέπουσα τὰ Ταμεῖα α) Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Χημικῶν καὶ β) Ἐξόδου καὶ Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Μισθωτῶν Βιομηχανίας Καπνοῦ.

Ἄρθρον 2

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ μηνὸς τοῦ μεθεπομένου τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Εἰς τὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεται ἡ δημοσίευσις καὶ ἐκτέλεσις τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Μαΐου 1954

—

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ τρόπου ἀναθεωρήσεως συνταξιοδοτικῶν ἀποφάσεων τοῦ Ι.Κ.Α.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 111 τῆς 4 Ἰουνίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 ν.δ. 2698/1953 περὶ Διοικήσεως τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, μεταρρυθμίσεως τῆς περὶ αὐτοῦ Νομοθεσίας, ὡς καὶ ἄλλων τινῶν διατάξεων καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 161/1954 γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1

Πρωτοβάθμιοι Ἐπιτροπαὶ Ἀναθεωρήσεως

1. Πρὸς ἐνέργειαν τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 38 § 1 τοῦ ν. δ. 2698/1953 περὶ διοικήσεως τοῦ Ι.Κ.Α. κλπ.» ἀναθεωρήσεως τῶν παρὰ τῶν ὀργάνων τοῦ Ι.Κ.Α. ἐκδοθεισῶν συνταξιοδοτικῶν ἀποφάσεων συνιστῶνται, δι' ἀποφάσεων τοῦ Διοικητοῦ τοῦ Ἱδρύματος, δημοσιευομένων εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, εἰς τὰς ἕδρας πάντων ἢ τινῶν τῶν Περιφερειακῶν Καταστημάτων τοῦ Ἱδρύματος ἀνὰ μία ἢ πλείονες τριμελεῖς Πρωτοβάθμιοι Ἐπιτροπαί, ἀποτελούμεναι:

α) Ἐκ τοῦ ἐν τῇ ἕδρᾳ τοῦ Ὑποκαταστήματος Προέδρου Πρωτοδικῶν ἢ ἑνὸς τῶν αὐτόθι ὑπηρετούντων Πρωτοδικῶν, ὡς Προέδρου, ὑποδεικνυομένου, μεθ' ἑνὸς ἀναπληρωτοῦ, ὑπὸ τοῦ οἰκείου Εἰσαγγελέως Ἐφετῶν, αἰτήσει τοῦ Διοικητοῦ τοῦ Ἱδρύματος.

β) Ἐξ ἑνὸς ἀνωτέρου ἢ ἀνωτέρου ὑπαλλήλου τοῦ Ἱδρύματος μεθ' ἑνὸς ἀναπληρωτοῦ του, λαμβανομένων ἐκ τῶν παρὰ τῇ Διοικήσει ὑπηρετούντων ἢ ἐξ ἑνὸς δημοσίου ὑπαλλήλου μεθ' ἑνὸς ἀναπληρωτοῦ του, διὰ τὰς ἐκτὸς τῆς ἕδρας Διοικήσεως Πρωτευούσης περιοχάς.

γ) Ἐξ ἑνὸς ὑπαλλήλου τοῦ Ἱδρύματος μεθ' ἑνὸς ἀναπληρωτοῦ του, λαμβανομένων ἐκ τῶν ὑπηρετούντων παρὰ τῷ Ὑποκαταστήματι παρ' ᾧ ἡ Ἐπιτροπή, ἐξυπηρετουμένου τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ὑποκαταστήματος.

2. Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἀναθεωρήσεως ἐγκαθίστανται εἰς τὰ οἰκεῖα Περιφερειακὰ Ὑποκαταστήματα, τοποθετεῖται δὲ παρ' αὐταῖς ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ὑποκαταστήματος εἷς ὑπάλληλος ὡς γραμματεύς, ὡς καὶ τὸ λοιπὸν ἀναγκαῖον βοηθητικὸν προσωπικόν.

Διὰ διαταγῆς τοῦ Δ/ντοῦ, αἰτήσει τοῦ Προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς, τίθεται εἰς τὴν διάθεσιν ταύτης κατάλληλος ὑπάλληλος τοῦ Ὑποκαταστήματος πρὸς μελέτην τῶν φακέλλων καὶ διεξαγωγὴν σχετικῶν ἐρευνῶν κατὰ τὰς ὑποδείξεις τῆς Ἐπιτροπῆς.

3. Διὰ τῆς περὶ συστάσεως ἑκάστης Ἐπιτροπῆς ἀποφάσεως τοῦ Διοικητοῦ ὁρίζεται ὁ χρόνος, ἐντὸς τοῦ ὁποίου δέον αὕτη νὰ περατώσῃ τὸ ἔργον της, δυναμένου καὶ νὰ παραταθῇ δι' ὁμοίας ἀποφάσεως. Εἰς τοὺς μετέχοντας τῶν Πρωτοβαθμίων Ἐπιτροπῶν ἀναθεωρήσεως καταβάλλεται ἀποζημίωσις δι' ἔξοδα κινήσεως αὐτῶν ἓξ δραχμῶν ἑξακοσαράκοντα χιλιάδων κατὰ συνεδρίαν καὶ διὰ δέκα τὸ πολὺ συνεδριάσεις κατὰ μῆνα.

Ἄρθρον 2

Λόγοι ἀναθεωρήσεως

1. Πᾶσαι αἱ ἀποφάσεις, ἐκδοθεῖσαι παρ' οἱουδήποτε ὀργάνου τοῦ Ἱδρύματος ἢ συγχωνευθέντος εἰς τοῦτο εἰδικοῦ Ταμείου, ἀνεξαρτήτως χρόνου ἐκδόσεως αὐτῶν, δι' ὧν ἀπενεμήθη καὶ καταβάλλεται εἰς βάρος τοῦ Ἱδρύματος σύνταξις ἢ βοήθημα τύπου συντάξεως ἢ ἐπίδομα ἐπαγγελματικῆς ἀναπροσαρμογῆς εἰς ἠσφαλισμένους τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ συγχωνευθέντων Ταμείων ἢ εἰς μέλη τῆς οἰκογενείας των, εἰσάγονται αὐτεπαγγέλτως πρὸς ἀναθεώρησιν.

2. Ἡ ἀναθεώρησις χωρεῖ, ἐὰν ἡ συνταξιοδοτικὴ ἀπόφασις ἐξεδόθη κατ' ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν τῶν νόμων ἢ τῶν κανονισμῶν ἢ κατὰ πλάνην περὶ τὴν ἐκτίμησιν πραγματικῶν στοιχείων, ὡς καὶ ἐὰν ἐπηκολούθησαν λόγοι συνεπαγόμενοι κατὰ νόμον τὴν ἄρσιν τῆς ἰσχύος τῆς ἀποφάσεως.

Ἡ Ἐπιτροπὴ ἀναθεωρήσεως ἐξετάζει ἰδίως:

α) Τὸ νόμιμον καὶ κατ' οὐσίαν βάσιμον τῆς

τυχόν ἐκ τῶν ὑστέρων ἀναγνωρίσεως ἀνυρωθεισῶν ὑπὸ τῆς ὑπηρεσίας ἡμερῶν ἐργασίας τοῦ ἠσφαλισμένου.

β) Τὴν ὕπαρξιν ἢ μὴ τῆς κατὰ νόμον ἀπαιτουμένης ἀνικανότητος πρὸς ἐργασίαν ὡς προυποθέσεως τῆς συντάξεως ἀναπηρίας ἢ τοῦ ἐπιδόματος ἐπαγγελματικῆς ἀναπροσαρμογῆς, ὡς καὶ τῆς ἀπολύτου ἀναπηρίας, ἐν περιπτώσει χορηγήσεως ἐκ τοῦ λόγου τούτου προσαυξήσεως τῆς συντάξεως.

γ) Τὴν ὕπαρξιν ἢ μὴ τῆς κατὰ νόμον συγγενικῆς σχέσεως τοῦ ἠσφαλισμένου ἢ συνταξιούχων ὡς προϋποθέσεως πρὸς χορήγησιν συντάξεως εἰς τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας του, ὡς καὶ τῆς ἀναπηρίας τοῦ συνταξιοδοτουμένου χήρου ἢ τῆς ἀνικανότητος πρὸς πᾶσαν βιοποριστικὴν ἐργασίαν τέκνων, ἐγγόνων καὶ προγόνων, συνταξιοδοτουμένων μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ 18ου ἔτους τῆς ἡλικίας των.

δ) Τὴν συμπλήρωσιν τοῦ κατὰ νόμον ὁρίου ἡλικίας ἐπὶ συντάξεων γήρατος.

ε) Τὴν ὀρθότητα τοῦ γενομένου ὑπολογισμοῦ τῆς συντάξεως ἢ τοῦ ἐπιδόματος ἐπαγγελματικῆς ἀναπροσαρμογῆς.

στ) Τὴν ὀρθότητα τῆς γενομένης ἀναπροσαρμογῆς τοῦ ποσοῦ συντάξεως, ἀπονεμηθείσης κατὰ τὸν ν. 6298/1934 περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων».

ζ) Τὴν τήρησιν τῶν κανόνων περὶ χρονικῶν ὁρίων ἰσχύος τῶν νόμων, ἐν τῇ ρυθμίσει συνταξιοδοτικῶν ὑποθέσεων κατὰ τὸ μεταβατικὸν στάδιον τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» καὶ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ καταργηθέντος ν. 6298/1934.

η) Τὴν τήρησιν τῶν περὶ παραγραφῆς τοῦ συνταξιοδοτικοῦ δικαιώματος διατάξεων τοῦ νόμου.

Ἄρθρον 3

Ὑγειονομικαὶ Ἐπιτροπαί

Πρὸς γνωμοδότησιν περὶ τῆς ἀνικανότητος πρὸς ἐργασίαν τῶν λόγῳ ἀναπηρίας συνταξιούχων ἢ μελῶν οἰκογενείας, ὧν ἡ συνταξιοδότησις ἔχει ὡς προϋπόθεσιν τὴν ἀναπηρίαν των, συνιστῶνται δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητοῦ εἰς τὰ περιφερειακὰ Ὑποκαταστήματα παρ' οἷς λειτουργοῦσιν Ἐπιτροπαὶ ἀναθεωρήσεως εἰδικαὶ τριμελεῖς Ὑγειονομικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἐξ ἰατρῶν ἐκ τῶν παρὰ τῷ Ἱδρύματι ὑπηρετούντων, ἐξ ὧν ὁ εἷς τακτικὸς ἰατρὸς ἐλεγκτής, ἐὰν ὑπηρετῇ τοιοῦτος παρὰ τῷ Ὑποκαταστήματι, εἰς ἃς οἱ ἀνωτέρω παραπέμπονται ὑπὸ τῶν Ἐπιτροπῶν ἀναθεωρήσεως.

Αἱ Ὑγειονομικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἀποφαίνονται κατὰ τὴν κειμένην καθ' ἑκάστην διαδικασίαν, ὑποβαλλόμεναι τὸν συνταξιοῦχον εἰς ἐμπεριστατωμένην ἐξέτασιν, παραπέμπουσαι τοῦτον πρὸς ἐξέτασιν εἰς εἰδικοὺς ἰατρούς, παραγγέλλουσαι τὴν ἐνέργειαν παρακλινικῶν ἐξετάσεων κλπ.

Τὸ πόρισμα τῆς Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς, ἐφ' ὅσον μὲν ἀναφέρεται εἰς τὸ εἶδος, τὴν φύσιν, τὴν διάρκειαν τῆς διαπιστουμένης παθήσεως, εἶναι ὑποχρεωτικὸν διὰ τὰς Ἐπιτροπὰς ἀναθεωρήσεως, ἐφ' ὅσον δὲ ἀναφέρεται εἰς τὴν ἐπίδρασιν αὐτῆς εἰς τὴν ἱκανότητα τοῦ συνταξιούχου πρὸς ἐπίδοσιν εἰς βιοποριστικὴν ἐργασίαν, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου, ἔχει συμβουλευτικὸν χαρακτῆρα.

Ἄρθρον 4

Διαδικασία ἐνώπιον τῶν Πρωτοβαθμίων Ἐπιτροπῶν Ἀναθεωρήσεως.—Ἀποφάσεις

1. Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἀναθεωρήσεως δύνανται νὰ καλοῦν ἐνώπιόν των τοὺς ἐνδιαφερομένους συνταξιούχους, τοὺς παρ' οἷς οὗτοι ἐργάσθησαν ἐργοδότας καὶ ἕτερα πρόσωπα δυνάμενα νὰ παράσχουν χρησίμους διὰ τὸ ἔργον των πληροφορίας, νὰ ἐξετάζουν τούτους ἐνόρκως ἢ μή, νὰ παραγγέλλουν τὴν προσκόμισιν μισθολογίων, βιβλίων ἀγορᾶς ἐνσήμων καὶ ἀσφαλιστικῶν βιβλιαρίων, ὡς καὶ νὰ ζητοῦν παρὰ δημοσίων καὶ δημοτικῶν ἢ κοινοτικῶν ἀρχῶν, παρὰ Τραπεζῶν καὶ Ὀργανισμῶν Δημοσίου Δικαίου πληροφορίας ἢ τὴν ἐνέργειαν ἀναγκαίων διὰ τὴν ἀναθεώρησιν διαπιστώσεων.

2. Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἀναθεωρήσεως συνεδριάζουν παρόντων πάντων τῶν μελῶν των, ἐκδίδουν δὲ ἐπὶ πάσης ἐλεγχομένης ὑπ' αὐτῶν συνταξιοδοτικῆς ἀποφάσεως ἠτιολογημένας ἀποφάσεις.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ δύνανται εἴτε νὰ κηρύξουν τὴν ἐλεγχομένην συνταξιοδοτικὴν ἀπόφασιν ὡς καλῶς ἐχουσαν, εἴτε νὰ ἀνακαλέσουν ἢ νὰ τροποποιήσουν ταύτην, ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει, ὡς πρὸς πάντας ἢ τινας τῶν δικαιούχων εἴτε ἐξ ὑπαρχῆς, εἴτε ἀπὸ ὡρισμένου χρόνου καὶ ἐφεξῆς.

3. Πρὸ τῆς ἐκδόσεως ἀποφάσεως, ἐπαγομένης οἱανδήποτε μεταβολὴν εἰς συνταξιοδοτικήν τινα ἀπόφασιν, ὁ ἐνδιαφερόμενος δύναται κατὰ τὴν κρίσιν τῆς Ἐπιτροπῆς νὰ καλῆται ἐνώπιον αὐτῆς πρὸς ἔκθεσιν τῶν ἀπόψεών του. Οὗτος δύναται νὰ παρασταθῇ καὶ διὰ πληρεξουσίου, δικαιοῦται δὲ νὰ λάβῃ γνῶσιν τοῦ συνταξιοδοτικοῦ φακέλλου καὶ παντὸς ἐν γένει ὑπ' ὄψιν τῆς Ἐπιτροπῆς εὑρισκομένου σχετικοῦ στοιχείου.

4. Ἡ ἀπόφασις τῆς Ἐπιτροπῆς ἀναθεωρήσεως κοινοποιεῖται εἰς τὸν ἐνδιαφερόμενον μερίμνῃ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ὑποκαταστήματος κατὰ τὰ ἰσχύοντα περὶ κοινοποιήσεως ἀποφάσεων τῶν ἀσφαλιστικῶν ὀργάνων τοῦ Ἱδρύματος, γνωστοποιουμένου ἅμα αὐτῷ καὶ τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ. 6 δικαιώματος προσφυγῆς.

Ἄρθρον 5

Δευτεροβάθμιοι Ἐπιτροπαὶ Ἀναθεωρήσεως

1. Πρὸς ἐκδίκασιν προσφυγῶν κατ' ἀποφάσεων τῶν Πρωτοβαθμίων Ἐπιτροπῶν Ἀναθεωρήσεως συνιστᾶται δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητοῦ τοῦ Ἱδρύματος, δημοσιευομένης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ἐν Ἀθήναις, Πειραιεῖ, Θεσσαλονίκῃ καὶ Πάτραις ἀνὰ μία Δευτεροβάθμιος Ἐπιτροπὴ ἀναθεωρήσεως, ἀποτελουμένη :

α) Ἐξ ἑνὸς ἐφέτου, ὡς Προέδρου, ὑποδεικνυομένου, μετὰ τοῦ ἀναπληρωτοῦ του, ὑπὸ τοῦ οἰκείου Προέδρου Ἐφετῶν καὶ διὰ τὴν ἐν Πειραιεῖ Ἐπιτροπὴν ὑπὸ τοῦ Προέδρου Ἐφετῶν Ἀθηνῶν, αἰτήσει τοῦ Διοικητοῦ.

β) Ἐξ ἑνὸς ἀνωτέρου ὑπαλλήλου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας μεθ' ἑνὸς ἀναπληρωτοῦ του· καὶ

γ) Ἐξ ἑνὸς ἀνωτάτου ἢ ἀνωτέρου ὑπαλλήλου τοῦ Ἱδρύματος μεθ' ἑνὸς ἀναπληρωτοῦ του.

2. Ἡ ἐν Ἀθήναις Δευτεροβάθμιος Ἐπιτροπὴ ἀναθεωρήσεως εἶναι ἁρμοδία πρὸς ἐκδίκα-

σιν προσφυγῶν κατ' ἀποφάσεων τῶν Πρωτοβαθμίων Ἐπιτροπῶν ἀναθεωρήσεως Ἀθηνῶν, Μυτιλήνης καὶ Βόλου, ἢ ἐν Πειραιεῖ κατ' ἀποφάσεων τῶν Πρωτοβαθμίων Ἐπιτροπῶν Πειραιῶς, Χανίων, Ἡρακλείου καὶ Ρόδου, ἢ ἐν Θεσσαλονίκῃ κατ' ἀποφάσεων τῶν Πρωτοβαθμίων Ἐπιτροπῶν Θεσσαλονίκης, Καβάλας καὶ Κομοτινῆς καὶ ἢ ἐν Πάτραις κατ' ἀποφάσεων τῶν Πρωτοβαθμίων Ἐπιτροπῶν Πατρῶν, Καλαμῶν καὶ Ἰωαννίνων.

3. Παρ' ἑκάστῃ Δευτεροβαθμίῳ Ἐπιτροπῇ ἀναθεωρήσεως τοποθετεῖται ὑπὸ τοῦ Διοικητοῦ ὑπάλληλος τοῦ Ἱδρύματος ὡς Γραμματεὺς καὶ τὸ λοιπὸν ἀναγκαῖον βοηθητικὸν προσωπικόν.

4. Ἡ διάταξις τῆς παραγράφου 2 τοῦ ἄρθρ. 4 ἐφαρμόζεται καὶ προκειμένου περὶ τῶν Δευτεροβαθμίων Ἐπιτροπῶν.

5. Εἰς τοὺς μετέχοντας τῶν Δευτεροβαθμίων Ἐπιτροπῶν καταβάλλεται ἀποζημίωσις δι' ἕξοδα κινήσεως αὐτῶν ἐκ δραχμῶν ἑξήκοντα χιλιάδων κατὰ συνεδρίασιν καὶ διὰ δέκα συνεδριάσεις τὸ πολὺ κατὰ μῆνα.

Ἄρθρον 6

Προσφυγή

1. Κατὰ τῶν ἀποφάσεων τῶν Πρωτοβαθμίων Ἐπιτροπῶν ἀναθεωρήσεως ἐπιτρέπεται εἰς τὸν ἔχοντα συμφέρον προσφυγὴ ἐνώπιον τῆς ἀμιγοῦς Δευτεροβαθμίου Ἐπιτροπῆς ἀναθεωρήσεως.

Ἡ προσφυγὴ ἀσκεῖται δι' αἰτήσεως κατατεθείσης εἰς τὸ Ὑποκατάστημα παρ' ᾧ ἐδρεύει ἡ ἐκδοῦσα τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν Πρωτοβάθμιος Ἐπιτροπὴ ἀναθεωρήσεως ἢ εἰς τὸ Ὑποκατάστημα τοῦ τόπου τῆς κατοικίας ἢ τῆς διαμονῆς τοῦ προσφεύγοντος, ἐντὸς ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας δέκα πέντε (15) ἡμερῶν ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τῆς ἀποφάσεως.

2. Ἡ ἄσκησις τῆς προσφυγῆς δὲν ἀναστέλλει τὴν ἐκτέλεσιν τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως. Ἡ ἐπὶ ταύτῃ ὅμως ἀπόφασις τῆς Δευτεροβαθμίου Ἐπιτροπῆς δέον νὰ ἐκδοθῇ ἐντὸς προθεσμίας δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς ἀσκήσεως, ἧς παρελθούσης ἀπράκτου ἡ ἐκτέλεσις τῆς προσβληθείσης ἀποφάσεως ἀναστέλλεται.

Ἡ Δευτεροβάθμιος Ἐπιτροπὴ ἀποφαίζει λαμβάνουσα ὑπ' ὄψιν νὰ ἐν τῷ φακέλλῳ στοιχεῖα, ἄνευ προσκλήσεως τοῦ αἰτοῦντος, δστις ὅμως δικαιοῦται νὰ παραστῇ ἐνώπιον αὐτῆς αὐτοπροσώπως ἢ διὰ πληρεξουσίου ἐὰν ζητήσῃ τοῦτο.

Ἡ Δευτεροβάθμιος Ἐπιτροπὴ δύναται κατὰ τὴν κρίσιν της νὰ παραπέμψῃ τὸν προσφεύγοντα ἐνώπιον τῆς ἐν τῇ ἕδρᾳ αὐτῆς Δευτεροβαθμίου Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς Ἀναπηρίων τοῦ Ἱδρύματος, περὶ τῆς γνωματεύσεως τῆς δποίας ἰσχύουν τὰ ἐν ἄρθρῳ 3 ὁριζόμενα.

Ἄρθρον 7

Ἀσυμβίβαστον

Ὁ ἐκδόσας τὴν συνταξιοδοτικὴν ἀπόφασιν ὑπάλληλος τοῦ Ἱδρύματος δὲν δύναται νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν σύνθεσιν τῆς ἐπιλαμβανομένης τῆς ἀποφάσεως Πρωτοβαθμίου ἢ Δευτεροβαθμίου Ἐπιτροπῆς ἀναθεωρήσεως.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος (*).

Ἐν Ἀθήναις τῇ 11 Μαΐου 1954

(*) Σχετικὴ πρὸς τὸ ἄνω διάταγμα εἶναι ἡ κατωτέρω ὑπ' ἀριθ. 153/1954 Ἐγκύκλιος τῆς Διοικήσεως τοῦ Ι.Κ.Α. κοινοποιηθεῖσα πρὸς τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α.:

Συμφώνως πρὸς τὸ ἐν λόγῳ Β.Δ. ὑπόκεινται εἰς ἀναθεώρησιν αἱ ἀποφάσεις οἱουδήποτε ὀργάνου τοῦ Ι.Κ.Α. ἢ συγχωνευθέντος εἰς τοῦτο εἰδικοῦ Ταμείου, αἱ ἐκδοθεῖσαι μέχρι 4.6.1954, δι' ὧν ἀπενεμήθη καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ καταβάλλεται εἰς βάρος τοῦ Ἱδρύματος σύνταξις ἢ βοήθημα τύπου συντάξεως ἢ ἐπίδομα ἐπαγγελματικῆς ἀναπροσαρμογῆς εἰς ἠσφαλισμένον τοῦ Ι.Κ.Α. ἢ συγχωνευθέντων Ταμείων, ἢ εἰς μέλη οἰκογενείας τούτου.

Συνεπῶς δὲν ὑπόκεινται κατ' ἀρχὴν εἰς ἀναθεώρησιν ἀποφάσεις περὶ συνταξιοδοτήσεως ἢ ἀναγνωρίσεως ἐπιδόματος ἐπαγγελματικῆς ἀναπροσαρμογῆς ἐκδοθεῖσαι μετὰ τὴν 4.6.1954, ἐκτὸς ἐὰν ἐπὶ ἐνδεχομένων περιπτώσεων εἰδικοί λόγοι ὑπαγορεύουν τὴν ἀναθεώρησιν. Δὲν ὑπόκεινται ἐξ ἄλλου εἰς ἀναθεώρησιν ἀποφάσεις, δι' ὧν ἀνεγνωρίσθη συνταξιοδοτικὸν δικαίωμα, ὅπερ ἔληξε κατὰ τὸν χρόνον ἐνάρξεως ἰσχύος τοῦ Β.Δ. 11.5.1954. Εἰς τὴν ἐξαίρεσιν ὅμως ταύτην δὲν συμπεριλαμβάνονται περιπτώσεις, καθ' ἃς ἡ καταβολὴ τῆς συντάξεως ἔχει ἀναστολὴν κατ' ἐφαρμογὴν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 29 § 7 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951.

Δεδομένου ὅτι ἡ ταασσομένη ὑπὸ τοῦ ν. δ. 2698/1953 προθεσμία διὰ τὴν ἐνέργειαν τῆς ἀναθεωρήσεως λήγει τὴν 10ην Νοεμβρίου 1954 καὶ συνεπῶς τὸ ἀπομένον χρονικὸν διάστημα εἶναι ὅλως ἀνεπαρκὲς διὰ τὴν ἀναθεώρησιν ἁπασῶν τῶν συνταξιοδοτικῶν ἀποφάσεων, τὰς δποίας ἀφορᾷ τὸ β. δ/γμα, θὰ ἀπαριθμηθοῦν κατ' ἀπόλυτον προτεραιότητα εἰς τὰς οἰκείας Ἐπιτροπὰς Ἀναθεωρήσεως αἱ κάτωθι κατηγορίαι συνταξιοδοτικῶν ἀποφάσεων:

α) Αἱ ἀποφάσεις Τ.Δ.Ε. περὶ συνταξιοδοτήσεως ἢ χορηγήσεως ἐπιδόματος ἐπαγγελματικῆς ἀναπροσαρμογῆς, αἵτινες ἐλήφθησαν διαφανθέντος τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ὑποκαταστήματος.

β) Αἱ συνταξιοδοτικαὶ ἀποφάσεις αἱ ἐκδοθεῖσαι ὑπὸ συγχωνευθέντων μετὰ τοῦ Ι.Κ.Α. Ταμείων, ἐφ' ὅσον ὑφίσταται ἀντίθετος εἰσήγησις τῆς Ὑπηρεσίας ἢ ἐλλείπουν ἐκ τοῦ φακέλλου τὰ κατὰ τὰς διεπούσας τὸ συγχωνευθὲν Ταμεῖον διατάξεις καθοριζόμενα δικαιολογητικά.

γ) Ἅπασαι αἱ συνταξιοδοτικαὶ ἀποφάσεις ἐκδοθεῖσαι ὑπὸ συγχωνευθέντων μετὰ τοῦ Ι.Κ.Α. Ταμείων, ἐφ' ὅσον ἐλήφθησαν κατὰ τὴν τελευταίαν διετίαν πρὸ τῆς συγχωνεύσεως. Κατωτέρω παραθέτομεν τὴν ἡμερομηνίαν συγχωνεύσεως μετὰ τοῦ Ι.Κ.Α. τῶν διαφόρων Ταμείων.

1) Ταμεῖον Συντάξεων Προσωπικοῦ Τραπέζης Χίου (β. δ. τῆς 22.9.1952. Ἀπὸ 29.9.1952).

2) Ταμεῖον Συντάξεων Προσωπικοῦ Νέας Ἀνων. Ἑταιρ. Διώρυγος Κορίνθου (β. δ. τῆς 22.9.1952. Ἀπὸ 29.9.1952).

3) Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Καπνεργατῶν (ν. 2348/1953. Ἀπὸ 1.4.1953).

4) Ταμεῖον Συνιδιοκτητῶν Νάξου (β. δ. τῆς 22.9.1952. Ἀπὸ 29.9.52).

5) Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Φορτοεκφορτωτῶν Λιμένος Καλαμῶν (β. δ. τῆς 22.9. 1952. Ἀπὸ 29.9.1952).

6) Εἰδικὸς Λογαριασμὸς Συντάξεως τοῦ Συνδέσμου τῶν Ὑπαλλήλων Παραλοβῆς καὶ Πα-

ραδόσεως Ἐμπορευμάτων Λιμένος Πειραιῶς (β. δ. 12.6.1953. Ἀπὸ 25.7.1953).

7) Ταμείων Συντάξεων Προσωπικοῦ τοῦ Ἐργαστηρίου Ἀπόρων Γυναικῶν. (Ἀπὸ 1.5.1949).

δ) Αἱ συνταξιοδοτικαὶ ἀποφάσεις αἱ ἐχουσαι ὡς προϋπόθεσιν ἀναπηρίαν, ἐφ' ὅσον ἡ περὶ ταύτης ἐκτίμησις τοῦ ἀποφασιζοντος ὀργάνου ὑσωσδῶς ἀφίσταται τῆς γνώμης τῆς οἰκείας Ὑγειον. Ἐπιτροπῆς. Ἐφ' ὅσον ὅμως τὰ ἀρμόδια ὑγειον. ὄργανα ἔχουν γνωματεύσει περὶ τοῦ στοιχείου τούτου μετὰ τὴν 1.1.1953, αἱ σχετικαὶ ἀποφάσεις δὲν θὰ παραπεμπωνται πρὸς ἀναθεώρησιν, ἐκτὸς ἐὰν ἐνδεχομένως συνηγοροῦν πρὸς τοῦτο εἰδικοὶ λόγοι.

ε) Συνταξιοδοτικαὶ ἀποφάσεις, εἰς τὰς ὁποίας διὰ τὴν βεβαίωσιν τῆς ἡλικίας τοῦ ἡσφαλισμένου ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν δικαστικαὶ ἀποφάσεις ἀναγνωριστικαὶ τῆς ἡλικίας.

Ἐφ' ὅσον ὅμως ἔχουν ἐκδοθῆ καταδικαστικαὶ ἀποφάσεις ἐπὶ ἀγωγῆς ἡσφαλισμένων πρὸς ἀποζημίωσιν, αἱ σχετικαὶ συνταξιοδοτικαὶ ἀποφάσεις δὲν θὰ παραπεμφθοῦν πρὸς ἀναθεώρησιν.

Συνταξιοδοτικαὶ ἀποφάσεις, καθ' ἃς ὁ ἡσφαλισμένος φέρεται πραγματοποιήσας συνολικῶς ἀριθμὸν ἡμερῶν ἐργασίας κατὰ πολὺ ὑπερβαίνοντα τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου καθοριζόμενα κατώτατα ὅρια, δὲν κρίνεται κατ' ἀρχὴν σκόπιμον νὰ ὑποβληθοῦν πρὸς ἀναθεώρησιν διὰ τὴν περὶ πληρώσεως τῶν χρονικῶν προϋποθέσεων κρίσιν, ἐνῷ ἀντιθέτως ἰδιαιτέρα ἐπιμέλεια δέον νὰ καταβληθῆ ἐπὶ περιπτώσεων, καθ' ἃς ὁ συνολικὸς ἀριθμὸς τούτων μόλις καλύπτει τὸ ἐλάχιστον ὅριον τῶν τασσομένων χρονικῶν προϋποθέσεων.

Ἀποφάσεις τῆς Α.Ε.Ε.Α.Α ἢ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἱεραρχικοῦ Ἐλέγχου δὲν θὰ παραπεμφθοῦν πρὸς ἀναθεώρησιν.

Συγκρότησις συνεργείων διαχωρισμοῦ συνταξιοδοτικῶν ἀποφάσεων.

Πρὸς διαχωρισμὸν τῶν φακέλλων τῶν ὡς ἄνω κατηγοριῶν συνταξιοδοτικῶν ἀποφάσεων, αἵτινες θὰ ὑποβληθοῦν κατ' ἀπόλυτον προτεραιότητα εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς Ἀναθεωρήσεως, θὰ συγκροτηθῆ συνεργεῖον ὑπ' εὐθύνην τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ὑποκαταστήματος ἐκ 6 ὑπαλλήλων εἰς τὸ Ὑποκατάστημα Ἀθηνῶν, καὶ ἀνὰ 3 εἰς τὰ Ὑποκαταστήματα Πειραιῶς καὶ Θεσσαλονίκης. Εἰς τὰ λοιπὰ Ὑποκαταστήματα ἡ ἀνωτέρω ὑπηρεσία θ' ἀνατεθῆ εἰς τὸν κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Διευθυντοῦ κατάλληλον πρὸς τοῦτο ὑπάλληλον.

Οἱ ὑπάλληλοι οὗτοι ἀποχωρίζοντες τοὺς σχετικοὺς φακέλλους θὰ ὑποβάλλουσι τούτους εἰς τὴν οἰκείαν Ἐπιτροπὴν ἀναθεωρήσεως, ἐπισυνάπτοντες εἰς ἕκαστον τούτων συνοπτικὸν σημείωμα ἀναφέρον τὸν λόγον τῆς τοιαύτης παραπομπῆς, συμφώνως πρὸς τὴν γενομένην κατάταξιν τῶν συνταξιοδοτικῶν ἀποφάσεων. Ἐφ' ὅσον ὑπάρξουν πλείονες λόγοι παραπομπῆς πρὸς ἀναθεώρησιν, θ' ἀναφέρονται ἅπαντες.

Εἰς ἃς περιπτώσεις κατὰ τὸν διενεργούμενον παρὰ τῆς ὑπηρεσίας προέλεγχον τῶν φακέλλων διαπιστοῦνται ἐλλείψεις τῶν ὑποβληθέντων δικαιολογητικῶν κρίνεται ὀρθὸν νὰ εἰδοποιῆται ὁ ἐνδιαφερόμενος διὰ τὴν προσήκουσαν συμπλήρωσίν των, τασσομένης αὐτῷ συντόμου προθεσμίας, ἧς παρερχομένης ἀπράκτου ἡ συνταξιοδοτικὴ ἀπόφασις δέον νὰ εἰσάγηται πρὸς ἀναθεώρησιν.

Συγκρότησις Ἐπιτροπῶν

Πρὸς ἀναθεώρησιν τῶν συνταξιοδοτικῶν ἀποφάσεων συνιστῶνται εἰς μὲν τὰ Ὑποκαταστήματα Ἀθηνῶν, Πειραιῶς, Θεσσαλονίκης ἀνὰ 3 ἐριμελεῖς Πρωτοβάθμιοι Ἐπιτροπαὶ ἀναθεωρήσεως, ἀνὰ μία δὲ εἰς ἕκαστον τῶν κάτωθι Περιφερειακῶν Ὑποκαταστημάτων: Πατρῶν - Βόλου - Μυτιλήνης - Καβάλας - Ἰωαννίνων - Κομοτινῆς - Καλαμῶν - Χανίων - Ἡρακλείου καὶ Ρόδου.

Πρὸς ἐκδίκασιν προσφυγῶν κατ' ἀποφάσεων τῶν Πρωτοβαθμίων Ἐπιτροπῶν ἀναθεωρήσεως συνιστῶνται ἀνὰ μία Δευτεροβάθμιος Ἐπιτροπὴ εἰς τὰ κάτωθι Ὑποκαταστήματα: 1) Ἀθηνῶν, ἁρμοδία πρὸς ἐκδίκασιν προσφυγῶν κατ' ἀποφάσεων τῶν Πρωτοβαθμίων Ἐπιτροπῶν ἀναθεωρήσεως Ἀθηνῶν, Μυτιλήνης καὶ Βόλου, 2) Πειραιῶς, ἁρμοδία πρὸς ἐκδίκασιν προσφυγῶν κατ' ἀποφάσεων τῶν Πρωτοβαθμίων Ἐπιτροπῶν Πειραιῶς, Χανίων, Ἡρακλείου καὶ Ρόδου, 3) Θεσσαλονίκης, ἁρμοδία πρὸς ἐκδίκασιν προσφυγῶν κατ' ἀποφάσεων τῶν Πρωτοβαθμίων Ἐπιτροπῶν Θεσσαλονίκης, Καβάλας καὶ Κομοτινῆς καὶ 4) Πατρῶν, ἁρμοδία πρὸς ἐκδίκασιν προσφυγῶν κατ' ἀποφάσεων τῶν Πρωτοβαθμίων Ἐπιτροπῶν Πατρῶν, Καλαμῶν καὶ Ἰωαννίνων.

Τὰ Τοπικὰ Ὑποκαταστήματα δέον ὅπως ἐγκαίρως ὑποβάλουν εἰς τὰ οἰκεῖα Περιφερειακὰ Ὑποκαταστήματα ἅπαντας τοὺς φακέλλους συνταξιούχων, ὁ δὲ διαχωρισμὸς τῶν πρὸς ἀναθεώρησιν συνταξιοδοτικῶν ἀποφάσεων θὰ γίνῃ εἰς τὰ Περιφερειακὰ Ὑποκαταστήματα.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Ἰουνίου 1954

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ καθιερώσεως ἑορταίων ἡμερῶν ὁλοκληρωτικῆς καὶ μερικῆς ἀργίας καταστημάτων Μήλου καὶ Πατρῶν καὶ καταργήσεως τοῦ β. δ/τος τῆς 30.8/11.9.1937 περὶ καθιερώσεως ἐν περιτροπῇ ἀργίας τῶν ἑορταίων κλπ. Πύργου.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 101 τῆς 21 Μαΐου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 2 § 2 καὶ 6 § 2 τοῦ π. δ/τος τῆς 8/14 Μαρτίου 1930 περὶ κωδικοποιήσεως εἰς νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως, αἰτήσει τῶν ἐνδιαφερομένων ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων Μήλου, Πατρῶν καὶ Πύργου, τὴν ὑπ' ἀριθ. 15/29/18/23.1.1954 σύμφωνον γνώμην τῆς Διοικήσεως Χωροφυλακῆς Κυκλάδων καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 8135/Φ18/13/4.8.1953 τῆς Ἀστυνομικῆς Διευθύνσεως Πατρῶν, μετὰ σύμφωνον γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 301/1954 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, ἀποφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

1. Καθιεροῦμεν ὡς ἑορτασίμους ἡμέρας ὁλοκληρωτικῆς καὶ μερικῆς ἀργίας τῶν ἐμπορικῶν καταστημάτων, ἐδωδιμοπωλείων, παντοπωλείων, οἰνοπαντοπωλείων, καταστημάτων χονδρικῆς πωλήσεως καὶ ποτοποιείων τῶν κοινοτήτων Πλά-

κας, Ἀδάμαντος, Τρυπητῆς, Τριοβασάλου καὶ Πέραν Τριοβασάλου Μήλου, τὰς κάτωθι:

Ὁλοκληρωτικὴ ἀργία

1) Τὴ ταῦ ἔτους Ἁγίου Βασιλείου, 2) Κυριακὴ τοῦ Πάσχα καὶ 3) 28η Ὀκτωβρίου.

Μερικὴ ἀργία

1) Κοιμήσεως Θεοτόκου, 2) Καθαρὰ Δευτέρα καὶ 3) αἱ Κυριακαί, καθ' ἃς τὰ ἀνωτέρω καταστήματα θὰ ἀνοίγουν ἀπὸ τοῦ πέρατος τῆς θείας λειτουργίας μέχρι τῆς 2ας μ.μ. ὥρας.

Καθ' ἁπάσας τὰς ὡς ἄνω ἑορτὰς τὰ ἑστιατόρια, καφενεῖα, ζαχαροπλαστεῖα, οἰνοπωλεῖα καὶ τὰ τμήματα τῶν ὡς μικτῶν λειτουργούντων καταστημάτων τὰ μὴ ὑπαγόμενα εἰς τὰς κατηγορίας τῶν ὡς ἄνω καταστημάτων παραμένουν ἀνοικτά, καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν, βάσει τῶν ἰσχυουσῶν διατάξεων.

2. Καθιεροῦμεν ὁλοκληρωτικὴν ἀργίαν εἰς τὰ φαρμακεῖα τῆς πόλεως Πατρῶν κατὰ τὴν 26ην Δεκεμβρίου, δευτέραν ἡμέραν τῶν Χριστουγέννων.

3. Καταργοῦμεν τὸ Β. Διάταγμα τῆς 30.8/11.9.1937 περὶ καθιερώσεως ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς τὰ ἑστιατόρια, ζυθεστιατόρια, μαγειρεῖα καὶ οἰνομαγειρεῖα τῆς πόλεως Πύργου».

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 11 Μαΐου 1954

—

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ καταργήσεως Β. Δ. «περὶ ὁλοκληρωτικῆς Κυριακῆς ἀργίας κουρείων καὶ κομμωτηρίων Ἰωαννίνων καὶ Χαλανδρίου»

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 127 τῆς 22 Ἰουνίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 18 § 4 τοῦ Π.Δ. τῆς 8/14.3.1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν Νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως», αἰτησιν τῆς Συντεχνίας Καταστηματαρχῶν Κουρέων—Κομμωτῶν καὶ τοῦ Συλλόγου Ὑπαλλήλων Κουρείων Ἰωαννίνων, αἴτησιν τῆς Ἑνώσεως Ἐπαγγελματιῶν καὶ Βιοτεχνῶν καὶ τῶν Ὑπαλλήλων Κουρείων Χαλανδρίου, σύμφωνον γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 268/1954 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

1. Καταργοῦμεν τὸ β.δ. τῆς 6/16.3.1951 περὶ καθιερώσεως ὁλοκληρωτικῆς Κυριακῆς ἀργίας τῶν κουρείων τῆς πόλεως Ἰωαννίνων» καὶ ὁριζομεν, ὅπως τὰ κουρεῖα καὶ κομμωτήρια τῆς πόλεως Ἰωαννίνων ἀνοίγωσι κατὰ τὰς Κυριακὰς ἀπὸ τῆς 10ης π.μ. μέχρι τῆς 1ης μ.μ. κατὰ τὸν χειμῶνα καὶ ἀπὸ τῆς 9ης π.μ. μέχρι τῆς 1ης μ.μ. κατὰ τὸ θέρος καὶ παραμένωσι κλειστὰ ἀπὸ τῆς ὡς ἄνω ὥρας μεσημβρινοῦ κλεισίματος τῆς Κυριακῆς μέχρι τῆς 3ης μ.μ. τῆς Δευτέρας.

2. Καταργοῦμεν τὸ β. δ. τῆς 7.4/4.5.1953 «περὶ καθιερώσεως ὁλοκληρωτικῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς τὰ κουρεῖα καὶ κομμωτήρια Χαλανδρίου» καὶ ὁριζομεν, ὅπως τὰ κουρεῖα καὶ κομμωτήρια Χαλανδρίου ἀνοίγωσι κατὰ τὰς Κυριακὰς ἀπὸ τῆς 9ης π.μ. μέχρι τῆς 1ης μ.μ. καὶ παραμένωσι κλειστὰ ἀπὸ τῆς 1ης μ.μ. τῆς Κυριακῆς μέχρι τῆς 3ης μ.μ. τῆς Δευτέρας.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 4 Ἰουνίου 1954

—

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ καθιερώσεως ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς τὰ ἑστιατόρια κ.λ.π. τῆς πόλεως Δράμας καὶ καταργήσεως διαταγμάτων τινῶν.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 127 τῆς 22 Ἰουνίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 § 2 τοῦ π.δ. τῆς 8/14.3.1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως», αἰτήσεις τῶν ἐνδιαφερομένων ἐργοδοτικῶν καὶ ὑπαλληλικῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων Δράμας, Καρδίτσης καὶ Ἄργους μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 267/1954 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

1. Ἐκ τῶν ἐν τῇ πόλει τῆς Δράμας λειτουργούντων ἑστιατορίων, ζυθεστιατορίων καὶ οἰνομαγειρείων παραμένουσιν ἀνοικτὰ κατὰ τὰς Κυριακὰς τὰ ἡμίση τούτων ἐκ περιτροπῆς, τῆς σειρᾶς αὐτῶν ὁριζομένης ὑπὸ τῆς οἰκείας Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς.

2. Καταργοῦμεν τὰ κάτωθι Διατάγματα:

1) Τὰ π. δ. τῆς 13/18.1.1927 καὶ τῆς 25.6/4.6.1929 «περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως τῶν ἑστιατορίων, ζυθεστιατορίων, κ.λ.π. Καρδίτσης κατὰ τὴν χειμερινὴν περίοδον».

2) Τὸ β. δ. τῆς 18/23.11.1939 «περὶ κλεισίματος ἐκ περιτροπῆς κατὰ τὰς Κυριακὰς τῶν ἑστιατορίων κ.λ.π. Καρδίτσης κατὰ τὴν θερινὴν περίοδον».

3. Καταργοῦμεν 1) τὸ β.δ. τῆς 8.12.1950/18.1.1951 περὶ καθιερώσεως ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς τὰ καφενεῖα τῆς πόλεως "Αργους».

2) Τὸ β.δ. τῆς 11.12.1951/16.1.1952 «περὶ καθιερώσεως τῆς ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς τὰ ζαχαροπλαστεῖα καὶ γαλακτοπωλεῖα τῆς πόλεως "Αργους».

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 4 Ἰουνίου 1954

—

ΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

834/1954 Πράξις Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου

Περὶ καταβολῆς εἰς τοὺς ὑπηρετοῦντας εἰς Δημοσίας Ὑπηρεσίας ὑπαλλήλους ἐπὶ συμβάσει σχέσεως δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου τῶν ὑπὸ τῶν οἰκείων συμβάσεων προβλεπομένων ἀποδοχῶν.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 130 τῆς 24 Ἰουνίου 1954)

Λαβὸν ὑπ' ὄψιν:

1) Τὸν ν. 2767/1954 ἄρθρ. 8, δι' οὗ ἐκυρώθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 1492/1953 πρᾶξις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου περὶ καταβολῆς εἰς τοὺς ἐπὶ συμβάσει ὑπαλλήλους τῶν ἀποδοχῶν αὐτῶν ἀπὸ

1.11.1953 μέχρι 31.1.1954, ἐφ' ὅσον παρέσχον ὑπηρεσίαν καὶ

2) Σχετικὴν εἰσήγησιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ἀποφαίζει:

Ἐγκρίνει ὅπως εἰς τοὺς πρὸ τῆς 31ης Ὀκτωβρίου π.ἔ. ὑπηρετοῦντας εἰς Δημοσίας Ὑπηρεσίας ἐπὶ συμβάσει σχέσεως δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου ὑπαλλήλους, οἵτινες διετηρήθησαν παρὰ ταῖς Ὑπηρεσίαις ταύταις καὶ εἰργάσθησαν μετὰ τὴν 1ην Νοεμβρίου π.ἔ. τοῖς καταβληθῶσιν αἱ ὑπὸ τῶν οἰκείων συμβάσεων των καθωρισμέναι ἀποδοχαὶ των καὶ πέραν τῆς 31.1.1954 μέχρι τῆς ὁλοκληρώσεως τοῦ ἐκ νέου διορισμοῦ των.

Ἡ παροῦσα δημοσιευθήσεται διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἰσχύει διὰ τὸ οἰκονομικὸν ἔτος 1953—1954.

Ἐκδόσαν πρὸς τοῦτο τὴν ὑπ' ἀριθ. 831 παροῦσαν πρᾶξιν του, κυρωθησομένην διὰ νόμου, μερίμνῃ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν.

Ὁ Πρόεδρος — Τὰ Μέλη

—

840/1954 Πρᾶξις Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου

Περὶ παρατάσεως προθεσμίας τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ΣΤ' Ψηφίσματος 1946.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 130 τῆς 24 Ἰουνίου 1954)

Ἔχον ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ὑπὸ στοιχ. ΣΤ' ψηφίσματος τοῦ ἔτους 1946 περὶ τῆς ἰσχύος τῶν νομοθετημάτων τῆς περιόδου τῶν Κυβερνήσεων τῆς Ἐσθνικῆς Κατοχῆς τῶν ἐτῶν 1941 - 1944, ἀποφασίζει:

Παρατείνει μέχρι τῆς 31ης Δεκεμβρίου 1954 τὴν λήγουσαν τὴν 30ὴν Ἰουνίου 1954 προθεσμίαν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ὡς ἄνω ΣΤ/1946 Ψηφίσματος, μέχρι τῆς ὁποίας αἱ νομοθετικαὶ πράξεις ἐν Ἑλλάδι Κυβερνήσεων τῆς περιόδου τῆς ἐχθρικῆς στρατιωτικῆς κατοχῆς τῆς χώρας τῶν ἐτῶν 1941 - 1944 διατηροῦσι τὴν ἰσχὺν ἣν εἶχον κατὰ τὴν 31ην Μαΐου 1946 ἰσχύν των ὡς ἁπλοῖ νόμοι.

Ἐκδόσαν πρὸς τοῦτο τὴν ὑπ' ἀριθ. 840 παροῦσαν Πρᾶξιν του, δημοσιευομένην διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ Πρόεδρος — Τὰ Μέλη

—

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ κλπ.

24811/1954 Ἀπόφ. πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς

Περὶ ἐγκρίσεως τῶν οἰκονομικῶν ὅρων τῶν κατωτέρω ἀναφερομένων συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 127 τῆς 21 Ἰουνίου 1954)

Ἡ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 267/1953 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου συσταθεῖσα ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπή,

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

Τὰς διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 267/1953 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, κυρωθείσης διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2415/1953 ν.δ., σχετικὴν πρότασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, καὶ

1) Τὴν ἀπὸ 19.4.1954 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας προσωπικοῦ ζαχαροπλαστείων Ἀθηνῶν καὶ προαστείων.

2) Τὴν ἀπὸ 19.4.1954 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας ἀρχιθερμαστόρων καὶ θερμαστόρων ξηρᾶς ἁπάσης τῆς Χώρας.

3) Τὴν ἀπὸ 20.4.1954 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας προσωπικοῦ ζυθοποιΐας καὶ ψυγείων ἁπάσης τῆς Χώρας.

4) Τὴν ἀπὸ 20.4.1954 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας ὁδηγῶν φορτηγῶν αὐτοκινήτων ἰδιωτικῆς χρήσεως ἁπάσης τῆς Χώρας.

5) Τὴν ἀπὸ 28.4.1954 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας ὁδηγῶν αὐτοκινήτων πολυτελείας, ἰδιωτικῆς χρήσεως, ἁπάσης τῆς Χώρας.

6) Τὴν ἀπὸ 24.4.1954 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας ἐργατοϋπαλλήλων χάρτου καὶ γραφικῶν τεχνῶν χαρτεμπορικῶν ἐπιχειρήσεων Ἀθηνῶν.

7) Τὴν ἀπὸ 21.4.1954 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων γκαράζ καὶ πρατηρίων βενζίνης Ἀθηνῶν—Πειραιῶς καὶ περιχώρων.

8) Τὸ ἀπὸ 5.4.1954 πρακτικὸν συμφωνίας περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἐν γένει προσωπικοῦ τῶν ἐν Ἑλλάδι ἐπιχειρήσεων πετρελαιοειδῶν.

9) Τὴν ἀπὸ 16.4.1954 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας ἐργατοτεχνιτῶν ξυλουργῶν—οἰκοδόμων Χανίων.

10) Τὴν ἀπὸ 18.5.1954 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας ἐργατοτεχνιτῶν ὑαλοπινάκων (ἐξαμάδων) τῆς Α.Ε.Ε.Χ. Προϊόντων καὶ Διπασμάτων.

11) Τὴν ἀπὸ 4.5.1954 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας ἐργατοτεχνιτῶν μολυβδουργῶν - ὑδρογονοσυγκολλητῶν τῆς Α.Ε.Ε.Χ. Προϊόντων καὶ Διπασμάτων.

12) Τὴν ἀπὸ 7.5.1954 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας τεχνιτῶν ἐφαπλωματοποιῶν Ἡρακλείου Κρήτης.

13) Τὴν ἀπὸ 6.5.1954 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας ἐργατοϋπαλλήλων καπνοβιομηχανίας Καλαμῶν.

14) Τὴν ἀπὸ 12.3.1954 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας σερβιτόρων καὶ βοηθῶν ἐστιατορίων - ζυθεστιατορίων - ὀινομαγειρείων κλπ. Πειραιῶς καὶ περιχώρων.

15) Τὴν ἀπὸ 3.3.1954 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας ἐργατῶν βαρελοποιῶν Ἰτέας, ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν, ὅπως ὁ ἐξ ἡμῶν Ὑπουργὸς Ἐργασίας, βάσει τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ν.δ. 2510/1953 παρεχομένης αὐτῷ ἐξουσιοδοτήσεως, καθορίσῃ δι' ἀποφάσεών του τὰ τῆς ἀμοιβῆς τῶν ὡς ἄνω μισθωτῶν, ὡς ἐν τῇ οἰκείᾳ δι' ἕκαστον, ἐκ τῶν ἀνωτέρω, κλάδον, συλλογικῇ συμβάσει καὶ πρακτικῷ συμφωνίας ὁρίζονται.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12 Ἰουνίου 1954

—

24815/1954 Ἀπόφ. πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς

Περὶ ἐξαιρέσεως τοῦ πάσης φύσεως ἐργατοϋπαλληλικοῦ προσωπικοῦ τοῦ "Ὀργανισμοῦ Λιμένος Πειραιῶς Ο.Α.Π.", τοῦ συνδεομένου μετ' αὐτοῦ διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ὑπ' ἀριθ. 27653/1/1954 καὶ 27272/1954 ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 129 τῆς 22 Ἰουνίου 1954)

Ἡ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 267/1953 πράξεως τοῦ

Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου συσταθεῖσα πενταμελὴς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπή.

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τὰς διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 267/1953 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, κυρωθείσης διὰ τοῦ υπ' ἀριθ. 2415/1953 ν. δ. 2) Σχετικὴν πρότασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν, ὅπως ὁ ἐξ ἡμῶν Ὑπουργὸς Ἐργασίας, δι' ἀποφάσεώς του ἐκδοθησομένης βάσει τῆς διὰ τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ν. δ. 2510/1953 παρασχεθείσης αὐτῷ ἐξουσιοδοτήσεως, ἐξαιρέσῃ ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ὑπ' ἀριθ. 27272/1954 «περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν τοῦ Δημοσίου καὶ τῶν Ν.Π.Δ.Δ., τῶν συνδεομένων διὰ σχέσεως ἐργασίας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου» καὶ 27653/1/1954 «περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, ὑπηρετῶν καὶ ἐργατοτεχνιτῶν ἐν γένει, μὴ τυχόντων αὐξήσεως ἀπὸ 1.2.1954 καὶ ἐντεῦθεν» ἀποφάσεων αὐτοῦ τὸ πᾶσης φύσεως ἐργατοϋπαλληλικὸν προσωπικὸν τοῦ Ὀργανισμοῦ Λιμένος Πειραιῶς (Ο.Α.Π.), τὸ συνδεόμενον μετ' αὐτοῦ διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12 Ἰουνίου 1954

—

24809/1954 Ἀπόφ. πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς

Περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν μυλεργατῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 130 τῆς 26 Ἰουνίου 1954)

Ἡ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 267/1953 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου συσταθεῖσα ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπή.

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 267/1953 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἀποφαινόμεθα:

Ἐγκρίνομεν, ὅπως προσωρινῶς καὶ μέχρι συνάψεως συλλογικῆς συμβάσεως ἢ ἐπιλύσεως τῆς ἐν προκειμένῳ συλλογικῆς διαφορᾶς ἐργασίας ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων ὀργάνων διαιτησίας αὐξηθῶσιν ἀπὸ 1ης Μαΐου ἐ.ἔ. δι' ἀποφάσεως τοῦ ἐξ ἡμῶν Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, βάσει τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ν.δ. 2510/1953 παρεχομένης αὐτῷ ἐξουσιοδοτήσεως κατὰ τὴν 9.4.1953 αἱ καταβαλλόμεναι ἀποδοχαὶ τῶν μυλεργατῶν ὡς ἀκολούθως:

1) Διὰ μὲν τὸ τμῆμα μηνιαίων ἀποδοχῶν μέχρι χιλίων πεντακοσίων (1.500) νέων δραχμῶν ἢ ἡμερομισθίου μέχρι πεντήκοντα (50) νέων δραχ. παρέχεται αὔξησις ἐξ εἴκοσι πέντε τοῖς ἑκατὸν (25 ο/ο), διὰ δὲ τὸ τμῆμα μηνιαίων ἀποδοχῶν ἀπὸ χιλίων πεντακοσίων μιᾶς (1.501) νέων δραχμῶν μέχρι τριῶν χιλιάδων (3.000) νέων δραχμῶν ἢ ἡμερομισθίου ἀπὸ πεντήκοντα μιᾶς (51) νέων δραχμῶν μέχρις ἑκατὸν (100) νέων δραχμῶν παρέχεται αὔξησις ἐξ εἴκοσι ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν (20 ο/ο). Οὐδεμία αὔξησις παρέχεται ἐπὶ τοῦ πλέον τῶν 3.000 ἢ 100 νέων δραχμῶν τμήματος μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου.

2) Εἰς τὰς κατὰ τὰς §§ 1 καὶ 2 αὐξήσεις συγχωνεύεται ἀπὸ 1 Μαΐου ἐ.ἔ. τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 ἀποφάσεως ἡμῶν χορηγηθὲν ἐπίδομα ἀκριβείας, ὡς τοῦτο προσηυξήθη καὶ ἐνσωματωθῇ εἰς τὰς τακτικὰς ἀποδοχάς, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 27333/1953 ἀποφάσεως τοῦ ἐξ ἡμῶν Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ὡς ἐπίσης συγχωνεύεται καὶ πᾶσα ἑτέρα αὔξησις οἰκειοθελῶς χορηγηθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου πρὸς τὸ προσωπικὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς 9 Ἀπριλίου καὶ ἑξῆς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12 Ἰουνίου 1954

—

24812/1954 Ἀπόφ. πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς

Περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν ἐργατοτεχνιτῶν ἐργοστασίων παραγωγῆς ζυμῶν ἀρτοποιΐας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 130 τῆς 26 Ἰουνίου 1954)

Ἡ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 267/1953 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου συσταθεῖσα ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπή.

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 267/1953 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἀποφαινόμεθα:

Ἐγκρίνομεν, ὅπως προσωρινῶς καὶ μέχρι συνάψεως συλλογικῆς συμβάσεως ἢ ἐπιλύσεως τῆς ἐν προκειμένῳ συλλογικῆς διαφορᾶς ἐργασίας ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων ὀργάνων διαιτησίας αὐξηθῶσιν ἀπὸ 1ης Μαΐου ἐ.ἔ. δι' ἀποφάσεως τοῦ ἐξ ἡμῶν Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, βάσει τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ν. δ. 2510/1953 παρεχομένης αὐτῷ ἐξουσιοδοτήσεως, αἱ ἀποδοχαὶ τῶν ἐργατοτεχνιτῶν ἐργοστασίων παραγωγῆς ζυμῶν ἀρτοποιΐας, τῶν ὑπαγομένων εἰς τὰς διατάξεις τῆς ἀπὸ 15.2.1940 σχετικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὡς ἀκολούθως:

1. Ἐπὶ τῶν καταβαλλομένων κατὰ τὴν 9ην Ἀπριλίου 1953 εἰς τοὺς ἐν λόγῳ μισθωτοὺς ἀποδοχῶν παρέχεται αὔξησις:

α) Εἰς τὸ προσωπικὸν τὸ μὴ ἔχον συμπεπληρωμένον τὸ 19ον ἔτος τῆς ἡλικίας του καὶ ἑνὸς τουλάχιστον ἔτους παρὰ τῷ αὐτῷ ἢ ἑτέρῳ ἐργοδότῃ προϋπηρεσίαν, αὔξησις ἐκ 15 ο/ο· καὶ

β) Εἰς τὸ προσωπικὸν τὸ ἔχον συμπεπληρωμένον τὸ 19ον ἔτος τῆς ἡλικίας του καὶ ἑνὸς τουλάχιστον ἔτους παρὰ τῷ αὐτῷ ἢ ἑτέρῳ ἐργοδότῃ προϋπηρεσίαν, διὰ μὲν τὸ τμῆμα μηνιαίων ἀποδοχῶν μέχρι χιλίων πεντακοσίων (1.500) νέων δραχμῶν ἢ ἡμερομισθίου μέχρι πεντήκοντα (50) νέων δραχμῶν παρέχεται αὔξησις ἐκ τριάκοντα τοῖς ἑκατὸν (30 ο/ο), διὰ δὲ τὸ τμῆμα μηνιαίων ἀποδοχῶν ἀπὸ χιλίων πεντακοσίων μιᾶς (1.501) νέων δραχμῶν μέχρι τριῶν χιλιάδων (3.000) νέων δραχμῶν ἢ ἡμερομισθίου ἀπὸ πεντήκοντα μιᾶς (51) νέων δραχμῶν μέχρις ἑκατὸν (100) νέων δραχμῶν παρέχεται αὔξησις ἐξ εἴκοσι τοῖς ἑκατὸν (20 ο/ο). Οὐδεμία αὔξησις παρέχεται ἐπὶ τοῦ πλέον τῶν 3.000 ἢ 100 νέων δραχμῶν τμήματος μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου.

2. Εἰς τὰς κατὰ τὰς §§ 1 καὶ 2 αὐξήσεις συγχωνεύεται τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 ἀποφάσεως ἡμῶν χορηγηθὲν ἐπίδομα ἀκριβείας, ὡς τοῦτο προσηυξήθη καὶ ἐνσωματωθῇ εἰς τὰς τακτικὰς ἀποδοχάς, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 27333/1953 ἀποφάσεως τοῦ ἐξ ἡμῶν Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ὡς ἐπίσης συγχωνεύεται καὶ πᾶσα ἑτέρα αὔξησις οἰκειοθελῶς χορηγηθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου πρὸς τὸ προσωπικὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς 9ης Ἀπριλίου 1953 καὶ ἑξῆς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12 Ἰουνίου 1954

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Η ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΤΑΞΙΣ ΕΙΣ ΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς Γενικῆς Συνομοσπονδίας Ἐργατῶν Ἑλλάδος ἐδόθη τὴν 18 Μαΐου ε.ἔ. διάλεξις ὑπὸ τοῦ Ἀντιπροέδρου τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς Οἰκονομικῶν καὶ Ἐμπορικῶν Ἐπιστημῶν κ. ***Σ. Καλογεροπούλου-Στρατῆ***, μὲ θέμα: «Ἡ ἐργατικὴ τάξις εἰς τὰ πλαίσια τῆς διεθνοῦς κοινωνίας».

Εἰς τὸ πρῶτον μέρος τῆς ὁμιλίας ἐτονίσθησαν τὰ κύρια χαρακτηριστικὰ τῆς διεθνοῦς κοινωνίας καὶ ἐτονίσθη, ὅλως ἰδιαιτέρως, ὅτι τὸ διεθνὲς δίκαιον ἀγνοεῖ τὸν ἄνθρωπον, ἐξηγήσας τοὺς ἱστορικοὺς λόγους, οἱ ὁποῖοι ἐθεμελίωσαν τὴν διακρατικὴν κοινότητα, εἰς κοινωνίαν μόνον Κρατῶν. Μετὰ ταῦτα ἐξιστόρησε τοὺς λόγους, οἵτινες ὠδήγησαν εἰς τὴν παραδοχὴν ὡρισμένων ἐξαιρέσεων (πρόσδος τοῦ μηχανισμοῦ, ἐφευρέσεις, καπιταλισμός, διεθνεῖς ἐπικοινωνίαι), μὲ ἀποτέλεσμα τὴν ἀναγνώρισιν, πλὴν τῶν Κρατῶν, καὶ ἄλλων νομικῶν ὀντοτήτων καὶ, κατ' ἐξαίρεσιν, τοῦ ἀτόμου, ὡς π.χ. ἀπάτριδες, μειονότητες, μικτὰ διαιτητικὰ δικαστήρια κ.τ.λ.

Ἡ ἀπανάστασις, ὅμως, εἰς τὸ καθεστὼς τῆς διεθνοῦς κοινωνίας ἐγένετο διὰ τῆς διεθνοῦς προστασίας τῆς ἐργασίας καὶ διὰ τῆς ἱδρύσεως τοῦ οἰκείου διεθνοῦς ὀργάνου, τῆς Διεθνοῦς Ὀργανώσεως Ἐργασίας, ὑπὸ τῆς Συνθήκης τῶν Βερσαλλιῶν.

Εἰς τὸ δεύτερον μέρος ὁ ὁμιλητὴς ἠρεύνησε τὰς ἀρχάς, ἐπὶ τῶν ὁποίων στηρίζεται ἡ ἀνωτέρω προστασία, ἤδη ἀπὸ τῆς διακηρύξεως τῆς Φιλαδελφείας τοῦ 1944 καὶ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Δ.Ο.Ε., δηλ. τοῦ Συντάγματος τοῦ 1946.

Ἀνέλυσε, μετὰ ταῦτα, τὰς διαφόρους λειτουργίας τῆς ἐργατικῆς ἐξουσίας: α) Νομοθετικήν, τρόποι συνθέσεως καὶ ἐφαρμογῆς, β) τὴν πολιτικὴν ἐξουσίαν ἐλέγχου καὶ ἀποπτείας διὰ μέσου τῆς Δ.Ο.Ε. (Γραφείου καὶ Διοικητικοῦ Συμβουλίου), γ) τὴν δικαιοσύνην, ἡ ὁποία εἰς τὰ θέματα τῆς ἐργατικῆς προστασίας προσλαμβάνει ὑποχρεωτικὴν ἁρμοδιότητα, καὶ δ) τὴν ἐκτελεστικὴν λειτουργίαν, διὰ τῆς ἐφαρμογῆς ἑνὸς συστήματος ἐλέγχου ἐπὶ τοῦ τρόπου ἐκτελέσεως τῶν συμβάσεως καὶ ἑνὸς ἄτυπου συστήματος κυρώσεων οἰκονομικῆς φύσεως.

Ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου ὁ ὁμιλητὴς ἐξήγησε τὴν χρησιμότητα τῶν οἰκονομικῶν κυρώσεων καί, ἰδίως, ἐτόνισε τὴν ἀποτελεσματικότητα τῆς δημοσιότητος διὰ τῆς κινητοποιήσεως τῆς διεθνοῦς καὶ ἐθνικῆς κοινῆς γνώμης.

Ἀφοῦ ἀνέφερε τὰ διάφορα ἐνδικὰ μέσα περὶ προσφυγῆς κατὰ πάσης παραβιάσεως, ὁ κ. καθηγητὴς ἐξήτασε τὰς τελευταίας συμβάσεις περὶ συνδιαλλαγῆς καὶ διαιτησίας, περὶ συνεργασίας ὀργανώσεων καὶ δημοσίων ἐξουσιῶν, περὶ ἐφαρμογῆς τῶν διεθνῶν κανόνων περὶ ἐργασίας καὶ τοῦ τρόπου ἐπικυρώσεως αὐτῶν καὶ ἐτερμάτισε τὸ τρίτον μέρος τῆς ὁμιλίας του μὲ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς διεθνοῦς συμβάσεως περὶ προστασίας τῆς συνδικαλιστικῆς ἐλευθερίας.

Ἐξήγησεν, ἀκολούθως, τὸν μηχανισμὸν καὶ τὴν σύνθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐρεύνης καὶ Συνδιαλλαγῆς διὰ τὴν συνδικαλιστικὴν ἐλευθερίαν, καθὼς καὶ τὴν προβλεπομένην διαδικασίαν. Εἰδικῶς ἐπέσυρε τὴν προσοχὴν ἐπὶ τοῦ δικαιώματος τοῦ veto, μὲ τὸ ὁποῖον δύναται ἑκάστη Κυβέρνησις νὰ σταματήσῃ τὴν διαδικασίαν, χωρὶς ὅμως, μὲ τοῦτο, νὰ δύναται νὰ ἀποφεύγῃ τὴν ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Δ.Γ.Ε. περὶ ἐφαρμογῆς τῶν ἠθικῶν καὶ οἰκονομικῶν κυρώσεων.

Ἀφοῦ ἀναφέρει τὰς 41 περιπτώσεις τῶν προσφυγῶν διὰ παραβάσεις τῆς ἐλευθερίας ταύτης, ὁ κ. καθηγητὴς κατέληξε, τονίσας ὀρθῶς, ὅτι ὁλόκληρος ὁ θεσμὸς στηρίζεται εἰς τὴν δύναμιν τῆς διεθνοῦς γνώμης, ἐπὶ τῆς ὁποίας θεμελιοῦνται, ἐν τέλει, ὅλοι οἱ κανόνες καὶ οἱ θεσμοὶ τῆς διακρατικῆς κοινωνίας.

Οὕτω, καὶ εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο, ἡ ἐργατικὴ τάξις παρουσιάζεται ὡς πρωτοπόρος τῆς μεταβολῆς τῆς διεθνοῦς κοινωνίας διὰ τὴν προστασίαν τῶν ἐργαζομένων ἀνθρώπων.

Χ.

ΤΑ ΔΙΚΑΣΤΙΚΑ ΤΕΛΗ ΧΑΡΤΟΣΗΜΟΥ

Ὑπὸ τὴν πίεσιν φαίνεται τῆς ἀνάγκης νὰ εἶναι προσιτὴ ἡ Δικαιοσύνη εἰς τὸν λαὸν ἀπεφασίσθη, κατ' ἀρχήν, ἡ μείωσις τῶν ἀφορολογήτως αὐξηθέντων δικαστικῶν τελῶν χαρτοσήμου διὰ τοῦ ν.δ. 2561/1953.

Θὰ εἶχεν ὅμως ἰδιαιτέραν κοινωνικὴν ἀξίαν ἡ ἀπεβαλλομένη εἰδικὴ διὰ τὰς ἐργατικὰς διαφορὰς ρύθμισις νὰ ἐπανέλθουν αὗται (ἀφοῦ δὲν συζητεῖται ἡ πλήρης ἀτέλεια) εἰς τὰ τέλη τοῦ πρὸ τοῦ ν.δ. 2561/1953 νομοθετικοῦ καθεστῶτος καὶ ἰδίως προκειμένου περὶ τῶν ἀνθρίων τοῦ Ἀρείου Πάγου δικῶν, δεδομένου ὅτι ἡ διατήρησις τῶν τελευταίων εἰς τὰ σημερινὰ δικαστικὰ τέλη καθιστᾷ προβληματικὴν τὴν ἀπονομὴν δικαιοσύνης ὑπὸ τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου μας εἰς τοὺς ἐν οἰκονομικῇ ἐνδείᾳ τελοῦντας μισθωτούς.

Δὲν ἀρκεῖ ἀσφαλῶς νὰ εἰσάγωνται οὐσιαστικοὶ νόμοι διὰ τὴν προστασίαν τῶν μισθωτῶν. Ἐνδιαφέρει καὶ καλὴ αὐτῶν ἐφαρμογή. Καὶ διὰ τὴν καλὴν αὐτὴν ἐφαρμογὴν βαρυσήμαντον στοιχεῖον ἀποτελεῖ πάντοτε ἡ γνώμη τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου μας, τὴν ὁποίαν νὰ δύναται νὰ ζητῇ ὁ ἀδικούμενος.

ΤΟ ΓΕΡΜΑΝΙΚΟΝ ΕΡΓΑΤΙΚΟΝ ΑΚΥΡΩΤΙΚΟΝ

Ἀναγγέλλεται ἐκ Κάσσελ τῆς Γερμανίας ὅτι ἐν ἐπιαγῇ τελετῇ ἐορτάσθη ἐκεῖ ἡ ἐπανίδρυσις τοῦ Ἐργατικοῦ Ἀκυρωτικοῦ τῆς Ὁμοσπονδίας (Bundesarbeitsgericht), τὸ ὁποῖον ἀντικατέστησε τὸ πρὸ δεκαετίας διαλυθὲν Ἐργατικὸν Ἀκυρωτικὸν τοῦ Γερμανικοῦ Κράτους (Reichsarbeitsgericht). Ὁ Πρόεδρος τοῦ νέου Γερμανικοῦ Ἀκυρωτικοῦ δὲν προέρχεται ἐκ τοῦ δικαστικοῦ κλάδου, ἀλλ' ὡς τοιοῦτος διορίσθη ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ὁ καθηγητὴς τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Κολωνίας κ. *Hans Carl Nipperdey*, διατηρῶν τὴν θέσιν του καὶ εἰς τὸ Πανεπιστήμιον. Κατὰ τὴν ἔναρξιν τῶν συνεδριάσεων τοῦ νέου Ἐργατικοῦ Ἀκυρωτικοῦ ὁ καθηγητὴς *Nipperdey* ἐξεφώνησε τὸν πανηγυρικὸν τῆς ἡμέρας, ὁμιλήσας περὶ τῶν καθηκόντων τῶν δικαστῶν καὶ ἰδιαιτέρως τῶν ἐργατικῶν δικαστῶν. Ἡ Γερμανικὴ Κυβέρνησις ἐγκατέστησε τὸ Ἀνώτατον Ἐργατικὸν Δικαστήριον εἰς πολυτελὲς μέγαρον τοῦ ἄλλοτε γενικοῦ στρατηγείου, ἀνακαινισθὲν ἐπὶ τούτῳ ἐκ βάθρων.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 13ος—Τεῦχος 15 (309)

Ἀθῆναι, 1 Αὐγούστου 1954

ΟΜΑΔΙΚΑΙ ΑΠΟΛΥΣΕΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ

Ὑπὸ τοῦ κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ Α. ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ, Δικηγόρου ἐν Πάτραις

Τὸ ν.δ. 2511/1953 «περὶ ἐλέγχου ὁμαδικῶν ἀπολύσεων», κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸν προϊσχύσαντα ν. 2222/1952, ἐπέτρεψε τὰς ὁμαδικὰς ἀπολύσεις μισθωτῶν, πλὴν ἐξήρτησε τὸ κῦρος τῶν τοιούτων ἀπολύσεων ἐκ τῆς ἐγκρίσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ ὑπὸ τοὺς ἐν τῷ διατάγματι τούτῳ ὅρους. Οἱ λόγοι, οἵτινες ἤγαγον τὸν νομοθέτην εἰς τοιαύτην λύσιν, ἐπαρκῶς ἐξετέθησαν κατὰ τὰς συζητήσεις τῆς εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς (πρακτικὰ συνεδριάσεως ΚΒ' τῆς 24.7.1953 εἰς ΕΕΔ 12, 912), καθ' ἃς ὑπεστηρίχθη καὶ ἡ ἐπαναφορὰ τοῦ καθεστῶτος τοῦ θεσπισθέντος ὑπὸ τοῦ νόμου 2222/1952, ὅστις ἦτο προσωρινῆς ἰσχύος.

***

Ἤδη, κατὰ τὸ ἄρθρον 1 § 1 τοῦ ἄνω νομοθετικοῦ διατάγματος, ὁμαδικαὶ ἀπολύσεις εἶναι ἄκυροι καὶ αἱ σχετικαὶ καταγγελίαι τῆς σχέσεως ἐργασίας θεωροῦνται ὡς μηδέποτε γενόμεναι, ἐὰν πρὸ τῆς παρελεύσεως μηνὸς ἀπὸ τῆς ἀναγγελίας αὐτῶν εἰς τὸ οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας δὲν τύχωσι τῆς ἐγκρίσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, χορηγουμένης κατ' αἴτησιν τοῦ ἐνδιαφερομένου ἐργοδότου μετὰ σύμφωνον γνώμην τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ παρόντος ἐπιτροπῆς. Παρελθούσης ἀπράκτου τῆς προθεσμίας ταύτης, αἱ ἀπολύσεις καθίστανται ἐφεξῆς ἔγκυροι. Κατὰ δὲ τὴν § 3 τοῦ ἰδίου ἄρθρου αἱ κατὰ τὰς §§ 1 καὶ 2 (1) τοῦ παρόντος ἀπολύσεις, αἵτινες δὲν ἐνεκρίθησαν, διότι ἐθεωρήθησαν ὡς μὴ δεδικαιολογημέναι, καθίστανται ἐν πάσῃ περιπτώσει ἔγκυροι μετὰ παρέλευσιν τριμήνου ἀπὸ τῆς ἀναγγελίας αὐτῶν εἰς τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας. Ὁμαδικαὶ ἀπολύσεις ἄνευ τηρήσεως τῆς κατὰ τὸν παρόντα νόμον διαδικασίας εἶναι ἄκυροι.

Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων, μὴ διακρινομένων καὶ διὰ νομοτεχνικὴν ἀρτιότητα, προκύπτουσι τὰ ἑξῆς:

1. Ὅτι, κατ' ἀρχήν, ἐπιτρέπονται αἱ ὁμαδικαὶ ἀπολύσεις, πλὴν τὸ κῦρος τῶν ἀπολύσεων τούτων ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἐγκρίσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, χορηγουμένης κατ' αἴτησιν τῶν ἐνδιαφερομένων καὶ μετὰ σύμφωνον γνώμην τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ρηθέντος νομοθετικοῦ διατάγματος. Καὶ ἐνῷ διὰ τὴν παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ ἔγκρισιν τάσσεται μηνιαία προθεσμία μὲ ἀφετηρίαν τὴν ἀναγγελίαν εἰς τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, διὰ τὴν ὑποβολὴν τῆς αἰτήσεως, ὅπως ἐπ' αὐτῆς θὰ κινηθῇ ἡ διαδικασία τῆς ἐγκρίσεως ταύτης, δὲν τάσσεται καμμία ἀπολύτως προθεσμία. Τοιουτοτρόπως, ἐὰν ὁ ἐργοδότης καθυστερήσῃ δι' οἱονδήποτε λόγον τὴν ὑποβολὴν τῆς αἰτήσεως, δὲν δυνηθῇ δ' ἕνεκα τούτου ὁ Ὑπουργὸς νὰ ἀποφανθῇ ἐντὸς τοῦ μηνός, ἡ ἀπόλυσις θεωρεῖται μετὰ τὸν μῆνα αὐτοδικαίως ἔγκυρος. Πάντως, ἐὰν ἐκδοθῇ ἐγκριτικὴ πρᾶξις τοῦ Ὑπουργοῦ ἐντὸς τοῦ μηνός, ἡ ἀπόλυσις εἶναι ἔγκυρος ἀφ' ἧς ἐγένετο.

2. Ἐὰν ὁ Ὑπουργός, εἰς ὃν ὑπεβλήθη σχετικὴ αἴτησις, δὲν ἀποφανθῇ διόλου ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἀναγγελίας εἰς τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, τότε ἡ γενομένη ἀπόλυσις ἐπικυροῦται, ἅμα τῇ παρελεύσει τοῦ μηνὸς τούτου, διὰ τὸν ἐφεξῆς χρόνον. Κατὰ συνέπειαν ὁ μισθωτὸς δικαιοῦται νὰ ἀξιώσῃ τὰς ἐνδιαμέσους ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως μέχρι τῆς παρόδου τοῦ μηνὸς ἀποδοχάς του.

3. Μετὰ τὴν πάροδον τριμήνου ἀπὸ τῆς ἀναγγελίας των εἰς τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας καθίστανται αὐτοδικαίως ἔγκυροι, διὰ

(1) Ἡ § 2 ἀφορᾷ τὴν παράτασιν τῆς μηνιαίας προθεσμίας τῆς § 1 δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, μετὰ σύμφωνον γνώμην τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 4, μέχρις ἑνὸς μηνός.

τὸν ἐφεξῆς χρόνον, καὶ αἱ ἀπολύσεις, αἵτινες δὲν ἀνεκρίθησαν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ. Ἡ ἐφαρμογὴ τῆς διατάξεως ταύτης προϋποθέτει ὅτι ὁ ἐργοδότης ἐνέμεινεν εἰς τὴν ἀπόλυσιν καὶ δὲν ἀνεκάλεσε ταύτην, εἴτε ἀμέσως, εἴτε ἐμμέσως (π.χ. δι' ἐπαναπροσλήψεως κ.λ.π.), διότι μετὰ ταῦτα δέον νὰ ἐπακολουθήσῃ νέα διαδικασία.

Πάντως τὰ ἀνωτέρω ἰσχύουσιν, ἐφ' ὅσον ἐτηρήθη ἡ προεκτεθεῖσα διαδικασία καὶ ἐζητήθη ἡ ἔγκρισις τοῦ Ὑπουργοῦ, διότι, ἄλλως, ἡ πάροδος τριμήνου ἀπὸ τῆς ἀναγγελίας δὲν ἔχει καμμίαν σημασίαν, ἡ δ' ἀπόλυσις ἐξακολουθεῖ καὶ μετὰ ταῦτα νὰ εἶναι ἄκυρος καὶ ὁ ἐργοδότης ὑπόχρεως εἰς καταβολὴν τῶν ἀποδοχῶν, ἐφ' ὅσον βεβαίως ἠγέρθη ἡ ἀγωγὴ ἐντὸς τῆς τριμήνου προθεσμίας τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ν.δ. 8/11 Μαΐου 1946. Ταύτην τὴν ἔννοιαν ἔχει ἡ ἐν τέλει τῆς § 3 τοῦ ἄρθρ. 1 διάταξις, καθ' ἣν ὁμαδικαὶ ἀπολύσεις ἄνευ τηρήσεως τῆς κατὰ τὸν παρόντα νόμον διαδικασίας εἶναι ἄκυροι.

***

Παραλλήλως πρὸς τὴν ἐκτεθεῖσαν διαδικασίαν τὸ ἄνω νομοθετικὸν διάταγμα ρητῶς διαλαμβάνει, ὅτι καὶ ἐπὶ τῶν οὕτω ἰσχυροποιουμένων ἀπολύσεων τηροῦνται αἱ κείμεναι περὶ καταγγελίας τῆς σχέσεως ἐργασίας διατάξεις, αἵτινες συνίστανται εἰς τὴν ἔγγραφον καταγγελίαν καὶ ἀναγγελίαν εἰς τὸ Ι.Κ.Α. (Γραφεῖον Ἀνεργίας κλπ.) κατὰ τοὺς ὅρους καὶ διατυπώσεις τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945, ὡς μεταγενεστέρως ἐτροποποιήθη. Χρόνος, καθ' ὃν δέον νὰ τηρηθῶσιν, εἶναι, ὡς προκύπτει καὶ ἐκ τῆς σχετικῆς διατάξεως (ἄρθρον 1 § 4), ὁ χρόνος, καθ' ὃν «πραγματοποιοῦνται ὑπὸ τῆς ἐπιχειρήσεως» αἱ ἀπολύσεις, ἐξ οὐδεμιᾶς ἑτέρας διατάξεως δὲ προκύπτει, ὅτι καὶ μετὰ τὴν ἔγκρισιν ἢ τὴν ἄπρακτον παρέλευσιν τῶν προθεσμιῶν δέον νὰ ἐπαναληφθῶσιν αἱ αὐταὶ διατυπώσεις. Εἶναι τόσον σαφὲς τὸ γράμμα τοῦ νόμου, ὁρίζοντος ὅτι αἱ ἀπολύσεις αὗται «πραγματοποιοῦνται», τηρουμένων τῶν περὶ καταγγελίας τῆς σχέσεως ἐργασίας διατάξεων, ὥστε οὐδὲν ἔρεισμα θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἔχῃ γνώμη ὑποστηρίζουσα ὅτι καὶ μετὰ τὴν ἔγκρισιν τῶν ἀπολύσεων ἐπιβάλλεται ἐπανάληψις τῶν διατυπώσεων τούτων, τοσούτῳ μᾶλλον καθ' ὅσον, ὡς ἐν ἀρχῇ ἐξετέθη, τὸ ἰσχὺον νομοθετικὸν καθεστὼς δὲν ἐπιβάλλει τὴν προηγουμένην λῆψιν ἀδείας διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῶν ἀπολύσεων, ἀλλ' ἐπιτρέπει ταύτας ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς ἐγκρίσεώς των, μεθ' ἣν ἡ ὑποχρέωσις νέας καταγγελίας ἐμφανίζεται ἐντελῶς ἀδικαιολόγητος.

Μόνη τροποποίησις, ἥτις ἐν προκειμένῳ εἰσάγεται, εἶναι ἡ ἐν § 4, ἐδάφ. δεύτερον, ἡ ἀναφερομένη εἰς τὸν χρόνον καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως. Ἤτοι αὕτη καταβάλλεται οὐχὶ ἐντὸς 8ημέρου ἀπὸ τῆς καταγγελίας, ἀλλ' εἴτε μετὰ τὴν ἔγκρισιν τῶν γενομένων ὁμαδικῶν ἀπολύσεων, εἴτε μετὰ τὴν ἄπρακτον πάροδον τῆς προθεσμίας περὶ ἧς ἡ § 1, εἴτε μετὰ τὴν πάροδον τριμήνου ἀπὸ τῆς ἀναγγελίας αὐτῶν εἰς τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας. Ἡ διάταξις αὕτη σαφῶς ἐνισχύει τὴν ἄνω ἐκτιθεμένην ἄποψιν, διότι ἀναφέρεται εἰς τὴν ἀρχικὴν καταγγελίαν καὶ ἀναγγελίαν, ἐνῷ, ἂν ἐπεβάλλετο ὑποχρέωσις νεωτέρας καταγγελίας μετὰ τὴν ἰσχυροποίησιν τῆς ἀπολύσεως, θὰ ἀνεφέρετο εἰς τὴν νεωτέραν ταύτην καταγγελίαν.

***

Παρὰ ταῦτα, τὸ Ι.Κ.Α., κατὰ τὴν γνωστὴν εἰς πάντας τακτικήν του, ὑπερακοντίζον τὴν νομοθετικὴν βούλησιν καὶ τὰ νομοθετικὰ κείμενα, διὰ γενικῆς ἐγκυκλίου του, ἣν ἰσχυρίζεται ὅτι διετύπωσε μετὰ σύμφωνον γνώμην τῶν ἁρμοδίων τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, μεταξὺ ἄλλων ὁρίζει ὅτι καὶ μετὰ τὴν ἰσχυροποίησιν τῶν γενομένων ἀπολύσεων δέον νὰ λαμβάνῃ χώραν νεωτέρα καταγγελία καὶ ἀναγγελία, προκειμένου δὲ περὶ ἀπολύσεων αὐτοδικαίως ἐγκρινομένων διὰ παρόδου ἀπράκτου τῆς μηνιαίας προθεσμίας τοῦ ἄρθρου 1 ἀξιοῖ ὅπως ἡ νέα αὕτη καταγγελία λαμβάνῃ χώραν ἐντὸς 8ημέρου ἀπὸ τῆς παρόδου τοῦ μηνός. Εἶναι ἀπορίας ἄξιον ποῦ οἱ ἐπικαλούμενοι καὶ τοὺς ἁρμοδίους τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας εὗρον τοιούτου εἴδους διατάξεις καὶ εἰς ποῖον κείμενον εἶναι διατυπωμέναι αὗται. Πολὺ φοβούμεθα ὅτι αἱ διατυπούμεναι γνῶμαι εἶναι παράνομα κατασκευάσματα γραφειοκρατῶν, μόνον ἀποτέλεσμα ἐχούσαι τὴν ἄρνησιν τῆς ἐπιδοτήσεως τῶν ἀπολυομένων μισθωτῶν, μὴ δυναμένων, κατὰ τὴν περίοδον τῆς ἀνεργίας των, νὰ εὕρωσι τὸ δίκαιόν των, διότι ἐὰν μὲν προσφύγωσιν εἰς τὰ δικαστήρια κατὰ τοῦ ἐργοδότου, ταῦτα, ὡς εἰκός, θὰ ἀπορρίψωσι τὰς σχετικὰς ἀγωγὰς ὡς ἀβασίμους, ἐνῷ τὸ Ι.Κ.Α., ὑχυρούμενον πρὸ τοῦ ἀνελέγκτου τῶν πράξεών του ὑπὸ τῶν τακτικῶν Δικαστηρίων, ἅτινα ἀρνησιδικοῦντα ἀρνοῦνται τὴν δικαστικὴν προστασίαν, ταλαιπωρεῖ καὶ θὰ ταλαιπωρῇ τοὺς μισθωτούς, ἐν γνώσει τοῦ ὅτι δὲν δύνανται οὗτοι νὰ προσφύγωσιν εἰς τὴν δαπανηρὰν καὶ μακροχρόνιον διαδικασίαν τοῦ Συμβουλίου τῆς

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Άρμοδιότης τοῦ κατὰ Ν. 2053/1952 Συμβουλίου ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν

Παραπομπὴ συλλογικῆς διαφορᾶς ἐργασίας ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας εἰς Ἐπιτροπὰς Διαιτησίας.—Ἰσχὺς ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας κατὰ περιφερείας.—Ἁρμοδιότης τοῦ κατὰ ν. 2053/1952 Συμβουλίου ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν.—Ἔλλειψις ἐξουσίας πρὸς ἐπέκτασιν ἰσχύος διαιτητικῆς ἀποφάσεως πέραν ὡρισμένης περιφερείας.—Ἀκύρωσις ἀντιδέτου ἀποφάσεως.—Ἀναδρομικὴ ἰσχὺς ἀποφάσεως Συμβουλίου.

Ἀκυροῦται ὑπὸ τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως τῆς Ὁλομελείας τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας ἐν μέρει καὶ καθ' ὃ σημεῖον ὡρίσθη δι' αὐτῆς, ὅτι αὕτη ἔχει ἐφαρμογὴν εἰς τοὺς ἐργαζομένους εἰς τὰ καθ' ἅπασαν τὴν Χώραν βιομηχανικὰ καὶ βιοτεχνικὰ ἐργοστάσια κεραμοποιΐας καὶ πλινθοποιΐας, ἡ ὑπ' ἀριθ. 40782/3762/1953 ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας «περὶ προσαυξήσεως τῶν ἡμερομισθίων πλινθοκεραμοποιῶν καὶ ἀγγειοπλαστῶν» (ΕΕΔ 12, 1044).

Διὰ τῆς ὑπουργικῆς αὐτῆς ἀποφάσεως ἐτροποποιήθησαν αἱ ὑπ' ἀριθ. 8 καὶ 9 τοῦ ἔτους 1953 ἀποφάσεις τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Ἀθηνῶν καὶ ἐδόθη ἡ ἐν αὐτῇ αὔξησις, ἀφορῶσα εἰς τοὺς ἀνωτέρω ἐργαζομένους.

Τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, ἐπανερχόμενον εἰς τὴν καὶ δι' ἄλλων ἀποφάσεων αὐτοῦ δεκτὴν γενομένην ἀποψίν του (ΕΕΔ 9, 615), ὅτι ἡ ἁρμοδιότης τῶν κατὰ τὸν ἀ.ν. 16/21 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας» Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας δὲν ἐξετείνετο καθ' ἅπασαν τὴν Χώραν, ἀλλὰ περιωρίζετο ἐντὸς ὡρισμένης μόνον περιφερείας καὶ ἐπὶ τῆς διενέξεως καὶ μόνον, ἧτις ἠχθη ἐνώπιον αὐτῶν (διαφόρως ὅμως ἐρρυθμίσθη ἤδη τὸ πρᾶγμα διὰ τοῦ ἀ.ν. 1804/1951, ΕΕΔ 10, 531, κατὰ τὸ ἄρθρον 8 τοῦ ὁποίου συλλογικὴ διαφορὰ ἐργασίας, ἀφορῶσα εἰς τοὺς μισθωτοὺς ὡρισμένου κλάδου ἢ ἐπαγγέλματος πλειόνων πρωτοδικειακῶν περιφερειῶν ἢ καὶ ὁλοκλήρου τῆς Χώρας, δύναται νὰ παραπεμφθῇ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας πρὸς ἐπίλυσιν ἐνώπιον εἴτε τῆς Πρωτοβαθμίου, εἴτε τῆς Δευτεροβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας τῆς πόλεως Ἀθηνῶν ἢ ἄλλης πόλεως, ἔνθα ἐδρεύουσι τοιαῦται Ἐπιτροπαί, ἡ δὲ ἀπόφασις αὐτῆς ἰσχύει ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει διὰ τὴν ὁριζομένην ἐν αὐτῇ περιφέρειαν), δέχεται, ὁρμηνευθὲν τὴν κατὰ ν. 2053/1952 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν σχέσεων καὶ διαφορῶν ἐργασίας» (ΕΕΔ 11, 485) ἁρμοδιότητα τοῦ Συμβουλίου, ὅτι ταύτη δὲν ἔχει ἁρμοδιότητα νὰ ἐπεκτείνῃ κατὰ περιφέρειαν διαιτητικὴν ἀπόφασιν, ἐφ' ὅσον αὕτη ἔχει ἰσχὺν ἐν ὡρισμένῃ περιφερείᾳ.

Περαιτέρω, μετὰ τὴν ἐν μέρει ἀκύρωσιν τῆς ἄνω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀνακύπτει τὸ γνωστόν, διχάσαν τὴν γνώμην τῶν θεωρητικῶν καὶ νομολογίαν τοῦ Ἀρείου Πάγου (βλέπε ἐκ τῶν τελευταίων ἀρεοπαγιτικῶν ἀποφάσεων τὴν ὑπ' ἀριθ. 146/1954, εἰσηγητὴς *Π. Τσαρούχης*, ΕΕΔ 18, 287, ἔνθα καὶ αἱ ἀντιθέτως ἀποφανθεῖσαι) ζήτημα, ἂν ἐπὶ τοιούτων πράξεων ἰσχύῃ διὰ τὰ πολιτικὰ δικαστήρια τὸ ἐκ τῆς ἀκυρωτικῆς ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας δεδικασμένον.

Κατὰ τὴν πρόσφατον νομολογίαν τοῦ Ἀρείου Πάγου (βλέπε τὴν ἄνω ἀπόφασιν) τοῦτο δὲν ἰσχύει, προκειμένου περὶ νομοθετικῶν τῆς Κυβερνήσεως πράξεων, οἷα ἡ ἀκυρουμένη ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Δεδομένου ὅμως ὅτι ἡ κατὰ τὰ ἄνω σημειωθεῖσα ἄποψις τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας περὶ ἁρμοδιότητος τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας γίνεται δεκτὴ καὶ εἰς τὰ πολιτικὰ δικαστήρια (ΕΕΔ 9, 645), εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν δὲν ἔχει ἀξίαν τὸ ζήτημα, ἂν ἐκ τῆς ἀκυρωτικῆς ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας παράγηται ὑποχρεωτικὸν δεδικασμένον, ἀφοῦ καὶ τὰ πολιτικὰ δικαστήρια, κρίνοντα περὶ τῆς νομιμότητος τῶν διοικη-

---

Ἐπικρατείας, ἵνα δυνηθῶσι μετὰ τὴν ἀκύρωσιν τῶν παρανόμων πράξεών του νὰ προσφύγωσι δι' ἀποζημίωσιν εἰς τὰ Δικαστήρια, ἰσουμένην πρὸς τὸ εὐτελὲς δεκάδραχμον τῆς ἐπιδοτήσεώς των, ἤτοι πολλοστημορίου τῶν ἀναγκαίων διὰ τὰς ἄνω ἐνεργείας πολυτελῶν δαπανῶν.

Τὸ ζήτημα ἔχει πρακτικὴν σημασίαν, διότι ἀρκετοὶ ἄνεργοι δὲν ἐπιδοτοῦνται ἐκ τοῦ ἄνω λόγου καὶ φρονοῦμεν ὅτι πρέπει τοὐλάχιστον οἱ ἁρμόδιοι τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας νὰ κινηθῶσι πρὸς ἄρσιν τοῦ ἀτόπου, διότι καὶ τούτους καθιστᾷ συνυπευθύνους ἡ ῥηθεῖσα ἐγκύκλιος.

τικῶν πράξεων, εἰς ὁμοίαν καταλήγουν, ὡς τὸ Συμβούλιον Ἐπικρατείας, λύσιν.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 727/1954, Ὁλομελείας

Πρόεδρος ὁ κ. **Σ. Σολιώτης**
Εἰσηγητὴς ὁ Σύμβουλος κ. **Χ. Παναγιωτόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Μάνος, Β. Κουντούρης, Πρόεδρος Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους, Ι. Καποδίστριας

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως διώκεται παραδεκτῶς καὶ ἐμπροθέσμως ἡ ἀκύρωσις τῆς ὑπ' ἀριθ. 40782/3762 τῆς 23.7.1953 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (Φ. Ε. Κ. 173, τεῦχος Β), δι' ἧς, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 4 § 2 τοῦ νόμου 2053/1952, ἐκηρύχθη ἐκτελεστὴ ἡ ἀπὸ 17.6.1953 ἀπόφασις τοῦ κατὰ τὸν αὐτὸν νόμον Συμβουλίου ρυθμίσεως συλλογικῶν σχέσεων καὶ διαφορῶν περὶ τροποποιήσεως τῶν ὑπ' ἀριθ. 8 καὶ 9 ἔτους 1952 ἀποφάσεων τῆς ἐν Ἀθήναις πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας, ἐκδοθεισῶν ἐπὶ συλλογικῆς διαφορᾶς ἐργασίας μεταξὺ τῶν ἐν Ἀθήναις, Πειραιεῖ καὶ περιχώροις κεραμοποιῶν, πλινθοποιῶν καὶ ἀγγειοπλαστῶν καὶ τῶν ἐργοδοτῶν αὐτῶν.

Παραδεκτῶς καὶ νομοτύπως παρεμβαίνει κατὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως ἡ ἐν Ἀθήναις Ὁμοσπονδία ἐργατῶν κεραμοποιῶν, πλινθοποιῶν καὶ ἀγγειοπλαστῶν Ἑλλάδος.

Τὸ ἄρθρον 9 τοῦ ἀ.ν. τῆς 16.11.1935 περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας ὁρίζει, ὅτι ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας δύναται κατ' ἀπόλυτον κρίσιν αὐτοῦ, ἐπὶ περιπτώσεων ἐξαιρετικοῦ χαρακτῆρος, δυναμένων νὰ διαταράξωσι τὴν δημοσίαν τάξιν καὶ νὰ προκαλέσωσι κλονισμὸν εἰς τὴν ἐθνικὴν οἰκονομίαν, νὰ παραπέμψῃ τὴν προκληθεῖσαν μεταξὺ ἐργοδοτῶν καὶ μισθωτῶν διαφορὰν ἀπ' εὐθείας ἐνώπιον τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, μὴ τηρουμένης τῆς διὰ τῶν ἄρθρ. 2, 5 καὶ 6 τοῦ αὐτοῦ νόμου ὁριζομένης διαδικασίας. Ἐν προκειμένῳ συνεπῶς, παραπεμφθείσης τῆς περὶ ἧς πρόκειται διαφορᾶς εἰς τὴν πρωτοβάθμιον Ἐπιτροπὴν διαιτησίας ἀπ' εὐθείας, ἄνευ τηρήσεως τῆς διαδικασίας τῶν ἄρθρ. 2 καὶ 5 τοῦ ἀ.ν. τῆς 16.11.1935, διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 27256/1953 ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ῥητῶς ἐπικαλουμένου τὸ ἄρθρον 9 τοῦ ἀ. ν. καὶ ἀνελέγκτως κρίναντος ὅτι συνέτρεχε περίπτωσις ἐφαρμογῆς αὐτοῦ, νομίμως δὲν ἐτηρήθη ἡ ῥηθεῖσα διαδικασία καὶ ἀπορριπτέος τυγχάνει ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου προβαλλόμενος λόγος ἀκυρώσεως.

Κατὰ τὴν ἔννοιαν τῶν διατάξεων τοῦ ἀ.ν. τῆς 16.11.1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν σχέσεων καὶ διαφορῶν ἐργασίας», ὡς αὕτη ἐγένετο παγίως δεκτὴ ὑπὸ τῆς νομολογίας τοῦ Δικαστηρίου τούτου, αἱ ἑκάστοτε ἐκδιδόμεναι ἀποφάσεις τῶν Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας δὲν ἰσχύουσι πέραν τῆς πρωτοδικειακῆς περιφερείας τοῦ τόπου, ἔνθα ἀνεφύη ἡ διένεξις, οὐδὲ πέραν τῶν συγκεκριμένων ὁμάδων ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἀνέκυψεν αὕτη. Συμφώνως δὲ πρὸς τὸ ἄρθρ. 3 § 1 γ' τοῦ ν. 2053/1952, καθ' ὃ εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Συμβουλίου συλλογικῶν σχέσεων καὶ διαφορῶν ἀνήκει ὁ ἔλεγχος καὶ ἡ ἔγκρισις, ἀπόρριψις ἢ τροποποίησις τῶν ἀποφάσεων τῶν πρωτοβαθμίων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, εἰς τὸ Συμβούλιον τοῦτο ἀνήκει μὲν ἡ κατ' ἀπόλυτον κρίσιν ἐπίλυσις τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς, ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ ὑπ' αὐτοῦ κρινομένη ἀπόφασις τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας, ἄνευ οὐδεμιᾶς ἐκ τῆς ἀποφάσεως ταύτης δεσμεύσεως, οὐχὶ ὅμως καὶ ἡ ἐξουσία, ὅπως ἐπεκτείνῃ τοὺς ὑπ' αὐτοῦ ὁριζομένους ὅρους ἐπιλύσεως τῆς συλλογικῆς ταύτης διαφορᾶς καὶ πέραν τῆς ὡρισμένης περιφερείας καὶ τῶν συγκεκριμένων ὁμάδων ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν, εἰς ἃς ἀφορᾷ διένεξις καὶ ἡ ὑπ' αὐτοῦ ἐλεγχομένη πρωτοβάθμιος ἀπόφασις τῆς Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας, καὶ δὴ ὅπως ἐπεκτείνῃ τοὺς ὅρους τούτους καθ' ἅπασαν τὴν Ἐπικράτειαν. Τοιαύτην ἐξουσίαν δὲν παρέχει εἰς τὸ ἐν λόγῳ Συμβούλιον οὐδὲ τὸ ἄρθρον 5 τοῦ νόμου 2053/1952, ὅπερ ὁρίζον ἁπλῶς τὰ στοιχεῖα, ἅτινα ἐν τῇ ἀσκήσει τῶν κατὰ νόμον ἁρμοδιοτήτων του δέον τὸ Συμβούλιον τοῦτο νὰ λαμβάνῃ ὑπ' ὄψιν καὶ τὰς κατευθύνσεις τῆς γενικῆς οἰκονομικῆς καὶ κοινωνικῆς πολιτικῆς τοῦ Κράτους, ἃς δέον νὰ ἀκολουθῇ, οὐδεμίαν χορηγεῖ εἰς αὐτὸ ἄλλην ἁρμοδιότητα πέραν τῆς καθοριζομένης ἐν ἄρθρῳ 3 τοῦ αὐτοῦ νόμου. Ἐξ ἄλλου τὸ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 4 § 1 ἔδαφ. β' τοῦ ἰδίου νόμου 2053/1952 προβλεπόμενον δικαίωμα τῶν ἐνδιαφερομένων μελῶν, ὅπως κατόπιν αἰτήσεως των ἀκουσθῶσιν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου συλλογικῶν σχέσεων καὶ διαφορῶν κατὰ τὴν ἐνώπιον αὐτοῦ διαδικασίαν τοῦ ἐλέγχου τῶν ἀποφάσεων τῶν πρωτοβαθμίων ἐπιτροπῶν, καθιστᾷ ἔτι πλέον σαφῆ τὴν ἔννοιαν τοῦ νόμου, καθ' ἣν τὸ Συμβούλιον κατὰ τὴν ἐν λόγῳ διαδικασίαν δέον νὰ περιορίζηται μόνον εἰς τὰς ὁμάδας ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἠγέρθη ἡ ἐφ' ἧς ἡ πρωτοβάθμιος ἀπόφασις διένεξις καὶ δὲν δικαιοῦται νὰ ἐπεκτείνηται καὶ ἐπὶ ἄλλων ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν, δι' οὓς ἡ ἀσκησις τοῦ προβλεπομένου, ὡς ἄνω, δικαιώματος, ὅπως ἀκουσθῶσιν ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου, θὰ ἦτο ἀνέφικτος.

Ἐν προκειμένῳ αἱ ὑπ' ἀριθ. 8 καὶ 9 ἔτους 1952 ἀποφάσεις τῆς ἐν Ἀθήναις πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας, ὡς σαφῶς ἐξ αὐτῶν προκύπτει, ἀπεφήνατο, συμφώνως πρὸς τὰς μνημονευθείσας διατάξεις τοῦ ἀ.ν. τῆς 16.11.1935, ἐπὶ τῆς παραπεμφθείσης εἰς τὰς ἐπιτροπὰς ταύτας διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 27256/1952 ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας διενέξεως μεταξὺ τοῦ Ἐθνικοῦ Συνδέσμου ἐργατῶν καὶ ἐργατριῶν κεραμοποιῶν, πλινθοποιῶν καὶ ἀγγειοπλαστῶν Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ περιχώρων ἀφ' ἑνὸς καὶ τοῦ ἐν Ἀθήναις Συνδέσμου ἐργοστασιαρχῶν κεραμοποιΐας, πλινθοποιΐας καὶ ἀγγειοπλαστικῆς καὶ προσέτι καὶ τῆς ἐν Ἀθήναις κεραμουργικῆς ἑταιρίας ὁ «Κύκλωψ» ἀφ' ἑτέρου, ἐπὶ διενέξεως τοιούτοτρόπου ἐντοπισμένης μεταξὺ τῶν ἐν τῇ περιφερείᾳ Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ περιχώρων ἐργατῶν τῶν εἰρημένων εἰδικοτήτων καὶ τῶν ἐργοδοτῶν αὐτῶν, ἐπὶ τῆς διενέξεως δὲ ταύ-

της καὶ μόνον, ὡς ἐξ αὐτῶν δείκνυται, περιωρίσθησαν. Ἀντιθέτως ὅμως ἡ διὰ τῆς προσβαλλομένης πράξεως κηρυχθεῖσα ἐκτελεστὴ ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου ρυθμίσεως συλλογικῶν σχέσεων καὶ διαφορῶν, ἐπιληφθεῖσα τοῦ ἐλέγχου τῶν ὡς ἄνω δύο ἀποφάσεων τῆς πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας καὶ τροποποιήσασα ταύτας, ὥρισε τὴν ἰσχὺν αὐτῆς καθ' ἅπασαν τὴν χώραν. Ἡ ἐπέκτασις ὅμως αὕτη, ὁριοθεῖσα, κατὰ τὰ προειρημένα, καθ' ὑπέρβασιν τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ ἐν λόγῳ Συμβουλίου, τυγχάνει παράνομος καὶ ἀκυρωτέα κατὰ τὸ σημεῖον τοῦτο καθίσταται ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις.

Ἡ αἰτιολογία τῆς διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ὁρισθείσης αὐξήσεως τῶν ἡμερομισθίων, ἥτις ἐπεβλήθη μετὰ τὴν ἀναπροσαρμογὴν τοῦ νομίσματος καὶ ὡρίσθη κατωτέρα τῆς προβλεφθείσης ὑπὸ τῶν δύο ἀποφάσεων τῆς πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας, προκύπτει ἐκ τῶν ἀποφάσεων τούτων, ἀναφερομένων εἰς τὰς οἰκονομικὰς συνθήκας καὶ εἰς τὸ ἐπίπονον τῆς ἐργασίας τῶν περὶ ὧν πρόκειται ἐργατῶν, τυγχάνει δὲ νόμιμος καὶ ἐπαρκὴς καὶ ἀπορριπτέος κρίνεται ὁ περὶ τοῦ ἀναιτιολογήτου λόγος ἀκυρώσεως.

Κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς διὰ τῆς προσβαλλομένης ὑπουργικῆς πράξεως κηρυχθείσης ἐκτελεστῆς ἀπὸ 17.6.1953 ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου ρυθμίσεως συλλογικῶν σχέσεων καὶ διαφορῶν ἡ ὑπ' αὐτῆς χορηγηθεῖσα αὔξησις δὲν εἶναι συμψηφιστέα πρὸς τὰ ἐνδεχομένως καταβαλλόμενα ἀνώτερα ἡμερομίσθια, ἐφ' ὅσον μόνον καὶ καθ' ὅσον τὰ καταβαλλόμενα ταῦτα ἀνώτερα ἡμερομίσθια δὲν ὑπερβαίνουσι τὸ ὅριον τοῦτο, ἡ χορηγουμένη αὔξησις συμψηφίζεται, κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς ἀποφάσεως, εἰς πᾶν ἐπὶ πλέον τοῦ ἐν λόγῳ ὁρίου καταβαλλόμενον ποσὸν ἡμερομισθίου, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν δὲ ταύτην ἡ διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ὁριζομένη ἐξαίρεσις ἀπὸ τῆς ἐπιβαλλομένης δι' αὐτῆς αὐξήσεως τοῦ ἐργοστασίου Κρίτωνος Δηλαβέρη, ἔχουσα ὡς αἰτιολογίαν τὴν τῆς ὑπ' ἀριθ. 9/1952 ἀποφάσεως τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας, εἰς ἣν ἡ προσβαλλομένη ἀναφέρεται καὶ ἡ ὁποία ὡρίσεν ἐπίσης τὴν ἀπὸ τῆς αὐξήσεως ἐξαίρεσιν τοῦ ἐργοστασίου Δηλαβέρη, ὡς καταβάλλοντος ἡμερομίσθια ἀνώτερα τῆς χορηγουμένης αὐξήσεως, ὡς καταβάλλοντος τοὐτέστιν ἡμερομίσθια τοσαῦτα, ὥστε κατὰ τὴν ἐκτεθεῖσαν ἔννοιαν νὰ συμψηφίζηται ὁλόκληρος ἡ χορηγουμένη αὔξησις, εἶναι νόμιμος καὶ ἠτιολογημένη, καθ' ὃ μὴ συνιστῶσα κατ' οὐσίαν ἐξαίρεσιν ἀπὸ τῆς αὐξήσεως, ἀλλ' ὡς καθορίζουσα ἐνδεικτικῶς ἁπλῶς ὡρισμένην περίπτωσιν, καθ' ἣν συμψηφίζεται ἐξ ὁλοκλήρου ἡ κατὰ τὸν εἰρημένον τρόπον γενικῶς ὡς πρὸς πάντας συμψηφιστέα αὔξησις. Ἀπορριπτέος συνεπῶς τυγχάνει ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου προβαλλόμενος λόγος ἀκυρώσεως.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 5 § 4 τοῦ ἀ.ν. 2053/1952 τὸ Συμβούλιον ρυθμίσεως συλλογικῶν σχέσεων καὶ διαφορῶν δύναται νὰ προσδίδῃ εἰς τὰς ἀποφάσεις αὐτοῦ ἰσχὺν ἀνατρέχουσαν μέχρι καὶ τῆς ἡμερομηνίας, καθ' ἣν τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας ἐπελήφθη τῆς ἐκδηλωθείσης διενέξεως κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ἀ.ν. τῆς 16.11.1935 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας». Ἐν προκειμένῳ, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν στοιχείων τοῦ φακέλλου, τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας ἐπελήφθη τῆς περὶ ἧς πρόκειται διενέξεως ἀπὸ τοῦ Μαΐου 1952 καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ὁρίσασα τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος αὐτῆς ἀπὸ 17 Ἰουνίου 1953, προσέδωκεν εἰς αὐτήν, καὶ δὴ ἠτιολογημένως, ἰσχὺν ἀνατρέχουσαν ἐντὸς τῶν χρονικῶν ὁρίων τοῦ νόμου καὶ ἀπορριπτέος εἶναι ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου λόγος ἀκυρώσεως.

Τέλος ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, χορηγήσασα ἠτιολογημένως, κατὰ τὰ ἐκτεθέντα, εἰδικὴν αὔξησιν τῶν ἡμερομισθίων σχεδὸν συγχρόνως μὲ τὴν χορηγηθεῖσαν γενικὴν τοιαύτην κατὰ 12% καὶ 7%, δὲν ἀντίκειται ἐκ τοῦ λόγου τούτου οὔτε εἰς τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ ν. 2053/1952, οὔτε εἰς ἄλλην τινὰ διάταξιν, οὐδ' ἐξεδόθη κατὰ κακὴν χρῆσιν τῆς διακριτικῆς ἐξουσίας τῆς Διοικήσεως.

Διὰ ταῦτα

Δέχεται ἐν μέρει τὴν ὑπὸ κρίσιν αἴτησιν.

Ἀκυροῖ τὴν προσβαλλομένην ὑπ' ἀριθ. 40782/3762 τῆς 23.7.1953 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (Φ.Ε.Κ. 173), τεῦχος Β', μόνον καθ' ὅ μέρος ἡ δι' αὐτῆς κηρυχθεῖσα ἐκτελεστὴ ἀπὸ 17.6.1953 ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου ρυθμίσεως συλλογικῶν σχέσεων καὶ διαφορῶν ὥρισεν, ὅπως αἱ δι' αὐτῆς χορηγούμεναι αὐξήσεις ἰσχύσωσι καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατοτεχνιτῶν κεραμοποιῶν τῶν ἐργαζομένων εἰς τὰ καθ' ἅπασαν τὴν ὑπόλοιπον χώραν βιομηχανικὰ καὶ βιοτεχνικὰ ἐργοστάσια κεραμοποιΐας καὶ πλινθοποιΐας, πλὴν τῶν ἐν Ἀθήναις, Πειραιεῖ καὶ περιχώροις τοιούτων.

ΑΤΟΜΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΠΕΡΙ ΜΙΣΘΟΥ ΥΠΕΡ ΤΑ ΝΟΜΙΜΑ ΟΡΙΑ

Καταβολή μισθοῦ εις εἶδος καὶ περιορισμὸς συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας

Ἐφαρμογὴ τῶν ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.—Ἀναπροσαρμογὴ προπολεμικῶν μισθῶν καὶ περιορισμὸς τῶν δι' αὐτῶν τιθεμένων ὁρίων μισθοῦ ἀφορῶσιν εἰς ἀμειβομένους μόνον εἰς χρήματα καὶ οὐχὶ ἐκείνους, τῶν ὁποίων ἡ ἀμοιβὴ συνίσταται ἐν ὅλῳ ἢ κατὰ κύριον μέρος, εἴτε εἰς εἶδος ἐκ τοῦ προϊόντος τῆς ἐργασίας τοῦ ὑπαλλήλου, εἴτε εἰς χρήματα ἐκ ποσοστῶν καὶ φιλοδωρημάτων.

Ἐπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 910/1953 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Καλαμῶν.

Ἐπρόκειτο περὶ ἀπαιτήσεως μισθοῦ διὰ χρόνον πρὸ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ ν. 2053/1952 (ΕΕΔ 11, 488), κατὰ τὴν ὁποίαν αἱ διὰ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας (καὶ ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας καὶ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων κατὰ ν. 28/1944) καθοριζόμεναι ἀποδοχαὶ ἀποτελοῦν ἐλάχιστα ὅρια μισθῶν, μὴ ἀπαγορευομένης τῆς καταβολῆς ἢ συμφωνίας περὶ καταβολῆς ἀνωτέρων τοιούτων.

Ἡ διάταξις ὅμως αὕτη, καθ' ἃ σταθερῶς νομολογεῖται ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου (βλέπε ΕΕΔ 13, 610), ἐφαρμόζεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ν. 2053/1952, ἤτοι ἀπὸ 23 Ἀπριλίου 1952.

Ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, ἑρμηνεύουσα τὸν τοσαύτας ἀμφισβητήσεις ἐγείραντα σχετικὸν ὅρον τῶν ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 γενικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας περὶ μὴ ὑπερβάσεως τῶν δι' αὐτῶν τεθειμένων ὁρίων μισθοῦ δι' ἀτομικῶν συμβάσεων, νομολογεῖ, ὅτι εἰς τὸν περιορισμὸν δὲν ὑπέκειντο συμβάσεις περὶ καταβολῆς μισθοῦ εἰς εἶδος.

Ἡ πληρωμὴ τοῦ μισθοῦ εἰς εἶδος εἶναι ἐπιτρεπτὴ καὶ ἡ σχετικὴ συμφωνία ἰσχυρά (βλέπε τὴν Α.Π. 429/1949, εἰσηγητὴς *Ι. Τραχανῆς* ΕΕΔ 9, 397, *Π. Δημάκων*, Ἡ νομιμότης τῆς εἰς εἶδος ἢ ἀξίαν εἴδους ρήτρας, ΕΕΔ 8, 266 ἑπ., *Γ. Σιμωνέτου*, Δώδεκα Μελέται Ἀστικοῦ καὶ Ἐργατικοῦ Δικαίου, σελ. 63 ἑπ., *Σ. Μαυρομιχάλη*, Ἡ ρήτρα περὶ πληρωμῆς εἰς ἀξίαν εἴδους, Ν. Δίκαιον, 9, 361) καὶ ὑπὸ τὸ κράτος ἰσχύος τοῦ ἀν.ν. 362/1945, ἀναγνωρίζεται δέ, ἄλλως τε, καὶ ὑπὸ ρητῶν διατάξεων ἐργατικῶν νόμων (βλέπε ἀν. ν. 868/1946, ΕΕΔ 5, 57, ἄρθρον μόνον ἀν. ν. 630/1945, ΕΕΔ 4, 665, συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας 1 Δεκεμβρίου 1947 κλπ.).

Ἀρείου Πάγου 526/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Α. Χαμάρτες**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Γ. Βαρσάμου**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Χ. Ζαραχάνης, Χ. Βαλλιανάτος

Ὡς σαφῶς συνάγεται ἐκ τῶν §§ 1, 11 καὶ VII τῆς ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπαλλήλων τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, ἡ ὑπ' αὐτῆς προβλεπομένη ἀναπροσαρμογὴ τῶν προπολεμικῶν μισθῶν καὶ ὁ τιθέμενος περιορισμὸς τῶν κατωτάτων ὁρίων αὐτῶν ἀφορῶσιν εἰς ὑπαλλήλους ἀμειβομένους μόνον εἰς χρήματα, οὐχὶ δὲ καὶ ἐκείνους, ὧν ἡ ἀμοιβὴ συνίσταται ἐν ὅλῳ ἢ κατὰ τὸ κύριον μέρος εἴτε εἰς εἶδος ἐκ τοῦ προϊόντος τῆς ἐργασίας τοῦ ὑπαλλήλου, εἴτε εἰς χρήματα ἐκ ποσοστῶν ἢ ἐκ φιλοδωρημάτων, ρητῶς ἐξαιρουμένους διὰ τῆς § VII τῆς αὐτῆς συμβάσεως. Ὅθεν τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, δεξάμενον ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ τοῦ Μαΐου μέχρι τοῦ Δεκεμβρίου 1951 παρέσχε τὰς ὑπηρεσίας του ὡς γενικὸς ἐπόπτης καὶ ἐπιστάτης τῆς ἐν Εὐβοίᾳ ἐπιχειρήσεως ὀρυζοκαλλιεργείας τῆς ἀναιρεσειούσης ἐπὶ συμπεφωνημένῳ μισθῷ δι' ὅλον τὸν χρόνον τῆς ὑπηρεσίας (Μάϊος 1951 μέχρι Δεκεμβρίου 1951) ἐκ δραχμῶν 14.000.000 καὶ 6.000 ὀκάδων ἀναποφλοιώτου ὀρύζης, ἤτις, καθ' ἃ τὸ αὐτὸ Δικαστήριον ἐμμέσως, πλὴν σαφῶς, δέχεται, ἀπετέλει τὸ κύριον μέρος τῆς ἀμοιβῆς, ὀρθῶς μετὰ ταῦτα, εἰ καὶ ἐπὶ ἄλλῃ νομικῇ αἰτιολογίᾳ, ἀπεφήνατο ὅτι ἡ τοιαύτη συμφωνία ἦτο ἔγκυρος καὶ ἐπεδίκασε τῷ ἀναιρεσιβλήτῳ τὸν οὕτω συμπεφωνημένον μισθὸν κατ' ἀποδοχὴν τῆς ἀγωγῆς του, ἀπορριπτέος δὲ ὁ τὰ ἀντίθετα ὑποστηρίζων μοναδικὸς τοῦ ἀναιρετηρίου λόγος.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΠΕΡΙ ΑΣΚΗΣΕΩΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ

Περιεχόμενον νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως Ἀστυνομικῶν Διευθυντῶν

Ἀνεμπόδιστος ἐκ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος ἡ θέσπισις περιορισμῶν ὡς πρὸς τὴν ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος, τοιοῦτοι ὅμως περιορισμοί, ὑπαγορευόμενοι ἐκ λόγων γενικωτέρου δημοσίου ἢ κοινωνικοῦ συμφέροντος, τάξεως ἢ ἀσφαλείας, εἶναι συνταγματικῶς ἐπιτρεπτοὶ μόνον ἐφ' ὅσον τίθενται διὰ νόμου ἢ κατ' ἐξουσιοδότησιν τούτου. — Ἐξουσιοδότησις Ἀστυνομικῶν Διευθυντῶν κατὰ Ν. 4971/1931 πρὸς ἔκδοσιν ἀστυνομικῶν διατάξεων. — Ἔλλειψις ἐξουσίας πρὸς θέσπισιν περιορισμῶν διὰ τὴν ἄσκησιν ἐπαγγέλματων.

Μετὰ τὴν πρόσφατον Α.Π. 513/1954 (εἰσηγητὴς *Σ. Μανωλιχάλης*, ΕΕΔ 18, 746), ὡς προκύπτει ἐκ τῆς δημοσιευομένης κατωτέρω ἀποφάσεως τῆς Ὁλομελείας τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἐμφανίζονται καὶ τὰ δύο ἀνώτατα δικαστήρια τῆς Χώρας ὁμοφώνως ἐπὶ τοῦ κύρους τῶν ἐκδιδομένων, κατ' ἄρθρον 122 τοῦ κωδικοποιηθέντος ν. 4971/1931 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Σώματος Ἀστυνομίας Πόλεων», ἀστυνομικῶν διατάξεων, αἱ ὁποῖαι περιορίζουν, κατὰ τοὺς εἰς αὐτὰς ὅρους, τὴν ἄσκησιν ἐπαγγελμάτων.

Ἐπρόκειτο περὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 24/1951 ἀστυνομικῆς διατάξεως, ἡ ὁποία ἐξαρτᾷ τὴν ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ πωλητοῦ ἢ ἐνεχυριαστοῦ τῶν μεταχειρισμένων ἀντικειμένων ἐκ προηγουμένης ἀστυνομικῆς ἀδείας.

Λόγοι ἀκυρώσεως ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς:

α) Ἡ ἄνω ἀστυνομικὴ διάταξις τυγχάνει ἀνίσχυρος, καθ' ὅσον, ἐξαιρέσασα τὴν ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ πωλητοῦ ἢ ἐνεχυριαστοῦ μεταχειρισμένων ἀντικειμένων ἐκ προηγουμένης ἀστυνομικῆς ἀδείας, θέτει περιορισμοὺς εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῆς ἐργασίας καὶ δὴ κατὰ τρόπον ἄνισον διὰ τὴν ἄσκησιν ὡρισμένου μόνον ἐπαγγέλματος, ἀντιβαίνουσα εἰς τὰς περὶ ἰσότητος καὶ περὶ ἐλευθερίας τῆς ἐργασίας διατάξεις τῶν ἄρθρων 3 καὶ 4 τοῦ Συντάγματος.

β) Ἡ αὐτὴ ἀστυνομικὴ διάταξις τυγχάνει ἄκυρος, ὡς ἐκδοθεῖσα ἄνευ νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως, καθ' ὅσον οὔτε διὰ τοῦ ἄρθρου 122, οὔτε διὰ τοῦ ἄρθρου 123 τοῦ ν.δ. τῆς 30 Ἰουνίου/13 Ἰουλίου 1931 «περὶ κωδικοποιήσεως διατάξεων ἀφορωσῶν τὴν Ἀστυνομίαν Πόλεων», οὔτε δι' ἄλλης διατάξεως νόμου ἐχορηγήθη ἐξουσιοδότησις εἰς τὸν Διευθυντὴν τῆς Ἀστυνομίας, ὅπως ἀπαγορεύῃ τὴν ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος ἄνευ ἀστυνομικῆς ἀδείας. Ἡ δὲ διάταξις τοῦ ἄρθρου 123, καθ' ἣν μέρος θεωρηθῇ, ὅτι παρέχει ἐξουσιοδότησιν πρὸς ρύθμισιν παντὸς ἄλλου θέματος, μὴ προβλεπομένου εἰδικῶς ὑπὸ νόμου τινός, τυγχάνει ἄκυρος, ὡς ἐκ τῆς εὐρύτητος καὶ γενικότητος τῆς ἐξουσιοδοτήσεως, ἀντιβαίνουσα εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Συντάγματος περὶ διακρίσεως τῶν ἐξουσιῶν.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 1142/1954, Ὁλομελείας

Πρόεδρος ὁ κ. **Σ. Σολιώτης**
Εἰσηγητὴς ὁ Σύμβουλος κ. **Γ. Μαραγκόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Β. Βασιλείου, Β. Κουντούρης, Πάρεδρος Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους.

Διὰ τῶν ὑπὸ κρίσιν δύο αἰτήσεων ἀκυρώσεως, αἵτινες τυγχάνουσι συνεκδικαστέαι λόγῳ συναφείας, διώκεται ἡ ἀκύρωσις τῆς ὑπ' ἀριθ. 44598/Φ. 121415/1 τῆς 12 Φεβρουαρίου 1954, ὡς καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 52655/Φ. 121415/1 τῆς 9 Ἀπριλίου 1954 ἀποφάσεων τῆς Διευθύνσεως Ἀστυνομίας Ἀθηνῶν, δι' ὧν, κατόπιν τῆς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1363/1954 ἀποφάσεως τοῦ Ἐφετείου Ἀθηνῶν καταδίκης τοῦ αἰτοῦντος ἐπὶ ἐμπορίᾳ ναρκωτικῶν, ἀνεκλήθη ἡ ἀπὸ 13 Ἀπριλίου 1947 ἄδεια ἀσκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ παλαιοπώλου καὶ ἐνεχυριαστοῦ καὶ ὡρίσθη ὡς χρόνος ἐνάρξεως τῆς ἀνακλητικῆς ἀδείας διὰ μὲν τῆς πρώτης ἀποφάσεως ἡ 15 Μαΐου 1954, διὰ δὲ τῆς δευτέρας, κατὰ τροποποίησιν τῆς πρώτης, ἡ 20 Ὀκτωβρίου 1954.

Ναὶ μὲν δὲν ἀποκλείεται διὰ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος ἡ θέσπισις περιορισμῶν ὡς πρὸς τὴν ἄσκησιν ἐπαγγέλματος, τοιοῦτοι ὅμως περιορισμοί, ὑπαγορευόμενοι ἐκ λόγων γενικωτέρου δημοσίου ἢ κοινωνικοῦ συμφέροντος, τάξεως ἢ ἀσφαλείας, εἶναι συνταγματικῶς ἐπιτρεπτοὶ μόνον ἐφ' ὅσον τίθενται διὰ νόμου ἢ κατ' ἐξουσιοδότησιν τοιούτου.

Ἐν προκειμένῳ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 24 τοῦ 1951 ἀστυνομικῆς διατάξεως (τεῦχος Β' Ἐφ. Κυβ. φ. 185) ὑπεχρεώθη πᾶς ἀσχολούμενος μὲ τὴν ἀγορὰν μεταχειρισμένων ἀντικειμένων ἢ δεχόμενος ὡς ἐνέχυρα τοιαῦτα πρὸς ἐξάσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματός του νὰ ἐφοδιασθῇ μὲ εἰδικὴν ἄδειαν τῆς Ὑποδιευθύνσεως Γεν. Ἀσφαλείας, ἀπαγορευθείσης τῆς χορηγήσεως τοιαύτης ἀδείας εἰς τοὺς καταδικασθέντας ἐπὶ κλοπῇ, ὑπεξαιρέσει, πλαστογραφίᾳ καὶ ἐμπορίᾳ ναρκωτικῶν. Αἱ ἀνωτέρω ὅμως ὑποχρεώσεις καὶ ἀπαγορεύσεις εἰς οὐδεμίαν διάταξιν νόμου εὑρίσκουν ἔρεισμα. Τὸ ἐν προοιμίῳ τῆς ἀνωτέρω ἀστυνομικῆς διατάξεως ἀναφερόμενον ἄρθρον 122 τοῦ κωδικοποιηθέντος ν. 4971 περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Σώματος Ἀστυνομίας Πόλεων» (φ. 393/1943) οὐδόλως

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΜΟΝΟΜΕΡΗΣ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΟΡΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Έννοια αύτῆς κατά τήν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 7 Ν. 2112/1920

Ποιητέα ὡς βλαπτική μεταβολή ὅρων συμβάσεως ἐργασίας, κατ' ἄρθρ. 7 Ν. 2112/1920, ἰσουμένη πρὸς καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας, πᾶσα ἐνέργεια τοῦ ἐργοδότου, ἥτις, ἀντικειμένη εἰς τοὺς ὅρους τῆς συμβάσεως, ἐπάγεται εἰς τὸν ὑπάλληλον ὄχι μόνον οἱανδήποτε ἄμεσον ἢ ἔμμεσον ὑλικὴν βλάβην, ἀλλὰ καὶ ἠθικὴν τοιαύτην, δι' ὑποβιβασμοῦ τοῦ μισθωτοῦ. — Ἀναίρεσις ἀποφάσεως δι' ἔλλειψιν νομίμου βάσεως.

Γίνεται δεκτὸν καὶ ὑπὸ τῆς νεωτέρας αὐτῆς, κατωτέρω δημοσιευομένης, ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὅτι κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ν. 2112/1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων» ἐφαρμοζομένου καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν, ὡς βλαπτικὴ μονομερὴς μεταβολὴ τῶν ὅρων συμβάσεως ἐργασίας θεωρεῖται καὶ ἐκείνη ἡ ἐπιφέρουσα ἠθικὴν μείωσιν ἐπὶ μισθωτοῦ (βλέπε ἐκ τῶν τελευταίων ἀποφάσεων τοῦ Ἀρείου Πάγου τὴν ὑπ' ἀριθ. 430/1953, εἰσηγητὴς *Ι. Τραχανῆς*, ΕΕΔ 12, 825, καὶ λοιπὰς εἰς αὐτὰς σημειώσεις μας παραπομπὰς καὶ ὡς πρὸς τὸν ὑποβιβασμὸν μισθωτοῦ τὰς Α.Π. 272/1930 καὶ 80/1931 εἰς σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 13, 425).

Ἀναιρεῖται ἡ ὑπ' ἀριθ. 2443/1953 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου, (ΕΕΔ 12, 941, ἔνθα σημειώσεις μας ἀπὸ ἄλλης θεωρήσεως).

Ἀρείου Πάγου 529/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Α. Χαμάρτος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Γ. Βαρσάμου**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Μπαλντᾶς, Χ. Διγενόπουλος

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ν. 2112/1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», ὁριζούσης ὅτι «πᾶσα μονομερὴς μεταβολὴ τῶν ὅρων τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως βλάπτουσα τὸν ὑπάλληλον θεωρεῖται ὡς καταγγελία», σαφῶς συνάγεται, ὅτι ὡς βλαπτικὴ διὰ τὸν ὑπάλληλον μεταβολή, ἰσουμένη πρὸς καταγγελίαν τῆς συμβάσεως, νοεῖται πᾶσα ἐνέργεια τοῦ ἐργοδότου, ἥτις, ἀντικειμένη εἰς τοὺς ὅρους ταύτης, ἐπάγεται εἰς τὸν ὑπάλληλον, τοῦ νόμου μὴ διακρίνοντος, οὐ μόνον οἱανδήποτε ἄμεσον ἢ ἔμμεσον ὑλικὴν βλάβην, ἀλλὰ καὶ ἠθικὴν τοιαύτην, ὡς εἶναι καὶ ὁ δι' ἐνεργείας τοῦ ἐργοδότου ἐπιτυγχανόμενος ἐμμέσως ὑποβιβασμὸς αὐτοῦ ἐκ τοῦ βαθμοῦ, τὸν ὁποῖον ἐν τῇ ὑπαλληλικῇ ἱεραρχίᾳ ἐπιχειρήσεώς τινος κατεῖχεν, ἀσχέτως τοῦ αὐτοῦ μισθοῦ, ὃν λαμβάνει.

Ὡς δείκνυται ἐκ τῆς ἀναιρεσιβαλλομένης ἀποφάσεως τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν ἐδέξατο κατ' ἀνέλεγκτον ἐκτίμησιν τῶν προσαχθεισῶν ἀποδείξεων, ὅτι κατὰ Μάρτιον 1952 ἕνεκα νέας δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ ἀναιρεσιβλήτου διαρθρώσεως τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτοῦ, συνεπείᾳ τῆς ὁποίας κατηργήθησαν καὶ συνεχωνεύθησαν αἱ πρότερον λειτουργοῦσαι τοιαῦται, οἱ δὲ ὑπάλληλοι ἐτοποθετήθησαν ἀναλόγως τῶν οὐσιαστικῶν καὶ τυπικῶν προσόντων των, ὁ ἀναιρεσείων, διατελῶν προϊστάμενος διαφόρων ὑπηρεσιῶν ἀπὸ τοῦ 1934 καὶ ἔχων ἐνδεικτικὸν δευτέρας τάξεως Γυμνασίου, ὡς καὶ φοιτήσεις εἰς μονοετῆ Σχολὴν ξένων γλωσσῶν καὶ ἐμπορίου, ἐτοποθετήθη (συντρεχούσης καὶ τῆς κατ' Ἀπρίλιον 1952 πειθαρχικῆς του τιμωρίας διὰ μηνιαίας προσωρινῆς ἀπολύσεως) ἄνευ μεταβολῆς τῆς μισθολογικῆς καὶ βαθμολογικῆς καταστάσεώς του εἰς τὴν ὑπηρεσίαν διαχειρίσεως ὑλικοῦ, εἰς ἣν ἐτοποθετήθη ὡς προϊστάμενος ὁ νεώτερος μὲν αὐτοῦ «.», ἔχων ὅμως ἀπολυτήριον Γυμνασίου καὶ μὴ τιμωρηθεὶς πειθαρχικῶς. Ἐπὶ τῶν οὕτω δὲ δεκτῶν γενομένων περιστατικῶν στηριχθὲν τὸ δικαστήριον τῆς οὐσίας ἔκρινεν, ὅτι ἡ ἐν λόγῳ τοποθέτησις τοῦ ἀναιρεσείοντος, μὴ δυναμένη νὰ θεωρηθῇ οὐδὲ ὡς ἠθικῶς μειοῦσα αὐτόν, δὲν δύναται νὰ ἀ-

---

προβλέπει τὴν θέσπισιν διατάξεων ἀναγομένων εἰς τὴν χορήγησιν ἀδείας ἢ θέτει ἄλλους περιορισμοὺς διὰ τὴν ἄσκησιν τοῦ ἀνωτέρω ἐπαγγέλματος, μνημονεύθον μόνον ἐν § 1α τὴν περίπτωσιν παροχῆς ἀδείας πρὸς ἵδρυσιν ἢ διατήρησιν 1) καταστημάτων πωλήσεως ἢ καταναλώσεως μεθυστικῶν ποτῶν καὶ φαρμάκων ἢ ἄλλων τοιούτων οὐσιῶν καὶ 2) τόκων δημοσίας διασκεδάσεως ἢ ἐξυπηρετήσεως τοῦ κοινοῦ, ἐν οἷς πωλοῦνται ἢ καταναλίσκονται τρόφιμα, ποτὰ ἢ ἀναψυκτικά. Ἀφ' ἑτέρου τὸ ἄρθρον 123 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω ὀργανισμοῦ, δι' οὗ ὁρίζεται, ὅτι δι' ἀστυνομικῶν διατάξεων καθορίζονται αἱ λεπτομέρειαι καὶ παντὸς ἄλλου θέματος τῆς ἁρμοδιότητος τῆς Ἀστυνομίας, μὴ προβλεπομένου εἰδικῶς ὑπὸ τοῦ παρόντος ἢ ἄλλου νόμου ἢ Διατάγματος, οὐδόλως περιλαμβάνει καὶ τοὺς ἄνω περιορισμοὺς τῆς ἐλευθερίας τῆς ἐργασίας, οἵτινες, μὴ ἀναφερόμενοι ἄλλως τε εἰς λεπτομερείας, δέον νὰ τίθενται δι' εἰδικῶν καὶ συγκεκριμένων κανόνων.

Κατὰ ταῦτα αἱ προβλεπόμεναι ἀποφάσεις, δι' ὧν ἀνακαλεῖται προηγουμένως χορηγηθεῖσα ἄδεια ἀσκήσεως ἐπαγγέλματος εἰς τὸν αὐτοῦντα, ἔχουσα τὴν ἔννοιαν ἀπαγορεύσεως ἀσκήσεως τοῦ λοιποῦ τοῦ τοιούτου ἐπαγγέλματος, μὴ ἐρειδόμεναι εἰς διάταξίν τινα νόμου, εἶναι ἀκυρωτέαι, κατὰ τὸν βάσιμον σχετικὸν λόγον ἀκυρώσεως.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΑΠΟΛΥΣΕΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Ἐφαρμογὴ προϊσχύσαντος Ν. 2222/1952 περὶ ἐλέγχου ἀπολύσεων

Ἀναγκαία διὰ τὸ κῦρος ἀπολύσεων, κατὰ Ν 2222/1952, ἡ προηγουμένη ἔγκρισις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.—Ἐξαίρεσις κατ' ἄρθρ. 3 ἀπολύσεων μισθωτῶν δι' ἀνεπάρκειαν, ἀκαταλληλότητα ἢ ἀνάρμοστον συμπεριφορὰν καὶ ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς ἀντικαταστάσεως.—Ἐπιτρεπτὸς δικαστικὸς ἔλεγχος κρίσεως ἐργοδότου.—Ἔλλειψις δικαιώματος μισθοῦ στρατευθέντος κατὰ χρόνον ὑπερημερίας ἐργοδότου.—Δεδικασμένον ἐξ ἀκυρωτικῶν ἀποφάσεων Συμβουλίου Ἐπικρατείας.

Ἐπαναλαμβάνεται ὑπὸ τῆς κατωτέρω δημοσιευομένης ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν ἡ σταθερῶς παρὰ τῷ Πρωτοδικείῳ Ἀθηνῶν κρατοῦσα ἄποψις ὅτι κατὰ τὴν ἔννοιαν τῶν ἄρθρων 16 καὶ 50 τοῦ ν. 3713/1928 «περὶ Συμβουλίου Ἐπικρατείας», ὡς τὸ τελευταῖον τοῦτο συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ν. 5168/1932, τὸ ἐκ τῶν ἀποφάσεων τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας δεδικασμένον ὡς προϋπόθεσιν προεχόντως ἔχει, ὅπως αὗται ἔχωσιν ἐκδοθῆ κατὰ πράξεων, προερχομένων ἐκ διοικητικῶν Ἀρχῶν καὶ δὴ διοικητικῶν τούτων πράξεων ἐκτελεστῶν, οἷαι δὲν εἶναι αἱ νομοθετικαὶ τῆς Κυβερνήσεως πράξεις (ἄποψις καὶ ἐνίων ἀρεοπαγιτικῶν ἀποφάσεων, ὑφισταμένης ὅμως καὶ ἀντιθέτου γνώμης, βλέπε σχετικῶς ΕΕΔ 13, 287 ἑξ.). (Σχετικὴ καὶ ἡ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 4121/1954, εἰσηγητὴς *Σ. Διαμαντάκος*, ΕΕΔ 13, 518),

Περαιτέρω τὸ Πρωτοδικεῖον, ἀκολουθοῦν τὴν καὶ δι' ἄλλων ἀποφάσεών του (βλέπε Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 6816/1953, εἰσηγητὴς *Γ. Μαρινάκος*, ΕΕΔ 12, 1018) δεκτὴν ὑπ' αὐτοῦ γενομένην ἄποψιν, δίδει εἰς τὸ ἄρθρον 3 τοῦ ν. 2222/1952 «περὶ ἐλέγχου ἀπολύσεων μισθωτῶν» (ΕΕΔ 11, 1041), ἰσχύσαντος ἐν ἰσχύϊ διὰ τοῦ ἀπὸ 9/10 Ὀκτωβρίου 1952 δ/τος (ΕΕΔ 11, 1166) καὶ ἰσχύσαντος μέχρι τῆς 10 Ἀπριλίου 1953, τὴν ἔννοιαν, ὅτι ναὶ μὲν ἀπολύσεις μισθωτῶν δι' ἀνεπάρκειαν, ἀκαταλληλότητα ἢ ἀνάρμοστον συμπεριφορὰν δὲν ὑπήγοντο εἰς τὴν διαδικασίαν ἐγκρίσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς ἀντικαταστάσεως αὐτῶν δι' ἄλλων τῆς αὐτῆς εἰδικότητος καὶ μὲ τὰς αὐτὰς ἀποδοχάς (περὶ τοῦ τελευταίου τούτου βλέπε τὴν Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 2568/1954, εἰσηγητὴς *Χ. Βασιλείου*, ΕΕΔ 13, 465, Α.Π. 877/1954, εἰσηγητὴς *Γ. Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 13, 643), ἀλλ' ἡ κρίσις τοῦ ἐργοδότου ὑπέκειτο εἰς τὸν δικαστικὸν ἔλεγχον.

Τὸ ζήτημα τοῦτο ἐνεφάνισεν ἀντιθέσεις γνωμῶν ἐν τῇ νομολογίᾳ τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας (βλέπε σχετικῶς ΕΕΔ 12, 713, ΕΕΔ 12, 944) (δὲν ἔχομεν μέχρις ὥρας τὴν γνώμην τοῦ Ἀρείου Πάγου), ἀλλ' ὡς ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 12, 944) δὲν προέκυπτεν ἐκ τοῦ νόμου τούτου ἡ ὀρθότης τῆς δεκτῆς καὶ ὑπὸ τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου γενομένης ἀπόψεως. Ἡ κρίσις τοῦ ἐργοδότου περὶ ἀκαταλληλότητος τοῦ μισθωτοῦ δὲν ὑπέκειτο εἰς δικαστικὸν ἔλεγχον καὶ μόνη ἀναγκαία διὰ τὸ κῦρος τῆς ἀπολύσεως προϋπόθεσις ἦτο ἡ ἀντικατάστασις τοῦ μισθωτοῦ.

Ἐνδιαφέρουσα εἶναι ἡ σκέψις τῆς ἀποφάσεως ὅτι καὶ ἐπὶ ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ (ὡς ἐν προκειμένῳ λόγῳ ἀκύρου ἀπολύσεως) ἡ ἐπελθοῦσα κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον στράτευσις τοῦ μισθωτοῦ στερεῖ τοῦτον τοῦ δικαιώματος παροχῆς μισθοῦ.

Θίγεται οὕτω τὸ ζήτημα τῶν συνεπειῶν ἐκ τῆς ἀδυναμίας παροχῆς ὑπηρεσιῶν ἐν ὑπερημερίᾳ τοῦ ἐργοδότου (περὶ αὐτοῦ βλέπε *Ἀλεξ. Α. Σακελλαρόπουλον*, ΕΕΔ 11, 1121, *Κ. Δημάκην*, ΕΕΔ 13, 450 ἑπ., σχετικὴ καὶ ἡ Ἀ-

---

ποτελέσῃ μονομερῆ βλαπτικὴν μεταβολὴν τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως. Ἐν τῇ τοιαύτῃ ὅμως κρίσει του ἐκεῖνο δὲν καθώρισεν, ἂν ὑπῆρχε Κανονισμός, ρυθμίζων τὰ τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου καὶ ποῖον τὸ περιεχόμενον αὐτοῦ ἐν σχέσει μὲ ταῦτας καὶ τὰ προσόντα τῶν προϊσταμένων, ποία ἡ ἁρμοδιότης τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου δι' αὐτάς, ποῖαι αἱ πρότερον ὑφισταμέναι ὑπηρεσίαι καὶ ποῖαι αἱ μετὰ τὴν κατὰ Μάρτιον τοῦ 1952 λαβοῦσαν χώραν συγχώνευσιν ἐναπομείνασαι, ἂν αἱ θέσεις τῶν προϊσταμένων συνεπληρώθησαν ἔκτοτε ἐν ὅλῳ ἢ παρέμειναν τοιαῦται κεναί, ποῖα ἐν συγκρίσει μὲ τὸν ἀναιρεσιόντα τὰ τυπικὰ καὶ οὐσιαστικὰ προσόντα. Ἰδίᾳ δὲ ἀπὸ ἀπόψεως ἀρχαιότητος, τῶν τοποθετηθέντων προϊσταμένων καὶ δὴ (πλὴν τοῦ διαληφθέντος τῶν «...», περὶ ὧν σαφῆ ἰσχυρισμὸν προέβαλεν ὁ ἀναιρεσείων, ὡς προκύπτει ἐκ τῆς ἀγωγῆς καὶ τῶν κατ' ἔφεσιν ὑποβληθεισῶν προτάσεών του. Οὕτως ὅμως ἀποφηνάμενον τὸ ἐφετεῖον καὶ χωρὶς νὰ ἐκθέσῃ τὰ εἰς ἃ ἐστήριξε τὴν τοιαύτην κρίσιν του πραγματικὰ περιστατικά, καὶ δὴ μετ' ἀκριβείας ἐπιτρεπούσης τὸν ἔλεγχον τῆς ὀρθῆς ἐφαρμογῆς τοῦ οὐσιαστικοῦ νόμου, ἐστέρησε τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν αὐτοῦ νομίμου βάσεως καὶ ἀναιρετέαν ταύτην κατέστησε διὰ παραβίασιν ἐκ πλαγίου τῆς προπαρατεθείσης διατάξεως τοῦ οὐσιαστικοῦ νόμου κατὰ τὰ ἄρθρα 809 καὶ 807 § 17 Πολ. Δικ. καὶ τὸν περὶ τούτου βάσιμον τρίτον λόγον τοῦ ἀναιρετηρίου, δέον δὲ νὰ παραπεμφθῇ ἡ ὑπόθεσις εἰς νέαν αὐξήτησιν ἐνώπιον τοῦ Β' Τμήματος διὰ τὴν κατάλληλον τοῦ νόμου ἐφαρμογήν, συμφώνως τῷ ἄρθρ. 836 Πολ. Δικ., ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρ. 3 ἐδ. β' τοῦ νόμου ΧΜΖ.

ρείου Πάγου 130/1952, εισηγητής **Σ. Μανρομιχάλης**, ΕΕΔ 11, 617).

Όμοίαν, κατ' αποτέλεσμα, πρός τήν τής δημοσιευομένης ήδη αποφάσεως τού Πρωτοδικείου λύσιν έχει δώσει καί ή παλαιοτέρα Πρωτοδικείου Αθηνών 2767/1948 (εισηγητής **Δ. Θεοτικός**, ΕΕΔ 7, 409).

Πρωτοδικείου Αθηνών 6640/1954

Διαδικασία Ν. ΓΗΟΔ' κατ' έφεσιν

Πρόεδρος ό κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**
Εισηγητής ό Πρωτοδίκης κ. **Ι. Μαρινάκος**
Δικηγόροι οί κ.κ. Τ. Νεστορίδης, Β. Μελάς

Έβεβαιώθη, ότι ό έκκαλών, κάτοχος άδείας ήλεκτροτεχνίτου Α' από 22 Δεκεμβρίου 1951, προσελήφθη ύπό τής έφεσιβλήτου εναγομένης, απασχολούσης τήν 1 Ιουνίου 1952 άνω τών πεντήκοντα μισθωτών, έπί συμβάσει έργασίας αορίστου χρόνου καί είργάσθη παρ' αύτή από 3 Ιουλίου 1952 μέχρι τής 14 Φεβρουαρίου 1953, ότε απελύθη, αμειβόμενος καθ' όλον τόν χρόνον τούτον τής ύπηρεσίας του έπί μηνιαίω μισθώ δραχμών 880.000. Αί αποβοχαί τού έκκαλούντος ώς ήλεκτροτεχνίτου διέπονται ύπό τής ύπ' άριθ. 59451/1950 καινής αποφάσεως τών Υπουργών Οικονομικών καί Εργασίας, ήτις, εκδοθείσα βάσει τού ν. 28/1944, έχει ισχύν νόμου. Διά τής αποφάσεως ταύτης, ώς πρός τήν ακύρωσιν τής οποίας δέν αποτελεί δεδικασμένον διά τά πολιτικά Δικαστήρια ή ύπ' άριθ. 30/1951 απόφασις τού Συμβουλίου Επικρατείας (Α.Π. 164/1954, ΕΕΔ 13, 288, Α.Π. 264/1952, ΕΕΔ 11, 633), καθωρίσθησαν οί μισθοί τών ήλεκτροτεχνιτών βιομηχανικών επιχειρήσεων κλπ., ώς ούτοι προσδιορίζονται έν τή ύπ' άριθ. 15/1948 αποφάσει τής πρωτοβαθμίου Επιτροπής Διαιτησίας Αθηνών. Συμφώνως πρός τάς διατάξεις τής τελευταίας αύτής ό μηνιαίος μισθός τού ήλεκτροτεχνίτου Α' ειδικότητος μέχρι συμπληρώσεως ύπηρεσίας τριών έτών άνήρχετο είς δραχμάς παλαιάς εκδόσεως 600.000. Ό μισθός ούτος, προσαυξηθείς κατά 30 ο/ο βάσει τής ύπ' άριθ. 29488/1949 αποφάσεως τών Υπουργών Οικονομικών καί Εργασίας, ανεβιβάσθη από 15 Μαΐου 1949 είς δραχμάς παλαιάς εκδόσεως 780.000, ανελθών τελικώς από 15 Ιανουαρίου 1951 είς δραχμάς παλαιάς εκδόσεως 880.000 κατ' εφαρμογήν τής ύπ' άριθ. 2750/1951 αποφάσεως τών Υπουργών Συντονισμού, Οικονομικών καί Εργασίας. Τόν μισθόν τούτον ό έκκαλών έδικαιούτο, έφ' όσον ή παρά τή έφεσιβλήτω ύπηρεσία του δέν είχεν υπερβή τά τρία έτη, δέν είχε δέ συμπληρώσει πενταετίαν πραγματικής ύπηρεσίας από τής εισόδου του είς τόν ήλεκτροτεχνικόν κλάδον μέχρι τής αποκτήσεως τής κατά τά άνω άδείας ήλεκτροτεχνίτου, ώστε νά τύχη επιδόματος πολυετούς ύπηρεσίας. Κατά συνέπειαν ούτος δέν δικαιούται νά λάβη παρά τής έφεσιβλήτου ούδεμίαν μισθολογικήν διαφοράν, ώς ορθώς έδέξατο ή έκκαλουμένη απόφασις, καί είναι απορριπτέος ό τά αντίθετα υποστηρίζων δεύτερος λόγος έφέσεως.

Κατά τό άρθρον 1 τού ν. 2222/1952 «περί ελέγχου τών απολύσεων μισθωτών» έπί έν έξάμηνον από τής ισχύος αύτού επιχειρήσεις, εκμεταλλεύσεις ή εργασίαι έν γένει οιασδήποτε μορφής, φύσεως καί σκοπού, απασχολούσαι έντός τών ορίων τής χώρας τήν 1 Ιουνίου 1952 μισθωτούς πλέον τών πεντήκοντα, δέν δύνανται νά προβούν είς καταγγελίαν συμβάσεως εργασίας μισθωτών αύτών, προσληφθέντων διά χρόνον μή ωρισμένον, έφ' όσον δέν ήθελον τύχει τής προς τούτο άδείας τού Υπουργού Εργασίας ή τού Γενικού Διοικητού Βορείου Ελλάδος, παρεχομένης τή αιτήσει τών ενδιαφερομένων μετά σύμφωνον καί υποχρεωτικήν δι' αύτούς γνώμην τών κατά τό άρθρον 4 επιτροπών. Έξ ετέρου κατά τό άρθρον 6 τού νόμου τούτου απολύσεις δι' ανεπάρκειαν ή ακαταλληλότητα περί τήν εκτέλεσιν τής εργασίας ή δι' ανάρμοστον συμπεριφοράν δέν υπάγονται είς τήν διαδικασίαν αύτού, είς αντικατάστασιν όμως τών ούτως απολυομένων οφείλει ή επιχείρησις νά προσλαμβάνη ισαρίθμους μισθωτούς τής αύτής ειδικότητος καί έπί ταίς αύταίς αποδοχαίς. Έκ τού συνδυασμού τών διατάξεων τούτων προκύπτει, ότι προστατεύονται δι' αύτού, υποκείμεναι ειδικώτερον είς κρατικόν έλεγχον ασκούμενον κατά τήν προεκτεθείσαν διαδικασίαν, πάσαι αί καταγγελίαι συμβάσεως εργασίας μισθωτών υπηρετούντων είς επιχειρήσεις απασχολούσας άνω τών πεντήκοντα από 1 Ιουνίου 1952, εξαιρέσει τών γενομένων δι' ανεπάρκειαν ή ακαταλληλότητα περί τήν εκτέλεσιν τής εργασίας ή ανάρμοστον συμπεριφοράν. Δέν αρκεί όμως ή κρίσις τού εργοδότου, ότι συντρέχει λόγος έκ τών ανωτέρω αναφερομένων, ίνα ή καταγγελία συμβάσεως εργασίας μή υπαχθή είς τήν διαδικασίαν τού άρθρ. 1 τού ν. 2222/1952. Απαιτείται, κατά τήν ορθήν έννοιαν τού άρθρ. 3 αύτού, όπως ή κρίσις τού εργοδότου είναι βάσιμος. Εντεύθεν έπεται ότι, άν έγερθή περί τούτου αμφισβήτησις, τά τακτικά δικαστήρια δύνανται νά εξετάσωσιν, άν αί αιτιάσεις τού εργοδότου είναι άληθείς καί αποτελούν τήν κατά νόμον ανεπάρκειαν, ακαταλληλότητα ή ανάρμοστον συμπεριφοράν. Ούτως, έν αμφισβητήσει τής κρίσεως τού εργοδότου, μόνον έφ' όσον ήθελε διαπιστωθή δικαστικώς ή ύπαρξις λόγου έκ τών προαναφερθέντων καί είς αντικατάστασιν τών απολυθέντων ή επιχείρησις έντός εύλόγου χρόνου από τής απολύσεως των ήθελε περαιτέρω προβή είς τήν πρόσληψιν μισθωτών τής αύτής ειδικότητος καί έπί ταίς αύταίς αποδοχαίς αί δι' ανεπάρκειαν ή ακαταλληλότητα περί τήν εκτέλεσιν τής εργασίας ή ανάρμοστον συμπεριφοράν απολύσεις δέν υπάγονται είς τήν διαδικασίαν τού άρθρ. 1 τού ν. 2222/1952. Άλλως, ώς γενόμεναι κατά παράβασιν τής διατάξεως ταύτης, είναι άκυροι, συμφώνως πρός τό άρθρ. 9 τού ώς άνω νόμου. Έν τή προκειμένη περιπτώσει, ώς έκ τού έγγράφου τής καταγγελίας τής συμβάσεως εργασίας προκύπτει, ό έκκαλών απελύθη, λόγω ακαταλληλότητος καί ανεπαρκείας περί τήν εκτέλεσιν τής εργασίας, αί οποίαι όμως αιτιάσεις δέν προσδιορίζονται ειδικώτερον έν τώ έγγράφω τούτω, ούδέ έβεβαιώθησαν περιστατικά συνιστώντα τοιούτους λόγους. Άντιθέτως έκ

ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΗ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ ΕΠΙΔΟΣΕΩΣ ΑΓΩΓΗΣ ΕΞ ΑΚΥΡΟΥ ΑΠΟΛΥΣΕΩΣ

Ἀφετηρία ἐνάρξεως καὶ ἔκτασις ἐφαρμογῆς αὐτῆς

Τρίμηνος ἀποκλειστικὴ προθεσμία ἐπιδόσεως ἀγωγῆς ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως, κατ' ἄρθρ. 3 Ν.Δ. 8/11 Μαΐου 1946.—Ἔναρξις αὐτῆς ἀπὸ ἐπιούσης καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, κατ' ἄρθρ. 241 § 1 Α.Κ., καὶ λήξις αὐτῆς.—Ἀνάπτυξις καὶ ἐκδοχὴ περὶ ἐνάρξεως προθεσμίας ἀπὸ ἡμέρας καταγγελίας συμβάσεως.—Τήρησις διατυπώσεων ἄρθρου 9 Ν. 118/1945 διὰ τὸ κύρος καταγγελίας συμβάσεως.—Ἔλλιπὴς καταβολὴ ἀποζημιώσεως Ν. 2112 ἐκ πλάνης ἐργοδότου περὶ τὸν ὑπολογισμὸν ταμειακοῦ ἐπιδόματος εἰς τὴν ἀποζημίωσιν Ν. 2112.—Δικαίωμα λήψεως διαφορᾶς ἀποζημιώσεως, μὴ ὑπαγομένης εἰς τρίμηνον προθεσμίαν.

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν.δ. 8/11 Μαΐου 1946 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 118/1945 κλπ., διατηρηθεῖσαν ἐν ἰσχύϊ διὰ τοῦ ἄρθρου 60 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», «πᾶσα ἀξίωσις μισθωτοῦ, πηγάζουσα ἐξ ἀκύρου καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, τυγχάνει ἀπαράδεκτος, ἐφ' ὅσον ἡ σχετικὴ ἀγωγὴ δὲν ἐκοινοποιήθη ἐντὸς τριμήνου ἀναιρετικῆς προθεσμίας ἀπὸ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας».

Ἀντικείμενον ἐρεύνης ἤδη ὑπὸ τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν εἶναι, ἂν ἡ προθεσμία αὕτη ἄρχηται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἢ ἀπὸ τῆς ἑπομένης, κατὰ τὴν ἑρμηνευτικὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 240 Α.Κ.

Τὸ Πρωτοδικεῖον διὰ τῆς κυρίας ἀκέψεως αὐτοῦ ἀκολουθεῖ ὡς ὀρθοτέραν τὴν γνώμην, ὅτι ἡ προθεσμία ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἑπομένης τῆς καταγγελίας συμβάσεως (βλέπε ὅμως ἀντιθέτως ἀποφανθεῖσαν τὴν Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4824/1951, Πρωτοδίκης *Μ. Κυριλλόπουλος*, ΕΕΔ 11, 293, ἔνθα σημειώσεις μας, καὶ σύμφωνον πρὸς τὴν ἀπόφασιν τοῦ Πρωτοδικείου ὑπ' ἀριθ. 472/1953 Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν, Πρωτοδίκης *Χ. Καλαποδέσης*, ΕΕΔ 12, 323).

Τὸ ζήτημα ἐνδιαφέρει καὶ ὡς πρὸς τὴν προθεσμίαν ἀναγγελίας καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ἡ ὁποία, ὡς γνωστόν, γίνεται, κατὰ τὸ ἄρθρον 6 § 2 ν.δ. 1255/1949 (ΕΕΔ 11, 101), ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν ἀπὸ τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.

Κατὰ τὴν Α.Π. 129/1953 (εἰσηγητὴς *Ι. Τρυχανῆς*, ΕΕΔ 11, 522) «ἐκ τῆς τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ἀπὸ 8/11.5.1946 ν.δ. διατάξεως σαφῶς προκύπτει, ὅτι ὡς ἀφετηρία τῆς τριμήνου προθεσμίας τῶν ἀνωτέρω ἀποδείξεων προέκυψεν, ὅτι ὁ ἐκκαλῶν ὑπῆρξε κατάλληλος καὶ ἐπαρκὴς εἰς τὴν ἐργασίαν του, ἀφοῦ ἡ ἰδία ἐφεσιβλητος εἰς τὸ ἀπὸ 12 Φεβρουαρίου 1953 σῆμα αὐτῆς πρὸς τὰ ἐνταῦθα γραφεῖα της χαρακτηρίζει τοῦτον ὡς μοναδικὸν κατάλληλον τεχνίτην.

Κατὰ συνέπειαν ἀντιθέτως κρίνασα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις καὶ ἀπορρίψασα τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἐκκαλοῦντος ὡς πρὸς τὸ κεφάλαιον αὐτῆς, δι' ἧς ἠτείτο τὰς ἀποδοχάς του τεσσάρων μηνῶν ἀπὸ τοῦ χρόνου τῆς ἀπολύσεώς του, λόγῳ ἀκυρότητος αὐτῆς, ὡς γενομένης, μεταξὺ τῶν ἄλλων, καὶ ἄνευ τηρήσεως τῆς διαδικασίας τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ν. 2222/1952, ἐσφαλε κατὰ τοὺς ἐν μέρει βασίμους πρῶτον καὶ τρίτον λόγους ἐφέσεως καὶ δέον ὅπως μεταρρυθμισθῇ, ἐπὶ τῷ τέλει νὰ ἐξετασθῇ ἡ ἀγωγὴ κατ' οὐσίαν, μὴ ἀναγκαιούσης μετὰ ταῦτα τῆς ἐρεύνης τῶν λοιπῶν ἐν αὐτῇ λόγων ἀκυρότητος τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἐκκαλοῦντος, οἵτινες ὑπὸ πᾶσαν ἐκδοχὴν ὀρθῶς ἀπερρίφθησαν ὑπὸ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως διὰ τὰς ἐν αὐτῇ νομίμους καὶ βασίμους σκέψεις, εἰς ἃς καὶ ἀναφέρεται τὸ δικαστήριον τοῦτο, καὶ ὁ περὶ τοῦ ἀντιθέτου τρίτος λόγος ἐφέσεως ὡς πρὸς τὸ σχετικὸν μέρος αὐτοῦ ἀπορριπτέος κρίνεται.

Ἐφ' ὅσον εἶναι ἄκυρος ἡ ἀπόλυσις τοῦ ἐκκαλοῦντος, οὗτος, καταστάσης τῆς ἐφεσιβλήτου ὑπερημέρου περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῆς ἐργασίας του, δικαιοῦται τῶν ἐφεξῆς ἀποδοχῶν του, οὐχὶ ὅμως δι' ὁλόκληρον τὸν ἐν τῇ ἀγωγῇ χρόνον, ἀλλὰ μέχρι τῆς 9 Ἀπριλίου 1953, ὅτε κατετάγη εἰς τὰς τάξεις τοῦ Στρατοῦ. Ἔκτοτε δὲν δικαιοῦται τῆς καταβολῆς τῆς μισθοδοσίας του διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους: Διὰ τὸν χρόνον ἀπὸ 10 Ἀπριλίου 1953 μέχρις 22 Ἀπριλίου 1953, ὅτε ἀπεστρατεύθη, τυχὸν διεκοπὲν ἀναβολῆς, διότι ναὶ μὲν, κατὰ τὰ ἄρθρα 1, 3 καὶ 5 τοῦ ν. 3514/1928, ὡς ἐτροποποιήθησαν καὶ συνεπληρώθησαν ὑπὸ τῶν ἄρθρων 1 καὶ 7 τοῦ ν. 519/1948, διὰ τῆς ὑπὸ τὰ ὅπλα προσκλήσεως μισθωτῶν ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων ὑπηρετησάντων παρ' αὐταῖς πλέον τῶν ἓξ μηνῶν, ὡς ὁ ἐκκαλῶν παρὰ τῇ ἐφεσιβλήτῳ, δὲν λύεται ἡ ἀπαλλητικὴ σχέσις (Α.Π. 144/1953, ΕΕΔ 12, 490), πάντως αὕτη τελεῖ ἐν ἀναστολῇ. Ἐπὶ τῆς ἐν ἀναστολῇ ὅμως τελούσης συμβάσεως ἐργασίας, ὡς οὕτω εὑρίσκετο κατὰ τὸν προαναφερθέντα χρόνον ἡ κατόπιν τῆς ἀκυρότητος τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἐκκαλοῦντος μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς ἐφεσιβλήτου συνεχιζομένη σύμβασις ἐργασίας, δὲν ὀφείλεται μισθός (*Καποδίστριας* ἐν ΕΕΔ 2, 600 καὶ ἑπομ.). Ὡς πρὸς δὲ τὸν περαιτέρω χρόνον, καθ' ὅσον ὁ ἐκκαλῶν οὔτε ἰσχυρίζεται, οὐδὲ ἐβεβαιώθη ὅτι μετὰ τὴν ἀπόλυσίν του ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ καὶ ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ ταύτης ἐδήλωσεν εἰς τὴν ἐφεσιβλητον, ὅτι προτίθεται νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν ἐργασίαν του, ὡς ἔδει, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρ. 4 τοῦ ν. 3514/1928, θεωρούμενος ἔκτοτε ὡς προελθὼν εἰς μονομερῆ καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

κοινοποίησιν τῆς ἀγωγῆς ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας ὁρίζεται ὁ χρόνος τῆς ἐξ ἧς αἱ ἀξιώσεις καταγγελίας τῆς συμβάσεως», ἀλλὰ δὲν ἀπησχόλησε τὴν ἀρεοπαγιτικὴν αὐτὴν ἀπόφασιν κυρίως τὸ ζήτημα πότε ἄρχεται ἡ προθεσμία, ἀποφανθεῖσα ἐπὶ ἄλλου λόγου ἀναιρέσεως.

Προχωροῦσα περαιτέρω ἡ ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου εἰς ἔρευναν τῆς ἀγωγῆς, ἐπὶ τῇ ἐν αὐτῇ ἐπαλλήλῳ σκέψει, ἀκολουθεῖ τὰ παγίως ἐν τῇ νομολογίᾳ κρατήσαντα ὅτι ἐλλιπὴς καταβολὴ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112 (κατὰ τὸ ἄρθρον 9 ν. 118/1945) ἐκ πλάνης τοῦ ἐργοδότου δὲν ἔχει ὡς συνέπειαν τὴν ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας, ἀλλ' ὀφείλεται μόνον συμπληρωματικῶς ἡ διαφορὰ τῆς ἀποζημιώσεως (βλέπε ΕΕΔ 11, 527, ἔνθα ἀρεοπαγιτικὴ νομολογία καὶ νομολογία τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας ἐν ΕΕΔ 18, 521).

Ἡ περὶ ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112 ἀγωγή, ὡς ὀρθῶς δέχεται τὸ Πρωτοδικεῖον (βλέπε σύμφωνον Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 14093/1952, εἰσηγητὴς **Κ. Παρασκευόπουλος**, ΕΕΔ 12, 323), δὲν ὑπάγεται εἰς τὴν τρίμηνον προθεσμίαν τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ν.δ. 8/11 Μαΐου 1946, ἀφοῦ δὲν πρόκειται περὶ ἀγωγῆς ***ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως***, τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112 προϋποθετούσης ἔγκυρον ἀπόλυσιν τοῦ μισθωτοῦ.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 5427/1954

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Σ. Διαμαντάκος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Βοσνάκης, Γ. Βελλιανίτης

Ἐβεβαιώθη, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, ὅτι ὁ ἐκκαλῶν (ἐνάγων), προσληφθεὶς ὑπὸ τῆς ἐφεσιβλήτου (ἐναγομένης) ἑταιρίας (διὰ πράξεως τοῦ ἁρμοδίως ἐξουσιοδοτημένου Διοικητικοῦ αὐτῆς Συμβουλίου) ἐν ἔτει 1931 ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, παρέσχε τὴν ἐργασίαν του συνεχῶς μέχρι τῆς 12ης Ἰουνίου 1953, ὅτε ἀπελύθη ὑπὸ τῆς ἐναγομένης. Ἡ χρονολογία αὐτὴ τῆς ἀπολύσεως σαφῶς προκύπτει οὐ μόνον ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 413/1953 ἀποδεικτικοῦ τῆς ἐγγράφως γενομένης καταγγελίας καὶ τῶν προσαγομένων ἐν κεκυρωμένοις ἀντιγράφοις ἀναγγελιῶν, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς ἐκτιμήσεως τοῦ δικογράφου τῆς ἐπιδίκου ἀγωγῆς, κατατεθείσης τὴν 14ην Σεπτεμβρίου 1953 καὶ ἐπιδοθείσης αὐθημερόν. Ἡ ἐπίδοσις τῆς ἰδίας ἀγωγῆς πρὸς τὴν ἐναγομένην ἐπαγελήφθη ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος τὴν ἐπομένην. Τούτοις ἀκολούθως ἐρευνητέον ἀποβαίνει τὸ ζήτημα περὶ τοῦ ἂν ἐν προκειμένῳ συνεπληρώθη ἡ τρίμηνος ἀποκλειστικὴ προθεσμία τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ν.δ. 8/11 Μαΐου 1946, καθ' ὃ ἐπαρκὴς ἀξίωσις μισθωτοῦ, πηγάζουσα ἐξ ἀκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, τυγχάνει ἀπαράδεκτος, ἐφ' ὅσον ἡ σχετικὴ ἀγωγὴ δὲν ἐκοινοποιήθη ἐντὸς τριμήνου ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας ἀπὸ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας». Τῆς προθεσμίας ταύτης προσδιοριζομένης ὑπὸ τοῦ νόμου κατὰ μῆνας καὶ τῆς αὐτῆς συντελουμένης ἀπὸ τῆς ἐπιούσης, καθ' ἣν συνέβη τὸ ἀφετήριον τῆς καταγγελίας γεγονὸς (13 Ἰουνίου 1953) κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ ἄρθρου 241 παρ. 1 Α.Κ. δῆλον καθίσταται, ὅτι ἡ λῆξις αὐτῆς θὰ ἐπήρχετο, ἅμα ὡς ἤθελε παρέλθει ἡ ἡμέρα τοῦ τελευταίου μηνὸς ἡ κατ' ἀριθμὸν ἀντίστοιχος πρὸς τὴν ἡμέραν ἐνάρξεως, ἤτοι ἡ 13η Σεπτεμβρίου 1953 (πρβλ. ***Μπαλῆν***, Γ. Ἀρχαὶ § 131, ***Γ. Μαριδάκην***, Αἰτιολογικὴ ἔκθεσις Γ.Α. Α.Κ. σελ. 234), ἐφ' ὅσον δέ, κατὰ τὸ ἡμερολόγιον, εἶναι ἑορτάσιμος (Κυριακή), ἡ προθεσμία θὰ ἔληγε διὰ τῆς παρελεύσεως τῆς ἑπομένης ἡμέρας (ἄρθρον 242 Α.Κ.), ἀνεξαρτήτως τοῦ ἑορτασίμου ἢ μὴ ταύτης, ἤτοι τῆς 14ης Σεπτεμβρίου 1953, ἐντὸς τῆς ὁποίας ὅμως ἐκοινοποιήθη ἡ ἔνδικος ἀγωγὴ κατὰ τὰ εἰρημένα (βλ. ***Μπαλῆν***, ἔνθ' ἀνωτ. § 8). Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῇ ἐκδοχῇ ὅτι ἡ προθεσμία αὐτὴ λήγει ἅμα ὡς παρέλθῃ ἡ ἡμέρα τοῦ τελευταίου μηνὸς ἡ ἀριθμητικῶς ἀντίστοιχος πρὸς τὴν ἡμέραν τοῦ ἀφετηρίου γεγονότος, ἤτοι πρὸς τὴν προηγουμένην ἡμέραν τῆς ἐνάρξεως τῆς προθεσμίας, ὅτε τὸ τρίμηνον θὰ εἶχε συμπληρωθῇ τὴν 12ην Σεπτεμβρίου 1953 (πρβλ. ***Γιαννόπουλον***, Γενικαὶ Ἀρχαὶ § 243 σελ. 341, ***Φραγκίσταν***, ΕΕΝ στ' σελ. 405), καὶ πάλιν ἔδει νὰ ἀπορριφθῇ ἡ ἀγωγὴ κατὰ τὴν κυρίαν αὐτῆς βάσιν, διότι ἡ ἐναγομένη ἐν πληρότητι ἐτήρησε τὰς τυπικὰς καὶ οὐσιαστικὰς προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118/1945 καὶ τῆς κατ' ἐξουσιοδότησιν αὐτοῦ ἰσχυούσης ἐν τῷ χρόνῳ ἐκείνῳ ὑπ' ἀριθ. 65257/1952 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως. Εἰδικώτερον ἡ κρινομένη καταγγελία, ἐγγράφως γενομένη κατὰ τὰ εἰρημένα καὶ δι' ἐμπροθέσμων καὶ νομοτύπων ἀναγγελιῶν, ἐν πληρότητι περιεχουσῶν πάντα τὰ κατὰ νόμον στοιχεῖα, ἀναγγελθεῖσα πρὸς τὸ ἁρμόδιον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας καὶ τὸν Κλάδον Ἀνεργίας τοῦ Ἱδρύματος Κοιν. Ἀσφαλίσεων, ἐπήνεγκεν ἀπὸ 18.6.1953, ὅτε κατεβλήθη ἡ ἀποζημίωσις, τὴν λύσιν τῆς ἐπιδίκου ἐργασιακῆς συμβάσεως. Ἡ καταβληθεῖσα ἀποζημίωσις εἰς τὸν ἐκκαλοῦντα, ἐκτελοῦντα ὑπηρεσίαν λογιστικοῦ ὑπαλλήλου, ἐπὶ ἀντιμισθίᾳ ἀνελθούσῃ κατὰ τὸν τελευταῖον πρὸ τῆς ἀπολύσεως μῆνα εἰς δραχμὰς 1.110.000 καὶ ἔχοντα συμπεπληρωμένην ὁμοειδῆ παρὰ τῇ ἐναγομένῃ συνεχῆ ὑπηρεσίαν 22 ἐτῶν, ἐκ δραχμῶν 19.980.000, εἶναι ἡ προσήκουσα χρονικῶς κατ' ἄρθρον 1 περ. ζ' καὶ ἄρθρ. 3 § 1 ν. 2112/1920. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι τὸ ἐκ δραχμῶν 100.000 ταμειακὸν ἐπίδομα, παρεχόμενον ὡς τακτικὸν κατὰ μῆνα συμβατικὸν ἀντάλλαγμα καὶ ἀποτελοῦν προσαύξησιν μισθοῦ, δὲν συνυπελογίσθη εἰς τὴν ρηθεῖσαν ἀποζημίωσιν, ἐμφανιζομένην κατὰ τοῦτο ποσοτικῶς ὡς ἐλλιπῶς μειωμένην, πλὴν ὅμως ἡ παράλειψις αὕτη προῆλθεν οὐχὶ ἐκ δόλου καὶ δυστροπίας τῆς ἐναγομένης, ἀλλ' ἐξ εὐλόγου καὶ δεδικαιολογημένης αὐτῆς ἀμφιβολίας προελθούσης ἐκ συγγνωστῆς αὐτῇ περὶ τὸ δίκαιον καὶ τὰ πράγματα πλάνης, ἐξ ἧς ἡ ἐργοδότις αὕτη ὑπέλαβεν, ὅτι τὸ ρηθὲν ἐπίδομα, μὴ ἀποτελοῦν τακτικὴν ἀποδοχήν, δὲν ἦτο συνυπολογιστέον εἰς τὸ ἄνω ποσὸν τῆς καταβληθείσης ἀποζημιώσεως, ἐξ οὗ ἕπεται ὅτι τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας ἐκ τοῦ λόγου τούτου παραμένει ἀλώβητον. Ἐξ ἄλλου ἡ αὐτὴ προσήκει λύσις διὰ τὸν γενόμε-

ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΜΕΤΑ ΔΙΑΚΟΠΗΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΕΞ ΑΝΩΤΕΡΑΣ ΒΙΑΣ

Διάλυσις τῶν Κ.Τ.Ε.Φ.Α. διά Ν.Δ. 2512/1953 καὶ ἀποζημίωσις προσωπικοῦ

I

Μέριμνα ὑπὲρ ἀπολυομένων μισθωτῶν κατὰ Ν. 2112/1920.—Ἀπόλυσις ἕνεκα διακοπῆς ἐργασίας ἐκ περιστατικοῦ ἀνωτέρας βίας.—Δικαίωμα ἀποζημιώσεως κατὰ Ν. 2112/1920 μόνον εἰς περίπτωσιν ἀσφαλίσεως τοῦ ἐργοδότου κατὰ τοῦ περιστατικοῦ ἀνωτέρας βίας.—Διακοπὴ ἐργασίας κατὰ νομοθετικὴν ἐπιταγὴν συνιστᾷ γεγονὸς ἀνωτέρας βίας.—Ἔλλειψις διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἀποζημιώσεως ἀπολυθέντος προσωπικοῦ Κ.Τ.Ε.Φ.Α. μετὰ διάλυσιν αὐτῶν κατὰ Ν.Δ. 2512/1953.

Αἱ κατωτέρω παρατιθέμεναι ἀποφάσεις τῶν Πρωτοδικείων Ἀθηνῶν καὶ Πατρῶν ἠσχολήθησαν μὲ τὸ γνωστὸν ζήτημα ἂν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112/1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας», ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 6 § 2 τοῦ ν. 2112/1920, δικαιοῦται καὶ τὸ ἀπολυθὲν προσωπικὸν τῶν διαλυθέντων ὑπὸ τοῦ ν.δ. 2512/1952 Κ.Τ.Ε.Φ.Α., διὰ νὰ καταλήξουν ἑκάστη εἰς ἀντίθετον λύσιν.

Τὸ ζήτημα τοῦτο ἐλύθη ἤδη διὰ τῆς μεταγενεστέρας ὑπ' ἀριθ. 444/1954 ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου (εἰσηγητὴς: *Σ. Μαυρομιχάλης*, ΕΕΔ 13, 899), ἀποφανθείσης ἀρνητικῶς.

Ἡ ἀνωτέρω ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις καὶ αἱ σχετικαὶ πρὸς τὸ θέμα ἀποφάσεις τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας ἠρεύνησαν τὸ ζήτημα ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 6 § 2 τοῦ ν. 2112/1920.

Θὰ ἦτο ὅμως ἐνδιαφέρον νὰ ἠρευνᾶτο (μὴ ἐρευνηθὲν μέχρι τοῦδε ὑπὸ τῆς νομολογίας) καὶ ποίαν ἔννοιαν ἔχει (προκειμένου περὶ τῶν ἀσφαλιζομένων κατὰ τῆς ἀνεργίας μισθωτῶν, περὶ τῆς καταγγελίας συμβάσεως τῶν ὁποίων τὸ ἄρθρον 9 τοῦ ν. 118/1945) ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 17 τοῦ ν. 118/1945 (ἰσχύουσα καὶ μετὰ τὰς μετέπειτα τροποποιήσεις), κατὰ τὴν ὁποίαν δύναται ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας δι' ἀποφάσεων αὐτοῦ, μετὰ γνώμην τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας, νὰ ἀπαλλάσσῃ ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει τῆς καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112 ἢ τοῦ β.δ. 16/18 Ἰουνίου συμφηφισμὸν τῆς ἐκ δραχμῶν 902.600 ληκτῆς ἀνταπαιτήσεως τῆς ἐφεσιβλήτου πρὸς τὴν ἀποζημίωσιν καὶ τὴν μερικὴν τῆς ὀφειλῆς ἀπόσβεσιν κατὰ τὸ ποσὸν ταύτης, διότι ἡ ἀποζημίωσις, μὴ ἀποτελοῦσα μισθόν, οὐδ' ἐν πάσῃ περιπτώσει κρινομένη (κατὰ τὴν καταβολὴν τοῦ ἄνω σημαντικοῦ χρηματικοῦ ποσοῦ) ἀναγκαία κατὰ τὸ μέρος τοῦτο πρὸς διατροφὴν τοῦ ἐνάγοντος ἐκμισθωτοῦ καὶ τῆς οἰκογενείας του, ὑπόκειται εἰς συμψηφισμόν. Ἑτέρωθεν οὐδαμόθεν βεβαιοῦται ὅτι εἰς τὴν περὶ ἀπολύσεως τοῦ ἐνάγοντος ἀπόφασιν προῆλθεν ἡ ἐναγομένη, ὁρμηθεῖσα ἀποκλειστικῶς ἐκ τῆς μειώσεως τῆς πρὸς ἐργασίαν ἀποδοτικότητος του ἕνεκα τῆς ἐν τῇ ἀγωγῇ ἀναφερομένης ἀσθενείας του, ὡς ἀβασίμως διατείνεται ὁ ἐκκαλῶν. Ἀντιθέτως ἐπαρκῶς ἐπιβαιολογήθη ὅτι ἡ ἐφεσίβλητος προῆλθεν εἰς τὴν περὶ ἧς πρόκειται καταγγελίαν ἐκ μόνης τῆς οἰκονομικῆς δυσπραγίας καὶ τῆς ἐντεῦθεν ἀπορρεούσης ἀνάγκης μειώσεως τῶν ἐργασιῶν της, ἧς ἕνεκα ἐπεβλήθη εἰς αὐτὴν ἐκ τῶν πραγμάτων ἡ κατὰ τὰ 2/3 μείωσις τοῦ προσωπικοῦ της, ἀπότοκος δὲ τῆς τοιαύτης μειώσεως ὑπῆρξε καὶ ἡ ἀπόλυσις τοῦ ἐνάγοντος. Ἡ ἐκ τοιούτων ὅμως περιστατικῶν προελθοῦσα ἄσκησις τοῦ δικαιώματος τῆς καταγγελίας, μὴ ἀποτελοῦσα προφανῆ ὑπέρβασιν τῶν ἐκ τῆς καλῆς πίστεως καὶ τῶν χρηστῶν ἠθῶν ἢ τοῦ κοινωνικοῦ καὶ οἰκονομικοῦ τοῦ δικαιώματος σκοποῦ ἐπιβαλλομένων ὁρίων, δὲν εἶναι καταχρηστικὴ κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ. Κατὰ ταῦτα, ἐγκύρου κρινομένης τῆς ἐπιδίκου καταγγελίας, δι' ἣν περίπτωσιν ἤθελε γίνει δεκτὸν ὅτι ἡ ἀγωγὴ δὲν ἠσκήθη ἀπαραδέκτως κατὰ τὰ εἰρημένα, ἔδει νὰ ἀπορριφθῇ ἢ τὴν ἀναγνώρισιν τῆς ἀκυρότητος τῆς ἰδίας καταγγελίας ἐπιδιώκουσα κυρία τῆς ἀγωγῆς βάσις.

Καθ' ἃ ἀνωτέρω ἐλέχθη, ὁ ἐνάγων κατὰ τὸν τελευταῖον πρὸ τῆς ἀπολύσεως μῆνα ἐλάμβανε ταμειακὸν ἐπίδομα ἐκ δραχμῶν 100.000 μηνιαίως, ἐκ τούτου δέ, συνυπολογιστέου εἰς τὴν ἀποζημίωσιν ἀπροειδοποιήτου καταγγελίας, προκύπτει διαφορὰ ἐκ δρχ. 1.800.000. Ἡ ἀξίωσις αὕτη, μὴ πηγάζουσα ἐξ ἀκύρου καταγγελίας, δὲν ὑπόκειται εἰς τὴν διαληφθεῖσαν τριμηνον ἀποκλειστικὴν προθεσμίαν καὶ δὲν ἐκαλύφθη ὑπ' αὐτῆς. Συνεπῶς ἔδει νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ ἀγωγὴ ἐν μέρει κατὰ τὴν ἐπικουρικὴν αὐτῆς βάσιν καὶ νὰ συμπληρωθῇ ἡ ἀποζημίωσις διὰ τῆς καταβολῆς τοῦ ποσοῦ τούτου καὶ νὰ ἀπορριφθῇ αὕτη, καθ' ὃ μέρος διώκει ἐν αὐτῇ τὴν πληρωμὴν τῆς συμψηφισθείσης ἐκ δραχμῶν 902.600 ἀνταπαιτήσεως, τοῦ συμψηφισμοῦ ταύτης ἐγκύρως γενομένου κατὰ τὰ εἰρημένα. Ὅθεν, κρίνασα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ὅτι κατὰ τὴν δίοδον τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως ὁ ἐκκαλῶν ἔλαβε τὸ ἐπίδομα, δίχως νὰ ἐπιδικάσῃ εἰς αὐτὸν κατὰ συμπλήρωσιν τῆς ἀποζημιώσεως τὸ ποσὸν τοῦτο, ἐνῷ ἐξ ἄλλου ἔκρινε τὸ συναφὲς αἴτημα περὶ συμπληρώσεως τῆς ἀποζημιώσεως ὡς πληγὲν ὑπὸ τῆς τριμήνου ἀποκλειστικῆς προθεσμίας, ἥμαρτε, σφαλερῶς ἐφαρμόσασα τὸν νόμον καὶ ἐκτιμήσασα τὰ πράγματα, καὶ δέον, δεκτοῦ ἐν μέρει καθισταμένου τοῦ σχετικοῦ λόγου ἐφέσεως καὶ καθόσον οὗτος ἀφορᾷ τὴν διὰ τῆς καταβολῆς τοῦ ταμειακοῦ ἐπιδόματος συμπλήρωσιν τῆς ἀποζημιώσεως, νὰ μεταρρυθμισθῇ ἡ ἐκκαλουμένη, ἐπὶ τῷ τέλει τῆς μερικῆς παραδοχῆς τῆς ἀγωγῆς.

λίου 1920, ὡς ἐτροποποιήθησαν μεταγενεστέρως, βλαβείσας ἐπιχειρήσεις, ἐφ' ὅσον ἦθελε διαπιστωθῆ καταστροφὴ τῶν ἐγκαταστάσεων αὐτῶν, ἐπηρεάζουσα οὐσιωδῶς τὴν οἰκονομικὴν των ὑπόστασιν ἢ καθιστῶσα ἀδύνατον τὴν ἐπαναλειτουργίαν των.

Ἀσχέτως δὲ τῆς ὀρθότητος ἢ μὴ τῆς παρὰ τῷ Ταμείῳ Ἀνεργίας ἐφαρμοσθείσης πρακτικῆς ὅτι ἡ διάταξις αὕτη ἀφορᾷ εἰς ἐπιχειρήσεις βλαβείσας πρὸ τοῦ ν. 118/1945 (βλέπε σχετικῶς *Α. Βογιατζῆν*, ΕΕΔ 9, 961), τὸ ἐρώτημα εἶναι, ἐὰν δὲν δύναται νὰ ὑποστηριχθῆ, ὅτι ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ν. 118/1945 καὶ κατὰ τὴν ἐν λόγῳ διάταξιν εἶναι ἡ ὑπὸ τούτου τροποποίησις τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 6 § 2 τοῦ ν. 2112, ἀφοῦ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 17 τοῦ ν. 118/1945 δὲν διακρίνει ἐκ ποίας αἰτίας (μὲ ἐξαίρεσιν δηλαδὴ ἐκείνης ἐξ ἀνωτέρας βίας) ἐβλάβησαν αἱ ἐπιχειρήσεις καὶ ἡ καταστροφὴ τῶν ἐγκαταστάσεων αὐτῶν ἐπηρεάζει οὐσιωδῶς τὴν οἰκονομικὴν των ὑπόστασιν ἢ καθιστᾷ ἀδύνατον τὴν ἐπαναλειτουργίαν των.

Ἐντὸς τῆς ἐννοίας ὅτι ὁ ν. 118/1945 ἀπεμακρύνθη τῶν ἰσχυόντων πρότερον κεῖται καὶ ἡ Α.Π. 91/1954 (εἰσηγητὴς *Ι. Τραχανῆς*, ΕΕΔ 13, 199), νομολογήσασα ὅτι ὀφείλεται εἰς τοὺς μισθωτούς τοὺς ἀσφαλιζομένους κατὰ τῆς ἀνεργίας ἡ ἀποζημίωσις τοῦ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 καὶ ἂν αἱ ἐπὶ μέρους ἐπιχειρήσεις δὲν ὑπάγωνται εἰς τοῦτο.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 6800/1954

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. Ι. Γεωργακόπουλος
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Σ. Λιβανὸς**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Μπιτσούλης, Ε. Μαχαίρας

Διὰ τῆς ἐν τῇ ἐφ' ἧς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἐκθέσει ἀγωγῆς, στηριζομένης εἰς σύμβασιν ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ἐδικάζετο ἡ καταψήφισις τοῦ ἐναγομένου εἰς καταβολὴν τῷ ἐνάγοντι τοῦ ἐν αὐτῇ ποσοῦ δι' ἀποζημίωσιν λόγῳ ἀπροειδοποιήτου καταγγελίας τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως ἀπὸ μέρους τοῦ ἐναγομένου. Τὴν ἀγωγὴν ταύτην ἐπὶ ταῖς ἐν αὐτῇ αἰτιολογίαις ἐδέχθη ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, καθ' ἧς ἤδη παραπονεῖται τὸ ἐναγόμενον διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεώς του.

Πρὸς προστασίαν τῶν ἐργαζομένων ἐκ τοῦ κινδύνου τῶν ἀπροειδοποιήτων ἀπολύσεων ὁ ν. 2112/1920, ὡς ἐκ τῶν διατάξεων τούτου προκύπτει, ἐθέσπισεν ὑποχρέωσιν τοῦ ἐργοδότου εἰς καταγγελίαν πρὸ ὡρισμένου χρόνου τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως, προκειμένου περὶ τοιαύτης ἀορίστου χρόνου, καὶ ἔδρυσεν ἐπὶ παραλείψεως αὐτῆς ἀξίωσιν ἀποζημιώσεως, ρυθμίσας καὶ τὸ θέμα τῆς εὐθύνης ἐπὶ τῶν περιπτώσεων τῆς διακοπῆς τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ τῆς μεταβολῆς τοῦ ἐργοδότου. Ὁ Νομοθέτης ἐπόμενος τῇ ἀρχῇ τοῦ δικαίου «τῶν ἀδυνάτων οὐδεμία ἐστὶν ἐνοχὴ» ἐν τῷ ἄρθρῳ 6 § 2 τοῦ ὡς ἄνω ν. 2112, ὡς τοῦτο συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἄρθρου 4 ν. 4558/1930, ὥρισεν ὅτι εὐπάλληλος ἀπολυόμενος ἕνεκα διακοπῆς τῆς ἐργασίας λόγῳ πυρκαϊᾶς ἢ ἄλλου περιστατικοῦ ἀνωτέρας βίας, καθ' ὧν τυγχάνει ἠσφαλισμένος ὁ ἐργοδότης, δικαιοῦται εἰς τὰ 2/3 τῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 3, ἐδάφ. πρῶτον, ἀποζημιώσεως». Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης σαφῶς προκύπτει, ὅτι ὁ ἐργοδότης ἀπαλλάσσεται τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς καταβολὴν τῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 ἐδάφ. 1 τοῦ ν. 2112 ἀποζημιώσεως ἐν περιπτώσει διακοπῆς τῆς ἐργασίας μόνον λόγῳ πυρκαϊᾶς ἢ ἄλλου περιστατικοῦ ἀνωτέρας βίας, ἐπὶ τῆς ὁποίας εἶναι πρόδηλος ἡ ἀντικειμενικὴ ἀδυναμία εἰς ἐμπρόθεσμον καταγγελίαν, ὑποχρεούμενος εἰς καταβολὴν μερικῆς ἀποζημιώσεως, μόνον ἂν τυγχάνῃ ἠσφαλισμένος κατὰ τῶν ἀνωτέρω περιστατικῶν. Ὑπὸ τοιαύτην ἀντίληψιν, ὡς πρὸς τὴν ἔννοιαν τῆς εἰρημένης διατάξεως, ἡ διακοπὴ τῆς ἐργασίας νομοθετικῇ ἐπιταγῇ ἀποτελεῖ ἀναμφιβόλως γεγονὸς βίαιον καὶ ἀπρόβλεπτον, μὴ δυνάμενον ν' ἀποτραπῇ ἀκόμη καὶ διὰ τῆς καταβολῆς ἄκρας ἐπιμελείας καὶ συνέσεως, ἤτοι ἀνωτέραν βίαν (Α.Π. 577/1952, ΕΕΔ 11, 1315, *Μπαλῆς*, Γεν. Ἀρχαί, ἐκδ. 4η § 179, σελ. 433), καθιστῶσαν ἐξ ἀντικειμένου ἀνέφικτον τὴν πρὸς καταγγελίαν τῆς συνεπείᾳ ταύτης λυθείσης ἐργασιακῆς συμβάσεως ὑποχρέωσιν καὶ ἀναιροῦσαν τὴν ἐκ τῆς παραλείψεώς της εὐθύνην πρὸς ἀποζημίωσιν τοῦ ἀπολυθέντος. Ἡ ἐκδοχὴ ὅτι ἡ ἀναίτιος διακοπὴ τῆς ἐργασίας αἴρει τὴν πρὸς ἀποζημίωσιν ὑποχρέωσιν μόνον ὁσάκις συνοδεύεται ὑπὸ καταστροφῆς τοῦ περιουσιακοῦ ἀντικειμένου αὐτῆς ἀποκρούεται τόσον ἐκ τῆς σαφοῦς διατυπώσεως τῆς ἐν λόγῳ, μὴ ποιουμένης διάκρισιν, διατάξεως, θεσπιζούσης ἀπαλλαγὴν ἐπὶ οἱουδήποτε περιστατικοῦ ἀνωτέρας βίας, ὅσον καὶ ἐκ τῆς ἱστορίας της. Πράγματι ὁ ν. 2112/1920 ἀρχικῶς δὲν εἶχε περιλάβει διάταξιν ἀπαλλάσσουσαν τὸν ἐργοδότην τῆς πρὸς καταγγελίαν καὶ ἀποζημίωσιν ὑποχρεώσεως ἐν περιπτώσει ἀνωτέρας βίας, διότι ἐθεωρεῖτο ἐξυπακουομένη ἡ τοιαύτη ἀπαλλαγὴ ἐκ τῶν γενικῶν περὶ ἀνωτέρας βίας διατάξεων τοῦ δικαίου, διὰ δὲ τῆς ὑπὸ τοῦ ν. 4558/1930 γενομένης ὡς ἄνω προσθήκης εἰς τὸ ἄρθρον 6 § 2 αὐτοῦ δὲν μετέβαλε τὴν ἀρχὴν ταύτην, ἀλλὰ ἐθέσπισε νέον κανόνα, καθ' ὃν εἰς ὡρισμένας περιπτώσεις ἀνωτέρας βίας, καθ' ἃς ὁ ἐργοδότης εἶναι ἠσφαλισμένος κατὰ τοῦ κινδύνου, ὀφείλει μερικὴν ἀποζημίωσιν. Ἐν προκειμένῳ συνομολογεῖται, ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος (ἐνάγων) τὴν 3 Αὐγούστου 1951 δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου προσελήφθη ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος 3ου Κοινοῦ Ταμείου Εἰσπράξεων Φορτηγῶν Αὐτοκινήτων (Κ.Τ.Ε.Φ.Α.) καὶ παρεῖχε τὰς ὑπηρεσίας του ὡς ταμίας μέχρι τῆς 31.8.1953, ὅτε ἀπελύθη λόγῳ διαλύσεως τοῦ ἐκκαλοῦντος, ἐπελθούσης δυνάμει τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ν.δ. 2512/1953, καθ' ἣν τὸ ἐκκαλοῦν, ὡς καὶ πάντα τὰ Κ.Τ.Ε.Φ.Α. διελύθησαν καὶ ἐτέθησαν ὑπὸ ἐκκαθάρισιν, καταργηθέντων τοῦ ἀ.ν. 911/1949 καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 150124/1951 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Συγκοινωνιῶν, διὰ τῶν ὁποίων συνεστήθησαν ταῦτα. Ἤτοι ἡ ἀπροειδοποίητος ἀπόλυσις τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐπῆλθε συνεπείᾳ νομικῆς ἐπιταγῆς, ἥτις, κατὰ τὰ προεκτεθέντα, συνιστᾷ περιστατικὸν ἀνωτέρας βίας, καθ' οὗ τὸ ἐκκαλοῦν ἦτο ἀνασφάλιστον, ὡς συνομολογεῖται, καὶ ἑπομένως, κατὰ τὰ εἰρημένα, ὁ ἐφεσί-

περιπτώσει παραλείψεως ταύτης όμοίως άπαλλαγήν του άπό της ύποχρεώσεως πρός άποζημίωσιν τοῦ ύπαλλήλου, δύναται νά θεωρηθῆ, ὑφισταμένων τῶν ὡς ἄνω προϋποθέσεων, καί ἡ κατ' ἐπιταγήν τοῦ νόμου διάλυσις τοῦ ἀσκοῦντος ἰδιωτικήν ἐπιχείρησιν νομικοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου. Τά συσταθέντα διά τοῦ ἀ.ν. 911/1949 Κοινά Ταμεῖα Εἰσπράξεων Φορτηγῶν Αὐτοκινήτων (Κ.Τ.Ε.Φ.Α.) διελύθησαν διά τοῦ ν.δ. 2512/1953 καί ἀπό τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ, τεθέντα ἔκτοτε ὑπό ἐκκαθάρισιν. Ὁ ἐφεσίβλητος προσελήφθη, κατά τά προεκτεθέντα, διά τοῦ ἐκκαλοῦντος ὡς ὑπάλληλος αταθμάρχης τήν 5 Νοεμβρίου 1951, μετά δέ τήν κατά τά ἀνωτέρω διάλυσιν τοῦ ἐκκαλοῦντος, τοῦτο, συμφώνως τῇ παραγράφῳ 11 τῆς ὑπ' ἀριθ. 10111/1953 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καί Συγκοινωνιῶν, ἐκδοθείσης κατά τήν § 4 τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ὡς ἄνω ν.δ., προέβη τήν 17ην Αὐγούστου 1953 εἰς τήν ἀπόλυσίν του, ἣν ἀνεκοίνωσεν αὐτῷ διά τοῦ ἐπικαλουμένου καί προσαγομένου ἐγγράφου του. Συνεπείᾳ τῶν ὡς ἄνω διατάξεων, τόσον τῆς ἐν ἄρθρ. 1 §§ 1 καί 2 τοῦ ν.δ. 2512/1953, ὅσον καί τῆς ἐν § 11 τῆς ὑπ' ἀριθ. 10111/1953 ὡς εἴρηται ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, δι' ἃς ὑπεχρεώθησαν τά Διοικητικά Συμβούλια τῶν ὑπό ἐκκαθάρισιν Κ.Τ.Ε.Φ.Α, ὅπως προβῶσιν, ἀπό τῆς ἰσχύος τοῦ Νομοθ. Δ/τος 2512/1953, εἰς τήν ἀπόλυσιν τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν, κατέστη ἀδύνατος εἰς τό ἐκκαλοῦν ἡ διατήρησις τῆς μεταξύ αὐτοῦ καί τοῦ ἐφεσιβλήτου ὑπαλληλικῆς συμβάσεως καί ἡ περαιτέρω ἀποδοχή τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτοῦ, ὡς καί ἡ ἐκπλήρωσις τῆς ἀντιστοίχου ὑποχρεώσεώς του πρός πληρωμήν τοῦ συμπεφωνημένου μισθοῦ. Καί ὁρίζεται μέν ἐν τῇ ὡς ἄνω § 11 τῆς ὑπ' ἀριθ. 10111 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ὅτι ὑποχρεοῦνται τά Διοικητικά Συμβούλια, ἅτινα ὁρίζονται κατά τό ν.δ. 2512 καί ἐκκαθαρίσται τούτων, ὅπως ἀπολύσωσι τό προσωπικόν των, πλήν τοῦ κρινομένου ὡς ἀπαραιτήτου διά τήν διεξαγωγήν τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐκκαθαρίσεως, εἰς τήν τοιαύτην ὅμως ἐνέργειαν, ἥτοι τήν διαρκούσης τῆς ἐκκαθαρίσεως διατήρησιν τοῦ δι' αὐτήν κρινομένου ἀπαραιτήτου προσωπικοῦ, δέν ἠδύναντο νά προβῶσιν ἐλευθέρως καί οἰκείᾳ βουλήσει τά Διοικητικά Συμβούλια τῶν Κ.Τ.Ε.Φ.Α, καθ' ὅτι κατά τήν § 3 τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ αὐτοῦ Νομοθ. Διατάγματος ταῦτα ἐνεργοῦσιν ἐκκαθάρισιν, ὑποκείμενα εἰς τούς ἐν τῷ ν.δ. 2512/1953 καί ταῖς κατά τάς διατάξεις τούτου ἐκδιδομέναις ὑπουργικαῖς ἀποφάσεσι περιορισμούς, τελοῦντα ἅμα καί ὑπό τήν ἐποπτείαν τῆς Ἐλεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 6 τῆς ὑπ' ἀριθ. 1138/1951 Πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καί τοῦ δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 877/1952 ὁμοίας ὁριζομένου ὑπό τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου κρατικοῦ ἀντιπροσώπου. Ἄλλως δέ οὔτε ὁ ἐφεσίβλητος ἐπεκαλέσθη, ὅτι ἔδει νά κριθῇ ἀπαραίτητος διά τήν διεξαγωγήν τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐκκαθαρίσεως, οὔτε προέκυψε τοῦτο ἐκ τοῦ συνόλου τῶν ἀποδείξεων. Περαιτέρω καθίσταται πρόδηλον, ὅτι καί ἀληθοῦς ὄντι ὑποτιθεμένου, ὅτι πρό τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ν.δ. 2512/1953 εἶχεν ἐξαγγελθῆ ὅτι ἐμελετᾶτο ὑπό τῆς Κυβερνήσεως ἡ διάλυσις τῶν Κ.Τ.Ε.Φ.Α, τό ἐκκαλοῦν, οἱανδήποτε καί ἂν κατέβαλλεν ἐπιμέλειαν, δέν ἠδύνατο νά προΐδῃ οὔτε ὅτι ἤθελε πραγματοποιηθῆ αὕτη, οὔτε τόν χρόνον, καθ' ὃν θά ἐπήρχετο, ὅπως προβῇ εἰς τήν, πρό τῆς ἐπελεύσεως τοῦ γεγονότος τῆς διαλύσεώς του ὡς νομικοῦ προσώπου, ἐμπρόθεσμον, κατά τόν νόμον 2112, καταγγελίαν τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως, ἣν δέ διάλυσίν του, ἐπελθοῦσαν συνεπείᾳ τῆς κατά τά προεκτεθέντα δηλώσεως τῆς κυριαρχικῆς βουλήσεως τῆς Πολιτείας, δέν ἠδύνατο, ὁσηνδήποτε καί ἂν ἐπεδείκνυεν ἐπιμέλειαν καί σύνεσιν, νά ἀποτρέψῃ τό ὑποκείμενον εἰς αὐτήν τήν κυριαρχικήν βούλησιν τῆς Πολιτείας ἐκκαλοῦν. Κατ' ἀκολουθίαν ταύτων τό ἀνωτέρω περιστατικόν δέον νά χαρακτηρισθῇ ὡς τοιοῦτον ἀνωτέρας βίας (Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 3038/1954, ΕΕΔ 13, σελ. 474, Πρωτοδικείου Ναυπλίου 1/1954, ἀδημοσίευτος, Γνωμ. Νομ. Συμβουλ. ὑπ' ἀριθ. 97/1954, ἐν ΕΕΔ 13, σ. 322 ἐπ., contra Πρωτοδικείου Ἰωαννίνων 350/1953, ΕΕΔ 13, σελ. 185, Πρωτοδίκου Πατρῶν 606/1953, ΕΕΔ 13, σ. 186, βλ. καί σχόλια ἐν Θέμ. ΞΕ' σ. 60 ἐπ.). Οὐδόλως δέ δύναται νά θεωρηθῇ καί ἐπί τῇ ἐκδοχῇ ἔτι ὅτι, ὡς συσταθέντων τῶν Κ.Τ.Ε.Φ.Α. ὡς νομικῶν προσώπων οὐχί τῇ βουλήσει τῶν μετεχόντων εἰς ταῦτα, ἀλλά διά νομοθετικῆς ἐπιταγῆς, ἀντικαταστησάσης ἐν τῇ συστάσει αὐτῶν τήν βούλησιν τῶν μελῶν των, καί ἐν τῇ διά τοῦ ν.δ. 2512/1953 διαλύσει αὐτῶν ἡ ἐν αὐτῇ νομοθετική ἐπιταγή ἀντικατέστησε τήν βούλησιν τῶν διαλυθέντων νομικῶν προσώπων τῶν Κ.Τ.Ε.Φ.Α., παρίσταται δ' ἐντεῦθεν ἡ τοιαύτη διάλυσις των ὡς οἰκειοθελής καί συνεπῶς ὡς μή ἐνέχουσα τόν χαρακτῆρα γεγονότος ἀνωτέρας βίας, καθ' ὅσον ἐν προκειμένῳ, ἥτοι ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τοῦ ν. 2112/1920, ὡς οἰκειοθελής διάλυσις δέον νά θεωρηθῇ μόνον ἡ ἐξ αὐτῆς ταύτης τῆς ἰδίας βουλήσεως τῶν φορέων τῶν ἐπιχειρήσεων—ἐκφραζομένη ἐπί νομικῶν προσώπων διά τῶν ἁρμοδίων ὀργάνων αὐτῶν, οἷον ἐπί τῶν Κ.Τ.Ε.Λ. ἡ Γενική Συνέλευσις τῶν μετόχων—προελθοῦσα, ἐν ᾗ, ὡς ἐπιφερούσῃ τήν διάλυσιν αὐτῶν, δέν ἐνυπάρχει τό στοιχεῖον τοῦ ἀπροβλέπτου καί ἀναποτρέπτου διά τόν ὑποχρεούμενον εἰς ἐμπρόθεσμον καταγγελίαν τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως ἐργοδότην (πρβλ. Α.Π. 229/1926, Θέμ. ΛΗ' σ. 162), οὐχί δέ καί ἡ ὡς βουλήσεως αὐτῶν ἐνδεχομένως παριστάμενη, κατά νομικόν δέ πλάσμα ξένη βούλησις καί δή ἡ τῆς ὑπερκειμένης τῇ βουλήσει αὐτῶν—τῶν διαλυομένων νομικῶν προσώπων— βούλησις τῆς Πολιτείας, ἐν τῇ ἐκδηλώσει τῆς ὁποίας εἰς τήν περί διαλύσεως τῶν πράξιν, καθ' ἑαυτήν ὡς γεγονός λαμβανομένην, ἐνυπάρχουσιν ἅπαντα τά στοιχεῖα τῆς ἀνωτέρας βίας. Ἡ ἄποψις αὕτη ἐνισχύεται καί ἐκ τοῦ ὅτι εἰς παρεμφερεῖς περιπτώσεις διαλύσεως νομικῶν προσώπων ἢ ἐπιχειρήσεων (Υ.Ε.Κ.Α., ἐπιχειρήσεις ἐνοικιάσεως φόρων, καταργηθέντων ὑπό τοῦ ἀ.ν. 843/1948) κατ' ἐπιταγήν τῆς Πολιτείας, ὁ Νομοθέτης ἐμερίμνησεν εἰδικῶς διά ρητῶν διατάξεων ἐν ταῖς περί διαλύσεως νομοθετικαῖς πράξεσιν ὅτι εἰς τό συνεπείᾳ τῆς διαλύσεως ἀπολυόμενον προσωπικόν τῶν ἐπιχειρήσεων αὐτῶν θέλει καταβληθῇ ἀποζημίωσις ἀνάλογος πρός τήν ἐν ταῖς

βλητος δέν δικαιοῦται τῆς ὑπό τοῦ ἄρθρου 3 ἐδ. 1 τοῦ ν. 2112 προβλεπομένης λόγῳ ἀπροειδοποιήτου καταγγελίας τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως ἀποζημιώσεως, δι' ὃ ἡ τοιαύτην ἀποζημίωσιν διώκουσα, ἐφ' ἧς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ἀγωγή του, εἶναι ἀπορριπτέα, ὡς μή βάσιμος. Ὅθεν, ἀντιθέτως κρίνασα ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἐπί τῆς ὡς εἴρηται ἀγωγῆς καί ἐπιδικάσασα εἰς τόν ἐφεσίβλητον τό παρ' αὐτοῦ αἰτηθέν ποσόν, λόγῳ ἀποζημιώσεως ἕνεκα ἀπροειδοποιήτου ἀπολύσεώς του, ἐσφαλε καί δέον, κατά τόν περί τούτου βάσιμον καί μοναδικόν λόγον τῆς ἐφέσεως, νά μεταρρυθμισθῇ, ἐπί τῷ τέλει τῆς ἀπορρίψεως τῆς ἀγωγῆς, καθιοταμένης τῆς ὑπό κρίσιν ἐφέσεως δεκτῆς, ὡς βασίμου καί κατ' οὐσίαν.

II

Ἀντίθετος γνώμη.— Δικαίωμα προσωπικοῦ Κ.Τ.Ε.Φ.Α. ἐπί ἀποζημιώσεως Ν. 2112.— Τρόπος προσλήψεως προσωπικοῦ Κ.Τ.Ε.Φ.Α.

Πρωτοδικείου Πατρῶν 536/1954

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. **Ι. Αὐλήτης**
Εἰσηγητής ὁ Πρωτοδίκης κ. **Γ. Κατσίκας**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Καπλανίδης, Β. Βελλόπουλος

Κατά τό ἄρθρ. 2 τοῦ ἀπό 15/26 Μαΐου 1949 β.δ. «περί Κοινῶν Ταμείων Εἰσπράξεων τῶν Φορτηγῶν Αὐτοκινήτων», ἐκδοθέντος κατά τό ἄρθρον 4 τοῦ ἀ.ν. 911/1949 «περί συστάσεως Κοινῶν Ταμείων εἰσπράξεων φορτηγῶν αὐτοκινήτων», τά περί ὧν ὁ νόμος οὗτος καί τό β. δ/γμα Κοινά Ταμεῖα διοικοῦνται καί ἐκπροσωποῦνται ὑπό τῶν κατά τάς διατάξεις τοῦ ὡς ἄνω β. δ/τος ἐκλεγομένων διαχειριστῶν τῶν Κοινῶν Ταμείων, οἵτινες καί διευθύνουσιν ἐν γένει ταῦτα (ἄρθρον 4 τοῦ αὐτοῦ β. δ/τος). Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ρηθέντος β. δ/τος πρός τήν τοῦ ἄρθρ. 5 αὐτοῦ, καθ' ἣν περί τῆς προσλήψεως τοῦ διά τήν ἔναρξιν τῆς λειτουργίας τοῦ Κοινοῦ Ταμείου (Κ.Τ.Ε.Φ.Α.) ἀπαιτουμένου προσωπικοῦ καί περί μισθοδοσίας αὐτοῦ ἀποφασίζει, εἰσηγουμένου τοῦ διαχειριστοῦ, ἡ Γενική Συνέλευσις τῶν μετόχων αὐτοῦ, σαφῶς προκύπτει, ὅτι μόνον διά τήν κατά τήν ἔναρξιν τῆς λειτουργίας τοῦ Κ.Τ.Ε.Φ.Α. καί πρός τόν σκοπόν τοῦτον γενησομένην ὁμαδικήν πρόσληψιν ὑπαλλήλων αὐτοῦ καί τήν μισθοδοσίαν αὐτῶν κατέστη ἁρμοδία ἡ Γενική Συνέλευσις τῶν μετόχων του, τάς δέ μετά τήν ἔναρξιν τῆς λειτουργίας του μεμονωμένως γενησομένας προσλήψεις ὑπαλλήλων τοῦ Κ.Τ.Ε.Φ.Α. θέλει ἐνεργεῖ ὁ εἰς ὃν ἀνατίθεται, διά τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 2 καί 4 τοῦ β. δ/τος, ἡ διοίκησις, ἐκπροσώπησις καί ἡ ἐν γένει διεύθυνσις τοῦ Κ.Τ.Ε.Φ.Α. διαχειριστής αὐτοῦ, δι' ἃς, οὕτωσι γενησομένας προσλήψεις, οὐδόλως ἀπαιτεῖται ὅπως ἀποφασίσῃ ἡ ἐγκρίνῃ ταύτας καί ἡ Συνέλευσις τῶν μετόχων του. Ἐκ πάντων τῶν ὑπό τῶν διαδίκων ἐπικαλουμένων καί νομίμως προσαγομένων ἐγγράφων καί δή ἐκ τοῦ ὑπό χρονολογίαν 5 Νοεμβρίου 1951 ἐγγράφου τοῦ διαχειριστοῦ τοῦ ἐκκαλοῦντος Κ.Τ.Ε.Φ.Α. προκύπτει, ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος προσελήφθη μεμονωμένως διά συμβάσεως ἐργασίας, καταρτισθείσης τήν 5 Νοεμβρίου 1951 μεταξύ αὐτοῦ καί τοῦ διαχειριστοῦ τοῦ ἐκκαλοῦντος, μετά τήν ἔναρξιν τῆς λειτουργίας αὐτοῦ καί τήν δι' αὐτήν γενομένην ὁμαδικήν πρόσληψιν 14 ὑπαλλήλων, ἣν πρόσληψιν (ὁμαδικήν) εἶχεν ἐγκρίνει ἡ Γενική Συνέλευσις τῶν μετόχων του διά τῆς ὑπό χρονολογίαν 28 Ὀκτωβρίου 1951 ἀποφάσεώς της. Κατ' ἀκολουθίαν τούτων ἡ ὡς ἄνω σύμβασις ἐργασίας, ἐπί τῆς ὁποίας στηρίζονται αἱ περί ὧν ἐν τῇ ἐκκαλουμένῃ ἀποφάσει ἀξιώσεις τοῦ ἐφεσιβλήτου κατά τοῦ ἐκκαλοῦντος, εἶναι ἔγκυρος, ὡς συναφθεῖσα μετά τοῦ ἁρμοδίου πρός τοῦτο κατά νόμον καί ἐκφράζοντος ἐν τούτῳ τήν βούλησιν τοῦ νομικοῦ προσώπου τοῦ ἐκκαλοῦντος ὀργάνου του καί δέον νά ἀπορριφθῇ ὡς ἀβάσιμος ὁ τά ἐναντία ὑποστηρίζων λόγος ἐφέσεως.

Εἰ καί ἠδύνατό τις εἰπεῖν, ὅτι ὡς γεγονός ἀνωτέρας βίας, ἤτοι τυχηρόν καί ἀπρόβλεπτον γεγονός, μή δυνόμενον νά ἀποτραπῇ καί διά μέτρων ἄκρας ἐπιμελείας καί συνέσεως (Α.Π. 505/1930 Θ.ΞΑ' 986, ***Μπαλῆ***, Γεν. Ἀρχ. § 179), ἱκανόν νά παρακωλύσῃ τήν ἐνέργειαν τοῦ ὀφειλομένου ὑπό τοῦ ὑποχρέου, δύναται νά θεωρηθῇ, κατά τάς περιστάσεις, καί ἡ ἐπιταγή τῆς Πολιτείας, ὡς βουλήσεως ὑπερκειμένης τῇ ἰδιωτικῇ, ἀκουσα καί αὕτη—ἡ ἐπιταγή τῆς Πολιτείας—τήν αὐτήν ἐπιρροήν ἐπί τῶν ἰδιωτικῶν σχέσεων, οἵαν καί πᾶν ἕτερον περιστατικόν ἀνωτέρας βίας. Τά περί ἀνωτέρας βίας κρατοῦντα ἐν τῷ προϊσχύοντι τοῦ Α.Κ. δικαίῳ ἐγένετο δεκτόν, ὅτι εἶχον ἐφαρμογήν καί ἐπί τῶν ἐκ τοῦ ν. 2112/1920 ὑποχρεώσεων τοῦ ἐργοδότου, καίτοι οὗτος δέν διελάμβανεν ἐν τῷ ἀρχικῷ κειμένῳ αὐτοῦ διατάξεις ἐπί τοῦ ἀντικειμένου τούτου (***Καποδίστριας***, Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας, §§ 60 καί 61, βλ. καί ***Ἀμερικάνον***, Κῶδιξ Ἐργ. Δικαίου, τεῦχος Β' σ. 46 σημ. 29 καί αὐτόθι Νομολ.). Διά τῆς γενομένης ὑπό τοῦ νόμου 4558/1930 εἰς τό ἄρθρον 6 τοῦ νόμου 2112 προσθήκης δέν μετεβλήθησαν τά γενικῶς κρατοῦντα περί τῆς ἐπιρροῆς τῶν γεγονότων ἀνωτέρας βίας εἰς τάς σχέσεις, ἀλλ' ἁπλῶς ἐρρυθμίσθη εἰδικώτερον ἡ ὑπό τάς ἐν τῇ προσθήκῃ ταύτῃ προϋποθέσεις ἐπίδρασις ὡρισμένων περιστατικῶν χαρακτηριζομένων ἐν αὐτῇ ὡς τοιούτων ἀνωτέρας βίας, ἐπί τῶν ἐκ τοῦ ν. 2112 ὑποχρεώσεων τοῦ ἐργοδότου. Ταῦτα δέ κρατοῦσι καί νῦν ὑπό τόν Α.Κ. Ἐν σχέσει πρός τάς ἐκ τοῦ ν. 2112/1920 ὑποχρεώσεις τοῦ ἐργοδότου, ὡς γεγονός ἀνωτέρας βίας δύναται νά θεωρηθῇ οἱανδήποτε ἀνυπότρεπτον, καί δι' ἄκρας ἔτι ἐπιμελείας καί συνέσεως, περιστατικόν, ὅπερ ὡς συνέπειαν ἔχει τήν ἀδυναμίαν τῆς διατηρήσεως τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως καί τῆς παρά τοῦ ἐργοδότου ἐξακολουθήσεως τῆς ἀποδοχῆς τῶν ἐργασιῶν τοῦ ὑπαλλήλου, ὅπερ δέ περιστατικόν ὁ ἐργοδότης, οἱανδήποτε καί ἂν ἤθελε καταβάλει ἐπιμέλειαν, δέν ἠδύνατο νά προΐδῃ, ὅπως καταγγείλῃ ἐμπροθέσμως, κατά τόν ν. 2112, πρό τῆς ἐπελεύσεως του, τήν ὑπαλληλικήν σύμβασιν (βλ. Γνωμ. Νομ. Συμβουλ. ὑπ' ἀριθ. 97/1954, ἐν ΕΕΔ τόμ. 13ος, σ. 322 ἑπ.). Ὡς γεγονός ἀνωτέρας βίας, ὑπό τήν προεκτεθεῖσαν ἔννοιαν, συνεπαγόμενον τήν ἀπαλλαγήν τοῦ ἐργοδότου ἀπό τῆς ὑποχρεώσεώς του πρός ἔγκαιρον, κατά τόν ν. 2112, καταγγελίαν τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως καί τήν ἐν

διατάξεσι τοῦ ν. 2112 ὁριζομένην, τοῦθ' ὅπερ παρέλειψε νὰ πράξῃ ἐν τῷ περὶ διαλύσεως τῶν Κ.Τ.Ε.Φ.Α. Νομοθ. Διατάγματι 2512/1953 καὶ ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 10111 ὡς ἄνω ὑπουργικῇ ἀποφάσει, δι' ἧς ὑπεχρεώθησαν τὰ Κ.Τ.Ε.Φ.Α. ὅπως προβῶσιν, ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Νομοθ. Διατάγματος 2512/1953, εἰς τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν. Ἡ ἐν τῇ προκειμένῃ δὲ περιπτώσει συνδρομὴ τοῦ περιστατικοῦ τούτου τῆς ἀνωτέρας βίας ἔχει, κατὰ τὰ προεκτεθέντα, ὡς συνέπειαν τὴν ἀπαλλαγὴν τοῦ ἐκκαλοῦντος ἀπὸ τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς ἐμπρόθεσμον, κατὰ τὸν ν. 2112/1920, καταγγελίαν τῆς μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐφεσιβλήτου ὑπαλληλικῆς συμβάσεως, ὡς καὶ τῆς ἐκ τῆς ἐμπροθέσμως γενομένης τοιαύτης, κατὰ τὴν 17ην Αὐγούστου 1953, ὑποχρεώσεως του ὅπως πληρώσῃ εἰς τὸν ἐνάγοντα καὶ ἐφεσίβλητον τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ ν. 2112/1920 ἀποζημίωσιν. Ἐν τῇ παρούσῃ περιπτώσει δὲν ὀφίστανται αἱ προϋποθέσεις ἐφαρμογῆς τῆς διατάξεως τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ν. 2112/1920, καθ' ὅτι οἱ ἰδιοκτῆται ἢ ἐκμεταλλευταὶ τῶν αὐτοκινήτων, ἅτινα ὑπάγονται εἰς τὰ διαλυθέντα Κ.Τ.Ε.Φ.Α, δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς διάδοχοι αὐτῶν, συνεχίζοντες τὴν ὑπὸ τῶν Κ.Τ.Ε.Φ.Α. ἀσκουμένην ἐπιχείρησιν, ὑπὸ τὴν ἐν τῷ ν. 2112/1920 ἔννοιαν, οὔτε ὅτι μετὰ τὸ ν.δ. 2512/1953 ἡ ὑφ' ἑκάστου τῶν τέως μετόχων αὐτῶν ἀτομικὴ ἐκμετάλλευσις τῶν ὑπαγομένων πρότερον εἰς τὰ διαλυθέντα Κ.Τ.Ε.Φ.Α. αὐτοκινήτων των καὶ δι' αὐτῶν διεξαγωγὴ ἐπιχειρήσεων μεταφορᾶς διὰ γῆς δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς μετασχηματισμὸς τῶν ἐπιχειρήσεων, ἃς πρότερον διεξῆγον διὰ τῶν ἰδίων αὐτοκινήτων τὰ διαλυθέντα Κ.Τ.Ε.Φ.Α. (βλ. ὑπ' ἀριθ. 97/1954 Γνωμ. τοῦ Νομ. Συμβουλίου ἐν ΕΕΔ τόμ. 13ος, σελ. 324 - 325), λαμβανομένου ἅμα ὑπ' ὄψιν ὅτι διὰ τὰς μικρὰς ἐπιχειρήσεις τῶν τέως μετόχων τῶν Κ.Τ.Ε.Φ.Α., ἃς θέλουσιν ἀσκήσει οὗτοι μετὰ τὴν διάλυσίν των δι' ἑνὸς ἢ δύο ἢ τριῶν τὸ πολὺ αὐτοκινήτων, οὐδόλως ἀπαιτοῦνται ὑπάλληλοι ἐκ τῶν ἐκτελούντων πρότερον εἰς τὰ Κ.Τ.Ε.Φ.Α. ὑπηρεσίαν, οἷα ἡ τοῦ σταθμάρχου, ἣν ἐξετέλει ὁ ἐφεσίβλητος. Κατ' ἀκολουθίαν τούτων ἔσφαλεν ἡ ἐκκαλουμένη, δεξαμένη ὅτι ἡ διὰ τοῦ ν.δ. 2512/1953 διάλυσις τοῦ νομικοῦ προσώπου τοῦ ἐκκαλοῦντος καὶ τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἀσκουμένης ἐπιχειρήσεως, εἰς ἣν εἶχε τοῦτο προσλάβει ὑπάλληλον τὸν ἐφεσίβλητον, ὡς καὶ ἡ ἐπιτάσσουσα τὴν ἀπόλυσιν τοῦ προσωπικοῦ τοῦ ἐκκαλοῦντος ὑπ' ἀριθ. 10111/1953 ἀπόφασις τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Συγκοινωνιῶν, ἐκδοθεῖσα κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ὡς ἄνω β.δ., δὲν συνιστῶσι γεγονὸς ἀνωτέρας βίας, αἴρον τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ ἐκκαλοῦντος πρὸς ἐμπρόθεσμον κατὰ τὸν ν. 2112/1920 καταγγελίαν τῆς μεταξὺ τῶν διαδίκων ὑπαλληλικῆς συμβάσεως καὶ τῷ λόγῳ τούτῳ ἐδέξατο ὡς βάσιμον τὴν ἐφ' ἧς ἐξεδόθη αὐτὴ ἀγωγὴν τοῦ ἐφεσιβλήτου, ὡς πρὸς τὸ ἐν αὐτῇ κεφάλαιον, δι' οὗ ἐδιώκετο, ὅπως ὑποχρεωθῇ τὸ ἐκκαλοῦν καὶ πληρώσῃ τῷ ἐφεσιβλήτῳ τὴν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ν. 2112/1920 ἀποζημίωσιν διὰ μὴ ἔγκαιρον ὑπ' αὐτοῦ καταγγελίαν τῆς μεταξὺ αὐτῶν ὑπαλληλικῆς συμβάσεως καὶ ἔδει νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἔφεσις κατὰ τὸν δεύτερον ἐν τῷ δικογράφῳ αὐτῆς λόγον. *Κατὰ τὴν κρατήσασαν ἄρδην γνώμην τοῦ Δικαστηρίου* ἐν τῇ διὰ τοῦ ν.δ. 2512/1953 διαλύσει τῶν Κ.Τ.Ε.Φ.Α. δὲν ὑπάρχει ἀνωτέρα βία, διότι ταῦτα συσταθέντα ὡς νομικὰ πρόσωπα ἰδιωτικοῦ δικαίου διὰ νομοθετικῆς ἐπιταγῆς, τοῦ ἀ.ν. 911/1949, ἤτις ἀντικατέστησεν ἐν τῇ συστάσει αὐτῶν τὴν βούλησιν τῶν μελῶν των πρὸς ἕνωσιν διὰ τὴν ἀπόκτησιν νομικῆς προσωπικότητος (ἄρθρ. 61 Ἀστ. Κώδικος) καὶ πρὸς καθορισμὸν τοῦ σκοποῦ καὶ τῶν ὅρων διοικήσεως καὶ λειτουργίας αὐτῶν καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ὑπάρξεώς των, διελύθησαν ὁμοίως διὰ νομοθετικῆς ἐπιταγῆς, τοῦ ν.δ. 2512/1953, ἥτις ἐξακολουθοῦσα νὰ ἀντικαθιστᾷ τὴν βούλησιν τῶν μελῶν των, ἀντικατέστησε ταύτην καὶ ἐν τῇ διαλύσει των, ἡ ὁποία οὕτω θεωρεῖται ἐπελθοῦσα τῇ βουλήσει αὐτῶν καὶ οὐχὶ ἐξ ἀνωτέρας βίας καὶ ὡς ἐκ τούτου ὀφίσταται ὑποχρέωσις τοῦ διαλυθέντος Κ.Τ.Ε.Φ.Α. πρὸς καταβολὴν ἀποζημιώσεως εἰς τὸν ἐφεσίβλητον διὰ τὴν μὴ ἐμπρόθεσμον καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀβασίμου κρινομένου τοῦ τὰ ἐναντία ὑποστηρίζοντος δευτέρου ἐν τῷ δικογράφῳ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως λόγου.

Παρατηρήσεις

1. Ἡ σκέψις τῆς ἀποφάσεως, ὅτι μόνον κατὰ τὴν ἔναρξιν λειτουργίας τῶν Κ.Τ.Ε.Φ.Α. ἡ πρόσληψις τοῦ προσωπικοῦ αὐτοῦ ἀνῆκεν εἰς τὴν Γεν. Συνέλευσιν καὶ ὅτι διὰ μεταγενεστέρας προσλήψεις ἦτο ἁρμόδιος ὁ διαχειριστής, δὲν εἶναι ὀρθή. Ποῖα ἀκριβῶς δικαιώματα εἶχεν ὁ διαχειριστὴς ἐν σχέσει μὲ τὸ προσωπικὸν καθωρίζεν εἰδικῶς τὸ ἄρθρον 4 τοῦ β.δ. τῆς 16/26 Μαΐου 1949, διαλαμβάνον ὅτι «... ἐπιβλέπει καὶ διοικεῖ τὸ προσωπικόν, ρυθμίζει τὰς ὥρας ἐργασίας αὐτοῦ καὶ δικαιοῦται ἐπιβολῆς εἰς αὐτὸ ποινῶν προστίμου... Διὰ μεγαλυτέρας ποινὰς ἢ ὁριστικὴν ἀπόλυσιν ἀποφαίζεται ἡ Γεν. Συνέλευσις τῶν μετόχων». Ἤτοι δὲν ὁμιλεῖ ἡ διάταξις καὶ περὶ διορισμοῦ, περὶ ἧς διελάμβανε μόνον τὸ ἄρθρ. 5 τοῦ β.δ. Ἐκ τοῦ ὅτι εἰς τὸ τελευταῖον τοῦτο περιεῖχετο καὶ ἡ φράσις «διὰ τὴν ἔναρξιν τῆς λειτουργίας τῶν Κ.Τ.Ε.Φ.Α. ...» πιστεύομεν ὅτι δὲν συνάγεται ὡς θέλησις τοῦ νομοθέτου ἡ ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως γενομένη δεκτὴ ἀποψις, ἀλλὰ ἡ φράσις αὕτη ἀτόπως ἐτέθη, προδήλως διότι ὁ συντάκτης εἶχε πρὸ ὀφθαλμῶν τὴν ἄμεσον καὶ πρώτην περίπτωσιν διορισμοῦ προσωπικοῦ κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς λειτουργίας τῶν Κ.Τ.Ε.Φ.Α. Καὶ ἡ λογικὴ ἑρμηνεία δὲν ἐπιτρέπει τὴν διάκρισιν, ἣν κάμνει ἡ ἀπόφασις. Διότι εἷος λόγος (προνοίας ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τῶν Κ.Τ.Ε.Φ.Α. καὶ μείζονος αὐτῶν ἐξασφαλίσεως εἰς τὸ σοβαρὸν θέμα τῆς προσλήψεως τοῦ προσωπικοῦ καὶ τῆς μισθοδοσίας αὐτοῦ) ἐπιβάλλει τὸν διορισμὸν τοῦ προσωπικοῦ κατὰ τὴν ἔναρξιν λειτουργίας ὑπὸ τῆς Γεν. Συνελεύσεως καὶ οὐχὶ ὑπὸ τοῦ διαχειριστοῦ, ὁ αὐτὸς ἐπιβάλλει τὸν τοιοῦτον καὶ κατὰ τὸ διάστημα τῆς λειτουργίας αὐτοῦ, ἔστω καὶ ὑπὸ τὸν τύπον τῆς ἐγκρίσεως τοῦ γενομένου ὑπὸ τοῦ διαχειριστοῦ διορισμοῦ, ἐκφραζομένης τῆς βουλήσεως τῆς Γεν. Συνελεύσεως. Ἡ ἀποψις ἡμῶν ἐνισχύεται καὶ ἐκ τῆς ῥηθείσης διατάξεως τοῦ ἄρθρου 4 β.δ.,

ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔΙ' ΕΚΤΕΛΕΣΙΝ ΩΡΙΣΜΕΝΟΥ ΕΡΓΟΥ

Καταγγελία κατ' άρθρ. 9 Ν. 118/1945 και παρά τό άρθρον 672 Α.Κ.

Χαρακτηρισμός συμβάσεων δι' έκτέλεσιν ώρισμένου έργου ώς συμβάσεων ώρισμένου χρόνου.—Πρόσληψις έργάτου δι' έκτέλεσιν ύδραυλικών έργασιών οίκοδομής συνιστά σύμβασιν ώρισμένου χρόνου.—Νόμιμος λήξις άμα τή άποπερατώσει έργασιών.—Καταγγελία συμβάσεως πρό τής άποπερατώσεως, άναγγελία αύτής κατ' άρθρ. 9 Ν. 118 1945.—Δικαίωμα όμως μισθού λόγω καταγγελίας άνευ απουδαίου λόγου πρό τής άποπερατώσεως έργασιών.—Νόμιμος άτομική σύμβασις περί μισθού ύπέρ τά νόμιμα όρια.

Περίπτωσις τής κατωτέρω άποφάσεως τού ώς έφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Άθηνών είναι καταγγελία συμβάσεως έργασίας ώρισμένου χρόνου, πρό τής παρόδου αύτού, άνευ απουδαίου λόγου κατά τό άρθρ. 672 τού Άστικού Κώδικος.

Τό άρθρον τούτο, κατά τά όρθώς νομολογηθέντα ύπό τής Α.Π. 443/1951 (είσηγητής *Σ. Μαυρομιχάλης*, ΕΕΔ 13, 686), έφαρμόζεται, έκτός τών συμβάσεων έργασίας ώρισμένου χρόνου, καί έπί τών τοιούτων άορίστου χρόνου τών μή ύπαγομένων είς τόν ν. 2112/1920 ή τό β.δ. 16/18 Ίουλίου 1920, λόγω τής διατάξεως τού άρθρ. 38 τού Είσαγ. Νόμου τού Άστικού Κώδικος 2783/1941, διατηρουντος τήν ίσχύν τών άνω νόμων, διαφόρως ρυθμιζόντων τήν καταγγελίαν συμβάσεως έργασίας.

Έφ' όσον, καί κατά τά ύπό τής θεωρίας διδασκόμενα καί ύπό τής νομολογίας γενόμενα δεκτά (βλέπε ΕΕΔ 13, 184), ή σύμβασις έργασίας δι' έκτέλεσιν ώρισμένου έργου θεωρείται ώς ώρισμένου χρόνου, διαρκούσα έπί τόν χρόνον έκτελέσεως τού έργου (παρομοίαν περίπτωσιν έκτελέσεως οίκοδομικών έργων είχεν ύπ' όψιν της ή Πρωτοδικείου Άθηνών 11598/1953 (είσηγητής *Σ. Λιβανός*, ΕΕΔ 13, 184), ναί μέν κατά τήν Α.Π. 481/1951 (είσηγητής *Σ. Μαυρομιχάλης*, ΕΕΔ 11, 784) έπιβάλλεται ή άναγγελία τής καταγγελίας αύτής πρός τό οίκεΐον Γραφείον Εύρέσεως Έργασίας (άρθρον 6 ν.δ. 2511/1953), έπί ποινή άλλως άκυρότητος αύτής, άλλά δέν παύει ύφιστάμενον τό δικαίωμα τού μισθωτού νά ζητήση τόν μισθόν αύτού, έφ' όσον ή σύμβασις διεσπάσθη άνευ απουδαίου λόγου κατ' άρθρον 672 Α.Κ. καί έπομένως άκύρως (*Κ. Τριανταφυλλόπουλος*, Είσηγ. Έκθ. Α.Κ., ΕΕΔ 9, 172, *Κ. Καυκᾶς*, Ένοχ. Ειδικόν Μέρος, Τόμος Α', σελ. 350).

Περί συμβάσεως δι' έκτέλεσιν ώρισμένου έργου, ώς συμβάσεως ώρισμένου χρόνου, ήσχολήθη, μεταξύ πολλών άλλων, καί ή Προέδρου Πρωτ. Άθηνών 8384/1943 (προέδρευεν *Α. Τούσης*, ΕΕΔ 2, 588), κατά τήν όποίαν, ή σύμβασις έργασίας, συναπτομένη διά χρόνον, άπαιτούμενον πρός έκτέλεσιν ώρισμένου έργου, θεωρείται ώς τοιαύτη ώρισμένου χρόνου (*Planiol - Ripert*, Traité prat. Τόμος XI No 816). Προκειμένου περί έργατών καί τεχνιτών είναι σύνηθες τό άόριστον τού χρόνου τής διαρκείας είς τάς έπιχειρήσεις, αί όποίαι έχουσι χαρακτήρα έξακολουθητικόν καί συνεχή έξακολουθητικήν δράσιν, ένφ άντιθέτως προσιδιάζει τό ώρισμένον τού χρόνου είς τάς έπιχειρήσεις, αί όποίαι έπιδιώκουσι σκοπόν ή έργον έπιτεύξιμον έντός ώρισμένης χρονικής διαρκείας (πρβλ. καί *Borsi - Pergolesi*, Traité di diritto del lavoro, Τόμος Α' 1939, No 161). Ό έργάτης ή τεχνίτης, ό προσληφθείς όπως έκτελέσῃ ώρισμένην έργασίαν, παύει τάς ύπηρεσίας του τήν ήμέραν τής άποπερατώσεως τής έργασίας ταύτης, καθ' ήν διά τήν άπόλυσιν τού προσωπικού (ήτις γίνεται διαρκούσης τής λειτουργίας τών Κ.Τ.Ε.Φ.Α.) είναι άρμοδία ή Γεν. Συνέλευσις.

2. Ώς πρός τό ζήτημα τής καταβολής τής άποζημιώσεως τού ν. 2112/1920 είς τό άπολυθέν προσωπικόν τών Κ.Τ.Ε.Φ.Α., όρθήν νομίζομεν μάλλον τήν γνώμην τής μειοψηφίας, διά τούς παρ' αύτής έκτιθεμένους λόγους. Ή πλειοψηφία στηρίζεται είς τήν φύσιν τών Κ.Τ.Ε.Φ.Α. ώς νομικών προσώπων Ίδιωτικού Δικαίου, διά τήν αύτάσκειαν καί διάλυσιν τών όποίων γενικώς (έν άντιθέσει πρός τά Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου) άπαιτεῖται ή ύπαρξις Ίδιωτικής βουλήσεως (*Μπαλῆς*, Γεν. Άρχαί §§ 17 καί 21), δι' ό καί αύτη θεωρεί, πλάσμα Δικαίου, ώς ύπάρχουσαν βούλησιν τών μελών τών Κ.Τ.Ε.Φ.Α. διά τήν διάλυσιν των, έκδηλωθεῖσαν διά τής περί διαλύσεως ταύτης νομοθετικής πράξεως τής Πολιτείας. Όπωσδήποτε όμως δέν δύναται νά παραδεθῇ τό γεγονός, ότι τά Κ.Τ.Ε.Φ.Α. συνέστησαν διά πράξεως τής Πολιτείας (άρθρον 1 ά.ν. 911/1949, άρθρον 1 β.δ. 16/26 Μαΐου 1949, έφ' ών έστηρίχθησαν αί έκδοθεῖσαι σχετικαί ύπουργικαί άποφάσεις περί συστάσεως τών Κ.Τ.Ε.Φ.Α.), ήτις ύπεχρέωσε τούς αύτοκινητιστάς νά μετάσχουσι τούτων, έκόντες - άκοντες (δέν άσπαζόμεθα τήν άποψιν τού *Χ. Κωμισοπούλου* έν Θέμ. ΞΑ' 139 περί συμπλέσεως προσχωρήσεως έν προκειμένῳ, ήτις, ώς γνωστόν, *Μπαλῆς* ένθ' άνωτ. § 86, στηρίζεται έπί τῆς άκουσίας βουλήσεως τού προσχωροῦντος, έλλειπούσης έντεῦθεν), διά γενικωτέρους λόγους κρατικούς καί δημοσίου συμφέροντος, όντας γνωστούς (φορολογικός έλεγχος τών μετακομιζομένων άγαθῶν, όργάνωσις τῶν μεταφορῶν, έλεγχος κομίστρου κλπ.). Έπίσης ή διάλυσις τών Κ.Τ.Ε.Φ.Α. έγένετο διά λόγους δημοσίου συμφέροντος (κατόπιν μεταβολῆς τῆς πρακτικῆς πολιτικῆς έπί τοῦ τομέως τῶν μεταφορῶν), άναφερομένους είς τήν είσηγητικήν έκθεσιν τού ν.δ. 2512/1953, τού διαλύσαντος ταῦτα καί άνεξαρτήτως τῆς βουλήσεως τῶν μετόχων αὐτῶν αὐτοκινητιστῶν, ἤν ὅμως άνευρίσκει ὑπάρχουσαν ἡ πλειοψηφία.

Ν. Καπλανίδης, Δικηγόρος έν Πάτραις

(πρβλ. Πρωτ. Seine της 8 Μαΐου 1897).
Την σύμβασιν εκτελέσεως ωρισμένου έργου θεωρεί ως σύμβασιν εργασίας ωρισμένου χρόνου ήδη και το άρθρ. 669 Α.Κ. (βλέπε και νομολογίαν του Α.Π. εν ΕΕΔ 18, 184), ανάλογον προς το άρθρ. 620 του Γερμανικού Α.Κ., περί του οποίου βλέπε *Α. Nikisch*, Έργατ. Δίκαιον, έλλ. μετάφρ., σελ. 377).

Πρωτοδικείου Αθηνών 4761/1954

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ' κατ' έφεσιν
Πρόεδρος ο κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**
Εισηγητής ο Πρωτοδίκης κ. **Ι. Μαρινάκος**
Δικηγόροι οι κ.κ. Χ. Σαλής, Π. Φρόντζος

Είναι ωρισμένου χρόνου ού μόνον αι συμβάσεις εργασίας, εφ' ων η διάρκεια είναι κατά τον χρόνον ημερολογιακώς καθωρισμένη, αλλά και εκείναι, καθ' ας, κατά την σύμβασιν, ωρισμένη καθίσταται η διάρκεια του χρόνου αυτών, ως εκ του είδους και του σκοπού της παρεχομένης εργασίας, διά του πέρατος της οποίας, αφ' εαυτής, επέρχεται η παύσις της συμβάσεως (Α.Π. 653/1953, Θέμ. ΞΔ' 517, Α.Π. 183/1951, ΕΕΔ 10, 620).

Εβεβαιώθησαν τα ακόλουθα: Ο εναγόμενος, διατηρών ενταύθα τεχνικόν γραφείον εκτελέσεως διαφόρων εγκαταστάσεων, ήτοι υδραυλικήν κεντρικής θερμάνσεως και αεριομού είχεν αναλάβει εργολαβικώς την τοποθέτησιν των εγκαταστάσεων τούτων εν τη επί των οδών ..., ανεγερθείση οικοδομή, ειδικώτερον διά την εκτέλεσιν της υδραυλικής εγκαταστάσεως προσέλαβεν αρχικώς τέσσαρας ειδικούς τεχνίτας και ωρισμένων εργασιών αυτής τον ενάγοντα, τεχνίτην επίσης υδραυλικόν, τούτον δε από 8 Ιουνίου 1953. Ως εκ του είδους και του σκοπού του έργου, διά την εκτέλεσιν του οποίου ο ενάγων προσελήφθη, κατά τα προεκτεθέντα, συνήφθη μεταξύ αυτού και του εναγομένου σύμβασις εργασίας ωρισμένου χρόνου, λήγουσα άμα τω πέρατι των εργασιών, διά την κατασκευήν των οποίων ούτος προσελήφθη. Ο ενάγων, παρέχων την συμφωνηθείσαν εργασίαν του εις τον εναγόμενον, την 7 Αυγούστου 1953 ειδοποιήθη παρ' αυτού, ότι από της 15 Αυγούστου 1953, μη υπαρχούσης εργασίας εν τη οικοδομή προς απασχόλησίν του, θέλει παύσει εργαζόμενος, τούθ' όπερ και συνέβη, απολυθείς. Όμως αι ωρισμέναι εργασίαι της υδραυλικής εγκαταστάσεως, διά την εκτέλεσιν των οποίων προσελήφθη ο ενάγων, δεν είχον ολοκληρωθή την 15 Αυγούστου 1953, συνεχισθείσαι τελικώς την 15 Σεπτεμβρίου 1953, ότε κατά το άρθρον 669 του Α.Κ. θεωρείται αντιστοίχως τερματισθείσα η σύμβασις εργασίας. Ούτως ο εναγόμενος προέβη εις πρόωρον καταγγελίαν, νομοτύπως αναγγελθείσαν εις το Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων και το οικείον Γραφείον Εύρέσεως Εργασίας ωρισμένου χρόνου, όπερχων, ανεξαρτήτως της αναγγελίας αυτής, υποχρέωσιν προς καταβολήν εις τον ενάγοντα των αποδοχών του μέχρι λήξεως της κατά τα άνω χρονικής διαρκείας της συμβάσεως εργασίας. Η γενομένη προς τον ενάγοντα ως άνω προειδοποίησις κατ' εφαρμογήν της από 1 Νοεμβρίου 1938 συλλογικής συμβάσεως εργασίας, καθ' ην οι εργοδόται υποχρεούνται, όπως ειδοποιούν τους εργάτας από της προηγουμένης ημέρας, ότι θα παύσουν εργαζόμενοι την επομένην, άλλως υποχρεούνται εις την καταβολήν του ημερομισθίου της ημέρας ταύτης, δεν απαλλάσσει τον εναγόμενον της ευθύνης προς καταβολήν των αποδοχών του ενάγοντος κατά τον ως άνω χρόνον. Τούτο δε διότι η ρηθείσα συλλογική σύμβασις εργασίας, αρχέτως του ότι αφορά εις τους εργάτας κτίστας, προϋποθέτει, ως εξ αυτής σαφώς προκύπτει, σύμβασιν εργασίας μιάς ημέρας και ουχί εργασιακήν σχέσιν ωρισμένης μεν, αλλά μακροτέρας, ως εν προκειμένω, διαρκείας, ήτις κατ' ουδεμίαν διάταξιν νόμου, ουδέ κατά τας κρατούσας επαγγελματικάς συνηθείας, ήδύνατο να τερματισθή πρό της λήξεώς της δι' απλής περί τούτου ειδοποιήσεως του εργοδότου. Κατά συνέπειαν ορθώς η προσβαλλομένη απόφασις έκρινε, δεχθείσα ότι ο εναγόμενος κατήγγειλε πρωίρως την σύμβασιν εργασίας την 15 Αυγούστου 1953 και ότι υπεχρεούτο εις την καταβολήν των αποδοχών του ενάγοντος έφεξής μέχρι της 15 Σεπτεμβρίου 1953, ότε έληξεν ο χρόνος αυτής, περατωθεισών των εργασιών, δι' ας ο τελευταίος ούτος προσελήφθη και είναι απορριπτέοι οι τα αντίθετα υποστηρίζοντες πρώτος και δεύτερος λόγοι εφέσεως του εναγομένου.

Εφ' όσον κατά το άρθρον 11 § 2 του ν. 2053/1952 δεν απαγορεύεται η καταβολή η συμφωνία περί καταβολής ανωτέρου ημερομισθίου του υπό της οικείας συλλογικής συμβάσεως καθοριζομένου, ορθώς η εκκαλουμένη απόφασις έπεδίκασεν εις τον ενάγοντα τας εξ εδικαιούτο αποδοχάς του από 15 Αυγούστου 1953 μέχρι 15 Σεπτεμβρίου 1953 βάσει του συμβατικού ημερομισθίου του εκ δραχμών 85.000 και ουχί του νομίμου κατωτέρου δεχθείσα εν μέρει την αγωγήν διά δραχμάς 2.125.000 (ημερομ. 25Χ85.000). Επομένως είναι απορριπτέος ο αντίθετος τρίτος και τελευταίος λόγος εφέσεως του εναγομένου.

ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Ἰδιάζουσα θέσις αὐτῶν ἀπό ἀπόψεως ἐφαρμογῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας

Πρόσληψις μόνου καὶ ὑπευθύνου διευθυντοῦ κέντρου διασκεδάσεως, ἀποτελοῦντος μεγάλην ἐπιχείρησιν.—Ἰδιαιτέρα θέσις αὐτοῦ.—Ἀνυπόχρεον ἐφοδιασμοῦ διά τοῦ κατά τό Ν.Δ. 4/6 Αὐγούστου 1923 καὶ Π.Δ. 18/30 Ἰανουαρίου 1930 βιβλιαρίου ὑγείας.— Κῦρος καὶ ἄνευ αὐτοῦ συμβάσεως ἐργασίας.— Ἀνεφάρμοστον ὑπ' ἀριθ. 8900/1946 καὶ 18310/1946 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων περὶ προσθέτου ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατά Κυριακάς καὶ νύκτας ἐπί διευθυντῶν μεγάλων ἐπιχειρήσεων.

Ἐπρόκειτο περί διευθυντοῦ μεγάλης ἐπιχειρήσεως μπάρ, ζαχαροπλαστείου, ἐστιατορίου κλπ.

Ὡς πρός τό κῦρος τῆς συμβάσεως ἐργασίας προεβλήθη ἡ ἔλλειψις τοῦ κατά τό ν.δ. 4/6 Αὐγούστου 1923, ἐν συνδυασμῷ πρός τό π.δ. 18/30 Ἰανουαρίου 1930, ἀπαιτουμένου διά τούς ὑπαλλήλους ξενοδοχείων ὄπνου ἢ φαγητοῦ κλπ. βιβλιαρίου ὑγείας, ἄνευ τοῦ ὁποίου, κατά τά δεκτά ἐν τῇ νομολογίᾳ γενόμενα (βλέπε προχείρως τήν Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 14413/1952, εἰσηγητής Δ. Παΐζης ΕΕΔ 12, 196), ἡ σύμβασις εἶναι ἄκυρος.

Ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, κατ' ἀκολουθίαν τῆς δεκτῆς ὑπό τῆς Α.Π. 112/1954 (εἰσηγητής Σ. Μανρομιχάλης, ΕΕΔ 13, 245) ἀπόψεως περί τῆς θέσεως τῶν διευθυνόντων μεγάλας ἐπιχειρήσεις, κατέληξεν, ἀποφηναμένη περί τοῦ κύρους τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐν προκειμένῳ, ὅτι εἰς τήν ὑποχρέωσιν ἐφοδιασμοῦ διά βιβλιαρίου ὑγείας δέν ὑπήγετο ὁ ἐνάγων διευθυντής μεγάλης, ὡς ἐσημειώθη, ἐπιχειρήσεως.

Ἀνεξαρτήτως τοῦ ζητήματος περί τῆς εἰδικῆς θέσεως τῶν διευθυνόντων ὑπαλλήλων καί τῆς ἐκτάσεως ἐφαρμογῆς ἐπ' αὐτῶν τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας (βλέπε τήν ἄνω ἀρεοπαγιτικήν ἀπόφασιν καί σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 13, 243), νομίζομεν, ὅτι αἱ σχετικαί διατάξεις τοῦ ν.δ. 4/6 Αὐγούστου 1923 περί ἀπαγορεύσεως ἐξασκήσεως ἐντός τοῦ Κράτους τοῦ ἐπαγγέλματος. . ., ἂν δέν εἶναι ἐφοδιασμένος διά βιβλιαρίου ὑγείας, συμπεριλαμβάνουσαι εἰς τήν ὑποχρέωσιν καί τόν ἀσκοῦντα τό ἐπάγγελμα τοῦ ὑπαλλήλου ξενοδοχείου ὄπνου ἢ φαγητοῦ ἢ καφενείου ἢ οἰνοπωλείου ἢ ζυθοπωλείου ἢ μαγειρείου κλπ., ἐννοοῦν, διά τό γενικώτερον συμφέρον τῆς δημοσίας ὑγείας, τήν ἀπαγόρευσιν ἄλλως τῆς ἐξασκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος τούτου, ὑπό τήν ἔννοιαν τοῦ ὁποίου κεῖται καί ὁ διευθυντής μεγάλης ἐπιχειρήσεως, προκειμένου ἄλλως τε αὐτοί περί ἐργατικοῦ νόμου, ἀλλά νόμου προκληθέντος ἐν τῇ ἁρμοδιότητι τοῦ Ὑπουργείου Ὑγιεινῆς, Προνοίας καί Ἀντιλήψεως.

Ἐξ ἄλλου ἡ ἐν ἄρθρῳ 5 τοῦ ἀνωτέρω ν.δ. ὁριζομένη κύρωσις κατά τῶν διευθυντῶν τῶν ἐν ἄρθρῳ 1 ἐπαγγελμάτων, οἵτινες δέχονται καί τηροῦσιν εἰς τήν ὑπηρεσίαν των ἄνευ βιβλιαρίου ὑγείας τούς ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ ἰδιωτικούς ὑπαλλήλους καί ἐργάτας, τίθεται, νομίζομεν, ὑπό τήν ἔννοιαν τοῦ ἀσκοῦντος τά ἐπαγγέλματα τῶν ἐν ἄρθρῳ 1 ἀναφερομένων, ἤτοι τοῦ ἐστιάτορος κλπ., ἀφοῦ εἰς τήν ὑπηρεσίαν αὐτῶν καί ὄχι τῶν διευθυντῶν τῶν ἐπιχειρήσεων των, ὡς ἡ περίπτωσις τῆς ἀποφάσεως, προσλαμβάνονται οἱ ὑπάλληλοι καί αὐτοί δύνανται ἐκ τοῦ νόμου, ὡς ἐργοδόται καί κύριοι ἐπιχειρήσεων, νά δέχωνται καί νά τηρῶσιν εἰς τήν ὑπηρεσίαν των ὑπαλλήλους, κατά τήν φρασιολογίαν τοῦ νόμου.

Κατά συνέπειαν τῆς ἀπόψεως τῆς ἄνω ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως, ὅτι οἱ διευθύνοντες μεγάλας ἐπιχειρήσεις δέν ὑπάγονται εἰς τάς ἐν αὐτῇ ἀναφερθείσας συλλογικάς συμβάσεις ἐργασίας, ἡ ἐν λόγῳ δικαστική ἀπόφασις προχωρεῖ καί εἰς τόν συλλογισμόν ὅτι δέν ἐφαρμόζονται ἐπ' αὐτῶν καί αἱ σχετικαί πρός τήν ἀμοιβήν τῶν ἐργαζομένων κατά Κυριακάς καί νύκτας ὑπουργικαί ἀποφάσεις.

Εἰς ἄλλην περίπτωσιν, ἐπί τῇ βάσει τῆς αὐτῆς συλλογιστικῆς, θά νομολογηθῇ καί ὅτι αἱ περί χρηματικῶν παροχῶν κατά τάς ἑορτάς ὑπουργικαί ἀποφάσεις δέν ἔχουν καί αὐταί ἐφαρμογήν.

Ἀλλ' εἶναι ταῦτα πράγματι ἐντός τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας τῶν νόμων περί διοικητικοῦ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν, ἀφοῦ δέν διακρίνεται ὑπ' αὐτῶν ἡ ἰδιάζουσα, ὡς χαρακτηρίζεται, θέσις τῶν διευθυνόντων ἐπιχειρήσεις, μέ συνέπειαν ἀντιθέτως νά στεροῦνται τῆς προστασίας τοῦ ἐλαχίστου ὁρίου τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας, καίτοι νομικῶς χαρακτηρίζονται μισθωτοί;

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 9054/1954

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**
Εἰσηγητής ὁ Πρωτοδίκης κ. **Ι. Μαρινάκος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Σακκαλῆς, Ι. Βάγιας

Ἐπαρκῶς ἐβεβαιώθη, ὅτι ὁ ἐκκαλῶν - ἐνάγων τήν 20 Μαΐου 1953 προσελήφθη ὑπό τοῦ ἐφεσιβλήτου - ἐναγομένου ὡς μόνος ὑπεύθυνος διευθυντής τοῦ ἐνταῦθα ὑπό τόν τίτλον «... λειτουργοῦντος καί μεγάλην ἐπιχείρησιν ἀποτελοῦντος κέντρου τοῦ διασκεδάσεως, ὅπερ,

ἐκτὸς τῶν ἄλλων, περιλαμβάνει καὶ τμήματα ἑστιατορίου καὶ ζαχαροπλαστείου. Ὁ διευθυντὴς μεγάλης ἐπιχειρήσεως κέκτηται μὲν τὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 10 τοῦ ν. 1234/1918 γνωρίσματα τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, λόγῳ ὅμως τῆς ἰδιαζούσης σχέσεως αὐτοῦ πρὸς τὸν κύριον τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ πρὸς τὸ ὑπ' αὐτὸν ὑπαλληλικὸν καὶ ἐργατοτεχνικὸν προσωπικὸν κατέχει ὅλως ἰδιαιτέραν θέσιν ἔναντι τῶν λοιπῶν ὑπαλλήλων, ἀναγνωρισθεῖσαν καὶ ὑπὸ τοῦ νόμου. Οὕτω διὰ πολλῶν διατάξεων, ὡς τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου ΛΔ/1912, § 1 τοῦ νόμου ΓΨΛΔ'/1911, 1 § 4 ἐδαφ. β' τοῦ ν. 539/1945, 4, 9, 13 καὶ 17 καὶ 18 τοῦ π. δ/τος τῆς 27 Ἰουνίου/4 Ἰουλίου 1932 καὶ ν. 690/1945 ἐξομοιοῦται πρὸς τὸν ἐργοδότην, ἐξαιρούμενος τῶν εὐεργετικῶν διατάξεων ὡρισμένων ἐργατικῶν νόμων ἢ ἐπισύρων ἀντιστοίχως καθ' ἑαυτοῦ ποινικὰς κυρώσεις εἰς περίπτωσιν μὴ τηρήσεως διατάξεων τεθεισῶν πρὸς τὸ συμφέρον τῶν ἐργαζομένων καὶ ταῦτα πάντα ὡς ἐκ τῆς ἰδιότητός του ὡς ἐκπροσώπου τοῦ ἐργοδότου (πρβλ. Α.Π. 112/1954, Νομ. Βῆμα, ἔτος 2ον, σελ. 555). Μετὰ ταῦτα διὰ τὸ κῦρος τῆς μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐφεσιβλήτου συναφθείσης συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου ὁ ἐκκαλῶν δὲν ἀπητεῖτο, ὅπως ἔχῃ ἐφοδιασθῇ διὰ τοῦ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ β. δ/τος τῆς 4/6 Λόγοὐστου 1923 καὶ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ π. δ/τος τῆς 18/30 Ἰανουαρίου 1930 προβλεπομένου βιβλιαρίου ὑγείας διὰ τοὺς ὑπαλλήλους ξενοδοχείων φαγητοῦ καὶ ζαχαροπλαστείων, ἐφ' ὅσον ἄλλωστε οἱ διευθυνταὶ τῶν ἐν ἄρθρῳ 1 τοῦ ὡς ἄνω ἀπὸ 4/6 Αὐγούστου 1923 δ/τος ἐπαγγελμάτων σαφῶς διαστέλλονται τῶν ὑπαλλήλων, ὑπέχοντες κατὰ τὸ ἄρθρον 5 ποινικὰς εὐθύνας, ἐὰν ἤθελον δεχθῇ καὶ διατηρήσει εἰς τὴν ὑπηρεσίαν των ἄνευ βιβλιαρίου ὑγείας ὑπαλλήλους καὶ ἐργάτας. Κατὰ συνέπειαν ἀντιθέτως κρίνασα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις καὶ διὰ παραδοχῆς σχετικῆς ἐνστάσεως τοῦ ἐφεσιβλήτου θεωρήσασα ἄκυρον τὴν μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐκκαλοῦντος καταρτισθεῖσαν σύμβασιν ἐργασίας, διότι ὁ τελευταῖος οὗτος ἐστερεῖτο βιβλιαρίου ὑγείας, καὶ ἀκολούθως τοῦτοις ἀπορρίψασα τὴν ἀγωγήν του, διώκουσαν διὰ τῆς κυρίας βάσεως αὐτῆς διαφορὰν ἀποδοχῶν, ἐσφαλε, καὶ δέον νὰ μεταρρυθμισθῇ, ἐπὶ τῷ τέλει νὰ ἐξετασθῇ ἡ ἀγωγὴ κατ' οὐσίαν, δεκτοῦ γινομένου τοῦ σχετικοῦ πρώτου λόγου ἐφέσεως, μετὰ τὴν παραδοχὴν τοῦ ὁποίου παρέλκει ἡ ἔρευνα τοῦ δευτέρου ταύτων ὅτι οὐχὶ ὀρθῶς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἀπέρριψε τὴν ἀγωγὴν καὶ ὡς πρὸς τὴν ἐπὶ τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ στηριζομένην ἐπιβοηθητικὴν βάσιν της, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι δὲν εἶχε τοιαύτην βάσιν.

Προέκυψεν ὅτι ἡ πρόσληψις τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐγένετο ἐπὶ συμβατικῷ μισθῷ, καθορισθέντι μετὰ τοῦ ἐφεσιβλήτου εἰς ἀντιστοιχούσας ἤδη δραχμὰς νέας ἐκδόσεως 5.000 κατὰ μῆνα. Ὁ μισθὸς αὐτοῦ συνεφωνήθη εἰς τὸ ποσὸν τοῦτο λόγῳ τῶν πολλαπλῶν καὶ ποικίλων ὑπηρεσιῶν, ἃς, κατὰ τοὺς ὅρους τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὁ ἐκκαλῶν ὤφειλε νὰ παρέχῃ εἰς τὸν ἐφεσίβλητον καὶ συνεπήγετο ἄλλωστε ἡ ἰδιότης του ὡς μόνου διευθυντοῦ τῆς ἐπιχειρήσεως τοῦ τελευταίου τούτου. Οὕτως ὁ συμφωνηθεὶς ὡς ἄνω μισθὸς τοῦ ἐκκαλοῦντος, τὸ μέγεθος τοῦ ὁποίου ἀβασίμως ἀμφισβητεῖ ὁ ἐφεσίβλητος, ἀποκρούων ἀκόμη καὶ τὴν ἐξ ἐγγράφων, ὡς ἐκ βεβαιώσεως τῆς Ἐπιθεωρήσεως τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, προκύπτουσαν ἰδιότητά του ὡς μόνου διευθυντοῦ του, δὲν ἀφεώρα, οὔτε ἦτο δυνατὸν νὰ ἀφορᾷ, εἰς ὀκτάωρον μόνον ἐργασίαν, ὡς ὁ ἐκκαλῶν ὑποστηρίζει, ἀλλὰ περιελάμβανε καὶ τὴν πέραν ταύτης παρασχεθεῖσαν, καλύπτων ἔτι καὶ τὴν κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ κατὰ τὰς νύκτας ἀπασχόλησίν του. Τοῦτο δὲ διότι ἐπὶ τοῦ ἐκκαλοῦντος, ὡς διευθυντοῦ μεγάλης ἐπιχειρήσεως, δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας, ὡς ἐδέξατο ὁ Ἄρειος Πάγος διὰ τῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεώς του καὶ κατ' ἀκολουθίαν οὔτε αἱ σχετικαὶ ὑπ' ἀριθ. 8900/1946, 13810/1946 καὶ 25825/1951 ἀποφάσεις τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ὡς προϋποθέτουσαι νόμιμον μισθόν. Ἐνῷ ὅμως ὁ ἐκκαλῶν ἐξεπλήρωσε τὰς ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑποχρεώσεις του, ἐργασθεὶς ἀπὸ τῆς προσλήψεώς του μέχρι τῆς 10 Ἰανουαρίου 1954, ὅτε ἀπελύθη, ὡς μόνος διευθυντὴς τῆς ἐπιχειρήσεως τοῦ ἐφεσιβλήτου, μεριμνῶν διὰ τὴν προμήθειαν τῶν τροφίμων τοῦ ἑστιατορίου, ἐπιβλέπων τὸ προσωπικόν, ἀποτελούμενον ἐξ 175 ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν, ὡς καὶ τὴν κανονικὴν διεξαγωγὴν τοῦ μουσικοῦ προγράμματος τοῦ κέντρου, ὡς ὑπεύθυνος συντονιστὴς καὶ παρακολουθῶν μετὰ τοῦ ἐφεσιβλήτου τὴν ὁμαλὴν λειτουργίαν τῆς ὅλης ἐπιχειρήσεως πρὸς ἐπωφελῆ ἐκμετάλλευσιν αὐτῆς, ὁ ἐφεσίβλητος κατέβαλεν εἰς τοῦτον διὰ διεβουλευμένους μισθοὺς τὰ ποσὸν τῶν δραχμῶν νέας ἐκδόσεως 19.100, καθυστερῶν οὕτω τὸ ὑπόλοιπον ἀνερχόμενον εἰς τοιαύτας δραχμὰς 19.232.

ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔΙΑ ΠΑΡΟΧΗΝ ΚΑΤ' ΟΙΚΟΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Ὑποχρέωσις ἐφοδιασμοῦ διά βιβλιαρίου ὑγείας καί νόμιμοι ἐξ ἐλλείψεως συνέπειαι

Ἀπαγόρευσις κατ' ἄρθρ. 2 Α.Ν. 759/1937 χρησιμοποιήσεως κατ' οἶκον ὡς ὑπηρετῶν προσώπων μή συμπληρωσάντων τό 14ον ἔτος τῆς ἡλικίας των καί μή ἐφωδιασμένων διά βιβλιαρίου ὑγείας. — Ἀκυρότης ἄλλως συμβάσεως ἐργασίας — Εἰσαγωγή σχετικῶν ἀξιώσεων κατά τήν ἐργατικήν διαδικασίαν, δι' ἀγωγῆς ὅμως ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ.

Ἡ σύμβασις ἐργασίας τῶν κατ' οἶκον ὑπηρετῶν ὑποβάλλεται κατά τό ἄρθρ. 2 τοῦ ἀ.ν. 759/1937 εἰς τόν ἑξῆς περιορισμόν: Ἀπαγορεύεται ἡ χρησιμοποίησις κατ' οἶκον ὡς ὑπηρετῶν προσώπων μή συμπληρωσάντων τό 14ον ἔτος τῆς ἡλικίας των καί μή ἐφωδιασμένων διά βιβλιαρίων ὑγείας.

Ὑποβάλλεται ἀκόμη καί εἰς τόν περιορισμόν τῆς ὑπ' ἀριθ. 19/1951 ἀστυνομικῆς διατάξεως, κατά τήν ὁποίαν ἀπαιτεῖται εἰδική ἔγγραφος ἄδεια τῆς Ὑποδιευθύνσεως Γενικῆς Ἀσφαλείας, ἀλλ' ὡς ἐκρίθη προσφάτως καί ὑπό τῶν δύο Ἀνωτάτων Δικαστηρίων μας (ἀνωτέρω σελ. 799), ἡ ἀστυνομική αὕτη διάταξις εἶναι νομικῶς ἀνίσχυρος.

Προκύπτει ἐκ τῶν δημοσιευομένων κατωτέρω δικαστικῶν ἀποφάσεων ἀντίθεσις γνωμῶν αὐτῶν ὡς πρός τό κῦρος τῆς συμβάσεως οἰκιακοῦ ὑπηρέτου, συναφθείσης παρά τήν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ἀ.ν. 759/1937.

Τό Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν, ἀκολουθοῦν τήν σταθερῶς παρ' αὐτῷ ἐφαρμοζομένην ἄποψιν, ἀπορρίπτει ὑπέρ τῆς ἀκυρότητος τῆς συμβάσεως (βλέπε καί τήν ὑπ' ἀριθ. 4111/1954 ἀπόφασιν αὐτοῦ, εἰσηγητής *Χ. Βασιλείου*, ΕΕΔ 13, 531, ἔνθα εἰς σημείωσίν μας καί λοιπαί παραπομπαί), ἐνῷ ἀντίθετος εἶναι ἡ γνώμη τῶν ἄλλων δύο δικαστικῶν ἀποφάσεων (βλέπε καί τήν Πρωτοδίκου Κερκύρας 21/1953, Πρωτοδίκης *Ν. Γιωτόπουλος*, ΕΕΔ 12, 884, Πρωτοδικείου Καλαμῶν 769/1953, εἰσηγητής *Ν. Ρουμελιώτης*, ΕΕΔ 12, 827).

Τό ζήτημα εἶχεν ἀχθῆ δι' ἀναιρέσεως καί ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἀλλά δεχθέντος τούτου, διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 549/1953 (εἰσηγητής *Ι. Τραχανᾶς*, ΕΕΔ 12, 1262), ὅτι εἰς τήν ἐργατικήν διαδικασίαν εἰσάγονται καί ἀξιώσεις ἐξ ἀκύρων συμβάσεων, δέν ἐκρίθη ἀναγκαῖον νά ἀποφανθῇ ἐπί τοῦ κύρους τῆς συμβάσεως.

Ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 12, 828), ὅτι ἡ ἄποψις περί τοῦ κύρους τῶν τοιούτων συμβάσεων, ὡς σκοπούντων τῶν περιορισμῶν εἰς τήν προστασίαν μόνον τοῦ ἐπαγγέλματος τῶν ὑπηρετῶν, δέν φαίνεται νά ἐχῃ ἱκανά ἐρείσματα.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 5255/1954

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**
Εἰσηγητής ὁ Πρωτοδίκης κ. **Δ. Καλαμβοκίδης**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Λ. Κομιανάκης, **Ι. Βενάρδης**

Κατά τό ἄρθρον 2 τοῦ ἀ.ν. 759/1937 ἀπαγορεύεται ἡ χρησιμοποίησις κατ' οἶκον ὡς ὑπηρετῶν προσώπων, μή συμπληρωσάντων τό 14ον ἔτος τῆς ἡλικίας των καί μή ἐφωδιασμένων διά βιβλιαρίου ὑγείας, ἐκδιδομένων κατά τά ἐν διατάξει ταύτῃ ὁριζόμενα, τοῦτέστιν οἱ οἰκιακοί ὑπηρέται πρέπει νά ἔχωσι συμπληρώσει τό 14ον ἔτος καί νά εἶναι ἐφωδιασμένοι διά βιβλιαρίου ὑγείας. Διά τοῦ ἄρθρου 4 ἰδίου νόμου ἀπαγγέλλονται ποιναί κυρώσεις εἰς βάρος τῶν παραβατῶν. Αἱ διατάξεις αὗται, ὡς ἀκαποῦσαι τήν προστασίαν τῆς δημοσίας ὑγείας, ἀφορῶσι τήν δημοσίαν τάξιν καί αἱ παρά ταύτην καταρτιζόμεναι συμβάσεις ἐργασίας ἀνεξαρτήτως τῶν ποινικῶν συνεπειῶν, ἃς συνεπάγονται, εἶναι ἄκυροι, τῆς ἀκυρότητος ταύτης λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν αὐτεπαγγέλτως καί κατ' ἀκολουθίαν αἱ ἐξ αὐτῶν πηγάζουσαι ἀξιώσεις τῶν μισθωτῶν εἰσάγονται μέν πρός ἐκδίκασιν κατά τήν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΨΟΔ' (Α.Π. 549/1953, ΕΕΔ τόμ. 12, σελ. 1262), πλήν βάσιν ἔχουσιν οὐχί ἔγκυρον σύμβασιν ἐργασίας, ἀλλά τόν ἀδικαιολόγητον τοῦ ἐργοδότου πλουτισμόν, οὗτινος τά παραγωγικά γεγονότα εἶναι διάφορα ἐκείνης. Τά ἐναντία ὑπό τῆς ἐκκαλούσης ὑποστηριζόμενα εἶναι ἀπορριπτέα ὡς ἀβάσιμα.

Κατά τά ἐν τῇ ἀγωγῇ ἐκτιθέμενα ἡ ἐκκαλοῦσα, δυνάμει συμβάσεως, προσελήφθη ὑπό τοῦ ἤδη ἀποβιώσαντος καί ὑπό τῶν ἐφεσιβλήτων ἐξ ἀδιαθέτου κληρονομηθέντος ..., ὡς οἰκιακή ὑπηρέτρια τόν Ἰούλιον 1945 καί παρέσχε πρός αὐτόν τάς ὑπηρεσίας της μέχρι τοῦ θανάτου του, ἐπισυμβάντος τήν 23 Νοεμβρίου 1952 καί ἐν συνεχείᾳ πρός τάς ἐναγομένας μέχρι τῆς 2 Δεκεμβρίου 1952, ἀντί μισθοῦ καθορισθησομένου ἐν καιρῷ κατά τήν κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρός (ν. 22 Π.19.5). Διά τῆς ἀγωγῆς διώκεται ἡ καταβολή πρός τήν ἐκκαλοῦσαν τῶν ἐν αὐτῇ ἀναφερομένων ποσῶν, ἅτινα κατά τήν κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρός ἀποτελοῦσι τήν ἀντιμισθίαν διά τάς παρασχεθείσας ὡς ἄνω ὑπηρεσίας.

Βεβαιοῦται ὅτι ἡ ἐκκαλοῦσα κατά τήν πρόσληψίν της εἶχε μέν ὑπερβῆ τό 14ον ἔτος τῆς ἡλικίας της, ἐστερεῖτο ὅμως κατά ταύτην καί καθ' ὅλην τήν διάρκειαν τῆς παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ κατά τήν δευτέραν σκέψιν τῆς παρούσης ἀπαιτουμένου διά τήν ἐγκυρότητα τῆς συμβάσεως βιβλιαρίου ὑγείας καί κατ' ἀκολουθίαν καί αἱ ἐν τῇ ἀγωγῇ ἀξιώσεις τῆς ἐκκαλούσης ἐρεισμα ἔχουσι τόν ἀδικαιολόγητον τῶν ἐργοδοτῶν πλουτισμόν, ἀρθῶς δέ, εἰ καί ἐπί ἐσφαλμένῃ ἐν μέρει αἰτιολογίᾳ, ἀπερρίφθη διά τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως ἡ ἀγωγή καί ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος ὁ περί τοῦ ἐναντίου μοναδικός λόγος τῆς ἐφέσεως. Ἡ ἐκκαλοῦσα ἀπαραδέκτως τό πρῶτον ἤδη, ἄνευ τηρήσεως τῆς νομίμου προδι-

κασίας, επικαλείται ως βάσιν της αξιώσεώς της τον αδικαιολόγητον πλουτισμόν, μη περιεχόμενον ούδ' εμμέσως εις την αγωγήν, κατά παράβασιν των άρθρων 158 και 747 της Πολιτικής Δικονομίας.

—

II

Πρόσληψις κατ' οίκον υπηρετών, κατά παράβασιν του άρθρου 2 του Δ. Ν. 759/1937, ήτοι μη συμπληρωσάντων τό 14ον έτος της ηλικίας των και μη εφωδιασμένων διά βιβλιαρίου υγείας.—Επιβολή μόνον ποινικών κυρώσεων και όχι ακυρότητος συμβάσεως.—Ακυρότης δικαιοπραξιών κατά το προϊσχύον του Αστικού Κώδικος βυζαντινορρωμαϊκόν δίκαιον.

Πρωτοδικείου Μυτιλήνης 373/1954

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ'

Πρόεδρος ο κ. **Κ. Γιαννόπουλος**
Εισηγητής ο Πρωτοδίκης κ. **Μ. Καλεύρας**
Δικηγόροι οι κ.κ. Γ. Κορτέσης, Α. Ζήκας

Συμφώνως προς το προϊσχύον του Α.Κ. βυζαντινορρωμαϊκόν δίκαιον και ιδία την ορθήν έννοιαν του βασικού κανόνος του νόμου 5 Κ 1.14, κατά την εν Βασιλικοίς διατύπωσιν του οποίου «μηδέν παρά την των νόμων έννοιαν έρρωσθω, άλλ' άχρηστον έστω, κάν μή τούτο ειδικώς ο νομοθέτης επήγαγεν» (Β. στ' 10)—εφαρμογήν έχόντων εν προκειμένω ένεκα του χρόνου, καθ' ον συνετελέσθησαν τα παραγωγικά γεγονότα της κρισίμου ενοχής (άρθρ. 24 Εισ. ν. Α.Κ.)—άν απαγορευτική τις διάταξις νόμου δέν θεσπίζη ρητώς την εκ της παραβάσεως της κύρωσιν, αύτε δέ συνάγεται εξ αύτης ποία αύτη, τότε ή κατά παράβασίν της συνομολογηθείσα δικαιοπραξία είναι άκυρος. Έάν όμως, είτε ρητώς ορίζεται εν τη απαγορευτική διατάξει ως κύρωσις ή ποινή, είτε συνάγεται ερμηνευτικώς τοιαύτη κύρωσις, τότε ή δικαιοπραξία είναι ισχυρά (πρβλ. άρθρ. 174 Α.Κ., δρα Α.Π. 220/1930 Θέμ. ΜΑ' 724 και 82/1931 Θέμ. ΜΒ' 300, ως και *Regelsberger*, Γεν. Άρχ. § 147 in fine, *Οικονομίδου*, Γεν. Άρχ. § 4 σημ. 14 και τους εν αυτοίς, *Γ. Μπαλή*, Γεν. Άρχ. § 59, *Γ. Μαριδάκη*, εν ΕΕΝ ισ' 275). Ή διπλή κύρωσις, διά ποινής και ακυρότητος, είναι δυνατή (lex plus quam perfecta), άλλ' αύτη δέον νά είναι ρητή. Έτέρωθεν, κατά μέν την διάταξιν του άρθρ. 2 ά.ν. 759/1937 απαγορεύεται ή χρησιμοποίησις κατ' οίκον ως υπηρετών προσώπων μή συμπληρωσάντων το 14ον έτος της ηλικίας των και μή εφωδιασμένων διά βιβλιαρίων υγείας, κατά δέ την ορθήν έννοιαν των διατάξεων των άρθρων 4 ά.ν. 759/1937 και 3 ν. ΓΘΟΔ' (β.δ. της 25.8/5.9.1920), εν συνδυασμώ και προς την διάταξιν του άνω άρθρ. 2, κατά την διατύπωσιν του οποίου «απαγορεύεται ή χρησιμοποίησις», εν παραβάσει της τελευταίας ταύτης διατάξεως επιβάλλεται ποινή και δή μόνον εις τους εργοδότας. Καί ναί μέν ή διάταξις αύτη, καίτοι προστατευτική μόνον των επαγγελλομένων τον υπηρέτην (πρβλ. και τον τίτλον του ά.ν. 759/1937 «περί προστασίας επαγγελμάτων τινών», είναι προφανώς απαγορευτική, πλήν, ορίζουσα ρητώς ως κύρωσιν της παραβάσεως της μόνον ποινήν, αποκλείει την ακυρότητα της κατά παράβασίν της συναφθείσης δικαιοπραξίας (εργασιακής συμβάσεως), άλλως δ' ούδαμώς συνάγεται τοιαύτη. Προς τα άνωτέρω «νόμιμα» συνεπίκουρον έρχεται και το «δίκαιον». Διάταξις νομοθετηθείσα χάριν κατηγορίας μισθωτών και δή—εν προκειμένω—ανηλίκων και μή ύγιών, δέον όπως μή ερμηνευθή κατ' αύτών. Πάντα ταύτα, ανεξαρτήτως της προφανούς υπερβάσεως των ορίων της καλής πίστεως και της εντεύθεν καταχρήσεως δικαιώματος, εν τη περιπτώσει καθ' ην ο υπεύθυνος—και ποινικώς—εργοδότης επικαλείται υπέρ αύτου διάταξιν, θεσμοθετηθείσαν εναντίον αύτου και υπέρ του αντιδίκου του (πρβλ. *Σακελλαρόπουλον* εν ΕΕΔ 7, 33 επ. και δή VIII α και τους εν αύτώ, Π.Καλαμ. 769/1953, ΕΕΔ 12, 827, Π/κου Κερκ. 21/1953 ΕΕΔ 12, 894).

—

III

Πρόσληψις οικοσίτου υπηρεσίας.—Συμφωνία περί καταβολής ειθισμένου μισθού, άλλως εύλογου κατά κρίσιν αγαθού άνδρός αποζημιώσεως.—Ακυρότης δικαιοπραξιών, κατ' άρθρ. 174 Αστικού Κώδικος.—Απαγορεύσεις χρησιμοποιήσεως κατ' οίκον υπηρετών προσώπων μή συμπληρωσάντων το 14ον έτος της ηλικίας των και μή εφωδιασμένων διά βιβλιαρίου υγείας.—Σκοπός διατάξεως ή προστασία των υπηρετών και κυρώσεις μόνον ποινικαί, εγκύρου ούσης της συμβάσεως.—Είσαγωγή πάντως κατά την εργατικήν διαδικασίαν και αξιώσεων εξ άκύρων συμβάσεων.—Διακοπή παραγραφής δι' αναγνωρίσεως αξιώσεως.—Ισχυρισμός περί εξοφλήσεως αξιώσεως διά κληροδοτήματος.—Ποσόν δικαίας και εύλογου αποζημιώσεως υπηρεσίας.

Πρωτοδίκου Κερκύρας 17/1954

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ'

Πρωτοδίκης ο κ. **Γ. Κατερινάρης**
Δικηγόροι οι κ. κ. Ε. Πετσάλης, Κ. Μπελτσάτης

Ως εκ του περιεχομένου της υπό κρίσιν αγωγής προκύπτει, δι' αύτης εκτίθεται, ότι ή ενάγουσα προσελήφθη δι' αόριστον χρόνον ως οικόσιτος υπηρέτρια παρά του κατ' Αύγουστον 1952 αποβανόντος και κληρονομηθέντος υπό του εναγομένου Ι.Λ**, παρά τώ οποίω προσέφερε τάς υπηρεσίας της μέχρι του χρόνου του θανάτου του. Ζητείται δέ, όπως υποχρεωθή ο εναγόμενος και καταβάλη εις την ενάγουσαν τα εν τη αγωγή ποσά, ως τον ειθισμένον μισθόν, άλλως τον κατά την δικαίαν κρίσιν. Ούτως ή αγωγή έχουσα νόμιμος είναι (άρθρ. 649, 653, 371 § 2 και 655 § 1 Α.Κ.), αρμοδίως εισαγομένη ενώπιον ημών κατά την διαδικασίαν του νόμου ΓΘΟΔ', ως τροποποιηθείς ισχύει ήδη, απορριπτέα δέ τα υπό του εναγομένου υποστηριζόμενα αντίθετα ως αβάσιμα. Ο ισχυρισμός του εναγομένου ότι, ενώ εν τη αγωγή καθορίζεται ότι ή ενάγουσα προσελήφθη διά συμβάσεως εργασίας αορίστου χρόνου εκ μέρους του κληρονομηθέντος υπό του εναγομένου, επί κα-

ταβολῆ εἰς αὐτὴν τοῦ εἰθισμένου μισθοῦ, ἄλλως εὐλόγου ἀποζημιώσεως κατὰ τὴν κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρός, εἶτα κατὰ τὴν ἐνώπιον ἡμῶν συζήτησιν ἐδήλωσεν αὐτή, ὅτι οὐδεμία συμφωνία κατηρτίσθη, εἶναι δὲ ἀπαράδεκτος οἱαδήποτε κατὰ τὴν συζήτησιν ἡ διὰ τῶν προτάσεων μεταβολὴ τῆς βάσεως τῆς ἀγωγῆς της, κρίνεται ὡς ἀβάσιμος, καθόσον ἡ δήλωσις τῆς ἐναγούσης ὅτι δὲν κατηρτίσθη συμφωνία ἐνεῖχε τὴν ἔννοιαν, ὅτι δὲν κατηρτίσθη ρητή τοιαύτη καὶ δὴ περὶ μισθοῦ, οἷα οὔτε ἐν τῇ ἀγωγῇ ἐκτίθεται ὅτι κατηρτίσθη, ἀρκεῖ δὲ κατὰ νόμον καὶ ἡ σιωπηρὰ κατάρτισις συμβάσεως ἐργασίας διὰ τῆς παροχῆς ὑπηρεσιῶν, γενομένων ἀποδεκτῶν, αἱ ὁποῖαι κατὰ τὰς συνήθεις περιστάσεις παρέχονται μόνον ἐπὶ μισθῷ (ἄρθρ. 649 Α.Κ., πρβλ. καὶ *Κ. Καυκᾶ*, Ἐνοχικόν, Εἰδικὸν Μέρος, Τόμος Α', ὑπ' ἄρθρ. 648 - 649 § 11, σ. 297 - 298 καὶ σ. 308, ὡς καὶ *Γ. Σιμωνέτου*, Τὸ τεκμήριον ἀμοιβῆς τοῦ ἐργαζομένου, ΕΕΔ τόμ. 6ος, σ. 97 ἐπόμ. καὶ ΕΕΔ τόμ. 10ος, σ. 731 - 732). Ἀλλὰ καὶ εἰδικώτερον τὸ ἕτερον ἐν τῇ ἀγωγῇ ἱστορούμενον, ὅτι ὑπεσχέθη ὁ πρὸς ὃν προσεφέρθησαν αἱ ὑπηρεσίαι καὶ κληρονομηθεὶς ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου, ὅτι θὰ ἀπεζημίου τὴν ἐνάγουσαν, ἐκτὸς τῆς τροφῆς καὶ αἰκήσεως, διὰ τῆς καταβολῆς εἰς αὐτὴν τοῦ εἰθισμένου μισθοῦ, ἄλλως τῆς κατὰ τὴν κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρὸς εὐλόγου ἀποζημιώσεως, τελεῖ ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς τὴν ὑπὸ τῆς ἐναγούσης κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς ἀγωγῆς γενομένην διευκρίνησιν, ὅτι πρὸ τοῦ θανάτου του εἶχε δηλώσει ὁ ἄνω κληρονομηθείς, τόσον πρὸς αὐτήν, ὅσον καὶ πρὸς τρίτους, ὅτι θὰ τὴν ἱκανοποίει διὰ τὰς παρασχεθείσας ὑπηρεσίας. Καὶ συνεπῶς δὲν δύναται βασίμως νὰ γίνῃ λόγος περὶ μεταβολῆς τῆς βάσεως τῆς ἀγωγῆς καὶ ὡς πρὸς τὸ σημεῖον τοῦτο, ἀσχέτως τοῦ ὅτι καὶ ἂν δὲν περιεῖχετο τὸ στοιχεῖον τοῦτο ἐν τῇ ἀγωγῇ νόμιμος θὰ ἦτο ἡ ἀγωγὴ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν προμνησθέντων ἄρθρων 649, 371, 653 Α.Κ. (πρβλ. καὶ *Κ. Καυκᾶ*, ἔνθ' ἀνωτέρω).

Ναὶ μὲν κατ' ἄρθρον 174 Α.Κ., διὰ νὰ θεωρηθῇ ἄκυρος δικαιοπραξία τις, δέον νὰ ἀντίκειται εἰς ἀπαγορευτικὴν διάταξιν νόμου, ἀλλ' ἵνα ἐπέλθῃ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο τῆς ἀκυρότητος, δέον, κατὰ τὸ αὐτὸ ἄρθρον, νὰ μὴ συνάγηται ἄλλο τι ἐκ τῆς ἀπαγορευτικῆς διατάξεως. Ἐξ οὗ παρέπεται, ὅτι εἶναι δυνατὸν δικαιοπραξία, συναφθεῖσα κατὰ παράβασιν ἀπαγορευτικοῦ νόμου, νὰ εἶναι ἰσχυρά, ἔστω καὶ ἂν ὁ νόμος ἀπαγορεύῃ ταύτην ἐπὶ ποινῇ, ἐφ' ὅσον ἐκ τοῦ σκοποῦ καὶ τοῦ περιεχομένου τοῦ νόμου συνάγεται τοῦτο (*Γ. Μπαλῆ*, Γεν. Ἀρχαὶ § 59, *Ζέπου*, Ἐνοχικὸν Τόμ. Α' σελ. 154). Ἐξ ἑτέρου κατ' ἄρθρον 2 § 1 ἀ.ν. 759/1937 «περὶ προστασίας ἀπαγγελμάτων τινῶν κλπ.» ἀπαγορεύεται ἡ χρησιμοποίησις κατ' οἶκον ὡς ὑπηρετῶν προσώπων μὴ συμπληρωσάντων τὸ 14ον ἔτος τῆς ἡλικίας των καὶ μὴ ἐφωδιασμένων διὰ βιβλιαρίων ὑγείας. Κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ ἰδίου νόμου πᾶσα παράβασις τῶν διατάξεων αὐτοῦ τιμωρεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ νόμου ΓΨΛΔ', ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως. Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τούτων τοῦ ἀ.ν. 759/1937, ἀποβλέποντος, ὡς καὶ ἐκ τοῦ τίτλου αὐτοῦ προκύπτει, εἰς τὴν προστασίαν ἐπαγγελμάτων τινῶν, συνάγεται ὅτι σκοπὸς τῆς ρηθείσης διατάξεως τῆς ἀπαγορευούσης τὴν χρησιμοποίησιν κατ' οἶκον ὑπηρετῶν μὴ συμπληρωσάντων τὸ 14ον ἔτος τῆς ἡλικίας καὶ μὴ ἐφωδιασμένων διὰ βιβλιαρίων ὑγείας, εἶναι ἡ προστασία αὐτῶν τούτων τῶν ὑπηρετῶν. Σκοπὸς δὲ τοῦ Νομοθέτου δὲν ἦτο νὰ ἐπιβάλῃ ἀκυρότητα τῆς παρὰ τὴν ρηθεῖσαν ἀπαγόρευσιν καταρτισθείσης ἐργασιακῆς συμβάσεως, ἀλλὰ μόνον νὰ ἐπιβάλῃ ποινὴν διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς παραβάσεως τῆς ἀπαγορεύσεως ταύτης (πρβλ. καὶ Πρωτ. Κερκύρας 270/1952, Πρωτ. Θεσ/νίκης 679/1951, ΕΕΔ 10, σελ. 732, 1064 καὶ Πρωτ. Μυτιλήνης 1048/1951, ΕΕΔ 10, σελ. 34). Κατὰ συνέπειαν ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐναγομένου ὅτι καὶ ἂν ἡ συνδέσασα τὴν ἐνάγουσαν μετὰ τοῦ κληρονομηθέντος ὑπ' αὐτοῦ σχέσις ἦτο σύμβασις ἐργασίας, αὕτη ἦτο ἄκυρος, λόγῳ τοῦ ὅτι ἡ ἐνάγουσα ἐστερεῖτο βιβλιαρίου ὑγείας, ἀπορριπτέος κρίνεται ὡς μὴ νόμιμος.

Τὰ ἀνωτέρω ἰσχύουν, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 1 § 1 τοῦ ἀπὸ 1ης Αὐγούστου 1920 β. δ/τος «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν διατάξεων τοῦ νόμου ΓΨΟΔ', ὡς ἡ διάταξις αὕτη διεμορφώθη, ἀντικατασταθεῖσα διὰ τῆς § 1 ἄρθρ. 4 ν. 765/1943 καὶ εἶτα διὰ τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ νόμου 1968/1944, εἰς τὴν σύντομον διαδικασίαν τῆς ἐκδικάσεως τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν ὑπάγεται καὶ πᾶσα ἀξίωσις μισθωτοῦ διὰ παρασχεθείσας ἐργασίας καὶ ἂν αὕτη πηγάζῃ ἐξ ἀκύρου δικαιοπραξίας, ὡς προσκρουούσης εἰς ἀπαγόρευσιν νόμου, τοιαύτη δὲ ἔννοια εἰς τὴν σχέσιν ἐργασίας προσεδόθη καὶ διὰ τῆς εἰδικῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 2 § 6 τοῦ ν.δ 2511/1953 (Α.Π. 549/1953, ἐν ΕΕΔ 12, σ. 1262 καὶ Πρωτ. Κερκύρας 352/1953).

Πᾶσα σχετικὴ ἀξίωσις τῆς ἐναγούσης περὶ καταβολῆς τῆς κατὰ τὴν κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρὸς εὐλόγου ἀποζημιώσεως διὰ τὰς παρασχεθείσας πρὸ τοῦ ἔτους 1945 ὑπηρεσίας της ὑπέκυψεν εἰς τὴν διετῆ παραγραφὴν τοῦ ἐδ. 8 ἄρθρ. 1 ν. ΓΥΛΓ/1909 (πρβλ. καὶ Α. Π. 348/1952 ἐν Θέμ. ΞΓ' σ. 566 καὶ ΕΕΔ τόμ. 11ος, σ. 742) καὶ δέον ὅπως γίνῃ δεκτὴ ὡς βάσιμος ἡ τοιαύτη περὶ παραγραφῆς σχετικὴ ἔνστασις τοῦ ἐναγομένου.

Ὁ ὑπὸ τῆς ἐναγούσης ἀντιτασσόμενος ἰσχυρισμὸς ὅτι ὁ ὀλίγον πρὸ τῆς ἐν ἔτει 1952 ἀποβιώσεως τοῦ πρὸς ὃν παρεσχέθησαν αἱ ὑπηρεσίαι Ι.Λ.ε*., ἀνεγνώρισεν οὗτος προφορικῶς τὴν ὀφειλήν του, ἀπορριπτέος κρίνεται τὸ μὲν ὡς ἀβάσιμος, καθόσον οὐδαμῶς ἐβεβαιώθη ὅτι ἀνεγνωρίσθη οἱαδήποτε ὀφειλὴ τούτου διὰ παρασχεθείσας ὑπὸ τῆς ἐναγούσης εἰς αὐτὸν ὑπηρεσίας πρὸ τοῦ ἔτους 1945, τὸ δὲ ὡς ἀλυσιτελῶς προβαλλόμενος, καθ' ὅσον ἡ ἀγράφως καὶ ἐν ἀγνοίᾳ τῆς παραγραφῆς ἀναγνώρισις, ὡς ἐν προκειμένῳ συμβαίνει (δεδομένου ὅτι ἐξ οὐδενὸς στοιχείου προέκυψεν ὅτι ἐν γνώσει τῆς παραγραφῆς προέβη ὁ ὀφειλέτης ἀγράφως εἰς ἀναγνώρισιν ὀφειλῆς), ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τὴν διακοπὴν ἁπλῶς τῆς μὴ συμπληρωθείσης παραγραφῆς διὰ τῆς ματαιώσεως τοῦ μέχρι τοῦδε διαδραμόντος χρό-

ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΒΟΗΘΩΝ ΤΕΧΝΙΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Μετά τίνος ὁ σύνδεσμος διά τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως

Πρόσληψις εἰς ἐπιχείρησιν βοηθοῦ τεχνίτου ὑποδηματοποιοῦ.— Ἐργοδότης αὐτοῦ οὐχὶ ὁ τεχνίτης ὑποδηματοποιός, ἀλλ' ὁ κύριος τῆς ἐπιχειρήσεως, ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἡ νομικὴ καὶ οἰκονομικὴ ἐξάρτησις.—Ὑποχρέωσις ἐπιχειρηματίου πρὸς καταβολὴν χρηματικῆς παροχῆς καθ' ἑορτάς.—Χαρακτὴρ χρηματικῆς παροχῆς οὐχὶ ὡς μισθοῦ, ἀλλ' ἐκτάκτου οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως.—Κήρυξις ἀποφάσεως ὡς δυνητικῶς προσωρινῶς ἐκτελεστῆς κατ' ἄρθρ. 186 Π.Δ.

Βοηθὸς ὑποδηματεργάτου ἠξίωσε δι' ἀγωγῆς κατὰ τοῦ κυρίου τῆς ἐπιχειρήσεως, ὡς ἐργοδότου, τὴν καταβολὴν ὑπὸ τοῦ τελευταίου τούτου τῆς χρηματικῆς παροχῆς κατὰ τὰς ἑορτὰς Χριστουγέννων 1953.

Ἐντεῦθεν προέκυψε τὸ ζήτημα, ἂν ὁ ἀνωτέρω συνεδέετο δι' ἐργασιακῆς συμβάσεως μετὰ τοῦ ἐναχθέντος ἐπιχειρηματίου ἢ τοῦ ὑποδηματεργάτου.

Τὸ ζήτημα τῆς σχέσεως τῶν προσώπων τούτων, τὰ ὁποῖα ἐργάζονται ὡς βοηθοὶ τεχνιτῶν ἐπιχειρήσεων, ἔχει ἀπασχολήσει ἐπανειλημμένως τὰ δικαστήρια (βλέπε σχετικῶς νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 10, 868), μέ τινας διασπάσεις γνωμῶν ὑπὲρ τῆς ἀπόψεως ὅτι ὑφίσταται σύμβασις ἐργασίας μεταξὺ τοῦ τεχνίτου καὶ βοηθοῦ (κρατήσασα εἶναι ἡ ἀντίθετος ἄποψις, πρὸς τὴν ὁποίαν συντάσσεται καὶ ἡ κατωτέρω παρατιθεμένη δικαστικὴ ἀπόφασις), ἐνῷ κατὰ τὴν θεωρίαν (*Α. Nikisch*, Ἐργατ. Δίκαιον, ἑλλ. μετάφρ. σελ. 181 ἑπ., *Χ. Οἰκονόμου*, Δίκαιον Ἐργ. Ἀτυχημάτων καὶ Ἐπαγγελματικῶν Νόσων, σελ. 67) δὲν ὑπάρχουν ἀντιρρήσεις περὶ τοῦ ὅτι καὶ τὰ ἐν λόγῳ πρόσωπα, ἐντασσόμενα εἰς τὴν ἐπιχείρησιν καὶ ἐργαζόμενα διὰ λογαριασμὸν αὐτῆς, συνδέονται μετὰ τοῦ ἐπιχειρηματίου διὰ συμβάσεως ἐργασίας (βλέπε καὶ σημειώσεις ἐπὶ τοῦ ἑλληνικοῦ δικαίου *Βασ. Παντ. Βασιλείου*, εἰς Ἐργατ. Δίκαιον *Α. Nikisch*, σελ. 185 ἑπ.).

Ἀπὸ τοῦ δεδομένου ὅτι οὕτως ἔχει τὸ πρᾶγμα ἐκκινεῖ καὶ ὁ Νομοθέτης, ὅταν, καθορίζων τὴν ὑποχρέωσιν καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τῶν ἐπιχειρηματιῶν ἐργοδοτῶν διὰ τοῦ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ νόμου 2112/1920 περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας», ὁρίζει, ὅτι μαθητευόμενοι ἢ βοηθοὶ ἐπιχειρήσεων θεωροῦνται ἐργάται.

Ἡ δημοσιευομένη κατωτέρω δικαστικὴ ἀπόφασις, προκειμένου νὰ κηρύξῃ ἑαυτὴν ὑποχρεωτικῶς ἐκτελεστήν, κατ' ἄρθρ. 186α Πολιτ. Δικον., ἐπιτάσσοντος τοῦτο δι' ὀφειλομένους μισθούς, χαρακτηρίζει τὴν χρηματικὴν παροχὴν ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς, περὶ ἧς ἦδη ἐπρόκειτο, ἔχουσαν τὸν χαρακτῆρα οὐχὶ μισθοῦ, ἀλλ' ἐκτάκτου οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως καὶ συνεπῶς δὲν ἐφαρμόζει τὸ ἄρθρ. 186α Πολ. Δικονομίας.

Ἐκινήθη ὑπὸ τὸ δεδομένον ἐκ τῆς νομολογίας τοῦ Α.Π. (βλέπε ΕΕΔ 12, 368, ΕΕΔ 13, 455), ἀλλ' αἱ ἀποφάσεις αὗται ἐκρίναν, ἀνεξαρτήτως τῆς ὀρθότητος τῆς αἰτιολογίας αὐτῶν (βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 12, 368) περὶ τοῦ ἂν αἱ χρηματικαὶ αὗται παροχαὶ συνιστοῦν καὶ οὐχὶ τὴν ἄρσιν τῶν συνεπειῶν τῆς συμπληρωθείσης ἤδη παραγραφῆς (*Γ. Μπαλῆ*, Γεν. Ἀρχαὶ §§ 154, 156 καὶ 161 ἀριθ. 2).

Τέλος καὶ ὁ ἕτερος ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐναγομένου, ὅτι, ὡς προκύπτει ἐκ τῆς ἐπικαλουμένης καὶ ἐν προκειμένῳ ἐν ἀντιγράφῳ προσκομιζομένης δημοσίας διαθήκης τοῦ ἀνωτέρω Ι. Λ.*, οὗτος κατέλιπεν εἰς τὴν ἐνάγουσαν ὡς κληροδότημα περιουσιακὰ στοιχεῖα ἀξίας ἑξήκοντα ἑκατομμυρίων δραχμῶν, πᾶσα δὲ τυχὸν ἀξίωσις τῆς ἐναγούσης ἐξωφλήθη διὰ τοῦ ἄνω κληροδοτήματος, ἀπορριπτέος κρίνεται ὡς νόμῳ ἀβάσιμος, καθόσον, ἀνεξαρτήτως παντὸς ἄλλου, καὶ εἰς ἣν περίπτωσιν ὁ διαθέτης εἶχε κληροδοτήσει χρηματικὸν ποσόν, ἐφ' ὅσον ἀπεσιώπησε τὴν ὀφειλήν, ὡς ἐν προκειμένῳ, ἡ κληροδοσία κατὰ νόμον (ἄρθρον 1995 Α.Κ.) δὲν λογίζεται, ἐν ἀμφιβολίᾳ, καταλειφθεῖσα εἰς ἐξόφλησιν τῆς ὀφειλῆς.

Κατ' ἀκολουθίαν πάντων τῶν ἀνωτέρω κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων σχηματισθεῖσαν κρίσιν μας, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὡς ἄνω στοιχείων καὶ τῆς ἐν γένει διαδικασίας καὶ λαμβανομένου ἰδίως ὑπ' ὄψιν ὅτι αἱ ὑπὸ τῆς ἐναγούσης προσφερθεῖσαι ὑπηρεσίαι παρείχοντο εἰς ὥρας περιωρισμένας πρὸς ἕν μόνον πρόσωπον, ἔχον ὅμως ἀξιόλογον περιουσίαν, κρίνομεν ὅτι ἡ δικαία καὶ εὔλογος ἀμοιβή, ἣν, ἐκτὸς τῆς δοθείσης τροφῆς καὶ οἰκήσεως, δικαιοῦται ἡ ἐνάγουσα διὰ τὰς ἀπὸ τοῦ ἔτους 1945 μέχρι τοῦ Αὐγούστου 1952 παρασχεθείσας ὡς ἄνω ὑπηρεσίας της, βάσει τῆς σημερινῆς ἀγοραστικῆς ἀξίας τῆς δραχμῆς, εἶναι: 1) Διὰ τὸ ἔτος 1945 πρὸς δρχ. 40.000 μηνιαίως, δρχ. 480.000, 2) διὰ τὸ ἔτος 1946 πρὸς δρχ. 50.000 μηνιαίως, δρχ. 600.000, 3) διὰ τὸ ἔτος 1947 πρὸς δρχ. 60.000 μηνιαίως, δρχ. 720.000, 4) διὰ τὸ ἔτος 1948 πρὸς δρχ. 70.000 μηνιαίως, δρχ. 840.000, 5) διὰ τὸ ἔτος 1949 πρὸς δρχ. 90.000 μηνιαίως, δρχ. 1.080.000, 6) διὰ τὸ ἔτος 1950 πρὸς δρχ. 120.000 μηνιαίως, δρχ. 1.440.000, 7) διὰ τὸ ἔτος 1951 μέχρις Αὐγούστου 1952 πρὸς δρχ. 150.000 μηνιαίως, δρχ. 3.000.000. Ἤτοι δικαιοῦται συνολικῶς ἡ ἐνάγουσα τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 8.160.000, ὡς πρὸς ὃ ποσὸν δέον νὰ γίνῃ δεκτὴ ἐν μέρει ἡ ἀγωγή, κηρυσσομένης προσωρινῶς ἐκτελεστῆς τῆς ἀποφάσεως (ἄρθρ. 186 § δ' Πολ. Δικ., ὡς ἀντικατεστάθη δι' ἄρθρ. 1 ἀ.ν. 2407/1940) καὶ συμψηφιζομένης ἐν μέρει τῆς μεταξὺ τῶν διαδίκων δικαστικῆς δαπάνης (ἄρθρον 211 § 3 Πολ. Δικ.).

υπολογίζονται εις την αποζημίωσιν του ν. 2112.

Δυσκολευόμεθα να δεχθώμεν, ότι θά είχε την αύτην γνώμην ο Α.Π., προκειμένου να εξαχθούν άλλαι συνέπειαι έκ του χαρακτηρισμού της χρηματικής αύτης παροχής, ως π.χ. ο κατ' άρθρ. 664 Α.Κ. συμψηφισμός, ή και ή επιδίκασις αύτης εν υπερημερία του εργοδότου περί την αποδοχήν των υπηρεσιών του μισθωτού, την οποίαν (ακολουθούσα την άνω άποψιν του Α.Π.) ήρνήθη ή Πρωτοδικείου Βόλου 145/1953 (εισηγητής *Αγ. Παπακωνσταντίνου*, ΕΕΔ 12, 534, εφ' ής βλέπε σημειώσεις μας εν ΕΕΔ 12, 534).

Πρωτοδίκου Καλαμών 28/1954

Διαδικασία Ν. ΓΞΟΔ'

Πρωτοδίκης ο κ. **Σ. Ποταμιάνος**

Δικηγόροι οι κ.κ. Κ. Ξαρχόπουλος, Ι. Κουτσίκος

Διά της υπό κρίσιν αγωγής ο ενάγων, υπηρετών από του έτους 1948 ως βοηθός κάλφα παρά τω εναγομένω, διατηρούντι οποδηματοποιείον ενταύθα, διώκει την καταδίκην του τελευταίου τούτου εις την πληρωμήν του δώρου των Χριστουγέννων 1953.

Βεβαιούμεθα περί των εξής πραγματικών περιστατικών: Ότι ο ενάγων από των αρχών του 1948 είργάσθη εις την ενταύθα επιχείρησιν του εναγομένου, αντικείμενον έχουσαν την κατασκευήν και εμπορίαν υποδημάτων, ως βοηθός τεχνίτου, προσκολληθείς ως τοιούτος, αρχικώς μέν παρά τω κάλφα ***, είτα παρά τω τοιούτω *** και τέλος εις τον μάρτυρα αποδείξεως υποδηματοτεχνίτην ***. Ανεξαρτήτως του ειδικού τρόπου, καθ' όν απελογίζετο ή αμοιβή του, εξαρτωμένη εκ του όγκου αποδόσεως εις έτοιμα υποδήματα και της κοινής μεταξύ αύτου και του εκάστοτε κάλφα συμφωνίας, παραμένει ως γεγονός αδιαφιλονείκητον, ότι ή παραγωγική δραστηριότης του ενάγοντος κατηναλίσκετο διά λογαριασμόν του εναγομένου και εις όφελος τούτου κατέληγεν, αύτου καταβάλλοντος και την αντίστοιχον εις χρήμα αντιπαροχήν, κατανεμομένην ακολούθως μεταξύ ενάγοντος και του εκάστοτε κάλφα του, αναλόγως της συμβάσεως εκατέρου εις το παραγόμενον εκάστοτε έργον και της προρρηθείσης μεταξύ αύτου επί του σημείου τούτου συμφωνίας. Περαιτέρω, εξ άλλου, ή απασχόλησις του ενάγοντος ελάμβανε χώραν εντός των εγκαταστάσεων της επιχειρήσεως του εναγομένου και υπό την γενικωτέραν διεύθυναιν και εποπτείαν του, ασκουμένην τόσον παρ' αύτου τού Ιδίου, όσον και παρά των εκάστοτε καλφάδων του, ενεργούντων ως αντιπροσώπων και εντολοδόχων του και ουχί ως αυτοτελών και ανεξαρτήτων εργοδοτών. Εις επίμετρον δέ τέλος υπό του εναγομένου κατεβάλλετο ή εργοδοτική εισφορά εις το Ι.Κ.Α. και ουχί παρά των καλφάδων, εις ους κατά καιρούς προσεκολλάτο ο ενάγων. Πάντα ταύτα τά περιστατικά ευθέως άγουσι, καθ' ημάς, εις το συμπέρασμα, ότι εργοδότης του ενάγοντος ετύγχανεν ουχί ο εκάστοτε κάλφας αύτου, όστις ουδέν άλλο είναι, ει μή μισθωτός εις την υπηρεσίαν του εναγομένου, άλλ' ο τελευταίος ούτος, εις το πρόσωπον του οποίου απέβλεφεν ο ενάγων κατά την είσοδον και ενσωμάτωσιν αύτου εις το προσωπικόν της επιχειρήσεως και από του προσώπου του οποίου υφίστατο τόσον ή νομική, όσον και ή οικονομική εξάρτησις, υφ' ην ως μισθωτός ετέλει ούτος. Επίρριψις επί των ώμων του εκάστοτε κάλφα, απλού οργάνου όντος του εναγομένου και ουχί ανεξαρτήτου εργολάβου ή υπεργολάβου μισθώσεως υπηρεσιών, του βάρους της εργοδοτικής ιδιότητος και των συνακολούθων ταύτη οικονομικών ευθυνών δέν ανταποκρίνεται ούτε προς την φύσιν του πράγματος, ούτε εις τας προθέσεις του Ιδίου τούτου, μετατρεπομένου εν άγνοίᾳ του εις επιχειρηματίαν, άλλ' ούτε και εις τας τοιαύτας του ενάγοντος, όστις λίαν αμφίβολον είναι, αν θά εδέχετο να τελή εν σχέσει εργασίας μετά τούτου, τό πράσωπον του οποίου αναμφισβητήτως ουδεμίαν των εγγυήσεων παρέχει, όσαι απαιτούνται διά την εξασφάλισιν των δικαιωμάτων του (σύμφωνοι και υπ' αριθ. 97/1950, 3334/1950, 4199/1950 αποφάσεις Πρωτοδίκου Αθηνών, εν ΕΕΔ τόμος 9ος, σελ. 1044 - 1045 1002, ίδε και περί των παρενθετικών σχέσεων εργασίας εν Εργατικῷ Δικαίῳ *Nikisch*, μετάφρ. *Κούση - Βασιλείου* § 16α, σελ. 185, και *Χ. Οικονόμου*, Τό Δίκαιον των εργατικών ατυχημάτων σελ. 97). Κατά ταύτα, υφισταμένης μεταξύ των διαδίκων ού μόνον αμέσου εργασιακής σχέσεως, άλλά και αμέσου τοιαύτης, διαρκεσάσης κατά τον από 1 Απριλίου μέχρι 15 Δεκεμβρίου 1953 χρόνον, δικαιούται ο ενάγων κατά τό άρθρον 648 του Αστικού Κώδικος, εν συνδυασμῷ και προς την υπ' αριθ. 27500/1953 Υ.Α. πλήρες τό δώρον των Χριστουγέννων 1953. Η διά της παρούσης επιδικαζομένη παροχή, μή απορρέουσα εκ προϋπαρξάσης μεταξύ των διαδίκων συμφωνίας, άλλ' ευθέως εκ των κειμένων νόμων, δέν φέρει, κατά τά παγίως κρατήσαντα (Α.Π. 109/1953, ΕΕΔ 12ος, 369. Α.Π. 564/1950, ΕΕΔ 9ος, 1121), τον χαρακτῆρα μισθού, άλλά έκτάκτου οικονομικής ενισχύσεως (ίδε και ΕΕΔ 12ος σελ. 368). Συνεπώς τούτοις δέν υπόκειται περιπτώσις του άρθρου 186α της Πολ. Δικ. Μή συντρέχοντος δέ και ουδενός εξαιρετικού λόγου ή προκειμένη απόφασις δέν θέλει κηρυχθή προσωρινώς εκτελεστή, εν όψει της υφισταμένης διχοστασίας περί της φύσεως και της μορφής της σχέσεως των αμειβομένων παρά των μισθωτών, παρ' οίς είναι προσκεκολλημένοι και ουχί παρά της επιχειρήσεως (ίδε και τας αντιθέτους ταύτας απόψεις εν *Nikisch*, ένθ' άνωτ. και τας Πρωτοδικείου Αθηνών 5986/1945, ΕΕΔ 6, 500, Πρ. Πρ/κων Αθηνών 910/1950, ΕΕΔ 9, 1044).

ποφάσεώς του ἀπέρριψε τήν ἀγωγήν ταύτην, κυρίως διότι τόν κατά τό ἄρθρ. 4 § 4 τοῦ μνηοθέντος ἀ.ν. 1836/1951 γενόμενον διορισμόν δέν ἐπηκολούθησεν ἡ πρός τοῦτο ἀναγκαία πρᾶξις τῆς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας περί διορισμοῦ αὐτοῦ κατά τάς σχετικάς τοῦ νόμου διατάξεις καί ἐπικουρικῶς διότι δέν ἦτο ἄνεργος κατά τόν χρόνον τῆς τοποθετήσεώς του ὑπό τοῦ οἰκείου Συμβουλίου.

Ἐκ τοῦ πρός ἀλλήλας συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ὑπό τοῦ ψηφίσματος ΜΘ/1948 κυρωθέντος ἀ.ν. 516/1948, ὁριζοντος ὅτι διά τόν διορισμόν ἡ πρόσληψιν τῶν πάσης φύσεως ὑπαλλήλων καί ὑπό τῶν Δήμων ἀπαιτεῖται, ὅπως ὁ διοριζόμενος ἤ προσλαμβανόμενος εἶναι νομιμόφρων, ὑπό τήν ἐν ἄρθρῳ 3 αὐτοῦ ἔννοιαν, ὁ δέ κατά παράβασιν τῶν διατάξεων τούτων διορισμός ἡ πρόσληψις εἶναι ἐξ ὑπαρχῆς ἄκυρος καί οὐδέν συνεπάγεται ἀποτέλεσμα, καί τοῦ ἄρθρου 2 § 2 τοῦ εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ἄρθρ. 5 § 3 αὐτοῦ ν. 515 ἐκδοθέντος ἀπό 8 Μαΐου 1948 β.δ., καθ' ὅ, προκειμένου νά γίνῃ διορισμός ὑπαλλήλου ἐκ τῶν ἐν ἄρθρῳ 1 τοῦ ἀ.ν. 516 ὁριζομένων, τό ἁρμόδιον διά τόν διορισμόν ἤ πρόσληψιν ὄργανον, πέμπων εἰς τό Συμβούλιον νομιμοφροσύνης τάς αἰτήσεις τῶν κριθέντων ὑπ' αὐτοῦ ἤ τῶν ἁρμοδίων κατά νόμον ὑπηρεσιακῶν συμβουλίων ὡς διοριστέων μετά τῶν σχετικῶν δικαιολογητικῶν ἐγγράφων αὐτῶν, ὅπως ἀποφανθῇ τοῦτο περί τῆς νομιμοφροσύνης των, δέον νά ἐπισυνάψῃ μετά τῆς αἰτήσεως περί διορισμοῦ των καί τήν κατά τήν διάνμεσι τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ μνηοθέντος ν. 516 ἐκδοθεῖσαν ὑπ' ἀριθ. 414/1948 πρᾶξιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὁριζομένην δήλωσιν νομιμοφροσύνης, ἡ ἐφ' ἧς δυσμενής ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου ἀποτελεῖ κώλυμα διορισμοῦ εἰς οἱανδήποτε τῶν ἐν ἄρθρῳ 1 τοῦ αὐτοῦ νόμου θέσεων, σαφῶς συνάγεται ὅτι καί ὁ κατά τάς διατάξεις τοῦ ν. 1836/1951 τοποθετούμενος παρά Δήμῳ ὑπάλληλος, μετ' ἀπόφασιν τοῦ κατά τό ἄρθρ. 2 αὐτοῦ Συμβουλίου, ὑποχρεοῦται, ὅπως ἐπισυνάψῃ εἰς τήν περί διορισμοῦ αἴτησίν του καί ἐγγράφων δήλωσιν περί νομιμοφροσύνης, ἡ μή ὑποβολή τῆς ὁποίας αἴρει τήν ὑποχρέωσιν τοῦ Δήμου πρός ἐκτέλεσιν τῆς ὑπό τοῦ μνηοθέντος 1836 νόμου ἐπιβαλλομένης ὑποχρεώσεως ὅπως προβῇ εἰς τάς ἀναγκαίας διατυπώσεις πρός διορισμόν τοῦ αἰτοῦντος. Ὅθεν, ἐφ' ὅσον ὁ κατά τήν παροῦσαν συζήτησιν τῆς ἐκκλήτου βίκης παραδεκτῶς κατ' ἄρθρ. 747 Πολ. Δικ. τό πρῶτον ὑποβαλλόμενος ὑπό τοῦ ἐναγομένου ἐφεσιβλήτου πρός ἀπολογίαν κατά τῆς ἐφέσεως ἰσχυρισμός, ὅτι ὁ ἐνάγων δέν ὑπέβαλε τήν κατά τά ἀνωτέρω ἀπαιτουμένην δήλωσιν νομιμοφροσύνης, ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν ἐν τῇ δικογραφίᾳ προσαγομένων στοιχείων βάσιμος, οὐδεμίαν ὑποχρέωσιν ὑπείχεν ὁ ἐναγόμενος Δῆμος, ὅπως προβῇ εἰς τάς ἀναγκαίας καί νομίμους διατυπώσεις πρός διορισμόν του καί ὀρθῶς ὁ πρῶτος βαθμός ἀπέρριψεν, εἰ καί ἐπί ἄλλῃ αἰτιολογίᾳ, τήν περί μισθοδοσίας ἤ ἀποζημιώσεως ὑπό κρίσιν ἀγωγήν τοῦ ἐνάγοντος, ἀπορριπτέος δέ καθίσταται ὁ α', β' καί πρόσθετος διά τῶν προτάσεων ὑποβαλλόμενοι λόγοι ἐφέσεως, ὡς ἀβάσιμοι.

Ὁ τρίτος λόγος ἐφέσεως, καθ' ὃν κακῶς καί ἐσφαλμένως δέν ἀπεδέχθη ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ὅτι ὁ ἐναγόμενος Δῆμος ἐπί τρίμηνον ἀπό τῆς εἰς αὐτόν κοινοποιήσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 39 (1952) ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τοῦ ν. 1836/1951 ἐφησύχασε καί ἠνέχθη τοῦτον, ἀναγνωρίσας οὕτω τήν ἐπέλευσιν τῆς προστασίας τοῦ νόμου τούτου, εἶναι προεχόντως ἀπορριπτέος ὡς ἀπαράδεκτος, ἀπακρουόμενος ὡς τοιοῦτος καί ὑπό τοῦ ἐφεσιβλήτου, ἐλλείψει προδικασίας (ἄρθρ. 158 - 160 Πολ. Δικονομίας), διότι εἶναι νέος ἰσχυρισμός μή περιεχόμενος, οὐδ' ἐμμέσως, ἐν τῇ ἀγωγῇ.

—

II

Ἀκύρωσις ὑπό Συμβουλίου Ἐπικρατείας ἀποφάσεως Συμβουλίου περί ἀνακλήσεως διορισμοῦ, κατ' ἄρθρ. 11 Α.Ν. 1836/1951.—Δεδικασμένον ἐκ τῆς ἀκυρωτικῆς ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας.—Ἀναδρομική ἰσχύς ἀκυρωτικῆς ἀποφάσεως καί ἐξαφάνισις ἀκυρωθείσης διοικητικῆς πράξεως.—Δικαίωμα διορισθέντος πρός λῆψιν μισθοῦ.—Ἀπόρριψις ἰσχυρισμοῦ περί ἐλλείψεως δικαιώματος μισθοῦ ἕνεκεν μή ἀποδοχῆς ὑπηρεσιῶν ἐξ ἀνωτέρας βίας.—Ἀναγκαστικός διορισμός δικηγόρων.—Τοποθέτησις καί ἀποδοχαί.

Ὡς συνάγεται ἐκ τῆς κατωτέρω παρατιθεμένης ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφεσιβλήτου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, δι' αἰτήσεως ἐκ μέρους ἐργοδότιδος Ἑταιρίας ἐζητήθη καί ἐπετεύχθη, κατά τό ἄρθρον 11 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 (ΕΕΔ 10, 584), ἀνάκλησις, δι' ἀντικαταστάσεως, διορισμοῦ προστατευομένου ὑπό τοῦ ἄνω νόμου προσώπου.

Δι' ἀποφάσεως ὅμως τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας ἠκυρώθη ἡ ἀνάκλησις καί ὁ διορισθείς ἐζήτησε νά τῷ καταβληθῶσιν οἱ μισθοί αὐτοῦ κατά τόν χρόνον, καθ' ὃν, συνεπείᾳ τῆς ἀνακλήσεως, δέν ἐγένοντο δεκταί αἱ ὑπηρεσίαι του.

Ἐφ' ὅσον, κηρυσσομένης ἀκύρου τῆς διοικητικῆς πράξεως, ἡ ἀκυρότης λογίζεται ἀπό τῆς στιγμῆς, καθ' ἣν συνετελέσθη ἡ ἀκυρωθεῖσα πρᾶξις καί ἡ ἀπόφασις ἔχει οὕτω ἀναδρομικήν ἰσχύν, αἴρονται δέ ὅλαι αἱ συνέπειαι ἐκ τῆς διοικητικῆς πράξεως καί ἂν ἐνηργήθησαν μεταγενεστέρως ἄλλαι πράξεις αἴρονται πᾶσαι αὐτοδικαίως, ἅτε αἰρομένης τῆς βάσεως αὐτῶν (*Berthelemy*, Droit admin. 1913, σελ. 973, *Ν. Μπακοπούλου*, Περί τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, 1914, σελ. 216), καθίσταται, ὡς τό Πρωτοδικεῖον δέχεται, ὑποχρέως ἡ ὑπηρεσία εἰς καταβολήν τῶν μισθῶν τοῦ διορισθέντος, θεωρουμένου ὅτι ἐτέλει ἐκτὸς ἀπό τοῦ διορισμοῦ του ἐν ὑργασιακῷ δεσμῷ.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 6642/1954

Διαδικασία Ν. ΓΞΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**
Εἰσηγητής ὁ Πρωτοδίκης κ. **Ι. Μαρινάκος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Χριστοδούλου, Ι. Φαρμάκης

Αἱ ὑπό κρίσιν ἔφεσις κατά τῆς ὑπ' ἀριθ.

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟΛΥΟΜΕΝΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ

I

Πλήρωσις κενῶν θέσεων καὶ διαδικασία νομιμοφροσύνης διοριστέων

Ἐνέργεια διορισμοῦ πρὸς πλήρωσιν κενῶν θέσεων Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου κλπ., κατ' ἄρθρ. 4 Α.Ν. 1836/1951, τηρουμένων τῶν περὶ διορισμοῦ διατάξεων καὶ ἐφ' ὅσον ὁ τοποθετούμενος κατέχει τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ἀπαιτούμενα τυπικὰ προσόντα.—Κρίσις οἰκείου Συμβουλίου καὶ δέσμευσις πολιτικῶν δικαστηρίων.—Ὑποχρέωσις τηρήσεως διαδικασίας νομιμοφροσύνης.—Ὑποβολὴ δηλώσεως διοριστέου.—Ἄρσις ὑποχρεώσεως ἐργοδότου ὅπως προθῇ εἰς διατυπώσεις διορισμοῦ ἐν μὴ ὑποβολῇ δηλώσεως νομιμοφροσύνης.

Ἡ ἀναιρετικὴ ὑπ' ἀριθ. 149/1954 ἀπόφασις τοῦ Α' Τμήματος τοῦ Α.Π. (εἰσηγητὴς *Σ. Μαυρομιχάλης*, ΕΕΔ 13, 293) ἀνήρεσε τὴν ὑπ' ἀριθ. 5613/1953 Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, δι' οὓς λόγους ἀναφέρονται ἐν τῇ παρατιθεμένῃ κατωτέρω ἀποφάσει τοῦ Β' Τμήματος τοῦ Α.Π. καὶ πρὸς τὴν ὁποίαν συμφωνεῖ αὕτη.

Ἐπρόκειτο περὶ τῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 4 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 (ΕΕΔ 10, 584) συμπληρώσεως κενῶν θέσεων τοῦ Δημοσίου, Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου κλπ. διὰ προσώπων τοῦ ἀνωτέρω νόμου (βλέπε σχετικῶς σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 13, 299, ἔνθα νομολογία).

Ἐφ' ὅσον, περαιτέρω, κατὰ τὸν ἀ.ν. 516/1948, μεταξὺ τῶν τηρουμένων σχετικῶν περὶ διορισμοῦ διατάξεων (ἄρθρ. 4 § 5 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951) εἶναι καὶ ἡ τήρησις τῆς διαδικασίας νομιμοφροσύνης, κατὰ τὴν ὁποίαν ἀπαιτεῖται ὁ διοριζόμενος νὰ ὑποβάλῃ ἔγγραφον δήλωσιν περὶ τῆς νομιμοφροσύνης του, δὲν ὑφίσταται, καὶ κατὰ τὴν νεωτέραν αὐτὴν ἀρχὴν παγιωθεῖσαν ἀπόφασιν (βλέπε καὶ Α.Π. 148/1954, εἰσηγητὴς *Μ. Πανταζῆς*, ΕΕΔ 13, 594 καὶ λαϊκὴν νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 18, 259), ὑποχρέωσις διορισμοῦ καὶ κατὰ προέκτασιν καὶ καταβολῆς μισθοδοσίας εἰς τὸν μὴ προσληφθέντα.

Ἀρείου Πάγου 508/1954 Τμ. Β'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Β. Κυριακόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Γ. Ἠλιόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Μπλάτσιος, Ι. Μαϊμαράκης

Μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 149/1954 ἀπόφασιν τοῦ Α' Τμήματος τοῦ Δικαστηρίου τούτου, ἀνελοῦσαν τὴν ὑπ' ἀριθ. 5543/1953 ἀπόφασιν τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν καὶ παραπέμψασαν τὴν δίκην ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου τούτου διὰ τὴν κατάλληλον τοῦ νόμου ἐφαρμογήν, νομίμως εἰσάγεται ἡ διαφορὰ ἐνώπιον αὐτοῦ μετὰ τὴν τήρησιν τῆς νομίμου προδικασίας.

Καὶ τὸ Τμῆμα τοῦτο σύμφωνον ἔχει τὴν γνώμην πρὸς τὴν ἐξενεχθεῖσαν διὰ τῆς μνησθείσης ἀποφάσεως τοῦ Α' Τμήματος κρίσιν ἐπὶ τοῦ νομικοῦ ζητήματος, δι' ὃ ἀνῃρέθη ἡ τῶν Πρωτοδικῶν ἀπόφασις, ὅτι τοῦτέστι διὰ τοὺς ἐν τῇ ἀναιρετικῇ ἀποφάσει λόγους κατὰ τὴν § 4 τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ ν. 1836/1951 ὁ διορισμὸς τῶν προσώπων τοῦ ἄρθρ. 1 αὐτοῦ, μετὰ τὴν τοποθέτησιν τῶν ὑπὸ τῶν οἰκείων συμβουλίων, διενεργεῖται παρὰ τῆς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας τοῦ κατὰ τὴν § 1 τοῦ μνηοθέντος ἄρθρ. 4 ὑποχρέου, μετὰ τὴν τήρησιν τῶν ἀπαιτουμένων διὰ τὸν διορισμὸν διατάξεων, καὶ ἐφ' ὅσον ὁ τοποθετούμενος κατέχει τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπαιτούμενα τυπικὰ προσόντα, ἡ δὲ περὶ τούτου κρίσις τοῦ οἰκείου Συμβουλίου αὐδαμῶς δεσμεύει τὰ τακτικὰ δικαστήρια, ἅτινα, κρίνοντα κατὰ τὰ ἄρθρα 1 καὶ 3 τῆς Πολ. Δικ. περὶ ἰδιωτικῆς διαφορᾶς ἀναφυείσης ἐκ τῆς μνηοθείσης αἰτίας, δύνανται παρεμπιπτόντως νὰ ἐρευνήσωσι τὸ κῦρος καὶ τὴν νομιμότητα τῆς ἄνω διοικητικῆς πράξεως κατὰ τὸ μέρος τοῦτο.

Συμφώνως τῇ διατάξει τοῦ ἄρθρ. 834 Πολ. Δικ., ἀναιρουμένης ἀποφάσεως τινος οἱ διάδικοι ἐπανέρχονται εἰς τὴν αὐτὴν κατάστασιν, εἰς ἣν ἦσαν πρὸ τῆς ἀναιρεθείσης ἀποφάσεως, δι' ὅπερ νομίμως φέρεται πρὸς συζήτησιν διὰ κλήσεως τοῦ ἐκκαλουμένου, κοινοποιηθείσης πρὸς τὸν ἐφεσίβλητον, ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀπὸ 23 Ἰανουαρίου 1953 ἔφεσις κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 6415/1952 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν καὶ ἐξεταστέα ἐστίν, ὡς νομίμως καὶ ἐμπροθέσμως ἀσκηθεῖσα.

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς του (ἀπὸ 25 Ἰουνίου 1952), ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ ἐκκαλουμένη τοῦ Πρωτοδικείου ἀπόφασις, ὁ ἐκκαλῶν ἐνάγων ἐκτίθησιν, ὅτι προσελήφθη ὡς ἡμερομίσθιος ἰατρὸς κατὰ τὸ 1951 παρὰ τοῦ ἐναγομένου Δήμου καὶ εἰργάσθη εἰς τὸ ἐνταῦθα Λαϊκὸν Ἰατρεῖον αὐτοῦ, ὅτι ὡς προστατευόμενος ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 δι' ἀποφάσεως τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου προσταυσίας ἀπολυομένων τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ, ληφθείσης κατὰ τὴν 39ην συνεδρίασιν τῆς 6.2.1952, ἐτοποθετήθη ὡς ἰατρὸς εἰς τὸν ἐναγόμενον, πρὸς τὸν ὁποῖον ἐγνωστοποιήθη ὁ διορισμός του διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 18524/1952 ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ἀλλ' ὅτι ὁ ἐναγόμενος Δῆμος ἀπὸ 1 Ἰουνίου 1952 ἔπαυσε νὰ δέχηται τὰς ὑπηρεσίας του καὶ αἰτεῖται τὰς ἀπὸ Ἰουνίου 1952 μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς δίκης, 13 Αὐγούστου 1952, ἀποδοχάς του, ὡς καὶ τὴν διαφορὰν μεταξὺ τῶν δραχ. 800 χιλιάδων, ἃς ἐλάμβανε, πρὸς ἐκείνας, ἃς ἔδει νὰ λάβῃ (1.050.000) διὰ τοὺς μῆνας Ἀπρίλιον καὶ Μάϊον. Ὁ δικάσας Πρωτοδικὴς διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀ-

7292/1953 ἀποφάσεως τοῦ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΦΟΔ' δικάσαντος Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν, ὡς συναφεῖς, δέον ὅπως συνεκδικασθῶσι κατὰ τὴν αὐτεπαγγέλτως περὶ τούτου κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου (ἄρθρα 21 καὶ 172 Πολ. Δικ.).

Διὰ τῆς ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἀγωγῆς του, παραδεκτῶς συμπληρωθείσης διὰ τῶν πρατάσεων αὐτοῦ, ὁ ἐνάγων, ἰσχυριζόμενος ὅτι διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 17 ἀποφάσεως τοῦ κατὰ τὸν ν. 751/1948 Κεντρικοῦ Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ, ληφθείσης κατὰ τὴν συνεδρίασιν αὐτοῦ τῆς 17 Μαρτίου 1949, ἐτοποθετήθη παρὰ τῇ ἐναγομένῃ εἰς θέσιν ἀνάλογον πρὸς τὰ προσόντα του καὶ ὅτι, προσληφθείς ἔκτοτε ὡς δικηγόρος, εἰργάσθη, παρ' αὐτῇ καὶ ἐν τῷ δικαστικῷ τμήματι ταύτης ὡς τοιοῦτος μέχρις τῆς 2 Ἰουνίου 1953, ὅτε ἀπελύθη ἀκύρως, ἀντικατασταθεὶς τῇ αἰτήσει τῆς ἐναγομένης δι' ἀποφάσεως τοῦ κατὰ τὸν ἀ.ν. 1836/1951 Κεντρικοῦ Συμβουλίου, κατὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρου 11 αὐτοῦ, ἄλλως ἐξ ἐκδικήσεως, συνιστώσης κατάχρησιν τοῦ δικαιώματός της ταύτου, ἠτήσατο τὰς ἀποδοχάς του ἀπὸ τῆς ἀκύρου ἀπολύσεώς του μέχρι τῆς 30 Ἰουλίου 1952 καὶ διαφοράν μεταξὺ τῶν καταβληθεισῶν καὶ τῶν καταβλητέων εἰς αὐτὸν ὡς δικηγόρον ἀποδοχῶν ἐκ δρχ. 1.000.000, κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 653 τοῦ Α.Κ. Τὴν ἀγωγὴν ταύτην ἀπέρριψεν ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, κρίνασα ἔγκυρον τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ἐνάγοντος καὶ λυθεῖσαν οὕτως ἔκτοτε τὴν διὰ τῆς διαληφθείσης ἀποφάσεως τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ν. 751/1948 καταρτισθεῖσαν μετὰ τῆς ἐναγομένης ἐξηναγκασμένην σύμβασιν ἐργασίας, τὸν δὲ καταβληθέντα εἰς αὐτὸν μισθόν, διὰ μὲν τὸν χρόνον ἀπὸ τῆς προσλήψεώς του μέχρι τοῦ Σεπτεμβρίου 1951, καθ' ὃν, ὡς ἐδέξατο μετ' ἐκτίμησιν τῶν ἀποδείξεων, ὁ ἐνάγων παρεῖχεν εἰς τὴν ἐναγομένην ὑπηρεσίας ὑπαλλήλικας, ὡς σύμφωνον πρὸς τὸν κατοβλητέον κατὰ τὴν οἰκείαν συλλογικὴν σύμβασιν καὶ τὴν ἀτομικὴν τοιαύτην, διὰ δὲ τὸν μεταγενέστερον μέχρι τῆς ἀπολύσεώς του χρόνον, κατὰ τὸν ὁποῖον, συμφώνως ἐπίσης πρὸς τὰ ὑπὸ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως γενόμενα δεκτά, οὗτος ἀπησχολεῖτο ἐνίοτε ὡς δικηγόρος, ἐκπροσωπῶν τὴν ἐναγομένην ἐνώπιον Διοικητικῶν Δικαστηρίων πρὸς ὑπεράσπισιν φορολογικῶν ὑποθέσεών της δίκαιον καὶ εὔλογον. Κατὰ τῆς πρωτοδίκου ταύτης ἀποφάσεως παραπονεῖται ἤδη ὁ ἐνάγων, αἰτούμενος διὰ τῆς ἐφέσεώς του τὴν μεταρρύθμισιν αὐτῆς ἐπὶ τῷ τέλει τῆς παραδοχῆς τῆς ἀγωγῆς αὐτοῦ.

Κατὰ τὰ ἄρθρα 46 καὶ 50 τοῦ ν. 3713/1928, ὡς τὸ τελευταῖον συνεπληρώθη καὶ ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ν. 5468/1932 καὶ τοῦ ν. 6467/1934, αἱ ἀποφάσεις τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἐφ' ὅσον ἔχουσιν ἐκδοθῆ κατὰ πράξεων προερχομένων ἐκ διοικητικῶν Ἀρχῶν, ἀποτελοῦσι δεδικασμένον διὰ τὰ πολιτικὰ Δικαστήρια (Α.Π. 146/1954, 304/1953, ΕΕΔ 12,288 καὶ 12,670, Α.Π. 227/1949, Θέμ. Ξ' 348). Ἐξ ἑτέρου αἱ ἐκ τῶν ἀποφάσεων τούτων ἀκυρωτικαὶ διοικητικῶν πράξεων ἔχουσιν ἀναδρομικὴν ἰσχύν, ὡς ἐξαφανίζουσαι καὶ καταργοῦσαι ταύτας ἐξ ὑπαρχῆς ἔναντι πάντων. Ὡς ἐκ τούτου δὲν εἶναι ἀναγκαία ἡ μετὰ τὴν δι' ἀποφάσεως τοῦ Συμβ. Ἐπικρατείας ἀκύρωσιν πράξεως ἀνάκλησις ταύτης ὑπὸ τῆς Διοικήσεως (*Στασινοπούλου*, Τὸ δίκαιον τῶν διοικητικῶν πράξεων §§ 47 Ι ΙΙγ σ. 471 καὶ 472 § 50, σ. 368). Ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει, καθ' ἃ προκύπτει ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2256/1953 ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, δι' αὐτῆς ἠκυρώθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 21 τῆς 28 Μαΐου 1953 ἀπόφασις ταύτης κατὰ τὸν Α.Ν. 1836/1951 Κεντρικοῦ Συμβουλίου, δι' ἧς ὁ ἐνάγων, κατόπιν αἰτήσεως τῆς ἐναγομένης, ἀντικατεστάθη ὑπὸ ἑτέρου προστατευομένου προσώπου τῆς παρ' αὐτῆς ἀπὸ τῆς κατὰ τὰ ἄνω ἀναγκαστικῆς τοποθετήσεως του παρεχομένης ὑπηρεσίας του, περὶ ἧς κατωτέρω, κατόπιν δὲ τῆς ἀκυρώσεως ταύτης, ἤτις, κατὰ τὰ προεκτεθέντα, δρᾷ ἀναδρομικῶς, ἡ βάσει τῆς ἀκυρωθείσης πράξεως τοῦ κατὰ τὸν ἀ.ν. 1836/1951 Κεντρικοῦ Συμβουλίου γενομένη ἀπόλυσις τοῦ ἐνάγοντος εἶναι ἀντιστοίχως ἄκυρος. Οὕτω συνεχιζομένης ἔκτοτε τῆς μεταξὺ τῶν διαδίκων, ὡς ἀνωτέρω, συνομολογηθείσης συμβάσεως ἐργασίας, ὁ ἐνάγων δικαιοῦται νὰ λάβῃ παρὰ τῆς ἐναγομένης τὰς ἀποδοχάς του κατὰ τὸν ἐν τῇ ἀγωγῇ χρόνον, ἀσχέτως τοῦ ὅτι τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον, συμμορφούμενον πρὸς τὴν ἀκυρωτικὴν ἀπόφασιν τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀνεκάλεσε τὴν ἀκυρωθεῖσαν πρᾶξίν του περὶ ἀντικαταστάσεως τοῦ ἐνάγοντος τὴν 11 Ἰανουαρίου 1947. Ὁ ἀντίθετος ἰσχυρισμὸς τῆς ἐναγομένης, ὅτι δὲν ὑπέχει τοιαύτην ὑποχρέωσιν, καθ' ὅσον κατ' ἐπιταγὴν τῆς Ἀρχῆς, συνιστώσης ἀνωτέραν βίαν, δὲν ἀπεδέχθη τὰς ὑπηρεσίας τοῦ ἐνάγοντος ἀπὸ τῆς ἀντικαταστάσεώς του καὶ ἐφεξῆς, εἶναι ἀπορριπτέος, ἐφ' ὅσον ἡ σχετικὴ πρᾶξις τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου ἐξηφανίσθη, καταργηθεῖσα ἐξ ὑπαρχῆς διὰ τῆς ὡς ἄνω ἀκυρωτικῆς ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας καὶ ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ ἀντικατάστασις τοῦ ἐνάγοντος ἀγένετο κατ' αἴτησιν αὐτῆς καὶ δὲν ἦτο οὕτω ἡ πρᾶξις τῆς Ἀρχῆς ἀναπότρεπτος (*Μπαλῆ*, Γεν. Ἀρχ. ἔκδ. ἕκτη § 179 ἐν τέλει). Κατὰ συνέπειαν ἐσφαλεν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, θεωρήσασα ἔγκυρον τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ἐνάγοντος καὶ ἀπορρίψασα τὸ σχετικὸν αἴτημά του περὶ καταβολῆς τῶν ἐφεξῆς ἀποδοχῶν του καὶ δέον ὅπως μεταρρυθμισθῇ, ἐπὶ τῷ τέλει νὰ ἐξετασθῇ κατὰ τοῦτο περαιτέρω ἡ ἀγωγὴ κατ' οὐσίαν, δεκτοῦ γινομένου τοῦ πρώτου λόγου ἐφέσεως ὡς πρὸς τὸ συναφὲς μέρος αὐτοῦ, μετὰ τὴν παραδοχὴν τοῦ ὁποίου παρέλκει ἡ ἔρευνα τοῦ ἑτέρου σκέλους αὐτοῦ ὅτι ἐσφαλμένως ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἀπέρριψε τὴν περὶ ἀκυρότητος τῆς ἀπολύσεώς του, ὡς ἀντικειμένης εἰς τὸ ἄρθρον τοῦ Α.Κ., ἑτέραν βάσιν τῆς ἀγωγῆς αὐτοῦ.

Ὡς προελέχθη, ἡ τοποθέτησις τοῦ ἐνάγοντος παρὰ τῇ ἐναγομένῃ ἐγένετο εἰς θέσιν ἀνάλογον πρὸς τὰ προσόντα αὐτοῦ καὶ οὐχὶ εὐθέως ὡς δικηγόρου, ἐφ' ὅσον οὗτος ἦτο μὲν διωρισμένος κατὰ τὸν χρόνον τῆς τοποθετήσεώς του, δὲν ἤσκει ὅμως τὸ λειτούργημα τοῦτο, ὡς μὴ ἔχων εἰσέτι δώσει τὸν νενομισμένον ὅρκον. Τούτου δοθέντος ἡ ἐναγομένη δὲν ἦτο

ὑποχρεώσεως, ὅπως χρησιμοποιήσῃ τὸν ἐνάγοντα ὡς δικηγόρον κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἐπακολουθήσαντος ν.δ. 1149/1949 καὶ τοῦ φερομένου ἑρμηνευτικοῦ ἀ.ν. 1836/1951 ὡς πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 12 ἐδαφ. α' αὐτοῦ (Α.Π. 500/1951, ΕΕΔ 11, 140), ἄλλως ὡς ἁπλοῦ νόμου, ἔχοντος ἰσχὺν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του (Α.Π. 304/1950, ΕΕΔ 12, 470), καθ' ὅσον κατὰ τὰς διατάξεις ταύτας μόνον οἱ τοποθετηθέντες ὑπὸ τῶν οἰκείων συμβουλίων δικηγόροι ὡς τοιοῦτοι ἐπιβάλλεται νὰ χρησιμοποιῶνται ὡς δικηγόροι, ἀσχέτως ἂν παρὰ τοῖς ὑποχρέοις, παρ' οἷς ἐτοποθετήθησαν, ὀφίστανται ὠργανωμένα δικαστικὰ τμήματα ἢ μή. Οὔτε ἄλλωστε ἡ ἐναγομένη ἐχρησιμοποίησε τὸν ἐνάγοντα, εἴτε ἀποκλειστικῶς, εἴτε προεχόντως, ὡς δικηγόρον, ἀλλὰ ὡς ὑπάλληλον, τὸν ὁποῖον ἐτοποθέτησεν εἰς τὸ παρὰ τῷ δικαστικῷ τμήματι αὐτῆς λειτουργοῦν εἰδικὸν γραφεῖον φορολογίας φορολογικῶν ὑποθέσεών της, παρ' ᾧ παραλλήλως πρὸς τὴν κυρίαν ἀπασχόλησίν του ἀπὸ τοῦ Σεπτεμβρίου 1951 προσέφερεν ἐνίοτε καὶ δικηγορικὴν φύσεως ὑπηρεσίαν, παραυτὰς ὡς δικηγόρος τῆς ἐναγομένης ἐνώπιον ἐκδικαστικῶν Ἐπιτροπῶν ἐνστάσεων καὶ Διοικητικῶν ἐν γένει Δικαστηρίων κατὰ τὴν συζήτησιν ὑποθέσεων της τοῦ ἀνωτέρω εἴδους. Οὕτως ὁ ἐνάγων ὡς ὑπάλληλος ἔδει νὰ λαμβάνῃ τὰς ἀποδοχὰς τὰς καθοριζομένας ὑπὸ τῶν οἰκείων συλλογικῶν συμβάσεων καὶ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, ὑφ' ἃς καὶ διέπεται, ὅσον ἀφορᾷ τὴν μισθοδοσίαν του, κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 3 § 3 τοῦ ν. 751/1948 καὶ 3 § 5 ἰσχύοντος ἤδη ἀ.ν. 1836/1951. Τὰς ἀποδοχὰς δὲ ταύτας δὲν ἀμφισβητεῖ ὁ ἐνάγων, ὅτι ἐλάμβανε κατὰ τὸν χρόνον ἀπὸ τῆς προσλήψεώς του μέχρι τῆς ἀκύρου ἀπολύσεως αὐτοῦ. Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῇ ἐκδοχῇ ὅτι ὁ ἐνάγων ἔπρεπε νὰ ἀμείβηται ὡς δικηγόρος, τοὐλάχιστον ἀφ' ἧς ὁπεραδικῶς ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ὡς τοιοῦτος ὑπὸ τῆς ἐναγομένης, αἱ συνομολογούμεναι ὡς καταβληθεῖσαι εἰς αὐτὸν ἀποδοχαὶ ἐκ δραχμῶν 674.000 ἀπὸ 15 Ἰανουαρίου 1951 μέχρι 15 Αὐγούστου 1952 καὶ δραχμῶν 740.000 ἀπὸ τῆς ἑπομένης μέχρι τῆς ἀπολύσεώς του καλύπτουσι τὸν εἰθισμένον μισθόν, τὸν ὁποῖον ὤφειλεν ἡ ἐναγομένη νὰ καταβάλῃ διὰ τὰς ἀνωτέρω λίαν περιωρισμένης ἐκτάσεως δικηγορικὰς ὑπηρεσίας του, ἀποτελοῦντα καὶ τὸν δίκαιον καὶ εὔλογον τοιοῦτον κατ' ἐφαρμογὴν τῶν ἄρθρων 652, 371 καὶ 379 τοῦ Α.Κ. Κατὰ ταῦτα ὀρθῶς ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἔκρινεν ἀπορρίψασα τὴν ἀγωγὴν ὡς πρὸς τὸ σχετικὸν περὶ καταβολῆς εἰς τὸν ἐνάγοντα διαφορᾶς ἀποδοχῶν κονδύλιον αὐτῆς καὶ εἶναι ἀπορριπτέοι οἱ τὰ ἀντίθετα ὑποστηρίζοντες δεύτερος καὶ τρίτος λόγοι ἐφέσεως.

—

III

Ἀνάκλησις παρανόμων περὶ ἀναγκαστικῆς τοποθετήσεως, κατ' Α. Ν. 1836/1951, πράξεως Συμβουλίου. — Ἐξαφάνισις δι' αὐτῆς ἀποτελεσμάτων ἐκ τῆς ἀνακληθείσης παρανόμου πράξεως. — Ἁρμοδιότης δικαστηρίων πρὸς ἔλεγχον πράξεων Συμβουλίων περὶ διορισμῶν. — Ἀνυποχρέων καταβολῆς μισθῶν μετ' ἀνάκλησιν διορισμοῦ.

Ἡ κατὰ τὸν ἀναγκ. νόμον 1836/1951 (ΕΕΔ 10, 584) τοποθέτησις ὑπὸ τῶν Συμβουλίων προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ εἰς ἐπιχειρήσεις κλπ. προσώπων, προστατευομένων ὑπὸ τοῦ ἄνω νόμου, ὑπόκειται εἰς τοὺς διαγραφομένους εἰς τὸν νόμον τοῦτον περιορισμοὺς καὶ προϋποθέσεις.

Τὰ πολιτικὰ δικαστήρια, κρίνοντα περὶ τῆς νομιμότητος τῶν διοικητικῶν περὶ διορισμοῦ πράξεων, δικαιοῦνται, κατὰ τὰ σταθερῶς ἐν τῇ τελευταίᾳ νομολογίᾳ τοῦ Ἀρείου Πάγου δεκτὰ γενόμενα (Α.Π. 400/1954, εἰσηγητὴς *Π. Τσαρούχης*, ΕΕΔ 13, 650, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί), νὰ ἐρευνῶσιν, ἂν κατὰ τὸν διορισμὸν ἐγένετο ὑπέρβασις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν νομίμως προσληπτέων.

Ἐξ ἄλλου, κατὰ τὴν νομολογίαν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας (βλέπε ΕΕΔ 12, 17), ἡ ἀληθὴς ἔννοια τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ἀναγκ. νόμου 1836/1951 εἶναι, ὅτι διὰ τὴν ἐξεύρεσιν τοῦ ποσοστοῦ 7 % ὑπολογίζεται ἅπαν τὸ παρ' ἑκάστῃ ἐπιχειρήσει κλπ., ἀνεξαρτήτως φύλου, ἀπασχολούμενον προσωπικόν, ἡ δὲ τοποθέτησις τῶν ὑποχρεωτικῶς προσληπτέων πολεμιστῶν ἐνεργεῖται ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν παρ' ἑκάστῃ κατηγορίᾳ μισθωτῶν ὑπηρετούντων προσώπων, ἐκτὸς ἂν ἡ φύσις τῆς ἐργασίας παρά τινι ἐπιχειρήσει εἶναι τοιαύτη, ὥστε νὰ ἐπιβάλληται διὰ τὴν ἐξεύρεσιν τοῦ ἐν λόγῳ ποσοστοῦ 7 % ἰδιαίτερος ὑπολογισμὸς τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀπασχολουμένων γυναικῶν ἀπὸ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ ὑπηρετοῦντος ἄρρενος προσωπικοῦ (αὕτη εἶναι ἡ περίπτωσις τῆς δημοσευομένης κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου).

Ἐν προκειμένῳ τὸ Συμβούλιον ἀνεκάλεσε τὴν τοποθέτησιν τοῦ ἐνάγοντος ὡς παράνομον.

Ἐφ' ὅσον, ἐπὶ ἀνακλήσεως παρανόμου πράξεως, ἡ ἀνακλητικὴ πρᾶξις ἀνατρέχει εἰς τὸ παρελθόν (*Η. Κυριακοπούλου*, Ἑλλ. Διοικητ. Δίκαιον, ἐκδ. δευτέρα, σελ. 402), ἐξαφανιζομένης τῆς διοικητικῆς πράξεως, δὲν ὑπῆρχεν ἐν προκειμένῳ, ὡς τὸ Πρωτοδικεῖον δέχεται, κρίνον τὴν ἀνακλητικὴν πρᾶξιν ὡς νόμιμον, ὑποχρέωσις τῆς ἐπιχειρήσεως εἰς καταβολὴν μισθοῦ πρὸς τὸν διορισθέντα.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 6641/1954

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Ι. Μαρινάκος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Ταπάκης, Ι. Κωτσόβελος

Ἡ Διοίκησις δικαιοῦται κατ' ἀρχὴν εἰς ἀνάκλησιν τῶν πράξεών της. Εἰδικώτερον ἡ ἀνάκλησις παρανόμων πράξεων παρίσταται ὡς δικαίωμα, ἀλλὰ καὶ ὡς ὑποχρέωσις τῆς Διοικήσεως, ἐξαφανίζουσα πάντα τὰ ἐκ τῆς ἀκυρουμένης παρανόμου πράξεως ἀποτελέσματα. Οὕτως ἡ ἀνάκλησις τῶν παρανόμων διοικητικῶν πράξεων ἀφορᾷ καὶ εἰς τὸν διαρρεύσαντα μεταξὺ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀνακαλουμένης καὶ τῆς ἀνακλητικῆς πράξεως χρόνον, ἐνεργοῦσα κατὰ κανόνα ἀναδρομικῶς (Σ.Ε. 493/

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΞΟΥΣΙΑ

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΚΥΡΩΣΙΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ

Συνταγματικαί διατάξεις καί έξουσία Νομοθέτου πρός ρύθμισιν σχέσεων

Έννοια άρθρου 2 Α.Κ. περί χρόνου ισχύος Νόμου.— Έξουσία Νομοθέτου πρός ρύθμισιν σχέσεώς τινος, έστω καί άν προσβάλλωνται κεκτημένα δικαιώματα, διά δικαστικών άποφάσεων κεκριμένα, έκτός άν τοῦτο άντίκειται είς τό άρθρ. 17 τοῦ Συντάγματος.— Κύρωσις δι' άρθρου 4 § 5 Ν Δ. 2511/1953 διοικητικῶν πράξεων περί άπολύσεως μισθωτῶν νόμιμος, μή άντικειμένη καί είς άρθρ. 3 Συντάγματος, ούδέ είς άρθρ. 85.

Έπικυροῦται ἡ ὑπ' ἀριθ. 677/1954 ἀπόφασις τοῦ κατά τήν ἐργατικήν διαδικασίαν Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν.

Τό ἱστορικόν τῆς ὑποθέσεως ἔχει ὡς ἑξῆς :

Ὁ ἀναιρεσείων διά τῆς ἀπό 13.6.1953 ἀγωγῆς του, ἠτήσατο παρά τῆς ἀναιρεσιβλήτου τήν καταβολήν τῶν ἐν αὐτῇ μισθῶν, ἰσχυρισθείς ὅτι, ἐτύγχανεν ἐργάτης (μεταλλωρύχος) τοῦ ἐν Λαυρίῳ μεταλλείου της καί ὅτι αὐτή ἀπό τῆς 18.3.1953 καί ἐφεξῆς ἠρνεῖτο νά ἀποδεχθῇ τάς ὑπηρεσίας του.

Ἡ ἀναιρεσίβλητος κατά τήν συζήτησιν τῆς ἀγωγῆς του ἀντέταξε λύσιν τῆς μισθωτικῆς σχέσεως, συνεπείᾳ τῆς ἐκτοτε ὑπό ταύτης γενομένης καταγγελίας τῆς συμβάσεως. Ἡ καταγγελία ὅμως αὕτη, γενομένη ὑπό τό κράτος ἰσχύος τοῦ ν. 2322/1952 «περί ἐλέγχου τῶν ἀπολύσεων μισθωτῶν», ἦτο ἄκυρος, καθ' ὅσον δέν εἶχε χορηγηθῇ εἰς τήν ἀναιρεσίβλητον ἡ πρός ἀπόλυσίν του ὑπό τοῦ νόμου τούτου ἀπαιτουμένη (νόμιμος) ἄδεια τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Ἡ ἀναιρεσίβλητος ἐπεκαλέσθη τάς ὑπ' ἀριθ. 61989/31.1.1953 καί 12323/5.3.1953 ἀποφάσεις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δι' ὧν παρεσχέθη ἡ πρός ἀπόλυσιν ἄδεια, πλήν ὅμως αὗται προσβληθεῖσαι ὑπό τοῦ εἰς ὃ ἀνήκε ἐπαγγελματικοῦ σωματείου εἶχον ἀκυρωθῇ πρό τῆς ἐκδικάσεως τῆς ἀγωγῆς του διά τῶν ὑπ' ἀριθ. 1708 καί 1709/1953 ἀποφάσεων τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἐπί τῷ λόγῳ ὅτι δέν εἶχον ἀκουσθῇ ὑπό τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς τοῦ ν. 2322/1952 οἱ μισθωτοί τῆς ἐπιχειρήσεως (ἐν οἷς καί οὗτος), εἴτε διότι δέν ἐκλησιεύθησαν παντάπασι (Σ.τ.Ε. 1709/1953), εἴτε διότι ἐξεπροσωπήθησαν ὑπό ψευδοπληρεξουσίου (Σ.τ.Ε. 1708/1953).

Ἐν ταύτῃ τῇ μεταξύ καί πρό τῆς συζητήσεως τῆς ἀγωγῆς του ἐξεδόθη ὁ ν. 2511/1953 «περί ἐλέγχου ὁμαδικῶν ἀπολύσεων», δι' οὗ (ἄρθρ. 4 § 5) ἀνεκρούθησαν αἱ ὡς ἄνω ὑπό τοῦ Σ.τ.Ε. ἀκυρωθεῖσαι πράξεις τῆς Διοικήσεως. Συνεπείᾳ τῆς κυρωτικῆς ταύτης διατάξεως ἡ προσβαλλομένη ἀπεφήνατο νομίμους τάς ἀ-

---

1953, *Μ. Σταυινοπούλου*, Τό δίκαιον τῶν διοικητικῶν πράξεων § 62, IIβ σελ. 471).

Ἐβεβαιώθη ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος ἐνάγων, καταλεγόμενος μεταξύ τῶν ἐν ἄρθρῳ 1 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 προσώπων, δι' ἀποφάσεως τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ, ληφθείσης κατά τήν συνεδρίασιν αὐτοῦ τῆς 23 Ἰουλίου 1953, ἐτοποθετήθη παρά τῇ ἐκκαλούσῃ ἐναγομένῃ εἰς θέσιν ἀνάλογον πρός τά προσόντα του. Τοῦτον, ἐμφανισθέντα ὅπως ἀναλάβῃ ὑπηρεσίαν, ἡ ἐκκαλοῦσα ἠρνήθη νά προσλάβῃ, θεωρήσασα τήν τοποθέτησίν του ὡς μή νόμιμον, διότι τό παρ' αὐτῇ ὑπηρετοῦν προσωπικόν ἀπετελεῖτο κατά τό μεῖζον μέρος ἐκ γυναικῶν καί ἐν πάσῃ περιπτώσει καθ' ὅσον εἶχε καλυφθῇ ὁ ἀριθμός τῶν προσληπτέων ὑπό ταύτης πολεμιστῶν. Κατά τόν χρόνον τῆς τοποθετήσεως τοῦ ἐφεσιβλήτου καί ἀκόμη τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 ἡ ἐκκαλοῦσα ἀπησχόλει 1 ἐργάτην καί 41 ἐργατοτεχνίτριας πλεκτικῆς, ἐπί τοῦ συνόλου τῶν ὁποίων ὑπεχρεοῦτο εἰς πρόσληψιν ποσοστοῦ 7 ο/ο, συμφώνως πρός τό ἄρθρον 3 τοῦ ὡς ἄνω νόμου, ἀνερχόμενον ἐν προκειμένῳ εἰς 3 προστατευόμενα πρόσωπα, ἅτινα καί προσέλαβε τοποθετηθέντα ὑπό τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου. Οὕτω, κατά τόν βάσιμον σχετικόν ἰσχυρισμόν τῆς ἐκκαλούσης, ὅστις ἀποτελεῖ καταλυτικήν ἔνστασιν τῆς περί μισθῶν ἀγωγῆς (Α.Π. 354/1953, ΕΕΔ 12, 783), ἡ τοποθέτησις τοῦ ἐφεσιβλήτου, γενομένη καθ' ὑπέρβασιν τοῦ ἀριθμοῦ πολεμιστῶν, οὓς ὤφειλεν ἡ ἐκκαλοῦσα νά προσλάβῃ, εἶναι παράνομος, τοῦθ' ὅπερ, εἰ καί δι' ἄλλον ἐν μέρει λόγον, ἀντλούμενον ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1534/1953 ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀναγνωρίσαν τά Κεντρικόν Συμβούλιον διά τῆς ἀπό 1 Ὀκτωβρίου 1953 ἀποφάσεώς του, περιληφθείσης ἐν τοῖς ἐν ἀποσπάσματι προσαγομένοις πρακτικοῖς αὐτοῦ, ἀνεκάλεσε ὡς τοιαύτην τήν τοποθέτησιν τοῦ ἐφεσιβλήτου, ἥτις, κατά τά προεκτεθέντα, θεωρεῖται ἀνίσχυρος ἀπό τῆς ἐκδόσεώς της καί μή δημιουργοῦσα οὕτω δικαιώματα ὑπέρ τοῦ ἐφεσιβλήτου. Κατά συνέπειαν οὗτος δέν ἐδικαιοῦτο ἀποδοχῶν παρά τῆς ἐκκαλούσης, ἐφ' ὅσον ἡ τοποθέτησίς του ἦτο παράνομος καί ἐσφαλμένως ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἐπεδίκασεν εἰς τοῦτον τάς αἰτηθείσας ἀποδοχάς τριῶν μηνῶν ἀπό τοῦ χρόνου, καθ' ὃν ὁ ἐφεσίβλητος ἐνεφανίσθη παρά τῇ ἐκκαλούσῃ πρός ἀνάληψιν ὑπηρεσίας, ἀντιθέτως οὕτω κρίνασα καί αἰγῇ ἀντιπαρελθοῦσα τόν ἰσχυρισμόν τῆς ἐκκαλούσης περί ἀνακλήσεως τῆς τοποθετήσεως τοῦ ἐφεσιβλήτου, καί δέον ὅπως μεταρρυθμισθῇ, ἐπί τῷ τέλει νά ἀπορριφθῇ ἡ ἀγωγή αὐτοῦ ὡς ὀβάσιμος κατ' οὐσίαν, δεκτοῦ γιγνομένου τοῦ σχετικοῦ κυρίου πρώτου λόγου ἐφέσεως.

νωτέρω αποφάσεις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἀκολούθως δὲ ἔγκυρον τὴν βάσει τούτων γενομένην καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἀπορριπτέαν τὴν ἀγωγὴν του.

Λόγοι ἀναιρέσεως ὑπῆρξαν οἱ ἑξῆς:

Α) Διότι ἀπεφήνατο νομίμους τὰς ὑπ' ἀριθ. 61989/1953 καὶ 12323/1953 ἀποφάσεις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (καὶ ἀκολούθως ἔγκυρον τὴν βάσει τούτων γενομένην ὑπὸ τῆς ἀναιρεσιβλήτου καταγγελίαν τῆς μεταξὺ των συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου), παρ' ὅλον ὅτι αἱ ἐν λόγῳ ἀποφάσεις, οὐσαι οὐσίᾳ καὶ τύποις διοικητικαὶ πράξεις, εἶχον ἀκυρωθῆ διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 1708 καὶ 1709/1953 ἀποφάσεων τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἐκ μόνου τοῦ λόγου, ὅτι αἱ ἀκυρωθεῖσαι αὗται διοικητικαὶ πράξεις ἐκυρώθησαν διὰ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 4 § 5 τοῦ ν. 2511/1953 «περὶ ἐλέγχου ὁμαδικῶν ἀπολύσεων», δι' ἧς ὡρίσθη ὅτι «κυροῦνται... ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας εἰς ἐκτέλεσιν γνωματεύσεων τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ν. 2222/1952 ἐπὶ αἰτήσεων, δι' ἃς δὲν ἐκλητεύθησαν νομοτύπως οἱ ἐνδιαφερόμενοι ἢ δὲν παρέστησαν νομίμως». Ἀλλ' ἡ διάταξις αὕτη τυγχάνει ἀντισυνταγματική:

α) Διότι ἀντιβαίνει εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 83 τοῦ Συντάγματος, καθ' ἣν (περίπτωσις γ') εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας ἀνήκει ἡ κατ' αἴτησιν ἀκύρωσις πράξεων τῶν διοικητικῶν Ἀρχῶν». Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης, δι' ἧς καθωρίσθη καὶ κατοχυρώθη ἡ δικαιοδοτικὴ ἐξουσία τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ὡς εἰδικὴ περίπτωσις τῆς θεμελιώδους ἐν τῷ Συντάγματι ἀρχῆς τῆς διακρίσεως τῶν Ἐξουσιῶν, προκύπτει ὅτι ἀπαγορεύεται εἰς τὰς λοιπὰς συντεταγμένας Ἐξουσίας (καὶ τὴν Νομοθετικήν) ἡ ἀντιποίησις ἔργων ἀνηκόντων εἰς τὸ Σ.τ.Ε. ἢ ἡ ἄσκησις δικαιώματος ἐλέγχου ἢ γνώμης περὶ τοῦ κύρους τῶν ἀποφάσεων τούτου, ἀντιποίησιν δὲ καὶ ἄσκησιν ἐλέγχου ἢ γνώμης ὑπὸ τῆς Νομοθετικῆς ἐξουσίας συνιστᾷ ἡ δι' ὑστέρου νόμου κύρωσις τῆς ὑπὸ τοῦ Σ.τ.Ε. ἀκυρωθείσης διοικητικῆς πράξεως (προηγοῦνται Σ.τ.Ε. 1573/1951, 2063/1951, 2445/1952), καθ' ὅσον ἡ «κύρωσις» αὐτὴ ἄλλο σημαίνει, εἰμὴ ἀναγνώρισιν τοῦ ἐνυπάρχοντος εἰς τὴν διοικητικὴν πρᾶξιν ἐλαττώματος (ἐξ οὗ ἡ ἀκύρωσις) καὶ παρὰ τοῦτο ἄσκησιν δικαιώματος γνώμης ὑπὸ τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας περὶ τοῦ κύρους τῆς ἐλαττωματικῆς πράξεως ἐναντίον τῆς διὰ τῆς ἀκυρωτικῆς ἀποφάσεως τοῦ Σ.τ.Ε. ἐξενεχθείσης (ρητὰ δεσμευτικῆς ἐναντι πάντων, ἀκόμη καὶ τοῦ νομοθέτου, δυνάμεως) γνώμης περὶ τῆς ἀκυρότητος τῆς διοικητικῆς πράξεως. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι δύναται ὁ νομοθέτης δι' ὑστέρου νόμου νὰ καταργήσῃ ἢ τροποποιήσῃ, ἐφ' ὅσον δὲν ἐμπαδίζεται ἐξ ἄλλων διατάξεων τοῦ Συντάγματος, τὴν ἐξ ἧς προέκυψεν ἡ ἀκυρότης τῆς διοικητικῆς πράξεως διάταξιν (τοῦ παλαιοτέρου) νόμου (ὅτε θὰ ἐπέλθουν ἐκ τοῦ νόμου πλέον καὶ δὴ διὰ τὸ μέλλον, Α.Π. 8/1954), καὶ οὐχὶ ἐκ τῆς ἀκυρωθείσης πράξεως τὰ ὑπὸ ταύτης ἀκαρηθέντα ἀποτελέσματα), οὐδέποτε ὅμως συγχωρεῖται εἰς τὸν Νομοθέτην νὰ κυρώσῃ ἐξ ἑνὸς μόνον τὴν ἀκυρωθεῖσαν διοικητικὴν πρᾶξιν καὶ ἐξ ἑτέρου νὰ διατηρήσῃ ἰσχυρὰν καὶ ἀμετάβλητον τὴν ἐξ ἧς ἡ ἀκυρότης διάταξιν τοῦ παλαιοτέρου νόμου, διότι τοῦτο θὰ ἰσοδυνάμει, ἐφ' ὅσον, ἐπαναλαμβάνομεν, διατηρεῖται ἡ ἐκ τοῦ παλαιοῦ νόμου ρύθμισις, πρὸς κατάλυσιν ἢ ἀνάκλησιν ὑπὸ τοῦ νομοθέτου τῆς ἀποφάσεως τοῦ Σ.τ.Ε. Συνεπῶς, ἐφ' ὅσον ἡ ἐπίμαχος διάταξις τοῦ ἄρθρ. 4 § 5 τοῦ ν. 2511/1953 δὲν κατήργησε καὶ δὴ ἀναδρομικῶς τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 4 καὶ 5 τοῦ ν. 2222/1952, οὔτε ἐρρύθμισεν ἄλλως καὶ δὴ μεθ' ἀναδρομικῆς δυνάμεως τὰς βάσει τοῦ ν. 2222/1952 γενομένας ἀπολύσεις μισθωτῶν, οὔτε τέλος ἐκύρωσεν εὐθέως τὰς κατὰ παράβασιν τοῦ νόμου τούτου (καὶ συνεπῶς ἀκύρους) γενομένας ἀπολύσεις, ἄλλως λόγους, ἐφ' ὅσον ἡ ἐπίμαχος διάταξις δὲν ἔθιξε τὸ νομικὸν θεμέλιον, ἐφ' οὗ ἐστηρίχθη ἡ κρίσις τοῦ Σ.τ.Ε., ἀλλ' ἐνῷ διετήρησε τοῦτο, ἐν τούτοις ἐκύρωσε τὰς ὑπὸ τῶν ἀποφάσεων τοῦ Σ.τ.Ε. κηρυχθείσας ἀκύρους πράξεις τῆς Διοικήσεως, τυγχάνει ἀντισυνταγματική, διότι διὰ τῆς ἐν λόγῳ διατάξεως ἡ Νομοθετικὴ Ἐξουσία δὲν μετέβαλεν, ὡς εἶχε δικαίωμα, τὸ προϋπάρχον νομοθετικὸν καθεστὼς (ὅπερ, ἐπαναλαμβάνομεν, διετήρησε), ἀλλὰ κατ' οὐσίαν ἤλεγξε τὴν γνώμην τοῦ Δικαστηρίου τούτου καὶ κατέλυσε τὴν ἀπόφασίν του, καίτοι (ἂς λεχθῇ καὶ τοῦτο ἐκ περισσοῦ) ἡ ἀπόφασις αὕτη ἔκρινε ὀρθῶς βάσει τοῦ οὐδέποτε καταργηθέντος νόμου.

β) Διότι ἀντιβαίνει εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ Συντάγματος, δι' ἧς ἐπιβάλλεται ἡ ὁμοιόμορφος πάντων τῶν ὑπὸ τὰς αὐτὰς ἢ ὁμοίας συνθήκας τελούντων Ἑλλήνων μεταχείρισις ἐκ μέρους τοῦ νόμου. Διὰ τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 4 § 5 τοῦ ν. 2511/1953, κατ' ἀνάθεσιν πρὸς τὴν θεμελιώδη ταύτην ἀρχήν, εἰσάγεται ἡ ἐξαίρεσις τοῦ γενικοῦ ἐκ τοῦ νόμου 2222/1952 ἐπὶ πάντων τῶν μισθωτῶν καὶ πασῶν τῶν ἐπιχειρήσεων κανόνος, ἐπιτάσσοντος ὅτι, προκειμένης ἀπολύσεως, ἔδει νὰ ἀκουσθοῦν αἱ ἀπόψεις τῶν ὑπὸ ἀπόλυσιν μισθωτῶν, κατὰ τὴν ὁποίαν μόνη ἡ ἀναιρεσίβλητος θὰ ἠδύνατο νὰ ἀπολύσῃ τὸ προσωπικόν της χωρὶς νὰ ἀκουσθῇ ἡ γνώμη τούτου καὶ ἤτις ἐξαίρεσις δέον νὰ ἀποδοκιμασθῇ, τοσοῦτο μᾶλλον καθ' ὅσον οὐ μόνον δὲν δικαιολογεῖται ἐξ εἰδικῶν τινων λόγων, ἀλλ' ἀντιθέτως, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν ἐν τῇ Νομοθετικῇ Ἐπιτροπῇ συζητήσεων, οὗτη ἐτέθη πρὸς ἀπαλλαγὴν τοῦ Δημοσίου ἐξ ἐνδεχομένων ὑποχρεώσεων τούτου πρὸς καταβολὴν ἀποζημιώσεων συνεπείᾳ παραλείψεων τῶν ὀργάνων του. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι διὰ ταύτης λέγεται ὅτι κυροῦται γενικῶς «πᾶσα ἄλλη» ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἀλλ' ἐκ τῆς ἐν συνεχείᾳ φράσεως («δι' ἃς δὲν ἐκλητεύθησαν ...») περιορίζεται ἡ ἐξαίρεσις εἰς δύο περιπτώσεις, ἤτοι εἰς ἐκείνην, καθ' ἣν δὲν ἐκλητεύθησαν οἱ ἐνδιαφερόμενοι καὶ εἰς ἐκείνην, καθ' ἣν δὲν ἐξεπροσωπήθησαν νομίμως, ἤτοι ἀκριβῶς εἰς τὰς περιπτώσεις, ἐφ' ὧν αἱ ἀνωτέρω δύο ἀποφάσεις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, αἵτινες ἐκυρώθησαν διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 1708 καὶ 1709/1953 ἀποφάσεων τοῦ Σ.τ.Ε.

Β) Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῇ ἐκδοχῇ ὅτι διὰ τῆς ἐν λόγῳ

διατάξεως ἐκυρώθησαν «πάσαι» αἱ ἀποφάσεις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, καὶ πάλιν πρόκειται, οὐδὲν ἧττον, ἄνισος μεταχείρισις, διότι διὰ τῆς διατάξεως ταύτης, ἀκριβῶς ἐκτιμωμένης, κυροῦνται καὶ δὴ ἀναδρομικῶς αἱ ἀκύρως γενόμεναι ἀπολύσεις. Τοιαύτη ὅμως κύρωσις τῶν ἀκύρως γενομένων ἀπολύσεων, ἐφ' ὅσον δὲν καταργεῖται ἢ δὲν τροποποιεῖται καὶ δὴ ἀναδρομικῶς ἡ ἐξ ἧς ἡ ἀκυρότης διάταξις τῶν ἄρθρων 4 καὶ 5 τοῦ ν. 2222/1952, δημιουργεῖ τὴν ἄνισον μεταχείρισιν, διότι, ἐνῷ κατὰ τὸν κανόνα (τὸν συναγόμενον ἐκ τῆς μήποτε καταργηθείσης διατάξεως τῶν ἄρθρων 4 καὶ 5 τοῦ ν. 2222/1952) ἅπαντες οἱ μισθωτοὶ τῆς Χώρας ἐξέθεσαν τὰς ἀπόψεις των ἐνώπιον τῆς Διοικήσεως, ὁσάκις ἐζητεῖτο ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν των ἡ χορήγησις παρὰ ταύτης ἀδείας πρὸς ἀπόλυσίν των, ἐν τούτοις κατ' ἀναιτιολόγητον ἐξαίρεσιν, εἰσαγομένην ὑπὸ τῆς ἄνω διατάξεως, πρέπει νὰ θεωρηθοῦν ἰσχυραὶ καὶ αἱ ἀπολύσεις ἐκείνων τῶν μισθωτῶν, οἵτινες ἀπελύθησαν, χωρὶς ποτὲ νὰ τοὺς ἐπιτραπῇ νὰ ἀκουσθοῦν ὑπὸ τῆς Διοικήσεως.

Ἀρείου Πάγου 563/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Α. Χαμάρτος** Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ι. Τραχανῆς** Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Δημάκης, Α. Βαμβέτσος

Νομίμως ἀσκεῖται ἡ ὑπὸ κρίσιν αἴτησις ἀναιρέσεως κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 677/1953 ἀποφάσεως τοῦ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. ΓΨΟΔ' δικάσαντος δικαστοῦ μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσείοντος δήλωσιν παραιτήσεως τοῦ κατ' αὐτῆς ἐνδίκου τῆς ἐφέσεως μέσου.

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, καθ' ἣν ὁ νόμος ὁρίζει περὶ τοῦ μέλλοντος καὶ δὲν ἔχει ἀναδρομικὴν δύναμιν, σαφῆ ἔχει τὴν ἔννοιαν, ὅτι πᾶς νομικὸς κανὼν ὑποβάλλει ὑπὸ τὸ κράτος αὐτοῦ ἐκεῖνα μόνον τὰ γεγονότα καὶ τὰς ἐννόμους σχέσεις, αἵτινες παράγονται μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς οὐσιαστικῆς αὐτοῦ ἰσχύος, ἐκτὸς ἂν ὁ νόμος ρητῶς προσέδοτο ἑαυτῷ ἀναδρομικὴν δύναμιν ἢ τοιαύτη ὡς ἠθελημένη συνάγεται ἐκ τοῦ σκοποῦ καὶ τοῦ πνεύματος τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων τούτου. Εἰς τοῦτο ἡ Νομοθετικὴ Ἐξουσία, μὴ ὑπαρχούσης ρητῆς ἀπαγορευτικῆς ἐν τῷ Συντάγματι διατάξεως, ἔχει πλήρη ἐξουσίαν πρὸς ρύθμισιν σχέσεώς τινος, ἔστω καὶ ἂν προσβάλλῃ κεκτημένα δικαιώματα διὰ δικαστικῶν ἀποφάσεων κεκριμένα, μὴ ὑποκειμένη κατὰ τοῦτο εἰς τὸν ἔλεγχον τῶν Δικαστηρίων, ἐκτὸς ἂν ἡ ἐνέργεια αὕτη ἀντίκειται εἰς διάταξιν τοῦ Συντάγματος καὶ δὴ τοῦ ἄρθρου 17 αὐτοῦ, ἐν ᾗ δὲν περιλαμβάνονται αἱ ἐνοχικαὶ σχέσεις. Διὰ τοῦ ἄρθρου 5 § 1 τοῦ μεταβατικὴν ἰσχὺν ἐχόντος νόμου 2222/1952 περὶ ἐλέγχου τῶν ἀπολύσεων μισθωτῶν, καὶ δὴ ἐξάμηνον ἀπὸ τῆς ἰσχύος αὐτοῦ (ἄρθρ. 1 αὐτοῦ), τεθέντος δὲ ἐν ἰσχύϊ διὰ τοῦ εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ἄρθρου 14 αὐτοῦ ἐκδοθέντος ἀπὸ 9/10/1952 Βασ. Διατάγματος, ἀπὸ 10 Ὀκτωβρίου 1952 ὡρίζετο ὅτι ἡ κατὰ τὰς διατάξεις αὐτοῦ ὁριζομένη γνωμοδοτικὴ Ἐπιτροπὴ κατὰ τὴν ἐπὶ τῶν διαβιβαζομένων αὐτῇ αἰτήσεων κρίσιν της πρὸς ἔρευναν καὶ διαπίστωσιν τῶν προβαλλομένων λόγων ἀπολύσεως μισθωτῶν ὑποχρεοῦνται νὰ προσκαλῶσιν ἀντιπρόσωπον τῶν ἐργατῶν καὶ κρινομένων ἐπιχειρήσεων, ὁριζόμενον ὑπὸ τοῦ οἰκείου σωματείου, πρὸς ἀνάπτυξιν τῶν ἀπόψεών των. Μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἰσχύος τούτου ἐπηκολούθησεν ὁ ν. 2511 τῆς 6/11 Αὐγούστου 1953 «περὶ ἐλέγχου ὁμαδικῶν ἀπολύσεων», καθ' ὃν εἰδικὴ διελήφθη ἐν § 5 τοῦ ἄρθρ. 4 αὐτοῦ διάταξις, ὁρίζουσα ὅτι «κυροῦται ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς της καὶ καθ' ὅλην αὐτῆς τὴν ἔκτασιν κλπ., ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας εἰς ἐκτέλεσιν γνωματεύσεων τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ν. 2222/1952 ἐπὶ αἰτήσεων, δι' ἃς δὲν ἐκλητεύθησαν νομοτύπως οἱ ἐνδιαφερόμενοι ἢ δὲν παρέστησαν κατὰ τὴν συζήτησιν». Κατὰ τὴν σαφῆ διὰ τοῦ νόμου ἐκφραζομένην τῆς διατάξεως ταύτης ἔννοιαν ἐσκοπήθη ὑπὸ τοῦ Νομοθέτου, ὅπως γενικῶς πᾶσαι αἱ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ληφθεῖσαι ἀποφάσεις περὶ χορηγήσεως ἢ μὴ ἀδείας καταγγελίας συμβάσεων ἐργασίας μισθωτῶν, εἰς ἐκτέλεσιν γνωματεύσεων τῆς ὑπὸ τοῦ ν. 2222/1952 προβλεπομένης ἐπιτροπῆς ἐπὶ αἰτήσεων ἐπιχειρήσεων, δι' ἃς δὲν ἐκλητεύθησαν οἱ κατὰ τὸν νόμον ἀντιπρόσωποι τῶν μισθωτῶν ἢ δὲν παρέστησαν κατὰ τὴν συζήτησιν, θεωρηθῶσιν ἔγκυροι, ἀφ' οὗ χρόνου ἐξεδόθησαν. Οὐδόλως δ' αὐτὴ μὴ ρυθμίζουσα ὡρισμένην ἀτομικὴν περίπτωσιν, ἀντίκειται εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Συντάγματος καθιερουμένην ἀρχὴν τῆς ἰσότητος τῶν Ἑλλήνων ἐνώπιον τοῦ Νόμου διὰ τῆς ὁμοιομόρφου ὑπὸ τὰς αὐτὰς περιπτώσεις μεταχειρίσεως αὐτῶν, καθ' ὅσον δι' αὐτοῦ ἀπαγορεύεται ἡ θέσπισις κανόνος ἐξαιρετικοῦ καὶ ἀτομικοῦ, οὐδόλως ὅμως κωλύεται ὁ Νομοθέτης, ὅπως χάριν τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου περιορίζῃ ἢ θίγῃ ὁπωσδήποτε τὰ δικαιώματα ἢ τὰ οἰκονομικὰ συμφέροντα ὁλοκλήρου κατηγορίας προσώπων, ὑφ' ὡρισμένους ὅρους διακρινομένης. Οὐδὲ καὶ τῇ διατάξει τοῦ ἄρθρου 83 τοῦ Συντάγματος ἀντίκειται, ἅτε τοῦ νομοθέτου μὴ δεσμευομένου ἐκ ταύτης ὅπως ρυθμίσῃ κατὰ τὸ δοκοῦν, εἴτε δι' ἀθετικῆς ἑρμηνείας τοῦ νόμου, εἴτε διὰ θετικῶν διατάξεων τὸ κῦρος διοικητικῶν πράξεων, καὶ εἰς ἣν ρύθμισιν προέβη οὗτος διὰ τῶν ὡς ἄνω διατάξεων (ἄρθρ. 4 § 5 ν. 2511). Ὅθεν, ἐφ' ὅσον ὁ δικάσας Πρωτοδικὴς κατὰ τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασίν του δέχεται ἀνελέγκτως, ὅτι αἱ ὑπ' ἀριθ. 12323 τῆς 5ης Μαρτίου 1953 καὶ 61989 τῆς 31 Ἰανουαρίου 1953 ἀποφάσεις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δι' ἂν ἐδόθη ἡ ἄδεια πρὸς ἀπόλυσιν 325 ἐν συνόλῳ μισθωτῶν τῆς ἀναιρεσιβλήτου, εἰς οὓς περιλαμβάνεται καὶ ὁ ἀναιρεσείων, ἠκυρώθησαν διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 1708 καὶ 1709/1953 ἀποφάσεων τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας (ἐπιληφθέντος κατὰ τὸ ἀναιρετήριον συνεπείᾳ προσφυγῆς οὐχὶ τοῦ ἤδη ἀναιρεσείοντος, ἀλλὰ τοῦ εἰς ὃ ἀνήκει οὗτος ἐπαγγελματικοῦ σωματείου, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι δὲν προσεκλήθη νομοτύπως ἢ δὲν παρέστη ἀντιπρόσωπος τῶν ὡς ἄνω ὑπὸ τῆς ἀναιρεσιβλήτου ἀπολυθέντων μισθωτῶν αὐτῆς, κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς σχετικῆς αἰτήσεώς της ἐνώπιον τῆς κατ'

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΕΚΔΙΚΑΣΙΣ ΑΞΙΩΣΕΩΝ ΕΞ ΑΚΥΡΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Έννοια «σχέσεως έργασίας» κατά τὸ Ν.Δ. 2511/1953

I

Ἐκδίκασις κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν πάσης ἀξιώσεως μισθωτοῦ διὰ παρασχεθείσας ἐργασίας καὶ ἂν αὕτη πηγάζῃ ἐξ ἀκύρου δικαιοπραξίας.—Ἔννοια σχέσεως ἐργασίας κατὰ Ν.Δ. 2511/1953.— Προσήκουσα ἐπὶ ἀκύρων συμβάσεων ἐργασίας ἀγωγὴ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ.— Τοιαύτη καὶ ἡ περὶ καταβολῆς ἀποζημιώσεως δι' ἐργασίαν πέραν νομίμου ὀκταώρου.

Ἔληξαν καὶ αἱ νεώτεραι αὗται δικαστικαὶ ἀποφάσεις τὴν σταθερῶς ἐν τῇ δικαστηριακῇ πράξει (βλέπε ὅμως τὴν Πρωτοδικείου Ἡλείας 93/1954, εἰσηγητὴς *Δ. Περδίκης*, ΕΕΔ 13, 702, ἐφ' ἧς σχόλιο *Β. Βασιλείου*, ΕΕΔ 13, 702) ἐφαρμοζομένην ἄποψιν ὅτι ἐπὶ ἀκύρων συμβάσεων ἐργασίας αἱ ἐξ αὐτῶν ἀξιώσεις κατάγονται μὲν εἰς δίκην κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν, ἀλλὰ δι' ἀγωγῆς ἐκ τοῦ ἀδικαιολογήτου, κατὰ τὸ ἄρθρον 904 Α.Κ., πλουτισμοῦ τοῦ ἐργοδότου (βλέπε καὶ λοιπὴν νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 13, 531 ἐπ.).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 6006/1954

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Α. Καλλέργης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Πεκλάρης, Π. Ἀβκιρόπουλος

Κατὰ τὴν διάταξιν τῆς § 1 τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ν. Γ'ΘΟΔ' πᾶσα ἰδιωτικὴ ἀξίωσις μισθωτοῦ κατὰ τοῦ ἐργοδότου, πηγάζουσα ἐκ σχέσεως ἐργασίας, δικάζεται κατὰ τὴν ὑπὸ ταύτου ὁριζομένην εἰδικὴν διαδικασίαν. Κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς διατάξεως ταύτης πρόδηλον καθίσταται, ὅτι ὑπὸ τὴν αὐτὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου τούτου ὑπάγεται καὶ πᾶσα ἀξίωσις τοῦ μισθωτοῦ περὶ ἀποζημιώσεως διὰ παρασχεθείσας ἐργασίας καὶ ἂν αὕτη πηγάζῃ ἐξ ἀκύρου δικαιοπραξίας, ὡς προσκρουούσης εἰς ἀπαγόρευσιν τοῦ νόμου. Τοιαύτην δὲ τὴν ἔννοιαν τῆς σχέσεως ἐργασίας προσέδοτο καὶ τὸ ν.δ. 2511/1953 διὰ τῆς ἐν ἄρθρ. 2 § 6 εἰδικῆς διατάξεως αὐτοῦ (Α.Π. 549/1953, ΕΕΔ 12, σελ. 1262). Ἐξ ἄλλου ποία ἀγωγὴ δίδεται εἰς τὸν δι' ἀκύρου συμβάσεως παρασχόντα τὴν ἐργασίαν του ρυθμίζεται ὑπὸ τοῦ οὐσιαστικοῦ δικαίου. Ὁ μισθὸς προϋπόθεσιν ἔχει τὴν ὕπαρξιν συμφωνίας, ἥτοι ἔγκυρον ἐργασιακὴν σύμβασιν, τῆς ὁποίας ἀποτελεῖ ἓν τῶν στοιχείων. Ἐν τῇ ἀκύρῳ συμβάσει ἐργασίας δὲν ὑπάρχει τοιαύτη συμφωνία καὶ ὁ παρασχὼν τὴν ἐργασίαν του δὲν δύναται νὰ ἀξιώσῃ μισθόν, ἀλλὰ τὴν ἀπόδοσιν τοῦ πλουτισμοῦ τοῦ εἰς ὃν προσεφέρθη ἡ ἐργασία. Ἔχει δηλαδὴ οὗτος ἀγωγὴν στηριζομένην εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ (ἄρθρων 904 ἐπ. Κώδικος) καὶ συνεπῶς ταύτης τὰ στοιχεῖα δέον νὰ φέρῃ. Ἐν προκειμένῳ ἡ ἐνδικος ἀγωγὴ ἄγεται εὐθέως εἰς ἀπαίτησιν τοῦ μισθοῦ, ὡς οὗτος προβλέπεται διὰ τὴν καθ' ὑπερωρίαν πέραν τοῦ ὥρου καὶ δίχως ἄδειας τῆς ἁρμοδίας διοικητικῆς Ἀρχῆς παρασχεθείσαν ἐργασίαν τοῦ ἐναγόντος, ὡς ἀποθηκαρίου καὶ τηλεφωνητοῦ τῶν ἐναγομένων, ἐν κοινοπραξίᾳ ἀνωνύμων τεχνικῶν ἑταιριῶν, μὴ φέρουσα δὲ τὰ στοιχεῖα ἀγωγῆς τῶν ἄρθρων 904 ἐπ. Κώδικος εἶναι ἀπορριπτέα. Ὀρθῶς κατέληξε συνεπῶς ὁ πρωτοβάθμιος δικαστὴς νὰ ἀπορρίψῃ τὴν ἀγωγήν, εἰ καὶ ἐπὶ τῇ ἐσφαλμένῃ ἐν τῇ ἀποφάσει του αἰτιολογίᾳ ὅτι δὲν ἦτο ἁρμόδιας νὰ ἐπιληφθῇ τοιαύτης ἀγωγῆς, καὶ ἑπομένως ἀπορριπτέος ὁ πρῶτος σχετικὸς λόγος ἐφέσεως.

II

Ὑπαγωγὴ εἰς τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν πάσης ἀξιώσεως μισθωτοῦ ἐξ ἐργασιακῆς σχέσεως καὶ ἂν αὕτη πηγάζῃ ἐξ ἀκύρου δικαιοπραξίας.— Ἔννοια σχέσεως ἐργασίας κατὰ τὸ ν.δ. 2511/1953.

Πρωτοδικείου Κορίνθου 148/1954

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ε. Στρατηγάκης**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Ι. Κατσουρὲς**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Παπαδημητρίου, Π. Μαυραγάνης

Κατὰ τὴν διάταξιν τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀπὸ 1/4 Αὐγούστου 1920 β.δ. περὶ κωδικοποιήσεως τοῦ ν. Γ'ΘΟΔ' «περὶ ἐκδικάσεως τῶν μεταξὺ ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν διαφορῶν κλπ.», ὡς αὕτη διεμορφώθη, ἀντικατασταθεῖσα διὰ τῆς § 1 τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ ν. 765/1943 καὶ εἶτα διὰ τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ν. 1968/1944, πᾶσα ἰδιωτικὴ ἀξίωσις μισθωτοῦ κατὰ τοῦ ἐργοδότου, πηγάζουσα ἐκ σχέσεως ἐργασίας, δικάζεται, ἀνεξαρτήτως ποσοῦ, κατὰ

ἄρθρ. 4 τοῦ ν. 2222/1952 Ἐπιτροπῆς, ἀποφηνάμενον μετὰ ταῦτα ἐγκύρως γενομένην τὴν ἀπόλυσιν τούτου διὰ τῆς ὑπὸ τῆς ὡς ἄνω διατάξεως κυρώσεως τῶν προμνησθεισῶν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἀποφάσεων, ὀρθῶς τὰς προαναφερθείσας διατάξεις ἠρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ οὐδεμίαν ἑτέραν παρεβίασε, καὶ δὴ τὰς τῶν ἄρθρ. 3 καὶ 83 τοῦ Συντάγματος, καὶ οἱ περὶ τοῦ ἐναντίου λόγοι τοῦ ἀναιρετηρίου εἶναι ἀπορριπτέοι ὡς ἀβάσιμοι.

ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΕΚΤΕΛΕΣΕΩΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Ὑποχρεωτικῶς καὶ δυνητικῶς προσωρινῶς ἐκτελεσταὶ δικαστικαὶ ἀποφάσεις

Αἴτησις περὶ ἀναστολῆς ἐκτελέσεως ἀποφάσεως ἐκδοθείσης κατ' ἐργατικὴν διαδικασίαν, μετ' ἀσκησιν ἐφέσεως. — Ὑποχρεωτικὴ καὶ δυνητικὴ κήρυξις ἀποφάσεων προσωρινῶς ἐκτελεστῶν, κατ' ἄρθρ. 186 καὶ 186α Πολιτ. Δικονομίας. — Μισθοὶ ἐπὶ ὑπερημερίας ἐργοδότου περὶ ἀποδοχὴν ὑπηρεσιῶν λόγῳ ἀκύρου ἀπολύσεως. — Ἐπιδίκασις αὐτῶν δι' ἀποφάσεως κηρυσσομένης ὑποχρεωτικῶς ἐκτελεστῆς, κατ' ἄρθρ. 186α Πολιτ. Δικονομίας. — Ἀνεπίτρεπτος ἀναστολὴ ἐκτελέσεως ἀποφάσεως.

Ἐν ἀρμονίᾳ πρὸς τὰ σταθερῶς ἐν τῇ πρακτικῇ τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν ἐφαρμοζόμενα τελεῖ ἡ ἄποψις τῆς κατωτέρω λίαν ἐπιμεμελημένης ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν περὶ τῆς ἐννοίας τῶν ἄρθρων 186 καὶ 186α Πολ. Δικ., ὡς τὸ τελευταῖον τοῦτο προσετέθη διὰ τοῦ ἀ.ν. 2407/1940, σχετικῶς πρὸς τὴν δυνητικὴν καὶ ὑποχρεωτικὴν προσωρινὴν ἐκτέλεσιν ἀποφάσεων, ἐπιδικαζουσῶν μισθούς (βλέπε σχετικὰς καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 13, 589, ἔνθα νομολογία μετ' ἀναφορᾶς καὶ εἰς ἀντιθέτους δικαστικὰς ἀποφάσεις, αἱ ὁποῖαι, ὡς σημειοῦμεν ἐν ΕΕΔ 13, 589, δὲν πείθουν ἐπαρκῶς περὶ τῆς ὀρθότητος τῆς ἀπόψεώς των).

Ἡ κατωτέρω νεωτέρα ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν ἐρευνᾷ μετὰ ἰδιαζούσης πρυσοχῆς καὶ πληρότητος τὸ ὅλον θέμα.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3872/1954

Διαδικασία Ν. ΓΦΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Η. Γαλάτης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Ἀργυρός, Σ. Σαράτης

Ἡ ὑπὸ κρίσιν αἴτησις, διώκουσα τὴν ἀναστολὴν τῆς ἐκτελέσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 3545/1954 ἀποφάσεως ἡμῶν, νομίμως φέρεται ἐνώπιον ἡμῶν πρὸς συζήτησιν, κατὰ τὸ ἄρθρον 764 τῆς Πολ. Δικονομίας, ὡς τοῦτο ἀντικατεστάθη δι' ἄρθρου 2 τοῦ ἀ.ν. 2407, μετὰ τὴν νομότυπον καὶ ἐμπρόθεσμον ἄσκησιν κατὰ τῆς ἄνω ἀποφάσεως ἐφέσεως, καὶ κατ' ἀκολουθίαν τόποις δεκτὴ καθίσταται καὶ ἐξεταστέα.

Κατὰ τὸ ὑπὸ τοῦ ἀ.ν. 2407/1940 περὶ τροποποιήσεως καὶ ἀντικαταστάσεως διατάξεων τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας, τῶν ἀναφερομένων εἰς τὰς προσωρινῶς ἐκτελεστὰς ἀποφάσεις καὶ εἰς τὴν ἐγγυοδοσίαν» σύστημα αἱ ἀποφάσεις κηρύσσονται προσωρινῶς ἐκτελεσταί, εἴτε δυνητικῶς (ἄρθρον 186 Πολ. Δικονομίας, ὡς ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ ἀ.ν. 2407/1940, ἔνθα ἀναφέρονται ἐνδεικτικῶς περιπτώσεις τοιαύτης δυνητικῆς κηρύξεως προσωρινῆς ἐκτελέσεως), εἴτε καὶ ὑποχρεωτικῶς (ἄρθρον 186 Α' τῆς Πολ. Δικονομίας, προστεθὲν ὑπὸ τοῦ ἀ.ν. 2407/1940, ἔνθα ἀναφέρονται περιοριστικῶς ἓξ περιπτώσεις ὑποχρεωτικῆς κηρύξεως τῆς ἀποφάσεως ὡς προσωρινῶς ἐκτελεστῆς). Κατὰ τὴν περίπτωσιν στ' τοῦ ἄρθρου 186 Α', ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν δευτέραν περίοδον τούτου, ἐπὶ ἀπαιτήσεων ἐκ καθυστερουμένων μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων τοῦ τελευταίου πρὸ τῆς ἀγωγῆς τριμήνου ἢ τοῦ μετ' αὐτὴν χρόνου τὸ Δικαστήριον ὑποχρεοῦται, ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ νικῶντος διαδίκου, νὰ κηρύξῃ τὴν ἀπόφασιν προσωρινῶς ἐκτελεστήν. Ὅταν ὅμως ἡ ἀπαίτησις περὶ μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων ἀνάγηται εἰς χρόνον πέραν τοῦ τελευταίου πρὸ τῆς ἀγωγῆς τριμήνου, τότε κατὰ τὴν τρίτην περίοδον τοῦ ἄρθρου 186α καὶ τὴν δ' περίπτωσιν τοῦ ἄρθρου 186 Πολ. Δικονομίας τὸ Δικαστήριον δύναται ἁπλῶς νὰ χορηγήσῃ διὰ σχετικῆς διατάξεως τοῦ τὸ εὐεργέτημα τῆς προσωρινῆς ἐκτελέσεως, μὴ ὑποχρεούμενον πρὸς τοῦτο. Κατὰ τὴν αὐτὴν περίπτωσιν δ' τοῦ ἰδίου ἄρθρου δυνητικὴ εἶναι ἐπίσης ἡ κήρυξις τῆς προσωρινῆς ἐκτελέσεως καὶ ἐπὶ ἀπαιτήσεων στηριζομένων εἰς παράβασιν τῶν περὶ καταγγελίας συμβάσεων διατάξεων. Δικαστικὴ δὲ ἀπόφασις ἐπιδικάζουσα τὰς ἀπὸ τῆς ἀκύρου ἀπολύσεως καὶ ἐντεῦθεν ἀποδοχὰς

τὴν ὑπὸ τούτου ὁριζομένην εἰδικὴν διαδικασίαν. Κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς διατάξεως ταύτης, ἐν ὄψει καὶ τοῦ σκοποῦ τοῦ νομοθέτου, θελήσαντος ὅπως ἐξασφαλίσῃ εἰς τοὺς μισθωτοὺς εὐχερῆ τὴν ἐπιδίωξιν τῶν ἐξ ἐργασιακῆς σχέσεως πηγαζουσῶν ἀξιώσεων αὐτῶν, πρόδηλον καθίσταται, ὅτι ὑπὸ τὴν σύντομον τοῦτου διαδικασίαν ὑπάγεται καὶ πᾶσα ἀξίωσις τοῦ μισθωτοῦ περὶ ἀποζημιώσεως διὰ παρασχεθείσας ἐργασίας καὶ ἂν αὕτη πηγάζῃ ἐξ ἀκύρου δικαιοπραξίας, ὡς προσκρουσάσης εἰς ἀπαγόρευσιν τοῦ νόμου. Τοιαύτην δὲ ἔννοιαν τῆς σχέσεως ἐργασίας προσέδοτο καὶ τὸ ν.δ. 2511/1953 διὰ τῆς ἐν § 2 ἄρθρ. 6 αὐτοῦ διαληφθείσης εἰδικῆς διατάξεώς του. Ἐν προκειμένῳ ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τούτου καὶ κατὰ τὴν τακτικὴν διαδικασίαν ἤχθη πρὸς κρίσιν ἀξίωσις τοῦ ἐνάγοντος ὡς ἐνασκοῦντος τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν ἐπὶ τοῦ ἀνηλίκου υἱοῦ του μισθωτοῦ κατὰ τοῦ ἐργοδότου ἐναγομένου, ὀφθεῖσα ἀποζημίωσιν, διὰ παρασχεθείσας ἐργασίας τοῦ πρώτου πρὸς τὸν δεύτερον κατὰ τὰ ἐν τῇ ἀγωγῇ καὶ τῇ προδικαστικῇ ἀποφάσει διαλαμβανόμενα πραγματικὰ περιστατικά, ἡ τοιαύτη ὅμως ἀξίωσις, πηγάζουσα ἐκ τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως τῆς συνδεούσης τοὺς διαδίκους, ὑπάγεται οὐχὶ εἰς τὴν τακτικὴν διαδικασίαν, ἀλλὰ εἰς τὴν τοῦ ν. ΓΦΟΔ' εἰδικὴν ταιαύτην (Α.Π. 549/1953, ΕΕΔ 12, 1262, Ἐφ. Ἀθ. 4377/1953) καὶ δέον, ἀνακαλουμένης τῆς ὑπ' ἀριθ. 248/1953 ἀποφάσεως τοῦ Δικαστηρίου τούτου, νὰ παραπεμφθῇ ἡ ὑπόθεσις εἰς τὸν ἁρμόδιον Πρωτοδίκην δικάζοντα κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ μνησθέντος ΓΦΟΔ' Νόμου.

μισθωτοῦ τοῦ ἀπολυθέντος ἀκύρως ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου κατὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρ. 9 §§ 1 καὶ 3 ταῦ ν. 118, ὡς ἰσχύει νῦν, ἢ τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ. ἢ ἄλλον τινὰ λόγον, ἀναγομένας εἰς τὸ τελευταῖον τρίμηνον πρὸ τῆς ἀγωγῆς ἢ εἰς τὸν μετ' αὐτὴν χρόνον, δέον νὰ κηρύσσωνται ὑποχρεωτικῶς ἐκτελεστοὶ κατὰ τὸ ἄρθρ. 185α τῆς Πολ. Δικ. δι' ὁλόκληρον τὸ ἐπιδικαζόμενον ποσόν, διότι ἡ τοιαύτη ἀξίωσις τοῦ ἀκύρως ἀπολυθέντος μισθωτοῦ δὲν εἶναι τοιαύτη περὶ διαφέροντος, ἀλλὰ περὶ μισθοῦ, ὀφειλομένου ὡς ἐκ τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου (ἄρθρον 656 Α.Κ., *Κ. Κανελλῆ*, σ. 315 καὶ ἑπ., ἰδίᾳ σ. 356) ἐκ τῆς μὴ ἀποδοχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ, ἐφ' ὅσον ἡ ἐργασιακὴ σύμβασις ἐξακολουθεῖ νὰ ὑφίσταται, λόγῳ τῆς ἀναγνωρίσεως τῆς καταγγελίας ταύτης. Οὕτω ἡ ἐνοχὴ πρὸς συμβατικὴν παροχὴν (μισθόν) τοῦ ἐργοδότου δὲν ὑφίσταται ἀλλοιωμένη ἕνεκα τῆς ὑπερημερίας του εἰς ἐνοχὴν διαφέροντος (*Γ. Μπαλῆς*, ἐν Θέμ. ΙΖ' 190 καὶ ἑπ.) κατὰ τὸ προϊσχῦον δίκαιον ἐν συναρτήσει πρὸς τὰ ἐπὶ τῆς μισθώσεως πράγματος κρατοῦντα (*Σκουτερόπουλος*, ἐν ὄφει ἀκυρότητος καταγγελίας ἐκ τοῦ ν.δ. 424/1941 καὶ ἀ.ν. 244/1936, ΕΕΔ 3, 137, Πρ. Ἀθ. 5317/1947, ΕΕΔ 6, 726, 3210/1949, ΕΕΔ 8, 997). Ἡ ἐναντία γνώμη (*Ν. Κρεθαρᾶς*, ΕΕΔ 6, 610), στηριζομένη εἰς τὴν διαφορον διατύπωσιν τῆς περιπτώσεως στ' τοῦ ἄρθρου 185α (καθυστερουμένων μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων) ἀπὸ τῆς τοῦ ἄρθρου 186 περιπτώσεις δ' («...ἐργατικῶν ἢ ὑπαλλήλικῶν μισθῶν ἢ στηριζομένων εἰς παράβασιν τῶν περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας διατάξεων») καὶ ἐπιχειροῦσα διορθωτικὴν ἑρμηνείαν τῆς τελευταίας ταύτης διατάξεως καὶ ἀποφαινομένη ὅτι αἱ περὶ ὧν πρόκειται ἐνταῦθα περιπτώσεις ὑπάγονται εἰς τὸ ἄρθρον 185 τῆς Πολ. Δικ. καὶ οὐχὶ εἰς τὸ ἄρθρ. 185α Πολ. Δικ., ἤτοι ὅτι ἐπ' αὐτῶν κηρύσσεται ἡ προσωρινὴ ἐκτέλεσις δυνητικῶς καὶ οὐχὶ ὑποχρεωτικῶς, δὲν εὐσταθεῖ, διότι ἡ διάταξις τῆς περιπτώσεως δ' τοῦ ἄρθρ. 186 εἶναι σαφής, ὥστε νὰ περιττεύῃ πᾶσα προσπάθεια ἑρμηνείας, καὶ δὴ διορθωτικῆς τοιαύτης, περιλαμβάνουσα ἀξιώσεις τοῦ μισθωτοῦ ἀφ' ἑνὸς μὲν περὶ καταβολῆς τῶν ἀποδοχῶν του (δεδουλευμένων ἢ οἱονεὶ δεδουλευμένων, ὡς ἐκ τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ, συμπληρωματικῶν τοιούτων, ἕνεκα καταβολῆς κατωτέρων τῶν νομίμων ἢ συμπεφωνημένων), ἀφ' ἑτέρου δὲ τοιαύτας στηριζομένας εἰς παράβασιν τῶν περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας διατάξεων, τοῦ ν. 2112 ἢ τοῦ β.δ. τῆς 16/18.7. 1920. Καὶ ναὶ μὲν αἱ περὶ μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων ἀξιώσεις τοῦ μισθωτοῦ ἐπαναλαμβάνονται καὶ εἰς τὸ ἄρθρ. 185α, περίπτωσις στ', πλὴν ὅμως τοῦτο γίνεται ἀπὸ τὸν χρονικὸν περιορισμὸν τῆς δευτέρας περιόδου, οὕτως ὥστε αἱ ἀναγόμεναι εἰς χρόνον πέραν τοῦ τελευταίου τριμήνου πρὸ τῆς ἀγωγῆς νὰ ρυθμίζωνται ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 186 τῆς Πολ. Δικ. Τοιοῦτον πρόδηλον εἶναι, ὅτι ἡ ἐν τῷ ἄρθρῳ 186 α' μνεία τῶν ἀπαιτήσεων τούτων ἐγένετο μόνον καὶ μόνον, διὰ νὰ ὁρισθῇ ὅτι διὰ τμῆμα αὐτῶν (τὸ μετὰ τὴν ἀγωγὴν καὶ 3 μῆνας πρὸ αὐτῆς) εἶναι ὑποχρεωτικὴ καὶ οὐχὶ δυνητικὴ ἡ κήρυξις τῶν ἀποφάσεων προσωρινῶς ἐκτελεστῶν, ἐνῷ διὰ τὸ ὑπόλοιπον τμῆμα αὐτῶν θὰ ἐφαρμόζηται τὸ ἄρθρ. 186, ὡς ὁρίζει ρητῶς τὸ ἄρθρ. 185α' ἐν τέλει (*Κιτσικόπουλος*, Πολ. Δικ. σελ. 6615 §§ 886, 887, *Ι. Ἀποστολόπουλος* «Ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν», Ἐκδοσις Β' σελ. 613, *Ράμμος* ἐν *Gilasson*, ΣΤ' § 898 α' σελ. 928 καὶ *Γ. Μπαλάσης*, μελέτη ἐν ΕΕΔ τόμος 10, σελὶς 665 καὶ ἑπ.). Ἐξ ἄλλου, κατὰ τὰ ἄρθρα 764 καὶ 765 τῆς Πολ. Δικ., ὡς ἀντικατεστάθησαν διὰ τοῦ ἀ.ν. 2407/1940, ἀναστολὴ τῆς ἐκτελέσεως τῆς ἀποφάσεως δύναται νὰ διαταχθῇ μόνον ἐπὶ τῶν περιπτώσεων τοῦ ἄρθρ. 186 τῆς Πολ. Δικ., εἰς ἃ καὶ μόνον τὸ ἄρθρ. 764 Πολ. Δικονομίας παραπέμπει, ἐπὶ τῶν περιπτώσεων δηλαδή, καθ' ἃς ἡ ἀπαγγελία τῆς προσωρινῆς ἐκτελεστότητος τῆς ἀποφάσεως εἶναι δυνητικὴ διὰ τὸ Δικαστήριον, οὐχὶ δὲ καὶ ἐπὶ τῶν περιπτώσεων τοῦ ἄρθρ. 185α, καθ' ἃς ἡ κήρυξις τῆς προσωρινῆς ἐκτελεστότητος τυγχάνει ὑποχρεωτική, ἐν αἷς, κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐκτεθέντα, περιλαμβάνονται καὶ αἱ ἀπαιτήσεις ἐκ καθυστερουμένων μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, ὁπότε τὸ Δικαστήριον ὑποχρεοῦται νὰ κηρύξῃ τὴν ἀπόφασιν προσωρινῶς ἐκτελεστήν, μόνον διὰ τὸν μετὰ τὴν ἔγερσιν τῆς ἀγωγῆς χρόνον καὶ τρεῖς μῆνας πρὸ ταύτης (*Ι. Ἀποστολοπούλου*, «Ἡ προσωρινὴ ἐκτέλεσις τῆς ἀποφάσεως καὶ ἀναστολὴ ταύτης, Θ. ΝΖ' σελ. 57, *ταῦ αὐτοῦ*, «Ὁ Πρόεδρος τῶν Πρωτοδικῶν, Ἐκδ. Β' σελ. 611 - 613, Πρ. Πρ. Ἀθηνῶν 9186/1943, Θέμ. ΝΕ' σελ. 86). Ἐν προκειμένῳ, καθ' ἃ προκύπτει ἐκ τῆς νομίμως προσαγομένης, ἧς διώκεται ἡ ἀναστολὴ ἐκτελέσεως, ἀποφάσεως ἡμῶν, ἐπεδικάσθησαν τῷ καθ' οὗ διὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος γενομένην τὴν 16 Μαρτίου καὶ κριθεῖσαν ὡς ἄκυρον καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀποδοχαὶ τοῦ πρὸ τῆς ἀγωγῆς τριμήνου καὶ τοῦ μετ' αὐτὴν χρόνου. Μὴ συγχωρουμένης δὲν ἀναστολῆς, κατὰ τὰ προδιαληφθέντα, τῆς διαταχθείσης ὑποχρεωτικῶς προσωρινῆς ἐκτελεστότητος τῆς ἀποφάσεως ταύτης καὶ κατὰ τὴν νόμιμον ἔνστασιν τοῦ καθ' οὗ ἡ ὑπὸ κρίσιν αἴτησις εἶναι ἀπορριπτέα ὡς ἀβάσιμος.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΕΙΣ ΑΠΛΑΣ ΓΡΑΜΜΑΣ

ΑΙ ΝΕΑΙ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ὑπὸ τῆς ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ

Ἐπανερχόμεθα διὰ τοῦ ψηφισθέντος ἤδη νόμου «περὶ συστάσεως Ὀργανισμοῦ Ἀπασχολήσεως καὶ Ἀσφαλίσεως Ἀνεργίας»(*) εἰς τὸν τρόπον τῆς καταγγελίας τῆς σχέσεως ἐργασίας, ὡς προβλέπει ταύτην ὁ παλαιὸς ν. 2112, τροποποιηθεὶς καὶ συμπληρωθεὶς μεταγενεστέρως, ἐδιότι, κατὰ τὴν ἐπὶ τοῦ σχεδίου τοῦ νόμου εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, οὐδεὶς λόγος συντρέχει νὰ διατηρηθῇ τὸ μέχρι σήμερον ἰσχὺον καταθλιπτικὸν σύστημα τῶν ἀκυροτήτων, αἵτινες ἐπιβαρύνουσιν ἀδικαιολογήτως τὴν ἀγωνιζομένην ἐθνικὴν μας οἰκονομίαν».

Κατωτέρω (σελ. 856) σχολιάζεται, ἀπὸ νομοθετικῆς ἀπόψεως, ἡ νέα αὐτὴ μεταρρύθμισις.

Σκοπὸς τῶν σημειουμένων ἐνταῦθα εἶναι νὰ ἀναλυθῇ ποία ὑπῆρξεν ἡ μεταρρύθμισις, ἐν σχέσει πρὸς τὸ προϊσχῦσαν δίκαιον, καὶ πῶς ἤδη διὰ τοῦ νέου νόμου ρυθμίζεται ἡ καταγγελία συμβάσεως τῶν μισθωτῶν.

***

Κατὰ τὸ προϊσχῦσαν ἄρθρ. 9 τοῦ ν 118/1945 (ΕΕΔ 11, 100 ἑπ.), ἐφ' ὅσον ἐπρόκειτο περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας μισθωτῶν, οἱ ὁποῖοι ἠσφαλίζοντο κατὰ τῆς ἀνεργίας εἰς τὸ Ι.Κ.Α. (κατ' ἄρθρ. 2 ἀ.ν. 1846/1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων»), ἵνα ἔχῃ κῦρος ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας, ἔπρεπε (ἀνεξαρτήτως ἰδιότητος τοῦ μισθωτοῦ ὡς ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου) νὰ τηρηθοῦν αἱ ἑξῆς προϋποθέσεις: α) Νὰ γίνῃ ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ἐγγράφως, β) νὰ καταβληθῇ εἰς τοὺς ἀπολυομένους μισθωτοὺς ἐξ ὁλοκλήρου ἡ ἀποζημίωσις τοῦ ν. 2112/1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ νόμου 4558/1930, προκειμένου περὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, καὶ, προκειμένου περὶ ἐργατῶν, τεχνιτῶν, ὑπηρετῶν, ἡ ἐκ τοῦ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 2112 κλπ.» ὀφειλομένη ἀποζημίωσις, ἀσχέτως ἂν αἱ ἐπιχειρήσεις δὲν ὑπήγοντο εἰς τὸ ἄρθρ. 12 τοῦ ν. 2112 καὶ συνεπῶς εἰς τὸ ἄνω διάταγμα, καὶ γ) νὰ ἀναγγελθῇ ἡ ἀπόλυσις εἰς τὸ οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας ἐντὸς ὀκτὼ (8) ἡμερῶν ἀπὸ τῆς καταγγελίας, κατὰ τὰ ἀπαιτούμενα ὑπ' ἀριθ. 65257/1953 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Ἡ παράλειψις τῆς ἐνεργείας τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐγγράφως, ἢ μὴ καταβολὴ ἐξ ὁλοκλήρου τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112, ἡ παράλειψις τῆς ἀναγγελίας τῆς καταγγελίας ἢ ἡ παράλειψις στοιχείου τῆς ἀναγγελίας, ἐφ' ὅσον κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστοῦ ἐτίθετο ἐν ἀμφιβολίᾳ ἡ ταυτότης τῆς καταγγελλομένης σχέσεως ἐργασίας, εἶχαν ὡς συνέπειαν τὴν ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας καὶ τὴν ἐκ τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου ὑποχρέωσιν αὐτοῦ πρὸς καταβολὴν μισθοῦ, ἐφ' ὅσον ὁ μισθωτὸς ἐντὸς τῆς ἀποκλειστικῆς προθεσμίας τῶν τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς καταγγελίας συμβάσεως προσέβαλλε δι' ἀγωγῆς τὴν ἀπόλυσιν αὐτοῦ ὡς ἄκυρον (ἄρθρον 3 ν.δ. 8/11 Μαΐου 1946).

Διὰ τῆς νέας νομοθετικῆς μεταρρυθμίσεως καταργεῖται (ἄρθρον 37) πᾶσα γενικὴ ἢ εἰδικὴ διάταξις τῆς νομοθεσίας ἀνεργίας, περὶ ἧς ὁ ν. 118/1945, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως.

Καταργοῦνται, ἑπομένως, αἱ ὡς ἄνω, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας, διατυπώσεις καὶ ἀπομένει μόνον, κατ' ἄρθρ. 13 τοῦ νόμου, ἡ ὑποχρέωσις τῆς ἀναγγελίας αὐτῆς, μὲ μόνην συνέπειαν ἄλλως τὴν ἐπιβολὴν κατὰ τοῦ παραβάτου ἐργοδότου τῶν ἐν ἄρθρῳ 28 ποινικῶν κυρώσεων, ἤτοι εἰς μηνιαῖον πρόστιμον, ὡς ὁρίζει τὸ ἄρθρον 5 § 2 τοῦ ν.δ. 2656/1953 (ΕΕΔ 12, 1225).

Ἐκ τῆς ἐπανόδου οὕτω εἰς τὸ νομοθετικῶν καθεστὼς τοῦ ν. 2112/1920, ἄνευ ἄλλων περιορισμῶν, προκύπτουν τὰ ἑξῆς:

α) Προκειμένου περὶ ἀπολύσεως ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων

Ἐφαρμόζεται ὁ ν. 2112/1920, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ν. 4558/1930 (ΕΕΔ 11, 159 ἑπ.) καὶ συνεπληρώθη, ὡς πρὸς τὰ γνωρίσματα τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, διὰ τοῦ ν.δ. 2655/1953 (ΕΕΔ 12, 1212). (Περὶ διακρίσεως μισθωτῶν ὡς ὑπαλλήλων, ἐργατῶν, ὑπηρετῶν, κατὰ τὰ πορίσματα ἐκ τῆς δικαστηριακῆς πράξεως, βλέπε ΕΕΔ 12, 385).

Ὑποχρεοῦται κατὰ τὸν νόμον τοῦτον ὁ ἐργοδότης νὰ προειδοποιήσῃ ἐγγράφως μόνον (ἄρθρ. 1 ν. 4558/1930) (1) τὸν ὑπάλληλον, κατὰ τὸν ἐν ἄρθρῳ 1 τοῦ ν. 4558/1930 χρόνον, ἐξικνούμενον κατ' ἀνώτατον ὅριον, ἀναλόγως τοῦ χρόνου ὑπηρεσίας τοῦ ὑπαλλήλου, μέχρι δύο

(*) *Σημ. ΕΕΔ*: Ἐψηφίσθη κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς Εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Βουλῆς τῆς 27ης Ἰουλίου ἐ.ἔ. (Βλέπε κατωτέρω, σ. 855). Ἡ «Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου» σπεύδει, πρὸ τῆς ἐπικειμένης δημοσιεύσεως τοῦ νόμου, νὰ σημειώσῃ τὰς νέας μεταρρυθμίσεις, ἐν σχέσει πρὸς τὸ προϋφιστάμενον δίκαιον, πρὸς ἄμεσον κατατοπισμὸν τῶν ἐνδιαφερομένων.

(1) Σαφῶς ὁρίζεται τοῦτο ἐν ἄρθρῳ 1 ν. 4558/1930. Ἡ παράλειψις ὅμως τοῦ ἐγγράφου διὰ τὴν προειδοποίησιν δὲν καθιστᾷ τὴν ἀπόλυσιν ἄκυρον, ἀλλ' αὕτη εἶναι ἐν πάσῃ περιπτώσει ἰσχυρά, ὀφειλομένης μόνον τῆς κατὰ τὸν ν. 2112 ἀποζημιώσεως (Α.Π. 45/1935, Θεμ. ΜΣΤ' 608, Α.Π. 76/1941, ΕΕΔ 1, 14, Α.Π. 947/1953, ΕΕΔ 12, 871).

ετών(*) καί, ἐφ' ὅσον τοῦτο γίνῃ, ὀφείλει μόνον νά καταβάλῃ τό 1/4 τῆς ἀποζημιώσεως, τήν ὁποίαν ἔπρεπε νά καταβάλῃ ὁ ἐργοδότης, ἄν δέν προειδοποιεῖτο ὁ ὑπάλληλος (ἄρθρ. 3 ν. 2112, ὡς ἐτροποποιήθη δι' ἄρθρ. 2 ν. 4558/1930)(²).

Παραλείπων ὁ ἐργοδότης τήν κατά τά ἄνω προειδοποίησιν ὀφείλει νά καταβάλῃ τήν ὁριζομένην ἐν τῷ νόμῳ (ἄρθρ. 3 ν. 2112) ἀποζημίωσιν(³), ἄνευ φυσικά τοῦ 1/4 αὐτῆς, τό ὁποῖον παρέχεται μόνον εἰς τούς κανονικῶς προειδοποιουμένους.

Δέν εἶναι πλέον, ὡς σημειοῦται ἀνωτέρω, ἡ καταβολή τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112 στοιχεῖον τοῦ κύρους τῆς καταγγελίας συμβάσεως.

Ὑποχρεοῦται μόνον ὁ ἐργοδότης εἰς καταβολήν αὐτῆς, ὑπό τάς ἄνω διακρίσεις, ἄνευ χρονικοῦ περιορισμοῦ διά τήν καταβολήν, ὡς συνέβαινε καί πρό τῆς καταργουμένης διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118/1945(⁴).

Τήν οὕτω γενομένην καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὀφείλει, κατ' ἄρθρον 13 τοῦ νόμου, νά ἀναγγείλῃ εἰς τό ἁρμόδιον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, κατά τά ἐν αὐτῷ ὁριζόμενα(⁵), ἄνευ ἐπιφελῶν διά τόν μισθωτόν συνεπειῶν ἐκ τῆς παραλείψεως τῆς ἀναγγελίας.

β) Προκειμένου περί ἀπολύσεως ἐργατῶν, τεχνιτῶν καί ὑπηρετῶν

Ἐφαρμόζεται τό β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 «περί ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 2112/1920 (ΕΕΔ 11, 216 ἑπ.).

Τοῦτο, κατά τήν ἐκ τοῦ ἄρθρ. 12 τοῦ ν. 2112 ἐξουσιοδότησιν, δέν ἰσχύει ἐπί τῶν ἐργατῶν ὅλων τῶν ἐπιχειρήσεων, ἀλλ' ἐπί τῶν τεχνιτῶν, ὑπηρετῶν καί ἐργατῶν μόνον βιομηχανικῶν, βιοτεχνικῶν, μεταλλευτικῶν ἢ χειροτεχνικῶν ἐπιχειρήσεων, ὡς καί ἐπί πάσης φύσεως ὑπηρετῶν ἢ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων κατ' οἶκον προσλαμβανομένων(⁷).

Ἐφ' ὅσον δέν πρόκειται περί τοιούτων ἐργατῶν, θά ἐφαρμόζηται τό ἄρθρ. 669 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος καί τοῦτο διά τάς συμβάσεις ἐργασίας, αἱ ὁποῖαι συνήφθησαν μετά τήν εἰσαγωγήν τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος (⁸), θά προειδοποιῆται δηλαδή ὁ ἐργάτης πρό προθεσμίας 15 ἡμερῶν διά τήν ἀπόλυσίν του, ἀνεξαρτήτως χρόνου ὑπηρεσίας, μέ συνέπειαν ἄλλως τήν καταβολήν μισθοῦ, ὅσον θά ἐλάμβανε κατά τάς 15 αὐτάς ἡμέρας.

Διά τούς ἐργάτας, τεχνίτας ἢ ὑπηρέτας, οἱ ὁποῖοι δέν ἐργάζονται εἰς τάς ἐν ἄρθρῳ 12 τοῦ ν. 2112/1920 ἐπιχειρήσεις καί αἱ συμβάσεις των συνήφθησαν πρό τοῦ Α. Κ. (23 Φεβρουαρίου 1946), δέν ὑπάρχει νομοθετική προστασία διά τήν ἀπόλυσιν, ἀλλ' ἀπολύονται ὁπότε δήποτε, ἄνευ προειδοποιήσεως καί συνεπῶς καί ἀποζημιώσεως.

Ἡ κατά τό β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 προειδοποίησις τῶν ἐργατῶν, τεχνιτῶν καί ὑπηρετῶν, κατά τόν ἐν αὐτῷ ὁριζόμενον χρόνον, ὁ ὁποῖος ἐξικνεῖται, κατ' ἀνώτατον ὅριον, μέχρις 60 ἡμερῶν(⁹), δέν ἐπιβάλλεται νά γίνηται ἐγγρά-

(2) Α.Π. 299/1947, Α' Τμήματος, ΕΕΔ 7, 71, Α.Π. 142/1948, Β' Τμήματος, ΕΕΔ 7, 396.

(3) Τό 1/4 τῆς ἀποζημιώσεως ν. 2112 ὀφείλεται, ἀνεξαρτήτως ἂν ὁ ἐργοδότης ἐξακολουθήσῃ ἢ ὄχι νά ἀποδέχηται τάς ὑπηρεσίας τοῦ ὑπαλλήλου, μέχρι τῆς ἐκπνοῆς τῆς νομίμου προθεσμίας (Α.Π. 218/1937, Θέμ. ΜΗ' 871). Ἂν δηλαδή ἔχῃ προειδοποιηθῇ ὁ ἐργαζόμενος ταχτικῶς κατά τόν ν. 2112 καί ἀπολυθῇ κατόπιν, πρό τῆς παρελεύσεως τοῦ χρόνου προειδοποιήσεως διά τήν ἀπόλυσιν, δικαιοῦται α) τάς ἀποδοχάς του ἀπό τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας μέχρι τῆς ἀπολύσεως, β) τάς ἀποδοχάς του ἀπό τῆς ἀπολύσεως μέχρι τῆς λήξεως τοῦ χρόνου τῆς προειδοποιήσεως, γ) τό 1/4 τῆς ἀποζημιώσεως ν. 2112 (προκειμένου περί ὑπαλλήλου) (Α.Π. 218/1937, ἐνθ' ἀνωτ., Α.Π. 631/1939, Θέμ. ΝΔ' 156).

(4) Κατά διακυμάνσεις γνωμῶν ἐν τῇ νομολογίᾳ ἐπί τῆς ἐννοίας τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ν. 2112 κατέληξεν αὕτη νά δεχθῇ, ὅτι ἡ ἀποζημίωσις ὑπολογίζεται μέ βάσιν τάς ἀποδοχάς, ἃς ἔλαβεν ὁ μισθωτός κατά τόν χρόνον, πρό τοῦ ὁποίου ἔπρεπε νά γίνῃ ἡ προειδοποίησις (Α.Π. 323/1938, Θέμ. ΜΘ' 613, Α.Π. 386/1937, Θέμ. ΜΘ' 143).

Τοῦτο, ἀπό νομοθετικῆς ἀπόψεως, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς κατά τούς τελευταίους καιρούς ἀρχῆς ἐναλλαγῆς τῶν μισθῶν, λόγῳ τῶν οἰκονομικῶν συνθηκῶν, εἶναι ἐλάττιον διά τά συμφέροντα τῶν μισθωτῶν.

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 9 § 1 τοῦ ν. 118/1945 (ΕΕΔ 11, 100) εἶχε διορθώσει τό ἄτοπον, ὁρίσασα ὅτι ὁ ὑπολογισμός τῆς ἀποζημιώσεως γίνεται βάσει τῶν ἀποδοχῶν τοῦ τελευταίου μηνός τῆς ἀπολύσεως ὑπό καθεστῶτα πλήρους ἀπασχολήσεως.

Ἀλλά ἤδη διά τοῦ ἄρθρου 37 τοῦ νομοσχεδίου καταργεῖται πᾶσα γενική ἢ εἰδική διάταξις τῆς νομοθεσίας ἀνεργίας, περί ἧς ὁ ν. 118/1945, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καί συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, ἐπαναρχόμεθα εἰς τήν (ἀτυχῆ διά τάς σημερινάς περιστάσεις) ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 3 ν. 2112, ὡς αὕτη εἶχε πρό τῆς καταργουμένης ἄνω διατάξεως.

(5) Ἡ μεταρρύθμισις αὕτη εἶναι ἁπλῶς ἐπιχριτέα, ὡς σημειοῦται κατωτέρω σελ. 856.

(6) Τό ἄρθρον 13 τοῦ νέου νόμου ὁρίζει, ὅτι ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται, ὅπως ὑποβάλλῃ ἐγγράφως εἰς τριπλοῦν ἀναγγελίαν μετά τῶν στοιχείων ταυτότητος τῆς καταγγελλομένης σχέσεως ἐργασίας, ἐν οἷς ἡ διάρκεια τῆς σχέσεως ἐργασίας, τό εἶδος τῆς ἀπασχολήσεως, τό ὕψος τοῦ μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου καί ὁ τρόπος λύσεως τῆς σχέσεως ἐργασίας, ἐντός προθεσμίας 30 ἡμερῶν ἀπό τῆς λύσεως τῆς σχέσεως ἐργασίας.

(7) Βλέπε σχετικῆς σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 11, 212, ἔνθα παρατίθενται εἰς θεωρίαν καί νομολογίαν, καί ΕΕΔ 13, 174.

Κατά τήν ἐφαρμογήν τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118/1945 ἐνομολογήθη προσφάτως (Α.Π. 91/1954, ΕΕΔ 13, 199), ὅτι ἡ ἀποζημίωσις τοῦ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 (κατά τήν ἔννοιαν τῆς ἄνω διατάξεως) καταβάλλεται ὄχι μόνον εἰς τούς δικαιουμένους ταύτης ὑπό τήν περίπτωσιν τῆς κατ' ἰδίαν ἐφαρμογῆς τοῦ ἄνω διατάγματος, ἀλλά γενικῶς εἰς ὅλους τούς κατά τῆς ἀνεργίας προστατευομένους μισθωτούς.

Διά τῆς καταργήσεως ὅμως ἤδη τοῦ ν. 118/1945 δέν ἔχουν πλέον ἐφαρμογήν τά ἀνωτέρω καί ἐπαναρχόμεθα εἰς τήν ἐφαρμογήν τοῦ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 εἰς ὅσην ἔκτασιν ἐφαρμογῆς ἔχει τοῦτο.

(8) Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 1481/1949, ΕΕΔ 9, 498, ἔνθα σημειώσεις μας. Κατά τά ἄρθρα 24 καί 25 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος Νόμου 2783/1941, βλέπε καί Ἀλ. Διζερόπουλον, ΕΕΔ 6, 296.

(9) Παραλείπων ὁ ἐργοδότης τήν κατά τά ἄνω προειδοποίησιν, ὑπόχρεως καθίσταται εἰς καταβο-

τμῆμα μὲν τούτων νὰ καταβάλληται ὑπὸ μορφὴν βασικοῦ μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου καὶ ἕτερον τμῆμα ὑπὸ μορφὴν διαφόρων ἐπιδομάτων. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω καθίσταται προφανὲς καὶ εἶναι ἐκτὸς πάσης παρερμηνείας, ὅτι διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 27653/1/1954 ἀποφάσεως ἐσκοπήθη τὸ μὲν ἡ προσαύξησις τῶν καταβαλλομένων τὴν 9.4. 1953 ἀποδοχῶν (§ 1) ὑπὸ τοὺς ἐν αὐτῇ περιορισμούς, τὸ δὲ ἰσόποσος προσαύξησις τῶν κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμερομηνίαν ἰσχυόντων ἐλαχίστων ὁρίων μισθοῦ (§ 2). *('Εγκύκλ. ὑπ' ἀριθ. 27653/1954 Ὑπουργείου Ἐργασίας).*

—

II

Ἐπιδότησις δι' ἀνεργίαν τῶν θάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 518/1954 Πράξεως Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἀπολυθέντων ἀρτεργατῶν: Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 518/1954 Πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου (*) κατηργήθη τὸ εἰς τὰς ἀρτοποιητικὰς δαπάνας περιλαμβανόμενον κονδύλιον ἀμοιβῆς ἀρτοϋπαλλήλων, παρασχεθείσης ἅμα τῆς ἐξουσιοδοτήσεως εἰς τοὺς περὶ ὧν αὕτη ἐργοδότας ἀρτοποιούς, ὅπως ἐντὸς 10ημέρου χρονικοῦ διαστήματος προβῶσιν εἰς τὴν ἀπόλυσιν τῶν παρ' αὐτοῖς ὑπηρετούντων ἀρτοϋπαλλήλων ἄνευ τῆς τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118/1945. Οὕτω:

Διὰ τῶν διατάξεων τῆς § 3 ὁρίζεται ὅτι «ἡ ὑπὸ τῶν ν. 2112/1920 καὶ 118/1945 προβλεπομένη διαδικασία διὰ τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν ἀρτοποιῶν δὲν θέλει τηρηθῆ κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς παρούσης ὡς πρὸς τοὺς ἀπολυθησομένους ἀρτοϋπαλλήλους». Ἐπίσης διὰ τῆς § 4 ὁρίζεται ὅτι «ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945 ἄμεσος καταβολὴ ἀποζημιώσεως πρὸς τοὺς ἀπολυομένους, προκειμένου περὶ ἀρτοϋπαλλήλων ἀπολυομένων συμφώνως τῇ παρούσῃ Πράξει, δὲν ἔχει ἐφαρμογήν, θεωρουμένης ἐγκύρου τῆς ἀπολύσεως τῶν ἀφ' ἧς ἠθέλεν αὕτη γίνει ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου ἀρτοποιοῦ. Ἐξ ἄλλου ἡ § 9 ὁρίζει προθεσμίαν ἐφαρμογῆς τοῦ μέτρου ἀπολύσεως τῶν ἀρτοϋπαλλήλων 10ήμερον, ἤτοι λήξιν τὴν 13 Μαΐου 1954. Τέλος διὰ τῆς § 10 ὁρίζεται ὅτι: «Ἡ παροῦσα ἰσχύει εἰς τὰς περιφερείας τῆς Ἐπικρατείας, εἰς ἃς ὑπὸ τῶν οἰκείων ἀγορανομικῶν ἐπιτροπῶν ἀναγνωρίζεται εἰς τὰς ἀρτοποιητικὰς δαπάνας σχετικὸν κονδύλιον ἀμοιβῆς ἀρτοϋπαλλήλων».

(*) ΕΚΔ 18, σ. 541.

Κατόπιν τῶν ἀνωτέρω δέον ὅπως χωρήσητε εἰς τὴν ἐπιδότησιν ἀνεργίας τῶν ἄνευ τῆς τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118/1945 ἀπολυθέντων ἀρτοϋπαλλήλων, οἵτινες:

1. Πρὸ τῆς βάσει τῆς ἀνωτέρω Πράξεως ἀπολύσεως αὐτῶν ἀπησχολοῦντο εἰς ἀρτοποιεῖα, λειτουργοῦντα εἰς τὰς ἀκολούθους περιφερείας τῆς Χώρας, εἰς ἃς εἶχεν ἀναγνωρισθῆ κονδύλιον δι' ἀμοιβὴν ἀρτοϋπαλλήλων: α) Τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης, β) Θεσσαλονίκης γ) Καβάλας, δ) Κερκύρας, ε) Μυτιλήνης, στ) Πατρῶν, ζ) Πύργου, η) Σύρου, θ) Χαλκίδος, ι) Ἀγρινίου, ια) Λιγίου, καὶ ιβ) Ἀμαλιάδος· καὶ

2. Ἀπελύθησαν ἐντὸς τοῦ χρονικοῦ διαστήματος ἀπὸ 4 μέχρι καὶ 13 Μαΐου ἐ.ἔ.

Οἱ οὕτως ἀπολυθέντες ἠσφαλισμένοι δέον ὅπως, ἀναγγελλόμενοι ὑμῖν ὡς ἄνεργοι, προσκομίζωσι βεβαίωσιν τοῦ οἰκείου ἐργοδότου περὶ τῆς ἰδιότητός των ὡς ἀρτοϋπαλλήλων, περὶ τῆς βάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 518/1954 Π.Υ.Σ. ἀπολύσεώς των, ὡς καὶ περὶ τῆς ἀκριβοῦς ἡμερομηνίας, καθ' ἣν ἔλαβε χώραν ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας αὐτῶν.

Τέλος ἐφιστῶμεν τὴν προσοχὴν ὑμῶν ἐπὶ τῆς ἐν προκειμένῳ αὐστηρᾶς ἐφαρμογῆς τῶν περὶ ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν ἀφ' ἑνὸς καὶ τῶν περὶ ἐλέγχου ἀνεργίας σχετικῶν ὁδηγιῶν μας ἀφ' ἑτέρου, δοθέντος ὅτι κατὰ τὸ παρελθὸν ἐσημειώθησαν καταστρατηγήσεις τῶν περὶ παροχῶν διατάξεων παρ' ἠσφαλισμένων τῆς κατηγορίας ταύτης συνδεομένων διὰ συγγενικῶν δεσμῶν μετὰ τῶν ἐργοδοτῶν αὐτῶν ἀρτοποιῶν.

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ, ἀναφερόμενοι εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 49/1954 ἡμετέραν ἐγκύκλιον, σημειοῦμεν ὅτι ἐξέλιπε πλέον ὁ λόγος τῆς παρὰ τῶν ἀπολυομένων ἀρτεργατῶν προσαγωγῆς τῶν περὶ ὧν ἡ § 6 ἐδ. β' τῆς ἀνωτέρω ἐγκυκλίου ἡμῶν βεβαιώσεων, ἐφ' ὅσον ἡ ἀπόλυσις αὐτῶν ἐπραγματοποιήθη ἐκτὸς τοῦ χρονικοῦ διαστήματος ἀπὸ 13 μέχρις 27.10.1953. *('Εγκύκλιος ὑπ' ἀριθ. 140/1954 Διοικήσεως Ι.Κ.Α. πρὸς τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α.)* (*).

(*) *Σημ. ΕΕΔ*: Ἡ ἀνω Πράξις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου δὲν ἐκρώσθη εἰσέτι διὰ νόμου. Ἐμφανίζεται οὕτω τὸ νομοθετικῶς ἀνώμαλον νὰ τροποποιῶνται διατάξεις ἰσχυόντων νόμων διὰ Πράξεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, τὸ κῦρος τῶν ὁποίων παραμένει ἐπὶ μακρὸν μετέπειτα καὶ δημιουργεῖται ἐκ τούτου ἀβεβαιότης δικαίου.

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ - ΕΓΓΡΑΦΑ ΑΡΧΩΝ - ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

I. ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ. — II. ΕΠΙΔΟΤΗΣΙΣ ΔΙ' ΑΝΕΡΓΙΑΝ ΑΡΤΕΡΓΑΤΩΝ.

I

Διευκρινίσεις διά την εφαρμογήν της ὑπ' ἀριθ. 27653/1954 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐργατοτεχνιτῶν(*). Ἐπειδὴ ἐγεννήθησαν ἀμφισβητήσεις ὡς πρὸς τὴν ἔννοιαν ὡρισμένων διατάξεων τῆς ὑπ' ἀριθ. 27653/1/1954 ἀποφάσεως ἡμῶν περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, ὑπηρετῶν καὶ ἐργατοτεχνιτῶν ἐν γένει», παρέχομεν συμπληρωματικῶς τὰς κάτωθι διευκρινίσεις:

1) Ἐν § 1 ἐδαφ. α' τῆς ἀνωτέρω ἀποφάσεως ἡ αὔξησις περιορίζεται εἰς 15 % διὰ τοὺς μισθωτοὺς τοὺς μὴ συμπληρώσαντας τὸ 19ον ἔτος τῆς ἡλικίας των καὶ μὴ ἔχοντας διετῆ τοὐλάχιστον προϋπηρεσίαν παρὰ τῷ αὐτῷ ἢ ἑτέρῳ ἐργοδότῃ. Διὰ τῆς διατάξεως ταύτης ἐκοπάη κυρίως ὁ περιορισμὸς τῆς αὐξήσεως ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν τῶν νεαρῶν μισθωτῶν, οἵτινες στεροῦνται προκαιδεύσεως ἐν τῇ ἐργασίᾳ γενικῶς καὶ οὐχὶ ἐν τῇ εἰδικότητι. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἐγένετο χρῆσις τοῦ ὅρου προϋπηρεσία ἄνευ περιορισμοῦ τινος, ἤτοι ὑπὸ τὴν εὐρεῖαν ἔννοιαν τῆς οἱασδήποτε προϋπηρεσίας ἐν τῇ παροχῇ ἐξηρτημένης ἐργασίας. Κατὰ συνέπειαν διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς διατάξεως ταύτης θὰ λαμβάνηται ὑπ' ὄψιν οὐχὶ ἁπλῶς ἡ προϋπηρεσία ἐν τῷ κλάδῳ, παρ' ᾧ ἤδη ἀπασχολεῖται ὁ μισθωτός, ἀλλὰ πᾶσα οἱαδήποτε προϋπηρεσία τούτου ὡς μισθωτοῦ.

2) Ὑπεστηρίχθη, εἰ καὶ μὴ ὤφειλε, ὅτι ἡ διὰ τῆς ἀνωτέρω ἀποφάσεως παρεχομένη αὔξησις ὑπολογίζεται μόνον ἐπὶ τῶν ἐλαχίστων ὁρίων μισθοῦ τῶν ἰσχυόντων τὴν 9.4.1953, λόγῳ τῆς ἐν § 1 αὐτῆς χρησιμοποιουμένης φράσεως «ὡς τοιούτων νοουμένων τῶν βασικῶν μισθῶν ἢ ἡμερομισθίων κλπ.». Ἐπ' αὐτοῦ ἔχομεν νὰ παρατηρήσωμεν τὰ ἀκόλουθα:

Ἐὰν τῷ ὄντι τοιαύτη ἦτο ἡ βούλησις τοῦ νομοθέτου, νὰ περιορίσῃ δηλαδὴ τὴν αὔξησιν εἰς μόνα τὰ ἐλάχιστα ὅρια μισθοῦ, δὲν θὰ ὑπῆρχε λόγος νὰ προστεθῇ ἐν τῇ ὡς ἄνω ἀποφάσει ἡ § 2, ἥτις ὁμιλεῖ ἀποκλειστικῶς περὶ αὐξήσεως τῶν κατωτάτων ὁρίων. Ἄλλωστε ἡ προσθήκη τῆς φράσεως «ὡς τοιούτων νοουμένων τῶν βασικῶν μισθῶν ἢ ἡμερομισθίων κλπ.» ἐγένετο, διότι πρόθεσις τοῦ νομοθέτου ὑπῆρξε νὰ μὴ χορηγηθῇ ἡ αὔξησις ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν καταβαλλομένων τὴν 9.4.1953 ἀποδοχῶν, εἰς τὴν ἔννοιαν τῶν ὁποίων περιλαμβάνονται ἀναντιρρήτως καὶ διάφορα ἐπιδόματα (παραγωγῆς, ἀποδόσεως κλπ.), ἅτινα παρέχονται ἐπὶ πλέον τοῦ πράγματι καταβαλλομένου βασικοῦ μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου ἢ ὑπολογίζονται εἰς ποσοστὰ ἐπ' αὐτῶν. Ἐν τῇ πράξει ἄλλωστε τὸ σύνηθες συμβαῖνον εἰς περιπτώσεις καταβολῆς ὑπερτέρων τῶν ἐλαχίστων ὁρίων ἀποδοχῶν, εἶναι

(*) ΕΕΔ 13, σελ. 613.

φως. Δύναται νὰ γίνηται καὶ προφορικῶς, διότι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 1 ν. 4558/1930 περὶ ἐγγράφου καταγγελίας ἰσχύει μόνον ἐπὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων.

Δὲν ἰσχύει ἐπίσης δι' αὐτοὺς ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 3 ν. 4558/1930 περὶ καταβολῆς τοῦ 1/4 τῆς ἀποζημιώσεως, περιοριζομένη μόνον εἰς ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους.

Παραλείπων ὁ ἐργοδότης τὴν κατὰ τὰ ἄνω προειδοποίησιν τοῦ ἐργάτου ὀφείλει τὴν ἀποζημίωσιν, ἡ ὁποία ὁρίζεται ἐν τῷ ἄνω β.δ., χωρὶς καὶ αὕτη, ὡς σημειοῦται ἀνωτέρω, νὰ συνδέηται πρὸς τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.

***

Πρὸς ἀπροειδοποιήτου καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας, ὁπότε ἰδρύεται τὸ κατὰ τὰ ἄνω δικαίωμα τοῦ μισθωτοῦ ἐπὶ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112/1920 ἢ τοῦ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920, ἐξομοιοῦται, κατὰ τὸ ἄρθρ. 7 τοῦ ν. 2112/1920, καὶ ἡ μονομερὴς βλαπτικὴ μεταβολὴ τῶν ὅρων συμβάσεως ἐργασίας (10).

λὴν ἀποζημιώσεως ἴσης πρὸς τὸ σύνολον τῶν τακτικῶν ἀποδοχῶν, ἃς ὁ μισθωτὸς ἔλαβεν, ἀντὶ τῆς παρεχομένης ἐργασίας κατὰ τὰς ἐργασίμους ἡμέρας, πρὸ τῶν ὁποίων ἔπρεπε νὰ γίνῃ ἡ προειδοποίησις (Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2373/1951, ΕΕΔ 11, 791, ἔνθα σημειώσεις μας).

(10) Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ ν. 2112 ἐφαρμόζεται ἀναλογικῶς διὰ τὴν ταυτότητα τοῦ νομοθετικοῦ λόγου καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν (Α.Π. 309/1950, ΕΕΔ 9, 155).

Κατὰ τὴν ἔννοιαν ὅμως τῆς διατάξεως ταύτης καὶ διὰ τὸ δικαίωμα τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου ἀπαιτεῖται νὰ ἀποχωρήσῃ ὁ μισθωτὸς ἐκ τῆς ἐργασίας του, αἴρεται δὲ τὸ δικαίωμα, ἂν ἀποδεχθῇ τὴν μεταβολήν (11).

***

Διὰ τοῦ νέου νόμου δὲν θίγεται ἡ κειμένη περὶ προστασίας ἐκδόρων παλαιῶν πολεμιστῶν Νομοθεσία (ἄρθρ. 7 ἀ.ν. 241/1936, ἄρθρ. 1 ἀ.ν. 771/1937) καὶ ἄλλαι εἰδικαὶ διὰ τὴν προστασίαν ἀπὸ ἐλευθέρας ἀπολύσεως διατάξεις.

(11) Αὕτη εἶναι ἡ ἄποψις τῶν νεωτέρων ἀποφάσεων τοῦ Ἀρείου Πάγου (Α.Π. 149/1948, ΕΕΔ 7, 390, Α.Π. 349/1953, ΕΕΔ 12, 770, Α.Π. 668/1953, ΕΕΔ 13, 152).

Μετὰ τὴν κατάργησιν τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118/1945 δὲν ἔχει πλέον ἔδαφος ἐφαρμογῆς ἡ ἐν τῇ νομολογίᾳ τοῦ Ἀρείου Πάγου (ΕΕΔ 12, 408) γενομένη δεκτὴ ἄποψις ὅτι ἡ κατὰ τὸ ἄρθρ. 7 ν. 2112 μονομερὴς βλαπτικὴ μεταβολὴ τῶν ὅρων συμβάσεως ἐργασίας δὲν ἐπιφέρει, ἐν μὴ ἀποδοχῇ ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ, τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως, οὐδ' ὑποχρεοῖ αὐτόν, ὅπως ἢ ἀποδεχθῇ τὴν μεταβολὴν ἢ ἀποχωρήσῃ τῆς ἐργασίας, περιοριζόμενος εἰς τὴν κατὰ ν. 2112 ἀποζημίωσιν, ἀλλὰ χορηγεῖ αὐτῷ τὸ δικαίωμα, ὅπως, ἀποχρόων τὴν βλαπτικὴν μεταβολὴν καὶ συνεχίζων τὴν πρὸς τὸν ἐργοδότην προσφορὰν τῶν ὑπηρεσιῶν του ὑπὸ τοὺς πρὸ τῆς μεταβολῆς συμβατικοὺς ὅρους, ἀξιώσῃ τὴν καταβολὴν αὐτῷ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότουμένων ἀποδοχῶν του.

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΝΟΜΟΙ

2882/1954 ΝΟΜΟΣ

Περὶ διατάξεών τινων ἀφορωσῶν τὸ ἰδιωτικὸν προσωπικὸν τῆς Βασιλικῆς Ἀεροπορίας.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 132 τῆς 26 Ἰουνίου 1954)

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς, ἀποφασίζομεν καὶ διατάσσομεν :

Ἄρθρον μόνον

1. Εἰς τὸ προσλαμβανόμενον παρὰ τοῦ Δημοσίου, δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 40 τοῦ ἀ.ν. 1846/1939 «περὶ τοῦ ἰδιωτικοῦ προσωπικοῦ ἐν γένει τοῦ Κρατικοῦ Ἐργοστασίου Ἀεροπλάνων» καὶ τοῦ ἄρθρου 138 τοῦ ν. 5121/1931 «περὶ ὀργανισμοῦ τῆς Πολεμικῆς Ἀεροπορίας», ὡς συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ ἀ. ν. 1062/1938, προσωπικὸν τῆς Βασ. Ἀεροπορίας ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 1 καὶ 3 τοῦ ν. 2112/1920, ὡς αὗται ἐτροποποιήθησαν καὶ συνεπληρώθησαν μέχρι τοῦδε, καὶ τῶν ἄρθρων 3 καὶ 5 τοῦ ἀπὸ 16/18.7.1920 ἐκτελεστικοῦ τούτου β. διατάγματος, ὡς πρὸς τὸν χρόνον τῆς προειδοποιήσεως διὰ τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ τὸ ποσὸν τῆς καταβλητέας ἀποζημιώσεως.

2. Ἀποζημιώσεις καταβληθεῖσαι μέχρι σήμερον βάσει τῶν ὡς ἄνω διατάξεων εἰς ἀπολυθέντας πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος θεωροῦνται ὡς αἱ προσήκουσαι τοιαῦται.

3. Αἱ παράγραφοι 1 καὶ 2 τοῦ ἄρθρου 14 τοῦ ἀ.ν. 1846/1939 «περὶ ἰδιωτικοῦ προσωπικοῦ τοῦ Κρατικοῦ Ἐργοστασίου Ἀεροπλάνων» αἱ ἀφορῶσαι μετάθεσιν ἐντὸς τοῦ ἐργοστασίου καὶ ἀποσπάσεις ὑπαλλήλων τοῦ Κ.Ε.Α. ἐπεκτείνονται καὶ ἐφαρμόζονται ἀναλόγως καὶ διὰ τὸ ἡμερομίσθιον ἰδιωτικῶν προσωπιῶν τοῦ Κ.Ε.Α.

4. Ἡ ἐν τῇ παραγράφῳ 3 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ἀ. ν. 1011/1937 «περὶ Κρατικοῦ Ἐργοστασίου Ἀεροπλάνων» φράσις «ἑνὸς τῶν Ἀνωτέρων Διοικητῶν τῆς Β. Α.» ἀντικαθίσταται ὡς ἀκολούθως :

«Ἑνὸς τῶν Ἀρχηγῶν τῶν Ἀρχηγείων τῆς Β.Α., ὡς Προέδρου».

5. Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ παρὼν νόμος, ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Ἰουνίου 1954

—

2887/1954 ΝΟΜΟΣ

Περὶ συμπληρώσεως τῆς § 3 τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ ν.δ. 2510/1953 τῆς ἀφορώσης τὴν ἔγκρισιν Κανονισμῶν ρυθμίσεως φορτοεκφορτώσεων.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 144 τῆς 5 Ἰουλίου 1954)

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς, ἀποφασίζομεν καὶ διατάσσομεν :

Ἄρθρον μόνον

Ἐφεξῆς οἱ παρὰ τῶν Ἐπιτροπῶν Ρυθμίσεως Φορτοεκφορτώσεων Λιμένος καταρτιζόμενοι Κανονισμοὶ καὶ τιμολόγια ἐν γένει, περὶ ὧν ἡ § 3 β' τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ ν. δ. 2510/1953 «περὶ ρυθμίσεως ζητημάτων τινῶν προσωπικοῦ Τραπεζιτικῶν Ἱδρυμάτων καὶ ἄλλων τινῶν διατάξεων», ἐγκρίνονται διὰ κοινῶν ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας, Ἐμπορίου καὶ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας, καταργουμένης πάσης ἐνόχου ἀντιθέτου διατάξεως.

Ὁ παρὼν νόμος, ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Ἰουνίου 1954

—

2901/1954 ΝΟΜΟΘ. ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Κώδικος φορολογίας καθαρῶν προσόδων.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 151 τῆς 19 Ἰουλίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 35 τοῦ Συντάγματος καὶ τὴν ἀπὸ 2 Ἰουλίου 1954 σύμφωνον γνώμην τῆς κατὰ τὴν § 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρ. 35 Εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐκ Βουλευτῶν, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν :

. . . . . .

Ἄρθρον 13

Φορολογία ΣΤ' Κατηγορίας

(ἀμοιβῶν ἐκ μισθωτῶν ὑπηρεσιῶν)

. . . . . .

Ἄρθρον 14

1. Ὁ κατὰ τὸν Κώδικα φορολογίας καθαρῶν προσόδων ἐπιβαλλόμενος φόρος τῆς ΣΤ' Κατηγορίας (ἀμοιβῶν ἐκ μισθωτῶν ὑπηρεσιῶν) ὑπολογίζεται ἐπὶ τῶν ἀπὸ 1 Ἰουλίου 1954 καὶ ἐφεξῆς κτωμένων κατ' ἔκαστον οἶκον. ἔτος μισθῶν, ἡμερομισθίων, ἀποζημιώσεων, συντάξεων κλπ. κατὰ τὴν ἀκόλουθον κλίμακα :

Κλιμάκιον προσόδου	Φορολογικὸς συντελεστὴς οἰᾶ	Φόρος κλιμακίου	Σύνολον προσόδου	Φόρου
12.000	—	—	12.000	ἀφορολόγ.
6.000	3	180	18.000	180
6.000	4	240	24.000	420
6.000	6	360	30.000	780
6.000	8	480	36.000	1.260
6.000	10	600	42.000	1.860
6.000	14	840	48.000	2.700
6.000	18	1.080	54.000	3.780
6.000	22	1.320	60.000	5.100
15.000	20	3.000	75.000	8.100

Ἐπὶ τοῦ τμήματος τῶν ὑπὲρ τὰς 75.000 δραχμὰς ἐτησίων ἀποδοχῶν ἐφαρμόζονται οἱ συντελεσταὶ τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ παρόντος.

2. Ἡ παρακράτησις ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου τοῦ ἀποδιδομένου εἰς τὸ Δημόσιον φόρου ΣΤ' Κατηγορίας γίνεται κατὰ μῆνα. Διὰ τὴν ἐξεύρεσιν

τοῦ φόρου ἐφαρμόζεται μηνιαία κλίμαξ, εἰς τὴν ὁποίαν τὸ ἀφορολόγητον ὅριον, τὰ ποσὰ τῶν κλιμακίων προσόδων καὶ τὰ ποσὰ τοῦ φόρου ἑκάστου κλιμακίου εἶναι τὸ δωδέκατον τῶν ἀντιστοίχων τῆς ἐτησίας κλίμακος τῆς προηγουμένης παραγράφου.

3. Ἐξαιρετικῶς κατὰ τὸ οἰκονομικὸν ἔτος 1954 - 1955 ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ ν.δ. 2561/1953 προσωρινὴ βεβαίωσις τοῦ φόρου ΣΤ' Κατηγορίας τῶν καθαρῶν προσόδων καὶ τελῶν χαρτοσήμου ἐνεργηθήσεται ἐπὶ τῇ βάσει προσωρινῆς δηλώσεως τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ. 26 τοῦ Κώδικος φορολογίας καθαρῶν προσόδων ὑποχρέου εἰς παραπράτησιν καὶ ἀπόδοσιν εἰς τὸ Δημόσιον τοῦ φόρου ΣΤ' Κατηγορίας, ἐπιδιδομένης μέχρι τῆς 31 Αὐγούστου 1954 εἰς τὸν ἁρμόδιον Οἰκονομικὸν Ἔφορον. Ἡ δήλωσις αὕτη δέον νὰ περιέχῃ α) τὰς ἀποδοχὰς τοῦ ὑπαλλήλικοῦ καὶ ἐργατικοῦ προσωπικοῦ τοῦ δηλοῦντος κατὰ τὸν μῆνα Ἰούλιον 1954 ἀναλυτικῶς, ὡς καὶ τὰς καταβληθείσας συντάξεις, καὶ β) τὸν ἐπ' αὐτῶν ἀναλογοῦντα φόρον ΣΤ' Κατηγορίας καὶ τὰ τέλη χαρτοσήμου. Τὰ ποσὰ τοῦ μηνιαίου τούτου φόρου καὶ τελῶν χαρτοσήμου πολλαπλασιάζονται ἐπὶ 9, τὰ προκύπτοντα δὲ ποσὰ ἀποτελοῦσι τὸν προσωρινῶς βεβαιωτέον κατὰ τὸ οἰκον. ἔτος 1954—1955 φόρον τῆς ΣΤ' Κατηγορίας καὶ τὰ τέλη χαρτοσήμου κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ν.δ. 2561/1953, τηρουμένων ὡς πρὸς τὰ λοιπὰ τῶν ὑπὸ τοῦ ἐν λόγῳ ἄρθρου ὁριζομένων.

4. Ἐν περιπτώσει μὴ ὑποβολῆς ἐκ μέρους τοῦ ὑποχρέου τῆς κατὰ τὴν προηγουμένην § 3 προσωρινῆς δηλώσεως ἢ ἐπιδόσεως ἀνειλικρινοῦς τοιαύτης, ὁ Οἰκονομικὸς Ἔφορος προβαίνει εἰς τὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 5 τοῦ ν.δ. 2561/1953 προσωρινὴν βεβαίωσιν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐγγραφῆς τῆς ἀφορώσης εἰς τὰς ἀποδοχὰς τοῦ προηγουμένου οἰκονομικοῦ ἔτους 1953—1954, καταλογίζων ἅμα εἰς τὸν ὑπόχρεον καὶ χρηματικὸν πρόσπιμον ὁριζόμενον εἰς ποσὸν ἴσον πρὸς τὸν ὑπὸ τοῦ ν.δ. 632/1948 προβλεπομένην προσαύξησιν ἐπὶ παρακρατουμένου φόρου λόγῳ παραλείψεως ἐπιδόσεως δηλώσεως ἢ ἐπιδόσεως ἀνειλικρινοῦς τοιαύτης.

5. Αἱ διατάξεις τῶν προηγουμένων §§ 3 καὶ 4 ἐφαρμόζονται ἀναλόγως καὶ διὰ τὸν κατὰ τὸ ἄρθρ. 5 τοῦ ἀ.ν. 843/1949 φόρον.

. . . . . .

Ἄρθρον 19

1. Δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, δημοσιευομένων διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, δύναται νὰ καθορίζηται ὁ τύπος καὶ τὸ περιεχόμενον τῶν δηλώσεων φορολογίας καθαρῶν προσόδων, ἀναλυτικῆς καὶ συνθετικῆς.

2. Ἡ ἰσχὺς τοῦ παόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, πλὴν τῶν διατάξεων δι' ἃς ἄλλως ἐν αὐτῷ ὁρίσται.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Ἰουλίου 1954

ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τῶν Σιδηροδρόμων Ἑλληνικοῦ Κράτους.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 145 τῆς 5 Ἰουλίου 1954)

Εἰς τὸ δημοσιευθὲν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 123 Α' Φ.Ε.Κ. τῆς 18.6.1954 β. δ/γμα «περὶ ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τῶν Σιδηροδρόμων Ἑλληνικοῦ Κράτους» (*) ἐπέρχεται ἡ κάτωθι διόρθωσις:

Σελὶς 974 στήλη α', ἄρθρον 1, § 1 προσωπικὸν ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας, ἀριθ. 30: ἀντὶ 1.100.000 εἰς τὸ ὀρθὸν 1.000.000.

(Ἐκ τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνιῶν)

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ ἀναπροσαρμογῆς τοῦ συντελεστοῦ δευτερευουσῶν ἀπολαυῶν τοῦ προσωπικοῦ τῶν Σ.Ε.Κ.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 143 τῆς 3 Ἰουλίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1. Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 15 § 1 τοῦ ἀ.ν. 1538/1950 «περὶ ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου».

2. Σύμφωνον γνωμοδότησιν τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν διατυπωθεῖσαν ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 121/1954 πρακτικῷ αὐτοῦ τῆς 6.5.1954, καὶ

3. Γνωμάτευσιν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, διατυπωθεῖσαν ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 265/1954 πρακτικῷ αὐτοῦ τῆς 12.5.1954, προτάσει τῶν ἡμετέρων ἐπὶ τῶν Συγκοινωνιῶν καὶ Οἰκονομικῶν Ὑπουργῶν, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

Αἱ ἐν τῷ κανονισμῷ δευτερευουσῶν ἀπολαυῶν τοῦ προσωπικοῦ τῶν Σ.Ε.Κ., τῷ κυρωθέντι διὰ τοῦ ἀπὸ 19.1.1926 δ/τος, καθοριζόμεναι βασικαὶ ἀποζημιώσεις ἢ ἀμοιβαί, ὑπολογιζόμεναι ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἰσχύοντος τὴν 28ην Ὀκτωβρίου 1940 τιμαρίθμου, ἀναπροσαρμόζονται ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου 1954 ἐπὶ συντελεστῇ 880.

Εἰς τοὺς αὐτοὺς ἐπὶ τῶν Συγκοινωνιῶν καὶ Οἰκονομικῶν Ὑπουργοὺς ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παόντος διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 11 Ἰουνίου 1954

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ ἱδρύσεως Πρωτοβαθμίων Διοικητικῶν Ἀσφαλιστικῶν Δικαστηρίων ἐν Δράμᾳ, Ναυπλίῳ καὶ Μεσολογγίῳ.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 143 τῆς 3 Ἰουλίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 46 § 1, 47 § 1 καὶ 48 § 8 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», ὡς καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 244/5 Μαΐου 1954 γνώμην τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, προτάσει τῶν Ἡμετέρων ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης καὶ Ἐργασίας Ὑπουργῶν, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

Πρὸς ἐκδίκασιν τῶν ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1846/1951 ἀ.ν. ἀναφερομένων προσφυγῶν συνιστῶμεν ἐν Δράμᾳ, Ναυπλίῳ καὶ Μεσολογγίῳ Πρωτοβάθμια Διοικητικὰ Ἀσφαλιστικὰ Δικαστήρια μὲ κατὰ τόπον ἁρμοδιότητα αὐτῶν ἀντιστοίχως τὴν περιφέρειαν τοῦ Πρωτοδικείου Δράμας, Ναυπλίου καὶ Μεσολογγίου.

Εἰς τοὺς αὐτοὺς ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης καὶ

(*) ΕΕΔ 13, σελ. 721.

Ἐργασίας Ὑπουργοὺς ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 11 Ἰουνίου 1954

—

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ κυρώσεως τοῦ Κανονισμοῦ Προσωπικοῦ τῶν Κοινῶν Ταμείων Εἰσπράξεων Αὐτοκινήτων.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 141 τῆς 2 Ἰουλίου 1954).

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: α) Τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2119/9.5.1952 νόμου «περὶ συγκοινωνιῶν διὰ λεωφορείων αὐτοκινήτων» καὶ ἰδίᾳ τῆς § 2 τοῦ ἄρθρ. 20 τοῦ νόμου τούτου, β) τὴν κειμένην ἐργατικὴν Νομοθεσίαν, γ) τὴν γνώμην τοῦ Συμβουλίου Αὐτοκινήτων, διατυπωθεῖσαν ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 1258/1953 πράξει αὐτοῦ, δ) τὴν γνώμην τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, διατυπωθεῖσαν ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 185/1954 πρακτικῷ αὐτοῦ, ε) τὸν ὑπὸ τῆς Γενικῆς Συνομοσπονδίας Ἐπαγγελματιῶν Αὐτοκινητιστῶν Ἑλλάδος ὑποβληθέντα Κ.Π. τῶν Κ.Τ.Ε.Α. Αὐτοκινήτων διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 750/23.7.1953 ἀναφορᾶς της.

Προτάσει τῶν Ἡμετέρων ἐπὶ τῶν Συγκοινωνιῶν καὶ Ἐργασίας Ὑπουργῶν, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον πρῶτον

Κυροῦται ὁ ὑπὸ τῆς Γενικῆς Συνομοσπονδίας Ἐπαγγελματιῶν Αὐτοκινητιστῶν Ἑλλάδος καταρτισθεὶς καὶ ὑποβληθεὶς τὴν 23.7.1953 Κανονισμὸς Προσωπικοῦ Κοινῶν Ταμείων Εἰσπράξεων Λεωφορείων Αὐτοκινήτων, ἔχων ὡς ἀκολούθως:

Ἄρθρον 1

Αἱ ὑπηρεσίαι ἐν γένει τῶν κατὰ τὸν νόμον 2119/1952 Κοινῶν Ταμείων Εἰσπράξεων Λεωφορείων Αὐτοκινήτων διεξάγονται ὑπὸ τοῦ προσωπικοῦ διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως καὶ ὑπὸ τοῦ προσωπικοῦ κινήσεως.

Τὸ προσωπικὸν διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως ἀποτελοῦσιν οἱ λογιστής, ταμίας καὶ γραφεῖς. Τὸ προσωπικὸν κινήσεως ἀποτελοῦσιν οἱ σταθμάρχαι, ἔλεγκται, ὁδηγοὶ καὶ εἰσπράκτορες.

Τὸ προσωπικὸν διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως, οἱ σταθμάρχαι καὶ οἱ ἔλεγκται ἔχουσιν ἐργοδότην των τὸ Κ.Τ.Ε.Α. Οἱ ὁδηγοὶ καὶ οἱ εἰσπράκτορες ἔχουσιν ἐργοδότην των τὸν ἰδιοκτήτην τοῦ εἰς ὃ ἐργάζονται λεωφορείου.

Οἱ προσλαμβανόμενοι πρὸς ἀναπλήρωσιν τακτικοῦ ὑπαλλήλου, κωλυομένου νὰ ἐργασθῇ ἐκ τινος λόγου (ἀσθενείας, ἀδείας, ἀναπαύσεως, τιμωρίας), καλοῦνται «ἐφεδρικοὶ» συνάπτουν ὡρισμένου ἑκάστοτε χρόνου σύμβασιν ἐργασίας, οἱ μὲν ὁδηγοὶ καὶ οἱ εἰσπράκτορες μετὰ τοῦ ἰδιοκτήτου τοῦ εἰς ὃ ἐργάζονται λεωφορείου, οἱ δὲ λοιποὶ μετὰ τοῦ Κ.Τ.Ε.Α.

Ἅπαν τὸ ἀνωτέρω προσωπικὸν (διοικήσεως, διαχειρίσεως καὶ κινήσεως) ὑπάκειται εἰς τὴν διοικητικὴν καὶ πειθαρχικὴν ἐξουσίαν τοῦ Προέδρου καὶ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κ.Τ.Ε.Α. μὴ ἐξαιρουμένων τῶν ἐχόντων τὴν ἰδιότητα μετόχου τοῦ Κ.Τ.Ε.Α.

Ἄρθρον 2

Προτάσει τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κ.Τ.Ε.Α. καθορίζεται ἑκάστοτε ὑπὸ τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῶν μελῶν αὐτοῦ ἡ δύναμις τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Κ.Τ.Ε.Α. (λογιστῶν, ταμιῶν, γραφέων, σταθμαρχῶν καὶ ἐλεγκτῶν) κατ' εἰδικότητας, ἡ δὲ πλήρωσις τῶν θέσεων τούτων συντελεῖται δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

Ἡ πρόσληψις τοῦ τυχὸν ἀναγκαιοῦντος ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ τοῦ Κ.Τ.Ε.Α. γίνεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, παρ' οὗ ἐπίσης γίνεται πρόσληψις τοῦ τε ἐκτάκτου προσωπικοῦ (ὑπαλλήλων, γραφέων, σταθμαρχῶν καὶ ἐλεγκτῶν), ἐφ' ὡρισμένον χρόνον καὶ μέχρι τὸ πολὺ τριῶν μηνῶν πρὸς ἀντιμετώπισιν ἐκτάκτων καὶ ἀπροβλέπτων ὑπηρεσιακῶν ἀναγκῶν τοῦ Κ.Τ.Ε.Α., ὡς καὶ τοῦ ἐφεδρικοῦ.

Ἄρθρον 3

Γενικὰ προσόντα

Ἀπαγορεύεται ἡ πρόσληψις οἱουδήποτε μισθωτοῦ τοῦ Κ.Τ.Ε.Α. ἐφ' ὅσον οὗτος:

1) Δὲν κέκτηται τὴν ἑλληνικὴν ὑπηκοότητα.

2) Δὲν ἐξεπλήρωσε τὴν στρατιωτικὴν αὐτοῦ ὑποχρέωσιν ἢ νομίμως ἀπηλλάγη ταύτης.

3) Κατεδικάσθη δι' ἀπάτην ἢ κλοπὴν ἢ ὑπεξαίρεσιν ἢ κατάχρησιν ἐμπιστοσύνης ἢ πλαστογραφίαν, προκειμένου δὲ εἰδικῶς περὶ ἐλέγκτου καὶ εἰσπράκτορος ἢ δι' ἄδικον ἐπίθεσιν καθ' ὑποτροπήν, ἐν τῇ τελευταίᾳ δὲ περιπτώσει ἐν τῇ ἐνασκήσει τῶν καθηκόντων του.

4) Εἶναι προφανῶς ἀσθενὴς ἢ γενικῶς σιωρεῖται ὑγείας καὶ ὡς ἐκ τούτου εἶναι ἀκατάλληλος διὰ τὴν ἐργασίαν δι' ἣν προορίζεται.

5) Δὲν προσκομίσῃ πιστοποιητικὸν κοινωνικῶν φρονημάτων.

Προκειμένου περὶ ὁδηγοῦ ἢ εἰσπράκτορος, ὁ προσλαμβάνων ἰδιοκτήτης ὑποχρεοῦται νὰ καταθέσῃ τὸ ὡς ἄνω πιστοποιητικὸν κοινωνικῶν φρονημάτων εἰς τὸ οἰκεῖον Κ.Τ.Ε.Α.

Ἡ ἀπαγόρευσις αὕτη ἰσχύει διὰ τε τοὺς ὁδηγοὺς καὶ τοὺς εἰσπράκτορας.

Προκειμένου περὶ γραφέως ἢ εἰσπράκτορος, ἄγοντος ἡλικίαν ἐλάσσονα τῶν 23 ἐτῶν, δὲν ἰσχύει ὁ ὅρος τῆς ἐκπληρώσεως τῆς στρατιωτικῆς ὑποχρεώσεως ἢ νομίμου ἀπαλλαγῆς.

Ἄρθρον 4

Εἰδικὰ προσόντα

1. Λογιστής

Ὁ λογιστὴς δέον νὰ ᾖ κάτοχος διπλώματος Ἀνωτάτης Ἐμπορικῆς Σχολῆς ἀναγνωρισμένης ὑπὸ τοῦ Κράτους μὲ διετῆ τοὐλάχιστον ὑπεύθυνον καὶ συναφῆ προϋπηρεσίαν εἰς ἀξιόλογον βιομηχανικὴν ἢ ἐμπορικὴν ἐπιχείρησιν ἢ κρατικὴν τοιαύτην, εἴτε Μέσης Ἐμπορικῆς Σχολῆς ἀναγνωρισμένης ἐπίσης ὑπὸ τοῦ Κράτους, μὲ πενταετῆ, ὡς προείρηται, προϋπηρεσίαν, ἡλικίας δὲ οὐχὶ μείζονος τῶν 55, οὐδὲ μικροτέρας τῶν 30 ἐτῶν.

Ἡ κατὰ τὴν προηγουμένην διάταξιν προϋπηρεσία πιστοποιεῖται ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου, παρ' ᾧ ἠσκήθη αὕτη, ὡς καὶ δι' ὑπευθύνου δηλώσεως τοῦ ἰδίου, ἀμφοτέρων συννοσβλητέων τὸ βραδύτερον ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς προσλήψεως.

2. Ταμίας

Ὡς ταμίας προσλαμβάνεται ὁ ἔχων ἡλικίαν τοὐλάχιστον τριάκοντα ἐτῶν καὶ οὐχὶ μείζονα τῶν 55, κάτοχος δὲ ἀπολυτηρίου τοὐλάχιστον ἑξαταξίου Δημοτικοῦ Σχολείου, πρατιμωμένων

τῶν ἐχόντων ἀποδεδειγμένως εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν ταμίου ἢ διαχειριστοῦ ἢ λογιστοῦ.

Ὁ ταμίας ὀφείλει νὰ κατατέθῃ πρὸ πάσης ἀναλήψεως ὑπηρεσίας τὴν ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καθοριζομένην χρηματικὴν ἢ κτηματικὴν ἐγγύησιν ἢ τοιαύτην μιᾶς τῶν ἀνεγνωρισμένων Τραπεζῶν, ἥτις ἐγγύησις δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 20.000. Ἡ ἐγγύησις αὕτη κατατίπτει αὐτοδικαίως ὑπὲρ τοῦ Κ.Τ.Ε.Α. μέχρι τοῦ ποσοῦ τῆς προξενηθείσης εἰς τὸ Κ.Τ.Ε.Α. ζημίας ὑπὸ ταῦ ταμίου, ἔστω καὶ ἐξ ἀμελείας.

3. Γραφεὺς

Ὡς γραφεὺς προσλαμβάνεται ὁ κάτοχος ἐνδεικτικοῦ ὀγδόης τάξεως ὁκταταξίου Γυμνασίου ἢ ἰσοτίμου τάξεως Ἐμπορικῆς Σχολῆς ἢ Μέσης τοιαύτης Πρακτικοῦ Λυκείου ἀνεγνωρισμένων ὑπὸ τοῦ Κράτους, ἄγων δὲ ἡλικίαν οὐχὶ ἐλάσσονα τῶν 18 ἐτῶν, οὐδὲ μείζονα τῶν 50 ἐτῶν.

4. Σταθμάρχης

Ὡς σταθμάρχης προσλαμβάνεται ὁ κάτοχος ἐνδεικτικοῦ τετάρτης τάξεως ὁκταταξίου Γυμνασίου ἢ ἀντιστοίχου τάξεως Ἐμπορικῆς Σχολῆς ἢ Πρακτικοῦ Λυκείου ἀνεγνωρισμένων ὑπὸ τοῦ Κράτους, ὡς καὶ τῆς τυχὸν κατὰ νόμον ἀπαιτουμένης ἀδείας τῶν οἰκείων Ἀρχῶν, ἡλικίας δὲ οὐχὶ μείζονος τῶν 50, οὐδὲ ἐλάσσονος τῶν 25 ἐτῶν.

Ὡς σταθμάρχης δύναται νὰ προσληφθῇ καὶ ὁ κάτοχος ἀπολυτηρίου ἑξαταξίου Δημοτικοῦ Σχολείου μὲ ὀκταετῆ τοὐλάχιστον ὑπηρεσίαν ὁδηγοῦ λεωφορείου ἐντεταγμένου εἰς τὸ Κ.Τ.Ε.Α. ἢ πενταετῆ τοιαύτην ἐλεγκτοῦ παρὰ Κοινῷ Ταμείῳ ἢ τῷ Κ.Τ.Ε.Α. τοὐτῳ, ἐκτὸς ἂν πρόκειται περὶ ὑπηρεσιακοῦ, ὁπότε ἀρκεῖ καὶ τριετὴς τοιαύτη. Ὁ ἔχων τὰ προσόντα ταῦτα ἐλεγκτὴς ἢ ὁδηγὸς προτιμᾶται εἰς τὴν κατάληψιν κενῆς θέσεως τοῦ σταθμάρχου εἰς τὸ εἰς ὃ ὑπηρετεῖ Κ.Τ.Ε.Α., μεταξὺ δὲ πλειόνων προτιμᾶται ὁ ἀρχαιότερος.

5. Ἐλεγκτὴς

Ὡς ἐλεγκτὴς προσλαμβάνεται καὶ ὁ κάτοχος ἐνδεικτικοῦ τετάρτης τάξεως ὁκταταξίου γυμνασίου ἢ ἀντιστοίχου τάξεως Πρακτικοῦ Λυκείου ἢ Ἐμπορικῆς Σχολῆς ἀνεγνωρισμένων ὑπὸ τοῦ Κράτους καὶ τῆς τυχὸν κατὰ νόμον ἀπαιτουμένης ἀδείας τῶν οἰκείων Ἀρχῶν, ἡλικίας δὲ οὐχὶ μείζονος τῶν 50 ἐτῶν, οὐδὲ ἐλάσσονος τῶν 25 ἐτῶν.

Ὡς ἐλεγκτὴς δύναται νὰ προσληφθῇ καὶ κάτοχος ἀπολυτηρίου ἑξαταξίου Δημοτικοῦ Σχολείου μὲ πενταετῆ τοὐλάχιστον ὑπηρεσίαν ὁδηγοῦ ἢ πενταετῆ τοὐλάχιστον ὑπηρεσίαν εἰσπράκτορος εἰς τὴν ἀστικὴν συγκοινωνίαν.

Οἱ ἔχοντες τὰ προσόντα ταῦτα εἰσπράκτορες λεωφορείων ἢ ὁδηγοὶ ἐντεταγμένοι εἰς τὸ Κ.Τ.Ε.Α προτιμῶνται εἰς τὴν κατάληψιν κενωθείσης θέσεως ἐλεγκτοῦ εἰς τὸ Κ.Τ.Ε.Α. τοὐτο, ἂν κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τοῦ Κ.Τ.Ε.Α. ἔχωσι περισσότερα ἐπαγγελματικὰ προσόντα, μεταξὺ δὲ πλειόνων προτιμᾶται ὁ ἀρχαιότερος.

6. Ὁδηγὸς

Ὁ ὑπὸ τοῦ λεωφορειοὐχου προσλαμβανόμενος ὁδηγὸς δέον, πρὸς τῇ ἀδείᾳ τοῦ ὁδηγεῖν ἀντίστοιχον λεωφορεῖον, νὰ ἦ ἡλικίας οὐχὶ μείζονος τῶν 60, οὐδὲ ἐλάσσονος τῶν 20 ἐτῶν, πρὸς δὲ νὰ ἦ ἐφωδιασμένος διὰ βεβαιώσεως τῆς οἰκείας Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς, ὅτι δὲν ποιεῖται χρῆσιν ναρκωτικῶν, οὔτε ρέπει πρὸς τὴν μέθην, οὐδὲ ἔχει καταδικασθῇ τρίς, τοὐλάχιστον, διὰ τραυματισμὸν προσώπων κατὰ τὴν ἄσκησιν τῆς ὑπηρεσίας του, ἐξ ὑπαιτιότητος αὐτοῦ, ἀποδεδειγμένης διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως.

Ἡ βεβαίωσις αὕτη, ἄνευ τῆς ὁποίας ἀπαγορεύεται ἡ πρόσληψις ὁδηγοῦ, ἀφορᾷ καὶ τοὺς ἤδη ὑπηρετοὐντας, πλὴν τῆς καταδίκης διὰ τραυματισμόν.

7. Εἰσπράκτωρ

Ὁ ὑπὸ τοῦ λεωφορείου προσλαμβανόμενος εἰσπράκτωρ δέον νὰ ἦ ἡλικίας οὐχὶ μείζονος τῶν 45 ἐτῶν, οὐδὲ ἐλάσσονος τῶν 18 ἐτῶν, πρὸς δὲ κάτοχος ἀπολυτηρίου ἑξαταξίου Δημοτικοῦ Σχολείου καὶ τῆς τυχὸν κατὰ νόμον ἀπαιτουμένης σχετικῆς ἀδείας τῶν ἁρμοδίων Ἀρχῶν, ἄνευ τῆς ὁποίας ἀπαγορεύεται αὐτῷ ἡ ἄσκησις τοῦ ἐπαγγέλματος.

Εἰσπράκτωρ λεωφορείου δύναται νὰ εἶναι καὶ ὁ ἰδιοκτήτης αὐτοῦ, ἐφ' ὅσον ἔχει τὰ ἀνωτέρω προσόντα ὡς πρὸς τὰς γραμματικὰς γνώσεις.

Οἱ εἰσπράκτορες ὑποχρεοὐνται προσέτι διὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ὡς ἄνω ἀδείας ἐργασίας παρὰ τῷ Κ.Τ.Ε.Α. ὅπως προσαγάγωσι πρὸς τὸ Κ.Τ.Ε.Α. ἐγγυητικὴν ἐπιστολὴν ἀξιοχρέου κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ προέδρου προσώπου ἢ τοῦ προσλαμβάνοντος τούτους ἰδιοκτήτου, καλύπτουσαν διαχείρισιν δύο ἡμερῶν εἰσπράξεων.

Ἄρθρον 5

Ὑπηρεσιακὰ καθήκοντα ὑπαλλήλων

Α'. Ε ἰ δ ι κ ὰ

1. Ὁ λογιστὴς

α) Διεξάγει τὴν λογιστικὴν ὑπηρεσίαν συνισταμένην εἰς τὴν καθ' ἑκάστην κατόπιν σχετικοῦ ἐλέγχου ἐγγραφὴν τῶν εἰσπράξεων, πληρωμῶν, δοσοληψιῶν καὶ τῶν πάσης φύσεως στατιστικῶν στοιχείων ἐκμεταλλεύσεως, τηρῶν ἐνήμερα καὶ πρόσφορα πρὸς ἔλεγχον ὑπὸ πᾶσαν στιγμὴν τὰ ὑπὸ τῶν δυνάμει τῆς § 1β τοῦ ἄρθρου 20 τοῦ ν. 2119/1953 καθοριζόμενα λογιστικὰ βιβλία κλπ.

β) Ἐπιμελεῖται τῆς ἐκδόσεως γραμματίων εἰσπράξεως ἐκ τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῶν λεωφορείων, ἐξ ἀναλήψεως τῶν παρὰ τῆς Τραπέζης κατατεθέσεων, ἐκ προστίμων τοῦ προσωπικοῦ καὶ ἐξ οἱασδήποτε ἄλλης αἰτίας.

Ἐπιμελεῖται ἐπίσης τῶν γραμματίων πληρωμῶν διὰ πᾶσαν δαπάνην τοῦ Κ.Τ.Ε.Α. διὰ πληρωτέα εἰς τοὺς μετόχους ἢ εἰς τρίτους ποσά, ὡς καὶ διὰ τὰς παρὰ ταῖς Τραπέζαις κατατεθείσας.

γ) Τηρεῖ μισθοδοτικὰς κατασταίσεις τοῦ προσωπικοῦ, καταχωρῶν δι' ἕκαστον ὑπάλληλον καὶ τὰς κυκανονισμένας ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου ἢ ἄλλας κρατήσεις.

δ) Ἐνεργεῖ τὴν χαρτοσήμανσιν τῶν ἐνταλμάτων καὶ λογαριασμῶν συμφώνως πρὸς τὰς κειμένας διατάξεις.

2. Ὁ ταμίας

Διεξάγει ἅπασαν τὴν ταμιακὴν ὑπηρεσίαν, ἐνεργῶν τὰς εἰσπράξεις καὶ πληρωμὰς τοῦ Κ.Τ.Ε.Α. βάσει τῶν ὑπὸ τοῦ λογιστοῦ ἐκδιδομένων σχετικῶν ἐνταλμάτων, τηρῶν ἐνήμερα καὶ πρόσ-

φορα πρὸς ἔλεγχον ἀνά πᾶσαν στιγμὴν τὰ βιβλία τοῦ Ταμείου καὶ τὰ βοηθητικὰ τούτων.

Μερίμνῃ καθ' ἑκάστην διὰ τὴν παρὰ ταῖς Τραπέζαις καὶ εἰς τοὺς κεκανονισμένους εἰδικοὺς λογαριασμοὺς κατάθεσιν τῶν εἰσπράξεων καὶ παντὸς ποσοῦ ἀνήκοντος εἰς τὸ Κ.Τ.Ε.Λ.

Τὸν ταμίαν ἀπόντα ἢ κωλυόμενον ἀναπληροῖ ἓν μέλος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ὁριζόμενον ὑπ' αὐτοῦ. Ἐὰν τὸ κώλυμα τοῦ ταμίου διαρκῇ ὑπὲρ τὸν μῆνα, ὀφείλει τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον νὰ ὁρίσῃ ἀναπληρωτήν του ὑπάλληλον τοῦ Κ.Τ.Ε.Λ. Οὗτος τοποθετεῖται εἰς τὴν θέσιν τοῦ ταμίου δι' ὅσον χρόνον δεδικαιολογημένως διαρκεῖ τὸ κώλυμα τοῦ ταμίου.

3. Γραφεῖς

Οἱ γραφεῖς εἶναι βοηθοὶ τοῦ λογιστηρίου καὶ τοῦ ταμείου ἐκτελοῦντες πᾶσαν ἀνατιθεμένην αὐτοῖς σχετικὴν ὑπηρεσίαν.

4. Ὁ σταθμάρχης

Ὁ σταθμάρχης ἐπιμελεῖται τῆς ἀκριβοῦς ἐκτελέσεως τῶν δρομολογίων, τηρῶν τοὺς πίνακας ἐργασίας τῶν λεωφορείων καὶ τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν, ἀσκῶν τὴν ἐποπτείαν ἐπὶ τοῦ λοιποῦ προσωπικοῦ κινήσεως (ἐλεγκτῶν, ὁδηγῶν καὶ εἰσπρακτόρων), σημείων δὲ καὶ ἀναφέρων εἰς τὴν διεύθυνσιν πᾶσαν καθυστέρησιν ἢ ἀνωμαλίαν. Ἐπιμελεῖται τῶν κλήσεων καὶ ἀναφορῶν πρὸς ἀπολογίαν.

Ἔχει ἐπίσης τὴν εὐθύνην διὰ τὴν τήρησιν τῆς καθαριότητος τοῦ ἐσωτερικοῦ τῶν λεωφορείων, δικαιούμενος νὰ μὴ δρομολογῇ λεωφορεῖον, ὅπερ κατὰ τὴν κρίσιν του δὲν τηρεῖ τοὺς ὅρους καθαριότητος, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τὴν πληρεστέραν ἐξυπηρέτησιν τῶν ἐνδιαμέσων στάσεων.

Εἰς πᾶσαν περίπτωσιν συρροῆς ἀναμενόντων ἐπιβατῶν, ὁ σταθμάρχης ὀφείλει νὰ ἀντιμετωπίζῃ συντόνως πᾶν ἐνδεχόμενον πλημμελοῦς ἐξυπηρετήσεως τοῦ κοινοῦ, λαμβάνων τὰ προσήκοντα μέτρα, διὰ τὴν κατὰ σειρὰν προσελεύσεως ἐπιβίβασιν τῶν ἀναμενόντων ἐπιβατῶν. Ἐὰν ἡ συρροὴ ἐπιβατῶν εἶναι συνήθης καὶ ὀφείλεται εἰς βλάβην ἑνὸς ἢ πλειόνων λεωφορείων τῆς γραμμῆς ἢ εἰς οἱανδήποτε ἄλλην αἰτίαν, ὁ σταθμάρχης συμπληροῖ τὰ κενὰ δι' ἐφεδρικῶν λεωφορείων, κατόπιν σχετικῆς συνεννοήσεως μετὰ τοῦ προέδρου τοῦ Κ.Τ.Ε.Λ. ἢ ἀμέσως ὑπὸ ἰδίαν του εὐθύνην, ἐὰν ἡ ἀνάγκη τοῦ ἐπείγοντος καθιστᾷ ἀνέφικτον τοιαύτην συνεννόησιν. Ἐπίσης ὁ σταθμάρχης ἐλέγχει τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐπιβατῶν.

5. Ὁ ἐλεγκτής

Κύριον καθῆκον τοῦ ἐλεγκτοῦ εἶναι ἡ διαπίστωσις τῆς ὑπὸ τοῦ εἰσπράκτορος χορηγήσεως εἰσιτηρίων εἰς πάντας τοὺς ἐπιβάτας τοῦ λεωφορείου δι' ἐλέγχου τῶν εἰς τούτους χορηγηθέντων εἰσιτηρίων ἐν συναφείᾳ πρὸς τὰς ἐνδείξεις τοῦ ὑπὸ τοῦ εἰσπράκτορος τηρουμένου φύλλου πορείας. Ὁ ἔλεγχος τῶν κεκτημένων τὸ οἰκεῖον δελτίον ἐλευθέρας κυκλοφορίας, ἡ ἐπίδοσις τῶν σχετικῶν κλήσεων πρὸς ἀπολογίαν, νὰ ἀναφέρῃ δὲ αὐθημερὸν εἰς τὴν διεύθυνσιν πᾶσαν κατὰ τὸν ἔλεγχον παρατηρηθεῖσαν ἀνωμαλίαν ἢ ἄλλας τοιαύτας σχετικὰς μὲ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας ὁδηγοῦ καὶ εἰσπράκτορος.

Ἐπίσης ἐλέγχει καὶ ἀναφέρει τὸν εἰσπράκτορα διὰ τὴν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὑπηρεσίας του τήρησιν τῶν ἐκάστοτε ἰσχυουσῶν ἀστυνομικῶν διατάξεων παρὰ τοῦ ὁδηγοῦ καὶ εἰσπράκτορος.

Κατὰ τὴν διάρκειαν ἐκτελουμένης διαδρομῆς, ὁ ἐλεγκτὴς ἐκτελεῖ καὶ χρέη σταθμάρχου ὅπου παρίσταται ἀνάγκη πρὸς τοῦτο. Δύναται ἐπίσης νὰ ἀναπληρώσῃ ἀπόντα ἢ κωλυόμενον σταθμάρχην ἐντολῇ τοῦ προέδρου τοῦ Κ.Τ.Ε.Λ., εἶναι δὲ συνυπεύθυνος μετὰ τοῦ σταθμάρχου διὰ τὴν πληρεστέραν ἐξυπηρέτησιν τῶν ἐνδιαμέσων στάσεων.

6. Ὁ ὁδηγός

Ὁ ὁδηγὸς πλὴν τῆς κανονικῆς ὁδηγήσεως ὑποχρεοῦται, ἐντὸς τοῦ κύκλου τῶν ἐπιβαλλομένων γνώσεων, εἰς πᾶσαν ἐπιμελῆ ἐνέργειαν διὰ τὴν καλὴν συντήρησιν τοῦ ὑπ' αὐτοῦ ὁδηγουμένου λεωφορείου, πᾶσαν βλάβην τοῦ ὁποίου, ἐπηρεαζούσαν τὴν καλὴν λειτουργίαν του, ὀφείλει νὰ γνωστοποιῇ ἀμέσως εἰς τὸν ἐλεγκτὴν ἢ σταθμάρχην τῆς γραμμῆς καὶ τὸν διοκτήτην τοῦ λεωφορείου. Ἐπίσης ἐποπτεύει καὶ ἐλέγχει τὴν ὑπὸ τοῦ εἰσπράκτορος τήρησιν τῆς καθαριότητος τοῦ λεωφορείου, ὑποχρεούμενος νὰ ἀναφέρῃ πᾶσαν παράλειψιν τούτου.

7. Εἰσπράκτωρ

Ὁ εἰσπράκτωρ ὑποχρεοῦται εἰς κανονικὴν χορήγησιν εἰσιτηρίων, καταβάλλων πᾶσαν ἐπιμέλειαν πρὸς ἀποφυγὴν μεταφορᾶς ἐπιβατῶν ἄνευ πληρωμῆς κομίστρου, ἐξαιρέσει τῶν κατὰ τὰς ἑκάστοτε κειμένας διατάξεις ἐφοδιασμένων διὰ τοῦ οἰκείου δελτίου ἐλευθέρας κυκλοφορίας. Ὀφείλει ἐπίσης νὰ καταχωρῇ εἰς τὸ τέρμα ἑκάστης ἁπλῆς διαδρομῆς ἢ εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ προέδρου τοῦ Κ.Τ.Ε.Λ. ὁριζόμενα δι' ἑκάστην γραμμὴν σημεῖα ἐν τῷ ὑπ' αὐτοῦ τηρουμένῳ φύλλῳ πορείας τὸν ἀριθμὸν τοῦ τελευταίου τῶν κατὰ τὴν διαδρομὴν διατεθέντων εἰσιτηρίων ἑκάστης κατηγορίας.

Τὰς ἐκ τῆς διαθέσεως τῶν εἰσιτηρίων εἰσπράξεις ὀφείλει ὁ εἰσπράκτωρ νὰ παραδίδῃ εἰς τὸ Ταμεῖον κατὰ τὰς ὑπὸ τῶν προέδρων τῶν Κ.Τ.Ε.Λ. καθοριζομένας ὥρας.

Ὁ εἰσπράκτωρ ἔχει τὴν κυρίαν εὐθύνην τῆς τηρήσεως καθαριότητος εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ λεωφορείου καὶ τοὺς ὑαλοπίνακας, ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς κατὰ τὸν χρόνον τῆς ὑπηρεσίας του, εἶναι δὲ κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον ὁ βοηθὸς τοῦ ὁδηγοῦ εἰς πράξεις συντηρήσεως τοῦ λεωφορείου (γενικὴ καθαριότης, λίπανσις τῶν δεομένων τοιαύτης στοιχείων τοῦ λεωφορείου κλπ.), ἐνεργῶν συμφώνως πρὸς τὰς ὁδηγίας του.

Ἐν περιπτώσει βλάβης τοῦ λεωφορείου κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κεκανονισμένης κυκλοφορίας του, ὅ τε ὁδηγὸς καὶ ὁ εἰσπράκτωρ αὐτοῦ ὑποχρεοῦνται, ὅπως καταβάλλωσι πᾶσαν προσπάθειαν πρὸς ἀνόρθωσιν, κατὰ τὸ δυνατὸν ἐπιτοπίως, τῆς γενομένης βλάβης καὶ ἐπαναλειτουργίαν τοῦ λεωφορείου.

Οἱ εἰσπράκτορες ὑπεραστικῶν λεωφορείων ὑποχρεοῦνται νὰ ἐπιμελῶνται τῆς κανονικῆς καὶ ἀσφαλοῦς τοποθετήσεως καὶ τακτοποιήσεως τῶν ἀποσκευῶν τῶν ἐπιβατῶν.

Β'. Γενικά

8. Ἅπαν τὸ προσωπικὸν κινήσεως δέον νὰ συμπεριφέρηται εὐγενῶς πρὸς τὸ ἐπιβατικὸν κοι-

νόν, νά τηρῆ εὐπρέπειαν καὶ τάξιν καὶ νά παρέχῃ προθύμως πᾶσαν πληροφορίαν. Συνομιλίαι τοῦ προσωπικοῦ καὶ ἀστεῖσμοὶ μεταξὺ των κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς διαδρομῆς τοῦ λεωφορείου ἀπαγορεύονται.

9. Πᾶν ὅ,τι ἀνευρίσκεται ἐντὸς τῶν λεωφορείων ὑπὸ τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν καὶ ἀνήκει εἰς ἐπιβάτην, δέον νά παραδίδεται ἀμελητὶ εἰς τὰ Γραφεῖα τοῦ Κ.Τ.Ε.Α. Συννπεύθυνοι εἶναι καὶ οἱ ὑπάλληλοι, αἵτινες, καίτοι γνωρίζουν τὴν ἀνεύρεσιν τοῦ ἀπολεσθέντος πράγματος, συγκαλύπτουσι ταύτην.

10. Ἀπαγορεύεται αὐστηρῶς ἡ διάθεσις εἰσιτηρίων εἰς τὸ ἐπιβατικὸν κοινόν, ὃν τὸ στέλεχος δὲν σημειοῦται εἰς τὴν οἰκείαν ἡμερησίαν κατάστασιν εἰσιτηρίων τοῦ Κ.Τ.Ε.Α.

Ἄρθρον 6

Κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας των οἱ ὑπάλληλοι τοῦ προσωπικοῦ κινήσεως φέρουσιν εἰδικὴν στολήν, ἧς ὁ τύπος, χρωματισμὸς καὶ ποιότης καθορίζουν δι' ἀποφάσεως των οἱ Ὑπουργοὶ Συγκοινωνιῶν καὶ Ἐργασίας, ὡς καὶ τὴν δαπάνην των. Αἱ στολαὶ τοῦ προσωπικοῦ εἶναι :

α) Μία θερινὴ δι' ἑκάστην θερινὴν περίοδον.

β) Μία χειμερινὴ διὰ δύο χειμερινὰς περιόδους.

γ) Μία χλαῖνη διὰ τρεῖς χειμερινὰς περιόδους.

Πᾶσα στολὴ συμπληροῦται διὰ πηλικίου.

Ἄρθρον 7

Μετὰ τὴν ἰδρυσιν τῶν διὰ τοῦ ἄρθρ. 21 τοῦ ν. 2119 προβλεπομένων Σχολῶν Προσωπικοῦ Λεωφορείων οἱ προσλαμβανόμενοι παρὰ τοῦ Κ.Τ.Ε.Α. ὡς ὑπάλληλοι τῶν ἐξωτερικῶν ὑπηρεσιῶν, σταθμάρχαι, ἐλεγκταί, ὡς καὶ οἱ ὑπὸ τῶν μετόχων προσλαμβανόμενοι ὁδηγοὶ καὶ εἰσπράκτορες, δέον ἀπαραιτήτως νά ὦσιν ἐφωδιασμένοι δι' ἐνδεικτικοῦ τῶν Σχολῶν ταύτων, βεβαιοῦντος τὴν γενομένην ἐκπαίδευσιν, τὴν εἰδικότητα, ὡς καὶ τὴν εὐόδιμον ἐξέτασιν τοῦ ἐκπαιδευθέντος.

Οἱ πρὸ τῆς ἱδρύσεως τῶν Σχολῶν ταύτων ὑπηρετοῦντες εἰς τὸ Κ.Τ.Ε.Α. σταθμαρχοελεγκταί, ὡς καὶ οἱ ὁδηγοὶ καὶ οἱ εἰσπράκτορες λεωφορείων, ὑποχρεοῦνται νά φοιτήσωσιν εἰς τὴν Σχολὴν ταύτην πρὸς μετεκπαίδευσιν καὶ θὰ ἐξέλθωσι ταύτης μετ' εὐόδιμον ἐξέτασιν ἐντὸς προθεσμίας καθοριζομένης ὑπὸ τοῦ ἐκδοθησομένου διατάγματος ἱδρύσεως τῶν Σχολῶν.

Ἄρθρον 8

Γενικαὶ διατάξεις

1. Αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρ. 3 καὶ 4 δὲν ἐφαρμόζονται εἰς τὸ ὑπηρετοῦν προσωπικὸν κατὰ τὴν ὑπηρέτησιν τοῦ παρόντος.

2. Τὸ προσωπικὸν τῶν Κ.Τ.Ε.Α. καὶ τῶν εἰς αὐτὸ ἐντεταγμένων λεωφορείων ὑποχρεοῦται κατὰ τὰς κεκανονισμένας ὥρας τῆς ἐργασίας του εἰς πᾶσαν ἐνέργειαν μὴ ρητῶς προβλεπομένην ἐν τῷ παρόντι κανονισμῷ, συναφῆ ὅμως πρὸς τὰ ἐν γένει καθήκοντα αὐτοῦ.

3. Προκειμένου διὰ τὰ ἀστικὰ λεωφορεῖα, οἱ εἰσπράκτορες ὀφείλουν νά καταθέτωσιν εἰς τὸ Κ.Τ.Ε.Α., καθ' ἑκάστην, ἀκεραίαν τὴν εἰσπραξιν τῆς προηγουμένης.

Εἰς τὸν χρόνον τῆς ἡμερησίας ἐργασίας λογίζεται καὶ ὁ χρόνος παραδόσεως τῶν εἰσπράξεων ὑπὸ τοῦ εἰσπράκτορος εἰς τὸ Κ.Τ.Ε.Α., μὴ δυνάμενος νά ὑπερβῇ τὰ 25' τῆς ὥρας. Ἐὰν ἐντὸς τῶν 25' δὲν παραλάβῃ ὁ ταμίας τὰ χρήματα, δικαιοῦται ὁ εἰσπράκτωρ νά καταθέσῃ ταῦτα τὴν ἑπομένην εἰς τὸν ταμίαν, τούτου ὑποχρεουμένου νά τὰ παραλάβῃ ἀμελητὶ καὶ ἀπροφασίστως.

Αἱ ὧραι παραδόσεως ἑκάστης διάδος προσωπικοῦ καθορίζονται ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κ.Τ.Ε.Α. καὶ ἀναρτῶνται εἰς πιναχίδας, θεωρημένας ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας ἀνὰ ἑξάμηνον, εἰς ἐμφανὲς μέρος τῶν οἰκείων Γραφείων ἑκάστου Κ.Τ.Ε.Α.

Ἐπίσης εἰς τὸν χρόνον ἡμερησίας ἐργασίας λογίζεται καὶ ὁ χρόνος παραδόσεως καὶ παραλαβῆς τοῦ αὐτοκινήτου ἀπὸ ἢ εἰς τὸν σταθμὸν αὐτοκινήτων, ὅστις καθορίζεται γενικῶς εἰς 10' τῆς ὥρας δι' ἑκάστην παραλαβὴν καὶ παράδοσιν, ἐφαρμοζομένου καὶ ἐν προκειμένῳ τοῦ δευτέρου ἐδαφίου τῆς παρούσης παραγράφου.

Ὁ λογιστὴς τοῦ Κ.Τ.Ε.Α. παραδίδει εἰς τοὺς εἰσπράκτορας τὰς καταστάσεις καὶ τὰ εἰσιτήρια, ἅτινα προμηθεύεται ἐκ τοῦ Ὀργανισμοῦ Ἐλέγχου τῶν δι' Αὐτοκινήτων Συγκοινωνιῶν (Ο.Ε.Α.Σ.), ἀπαγορευομένης τῆς προμηθείας τοιούτων ἐξ ἄλλης πηγῆς.

Ἄρθρον δεύτερον

Ἀποτελεῖ παράβασιν τοῦ διὰ τοῦ παρόντος Διατάγματος κυρουμένου Κανονισμοῦ, κολαζομένη πειθαρχικῶς καὶ ἀνεξαρτήτως τῶν προβλεπομένων ὑπὸ τῆς κειμένης νομοθεσίας διοικητικῶν ἢ ποινικῶν κυρώσεων, πᾶσα πρᾶξις ὑπαλλήλου διοικήσεως ἢ κινήσεως, ἀντικειμένη εἰς τὸν κανονισμὸν τοῦτον, ἡ πλημμελὴς ἐκτέλεσις τῶν ὑπὸ τούτου διαγραφομένων καθηκόντων τοῦ ὑπαλλήλου, ὡς καὶ πᾶσα ἐξ ὀλιγωρίας, ἀμελείας ἢ ἀπειθαρχίας παράλειψις πράξεως ἢ ἐνεργείας ὀφειλομένης ἐκ τῶν ὡς εἴρηται καθηκόντων.

Ἄρθρον τρίτον

1. Αἱ ἐπιβαλλόμεναι εἰς ἅπαν τὸ προσωπικὸν τοῦ τε Κ.Τ.Ε.Α. καὶ τοῦ εἰς αὐτὸ ἐντεταγμένου προσωπικοῦ τῶν λεωφορείων ποιναὶ εἶναι αἱ ἀκόλουθοι :

α) Ἐπίπληξις.

β) Πρόστιμον μέχρι τοῦ 1/4 τοῦ ἡμερομισθίου ἑκάστου μισθωτοῦ δι' ἑκάστην ἡμέραν, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 8 τοῦ Ν.Δ.

γ) Ἀργία ἀπὸ 1 μέχρις 7 ἡμερῶν.

δ) Ἀργία ἀπὸ 8 μέχρι 15 ἡμερῶν.

ε) Ἀργία ἑνὸς μηνός.

2. Οἱ δι' ἀργίας τιμωρούμενοι στεροῦνται τῶν ἀντιστοιχουσῶν εἰς τὰς ἡμέρας ταύτας ἀποδοχῶν των.

3. Τὰ ἐπιβαλλόμενα πρόστιμα κατατίθενται εἰς τὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος ἐπ' ὀνόματι τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας.

4. Οἱ τιμωρούμενοι δι' ἀργίας ὀφείλουν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ποινῆς τῆς ἀργίας νά ἔχωσι καταθέσει τὴν ἀδειαν αὐτῶν εἰς τὸν ἁρμόδιον πρόεδρον τῶν Κ.Τ.Ε.Α.

Ἄρθρον τέταρτον

1. Τὰς ποινὰς τοῦ ἄρθρ. 3 περιπτώσεις α', β' καὶ γ' ἐπιβάλλει ὁ πρόεδρος τοῦ οἰκείου Κ.Τ.Ε.Α.

Τὰς ποινὰς τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, περιπτώσεις δ', ἐπιβάλλει τὸ Δ.Σ. τοῦ οἰκείου Κ.Τ.Ε.Α.

Τὴν ποινὴν τῆς περιπτώσεως ε' ἐπιβάλλει

τὸ κατὰ τὸ ἄρθρον ὄγδοον Πειθαρχικὸν Συμβούλιον.

2. Τῆς ἐκτελέσεως ἁπασῶν τῶν πειθαρχικῶν ἀποφάσεων ἐπιμελεῖται ὁ πρόεδρος τοῦ οἰκείου Κ.Τ.Ε.Α. πρὸς ὃν κοινοποιοῦνται αὗται ἀμελητί.

3. Τῆς πειθαρχικῆς ἐκδικάσεως πάσης παραβάσεως ἐπιλαμβάνεται ὅ τε πρόεδρος καὶ τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Κ.Τ.Ε.Α. εἴτε αὐτεπαγγέλτως, εἴτε κατόπιν ἐγγράφου καταγγελίας.

Ἄρθρον πέμπτον

Α'. Ποινὴ ἐπιπλήξεως ἐπιβάλλεται:

1) Δι' ἁπλᾶς παραβάσεις ἐν τῇ ἐκτελέσει τῶν ὑπηρεσιακῶν καθηκόντων, μὴ συνεπιφερούσας κίνδυνον ἐπὶ τῆς ἀσφαλείας τῶν μεταφορῶν ἢ διατάραξιν τῆς εὐρύθμου κυκλοφορίας τῶν λεωφορείων ἢ ζημίαν τῶν συμφερόντων τοῦ Κ.Τ.Ε.Α.

2) Δι' ἀπρεπῆ συμπεριφορὰν πρὸς συναδέλφους κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὑπηρεσίας, ὡς καὶ διὰ τὴν παράβασιν τοῦ ἄρθρου 5 § 8 τοῦ παρόντος.

Β) Ποινὴ τοῦ προστίμου μέχρι τοῦ 1/4 τῶν ἡμερησίων τακτικῶν ἀποδοχῶν ἐπιβάλλεται:

1) Δι' ὑποτροπὴν ἐπὶ παραπτώματος, δι' ὃ εἶναι ἐπιβεβλημένη ἡ ποινὴ τῆς περιπτώσεως Α' τοῦ παρόντος.

2) Δι' ἀπρεπῆ συμπεριφορὰν πρὸς ὑπάλληλον τοῦ Κ.Τ.Ε.Α. ἢ πρὸς τὸν ἐργοδότην λεωφορειοῦχον κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὑπηρεσίας.

3) Διὰ παραμέλησιν τῆς καθαριότητος τοῦ λεωφορείου.

4) Διὰ βραδεῖαν (ἐντὸς τῆς καθωρισμένης ἡμέρας) προσκόμισιν τῶν εἰσπράξεων τοῦ λεωφορείου εἰς τὸ Κ.Τ.Ε.Α.

5) Διὰ μὴ χορήγησιν ἐξ ἀμελείας εἰσιτηρίου εἰς ἐπιβάτην.

6) Διὰ πᾶσαν παράβασιν τῆς κειμένης νομοθεσίας, δι' ἣν προβλέπεται πταισματικὴ ποινή.

Γ) Ἡ ποινὴ τῆς ἀργίας μέχρις 7 ἡμερῶν ἐπιβάλλεται: 1) Δι' ὑποτροπὴν ἐπὶ παραπτώματος, δι' ὃ εἶναι ἐπιβεβλημένη ἡ ποινὴ τῶν περιπτώσεων Β' τοῦ παρόντος.

2) Διὰ βραδεῖαν ἀδικαιολόγητον προσέλευσιν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ἢ πρόωρον ἔξ αὐτῆς ἀποχώρησιν.

3) Δι' ἀμέλειαν, ραθυμίαν, ἐπιπολαιότητα ἐν τῇ ἐκτελέσει τῶν ὑπηρεσιακῶν καθηκόντων, ἐξ ἧς προεκλήθη περιωρισμένος κίνδυνος εἰς τὴν ἀσφάλειαν τῶν μεταφορῶν ἢ ἐλαφρὰ διατάραξις τῆς εὐρύθμου κυκλοφορίας τῶν λεωφορείων ἢ μικρὰ βλάβη εἰς τὰ συμφέροντα τοῦ Κ.Τ.Ε.Α.

4) Δι' ἀπρεπῆ συμπεριφορὰν πρὸς ἐπιβάτην, τὸν πρόεδρον ἢ τὰ μέλη τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τοῦ Κ.Τ.Ε.Α.

5) Διὰ δολίαν παράβασιν τῶν ὑπηρεσιακῶν καθηκόντων, ἐξ ἧς προεκλήθη περιωρισμένος κίνδυνος εἰς τὴν ἀσφάλειαν τῶν μεταφορῶν ἢ ἐλαφρὰ διατάραξις τῆς εὐρύθμου κυκλοφορίας τῶν λεωφορείων ἢ μικρὰ βλάβη εἰς τὰ συμφέροντα τοῦ Κ.Τ.Ε.Α.

6) Διὰ μὴ χορήγησιν εἰσιτηρίου εἰς ἐπιβάτην τοῦ λεωφορείου, καίτοι ἀποδεδειγμένως εἰσπραχθὲν τὸ ἀντίτιμον αὐτοῦ ἢ διάθεσιν εἰσιτηρίου κατὰ παράβασιν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 5 § 10 τοῦ παρόντος, ὡς καὶ διὰ μὴ ἐπιστροφὴν εἰς ἐπιβάτην τῶν ὑπολοίπων (ρέστα).

7) Δι' ἀδικαιολόγητον ἀπουσίαν ἐκ τῆς διαταγμένης ὑπηρεσίας.

8) Διὰ πᾶσαν παράβασιν τῆς κειμένης νομοθεσίας, δι' ἣν προβλέπεται ποινὴ πλημμελήματος ἐλάσσων τῆς τριμήνου φυλακίσεως ἢ χρηματικὴς ποινῆς ἢ προστίμου μικροτέρου τῶν 500 μεταλλικῶν δραχμῶν.

9) Διὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρου 5 § 9 τοῦ παρόντος.

Δ) Ἡ ποινὴ τῆς ἀργίας ἀπὸ 8 μέχρι 15 ἡμερῶν ἐπιβάλλεται: 1) Δι' ὑποτροπὴν ἐπὶ παραπτώματος δι' ὃ εἶναι ἐπιβεβλημένη ἡ ποινὴ τῆς περιπτώσεως Γ' τοῦ παρόντος.

2) Διὰ δολίαν παράβασιν τῶν ὑπηρεσιακῶν καθηκόντων, ἐξ ἧς ἠπειλήθη σοβαρῶς ἡ ἀσφάλεια τῶν μεταφορῶν ἢ ἡ εὐρυθμία τῆς κυκλοφορίας τῶν λεωφορείων ἢ ζωτικὰ συμφέροντα τοῦ Κ.Τ.Ε.Α.

3) Διὰ μὴ χορήγησιν πλειόνων τοῦ ἑνὸς εἰσιτηρίων εἰς ἐπιβάτας, καίτοι εἰσπραχθὲν τὸ ἀντίτιμον αὐτῶν.

Ε) Ἡ ποινὴ τῆς ἀργίας μέχρι τοῦ μηνὸς ἐπιβάλλεται:

1. Δι' ὑποτροπὴν ἐπὶ παραπτώματος, δι' ὃ εἶναι ἐπιβεβλημένη ἡ ποινὴ τῆς περιπτώσεως Δ' τοῦ παρόντος.

2. Δι' ἔργων ἐπίθεσιν καθ' ὑπαλλήλου τοῦ Κ.Τ.Ε.Α. ἢ τοῦ ἐργοδότου (λεωφορειούχου) κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας.

3. Διὰ δολίαν πρόκλησιν κινδύνου εἰς τὴν ἀσφάλειαν τῶν μεταφορῶν ἢ ἐντόνου διαταραχῆς εἰς τὴν εὐρυθμίαν τῆς κυκλοφορίας τῶν λεωφορείων ἢ ζωτικῆς βλάβης εἰς τὰ συμφέροντα τοῦ Κ.Τ.Ε.Α.

4. Δι' ὑπεξαίρεσιν εἰσπράξεων, ἀποσκευῶν, ἀντικειμένων, ἐμπορευμάτων.

5. Διὰ πᾶσαν παράβασιν τῆς κειμένης Νομοθεσίας, δι' ἣν προβλέπεται ποινὴ φυλακίσεως ἢ χρηματικὴ μείζονος τῶν ἐν τῇ περιπτώσει Γ' τοῦ παρόντος προβλεπομένων.

Ἄρθρον ἕκτον

1. Πρὸ τῆς ἐπιβολῆς οἱασδήποτε ποινῆς ὁ ἐγκαλούμενος καλεῖται εἰς ἔγγραφον ἀπολογίαν. Ἡ κλῆσις ἐπιδίδεται διὰ τινος τῶν σταθμαρχῶν ἢ ἐλεγκτῶν τοῦ Κ.Τ.Ε.Α. συντασσομένου ἐπιδοτηρίου, εἴτε αὐτοπροσώπως εἰς τὸν ἐγκαλούμενον, εἴτε εἰς τὴν κατοικίαν αὐτοῦ, τασσομένης προθεσμίας πρὸς ἀπολογίαν αὐτοῦ οὐχὶ ἐλάσσονος τῶν 48 ὡρῶν. Ὁ ἐγκαλούμενος δύναται νὰ ἐξετάζηται καὶ αὐτοπροσώπως, ἐφ' ὅσον ἤθελε ζητήσει τοῦτο ἢ ἐφ' ὅσον ἤθελε κληθῆ πρὸς τοῦτο.

2. Ἡ καταγιγνώσκουσα ποινὴν ἀπόφασις δέον νὰ εἶναι ἰητιολογημένη, ἀνακοινοῦται δὲ διὰ τοιχοκολλήσεως περιλήψεως αὐτῆς εἰς τὰ Γραφεῖα τοῦ Κ.Τ.Ε.Α., ἐκτὸς ἐὰν ἡ ἐπιβληθεῖσα ποινὴ εἶναι ἐφέσιμος, ὁπότε, πρὸς τοῦτο, ἐπιδίδεται κατὰ τὰ ἐν § 1 τοῦ παρόντος ὁριζόμενα, ἀντίγραφον αὐτῆς εἰς τὸν ἐνδιαφερόμενον.

3. Ἀντίγραφον ἑκάστης ἐπιβαλλομένης ποινῆς ἀποστέλλεται ἀμελητὶ εἰς τὸν Σύνδεσμον, εἰς ὃν ἀνήκει ἕκαστον Κ.Τ.Ε.Α., καὶ εἰς τὴν Ὁμοσπονδίαν Προσωπικοῦ Λεωφορείων, παρ' ὧν τηρεῖται ἀρχεῖον πειθαρχικοῦ μητρώου ἁπάντων τῶν παρὰ τοῖς Κ.Τ.Ε.Α. ἐργαζομένων.

4. Παρ' ἑκάστῳ Κ.Τ.Ε.Α. τηρεῖται ἀτομικὸς φάκελλος δι' ἕκαστον τῶν παρ' αὐτῷ ἐργαζομένων ὑπαλλήλων γραφείων, σταθμαρχῶν, ἐλεγ-

κτών, ὁδηγῶν καὶ εἰσπραχτόρων, περιλαμβάνων τὰ ὑπηρεσιακὰ στοιχεῖα του (προσόντα, χρονολογίαν προσλήψεως, μεταβολάς, ποινάς κλπ.).

Ἄρθρον ἕβδομον

1. Εἰς ἔφεσιν ὑπόκεινται πᾶσαι αἱ πειθαρχικαὶ ἀποφάσεις, πλὴν τῶν ὑπὸ τοῦ προέδρου ἐκδιδομένων. Κατ' ἐξαίρεσιν, ἂν ἐπιβληθῇ ὑπὸ τούτου ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ὑπαλλήλου πειθαρχικὴ ποινὴ διὰ δευτέραν φορὰν ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ μηνός, ἡ σχετικὴ ἀπόφασις ὑπόκειται εἰς ἔφεσιν.

2. Ἡ ἔφεσις ἀσκεῖται ἐντὸς τεσσάρων ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀποφάσεως, δι' ἐγγράφου κατατιθεμένου ἐπὶ ἐγγράφῳ ἀποδείξει, παρὰ τῷ οἰκείῳ Κ.Τ.Ε.Λ.

3. Ἡ ἔφεσις ἔχει ἀναστολτικὸν χαρακτῆρα, τὸ πειθαρχικὸν ὅμως συμβούλιον ὑποχρεοῦται νὰ ἐκδικάσῃ ταύτην ἀνυπερθέτως ἐντὸς 25 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἀσκήσεώς της.

Ἄρθρον ὄγδοον

Πειθαρχικὰ Συμβούλια

Συνιστῶνται πειθαρχικὰ συμβούλια ὡς κάτωθι:

1. Διὰ τὸν Νομὸν Ἀττικῆς συνιστᾶται πειθαρχικὸν συμβούλιον, ἀποτελούμενον ἐξ ἑνὸς ἀνωτέρου ὑπαλλήλου τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνιῶν, ὡς προέδρου, ὁριζομένου δι' ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ὁριζούσης ἐπίσης καὶ τὸν ἐν τῇ περιπτώσει κωλύματος ἢ ἀπουσίας ἀναπληρωτήν του, ἐξ ἑνὸς ἀνωτέρου ὑπαλλήλου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ὁριζομένου δι' ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ὁριζούσης ἐπίσης καὶ τὸν ἐν περιπτώσει κωλύματος ἢ ἀπουσίας ἀναπληρωτήν του, ἐξ ἑνὸς ἀξιωματικοῦ τῆς Ὑποδιευθύνσεως Τροχαίας Κινήσεως Ἀθηνῶν ἢ Πειραιῶς (προκειμένου περὶ Κ.Τ.Ε.Λ. Πειραιῶς) ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων, ὁριζούσης καὶ τὸν ἀναπληρωτήν του, ἐξ ἑνὸς μέλους τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τοῦ οἰκείου Κ.Τ.Ε.Λ. ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου καὶ ἐξ ἑνὸς ἀντιπροσώπου τοῦ κλάδου τοῦ κρινομένου ὑπαλλήλου, ὁριζομένων ὑπὸ τῶν οἰκείων Ὁμοσπονδιῶν.

2. Διὰ τὸν Νομὸν Θεσσαλονίκης συνιστᾶται πειθαρχικὸν συμβούλιον, ὅπερ ἀποτελοῦσιν:

α) Ὁ προϊστάμενος τῆς ἐπιθεωρήσεως συγκοινωνιῶν Μακεδονίας καὶ Θράκης ἢ ὁ νόμιμος ἀναπληρωτὴς αὐτοῦ, ἐν περιπτώσει κωλύματος ἢ ἀπουσίας, ὡς πρόεδρος.

β) Ὁ ἐπιθεωρητὴς ἐργασίας ἢ ὁ νόμιμος ἀναπληρωτὴς του.

γ) Εἷς μέτοχος, μέλος τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τοῦ οἰκείου Κ.Τ.Ε.Λ., ὁριζόμενος παρὰ τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου αὐτοῦ.

δ) Ἐκπρόσωπος τοῦ ἐπαγγελματικοῦ κλάδου τοῦ κρινομένου ὑπαλλήλου, ὁριζόμενος ὑπὸ τῶν οἰκείων ὀργανώσεων.

ε) Διὰ τοὺς λοιποὺς Νομοὺς τοῦ Κράτους συνιστῶνται πειθαρχικὰ συμβούλια, ἅτινα ἀποτελοῦσιν:

α) Ὁ προϊστάμενος τοῦ γραφείου ἐλέγχου συγκοινωνιῶν ἢ ὁ νόμιμος ἀναπληρωτής του, ἢ ἐλλείψει τοιούτων, ὁ νομομηχανικός, ὡς πρόεδρος.

β) Ὁ ἐπόπτης ἐργασίας ἢ νόμιμος ἀναπληρωτής του.

γ) Εἷς μέτοχος μέλος τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τοῦ οἰκείου Κ.Τ.Ε.Λ., ὁριζόμενος παρὰ τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου αὐτοῦ.

δ) Ἐκπρόσωπος τοῦ ἐπαγγελματικοῦ κλάδου τοῦ κρινομένου ὑπαλλήλου, ὁριζόμενος ὑπὸ τῶν οἰκείων ὀργανώσεων.

ε) Διὰ τὸ 10ῷ Κ.Τ.Ε.Λ. Θηβῶν, ὅπερ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ν. 2119/1952 ἀποτελεῖ αὐτοτελὲς Κρατικὸν Ταμεῖον, ἡ σύνθεσις τοῦ πειθαρχικοῦ συμβουλίου ὁρίζεται ὡς ἀκολούθως:

α) Ἐκ τοῦ ἑκάστοτε κρατικοῦ ἀντιπροσώπου παρὰ τῷ Κ.Τ.Ε.Λ., ὡς προέδρου.

β) Ἐκ τοῦ ἐπόπτου ἐργασίας Λεβαδείας ἢ τοῦ νομίμου ἀναπληρωτοῦ του.

γ) Ἐξ ἑνὸς μετόχου, μέλους τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τοῦ Κ.Τ.Ε.Λ., ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου.

δ) Ἐκ τοῦ ἐκπροσώπου τοῦ ἐπαγγελματικοῦ κλάδου τοῦ κρινομένου ὑπαλλήλου, ὁριζομένου ὑπὸ τῶν οἰκείων ὀργανώσεων.

Τὰ Συμβούλια συνεδριάζουν κατόπιν ἐγγράφου ὑπὸ τοῦ ἑκάστοτε προέδρου κλήσεως ἁπάντων τῶν μελῶν των, παρόντων τοὐλάχιστον τριῶν ἐξ αὐτῶν, ἐξ ὧν ἀπαραιτήτως ὁ πρόεδρος, ἀποφαίνεται δὲ κατὰ πλειοψηφίαν, ἐν ἰσοψηφίᾳ νικώσης τῆς ψήφου τοῦ προέδρου.

Χρέη εἰσηγητοῦ, ἄνευ ψήφου, ἐκτελεῖ ὁ γραμματεὺς τοῦ Συμβουλίου, πρὸς ὃν διαβιβάζονται ὑπὸ τοῦ οἰκείου Κ.Τ.Ε.Λ. ἡ ἔφεσις, τὰ στοιχεῖα τῆς καταγγελλομένης παραβάσεως μετὰ τοῦ ἀτομικοῦ φακέλλου τοῦ ὑπὸ κρίσιν ὑπαλλήλου.

Χρέη γραμματέως τοῦ Συμβουλίου ἐκτελεῖ διὰ μὲν τὸν Νομὸν Ἀττικῆς ὁριζόμενος ἐκ τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνιῶν, διὰ δὲ τοὺς λοιποὺς Νομοὺς ὁ ὑπὸ τοῦ προέδρου αὐτοῦ προσλαμβανόμενος ὑπάλληλος τῆς ἧς προΐσταται ὑπηρεσίας.

Τὰ Συμβούλια δύνανται νὰ ἐξετάσουν καὶ μάρτυρας προτεινομένους ὑπὸ τοῦ καταγγέλλοντος Κ.Τ.Ε.Λ. ἢ τοῦ κρινομένου ὑπαλλήλου, κατὰ δὲ τὴν ἐκδίκασιν τῆς ἐφέσεως δύναται νὰ παρασταῖ αὐτοπροσώπως ὁ ἐγκαλῶν, ἐκ μέρους δὲ τοῦ οἰκείου Κ.Τ.Ε.Λ. ὁ πρόεδρος αὐτοῦ ἢ ὁ ὑπ' αὐτοῦ ὁριζόμενος Διοικητικὸς Σύμβουλος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 11 Ἰουνίου 1954

ΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

1018/1954 Πρᾶξις Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου

Περὶ καθορισμοῦ εἰσφορᾶς διὰ τὸν κλάδον ἀνεργίας Ν. 1846/1951.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 143 τῆς 8 Ἰουλίου 1954)

Λαβὸν ὑπ' ὄψιν τὴν ἐπειγουσαν ἀνάγκην ἀντιμετωπίσεως ὡρισμένων θεμάτων ἀναφερομένων εἰς τὴν εὐρυθμον λειτουργίαν καὶ τὴν ἐξασφάλισιν τῆς οἰκονομικῆς ἰσορροπίας τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καὶ δή:

1. Τὴν ἐπιδότησιν τῶν ἀνέργων ἠσφαλισμένων.

2. Τὴν περίθαλψιν τῶν μελῶν οἰκογενείας τῶν ἀσυνόμικων ὑπαλλήλων, καὶ

3. Τὴν συμμετοχὴν εἰς τὰς δαπάνας τῆς περιθάλψεως τῶν ἠσφαλισμένων ἐν γένει, ἀποφαίζει, ὅπως:

Α') Ἡ ἐν ἄρθρῳ 25 § 1 τοῦ ν. 1846/1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» προβλεπομένη εἰσφορὰ διὰ τὸν κλάδον ἀνεργίας ὁρισθῇ εἰς 3ο/ο ἐπὶ τοῦ ἡμερησίου τεκμαρτοῦ μισθοῦ τοῦ ἠσφαλισμένου, ἐξ ὧν 2 ο/ο εἰς βάρος τοῦ ἐργοδότου καὶ 1 ο/ο εἰς βάρος τοῦ ἠσφαλισμένου.

Β') Ὁ παρὰ τῷ Ἱδρύματι ἠσφαλισμένος, ἐφ' ὅσον ἐκ λόγων ἀνεξαρτήτων τῆς θελήσεώς του ἤθελε καταστῇ ἄνεργος, συνεπείᾳ ἀπολύσεώς του ἐξ ἐξηρτημένης ἐργασίας, εἶναι δὲ ἱκανὸς καὶ ἐλεύθερος νὰ ἐργασθῇ, δικαιοῦται ἐπιδόματος ἀνεργίας, ἐὰν ἐπραγματοποίησεν 180 ἡμέρας ἐργασίας ἐντὸς τῶν 15 τελευταίων μηνῶν πρὸ τῆς λύσεως τῆς σχέσεως ἐργασίας, τῶν ἡμερῶν ἐργασίας τοῦ τελευταίου πρὸ ταύτης δωδεκαμήνου συνυπολογιζομένων.

Γ') 1. Τὸ ἐπίδομα ἀνεργίας καταβάλλεται συνεχῶς ἢ διακεκομμένως ἐπὶ τετράμηνον τὸ πολὺ καὶ δι' 25 (εἴκοσι πέντε) δι' ἕκαστον μῆνα ἡμέρας.

Μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ἀνωτάτου ὁρίου ἡμερῶν ἐπιδοτήσεως διὰ τὴν ἐκ νέου ἐπιδότησιν τοῦ ἠσφαλισμένου ἀπαιτεῖται ἡ ἐκ νέου πραγματοποίησις τῶν περὶ ὧν ἡ παράγραφος Β' τῆς παρούσης ἡμερῶν ἐργασίας.

2. Ἡ καταβολὴ τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας ἀναστέλλεται δι' ὃν χρόνον καταβάλλεται εἰς τὸν ἐνδιαφερόμενον μισθὸς ἢ οἱαδήποτε περιοδικὴ χρηματικὴ παροχὴ παρ' Ὀργανισμοῦ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως ἢ τοῦ Δημοσίου, ἐξαιρουμένων τῶν παροχῶν μητρότητος, ἢ δι' ὃν χρόνον ὁ ἐπιδοτούμενος ἤθελεν ἀναλάβει οἱανδήποτε ἐργασίαν ἐξηρτημένην ἢ μή.

Ἡ συνέχισις τῆς ἐπιδοτήσεως μετὰ τὴν ἄρσιν τοῦ λόγου τῆς ἀναστολῆς ἐπιτρέπεται, ἐφ' ὅσον ὁ δικαιοῦχος ἤθελεν ἀναγγείλει τοῦτο ἐντὸς 7 ἡμερῶν ἀπ' αὐτῆς.

Ἡ μετὰ τὴν κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἀναστολὴν ἐπιδοτήσεως πραγματοποίησις 180 ἡμερῶν ἐργασίας ἐντὸς τῆς κατὰ τὴν παράγραφον Β' τῆς παρούσης χρονικῆς περιόδου παρέχει δικαίωμα νέας ἐξ ἀρχῆς ἐπιδοτήσεως, ἄλλως συνεχίζεται ἡ ἀνασταλεῖσα τοιαύτη, ἐφ' ὅσον δὲν παρῆλθε 12μηνον ἀπὸ τῆς πρώτης ἐνάρξεως τῆς ἐπιδοτήσεως.

4. Ἡ ἐπιδότησις ἀνέργων καταταξομένων εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ ἀναστέλλεται συνεχιζομένη μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τοὐλάχιστον ἐπὶ δίμηνον.

Δ') 1. Τὸ ποσὸν τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας, ἀνεξαρτήτως ἐπαγγελματικῆς εἰδικότητος ἢ οἰκογενειακῆς καταστάσεως, ὁρισθῇ ὡς κάτωθι:

α) Ἄνδρες, δραχ. 17.

β) Γυναῖκες, δραχ. 11, 5.

γ) Μαθητευόμενοι, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 80 ν.δ. 2698/1953, δραχ. 8.

2. Τὸ ποσὸν τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας τῶν κατὰ τὴν ἰσχὺν τῆς παρούσης ἐχόντων ἀναγγελθῇ πρὸς ἐπιδότησιν ἠσφαλισμένων διέπεται ὑπὸ τῆς προϊσχυούσης νομοθεσίας. Τὸ ἐδάφιον 1 τῆς παραγράφου Γ' τῆς παρούσης ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν ἰσχὺν τῆς παρούσης ἐπιδοτουμένων ἠσφαλισμένων. Πάντως οὐδεὶ δικαιοῦνται ἐπιδόματος ἀνεργίας ἐπὶ ἓν εἰσέτι 15θήμερον τοὐλάχιστον ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης, ἐκτὸς ἐὰν συμπληροῦνται πρότερον τὸ κατὰ τὴν προϊσχύουσαν νομοθεσίαν ἀνώτατον ὅριον διαρκείας ἐπιδοτήσεως.

Ε') 1. Τὸ δικαίωμα πρὸς ἐπιδότησιν λόγῳ ἀνεργίας παραγράφεται μετὰ πάροδον μηνὸς ἀπὸ τῆς λύσεως τῆς σχέσεως ἐργασίας.

2. Ἡ ἀξίωσις ἐπὶ τὸ ἐπίδομα ἀνεργίας παραγράφεται μετὰ 15 ἡμέρας, ἀφ' ἧς τοῦτο κατέστη ἀπαιτητόν.

ΣΤ') 1. Αἱ περὶ ἐπιδοτήσεως λόγῳ ἀνεργίας διατάξεις τοῦ ἀ.ν. 1846/1951, ἐφ' ὅσον δὲν τροποποιοῦνται διὰ τῆς παρούσης, ἰσχύουν παραλλήλως, τῆς ὑπ' ἀριθ. 19370/10.4.1952 προεγκριτικῆς ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καταργουμένης ἐφεξῆς.

Ζ') 1. Τὸ ἐδάφ. γ' § 1 τοῦ ἄρθρου 29 ν.δ. 2698/1953 τροποποιηθῇ ὡς κάτωθι:

«Ἅπαντες οἱ ἐν ἐνεργείᾳ καὶ οἱ πρὸς τούτους ἐξομοιούμενοι ἀστυνομικοὶ ὑπάλληλοι τοῦ σώματος τῆς ἀστυνομίας πόλεων ὑποχρεοῦνται ἀπὸ τῆς 1ης Νοεμβρίου 1952 εἰς εἰσφορὰν κατὰ τὰς κατωτέρω διακρίσεις ἐπὶ τῶν πάσης φύσεως ἀποδοχῶν των μέχρι πάντως τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 25 ἀ.ν. 1846/1951 ἀνωτάτου ὑποκειμένου εἰς εἰσφορὰν ποσοῦ, βαρύνουσαν ἐξ ὁλοκλήρου τοὺς ἐνδιαφερομένους.

α) Οἱ βαρυνόμενοι μὲ τὴν συντήρησιν μέλους οἰκογενείας ὑποχρεοῦνται εἰς εἰσφορὰν 2 %.

β) Οἱ μὴ βαρυνόμενοι μὲ τὴν συντήρησιν μέλους οἰκογενείας ὑποχρεοῦνται εἰς εἰσφορὰν 1 %».

2. Τὸ ἐδάφ. ζ' τῆς § 1 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 29 ν.δ. 2698/1953 ἀντικατασταθῇ ὡς κάτωθι:

«Αἱ ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος μέχρι 30.6.1954 καταβλητέαι εἰσφοραὶ παρακρατοῦνται ἐκ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑποχρέων ἢ τῶν συντάξεων ἐὰν τυχὸν ἐξελθόντων καὶ ἀποδίδονται εἰς τὸ Ι.Κ.Α. εἰς 36 μηνιαίας δόσεις, τῆς πρώτης τούτων καταβλητέας τὴν 1ην Ἰουλίου 1954».

3. Εἰς τὴν § 1 τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρου 29 ν.δ. 2698/1953 προστεθῇ ἐδάφιον η', ἔχον ὡς ἑξῆς:

«η) Τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ παρόντος ἐξαιροῦνται οἱ ἀστυνομικοὶ ὑπάλληλοι οἱ ἠσφαλισμένοι εἰς Ταμεῖον κυρίας ἢ ἐπικουρικῆς ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀσθενείας, ὡς καὶ ἐκ τῶν ἐξελθόντων τοῦ σώματος ἀστυνομίας πόλεων κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ν. 2458/1953 οἱ μὴ τυχόντες παροχῆς ἀσφαλίσεως παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α.».

4. Μετὰ τὴν § 1 τοῦ ἄρθρου 29 τοῦ νόμου 2698/1953 προστεθῇ § 1α, ἔχουσα ὡς ἑξῆς:

«1α. Διὰ κοινῶν ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Ἐσωτερικῶν καὶ Ἐργασίας μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τοῦ Ι.Κ.Α. δύναται ἡ ἀσφάλισις τῆς προηγουμένης παραγράφου νὰ ἐπεκτείνηται:

α) Εἰς τοὺς συνταξιούχους τοῦ Δημοσίου τοὺς προερχομένους ἐκ τοῦ σώματος τῆς ἀστυνομίας πόλεων καὶ τὰ μέλη τῶν οἰκογενειῶν των.

β) Εἰς τοὺς ὁπλίτας τῆς βασιλικῆς χωροφυλακῆς διὰ τὴν πραγματοποίησιν παροχῶν εἰς τὰ μέλη οἰκογενείας των, ὡς καὶ εἰς τοὺς συνταξιούχους τοῦ Δημοσίου τοὺς προερχομένους ἐκ τῶν ὁπλιτῶν τοῦ σώματος τῆς βασ. χωροφυλακῆς καὶ τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας των.

γ) Εἰς τοὺς ὁπλίτας τῆς πυροσβεστικῆς ὑπηρεσίας διὰ τὴν πραγματοποίησιν παροχῶν εἰς τὰ μέλη οἰκογενείας των, ὡς καὶ εἰς τοὺς συνταξιούχους τοῦ Δημοσίου τοὺς προερχομένους ἐκ τῶν ὁπλιτῶν τῆς πυροσβεστικῆς ὑπηρεσίας καὶ τὰ μέλη οἰκογενείας των.

Διὰ τῶν αὐτῶν ἀποφάσεων καθορίζεται καὶ τὸ ὕψος τῆς εἰσφορᾶς τῆς εἰς ἣν ἐπεκτείνεται ἡ ἀσφάλισις κατηγορίας, παρακρατητέας ἐκ τῆς μισθοδοσίας ἢ τῆς συντάξεως τῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν ἀσφάλισιν προσώπων, μὴ ἀποκλειομένης, ἐν ἑκάστῃ περιπτώσει ἐπεκτάσεως, καὶ τῆς αὐξομειώσεως τῆς εἰσφορᾶς τῶν ἤδη ὑπαγομέ-

νων κατά την προηγουμένην και την παρούσαν παράγραφον εις ασφάλισιν κατηγοριών, επί τω τέλει επιτεύξεως κατά το δυνατόν χαμηλής επιβαρύνσεως εις τας εκ τούτων οικονομικώς ασθενεστέρας διά μερικής επιπτώσεως ταύτης επί των λοιπών.

Η επέκτασις της ασφαλίσεως εις τας ανωτέρω κατηγορίας δύναται να ενεργήται είτε διά το σύνολον των ανηκόντων εις εκάστην τούτων προσώπων ή ωρισμένης κατηγορίας εξ αυτών, είτε διά τα εξ αυτών διαμένοντα εις ωρισμένας περιοχάς της Χώρας, εφ' όσον πάντως ταύτα υπηρετούσιν ή διαμένουσιν εντός ασφαλιστικών περιοχών του Ι.Κ.Α., αι δε παροχαί πραγματοποιούνται εις δικαιούχους εν γένει μόνον εντός τοιούτων περιοχών».

Η') Η § 4 του άρθρ. 31 του ά.ν. 1846/1951 αντικατεστάθη ως εξής:

«Η ιατρική περίθαλψις περιλαμβάνει ιατρικάς φροντίδας, παρακλινικάς εξετάσεις πάσης φύσεως, ειδικάς θεραπείας, φάρμακα συνήθη και ειδικά θεραπευτικά μέσα και προϋποθέσεις, λουτροθεραπείαν, καθώς και περίθαλψιν εις πάσης φύσεως θεραπευτήρια, ως τοιούτων νοουμένων των ασύλων και των σανατορίων, εφ' όσον παρίσταται ανάγκη και εις ην έκτασιν επιβάλλει η κατάστασις του ασθενούς.

Εις την δαπάνην της ως άνω ιατρικής περιθάλψεως καθορίζεται συμμετοχή του ησφαλισμένου, του συνταξιούχου ή των εν άρθρω 33 αναφερομένων μελών οικογενείας τούτων:

1. Δι' έκάστην ιατρικήν εξέτασιν:

α) Εν τοις Ιατρείοις του Ι.Κ.Α. ή των μετ' αυτού συμβεβλημένων ιατρών δραχ. 2.

β) Δι' έκάστην ιατρικήν επίσκεψιν εν τω οίκω του ασθενούς δραχ. 5.

2. Δι' έκάστην έφαρμογήν ένέσεως παρά συμβεβλημένου υγειονομικού οργάνου δραχ. 1.

Ως προς τας λοιπάς παροχάς το Ι.Κ.Α. δύναται να καθορίζη ποσοστόν συμμετοχής των ησφαλισμένων, όπερ δεν δύναται να υπερβαίνη το 1/4 της αξίας αυτών.

Η παρούσα πράξις, ήτις δημοσιευθήσεται διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως, άρχεται ισχύουσα από 16ης Ιουλίου 1954.

Εκδόσαν προς τούτο την υπ' αριθ. 1018 παρούσαν πράξιν του, κυρωθησομένην διά νόμου μερίμνη του Υπουργού Εργασίας.

Εν Αθήναις τη 24 Ιουνίου 1954

Σχετική προς την άνω Πράξιν Υπουργικού Συμβουλίου είναι η κατωτέρω υπ' αριθ. 164/1954 Εγκύκλιος της Διοικήσεως του Ι.Κ.Α.

Ασφάλισις Κλάδου Ανεργίας

1. Εισφοραί

Διά των διατάξεων της υπ' αριθ. 1018/1954 πράξεως του Υπουργικού Συμβουλίου από της 16ης Ιουλίου 1954 ή υπό της § 1 του άρθρου 35 του ά.ν. 1846/1951 προβλεπομένη εισφορά διά τον κλάδον ανεργίας αυξάνεται από 2 ο/ο εις 3 ο/ο επί του εκμαρτυρίου ημερησίου μισθού του ησφαλισμένου, της επί πλέον υποσιζομένης εξ 1 ο/ο εισφοράς βαρυνούσης τον ησφαλισμένον.

Συνεπώς από της 16.7.1954 διά τα πρόσωπα τα υπαγόμενα εις την παρ' ημίν ασφάλισιν δι' άπαντας τους κλάδους ταύτης, περιλαμβανομένης και της προστασίας του ν. 2054/1952 και συνδεόμενα μετά των εργοδοτών των διά σχέσεως εργασίας ιδιωτικού δικαίου, η καταβλητέα εισφορά θα ανέρχηται εις 22 ο/ο (16 ο/ο εις βάρος του εργοδότου και 6 ο/ο εις βάρος του ησφαλισμένου), προκειμένου περί των απασχολουμένων εις τας βιομηχανικάς επιχειρήσεις της περιοχής τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης, και εις 21 ο/ο (15 ο/ο εις βάρος του εργοδότου και 6ο/ο εις βάρος του ησφαλισμένου), προκειμένου περί των λοιπών μισθωτών.

Ανάλογος θα είναι η εισφορά διά τα υπαγόμενα εις την ασφάλισιν τινών μόνον των κλάδων πρόσωπα.

Ειδικώς, προκειμένου περί των απασχολουμένων εις την περιοχήν του Υποκαταστήματος Ρόδου ησφαλισμένων, η εισφορά ανεργίας διά την μέχρι της 31.12.1951 χρονικήν περίοδον θα ανέρχεται, συμφώνως προς την διάταξιν της § 3 του άρθρ. 62 του ά.ν. 1846/1951 εις ποσοστόν 2,10 ο/ο επί του ημερησίου τεκμηρτού μισθού του ησφαλισμένου (1,40 ο/ο εις βάρος του εργοδότου και 0,70 ο/ο εις βάρος του ησφαλισμένου).

Τέλος υπομιμνήσκομεν, ότι διά τους ησφαλισμένους ηλικίας μέχρι 18 ετών συμπεπληρωμένων, διά τους μαθητάς τεχνίτας τους απασχολουμένους συμφώνως προς τας διατάξεις του από 6.6.1952 β.δ. «περί εκπαιδεύσεως μαθητών τεχνιτών, ως και διά τους μαθητευομένους τροφίμους των Εθνικών Ορφανοτροφείων και Οικοτροφείων, περί ής αι διατάξεις της § 1 του άρθρ. 30 του ν.δ. 2698/1953, δεν καταβάλλεται εισφορά ανεργίας.

Περί της κατά τ' ανωτέρω αυξήσεως της εισφοράς δέον όπως προβήτε εις ευρείας ανακοινώσεις, ίνα λάβωσι γνώσιν οι ενδιαφερόμενοι.

2. Παροχαί

Διά των υπό στοιχεία Β - ΣΤ διατάξεων της υπ' αριθ. 1018/1953 Π.Υ.Σ. επέρχονται ουσιώδεις τροποποιήσεις εις την ισχύουσαν περί των παροχών ανεργίας νομοθεσίαν, το μεν καταργουμένης της υπ' αριθ. 19370/1952 υπουργικής προεγκρίσεως (Εγκ. 118/1952), το δε τροποποιουμένου του ά.ν. 1846/1951 ως προς τας πλέον βασικάς αυτού διατάξεις τας αφορώσας την πραγματοποίησιν των παροχών ανεργίας. Αι κατά τ' ανωτέρω επερχόμεναι τροποποιήσεις είναι αι ακόλουθοι:

Α'. Προϋποθέσεις επιδοτήσεως

Διά των διατάξεων της § Β της Π.Υ.Σ. αντικαθίστανται αι διατάξεις του άρθρ. 31 εδ. β ά.ν. 1846/1951 εν σχέσει προς τας παροχάς ανεργίας ως ακολούθως:

α) Ο αριθμός των ημερών εργασίας, αίτινες απαιτούνται διά την λήψιν των παροχών ανεργίας ορίζονται εις 180· και

β) Ως χρονικόν διάστημα, εντός του οποίου δέον αύται να έχωσι πραγματοποιηθή ορίζεται μόνον το τελευταίον πρό της λύσεως της σχέσεως εργασίας 18μηνον, μη συνυπολογιζομένων των ημερών εργασίας του πρό της λύσεως ταύτης τριμήνου. Ούτω: 1) Καταργείται η κατά το άρθρον 35 ά.ν. 1846/1951 εύχρεια υπολογισμού των ημερών εργασίας διαζευτικώς εντός δύο χρονικών περιόδων, των του προηγουμένου ημερολογιακού έτους ή 18μήνου, προβλεπομένης

νου ὅπως ἀναγγελθῇ ὡς ἄνεργος ἐντὸς τῆς ὡς ἄνω προθεσμίας, ἡ δὲ ἀξίωσις διὰ τὴν εἰσπραξιν τῶν καθ' ἑκάστου ἐπιδομάτων παραγράφεται μετὰ 150ήμερον, ἀφ' ἧς τὸ ἐπίδομα ἐτέθη εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ δικαιούχου. Ὁ ὑπολογισμὸς τῶν ἀνωτέρω προθεσμιῶν γίνεται καθ' ὃν τρόπον ἐκτίθεται ἐν παρ. Γ' στοιχείου γ τῆς παρούσης ἐγκυκλίου.

Αἱ περὶ παραγραφῆς διατάξεις τῆς Π.Υ.Σ. ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπιδοτήσεως ἀνεργίας τῶν ἠσφαλισμένων, ὧν ἡ σύμβασις ἐλύθη πρὸ τῆς 16.7.1954 καὶ ὧν τὸ δικαίωμα δὲν ἔχει παραγραφῆ τὴν 16.7.1954.

Ἡ παραγραφὴ ὅμως τοῦ δικαιώματος τῶν οὕτως ἀπολυθέντων ἠσφαλισμένων ἀρχεται ἀπὸ τῆς ἑπομένης τῆς ἰσχύος τῆς Π.Υ.Σ., ἤτοι ἀπὸ 17.7.1954 καὶ συμπληροῦται τὴν 17.8.1954, ἐκτὸς ἐὰν ἡ ἑξάμηνος παραγραφὴ τοῦ προϊσχύσαντος ἄρθρου 10 § 6 ἀ.ν. 1846/1951 συμπληροῦται πρὸ τῆς 17.8.1954, ὁπότε λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἡ προγενεστέρα αὕτη ἡμερομηνία ὡς τοιαύτη συμπληρώσεως τοῦ χρόνου παραγραφῆς κατ' ἀνάλογον ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 18 Εἰσαγωγικοῦ Νόμου Ἀστ. Κώδικος. Τὰ αὐτὰ ὡς ἀνωτέρω ἰσχύουν καὶ ὡς πρὸς τὴν παραγραφὴν ἀξιώσεων ἐπὶ τὸ ἐπίδομα ἀνεργίας γεγεννημένων πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τῆς Π.Υ.Σ.

ΣΤ' Μεταβατικαὶ διατάξεις

Αἱ διατάξεις τῆς Π.Υ.Σ. ἰσχύουν ἀπὸ 16 Ἰουλίου ἐ. ἔ. Οἱ κατὰ τὴν 16 Ἰουλίου ἐ. ἔ. ἔχοντες ἀναγγελθῇ πρὸς ἐπιδότησιν ἄνεργοι ἠσφαλισμένοι θὰ ἐξακολουθήσουν ἐπιδοτούμενοι μὲ τὸ αὐτὸ ποσὸν ἡμερησίου ἐπιδόματος, ὅπερ ἐλάμβανον πρὸ τῆς ἰσχύος ταύτης. Ἡ ἀνωτάτη ὅμως διάρκεια τῆς ἐπιδοτήσεως ἀνεργίας ἁπάντων τῶν ἠσφαλισμένων καὶ τῶν πρὸ τῆς ἰσχύος τῆς Π.Υ.Σ. ἀναγγελθέντων καὶ τῶν μετὰ τὴν ἰσχὺν αὐτῆς ἀναγγελλομένων περιορίζεται εἰς 100 ἐν συνόλῳ ἡμέρας. Κατ' ἐξαίρεσιν οἱ κατὰ τὴν 16ην Ἰουλίου νεοεγγραπτέντες ἐν ἐπιδοτήσει ἠσφαλισμένοι θέλουν ἐπιδοτηθῇ μέχρι 30.7.1954, ἤτοι καὶ πέραν τοῦ ἀνωτάτου ὁρίου τῶν 100 ἡμερῶν, ἐκτὸς ἐὰν πρὸ τῆς ἡμερομηνίας ταύτης συμπληρωθῶν τὰ κατὰ τὴν προϊσχύσασαν νομοθεσίαν ἀνώτατον ὅριον διαρκείας ἐπιδοτήσεως τῶν 120 ἢ 150 ἡμερῶν, ὁπότε ἀπὸ τῆς συμπληρώσεως τοῦ ὁρίου τούτου διακόπτεται ὁπωσδήποτε ἡ ἐπιδότησις.

Τέλος οἱ κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τῆς Π.Υ.Σ. μὴ λαμβάνοντες ἐπίδομα ἀνεργίας συνεπείᾳ ἀναστολῆς τῆς ἐπιδοτήσεως τῶν ἠσφαλισμένοι, ἀναγγελλόμενοι πρὸς συνέχισιν τῆς ἐπιδοτήσεως των μετὰ τὴν 16.7.1954 διέπονται ἐξ ὁλοκλήρου ἀπὸ τὰς διατάξεις τῆς Π.Υ.Σ., τοῦ δικαιώματος τῆς συνεχίσεως, τοῦ ποσοῦ τοῦ ἐπιδόματος, τῆς διαρκείας τῆς ἐπιδοτήσεως κλπ. κρινομένων κατὰ τὰς διατάξεις τῆς κοινοποιουμένης Π.Υ.Σ.

. . . . . .

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Ἰουλίου 1954

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

24816/1954 Ἀπόφ. πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς

Περὶ ἐγκρίσεως τῶν οἰκονομικῶν ὅρων τῆς κατωτέρω ἀναφερομένης συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 130 τῆς 26 Ἰουνίου 1954)

Ἡ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 267/1953 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου συσταθεῖσα ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπή.

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1. Τὰς διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 267/1953 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, κυρωθείσης διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2415/1953 ν.δ., σχετικὴν πρότασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, καὶ

2. Τὴν ἀπὸ 26ης Μαΐου 1954 ὑπογραφεῖσαν συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας ἐργατοτεχνιτῶν χημικῶν βιομηχανιῶν, ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν, ὅπως ὁ ἐξ ἡμῶν Ὑπουργὸς Ἐργασίας, βάσει τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 12 ν.δ. 2510/1953 παρεχομένης αὐτῷ ἐξουσιοδοτήσεως, καθορίσῃ δι' ἀποφάσεώς του τὰ τῆς ἀμοιβῆς τῶν ὡς ἄνω μισθωτῶν, ὡς ἐν τῇ οἰκείᾳ ὡς ἄνω συλλογικῇ συμβάσει ὁρίζεται.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12 Ἰουνίου 1954

25435/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἀπαλλαγῆς κατηγοριῶν μισθωτῶν τῆς εἰσφορᾶς ὑπὲρ Πανελληνίου Ὁμοσπονδίας Ἐργατοτεχνιτῶν Οἰκοδόμων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 123 τῆς 16 Ἰουνίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 13 τοῦ ν. 2510/1953, ἀποφασίζομεν:

Ἀπαλλοτριοῦντες τὴν ὑπ' ἀριθ. 21202 καὶ ἀπὸ 2.10.1953 ἡμετέραν ὁμοίαν περὶ καθορισμοῦ μηνιαίας εἰσφορᾶς ἐκ δραχμῶν χιλίων (1.000) ὑπὲρ τῆς ἐν Ἀθήναις ἐδρευούσης «Πανελληνίου Ὁμοσπονδίας Ἐργατοτεχνιτῶν Οἰκοδόμων» ἀπαλλάσσομεν τὰς ἐν αὐτῇ ἀναφερομένας κατηγορίας μισθωτῶν τῆς πρὸς τὴν ὀργάνωσιν ταύτην εἰσφορᾶς των.

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς της εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Μαΐου 1954

51254/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ προσθήκης διατάξεως εἰς Κανονισμὸν ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν Ι.Κ.Α.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 123 τῆς 16 Ἰουνίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 16 καὶ 35 § 5 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων».

2) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 261/8.4.1954 ἀπόφασιν τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 101586/18.5.1954 ἀναφορᾶς τοῦ Ι.Κ.Α., ἀποφασίζομεν:

Ὅπως μετὰ τὸ δεύτερον ἐδάφιον τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ Κανονισμοῦ «περὶ τρόπου ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν καὶ εἰσπράξεως τῶν εἰσφορῶν τοῦ Ι.Κ.Α.» προστεθῇ διάταξις, ἔχουσα ὡς ἀκολούθως:

«Ἐντὸς τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου ἑκάστου ἔτους δύνανται δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. νὰ κατατάσσωνται εἰς ὡρισμένας κλάσεις ἡμερησίων μισθῶν δι' ὁλόκληρον τὸ ἑπόμενον ἡμερολογια-

έφεξῆς μόνον τῆς χρονικῆς περιόδου τοῦ 15μήνου, ὡς αὕτη καθορίζεται ὑπὸ τῆς ἐρμηνευομένης Π.Υ.Σ. 2) Ἀφετηρία ὑπολογισμοῦ τοῦ ὑπὸ τῶν ἀνωτέρω διατάξεων ὁριζομένου 15μήνου εἶναι ἡ ἡμερομηνία λύσεως τῆς σχέσεως ἐργασίας ἀντὶ τῆς κατὰ τὸ τροποποιούμενον ἄρθρον 35 ἡμερομηνίας τῆς ἀναγγελίας τοῦ ἠσφαλισμένου. 3) Τόσον τὸ 15μηνον, ὅσον καὶ τὸ τελευταῖον τρίμηνον, δέον ὅπως ὑπολογίζωνται ἀπὸ ἡμερομηνίας εἰς ἡμερομηνίαν κατὰ τὸ ἄρθρον 243 τοῦ Ἀστ. Κώδικος.

Ἐξ ἄλλου ἐκ τῶν διατάξεων τῆς παραγράφου Γ' ἐδ. 1 περ. Β' ἐν συνδυασμῷ πρὸς αὐτὰς τοῦ ἐδ. 3 τῆς αὐτῆς παραγρ. Π.Υ.Σ. σαφῶς ἐξάγεται ὅτι ἡμέραι ἐργασίας πραγματοποιηθεῖσαι πρὸ τῆς λύσεως τῆς σχέσεως ἐργασίας, ἐφ' ἧς ἐβασίσθη ἐπιδότησις τοῦ ἠσφαλισμένου, δὲν ὑπολογίζονται διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν περὶ ὧν ἡ παράγραφος Β' αὐτῆς προϋποθέσεων διὰ νέαν ἐπιδότησιν, καταργουμένων καὶ ὡς πρὸς τὸ σημεῖον τοῦτο τῶν σχετικῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 35 ἐδ. Β' ἀ.ν. 1846/1951.

Ἡμέραι ὅμως ἐργασίας πραγματοποιηθεῖσαι μετὰ τὸ ἀνωτέρω χρονικὸν σημεῖον καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν ἀναστολῆς τῆς ἐπιδοτήσεως λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν διὰ νέαν ἐπιδότησιν, ὡς λεπτομερέστερον κατωτέρω ἐν παραγράφῳ Γ' ἐκτίθεται.

Β' Διάρκεια τῆς ἐπιδοτήσεως

Διὰ τῆς παραγρ. Γ' ἐδ. 1 τῆς αὐτῆς Π.Υ.Σ. καθορίζεται ἡ διάρκεια τῆς ἐπιδοτήσεως λόγῳ ἀνεργίας. Οὕτως ἡ ἀνωτάτη διάρκεια ἐπιδοτήσεως ὁρίζεται τετράμηνος. Ἡ ἐπιδότησις βεβαίως ἀρχεται ἀπὸ τῆς ἀναγγελίας τῆς ἀνεργίας τοῦ ἠσφαλισμένου μετὰ τὴν πάροδον τοῦ 15θημέρου χρόνου ἀναμονῆς τοῦ ἄρθρ. 38 παραγρ. 3 ἀ.ν. 1846/1951, μὲ ἀντίστοιχον συνολικὸν ἀριθμὸν ἡμερησίων ἐπιδομάτων 100, κατανεμομένων ἀνὰ 25 κατὰ μῆνα, ἀσχέτως τῆς ἰδιότητος τοῦ ἠσφαλισμένου ὡς ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου. Σχετικῶς διευκρινίζομεν ὅτι ἡ οὕτως ὁριζομένη διάρκεια τῆς ἐπιδοτήσεως ἀφορᾷ καὶ τοὺς μαθημενομένους, καταργουμένης οὕτω τῆς ἀντιστοίχου διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 30 ν.δ. 2698/1953. Μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ἀνωτάτου ὁρίου ἐπιδοτήσεως ἀπαιτεῖται ἡ ἐκ νέου πραγματοποίησις 180 ἡμερῶν ἐργασίας ἐντὸς τῆς ὑπὸ τῆς § Β καθοριζομένης χρονικῆς περιόδου διὰ τὴν ἐκ νέου ἐπιδότησιν τοῦ ἠσφαλισμένου.

Ἐξ ἄλλου τὸ ἐπίδομα καταβάλλεται συνεχῶς ἢ διακεκομμένως μέχρι συμπληρώσεως τοῦ ἀνωτάτου ὁρίου ἐπιδοτήσεως, καταργουμένων τῶν περιορισμῶν τῶν ἄρθρων 36 § 7, δευτέρα περίοδος, καὶ 38 § 3 ἐδ. β' καὶ δ' τοῦ ἀ.ν. 1846/1951, ἀλλὰ ὑπὸ τὸν ἀντίστοιχον περιορισμὸν τοῦ ἐδ. 3 τῆς § Γ τῆς Π.Υ.Σ., καθ' ἣν δὲν χωρεῖ συνέχισις τῆς ἐπιδοτήσεως, ἐφ' ὅσον παρῆλθε 12μηνον ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐπιδοτήσεως, ἣν ἀφορᾷ ἡ συνέχισις μετὰ τὴν ἄρσιν τοῦ μεσολαβήσαντος λόγου ἀναστολῆς.

Γ' Ἀναστολὴ καὶ συνέχισις τῆς ἐπιδοτήσεως

Διὰ τῶν διατάξεων τοῦ ἐδ. 3 τῆς § Γ τῆς Π.Υ.Σ. κύρουται ὁ κύκλος τῶν λόγων ἀναστολῆς, περὶ ὧν τὸ ἄρθρ. 36 § 8 περ. β' ἀ.ν. 1846/1951. Ἐφεξῆς συνιστᾷ λόγον ἀναστολῆς καὶ ἡ λῆψις μισθοῦ παρ' οἱουδήποτε ἐργοδότου ἀσχέτως πραγματικῆς παροχῆς ἐργασίας ἢ οἱασδήποτε χρηματικῆς περιοδικῆς παροχῆς παρ' οἱουδήποτε Ὀργανισμοῦ κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως ἢ τοῦ δημοσίου, ἐξαιρουμένων τῶν παροχῶν μητρότητος.

Ἡ συνέχισις τῆς δι' οἱανδήποτε λόγον (καὶ λόγῳ ἀναλήψεως ἐργασίας) ἀνασταλείσης ἐπιδοτήσεως ρυθμίζεται διὰ τῶν διατάξεων τῶν ἐδ. 2 περ. β' καὶ 3 τῆς αὐτῆς § Γ τῆς Π.Υ.Σ., δι' ὧν καταργοῦνται αἱ σχετικαὶ διατάξεις τῶν ἄρθρων 36 § 7 περ. 1 καὶ 2 καὶ 38 § 3 ἐδ. 4 ἀ.ν. 1846/1951.

Οὕτω ἡ ἐπιδότησις ἀνεργίας συνεχίζεται ἐφ' ὅσον πληροῦνται αἱ κάτωθι προϋποθέσεις α) ἐξέλιπεν ὁ λόγος τῆς ἀναστολῆς β) ὁ ἠσφαλισμένος ἀνήγγειλεν εἰς τὴν οἰκείαν ὑπηρεσίαν ἀνεργίας τὴν ἄρσιν τοῦ λόγου ἀναστολῆς καὶ γ) ἡ ἀναγγελία τῆς ἄρσεως τοῦ λόγου τῆς ἀναστολῆς πρὸς συνέχισιν τῆς ἐπιδοτήσεως ἔλαβε χώραν ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐντὸς 12μήνου ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐνάρξεως τῆς ἐπιδοτήσεως, ἣν ἀφορᾷ ἡ συνέχισις, καὶ ἀφ' ἑτέρου ἐντὸς 7 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἐξέλιπεν ὁ λόγος ἀναστολῆς.

Ὁ ὑπολογισμὸς τῶν ἀνωτέρω προθεσμιῶν ἀρχεται ἀπὸ τῆς ἑπομένης, καθ' ἣν εἰς μὲν τὴν πρώτην περίπτωσιν ἠρξατο ἡ ἐπιδότησις, εἰς δὲ τὴν δευτέραν ἔλαβε χώραν ἡ ἄρσις τοῦ λόγου ἀναστολῆς (ἄρθρον 241 Ἀστ. Κώδικος). Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ἡ συνέχισις τῆς ἐπιδοτήσεως ἀρχεται ἀπὸ τῆς ἀναγγελίας τῆς ἄρσεως τοῦ λόγου ἀναστολῆς, μὴ τηρουμένου νέου χρόνου ἀναμονῆς. Ἡ μετὰ τὴν πάροδον τῶν κατὰ τὰ ἀνωτέρω προθεσμιῶν ἀναγγελία τοῦ ἠσφαλισμένου συνεπάγεται ἀπώλειαν τοῦ δικαιώματος συνεχίσεως τῆς ἐπιδοτήσεως.

Πάντως χωρεῖ νέα ἐξ ἀρχῆς ἐπιδότησις, ἐφ' ὅσον ὁ ἠσφαλισμένος ἐπραγματοποίησεν ἐντὸς τῶν χρονικῶν ὁρίων τῆς παραγράφου Β' τῆς Π.Υ.Σ. καὶ ἀπὸ τῆς πρώτης ἀναστολῆς τῆς ἐπιδοτήσεώς του καὶ ἐφεξῆς 180 ἡμέρας ἐργασίας, ὑπολογιζομένων ὅλων τῶν ἀπὸ ταύτης πραγματοποιηθεισῶν ἡμερῶν ἐργασίας, ἀσχέτως ἐὰν μεταγενεστέρως ἐχώρησαν νέαι ἀναστολαὶ τῆς ἐπιδοτήσεως.

Τέλος ἐν ἐδαφίῳ 4 τῆς αὐτῆς παραγράφου Γ' ρητῶς ὁρίζεται ὅτι ἡ στράτευσις τοῦ ἠσφαλισμένου ἀποτελεῖ λόγον ἀναστολῆς τῆς ἐπιδοτήσεως ἀνεργίας.

Δ' Ποσὸν ἐπιδόματος ἀνεργίας

Ἡ παράγραφος Δ' ἐδάφιον 1 τῆς Π.Υ.Σ. καθορίζει πάγιον ποσὸν ἡμερησίου ἐπιδόματος ἀνεργίας ἐκ δραχμῶν 17 διὰ τοὺς ἄνδρας, 11,50 διὰ τὰς γυναῖκας καὶ 8 διὰ τοὺς κάτω τῶν 18 ἐτῶν ἠσφαλισμένους, ἀσχέτως τῆς ἰδιότητος ἁπάντων τῶν ἀνωτέρω ὡς ὑπαλλήλων ἢ ἐργατῶν, μὴ λαμβανομένων ἐπίσης ὑπ' ὄψιν τυχὸν οἰκογενειακῶν βαρῶν.

Ε' Παραγραφαί

Διὰ τῶν διατάξεων τῆς παρ. Ε ἐδ. 1 καὶ 2 Π.Υ.Σ. τροποποιεῖται τὸ ἄρθρον 40 § 6 Α.Ν. 1846/1951 ἐν σχέσει πρὸς τὸν χρόνον παραγραφῆς τόσον τοῦ δικαιώματος πρὸς ἐπιδότησιν λόγῳ ἀνεργίας, ὅσον καὶ τῆς ἀξιώσεως διὰ τὴν εἰσπραξιν τῶν μετὰ τὴν ἀναγνώρισιν τοῦ δικαιώματος καταβλητέων καθ' ἕκαστον ἐπιδομάτων. Οὕτω τὸ μὲν δικαίωμα πρὸς ἐπιδότησιν παραγράφεται μετὰ πάροδον μηνός, ἀφ' ἧς ἐλύθη ἡ σχέσις ἐργασίας τοῦ ἠσφαλισμένου, ὑποχρεουμέ-

κὸν ἔτος κατηγορίαι ἡσφαλισμένων μισθωτῶν, αἱ μισθοὶ τῶν ὁποίων δὲν συνίστανται ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει ἐκ σταθερῶς καθωρισμένων ποσῶν (ἐπὶ ποσοστοῖς, κατ' ἀποκοπήν, κατὰ τεμάχιον, ἐπὶ προμηθείᾳ, διὰ φιλοδωρημάτων κλπ. ἀμειβόμενοι). Κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τῆς παρούσης, ἡ τοιαύτη κατάταξις θὰ ἐνεργηθῇ ἐντὸς διμήνου ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης. Θὰ ἰσχύσῃ δὲ ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ μηνός, τοῦ ἑπομένου ἐκείνου, καθ' ὃν θὰ ληφθῇ ἡ περὶ τῆς κατατάξεως ἑκάστης κατηγορίας ἀπόφασις τοῦ Δ.Σ. καὶ μέχρι τῆς 31ης Δεκεμβρίου 1954.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Μαΐου 1954

—

24810/1954 Ἀπόφ. πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς

Περὶ καθορισμοῦ ἡμερομισθίων ἀρτεργατῶν.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 132 τῆς 30 Ἰουνίου 1954)

Ἡ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 267/1953 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου συσταθεῖσα ἐξ Ὑπουργῶν πενταμελὴς Ἐπιτροπή.

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 267/1953 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν, ὅπως προσωρινῶς καὶ μέχρι συνάψεως συλλογικῆς συμβάσεως ἢ ἐπιλύσεως τῆς ἐν προκειμένῳ συλλογικῆς διαφορᾶς Ἐργασίας ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων ὀργάνων Διαιτησίας καθορισθῇ ἀπὸ 1 Μαΐου ἐ.ἔ. δι' ἀποφάσεως τοῦ ἐξ ἡμῶν Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, βάσει τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 12 τοῦ ν.δ. 2510/1953 παρεχομένης αὐτῷ ἐξουσιοδοτήσεως, τὸ πλῆρες ἡμερομίσθιον τῶν καθ' ἅπασαν τὴν χώραν ἀρτεργατῶν εἰς 48,45 νέας δραχμάς.

Ὡς πρὸς τὴν βάσιν ἀποδόσεως διὰ τὴν ἀπόληψιν τοῦ ὡς ἄνω ἡμερομισθίου ἔχει ἐφαρμογὴν ἡ ὑπ' ἀριθ. 1021/2.10.1593 πρᾶξις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12 Ἰουνίου 1954

—

24813/1954 Ἀπόφ. πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς

Περὶ καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ πωλήσεως καὶ ταμιῶν ἐμπορικῶν καταστημάτων καὶ πρατηρίων ἐν γένει Καλαμῶν.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 132 τῆς 30 Ἰουνίου 1954)

Ἡ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 267/1953 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου συσταθεῖσα ἐξ Ὑπουργῶν πενταμελὴς Ἐπιτροπή.

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 267/1953 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, κυρωθείσης διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2415/1953 ν.δ., σχετικὴν πρότασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, καὶ

2) Τὴν ἀπὸ 5.5.1954 ὑπογραφεῖσαν συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ πωλήσεως καὶ ταμιῶν ἐμπορικῶν καταστημάτων καὶ πρατηρίων ἐν γένει Καλαμῶν, ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν, ὅπως ὁ ἐξ ἡμῶν Ὑπουργὸς Ἐργασίας, βάσει τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 12 τοῦ ν.δ. 2510/1953 παρεχομένης αὐτῷ ἐξουσιοδοτήσεως, καθορίσῃ δι' ἀποφάσεώς του τὰ τῆς ἀμοιβῆς τῶν ὡς ἄνω μισθωτῶν, ὡς ἐν τῇ οἰκείᾳ ὡς ἄνω συλλογικῇ συμβάσει ὁρίζεται.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12 Ἰουνίου 1954

—

24814/1954 Ἀπόφ. πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς

Περὶ ἐγκρίσεως τῶν οἰκονομικῶν ὅρων τῆς κατωτέρω ἀναφερομένης συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 132 τῆς 30 Ἰουνίου 1954)

Ἡ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 267/1953 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου συσταθεῖσα ἐξ Ὑπουργῶν πενταμελὴς Ἐπιτροπή.

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 267/1953 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, κυρωθείσης διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2415/1953 ν.δ., σχετικὴν πρότασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, καὶ

2) Τὴν ἀπὸ 17.4.1953 συλλογικὴν σύμβασιν τοῦ προσωπικοῦ τῶν τυπογραφείων Πειραιῶς, ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν, ὅπως ὁ ἐξ ἡμῶν Ὑπουργὸς Ἐργασίας, βάσει τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 12 τοῦ ν.δ. 2510/1953 παρεχομένης αὐτῷ ἐξουσιοδοτήσεως, καθορίσῃ δι' ἀποφάσεώς του τὰ τῆς ἀμοιβῆς τῶν ὡς ἄνω μισθωτῶν, ὡς ἐν τῇ οἰκείᾳ ὡς ἄνω συλλογικῇ συμβάσει ὁρίζεται.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12 Ἰουνίου 1954

—

27384/40/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ προσωρινῆς αὐξήσεως ἀποδοχῶν μυλεργατῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 132 τῆς 30 Ἰουνίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ν.δ. 2510/1953, 2) τὴν διαπιστωθεῖσαν, μετὰ μακρὰς διαπραγματεύσεις, ἀσυμφωνίαν τῶν ἐνδιαφερομένων ἐν προκειμένῳ ἑκατέρωθεν ὀργανώσεων διὰ τὴν σύναψιν συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, 3) τὴν ὅλως ἐξαιρετικὴν ἀνάγκην ταχείας ρυθμίσεως τῆς προκειμένης διαφορᾶς μέχρι νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ περὶ ὑποχρεωτικῆς διαιτησίας τῶν συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας θεσμοῦ, καὶ 4) σχετικὴν ἐγκριτικὴν ἀπόφασιν τῆς πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς ὑπ' ἀριθ. 28411) ἐ. ἔ., ἀποφασίζομεν:

1. Ὅπως προσωρινῶς καὶ μέχρις ἐπιλύσεως ὑπὸ τῶν οἰκείων ὀργάνων διαιτησίας τῆς ὑφισταμένης συλλογικῆς διαφορᾶς ἐργασίας ἢ συνάψεως συλλογικῆς συμβάσεως ρυθμιζούσης ταύτην χορηγηθῇ ἀπὸ 1ης Μαΐου 1954 εἰς τοὺς μυλεργάτας αὔξησις ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν 9ην Ἀπριλίου 1953 καταβαλλομένων αὐτοῖς ἀποδοχῶν, ὡς ἀκολούθως:

Διὰ μὲν τὸ τμῆμα μηνιαίων ἀποδοχῶν μέχρι χιλίων πεντακοσίων (1500) νέων δραχμῶν ἢ ἡμερομισθίου μέχρι πεντήκοντα (50) νέων δραχμῶν παρέχεται αὔξησις ἐξ εἴκοσι πέντε τοῖς ἑκατὸν (25ο/ο), διὰ δὲ τὸ τμῆμα μηνιαίων ἀποδοχῶν ἀπὸ χιλίων πεντακοσίων μιᾶς (1501) νέων δραχμῶν μέχρι τριῶν χιλιάδων (3000) νέων δραχμῶν ἢ ἡμερομισθίου ἀπὸ πεντήκοντα μιᾶς (51) νέων δραχμῶν μέχρις ἑκατὸν (100) νέων δρα-

χμών, παρέχεται αύξησις έξ εἴκοσιν ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν (20ο/ο).

2. Εἰς τὰς κατὰ τὴν § 1 αὐξήσεις συγχωνεύεται ἀπὸ 1ης Μαΐου 1954 τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 ἀποφάσεως ἡμῶν χορηγηθὲν ἐπίδομα ἀκριβείας, ὡς τοῦτο προσηυξήθη καὶ ἐνσωματώθη εἰς τὰς τακτικὰς ἀποδοχάς, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 27333/1954 ἡμετέρας ἀποφάσεως, ὡς ἐπίσης συγχωνεύεται πᾶσα ἑτέρα αὔξησις, οἱκειοθελῶς χορηγηθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου πρὸς τὸ προσωπικὸν αὐτοῦ τῆς 9ης Ἀπριλίου 1953 καὶ ἐφεξῆς.

Ἡ παροῦσα, κοινοποιουμένη ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς της, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Ἰουνίου 1954

27707/2/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ ἀπὸ 1.5.1954 πλήρους ἡμερομισθίου ἀρτεργατῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 132 τῆς 30 Ἰουνίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ν.δ. 2510/1953, 2) τὴν διαπιστωθεῖσαν, μετὰ μακρὰς διαπραγματεύσεις, ἀσυμφωνίαν τῶν ἐν προκειμένῳ ἐνδιαφερομένων ἑκατέρωθεν ὀργανώσεων διὰ τὴν σύναψιν συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, 3) τὴν ὅλως ἐξαιρετικὴν ἀνάγκην ταχείας ρυθμίσεως τῆς προκειμένης διαφορᾶς μέχρι νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ περὶ Ὑποχρεωτικῆς Διαιτησίας τῶν Συλλογικῶν Διαφορῶν Ἐργασίας θεσμοῦ, 4) σχετικὴν ἐγκριτικὴν ἀπόφασιν τῆς πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς ὑπ' ἀριθ. 28411 ἐ.ἔ. ἀποφασίζομεν:

Προσωρινῶς καὶ μέχρις ἐπιλύσεως ὑπὸ τῶν οἰκείων ὀργάνων διαιτησίας τῆς ὑφισταμένης συλλογικῆς διαφορᾶς ἐργασίας ἢ συνάψεως συλλογικῆς συμβάσεως ρυθμιζούσης ταύτην καθορίζομεν ἀπὸ 1.5.1954 τὸ πλῆρες ἡμερομίσθιον τῶν ἀρτεργατῶν εἰς 48,45 νέας δραχμάς.

Ὡς πρὸς τὴν βάσιν ἀποδόσεως διὰ τὴν ἀπόληψιν τοῦ ὡς ἄνω πλήρους ἡμερομισθίου ἔχει ἐφαρμογὴν ἡ ὑπ' ἀριθ. 1021/2.11 1953 πρᾶξις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου(*).

Εἰς τὸ κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον πλῆρες ἡμερομίσθιον συγχωνεύεται ἀπὸ τῆς 1ης Μαΐου 1954 τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 ἀποφάσεως ἡμῶν χορηγηθὲν ἐπίδομα ἀκριβείας, ὡς τοῦτο προσηυξήθη καὶ ἐνσωματώθη εἰς τὰς τακτικὰς ἀποδοχὰς δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 27333/1954 ἡμετέρας ἀποφάσεως, ὡς ἐπίσης συγχωνεύεται καὶ πᾶσα ἑτέρα αὔξησις, οἱκειοθελῶς χορηγηθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου πρὸς τὸ προσωπικὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς 9ης Ἀπριλίου 1953 καὶ ἐφεξῆς.

Ἡ παροῦσα, κοινοποιουμένη ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς της, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Ἰουνίου 1954

27436/9/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ κατωτάτων ὁρίων ἀποδοχῶν ἀρχιθερμαστῶν, θερμαστῶν βιομηχανικῶν ἐργοστασίων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 132 τῆς 30 Ἰουνίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ν.δ. 2510/1953, 2) τὴν ὑπογραφεῖσαν ἀπὸ 19.4.1954 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας μεταξὺ τῶν ἐν προκειμένῳ ἐνδιαφερομένων ἑκατέρωθεν ὀργανώσεων, δι' ἧς ρυθμίζονται, ὡς κατωθι, τὰ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐν τῇ συμβάσει ταύτῃ ἀναφερομένων μισθωτῶν, 3) τὴν ὅλως ἐξαιρετικὴν ἀνάγκην διὰ τὴν ἄμεσον ἰσχὺν καὶ ἐφαρμογὴν τῆς ἐν λόγῳ συμβάσεως πρὸς ἄρσιν τῶν ἐκ τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς ἀμφισβητήσεων καὶ ἐκκρεμοτήτων μέχρι νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ τρόπου θέσεως εἰς ἐφαρμογὴν τῶν ὑπογραφομένων συλλογικῶν συμβάσεων, 4) σχετικὴν ἐγκριτικὴν ἀπόφασιν τῆς πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς, ὑπ' ἀριθ. 28411 ἐ.ἔ., ἀποφασίζομεν:

1. Καθορίζομεν τὰ κατώτατα ὅρια ἀποδοχῶν τῶν ἀρχιθερμαστῶν καὶ θερμαστῶν, τῶν κεκτημένων τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου προβλεπόμενα πτυχία καὶ ἀπασχολουμένων εἰς τὰ πάσης φύσεως βιομηχανικὰ ἐργοστάσια καὶ μηχανολογικὰς ἐγκαταστάσεις τῆς Χώρας, κινητὰς καὶ μή, ὡς ἀκολούθως:

Ἀρχιθερμαστὴς ἡμερομίσθιον δρχ. 38 νέων.
Θερμαστὴς ἡμερομίσθιον δρχ. 36 νέων.

Τὰ ἀνωτέρω ἡμερομίσθια προσαυξάνονται διὰ τῶν ἀκολούθων ἐπιδομάτων:

Α) Δι' ἐπιδόματος πολυετοῦς ὑπηρεσίας παρὰ τῷ αὐτῷ ἢ παρὰ διαφόροις ἐργοδόταις, ὁριζομένου εἰς ποσοστὸν 5 ο/ο ἐπὶ τῇ συμπληρώσει ἑκάστης πενταετίας καὶ μέχρι πέντε πενταετιῶν, τοῦ χρόνου ὑπολογιζομένου ἀπὸ τῆς τὸ πρῶτον ἀσκήσεως ὁμοτίμου ἢ συναφῶν καθηκόντων καὶ ἀποδεικνυομένου διὰ πιστοποιητικῶν χορηγουμένων ὑπὸ τῶν παρ' οἷς εἰργάσθησαν ἐργοδοτῶν, ὑποχρεουμένων εἰς τὴν χορήγησιν τούτων ἐντὸς δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς ζητήσεώς των.

Β) Δι' ἐπιδόματος οἰκογενειακῶν βαρῶν 10ο/ο διὰ τὴν σύζυγον, ἐφ' ὅσον αὕτη δὲν ἐργάζεται, καὶ 5 ο/ο δι' ἕκαστον τέκνον καὶ μέχρι τριῶν, ἐφ' ὅσον τὰ ἐκ τούτων ἄρρενα εἶναι ἡλικίας κάτω τῶν 18 ἐτῶν καὶ δὲν ἐργάζονται, τὰ δὲ θήλεα εἶναι κάτω τῶν 20 ἐτῶν ἄγαμα καὶ δὲν ἐργάζονται.

2. Εἰς τοὺς ἐκ μισθωτῶν περὶ ὧν ἡ παροῦσα λαμβάνοντας κατὰ τὴν 9.4.1953 ἀποδοχὰς ὑψηλοτέρας τῶν νῦν ἰσχυόντων ἐλαχίστων ὁρίων χορηγεῖται ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης αὔξησις κατὰ ποσοστὸν 25 ο/ο διὰ τὸ τμῆμα ἡμερομισθίων μέχρι 50 νέων δραχμῶν καὶ κατὰ ποσοστὸν 20 ο/ο διὰ τὸ πέραν τοῦ ποσοῦ τῶν δραχμῶν 50 νέων καὶ μέχρις 100 νέων δραχμῶν τμῆμα ἡμερομισθίων.

Ἐν τῇ ὡς ἄνω ἐννοίᾳ καταβαλλόμεναι ἀποδοχαὶ δὲν περιλαμβάνονται τὰ τυχὸν οἰκειοθελῶς διδόμενα ποσά, ἅτινα ἐξαρτῶνται ἐκ τῆς εἰδικῆς ἀποδόσεως τῶν λαμβανόντων ταῦτα, ὡς π.χ. ποσοστὰ βάσει τῆς παραγωγῆς ἢ τῆς οἰκονομίας ὕλης ἢ τῆς ταχύτητος ἐκτελέσεως ἔργου κλπ., ἅτινα ὅμως ἐν πάσῃ περιπτώσει δὲν θίγονται ὑπὸ τῆς παρούσης.

3. Ἡ ὑπ' ἀριθ. 57620/1951 ἀπόφασις ἡμῶν καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν περὶ χορηγήσεως ἐπιδόματος ἀνθυγιεινῆς ἐργασίας εἰς τοὺς θερμαστὰς καὶ ἀρχιθερμαστὰς θὰ ἐξακολουθήσῃ ἐφαρμοζομένη.

4. Εἰς τὰς ἀνωτέρω αὐξήσεις συμπεριλαμβάνεται τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 ἀποφάσεως ἡμῶν χορηγηθὲν ἐπίδομα ἀκριβείας, ὡς

(*) ΕΒΔ 12, σελ. 1290.

τοῦτο ηὐξήθη καὶ ἐνεσωματώθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 27333/1954 ἡμετέρας τοιαύτης.

5. Δὲν δικαιοῦνται τῶν διὰ τῆς παρούσης παρεχομένων αὐξήσεων οἱ ἐκ τῶν μισθωτῶν μὴ συμπληροῦντες ἑνὸς ἔτους παρὰ τῷ αὐτῷ ἢ ἑτέρῳ ἐργοδότῃ προϋπηρεσίαν καὶ ἡλικίαν 18 ἐτῶν, οἵτινες λαμβάνουν τὰς διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 καὶ 27333/1954 ἀποφάσεων ἡμῶν χορηγηθείσας αὐξήσεις, ὡς ἐν ταῖς ἀποφάσεσι ταύταις ὁρίζεται.

6. Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀπὸ 1 Μαρτίου 1954.

Ἡ παροῦσα, κοινοποιουμένη ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς της, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Ἰουνίου 1954

—

27285/2/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὁδηγῶν αὐτοκινήτων πολυτελείας ἰδιωτικῆς χρήσεως.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 132 τῆς 30 Ἰουνίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ν.δ. 2510/1953, 2) τὴν ὑπογραφεῖσαν ἀπὸ 28.4.1954 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας μεταξὺ τῶν ἐν προκειμένῳ ἐνδιαφερομένων ἑκατέρωθεν ὀργανώσεων, δι' ἧς ρυθμίζονται ὡς κάτωθι τὰ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐν τῇ συμβάσει ταύτῃ ἀναφερομένων μισθωτῶν, 3) τὴν ὅλως ἐξαιρετικὴν ἀνάγκην διὰ τὴν ἄμεσον ἰσχὺν καὶ ἐφαρμογὴν τῆς ἐν λόγῳ συμβάσεως πρὸς ἄρσιν τῶν ἐκ τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς ἀμφισβητήσεων καὶ ἐκκρεμοτήτων μέχρι νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ τρόπου θέσεως εἰς ἐφαρμογὴν τῶν ὑπογραφομένων συλλογικῶν συμβάσεων, 4) σχετικὴν ἐγκριτικὴν ἀπόφασιν τῆς πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς, ὑπ' ἀριθ. 28411 ἐ.ἔ., ἀποφασίζομεν:

1. Καθορίζομεν τὸν μηνιαῖον μισθὸν τῶν ὁδηγῶν αὐτοκινήτων πολυτελείας ἰδιωτικῆς χρήσεως εἰς χιλίας τριακοσίας πεντήκοντα (1.350) νέας δραχμάς.

2. Εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ ἐργοδότης παρέχει εἰς τοὺς ἀνωτέρω μισθωτοὺς τροφὴν καὶ κατοικίαν, δύναται νὰ καταβάλλῃ τὸν μισθὸν μειωμένον κατὰ ποσοστὸν 30 ο/ο (13 ο/ο διὰ τὴν τροφὴν καὶ 7 ο/ο διὰ τὴν κατοικίαν).

3. Οἱ κατὰ τὴν 9.4.1953 ἐκ τῶν μισθωτῶν περὶ ὧν ἡ παροῦσα λαμβάνοντες ἀποδοχὰς ἀνωτέρας τῶν τότε ἰσχυόντων ἐλαχίστων ὁρίων δικαιοῦνται ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης ἐπὶ τῶν οὕτωσι καταβαλλομένων αὐτοῖς ηὐξημένων ἀποδοχῶν προσαυξήσεων κατὰ ποσοστὸν 30 ο/ο.

4. Εἰς τὰς διὰ τῆς παρούσης συμφωνουμένας αὐξήσεις ἐπὶ τῶν καταβαλλομένων ἀποδοχῶν συγχωνεύεται τὸ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 ἀποφάσεως ἡμῶν χορηγηθὲν ἐπίδομα ἀκριβείας, ὡς τοῦτο ηὐξήθη καὶ ἐνεσωματώθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 27333/1954 ἡμετέρας τοιαύτης.

5. Ἡ στολὴ θὰ εἶναι ὑποχρεωτικὴ κατὰ τὴν ὥραν τῆς ἐργασίας, ἐφ' ὅσον τὸ ἀπαιτεῖ ὁ ἐργοδότης, χορηγεῖται δὲ παρὰ τοῦ ἐργοδότου καὶ κατασκευάζεται κατὰ τὴν ἀρέσκειάν του.

6. Ἐφ' ὅσον κατόπιν συμφωνίας μετὰ τοῦ ἰδιοκτήτου ὁ ὁδηγὸς ἐκτελεῖ τὰ πλύσιμον καὶ ἐν γένει πᾶσαν ἐπιδιόρθωσιν τοῦ αὐτοκινήτου, ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται νὰ χορηγῇ εἰς αὐτὸν ἓν ζεῦγος μπότες ἐξ ἐλαστικοῦ καὶ μίαν φόρμαν.

7. Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀπὸ 1ης Μαΐου 1954, ἰσχύει δὲ καθ' ἅπασαν τὴν Ἐπικράτειαν.

Ἡ παροῦσα, κοινοποιουμένη ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς της, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Ἰουνίου 1954

—

27709/1/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τῶν τυπογραφείων Πειραιῶς.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 132 τῆς 30 Ἰουνίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 12 τοῦ ν.δ. 2510/1953.

2) Τὴν ὑπογραφεῖσαν ἀπὸ 17.4.1954 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας μεταξὺ τῶν ἐν προκειμένῳ ἐνδιαφερομένων ἑκατέρωθεν ὀργανώσεων, δι' ἧς ρυθμίζονται ὡς κάτωθι τὰ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐν τῇ συμβάσει ταύτῃ ἀναφερομένων μισθωτῶν.

3) Τὴν ὅλως ἐξαιρετικὴν ἀνάγκην διὰ τὴν ἄμεσον ἰσχὺν καὶ ἐφαρμογὴν τῆς ἐν λόγῳ συμβάσεως πρὸς ἄρσιν τῶν ἐκ τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς ἀμφισβητήσεων καὶ ἐκκρεμοτήτων μέχρι νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ τρόπου θέσεως εἰς ἐφαρμογὴν τῶν ὑπογραφομένων συλλογικῶν συμβάσεων, καὶ

4) Σχετικὴν ἐγκριτικὴν ἀπόφασιν τῆς πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς, ὑπ' ἀριθ. 24814 ἐ.ἔ.(*), ἀποφασίζομεν:

Ἀπὸ τῆς 15ης Ἀπριλίου 1954 αὐξάνομεν τὰς ἀποδοχὰς τοῦ ἐν γένει προσωπικοῦ τῶν τυπογραφείων Πειραιῶς ὡς ἀκολούθως:

1. Τὸ τμῆμα ἡμερομισθίου μέχρι 36 νέων δραχμῶν αὐξάνεται κατὰ ποσοστὸν 27 ο/ο.

Τὸ τμῆμα ἡμερομισθίου ἀπὸ 36 νέων δραχμῶν καὶ ἄνω αὐξάνεται κατὰ ποσοστὸν 22ο/ο.

3. Εἰς τὴν κατὰ τὰ ἀνωτέρω αὔξησιν συγχωνεύεται ἡ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 27333 ἀποφάσεως ἡμῶν χορηγηθεῖσα αὔξησις, ὡς καὶ πᾶσα ἑτέρα τοιαύτη χορηγηθεῖσα τυχὸν ἐξ ἰδίας πρωτοβουλίας τοῦ ἐργοδότου μετὰ τὴν 1ην Ἰουλίου 1953.

4. Δὲν δικαιοῦνται τῶν διὰ τῆς παρούσης παρεχομένων αὐξήσεων οἱ ἐκ τῶν μισθωτῶν μὴ ἔχοντες συμπεπληρωμένην ἑνὸς ἔτους παρὰ τῷ αὐτῷ ἢ ἑτέρῳ ἐργοδότῃ προϋπηρεσίαν καὶ ἡλικίαν 18 ἐτῶν. Οὗτοι ἐξακολουθοῦν λαμβάνοντες τὰς διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 καὶ 27333/1954 ἀποφάσεων ἡμῶν χορηγηθείσας αὐξήσεις, ὡς ἐν ταῖς ἀποφάσεσι ταύταις ὁρίζεται.

5. Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀπὸ 15ης Ἀπριλίου 1954.

Ἡ παροῦσα, κοινοποιουμένη ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς της, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Ἰουνίου 1954

(*) Ἀνωτέρω, σελ. 845.

27725/1/1954 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί καθορισμού των αποδοχών του νοσηλευτικού προσωπικού ιδιωτικών κλινικών Αθηνών - Πειραιώς και περιχώρων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 141 της 13 Ιουλίου 1954)

Έχοντες υπ' όψιν:

1. Τας διατάξεις του άρθρ. 13 του ν.δ. 2510/1953,

2. Την υπογραφείσαν από 8 Μαΐου 1954 συλλογικήν σύμβασιν εργασίας μεταξύ των εν προκειμένω ενδιαφερομένων εκατέρωθεν οργανώσεων, δι' ής ρυθμίζονται ως κάτωθι τα των αποδοχών των εν τη συμβάσει ταύτη αναφερομένων μισθωτών,

3. Την όλως εξαιρετικήν ανάγκην διά την άμεσον ισχύν και εφαρμογήν της εν λόγω συμβάσεως προς άρσιν των εκ της συλλογικής διαφοράς αμφισβητήσεων και εκκρεμοτήτων μέχρι νομοθετικής ρυθμίσεως του τρόπου θέσεως εις εφαρμογήν των υπογραφομένων συλλογικών συμβάσεων,

4. Σχετικήν εγκριτικήν απόφασιν της πενταμελούς εξ Υπουργών Επιτροπής, υπ' αριθ. 26120 ε.ξ. (*), αποφασίζομεν:

Καθορίζομεν τα κατώτατα όρια αποδοχών του νοσηλευτικού προσωπικού ιδιωτικών κλινικών Αθηνών - Πειραιώς και περιχώρων ως ακολούθως:

Ι. Δρομοκαϊτείου Αθηνών

1. Από της προσλήψεως και μέχρι συμπληρώσεως τριών ετών υπηρεσίας μηνιαίος μισθός δραχμαί: ανδρών 600, γυναικών 575.

2. Από τριών ετών μέχρι και 5 ετών, ανδρών 650, γυναικών 625 δρχ.

3. Από 6 ετών μέχρι και 8 ετών, ανδρών 700, γυναικών 675 δρχ.

4. Από 9 ετών μέχρι και 11 ετών, ανδρών 750, γυναικών 725 δρχ.

5. Από 12 ετών μέχρι και 14 ετών, ανδρών 800, γυναικών 775 δρχ.

6. Από 15 ετών μέχρι και 17 ετών, ανδρών 840, γυναικών 815 δρχ.

7. Από 18 ετών μέχρι και 20 ετών, ανδρών 880, γυναικών 850 δρχ.

Διά πάν έτος πέραν της 20ετούς υπηρεσίας παρέχεται αύξησις μηνιαίως και μέχρι 5 ετών, εκ δραχμών 50.

ΙΙ. Ιδιωτικών κλινικών

α) Γυναικών,

1. Διά το πρώτον έτος υπηρεσίας, μισθός δρχ. 400.

2. Διά το δεύτερον και τρίτον έτος υπηρεσίας, μισθός δρχ. 440.

3. Διά το τέταρτον και πέμπτον έτος υπηρεσίας, μισθός δρχ. 490.

4. Διά το 6ον και 7ον έτος υπηρεσίας, μισθός δραχ. 585.

5. Διά το 8ον, 9ον, 10ον έτος υπηρεσίας, μισθός δραχ. 600.

6. Διά το 11ον, 12ον, 13ον έτος υπηρεσίας, μισθός δραχ. 700.

7. Διά το 14ον, 15ον, 16ον έτος υπηρεσίας, μισθός δραχ. 770.

8. Διά το 17ον, 18ον, 19ον, 20όν έτος υπηρεσίας, μισθός δραχ. 850.

β) Ανδρών.

Αι αποδοχαί των ανδρών, των υπηρετούντων εις ιδιωτικάς Κλινικάς Αθηνών—Πειραιώς—περιχώρων, καθορίζονται διά της παρούσης ως αι αποδοχαί των ανδρών του νοσηλευτικού προσωπικού του «Δρομοκαϊτείου» Αθηνών.

Γενικοί όροι

Επιδόματα

Εις άπαν το ανωτέρω νοσηλευτικόν προσωπικόν χορηγείται υποχρεωτικώς επί πλέον του εις δραχμάς μισθού και:

α) Τροφή γ' θέσεως, εφ' όσον υπάρχει διάκρισις θέσεων εν τω Υγειονομικώ Καταστήματι, άλλως ή συνήθης τροφή των ασθενών.

Εν περιπτώσει μη χορηγήσεως τροφής θα καταβάλληται εις το ανωτέρω προσωπικόν το αντίτιμον αυτής, καθοριζόμενον διά της παρούσης εις δραχμάς 270 μηνιαίως.

β) Κατοικία. Εν περιπτώσει μη χορηγήσεως τοιαύτης καταβάλλεται το αντίτιμον αυτής, οριζόμενον εις δραχμάς 100 μηνιαίως.

γ) Στολή υπηρεσίας.

δ) Οικογενειακά επιδόματα. Εις τους άρρενας μόναν και υπό την προϋπόθεσιν ότι αι σύζυγοι αυτών δεν εργάζονται παρέχεται οικογενειακόν επίδομα επί τοις βασικού μόναν μισθού, δέκα τοις εκατόν (10 ο/ο) διά την σύζυγον.

ε) Πλυσταικά, άτινα αποτιμώμενα εις δραχμάς 50 μηνιαίως, θα χορηγώνται εις άπαντας τους μη διαμένοντας εν τω Ιδρύματι.

στ) Άπαντες οι έγγαμοι σήμερον εκ των νοσοκόμων και αδελφών, καθώς και οι μέλλοντες να έλθωσιν εις γάμον, δύνανται εύθυς μετά την μεταβολήν της οικογενειακής των καταστάσεως να εγκαταλείψωσι την εν τω Ιδρύματι κατοικίαν των, δικαιούμενοι της εις χρήμα αποτιμήσεως ταύτης και των πλυσταικών.

Δεν υπάγονται εις τας διατάξεις της παρούσης οι μισθωτοί, οι μη συμπληρούντες ένδς έτους παρά τω αυτώ ή έτερω εργοδότη προϋπηρεσίαν και ηλικίαν 18 ετών, οίτινες λαμβάνουν τας διά των υπ' αριθ. 41100/1953 και 27333/1954 αποφάσεων ημών χορηγηθείσας αυξήσεις, ως εν ταις αποφάσεσι ταύταις ορίζεται.

Η ισχύς της παρούσης άρχεται από 1ης Μαρτίου 1954.

Η παρούσα, κοινοποιουμένη από της υπογραφής της, δημοσιευθήτω διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως.

Εν Αθήναις τη 2 Ιουλίου 1954

(*) *Σημ. ΕΕΔ.*: Εδημοσιεύθη εις Ε.Κ. τ. Β' φ. 138 της 8 Ιουλίου 1954.

27377/1/1954 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί καθορισμού των αποδοχών των εργατών

σιδηρωτῶν, κοπτῶν καὶ ἐργατριῶν ὑποκαμίσων Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ περιχώρων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 141 τῆς 13 Ἰουλίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ν.δ. 2510/1953, 2) τὴν ὑπογραφεῖσαν ἀπὸ 7.4.1954 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας μεταξὺ τῶν ἐν προκειμένῳ ἐνδιαφερομένων ἐκατέρωθεν ὀργανώσεων, δι' ἧς, ρυθμίζονται ὡς κάτωθι τὰ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐν τῇ συμβάσει ταύτῃ ἀναφερομένων μισθωτῶν, 3) τὴν ὅλως ἐξαιρετικὴν ἀνάγκην διὰ τὴν ἄμεσον ἰσχὺν καὶ ἐφαρμογὴν τῆς ἐν λόγῳ συμβάσεως πρὸς ἄρσιν τῶν ἐκ τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς ἀμφισβητήσεων καὶ ἐκκρεμοτήτων μέχρι νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ τρόπου θέσεως εἰς ἐφαρμογὴν τῶν ὑπογραφομένων συλλογικῶν συμβάσεων, 4) σχετικὴν ἐγκριτικὴν ἀπόφασιν τῆς πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς, ὑπ' ἀριθ. 17745/1954, ἀποφασίζομεν:

Καθορίζομεν τὰς ἀποδοχὰς τῶν ἐργατῶν σιδηρωτῶν, κοπτῶν καὶ ἐργατριῶν ὑποκαμίσων Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ περιχώρων εἰς νέας ραχμὰς ὡς ἀκολούθως:

α) Διὰ τὰς ἐργαζομένας εἰς τὰ κομβία.

Ἐφ' ὅσον δὲν ἔχουν συμπληρώσει τὸ 18ον ἔτος τῆς ἡλικίας των, ἡμερομίσθιον δραχ. 14.

Ἀπὸ τῆς συμπληρώσεως τοῦ 18ου ἔτους τῆς ἡλικίας των ἐφ' ὅσον ἔχουν ἑνὸς τοὐλάχιστον ἔτους ὑπηρεσίαν τοὐλάχιστον ἐν τῷ κλάδῳ, ἡμερομίσθιον δραχ. 26.

β) Διὰ τὰς ἐργαζομένας εἰς τὴν ρέγουλαν.

Ἐφ' ὅσον δὲν ἔχουν συμπληρώσει τὸ 18ον ἔτος τῆς ἡλικίας των, ἡμερομίσθιον δραχ. 14.

Ἀπὸ τῆς συμπληρώσεως τοῦ 18ου ἔτους τῆς ἡλικίας των, ἐφ' ὅσον ἔχουν ἑνὸς τοὐλάχιστον ἔτους ὑπηρεσίαν ἐν τῷ κλάδῳ, ἡμερομίσθιον δραχ. 26.

Εἰδικευμέναι Α' εἰς τὴν ρέγουλαν, ἡμερομίσθιον δραχ. 30.

Μηχανικοῦδες:

α) Μηχανικοῦ μαθητευομένη, ἡμερομίσθιον δραχ. 27.

β) Μηχανικοῦ βοηθός, ἡμερομίσθιον δρχ. 30.

γ) Μηχανικοῦ τεχνικῶς κατηρτισμένη (θεωρεῖται ἡ κατέχουσα τὴν ραφὴν ὑποκαμίσων), ἡμερομίσθιον δραχ. 36.

δ) Εἰς τὰ ἐργαστήρια μὲ 6 μηχανὰς ἐν κινήσει, μία ἐκ τῶν τεχνικῶς κατηρτισμένων μηχανικούδων (ἡ καλυτέρα, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ ἐργοδότου) θὰ λαμβάνῃ ἡμερομίσθιον δραχμῶν 38,50.

Εἰς τὰ ἐργαστήρια μὲ περισσοτέρας τῶν 6 μηχανῶν θὰ ὑπολογίζεται ἀνὰ 6 μηχανὰς καὶ μία ἐργάτρια τεχνικῶς κατηρτισμένη μὲ ἡμερομίσθιον δραχ. 38,50.

Κομποτρυποῦδες:

α) Μετὰ ἑξάμηνον ἀπὸ τῆς πρώτης προσλήψεως καὶ μέχρι συμπληρώσεως ὁ ἐτῶν ὑπηρεσίας, ἡμερομίσθιον δραχ. 27.

β) Ἀπὸ τῆς συμπληρώσεως ὁ ἐτῶν πραγματικῆς ὑπηρεσίας καὶ ἄνω, ἡμερομίσθιον δρχ. 30.

Κόπτες - κόπτριαι:	ἀνδρῶν	γυναικῶν
1. Μαθητευόμενοι:		
α) Μετὰ ἑξάμηνον ἀπὸ τῆς προσλήψεως καὶ μέχρι συμπληρώσεως 2 ἐτῶν ὑπηρεσίας, ἡμερομίσθιον	30	27.60
β) Ἀπὸ τῆς συμπληρώσεως τῶν 2 ἐτῶν καὶ μέχρι συμπληρώσεως 5 ἐτῶν ὑπηρεσίας, ἡμερομίσθιον	36	32.40
γ) Ἀπὸ τῆς συμπληρώσεως 5 ἐτῶν ὑπηρεσίας καὶ μέχρι συμπληρώσεως 10 ἐτῶν ὑπηρεσίας (βοηθοί) ἡμερομίσθιον	48	42
δ) Ἀπὸ τῆς συμπληρώσεως 10 ἐτῶν συνολικῆς ὑπηρεσίας ἐν τῷ κλάδῳ τοῦ κόπτου, ἡμερομίσθιον	60	50
2. Κόπτης θεωρεῖται ὁ κάμνων τὴν λαιμόσκαψιν τοῦ ὑποκαμίσου, ἡμερομίσθιον	78	60
Κόπτης διευθύνων καὶ τεχνικῶς τὸ ἐργοστάσιον, ἡμερομίσθιον	90	78

Σιδηρωταί:

Ἀπαγορεύεται ἡ ἀπασχόλησις εἰς τὸ σιδέρωμα προσώπων ἡλικίας 18 ἐτῶν καὶ κατωτέρω:

α) Μετὰ ἑξάμηνον ἀπὸ τῆς πρώτης προσλήψεως καὶ μέχρι 2 ἐτῶν ὑπηρεσίας, ἡμερομίσθιον ἀνδρῶν 30, γυναικῶν 27.

β) Ἀπὸ τῆς συμπληρώσεως 2 ἐτῶν μέχρι συμπληρώσεως ὁ ἐτῶν ὑπηρεσίας, ἡμερομίσθιον ἀνδρῶν 45, γυναικῶν 38.

γ) Ἀπὸ τῆς συμπληρώσεως δεκαετοῦς ὑπηρεσίας ἐν τῷ κλάδῳ, ἡμερομίσθιον ἀνδρῶν 66, γυναικῶν 60.

Διὰ τοὺς κατὰ τεμάχιον ἀμειβομένους:

	Μακρὺ μαν.	Κοντὸ μαν.
α) Ὑποκάμισα Καρέλλα, Βελισσαροπούλου καὶ ἐγχώριες ποπλίνες	1.60	1.35
β) Ποπλίνες Εὐρώπης, ἐγχώριες, τρικολίνες, ραγιόν, κουκουλάρικα	3.—	1.70
γ) Μεταξωτά	2.30	2.10
δ) Παραγγελίες	3.60	3.—
ε) Πυζάμες σκέτες	2.40	
στ) Πυζάμες μὲ φυτίλι	3.—	
ζ) Ἐσώβρακα	0.85	
η) Μπλοῦζες ἰατρῶν	3.60	
Κάθε κολλάρο ἢ ζεῦγος μανικέτια	0.20	

Διὰ τὰ ὑποκάμισα, τὰ ὁποῖα σιδερώνονται μὲ κόλλα εἰς τὸ κολλάρο, ὡς καὶ τὰ σπόρ, θὰ καταβάλλωνται ἐπὶ πλέον δραχ. 0.20.

Διὰ τὰ μὴ προβλεπόμενα ὑπὸ τῆς παρούσης θὰ γίνεται ἰδιαιτέρα συμφωνία μεταξὺ ἐργοδότου καὶ ἐργάτου.

Τὰ σήμερον καταβαλλόμενα ἡμερομίσθια καὶ ἀμοιβαὶ κατὰ τεμάχιον, ἐφ' ὅσον εἶναι ἀνώτερα τῶν διὰ τῆς παρούσης καθοριζομένων, δὲν δύνανται νὰ μειωθοῦν.

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀπὸ 5ης Ἀπριλίου 1954.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Ἰουνίου 1954

—

27803/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν προσωπικοῦ μικρῶν Τραπεζῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 142 τῆς 14 Ἰουλίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 12 τοῦ ν.δ. 2510/1953.

2) Τὴν ὅλως ἐξαιρετικὴν ἀνάγκην ἀναπροσαρμογῆς τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τῶν

μικρῶν Τραπεζῶν, μέχρι ρυθμίσεως ὑπὸ τῶν οἰκείων ὀργάνων διαιτησίας τῆς ὁριζομένης ἐν προκειμένῳ συλλογικῆς διαφορᾶς ἐργασίας ἢ συνάψεως συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ρυθμιζούσης ταύτην, καὶ

3) Τὴν ἐπὶ τούτων σχετικὴν ἔγκρισιν τῆς δρελαθείσης ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς ὑπ' ἀριθ. 28131/1954, ἀποφασίζομεν:

1. Χορηγοῦμεν ἀπὸ 1.5.1954 εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν Τραπεζῶν αὔξησιν ἐπὶ τῶν καταβαλλομένων αὐτῷ κατὰ τὴν 9.4.1953 ἀποδοχῶν, ὡς τοιούτων νοουμένων τῶν βασικῶν μισθῶν ἢ ἡμερομισθίων μετὰ τῶν τυχὸν παρακολουθουσῶν αὐτὰ προσαυξήσεων, λόγῳ πολυετοῦς ὑπηρεσίας, παραμονῆς εἰς τὸν αὐτὸν βαθμὸν καὶ οἰκογενειακῶν βαρῶν μόνον, ὡς ἀκολούθως:

α) Διὰ τὸ προσωπικὸν ἐν γένει, ἀνεξαρτήτως φύλου, τὸ ἔχον συμπληρωμένον τὸ 19ον ἔτος τῆς ἡλικίας του καὶ δύο τοὐλάχιστον ἐτῶν παρὰ τῷ αὐτῷ ἢ ἑτέρῳ ἐργοδότῃ προϋπηρεσίαν, αὔξησιν ἐκ 15ο/ο (δέκα πέντε τοῖς ἑκατόν) καὶ

β) Διὰ τὸ προσωπικόν, ἀνεξαρτήτως φύλου, τὸ ἔχον συμπεπληρωμένον τὸ 19ον ἔτος τῆς ἡλικίας του καὶ δύο τοὐλάχιστον ἐτῶν προϋπηρεσίαν παρὰ τῷ αὐτῷ ἢ ἑτέρῳ ἐργοδότῃ, διὰ μὲν τὸ τμῆμα μηνιαίων ἀποδοχῶν μέχρι χιλίων πεντακοσίων (1500) νέων δραχ. ἢ ἡμερομισθίου μέχρι πεντήκοντα (50) δραχμῶν παρέχεται αὔξησις ἐξ εἴκοσι πέντε τοῖς ἑκατόν (25ο/ο), διὰ δὲ τὸ τμῆμα μηνιαίων ἀποδοχῶν ἀπὸ χιλίων πεντακοσίων μιᾶς (1501) δραχμῶν μέχρι τριῶν χιλιάδων (3000) ἢ ἡμερομισθίου ἀπὸ πεντήκοντα μιᾶς (51) δρχ. μέχρις ἑκατὸν (100) δρχ. παραχωρεῖται αὔξησις ἐξ εἴκοσι τοῖς ἑκατὸν (20ο/ο). Οὐδεμία αὔξησις παρέχεται ἐπὶ τοῦ πλέον τῶν 3000 ἢ τῶν 100 δραχμῶν τμήματος μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου.

2. Διὰ τῆς κατὰ τὴν § 1 αὐξήσεως καὶ ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς συνδρομῆς τῶν ἐν αὐτῇ προϋποθέσεων προσαυξάνονται ἀπὸ 1ης Μαΐου ἐ.ἔ. οἱ κατὰ τὴν 9ην Ἀπριλίου 1953 ἰσχύοντες βασικοὶ μηνιαῖοι μισθοὶ ἢ ἡμερομίσθια τῶν ἀνωτέρω μισθωτῶν μετὰ τῶν παρακολουθουσῶν τούτους προσαυξήσεων λόγῳ πολυετοῦς ὑπηρεσίας καὶ ὡς οὗτοι εἶχον διαμορφωθῇ ἐπὶ τῇ βάσει συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἢ ἄλλων πράξεων τῆς Διοικήσεως ἐν γένει.

Ἡ αὔξησις αὕτη ἐνσωματοῦται εἰς τοὺς βασικοὺς μηνιαίους μισθοὺς ἢ ἡμερομίσθια.

3. Εἰς τὰς κατὰ τὰς §§ 1 καὶ 2 αὐξήσεις συγχωνεύεται ἀπὸ 1.5 1954 τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 ἀποφάσεως ἡμῶν χορηγηθὲν ἐπίδομα ἀκριβείας, ὡς τοῦτο προσηυξήθη καὶ ἐνσωματώθη εἰς τὰς τακτικὰς ἀποδοχάς, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 27333/1954 ὁμοίας.

Αἱ διατάξεις τῆς παρούσης δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τῶν Τραπεζῶν: 1) Ἑλλάδος, 2) Ἐθνικῆς καὶ Ἀθηνῶν, 3) Ἀγροτικῆς καὶ 4) Κτηματικῆς.

Ἡ παροῦσα, κοινοποιουμένη ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς της, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Ἰουνίου 1954

27370/4/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐργατοτεχνιτῶν τῶν βιομηχανιῶν ἀμύλου καὶ ἀμυλοσακχάρου Πειραιῶς.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 142 τῆς 14 Ἰουλίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ν.δ. 2510/1953.

2) Τὴν ὑπογραφεῖσαν ἀπὸ 27ης Μαΐου ἐ.ἔ. συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας μεταξὺ τῶν ἐν προκειμένῳ ἐνδιαφερομένων ἑκατέρωθεν ὀργανώσεων, δι' ἧς ρυθμίζονται ὡς κατωθι τὰ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐν τῇ συμβάσει ταύτῃ ἀναφερομένων μισθωτῶν.

3) Τὴν ὅλως ἐξαιρετικὴν ἀνάγκην διὰ τὴν ἄμεσον ἰσχὺν καὶ ἐφαρμογὴν τῆς ἐν λόγῳ συμβάσεως πρὸς ἄρσιν τῶν ἐκ τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς ἀμφισβητήσεων καὶ ἐκκρεμοτήτων μέχρι νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ τρόπου θέσεως εἰς ἐφαρμογὴν τῶν ὑπογραφομένων συλλογικῶν συμβάσεων.

4) Σχετικὴν ἐγκριτικὴν ἀπόφασιν τῆς πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς ὑπ' ἀριθ. 28125/3.7.1954, ἀποφασίζομεν:

Καθορίζομεν τὰ κατώτατα ὅρια ἀποδοχῶν τῶν ἐργατοτεχνιτῶν βιομηχανιῶν ἀμύλου καὶ ἀμυλοσακχάρου Πειραιῶς, ὡς ἀκολούθως:

Α'. 1) Εἰς τοὺς ἐργάτας μετὰ ἓξάμηνον ἐργασίαν εἰς τὴν βιομηχανίαν ἀμυλοσακχάρου ἡμερομίσθιον δρχ. 38.

2) Εἰς τοὺς αὐτοὺς ἐργάτας μετὰ συμπλήρωσιν τριετίας εἰς τὴν βιομηχανίαν ἀμυλοσακχάρου δρχ. 42.

3) Εἰς τοὺς αὐτοὺς ἐργάτας μετὰ συμπλήρωσιν πενταετίας δρχ. 45,50.

4) Εἰς τοὺς αὐτοὺς ἐργάτας μετὰ συμπλήρωσιν δεκαετίας δρχ. 48.

5) Εἰς τοὺς τεχνίτας κανῶν (εἰς ἀνὰ 8ωρον) δρχ. 52,50.

6) Ἐπὶ κεφαλῆς τμημάτων:

α) Μυλοστασίου (εἰς ἀνὰ 8ωρον), β) λουκιῶν (δύο ἀνὰ 8ωρον), γ) κοσκίνων (εἰς ἀνὰ ὀκτάωρον), δ) ἐπεξεργασίας πιτύρων (εἰς ἐργάτης) ἡμερ. δρχ. 51,50.

Εἰς τοὺς συντηρητὰς (λουρατζῆδες) ἡμερ. δρχ. 51,50.

1) Εἰς τὰς ἐργατρίας, μετὰ ἓξάμηνον ἐργασίαν εἰς τὴν βιομηχανίαν ἀμυλοσακχάρου, ἡμερ. δρχ. 26.

2) Μετὰ τὴν συμπλήρωσιν ὀκτὼ ἐτῶν εἰς τὴν βιομηχανίαν ἀμυλοσακχάρου, ἡμερ. δρχ. 34.

Διὰ τὴν ἐξεύρεσιν τοῦ καταβλητέου ἡμερομισθίου θὰ λαμβάνηται ὑπ' ὄψιν ὁ χρόνος ἐργασίας ἐν τῇ βιομηχανίᾳ ἀμύλου καὶ ἀμυλοσακχάρου συνολικῶς, εἴτε οὗτος διηνύθη ἐν τῇ αὐτῇ βιομηχανίᾳ ἢ παρ' ἑτέρᾳ τοιαύτῃ καὶ θὰ ἀποδεικνύεται ἐκ τοῦ βιβλιαρίου τοῦ Ι.Κ.Α. ἢ πιστοποιητικοῦ ὑπηρεσίας τῶν βιομηχανιῶν, εἰς ἃς διηνύθη οὗτος.

Τὰ μέχρι σήμερον καταβαλλόμενα ἡμερομίσθια, ὡς ταῦτα διεμορφώθησαν διὰ τῶν μέχρι σήμερον ἐκδοθεισῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καὶ ἐφ' ὅσον εἶναι ἀνώτερα τῶν διὰ τῆς παρούσης καθοριζομένων κατωτάτων ὁρίων, θὰ ἐξακολουθήσουν καταβαλλόμενα.

Εἰς τ' ἀνωτέρω διαμορφωθέντα ἡμερομίσθια συγχωνεύονται αἱ δι' ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἢ

οἰκείᾳ βουλήσει τῶν ἐργοδοτῶν χορηγηθεῖσαι αὐξήσεις μετὰ τὴν 9.4.1953 καὶ μέχρι σήμερον.

Δὲν δικαιοῦνται τῶν διὰ τῆς παρούσης παρεχομένων αὐξήσεων οἱ ἐκ τῶν μισθωτῶν μὴ συμπληροῦντες ἑνὸς ἔτους πρὸς τῷ αὐτῷ ἢ ἑτέρῳ ἐργοδότῃ προϋπηρεσίαν καὶ ἡλικίαν 18 ἐτῶν, οἵτινες λαμβάνουν τὰς διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 καὶ 27333/1954 ἀποφάσεων ἡμῶν χορηγηθείσας αὐξήσεις, ὡς ἐν ταῖς ἀποφάσεσι ταύταις ὁρίζεται.

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀπὸ 1ης Μαΐου 1954.

Ἡ παροῦσα, κοινοποιουμένη ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς τῆς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Ἰουλίου 1954

—

27288/3/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν ἐργατοτεχνιτῶν ἐργοστασίων παραγωγῆς ζυμῶν ἀρτοποιΐας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 138 τῆς 8 Ἰουλίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ν.δ. 2510/1953.

2) Τὴν διαπιστωθεῖσαν μετὰ μακρὰς διαπραγματεύσεις ἀσυμφωνίαν τῶν ἐν προκειμένῳ ἐνδιαφερομένων ἑκατέρωθεν ὀργανώσεων διὰ τὴν σύναψιν συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας.

3) Τὴν ὅλως ἐξαιρετικὴν ἀνάγκην ταχείας ρυθμίσεως τῆς προκειμένης διαφορᾶς μέχρι νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ περὶ ὑποχρεωτικῆς διαιτησίας τῶν συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας θεσμοῦ.

4) Σχετικὴν ἐγκριτικὴν ἀπόφασιν τῆς πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς ὑπ' ἀριθ. 24812/17.6.1954, ἀποφασίζομεν:

1. Ὅπως προσωρινῶς καὶ μέχρι συνάψεως συλλογικῆς συμβάσεως ἢ ἐπιλύσεως τῆς ἐν προκειμένῳ συλλογικῆς διαφορᾶς ἐργασίας ἀπὸ τῶν ἁρμοδίων ὀργάνων διαιτησίας αὐξηθῶσιν ἀπὸ 1ης Μαΐου ἐ.ἔ. αἱ ἀποδοχαὶ τῶν ἐργατοτεχνιτῶν ἐργοστασίων παραγωγῆς ζυμῶν ἀρτοποιΐας, τῶν ὑπαγομένων εἰς τὰς διατάξεις τῆς ἀπὸ 16. 2.1940 σχετικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὡς ἀκολούθως:

1. Ἐπὶ τῶν καταβαλλομένων κατὰ τὴν 9ην Ἀπριλίου 1953 εἰς τοὺς ἐν λόγῳ μισθωτοὺς ἀποδοχῶν παρέχεται αὔξησις:

α) Εἰς τὸ προσωπικὸν τὸ μὴ ἔχον συμπληρωμένον τὸ 19ον ἔτος τῆς ἡλικίας του καὶ ἑνὸς τοὐλάχιστον ἔτους παρὰ τῷ αὐτῷ ἢ ἑτέρῳ ἐργοδότῃ προϋπηρεσίαν, αὔξησις ἐκ 15 ο/ο, καὶ

β) Εἰς τὸ προσωπικὸν τὸ ἔχον συμπεπληρωμένον τὸ 19ον ἔτος τῆς ἡλικίας του καὶ ἑνὸς τοὐλάχιστον ἔτους παρὰ τῷ αὐτῷ ἢ ἑτέρῳ ἐργοδότῃ προϋπηρεσίαν, διὰ μὲν τὸ τμῆμα μηνιαίων ἀποδοχῶν μέχρι χιλίων πεντακοσίων (1.500) νέων δραχμῶν ἢ ἡμερομισθίου μέχρι πεντήκοντα (50) νέων δραχμῶν, παρέχεται αὔξησις ἐκ τριάκοντα τοῖς ἑκατὸν (30 ο/ο), διὰ δὲ τὸ τμῆμα μηνιαίων ἀποδοχῶν ἀπὸ χιλίων πεντακοσίων μιᾶς (1.501) νέων δραχμῶν μέχρι τριῶν χιλιάδων (3.000) νέων δραχμῶν ἢ ἡμερομισθίου ἀπὸ πεντήκοντα μιᾶς (51) νέων δραχμῶν μέχρις ἑκατὸν (100) νέων δραχμῶν παρέχεται αὔξησις ἐξ εἴκοσιν τοῖς ἑκατὸν (20 ο/ο). Ὀδέμια αὔξησις παρέχεται ἐπὶ τοῦ πλέον τῶν τριῶν χιλιάδων (3.000) ἢ ἑκατὸν (100) νέων δραχμῶν τμήματος μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου.

2. Εἰς τὰς κατὰ τὰς παραγράφους α' καὶ β' αὐξήσεις συγχωνεύεται τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 ἀποφάσεως ἡμῶν χορηγηθὲν ἐπίδομα ἀκριβείας, ὡς τοῦτο προσηυξήθη καὶ ἐνεσωματώθη εἰς τὰς ταχτικὰς ἀποδοχὰς δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 27333/1953 ἀποφάσεως ἡμῶν, ὡς ἐπίσης συγχωνεύεται καὶ πᾶσα ἑτέρα αὔξησις οἱκειοθελῶς χορηγηθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου πρὸς τὸ προσωπικὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς 9ης Ἀπριλίου 1953 καὶ ἐφεξῆς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 25 Ἰουνίου 1954

—

27727/1/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν τῶν κατὰ μονάδα ἐργασίας ἀμειβομένων μισθωτῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 138 τῆς 8 Ἰουλίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 12 τοῦ Ν. Διατάγματος 2510/1953.

2) Τὴν ὅλως ἐξαιρετικῶς ἐπείγουσαν ἀνάγκην ρυθμίσεως τοῦ προκειμένου ζητήματος, τῆς παροχῆς δηλονότι αὐξήσεως ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν τῶν κατὰ μονάδα ἐργασίας ἀμειβομένων μισθωτῶν, καὶ

3) Τὴν ἐπὶ τούτῳ ὑπ' ἀριθ. 26119 ἐ. ἔ. ἐγκριτικὴν ἀπόφασιν τῆς ἡμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς(*), ἀποφασίζομεν:

Προσωρινῶς καὶ μέχρις ὁριστικῆς ρυθμίσεως ὑπὸ τῶν οἰκείων ὀργάνων διαιτησίας τῶν ὑφισταμένων συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας ἢ συνάψεως συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ρυθμιζουσῶν ταύτας προσαυξάνομεν ἀπὸ 1.5.1954 τὰς ἀποδοχὰς τῶν κατὰ μονάδα ἐργασίας (κατ' ἀποκοπὴν—κατὰ τεμάχιον—ἐπὶ τιμαλυγίῳ) ἀμειβομένων μισθωτῶν ὡς ἀκολούθως:

I.—Α) Διὰ τοὺς ἀπασχολουμένους εἰς μόνιμον ἐργοδότην.

Αἱ κατὰ τὴν 9.4.1953 ἰσχύουσαι, βάσει συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, διαιτητικῶν ἢ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἢ ἄλλων πράξεων τῆς Διοικήσεως, ἀμοιβαὶ κατὰ μονάδα ἐργασίας τῶν μισθωτῶν τούτων ἢ αἱ τυχὸν ἐπὶ πλέον τούτων καταβαλλόμεναι εἰς αὐτοὺς κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμερομηνίαν τοιαῦται, λαμβανόμεναι καθ' ἑβδομάδα καὶ διαιρούμεναι διὰ τοῦ ἐξ πρὸς ἑξεύρεσιν τοῦ ἡμερησίου μισθοῦ, προσαυξάνονται κατὰ ποσοστὸν 25 ο/ο διὰ τὸ τμῆμα ἡμερησίου μισθοῦ μέχρι δραχ. 50 καὶ κατὰ ποσοστὸν 20 ο/ο διὰ τὸ τμῆμα τούτου ἀπὸ 51—100 δραχ.

Εἰς τὰς ἀνωτέρω αὐξήσεις συγχωνεύεται τὸ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 ἀποφάσεως ἡμῶν χορηγηθὲν ἐπίδομα ἀκριβείας, ὡς τοῦτο διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 27333/1954 ὁμοίας προσηυξήθη καὶ ἐνεσωματώθη εἰς τὰς ἀποδοχὰς τούτων, ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη αὔξησις χορηγηθεῖσα εἰς αὐτοὺς καθ' οἱονδήποτε τρόπον ἀπὸ τῆς 9.4.1953 καὶ ἐφεξῆς.

II.—Β) Διὰ τοὺς ἀπασχολουμένους εἰς μὴ μόνιμον ἐργοδότην.

Αἱ κατὰ τὴν 9.4.1953 ἰσχύουσαι κατὰ μονάδα ἐργασίας ἀμοιβαὶ τῶν μισθωτῶν τούτων, ὡς αὗται εἶχον διαμορφωθῆ ἐπὶ τῇ βάσει ἰσχυουσῶν

(*) *Σημ. ΕΕΔ*: Ἐδημοσιεύθη εἰς Ε.Κ. τ. Β' φ. 139 τῆς 9 Ἰουλίου 1954.

κατά τήν ήμερομηνίαν ταύτην συλλογικών συμβάσεων έργασίας ή διαιτητικών ή ύπουργικών αποφάσεων ή άλλων πράξεων της Διοικήσεως, προσαυξάνονται κατά ποσοστόν 20 ο/ο.

Εις την άνωτέρω αύξησιν συγχωνεύεται το ύπό της ύπ' άριθ. 41100/1953 αποφάσεως ημών χορηγηθέν επίδομα ακριβείας, ώς τούτο διεμορφώθη ειδικώς δια τους μισθωτούς τούτους διά της ύπ' άριθ. 27071/1953 ομοίας αποφάσεως ημών, ώς και πάσα καθ' οιονδήποτε τρόπον χορηγηθείσα μετά την 9.4.1953 αύξησις επί τών αμοιβών τούτων.

III. Δέν δικαιούνται τών ανωτέρω αυξήσεων οι εκ τών μισθωτών ούς αφορά ή παρούσα μή συμπληρούντες ένός έτους τοιλάχιστον εν συνόλω προϋπηρεσίαν και τό 18ον έτος της ηλικίας των, οίτινες θά λαμβάνουν τάς δια τών ύπ' άριθ. 41100/1953 και 27333/1954 ή της ύπ' άριθ. 27071/1953 αποφάσεως ημών καθοριζομένας αύξήσεις και ώς εν ταίς αποφάσει ταύταις καθορίζεται.

IV. Αι διατάξεις της παρούσης δέν έχουν εφαρμογήν επί τών επί τιμολογίω αμειβομένων μισθωτών τών διεπομένων ύπό της περί φορτοεκφορτώσεων κειμένης νομοθεσίας. Δέν εφαρμόζονται επίσης αι διατάξεις της παρούσης και επί τών κατά μονάδα έργασίας αμειβομένων μισθωτών, ών αι αποδοχαί ερρυθμίσθησαν άπο 1.2.1954 και έφεξής διά συλλογικών συμβάσεων έργασίας ή αποφάσεων ημών.

Έν Αθήναις τη 1 Ιουλίου 1954

—

8827/367/1954 Απόφ. Υπουργών Εμπορικής Ναυτιλίας και Οικονομικών

Περί καθορισμού της ύπό του ά.ν. 560/1937 προβλεπομένης αποζημιώσεως διά τά πρό της 11.11.1944 επισυμβάντα ατυχήματα δυτών.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 133 της 30 Ιουνίου 1954)

Έχοντες ύπ' όψιν:

1) Τάς διατάξεις του ά.ν. 560/1937 «περί απογγαλιείας».

2) Τάς διατάξεις του ν. 19/1944 περί εξουσιοδοτήσεως του Υπουργού των Οικονομικών, όπως προβαίνη εις τροποποιήσεις φορολογικών συντελεστών, αποφασίζομεν:

Καθορίζομεν την ύπό του ά.ν. 560/1937 προβλεπομένην αποζημίωσιν, διά τά επισυμβάντα ατυχήματα δυτών τά λαβόντα χώραν πρό της 11.11.1944 και μή καταβληθείσαν είσέτι τοίς ενδιαφερομένοις εις το (100πλάσιον) εκατονταπλάσιον του προπολεμικού, μή δυνάμενον όμως νά υπερβή τά δέκα όκτώ εκατομμύρια δραχμών, εφ' όσον ή εξ ιδίων πόρων οικονομική δυνατότης του κεφαλαίου δυτών επαρκή διά καταβολήν αποζημιώσεως.

Έν Αθήναις τη 2 Απριλίου 1954

—

27300/1/1954 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί αυξήσεως των αποδοχών του προσωπικού ζυθοπαγοποιίας και ψυγείων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 134 της 3 Ιουλίου 1954)

Έχοντες ύπ' όψιν:

1) Τάς διατάξεις του άρθρ. 12 του ν.δ. 3510/1956.

2) Την υπογραφείσαν άπό 20.4.1954 συλλογικήν σύμβασιν εργασίας μεταξύ των εν προκειμένω ενδιαφερομένων εκατέρωθεν οργανώσεων, δι' ής ρυθμίζονται ώς κάτωθι τά των αποδοχών των εν τη συμβάσει ταύτη αναφερομένων μισθωτών.

3) Την όλως εξαιρετικήν ανάγκην διά την άμεσον ισχύν και εφαρμογήν της εν λόγω συμβάσεως πρός άρσιν των εκ της συλλογικής διαφοράς αμφισβητήσεων και εκκρεμοτήτων μέχρι νομοθετικής ρυθμίσεως του τρόπου θέσεως εις εφαρμογήν των υπογραφομένων συλλογικών συμβάσεων.

4) Σχετικήν εγκριτικήν απόφασιν της πενταμελούς εξ Υπουργών Επιτροπής, ύπ' άριθ. 28411 έ.έ., αποφασίζομεν:

1. Καθορίζομεν τά κατώτατα όρια αποδοχών του προσωπικού ζυθοπαγοποιίας και ψυγείων, ώς ακολούθως:

Μετά πάροδον ένός έτους υπηρεσίας παρά τω αυτώ εργοδότη, ημερομίσθιον δραχμών 40. Τά ημερομίσθια ταύτα διά τάς λοιπάς, πλην Αθηνών, Πειραιώς και Θεσσαλονίκης, περιφερείας ισχύουν μερισμένα κατά ποσοστόν δέκα επί τοίς εκατόν (10 ο/ο).

Εις τους εκ των μισθωτών, περί ών ή παρούσα, εργαζομένους εις τάς κατωτέρω ειδικότητας και μόνον διά τάς περιόδους καθ' άς θά απασχολούνται εν αυτάις, της τοποθετήσεως εις ταύτας και της μεταθέσεως εξ αυτών εις άλλας ειδικότητας, ούσης ελευθέρας διά τον εργοδότην και μή δυναμένης νά χαρακτηρισθή ώς βλαπτικής μεταβολής των όρων της συμβάσεως εργασίας, θά παρέχηται ημερησίως ειδικόν επίδομα θέσεως, ώς ακολούθως:

α) Χειριζόμενοι μηχανήματα εμφιαλώσεως και πωματισμού	Αρχ.	5
β) Εργάται θαλάμων καταψύξεως (δοκ.)	»	5
γ) Εργάται βυνοποιίας	»	5
δ) Εργάται ζυθοποιίας	»	10
ε) Αρχιεργάται	»	5

Τυχόν καταβαλλόμενα έτερα επιδόματα υπό ενίων βιομηχανιών, πέραν των άνω θέσεων, εξακολουθούσι καταβαλλόμενα.

2. Εις τά διά της παρούσης καθοριζόμενα βασικά ημερομίσθια συγχωνεύεται τό ύπό της ύπ' άριθ. 41100/1953 ημετέρας αποφάσεως χορηγηθέν προσωρινόν επίδομα ακριβείας, ώς τούτο ηύξήθη και ενσωματώθη διά της ύπ' άριθ. 27333/1954 ημετέρας τοιαύτης.

Τά ώς άνω καθοριζόμενα κατώτατα όρια ημερομισθίων προσαυξάνονται δι' επιδόματος πολυετούς υπηρεσίας εις δ ο/ο δι' εκάστην πενταετίαν και μέχρι δύο τό πολύ πενταετιών, ώς χρόνου διά την προσμέτρησιν εκάστης πενταετίας νοουμένου τού τοιούτου πραγματικής υπηρεσίας, διανυθείσης παρά τω αυτώ εργοδότη.

Έν τη ανωτέρω εννοία του χρόνου πραγματικής υπηρεσίας, ό χρόνος στρατεύσεως του μισθωτού λογίζεται ώς τοιούτος, εφ' όσον πρό της στρατεύσεώς του ό μισθωτός απησχολείτο εις την επιχείρησιν και άμα τη αποστρατεύσει του ανέλαβεν υπηρεσίαν παρά τη αυτή επιχειρήσει.

4. Δέν δικαιούνται των διά της παρούσης παρεχομένων αυξήσεων οι εκ των μισθωτών μή συμπληρούντες ένός έτους παρά τω αυτώ εργοδότη προϋπηρεσίαν και ηλικίαν 18 ετών, οίτι-

νες λαμβάνουν τάς διά τῶν ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 καί 27833/1954 ἀποφάσεων ἡμῶν χορηγηθείσας αὐξήσεις, ὡς ἐν ταῖς ἀποφάσεσι ταύταις ὁρίζεται.

5. Ἡ ἰσχύς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀπό 1ης Μαρτίου 1954.

6. Ἡ παροῦσα, κοινοποιουμένη ἀπό τῆς ὑπογραφῆς της, δημοσιευθήτω διά τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Ἰουνίου 1954

—

27437/1/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περί καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὁδηγῶν φορτηγῶν αὐτοκινήτων ἰδιωτικῆς χρήσεως.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 134 τῆς 3 Ἰουλίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ν.δ. 2510/1953.

2) Τήν ὑπογραφεῖσαν ἀπό 20.4.1954 συλλογικήν σύμβασιν ἐργασίας μεταξύ τῶν ἐν προκειμένῳ ἐνδιαφερομένων ἐκατέρωθεν ὀργανώσεων, δι' ἧς ρυθμίζονται ὡς κάτωθι τά τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐν τῇ συμβάσει ταύτῃ ἀναφερομένων μισθωτῶν.

3) Τήν ὅλως ἐξαιρετικήν ἀνάγκην διά τήν ἄμεσον ἰσχύν καί ἐφαρμογήν τῆς ἐν λόγῳ συμβάσεως πρός ἄρσιν τῶν ἐκ τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς ἀμφισβητήσεων καί ἐκκρεμοτήτων μέχρι νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ τρόπου θέσεως εἰς ἐφαρμογήν τῶν ὑπογραφομένων συλλογικῶν συμβάσεων.

4) Σχετικήν ἐγκριτικήν ἀπόφασιν τῆς πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς, ὑπ' ἀριθ. 28411 ἐ.ἔ., ἀποφασίζομεν:

1. Καθορίζομεν τόν βασικόν μισθόν τῶν ὁδηγῶν φορτηγῶν καί ἡμιφορτηγῶν αὐτοκινήτων ἰδιωτικῆς χρήσεως μηνιαίως εἰς χιλίας ἑκατόν (1.100) νέας δραχμάς.

Ὁ ἀνωτέρω βασικός μισθός προσαυξάνεται δι' ἐπιδόματος πολυετοῦς ὑπηρεσίας ἐκ 5 ο/ο δι' ἑκάστην πενταετίαν πραγματικῆς ὑπηρεσίας ἢ προϋπηρεσίας παρά τῷ αὐτῷ ἢ διαφόροις ἐργοδόταις ἀπό τῆς ἀποκτήσεως τοῦ διπλώματος ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου καί μέχρι συμπληρώσεως τριῶν πενταετιῶν.

Τό ἀνωτέρω ἐπίδομα προκειμένου περί προυπηρεσίας παρ' ἄλλοις ἐργοδόταις ἄρχεται ἀπό τῆς ὑποβολῆς τῶν σχετικῶν πιστοποιητικῶν προϋπηρεσίας εἰς τόν εἰς ὃν ἤδη ὑπηρετεῖ ἐργοδότην ὁ ὁδηγός.

Ὁ ἀνωτέρω βασικός μισθός προσαυξάνεται ἐπίσης καί δι' ἐπιδόματος οἰκογενειακῶν βαρῶν 10 ο/ο διά τήν σύζυγον καί 5 ο/ο δι' ἕκαστον τέκνον καί μέχρι τριῶν.

Τό ἐπίδομα οἰκογενειακῶν βαρῶν παύει χορηγούμενον διά μέν τήν σύζυγον ἐν περιπτώσει χηρείας ἢ διαζεύξεως, διά δέ τά τέκνα ἐφ' ὅσον ἐργάζονται ἢ ἐνυμφεύθησαν ἢ ὑπερέβησαν τά ἄρρενα μέν τό 18ον ἔτος τῆς ἡλικίας των, τά δέ θήλεα τό 20ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας των.

2. Αἱ εἰς τούς μισθωτούς, περί ὧν ἡ παροῦσα, κατά τήν 9.4.1953 καταβαλλόμεναι ἀποδοχαί αἱ ἀποδεδειγμένως ἀνώτεραι τῶν τότε ἰσχυόντων ἐλαχίστων ὁρίων, μή συμπεριλαμβανομένων τῶν ἐξ ὑπερωριῶν ἀμοιβῶν καί τῶν προσαυξήσεων λόγῳ νυκτερινῆς ἢ Κυριακῆς ἐργασίας καί ἀποζημιώσεως ἐκτός ἕδρας, αὐξάνονται κατά ποσοστόν 25 ο/ο διά τό μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν χιλίων πεντακοσίων (1.500) νέων δραχ. τμῆμα ἀποδοχῶν καί κατά ποσοστόν 20 ο/ο διά τό πέραν τοῦ ποσοῦ τούτου καί μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν τριῶν χιλιάδων (3.000) νέων δραχμῶν τμῆμα ἀποδοχῶν.

Εἰς τάς διά τῆς παρούσης καθοριζομένας ἀποδοχάς συμπεριλαμβάνεται τό ὑπό τῆς ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 ἀποφάσεως ἡμῶν χορηγηθέν ἐπίδομα ἀκριβείας, ὡς τοῦτο ηὐξήθη ἐκτοτε, ὡς καί πᾶσα οἰκειοθελής αὔξησις ἐκ μέρους τῶν ἐργοδοτῶν χορηγηθεῖσα ἐκτοτε (ἀπό τῆς 9.4.1953).

Ἡ ἰσχύς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀπό 1ης Μαρτίου 1954.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Ἰουνίου 1954

—

27653/12/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περί ἐξαιρέσεως ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ὑπ' ἀριθ. 27272/1954 καί 27653/1/1954 ἀποφάσεων τῶν μονίμων καί ἐκτάκτων λιμενεργατῶν τοῦ Ο.Λ.Π. τῶν συνδεομένων μετ' αὐτοῦ διά σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 131 τῆς 9 Ἰουλίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1. Τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 12 τοῦ ν. δ/τος 2510/1953.

2. Τήν ὅλως ἐξαιρετικήν ἀνάγκην ρυθμίσεως τοῦ προκειμένου ζητήματος.

3) Σχετικήν ἐγκριτικήν ἀπόφασιν τῆς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς, ὑπ' ἀριθ. 24815 ἐ.ἔ. (*), ἀποφασίζομεν:

Συμπληροῦντες τάς ὑπ' ἀριθ. 27272/1954 «περί αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν τοῦ Δημοσίου καί τῶν Ν.Π.Δ.Δ. τῶν συνδεομένων διά σχέσεως ἐργασίας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου» καί 27653/1/1954 περί αὐξήσεως ἀποδοχῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, ὑπηρετῶν καί ἐργατοτεχνιτῶν ἐν γένει μή τυχόντων αὐξήσεως ἀπό 1.2.1954 καί ἐντεῦθεν ἀποφάσεις ἡμῶν, ὁριζομεν ὅτι αἱ διατάξεις τούτων δέν ἔχουσιν ἐφαρμογήν, ἀφ' ἧς ἰσχυσαν ἐπί τῶν μονίμων καί ἐκτάκτων λιμενεργατῶν τοῦ Ὀργανισμοῦ Λιμένος Πειραιῶς τῶν συνδεομένων μετ' αὐτοῦ διά σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 25 Ἰουνίου 1954

—

27443/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περί αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν ἐργατοϋπαλλήλων γαιανθράκων καί πρατηρίων βενζίνης Ἀθηνῶν—Πειραιῶς—περιχώρων.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 131 τῆς 9 Ἰουλίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν 1) τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ν.δ. 2510/1953, 2) τήν ὑπογραφεῖσαν ἀπό 21ης Ἀπριλίου 1954 συλλογικήν σύμβασιν ἐργασίας μεταξύ τῶν ἐν προκειμένῳ ἐν-

(*) ΕΕΔ 13, σελ. 790.

διαφερομένων έκατέρωθεν όργανώσεων, δι' ής ρυθμίζονται ώς κάτωθι τά τών άποδοχών τών έν τή συμβάσει ταύτη άναφερομένων μισθωτών, 3) τήν όλως έξαιρετικήν άνάγκην διά τήν άμεσον ίσχύν καί έφαρμογήν τής έν λόγω συμβάσεως πρός άρσιν τών έκ τής συλλογικής διαφοράς άμφισβητήσεων καί έκκρεμοτήτων μέχρι νομοθετικής ρυθμίσεως τού τρόπου θέσεως είς έφαρμογήν τών ύπογραφομένων συλλογικών συμβάσεων, 4) σχετικήν έγκριτικήν άπόφασιν τής πενταμελούς έξ Ύπουργών Έπιτροπής, ύπ' άριθ. 28411 έ. έτους, άποφασίζομεν:

Καθορίζομεν τά κατώτατα όρια μισθών καί ήμερομισθίων τών έργαζομένων είς τά γκαράζ καί πρατήρια βενζίνης Άθηνών, Πειραιώς, περιχώρων ώς άκολούθως:

α) Διά τούς πλύντας, γρασσαριστάς καί σκουπιστάς, άπό τού 19ου έτους τής ήλικίας των καί άνω ή τού 18ου έτους τής ήλικίας των καί ένός έτους ύπηρεσίαν, ήμερομίσθιον νέων δραχμών 32,50.

Διά τούς κάτω τού 19ου έτους τής ήλικίας των ή τού 18ου, έφ' όσον δέν έχουν ένός έτους ύπηρεσίαν, ήμερομίσθιον δραχ. 25.

β) Διά τούς φύλακας καί νυκτοφύλακας, κατώτατον όριον μηνιαίου μισθού δραχ. 850.

γ) Διά τούς ύπαλλήλους τών πρατηρίων βενζίνης:

Άπό ένός έτους μέχρι 5 έτών ύπηρεσίαν δραχ. 850.

Άπό 5 έτών μέχρις 9 έτών ύπηρεσίαν δραχ. 1.000.

Άπό 9 έτών μέχρις 14 έτών ύπηρεσίαν δραχ. 1.100.

Άπό 14 έτών μέχρις 20 έτών ύπηρεσίαν δραχ. 1.275.

Έπί τών άνωτέρω μισθών καί ήμερομισθίων θά καταβάλλωνται καί τά οίκογενειακά έπιδόματα, ήτοι 10 ο/ο διά τήν σύζυγον καί 5 ο/ο δι' έκαστον, καί μέχρι τριών, τέκνον, έφ' όσον δέν ύπερέβησαν τό 18ον έτος τής ήλικίας των καί δέν έργάζονται.

δ) Είς τούς νυκτοφύλακας θά παρέχηται δέκα ήμερών άδεια άπουσίας μετά πλήρων άποδοχών καθ' έξάμηνον.

ε) Κατά τάς Κυριακάς καί κατά νόμον έξαιρεσίμους έορτάς έπιτρέπεται νά άπασχολήται έκ περιτροπής τό άναγκαιούν προσωπικόν πρός έξυπηρέτησιν τών πελατών καί τών άναγκών τών αύτοκινητοστασίων, άπαγορευομένης πάσης έν γένει έργασίας πρός καθαρισμόν τών αύτοκινήτων δι' ύδατος ή γρασσαρίσματος.

Οί κατά τάς Κυριακάς άπασχοληθέντες θά τυγχάνωσιν έβδομαδιαίας άναπαύσεως άλλην ήμέραν τής έβδομάδος.

στ) Οί έργοδόται ύποχρεούνται όπως έφοδιάζουν τούς πλύντας αύτοκινήτων μέ άδιάβροχα ύποδήματα, μπότες καί φόρμες, τούς δέ γρασσαριστάς μέ ζεύγος άρβυλα καί φόρμαν, ώς καί τούς σκουπιστάς έπίσης.

ζ) Οί μισθοί καί τά ήμερομίσθια τά καταβαλλόμενα τήν 9.4.1953, έφ' όσον ήσαν άνώτερα τών κατωτάτων ορίων, ώς τότε ίσχυον ταύτα, προσαυξάνονται κατά 35 ο/ο (είκοσι πέντε τοίς έκατόν).

η) Είς τά διά τής παρούσης καθοριζόμενα κατώτατα όρια μισθών ή ήμερομισθίων, ώς καί τάς καθοριζομένας προσαυξήσεις έπί τών καταβαλλομένων άποδοχών τής 9.4.1953, συγχωνεύεται τό έπίδομα άκριβείας τό χορηγηθέν διά τής ύπ' άριθ. 41190/1953 άποφάσεως ήμών, ώς τούτο ηύξήθη καί ένεσωματώθη διά τής ύπ' άριθ. 27333/1954 ήμετέρας τοιαύτης.

Ή ίσχύς τής παρούσης άρχεται άπό τής 16ης Φεβρουαρίου 1954.

Έν Άθήναις τή 25 Ίουνίου 1954

—

25695/1954 Άπόφ. Ύπουργού Έργασίας

Περί καταργήσεως άπό 1.7.1954 τής διά τών ύπ' άριθ. 29879/1948 καί 8912/1951 ύπουργικών άποφάσεων έπιβληθείσης είς βάρος τών μισθωτών είσφοράς ύπέρ τής Γ.Σ.Ε.Ε.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 140 τής 12 Ίουλίου 1954)

Έχοντες ύπ' όψιν τάς διατάξεις τού άρθρου 13 τού ν.δ. 2510/1953, άποφασίζομεν:

Καθορίζομεν τήν κατάργησιν άπό 1ης Ίουλίου έ.έ. τής διά τών ύπ' άριθ. 29879/1948 καί 8912/1951 ύπουργικών άποφάσεων έπιβληθείσης είς βάρος παντός μισθωτού τής χώρας έκ δύο χιλιάδων (2.000) παλαιών δραχμών έκδόσεως μηνιαίας είσφοράς πρός ένίσχυσιν τών έργατοϋπαλληλικών όργανώσεων, ήτοι τής Γενικής Συνομοσπονδίας Έργατών Έλλάδος, τών κατά τόπους Έργατικών Κέντρων καί τής έπαγγελματικής όργανώσεως είς ήν άνήκον οί είσφέροντες μισθωτοί, ώς έκλιπόντων τών λόγων, δι' ούς έπεβλήθη αύτη.

Έν Άθήναις τή 10 Ίουλίου 1954

—

73340/1954 Άπόφ. Ύπουργού Δικαιοσύνης

Περί καθορισμού συντελεστού δικηγορικής άμοιβής.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 141 τής 13 Ίουλίου 1954)

Έχοντες ύπ' όψιν τήν διάταξιν τής § 8 τού άρθρ. 84 τού ν.δ. τής 20 Μαΐου 1926 «περί κώδικος δικηγόρων», ώς άντικατεστάθη ύπό τής § 8 τού άρθρ. 2 τού ν.δ. 878/1941, καθορίζομεν τόν κατά τάς άνωτέρω διατάξεις συντελεστήν ύπολογισμού δικηγορικής άμοιβής είς ένενήντα (9) δραχμάς.

Έν Άθήναις τή 30 Ίουνίου 1954

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ ΣΧΕΔΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΝΟΜΩΝ

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΧΕΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΤΗΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Η «Επιθεώρησις Εργατικού Δικαίου» δημοσιεύει κατωτέρω εκ του ψηφισθέντος τελικώς κατά την συνεδρίασιν της 27ης Ιουλίου ε.έ. της Ειδικής Επιτροπής της Βουλής του άρθρ. 35 του Συντάγματος σχεδίου ν.δ. «περί συστάσεως Οργανισμού Απασχολήσεως και Ασφαλίσεως Ανεργίας» τας σχετικάς προς την καταγγελίαν συμβάσεως εργασίας και διαθεσιμότητα μισθωτών διατάξεις, καταργουμένου του σχετικού ν. 118/1945, επιφυλασσομένη να δημοσιεύσῃ τέλος τον νέον τοιούτον νόμον πλήρη μετά την εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως δημοσίευσιν αυτού. (Βλέπε ανάλυσιν των μεταρρυθμίσεων εις την καταγγελίαν συμβάσεως εργασίας, εν σχέσει προς το καταργούμενον δίκαιον, ανωτέρω σελ. 839 επ.).

Σχέδιον Νομοθετικού Διατάγματος περί συστάσεως Οργανισμού Απασχολήσεως και Ασφαλίσεως Ανεργίας

(Ως ψηφισθή κατά την εις το σύνολον τελικήν συζήτησιν).

Υπηρεσίαι Οργανισμού και αντικείμενον αρμοδιότητος

Άρθρον 1

Σύστασις, επωνυμία, χαρακτηρισμός

1. Συνιστάται «Οργανισμός Απασχολήσεως και Ασφαλίσεως Ανεργίας» ως Νομικόν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου, αναφερόμενος εφεξής ως Οργανισμός και διοικούμενος κατά τας διατάξεις του παρόντος.

2. Σκοπός της υπηρεσίας είναι κατά κύριον λόγον ή ανάπτυξις του βαθμού της απασχολήσεως διά κινητοποιήσεως του διαθεσίμου εργατικού δυναμικού προς εξυπηρέτησιν των μισθωτών και των εργοδοτών.

Άρθρον 2

Αντικείμενα αρμοδιότητος του Οργανισμού

. . . . . .

Άρθρον 18

Ανοχγελία της καταγγελίας της σχέσεως εργασίας

1. Ο εργοδότης υποχρεούται, όπως υποβάλλῃ έγγράφως εις τριπλούν αναγγελίαν, μετά των στοιχείων ταυτότητος της καταγγελλομένης σχέσεως εργασίας, εν οις ή διάρκεια της σχέσεως εργασίας, το είδος της απασχολήσεως, το ύψος του μισθού ή ημερομισθίου και ο τρόπος λύσεως της σχέσεως εργασίας, εις το αρμόδιον Γραφείον Εύρέσεως Εργασίας, όπου ή απασχόλησις, εντός προθεσμίας 30 ημερών από της λύσεως της σχέσεως εργασίας. Η προθεσμία αύτη άρχεται επί μεν τακτικής καταγγελίας από της λήξεως του χρόνου προμηνύσεως, επί δε καταγγελίας άνευ προμηνύσεως από του χρόνου ταύτης.

2. Ο εργοδότης υποχρεούται επίσης να αναγγείλῃ εντός της κατά την § 1 οριζομένης προθεσμίας την λήξιν της σχέσεως εργασίας ώρισμένου χρόνου.

3. Οι εποχιακώς απασχολούμενοι καπνεργάται, περί ων το άρθρον 36 του ν.δ. 2698/1953 «περί διοικήσεως του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων», διέπονται υπό του ν. 2348/1953 «περί τροποποιήσεως, συμπληρώσεως και καταργήσεως διατάξεων αφορωσών την επεξεργασίαν των φύλλων του καπνού και συγχωνεύσεως του Τ.Α.Κ. μετά του Ι.Κ.Α.».

4. Αγωγή περί ακυρώσεως γενομένης καταγγελίας σχέσεως εργασίας είναι απαράδεκτος μετά τρίμηνον από της καταγγελίας της σχέσεως εργασίας.

5. Η αποζημίωσις του άρθρ. 5 του ν. 2112 και του άρθρου 6 του β.δ. της 16/18 Ιουλίου 1920 προσώπων αμειβομένων μόνον επί ποσοστοῖς υπολογίζεται βάσει της μισθολογικής κλάσεως, εις ην κατατάσσεται ο μισθωτός βάσει του άρθρου 25 του ά.ν. 1846/1951.

6. Ο εργοδότης εν περιπτώσει περιορισμού της οικονομικής δραστηριότητος της εκμεταλλεύσεώς του δύναται άντι καταγγελίας της σχέσεως εργασίας να θέτῃ εις διαθεσιμότητα, εγγράφως αποδεικνυομένην, το προσωπικόν του μέχρι τεσσάρων (4) μηνών καθ' ημερολογιακόν έτος. Ο εν διαθεσιμότητι τελών μισθωτός λαμβάνει το ήμισυ των μέχρι ταύτης βασικών αποδοχών του.

7. Ο εργοδότης και ο μισθωτός δύνανται είτε κατά την σύστασιν της σχέσεως εργασίας, είτε διαρκούσης ταύτης, να συμφωνήσωσιν εγγράφως πάσης μορφής εκ περιτροπής εργασίαν, καθορίζοντες και την ανάλογον μισθοδοσίαν βάσει των εκάστοτε ισχυόντων ημερομισθίων ή μισθών. Επίσης ο εργοδότης δύναται να επιβάλῃ εν περιπτώσει περιορισμού της δραστηριότητός του μετά προηγουμένην απόφασιν της Επιτροπής του ν.δ. 2511/1953 σύστημα εκ περιτροπής εργασίας.

Άρθρον 37

Τελική διάταξις

Καταργείται ο ά.ν. 118/1945, ως ούτος έτροποποιήθη και συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, ως και πάσα άλλη γενική ή ειδική διάταξις της Νομοθεσίας περί ανεργίας του ά.ν. 1846/1951 και του ν.δ. 2698/1953, πλην του άρθρ. 51, § 4, αντικειμένη εις το παρόν νομοθετικόν διάταγμα, επανερχομένου εν ισχύϊ του ν. 2119/1920 και του β.δ. της 16/18 Ιουλίου 1920, ως ίσχυον προ του ά.ν. 118/1945.

Άρθρον 38

Η ισχύς του παρόντος ν. δ/τος άρχεται από της δημοσιεύσεως τούτου εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΣΦΑΛΜΑΤΑ

Με τον προσφάτως ψηφισθέντα υπό της Βουλής νόμον «περί συστάσεως Οργανισμού απασχολήσεως και ασφαλίσεως ανεργίας» και τού όποίου επίκειται ή δημοσίευσις καταργείται ό ν. 118/1945 και ρυθμίζεται άλλως ή καταγγελία συμβάσεως έργασίας.

«Φρονούμεν, αναγράφει εις την εισηγητικήν του έκθεσιν ό αρμόδιος Υπουργός Εργασίας, ότι είναι καιρός να επανέλθωμεν εις τό σύστημα της καταγγελίας της σχέσεως έργασίας, ώς προβλέπεται τούτο ό παλαιός ν. 2112, ώς ούτος τροποποιήθη και συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, διότι ουδείς λόγος συντρέχει να διατηρηθή τό μέχρι σήμερον ισχύον καταθλιπτικόν σύστημα των ακυροτήτων, αίτινες επιβαρύνουσιν αδικαιολογήτως την αγωνιζομένην εθνικήν μας οικονομίαν».

Αλλά ποίον ήτο τό «καταθλιπτικόν» αύτό σύστημα των ακυροτήτων, αίτινες επεβάρυνον αδικαιολογήτως την αγωνιζομένην εθνικήν μας οικονομίαν;

Ό καταργούμενος ν. 118/1945 επέβαλλεν εις τους έργοδότας α) να γίνηται ή καταγγελία έγγράφως, β) να καταβάλληται ή αποζημίωσις εις τό ν. 2112, γ) να αναγγέλληται ή απόλυσις εις τό Γραφείον Κυρέωσεως Εργασίας. Και επειδή, ώς γνωστόν, διά την εφαρμογήν των νόμων απαιτούνται και αί προσήκουσαι κυρώσεις κατά των παραβατών, ό ν. 118/1945 είχεν όρίσει, πολύ όρθώς, ώς κύρωσιν την ακυρότητα της καταγγελίας.

Κατά τί λοιπόν επεβαρύνετο ή εθνική μας οικονομία, αδικαιολογήτως, αν ό έργοδότης, καλούμενος υπό τού νόμου να προβαίνη εις ωρισμένας, αίτήσας διά την εθνικήν μας οικονομίαν, διατυπώσεις καταγγελίας συμβάσεως, παρέλειπε να συμμορφωθή πρός αύτας;

Η εισηγητική έκθεσις όμιλεί περί ακυροτήτων, αί όποίαι επεβάρυνον την εθνικήν μας οικονομίαν. Αλλ' άν έκ της παραβάσεως τού νόμου κρίνηται ή επιβάρυνσις της εθνικής μας οικονομίας, τότε θά έπρεπε νά μή έχη ουδείς νόμος κυρώσεις, διότι αί ποιναί κατά των παραβατών επιβαρύνουν την οικονομίαν τού τόπου.

Είναι αληθές ότι τό άρθρ. 9 τού ν. 118/1945 έφθανε μέχρις απαραδέκτων τινών υπερβολών. Η ακυρότης π.χ. της καταγγελίας συμβάσεως έργασίας έκ της έλλείψεως στοιχείου τινός της αναγγελίας αύτης ήγγιζε τά όρια τού παραλόγου.

Αλλ' άκρως κοινωνιστική και σπουδαία διά την προστασίαν τού μισθωτού ήτο ή δι' αύτού όριζομένη ακυρότης έκ της μή καταβολής εις αύτόν της αποζημιώσεως τού ν. 2112/1920.

Εις μίαν τόσον κρίσιμον διά την ζωήν τού μισθωτού ώραν, της απολύσεως έκ της υπηρεσίας του, κατά την όποίαν όρθούνται ενώπιόν του άγωνιώδη προβλήματα ζωής, ή σύγχρονος μέ την απόλυσίν του ή έντός ολιγίστου από αύτής χρόνου καταβολή της αποζημιώσεως τού ν. 2112, μέ συνέπειαν άλλως την ακυρότητα της απολύσεως και τό δικαίωμα τού μισθού του μέχρι της καταβολής της αποζημιώσεως, απετέλει μέτρον φιλεργατικόν, τό όποίον δυσκόλως θά κατέκρινε πάς κοινωνικός άνθρωπος.

Αλλά και άν άκόμη, κατά την εισηγητικήν έκθεσιν, ήτο καιρός νά επανέλθωμεν εις τό σύστημα της καταγγελίας της σχέσεως έργασίας, ώς προβλέπεται υπό τού ν. 2112, διατί, άπ' απροσδιορίστου απολύσεως, δπότε υπάρχει τό δικαίωμα αποζημιώσεως κατά τόν νόμον τούτον, δέν έξησφαλίσθη εις τόν μισθωτόν ή σύγχρονος μέ την απόλυσίν του καταβολή της αποζημιώσεως, συνδεομένη πρός την ακυρότητα της απολύσεως, ώς συνέβαινε μέ την διάταξιν τού άρθρου 9 τού ν. 118/1945;

Διατί, άν άλλως λόγως, νά έξαναγκάζηται ό μισθωτός, άφ' όσον τοιούτον τού αναγνωρίζεται τό δικαίωμα της αποζημιώσεως τού ν. 2112, νά καταφεύγη, άνεργος και οικονομικώς ένδεής, εις τά δικαστήρια διά την εις άόριστον χρόνον ικανοποίησιν τού προσβαλλομένου υπό τού έργοδότου δικαιώματός του, ένώ ήδύνατο, ώς είχε γίνει συνείδησις των πάντων, νά ικανοποιήται τό δικαίωμά του διά τού άπλοϋ αύτού και άνωδύνου διά τόν έργοδότην, άφού δέν έπηξάνε την υποχρέωσίν του, τρόπου;

Πολύ φοβούμεθα ότι ό εργατικός Νομοθέτης θεωρεί την αποζημίωσιν τού απολυομένου μισθωτού ώς άν είδος «φιλοδωρήματος» τού έργοδότου πρός τόν μισθωτόν. Στερεί αύτήν, αδικαιολογήτως, της ποινικής προστασίας τού ά.ν. 690/1945. Στερεί αύτην ήδη και της μείζονος διά τόν μισθωτόν προστασίας τού καταργουμένου άρθρου 9 τού ν. 118/1945.

Τό σφάλμα είναι κοινωνικόν και δι' αύτό περισσότερον αξιοκατάκριτον.

***

Εις την τελικήν διάταξιν τού άρθρου 37 αναγράφεται «καταργείται ό ν. 118/1945... επανερχομένου εν ισχύϊ τού ν. 2112/1920 και τού β.δ. της 16/18 Ιουλίου 1920, ώς ισχυόν πρό τού ν. 118/1945».

Ελησμονήθησαν όμως νά ρυθμισθούν σοβαρά θέματα, τά όποία είχεν έν τώ μεταξύ ρυθμίσει ό ν. 118/1945, ήτοι τό αναφερόμενον τού β.δ. 16/18 Ιουλίου 1920 επί πολλών κατηγοριών έργατών, ό τρόπος υπολογισμού της αποζημιώσεως τού νόμου 2112, ώς σημειούμεν ανωτέρω σελ. 830, και τά όποία θέματα έπρεπε νά ρυθμισθούν, εύκαιρίας δοθείσης, κατά συστηματικόν τρόπον.

Και λέγομεν τούτο, ίνα μή έμφανίζηται π.χ. τό φαινόμενον νά υποχρεούται τό Δημόσιον (βλέπε ν. 2882/1954, ανωτέρω, σελ. 883), εις την ειδικήν αύτήν περίπτωσιν, νά συμμορφούται πρός τό β.δ. 16/18 Ιουλίου 1920, ένώ τούτο, κατά την γνωστήν άποψιν της θεωρίας και νομολογίας, είναι ώς πρός τό Δημόσιον γενικώς εκτός εξουσιοδοτήσεως.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 13ος—Τεῦχος 16 (310)

Ἀθῆναι, 15 Αὐγούστου 1954

ΤΙΝΑ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΝΝΟΙΑΣ ΤΗΣ ΣΧΕΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΕΞΩ ΤΟΥ ΚΥΚΛΟΥ ΤΩΝ ΘΕΩΡΙΩΝ

Ὑπὸ τοῦ κ. ΑΝΤΩΝΙΟΥ Ι. ΠΕΤΡΟΓΛΟΥ, Δικηγόρου ἐν Ἀθήναις

I

Αἱ τελευταῖαι συζητήσεις περὶ τῆς ἐννοίας τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 2 § 6 τοῦ ν. 2511/1953 «περὶ ἐλέγχου ὁμαδικῶν ἀπολύσεων» ἀναγνωριζομένης «σχέσεως ἐργασίας» ἐπέφεραν μεγαλυτέραν σύγχυσιν τῆς μέχρι τοῦδε ἐπικρατούσης καὶ μαζὶ μὲ τὰς ἐν τῷ μεταξὺ ἐκδοθείσας ἀποφάσεις τῶν διαφόρων δικαστηρίων τοῦ Κράτους ἐδημιούργησαν ἀληθῆ σάλον εἰς τοὺς κόλπους τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου.

Τὸ πρόβλημα εἶναι πράγματι ἀκανθῶδες, ἀλλὰ νομίζομεν ὅτι γίνεται ἀκόμη περιπλοκώτερον διὰ τὸν λόγον ὅτι οἱ ἀσχοληθέντες μέχρι τοῦδε μὲ τὸ θέμα προσεπάθησαν νὰ ὑπαγάγουν πᾶσαν θυσίαν τὴν μετὰ τὸ ἄρθρον 2 § 6 τοῦ ἄνω νόμου δημιουργηθεῖσαν κατάστασιν εἰς μίαν ἐκ τῶν ἐν Γερμανίᾳ κρατουσῶν θεωριῶν καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὑπαγωγῆς ταύτης νὰ ἐφαρμόσουν ἐν συνεχείᾳ τὰ ἐκεῖθεν διδασκόμενα μετὰ μεγαλυτέρας εὐκολίας καὶ εἰς τὰ προβλήματα τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου.

Καίτοι ἡ ἐπίλυσις τῶν προβλημάτων τούτων προϋποθέτει ἀκόμη, τόσον ἐν Ἑλλάδι, ὅσον καὶ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ, μακρὰς συζητήσεις καὶ πολὺν χρόνον, ἐν τούτοις νομίζομεν ὅτι δὲν θὰ ἦτο ἐπιβλαβές, οὔτε ἄσκοπον, νὰ ἀκουσθοῦν καὶ ἄλλων αἱ ἀπόψεις, διότι ἀναμφιβόλως ἐκ τῶν συζητήσεων προκύπτει πάντοτε καλόν.

II

Πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ἄνω νόμου ἐν Ἑλλάδι τόσον ἡ Νομολογία, ὅσον καὶ ἡ Ἐπιστήμη τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου, ἀπῄτουν ἀπαραιτήτως, διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας, ἡ σχέσις ἐργασίας νὰ πηγάζῃ ἐκ συμβάσεως ἐργασίας καὶ δὴ ἐξ ἐγκύρου συμβάσεως ἐργασίας καὶ οὐχὶ ἐλαττωματικῆς (Α.Π. 31/1953—267/1952—394/1951—101/1950).

Τόσον δὲ αὐστηρὰ ἦτο ἐν προκειμένῳ ἡ προσήλωσις τῆς Νομολογίας μας εἰς τὴν ὕπαρξιν τῆς συμβάσεως (1), ὥστε καὶ ἐπὶ τελείως τυπικῶν ἐλλείψεων ἢ ἀπαγορεύσεων ἐδέχετο τὴν ἀκυρότητα τῆς συμβάσεως καὶ ἤρνειτο νὰ ἐφαρμόσῃ τὰς διατάξεις τῶν ἐργατικῶν νόμων, καίτοι ὑπῆρχεν ἀναμφισβητήτως σχέσις ἐργασίας, δηλ. πραγματικὴ ἀπασχόλησις τοῦ μισθωτοῦ, ὅτε μὲν ἀπορρίπτουσα τὴν ἀγωγήν, ὅτε δὲ παραπέμπουσα αὐτὴν κατὰ τὴν τακτικὴν διαδικασίαν βάσει τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 904 Α.Κ. (Α.Π. 101/1950—240, 242/1952—160/1952).

Ἡ κατάστασις αὕτη κατέστη προφανές, ὅτι ἀντετίθετο ἀφ' ἑνὸς μὲν εἰς τὸν κοινωνικὸν σκοπὸν τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας, ἀφ' ἑτέρου δὲ καὶ εἰς τὸ περὶ δικαίου συναίσθημα, διότι ἡ παραπομπὴ τῶν ἐργατικῶν ἀξιώσεων τῶν μὴ ἐρειδομένων ἐπὶ συμβάσεως ἐργασίας εἰς τὴν τακτικὴν διαδικασίαν ἐσήμαινεν οὐσιαστικῶς ἀπόρριψιν τῶν ἀξιώσεων τῶν μισθωτῶν. Ὑπὸ τὴν πίεσιν λοιπὸν αὐτῆς τῆς

(1) Μοναδικὴ ἴσως ἐξαίρεσις ἠδύνατο νὰ θεωρηθῇ ἡ τοῦ ν. 3514/1928, διότι ἐγένετο δεκτόν ὅτι, λόγῳ τῆς διατυπώσεως τοῦ ἄρθρου 1 αὐτοῦ, καθ' ἣν «ἐὰν διαλύεται ἡ σύμβασις ἐργασίας τοῦ στρατευομένου μισθωτοῦ, ὁπωσδήποτε καὶ ἂν συνήφθη αὕτη», ἐφαρμόζεται ἐπὶ πάσης σχέσεως ἐργασίας γενικῶς, ἀνεξαρτήτως ἂν ἡ σύμβασις ἐργασίας εἶναι ἔγκυρος ἢ πάσχῃ ἄλλας πλημμελείας (βλ. Πρ. Πρωτ. Ἀθ. 557/1949, ΕΕΔ 8, 244, Πρ. Πρωτ. Πειρ. 1145/1950, ΕΕΔ 9, 761). Ἐπίσης διὰ τὰς μὴ ὑπαγομένας εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. περιφερείας σημειωτέον ἔχει νὰ παρατηρηθῇ, ὅτι ὁ ν. 551 «περὶ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων» εἶναι πρὸ μακροῦ ἤδη λελυμένον ὅτι ἐφαρμόζεται ἀνεξαρτήτως τῆς ὑπάρξεως ἐγκύρου ἢ μὴ συμβάσεως ἐργασίας (Α.Π. 100/1928).

ἀνάγκης καὶ τὸ πρῖσμα τῶν νεωτέρων ἐπιστημονικῶν ἐξελίξεων ὁ νομοθέτης ἠναγκάσθη νὰ ἐπέμβῃ, διὰ νὰ συμπληρώσῃ τὸ κενὸν νομοθετικῶς.

Τὸ ἄρθρ. 2 § 6 τοῦ ν. 2511/1953 ὥρισεν, ὅτι: «ὡς σχέσις ἐργασίας νοεῖται ἡ ἐκ τῆς πραγματικῆς ἀπασχολήσεως τοῦ μισθωτοῦ ἐν τῇ ἐκμεταλλεύσει δημιουργουμένη σχέσις ἀνεξαρτήτως τοῦ κύρους τῆς συμβάσεως ἐργασίας».

Ἡ εἰσηγητικὴ δὲ ἔκθεσις τοῦ νόμου τούτου διεμηνύρισεν ὅτι: «ἐν τῷ ἄρθρῳ 2 § 6 ἀποσαφηνίζεται ἡ ἔννοια τῆς σχέσεως ἐργασίας... Ἡ διασάφησις καθίσταται ἀναγκαία, διότι τὰ δικαστήρια παρ' ἡμῖν εἰς πλείστας περιπτώσεις καὶ ἰδίως εἰς τὸν ν. Γ'ΦΟΔ', ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ν. 1968/1944, παρεῖδον τὴν διαφορὰν μεταξὺ τῆς σχέσεως ἐργασίας καὶ συμβάσεως ἐργασίας, ταυτίσαντα τὰς δύο ἐννοίας, παρὰ τὸν ἐν τῇ ἐπιστήμῃ σαφῆ διαχωρισμὸν τῶν δύο ἐννοιῶν».

III

Σκοπὸς τοῦ νομοθέτου λοιπὸν εἶναι νὰ εἰσαγάγῃ παραπλεύρως πρὸς τὴν βασικῶς ὑπάρχουσαν ἐν τῇ Ἐργατικῇ Δικαίῳ ἔννοιαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ τὴν ἔννοιαν τῆς σχέσεως ἐργασίας, ἥτις ἀποτελεῖ τὴν πραγματικὴν κατάστασιν τῆς ἀπασχολήσεως τοῦ μισθωτοῦ γενικῶς, διότι ἐθεωρήθη ὅτι καὶ ἡ σχέσις αὕτη πρέπει νὰ τύχῃ οὐχὶ βεβαίως τῆς πλήρους, ἀλλὰ πάντως μιᾶς ὡρισμένης προστασίας ὑπὸ τῶν ἐργατικῶν νόμων. Ἂς ἴδωμεν ὅμως ποία ἡ διαφορὰ τῶν δύο ἐννοιῶν.

Σύμβασις ἐργασίας εἶναι ἡ ἐπὶ τὸ αὐτὸ σύμπτωσις δύο ἢ πλειοτέρων βουλήσεων ἐπιδιωκουσῶν ἀντίθετα συμφέροντα, ἤτοι τοῦ μὲν ἐκμισθωτοῦ ἐπιδιώκοντος νὰ λάβῃ τὸν μισθόν, τοῦ δὲ μισθωτοῦ νὰ καρποῦται ἐφ' ὡρισμένον ἢ ἀόριστον χρόνον τὴν ἐργασίαν τοῦ ἐκμισθωτοῦ. Ἡ σύμβασις αὕτη εἶναι ὁ γενεσιουργὸς λόγος τῆς ἐνοχῆς καὶ ἡ δημιουργὸς τῆς σχέσεως ἐργασίας, ἤτοι τῆς πραγματικῆς ἀπασχολήσεως τοῦ μισθωτοῦ. Ὀρθότατα ὅμως παρατηρεῖ ὁ *Nipperdey*, ὅτι ὁ προσδιορισμὸς τῆς συμβάσεως ἐργασίας λήγει, εὐθὺς ὡς αὕτη καταρτισθῇ (*Δ. Καλομοίρης*, ἐν ΕΕΔ 13, 281), παραιτέρω δὲ ὑφίσταται μόνον ἡ ἐνοχικὴ σχέσις παροχῆς καὶ ἀντιπαροχῆς. Πρέπει λοιπὸν νὰ διακρίνωμεν δύο τινά, προκειμένου περὶ τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀφ' ἑνὸς μὲν τὴν κατάρτισιν αὐτῆς καὶ ἀφ' ἑτέρου τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς, ἤτοι τὴν ἐκ μέρους τοῦ ἐκμισθωτοῦ παροχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν καὶ τοῦ μισθωτοῦ πληρωμὴν τοῦ μισθοῦ.

Δυνάμεθα ὅμως τὸ στάδιον αὐτὸ τῆς ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἤτοι τὸ στάδιον τῆς πραγματικῆς ἀπασχολήσεως τοῦ μισθωτοῦ, νὰ τὸ λάβωμεν αὐτοτελῶς καὶ μὴ ἐνδιαφερόμενοι οὐδαμῶς διὰ τὴν γενεσιουργὸν ἢ δημιουργὸν αἰτίαν αὐτοῦ, ἤτοι διὰ τὸ ἂν προηγήθῃ ἢ ὄχι σύμβασις μισθώσεως ἐργασίας καὶ ἂν ἡ καταρτισθεῖσα τυχὸν τοιαύτη εἶναι ἔγκυρος ἢ ἄκυρος, νὰ ἀρκεσθῶμεν εἰς τὴν δημιουργηθεῖσαν πραγματικὴν κατάστασιν τῆς παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ. Τὴν πραγματικὴν αὐτὴν κατάστασιν, ἀνεξαρτήτως τοῦ τρόπου, καθ' ὃν ἐδημιουργήθη καὶ ἐὰν στηρίζηται ἐπὶ συμβάσεως ἐγκύρου ἢ ἀκύρου, τὴν ὀνομάζομεν σχέσιν ἐργασίας.

Ἡ ἔννοια λοιπὸν τῆς σχέσεως ἐργασίας εἶναι τελείως διάφορος τῆς ἐννοίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας (2), διότι ἐνῷ ἡ τελευταία προϋποθέτει ἔγκυρον καὶ μὴ ἀπαγορευομένην σύμπτωσιν βουλήσεων, βάσει τῶν ὁποίων δημιουργεῖται ἡ σχέσις ἐργασίας, ἡ πρώτη εἶναι πολὺ πλατυτέρα, ἀρκουμένη εἰς μόνην τὴν ὕπαρξιν μιᾶς πραγματικῆς καταστάσεως καὶ ἀδιαφοροῦσα τελείως διὰ τὴν γενεσιουργὸν αἰτίαν αὐτῆς.

IV

Διὰ τοῦ ἄρθρου 2 § 6 τοῦ ν. 2511/1953 ὁ νομοθέτης ἠθέλησε νὰ προστατεύσῃ ἐκτὸς τῆς συμβάσεως ἐργασίας (ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦτον ἐννοοῦμεν ὡς ἀνωτέρω ἀναφέρομεν τὴν σχέσιν ἐργασίας τὴν ἐρειδομένην ἐπὶ ἐγκύρου συμβάσεως ἐργασίας) καὶ αὐτὴν τὴν ἰδιόρρυθμον πραγματικὴν κατάστασιν τὴν ὀνομαζομένην σχέσιν ἐργασίας, ἀνεξαρτήτως τοῦ πῶς ἐδημιουργήθη καὶ τοῦ ἐρείδεται αὐτή.

Δὲν νομίζομεν ὅμως ὅτι διὰ τοῦ νόμου τούτου προσεχώρησε τὸ Ἐργατικὸν μας Δίκαιον εἰς τὴν ἀποδοχὴν τῆς μιᾶς ἢ τῆς ἄλλης θεωρίας (3). Μακρὰν τῆς θεωρητικῆς διαμάχης, ἣ

(2) Πάντες συμφωνοῦσιν ἐπὶ τούτου, ὅτι ὄντ., ἡ ἔννοια τῆς σχέσεως ἐργασίας εἶναι διάφορος τῆς ἐννοίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, πλὴν ὅμως ἄλλοι μὲν ὑποστηρίζουσιν, ὅτι ἡ σχέσις ἐργασίας δημιουργεῖται ἐκ συμβάσεως καὶ μόνον (συμβατικὴ θεωρία—*Hueck - Nipperdey*),— ἄλλοι δὲ ὑποστηρίζουσιν, ὅτι ἐκτὸς τῆς συμβάσεως ἡ σχέσις ἐργασίας δημιουργεῖται καὶ διὰ τῆς ἐντάξεως τοῦ μισθωτοῦ ἐν τῇ ἐκμεταλλεύσει, προϋποτιθεμένου βεβαίως ὅτι αὐτὴ ἄλαβε χώραν ἐν γνώσει τοῦ ἐργοδότου, ὅστις δὲν ἀνετάχθη εἰς αὐτὴν (θεωρία τῆς ἐντάξεως—*Nikisch - Siebert - Maus*).

(3) Παρ' ἡμῖν ὑποστηρίζεται ὑπ' ἄλλων μέν, ὅτι ὁ ν. 2511/1953 εἰσήγαγεν ἐν τῇ ἐργατικῇ ἡμῶν δικαίῳ τὴν θεωρίαν τῆς ἐντάξεως (*Βασιλείου*,

όποία άλλωστε κατόπιν τῶν ἀμοιβαίων ὑποχωρήσεων τῶν ὁπαδῶν ἀμφοτέρων τῶν θεωριῶν, ἀπώλεσεν οὐσιαστικῶς κάθε λόγον συνεχίσεώς της (4), ὁ νομοθέτης ἠθέλησε νὰ θεραπεύσῃ μίαν κοινωνικὴν ἀνάγκην. Καὶ δὲν εἰσήγαγε θεωρίας. Εἰσήγαγε ἔννοιας καὶ νομικοὺς θεσμούς, οἵτινες, χωρὶς καμμίαν θεωρητικὴν δέσμευσιν, προορίζονται νὰ προστατεύσουν ὡρισμένας διωτικὰς σχέσεις.

Ἐὰν ἔπρεπε ὁπωσδήποτε νὰ παραλληλίσωμεν τὴν διαφοράν, ἡ ὁποία ὑφίσταται μεταξὺ τῆς ἐννοίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ τῆς σχέσεως ἐργασίας, θὰ ἐπροτιμῶμεν νὰ χρησιμοποιήσωμεν ἐκ τοῦ ἀστικοῦ μας δικαίου τοὺς θεσμοὺς τῆς κυριότητος καὶ τῆς νομῆς. Ὅπως ἡ κυριότης, τηρουμένων τῶν ἀναλογιῶν, ἀποκτᾶται κυρίως μόνον διὰ συμβάσεως καὶ ἐξ αὐτῆς ἔλκει τὰ ἔννομα ἀποτελέσματά της, δύναται δὲ νὰ συνοδεύηται καὶ ἀπὸ τὴν νομὴν ἢ ὄχι, τοιουτοτρόπως καὶ ἡ σύμβασις ἐργασίας ὁτὲ μὲν ἀκολουθεῖται καὶ ἀπὸ τὴν πραγματικὴν κατάστασιν τῆς σχέσεως ἐργασίας, ὁτὲ δὲ ὄχι. Ὅπως δὲ πάλιν ἡ κυριότης, ἀκολουθουμένη καὶ ἀπὸ τὴν πραγματικὴν κατάστασιν τῆς νομῆς, τυγχάνει τῆς πλήρους προστασίας τοῦ ἐμπραγμάτου δικαίου, τοιουτοτρόπως καὶ ἡ σύμβασις ἐργασίας, ἀκολουθουμένη ἀπὸ τὴν σχέσιν ἐργασίας, χαίρει τῆς πλήρους προστασίας τῶν ἐργατικῶν νόμων. Τοῦτο δὲν σημαίνει ὅμως ὅτι καὶ ἡ πραγματικὴ κατάστασις τῆς κτήσεως τῆς νομῆς ἐγκαταλείπεται ἀπροστάτευτος. Παρέχει δικαιώματα πηγάζοντα ἐξ αὐτῆς ταύτης τῆς φύσεώς της, τὰ ὁποῖα βεβαίως δὲν ἐξικνοῦνται μέχρι τοῦ ὕψους τῶν δικαιωμάτων τῆς κυριότητος, πλὴν ὅμως προστατεύονται ὑπὸ τοῦ δικαίου ἐξ ἴσου ἀποτελεσματικῶς μέχρις ἑνὸς ὡρισμένου βαθμοῦ. Τὸ αὐτὸ δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν, ὅτι συμβαίνει καὶ ἐπὶ τῆς περιπτώσεως τῆς σχέσεως ἐργασίας, ἐνῷ δηλαδὴ αὕτη δὲν δύναται νὰ διεκδικήσῃ ἴσα δικαιώματα πρὸς τὴν ἐκ συμβάσεως ἐργασίας σχέσιν (σύμβασιν ἐργασίας), ἐν τούτοις δημιουργεῖ μίαν πραγματικὴν κατάστασιν, ἡ ὁποία προστατεύεται ὑπὸ τοῦ δικαίου, ὡς τοιαύτη, εἰς τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ὁ νομοθέτης κρίνει τοῦτο ἀναγκαῖον.

V

Τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ὁ νομοθέτης προστατεύει τὴν σχέσιν ἐργασίας ὡς πραγματικὴν κατάστασιν, πρέπει νὰ διακρίνωμεν εἰς δικονομικὰς καὶ οὐσιαστικάς;

Ἡ σπουδαιοτέρα παρασχεθεῖσα μέχρι σήμερον προστασία εἰς τὴν σχέσιν ἐργασίας εἶναι ἀναμφισβητήτως ἡ δικονομική. Διὰ τῆς ἑρμηνείας τοῦ ἄρθρου 2 § 6 τοῦ ν. 2511/1953 δίδεται εἰς τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ν. ΓΨΟΔ' εὐρύτατον περιεχόμενον. Ἐφεξῆς ὁ Ἐργατικὸς Δικαστὴς καθίσταται ἁρμόδιος, διὰ νὰ ἐκδικάσῃ «πᾶσαν ἰδιωτικὴν ἀξίωσιν μισθωτοῦ πηγάζουσαν ἐκ σχέσεως ἐργασίας». Δεδομένου δὲ ὅτι ἀξίωσις κατὰ τὸ ἄρθρον 247 Α.Κ. εἶναι τὸ δικαίωμα, ὅπως ἀπαιτήσῃ τις παρ' ἄλλου πρᾶξιν ἢ παράλειψιν, ἀποτελεῖ δὲ ὁ ὅρος «ἀξίωσις» τὸ ἀντικατάστατον τῆς λέξεως «ἀγωγὴ» ὑπὸ τὴν οὐσιαστικὴν αὐτῆς ἔννοιαν (*Μπαλῆς*, Γεν. Ἀρχ. § 132), ἕπεται ὅτι εἰς τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΨΟΔ' ὑπάγεται πᾶσα ἀγωγή, ἐρειδομένη ἐπὶ σχέσεως ἐργασίας, ἤτοι καταστάσεως πραγματικῆς ἀπασχολήσεως τοῦ μισθωτοῦ, ἄνευ ἐξαιρέσεώς τινος.

Ἡ οὐσιαστικὴ ὅμως προστασία παρέχεται μόνον εἰς μερικὰς περιπτώσεις (5), κατὰ τὰς ὁποίας ὁ νόμος προστατεύει ἀμέσως τὴν σχέσιν ἐργασίας.

α) Κυριωτέρα εἶναι ἡ εἰσαχθεῖσα διὰ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ν. 2511/1953, διὰ τοῦ ὁποίου ἀντικατεστάθη εἰς τὸ ἄρθρον 9 τοῦ ν. 118 ὁ ὅρος «σύμβασις ἐργασίας» διὰ τοῦ ὅρου «σχέσις ἐργασίας», οὕτως ὥστε ἐφεξῆς ἡ ἀναγγελία τῆς καταγγελίας τῆς σχέσεως ἐργασίας νὰ γίνηται, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, εἰς πᾶσαν περίπτωσιν διαλύσεως τῆς σχέσεως ἐργασίας, ἤτοι τῆς πραγματικῆς καταστάσεως ἀπασχολήσεως ἑνὸς μισθωτοῦ, ἀνεξαρτήτως τοῦ κύρους ἢ μὴ τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Περὶ τῶν ἐκ ταύτης προβλημάτων θὰ ἀσχοληθῶμεν κατωτέρω.

ΕΕΔ 13, 235, 13, 285), ὅπ' ἄλλων δὲ ἀντιθέτως ὅτι ὁ νομοθέτης δέχεται τὴν συμβατικὴν θεωρίαν (*Καλομοίρης*, ΕΕΔ 13, 284).

(4) *Καλομοίρης* ΕΕΔ 13, 283 παραπέμπων καὶ εἰς *Nikisch* (Individualismus und Kollectivismus in heutigen Arbeitsrecht RdA 53 σ. 88).

(5) Δὲν νομίζομεν ὅτι ὑπάγεται εἰς αὐτὰς ἡ περίπτωσις τοῦ ἄρθρου 649 Α.Κ., καθ' ὃ «λογίζεται ὡς συμφωνηθεὶς αἰωνήρθης μισθός, ἐὰν ἡ ἐργασία κατὰ τὰς συνήθεις περιστάσεις παρέχεται μόνον ἐπὶ μισθῷ». Διότι βεβαίως ἐδῶ δὲν ὑπάρχει σύμβασις ἐργασίας, ἀλλὰ μόνον σχέσις πραγματικῆς ἀπασχολήσεως, πλὴν ὅμως ἔχομεν τὴν γνώμην ὅτι ἐνταῦθα πρόκειται περὶ τῆς οὕτω καλουμένης «σιωπηρᾶς συμβάσεως», ἥτις ἐπιβάλλεται ὑπὸ τοῦ νόμου, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅμως ὅτι συντρέχουσιν οἱ ὅροι συνάψεως ἐγκύρου συμβάσεως ἐργασίας. Τὸ αὐτὸ δύναται νὰ λεχθῇ καὶ προκειμένου περὶ τῶν ἄρθρων 653 καὶ 659 Α.Κ.

δ) Παρέχεται καὶ εἰς τοὺς διὰ σχέσεως ἐργασίας μόνον συνδεομένους μισθωτοὺς τὸ δικαίωμα περὶ παροχῆς δώρου κατὰ τὰς ἑορτάς, διότι ὅλαι αἱ σχετικαὶ ἀποφάσεις ὁρίζουσι πάντοτε ὅτι δικαιοῦνται τούτου οἱ συνδεόμενοι διὰ σχέσεως ἐργασίας μισθωτοί.

γ) Παρέχεται εἰς τούτους καὶ τὸ δικαίωμα τῆς λήψεως τοῦ κατωτάτου ὁρίου ἡμερομισθίου, διότι ἡ ὑπ' ἀριθ. 49500/1952 ἀπόφ. τῶν ἁρμοδίων Ὑπουργῶν ὁρίζει, ὅτι τοῦ ποσοῦ τούτου δικαιοῦνται οἱ συνδεόμενοι μεθ' οἱουδήποτε ἐργοδότου διὰ σχέσεως ἐργασίας (*).

ζ) Ἐπίσης δίδεται εἰς αὐτοὺς τὸ δικαίωμα λήψεως ἀδείας ἀναψυχῆς ἢ ἀποζημιώσεως τοῦ ἄρθρ. 5 § 5 τοῦ ἀ.ν. 539/1945, διότι ὡς προϋπόθεσις ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου τούτου ἀπαιτεῖται μόνον «συνεχὴς ἀπασχόλησις», οὐδαμόθεν δὲ ἐξάγεται, ὅτι προϋποτίθεται ἔγκυρος σύμβασις ἐργασίας.

ε) Εἰς πᾶσαν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἀντὶ τοῦ ὅρου σύμβασις ἐργασίας χρησιμοποιεῖται ἐν τοῖς ἐργατικοῖς νόμοις ὁ ὅρος σχέσις ἐργασίας σκοπεῖται, ὅπως προστατεύηται ἀμέσως ἡ πραγματικὴ κατάστασις τῆς σχέσεως ἐργασίας. Τοῦτο ὁρίζεται ρητῶς εἰς τὴν εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν τοῦ ν. 2511/1953: «Ὁ ὅρος σύμβασις ἐργασίας ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ ὅρου σχέσις ἐργασίας καὶ ὁ ὅρος οὗτος χρησιμοποιεῖται εἰς τὰς καθ' ἑκάστην διατάξεις τοῦ νόμου οὐχὶ ἄνευ λόγου, ἀλλὰ διότι πρόθεσις ἡμῶν εἶναι νὰ ἐπαναλάβωμεν τὸν ὅρον τοῦτον. Οὗτος χρησιμοποιεῖται μετὰ λόγου καὶ εἰς ἄλλας ἐργατικὰς διατάξεις, ὡς λ.χ. εἰς τὸν ν. 1968/1944 περὶ ἐργατικῶν διαφορῶν, εἰς τὸ ν.δ. 1255 κλπ. καὶ τοῦτο ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι αἱ σχετικαὶ διατάξεις ἀφοροῦν τοὺς πράγματι ἀπασχολουμένους ἐν τῇ ἐκμεταλλεύσει, χωρὶς νὰ ἐρευνᾶται τὸ κῦρος ἢ μὴ τῆς σχέσεως ἐργασίας».

VI

Διὰ ποίας ὅμως ἀγωγῆς θὰ εἰσαχθοῦν ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου αἱ ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας πηγάζουσαι ἀξιώσεις;

Νομίζομεν ὅτι τὸ πρόβλημα τοῦτο δὲν εἶναι τόσον δύσκολον, ὅσον ἐμφανίζεται ἐκ πρώτης ὄψεως. Διότι, ὅπου μὲν ὁ νομοθέτης ἠθέλησε νὰ δώσῃ ἄμεσον προστασίαν εἰς τὴν σχέσιν ἐργασίας γενικῶς, τὸ ὥρισε καὶ ὁπουδήποτε θελήσῃ μελλοντικῶς ἀσφαλῶς θὰ τὸ ὁρίσῃ. Κατ' ἀρχὴν λοιπόν, ὅπου ὑπάρχει οὐσιαστικὸς κανὼν προστατεύων τὴν σχέσιν ἐργασίας ὡς τοιαύτην, γεννᾶται καὶ εὐθεῖα ἀξίωσις (ἀγωγή) τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τοῦ ἐργοδότου του διὰ τὴν διεκδίκησιν τῶν παρεχομένων αὐτῷ δικαιωμάτων. Οὕτω καὶ ὁ μισθωτὸς ὁ συνδεόμενος μόνον διὰ σχέσεως ἐργασίας (ἔστω καὶ ἂν ἡ σύμβασις εἶναι ἄκυρος) ἔχει εὐθεῖαν ἀγωγὴν κατὰ τοῦ ἐργοδότου του διὰ τὴν καταβολὴν τῶν δώρων Πάσχα καὶ Χριστουγέννων, τοῦ κατωτάτου ὁρίου ἡμερομισθίου κλπ. Καὶ ἡ ἀγωγὴ αὕτη ἐρεισμα ἔχουσα εἰς ρητὰς νομοθετικὰς διατάξεις εἶναι εὐθεῖα ἀγωγή.

Εἰς τὰς περιπτώσεις ὅμως, καθ' ἃς δὲν ὑπάρχει κανὼν οὐσιαστικοῦ δικαίου ὡς ἔδαφος τῆς τοιαύτης ἀγωγῆς, τότε ὁ μισθωτὸς βεβαίως ἔχει ἀξίωσιν, ἀλλὰ μὴ ἐρειδομένην εὐθέως ἐπὶ τῶν ἐργατικῶν διατάξεων. Ἡ ἀξίωσίς του αὕτη τυγχάνει μόνον δικονομικῆς προστασίας ὑπὸ τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας, διότι νομίμως εἰσάγεται κατὰ τὸν ν. ΓΨΟΔ', ἀλλὰ δὲν ἔχει οὐσιαστικὸν ἔρεισμα ἐκεῖ ὅπου οἱ νόμοι ἀπαιτοῦσιν ὕπαρξιν συμβάσεως ἐργασίας. Διὰ τοῦτο ἡ ἀξίωσίς του αὕτη πρέπει νὰ στηριχθῇ ὁπωσδήποτε εἰς ἄλλας διατάξεις τοῦ ἀστικοῦ δικαίου. Ποῖον ὅμως εἶναι τὸ προσφορώτερον στήριγμα τῆς τοιαύτης ἀγωγῆς; Ἄλλοι μὲν ὑποστηρίζουν ὅτι πρέπει τοῦτο νὰ εἶναι αἱ διατάξεις περὶ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, ἄλλοι δὲ αἱ περὶ ἀδικοπραξιῶν διατάξεις καὶ τέλος ἄλλη γνώμη ὑποστηρίζει ὅτι πρόκειται ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει περὶ ἀγωγῆς ἐξ ἀνωνύμου συναλλάγματος.

Κατ' ἀρχὴν ἡ νεοφανὴς ἔννοια τῆς σχέσεως ἐργασίας δὲν νομίζομεν ὅτι δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀνώνυμον συνάλλαγμα, διότι καὶ τοῦτο δὲν εἶναι τι ἄλλο, εἰμὴ μία ἀνώνυμος σύμβασις, μὴ προβλεπομένη εἰδικῶς ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ἀστικοῦ δικαίου, ἐνῷ εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς σχέσεως ἐργασίας, ὡς εἴδομεν, δὲν εἶναι ἀπαραίτητον νὰ ὑπάρχῃ σύμβασις. Καὶ ὅταν δὲν ὑπάρχῃ ἢ εἶναι ἄκυρος ἢ δὲν ἀναγνωρίζεται ἡ ὑπάρχουσα σύμβασις πῶς ἡμεῖς θὰ δημιουργήσωμεν τοιαύτην; Διότι ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον προστατεύεται ἐδῶ, δὲν

(6) Κατὰ τὰς περιπτώσεις δ καὶ γ ἡ ἄμεσος προστασία τῆς σχέσεως ἐργασίας δυνατὸν νὰ τεθῇ ἐν ἀμφιβόλῳ, λόγῳ τοῦ ὅτι ναὶ μὲν αἱ ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις ὁρίζουσιν ὅτι δικαιοῦνται τῶν παροχῶν τούτων γενικῶς οἱ συνδεόμενοι διὰ σχέσεως ἐργασίας, πλὴν ὅμως ὁ ν. 28/1944 βάσει τοῦ ὁποίου ἐξεδόθησαν (αἱ πρὸ τοῦ ν. 2068/1952 ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις καὶ μετ' αὐτὸν οἱ νόμοι 1901/1951 καὶ 1777/1951, βάσει τῶν ὁποίων ἐκδίδονται νῦν αἱ περὶ δώρων ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις χορηγοῦν) χορηγεῖ εἰς τοὺς Ὑπουργοὺς ἐξουσιοδότησιν καθορισμοῦ ἀποδοχῶν μόνον διὰ τοὺς συνδεομένους ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας.

είναι ἡ σύμβασις, ἡ ὁποία εἶναι ἀδιάφορον ἂν ὑπάρχῃ ἢ ὄχι, ἀλλ' ἡ πραγματικὴ κατάστασις παροχῆς ἐργασίας, δηλαδὴ ἀπασχολήσεως τοῦ μισθωτοῦ.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰς δύο ἄλλας ἀπόψεις, νομίζομεν ὅτι αὐταὶ εἶναι ὀρθαὶ ἐν μέρει, ἤτοι ἐν σχέσει μὲ τὰς περιπτώσεις, τὰς ὁποίας ἐξετάζουσι. Οὕτω ἡ μὲν ἀγωγὴ τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ δύναται βεβαίως νὰ περιλάβῃ ὅλας τὰς περιπτώσεις πραγματικῆς ἀπασχολήσεως, καθ' ἃς ὁ μισθωτὸς ἐναντι τῆς παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν του δὲν ἔτυχε τῆς πληρωμῆς τοῦ προβλεπομένου διὰ τὰς συμβάσεις ἐργασίας μισθοῦ, τὸν ὁποῖον ὁ ἐργοδότης θὰ κατέβαλλεν εἰς ἄλλον συνδεόμενον ἐγκύρως μετ' αὐτοῦ μισθωτὸν καὶ ὠφελήθη ἀδικαιολογήτως εἰς βάρος τοῦ ἐργαζομένου βάσει ἁπλῆς σχέσεως ἐργασίας. Πλὴν ὅμως αὐτὴ δὲν δύναται νὰ χρησιμοποιηθῇ εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ ἄρθρ. 6 ν. 2511, ὅπου ὁ ἐργοδότης, ὅστις διέκοψε τὴν πραγματικὴν κατάστασιν τῆς σχέσεως ἐργασίας, δὲν ὠφελεῖται τι εἰς βάρος τοῦ μισθωτοῦ. Πρέπει λοιπὸν εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην περίπτωσιν νὰ ἐφαρμόσωμεν τὰς περὶ ἀδικοπραξίας διατάξεις καὶ βάσει τούτων νὰ αἰτήσωμεν τὰ δικαιώματά μας ἐκ τῆς ἀκύρου καὶ παρανόμου διακοπῆς τῆς σχέσεως ἐργασίας.

Δὲν εἶναι ὀρθὸν τὸ ὑποστηριζόμενον (*Β. Βασιλείου*, ΕΕΔ, 13, 703) ὅτι αἱ ἀξιώσεις ἐκ σχέσεως ἐργασίας δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ εἰσαχθοῦν βάσει τῶν περὶ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἢ ἀδικοπραξιῶν διατάξεων κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΦΟΔ', διότι ἔχουσι τελείως διάφορον νομικὴν βάσιν, ἀφοῦ, ὡς ἀνωτέρω τονίζομεν, πᾶσα ἀξίωσις (ἀγωγὴ) πηγάζουσα ἐκ σχέσεως ἐργασίας δύναται νὰ εἰσαχθῇ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΦΟΔ', μὴ ἐξαιρουμένης οὔτε τῆς περὶ ἀποζημιώσεως, οὔτε τῆς περὶ τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, οὔτε πάσης ἄλλης ἀγωγῆς, ἥτις ὡς πραγματικὴν (ἱστορικὴν) βάσιν αὐτῆς ἔχει τὴν σχέσιν ἐργασίας, δηλ. τὴν πραγματικὴν κατάστασιν ἀπασχολήσεως, ἐκτὸς βεβαίως ἂν ἐν τῷ νόμῳ ὁρίζηται ἄλλως.

VII

Διὰ τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ ν. 2511, ὡς ἐτροποποίησε τὸν ν. 118/1945, προστατεύεται καὶ ἡ διάρκεια τῆς πραγματικῆς καταστάσεως ἐργασιακῆς ἀπασχολήσεως τοῦ μισθωτοῦ, διότι ἡ δυνατότης ἀζημίου διακοπῆς αὐτῆς ἐξαρτᾶται—ὅπου βεβαίως ἰσχύει ὁ ν. 118/1945—ἀπὸ μίαν προϋπόθεσιν, ἤτοι τὴν ἀναγγελίαν τῆς πραγματοποιουμένης ἀπολύσεως. Εἰς περίπτωσιν μὴ τηρήσεως τῆς διατυπώσεως αὐτῆς ἐπιβάλλεται ὡς ποινὴ ἡ ἀκυρότης τῆς καταγγελίας τῆς σχέσεως ἐργασίας.

Εἶναι φανερὸν ὅτι ὁ νομοθέτης διὰ τῆς διατάξεως αὐτῆς δίδει εἰς τὸν μισθωτὸν τὸν συνδεόμενον διὰ καταστάσεως πραγματικῆς ἀπασχολήσεως ἓν δικαίωμα, τὸ ὁποῖον θὰ ἠδυνάμεθα νὰ ὀνομάσωμεν *δικαίωμα ἀπασχολήσεως* καὶ τὸ ὁποῖον ὁ ἐργοδότης δὲν δύναται νὰ προσβάλῃ ἄνευ τῆς τηρήσεως τῶν ὑπὸ τοῦ ν. 118 ὁριζομένων διατυπώσεων. Εἰς περίπτωσιν, κατὰ τὴν ὁποίαν θελήσῃ νὰ προσβάλῃ τὸ δικαίωμα τοῦτο, τότε ἐπιχειρεῖ νὰ ἀνατρέψῃ μίαν δημιουργηθεῖσαν πραγματικὴν κατάστασιν, τὴν ὁποίαν τὸ δίκαιον ἐννοεῖ νὰ προστατεύσῃ καὶ ὡς ἐκ τούτου ἡ ἐνέργειά του εἶναι παράνομος. Κατὰ τὸ ἄρθρον δὲ 914 Α.Κ.: «ὁ παρὰ τὸν νόμον ζημιῶν ἄλλον ὑποχρεοῦται εἰς ἀποζημίωσιν». Ὑποχρεοῦται λοιπὸν ὁ παρανόμως ἐνεργήσας ἐργοδότης εἰς τὴν ἀνόρθωσιν τῆς ζημίας, τὴν ὁποίαν ὁ μισθωτὸς θὰ ὑποστῇ. Ἡ ζημία δὲ αὐτὴ ὁρίζεται ὑπὸ τοῦ νόμου ὡς ποινὴ καὶ εἶναι ἡ ἑξῆς: Ὅτι ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται, θεωρουμένης ὡς μὴ διακοπείσης τῆς σχέσεως ἐργασίας, νὰ καταβάλλῃ εἰς αὐτὸν ὅ,τι θὰ τῷ ἐπλήρωνε λόγῳ πραγματικῆς ἀπασχολήσεώς του κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα, τὸ ὁποῖον θὰ μεσολαβήσῃ μέχρι τοῦ νομίμου τερματισμοῦ τῆς σχέσεως ἐργασίας (ἐν προκειμένῳ ὀρθότατα τοποθετεῖ τὸ θέμα ὁ *Κ. Πουλόπουλος* ἐν ΕΕΔ 13, 319 §§ II καὶ III).

Περαιτέρω, ὅσον ἀφορᾷ τὰ χρονικὰ ὅρια τῆς ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος τῆς δι' ἀγωγῆς ἀναγνωρίσεως τῆς ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας τῆς σχέσεως ἐργασίας καὶ τῆς ἐκ

ταύτης ἀποζημιώσεως, νομίζομεν ὅτι ταῦτα, ὁριζόμενα ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ν.δ. τῆς 8/11 Μαΐου 1946 εἰς τρίμηνον ἀποκλειστικὴν προθεσμίαν ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς, δέον διὰ τὴν ταυτότητα τοῦ νομικοῦ λόγου νὰ ἐφαρμοσθῶσι καὶ ἐν προκειμένῳ. Διότι θὰ ἦτο ἀντίθετος πρὸς τοὺς σκοποὺς τῆς ἐννόμου τάξεως ἡ μακρὰ ἐκκρεμότης, ἐξ ἄλλου δὲ ἡ πάροδος τοῦ χρονικοῦ τούτου διαστήματος ἐν προκειμένῳ δέον νὰ σημαίνῃ παραίτησιν τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ τοῦ δικαιώματος τούτου.

VIII

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω συνάγεται ὅτι καὶ ἐπὶ τῆς ἁπλῆς σχέσεως ἐργασίας ἀπαιτεῖται προηγουμένη καταγγελία. Καὶ πράγματι περὶ καταγγελίας πρόκειται, ὅταν ὁ ἐργοδότης, ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸν συνδεόμενον διὰ τῆς σχέσεως πραγματικῆς ἀπασχολήσεως μετ' αὐτοῦ μισθωτόν, δηλοῖ πρὸς αὐτόν, ὅτι διακόπτει πλέον ἢ δὲν στέργει εἰς τὴν συνέχισιν ταύτης. Ἢ ἄλλως ἐκδηλώνει ἐμπράκτως τὴν βούλησίν του ταύτην διὰ τῆς μὴ ἀποδοχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ, ὅπερ τὸ αὐτό. Διαφωνοῦμεν λοιπὸν πρὸς τὴν ἄποψιν, καθ' ἣν ἀρκεῖ μόνον τὸ πραγματικὸν γεγονὸς τῆς καθ' οἱονδήποτε τρόπον de facto διακοπῆς τῆς ἐργασίας, μὴ ἐρευνωμένης τῆς βουλήσεως τῶν μερῶν(7). Ἀλλὰ διὰ ποῖον λόγον νὰ μὴ ἐρευνήσωμεν τὴν βούλησιν τῶν μερῶν; Ὁπωσδήποτε καὶ ἐὰν ἤθελεν ἐπέλθει ἡ διακοπὴ τῆς σχέσεως ἐργασίας δὲν παύει νὰ εἶναι κυρίως ἀποτέλεσμα ἠθελημένον.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰ περὶ ὑποχρεώσεως ἐμπροθέσμου καταγγελίας τῆς σχέσεως ἐργασίας, φρονοῦμεν ὅτι τοιαύτη ὑποχρέωσις οὐδαμοῦ συνάγεται ὅτι ἐπεβλήθη καὶ δὲν δυνάμεθα νὰ δημιουργῶμεν ὑποχρεώσεις ἄνευ ρητῆς νομοθετικῆς ἐπιβολῆς αὐτῶν. Ὡς ἐτονίσαμεν ἀνωτέρω, ἡ χρησιμοποίησις τῶν ὅρων «σχέσις ἐργασίας» καὶ «σύμβασις ἐργασίας» γίνεται μετὰ λόγου πλέον ὑπὸ τοῦ νομοθέτου εἰς τὰ διάφορα θέματα τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου (βλ. εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν ν. 2511 ἐνθ' ἀνωτ.) καὶ τοὐλάχιστον πρὸς τὸ παρὸν ὁ νομοθέτης οὐδεμίαν ἐξεδήλωσεν ἐπιθυμίαν, ὅπως καὶ ἡ πραγματικὴ κατάστασις τῆς σχέσεως ἐργασίας τύχῃ μιᾶς τοιαύτης προστασίας. Ὡς ἐκ τούτου ὁ ἐργοδότης δύναται, ὁποτεδήποτε θελήσῃ, νὰ ἀποστῇ τῆς σχέσεως ἐργασίας ἀζημίως μὲ μίαν μόνον προϋπόθεσιν, τὴν ἀνωτέρω ἀναφερομένην ἀναγγελίαν τοῦ ν. 118, εἰς ἃς περιφερείας οὗτος ἰσχύει.

IX

Συμπερασματικῶς θὰ ἠδυνάμεθα νὰ συνοψίσωμεν τὰ ἀνωτέρω ὡς ἑξῆς:

α) Ἡ διαφορὰ τῶν ἐννοιῶν «σύμβασις ἐργασίας» καὶ «σχέσις ἐργασίας» ἔγκειται εἰς τὸ ὅτι ἡ μὲν πρώτη ἀφορᾷ τὴν σχέσιν ἐργασίας τὴν ἐρειδομένην ἐπὶ ἐγκύρου συμβάσεως, ἐνῷ ἡ δευτέρα εἶναι πλατυτέρα καὶ ἀφορᾷ τὴν πραγματικὴν κατάστασιν, ἥτις δημιουργεῖται ἐκ τῆς ἀπασχολήσεως τοῦ μισθωτοῦ, ἀνεξαρτήτως τοῦ κύρους ἢ μὴ τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

β) Ὅτι πρόκειται περὶ δύο διαφόρων ἐννοιῶν, αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦν καταστάλαγμα ἐπιστημονικῶν συζητήσεων καὶ δὲν ἀκολουθοῦν καμμίαν ἐκ τῶν ἐν Γερμανίᾳ διδασκομένων θεωριῶν, αἵτινες ἄλλωστε καθίστανται σήμερα ἄνευ ἀντικειμένου, διότι συμπίπτουν εἰς τὰς περισσοτέρας λύσεις.

γ) Ὅτι, ἐνῷ ἡ σχέσις ἐργασίας τυγχάνει ἀπολύτου δικονομικῆς προστασίας, ἐν τούτοις ἐν τῷ οὐσιαστικῷ ἐργατικῷ δικαίῳ προστατεύεται ἀμέσως μόνον ὅπου τοῦτο ὁρίζεται ρητῶς ὑπὸ τοῦ νόμου.

δ) Ὅτι ἡ ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας ἀγωγὴ εἶναι εὐθεῖα ἀγωγή, ὅταν ἐρείδεται ἀμέσως ἐπὶ τῶν ἐργατικῶν νόμων, ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, ὅταν αἰτῆται καταβολὴν μισθῶν ἢ γενικῶς ἀποδοχῶν προβλεπομένων διὰ τοὺς συνδεομένους μὲ ἐγκύρους συμβάσεις ἐργασίας μισθωτούς, καὶ ἐξ ἀδικοπραξίας, ὅταν αἰτῆται ἀποζημίωσιν λόγῳ παραλείψεως τῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 6 τοῦ ν. 2511 ἀναγγελίας.

ε) Ὅτι ἐν τῇ τελευταίᾳ περιπτώσει τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ ν. 2511 ἡ ἐκ τῆς ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας τῆς σχέσεως ἐργασίας αἰτουμένη ἀποζημίωσις ὑπάγεται εἰς τὴν τρίμηνον ἀποκλειστικὴν προθεσμίαν τοῦ ν.δ. τῆς 8/11 Μαΐου 1946.

στ) Ὅτι βεβαίως ἀπαιτεῖται καταγγελία τῆς σχέσεως ἐργασίας, πλὴν αὕτη εἶναι ἀπρόθεσμος, διότι ὑποχρέωσις ἐμπροθέσμου τοιαύτης δὲν ἐπεβλήθη ὑπὸ τοῦ νόμου.

---

(7) Β. Βασιλείου ΕΕΔ 19, 286, ὅστις κακῶς ἀναφέρει καὶ τὴν περὶ τοῦ ν. 2511 νομολογίαν τῶν δικαστηρίων μας, ἀφοῦ τότε δὲν ἀνεγωρίζετο κἂν ἡ ἔννοια τῆς σχέσεως ἐργασίας ὡς διακρινομένης τῆς ἐννοίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΠΟΧΗ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΕΚ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΙΣΧΥΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ

Έννοια σχετικοῦ ἄρθρου 5 Νόμου 2112/1920

Ἀρμόδιον ὄργανον ἐκ τοῦ Ν. 2190/1920 «περὶ Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν» ἐπὶ τῆς διοικήσεως, διαχειρίσεως περιουσίας των καὶ ἐκφράσεως βουλήσεως νομικοῦ προσώπου.—Λύσις συμβάσεως ἐργασίας δι' ἀποχῆς τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας ἐξ οἱασδήποτε ἄλλης αἰτίας, ἐκτὸς ἀσθενείας, λοχείας, στρατεύσεως.—Συναίνεσις ἐργοδότου πρὸς συνέχισιν ἐργασίας καὶ νόμιμοι συνέπειαι.

Ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Β' Τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐξεδόθη μετὰ τὴν ἀναιρετικὴν ὑπ' ἀριθ. 585/1953, Α' Τμήματος (εἰσηγητὴς *Γ. Βαρσάμου*, ΕΕΔ 13, 20).

Ἐπαναλαμβάνεται καὶ ὑπὸ τῆς νεωτέρας αὐτῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως ἡ σταθερῶς παρὰ τῇ νομολογίᾳ τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐφαρμοζομένη ἄποψις ὅτι κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ν. 2112/1920, ὡς ἡρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν. 4558/1930, πᾶσα ἀποχὴ τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας δι' ἄλλον λόλον, πλὴν ἀσθενείας (καὶ ταύτης ἐπὶ τὰ χρονικὰ ὅρια τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ν. 4558/1930), συνεπάγεται λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ (οὕτω καὶ ἡ ἀμέσως προηγουμένη Α.Π. 12/1953, εἰσηγητὴς *Γ. Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 12, 176), ἀδιαφόρως ἂν πρόκειται καὶ περὶ ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ, τοποθετηθέντος δυνάμει τῆς σχετικῆς περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν νομοθεσίας (Α.Π. 224/1953, εἰσηγητὴς *Μ. Παντελῆς*, ΕΕΔ 12, 593).

Εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς δημοσιευομένης ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως ἐπρόκειτο περὶ ἐφέδρου παλαιοῦ πολεμιστοῦ, τοποθετηθέντος ἀναγκαστικῶς παρ' ἐπιχειρήσει, ὁ ὁποῖος διὰ τῆς ἀποχῆς του ἐκ τῆς ἐργασίας λύγῳ ἀσθενείας ὑπερέβη τὰ ἐν ἄρθρῳ 3 τοῦ ν. 4558/1930 (ΕΕΔ 11, 159 ἐπ.) τεταγμένα χρονικὰ ὅρια.

Ἔπρεπε συνεπῶς, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ ν. 2112, ὡς τοῦτο ἡρμηνεύθη (Α.Π. 224/1953, εἰσηγητὴς *Μ. Παντελῆς*, ΕΕΔ 12, 593), νὰ θεωρηθῇ λυθεῖσα ἡ σύμβασις ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ (βλέπε ὅμως ἐπὶ τῆς θέσεως ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 12, 593, ἔνθα καὶ παραπομπαὶ εἰς διαφόρους πρὸς τὴν νομολογίαν τοῦ Ἀρείου Πάγου ἀντιλαμβανομένην τὸ πρᾶγμα νομολογίαν τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας).

Ἐφ' ὅσον ὅμως ἀπεδείχθη ἐν προκειμένῳ, ὅτι ἡ ἐργοδότις Ἀνώνυμος Ἑταιρία διὰ τοῦ ἁρμοδίως ἐκπροσωπούσης αὐτὴν (ἡ ἀναιρετικὴ τοῦ Α' Τμήματος ὑπ' ἀριθ. 585/1953, ἔνθ' ἀνωτ., ἀνῄρεσε τὴν ἀπόφασιν τοῦ Πρωτοδικείου, διότι δὲν ἀνέφερε διὰ τίνος φυσικοῦ προσώπου ἐξεδηλώθη ἡ βούλησις τῆς Ἀνωνύμου Ἑταιρίας, ὡς πρὸς τοῦτο δὲ συμφωνεῖ καὶ ἡ δημοσιευομένη τοῦ Β' Τμήματος, βλέπε ὅμως παρατηρήσεις *Συντάξεως* Ν. Δικαίου ἐν τόμῳ 10ῳ σελ. 189, σελ. 401), ἐξεδήλωσε τὴν βούλησιν τοῦ νομικοῦ προσώπου, ὡς ἐργοδότου, νὰ παραιτηθῇ τοῦ ἐκ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ν. 2112/1920 χορηγουμένου εἰς τὸν ἐργοδότην δικαιώματος νὰ θεωρηθῇ ἡ σύμβασις ἐργασίας λυθεῖσα διὰ τῆς ὑπερβάσεως τῶν ἐν ἄρθρῳ 3 τοῦ ν. 4558/1930 χρονικῶν ὁρίων, ἡ σύμβασις ἐργασίας ἐξηκολούθησεν οὖσα ἰσχυρὰ (πρβλ. καὶ Α.Π. 432/1948, εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 7, 811).

Ἀρείου Πάγου 533/1954 Τμ. Β'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Β. Κυριακόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Π. Τσακρύχης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ε. Ἀνδρουτσόπουλος, Ι. Καποδίστριας

Καὶ τὸ Τμῆμα τοῦτο σύμφωνον ἔχει τὴν γνώμην πρὸς τὴν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 585/1953 ἀποφάσεως τοῦ Α' Τμήματος τοῦ δικαστηρίου τούτου ἐξενεχθεῖσαν κρίσιν ἐπὶ τοῦ νομικοῦ ζητήματος, δι' ὃ ἀνῃρέθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 4577/1953 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὅτι τοὐτέστιν ἡ Ἀνώνυμος Ἑταιρία, οὖσα νομικὸν πρόσωπον, ἐκπροσωπεῖται κατὰ τὰ ἄρθρα 18 § 1 καὶ 22 τοῦ ν. 2190 τοῦ 1920 «περὶ Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν» ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ὅπερ εἶναι ἁρμόδιον νὰ ἀποφαίνηται ἐπὶ πάσης ἑταιρικῆς ὑποθέσεως ἀφορώσης τὴν διοίκησιν ταύτης ἢ τὴν διαχείρισιν τῆς περιουσίας της καὶ ὅτι ἡ ἀναιρεθεῖσα ἀπόφασις, μὴ ἐκθέσασα μετ' ἀκριβείας τὰ πραγματικὰ περιστατικά, ἐφ' ὧν ἐστήριζε τὴν κρίσιν της, καθ' ἣν, μετὰ τὴν ἐπελθοῦσαν, λόγῳ ἀποχῆς τοῦ ἐφεσιβλήτου ὑπὲρ τὸ ὡρισμένον ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 5 § 3 τοῦ ν. 2112 τοῦ 1920, ὡς τοῦτο συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν. 4558 τοῦ 1930, χρονικὰν ὅριον, σωπηρὰν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἔλαβε χώραν παραίτησις αὐτοῦ ἀπὸ ταύτης διὰ προσφορᾶς τῶν ὑπηρεσιῶν του καὶ συναίνεσις τῆς ἐκκαλούσης, ἀποδεχθείσης αὐτάς, ἤτοι διὰ τίνος φυ-

σικοῦ προσώπου ἐξεδηλώθη ἡ τοιαύτη βούλησις τῆς ἐκκαλούσης ὡς νομικοῦ προσώπου καὶ ἂν ὁ ἐκπροσωπήσας αὐτὴν εἶχε τὴν προσήκουσαν ἐξουσίαν ἐπὶ τῷ τέλει τούτῳ, ὥστε νὰ ἦ δυνατὸς ὁ Ἔλεγχος τῆς ὀρθῆς ἐφαρμογῆς τῶν διαληφθεισῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 18 § 1 καὶ 22 τοῦ ν. 2190/1920, παρεβίασεν ἐκ πλαγίου ταύτας.

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 834 Πολ. Δικ., ἀναιρουμένης ἀποφάσεώς τινος, οἱ διάδικοι ἐπανέρχονται εἰς ἣν κατάστασιν εὑρίσκοντο πρὸ τῆς ἀναιρεθείσης ἀποφάσεως, δι' ὃ, ἐν προκειμένῳ, ἀναιρεθείσης τῆς προμνησθείσης ὑπ' ἀριθ. 4577/1953 ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος δικαστηρίου τῶν ἐν Ἀθήναις Πρωτοδικῶν, νομίμως φέρεται πρὸς συζήτησιν, τηρηθείσης τῆς νομίμου προδικασίας, ἡ ἐμπροθέσμως καὶ νομοτύπως ἀσκηθεῖσα ἀπὸ 13 Δεκεμβρίου 1952 ἔφεσις τῆς ἐναγομένης κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 6967/1952 ἀποφάσεως τοῦ κατὰ τὸν ν. 1968/1944 δικάσαντος Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν, δι' ἧς ἐγένετο δεκτὴ ἡ ἐν τῇ ἀπὸ 14 Ἰουλίου 1952 ἐκθέσει ἐργατικῆς διαφορᾶς ἀγωγὴ τοῦ ἐνάγοντος, ἥτις διώκει τὴν πληρωμὴν αὐτῷ τοῦ ἐν αὐτῇ ποσοῦ τῶν δραχμῶν (παλαιᾶς ἐκδόσεως) ἑνὸς ἑκατομμυρίου ἑπτακοσίων ἐνενήκοντα χιλιάδων (1.790.000) ὡς ἀποζημίωσιν ἕνεκα τῆς ἀκύρου ἀπολύσεώς του, καταβληθέντος τοῦ κατὰ νόμον προστίμου.

Ἡ τοῦ ἄρθρου 5 § 3 τοῦ ν. 2112/1920, ὡς συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν. 4558/1930, σαφὴς ἔννοια εἶναι, ὅτι πᾶσα ἀποχὴ τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας ἐξ οἱασδήποτε ἄλλης αἰτίας, ἐκτὸς τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ περιοριστικῶς ὁριζομένων, ἀσθενείας ἢ λοχείας, προκειμένου περὶ γυναικός, καὶ στρατεύσεως κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ πρ. δ/τος τῆς 8/14 Φεβρουαρίου 1928, συνεπάγεται λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, κατὰ δημιουργούμενον τεκμήριον σιωπηρᾶς καταγγελίας αὐτῆς ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ. Ἡ τοιαύτη σιωπηρὰ καταγγελία τῆς συμβάσεως, ὡς μονομερὴς δικαιοπραξία, δὲν χρήζει ἀποδοχῆς, οὔτε εἶναι ἐπιδεκτικὴ παραιτήσεως ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ, ἐκτὸς ἂν συναινέσῃ πρὸς τοῦτο καὶ ὁ ἐργοδότης, ὁπότε ἡ μὲν καταγγελία τῆς συμβάσεως θεωρεῖται ὡς μὴ γενομένη καὶ αἴρονται αἱ νομικαὶ συνέπειαι αὐτῆς, ἡ δὲ σύμβασις ἐργασίας ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι ἰσχυρά.

Ἡ Ἀνώνυμος Ἑταιρία, οὖσα νομικὸν πρόσωπον, ἐκπροσωπεῖται κατὰ τὰ ἐν τῇ ἠγηθείσῃ πρώτῃ αἰτιολογίᾳ ἐκτεθέντα, ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ὅπερ εἶναι ἀριῤῥιζον νὰ ἀποφαίνηται ἐπὶ πάσης ἑταιρικῆς ὑποθέσεως ἀφορώσης τὴν διοίκησιν ταύτης ἢ τὴν διαχείρισιν τῆς περιουσίας της, τὸ δὲ καταστατικὸν ταύτης (ἄρθρ. 18 § 2 ν. 2190/1920) δύναται νὰ ὁρίσῃ, ὅτι καὶ ἓν ἢ πλείονα μέλη τοῦ Συμβουλίου ἢ ἄλλα πρόσωπα δικαιοῦνται νὰ ἐκπροσωπήσωσι τὴν ἑταιρίαν ἓν γένει ἢ εἰς ὡρισμένον μόνον εἶδος πράξεως.

Κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου τούτου, ἐκτιμῶντος ἐν τῷ συνόλῳ των τὰς καταθέσεις τῶν ἐξετασθέντων μαρτύρων κατὰ τὴν ἐνώπιον τοῦ κατὰ πρῶτον βαθμὸν δικάσαντος Πρωτοδίκου συζήτησιν καὶ ἐνώπιον Συμβολαιογράφου, νομίμως καὶ ἐγκύρως, καὶ τὰ ἐκατέρωθεν προσαγόμενα καὶ ἐπικαλούμενα ἔγγραφα καὶ λοιπὰ ἀποδεικτικὰ στοιχεῖα, ἐβεβαιώθη ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος ἐνάγων προσελήφθη ὑπὸ τῆς ἐκκαλούσης ἐναγομένης ὡς ὑπάλληλος τὴν 26 Αὐγούστου 1929, τοποθετηθεὶς ὑποχρεωτικῶς παρ' αὐτῇ. δυνάμει τῆς τότε ἰσχυούσης νομοθεσίας περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, ὅτι ὑπὸ τὴν ἰδιότητά του ταύτην εἰργάσθη συνεχῶς παρὰ τῇ ἐκκαλούσῃ Ἑταιρίᾳ, προσφέρων τὰς ὑπηρεσίας του εἰς τὸ λογιστήριον ταύτης μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου 1951, ὅτε ἠσθένησεν ὑποστὰς αἱμορραγίαν τοῦ δεξιοῦ ὀφθαλμοῦ, ὅτι συνεπείᾳ τούτου ἀπέσχε τῆς ἐργασίας του μέχρι τῆς 8 Ἰουλίου 1952, ὅτε, ἐπιστρέψας ἐξ Ἑλβετίας, ὅπου εἶχε μεταβῆ κατ' Ἀπρίλιον 1952 πρὸς θεραπείαν, ἔθεσεν εἰς τὴν διάθεσιν τῆς ἐκκαλούσης τὰς ὑπηρεσίας του, ἃς αὕτη ἀπεδέξατο ἀδιαμαρτυρήτως διὰ τοῦ διευθύνοντος συμβούλου αὐτῆς Κ.Ν., νομίμως ἐκπροσωποῦντος τὴν ἐκκαλοῦσαν καὶ ἔχοντος τὴν προσήκουσαν πρὸς τοῦτο ἐξουσίαν, παραχωρηθεῖσαν αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ αὐτῆς Συμβουλίου κατὰ τὸ ἄρθρον 23 τοῦ καταστατικοῦ αὐτῆς, λαβόντος ἀμέσως γνῶσιν τῆς ἀναλήψεως ἐργασίας ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου κατὰ τὰ ἀνωτέρω καὶ ἀνέλαβεν ὑπηρεσίαν, ἐργασθεὶς μέχρι καὶ τῆς 10 Ἰουλίου 1952, ὅτε ἡ ἐκκαλοῦσα ἐκοινοποίησεν αὐτῷ ἐξώδικον δήλωσιν, δι' ἧς τῷ καθίστα γνωστόν, ὅτι ἐλύθη ἡ σύμβασις ἐργασίας διὰ τῆς σιωπηρᾶς καταγγελίας ταύτης ἐκ μέρους του, κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 5 § 3 τοῦ ν. 2112/1920, ὡς συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ν. 4558/1930, καὶ δὲν ἀποδέχεται ἐκ νέου πρόσληψιν αὐτοῦ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν της. Μετὰ τὴν κατὰ τὰ ἀνωτέρω ὅμως ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐφεσιβλήτου ὑπὸ τῆς ἐκκαλούσης διὰ τοῦ νομίμου ἐκπροσώπου της, ἥτις δὲν εἶναι ἄλλο τι εἰμὴ μόνον συναίνεσις εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου γενομένην παραίτησιν ἀπὸ τῆς σιωπηρᾶς ἐκ μέρους του καταγγελίας τῆς συμβάσεως λόγῳ ἀποχῆς του ἐκ τῆς ἐργασίας ὑπὲρ τοὺς ἓξ μῆνας, ἡ σύμβασις ἐργασίας ἐξηκολούθησε νὰ εἶναι ἰσχυρὰ καὶ δὲν ἐδικαιοῦτο πλέον ἡ ἐκκαλοῦσα νὰ ἐπικαλεσθῇ τὸ ἐκ τοῦ ῥηθέντος ἄρθρου 5 § 3 τοῦ ν. 2112/1920 τεκμήριον περὶ σιωπηρᾶς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους τοῦ ἐφεσιβλήτου καὶ νὰ ἀποκρούσῃ ἐν συνεχείᾳ τὰς προσφερομένας ὑπηρεσίας τούτου. Συνεπῶς ταῦτα δεχθεῖσα καὶ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, εἰ καὶ ἐπὶ αἰτιολογίᾳ μὴ πλήρει, ὀρθῶς ἔκρινε καὶ πάντες οἱ περὶ τοῦ ἐναντίου λόγοι ἐφέσεως, ὡς οὗτοι διὰ τῶν ἐγγράφων προτάσεων τῆς ἐκκαλούσης ἀναπτύσσονται, εἶναι ἀβάσιμοι καὶ ἀπορριπτέοι.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΝΕΟΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ ΑΠΟ ΕΛΕΥΘΕΡΑΣ ΑΠΟΛΥΣΕΩΣ

Έκτασις έφαρμογής σχετικού Νομοθετικού Διατάγματος 1799/1942

Περιορισμός απολύσεων προσωπικού επιχειρήσεων κατ' άρθρ. 8 Ν.Δ. 1799/1942. — Έφαρμογή επί των προσληφθέντων υποχρεωτικώς κατά τα άρθρα 4 και 5 μισθωτών, ως και επί αναπήρων πρό της ισχύος του άνω Ν.Δ. και εντός του ποσοστού των υποχρεωτικώς προσληφθησομένων. — Έλλειψις προστασίας των μετά την ισχύν του Νομοθετικού Διατάγματος προσληφθέντων οικειοθελώς.

Άναιρείται ή ὑπ' ἀριθ. 13/1954 ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Άγρινίου.

Ὑπόκειται τὸ ζήτημα, ἂν κατά τὴν ἔννοιαν τοῦ ν.δ. 1799/1942 «περὶ μέτρων προστασίας τῶν ἀναπήρων πολέμου ὁπλιτῶν ἐν γένει καὶ ἄλλων τινῶν διατάξεων» (ΕΕΔ 1, 860, ΕΕΔ 12, 161), ἰσχύοντος εἰσέτι (Σ.Ε. 1277/1949, εἰσηγητὴς *Γ. Σπυρόπουλος*, ΕΕΔ 9, 214) προστατεύωνται ἀπὸ ἐλευθέρας ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου ἀπολύσεως καὶ οἱ οἰκειοθελῶς ὑπ' αὐτοῦ προσληφθέντες καὶ προστατευόμενοι ὑπὸ τοῦ ἀνωτέρω νόμου.

Τὸ ζήτημα τοῦτο, ὡς δέχεται καὶ ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, εἶναι ἤδη ἐρρυθμισμένον διὰ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ν.δ. 8/11 Μαΐου 1946 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 118/1945 κλπ. (ΕΕΔ 5, 284), κατὰ τὸ ὁποῖον ἡ ἀληθὴς ἔννοια τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ ν.δ. 1799/1942 εἶναι, ὅτι αἱ διατάξεις αὐτοῦ ἐφαρμόζονται μόνον ἐπὶ τῶν δυνάμει τῶν ἄρθρων 4 καὶ 5 τοῦ νόμου τούτου τοποθετουμένων ὑπαλλήλων» (πρβλ. καὶ Α.Π. 372/1946, εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 5, 659).

Ἐξ ἄλλου, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 4 § 5 ταῦ αὐτοῦ ν.δ. 1799/1942, αἱ δημόσιαι, δημοτικαὶ ἢ κοινοτικαὶ Ὑπηρεσίαι, Ὀργανισμοὶ Δημοσίου ἢ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου, ὡς καὶ αἱ πάσης φύσεως ἰδιωτικαὶ ἐπιχειρήσεις, αἵτινες τυχὸν προσέλαβον οἰκειοθελῶς ἀναπήρους τοὺς ἀναλογοῦντας εἰς ποσοστόν, συμφώνως τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ, δὲν ὑποχρεοῦνται νὰ προσλάβωσι πλέον ἀναπήρους.

Ἑπομένως, ὡς δέχεται καὶ ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, ἵνα ὑπάρξῃ προστασία τῶν οἰκειοθελῶς προσληφθέντων ἀναπήρων, κατὰ τὸ ν.δ. 1799/1942, πρέπει οὗτοι νὰ ἔχουν προσληφθῇ οἰκειοθελῶς ὑπὸ τῶν ἐπιχειρήσεων πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου, κατὰ τὸ ἀνάλογον ποσοστόν, ὁπόνε δὲν ὑπάρχει ἐκ τοῦ νόμου ὑποχρέωσις προσλήψεως ἄλλων ἀναγκαστικῶς. (Σχετικὸς περὶ ἀναπήρων καὶ ὁ ἀ.ν. 564/1945, βλέπε Α.Π. 330/1954, εἰσηγητὴς *Γ. Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 18, 524 καὶ Α.Π. 597/1954, κατωτέρω σελ. 867).

Ἡ ἐν λόγῳ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις ὁμιλεῖ περὶ «ἐργατοϋπαλληλικοῦ προσωπικοῦ», ἀπολαμβάνοντος τῆς προστασίας τοῦ ν.δ. 1799/1942.

Ἔχει νομολογηθῆ παγίως ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὅτι ὁ κατὰ τὰ ἄρθρα 4 καὶ 5 τοῦ ν.δ. 1799/1942 διορισμὸς (καὶ ἑπομένως ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 8 τοῦ ν.δ. 1799/1942 προστασία διὰ τὴν ἀπόλυσιν) ἐφαρμόζεται ἐπὶ μόνων τῶν κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ ν. 1284/1918 ὑπαλλήλων (Α.Π. 146/1951, εἰσηγητὴς *Γ. Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 10, 561), ὡς καὶ τὸ κατὰ τὸ ν.δ. 1799/1942 δικαίωμα προαγωγῆς (βλέπε νομολογίαν τοῦ Α.Π. ἐν ΕΕΔ 12, 162).

Ἐφ' ὅσον ὅμως δὲν κατέστη ἀντικείμενον ἰδιαιτέρας ἐρεύνης ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου ἤδη ἡ ἔκτασις ἐφαρμογῆς τοῦ ν.δ. 1799/1942 κατὰ πρόσωπα, ἀναλόγως τῆς ἰδιότητος αὐτῶν ὡς ὑπαλλήλων ἢ ἐργατῶν, δὲν πρέπει νὰ συναχθοῦν γενικώτερα συμπεράσματα ἐκ τῆς φράσεως τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως «...ἐργατοϋπαλληλικοῦ προσωπικοῦ», ὡς πρὸς τὴν προστασίαν τοῦ ν.δ. 1799/1942, κατὰ τὸ ἄνω πνεῦμα, καὶ δὴ ὅτι ὁ Ἄρειος Πάγος ὑπανεχώρησε τῆς γνώμης του.

Ἀρείου Πάγου 581/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Γ. Ἡλιόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Κ. Σοῦρλος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Κατωπόδης, Ι. Καρδαρᾶς

Κατὰ τὸ ἄρθρον 8 τοῦ ν.δ. 1799/1942, καθὼς ἡρμηνεύθη αὐθεντικῶς διὰ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ν.δ. τῆς 8/11 Μαΐου 1945, ὁ κατὰ τὸν νόμον τοῦτον περιορισμὸς τῶν ἀπολύσεων τοῦ ἐργατοϋπαλληλικοῦ προσωπικοῦ ἐφαρμόζεται μόναν ἐπὶ τοῦ προσληφθέντος συμφώνως πρὸς τὰ ἄρθρα 4 καὶ 5 τοῦ ἰδίου νόμου. Ἐκ τῶν τελευταίων δὲ τούτων διατάξεων ἔπεται, ὅτι ὁ ὡς ἄνω περιορισμὸς ἀφορᾷ τοὺς ἐργατοϋπαλλήλους, οἱ ὁποῖοι μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ νόμου κατόπιν αἰτήσεως τοῦ ἐργοδότου ὑποβληθείσης εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐθνικῆς Ἀμύνης καὶ ἐντὸς τῶν προσδιοριζομένων ὁρίων τοῦ ὑποχρεωτικῶς τοποθετηθησομένου ποσοστοῦ ἐργατοϋπαλλήλων ἐτοποθετήθησαν ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας καὶ οὕτω προσελήφθησαν ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου εἰς ἐκπλήρωσιν νομίμου ὑποχρεώσεως του. Οἱ ἐλευθέρως ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου προσληφθέντες ὑπάγονται εἰς τὴν μνησθεῖσαν προστασίαν μόνον ἂν ἡ πρόσληψις ἔγινε πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου καὶ εἶναι ἀνάπηροι, ὁ δὲ ἀριθμὸς αὐτῶν εἶναι ἐντὸς τοῦ ποσοστοῦ τῶν ὑποχρεωτικῶς προσληφθησομένων, οὐχὶ ὅμως ἂν ἡ πρόσληψις ἐπραγματοποιήθη μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ νόμου, ὅτε ἔδει ἡ τοποθέτησις καὶ ἡ συνεπεία ταύτης πρόσληψις τῶν νὰ γίνῃ κατὰ τὸν ἀνωτέρω ἐκτεθέντα καὶ ὑπὸ τῶν ἄρθρων 4 καὶ 5 τοῦ μνησθέντος νόμου προβλεπόμενον τρόπον. Ὅθεν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου, δεχθεῖσα μετ' ἀνέλεγκτον ἐκτίμησιν ἀποδείξεων, ὅτι ὁ ἀναιρεσίβλητος, πολεμιστὴς ὢν τοῦ πολέμου 1940-41, προσελήφθη οἰκειοθελῶς εἰς τὴν ὑ-

ΙΣΧΥΡΟΠΟΙΗΣΙΣ ΑΠΟΛΥΣΕΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

'Υπαγόμενα εἰς τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ Ν. Δ. 2510/1953 πρόσωπα

'Αναδρομική, διὰ τοῦ Ν. Δ. 2510/1953, κύρωσις ἀπολύσεων ὑπαλλήλων, ἐργατοτεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν Τραπέζης τῆς 'Ελλάδος.—Αὐτεπάγγελτος κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν ἔρευνα διαφορᾶς ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου καὶ ἐρήμην τοῦ ἑνὸς τῶν διαδίκων.

Συμφωνεῖ ἡ παρατιθεμένη κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Β' Τμήματος τοῦ 'Αρείου Πάγου πρὸς τὴν γνώμην τῆς ὑπ' ἀριθ. 181/1954 Α' Τμήματος (εἰσηγητὴς *Γ. Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 13, 361) ἐπὶ τοῦ ἀπασχολήσαντος τὰ δύο Τμήματα τοῦ 'Αρείου Πάγου ζητήματος περὶ τῆς κατὰ τὸ ν.δ. 2510/1953 (ΕΕΔ 12, 925) ἰσχυροποιήσεως τῶν γενομένων ἀπολύσεων μαθωτῶν τῆς Τραπέζης 'Ελλάδος.

'Ενδιαφέρει καὶ ἡ ὀρθὴ ἀναμφιβόλως, βάσει τῶν ἐπικαλουμένων ὑπὸ τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως διατάξεων, ἄποψις ὅτι καὶ ἐρήμην ἑνὸς τῶν διαδίκων, κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν, ἐρευνᾶται ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου ἡ διαφορά, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἐκ παραδρομῆς διέφυγε τῆς προσοχῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 671/1953 Α Π. Β' Τμήματος (Θέμ. ΣΕ' 265, ἐφ' ἧς παρατηρήσεις *Ι. Καποδίστρια*).

'Αρείου Πάγου 598/1954 Τμ. Β'

Προεδρεύων ὁ 'Αντιπρόεδρος κ. Β. Κυριακόπουλος

Εἰσηγητὴς ὁ 'Αρεοπαγίτης κ. Ν. Οἰκονομόπουλος

Δικηγόρος ὁ κ. Δ. 'Αγραφιώτης

Καὶ τὸ Τμῆμα τοῦτο, ἀναφερόμενον εἰς τὰς αἰτιολογίας τῆς ἀναιρετικῆς ἀποφάσεως, σύμφωνον ἔχει τὴν γνώμην πρὸς τὴν διὰ ταύτης ἐξενεχθεῖσαν ὅσον ἀφορᾶ τὴν ἐπὶ τοῦ νομικοῦ ζητήματος κρίσιν, ὅτι ταύτῃ πᾶσαι αἱ ἀπὸ 1ης 'Ιανουαρίου 1953 μέχρις ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ ν.δ. 2510/1953 «περὶ ρυθμίσεως ζητημάτων τινῶν προσωπικοῦ Τραπεζιτικῶν ἱδρυμάτων καὶ ἄλλων τινῶν διατάξεων», ἤτοι μέχρι 13 Αὐγούστου 1953, ὁπωσδήποτε γενόμεναι ἀπολύσεις τῶν ἐν § 1 τοῦ ἄρθρ. 7 ἀναφερομένων ὑπαλλήλων, ἐργατοτεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν τῆς Τραπέζης τῆς 'Ελλάδος, κυρωθεῖσαι ἀναδρομικῶς, εἶναι ἰσχυραὶ καὶ θεωροῦνται γενόμεναι ἐπὶ τῇ βάσει καὶ εἰς ἐκτέλεσιν τῶν διατάξεων τῶν § 1 ἐπομ. τοῦ ρηθέντος ἄρθρου.

Μετὰ τὴν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 181/1954 ἀποφάσεως τοῦ Α' Τμήματος ἀναίρεσιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 5891/1953 ἀποφάσεως τοῦ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΨΟΔ' δικάσαντος Πρωτοδικείου 'Αθηνῶν δι' ἐσφαλμένην μὴ ἐφαρμογὴν οὐσιαστικοῦ περιεχομένου διατάξεως νόμου, δέον, ἐπανερχομένων τῶν διαδίκων κατ' ἄρθρ. 834 Πολ. Δικ. εἰς τὴν αὐτὴν κατάστασιν, εἰς ἣν ἦσαν πρὸ τῆς ἀναιρεθείσης πράξεως, νὰ χωρήσῃ τὸ Δικαστήριον εἰς τὴν ἔρευναν τῆς οὐσίας τῆς ὑποθέσεως δι' ἐξετάσεως τῆς ἀγωγῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 536 Πολ. Δικ. καὶ δὴ αὐτεπαγγέλτως ἐρευνωμένης τῆς ὑποθέσεως, ὑποκειμένης διαδικασίας τοῦ ν. ΓΨΟΔ' (ἄρθρ. 16 καὶ 15, ἀντικατασταθέντα διὰ τοῦ ἄρθρ. 4 § 7 τοῦ ν. 765/1943 καὶ ἄρθρου μόνου § 5 τοῦ ν. 1968/1944 καὶ ἄρθρ. 4 § 6 τοῦ ν. 765, διατηρηθέντος ἐν ἰσχύϊ διὰ τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ ν.δ. 8/11 Μαΐου 1946).

Καθ' ἃ προκύπτει ἐκ τῆς ἀγωγῆς, ὁ ἐνάγων, προσληφθεὶς ὡς ἐργάτης παρὰ τῆς ἐναγομένης Τραπέζης τῆς 'Ελλάδος, τὴν ὀξίωσίν του πρὸς καταβολὴν αὐτῷ ἡμερομισθίων 57 ἡμερῶν μετὰ τὴν ἀπόλυσίν του στηρίζει ἐπὶ τῆς κατὰ τὴν 14 Μαρτίου 1953 γενομένης ἀπολύσεως ἄνευ προηγουμένης καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, χαρακτηριζομένης ὡς ἀκύρου. 'Αλλ' ὅμως, κατὰ τὰ ἐν τῇ 2α αἰτιολογίᾳ τῆς παρούσης ἐκτιθέμενα, ἡ τοιαύτη ἀπόλυσις, καθ' ὃ ἐμπίπτουσα εἰς τὸ ἀπὸ 1 'Ιανουαρίου μέχρι 13 Αὐγούστου 1953 χρονικὸν διάστημα, ἐκυρώθη ἀναδρομικῶς διὰ τοῦ διαληφθέντος ν.δ. 2510/1953, ἰσχύσαντος ἀπὸ 13 Αὐγούστου 1953, καὶ κατ' ἀκολουθίαν εἶναι ἔγκυρος καὶ ἰσχυρά, θεωρουμένη ὡς γενομένη ἐπὶ τῷ σκοπῷ τῆς § 1 τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ νόμου τούτου, ἤτοι μειώσεως τῶν ἐξόδων διαχειρίσεως τῆς Τραπέζης τῆς 'Ελλάδος διὰ τοῦ περιορισμοῦ τοῦ προσωπικοῦ αὐτῆς. Ὅθεν, μὴ οὔσης ἄκύρου τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἐνάγοντος, ἡ ἀγωγὴ του, τοιαύτην ἔχουσα βάσιν, εἶναι νόμῳ ἀβάσιμος καὶ ἀπορριπτέα.

πηρεσίαν τῆς ἀναιρεσειούσης, εἰς ἣν ἔκαμε γνωστὴν τὴν ἰδιότητά του ταύτην ὡς πολεμιστοῦ τὴν 22.4.1943, ἤτοι μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ νόμου καὶ μετὰ ταῦτα κρίνασα ὅτι ἐκ μόνης τῆς ἰδιότητός του ταύτης τοῦ πολεμιστοῦ τοῦ πολέμου τοῦ 1940-41 ὁπηγετο εἰς τὴν ἐπιβαλλομένην προστασίαν τοῦ προμνησθέντος ἀ.ν. 1799/1942, καίτοι δέχεται ὅτι δὲν ἐτοποθετήθη κατὰ τὴν διαδικασίαν τῶν ἄρθρων 4 καὶ 5 τοῦ ἀνωτέρω νόμου, καὶ ἐπὶ τῇ ἐκδοχῇ ταύτῃ ἀποφηναμένη δεκτὴν τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, διώκουσαν ἀποζημίωσιν διὰ τὸ ἄκυρον τῆς κατὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ ἀ.ν. 1799/1942 γενομένης ἀπολύσεώς του, ψευδῶς ἡρμήνευσε καὶ ἐσφαλμένως ἐφήρμοσε τὰς προπαρατεθείσας διατάξεις καὶ ἀναιρετέαν ἑαυτὴν κατέστησε, συμφώνως πρὸς τὸν περὶ τούτου βάσιμον μοναδικὸν λόγον ἀναιρέσεως, κατὰ τὸ ἄρθρ. 807 § 17 Πολ. Δικον. 'Αναιρουμένης δὲ τῆς ἀποφάσεως, παραπεμπτέα κρίνεται ἡ ὑπόθεσις ἐνώπιον τοῦ Β' Τμήματος τοῦ 'Αρείου Πάγου, διὰ τὴν κατάλληλον ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΝΑΠΗΡΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΑΠΟ ΕΛΕΥΘΕΡΑΣ ΑΠΟΛΥΣΕΩΣ

Έννοια σχετικού Αναγκαστικού Νόμου 564/1945

Προϋπόθεσις τῆς ἐκ τοῦ Α.Ν. 564/1945 προστασίας ἀναπήρων μισθωτῶν ἀπὸ τῆς ἐλευθέρας ἀπολύσεως ἡ ὕπαρξις ἐνεργοῦ κατὰ τὸν χρόνον δημοσιεύσεως τοῦ ἄνω Νόμου συμβάσεως ἐργασίας.—Ἔλλειψις προστασίας τῶν μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ ἄνω Α. Ν. προσληφθέντων.— Ἰσχυρισμὸς περὶ καταχρηστικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐξ ἐκδικήσεως κατὰ τοῦ μισθωτοῦ καὶ διότι δὲν προετιμήθησαν ἐν τῇ ἀπολύσει ἄλλοι, ἔχοντες ὀλιγώτερα προσόντα καὶ μὴ ὄντες ἀνάπηροι.

Συμφωνεῖ ἡ παρατιθεμένη κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Β' Τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου πρὸς τὴν γνώμην τῆς ὑπ' ἀριθ. 330/1954 Α' Τμήματος (εἰσηγητὴς *Γ. Βονμβουλάκης*, ΕΕΔ 13, 524) ἐπὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ἀναγκ. νόμου 564/1945 «περὶ μέτρων ὑπὲρ ὡρισμένων κατηγοριῶν μισθωτῶν» (ΕΕΔ 4, 541, ΕΕΔ 12, 162) διὰ τὴν ἀπόλυσιν ἀναπήρων μισθωτῶν. (Βλέπε ἐπὶ τοῦ θέματος καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 13, 521).

Προεβλήθη ἐν προκειμένῳ διὰ τῆς ἀγωγῆς καὶ ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ μισθωτοῦ ὅτι ἡ ἀπόλυσις αὐτοῦ ἐγένετο καταχρηστικῶς, κατὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρ. 281 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος.

Ἡ ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις, ἀναχωροῦσα ἀπὸ τοῦ δεδομένου ἤδη ἐν τῇ νομολογίᾳ (βλέπε ΕΕΔ 13, 589, ἔνθα σημειώσεις μας), ὅτι ἡ ἐκ λόγων ἐκδικήσεως τοῦ μισθωτοῦ γενομένη καταγγελία συμβάσεως εἶναι καταχρηστική, ἐρευνᾷ τὴν περίπτωσιν κατ' οὐσίαν καὶ, ἐφ' ὅσον δὲν ἀπεδείχθη ἐκδίκησις τοῦ ἐργοδότου, ἀπέρριψε τὴν ἀγωγὴν ὡς πρὸς τὴν βάσιν της ταύτην καὶ καθ' ὅσον ἐστηρίχθη καὶ εἰς τὸν λόγον ὅτι κατὰ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ἐν προκειμένῳ ἐνάγοντος μισθωτοῦ δὲν προετιμήθησαν ἄλλοι ἔχοντες ὀλιγώτερα προσόντα αὐτοῦ καὶ μὴ ὄντες ἀνάπηροι (πρβλ. καὶ Α.Π. 203/1954, εἰσηγητὴς *Μ. Παντελῆς*, ΕΕΔ 13, 405).

Ἀρείου Πάγου 597/1954 Τμ. Β'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Β. Κυριακόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ν. Οἰκονομόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Φ. Ἀγγελής, Χ. Μυριάνθης

Καὶ τὸ Τμῆμα ταῦτο, ἀναφερόμενον εἰς τὰς αἰτιολογίας τῆς ἀναιρετικῆς ἀποφάσεως, σύμφωνον ἔχει τὴν γνώμην πρὸς τὴν διὰ ταύτης ἐξενεχθεῖσαν, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐπὶ τοῦ νομικοῦ ζητήματος κρίσιν, ὅτι τοὐτέστιν ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων μόνου § 3 τοῦ ἀ.ν. 564/1945 «περὶ μέτρων ὑπὲρ ὡρισμένων κατηγοριῶν μισθωτῶν» καὶ 8 § 9 τοῦ ν. 118/1945 σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ ὡς ἄνω § 3 τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ἀ.ν. 564/1945 προϋποθέτει ἐνεργὸν κατὰ τὸν χρόνον τῆς δημοσιεύσεως του σύμβασιν ἐργασίας καὶ προνοεῖ περὶ μὴ ἀπολύσεως κατὰ τοὺς ὅρους αὐτοῦ τῶν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἰσχύος του (26 Σεπτεμβρίου 1945) συνδεομένων διὰ συμβάσεως ἐργασίας μετ' ἐργοδότου ἐκ τῶν ἐν τῷ νόμῳ 118 ἀναφερομένων ἐπιχειρήσεων ἢ ἐκμεταλλεύσεων ἀναπήρων πολέμου, οὐχὶ δὲ καὶ περὶ τῶν μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ νόμου τούτου ὑπὸ τῶν ὡς ἄνω ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκμεταλλεύσεων προσληφθέντων ἐν τῇ ἐργασίᾳ των ἀναπήρων πολέμου, ἐπὶ τῶν ὁποίων δὲν ἐκτείνεται ἡ προστασία τῆς διατάξεως ταύτης τοῦ ἀν. νόμου 564/1945.

Μετὰ τὴν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 330/1954 ἀποφάσεως τοῦ Α' Τμήματος ἀναίρεσιν ἐν μέρει τῆς ὑπ' ἀριθ. 103/1954 ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Πειραιῶς διὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν καὶ ἐσφαλμένην ἐφαρμογὴν διατάξεων νόμων οὐσιαστικοῦ περιεχομένου, δέον, ἐπανερχομένων τῶν διαδίκων κατ' ἄρθρον 834 Πολ. Δικονομίας εἰς τὴν αὐτὴν κατάστασιν, εἰς ἣν ἦσαν πρὸ τῆς ἀναιρεθείσης πράξεως, νὰ χωρήσῃ τὸ Δικαστήριον εἰς τὴν ἔρευναν τῆς οὐσίας τῆς ὑποθέσεως κατ' ἄρθρον 836 Πολ. Δικονομίας δι' ἐξετάσεως τῆς νομοτύπως καὶ ἐμπροθέσμως ἀσκηθείσης ἐφέσεως τῆς ἀναιρεσιβλήτου κατὰ τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως, καταβληθέντος καὶ τοῦ νομίμου κατ' ἄρθρον 772 Πολ. Δικονομίας προστίμου καὶ δὴ μόνον καθ' ἣν ἐκτασιν ἀνηρέθη ἡ ἀπόφασις καὶ παρεπέμφθη εἰς τὸ Τμῆμα τοῦτο, ἤτοι ὡς πρὸς τὸ κονδύλιον τῆς ἀγωγῆς τὸ ἀφορῶν τὰς ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἐνάγοντος μέχρι τῆς συζητήσεως τῆς ἀγωγῆς ἀποδοχάς του ἐκ δραχμῶν παλαιῶν 1.852.200.

Μὴ ἀμφισβητουμένου παρὰ τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐνάγοντος τοῦ γεγονότος ὅτι προσελήφθη οὗτος, ἀνάπηρος ὢν τῶν πολέμων 1912-1922, εἰς τὴν ἐπιχείρησιν τῆς ἐκκαλούσης κατὰ τὰ ἐν τῇ ἀγωγῇ του ἐκτιθέμενα ἀπὸ τῆς 17 Ἀπριλίου 1947 ὡς πυροσβέστης, μετὰ τὴν ἰσχὺν τοὐτέστι τοῦ ἀ.ν. 564/1945, δὲν ἀπῃτεῖτο διὰ τὴν ἀπόλυσίν του ἡ τήρησις τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ν. 244/1936, κατὰ τὰ προεκτεθέντα, καὶ συνεπῶς τὰ ἀντίθετα δεξαμένη ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις καὶ ἐπιδικάσασα τῷ ἐφεσιβλήτῳ ἐνάγοντι τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν παλαιῶν 1.852.200, ἀντιπροσωπεύον τὰς ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως μέχρι τῆς συζητήσεως τῆς ἀγωγῆς ἀποδοχάς του, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἀπελύθη ἄνευ τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ν. 244/1936, εἶναι μεταρρυθμιστέα, κατὰ τὸν βάσιμον σχετικὸν λόγον ἐφέσεως, καὶ ἀπορριπτέα ἡ τοιαύτην βάσιν ἔχουσα ἀγωγή.

Μεταρρυθμιζομένης τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, δέον νὰ ἐξετασθῇ καὶ ἡ μὴ πρωτοδίκως ἐξετασθεῖσα βάσις

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΜΙΣΘΟΥ ΕΠΙ ΥΠΕΡΗΜΕΡΙΑΣ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ

Συμψηφισμός πρός μισθόν ζημιών προκληθεισών δολίως

Ἐργατική διαδικασία Ν. Γ'ΘΔ'.—Ἐλευθερία δικαστοῦ πρὸς ἀνεύρεσιν ἀληθείας.— Ἀνεπίτρεπτος ἀναστολὴ ἐργατικῆς δίκης μέχρι πέρατος ποινικῆς ἐπὶ ἀναφυέντος ποινικοῦ ζητήματος.—Συμψηφισμὸς ἀνταπαιτήσεως ἐργοδότου ἐκ ζημιῶν προκληθεισῶν δολίως πρὸς μισθόν, κατ' ἄρθρ. 664 Α. Κ., ἀνεξαρτήτως ἂν ὁ μισθὸς θεωρῆται ἀπαραίτητος πρὸς διατροφήν.—Ἰσχὺς ἀπαγορεύσεως ἄρθρ. 664 Α.Κ. ἐπὶ ζημιῶν ἐξ ἀμελείας.— Ὑποχρέωσις ἐργοδότου πρὸς καταβολὴν μισθοῦ ἐπὶ ὑπερημερίας του, ἀδιαφόρως πταίσματος.

Ἡ ἄποψις τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν ὅτι, ἀναφυέντος ποινικοῦ ζητήματος, ἀποτελοῦντος προδικαστικὸν ζήτημα, κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν, δὲν ἀναπτέλλεται ἡ ἐκδίκασις τῆς ἐργατικῆς διαφορᾶς μέχρι πέρατος τῆς ποινικῆς δίκης, ἀποτελεῖ ἐφαρμογὴν τῆς γενικωτέρας ἀρχῆς ὅτι κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν ὁ Δικαστὴς δὲν δεσμεύεται ὑπὸ διαδικαστικῶν τύπων, ἀλλὰ προχωρεῖ εἰς τὴν ἀνεύρεσιν τῆς οὐσιαστικῆς ἀληθείας.

Ἀπόρροια τῆς ἰδίας αὐτῆς ἀρχῆς εἶναι, ὅτι, καὶ προσβληθέντος ἐγγράφου, ἀπαραιτήτως ἀναγκαίου διὰ τὴν ἐπὶ τῆς πολιτικῆς δίκης ἀπόφασιν, δὲν ἀναβάλλεται, κατ' ἄρθρ. 455 Πολιτ. Δικονομίας, ἡ ἐργατικὴ δίκη μέχρι πέρατος τῆς ποινικῆς (Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 14556/1952, εἰσηγητὴς *Ε. Κοψάλης*. ΕΕΔ 12, 378, Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 50/1950, Πρωτοδίκης *Μ. Καλεύρας*, ΕΕΔ 10, 74, ἀντίθετος *Γ. Μητσόπουλος*, Ἡ ἀπόδειξις ἐν τῇ διαδικασίᾳ ἐργατικῶν διαφορῶν, ΕΕΔ 11, 1003).

Ὡς συνάγεται ἐκ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου, προεβλήθη ὑπὸ τῆς ἐναχθείσης ἐργοδότιδος ἐνστασις περὶ συμψηφισμοῦ πρὸς τὸν ὀφειλόμενον εἰς τὸν μισθωτὸν ἐκ τῆς ὑπερημερίας της μισθὸν ἀνταπαιτήσεως αὐτῆς ἐκ χρηματικοῦ ἐλλείμματος τοῦ μισθωτοῦ ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας του.

Ἵνα ἐστηρίζετο ὁ τοιοῦτος συμψηφισμός, ἔπρεπε κατὰ τὸ ἄρθρον 664 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, τὸ ὁποῖον ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ τῶν πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Α.Κ. συνομολογηθεισῶν συμβάσεων (ἄρθρ. 38 τοῦ Εἰσαγ. Νόμου 2783/1941), νὰ ἀπεδεικνύετο ὅτι ἡ ζημία αὕτη τοῦ ἐργοδότου προεκλήθη ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ δολίως (βλέπε καὶ *Ἀλ. Διτζερόπουλον*, ΕΕΔ 12, 641, Πρωτοδίκου Μυτιλήνης 18/1949, Πρωτοδίκης *Μ. Καλεύρας*, ΕΕΔ 9, 257, Πρωτοδίκου Τρικάλων 48/1951, Πρωτοδίκης *Χ. Ἀναγνωστόπουλος*, ΕΕΔ 10, 1100).

Ἡ βαρεία ἀμέλεια, κατὰ τὰ εἰσαχθέντα ἐν τῷ Α.Κ. (ἄρθρ. 914) δὲν ἐξομοιοῦται πρὸς τὸν δόλον (*Κ. Καυκᾶς*, Ἔνοχ. ὑπ' ἄρθρ. 914, *Γ. Μπαλῆς*, Γεν. Ἀρχ. σελ. 385).

Ἑπομένως, ὡς δέχεται τὸ Πρωτοδικεῖον, δὲν ὑπῆρχεν ἐν προκειμένῳ ἔδαφος ἐφαρμογῆς τοῦ ἐπιτρεπτοῦ τοῦ συμψηφισμοῦ πρὸς τὸν μισθόν, ἀνεξαρτήτως ἂν ὁ μισθὸς ἦτο ἀπαραίτητος πρὸς διατροφὴν τοῦ μισθωτοῦ καὶ τῆς οἰκογενείας του (*Καυκᾶς*, Ἔνοχ. ὑπ' ἄρθρ. 661 § 2).

Ὀρθῶς ἀπολύτως εἶναι καὶ ἡ λύσις ἡ διδομένη ὑπὸ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου ἐπὶ τοῦ ἰσχυρισμοῦ τῆς ἐργοδότιδος

τῆς ἀγωγῆς, καθ' ἣν κατὰ κατάχρησιν δικαιώματος ἡ ἐκκαλοῦσα ἐναγομένη προέβη εἰς τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ἐνάγοντος, ἐπὶ τῷ λόγῳ τοιούτεστιν ὅτι ἐζήτησεν οὗτος νὰ τῷ καταβληθῶσι τὰ καθυστερούμενα εἰς αὐτὸν ποσοστὰ ἐπὶ τοῦ μισθοῦ του λόγῳ ἀπασχολήσεώς του κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ νυκτερινὰς ὥρας, ἐνῷ ἠδύνατο νὰ ἀπολύσῃ ἄλλους ἐργάτας ἔχοντας μικροτέραν ὑπηρεσίαν καὶ ἀποδοτικότητα. Τὸ κατ' ἄρθρον 780 Πολ. Δικονομίας μεταβιβαστικὸν ἀποτέλεσμα τῆς ἐφέσεως δὲν περιορίζεται μόνον εἰς τὰς διὰ τῆς ἐφέσεως προσβληθείσας διατάξεις τῆς ἀποφάσεως τοῦ πρώτου βαθμοῦ, ἀλλ' ἐξικνεῖται κατὰ παρέκκλισιν τῶν ἀπαγορευτικῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 13 καὶ 529 Πολ. Δικονομίας καὶ ἐπὶ τῶν μὴ πρωτοδίκως συζητηθεισῶν, διότι δὲν δικάζεται πλέον ἡ ἔφεσις, ἀλλ' ἡ ἀγωγή.

Ἡ βάσις αὐτὴ τῆς ἀγωγῆς, στηριζομένη εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 281 Ἀστικοῦ Κώδικος δέον νὰ ἀπορριφθῇ κατ' οὐσίαν. Ἐκ τῶν προσαγομένων πρακτικῶν τῆς πρωτοκλήτου δίκης καὶ λοιπῶν ἐκατέρωθεν ἐπικαλουμένων καὶ προσαγομένων ἐγγράφων, συνεκτιμωμένης καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 4590 τῆς 25 Νοεμβρίου 1953 νομοτύπως ληφθείσης ἐνόρκου βεβαιώσεως ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου Χ. Κ. δὲν βεβαιοῦται, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, τίνες ἐκ τῶν ὑπαλλήλων ἔχοντες ὀλιγώτερα προσόντα τῶν τοῦ ἐνάγοντος καὶ μὴ ὄντες ἀνάπηροι ἔδει νὰ προτιμηθῶσι κατὰ τὴν ἀπόλυσιν. Ἐπίσης δὲν βεβαιοῦται ὅτι ἡ ἀπόλυσις ἐγένετο ἐξ ἐκδικήσεως, ἤτοι λόγῳ τοῦ ὅτι ὁ ἐνάγων ἐζήτει νὰ τῷ καταβληθῶσι τὰ καθυστερούμενα ποσοστὰ ἐπὶ τοῦ μισθοῦ του, τῶν μαρτύρων τοῦ ἐνάγοντος καταθετόντων ὅτι ἡ ἑταιρία διὰ νὰ τοῦ καταβάλῃ τὰ ὀφειλόμενα λόγῳ ἀπασχολήσεώς του κατὰ τὰς νυκτερινὰς ὥρας καὶ Κυριακὰς ἐζήτησε ἀπ' αὐτὸν νὰ ὑπογράψῃ παραίτησιν ἀπὸ παντὸς δικαιώματός του. Ἐκ τούτου ὅμως δὲν ἕπεται ὅτι ἡ ἀπόλυσις τοῦ ἐνάγοντος εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς μὴ ἀποδοχῆς του ὅπως ὑπογράψῃ τὴν ὡς ἄνω παραίτησιν, δοθέντος ὅτι ἡ ὡς ἄνω συζήτησις, περὶ ἧς ὁμιλοῦν οἱ μάρτυρες τοῦ ἐνάγοντος, ἔλαβε χώραν μετὰ τὴν ἀπόλυσίν του.

περὶ μειώσεως τῆς ἐκ τῆς ὑπερημερίας εὐθύνης της, συντρέχοντος πταίσματος τοῦ μισθωτοῦ (βλέπε περὶ ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου ὡς δανειστοῦ *Κ. Δημάκην*, ΕΕΔ 18, 393 ἐπ.).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 7771/1954

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Σ. Διαμαντάκος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Παπαδόπουλος, Ι. Δούκας

Ἐκ τοῦ πρὸς ἄλληλα συνδυασμοῦ τῶν ἄρθρων 12 καὶ 20 τοῦ κωδικοποιηθέντος νόμου ΓΨΟΔ' τοῦ μὲν πρώτου ὁρίζοντος ὅτι «ὁ κατὰ τὴν διαδικασίαν ταύτην δικάζων Πρωτοδίκης, καταβάλλων πᾶσαν προσπάθειαν ὅπως ἡ ὑπόθεσις περατωθῇ κατὰ τὸ δυνατὸν ἐν μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ συνεδριάσει, δὲν δεσμεύεται ὑπὸ διαδικαστικῶν τύπων, ἀλλ' ἀκολουθεῖ ἑκάστοτε τὴν ὁδόν, δι' ἧς νομίζει, ὅτι ἀσφαλέστερον, ταχύτερον καὶ ὀλιγοδαπανώτερον δύναται νὰ φθάσῃ εἰς τὴν ἀνεύρεσιν τῆς ἀληθείας», τοῦ δὲ δευτέρου διαλαμβάνοντος ὅτι «κατὰ τὰ λοιπὰ ἰσχύουν αἱ κοιναὶ δικονομικαὶ διατάξεις, ἐφ' ὅσον δὲν προσκρούουν εἰς τὸν παρόντα νόμον καὶ ἐφ' ὅσον δύνανται νὰ συναρμολογηθῶσι πρὸς τὴν δλην οἰκονομίαν καὶ τὸ πνεῦμα τῆς προκειμένης διαδικασίας», σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἐν τῇ ὑπ' αὐτῆς καθιερουμένῃ ταχύτητι καὶ ἐλευθερίᾳ τοῦ ἐργατικοῦ δικαστοῦ, ἀναζητοῦντος τὴν ἀλήθειαν δι' ὅλως ἀδεσμεύτου ἐκτιμήσεως τῶν προνοουμένων ἐν τούτῳ ἐμποδίων, προσκρούει ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 10 Πολ. Δικ., καθ' ἣν ἀναστέλλεται ἡ ἐκδίκασις τῆς πολιτικῆς ἀγωγῆς μέχρι πέρατος τῆς ποινικῆς διαδικασίας, ἐὰν τὸ ἀναφυὲν ποινικὸν ζήτημα ἀποτελῇ προδικαστικὸν ζήτημα καὶ εἶχε πρὸ ταύτου εἰσαχθῇ ἡ ποινικὴ ἀγωγή, τῆς δικονομικῆς ταύτης διατάξεως ἐκδήλως μὴ δυναμένης περαιτέρω νὰ συναρμολογηθῇ πρὸς τὴν δλην οἰκονομίαν καὶ τὸ πνεῦμα τῆς προκειμένης διαδικασίας. Ὅθεν, ἐφ' ὅσον ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἀπέρριψε τὴν περὶ ἀναστολῆς τῆς προκειμένης δίκης μέχρι πέρατος τῆς ποινικῆς ἐπὶ ὑπεξαιρέσει τοιαύτης ἐνστασιν τῆς ἐναγομένης, ὀρθῶς ἔκρινε καὶ ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου πρῶτος λόγος ἐφέσεως τῆς ἐναγομένης ἐλέγχεται ἀβάσιμος καὶ ἀπορριπτέος.

Δὲν ἐβεβαιώθη, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, ὅτι ἡ ἐναγομένη κέκτηται ἀνταπαίτησιν κατὰ τοῦ ἐνάγοντος ἐκ δραχμῶν παλαιῶν 27.275.000, προελθοῦσαν ἐκ ζημίας προξενηθείσης δολίως ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος ἐκμισθωτοῦ συνεπείᾳ ὑπεξαιρέσεως περιουσιακῶν στοιχείων, γενομένης ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Εἰδικώτερον ἐλλειποῦσης ἐν προκειμένῳ βουλήσεως, ἐν ἐπιγνώσει τοῦ ἐνάγοντος κατευθυνομένης πρὸς τὸ παράνομον τῆς ὑπεξαιρέσεως ἀποτέλεσμα δὲν ὀφίσταται ζημία τῆς ἐργοδότιδος, δολίως προξενηθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐκμισθωτοῦ τῆς ἐργασίας, ἀλλ' ὑπόκειται πλημμελὴς ἐκπλήρωσις τοῦ καθήκοντος αὐτοῦ, ὡς λογιστοῦ, ἐξ ἧς προκύπτει ἀνύπαρκτος ἐν τοῖς πράγμασι ὀφειλή, ἐμφανιζομένου οὕτω, συνεπείᾳ τοῦ ἐσφαλμένου τούτου λογιστικοῦ ὑπολογισμοῦ, οὐσιαστικῶς ἀνυπάρκτου ἐλλείμματος. Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῇ ἐκδοχῇ ὅτι ἡ τοιαύτη τοῦ ἐνάγοντος συμπεριφορὰ συνιστᾷ τὴν ἔννοιαν τῆς ἀμελείας (ἁλαφρᾶς ἢ βαρείας), ἐφ' ὅσον ὁ νόμος ἐν ἄρθρ. 654 § 2 Α.Κ. ἀπαιτεῖ τὸ στοιχεῖον τοῦ δόλου, δὲν δύναται αὕτη νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐπαρκὴς διὰ τὸ ἐπιτρεπτὸν τοῦ συμψηφισμοῦ (βλ. *Μπαλῆν*, Γενικαὶ Ἀρχαὶ § 177), ἐν τῷ ἰσχύοντι δικαίῳ τῆς βαρείας ἀμελείας μὴ ἰσουμένης τῷ δόλῳ. Ἔδει συνεπῶς νὰ ἰσχύσῃ ἡ ἀπαγόρευσις τοῦ ἄρθρ. 664 § 1 Α.Κ., τῆς ἐναγομένης μὴ δυναμένης νὰ συμψηφίσῃ τὸν ἐπιδικασθέντα μισθόν, ἐφ' ὅσον οὗτος ἐκρίθη ἀπολύτως ἀναγκαῖος πρὸς διατροφὴν τοῦ ἐνάγοντος καὶ τῆς οἰκογενείας του. Ἀκολούθως τούτοις, ἀπορριψασα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις τὴν συναφῆ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 664 § 2 Α.Κ. ἔνστασιν τῆς ἐναγομένης, ἐπιδιώκουσαν τὸν συμψηφισμὸν τῆς ἐπιδικασθείσης ἐκ μισθοῦ ἀπαιτήσεως πρὸς τὴν ἐκ τῆς ὑπεξαιρέσεως φερομένην ὡς ὀφισταμένην ἀνταπαίτησιν, ὀρθῶς ἔκρινεν ἐπὶ ταῖς ἐν αὐτῇ καὶ τῇ παρούσῃ αἰτιολογίαις καὶ ὁ περὶ τοῦ ἐναντίου δεύτερος λόγος ἐφέσεως ἀβάσιμος ἐλέγχεται καὶ ἀπορριπτέος.

Ἀρκούντως ἐπιθανολογήθη ὅτι ὁ ἐνάγων, ἐργασθεὶς ὡς ὑπάλληλος διαχειρίσεως ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου ἀπὸ 1.3.1948 ἕως 23.4.1953, ἀδικαιολογήτως ἔκτοτε ἀπεκρούσθη ὑπὸ τῆς ἐναγομένης διὰ τοῦ ἁρμοδίως ἐξουσιοδοτηθέντος ὀργάνου της ἐν τῇ παροχῇ τῶν προσηκόντως προσφερθεισῶν ὑπηρεσιῶν του εἰς αὐτήν, περιελθούσης οὕτω ταύτης ἐν καταστάσει ὑπερημερίας διὰ τὸ μέχρι τῆς ἐπακολουθησάσης ἐγκύρου καταγγελίας (3.7.1953) χρονικὸν διάστημα. Ἡ ἐπικαλουμένη πλημμελὴς ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος ἐκπλήρωσις τῆς ἐργασίας του δύναται νὰ ἀποτελέσῃ σπουδαῖον λόγον πρὸς καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐκ μέρους τῆς ἐργοδότιδος, οὐχὶ δὲ καὶ αἰτίαν ἄρσεως τῆς ἐκ τῆς ὑπερημερίας ὑποχρεώσεως αὐτῆς ἐπὶ τὴν πληρωμὴν τοῦ μισθοῦ (ἄρθρ. 656, 349 Α.Κ.). Διὰ τὴν ὑπερημερίαν δανειστοῦ ἀρκεῖ μόνον τὸ πραγματικὸν περιστατικὸν τῆς ἀποφυγῆς τοῦ δανειστοῦ ὅπως δεχθῇ τὴν προσηκόντως προσφερομένην αὐτῷ παροχήν, δίχως νὰ ἐξετάζηται καὶ ἡ ὕπαρξις ἢ μὴ πταίσματος ἐν τοιαύτῃ συμπεριφορᾷ του (ΕρμΑΚ., ὑπ' ἄρθρον 349 § 12 καὶ ὑπ' ἄρθρα 349-360 § 5α). Συνεπῶς ὁ ἐν τῷ προσθέτῳ λόγῳ ἐφέσεως διαλαμβανόμενος ἰσχυρισμὸς τῆς ἐναγομένης, ὅτι ἔδει νὰ ἀπορριφθῇ τὸ προμνησθὲν περὶ μισθοῦ ὑπερημερίας κεφάλαιον τῆς ἀγωγῆς, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἡ ρηθεῖσα ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἀπομάκρυνσις τοῦ ἐνάγοντος ὀφείλετο καὶ εἰς ὑπαιτιότητα αὐτοῦ, ὑποκειμένης οὕτω περιπτώσεως συντρέχοντος πταίσματος κατ' ἄρθρ. 300 Α.Κ., νόμῳ ἀβάσιμος ἐλέγχεται καὶ ἀπορριπτέος, ἀπορριπτομένης οὕτω τῆς ἐφέσεως τῆς ἐναγομένης.

ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΑΣΦΑΛΙΖΟΜΕΝΩΝ ΚΑΤ' ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Καταβολή αποζημιώσεως Ν. 2112/1920 και τόπος εκπληρώσεως παροχής

Άρθρον 321 Αστικού Κώδικος. — Καταβολή χρηματικής παροχής εν τῷ τόπῳ κατοικίας του δανειστού εν αμφιβολία. — Καθιέρωσις δι' αύτου ερμηνευτικού κανόνος. — Λήψις υπ' όψιν ενοχικής σχέσεως, καθοριζομένου τόπου εκπληρώσεως παροχής κατά την θούλησιν των μερών ή κατά τας εκ της συγκεκριμένης ενοχικής σχέσεως περιστάσεις. — Διάταξις άρθρ. 321 Α.Κ. ερμηνευτέα εν πλαισίῳ άρθρ. 288 Α.Κ. — Νόμιμος ή πρόσκλησις εργοδότου προς καταβολήν εις μισθωτόν αποζημιώσεως Ν. 2112 εις γραφείον εργοδότου. — Δημοσία κατάθεσις αποζημιώσεως Ν. 2112. — Απόσβεσις αξιώσεως κατ' άρθρ. 431 Α.Κ.

Κατ' άρθρ. 9 του ν. 118/1945 μία εκ των προϋποθέσεων του κύρους της καταγγελίας συμβάσεως εργασίας των ασφαλιζομένων κατά της ανεργίας μισθωτών (άρθρ. 2 αν. ν. 1846/1951 επερί Κοινωνικών Ασφαλίσεων») είναι ή καταβολή της αποζημιώσεως του ν. 2112/1920, ως ετροποποιήθη υπό του ν. 1568/1939, ή του β.δ. 16/18 Ιουλίου 1920 περί επεκτάσεως του ν. 2112 (προκειμένου περί εργατών, τεχνιτών και υπηρετών), άπο της οποίας καταβολής θεωρείται ή καταγγελία της συμβάσεως έγκυρος (Α.Π. 15/1948, εισηγητής *Ν. Πλατύκας*, ΕΕΔ 7, 110).

Άν ο μισθωτός άρνηθῆ την νομίμως προσφερομένην υπό του εργοδότου αποζημίωσιν, γίνεται δημοσία κατάθεσις αύτης και άπό ταύτης (άρθρ. 321 Α.Κ.) αποσβέννυται ή ενοχή και παύει ο εργοδότης να είναι υπερήμερος (βλέπε Πρωτοδικείου Αθηνών 6752/1953, εισηγητής *Σ. Παπαδόπουλος*, ΕΕΔ 13, 1069, ένθα εις σημειώσεις μας και λοιπαί παραπομπαί).

Εξ άλλου, κατά το άρθρ. 321 Α.Κ., εάν ή παροχή είναι χρηματική, εν αμφιβολία, (εφ' όσον ο τόπος εκπληρώσεως αύτης δεν δύναται να συναχθῆ άλλοθεν, *Γ. Μπαλῆς*, Ενοχ. κατά τον Κώδικα, σελ. 153), ο οφειλέτης χρεωστεί να καταβάλῃ ταύτην εν ῷ τόπῳ ο δανειστής έχει την κατοικίαν του κατά τον χρόνον της καταβολής.

Οι εργαζόμενοι κατά τα κρατοῦντα συναλλακτικά ήθη πληρώνονται τους μισθούς αύτων εις την κατοικίαν ή έδραν του οφειλέτου (*Π. Ζέπος*, ΕρμΑΚ υπ' άρθρ. 321, άριθ. 5), ορίσταται μάλιστα ρητή διάταξις του άρθρου 2 του β.δ. 24 Ιουλίου 1920 επερί κωδικοποιήσεως των νόμων περί πληρωμής των ημερομισθίων των εργατών και περί των μισθών των υπηρετών και υπαλλήλων», ή οποία ορίζει (§ 1), ότι ή πληρωμή δέον να γίνηται εντός του εργαστηρίου ή καταστήματος ή εργοστασίου ή του γραφείου της επιχειρήσεως.

Επομένως, και προκειμένου περί αποζημιώσεως του ν. 2112, νόμιμος είναι ή πρόσκλησις του εργοδότου προς καταβολήν αύτης εις τον μισθωτόν εις την έδραν αύτου ως οφειλέτου, καθόσον ναι μεν δεν απολεσθῆ μισθόν, αλλά μέχρι της καταβολής αύτης δικαιούται ο μισθωτός του μισθού του, πληρωτέου κατά τα άνω εις την κατοικίαν ή έδραν του οφειλέτου, θά ήτο δε πάντως ανείθικτον προς την έννοιαν της καλῆς πίστεως να επιδιωχθῆ ή καταβολή της αποζημιώσεως του νόμιμου ειδικώς εις την κατοικίαν του δανειστού μισθωτού.

Μέ τοιοῦτον θέμα ασχολείται ή κατωτέρω απόφασις του Πρωτοδικείου Αθηνών, ως εφετείου.

Πρωτοδικείου Αθηνών 6973/1954

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ' κατ' έφεσιν

Πρόεδρος ο κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**

Εισηγητής ο Πρωτοδίκης κ. **Σ. Ράγκας**

Δικηγόροι οι κ.κ. Ν. Ροδιάδης, Α. Φωτόπουλος

Διά της διατάξεως του άρθρου 321 του Α.Κ., καθ' ήν, εάν ή παροχή είναι χρηματική, εν αμφιβολία ο οφειλέτης χρεωστεί να καταβάλῃ ταύτην, εν ᾧ τόπῳ ο δανειστής έχει την κατοικίαν του κατά τον χρόνον της καταβολῆς, καθιεροῦται ερμηνευτικός μόνον κανών εν σχέσει πρός τον τόπον, εις ον είναι εκπληρωτέα ή παροχή. Τῷ όντι, ως εκ της διατάξεως ταύτης και του συνδυασμοῦ αύτης πρός τό άρθρον 320 του Α.Κ. σαφῶς προκύπτει, θά ληφθῆ πρωτίστως υπ' όψιν αύτη αύτη ή ενοχική σχέσις, καθοριζομένου του τόπου εκπληρώσεως της παροχῆς κατά την εκ της δικαιοπραξίας ερμηνευομένης κατά τας αρχάς της καλῆς πίστεως, λαμβανομένων υπ' όψιν και των συναλλακτικών ήθων, συναγομένην βούλησιν των μερῶν ή και κατά τας εκ της συγκεκριμένης ενοχικῆς σχέσεως προκυπτούσας περιστάσεις (*Γ. Μπαλῆ*, Ενοχικόν Δίκαιον § 40 σελ. 150 επ., *Ζέπος*, εν ΕρμΑΚ υπ' άρθρον 320, άριθ. 3). Πάντως δε και αύτη ή ανωτέρω διάταξις είναι ερμηνευτέα εν τῷ πλαισίῳ της υπό του άρθρου 288 του Α.Κ. καθιερωμένης αρχῆς εκπληρώσεως της παροχῆς κατά τας αρχάς της καλῆς πίστεως και των κρατούντων συναλλακτικῶν ήθων, ως είναι τό κρατῆσαν έθος της πληρωμῆς των μισθῶν και άλλων εκ της συμβάσεως εργασίας απορρεουσῶν αξιώσεων των εργατῶν και υπαλλήλων εις την κατοικίαν ή έδραν του οφειλέτου, εκτός του ότι εκ της αύτης διατάξεως του άρθρ. 288 απορρέει και ή αρχή ότι ο δανειστής, εάν, είτε ως εκ της φύσεως της ενοχικῆς σχέσεως, είτε ως εκ των περιστάσεων, δεν έχῃ συμφέρον τι εις την εκπλήρωσιν της παροχῆς εις τον προσήκοντα τόπον, δεν δύναται να αρνηθῆ την προσφοράν της παροχῆς εις τόπον διάφορον (*Ζέπος*, ένθ' ανωτέρω και είσαγ. άρθρων 320—321 άριθ. 8 εν τέλει). Εν προκειμένῳ εκ των νομίμως λη-

φθεισῶν ἐνόρκων βεβαιώσεων τῶν περιεχομένων εἰς τὰς ἐπικαλουμένας συμβολαιογραφικὰς ἐκθέσεις, ἁπάντων τῶν ἐπικαλουμένων καὶ προσαγομένων ἑκατέρωθεν ἐγγράφων, ἐν οἷς τὰ πρακτικὰ συνεδριάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν καὶ τῶν μεταξὺ τῶν διαδίκων διαμειβομένων βεβαιοῦνται, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου, τὰ ἑξῆς περιστατικά. Ὁ ἐκκαλῶν ἐνάγων προσελήφθη ὑπὸ τῆς ἐναγομένης ἑταιρίας, δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ὡς τεχνικὸς διευθυντὴς ταῦ εἰς θέσιν Ράχη Κουκουβαούνων ἐργοστασίου κατασκευῆς ἐκρηκτικῶν ὅλων αὐτῆς, λαμβάνων μισθὸν τελευταίως, ὡς δέχεται ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, μὴ πληττομένης κατὰ τοῦτο, ἐκ δραχ. 1.500.000. Κατὰ τὴν ἐκ τῆς συμβάσεως ταύτης συναγομένην βούλησιν τῶν μερῶν, ἐν ὄψει καὶ τῶν ἀρχῶν τῆς καλῆς πίστεως καὶ τῶν κρατούντων συναλλακτικῶν ἠθῶν περὶ πληρωμῆς τῶν ἀπαλλήλων καὶ ἐργατῶν εἰς τὴν κατοικίαν ἢ ἕδραν τοῦ ὀφειλέτου ἐργοδότου, τόσον οἱ μισθοί, ὅσον καὶ πᾶσα ἄλλη ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀπορρέουσα ἀπαίτησις τοῦ ἐκκαλουῦντος, οἷα εἶναι καὶ ἡ ἐν περιπτώσει ἀπολύσεως αὐτοῦ καταβλητέα ἐκ ταῦ ν. 2112/1920 ἀποζημίωσις ἔτύγχανε καταβλητέα εἰς τὰ ἐν Ἀθήναις ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ... γραφεῖα τῆς ἐφεσιβλήτου ἑταιρίας, ὅπου καὶ τὸ ταμεῖον αὐτῆς. Οὕτω ἄλλως τε καὶ ἐξετελέσθη ἡ σύμβασις, καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως, τοῦ ἐκκαλοῦντος λαμβάνοντος ἐκ τοῦ ταμείου τούτου τῆς ἐφεσιβλήτου τὸν μισθὸν αὐτοῦ. Κατὰ τὴν 3 Δεκεμβρίου 1952 κατηγγέλθη ἐκ μέρους τῆς ἐφεσιβλήτου ἡ σύμβασις ἐργασίας, τηρηθεισῶν, ὡς δέχεται ἡ ἐκκαλουμένη, μὴ πληττομένη κατὰ τοῦτο, τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118/1945, ἐν σχέσει πρὸς τὴν δι' ἐγγράφου ἐνέργειαν αὐτῆς καὶ τῆς εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας καὶ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας ἀναγγελίας. Καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰδικώτερον τὴν καταβολὴν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112/1950 ἡ ἐφεσιβλητος ἐκάλεσε τὸν ἐκκαλοῦντα δι' αὐτοῦ τοῦ ἐγγράφου τῆς ἀπολύσεως, ὃς προκύπτει ἐκ τοῦ προσαγομένου ἀποδεικτικοῦ παρὰ τῷ δικαστηρίῳ τούτῳ δικαστικοῦ κλητῆρος «*», ἵνα προσέλθῃ εἰς τὰ ἄνω γραφεῖα της ἐντὸς δύο ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως τῆς προσκλήσεως πρὸς καταβολὴν αὐτῷ τῆς ἐκ τοῦ ν. 2112/1920 ἀποζημιώσεώς του, δηλοῦσα συγχρόνως ὅτι ν παρελεύσει ἀπράκτου τῆς ἄνω διημέρου προθεσμίας θὰ κατέθετε ταύτην εἰς τὸ Ταμεῖον Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων, ἀκολούθως δέ, μὴ προσελθόντος τοῦ ἐκκαλοῦντος, κατέθηκε τὴν ἀποζημίωσιν ταύτην, ἰσουμένην πρὸς τὰς ἀποδοχὰς ἑνὸς μηνός, τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 1.650.000, κατὰ τὸ προσαγόμενον γραμμάτιον τοῦ ἐνταῦθα Ταμείου Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων. Ἡ τοιαύτη κατάθεσις, οὕτω γενομένη, εἶναι νόμιμος, ἀποσβεσθείσης ἀπ' αὐτῆς τῆς σχετικῆς ἀξιώσεως τοῦ ἐκκαλοῦντος κατὰ τὸ ἄρθρ. 431 τοῦ Α.Κ. Δὲν πάσχει αὐτὴ ἐλλειψίν τινα ὡς ἐκ τῆς μὴ προσκομίσεως τοῦ ποσοῦ τῆς ἀποζημιώσεως εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ ἐκκαλοῦντος, καθ' ὅσον κατὰ τὴν συναγομένην, ὡς ἄνω εἴρηται, ἐκ τῆς συμβάσεως θέλησιν τῶν μερῶν, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν καὶ τῶν ἀρχῶν τῆς καλῆς πίστεως καὶ τῶν συναλλακτικῶν ἠθῶν, ἡ ἐν λόγῳ ἀποζημίωσις ἐτύγχανε καταβλητέα εἰς τὰ γραφεῖα τῆς ἑταιρίας, ὅπου καὶ τὸ ταμεῖον αὐτῆς καὶ ὅθ' ἀσχέτως τοῦ ἂν εἰς τὰ γραφεῖα ταῦτα ἢ εἰς τὸ ἐργοστάσιον τῆς ἐπιχειρήσεως ἀπησχολεῖτο ὁ ἐκκαλῶν. Ἀνεξαρτήτως ὅμως τούτου, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν ἐν προκειμένῳ περιστάσεων δὲν εἶχε συμφέρον τι ὁ ἐκκαλῶν, ὅπως ἀρνηθῇ τὴν προσφορὰν τῆς παροχῆς εἰς τὸν ἀνωτέρω τόπον, παριστομένης τῆς ἀρνήσεως αὐτοῦ, ὅπως δεχθῇ τὴν οὕτω προσφερομένην παροχήν, ὡς ἀντικειμένης ὁπωσδήποτε εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς καλῆς πίστεως καὶ τὰ χρηστὰ συναλλακτικὰ ἤθη. Τοιοῦτον δὲ συμφέρον δὲν εἶναι τὸ ἐπικαλούμενον ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὰς πρωτοδίκους προτάσεις του ὅπως προσβάλῃ ὡς ἄκυρον τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως, καθ' ὅσον ἀκριβῶς, ἐὰν τοιοῦτον σκοπὸν ὁποκρύπτῃ ἡ ἄρνησις αὐτοῦ νὰ δεχθῇ τὴν προσφερομένην ἀποζημίωσιν, τότε προφανὴς εἶναι ἡ ἀντίθεσις τῆς τοιαύτης ἐνεργείας του εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς καλῆς πίστεως, ἐμπίπτουσα καὶ εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 281 τοῦ Α.Κ. θεσπιζομένην ἀπαγόρευσιν. Κατ' ἀκολουθίαν τούτου, νομίμου οὔσης τῆς κατὰ τ' ἄνω γενομένης προσφορᾶς τῆς ἀποζημιώσεως, ἀδικαιολογήτου δὲ τῆς ἀρνήσεως τοῦ ἐκκαλοῦντος νὰ ἀποδεχθῇ αὐτὴν περιῆλθεν οὗτος εἰς ὑπερημερίαν δανειστοῦ κατὰ τὰ ἄρθρα 349 καὶ 351 τοῦ Α.Κ., νομίμως μετὰ ταῦτα γενομένης τῆς ἄνω δημοσίας καταθέσεως αὐτῆς, δι' ἧς ἐπῆλθεν ἀπόσβεσις τῆς σχετικῆς ἀξιώσεως του. Ὀρθῶς, ὅθεν, εἰ καὶ ἐν μέρει ἐπὶ ἄλλαις αἰτιολογίαις, ἐδέχθη ὡς νόμιμον τὴν τοιαύτην κατάθεσιν καὶ ἀποσβεσθεῖσαν δι' αὐτῆς τὴν σχετικὴν ἀξίωσιν τοῦ ἐκκαλοῦντος ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, οἱ δὲ δύο λόγοι καὶ μοναδικοὶ ἐφέσεως, δι' ὧν πλήσσεται ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις μόνον ὡς πρὸς τὴν τοιαύτην κρίσιν της, κρίνονται ἀπορριπτέοι ὡς ἀβάσιμοι.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΓΚΡΙΣΙΣ ΟΜΑΔΙΚΩΝ ΑΠΟΛΥΣΕΩΝ

Έννοια σχετικοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος 2511/1953

I

Δυνατότης ἐργοδότου, ὑπαγομένου εἰς Ν.Δ. 2511/1953 καὶ σκοποῦντος νὰ προβῇ εἰς ὁμαδικὰς ἀπολύσεις, νὰ ζητήσῃ πρὸ πάσης ἀπολύσεως προκαταβολικῶς τὴν ἔγκρισιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ὡς καὶ νὰ προβῇ εἰς ἀπολύσεις καὶ ζητήσῃ ἀκολούθως τὴν ἔγκρισιν.– Συνέπεια ἐγκρίσεως ἀπολύσεων μετὰ πάροδον προθεσμίας.— Τήρησις διατάξεων περὶ ἀτομικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.

Ἐπὶ ζητημάτων, τὰ ὁποῖα προκύπτουν ἐκ τοῦ ν.δ. 2511/1953 «περὶ ἐλέγχου ὁμαδικῶν ἀπολύσεων» (ΕΕΔ 12, 910), ἀσχολεῖται ἡ κατωτέρω δικαστικὴ ἀπόφασις.

Ἀντιρρήσεις θὰ ἠδύναντο, νομίζομεν, νὰ ἀναπτυχθοῦν ὡς πρὸς τὴν ὀρθότητα τῆς πρώτης σκέψεως τῆς ἀποφάσεως, ὅτι ἐργοδότης, σκοπῶν νὰ προβῇ εἰς ὁμαδικὰς ἀπολύσεις, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ν.δ. 2511/1953, δύναται, πρὸ πάσης ἀπολύσεως, νὰ ζητήσῃ προκαταβολικῶς τὴν ἔγκρισιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ μετὰ τὴν χορήγησιν ταύτης νὰ προβῇ εἰς τὴν νομότυπον καταγγελίαν ἑκάστης ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ἡ διαφορὰ ἀκριβῶς μεταξὺ τοῦ προϊσχύσαντος νόμου 2222/1952 καὶ τοῦ ἰσχύοντος ἤδη ν.δ. 2511/1953 εἶναι εἰς τὸ ὅτι δὲν ὑποβάλλονται αἱ ἀπολύσεις ἤδη εἰς προέγκρισιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἀλλ' εἰς μεταγενεστέραν αὐτῶν ἔγκρισιν, αὐταὶ δὲ αἱ γενόμεναι ἤδη ὑπὸ τῆς ἐπιχειρήσεως ἀπολύσεις ἀναγγέλλονται εἰς τὰ Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας (ἄρθρον 1 ν.δ. 2511/1953).

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3184/1954

Διαδικασία ν. Γ'ΘΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Ι. Γουρνᾶς**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Δημητζῆς, Δ. Μπαγδατόπουλος

Ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 1 §§ 1, 2, 3 καὶ 4, τοῦ ἄρθρου 2 § 7 καὶ τοῦ ἄρθρ. 3 § 1 τοῦ ν.δ. 2511/1953 «περὶ ἐλέγχου ὁμαδικῶν ἀπολύσεων», λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν 1) τῆς ἐπὶ τοῦ νόμου εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως (ΕΕΔ 12, 745), 2) τῶν πρακτικῶν συζητήσεως τῆς Εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Βουλῆς (ΕΕΔ 12, 912), καὶ 3) τῆς ὑπ' ἀριθ. 30004/1953 ἐγκυκλίου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας (ΕΕΔ 12, 1335), συνάγονται τὰ ἑξῆς κατὰ τὴν κρίσιν ἡμῶν (βλ. καὶ *Σύνταξιν* ΕΕΔ ἐν τόμῳ 12, 898, *Δ. Κούσην* ΕΕΔ 12, 901, ὑπ' ἀριθ. 232/1953 ἐγκύκλιον Γενικῆς Διευθύνσεως Ι.Κ.Α. ἐν ΕΕΔ 12, 1202 ἑπ., *Δ. Νikisch*, Ἐργατικὸν Δίκαιον, ἑλληνικὴ μετάφρασις σελ. 455 ἑπ. καὶ ἡμετέραν 2558/1954): Ἐργοδότης, σκοπῶν νὰ προβῇ εἰς ὁμαδικὰς ἀπολύσεις ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ν.δ. 2511/1953, δύναται πρὸ πάσης ἀπολύσεως νὰ ζητήσῃ προκαταβολικῶς τὴν ἔγκρισιν τοῦ Ὑπουργοῦ καὶ μετὰ τὴν χορήγησιν ταύτης νὰ προβῇ εἰς τὴν νομότυπον καταγγελίαν ἑκάστης ἀτομικῆς συμβάσεως ἐργασίας, τηρῶν τὰς διατυπώσεις τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118 (ἐφ' ὅσον εἶναι ἐφαρμοστέαι αὐταὶ εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν). Δύναται ὅμως νὰ προβῇ εἰς τὰς ἀπολύσεις καὶ ἀκολούθως νὰ ζητήσῃ τὴν ἔγκρισιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας. Προβαίνων εἰς τὰς πρὸ τῆς ἐγκρίσεως ἀπολύσεις ὁ ἐργοδότης δύναται νὰ τηρήσῃ πλήρως τὰς τυπικὰς καὶ οὐσιαστικὰς διατυπώσεις τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118 δι' ἑκάστην ἀπόλυσιν, δύναται ὅμως νὰ μὴ καταβάλῃ τὴν ἐκ τοῦ ν. 2112 ἀποζημίωσιν ἀμέσως, ἀλλὰ μετὰ τὴν ἰσχυροποίησιν τῶν ἀπολύσεων κατὰ τὰ ἀνωτέρω. Ὑποβληθείσης αἰτήσεως πρὸς ἔγκρισιν τῶν ὁμαδικῶν ἀπολύσεων, ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας, μετὰ σύμφωνον γνώμην τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ ν.δ. 2511/1953, α) ἐγκρίνει δι' ἀποφάσεώς του τὰς γενομένας ἀπολύσεις ἐντὸς προθεσμίας μηνὸς ἢ δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς ἀναγγελίας εἰς τὸ Γ.Ε.Ε. ἢ β) ἀποφεύγει νὰ ἀποφανθῇ ἐπὶ τῆς ὑποβληθείσης αἰτήσεως ἐντὸς τῆς ὡς ἄνω προθεσμίας ἢ γ) ἀπορρίπτει τὴν αἴτησιν περὶ ἐγκρίσεως. Εἰς τὴν 2αν καὶ 3ην περίπτωσιν, ἀνεξαρτήτως τῆς πλήρους τυχὸν τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 ἀ.ν. 118 δι' ἑκάστην ἀπόλυσιν, αὐταὶ εἶναι ἄκυροι, καθιστάμεναι ἔγκυροι μόνον μετὰ ἕνα ἢ δύο μῆνας (περίπτωσις 2α) ἀπὸ τῆς ἀναγγελίας εἰς τὸ Γ.Ε.Ε. ἢ μετὰ τρίμηνον (περίπτωσις 3η) ἀπὸ τῆς ὡς ἄνω ἀναγγελίας. Κατὰ τὸ μεταβατικὸν τοῦτο διάστημα ὁ ἐργοδότης, μὴ ἀποδεχόμενος τὰς προσφερθείσας αὐτῷ ὑπηρεσίας τοῦ ἐνάγοντος, τελεῖ ἐν ὑπερημερίᾳ καὶ ὀφείλει μισθόν. Δύναται ὁποτεδήποτε νὰ ἀνακαλέσῃ τὰς ἀπολύσεις καὶ νὰ δεχθῇ τὰς ὑπηρεσίας τῶν ἀπολυθέντων, ὁπότε ἡ τυχὸν καταβληθεῖσα εἰς αὐτοὺς ἀποζημίωσις ἐκ τοῦ ν. 2112 συμψηφίζεται πρὸς τοὺς μισθοὺς τοῦ μεταβατικοῦ διαστήματος. Καὶ ἂν ὁ ἐργοδότης ἐμμείνῃ εἰς τὰς ἀπολύσεις συμψηφίζεται ἡ τυχὸν καταβληθεῖσα ἀποζημίωσις πρὸς τοὺς ὀφειλομένους μισθούς, ἀλλὰ θὰ χρειασθῇ ἡ καταβολὴ νέας ἢ συμπληρωματικῆς ἀποζημιώσεως μετὰ τὴν ἰσχυροποίησιν τῆς ἀπολύσεως διὰ τῆς παρελεύσεως τοῦ μηνός, διμήνου ἢ τριμήνου, ὥστε νὰ λυθῇ ἔγκυρως καὶ ἡ ἀτομικὴ σύμβασις ἐργασίας.

Ἐπὶ ἐκδόσεως ἐγκριτικῆς ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἡ ἀπόλυσις εἶναι ἔγκυρος, ὅφ' ἧς ἐγένετο, μόνον ἂν ὁ ἐργοδότης εἶχε καταβάλει τὴν ἀποζημίωσιν ἐκ τοῦ ν. 2112, ἄλλως ἂν κατέβαλε τὴν ἐν λόγῳ ἀποζημίωσιν μετὰ τὴν ἰσχυροποίησιν τῆς ἀπολύσεως, ἤτοι ἐν προκειμένῳ μετὰ τὴν γνω-

στοποίησιν αὐτῷ τῆς ἐγκριτικῆς ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἡ σύμβασις ἐργασίας δὲν ἐλύθη, εἰμὴ ἀπὸ τῆς καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως καὶ συνεπῶς μέχρι ταύτης ὁ ἐργοδότης δέον νὰ καταβάλῃ τὸν μισθὸν εἰς τὸν προσφέροντα τὰς ὑπηρεσίας του μισθωτόν.

Ἐν προκειμένῳ ἐβεβαιώθησαν τὰ ἐξῆς ἐκ τῶν μαρτυρικῶν καταθέσεων καὶ τῶν προσαγομένων ἐγγράφων: Ὁ ἐνάγων, προσληφθεὶς παρὰ τοῦ ἐναγομένου διευθυντοῦ καὶ ἰδιοκτήτου τῆς ἐφημερίδος „*„ τὴν 22.2.1945 δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, εἰργάσθη παρ' αὐτῷ ὡς ἐργατοτεχνίτης (κλητὴρ) ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ ἀνελθόντι τελευταίως, ὡς συνομολογεῖται, εἰς δρχ. 733.000 μέχρι τῆς 21.12.1953, ὅτε ἀπελύθη, τηρηθεισῶν ἐν πληρότητι τῶν τυπικῶν καὶ οὐσιαστικῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118. Ἡ ἀναγγελία τῆς καταγγελίας ἐγένετο τὸ μὲν εἰς τὸ Γ.Ε.Ε. διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ν.δ. 2511/1953, τὸ δὲ εἰς τὸ Ταμεῖον Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἀθηναϊκῶν Ἐφημερίδων (Α.Π. 155/1953, ΕΕΔ 12, 476). Συνομολογεῖται ὅτι ἡ ἀπόλυσις τοῦ ἐνάγοντος ἐμπίπτει εἰς τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 1 καὶ ἑπ. τοῦ ν.δ. 2511/1953. Ὁ ἐναγόμενος δι' αἰτήσεώς του ἀπὸ 21.1.1954 ἐζήτησε τὴν ἔγκρισιν τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἐνάγοντος παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ὅστις μέχρι καὶ τῆς 24.1.1954, ὅτε ἐξέπνευσεν ἡ μηνιαία προθεσμία τοῦ ἄρθρου 1 § 1 τοῦ ν.δ. 2511/1953 (δοθέντος ὅτι ἡ ἀναγγελία πρὸς τὸ Γ.Ε.Ε. ἐγένετο τὴν 24.12.1953), δὲν εἶχεν ἐκδώσει ἀπόφασιν ἐγκριτικὴν τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἐνάγοντος. Τοιαύτη ἐγκριτικὴ ἀπόφασις ἐξεδόθη τὴν 28.1.1954, χωρὶς νὰ προκύπτῃ, ὅτι ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας, ποιούμενος χρῆσιν τοῦ παρεχομένου εἰς αὐτὸν δικαιώματος ἐκ τοῦ ἄρθρου 1 § 2 τοῦ ν.δ. 2511/1953, προέβη, μετὰ σύμφωνον γνώμην τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 4, εἰς παράτασιν τῆς ἄνω μηνιαίας προθεσμίας μέχρις ἑνὸς εἰσέτι μηνός. Συμφώνως πρὸς τὰ ἐν ἀρχῇ ἐκτιθέμενα, ἐφ' ὅσον ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας δὲν ἀπεφάνθη ἐντὸς τῆς νομίμου προθεσμίας (οὔτε ἀπορριπτικὴ αὐτοῦ ἀπόφασις ἐξεδόθη), ὁ ἐναγόμενος ὀφείλει εἰς τὸν ἐνάγοντα, οὗτινος δὲν ἀπεδέχθη τὰς ὑπηρεσίας, τὸν μισθόν του μέχρι τῆς 25.1.1954. Νέα καταγγελία, τηρουμένων τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118/1945, δὲν ἀπῃτεῖτο μετὰ τὴν 25.1.1954, ἀφοῦ αἱ ἐν λόγῳ διατυπώσεις εἶχον πλήρως τηρηθῆ κατὰ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ἐνάγοντος.

—

II

Ἐφαρμογὴ ν.δ. 2511/1953 «περὶ ἐλέγχου ὁμαδικῶν ἀπολύσεων». — Τήρησις διατάξεων περὶ καταγγελίας ἀτομικῶν συμβάσεων μετὰ ἔγκρισιν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ὁμαδικῶν ἀπολύσεων. — Ἀνυπάρκτης ἀπολύσεως μέχρις ἐγκρίσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας εἰς περίπτωσιν παρελεύσεως μηνιαίας προθεσμίας. — Νέα καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας. — Ἀναγκαία καταβολὴ ἐκ νέου ἀποζημιώσεως ν. 2112. — Κῦρος ὅμως ἀπολύσεως ἐξ εὐλόγου ἀμφιβολίας ἐργοδότου περὶ τῆς ὑποχρεώσεως καταβολῆς. — Καταβλητέος μισθὸς ἐπὶ ὑπερημερίας ἐργοδότου λόγῳ ἀκύρου ἀπολύσεως.

Ἐπόμενον εἶναι, λόγῳ τῆς ἀσαφείας τοῦ ν.δ. 2511/1953 περὶ ἐλέγχου ὁμαδικῶν ἀπολύσεων» (ΕΕΔ 12, 910), νὰ δημιουργοῦνται ἑρμηνευτικὰ προβλήματα ἐξ αὐτοῦ.

Περίπτωσις τῆς κατωτέρω δικαστικῆς ἀποφάσεως εἶναι ἀπόλυσις μισθωτοῦ ἐπιχειρήσεως ὑπαγομένης εἰς τὸ ἄνω διάταγμα, ἡ ὁποία ἐνεκρίθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας μετὰ τὴν πάροδον τῆς μηνιαίας προθεσμίας τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἄνω διατάγματος.

Ἀπὸ ἀπόψεως ἐφαρμογῆς τοῦ διατάγματος ἦτο ἀσφαλῶς μέχρι τῆς οὕτω γενομένης ἐγκρίσεως ἄκυρος (βλέπε καὶ τὴν ἀμέσως ἀνωτέρω δημοσιευομένην δικαστικὴν ἀπόφασιν).

Ἵνα ὅμως εἶναι καὶ ἀπὸ ἀπόψεως ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118/1945 ἔγκυρος, ἔπρεπε νὰ καταβληθῇ ἡ ἀποζημίωσις τοῦ ν. 2112/1920, ἀπὸ τῆς καταβολῆς τῆς ὁποίας θὰ ἰσχυροποιεῖτο ἡ ἀπόλυσις (Α.Π. 10/1948, εἰσηγητὴς *Ν. Πλατάκος*, ΕΕΔ 7, 110).

Ἐν προκειμένῳ ἡ ἀποζημίωσις αὕτη κατεβλήθη κατὰ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ μισθωτοῦ, τῆς ὁποίας ἐζητήθη ἡ ἔγκρισις, ἦτοι κατὰ τὴν 21.12.1953.

Παρ' ὅλον δὲ ὅτι ἡ ἀπόλυσις αὕτη, ἐγκριθεῖσα μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς μηνιαίας προθεσμίας τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ν.δ. 2511/1953, κατέστη ἀπὸ ταύτης ἔγκυρος ἀπὸ ἀπόψεως ἐφαρμογῆς τοῦ ν.δ. 2511/1953 καὶ κατὰ μίαν γνώμην θὰ ἦτο ἔγκυρος καὶ ἀπὸ ἀπόψεως ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118/1945 ἐφ' ὅσον ἅμα τῇ πρώτῃ ἀπολύσει ἐτηρήθησαν αἱ προϋποθέσεις αὐτοῦ, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ἡ καταβολὴ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112, ἡ ἐπιχείρησις ἐκανέλαβε τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας τὴν 24 Φεβρουαρίου 1954, χωρὶς νὰ καταβάλῃ ἄλλην ἀποζημίωσιν τοῦ ν. 2112.

Ἡ δικαστικὴ ἐν λόγῳ ἀπόφασις ἀποφαίνεται, ὅτι εἶχεν ὑποχρέωσιν καταβολῆς ἀποζημιώσεως πάλιν, διότι κατὰ τὴν διάταξιν τῆς § 4 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ν.δ. 2511/1953 «τὸ τυχὸν καταβληθὲν ποσὸν ἀποζημιώσεως συμψηφίζεται εἰς ἡμερομίσθια ἢ μισθούς».

Ἀλλ' εἶναι, νομίζομεν, φανερόν, ὅτι διὰ τῆς ἐν λόγῳ διατάξεως δὲν καθιερώθη ἀποκλειστικὸς τρόπος συμψηφισμοῦ τῆς ληφθείσης τυχὸν ἀποζημιώσεως πρὸς ἡμερομίσθια ἢ μισθούς, ἀλλὰ κατὰ παρέκκλισιν τοῦ ἐν ἄρθρῳ 664 Α.Κ. κανόνος περὶ ἀπαγορεύσεως τοῦ συμψηφισμοῦ ἀνταπαιτήσεως τοῦ ἐργοδότου πρὸς τὸν μισθόν, ἐφ' ὅσον οὗτος εἶναι, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ, ἀπαραίτητος πρὸς διατροφὴν τοῦ μισθωτοῦ καὶ τῆς οἰκογενείας του, ἐνομοθετήθη ὁ συμψηφισμὸς τῆς ἀποζημιώσεως πρὸς μισθοὺς ἢ ἡμερομίσθια, διότι ἄλλως, ἐφ' ὅσον ἐπὶ ἀκύρου ἀπολύσεως ὁ ἐργοδότης ἔχει δικαίωμα νὰ ἀναζητήσῃ τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ ν. 2112 (καταβληθεῖσαν) κατὰ τὰς περὶ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 904 Α.Κ. (Α.Π. 396/1951, εἰσηγητὴς *Σ. Μανρομιχάλης*, ΕΕΔ 10, 1162) καὶ ἠδύνατο ὁ ἐργοδότης νὰ προτείνῃ ταύτην πρὸς συμψηφισμὸν εἰς τὴν ἀπαίτησιν τοῦ μισθωτοῦ ἐπὶ τὸν μισθὸν αὐ-

τοῦ ἀπὸ τὸν περιορισμὸν τοῦ ἄρθρου 664 Α.Κ., ἦτο περιττὸν νὰ τυμοθετηθῇ ἡ διάταξις τῆς § 4 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ν.δ. 2511/1953.

Δὲν ἔπεται ὅμως ἐξ αὐτοῦ (εἰσαγομένου δικαιώματος ὑπὲρ τοῦ ἐργοδότου), ὅτι, ἐφ' ὅσον δὲν ἤσκησε τὸ δικαίωμα τοῦτο, ἔπρεπε νὰ καταβάλῃ καὶ νέαν ἀποζημίωσιν, ὡς σκέπτεται ἡ ἀπόφασις, ἀφοῦ εἶχεν ἤδη καταβάλει ταύτην καὶ δὲν εἶχε συμψηφισθῇ πρὸς μισθούς, δὲν μετεβλήθη δὲ ὁ χρόνος ὑπηρεσίας, ὥστε νὰ ἀπαιτηθῇ τυχὸν μείζων ἀποζημίωσις.

Ὁπωσδήποτε ὅμως ἡ ἀπόφασις δὲν θεωρεῖ τὴν ἀπόλυσιν ἄκυρον, λόγῳ τῶν εὐλόγων ἀμφιβολιῶν τοῦ ἐργοδότου (βλέπε ὅμως σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 13, 367 ἑξ.).

Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 4121/1954

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Ν. Παπανικολάου**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ε. Μπαρτζῆς, Λ. Μπαγδατόπουλος

Ἐκ τοῦ πρὸς ἀλλήλας συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τῶν §§ 1, 3 καὶ 4 τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ν. 2511/1953 περὶ ἐλέγχου ὁμαδικῶν ἀπολύσεων προκύπτει, ὅτι ἐπὶ τοιούτων ὁμαδικῶν ἀπολύσεων κατὰ τὴν ἐν τῷ ἄρθρῳ 2 τοῦ αὐτοῦ ἔννοιαν, οὐσῶν ἀκύρων, ἂν δὲν τύχωσι τῆς ἐγκρίσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας πρὸ τῆς παρελεύσεως μηνὸς ἀπὸ τῆς ἀναγγελίας αὐτῆς εἰς τὸ οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, παρελθούσης ἀπράκτου τῆς προθεσμίας ταύτης καθίστανται αὐταὶ ἐφεξῆς ἔγκυροι. Ἡ ἐγκυρότης αὕτη ἀναφέρεται μόνον εἰς τὰς κατὰ τὸν νόμον τοῦτον διατυπώσεις, διότι κατὰ τὴν § 4 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ αὐτοῦ νόμου αἱ οὕτω ἰσχυροποιούμεναι ἀπολύσεις πραγματοποιοῦνται ὑπὸ τῆς ἐπιχειρήσεως, τηρουμένων τῶν κειμένων διατάξεων περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, καταβαλλομένης μετὰ τὴν ἔγκρισιν ἢ μετὰ τὴν ἄπρακτον πάροδον τῆς προθεσμίας τῆς κατὰ τὸν ν. 2112 ἀποζημιώσεως, συμψηφιζομένου δὲ εἰς τοὺς μισθοὺς ἢ ἡμερομισθίαι τοῦ τυχὸν καταβληθέντος ποσοῦ ἀποζημιώσεως. Κατὰ ταῦτα διὰ τὴν ὁριστικὴν λύσιν τῆς συμβάσεως ἀπαιτεῖται, μετὰ τὴν ἄπρακτον πάροδον τῆς μηνιαίας προθεσμίας, ἡ τήρησις καὶ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945 διατυπώσεων, ἐν αἷς καὶ ἡ καταβολὴ τῆς κατὰ τὸν ν. 2112 ἀποζημιώσεως.

Ὁ ἐνάγων, ὁκηρετῶν παρὰ τῷ ἐναγομένῳ διὰ συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου ὡς κλητὴρ τῆς ἐπιχειρήσεώς του, ἐκδόσεως ἡμερησίας ἐφημερίδος ἐνταῦθα, ἀπελύθη παρ' αὐτοῦ τὴν 21.12.1953. Ἡ ἀπόλυσις αὕτη ἀνηγγέλθη τὴν 24.12.1953 εἰς τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας καὶ εἰς τὸ Ταμεῖον Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἐφημερίδων, κατεβλήθη δὲ εἰς τὸν ἐνάγοντα ἐκτοτε καὶ ἡ κατὰ τὸν ν. 2112 ἀποζημίωσις κατὰ τὴν προσαγομένην ἀπὸ 21.12.1953 ἔγγραφον ἀπόδειξιν. Ὁ ἐναγόμενος, ὡς ἐμπιπτούσης τῆς ἀπολύσεως εἰς τὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ ν. 2511/1953 ἔννοιαν τῶν ὁμαδικῶν ἀπολύσεων, ἠτήσατο ἐμπροθέσμως, ἤτοι τὴν 21 Ἰανουαρίου 1954, τὴν ἔγκρισιν αὐτῆς παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ν. 2511. Τοιαύτη ἔγκρισις ὅμως δὲν ἐγένετο ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἀναγγελίας, ὡς ὁρίζεται ἐν § 1 τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ἄνω νόμου, ἀλλὰ τὴν 28 Ἰανουαρίου 1954 (περίπτωσις παρατάσεως τῆς προθεσμίας ταύτης, κατὰ τὴν § 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, δὲν ἐτέθη ὑπ' ὄψιν). Ἑπομένως ἡ ἀπόλυσις τοῦ ἐνάγοντος κατέστη ἔγκυρος ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὰς διατυπώσεις τοῦ ἄνω νόμου ἀπὸ τῆς παρελεύσεως μηνὸς ἀπὸ τῆς ἀναγγελίας. Περαιτέρω ὁ ἐναγόμενος ἐπανέλαβε τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως διὰ κοινοποιήσεως σχετικοῦ ἐγγράφου εἰς τὸν ἐνάγοντα τὴν 24.2.1954 καὶ ἀναγγελίας αὐτῆς τὴν ἑπομένην εἰς τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας καὶ τὸ Ταμεῖον Συντάξεων Προσωπικοῦ Ἀθηναϊκῶν Ἐφημερίδων. Ἀποζημίωσιν κατὰ τὸν ν. 2112 δὲν κατέβαλεν ἐκ τῆς ἀντιλήψεως ὅτι δὲν ἀπητεῖτο τοῦτο, ἀφοῦ εἶχε καταβληθῇ τὴν 21.12.1953. Κατὰ τὴν ὀρθὴν ὅμως ἔννοιαν τῆς διατάξεως τῆς § 4 τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ν. 2511/1953 ἔδει νὰ καταβληθῇ τοιαύτη ἅτε τῆς πρότερον καταβληθείσης συμψηφιζομένης πρὸς τὰς ἐν τῷ μεταξὺ ἀποδοχάς. Παρὰ ταῦτα ἡ μὴ καταβολὴ τῆς ἀποζημιώσεως ὑπὸ τὰς περιστάσεις ταύτας, ὀφειλομένη κατὰ τὴν κρίσιν ἡμῶν εἰς εὔλογον ἀμφιβολίαν καὶ συγγνωστὴν πλάνην τοῦ ἐναγομένου, καλῇ τῇ πίστει ὑπολαμβάνοντος, ὡς ἐκ τῆς ποιᾶς τινος ἀσαφείας τῶν σχετικῶν διατάξεων, ὅτι δὲν ὑπῆρχε τοιαύτην ὑποχρέωσιν λόγῳ τῆς προηγηθείσης καταβολῆς, δὲν ἄγει εἰς ἀκυρότητα τῆς ἀπολύσεως, ὅπερ θὰ ἀντέκειτο εἰς τὴν καλὴν πίστιν (πρβλ. Α.Π. 265/1952, ΕΕΔ 11, σελ. 623, Πρωτ. Ἀθηνῶν 1753/1954, ΕΕΔ 13, σελ. 368). Ἐγκύρου ὄντος τῆς κατὰ τὴν 24.2.1954 καταγγελίας, τὸ αἴτημα καταβολῆς μισθοῦ διὰ τὸν μετ' αὐτὴν χρόνον εἶναι ἀπορριπτέον. Εἶναι ὅμως βάσιμον τὸ αἴτημα τῆς καταβολῆς μισθοῦ διὰ τὸν ἀπὸ 22.12.1953 μέχρι 24.2.1954 χρόνον, ὅτε ἐξηκολούθει ἐνεργὸς ἡ σύμβασις, ἀνερχομένου μετὰ τοῦ ἐπιδόματος ἀκριβείας ζωῆς εἰς δραχμὰς 1504 ($2\frac{1}{30} \times 728$), ἐξ οὗ εἶναι ἀφαιρετέον τὸ συμψηφιζόμενον (κατὰ τὴν περὶ τούτου αἴτησιν τοῦ ἐνάγοντος) ποσὸν τῶν 296 δραχμῶν, ὅπερ κατεβλήθη ὡς ἀποζημίωσις ὀπολειπομένου ἐπιδικαστέου ποσοῦ δραχ. 1208. Ὁθεν νοεῖται δικαίωμα τοῦ ἐνάγοντος νὰ ἐπιδιώξῃ τὴν καταβολὴν τῆς ἀποζημιώσεως ταύτης. Τὸ αἴτημα συνυπολογισμοῦ ἐν τῷ μισθῷ καὶ τῆς προσθέτου ἀμοιβῆς διὰ νυκτερινὴν ἐργασίαν δὲν εἶναι βάσιμον, διότι αὕτη προϋποθέτει παροχὴν νυκτερινῆς ἐργασίας, μὴ συντρεχούσης τοιαύτης περιπτώσεως ἐν προκειμένῳ, ἅτε ὀφειλεται μισθὸς λόγῳ τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐναγομένου ἄνευ παροχῆς ἐργασίας.

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΠΑΡΑΙΤΗΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΑΠΟ ΝΟΜΙΜΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΤΙΚΩΝ ΑΠΟΔΟΧΩΝ

Νόμιμα γνωρίσματα ὑπαλληλικῆς ἰδιότητος μισθωτοῦ

Ἀκυρότης παραιτήσεως μισθωτοῦ ἀπὸ νομίμων ἀποδοχῶν του, ἀντιτιθεμένης εἰς ἀναγκαστικὸν δικαίου κανόνας. Ἐπιτρεπτὴ ὅμως παραίτησις ἀπὸ συμβατικῶν ἀποδοχῶν, δυναμένη μόνον νὰ προσβληθῇ ἐπὶ ἀκυρότητι κατὰ τὰς γενικὰς τοῦ δικαίου ἀρχάς.—Στοιχεῖα ὑπαλληλικῆς ἰδιότητος μισθωτοῦ.—Χαρακτηρισμὸς σχεδιαστρίας ἐργοστασίου ὑφασμάτων ὡς ὑπαλλήλου.—Ἀποζημίωσις Ν. 2112.—Συνυπολογισμὸς καὶ ποσοστῶν, ἐφ' ὅσον παρέχονται ὡς ἀντάλλαγμα ὑπηρεσιῶν.

Ὁμοφώνως ἡ θεωρία καὶ δικαστηριακὴ πρᾶξις δέχονται, ὅτι ἡ παραίτησις τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ δικαιωμάτων του, ἀπορρεόντων ἐκ διατάξεως νόμου ἢ πρὸς αὐτὴν ἐξομοιουμένης συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἢ διοικητικῆς πράξεως, εἶναι ἄκυρος, προκύπτει δὲ τοῦτο καὶ ἐκ σαφῶν νομοθετικῶν διατάξεων (ἄρθρον 3 ἀ.ν. 16/21 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας», ἄρθρον 680 Α.Κ., ἄρθρον 11 ἀ.ν. 547/1937 κ.λ.π.) (βλέπε σχετικῶς παραπομπὰς εἰς θεωρίαν καὶ νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 10, 326, ΕΕΔ 10, 456, ΕΕΔ 11, 1142).

Αὐτὸς δὲ εἶναι καὶ ὁ λόγος, προκειμένου περὶ μειώσεως μισθοῦ καθοριζομένου ὑπὸ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἢ διοικητικῆς πράξεως, διὰ τὸν ὁποῖον ἡ μείωσις αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου δὲν συνιστᾷ τὴν κατ' ἄρθρ. 7 ν. 2112/1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας Ἰδιωτικῶν Ὑπαλλήλων» μονομερῆ βλαπτικὴν μεταβολὴν ὅρων συμβάσεως ἐργασίας, ἐξομοιουμένην πρὸς καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας, διότι, οὔσης τῆς μειώσεως ἀκύρου καὶ λογιζομένης τῆς δικαιοπραξίας ταύτης ὡς ἀκύρου (ἄρθρον 174 καὶ 180 Α.Κ.), δικαιοῦται ὁ μισθωτὸς ἐν πάσῃ περιπτώσει τῶν νομίμων ἀποδοχῶν του, ὥστε νὰ μὴ στοιχειοθετῆται ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ ν. 2112 βλαπτικὴ μεταβολὴ ὅρων συμβάσεως ἐργασίας καὶ τὸ ἐντεῦθεν δικαίωμα τοῦ μισθωτοῦ ἐπὶ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112/1920, μὲ συνέπειαν ἂν παραμείνῃ ἐργαζόμενος νὰ θεωρῆται ἀποδεχόμενος τὴν μεταβολήν (πρβλ. Α.Π. 321/1949, εἰσηγητὴς *Ε. Κολοκούρης*, ΕΕΔ 8, 673, Πρωτοδικείου Καβάλας 553/1950, εἰσηγητὴς *Γ. Κώνστας*, ΕΕΔ 10, 130).

Ὁ ἐν ἰσχύϊ Ἀστικὸς Κῶδιξ διὰ τοῦ ἄρθρου 679 αὐτοῦ κηρύσσει ἀκύρους τὰς συμφωνίας, διὰ τῶν ὁποίων περιορίζονται τὰ δικαιώματα τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῶν ἄρθρων 656 ἕως 658, 659 § 2 ἕως 667, 668 ἐδ. 2, 670, 674, 677 καὶ 678, δὲν περιέχει δηλαδὴ διάταξιν ἀπαγορεύουσαν τὴν παραίτησιν τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ δικαιώματος συμβατικοῦ μισθοῦ, ὡς ἡ περίπτωσις τῆς καταχωριζομένης κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου.

Εἰς τὸν Ἀστικὸν Κῶδικα τοῦ 1945 εἶχε διατυπωθῇ ἐν ἄρθρῳ 636 ἡ διάταξις ἐκπαραίτησις ἀπὸ μισθοῦ ἐκ τῶν προτέρων εἶναι ἄκυρος». Τοῦτο ἐπιβεβαιοῖ τὴν ἀρχὴν ὅτι δὲν ἀπαγορεύεται ἡ διαρκούσης τῆς ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας παραίτησις τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ τοῦ δικαιώματος δεδουλευμένου μισθοῦ ὑπερβαίνοντος τὰ ὑποχρεωτικὰ ἐλάχιστα ὅρια μισθοῦ, ὡς ἡ περίπτωσις τῆς ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου.

Ἄλλο τὸ ζήτημα ἂν ἡ παραίτησις εἶναι ἄκυρος ὡς προῖὸν βίας, πλάνης κλπ. κατὰ τὰς γενικὰς τοῦ δικαίου ἀρχάς.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 8027/1954

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Σ. Διαμαντάκος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Λ. Μπαγδατόπουλος, Β. Τσικᾶς

Ἐπαρκῶς ἐβεβαιώθη ὅτι ἡ ἐνάγουσα εἶχε προσληφθῇ ὑπὸ τῆς ἐναγομένης ὡς σχεδιάστρια ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου καὶ εἰργάσθη παρ' αὐτῇ ἀπὸ 15 Ἰανουαρίου 1937 μέχρι 26 Μαΐου 1953, ὅτε ἀπελύθη. Ἀπὸ τῆς προσλήψεώς της μέχρι τῆς 1 Μαΐου 1945 ἡ ἐνάγουσα ἠμείβετο δι' ἡμερομισθίου, ἔκτοτε δέ, ὅτε ἐτοποθετήθη ὡς προϊσταμένη τοῦ τμήματος τυπωτηρίου τοῦ ἐργοστασίου τῆς ἐναγομένης καὶ ἐθεωρήθη ὑπὸ ταύτης ὡς ὑπάλληλος, διὰ μηνιαίου μισθοῦ, ἀνερχομένου κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπολύσεώς της εἰς παλαιὰς δραχ. 1.000.000, ὡς καὶ διὰ ποσοστῶν. Ταῦτα εἶχον καθορισθῇ ἀρχικῶς εἰς παλαιὰς ἐπίσης δραχ. 220, κατὰ μέτρον παραγομένου ὑφάσματος ἐν τῷ ἐργοστασίῳ τῆς ἐναγομένης, ἀκολούθως δὲ καὶ κατὰ μεταβολὴν τοῦ τρόπου τούτου εἰς δραχ. 120 κατὰ μέτρον ἐκτυπουμένου χρώματος ἐπὶ ἑκάστου μέτρου ὑφάσματος. Ἐκ τῶν δικαιουμένων ὅμως ὑπὸ τῆς ἐναγούσης τοιούτων ποσοστῶν κατεβλήθησαν εἰς ταύτην μόνον τὰ ἀναλογοῦντα ἐπὶ ὑφασμάτων παραγωγῆς τοῦ ἐργοστασίου τῆς ἐναγομένης, οὐχὶ δὲ καὶ ἐκεῖνα, ἅτινα ἔδει νὰ λάβῃ διὰ τὴν ἐν αὐτῷ ἐκτύπωσιν ὑφασμάτων παραγωγῆς ξένων ἐργοστασίων ἀπὸ 8 Ἰουνίου 1952 καὶ ἐφεξῆς μέχρι τῆς ἀπολύσεως αὐτῆς. Κατὰ τὸν τελευταῖον τοῦτον χρόνον ἐξετυπώθησαν ἐν τῷ ἐργοστασίῳ τῆς ἐναγομένης ἐπὶ ὑφασμάτων ξένων ἐργοστασίων 420.350 μέτρα χρώματος. Ἐκ τούτων 326.132 μέτρα χρώματος ἐξετυπώθησαν ἐπὶ 50.000 ὀκάδων ὑφασμάτων ξένων ἐργοστασίων. Διὰ τὴν ἐκτύπωσιν ὅμως ὑφασμάτων ξένων ἐργοστασίων μέχρι τῆς ποσότητος ταύτης ἡ ἐνάγουσα διὰ τῆς ἀπὸ 25 Ἀπριλίου

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΩΣ ΔΙΟΡΙΖΟΜΕΝΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

"Εκτασις δικαιώματος έργοδοτών καὶ ἁρμοδιότης Συμβουλίων

Ἐφαρμογὴ ἄρθρου 11 Α.Ν. 1836/1951, ὡς ἐτροποποιήθη δι' ἄρθρου 10 Ν.Δ. 2657/1953.— Δικαίωμα ἐργοδοτῶν νὰ αἰτήσωνται τὴν ὑπὸ τῶν Συμβουλίων ἀντικατάστασιν ἀναγκαστικῶς τοποθετηθέντων ἄνευ αἰτιολογίας.—Μὴ ἀναγκαία καὶ αἰτιολογία ἀνακλητικῆς πράξεως Συμβουλίων.— Ἀδιάφορος χρόνος αἰτήσεως ἀντικαταστάσεως.— Ὑπαγωγὴ εἰς διάταξιν περὶ ἀντικαταστάσεως καὶ τοποθετηθέντων δυνάμει Ν. 751/1948.— Ἀνεφάρμοστον μετ' ἀντικατάστασιν ἄρθρου 9 Ν. 118/1945 καὶ Ν. 2112/1920.

Ἀντικείμενον ἐρεύνης ὑπὸ τῆς κατωτέρω δημοσιευομένης ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Πειραιῶς κατέστη πάλιν ἡ ἔννοια τοῦ τόσας ἀμφισβητήσεις περὶ αὐτῆς προκαλέσαντος ἄρθρου 11 ἀ.ν. 1836/1951 (ΕΕΔ 10, 581), ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ ν.δ. 2657/1953 (ΕΕΔ 12, 1220), σχετικῶς πρὸς τὴν ἀντικατάστασιν τῶν ὑποχρεωτικῶς διοριζομένων κατὰ τὸν ἄνω νόμον.

Ἄποψις τῆς ἐν λόγῳ πρωτοδικειακῆς ἀποφάσεως εἶναι, ὅτι ἡ ἀντικατάστασις δύναται νὰ ζητηθῇ ἄνευ αἰτιολογίας, ὅτι καὶ ἡ διοικητικὴ πρᾶξις τῆς ἀντικαταστάσεως δὲν ἔχει ἀνάγκην αἰτιολογίας, ὅτι δύναται νὰ ζητηθῇ καὶ μετὰ χρόνον ἀπὸ τῆς τοποθετήσεως, ὅτι εἰς τὴν διάταξιν ταύτην ὑπάγονται καὶ οἱ τοποθετηθέντες ἀρχικῶς κατὰ τὸν ν. 751/1948 καὶ ὅτι, ἀνακαλουμένης τῆς διοικητικῆς περὶ διορισμοῦ πράξεως, δὲν ὑπάρχει παράβασις ἐφαρμογῆς ἄρθρου 9 ν. 118/1945 περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας καὶ ν. 2112/1920. (Βλ. σχετικῶς καὶ λοιπὴν νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 13, 412 ἐπ., ΕΕΔ 13, 527 ἐπ., ΕΕΔ 13, 652).

Περὶ τοῦ ὅτι εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 περὶ ἀντικαταστάσεως ὑπάγονται καὶ οἱ τοποθετηθέντες δυνάμει τοῦ ἀρχικοῦ ν. 751/1948, τὸν ὁποῖον κατήργησεν ὁ ἀν. ν. 1836/1951, διάφορος εἶναι ἡ γνώμη τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν (ὑπ' ἀριθ. 2460/1953, εἰσηγητὴς **Σ. Διαμαντάκος**, ΕΕΔ 13, 414, ἔνθα σημειώσεις μας, ὁμοία καὶ ἡ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 978/1954, εἰσηγητὴς **Σ. Ράγκος**, ἀδημοσίευτος).

Κατὰ τῆς τελευταίας αὐτῆς ἀποφάσεως εἶχεν ἀσκηθῇ ἀναίρεσις καὶ ἐνδιέφερε μεγάλως τοῦτο, ἵνα ἀκουσθῇ καὶ ἡ γνώμη τοῦ Ἀκυρωτικοῦ, ἀλλὰ τοῦτο διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 528/1954 ἀποφάσεώς του (ἀδημοσιεύτου), ἐφ' ὅσον ἐστηρίζετο τὸ διατακτικὸν τῆς προσβληθείσης ἐπὶ ἀναιρέσει ἀποφάσεως εἰς τὸ ἐκ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2460/1953, ἀνωτέρω, ἀποφάσεως προκῦπτον δεδικασμένον, χωρὶς κατὰ τοῦτο νὰ προσβάλλεται ἡ ἀπόφασις, δὲν ἠρεύνησεν, ὡς ἦτο ἀπόμενον, τὸ ζήτημα.

Πρωτοδικείου Πειραιῶς 1165/1954

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Γ. Κορκάρης**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Α. Λιακατᾶς**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Φ. Ἀγγελής, Ι. Κωτσόβελος

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 11 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 «περὶ τροποποιήσεως καὶ κωδικοποιήσεως τῆς νομοθεσίας περὶ προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ καὶ λαβόντων μέρος ἐναντίον τῶν συμμοριτῶν» οἱ ὑπόχρεοι τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ νόμου τούτου δύνανται νὰ ζητήσωσι τὴν ἀντικατάστασιν τῶν τοποθετηθέντων δι' ἄλλου προσώπου προστατευομένων ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου. Τὰ οἰκεῖα συμβούλια ὑποχρεοῦνται, ὅπως ἐντὸς 20 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς σχετικῆς περὶ ἀντικαταστάσεως αἰτήσεως ἀνακαλέσωσι τὸν τοποθετηθέντα καὶ τοποθετήσωσιν ἕτερον πρόσωπον τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ νόμου τούτου.

Ἐκ τῆς ἑρμηνείας τῶν διατάξεων τούτων, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, συνάγονται τὰ ἀκόλουθα: 1 "Οτι τὰ οἰκεῖα Συμβούλια προστασίας τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ νόμου ὑποχρεοῦνται, ἐπὶ τῇ αἰτήσει τῶν ὑποχρέων ἐργοδοτῶν, ὅπως ἐντὸς 20 ἡμερῶν (ἐντὸς 30 ἡμερῶν μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 10 τοῦ ν.δ. 2657/1953 τροποποίησιν τῆς § 2 τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρου) ἀνακαλέσωσι τὸν ὑπ' αὐτῶν τοποθετηθέντα καὶ τοποθετήσωσιν ἕτερον πρόσωπον προστατευόμενον ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ ἔχον τὰ προσόντα τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου τούτου. Μετὰ δὲ τὴν ὑπὸ τοῦ προμνησθέντος ν. δ/τος γενομένην τροποποίησιν τῆς § 2 τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρου, παρερχομένης ἀπράκτου τῆς προθεσμίας τῶν 30 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς σχετικῆς περὶ ἀντικαταστάσεως αἰτήσεως, ὁ ὑπόχρεως ἀπαλλάσσεται διὰ τὸν ἀπὸ τῆς παρόδου τῆς προθεσμίας καὶ ἐφ' ἑξῆς χρόνον πάσης εὐθύνης πηγαζούσης ἐκ τοῦ νόμου τούτου ἢ ἐξ ἄλλου τοιούτου ἀπορρεούσης. Ἡ κατὰ τὴν ἀνωτέρω διαδικασίαν γενομένη ἀνάκλησις δὲν εἶναι ἀπόρροια τῆς ἐν τῷ διοικητικῷ δικαίῳ κρατούσης ἀρχῆς ὅτι ἡ Διοίκησις δύναται νὰ ἀνακαλῇ τὰς πράξεις αὐτῆς εἰς περίπτωσιν πλάνης, εἴτε περὶ τὸ δίκαιον, εἴτε περὶ τὰ πράγματα, ἀλλὰ εἰδικῆς ὑποχρεώσεως, ἀπορρεούσης ἐκ ρητῆς ἐπιταγῆς αὐτοῦ τούτου τοῦ νόμου, ὑποχρεωτικῆς διὰ τὸ Συμβούλιον (Σ.Ε. 2158/1953, ΕΕΔ 12ος, σελ. 1318). Ἐκ τούτων συνέπεται, ὅτι οὔτε ἡ ἀνακλητικὴ ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου χρήζει εἰδικῆς αἰτιολογίας, ἀφοῦ ἡ αἰτουμένη ἀντικατάστασις εἶναι ἐκ τοῦ νόμου ὑποχρεωτική, πᾶσα δὲ αἰτιολογία τῆς ἀποφάσεως εἶναι περιττὴ καὶ ἁπλῶς θὰ ἔχῃ διακοσμητικὸν χαρακτῆρα, οὔτε καὶ ἡ περὶ ἀντικαταστάσεως αἴτησις τοῦ ἐργοδότου δέον νὰ ἀναφέρῃ εἰδικὸν λόγον, δι' ὃν αἰτεῖται ἡ ἀντικατάστασις, μὴ ἐμπίπτοντα εἰς τὰς περιπτώσεις τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ νόμου, διὰς χωρεῖ ἀπόλυσις, ὅτε ἁρμοδία νὰ ἀπο-

1951 ἐπιστολῆς της πρὸς τὴν ἐναγομένην ἐδέχθη, ὅπως μὴ καταβληθῶσι τὰ συμπεφωνημένα ὡς ἄνω ποσοστὰ αὐτῆ, παραιτηθεῖσα τούτων. Ὡς ἐγένετο δεκτὸν ἐν τῇ νομολογίᾳ (Α.Π. 176/1949, ΕΕΔ 8, 406, Πρωτοδικείου Τριπόλεως 1115/1950, ΕΕΔ 10, 327) καὶ τῇ θεωρίᾳ (*Κ. Καυκᾶς*, Ἔνοχ. Δίκ. ὑπὸ τὸ ἄρθρ. 680 τοῦ Α.Κ., *Π. Ζέπος*, Ἔνοχ. Δίκ., Εἰδ. τεῦχ. Γ' σελ. 394), ἡ παραίτησις τοῦ μισθωτοῦ εἶναι ἄκυρος μόνον ἐφ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς νομίμους ἀποδοχὰς αὐτοῦ, ὡς ἀντιτιθεμένη εἰς τοὺς περὶ τούτων ἀναγκαστικοῦ δικαίου κανόνας, μὴ δυναμένους νὰ τροποποιηθῶσιν ἐπὶ τὸ δυσμενέστερον διὰ τὸν μισθωτὸν κοινῇ συμφωνίᾳ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐργοδότου. Ἀντιθέτως, ἐφ' ὅσον ἀναφέρεται εἰς τακτικὰς συμβατικὰς ἀποδοχάς, οἵαν μορφὴν ἔχουσι τὰ διαληφθέντα ποσοστὰ τῆς ἐναγούσης, ὡς παρεχόμενα εἰς ἀντάλλαγμα τῆς ἐργασίας της, ἡ παραίτησις τοῦ μισθωτοῦ δὲν ἀπαγορεύεται ὑπὸ τοῦ νόμου, δυναμένη μόνον νὰ προσβληθῇ ἐπὶ ἀκυρότητι κατὰ τὰς γενικὰς τοῦ δικαίου ἀρχάς, ὡς προϊὸν πλάνης, βίας ἢ ἀπειλῆς (ἄρθρα 190 καὶ ἑπόμ. τοῦ Α.Κ.). Καὶ ὡς τοιαύτην, ἤτοι ὡς γενομένην ὑπὸ τὸ κράτος ψυχολογικῆς βίας, ἡ ἐνάγουσα προσβάλλει τὸ πρῶτον κατὰ τὴν ἔκκλητον ταύτην δίκην τὴν παραίτησιν αὐτῆς ἀπὸ μέρους τῶν ποσοστῶν αὐτῆς. Ἀνεξαρτήτως τοῦ ἀπαραδέκτου τῆς ἐνστάσεως ταύτης τῆς ἐναγούσης, ἐφ' ὅσον ἡ ἐναγομένη εἰδικῶς προβάλλει τοῦτο, τὸ βάσιμον αὐτῆς καὶ εἰδικώτερον ὅτι ὑπὸ τὴν ἀπειλὴν τῆς ἀπολύσεώς της προέβη εἰς τὴν ρηθεῖσαν παραίτησιν, ἐξ οὐδενὸς στοιχείου ἐπιθανολογήθη. Κατὰ συνέπειαν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ὀρθῶς ἔκρινε, δεχθεῖσα ὅτι μεταξὺ τῶν διαδίκων ὑφίστατο συμφωνία ὅπως ἡ ἐνάγουσα, ἐκτὸς τοῦ παγίου μισθοῦ της, ἀμείβηται καὶ διὰ ποσοστῶν ἐκ δραχ. 120 κατὰ μέτρον ἐκτυπουμένου χρώματος ἐπὶ ἑκάστου μέτρου ὑφάσματος καὶ ὅτι ἡ γενομένη ὑπὸ ταύτης παραίτησις ἀπὸ τῶν ποσοστῶν της τούτων ἐπὶ 50.000 ὀργυιῶν ὑφάσματος ξένων ἐργοστασίων ἦτο ἔγκυρος καὶ εἶναι ἀπορριπτέοι οἱ τὰ ἀντίθετα ὑποστηρίζοντες πρῶτος λόγος ἐφέσεως τῆς ἐναγομένης καὶ δεύτερος λόγος ἐφέσεως τῆς ἐναγούσης.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 11 τοῦ ν. 2112/1920, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρ. 10 τοῦ ν. 1234/1918, ὡς τοῦτο συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ ν. 4558/1930, ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος, ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῶν νόμων τούτων, εἶναι ὁ παρέχων ἐργασίαν εἰς ἰδιωτικὸν κατάστημα, γραφεῖον ἢ ἐν γένει ἐπιχείρησιν ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματικήν, ὑπὸ τὸν ὅρον ὁ παρέχων τοιαύτην ἐργασίαν νὰ μὴ εἶναι ἡμερομίσθιος, ἐκτὸς ἂν ὁ χαρακτηρισμὸς τοῦ ὡς ἡμερομισθίου ἐγένετο πρὸς περιγραφὴν τοῦ νόμου ἢ δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν ἀλήθειαν (Α.Π. 91/1953, ΕΕΔ 12, 191) (*). Καθ' ἃ ἐκ τῶν αὐτῶν ὡς ἄνω ἀποδείξεων προέκυψεν, ἡ ἐργασία τὴν ὁποίαν παρεῖχεν ἡ ἐνάγουσα, ὡς σχεδιάστρια, συνίστατο εἰς τὴν δημιουργίαν σχεδίων πρὸς ἐκτύπωσίν των ἐπὶ τῶν παραγομένων ὑπὸ τῆς ἐναγομένης καὶ ξένων ἐργοστασίων ὑφασμάτων. Οὕτως ἐν αὐτῇ προέχει τὸ στοιχεῖον τῆς πνευματικῆς ἀπασχολήσεως τῆς ἐναγούσης, ἐφ' ὅσον, πέραν τῆς πρωτοτυπίας, τὴν ὁποίαν ἀπήτει ἡ ἐκτέλεσις τῆς ἐργασίας ταύτης, ἡ ἐνάγουσα ἐκέκτητο καὶ τὰς ἀναγκαίας πρὸς τοῦτο θεωρητικὰς γνώσεις, ὡς κάτοχος πτυχίου τοῦ τμήματος διακοσμητικῆς τῆς Παπαστρατείου Δημοσίας Ἐπαγγελματικῆς Σχολῆς Παιχνιδίων καὶ Διακοσμητικῆς. Ὡς ἐκ τούτου, κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διαληφθεισῶν διατάξεων, ἡ ἐνάγουσα εἶχε τὴν ἰδιότητα ὑπαλλήλου καὶ κατὰ τὸν ὡς ἄνω χρόνον, καθ' ὃν ἐχαρακτηρίζετο ὑπὸ τῆς ἐναγομένης ὡς ἡμερομισθία, καθ' ὅσον ὁ τοιοῦτος χαρακτηρισμός της, ἐν ὄψει τῶν παρασχεθεισῶν παρ' αὐτῆς ὑπηρεσιῶν, εἰς ἃς προεῖχε τὸ πνευματικὸν στοιχεῖον, ἐγένετο πρὸς περιγραφὴν τοῦ νόμου, ἵνα οὕτω ἀποφευχθῇ ἡ καταβολὴ τῆς εἰς ταύτην ἐκ τοῦ ν. 2112/1920 ὀφειλομένης ἀποζημιώσεως ὡς ὑπαλλήλου καὶ κατὰ τὸν πρὸ τῆς 1 Μαΐου 1945 χρόνον ὑπηρεσίας της, ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐθεωρήθη ὑπὸ τῆς ἐναγομένης ὡς ὑπάλληλος. Ἑπομένως, ταῦτα δεχθεῖσα καὶ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ὀρθῶς ἔκρινε καὶ εἶναι ἀπορριπτέος ὁ ἀντίθετος δεύτερος καὶ τελευταῖος λόγος ἐφέσεως τῆς ἐναγομένης.

Κατόπιν τούτων καὶ τοῦ χρόνου, καθ' ὃν ἡ ἐνάγουσα ὑπηρέτησε παρὰ τῇ ἐναγομένῃ ὡς ὑπάλληλος ὑπερβάντος εἰδικώτερον τὰ δέκα ἔξ ἔτη, ἐδικαιοῦτο ἀποζημιώσεως ἴσης πρὸς τὰς τακτικὰς ἀποδοχὰς της δώδεκα μηνῶν διὰ τὴν ἀπροειδοποίητον ἀπόλυσιν αὐτῆς, συμφώνως πρὸς τὰ ἄρθρα 1 ἐδάφ. στ' καὶ 5' καὶ 3 τοῦ νόμου 2112/1920. Αἱ μηνιαῖαι ἀποδοχαὶ τῆς ἐναγούσης, συνυπολογιζομένων εἰς τὸν πάγιον συμβατικὸν μισθὸν αὐτῆς τῶν παλαιῶν δραχμῶν 1.000.000 καὶ τῶν ἀνωτέρω κατὰ μέτρον χρώματος ἐπὶ ἑκάστου μέτρου ὑφάσματος ποσοστῶν της, ἐφ' ὅσον καὶ ταῦτα παρεῖχοντο εἰς τὴν ἐνάγουσαν, βάσει εἰδικῆς ἰσχυούσης μεταξὺ τῆς ἐναγομένης συμφωνίας ὡς ἀντάλλαγμα τῶν ὑπηρεσιῶν της, ἀνῆρχοντο εἰς παλαιὰς δραχμὰς 2.617.000.

(*) *Σημ. ΕΕΔ*: Ἴσχυε ὅμως καὶ τὸ ἀντικατασταθὲν διὰ τοῦ ν.δ. 3655/1953, ΣΝΔ 12, 1225.

φανθῇ περὶ τούτων τυγχάνει ἡ ἐπιτροπὴ τοῦ ἀ.ν. 244/1936.

Ἡ ἐν λόγῳ περὶ ἀντικαταστάσεως τοῦ τοποθετηθέντος διάταξις ἐτέθη προφανῶς, ὅπως μειώσῃ τὰς ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου καὶ τῆς δι' αὐτοῦ θεσπιζομένης ἐπὶ μίαν δετίαν μονιμότητος τοῦ τοποθετημένου προσωπικοῦ δημιουργουμένας ἐπιβλαβεῖς συνεκείας εἰς τὴν ὁμαλὴν λειτουργίαν τῶν ἐργοδοτικῶν ἐπιχειρήσεων, ἐκ τῆς αἰτίας τυχὸν συσσωρεύσεως δυστρόπου καὶ μὴ ἀποδοτικοῦ προσωπικοῦ. Δὲν ἀνατρέπει δὲ αὐτὴ τὴν βασικὴν ἀρχὴν τοῦ νόμου, ἥτις εἶναι ἡ προστασία τῶν ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ ἀπολυομένων πολεμιστῶν, διότι ὁ ἀντικαθιστάμενος προστατεύεται περαιτέρω, τοποθετούμενος παρ' ἄλλῳ ἐργοδότῃ. Οὔτε δὲ ἰδιαιτέραν τινὰ ὠφέλειαν, ἐκτὸς τῆς ἀπαλλαγῆς του ἐκ τοῦ δυστρόπου καὶ μὴ ἀποδοτικοῦ προσωπικοῦ, προσδοκᾷ ἐκ τῆς ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος τούτου ὁ ἐργοδότης, ἀφοῦ ἐκ τῶν προτέρων εἶναι βέβαιον, ὅτι τὸ ἀνακαλούμενον ἕτερον πρόσωπον θ' ἀντικαταστήσῃ. Δὲν τάσσεται ὑπὸ τοῦ νόμου προθεσμία, πέραν τῆς ὁποίας δὲν ἔχει δικαίωμα ὁ ἐργοδότης νὰ ζητήσῃ τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ τοποθετηθέντος, ἐκτὸς τῆς διὰ τοῦ ἄρθρ. 10 τοῦ ν.δ. 2657/1953 τεθείσης δοκιμαστικῆς περιόδου τῶν 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς προσλήψεως, πρὸ τῆς παρόδου τῶν ὁποίων δὲν ὑποβάλλεται ἡ αἴτησις. Οὔτε δὲ ἐκ τοῦ συνόλου τῆς διατάξεως τοῦ νόμου συνάγεται, ὅτι δέον τὸ δικαίωμα τοῦτο νὰ ἀσκῆται ἐντὸς εὐλόγου χρονικοῦ διαστήματος ἀπὸ τῆς προσλήψεως. Καὶ δεδικαιολογημένως δὲν ἐτέθη ὑπὸ τοῦ νόμου τοιαύτη προθεσμία, διότι ὁ λόγος, δι' ὃν ἐτέθη ἡ διάταξις αὕτη, τοὐτέστιν ἡ προστασία τῆς ὁμαλῆς λειτουργίας τῶν ἐπιχειρήσεων ἐκ τῶν ὀκνηρῶν, δυστρόπων καὶ μὴ ἀποδοτικῶν προσώπων, εἶναι δυνατὸν νὰ ἀναφανῇ ὄχι μόνον κατὰ τὴν ἀρχικὴν περίοδον τῆς προσλήψεως τοῦ τοποθετηθέντος, ἀλλὰ καὶ καθ' οἱονδήποτε στάδιον τῆς διαρκείας τῆς ἀναγκαστικῆς ἐργασιακῆς σχέσεως.

Ἡ ἀνωτέρω περὶ ἀντικαταστάσεως τοῦ τοποθετηθέντος διάταξις τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ τῶν τοποθετηθέντων πολεμιστῶν ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ἰσχύος τοῦ ἀ.ν. 751/1948. Καὶ ναὶ μὲν τὸ τοιοῦτον δὲν ἀναφέρεται ρητῶς ἐν τῷ νόμῳ, προκύπτει ὅμως ἐκ τοῦ ὅλου περιεχομένου αὐτοῦ. Ὁ νόμος οὗτος, ὡς καὶ ὁ τίτλος του μαρτυρεῖ, σκοπὸν ἔχει τὴν ἐνιαίαν ρύθμισιν τοῦ ὅλου θέματος τῆς προστασίας τῶν πολεμιστῶν διὰ τῆς θεσπίσεως ἐνιαίων κριτηρίων διὰ τὴν πρόσληψιν αὐτῶν, διάρκειαν τῆς ἐργασίας, τῶν ὅρων, ὑφ' οὓς ἐπιτρέπεται ἡ ἀπόλυσις καὶ ἀντικατάστασις τούτων, πρὸ τῆς παρόδου τοῦ ὑπὸ τοῦ νόμου ὡρισμένου χρόνου διαρκείας τῆς ἀναγκαστικῆς ἐργασιακῆς σχέσεως. Οὕτω δὲ ἐν τῇ ρυθμίσει ταύτῃ περιέλαβε σιωπηρῶς ἁπάσας τὰς δημιουργηθείσας σχέσεις βάσει τῶν προηγηθέντων νόμων τῶν μέχρι τότε διεπόντων τὸ θέμα τῆς προστασίας τῶν νεοπολεμιστῶν, ὅπερ οὗτος ἠθέλησε νὰ ὑπαγάγῃ καὶ ρυθμίσῃ ἐνιαίως. Ἀντίθετος ἐκδοχὴ θὰ ἤγαγεν εἰς ἀπαράδεκτον διάκρισιν μεταξὺ προσώπων ἐχόντων τὰ αὐτὰ προσόντα προστασίας καὶ τοποθετουμένων βάσει τῶν ἰδίων κριτηρίων, διάκρισιν, ἣν οὔτε ὁ νομοθέτης ἠθέλησεν, οὐδὲ διενοήθη. Δὲν ἦτο δὲ ἀναγκαῖον νὰ ἐδηλοῦτο ρητῶς ἡ τοιαύτη θέλησις τοῦ νομοθέτου, ἀρκεῖ τὸ ὅτι αὕτη συνάγεται ἐκ τοῦ συνόλου τοῦ περιεχομένου αὐτῆς καὶ ἐκ τῆς φύσεως τοῦ ρυθμιζομένου θέματος (*Μπαλῆς* Γεν. Ἀρχ., Τόμ. 1, σελ. 19).

Προέκυψαν τὰ ἑξῆς: Ὁ ἐφεσίβλητος δυνάμει ἀποφάσεως τοῦ ἁρμοδίου συμβουλίου τοῦ ἀ.ν. 751/1948, ληφθείσαν κατὰ τὴν 117 συνεδρίασιν αὐτοῦ τῆς 20.3.1951, ἐτοποθετήθη παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει τῆς ἐκκαλούσης ὡς προστατευόμενος τοῦ νόμου τούτου, ἀναλαβὼν ὑπηρεσίαν παρὰ ταύτῃ ἀπὸ τῆς 28 Μαρτίου 1951 καὶ ἀπασχολούμενος ἔκτοτε εἰς τὴν ἐργασίαν της, καταρτισθείσης οὕτω κατ' ἐπιταγὴν τοῦ νόμου ἀναγκαστικῆς ἐργασίας τῆς συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου, καθ' ὅσον ἡ τοποθέτησις ἐκ τοῦ νόμου ἦτο διαρκείας ὡρισμένου χρόνου, ἤτοι κατ' ἀρχὰς τριῶν ἐτῶν παραταθείσης ὑπὸ τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 κατὰ δύο εἰσέτι ἔτη. Τὴν 29 Αὐγούστου 1953, κατόπιν αἰτήσεως τῆς ἐκκαλούσης, αἰτιωμένης μὴ τακτικὴν προσέλευσιν τοῦ ἐφεσιβλήτου εἰς τὴν ἐργασίαν καὶ ἐντεῦθεν παρακώλυσιν τῆς ὁμαλῆς λειτουργίας τῆς ἐπιχειρήσεως, τὸ αὐτὸ συμβούλιον δι' ἀποφάσεώς του, στηριζομένης εἰς τὴν ἐν ἀρχῇ τῆς παρούσης παρατιθεμένην διάταξιν τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 προέβη εἰς τὴν ἀνάκλησιν τῆς παρὰ τῇ ἐκκαλούσῃ τοποθετήσεως τοῦ ἐφεσιβλήτου, ἀντικατεστήσαν αὐτὸν δι' ἑτέρου προσώπου ὀνομαζομένου Τ.Β**, προστατευομένου ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ νόμου. Ἀπὸ τῆς γνωστοποιήσεως τῆς τοιαύτης ἀνακλητικῆς ἀποφάσεως, ἤτοι ἀπὸ τῆς 4 Σεπτεμβρίου 1953, ἡ ἐκκαλοῦσα ἔπαυσε νὰ δέχηται τὰς ὑπηρεσίας τοῦ ἐφεσιβλήτου, θεωρήσασα ὅτι διὰ τῆς οὕτω γενομένης ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου συμβουλίου ἀνακλήσεως τῆς παρ' αὐτῇ τοποθετήσεως τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐπῆλθε διακοπὴ τῆς ὑφισταμένης ἀναγκαστικῆς σχέσεως. Μεθ' ὃ ὁ ἐφεσίβλητος δι' ἀγωγῆς του ἠτήσατο νὰ ὑποχρεωθῇ ἡ ἐκκαλοῦσα νὰ τῷ πληρώσῃ τὰ ἡμερομίσθιά του ἀπὸ τοῦ χρόνου, καθ' ὃν ἔπαυσε νὰ δέχηται αὐτὴ τὰς ὑπηρεσίας του, μέχρι τῆς ἀγωγῆς. Ἐπὶ ταύτης ἐξεδόθη ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, δεχθεῖσα ὅτι ἡ ἀνάκλησις ὑπὸ τοῦ συμβουλίου τῆς τοποθετήσεως εἶναι ἄκυρος καὶ ὅτι δὲν ἐπῆλθε διὰ ταύτης διακοπὴ εἰς τὴν ἐργασιακὴν σχέσιν τῶν διαδίκων, ὑποχρεώσασα ἐκ τοῦ λόγου τούτου τὴν ἐκκαλοῦσαν νὰ πληρώσῃ τὸ ἐν τῇ ἀγωγῇ ποσόν. Ἤδη κατὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης παραπονεῖται ἡ ἐκκαλοῦσα.

Κατὰ τὰ ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς παρούσης ἐκτιθέμενα ἡ ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου συμβουλίου κατόπιν αἰτήσεως τῆς ἐκκαλούσης ἐργοδοτίδος γενομένη ἀνάκλησις τῆς τοποθετήσεως τοῦ ἐφεσιβλήτου παρὰ τῇ ὑπηρεσίᾳ ταύτης καὶ ἡ ἀντικατάστασις ταύτου δι' ἑτέρου προσώπου τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 εἶναι νόμιμος καὶ ἁρμοδίως ἐπελήφθη τὸ Συμβούλιον τοῦτο, συμφώνως τῷ ἄρθρ. 11 τοῦ νόμου τούτου, ἐφαρμογὴν ἔχοντος κατὰ τὰ ἀνωτέρω καὶ ἐπὶ τοῦ ἐφεσιβλήτου τοῦ τοποθετηθέντος ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ἰσχύος τοῦ ἀ.ν. 751/1948, οὔτε δὲ κατὰ τὰ ἀνωτέρω πάσχει ἀκυρότητά τινα ἡ ἀπόφασις τοῦ συμβουλίου, λόγῳ μὴ αἰτιολο-

ΔΙΑΦΟΡΑ ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΚΑΙΟΥ ΚΑΙ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

Ι. Ἀποδοχαὶ τραπεζιτικῶν ὑπαλλήλων

Ἐφαρμογὴ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας 29 Σεπτεμβρίου 1951 τῶν ὑπαλλήλων Ἑλληνικῶν Τραπεζῶν.—Ἐπιδόματα πολυετοῦς ὑπηρεσίας καὶ παραμονῆς εἰς τὸν αὐτὸν βαθμόν.—Ὑπολογισμός.

Ἀρείου Πάγου 402/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. *Α. Χαμάρτος*
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. *Σ. Μαυρομιχάλης*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Βασιλακόπουλος, Σ. Ἀλεξίου

Κατὰ τὸ κεφ. Β' ἐδ. 1 καὶ 11 τοῦ γενικοῦ μέρους τῆς ἀπὸ 29 Σεπτεμβρίου 1951 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ὑπαλλήλων Ἑλληνικῶν Τραπεζῶν, αἱ πάσης φύσεως τακτικαὶ μηνιαῖαι ἀποδοχαὶ τοῦ παντὸς εἴδους προσωπικοῦ, αἱ καταβαλλόμεναι τὴν 1.6.1951, προσηυξήθησαν ἀπὸ τῆς 16.6.1951 κατὰ 15 ο/ο, τὸ δὲ οἰκογενειακὸν ἐπίδομα, τὸ ἐπίδομα πολυετοῦς ὑπηρεσίας καὶ τὸ ἐπίδομα παραμονῆς εἰς τὸν αὐτὸν βαθμόν, ὅπερ τὸ πρῶτον παρεσχέθη, ὑπολογίζονται κατὰ τὰ ἐφαρμοζόμενα μέχρι τοῦδε ὑφ' ἑκάστης τῶν ἀνωτέρω Τραπεζῶν. Ἡ σαφὴς ἔννοια τῶν διατάξεων τούτων, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν τελικὴν γενικὴν διάταξιν Ι καὶ τὴν τοῦ κεφ. IV, εἶναι 1) ὅτι τὰ ἐν λόγῳ ἐπιδόματα δέον ὅπως ὑπολογίζωνται ἐπὶ τοῦ βασικοῦ μισθοῦ τοῦ καθοριοθέντος διὰ τῆς ἀπὸ 29.8.1937 συλλογικῆς συμβάσεως, ἧτις ἐχρησίμευσεν ὡς βάσις διὰ τὴν ἀναπροσαρμογὴν τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων παρὰ Τραπέζαις, στερουμέναις ὀργανισμοῦ, δυνάμει τῆς ἀπὸ 24.12.1947 συλλογικῆς συμβάσεως καὶ ὡς ρητῶς ὁρίζει τοῦτο ἡ τελευταία συλλογικὴ σύμβασις, ἐκτὸς ἐὰν συγκεκριμένη τις Τράπεζα ὑπελόγιζε μέχρι τῆς 1.6.1951 τὰ ἐπιδόματα ταῦτα τῶν ὑπαλλήλων της κατὰ τρόπον εὐνοϊκώτερον δι' αὐτούς, ὅτε ἐξακολουθεῖ ἐφαρμοζόμενος ὁ τοιοῦτος ὑπολογισμὸς κατὰ τὴν τελικὴν γενικὴν διάταξιν 1, καὶ 2) ὅτι δὲν ἐξαιροῦνται τῆς τοιαύτης ρυθμίσεως αἱ Τράπεζαι ἐκεῖναι, αἵτινες στεροῦνται ὀργανισμοῦ, διότι ἡ ἔλλειψις αὕτη ἐπιφέρει μόνον τὴν βαθμολογικὴν ἔνταξιν τῶν ὑπαλλήλων των εἰς τὸν ὀργανισμὸν τῆς Τραπέζης Ἐμπορικῆς Πίστεως, κατὰ τὸ κεφ. IV ἐδ. 1.

Ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς ἀναιρεσιβαλλομένης ἀποφάσεως, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον ὑπελόγισε τὸ ἐπίδομα 25ετίας καὶ παραμονῆς εἰς τὸν αὐτὸν βαθμὸν ἐπὶ τοῦ προσαλεμικοῦ, συνφδὰ τῇ ἀπὸ 29.6.1937 συλλογικῇ συμβάσει, βασικοῦ μισθοῦ τοῦ ἀναιρεσείοντος, ὄντος, ὡς δέχεται, ταμίου τῆς ἀναιρεσιβλήτου Τραπέζης, στερουμένης ὀργανισμοῦ, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι τοιοῦτον σύστημα ἐτήρει ἡ ἀναιρεσίβλητος μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τῆς ἀπὸ 29.8.1951 συλλογικῆς συμβάσεως, τοῦθ' ὅπερ ἠμφεσβητήθη ὑπὸ τοῦ ἀναιρεσείοντος, ὡς δείκνυται ἐκ τῶν ἐφεσίμων προτάσεών του, χωρὶς νὰ βεβαιοῖ παντάπασιν, ἐὰν τὴν κρίσιν της ταύτην ἐμόρφωσεν ἐκ προσαχθεισῶν ἀποδείξεων, οὕτω δὲ παρὰ τὸν νόμον ἐδέχθη πράγματα ὡς ἀληθῆ ἄνευ ἀποδείξεως καὶ ἀναιρετέαν κατέστησε τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν, καθ' ὃ μέρος διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην ἀπέρριψε τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσείοντος, συμφώνως τῷ ἄρθρ. 807 § 8 Πολ. Δικ. καὶ κατὰ τὸν βάσιμον περὶ τούτου ὃν λόγον τοῦ ἀναιρετηρίου.

Διὰ τοῦ κεφ. IV ἐδ. 1 καὶ 2 τῆς ἀπὸ 29.8.1951 συλλογικῆς συμβάσεως παρεσχέθη εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τῶν μικρῶν Τραπεζῶν ἐπίδομα παραμονῆς ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ λόγῳ εὐδοκίμου ὑπηρεσίας, ὁρισθὲν εἰς 10 ο/ο δι' ἑκάστην πενταετίαν καὶ μέχρι δύο πενταετιῶν τὸ πολύ, ὁ χρόνος δὲ παραμονῆς ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ ἄρχεται ἀπὸ τῆς τελευταίως λαβούσης χώραν αὐξήσεως τοῦ βασικοῦ μισθοῦ, ἀνεξαρτήτως ἂν παρὰ ταῖς Τραπέζαις ταύταις ὑφίσταται ὀργανισμός. Ὅθεν, δεχθὲν τὸ Δικαστήριον τῆς οὐσίας, κατὰ τὴν ἀνέλεγκτον περὶ πραγμάτων κρίσιν του, ὅτι ὁ ἀναιρεσείων ἔτυχεν ἐν ἔτει 1945

γίας, οὐδὲ ἡ ὑποβληθεῖσα περὶ ἀντικαταστάσεως αἴτησις ἔδει νὰ ἀναφέρῃ τὸν λόγον, δι' ὃν ζητεῖται ἡ ἀντικατάστασις, ἂν καὶ ἐν προκειμένῳ ἐβεβαιώθη ἐκ τῶν ἀνωτέρω στοιχείων ὅτι αὕτη ἐζητήθη λόγῳ μὴ κανονικῆς προσελεύσεως τοῦ ἐφεσιβλήτου εἰς τὴν ἐργασίαν, προσερχομένου εἰς τὴν ἐργασίαν κατὰ ἀραιὰ χρονικὰ διαστήματα καὶ παρακωλύοντος οὕτω τὴν ὁμαλὴν λειτουργίαν τῆς ἐπιχειρήσεως τῆς ἐκκαλούσης, οὔτε δὲ ἔδει αὕτη νὰ ὑποβληθῇ εἰς τὸ συμβούλιον ἐντὸς εὐλόγου χρόνου ἀπὸ τῆς προσλήψεως, καθ' ὅσον, ὡς ἀνωτέρω ἐλέχθη, τοιαύτη ἐπιταγὴ ἐν τῷ ἀνωτέρω ἄρθρῳ δὲν ὑπάρχει, οὐδὲ ἐκ τοῦ συνόλου τοῦ περιεχομένου καὶ σκοποῦ τοῦ νόμου συνάγεται τοιοῦτον τι. Ἐπομένως ἡ ἐκκαλοῦσα ἀπὸ τῆς εἰς αὐτὴν γνωστοποιήσεως τῆς ἀποφάσεως περὶ ἀνακλήσεως τῆς τοποθετήσεως τοῦ ἐφεσιβλήτου καὶ ἀντικαταστάσεως τούτου δι' ἑτέρου προστατευομένου προσώπου ἔπαυσε νὰ δέχηται τὰς ὑπηρεσίας τοῦ τοῦ, λόγῳ τῆς ἐπελθούσης διακοπῆς τῆς μετ' αὐτοῦ ὑφισταμένης ἐργασιακῆς σχέσεως, καθ' ὅσον ἡ ἐργασιακὴ αὕτη σχέσις, καθ' ὃν τρόπον ἱδρύεται ἀναγκαστικῶς καὶ ἄνευ συναινέσεως τοῦ ἐργοδότου μόνον διὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ συμβουλίου, κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἀναγκαστικῶς καὶ αὐτοδικαίως καταλύεται διὰ τῆς ἀποφάσεως, δι' ἧς ἀνακαλεῖται ἡ τοποθέτησις, ἐφ' ὅσον δὲ ἡ κατάλυσις τῆς ἀναγκαστικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐπέρχεται δι' ἀποφάσεως τοῦ συμβουλίου, οὐδεὶς λόγος δύναται νὰ γίνῃ περὶ τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ ν. 118/1945 καὶ καταβολῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112/1920. Ἐσφαλὲν ὄθεν ἡ ἐκκαλουμένη δεχθεῖσα τὰ ἀντίθετα καὶ τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἐφεσιβλήτου ὡς οὐσίᾳ βάσιμον, ἣν ἔδει νὰ ἀπορρίψῃ ὡς οὐσίᾳ ἀβάσιμον, καὶ μεταρρυθμιστέαν κατέστησεν ἑαυτὴν κατὰ τὸν νόμιμον καὶ βάσιμον οὐσίᾳ πρῶτον λόγον τῆς ἐφέσεως.

μισθίῳ ἀμειβομένων καὶ τῶν ἐπ' ἀμοιβῇ κατὰ μονάδα ἐργασίας ἐργαζομένων, δι' οὓς τὰ διὰ τῶν ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν καθορισθέντα ἀνώτερα ἡμερομίσθια δὲν εἶναι δεκτικὰ ἄλλων προσαυξήσεων. Ἀντιθέτως πρὸς ταῦτα ἀποφηνάμενον, διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον, ὅτι διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ δώρου τῶν Χριστουγέννων καὶ τοῦ Πάσχα συνυπολογίζονται προστιθέμενα εἰς τὰ διὰ τῶν ἐν ἀρχῇ τῆς παρούσης μνημονευομένων ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καθοριζόμενα ἡμερομίσθια διὰ τοὺς ἐπ' ἀμοιβῇ κατὰ μονάδα ἐργασίας ἐργαζομένους, ὡς ὁ ἀναιρεσίβλητος ὑελουργός, αἱ ὑπὸ τῶν ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 8900/1946 καὶ 18810/1946 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων διὰ τοὺς κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ νυκτερινὰς ὥρας ἐργασίας χορηγούμενας προσαυξήσεις, καὶ ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ταύτῃ δι' ἀπορρίψεως τῆς ἐφέσεως δεξάμενον τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀναιρεσιβλήτου, διώκουσαν τὴν εἰς αὐτὸν παρὰ τῆς ἀναιρεσειούσης πληρωμὴν τῶν προσαυξήσεων τούτων διὰ τὰ ἐν αὐτῇ ἔτη, ψευδῶς τὰς διαληφθείσας διατάξεις, τῶν οὐσιαστικοῦ νόμου ἰσχὺν ἐχουσῶν, ὡς κατ' ἐξουσιοδότησιν ἐκ τοῦ νόμου 28/1944 ἐκδοθεισῶν ὡς ἄνω ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ ἀναιρετέαν τὴν ἀπόφασίν του κατέστησε συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 807 § 17 Πολ. Δικονομίας καὶ κατὰ τὸν βάσιμον περὶ τούτου λόγον ἀναιρέσεως.

4. Παροχὴ ἐκτάκτου οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως δι' ἑορτὰς εἰς μακαρονοτεχνίτας.

Ἐφαρμογὴ ὑπ' ἀριθ. 67800/1951 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ παροχῆς ἐκτάκτου οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως δι' ἑορτὰς Χριστουγέννων 1951.—Ὑπολογισμὸς διὰ μακαρονοτεχνίτας.

Ἀρείου Πάγου 523/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. *Α. Χαμάρτος*
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. *Γ. Βουμβουλάκης*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Σακελλαροπουλος, Π. Σοφιανόπουλος.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τῆς ὑπ' ἀριθ. 67800 τοῦ 1951 ἔτους ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, κατ' ἐξουσιοδότησιν παρεσχημένην αὐτοῖς ὑπὸ τοῦ ἀ.ν. 28/1944, ὡς οὗτος αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη καὶ συνεπληρώθη διὰ τοῦ ὑπὸ τοῦ ν. 1901/1951 κυρωθέντος ὑπ' ἀριθ. 1777/1951 ἀν. νόμου, ἐκδοθείσης καὶ ὡς ἐκ τούτου ἰσχὺν νόμου ἐχούσης καὶ πάσης φύσεως ἐργοδότῃ, φυσικὰ ἢ νομικὰ πρόσωπα, ὑποχρεοῦνται, ὅπως καταβάλουν εἰς τὸ πάσης φύσεως προσωπικὸν αὐτῶν, μεθ' οὗ συνδέονται διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ ἐφ' ὅσον ἡ σχέσις αὕτη διήρκεσεν ἀπὸ τῆς 15.4.1951 μέχρι τῆς 5.1.1952 ἐκτακτον οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων ἐ.ἔ. ἴσην πρὸς ἕνα καὶ ἥμισυ (1 1/2) μηνιαῖον μισθὸν διὰ τοὺς ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ μισθοδοτουμένους ἢ τεσσαράκοντα (40) ἡμερομίσθια διὰ τοὺς ἐπὶ ἡμερομισθίῳ ἀμειβομένους. Κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 6 § 6 τῆς αὐτῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως εἰς τοὺς μακαρονοτεχνίτας ἐν γένει καὶ ἐργάτας ἡ ὑπὸ τῆς παρούσης προβλεπομένη παροχὴ θέλει ὑπολογισθῇ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἡμερομισθίων τῶν ἀναγνωριζομένων ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων Κρατικῶν Ὑπηρεσιῶν ἐν τῇ κοστολογήσει τῶν ζυμαρικῶν.

Ἐκ τῶν ἐν συνδυασμῷ διατάξεων τούτων σαφῶς συνάγεται, ὅτι διὰ τῆς § 6 τοῦ ἄρθρ. 6 τῆς ὡς ἄνω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως προσδιορίσθη διὰ τοὺς μακαρονοτεχνίτας μόνον τὸ ὕψος τῶν ἡμερομισθίων, βάσει τῶν ὁποίων θέλει ὑπολογισθῇ τὸ δι' αὐτῆς παρεχόμενον δῶρον, οὐχὶ δὲ καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν συνιστώντων τοῦτο ἡμερομισθίων, περὶ ὧν διέλαβεν ἐν ἄρθρῳ 1 ὁρίσασα κατ' ἀριθμὸν ταῦτα γενικῶς δι' ὅλους τοὺς μισθωτοὺς καὶ ἀπὸ τοῦ ὁποίου προσδιορισμοῦ δὲν ἀπεμακρύνθη διὰ τοὺς μακαρονοτεχνίτας, μὴ συντρέχοντος λόγου δυσμενεστέρας τούτων μεταχειρίσεως. Ἀντιθέτως πρὸς ταῦτα ἀποφηναμένη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ὅτι διὰ τῆς ἐν § 6 τοῦ ἄρθρου 6 τῆς ὡς ἄνω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως φράσεως «ἀναγνωριζομένων ἡμερομισθίων», βάσει τῶν ὁποίων ὑπολογίζεται τὸ ὑπὸ τῶν μακαρονοτεχνιτῶν δικαιούμενον δῶρον, νοεῖται οὐ μόνον ἡ ἑκτασις (ὕψος) τῶν ἡμερομισθίων τούτων, ἀλλὰ καὶ ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν καὶ ἑπομένως τὸ παρ' ἑκάστου μακαρονοτεχνίτου δικαιούμενον δῶρον καὶ κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἡμερομισθίων καὶ κατὰ τὸ ποσὸν ἑκάστου ἡμερομισθίου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ κατὰ τὴν κοστολόγησιν τῶν ζυμαρικῶν ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας Ἀγορανομικῆς Ἐπιτροπῆς ληφθέντος ὑπ' ὄψιν καὶ ἀπορρίψασα, ἐνῷ δέχεται ὅτι ὁ ἀναιρεσείων συνεδέετο μετὰ τῆς ἀναιρεσιβλήτου διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου κατὰ τὸ ἐν ἄρθρῳ 1 τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως χρονικὸν διάστημα, τὴν ἀγωγὴν αὐτοῦ, διώκουσαν τὴν διὰ τὸ δῶρον τῶν Χριστουγέννων 1951 καταβολὴν αὐτῷ 15 εἰσέτι ἡμερομισθίων, ἅτε καταβληθέντων ἐκ τῶν ὀφειλομένων 40 ἡμερομισθίων μόνον τῶν 25 τοιούτων, ὡς μὴ νόμιμον, ἐφ' ὅσον, ὡς δέχεται, ἡ Ἀγορανομικὴ Ἐπιτροπὴ Θεσσαλονίκης οὐδὲν πλέον τῶν κανονικῶν κατ' ἔτος διδομένων ὡς δώρων ἡμερομισθίων ὑπελόγισε κατὰ τὴν κοστολόγησιν, ψευδῶς τὰς διαληφθείσας διατάξεις τῆς ὡς ἄνω οὐσιαστικοῦ νόμου ἰσχὺν ἐχούσης ὑπ' ἀριθ. 67800/1951 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ ἀναιρετέαν ἑαυτὴν κατέστησε συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 807 § 17 Πολ. Δικονομίας καὶ κατὰ τὸν βάσιμον περὶ τούτων πρῶτον τῆς ἀναιρέσεως λόγον.

αὐξήσεως τοῦ βασικοῦ μισθοῦ του καὶ ἀκολούθως ἀναγνωρίσαν ἐπίδομα παραμονῆς ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ διὰ μίαν μόνον πενταετίαν, διότι ἡ δευτέρα πενταετία δὲν συνεπληρώθη εἰσέτι, ὀρθῶς ἠρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὴν διαληφθεῖσαν διάταξιν καὶ εἶναι ἀπορριπτέος ὁ ἀντίθετος δος λόγος τοῦ δικογράφου τῶν προσθέτων.

2. Ἀποδοχαὶ φυλάκων ἀποθηκῶν ἐφοδίων ἐξωτερικοῦ Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος.

Καθορισμὸς ἀποδοχῶν ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὑπὸ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος ἀναλαμβανομένων δυνάμει συμβάσεων ἢ ἄλλως ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου ἢ τρίτων ἔργων ἀποκλειστικῶς δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Τραπέζης. — Ἀποκλεισμὸς ὅμως τούτου κρατικμένου περὶ φυλάκων ἀποθηκῶν ἐφοδίων ἐξωτερικοῦ. — Ἐφαρμογὴ ὑπ' ἀριθ. 59118/5581/1950 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.

Ἀρείου Πάγου 408/1954

Προεδρεύων ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. *Ι. Τρυχανῆς*
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. *Γ. Βαρσάμου*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Β. Βασιλείου, Γ. Καταπόδης

Ναὶ μὲν κατὰ τὸ ἄρθρον 89α §§ 1, 3 τοῦ διὰ τοῦ ἄρθρ. 1 ἀ.ν. 2581/1940 κυρωθέντος καὶ κατὰ τὸ ἄρθρον 2 αὐτοῦ ἰσχύν νόμου ἔχοντος ὀργανισμοῦ τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος αἱ ἀποδοχαὶ τῶν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὑπὸ τῆς Τραπέζης ἀναλαμβανομένων δυνάμει συμβάσεων ἢ ἄλλως πως ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου ἢ τρίτων ἔργων ἢ πάσης φύσεως ὑπηρεσιῶν ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων καθορίζονται εἰδικῶς καὶ ἀποκλειστικῶς δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, πλὴν ὅμως, προκειμένου περὶ τῶν ἐξ αὐτῶν φυλάκων ἀποθηκῶν ἐφοδίων ἐξωτερικοῦ, ἀνηκουσῶν εἰς τὸ Δημόσιον, ἡ ἐφαρμογὴ τῶν ἐν λόγῳ διατάξεων ἀποκλείεται ἐκ τῶν μεταγενεστέρων καὶ εἰδικωτέρων τοιούτων τῆς κατ' ἐξουσιοδότησιν τῶν νόμων 19 καὶ 28 τοῦ 1944 ὑπ' ἀριθ. 59118/5581 τῆς 9 Ὀκτωβρίου 1950 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν, Δημοσίας Τάξεως, Μεταφορῶν καὶ Ἐργασίας, δι' ἧς ἀπὸ 16 Ὀκτωβρίου 1950 καθορίσθη τὸ ἡμερομίσθιον τῶν φυλάκων τῶν ἀποθηκῶν τοῦ Δημοσίου, Ὀργανισμῶν κλπ., τῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τῆς Ἀστυνομικῆς Ὑπηρεσίας Φρουρήσεως Ἀποθηκῶν εἰς δραχμὰς 25.000 καὶ δι' ὀκτάωρον ἐργασίαν ἄνευ οὐδενὸς προσθέτου ἐπιδόματος νυκτερινῆς ἐργασίας καὶ ἐξαιρεσίμων. Ὅθεν τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν, δεξάμενον, ὡς δείκνυται ἐκ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεώς του, ὅτι ὁ ἀναιρεσίων ὑπηρέτει παρὰ τῇ ἐναγομένῃ ὡς φύλαξ ἀποθηκῶν ΕΦ - ΕΞ, ὑπαγομένην εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῆς ἀνωτέρω ὑπηρεσίας καὶ εἶτα ἀποφηνάμενον ὅτι οὗτος δὲν ἐδικαιοῦτο εἰς τὸ διὰ τῆς ἀγωγῆς του ἀξιούμενον ἐπίδομα νυκτερινῆς ἐργασίας καὶ ἐξαιρεσίμων διὰ τὸ ἀπὸ 16 Ὀκτωβρίου 1950 μέχρι τῆς 20 Μαΐου 1952 χρονικὸν διάστημα, ὀρθῶς τὰς διαληφθείσας διατάξεις ἠρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσεν, ἀπορριπτέος δὲ ὁ τὰ ἀντίθετα ὑποστηρίζων μοναδικὸς τοῦ ἀναιρετηρίου λόγος.

3. Παροχὴ [ἐκτάκτου οἰκονομικῆς] ἐνισχύσεως δι' ἑορτὰς εἰς κατὰ μονάδα ἐργασίας ἀμειβομένους μισθωτούς.

Ἐφαρμογὴ ὑπ' ἀριθ. 17590, 68500/1950, 25100, 67800/1951 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων περὶ παροχῆς ἐκτάκτου οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως δι' ἑορτὰς Πάσχα καὶ Χριστουγέννων. — Μὴ συνυπολογισμὸς εἰς αὐτὴν διὰ τοὺς κατὰ μονάδα ἐργασίας ἀμειβομένους μισθωτοὺς καὶ προσαυξήσεως ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς καὶ νύκτας.

Ἀρείου Πάγου 515/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. *Α. Χαμάρτος*
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. *Γ. Βουμβουλάκης*
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Β. Χαλίδης, Κ. Ἀθανασιάδης

Ἐκ τοῦ ἄρθρου 6 τῶν ὑπ' ἀριθ. 17590 καὶ 68500 τοῦ ἔτους 1950 ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, τοῦ ἄρθρου 3 τῶν ὑπ' ἀριθ. 25100 καὶ 67800 τοῦ ἔτους 1951 ἀποφάσεων τῶν αὐτῶν Ὑπουργῶν καὶ τοῦ ἄρθρου 3 §§ 2 καὶ 3 τῶν ὑπ' ἀριθ. 13200 καὶ 62800 τοῦ ἔτους 1952 καὶ 19400 τοῦ ἔτους 1953 ἀποφάσεων τῶν αὐτῶν Ὑπουργῶν, συνδυαζομένων πρὸς τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 1 καὶ 2 αὐτῶν καὶ τὰς ὁμοίας τῶν ὑπ' ἀριθ. 8900 καὶ 18310 τοῦ ἔτους 1946 ἀποφάσεων τῶν αὐτῶν Ὑπουργῶν, δι' ὧν ὁρίζεται, ὅτι εἰς τοὺς κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ λοιπὰς μὴ ἐργασίμους ἑορτάς, ὡς καὶ εἰς τοὺς κατὰ τὰς νυκτερινὰς ὥρας ἐργαζομένους, παρέχεται ηὐξημένον ἡμερομίσθιον, σαφῶς προκύπτει, ὅτι εἰς τὸ καθοριζόμενον διὰ τούτων εἰδικῶς διὰ τοὺς κατὰ μονάδα ἐργασίας ἀμειβομένους μισθωτοὺς ἡμερομίσθιον (ὅπερ εἶναι ἀνώτερον τοῦ τῶν λοιπῶν ἐπὶ παγίῳ ἡμερομισθίῳ ἐργαζομένων), δὲν συνυπολογίζονται εἰς τὸ καταβλητέον διὰ τὰς ἑορτὰς τῶν Χριστουγέννων καὶ τοῦ Πάσχα δῶρον αἱ διὰ τὰς ἐν λόγῳ ἐργασίας κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ νυκτερινὰς ὥρας χορηγούμεναι προσαυξήσεις, αἵτινες, συνυπολογιζόμεναι ἐπὶ τῶν ἡμερομισθίων τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 2 ἀμειβομένων διὰ παγίου ἡμερομισθίου, περιελήφθησαν, κατὰ τὴν ἔννοιαν τῶν ἀποφάσεων τούτων, εἰς τὸ καθορισθὲν ἡμερομίσθιον μὴ δεκτικὸν ἑτέρας προσαυξήσεως ἢ τῆς διὰ τοὺς ὑπερεργασίας ὁριζομένης τῶν 30 ο/ο. Ἡ σαφὴς αὕτη ἔννοια τῶν ὡς ἄνω ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, ὅλως εἰδικὴν καὶ ἀνεξάρτητον διαλαμβάνουσαν διάταξιν περὶ τῶν κατὰ μονάδα ἐργασίας ἀμειβομένων, ἐπιρρώννυται καὶ ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 6 τῶν δύο πρώτων τῶν ὡς ἄνω ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ὑπ' ἀριθ. 17590 καὶ 68500 τοῦ ἔτους 1950, δι' οὗ ὁρίζεται ὅτι ἡ παροχὴ τοῦ ἄρθρου 1 θὰ ὑπολογισθῇ (διὰ τοὺς κατὰ μονάδα ἐργασίας ἀμειβομένους) βάσει τοῦ ἐν αὐτῷ ὁριζομένου ἡμερομισθίου, χωρὶς νὰ γίνηται μνεία ἢ παραπομπὴ εἰς τὸ ἄρθρον 3 (ἐν ᾧ γίνεται μνεία τῶν ἄρθρων 3, 4 καὶ 5), διὰ τοῦ ὁποίου ὁρίζεται ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 παροχὴ θέλει ὑπολογισθῇ ἐπὶ τῶν ὑπὸ τῶν αἰκείων συλλογικῶν συμβάσεων ἢ διαιτητικῶν ἀποφάσεων ἢ ἀποφάσεων κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀ. ν. 28/1944 καθωρισμένων μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, προσηυξημένων διὰ τῶν δι' ὑπουργικῶν ἀποφάσεων χορηγηθεισῶν προσαυξήσεων, κατοῦμεναι οὕτω σαφῆ διάκρισιν διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ δώρου, μεταξὺ τῶν ἐπὶ παγίῳ ἡμερο-

Κατηγορίαι μισθωτῶν	Ἀθῆναι	Πειραιεύς	Θεσσαλονίκη	Πάτραι, Βόλος, Χανιά, Ἡράκλειον, Καβάλα, Ἐρμούπολις, Ἅγιον, Καλάμαι	Λοιπὰ Ὑποκαταστήματα
Μανικιουρίστριαι	30	25	25	25	20
Βοηθοί (12 ἐτῶν καὶ ἄνω)	15	15	15	15	10
4) Κουρεῖα καὶ μικτὰ Κουρεῖα - Κομμωτήρια Β' - Γ' κατηγορίας					
Κομμωταί	35	30	30	30	25
Κουρεῖς	30	30	30	25	20
Μανικιουρίστριαι	25	25	25	20	15
Βοηθοί (19 ἐτῶν καὶ ἄνω)	15	15	15	10	10
ΣΤ'. Πλανιέ					
Παραγωγοὶ ἀμειβόμενοι διὰ ποσοστῶν	50	50	40	35	35
Εἰσπράκτορες, Μεσάζοντες Σίγγερ καὶ λοιπῶν ἐπιχειρήσεων ἀμειβόμενοι διὰ ποσοστῶν	50	35	35	30	30
Ἀντιπρόσωποι, Διευθυνταί, Διαχειρισταὶ Σίγγερ ἀμειβόμενοι διὰ ποσοστῶν καὶ μισθοῦ	60				
Η'. Κλινάμαξαι - Αὐτοκινητάμαξαι - Ἁμαξοστοιχίαι Σ.Ε.Κ. - Σ.Π.Α.Π.					
Σερβιτόροι ἄνδρες	40	—	40	30	30
» γυναῖκες	30	—	30	20	20
Βοηθοί	15	—	15	15	15
Θ'. Καρραγωγεῖς - Ἁμαξοκαρραγωγεῖς					
Καρραγωγεῖς Δήμων	30	30	30	30	25
Λοιποὶ καρραγωγεῖς	35	30	30	30	30
Γ'. Σιδηρόδρομοι					
Ἀχθοφόροι σταθμῶν	40	30	30	30	25
ΙΑ'. Λουτρά					
Ὑπάλληλοι θαλασσίων λουτρῶν ἄνδρ.	30	30	30	30	25
» γυν.	30	25	25	25	25
Ὑπάλλ. λουτρῶν πολυτελείας ἄνδρες	35	30	30	30	30
» γυναῖκες	35	30	30	25	25
Ὑπάλλ. λουτρῶν κοινῶν ἄνδρες	30	30	30	30	25
» γυναῖκες	30	25	25	25	25
Ὑπάλλ. λουτρῶν καθ. γεν. ἄνδρες	30				
» γυναῖκες	25				
ΙΒ'. Σκοπευτήρια					
Ἄνδρες	30	30	30	25	25
Γυναῖκες	25	25	25	20	20
ΙΓ'. Οἶκοι ἀνοχῆς					
Διευθυντρ. - ὑποδιευθ.	60	50	50	40	35
Καθαριστ.-θυρωροὶ ἄνδρες	35	30	30	25	15
» γυναῖκες	25	25	25	25	15

Κατηγορίαι μισθωτῶν	Ἀθῆναι	Πειραιεύς	Θεσσαλονίκη	Πάτραι, Βόλος, Χανιά, Ἡράκλειον, Καβάλα, Ἐρμούπολις, Ἅγιον, Καλάμαι	Λοιπὰ Ὑποκαταστήματα
ΙΔ'. Στιλβωτήρια					
Στιλβωταί	30	30	30	30	30
Βαφεῖς	35	30	30	25	25
ΙΕ'. Ἑταιρεία Διαχειρίσεως Ὑπεγγύων Προσόδων					
Βοηθ. Διαχ. μονοπωλ. εἰδῶν	40	35	35	30	30
ΙΣΤ'. Νεωκόροι					
1) Προϋπολογισμὸς 75.001 καὶ ἄνω					
Νεωκόροι	35	30	30	25	25
Καθαρίστριαι	20	15	15	10	10
2) Προϋπολογισμὸς 50.001 - 75.000					
Νεωκόροι	30	25	25	20	20
Καθαρίστριαι	20	15	15	10	10
3) Προϋπολογισμὸς 25.001 - 50.000					
Νεωκόροι	25	20	15	15	15
Καθαρίστριαι	15	10	10	10	10
4) Προϋπολογισμὸς κάτω τῶν 25.000					
Νεωκόροι	15	10	10	10	10
Καθαρίστριαι	15	10	10	10	10
5) Μὴ ἐνοριακοὶ ναοί, παρεκκλήσια ἢ ἐνοριακοὶ ναοὶ ἄνευ προϋπολογισμοῦ					
Νεωκόροι	10	10	10	10	10
Καθαρίστριαι	10	10	10	10	10
6) Νεκροταφεῖα					
Νεωκόροι	30	25	25	20	15
Καθαρίστριαι	20	15	15	10	10
ΙΖ'. Κινηματογράφοι - Θέατρα					
1) Κινηματογράφοι α' προβολῆς καὶ Μπὰρ ἐντὸς αὐτῶν					
Ταξιθέται	40	—	25	—	—
Σερβιτόροι	25	—	20	—	—
2) Κινηματογράφοι β' προβολῆς—Θερινοὶ Κινηματογράφοι γενικῶς—Βαριετέ, Θέατρα συνοικιακά, μπὰρ ἐντὸς αὐτῶν					
Ταξιθέται	25	25	25	15	15
Σερβιτόροι	20	20	20	15	15
3) Θέατρα - Μπὰρ ἐντὸς αὐτῶν					
Ταξιθέται	40	30	30	25	15
Σερβιτόροι	35	25	20	15	15
ΙΗ'. Καμπαρὲ - Βαριετέ					
1) Πολυτελείας					
Μαῖτρ	100	70	70		
Ἀρτίσται	70	50	50		
Ἰματιοφύλακες	30	30	30		
Καθαρίστριαι	25	25	25		
Θυρωροὶ	30	30	30		
Σερβιτόροι	70	40	40		
Διερμηνεῖς	40	30	30		
Βοηθοὶ (19 ἐτῶν καὶ ἄνω)	25	20	20		
2) Λαϊκά					
Μαῖτρ	50	50	50	35	30
Ἀρτίσται	40	35	35	30	25

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΘΕΜΑΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ

Κατάταξις εἰς κλάσεις τῶν μισθωτῶν μὲ κυμαινομένας ἀποδοχὰς καὶ ἀποτίμησις εἰς χρῆμα τῶν εἰς εἶδος παροχῶν: Ἐκοινοποιήθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 182/1954 Ἐγκυκλίου τῆς Διοικήσεως τοῦ Ι.Κ.Α. πρὸς τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α. ἡ κατωτέρω ἀπὸ 23.7.1954 ἀπόφασις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ι.Κ.Α.

Συνεδρίασις 35/28.7.1954

. . . . . .

Τὸ Δ.Σ. τοῦ Ι.Κ.Α., ὑπ' ὄψιν τοῦ ὁποίου ἐτέθη τὸ ζήτημα τῆς κατατάξεως εἰς κλάσεις τῶν μισθωτῶν τῶν ἀμειβομένων μὲ κυμαινομένας ἀποδοχάς, λαβὸν ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τῆς § 5 τοῦ ἄρθρ. 25 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 καὶ τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ Κανονισμοῦ περὶ τρόπου ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν καὶ εἰσπράξεως τῶν εἰσφορῶν», ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. Φ. 51254/54/31.5.1954 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

2) Τὴν ἀπὸ Ἰουλίου 1954 εἰσήγησιν τῆς εἰδικῆς Ὑπηρεσίας Ἐσόδων.

3) Τὰς ἀπόψεις τῶν μελῶν αὐτοῦ.

Ἀποφασίζει

1) Ὅπως παραταθῇ ἡ ἰσχὺς τῆς ὑπ' ἀριθ. 3081/2/25.11.1951 ἀποφάσεώς του, ὡς αὕτη ἐτροποποιήθη διὰ τῆς ἀπὸ 8.11.1952 ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς Διοικήσεως, ἀπὸ τῆς λήξεώς της 31.3.1954 μέχρι 31.7.1954, καὶ

2) Ὅπως ἀπὸ 1.8.1954 ἰσχύσῃ ἡ κάτωθι κατάταξις εἰς μισθολογικὰς κλάσεις τῶν μισθωτῶν τῶν ἀμειβομένων μὲ κυμαινομένας ἀποδοχὰς καὶ ἀποτίμησις εἰς χρῆμα τῶν παροχῶν εἰς εἶδος.

ΟΜΑΔΕΣ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ

Κατηγορίαι μισθωτῶν	Ἀθῆναι	Πειραιεύς	Θεσσαλία	Πάτραι, Βόλος, Χανιά, Ἡράκλειον, Καβάλα, Ἐρμούπολις, Ἅγιοι Κήλδαι	Λοιπὰ Ὑποκαταστήματα

Α'. Γαλακτοπωλεῖα — Ζαχαροπλαστεῖα — Καφενεῖα — Καφεγαλακτοπωλεῖα — Καφεζαχαροπλαστεῖα — Μικτὰ καταστήματα Γαλακτοχορτοφαγίας.

1) Β' Γ' Δ' κατηγορίας ὡς καὶ ἁπασῶν τῶν κατηγοριῶν οἰνομαγειρεῖα, οἰνοστιατόρια, οἰνοπωλεῖα, ποτοπωλεῖα, κυλικεῖα.

Σερβιτόροι	30	30	30	25	25

2) Α' κατηγορίας

Σερβιτόροι	35	35	30	25	25

3) Πολυτελείας καὶ ὑπερπολυτελείας

Σερβιτόροι	40	40	35	35	30

Κατηγορίαι μισθωτῶν	Ἀθῆναι	Πειραιεύς	Θεσσαλία	Πάτραι, Βόλος, Χανιά, Ἡράκλειον, Καβάλα, Ἐρμούπολις, Ἅγιοι Κήλδαι	Λοιπὰ Ὑποκαταστήματα

Β'. Ἑστιατόρια — Ζυθεστιατόρια — Μπὰρ — Ἐξοχικὰ Κέντρα.

1) Β' Γ' Δ' κατηγορίας καὶ καφωδεῖα

Σερβιτόροι	40	35	35	30	25
Βοηθοὶ (19 ἐτῶν καὶ ἄνω)	15	15	15	10	10

2) Α' κατηγορίας καὶ πολυτελείας κοσμικαὶ ταβέρναι καὶ κέντρα διασκεδάσεως Α' καὶ Β' κατηγορίας

Ἀρχισερβιτόροι	80	50	40	35	35
Σερβιτόροι	50	40	35	30	25
Βοηθοὶ (19 ἐτῶν καὶ ἄνω)	20	15	15	15	10

3) Ἑστιατόρια, Ζυθεστιατόρια, Μπὰρ ὑπερπολυτελείας, Κοσμικαὶ ταβέρναι καὶ Κέντρα διασκεδάσεως πολυτελείας

Ἀρχισερβιτόροι	100	60	50	35	35
Σερβιτόροι	60	50	35	30	30
Βοηθοὶ (19 ἐτῶν καὶ ἄνω)	25	20	15	15	15

Γ'. Νοσοκομεῖα - Κλινικαί

Νοσοκόμοι ἄνδρες	30	30	30	25	25
» γυναῖκες	25	25	25	25	25
Βοηθοὶ νοσοκόμοι, πλύντριαι, καὶ καθαρίστριαι ἄνδρες	30	30	25	15	15
» γυν.	25	25	25	15	15

Δ'. Ὁδηγοὶ αὐτοκινήτων

Κατ' ἐναλλαγὴν	40	35	30	30	25
Ἄνευ ἐναλλαγῆς	50	50	35	35	30
Ὁδηγοὶ φορτοταξὶ	35				

Ε'. Κουρεῖα - Κομμωτήρια

1ον) Κομμωτήρια Α' κατηγορίας

Κομμωταὶ	50	40	35	30	30
Μανικιουρίστριαι	30	25	25	25	25
Βοηθοὶ (19 ἐτῶν καὶ ἄνω)	20	20	20	15	10

2) Κομμωτήρια Β' κατηγορίας

Κομμωταὶ	40	35	35	30	25
Μανικιουρίστριαι	30	25	25	20	20
Βοηθοὶ (19 ἐτῶν καὶ ἄνω)	15	15	15	15	10

3) Κουρεῖα καὶ μικτὰ Κουρεῖα - Κομμωτήρια Α' κατηγορίας

Κομμωταὶ	40	35	30	30	30
Κουρεῖς	35	35	30	30	25

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΕΙΣ ΑΠΛΑΣ ΓΡΑΜΜΑΣ

ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΚΑΤΑ ΔΙΑΡΚΕΙΑΝ ΕΤΗΣΙΑΣ ΑΔΕΙΑΣ

Ὑπὸ τῆς ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ

Κατά τήν § 6 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ἀ.ν. 539/1945 «περί χορηγήσεως κατ' ἔτος εἰς τούς μισθωτούς ἀδειῶν μετ' ἀποδοχῶν» (ΕΕΔ 4, 474) (ἡ διάταξις ἰσχύει καί μετά τήν διά τοῦ ν. 2081/1952, ΕΕΔ 11, 827, κύρωσιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 52 διεθνοῦς συμβάσεως «περί κανονικῶν κατ' ἔτος ἀδειῶν μετ' ἀποδοχῶν» ὡς εὐνοϊκωτέρα, ἄρθρον δεύτερον ἄνω νόμου, ἄρθρον 9 διεθνοῦς συμβάσεως) «ἀπαγορεύεται εἰς τόν ἐργοδότην νά ἀπολύσῃ τόν μισθωτόν, διαρκούσης τῆς χορηγηθείσης εἰς τοῦτον ἀδείας» (1).

Εἶναι φανερός ὁ σκοπός τοῦ νομοθέτου. Τείνει διά τῆς διατάξεως νά ἐξασφαλίσῃ εἰς τόν μισθωτόν ἀνεμπόδιστον τήν ἐπιδιωκομένην διά τῆς ἀδείας ὠφέλειαν αὐτοῦ, ἀπομένοντος ἀπερισπάστου ἀπό τῆς σκέψεως ὅτι θά ἀπολέσῃ τήν βιοποριστικήν θέσιν του κατά τόν χρόνον τῆς ἀδείας του.

Οὕτω, παρ' ὅλον ὅτι (ἐξαιρέσει ὡρισμένων κατηγοριῶν μισθωτῶν, οἱ ὁποῖοι λόγῳ εἰδικῶν προνομίων δέν ἀπολύονται ἐλευθέρως ὑπό τοῦ ἐργοδότου, ὡς εἶναι οἱ ἔφεδροι παλαιοί πολεμισταί τῶν ἀ.ν. 244/1936, 771/1937, οἱ ἀναγκαστικῶς τοποθετηθέντες κατά τό ν.δ. 1799/1942 τραυματίαι καί πολεμισταί τοῦ πολέμου 1940—1941, οἱ ἀνάπηροι τῶν πολέμων κατά τόν ἀ.ν. 561/1945, οἱ ὑποχρεωτικῶς τοποθετούμενοι κατά τόν ἀ.ν. 1836/1951 κ.λ.π.), ὑπό τό ἰσχύον καθεστώς τοῦ νόμου 2112/1920 «περί ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», τοῦ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 «περί ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 2112 κλπ.», καί τοῦ ἄρθρου 669 Ἀστ. Κώδικος, ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας εἶναι ἐλευθέρα διά τούς ἐργοδότας, καί ἀναιτιώδης(2), ὑποκειμένους μόνον εἰς τόν περιορισμόν τῆς ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος τοῦ ἄρθρου 281 Α.Κ. (ὡς ἐπί παντός δικαιώματος), ἐξαιρετικῶς ὁ Νομοθέτης ἐν προκειμένῳ ἀπηγόρευσε τήν ἄσκησιν τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐργοδότου.

Συνέπεια τῆς παρά τήν ἀπαγόρευσιν ταύτην ἀπολύσεως εἶναι ἡ κατ' ἄρθρον 174 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ἀκυρότης τῆς ἀπολύσεως, ὑπό τήν ἀρχήν ὅτι ἀντιβαίνει εἰς νόμον δημοσίας τάξεως (3), καί ἡ κατ' ἄρθρον 180 Ἀστικοῦ Κώδικος θεώρησις αὐτῆς ὡς μή γενομένης. Περαιτέρω δέ συνέπεια εἶναι, ὅτι ὁ ἐργοδότης, ἀρνούμενος τήν ἀποδοχήν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ, μετά τήν ἐκ τῆς ἀδείας του ἐπάνοδον, καθίσταται ἐκ τοῦ ἄρθρου 349 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ὑπερήμερος καί ὀφείλει τόν μισθόν τοῦ μισθωτοῦ.

Ἂν ὁ ἐργοδότης ἐπιμείνῃ ἐπί τῆς μή ἀποδοχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ, τάς ὁποίας μάλιστα δέν εἶναι ὑπόχρεως νά προσφέρῃ εἰς τόν ἐργοδότην, ἀφοῦ ἡ προσφορά αὐτῶν εἶναι παταία μετά τήν περί ἀπολύσεως δήλωσιν αὐτοῦ, εἰς τήν ὁποίαν ἐνυπάρχει ἐκπεφρασμένη ἡ βούλησίς του νά μή ἀποδεχθῇ τάς ὑπηρεσίας(4), ὀφείλει ὁ μισθωτός νά κοινοποιήσῃ εἰς τόν ἐργοδότην τήν σχετικήν περί ἀκυρότητος ἀπολύσεως ἀγωγήν ἐντός τριῶν μηνῶν ἀπό τῆς ἀπολύσεως, συμφώνως πρός τήν γενικήν ἐφαρμογήν ἔχουσαν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν.δ. 8/11 Μαΐου 1946 «περί ἐπεκτάσεως τοῦ νόμου 118/1945 κ.λ.π.» (5).

Ἄλλως, παρερχομένης ἀπράκτου τῆς προθεσμίας, χάνει τό δικαίωμα νά προσβάλῃ τήν ἀπόλυσίν του ὡς ἄκυρον.

Ὁ νόμος (ἄρθρ. 5 § 6 ἀ.ν. 539/1945) δέν διακρίνει αἰτίαν ἀπολύσεως. Ὁ περιορισμός τῆς ἀπολύσεως τίθεται ἀδιακρίτως καί συνεπῶς διά πᾶσαν αἰτίαν ἀπαγορεύεται ἡ ἀπόλυσις. Τοῦτο σημαίνει ὅτι καί ἂν ὁ μισθωτός φωραθῇ καταχρώμενος τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ ἐργοδότου καί διαπράξῃ ἀκόμη οἱονδήποτε ἀδίκημα, σχέσιν ἔχον πρός τήν ὑπηρεσίαν του, ἀναστέλλεται ὁπωσδήποτε τό δικαίωμα τοῦ ἐργοδότου νά ἀπολύσῃ τόν μισθωτόν, κατά τήν διάρκειαν τῆς ἀδείας του, ἀναβιοῦν μετά τήν λῆξιν τῆς ἀδείας.

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ν. 2112/1920 καί ἄρθρ. 6 τοῦ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 περί ἀζημίου διά τόν ἐργοδότην καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, εἰς περίπτωσιν διαπράξεως ὑπό τοῦ μισθωτοῦ ἀξιοποίνου πράξεως, ἀναστέλλεται καί αὕτη κατά τήν διάρκειαν τῆς ἀδείας τοῦ μισθωτοῦ (6), ἀναβιοῦσα μετά τήν λῆξιν αὐτῆς, χωρίς ἐξ αὐτοῦ νά δύναται νά ὑποστηριχθῇ, ὅτι ὁ ἐργοδότης διά τῆς μή ἀμέσου ἐκ τῆς

(1) Περίπτωσιν τοιαύτην ἀντιμετώπισεν ἡ Α.Π. 819/1949, ΕΕΔ 8, 637, ἀποφανθεῖσα ὅτι κατά τήν ἔννοιαν τοῦ νόμου πρέπει ἡ ἄδεια, κατά τόν χρόνον τῆς ὁποίας ἀπαγορεύεται ἡ ἀπόλυσις, νά εἶναι εἰς συνεχεῖς, ἀλλεπαλλήλους, ἡμέρας, ὡς ἐπιβάλλεται ὑπό τοῦ νόμου. Ἀοριστήν νομολογίαν τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας βλέπε ἐν ΕΕΔ 11, 806.

(2) Γ. Μπαλῆς, Γεν. Ἀρχ. § 24, σελ. 86, ἐκδ. 1944, Κ. Κανκῆς, Ἐνοχ. ὑπ' ἄρθρ. 669 Α.Κ., Ι. Καποδίστριας, Ἡ καταχρηστική καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας, σελ. 59, καί ΕΕΔ 6, 578, Α.Π. 186/1950, ΕΕΔ 9, 345), ὑπό τήν ἔννοιαν (ἀναιτιώδης), ὅτι δέν ὑποχρεοῦται ὁ καταγγέλλων εἰς νομικήν δικαιολόγησιν τῆς ἀναργείας του (Γ. Μπαλῆς, ἔνθ' ἀνωτ., Κ. Δημάκης, ΕΕΔ 5, 527, ἀπό ἄλλης θεωρήσεως Θ. Βλαχόπουλος, ΕΕΔ 10, 721 ἑπ.).

(3) Α.Π. 70/1948, ΕΕΔ 7, 274.

(4) Α.Π. 405/1951, ΕΕΔ 13, 643, Κ. Δημάκης, ΕΕΔ 13 399.

(5) Α.Π. 576/1948, ΕΕΔ 8, 96, Α.Π. 52/1953, ΕΕΔ 12, 316.

(6) Πρωτ/κείου Ἀθηνῶν 11261/1948, ΕΕΔ 8, 184 καί αὐτόθι σημειούμενα.

Κατηγορίαι μισθωτών	Αθήναι	Πειραιεύς	Θεσ/νίκη	Πάτραι, Βόλος, Χανιά, Ηράκλειον, Καβάλα, Έρμούπολις, Λιβαδειά, Χαλκίς, Λάρισα, Καλάμαι	Λοιπά Υποκαταστήματα
Ἰματιοφύλακες	25	25	25	15	15
Καθαρίστριαι	25	25	25	15	15
Θυρωροί	30	30	25	25	25
Σερβιτόροι	40	35	30	30	30
Διερμηνεῖς	30	30	30	25	25
Βοηθοί (19 ἐτῶν καὶ ἄνω)	20	20	20	15	10

Βοηθοί καὶ γενικῶς πρόσωπα μέχρι 18 ἐτῶν συμπληρωμένων 1/4 ἡμερομισθίου 30 ἢ 25 δρχ. (ἄρθρ. 30 ν.δ. 2698/1953).

ΙΘ'. Χοροδιδασκαλεῖα καὶ μπὰρ ἐντὸς αὐτῶν

1) Πολυτελείας

Χοροδιδάσκαλοι	35	30	25	25	25
Ἐκπαιδευταὶ ἄνδρες	30	30	25	25	25
» γυναῖκες	30	25	25	25	25
Ἰματιοφυλ. καθαρ.	25	25	15	15	15
Σερβιτόροι	30	25	25	25	20
Βοηθοί (19 ἐτῶν καὶ ἄνω)	20	15	15	15	10

Κ'. Μουσικοί

Μουσικοὶ ἀμειβ. διὰ μισθοῦ καὶ φιλοδωρ.	70	40	35	30	30
Μουσικοὶ ἀμειβομ. διὰ φιλοδωρ.	50	30	25	25	20

ΚΑ'. Ἁμαξαλίκια

Ἐργάται θαλάσσης	—	30	30	30	30
Ἐργάται ξηρᾶς	—	30	30	30	30

ΚΒ'. Φωτοκινησιογράφοι

Φωτ/ροι ἐργαζόμενοι διὰ λ/σμὸν φωτ/φείου	35	30	30	30	30

ΚΓ'. Τοιχομάλληνοι μέλη συνεργατικῆς

30

ΚΔ'. Διανομεῖς παστεριωμένου γάλακτος καὶ πάγου

Διανομεῖς γάλακτος	35	30
Διανομεῖς πάγου	35	30

Βοηθοὶ καὶ γενικῶς πρόσωπα μέχρι 18 ἐτῶν συμπληρωμένων εἰς οἱανδήποτε κατηγορίαν ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐργασιῶν καὶ ἂν ἀπασχολοῦνται: 1/4 τεκμαρτοῦ ἡμερομισθίου ἀνειδικεύτου ἐργάτου ἢ ἐργατρίας (ἄρθρ. 30 ν.δ. 2698/1953).

Ἐὰν πρόσωπα τινὰ τῶν ὡς ἄνω κατηγοριῶν λαμβάνουν μισθὸν εἰς ὃν ἀντιστοιχεῖ τεκμαρτὸν ἡμερομίσθιον ἀνώτερον τοῦ διὰ τῆς παρούσης καθοριζομένου, αἱ εἰσφοραὶ θὰ ὑπολογίζωνται ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρου τούτου τεκμαρτοῦ ἡμερομισθίου.

Ἀποτίμησις τῶν εἰς εἶδος παροχῶν

Ἓν γεῦμα ἡμερησίως	6	5	5	4	4
Πλήρης τροφὴ	10	8	8	7	6
Κατοικία	50	50	50	50	50
Τροφὴ καὶ κατοικία	300	250	250	250	250

Οἱ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου κ.κ. Λ. Κυριακόπουλος, Μ. Παναγυράκης, Ι. Σαλίκας καὶ Π. Στρατηγάκος, ἐτάχθησαν ὑπὲρ τῆς πλήρους ἀποδοχῆς τῶν ἀπόψεων τῆς ὑπηρεσίας, καὶ οὐχὶ τῆς αὐξήσεως μόναν κατὰ 75ο/ο τῆς ἰσχυούσης κατατάξεως διὰ τὰ ἐπαρχιακὰ Ὑποκαταστήματα, οἱ δὲ κ.κ. Δ. Νικολόπουλος καὶ Ν. Λεονάρδος ἐδέχθησαν διὰ τὰς Ἀθήνας καὶ Πειραιᾶ αὔξησιν κατὰ μίαν μόνον μισθολογικὴν κλάσιν.

Ἐφαρμογὴ ν.δ. 2511/1953 «περὶ ἐλέγχου ὁμαδικῶν ἀπολύσεων»: Ἐπειδὴ ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τῆς ὑπ' ἀριθ. 232/1953 ἡμετέρας ἐγκυκλίου διαταγῆς(*) προέκυψαν ἀμφιβολίαι τινὲς καὶ ἀμφισβητήσεις, περὶ ὧν ὑπεβλήθησαν ἡμῖν ἐρωτήματα παρ' ἐνίων Ὑποκαταστημάτων, πρὸς δὲ καὶ διαμαρτυρίαι καὶ παράπονα ἡσφαλισμένων καὶ ἐργοδοτῶν, διευκρινίζομεν τὰ κάτωθι, εἰς συμπλήρωσιν καὶ μερικὴν τροποποίησιν τῆς ὡς ἄνω ἡμετέρας διαταγῆς.

1. Ἐν ἄρθρῳ 1 § 4 τοῦ ν.δ. 2511/1953 ὁρίζεται, ὅτι καὶ οὕτως ἰσχυροποιούμεναι ἀπολύσεις πραγματοποιοῦνται ὑπὸ τῆς ἐπιχειρήσεως, τηρουμένων τῶν κειμένων διατάξεων περὶ καταγγελίας τῆς σχέσεως ἐργασίας». Ἕνεκεν τούτου ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 232/1953 (§ V 2) ἐγκυκλίῳ ὡρίσθη, ὅτι μετὰ τὴν καθ' οἱονδήποτε τρόπον ὁλοκλήρωσιν τῆς διαδικασίας ἐγκύρου ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ δέον νὰ τηρῶνται ὑπὸ τῆς ἐνδιαφερομένης ἐπιχειρήσεως αἱ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118/1945 προβλεπόμεναι διατυπώσεις, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἀπαραιτήτως καὶ ἡ τῆς ἐντὸς βημέρου εἰς τὸ οἰκεῖον Γ.Ε.Ε. ἀναγγελίας τῆς ἀπολύσεως, ἀνεξαρτήτως πρὸς τὴν ἔχουσαν ἤδη χωρήσει ἅμα τῇ ἐνάρξει τῆς διαδικασίας τοῦ ν.δ. 2511/1952 τοιαύτην ἀναγγελίαν. Εἶναι ὅμως προφανὲς ὅτι ἡ δευτέρα αὕτη ἀναγγελία οὐδένα ὑπηρετεῖ σκοπὸν καὶ, παρὰ τὴν γραμματικὴν διατύπωσιν τῆς περὶ ἧς πρόκειται διατάξεως, εἶναι εὔλογον νὰ γίνῃ δεκτόν, ὅτι ὁ νομοθέτης δι' αὐτῆς ἠθέλησε μὲν νὰ ἐξασφαλίσῃ διὰ τοὺς μισθωτοὺς τοὺς ἀπολυομένους κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ν.δ. 2511/1953 καὶ τὰς λοιπὰς ἐγγυήσεις τὰς ἐπὶ πάντων ἐν γένει τῶν μισθωτῶν προβλεπομένας ὑπὸ τῆς κειμένης νομοθεσίας διὰ τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ πρὸς τοῦτο ἐπέβαλε τὴν τήρησιν τῶν ἐν προκειμένῳ ἀπαιτουμένων διατυπώσεων, πλὴν ὅμως μόνον τῶν διατυπώσεων ἐκείνων, αἵτινες δὲν ἔχουν ἤδη τηρηθῆ ὑπὸ τοῦ ἐνδιαφερομένου ἐργοδότου κατὰ τὴν διαδικασίαν ἐφαρμογῆς τοῦ ν.δ. 2511/1953.

Κατὰ ταῦτα μετὰ τὴν δι' οἱονδήποτε λόγον—ἐγκρισιν, ἀπόρριψιν, πάροδον μηνὸς ἀπράκτου—ἰσχυροποίησιν τῆς ἀπολύσεως μισθωτοῦ τινος, τότε μόνον διὰ τὴν ἐκτίμησιν τοῦ ἐγκύρου τῆς ἀπολύσεως θὰ ζητῆται καὶ ἡ ἐμπροθέσμως, κατὰ τὰς διακρίσεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 232/1953 ἐγκυκλίου (§ V 2), ἀναγγελία πρὸς τὸ οἰκεῖον Γ.Ε.Ε., ἐφ' ὅσον τοιαύτη ἀναγγελία οὐδόλως προηγήθη, ὑποβληθείσης τυχὸν ἀπ' εὐθείας αἰτήσεως πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας διὰ τὴν ἔγκρισιν τῶν ὁμαδικῶν ἀπολύσεων, ἢ ἡ γενομένη τυχὸν ἀναγγελία δὲν πληροῖ τοὺς ὅρους τοῦ ν.δ. 2656/1953.

Ἡ παροῦσα ἐπέχει θέσιν ἰδιαιτέρας ἀπαντήσεως εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 17337/16.7.1954 ἀναφορὰν τοῦ Ὑποκαταστήματος Πατρῶν. *(Ἐγκύκλ. ὑπ' ἀριθ. 187/1954 Διοικήσεως Ι.Κ.Α. πρὸς τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α.).*

(*) ΕΕΔ 12, σελ. 1305. Βλέπε σχετικῶς καὶ *Γ. Α. Γιαννακόπουλον*, ΕΕΔ 13, σελ. 793.

ΕΠΙΚΑΙΡΟΙ ΕΡΕΥΝΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΡΓΑΤΙΚΗΝ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΝ

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΩΣ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ

Ὑπὸ τῆς ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ

Μετὰ τὴν διὰ τοῦ προσφάτως ψηφισθέντος νόμου «περὶ αὐστάσεως Ὀργανισμοῦ Ἀπασχολήσεως καὶ Ἀσφαλίσεως Ἀνεργίας» καταργησιν τοῦ ν. 118/1945 καὶ τὴν κατ' ἄρθρον 37 αὐτοῦ ἐπανοδον ἐν ἰσχύϊ τοῦ ν. 2112/1920 καὶ τοῦ β.δ. τῆς 16/18 Ἰουλίου 1920, ὡς ἰσχυον πρὸ τοῦ ἀ.ν. 118/1945 (βλέπε σχετικῶς καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 13, 829 ἑπ.), ἐνδιαφέρει διὰ τὴν ὀρθὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ν. 2112/1920 νὰ ὑπομνησθοῦν αἱ ἰσχύουσαι εἰδικαὶ διατάξεις, διὰ τῶν ὁποίων χαρακτηρίζονται διάφοροι κατηγορίαι μισθωτῶν ὡς κατηγορίαι ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων.

Γενικὸς ὁρισμὸς τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου παρέχεται ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ ν. 1231/1918, ὡς τοῦτο ἀντικατεστάθη ἤδη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ν.δ. 2655/1953 (ΕΕΔ 12, 1313), ἔχοντος ὡς ἑξῆς: «Ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ παρόντος νόμου, θεωρεῖται πᾶν πρόσωπον κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἀσχολούμενον ἐπ' ἀντιμισθίᾳ, ἀνεξαρτήτως τρόπου πληρωμῆς, εἰς ὑπηρεσίαν ἰδιωτικοῦ καταστήματος, γραφείου ἢ ἐν γένει ἐπιχειρήσεως ἢ οἱασδήποτε ἐργασίας καὶ παρέχον ἐργασίαν ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματικήν.

Δὲν θεωροῦνται ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι οἱ ὑπηρέται πάσης κατηγορίας, καθὼς καὶ πᾶν ἐν γένει πρόσωπον, τὸ ὁποῖον χρησιμοποιεῖται ἐν τῇ παραγωγῇ ἀμέσως ὡς βιομηχανικός, βιοτεχνικός, μεταλλευτικὸς ἢ γεωργικὸς ἐργάτης ἢ ὡς βοηθὸς ἢ μαθητευόμενος τῶν ἐν λόγῳ κατηγοριῶν ἢ παρέχει ὑπηρετικὰς ἐν γένει ὑπηρεσίας [1].

Πέραν ὅμως τοῦ γενικοῦ αὐτοῦ ὁρισμοῦ, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁποίου ἀποκεῖται εἰς τὸν δικαστὴν ὁ χαρακτηρισμὸς τινος ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου (βλ. σχετικῶς ΕΕΔ 12, 387 ἑπ., ἔνθα συμπεράσματα ἐκ τῆς δικαστηριακῆς πράξεως), ἰσχύουν αἱ κάτωθι εἰδικαὶ νομοθετικαὶ διατάξεις καὶ τοιαῦται συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, διὰ τῶν ὁποίων χαρακτηρίζονται μισθωτοὶ ὡς ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι, ὑπαγόμενοι οὕτω εἰς τὸν ν. 2112/1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ν. 4558/1930.

Κατώτεροι ὑγειονομικοί: Κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ ἀ.ν. 199/1936 οἱ εἰς ὑγειονομικὰ ἱδρύματα, καταστήματα ἐν γένει, ἤτοι νοσοκομεῖα, ἀναρρωτήρια, κλινικάς, ἀσθμούς βοηθείων καὶ ὑγειονομικὰ καταστήματα, μὴ ἔχοντα βιομηχανικὸν χαρακτῆρα, ἐξαιρουμένων τῶν ὑπὸ τοῦ Δημοσίου συντηρουμένων τοιούτων, ὑπηρετοῦντες κατώτεροι ὑγειονομικοὶ χαρακτηρίζονται ὡς πρὸς τὴν σχέσιν ἐργασίας εἰς τὰ ἱδρύματα ταῦτα ὡς ὑπάλληλοι καὶ ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ν. 2112/1920, ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως. Τὸ παρὸν ἄρθρον ἀφορᾷ κατωτέρους ὑγειονομικούς, κεκτημένους ἀπεγνωρισμένον κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις δίπλωμα ἢ πτυχίον νοσοκόμου ἢ ἔχοντας τοὐλάχιστον τριετῆ ὑπηρεσίαν νοσοκόμου εἰς τὰ κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἱδρύματα καὶ καταστήματα καὶ τὰ δημόσια τοιαῦτα [2].

Φοροτεχνικοὶ ὑπάλληλοι. Κατὰ τὸ ἄρθρον 1 § 2 τοῦ ἀναγκ. νόμου 752/1937 οἱ φοροτεχνικοὶ ὑπάλληλοι θεωροῦνται ὡς πρὸς τὴν σχέσιν ἐργασίας ὡς ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι καὶ ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ν. 2112 «περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας», ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως. Κατὰ τὸ ἄρθρον ὅμως 23 τοῦ ν.δ. 1455/1942 φοροτεχνικοὶ ὑπάλληλοι, προσλαμβανόμενοι ὑπὸ Δήμων ἢ Κοινοτήτων, δυνάμει εἰδικῶν ὀργανισμῶν, διὰ τὴν βεβαίωσιν καὶ εἰσπραξιν ἐσόδων αὐτῶν, εἶναι ἐκτακτοι δημοτικοὶ καὶ κοινοτικοὶ ὑπάλληλοι, ὑπαγόμενοι ὑπηρεσίας ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ διὰ τὸν ἄνω λόγον θεωρεῖται παραιτηθεὶς τοῦ δικαιώματός του, ὡς θὰ συνέβαινεν ἐπὶ ἄλλης ὁμαλῆς περιπτώσεως ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρ. 5 ν. 2112 [7].

Ἂν ὁ ἐργοδότης ὑποπέσῃ εἰς τὸ νομικὸν σφάλμα καὶ προβῇ εἰς καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας, διαρκούσης τῆς ἀδείας τοῦ μισθωτοῦ, ἐφ' ὅσον αὕτη εἶναι ἄκυρος καὶ θέλει νὰ ἀπολύσῃ τὸν μισθωτὸν ὁπωσδήποτε, ὀφείλει μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἀδείας τοῦ μισθωτοῦ νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας [8], χωρὶς νὰ ὑποχρεοῦται εἰς καταβολὴν ἄλλης ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112/1920, ἂν τυχὸν ἔχῃ καταβάλει ταύτην, διότι ἡ καταβολὴ ἀποζημιώσεως εἰς ἀκύρως ἀπολυθέντα μισθωτὸν συνιστᾷ ἄξιωσιν τοῦ ἐργοδότου πρὸς ἐπιστροφὴν ἀχρεωστήτως ληφθέντος ποσοῦ [9], τὸ ὁποῖον δύναται νὰ συμψηφίσῃ πρὸς τὴν δικαιουμένην ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ, ἐπὶ ἐγκύρου ἀπολύσεως, ἀποζημίωσιν, ὑποκειμένην εἰς συμψηφισμόν [10].

(1) Βλέπε περὶ τῆς ἐννοίας τῆς διὰ τοῦ ν.δ. 2655/1953 τροποποιήσεως Πρωτοδικείου Μυτιλήνης 346/1954, ΕΕΔ 13, 583, ἔνθα σημειώσεις μας.

(2) Ἡ διάταξις ἔχει τὴν ἔννοιαν, ὅτι δὲν ἀποκλείεται ἡ ἐν συγκεκριμένῃ περιπτώσει, πέραν τῆς διατάξεως, ἐφαρμογὴ τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ ν. 1231/1918 περὶ τῶν στοιχείων τῆς ὑπαλληλικῆς ἰδιότητος (Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1768/1952, ΕΕΔ 11, 597, ἡ ὁποία ἐχαρακτήρισε τὴν προϊσταμένην ἀδελφὴν ὡς ὑπάλληλον, καίτοι ἐστερεῖτο πτυχίου).

(7) Βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 13, 644 ἑπ., ἔνθα νομολογία.

(8) Βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 13, 699 ἑπ.

(9) Α.Π. 396/1951, ΕΕΔ 10, 1162.

(10) Παγία ἡ γνώμη τῆς θεωρίας καὶ νομολογίας.

νει εἰς τὰς περὶ τούτων ἰσχυούσας ἑκάστοτε διατάξεις τοῦ Κώδικος τῆς δημοτικῆς καὶ κοινοτικῆς νομοθεσίας (3).

Ξενοδοχοϋπάλληλοι: Κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ν.δ. 1828/1942, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ν. 1224/1944, τὸ εἰς τὰ ξενοδοχεῖα ὑπνου ἐργαζόμενον προσωπικὸν διακρίνεται:

α) Εἰς προσωπικὸν διευθύνσεως, γραφείων καὶ διαχειρίσεως.

β) Εἰς κυρίως ξενοδοχειακὸν προσωπικὸν καὶ

γ) Εἰς τεχνικὸν καὶ βοηθητικὸν τοιοῦτον.

Τὸ προσωπικὸν τῆς διευθύνσεως, γραφείων καὶ διαχειρίσεως περιλαμβάνει τοὺς διευθυντάς, ὑποδιευθυντάς, γραμματεῖς, λογιστάς, ἀλληλογράφους, ταμίας, διερμηνεῖς, τηλεφωνητάς, οἰκονόμους καὶ διαχειριστάς.

Εἰς τὸ κυρίως ξενοδοχειακὸν προσωπικὸν ὑπάγονται οἱ ἀρχιθυρωροί, ἀρχιθαλαμηπόλοι, θυρωροί, νυκτοθυρωροί, ἐπόπτριαι, θαλαμηπόλοι καὶ βοηθοὶ αὐτῶν, οἱ σαλονιέρηδες (ἢτοι τῆς δεξιώσεως), οἱ ἱματιοφύλακες, οἱ γκρούμ, οἱ ἐξωτερικοὶ ὑπάλληλοι (κουριέρηδες), οἱ ἐπόπται ταχυδρομείου, φροντισταί, ἀποθηκάριοι, ἀρχιτραπεζῆρες, τραπεζῆρες, μπάρμαν, μπουφετζῆδες, οἱ μάγειροι καὶ ζαχαροπλάσται.

Εἰς τὸ τεχνικὸν προσωπικὸν ὑπάγονται ἅπαντες οἱ ἐργαζόμενοι εἰς καθαρῶς τεχνικὰς ἐργασίας ἐν τοῖς ξενοδοχείοις (ταπετσέρηδες, θερμασταί, ἠλεκτρολόγοι, ὑδραυλικοί, ξυλουργοί, χρωματισταί κ.λ.π.), εἰς δὲ τὸ βοηθητικὸν οἱ ἐργάται ἀποσκευῶν, οἱ φύλακες, οἱ πλύντριαι, σιδηρώτριαι καὶ τὸ βοηθητικὸν προσωπικὸν διαμερισμάτων καὶ τῶν μαγειρείων καὶ ζαχαροπλαστείων (καθαρίστριαι, πιατοκαθαρίστριαι κ.λ.π.).

Τὸ προσωπικὸν τῆς πρώτης κατηγορίας χαρακτηρίζεται ὡς πρὸς τὴν σχέσιν ἐργασίας ὡς ὑπαλληλικὸν καὶ ὑπάγεται διὰ τὴν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ν. 2112, ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, καὶ εἰς πάσας τὰς συναφεῖς περὶ ὑπαλλήλων διατάξεις.

Ἐκ τοῦ προσωπικοῦ τῆς β' κατηγορίας χαρακτηρίζονται ὁμοίως ὡς ὑπάλληλοι πάντες οἱ ἐργαζόμενοι εἰς ξενοδοχεῖα πολυτελείας καὶ τουριστικὰ τοιαῦτα, ἐξαιρουμένων τῶν βοηθῶν θυρωρῶν, βοηθῶν νυκτοθυρωρῶν, βοηθῶν θαλαμηπόλων, βοηθῶν μπουφετζήδων καὶ τραπεζιέρηδων, τῶν γκρούμ καὶ βοηθῶν ἐν γένει τῶν μὴ συμπληρωσάντων τριετῆ ἐν ξενοδοχείῳ ὑπηρεσίαν.

Ἐκ τῶν ἐργαζομένων εἰς καθαρῶς λαϊκὰ ξενοδοχεῖα ὡς ὑπάλληλοι χαρακτηρίζονται μόνον οἱ διευθυνταί, οἱ θυρωροὶ καὶ οἱ νυκτοθυρωροί.

Ὁμοίως χαρακτηρίζονται ὡς ὑπάλληλοι πάντες οἱ πτυχιοῦχοι τῆς Σχολῆς Τουριστικῶν Ἐπαγγελμάτων, οἱ ἐργαζόμενοι εἰς ξενοδοχεῖα ὑπνου καὶ ἀλλαχοῦ.

Ἠλεκτροτεχνῖται: Κατὰ τὸ ἄρθρον μόνον τοῦ ν.δ. 381/1947 θεωροῦνται ὑπάλληλοι καὶ ὑπάγονται εἰς τὰς περὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων διατάξεις οἱ κάτωθι ἐργαζόμενοι εἰς φυσικὰ ἢ νομικὰ πρόσωπα, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων:

α) Οἱ ἔχοντες ἄδειαν ἠλεκτροτεχνίτου α, γ, δ καὶ στ εἰδικότητος, συμφώνως πρὸς τὸν νόμον 6422/1934 καὶ τὰ εἰς ἐκτέλεσιν τούτου σχετικὰ διατάγματα, ἐφ' ὅσον ἀσχολοῦνται εἰς ἠλεκτρολογικὰς τεχνικὰς ἐργασίας.

β) Οἱ ραδιοτεχνῖται καὶ οἱ περιελεγκταὶ ἐν γένει, καὶ

γ) Οἱ ἠλεκτροσυγκολληταί, ἐφ' ὅσον εἶναι κάτοχοι σχετικῆς ἀδείας κατὰ τὸν ν. 6422/1934 καὶ τὰ εἰς ἐκτέλεσιν τούτου διατάγματα καὶ ἀσχολοῦνται εἰς ἐργασίας ἠλεκτροσυγκολλήσεως.

Δὲν χαρακτηρίζονται ὑπάλληλοι οἱ βοηθοὶ τῶν μισθωτῶν τῶν ἀνωτέρω κατηγοριῶν (4).

Πρόσθετοι ἀστυφύλακες: Κατὰ τὸ ἄρθρον μόνον τοῦ ν. 1653/1951 οἱ πρόσθετοι ἀστυφύλακες ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ των τελοῦσιν ἐν συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου διαρκείας πρὸς τὸ πρόσωπον (φυσικὸν ἢ νομικόν, δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ὡς καὶ τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων) αἰτήσει τοῦ ὁποίου ἐγένετο ὁ διορισμὸς αὐτῶν, ἢ δὲ ὑπηρεσία των τερματίζεται πάντοτε διὰ διαταγῆς τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ἀστυνομίας, μετὰ ἔγγραφον προειδοποίησιν τοῦ ἐργοδότου, κοινοποιουμένην καὶ πρὸς τὸν πρόσθετον ἀστυφύλακα.

Οἱ ὅροι καὶ ὁ χρόνος τῆς προειδοποιήσεως καὶ ἡ ἐν παραλείψει ταύτης ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν προσθέτων ἀστυφυλάκων καθορίζονται ἀναλόγως τοῦ χρόνου ὑπηρεσίας τούτων ὡς προσθέτων ἀστυφυλάκων παρὰ τοῖς ὡς ἄνω προσώποις ὑπὸ τῶν νόμων 2112/1920 καὶ 4558/1930. Τῆς προστασίας ἀπολαμβάνουσιν ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ των καὶ οἱ ἤδη ὑπηρετοῦντες πρόσθετοι ἀστυφύλακες, ἀνεξαρτήτως χρόνου προσλήψεώς των.

Θυρωροὶ πολυκατοικιῶν καὶ μεγάρων Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ περιχώρων: Κατὰ τὸ ἄρθρον 19 τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας θυρωρῶν πολυκατοικιῶν καὶ μεγάρων Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ περιχώρων, ἀπὸ 31 Δεκεμβρίου 1938, κατατεθείσης νομίμως ἀπὸ Ἰανουαρίου 1939 παρὰ τῷ γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν, ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν χωρήσῃ ἀπόλυσις τοῦ θυρωροῦ ὑπὸ τοῦ ἰδιοκτήτου, ἐκ λόγων μὴ δυναμένων νὰ θεμελιώσωσι παράβασιν ἢ μὴ συμμόρφωσιν πρὸς τὴν συλλογικὴν ταύτην σύμβασιν, τότε ὁ θυρωρὸς θὰ δικαιοῦται ἀποζημιώσεως ἴσης πρὸς τὸ ἥμισυ τῆς προβλεπομένης διὰ τοὺς ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους ὑπὸ τοῦ ν. 2112, ὡς οὗτος μεταγενεστέρως ἐτροποποιήθη, ἀναλόγως τοῦ χρόνου τῆς ὑπηρεσίας των (5).

Ὑπάλληλοι καταστημάτων χονδρικῆς πωλήσεως ἐδωδίμων κλπ.: Κατὰ τὸ ἄρθρον 10 τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀπὸ 9 Ἰουνίου 1939, νομίμως κατατεθείσης, καὶ ἄρθρα 1 καὶ 3 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀπὸ 18 Αὐγούστου 1939, νομίμως κατατεθείσης, μισθωτῶν καταστημάτων χονδρικῆς πωλήσεως ἐδωδίμων, ἀ-

(3) Βλέπε διὰ τοὺς φορτοεκφορτωτὰς κατὰ τὸν ἀ.ν. 750/1937, Α.Π. 311/1950, ΕΕΔ 9, 615, καὶ διὰ τοὺς φορτοεκφορτωτὰς Δήμων καὶ Κοινοτήτων Α.Π. 196/1951, ΕΕΔ 10, 780.

(4) Βλέπε περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ν.δ. 381/1947 Α.Π. 73/1951, ΕΕΔ 10, 359, Α.Π. 375/1951, ΕΕΔ 10, 787.

(5) Δὲν ἀμφισβητεῖται ὅτι ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας δύναται ἐγκύρως νὰ ρυθμίσῃ ἐπὶ τὸ εὐνοϊκώτερον τοῦ νόμου τὴν σχέσιν ἐργασίας, ἐφ' ὅσον δύναται νὰ ρυθμίσῃ ταύτην ἀντιθέτως (Σ.Ε. 870/1945, ΕΕΔ 2, 755, Προέδρου Πρωτοδικῶν Ἀθηνῶν 294/1941, ΕΕΔ 1, 60, Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 5807/1951, ΕΕΔ 11, 10).

γικόν συντελεστήν. Ὁ τύπος δὲ οὗτος προκύπτει ἐκ τῆς μαθηματικῆς ἐξισώσεως $\Pi = X - \frac{\Pi X}{100}$

Κλιμαξ τρίτη

Ὑπολογισμοῦ τοῦ φόρου μισθωτῶν ὑπηρεσιῶν ἐπὶ ἐτησίων ἀποδοχῶν, ὁσάκις ὁ φόρος δὲν παρακρατεῖται ἐκ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ, ἀλλὰ καταβάλλεται ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου.

Κλιμάκ. μηνιαίων ἀποδοχῶν	Ἀντιστοιχῶν φόρος συντελ. %	Φόρος κλίμακ.	Σύνολον ἐτησίων καταβλ. ἀποδοχῶν	Σύνολον ἐτησίου φόρου
12.000	—	—	12.000	ἀφορολ.
5.820	3,09	180	17.820	180
5.760	4,16	240	23.580	420
5.640	6,38	360	29.220	780
5.520	8,69	480	34.740	1.260
5.400	11,11	600	40.140	1.860
5.160	16,27	840	45.300	2.700
4.920	21,97	1.080	50.220	3.780
4.680	28,20	1.320	54.900	5.100
12.000	25,—	3.000	66.900	8.100
20.750	20,40	4.250	87.650	12.350
40.000	25,—	10.000	127.650	22.350
37.500	33,33	12.500	165.150	34.850
Ὑπερβ.	42,85	—	—	—

Κλιμαξ τετάρτη

Ὑπολογισμοῦ τοῦ φόρου μισθωτῶν ὑπηρεσιῶν ἐπὶ μηνιαίων ἀποδοχῶν, ὁσάκις ὁ φόρος δὲν παρακρατεῖται ἐκ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ, ἀλλὰ καταβάλλεται ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου.

Κλιμάκ. μηνιαίων ἀποδοχῶν	Ἀντιστοιχῶν φόρος συντελ. %	Φόρος κλίμακ.	Σύνολον ἐτησ. καταβλ. ἀποδοχῶν	Σύνολον ἐτησίου φόρου
1.000	—	—	1.000	ἀφορολ.
485	3,09	15	1.485	15
480	4,16	20	1.965	35
470	6,38	30	2.435	65
460	8,69	40	2.895	105
450	11,11	50	3.345	155
430	16,27	70	3.775	225
410	21,97	90	4.185	315
390	28,20	110	4.575	425
1.000	25,—	250	5.575	675
1.729	20,40	354	7.304	1.029
3.333	25,—	833	10.637	1.862
3.124	33,33	1.042	13.761	2.904
Ὑπερβ.	42,85	—	—	

24. ***Ὑπολογισμὸς τοῦ φόρου ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐτησίων ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ.***— Συμφώνως πρὸς προϊσχυούσας διατάξεις, ὁ βαρύνων τὸν μισθωτὸν φόρος ὑπελογίζετο ἐπὶ τῇ βάσει τῶν τριμηνιαίων ἀποδοχῶν αὐτοῦ.

Διὰ τοῦ ἀ.ν. 1620/1950 εἶχε παραχωρηθῇ τὸ δικαίωμα εἰς τοὺς μισθωτούς, τοὺς κτωμένους ἀποδοχὰς ἐκ πλειόνων πηγῶν, ὅπως διὰ τῆς δηλώσεώς των τοῦ τελευταίου τριμήνου προβαίνωσιν εἰς ἐκκαθάρισιν τοῦ βαρύνοντος αὐτοὺς φόρου ἐπὶ τῇ βάσει ἐτησίας φορολογικῆς κλίμακος. Τὸ δικαίωμα τοῦτο ἀνεγνωρίσθη εἰς ὅλους τοὺς μισθωτοὺς διὰ τὰς ἀπὸ 1 Ἰουλίου 1951 καὶ ἐφεξῆς ἀποδοχὰς κατόπιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2561/1953 ν.δ.

Διὰ τοῦ κοινοποιουμένου ν.δ/τος θεσπίζεται ὅτι ἐφεξῆς ***βάσις ὑπολογισμοῦ τοῦ βαρύνοντος τὸν μισθωτὸν φόρου εἶναι αἱ ἐτήσιαι ἀποδοχαὶ*** αὐτοῦ. Ἐκ τούτου ἕπεται ὅτι ἐὰν ἐντὸς τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους ὁ μισθωτὸς ἔλαβεν ἀποδοχὰς μηνῶν ὀλιγωτέρων τῶν δώδεκα, π.χ. ὀκτὼ μηνῶν, κατὰ δὲ τοὺς ὑπολοίπους τέσσαρας μῆνας ἀποδεδειγμένως δὲν ἐργάσθη, τότε οὗτος δικαιοῦται νὰ θεωρήσῃ τὰς ἀποδοχὰς τῶν ὀκτὼ μηνῶν ὡς ἀποδοχὰς ὁλοκλήρου τοῦ ἔτους καὶ νὰ ὑπολογίσῃ τὸν δι' αὐτὰς ἀναλογοῦντα φόρον ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐτησίας φορολογικῆς κλίμακος. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ μισθωτὸς δικαιοῦται, ὑποβάλλων ἀτομικὴν δήλωσιν φορολογίας, νὰ ζητήσῃ νὰ τοῦ ἐπιστραφῇ τὸ τυχὸν ἐπὶ πλέον παρακρατηθὲν ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου καὶ ἀποδοθὲν εἰς τὸ Δημόσιον ποσὸν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν του.

Ἡ τοιαύτη ἀτομικὴ δήλωσις φορολογίας τοῦ μισθωτοῦ δέον νὰ συνοδεύηται ὑπὸ τῶν ἀποδεικτικῶν στοιχείων ὅτι ὁ δηλῶν δὲν εἰργάσθη καθ' ὅλον τὸ ἔτος καὶ νὰ ὑποβάλληται :

α) Εἰς τὸν Οἶκον. Ἔφορον τῆς κατοικίας τοῦ μισθωτοῦ, ὁσάκις αἱ ἀποδοχαὶ τούτου καταβάλλονται ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τοῦ Δημοσίου Ταμείου, παρ' οὗ καὶ παρακρατεῖται ὁ ἀναλογῶν φόρος (περίπτωσις δημοσίων ὑπαλλήλων) καὶ

β) Εἰς τὸν Οἶκον. Ἔφορον τὸν ἁρμόδιον διὰ τὴν παραλαβὴν τῆς δηλώσεως τοῦ ἐργοδότου διὰ τὴν ἀπόδοσιν τοῦ παρακρατηθέντος φόρου ΣΤ' Κατηγορίας εἰς πάσας τὰς λοιπὰς περιπτώσεις. Εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας ἐὰν μὲν ὁ ἐργοδότης ἔχῃ ἀποδώσει εἰς τὸ Δημόσιον ὁλόκληρον τὸν ὑπ' αὐτοῦ παρακρατηθέντα φόρον, θὰ ἐνεργῆται ἐπιστροφὴ τοῦ ἐπὶ πλέον παρακρατηθέντος φόρου ἐπ' ὀνόματι ταύτου καὶ διὰ λογαριασμὸν τοῦ δικαιούχου μισθωτοῦ, ἐὰν δὲ ὁ ἐργοδότης δὲν ἔχῃ ἀποδώσει εἰσέτι ὁλόκληρον τὸ ποσὸν τοῦ παρακρατηθέντος φόρου, θὰ γίνεται ἀνάλογος μείωσις τοῦ φόρου ΣΤ' Κατηγορίας τῆς δηλώσεως τοῦ ἐργοδότου, τοῦ τελευταίου ὑποχρεουμένου νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν μισθωτὸν αὐτοῦ τὸ ἰσόποσον.

25. ***Ὑπολογισμὸς τοῦ παρακρατουμένου ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου φόρου ἐπὶ τῇ βάσει τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν*** τοῦ μισθωτοῦ.— Ὁ ἐργοδότης καταβάλλων καθ' ἕκαστον μῆνα εἰς τὸν μισθωτὸν τὰς ἀποδοχάς του ὀφείλει νὰ παρακρατῇ τὸν ἀναλογοῦντα δι' αὐτὰς φόρον ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀνωτέρω μηνιαίας φορολογικῆς κλίμακος.

Ἐὰν ὁ μισθωτὸς ἐργασθῇ παρὰ τῷ αὐτῷ ἐργοδότῃ καθ' ὅλους τοὺς μῆνας τοῦ ἔτους, ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται νὰ ἀναγράψῃ εἰς τὴν κατὰ μῆνα Ἰούλιον ἐπιδοθησομένην δήλωσιν του τὸ ποσὸν τῶν ἐτησίων ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ καὶ νὰ προβῇ εἰς νέαν ἐκκαθάρισιν τοῦ ἀναλογοῦντος φόρου, τὸν ὁποῖον καὶ θὰ ἀποδώσῃ εἰς τὸ Δημόσιον, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐτησίας κλίμακος. Τοῦτο ἐφαρμόζεται ἰδίᾳ ἀρκετοῦ περὶ ὑπαλλήλων.

Διὰ τοὺς ἐργάτας, λόγῳ τῶν εἰδικῶν συνθη-

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ - ΕΓΓΡΑΦΑ ΑΡΧΩΝ - ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΠΙ ΑΜΟΙΒΩΝ ΕΚ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

(Αϊ διά τοῦ ν.δ. 2901/1954 (ΕΕΔ 13, 833) εἰσελθοῦσαι τροποποιήσεις εἰς τὸν Κώδικα Φ.Κ.Π.)

Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν

Ἐγκυκλ. ὑπ' ἀριθ. 116/Π.15225/1954

Φορολογία ΣΤ' Κατηγορίας

Τὰ μέχρι τοῦδε ἰσχύοντα καθεστῶς εἰς τὴν φορολογίαν ταύτην τροποποιεῖται ὡς πρὸς τὰ ἀκόλουθα σημεῖα:

23. ***Φορολογική κλῖμαξ.*** Ἐπὶ τῶν ἀπὸ 1 Ἰουλίου 1954 καὶ ἐφεξῆς ἀποδοχῶν ὁ φόρος ὑπολογίζεται ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀκολούθου κλίμακος:

Κλῖμαξ πρώτη

Κλιμάκ. μηνιαίας προσόδου	Φορολ. συντελ.	Φόρος κλιμακ.	Σύνολον μηνιαίας προσόδου	Σύνολον μηνιαίου φόρου
12.000	—	—	12.000	ἀφορολόγ.
6.000	3	180	18.000	180
6.000	4	240	24.000	420
6.000	6	360	30.000	780
6.000	8	480	36.000	1.260
6.000	10	600	42.000	1.860
6.000	14	840	48.000	2.700
6.000	18	1.080	54.000	3.780
6.000	22	1.320	60.000	5.100
15.000	20	3.000	75.000	8.100
25.000	17	4.250	100.000	12.350
50.000	20	10.000	150.000	22.350
50.000	25	12.500	200.000	34.850
Ὑπερβάλ.	30	—	—	—

Διὰ τὴν παρακράτησιν ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου τοῦ ἀναλογοῦντος φόρου ἐπὶ τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ γίνεται χρῆσις τῆς κατωτέρω φορολογικῆς κλίμακος:

Κλῖμαξ δευτέρα

Κλιμάκ. μηνιαίας προσόδου	Φορολ. συντελ.	Φόρος κλιμακ.	Σύνολον μηνιαίας προσόδου	Σύνολον μηνιαίου φόρου
1.000	—	—	1.000	ἀφορολόγ.
500	3	15	1.500	15
500	4	20	2.000	35
500	6	30	2.500	65
500	8	40	3.000	105
500	10	50	3.500	155
500	14	70	4.000	225
500	18	90	4.500	315
500	22	110	5.000	425
1.250	20	250	6.250	675
2.083	17	354	8.333	1.029
4.166	20	833	12.499	1.862
4.166	25	1.042	16.665	2.904
Ὑπερβάλ.	30			

Εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ὁ φόρος δὲν παρακρατεῖται ἐκ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ, ἀλλὰ καταβάλλεται ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου, τὸ ποσὸν τοῦ φόρου ἐπαυξάνει, ὡς γνωστόν, τὰς ἀποδοχὰς τοῦ μισθωτοῦ. Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν πράγματι καταβαλλομένων εἰς τὸν μισθωτὸν ἀποδοχῶν καὶ οὐχὶ τῶν προσηυξημένων τοιούτων, ὁ ὑπολογισμὸς τοῦ φόρου ἐνεργεῖται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀκολούθων φορολογικῶν κλιμάκων. Εἰς τὰς κλίμακας ταύτας ὁ ἀντιστοιχῶν φορολογικὸς συντελεστὴς X ἀναγράφεται κατὰ προσέγγισιν ἑκατοστοῦ καὶ ἐξευρίσκεται ἐκ τοῦ μαθηματικοῦ τύπου $X = \frac{100\Pi}{100-\Pi}$ ὅπου «Π» παριστᾷ τὸν νόμιμον φορολο-

ποιικῶν, ἐγχωρίων προϊόντων, εἰδῶν νομῆς, μπαχαρικῶν καὶ ἀλεύρων, τῶν εὑρισκομένων εἰς τὴν περιοχὴν Ἀθηνῶν καὶ περιχώρων, ὅπου τῆς ἀπὸ 9 Ἰουνίου 1939 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀναφέρεται ἡ λέξις «ὑπάλληλος», ὡς τοιοῦτος νοεῖται ὁ μισθωτὸς ὁ ἀπασχολούμενος εἰς τὰ καταστήματα χονδρικῆς πωλήσεως εἰς οἱασδήποτε φύσεως ἐργασίαν, ὡς εἰς τὴν ζύγωσιν, φορτοεκφόρτωσιν, διανομήν, ταξινόμησιν, τοποθέτησιν εἰς ἀποθήκας, πώλησιν κλπ. τῶν εἰδῶν τῶν πωλουμένων παρὰ τῶν καταστημάτων χονδρικῆς πωλήσεως ἐδωδίμων, ἀποικιακῶν κλπ., συμφωνουμένου ὅτι οἱ εἰς τὴν παροῦσαν ἐπαγόμενοι μισθωτοὶ χαρακτηρίζονται ὡς πρὸς τὴν σχέσιν ἐργασίας ὡς ὑπάλληλοι.

Βοηθοὶ φορτηγῶν αὐτοκινήτων: Κατὰ τὸ ἄρθρον 9 τῆς ἀπὸ 28 Ἰουλίου 1945 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας (ΕΕΔ 11, 327) οἱ βοηθοὶ φορτηγῶν αὐτοκινήτων ἐν περιπτώσει λύσεως τῆς μετὰ ἐργοδότου σχέσεως ἐργασίας ἀπολαμβάνουν τῶν ὑπὸ τῆς κειμένης νομοθεσίας θεσπιζομένων ὑπὲρ τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων εὐεργετημάτων.

Ἡ συλλογικὴ αὕτη σύμβασις ἐργασίας διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 10022/790/1952 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (ΕΕΔ 11, 396) ἔχει κηρυχθῇ ὑποχρεωτικὴ καὶ διὰ τοὺς ἰδιοκτήτας καὶ βοηθοὺς φορτηγῶν αὐτοκινήτων ἰδιωτικῆς χρήσεως πάσης τῆς χώρας, ἐξαιρέσει τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 22765/1807/1952 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (ΕΕΔ 11, 882) περὶ συμπληρώσεως τῆς ἄνω ἀποφάσεως ἐκηρύχθη ὑποχρεωτικὴ διὰ πάντας τοὺς ἰδιοκτήτας καὶ βοηθοὺς φορτηγῶν αὐτοκινήτων ἰδιωτικῆς χρήσεως πάσης τῆς χώρας, καταργουμένης τῆς ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 10022/790/1952 ἐξαιρέσεως (6).

(6) Περὶ τοῦ χαρακτηρισμοῦ τοῦ βοηθοῦ φορτηγοῦ αὐτοκινήτου ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου βλέπε Πρωτ/κεῖου Ἀθηνῶν 5280/1948, ΕΕΔ 7, 554.

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

2908/1954 ΝΟΜΟΘ. ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί τροποποιήσεως τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1536/1950 Α. Νόμου περί ἐντάξεως τοῦ προσωπικοῦ τῆς Συμβατικῆς 'Εταιρίας Cable and Wireless εἰς τὴν ἱεραρχίαν τοῦ προσωπικοῦ τοῦ 'Οργανισμοῦ Τηλεπικοινωνιῶν 'Ελλάδος».

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 155 τῆς 22 'Ιουλίου 1954)

"Εχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 35 τοῦ Συντάγματος καὶ τὴν ἀπὸ 1 'Ιουλίου 1954 σύμφωνον γνώμην τῆς κατὰ τὴν παράγραφον 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 85 Εἰδικῆς 'Επιτροπῆς ἐκ Βουλευτῶν, προτάσει τοῦ 'Ημετέρου 'Υπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

"Αρθρον 1

'Η δευτέρα παράγραφος τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ἀ.ν. 1536 τοῦ 1950 «περὶ ἐντάξεως τοῦ προσωπικοῦ τῆς Συμβατικῆς 'Εταιρίας Cable and Wireless εἰς τὴν ἱεραρχίαν τοῦ προσωπικοῦ τοῦ 'Οργανισμοῦ Τηλεπικοινωνιῶν 'Ελλάδος» ἀντικαθίσταται, ἀφ' ἧς ἰσχυσεν, ὡς ἀκολούθως:

«Αἱ διὰ τὴν ἀναδρομικὴν ἐγγραφὴν ὀφειλόμεναι εἰς τὸ ἄνω Ταμεῖον 'Ασφαλίσεως εἰσφοραὶ καταβάλλονται ἐντὸς δεκαετίας κατὰ τὸ 1/3 ὑπὸ τῆς Cable and Wireless, κατὰ τὸ 1/3 ὑπὸ τοῦ 'Οργανισμοῦ Τηλεπικοινωνιῶν 'Ελλάδος καὶ κατὰ τὸ 1/3 ὑπὸ τοῦ ἀσφαλιζομένου προσωπικοῦ».

"Αρθρον 2

'Η ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν 'Εφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

"Εν 'Αθήναις τῇ 17 'Ιουλίου 1954

—

ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί καθορισμοῦ ποσοστοῦ πρὸς χαρακτηρισμὸν τῶν ἀπολύσεων μισθωτῶν ὡς ὁμαδικῶν.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 166 τῆς 30 'Ιουλίου 1954)

"Εχοντες ὑπ' ὄψιν: Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 § 2 τοῦ ν.δ. 2511/1953 «περὶ ἐλέγχου ὁμαδικῶν ἀπολύσεων» (*), ὡς καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 3188/1954 γνώμην τοῦ Συμβουλίου τῆς 'Επικρατείας, προτάσει τοῦ 'Ημετέρου ἐπὶ τῆς 'Εργασίας 'Υπουργοῦ, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

"Αρθρον μόνον

Τὸ ὁμαδικὸν ποσοστὸν χαρακτηρισμοῦ τῶν ἀπολύσεων μισθωτῶν ὡς ὁμαδικῶν ὁρίζεται διὰ τὸ τρίτον ἑξάμηνον ἰσχύος τοῦ ν.δ. 2511/1953 «περὶ ἐλέγχου ὁμαδικῶν ἀπολύσεων» εἰς 6 ο/ο ἐπὶ τοῦ εἰς τὴν ἀρχὴν ἑκάστου μηνὸς ἀπασχολουμένου προσωπικοῦ ἑκάστης ἐπιχειρήσεως.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς 'Εργασίας 'Υπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

"Εν 'Αθήναις τῇ 17 'Ιουλίου 1954

(*) ΕΕΔ 13, σελ. 910.

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

33496/1368/1954 'Απόφ. 'Υπουργῶν 'Εμπορικῆς Ναυτιλίας καὶ Οἰκονομικῶν

Περὶ αὐξήσεως συντάξεων συνταξιούχων Οἴκου Ναύτου.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 135 τῆς 5 'Ιουλίου 1954)

"Εχοντες ὑπ' ὄψιν:

1. Τὰς διατάξεις τοῦ ἀ.ν. 806/1936 περὶ προστασίας φυματικῶν, καρδιοπαθῶν καὶ ἐξ ἀδενοπαθείας πασχόντων Ε.Θ.

2. Τὸ ἄρθρον 7 § 1 τοῦ ν. 161/1943 (κυρωθέντος διὰ 310/1946 Π.Υ.Σ.).

3. Τὸν νόμον 19/1944.

4. Τὴν ὑπ' ἀριθ. 12348/1954 ἀπόφασιν τῆς Νομισματικῆς 'Επιτροπῆς καὶ

5. Τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3824/31.5.1954 ἀναφορᾶς Οἴκου Ναύτου ὑποβληθὲν ἡμῖν πρὸς ἔγκρισιν ἀπόσπασμα πρακτικῶν τῆς ὑπ' ἀριθ. 1887/28.5.1954 συνεδριάσεως τῆς Διοικητικῆς 'Επιτροπῆς Οἴκου Ναύτου (Δ.Ε.Ο.Ν.), ἀποφασίζομεν:

Αὐξάνομεν ἀπὸ 1ης Φεβρουαρίου 1954 τὰς ὑπὸ τοῦ Οἴκου Ναύτου καταβαλλομένας σήμερον συντάξεις μετὰ τῶν πάσης φύσεως συνταξιοδοτικῶν ἐπιδομάτων εἰς τοὺς ἐν γένει συνταξιούχους αὐτοῦ καὶ τὰς οἰκογενείας τῶν ἀποβιωσάντων συνταξιούχων κατὰ ποσοστὸν εἴκοσι πέντε τοῖς ἑκατὸν (25 ο/ο), συμψηφιζομένου εἰς τὴν ἀνωτέρω αὔξησιν τοῦ χορηγηθέντος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 47242/1718/28.9.1953 ἀποφάσεως ἡμῶν ἐπιδόματος ἀκριβείας βίου.

'Εν 'Αθήναις τῇ 25 'Ιουνίου 1954

—

51406/1954 'Απόφ. 'Υπουργῶν 'Εργασίας καὶ Οἰκονομικῶν

Περὶ χορηγήσεως ἐπιδόματος ἀεροθεραπείας εἰς συνταξιούχους Νομικῶν Προσώπων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 136 τῆς 7 'Ιουλίου 1954)

"Εχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19/1944 ν., 2) τὰς κρατούσας οἰκονομικὰς συνθήκας, ἀποφασίζομεν:

Τὴν χορήγησιν παρὰ τῶν 'Οργανισμῶν Κοινωνικῆς 'Ασφαλίσεως ἀριμοδιότητος τοῦ 'Υπουργείου 'Εργασίας (πλὴν τοῦ Ι.Κ.Α.) εἰς τοὺς λόγῳ φυματιώσεως τῶν πνευμόνων ἢ ἑτέρων ὀργάνων συνταξιούχους καὶ βοηθηματούχους (τύπου συντάξεως) καὶ εἰς τοὺς λόγῳ φυματιώσεως ἐπιδοματούχους ἑκτάκτου ἐφ' ἅπαξ βοηθήματος ἀεροθεραπείας διὰ τὴν θερινὴν περίοδον τοῦ τρέχοντος ἔτους 1954 ἐκ δραχμῶν πεντακοσίων (500).

Εἰς ἣν περίπτωσιν προβλέπεται εἰδικῶς ὑπὸ τῶν καταστατικῶν διατάξεων ὀργανισμοῦ τινος ἡ χορήγησις ὡς ἐπιδόματος ἀεροθεραπείας ποσοῦ μεγαλυτέρου τοῦ διὰ τῆς παρούσης ὁριζομένου θὰ παρέχεται μόνον τὸ διὰ τῆς παρούσης ὁριζομένου ποσόν.

κών, ὑφ' ἃς ἐνεργεῖται ἡ μισθοδοσία των, ἐγκρίνομεν, ὅπως οἱ ἐργοδόται των ἀποδίδωσιν εἰς τὸ Δημόσιον τὸν διὰ τῶν οἰκείων μισθοδοτικῶν καταστάσεων ἐπὶ τῇ βάσει τῆς μηνιαίας κλίμακος παρακρατηθέντα φόρον χωρὶς νὰ παρίσταται ἀνάγκη ἐκκαθαρίσεως τῶν ἐτησίων ἡμερομισθίων των καὶ ὑπολογισμοῦ τοῦ ἀναλογοῦντος φόρου ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐτησίας κλίμακος.

Εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ὁ μισθωτὸς ἐργασθῇ παρ' ὡρισμένῳ ἐργοδότῃ ἐπὶ μῆνας ὀλιγωτέρους τῶν δώδεκα, ὁ ἐν λόγῳ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται νὰ ἀποδώσῃ εἰς τὸ Δημόσιον τὸν παρ' αὐτοῦ παρακρατηθέντα κατὰ μῆνα φόρον, χωρὶς νὰ δύναται κατ' ἀρχὴν νὰ προβῇ εἰς ἐκκαθάρισιν τοῦ βαρύνοντος τὸν μισθωτὸν φόρου ἐπὶ τῇ βάσει ἐτησίας φορολογικῆς κλίμακος. Τοῦτο διότι ὁ ἐργοδότης δὲν δύναται, κατὰ κανόνα, νὰ γνωρίζῃ ἐὰν ὁ ὑπάλληλος ἢ ὁ ἐργάτης του εἰργάσθησαν ἢ ὄχι καθ' ὃ διάστημα δὲν ἀπησχολοῦντο παρ' αὐτῷ. Ἐξαιρετικῶς καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ὁ ἐργοδότης δύναται νὰ προβῇ εἰς ἐκκαθάρισιν τοῦ βαρύνοντος τὸν μισθωτὸν φόρου ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐτησίας κλίμακος, καίτοι αἱ ἀποδοχαὶ τοῦ μισθωτοῦ του ἀναφέρονται εἰς μῆνας ὀλιγωτέρους τῶν δώδεκα εἰς περίπτωσιν στρατεύσεως ἢ ἀσθενείας τοῦ μισθωτοῦ. Διότι εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας ὁ ἐργοδότης δύναται νὰ γνωρίζῃ ἀσφαλῶς ὅτι ὁ μισθωτὸς καθ' ὡρισμένον διάστημα, καθ' ὃ δὲν ἀπησχολεῖτο παρ' αὐτῷ, εὑρίσκετο τῷ ὄντι ἐκτὸς ὑπηρεσίας μὴ μισθοδοτηθεὶς παρ' ἄλλου ἐργοδότου.

26. *Ἐπίδοσις προσωρινῆς δηλώσεως διὰ τὴν κατὰ τὸ οἰκον. ἔτος 1954/1955 προσωρινὴν βεβαίωσιν τοῦ φόρου.*—Ἐξαιρετικῶς κατὰ τὸ οἰκον. ἔτος 1954/1955 καὶ διὰ τοὺς ἐν τῇ Εἰσηγητικῇ Ἐκθέσει ἐκτιθεμένους λόγους ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ ν.δ. 2561/1953 προσωρινὴ βεβαίωσις θὰ ἐνεργηθῇ ἐπὶ τῇ βάσει δηλώσεως τοῦ ἐργοδότου περὶ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ του κατὰ τὸν μῆνα Ἰούλιον 1954 καὶ τοῦ ἀναλογοῦντος φόρου καὶ τελῶν χαρτοσήμου, ἐπιδοθησομένης μέχρι τῆς 31 Αὐγούστου 1954. Τὸ προσωρινῶς βεβαιωτέον ποσὸν φόρου καὶ τελῶν χαρτοσήμου θὰ ἀνέρχεται εἰς τὸ θαλάσιον τῶν ποσῶν τῆς τοιαύτης δηλώσεως, ἀντιπροσωπεῦον τὰ 75 ο/ο τῶν προβλεπομένων, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν στοιχείων τοῦ μηνὸς Ἰουλίου, ἐτησίων ποσῶν φόρου καὶ τελῶν χαρτοσήμου.

Εἰς περίπτωσιν μὴ ἐπιδόσεως ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου δηλώσεως περὶ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ του κατὰ τὸν μῆνα Ἰούλιον 1954 καὶ τοῦ ἀναλογοῦντος φόρου ΣΤ' κατηγορίας καὶ τελῶν χαρτοσήμου, ἡ κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ ν.δ. 2561/1953 προσωρινὴ βεβαίωσις θὰ ἐνεργηθῇ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐγγραφῆς (βάσει δηλώσεως ἢ φύλλου ἐλέγχου ὁριστικοποιηθέντος κλπ.) τῆς ἀφορώσης εἰς τὰς ἀποδοχὰς τοῦ προηγουμένου οἰκον. ἔτους. Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην θὰ καταλογίζεται εἰς τὸν ὑπόχρεων ἐργοδότην καὶ πρόστιμον ἴσον πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ ν.δ. 632/1948 προβλεπομένην προσαύξησιν λόγῳ παραλείψεως ἐπιδόσεως δηλώσεως (100 ο/ο τοῦ φόρου). Τὸ πρόστιμον θὰ ὑπολογισθῇ ἐπὶ τοῦ προσωρινῶς βεβαιωτέου ποσοῦ βάσει τῆς ἐγγραφῆς διὰ τὰς ἀποδοχὰς τοῦ οἰκον. ἔτους 1953/1954. Τῆς ἐγγραφῆς ταύτης θὰ γίνεται χρῆσις, διὰ τὴν προσωρινὴν βεβαίωσιν, καὶ εἰς περίπτωσιν ἐπιδόσεως ἀνειλικρινοῦς δηλώσεως διὰ τὰς ἀποδοχὰς τοῦ μηνὸς Ἰουλίου 1954. Εἰς τοιαύτην περίπτωσιν θὰ καταλογίζηται εἰς τὸν ὑπόχρεων πρόστιμον ἴσον πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ ν.δ. 632/1948 προβλεπομένην προσαύξησιν ἀνακριβείας. Εἰς τὸ μέτρον τοῦτο δέον νὰ καταφεύγετε εἰς ἐξαιρετικὰς μόνον περιπτώσεις καὶ δὴ ὅσάκις καθίσταται πρόδηλος ἡ ἀνακρίβεια τῆς ἐπιδοθείσης προσωρινῆς δηλώσεως, ἐν ἀντιπαραβολῇ πρὸς τὴν ἐτησίαν ὁριστικὴν δήλωσιν διὰ τὰς ἀποδοχὰς τοῦ οἰκον. ἔτους 1953—1954 καὶ μετ' ἐκτίμησιν τῶν ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου ἐπικαλουμένων στοιχείων.

27. *Ὑπολογισμὸς τοῦ παρακρατητέου φόρου ἐπὶ προσθέτων ἀποζημιώσεων.*—Ὡς ἔχομεν ἀποφανθῇ καὶ προηγουμένως, εἰς ἃς περιπτώσεις αἱ πρόσθετοι ἀποζημιώσεις τῶν μισθωτῶν καταβάλλονται ὁμοῦ μετὰ τοῦ κυρίως, ἤτοι διὰ τῆς αὐτῆς μισθοδοτικῆς καταστάσεως, ὁ ὑπολογισμὸς τοῦ φόρου θὰ γίνηται ἐπὶ τοῦ ἀθροίσματος μισθοῦ καὶ προσθέτου ἀποζημιώσεως, κατὰ τὰ κεκανονισμένα.

Εἰς ἃς ὅμως περιπτώσεις αἱ πρόσθετοι ἀποζημιώσεις καταβάλλονται δι' ἰδιαιτέρας μισθοδοτικῆς καταστάσεως ἢ καταβάλλονται ὑπὸ ἑτέρας Ὑπηρεσίας (Ἐπιτροπαί, Συμβούλια, Μετοχικὰ Ταμεῖα διὰ τὰ ὑπ' αὐτῶν καταβαλλόμενα μερίσματα), παρὰ τῆς ὁποίας καὶ συντάσσονται αἱ οἰκεῖαι καταστάσεις ἀποζημιώσεως, ὁ φόρος ὑπολογίζεται ἐπὶ τῇ βάσει τῆς οἰκείας κλίμακος, *ἀλλ' ἄνευ ἐκπτώσεως ἀφορολογήτου ὁρίου, διότι τοῦτο λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν κατὰ τὴν παρακράτησιν τοῦ φόρου ἐκ τῶν κυρίως ἀποδοχῶν ἢ συντάξεων τοῦ ὑποχρέου.*

Τοῦτο σημαίνει ὅτι κατόπιν τῆς διὰ τοῦ κοινοποιουμένου νομοῦ, διατάγματος θεσπισθείσης νέας φορολογικῆς κλίμακος ἐπὶ ἀποζημιώσεων μέχρι 1500 δραχμῶν ὁ φόρος ὑπολογίζεται πρὸς 3 ο/ο (ἤτοι ἐπὶ τὸν συντελεστὴν τοῦ πρώτου φορολογητέου κλιμακίου) καὶ οὐχὶ πρὸς 1 ο/ο ὡς μέχρι τοῦδε, ἐπὶ δὲ τῶν πέραν τοῦ ποσοῦ τούτου ἀποζημιώσεων ἐφαρμόζονται οἱ συντελεσταὶ οἱ προβλεπόμενοι ὑπὸ τῆς κλίμακος ταύτης.

Ἡ λύσις αὕτη ἐγένετο δεκτὴ ὑπὸ τῆς Διοικήσεως, διότι εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας δὲν εἶναι γνωστὸν τὸ σύνολον τῶν ἀποδοχῶν τοῦ δικαιούχου διὰ τὸν ἀκριβῆ ὑπολογισμὸν τοῦ φόρου καὶ διότι τελικῶς ἡ φορολογικὴ ὑποχρέωσις τοῦ μισθωτοῦ θὰ τακτοποιηθῇ διὰ τῆς κατὰ μῆνα Ἰούλιον ἐπιδοθησομένης ἀτομικῆς αὐτοῦ δηλώσεως.

α) Ὑπηρεσία μέχρις ἑνὸς ἔτους

		Δραχ.
1.	Ἄγαμος	725
2.	Ἔγγαμος ἄνευ τέκνων	775
3.	» μεθ' ἑνὸς τέκνου	800
4.	» μετὰ δύο τέκνων	825
5.	» μετὰ τριῶν τέκνων	850

β) Ὑπηρεσία 1—2 ἐτῶν.

1.	Ἄγαμος	825
2.	Ἔγγαμος ἄνευ τέκνων	875
3.	» μεθ' ἑνὸς τέκνου	890
4.	» μετὰ δύο τέκνων	930
5.	» μετὰ τριῶν τέκνων	950

γ) Ὑπηρεσία 2—4 ἐτῶν.

1.	Ἄγαμος	845
2.	Ἔγγαμος ἄνευ τέκνων	895
3.	» μεθ' ἑνὸς τέκνου	920
4.	» μετὰ δύο τέκνων	945
5.	» μετὰ τριῶν τέκνων	965

δ) Ὑπηρεσία 4—6 ἐτῶν

1.	Ἄγαμος	855
2.	Ἔγγαμος ἄνευ τέκνων	905
3.	» μεθ' ἑνὸς τέκνου	925
4.	» μετὰ δύο τέκνων	945
5.	» μετὰ τριῶν τέκνων	965

ε) Ὑπηρεσία 6—8 ἐτῶν.

1.	Ἄγαμος	935
2.	Ἔγγαμος ἄνευ τέκνων	965
3.	» μεθ' ἑνὸς τέκνου	985
4.	» μετὰ δύο τέκνων	1005
5.	» μετὰ τριῶν τέκνων	1025

στ) Ὑπηρεσία 8—10 ἐτῶν.

1.	Ἄγαμος	985
2.	Ἔγγαμος ἄνευ τέκνων	1025
3.	» μεθ' ἑνὸς τέκνου	1045
4.	» μετὰ δύο τέκνων	1065
5.	» μετὰ τριῶν τέκνων	1085

ζ) Ὑπηρεσία 10—12 ἐτῶν.

1.	Ἄγαμος	1045
2.	Ἔγγαμος ἄνευ τέκνων	1085
3.	» μεθ' ἑνὸς τέκνου	1105
4.	» μετὰ δύο τέκνων	1130
5.	» μετὰ τριῶν τέκνων	1145

η) Ὑπηρεσία 12—14 ἐτῶν.

1.	Ἄγαμος	1105
2.	Ἔγγαμος ἄνευ τέκνων	1145
3.	» μεθ' ἑνὸς τέκνου	1160
4.	» μετὰ δύο τέκνων	1180
5.	» μετὰ τριῶν τέκνων	1195

θ) Ὑπηρεσία 14—16 ἐτῶν.

1.	Ἄγαμος	1160
2.	Ἔγγαμος ἄνευ τέκνων	1195
3.	» μεθ' ἑνὸς τέκνου	1210
4.	» μετὰ δύο τέκνων	1230
5.	» μετὰ τριῶν τέκνων	1245

ι) Ὑπηρεσία 16—18 ἐτῶν.

1.	Ἄγαμος	1210
2.	Ἔγγαμος ἄνευ τέκνων	1245
3.	» μεθ' ἑνὸς τέκνου	1265
4.	» μετὰ δύο τέκνων	1280
5.	» μετὰ τριῶν τέκνων	1295

ια) Ὑπηρεσία 18—20 ἐτῶν.

1.	Ἄγαμος	1245
2.	Ἔγγαμος ἄνευ τέκνων	1280
3.	» μεθ' ἑνὸς τέκνου	1295
4.	» μετὰ δύο τέκνων	1310
5.	» μετὰ τριῶν τέκνων	1320

Ἀπὸ ὑπηρεσίας εἴκοσιν ἐτῶν καὶ ἄνω προστίθενται δραχμαὶ τριάκοντα (30) δι' ἕκαστον ἔτος ὑπηρεσίας ὑπὲρ τὴν εἰκοσαετίαν καὶ μέχρι τριάκοντα (30) ἐτῶν.

Β'. Θήλεις

		Δραχ.
1.	Μαθητευόμεναι ἡλικίας 14—15 ἐτῶν	370
	» » 16—17 »	430

Μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ 17ου ἔτους τῆς ἡλικίας των ἡ ἐργαζομένη θεωρεῖται ὑπάλληλος, ἡ δὲ μισθοδοσία της καθορίζεται ἀναλόγως τῶν παρὰ τῷ αὐτῷ ἢ παρὰ διαφόροις ἐργοδόταις ἐτῶν ὁμοειδοῦς ὑπηρεσίας, ταύτης ὑπολογιζομένης ἀπὸ τοῦ 7ου ἔτους.

			Δραχ.
2.	Ὑπηρεσία ἑνὸς ἔτους		655
3.	»	1—2 ἐτῶν	725
4.	»	2—4 »	745
5.	»	4—6 »	745
6.	»	6—8 »	745
7.	»	8—10 »	880
8.	»	10—12 »	923
9.	»	12—14 »	965
10.	»	14—16 »	1005
11.	»	16—18 »	1045
12.	»	18—20 »	1090
13.	»	21 »	1110
14.	»	22 »	1130
15.	»	23 »	1145
16.	»	24 »	1160
17.	»	25 »	1180
18.	»	26 »	1195
19.	»	27 »	1215
20.	»	28 »	1230
21.	»	29 »	1245
22.	»	30 »	1265

ΙΙ. Ταμίαι

Αἱ ἀποδοχαὶ τῶν ὑπαλλήλων ταμιῶν καθορίζονται ὡς οἱ ἀνωτέρω πίνακες, προσαυξημένοι διὰ ταμειακοῦ ἐπιδόματος 40 δραχμῶν κατὰ μῆνα διὰ καταστήματα ἀπασχολοῦντα μέχρι τριῶν ὑπαλλήλων καὶ 60 δραχμῶν μηνιαίως διὰ καταστήματα ἀπασχολοῦντα ἄνω τῶν τριῶν ὑπαλλήλων, μὴ περιλαμβανομένων εἰς τούτους καὶ τῶν ταμιῶν.

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου 1954.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 25 Ἰουνίου 1954

—

27289/9/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τῶν ζαχαροπλαστείων Ἀθηνῶν καὶ Προαστείων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 189 τῆς 9 Ἰουλίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ν.δ. 2510/1953. 2) Τὴν ὑπογραφεῖσαν ἀπὸ 19 Ἀπριλίου 1953 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας μεταξὺ τῶν ἐν προκειμένῳ ἐνδιαφερομένων ἑκατέρωθεν ὀργανώσεων, δι' ἧς ρυθμίζονται ὡς κάτωθι τὰ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐν τῇ συμβάσει ταύτῃ ἀναφερομένων μισθωτῶν. 3) Τὴν ὅλως ἐξαιρετικὴν ἀνάγκην διὰ τὴν ἄμεσον ἰσχὺν καὶ ἐφαρμογὴν τῆς ἐν λόγῳ συμβάσεως πρὸς ἄρσιν τῶν ἐκ τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς ἀμφισβητήσεων καὶ ἐκκρεμοτήτων μέχρι νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ τρόπου θέσεως εἰς ἐφαρμογὴν τῶν ὑπογραφομένων συλλογικῶν συμ-

Τοῦ κατά τά ἀνωτέρω βοηθήματος ἀεροθεραπείας δικαιοῦνται οἱ μέν λόγῳ φυματιώσεως συνταξιοῦχοι ἢ βοηθηματοῦχοι (τύπου συντάξεως), ἐφ' ὅσον ἡ ἔναρξις συνταξιοδοτήσεώς των ἐμπίπτει εἰς τό μέχρι τῆς 31ης Ἰουλίου ἐ.ἔ. χρονικόν διάστημα, οἱ δέ ἐπιδοτούμενοι λόγῳ φυματιώσεως ἐφ' ὅσον ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης ἔτυχον ἐπιδόματος κατά τό ἀπό 16 Ἰουνίου μέχρι τῆς 31ης Ἰουλίου ἐ.ἔ. χρονικόν διάστημα καί ἐφ' ὅσον ὁ ἠσφαλισμένος (ἠσφαλισμένη) ἐξακολουθεῖ νά ἀπέχῃ τῆς ἐργασίας λόγῳ ἀνικανότητος κατά τόν χρόνον τῆς ἐνάρξεως καταβολῆς τοῦ βοηθήματος. Δέν δικαιοῦνται τοῦ βοηθήματος οἱ ἐπιδοματοῦχοι λόγῳ φυματιώσεως οἱ τυχόντες τοιούτου ἐκ τῆς ἰδιότητος των ὡς συνταξιούχων.

Προκειμένου περί συνταξιούχων τυγχανόντων συντάξεως ἐκ πλειόνων ὑποχρεώσεων, κατά τήν παροῦσαν, Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, τό διά τῆς παρούσης παρεχόμενον βοήθημα βαρύνει κατ' ἰσομοιρίαν τούς Ὀργανισμούς τούτους. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ καταβολή εἰς τόν δικαιοῦχον ὅλου τοῦ βοηθήματος ἐνεργεῖται ἀμέσως παρά τοῦ παρέχοντος τήν μεγαλυτέραν κατά ποσόν σύνταξιν ἢ βοήθημα Ὀργανισμοῦ, δικαιουμένου τούτου νά ἀναζητήσῃ παρά τῶν λοιπῶν συνταξιοδοτικῶν ὀργανισμῶν τά κατ' ἐφαρμογήν τῆς παρούσης ἀναλογοῦντα καί βαρύνοντα τούτους ποσά.

Συνταξιοῦχοι ἢ βοηθηματοῦχοι λόγῳ φυματιώσεως τοῦ Ι.Κ.Α., τυγχάνοντες συνταξιοῦχοι καί ἑτέρων ἀσφαλιστικῶν ὀργανισμῶν, δικαιοῦνται τοῦ ἐν λόγῳ βοηθήματος παρά τῶν ἑτέρων ὀργανισμῶν, καθ' ὅσον ἐξαιρεῖται διά τῆς παρούσης τό Ι.Κ.Α. τῆς ὑποχρεώσεως πρός καταβολήν τοιούτου ἐπιδόματος.

Δέν δικαιοῦνται τοῦ κατά τ' ἀνωτέρω βοηθήματος ἀεροθεραπείας οἱ κατά τήν 15ην Ἰουλίου 1954 νοσηλευόμενοι εἰς σανατόρια ἢ ἀναρρωτήρια φυματικοί συνταξιοῦχοι ἢ βοηθηματοῦχοι (τύπου συντάξεως καί ἐπιδοματοῦχοι), ἐφ' ὅσον αἱ δαπάναι τῆς ὡς ἄνω νοσηλείας καταβάλλονται ὑπό Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως ἢ παρέχονται αὐταῖς ὑπό τούτων ὁπωσδήποτε ἔξοδα ἐνοικίου ἢ ἐν γένει ἔξοδα διαμονῆς εἰς ἕξοχάς.

Ἡ καταβολή τοῦ ὡς ἄνω βοηθήματος ἄρχεται ἀπό τῆς 25ης Ἰουνίου 1954, θέλει δέ διαρκέσει μέχρι τῆς 30ῆς Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ. Προκειμένου περί τῶν λόγῳ φυματιώσεως καθιστημένων συνταξιούχων μετά τήν 30ήν Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ., ὅν ἡ ἔναρξις συνταξιοδοτήσεως ἀνατρέχει εἰς τό πρό τῆς 31ης Ἰουλίου ἐ.ἔ. διάστημα, ἡ καταβολή τοῦ ἐπιδόματος τῆς παρούσης ἐνεργεῖται ἐντός προθεσμίας 30 ἡμερῶν ἀπό τῆς κοινοποιήσεως τῆς περί συνταξιοδοτήσεως ἀποφάσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Ἰουνίου 1954

—

26121/1954 Ἀποφ. πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς

Περί ἐγκρίσεως τῶν οἰκονομικῶν ὅρων τῆς κατωτέρω ἀναφερομένης συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 135 τῆς 8 Ἰουλίου 1954)

Ἡ διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 267/1953 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου συσταθεῖσα πενταμελής ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπή.

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τάς διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 267/1953 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, κυρωθείσης διά τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2415/1953 Νομ. Δ/τος, σχετικήν πρότασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καί 2) Τήν ἀπό 24 Μαΐου 1954 ὑπογραφεῖσαν συλλογικήν σύμβασιν ἐργασίας πληρωμάτων ποταμοπλοίων, ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν, ὅπως ὁ ἐξ ἡμῶν Ὑπουργός Ἐργασίας, βάσει τῆς ὑπό τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ν.δ. 2510/1953 παρεχομένης αὐτῷ ἐξουσιοδοτήσεως καθορίσῃ δι' ἀποφάσεώς του τά τῆς ἀμοιβῆς τῶν ὡς ἄνω μισθωτῶν, ὡς ἐν τῇ οἰκείᾳ ὡς ἄνω συλλογικῇ συμβάσει ὁρίζεται.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Ἰουνίου 1954

—

27378/2/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περί καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ πωλήσεως καί ταμιῶν ἐμπορικῶν καταστημάτων καί πρατηρίων ἐν γένει Καλαμῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 139 τῆς 9 Ἰουλίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1. Τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ν.δ. 2510/1953.

2. Τήν ὑπογραφεῖσαν ἀπό 5.5.1954 συλλογικήν σύμβασιν ἐργασίας μεταξύ τῶν ἐν προκειμένῳ ἐνδιαφερομένων ἑκατέρωθεν ὀργανώσεων, δι' ἧς ρυθμίζονται, ὡς κάτωθι, τά τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐν τῇ συμβάσει ταύτῃ ἀναφερομένων μισθωτῶν.

3. Τήν ὅλως ἐξαιρετικήν ἀνάγκην διά τήν ἄμεσον ἰσχύν καί ἐφαρμογήν τῆς ἐν λόγῳ συμβάσεως πρός ἄρσιν τῶν ἐκ τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς ἀμφισβητήσεων καί ἐκκρεμοτήτων μέχρι νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ τρόπου θέσεως εἰς ἐφαρμογήν τῶν ὑπογραφομένων συλλογικῶν συμβάσεων.

4. Σχετικήν ἐγκριτικήν ἀπόφασιν τῆς πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς, ὑπ' ἀριθ. 24813/1954, ἀποφασίζομεν:

Καθορίζομεν τά κατώτατα ὅρια ἡμερομισθίων τοῦ προσωπικοῦ πωλήσεως καί ταμιῶν ἐμπορικῶν καταστημάτων ἐν γένει καί πρατηρίων πάσης φύσεως, πόλεως Καλαμῶν, εἰς νέας δραχμάς, ὡς ἀκολούθως:

I. Ἀποδοχαί πωλητῶν

Α'. Ἄρρενες

		Δραχ.
1. Μαθητευόμενοι ἡλικίας	14—15 ἐτῶν	400
»	» 16—17 »	450
»	» 18—19 »	550

2. Ὑπάλληλοι πωληταί.

Ὡς τοιοῦτοι θεωροῦνται οἱ συμπληρώσαντες τό 19ον ἔτος τῆς ἡλικίας των, ἡ δέ μισθοδοσία των καθορίζεται ὡς ἀκολούθως, ἀναλόγως τῶν ἐτῶν τῆς παρά τῷ αὐτῷ ἢ παρά διαφόροις ἐργοδόταις ὁμοειδοῦς ὑπηρεσίας των, ὑπολογιζομένης ἀπό τῆς συμπληρώσεως τοῦ 19ου ἔτους τῆς ἡλικίας των καί βεβαιουμένης διά σχετικῆς βεβαιώσεως τῶν οἰκείων ἐργοδοτῶν.

βάσεως πρὸς ἄρσιν τῶν ἐκ τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς ἀμφισβητήσεων καὶ ἐκκρεμοτήτων μέχρι νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ τρόπου θέσεως εἰς ἐφαρμογὴν τῶν ὑπογραφομένων συλλογικῶν συμβάσεων.

4. Σχετικὴν ἐγκριτικὴν ἀπόφασιν τῆς πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς, ὑπ' ἀριθ. 28111/1954, ἀποφασίζομεν:

Προσαυξάνομεν τοὺς μισθοὺς καὶ τὰ ἡμερομίσθια, τὰ καταβαλλόμενα τὴν 9.4.1953 εἰς τοὺς ἐργατοϋπαλλήλους χάρτου καὶ γραφικῶν τεχνῶν τῶν χαρτεμπορικῶν ἐπιχειρήσεων, κατὰ 30 ο/ο διὰ τοὺς μισθοὺς μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν δραχμῶν (νέων) 2.000 καὶ 25 ο/ο τοῦ πέραν τοῦ ποσοῦ τούτου καὶ μέχρι 3.000, διὰ δὲ τὰ ἡμερομίσθια 30 ο/ο μέχρι 70 δραχ. ἡμερησίως καὶ 25 ο/ο διὰ τὸ τμῆμα ἡμερομισθίων ἀπὸ 70,01 μέχρι 100 δραχμῶν.

Εἰς τὰς διὰ τῆς παρούσης καθοριζομένας προσαυξήσεις ἐπὶ τῶν καταβαλλομένων ἀποδοχῶν τῆς 9.4.1953 συγχωνεύεται τὸ ἐπίδομα ἀκριβείας τὸ χορηγηθὲν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 ἀποφάσεως ἡμῶν, ὡς τοῦτο ηὐξήθη καὶ ἐνεσωματώθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 27833/1954 ἡμετέρας τοιαύτης. Δὲν δικαιοῦνται τῶν διὰ τῆς παρούσης παρεχομένων αὐξήσεων οἱ ἐκ τῶν μισθωτῶν μὴ συμπληροῦντες ἑνὸς ἔτους παρὰ τῷ αὐτῷ ἢ ἑτέρῳ ἐργοδότῃ προϋπηρεσίαν καὶ ἡλικίαν 18 ἐτῶν, οἵτινες λαμβάνουν τὰς διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 καὶ 27833/1954 ἀποφάσεων ἡμῶν χορηγηθείσας αὐξήσεις, ὡς ἐν ταῖς ἀποφάσεσι ταύταις ὁρίζεται.

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀπὸ 1ης Μαρτίου 1954 καὶ ἰσχύει διὰ τὴν περιφέρειαν Ἀθηνῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 25 Ἰουνίου 1954

—

27752/1/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐργατοτεχνιτῶν Μεταλλείων Κασσάνδρας τῆς Ἀνων. Ἑλληνικῆς Ἑταιρίας Χημικῶν Προϊόντων καὶ Λιπασμάτων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 141 τῆς 13 Ἰουλίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ν.δ. 2510/1953.

2) Τὴν ὑπογραφεῖσαν ἀπὸ 10 Ἰουνίου 1954 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας μεταξὺ τῶν ἐν προκειμένῳ ἐνδιαφερομένων ἑκατέρωθεν ὀργανώσεων, δι' ἧς ρυθμίζονται ὡς κάτωθι τὰ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐν τῇ συμβάσει ταύτῃ ἀναφερομένων μισθωτῶν.

3) Τὴν ὅλως ἐξαιρετικὴν ἀνάγκην διὰ τὴν ἄμεσον ἰσχὺν καὶ ἐφαρμογὴν τῆς ἐν λόγῳ συμβάσεως πρὸς ἄρσιν τῶν ἐκ τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς ἀμφισβητήσεων καὶ ἐκκρεμοτήτων μέχρι νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ τρόπου θέσεως εἰς ἐφαρμογὴν τῶν ὑπογραφομένων συλλογικῶν συμβάσεων.

4) Σχετικὴν ἐγκριτικὴν ἀπόφασιν τῆς πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς, ὑπ' ἀριθ. 28121/1954, ἀποφασίζομεν:

Καθορίζομεν τὰ κατώτατα ὅρια ἀποδοχῶν τῶν ἐργατοτεχνιτῶν Μεταλλείων Κασσάνδρας τῆς Ἀνων. Ἑλλην. Ἑταιρίας Χημικῶν Προϊόντων καὶ Λιπασμάτων, ὡς ἀκολούθως:

1) Μαθητευόμενοι ἡλικίας κάτω τῶν 18 ἐτῶν: Προσαυξάνονται τὰ καταβαλλόμενα κατὰ τὴν 9.4.1953 βασικὰ ἡμερομίσθιά των κατὰ 25 ο/ο (εἴκοσι πέντε τοῖς ἑκατόν).

2) Ἐργάτριαι ἀνειδίκευτοι: Καθορίζεται βασικὸν ἡμερομίσθιον δραχ. 26.

3) Ἐργάται ἀνειδίκευτοι: Καθορίζεται βασικὸν ἡμερομίσθιον δραχ. 32,50.

4) Μπαζαδόροι, μεταφορεῖς, βοηθοὶ ξυλοδετῶν, βοηθοὶ σιδηροδρομιτῶν, παραλῆπται καὶ λοιποὶ ἐργάται ὑπογείων: Καθορίζεται βασικὸν ἡμερομίσθιον δραχ. 34,50.

5) Μιναδόροι ὑπογείων καὶ ἐπιφανείας, ὁδηγοὶ ἡλεκτραμαξῶν, ὁδηγοὶ λοκομοτιβῶν καὶ ἐπὶ κεφαλῆς ἐπιφανείας: Καθορίζεται βασικὸν ἡμερομίσθιον δραχ. 36,50.

6) Ἐπὶ κεφαλῆς ὑπογείων, ξυλοδέται καὶ σιδηροδρομεῖται: Καθορίζεται βασικὸν ἡμερομίσθιον δραχ. 39.

Εἰς τοὺς εἰδικευμένους ἐργάτας, ἐργατοτεχνίτας καὶ βοηθοὺς αὐτῶν, τοὺς μὴ κατονομαζομένους εἰς τὰς ἀνωτέρω κατηγορίας, χορηγεῖται κλιμακωτὴ προσαύξησις ἐπὶ τῶν βασικῶν ἡμερομισθίων τῶν καταβαλλομένων κατὰ τὴν 9.4.1953 ὡς κατωτέρω:

α) Διὰ τὸ τμῆμα ἡμερομισθίου μέχρις 25 δραχμῶν αὔξησις τριάκοντα δύο ἐπὶ τοῖς ἑκατόν (32 ο/ο).

β) Διὰ τὸ τμῆμα ἡμερομισθίου ἀπὸ 25,05 δραχμῶν μέχρι 30 δραχμῶν, αὔξησις τριάκοντα ἐπὶ τοῖς ἑκατόν (30 ο/ο).

γ) Διὰ τὸ τμῆμα ἡμερομισθίου ἀπὸ 30,05 δραχμῶν μέχρι 40 δραχμῶν, αὔξησις εἴκοσιν ὀκτὼ ἐπὶ τοῖς ἑκατόν (28 ο/ο).

δ) Διὰ τὸ τμῆμα ἡμερομισθίου ἀπὸ 40,05 δραχμῶν ἕως 50 δραχμῶν, αὔξησις εἴκοσιν ἓξ τοῖς ἑκατόν (26 ο/ο).

ε) Διὰ τὸ τμῆμα ἡμερομισθίου ἀπὸ 50,05 δραχμῶν καὶ ἄνω, αὔξησις εἴκοσι πέντε τοῖς ἑκατόν (25 ο/ο).

Εἰς τὰ ὡς ἄνω καθοριζόμενα ἡμερομίσθια συγχωνεύεται ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης τὸ διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 καὶ 27833/1954 ἀποφάσεων ἡμῶν χορηγηθὲν προσωρινὸν ἐπίδομα ἀκριβείας.

Ἐξαιρέσει τῶν μαθητευομένων δὲν δικαιοῦνται τῶν διὰ τῆς παρούσης παρεχομένων αὐξήσεων οἱ ἐκ τῶν μισθωτῶν μὴ συμπληροῦντες ἑνὸς ἔτους παρὰ τῷ αὐτῷ ἢ ἑτέρῳ ἐργοδότῃ προϋπηρεσίαν καὶ ἡλικίαν 18 ἐτῶν, οἵτινες λαμβάνουν τὰς διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 καὶ 27833/1954 ἡμετέρων ἀποφάσεων χορηγηθείσας αὐξήσεις, ὡς ἐν ταῖς ἀποφάσεσι ταύταις ὁρίζεται.

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀπὸ τῆς 1ης Μαΐου 1954.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 3 Ἰουλίου 1954

—

46890/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Βιομηχανίας

Περὶ παροχῆς τῶν διευκολύνσεων καὶ ἀπαλλαγῶν τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Νόμου 1633/1951 εἰς τὴν Ἑταιρίαν Impresa Ing Giovanni Rodio & Co S.P.A. καὶ τὸ ἀλλοδαπὸν προσωπικὸν αὐτῆς.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 153 τῆς 26 Ἰουλίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις:

1. Τοῦ ν. 1468/1950 «περὶ Ἰδρύσεως Δημοσίας Ἐπιχειρήσεως Ἠλεκτρισμοῦ» (ἄρθρον 7).

2. Τοῦ ἀ.ν. 1566/1950 «περὶ κυρώσεως τῆς

βάσεων. 4) Σχετικήν έγκριτικήν άπόφασιν τής πενταμελούς έξ Υπουργών Επιτροπής, ύπ' άριθ. 34811 έ.έ. (*), άποφασίζομεν:

Καθορίζομεν τά κατωτάτα όρια άποδοχών τού προσωπικού τών ζαχαροπλαστείων Αθηνών και προαστείων, ώς άκολούθως:

1) Μαρκαδόρος ζαχαροπλαστείων πάσης κατηγορίας, μηνιαίως νέαι δραχμαί 850.

2) Μπουφετζής: α) Εφ' όσον παρέχεται τροφή, νέαι δραχμαί 700.

β) Εφ' όσον δέν παρέχεται τροφή, νέαι δραχμαί 850.

3. Βοηθητικόν προσωπικόν μπουφέ:

α) Εφ' όσον άγουν ήλικίαν 19 έτών συμπεπληρωμένων οί άρρενες ή 17 έτών συμπεπληρωμένων αί θήλεις, άνεξαρτήτως χρόνου ύπηρεσίας ή 18 έτών συμπεπληρωμένων οί άρρενες ή 16 έτών συμπεπληρωμένων αί θήλεις και έχουν ένός έτους ύπηρεσίαν έν τώ κλάδω μηνιαίως μετά τροφής, νέαι δραχμαί 670. Άνευ τροφής νέαι δραχμαί 815.

β) Εφ' όσον δέν κέκτηνται τάς άνωτέρω προϋποθέσεις, μηνιαίως, μετά τροφής, νέαι δραχμαί 315. Άνευ τροφής νέαι δραχμαί 460.

4) Σερβιτόροι:

α) Σερβιτόροι ζαχαροπλαστείων πολυτελείας μηνιαίως 170.

β) Σερβιτόροι ζαχαροπλαστείων λοιπών κατηγοριών 130.

Οί σερβιτόροι τών άνωτέρω καταστημάτων, εφ' όσον λαμβάνουν τροφήν, δέν δικαιούνται τού άνωτέρω μισθού.

5) Πωληταί - πωλήτριαι ζαχαροπλαστείων πάσης κατηγορίας:

1) Πωληταί και βοηθοί αύτών άρρενες.

α) Εφ' όσον άγουν ήλικίαν άνω τών 19 έτών συμπεπληρωμένων άνεξαρτήτως χρόνου ύπηρεσίας ή 18 έτών συμπεπληρωμένων και έχουν ένός τουλάχιστον έτους ύπηρεσίαν έν τώ κλάδω μηνιαίως δραχμαί 510.

β) Εφ' όσον δέν κέκτηνται τάς άνωτέρω προϋποθέσεις μηνιαίως δραχμαί 510.

2) Πωλήτριαι και βοηθοί αύτών θήλεις.

α) Εφ' όσον άγουν ήλικίαν 17 έτών συμπεπληρωμένων, άνεξαρτήτως χρόνου ύπηρεσίας ή 16 έτών συμπεπληρωμένων και έχουν ένός έτους τουλάχιστον ύπηρεσίαν έν τώ κλάδω μηνιαίως νέαι δραχμαί 650.

β) Εφ' όσον δέν κέκτηνται τάς άνωτέρω προϋποθέσεις, μηνιαίως δραχμαί 510.

γ) Εφ' όσον άγουν ήλικίαν άνω τών 24 έτών, συμπεπληρωμένων, άνεξαρτήτως χρόνου ύπηρεσίας, μηνιαίως δραχμαί 725.

3) Ή καταβολή τού μετά τροφής προβλεπομένου μεμειωμένου μισθού γίνεται μόνον εφ' όσον ή παρεχομένη τροφή περιλαμβάνει εις είδος τουλάχιστον πρωϊνόν ρόφημα και έν γεύμα.

6) Εις τάς διά τής παρούσης καθοριζομένας άποδοχάς συμπεριλαμβάνεται τό ύπό τής ύπ' άριθ. 41100/1953 άποφάσεως ήμών χορηγηθέν έπίδομα άκριβείας, ώς τούτο ηύξήθη και ένσωματώθη διά τής ύπ' άριθ. 27333/1954 ήμετέρας τοιαύτης.

4) Δέν θίγονται ύπό τών διατάξεων τής παρούσης αί διατάξεις τής ύπ' άριθ. 27322/1954 άποφάσεως ήμών.

(*) ΕΚΔ 13, σελ. 730.

5) Ή ίσχύς τής παρούσης άρχεται άπό 1ης Απριλίου 1954.

Έν Αθήναις τή 25 Ιουνίου 1954

—

27782/1/1954 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί καθορισμού τών άποδοχών τών έργατοτεχνιτών μολυβδουργών ύδρογονοσυγκολλητών Εταιρίας Δεπασμάτων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 139 τής 9 Ιουλίου 1954)

Έχοντες ύπ' όψιν:

1) Τάς διατάξεις τού άρθρου 12 τού ν.δ. 2510/1953.

2) Τήν ύπογραφείσαν άπό 4.5.1954 συλλογικήν σύμβασιν έργασίας μεταξύ τών έν προκειμένω ένδιαφερομένων έκατέρωθεν όργανώσεων, δι' ής ρυθμίζονται, ώς κάτωθι, τά τών άποδοχών τών έν τή συμβάσει ταύτη άναφερομένων μισθωτών.

3) Τήν όλως έξαιρετικήν άνάγκην διά τήν άμεσον ίσχύν και έφαρμογήν τής έν λόγω συμβάσεως πρός άρσιν τών έκ τής συλλογικής διαφοράς άμφισβητήσεων και έκκρεμοτήτων μέχρι νομοθετικής ρυθμίσεως τού τρόπου θέσεως εις έφαρμογήν τών ύπογραφομένων συλλογικών συμβάσεων.

4) Σχετικήν έγκριτικήν άπόφασιν τής πενταμελούς έξ Υπουργών Επιτροπής, ύπ' άριθ. 28411 έ.έ., άποφασίζομεν:

1. Καθορίζομεν τά ήμερομίσθια τών παρά τή Α.Ε.Ε.Χ.Π. και Λιπασμάτων έργαζομένων ύδρογονοσυγκολλητών και μολυβδουργών, ώς άκολούθως:

Τεχνίται	α'	ήμερομίσθιον	48	νέων	δραχμών
»	β'	»	42	»	»
»	γ'	»	40	»	»
Βοηθοί	α'	»	33	»	»
»	β'	»	29	»	»
»	γ'	»	26	»	»

Βοηθοί, άνεξαρτήτως κατατάξεως, έχοντες ήλικίαν 18 έτών συμπεπληρωμένην και ένός έτους ύπηρεσίαν έν τώ κλάδω ή 19 έτών συμπεπληρωμένην, άνεξαρτήτως προϋπηρεσίας, θά λαμβάνουν τό ήμερομίσθιον τού άνειδικεύτου έργάτου.

2. Ή ίσχύς τής παρούσης άρχεται άπό 1ης Μαρτίου 1954.

Έν Αθήναις τή 27 Ιουνίου 1954

—

27458/3/1954 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί αύξήσεως τών άποδοχών τών έργατοϋπαλλήλων χάρτου και γραφικών τεχνών χαρτεμπορικών έπιχειρήσεων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 139 τής 9 Ιουλίου 1954)

Έχοντες ύπ' όψιν:

1. Τάς διατάξεις τού άρθρου 12 τού ν.δ. 2510/1953.

2. Τήν ύπογραφείσαν άπό 24ης Απριλίου 1954 συλλογικήν σύμβασιν έργασίας μεταξύ τών έν προκειμένω ένδιαφερομένων έκατέρωθεν όργανώσεων, δι' ής ρυθμίζονται, ώς κάτωθι, τά τών άποδοχών τών έν τή συμβάσει ταύτη άναφερομένων μισθωτών.

3. Τήν όλως έξαιρετικήν άνάγκην διά τήν άμεσον ίσχύν και έφαρμογήν τής έν λόγω συμ-

νως τῷ ἄρθρῳ 4 § 2 τοῦ ν. 2053/1952 ἡ μεταξὺ ἡμῶν καὶ τοῦ Συμβουλίου ν. 2053/1952 ἀναφυεῖσα διαφωνία, ἀποφασίζομεν:

Κηρύσσομεν ἐκτελεστὴν τὴν κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 23.10.1953 ληφθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τοῦ ν. 2053/1952 ἀπόφασιν περὶ ἐγκρίσεως ἐν μέρει τῆς ὑπ' ἀριθ. 2/1953 ἀποφάσεως τῆς Πρωτοβαθμίου Ἐπιτροπῆς Διαιτησίας Συλλογικῶν Διαφορῶν Ἐργασίας Πατρῶν, ἀφορώσης καθορισμὸν ἀμοιβῆς τῶν ἐργατοτεχνιτῶν τῶν ἐλαιοτριβείων περιφερείας Νομοῦ Ἀχαΐας, ἧς τὸ διατακτικόν, τροποποιούμενον, διαμορφοῦται ὡς ἀκολούθως:

1) Καθορίζει τὰς ἀμοιβὰς τῶν ἐργατοτεχνιτῶν ἐλαιοτριβείων περιφερείας Νομοῦ Ἀχαΐας, ὧν οἱ ἐργοδόται τυγχάνουν μέλη τοῦ Συνδέσμου ἰδιοκτητῶν καὶ ἐκμεταλλευτῶν ἐλαιοτριβείων Νομοῦ Ἀχαΐας, ὡς ἑξῆς:

α) Ἁπλοῖ ἐργάται, ἡμερησίως ὀκάδες ἐλαίου τρεῖς (3).

β) Ἀλωνιᾶται καὶ πανιτζῆδες, ἡμερησίως ὀκάδες ἐλαίου τρεῖς καὶ ἡμίσειαι (3 1/2).

γ) Ξελαδωταί, ἡμερησίως ὀκάδες ἐλαίου τρεῖς καὶ τρία τέταρτα (3 3/4).

δ) Θερμασταί, ἡμερησίως ὀκάδες ἐλαίου τέσσαρες (4).

Εἰς τὰς ἀνωτέρω ἀμοιβὰς λογίζεται συμπεριλαμβανόμενον καὶ τὸ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 41100/1950 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας χορηγηθὲν ἐπίδομα ἀκριβείας.

2) Οἱ ἐργοδόται, ἰδιοκτῆται καὶ ἐκμεταλλευταὶ ἐλαιοτριβείων περιφερείας Νομοῦ Ἀχαΐας, ὧν οἱ φορεῖς τυγχάνουν μέλη τοῦ Συνδέσμου ἰδιοκτητῶν καὶ ἐκμεταλλευτῶν ἐλαιοτριβείων Νομοῦ Ἀχαΐας, ὑποχρεοῦνται ὅπως ἐφοδιάσωσιν ἅπαν τὸ ἐργαζόμενον προσωπικὸν τῶν ἐργατοτεχνιτῶν ἐλαιοτριβείων δι' εἰδικῶν ἐνδυμασιῶν (φόρμες) καὶ ὑποδημάτων (μπότες), ἅτινα ὅμως θὰ ἀνήκωσι κατὰ κυριότητα εἰς τὸν ἐργοδότην καὶ μετὰ τὸ πέρας τῆς ἐργασίας θὰ παραδίδωνται εἰς αὐτόν, τῶν ἐργατοτεχνιτῶν μὴ δικαιουμένων νὰ κάμνωσι χρῆσιν τούτων ἐκτὸς τοῦ ἐλαιοτριβείου.

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀπὸ 23 Ὀκτωβρίου 1953.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Ἰουνίου 1954

27308/3/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ ἀμοιβῆς διὰ σφαγὴν ζώων παρ' ἐκδοροσφαγέων Αἰγίου.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 143 τῆς 15 Ἰουλίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ν.δ. 2510/1953.

2) Τὴν ὑπογραφεῖσαν ἀπὸ 19.5.1954 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας μεταξὺ τῶν ἐν προκειμένῳ ἐνδιαφερομένων ἑκατέρωθεν ὀργανώσεως, δι' ἧς ρυθμίζονται ὡς κάτωθι τὰ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐν τῇ συμβάσει ταύτῃ ἀναφερομένων μισθωτῶν.

3) Τὴν ὅλως ἐξαιρετικὴν ἀνάγκην διὰ τὴν ἄμεσον ἰσχὺν καὶ ἐφαρμογὴν τῆς ἐν λόγῳ συμβάσεως πρὸς ἄρσιν τῶν ἐκ τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς ἀμφισβητήσεων καὶ ἐκκρεμοτήτων μέχρι νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ τρόπου θέσεως εἰς ἐφαρμογὴν τῶν ὑπογραφομένων συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.

4) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 26122/1954(*) σχετικὴν ἐγκριτικὴν ἀπόφασιν τῆς ὁμοιλοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς, ἀποφασίζομεν:

Καθορίζομεν ὡς ἀκολούθως ἀπὸ 20ῆς Μαΐου 1954 τὴν ἀμοιβὴν τῶν ἐκδοροσφαγέων Αἰγίου διὰ τὴν παρ' αὐτῶν σφαγὴν καὶ ἐκδορὰν ζώων:

Ἀρνιὰ καὶ ἐρίφια γάλακτος δρχ. 4 κατὰ κεφαλήν.

Χονδρὰ ἐν γένει (ζυγούρια, τράγοι, αἶγες κ.λ.π.) δραχμὰς 5.20 κατὰ κεφαλήν.

Βόες καὶ χοῖροι χονδροὶ δραχ. 27 κατὰ κεφαλήν.

Μόσχοι καὶ χοιρινὰ μικρὰ δραχ. 20 κατὰ κεφαλήν.

Διὰ τὰ σφαζόμενα σφάγια τὰ προοριζόμενα διὰ τὰς Ἀθήνας θὰ καταβάλλωνται ὡς δικαιώματα ἐκδοροσφαγῆς διὰ μὲν τὰ μικρὰ δραχ. 5 κατὰ κεφαλήν, διὰ δὲ τὰ μεγάλα (χοιρινά, βόες κλπ.) δραχ. 33 κατὰ κεφαλήν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Ἰουνίου 1954

27784/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ κηρύξεως ἐκτελεστῆς ἀποφάσεως χορηγήσεως ἐφ' ἅπαξ οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως εἰς προσωπικὸν Δημ. Ἐκμεταλλεύσεως Ἀεριόφωτος Ἀθηνῶν.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 144 τῆς 16 Ἰουλίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 4 § 2 τοῦ ν. 2053/1952 περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν σχέσεων καὶ διαφορῶν ἐργασίας καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 28123 ἐ. ἔ. σχετικὴν ἐγκριτικὴν ἀπόφασιν τῆς ὁμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς, ἀποφασίζομεν:

Κηρύσσομεν ἐκτελεστὴν τὴν κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 16.10.1953 ληφθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τοῦ ν. 2053/1952 ἀπόφασιν περὶ ἐγκρίσεως χορηγήσεως ἐφ' ἅπαξ οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως εἰς τὸ προσωπικὸν τῆς Δημοτικῆς Ἐκμεταλλεύσεως Ἀεριόφωτος Ἀθηνῶν, ἔχουσαν οὕτω:

«Τὸ Συμβούλιον κατὰ πλειοψηφίαν ἐγκρίνει τὴν ἀπόφασιν τοῦ Συμβουλίου τῆς Δημοτικῆς Ἐκμεταλλεύσεως Ἀεριόφωτος Ἀθηνῶν τὴν ληφθεῖσαν κατὰ τὴν συνεδρίασιν αὐτοῦ τῆς 28.9.1953, δι' ἧς τοῦτο ἀπεφάσισε τὴν χορήγησιν ἐφ' ἅπαξ ἐκτάκτου οἰκον. ἐνισχύσεως ἐκ δρχ. 150.000 εἰς ἑκατὸν τῶν παρ' αὐτῇ ἐργαζομένων ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν δι ἡ ἐκ ταύτης δαπάνη δὲν πρόκειται νὰ ἐπιβαρύνῃ τοὺς καταναλωτὰς ἀεριόφωτος».

Ἡ παροῦσα, κοινοποιουμένη ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς της, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Ἰουνίου 1954

28125/1954 Ἀπόφ. πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς

Περὶ ἐγκρίσεως τῶν οἰκονομικῶν ὅρων συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ἐργατοτεχνιτῶν τῶν βιομηχανιῶν ἀμύλου καὶ ἀμυλοσιροπίου Πειραιῶς (**).

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 146 τῆς 17 Ἰουλίου 1954)

(*) ***Σημ. ΕΕΔ:*** Ἐδημοσιεύθη εἰς Ε.Κ. τ. Β' φ. 138 τῆς 8 Ἰουλίου 1954.

(**) ***Σημ. ΕΕΔ:*** Βλέπε σχετικὴν ἀπόφασιν Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἐν ΕΕΔ 13, σελ. 850.

μετά τοῦ οἴκου ΕΜΠΑΣΚΟ συναφθείσης τὴν 20ὴν Ἰουλίου 1950 συμβάσεως κλπ.» (ἄρθρον 7 παρ. 4 καὶ ἄρθρον 14).

3. Τοῦ ν. 1603/1951 «περὶ κυρώσεως, τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀ.ν. 1566/1950 κλπ.».

4. Τοῦ ἀ.ν. 1672/1951 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων τοῦ ν. 1468/1950 κλπ.» (ἄρθρον 25).

5. Τοῦ ἀπὸ 2/28 Φεβρουαρίου 1951 β. δ. «περὶ μεταβιβάσεως τῶν ἐκ τοῦ ν. 1468/1950 ἁρμοδιοτήτων τοῦ Ὑπουργοῦ Συντονισμοῦ εἰς τὸν Ὑπουργὸν Βιομηχανίας».

6. Τὸ ὑπ' ἀριθ. 1382/1953 ἔγγραφον τῆς Δημοσίας Ἐπιχειρήσεως Ἠλεκτρισμοῦ, δι' ἧς ἀνακοινοῦται ἡμῖν ὅτι ὑπεγράφη σύμβασις τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1952 μεταξὺ ταύτης καὶ τῆς ἐν Μιλάνῳ Ἑταιρίας Impresa Ing Giovanni Rodio & Co S.P.A, δι' ἧς ἀνετέθη εἰς ταύτην διενέργεια γεωτρήσεων εἰς τὰ ὑδροηλεκτρικὰ ἔργα Λάδωνος καὶ Ἄγρα καὶ αἰτεῖται, ὅπως, συμφώνως πρὸς τὰς ὡς ἄνω διατάξεις τῆς κειμένης νομοθεσίας αἱ παρεχόμεναι πρὸς τὴν Ebasco—Services Ing καὶ τὸ μὴ μονίμως ἐν Ἑλλάδι διαμένον ἀλλοδαπὸν προσωπικὸν αὐτῆς παρεχόμεναι διευκολύνσεις καὶ ἀπαλλαγαί, τύχωσι ἐφαρμογῆς καὶ ἐπὶ τῆς Ἑταιρίας Impresa Ing. Giovanni Rodio & Co S.P.A. καὶ τὸ μὴ μονίμως ἐν Ἑλλάδι διαμένον ἀλλοδαπὸν προσωπικὸν αὐτῆς, ἀποφασίζομεν :

Ἐγκρίνομεν, ὅπως καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἰσχύος τῆς ἀπὸ 21 Ἀπριλίου 1952 συναφθείσης συμβάσεως μεταξὺ τῆς Δημοσίας Ἐπιχειρήσεως Ἠλεκτρισμοῦ καὶ τῆς ἐν Μιλάνῳ Ἑταιρίας Impresa Ing Giovanni Rodio & Co S.P.A. ἡ τελευταία αὕτη Ἑταιρία, ὡς καὶ τὸ μὴ μονίμως ἐν Ἑλλάδι διαμένον ἀλλοδαπὸν προσωπικὸν αὐτῆς, τύχωσι ἁπασῶν τῶν διευκολύνσεων καὶ ἀπαλλαγῶν τῶν παρεχομένων διὰ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ὡς ἄνω ἀ.ν. 1566/1950, ὡς οὗτος ἐκυρώθη, τροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ ν. 1603/1951.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Ἰουλίου 1954

—

27766/1/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ ὑδρεύσεως Λιμένος Πειραιῶς.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 142 τῆς 14 Ἰουλίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν :

1. Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ν.δ. 2510/1953.

2. Τὴν ὑπογραφεῖσαν ἀπὸ 1ης Ἰουνίου 1954 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας μεταξὺ τῶν ἐν προκειμένῳ ἐνδιαφερομένων ἑκατέρωθεν Ὀργανώσεων, δι' ἧς ρυθμίζονται ὡς κάτωθι τὰ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐν τῇ συμβάσει ταύτῃ ἀναφερομένων μισθωτῶν.

3. Τὴν ὅλως ἐξαιρετικὴν ἀνάγκην διὰ τὴν ἄμεσον ἰσχὺν καὶ ἐφαρμογὴν τῆς ἐν λόγῳ συμβάσεως πρὸς ἄρσιν τῶν ἐκ τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς ἀμφισβητήσεων καὶ ἐκκρεμοτήτων μέχρι νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ τρόπου θέσεως εἰς ἐφαρμογὴν τῶν ὑπογραφομένων συλλογικῶν συμβάσεων.

4. Σχετικὴν ἐγκριτικὴν ἀπόφασιν τῆς πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς ὑπ' ἀριθ. 28122/1954 (*), ἀποφασίζομεν :

Καθορίζομεν τὰ κατώτατα ὁρια ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ ὑδρεύσεως Λιμένος Πειραιῶς, ὡς ἀκολούθως :

Α'. Πληρώματα (κυβερνῆται καὶ μηχανικοί)

1. Εἰς τοὺς κυβερνήτας καὶ μηχανικοὺς μετὰ ἑξάμηνον ἐργασίαν ἐν τῇ ἐπιχειρήσει καὶ μέχρι τριῶν ἐτῶν	δρχ. 60
2. Εἰς τοὺς κυβερνήτας καὶ μηχανικούς, μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τριῶν ἐτῶν ὑπηρεσίας καὶ ἄνω	» 67

Β'. Ἐργάται

1. Εἰς τοὺς ἐργάτας, μετὰ ἑξάμηνον ἐργασίαν ἐν τῇ ἐπιχειρήσει καὶ μέχρι τριῶν ἐτῶν	» 40
2. Εἰς τοὺς ἐργάτας, μετὰ συμπλήρωσιν τριῶν ἐτῶν καὶ μέχρι πέντε ἐτῶν	» 48
3. Εἰς τοὺς ἐργάτας, μετὰ συμπλήρωσιν πέντε ἐτῶν ὑπηρεσίας καὶ ἄνω	» 54

Τὰ μέχρι τοῦδε καταβαλλόμενα ἡμερομίσθια, ὡς ταῦτα διεμορφώθησαν διὰ τῶν μέχρι σήμερον ἐκδοθεισῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καὶ ἐφ' ὅσον εἶναι ἀνώτερα τῶν διὰ τῆς παρούσης καθοριζομένων κατωτάτων ὁρίων, θὰ ἐξακολουθήσουν καταβαλλόμενα.

Εἰς τὰ ἀνωτέρω διαμορφωθέντα ἡμερομίσθια συγχωνεύονται αἱ δι' ἀποφάσεων ἡμῶν ἢ αἰτεῖ βουλήσει τῶν ἐργοδοτῶν χορηγηθεῖσαι αὐξήσεις μετὰ τὴν 9.4.1953 καὶ μέχρι σήμερον.

Δὲν ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τῆς παρούσης οἱ μισθωτοὶ οἱ μὴ συμπληροῦντες ἑνὸς ἔτους παρὰ τῷ αὐτῷ ἢ ἑτέρῳ ἐργοδότῃ προϋπηρεσίαν καὶ ἡλικίαν 18 ἐτῶν, οἵτινες λαμβάνουν τὰς διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 καὶ 27333/1954 ἀποφάσεων ἡμῶν χορηγηθείσας αὐξήσεις, ὡς ἐν ταῖς ἀποφάσεσι ταύταις ὁρίζεται.

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀπὸ 6ης Ἰουνίου 1954.

Ἡ παροῦσα, κοινοποιουμένη ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς της, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Ἰουνίου 1954

—

28528/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ κηρύξεως ἐκτελεστῆς ἀποφάσεως καθορισμοῦ ἀμοιβῆς ἐργατοτεχνιτῶν ἐλαιοτριβείων περιφερείας Νομοῦ Ἀχαΐας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 143 τῆς 15 Ἰουλίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν :

α) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 4 § 2 τοῦ ν. 2958/1932 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν σχέσεων καὶ διαφορῶν ἐργασίας».

β) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 26117 ἐ.ξ. σχετικὴν ἐπὶ τούτου ἐγκρισιν τῆς κατὰ τὸ ὑπ' ἀριθ. 2415/1953 ν.δ. πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς (**), καὶ

γ) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 514/31.3.1954 πρᾶξιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, δι' ἧς αἴρεται συμφω-

(*) *Σημ. ΕΕΔ* : Ἐδημοσιεύθη εἰς Ε.Κ. τ. Β' φ. 147 τῆς 17 Ἰουλίου 1954.

(**) *Σημ. ΕΕΔ.* Ἐδημοσιεύθη εἰς Ε.Κ. τ. Β' φ. 138 τῆς 8 Ἰουλίου 1954.

ε) Έργάται έξάγοντες τὰ πλήρη ἀντικείμενων πυροδοχεῖα ἐκ τῶν κλιβάνων Δραχ. (ἐκκαμινευταί) 43

8) Τμῆμα κλιβάνων συνεχοῦς καύσεως

α) Ὁ ἐπὶ κεφαλῆς 50

β) Προσωπικῶν βάρδιας παρακολουθήσεως λειτουργίας καὶ τροφοδοτήσεως αὐτῶν 42

γ) Έργάτριαι τοποθετοῦσαι τὰ πρὸς ὄψησιν ἀντικείμενα ἐντὸς πυροδοχείων 38

δ) Έργάται τοποθετοῦντες τὰ πλήρη ἀντικειμένων πυροδοχεῖα εἰς τὰ βαγόνια 40

ε) Έργάται ἐξάγοντες τὰ πλήρη ἀντικειμένων πυροδοχεῖα ἐκ τῶν βαγονίων:

Ἄνδρες 40

Γυναῖκες 35

9. Τμῆμα στηριγμάτων καὶ κτενῶν

Οἱ ἀσχολούμενοι εἰς τὴν κατασκευὴν στηριγμάτων κτενιῶν καὶ βεργῶν 40

10) Τμῆμα ἡλεκτρικῶν εἰδῶν πυριμάχων καὶ Ρέας

α) Χειριστὰι τόρνων καὶ πρεσσῶν, μετὰ παρέλευσιν ἔτους 40

β) Λοιποὶ ἐν τῷ τμήματι ἐργαζόμενοι:

1. Ἄνδρες 35

2. Γυναῖκες 30

γ) Έργάτριαι τμήματος Ρέας 30

11) Τμῆμα ἐπιχρίσεως βερνικίου

α) Έργάτριαι βερνικώσεως (βερνικοῦδες). Αὗται ἁπλῶς βυθίζουσι τὰ ἀντικείμενα ἐντὸς λουτροῦ πρὸς ἐφύλωσιν 35

β) Γυναῖκες τροφοδόται μηχανικῶν ἐκτοξευτηρίων ὑαλώματος 30

12) Τμῆμα διακοσμίσεως

α) Ζωγράφος καλλιτέχνης ἐπικεφαλῆς 70

β) Διακοσμηταὶ ἀπόφοιτοι Ἀνωτάτων Σχολῶν Καλῶν Τεχνῶν 55

γ) Πρακτικοὶ διακοσμηταὶ διαφόρων κατηγοριῶν εἰς καλλιεχνικὴν κατάρτισιν:

1) Ἄνδρες 45

2) Γυναῖκες 40

δ) Έργάτριαι ἰχνογραφικῶν ἀπομιμήσεων εἰς ἀντικείμενα (σταμπα) 36

ε) Έργάτριαι σύρουσαι γραμμὰς μὲ ρόδας καὶ συμπληροῦσαι χρωματιστὰ σχεδιάσματα ἐπιτελεσθέντα διὰ σταμπῶν 34

στ) Έργάτριαι ἀσχολούμεναι εἰς τὴν μηχανικὴν ἐκτόξευσιν ὑδαρῶν χρωμάτων ἐπὶ ἀντικειμένων, ἐπικόλλησιν χαλκομανιῶν καὶ διακόσμησιν διὰ γραμμοσυρτῶν 33

ζ) Καθαρίστριαι διακοσμ. 30

13) Τμῆμα διαλογῆς

α) Ἐπικεφαλῆς τοῦ τμήματος τούτου (Ἄνδρες) 35

β) Έργάτριαι ἀσχολούμεναι μὲ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν ξένων μικροσωμάτων τοῦ ὑαλώματος ἐπὶ τῶν ἑτοίμων προϊόντων 32

14) Τμῆμα συσκευασίας καὶ ἀποθήκης

α) Ὁ ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ τμήματος τούτου 50

β) Έργάται συσκευασίας α' 40

γ) » » β' 35

15) Βοηθητικὸν προσωπικόν

Πάντες οἱ λοιποὶ ἀσχολούμενοι εἰς βοηθητικὰς ἐργασίας μεταφορᾶς καὶ καθαριότητος καὶ μὴ ρητῶς κατονομαζόμενοι:

Δραχ.

1) Ἄνδρες 38

2) Γυναῖκες 32

Συμπληρωματικαὶ διατάξεις

1) Τὰ μέχρι σήμερον καταβαλλόμενα ἡμερομίσθια, ὡς ταῦτα διεμορφώθησαν διὰ τῶν μέχρι σήμερον ἐκδοθεισῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καὶ ἐφ' ὅσον εἶναι ἀνώτερα τῶν διὰ τῆς παρούσης καθοριζομένων κατωτάτων ὁρίων, θὰ ἐξακολουθήσουν καταβαλλόμενα.

2) Εἰς τὰ ἀνωτέρω διαμορφωθέντα ἡμερομίσθια συγχωνεύονται αἱ δι' ἀποφάσεων ἡμῶν ἢ οἰκείᾳ βουλήσει τοῦ ἐργοδότου χορηγηθεῖσαι αὐξήσεις μετὰ τὴν 9.4.1953 καὶ μέχρι σήμερον.

3) α) Εἰς τοὺς λαμβάνοντας κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ὑπογραφῆς τῆς παρούσης ἡμερομίσθιον ἴσον ἢ ἀνώτερον τοῦ προβλεπομένου ὑπὸ ταύτης χορηγεῖται αὔξησις ἐκ δραχμῶν τριῶν (3) ἡμερησίως.

β) Εἰς τοὺς λαμβάνοντας σήμερον ἡμερομίσθιον κατώτερον τοῦ προβλεπομένου ὑπὸ τῆς παρούσης ἡ χορηγηθησομένη αὔξησις διὰ τὴν προσαρμογὴν τῶν καταβαλλομένων κατὰ τὴν 31.5.1954 ἡμερομισθίων δὲν δύναται νὰ εἶναι κατωτέρα τῶν τριῶν (3) δραχμῶν.

4) Τὰ μέχρι σήμερον καταβαλλόμενα ἐπὶ πλέον τοῦ βασικοῦ ἡμερομισθίου, ὡς ἀμοιβαὶ δι' ὑπερπαραγωγήν, εἰς ἃς περιπτώσεις ἔχουν καθιερωθῆ τοιαῦται, θὰ ἐξακολουθήσουν καταβαλλόμεναι ἐπὶ πλέον τῶν ἀνωτέρω ἡμερομισθίων, ὑπὸ τὰς ἑξῆς προϋποθέσεις καὶ ὅρους:

α) Αἱ ἀμοιβαὶ αὗται δὲν ἀποτελοῦν τμῆμα τοῦ ἡμερομισθίου καὶ δὲν ἔχουν ἐξάρτησιν ἐκ τοῦ ὕψους αὐτοῦ, ἀλλὰ θεωροῦνται ὡς ἐπιδόματα ἢ δῶρα παραγωγῆς ἢ καλῆς ἀποδόσεως.

β) Ὡς τιμαὶ μονάδος διὰ τὴν καταβολὴν τῶν ἀνωτέρω ἐπιδομάτων καθιστῶνται αἱ δι' ἑκάστην περίπτωσιν καταβαλλόμεναι παρὰ τοῦ ἐργοδότου κατὰ τὸν πρὸ τῆς 1ης Μαΐου τρέχ. ἔτους χρόνον, ἀνεξαρτήτως τῆς μεταβολῆς τοῦ ὕψους τοῦ ἡμερομισθίου.

γ) Αἱ μέχρι σήμερον καθιερωθεῖσαι βασικαὶ ἀποδόσεις, πέραν τῶν ὁποίων ἐχορηγοῦντο τὰ ὡς ἄνω ἐπιδόματα παραγωγῆς ἢ δῶρα, θέλουσιν ἀναθεωρηθῆ διὰ κοινῆς συμφωνίας τῶν ἐνδιαφερομένων μερῶν καὶ ἐντὸς τριμήνου ἀπὸ τῆς σήμερον, δεδομένου ὅτι αἱ μέχρι σήμερον ἰσχύουσαι ἔχουσι καθορισθῆ εἰς ὑπεράγαν χαμηλὸν ἐπίπεδον ἔναντι τῆς πραγματικῆς ἀποδόσεως ἐντὸς θώρου.

Καταργοῦνται, ἀφ' ἧς ἰσχυσαν, ὡς πρὸς τοὺς ἐν λόγῳ μισθωτούς, α) ἡ ὑπ' ἀριθ. 24625/1951 ἀπόφασις ἡμῶν καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, β) αἱ ὑπ' ἀριθ. 37644/1951 καὶ 40782/1953 ὁμοιαι καὶ γ) ἡ ὑπ' ἀριθ. 40782/1953 ἀπόφασις ἡμῶν.

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀπὸ 11ης Ἰουνίου 1954.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Ἰουλίου 1954

—

25692/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἀνακλήσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 51189/1951

25679/1954 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί απαλλαγής των εργατών μετάλλου εκ της εισφοράς υπέρ Πανελληνίου Ομοσπονδίας Εργατών Μετάλλου.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 148 της 19 Ιουλίου 1954)

Έχοντες υπ' όψιν:

Τας διατάξεις του άρθρ. 13 του ν. 2510/1953,

αποφασίζομεν:

Ανακαλούντες την υπ' αριθ. 67259/7202 και από 27.12.1951 κοινήν απόφασιν Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας περί καθορισμού μηνιαίας εισφοράς εν δραχμαίς χιλίων (1.000) υπέρ της εν Πειραιεί εδρευούσης «Πανελληνίου Ομοσπονδίας Εργατών Μετάλλου» απαλλάσσομεν τους εν αυτή αναφερομένους μισθωτούς της προς την οργάνωσιν ταύτην εισφοράς των.

Η ισχύς της παρούσης άρχεται από της δημοσιεύσεώς της εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Εν Αθήναις τη 6 Ιουλίου 1954

—

27767/1954 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί καθορισμού των αποδοχών των εργατοτεχνιτών αγγειοπλαστών του εργοστασίου «Κεραμεικός».

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 152 της 24 Ιουλίου 1954)

Έχοντες υπ' όψιν: 1) τας διατάξεις του άρθρ. 12 του ν.δ. 2510/1953, 2) την υπογραφείσαν από 11 Ιουνίου 1951 συλλογικήν σύμβασιν εργασίας μεταξύ των εν προκειμένω ενδιαφερομένων εκατέρωθεν οργανώσεων, δι' ης ρυθμίζονται, ως κάτωθι, τα των αποδοχών των εν τη συμβάσει ταύτη αναφερομένων μισθωτών, 3) την όλως εξαιρετικήν ανάγκην διά την άμεσον ισχύν και εφαρμογήν της εν λόγω συμβάσεως προς άρσιν των εκ της συλλογικής διαφοράς αμφισβητήσεων και εκκρεμοτήτων μέχρι νομοθετικής ρυθμίσεως του τρόπου θέσεως εις εφαρμογήν των υπογραφομένων συλλογικών συμβάσεων, 4) σχετικήν εγκριτικήν απόφασιν της πενταμελούς εξ Υπουργών Επιτροπής υπ' αριθ. 28131/3.7.1954(*),

αποφασίζομεν:

Καθορίζομεν τα κατώτατα όρια αποδοχών των εργατοτεχνιτών αγγειοπλαστών των απασχολουμένων εις το εργοστάσιον «Κεραμεικός», κατά κατηγορίας και τμήματα και άτινα ισχύουν μετά εξάμηνον υπηρεσίαν και εφ' όσον ο παρέχων τας υπηρεσίας του έχει συμπληρωμένον το 19ον έτος της ηλικίας του ή το 18ον και ένος έτους υπηρεσίαν, ως ακολούθως:

	Ημερομ. Δραχ.
1) Τμήμα επεξεργασίας μάζης	
α) Ο επί κεφαλής του τμήματος τούτου	55
β) Ο επί κεφαλής εκάστης βάρδιας	50
γ) Ειδικευμένοι εργάται ασχολούμενοι εις μηχανήματα κατεργασίας πλαστικών αργίλων (τριβεία, ζυμωτήρια, αναμικτήρια, πρέσσας, διηθητήρας)	45
δ) Ανειδίκευτοι εργάται, ως π.χ. μεταφοράς ύλων	38

(*) *Σημ. ΕΕΔ:* Εδημοσιεύθη εις Ε. Κ. τ. Β' φ. 146 της 17 Ιουλίου 1954.

	Δραχ.
2) Τμήμα προτύπων	
α) Ο επί κεφαλής του τμήματος	60
β) Προτυποποιός (ούτος ασχολείται μέ την τεχνικήν κατασκευήν των εκ γύψου ή άλλης πλαστικής ύλης προτύπου και εκμαγείου παντός είδους και σχήματος)	45
γ) Χύται προτύπων (ούτοι είναι ειδικευμένοι εργάται, οίτινες αναπαράγουν διά γύψου ή άλλης πλαστικής ύλης εκμαγεία εκ προτύπου κατασκευασθέντος υπό των προτυποποιών)	40
3) Τμήμα τόρνου	
α) Ο επί κεφαλής του τμήματος τούτου	50
β) Χειρισταί ποδοκινήτων τροχών κατασκευάζοντες παντός είδους και σχήματος σκεύος διά των ιδίων των χειρών, άνευ βοηθείας προτύπου (καλουπιού)	50
γ) Χειρισταί μηχανοκινήτων τόρνων τη βοηθεία προτύπου	40
δ) Τροφοδότου αυτομάτου λειτουργίας στροφέως κατασκευής πινακίων	38
ε) Χειρισταί ποδοκινήτων τόρνων κατασκευής ωοειδών αντικειμένων (σουπιέρες, πιατέλλες)	40
4) Τμήμα κυπέλλων	
α) Ο επί κεφαλής του τμήματος τούτου	50
β) Χειρισταί μηχανοκινήτων στροφέων τη βοηθεία προτύπων	40
γ) Χειρισταί ποδοκινήτων στροφέων τη βοηθεία προτύπων	40
δ) Εργάτριαι λειάνσεως αντικειμένων	38
ε) Εργάτριαι επικολλήσεως χειρολαβών και τελειωτικού καθαρισμού των κυπέλλων προς καμίνευσιν	38
στ) Τροφοδόται αυτομάτου λειτουργίας στροφέων:	
Ανδρών	38
Γυναικών	33
5) Τμήμα πυροδοχείων	
α) Ο επί κεφαλής του τμήματος τούτου	50
β) Κατασκευασταί πυροδοχείων (ούτοι απασχολούνται εις την τεχνικήν κατασκευήν των πυροδοχείων εις ποδοκινήτους τόρνους, τη βοηθεία εκμαγείων)	43
γ) Εργάται ασχολούμενοι μέ την κατεργασίαν πυροχωμάτων	40
6) Τμήμα χυτών αντικειμένων	
α) Ο επί κεφαλής του τμήματος	50
β) Ειδικευμένοι εργάται σχηματισμού αντικειμένου διά χύσεως (χύται):	
1) Άνδρες	38
2) Γυναίκες	31
7) Τμήμα κλιβάνων δι' αναστρεφομένης φλογός	
α) Ο επί κεφαλής του τμήματος	60
β) Κλιβανείς καμίνου δι' αναστρεφομένης φλογός:	
Ψήσται α'	58
» β'	48
» γ'	45
γ) Εργάτριαι τοποθετούσαι τά προς όψησιν αντικείμενα εντός πυροδοχείων	38
δ) Εργάται τοποθετούντες τά πλήρη αντικειμένων πυροδοχεία εις κλιβάνους	45

δ. Εἰς τὴν ἀνωτέρω αὔξησιν συγχωνεύεται τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 ἀποφάσεως ἡμῶν χορηγηθὲν προσωρινὸν ἐπίδομα ἀκριβείας, ὡς τοῦτο μεταγενεστέρως ηὐξήθη καὶ ἐνσωματώθη εἰς τὸν μισθὸν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 27833/1954 ὁμοίας.

Ἡ παροῦσα, ἰσχύουσα ἀπὸ 1.4.1954, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Ἰουλίου 1954

—

25691/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἀνακλήσεως κοινῆς ἀποφάσεως Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 153 τῆς 26 Ἰουλίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 13 τοῦ ν. 2510/1953, ἀποφασίζομεν:

Ἀνακαλοῦντες τὴν ὑπ' ἀριθ. 16527/1932 καὶ ἀπὸ 28.3.1952 κοινὴν ἀπόφασιν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας περὶ καθορισμοῦ μηνιαίας εἰσφορᾶς ἓξ δραχμῶν χιλίων (1000) ὑπὲρ τῆς Ὁμοσπονδίας Ὑπαλληλικοῦ Προσωπικοῦ Αὐτοκινήτων Ἑλλάδος» ἀπαλλάσσομεν τοὺς ἐν αὐτῇ ἀναφερομένους μισθωτοὺς τῆς πρὸς τὴν ὀργάνωσιν ταύτην εἰσφορᾶς των ἀπὸ 1ης Ἰουλίου τρέχοντος ἔτους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Ἰουλίου 1954

—

27310/10/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ ἐγκαταστάσεων καὶ ἐξωτερικῶν ὑπηρεσιῶν τῶν ἐν Ἑλλάδι Ἑταιριῶν Πετρελαιοειδῶν.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 154 τῆς 27 Ἰουλίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 12 τοῦ ν.δ. 2510/1953.

2) Τὴν ὑπογραφεῖσαν ἀπὸ 19 Μαΐου 1954 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας μεταξὺ τῶν ἐν προοιμίῳ ἐνδιαφερομένων ἑκατέρωθεν ὀργανώσεων, δι' ἧς ρυθμίζονται ὡς κάτωθι τὰ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐν τῇ συμβάσει ταύτῃ ἀναφερομένων μισθωτῶν.

3) Τὴν ὅλως ἐξαιρετικὴν ἀνάγκην διὰ τὴν ἄμεσον ἰσχὺν καὶ ἐφαρμογὴν τῆς ἐν λόγῳ συμβάσεως πρὸς ἄρσιν τῶν ἐκ τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς ἀμφισβητήσεων καὶ ἐκρεμοτήτων μέχρι νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ τρόπου θέσεως εἰς ἐφαρμογὴν τῶν ὑπογραφομένων συλλογικῶν συμβάσεων.

4) Σχετικὴν ἐγκριτικὴν ἀπόφασιν τῆς πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς ὑπ' ἀριθ. 28411 ἐ.ἐ., ἀποφασίζομεν:

1) Εἰς τοὺς ὅρους τῆς παρούσης ὑπάγεται τὸ πάσης φύσεως ἐργατοτεχνικὸν, ὑπηρετικὸν καὶ ὑπαλληλικὸν προσωπικὸν, τὸ ἐργαζόμενον ἐν Ἑλλάδι εἰς τὰς πάσης φύσεως ἐγκαταστάσεις καὶ ἀποθήκας, ὡς καὶ τὰς ἐξωτερικὰς ὑπηρεσίας, ἐξαιρουμένου τοῦ προσωπικοῦ γραφείων τῶν κατὰ κύριον λόγον μὲ τὴν εἰσαγωγὴν ἢ τὴν ἐμπορίαν ἢ βιομηχανικὴν κατεργασίαν πετρελαιοειδῶν ἐν γένει προϊόντων καὶ τῶν παραγώγων αὐτῶν ἐν Ἑλλάδι ἀσχολουμένων ἐπιχειρήσεων καὶ συνδεομένων μετ' αὐτῶν διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου.

Δὲν ὑπάγονται οἱ εἰς τὰς ἐπαρχίας καὶ τὰς πόλεις πράκτορες, ἐμπορικοὶ ἀντιπρόσωποι, παραγγελιοδόχοι πωλήσεως καὶ πρατηριοῦχοι τῶν ἐν λόγῳ ἐπιχειρήσεων, ὡς καὶ τὰ μετ' αὐτῶν συνδεόμενα διὰ συμβάσεως ἐργασίας πρόσωπα.

2) Τὸ ὑπαλληλικὸν καὶ ὑπηρετικὸν προσωπικόν, οἱ ὁδηγοὶ αὐτοκινήτων, ὡς καὶ τὸ ὑπαλληλικὴν ἰδιότητα φέρον τεχνικὸν προσωπικόν, κατατάσσεται εἰς ἓπτὰ κατηγορίας, ὡς κάτωθι, ἀναλόγως τῆς ὑφ' ἑκάστου παρεχομένης ἐργασίας, ἤτοι:

α) Εἰς τὴν Α' κατηγορίαν: Κλητῆρες, ταχυδρόμοι καὶ λοιπὸν ὑπηρετικὸν προσωπικόν, ἐκτὸς τῶν φυλάκων.

β) Εἰς τὴν Β' κατηγορίαν: Φύλακες, νυκτοφύλακες καὶ θυρωροί.

γ) Εἰς τὴν γ' κατηγορίαν: Ἀποθηκάριοι καὶ λοιπὸν προσωπικὸν ἐγκαταστάσεων καὶ ἐξωτερικῶν ὑπηρεσιῶν, μὴ εἰδικῶς κατονομαζόμενον.

δ) Εἰς τὴν Δ' κατηγορίαν: Κατώτεροι τεχνικοί.

ε) Εἰς τὴν Ε' κατηγορίαν: Ὁδηγοὶ αὐτοκινήτων.

στ) Εἰς τὴν ΣΤ' κατηγορίαν: Μηχανικοὶ γκαράζ, μηχανοδηγοὶ καὶ πρακτικοὶ μηχανικοί.

ζ) Εἰς τὴν Ζ' κατηγορίαν: Τεχνικοὶ ἐργοδηγοὶ καὶ ἐργοδηγοὶ Αης τάξεως.

Τὸ προσωπικὸν τὸ ὑπηρετοῦν εἰς τὰ γραφεῖα τῶν ἐγκαταστάσεων καὶ ἐκτελοῦν κατὰ κύριον χαρακτῆρα ὑπηρεσίαν γραφείου λογίζεται ὡς προσωπικὸν γραφείου καὶ δὲν ὑπάγεται εἰς τὴν παροῦσαν, ἀλλὰ εἰς τὴν ἀπὸ 17 Νοεμβρίου 1950 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας τοῦ ὑπαλληλικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ γραφείων τῶν ἐν Ἑλλάδι ἐπιχειρήσεων πετρελαιοειδῶν, ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως.

Ἡ εἰς τὴν προσήκουσαν κατηγορίαν κατάταξις τοῦ προσωπικοῦ ὑπὸ τῶν ἐπιχειρήσεων, αἵτινες δὲν ἔχουν ἐνεργήσει ταύτην κατ' ἐφαρμογὴν τῆς προϊσχυσάσης ἀπὸ 19 Ὀκτωβρίου 1950 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας «περὶ ρυθμίσεως τῶν ὅρων ἐργασίας καὶ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ ἐν γένει, ὡς καὶ τοῦ ὑπαλληλικοῦ, τεχνικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ ἐγκαταστάσεων καὶ ἐξωτερικῶν ὑπηρεσιῶν τῶν ἐν Ἑλλάδι Ἐπιχειρήσεων Πετρελαιοειδῶν», θὰ ἐνεργηθῇ ὑπὸ τῆς Διευθύνσεως ἑκάστης τοιαύτης ἐπιχειρήσεως, συμφώνως πρὸς τὴν ὑφ' ἑκάστου μισθωτοῦ ἐκτελουμένην ἐργασίαν, ὁ δὲ καθορισμὸς τοῦ μηνιαίου μισθοῦ ἑκάστου, ἐντὸς τῶν ὑπὸ τοῦ ἑπομένου ἄρθρου ὁριζομένων ὁρίων μισθῶν, θὰ γίνῃ ἐπίσης ὑπὸ τῆς Διευθύνσεως ἑκάστης ἐπιχειρήσεως, ἐνεργούσης κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς καλῆς πίστεως καὶ κατὰ κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρός, ἀναλόγως τῶν προσόντων καὶ τῆς πείρας ἑκάστου ἐργαζομένου.

θ) Εἰς ἃς ἐπιχειρήσεις ἔχει συντελεσθῇ ἡ τοιαύτη κατάταξις κατ' ἐφαρμογὴν τῆς εἰρημένης συλλογικῆς συμβάσεως δὲν θὰ ἐνεργηθῇ νέα κατάταξις.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης οἱ ἐργοδόται δικαιοῦνται νὰ καθορίζουν περαιτέρω, μετὰ τὴν κατὰ τὰ ἄνω κατάταξιν τοῦ προσωπικοῦ των, τοὺς μηνιαίους μισθοὺς ἑκάστου μισθωτοῦ ἐντὸς τῶν ὑπὸ τοῦ ἑπομένου ἄρθρου ὁριζομένων ὁρίων μισθῶν, ἐνεργοῦντες συμφώνως πρὸς τὰς ἀρχὰς τῆς καλῆς πίστεως

κοινῆς ἀποφάσεως Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 152 τῆς 24 Ἰουλίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 13 τοῦ ν. 2510/1953, ἀποφασίζομεν:

Ἀνακαλοῦντες τὴν ὑπ' ἀριθ. 51189/1951 κοινὴν ἀπόφασιν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, καθορίζομεν τὴν κατάργησιν ἀπὸ 1ης Ἰουλίου τῆς δι' αὐτῆς θεσπισθείσης εἰσφορᾶς εἰς βάρος τῶν μισθωτῶν ὑπὲρ τῆς Ὁμοσπονδίας Μηχανικῶν καὶ Θερμαστῶν τῆς Ἑλλάδος καὶ ἀπαλλάσσομεν τοὺς ἐν αὐτῇ ἀναφερομένους μισθωτοὺς τῆς πρὸς τὴν ὀργάνωσιν ταύτην εἰσφορᾶς των.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Ἰουλίου 1954

—

25693/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ καταργήσεως ἀπὸ 1.7.1954 θεσπισθείσης εἰσφορᾶς εἰς βάρος μισθωτῶν ὑπὲρ Ὁμοσπονδίας Ἐργατοτεχνιτῶν Χημικῆς Βιομηχανίας καὶ Ὑγιεινῆς.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 152 τῆς 24 Ἰουλίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 13 τοῦ ν. 2510/1953, ἀποφασίζομεν:

Καθορίζομεν τὴν κατάργησιν ἀπὸ 1ης Ἰουλίου πάσης δι' ἡμετέρων ἀποφάσεων θεσπισθείσης εἰσφορᾶς εἰς βάρος τῶν μισθωτῶν ὑπὲρ τῆς Ὁμοσπονδίας Ἐργατοτεχνιτῶν καὶ Ὑπαλλήλων Χημικῆς Βιομηχανίας καὶ Ὑγιεινῆς, ἀνακαλουμένων τῶν ὑπ' ἀριθ. 25256/1951, 21232/1953, 14040/1952, 66844/1951, 18905/1951, 29680/1951 καὶ 29689/1951 ἡμετέρων ὁμοίων καὶ ἀπαλλασσομένων τῶν ἐν αὐταῖς ἀναφερομένων μισθωτῶν τῆς πρὸς τὴν ὀργάνωσιν ταύτην εἰσφορᾶς των.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Ἰουλίου 1954

—

25690/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἀνακλήσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 3168/176/21.1.1952 κοινῆς ἀποφάσεως Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 152 τῆς 24 Ἰουλίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ ν. 2510/1953, ἀποφασίζομεν:

Ἀνακαλοῦντες τὴν ὑπ' ἀριθ. 3168/176 καὶ ἀπὸ 21.1.1952 κοινὴν ἀπόφασιν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας περὶ καθορισμοῦ κρατήσεως ἐξ 0,25 ο/ο ἐπὶ τῶν ἑκάστοτε ἡμερομισθίων καὶ μισθῶν ὑπὲρ τῆς «Πανελληνίου Ὁμοσπονδίας Ἀρτεργατῶν καὶ Ὑπαλλήλων Ἄρτου», ἀπαλλάσσομεν τοὺς ἐν αὐτῇ ἀναφερομένους μισθωτοὺς τῆς πρὸς τὴν ὀργάνωσιν ταύτην εἰσφορᾶς των ἀπὸ 1ης Ἰουλίου τρέχοντος ἔτους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Ἰουλίου 1954

—

27386/9/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν ἐπιστημόνων χημικῶν Βιομηχανίας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 153 τῆς 28 Ἰουλίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1. Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ν. δ/τος 2510/1953,

2. Τὴν ὑπογραφεῖσαν ἀπὸ 20.4.1954 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας μεταξὺ τῶν ἐν προκειμένῳ ἐνδιαφερομένων ἑκατέρωθεν ὀργανώσεων, δι' ἧς ρυθμίζονται ὡς κάτωθι τὰ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐν τῇ συμβάσει ταύτῃ ἀναφερομένων μισθωτῶν.

3. Τὴν ὅλως ἐξαιρετικὴν ἀνάγκην διὰ τὴν ἄμεσον θέσιν εἰς ἐφαρμογὴν τῶν ἐγκρινομένων ὅρων τῆς ἐν λόγῳ συμβάσεως πρὸς ἅπαν τῶν ἐκ τῆς ὑριαταμένης πρὸ τῆς ὑπογραφῆς τῆς συμβάσεως συλλογικῆς διαφορᾶς ἀμφισβητήσεων καὶ ἐκκρεμοτήτων μέχρι νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ τρόπου θέσεως εἰς ἐφαρμογὴν τῶν ὑπογραφομένων συλλογικῶν συμβάσεων.

4. Σχετικὴν ἐγκριτικὴν ἀπόφασιν τῆς Ὁμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς, ὑπ' ἀριθ. 28130/3.7.1951 (*), ἀποφασίζομεν:

Καθορίζομεν τὰ κατώτατα ὅρια μηνιαίων μισθῶν τῶν ἐπιστημόνων χημικῶν βιομηχανίας ἀνεξαρτήτως ἐργοδότου, καθ' ἅπασαν τὴν χώραν, ὡς ἀκολούθως:

1. Μέχρι συμπληρώσεως ἑνὸς ἔτους ὑπηρεσίας, δραχμὰς 1.170 μηνιαίως.

Ἀπὸ τῆς συμπληρώσεως 1 - 3 ἐτῶν ὑπηρεσίας, δραχμὰς 1.300 μηνιαίως.

Ἀπὸ τῆς συμπληρώσεως 3 - 5 ἐτῶν ὑπηρεσίας, δραχμὰς 1.430 μηνιαίως.

Ἀπὸ τῆς συμπληρώσεως 5 - 7 ἐτῶν ὑπηρεσίας, δραχμὰς 1.560 μηνιαίως.

Ἀπὸ τῆς συμπληρώσεως 7 - 9 ἐτῶν ὑπηρεσίας, δραχμὰς 1.690 μηνιαίως.

Ἀπὸ τῆς συμπληρώσεως 9 - 11 ἐτῶν ὑπηρεσίας, δραχμὰς 1.820 μηνιαίως.

Ἀπὸ τῆς συμπληρώσεως 11 - 14 ἐτῶν ὑπηρεσίας, δραχμὰς 1.950 μηνιαίως.

Ἀπὸ τῆς συμπληρώσεως 15 - 17 ἐτῶν ὑπηρεσίας, δραχμὰς 2.080 μηνιαίως.

Ἀπὸ τῆς συμπληρώσεως 17 - 20 ἐτῶν ὑπηρεσίας, δραχμὰς 2.340 μηνιαίως.

Ἀπὸ τῆς συμπληρώσεως 20 - 23 ἐτῶν ὑπηρεσίας, δραχμὰς 2.600 μηνιαίως.

Ἀπὸ τῆς συμπληρώσεως 23 - 25 ἐτῶν ὑπηρεσίας, δραχμὰς 2.860 μηνιαίως.

Ἀπὸ τῆς συμπληρώσεως 25 ἐτῶν ὑπηρεσίας καὶ ἄνω, δραχμὰς 3.250 μηνιαίως.

2. Ὡς προϋπηρεσία νοεῖται, ἡ παρ' οἱῳδήποτε ἐργοδότῃ φυσικῷ ἢ νομικῷ προσώπῳ ἢ καὶ ἐν ἰδίῳ χημικῷ ἐργαστηρίῳ, ἐπισίμως λειτουργήσαντι, ἄσκησις τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ χημικοῦ, ἀποδεικνυομένη διὰ βεβαιώσεως τοῦ ἐργοδότου, θεωρουμένης ὁπωσδήποτε ὑπὸ τῆς Ἑνώσεως Ἑλλήνων Χημικῶν.

3. Οἱ ὡς ἄνω μισθοὶ προσαυξάνονται, λόγῳ ἐπιδόματος οἰκογενειακῶν βαρῶν, ἐκ 10 ο/ο διὰ τὴν σύζυγον καὶ 5 ο/ο δι' ἕκαστον καὶ μέχρι τριῶν ἀνήλικον καὶ μὴ ἐργαζομένων τέκνων.

4. Εἰς τοὺς ἐκ τῶν ἀνωτέρω μισθωτοὺς ὑπηρετοῦντας κατὰ τὴν 9.4.1953, ἐφ' ὅσον κατεβάλλοντο μηνιαίως βασικοὶ μισθοὶ ἀνώτεροι τῶν ὡς ἄνω, βάσει τῶν ἐτῶν ὑπηρεσίας καθοριζομένων ἤδη, δικαιοῦνται ἐπὶ τῶν οὕτως ηὐξημένων βασικῶν μισθῶν αὐξήσεως κατὰ 25 ο/ο μὲν διὰ τὸ μέχρι 1.500 δραχμῶν τμῆμα μισθοῦ, κατὰ ποσοστὸν δὲ 20 ο/ο διὰ τὸ τμῆμα ἀπὸ 1.501—3000 δραχμῶν.

(*) *Σημ. ΕΕΔ:* Δημοσιεύθη εἰς Ε.Κ. τ. Β' φ. 146 τῆς 17 Ἰουλίου 1954.

καὶ κατὰ κρίσιν ἀγαθοῦ ἀνδρός, ἀναλόγως τῶν προσόντων ἑκάστου μισθωτοῦ.

3. Ὁ μηνιαῖος μισθὸς ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ προσωπικοῦ ὁρίζεται ὡς κάτωθι δι' ἑκάστην κατηγορίαν:

α) Διὰ τὴν Α' κατηγορίαν, ἀπὸ δραχ. 910 διὰ τοὺς μὴ ἔχοντας συμπληρώσει τὸ 18ον ἔτος τῆς ἡλικίας των καὶ ἀπὸ δραχ. 1.235 διὰ τοὺς ἔχοντας συμπληρώσει τοῦτο, μέχρι δραχ. 2.075.

β) Διὰ τὴν Β' κατηγ. ἀπὸ δρχ. 1.690—2.825

γ) Διὰ τὴν Γ' κατηγ. ἀπὸ δρχ. 1.820—2.700

δ) Διὰ τὴν Δ' κατηγ. ἀπὸ δρχ. 2.015—2.675

ε) Διὰ τὴν Ε' κατηγ. ἀπὸ δρχ. 1.950—2.700

στ) Διὰ τὴν ΣΤ' κατηγ. ἀπὸ δρχ. 2.075—2.825

ζ) Διὰ τὴν Ζ' κατηγ. ἀπὸ δρχ. ἐλάχ. 2.325.

4. Εἰς τοὺς ἐν τῷ ἄρθρ. 2 τῆς παρούσης ὑπαγομένους μισθωτοὺς τοὺς ὑπηρετοῦντας κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ὑπογραφῆς τῆς παρούσης καὶ προσληφθέντας πρὸ τῆς 1ης Μαρτίου 1954, χορηγεῖται αὔξησις ἀπὸ 1ης Μαρτίου 1954 ἐπὶ τῶν καταβαλλομένων αὐτοῖς μισθῶν βάσει τῆς ἀπὸ 18ης Ὀκτωβρίου 1950 εἰρημένης συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὡς αὕτη ἴσχυσε τὴν 9ην Ἀπριλίου 1953 καὶ ἀνεξαρτήτως τοῦ συνολικοῦ ὕψους αὐτῶν, ὑπολογιζομένη διὰ τὸ μὲν μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν δραχ. 1.500 τμῆμα κατὰ ποσοστὸν 30ο/ο, διὰ τὸ πέραν δὲ τοῦ ποσοῦ τούτου καὶ μέχρι δραχ. 3.500 τμῆμα κατὰ ποσοστὸν 25ο/ο.

Εἰς τὰς κατ' ἀκολουθίαν τῆς ἐφαρμογῆς τῆς παρούσης συλλογικῆς συμβάσεως χορηγουμένας αὐξήσεις συγχωνεύονται ἀπὸ τῆς αὐτῆς χρονολογίας (1ης Μαρτίου 1951):

α) Τὸ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 ἀποφάσεως ἡμῶν χορηγηθὲν προσωρινὸν ἐπίδομα ἀκριβείας, ὡς τοῦτο ηὐξήθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 27333/1954 ὁμοίας τοιαύτης· καὶ

β) Πᾶσα οἰκειοθελῶς ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν χορηγηθεῖσα αὔξησις ὑπὸ τὸν ρηθὲν ὅρον τοῦ συμψηφισμοῦ ταύτης πρὸς τὴν χορηγουμένην ἤδη αὔξησιν.

5. Τὸ ἐργατοτεχνικὸν προσωπικὸν κατατάσσεται εἰς πέντε (5) κατηγορίας, ὡς κάτωθι:

α) Εἰς τὴν πρώτην κατηγορίαν ὑπάγονται:

1) Ἐργάται μέχρι συμπληρώσεως τοῦ 18ου ἔτους τῆς ἡλικίας των.

2) Μαθητευόμενοι τεχνῖται μὴ συμπληρώσαντες τὸ 18ον τῆς ἡλικίας των καὶ μέχρι συμπληρώσεως ὑπ' αὐτῶν τριακοσίων (300) ἡμερῶν ἐργασίας ἀπὸ τῆς προσλήψεώς των ὡς μαθητευομένων τεχνιτῶν.

β) Εἰς τὴν δευτέραν κατηγορίαν ὑπάγονται:

1) Ἐργάται ἐν γένει, ἡλικίας τοὐλάχιστον 18 ἐτῶν συμπεπληρωμένων, μέχρι συμπληρώσεως μόνον ἑκατὸν πεντήκοντα (150) ἡμερῶν ἐργασίας ἀπὸ τῆς προσλήψεώς των.

2) Μαθητευόμενοι τεχνῖται μὴ συμπληρώσαντες τὸ 18ον ἔτος τῆς ἡλικίας των καὶ συμπληρώσαντες (300) ἡμέρας ἐργασίας ἀπὸ τῆς προσλήψεώς των ὡς μαθητευομένων τεχνιτῶν.

γ) Εἰς τὴν τρίτην κατηγορίαν ὑπάγονται:

1) Ἐργάται ἐν γένει ἡλικίας τοὐλάχιστον 18 ἐτῶν συμπεπληρωμένων καὶ ἔχοντες συμπληρώσει ἑκατὸν πεντήκοντα (150) ἡμέρας ἐργασίας ἀπὸ τῆς προσλήψεώς των.

2) Μαθητευόμενοι τεχνῖται ἡλικίας τοὐλάχιστον 18 ἐτῶν συμπεπληρωμένων μέχρι συμπληρώσεως τριακοσίων (300) ἡμερῶν ἐργασίας ἀπὸ τῆς προσλήψεώς των ὡς μαθητευομένων τεχνιτῶν.

δ) Εἰς τὴν τετάρτην κατηγορίαν ὑπάγονται:

1) Οἱ εἰδικευμένοι ἐργάται, θεωρούμενοι ὡς τοιοῦτοι οἱ ἔχοντες ἐργασθῆ ἀπὸ τῆς προσλήψεώς των ἑκατὸν (100) τοὐλάχιστον ἡμέρας εἰς μίαν τῶν ἀκολούθων εἰδικοτήτων πετρελαιοεργάτου:

1) Συνεργεῖον συνδέσεως δεξαμενοπλοίων.
2) Χειρώναξ δεξαμενῶν.
3) Γεμιστής, ζυγιστής.
4) Οἱ ἀπασχολούμενοι εἰς ἐργασίας ἀποστάξεως, ραφινερίας, σόλβερι, γράσσου καὶ διασπάσεως.
5) Συνοδὸς ἐμπορεύματος μεταφερομένου δι' αὐτοκινήτου.
6) Ἀνεφοδιαστὴς ἀεροσκαφῶν.
7) Στοιβαδόρος κύτους.
8) Πρεσσαδόρος.
9) Καψουλᾶς.
10) Κολλητὴς κενῶν δοχείων καὶ διαρρεόντων δοχείων (σαϊτζῆς).
11) Τουμπαδόρος.
12) Πυροσβέστης.

Ἐργάται μὴ συμπληρώσαντες ἑκατὸν (100) ἡμέρας ἐργασίας εἰς μίαν τῶν ὡς ἄνω εἰδικοτήτων ὑπάγονται εἰς τὴν προηγουμένην τρίτην κατηγορίαν.

2) Βοηθοὶ τεχνῖται, ὡς τοιοῦτοι θεωρούμενοι οἱ ἔχοντες ἡλικίαν τοὐλάχιστον 19 ἐτῶν, μετὰ συμπλήρωσιν τριακοσίων (300) ἡμερῶν ἐργασίας ὡς μαθητευόμενοι τεχνῖται καὶ μέχρι συμπληρώσεως ἑξακοσίων (600) ἡμερῶν ἐργασίας ἀπὸ τῆς ἀρχικῆς προσλήψεώς των.

ε) Εἰς τὴν πέμπτην κατηγορίαν ὑπάγονται:

Τεχνῖται, θεωρούμενοι ὡς τοιοῦτοι οἱ ἀπασχολούμενοι κατὰ κύριον λόγον εἰς μίαν τῶν ἀκολούθων εἰδικοτήτων καὶ ἐφ' ὅσον ἔχουν ἡλικίαν τοὐλάχιστον 19 ἐτῶν καὶ ἔχουν συμπληρώσει τὸν διὰ τὰς παραγράφους α, β, γ καὶ δ καθοριζόμενον χρόνον ὑπηρεσίας, ἢ ἐφ' ὅσον προσλαμβάνονται ὡς τεχνῖται, καθ' ὃ κεκτημένοι τὰ πρὸς τοῦτο προσόντα:

1) Ἐφαρμοστὴς
2) Τορναδόρος
3) Ἠλεκτροτεχνίτης
4) Ἠλεκτροκολλητὴς
5) Ὀξυγονοκολλητὴς
6) Φανοποιὸς
7) Σιδηρουργὸς
8) Βουλκανιζατζὴς
9) Θερμαστὴς
10) Ξυλουργὸς
11) Ἐλαιοχρωματιστὴς
12) Κτίστης
13) Ἀμμοκονιαστὴς
14) Μάγειρος

Εἰς ἁπάσας τὰς ὡς ἄνω ἀναφερομένας περιπτώσεις, ὡς ἡμέραι ἐργασίας νοοῦνται μόνον αἱ πραγματοποιηθεῖσαι τοιαῦται.

Τόσον οἱ εἰδικευμένοι ἐργάται, ὅσον καὶ οἱ βοηθοὶ τεχνῖται ὑποχρεοῦνται νὰ προσφέρουν τὰς ὑπηρεσίας των εἰς πᾶσαν ἐργασίαν τῶν ἐγκαταστάσεων καὶ ὡς ἁπλοῖ ἐργάται ὁσάκις δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη ἀπασχολήσεώς των εἰς τὴν εἰδικότητα, εἰς ἣν συνήθως ἀσχολοῦνται, κατὰ τὸν χρόνον ὅμως τῆς τοιαύτης ἀπασχολήσεώς των οὐδεμίαν μείωσιν τῶν ἀποδοχῶν των ἐκ τοῦ

λόγου τούτου έπιτρέπεται νά ύποστῶσι.

7. Τά ήμερομίσθια τοῦ έργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ ὁρίζονται ὡς κάτωθι, δι' ἑκάστην κατηγορίαν:

α)	Διά τήν	Α'	κατηγορίαν	δραχ.	38
β)	»	» Β'	»	»	47
γ)	»	» Γ'	»	»	64
δ)	»	» Δ'	»	»	70
ε)	»	» Ε'	»	»	80

8) Διά τόν ὑπολογισμόν τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν τῶν ἐπί μηνιαίῳ μισθῷ ἀμειβομένων ἐργατῶν καί τεχνιτῶν, τῶν μή φερόντων ὑπαλληλικήν ἰδιότητα, θά πολλαπλασιάζηται τό κατά τήν παροῦσαν ἀναλογοῦν εἰς αὐτούς ἡμερομίσθιον ἐπί 26.

9. Ἐξαιρετικῶς εἰς τό πάσης φύσεως προσωπικόν, τό ἀπασχολούμενον εἰς τούς σταθμούς ἀνεφοδιασμοῦ ἀεροπλάνων, εἰς τούς Ἀερολιμένας Ἀθηνῶν—Θεσσαλονίκης, θά καταβάλληται εἰδικόν ἐπίδομα ἐκ δραχ. 4,50 δι' ἑκάστην ἡμέραν πραγματικῆς ἐργασίας. Ἐπίσης εἰς τούς ἡμερομισθίους ἐργάτας τούς ἀνήκοντας εἰς τάς τέσσαρας πρώτας κατηγορίας τοῦ ἄρθρ. 5 θά καταβάλληται εἰδικόν ἐπίδομα ἐκ δραχμῆς μιᾶς (1) δι' ἑκάστην ὥραν ἀπασχολήσεώς των εἰς καθαρῶς ναυτικῆς φύσεως ἐργασίας ἐντός τῶν ἐγκαταστάσεων.

10. Τό εἰς τήν παροῦσαν ὑπαγόμενον καί ὑπό οἱανδήποτε ἰδιότητα ὑπηρετοῦν προσωπικόν, ἐξαιρουμένων τῶν ὁδηγῶν αὐτοκινήτων, ἀκολουθεῖ τάς ὥρας ἐργασίας τῶν ἐγκαταστάσεων.

Οἱ ἐργαζόμενοι κατά τάς Κυριακάς καί ἐξαιρετέας ἑορτάς, ἐφ' ὅσον μέν ἀπασχοληθῶσι μέχρι τεσσάρων ὡρῶν, θά λαμβάνωσιν ἓν πλῆρες ἡμερομίσθιον, ἄνευ προσαυξήσεως, ἐφ' ὅσον δέ θά ἀσχοληθῶσι πέραν τῶν τεσσάρων ὡρῶν, θά λαμβάνωσιν ἓν πλῆρες ἡμερομίσθιον, προσηυξημένον κατά 75 ο/ο. Ἐπίσης οἱ κατά τάς ὥρας τάς περιλαμβανομένας ἀπό τῆς 10ης νυκτερινῆς μέχρι τῆς 6ης πρωϊνῆς ἐργαζόμενοι, θά λαμβάνουν πρόσθετον ἀμοιβήν ἴσην πρός τά 25 ο/ο ἐπί τῶν ἀποδοχῶν, αἵτινες ἀντιστοιχοῦσιν εἰς τάς ἐργασθείσας ὡς ἄνω νυκτερινάς ὥρας.

Ὁσάκις συντρέχουν πλείονες προϋποθέσεις, αἱ ὡς ἄνω προσαυξήσεις ὑπολογίζονται καί χορηγοῦνται συνθέτως.

Ἡμέραι ἑορτάσιμοι, καθ' ἃς ἀργοῦν αἱ ἐγκαταστάσεις πετρελαίων, λογίζονται αἱ κάτωθι ἑορταί:

1) Ἡ 1η τοῦ ἔτους.
2) Τῶν Θεοφανείων.
3) Ἡ Καθαρά Δευτέρα.
4) Ἡ 25η Μαρτίου.
5) Ἡ Μεγάλη Παρασκευή.
6) Ἡ Δευτέρα τοῦ Πάσχα.
7) Ἡ 1η Μαΐου
8) Τοῦ Ἁγίου Πνεύματος
9) Πέτρου καί Παύλου
10) Τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου
11) Ἡ 28η Ὀκτωβρίου
12) Τῶν Χριστουγέννων
13) Ἡ 2α ἡμέρα τῶν Χριστουγέννων

Ἐπιπροσθέτως, ἐν τῇ περιοχῇ Πειραιῶς καί ἡ τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος, ἐν δέ τῇ περιοχῇ Θεσσαλονίκης καί ἡ τοῦ Ἁγίου Δημητρίου.

Διά τάς ἑορτάς τῆς 25ης Μαρτίου, τῆς 1ης Μαΐου, τῆς 28ης Ὀκτωβρίου καί τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἑορτῆς καθιερωθείσης ὑπό τῶν ὧδε ἐνδιαφερομένων σωματείων, ὡς ἐτησίας ἑορτῆς αὐτῶν, ἐφ' ὅσον αὗται δέν συμπίπτουν μέ Κυριακήν, θά καταβάλληται εἰς τούς ἐπί ἡμερομισθίῳ ἀμειβομένους καί μή ἐργασθέντας λόγῳ τῆς ἑορτῆς, τό κανονικόν αὐτῶν ἡμερομίσθιον.

11. Ἐντός ἑκάστης τῶν κυρίων ἐγκαταστάσεων καί εἰς τούς ἐν τῷ Κεντρικῷ Ἀερολιμένι Ἀθηνῶν (Ἑλληνικόν) Σταθμούς ἐφοδιασμοῦ Ἀεροπλάνων θά παρασκευάζηται συσσίτιον πρός μεσημβρινήν σίτισιν τῶν ἐντός τῆς περιοχῆς αὐτῶν ἐργαζομένων. Οἱ ἐργοδόται ὑποχρεοῦνται, ὅπως διαθέτωσι κατάλληλον χῶρον, τό ἀναγκαῖον προσωπικόν καί τά ἀναγκαῖα μαγειρικά σκεύη καί παρέχωσι τήν πρός ἕψησιν τοῦ συσσιτίου ἀναγκαίαν καύσιμον ὕλην. Ἐναντι τῆς ἀξίας τῶν χρησιμοποιουμένων πρός παρασκευήν τοῦ συσσιτίου τροφίμων αἱ Ἐπιχειρήσεις Πετρελαίων θά συνεισφέρωσιν ἡμερησίως ποσόν δραχ. πέντε (5) κατά ἐργαζόμενον ἄτομον, ἡ δέ τυχόν ἐπί πλέον δαπάνη θά βαρύνῃ τούς συσσιτουμένους.

12. Οἱ ἐργοδόται ὑποχρεοῦνται νά παρέχουν εἰς τούς γεμιστάς βαρελίων καί δοχείων, μαζούτ, κατά τήν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας των, μίαν φόρμαν καί ἓν ζεῦγος ξυλίνων ὑποδημάτων. Τά εἴδη ταῦτα θά ἀνήκουν εἰς τήν κυριότητα τῶν ἐργοδοτῶν.

13. Ἅπαντες οἱ φύλακες, κλητῆρες, ταχυδρόμοι καί ὁδηγοί ἐπιβατηγῶν αὐτοκινήτων δικαιοῦνται ἐπιπροσθέτως μιᾶς στολῆς ἐτησίως (μιᾶς χειμερινῆς καί μιᾶς θερινῆς ἐναλλάξ). Εἰς τούς ὁδηγούς φορτηγῶν αὐτοκινήτων θά χορηγῆται ὑπό τῶν ἐργοδοτῶν ἀνά ἓν δερμάτινον ἡμίπαλτον, καθ' ἕκαστον τέταρτον ἔτος, καί ἀνά μία φόρμα, καθ' ἕκαστον δεύτερον ἔτος. Αἱ ἐκ τοῦ παρόντος ἄρθρου ὑποχρεώσεις νοοῦνται ἀπό ἀπόψεως χρόνου παροχῆς κατά συνέχισιν τῶν μέχρι τοῦδε κατ' ἐφαρμογήν τῆς προϊσχυούσης συλλογικῆς συμβάσεως χορηγηθέντων.

14. Ἐάν αἱ ἤδη καταβαλλόμεναι συνολικαί ἀποδοχαί εἶναι τυχόν ἀνώτεραι τῶν διά τῆς παρούσης καθοριζομένων, δέν δύνανται αὗται νά μειωθοῦν.

15. Κατά τήν διάρκειαν τῆς παρούσης ἀποφάσεως οἱ ἐργοδόται θά ἐξακολουθήσουν νά συμπληρώνουν, καθ' ὃ μέτρον οὗτοι κρίνουν ἐν ἑκάστῃ συγκεκριμένῃ περιπτώσει καί κατά τό μέχρι τοῦδε ἐφαρμοσθέν σύστημα, τήν ὑπό τοῦ Ι.Κ.Α. παρεχομένην ἰατροφαρμακευτικήν καί νοσοκομειακήν περίθαλψιν τοῦ προσωπικοῦ των.

16. Ἡ παροῦσα ἰσχύει εἰς ὁλόκληρον τήν Ἐπικράτειαν, δεσμεύουσα τό σύνολον τῶν ἐργοδοτῶν καί τῶν μισθωτῶν τοῦ ἐπαγγέλματος, ἀποκλειομένης τῆς ἐφαρμογῆς οἱασδήποτε ἄλλης, εἴτε γενικῆς, εἴτε εἰδικῆς ἀποφάσεως μας.

17. Εἰς τάς διατάξεις τῆς παρούσης δέν ὑπάγονται ἐκ τοῦ προσωπικοῦ τῆς Ε.Α.Β.Υ.Ν., οἱ ἀπασχολούμενοι εἰς τήν βιομηχανικήν ἐπεξεργασίαν τῶν προϊόντων αὐτῆς, ὑπαγόμενοι μόνον οἱ ἀποκλειστικῶς ἢ κατά κύριον λόγον ἀπασχολούμενοι εἰς τυχόν διενεργουμένην ὑπ' αὐτῆς ἐμπορίαν πετρελαιοειδῶν.

Ἡ ἰσχύς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀπό 1ης Μαρτίου 1954.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Ἰουλίου 1954

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 13ος—Τεῦχος 17 (311)

Ἀθῆναι, 1 Σεπτεμβρίου 1954

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΕΡΕΙΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΤΗΣ ΙΣΗΣ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΕΩΣ

('Εξ ἀφορμῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 5423/1954 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου 'Αθηνῶν)

'Υπὸ τοῦ κ. ΒΑΣ. ΠΑΝΤ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ, Δικηγόρου

I. 'Η κατωτέρω (σελ. 916) δημοσιευομένη ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου 'Αθηνῶν φαίνεται ἀποδεχομένη ὡς ἔχουσαν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῶν ἐργασιακῶν σχέσεων τὴν ἀρχὴν τῆς ἴσης μεταχειρίσεως, ἐφ' ὅσον ἀπορρίπτει ὡς ἄριστον ἀγωγήν, μὴ διαλαμβάνουσαν τὰς προϋποθέσεις ἐφαρμογῆς τῆς ἀρχῆς ταύτης καὶ δὴ τὴν ἰδιότητα, ὑφ' ἣν προσελήφθη ὁ ἐνάγων, τὴν φύσιν τῆς συμφωνηθείσης ὡς παρασχετέας ἐργασίας, ἐν ἀντιπαραβολῇ πρὸς τὴν τῶν συναδέλφων του, ἵνα δύνασθαι τούτων καταστῇ δυνατὸν νὰ κριθῇ, ἐὰν ἡ παροχὴ εἰς τὸν ἐνάγοντα μειωμένου ἡμερομισθίου ἀντίκειται ἢ ὄχι εἰς τὴν ἐν λόγῳ ἀρχὴν τῆς ἴσης μεταχειρίσεως. Περαιτέρω ἡ ἀπόφασις, ἐπὶ τῇ ἐπαλλήλῳ αἰτιολογίᾳ, ὅτι τυχὸν παραδεκτῶς ἐβελτιώθη ἡ ἀγωγὴ διὰ τῶν προτάσεων, προβαίνει εἰς ἔρευναν, ἐὰν παρεβιάσθη παρὰ τοῦ ἐργοδότου ἡ ἀρχὴ τῆς ἴσης μεταχειρίσεως, κρίνουσα ὅτι, ἐφ' ὅσον ὁ ἐνάγων μισθωτὸς δὲν εἶχε τὸν αὐτὸν χρόνον ὑπηρεσίας ἐν τῇ εἰδικότητι τοῦ κομποδέτου, ἐν σχέσει μὲ τοὺς λοιποὺς μισθωτοὺς τῆς ἐκμεταλλεύσεως, οἵτινες εἰργάζοντο ἀπὸ πολλῶν πρὸ τοῦ χρόνου τῆς προσλήψεως τοῦ ἐνάγοντος ἐτῶν, οὐδεμία ἀξίωσις ἐτίκτετο διὰ τὸν ἐνάγοντα, ὅπως λάβῃ ἴσον μὲ αὐτοὺς ἡμερομίσθιον δάσει τῆς ἀρχῆς τῆς ἴσης μεταχειρίσεως.

Προϋποτιθεμένου ὅτι ἔχει ἐφαρμογὴν ἡ ἀρχὴ τῆς ἴσης μεταχειρίσεως, ἡ κρίσις αὕτη τῆς ἀποφάσεως εἶναι ὀρθή, καθ' ὅσον λόγῳ τοῦ διαφόρου χρόνου ὑπηρεσίας δὲν ὑφίσταντο οἱ αὐτοὶ ὅροι δι' ἴσην μεταχείρισιν. 'Ο ἐργοδότης, ἀσκῶν τὴν διευθυντικήν ἐν τῇ ἐπιχειρήσει ἐξουσίαν του, οὐδεμίαν καθαίρεσιν διαπράττει, ἐὰν ἐκ τῶν χορηγουμένων παρ' αὐτοῦ οἰκειοθελῶς γενικῶν αὐξήσεων ἐξαιρεῖ νεοπροσλαμβανομένους ἐν τῇ ἐκμεταλλεύσει μισθωτούς. (Πρβλ. ὁμοίως καὶ ἀπόφασιν ἐργατικοῦ ἐφετείου (LAG) Φραγκφούρτης τῆς 20.9.1950 ἐν NJW Fundhefte, Arbeitsrecht, 1954, F 11, 23).

II. 'Αντιρρήσεις ὅμως θὰ ἠδύνατο νὰ ἔχῃ τις ὡς πρὸς τὴν σκέψιν τῆς ἀποφάσεως ὅτι ἡ ἀρχὴ τῆς ἴσης μεταχειρίσεως, μὴ καθιερουμένη ὑπὸ νόμου τινὸς ὡς κανὼν δικαίου, ἀλλ' ἀποτελοῦσα πρακτικὴν ὁδηγίαν, ἔχει τὰς αὐτὰς προϋποθέσεις ἐφαρμογῆς, ὡς καὶ τὸ ἄρθρ. 281 Α.Κ.

'Εν πρώτοις πρέπει νὰ προσδιορισθῇ τὸ ἐννοιολογικὸν περιεχόμενον τῆς ἀρχῆς ταύτης, ὡς ἐμφανίζεται ἐν τῷ ἐργατικῷ δικαίῳ, ἵνα μετὰ ταῦτα ἐρευνηθῇ ἡ νομικὴ θεμελίωσίς της. Κατὰ τὴν ἀρχὴν ταύτην, ἀναπτυχθεῖσαν κατ' ἐξοχὴν ὑπὸ τῆς γερμανικῆς νομολογίας καὶ θεωρίας, ὁ ἐργοδότης κατὰ τὴν χορήγησιν ἐκουσίων παροχῶν εἰς τὸ προσωπικόν του (αὐξήσεων μισθῶν, δώρων, ἐπιδομάτων κ.ἄ.) δὲν ἐπιτρέπεται ν' ἀποκλείσῃ αὐθαιρέτως ἐκ τῶν παροχῶν τούτων ἕνα ἢ πλείονας μισθωτούς, ἐργαζομένους ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους καὶ συνθήκας. (Πρβλ. *Nikisch*, 'Εργατικὸν Δίκαιον, ἑλλην. μετάφρ. σ. 305 *Bötticher*, Der Anspruch auf Gleichbehandlung im Arbeitsrecht ἐν Recht der Arbeit, 1953 σ. 187, *Galperin*, Der Grundsatz der Gleichbehandlung ἐν RdA 1953 σ. 169, *Molitor*, Gleichbehandlung im Arbeitsverhältnis AR-Blattei I, *Endemann*, Neueste Rechtsprechung zum Thema Gleichbehandlung, BlStSozArbR, 1952 σ. 188, 203). Διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἀρχῆς ταύτης ἡ συμπεριφορὰ τοῦ ἐργοδότου ἐν τῇ

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΜΕΣΟΝ ΚΑΤΑΠΙΕΣΕΩΣ

'Αποσπώμεν έκ τοῦ προσφάτως ψηφισθέντος νόμου «περὶ συστάσεως 'Οργανισμοῦ ἀπασχολήσεως καὶ ἀσφαλίσεως ἀνεργίας» τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 18 § 7 αὐτοῦ, ἔχουσαν ὡς ἑξῆς:

'Ο ἐργοδότης καὶ ὁ μισθωτὸς δύνανται εἴτε κατὰ τὴν σύστασιν τῆς σχέσεως ἐργασίας, εἴτε διαρκούσης ταύτης, νὰ συμφωνήσωσιν ἐγγράφως πάσης μορφῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίαν, καθορίζοντες καὶ τὴν ἀνάλογον μισθοδοσίαν δέσει τῶν ἑκάστοτε ἰσχυόντων ἡμερομισθίων ἢ μισθῶν.

Δικαιολογῶν τὴν διάταξιν ὁ Ὑπουργὸς τῆς 'Εργασίας εἰς τὴν εἰσηγητικήν του ἔκθεσιν ἀναφέρει τὰ ἑξῆς: «Σήμερον δὲν ὑφίσταται νομοθετικὴ εὐχέρεια, ὅπως ὁ Ὑπουργὸς 'Εργασίας ἐπιβάλλῃ ἐξουσιαστικῶς τὸ ἐκ περιτροπῆς σύστημα ἐργασίας, καταργηθέντος τοῦ ν. 2000/1939. Πιστεύομεν ὅτι τὸ ἐκ περιτροπῆς σύστημα ἐργασίας δύναται νὰ ἀποβαίνῃ εἰς βάρος τῶν ἐργατῶν καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἐπαναφέρομεν τοῦτο, μολονότι ὀχλούμεθα σχετικῶς καὶ ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν. 'Εν τούτοις φρονοῦμεν ὅτι δὲν ἐνδείκνυται νὰ ἀπαγορευθῇ τὸ σύστημα τοῦτο, ἐφ' ὅσον θεσπίζεται διὰ συμφωνίας τῶν μερῶν».

'Εμφανίζεται ὁ συντάκτης τοῦ νόμου ὡς ἔχων τὴν πίστιν καὶ τὸν φόβον ὅτι τὸ ἐκ περιτροπῆς σύστημα ἐργασίας δύναται νὰ ἀποβαίνῃ εἰς βάρος τῶν ἐργατῶν καὶ δι' αὐτὸ ἀρνεῖται τὴν νομοθετικήν του ρύθμισιν, διὰ νὰ καταλείπῃ αὐτὴν εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους, ἐργοδότην καὶ μισθωτόν, δι' ἐλευθέρας συμφωνίας των.

'Αλλὰ περὶ ποίας «ἐλευθέρας» συμφωνίας εἶναι δυνατὸν ἐν προκειμένῳ νὰ γίνῃ λόγος; Ὅταν τὸ σύστημα αὐτὸ τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας πιστεύηται, ὅτι ἀποβαίνει εἰς βάρος τῶν ἐργατῶν, εἶναι αὐτόχρημα ἄρνησις τοῦ ὑγιοῦς πνεύματος τῆς νομοθετικῆς προστασίας τοῦ ἐργαζομένου νὰ τὸ εἰπωμεν, ὡς ἡ διάταξις φέρεται λέγουσα πρὸς αὐτόν, ὅτι αὐτὸ τὸ ἐπιζήμιον δύνασαι νὰ συμφωνήσῃς ἐλευθέρως μετὰ τοῦ ἐργοδότου σου καὶ αὐτὸ τὸ ἐπιζήμιον σοῦ τὸ ἀναγνωρίζει ἡ προστατευτικὴ σου νομοθεσία.

Εἶναι ἀληθῶς δύσκολον νὰ ἐννοηθῇ ὁ νομοθετικὸς αὐτὸς σεβασμὸς τῆς ἐλευθερίας μιᾶς συμβάσεως, ἡ ὁποία δύναται νὰ ἀποβῇ εἰς βάρος τῶν μισθωτῶν, ὅταν τὸ ὅλον πνεῦμα τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας πρέπει νὰ πλήττῃ (καὶ εἰς πολλὰ πλήττει) τὴν ἐλευθερίαν τῶν ἐπιβλαβῶν εἰς τοὺς μισθωτοὺς συμβάσεων.

'Αλλὰ καὶ ἂν ὁ Νομοθέτης δὲν ἐνδιαφέρθη νὰ ἀπαγορεύσῃ εἰς τὸν ἐργοδότην καὶ μισθωτὸν τὴν κατὰ τὴν διάρκειαν τοιαύτης τῆς σχέσεως ἐργασίας ἐπιζήμιον διὰ τὸν μισθωτὸν μεταβολὴν τοῦ περὶ μισθοῦ ὅρου τῆς συμβάσεως ἐργασίας, μὲ συνέπειαν ὥστε ὑπὸ τὸν νόμιμον μανδύαν τῆς ἀμοιβαίας συμφωνίας νὰ καλύπτηται καὶ ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 7 τοῦ ν. 2119/1930 μονομερὴς δλαπτικὴ μεταβολὴ ὅρου συμβάσεως, πῶς εἶναι ἀληθῶς βέβαιον, ὅτι ἡ συμφωνία αὐτὴ μεταξὺ ἐργοδότου καὶ μισθωτοῦ δὲν θὰ εἶναι προϊὸν ἀπειλῆς τοῦ ἐργοδότου κατὰ τοῦ μισθωτοῦ περὶ ἀπολύσεώς του;

Δὲν φανταζόμεθα ὅτι αἱ περιστάσεις εἶναι τόσον σφαλεραί, ὥστε νὰ δύναται ὁ μισθωτός, πρὸ τοῦ φάσματος τῆς ἐνδημούσης ἀνεργίας, νὰ ἀντιτάσσῃ κατὰ τοῦ ἐργοδότου του ὄγκον ἀποδοχῆς τῆς προτάσεώς του νὰ καινονίσῃ αὐτὸς πλέον ἐξουσιαστικῶς [πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον ἀπέφυγεν ὁ νόμος νὰ κάμῃ) τὰς ὥρας ἀπασχολήσεως τοῦ μισθωτοῦ, μὲ ἀνάλογον μείωσιν τοῦ μισθοῦ του.

Θὰ ἀντιταχθῇ ὅτι ἡ ἀπειλὴ ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ, καὶ μάλιστα ὑπὸ συνθήκας δοσμένας ἐν τῇ ἀγορᾷ ἐργασίας, συνιστᾷ ψυχολογικὴν κατὰ τοῦ μισθωτοῦ βίαν (ὁπότε τὸ πνεῦμα αὐτὸ ἀντιμετωπίζουν τὸ ζήτημα καὶ δικαστικαὶ ἀποφάσεις), ὥστε νὰ ὑπάρχῃ διὰ τὸν μισθωτὸν τὸ ἐκ τῶν γενικῶν ἀρχῶν τοῦ δικαίου ἔνδικον βοήθημα προστασίας διὰ τὴν διαρρύθμισιν τῆς ἐλευθέρας συμφωνίας του. Τὸ ζήτημα ὅμως δὲν εἶναι αὐτὸ καὶ οὔτε δύναται ὁ μισθωτός, εἰς ἑκάστην περίπτωσιν, νὰ ἀποδεικνύῃ τὴν ὕπαρξιν τοιαύτης ἀπειλῆς. Τὸ ζήτημα εἶναι, ὅτι ὁ κοινωνικὸς Νομοθέτης, συλλαβὼν τὴν πραγματικὴν οὐσίαν τοῦ ἐργατικοῦ προβλήματος, ἐν ὄψει τῆς κοινωνικῆς πραγματικότητος, δὲν πρέπει νὰ νομοθετῇ οὕτω, ἐν ὀνόματι τῆς ἐλευθερίας ὄθεν τῶν συμβάσεων, ὅταν ἡ κοινωνικὴ αὐτὴ πραγματικότης δοᾷ, ὅτι διὰ τὸν μισθωτὸν εἶναι δύσκολον νὰ ὑπάρξῃ αὐτονομία τῆς βουλήσεώς του, ἔναντι τοῦ οἰκονομικῶς ἰσχυροῦ ἐργοδότου του.

Τὸ συμπέρασμα εἶναι ὅτι ἡ ἐλευθερία τοῦ μισθωτοῦ καταλήγει νὰ εἶναι, ἐν προκειμένῳ, μόνον ἐλευθερία τοῦ ἐργοδότου.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

'Ανδρέου Χρ. Τούση, ***Ἐμπράγματον Δίκαιον κατὰ τὸν Ἀστικὸν Κώδικα.*** Ἔκδοσις δευτέρα, 1954. — Ἐξαντληθείσης τῆς πρώτης ἐκδόσεως τοῦ 'Εμπραγμάτου Δικαίου τοῦ τότε ἐφέτου καὶ νῦν ἀντεισαγγελέως παρ' 'Αρείῳ Πάγῳ κ. *Τούση*, ἐξεδόθη τοῦτο εἰς δευτέραν ἔκδοσιν, λίαν ἐπηυξημένην. Τὸ ἔργον ἔχει ἤδη ἐπιβληθῇ, ὥστε νὰ μὴ ἔχῃ ἀνάγκην οἱασδήποτε παρουσιάσεως. Εἶναι τόση ἡ θεωρητικὴ καὶ πρακτικὴ χρησιμότης τοῦ βιβλίου, ὥστε δύνανται τις μετ' ἀσφαλείας νὰ εἴπῃ, ὅτι εἶναι ἐκ τῶν καλλιτέρων συγγραμμάτων ἐπὶ τοῦ 'Αστικοῦ Κώδικος.

'Η δευτέρα ἔκδοσις, πληρεστέρα καὶ ηὐξημένη τῆς πρώτης κατὰ 200 καὶ πλέον πυκνοτυπωμένας σελίδας, ἐπὶ ἀρίστου χάρτου καὶ εἰς ἀρίστην ἐκδοτικὴν ἐμφάνισιν, ἐξαντλεῖ τελείως τὰ θέματα 'Εμπραγμάτου Δικαίου θεωρητικῶς καὶ πρακτικῶς. 'Η νομολογιακὴ καὶ θεωρητικὴ ἐνημερότης εἶναι πλήρης. 'Εκτὸς τῆς λεπτομερειακῆς ἐρεύνης παντὸς ζητήματος οὐ μόνον τοῦ 'Εμπραγμάτου, ἀλλὰ καὶ ἄλλων Δικαίων, συναπτομένων μὲ τὸ 'Εμπράγματον, ὁ συγγραφεὺς παρουσιάζει καὶ τὸ ἰδιαίτερον προσὸν τῆς γνώσεως τοῦ συγκριτικοῦ δικαίου, εἰς τρόπον ὥστε αἱ διδόμεναι λύσεις καὶ ὑποστηριζόμεναι ὑπ' αὐτοῦ γνῶμαι νὰ ἐρείδωνται οὐ μόνον ἐπὶ τῆς ἡμεδαπῆς νομολογίας, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῆς ξένης θεωρίας καὶ νομολογίας, ἣν ἀρθρόνως παραθέτει ἐπὶ ὁρολογῶν ἢ ἀναλόγων θεμάτων.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

'Αγγέλλεται ἐκ Μονάχου ὅτι ἀνηγορεύθησαν διδάκτορες τῆς Νομικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς πόλεως ταύτης, ἀριστεύσαντες κατὰ τὰς ἐξετάσεις, μετὰ πλήρη ἔγκρισιν ἀξιολόγων διατριβῶν των ἐπὶ θεμάτων καὶ ζητημάτων 'Εργατικοῦ Δικαίου, οἱ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τούτῳ ἐπὶ τριετίαν φοιτήσαντες πτυχιοῦχοι τῆς Νομικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου 'Αθηνῶν κ. κ. ***Παν. Κ. Βεργοπούλος*** καὶ ***Δημ. Κ. Καλομοίρης***.

'Η «'Επιθεώρησις 'Εργατικοῦ Δικαίου», συγχαλλομένη τούτοις μεταξὺ τῶν ἐκλεκτῶν συνεργατῶν της, συγχαίρει ἐγκαρδίως αὐτοὺς καὶ πιστεύει ὅτι θὰ ἐργασθοῦν ὁλοψύχως διὰ τὴν πρόοδον τοῦ 'Εργατικοῦ μας Δικαίου.

χῆς τῆς ἴσης μεταχειρίσεως, καθ' ὃ μέρος ἀναφέρεται εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποχρεώσεων τοῦ ἐργοδότου ἔναντι τοῦ μισθωτοῦ εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 288 Α.Κ., δὲν εἶναι ἀνεπίδεκτος κριτικῆς.

Λίαν δυσχερῶς ἐν πρώτοις δύναται νὰ γίνῃ ἀντιληπτόν, ἅπαξ συνεφωνήθη διὰ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἡ παροχὴ ὡρισμένου μισθοῦ εἰς τὸν μισθωτὸν καὶ ὁ ἐργοδότης ἐκπληροῖ τὴν ὑποχρέωσίν του ταύτην, πῶς ἡ ἀρχὴ τῆς καλῆς πίστεως ἔχει τὴν δύναμιν νὰ ἀλλοιώσῃ καθ' ὕψος τὴν παροχὴν τοῦ μισθοῦ, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ὁ ἐργοδότης ἐχορήγησεν αὐξήσεις μισθοῦ εἰς ἑτέρους μισθωτούς, ἀφ' ὧν ἐστέρησεν, ἔστω καὶ αὐθαιρέτως, μισθωτόν τινα. Ἡ καλὴ πίστις, διαποτίζουσα τὴν ὅλην σύμβασιν, προσδιορίζει κατὰ τὴν ρητὴν ἐπιταγὴν τοῦ ἄρθρ. 288 Α.Κ. τὸν τρόπον ἐκπληρώσεως τῆς παροχῆς, ὡς αὕτη προσδιωρίσθη ὑπὸ τῶν συμβαλλομένων μερῶν ἢ ἐκ τοῦ νόμου. Προσωπικὴν ἀλλοίωσιν τῆς παροχῆς δὲν δύναται νὰ συνεπιφέρῃ ἡ καλὴ πίστις, διότι τοῦτο θὰ ἀπετέλει μεταβολὴν τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως. Τοιαύτη δὲ ἀλλοίωσις τῆς παροχῆς δὲν δύναται νὰ λάβῃ χώραν ἄνευ νέας συμφωνίας τῶν μερῶν, τουτέστιν ἄνευ συμβάσεως περὶ μεταβολῆς τοῦ περιεχομένου ὑφισταμένης ἐνοχῆς (ἄρθρ. 361 Α.Κ.), εἰμὴ εἰς ὅλως ἐξαιρετικὰς ὑπὸ τοῦ νόμου προβλεπομένας περιπτώσεις, οἷον ἐν περιπτώσει ἀπροόπτου μεταβολῆς τῶν συνθηκῶν, ἐφ' ὧν τὰ μέρη ἐστήριξαν τὴν σύναψιν τῆς συμβάσεως, ὁπότε τὸ δικαστήριον δύναται κατὰ τὴν κρίσιν του νὰ ἀναγάγῃ τὴν παροχὴν εἰς τὸ προσῆκον μέτρον (ἄρθρ. 388 Α.Κ.). Ἡ ἀρχὴ τῆς καλῆς πίστεως δὲν δύναται ἄνευ νομοθετικῆς τινος ἐξειδικεύσεως νὰ ἀποτελέσῃ αὐτοτελῆ πηγὴν δημιουργίας δικαιωμάτων καὶ ὑποχρεώσεων.

V. Ἐφ' ὅσον, ὅθεν, ἡ καλὴ πίστις δὲν δύναται νὰ δημιουργήσῃ αὐτοτελεῖς ἀξιώσεις τοῦ μισθωτοῦ διὰ τὴν χορήγησιν μισθοῦ πλέον τοῦ συμφωνηθέντος ἢ ἐν γένει οἱασδήποτε ἄλλης, μὴ συμφωνηθείσης, προσθέτου παροχῆς, ἀλλαχοῦ δέον νὰ ἀναζητηθῇ ἡ θεμελίωσις τῆς ἀρχῆς τῆς ἴσης μεταχειρίσεως. Πρὸς τοῦτο πρόσφορον ἔδαφος παρέχουν αἱ ἰδρύουσαι τὴν ὑποχρέωσιν προνοίας διατάξεις. Ἡ ὑποχρέωσις προνοίας τοῦ ἐργοδότου πρὸς τὸν μισθωτόν, ἥτις, ἐρρυθμισμένη ὑπὸ τοῦ νόμου εἰς ὡρισμένας περιπτώσεις, ἀντιμετωπίζετο ὡς δευτερεύουσα ὑποχρέωσις, ἀνεγνωρίσθη σὺν τῷ χρόνῳ ὡς βασικὴ ὑποχρέωσις μετὰ τὴν ἐπικράτησιν τῆς γνώμης, ὅτι ἡ πρόσληψις τοῦ μισθωτοῦ εἰς τὴν ἐκμετάλλευσιν δὲν δημιουργεῖ τυπικὴν σχέσιν ἐνοχικοῦ δικαίου, ἀλλὰ σχέσιν κοινότητος προσωπικοῦ δικαίου.

Ἡ ὑποχρέωσις προνοίας ἐρείδεται εἰς εὐρεῖαν ἑρμηνείαν ἀφ' ἑνὸς μὲν τῶν εἰδικῶν διατάξεων τῶν ἄρθρ. 660 - 663 Α.Κ., αἵτινες τονίζουν ἰδιαιτέρως τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ ἐργοδότου, ὅπως ἐν περιπτώσει νόσου τοῦ παρ' αὐτῷ διαιτωμένου μισθωτοῦ μεριμνᾷ διὰ τὴν περίθαλψίν του καὶ ἰατρικὴν ἀντίληψιν, πρὸς δὲ λαμβάνῃ τὰ ἀναγκαῖα μέτρα διὰ τὴν προστασίαν τῆς ὑγείας καὶ τῆς ζωῆς τοῦ μισθωτοῦ, ἀφ' ἑτέρου δὲ τῶν ἐν γένει διατάξεων τῆς λεγομένης ἐργατικῆς προστατευτικῆς νομοθεσίας, αἵτινες καθορίζουν κυρίως τὰς ὑποχρεώσεις τοῦ ἐργοδότου ἔναντι τοῦ Κράτους, ἐπὶ τῷ τέλει ἐξασφαλίσεως ἐλαχίστου ὁρίου προστασίας τοῦ μισθωτοῦ, ἐν μὴ ἐκπληρώσει τῶν ὁποίων δὲν ἀποκλείεται νὰ δημιουργηθῶν καὶ ἰδιωτικοῦ δικαίου ἀξιώσεις ἐν τῇ σχέσει ἐργασίας. Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων, ἐνισχυομένων καὶ ὑπὸ τῶν ἀρχῶν τῆς καλῆς πίστεως, προκύπτει ἡ γενικωτέρα ἀρχή, ὅτι ὁ ἐργοδότης κατὰ τὴν σύναψιν καὶ τὴν διαδρομὴν τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως, ἐνίοτε δὲ καὶ μετὰ τὸ πέρας ταύτης (μετενέργεια), τόσον κατὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποχρεώσεών του, ὅσον καὶ κατὰ τὴν ἄσκησιν τῶν δικαιωμάτων του, ὀφείλει νὰ λαμβάνῃ πᾶν μέτρον προνοίας διὰ τὴν προστασίαν καὶ τὴν εὐημερίαν τοῦ μισθωτοῦ. (Πρβλ. σχετικῶς *Nikisch*, ἑλλην. μετάφρ. ἔνθ. ἀν. σελ. 304, *Dersch*, Entwicklungslinien der Fürsorgepflicht im Arbeitsverhältnis, ἐν RdA 1949 σελ. 325, *Rewolle*, Grenzen der Fürsorgepflicht, ἐν RdA 1954 σ. 258).

Ἡ ὑποχρέωσις προνοίας, μὴ δυναμένη νὰ προσδιορισθῇ ἐξαντλητικῶς, ἀλλὰ διαμορφουμένη ἀναλόγως ἑκάστης συγκεκριμένης περιπτώσεως, δὲν ἀποκλείεται νὰ δημιουργήσῃ καὶ προσθέτους ἔτι ὑποχρεώσεις καὶ νὰ ἐπιβάλῃ συμπληρωματικὰς παροχάς, ἐὰν αὗται, ἐν δεδομένῃ περιπτώσει, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν συμφερόντων τοῦ μισθωτοῦ, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ συμφέροντα ὁλοκλήρου τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἐκμεταλλεύσεως, παρίστανται ἀναγκαῖαι διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν προνοίας ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου. Οὕτω ἐκ τῶν παροχῶν, τὰς ὁποίας ὁ ἐργοδότης χορηγεῖ γενικῶς, ἔστω καὶ ἐκουσίως, δὲν δύναται νὰ ἀποκλείσῃ μισθωτόν τινα ἄνευ οὐσιαστικῶν λόγων, διότι ἡ αὐθαίρετος ἐξαίρεσις τοῦ μισθωτοῦ τούτου ἀποτελεῖ παράλειψιν μέτρου προνοίας, ἡ λῆψις τοῦ ὁποίου καθίσταται ὑπο-

διευθύνει τῆς ἐπιχειρήσεώς του ὑπόκειται εἰς κριτικὸν ἔλεγχον, ἀπὸ τῆς πλευρᾶς ὅτι ἀποκλείεται μόνον αἱ αὐθαίρετοι ἐνέργειαι τοῦ ἐργοδότου νὰ τύχουν ἐννόμου προστασίας, ἐνῶ οἱαιδήποτε ἄλλαι, ἔστω καὶ μὴ δεδικαιολογημέναι καὶ ἐνδεδειγμέναι ἐνέργειαι αὐτοῦ, διαφεύγουν τῆς δικαστικῆς κρίσεως. Ὁ δικαστικὸς ἔλεγχος τοῦ ἐργοδότου ἐν τῇ ἐπιχειρηματικῇ του ὄψει πρὸς λῆψιν ἀποφάσεων δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὰ ὅρια, ὥστε νὰ ἀφαιρεθῇ ἀπὸ τὸν ἐργοδότην ἡ ἐξουσία καὶ ἡ εὐθύνη διὰ τὴν λῆψιν τῶν ἀποφάσεων τούτων.

III. Τοιοῦτον περιεχόμενον ἔχουσα ἡ ἀρχὴ τῆς ἴσης μεταχειρίσεως, ἀναφερομένη εἰς τὸν προσδιορισμὸν τῶν ὑποχρεώσεων τοῦ ἐργοδότου, καθίσταται καταφανὲς ὅτι δὲν δύναται νὰ εὕρῃ τὴν θεμελίωσίν της εἰς τὰς περὶ ἀπαγορεύσεως τῆς καταχρηστικῆς ἀσκήσεως τῶν δικαιωμάτων διατάξεις τοῦ ἄρθρου 281 Α.Κ. Ὁ ἐργοδότης, καταβάλλων τὸν μισθόν, ὡς οὗτος προσδιορίσθη διὰ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἢ ὑπὸ διατάξεων ἀναγκαστικοῦ δικαίου, δὲν ἀσκεῖ δικαίωμα, ἀλλ' ἐκπληροῖ ὑποχρέωσιν. Δὲν δύναται συνεπῶς νὰ ἀνακύψῃ ζήτημα ἀσκήσεως δικαιώματος, ἵνα εὕρῃ ἐφαρμογὴν τὸ ἄρθρ. 281 Α.Κ.

Ἐν τούτοις, ἐκ τοῦ ὅτι κατὰ κανόνα ἡ ἴση μεταχείρισις συνδέεται μὲ τὸν τρόπον ἐκπληρώσεως τῆς παροχῆς παρὰ τοῦ ἐργοδότου δὲν ἀποκλείεται νὰ ἀνακύψῃ ζήτημα ἐφαρμογῆς τῆς ἀρχῆς τῆς ἴσης μεταχειρίσεως καὶ κατὰ τὴν ἄσκησιν συμβατικοῦ ἢ νομίμου δικαιώματος τοῦ ἐργοδότου. Οὕτω τὸ δικαίωμα, τὸ ὁποῖον κέκτηται ὑπὸ ὡρισμένας προϋποθέσεις ὁ ἐργοδότης, ὅπως ἐρευνᾷ τοὺς ἐξερχομένους ἐκ τοῦ τόπου ἐργασίας μισθωτούς, δὲν ἐπιτρέπεται νὰ τὸ ἀσκῇ κατὰ παράβασιν τῆς ἀρχῆς τῆς ἴσης μεταχειρίσεως καὶ νὰ ὑποβάλλῃ εἰς τοιαύτην σωματικὴν ἔρευναν ἄνευ εἰδικοῦ τινος λόγου ἐξαιρετικῶς καὶ μόνον μισθωτόν τινα ἐξ ὅλου τοῦ προσωπικοῦ· (πρβλ. *Hueck* σχόλια ἐν Nachschlagewerk des Bundesarbeitsgerichts, 1954 ἀριθ. 35). Ἡ τοιαύτη κατ' ἄνισον τρόπον ἄσκησις τοῦ δικαιώματος σωματικῆς ἐρεύνης παρὰ τοῦ ἐργοδότου, θίγουσα τὴν προσωπικότητα τοῦ μισθωτοῦ, ἀπαγορεύεται παρ' ἡμῖν ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ., ὡς ἀντιβαίνουσα εἰς τὴν καλὴν πίστιν καὶ τὰ χρηστὰ ἤθη. Αἱ διατάξεις αὗται, προσδιορίζουσαι τὰ ὅρια θεμιτῆς ἀσκήσεως τῶν δικαιωμάτων, προσφέρονται ἐπαρκῶς διὰ τὴν θεμελίωσιν τῆς ἀρχῆς τῆς ἴσης μεταχειρίσεως, καθ' ὃ μέρος αὐτὴ ἀναφέρεται εἰς ἄσκησιν δικαιώματος τοῦ ἐργοδότου. Τὰς περιπτώσεις ὅμως ταύτας δὲν καλύπτει ἡ ἀρχὴ τῆς ἴσης μεταχειρίσεως ἐν τῇ στενῇ αὐτῆς ἐννοίᾳ, ὡς αὕτη ἀνεπτύχθη ἐν τῷ ἐργατικῷ δικαίῳ, καθ' ὅσον, ὡς ἐλέχθη, ἀναφέρεται εἰς τὸν προσδιορισμὸν τῆς ἐκτάσεως τῆς ὑποχρεώσεως τοῦ ἐργοδότου πρὸς παροχήν καὶ οὐχὶ εἰς τὴν ἄσκησιν τῶν δικαιωμάτων του, ἥτις ἐπαρκῶς ὁρίθετεῖται ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ., χωρὶς νὰ παρίσταται ἀνάγκη ἀναγορεύσεως ἰδιαιτέρας ἀρχῆς.

Οὐδὲ αἱ διατάξεις περὶ ἰσότητος τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ Συντάγματος, ὡς καὶ αἱ διατάξεις τοῦ ν.δ. 399/1947, κυρώσαντος τὸν Καταστατικὸν Χάρτην τῆς Διεθνοῦς Ὀργανώσεως Ἐργασίας, ἐν ᾧ διετυπώθη ἡ ἀρχὴ «ἴση ἐν ἐργασίαν, ἴση ἀμοιβή», δύνανται νὰ ἀποτελέσουν θεμέλιον τῆς ἀρχῆς τῆς ἴσης μεταχειρίσεως, καθ' ὅσον ἀμφότεραι αἱ διατάξεις αὗται ἀποσκοποῦν εἰς τὴν δέσμευσιν τοῦ Κράτους κατὰ τὴν ἄσκησιν τῆς μισθολογικῆς του πολιτικῆς ἐναντι τῶν ἐργαζομένων, χωρὶς νὰ περιορίζουν τὴν συμβατικὴν ἐλευθερίαν τῶν πολιτῶν κατὰ τὴν συμφωνίαν τῶν μισθολογικῶν καὶ λοιπῶν ὅρων τῶν κατ' ἰδίαν σχέσεων ἐργασίας.

Ὡσαύτως αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 200 Α.Κ., καθ' ἃς αἱ συμβάσεις ἑρμηνεύονται ὡς ἀπαιτεῖ ἡ καλὴ πίστις, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν συναλλακτικῶν ἠθῶν, οὐδεμίαν βοήθειαν δύνανται νὰ παράσχουν εἰς τὴν θεμελίωσιν τῆς ἀρχῆς τῆς ἴσης μεταχειρίσεως, ἀφοῦ, ἅπαξ προσδιορισθέντος κατὰ τρόπον ἀνεπίδεκτον ἀμφισβολίας τοῦ ποσοῦ τοῦ καταβλητέου μισθοῦ ἢ ἄλλης τινὸς παροχῆς παρὰ τοῦ ἐργοδότου, δὲν δύναται νὰ ἀνακύψῃ ζήτημα ἑρμηνείας τῆς συμβάσεως.

Ἀντιθέτως αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 288 Α.Κ., καθ' ἃς ὁ ὀφειλέτης ὑποχρεοῦται νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν παροχὴν ὡς ἀπαιτεῖ ἡ καλὴ πίστις, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν καὶ τῶν συναλλακτικῶν ἠθῶν, παρίστανται πλέον πρόσφοροι διὰ τὴν θεμελίωσιν τῆς ἀρχῆς τῆς ἴσης μεταχειρίσεως, ἀφοῦ αἱ διατάξεις αὗται προσδιορίζουν τὸν τρόπον ἐκπληρώσεως τῆς παροχῆς, τουτέστι τὴν ὑποχρέωσιν καταβολῆς τοῦ μισθοῦ ἢ ἄλλης παρεπομένης παροχῆς.

Ὁ ἐργοδότης, ὁ ὁποῖος ὅλως αὐθαιρέτως καὶ ἄνευ συνδρομῆς εἰδικῶν λόγων ἐξαιρεῖ μισθωτόν τινα τῆς χορηγηθείσης οἰκειοθελῶς γενικῆς αὐξήσεως ἢ προσθέτου τινὸς παροχῆς (οἷον δώρου, ἀδείας κ. ἄ.) δὲν ἐκπληροῖ τὴν παροχήν του ὡς ἀπαιτεῖ ἡ καλὴ πίστις.

IV. Ἐν τούτοις καὶ ἡ θεμελίωσις τῆς ἀρ-

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΕΝΝΟΙΑ ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Καταγγελία συμβάσεως έργατών κατά Β.Δ. 16/18 Ἰουλίου 1920

Χαρακτηρισμός επιχειρήσεως εστιατορίου ως βιοτεχνικής.—Εφαρμογή διά καταγγελίαν συμβάσεως εργασίας εργατών Β. Δ. 16/18 Ἰουλίου 1920, μη έχοντος εφαρμογήν άρθρου 669 Αστικού Κώδικος.—Απαλλαγή εργοδότου της αποζημιώσεως εν περιπτώσει μηνύσεως κατά του μισθωτού. Αποζημίωσις δι' οφειλομένην και μη ληφθείσαν, ένεκεν απολύσεως, άδειαν.— Έννοια άρθρου 5 § 5 Α.Ν. 539/1945.—Έλλειψις δικαιώματος αποζημιώσεως διά μη ζητηθείσας και μη ληφθείσας άδειας προηγουμένων ετών.—Μη παροχή άδειας και αδικαιολόγητος πλουτισμός.

Τὸ ἄρθρον 12 τοῦ ν. 2112/1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων» παρέσχεν εἰς τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν ἐξουσιοδότησιν νὰ ἐπεκείνῃ διὰ διατάγματος τὸν νόμον ταῦτον ἐπὶ τεχνιτῶν, ὑπηρετῶν καὶ ἐργατῶν βιομηχανικῶν, βιοτεχνικῶν, μεταλλευτικῶν ἢ χειροτεχνικῶν ἐπιχειρήσεων, ὡς καὶ ἐπὶ πάσης φύσεως ὑπηρετῶν ἢ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων κατ' οἶκον προσλαμβανομένων.

Μετὰ τὴν νομοθετικὴν αὐτὴν ἐξουσιοδότησιν ἐξεδόθη τὸ ἀπὸ 16/18 Ἰουλίου 1920 β. δ. «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 2112 κ.λ.π. (ΕΕΔ 11, 216), τὸ ὁποῖον ἐπεξέτεινε τὴν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ν. 2112, ὑπὸ τοὺς ἐν αὐτῷ ὁρισμούς, ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω προσώπων.

Ἡ ἔννοια ὅμως τῆς βιοτεχνικῆς ἐπιχειρήσεως, ἡ ὁποία ἐνδιαφέρει ἐν προκειμένῳ, δὲν ἀνευρίσκεται εἰς τὸν νόμον περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας. Περὶ αὐτῆς ἀσχολεῖται ἡ οἰκονομικὴ ἐπιστήμη, ὑφίστανται ὅμως καὶ εἰς τὴν ἐργατικὴν νομοθεσίαν καὶ τὴν περὶ βιοτεχνῶν εἰδικαὶ διατάξεις, ἐκ τῶν ὁποίων δύναται νὰ λ.φθῇ ἡ ἔννοια τῆς βιοτεχνικῆς ἐπιχειρήσεως καὶ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἀνωτέρω β.δ. τῆς 16/18 Ἰουλίου 1920 (βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 11, 213 ἑξ.).

Οὕτως ἡ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 801/1953 (εἰσηγητὴς *Α. Καλλέργης*, ΕΕΔ 12, 413), προκειμένου νὰ ἐφαρμόσῃ τὸ ἄνω διάταγμα ἐπὶ σερβιτόρου (χαρακτηριζομένου ὡς ὑπηρέτου) ἐπιχειρήσεως ἐστιατορίου, ἐστηρίχθη εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ κατὰ τὸν ἀναγκ. νόμον 1270/1938 ἐκδοθέντος βασ. δ/τος τῆς 19/21 Δεκεμβρίου 1939 «περὶ τοῦ τρόπου ἐνισχύσεως τῶν βιοτεχνῶν ἐν τῇ ἐνασκήσει τοῦ ἐπαγγέλματός των ὑπὸ τῆς βιοτεχνικῆς ἑστίας», καθ' ὃ κῶς βιοτεχνικὰ ἐργαστήρια ἢ καταστήματα λογίζονται ἐκεῖνα, εἰς τὰ ὁποῖα διὰ τὴν ἐπεξεργασίαν πρώτης ὕλης πρὸς παραγωγὴν ἀγαθῶν ἢ τὸν ἐξευγενισμὸν καὶ ἐπισκευὴν προϊόντων πρωτεύουσαν θέσιν ἔχει ἡ διὰ τῶν χειρῶν ἐργασία καὶ δὲν γίνεται χρῆσις συνολικῆς κινητηρίου μηχανικῆς δυνάμεως ἀνωτέρας τῶν 12 ἵππων, ὡς καὶ ἐκεῖνα, εἰς τὰ ὁποῖα δὲν γίνεται μὲν ἐπεξεργασία πρώτης ὕλης, ἀπαιτεῖται ὅμως διὰ τὴν εἰς αὐτὰ ἐργασίαν τοῦ ἐπιχειρηματίου τεχνικὴ τούτου κατάρτισις», ἵνα καταλήξῃ εἰς τὴν ἄποψιν ὅτι ἡ ἐπιχείρησις ἑστιατορίου εἶναι βιοτεχνικὴ καὶ ὡς τοιαύτη ὑπάγεται εἰς τὸ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920.

Προηγήθη τῆς ἀποφάσεως ταύτης τοῦ Πρωτοδικείου ἡ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 5565/1951 (Πρωτοδίκης *Μ. Κυριλλόπουλος*, ΕΕΔ 10, 1271), ἡ ὁποία ἀπεράνθη ὁμοίως ἐπὶ τῇ βάσει τῶν αὐτῶν διατάξεων (πρβλ. καὶ τὴν σύμφωνον Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 666/1952, Πρωτοδίκης *Ι. Παπαδόπουλος*, ΕΕΔ 11, 358).

Ἀσχέτως τοῦ ὅτι, ὡς ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 11, 212), δέχεται δὲ ταῦτο ἡ ἀνωτέρω μνημονευομένη Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 666/1952, πλησιεστέρα καὶ πλέον πρόσφορος, ἵνα ληφθῇ ὡς ἑρμηνευτικὸν βοήθημα, εἶναι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ β.δ. 14/26 Αὐγούστου 1918 «περὶ ἐκτελέσεως τοῦ περὶ ἐργασίας γυναικῶν καὶ ἀνηλίκων ΔΚΘ' νόμου», κατὰ τὸ ὁποῖον «βιομηχανικὰ καὶ βιοτεχνικὰ ἐργοστάσια καὶ ἐργαστήρια θεωροῦνται ὅλοι οἱ κεκλεισμένοι χῶροι, ἐν οἷς ἐκτελοῦνται ἐργασίαι διὰ μηχανημάτων ἢ διὰ τῆς ἁπλῆς δυνάμεως τῶν χειρῶν σκοποῦσαι τὴν μετασκευὴν εἴτε πρώτων ὑλῶν εἰς βιομηχανήματα τέλεια ἢ ἀτελῆ, εἴτε ἡμικατεργασμένων βιομηχανημάτων εἰς πλήρη τοιαῦτα ἢ τὴν ἁπλῆν μεταβολὴν τοῦ ποιοῦ ἢ τῆς μορφῆς παντὸς ἀντικειμένου, ἀδιαφόρως τοῦ ἀριθμοῦ καὶ τοῦ φύλου τῶν ἀσχολουμένων ἐργατῶν» σημαντικὸν εἶναι, ὅτι ἡ νεωτέρα νομολογία τῶν δικαστηρίων, ἐγκαταλείπουσα παλαιοτέρας ἀπόψεις (βλέπε σχετικῶς ΕΕΔ 10, 273, 10, 1063, 10, 1171), προσανατολίζεται ἤδη πρὸς τὴν ὀρθὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἀνωτέρω β.δ. ὑπὸ ὀρθὰ κριτήρια.

Οὕτω σκέπτεται καὶ ἡ νεωτέρα, κατωτέρω δημοσιευομένη, ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἑφετεῖον.

Τὸ πρᾶγμα ἔχει σοβαρὸν πρακτικὸν ἐνδιαφέρον, διότι, ἐφ' ὅσον ἤθελε κριθῇ ὅτι δὲν ἔχει ἐ-

χρεωτική πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς ἐν τῇ κοινότητι τῆς ἐκμεταλλεύσεως τάξεως, ἥτις διὰ τῆς πλημμελοῦς ταύτης ἐνεργείας τοῦ ἐργοδότου διεσαλεύθη εἰς τοιοῦτον βαθμόν, ὥστε νὰ καθίσταται ὁ μισθωτὸς ἐπιδεκτικὸς προστασίας.

Ὁ μισθωτὸς κατὰ ταῦτα, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν περιπτώσεων παροχῆς προνοίας ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου, ἔχει ἀναλόγως τῶν περιστάσεων ἀξίωσιν ἐκπληρώσεως, οἷον νὰ λάβῃ τὴν χορηγηθεῖσαν γενικὴν προσαύξησιν, ἀφ' ἧς αὐθαιρέτως ἀπεκλείσθη ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου, πρὸς δὲ ἀξίωσιν ἀποζημιώσεως ἐν περιπτώσει προκλήσεως ζημίας εἰς αὐτὸν ἐξ ὑπαιτίου παραβάσεως τῆς ἀρχῆς τῆς ἴσης μεταχειρίσεως παρὰ τοῦ ἐργοδότου, ὡς καὶ ἐὰν κατέστη ὑπαιτίως ἀδύνατος ἡ ἐκπλήρωσις τῆς ἐκ τῆς ἀρχῆς τῆς ἴσης μεταχειρίσεως πηγαζούσης παροχῆς, οἷον δὲν ἐχορηγήθη εἰς τὸν μισθωτὸν ὅλως αὐθαιρέτως ἢ εἰς ὅλον τὸ προσωπικὸν χορηγηθεῖσα οἰκειοθελῶς παρὰ τοῦ ἐργοδότου πρόσθετος ἄδεια. (Περὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἀρχῆς τῆς ἴσης μεταχειρίσεως καὶ εἰς τὸ δίκαιον τῶν ἀδειῶν πρβλ. *Dersch*, Die Urlaubsgesetze, 1954 σ. 57 § 63α). Ἐπιπροσθέτως δυνατὸν ὑπὸ ὡρισμένας συνθήκας ἡ παράβασις τῆς ἀρχῆς τῆς ἴσης μεταχειρίσεως ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου νὰ συνιστᾷ καὶ σπουδαῖον λόγον ἀπροθέσμου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ κατ' ἄρθρ. 672 Α.Κ.

Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι καὶ ἡ ὑποχρέωσις προνοίας, ἐξ ἧς προκύπτει ἡ ἀρχὴ τῆς ἴσης μεταχειρίσεως, ἐπηρεάζεται ἐν τῷ προσδιορισμῷ τῆς ἐκτάσεώς της ὑπὸ τῶν ἀρχῶν τῆς καλῆς πίστεως, ἀλλ' ὡς ἐλέχθη διὰ τὴν δημιουργίαν δικαιωμάτων καὶ ὑποχρεώσεων δὲν ἀρκεῖ ἡ γενικὴ ῥήτρα τῆς καλῆς πίστεως, ἀλλ' ἀπαιτεῖται ἡ ὕπαρξις νομοθετικῆς ἐξειδικεύσεως ταύτης, οἷα ἐμφανίζεται ἐν τῇ ὑποχρεώσει προνοίας.

VI. Ἡ ἀποψις ὅτι ἡ ἀρχὴ τῆς ἴσης μεταχειρίσεως θεμελιοῦται ἐπὶ τῆς ὑποχρεώσεως προνοίας εὑρίσκει πολλοὺς ὑποστηρικτὰς ἔν τε τῇ θεωρίᾳ καὶ τῇ νομολογίᾳ ἐν Γερμανίᾳ (πρβλ. κυρίως Nikisch, ἔνθ' ἀνωτ. σ. 305, ἐκ δὲ τῆς τελευταίας νομολογίας LAG Βερολίνου 19.2.1952 ἐν Betr. Ber. 1952 § 319, LAG Saarbrücken 28.7.1951 Ar. St. XII, 106, LAG Ἀμβούργου 11.7.1952 R d A 1952 σ. 400, LAG Στουττγάρδης 9.4.1952 AP 1952 Nr 227· ἀντιθέτως τὴν ἴσην μεταχείρισιν στηρίζουν προεχόντως ἐπὶ τῶν ἀρχῶν τῆς καλῆς πίστεως (§ 242 Γερμ. Α. Κ. = 288 Α.Κ.) αἱ LAG Ἀμβούργου 9.3.1949 Betr. 1949 σ. 204, LAG Στουττγάρδης 3.6.1948 R d A 1949 σ. 115).

Ἐκ τῶν παρ' ἡμῖν ἀσχοληθέντων ὁ Δ. *Σακελλαρόπουλος* (ΕΕΔ 7, 424 καὶ ΕΕΔ 6, 546) τὴν ἀρχὴν τῆς ἴσης μεταχειρίσεως στηρίζει εἰς τὰ γενικὰς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 200, 288 Α.Κ., θεωρῶν ταύτην ὡς εἰδικευμένην μορφὴν καλοπίστου ἐκτελέσεως τῆς παροχῆς τοῦ ἐργοδότου. (Πρβλ. ὁμοίως καὶ *Ι. Καποδίστριαν* ἐν Θέμ. ΝΘ' 551, *Καυκᾶ*, Ἐνοχ. σ. 309, *Ζέπον*, Ἐνοχ. Δικ. Εἰδ. σ. 351).

Ὁ Ἄρειος Πάγος διὰ τῆς πρώτης ἐπὶ τοῦ θέματος ὑπ' ἀριθ. 136/1948 (ΕΕΔ 7, 380) ἀποφάσεώς του ἐδέχθη, ὅτι ἡ ἀρχὴ τῆς ἴσης μεταχειρίσεως δὲν καθιεροῦται ὑπὸ νόμου τινὸς ὡς κανὼν δικαίου, ἀλλ' ἀποτελεῖ πρακτικὴν ὁδηγίαν, μὴ περιοριζομένης ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ. τῆς νομικῆς δυνάμεως, ἣν τὸ πρόσωπον δικαίου κέκτηται ἐκ τῆς ἐννόμου τάξεως, ὅπως ἐλευθέρως διαθέτῃ τὰ ἑαυτοῦ. Τὴν αὐτὴν ἀποψιν ἐπανέλαβε καὶ ἐν τῇ τελευταίᾳ ὑπ' ἀριθ. 355/1953 (ΕΕΔ 12, 786) ἀποφάσει του, ἐνῷ εἰς ἑτέρας ἐνδιαμέσως ἐκδοθείσας ἀποφάσεις του μετεχειρίσθη αἰτιολογίαν προϋποθέτουσαν τὴν ἰσχὺν τῆς ἀρχῆς ταύτης εἰς τὰς ἐργασιακὰς σχέσεις (Α.Π. 187/1951 ΕΕΔ 10, 611, Α.Π. 259/1949 ΕΕΔ 8, 533, Α. Π. 349/1949 ΕΕΔ 6, 665).

Ὡς πρὸς μὲν τὴν πρώτην σκέψιν τῶν ἀρνητικῶν τῆς ἀρχῆς τῆς ἴσης μεταχειρίσεως ἀποφάσεων τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὅτι ἡ ἀρχὴ αὕτη δὲν καθιεροῦται ὑπὸ κανόνος δικαίου, ἀνεπτύχθη ἀνωτέρω ὅτι ἡ ἴση μεταχείρισις ἀποτελεῖ ἐκδήλωσιν τῆς ὑποχρεώσεως προνοίας, εὑρισκούσης νομοθετικὸν ἔρεισμα εἰς τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 660 - 663 Α.Κ., ὡς καὶ εἰς τὰς τοιαύτας τῆς προστατευτικῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας, διασταλτικῶς ἑρμηνευομένας. Ὡς πρὸς τὴν ἑτέραν τῶν σκέψεων τῶν ἀρεοπαγιτικῶν ἀποφάσεων, ὅτι τὸ ἄρθρ. 281 Α.Κ. δὲν περιορίζει τὴν ἐλευθερίαν τοῦ προσώπου διὰ τὴν διάθεσιν τῶν ἑαυτοῦ, τοῦτέστι κατὰ πλέον ἀκριβολόγον ἔκφρασιν δὲν περιορίζει τὴν ἀρχὴν τῆς συμβατικῆς ἐλευθερίας, δέον νὰ παρατηρηθῇ, ὅτι ἡ σκέψις αὕτη εἶναι κατ' ἀρχὴν ὀρθή, πλήν, ὡς ἐλέχθη, τὸ ζήτημα δὲν ἀντιμετωπίζεται ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τῆς ἀσκήσεως δικαιώματος, ἵνα γίνῃ ἐπίκλησις τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ., ἀλλὰ ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τῆς ἐκπληρώσεως τῆς ὑποχρεώσεως τοῦ ἐργοδότου ἐν ὑφισταμένῃ σχέσει ἐργασίας.

φαρμογήν τό β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920, ἀνακύπτει ἡ ἐφαρμογή τοῦ ἄρθρου 669 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ἐν συνδυασμῷ πρός τό ἄρθρον 672, καί διά τάς μετά τόν Α.Κ. συνομολογηθείσας συμβάσεις ἐργασίας (βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 13, 829 ἑπ.), τά ὁποῖα ἄρθρα ἔχουν ἐφαρμογήν ἐπί συμβάσεων μή ὑπαγομένων εἰς τό β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 (Α.Π. 118/1951, εἰσηγητής **Σ. Μανρομιχάλης**, ΕΕΔ 13, 684, ἔνθα σημειώσεις μας).

Δεδομένου δέ ὅτι διά τοῦ προσφάτως ψηφισθέντος ν.δ. «περί συστάσεως ὀργανισμοῦ ἀπασχολήσεως καί ἀσφαλίσεως ἀνεργίας» (ἄρθρ. 87) ἐπανερχόμεθα εἰς τόν ν. 2112/1920 καί τό β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920, ὡς ἴσχυε πρό τοῦ ἀ.ν. 118/1945, δέν ἔχει δέ πλέον ἔδαφος ἐφαρμογῆς ἡ Α.Π. 91/1954 (εἰσηγητής *Ι. Τρακατέλης*, ΕΕΔ 13, 199), ἡ διάκρισις τῶν ἐπιχειρήσεων ὡς βιομηχανικῶν ἐνέχει ἀποφασιστικήν διά τήν ἐφαρμογήν τοῦ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 σημασίαν.

***

Ὡς πρός τάς ἐκ τοῦ ἀ.ν. 539/1945 «περί χορηγήσεως κατ' ἔτος εἰς τούς μισθωτούς ἀδειῶν μετ' ἀποδοχῶν» (ΕΕΔ 4, 474) ἀξιώσεις τοῦ ἐνάγοντος, ἀπορριπτομένας ὑπό τῆς ἀποφάσεως, σημειοῦνται τά ἑξῆς: Ἡ ἐν ἄρθρῳ 5 § 5 τοῦ νόμου τούτου προβλεπομένη ἀποζημίωσις τοῦ μισθωτοῦ διά μή χορηγηθεῖσαν, ἕνεκεν ἀπολύσεως, ἄδειαν προϋποθέτει νά μή ἐγένετο ἡ ἀπόλυσις διά πταῖσμα τοῦ μισθωτοῦ.

Ἐν προκειμένῳ ὅμως ὑπῆρξε ταιοῦτον πταῖσμα, ἀσχέτως, ὡς ἡ ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου σκέπτεται, ἂν ὁ μισθωτός ἀπηλλάγη τῆς κατηγορίας διά τόν ἐν αὐτῇ λόγον, ἐφ' ὅσον ὑπέπεσεν εἰς παράπτωμα.

Συνάγεται ἐκ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου, ὅτι ὁ μισθωτός, μή λαβών ἐτησίας ἀδείας, ἀλλά ἐργασθείς ἠξίωσε νά ἀποζημιωθῇ κατά τό ἄρθρον 904 Α.Κ., λόγῳ, κατ' αὐτόν, ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ τοῦ ἐργοδότου.

Ἡ ἀπόφασις δέν ἠρεύνησε τήν ἀξίωσιν, ἀλλ' ἐπαύσης ἐν τῇ ἀγωγῇ τοιαύτης βάσεως.

Νομίζομεν ὅμως, ὅτι δέν ὑπῆρχεν ἐν προκειμένῳ τοιαύτη ἀξίωσις. Ἐφ' ὅσον ὁ μισθωτός εἰργάσθη καί ἐπληρώθη διά τήν ἐργασίαν του, δέν ὑφίσταται περίπτωσις ὠφελείας τοῦ ἐργοδότου, ἀδικαιολογήτως πλουτήσαντος, ἠδύνατο δέ μόνον ὁ μισθωτός νά ζητήσῃ τήν παροχήν εἰς αὐτόν ἀδείας, ἐν ἀρνήσει δέ τοῦ ἐργοδότου νά ἐπιδιώξῃ τόν δικαστικόν ἐξαναγκασμόν αὐτοῦ κατ' ἄρθρ. 882 Πολ. Δικ. (βλέπε Πρωτοδικεῖον Πατρῶν 143/1953, εἰσηγητής **Κ. Πούλος**, ΕΕΔ 12, 671).

Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 10113/1954

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**
Εἰσηγητής ὁ Πρωτοδίκης κ. **Σ. Ραγκος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Θ. Σολής, Λ. Τσάρας

Ἡ ἐπιχείρησις τοῦ καφεζαχαροπλαστείου, εἰς ἣν ὑπηρέτει ὁ ἐκκαλῶν, ἀσχολουμένη μέ τήν ἐπεξεργασίαν καί τόν ἐξευγενισμόν πρώτης ὕλης διά τήν παρασκευήν χρησίμων ἀγαθῶν, εἶναι βιοτεχνική ἐπιχείρησις, κατά τήν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ν. 2112/1920 καί τοῦ κατ' ἐξουσιοδότησιν αὐτοῦ ἐκδοθέντος ἀπό 16/18 Ἰουλίου 1920 β.δ. Ἐπομένως ὑπάγεται καί ὁ ἐκκαλῶν εἰς τάς διατάξεις τοῦ διατάγματος τούτου, τάς προνοούσας διά τήν κατόπιν προειδοποιήσεως ἀπόλυσιν τῶν ἐργατῶν, τεχνιτῶν καί ὑπηρετῶν τῶν ἐπιχειρήσεων τούτων καί τήν ἀποζημίωσιν αὐτῶν ἐν περιπτώσει ἀπροειδοποιήτου ἀπολύσεως.

Ἀλλ' ὅμως, ἐφ' ὅσον, καθ' ἃ δέχεται ἡ ἐκκαλουμένη καί πληττομένη κατά τοῦτο, ἀλλά καί βεβαιοῦται πάντως ἐκ τῶν ἀποδεικτικῶν στοιχείων, ὁ ἐκκαλῶν ἀπελύθη μετά προηγουμένην ἀποβολήν κατ' αὐτοῦ μηνύσεως διά κλοπήν 50 δραμίων καφέ, διαπραχθεῖσαν ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ὑπηρεσίας του, δέν ἐδικαιοῦτο τοιαύτης ἀποζημιώσεως, κατά τό ἄρθρ. 6 §§ 1 καί 2 τοῦ ρηθέντος διατάγματος, εἰ μή ἐάν ἀπηλλάσσετο τῆς ἀνωτέρω κατηγορίας καί ἀπό τοῦ χρόνου τῆς τοιαύτης ἀπαλλαγῆς του. Τοιοῦτον τί ὅμως δέν συνέτρεξε μέχρι τοῦ χρόνου τῆς πρωτοδίκου συζητήσεως τῆς κρινομένης ἀγωγῆς (24 Νοεμβρίου 1953), καθ' ὅσον, ἀσχέτως τοῦ ἂν ἡ προσαγομένη ἐν ἀποσπάσματι ὑπ' ἀριθ. 1925/1954 ἀπόφασις τοῦ Πλημμελειοδικείου Ἀθηνῶν, δι' ἧς ἐκηρύχθη μέν ἔνοχος ὁ κατηγορούμενος, ἀλλ' ἐκρίθη ἡ πρᾶξις ἀτιμώρητος, λόγῳ τοῦ ὅτι ἐξετελέσθη ἐξ ἀνάγκης πρός ἄμεσον χρῆσιν καί ἀνάλωσιν τοῦ κλαπέντος, χαρακτηρισθέντος ὡς εὐτελοῦς ἀξίας, δύναται νά θεωρηθῇ ἡ μή ὡς ἀπαλλακτική ἀπόφασις, πάντως αὕτη ἐξεδόθη τήν 1 Φεβρουαρίου 1954, ἦτοι μετά τήν πρωτόδικον συζήτησιν τῆς ἀγωγῆς, ἥτις αὐτῷ τυγχάνει ἀπορριπτέα κατά τό κεφάλαιον τοῦτο. Ὀρθῶς δέν, εἰ καί ἐπί ἄλλῃ αἰτιολογίᾳ, ἀπερρίφθη ἡ ἀγωγή κατά τό αὐτό κεφάλαιον καί ὑπό τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως, ὁ δέ λόγος τῆς κρινομένης ἐφέσεως τυγχάνει ἀπορριπτέος ὡς ἀλυσιτελής.

Καθ' ἃ προκύπτει ἐκ τοῦ ἐφετηρίου, ὁ δεύτερος λόγος ἐφέσεως κατά τό δεύτερον αὐτοῦ σκέλος, καθ' ὃ ὅλως ἐπικουρικῶς, καί ὑπαγομένης τῆς ἐνδίκου ἀπολύσεως εἰς τάς διατάξεις τοῦ Α.Κ. 669, ἔδει νά ἐπιδικασθῶσι τῷ ἐνάγοντι ἀποδοχαί 15 ἡμερῶν ἐκ δραχμῶν 732.000 καί οὐχί 90.000, ὡς ἐσφαλμένως ἔκρινεν ἡ ἐκκαλουμένη, ἐπικουρικῶς μόνον προβάλλεται, δι' ἣν περίπτωσιν ἤθελε κριθῇ, ὅτι δέν ὑπάγεται ἡ περίπτωσις τοῦ ἐκκαλοῦντος εἰς τάς διατάξεις τοῦ ἀπό 16/18 Ἰουλίου 1920, καθ' ἃς, ἐφαρμοστέας καί ὑπό τό κράτος τῆς ἰσχύος τοῦ Α.Κ. κατά τό ἄρθρον 38 τοῦ Εἰσαγ. νόμου, ἡ λύσις τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως ἐπέρχεται ἀμέσως ἅμα τῇ καταγγελίᾳ δι' ἅπαντας τούς ὑπ' αὐτοῦ διεπομένους μισθωτούς. Κατ' ἀκολουθίαν τούτων μετά τά ρηθέντα δέν χρήζει ἐρεύνης ὁ λόγος οὗτος.

Ἀλλά καί ἂν ἐρευνηθῇ τυγχάνει ἀπορριπτέος, ἀφοῦ, μή ἔχοντος ἐν προκειμένῳ ἐφαρμογήν τοῦ ἄρθρ. 669 τοῦ Α.Κ., δέν εἶναι βάσιμος ἡ τοιαύτη ἀξίωσις τοῦ ἐκκαλοῦντος. Ἐξ ἄλλου δέν ὑφίσταται περίπτωσις μεταρρυθμίσεως τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως καί καθ' ὅσον δι' αὐτῆς ἐπεδικάσθη τό ἀνωτέρω ποσόν τῶν δραχμῶν 90.000 διά τήν αἰτίαν ταύτην, ἀφοῦ ὁ ἐφεσίβλητος ρητῶς δηλοῖ διά τῶν προτάσεών του, ὅτι δέν ἀσκεῖ ἀντέφεσιν

ΚΑΤΑΧΡΗΣΤΙΚΗ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

I

Όρος ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ ἐπιχειρήσεως περὶ σωματικῆς ἐρεύνης ἐργατῶν

Ἐφαρμογὴ ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ ἐπιχειρήσεως, μὴ κυρωθέντος ὑπὸ νόμου καὶ ἐπέχοντος συνεπῶς δέσιν συμβάσεως διὰ προσχωρήσεως τοῦ προσωπικοῦ.— Ὅρος κανονισμοῦ περὶ σωματικῆς ἐρεύνης ἐργαζομένων ἔγκυρος, ἐρειδόμενος ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. 288 Ἀστικοῦ Κώδικος.—Καταίρωσις ὑστέρως εἰδικῆς σωματικῆς ἐρεύνης ἐργατριῶν μέχρις ἐντελοῦς γυμνώσεως. — Ἐνέργεια καθ' ὑπέρβασιν ὁρίων καλῆς πίστεως καὶ πέραν ὅρου συμβάσεως.— Καταχρηστικὴ ἀπόλυσις ἐργοτρίας ἐξ ἐκδικήσεως δι' ἄρνησιν αὐτῆς πρὸς ὑποβολὴν εἰς τοιαύτην ἔρευναν.

Διὰ κανονισμοῦ ἐπιχειρήσεως, νομίμως ἐγκεκριμένου, εἶχε συνομολογηθῆ μεταξὺ τῆς ἐργοδότιδος καὶ τοῦ προσωπικοῦ αὐτῆς, προσχωρήσαντος εἰς αὐτόν, ὁ ὅρος τῆς σωματικῆς ἐρεύνης τοῦ τελευταίου διὰ τὴν ἀποφυγὴν ἀφαιρέσεως προϊόντων ἐκ τοῦ ἐργοστασίου τῆς ἐπιχειρήσεως.

Οἱ κανονισμοὶ ἐργασίας, κατὰ τὰ ὑπὸ τῆς θεωρίας καὶ πράξεως δεκτὰ γενόμενα, ἀποτελοῦν τὴν σύμβασιν τῶν μερῶν, γεννῶσι δὲ ὑποχρεώσεις καὶ δικαιώματα κατὰ τὸν τρόπον τῆς καταρτίσεως τῶν συμβάσεων (*Κ. Καυκᾶς*, Ἐνοχ. Δίκαιον. Εἰδ. Μέρος, Τόμος Α', σελ. 280 ἑπ., *Κ. Σούρλας*, ΕρμΑΚ, Εἰσαγ. ἄρθρ. 361 - 378, ἀριθ. 62, *Ν. Δελούκας*, Οἱ γενικοὶ ὅροι συναλλαγῶν, σελ. 13 ἑπ.).

Διὰ τὸν λόγον ὅμως ὅτι ἡ ἐργοδότις ἠξίωσε, καθ' ὑπέρβασιν τοῦ ὅρου τοῦ κανονισμοῦ, νὰ ὑποβληθοῦν ἐργάτριαι αὐτῆς εἰς σωματικὴν ἔρευναν κατὰ τρόπον προσβάλλοντα τὴν ἀξιοπρέπειαν αὐτῶν (ὑπερβαίνοντα δὲ ὁπωσδήποτε τὸ μέτρον ἀνάγκης εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν) αἱ ἐργάτριαι ἠρνήθησαν νὰ ὑποβληθοῦν εἰς τὴν ἔρευναν, ἕνεκα δὲ τούτου καὶ ἀπελύθησαν, ὁρισθείσης τῆς ἐργοδότιδος ἐξ ἐκδικήσεως κατ' αὐτῶν.

Κατὰ τὰ εἰς τὰς κατωτέρω ἀποφάσεις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου, ἐκτιθέμενα ἐπρόκειτο περὶ ἐνεργείας τῆς ἐργοδότιδος, προσβλητικῆς τῆς προσωπικότητος τῶν ἐργατριῶν, αἱ ὁποῖαι καὶ εἶχαν πᾶν δικαίωμα, νὰ ἀποκρούσουν τὴν τοιαύτην προσβολὴν τῆς ἀνθρωπίνης ἀξιοπρεπείας των, προστατευομένης ἄλλως καὶ ὑπὸ τῶν ἄρθρων 57 ἑπ. τοῦ Α.Κ. (βλέπε *Κ. Σούρλαν*, ΕρμΑΚ, Εἰσαγ. ἄρθρα 57 - 60, ἀριθ. 100).

Οὕτως αἱ δημοσιευόμεναι κατωτέρω ἀποφάσεις ἐθεώρησαν ὡς καταχρηστικῶς ἀσκηθεῖσαν τὴν ἐν προκειμένῳ καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας, κατὰ τὰ σταθερῶς ἐν τῇ νομολογίᾳ τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας δεκτὰ γενόμενα, ὅτι ἡ ἐκ λόγων ἐκδικήσεως καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας εἶναι καταχρηστικὴ καὶ συνεπῶς (ἄρθρον 174 Α.Κ.) ἄκυρος (βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 13, 563).

Σχετικὴ πάντως πρὸς τὴν σωματικὴν ἔρευναν εἶναι ἀπόφασις τοῦ Ἐργατικοῦ Ἐφετείου Mannheim τῆς 28.10.1953, δημοσιευθεῖσα ἐν *Hueck - Nipperdey - Dietz*, Nachschlagewerk des Bundesarbeitsgerichts, 1954 ἀριθ. 35, κατὰ τὴν ὁποίαν οὐσιωδῶς προϋπόθεσις διὰ τὸ ἐπιτρεπτὸν τοῦ ἐπιθυρίου ἐλέγχου εἶναι ἡ ἐν ἴσῳ μέτρῳ μεταχείρισις τοῦ μισθωτοῦ. Ὁ ἐν τῇ θύρᾳ (Torkontrolle) ἔλεγχος εἶναι ἀνεπίτρεπτος, ἐὰν μισθωτὸς τις ὑπόκειται εἰς ἔλεγχον συχνότερον τῶν ἄλλων μισθωτῶν, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι οἱ ἐρευνῶντες, χωρὶς νὰ συντρέχῃ ἀντικειμενικὸς τις λόγος, θεωροῦν αὐτὸν ὡς ὕποπτον. Ἐὰν ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ὁ μισθωτὸς ἀρνηθῇ νὰ ὑποστῇ σωματικὴν ἔρευναν, δὲν ὑφίσταται σπουδαῖος λόγος, δικαιολογῶν ἀπρόθεσμον ἀπόλυσιν, οὐδὲ ταχεῖαν τοιαύτην.

Ἡ ἀνωτέρω ἀπόφασις ἐπιδοκιμάζεται διὰ τῶν ὑπ' αὐτὴν σχολίων τοῦ *Hueck*.

Κατὰ ταῦτον ἡ ἰδιαιτέρα σημασία τῆς ἀποφάσεως ἔγκειται εἰς τὰς αἰτιολογίας της περὶ τῆς ἀρχῆς τῆς ἴσης μεταχειρίσεως τῶν μισθωτῶν κατὰ τὴν διενέργειαν τοῦ ἐλέγχου.

Ἰδιαιτέρως θεωρεῖ ὀρθὴν τὴν γνώμην, ὅτι ὁ ἐπιθύριος ἔλεγχος, ὁ ὁποῖος διενεργεῖται κατ' ἄνισον τρόπον, εἶναι ἀδικαιολόγητος. Ἄλλως ὅμως ἔχει τὸ ζήτημα, ἂν ὁ μισθωτὸς διὰ τῆς διαγωγῆς του ἔχῃ προκαλέσει ἀντικειμενικῶς δεδικαιολογημένην ὑποψίαν καὶ ὡς ἐκ τούτου ὑφίσταται ὑπαρκτὸς λόγος, κατ' ἀληθῆ πραγματικὰ περιστατικά, διὰ τὴν ἐκ' αὐτοῦ σωματικὴν ἔρευναν. Ἐν τοιαύτῃ πε-

---

κατὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης καὶ εἰδικῶς ὡς πρὸς τὸ κεφάλαιον τοῦτο.

Οὐδόλως βεβαιοῦται ὅτι ὁ ἐνάγων ἠτήσατο τὰς ἐτησίας ἀδείας αὐτοῦ διὰ τὰ ἔτη 1949-1952, ἐνῷ ἐξ ἄλλου, βεβαιουμένου ἐκ τῶν αὐτῶν στοιχείων ὅτι ἡ ἀπόλυσις του ὀφείλεται εἰς ὑπαιτιότητα αὐτοῦ, ὁποπεσόντος εἰς τὴν ἀνωτέρω ἀξιόποινον πρᾶξιν, ἡ τέλεσις τῆς ὁποίας, ἀσχέτως τῆς μὴ τηρήσεώς της, καὶ δικαστικῶς ἐβεβαιώθη, δὲν δικαιοῦται ἀποζημιώσεώς τινος κατὰ τὸ ἄρθρ. 5 § 5 τοῦ ἀ.ν. 539/1945, ὡς καὶ δὲν δικαιοῦται τοιαύτης καὶ διὰ τὰς μὴ ζητηθείσας ἀδείας τῶν προγενεστέρων ἐτῶν. Τὰ περὶ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἤδη ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐπικαλούμενα κρίνονται ἀπορριπτέα, καθ' ὅσον, ἀσχέτως τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ τῶν προϋποθέσεων τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει, οὐδόλως πάντως ἡ ἀγωγὴ περιέχει καὶ τοιαύτην βάσιν, ἀπαραδέκτως ἤδη διὰ τῶν ἀνωτέρω προστιθεμένην. Κατ' ἀκολουθίαν τούτων ὀρθῶς ἀπερρίφθη ἡ ἀγωγὴ ὑπὸ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως κατὰ τὸ σχετικὸν κεφάλαιόν της, ὁ δὲ τὰ ἀντίθετα ὑποστηρίζων λόγος τῆς κρινομένης ἐφέσεως τυγχάνει ἀπορριπτέος.

ριπτώσει δέν παραβιάζεται ἡ ἀρχὴ τῆς ἴσης μεταχειρίσεως, ἡ ὁποία ἀπαγορεύει ὅπως μισθωτός τις ἄνευ ἰδιαιτέρας ἀφορμῆς ἐρευνᾶται συχνότερον τῶν ἄλλων.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 13241/1953

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Σ. Διαμαντάκος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Β. Κιόρτσης, Ι. Σδρῶνος

Ἐβεβαιώθησαν, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, τὰ ἑξῆς περιστατικά: Ἡ ἐκκαλοῦσα, ἐκμεταλλευομένη ἐντοῦθα ἐπιχείρησιν σοκολατοποιΐας, προσέλαβεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν της κατὰ μῆνα Μάϊον 1950 τὴν ἐφεσιβλήτου ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου καὶ ἀντὶ καταβολῆς ἡμερομισθίου ἀνελθόντος προσφάτως εἰς δρχ. 20.000. Κατὰ Μάρτιον 1951 ἡ ἐργασιοδότις ἐγνωστοποίησεν εἰς τὸ προσωπικὸν τοῦ ἐργοστασίου της τὸν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 14246/1090 καὶ ἀπὸ 17.3.1951 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἐγκριθέντα ἐσωτερικὸν κανονισμόν, μὴ κυρωθέντα διὰ νόμου τινός καὶ ἐπέχοντα συνεπῶς θέσιν συμβάσεως, εἰς τοὺς ὅρους τοῦ ὁποίου, δεόντως καὶ εἰς τὴν ἐφεσιβλήτου γνωστοποιηθέντος, αὕτη προσεχώρησε δι' ἀποδοχῆς ἐξ ἐλευθέρας βουλήσεως προελθούσης. Ἡ ἐν ἄρθρῳ 4 (§ 9) τοῦ κανονισμοῦ τούτου καθιερουμένη ὑποχρέωσις τοῦ ἐργαζομένου, ὅπως, ἅμα τῷ πέρατι τῆς ἐργασίας, καθημερινῶς ἢ ἐκτάκτως, ὑποβάλληται προθύμως εἰς σωματικὴν ἔρευναν ὁριζομένην ὑπὸ τῆς ἐπιχειρήσεως, ἀπορρέουσα ἐκ τῶν ὅρων τῆς προσχωρητικῆς συμβάσεως ἐργασίας, καὶ καταστᾶσα περιεχόμενον αὐτῆς, ἱδρύει δικαίωμα, κατ' ἀρχήν, ἔγκυρον ὑπὲρ τῆς ἐκκαλούσης ἐργοδότιδος, συνάδον πρὸς τὴν προσωπικὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν ἀξιοπρέπειαν τοῦ μισθωτοῦ καὶ ἐρειδόμενον ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. 288 Α.Κ., δοθέντος ὅτι ἐν τῇ συγκεκριμένῃ περιπτώσει τὸ πρὸς σωματικὴν ἔρευναν δικαίωμα τῆς ἐργοδότιδος πηγάζει σαφῶς καὶ προσδιορίζεται κατ' ἔκτασιν καὶ ἐντὸς θεμιτῶν ὁρίων ὑπὸ τοῦ ρηθέντος συμβατικοῦ ὅρου καὶ οὐχὶ ἐκ συναλλακτικῆς συνηθείας, ὅτε τὸ ζήτημα τοῦ ἐπιτρεπτοῦ ἢ μὴ τῆς σωματικῆς ἐρεύνης κατὰ τὰ ἐπιστημονικὰ δεδομένα θὰ ὑπέκειτο εἰς ζωηρὰν ἀμφισβήτησιν (πρβλ. *Hueck - Nipperdey*, Lehrbuch des Arbeitsrechts I § 34 σ. 178, *Fuchs*, Wichtigen Gegenwartsfragen des Arbeitsrechts σ. 23 ἑπ., ὡσαύτως NZtA σ. 751 ἑπ. καὶ JW 1925, σ. 1870, *Richter*, Durchsuchung bei Verlassen der Arbeitsstätte, *Gemkfen G.*, Bd. 29, S. 260 ἑπ., *Lange*, Zum Recht der Betriebsleitung auf Torkontrolle und Leibesvisitation der Arbeitsnehmer NztA, 1924 σ. 351 ἑπ., *Walter Kaskel*, Arbeitsrecht 1932, § 32 σελ. 174). Ἐπ' ἀφορμῇ ὅμως ἀποκαλυφθείσης κλοπῆς πλακιδίων σοκολάτας, πραχθείσης ὑπὸ τῆς ἐργατρίας Κ. Κ. ἀπὸ 1.12.1952, ἡ ἐκκαλοῦσα, ἐνεργοῦσα ἐν τούτῳ καθ' ὑπέρβασιν τῶν ὁρίων τῆς καλῆς πίστεως πέραν τῆς συμφώνου πρὸς τοὺς ὅρους τοῦ κανονισμοῦ καὶ ἐντὸς θεμιτῶν πλαισίων διαγραφομένης σωματικῆς ἐρεύνης, καθιέρωσεν ἐπιπροσθέτως καὶ εἰδικὴν τοιαύτην, ἐφαρμοζομένην ἐπὶ τριῶν ἢ τεσσάρων ἐργατριῶν, κατὰ τύχην καθ' ἑκάστην ἐργάσιμον ἡμέραν ἐκλεγομένων, αἵτινες ἠρευνῶντο μέχρις ἐντελοῦς γυμνώσεως καὶ εἰς τὰ ἀπόκρυφα εἰσέτι τοῦ σώματος. Τὴν 19.12.1952 ἡ ἐφεσίβλητος μετὰ τὸ πέρας τῆς ἡμερησίας ἐργασίας της, ἐπελέγη μεταξὺ τῶν ἐργατριῶν ἐκείνων, αἵτινες ἔδει νὰ ὑποβληθῶσι κατὰ τὴν ἔξοδον εἰς τὴν ὡς ἄνω μέχρις ἐντελοῦς γυμνώσεως τοῦ σώματος ἐκτεινομένην εἰδικὴν ἔρευναν, ἣν ὅμως αὕτη ἀνυπόπτως ἠρνήθη ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον ἐξ αἰδοῦς κινηθεῖσα καὶ περαιτέρω ἀπέκρουσε τὰς ἐπὶ ταύτῃ ὑπὸ τῆς ἐκκαλούσης ἐντεταλμένας εἰς σχετικὴν ἐνέργειαν συναδέλφους. Ἐκ τῆς ἀρνήσεως αὐτῆς τῆς ἐφεσιβλήτου ἀποκλειστικῶς ὁρμηθεῖσα ἡ ἐκκαλοῦσα κατήγγειλε τὴν ἑπομένην (20.12.1952) τὴν ἔνδικον ἐργασιακὴν σύμβασιν, κινηθεῖσα εἰς τὴν ἐπὶ τὴν λύσιν τοῦ ἐργασιακοῦ δεσμοῦ κατευθυνθεῖσαν βούλησίν της ἐξ ἐμπαθείας καὶ ἐκδικήσεως, ὡς μόνου κινήσαντος αὐτὴν εἰς τὴν ἐν λόγῳ καταγγελίαν αἰτίου. Ὑπὸ τοιαῦτα δεδομένα ἡ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος τῆς καταγγελίας ὑπερβαίνει προφανῶς τὰ ὅρια τὰ ἐπιβαλλόμενα ἐκ τῆς καλῆς πίστεως καὶ τοῦ κοινωνικοῦ καὶ τοῦ οἰκονομικοῦ τοῦ δικαιώματος σκοποῦ, εὑρισκομένη δὲ εἰς ἔκδηλον ἀντίθεσιν κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τῶν ἄρθρων 174 καὶ 180 Α.Κ., ἐνεργοῦ δὲ μετὰ τοῦτο ἀφιστομένης τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως ἡ ἐκκαλοῦσα, διὰ τῆς ἀποκρούσεως τῶν προσηκόντως προσφερθεισῶν ὑπηρεσιῶν τῆς ἐφεσιβλήτου, περιέστη ἐν ὑπερημερίᾳ καὶ εὐθύνεται εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ ζητηθέντος μισθοῦ (ἀπὸ 20.12.1952 - 10.4.1953).

II

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 10066/1954

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Δ. Καλαμβοκίδης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Σδρῶνος, Β. Κιόρτσης

Βεβαιοῦται ὅτι ὁ ἐκκαλῶν, συνδεόμενος μετὰ τῆς ἐφεσιβλήτου διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου παρεῖχεν ἀπὸ τοῦ 1949 ὡς ἐργάτης τὰς ὑπηρεσίας του εἰς τὸ ἐργοστάσιον σοκολατοποιΐας τῆς ἐφεσιβλήτου, ἀντὶ ἡμερομισθίου ἀνερχομένου κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπολύσεώς του εἰς δραχμὰς 25.000.

Δυνάμει ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ τῆς ἐφεσιβλήτου, κυρωθέντος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 14246/1951 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, εἰς ἣν προσεχώρησεν ἅπαν τὸ προσωπικὸν τοῦ ἐργοστασίου, λαβὸν γνῶσιν τούτου, δι' ἀποδοχῆς ἐλευθέρᾳ βουλήσει, καθιερώθη ἀπὸ τοῦ Μαρτίου 1951 ὑποχρέωσις τοῦ εἰς τὸ ἐργοστάσιον ἀπασχολουμένου προσωπικοῦ ὑποβολῆς εἰς σωματικὴν ἔρευναν κατὰ τὴν λῆξιν τῆς ἐργασίας καὶ ἔξοδον ἐκ τοῦ ἐργοστασίου πρὸς πρόληψιν κλοπῶν.

Ἡ ἔρευνα αὕτη εἰς τὸ θῆλυ προσωπικὸν ἐγίγνετο ὑπὸ γυναικὸς ἐξωτερικῶς, δηλαδὴ ψαύσεως ἐπὶ τῶν ἐνδυμάτων. Κατὰ τὸ τέλος ὅμως τοῦ 1952, ἐξ ἀφορμῆς ἀνακαλυφθείσης κλοπῆς σοκολατῶν, διαπραχθείσης ὑπὸ γυναικός, ἡ διεύθυνσις τοῦ ἐργοστασίου ἐπέβαλε, πλὴν τῆς γενικῆς ὡς ἄνω καὶ εἰδικὴν καθ' ἑκάστην ἔρευναν ἐπὶ τριῶν γυναικῶν, εἰς

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΑΚΥΡΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Παράλειψις ἀναγγελίας λύσεως σχέσεως ἐργασίας καὶ νόμιμοι συνέπειαι

I

Ἀκυρότης προσλήψεως μισθωτοῦ κατὰ παράβασιν Α.Ν. 516/1948 περὶ νομιμοφροσύνης.—Ὑποχρέωσις ἐργοδότου κατ' ἄρθρ. 6 Ν.Δ. 2511/1953 πρὸς ἀναγγελίαν λύσεως σχέσεως ἐργασίας.—Συνέπεια παραλείψεως ἡ κατ' ἄρθρ. 914 Α.Κ. καταβολὴ ἀποζημιώσεως.—Ἀβάσιμον ἀγωγῆς περὶ καταβολῆς μισθοῦ.—Ἀναγκαία ἀγωγὴ φέρουσα στοιχεῖα ἀγωγῆς ἐξ ἀδικοπραξίας.—Ἀνεφάρμοστον ὑπουργικῶν ἀποφάσεων περὶ ηὐξημένης ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς καὶ περὶ δώρου μισθωτῶν δι' ἑορτὰς ἐπὶ ἀκύρων συμβάσεων ἐργασίας.

Περίπτωσις καὶ τῶν δύο κατωτέρω δημοσιευομένων δικαστικῶν ἀποφάσεων εἶναι καταγελία ἀκύρων συμβάσεων ἐργασίας.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 4119/1954 ἀπόφασιν τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν ὑπέκειτο ἄκυρος σύμβασις ἐργασίας, συναφθεῖσα κατὰ παράβασιν τοῦ ὑπὸ τοῦ ΜΘ'/1948 Ψηφίσματος κυρωθέντος ἀ.ν. 516/1948 περὶ νομιμοφροσύνης.

Ἡ ἀπόφασις δέχεται, ὅτι ὁ ἐργοδότης εἶχεν ἐκ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ν.δ. 2511/1953 (ΕΕΔ 12, 912) ὑποχρέωσιν νὰ ἀναγγείλῃ ἐγγράφως τὴν ἀπόλυσιν εἰς τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς λύσεως τῆς σχέσεως ἐργασίας,».

Ἐν τούτοις, ἐρχομένη εἰς τὰς συνεπείας, ἀναγνωρίζει μόνον δικαίωμα ἀποζημιώσεως κατ' ἄρθρον 914 Α.Κ. (οὕτω καὶ ἡ Πρωτοδικεῖου Θεσσαλονίκης 1129/1951, Πρωτοδίκης Σ. Δέσπης, ΕΕΔ 13, 297, Κ. Πουλόπουλος, ΕΕΔ 13, 319, Α. Πετρόγλου, ΕΕΔ 13, 857).

Κατὰ τὴν δευτέραν ὑπ' ἀριθ. 4427/1954 ἀπόφασιν, παρὰ τὴν διάταξιν (ἄρθρου 6 § 2 ν.δ. 2511/1953) περὶ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας τῆς σχέσεως ἐργασίας, δὲν δύναται νὰ συναχθῇ ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου εἰς καταβολὴν μισθοῦ, βάσει τοῦ ἄρθρου 656 Α.Κ., ἀλλ' ἀποζημιώσεως.

Ἐμφανίζεται οὕτω ἐκ τῆς νεωτάτης αὐτῆς καὶ τόσας ἀμφισβητήσεις προκαλεσάσης διατάξεως τοῦ ἄρθρου 6 § 2 τοῦ ν.δ. 2511/1953 καὶ ἄρθρ. 2 § 6 αὐτοῦ περὶ «σχέσεως ἐργασίας» τὸ φαινόμενον νὰ μὴ δύναται ἡ δικαστηριακὴ πρᾶξις νὰ συμβιβάσῃ τὴν ρητῶς ὑπὸ τοῦ ν.δ. 2511/1953 ἀπαγγελλομένην ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας πρὸς τὰς ἐκ τῶν γενικῶν ἀρχῶν τοῦ δικαίου συνεπείας.

Ἂν τὸ ν.δ. 2511/1953 ἠθέλησε νὰ προστατεύσῃ τὴν «σχέσιν ἐργασίας», ἀνεξαρτήτως τοῦ κύρους, ἀπαγορεύσας τὴν καταγγελίαν, ἔπρεπε νὰ ἐπιβάλῃ καὶ τὴν ἐπαναφορὰν τῶν πραγμάτων εἰς τὴν προτέραν κατάστασιν, ἐπιβάλλουσα τὴν ἐπαναφορὰν τοῦ ἐργαζομένου εἰς τὴν ἐργασίαν του καὶ τὴν ἀναγνώρισιν τῆς ἐργασίας ὡς μὴ διακοπείσης. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ ἀκυρότης τῆς καταγγελίας θὰ ἐσήμαινε καὶ ἀκυρότητα τῆς λύσεως τῆς σχέσεως ἐργασίας, ἡ δὲ ἀποζημίωσις θὰ ἦτο ἀπαράδεκτος, ἐφ' ὅσον ἡ σχέσις ἐργασίας θὰ ἐθεωρεῖτο ὡς μὴ διακοπεῖσα. Ἀλλὰ τοιαύτη ἐπαναφορὰ τῶν πραγμάτων εἰς τὴν προτέραν κατάστασιν δὲν ἐπεβλήθη ὑπὸ τοῦ νομοθέτου, ὁ ὁποῖος ἐπεφύλαξε μόνον τὴν ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας καὶ τὴν ἐπιβολὴν ποινῆς εἰς τὸν ἐργοδότην, ἐὰν δὲν ἀναγγείλῃ τὴν ἀπόλυσιν εἰς τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας. Ἐπομένως ἡ ἀκυρότης τῆς καταγγελίας δὲν ἐπιφέρει τὴν ἀκυρότητα τῆς λύσεως τῆς σχέσεως ἐργασίας, ἡ ὁποία λύεται κανονικῶς, ἐπιφέρουσα τὰς συνεπείας τοῦ ἄρθρου 914 Α.Κ.

Ἡ ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν ἐδέχθη ἐπίσης, ὅτι ἡ ἐναγομένη ἐπαύσασα τὴν ἐργασίαν τοῦ ἐναγομένου ἐκ τῆς ἀκύρου καταγγελίας, ἐπαύσατο καὶ τῆς ὑποχρεώσεως καταβολῆς μισθοῦ, ἀπορρίψασα τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἐργαζομένου, ἐφ' ὅσον ἐζήτει μισθοὺς ὑπερημερίας ἀπὸ τῆς καταγγελίας μέχρι τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως.

Ἡ ἀπόφασις δέχεται, ὅτι ἡ ἀγωγὴ ἐστηρίζετο εἰς τὰς διατάξεις περὶ ἀδικοπραξιῶν καὶ ὅτι ἐν τῇ ἀγωγῇ δὲν ἐπεκαλεῖτο ἡ ἀκυρότης τῆς καταγγελίας, ἀλλὰ ἐθεμελιοῦτο ἡ ἀγωγὴ ἐπὶ τῆς ἀδικοπραξίας τῆς ἐναγομένης, ἡ ὁποία ἐπαύσασα τὴν ἐργασίαν τοῦ ἐναγομένου ἐκ τῆς ἀκύρου καταγγελίας, ἐπαύσατο καὶ τῆς ὑποχρεώσεως καταβολῆς μισθοῦ.

Ἡ ἀπόφασις δὲν ἐδέχθη τὴν ἀγωγὴν ὡς ἀγωγὴν ἐξ ἀδικοπραξίας, διότι ἐν τῇ ἀγωγῇ δὲν ἐπεκαλεῖτο ἡ ἀκυρότης τῆς καταγγελίας, ἡ ὁποία ἐθεμελίωνε τὴν ἀδικοπραξίαν

1953, ἡ ἀναγγελία τῆς ἀπολύσεως εἰς Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας.— Συνέπεια παραλείψεως ἀναγγελίας ἀποζημιώσεως ἐκ παραλείψεως ὀφειλομένης ἐκ τοῦ νόμου ἐνεργείας καὶ οὐχὶ ἡ κατ' ἄρθρ. 656 Α.Κ. ὑποχρέωσις καταβολῆς μισθοῦ, λογιζομένης τῆς συμβάσεως ὡς ἐγκύρου.— Κῦρος συμβιβασμοῦ. — Δυνατὴ παραίτησις μισθωτοῦ ἀπὸ ἀκυρότητος ἀπολύσεως, οὔσης σχετικῆς.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4427/1954

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Ν. Παπανικολάου**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Γ. Σταυρόπουλος, Γ. Παπαθωμᾶς

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς ὁ ἐνάγων, ἐπικαλούμενος σύμβασιν μισθώσεως ἐργασίας μετὰ τοῦ ἐναγομένου, παρὰ τῷ ὁποίῳ δυνάμει ταύτης εἰργάσθη ὡς ὑπάλληλος ξενοδοχείου ὅπνου (νυκτοθυρωρός), καὶ ἄκυρον καταγγελίαν ταύτης ἀπὸ τῆς 13.1.1954, λόγῳ μὴ τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945, αἰτεῖται τὴν καταβολὴν τοῦ μισθοῦ τοῦ ἐφεξῆς χρόνου.

Συνομολογεῖται μεταξὺ τῶν διαδίκων ὅτι ὁ ἐνάγων ἐστερεῖτο τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ ν. 394/1936 καὶ τοῦ κατ' ἐξουσιοδότησιν αὐτοῦ ἀπὸ 3/10 Ἀπριλίου 1937 β.δ. ἀπαιτουμένου ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου, ἄνευ τοῦ ὁποίου ἀπαγορεύεται ἡ ἐξάσκησις τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ ξενοδοχοϋπαλλήλου. Ἑπομένως ἡ ἐπικαλουμένη σύμβασις ἐργασίας, καταρτισθεῖσα παρὰ τὰς ἀπαγορευτικὰς ἄνω διατάξεις, δημοσίας τάξεως ὡς ἐκ τοῦ ἀκοποῦ προστασίας τῆς δημοσίας ὑγείας (ἄρθρ. 10 τοῦ ἄνω δ/τος, καθ' ὃ προβλέπεται ἡ διὰ τῶν βιβλιαρίων βεβαίωσις περὶ τῆς σωματικῆς ὑγείας τῶν ὑπαλλήλων), εἶναι ἄκυρος. Ἐπὶ τοιαύτης ἀκύρου συμβάσεως ἑκάτερον τῶν μερῶν δύναται νὰ ἀποστῇ, μὴ ἐχουσῶν ἐφαρμογὴν τῶν περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως διατάξεων τῶν νόμων, δι' ὧν ἐπιβάλλονται διατυπώσεις ἐν αὐτῇ καὶ θεσπίζεται ἡ καταβολὴ ἀποζημιώσεως. Μόνη διατύπωσις ἐπεβλήθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ ν. 2511/1953, δι' οὗ κατ' ἀντικατάστασιν τῆς § 3 τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945 ὡρίσθη ὑποχρέωσις τῶν ἐργοδοτῶν νὰ ἀναγγέλλωσιν εἰς τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας πᾶσαν ἀπόλυσιν, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας τῆς σχέσεως ἐργασίας (ὡς τοιαύτης νοουμένης κατ' ἄρθρ. 2 § 6 τοῦ αὐτοῦ νόμου τῆς ἐκ τῆς πραγματικῆς ἀπασχολήσεως δημιουργουμένης σχέσεως, ἀνεξαρτήτως τοῦ κύρους τῆς συμβάσεως). Παρὰ τὴν διάταξιν ὅμως ταύτην περὶ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας δὲν δύναται νὰ συναχθῇ, ὅτι ἡ ἄκυρος σύμβασις δέον νὰ λογισθῇ συνεχιζομένη ὡς ἔγκυρος καὶ δημιουργοῦσα ἐνοχὴν καταβολῆς μισθοῦ βάσει τοῦ ἄρθρ. 656 τοῦ Α.Κ., λόγῳ ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου, ὡς ἐπίσης δὲν συντρέχει περίπτωσις ἀποδόσεως ὠφελείας τινὸς τοῦ ἐργοδότου κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, ἀφοῦ δὲν παρέχονται ὑπηρεσίαι. Οὕτως ἡ ὑπὸ τοῦ νόμου τασσομένη κύρωσις τῆς ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας τῆς σχέσεως ἐργασίας δὲν δύναται νὰ ἀγάγῃ εἰς θεμελίωσιν ἀξιώσεως καταβολῆς μισθοῦ διὰ τὸν ἐφεξῆς χρόνον, ἡ δὲ τὴν ἱκανοποίησιν τοιαύτης ἀξιώσεως ἐπιδιώκουσα ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ δέον νὰ ἀπορριφθῇ ὡς ἀβάσιμος. Ἐνδεχομένη ἀξίωσις ἀποζημιώσεως ἐκ τῆς παραλείψεως ὀφειλομένης κατὰ τὸν νόμον ἐνεργείας ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου (τῆς ἀναγγελίας τῆς ἀπολύσεως) δὲν διατυποῦται ἐπὶ τοιαύτης βάσεως ἐν τῇ ἀγωγῇ. Ἀνεξαρτήτως ὅμως τούτων, καθ' ἃ βεβαιοῦται, οἱ διάδικοι μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ἐνάγοντος προῆλθον εἰς συμβιβασμόν, ὁποδειχθέντα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, εἰς ὃ προσέφυγεν ὁ ἐνάγων πρὸς ἐπίλυσιν τῆς διαφορᾶς. Κατὰ τὸ περιεχόμενον τοῦ συμβιβασμοῦ τούτου, προκύπτοντος ἐκ τῆς ἀπὸ 23.1.1954 ἐγγράφου δηλώσεως τοῦ ἐνάγοντος, οὗτος πρὸς ὁριστικὸν διακανονισμὸν πάσης διαφορᾶς ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας ἔλαβε ποσὸν 500.000 παλαιῶν δραχμῶν καὶ ἐδήλωσεν ὅτι οὐδεμίαν ἄλλην ἀπαίτησιν ἔχει κατὰ τοῦ ἐναγομένου. Ὁ συμβιβασμὸς οὗτος, γενόμενος κατόπιν ἀμοιβαίων ὑποχωρήσεων ἐν ὄψει τῆς πραγματικῆς ἀβεβαιότητος τῆς διαφορᾶς, ἰδίᾳ λόγῳ τῆς ἀκυρότητος τῆς συμβάσεως, εἶναι ἔγκυρος, συνάγεται δὲ ἀναμφιοβητήτως ἐξ αὐτοῦ καὶ παραίτησις τοῦ ἐνάγοντος ἀπὸ τῆς τυχὸν ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας καὶ ἀποδοχὴ ταύτης ὡς ἐγκύρου. Ἡ τοιαύτη παραίτησις εἶναι ἰσχυρά, διότι ἡ ἐκ τῆς μὴ τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945 ἀκυρότης τῆς καταγγελίας εἶναι σχετικὴ ὑπὲρ τοῦ μισθωτοῦ τούτου, δυναμένου νὰ ἐπικαλεσθῇ ταύτην ἢ καὶ νὰ παραιτηθῇ δι' ἀποδοχῆς ὡς ἐγκύρου τῆς καταγγελίας. Εἶναι ὅθεν ἀπορριπτέα ἡ ἀγωγή.

ρους τῆς συμβάσεως, διὰ τὴν καταγγελίαν αὐτῆς, ἡ προσφυγὴ εἰς τὸ ἄρθρ. 914 Α.Κ., ἵνα ἐκεῖθεν ἀντληθοῦν αἱ συνέπειαι, ἔρχεται ἀντιμέτωπος πρὸς τὴν ρητὴν διάταξιν τοῦ αὐτοῦ ν.δ. περὶ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας τῆς σχέσεως ἐργασίας».

Τοῦτο σημαίνει, ὅτι ἡ σχέσις ἐργασίας, ὡς πραγματικὸν γεγονός, ἐξομοιοῦται, κατὰ πλάσμα τοῦ νόμου, πρὸς ἔγκυρον σύμβασιν, ἵνα ἀπαγγελθοῦν αἱ συνέπειαι, καὶ ἑπομένως δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιβάλληται ὑπὸ τοῦ νόμου ἡ ἀκυρότης τῆς λύσεως τῆς σχέσεως καὶ προκειμένου νὰ ἐξαχθοῦν αἱ συνέπειαι νὰ γίνηται λόγος περὶ ἀποζημιώσεως ἐκ παραλείψεως ἐπιβαλλομένης ἐκ τοῦ νόμου ἐνεργείας (ἀναγγελίας).

Ἐξ ἄλλου, ὅταν τὸ ν.δ. 2511/1953 ὑπάγῃ εἰς τοὺς περιορισμοὺς ἀπολύσεων τὰς «σχέσεις ἐργασίας», ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 2 § 6 αὐτοῦ, ἐπὶ ποινῇ ἄλλως ἀκυρότητος τῆς ἀπολύσεως, τί θὰ συμβῇ εἰς περίπτωσιν παραβάσεως τοῦ νόμου διὰ τὰς συνεπείας; Θὰ συμβῇ νὰ ἀποζημιωθῇ ὁ μισθωτὸς κατὰ τὸ ἄρθρον 914 Α.Κ., ἢ, ἀπαγγελλομένης ρητῶς ἀκυρότητος ὑπὸ τοῦ νόμου, θὰ δικαιωθῇ τοῦ μισθοῦ του, λόγῳ τῆς ὑπερημερίας ἀκριβῶς τοῦ ἐργοδότου περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του·

Διὰ τὸν λόγον ὅμως ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑποχρεωθῇ ὁ ἐργοδότης ἐκ τοῦ νόμου εἰς ἀποδοχὴν ὑπηρεσιῶν, τὰς ὁποίας ἀπαγορεύει εἰδικὸς νόμος, ὡς π.χ. εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς πρώτης κατωτέρω ἀποφάσεως, ἐκ τοῦ δημοσίας τάξεως νόμου περὶ νομιμοφροσύνης, εἶναι ζήτημα ἑρμηνείας ἡ ἔκτασις προστασίας τῆς «σχέσεως ἐργασίας» ὡς πραγματικοῦ γεγονότος, ἂν δηλαδὴ ὁ νόμος ἀνέχηται τὴν πραγματικὴν ἀπασχόλησιν, διότι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι ἠννοήθη ὑπὸ τοῦ ν.δ. 2511/1953 ὁπωσδήποτε προσωσία καὶ ἐκεῖ, ἔνθα ὑπάρχει ὕψιστος λόγος δημοσίας τάξεως νὰ μὴ παρέχηται ἔννομος προστασία, ὡς εἰς τὴν περίπτωσιν παροχῆς ἐργασίας ἄνευ τηρήσεως τῆς διαδικασίας νομιμοφροσύνης, ὁ σχετικὸς περὶ τῆς ὁποίας νόμος ὁρίζει, ὅτι οὐδεμία πρόσληψις ἐπιτρέπεται ἄνευ αὐτῆς καὶ δὲν πηγάζει οὐδὲν ἀποτέλεσμα.

Ὁπωσδήποτε εἶναι κοινὴ ἡ ἐντύπωσις ὅτι τὸ ν.δ. 2511/1953 ὡς πρὸς τὴν σχέσιν ἐργασίας» ἐπέφερεν ἀληθῆ σάλον γνωμῶν καὶ πολλὰς ἀπορίας περὶ τοῦ πρακτέου.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4119/1954

Διαδικασία Ν. Γ ΘΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Η. Γαλάτης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Τσάτσος, Ε. Πετραλιᾶς

Καθ' ἃ πρακόπτει ἐκ τοῦ ὑπὸ τοῦ ἀναγομένου Νοσοκομείου Παίδων «Ἡ Ἁγία Σοφία» προσαγομένου καὶ ἐπικαλουμένου ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργείου Κοινωνικῆς Προνοίας καὶ Ὑγιεινῆς, τοῦτο, ὡς Νοσηλευτικὸν Ἵδρυμα, ἐπιχορηγεῖται ὑπὸ τοῦ ἄνω Ὑπουργείου διὰ τοῦ ποσοῦ τῶν δραχμῶν 318.000.000 μηνιαίως δι' ἔξοδα λειτουργίας καὶ συντηρήσεως αὐτοῦ. Ἑπομένως διὰ τὸ προσλαμβανόμενον ὑπ' αὐτοῦ παντὸς εἴδους προσωπικὸν πλήρη ἐφαρμογὴν ἔχει ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 1 § 1 τοῦ ὑπὸ τοῦ ΜΘ'/1948 Ψηφίσματος κυρωθέντος Α.ν. 516/1948 «περὶ ἐλέγχου τῆς νομιμοφροσύνης τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων», διορισμὸς δὲ ἡ πρόσληψις, γενομένη κατὰ παράβασιν τῶν διατάξεων αὐτοῦ, ὡς ὁρίζει ἡ ἑπομένη § 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, εἶναι ἐξ ὑπαρχῆς ἄκυρος καὶ οὐδὲν συνεπάγεται ἀποτέλεσμα. Κατ' ἀκολουθίαν, ἐφ' ὅσον συνομολογεῖται ἐν προκειμένῳ ὑπὸ τῆς ἐναγούσης, ὅτι διὰ τὴν πρόσληψίν της ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου δὲν ἐτηρήθη ἡ διαδικασία νομιμοφροσύνης, ἦτο ἐξ ὑπαρχῆς ἄκυρος, ἑκατέρου τῶν διαδίκων δυναμένου ἀζημίως νὰ ἀποστῇ ταύτης, τοῦ δὲ ἐναγομένου μόνον ὑποχρέου κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ ν.δ. νὰ ἀναγγείλῃ ἐμπροθέσμως τὴν λύσιν τῆς σχέσεως ἐργασίας εἰς τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς λύσεως τῆς σχέσεως ταύτης. Ἐφ' ὅσον δὲ τὸ ἐναγόμενον παρέλειψε νὰ προβῇ εἰς τὴν τοιαύτην ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος ἐπιβαλλομένην αὐτῷ ἐνέργειαν ἐντὸς τῆς νομίμου προθεσμίας, ὑποχρεοῦται, κατὰ τὰς ἐν ἄρθροις 914 καὶ ἑπ. ἀρχὰς τοῦ δικαίου, εἰς τὴν καταβολὴν τῇ ἐναγούσῃ ἀποζημιώσεως (προβλ. Πρωτοδίκου Θεσσ. 1129/1951, ΕΕΔ 13,297 καὶ *Κ. Πουλοπούλου* διατριβὴ ἐν ΕΕΔ 13,319). Ἀκολούθως τούτοις ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, θεμελιουμένη ἐπὶ τῆς ἀνυπάρκτου συμβάσεως ἐργασίας, διώκουσα κατὰ τὸ πρῶτον αἴτημα αὐτῆς τὴν κατοψήφισιν τοῦ ἐναγομένου εἰς τὴν πληρωμὴν τῇ ἐναγούσῃ μισθῶν καὶ οὐχὶ ἀποζημιώσεως, προβαλλομένης τῆς ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας τῆς σχέσεως ἐργασίας διὰ τὴν μὴ τήρησιν τῶν οὐσιαστικῶν καὶ τυπικῶν διατυπώσεων τοῦ ν. 118/1945, καὶ μὴ φέρουσα τὰ στοιχεῖα τῆς ἀγωγῆς ἐξ ἀδικοπραξίας, εἶναι ἀπορριπτέα ὡς ἀβάσιμος κατὰ τὴν νόμῳ βάσιμον ἔνστασιν τοῦ ἐναγομένου, πάντων τῶν ἐναντίων ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος ὑποστηριζομένων ἀπορριπτέων ὡς ἐνδεῶν νομικῆς βάσεως.

Ἀκόμου οὔσης τῆς συμβάσεως ἐργασίας, δὲν δύνανται νὰ ἔχωσιν ἐφαρμογὴν ἐπ' αὐτῆς αἱ οἰκεῖαι ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις περὶ προσαυξήσεως τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων κατὰ 75 ο/ο δι' ἐργασίαν παρεχομένην κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ ἑορτὰς (ὑπ' ἀριθ. 8900/1946 ὑ. ἀ.) καὶ χορηγήσεως δώρων ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα 1953 (ὑπ' ἀριθ. 19400/1953 ὑ.ἀ.) καὶ Χριστουγέννων 1953 (ὑπ' ἀριθ. 27500/1953 ὑ.ἀ.) καὶ κατ' ἀκολουθίαν αἱ συναφεῖς ἐνδικοι ἀξιώσεις δέον καὶ κατὰ τὴν νόμῳ βάσιμον ἔνστασιν τοῦ ἐναγομένου νὰ ἀπορριφθῶσιν ὡς ἀβάσιμοι, διότι αἱ ὡς ἄνω ἀποφάσεις προϋποθέτουσιν ἔγκυρον σύμβασιν ἐργασίας.

—

II

Ἄκυρος σύμβασις ἐργασίας ξενοδοχοϋπαλλήλου λόγῳ ἐλλείψεως βιβλιαρίου ὑγείας.— Ἀνεφάρμοστον νόμων περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας καὶ ὑποχρεώσεως καταβολῆς ἀποζημιώσεως ἐπὶ ἀκύρων συμβάσεων.— Μόνη διατύπωσις, κατ' ἄρθρ. 6 ν.δ. 2511/

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΑΡΧΗ ΙΣΗΣ ΥΠΟ ΤΟΥ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΕΩΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Καταβολή μειωμένου εἰς μισθωτὸν μισθοῦ, ἐν σχέσει πρὸς λοιποὺς

Ἐπίκλησις ὑπὸ μισθωτοῦ τῆς ἀρχῆς ἴσης μεταχειρίσεως μισθωτῶν.— Ἀναγκαία ἀναφορὰ ἐν τῇ ἀγωγῇ ὡρισμένων περιστατικῶν.—Πρακτικὴ ὁδηγία ἡ ἀρχὴ ἴσης μεταχειρίσεως, μὴ καθιερουμένη ὡς κανὼν δικαίου ὑπὸ νόμου τινός.— Κρίσις περὶ μὴ παραβάσεως εἰς συγκεκριμένην περίπτωσιν.

Ἐπανέρχεται διὰ τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ τὸ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν εἰς τὴν περὶ τῆς ἀρχῆς τῆς ἴσης μεταχειρίσεως τῶν μισθωτῶν ἐν τῷ καθορισμῷ τοῦ μισθοῦ ἔρευναν, περὶ τοῦ ὁποίου θέματος ἐπανειλημμένως ἠσχολήθη ἡ θεωρία καὶ νομολογία τῶν δικαστηρίων (βλέπε Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 11409/1952, εἰσηγητὴς *Γ. Ἀγγελόπουλος*, ΕΕΔ 12, 319, ἔνθα σημειώσεις μας καὶ παραπομπαὶ εἰς θεωρίαν καὶ νομολογίαν, Α.Π. 855/1953, εἰσηγητὴς *Ι. Τροχανῆς*, ΕΕΔ 12, 786, ἔνθα εἰς σημειώσεις μας καὶ λοιπαὶ παραπομπαί).

Ἐνδιαφέρουσαι εἶναι αἱ ἀνωτέρω σελ. 905 ἐπ. ἀναπτυσσόμεναι ὑπὸ τοῦ *Βασ. Παντ. Βασιλείου* ἀπόψεις ἐπὶ τοῦ θέματος.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 5423/1954

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. Ι. Γεωργακόπουλος

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Σ. Διαμαντάκος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Κολλιόπουλος, Ν. Θεοδωράκης

Ὡς προκύπτει ἐκ τῆς ἐκτιμήσεως τοῦ δικογράφου τῆς ἐν κεκυρωμένῳ ἀντιγράφῳ προσαγομένης ἐπιβίκου ἀγωγῆς, δὲν διαλαμβάνονται ἐν αὐτῇ τὰ δυνάμενα κατὰ νόμον νὰ θεμελιώσωσι τὸ ἀξιούμενον ἐπὶ τὴν διαφορὰν μισθοῦ δικαίωμα τοῦ ἐκκαλοῦντος (ἐνάγοντος) ἐξῆς πραγματικὰ γεγονότα: α) μετά τινας φυσικοῦ προσώπου, ὡς ἐκπροσωπήσαντος τὴν ἀρχικὴν ἐργοδότιδα ἀνώνυμον ἑταιρίαν, συνῆψεν ὁ ἐνάγων τὴν ἱστορουμένην ἐργασιακὴν σύμβασιν καὶ εἰδικώτερον, ἂν αὐτὴ συνήφθη μετὰ ὀργάνου ἁρμοδίως ἐκπροσωπήσαντος τὴν ἐργοδότιδα ταύτην, ὥστε ἡ βαύλησις ἐκείνου νὰ λογίζηται ὡς τοιαύτη τοῦ ὑπ' αὐτοῦ ἐκπροσωπηθέντος νομικοῦ προσώπου (Α.Π. 129/1954 καὶ 585/1953, ΕΕΔ τ. 13, σελ. 374 καὶ σελ. 21), β) ὁ χρόνος καὶ ὁ τρόπος τῆς ἐν τῇ ἐπιχειρήσει διαδοχῆς τῆς διαληφθείσης ἐργοδότιδος ὑπὸ τῆς ὁμορρύθμου ἑταιρίας „*„ καὶ ταύτης ὑπὸ τῆς ἐναγομένης, ὡσαύτως ὁμορρύθμου ἑταιρίας, μὴ δυναμένης νὰ κριθῇ, μετὰ τὴν παράλειψιν ταύτην, τῆς ἐκτάσεως τῶν ὑποχρεώσεων τῆς ἐναγομένης ἐκ τῆς ἐν τῇ ἀγωγῇ ἀξιώσεως, δοθέντος ὅτι οὐδ' ὑπὸ τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρου 479 Α.Κ. ἐνάγει ὁ ἐκκαλῶν, γ) ἡ ἰδιότης, ὑφ' ἣν προσελήφθη καὶ εἰργάσθη ἔκτοτε ὁ ἐνάγων καὶ ἡ φύσις τῆς συμφωνηθείσης, ὡς ὑπ' αὐτοῦ παρασχετέας ἐργασίας, κατὰ τὸν κρίσιμον ἐν τῇ ἀγωγῇ χρόνον διαρκείας τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως, ἐν ἀντιπαραβολῇ πρὸς τὴν τῶν συναδέλφων του, μὴ δυναμένης ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει νὰ κριθῇ τῆς εἰς αὐτὸν παροχῆς ἐλαττωμένου ἡμερομισθίου ἔναντι τοῦ ὑπ' αὐτῶν λαμβανομένου τοιούτου, ὡς ἀποτελούσης ὑπέρβασιν τῶν ὁρίων τῆς καλῆς πίστεως καὶ ἠθικῆς χρήσεως τῶν ἐκ τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως δικαιωμάτων τῆς ἐργοδότιδος, δοθέντος ὅτι ἡ ἀρχὴ τῆς ἴσης μεταχειρίσεως δὲν καθιερούται ὑπὸ νόμου τινὸς ὡς κανὼν δικαίου, ἀλλ' αὐτὴ ἀπαιτεῖ πρακτικὴν ὁδηγίαν καὶ ἔχει τὰς αὐτὰς προϋποθέσεις ἐφαρμογῆς, ὡς καὶ τὸ ἄρθρον 281 Α.Κ. (πρβλ. Α.Π. 355/1953, 136/1948, 259/1949, 349/1949, 116/1949, 187/1951, 282/1950, ΕΕΝ ἔτος ιε' σελ. 474, σελ. 217, ἔτος ιστ' σελ. 576, 669, ἔτος ιη' σελ. 591), οὗ ἕνεκα ἔδει νὰ ἐκτεθῶσι σαφῶς καὶ ὡρισμένως τὰ δυνάμενα νὰ θεμελιώσωσι ταύτην περιστατικὰ καὶ δ) ἡ φύσις τῆς ἐπιχειρήσεως, ἣν μετέρχεται ἡ ἐναγομένη ἑταιρία. Καὶ τὰ μὲν ἐν τοῖς δύο πρώτοις στοιχείοις διαληφθέντα περιστατικὰ παρίστανται ἀναγκαῖα διὰ τὴν κατὰ ἀόννομον τρόπον ἱστόρησιν τῆς ἐν τῇ ἀγωγῇ συμβάσεως ὡς καταρτισθείσης κατὰ τὴν ἀνεύρεσιν τῆς ἐκ τῆς διαδοχῆς ἐκτάσεως τῶν ὑποχρεώσεων τῆς ἐναγομένης, τὰ δὲ ἐν τοῖς δύο τελευταίοις μνηοθέντα ὡς ἄνω περιστατικὰ τυγχάνουσιν ὡσαύτως ἀναγκαῖα, ἵνα κριθῇ ἡ καθ' ὑπέρβασιν τῶν ὁρίων τῆς καλῆς πίστεως καὶ οὐχὶ ἠθικὴ χρῆσις τῶν ἐκ τῆς συμβάσεως δικαιωμάτων τῆς ἐργοδότιδος, ἐφ' ἧς θεμελιοῦται ἡ μεταξὺ τοῦ κατοβαλλομένου καὶ καταβλητέου ἡμερομισθίου διαφορὰ μισθοῦ. Αἱ ἐλλείψεις αὗται καθιστῶσιν ἀόριστον καὶ ἀνεπίδεκτον δικαστικῆς ἐκτιμήσεως τὴν ἐφ' ἧς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἀγωγήν, δὲν δύνανται δὲ νὰ συμπληρωθῶσι διὰ τῶν προτάσεων δι' ἔλλειψιν νομίμου προδικασίας, τοὐθ' ὅπερ, ἄλλως τε, καθ' ἃ ἐξ αὐτῶν προκύπτει, δὲν ἐγένετο, διὰ τὰ ὑπὸ στοιχεῖα α' καὶ β' ὡς ἄνω ἐκτεθέντα περιστατικά, πρωτοδίκως ἡ ἐφεσίμως τὴν ἐκ ταύτων ἀοριστίαν καὶ ἐντεῦθεν πηγάζουσαν ἀκυρότητα (Ἄρθρον 533 § 3 Πολ. Δικ.) τῆς ἀγωγῆς, ἐξ ἐπαγγέλματος τὸ δικαστήριον ἐρευνᾷ καὶ κατὰ πᾶσαν τῆς δίκης στάσιν καὶ βάσει τῶν συνδεδυασμένων διατάξεων τῶν ἄρθρων 137, 168, 172 καὶ 580 τῆς Πολ. Δικ. (βλ. Α.Π. 1/1939, ΕΕΝ στ 215, Α.Π. 69/1936, ΕΕΝ ι σελ. 479, Α.Π. 43/1934, ΕΕΝ α σελ. 67), σαφῶς ἄλλως τε δι' ἐνστάσεως προτεινομένην ὑπὸ τῆς ἐφεσιβλήτου κατά τε τὴν πρωτόδικον καὶ ἐκκλητὸν δίκην. Ταῦτα προδήλως ἰσχύουσι καὶ διὰ τὴν προκειμένην διαδικασίαν κατὰ τὸ ἄρθρον 20 τοῦ κωδικο-

ΧΡΟΝΙΚΑ ΟΡΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΠΑΡΟΧΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΥΠΕΡ ΤΑ ΝΟΜΙΜΑ ΧΡΟΝΙΚΑ ΟΡΙΑ

'Απόδοσις εἰς μισθωτὸν ὠφελείας ἐργοδότου κατ' ἄρθρον 904 'Αστικοῦ Κώδικος

I

Παραδεκτὴ κατ' ἐργατικὴν διαδικασίαν ἐκδίκασις ἀγωγῆς ἐξ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἐργοδότου ἐκ τῆς παροχῆς ἐργασίας μετ' ἄκυρον σύμβασιν.—Ὑπαγωγὴ ἀποζημιώσεως δι' ἐργασίαν πέραν νομίμων χρονικῶν ὁρίων εἰς 20ετῆ παραγραφήν.—Παροχὴ ἐργασίας ὑπὸ τηλεφωνητοῦ, ὄντος ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, πέραν τῶν νομίμων ἑπτὰ (7) ὡρῶν ἐργασίας τοῦ Α.Ν. 547/1937.—'Απόδοσις ὠφελείας ἐργοδότου κατὰ τὸ ποσόν, ὅπερ δὰ διέθετεν εἰς τρίτον.—'Ανεφάρμοστον διατάξεως περὶ ηὐξημένου μισθοῦ, προϋποθετούσης ἄδειαν 'Αρχῆς.

"Εχει ἤδη διδαχθῆ ὑπὸ τῆς θεωρίας (*Κ. Τριανταφυλλόπουλος*, Αἰτιολογικὴ 'Εκθεσις Προσχεδίου 'Ενοχικοῦ, ΕΕΔ 9, 471, *Ι. Καποδίστριας*, ΕΕΔ 7, 227) καὶ γίνει δεκτὸν ὑπὸ τῆς δικαστηριακῆς πράξεως (Α.Π. 160/1952, εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 11, 469 καὶ λοιπὴ παγία τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας νομολογία), ὅτι ἡ σύμβασις περὶ παροχῆς ἐργασίας ὑπὲρ τὰ νόμιμα χρονικὰ ὅρια εἶναι παράνομος (καὶ ὄχι ἀνήθικος, ὡς ὑποστηρίζεται ὑπὸ τοῦ *Κ. Καυκᾶ*, 'Ενοχικῶν, Εἰδικὸν Μέρος, Τόμ. Β', τεῦχος Γ' σ. 425, ὥστε νὰ μὴ ἀναζητῆται ἡ παροχή, κατ' ἄρθρον 907 Α.Κ.). Συνεπῶς, ἀντιβαίνουσα εἰς ἀπαγορευτικὴν διάταξιν νόμου, εἶναι, κατ' ἄρθρον 174 Α.Κ., ἄκυρος καὶ λογίζεται, κατ' ἄρθρον 180 Α.Κ., ὡς μὴ γενομένη.

Δικαιοῦται ὅμως ὁ παρανόμως ἐργασθεὶς μισθωτὸς νὰ τῷ ἀποδοθῆ ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου ἡ προσγενομένη εἰς τὸν ἐπιζήσαντα ὠφέλεια, κατ' ἄρθρον 904 Α.Κ. (Α.Π. 160/1952, ἔνθ' ἀνωτ.) ἢ κατὰ τὴν ἔκφρασιν τοῦ *Κ. Τριανταφυλλοπούλου* ἔνθ' ἀνωτ., ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ ἀξίας ἐπιδοθείσης εἰς τὸν ἕτερον, ἐπὶ τῇ βάσει ἀκύρου σχέσεως, ἀναζητεῖται αὕτη συμφώνως πρὸς τὰς ἀρχὰς τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ.

'Ο ἀδικαιολογήτως κατασταθεὶς πλουσιώτερος ὑποχρεοῦται νὰ ἀποδώσῃ κατ' ἀρχὴν τὸ ληφθὲν πρᾶγμα ἢ τὸ ληφθὲν ἐξ αὐτοῦ τυχὸν ἀντάλλαγμα, ἐὰν ὅμως ἡ ἀπόδοσις τοῦ ληφθέντος δὲν εἶναι δυνατή, ἰδίᾳ λόγῳ τῆς φύσεως αὐτοῦ, ὡς, λόγου χάριν, προκειμένου περὶ παροχῆς ὑπηρεσιῶν, τότε ὀφείλεται ἡ ἀποκατάστασις τῆς ἀξίας τῆς ληφθείσης παροχῆς (*Π. Ζέπος*, Γεν. 'Ενοχ. σελ. 480).

'Εξ ἄλλου προϋπόθεσις τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ εἶναι νὰ ὑφίσταται ἐν προκειμένῳ μὴ ἐλάττωσις τῆς περιουσίας τοῦ ἐργοδότου διὰ τῆς ἀποφυγῆς δαπανῶν ἐκ τῆς περιουσίας του, ἃς ἄλλως θὰ ἐνήργει, ὅταν διὰ τῆς χρήσεως ἀλλοτρίων ἐργατικῶν δυνάμεων ἀποφύγῃ νὰ καταβάλλῃ μισθὸν εἰς τὸν παρ' αὐτῷ ἐργασθέντα, τὸν ὁποῖον θὰ κατέβαλλεν εἰς ἄλλον (*Κ. Καυκᾶ*, 'Ενοχ. ὑπ' ἄρθρ. 904-907 Α.Κ., σ. 401, *τοῦ ἰδίου*, 'Ενοχ. ὑπ' ἄρθρ. 648-649 Α.Κ. σ. 301-302).

'Εφ' ὅσον περαιτέρω ὁ ἀδικαιολόγητος πλουτισμὸς σημαίνει ἐξίσωσιν καὶ περιαίρεσιν πλουτισμοῦ, ἐπελθόντος ἄνευ νομίμου αἰτίας, οὐχὶ δὲ ἀποκατάστασιν ἐπελθούσης ζημίας (*Π. Ζέπος*, Γενικὸν 'Ενοχ. σελ. 489), εἶναι πάν-

---

ποιημένου νόμου ΓΦΟΔ', δυνάμενα νὰ συναρμολογηθῶσι πρὸς τὴν ὅλην οἰκονομίαν καὶ τὸ πνεῦμα τῶν διατάξεων αὐτοῦ. 'Αλλὰ καὶ ἐπὶ τῇ ἐκδοχῇ ὅτι ἡ ἀγωγὴ ἐβελτιώθη πρωτοδίκως διὰ τῶν ἐγγράφων προτάσεων τοῦ ἐκκαλοῦντος, ἐκ τῆς ἐπανεκτιμήσεως τῶν ἐν ταῖς πρακτικοῖς τῆς πρωτοβαθμίου δίκης καὶ ταῖς ἐκθέσεσι τῶν συμβολαιογράφων . . . . διαλαμβανομένων ἐνόρκων μαρτυρικῶν καταθέσεων, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ σύνολον τῶν ἐκατέρωθεν ἐπικαλουμένων καὶ προσαγομένων ἐγγράφων καὶ τὴν ἐν γένει ἀποδεικτικὴν διαδικασίαν, δὲν ἐβεβαιώθη καθ' οἱανδήποτε τρόπον ὡς γενομένη παράβασις τῆς ἀρχῆς τῆς ἴσης μεταχειρίσεως τῶν παρὰ τῇ ἐφεσιβλήτῳ ἐργαζομένων μισθωτῶν, καθ' ὅσον ὁ ἐνάγων ἤρχισε νὰ μαθητεύῃ παρὰ τῇ ἐφεσιβλήτῳ ὡς βοηθὸς κομποδέτου τὸ πρῶτον μετὰ τὴν 8ην 'Απριλίου 1952 (χρόνος ἀποστρατεύσεώς του), ἐνῷ οἱ τὸ αὐτὸ ἐπάγγελμα μετερχόμενοι . . . . εἰργάζοντο ἀπὸ πολλῶν, πρὸ τοῦ χρόνου ἐκείνου, ἐτῶν, οὗ ἕνεκα δεδικαιολογημένως ἐλάμβανον ἡμερομίσθιον ἐκ δραχμῶν 42.000 βάσει τῆς ὑπ' αὐτῶν παρεχομένης ἐργασίας, ἐξ ἀποχρώντος δὲ λόγου δὲν ἐδόθη τὸ ποσὸν τοῦτο τοῦ ἡμερομισθίου εἰς τὸν ἐκκαλοῦντα, ὅστις ἐν πάσῃ περιπτώσει παρέσχεν ἀνεπιφυλάκτως ἐξόφλησιν εἰς τὴν ἐναγομένην διὰ τῆς ἀπὸ 16.6.1953 δηλώσεως του (ἀποβολῆς εἰσπράξεως ἀποζημιώσεως ν. 2112) καλύπτουσαν καὶ τὴν ζητουμένην μισθολογικὴν διαφορὰν τοῦ ἀπὸ 8.4.1952 ἕως 8.5.1953 διαστήματος.

"Οθεν, ἀπορρίψασα ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἐν τῷ συνόλῳ της τὴν ἀγωγήν, ὀρθῶς κατ' ἀποτέλεσμα ἔκρινε καὶ ἡ περὶ τοῦ ἐναντίου ἔφεσις τοῦ ἐνάγοντος, διατυποῦσα παράπονα διὰ τὴν ἐσφαλμένην τοῦ πραγματικοῦ ὁλικοῦ ἐκτίμησιν ὑπὸ τοῦ δικάσαντος, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀρχὴν ἴσης μεταχειρίσεως καὶ τὴν διὰ τῆς ἀνεπιφυλάκτου ἐξοφλήσεως δεκτὴν γενομένην παραίτησιν ἀπὸ τῆς ζητουμένης διαφορᾶς μισθοῦ, ἀβασίμως ἐλέγχεται καὶ ἀπορριπτέα κρίνεται.

νοῦνται ἀμφότεροι οἱ ἀρχικῶς διάδικοι διὰ τῶν ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεών των.

Ὡς πρὸς τὴν ἔφεσιν τῆς ἀρχικῶς ἐναγομένης

Κατὰ τὴν διάταξιν τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀπὸ 1 Αὐγούστου 1920 β. δ. «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν διατάξεων τοῦ ν. ΓΨΟΔ' «περὶ ἐκδικάσεως τῶν μεταξὺ ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν διαφορῶν κλπ.», ὡς αὕτη διεμορφώθη, ἀντικατασταθεῖσα διὰ τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ν. 765/1943 καὶ εἶτα διὰ τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ν. 1968/1944, πᾶσα ἰδιωτικὴ ἀξίωσις μισθωτοῦ κατὰ τοῦ ἐργοδότου, πηγάζουσα ἐκ σχέσεως ἐργασίας, δικάζεται κατὰ τὴν ὑπὸ τούτου ὁριζομένην εἰδικὴν διαδικασίαν. Κατὰ τὴν ὀρθὴν ἔννοιαν τῆς διατάξεως ταύτης πρόδηλον καθίσταται, ὅτι ὑπὸ τὴν σύντομον διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΨΟΔ' ὑπάγεται καὶ πᾶσα ἀξίωσις τοῦ μισθωτοῦ περὶ ἀποζημιώσεως διὰ παρασχεθείσας ἐργασίας, καὶ ἂν αὕτη πηγάζῃ ἐξ ἀκύρου δικαιοπραξίας, ὡς προσκρουούσης εἰς ἀπαγόρευσιν τοῦ νόμου. Τοιαύτην ἔννοιαν εἰς τὴν σχέσιν τῆς ἐργασίας προσέδοτο καὶ τὸ ν. δ. 2511/1953 δι' εἰδικῆς διατάξεως, ἐν ἄρθρῳ 2 § 6 αὐτοῦ. Ἀκολούθως ταύτοις, προκειμένης ἀγωγῆς διωκούσης, καθ' ἃ ἐλέχθη, τὴν πληρωμὴν τῆς ὠφελείας, ἣν ἀπεκόμισεν ἡ ἐκκαλοῦσα διὰ τὴν εἰς αὐτὴν παρασχεθεῖσαν ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐργασίαν ὑπὲρ τὰ νόμιμα χρονικὰ ὅρια, ἄνευ ἀδείας τῆς Ἀρχῆς, ἤτοι παρανόμως καὶ ἑπομένως δυνάμει ἀκύρου ἐργασιακῆς συμβάσεως, βάσει τῶν ἀρχῶν τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ (ἄρθρον 904, ἐν συνδυασμῷ πρὸς 911 § 2 τοῦ Α.Κ., Α.Π. 354/1952 Θ. ΖΓ' σ. 591), συνῳδὰ τοῖς ἄνω, ὀρθῶς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἀπέρριψε τὴν περὶ ἀναρμοδιότητος τοῦ δικάσαντος Πρωτοδίκου πρὸς ἐκδίκασιν αὐτῆς ἔνστασιν τῆς ἐκκαλούσης, ὁ δὲ τὰ ἀντίθετα ὑποστηρίζων ἰος λόγος τῆς ἐφέσεως τυγχάνει ἀπορριπτέος ὡς μὴ βάσιμος.

Ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 250 § 17 τοῦ Α.Κ. σαφῶς προκύπτει, ὅτι εἰς τὴν ὑπὸ ταύτης θεσπιζομένην πενταετῆ παραγραφὴν ὑπάγονται μόνον αἱ ἀξιώσεις ἐκ μισθῶν παντὸς εἴδους καθυστερουμένων προσόδων, συντάξεων, διατροφῆς καὶ πάσης ἄλλης περιοδικῶς ἐπαναλαμβανομένης παροχῆς, οὐχὶ δὲ καὶ ἡ προκειμένη ἀξίωσις ἐξ ἀποζημιώσεως διὰ παρασχεθεῖσαν πέραν τῶν νομίμων χρονικῶν ὁρίων ἐργασίαν, ἥτις ὑπάγεται εἰς τὴν 2ίαν παράγραφην τοῦ ἄρθρου 249 τοῦ Α.Κ. Ἀκολούθως ταύτοις ὀρθῶς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἀπέρριψε τὴν περὶ παραγραφῆς ἔνστασιν τῆς ἐκκαλουμένης (ἐναγομένης) ὡς πρὸς τὴν ἀξιουμένην ἀποζημίωσιν διὰ τὸν πέραν τῆς πενταετίας καὶ μέχρι τῆς 1.8.1946 χρόνον, ὁ δὲ τὰ ἀντίθετα ὑποστηρίζων 2ος καὶ τελευταῖος λόγος τῆς ἐφέσεως τυγχάνει ἀπορριπτέος, μετὰ ταῦτα δὲ καὶ ἡ κρινομένη ἔφεσις ὡς μὴ βάσιμος κατ' οὐσίαν.

Ὡς πρὸς τὴν ἔφεσιν τοῦ ἀρχικῶς ἐνάγοντος

Κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου ἐβεβαιώθησαν τὰ ἀκόλουθα: Ὁ ἐκκαλῶν (ἐνάγων) ἀπὸ τοῦ ἔτους 1932 ὑπηρετεῖ παρὰ τῷ ἐφεσιβλήτῳ ὡς τηλεφωνητής, ἀπὸ δὲ τῆς 1 Μαρτίου 1946 μέχρι τῆς 30 Ἀπριλίου 1953 εἰργάσθη ἐπὶ 8 ὥρας ἡμερησίως, ἐνῷ κατὰ τὸ ἄρθρον 18 τοῦ π.δ. τῆς 8/13 Ἀπριλίου 1932 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ χρονικῶν ὁρίων εἰς καταστήματα κλπ.», ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 7 § 3 τοῦ ἀ.ν. 547/1937, τὸ νόμιμον ὡράριον ἐργασίας διὰ τὸν ἐκκαλοῦντα, φέροντα τὴν ἰδιότητα τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, ὡς τοῦτο ἐκρίθη τελεσιδίκως δυνάμει τῆς ἐν νομίμῳ ἀντιγράφῳ προσαγομένης ὑπ' ἀριθ. 13239/1953 ἀποφάσεως τοῦ δικαστηρίου τούτου, καὶ ἐργαζόμενον παρ' ἀνωνύμῳ ἑταιρίᾳ εἶναι ἑπτὰ ὥραι. Ἤτοι ὁ ἐκκαλῶν παρέσχεν ἐργασίαν τῇ ἐφεσιβλήτῳ κατὰ τὸ κρίσιμον ἀπὸ 1.3.1946 μέχρι 30.4.1953 χρονικὸν διάστημα ἐπὶ μίαν ὥραν, πλέον τοῦ νομίμου χρόνου ἀπασχολήσεως καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐργασίας, καὶ εἰδικώτερον κατὰ τὸ ἀπὸ 1.3.1946 ἕως 14.5.1949 χρονικὸν διάστημα ἐπὶ 1150 ὥρας, κατὰ τὸ ἀπὸ 15.5.1949 ἕως 14.1.1951 ἐπὶ 600 ὥρας, κατὰ τὸ ἀπὸ 15.1.1951 ἕως 23.4.1952 ἐπὶ 455 ὥρας καὶ ἐκτοτε ἕως 30.4.1953 ἐπὶ 305 ὥρας. Ἐκ τῆς τοιαύτης ἐπὶ μίαν ὥραν, πλέον τοῦ νομίμου ὡραρίου, ἀπασχολήσεως τοῦ ἐκκαλοῦντος ἡ ἐφεσιβλητος κατέστη πλουσιώτερα κατὰ τὸ ποσόν, τὸ ὁποῖον θὰ διέθετεν εἰς τρίτον διὰ τὴν παροχὴν τῆς ἐργασίας τοῦ τηλεφωνητοῦ καὶ ὅπερ ὠφελήθη.

Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν τοῦ ὕψους τοῦ μισθοῦ τοῦ ἐκκαλοῦντος, ὅστις παρείχετο ὁλόκληρος διὰ τὸν συμπεφωνημένον ἐπὶ ἐλάττονι τοῦ νομίμου χρόνον ἀπασχολήσεώς του, ἤτοι ἐπὶ ἑξάωρον ἡμερησίως, ὡς τοῦτο ἐκρίθη τελεσιδίκως ὑπὸ τῆς ἐπικαλουμένης ὡς ἄνω ἀποφάσεως τοῦ δικαστηρίου τούτου, τὸ ὡρομίσθιον τούτου ἀνήρχετο ἀντιστοίχως εἰς δραχμὰς 1.667 (μισθὸς 250.000 : 25=10.000 : 6), 2167 (325.000 : 25=13.000 : 6) καὶ 2.500 (425.000 : 25 =15.000 : 6), τοῦ ὡρομισθίου ὑπολογιζομένου πρὸς καθορισμὸν τοῦ ποσοῦ, ὅπερ ὠφελήθη ἡ ἐφεσιβλητος, ἄνευ τῆς κατὰ 30 ο/ο προσαυξήσεως τοῦ ἄρθρου 7 § 3 ἐδ. β' τοῦ ἀ.ν. 547/1937, καθ' ὅσον ἡ τοιαύτη προσαύξησις παρέχεται ἐπὶ ὑπερεργασίᾳ πέραν τοῦ νομίμου ὡραρίου μέχρι 2 ὡρῶν καὶ μὴ ὑπερβαινούσης τὰς ἑξήκοντα ἐν συνόλῳ ἡμέρας καθ' ἕκαστον ἡμερολογιακὸν ἔτος καὶ κατόπιν εἰδικῆς ἀδείας τοῦ ἐπιθεωρητοῦ ἐργασίας ἢ τῆς κατὰ τόπον Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς καὶ οὐχί, ὡς ἐν προκειμένῳ, ἐπὶ ἐργασίας, ἥτις θὰ παρείχετο ὑπὸ ἑτέρου ὑπαλλήλου ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ νομίμου ὡραρίου ἐργασίας, ἡ δαπάνη, τὴν ὁποίαν ἀπέφυγεν ἡ ἐφεσιβλητος ἀνέρχεται ἀντιστοίχως εἰς δραχμὰς 1.917.050 (ὧραι 1150 Χ 1667=1.917.000) καὶ δραχμὰς 1.300.200 (ὧραι 600 Χ 2167) καὶ δραχμὰς 1.137.500 (ὧραι 455 Χ 2500).

—

II

Δικαστὴς συμβάσεως περὶ παροχῆς ἐργασίας καθ' ὑπέρβασιν τῶν νομίμων ὡρῶν, ἄνευ ἀδείας τῆς Ἀρχῆς.—Ἀξίωσις μισθωτοῦ πρὸς ἀπόδοσιν ὑπὸ ἐργοδότου ὠφελείας αὐτοῦ κατὰ

τοτε ζήτημα ἀποδείξεως ποία ἡ ὠφέλεια τοῦ ἐργοδότου (*Κ. Καπκᾶ*, Ἐνοχ. ὑπ' ἄρθρ. 648, σελ. 302), ἐρευνᾶται δηλαδὴ ποίον ποσὸν ὠφελήθη ὁ ἐργοδότης, ἂν διὰ τὴν αὐτὴν ἐργασίαν προσελάμβανεν ἕτερον ὑπάλληλον καὶ βεβαίως ἡμείβεν αὐτὸν διὰ τὴν ἐργασίαν του (Ἐφετ. Θράκης 81/1952, εἰσηγητὴς *Κ. Παυλίδης*, ΕΕΔ 12, 298). Ἀποκλείεται ὅμως ὁπωσδήποτε νὰ ἐφαρμοσθῇ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ π.δ. 27 Ἰουνίου/30 Ἰουλίου 1932 περὶ 8ώρου περὶ ηὐξημένης ἀντιμισθίας κατὰ 25ο/ο διὰ τὴν παροχὴν νομίμων (μετ' ἄδειαν τῆς Ἀρχῆς) ὑπερωριῶν, ἢ ἄλλαι σχετικαὶ διατάξεις, διότι αὗται προβλέπουν περιπτώσεις ἐγκύρων συμβάσεων ἐργασίας, αἱ ὁποῖαι δὲν ὑφίστανται, προκειμένου περὶ παροχῆς ἐργασίας ὑπὲρ τὰ νόμιμα χρονικὰ ὅρια (πρβλ. Πρωτοδικείου Καβάλας 604/1950, εἰσηγητὴς *Γ. Κώστας*, ΕΕΔ 10, 117).

Ἐφ' ὅσον, ἑπομένως, ὁ ἐργοδότης ἀποδείξῃ ὅτι διὰ τὴν παροχὴν ἐργασίας ὑπὲρ τὰ νόμιμα χρονικὰ ὅρια κατεβλήθη εἰς τὸν μισθωτὸν ἀμοιβή, ὑπολογιζομένη ὡς ἡ κανονικὴ ὥρα, ἵνα ἐξασθήσῃ ἀξίωσις τοῦ μισθωτοῦ ἄλλη πρέπει οὗτος νὰ ἀποδείξῃ ὅτι δὲν εἶναι τὸ ποσὸν τοῦτο, τὸ ὁποῖον ὠφελήθη ὁ ἐργοδότης, ἀλλὰ μεγαλύτερον, ὄχι πάντως καὶ ἀναγκαίως προσηυξημένον κατὰ 25ο/ο, καὶ τὸ ὁποῖον θὰ κατεβάλλεν εἰς ἄλλον μισθωτάν, ἂν προσελάμβανε τοῦτον, διὰ τὴν ἐργασίαν ταύτην (πρβλ. Ἐφετ. Θράκης 81/1952, ἔνθ' ἀνωτ.).

Εἰς τὰς περιπτώσεις παροχῆς ἐργασίας κατὰ τὰς κανονικὰς ἐκ τοῦ νόμου ὥρας, δυνάμει ἀκύρου συμβάσεως, θὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ ὠφέλεια τοῦ ἐργοδότου ὑποχρεωτικῶς κατὰ τὸ ποσὸν τῆς οἰκείας διὰ τὴν ἐργασίαν συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, βάσει τῆς ὁποίας, κατ' ἐλάχιστον ὅριον, ἦτο ὑποχρεωτικῶς καταβλητέος εἰς ἄλλον ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου μισθός, τὴν δαπάνην τοῦ ὁποίου ἀποσοβήσῃ ὁπωσδήποτε ἀπέφυγε, χωρὶς νὰ ἀποκλείηται νὰ ἀποδειχθῇ ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ, ὅτι ἐν τῇ ἀγορᾷ ἐργασίας ἡ παροχὴ τοιούτου εἴδους ἐργασίας ἀμείβεται ὑπὲρ τὰ νόμιμα ὅρια.

Εἰς περίπτωσιν μὴ ἰσχύος συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας θὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὁ ἀποδεικτέος κατ' ἄρθρ. 649 Α.Κ. εἰθισμένος μισθός.

Εἰς τὰς περιπτώσεις ἤδη παροχῆς ἐργασίας ὑπὲρ τὰ νόμιμα χρονικὰ ὅρια εἶναι ζήτημα ἀποδείξεως πόσον ἀποτιμᾶται ἡ ἐργασία ἐν ὄψει τοῦ ἂν παρέχηται τακτικῶς ἢ ἐκτάκτως, ἀφοῦ ἀντιβαίνει εἰς τὰ συναλλακτικὰ ἤθη νὰ γίνῃ δεκτόν, ὅτι ὁ ἐργοδότης, προσλαμβάνων π.χ. μισθωτὸν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ὡριαμένης ἐκτάκτου ἐργασίας, θὰ ἠμείβεν αὐτόν, ὡς καὶ τὸν τακτικῶς ἐργαζόμενον μισθωτόν, καὶ ἐν ὄψει τοῦ ὅτι εἰς τὸ περὶ μισθοῦ δίκαιον ἐπιτρέπεται ἡ συνομολόγησις συμβάσεων περὶ αὐτοῦ ὑπὲρ τὰ νόμιμα ὅρια. Ἐφ' ὅσον ὅμως παρέχεται τακτικῶς κατὰ ὥρας ὑπὲρ τὰς νομίμους ἡ ἐργασία, ὁ μισθωτὸς δὲ ἀμείβεται διὰ ταύτας καθ' ὑπολογισμὸν ἡμερομισθίου ἢ μισθοῦ ὑπὲρ τὰ νόμιμα ὅρια συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἢ διοικητικῆς πράξεως, θὰ δύνατο νὰ βοηθηθῇ ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 904 Α.Κ. περὶ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, ἂν ἀποδείξῃ, ὅτι τῷ ἐργοδότῃ ἐγένετο μεγαλυτέρα τῆς ἀποδοθείσης ὠφέλεια, ἤτοι, ἂν προσελάμβανεν ἄλλον διὰ τὴν παροχὴν τῆς αὐτῆς ἐργασίας, θὰ κατέβαλλε μεγαλυτέραν τῆς δοθείσης εἰς τὸν ἐργασθέντα ἀμοιβήν.

Τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ μισθωτός, παρασχὼν ἐργασίαν ὑπὲρ τὰ νόμιμα ὅρια, κατεπονήθη καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦτον καθορίζεται ὑπὸ τοῦ νόμου ηὐξημένη ἀμοιβή, ἐν σχέσει πρὸς τὴν κανονικὴν τοιαύτην, δὲν λαμβάνεται, ἐν προκειμένῳ, ἔνθα ὑπόκειται ἀγωγὴ ἐκ τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, ὑπ' ὄψιν (ὁ νόμος ἐπιβάλλει διὰ τὴν ἀποφυγὴν τῆς καταπονήσεως ποινικὰς κυρώσεις), ἀλλά, ὡς ἀνεπτύχθη, λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν μόνον ἡ ἐκ τῆς παροχῆς ἐργασίας ὠφέλεια τοῦ ἐργοδότου, ὁ ὁποῖος ἔχει ὑποχρέωσιν κατ' ἄρθρ. 904 Α.Κ., εἰς ἀπόδοσιν τῶν ληφθεισῶν ὑπηρεσιῶν, ἀνεξαρτήτως χρόνου παροχῆς αὐτῶν, καὶ ἐφ' ὅσον τοῦτο εἶναι ἀδύνατον εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ληφθείσης παροχῆς (*Π. Ζέπος*, Ἐνοχ. Γεν. σελ. 439).

Βεβαίως εἰς τὸν τομέα τῆς ἐργασίας δὲν φαίνεται νὰ ἱκανοποιῇ οὔτε τὸν ἐργοδότην, ὁ ὁποῖος ἐνδέχεται νὰ καλῆται εἰς ἀπόδοσιν ἀνυπάρκτου, μεγαλυτέρας εἰς περιστάσεις, ὠφελείας του ἐκ τῆς παροχῆς παρανόμου ἐργασίας, ἐπὶ τῇ βάσει ἀσταθμήτων ἐν τῇ ἀγορᾷ ἐργασίας κριτηρίων, οὔτε τὸν μισθωτὸν ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 904 Α.Κ. βοήθεια.

Ὁ παρασχὼν ὑπὲρ τὰ νόμιμα χρονικὰ ὅρια ἐργασίαν μισθωτὸς κατεπονήθη ἐργαζόμενος οὕτω, ἂν δὲ ὁ ἐργοδότης ἐπεμελεῖτο τῆς παροχῆς εἰς αὐτὸν ἀδείας τῆς Ἀρχῆς, θὰ ἠμείβετο ἰδιαιτέρως διὰ τὴν ἐργασίαν του ταύτην, κατὰ τὸ νόμιμον ποσοστόν.

Τοῦτο θὰ ἐπετυγχάνετο ὁμαλῶς διὰ τῆς θεωρίας ὅτι, ἐφ' ὅσον ἐλειτούργησεν ἡ ἄκυρος σύμβασις, παράγει, ὡς σχέσεις ἐργασίας, τὰ αὐτὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐγκύρου συμβάσεως διὰ τὸ παρελθόν (βλέπε *Α. Hueck*, ΕΕΔ 11, 1085, πρβλ. καὶ *Βασ. Παντ. Βασιλείου*, Τινὰ περὶ ἀκυροτήτων ἐν τῷ ἐργατικῷ δικαίῳ, ΕΕΔ 9, σελ. 6), ἀλλ' ἡ θεωρία αὕτη δὲν εὑρίσκει ἀπόμη καὶ μετὰ τὴν διάταξιν τῆς § 6 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν.Δ. 2511/1953 περὶ σχέσεως ἐργασίας σοβαρὰν ἀπήχησιν ἐν τῇ δικαστηριακῇ παρ' ἡμῖν πράξει (βλέπε σχετικῶς ἀνωτέρω σελ. 913).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 7794/1954

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Σ. Λιβανὸς**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. **Π. Καλογῆς, Σ. Γκασδλος**

Διὰ τῆς ἐφ' ἧς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἐκθέσεως ἀγωγῆς, στηριζομένης εἰς τὰς περὶ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἀρχάς, ἐδικάσκετο ἡ καταψήφισις τῆς ἐναγομένης εἰς καταβολὴν τῷ ἐνάγοντι τοῦ ἐν αὐτῇ ποσοῦ διὰ τὴν ὠφέλειαν, ἣν ἀπεκόμισεν αὐτὴ ἐκ τῶν παρασχεθεισῶν ἐργασιῶν του ὑπὲρ τὰ νόμιμα χρονικὰ ὅρια, κατὰ τὸ ἀπὸ 1.3.1946 ἕως 30.4.1953 χρονικὸν διάστημα. Τὴν ἀγωγὴν ταύτην ἐπὶ ταῖς ἐν αὐτῇ αἰτιολογίαις ἐδέχθη ἐν μέρει ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, καθ' ἃς ἤδη παραπο-

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΩΣ ΤΟΠΟΘΕΤΟΥΜΕΝΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Κῦρος συμβιβασμοῦ ἐπὶ ἐργατικῶν διαφορῶν καὶ παραιτήσεως ἀπὸ ἀξιώσεων

I

Παραίτησις ἀξιώσεων μισθωτοῦ, ἀναγκαστικῶς τοποθετηθέντος, μετὰ συμβιβασμόν, πρὸς ἄρσιν ἀβεβαιότητος περὶ τοῦ κύρους τῆς τοποθετήσεως, ἐναντι τῆς προσλήψεως αὐτοῦ, νόμιμος.—Ἰσχυρισμὸς περὶ παραιτήσεως ἀπὸ δικαιώματος ἐφέσεως.— Ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 11 Α.Ν. 1836/1951 περὶ ἀντικαταστάσεως τοποθετηθέντος μετ' αἴτησιν ἐργοδότου.— Ὑποχρέωσις Συμβουλίων πρὸς ὑποχρεωτικὴν ἀντικατάστασιν καὶ ἄνευ λόγου ἐν τῇ αἰτήσει ἢ καὶ ἀδιαφόρως λόγου.— Ἰσχυρισμὸς μισθωτοῦ περὶ καταχρηστικῆς ἀσκήσεως δικαιώματος ἐργοδότου δι' ἀντικατάστασιν.—Ἐφαρμογὴ ἀποκλειστικῆς προθεσμίας ἐπιδόσεως ἀγωγῆς Ν.Δ. 8/11 Μαΐου 1946 ἐπὶ ἀκύρου ἀπολύσεως.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 10111/1954

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Σ. Ράγκας**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Αἰτας, Ι. Φωτόπουλος, Ι. Ναθαναήλ

Ἐπὶ τῆς ἐφέσεως τοῦ ἐνάγοντος

Ὁ ἐκκαλῶν ἐνάγων, συγκεντρῶν τὰς προϋποθέσεις προστασίας τοῦ ἀ.ν. 1836/1951, ἐτοποθετήθη δι' ἀποφάσεως τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ, ληφθείσης κατὰ τὴν συνεδρίαν αὐτοῦ τῆς 19 Δεκεμβρίου 1951, παρὰ τῇ ἐφεσιβλήτῳ ἐναγομένῃ ἐπιχειρήσει, βάσει τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ἀνωτέρω νόμου.

Ἐμφανισθεὶς οὗτος εἰς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας τὴν 24 Δεκεμβρίου 1951 δὲν ἐγένετο δεκτὸς ὑπὸ τῆς ἐναγομένης, διατεινομένης ταύτης ἀκυρότητα τῆς περὶ τοποθετήσεως ἀποφάσεως τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου, λόγῳ συμπληρώσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὑπὸ τοῦ ρηθέντος νόμου προστατευομένων, οὓς ἦτο ὑποχρεως νὰ προσλάβῃ κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ νόμου τούτου. Ἀκολούθως ὁ ἐνάγων ἤγειρε τότε κατὰ τῆς ἐναγομένης τὴν ἀπὸ 17.1.1952 ἀγωγὴν του ἐνώπιον τοῦ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΨΟΔ' δικάζοντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, δι' ἧς ἐζήτει τὰς ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεώς του μέχρι τῆς 1 Μαρτίου 1953 ἀποδοχάς του, ἐπὶ τῆς ἀγωγῆς δὲ ταύτης ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 1927/1952 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικου, ἥτις ἀπέρριψε τὴν ἀγωγήν, δεχθεῖσα ἀκυρότητα τῆς περὶ τοποθετήσεως τοῦ ἐνάγοντος ἀποφάσεως ἐπὶ τῷ ἀνωτέρω προβληθέντι ὑπὸ τῆς ἐναγομένης λόγῳ.

Κατὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἤσκησεν ὁ ἐνάγων ἔφεσιν, ἐπικειμένης δὲ τῆς συζητήσεως αὐτῆς προῆλθον οἱ διάδικοι τὴν 20 Ὀκτωβρίου 1952, πρὸς κατάπαυσιν τῆς ἔριδος καὶ ἄρσιν τῆς περὶ τὰ δικαιώματα τῶν ἀβεβαιότητος, εἰς συμβιβασμόν, καθ' ὃν ἡ μὲν ἐναγομένη ἀνεγνώρισε τὴν ἐγκυρότητα τῆς τοποθετήσεως τοῦ ἐνάγοντος καὶ προσέλαβε ταῦτον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν της ἀπὸ τοῦ ἀνωτέρω χρόνου (20 Ὀκτωβρίου 1952), οὗτος δὲ παρητήθη κάσης μέχρι τοῦ χρόνου τούτου περὶ ἀποδοχῆς ἀξιώσεώς του, παραιτηθεὶς ἀκολούθως ἐπὶ πλέον πρὸς κατάργησιν τῆς ἐκ-

Ἐνδιαφέροντα εἶναι τὰ θέματα, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἀσχολεῖται ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου.

Ἐν πρώτοις γίνεται δεκτὴ καὶ ὑπὸ τοῦ Πρωτοδικείου τούτου ἡ ὑποστηριχθεῖσα ἐν τῇ θεωρίᾳ (βλέπε *Γ. Ράμμου*, ΕΕΔ 13, 561, *Β. Βασιλείου*, ΕΕΔ 10, 193, 199) καὶ γενομένη δεκτὴ καὶ ὑπὸ τοῦ Πρωτοδικείου Μυτιλήνης 982/1953 (εἰσηγητὴς *Μ. Καλτέρας*, ΕΕΔ 12, 1186) καὶ Πρωτοδικείου Βεροίας 267/1954 (εἰσηγητὴς *Β. Τατσόπουλος*, ΕΕΔ 13, 771) ἄποψις περὶ τοῦ κύρους τοῦ συμβιβασμοῦ ἐπὶ ἐργατικῶν διαφορῶν, ὅταν οὗτος ἐπιτυγχάνηται δι' ἀμοιβαίων ὑποχωρήσεων ἐπὶ διαφορᾶς ἐν τῇ ὁποίᾳ ὑφίσταται ἀβεβαιότης.

Ὡς πρὸς τὴν κατ' ἄρθρον 11 τοῦ ἀν.ν. 1836/1951 (ΕΕΔ 10, 581), ὡς ἐτροποποιήθη ταύτου διὰ τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ ν. 2857/1953 (ΕΕΔ 12, 1220) ἀντικατάστασιν τῶν ὑποχρεωτικῶς κατὰ τὸν ἄνω νόμον διοριζομένων, αἰτήσει τοῦ ὑποχρέου εἰς πρόσληψιν ἐργοδότου, ἡ κατωτέρω νεωτέρα ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ἀπομακρυνομένη τῶν διασταλῶν, τὰς ὁποίας ἔκαμον ἀποφάσεις τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας (343/1951, εἰσηγητὴς *Ν. Μπουρόπουλος*, ΕΕΔ 13, 413) καὶ αὐτοῦ τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν (4578/1954, εἰσηγητὴς *Ι. Μαρινάκος*, ΕΕΔ 13, 527, ἔνθα εἰς σημειώσεις μας καὶ λοιπαὶ παραπομπαί), δέχεται ἤδη, ὅτι ἡ κατὰ τὴν ἄνω διάταξιν ἀντικατάστασις εἶναι ὑποχρεωτικὴ διὰ τὰ Συμβούλια καὶ ἂν ἀναφέρωνται ἐν τῇ αἰτήσει λόγοι, δυνάμενοι νὰ συστήσωσιν ἁρμοδιότητα τῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 7 τοῦ ἀ.ν. 244/1936 Ἐπιτροπῆς (πρβλ. ἐπὶ τοῦ θέματος ἐκ τῶν τελευταίων ἀποφάσεων καὶ τὴν Πρωτοδικείου Πειραιῶς 1165/1954, εἰσηγητὴς *Α. Διακατάς*, ΕΕΔ 13, 877).

Ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 13, 527) ὅτι σπανίως διάταξις νόμου ἔθεσεν εἰς τόσην ἀπορίαν τὸν ἑρμηνευτὴν της.

Ἡ νιοθέτησις ἤδη ὑπὸ τοῦ Πρωτοδικείου τῆς νέας ταύτης γνώμης του ἐπιβεβαιοῖ τὸ γεγονός.

τὰς ἀρχὰς τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ.— Εἰς τί συνίσταται ἡ ὠφέλεια τοῦ ἐργοδότου.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 2569/1954

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Α. Ἀλεξανδρόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Κοσμαντέρης, Θ. Ἀναστασόπουλος

Ἡ μετὰ τοῦ ἐργοδότου σύμβασις τοῦ μισθωτοῦ πρὸς παροχὴν ἐργασίας καθ' ὑπέρβασιν—ἄνευ ἀδείας τῆς Ἀρχῆς—τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου καθοριζομένων ὡρῶν, λογιζομένη ἐκ τῆς ἀπαγορευτικῆς διατάξεως τοῦ νόμου ὡς ἄκυρος, κατὰ τὸ ἄρθρον 174 Α.Κ., δὲν θεμελιοῖ ἀξίωσιν τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τοῦ ἐργοδότου πρὸς καταβολὴν μισθοῦ διὰ τὴν παρασχεθεῖσαν ἐπὶ πλέον ἐργασίαν, ἀλλὰ τοιαύτην πρὸς ἀπόδοσιν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ τῆς ὠφελείας αὐτοῦ, συνισταμένης εἰς τὸ ποσόν, ὅπερ οὗτος θὰ κατέβαλλεν εἰς ἕτερον μισθωτὸν τῆς κατηγορίας του, καὶ τὸ ὁποῖον διὰ τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἐκτελέσεως τῆς παρανόμου συμφωνίας περὶ παροχῆς ἐργασίας ὑπὲρ τὰ νόμιμα χρονικὰ ὅρια ἀπέφυγε νὰ δαπανήσῃ. Καὶ ἂν ἔτι ἤθελε γίνει δεκτόν, ὅτι ὁ ἐνάγων εἰργάσθη κατὰ τὸ ἀπὸ τοῦ Σεπτεμβρίου 1952 μέχρι τῆς ἀπολύσεώς του (10.11.1952) χρονικὸν διάστημα πέραν τῶν νομίμων χρονικῶν ὁρίων, ἡ ἐντεῦθεν ἀναζητητέα ὠφέλεια τοῦ ἐναγομένου θὰ συνίστατο, ὡς προερρήθη, εἰς τὸ ποσόν, ὅπερ οὗτος θὰ κατέβαλλεν εἰς μισθωτὸν τῆς κατηγορίας του, ὃν θὰ προσελάμβανε καὶ θ' ἀπησχόλει, ἂν δὲν ἐχρησιμοποίει τὰς ὑπηρεσίας αὐτοῦ, καὶ εἰς τὸν ὁποῖον, ἐργαζόμενον ἐντὸς τῶν νομίμων χρονικῶν ὁρίων, θὰ κατέβαλλε τόσα ἡμερομίσθια, ὅσαι καὶ αἱ ὧραι ἀπασχολήσεως.

—

III

Ἀκυρότης συμβάσεως περὶ παροχῆς ἐργασίας ὑπὲρ τὰς νομίμους ὥρας, ἄνευ ἀδείας τῆς Ἀρχῆς.—Ἀξίωσις μισθωτοῦ ἐκ τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ τοῦ ἐργοδότου.—Ἀνεφάρμοστον διατάξεως περὶ ηὐξημένης ἀμοιβῆς ἐπὶ νομίμων ὑπερωριῶν.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 3528/1954

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Ν. Παπανικολάου**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Καλαντζῆς, Ν. Παπαφιλίππου

Ἐβεβαιώθη ὅτι ὁ ἐνάγων κατὰ τὸ ἀπὸ 1.1.1949 μέχρι 31.12.1949 χρονικὸν διάστημα, ὅτε ἠμείβετο διὰ μηνιαίου μισθοῦ 1.100.000 δραχμῶν, καὶ κατὰ τὸ ἀπὸ 1.6.1950 μέχρι 31.8.1950 χρονικὸν διάστημα, ὅτε ἠμείβετο διὰ μισθοῦ 1.300.000 δραχμῶν, εἰργάζετο ἐπὶ δίωρον ἡμερησίως ὑπὲρ τὸ νόμιμον χρονικὸν ὅριον ἑπταώρου διαρκείας τῆς ἐργασίας (ἄρθρον 7 ν. 547/1937), πραγματοποιήσας οὕτω κατὰ τὸ πρῶτον μὲν χρονικὸν διάστημα 600 ὥρας ὑπερωριακῆς ἐργασίας, κατὰ τὸ δεύτερον δὲ διάστημα 150 ὥρας τοιαύτης ἐργασίας. Ἡ περὶ παροχῆς τῆς ὡς ἄνω ὑπερωριακῆς ἐργασίας σύμβασις εἶναι ἄκυρος, τὸ δὲ αἴτημα ἀποζημιώσεως εἶναι βάσιμον μόνον κατὰ τὴν ἐπὶ τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ βάσιν τῆς ἀγωγῆς (Α.Κ. 904). Πράγματι ἡ ἐναγομένη ὠφελήθη ἄνευ νομίμου αἰτίας, ἐπὶ ζημίᾳ τοῦ ἐνάγοντος, τὴν δαπάνην, ἣν θὰ κατέβαλλεν εἰς ἕτερον μισθωτὸν διὰ τὴν αὐτὴν ἐργασίαν, ὃν θὰ ἠμείβε διὰ τοῦ αὐτοῦ μισθοῦ, ὃν ἔδει νὰ καταβάλῃ εἰς τὸν ἐνάγοντα, ἡ ὠφέλεια δὲ αὕτη ὀφείλεται καὶ κατὰ τὴν ἐπίδοσιν τῆς ἀγωγῆς. Βάσει τοῦ καταβαλλομένου μισθοῦ ἡ ἀμοιβὴ τῆς καθ' ὥραν ἐργασίας (βάσει ἑπταώρου ἡμερησίας διαρκείας τῆς ἐργασίας) εἶναι δραχμαὶ 6285 κατὰ τὸ ἔτος 1949 καὶ δραχ. 7428 κατὰ ἔτος 1950. Ἑπομένως δέον νὰ λάβῃ ὁ ἐνάγων διὰ τὴν ὡς ἄνω ὑπερωριακήν του ἐργασίαν δραχμὰς 4.884.750 (900Χ6825 σὺν 150Χ7426). Ὁ ἐνάγων ὀβελοσμῶς συνυπολογίζει καὶ προσαύξησιν τῆς ἀμοιβῆς τῆς ὑπερωριακῆς ἐργασίας κατὰ 25ο/ο, ἐν σχέσει πρὸς τὴν κανονικήν, διότι ἡ προσαύξησις αὕτη (ἥτις προβλέπεται εἰς ποσοστὸν 30ο/ο ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 7 § 3 τοῦ ν. 547/1937) προϋποθέτει νομίμως παρασχεθεῖσαν ὑπερωριακὴν ἐργασίαν κατόπιν ἀδείας τῆς Ἀρχῆς. Ἐν προκειμένῳ, ἐλλείψει τοιαύτης ἀδείας, προκειμένης ἀκύρου συμβάσεως, ἀποδίδεται μόνον ὁ πλουτισμός, ὅστις δὲν ὀφείλεται διὰ τὴν ἐναγομένην ὡς πρὸς τὴν προσαύξησιν ταύτην, ἀφοῦ δὲν εἶναι δεδομένον, ὅτι ἐν μὴ παροχῇ ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος τῆς ὑπερωριακῆς ἐργασίας θὰ παρεῖχετο αὕτη ὑπὸ ἑτέρου ὑπαλλήλου ὑπερωριακῶς ἄδειᾳ τῆς Ἀρχῆς καὶ θὰ ἐδαπάνα ἡ ἐναγομένη καὶ τὴν ὡς ἄνω προσαύξησιν τῆς ἀμοιβῆς αὐτῆς.

—

IV

Προσήκουσα ἀγωγὴ κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν δι' ἐπιδίωξιν ἀξιώσεως ἐξ ἀκύρου συμβάσεως ἢ τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ.—Ἁρμοδιότης Ἐργατικοῦ Δικαστοῦ καὶ μετὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 2 § 6 ν.δ. 2511/1953, ἀλλὰ δὲν ἀπορρέει ἐκ τῆς ἄνω διατάξεως αὐτόνομος ἀγωγή.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 3669/1954

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Χ. Γεωργιόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Ἀγγελόπουλος, Χ. Καραμητσάνης

Ναὶ μὲν εἰς τὴν ἡμετέραν ἁρμοδιότητα ὑπάγονται καὶ ἀπαιτήσεις ἀπορρέουσαι ἐκ σχέσεως ἐργασίας, ἀνεξαρτήτως τοῦ κύρους τῆς συμβάσεως, ταῦθ' ὅπερ κατέστη ἀναμφίβολον μετὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 2 § 6 τοῦ ν.δ. 2511/1953 (Α.Π. 549/1953, ΕΕΔ 12, 1262), ἐκ τούτου ὅμως δὲν ἕπεται, ὅτι ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης (τοῦ ἄρθρ. 2 § 6 ν.δ. 2511/1953) ἀπορρέει αὐτόνομος ἀγωγή.

κρεμοῦς δίκης ἀπό τε τῆς ἐφέσεως καὶ τῆς ἀγωγῆς, διὰ δηλώσεώς του γενομένης τήν 22 Ὀκτωβρίου 1952 ἐνώπιον τοῦ συμβολαιογράφου Ἀθηνῶν Γ.Π. Τὰ περιστατικὰ ταῦτα βεβαιοῦνται κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, ἐκ τοῦ συνόλου τῶν ἄνω ἀποδεικτικῶν στοιχείων, ἐξ ὧν ἐπίσης πλέον ἢ ἐπαρκῶς βεβαιοῦται ὅτι ἡ ἄνω διὰ συμβιβισμοῦ παραίτησις τοῦ ἀνάγοντος ἀπό τῶν περὶ ἀποδοχῶν ἀξιώσεων του ἀφορᾷ οὐ μόνον τὰς μέχρι τῆς 1ης Μαρτίου 1952 ἀποδοχάς του, περὶ ὧν ἡ ἀνωτέρω ἀγωγή του, ἀλλὰ πάσας τὰς μέχρι τῆς προσληψεώς του (20 Ὀκτωβρίου 1952) τοιαύτας.

Ἡ τοιαύτη παραίτησις ἀπό γεγεννημένων ἀξιώσεων περὶ ἀποδοχῶν διὰ τοῦ ἄνω συμβιβασμοῦ γενομένη, εἰς οὐδεμίαν ἀπαγορευτικὴν διάταξιν προσκρούει καὶ συνεπῶς δὲν πάσχει ἀκυρότητά τινα (ἴδε καὶ *Γ. Ράμπον* ἐν ΕΕΔ 13, σελ. 561 ἑπ., *Β. Βασιλείου*, ΕΕΔ 10, σελ. 179 ἑπ.), τὰ δὲ περὶ πλάνης καὶ ἀπάτης, ὅλως ἀορίστως, ἄλλως τε, διὰ τῶν προτάσεων τῆς παρούσης συζητήσεως τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος τούτου προβαλλόμενα, οὐδόλως ἐβεβαιώθησαν ἐκ τῶν ἀποδεικτικῶν στοιχείων. Κατ' ἀκολουθίαν τούτων οὐδόλως ἐσφάλην ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ἀπορρίψασα, ἐπὶ ταῖς αὐταῖς σκέψεσι, τὴν προκειμένην ἀγωγὴν κατὰ τὸ κεφάλαιον αὐτῆς, δι' οὗ ἐζητοῦντο ἀποδοχαὶ τοῦ ἀνάγοντος ἀπὸ τῆς 24 Δεκεμβρίου 1951 μέχρι τῆς 20 Ὀκτωβρίου 1952, οἱ δὲ τὰ ἀντίθετα ὑποστηριζόντες δύο καὶ μόνοι λόγοι ἐφέσεως τοῦ ἀνάγοντος κρίνονται ἀπορριπτέοι, ὡς ἀβάσιμοι, μεθ' ὃ ἀπορριπτέα τυγχάνει καὶ αὐτὴ ἡ ἔφεσις.

Ἐπὶ τῆς ἐφέσεως τῆς ἐναγομένης

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως, δι' ἧς, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 11 τοῦ ν. 1836/1951 χωρήσασα δι' ἀποφάσεως τοῦ κεντρικοῦ Συμβουλίου ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἀνάκλησις τῆς τοποθετήσεως τοῦ ἐνάγοντος ἦτο ἄκυρος, ἐγένετο δεκτὴ ἡ κρινομένη ἀγωγή, κατὰ τὸ περὶ ἀποδοχῶν τοῦ ἐνάγοντος, διὰ τὸν μετὰ τὴν τοιαύτην ἀνάκλησιν χρόνον, κεφάλαιον αὐτῆς, ὑπέβαλεν ἡ ἐκκαλοῦσα ἐναγομένη, πρὸ τῆς καταθέσεως τῆς κρινομένης ἐφέσεως παρὰ τῷ ἁρμοδίῳ γραμματεῖ, τὴν προσαγομένην ἐν ἀντιγράφῳ ἀπὸ 1 Ἀπριλίου 1954 αἴτησίν της, πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ ἀ.ν. 244/1936 καὶ 771/1937, δι' ἧς ἐζήτει τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ἐνάγοντος, πλὴν ὅμως ἐκ τῆς αἰτήσεως ταύτης, γενομένης, ὡς καὶ ἐν αὐτῇ ρητῶς ἐκτίθεται, πρὸς περιφρούρησιν τῶν δικαιωμάτων τῆς ἐφεσιβλήτου καὶ πρὸς ἀποτροπὴν περαιτέρω ζημιῶν, οὐδόλως προκύπτει, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, παραίτησις αὐτῆς ἀπὸ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐφέσεως καὶ ἀποδοχῆς τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως, ἐπὶ τοσοῦτῳ δὲ μᾶλλον καθ' ὅσον ρητὴ γίνεται δήλωσις ἐν τῇ αἰτήσει ταύτῃ ὅτι οὐδόλως ἀναγνωρίζεται ὑπὸ τῆς ἐφεσιβλήτου ἡ ἀκυρότης τῆς ἀνακλήσεως καὶ ἡ ὀρθότης τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως, ὡς καὶ ἐπιφύλαξις τοῦ πρὸς ἄσκησιν ἐφέσεως κατὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης δικαιώματός της. Κατ' ἀκολουθίαν τούτων δὲν ὑφίσταται ἐκ τοῦ λόγου τούτου ἀπαράδεκτον τῆς κρινομένης ἐφέσεως, ἡ δὲ τὰ ἀντίθετα ὑποστηρίζουσα ἔνστασις τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐνάγοντος κρίνεται ἀπορριπτέα ὡς ἀβάσιμος.

Ὑπό τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951, ὡς τοῦτο ἴσχυε πρὸ τῆς ὑπὸ τοῦ ν.δ. 2657/1953 τροποποιήσεώς του, ὁρίζεται ὅτι οἱ ὑπόχρεοι τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ παρόντος νόμου δύνανται νὰ ζητήσωσι τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ τοποθετηθέντος δι' ἄλλου προσώπου προστατευομένου ὑπὸ τοῦ νόμου, ὡς καὶ ὅτι τὰ οἰκεῖα συμβούλια ὑποχρεοῦνται, ὅπως ἐντὸς 20 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς σχετικῆς περὶ ἀντικαταστάσεως αἰτήσεως ἀνακαλέσωσι τὸν τοποθετηθέντα καὶ τοποθετήσωσιν ἕτερον πρόσωπον τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ παρόντος νόμου. Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης σαφῶς προκύπτει, ὅτι, ἐὰν αἱ πρὸς πρόσληψιν ὑπὸ τοῦ ἀνωτέρω νόμου προστατευομένων προσώπων ὑπόχρεοι ἐπιχειρήσεις κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ αὐτοῦ νόμου δὲν ἐπιθυμῶσιν, δι' οἱανδήποτε λόγον, τὴν διατήρησιν τοῦ ἀναγκαστικῶς εἰς αὐτὰς τοποθετηθέντος, δύνανται νὰ ζητήσωσι τὴν ἀντικατάστασιν αὐτοῦ, ἐνῷ, ἐξ ἑτέρου, τὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ νόμου τούτου ἁρμόδια συμβούλια (κεντρικὰ καὶ τοπικὰ) δὲν ἔχουσι τὴν εὐχέρειαν νὰ παρίδωσιν ἢ νὰ ἀπορρίψωσι τὴν περὶ ἀνακλήσεως καὶ ἀντικαταστάσεως αἴτησιν, ἀλλ' εἶναι ὁπωσδήποτε ὑπόχρεα καὶ ἐὰν ἡ ἐντὸς εἰκοσαημέρου προθεσμίας ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς αἰτήσεως νὰ ἀνακαλέσωσι τὸν τοποθετηθέντα, ἀντικαθιστῶντα τοῦτον, εἴτε συγχρόνως μετὰ τῆς ἀνακλήσεως, εἴτε μεταγενεστέρως, δι' ἄλλου προσώπου προστατευομένου ὑπὸ τοῦ νόμου. Θεσπίζεται δηλονότι ὑπὸ τῆς διατάξεως ταύτης εἰδικῶς περίπτωσις ὑποχρεωτικῆς ἀνακλήσεως τοῦ τοποθετηθέντος, δι' ἣν τὰ οἰκεῖα συμβούλια δὲν ἔχουσι νὰ ἐρευνήσωσι ἄλλο τι, εἰ μὴ ἐὰν ὑπερβλήθη αἴτησις περὶ τούτων ἐκ μέρους τῆς ἐνδιαφερομένης ἐπιχειρήσεως, ἐφ' ὅσον τοῦτο μόνον τάσσει ὁ νόμος, ὡς προϋπόθεσιν τῆς ἀνακλήσεως. Ἡ ὑποχρέωσις τῶν Συμβουλίων τούτων ὑφίσταται καὶ ὅταν οἱ ὑπόχρεοι οὐδένα λόγον ἐπικαλοῦνται, ἐνῷ, ἐξ ἄλλου, οὗτοι οὐδόλως κωλύονται, ὅπως ζητήσωσι τὴν ἀνάκλησιν, ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι τυχὸν εἶχον λόγους ἐκ τῶν ἐν ἄρθρῳ 7 τοῦ αὐτοῦ νόμου ἀναφερομένων, δι' οὓς θὰ ἠδύναντο νὰ ζητήσωσι τὴν κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρου τούτου ἀκόλουθον τοῦ τοποθετηθέντος, ἥτις θὰ ἀπήλλασσεν αὐτοὺς καὶ ἀπὸ τῆς πρὸς ἄμεσον ἀντικατάστασιν ὑποχρεώσεως των. Τοιοῦτόν τι ἐξ οὐδεμιᾶς διατάξεως προκύπτει, δὲν θὰ ἦτο δὲ ἄλλως τε καὶ λογικὸν νὰ ὑποστηριχθῇ ὅτι, ἐνῷ δύνανται οἱ ὑπόχρεοι νὰ ζητήσωσι τὸ μεῖζον, δὲν δικαιοῦνται νὰ ἐπιδιώξωσι τὸ ἔλασσον, ὡς καὶ ὅτι, ἐνῷ ἡ ἀνάκλησις θὰ ἠδύνατο νὰ ζητηθῇ δι' οἱανδήποτε καὶ ἠσσονος σημασίας ἔτι αἰτίαν, ἀποκειμένην εἰς τὴν ἐκτίμησιν τοῦ ἐργοδότου, μὴ ὑποχρεουμένου νὰ προβάλῃ ὡρισμένους λόγους ἐνώπιον τοῦ ἁρμοδίου Συμβουλίου, δὲν δύναται παρὰ τοῦτο νὰ ζητηθῇ αὕτη ἐκ τοῦ γεγονότος καὶ μόνον ὅτι ὑπάρχουσι σοβαροὶ λόγοι, ὡς οἱ ἐν ἄρθρῳ 7 τοῦ Α. Ν. 1836/51 ἀναφερόμενοι, οἵτινες, ἐὰν προσβλη-

λοντο ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου ἐνώπιον τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ τοῦ Α.Ν. 244/1936, θὰ ἠδύναντο νὰ ὁδηγήσωσιν εἰς τὴν ἀπόλυσιν τοῦ τοποθετηθέντος. Οὔτε ἐξ ἄλλου περίπτωσις ὑπερβάσεως τῆς δικαιοδοσίας τῶν ἐν ἄρθρῳ 2 συμβουλίων ὑφίσταται ἐν προκειμένῳ, καθ' ὅσον ταῦτα, εἴτε προβάλλονται, εἴτε μὴ ὑπὸ τῶν ὑποχρέων λόγοι, δι' οὓς ζητεῖται ἡ ἀνάκλησις, δὲν κρίνουσιν ἐπ' αὐτῶν, οὐδ' ἀποφαίνονται περὶ τῆς διαφορᾶς ἔννομα ἀποτελέσματα ἐχούσης ἀπολύσεως τοῦ τοποθετηθέντος, ἀλλ' ἐπὶ τῇ ὑποβολῇ καὶ μόνῃ τῆς αἰτήσεως, καὶ ἀσχέτως τῶν ἐν αὐτῇ τυχὸν ἀναφερομένων λόγων, χωροῦσιν ὑποχρεωτικῶς εἰς τὴν ἀνάκλησιν τῆς τοποθετήσεως, ἥτις ὑπάγεται εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῶν συμβουλίων τούτων κατὰ τὴν ρηθεῖσαν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 11. Διὰ τὸν λόγον ταῦτον δὲν ἀπαιτεῖται καὶ αἰτιολογία τῆς ἀποφάσεως τῶν συμβουλίων, καθ' ὅσον τοιαύτη αἰτιολογία εἶναι ἀναγκαία κατὰ κανόνα εἰς τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ἡ πρᾶξις ἀνήκει εἰς τὴν διακριτικὴν ἐξουσίαν τῶν ὀργάνων τῆς διοικήσεως, οὐχὶ δὲ καὶ εἰς ἐκείνας, καθ' ἃς ἡ ἐνέργεια τῆς διοικήσεως εἶναι ἐκ τοῦ νόμου δεσμία (Σ. Ε. 754/1936). Ταῦτα πάντα ἐνισχύονται, ἄλλως τε, καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Ν.Δ. 2567/53, δι' οὗ, τροποποιηθέντος τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρου 1, ὁρίζεται ὅτι, παρερχομένης ἀπράκτου τῆς ἐν αὐτῷ προθεσμίας 30 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς περὶ ἀντικαταστάσεως αἰτήσεως, ὁ ὑπόχρεως ἀπαλλάσσεται διὰ τὸν ἐφεξῆς χρόνον διὰ τὸν ὁποῖον ζητεῖται ἡ ἀντικατάστασις πάσης εὐθύνης ἐκ τοῦ παρόντος ἢ ἄλλου νόμου ἀπορρεούσης. Τοῦτο δὲ ἀνεξαρτήτως ὑπάρξεως λόγου ἀντικαταστάσεως καὶ ἐν ὑπάρξει τοιούτου τῆς φύσεως ἢ καὶ τῆς βασιμότητος αὐτοῦ.

Ἐν προκειμένῳ βεβαιοῦνται τὰ ἑξῆς περιστατικά: Ὁ ἐνάγων, τοποθετηθεὶς βάσει τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν.δ. 1836/1951 διὰ τῆς ἀνω ἀποφάσεως τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου, ἧς τὸ κῦρος ἀνεγνώρισεν ἡ ἐναγομένη, κατὰ τὰ ἄνω ρηθέντα, προσλαβοῦσα τοῦτον ἀπὸ τῆς 20 Ὀκτωβρίου 1952, εἰργάσθη παρ' αὐτῇ ὡς ἐργατοτεχνίτης μέχρι τῆς 10 Ὀκτωβρίου 1953, ὅτε ἡ ἐναγομένη ἀπέκρουσε τὰς ὑπηρεσίας της. Τοῦτο ἐγένετο, διότι τὸ ρηθὲν Κεντρικὸν Συμβούλιον, δι' ἀποφάσεως αὐτοῦ, ληφθείσης κατὰ τὴν 32αν συνεδρίασιν του τῆς 1.10.1953, προέβη εἰς τὴν ἀνάκλησιν τῆς τοποθετήσεως τοῦ ἐνάγοντος, κατόπιν τῆς ἀπὸ 1.8.1953 αἰτήσεως τῆς ἐναγομένης καὶ βάσει τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951, ἀντικαταστήσαν ἀκολούθως τὸν ἐνάγοντα, δι' ἀποφάσεως αὐτοῦ, ληφθείσης κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 33 συνεδρίασίν του τῆς 9.10.1953, διὰ τοῦ Φ. Κ. Ἡ ἀνάκλησις αὕτη, οὕτω γενομένη, εἶναι ἔγκυρος καὶ παράγαγε πλήρη τὰ ἀποτελέσματα αὐτῆς, μὴ ἐπιδρῶντος ἐπὶ τοῦ κύρους αὐτῆς τοῦ γεγονότος ὅτι οὔτε ἐν τῇ αἰτήσει, οὔτε ἐν τῇ ἀποφάσει τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου ἀναφέρεται ὁ εἰδικώτερος λόγος, δι' ὃν ἐζητήθη ἡ ἀνάκλησις. Ἐξ ἄλλου εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι πρὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς περὶ ἀνακλήσεως αἰτήσεως τῆς ἐναγομένης ὑπέπεσεν ὁ ἐνάγων εἰς σοβαρὰ παραπτώματα, δι' ἃ καὶ κατεδικάσθη εἰς φυλάκισιν 4 μηνῶν δι' ἕκαστον, διὰ τῶν προσαγομένων ἀποφάσεων τοῦ Πλημμελειοδικείου Ἀθηνῶν, ἅτινα παραπτώματα ἦτο δυνατὸν νὰ ἀποτελέσωσι τοὺς λόγους ἀπολύσεώς του κατὰ τὸ ἄρθρ. 7 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951, πλὴν ὅμως ἐκ τούτου οὐδεμίαν ἀκυρότητα πάσχει ἡ ἀνωτέρω ἀνακλητικὴ πρᾶξις, καθ' ὅσον οὐδὲ ἐπὶ τοῖς λόγοις τούτοις ἐζητήθη ἡ ἀνάκλησις, διὰ τῆς ἀνωτέρω αἰτήσεως, ἐν ᾗ οὐδεὶς λόγος ἀναφέρεται, οὔτε καὶ ἀπεφάνθη ἐπ' αὐτῶν ποσῶς τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον, ὥστε νὰ ὑφίσταται περίπτωσις ὑπερβάσεως τῆς δικαιοδοσίας του. Ἐγκύρου ὄθεν κατὰ πάντα οὔσης τῆς ἀνακλήσεως ἔπαυσεν ὑφισταμένη ἡ πενταετοῦς κατὰ τὸν νόμον (ν. 2223/1952) διαρκείας ἀναγκαστικὴ σύμβασις ἐργασίας, μὴ οὔσης ἀναγκαίας πρὸς τοῦτο καὶ ἄλλης τινὸς ἐνεργείας ἐκ μέρους τῆς ἐναγομένης. Οὕτως ἀποκρούσασα αὕτη ἀπὸ τῆς 10 Ὀκτωβρίου 1953 τὰς ὑπηρεσίας τοῦ ἐνάγοντος δὲν ὑπέχει ὑποχρέωσιν πρὸς καταβολὴν μισθοῦ, εἴτε κατὰ τὸ ἄρθρον 656 τοῦ Α.Κ., ἀφοῦ δὲν ὑφίσταται πλέον κατηναγκασμένη σύμβασις ἐργασίας, εἴτε κατὰ τὸ ἄρθρον 9 § 3 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951, ἀφοῦ δὲν ὑφίστανται αἱ προϋποθέσεις τῆς ἐφαρμογῆς αὐτοῦ (ἄρνησις πρὸς πρόσληψιν νομίμως τοποθετηθέντος). Ἀντιθέτως ὄθεν κρίνασα ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις καὶ δεχθεῖσα τὴν ἀγωγὴν κατὰ τὸ κεφάλαιον αὐτῆς, δι' οὗ ἐζητοῦντο μισθοὶ τοῦ ἐνάγοντος διὰ τὸν ἀπὸ τῆς 10 Ὀκτωβρίου 1953 καὶ ἐφεξῆς χρόνον, ἐσφαλε καὶ δέον, κατὰ τὸν βάσιμον πρῶτον λόγον τῆς κριναμένης ἐφέσεως, νὰ μεταρρυθμισθῇ ἡ ἀπόφασις αὕτη καὶ ἀπορριφθῇ ἡ κρινομένη ἀγωγὴ κατὰ τὸ κεφάλαιόν της τοῦτο.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸν διὰ τῶν προτάσεων τῆς παρούσης συζητήσεως προβαλλόμενον ἰσχυρισμὸν τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐνάγοντος περὶ τοῦ ὅτι καταχρηστικῶς ἡ ἐκκαλοῦσα ἐναγομένη ἐπεδίωξε τὴν ἀνάκλησιν τοῦ διορισμοῦ τοῦ γενομένου μετὰ διετῆ ἑβδόκιμον ὑπηρεσίαν, εἶναι οὗτος ἀπορριπτέος, καθ' ὅσον, ἀσχέτως τοῦ ἂν δύνατο νὰ ἔχῃ ἐφαρμογὴν ἐν προκειμένῳ τὸ ἄρθρον 281 τοῦ Α.Κ., κατὰ τὰ βεβαιωθέντα ὡς ἀνωτέρω περιστατικά, καθ' ἃ ὁ ἐνάγων καὶ εἰς ἀξιοπρούνους ἔτι πράξεις προέβη εἰς βάρος τῆς ἐναγομένης, πᾶν ἄλλο ἢ καταχρηστικὴ παρίσταται ἡ ἄσκησις ὑπ' αὐτῆς τοῦ τοιούτου δικαιώματός της.

Ἀνεξαρτήτως τῶν ἀνωτέρω καὶ ἂν ἔτι ὑπετέθη, ὡς ὁ ἐνάγων ὑποστηρίζει, ὅτι ἡ ἀνωτέρω περὶ ἀνακλήσεως τῆς τοποθετήσεως ἀπόφασις τοῦ κεντρικοῦ συμβουλίου παρὰ τὸν νόμον ἐγένετο καὶ συνεπῶς εἶναι αὕτη ἄκυρος, τότε ἡ ἐκ μέρους τῆς ἐναγομένης ρητὴ ἀπόκρουσις τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτοῦ συνιστᾷ, ὡς καὶ αὐτὸς ὁ ἐνάγων διὰ τῶν προτάσεών του ὑποστηρίζει, ἀπόλυσιν αὐτοῦ, ἥτις θὰ ἦτο ἄκυρος, ὡς ἐκ τῆς μὴ τηρήσεως οὐδεμιᾶς τῶν νομίμων διατυπώσεων. Ἐν τοιαύτῃ ὅμως περιπτώσει ἡ σχετικὴ ἀγωγή, δι' ἧς, λόγῳ τῆς ἀκύρου ταύτης ἀπολύσεως καὶ τῆς συνεπείᾳ αὐτῆς ὑπερημερίας τῆς ἐναγομένης, θὰ ἐζητοῦντο ἀποδοχαὶ τοῦ μετὰ τοῦτο χρόνου, ἔδει νὰ κοινοποιηθῇ ἐντὸς τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ν.δ. τῆς 8/11 Μαΐου 1946 τασσομένης τριμήνου ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας ἀπὸ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως, ἐχούσης τῆς

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΝΟΜΙΜΟΦΡΟΣΥΝΗΣ ΕΠΙ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΩΣ ΤΟΠΟΘΕΤΟΥΜΕΝΩΝ

Τοποθετήσεις κατά τον Ν. 751/1948 και τον ισχύοντα Α.Ν. 1836/1951

Αναγκαία ή τήρησις τών διατυπώσεων τοῦ εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ Α.Ν. 516/1948 ἐκδοθέντος Β.Δ. 8 Μαΐου 1948 περὶ νομιμοφροσύνης ἐπὶ διοριζομένων εἰς Ἀνωνύμους Τραπεζιτικὰς Ἑταιρίας κλπ. καὶ ἐπὶ τῶν κατὰ τὸν Α.Ν. 1836/1951 τοποθετουμένων.

Τὸ δὶς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικείων Ἀθηνῶν ἀπησχολήθη πάλιν μὲ τὸ ζήτημα, τὸ ὁποῖον ἀπησχόλησεν αὐτὸ καὶ προηγουμένως (βλέπε τὴν ὑπ' ἀριθ. 2351/1954 ἀπόφασίν του, εἰσηγητής *Δ. Καλλέργης* ΕΕΔ 13, 354), ἂν δηλαδὴ διὰ τοὺς κατὰ τὸν νεώτερον τοῦ ν. 751/1948 ἀ.ν. 1836/1951 (ΕΕΔ 10, 584) διοριζομένους εἰς ἐπιχειρήσεις καὶ νομικὰ πρόσωπα τοῦ ἀ.ν. 516/1948 περὶ νομιμοφροσύνης (διὰ τοὺς διορισθέντας κατὰ τὸν προηγούμενον ν. 751/1948 τὸ ζήτημα ἐλύθη καταφατικῶς ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 18/1953 ἀποφάσεως τῆς Ὁλομελείας τοῦ Α.Π., εἰσηγητὴς *Ε. Καλοκούρης*, ΕΕΔ 12, 205), ἀπαιτεῖται ἡ τήρησις τῆς διαδικασίας νομιμοφροσύνης.

Ἡ προληφθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 2351/1954 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου εἶχεν ἀποφανθῆ διὰ τοὺς ἐν αὐτῇ λόγους ἀρνητικῶς (βλέπε ἀντιθέτως σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 13, 354 ἐπ.).

Ἡ πλειοψηφία ἤδη τῆς νεωτέρας ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου ἀντιτίθεται πρὸς τὴν γνώμην τῆς προηγουμένης, ἀποφαινομένη ὅτι ἀπαιτεῖται ἡ τήρησις τῆς διαδικασίας νομιμοφροσύνης (ἄνευ τῆς ὁποίας εἶναι ἄκυρος ὁ διορισμός, Α.Π. 508/1954, εἰσηγητὴς *Γ. Ἡλιόπουλος*, ΕΕΔ 13, 819) (βλέπε καὶ σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 13, 354 ἐπ.).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 3733/1954

Διαδικασία Ν. Γ ΦΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Σ. Ράγκας**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Χ. Μοριάνης, Σ. Μακρῆς

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ὑπὸ τοῦ ψηφίσματος ΜΘ'/1948 κυρωθέντος ἀ.ν. 516/1948 διὰ τὸν διορισμὸν ἢ πρόσληψιν τῶν πάσης φύσεως ὑπαλλήλων, ὑπηρετῶν κλπ. καὶ ὑπὸ τῶν Ἀνωνύμων Τραπεζιτικῶν Ἑταιριῶν ἀπαιτεῖται, ὅπως ὁ διοριζόμενος ἢ προσλαμβανόμενος εἶναι νομιμόφρων ὑπὸ τὴν ἐν τῷ ἄρθρ. 3 τοῦ αὐτοῦ νόμου ἔννοιαν, ὁ δὲ κατὰ παράβασιν τῶν διατάξεων τούτων διορισμὸς ἢ πρόσληψις εἶναι ἐξ ὑπαρχῆς ἄκυρος καὶ οὐδὲν συνεπάγεται ἀποτέλεσμα. Ἐξ ἄλλου κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 2 § 2 τοῦ εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ἄρθρ. 5 § 3 ταῦ αὐτοῦ νόμου ἐκδοθέντος ἀπὸ 8 Μαΐου 1948 β. δ. διὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου πρὸς πρόσληψιν ὀργάνου ἐνέργειαν τῶν δεόντων διὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ἀναγκαίας διὰ τὸν διορισμὸν ἢ πρόσληψιν ἀποφάσεως νομιμοφροσύνης ὑπὸ τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ. 4 τοῦ ἀνωτέρω νόμου ἁρμοδίου συμβουλίου δέον ἀπαραιτήτως νὰ ὑποβληθῇ ὑπὸ τοῦ αἰτοῦντος τὴν πρόσληψιν ἢ κατὰ ταὺς τύπους αὐτῆς ὁριζομένη δήλωσις. Ἡ τήρησις τῶν διατυπώσεων τούτων ἐπιβάλλεται, κατὰ *τὴν κρατήσασαν παρὰ τῷ δικαστηρίῳ τούτῳ γνώμην* καὶ ἐπὶ τῶν ἀναγκαστικῶν διορισμῶν πολεμιστῶν τῶν γιγνομένων οὐ μόνον κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀ.ν. 751/1948, ἀλλὰ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀ.ν. 1836/1951, μὴ ὑφισταμένης διαφορᾶς τινος ἐν τῇ ρυθμίσει τῶν δύο ταύτων περιπτώσεων, καθ' ὅσον ἡ δικαιοδοσία καὶ τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ τελευταίου τούτου νόμου προβλεπομένων συμβουλίων περιορίζεται εἰς τὴν τοποθέτησιν τῶν προστατευομένων προσώπων εἰς τὰ ἐν ἄρθρ. 3 καὶ 4 διαμειβόμενα πρόσωπα καὶ ὑπηρεσίας, ἡ ὑποχρέωσις ὅμως τούτων πρὸς πρόσληψιν γεννᾶται, ἐφ' ὅσον τηρηθῶσι καὶ αἱ ὑπὸ τοῦ εἰδικωτέρας διατάξεις περιέχοντος ἀ.ν. 516/1948 καὶ τοῦ ἀνωτέρω εἰς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ ἐκδοθέντος διατάγματος ἀπαιτούμεναι διατυπώσεις. Οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν τοιούτων κατὰ τὸν ἀ.ν. 1836/1951 τοποθετουμένων καὶ εἰς Ἀνωνύμους Τραπεζιτικὰς ἑταιρίας πολεμιστῶν ἡ θυμάτων πολέμων ἀπαιτεῖται τοὐλάχιστον ὑποβολὴ ὑπὸ προσληπτέου ὑπαλλήλου τῆς προσηκούσης κατὰ τὸ ἄνω β.δ. δηλώσεως νομιμοφροσύνης, ἄνευ τῆς ὁποίας οὐδεμία δημιουργεῖται ἔννομος ὁποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου πρὸς ἐνέργειαν τῶν δεόντων διὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ἀποφάσεως ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου Συμβουλίου περὶ τῆς νομιμοφροσύνης τοῦ ὑπαλλήλου καὶ συνεπῶς πρὸς ἀποζημίωσιν τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ. 4 τοῦ ρηθέντος ἀ.ν. 1836/1951 τοποθετηθέντος καὶ μὴ προσληφθέντος βάσει τοῦ ἄρθρου 9 § 3 τοῦ αὐτοῦ νόμου (Α.Π. 145/1953, ΕΕΔ 12, σ. 469, Α.Π. 60/1954, ΕΕΔ 12, σ. 259). *Εἰ καὶ ἠδύνατό τις εἰπεῖν* ὅτι ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ἄρθρων 4, 5, 8, 9 § 3 καὶ 13 § 2 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 σαφῶς συνάγεται, ὅτι ὅλως εἰδικὴ γίνεται ρύθμισις τοῦ προβλεπομένου ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου ἀντικειμένου τῆς τοποθετήσεως τῶν πολεμιστῶν εἰς τὰς προσδιοριζομένας ἐν ἄρθροις 3 καὶ 4 ἐπιχειρήσεις, ἐφ' ὧν ἀπαιτεῖται ἡ ἐφαρμογὴ τῶν ἀνωτέρω ὑπὸ τοῦ ἀ.ν. 516/1948 προβλεπομένων διατυπώσεων μὴ συμβιβαζομένων πρὸς τὸ ὅλον σύστημα προστασίας τῶν πολεμιστῶν τοῦ εἰσαχθέντος καὶ ἐξαντλητικῶς ρυθμιζομένου ὑπὸ τοῦ τηρηθέντος ἀ.ν. 1836/1951 (ἴδε περὶ τούτων καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 2351/1954 ἀπόφασιν τοῦ δικαστηρίου τούτου).

Ἐβεβαιώθησαν τὰ ἑξῆς περιστατικά: Ἡ ἐκκαλοῦσα καὶ ἐνάγουσα δυνάμει ἀποφάσεως τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 Κεντρικοῦ Συμβουλίου, ληφθείσης κατὰ τὴν συνεδρίασιν αὐτοῦ τῆς 18 Αὐγούστου 1952, ἐτοποθετήθη, ὡς συγκεντροῦσα τὰ προσόντα τοῦ νόμου τούτου, εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐφεσιβλήτου Τραπέζης Ἑλλάδος, βάσει τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ αὐτοῦ νόμου ὡς καθαριστρια. Αὐ-

διατάξεως ταύτης έφαρμογήν, ως έκ των άδιαστίκτων αύτης όρισμών προκύπτει, επί πάσης περιπτώσεως άκύρου απολύσεως και ασχέτως άν πρόκειται περί συμβάσεως έργασίας αορίστου ή ωρισμένου, ως έν προκειμένω, χρόνου.

—

II

Αντικατάστασις υποχρεωτικώς τοποθετηθέντος, αίτήσει έργοδότου, κατ' άρθρ. 11 Α.Ν. 1836/1951.—Ανεφάρμοστον διατάξεως διά τους κατά τον άρχικόν Νόμον 751/1948 τοποθετηθέντας (πλειοψηφ.)

Έπανέρχεται ή κατωτέρω δημοσιευομένη απόφασις (αναπτυσσομένης όμως και αντιθέτου γνώμης υπό της μειοψηφίας) εις την γνώμην προηγουμένων αποφάσεων (Πρωτοδικείου Αθηνών 2460/1953, εισηγητής Σ. Διαμαντόπος, ΕΕΔ 18, 414, Πρωτοδικείου Αθηνών 978/1954, εισηγητής Σ. Ράγκος, αδημοσίευτος), ότι ή διάταξις του άρθρ. 11 του Α.Ν. 1836/1951 περί αντικαταστάσεως των τοποθετουμένων υπό των Συμβουλίων δέν εφαρμόζεται διά τους τοποθετηθέντας ήδη βάσει του προηγουμένου αύτου νόμου 751/1948 (βλέπε και σημειώσεις μας έν ΕΕΔ 18, 414, αντιθέτως όμως ή Πρωτοδικείου Πειραιώς 1165/1951, εισηγητής Δ. Διακατάς, ΕΕΔ 13, 877).

Σημειωτέον ότι τό Πρωτοδικείον Αθηνών διά προσφάτου δημοσιευθείσης άλλης αποφάσεώς του (10861/1954), ή οποία θά δημοσιευθή προσεχώς, υιοθέτησε την γνώμην ότι εις την αντικατάστασιν υπάγονται και οι βάσει του νόμου 751/1948 τοποθετηθέντες.

Πρόκειται περί άλλου πάλιν ζητήματος, τό οποίον γεννάται έκ της δυσερμηνεύτου αύτης διατάξεως του άρθρ. 11 του Α.Ν. 1836/1951, περί της οποίας και άμέσως ανωτέρω.

Πρωτοδικείου Αθηνών 9920/1954

Διαδικασία Ν. ΓΧΟΔ' κατ' έφεσιν
Πρόεδρος ό κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**
Εισηγητής ό Πρωτοδίκης κ. **Δ. Βενιέρης**
Δικηγόροι οι κ.κ. Σ. Σαράφης, Σ. Δημητρακάκης

Κατά τάς διατάξεις του άρθρ. 11 του Α.ν. 1836/1951 οι υπόχρεοι του άρθρ. 3 του νόμου τούτου δύνανται νά ζητήσωσι την αντικατάστασιν και τοποθέτησιν δι' άλλου προσώπου προστατευομένου υπό του νόμου. Έκ της διατάξεως όμως του άρθρ. 12 § 1, ήτις ορίζει ότι από της ισχύος του ιδίου νόμου καταργείται ο ν. 751/1948 και τό ν.δ. 1196/1948, έν συνδυασμώ πρός τό άρθρ. 15, όπερ προσδιορίζει ως χρονολογίαν έναρξεως της ισχύος αύτου την ημέραν της δημοσιεύσεως του εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (5.6.1951), συνάγεται, **κατά την κρατήσασαν γνώμην του δικαστηρίου**, ότι ή προπαρατεθείσα διάταξις του άρθρ. 11, θεσπισθείσα τό πρώτον διά του ά.ν. 1836, δέν άφορᾷ τους τοποθετηθέντας προηγουμένως υπό τό κράτος του ν. 751, διότι, έν αντιθέσει περιπτώσει, ό νομοθέτης θά έξεφράζετο σαφώς περί τούτου, προκειμένου νά καθιερώση εξαιρέσεις της τεθειμένης ως άνω έν άρθρ. 15, κατά την γενικήν αρχήν ότι οι διατάξεις του δέν έχουν αναδρομικήν δύναμιν (πρβλ. και την υπ' αριθ. 961/1954 απόφασιν του δικαστηρίου τούτου). **Εί και ήδύνατό τις νά είπη**, ότι έκ του συνόλου των διατάξεων του ά.ν. 1836 και δή έκ της διατάξεως του άρθρ. 1 συνάγεται, ότι διά του νόμου τούτου έρρυθμίσθη γενικώς από της ισχύος του ή κατάστασις των προστατευομένων νεοπολεμιστών των απολυομένων έκ των τάξεων του Στρατού, ή δέ διάταξις του άρθρ. 11 ειδικώτερον, ορίζουσα αδιακρίτως περί αντικαταστάσεως των τοποθετηθέντων πολεμιστών, εύρίσκει εφαρμογήν και επί μισθωτών της έν λόγω κατηγορίας, οίτινες έτοποθετήθησαν υπό τό κράτος της ισχύος του ά.ν. 751, έφ' όσον ή αντικατάστασις των έχώρησε μετά την 5 Ιουνίου 1951, μή δικαιολογουμένης διακρίσεως ως πρός αύτους κατά τά άνωτέρω.

Βεβαιούται ότι ό έκκλ.ών (ένάγων), καθό συγκεντρών τάς προβλεπομένας προϋποθέσεις υπό του ν. 751/1948, έτοποθετήθη παρά τῇ εφεσιβλήτῳ εταιρία (εναγομένῃ) δι' αποφάσεως του κεντρικού Συμβουλίου προστασίας των απολυομένων έκ των τάξεων του Στρατού, ληφθείσης κατά την συνεδρίασιν αύτου της 2.8.1950, και υπηρέτησεν από της 17.2.1950, έν συνεχεία ως εργάτης όφαντής μέχρι της 11.2.1953, ότε οι εκπροσωπούντες την εφεσίβλητον έπαυσαν αποδεχόμενοι τάς υπηρεσίας του, προβάλλοντες ότι ή ειρημένη απόφασις του κεντρικού Συμβουλίου ανεκλήθη κατ' εφαρμογήν του άρθρ. 11 του ά.ν. 1836/1951 διά μεταγενεστέρας ληφθείσης κατά την συνεδρίασιν της 5.2.1953, τοῦθ' όπερ προκύπτει έκ του υπ' αριθ. 9038/1953 εγγράφου του Υπουργείου Εργασίας. Συμφώνως όμως πρός τά έν άρχῇ ιστορούμενα, **κατά την κρατήσασαν άποψιν**, ή προδιαληφθείσα διάταξις του άρθρ. 11 δέν είναι εφαρμοστέα εις την συγκεκριμένην περίπτωσιν, άφου ή τοποθέτησις του εκκαλούντος εγένετο πολύ πρό της ισχύος του ά.ν. 1836 και κατά την μείζονα γνώμην ή ανακλητική της τοποθετήσεως του πράξις του ως εξήρτητο συλλογικού οργάνου της διοικήσεως είναι άκυρος, άτε εκδοθείσα κατά παράβασιν των διαγεγραμμένων υπό του νόμου όρίων αρμοδιότητος αύτου, δέν ισχυρίζεται δέ ή εφεσίβλητος, ούδέ και προκύπτει, ότι ή ανάκλησις της πρώτης αποφάσεως περί τοποθετήσεως του εκκαλούντος παρ' αύτῃ εγένετο δι' εμφιλαχωρήσασαν πλάνην του συμβουλίου κατά την έκδοσίν της ως πρός τα πραγματικά περιστατικά, είτε ως πρός το δίκαιον, όπότε, κατά τά γενικώς κρατούντα έν σχέσει πρός το ανακλητόν των διοικητικών πράξεων, δέν θά ήδύνατο νά δικαιολογηθῇ ή μετά πάροδον τοσούτου μάλιστα χρόνου ανάκλησις αύτης (πρβλ. Παπαφράγκου, Πορίσματα έκ της νομολογίας του Συμβουλίου της Επικρατείας § 65, Θ. Τσάτσου έν ΕΕΝ 18 σ. 351). Κατ' ακολουθίαν, άκύρου ούσης και άνευ εννόμων συνεπειών της ανωτέρω ανακλητικῆς πράξεως, παραμένει ενεργός ή μεταξύ των διαδίκων αναγκαστική σύμβασις εργασίας, έκ ταύτου δέ ή εφεσίβλητος, τελούσα έν υπηρηρεία περί την αποδοχήν των υπηρεσιών του εκκαλούντος από της 11.2.1953, είναι υπόχρεως εις την καταβολήν των διά της ενδίκου αγωγῆς αξιουμένων αποδοχών του έκτοτε μέχρι της 16.3.1953.

ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΜΟΣ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΔΙ' ΑΠΟΛΥΣΙΝ

I

Πρόσωπα προστατευόμενα ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 1803/1951

Ἀπαγόρευσις ἀπολύσεως Προέδρων καὶ Γενικῶν Γραμματέων ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων, κατ' Α.Ν. 1803/1951, εἰμὴ μόνον διὰ σπουδαῖον λόγον κρινόμενον ὑπὸ τῆς ἐν ἄρθρῳ 3 τοῦ Νόμου Ἐπιτροπῆς.— Ὑπαγωγὴ εἰς προστασίαν Γενικῶν Γραμματέων ἐκ μόνης Ἰδιότητος αὐτῶν, ἀνεξαρτήτως ἂν δὲν προῖστανται τῆς ὀργανώσεως, ὑπάρχοντος Προέδρου.

Κατὰ τὸν ἀ.ν. 1803/1951 «περὶ προστασίας τῶν συνδικαλιστικῶν στελεχῶν» (ΕΕΔ 10, 532), κυρωθέντα ὑπὸ τοῦ ν. 2118/1952 (ΕΕΔ 11, 601) Πρόεδροι ἢ Γενικοὶ Γραμματεῖς οἱασδήποτε ἐπαγγελματικῆς ὀργανώσεως, παντὸς βαθμοῦ, ἀριθμούσης πλέον τῶν 100 μελῶν φυσικῶν προσώπων, δὲν ἀπολύονται διὰ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ὑπὸ τῶν πάσης φύσεως ἐργοδοτῶν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς θητείας των καὶ ἓν ἔτος μετ' αὐτήν, εἰμὴ μόνον διὰ σπουδαῖον λόγον, κρινόμενον ὑπὸ τῆς διὰ τοῦ νόμου τούτου συνιστωμένης εἰδικῆς ἐπιτροπῆς.

Δὲν προκύπτει ἐκ τοῦ νόμου ἀσφιλῶς, ὡς δέχεται ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ξάνθης, ἡ διαστολή, τὴν ὁποίαν ἔκαμεν ἡ πρωτόδικος ἀπόφασις.

Ὡς συνάγεται ἐκ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου, τὸ συνδικαλιστικὸν στέλεχος ἀπελύθη καταργηθείσης τῆς θέσεώς του διὰ λόγους οἰκονομίας.

Τὸ Πρωτοδικεῖον ἐθεώρησε τὴν περίπτωσιν ὡς ἐμπίπτουσαν εἰς τὸν ἀ.ν. 1803/1951, ἦτο δηλαδὴ ἀπαραίτητον διὰ τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας συμβάσεως νὰ προηγηθῇ σχετικὴ ἀπόφασις τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἀ.ν. 1803/1951, ἧς μὴ χορηγησάσης ἡ ἀπόλυσις ἦτο ἄκυρος.

Ἀλλὰ τὸ ἐρώτημα εἶναι, ἂν ἡ Ἐπιτροπὴ ἦτο ἐκ τοῦ νόμου ἁρμοδία νὰ ἀποφανθῇ ἐπὶ τοιούτου λόγου, ὁ ὁποῖος δὲν ἀναφέρεται εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ μισθωτοῦ, ὡς καθορίζεται ἐν τῷ νόμῳ, ἀλλ' εἰς τὴν ἐπιχείρησιν.

Παρόμοιον θέμα ἀπησχόλησε τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ ἀ.ν. 1803/1951 Ἐπιτροπὴν παρὰ τῷ Πρωτοδικείῳ Ἀθηνῶν (Πρόεδρος *Α. Καλλέργης*).

Ἐνώπιον αὐτῆς ἦλθε πρὸς συζήτησιν αἴτησις ἐργοδότιδος ἑταιρίας, τελούσης ὑπὸ ἐκκαθάρισιν, ἵνα τῇ ἐπιτραπῇ ἡ ἀπόλυσις συνδικαλιστικοῦ στελέχους.

Ἡ Ἐπιτροπὴ δι' ἀποφάσεως αὐτῆς ἀπὸ 28 Ἰανουαρίου 1954 ἐσκέφθη ὡς ἑξῆς: Λόγους ἀναφερομένους εἰς τὴν ἐπιχείρησιν ἢ τὸν ἐργοδότην δὲν προβλέπει ὁ νόμος, οὐδὲ ἠδύνατο νὰ προβλέψῃ, ἀφοῦ δι' αὐτοῦ τίθεται ὁ κανὼν τῆς προστασίας τοῦ συνδικαλιστικοῦ στελέχους διὰ καθιερώσεως περιοριστικῶς λόγων καταγγελίας τῆς συμβάσεως, ὡς ἐν τῷ νόμῳ, οὐδαμῶς δὲ ἐσκοπήθη ἡ ρύθμισις τῶν ἐκ τῆς συμβάσεως προκυπτουσῶν ἀτομικῶν διαφορῶν, οἷα καὶ ἡ ἐκ τῆς διαλύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως. Ἐὰν τοιαύτη πράγματι ἔλαβε χώραν καὶ ποία ἡ ἐπίδρασις ἐπὶ τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως τοῦ ὑπαλλήλου, ἅμα δὲ καὶ τὴν ἰδιότητα τοῦ συνδικαλιστικοῦ ατε-

---

τὴ ἀληθῶς ἐνεφανίσθη εἰς τὴν ἐφεσίβλητον πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας τὴν 25ην Αὐγούστου 1952, οὐδόλως ὀρθῶς βεβαιοῦται ἐκ τῶν ἀποδεικτικῶν στοιχείων, ὅτι ὑπέβαλε τότε ἢ καὶ μεταγενεστέρως μέχρι τοῦ χρόνου, ὃν ἀφορᾷ ἡ κρινομένη ἀγωγὴ (25.8.1952 - 31 Ἰουνίου 1953), τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 2 § 2 τοῦ εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ἀ.ν. 516/1948 ἐκδοθέντος ἀπὸ 8 Μαΐου 1948 β.δ. δήλωσιν νομιμοφροσύνης, ἥτις ἦτο ἀναγκαία διὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς περὶ νομιμοφροσύνης αὐτῆς ἀποφάσεως τοῦ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ἀνωτέρω νόμου (516/1948) προβλεπομένου συμβουλίου. Τοιοῦτον περιστατικὸν ἐξ οὐδενὸς τῶν ἀνωτέρω ἀποδεικτικῶν στοιχείων προκύπτει. Ἡ προσαγομένη βεβαίωσις τῆς Ὑποδιευθύνσεως Γενικῆς Ἀσφαλείας περὶ ἐκδόσεως ὑπ' αὐτῆς τὴν 18.10.1952 πιστοποιητικοῦ νομιμοφροσύνης διὰ τὴν ἐκκαλοῦσαν, διαβιβασθέντος εἰς τὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος, δὲν ἀναπληροῖ τὴν τοιαύτην δήλωσιν, οὐδὲ καὶ αὐτὴν ἀπαραίτητον διὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου νομιμοφροσύνης, οὐδ' ἀποτελεῖ ὁπωσδήποτε, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, βεβαίωσιν ὅτι εἶχεν ὑποβληθῇ προηγουμένως εἰς τὴν ἐφεσίβλητον δήλωσις νομιμοφροσύνης κατὰ τοὺς διαγραφομένους ὑπὸ τοῦ ἀνωτέρω β.δ. τύπους, μὴ προκύπτοντος ἐκ τῆς ἐν λόγῳ βεβαιώσεως ἐὰν ἐπὶ τῇ βάσει τοιαύτης δηλώσεως καὶ τῇ ἐνεργείᾳ τῆς Τραπέζης καὶ οὐχὶ τῆς ἐκκαλούσης ἐξεδόθη τὸ ἐν αὐτῇ πιστοποιητικόν. Κατ' ἀκολουθίαν τούτων ὀρθῶς *κατὰ τὴν γνώμην τῆς πλειοψηφίας* ταῦτα ἐδέχθη καὶ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ἀπορρίψασα ἀκολούθως τὴν κρινομένην ἀγωγήν, δι' ἧς ἐζητοῦντο μισθοὶ τῆς ἐκκαλούσης ἀναγόμενοι εἰς τὸ ἀνωτέρω χρονικὸν διάστημα, ὁ δὲ τὰ ἀντίθετα ὑποστηρίζων μοναδικὸς λόγος τῆς κρινομένης ἐφέσεως ἀπορριπτέος εἶναι, ὡς καὶ αὐτὴ ἡ ἔφεσις. *Κατὰ τὴν μειοψηφοῦσαν ὅμως γνώμην* διὰ τοὺς ἀνωτέρω ὑπ' αὐτῆς ἐκτιθεμένους λόγους ἔδει νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ ἔφεσις, ἀτε μὴ ἀπαιτουμένης ἐν προκειμένῳ τῆς τηρήσεως τῆς διαδικασίας τῆς νομιμοφροσύνης καὶ νὰ μεταρρυθμισθῇ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ἐρευνωμένης περαιτέρω τῆς ἀγωγῆς.

λέχους ἔχοντος, ρυθμίζονται ὑπὸ τῶν γενικῶν ἀρχῶν τοῦ δικαίου.

Ἑπομένως ἡ αἴτησις τῆς ἐργοδοτίδος ἑταιρίας, ἡ ὁποία δι' ἀποφάσεως τῆς γενικῆς συνελεύσεως τῶν μετόχων αὐτῆς ἐτέθη ὑπὸ ἐκκαθάρισιν, λόγῳ ἀδυναμίας νὰ ἀντιπεξέλθῃ εἰς τὰ ἔξοδα λειτουργίας τοῦ ἐργοστασίου της, εἰς ὃ εἰργάζετο ὁ ἐνάγων, καὶ ὅπερ ἐξεπλειστηριάσθη μετὰ τῶν μηχανημάτων καὶ τοῦ κτιρίου, καὶ διὰ τῆς ὁποίας ἐπεδιώχθη, ὅπως ἀναγνωρισθῇ, ὅτι ἡ ἀδυναμία αὕτη, ἐγκειμένη εἰς τὸ πρόσωπον τῆς ἐργοδοτίδος—αἰτούσης, συνιστᾷ σπουδαῖον λόγον καταγγελίας τῆς συμβάσεως τοῦ συνδικαλιστικοῦ στελέχους, οὐδαμῶς στηρίζεται ἐπὶ τῶν διατάξεων τοῦ ἀ.ν. 1803/1951 καὶ ὡς τοιαύτη εἶναι ἀπορριπτέα, ἀπορριπτέον δὲ ἅμα καὶ τὸ αἰτημά της, ὅπως ἀναγνωρισθῇ ὅτι ἡ γενομένη καταγγελία τῆς συμβάσεως εἶναι ἔγκυρος, καθόσον τοῦτο δὲν κεῖται ἐν τῇ ἁρμοδιότητι τῆς ἐπιτροπῆς.

Ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ἀσχολεῖται ἡ κατωτέρω παρατιθεμένη ὑπ' ἀριθ. 2292/1951 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν (πρβλ. καὶ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 5931/1951, Πρωτοδίκης *Δ. Κανελλόπουλος*, ΕΕΔ 11, 75, ἔνθα σημειώσεις μας).

Πρωτοδικείου Ξάνθης 91/1954

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Σπ. Παυλόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Λ. Μεδιτσκος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Παντελίδης, Δ. Κερεσταντζῆς

Τὸ παράπονον τῆς ἐφέσεως εἶναι ὅτι ὁ πρωτόδικος δικαστής, παρὰ τὸν νόμον καὶ κατ' ἐσφαλμένην ἐκτίμησιν τῶν ἐνώπιον αὐτοῦ τεθέντων καὶ λοιπῶν ἐγγράφων κρίνας, ἀπέρριψε διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεώς του τὴν ἐφ' ἧς αὕτη ἐξεδόθη ἀγωγὴν τοῦ ἐνάγοντος καὶ ἤδη ἐκκαλοῦντος, δι' ἧς οὗτος αἰτεῖται ὅπως, κηρυσσομένης ἀκύρου τῆς γενομένης καταγγελίας τῆς μετὰ τῆς ἐφεσιβλήτου ἀπὸ ταῦ 1936 ὀφισταμένης ἐργασιακῆς συμβάσεως αὐτοῦ ἀορίστου χρόνου, ἀσκηθείσης κατὰ κατάχρησιν δικαιώματος καὶ ἐναντίον τῶν διατάξεων τοῦ ἀ.ν. 1803/1951 περὶ προστασίας συνδικαλιστικῶν στελεχῶν, ὑποχρεωθῇ ἡ ἐναγομένη καὶ ἤδη ἐφεσιβλητος νὰ τῷ καταβάλῃ τοὺς ἐν αὐτῇ μισθούς του.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ προαναφερομένου νόμου οἱ ἐν αὐτῷ συνδικαλισταὶ Πρόεδροι ἢ Γεν. Γραμματεῖς οἱασδήποτε ἐργατοεπαγγελματικῆς ὀργανώσεως, ἀριθμούσης πλέον τῶν ἑκατὸν μελῶν, καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς θητείας των καὶ ἓν ἔτος μετ' αὐτὴν δὲν ἀπολύονται διὰ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν αὐτῶν, εἰ μὴ διὰ σπουδαῖον λόγον κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρου 3, καθ' ἣν ἀποφαίνεται ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον ἡ ὑπὸ τούτου προβλεπομένη Ἐπιτροπή.

Κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς διατάξεως ταύτης ἡ προστασία ἐν τῷ προσώπῳ τῶν ἐν αὐτῷ συνδικαλιστῶν παρέχεται περιωρισμένη εἰς τὰ δύο κορυφαῖα πρόσωπα τῆς διοικητικῆς ἱεραρχίας τῶν εἰρημένων ὀργανώσεων, τοῦ νομοθέτου θεωροῦντος προφανῶς αὐτοὺς ὡς ἀσκοῦντας ἴσης σπουδαιότητος ἐξουσίαν ἐν τῇ ἐκτελέσει τῶν ἀνατεθησομένων αὐτοῖς καθηκόντων ἐντὸς τῆς ὀργανώσεως, ὡς καὶ ἐκτὸς αὐτῆς, ἐν τῇ συνδικαλιστικῇ των δράσει, ἣν σπουδαιότητα δὲν ἔχει ἡ ἀποστολὴ τῶν λοιπῶν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ὡς ἀντιπροέδρων, ταμιῶν καὶ συμβούλων, ὧν ἡ δρᾶσις εἶναι ἐσωτερικῆς φύσεως, ἀφανὴς καὶ βοηθητική.

Ἐν προκειμένῳ ἐβεβαιώθη, ὅτι ὁ ἐνάγων ἐκκαλῶν, προσληφθεὶς ἀπὸ ταῦ Ἰουνίου τοῦ 1936 ὑπὸ τῆς ἐναγομένης ἐφεσιβλήτου, παρέσχεν ἔκτοτε εἰς αὐτὴν τὴν ὑπηρεσίαν του ὡς ὑπάλληλος λογιστής, μέχρι τῆς 31ης Ὀκτωβρίου 1953, ὅτε καὶ ἀπελύθη, καταργηθείσης τῆς θέσεώς του διὰ λόγους οἰκονομίας. Ἐν συνεχείᾳ ἐβεβαιώθη ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἀποδεικτικοῦ ὑλικοῦ ὅτι ὁ ἐκκαλῶν δι' ἀλλεπαλλήλων ἀποφάσεων τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου ταῦ ἐντεῦθα Ἐργατοπολλληλικοῦ Κέντρου, ἐξ ὧν ἡ τελευταία ληφθεῖσα τὴν 14ην Σεπτεμβρίου 1953, ἐξελέγη Γενικὸς Γραμματεὺς αὐτοῦ, ἀριθμοῦντος πλέον τῶν ἑκατὸν μελῶν (3149—3500), καὶ ἔκτοτε διατελεῖ τοιοῦτος μέχρι τοῦ χρόνου τῆς ἀγωγῆς. Ἑπομένως ἡ ὑπὸ δίκην καταγγελία συμβάσεως ἔλαβε χώραν καθ' ὃν χρόνον ὁ ἐνάγων διετέλει Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ ρηθέντος Ἐργατοπαλληλικοῦ Κέντρου, χωρὶς νὰ διαπιστωθῇ προηγουμένως ἡ ὑπαρξις σπουδαίου λόγου ἐκ τῶν ἐν τῷ ἄνω νόμῳ περιορισμικῶς ἀναφερομένων, δι' ἀποφάσεως τῆς ἁρμοδίας ἐπιτροπῆς, παραλειφθέντος δὲ τούτου, ἀνεξαρτήτως τῆς τηρήσεως τῶν λοιπῶν ἐν τῷ νόμῳ διατυπώσεων, ἡ χωρήσασα καταγγελία τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως τοῦ ἐκκαλοῦντος εἶναι ἄκυρος ἐξ ὑπαρχῆς, μὲ ἐπακόλουθον τὴν ἔκτοτε ὑπερημερίαν τῆς ἐφεσιβλήτου, ἥτις ἐντεῦθεν ὑποχρεοῦται εἰς τὴν καταβολὴν τῶν ἀξιουμένων μισθῶν. Ὅθεν νόμῳ βάσιμος τυγχάνει ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ καὶ ἔσφαλε τὸ ἐναντίον δεχθεῖσα καὶ ἀπορρίψασα ταύτην ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἡ προστασία τῶν περὶ ὧν πρόκειται συνδικαλιστικῶν στελεχῶν, διὰ νὰ τύχῃ ἐφαρμογῆς, δέον τὰ πρόσωπα ταῦτα νὰ ἵστανται ὑπεράνω παντὸς διοικητικοῦ προσώπου τῆς ὀργανώσεως εἰς ἣν ἀνήκουσι, καὶ συνεπῶς ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς προστατεύεται μόνον ὅταν προΐσταται ταύτης, ἄνευ συνυπάρξεως καὶ Προέδρου, οὗτινος ὑπάρχοντος ἡ προστασία τοῦ νόμου δὲν ἐπεκτείνεται καὶ ἐπὶ τοῦ ἑπομένου καθ' ἱεραρχίαν Γεν. Γραμματέως. Ταιαύτη ἐκδοχὴ οὐδαμόθεν, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, συνάγεται ἐκ τῶν κατ' ἰδίαν καὶ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων τοῦ ρηθέντος νόμου καὶ δέον, κατ' ἀποδοχὴν τοῦ λόγου τούτου τῆς κρινομένης ἐφέσεως, ματαίας δὲ αὐτῷ καθισταμένης τῆς ἐρεύνης τοῦ ἑτέρου, καὶ ἐξαφανιζομένης καθ' ὁλοκληρίαν τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ ἀγωγὴ καὶ νὰ ὑποχρεωθῇ ἡ ἐφεσίβλητος, ὅπως καταβάλῃ εἰς τὸν ἐκκαλοῦντα τοὺς ἀξιουμένους μισθούς αὐτοῦ.

—

II

Προστασία συνδικαλιστικῶν στελεχῶν κατὰ τὸν Α.Ν. 1803/1951. — *Σκοπὸς τοῦ νόμου ἡ ἐ-*

πατρωπή αὐθαιρέτων ἀπολύσεων συνδικαλιστικῶν στελεχῶν, λόγῳ τῆς ἰδιότητός των ταύτης καὶ τῆς συνδικαλιστικῆς των δράσεως καὶ οὐχὶ ἡ κατάλυσις τοῦ δικαιώματος τῆς καταγγελίας συμβάσεως, ὅταν αὕτη καθίσταται ἀναγκαία καὶ ἀναπότρεπτος ἐξ ἄλλων λόγων, ἀσχέτων πρὸς τὴν συνδικαλιστικὴν ἰδιότητα καὶ δρᾶσιν τοῦ μισθωτοῦ, ὁρώντων εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ἐργοδότου καὶ τὴν λειτουργίαν τῆς ἐπιχειρήσεώς του.— Ἀνεφάρμοστον προστασίας ἐπὶ διαλύσεως ἐπιχειρήσεως.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2292/1954

Διαδικασία ν. ΓΗΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Γ. Πανταζόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ. κ. Χ. Καρύδης, Δ. Γρίβας, Γ. Χαροκόπος

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς του ὁ ἐνάγων ἰσχυρίζεται, ὅτι κατὰ Δεκέμβριον 1946 προσελήφθη παρὰ τῆς πρώτης τῶν ἐναγομένων Ἑταιριῶν ὡς ὑπεύθυνος ἠλεκτρολόγος τοῦ ἐν Ν. Ἰωνίᾳ ὑφαντουργικοῦ ἐργοστασίου της, ἐπὶ συμβάσει ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, καὶ εἰργάσθη παρ' αὐτῇ ὡς τοιοῦτος μέχρι καὶ τῆς 10.10.1953, ἐφεξῆς δὲ παρὰ τῇ δευτέρᾳ τῶν ἐναγομένων Ἑταιριῶν, διαδόχῳ τῆς πρώτης λόγῳ μεταβιβάσεως ἁπάντων τῶν περιουσιακῶν της στοιχείων, μέχρι καὶ τῆς 24.11.1953, ὅτε καὶ ἀπελύθη παρὰ τῶν ἐναγομένων καὶ δὴ τῆς πρώτης ἐξ αὐτῶν κατὰ παράβασιν τῶν ἐν τῷ ἀ.ν. 1803/1951 ὁριζομένων διατυπώσεων, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι αὐτὸς (ἐνάγων) ἐτύγχανε καὶ τυγχάνει πρόεδρος τῆς ἐνταῦθα ἐδρευούσης ἐπαγγελματικῆς ὀργανώσεως (σωματείου) ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν "Ἕνωσις μισθοσυντηρήτων ἀδειούχων ἐγκαταστατῶν καὶ συντηρητῶν ἠλεκτρικῶν ἔργων Ἀθηνῶν — Πειραιῶς καὶ Προαστίων, ἀριθμούσης πλέον τῶν 100 μελῶν φυσικῶν προσώπων, ἅμα δὲ καὶ κατὰ κατάχρησιν δικαιώματος λόγῳ τῆς συνδικαλιστικῆς του δράσεως, δι' ἣ καί, ἐπικαλούμενος ἀκυρότητα τῆς ἀπολύσεώς του, αἰτεῖται τὴν εἰς ὁλόκληρον καταδίκην τῶν ἐναγομένων, ἐν ὑπερημερίᾳ τελουσῶν περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῆς προσφερομένης ἐργασίας του, εἰς τὴν πληρωμὴν αὐτῷ τῶν ἀπὸ τῆς ἀκύρου ἀπολύσεως καὶ μέχρι τῆς 22.12.1923 ἀποδοχῶν του.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ἀ.ν. 1803/1951 «περὶ προστασίας τῶν συνδικαλιστικῶν στελεχῶν», κυρωθέντος ὑπὸ τοῦ νόμου 2113/1952, ἐπιφυλαττομένης τῆς ἰσχύος τῶν διατάξεων τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας καὶ τοῦ Α. Κ., ὅσον ἀφορᾷ τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, πρόσωπα παρέχοντα ὁπωσδήποτε ἐξηρτημένην ἐργασίαν, ἐφ' ὅσον τυγχάνουσι Πρόεδροι ἢ Γεν. Γραμματεῖς οἱασδήποτε ἐργατικῆς ἐπαγγελματικῆς ὀργανώσεως, παντὸς βαθμοῦ, ἀριθμούσης πλέον τῶν 100 μελῶν φυσικῶν προσώπων, δὲν ἀπολύονται διὰ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπὸ τῶν πάσης φύσεως ἐργοδοτῶν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς θητείας των καὶ ἓν ἔτος μετ' αὐτήν, εἰ μὴ μόνον διὰ σπουδαίαν λόγον κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου ταύτου. Καθ' ἃ σαφῶς συνάγεται ἐκ τῆς ἀπὸ 24.4.1951 εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως ἐπὶ τοῦ ὡς εἴρηται ἀναγκ. νόμου, δι' αὐτοῦ ἀκοπείται ἡ προστασία τῶν Προέδρων καὶ Γενικῶν Γραμματέων τῶν ὡς ἄνω ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων τῶν μισθωτῶν τῆς χώρας, ἐναντι τῆς αὐθαιρέτου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας παρὰ τῶν ἐργοδοτῶν αὐτῶν, λόγῳ τῆς συνδικαλιστικῆς των δράσεως. Ἀπαβλέπει δηλονότι ὁ ρηθεὶς νόμος εἰς τὴν ἀποτροπὴν αὐθαιρέτων ἀπολύσεων συνδικαλιστικῶν στελεχῶν, λόγῳ τῆς ἰδιότητός των ταύτης καὶ τῆς συνδικαλιστικῆς των δράσεως, καὶ οὐχὶ εἰς τὸ νὰ κατάλυσῃ τὸ δικαίωμα τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ὅταν αὕτη καθίσταται ἀναγκαία καὶ ἀναπόφευκτος ἐξ ἄλλων λόγων, ἀσχέτων πρὸς τὴν συνδικαλιστικὴν ἰδιότητα καὶ δρᾶσιν τοῦ μισθωτοῦ, ὁρώντων εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ἐργοδότου καὶ τὴν λειτουργίαν τῆς ἐπιχειρήσεώς του, ἀναγομένων εἰς τὸν λεγόμενον ἐπαγγελματικὸν κίνδυνον, ὡς λ. χ. ἡ περίπτωσις προσωρινῆς ἢ ὁλοσχεροῦς διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν, ἡ διάλυσις τῆς ἐπιχειρήσεως, λόγῳ ἀνωτέρας βίας, τυχηροῦ ἢ ἄλλου περιστατικοῦ, ὅτε ἐφαρμόζονται αἱ ἰσχύουσαι διατάξεις τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας καὶ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος. Θὰ ἦτο δὲ παράλογον νὰ ὑποστηριχθῇ, ὅτι ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει τῶν συνδικαλιστικῶν στελεχῶν ἡ κατὰ τῆς ἀπολύσεως ταύτων προστασία ἐξικνεῖται καὶ πέραν, ἀδιάφορον καὶ ἂν οἰκειοθελῶς, τῆς διαλύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως, τὴν ὁποίαν ἀναμφισβητήτως ὁ νομοθέτης ἐννοεῖ λειτουργοῦσαν, ἵνα χωρῇ ἡ ἐκ τοῦ ἀ.ν. 1803/1951 προστασία, ταυτοῦτο μᾶλλον δῶ καὶ αὐτοὶ οἱ λόγοι τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ νόμου, οἱ συνιστῶντες τὸν σπουδαῖον λόγον καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἀναφέρονται εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ ἐκτέλεσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἥτις συνδέεται ἀναντιρρήτως πρὸς τὴν λειτουργίαν τῆς ἐπιχειρήσεως.

Ἐν προκειμένῳ ἐβεβαιώθη ὅτι ὁ ἐνάγων, συνδεόμενος διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου ἀπὸ τοῦ ἔτους 1946 μετὰ τῆς πρώτης τῶν ἐναγομένων ἑταιριῶν, ὑπηρετῶν παρ' αὐτῇ ὡς ἠλεκτρολόγος τοῦ ἐν Νέᾳ Ἰωνίᾳ ὑφαντουργικοῦ ἐργαστηρίου της, τυγχάνων δὲ τῷ ὄντι συνδικαλιστικὸν στέλεχος, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀ.ν. 1803/1951, ἀπελύθη παρ' αὐτῆς τὴν 21.11.1953, κατ' ἐβλήθεισης αὐτῷ τῆς ὑπὸ τοῦ ν. 2112/1920 προβλεπομένης ἀποζημιώσεως ἐκ μέρους τῆς ἐναγομένης ταύτης ἑταιρίας καὶ τηρηθεισῶν τῶν λοιπῶν νομίμων διατυπώσεων, πλὴν τῶν τοιούτων τῶν προβλεπομένων ὑπὸ τοῦ ἀνωτέρω ἀ.ν. 1803/1951. Ἡ τοιαύτη οὐχ ἧττον ἀπόλυσις του δὲν ἐγένετο ποσῶς λόγῳ τῆς συνδικαλιστικῆς του ἰδιότητος καὶ δράσεως, ἐπιβληθεῖσα ἐκ τοῦ γεγονότος τῆς διαλύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως τῆς ἐναγομένης ταύτης Ἀνωνύμου Ἑταιρίας, τελούσης ἤδη ὑπὸ ἐκκαθάρισιν. Αὕτη ἀπὸ τοῦ Ἀπριλίου 1953 διακόψασα ὁλοσχερῶς τὰς ἐργασίας της προέβη προοδευτικῶς εἰς τὴν ἀπόλυσιν ὁλοκλήρου τοῦ ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ της (ἐκ 200 καὶ πλέον ἀτόμων) πλὴν 2—3 ὑπαλλήλων, ὧν ἡ διατήρησις ἐκρίθη ἀναγκαία μέχρι πέρατος τοῦ ἔργου τῆς ἐκκαθαρίσεως (συνεχιζομένης

ξτι) καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἀπασχολήσεως των ἐν τῇ διεξαγωγῇ τούτου. Ἐφ' ὅσον, ὅθεν ἡ ἀπόλυσις τοῦ ἐναγόντος, γενομένη τὴν 21.11.1953 παρὰ τῆς πρώτης τῶν ἐναγομένων Ἑταιριῶν (ὡς καὶ ὁ ἴδιος ἐν τῇ ἀγωγῇ του συνομολογεῖ), ἦτοι τῆς ὑπὸ ἐκκαθάρισιν τελούσης ἤδη Ἀνωνύμου Ἑταιρίας ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν „" μεθ' ἧς καὶ συνεδέετο διὰ τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὡφείλετο εἰς τὴν ἐπελθοῦσαν διάλυσιν αὐτῆς καὶ ὁλοσχερῆ διακοπὴν τῶν ἐργασιῶν της, μὴ σχετιζομένη παντάπασι πρὸς τὴν συνδικαλιστικὴν αὐτοῦ δρᾶσιν, δὲν ἀπητεῖτο ἡ τήρησις ἐκ μέρους ταύτης τῶν ἐν τῷ ἀ.ν. 1803/1951 ἀναφερομένων διατυπώσεων καὶ ὁ περὶ ἀκυρότητος τῆς ἀπολύσεως ἐκ τῆς παραλείψεως τῶν διατυπώσεων τούτων ἰσχυρισμός, ὡς καὶ ὁ ἕτερος περὶ καταχρηστικῆς ἀσκήσεως τοῦ ἐν προκειμένῳ δικαιώματος, μὴ βάσιμοι ἐλέγχονται καὶ ἀπορριπτέοι.

—

III

Ἀνεφάρμοστον Α.Ν. 1803/1951 περὶ προστασίας συνδικαλιστικῶν στελεχῶν ἐπὶ συμβάσεων ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου.— Λῆξις αὐτῶν αὐτοδικαίως ἅμα τῇ παρόδῳ τοῦ χρόνου.— Ἀνανέωσις συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου μετὰ λῆξιν αὐτοῦ.— Ἀναγκαία ἡ ὕπαρξις σαφοῦς σκοποῦ ἀνανεώσεως κατ' ἄρθρ. 438 Α.Κ.

Εἶναι ἐκτὸς συζητήσεως ὅτι ὁ ἀ.ν. 1803/1951 περὶ προστασίας συνδικαλιστικῶν στελεχῶν, περὶ τοῦ ὁποίου ἀμέσως ἀνωτέρω, ἀφορᾷ εἰς συμβάσεις ἀορίστου διαρκείας, εἰς τὰς ὁποίας ἦτο καὶ δι' αὐτὰ πρότερον ἐκ τῆς κειμένης νομοθεσίας ἐλεύθερον τὸ δικαίωμα τοῦ ἐργοδότου πρὸς καταγγελίαν τῆς συμβάσεως, ἐπιφυλασσομένης πάντοτε τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρ. 281 τοῦ Α.Κ.

Αἱ συμβάσεις ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου διέπονται καὶ διὰ τοὺς ὑπὸ τοῦ ἀ.ν. 1803/1951 προστατευομένους ὑπὸ τῶν κανόνων τοῦ κοινοῦ ἐνοχικοῦ δικαίου.

Εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς κατωτέρω δικαστικῆς ἀποφάσεως ἐπράχθειτο περὶ συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, μέχρι τῆς 20 Μαΐου 1954, ἀλλὰ τὸ συνδικαλιστικὸν στέλεχος παρέμεινεν εἰς τὴν δύναμιν τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἐπιχειρήσεως ἐπὶ πέντε ἀκόμη ἡμέρας καὶ ἐκ τούτου ὑπεστηρίχθη ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ ὅτι κατ' ἄρθρον 671 τοῦ Α.Κ. ἐλογίσθη ἡ σύμβασις ἀνανεωθεῖσα ἐπ' ἀόριστον.

Τὸ ἄρθρον 671 τοῦ Α.Κ. ὁρίζει πράγματι, ὅτι σύμβασις ἐργασίας, συνομολογηθεῖσα δι' ὡρισμένον χρόνον, ἐάν, λήξαντος τοῦ χρόνου αὐτῆς, ὁ ἐκμισθωτὴς ἐξακολουθῇ τὴν ἐργασίαν ἄνευ ἐναντιώσεως τοῦ μισθωτοῦ, λογίζεται ἀνανεωθεῖσα ἐπ' ἀόριστον.

Καὶ ἀσχέτως τοῦ ζητήματος ἂν παρατείνηται ἡ ἀρχικὴ σύμβασις ἢ ἀνανεοῦται (νέα σύμβασις) (περὶ αὐτοῦ βλέπε **Βασ. Παντ. Βασιλείου**, ΕΕΔ 9, 780, ὑπὸ VII, **Π. Ζέπου**, Ἡ σωπηρὰ ἀνανέωσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ΕΕΔ 10, 890, ἀρβλ. καὶ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2088/1948, Πρωτοδίκης **Σ. Μητσιντζας**, ΕΕΔ 7, 320, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί), προϋπόθεσις τῆς σιωπηρᾶς ἀνανεώσεως εἶναι νὰ παρέχῃ τὴν συμπεφωνημένην ἐργασίαν ὁ μισθωτὸς καὶ μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ὡρισμένου χρόνου συμβάσεως καὶ ὁ ἐργοδότης νὰ μὴ ἐναντιοῦται ρητῶς διὰ μονομεροῦς δηλώσεως ἢ σιωπηρῶς καὶ πάντως ἐντὸς εὐλόγου προθεσμίας, κατὰ τὰ συναλλακτικὰ ἤθη, εἰς τὴν τοιαύτην ὑπὸ τοῦ ἐργαζομένου ἐξακολούθησιν τῆς παροχῆς ἐργασίας (**Π. Ζέπος**, Ἐνοχ. Β' Μέρος, Εἰδικόν, Τεῦχος 4ον σελ. 886).

Ὁ **Κ. Τριανταφυλλόπουλος**, ἐπεξηγῶν τὸ ἄρθρ. 27 τοῦ προσχεδίου συμβάσεως ἐργασίας 1918, εἰλημμένον καὶ αὐτό, ὡς τὸ ἄρθρον 671 Α.Κ., ἐκ τῶν ἄρθρων 625 τοῦ Γερμ. Α.Κ. καὶ ἄρθρ. 346 τοῦ Ἑλβ. Κώδικος, καὶ διατυποῦμενον οὕτως «ἐὰν ἐφ' ὡρισμένον χρόνον» συναφθεῖσα σύμβασις παρατείνηται ἑκατέρωθεν, μετὰ παρέλευσιν τοῦ χρόνου, σιωπηρῶς, ἡ σύμβασις λογίζεται κλπ.», ἀναγράφει εἰς τὴν εἰσηγητικὴν ἐπὶ τοῦ προσχεδίου ἔκθεσιν (ΕΕΔ 1, 906), ὅτι τὸ «σιωπηρῶς» σημαίνει ὅτι οὐδέτερον τῶν μερῶν φέρει ἀντίρρησιν.

Εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς δημοσιευομένης δικαστικῆς ἀποφάσεως, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀποδειχθέντων, κρίνεται, ὅτι ἐκ μέρους τῆς ἐργοδότιδος δὲν ὑπῆρξε, διὰ τοὺς εἰδικοὺς ἐν τῇ ἀποφάσει λόγους, πρόθεσις τῆς ἐργοδότιδος νὰ μὴ ἐναντιωθῇ εἰς τὴν ἀνανέωσιν τῆς συμβάσεως.

Πρωτοδίκου Πειραιῶς 1151/1954

Διαδικασία Ν. ΓΞΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Σ. Ματσαηδόνης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Κάλλας, Γ. Χάγιος

Ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 1 καὶ 3 § 4 τοῦ ἀ.ν. 1803/1951 «περὶ προστασίας τῶν συνδικαλιστικῶν στελεχῶν» προκύπτει, ὅτι ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου εἶναι ἄκυρος, προκειμένου περὶ τῶν ἐκμισθωτῶν τῶν ἐχόντων τὴν ἰδιότητα τοῦ Προέδρου ἢ Γενικοῦ Γραμματέως οἱασδήποτε ἐργατικῆς ἐπαγγελματικῆς ὀργανώσεως, ἀριθμούσης πλέον τῶν 100 μελῶν φυσικῶν προσώπων, ἐφ' ὅσον διαρκεῖ ἡ θητεία αὐτῶν καὶ ἓν ἔτος μετ' αὐτήν, ἐὰν προηγουμένως δὲν διαπιστωθῇ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου τούτου ἡ συνδρομὴ σπουδαίου τινὸς λόγου ἐκ τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ νόμου τούτου, δὲν ἀπαιτεῖται δέ ποσῶς ἡ τήρησις τῆς διαδικασίας ταύτης, προκειμένου περὶ συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, καθ' ὅσον, ἅμα τῇ λήξει τοῦ χρόνου, λύεται αὐτοδικαίως ἡ σύμβασις ἐργασίας (ἄρθρ. 669 Α.Κ., Α.Π. 153/1953, ΕΕΔ 12, 483, 183/1951 Θέμ. ΞΒ' 50). Ἐν προκειμένῳ ἡ ἐνδικος ἀγωγή, ἐν ᾗ ἐκτίθεται, ὅτι ὁ ἀνάγων εἶναι Γενικὸς Γραμματεὺς τῆς ἐν αὐτῇ ἐργατικῆς ὀργανώσεως ἀριθμούσης πλέον τῶν ἑκατὸν μελῶν φυσικῶν προσώπων, ὅτι κατὰ τὸ διάστημα τῆς θητείας του ταύτης ἐργαζόμενος ἀπὸ 5 Ἀπριλίου 1954, ὡς τεχνίτης μηχανοξυλουργείου παρὰ τῇ ἐναγομένῃ, δυνάμει συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ἀπελύθη ὑπ' αὐτῆς τὴν 25.5.1954, ἄνευ προηγουμένης διαπιστώσεως περὶ τῆς συνδρομῆς τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ ὡς

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΩΣ ΤΟΠΟΘΕΤΗΘΕΝΤΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

Έκτασις έφαρμογῆς σχετικοῦ ἄρθρου 11 Α.Ν. 1836/1951

Ἐφαρμογὴ ἄρθρου 11 Α.Ν. 1836/1951 μόνον προκειμένου περὶ τοποθετήσεων ἐφέδρων παρά τινι τῶν ὑποχρέων τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Α.Ν. 1836/1951.—Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ τοποθετήσεων γενομένων κατ' ἄρθρ. 4 τοῦ Α.Ν. 1836/1951 πρὸς πλήρωσιν κενῶν θέσεων.—Ὑποχρέωσις Συμβουλίων, κατ' ἄρθρ. 10 Μ.Δ. 2657/1953, πρὸς ἔκδοσιν ἀποφάσεως ἐντὸς 30 ἡμερῶν ἔχει προϋπόθεσιν αἴτησιν ἀντικαταστάσεως τοποθετηθέντος κατ' ἄρθρ. 3 Α.Ν. 1836/1951.

Συμπίπτει ἡ γνώμη τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας πρὸς ἐκείνην τῶν Πολιτικῶν Δικαστηρίων (βλέπε Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 2339/1954, εἰσηγητὴς *Σ. Λιβανός*, ΕΕΔ 18, 417), ὅτι ἡ κατ' ἄρθρ. 11 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 ἀντικατάστασις τοῦ ἀναγκαστικῶς τοποθετηθέντος (βλέπε σχετικῶς καὶ ἀνωτέρω σελ. 921) περιορίζεται εἰς μόνους τοὺς κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ ἀνωτέρω νόμου τοποθετηθέντας καὶ οὐχὶ καὶ ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἐτοποθετήθησαν ἀναγκαστικῶς δυνάμει τοῦ ἄρθρου 4 πρὸς πλήρωσιν κενῶν θέσεων.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 819/1954, Ὁλομελείας

Πρόεδρος ὁ κ. **Σ. Σολιώτης**
Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. **Ἠλ. Καμπίτσης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Χ. Ζαραχόπης, Β. Κουτσούρης, Πάρεδρος Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους

Τὸ πρῶτον ἐδάφιον τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 περὶ προστασίας τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ κλπ. ὁρίζει, ὅτι καὶ ὑπόχρεοι τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ παρόντος δύνανται νὰ ζητήσωσι τὴν ἀντικατάστασιν τῶν τοποθετηθέντων δι' ἄλλου προσώπου, προστατευομένου ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου».

Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης, ἀναφερομένης εἰς τοὺς ὑποχρέους τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ν. 1836/1951, προκύπτει, ὅτι αὕτη ἔχει ἐφαρμογὴν μόνον προκειμένου περὶ τοποθετήσεων ἐφέδρων παρά τινι τῶν ὑποχρέων τοῦ ἄρθρου 3, γενομένων δὲ ἐπὶ τῇ συνδρομῇ τῶν οὐσιαστικῶν προϋποθέσεων καὶ κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 3, δὲν ἐφαρμόζεται δέ, προκειμένου περὶ τοποθετήσεων γενομένων ἐπὶ τῇ συνδρομῇ τῶν οὐσιαστικῶν προϋποθέσεων καὶ κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ ἐν λόγῳ νόμου παρά τινι τῶν ἐν αὐτῷ ἀναφερομένων ὑποχρέων, ἔστω καὶ ἂν οὗτος περιλαμβάνηται καὶ μεταξὺ τῶν ὑποχρέων τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ἰδίου νόμου, ἐφ' ὅσον αἱ προϋποθέσεις τῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 4 τοποθετήσεως εἶναι ὅλως διάφοροι τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 3 τιθεμένων τοιούτων.

Ἐκ τῶν στοιχείων τοῦ φακέλλου προκύπτει, ὅτι ἡ τοποθέτησις τῆς παρεμβαινούσης ἐγένετο δυνάμει καὶ κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ ν. 1836/1951. Δὲν εἶχεν ὅθεν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῆς τοποθετήσεως ταύτης ἡ περὶ ἀντικαταστάσεως τῶν τοποθετηθέντων διάταξις τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ ἐν λόγῳ νόμου, δι' ὃ καὶ νομίμως ἀπερρίφθη διὰ τῆς δευτέρας τῶν προσβαλλομένων πράξεων, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ταύτῃ, ἡ περὶ ἀντικαταστάσεως τῆς παρεμ-

---

ἄνω ἀ.ν. 1803 σπουδαίου λόγου, καὶ δι' ἣς διώκεται ἡ καταφήφισις τῆς ἐναγομένης εἰς τὴν καταβολὴν τῷ ἐνάγοντι τῶν ἐν αὐτῇ μισθῶν ὑπερημερίας ἀπὸ τῆς ὡς ἄνω ἀκύρου ἀπολύσεως μέχρι τῆς συζητήσεως τῆς ἀγωγῆς, εἶναι, κατὰ τὰ ἀνωτέρω καὶ ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ ἄρθρα 648, 653, 656, 174, 180 Α.Κ., νόμιμος καὶ ἐξεταστέα κατ' οὐσίαν.

Ἐβεβαιώθησαν τὰ ἑξῆς περιστατικά: 1) ὅτι ἡ μεταξὺ τῶν διαδίκων καταρτισθεῖσα σύμβασις ἐργασίας ἦτο ὡρισμένου χρόνου, ἤτοι διαρκείας 45 ἡμερῶν, ἀρχομένης ἀπὸ 6.4.1954 καὶ ληγούσης τὴν 20.5.1954, (ἴδε προσαγόμενον καὶ ἐπικαλούμενον συμφωνητικὸν φέρον τὴν γνησίαν ὑπογραφὴν τοῦ ἐνάγοντος), καθ' ἣν χρονολογίαν δὲν διεξήγετο ὁμαλῶς ἡ ὑπηρεσία τῆς ἐναγομένης, συνεπείᾳ τῶν ἐπανειλημμένων καθόδων τοῦ ὑπαλλήλικοῦ προσωπικοῦ αὐτῆς εἰς καθολικὰς στάσεις, κατὰ τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ τόκου (ἴδε ἐφημ. «Λιπάσματα» μηνὸς Ἰουνίου 1954), ἐξ ὧν ἐπλήσσετο δεινῶς ἡ λειτουργία τῆς ἐναγομένης Ἑταιρίας, ἥτις πρὶν ἢ συνέλθῃ ἀπὸ τὰς ἀλλεπαλλήλους κατ' Ἀπρίλιον 1954 ἐκραγείσας τοιαύτας (στάσεις) εἶχε τὴν προσοχὴν καὶ φροντίδα αὐτῆς ἐστραμμένην πρὸς τὰς ἐν συνεχείᾳ ὀγκουμένας ἑτέρας τοιαύτας (ἐκραγείσας τὴν 24 καὶ 27 Μαΐου 1954), συνεπείᾳ τῶν ὁποίων προεκλήθη ἡ ἐπέμβασις ἰσχυρᾶς ἀστυνομικῆς δυνάμεως καὶ οὕτω ἡ μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ χρόνου τῆς ὡς ἄνω συμβάσεως βραχεῖα (πενθήμερος) παραμονὴ τοῦ ἐνάγοντος εἰς τὴν δύναμιν τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἐναγομένης (ἀπὸ 20 - 25 Μαΐου 1954) ὀφειλομένη, κατὰ τὰ ἐκ τῆς διαδικασίας δεδομένα μετὰ προσήκουσαν στάθμισιν αὐτῶν, εἰς τὰ ἰσχυρὰ πλήγματα τοῦ ὑπηρεσιακοῦ ρυθμοῦ αὐτῆς (ἐναγομένης), δὲν ἐμφανίζει ποσῶς σκοπὸν (ἐκ μέρους τῆς ἐναγομένης) ἀναιρέσεως τῆς ὡς ἄνω συμβάσεως, δατις (σκοπὸς) κατὰ τὸ ἄρθρ. 438 Α.Κ. δέον νὰ συνάγηται σαφῶς. Καὶ συνεπῶς, ὑποκειμένης ἐν προκειμένῳ συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, δὲν ἦτο ἀναγκαία ἡ τήρησις τῶν διατυπώσεων τοῦ ἀ.ν. 1803/1951.

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΑΠΟΧΗ ΕΡΓΑΤΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΕΚ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΙΣΧΥΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ

Ἀνεφάρμοστον β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 ἐπὶ ἐργατῶν, τεχνιτῶν τοῦ Δημοσίου. Ἐφαρμογή, ἐπὶ ἀποχῆς ἐκ τῆς ἐργασίας, διατάξεων βυζαντινορρωμαϊκοῦ δικαίου, ἐπὶ συμβάσεων συναφθεισῶν πρὸ τοῦ Α.Κ., καὶ ἄρθρου 672 Α.Κ., ἐπὶ συμβάσεων μετ' αὐτόν.

Εἶναι ἐκ τῆς θεσπίας καὶ πράξεως δεδομένον ὅτι τὸ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 2112/1920 καὶ ἐπὶ ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν», ἐκδοθὲν κατὰ τὴν ἐν ἄρθρῳ 13 τοῦ ν. 2112/1920 ἐξουσιοδότησιν, δὲν ἐπεκτείνεται καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν τοῦ Δημοσίου (βλέπε σημείωσίν μας ἐν ΕΕΔ 11, 312, ἔνθα παραπομπαὶ ὡς θεσπίαν καὶ νομολογίαν).

Ἡ νομοθετικὴ ἐξουσιοδότησις τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ν. 2112 εἶναι σαφῶς ὡρισμένη (τὴν ἐξουσιοδότησιν αὐτὴν δὲν ἐνεθυμήθη ὁ Νομοθέτης τοῦ ἄρθρου 49 τοῦ ν.δ. 3698/1953, ΕΕΔ 12, 1288, ὁρίσας ὅτι «ἐπὶ τῶν εἰς τὰ ἀγροτικὰ βασιλικὰ κτήματα διὰ συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας ἀπασχολουμένων ἐν γένει δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις τοῦ ν. 2112/1920, τοῦ *β.δ. τῆς 18 Ἰουλίου 1920 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 2112 κ.λ.π.*», ἐνῷ ἀρχῆθεν δὲν εἶχεν ἐφαρμογὴν διὰ τὸν λόγον ὅτι τὸ διάταγμα περιορίζεται μόνον ἐπὶ βιομηχανικῶν, βιοτεχνικῶν, χειροτεχνικῶν καὶ ἀκτεναλλευτικῶν ἐπιχειρήσεων).

Καὶ διὰ νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὸ Δημόσιον, περὶ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ἐργατῶν τοῦ ὁποίου ἀπησχολήθη τὸ Νομικὸν Συμβούλιον διὰ τῆς κατωτέρω γνωμοδοτήσεώς του, ἀφοῦ ἡ καταγγελία δὲν ρυθμίζεται ὑπὸ τοῦ ἄνω β.δ. (περὶ τῆς καταβλητέας ἀποζημιώσεως διὰ τὴν ἀπόλυσιν βλέπε τὸ ἄρθρον 48 τοῦ ν.δ. 2698/1953, ΕΕΔ 12, 1287 καὶ σημείωσίν μας ἐν ΕΕΔ 13, 434) δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν καὶ τὸ ἄρθρον 8 τοῦ ἄνω β.δ. περὶ λύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἕνεκεν ἀποχῆς τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας (βλέπε ἐπὶ τοῦ τελευταίου καὶ τὴν πρόσφατον Α.Π. 533/1951, ΕΕΔ 13, 863).

Τὴν λύσιν ταύτην, ἐν σχέσει πρὸς τοὺς μὴ ὑπαγομένους εἰς τὸ β.δ. μισθωτούς, ἔδωσαν αἱ ὑπ' ἀριθ. 85/1949 Α' Τμήματος, εἰσηγητὴς *Κ. Καυκᾶς*, (ΕΕΔ 8, 273) καὶ ὑπ' ἀριθ. 486/1949 Β' Τμήματος, εἰσηγητὴς *Α. Χαμάρτος*, (ΕΕΔ 9, 56) ἀποφάσεις τοῦ Ἀρείου Πάγου.

Κατὰ τὴν τελευταίαν αὐτὴν ἀπόφασιν, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ συμβάσεως ἐργασίας συναφθείσης πρὸ τοῦ Α.Κ., ἡ συνέπεια ἀναιτίου ἀδυναμίας τοῦ ἐκμισθωτοῦ τῶν ὑπηρεσιῶν μὴ παροχῆ τούτων ἐπάγεται μόνον τὴν κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον στέρησιν τοῦ μισθοῦ, οὐχὶ δὲ καὶ τὴν ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ λύσιν τῆς συμβάσεως, εἰμὴ μόνον ἐν περιπτώσει μὴ παροχῆς τούτων ἐπὶ μακρὸν χρονικὸν διάστημα ἢ ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ἐκ τῆς μὴ παροχῆς τούτων δὲν ἔχει οὗτος συμφέρον νὰ δεχθῇ πλέον ταύτας, τῶν τοιούτων ζητημάτων ἐξαρτωμένων ἐκ τῆς ἐκτιμήσεως τῶν πραγμάτων, ἀποκειμένης εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστοῦ.

Ταῦτα κατὰ τὸ προϊσχῦον τοῦ Α.Κ. δίκαιον.

Προκειμένου ὅμως περὶ συμβάσεων, συναφθεισῶν ὑπὸ τὴν ἰσχὺν τοῦ Α.Κ., κέκριται, κατὰ τὴν γνωμοδότησιν, λύονται ἄνευ προθεσμίας ὑπάρχοντος σπουδαίου λόγου ἐκ τοῦ ἄρθρ. 672 Α.Κ., κατὰ τὸ ὁποῖον σπουδαῖος λόγος εἶναι ἐὰν ὁ ἐργαζόμενος δὲν παρέχῃ τὴν ἐργασίαν του ἐπὶ μακρὸν (πρβλ. *Κ. Καυκᾶ*, Ἐνοχ. Εἰδικ. σ. 364).

Ἀλλ' εἶναι, νομίζομεν, ζήτημα, ὑφισταμένων τῶν διὰ τοῦ ἀ.ν. 913/1949 καθιερωθεισῶν δύο πράξεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου περὶ ἀποζημιώσεως τοῦ ἀπολυομένου προσωπικοῦ τοῦ Δημοσίου (βλέπε καὶ ἄρθρον 48 ν.δ. 2698/1953, ἐνθ' ἀνωτ.), κατὰ τὰς ὁποίας δὲν δικαιοῦνται μόνον ἀποζημιώσεως οἱ ἀπολυόμενοι διὰ ποινικὸν ἢ πειθαρχικὸν ἀδίκημα, ἂν δύνανται νὰ ἐφαρμοσθῇ ἐν προκειμένῳ τὸ ἄρθρ. 672 τοῦ Α.Κ., τὸ ὁποῖον προϋποθέτει καταγγελίαν συμβάσεως ἄνευ προθεσμίας, ἐνῷ αἱ ἀνωτέρω Πράξεις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου δὲν καθορίζουν προθεσμίαν προειδοποιήσεως, ἀλλ' εὐθέως ἀποζημιώσουν, ἐξαιρέσει μόνον τῶν ὑποπεσόντων εἰς ποινικὸν ἢ πειθαρχικὸν παράπτωμα.

Νομικοῦ Συμβουλίου Γνωμ. 452/1954

Εἰσηγητὴς ὁ Νομικὸς Σύμβουλος κ. *Τρ. Κοντοπανσόπουλος*

Τὸ ὑπὸ κρίσιν θέμα ἀφορᾷ εἰς ἐργατοτεχνί-

βαιούσης αἴτησις, ἀπορριπτέος δὲ τυγχάνει ὁ περὶ τοῦ ἀντιθέτου λόγος ἀκυρώσεως.

Τὸ δεύτερον ἐδάφιον τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω νόμου, ὡς τοῦτο ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 10 τοῦ ν.δ. 2657/1953 ὁρίζει, ὅτι ἐπὶ αἰτήσεως ἀντικαταστάσεως τοποθετηθέντος τὸ οἰκεῖο συμβούλια ὑποχρεοῦνται, ὅπως ἀποφαίνωνται ... «ἐντὸς τριάκοντα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς σχετικῆς περὶ ἀντικαταστάσεως αἰτήσεως ...», παραιτέρω δ' ἐπάγεται, ὅτι «... παρερχομένης ἀπράκτου τῆς προθεσμίας τῶν τριάκοντα ἡμερῶν ... ὁ ὑπόχρεως ἀπαλλάσσεται διὰ τὸν ἐφεξῆς χρόνον, διὰ τὸν οὗτινος ζητεῖται ἡ ἀντικατάστασις, πάσης εὐθύνης ἐκ τοῦ παρόντος ἢ ἄλλου νόμου ἀπορρεούσης». Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης προκύπτει, ὅτι ἡ δι' αὐτῆς ἐπιβαλλομένη ὑποχρέωσις πρὸς ἔκδοσιν ἀποφάσεως ἐντὸς τῆς αὐτόθι τασσομένης προθεσμίας καὶ αἱ ἐκ τῆς ἀπράκτου παρόδου τῆς προθεσμίας ταύτης συνέπειαι προϋπόθεσιν ἔχουσιν αἴτησιν ἀντικαταστάσεως ἐφέδρου, τοποθετηθέντος ἐπὶ τῇ βάσει καὶ κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ν. 1836/1951, κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐκτεθέντα, ὁπότε ἔχει ἐφαρμογὴν τὸ ἄρθρ. 11 τοῦ ἐν λόγῳ νόμου. Προκειμένης ὅμως τοποθετήσεως γενομένης ἐπὶ τῇ βάσει καὶ κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 4, ὡς ἐν προκειμένῳ, ἐφ' ἧς, κατὰ τὴν ἡγουμένην σκέψιν, δὲν ἔχει οὐδὲ κατ' ἀρχὴν ἐφαρμογὴν τὸ ἄρθρ. 11 τοῦ ν. 1836/1951, αὐτόθεν ὅτι δὲν δύναται νὰ θεμελιωθῇ ἐκ τῆς ὑπερβάσεως τῶν ἐν αὐτῷ προθεσμιῶν λόγος ἀκυρώσεως, ὡς ἀβασίμως προβάλλεται.

τας τοῦ Δημοσίου, συνδεομένους μετ' αὐτοῦ διὰ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου ἀορίστου διαρκείας. Δεδομένου δὲ ὅτι αἱ σχετικαὶ διατάξεις περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐργατῶν, τεχνιτῶν κλπ. τοῦ β.δ. τῆς 16/18 Ἰουλίου 1920 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 2112 κλπ.» δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἐπὶ ἐργατοτεχνιτῶν τοῦ Δημοσίου, ἀλλὰ μόνον ἐπὶ ἐργατῶν, τεχνιτῶν, ὑπηρετῶν, περὶ ὧν διαλαμβάνει τὸ ἄρθρον 12 τοῦ ἐξουσιοδοτοῦντος τὴν ἔκδοσιν τοῦ εἰρημένου διατάγματος ν. 2112, κατ' ἀνάγκην θὰ ἐφαρμοσθῶσιν ἐν προκειμένῳ αἱ οἰκεῖαι διατάξεις τοῦ βυζαντινορωμαϊκοῦ μὲν δικαίου, προκειμένου περὶ συμβάσεων ἐργασίας, συναφθεισῶν πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Α.Κ., αἱ διατάξεις δὲ τοῦ τελευταίου τούτου, προκειμένου περὶ συμβάσεων ἐργασίας, συναφθεισῶν μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος αὐτοῦ. Καὶ κατὰ μὲν τὴν πρώτην περίπτωσιν μόνον ἡ ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἀδικαιολόγητος ἀπουσία τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ τῆς ἐργασίας του ἐπιφέρει τὴν λύσιν τῆς μισθώσεως (Α.Π. 486/1949), κατὰ δὲ τὴν δευτέραν περίπτωσιν ὁ ἐργοδότης (ἐν προκειμένῳ τὸ Δημόσιον) δύναται κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 672 καὶ 673 Α.Κ. νὰ καταγγείλῃ ἀζημίως τὴν σύμβασιν ἐργασίας ἐργατοτεχνιτῶν αὐτοῦ, συνδεομένων διὰ σχέσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου ἀορίστου χρόνου, ἂν οὗτοι ἀπουσίασαν ἐκ τῆς ἐργασίας των ἐπὶ εὔλογον χρονικὸν διάστημα καὶ δὴ τοσοῦτον, ὥστε ἡ ἐξ ἀφορμῆς τοῦ γεγονότος τούτου γενησομένη ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας νὰ μὴ δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ἀποτελοῦσα κατάχρησιν δικαιώματος τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ., ἡ δὲ ἀποχὴ αὕτη ἐκ τῆς ἐργασίας των ὀφείληται εἰς ὑπαιτιότητα αὐτῶν.

—

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΙΣ ΑΠΟΛΥΟΜΕΝΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Πρόσληψις ὑπαλλήλων ὑπὸ τῆς Ὑπηρεσίας Ἐπειγόντων Ἔργων, εἰς ἣν μετεβιβάσθη ὁ Μηχανικὸς Ἐξοπλισμὸς τοῦ Κράτους, συνιστᾷ σύμβασιν ὡρισμένου χρόνου. — Νόμιμος μετατροπὴ συμβάσεως ἀορίστου χρόνου εἰς ὡρισμένου. — Ἐλλείψεως δικαιώματος ἀποζημιώσεως ὑπαλλήλων, ὑπηρετησάντων μέχρι λήξεως τοῦ ἔργου τῆς Ὑπηρεσίας Ἐπειγόντων Ἔργων Ἐθνικῆς Ἀμύνης. — Παραμονὴ ὑπαλλήλων ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ, ἀνασωματωθείσῃ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Δημοσίων Ἔργων, συνιστᾷ σύμβασιν ἀορίστου χρόνου. — Δικαίωμα ἀπολυομένων ἐπὶ τῇ ἀποζημιώσει τοῦ ἀ.ν. 913/1949. — Ὑπολογισμὸς ἀποζημιώσεως.

Νομικοῦ Συμβουλίου Γνωμ. 876/916/1954

Ὑπουργείου Δημοσίων Ἔργων

Γνωμοδοτῶν ὁ Νομικὸς Σύμβουλος κ. *Κ. Ρουμπάνης*

Κατὰ τὸ ἄρθρον 8 § 1 ἀ.ν. 1933/1951 ὁ ὑπὸ τὴν διαχείρισιν τοῦ Ὑπουργείου Συντονισμοῦ Μηχανικὸς Ἐξοπλισμὸς τοῦ Κράτους μετεβιβάσθη εἰς τὴν διὰ τοῦ νόμου τούτου συσταθεῖσαν Ὑπηρεσίαν Ἐπειγόντων Ἔργων Ἐθνικῆς Ἀμύνης (Υ.Ε.Ε.Ε.Α.). Ρητῶς ὅμως διὰ τῆς § 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου ὡρίσθη, ὅτι ἡ Υ.Ε.Ε. Ε.Α. δὲν ὑποκαθίσταται εἰς τὰς ἐκ τῆς προτέρας διαχειρίσεως τοῦ Μηχανικοῦ Ἐξοπλισμοῦ δημιουργηθείσας πάσης φύσεως ὑποχρεώσεις καὶ εἰδικώτερον εἰς τὰς ἐναντι τοῦ προσωπικοῦ τοιαύτας».

Διὰ τῆς διατάξεως ταύτης ἐπῆλθε νόμιμος διάλυσις τῆς μισθωτικῆς σχέσεως τῆς συνδεούσης τοὺς ὑπαλλήλους τοῦ Μηχανικοῦ Ἐξοπλισμοῦ καὶ ὅσοι ἀπελύθησαν ἔλαβον τὴν νόμιμον ἀποζημίωσιν. Ὅσοι ὅμως ἐκ τούτων προσελήφθησαν ἐν συνεχείᾳ ὑπὸ τῆς Ὑπηρεσίας Ἐπειγόντων Ἔργων συνῆψαν μετὰ ταύτης νέαν σύμβασιν ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, ἀφοῦ ὁ βίος τῆς ὑπηρεσίας ταύτης διὰ τοῦ ἄρθρ. 1 §§ 1 καὶ 3 ἦτο ἐκ τῶν προτέρων καθωρισμένος (ἑνὸς ἔτους ἢ δύο μετὰ παράτασιν), ὡς παγίως ταῦτα ἐγένετο δεκτὰ ὑπὸ τῶν Δικαστηρίων (Π.Α. 1150/1954 κ.ἄ.).

Ἡ τοιαύτη μετατροπὴ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀπὸ ἀορίστου εἰς ὡρισμένου χρόνου, συναινέσει τοῦ μισθωτοῦ (ὑπαλλήλου), νομίμως γίνεται καὶ ἄνευ καταβολῆς ἀποζημιώσεως διὰ τὴν λύσιν τῆς ἀορίστου χρόνου συμβάσεως (Α.Π. 53/1950).

Κατὰ ταῦτα, ὅσοι ἐκ τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Μηχανικοῦ Ἐξοπλισμοῦ ὑπηρέτησαν μέχρι λήξεως τοῦ ἔργου τῆς Υ.Ε.Ε.Ε.Α. (22.6.1954), ἔστω καὶ ἂν προήρχοντο ἐκ τοῦ Ὑπουργείου Συντονισμοῦ, ἠδύναντο νὰ ἀπολυθῶσιν ἄνευ καταβολῆς ἀποζημιώσεως. Ὅσοι ὅμως τούτων παρέμειναν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ, ἥτις δυνάμει τοῦ ν.δ. 2386/1953 (ἄρθρ. 12) ἐνσωματώθη εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Δημοσίων Ἔργων, θεωροῦνται ὅτι συνῆψαν ἐκτοτε νέαν σύμβασιν ἐργασίας ἀορίστου χρόνου. Οὗτοι ἀπολυόμενοι μετὰ ταῦτα δικαιοῦνται τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ἀ.ν. 913/1949.

Πρὸς ὑπολογισμὸν ὅμως τῆς ἀποζημιώσεως ταύτης λόγῳ τῆς ἀπολύσεως δὲν δύναται νὰ συνυπολογισθῇ οὔτε ἡ ὑπηρεσία παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Συντονισμοῦ, λόγῳ τῆς νομίμου, ὡς ἐλέχθη, μετατροπῆς τῆς ἀρχικῆς ἀορίστου χρόνου συμβάσεως εἰς ὡρισμένου, οὔτε ἡ παρὰ τῇ Υ.Ε.Ε.Ε.Α. τοιαύτη, ὡς ὡρισμένου χρόνου, καθόσον, κατὰ τὸν ν. 2112, οὗ συμπλήρωμα εἶναι ὁ ν. 913, ἀποζημίωσις λόγῳ ἀπολύσεως καταβάλλεται μόνον εἰς τοὺς συνδεομένους διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου (Γνωμοδ. Ν.Σ.Κ. 815/1951, ΕΕΔ Τόμος 11ος, σελ. 328). Συνυπολογισμὸς δὲ τῆς ὡρισμένου χρόνου ὑπηρεσίας πρὸς τὴν ἀορίστου χρόνου δὲν ἐπιτρέπεται, ὡς ἤδη ἐδέχθη ὁ Ἄρειος Πάγος διὰ δύο ὁμοφώνων ἀποφάσεων αὐτοῦ — τοῦ πρώτου Τμήματος ὑπ' ἀριθ. 536/1949 καὶ τῆς ἐπακολουθησάσης συμφώνου τοῦ δευτέρου Τμήματος ὑπ' ἀριθ. 894/1950 (ΕΕΔ Τόμ. 9ος, σ. 157 καὶ 704).

Οὕτως αἱ ἐφεξῆς ἀπολυόμενοι ὑπάλληλοι τοῦ Μηχανικοῦ Ἐξοπλισμοῦ δικαιοῦνται ἀποζημιώσεως κατὰ τὰς διακρίσεις τῶν διὰ τοῦ ἀ.ν. 913/1949 (Ε.Κ. σελ. 511) κυρωθεισῶν ὑπ' ἀριθ. 956 καὶ 976/1947 πράξεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἤτοι αἱ ἔχοντες ὑπηρεσίαν ἀπὸ 2 μηνῶν μέχρις ἑνὸς ἔτους εἴκοσι (20) ἡμερῶν, ἀπὸ ἑνὸς ἔτους μέχρι τριῶν ἐτῶν, ἑνὸς μηνός, καὶ ἀπὸ τριῶν ἐτῶν καὶ ἄνω, δύο μηνῶν, χωρὶς εἰς τὸν χρόνον ὑπηρεσίας νὰ ὑπολογίζηται, ὡς ἐλέχθη, οὔτε ἡ παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Συντονισμοῦ, οὔτε ἡ παρὰ τῇ Ὑπηρεσίᾳ Ἐπειγόντων Ἔργων τοιαύτη, ἀλλὰ μόνον ἡ ἀπὸ τῆς διαλύσεως τῆς Υ.Ε.Ε.Ε.Α. (22.6.1953) ὑπηρεσία αὐτῶν.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΕΙΣ ΑΠΛΑΣ ΓΡΑΜΜΑΣ

ΑΙ ΝΕΑΙ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΝ ΣΧΕΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 13, 839 ἐπ.) ποῖαι μεταρρυθμίσεις εἰσάγονται ἤδη εἰς τὴν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας διὰ τοῦ προσφάτου ν.δ. 2961/1954 «περὶ συστάσεως Ὀργανισμοῦ Ἀπασχολήσεως καὶ Ἀσφαλίσεως Ἀνεργίας» (κατωτέρω, σελ. 941).

Προκύπτουν ὅμως ἐκ τοῦ νομοθετικοῦ τούτου διατάγματος καὶ ἄλλα τινὰ ζητήματα, ἐπὶ τῶν ὁποίων χρήσιμοι εἶναι, νομίζομεν, αἱ ἀκόλουθοι σημειώσεις.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 11 τοῦ ν.δ. ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται, ὅπως ὑποβάλλῃ ἐγγράφως, ὡς ὁρίζεται ἐν αὐτῷ, ἀναγγελίαν τῆς καταγγελλομένης σχέσεως ἐργασίας ἐντὸς προθεσμίας 30 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς λύσεως τῆς σχέσεως ἐργασίας. Ἡ προθεσμία αὕτη ἄρχεται ἐπὶ μὲν τακτικῆς καταγγελίας ἀπὸ τῆς λήξεως τοῦ χρόνου προμηνύσεως, ἐπὶ δὲ καταγγελίας ἄνευ προμηνύσεως ἀπὸ τοῦ χρόνου ταύτης.

Ταῦτα εἶναι συνέπειαι τῆς ἀρχῆς ὅτι ἡ τακτικὴ καταγγελία (μετὰ προμήτυσιν) δὲν λύει τὴν σύμβασιν, ἀλλὰ προσδιορίζει ἐκ τοῦ νόμου τὸν χρόνον κατὰ τὸν ὁποῖον θὰ λυθῇ, τῆς συμβάσεως ἐργασίας διαρκούσης, ὡς εἶχε πρὸ τῆς τακτικῆς καταγγελίας, μέχρι τοῦ πέρατος τοῦ χρόνου προειδοποιήσεως (Σ.Ε. 103/1941, ΕΕΔ 1, 363, Πρόεδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 12366/1941, 1, 48, σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 1, 36).

Ὀρθῶς συνεπῶς ἐνομοθετήθη, ὅτι ἡ ἀναγγελία τῆς λύσεως τῆς σχέσεως ἐργασίας ἄρχεται, ἐπὶ τακτικῆς καταγγελίας, ἀπὸ τῆς λήξεως τοῦ χρόνου προμηνύσεως, δεδομένου ὅτι μετὰ τὴν διὰ τοῦ ἄρθρου 37 τοῦ ν.δ. καταργησιν τοῦ τόμου 118/1945 καὶ ἐπάνοδον ἐν ἰσχύϊ τοῦ νόμου 2112/1920 καὶ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 περὶ ἐπικτάσεως τοῦ νόμου 2112, ὡς ἴσχυον πρὸ τοῦ νόμου 118/1945, οἱ ἐν λόγῳ νόμοι προβλέπουν περὶ προειδοποιήσεως τῶν μισθωτῶν δι' ἀπόλυσιν καὶ ἐν παραλείψει αὐτῆς περὶ ἀποζημιώσεως.

Δὲν ἀποκλείεται ὅμως εἰς τὸν ἐργοδότην νὰ ἀπολύσῃ τὸν μισθωτόν, διαρκοῦντος ταῦ χρόνου προμηνύσεως, ὁπότε, προκειμένου περὶ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, ὀφείλει μὲν ὡς ἀποζημίωσιν τὸν μισθὸν τοῦ ὑπολοίπου μέχρι συμπληρώσεως τῆς προθεσμίας προειδοποιήσεως χρόνου καὶ τὸ 1/4 ὁλοκλήρου τῆς ἀποζημιώσεως (Α.Π. 248/1937, Θεμ. ΜΗ' 871, Α.Π. 591/1939, Θέμ. ΝΘ' 156), προκειμένου δὲ περὶ ἐργάτου τὴν αὐτὴν ἀποζημίωσιν, ἄνευ τοῦ 1/4, παρεχομένου μόνον εἰς τοὺς ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους, ὑποχρεοῦται ὅμως ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως (καὶ ὄχι βεβαίως ἀπὸ τῆς λήξεως τοῦ χρόνου προμηνύσεως, ἐφ' ὅσον δὲν ἀνέμεινε τὴν λῆξιν) νὰ ὑπολογίσῃ τὴν προθεσμίαν τῶν 30 ἡμερῶν πρὸς ἀναγγελίαν τῆς ἀπολύσεως.

Δυσχέρειαι θὰ προκύψουν εἰς τὰς περιπτώσεις καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν, οἱ ὁποῖοι δὲν ὑπάγονται εἰς τὸ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 (βλέπε σχετικῶς σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 13, 830).

Ἐπὶ τῶν μισθωτῶν τούτων καὶ ἐφ' ὅσον αἱ συμβάσεις ἔχουν συνομολογηθῇ μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος (βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 13, 830) εἶναι ἐφαρμοστέον τὸ ἄρθρον 669 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος.

Περαιτέρω, ἐφ' ὅσον ἤθελε τηρηθῇ ἡ 15ὁήμερος προθεσμία προμηνύσεως τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρου, τὸ πρᾶγμα καθίσταται ὁμαλόν: ἡ προθεσμία τῶν 30 ἡμερῶν πρὸς ἀναγγελίαν θὰ ὑπολογισθῇ ἀπὸ τῆς μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς 15ὁήμερου προθεσμίας λύσεως τῆς συμβάσεως, ὡς ἐπιτάσσει τὸ ἄνω ἄρθρον τοῦ Κώδικος.

Ζήτημα προκύπτει εἰς τὴν περίπτωσιν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ ἀπόλυσις τοῦ μισθωτοῦ ἤθελε χωρήσει, χωρὶς νὰ τηρηθῇ ἡ ἀνωτέρω προθεσμία, ὁπότε διαρκεῖ ἡ σύμβασις μέχρι τῆς παρόδου τῆς προθεσμίας καὶ εἶναι ἄκυρος ἡ πρόωρος λύσις αὐτῆς (*Κ. Τριανταφυλλόπουλος*, Αἰτιολογικὴ Ἔκθ. Εἰσηγητοῦ Α.Κ., ΕΕΔ 9, 472, *Κ. Καυκᾶς*, Ἔνοχ. Δικ. Εἰδ. σελ. 350), τοῦ ἐργοδότου ὀφείλοντος μισθὸν ἐπὶ 15 ἡμέρας καὶ ὄχι ἀποζημίωσιν (*Κ. Τριανταφυλλ.*, ἔνθ' ἀνωτ.), καὶ τὸ ζήτημα συνίσταται ἀπὸ τίνος χρονικοῦ σημείου θὰ ὑπολογισθῇ ἡ 30ὁήμερος τοῦ νέου νόμου προθεσμία ἀναγγελίας.

Παρόμοιον ζήτημα ἀπησχόλησε τὴν δικαστηριακὴν πρᾶξιν, ὡς πρὸς τὴν προθεσμίαν ἀναγγελίας κατὰ τὸ καταργηθὲν ἄρθρον 9 τοῦ νόμου 118/1945, κατέληξε δὲ αὐτὴ (βλέπε ΕΕΔ 13, 190, ΕΕΔ 12, 255) εἰς τὴν γνώμην ὅτι, ἀνεξαρτήτως ἂν ἡ λύσις τῆς συμβάσεως κατ' ἄρθρον 662 Α.Κ. ἐπέρχηται μετὰ τὴν πάροδον τῆς προθεσμίας τῶν 15 ἡμερῶν, ἡ προθεσμία ἀναγγελίας ἤρχετο ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως. (Ἀμφιβόλου, καθ' ἡμᾶς, ὀρθότητος λύσις, βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 13, 190, 255, 1067, ἐπὶ τῆς δι' ἄλλον λόγον ἀναιρεθείσης ὑπὸ τῆς Α.Π. 91/1954, ΕΕΔ 13, 197, ὑπ' ἀριθ. 7175/1953 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν).

Ὁπωσδήποτε ἡ παράλειψις τῆς ἀναγγελίας ἢ, ὅπερ ταὐτό, ἡ ἐκπρόθεσμος ἀναγγελία δὲν ἐπάγεται, ὡς ἀπὸ τὰ κρατοῦν πρότερον κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945 δίκαιον, ἀκυρότητα τῆς ἀπολύσεως, ἀλλὰ τὰς κατὰ τὸ ἄρθρ. 28 τοῦ νέου ν.δ. ποινικὰς εὐθύνας τοῦ ἐργοδότου (ἄρθρ. 5 § 2 ν.δ. 2656/1953, ΕΕΔ 13, 1215).

Ἡ ἐν ἄρθρῳ 13 § 1 τοῦ ν.δ. διάταξις, καθ' ἣν ἐάγωγὴ περὶ ἀκυρώσεως γενομένης καταγγελίας σχέσεως ἐργασίας εἶναι ἀπαράδεκτος μετὰ τρίμηνον ἀπὸ τῆς καταγγελίας τῆς σχέσεως ἐργασίας», δὲν πρέπει νὰ ξενίσῃ, διότι, καταργουμένου, διὰ τοῦ ἄρθρου 37 τοῦ ν.δ., τοῦ ν. 118/1945, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, θὰ συγκατηργεῖτο καὶ ἡ ἀντίστοιχος διάταξις τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ν.δ. 8/11 Μαΐου 1946 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 118/1945, ἐχούσα ἐφαρμογήν, ὡς γνωστόν, ἐπὶ πάσης ἀκύρου ἀπολύ-

σεως», ανεξαρτήτως ποία ύπήρξεν ή παραβιασθείσα νομική διάταξις, καί άν δέν έπανελαμβάνετο ή διάταξις έν τῷ ἄρθρῳ 13, δέν θά ὑπέκειντο εἰς προθεσμίαν προσβολῆς ἀπολύσεως αἱ ἐξ ἄλλων νόμων ἄκυροι ἀπολύσεις.

***

Ἐκ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ καταργηθέντος ν. 118/1945 προέκυπτε ἀκυρότης τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας διά παράβασιν τῶν ἐν αὐτῷ ὁριζομένων τυπικῶν καί οὐσιαστικῶν προϋποθέσεων.

Ἐκ τοῦ νέου ν.δ. δέν ἀπορρέει οὐδεμία ἀκυρότης. Οὔτε δέ ἐκ τοῦ εἰς ὃν ἐπανήλθομεν ν. 2112/1920 περί ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπό τοῦ ν. 4558/1930 (ΕΕΔ 11, 159), ἤ τοῦ β δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 περί ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 2112/1920 ἐπί τῶν ἐργατῶν, ἐχνιτῶν ἤ ὑπηρετῶν (ΕΕΔ 11, 216), προκύπτει, ἐν παραβάσει αὐτῶν, ἀκυρότης. Μόνη, ὡς ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 13, 829 ἐπ.), συνέπεια εἶναι ἡ καταβολή τῆς ὑπό τῶν νόμων τούτων ὁριζομένης ἀποζημιώσεως.

Ἐπί ἀκυρότητος ὅμως καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ὑπό τό κράτος ἰσχύος τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118/1945, δέν ἐπέρχεται ἐκ τοῦ ν.δ. μεταβολή τις ἐπί ταύτης, διότι ἡ κατάργησις νόμου τινός δέν ἐπηρεάζει τάς ὑπό τό κράτος αὐτοῦ προκυψάσας ἐννόμους συνεπείας ἐκ τοῦ καταργηθέντος νόμου, ἐκτός ἄν ἀμέσως ἡ ἐμμέσως ὁ νεώτερος νόμος διατάσσῃ τοῦτο, πρᾶγμα τό ὁποῖον δέν συμβαίνει ἐν προκειμένῳ (πρβλ. Α.Π. 202/1948, ΕΕΔ 7, 895).

Ὁ ἀκύρως κατά τό προϊσχύσαν δίκαιον ἀπολύσας τόν μισθωτόν ἐργοδότης τελεῖ ἐν ὑπερημερίᾳ καί κατ' ἄρθρ. 656 Α.Κ. ὀφείλει τόν μισθόν.

Περαιτέρω, ἵνα ἀπαλλαγῇ τῆς ὑπερημερίας του πρέπει ἤ νά δηλώσῃ εἰς τόν μισθωτόν ὅτι ἀποδέχεται τάς ὑπηρεσίας του (Α.Π. 180/1952, ΕΕΔ 11, 618), ἤ νά προβῇ εἰς νέαν καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας, ἡ ὁποία πλέον δέν ὑπόκειται εἰς ἀκυρότητα, μετά τήν ἰσχύν τοῦ νέου ν.δ., ἐφ' ὅσον ἡ προηγουμένη ἄκυρος καταγγελία θεωρεῖται, κατ' ἄρθρ. 180 Α.Κ., ὡς μή γενομένη (πρβλ. καί Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 6639/1954, ΕΕΔ 19, 699 καί αὐτόθι σημειώσεις μας).

Καί ἐφ' ὅσον ἡ σύμβασις ἐργασίας ἀορίστου χρόνου ἐξακολουθεῖ ἰσχύουσα μέχρις οὗ καταγγελθῇ ὑπό τοῦ ἐργοδότου κατά τά ἄρθρα 1 καί 3 τοῦ ν. 2112/1920 καί τό ἄρθρ. 669 Α.Κ. (ἀνεξαρτήτως τῶν διαφόρων ἐκ τῶν ἄνω νόμων συνεπειῶν ἐκ τῆς παραλείψεως τῆς τακτικῆς καταγγελίας) (Α.Π. 191/1949, ΕΕΔ 8, 867, Α.Π. 231/1953, ΕΕΔ 12, 601, Α.Π. 317/1953, ΕΕΔ 13, 703), ὑπό τήν ἔννοιαν ὅτι πρέπει νά ὑπάρξουν πράξεις δηλωτικαί τῆς πρός ἀπόλυσιν βουλήσεως τοῦ ἐργοδότου (Α.Π. 231/1953, ΕΕΔ 13, 603), ὁ ἄκύρως πρότερον ἀπολυθείς μισθωτός ἔχει καί μετά τήν κατάργησιν τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 118/945 τήν ἐκ τῆς συμβάσεως ἀγωγήν πρός λῆψιν τοῦ μισθοῦ του.

Ἀπό τῆς νέας ταύτης ἀπολύσεως θά ἰσχύσῃ καί ἡ 30ήμερος προθεσμία ἀναγγελίας τῆς λύσεως τῆς σχέσεως ἐργασίας, ἀνεξαρτήτως ἄν ἡ προηγουμένη (ἄκυρος) καταγγελία εἶχεν ἤδη, κατ' ἄρθρ. 9 ν. 118/1945, ἀναγγελθῇ, ἀφοῦ, ὡς ἐσημειώθη, ἄκυρος οὖσα ἡ καταγγελία αὕτη, θεωρεῖται ὡς μή γενομένη.

Νέαν ἀποζημίωσιν δέν ὀφείλει ὁ ἐργοδότης νά καταβάλῃ, ἄν δέν ἔχῃ μεταβληθῇ ὁ χρόνος ὑπηρεσίας, καί ἐφ' ὅσον καί ἐκ τῆς μεταβολῆς δέν προκύπτει διαφορά ἀποζημιώσεως, κατά τόν ν. 2112/1920, ἀφοῦ ἐπί ἀκύρου ἀπολύσεως ὁ ἐργοδότης ἔχει κατά τοῦ μισθωτοῦ ἀξίωσιν ἀναζητήσεως τῆς ἀποζημιώσεως, ἡ ὁποία κατεβλήθη, κατά τάς περί ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 904 τοῦ Α.Κ. (Α.Π. 396/1951, ΕΕΔ 10, 1163), δύναται δέ οὕτω ὁ ἐργοδότης νά ἀντιτάξῃ τήν ἀπαίτησιν του ταύτην πρός συμψηφισμόν εἰς τήν κατά τήν νέαν ἀπόλυσιν ὀφειλομένην ἐκ τοῦ νόμου 2112/1920 ἀποζημίωσιν.

***

Ἡ διά τοῦ ἄρθρου 37 τοῦ νέου ν.δ. καταργησις τοῦ ν. 118/1945 συνεπέφερε καί τήν κατάργησιν τῆς ἀτυχοῦς, ὡς ἐδόθη ἐπανειλημμένως εὐκαιρία νά σημειώσωμεν, διατάξεως τοῦ ἄρθρου 6 § 8 τοῦ ν.δ. 1255/1949 (ΕΕΔ 11, 101), κατά τήν ὁποίαν ἡ κατά τήν § 1 τοῦ ν. 118/1945 προβλεπομένη ἀποζημίωσις (διά τούς λοιπούς μισθωτούς ἤ τοῦ ν. 2112/1920 καί τοῦ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920, ἀναλόγως τῆς ἰδιότητος αὐτῶν ὡς ὑπαλλήλων ἤ ἐργατῶν) ἰσοῦται πρός τήν ἀποζημίωσιν ἐχνίτου τῆς γενικῆς συλλογικῆς συμβάσεως, προκειμένου περί μισθωτῶν ἀμειβομένων ἀποκλειστικῶς ἤ κατά κύριον λόγον ἐπί ποσοστοῖς (ἀδιαφόρως ἰδιότητος αὐτῶν ὡς ὑπαλλήλων ἤ ἐργατῶν).

Κατά τό ἄρθρον 13 § 5 τοῦ νέου ν.δ. ἡ ἀποζημίωσις ταῦ ἄρθρου 5 τοῦ ν. 2112 καί τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 προσώπων ἀμειβομένων μόνον ἐπί ποσοστοῖς ὑπολογίζεται βάσει τῆς μισθολογικῆς κλάσεως, εἰς ἣν κατατάσσεται ὁ μισθωτός βάσει τοῦ ἄρθρου 25 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 (περί Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων).

Ἡ διάταξις ἀναφέρεται μόνον εἰς τούς κατόπιν μηνύσεως δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν ἀπολυομένους, ὡς πρός τό μέγεθος δέ τῆς ἀποζημιώσεως ἐφαρμόζεται ὁ ν. 2112/1920, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπό τοῦ ν. 4558/1930 ἤ τό β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920, ἀναλόγως τῆς ἰδιότητος καί τῶν μισθωτῶν τούτων, πρᾶγμα τό ὁποῖον δέν συνέβαινεν ὑπό τήν καταργηθεῖσαν διάταξιν.

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ - ΕΓΓΡΑΦΑ ΑΡΧΩΝ - ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΘΕΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΑΠΟΔΟΧΑΣ ΤΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Υπολογισμός αύξήσεως επί των αποδοχών των κατ' αποκοπήν αμειβομένων: Διά τον υπολογισμόν της χορηγητέας, δυνάμει της ὑπ' ἀριθ. 27727/1954 (*) ἡμετέρας ἀποφάσεως αὐξήσεως των αποδοχών των κατά τεμάχιον εργαζομένων θά λαμβάνηται ὑπ' ὄψιν τὸ σύνολον της εβδομαδιαίας αμοιβής εκάστου, εξευρισκομένης διά του πολλαπλασιασμού της καθ' εβδομάδα παρασχεθείσης παρ' εκάστου κατ' αποκοπήν ή κατά τεμάχιον εργασίας επί τάς τιμάς αμοιβής της 9.4.1953. Ή οὕτως εξευρισκομένη εβδομαδιαία αμοιβή διαιρείται διά του ἕξ (6) καί, ἐάν αποδίδῃ μέσον ημερομίσθιον κατώτερον των 50 νέων δραχμών, αἱ κατά τήν 9.4.1953 καταβαλλόμεναι αμοιβαί δέον νά αὐξηθῶσιν ἀπό 1.5.1954 κατά 25 ο/ο, εἰς ἣν αὔξησιν συμψηφίζεται ἡ κατ' Όκτώβριον 1953 οἰκειοθελῶς καταβληθεῖσα παρ' ὑμῶν (σ. σ. ἤτο ἐν προκειμένῳ ἡ περίπτωσις) τοιαύτη. Εἰς ἣν ὅμως περίπτωσιν τὸ οὕτως εξευρισκόμενον μέσον εβδομαδιαῖον ημερομίσθιον ἤθελε προκύψει ανώτερον των 50 νέων δραχμῶν, τότε θέλει γίνει διάφορος υπολογισμός της αὐξήσεως κατά τά ἐν τῇ εἰρημένῃ αποφάσει ὁριζόμενα. *(Ἔγγρ. ὑπ' ἀριθ. 27727/4.1954 Ὑπουργείου Ἐργασίας).*

Ἐπιδόματα παραγωγῆς καί αποδοσεως ἐργατοτεχνιτῶν κλωστοϋφαντουργίας: Διά τον καθορισμόν της ὑπό τῆς ὑπ' ἀριθ. 27383/1954 (**) αποφάσεως του Ὑπουργοῦ Ἐργασίας προβλεπομένης διά τούς ἐργατοτεχνίτας κλωστοϋφαντουργείων αὐξήσεως δέν θά ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν, κατά ρητήν διάταξιν της ἀνωτέρω αποφάσεως, τά ὑπό των ἐργοδοτῶν χορηγούμενα εἰς τούς ὡς ἄνω μισθωτούς ἐπιδόματα παραγωγῆς, αποδόσεως κλπ. Τά ἐπιδόματα ὅμως ταῦτα, χορηγούμενα διά της ἀτομικῆς ἑκάστου μισθωτοῦ συμβάσεως ἐργασίας, περιλαμβάνονται εἰς τήν ἔννοιαν των αποδοχῶν του μισθωτοῦ, ὡς διδόμενα εἰς ἀνταλλαγμα (ἀντιπαροχήν) της ὑπό του μισθωτοῦ προσφορᾶς των ὑπηρεσιῶν του καί κατά συνέπειαν ἡ περικοπή τούτων ἤ ἡ μεταβολή του τρόπου ὑπολογισμοῦ τούτων, ἐπί τῷ τέλει μειώσεως των, συνεπαγομένη μείωσιν των αποδοχῶν του μισθωτοῦ, δέν δύναται νά συντελεσθῇ ἄνευ τῶν συνήθων της μονομεροῦς βλαπτικῆς διά τόν μισθωτόν μεταβολῆς τῶν ὅρων της συμβάσεως ἐργασίας, τουτέστι καταγγελίας της συμβάσεως ἐργασίας, ἥτις ὅμως δέν δύναται νά ἐπιχειρηθῇ παρ' ὑμῶν (σ.σ. ἐπρόκειτο περί ἐπιχειρήσεως ἀπασχολούσης ἄνω των 50 μισθωτούς) ἄνευ τηρήσεως τῆς ὑπό του ν.δ. 2511/1953 περί ἐλέγχου ὁμαδικῶν ἀπολύσεων προβλεπομένης διαδικασίας. *(Ἔγγρ. ὑπ' ἀριθ. 27383/1954 Ὑπουργείου Ἐργασίας).*

(*) ΕΕΔ 13, σελ. 851.
(**) ΕΕΔ 13, σελ. 846.

Ἀποδοχαί προσωπικοῦ ξενοδοχείων: Τά τῶν αποδοχῶν του προσωπικοῦ των ξενοδοχείων θερινῶν διαμονῶν καί λουτροπόλεων καθορίζονται βασικῶς ὑπό τῆς § 4 τῆς ὑπ' ἀριθ. 28641/1949 (*) αποφάσεως των Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καί Ἐργασίας, ἀποτελοῦνται δέ αὗται ἀπό ἕνα συμβολικόν καλούμενον μισθόν ηὐξημένον διά τῶν ἐκτοτε καί μέχρι τοῦδε γενομένων γενικῶν αὐξήσεων τῶν μισθῶν καί ημερομισθίων, τροφῆν, ὕπνον καί μέρισμα ἐκ τοῦ ἑξ 15 ο/ο ποσοστοῦ ἐπί τῶν λογαριασμῶν τῶν πελατῶν. Εἰς περίπτωσιν μή παροχῆς τροφῆς καί ὕπνου παρέχεται εἰς ἕκαστον μισθωτόν, καθ' ἡμᾶς, ποσόν ἴσον πρός τά 60 ο/ο ἐπί τοῦ ἑκάστοτε ἀναπροσηρμοσμένου συμβολικοῦ μισθοῦ. Ἀντιθέτως οἱ ἐργοδόται οὐχί ὀρθῶς, καθ' ἡμᾶς, ἑρμηνεύουν ἄλλως τήν σχετικήν διάταξιν, ὑποστηριζόντες ὅτι ἐν περιπτώσει παροχῆς τροφῆς καί ὕπνου δικαιοῦνται νά ἐκπίπτωσι ποσοστόν 60 ο/ο ἐκ τοῦ συνολικοῦ μισθοῦ.

Ὡς πρός τήν διανομήν τοῦ ἐν λόγῳ ἐκ 15ο/ο ποσοστοῦ (φιλοδωρήματος) ἡ § 5 της αποφάσεως παραπέμπει εἰς τά ὑπό της ἀπό 4.4.1948 συλλογικῆς συμβάσεως ξενοδοχουπαλλήλων ἀναλυτικώτερον ὁριζόμενα. Οὐδαμοῦ ὅμως εἰς τάς προειρημένας διατάξεις ἀναφέρεται, ἐάν οἱ ἰδιοκτῆται των ξενοδοχείων καί τά μέλη της οἰκογενείας του δικαιοῦνται ἤ οὐ νά ἐργάζωνται ὡς ξενοδοχοϋπάλληλοι καί ἐάν δικαιοῦνται μερίσματος ἐκ τοῦ ὡς εἴρηται ποσοστοῦ, πλήν τῆς διατάξεως των ἄρθρων 2 καί 7 τοῦ ν. 894/1936. *(Ἔγγρ. ὑπ' ἀριθ. 82180/1954 Ὑπουργείου Ἐργασίας).*

Ἀποδοχαί ὑπαλληλ. προσωπικοῦ Κ.Τ.Ε.Λ.: Τό ὑπαλληλικόν προσωπικόν των Γραφείων τῶν Κ.Τ.Ε.Λ. διέπεται ὡς πρός τό ζήτημα τῆς αὐξήσεως τῶν αποδοχῶν του ὑπό των διατάξεων της ὑπ' ὄριθ. 27358/1954 (**) ἡμετέρας αποφάσεως «περί αὐξήσεως αποδοχῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καί ὑπηρετῶν Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν, ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων κλπ.», καθ' ἣν αἱ καταβαλλόμεναι κατά τήν 9.4.1953 αποδοχαί αὐξάνονται ἀναλόγως τοῦ ὕψους των κατά 25 ο/ο — 20 ο/ο ἀπό 1.3.1954, συμψηφιζομένου εἰς τήν αὔξησιν ταύτην τοῦ προγενεστέρως καταβαλλομένου ἐπιδόματος ἀκριβείας, ὡς καί πάσης ἑτέρας αὐξήσεως οἰκειοθελῶς χορηγηθείσης ὑπό τοῦ ἐργοδότου του ἀπό της 9.4.1953 καί ἐντεῦθεν. *(Ἔγγρ. ὑπ' ἀριθ. 27358/1954 Ὑπουργείου Ἐργασίας).*

(*) ΕΕΔ 8, σελ. 608.
(**) ΕΕΔ 13, σελ. 147.

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

2954/1954 ΝΟΜΟΘ. ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί οργανώσεως Σώματος Επιθεωρήσεως Εργασίας παρά τῷ Υπουργείῳ Εργασίας και άλλων τινῶν διατάξεων.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 182 τῆς 14 Αὐγούστου 1954)

Έχοντες ὑπ' ὄψιν τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 35 τοῦ Συντάγματος καί τήν ἀπό 20 Ἰουλίου 1954 σύμφωνον γνώμην τῆς κατά τήν § 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρ. 35 Εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐκ Βουλευτῶν, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καί διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1

1. Παρά τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας συνιστάται Σῶμα Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας, εἰς ὃ ἀνήκει ἡ ἐπίβλεψις τῆς ἐφαρμογῆς τῆς Ἐργατικῆς Νομοθεσίας, ὡς καί ἡ ὑπόδειξις τῶν μέτρων ὑγιεινῆς καί ἀσφαλείας τῶν τόπων ἐργασίας καί τῶν ἐν αὐτοῖς ἐργαζομένων, ἡ ἐπεξεργασία τῶν σχετικῶν κανονισμῶν καί ὁ ἔλεγχος τῆς ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων ἢ διοικητικῶν τοιούτων μέτρων.

2. Εἰς τό Σῶμα Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας ἀνήκει προσέτι καί ἡ φροντίς τῆς ὀργανώσεως μουσείων προλήψεως τῶν ἀτυχημάτων ἐργασίας καί τῶν ἐπαγγελματικῶν νόσων, ὡς καί ἡ μελέτη καί ἡ ὑπόδειξις μεθόδων ὀρθολογιστικωτέρας καί πλέον ἐπιστημονικῆς ὀργανώσεως τῆς ἐργασίας εἰς τούς διαφόρους παραγωγικούς κλάδους.

3. Εἰς τά ὄργανα τοῦ Σώματος Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας δύναται διά διαταγῶν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας νά ἀνατίθηται καί ἡ ἐκπλήρωσις ἄλλων καθηκόντων ἀναγομένων εἰς τήν καθόλου ἁρμοδιότητα τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας.

Ἄρθρον 2

1. Διά τήν ἐκτέλεσιν τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ παρόντος ἡ χώρα διαιρεῖται εἰς τέσσαρας Ἐπιθεωρήσεις Ἐργασίας καί εἰς τεσσαράκοντα τρία Γραφεῖα Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας.

2. Τά Γραφεῖα Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας διαιροῦνται εἰς τρεῖς τάξεις: Πρώτης τάξεως Γραφεῖα συνιστῶνται τέσσαρα εἰς τάς Ἀθήνας μέ ἀντιστοίχους περιφερείας τῶν ἤδη Γραφείων α' περιφερείας, Ν. Ἰωνίας, Ρούφ καί Καλλιθέας, δύο εἰς Θεσσαλονίκην καί ἀνά ἓν εἰς Πειραιᾶ, Πάτρας, Βόλον καί Καβάλαν. Δευτέρας τάξεως συνιστῶνται δύο εἰς Πειραιᾶ μέ ἀντιστοίχους περιφερείας τῶν ἤδη Γραφείων Νέου Φαλήρου καί Κερατσινίου, ἓν εἰς Ἀθήνας μέ περιφέρειαν τήν ἤδη τοῦ Γραφείου Βύρωνος καί ἀνά ἓν εἰς Μυτιλήνην, Ρόδον, Ἡράκλειον, Χανιά, Σύρον, Καλάμας, Ἐλευσῖνα, Χαλκίδα καί Λάρισαν. Τρίτης τάξεως συνιστῶνται ἀνά ἓν εἰς Χίον, Σάμον, Τρίπολιν, Πύργον, Ναύπλιον, Λαύριον, Ἀργίνιον, Λεβάδειαν, Λαμίαν, Τρίκαλα, Ἄρταν, Ἰωάννινα, Κέρκυραν, Φλώρινάν Βέροιαν, Κοζάνην, Σέρρας, Δράμαν, Ξάνθην, Κομοτινήν καί Ἀλεξανδρούπολιν.

Ἡ περιφέρεια εἰς ἣν ἐκτείνεται ἡ δικαιοδοσία ἑκάστου τοιούτου Γραφείου, ὡς καί ἡ σύστασις νέων τοιούτων καί ἡ ὀργανική σύνθεσις αὐτῶν ἢ ἡ μετάθεσις τῆς ἕδρας των ἐνεργεῖται διά διαταγμάτων προκαλουμένων παρά τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

3. Ἕδραι τῶν Ἐπιθεωρήσεων Ἐργασίας ὁρίζονται τῆς πρώτης αἱ Ἀθῆναι, εἰς ἣν ὑπάγονται τά Γραφεῖα Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας περιοχῆς Ἀθηνῶν, Ναυπλίου, Τριπόλεως, Λαυρίου, Ἐλευσῖνος, Λεβαδείας, Χαλκίδος, Λαμίας, Βόλου, Λαρίσης καί Τρικάλων, τῆς δευτέρας ὁ Πειραιεύς, εἰς ἣν ὑπάγονται τά Γραφεῖα περιοχῆς Πειραιῶς, Σύρου, Μυτιλήνης, Χίου, Σάμου, Ρόδου καί Κρήτης. Τῆς τρίτης αἱ Πάτραι, εἰς ἣν ὑπάγονται τά Γραφεῖα Πατρῶν, Πύργου, Καλαμῶν, Ἀργινίου, Ἄρτης, Ἰωαννίνων καί Κερκύρας καί τῆς τετάρτης ἡ Θεσσαλονίκη, εἰς ἣν ὑπάγονται τά λοιπά Γραφεῖα Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας.

Ἄρθρον 3

1. Ἡ ὀργανική σύνθεσις τοῦ Σώματος Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας ὁρίζεται ὡς ἀκολούθως:

Α' Κατηγορία

Α' Κλάδος διοικητικός

α) Εἷς γενικός ἐπιθεωρητής, ἐπί βαθμῷ 3ῳ ἢ 2ῳ.

β) Τέσσαρες ἐπιθεωρηταί ἐργασίας, ἐπί βαθμῷ 3ῳ ἢ 2ῳ.

γ) Τέσσαρες ἐπόπται ἐργασίας α' τάξεως, ἐπί βαθμῷ 5ῳ ἢ 4ῳ.

Β' Κλάδος τεχνικός

α) Ἓξ τεχνικοί ἐπιθεωρηταί, ἐπί βαθμῷ 6 5, 4, 3 ἢ 2ῳ.

Γ' Κλάδος ὑγειονομικός

α) Τέσσαρες ὑγειονομικοί ἐπιθεωρηταί, ἐπί βαθμῷ 6, 5, 4, 3 ἢ 2ῳ.

Δ' Κλάδος ἐποπτῶν

α) Πέντε ἐπόπται ἐργασίας α' τάξεως, ἐπί βαθμῷ 5ῳ ἢ 4ῳ.

β) Πέντε ἐπόπται ἐργασίας β' τάξεως, ἐπί βαθμῷ 6ῳ.

γ) Δέκα ἐπόπται ἐργασίας γ' τάξεως, ἐπί βαθμῷ 9ῳ, 8ῳ ἢ 7ῳ.

Β' Κατηγορία

Α' Κλάδος διοικητικός

α) Δέκα ἑπτά γραφεῖς, ἐπί βαθμῷ 11ῳ, 10ῳ, 9ῳ, ἢ 8ῳ.

Β' Κλάδος ἐποπτῶν

α) Ἑπτά ἐπόπται ἐργασίας α' τάξεως, ἐπί βαθμῷ 5ῳ ἢ 4ῳ.

β) Ἕνδεκα ἐπόπται ἐργασίας β' τάξεως, ἐπί βαθμῷ 6ῳ.

γ) Δέκα ἓξ ἐπόπται ἐργασίας γ' τάξεως, ἐπί βαθμῷ 9ῳ, 8ῳ ἢ 7ῳ.

δ) Τεσσαράκοντα τέσσαρες βοηθοί ἐπόπται ἐργασίας, ἐπί βαθμῷ 10ῳ, 9ῳ ἢ 8ῳ.

Γ' Κατηγορία

α) Δέκα κλητῆρες, ἐπί βαθμῷ 12ῳ, 11ῳ, 10ῳ, ἢ 9ῳ.

2. Ὑπάλληλοι τῆς β' κατηγορίας, ἀποκτῶν-

τες πτυχίον Πανεπιστημίου ή άλλης ισοτίμου Σχολής, δύνανται νά καταλαμβάνωσι κενάς θέσεις τής α' κατηγορίας, έφ' ὧ βαθμῷ καί μισθῷ κέκτηνται.

Άρθρον 4

1. Ή όργανική σύνθεσις τῶν γραφείων ἐπιθεωρήσεως ἐργασίας ὁρίζεται ὡς ἀκολούθως:

α) Τῶν γραφείων Χίου, Σάμου, Τριπόλεως, Πύργου, Λαυρίου, Άγρινίου, Λεβαδείας καί Άρτης, ἀνά εἷς βοηθός ἐπόπτης ἐργασίας, τῶν λοιπῶν γραφείων γ' τάξεως ἀνά εἷς ἐπόπτης ἐργασίας γ' τάξεως.

β) Τῶν γραφείων Μυτιλήνης, Σύρου καί Λαρίσης, ἀνά εἷς ἐπόπτης ἐργασίας β' τάξεως. Τῶν Κερατσινίου καί Ν. Φαλήρου ἀνά εἷς βοηθός ἐπόπτης ἐργασίας, ἀνά εἷς ἐπόπτης ἐργασίας γ' καί β' τάξεως, τῶν λοιπῶν γραφείων β' τάξεως ἀνά εἷς ἐπόπτης ἐργασίας β' τάξεως καί ἀνά εἷς βοηθός ἐπόπτης ἐργασίας.

γ) Τῶν γραφείων Κυβάλας καί Βόλου ἀνά εἷς βοηθός ἐπόπτης ἐργασίας, ἀνά εἷς ἐπόπτης ἐργασίας γ' τάξεως καί ἀνά δύο ἐπόπται ἐργασίας α' τάξεως τῶν Ρούφ, Καλλιθέας καί Νέας Ἰωνίας ἀνά τρεῖς βοηθοί ἐπόπται ἐργασίας, ἀνά εἷς ἐπόπτης ἐργασίας γ' καί α' τάξεως, τῶν τῆς Θεσσαλονίκης ἀνά τρεῖς βοηθοί ἐπόπται ἐργασίας, ἀνά εἷς ἐπόπτης ἐργασίας γ', β' καί α' τάξεως, τοῦ τῆς Α' περιφερείας Ἀθηνῶν τέσσαρες βοηθοί ἐπόπται ἐργασίας, δύο ἐπόπται ἐργασίας γ' τάξεως, εἷς ἐπόπτης ἐργασίας β' τάξεως καί εἷς α' τάξεως, τοῦ Πειραιῶς ἕ βοηθοί ἐπόπται ἐργασίας, εἷς ἐπόπτης ἐργασίας γ', τάξεως, εἷς β' καί εἷς α' τάξεως καί τῶν Πατρῶν δύο βοηθοί ἐπόπται ἐργασίας, εἷς ἐπόπτης β' καί εἷς α' τάξεως.

Παρ' ἑκάστῳ γραφείῳ ἐπιθεωρήσεως ἐργασίας α' τάξεως τοποθετεῖται εἷς γραφεύς καί εἷς κλητήρ.

δ) Τῶν Γραφείων Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας προΐσταται ὁ κατά βαθμόν ἀνώτερος Ἐπόπτης Ἐργασίας.

2. Ή όργανική σύνθεσις τῶν ἐπιθεωρήσεων ἐργασίας ὁρίζεται ὡς ἀκολούθως:

α) Εἷς Ἐπιθεωρητής Ἐργασίας.

β) Εἷς Τεχνικός Ἐπιθεωρητής, πλήν τῆς πρώτης καί δευτέρας, εἰς ἃς τοποθετοῦνται δύο, ἐξ ὧν ὁ εἷς εἰδικότητος μηχανολόγων ἢ ἠλεκτρολόγου μηχανικοῦ.

γ) Εἷς Ὑγιεινομικός Ἐπιθεωρητής, δ) Εἷς Ἐπόπτης Ἐργασίας α' τάξεως καί ε) Εἷς γραφεύς.

Άρθρον 5

1. Κλητήρ ἐπί βαθμῷ 12ῳ διορίζεται ὁ γνωρίζων γραφήν καί ἀνάγνωσιν.

2. Γραφεύς ἐπί βαθμῷ 11ῳ διορίζεται ὁ ἔχων ἀπολυτήριον γυμνασίου ἢ Πρακτικοῦ Λυκείου ἢ Δημοσίας Ἐμπορικῆς Σχολῆς ἢ ἄλλης ἀναγνωρισμένης ὡς ισοτίμου Σχολῆς.

3. Βοηθός ἐπόπτης ἐργασίας ἐπί βαθμῷ 10ῳ διορίζεται ὁ κεκτημένος ἀπολυτηρίων Γυμνασίου ἢ Πρακτικοῦ Λυκείου ἢ Δημοσίας Ἐμπορικῆς Σχολῆς ἢ ἄλλης ἀναγνωρισμένης ὡς ισοτίμου Σχολῆς. Οἱ βοηθοί ἐπόπται ἐργασίας μετά διετῆ ἐκδόκιμον ἀπό τοῦ διορισμοῦ των ὑπηρεσίαν μονιμοποιοῦνται κατά τά διά Διατάγματος ὁρισθησόμενα, ἐκ τούτων δέ οἱ κεκτημένοι πτυχία ἀνωτέρων σπουδῶν μονιμοποιοῦνται ὡς βοηθοί ἐπόπται ἐργασίας ἐπί βαθμῷ 8ῳ.

4. Βοηθός ἐπόπτης ἐργασίας ἐπί βαθμῷ 9ῳ ἢ 8ῳ δύνανται νά καταλάβῃ κενήν θέσιν Ἐπόπτου Ἐργασίας γ' τάξεως ἐπί τῷ ἀντιστοίχῳ βαθμῷ.

5. Ὁ Ἐπόπτης Ἐργασίας γ' τάξεως ἐπί βαθμῷ 7ῳ μετά τετραετῆ εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν δύναται νά προαχθῇ εἰς κενήν θέσιν Ἐπόπτου Ἐργασίας β' τάξεως ἐπί βαθμῷ 6ῳ.

6. Ὁ Ἐπόπτης Ἐργασίας β' τάξεως μετά τετραετῆ, ἢ τριετῆ, ἐφ' ὅσον κέκτηται πτυχίον Ἀνωτάτης Σχολῆς, εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν δύναται νά προαχθῇ εἰς κενήν θέσιν Ἐπόπτου Ἐργασίας α' τάξεως ἐπί βαθμῷ 5ῳ.

7. Ὑγιεινομικός Ἐπιθεωρητής ἐπί βαθμῷ 6ῳ διορίζεται ὁ κεκτημένος πτυχίον Ἰατρικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν ἢ ἄλλου ισοτίμου καί εἰδικήν κατάρτισιν καί πεῖραν εἰς τά ζητήματα τῆς Ἐπαγγελματικῆς Ὑγιεινῆς ἢ πτυχιοῦχος τῆς Ὑγιεινομικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν ἐκ τῶν προερχομένων ἐκ τῆς Ἰατρικῆς Σχολῆς τῶν Πανεπιστημίων Ἀθηνῶν ἢ Θεσσαλονίκης.

8. Τεχνικός ἐπιθεωρητής ἐπί βαθμῷ 6 διορίζεται ὁ κεκτημένος πτυχίον ἀνωτάτης πολυτεχνικῆς σχολῆς εἰδικότητος μηχανολόγου ἢ ἠλεκτρολόγου ἢ χημικοῦ μηχανικοῦ.

9. Πρός πλήρωσιν κενῆς θέσεως γενικοῦ ἐπιθεωρητοῦ ἢ ἐπιθεωρητοῦ ἐργασίας προάγεται τμηματάρχης ἐπί βαθμῷ 1ῳ ἢ ἐπόπτης ἐργασίας α' τάξεως ἐπί βαθμῷ 1ῳ, κεκτημένος πτυχίον νομικῆς σχολῆς Ἑλληνικοῦ Πανεπιστημίου ἢ ὁμοίων τίτλων σπουδῶν ἀλλοδαπῆς σχολῆς ἀναγνωρισμένης ὡς ισοτίμου. Δύο θέσεις ἐπιθεωρητῶν ἐργασίας συμπληροῦνται διά τοποθετήσεως πλεοναζόντων διευθυντῶν γενικῶν θέσεων τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας ἐπί τῷ ὄν κέκτηνται βαθμῷ καί μισθῷ.

Άρθρον 6

1. Ἐπόπτης ἐργασίας γ' ἢ β' τάξεως κεκτημένος πτυχίον ἀνωτάτης σχολῆς Ἑλληνικοῦ Πανεπιστημίου ἢ ἄλλης σχολῆς ἀναγνωρισμένης ὡς ισοτίμου, ἢ ὁμοίων τίτλων σπουδῶν ἀλλοδαπῆς σχολῆς ἀναγνωρισμένης ὡς ισοτίμου, δύνανται νά μετατάσσωνται πρός πλήρωσιν ἀντιστοίχου κενῆς θέσεως τοῦ βαθμοῦ ὄν κέκτηνται τῆς κεντρικῆς ὑπηρεσίας.

Άρθρον 7

1. Ὁ γενικός ἐπιθεωρητής προΐσταται τῆς διά τοῦ παρόντος συνιστωμένης ὑπηρεσίας σώματος ἐπιθεωρήσεως ἐργασίας, ἐλέγχει καί κατευθύνει τά ἔργα τῶν ἀπαρτιζόντων αὐτό ὀργάνων καί ἀφορᾷ ἐπί τῆς ὁμοιομόρφου ἐφαρμογῆς τῶν ρυθμιζόντων τήν ἐργασίαν νόμων, ὑποβάλλει ἐντός τῶν τριῶν πρώτων μηνῶν ἑκάστου ἔτους ἔκθεσιν περί τῆς καθόλου ἐφαρμογῆς τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας κατά τό προηγούμενον ἔτος καί τῶν κατά τήν κρίσιν του τροποποιήσεων εἰς τάς διατάξεις αὐτῆς, ὡς ἐπίσης καί περί τῆς δράσεως τῶν καθ' ἑκαστα ὀργάνων τοῦ Σώματος.

2. Ὁ Ἐπιθεωρητής Ἐργασίας α) προΐσταται ἐπιθεωρήσεως ἐργασίας, β) παρακολουθεῖ καί ἐλέγχει τήν ἐν τῇ περιφερείᾳ του ἐφαρμογήν τῆς κειμένης ἐργατικῆς Νομοθεσίας, ἢ τῶν διοικητικῶν μέτρων ὧν κατ' ἐφαρμογήν ταύτης διατασσομένων, γ) ὑποβάλλει ἐντός (45) τεσσαράκοντα πέντε ἡμερῶν εἰς τήν ἀρχήν ἑκάστου ἔτους ἔκθεσιν περί τῶν ἐπιτευχθέντων κατά τό προηγούμενον ἔτος ἀποτελεσμάτων μετά πινά-

κων ἀναφερομένων εἰς τὰς ἐνεργηθείσας ἐπισκέψεις τόπων ἐργασίας τῶν ἐν τῇ περιφερείᾳ του ὀργάνων κατὰ κατηγορίας ἐπιχειρήσεων, εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν θεωρηθεισῶν καταστάσεων ὡρῶν ἐργασίας καὶ ἑβδομαδιαίας ἀναπαύσεως, εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν εἰς αὐτοὺς ἀπασχολουμένων προσώπων κατὰ κατηγορίας προσώπων (ἄνδρας, γυναῖκας καὶ παιδία) καὶ ἐπιχειρήσεων, εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν χορηγηθεισῶν ἀδείων Κυριακῆς ἀργίας ὡς καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐργασθέντων προσώπων, εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν χορηγηθεισῶν ἀδείων ὑπερωρίας ὡς καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν πραγματοποιηθεισῶν ὡρῶν κατὰ κατηγορίας προσώπων καὶ ἐπιχειρήσεων, εἰς τὸν ἀριθμὸν καὶ τὴν φύσιν καὶ τὰς αἰτίας τῶν ἐργατικῶν ἀτυχημάτων, εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐπιληφθεισῶν ἐργατικῶν διαφορῶν καὶ τῶν κηρυχθεισῶν ἀπεργιῶν καὶ ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης ἀπολεσθεισῶν ὡρῶν ἐργασίας, εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐπιβληθεισῶν μηνύσεων καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῶν τυχὸν ἐξ αὐτῶν ἐκδικασθεισῶν, εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν χορηγηθεισῶν βιβλιαρίων ἀνηλίκων, δ) ἀσκεῖ τὴν ἐποπτείαν καὶ πειθαρχικὴν δικαιοδοσίαν ἐπὶ τῶν ὀργάνων τοῦ Σώματος Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας, τῶν ὑπαλλήλων τῶν Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας καὶ Γραφείων Ἐργασίας Λιμένων τῆς περιφερείας του, ε) ἐκδίδει τὰς διαταγὰς μετακινήσεως πρὸς ἐκτέλεσιν ὑπηρεσίας τοῦ ἐν τῇ περιφερείᾳ του ὑπηρετοῦντος προσωπικοῦ, στ) μεταθέτει τοὺς βοηθοὺς ἐπόπτας ἐργασίας καὶ ἐπόπτας ἐργασίας γ' τάξεως τοὺς ἐν τῇ περιφερείᾳ του ὑπηρετοῦντας καὶ ζ) ἐπιθεωρεῖ τὰ Γραφεῖα Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας, Εὑρέσεως Ἐργασίας καὶ Ἐργασίας Λιμένων τῆς περιφερείας του.

Τὸν Ἐπιθεωρητὴν Ἐργασίας ἀπόντα ἢ κωλυόμενον ἀναπληροῖ ὁ κατὰ βαθμὸν ἀνώτερος ἐκ τῶν ἐν τῇ Ἐπιθεωρήσει ὑπηρετούντων.

Ὁ Ἐπιθεωρητὴς Ἐργασίας, ἀπομακρυνόμενος τῆς ἕδρας του πρὸς ἐνέργειαν ἐπιθεωρήσεων ἐν τῇ περιφερείᾳ του, ἀναφέρει πᾶσαν μετακίνησίν του. Οὗτος δὲν δύναται ν' ἀπομακρυνθῇ τῆς ἕδρας του, ἐφ' ὅσον διὰ διαταγῆς τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἔχει ἀπαγορευθῇ τοῦτο.

3. Ὁ Τεχνικὸς Ἐπιθεωρητὴς ἐνεργεῖ ἐλέγχους εἰς τοὺς τόπους ἐργασίας καὶ ὑποδεικνύει μέτρα ἀσφαλείας τῶν μηχανικῶν ἐγκαταστάσεων καὶ προστασίαν ἐκ τούτων τῶν ἐργαζομένων, ἐνασκεῖ τὸν ἔλεγχον τῆς ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων ἢ τῶν διοικητικῶν μέτρων, ἀντικειμένων τῶν ὁποίων εἶναι ἡ σωματικὴ ἀκεραιότης τῶν μαθητῶν εἰς τοὺς τόπους τῆς ἐργασίας, ἐρευνᾷ τὴν φύσιν καὶ τὰς αἰτίας τῶν ἀτυχημάτων ἐργασίας καὶ ὑποδεικνύει τὰ πρὸς ἀποτροπὴν τῆς ἐπαναλήψεως των ἐνδεικνυόμενα μέτρα.

4. Ὁ Ὑγειονομικὸς Ἐπιθεωρητὴς ἐνεργεῖ ἐλέγχους εἰς τοὺς τόπους ἐργασίας καὶ ὑποδεικνύει μέτρα, ἀναφερόμενα εἰς τὴν ὑγιεινὴν αὐτῶν, εἰς τὴν προστασίαν τῆς ὑγείας τῶν ἐργαζομένων, διαπιστώνει τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἀτυχημάτων καὶ γνωμοδοτεῖ ἐπ' αὐτῶν, ἐρευνᾷ τὴν φύσιν καὶ τὰς αἰτίας τῶν ἐπαγγελματικῶν νόσων καὶ ὑποδεικνύει τὰ πρὸς ἀποτροπὴν αὐτῶν ἐνδεικνυόμενα μέτρα, ἐνασκεῖ τὸν ἔλεγχον ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων ἢ τῶν διοικητικῶν μέτρων, τῶν ὁποίων ἀντικείμενον εἶναι ἡ διαφύλαξις τῆς ὑγιείας τῶν εἰς τοὺς τόπους τῆς ἐργασίας μισθωτῶν.

5. Ὁ Ἐπόπτης Ἐργασίας καὶ ὁ Βοηθὸς Ἐπόπτης Ἐργασίας ἐπιβλέπει τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἐργατικῆς Νομοθεσίας, παρακολουθεῖ καὶ ἐλέγχει τὴν πιστὴν τήρησιν καὶ ἐκτέλεσιν τῶν ὑπὸ τῶν τεχνικῶν καὶ ὑγειονομικῶν Ἐπιθεωρητῶν διαταχθεισῶν μέτρων, χορηγεῖ τὰς ἀδείας προσθέτων ὡρῶν ἐργασίας ἢ ἐργασίας κατὰ τὴν Κυριακὴν κατὰ τὰ ἐκάστοτε ὁριζόμενα.

6. Εἰς τοὺς παρὰ ταῖς Ἐπιθεωρήσεσι Ἐργασίας ἐπόπτας ἐργασίας α' τάξεως ἀνήκει ἡ μέριμνα τῶν ἐπιλύσεων τῶν μεταξὺ ἐργοδοτῶν καὶ ἐργαζομένων ἀνυφυομένων συλλογικῶν ἢ ἀτομικῶν διαφορῶν, ἡ ὀργάνωσις συστηματικῆς ἐπεμβάσεως πρὸς συνδιαλλαγὴν τῶν διϊσταμένων μερῶν, ἡ μεθοδικὴ συλλογὴ στοιχείων ἀναφερομένη εἰς τὰς διαφορὰς ταύτας, ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη ἐργασία, ἥτις ἀνατίθεται αὐτοῖς ὑπὸ τῶν Ἐπιθεωρητῶν Ἐργασίας.

Τὰς αὐτὰς ἁρμοδιότητας ἔχουσι καὶ οἱ παρὰ τοῖς Γραφείοις Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας Καβάλας καὶ Βόλου ἐπόπται ἐργασίας α' τάξεως, ἐφ' ὅσον δὲν προίστανται τῶν Γραφείων τούτων.

7. Τὰ ὄργανα τοῦ Σώματος Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας προεδρεύουσιν ἁπασῶν τῶν ἐν τῇ περιφερείᾳ των λειτουργουσῶν Ἐπιτροπῶν καὶ Συμβουλίων ἁρμοδιότητος Ὑπουργείου Ἐργασίας, ἐκτὸς ἂν ἐξ εἰδικῶν διατάξεων ὁρίζωνται ὡς Πρόεδροι εἰδικὰ πρόσωπα.

8. Διὰ διατάγματος, ἐκδιδομένου πρατάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, θέλουσι καθορισθῇ εἰδικώτερον τὰ καθήκοντα καὶ ὁ τρόπος ἐκπληρώσεως τῶν ἔργων τῶν ὀργάνων τοῦ Σώματος Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας.

Ἄρθρον 8

Τὰ ὄργανα τοῦ Σώματος Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας δικαιοῦνται πρὸς ἐνέργειαν ἐπιθεωρήσεως νὰ εἰσέρχωνται εἰς τὰ Καταστήματα καὶ τοὺς τόπους ἐργασίας, τοὺς ὑποκειμένους εἰς τὰς διατάξεις τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας, ὁπωσδήποτε τῆς ἡμέρας καὶ κατὰ τὴν νύκτα, ἐφ' ὅσον κατ' αὐτὴν διεξάγεται ἐργασία, μετ' ἐπίδειξιν τοῦ δελτίου ταυτότητός των, ἐὰν τοῦτο ἠθέλε ζητηθῇ.

Τὸ δελτίον ταυτότητος χορηγεῖται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ προσυπογράφεται ὑπὸ τῶν Ὑπουργῶν Δικαιοσύνης καὶ Ἐσωτερικῶν.

Τὰ ὄργανα τοῦ Σώματος Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας, εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ἤθελον ἀποκαλύψει μυστικὰ παραγωγῆς ἢ ἐν γένει μεθόδους ἐκμεταλλεύσεως τῶν ὁποίων ἔλαβον γνῶσιν κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν τῶν διαφόρων τόπων ἐργασίας πρὸς ἐνάσκησιν τῶν καθηκόντων των, ἢ ἤθελον κατονομάσει ἢ ὑποδείξει πρὸς τοὺς ἐργοδότας ἢ ὑπαλλήλους τοὺς ὑποβαλόντας αὐτοῖς παράπονα ἢ πληροφορίας διὰ τὴν μὴ τήρησιν εἰς τοὺς τόπους ἐργασίας τῶν διατάξεων πρὸς προστασίαν τῶν ἐργαζομένων, ἢ ἤθελον χορηγήσει πληροφορίας ἢ ἀντίγραφα ἐκ τῶν ὑποβαλλομένων αὐτοῖς στοιχείων ἢ κατοστάσεων προσωπικοῦ διώκονται πειθαρχικῶς.

Ἄρθρον 9

1. Αἱ δικαστικαί, διοικητικαί, ἀστυνομικαὶ καὶ κοινοτικαὶ Ἀρχαὶ ὀφείλουσι νὰ παρέχωσι πᾶσαν αἰτουμένην συνδρομὴν εἰς τὰ ὄργανα τοῦ Σώματος Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἀνατεθειμένων αὐτοῖς καθηκόντων

διά των έκάστοτε καταλλήλων μέσων, άτινα δύνανται νά διατεθώσιν άναλόγως τών τοπικών όρων.

2. Εις τά μέρη ένθα δέν εδρεύει Γραφείον Έπιθεωρήσεως Έργασίας την έφαρμογήν τής κειμένης έργατικής Νομοθεσίας επιμελείται ή οίκεία Άστυνομική Άρχή άναπληρούσα καθ' δλας τάς άρμοδιότητας τά όργανα τού Σώματος Έπιθεωρήσεως Έργασίας, άναφέρουσα εις την οίκείαν Έπιθεώρησιν Έργασίας τάς χορηγηθείσας άδειας έργασίας, καθ' ύπέρβασιν τών νομίμων χρονικών όρίων ή κατά τάς Κυριακάς, ώς όρίζεται ύπό τών ειδικών Νόμων, τά έπισυμβάντα άτυχήματα, την έναρξιν τό πρώτον τών έργασιών βιομηχανικών και βιοτεχνικών έργαστηρίων ή την έπέκτασιν αύτών, τών παρά τών ύπ' αύτην όργάνων ύπεβαλλομένων μηνύσεων έπί παραβάσει διατάξεων τών έργατικών Νόμων τών διενεργηθέντων έλέγχων εις τούς τόπους έργασίας, τών θεωρηθεισών καταστάσεων, ώς και πάν στοιχείον σχετικόν μέ την έφαρμογήν τής έργατικής νομοθεσίας, κατά τά είδικώτερον διά Διατάγματος όρισθησόμενα.

8. Εις τά Γραφεία Έπιθεωρήσεως Έργασίας δι' άποφάσεως τού οίκείου Νομάρχου, διά τάς Άθήνας και Πειραιά τού Ύπουργού Έσωτερικών, και τής Βορείου Έλλάδος τού Ύπουργού Βορείου Έλλάδος άποσπώνται άστυνομικοί ύπάλληλοι πρός ένίσχυσιν τών όργάνων τού Σώματος Έπιθεωρήσεως Έργασίας.

4. Διά διατάγματος, έκδιδομένου προτάσει τών Ύπουργών Δικαιοσύνης, Έσωτερικών και Έργασίας, καθορισθήσονται είδικώτερον αί σχέσεις μεταξύ τών όργάνων τού Σώματος Έπιθεωρήσεως Έργασίας και τών δικαστικών, διοικητικών, άστυνομικών και δημοτικών Άρχών, ώς και ό τρόπος ένισχύσεως τών όργάνων τούτων έν τή έκτελέσει τών άνατεθειμένων αύτοίς καθηκόντων.

Άρθρον 10

1. Οί κύριοι, διευθυνταί και έπιτετραμμένοι τών βιομηχανικών, έμπορικών, έπαγγελματικών και βιοτεχνικών έπιχειρήσεων ή οίωνδήποτε έργασιών όποχρεούνται:

α) Νά άναγγέλλωσιν έντός μηνός εις τά οίκεία όργανα τού Σώματος Έπιθεωρήσεως Έργασίας την έναρξιν τό πρώτον τών έργασιών των, πάσαν αδιωδη προσθήκην ή νέαν έγκατάστασιν γενομένην εις την έργασίαν ή έπιχείρησίν των και πάσαν μερικήν ή όλικήν άνασταλήν τών έργασιών των.

β) Νά παρέχωσιν εις τά αύτά όργανα λεπτομερή στοιχεία τών μηχανικών έγκαταστάσεων κατά κατηγορίας και είδικότητας.

γ) Νά άναγγέλλωσιν εις τά αύτά όργανα, έντός 48 ώρών, τά συμβαίνοντα άτυχήματα και, έφ' όσον πρόκειται περί σοβαρού τραυματισμού ή θανάτου, νά τηρώσιν άμετάβλητα πάντα έκεινα τά στοιχεία, άτινα δύνανται νά χρησιμεύσωσιν πρός έξακρίβωσιν τών αίτιων τού άτυχήματος.

δ) Ύποχρεούνται όπως άναρτώσιν εις έμφανές μέρος τού έργοστασίου ή έργαστηρίου ή καταστήματος την θεωρημένην κατάστασιν ώρών έργασίας, ώς και έγκεκριμένον παρά τού άρμοδίου Έπιθεωρητού Έργασίας είδικόν κανονισμόν, έφ' όσον έν τή τελευταία ταύτη περιπτώσει τά άπασχολούν προσωπικόν ύπερβαίνει τούς πέντε μισθωτούς.

ε) Νά ύποβάλλωσιν εις τά αύτά όργανα πίνακας έμφαίνοντας: 1) Τά ύπ' άμοιβή άπασχολούμενα έν τή έπιχειρήσει ή έργασία πρόσωπα και είδικότητα άπασχολήσεως.

2) Τάς έξ αύτής καθόλου άποδοχάς έκάστου, είτε εις χρήμα, είτε εις είδη, είτε εις άμφότερα και

3) Την ήλικίαν και την οίκογενειακήν κατάστασιν αύτών.

2. Τιμωρείται διά προστίμου πεντακοσίων μέχρι πέντε χιλιάδων (500—5.000) μεταλλικών δραχμών, άν δυνάμει άλλων διατάξεων τού ποινικού νόμου δέν συντρέχη περίπτωσις έπιβολής μεγαλυτέρας ποινής, ό παρεμποδίζων την εΐσοδον τών όργάνων τού Σώματος Έπιθεωρήσεως Έργασίας εις τούς τόπους έργασίας, πρός έκτέλεσιν τών έργων, ώς και ό δολίως παρέχων στοιχεία ή πληροφορίας άνακριβείς κατά την ένάσκησιν τών καθηκόντων των ή κατά τ' άνωτέρω.

Άρθρον 11

1. Αί Έπιθεωρήσεις Έργασίας και τά Γραφεία Έπιθεωρήσεως Έργασίας στεγάζονται ύποχρεωτικώς έντός τών κατά τόπους Νομαρχιακών ή Δημαρχιακών Καταστημάτων, διά κοινής άποφάσεως τών Ύπουργών Έσωτερικών και Έργασίας, αί Ύπηρεσίαι δέ παρ' αίς στεγάζονται ύποχρεούνται νά παρέχωσιν ύδρευσιν, φωτισμόν, θέρμανσιν και καθαριότητα.

2. Έν περιπτώσει άδυναμίας στεγάσεως, ώς άνωτέρω, αί Ύπηρεσίαι στεγάζονται εις έπί τούτω μισθούμενα ιδιωτικά οίκήματα, έγγραφομένης κατ' έτος εις τον προϋπολογισμόν έξόδων τού Ύπουργείου Έργασίας ύπό ίδιον κεφάλαιον και άρθρον τής άναγκαίας πιστώσεως διά τά έξοδα ένοικίων, έπιπλώσεως, καθαριότητος, ύδρεύσεως, θερμάνσεως, γραφικής ύλης και φωτισμού αύτών.

3. Τά έξοδα γραφικής ύλης, φωτισμού, ύδρεύσεως, καθαριότητος και θερμάνσεως προσδιορίζονται έκάστοτε διά κοινής άποφάσεως τών Ύπουργών Οίκονομικών και Έργασίας, χορηγούνται δέ κατ' άποκοπήν και άνευ άποδόσεως λογαριασμού εις τούς προϊσταμένους τών ύπηρεσιών τούτων.

4. Τά όργανα τού Σώματος Έπιθεωρήσεως Έργασίας δικαιούνται έλευθέρας κυκλοφορίας εις τά συγκοινωνιακά μέσα της περιφερείας των.

Άρθρον 12

1. Οί ήδη ύπηρετούντες Έπόπται Έργασίας έντάσσονται άναλόγως τού βαθμού των δι' άποφάσεως τού Ύπουργού Έργασίας, μετά γνώμην τού Ύπηρεσιακού Συμβουλίου, δημοσιευομένης διά της Έφημερίδος της Κυβερνήσεως.

Οί τυχόν κριθέντες ύπεράριθμοι έντάσσονται εις την προηγουμένην τάξιν Έπόπτου Έργασίας ή βοηθού Έπόπτου Έργασίας διατηρούντες τόν βαθμόν και τόν μισθόν όν κέκτηνται.

Οί ήδη ύπηρετούντες ώς Έπόπται οίκοδομικών έργασιών έντάσσονται ώς Βοηθοί Έπόπται Έργασίας, μέ τόν όν βαθμόν και μισθόν κέκτηνται.

Τά τυχόν προκύπτοντα κενά έκ της ώς άνω ένάξεως δύνανται νά πληρούνται δι' άποφά-

σεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας διά μεταιάξεως ὑπαλλήλων τῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας ἀντιστοίχου βαθμοῦ ἢ ὑπαλλήλων ἀσφαλιστικῶν ὀργανισμῶν ὑπηρετούντων κατ' ἀπόσπασιν εἰς ὑπηρεσίας Ὑπουργείου Ἐργασίας ὑπὲρ τὴν πεντετείαν, δι' οὓς θέλει ὑπολογισθῆ καὶ ἡ προϋπηρεσία των παρ' ὀργανισμοῖς.

3. Ὡς Τεχνικοὶ Ἐπιθεωρηταὶ ἐντάσσονται οἱ ἤδη ὑπηρετοῦντες τεχνικοὶ Ἐπιθεωρηταὶ Ἐργασίας δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, κατά τ' ἀνωτέρω, διατηρουμένων δύο ἐκ τῶν ἤδη ὑπηρετούντων ὡς ὑπεραρίθμων, εἰς ἰσαρίθμους προσωρινὰς ὀργανικὰς θέσεις, εἰς οὓς δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας δύναται νὰ ἀνατεθῆται ἡ ἐποπτεία, ὁ ἔλεγχος καὶ ὁ συντονισμὸς τῶν Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας.

3. Ἐπόπτης Ἐργασίας κριθεὶς σταύμιος δύναται νὰ μετατίθεται καὶ εἰς Γραφεῖον Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας κατωτέρας τάξεως τῆς τοῦ βαθμοῦ του.

4. Κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος δὲν ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 22 καὶ ἑπόμενα τοῦ ν. 1811/1951.

Ἄρθρον 13

Οἱ ἑκάστοτε προσλαμβανόμενοι Βοηθοὶ Ἐπόπται Ἐργασίας φοιτῶν ὑποχρεωτικῶς ἐπὶ ἓξ μῆνας τουλάχιστον εἰς εἰδικὴν Σχολήν, ἧς ἡ σύστασις, λειτουργία, διδακτέα ὕλη, ὡς καὶ πᾶσα ἀναγκαία λεπτομέρεια διὰ τὴν λειτουργίαν αὐτῆς καθορισθήσεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας δημοσιευομένης διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἄρθρον 14

1. Εἰς τὸ Γραφεῖον Ἐργασίας Λιμένος Θεσσαλονίκης ἀνατίθεται πρόσθετη ἡ παρακολούθησις τῆς ρυθμίσεως τῶν φορτοεκφορτωτικῶν ἐργασιῶν τῶν λιμένων τῆς Βορείου Ἑλλάδος καὶ ἡ εἰσήγησις παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας καὶ τῇ Γενικῇ Διοικήσει Βορείου Ἑλλάδος παντὸς μέτρου συντείνοντος εἰς τὴν κανονικωτέραν καὶ οἰκονομικωτέραν λειτουργίαν τῶν λιμένων τούτων, ὡς καὶ τῶν παρ' αὐτοῖς λειτουργούντων Γραφείων Ἐργασίας Λιμένων.

Ὁ Διευθυντὴς τοῦ ἐν λόγῳ Γραφείου προεδρεύει τῶν Ἐπιτροπῶν Ρυθμίσεως Φορτοεκφορτώσεων Ξηρᾶς Θεσσαλονίκης καὶ μετέχει μετὰ ψήφου εἰς πάσης φύσεως συμβούλια ἢ ἐπιτροπὰς τῆς περιφερείας Θεσσαλονίκης, τὰς ἐντεταλμένας μὲ τὴν ρύθμισιν ἐργατικῶν φορτοεκφορτώσεως, μεταφορᾶς καὶ ἀποθηκεύσεως, ὡς καὶ δικαιωμάτων ἐπιδρώντων ἐπὶ τοῦ κόστους τῶν διακινουμένων ἀγαθῶν.

2. Οἱ διευθυνταὶ Γραφείων Ἐργασίας Λιμένων, κατέχοντες τοῦ αὐτοῦ εἴδους (τίτλου) θέσεις ἀνεξαρτήτως βαθμοῦ, κρίνονται κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ν.δ. 2500/1953, ἐνιαίως.

Ἄρθρον 15

Εἰς τὴν § 1 τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ ν. 2318/1953 «περὶ τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καὶ καταργήσεως διατάξεων ἀφορωσῶν τὴν ἐπεξεργασίαν τῶν φύλλων τοῦ καπνοῦ καὶ συγχωνεύσεως τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Καπνεργατῶν μετὰ τοῦ Ι.Κ.Α., ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως», προστίθενται τὰ ἑξῆς:

«Ὁ κατὰ τ' ἀνωτέρω ἀριθμὸς τῶν 360 ἡμερῶν ἐργασίας κατὰ τὴν τελευταίαν πενταετίαν μειοῦται εἰς 330, ἐφ' ὅσον ὁ ἐκ τῶν ἠσφαλισμένων εἰς τὸ Τ.Α.Κ. τυγχάνει ἀνάπηρος πολέμου, λόγῳ δὲ τῆς ἀναπηρίας του δὲν ἠδυνήθη νὰ πραγματοποιήσῃ πλέον τῶν 330 ἡμερῶν ἐργασίας.

Ἐξαιρετικῶς προκειμένου περὶ ἠσφαλισμένων τῆς περιφερείας Φθιώτιδος, μὴ δυνηθέντων λόγῳ τῆς στρατεύσεως των εἰς τὰ Τ.Ε.Α. καὶ Μ.Ε.Α. καὶ λοιπὰς βοηθητικὰς ὑπηρεσίας τοῦ στρατοῦ ν' ἀναλάβωσιν ἐργασίαν εἰς τὰ πλησιέστερα κέντρα ἐπεξεργασίας καπνοῦ, εἰς τὰ ὁποῖα συνήθως ἀπησχολοῦντο ὡς καπνεργάται, ὁ κατὰ τ' ἀνωτέρω ἀριθμὸς τῶν 360 ἡμερῶν ἐργασίας κατὰ τὴν τελευταίαν πενταετίαν διὰ τὴν θεμελίωσιν δικαιώματος εἰς ἀποζημίωσιν μειοῦται εἰς 75 ἡμέρας ἐργασίας.

Περὶ τῆς συνδρομῆς τῶν ἀνωτέρω λόγων ἀποφαίνεται τῇ αἰτήσει τοῦ ἐνδιαφερομένου ὁ «Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας».

Αἱ κατ' ἐφαρμογὴν τῶν προηγουμένων ἰδαφίων αἰτήσεις χορηγήσεως τῆς ἐφ' ἅπαξ ἀποζημιώσεως δέον νὰ ὑποβληθῶσιν ἐπὶ ποινῇ ἀπαραδέκτου ἐντὸς ἑξήκοντα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος.

Ἄρθρον 16

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, πᾶσα δὲ εἰδικὴ ἢ γενικὴ διάταξις ἀντικειμένη εἰς αὐτὸν καταργεῖται.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Αὐγούστου 1954

—

2945/1954 ΝΟΜΟΘ. ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ κυρώσεως τῆς ὑπ' ὑριθ. 125/2.2.1954 Πράξεως τοῦ «Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου» περὶ διορθυθμίσεως τῆς φορολογίας ἐπὶ τοῦ καταναλισκομένου καπνοῦ» καὶ περὶ ρυθμίσεως ἑτέρων τινῶν καπνικῶν ζητημάτων.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 183 τῆς 17 Αὐγούστου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 35 τοῦ Συντάγματος καὶ τὴν ἀπὸ 15 Ἰουλίου 1954 σύμφωνον γνώμην τῆς κατὰ τὴν § 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 35 εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐκ Βουλευτῶν, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

. . . . . .

Ἄρθρον 4

1. Καπνοβιομηχανίαι συσταθεῖσαι πρὸ τῆς 1.1.1949, τῶν ὁποίων ἡ μέση μηνιαία παραγωγὴ δὲν ὑπερέβη κατὰ τὸ ἔτος 1953 τὰ 25.000 χιλιόγραμμα, ἐπιθυμοῦσαι ὅπως ἐξέλθωσι τοῦ καπνοβιομηχανικοῦ ἐπαγγέλματος, ὑποχρεοῦνται ὅπως δηλώσωσι τοῦτο ἐγγράφως. Ἡ δήλωσις αὕτη, ἵνα ἐπιφέρῃ ὑπὲρ τοῦ καπνοβιομηχάνου καὶ τοῦ ἐργατοτεχνικοῦ καὶ ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ αὐτοῦ τὰ διὰ τοῦ παρόντος πρὸς ἐξυγίανσιν τοῦ καπνοβιομηχανικοῦ κλάδου θεσπιζόμενα, δέον ὅπως ὑποβληθῇ ἐντὸς ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος εἰς τὸν ἐποπτεύοντα τὰς ἐργασίας τῆς καπνοβιομηχανίας ἀριθμὸν Ἔφορον Καπνοῦ.

. . . . . .

3. Εἰς τὸ ἐργατοτεχνικὸν καὶ ὑπαλληλικὸν προσωπικὸν τῶν δυνάμει τοῦ παρόντος νόμου ἐξερχομένων τοῦ ἐπαγγέλματος καπνοβιομηχάνων καταβάλλεται ἡ ὑπὸ τῆς ἰσχυούσης νομο-

θεσίας προβλεπομένη ἀποζημίωσις λόγῳ λύσεως τῆς συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας.

Διά Βασιλικοῦ Διατάγματος ἐκδιδομένου προτάσει τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας δύναται νὰ ὁρισθῇ διὰ τὸ ἐργατοτεχνικὸν προσωπικὸν μείζων τῆς κατὰ τὸ προηγούμενον ἐδάφιον προβλεπομένης ἀποζημιώσεως καὶ μέχρι τοῦ διπλασίου αὐτῆς.

. . . . . .

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Αὐγούστου 1954

2961/1954 ΝΟΜΟΘ. ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ συστάσεως Ὀργανισμοῦ Ἀπασχολήσεως καὶ Ἀσφαλίσεως Ἀνεργίας.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 197 τῆς 25 Αὐγούστου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 35 τοῦ Συντάγματος καὶ τὴν ἀπὸ 27 Ἰουλίου 1954 σύμφωνον γνώμην τῆς κατὰ τὴν § 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρ. 35 Εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐκ Βουλευτῶν, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι

Ὑπηρεσίαι Ὀργανισμοῦ καὶ ἀντικείμενον ἁρμοδιότητος

Ἄρθρον 1

Σύστασις, ἐπωνυμία, χαρακτηρισμός

1. Συνιστᾶται ὁ Ὀργανισμὸς Ἀπασχολήσεως καὶ Ἀσφαλίσεως Ἀνεργίας» ὡς Νομικὸν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου, ἀναφερόμενος ἐφεξῆς ὡς Ὀργανισμὸς καὶ διοικούμενος κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος.

2. Σκοπὸς τῆς Ὑπηρεσίας εἶναι κατὰ κύριον λόγον ἡ ἀνάπτυξις τοῦ βαθμοῦ τῆς ἀπασχολήσεως διὰ κινητοποιήσεως τοῦ διαθεσίμου ἐργατικοῦ δυναμικοῦ, πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν μισθωτῶν καὶ τῶν ἐργοδοτῶν.

Ἄρθρον 2

Ἀντικείμενα ἁρμοδιότητος τοῦ Ὀργανισμοῦ

1. Ὁ Ὀργανισμὸς εἶναι ὄργανον ἐφαρμογῆς τῆς πολιτικῆς ἀπασχολήσεως τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ εἰδικώτερον φορεύς:

α) Διὰ τὴν ἐξεύρεσιν ἐργασίας εἰς τοὺς αἰτουμένους ἀπασχόλησιν.

β) Διὰ τὴν ἐπαγγελματικὴν ἐκπαίδευσιν τῶν ἐργαζομένων.

γ) Διὰ τὸν ἐπαγγελματικὸν προσανατολισμὸν τῶν ἐργαζομένων.

δ) Διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ θεσμοῦ τῆς μαθητείας.

ε) Διὰ τὴν ἀσφάλισιν κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας, καὶ

στ) Διὰ τὴν καταβολὴν τῶν ἐπιδομάτων ἀεργίας τοῦ ν. 2961/1952 «περὶ τροποποιήσεως τῆς περὶ τῶν ἀεργούντων μισθωτῶν νομοθεσίας».

2. Ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας ἐξουσιοδοτεῖται, ὅπως δι' ἀποφάσεως αὐτοῦ ἀναθέτῃ εἰς τὸν Ὀργανισμὸν τοῦτον καὶ ἄλλα ἀντικείμενα ρυθμίσεως τῆς ἀγορᾶς ἐργασίας.

Ἄρθρον 3

Διοίκησις τοῦ Ὀργανισμοῦ

1. Ὁ Ὀργανισμὸς διοικεῖται ὑπὸ ἐννεαμελοῦς Διοικητικοῦ Συμβουλίου (Δ.Σ.) ἀποτελουμένου:

α) Ἐκ τριῶν ἀνωτέρων δημοσίων ὑπαλλήλων.

β) Ἐκ δύο ἀντιπροσώπων τῶν μισθωτῶν.

γ) Ἐκ δύο ἀντιπροσώπων τῶν ἐργοδοτῶν καὶ

δ) Ἐκ δύο ἐπιστημόνων.

2. Τὰ μέλη τοῦ Συμβουλίου μετ' ἰσαρίθμων ἀναπληρωτῶν διορίζονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἐπὶ τετραετεῖ θητείᾳ. Τὰ ὑπὸ στοιχεῖα β' καὶ γ' μέλη ὁρίζονται μετὰ γνώμην τῶν οἰκείων ὀργανώσεων.

3. Ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας ὁρίζει δι' ἀποφάσεώς του τὸν Πρόεδρον καὶ τὸν Ἀντιπρόεδρον.

4. Συνιστᾶται θέσις Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου, ὡς καὶ Τεχνικοῦ Ἀσφαλιστικοῦ Συμβούλου, οἵτινες μετέχουσιν ἄνευ ψήφου τῶν συνεδριάσεων τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ταμείου. Ἡ ἀριθμοδότησις καὶ πᾶν ἄλλο ἀφορῶν τὴν θέσιν τούτων καθορισθήσονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

5. Χρέη Εἰσηγητοῦ παρὰ τῷ Δ.Σ. ἐκτελεῖ ὁ Διευθυντὴς τοῦ Ὀργανισμοῦ ἢ ὁ ἀναπληρωτὴς αὐτοῦ, γραμματεὺς δὲ ὑπάλληλος τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας ἢ τοῦ Ὀργανισμοῦ ὁριζόμενος δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

6. Ὁ Πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου ἐκπροσωπεῖ τὸν Ὀργανισμὸν ἐξωδίκως καὶ δικαστικῶς. Τὸ Δ.Σ. διοικεῖ τὸν Ὀργανισμὸν καὶ διαχειρίζεται τὴν περιουσίαν αὐτοῦ, κατὰ τὰ εἰδικώτερον ὑπὸ τοῦ Κανονισμοῦ λειτουργίας τοῦ Δ.Σ. ὁριζόμενα.

7. Ἡ οἰκονομικὴ καὶ ταμειακὴ ὑπηρεσία τελεῖ ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῆς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας ἐλέγχου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας.

8. Ὁ μισθὸς τοῦ Προέδρου τοῦ Δ.Σ. ὁρίζεται ὁ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ Ὑπουργείου, τὰ δὲ ἔξοδα παραστάσεως τούτου, μὴ δυνάμενα νὰ εἶναι ἀνώτερα τοῦ μισθοῦ, ὡς καὶ ἡ ἀποζημίωσις τῶν μελῶν τοῦ Δ.Σ. καὶ τῶν λοιπῶν συλλογικῶν ὀργάνων καθορισθήσονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ., ἐγκρινομένης δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας. Ἐὰν ὁ Πρόεδρος εἶναι δικηγόρος ἀναστέλλεται ἡ ἄσκησις τοῦ δικηγορικοῦ λειτουργήματος.

Ἄρθρον 4

Ὑπηρεσίαι τοῦ Ὀργανισμοῦ

1. Ἡ σύνθεσις καὶ ἡ ἁρμοδιότης τῶν καθ' ἕκαστον ὑπηρεσιῶν, ὡς καὶ ἡ ὑπηρεσιακὴ κατάστασις τοῦ προσωπικοῦ ὁρισθήσονται διὰ Κανονισμοῦ.

2. Αἱ ὑπηρεσίαι διεξάγονται δι' ὑπαλλήλων προσληφθησομένων κατόπιν διαγωνισμοῦ ἢ δι' ἀποσπάσεως ἢ μετατάξεως ἐξ ἄλλων Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως καὶ διὰ δημοσίων ὑπαλλήλων.

3. Οἱ Κανονισμοὶ λειτουργίας τοῦ Ὀργανισμοῦ θεσπίζονται διὰ β.δ. ἐκδιδομένων προτάσει τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας.

Ἄρθρον 5

Ὄργανα ἀπασχολήσεως

Ὄργανα τῆς ἀπασχολήσεως εἶναι τὰ Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας.

Ἄρθρον 6

Ἱδρυσις Ὑπηρεσιῶν ἀπασχολήσεως

1. Ἡ ἵδρυσις καὶ ἡ ὀργάνωσις: α) Τῶν

Γραφείων Εύρέσεως Έργασίας, β) τῶν Κέντρων Ψυχοτεχνικῶν Ἐρευνῶν καὶ τοῦ Εἰδικοῦ Τμήματος διὰ τὴν κατάρτισιν ἐπαγγελματικῶν συμβούλων, προοριζομένων διὰ τὴν ἐπαγγελματικὴν κατεύθυνσιν τῶν νέων καὶ τῶν ἐργαζομένων καὶ γ) τῶν Κέντρων Ἐπαγγελματικῆς Μορφώσεως τῶν Ἐργαζομένων, περὶ ὧν τὰ ἄρθρα 2, 4 καὶ 6 τοῦ ν.δ. 2656, ἐνεργοῦνται διὰ β. διαταγμάτων πρατάσει τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας. Ἡ περιοδικὴ μετάκλησις ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ μέχρι 8 εἰδικῶν διὰ τὴν ὀργάνωσιν τοῦ ἐπαγγελματικοῦ προσανατολισμοῦ καὶ ἡ μετεκπαίδευσις εἰς τὸ θέμα τοῦτο, ἐν τῷ ἐξωτερικῷ, ὑπαλλήλων τοῦ Ὀργανισμοῦ καὶ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, περὶ ὧν ἡ § 3 τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ ν.δ. 2656/1953, ἐνεργεῖται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐνεργεῖται ἡ πρόσληψις τοῦ εἰδικοῦ προσωπικοῦ τῶν ὑπὸ στοιχεῖα β' καὶ γ' Ὑπηρεσιῶν κατὰ παρέκκλισιν τῆς διαδικασίας τῆς § 2 τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ παρόντος.

Εἰς τὰ Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας συνιστῶνται ἐπὶ βαθμῷ τετάρτῳ ἢ πέμπτῳ θέσεις ἐπαγγελματικῶν συμβούλων. Διὰ τὴν πλήρωσιν τῶν θέσεων τούτων προτιμῶνται οἱ πτυχιοῦχοι τῆς Σχολῆς Ἐπαγγελματικοῦ Προσανατολισμοῦ, περὶ ἧς ἡ ὑπ' ἀριθ. 30415/8/1954 ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

2. Αἱ πάσης φύσεως δαπάναι ἐγκαταστάσεως (μισθώσεις ἀκινήτων, ὀργάνωσις ὑπηρεσίας, ἐφοδιασμὸς διὰ τῶν ἀπαιτουμένων ὀργάνων, ἐπίπλων καὶ σκευῶν κλπ. τῶν Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας καὶ τῶν παρ' αὐτοῖς ἱδρυομένων Κέντρων Ψυχοτεχνικῶν Ἐρευνῶν καὶ Κέντρων Ἐπαγγελματικῆς Μορφώσεως Ἐργαζομένων, ἀποφασίζονται καὶ ἐκτελοῦνται ὑπὸ τοῦ Ὀργανισμοῦ κατὰ τὰ εἰδικώτερον διὰ κανονισμῶν καθορισθησόμενα.

Ἄρθρον 7

Ἀπογραφὴ καὶ μετακίνησις ἀνέργων

1. Ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας ἐξουσιοδοτεῖται ἐπὶ τῷ τέλει ἐξακριβώσεως τοῦ βαθμοῦ τῆς ἀπασχολήσεως καὶ τῆς ἀνεργίας, ὅπως ἀποφασίζῃ ἑκάστοτε περὶ τῆς διενεργείας σχετικῆς ἀπογραφῆς, ρυθμίζων δι' ἀποφάσεώς του τὰς λεπτομερείας ταύτης.

2. Πρὸς καταπολέμησιν τῆς ἀνεργίας καὶ ἐν τῷ πλαισίῳ τῆς πολιτικῆς τῆς παραγωγικῆς ἀπασχολήσεως ἐξουσιοδοτεῖται ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας, ὅπως ἀποφασίζῃ ἑκάστοτε περὶ μετακινήσεως τῶν ἀνέργων, δαπάναις τοῦ Ὀργανισμοῦ, εἰς τοὺς τόπους τῆς ἐργασίας καὶ συμφώνως τῇ § 7 τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ παρόντος.

Ἄρθρον 8

Πρόσληψις μαθητῶν τεχνιτῶν

1. Ἡ πρόσληψις μαθητῶν τεχνιτῶν ἐπὶ περιπτώσεων ἐφαρμογῆς προγράμματος μαθητείας κατὰ τὸ β.δ. τῆς 6.6.1952 περὶ ἐκπαιδεύσεως μαθητῶν τεχνιτῶν ἐνεργεῖται διὰ τῶν Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας ἐκ τοῦ καταρτιζομένου κατ' ἔτος συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τούτου πίνακος ἐπιλογῆς τῶν ἐνδιαφερομένων ὑποψηφίων. Ἡ Ὑπηρεσία τῶν Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας τοποθετεῖ παρὰ τῷ ἐργοδότῃ τοὺς ὑπ' αὐτοῦ ἐκ τοῦ ὡς ἄνω πίνακος ὑποδεικνυομένους.

2. Ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ προγράμματος θεωρητικῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν μαθητῶν τεχνιτῶν δύναται ν' ἀνατίθεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ μετὰ γνώμην τοῦ Συμβουλίου Τεχνικῆς Ἐκπαιδεύσεως Μαθητευομένων εἰς τὰ ἐν ἄρθρῳ 6 §§ 1 καὶ 5 ὁριζόμενα Κέντρα, δαπάναις τοῦ Ὀργανισμοῦ.

3. Ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας δύναται εἰς περιπτώσεις ἐφαρμογῆς συστήματος τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως μαθητευομένων κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 6.6.1952 β.δ. περὶ ἐκπαιδεύσεως μαθητῶν τεχνιτῶν εἰς ἐκμεταλλεύσεις ἢ Ὀργανισμοὺς οἱασδήποτε μορφῆς, ἀπασχολοῦντας πλείονας τῶν 500 ἐργατοτεχνιτῶν, νὰ συνιστᾷ Ἐπιτροπὰς Μαθητείας πρὸς συντονισμὸν τοῦ ἐν ἑκάστῳ τούτων προγράμματος ἐκπαιδεύσεως πρὸς τὸ γενικώτερον πρόγραμμα τεχνικῆς εἰδικεύσεως τῶν ἐργαζομένων. Ἡ ἀσφαλιστικὴ εἰσφορὰ τῶν μαθητῶν τεχνιτῶν σιδηροδρόμων διεπομένων ὑπὸ τοῦ β.δ. τῆς 6.6.1952 «περὶ ἐκπαιδεύσεως μαθητῶν τεχνιτῶν» ὁρίζεται εἰς τὸ ἓν δέκατον τῆς ὑπὸ τῶν οἰκείων καταστατικῶν διατάξεων προβλεπομένης, βαρύνει δὲ ἐξ ὁλοκλήρου τὸν ἐργοδότην.

Ἄρθρον 9

Τεχνικὴ μετεκπαίδευσις ἐργαζομένων

1. Ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας ἐξουσιοδοτεῖται ὅπως μετὰ γνώμην τοῦ Συμβουλίου Τεχνικῆς Ἐκπαιδεύσεως Μαθητευομένων διὰ κλάδους οἰκονομικῆς δραστηριότητος μεγάλης κοινωνικῆς σημασίας προσδιορίζῃ διαδικασίαν χορηγήσεως πιστοποιητικοῦ ἐπαγγελματικῆς ἱκανότητος εἰς ἐργαζομένους ὑποβαλλομένους εἰς δοκιμασίαν ἐνώπιον Ἐπιτροπῆς δεόντως κατὰ τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν συγκροτουμένης ἑκάστοτε δι' ἀποφάσεως του ἢ καθορίζῃ περιόδους ὑποχρεωτικῆς καὶ ἀδαπάνου τεχνικῆς ἢ ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν ἐκ τούτων μὴ εἰδικευμένων μισθωτῶν εἰς τὰ ἐν ἄρθρῳ 6 §§ 1 καὶ 5 τοῦ ν.δ 2656/1953 προβλεπόμενα Κέντρα Ἐπαγγελματικῆς Μορφώσεως Ἐργαζομένων.

2. Εἰς τὸ Συμβούλιον Τεχνικῆς Ἐκπαιδεύσεως Μαθητευομένων τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1654/1951 νόμου συμμετέχει ἐκπρόσωπος τοῦ Γενικοῦ Ἐπιτελείου Ἐθνικῆς Ἀμύνης, ὑποδεικνυόμενος ἁρμοδίως, καὶ ἐκπρόσωπος τοῦ Ὑπουργείου Βιομηχανίας ἢ τοῦ Τεχνικοῦ Ἐπιμελητηρίου.

Ἄρθρον 10

Συμβούλιον Ἀπασχολήσεως καὶ Ἀνεργίας

1. Αἱ δαπάναι λειτουργίας τοῦ Συμβουλίου Ἀπασχολήσεως καὶ Ἀνεργίας τοῦ ἄρθρ. 8 τοῦ ν.δ. 2656/1953, τοῦ Συμβουλίου Τεχνικῆς Ἐκπαιδεύσεως Μαθητευομένων, τοῦ Συμβουλίου Ἐπαγγελματικοῦ Προσανατολισμοῦ θεσπισθέντος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 30172/18.2.1954 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ὡς καὶ τοῦ Δ.Σ. τῆς Σχολῆς Ἐπαγγελματικοῦ Προσανατολισμοῦ, περὶ ἧς ἡ ὑπ' ἀριθ. 30415/8/1954 ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, τῶν Τοπικῶν Ἐπιτροπῶν Μαθητείας τοῦ διαγωνισμοῦ διὰ τὴν ἐπιλογὴν τῶν ὑποψηφίων μαθητῶν τεχνιτῶν, τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1654/1952 νόμου, ὡς καὶ αἱ δαπάναι διὰ τὴν δημοσίευσιν μελετῶν σχετικῶν μὲ τὸν ἐπαγγελματικὸν προσανατολισμόν, τὰ Κέντρα Ἐπαγγελματικῆς Μορφώσεως τῶν Ἐργαζομένων καὶ τὸ Πρόγραμμα Μαθητείας, ἐ-

νεργοῦνται εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 'Οργανισμοῦ δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. τοῦ 'Οργανισμοῦ ἐγκρινομένης ὑπὸ τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εργασίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΙ

'Αρθρον 11

'Ασφάλισις ἀνεργίας

Πρόσωπα ὑπαγόμενα εἰς τὴν ἀσφάλισιν ἀνεργίας.

1. Εἰς τὴν ἀσφάλισιν κατὰ τῆς ἀνεργίας ὑπάγονται τὰ ἐπ' ἀμοιβῇ κατὰ κύριον λόγον ἐξηρτημένην ἐργασίαν παρέχοντα πρόσωπα δυνάμει σχέσεως ἐργασίας ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου καὶ ἠσφαλισμένα κατὰ τῆς ἀσθενείας παρ' 'Οργανισμῷ Κοινωνικῆς 'Ασφαλίσεως.

2. 'Η ἀσφάλισις ἀνεργίας ἰσχύει ὅπου ἔχει ἐπεκταθῇ.

3. 'Ο 'Υπουργὸς 'Εργασίας ἐξουσιοδοτεῖται, ὅπως δι' ἀποφάσεων αὐτοῦ μετὰ γνώμην τοῦ Δ.Σ. τοῦ 'Οργανισμοῦ, ὑποβαλλομένην ἐντὸς 15θημέρου ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τοῦ σχετικοῦ ἐρωτήματος, ὁρίζῃ τὴν τοπικὴν περιφέρειαν τῆς ἀσφαλίσεως ἀνεργίας, εἴτε περιορίζων χωρικῶς τὴν ἤδη ἐν λειτουργίᾳ τελοῦσαν, εἴτε ἐπεκτείνων ταύτην. 'Η τοιαύτη ἐπέκτασις ἢ ὁ περιορισμὸς δύναται νὰ γίνῃ διὰ τὸ σύνολον τῶν ἀπασχολουμένων προσώπων ἢ κατ' ἐπαγγελματικὰς κατηγορίας.

'Αρθρον 12

Πρόσωπα ἐξαιρούμενα

1. 'Εξαιροῦνται τῆς ἀσφαλίσεως ἀνεργίας τὰ κάτωθι πρόσωπα:

α) 'Ανήλικοι μέχρις ἡλικίας 20 ἐτῶν καὶ οἱ μαθηταὶ τεχνίται τοῦ β.δ. τῆς 6.6.1952 «περὶ ἐκπαιδεύσεως μαθητῶν τεχνιτῶν».

β) Οἱ σύζυγοι, οἱ γονεῖς ἢ τὰ τέκνα ἀπασχολούμενα εἰς ἐκμεταλλεύσεις ἀσκουμένας ὑπὸ συζύγου, πατρὸς ἢ τέκνου.

γ) Οἱ συνταξιοῦχοι τοῦ Δημοσίου ἢ τῶν πάσης φύσεως 'Οργανισμῶν δημοσίου δικαίου.

δ) Οἱ συμπληρώσαντες τὸ 65ον ἔτος τῆς ἡλικίας των.

ε) Οἱ τακτικοὶ ὑπάλληλοι καὶ ὑπηρέται τοῦ Δημοσίου ἢ τῶν 'Οργανισμῶν δημοσίου δικαίου.

στ) Οἱ ἀλλοδαποί, ὧν ἡ ἀπασχόλησις δυνάμει ἐγγράφου συμφωνίας καταρτισθείσης παρὰ τῇ 'Υπηρεσίᾳ 'Αλλοδαπῶν τοῦ 'Υπουργείου 'Εργασίας εἶναι μακροτέρα τοῦ ἔτους εἴτε δυνάμει τῆς ἀρχικῆς συμβάσεως, εἴτε καὶ' ἀνανέωσιν ταύτης καὶ ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς ἀμοιβαιότητος.

ζ) Οἱ ἱερωμένοι.

η) Οἱ εἰς ἀλλοδαποὺς ἀπολαύοντες δικαιώματος ἑτεροδικίας ἀπασχολούμενοι ἡμεδαποί.

θ) Τὰ πρόσωπα τὰ παρέχοντα ἐξηρτημένην ἐργασίαν οὐχὶ πρὸς σταθερὸν ἐργοδότην (ὡς φορτοεκφορτωταί, ἐργάται ἐκδορᾶς καὶ σφαγῆς, νεκροπομποὶ κλπ.), ὧν ἡ εἰς τὸν οἰκεῖον φορέα διὰ τὸν κλάδον ἀσθενείας ἀσφάλισις δυνάμει εἰδικοῦ Κανονισμοῦ συντελεῖται μέσῳ τῶν ἐπαγγελματικῶν αὐτῶν Σωματείων ἢ Συνεταιρισμῶν.

ι) Οἱ οἰκόσιτοι μισθωτοί.

ια) Οἱ μισθωτοὶ τῶν γεωργικῶν ἐκμεταλλεύσεων (ἐργάται γῆς, δασικῶν ἐργασιῶν, κτηνοτροφίας).

ιβ) Οἱ ἠσφαλισμένοι εἰς ἄλλον ἀσφαλιστικὸν φορέα διὰ τὸν κίνδυνον τῆς ἀνεργίας, καὶ

ιγ) Οἱ λοβόντες μηνιαίας ἀποδοχὰς ἄνω τῶν 5.000 νέων δραχμῶν.

Διὰ τὰς κατηγορίας β', γ', δ', ε', ζ', θ', ι' καὶ ια' δὲν καταβάλλονται εἰσφοραί. Οἱ ἄλλοι ὑπάγονται εἰς τὴν ἀσφάλισιν, ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν καταβολὴν εἰσφορᾶς καὶ δικαιοῦνται ἐπιδοτήσεως κατὰ τὰ εἰδικώτερον διὰ κανονισμοῦ τοῦ 'Οργανισμοῦ, ἐγκρινομένου ὑπὸ τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εργασίας, ὁριζόμενα.

2. Οἱ ἐποχιακῶς ἐργαζόμενοι διέπονται ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 56 τοῦ ν. 2698/1953 καὶ τοῦ σχετικοῦ Κανονισμοῦ περὶ ἐπιδοτήσεως τῶν ἐποχιακῶς ἐργαζομένων, ἡ δὲ ἀσφάλισις τούτων ἀσκεῖται ὑπὸ τοῦ 'Οργανισμοῦ.

'Αρθρον 13

'Αναγγελία τῆς καταγγελίας τῆς σχέσεως ἐργασίας

1. 'Ο ἐργοδότης ὑποχρεοῦται, ὅπως ὑποβάλλῃ ἐγγράφως εἰς τριπλοῦν ἀναγγελίαν μετὰ τῶν στοιχείων ταυτότητος τῆς καταγγελλομένης σχέσεως ἐργασίας, ἐν οἷς ἡ διάρκεια τῆς σχέσεως ἐργασίας, τὸ εἶδος τῆς ἀπασχολήσεως, τὸ ὕψος τοῦ μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου καὶ ὁ τρόπος λύσεως τῆς σχέσεως ἐργασίας, εἰς τὸ ἁρμόδιον Γραφεῖον Εὑρέσεως 'Εργασίας, ὅπου ἡ ἀπασχόλησις, ἐντὸς προθεσμίας 30 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς λύσεως τῆς σχέσεως ἐργασίας. 'Η προθεσμία αὕτη ἀρχεται ἐπὶ μὲν τακτικῆς καταγγελίας ἀπὸ τῆς λήξεως τοῦ χρόνου προμηνύσεως, ἐπὶ δὲ καταγγελίας ἄνευ προμηνύσεως ἀπὸ τοῦ χρόνου ταύτης.

2. 'Ο ἐργοδότης ὑποχρεοῦται ἐπίσης ν' ἀναγγείλῃ ἐντὸς τῆς κατὰ τὴν § 1 ὁριζομένης προθεσμίας τὴν λῆξιν τῆς σχέσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου.

3. Οἱ ἐποχιακῶς ἀπασχολούμενοι καπνεργάται, περὶ ὧν τὸ ἄρθρον 36 τοῦ ν.δ. 2698/1953 «περὶ διοικήσεως τοῦ 'Ιδρύματος Κοινωνικῶν 'Ασφαλίσεων», διέπονται ὑπὸ τοῦ ν. 2348/1953 «περὶ τροποποιήσεως, συμπληρώσεως καὶ καταργήσεως διατάξεων ἀφορωσῶν τὴν ἐπεξεργασίαν τῶν φύλλων τοῦ καπνοῦ καὶ συγχωνεύσεως τοῦ Τ.Α.Κ. μετὰ τοῦ Ι.Κ.Α.».

4. 'Αγωγὴ περὶ ἀκυρώσεως γενομένης καταγγελίας σχέσεως ἐργασίας εἶναι ἀπαράδεκτος μετὰ τρίμηνον ἀπὸ τῆς καταγγελίας τῆς σχέσεως ἐργασίας.

5. 'Η ἀποζημίωσις τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ νόμου 2112 καὶ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ β.δ. τῆς 16/18 'Ιουλίου 1920 προσώπων ἀμειβομένων μόνον ἐπὶ ποσοστοῖς ὑπολογίζεται βάσει τῆς μισθολογικῆς κλάσεως εἰς ἣν κατατάσσεται ὁ μισθωτὸς βάσει τοῦ ἄρθρου 25 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951.

6. 'Ο ἐργοδότης ἐν περιπτώσει περιορισμοῦ τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος τῆς ἐκμεταλλεύσεώς του δύναται ἀντὶ καταγγελίας τῆς σχέσεως ἐργασίας νὰ θέτῃ εἰς διαθεσιμότητα, ἐγγράφως ἀποδεικνυομένην, τὸ προσωπικόν του μέχρι τεσσάρων (4) μηνῶν καθ' ἡμερολογιακὸν ἔτος. 'Ο ἐν διαθεσιμότητι τελῶν μισθωτὸς λαμβάνει τὸ ἥμισυ τῶν μέχρι ταύτης βασικῶν ἀποδοχῶν του.

7. 'Ο ἐργοδότης καὶ ὁ μισθωτὸς δύνανται εἴτε κατὰ τὴν σύστασιν τῆς σχέσεως ἐργασίας, εἴτε διαρκούσης ταύτης, νὰ συμφωνήσουν ἐγγράφως πάσης μορφῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίαν, καθορίζοντες καὶ τὴν ἀνάλογον μισθοδοσίαν

βάσει τῶν ἑκάστοτε ἰσχυόντων ἡμερομισθίων ἢ μισθῶν. Ἐπίσης ὁ ἐργοδότης δύναται νὰ ἐπιβάλῃ ἐν περιπτώσει περιορισμοῦ τῆς δραστηριότητός του μετὰ προηγουμένην ἀπόφασιν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ν.δ. 2511/1953 σύστημα ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας.

Ἄρθρον 14

Παροχαὶ ἀνεργίας

Αἱ παροχαὶ τῆς ἀσφαλίσεως ἀνεργίας διακρίνονται:

α) Ἐπίδομα ἀνεργίας.

β) Ἀσφάλισις ἀσθενείας.

γ) Εἰσφορὰ διὰ παραγωγικὴν πρόνοιαν ἀνέργων.

Ἄρθρον 15

Προϋποθέσεις παροχῶν ἀνεργίας

1. Ὁ ἠσφαλισμένος ἔχει τὴν ἀξίωσιν δι' ἐπιδότησιν:

α) Ἐὰν εἶναι ἱκανὸς καὶ προσφέρηται πρὸς ἐργασίαν καὶ παρὰ τὴν θέλησίν του δὲν ἐξευρίσκει ἐργασίαν, καὶ

β) Ἐὰν πληροῦνται αἱ προϋποθέσεις ἐπιδοτήσεως.

2. Ἱκανὸς πρὸς ἐργασίαν θεωρεῖται ὁ ἠσφαλισμένος, ὅστις ἐργαζόμενος ἀναλόγως πρὸς τὰς δυνάμεις, τὰς ἱκανότητας καὶ τὴν ἐπαγγελματικήν του μόρφωσιν δύναται νὰ ἀποκερδαίνῃ τοὐλάχιστον τὸ τρίτον ἐκείνων, ὅπερ πρόσωπον σωματικῶς καὶ πνευματικῶς ὑγιὲς τῆς αὐτῆς ἐπαγγελματικῆς μορφώσεως εὑρίσκεται ν' ἀποκερδαίνῃ ἐν τῇ αὐτῇ περιφερείᾳ.

3. Ἐὰν γεννᾶται ἀμφιβολία περὶ τῆς πρὸς ἐργασίαν ἱκανότητος ὁ ἄνεργος ὑποχρεοῦται καθ' ὑπόδειξιν τοῦ Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας νὰ ὑποβληθῇ εἰς ἰατρικὴν ἐξέτασιν ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων ὑπηρεσιῶν τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, τῆς σχετικῆς ἰατρικῆς γνωματεύσεως ἐχούσης ὑποχρεωτικὴν ἰσχὺν διὰ τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας. Ἐπὶ σχετικῆς ἀρνήσεως τούτου ἡ ἐπιδότησις διακόπτεται δι' ὃν χρόνον διαρκεῖ ἡ ἄρνησις.

4. Ὁ ἄνεργος θεωρεῖται ὅτι προσφέρεται πρὸς ἐργασίαν, ἐὰν ἀποδέχηται ἀπασχόλησιν προσφερομένην αὐτῷ ἁρμοδίως ἢ ὑποβάλληται εἰς ἐπαγγελματικὴν ἀναπροσαρμογὴν ἢ ἄλλως δράττεται πάσης προσφερομένης δυνατότητος δι' ἀπασχόλησιν.

5. Ἡ ἀπασχόλησις δύναται ν' ἀπαιτηθῇ παρὰ τοῦ ἀνέργου, ἐὰν αἱ σωματικαὶ καὶ πνευματικαὶ αὐτοῦ ἱκανότητες εἶναι ἀνάλογοι πρὸς ταύτην, ἐὰν ἡ ὑγεία καὶ τὸ ἦθος του δὲν διατρέχωσι κίνδυνον, ἐὰν ἡ ἀντιμισθία εἶναι εὔλογος καὶ ἐὰν ἡ ἀπασχόλησις δὲν δυσχεραίνῃ τὴν μελλοντικὴν αὐτοῦ ἐξέλιξιν. Ἡ τελευταία περίπτωσις δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν, ἐὰν ὁ ἄνεργος ἐπιδοτήθη συνεχῶς ἐπὶ ὀκτὼ ἑβδομάδας καὶ δὲν ὑφίσταται πρόβλεψις διὰ τὸ προσεχὲς μέλλον ν' ἀπασχοληθῇ εἰς τὸ ἐπάγγελμά του.

6. Ἄνεργος, μὴ ἀποδεχόμενος προσφερομένην κατάλληλον ἀπασχόλησιν, ἀπόλλυσι τὴν ἀξίωσιν πρὸς ἐπιδότησιν. Ἐπίσης ἄνεργος ἀποστέργων ἐπαγγελματικὴν ἀναπροσαρμογὴν στερεῖται τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας ἐπὶ 15 ἡμέρας.

7. Ἀπασχόλησις ἐκτὸς τῆς μονίμου κατοικίας τοῦ ἀνέργου δύναται ν' ἀξιωθῇ, ἐὰν ἐνισθέν δὲν διακινδυνεύῃ ἡ προστασία τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας του καὶ ἐὰν εἰς τὸν τόπον τῆς ἀπασχολήσεως ἐπὶ ἀδυναμίας αὐθημερὸν ἐπιστροφῆς ὑφίστανται ἀνάλογοι δυνατότητες ἐγκαταστάσεως.

8. Ἄνεργος, τοῦ ὁποίου ἡ σχέσις ἐργασίας τερματίζεται δι' ἐκουσίας ἀποχωρήσεως, στερεῖται τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπιδοτήσεως.

9. Ἄνεργος, οὗτινος καταγγέλλεται ἡ σχέσις ἐργασίας κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ ν. 2112 ἢ τῆς § 2 τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ β.δ. 16 Νοεμβρίου 1920[*]) στερεῖται τοῦ ἐπιδόματος, πλὴν ἐὰν ἀπαλλαγῇ τῆς κατηγορίας διὰ βουλεύματος ἢ δικαστικῆς ἀποφάσεως. Ἡ ἐπιδότησις καταβάλλεται μετὰ προηγουμένην σχετικὴν δήλωσιν τοῦ ἀνέργου, ὑποβαλλομένην ἐντὸς 14 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῶν ὡς ἄνω πράξεων.

Ἄρθρον 16

Ἄνεργος

1. Ἄνεργος θεωρεῖται ἐκεῖνος, ὅστις μετὰ τὴν λῆξιν τῆς σχέσεως ἐργασίας δὲν εὗρε νέαν ἀπασχόλησιν, ἐξηρτημένην ἢ μή.

2. Ἄνεργος δὲν θεωρεῖται ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς § 1:

α) Ὁ ὑπηρετῶν εἰς τὰς ἐνόπλους δυνάμεις τῆς Χώρας.

β) Ὁ ἄνευ σχέσεως ἐργασίας ἐν ἐκμεταλλεύσει συζύγου, γονέων ἢ τέκνων ἀπασχολούμενος.

γ) Ὁ ἐκτίων ποινὴν στερητικὴν τῆς ἐλευθερίας ἢ δυνάμει ἄλλης διοικητικῆς διαταγῆς κρατούμενος, καὶ

δ) Ὁ ἐκπαιδευόμενος ἐπαγγελματικῶς ὡς μαθητευόμενος εἰς ἐπαγγελματικὴν σχολὴν ἢ ὁ πρακτικῶς ἐξασκούμενος ἄνευ σχέσεως ἐργασίας.

3. Ἐὰν ἡ ἀνεργία εἶναι ἄμεσος συνέπεια διακοπῆς τῆς λειτουργίας τῆς ἐκμεταλλεύσεως ἐξ αἰτίας ἀπεργίας, δὲν ὑφίσταται ἀξίωσις πρὸς ἐπιδότησιν διαρκούσης τῆς διακοπῆς τῆς λειτουργίας τῆς ἐκμεταλλεύσεως. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει ἐπὶ ἀνταπεργίας τοῦ ἐργοδότου, ἐφ' ὅσον αὕτη ἀσκεῖται ὡς ἄμυνα ἐναντίον μερικῆς ἀπεργίας, παθητικῆς ἀντιστάσεως ἢ μέτρων ἐργατικῶν ἀγώνων, τὰ ὁποῖα ματαιώνουσι τὴν συνέχειαν τῶν ἐργασιῶν ἐν τῇ ἐκμεταλλεύσει.

Ἄρθρον 17

Προϋποθέσεις ἐπιδοτήσεως

1. Ἡ προϋπόθεσις τῆς ἐπιδοτήσεως θεωρεῖται ὡς ὑφισταμένη, ἐὰν ἄνεργος πρὸ τῆς λύσεως τῆς σχέσεως ἐργασίας ἠσχολήθη εἰς ἀπασχόλησιν ὑπαγομένην εἰς τὴν ἀσφάλισιν ἀνεργίας ἐπὶ ἑκατὸν ὀγδοήκοντα ἡμέρας ἐντὸς τῶν τελευταίων δεκατεσσάρων μηνῶν, μὴ ὑπολογιζομένων τῶν ἡμερῶν ἐργασίας τῶν δύο τελευταίων μηνῶν.

2. Εἰς ἐποχὴν ὀξείας κρίσεως δύναται ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας διὰ β.δ. νὰ ὁρίσῃ διὰ τοὺς μισθωτοὺς ὡρισμένων κλάδων δραστηριότητος, ὅπου ἡ κατάστασις τῆς ἀπασχολήσεως εἶναι λίαν δυσχερής, ὅτι ἡ προϋπόθεσις ὑφίσταται, ἐὰν ὁ ἄνεργος ἀπησχολήθη πρὸ τῆς λύσεως τῆς σχέσεως ἐργασίας διακοσίας εἴκοσιν ἡμέρας ἐντὸς τῶν τελευταίων 20 μηνῶν.

3. Ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας ἐξουσιοδοτεῖται, ὅπως μετὰ προηγουμένην ἠιολογημένην ἀπόφασιν τοῦ Δ.Σ. εἰς ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις διαθέσῃ ἐκ τοῦ κεφαλαίου τοῦ Ὀργανισμοῦ βοηθήματα ἀνεργίας εἰς μὴ δικαιουμένους ἐπιδοτή-

---

Σημ. ΕΕΔ: Προφανῶς ἐννοεῖ τὸ β.δ. 16 Ἰουλίου 1920.

σεως άνέργους μέχρι 15 έπιδομάτων άνεργίας κατά τό άρθρον 21 § 3 τοῦ παρόντος.

4. Αἱ ἁπαξ ληφθεῖσαι ὑπ' ὄψιν ἡμέραι ἐργασίας δέν προσμετροῦνται διά νέαν ἐπιδότησιν.

5. Ἡμέραι ἐργασίας, καθ' ἃς ὁ μισθωτός δέν εἰργάσθη, καίτοι ἡ σχέσις ἐργασίας ἐξηκολούθησεν ὑφισταμένη, συνυπολογίζονται διά τήν ἀπόκτησιν τῆς ἱκανότητος πρός ἐπιδότησιν, ἐφ' ὅσον ἀναγνωρίζονται ὡς ἡμέραι ἐργασίας κατά τάς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 2 καί 8 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951.

6. Ἡ πρώτη ἐπιδότησις τοῦ ἀνέργου ἔχει πρόσθετον προϋπόθεσιν καί τήν πραγματοποίησιν τοὐλάχιστον ὀγδοήκοντα (80) ἡμερομισθίων κατ' ἔτος κατά τά ἀμέσως προηγούμενα τῆς ἐπιδοτήσεως τρία ἔτη. Ἡ πρόσθετος αὕτη προϋπόθεσις δέν ἰσχύει διά τούς ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἀπολυομένους ἐφέδρους.

7. Τό χρονικόν διάστημα, περί οὗ αἱ §§ 1 καί 2 τοῦ παρόντος ἐπιμηκύνεται ἀναλόγως τοῦ χρόνου καθ' ὃν ὁ ἄνεργος ἦτο ἀσθενής ἢ ἐθεραπεύετο ἐν θεραπευτηρίῳ ἢ ἦκει ἀνεξάρτητον βιποριστικήν δρᾶσιν ἢ ἐτέλει ἐν στρατεύσει καί ἐφ' ὅσον ἡ μέν ἀσθένεια ἀποδεικνύεται διά βεβαιώσεως τοῦ οἰκείου Ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ, ἡ δέ ἀνεξάρτητος δρᾶσις δι' ἐπαρχῶν στοιχείων κατά τήν κρίσιν τῆς Ὑπηρεσίας.

Ἄρθρον 18

Χρόνος ἀναμονῆς

Τό ἐπίδομα ἀνεργίας ὀφείλεται, μετά τήν παρέλευσιν τοῦ χρόνου ἀναμονῆς, ἥτις ἀρχίζει μέ τήν λύσιν τῆς σχέσεως ἐργασίας καί περιλαμβάνει τάς πρώτας ἓξ ἡμέρας τῆς ἀνεργίας.

Ἄρθρον 19

Διάρκεια ἐπιδοτήσεως

1. Τό ἐπίδομα ἀνεργίας παρέχεται ἐπί 100 ἡμέρας.

2. Ἡ διάρκεια τῆς ἐπιδοτήσεως παρατείνεται:

α) Εἰς 110 ἡμέρας, ἐάν ὁ ἄνεργος πρό τῆς ἐπιδοτήσεως εἶχεν ἀπασχόλησιν κατά τά δύο τελευταῖα ἔτη ἐπί τριακοσίας δέκα ἡμέρας, καί

β) Εἰς 130 ἡμέρας, ἐάν ὁ ἄνεργος ἀπησχολήθη κατά τά τελευταῖα πέντε ἔτη ἐπί 900 ἡμέρας. Ἐν πάσῃ περιπτώσει τά ἐπιδόματα ἀνεργίας δέν εἶναι δυνατόν νά εἶναι πλείονα τῶν 300 ἐντός τῆς τετραετίας.

Ἄρθρον 20

Συνέχισις τῆς ἐπιδοτήσεως

1. Ἐάν ὁ ἄνεργος, δστις ἐδικαιώθη ἐπιδοτήσεως, δέν ἐξήντλησε τήν πρός ἐπιδότησιν ἀξίωσίν του, συνεπείᾳ τῶν λόγων ἀναστολῆς τῆς συνεχίσεως, περί ὧν τό ἄρθρ. 22 § 1, δικαιοῦται τῇ αἰτήσει του νά συνεχίσῃ τήν ἐπιδότησίν του μέχρις ἐξαντλήσεως τῆς ἀξιώσεώς του, ἐάν ἡ αἴτησις ὑποβληθῇ ἐντός δύο ἐτῶν ἀπό τῆς ἡμέρας τῆς ἀναγνωρίσεως τῆς πρός ἐπιδότησιν ἀξιώσεώς του.

2. Ἡ ἀξίωσις διά τήν συνέχισιν τῆς ἐπιδοτήσεως ἀποσβέννυται, ἐάν ὁ ἄνεργος διά τῆς συμπληρώσεως τῆς προϋποθέσεως ἀπέκτησε νέαν ἀξίωσιν δι' ἐπιδότησιν, ἥτις δέν εἶναι βραχυτέρα τῆς ὑπολειπομένης διαρκείας δυνάμει τῆς προηγουμένης ἀναγνωρισθείσης ἀξιώσεως δι' ἐπιδότησιν.

Ἄρθρον 21

Ἐπίδομα ἀνεργίας

1. Τό ἐπίδομα ἀνεργίας σύγκειται ἀπό τά βασικόν καί τάς προσαυξήσεις λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν.

2. Μέλη οἰκογενείας, δι' ἃ παρέχεται προσαύξησις, θεωροῦνται τά ὑπό τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 ἀναγνωριζόμενα, ἐάν ὁ ἄνεργος ἐβαρύνετο πράγματι σημαντικῶς διά τήν διατροφήν τούτων.

3. Τό βασικόν ἐπίδομα ἀνεργίας ὁρίζεται εἰς 40 ο/ο τοῦ ἡμερομισθίου καί 50 ο/ο τοῦ μισθοῦ, ὑπό τόν περιορισμόν ὅτι δέν εἶναι κατώτερον τῶν 2/3 τοῦ ἡμερομισθίου τοῦ ἀνειδικεύτου ἐργάτου ἢ ἐργατρίας περί γυναικῶν, οὔτε ἀνώτερον τῶν 80 νέων δραχμῶν. Τό ἀνώτατον ὅριον ἀναπροσαρμόζεται ἀναλόγως ἀνά πᾶσαν προσαρμογήν μισθῶν καί ἡμερομισθίων. Διά τόν ὑπολογισμόν τοῦ ἐπιδόματος οἱ ἠσφαλισμένοι κατατάσσονται, κεχωρισμένως οἱ ὑπάλληλοι καί οἱ ἡμερομίσθιοι δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας μετά γνώμην τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ὀργανισμοῦ, εἰς μισθολογικάς κλάσεις, τῶν εἰς ἑκάστην κλάσιν ὑπαγομένων λογιζομένων ὡς λαμβανόντων τόν εἰς αὐτήν ἀναλογοῦντα μέσον ἡμερήσιον μισθόν (μέσος ὅρος ἀνωτάτου καί κατωτάτου ὁρίου ἀποδοχῶν τῆς κλίσεως). Ὡς μισθός ἢ ἡμερομίσθιον διά τήν ὡς ἄνω κατάταξιν λαμβάνεται ὅ,τι ἰσχύει κατά τήν λύσιν τῆς σχέσεως ἐργασίας. Ἐν περιπτώσει εὐλόγων ἀμφιβολιῶν περί τοῦ πραγματικοῦ μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου ἡ Ὑπηρεσία δύναται νά λάβῃ ὑπ' ὄψιν τόν μέσον ὅρον τῶν ἓξ τελευταίων μηνῶν.

4. Τό κατά τάς προηγουμένας §§ 1 καί 2 καθοριζόμενον βασικόν ἐπίδομα ἀνεργίας προσαυξάνεται κατά 10 ο/ο δι' ἕκαστον προστατευόμενον μέλος οἰκογενείας τοῦ ἀνέργου, χωρίς ὅμως τό καταβλητέον βασικόν ἐπίδομα μετά τῶν προσαυξήσεων, λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν, νά δύναται νά εἶναι ἀνώτερον τῶν 70 ο/ο τοῦ κατά τήν § 3 τοῦ παρόντος ἡμερομισθίου.

5. Τό ἐπίδομα ἀνεργίας εἶναι ἀνεκχώρητον καί ἀκατάσχετον, ἐκτός ἐάν πρόκειται περί διατροφῆς συζύγων, ἀνιόντων ἢ κατιόντων. Ὁ συμψηφισμός ἐπιτρέπεται πρός ἐξόφλησιν ὀφειλῆς ἐξ ἀχρεωστήτως καταβληθέντων ἐπιδομάτων ἀνεργίας, διά δόσεων καθοριζομένων ὑπό τοῦ Δ.Σ., ὑπό τόν περιορισμόν ὅτι τό ἥμισυ τοῦ ἐπιδόματος καταβάλλεται εἰς τόν ἄνεργον.

Ἄρθρον 22

Ἀναστολή ἐπιδόματος ἀνεργίας

1. Τό ἐπίδομα ἀνεργίας, ἀναστέλλεται, ἐάν:

α) Ὁ ἄνεργος ἀνέλαβεν ἐξηρτημένην ἢ αὐτοτελῆ ἐργασίαν.

β) Κατέστη προσωρινῶς ἀνίκανος πρός ἐργασίαν· καί

γ) Δέν εἶναι διαθέσιμος πρός ἀπασχόλησιν εἰς τήν ἀγοράν ἐργασίας. Ἐν περιπτώσει στρατεύσεως ἡ ἀναστᾶσα ἐπιδότησις συνεχίζεται ὁπωσδήποτε ἐπί δίμηνον ἀπό τῆς ἀποστρατεύσεως.

Ἄρθρον 23

Διακοπή ἐπιδόματος ἀνεργίας

1. Τό ἐπίδομα ἀνεργίας διακόπτεται, ἐάν ὁ ἄνεργος ἀπεβίωσεν, ἔτυχε συνταξιοδοτήσεως ἢ οἱασδήποτε παροχῆς τύπου συντάξεως παρ' Ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ ἢ τοῦ Δημοσίου ἢ

κατέστη ὁριστικῶς ἀνίκανος πρὸς ἐργασίαν.

2. Ἐὰν μεταβάλληται δεδομένων στοιχεῖον τοῦ ὑπολογισμοῦ τοῦ ἐπιδόματος γίνεται νέος ὑπολογισμός.

3. Ἐὰν ἡ ἀναγνώρισις τῆς πρὸς ἐπιδότησιν ἀξιώσεως ἢ ὁ ὑπολογισμὸς τοῦ ἐπιδόματος ἀποδεικνύεται ὡς τόμῳ ἀβάσιμος, ἀνακαλεῖται ἡ ἀναγνώρισις ἢ ὁ ὑπολογισμὸς καὶ δὴ ἀναδρομικῶς.

4. Ἐπὶ διακοπῆς, μειώσεως, ἀνακλήσεως ἢ διορθώσεως τῆς παροχῆς ἀνεργίας ὁ ἐπιδοτηθεὶς ἄνεργος ὑποχρεοῦται νὰ ἐπιστρέψῃ τὰ ληφθέντα, ἐὰν ἐπέτυχε τὴν ἔγκρισιν τῆς παροχῆς δι' ἀναληθῶν δηλώσεων ἢ δι' ἀποσιωπήσεως οὐσιωδῶν περιστατικῶν.

5. Ἐὰν τρίτον πρόσωπον δολίως ἢ ἐκ βαρείας ἀμελείας παρέλιπεν ὀφειλομένας ἐνεργείας βάσει τοῦ παρόντος ν.δ. ἢ παρέσχε ψευδεῖς πληροφορίας καὶ ἐνεκύθεν προεκάλεσε νόμῳ ἀστήρικτον ἐπιδότησιν, τὸ Δ.Σ. δύναται νὰ ἀποφασίσῃ περὶ δικαστικῆς ἐπιδιώξεως διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ζημίας.

Ἄρθρον 24

Ἀσφάλισις ἀσθενείας

1. Ὁ ἄνεργος διαρκούσης τῆς περιόδου τῆς ἐπιδοτήσεως θεωρεῖται ἠσφαλισμένος διὰ τὴν χορήγησιν τῶν εἰς εἶδος παροχῶν διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς ἀσθενείας παρὰ τῷ Ὀργανισμῷ, παρ' ᾧ οὗτος τυγχάνει ἠσφαλισμένος διὰ τὸν κίνδυνον τοῦτον.

2. Ἐπιδοτούμενος ἄνεργος καθιστάμενος ἀνίκανος πρὸς ἐργασίαν συνεπείᾳ ἀσθενείας δύναται νὰ συνεχίσῃ ἐπιδοτούμενος ἐπὶ πέντε (5) ἡμέρας, μὴ δικαιούμενος συγχρόνως ἐπιδόματος ἀσθενείας.

Ἐν περιπτώσει συνεχίσεως τῆς ἀσθενείας ἡ ἐπιδότησις διακόπτεται, ὁ δὲ ἄνεργος λαμβάνει ἐπίδομα ἀσθενείας, ἐφ' ὅσον δικαιοῦται ἐκ τοῦ Ὀργανισμοῦ, παρ' ᾧ εἶναι ἠσφαλισμένος διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς ἀσθενείας.

3. Ἡ εἰσφορὰ διὰ τὴν ἀσφάλισιν ἀσθενείας ὑπολογίζεται βάσει τοῦ καταβαλλομένου ἐπιδόματος ἀνεργίας, ἀνέρχεται δὲ αὕτη εἰς τὸ ἓν τέταρτον τῆς ὀφειλομένης εἰσφορᾶς ἀσθενείας, καταβάλλεται ἐκ τῶν κεφαλαίων τοῦ Ὀργανισμοῦ καὶ ἀποδίδεται εἰς τὸν οἰκεῖον Ὀργανισμὸν ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ μηνός, καθ' ὃν κατεβλήθη τὸ ἐπίδομα.

Ἄρθρον 25

Πρόνοια ὑπὲρ τῶν ἀνέργων δι' ἐργασίας

1. Ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας δύναται μετὰ πρότασιν τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ὀργανισμοῦ νὰ ἐγκρίνῃ τὴν διάθεσιν κεφαλαίων τούτου διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων προσφόρων διὰ τὸν περιορισμὸν τῆς ἀνεργίας. Κεφάλαια διατίθενται δι' ἐκτέλεσιν ἔργων ἢ οἰκοδομῶν, τὰ ὁποῖα ἔχουσι κοινωφελῆ ἢ τουριστικὸν χαρακτῆρα καὶ ἐξυπηρετοῦσι τὸ δημόσιον συμφέρον. Τὰ κεφάλαια διατίθενται εἴτε ὡς συνεισφορά, εἴτε ὡς δάνεια. Ὁ Ὀργανισμὸς δύναται ν' ἀναλαμβάνῃ καὶ τὴν ἀπ' εὐθείας ἐκτέλεσιν τῶν ἄνω ἔργων.

2. Τὸ ὕψος τῶν διατιθεμένων κεφαλαίων εἶναι ἀνάλογον πρὸς τὸ ποσὸν τῆς ἐπιδοτήσεως, τὸ ὁποῖον ἐξοικονομεῖται διὰ τῆς ἀπασχολήσεως ἐπιδοτουμένων ἀνέργων εἰς τὰ περὶ ὧν ἡ § 1 τοῦ παρόντος ἔργα.

3. Ἡ παροχὴ τῆς συνεισφορᾶς ἢ τοῦ δανείου ἔχει ὡς προϋπόθεσιν τὴν ἀπασχόλησιν εἰς τὰ ἔργα ἐπιδοτουμένων ἀνέργων ὑπὸ τῶν Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας.

4. Αἱ αἰτήσεις περὶ συνεισφορᾶς ἢ δανείου ὑποβάλλονται εἰς τὸ Δ.Σ. τοῦ Ὀργανισμοῦ.

5. Ὁ Ὀργανισμὸς δύναται ἐπίσης νὰ χορηγῇ δάνεια εἰς τὸν Αὐτόνομον Ὀργανισμὸν Ἐργατικῆς Κατοικίας.

Ἄρθρον 26

Ἁρμοδιότης Τοπικῶν Ὑπηρεσιῶν Ἀπασχολήσεως καὶ Ἀνεργίας

1. Ἡ ἁρμοδιότης τῶν Τοπικῶν Ὑπηρεσιῶν Ἀπασχολήσεως καὶ Ἀνεργίας καθορίζεται ὅσον ἀφορᾷ μὲν τὸν ἐργοδότην βάσει τῆς ἕδρας τῆς ἐγκαταστάσεως τῆς ἐκμεταλλεύσεως, ὅσον ἀφορᾷ δὲ τὸν μισθωτὸν βάσει τοῦ τόπου τῆς κατοικίας του.

2. Ἀμφισβητήσεις περὶ τῆς ὑποχρεώσεως τῆς ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν ἀνεργίας ἢ περὶ τῆς ὀφειλομένης εἰσφορᾶς ἐπιλύονται ὑπὸ τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ὀργανισμοῦ Ἀπασχολήσεως καὶ Ἀνεργίας.

3. Αἱ τοπικαὶ ὑπηρεσίαι ἀπασχολήσεως καὶ ἀνεργίας διοικοῦνται ὑπὸ τοπικῶν ἐπιτροπῶν, ὧν ἡ μὲν σύνθεσις καὶ ἡ ἁρμοδιότης ὁρίζεται διὰ κανονισμοῦ τοῦ Ὀργανισμοῦ, ἡ δὲ συγκρότησις γίνεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Ἄρθρον 27

Διαδικασία ἐξασφαλίσεως ἀξιώσεως πρὸς ἐπιδότησιν

1. Ὁ ἄνεργος, ἵνα τύχῃ ἐπιδοτήσεως, ὑποχρεοῦται, ὅπως ἀναγγελθῇ προσωπικῶς εἰς τὴν Ὑπηρεσίαν Ἀνεργίας τῆς κατοικίας του ἢ τῆς τελευταίας ἀπασχολήσεως καὶ ὑποβάλῃ αἴτησιν περὶ ἐπιδοτήσεως ἐντὸς 30 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς λύσεως τῆς σχέσεως ἐργασίας.

2. Ἡ ἐπιδότησις χωρεῖ ἐν ἀνάγκῃ καὶ μόνον βάσει τοῦ ἀσφαλιστικοῦ βιβλιαρίου, ἐφ' ὅσον ἡ ὑπηρεσία, μετὰ ἔλεγχον, πείθεται περὶ τῆς ἀπασχολήσεως καὶ ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ. Ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται, ὅπως παραδώσῃ τὸ ἀσφαλιστικὸν βιβλιάριον, ὑποκείμενος ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει εἰς τὰς κυρώσεις τοῦ ἄρθρου 28 τοῦ παρόντος.

3. Ἐὰν ἡ Ὑπηρεσία Ἀνεργίας δὲν δύναται νὰ προσφέρῃ διὰ τοῦ Γραφείου Εὑρέσεως Ἐργασίας κατάλληλον ἐργασίαν εἰς τὸν ἄνεργον, αὕτη ὑποχρεοῦται ν' ἀποφασίσῃ ἐπὶ τῆς αἰτήσεως.

4. Ἐὰν ἀναγνωρίζηται ὑπὸ τῆς ὑπηρεσίας ἡ ἀξίωσις περὶ ἐπιδοτήσεως, αὕτη ἐφοδιάζει τὸν ἄνεργον διὰ δελτίου ἐπιδοτήσεως. Ἐὰν ὅμως ἡ ἀξίωσις ἀπορρίπτεται, κοινοποιεῖται εἰς τὸν ἄνεργον ἔγγραφος ἀπορριπτικὴ ἀπόφασις.

5. Ἐν περιπτώσει διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐκμεταλλεύσεως καὶ ἀδυναμίας ἐξ οἱουδήποτε λόγου καταγγελίας τῆς σχέσεως ἐργασίας καὶ ἐκδόσεως τῆς σχετικῆς βεβαιώσεως τοῦ ἐργοδότου, ὁ ἄνεργος δύναται κατὰ τὴν εὔλογον κρίσιν τῆς ὑπηρεσίας νὰ τύχῃ ἐπιδόματος ἀνεργίας, ἐφ' ὅσον συντρέχουσιν αἱ νόμιμοι προϋποθέσεις καὶ ἐφ' ὅσον οὗτος ἐνεργήσῃ κατὰ τὰ ἐν τῇ § 1 ὁριζόμενα.

6. Ἁρμόδιον ὄργανον διὰ τὴν ἔγκρισιν καὶ

τήν διακοπήν τῆς ἐπιδοτήσεως εἶναι ὁ Διευθυντὴς τῆς Τοπικῆς Ὑπηρεσίας Ἀπασχολήσεως καὶ Ἀνεργίας.

7. Ὁ ἐπιδοτούμενος ἢ καὶ ἄλλα πρόσωπα ἔχοντα εὐλόγως δεδικαιολογημένον συμφέρον ἔχουσι δικαίωμα προσφυγῆς ἐνώπιον τοῦ Δ.Σ. ἢ τοῦ διὰ τοῦ Κανονισμοῦ Παροχῶν ὁρισθησομένου ἁρμοδίου συλλογικοῦ ὀργάνου.

8. Ἡ προσφυγὴ ἀσκεῖται ἐντὸς 14 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς γνωστοποιήσεως τῆς ἀποφάσεως. Ἡ προσφυγὴ δὲν ἔχει ἀνασταλτικὴν δύναμιν. Τὸ Δ.Σ. τοῦ Ὀργανισμοῦ δύναται κατ' αἴτησιν τοῦ ἐνδιαφερομένου νὰ μεταρρυθμίσῃ τὰς ἀποφάσεις τῶν συλλογικῶν ὀργάνων.

9. Ἡ ἀξίωσις πρὸς ἐπιδότησιν παραγράφεται μετὰ 30 ἡμέρας ἀπὸ τῆς λύσεως τῆς σχέσεως ἐργασίας.

10. Ἡ ἀξίωσις ἐπὶ τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας παραγράφεται μετὰ 30 ἡμέρας, ἀφ' ἧς κατέστη τοῦτο ἀπαιτητόν.

Ἄρθρον 28

Ποιναὶ εὐθῦναι τοῦ ἐργοδότου

1. Ὁ ἐργοδότης ἢ ὁ κατὰ νόμον ἐκπρόσωπος τούτου, ὅστις καταχωρεῖ εἰς τὰς ὑπ' αὐτοῦ ἐκδιδομένας βεβαιώσεις ἀναληθῆ στοιχεῖα ἢ παραλείπει νὰ ὑποβάλῃ τὴν ἀναγγελίαν τῆς καταγγελίας τῆς σχέσεως ἐργασίας, περὶ ἧς τὸ ἄρθρον 13 τοῦ παρόντος, ἢ ἀρνεῖται νὰ παράσχῃ σχετικὰς πληροφορίας διὰ τὴν συγκεκριμένην ἑκάστοτε λύσιν σχέσεως ἐργασίας, ὑπόκειται εἰς μηνιαῖον πρόστιμον, ὡς ὁρίζει ἡ § 2 τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ ν.δ. 2656/1953. Ὁ ἐργοδότης καὶ ὁ ἄνεργος, οἵτινες βλάπτουσι τὰ συμφέροντα τοῦ Ταμείου, εἴτε διότι ἀσχολεῖται ἄνεργος ἐπιδοτούμενος, εἴτε διότι ἄνεργος τυγχάνει ἐπιδόματος ἀνεργίας ἄνευ πραγματικῶν προϋποθέσεων, τιμωρεῖται μὲ τὰς ποινὰς τῆς § 4 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ν.δ. 2656/1953.

Τὰ ἐκ τῶν ποινῶν τούτων προκύπτοντα ἔσοδα ἀποδίδονται εἰς τὸν Ὀργανισμὸν κατὰ τὰ εἰδικώτερον διὰ κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας καθορισθησόμενα. Αἱ μηνύσεις ὑποβάλλονται παρὰ τῶν Διευθυντῶν τῶν Ὑπηρεσιῶν Ἀπασχολήσεως καὶ Ἀνεργίας, κατὰ δὲ τοῦ ἐργοδότου καὶ παρὰ τοῦ ἀνέργου.

Ἄρθρον 29

Ἔλεγχος ἀνεργίας

1. Ὁ ἄνεργος διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῆς ἀξιώσεώς του πρὸς ἐπιδότησιν ὑποχρεοῦται, ὅπως ἐμφανίζηται προσωπικῶς τρὶς τῆς ἑβδομάδος εἰς τὴν ἁρμοδίαν τοπικὴν Ὑπηρεσίαν Ἀπασχολήσεως καὶ Ἀνεργίας. Ὁ Ὀργανισμὸς ἐξουσιοδοτεῖται, ὅπως ρυθμίσῃ εἰδικώτερον τὰ σχετικὰ μὲ τὸν ἔλεγχον τῆς ἀνεργίας προσδιορίζων καὶ ἄλλος ὑπηρεσίας διὰ τὴν ἄσκησιν τούτου.

Ἄρθρον 30

Δήλωσις τοῦ ἀνέργου

1. Ὁ ἐπιδοτούμενος ἄνεργος ὑποχρεοῦται νὰ δηλώσῃ κατὰ πᾶσαν ἀπώλειαν ἐπιδόματος ἀνεργίας ὅτι δὲν ἔχει ἀπασχόλησιν κατὰ τὴν ἐν § 1 τοῦ ἄρθρ. 16 ἔννοιαν, εἰσὶ δὲ ὑποχρεοῦται νὰ δηλώσῃ τὴν κατάρτισιν πάσης νέας σχέσεως ἐργασίας, ὡς καὶ τοὺς λόγους τῆς ἀναστολῆς ἢ τῆς διακοπῆς τοῦ ἐπιδόματος εἰς τὴν ἁρμοδίαν τοπικὴν Ὑπηρεσίαν Ἀπασχολήσεως καὶ Ἀνεργίας ἄνευ ἀναβολῆς, τὸ βραδύτερον δὲ μέχρι τῆς πρωΐας τῆς προσεχοῦς προσελεύσεως διὰ τὸν ἔλεγχον τῆς ἀνεργίας.

2. Ἐπὶ παραλείψεως μὲν τῆς σχετικῆς δηλώσεως τὸ ἁρμόδιον ὄργανον διὰ τὴν ἔγκρισιν τῆς παροχῆς ἐπιβάλλει διακοπὴν τοῦ ἐπιδόματος ἀπὸ 8—15 ἡμέρας, ἐπὶ ψευδοῦς δὲ δηλώσεως ὁ ἄνεργος τιμωρεῖται μὲ τὰς ποινὰς τῆς § 4 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ν.δ. 2656/1953.

Ἄρθρον 31

Καταβολὴ ἐπιδομάτων

1. Τὰ ἐπιδόματα ἀνεργίας δύνανται νὰ καταβάλλωνται εἴτε ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τῶν Τοπικῶν Ὑπηρεσιῶν Ἀπασχολήσεως καὶ Ἀνεργίας, εἴτε διὰ τῶν ἀναγνωρισμένων Τραπεζῶν, κατόπιν προηγουμένης ἐγκρίσεως τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας.

2. Τὰ ἐπιδόματα ἀνεργίας καταβάλλονται ἀνὰ δεκαπενθήμερον.

3. Ἐὰν ὁ ἄνεργος δὲν ἐκπληροῖ τὰς ὑποχρεώσεις διατροφῆς πρὸς τὰ μέλη, ὑπὲρ ὧν ἀναγνωρίζονται προσαυξήσεις, ἡ Τοπικὴ Ὑπηρεσία δύναται νὰ ὁρίσῃ ὅπως ἀνάλογον τμῆμα καταβάλλεται διὰ τὸ μέλος τῆς οἰκογενείας εἰς τὸ Ἵδρυμα ἢ καὶ τρίτα πρόσωπα, ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν ὁποίων τοῦτο εὑρίσκεται.

4. Ἡ διαδικασία ἀναγνωρίσεως τῆς ἀξιώσεως τῆς ἐπιδοτήσεως καὶ ὁ τρόπος καταβολῆς τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας καθορισθήσονται λεπτομερῶς διὰ Κανονισμοῦ.

Ἄρθρον 32

Πόροι τῆς Ὑπηρεσίας

1. Πόροι τοῦ Ὀργανισμοῦ εἶναι:

α) Ἐργοδοτικὴ εἰσφορὰ 2 ο/ο καὶ ἐργατικὴ 1 ο/ο ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ εἰς τὴν ἀσφάλισιν ἀνεργίας ὑπαγομένου προσωπικοῦ, καταργουμένης τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 25 ἀ.ν. 1846/1951 ἐργοδοτικῆς εἰσφορᾶς 2 ο/ο, ἅς αὕτη συνεπληρώθη μεταγενεστέρως διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1018/1951 Πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου (Ἐφημ. Κυβερνήσεως, Φύλλον 143, τεῦχος Α') ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἠσφαλισμένων εἰς τὸ Ι.Κ.Α. ὑπὲρ τοῦ παρ' αὐτῷ κλάδου ἀνεργίας. Διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς κατὰ τὴν παράγραφον ταύτην εἰσφορᾶς λαμβάνεται ὡς βάσις ὑπολογισμοῦ ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 25 § 2 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 προβλεπομένη ρύθμισις ἢ ἑκάστοτε διὰ τὰς εἰσφορὰς τοῦ Ι.Κ.Α. ἰσχυούσας διατάξεις, ἐφ' ὅσον συνεισπράττονται μετὰ τῶν εἰσφορῶν τοῦ Ι.Κ.Α. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ὁ κατὰ τ' ἀνωτέρω ὑπολογισμὸς δύναται νὰ τροποποιηθῇ δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ὀργανισμοῦ, ἐγκρινομένης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Αἱ δαπάναι τῶν Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας, ὡς καὶ αἱ τοιαῦται διὰ τὰ ὑπὸ στοιχεῖα β', γ' καὶ δ' ἀντικείμενα τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ παρόντος, καλύπτονται ὑπὸ τῆς ἐργοδοτικῆς εἰσφορᾶς.

Ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας δύναται δι' ἀποφάσεώς του, δι' ἐκμεταλλεύσεις ὧν αἱ ἀπολύσεις κατὰ τὸ ἑκάστοτε λῆγον ἔτος δὲν ὑπερέβησαν τὸ 6 ο/ο τοῦ μέσου ὅρου τῆς ἀπασχολήσεως τοῦ ἔτους τούτου, νὰ ἐκπίπτῃ ἐκ τοῦ συνολικοῦ ποσοῦ τῆς καταβληθείσης εἰσφορᾶς μέχρι 15 ο/ο.

Ἡ ἐκπτωσις ἐνεργεῖται κατ' αἴτησιν τοῦ ἐνδιαφερομένου.

β) Οἱ τόκοι καὶ πᾶσης φύσεως πρόσοδοι ἐκ τῆς περιουσίας τοῦ Ὀργανισμοῦ.

γ) Πᾶν ἔσοδον ἐκ χαριστικῆς αἰτίας.

2. Ἡ εἰδικὴ εἰσφορὰ διὰ τὴν καταβολὴν τῶν ἐπιδομάτων στρατεύσεως τοῦ ν. 2054/1952 διατηρεῖται ἐν ἰσχύϊ. Τὰ ἔσοδα καὶ αἱ δαπάναι τοῦ κλάδου τούτου τηροῦνται εἰς εἰδικὸν λογαριασμόν.

Ἄρθρον 33

Διαδικασία εἰσπράξεως εἰσφορᾶς

1. Ἡ ἐκάστοτε ἰσχύουσα εἰσφορὰ ὑπὲρ τῆς Ὑπηρεσίας δι' ἀσφάλισιν ἀνεργίας, ὡς καὶ ἡ τοιαύτη διὰ τὴν καταβολὴν ἐπιδομάτων στρατεύσεως τοῦ νόμου 2054/1952 συνεισπράττονται ὑποχρεωτικῶς μετὰ τῆς ὑπὲρ τοῦ Ι.Κ.Α. νενομισμένης εἰσφορᾶς.

2. Αἱ Τράπεζαι, παρ' αἷς καταίθενται αἱ ὑπὲρ τοῦ Ι.Κ.Α. εἰσφοραί, μεταφέρουσιν οἰκοθεν τῇ 15 καὶ 30 ἑκάστου μηνὸς εἰς λογαριασμὸν τοῦ Ὀργανισμοῦ Ἀπασχολήσεως καὶ Ἀσφαλίσεως Ἀνεργίας τὸ ἀναλογοῦν ποσὸν εἰς τὰ ἑκάστοτε ὑπὲρ τοῦ Ὀργανισμοῦ ἰσχύοντα ποσοστά. Ἐκ τοῦ ἀναλογοῦντος ὑπὲρ τοῦ Ὀργανισμοῦ ποσοῦ, δύναται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας νὰ παρακρατῆται ποσοστὸν μέχρι 0,25 ο/ο ὑπὲρ τοῦ Ι.Κ.Α. πρὸς ἐξίσωσιν τυχὸν διαφορᾶς, συνεπείᾳ τῆς μὴ ἀπολύτου ταυτότητος τῶν ἀσφαλιζομένων προσώπων καὶ δι' ἔξοδα βεβαιώσεως τῆς εἰσφορᾶς. Τὸ Δ.Σ. τοῦ Ὀργανισμοῦ ἀποφασίζει περὶ τῆς Τραπέζης παρ' ᾗ τηρεῖται ὁ λογαριασμὸς τοῦ Ὀργανισμοῦ μετ' ἐγκρισιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

3. Ἀμφισβητήσεις τυχὸν ἐκ τῆς κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον κατανομῆς ἐπιλύονται ἑκάστοτε δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

4. Ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας δύναται νὰ ρυθμίσῃ ἄλλως τὴν διαδικασίαν εἰσπράξεως τῶν ἐσόδων τοῦ Ὀργανισμοῦ.

5. Αἱ διατάξεις τοῦ ἀ.ν. 1846/1951, ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν εἰσφορῶν, τὸν ὑπόχρεον πρὸς καταβολήν ταύτης, τὸν τρόπον καταβολῆς, τὰς συνεπείας καθυστερήσεως, τὰς προϋποθέσεις ἐπιστροφῆς ἀχρεωστήτως καταβληθεισῶν εἰσφορῶν, ἰσχύουσιν ἀναλόγως ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρον 34

Κύρωσις τῶν ὑπ' ἀριθ. 2568/7.6.1952, 34327/3.7.1952, 51772/4840/24.8.1953 ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

1. Κυροῦνται, ἀφ' ἧς ἰσχυσαν, αἱ ὑπ' ἀριθ. 2568/7.6.1952, 34327/3.7.1953 καὶ 51772/4840/24.8.1953 προγνωριτικαὶ ἀποφάσεις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἐν σχέσει μὲ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ν. 2054/1952.

Τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου πάντως προβλεπομένων ἐπιδομάτων δικαιοῦνται οἱ μισθωτοὶ οἱ ἀπασχολούμενοι εἰς περιοχὰς εἰς ἃς μέχρι τοῦλάχιστον τῆς ἀπολύσεως τούτων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α. ἢ τῆς διὰ τοῦ παρόντος νόμου συνισταμένης Ὑπηρεσίας καὶ ἀπὸ τῆς ἐπεκτάσεως ταύτης, τῆς ἀπαιτουμένης προϋπηρεσίας ἐν ἐλλείψει ἀσφαλιστείας τοιαύτης ἀποδεικνυομένης δι' ἐπαρχῶν κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δ.Σ. τῆς ὑποχρέου Ὑπηρεσίας στοιχείων.

Μέχρι τῆς κατὰ τ' ἀνωτέρω ἐπεκτάσεως τῆς ἀσφαλίσεως οἱ οἰκεῖοι ἐργοδόται βαρύνονται μὲ τὰς ἐκ τοῦ ν. 3514/1928, ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, ἀνειστοίχους ὑποχρεώσεις ἐπιδοτήσεως τῶν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου δικαιούχων ἐφέδρων.

Τὸ Δ.Σ. τῆς Ὑπηρεσίας δύναται νὰ ἐπεκτείνῃ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ν. 2054/1952 καὶ τὴν καταβολὴν τῶν ὑπὸ τούτου προβλεπομένων ἐπιδομάτων ἐπὶ μισθωτῶν ἀπασχολουμένων ἐκτὸς ἀσφαλιστικῆς περιοχῆς τοῦ Ι.Κ.Α. ἢ τῆς Ὑπηρεσίας περιοχῆς, ἐφ' ὅσον οὗτοι ὑπάγονται εἰς τὴν ἀσφάλισιν κλαδικοῦ τινος ἀσφαλιστικοῦ ὀργανισμοῦ.

2. Διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν κατὰ ν. 2054/1952 εἰσφορῶν καὶ ἐπιδομάτων, τὴν ἀναγνώρισιν τῶν ὑπ' αὐτῶν ἀξιώσεων, τὴν ἄρσιν πάσης ἐπὶ τούτων ἀμφισβητήσεως, τὴν ἀπαγόρευσιν δωρεᾶς, κατασχέσεως ἢ ἐκχωρήσεως αὐτῶν ὡς καὶ ἐπιστροφὴν ἢ συμψηφισμὸν τούτων ἰσχύουσιν ἀναλόγως αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου, διὰ δὲ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 8 ν. 2054/1952 ἀσφαλίσιμου κλάδου συντάξεων, τὸ ἐν ἄρθρῳ 25 § 1 Α.Ν. 846/1951 προβλεπόμενον.

3. Αἱ διατάξεις τῶν δύο προηγουμένων παραγράφων τοῦ παρόντος ἄρθρου ἰσχύουν ἀφ' ἧς ἰσχυσεν ὁ ν. 2054/1952.

4. Πᾶσα ἐκ τοῦ ν. 2054/1952 ἀπορρέουσα ἀξίωσις ἐφέδρων κατὰ τοῦ Ι.Κ.Α. παραγράφεται μετὰ τρίμηνον ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως τοῦ δικαιούχου ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ.

5. Ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος ν. δ/τος δικαιοῦνται τῶν ὑπὸ τοῦ ν. 2054/1952 προβλεπομένων ἐπιδομάτων οἱ μισθωτοὶ (καίτοι μὴ τελοῦντες ἐν ἐνεργῷ συμβάσει ἐργασίας κατὰ τὴν στράτευσιν αὐτῶν), ἐφ' ὅσον κατὰ τὴν κλῆσιν αὐτῶν ὑπὸ τὰ ὅπλα ἔχουν πραγματοποιήσει 150 ἡμέρας ἐργασίας ἐντὸς τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 35 § β' ἀ.ν. 1846/1951 ὁριζομένων χρονικῶν περιόδων.

6. Ἔφεδροι ἀξιωματικοί, ὑπαξιωματικοὶ καὶ ὁπλῖται τοῦ Λιμενικοῦ Σώματος καὶ ὅλων τῶν ἐνόπλων δυνάμεων τῆς χώρας, μισθοδοτούμενοι παρὰ τοῦ Δημοσίου Ταμείου μὲ ἀποδοχὰς μονίμων, λαμβάνουσιν ὡς ἐπίδομα στρατεύσεως τὴν τυχὸν ὑπάρχουσαν διαφορὰν μεταξὺ τοῦ ἐν λόγῳ μισθοῦ καὶ τοῦ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ν. 2054/1952 ἐπιδόματος.

7. Ἡ ἀληθὴς ἔννοια τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ ν. 2054/1952 εἶναι ὅτι ἡ ἐν τῷ στρατῷ ξηρᾶς, ἀέρος καὶ θαλάσσης ὑπηρεσία τῶν μισθωτῶν ἐν γένει λογίζεται ὡς χρόνος πραγματικῆς ἐργασίας παρὰ τῷ παρ' αὐτῷ ὑπηρετοῦντι πρὸ τῆς στρατεύσεως τῶν ἐργοδότῃ ὡς πρὸς τὰ ἐναντὶ τοῦ τελευταίου τούτου δικαιώματα τοῦ μισθωτοῦ, ἐν ᾧ διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν διὰ τὴν χορήγησιν πάσης φύσεως παροχῶν κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως προϋποθέσεων πρὸς πραγματικὴν ἐργασίαν ἐξομοιοῦνται ἡ ἐν τῷ στρατῷ κλπ. ἐφεδρικὴ ὑπηρεσία ἡ συνεπαγομένη τὴν χορήγησιν ἐπιδόματος στρατεύσεως κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ν. 2054/1952 καὶ τοῦ παρόντος ν. δ/τος.

Ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῶν παροχῶν τῆς ἀσφαλίσεως κατὰ τὸ προηγούμενον ἐδάφιον δὲν περιλαμβά-

νονται τὰ ἐπιδόματα στρατεύσεως, περὶ ὧν τὸ παρὸν ἄρθρον καὶ δι' ἃς κατὰ τὴν κειμένην νομοθεσίαν ἡ προϋπηρεσία δέον νὰ ἔχῃ συμπληρωθῇ μέχρι τῆς κλήσεως τοῦ μισθωτοῦ ὑπὸ τὰ ὅπλα.

Ἄρθρον 35

Ὑποχρέωσις συνδρομῆς καὶ παροχῆς πληροφοριῶν

1. Ὅλαι αἱ Ἀρχαὶ καὶ αἱ Ὑπηρεσίαι, οἱ φορεῖς τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, αἱ ἐπαγγελματικαὶ ὀργανώσεις δημοσίου καὶ ἰδιωτικοῦ δικαίου μισθωτῶν καὶ ἐργοδοτῶν καὶ οἱ ἐργοδόται ὑποχρεοῦνται νὰ συντρέχουσι τὸν Ὀργανισμὸν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων αὐτοῦ.

2. Οἱ ἐργοδόται ἢ οἱ νόμιμοι αὐτῶν ἀντιπρόσωποι ὑποχρεοῦνται νὰ παρέχωσιν ἀπροφασίστως εἰς τὰς ὁρμοδίας ὑπηρεσίας τὰς ἀναγκαίας διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος ν. δ/τος πληροφορίας.

Ἄρθρον 36

Μεταβατικαὶ διατάξεις

1. Ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας δύναται κατὰ τὴν πρώτην περίοδον τῆς λειτουργίας τῆς Ὑπηρεσίας ν' ἀποσπάσῃ ἐκ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ ἐκ τῶν ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν του Ὀργανισμῶν δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου τὸ ἀναγκαῖον προσωπικόν, τὸ ὁποῖον ἐξακολουθεῖ μισθοδοτούμενον παρὰ τοῦ Δημοσίου ἢ τῶν Ὀργανισμῶν μέχρι προσλήψεως ἰδίου προσωπικοῦ.

2. Ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας δύναται νὰ ἐντάξῃ, κατὰ τὴν πρώτην περίοδον τῆς λειτουργίας τοῦ Ὀργανισμοῦ, μέχρι 100 ὑπαλλήλων ἐκ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ρυθμίζων συγχρόνως καὶ τὰς ἐκ τῆς προϋπηρεσίας ταύτων παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. σχέσεις ἀσφαλίσεως καὶ συντάξεως, ἢ ἐκ τοῦ προσωπικοῦ ἄλλων Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς, δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ὁρμοδιότητος Ὑπουργείου Ἐργασίας, ἢ νὰ προσλάβῃ προσωπικόν, τῆς σχετικῆς ἀποφάσεως ἐπεχούσης θέσιν Κανονισμοῦ Προσωπικοῦ.

Κατὰ τὴν αὐτὴν διαδικασίαν δύναται ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας ν' ἀποσπάσῃ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας προσωπικὸν ἐκ τῶν ὡς ἄνω Ὀργανισμῶν. Αἱ ἀποδοχαὶ τοῦ ἐντασσομένου προσωπικοῦ διέπονται ὑπὸ τῆς ἀντιστοίχου νομοθεσίας τοῦ Ὀργανισμοῦ μέχρις ἐγκρίσεως τοῦ οἰκείου Κανονισμοῦ τοῦ Ὀργανισμοῦ.

Τὸ προσωπικὸν τοῦ Ὀργανισμοῦ ἀσφαλίζεται εἰς τὸ Ἵδρυμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καὶ διέπεται ὑπὸ τῶν αὐτῶν συνταξιοδοτικῶν, γενικῶν ἢ εἰδικῶν, διατάξεων τῶν ἰσχυουσῶν ἑκάστοτε διὰ τοὺς ὑπαλλήλους τοῦ Ι.Κ.Α. ὑποχρεούμενον εἰς τὴν καταβολὴν τῶν αὐτῶν εἰσφορῶν.

3. Ὁ Ὀργανισμὸς ἐγκαθίσταται, κατὰ τὴν πρώτην λειτουργίαν αὐτοῦ καὶ μέχρι μισθώσεως ἰδίων οἰκημάτων εἰς οἰκήματα τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας ἢ τῶν ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν αὐτοῦ Νομικῶν Προσώπων. Ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας καθορίζει δι' ἀποφάσεων αὐτοῦ τοὺς ἐν γένει ὅρους τῆς ἐγκαταστάσεως. Αἱ πρὸ τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 συναφθεῖσαι μισθώσεις ἀκινήτων ὑπὲρ τοῦ τέως Ταμείου Ἀνεργίας καὶ ὑφιστάμεναι κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος ὑπὲρ τοῦ Ι.Κ.Α. ἀναβιοῦσιν αὐτοδικαίως ἰσχύουσαι ὑπὲρ τοῦ Ὀργανισμοῦ. Εἰς τὸν Ὀργανισμὸν περιέρχονται ἅπαντα τὰ σῳζόμενα ἔπιπλα, σκεύη, ἀρχεῖα κλπ., ἅτινα συμφώνως πρὸς τὸ σχετικὸν πρωτόκολλον ἀπογραφῆς τὸ Ι.Κ.Α. παρέλαβε ἀπὸ τὸ τέως Ταμεῖον Ἀνεργίας μετὰ τὸν ἀ.ν. 1846/1951.

4. Κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος καὶ μέχρι συγκροτήσεως καὶ λειτουργίας τῶν Ὑπηρεσιῶν τοῦ Ὀργανισμοῦ ἡ ὅλη διεξαγωγὴ τῆς Ὑπηρεσίας τούτου θὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ ἐνεργῆται ὑπὸ τῶν Ὑπηρεσιῶν τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων.

5. Ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας ἐξουσιοδοτεῖται, ὅπως δι' ἀποφάσεως αὐτοῦ θεσπίσῃ κατὰ τὴν πρώτην περίοδον τῆς λειτουργίας τοῦ Ὀργανισμοῦ τοὺς κάτωθι Κανονισμούς:

α) Λειτουργίας Διοικητικοῦ Συμβουλίου.
β) Συνθέσεως καὶ ὁρμοδιοτήτων Ὑπηρεσιῶν.
γ) Προσωπικοῦ.
δ) Λογιστικῆς καὶ οἰκονομικῆς διαχειρίσεως καὶ ε) Διαδικασίας παροχῶν ἀνεργίας.

Μέχρις ἐγκρίσεως τῶν κανονισμῶν λειτουργίας τοῦ Ὀργανισμοῦ ἰσχύουσιν οἱ μέχρι σήμερον ἀναλόγως ἐφαρμοζόμενοι.

6. Ἐκ τοῦ μετὰ τὸ πέρας ἑκάστης οἰκονομικῆς χρήσεως προκύπτοντος ἐνεργητικοῦ ὑπολοίπου ἐν τῷ ἰσολογισμῷ τοῦ Ὀργανισμοῦ ποσὸν μέχρι ὃ %, τούτου φέρεται εἰς πίστωσιν τοῦ Ι.Κ.Α. πρὸς κάλυψιν τοῦ παρ' αὐτῷ ἐν τῇ διαχειρίσει τοῦ κλάδου ἀνεργίας ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος ἐλλείμματος, οὗτινος τὸ ποσὸν ὁρίζεται διὰ λογιστικῆς καταστάσεως βεβαιουμένης δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ. Σ. τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ κυρουμένης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας. Πάντως τὸ κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐπιστρεπτέον εἰς τὸ Ι.Κ.Α. ποσὸν δὲν δύναται νὰ εἶναι ἔλασσον τῶν 2 ἑκατομμυρίων δραχμῶν κατ' ἔτος.

7. Τὸ μὲν ποσὸν τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας τῶν κατὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ παρόντος ν. δ/τος ἐχόντων ἀναγγελθῇ πρὸς ἐπιδότησιν ἀσφαλισμένων διέπεται ὑπὸ τῆς προϊσχυούσης νομοθεσίας, ἀλλ' ἡ διάρκεια τῆς παροχῆς ὑπὸ τοῦ παρόντος ν. δ/τος. Ἀσφαλισμένοι ἐπιδοτούμενοι κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος ν. δ/τος δικαιοῦνται μετὰ τὴν ἐξάντλησιν τῆς ὑπὸ τοῦ παρόντος ὁριζομένης διαρκείας 25 ἐπιδόματα ἀνεργίας, ἐκτὸς ἐὰν συμπληροῦσι πρότερον τὸ κατὰ τὴν προϊσχύουσαν νομοθεσίαν ἀνώτατον ὅριον διαρκείας ἐπιδοτήσεως.

Ὁ Ὀργανισμὸς ὑποχρεοῦται ν' ἀναλάβῃ δαπάναις του τὴν καταβολὴν τῶν ἐπιδομάτων ἀνεργίας ἀπὸ τοῦ μεθεπομένου μηνὸς τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως. Μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῆς καταβολῆς τῶν ἐπιδομάτων ἀνεργίας ὑπὸ τοῦ Ὀργανισμοῦ ταῦτα καταβάλλονται ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. Ὁ Ὀργανισμὸς δικαιοῦται τῶν ἐκ τῆς ὑπὲρ αὐτοῦ ἐν ἄρθρῳ 31 θεσπιζομένης εἰσφορᾶς ἐσόδων ἀπὸ τοῦ 15ου ἡμερομηνίου ἐντὸς τοῦ ὁποίου δημοσιεύεται τὸ παρὸν ν. δ/γμα εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως. Τὸ Ἵδρυμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ὑποχρεοῦται ὅπως μεταφέρῃ εἰς τὸν Ὀργανισμὸν ἅμα τῇ δημοσιεύσει τοῦ παρόντος εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως τὸν Εἰδικὸν Λογαριασμὸν τοῦ ν. 2051/1952 (ἐπιδόματα στρατεύσεως).

8. 1) Διὰ τοῦ παρόντος κυροῦνται, ἀφ' ἧς ἐ-

προσανατολισμοῦ. γ) Τὸ ὡς ἄνω νομοθέτημα ἐθέσπισε τὰ Κέντρα Ἐπαγγελματικῆς Μορφώσεως τῶν ἐργαζομένων. Εἶναι ἀνάγκη νὰ τονισθῇ ὅτι ὁ πληθυσμός μας εἶναι ἀνεπάγγελτος. Ἐκ τῶν στοιχείων μας ἀποδεικνύεται ὅτι οἱ ἀνεπάγγελτοι δυσκόλως τοποθετοῦνται εἰς ἐργασίαν καὶ συχνὰ εἶναι οἱ ταχυκίνητοι πελάται τῆς ἀσφαλίσεως ἀνεργίας. Καὶ ὅμως ὄχι μόνον ἡ παραγωγικὴ καὶ οἰκονομικὴ διαδικασία ἔχει ἔντονον τεχνικὸν χαρακτῆρα ἀπαιτοῦσα ἐργάτας ἐξειδικευμένους, ἀλλὰ καὶ ὁλόκληρος ὁ πολιτισμός μας εἶναι τεχνοκρατικός. Πιθανὸν νὰ εἶναι τοῦτο δυσάρεστον, ἀλλ' εἶναι καὶ πραγματικότης. Διὰ νὰ ὁλοκληρωθῇ τὸ ν.δ. 2656/1953 εἰσηγούμεθα τὸ παρὸν σχέδιον ν.δ. «περὶ Ὀργανισμοῦ Ἀπασχολήσεως καὶ Ἀσφαλίσεως Ἀνεργίας». Εἰς ὅλα τὰ οἰκονομικῶς προηγμένα κράτη ὁ πόλεμος κατὰ τῆς ἀνεργίας διεξάγεται διὰ τῆς ἀναπτύξεως τῶν πλουτοπαραγωγικῶν πόρων, τοὺς ὁποίους προσφέρει ὁ γεωφυσικὸς χῶρος ἑκάστης χώρας μὲ βοηθητικὰ ὄργανα τὰς Ὑπηρεσίας Ἀπασχολήσεως, τὰς πρακτικὰς Ἐπαγγελματικὰς Σχολὰς τῶν ἐργαζομένων καὶ τὰς Ὑπηρεσίας τοῦ Ἐπαγγελματικοῦ Προσανατολισμοῦ.

Γ'. Τὸ σημερινὸν καθεστὼς

5. Κατὰ τὴν μέχρι σήμερον κειμένην νομοθεσίαν φορεὺς τῆς ἀσφαλίσεως ἀνεργίας εἶναι τὸ Ἵδρυμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων (Ι.Κ.Α.), εἰς τὸ ὁποῖον ὑπάγονται ἐπίσης καὶ τὰ Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας (ν. 1846/1951). Τὸ Ι.Κ.Α., ὡς γνωστόν, ἀντιμετωπίζει τεράστια οἰκονομικὰ προβλήματα, ἐξ αἰτίας τῶν ἀβασανίστων καὶ ἐπικινδύνων καινοτομιῶν, τὰς ὁποίας ἐθέσπισεν ὁ ν. 1846/1951. Ὡς γνωστόν, ἔχει ἀναληφθῇ σκληρὸς ἀγὼν διασώσεως τούτου ἀπὸ τὴν οἰκονομικὴν καταρρεύσιν.

Ὁ κλάδος ἀνεργίας ἐπεβάρυνε μέχρι σήμερον μὲ 81 δισεκατομμύρια τὸ οἰκονομικὸ τοῦ κλάδου συντάξεων τοῦ Ι.Κ.Α., πέραν τῶν εἰδικῶν ἐσόδων (τοῦ κλάδου ἀνεργίας). Ἡ οἰκονομικὴ αὐτὴ καταστροφὴ ὀφείλεται ἀφ' ἑνὸς μὲν εἰς τὴν μεγάλην ἀνεργίαν, ἥτις ἐξεδηλώθη διὰ τῶν ὁμαδικῶν ἀπολύσεων ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου 1952 μέχρι τοῦ Ἀπριλίου 1953 καὶ ἀφ' ἑτέρου εἰς τὴν πολλαπλῶς ἐλαττωματικὴν νομοθεσίαν περὶ ἀσφαλίσεως τῆς ἀνεργίας. Ἤδη καιέσθη ἐπάναγκες ἀφ' ἑνὸς ν' ἀπαλλαγῇ ἐπειγόντως τὸ Ι.Κ.Α. ἀπὸ τὴν φαγέδαιναν τῆς ἀσφαλίσεως τῆς ἀνεργίας καὶ ἀφ' ἑτέρου ν' ἀντιμετωπισθῶσι μετὰ λόγου καὶ μέτρου τὸ πρόβλημα τῆς ἀσφαλίσεως τῆς ἀνεργίας, ἀλλὰ κυρίως καὶ τὸ πρόβλημα τῆς ἀπασχολήσεως. Ἡ ἐξασφάλισις ἐπιδομάτων ἀνεργίας δὲν περιορίζει τὴν ἀνεργίαν, ἀντιθέτως τρέφει καὶ θάλπει ταύτην.

Δ'. Τὸ θεσπιζόμενον νέον σύστημα

6. Διὰ τὴν θεραπείαν ἀφ' ἑνὸς τῶν ὑπὸ στοιχεῖα Α' καὶ Γ' ἐκτεθέντων διὰ τὴν πρακτικὴν ἐφαρμογὴν τῶν ὑπὸ στοιχεῖον Β' ἐπιδιωκομένων σκοπῶν, ἀφ' ἑτέρου, συνιστᾶται Νομικὸν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου ὡς Ὀργανισμὸς Ἀπασχολήσεως καὶ Ἀνεργίας. Ἡ ἐπωνυμία τοῦ Ἱδρυομένου Ὀργανισμοῦ εἶναι τὰ σημεῖα τῶν νέων μεθόδων καὶ νέων καιρῶν, τὰς ὁποίας ἐγκαινιάζομεν διὰ τὴν πολιτικὴν τῆς ἀπασχολήσεως εἰς τὸν τομέα τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας. Διὰ τοῦ νέου Ὀργανισμοῦ μετατίθεται τὸ διαφέρον καὶ ἡ φροντὶς τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας ἀπὸ τὴν ἐξασφάλισιν ἐπιδομάτων εἰς τοὺς ἀνέργους εἰς τὴν πολιτικὴν τῆς ἀπασχολήσεως κατὰ πρῶτον καὶ κύριον λόγον.

Ἡ ἀγορὰ ἐργασίας, ὡς γνωστόν, τελεῖ ὑπὸ συνεχῆ πίεσιν, ἐξ αἰτίας τοῦ σχετικοῦ ὑπερπληθυσμοῦ τῆς χώρας. Ἐλπίζομεν, ὅτι μὲ τὴν ὁλοκλήρωσιν τῶν ὑπὸ μελέτην καὶ ἐφαρμογὴν προγραμμάτων, ἐκτελέσεως μικρῶν καὶ μεγάλων πλουτοπαραγωγικῶν ἔργων, ἡ ἀγορὰ ἐργασίας θὰ ἀνακουφισθῇ ἀπὸ τὴν πίεσιν. Εἶναι καιρὸς νὰ γίνῃ κοινὴ συνείδησις ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀξιοποιήσωμεν τοὺς πλουτοπαραγωγικοὺς πόρους τοῦ γεωφυσικοῦ μας χώρου, ὡς ἐπίσης καὶ τὴν ἐν πληθώρᾳ προσφερομένην ἐργασίαν. Ἄλλαι χῶραι πτωχότεραι πολλαπλῶς τῆς Ἑλλάδος, ὡς ἡ Ἑλβετία, ἀξιοποιήσασαι κυρίως τὴν ἐργασίαν ἐπέτυχον τὸ ὑψηλότερον βιοτικὸν ἐπίπεδον τῆς Εὐρώπης.

Τὸ παράδειγμα τῆς Ἑλβετίας πρέπει νὰ ἀκολουθήσῃ καὶ ἡ χώρα μας καὶ πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ταύτην στρέφει τὸ διαφέρον του τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας. Πλὴν ὅμως σήμερον ἀντιμετωπίζομεν πίεσιν ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς ἐργασίας, ἀκουμένην κυρίως ἀπὸ τοὺς ἀνειδικεύτους ἐργάτας, οἵτινες εἴτε δυσκόλως τοποθετοῦνται εἰς ἐργασίαν, εἴτε εὑρίσκονται συχνὰ ἄνεργοι ἐπιδοτούμενοι ἢ μή. Διὰ νὰ ἐνταξώμεν τούτους εἰς τὴν παραγωγικὴν διαδικασίαν, ἢ νὰ ἐπανασυνδέσωμεν τούτους μὲ αὐτήν, παρίσταται ἀναπόδραστος ἀνάγκη, ὅπως οὗτοι καταρτισθῶσιν ἐπαγγελματικῶς καθ' οἱονδήποτε τρόπον κατευθυνόμενοι ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας τοῦ ἐπαγγελματικοῦ προσανατολισμοῦ εἰς τὸ ἐπάγγελμα, τὸ ὁποῖον κρίνεται προσφορώτερον πρὸς τὰς ψυχοσωματικὰς των προϋποθέσεις, ἐν τῷ πλαισίῳ καὶ τῶν προσφερομένων ἀντικειμενικῶν δυνατοτήτων τῆς ἀγορᾶς ἐργασίας.

Μέρος Β'.

Α'. Ἡ ἀπασχόλησις καὶ τὰ ὄργανά της

1. Εἰς τὸ πρῶτον μέρος τοῦ σχεδίου ν.δ., ἄρθρων 1 ἕως 10, ρυθμίζονται:

α) Τὰ θέματα τῆς ἁρμοδιότητος (ἄρθρον 2).

β) Ἡ διοίκησις καὶ ἡ ὑπηρεσία τοῦ Ὀργανισμοῦ (ἄρθρον 3), καὶ

γ) Ἡ ὀργάνωσις τῆς ἀπασχολήσεως.

Ἡ σύνθεσις τῆς διοικήσεως εἶναι ἀνάλογος πρὸς τὸ μέγιστον κρατικὸν ἐνδιαφέρον διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ὄγκου τῆς ἀπασχολήσεως. Οἱ ἐργοδόται καὶ οἱ μισθωτοὶ ἀντιπροσωπεύονται ἰσοδυνάμως.

2. Διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἐπιδιώξεων, περὶ ὧν τὸ πρῶτον μέρος τῆς παρούσης, ἐξουσιοδοτεῖται ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας, ὅπως δι' ἀποφάσεών του ρυθμίζῃ τὰ περὶ τὴν ὀργάνωσιν τῆς ἀπασχολήσεως καὶ τοῦ Ἐπαγγελματικοῦ Προσανατολισμοῦ καὶ τῶν Κέντρων Ἐπαγγελματικῆς Μορφώσεως τῶν ἐργαζομένων, περὶ ὧν τὰ ἄρθρα 2, 4 καὶ 6 τοῦ ν.δ. 2656/1953 (ἴδε ἄρθρον 6 Ἵδρυσις Ὑπηρεσιῶν Ἀπασχολήσεως).

3. Περαιτέρω διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῆς ἀνεργίας ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας ἐξουσιοδοτεῖται νὰ ἀποφασίζῃ περὶ ἀπογραφῆς τῶν ἀνέργων, ὡς καὶ μετακινήσεως τῶν ἐπιθυμούντων ἐκ τούτων εἰς τοὺς τόπους ἐργασίας (ἴδε ἄρθρον 7).

ξεδόθησαν, αι κάτωθι άποφάσεις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας:

α) Ἡ ὑπ' ἀριθ. 30327/1954 «περὶ χορηγήσεως ἐκτάκτου βοηθήματος ἀνέργως λόγῳ τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα».

β) Ἡ ὑπ' ἀριθ. 30328/6/1954 «περὶ χορηγήσεως ἐκτάκτου βοηθήματος εἰς μισθωτοὺς ἀνέργους τῶν πόλεων Λαρίσης, Καρδίτσης καὶ Τρικάλων ἐκ δραχμῶν 110.000».

γ) Ἡ ὑπ' ἀριθ. 30328/7/1954 περὶ «χορηγήσεως ἐκτάκτου βοηθήματος εἰς ἀνέργους μισθωτοὺς τῶν οἰκισμοπλήκτων πόλεων Ἀργοστολίου, Ληξουρίου καὶ Ζακύνθου ἐκ δραχμῶν 35.000».

δ) Ἡ ὑπ' ἀριθ. 30328/8/1954 «περὶ χορηγήσεως ἐκτάκτου βοηθήματος ὑπὲρ τῶν οἰκισμοπαθῶν ἀνέργων μισθωτῶν τῶν πόλεων Φαρσάλων καὶ Σοφάδων ἐκ δραχμῶν 30.000».

ε) Αἱ ὑπ' ἀριθ. 30415/1954 καὶ 30415/1/1954 ἀποφάσεις Ὑπουργοῦ Ἐργασίας «περὶ διαθέσεως δραχμῶν 400.000 διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἐπαγγελματικοῦ προσανατολισμοῦ».

στ) Ἡ ὑπ' ἀριθ. 30328/8/1954 ἀπόφασις «περὶ διαθέσεως δραχμῶν 20.000 ὑπὲρ τῶν μὴ ἐπιδοτουμένων ἀνέργων Λεβαδείας».

ζ) Ἡ ὑπ' ἀριθ. 30429/1954 ἀπόφασις «περὶ καταβολῆς ἐκτάκτου οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως εἰς ἀνέργους Σύρου ἐκ δραχμῶν 100.000».

η) Ἡ ὑπ' ἀριθ. 30519/2/1953 ἀπόφασις, δι' ἧς συνεστήθη ὡς ἀνεξάρτητος ἡ ὑπηρεσία τοῦ ἐπαγγελματικοῦ προσανατολισμοῦ μὲ ἀντικείμενα 1) τὴν μαθητείαν, περὶ ἧς ὁ ἀ.ν. 1542/1950 καὶ 1654/1951, 2) τὸν ἐπαγγελματικὸν προσανατολισμὸν καὶ 3) τὴν ἐπαγγελματικὴν μόρφωσιν τῶν ἐργαζομένων, περὶ ὧν τὸ ν.δ. 2656/1953 ἄνευ αὐξήσεως τῶν ὀργανικῶν θέσεων τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας.

9) Προκειμένου περὶ ἠφανισμένων τοῦ τέως Τ.Α.Κ. ἀναπήρων πολέμου ἡ προϋπάρχουσα συμπλήρωσις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν 300 ἡμερῶν ἐργασίας κατὰ τὴν τελευταίαν πενταετίαν διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν §§ 2, 3 καὶ 4 τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ν. 2448/1953, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ν.δ/τος 2519/1953, περιορίζεται εἰς 300 ἡμέρας ἐργασίας.

Ἄρθρον 37

Τελικὴ διάταξις

Καταργεῖται ὁ ἀ.ν. 118/1945, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη γενικὴ ἢ εἰδικὴ διάταξις τῆς Νομοθεσίας περὶ ἀνεργίας τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 καὶ τοῦ ν.δ. 2638/1953, πλὴν τοῦ ἄρθρ. 51, § 4, ἀντικειμένη εἰς τὸ παρὸν Νομοθ. Δ/γμα, ἐπανερχομένου ἐν ἰσχύϊ τοῦ ν. 2112/1920 καὶ τοῦ β.δ. τῆς 16/18 Ἰουλίου 1920, ὡς ἴσχυαν πρὸ τοῦ ἀ.ν. 118/1945.

Ἄρθρον 38

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ν. δ/τος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τούτου εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως (*).

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Αὐγούστου 1954

(*) Ἡ εἰσηγητικὴ ἔκθεσις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἐπὶ τοῦ ἄνω Ν.Δ. ἔχει ὡς ἑξῆς:

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ

Ἐπὶ τοῦ σχεδίου Ν.Δ. περὶ συστάσεως Ὀργανισμοῦ Ἀπασχολήσεως καὶ Ἀσφαλίσεως Ἀνεργίας».

Πρὸς τὴν Εἰδικὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ ἄρθρου 35 τοῦ Συντάγματος

Μέρος Α'.

Α'. Ἡ πολιτικὴ τῶν ἐπιδομάτων ἀνεδαφικὴ καὶ ἐσφαλμένη

1. Ἐσφαλμένας καὶ ἀνεδαφικὰς μεθόδους ἠκολούθησε μέχρι σήμερον τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας, ὅσον ἀφορᾷ τὴν καταπολέμησιν τῆς ἀνεργίας καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ὄγκου τῆς ἀποσχολήσεως.

Τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας ἐφρόντισε μόνον νὰ ἐξασφαλίζῃ διὰ τοῦ θεσμοῦ τῆς ἀσφαλίσεως ἀνεργίας ἐπιδόματα ἀνεργίας εἰς περιωρισμένον ἀριθμὸν ἀνέργων, ἐνῷ τὸ πρόβλημα ἦτο καὶ εἶναι πρόβλημα ἀπασχολήσεως τῶν ζητούντων ἐργασίας. Εἰς τὴν νομοθεσίαν τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας ἔχουσι θεσπισθῆ (ν. 6125/1953) ἐπίσης τὰ Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας μὲ προορισμὸν τὴν τοποθέτησιν τῶν ἀνέργων εἰς ἐργασίας. Ἀλλ' εἰς τὴν μακρὰν σχετικῶς ἱστορίαν καὶ παρὰ τὴν μεγάλην νομοθεσίαν περὶ τοῦ θεσμοῦ τῶν Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας δὲν ἐπέτυχε ν' ἀξιοποιήσῃ τὸν βασικῶς χρήσιμον τοῦτον θεσμόν.

2. Ἀλλὰ τὸ κυριώτερον χαρακτηριστικὸν τῆς μέχρι σήμερον νομοθεσίας περὶ ἀνεργίας ἦτο ὅτι αὕτη ἐστρέφετο κυρίως κατὰ τῆς ἐργασίας, ἐνῷ ἐξωφθαλμον τυγχάνει ὅτι ἡ ἀνεργία δύναται νὰ καταπολεμηθῇ ἀποτελεσματικῶς καὶ μονίμως μόνον διὰ τῆς δημιουργίας εὐχερειῶν ἐργασίας.

3. Τὸ παρὸν σχέδιον ν.δ. διέπεται ὑπὸ κατ' ἐξοχὴν πραγματικοῦ φιλεργατικοῦ πνεύματος, ἐξανελοῦν πᾶσαν δυνατότητα διὰ τὴν εὐμενεστέραν ἐπιδότησιν τῶν ἀνέργων, ἀλλὰ δημιουργοῦν συγχρόνως καὶ εὐνοϊκοὺς ὅρους διὰ τὴν δημιουργίαν δυνατοτήτων ἀπασχολήσεως.

Β'. Αἱ νέαι μέθοδοι

4. Ρεαλιστικῶς ἀντιμετωπίζοντες τὸ ὅλον πρόβλημα τῆς ἀπασχολήσεως καὶ τῆς ἀνεργίας, καθ' ἣν ἔκτασιν, ἐννοεῖται, ἐμπίπτει τοῦτο εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, εἰσηγούμεθα νέας μεθόδους ἀγῶνος διὰ τὴν ὑπερνίκησιν ἢ τὴν ἐπιτυχῆ τοὐλάχιστον καταπολέμησιν τῆς ἀνεργίας.

Τὸ ἐγκριθὲν ν.δ. 2656/1953 «περὶ ὀργανώσεως καὶ ἐλέγχου ἀγορᾶς ἐργασίας» ἐπεδίωξε τοὺς ἑξῆς σκοπούς:

α) Νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ἐποπτείαν ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς ἐργασίας. Πρὸς τοῦτο ἐθεσπίσθη ἡ ὑποχρεωτικὴ πρόσληψις τῶν μισθωτῶν διὰ τῶν Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας. Τὸ ρηθὲν νομοθέτημα ἐπεδίωξεν ἐπίσης:

β) Νὰ κατευθυνθῇ ὁ κατάλληλος ἄνθρωπος εἰς τὴν ἀνάλογον θέσιν. Τοῦτο θὰ ἐπιδιωχθῇ διὰ τοῦ θεσπισθέντος θεσμοῦ τοῦ Ἐπαγγελματικοῦ Προσανατολισμοῦ τῶν ἐργαζομένων. Ἀπὸ τῆς 1ης Σεπτεμβρίου 1954 ἄρχεται ἡ κατάρτισις ἐπαγγελματικῶν συμβούλων εἰς τὴν εἰδικὴν σχολὴν τοῦ Ἐπαγγελματικοῦ Προσανατολισμοῦ. Ἤδη τὸ Συμβούλιον τοῦ Ἐπαγγελματικοῦ Προσανατολισμοῦ ἐπληρώθη δραστηρίως τῆς ὀργανώσεως καὶ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἐπαγγελματικοῦ

13. Σήμερον δὲν ὑφίσταται νομοθετικὴ εὐχέρεια, ὅπως ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας ἐπιβάλλῃ ἐξουσιαστικῶς τὸ ἐκ περιτροπῆς σύστημα ἐργασίας, καταργηθέντος τοῦ ν. 2000/1939. Πιστεύομεν ὅτι τὸ ἐκ περιτροπῆς σύστημα ἐργασίας δύναται ν' ἀποβαίνῃ εἰς βάρος τῶν ἐργατῶν καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἐπαναφέρομεν τοῦτο, μολονότι ὀχλούμεθα σχετικῶς καὶ ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν. Ἐν τούτοις φρονοῦμεν ὅτι δὲν ἐνδείκνυται ν' ἀπαγορευθῇ τὸ σύστημα τοῦτο, ἐφ' ὅσον θεσπίζεται διὰ συμφωνίας τῶν μερῶν. Τὸ θεσπιζόμενον νέον στοιχεῖον εἶναι ἡ ἀρχὴ τῆς ἐγγράφου σχετικῆς συμφωνίας πρὸς ἀποφυγὴν δικαστικῶν ἀμφισβητήσεων (ἄρθρ. 13 § 6). Ἐπίσης ἀναγνωρίζομεν τὸ σύστημα τοῦτο, ἐφ' ὅσον ἐπιβάλλεται ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου, μετὰ προηγουμένην ἔγκρισιν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ν.δ. 3511/1953, ἥτις ἐλέγχει τὰς ὁμαδικὰς ἀπολύσεις.

14. Αἱ παροχαὶ ἀνεργίας διακρίνονται εἰς:

α) ἐπίδομα ἀνεργίας

β) ἀσφάλισιν ἀσθενείας καὶ

γ) εἰσφορὰν διὰ πρόνοιαν τῶν ἀνέργων (ἄρθρον 14).

15. Κατὰ τὸ ἄρθρον 14 ὁ ἠσφαλισμένος δικαιοῦται παροχῶν, ἐφ' ὅσον εἶναι ἱκανὸς πρὸς ἐργασίαν καὶ προσφέρεται δι' ἐργασίαν.

Ὁ ἄνεργος ὀφείλομενος ν' ἀποδεχθῇ προσφερομένην κατάλληλον ἐργασίαν εἶναι δίκαιον καὶ κοινωνικῶς σκόπιμον νὰ στερηθῇ τῶν παροχῶν ἀνεργίας (ἄρθρ. 15 § 5).

Ἐπίσης νομίζομεν ὀρθόν, ὅπως ὁ ἄνεργος στερῆται τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας, ὑπὸ ὡρισμένας προϋποθέσεις, π.χ. ἐὰν ἀρνῆται ἀδικαιολογήτως τὴν ἀνάληψιν ἐργασίας εἰς τόπους ἐκτὸς τῆς μονίμου κατοικίας του, ἢ ἀποχωρῇ ἐκουσίως ἐκ τῆς ἐργασίας. Ὡσαύτως ὁ ἄνεργος δέον νὰ στερῆται τῶν παροχῶν, ἐὰν ἡ καταγγελία τῆς σχέσεως ἐργασίας γίνεται κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ ν. 2112 ἢ τῆς § 2 τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ β.δ. τῆς 16/18 Νοεμβρίου 1920. Ἐπίσης στερήσεις προβλέπονται, ἐὰν ὁ ἄνεργος ἀρνῆται νὰ ὑποβληθῇ εἰς ἐπαγγελματικὴν ἀναπροσαρμογὴν ἢ δὲν συμμορφοῦται πρὸς τὰς ὑποδείξεις τῆς ὑπηρεσίας (ἄρθρ. 15 § 4).

16. Ὡς προϋπόθεσις, ἵνα τύχῃ τις ἐπιδόματος ἀνεργίας, θεσπίζεται ἡ πραγματοποίησις 180 ἡμερομισθίων (ἄρθρ. 17 § 1). Ὁ ἀριθμὸς οὗτος δὲν εἶναι παντάπασι ὑπερβολικός, ἀλλὰ κανὼν ἀνάγκης, διακρινόμενος διὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ μέτρου καὶ λόγου. Πρὸς διαφώτισιν παρέχομεν τὴν διεθνῆ πρακτικὴν ἐν τῇ τελευταίᾳ της ἐξελίξει.

Προϋποθέσεις ἐπιδοτήσεως

1. Βέλγιον.
2. Αὐστραλία.
3. Ν. Ζηλανδία.

Ἄνευ προϋποθέσεων ὑπὸ τὴν ἰδιότητα μόνον τοῦ μισθωτοῦ καὶ τῆς ἀπορίας.

4. Βουλγαρία.

Ἀπασχόλησις 26 ἑβδομάδων ἐντὸς τελευταίου ἔτους.

5. Γαλλία.

Ἀπασχόλησις κατὰ τοὺς ἓξ τελευταίους μῆνας

6. Δανία.

12 μηνῶν εἰσφοραί, καὶ 39 ἑβδομάδων ἐργασίαν, ἐκ τῶν ὁποίων 26 ἐντὸς τῶν 18 τελευταίων μηνῶν.

7. Κάτω Χῶραι, 78 ἡμέραι ἐργασίας ἐντὸς τοῦ τελευταίου ἔτους.

8. Μεγ. Βρεταννία, 26 ἑβδομάδες ἐντὸς τοῦ τελευταίου ἔτους.

9. Σουηδία, 56 ἑβδομάδες ἐντὸς τοῦ τελευταίου ἔτους.

10. Αὐστρία, 30 ἑβδομάδες ἐντὸς τοῦ τελευταίου ἔτους.

11. Καναδᾶς, 18 ἡμέραι ἐντὸς τῶν 2 τελευταίων ἐτῶν.

12. Λουξεμβοῦργον, 200 ἡμέραι κατὰ τὸ τελευταῖον ἔτος.

13. Ἰταλία, 2 ἔτη ἀσφαλίσεως καὶ 1 ἔτος εἰσφορῶν.

Ἐν τούτοις παρέχεται εὐχέρεια, ὅπως αὗται τροποποιηθῶσιν ἐπὶ τὸ ἐπιεικέστερον, ὁριζομένου τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἡμερομισθίων εἰς 200 ἐντὸς 20 μηνῶν (ἄρθρ. 17 §§ 1 καὶ 2).

17. Ἡ διάρκεια τῆς ἐπιδοτήσεως καθορίζεται ἀναλόγως τῆς διαρκείας τῆς ἀπασχολήσεως, κυμαινομένη μεταξὺ 60 καὶ 120 ἐπιδομάτων καὶ ὑπὸ τὸν περιορισμὸν ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ καταβληθῶσι πλέον τῶν 315 ἐπιδομάτων ἐντὸς τετραετίας. Ἡ διεθνὴς πρακτικὴ τῆς διαρκείας τῆς ἐπιδοτήσεως ἔχει ὡς ἑξῆς:

Διάρκεια ἐπιδοτήσεως

1. Αὐστραλία	ἀπεριόριστος
2. Βέλγιον	»
3. Γαλλία	»
4. Ν. Ζηλανδία	»
5. Τσεχοσλοβακία	»
6. Αὐστρία, κλιμάκωσις ἀπὸ 12-30 ἑβδομάδες	
7. Βουλγαρία, 12 ἑβδομάδες	
8. Δανία, 90 ἡμέραι	
9. Νορβηγία, 15 ἑβδομάδες	
10. Φινλανδία, 120 ἡμέραι	
11. Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι, 12 - 26 ἑβδομάδες	
12. Κάτω Χῶραι, 78 - 126 ἡμέραι	
13. Σουηδία, 156 ἡμέραι	
14. Ἰταλία, 180 ἡμέραι	
15. Ἑλβετία, 90 ἡμέραι ἐντὸς ἔτους καὶ 315 ἐντὸς τετραετίας.	

18. Τὸ ἐπίδομα ἀνεργίας ὁρίζεται εἰς τὰ δύο τρίτα τοῦ κατωτάτου ἡμερομισθίου, προσαυξανόμενον μὲ ἐπίδομα οἰκογενειακῶν βαρῶν (ἄρθρον 21).

19. Ὁ ἄνεργος θεωρεῖται πλασματικῶς ὡς ἐργαζόμενος διὰ τὴν χορήγησιν τῶν παροχῶν ἀσθενείας, αἱ δὲ εἰσφοραὶ καταβάλλονται ὑπὸ τοῦ Ὀργανισμοῦ (ἄρθρον 24 §§ 1 καὶ 2).

20. Ἡ καταβολὴ τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας ἀναστέλλεται δι' ὃν χρόνον ὁ ἄνεργος ἔτυχεν ἐφ' ἅπαξ ἢ περιοδικῆς παροχῆς παρ' ἰδιώτου, Ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ ἢ τοῦ Δημοσίου καὶ διὰ χρονικὸν διάστημα εἰς τὸ ὁποῖον ἀναλογεῖ ἡ καταβληθεῖσα παροχὴ (ἄρθρον 22).

21. Τὸ ἄρθρον 23 ὁρίζει τὰς περιπτώσεις τῆς διακοπῆς τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ἡ μὴ προσέλευσις τῶν ἐπιδοτουμένων πρὸς ἔλεγχον.

Ἐπίσης δὲν ὑφίσταται ἀξίωσις πρὸς ἐπιδότησιν, ἐὰν ἡ ἀνεργία εἶναι ἄμεσος συνέπεια τῆς διακοπῆς τῆς λειτουργίας ἐκμεταλλεύσεως ἐξ αἰτίας ἀπεργίας. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ ἐπὶ ἀντιαπεργίας τοῦ ἐργοδότου, ἐφ' ὅσον αὕτη εἶναι μέτρον ἀμύνης ἐναντίον μερικῆς ἀπεργίας, παθητικῆς ἀντιστάσεως ἢ μέτρων ἐργατικῶν ἀγώ-

4. Συναφὴς πρὸς τὴν ἐπαγγελματικὴν ἐκπαίδευσιν τῶν ἐργαζομένων εἶναι καὶ ὁ θεσμὸς τῆς μαθητείας, ὡς οὗτος προβλέπεται ὑπὸ τοῦ β.δ. 6.6.1952. Διὰ τούτου ἡ μαθητεία ἐντάσσεται ἐπίσης εἰς τὸν παρόντα Ὀργανισμὸν Ἀπασχολήσεως, ὡς εἷς ἐκ τῶν ἐπιδιωκομένων σὺν αὐτῷ σκοπῶν τοῦ Ὀργανισμοῦ (ἴδε ἄρθρ. 8 καὶ 10). Ἀποδίδομεν ἐξαιρετικὴν σημασίαν εἰς τὸν θεσμὸν τῆς μαθητείας, διότι οὗτος παρασκευάζει τοὺς τεχνίτας, οἱ ὁποῖοι θὰ ἐξελιχθῶσιν εἰς τοὺς ἐργοδηγοὺς τῆς βιομηχανίας μας, ἥτις στερεῖται μέσων καὶ ἀνωτέρων τεχνικῶν στελεχῶν. Ὅσον ὑψηλότερον εἶναι τὸ ἐπίπεδον τῆς τεχνικῆς μορφώσεως τῶν ἐργαζομένων μας, τόσον μεγαλυτέρα θὰ εἶναι ἡ παραγωγικότης τῆς οἰκονομίας μας, ἥτις καθυστερεῖ σήμερον ἐπικινδύνως, ἐν σχέσει πρὸς ἄλλας οἰκονομίας, τόσον μικροτέρα θὰ εἶναι ἡ συχνότης καὶ ἡ διάρκεια τῆς ἀνεργίας τούτων καὶ τόσον μεγαλύτερος θὰ εἶναι ὁ ὄγκος τῆς ἀπασχολήσεως. Ἕκαστος τεχνίτης - ἐργάτης πλαισιοῦται πάντοτε ὑπὸ ἀριθμοῦ τινος ἀνειδικεύτων ἐργατῶν.

5. Τὸ ἄρθρον 9 παρέχει ἐξουσιοδότησιν εἰς τὸν Ὑπουργὸν Ἐργασίας, ὅπως δι' ὡρισμένα ἐπαγγέλματα, κλάδων δραστηριότητος μεγάλης οἰκονομικῆς καὶ κοινωνικῆς σημασίας, προσδιορίζῃ διαδικασίαν ἀναγνωρίσεως ἐπαγγελματικῆς εἰδικότητος εἰς τοὺς ἐργαζομένους, εἰς τοὺς ὁποίους θὰ παρέχηται προηγουμένως ἡ ἀδάπανος τεχνικὴ ἢ ἐπαγγελματικὴ μετεκπαίδευσις (ἴδε ἄρθρον 9).

6. Ἡ φύσις τοῦ Ὀργανισμοῦ καὶ τὰ μέσα διὰ τῶν ὁποίων ἐπιδιώκονται οἱ ἐν ἄρθρῳ 2 ὁριζόμενοι σκοποὶ ἐπιβάλλουσιν ὅπως ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας ἔχῃ εὐχέρειαν νὰ ρυθμίζῃ τὰ σχετικὰ θέματα, προσδιοριζόμενα ἄλλως τε σαφῶς καὶ περιοριστικῶς διὰ τὸ νομοθετηθὲν τῆς ἐξουσιοδοτήσεως δι' ἀποφάσεων αὐτοῦ. Δεδομένου τοῦ ἐπείγοντος, σχεδὸν πάντοτε, χαρακτῆρος τῶν ἑκάστοτε ἐμφανιζομένων ἐργατικῶν θεμάτων θὰ παρελύνεν ἴσως ἡ ἐξήγησις αὕτη, τοσούτῳ μᾶλλον καθ' ὅσον ἡ διεθνὴς πρακτικὴ παρέχει εὐρυτάτην ἐξουσιοδότησιν εἰς τὸν Ὑπουργὸν Ἐργασίας διὰ τὴν ρύθμισιν θεμάτων ἀπασχολήσεως καὶ ἀνεργίας. Ἐν τούτοις παρέχεται αὐτῇ εἰς τὴν Βουλὴν διὰ νὰ καταδειχθῇ ἡ φύσις τοῦ ὅλου θέματος, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ τὸ ἀντικείμενον τοῦ ἱδρυομένου Ὀργανισμοῦ ἀπασχολήσεως καὶ ἀσφαλίσεως ἀνεργίας.

7. Ὡς ἐσημειώθη ἀνωτέρω (μέρος πρώτον Α'), ὄργανα ἀπασχολήσεως ἦσαν τὰ Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας, τὰ ὁποῖα καίτοι θεσπισθέντα, ἐν τούτοις δὲν κατεβλήθη ἡ ἰδιάζουσα προσπάθεια καὶ τὸ προσῆκον διαφέρον παρ' αὐτῶν, καθ' ἣν ἔκτασιν ἐπέβαλεν ἡ ἀποστολή των καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἐπέτυχον πλήρως εἰς ταύτην.

8. Ἐνῷ καινοτομοῦμεν εἰς τὴν παρ' ἡμῖν ἀσκουμένην κοινωνικὴν πολιτικὴν διὰ τῶν εἰς ἐφαρμογὴν τιθεμένων νέων θεσμῶν τοῦ ἐπαγγελματικοῦ προσανατολισμοῦ, τῶν Κέντρων Ἐπαγγελματικῆς Μορφώσεως τῶν ἐργαζομένων, τοῦ θεσμοῦ τῆς μαθητείας καὶ τῶν Ὑπηρεσιῶν Ἀπασχολήσεως καὶ Ἀνεργίας, μέσων δι' ὧν ἐπιδιώκεται ἡ προώθησις καὶ ἀνάπτυξις τῆς ἀπασχολήσεως, θεωροῦμεν σκόπιμον νὰ τονίσωμεν ὅτι οἱ θεσμοὶ οὗτοι τυγχάνουσι διεθνοῦς πρακτικῆς καὶ δὴ ἀπὸ μακροῦ χρόνου καὶ λίαν ἐπιτυχῶς, τόσον ὑπὸ τῶν μικρῶν χωρῶν (Ὁλλανδία, Βέλγιον, Ἑλβετία κλπ.), ὅσον καὶ τῶν μεγάλων (Γαλλία, Ἀγγλία, Γερμανία, Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι κλπ.).

Μόνον εἰς ἃς περιπτώσεις καθ' ἣν ἔκτασιν ἡ πολιτικὴ τῆς ἀπασχολήσεως δὲν θὰ ὑπερνικᾷ διὰ τῆς τοποθετήσεως τῶν προσφευγόντων δι' ἐργασίαν εἰς τὰς Ὑπηρεσίας Ἀπασχολήσεως καὶ Ἀνεργίας τὴν ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς ἐργασίας ἐκδηλουμένην ἀνεργίαν θὰ ἐπεμβαίνῃ ἡ ἀσφάλισις τῆς ἀνεργίας διὰ νὰ καλύπτῃ μεταβατικῶς τὰς οἰκονομικὰς ἀνάγκας τῶν ἀνέργων.

Β'. Ἀσφάλισις ἀνεργίας

9. Ἡ ἀσφάλισις ἀνεργίας ἀσκεῖται ἐφεξῆς ὑπὸ τοῦ ἱδρυομένου Ὀργανισμοῦ, ὀργανοῦται δὲ αὐτὴ μετὰ λόγου καὶ μέτρου, ὥστε ὁ ὑπὸ ἀνεργίας πληττόμενος νὰ μὴ ἐγκαταλείπηται ἀπροστάτευτος ἀπὸ τὴν ὠργανωμένην κοινωνίαν. Ἡ κοινωνία ἐπιβαρύνεται βεβαίως μὲ τὴν συντήρησιν τῶν ἀνέργων, ἀλλ' ὅμως οὔτε ἡ οἰκονομικὴ δύναμις τῆς χώρας μας εἶναι τόσον μεγάλη, ἵνα ἡ κοινωνία ἀναλάβῃ εἰς τὸ διηνεκὲς τὰς εὐθύνας διὰ τὸν ἄνεργον, ἀλλ' οὔτε καὶ ἐπιτρέπεται ν' ἀπαλλαξωμεν τὸ ἄτομον τῶν εὐθυνῶν διὰ τῆς ἀσφαλίσεως, διότι οὕτω φονεύεται τὸ αἴσθημα τῆς αὐτοευθύνης τοῦ ἀνέργου, εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ὁποίου θὰ ἐίθετο ὁλόκληρος ὁ μηχανισμὸς διὰ τὴν ἐξεύρεσιν ἐργασίας καὶ διὰ τὴν ἐπαγγελματικήν του κατάρτισιν. Εἶναι ἀνάγκη νὰ γίνῃ κοινὴ συνείδησις ὅτι διὰ τῶν ἐπιδομάτων ἀνεργίας (μετὰ ἢ ἄνευ προϋποθέσεων) δὲν λύεται τὸ κοινωνικὸν πρόβλημα τῆς χώρας μας. Ἡ λύσις τοῦ προβλήματος τῆς ἀνεργίας δέον νὰ ἐπιδιωχθῇ διὰ τῆς πλουτοπαραγωγικῆς ἀναπτύξεως τῶν φυσικῶν πόρων τῆς χώρας μας, ἥτις, καὶ ἂν δὲν εἶναι πλουσία, ἐν τούτοις δὲν εἶναι τόσον πτωχὴ διὰ νὰ διαθρέψῃ τὸν πληθυσμόν της, ἐὰν ἐπιτύχωμεν τὴν ἀξιοποίησιν τοῦ γεωφυσικοῦ μας χώρου. Οὐχ ἧττον ὅμως διὰ πολλοὺς λόγους τὸ θεσπιζόμενον σύστημα ἀσφαλίσεως ἀνεργίας εἶναι ἐκ τῶν μᾶλλον γενναιοδωροτέρων ἐκ τῶν διεθνῶς ἐφαρμοζομένων. Καὶ ταῦτα μὲν γενικῶς.

10. Νομίζομεν ὅτι ἐκ τῆς ἀσφαλίσεως ἀνεργίας, διὰ λόγους προδήλως νοουμένους, δέον ν' ἀποκλεισθῶσιν: οἱ μαθητευόμενοι καὶ ἀνήλικοι, οἱ σύζυγοι, οἱ γονεῖς ἢ τὰ τέκνα ἀπασχολούμενοι εἰς οἰκογενειακὰς ἐκμεταλλεύσεις, οἱ συντηρούχοι τοῦ Δημοσίου ἢ τῶν πάσης φύσεως Ὀργανισμῶν Δημοσίου Δικαίου, οἱ συμπληρώσαντες τὸ 60ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας των καὶ τινες ἄλλαι κατηγορίαι, περὶ ὧν τὸ ἄρθρον 13.

11. Φρονοῦμεν ὅτι εἶναι καιρὸς νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὸ σύστημα τῆς καταγγελίας τῆς σχέσεως ἐργασίας, ὡς προβλέπει τοῦτο ὁ παλαιὸς ν. 2112, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, διότι οὐδεὶς λόγος συντρέχει νὰ διατηρηθῇ τὸ μέχρι σήμερον ἰσχῦον καταθλιπτικὸν σύστημα τῶν ἀνωτάτων, αἵτινες ἐπιβαρύνουσιν ἀδικαιολογήτως τὴν ἀγωνιζομένην ἐθνικήν μας οἰκονομίαν (ἄρθρον 13).

12. Διατηρεῖται ὁ θεσμὸς τῆς διαθεσιμότητος, διότι οὗτος εἶναι ὑπὲρ τῶν ἐργατῶν, οἵτινες ἐξακολουθοῦσι συνδεδεμένοι μετὰ τῆς ἐκμεταλλεύσεως. Ἂν δὲν παρασχεθῇ ἡ εὐχέρεια αὕτη, ὁ ἐργοδότης θὰ προβαίνῃ εἰς ἀπολύσεις (ἄρθρ. 13 § 6).

νων, τὰ ὁποῖα ματαιώνουσι τὴν συνέχειαν τῶν ἐργασιῶν ἐν τῇ ἐκμεταλλεύσει (ἄρθρ. 16 § δ).

Ἀνεπίθετος τυχὸν ἄποψις θὰ ἦτο αὐτόχρημα ἀντικοινωνικὴ καὶ παράλογος, διότι ὁ Ὀργανισμὸς θὰ ἐχρηματοδότει ὅλως ἀτόπως τὴν συνέχισιν τῆς ἀπεργίας. Ἡ διάταξις αὕτη θεσπίζεται διὰ πρώτην φορὰν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν νομοθεσίαν καὶ ἐπιδιώκει τὴν ἐξασφάλισιν τῶν γενικωτέρων συμφερόντων τῆς κοινωνίας.

22. Τὸ ἄρθρον 26 θεσπίζει διὰ πρώτην φορὰν ἐν Ἑλλάδι τὴν παραγωγικὴν πρόνοιαν διὰ τοὺς ἀνέργους, δηλαδὴ τὴν διάθεσιν κεφαλαίων πρὸς ἐκτέλεσιν κοινωφελῶν ἔργων ἀντὶ τῆς καταβολῆς ἐπιδομάτων ἀνεργίας. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐξασφαλίζομεν ἅμα ἑνὸς τὴν παραγωγικὴν διάθεσιν τῶν περιωρισμένων πάντοτε κεφαλαίων τῆς ἀσφαλίσεως ἀνεργίας καὶ ἅμα ἑτέρου τὴν παραγωγικὴν ἀπασχόλησιν τῶν ἀνέργων μας.

23. Τὸ ἄρθρ. 27 ρυθμίζει τὴν διαδικασίαν διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῆς ἀξιώσεως πρὸς ἐπιδότησιν.

Ἡ § 2 ἐπιβάλλει ὡρισμένας ὑποχρεώσεις εἰς τὸν ἐργοδότην διὰ τὴν διευκόλυνσιν τοῦ εἰς ἐπιδότησιν δικαιουμένου, τὴν τήρησιν τῶν ὁποίων ἐξασφαλίζει διὰ οἰκονομικῶν κυρώσεων (περὶ ὧν τὸ ἄρθρ. 28 τοῦ παρόντος).

24. Τὸ ἄρθρον 28 ρυθμίζει τὴν οἰκονομικὴν ὀργάνωσιν τοῦ Ὀργανισμοῦ, θεσπιζομένης εἰσφορᾶς 2ο/ο εἰς βάρος τοῦ ἐργοδότου καὶ 1ο/ο εἰς βάρος τῶν ἐργαζομένων, ὅπως τοῦτο ἰσχύει εἰς τὴν παγκόσμιον πρακτικὴν τῆς ἀσφαλίσεως ἀνεργίας. Τὸ 2ο/ο ἐκ τῆς ἐργοδοτικῆς εἰσφορᾶς διατίθεται διὰ τὰ Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας, τοῦ Ἐπαγγελματικοῦ Προσανατολισμοῦ, τὴν ἐπαγγελματικὴν ἐκπαίδευσιν.

25. Ἡ εἰσπραξις τῆς εἰσφορᾶς ἐνεργεῖται διὰ τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ ἀποδίδεται τὸ ἀνάλογον πρὸς τὴν εἰσφορὰν ἔσοδον εἰς τὸν Ὀργανισμόν (ἄρθρ. 33).

26. Οἱ καταδολιευόμενοι τὰ συμφέροντα τοῦ Ὀργανισμοῦ διώκονται κατ' ἔγκλησιν καὶ τιμωροῦνται μὲ τὰς ἐν ἄρθρῳ 3 § 1 τοῦ ν.δ. 2656/1953 ὁριζομένας ποινάς (ἄρθρ. 28).

27. Ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας ἐξουσιοδοτεῖται μέχρι τῆς πλήρους ὑπηρεσιακῆς ἀνοχρότήσεως τοῦ Ὀργανισμοῦ, ὅπως δι' ἀποφάσεων αὐτοῦ ἐντάξῃ εἰς τὸν νέον Ὀργανισμὸν μέχρις 100 ὑπαλλήλων ἐξ ἄλλων Ὀργανισμῶν κοινωνικῆς πολιτικῆς ἐχόντων πεῖραν περὶ τὴν κοινωνικὴν ἀσφάλισιν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Ἰουλίου 1954

ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 14 ἐδάφ. δ' τοῦ Γ.Κ.Π.Ε.Υ. τῶν ἐν Ἑλλάδι ἀτμηλάτων Σιδηροδρόμων.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 171 τῆς 4 Αὐγούστου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ ν.δ. 1296/1942, τοῦ κυρωθέντος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 900/1946 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, τὴν γνώμην τοῦ παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Συγκοινωνιῶν Συμβουλίου Σιδηροδρόμων, διατυπωθεῖσαν ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 9 πράξει αὐτοῦ τῆς 4ης Μαρτίου 1954, τὴν σύμφωνον γνώμην τοῦ Α.Σ.Α.Υ., διατυπωθεῖσαν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 322/25.5.1954 πρακτικὸν αὐτοῦ, ὡς καὶ τὴν γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας τὴν διατυπωθεῖσαν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 322 πρακτικὸν αὐτοῦ τῆς 16ης Ἰουνίου 1954, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Συγκοινωνιῶν Ὑπουργοῦ, ἀποφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

Ἡ διὰ τῶν διορισμῶν δόκιμων ἀμαξοστοιχιῶν ἀπαιτουμένη κατὰ τὸ ἄρθρον 14 ἐδάφιον δ' τοῦ ἰσχύοντος Γενικοῦ Κανονισμοῦ Προσωπικοῦ Ἐξωτερικῆς Ὑπηρεσίας ἐξαετὴς προϋπηρεσία περιορίζεται διὰ τοὺς ἤδη ὑπηρετοῦντας τροχοπεδητὰς εἰς τετραετῆ τοιαύτην, ἐφαρμοζομένης κατὰ τὰ λοιπὰ τῆς διὰ τοῦ παρόντος τροποποιουμένης διατάξεως τοῦ ἐν λόγῳ Γενικοῦ Κανονισμοῦ.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῶν Συγκοινωνιῶν Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Ἰουλίου 1954

—

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ ἐπεκτάσεως εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ λιμένος Χαλκίδος τῆς ὑπὸ τοῦ Οἴκου Ναύτου παρεχομένης προστασίας.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 175 τῆς 7 Αὐγούστου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

α) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ ν. 6002/1934 «περὶ προστασίας τῶν ἀνέργων ἐργατῶν θαλάσσης καὶ τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν» (Φ.Ε.Κ. 37).

β) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 2 § 1 τοῦ ἀ.ν. 816/1948 «περὶ ἐπεκτάσεως τῆς ὑπὸ τοῦ ν. 6002 παρεχομένης ἰατροφαρμακευτικῆς καὶ νοσοκομειακῆς προστασίας καὶ εἰς τὰς οἰκογενείας τῶν ἐργαζομένων ναυτικῶν», ὡς οὗτος ἐκυρώθη ὑπὸ τοῦ ν. 978/1949 (Φ.Ε.Κ. 120).

γ) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 1879/30.4.1954 πρότασιν τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς Οἴκου Ναύτου.

δ) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 11/30.6.1954 γνώμην τοῦ Γνωμοδοτικοῦ Συμβουλίου Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ, καὶ

ε) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 376/1954 γνώμην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας Ὑπουργοῦ, ἀποφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

Ἡ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 14.11.1951 β. δ/τος «περὶ προστασίας κατὰ τῆς ἀσθενείας τῶν ναυτικῶν καὶ τῶν οἰκογενειῶν των» (Φ.Ε.Κ. 301), ὡς τοῦτο ἀκάστοτε ἰσχύει, παρεχομένη προστασία ἐπεκτείνεται καὶ εἰς μονίμως εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Λιμένος Χαλκίδος διαμένοντας:

α) Ἀνέργους ναυτικοὺς καὶ τὰ μέλη τῶν οἰκογενειῶν ταύτων, καὶ

β) Μέλη οἰκογενειῶν ἐργαζομένων ναυτικῶν.

Εἰς τὸ αὐτὸν Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Ἰουλίου 1954

—

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

27289/7/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ ναφηνείων Ἀθηνῶν καὶ περιχώρων.

Διορθώσεις ἡμαρτημένων

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 148 τῆς 19 Ἰουλίου 1954)

Εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 27289/7/1954 ἀπόφασιν τοῦ

Ὑπουργοῦ Ἐργασίας περὶ καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ καφενείων Ἀθηνῶν καὶ περιχώρων», δημοσιευθεῖσαν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 125 τεῦχος β' τῆς 18.6.1954 Φ.Ε.Κ. (*) καὶ ἐν § 1 ἐδ. α' ταύτης ἐπέρχεται ἡ κάτωθι διόρθωσις: ἀντὶ τοῦ ἐσφαλμένου «... (Β' καὶ Γ' κατηγορίας κεντρικῶν καὶ Β' καὶ Γ' κατηγορίας συνοικιακῶν)...» τίθεται τὸ ὀρθὸν «... (Β' καὶ Γ' κατηγορίας κεντρικῶν καὶ Α', Β' καὶ Γ' κατηγορίας συνοικιακῶν)...».

—

27724/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν τῶν πληρωμάτων ποταμοπλοίων φερόντων φορτίον ὑγρῶν καυσίμων ὅλων ἀπάσης τῆς Χώρας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 140 τῆς 12 Ἰουλίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ν. δ/τος 2510/1953.

2) Τὴν ὑπογραφεῖσαν ἀπὸ 24.5.1954 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας μεταξὺ τῶν ἐν προκειμένῳ ἐνδιαφερομένων ἑκατέρωθεν ὀργανώσεων, δι' ἧς ρυθμίζονται ὡς κάτωθι τὰ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐν τῇ συμβάσει ταύτῃ ἀναφερομένων μισθωτῶν.

3) Τὴν ὅλως ἐξαιρετικὴν ἀνάγκην διὰ τὴν ἄμεσον ἰσχὺν καὶ ἐφαρμογὴν τῆς ἐν λόγῳ συμβάσεως πρὸς ἄρσιν τῶν ἐκ τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς ἀμφισβητήσεων καὶ ἐκκρεμοτήτων μέχρι νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ τρόπου θέσεως εἰς ἐφαρμογὴν τῶν ὑπογραφομένων συλλογικῶν συμβάσεων.

4) Σχετικὴν ἐγκριτικὴν ἀπόφασιν τῆς πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς, ὑπ' ἀριθ. 22121 ἐ.ἔ., ἀποφασίζομεν:

Καθορίζομεν τὰ κατώτατα ὅρια τῶν ἀποδοχῶν τῶν πληρωμάτων ποταμοπλοίων, φερόντων φορτίον ὑγρῶν καυσίμων ὑλῶν, ἁπάσης τῆς χώρας, ὡς ἀκολούθως:

α) Κυβερνήτης,	ἡμερησίως δραχ.	84
β) Ναύτης	» »	65

Εἰς τὰ ἀνωτέρω ἡμερομίσθια συνυπελογίσθη καὶ τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 ἀποφάσεως ἡμῶν χορηγηθὲν ἐπίδομα ἀκριβείας, ὡς τοῦτο ηὐξήθη καὶ ἐνεσωματώθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 27333/1954 ὁμοίας τοιαύτης.

Κατὰ τὰ λοιπὰ ἔχουν ἐφαρμογὴν ἅπασαι αἱ διατάξεις τῆς ἀπὸ 11.12.1951 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας πληρωμάτων ποταμοπλοίων, κατατεθείσης παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 233/10.12.1951 πράξεως καταθέσεως, ἐπὶ παντὸς πληρώματος ποταμοπλοίου ἐκ τῶν φερόντων ὑγρὰς καυσίμους ὕλας, καθ' ἅπασαν τὴν Ἐπικράτειαν.

Δὲν ὑπάγονται εἰς τὰς ἀνωτέρω διατάξεις τῆς παρούσης οἱ μισθωτοί, οἱ μὴ συμπληροῦντες ἑνὸς ἔτους παρὰ τῷ αὐτῷ ἢ ἑτέρῳ ἐργοδότῃ ὑπηρεσίαν καὶ ἡλικίαν 18 ἐτῶν, οἵτινες λαμβάνουν τὰς διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 καὶ 27333/1954 ἀποφάσεων ἡμῶν χορηγηθείσας αὐξήσεις, ὡς ἐν ταῖς ἀποφάσεσι ταύταις ὁρίζεται.

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου 1954.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Ἰουνίου 1954

(*) ΕΕΔ 13, σελ. 726.

27901/2/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ βασικῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων ἐμπορικῶν καταστημάτων Θεσσαλονίκης.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 154 τῆς 27 Ἰουλίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 12 τοῦ ν.δ. 2510/1953.

2) Τὴν ὑπογραφεῖσαν ἀπὸ 19ης Ἀπριλίου 1954 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας μεταξὺ τῶν ἐν προκειμένῳ ἐνδιαφερομένων ἑκατέρωθεν ὀργανώσεων, δι' ἧς ρυθμίζονται ὡς κάτωθι τὰ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐν τῇ συμβάσει ταύτῃ ἀναφερομένων μισθωτῶν.

3) Τὴν ὅλως ἐξαιρετικὴν ἀνάγκην διὰ τὴν ἄμεσον ἰσχὺν καὶ ἐφαρμογὴν τῆς ἐν λόγῳ συμβάσεως πρὸς ἄρσιν τῶν ἐκ τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς ἀμφισβητήσεων καὶ ἐκκρεμοτήτων μέχρι νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ τρόπου θέσεως εἰς ἐφαρμογὴν τῶν ὑπογραφομένων συλλογικῶν συμβάσεων.

4) Σχετικὴν ἐγκριτικὴν ἀπόφασιν τῆς πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς, ὑπ' ἀριθ. 29701 (*) ἐ. ἔτους, ἀποφασίζομεν:

Καθορίζομεν τὰ βασικὰ ὅρια μηνιαίων μισθῶν τῶν ὑπαλλήλων ἐμπορικῶν καταστημάτων Θεσσαλονίκης, ὡς ἀκολούθως:

Α'. Ἀνδρῶν

	Δραχ. νέας ἐκδόσ.
Μαθητευόμενοι, ἡλικίας 14—15 ἐτῶν	500
» » 16—17 »	600
» » 18—19 »	700
Ὑπηρεσίας μέχρις 1 ἔτους	750
» 1— 2 ἐτῶν	900
» 2— 4 »	950
» 4— 6 »	1.000
» 6— 8 »	1.100
» 8—10 »	1.200
» 10—12 »	1.250
» 12—14 »	1.300
» 14—16 »	1.400
» 16—18 »	1.500
» 18—20 »	1.550
» καὶ ἄνω τῶν 20 ἐτῶν	1.600

Β'. Γυναικῶν

Τὰ ὡς ἄνω βασικὰ ὅρια μισθῶν ἰσχύουσι καὶ διὰ τὰς γυναῖκας, μειωμένα κατὰ 10 ο/ο μὲν διὰ τὰς ἐχούσας ὑπηρεσίαν μέχρι καὶ 10 ἐτῶν, κατὰ 12 ο/ο δὲ διὰ τὰς ἐχούσας ὑπηρεσίαν ἄνω τῶν 10 ἐτῶν.

Οἱ ὡς ἄνω μισθοὶ προσαυξάνονται, λόγῳ ἐπιδόματος οἰκογενειακῶν βαρῶν, κατὰ (10 ο/ο) διὰ τὴν σύζυγον, ἐφ' ὅσον αὕτη δὲν ἐργάζεται, καὶ πέντε τοῖς ἑκατὸν (5 ο/ο) δι' ἕκαστον καὶ μέχρι τριῶν (3) τέκνων, ἐφ' ὅσον τὰ ἐκ τούτων ἄρρενα εἶναι ἡλικίας κάτω τῶν 18 ἐτῶν καὶ δὲν ἐργάζονται, τὰ δὲ θήλεα εἶναι ἡλικίας κάτω τῶν 20 ἐτῶν, ἄγαμα καὶ δὲν ἐργάζονται.

Οἱ μέχρι σήμερον καταβαλλόμενοι μηνιαῖοι μισθοί, ἐφ' ὅσον εἶναι ἀνώτεροι τῶν διὰ τῆς παρούσης καθοριζομένων, δὲν δύνανται νὰ μειωθῶσιν.

(*) ***Σημ. ΕΕΔ***: Ἐδημοσιεύθη ἐν Φ.Ε.Κ. τ. Β' ὑπ' ἀριθ. 155 τῆς 27 Ἰουλίου 1954.

Οι μισθοί οδτοι θά τύχωσιν αύξήσεως δέκα πέντε τοίς έκατόν (15 ο/ο), έφ' όσον άνέρχονται μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν δραχμῶν 3.000, άνω τοῦ όποίου ούδεμία αύξησις παρέχεται.

Ή παρούσα άφορᾷ άπαν τὸ προσωπικὸν τῶν ἐμπορικῶν ἐν γένει καταστημάτων Θεσσαλονίκης, πλὴν τῶν λογιστῶν καὶ τοῦ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ.

Ή ἰσχὺς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀπὸ 1ης Μαρτίου 1954.

Ή παροῦσα, κοινοποιουμένη ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς της, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Ἰουλίου 1954

—

27240/2/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ ἡμερομισθίων τῶν ἐργατοτεχνιτῶν ξυλουργῶν—οἰκοδόμων Χανίων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 158 τῆς 30 Ἰουλίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν :

1. Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ν.δ/τος 2510/1953.

2. Τὴν ὑπογραφεῖσαν ἀπὸ 16 Ἀπριλίου 1954 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας μεταξὺ τῶν ἐν προκειμένῳ ἐνδιαφερομένων ἑκατέρωθεν ὀργανώσεων, δι' ἧς ρυθμίζονται ὡς κάτωθι τὰ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐν τῇ συμβάσει ταύτῃ ἀναφερομένων μισθωτῶν.

3. Τὴν ὅλως ἐξαιρετικὴν ἀνάγκην διὰ τὴν ἄμεσον ἰσχὺν καὶ ἐφαρμογὴν τῆς ἐν λόγῳ συμβάσεως πρὸς ἄρσιν τῶν ἐκ τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς ἀμφισβητήσεων καὶ ἐκκρεμοτήτων μέχρι νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ τρόπου θέσεως εἰς ἐφαρμογὴν τῶν ὑπογραφομένων συλλογικῶν συμβάσεων.

4. Σχετικὴν ἐγκριτικὴν ἀπόφασιν τῆς πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς ὑπ' ἀριθ. 28411/1954, ἀποφασίζομεν :

Καθορίζομεν τὰ βασικὰ ὅρια ἡμερομισθίων τῶν ἐργατοτεχνιτῶν ξυλουργῶν—οἰκοδόμων Χανίων, ὡς ἀκολούθως :

α) Διὰ τοὺς τεχνίτας—ξυλουργοὺς (στεγῶν, δαπέδων, ὁρόφων, ξυλοτύπων), ἡμερομίσθιον νέων δραχμῶν 75.

β) Διὰ τοὺς βοηθοὺς αὐτῶν, ἡμερομίσθιον δραχμῶν 40.

Εἰς τὸ ἀνωτέρω κατώτατον ὅριον ἡμερομισθίου συμπεριλαμβάνεται ἡ αὔξησις ἐπιδόματος ἀκριβείας τῶν μισθωτῶν, συμφώνως τῇ ὑπ' ἀριθ. 27333/1954 ἡμετέρᾳ ἀποφάσει.

Τῆς ἐφαρμογῆς τῆς παρούσης ἐξαιροῦνται μόνον οἱ ἐργολάβοι Δημοσίων, Δημοτικῶν, Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου ἢ ἰδιωτικῶν ἔργων καὶ δι' ἃ ἔργα ἔχουσιν ὑπογράψει ἤδη τὰς εἰκείας συμβάσεις μετὰ τῶν ὡς ἄνω Προσώπων.

Ἐπίσης ἐξαιροῦνται οἱ ἐργολάβοι ἐκεῖνοι Δημοσίων, Δημοτικῶν καὶ Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, οἵτινες ἤθελον ὑπογράψει μειοδοτουμένας ἤδη συμβάσεις καὶ ὑπογραφησομένας ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης.

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀπὸ 16 Ἀπριλίου 1954.

Ἡ παροῦσα, κοινοποιουμένη ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς της, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 24 Ἰουλίου 1954

—

27648/1/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν τσιμεντεργατῶν ἀπάσης τῆς Χώρας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 156 τῆς 30 Ἰουλίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 12 τοῦ ν.δ. 2510/1953. 2) Τὴν διαπιστωθεῖσαν μετὰ μακρὰς διαπραγματεύσεις ἀσυμφωνίαν τῶν ἐν προκειμένῳ ἐνδιαφερομένων ἑκατέρωθεν ὀργανώσεων διὰ τὴν σύναψιν συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας. 3) Τὴν ὅλως ἐξαιρετικὴν ἀνάγκην ταχείας ρυθμίσεως τῆς προκειμένης διαφορᾶς μέχρι νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ περὶ ὑποχρεωτικῆς διαιτησίας τῶν συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας θεσμοῦ· καὶ 4) Σχετικὴν ἐγκριτικὴν ἀπόφασιν τῆς πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς, ὑπ' ἀριθ. 30261/16.7.1954 (*), ἀποφασίζομεν :

1. Ὅπως προσωρινῶς καὶ μέχρις ἐπιλύσεως ὑπὸ τῶν οἰκείων ὀργάνων διαιτησίας τῆς ὑφισταμένης συλλογικῆς διαφορᾶς ἐργασίας ἢ συνάψεως συλλογικῆς συμβάσεως, ρυθμιζούσης ταύτην, χορηγηθῇ ἀπὸ 16 Μαρτίου 1954 εἰς τὸ ἐργατοτεχνικὸν προσωπικὸν τῶν ἐργοστασίων παραγωγῆς τσιμέντου ἁπάσης τῆς Χώρας αὔξησις ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν 9 Ἀπριλίου 1953 καταβαλλομένων αὐτῷ ἀποδοχῶν, ὡς ἀκολούθως :

α) Διὰ τὸ προσωπικὸν ἐν γένει τὸ μὴ ἔχον συμπεπληρωμένον τὸ 19ον ἔτος τῆς ἡλικίας του καὶ δύο τοὐλάχιστον ἐτῶν παρὰ τῷ αὐτῷ ἢ ἑτέρῳ ἐργοδότῃ προϋπηρεσίαν αὔξησις ἐκ 15 ο/ο καὶ

β) Διὰ τὸ προσωπικὸν τὸ ἔχον συμπεπληρωμένον τὸ 19ον ἔτος τῆς ἡλικίας του καὶ δύο τοὐλάχιστον ἐτῶν παρὰ τῷ αὐτῷ ἢ ἑτέρῳ ἐργοδότῃ προϋπηρεσίαν, διὰ μὲν τὸ τμῆμα μηνιαίων ἀποδοχῶν μέχρις ἑνὸς ἑκατομμυρίου πεντακοσίων χιλιάδων (1.500.000) δραχ. ἢ ἡμερομισθίου μέχρι πεντήκοντα χιλιάδων δραχ (50.000) παρέχεται αὔξησις ἐκ τριάκοντα τοῖς ἑκατὸν (30 ο/ο), διὰ δὲ τὸ τμῆμα μηνιαίων ἀποδοχῶν ἀπὸ ἑνὸς ἑκατομμυρίου πεντακοσίων χιλιάδων μιᾶς (1.500.001) δρχ. μέχρις τριῶν ἑκατομμυρίων (3.000.000) δρχ. ἢ ἡμερομισθίου ἀπὸ πεντήκοντα χιλιάδων μιᾶς (50.001) δρχ. μέχρις ἑκατὸν χιλιάδων (100.000) δραχμῶν παρέχεται αὔξησις ἐξ εἴκοσι τοῖς ἑκατὸν (20 ο/ο).

2. Διὰ τῆς αὐτῆς, κατὰ τὴν § 1 αὐξήσεως καὶ ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς συνδρομῆς τῶν ἐν αὐτῇ προϋποθέσεων προσαυξάνονται ἀπὸ 16 Μαρτίου τὰ κατὰ τὴν 9 Ἀπριλίου 1953 ἰσχύοντα βασικὰ ἡμερομίσθια τοῦ ἐν λόγῳ προσωπικοῦ, ὡς ταῦτα εἶχον διαμορφωθῆ ἐπὶ τῇ βάσει συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας, Ὑπουργ. ἀποφάσεων ἢ πράξεων τῆς Διοικήσεως ἐν γένει. Ἡ αὔξησις αὕτη ἐνσωματοῦται εἰς τοὺς βασικοὺς μηνιαίους μισθοὺς ἢ ἡμερομίσθια.

3. Εἰς τὰς κατὰ τὰς §§ 1 καὶ 2 αὐξήσεις

(*) Ἐδημοσιεύθη ἐν Φ.Ε.Κ. τ. Β' ὑπ' ἀριθ. 155 τῆς 27 Ἰουλίου 1954.

συγχωνεύεται ἀπό 16 Μαρτίου ἐ.ἔ. τό διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 ἀποφάσεως ἡμῶν χορηγηθέν ἐπίδομα ἀκριβείας, ὡς τοῦτο προσηυξήθη καί ἐνεσωματώθη εἰς τάς τακτικάς ἀποδοχάς, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 27333/1953 ἡμετέρας ἀποφάσεως, ὡς ἐπίσης συγχωνεύεται καί πᾶσα ἑτέρα αὔξησις οἰκειοθελῶς χορηγηθεῖσα ὑπό τοῦ ἐργοδότου πρός τό προσωπικόν αὐτοῦ ἀπό τῆς 9 Ἀπριλίου 1953 καί ἐφεξῆς.

4. Ἡ κατά τάς διατάξεις τῆς παρούσης ὁριζομένη αὔξησις δέν παρέχεται ἐπί τῶν τυχόν χορηγουμένων ἐπιδομάτων ἢ προσαυξήσεων, λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν, ἀνθυγιεινῆς ἐργασίας καί τοιαύτης κατά Κυριακάς ἢ ἑορτάς, ἅτινα ἐξακολουθοῦν ὑπολογιζόμενα ἐπί τῶν κατά τήν 9 Ἀπριλίου 1953 ἰσχυόντων διά τούς ἐν λόγῳ μισθωτούς βασικῶν μισθῶν ἢ ἡμερομισθίων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Ἰουλίου 1954

—

27839/1/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περί αὐξήσεως ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Ο.Τ.Ε.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 156 τῆς 30 Ἰουλίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1. Τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 12 τοῦ ν.δ. 2510/1953.

2. Τήν ὑπογραφεῖσαν ἀπό 12 Ἰουλίου 1954 συλλογικήν σύμβασιν ἐργασίας μεταξύ τῶν ἐν προκειμένῳ ἐνδιαφερομένων ἑκατέρωθεν ὀργανώσεων, δι' ἧς ρυθμίζονται ὡς κάτωθι τά τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐν τῇ συμβάσει ταύτῃ ἀναφερομένων μισθωτῶν.

3. Τήν ὅλως ἐξαιρετικήν ἀνάγκην διά τήν ἄμεσον ἰσχύν καί ἐφαρμογήν τῆς ἐν λόγῳ συμβάσεως πρός ἄρσιν τῶν ἐκ τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς ἀμφισβητήσεων καί ἐκκρεμοτήτων μέχρι νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ τρόπου θέσεως εἰς ἐφαρμογήν τῶν ὑπογραφομένων συλλογικῶν συμβάσεων.

4. Σχετικήν ἐγκριτικήν ἀπόφασιν τῆς πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς ὑπ' ἀριθ. 30265/16.7.1954 (*), ἀποφασίζομεν:

1. Χορηγοῦμεν ἀπό 16.2.1954 αὔξησιν ἐπί τῶν κατά τήν 9ην Ἀπριλίου 1953 καταβαλλομένων βασικῶν μισθῶν ἢ ἡμερομισθίων εἰς τό πάσης φύσεως προσωπικόν τοῦ Ο.Τ.Ε. ὡς ἀκολούθως:

α) Ἐπί τμήματος μισθῶν μέχρι χιλίων (1.000) δραχμῶν νέων, ἢ ἡμερομισθίων τεσσαράκοντα (40) δραχμῶν νέων, αὔξησιν 30 ο/ο.

β) Ἐπί τμήματος μισθῶν ἀπό 1.001 μέχρι 1.500 δραχμῶν ἢ ἡμερομισθίων ἀπό 41 μέχρι 60 δραχμῶν, αὔξησιν 25 ο/ο.

γ) Ἐπί τμήματος μισθῶν ἀπό 1.501 μέχρι 3.000 δραχμῶν ἢ ἡμερομισθίων ἀπό 61 μέχρις 120 δραχμῶν, αὔξησιν 20 ο/ο.

Οὐδεμία αὔξησις παρέχεται διά τό πέραν τῶν 3.000 δραχμῶν τμῆμα μισθοῦ ἢ 120 δραχμῶν τμῆμα ἡμερομισθίου.

Εἰς τήν κατά τ' ἀνωτέρω αὔξησιν συγχωνεύεται τό διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 ἀποφάσεως ἡμῶν χορηγηθέν ἐπίδομα ἀκριβείας ζωῆς, ὡς τοῦτο ηὐξήθη καί ἐνεσωματώθη εἰς τάς τακτικάς ἀποδοχάς διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 27333/1954 ὁμοίας ἡμετέρας ἀποφάσεως.

2. Ἡ μέχρι τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης παρεχομένη προσαύξησις λόγῳ ἀπασχολήσεως κατά τάς νυκτερινάς ὥρας, συνισταμένη εἰς 50 ο/ο ἐπί τοῦ 1/25 τῶν μισθῶν ἢ ἐπί τῶν ἡμερομισθίων διατηρεῖται εἰς τό αὐτό ποσοστόν καί ὑπολογίζεται ἐπί τῶν κατά τ' ἀνωτέρω διαμορφουμένων μισθῶν καί ἡμερομισθίων.

Ἡ ἰσχύς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀπό 16 Φεβρουαρίου 1954.

Ἡ παροῦσα, κοινοποιουμένη ἅμα τῇ ὑπογραφῇ της, δημοσιευθήτω διά τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 24 Ἰουλίου 1954

—

27623/2/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περί συμπληρώσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 27623/1954 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 156 τῇ 30 Ἰουλίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ν.δ. 2510/1953 καί τήν ὑπ' ἀριθ. 27623/1954 ἀπόφασιν ἡμῶν, ἀποφασίζομεν:

Συμπληροῦντες τάς διατάξεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 27623/1954 ἀποφάσεως ἡμῶν περί καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἠλεκτροτεχνιτῶν βιοτεχνικῶν καί βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων Πειραιῶς, καθορίζομεν ὅτι αἱ διατάξεις ταύτης ἔχουν ἐφαρμογήν, ἀφ' ἧς αὕτη ἰσχυσε, καί ἐπί τῶν ἠλεκτροτεχνιτῶν τῶν ὑπηρετούντων ἐπί συμβάσει ἐργασίας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου εἰς δημοσίας ὑπηρεσίας ἢ Ν.Π.Δ.Δ. τοῦ Πειραιῶς.

Ἡ παροῦσα, κοινοποιουμένη ἅμα τῇ ὑπογραφῇ της, δημοσιευθήτω διά τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Ἰουλίου 1954

—

27201/4/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περί καθορισμοῦ ἀποδοχῶν τῶν ἐργατῶν βαρελοποιῶν Ἰτέας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 156 τῆς 30 Ἰουλίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ν.δ. 2510/1953, 2) τήν ὑπογραφεῖσαν ἀπό 3ης Μαρτίου ἐ.ἔ. συλλογικήν σύμβασιν ἐργασίας μεταξύ τῶν ἐν προκειμένῳ ἐνδιαφερομένων ἑκατέρωθεν ὀργανώσεων, δι' ἧς ρυθμίζονται ὡς κάτωθι τά τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐν τῇ συμβάσει ταύτῃ ἀναφερομένων μισθωτῶν, 3) τήν ὅλως ἐξαιρετικήν ἀνάγκην διά τήν ἄμεσον ἰσχύν καί ἐφαρμογήν τῆς ἐν λόγῳ συμβάσεως πρός ἄρσιν τῶν ἐκ τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς ἀμφισβητήσεων καί ἐκκρεμοτήτων μέχρι νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ τρόπου θέσεως εἰς ἐφαρμογήν τῶν ὑπογραφομένων συλλογικῶν συμβάσεων, 4) σχετικήν ἐγκριτικήν ἀπόφασιν τῆς πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς, ὑπ' ἀριθ. 28411 ἐ.ἔ., ἀποφασίζομεν:

Καθορίζομεν τά βασικά ὅρια ἁμοιβῆς τῶν

(*) Ἐδημοσιεύθη ἐν Φ.Ε.Κ. τ. Β' ὑπ' ἀριθ. 155 τῆς 27 Ἰουλίου 1954.

έργατών βαρελοποιών Ἰτέας, ὡς ἀκολούθως:

Διά βαρέλια χωρητικότητος μέχρι:

26	ὀκάδων	δραχμαί	(νέαι)	11
60	»	»	»	12,50
80	»	»	»	15
90-100	ὀκ.	»	»	16

Ἡ ἰσχύς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀπό τῆς 8 Μαρτίου 1954.

Ἡ παροῦσα, κοινοποιουμένη ἅμα τῇ ὑπογραφῇ της, δημοσιευθήτω διά τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Ἰουλίου 1954

—

28512/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περί ἀνακλήσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 28512/1954 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 158 τῆς 2 Αὐγούστου 1954)

Λαβόντες ὑπ' ὄψιν τήν ὑπ' ἀριθ. 1062/1954 ἀπόφασιν τῆς Ὁλομελείας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, δι' ἧς ἠκυρώθη ἡ ὑπ' ἀριθ. Φ. 28512/2/1954 ἀπόφασις ἡμῶν (Φ.Ε.Κ. 53 τεύχος Β' τῆς 19.3.1954) περί κηρύξεως ἐκτελεστής ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τοῦ ν. 2053/1952 περί καθορισμοῦ ἡμερομισθίων ἐργατῶν καί ἐργατριῶν ἐργοστασίων ξυλουργικῶν ἁπάσης τῆς χώρας, ἀποφασίζομεν:

Ἀνακαλοῦμεν, ἀφ' ἧς ἰσχυσε, τήν ὡς εἰρηται ὑπ' ἀριθ. 28512/2/1954 ἀπόφασιν ἡμῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Ἰουλίου 1954

—

27442/2/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περί καθορισμοῦ τιμολογίου ἀμοιβῆς ἐργατῶν κοφινοποιῶν—Ἀθηνῶν—Πειραιῶς.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 162 τῆς 9 Αὐγούστου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ν. δ/τος 2510/1953.

2) Τήν ὑπογραφεῖσαν ἀπό 21ης Ἰουνίου 1954 συλλογικήν σύμβασιν ἐργασίας μεταξύ τῶν ἐν προκειμένῳ ἐνδιαφερομένων ἑκατέρωθεν ὀργανώσεων, δι' ἧς ρυθμίζονται ὡς κάτωθι τά τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐν τῇ συμβάσει ταύτῃ ἀναφερομένων μισθωτῶν.

3) Τήν ὅλως ἐξαιρετικήν ἀνάγκην διά τήν ἄμεσον ἰσχύν καί ἐφαρμογήν τῆς ἐν λόγῳ συμβάσεως πρός ἄρσιν τῶν ἐκ τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς ἀμφισβητήσεων καί ἐκκρεμοτήτων μέχρι νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ τρόπου θέσεως εἰς ἐφαρμογήν τῶν ὑπογραφομένων συλλογικῶν συμβάσεων.

4) Σχετικήν ἐγκριτικήν ἀπόφασιν τῆς πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς ὑπ' ἀριθ. 30264/16.7.1954 (*).

Ἀ π ο φ α σ ί ζ ο μ ε ν:

1. Καθορίζομεν τάς κατά μονάδα παραγομένου εἴδους ἀμοιβάς, ὡς καί τά ἐλάχιστον ἄριον ἡμερησίας παραγωγῆς τῶν ἐργατῶν κοφινοποιῶν Ἀθηνῶν—Πειραιῶς ὡς ἀκολούθως:

Τιμολόγιον ἐργασίας

Εἶδος	Ὕφος	Πλάτος	Ἡμερ. παραγωγή τεμ.	Ἀποδοχή δραχ.
Καποῦλες	0,85	0,60	2 1/2	16.—
»	0,80	0,60	2 1/2	16.—
»	0,75	0,60	3	13.40
»	0,70	0,60	3	13.40
»	0,65	0,55	3 1/2	11.50
»	0,60	0,55	3 1/2	11.50
Κανισέλες κηπουρ.	0,65	0,48	3	13.40
» »	0,60	0,48	3	13.40
» »	0,55	0,45	3 1/2	11.50
» »	0,50	0,45	4	10.—
» μανάβικες	0,60	0,46	4	10.—
» »	0,55	0,46	4	10.—
» »	0,50	0,45	4 1/2	9.40
» »	0,45	0,45	5	8.—
» »	0,40	0,38	6	6.60
Ἀσβεστοκόφινα	0,55	0,45	3 1/2	11.50
»	0,50	0,45	3 1/2	11.—
»	0,45	0,43	4 1/2	9.40
»	0,40	0,40	5	8.—
»	0,35	0,37	6	6.60
»	0,30	0,35	7	5.80
»	0,25	0,30	7	5.80
Μελισσοκόφινα βέργινα	0,50	0,45	4 1/2	9.40
Μελισσοκόφινα καλαμένια	0,50	0,45	6	6.60
Κοφίνια Μεγάρων	0,70	0,48	2 1/2	16.—
» σταφυλίσια	0,75	0,50	3	13.40
» ἀγκινάρες	0,65	0,52	3	13.40
» καρβούνων	0,60	0,65	3	13.40
» χρεοπωλῶν	0,90	0,90	2	20.—
» χρεοπωλῶν	0,80	0,80	2 1/2	16.—
» καπνοῦ	0,65	0,65	3	13.40
» σισαμιοῦ	0,50	—	3 1/2	11.50
» σκηνές	Α'.	—	3	13.40
» »	Β'.	—	3	13.40
» μπουγάδας	0,55	0,75	2 1/2	16.—
» »	0,55	0,70	3	13.40
» »	0,45	0,60	3 1/2	11.50
» »	0,40	0,55	4	10.—
Πανέρια »	0,60	0,40	3 1/2	11.50
» »	0,55	0,35	4	10.—
» »	0,50	0,30	4	10.—
» »	0,45	0,30	4 1/2	9.40
» »	0,40	0,25	5 1/2	7.30
» »	0,35	0,20	7	5.80
» »	0,30	0,20	7	5.80
» φαράδικα	0,75	—	3	13.40
» »	0,70	—	3	13.40
» »	0,65	—	3 1/2	11.50
» »	0,60	—	4	10.—
» »	0,55	—	4	10.—
» »	0,50	—	5	18.—
Δαμιζάνες	Α'.	—	3	13.40
»	Β'.	—	3	13.40
»	Γ'.	—	3 1/2	11.50
»	Δ'.	—	4	10.—
Γαλόνια	Α'.	—	5	8.—
»	Β'.	—	5	8.—
Παγωνιέρες	—	—	4	10.—
Πολυγαδόροι	—	—	5	8.—
Παραγάδια	—	—	6	6.60
Κεφαλλωνίτικα	—	—	5	8.—

(*) Ἐδημοσιεύθη ἐν Φ.Ε.Κ. τ. Β' ὑπ' ἀριθ. 155 τῆς 27 Ἰουλίου 1954.

Λιπασμάτων	Α'.	0,45	5	8.—
»	Β'.	0,40	5	8.—
»	Γ'.	0,30	6	6.60
Καλάθια	0,40	—	6	6.60
»	0,35	—	7	5.80
»	0,30	—	8	5.—
»	0,25	—	8	5.—
»	0,20	—	10	4.—
Καρπουζάδικες 65 πόντων πλάτους		60.—		15.—
Καρπουζάδικες 60 πόντων πλάτους		60.—		14.—
Κλουβιά περδικοκάφινα				24.—

2. Εἰς ἣν περίπτωσιν οἱ τεχνῖται ἀπασχοληθῶσιν εἰς ἐργασίας μὴ ἀμειβομένας κατ' ἀποκοπὴν θὰ καταβάλληται αὐτοῖς, πλέον τῆς κατ' ἀποκοπὴν ἀμοιβῆς, ὡρομίσθιον βάσει ἡμερομισθίου δραχμῶν 40. Τοιαῦται ἐργασίαι εἶναι ἡ ἐξαγωγὴ τῶν βεργῶν ἐκ τοῦ ὕδατος, πρὸς δὲ ἡ μεταφορὰ καὶ τοποθέτησις τῶν βεργῶν ἐντὸς τοῦ ὕδατος, δι' ὅσα κατασκήματα αὗται εἶναι ἐναποθηκευμέναι εἰς ἄλλους, ἐκτὸς τοῦ καταστήματος, χώρους (ἀποθήκας).

3. Ἡ ἐμφόρτωσις τῶν ὑλικῶν, ἐφ' ὅσον αὕτη γίνεται ὑπὸ ἐργατῶν, ἐκ τῶν περὶ ὧν ἡ παροῦσα, θὰ ἀμείβεται μὲ δραχ. 60 κατ' ἐκφορτωνόμενον αὐτοκίνητον.

4. Οἱ ἐργάται ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν ἐξαγωγὴν τῶν καφινίων ἔξωθι τοῦ καταστήματος.

5. Οἱ τεχνῖται ὑποχρεοῦνται, κατὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ ἐργοδότου, νὰ κατασκευάζουν ἐξ ὅλων τῶν προαναφερθεισῶν κατηγοριῶν εἰδῶν, μὴ δυνάμενοι νὰ ἀρνηθῶσι τὴν κατασκευὴν εἴδους τινός.

6. Τὰ μέχρι σήμερον καταβαλλόμενα καλφαλίκια, ἐφ' ὅσον εἶναι ἀνώτερα τῶν διὰ τῆς παρούσης καθοριζομένων, δὲν δύναται νὰ μειωθοῦν.

7. Αἱ ἐν τῇ § 1 καθοριζόμεναι ἀμοιβαὶ θὰ προσαυξάνωνται κατὰ 10 ο/ο ἐὰν γίνεται χρησιμοποίησις σύρματος κατὰ τὴν κατασκευήν.

8. Ἡ παροῦσα ἰσχύει διὰ τὴν Πρωτοδικειακὴν Περιφέρειαν Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς ἀπὸ 15ης Μαΐου 1954.

Ἡ παροῦσα, κοινοποιουμένη ἅμα τῇ ὑπογραφῇ της, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Ἰουλίου 1954

—

27372/9/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τῆς Κοινοπραξίας Συνεταιριστικῶν Ὀργανώσεων Σουλτανίνας (Κ.Σ.Ο.Σ.) (*).

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 162 τῆς 9 Αὐγούστου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 12 τοῦ ν. δ/τος 2510/1953. 2) Τὴν διαπιστωθεῖσαν, μετὰ μακρὰς διαπραγματεύσεις, ἀσυμφωνίαν τῶν ἐν προκειμένῳ ἐνδιαφερομένων ἑκατέρωθεν ὀργανώσεων διὰ τὴν σύναψιν συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας. 3) Τὴν ὅλως ἐξαιρετικὴν ἀνάγκην ταχείας ρυθμίσεως τῆς προκειμένης διαφορᾶς μέχρι νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ περὶ ὑποχρεωτικῆς διαιτησίας τῶν συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας θεσμοῦ· καὶ 4) Σχετικὴν ἐγκριτικὴν ἀπόφασιν τῆς ὁμοιοθ ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς 30267/16.7.1954, ἀποφασίζομεν:

Ὅπως προσωρινῶς καὶ μέχρις ὁριστικῆς ρυθμίσεως ὑπὸ τῶν οἰκείων ὀργάνων διαιτησίας τῆς ὑφισταμένης ἐν προκειμένῳ συλλογικῆς διαφορᾶς χορηγηθῇ εἰς τὸ προσωπικὸν τῆς Κοινοπραξίας Συνεταιριστικῶν Ὀργανώσεων Σουλτανίνας (Κ.Σ.Ο.Σ.) ἀπὸ 1.8.1954 αὔξησις ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν 9.4.1953 καταβαλλομένων πράγματι εἰς ἕκαστον τούτων ἀποδοχῶν κατὰ τὰ ἀκόλουθα ποσοστά:

α) Διὰ τὸ προσωπικὸν τὸ μὴ ἔχον συμπληρωμένην ἡλικίαν 19 ἐτῶν καὶ ἑνὸς ἔτους ὑπηρεσίαν ἢ προϋπηρεσίαν, αὔξησις 15 ο/ο.

β) Διὰ τὸ λοιπὸν προσωπικόν, αὔξησις 25 ο/ο διὰ τὸ τμῆμα μηνιαίων ἀποδοχῶν μέχρις 1.500.000 παλαιῶν δραχμῶν ἢ ἡμερομισθίου 50.000 δρχ., διὰ δὲ τμῆμα ἀποδοχῶν ἀπὸ 1.500.001—3.000.000 ἢ ἡμερομισθίου ἀπὸ 50.001—100.000 παλαιῶν δραχμῶν, αὔξησις 20 ο/ο.

Εἰς τὴν ἀνωτέρω αὔξησιν συγχωνεύεται πᾶσα ἀπὸ 9.4.1953 ὁπωσδήποτε χορηγηθεῖσα μὲ ἀναδρομικὴν ἢ μὴ ἰσχὺν αὔξησις εἰς τὸ ἀνωτέρω προσωπικόν, ὡς καὶ τὸ ἐπίδομα ἀκριβείας, ὡς τοῦτο διεμορφώθη ἔκτοτε.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Ἰουλίου 1954

—

27310/1954 Ἀποφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἀπορρίψεως ἀποφάσεως Ἐπιτροπῆς Ὑποχρεωτικῆς διαιτησίας Πειραιῶς περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν προσωπικοῦ Ἐπιχειρήσεων Πετρελαιοειδῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 133 τῆς 30 Ἰουνίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 4 παρ. 2 τοῦ Ν. 2053/52 περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν σχέσεων καὶ διαφορῶν ἐργασίας.

2) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 745 ἀπὸ 8.5.1954 πρᾶξιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, αἴροντος τὴν μεταξὺ ἡμῶν καὶ τοῦ Συμβουλίου τοῦ ν. 2053/1952 ἀναφυεῖσαν διαφωνίαν ἐπὶ τῆς ἀπὸ 19.8.1953 ἀποφάσεως τούτου περὶ ἐγκρίσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 2/1953 ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς Ὑποχρεωτικῆς Διαιτησίας Πειραιῶς, ἀποφασίζομεν:

Ἀπορρίπτομεν τὴν ὑπ' ἀριθ. 2/1953 ἀπόφασιν τῆς Ἐπιτροπῆς Ὑποχρεωτικῆς Διαιτησίας Πειραιῶς περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐγκαταστάσεων τῶν ἐν Ἑλλάδι ἐπιχειρήσεων πετρελαιοειδῶν, τῆς δι' ἣν ἡ ὡς ἄνω ἀπόφασις συλλογικῆς διαφορᾶς ρυθμισθείσης διὰ τῆς ὑπογραφείσης ἤδη μεταξὺ τῶν ἐνδιαφερομένων συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Ἰουνίου 1954

(*) Ἀναδημοσιεύεται ὡς ἐσφαλμένως δημοσιευθεῖσα εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 124/1953, τεῦχος Β'.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 13ος—Τεῦχος 18 (312)

Ἀθῆναι, 15 Σεπτεμβρίου 1954

ΝΕΟΠΟΛΕΜΙΣΤΙΚΟΝ (ΕΡΓΑΤΙΚΟΝ) ΔΙΚΑΙΟΝ

Προϋποθέσεις διορισμοῦ καὶ προσλήψεως.—Νομιμοφροσύνη.—Ἰσχύον δίκαιον.

Ὑπὸ τοῦ κ. ΑΘ. Κ. ΜΠΟΜΠΟΡΑ, Προέδρου Δικηγ. Συλλόγου Τρικκάλων

«Δεῖ τὸν πραίτορα μὴ μόνον διαγινώσκειν, ἀλλὰ καὶ ἐπιμελῶς διαγινώσκειν». (Σχ. ν. 3 Β 11, 2)

«Τὰ ὑπέρ τινος εἰσαχθέντα καὶ' αὐτοῦ οὐχ ἑρμηνεύεται». (Ν. 25 Π 1, 13)

«Μάχεσθαι χρὴ τὸν δῆμον ὑπὲρ τοῦ νόμου ὅκως περ τείχεος». (Ἡράκλειτος 44)

«Τοῖς νόμοις γὰρ τῶν πολιτῶν ἐμμενόντων, αἱ πόλεις ἰσχυρόταται τε καὶ εὐδαιμονέσταται γίγνονται». (Ξενοφ. Ἀπομν. Δ', 111, 16-17)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος.
Εἰσαγωγή. Νομοθεσία περὶ νεοπολεμιστῶν.
Α'. Κείμενα.
Β'. Σκοπός.
Γ'. Τρόπος ἑρμηνείας. Κανόνες.
§ 1. Διαδικασία, προϋποθέσεις διορισμοῦ (τοποθέτησις) κλπ.
Α'. Γενικῶς.
Β'. Ἀναλυτικῶς.
α'. Πράσπα τῆς συμβάσεως.
β'. Ἀναγκαστικὴ σύμβασις.
αα. Δημοσιοϋπαλληλική.
ββ. Σχέσις.
γ'. Τοποθέτησις.
αα. Γενικῶς.
ββ. Προϋποθέσεις.
I. Πιστοποιητικὸν νομιμοφροσύνης τῆς ἀστυνομικῆς ἀρχῆς.
II. Προθεσμία ὑποβολῆς.
III. Συνέπειαι.
1. Ἀναδρομικὴ δύναμις.
2. Ἀδυναμία.
3. Ἀπόδειξις.
γγ. Ἐκτενέστερον.
I. Γενικῶς.
II. Ἀνάκλησις.
ββ. Μεταβατικὴ διάτ. (12 § 8 ά.ν. 1856). Προστασία κεκτημένων κατὰ τὸν ν. 751 δικαιωμάτων.
I. Ἄρθρ. 12 § 3.
II. Ἔννοια.
III. Διορισμὸς εἰς τόπον καταγωγῆς.
δ'. Ὀχλήσεις, προσέλευσις.
1. Γενικῶς.
2. Ἄρθρ. 8 ά.ν. 1838.
3. Ἔννοια.
4. Συμπεράσματα.
ε'. Ὕπαρξις τῶν λοιπῶν προσόντων.
αα. Γενικῶς.
ββ. Κίβδηλος.
1. Αὐτονόητα.
2. Ἰσχὺς τῶν σχετικῶν.
3. «Προσόντα».
4. Χρόνος συμπληρώσεως.
5. Ματαίωσις.
6. Σχέσις πρὸς ν. 1811.
7. Λήξις τῆς διαδικασίας.
Ζ'. Διορισμός, πρόσληψις.
αα. Γενικῶς.
ββ. Πᾶσα ἄλλη διατύπωσις βαρύνει τὸν ἐργοδότην.
ζ'. Ἔλεγχος τῶν στοιχείων.
§ 2. Περὶ τῆς «νομιμοφροσύνης».
Α'. Γενικῶς.
Β'. Ἔννοια τῆς ἐθνικοφροσύνης καὶ νομιμοφροσύνης κατὰ τὸ Σύνταγμα.
αα. Ἓν γένος.
ββ. Εἰδικώτερον.
I. Ἐθνικοφροσύνη.
1. Ὁρισμός. Χρέος τοῦ πολίτου.
2. Διατάξεις.
3. Χρυσὰ ἅπη (Σωκράτης).
4. Καθήκοντα τῆς Πολιτείας.
II. Νομιμοφροσύνη.
1. Ἐν εὐρείᾳ.
2. Ἐν στενῇ ἐννοίᾳ.
3. Φύσις τῶν διατάξεων.
Γ'. Τεκμήριον.
1. Ὁρισμός.
2. Τὸ ἐναντίον ἀποδεικνύεται.
3. Ποιναί.
4. Ἀντισυνταγματικὰ τὰ ἐναντία.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ ΤΟΥ ΣΦΑΛΜΑΤΟΣ

Ἡ κατάργησις τοῦ ν. 118/1945 καὶ ἡ ἐπαναφορὰ ἐν ἰσχύϊ τοῦ ν. 2112 καὶ τοῦ ἄ.ν. τῆς 16/18 Ἰουλίου 1920, ὡς ἰσχυόν πρὸ τοῦ ν. 118/1945, εἶναι πλέον, μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ σχετικοῦ ν.δ., νομοθετικὸν γεγονός.

Ὑπῆρξεν, ὡς ἐσημειώσαμεν (ΕΕΔ 13, 856) σφάλμα τὸ ὅτι ἔπαυσε νὰ συνδέζηται, ὡς ὑπὸ τὸ καταργηθὲν ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945, ἡ καταβολὴ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112 πρὸς τὴν ἀκυρότητα τῆς ἀπολύσεως.

Διὰ νὰ γίνῃ πλέον φηλαφητὸν τὸ σφάλμα αὐτό, τὸ ὁποῖον ἐπέφερεν ἀνάσχεσιν σοβαρᾶς προστασίας τοῦ μισθωτοῦ, εἰς μίαν κρίσιμον διὰ τὴν ζωὴν του ὥραν, ὡς εἶναι ἐκείνη, κατὰ τὴν ὁποίαν χάνει τὴν διαπριστικὴν θέσιν του, πρέπει νὰ ὑπομνήσωμεν καὶ ποίαν δικονομικὴν προστασίαν ἔχει ὁ μισθωτός, ἀξίων ἱκανοποίησιν τοῦ προβαλλομένου ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου δικαιώματος του ἐπὶ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112.

Θὰ καταφύγῃ λοιπόν, κατ' ἀνάγκην, ὁ μισθωτὸς εἰς τὴν ἐργατικὴν δικαιοσύνην. Θὰ ἀναμείνῃ, τοὐλάχιστον εἰς τὰ μεγάλα διοργανικὰ κέντρα καὶ ἰδίως τῆς πρωτευούσης, ὅπου τὰ δικαστήρια στενάζουν ὑπὸ τὸν φόρτον τῶν ὑποθέσεων, ἐπὶ χρόνον ἀτυχῶς πολύν, ἐναντὶ τῶν καθημερινῶν διὰ τὸν ἄρτον του ἀναγκῶν. Θὰ ἐκδοθῇ ἡ ἀπόφασις. Κατ' αὐτῆς ὁ ἐργοδότης ἔχει ἐκ τοῦ νόμου δικαίωμα ἐφέσεως. Θὰ μεταβιβασθῇ λοιπὸν ἡ ὑπόθεσις εἰς τὸ Πρωτοδικεῖον. Ἀλλά, προκειμένου περὶ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112, ἡ ἐκδοθεῖσα δι' αὐτὴν ἐν τῷ πρώτῳ βαθμῷ ἀπόφασις δὲν κηρύσσεται ὑπὸ τοῦ Δικαστοῦ ὑποχρεωτικῶς, ὡς ἐπὶ μισθοῦ, κατ' ἄρθρ. 196α Πολιτ. Δικονομίας, προσωρινῶς ἐκτελεστή. Ἀσκηθείσης δὲ ἐφέσεως ὁ ἐργοδότης ἔχει ἐκ τοῦ νόμου δικαίωμα νὰ ζητήσῃ τὴν ἀναστολὴν τῆς κηρυχθείσης μόνον δυνητικῶς προσωρινῶς ἐκτελεστῆς ἀποφάσεως, τὴν ὁποίαν καὶ χορηγεῖ ὁ δικαστής, ὅταν πιθανολογῆται τὸ δάσιμον τῆς ἐφέσεως.

Ὁπωσδήποτε θὰ συζητηθῇ ἡ ἔφεσις καὶ ἀσφαλῶς ἡ ἔκδοσις ἀποφάσεως θὰ βραδύνῃ καὶ τόσον, ὥστε ἀπὸ τῆς πρώτης συζητήσεως τῆς ἀγωγῆς νὰ ἔχουν ἀσφαλῶς παρέλθει καὶ αἱ 100 ἡμέραι ἐπιδοτήσεως δι' ἀνεργίαν κατὰ τὸν νέον νόμον.

Ἂν, ἀκόμη, ὁ ἐργοδότης ἔχῃ λόγους ἀναιρέσεως καὶ ἀσκήσῃ ἀναίρεσιν, δύναται νὰ ζητήσῃ, ἀσκηθείσης ἀναιρέσεως, ἀναστολὴν μέχρις ἐκδόσεως καὶ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου, κατὰ τὴν γνωστὴν δικαστηριακὴν γνώμην, ἡ ὁποία θεωρεῖ ἰσχύον τὸ ἀπὸ 17/20 Σεπτεμβρίου 1926 ν.δ., καὶ οὕτω καταδικάζεται ὁ μισθωτὸς νὰ ἀναμένῃ τὴν ἱκανοποίησιν τοῦ δικαίου του, τελικῶς, εἰς χρόνον ἀόριστον καὶ ὁπωσδήποτε πολύν, ἐνῷ ἐν τῷ μεταξὺ θὰ ἔχῃ παύσει πρὸ πολλοῦ καὶ ἡ ἐπιδότησις ἐκ τοῦ Ὀργανισμοῦ.

Ταῦτα δύνανται νὰ συμβοῦν ὑπὸ τὸ νέον δίκαιον.

Ὑπὸ τὸ προηγούμενον ὅμως, τὸ καταργηθέν, δίκαιον τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945 συνέβαινον τὰ ἑξῆς: Ὁ ἀπολυόμενος μισθωτὸς ἐξησφάλιζεν εἰς τὴν ταχεῖαν, ἄνευ δικαστικῶν ἀγώνων, ἰκανοποίησιν τοῦ δικαίου του διὰ τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ ν. 2112, διὰ τοῦ συνδυασμοῦ τῆς μὴ καταβολῆς αὐτῆς πρὸς τὴν ἀκυρότητα τῆς ἀπολύσεως.

Ἀντιμετώπιζεν οὕτω διὰ διπλῶν μέσων τὰ ἐκ τῆς ἀνεργίας δεινά. Ἐλάμβανε τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ ν. 2112 (μικρὰν ἢ μεγάλην) καὶ συγχρόνως ἐπεδοτεῖτο διὰ τὴν ἀνεργίαν του. Ἐξ ἄλλου, αἱ πιθανότητες νὰ ἀρνηθῇ ὁ ἐργοδότης τὴν ἱκανοποίησιν τοῦ μισθωτοῦ, εἰς τὸ δικαίωμά του ἐπὶ τῆς ἀποζημιώσεως, καὶ ἐπομένως ἡ συνέπεια νὰ καταφύγῃ δι' αὐτὸ ὁ μισθωτὸς εἰς τὰ δικαστήρια, ἦσαν, πρὸ τοῦ κινδύνου τοῦ ἐργοδότου νὰ ἀκυρωθῇ δικαστικῶς ἡ ἀπόλυσίς του, ἀλλάχιστα. Εἶχε γίνει πλέον κοινὴ συνείδησις τῶν ἐργοδοτῶν, ἀφοῦ ἦτο καὶ νομοθετικὴ ἐπιταγή, ὅτι θὰ καταβάλλεται ὁπωσδήποτε καὶ ἀμέσως εἰς τὸν ἀπολυόμενον ἡ ἀποζημίωσίς του. Καὶ ἴσως καὶ αὐτὸ νὰ ἀπετέλει ἓν μέσον ἀναχώσεως τῆς ἀνεργίας, ὅταν οἱ ἐργοδόται ἐγνώριζον ταῦτα καὶ ἐδυσχεραίνοντο νὰ καταβάλουν ἀμέσως τὴν ἀποζημίωσιν.

Ἐξ ἄλλου, καὶ ἂν ὁ μισθωτὸς κατέφευγεν εἰς τὰ δικαστήρια, προσβάλλων τὴν ἀπόλυσίν του ὡς ἄκυρον, διὰ μὴ καταβολὴν τῆς ἀποζημιώσεως, εἶχεν, ἐπὶ ἀγωγῆς μισθοῦ, τὴν ἐκ τοῦ ἄρθρου 186α Πολ. Δικονομίας προστασίαν νὰ κηρυχθῇ ἡ ἀπόφασις ὑποχρεωτικῶς ἐκτελεστή, ὁπότε, ἀσκηθείσης ἐφέσεως, ἦτο ἀδύνατος ἡ ἀναστολὴ τῆς ἐκτελέσεως καὶ ταχύτερον οὕτω θὰ ἐπροστατεύετο διὰ τὰς ἐκ τῆς ἀκύρου ἀπολύσεως ἀξιώσεις του, διατηρῶν πάντοτε τὸ δικαίωμα τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112.

Μετὰ ταῦτα εἶναι εὐκόλως, νομίζομεν, ἀντιληπτὴ ἡ ἀπόδειξις τοῦ σφάλματος τοῦ νόμου νὰ ἐγκαταλείψῃ, μετὰ 10 σχεδὸν ἔτη (ἀφ' ὅτου ὁ ν. 118), τὴν λογικὴν καὶ δικαίαν αὐτὴν προστασίαν τοῦ μισθωτοῦ.

ΑΝΩΜΑΛΙΑΙ

Μὲ τὸ νέον ν.δ., περὶ τοῦ ὁποίου γίνεται λόγος ἀνωτέρω, καὶ εἰδικῶς ἐν ἄρθρῳ 36, κωροῦνται διάφοροι ἀποφάσεις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, σχετικαὶ μὲ τὴν ἀνεργίαν.

Περὶ τῆς σπουδαίας ὅμως διὰ τὴν ἐπιδότησιν τῶν ἀνέργων ὑπ' ἀριθ. 19370/1952 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἡ ὁποία, στηριχθεῖσα εἰς τὴν ἀπὸ 8/4/1952 πρᾶξιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, μετέβαλε τὰς προϋποθέσεις ἐπιδοτήσεως τῶν ἀνέργων καὶ τὸ ὁριζόμενον κατὰ τὸν ἀναγκ. νόμον 1846/1951 περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἐπίδομα ἀνεργίας, δὲν γίνεται λόγος.

Παρῆλθον ἤδη δύο ἔτη καὶ δὲν κατέστη δυνατὸν ἀκόμη, καὶ οὔτε μὲ τὴν εὐκαιρίαν τοῦ νέου αὐτοῦ σχετικοῦ νομοθετήματος, νὰ νομιμοποιηθῇ ἡ συνταγματικῶς ἀνώμαλος κατάστασις, κατὰ τὴν ὁποίαν διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἀτροποποιήθησαν νομοθετικαὶ διατάξεις, ἡ τροποποίησις δὲ αὐτὴ παραμένει ἀκόμη νομοθετικῶς ἀνεπικύρωτος.

Πῶς τὸς ἀντιλαμβάνεται τὴν σοβαρότητα τῆς ἀνωμαλίας.

Ἕνεκα τούτου λόγῳ τῆς προφανοῦς ἀδικίας, ἣν ἀπὸ πολλοῦ αἰσθανόμεθα ὅτι ἡ ἄποψις τῆς ἀρεοπαγιτικῆς ἀποφάσεως τοῦ 1953 ἐπήνεγκεν εἰς τὰς ἐκ τοῦ νεοπολεμιστικοῦ δικαίου σχέσεις ἐργασίας, καὶ εἰς τὴν παράκλησιν πολλῶν συναδέλφων ὑπείκοντες προέβημεν εἰς τὴν σύνταξιν τῆς ἀνὰ χεῖρας μελέτης, μὴ φειδόμενοι κόπων καὶ ἐλπίζοντες ὅτι οὕτω διὰ τῆς ἀπ' ἀρχῆς ἀνεξετάσεως τοῦ ὅλου νομοερμηνευτικοῦ ζητήματος θὰ ἠδυνάμεθα νὰ δημιουργήσωμεν τὴν ἀπαιτουμένην πειθὼ καὶ νὰ συμβάλωμεν εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ἀληθοῦς καὶ καθαρᾶς ἑρμηνείας, μακρὰν παντὸς ἐπηρεασμοῦ, φόβου ἢ πάθους, ὡς καὶ εἰς τὴν θορυβοῦσαν ἐπάνοδον τῆς νομολογίας εἰς τὸν ὀρθὸν δρόμον τῆς ἀρετῆς καὶ τοῦ καθήκοντος.

Ἀπὸ ἕδρας παρακολουθοῦμεν ἐνδελεχῶς τὴν νομολογίαν τῶν ἡμετέρων Δικαστηρίων. Αἱ ἀποφάσεις τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου μας δὲν ἀπαιτεῖται βεβαίως νὰ εἶναι ἀποφάσεις Ἰνστιτούτου. Ἀλλὰ πάντως αἱ τοῦ Ἀκυρωτικοῦ, καὶ δὴ τῆς Ὁλομελείας αὐτοῦ, δὲν νὰ φέρωσι τὴν σφραγῖδα τοῦ ἀλαθήτου. Ἀτυχῶς τοῦτο δὲν συμβαίνει πάντοτε. Τὸ παράδειγμα, ὅπερ ἔχομεν ὑπ' ὄψιν καὶ ὅπερ σχολιάζομεν κατωτέρω,εἶνε ἀτυχές, ὅσῳ καὶ σπάνιον. Διότι ἐν τῇ Α.Π. Ὀλ. 18 τοῦ 1953 ἐπεκράτησεν ὅλως ἐσφαλμένη τῶν σχετικῶν διατάξεων ἄποψις. Ἧτις ἀντεστράφη καὶ ἐφιμώσεν ἄνευ λόγου τὰ δίκαια τῶν δικαζομένων πολιτῶν μέχρι βαθμοῦ, ὥστε νὰ δύνανται νὰ φθάνουν οἱ ἄνθρωποι εἰς ἀπονενοημένα διαβήματα. Διότι ἡ ἀδικία, ὁπόθενδήποτε προερχομένη, προκαλεῖ πάντοτε δίκαια αἰσθήματα δυσφορίας καὶ διαμαρτυρίας. Ἡ κατὰ τῆς ἀποφάσεως καταιγὶς εἶνε, ὡς ἀντελήφθημεν, γενικωτέρα, διότι περιήγαγεν εἰς ἀπελπισίαν πολλοὺς δικαζομένους.

Πλῆθος τοιούτων ὑποθέσεων ἐκ τοῦ ν. 751 τοῦ 1948 ἀνεστάλη ἐκ τοῦ ῥόθου ἀπορρίψεως. Ἓν ἄλλο δὲ πλῆθος κατὰ τὸν ἀ.ν. 1836 τοῦ 1951 ἐπίσης μετὰ πολλῶν φόβων καὶ διστιγμῶν φέρεται ὑπὸ τῶν δικηγόρων πρὸς κρίσιν εἰς τὰ Δικαστήρια.

Μέχρι τινὸς ταῦτα ἔδιδον καὶ ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ ἀ.ν. 1836 τὰς αὐτὰς λύσεις,αἵτινες ἐδίδοντο συνεπείᾳ τῆς Α.Π. Ὀλ. 18, 1953 καὶ εἰς τὰς ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ ν. 751 ἀναγκαστικὰς τοποθετήσεις, προαλήψεις καὶ διορισμούς (ΕΕΔ 13, 259, 352).

Ἀλλ' ἡ Πρ. Α. 234, 1954, περὶ ἧς κατωτέρω, διὰ τοὺς ἐν αὐτῇ λόγους δὲν ἐφήρμοσε τὸν ἀ.ν. 516 ἐπὶ τῶν κατὰ τὸν ἀ.ν. 1836 προσλήψεων.

Τὴν ἐσφαλμένην Α.Π. Ὀλ. 18, 1953, ἠκολούθησαν, ὡς οὐκ ἔδει, πολλαὶ ἄλλαι ἐσφαλμέναι ἐπίσης ἀποφάσεις τῶν Δικαστηρίων, περὶ ὧν κατωτέρω ἐν οἰκείᾳ θέσει.

Ἅπασαι αἱ ἀποφάσεις αὗται ἀποτελοῦσι πρωτοφανὲς φαινόμενον ἀλληλοϋποβολῆς καὶ πλάνης! Ὀλίγαι ἀπετέλεσαν ἐπαινετὴν ἐξαίρεσιν. Τέλος ἡ Α.Π. 145, 1953, ΕΕΔ 12, 469, ἔδειχθη ὀρθῶς ὅτι ἡ ἐνέργεια διὰ τὴν ἀπόφασιν περὶ νομιμοφροσύνης τοῦ διοριστέου ἀνήκει εἰς τὸν ἐργοδότην, παρὰ τῷ ὁποίῳ ὁ μισθωτὸς τοποθετεῖται, καὶ μόνον δήλωσιν περὶ νομιμοφροσύνης του ὀφείλει νὰ ὑποβάλῃ ὁ τοποθετηθεὶς εἰς τὸ νομικὸν πρόσωπον (ΕΕΔ 13, 259). Μολονότι καὶ ταῦτο ἔπρεπε νὰ κηρυχθῇ μὴ ὑποχρεωτικὸν ὡς μὴ νόμιμον, ὡς δειχθήσεται κατωτ. § 8.

Ἀλλὰ σχετικῶς δὲν φρονοῦμεν ὅτι ὑπάρχει ἀνάγκη νέας νομοθετήσεως πρὸς μεταβολὴν τῆς ἐπὶ τοῦ θέματος νομολογίας (ΕΕΔ 13, 254, 355). Τοῦτο θὰ ἔδει τὸ πολὺ νὰ περιορισθῇ εἰς τὴν ρύθμισιν τῶν δεδικασμένων ἤδη ὑποθέσεων. Δι' αὐτὰς θὰ ἔπρεπε νὰ εὑρεθῇ τρόπος, ἵνα ἀνοιχθῇ ἐκ νέου ἡ θύρα τῶν Δικαστηρίων διὰ ἐπιτρεπομένης νέας αἰτήσεως ἀναθεωρήσεως. Τοὐναντίον νομίζομεν ὅτι συνιρέχει ἐπείγουσα ἀνάγκη προσεκτικωτέρας καὶ ὀρθῆς ἐφαρμογῆς καὶ ὀρθῆς ἑρμηνείας τῶν κειμένων νόμων. Τοῦτο ἔπραττε καὶ πράττει φιλοτίμως ἀφ' ἑαυτῆς ὡς καθῆκον ἱερὸν ἡ ἀνωτάτη Δικαιοσύνη τῆς Χώρας. Καθ' ὅσον οὕτω βεβαίως θέλουσι διασωθῇ αἱ πολύτιμοι ὑποθέσεις τῶν πολιτῶν καὶ τοῦ λαοῦ, εἰς οὗ τὴν ὑπηρεσίαν πάντες διατελοῦμεν.

Περιττὸν νὰ σημειωθῇ ὅτι καὶ ἡ παροῦσα ἐργασία ἡμῶν, ὡς πᾶσαι αἱ προηγούμεναι, γίνεται χάριν τῶν ἀγαπητῶν ἀναγνωστῶν δικηγόρων καὶ νομικῶν ἐν γένει ἄνευ ἄλλης ἀξιώσεως, ἄλλως καὶ μόνον ὡς ἁπλῆ συμβολὴ εἰς τὸ νεοπολεμιστικὸν δίκαιον, μὲ τὴν διάπυρον εὐχὴν ὅπως ἀποβῇ τοῦτο εὐτυχέστερον διὰ τοὺς νεοπολεμιστάς, τὰ τέκνα μας, ἢ ὅσον ἀπέβη τὸ παλαιοπολεμιστικὸν δι' ἡμᾶς τοὺς παλαιοὺς πολεμιστάς, πατέρας των!

Περὶ τῆς πρωτοτυπίας αὐτῆς θὰ κρίνουν εὐμενῶς οἱ ἀναγνῶσται μας. Αἴφνης περὶ ἐθνικοφροσύνης καὶ νομιμοφροσύνης διὰ πρώτην φορὰν τυγχάνουσι ἀτυθρῶς καὶ συστηματικῆς ἑρμηνείας αἱ σχετικαὶ νομικαὶ ἔννοιαι.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Νομοθεσία περὶ νεοπολεμιστῶν.

Α'. Κείμενα.

1. Τὸ περὶ νεοπολεμιστῶν (ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ 1940 ἐπ.) δίκαιον περιέχεται σήμερον εἰς τὰς διατάξεις τῶν ἑξῆς νόμων: α) ν. 751 (1) τῆς 4/10.8.1948 περὶ προστασίας τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῶν ὑπηρετούντων ἢ ὑπηρετησάντων εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς παρούσης κατὰ τοῦ ἔθνους συμμοριακῆς δράσεως, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ ν.δ. 1196/1949 καὶ τοῦ ἀ.ν. 1544/1950 καὶ β) ἀ.ν. 1836 τῆς 4/5.6.1951 περὶ τροποποιήσεως καὶ κωδικοποιήσεως τῆς νομοθεσίας περὶ προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ καὶ λαβόντων μέρος εἰς τὸν ἀγῶνα ἐναντίον τῶν συμμοριτῶν, ὡς οὗτος ἐκυρώθη διὰ τοῦ ν. 2113/1952 καὶ ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη ἀφ'-ἑνὸς μὲν διὰ τοῦ ν. 2223/1952 καὶ ἀφ' ἑτέρου διὰ τοῦ ν. 2657 τῆς 17/31.10.1953.

2. Διὰ τοῦ ἄρθρ. 12 § 1 ἀ.ν. 1836/1951

(1) Περὶ τῆς ἀναγκης εἰσαγωγῆς τοῦ ν. 751 κατὰ μῆνας παλαιοτέρων, καὶ δὴ τῶν ἐτῶν 1912, 1922 καὶ 1942, ἴδετε εἰσηγ. ἔκθεσιν ὑπουργοῦ, ΕΕΔ 7, σελ. 661. Περὶ τῶν κατὰ ν. δ. 1799 τοῦ 1942, ἄρθρ. 5 ν.δ. 8/11.5.1946 προσληφθέντων νεοπολεμιστῶν ἴδετε Α.Π. 581, 1954, ΕΕΔ 13, σ. 865.

§ 3. Νόμοι επιβάλλοντες απόδειξιν της νομιμοφροσύνης.
Α'. Έν γένει.
Β'. Ο ά.ν. 516 του 1948.
α'. Κείμενον.
β'. Τό β δ. 7/8.5.1948.
γ'. Τό φ. ΜΘ' του 1948.
δ'. Ratio legis.
Γ'. Αντισυνταγματικότης.
Δ'. Ανεφάρμοστον επί νεοπολεμιστών.
Ι. Κατάργησις του ά.ν. 516 υπό του ν. 751.
ΙΙ. Κατάργησις υπό του ν. 1811 του 1951.
ΙΙΙ. Κατάργησις υπό του ά.ν. 1836 του 1951.
ΙV. Λόγοι αποκλεισμού της εφαρμογής εκ του ά.ν. 1836.
V. Όμοιοι εξ αυτού του ά.ν. 516. Ανίσχυρον το β.δ. της 7/8.5.1948.
VΙ. Άλλως θά ήτο ανήθικος νόμος.
VΙΙ. Άλλως αδύνατος ή εκπλήρωσις της σχετικής υποχρεώσεως.
VΙΙΙ. Άλλως ή αίτησις θεωρείται πληρωθείσα.
ΙΧ. Τά περί πολεμικότητος έγγραφα αποδεικνύουν και την νομιμοφροσύνην.
Χ. Ουδεμία μεταβολή εκ του ν.δ. 2657 του 1953.
§ 4. Αγωγή, ενστάσεις.
Α'. Αγωγή.
α'. Γενικώς.
β'. Στοιχεία.
γ'. Ουχί αποδείξεις νομιμοφροσύνης.
δ'. Δύο άγωγαί.
Β'. Ενστάσεις.
α'. Γενικώς απορριπτέαι.
β'. Ως μή νόμιμοι (§ 3).
γ'. Ως απαράδεκτοι: Ουδείς δύναται προβάλλων την ιδίαν αδεξιότητα!
§ 5. Νομολογία των Δικαστηρίων. Κριτική.
Α'. Έν γένει.
α'. Πώς έκριναν και πώς έπρεπε να κρίνουν.
β'. Δυσχερείς της νομολογίας.
γ'. Ευθύνη των δικηγόρων του Δημοσίου.
Β'. Νομολογία των Δικαστηρίων και επικρίσεις.
α'. Των ετών 1950 - 1953.
Ι. Κατά της εφαρμογής του ά.ν. 516.
1. Α.Π. 471/1951.
2. Πρ. Αθ. 5455/1952.
3. Α.Π. 371/1953.
4. Πρ. Αθ. 6035/1952.
ΙΙ. Υπέρ της εφαρμογής του ά.ν. 516.
1. Πρ. Αθ. 3084/1950.
2. Α.Π. 45/1951.
3. Α.Π. 182, 186/1952.
4. Άλλαι αποφάσεις.
5. Α.Π. 167/1952.
6'. Νομολογία των ετών 1953 επ.
Ι. Υπέρ της εφαρμογής του ά.ν. 516.
1. Α.Π. Ολ. 18/1953.
2. Α.Π. 145/1953, Α.Π. 354/1953.
3. Α.Π. 252/1953, Α.Π. 580/1953, Α.Π. 678/1953.
4. Α.Π. 663/1953.
5. Α.Π. 60/1954.
6. Α.Π. 113/1954.
7. Α.Π. 148/1954, Α.Π. 508/1954.
8. Α.Π. 161/1954.
ΙΙ. Κατά της εφαρμογής του ά.ν. 516.
1. Πρ. Αθ. 2351/1951.
2. Μειοψ. Πρ. Αθ. 8733/1954.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Είναι ή τρίτη φορά, καθ' ήν ήδη ασχολούμεθα μέ την μελέτην του ισχύοντος περί πολεμιστών της Ελλάδος (1940 - 1946 επ.) δικαίου.

Δι' ό και άπόψεις τινάς έκ των προηγουμένων άρθρων ημών (ΕΕΔ τ. 12, σ. 991, 1237, θέλομεν και εν τή προκειμένη εργασία χρησιμοποιήσει. Λεί τά αύτά περί των αύτων!

Ως γνωστόν, τό νεοπολεμιστικόν δίκαιον, ήτοι τό περί προστασίας των απολυομένων εκ των τάξεων του στρατού, περιέχει είδικούς εργατικού δικαίου κανόνας. Ού μην άλλά γίνεται εν αύτώ και χρήσις απόψεων έκ του δημοσιοϋπαλληλικού δικαίου. Τό όλον δέ συμπληρούται τό μέν ύπό των διατάξεων του αστικού, τέως περί μισθώσεως υπηρεσιών, ήδη δέ περί μισθώσεως εργασίας του αστικού κώδικος ώς γενικού δικαίου, τό δέ ύπό των σχετικών εκπηδησάσης ισχύος διατάξεων του συντάγματος. Η συναπτομένη αύτού έκθεσις ενηχάνει εκ των δυσχερεστέρων συγγραφικών επιχειρήσεων. Διότι απαιτείται ό επιτυχής συνδυασμός πολυσχιδούς νομοθεσίας γενικής και είδικής.

Εν τή άνά χείρας εργασία μετά πραλήψεων και είσαγωγης (νομοθεσία περί νεοπολεμιστών) ή σχετική ύλη διηρέθη εις πέντε κεφάλαια, εις ά εξετέθησαν: § 1 διαδικασία και προϋποθέσεις διορισμού (τοποθέτησις κλπ.). § 2 Περί της νομιμοφροσύνης. § 3 Νόμοι επιβάλλοντες την απόδειξιν της νομιμοφροσύνης των πολιτών. § 4 Αγωγή, ενστάσεις. § 5 Νομολογία, κριτική.

Πρόκειται κυρίως περί της ορθής έννοίας και της ορθής εφαρμογής των διατάξεων του ά.ν. 516 του 1948 περί νομιμοφροσύνης κλπ. επί της περιοχής του νεοπολεμιστικού δικαίου.

Επί των νομοερμηνευτικών τούτων ζητημάτων, και ιδίως επί των περί νομιμοφροσύνης, τόσον ή νομολογία των Δικαστηρίων, και δή του Αρείου Πάγου, όσον και αί δημοσιευθείσαι σχετικώς ερμηνευτικαί εργασίαι υπέστησαν ένα ισχυρόν διχασμόν, εξ ού σοβεί μία θλιβερά ερμηνευτική κρίσις χρήζουσα άμέσου εκκαθαρίσεως. Διότι εκ της παρατάσεως του καθεστώτος της αβεβαιότητος ταύτης κινδυνεύει ού μόνον νά καταπονεισθή αδικαίως ή γνησία βούλησις του νομοθέτου, άλλά και νά αφανισθούν άδίκως τά δίκαια και τά νόμιμα συμφέροντα των πολιτών.

Τό κατωτέρω επιλυόμενον πολλού ενδιαφέροντος νομοερμηνευτικόν ζήτημα είναι εάν, προκειμένου διορισμού εις δημοσίαν θέσιν πολεμιστού, άπαιτήται ή ύπό τούτου προσαγωγή αποφάσεως του συμβουλίου, ώς και πιστοποιητικού νομιμοφροσύνης, ού άνευ καθίστατο δή θαν απαράδεκτος ή αίτησις και ή όχλησις του.

Τό διάσημον λόγω των επ' αύτού αντιφατικών αποφάσεων των Δικαστηρίων κατασιάν τούτο πιστοποιητικόν νομιμοφροσύνης εισήχθη ύπό της νομοθεσίας ένεκα των γνωστών προπραξάντων ιστορικών δρων και δραματικών γεγονότων της χώρας μας.

κατηργήθη ὁ ν. 751, ὡς καὶ τὸ ν.δ. 1196/1949.

3. Περὶ τῆς μεταδατικῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 12 § 3 ἀ.ν. 1836 ἴδε κατ. «ἐποποθέτησιν».

4. Αἱ διατάξεις τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 εἶναι σχεδὸν ὁμοιαι πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ν. 751/1948 (1).

Β'. Σκοπός.

Σκοπὸς (ἄμεσος) τοῦ δικαίου τούτου (ratio legis) εἶναι ὁ ἄμεσος διορισμὸς τοῦ πολεμιστοῦ, ἤτοι ἡ χορήγησις αὐτῷ ὑπὸ τῆς νομοθεσίας ἀμέσου τρόπου εὑρέσεως ἐργασίας, ἤτοι ἀμέσου διοπορισμοῦ πρὸς πρόληψιν τῆς ἀνεργίας καὶ τῶν συναφῶν αὐτῇ κοινωνικῶν κακῶν (2). Ὁ πολίτης, ὅστις ἀπολυόμενος μάλιστα μετὰ μακρὰν στράτευσιν, δὲν δύναται ἢ δὲν εὐκολύνεται νὰ ἀνεύρῃ ἐν τῇ κοινωνίᾳ νόμιμον καὶ ἠθικὸν τρόπον διοπορισμοῦ πρὸς χρησιμοποίησιν τῶν ἱκανοτήτων του διὰ τὴν διατροφὴν ἑαυτοῦ καὶ τῆς οἰκογενείας (πατρὶς ἐστιν, ἵν' ἂν πράττῃ τις εὖ), δεδικαιολογημένως θεωρεῖ τὸ περιβάλλον ἐχθρικὸν καὶ πληρούμενος ὀργῆς καὶ μίσους κατὰ τῶν κρατούντων παρέχει ἑαυτὸν εὐκολον λείαν ἐκείνων, οἵτινες ὁλονὲν ἄγουσιν αὐτὸν ἐν τοιαύτῃ μάζῃ δυσηρεστημένων διαρκῶς πρὸς ἀριστερὰς ἀποσυνθετικὰς κατευθύνσεις. Τοῦτο συμβαίνει κατὰ τὸν ὀλίγον γνωστὸν ἐξῆς ψυχολογικὸν νόμον τοῦ *Θουκυδίδου*: «Πᾶσι γὰρ ἐν τοῖς ὁμμασι καὶ ἐν τῷ παραυτίκα ὁρᾶν πάσχοντάς τι ἀηθὲς ὀργὴ προσπίπτει, καὶ οἱ λογισμῷ ἐλάχιστα χρώμενοι θυμῷ πλεῖστα εἰς ἔργον καθίστανται».

Πᾶσαι τῆς σχετικῆς νομοθεσίας ἑρμηνεῖαι ἀντιβαίνουσαι εἰς τὸν κανόνα τοῦτον εἶναι ἀπαράδεκτοι καὶ ἄκυροι κατὰ τὸν ν. 25 Π 1, 13, καθ' ὃν τὰ ὑπέρ τινος εἰσαχθέντα κατ' αὐτοῦ οὐχ ἑρμηνεύεται!

Γ'. Τρόπος ἑρμηνείας, κανόνες.

Ἐν τῇ διαχειρίσει τῆς νομοθεσίας ταύτης καὶ τοῦ σχετικοῦ ὑλικοῦ πρὸς εὕρεσιν τοῦ ἰσχύοντος δικαίου τοῦτο μόνον ἔχομεν ἐνταῦθα ὑπ' ὄψιν, ὅπερ καὶ εἰς ἁπάσας τὰς προγενεστέρας καθαρᾶς νομοερμηνευτικὰς ἐργασίας μας. Κατὰ ταύτας τὴν β ο ύ λ η σ ι ν τοῦ νομοθέτου ἐπιδιώκομεν νὰ ἀνακαλύψωμεν ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ γράμματος καὶ τοῦ πνεύματος τῆς διατάξεως προβαλλομένης εἰς τὸ εὐρὺ πλαίσιον τῆς ὅλης νομοθεσίας τῇ βοηθείᾳ μόνον τῶν γνωστῶν ἑρμηνευτικῶν κανόνων, ὡς ἀθανάτου κτήσεως τῆς κληρονομίας τῶν πατέρων μας, καὶ οὐχὶ διὰ ματαίων ἐκδρομῶν εἰς ἀσκόπους συγκριτικολογίας καὶ εἰκοτολογίας.

Οὕτως ἐνταῦθα χρησιμοποιοῦνται οἱ προεξάρχοντες ἑξῆς ἑ ρ μ η ν ε υ τ ι κ ο ί κ α ν ό ν ε ς:

1. Πάντες κατὰ τοὺς νόμους πολιτευόθωσαν: Ν. 10 Κ 1, 14. Οὐδεὶς ἐξαιρεῖται τῆς ἐφαρμογῆς τῶν νόμων: Ν. 6 § 2 Π 37, 14.

2. Γινώσκειν νόμους δὲν εἶναι τὸ κατέχειν τὰ ῥήματα, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα καὶ τὴν ἔκτασιν: Ν. 17 Π 1, 3.

Κατὰ τὴν ἔννοιαν τῶν νόμων καὶ κατὰ τὰ ῥήματα: Ν. 6 § 1 Π 50, 16, ν. 38 Π 44, 7.

3. Οὐ δεῖ ἀπὸ προοιμιώδους μέρους μόνον τοῦ νόμου ἑρμηνεύειν: Ν. 24 Π 1, 3.

4. Αὐτὴ εἶναι δικαιοσύνη, ἥτις ἑκάστῳ τὸ ἴδιον ἀπονέμει: Ν. 31 § 1 Π 16, 3.

5. Οὐδεὶς ἀκούεται προβάλλων τὴν ἰδίαν αἰσχρότητα: Ν. 134 § 1 Π 50, 17: Nemo auditur suam turpitudinem allegans.

6. Πρέπει νὰ ἐπιλαμβανώμεθα εὐκαιρίας, ἥτις παρέχει ἐπιεικεστέραν ἀπόφασιν: Ν. 9, 85, 168 πρ. Π 50, 17.

---

(1) Κατὰ τὴν αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν τοῦ ν. 751 σκοπὸς αὐτοῦ εἶναι ἡ κάλυψις τῆς πλέον ἐπειγούσης ἀνάγκης τῆς τοποθετήσεως καὶ ἀπασχολήσεως ἐργατῶν τῶν ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἀπολυομένων, εἰς οὓς ὁ ν. 751 ἠθέλησε νὰ παράσχῃ ἄμεσον ἐπικουρίαν: Α Π. 471/1951 Θ. 63, 29.

Περὶ τῶν σκοπῶν τοῦ ἀ.ν. 1836 ἡ εἰσηγητικὴ ἔκθεσις τοῦ ὑπουργοῦ ἐκθέτει τὰ ἑξῆς (ΔΕΝ 7, 283): «Εἶναι κοινωνικῶς καὶ ἠθικῶς ἀπαράδεκτον, ἀλλὰ καὶ οἰκονομικῶς ἀσύμφορον τὰ πρόσωπα, τὰ ὁποῖα ὑποβλήθησαν εἰς ἀφαντάστους θυσίας διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ συμμοριακοῦ ἀγῶνος, νὰ παραμένουν ἄνευ ἐργασίας καὶ νὰ ὑπόκεινται εἰς τὴν φθοροποιὸν ἐπίδρασιν τῆς ἀνεργίας μὲ ὅλας τὰς (δυσμενεῖς) κοινωνικὰς αὐτῆς συνεπείας. Ἡ ἄμεσος ἐπαγγελματικὴ αὐτῶν ἀποκατάστασις δὲν ἐμφανίζεται μόνον ὡς ἐκπλήρωσις στοιχειώδους ἠθικῆς ὑποχρεώσεως τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου, ἀλλὰ καὶ ὡς ἐπιτακτικὴ ἀνάγκη ἀσφαλίσεως τῆς κοινωνικῆς ἀνάγκης. Κατὰ ταῦτα ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ἀ.ν. 1836 προκύπτει ὡς σκοπὸς τοῦ νόμου ἡ θέσπισις διαδικασίας ἀ μ έ σ ο υ τρόπου εὑρέσεως ἐργασίας.

Σχετικὴ ἡ εἰσηγ. ἔκθ. ν. 2233/1952, ΕΕΔ 11, 1049: «Ἡ Πολιτεία ἀναγνωρίζουσα τὴν ἠθικήν της ὑποχρέωσιν διὰ τὴν διευκόλυνσιν τῆς ἐπαγγελματικῆς ἀποκαταστάσεως καὶ σταδιοδρομίας τῶν πολιτῶν, οἱ ὁποῖοι λόγῳ τῆς μακρᾶς ἐν τῷ στρατῷ ἐφεδρικῆς των ὑπηρεσίας δὲν ἔχουν οὔτε τὸν χρόνον, οὔτε τὴν δυνατότητα νὰ σταδιοδρομήσουν, ὅπως οἱ μὴ στρατευθέντες, ἐθέσπισε κατὰ καιροὺς προστατευτικὰ ὑπὲρ τῶν πολεμιστῶν μέτρα, ἐν οἷς καὶ τὴν ὑποχρεωτικὴν πρόσληψιν αὐτῶν ὑπὸ τῶν ἐπιχειρήσεων κλπ.». Οὕτως ἡ ἠθικὴ ὑποχρέωσις μετατρέπεται (ἐν μέρει) εἰς νομικὴν τοιαύτην.

Περὶ τοῦ αὐτοῦ σκοποῦ: *Α. Μπόμπορη*, ΕΕΔ 12, 989, Πρ. Ἀθ. 2351/1954, ΕΕΔ 13, 357. Ἄλλας περὶ τοῦ σκοποῦ ἀποφάσεις βλέπε κατωτέρω passim.

(2) *Ε. Δημητρακόπουλος*, ΔΕΝ 9, 71.

7. Ἐν περιπτώσει διαταγμοῦ ἀκολουθεῖται ἡ ἀνεπίληπτος σημασία τῶν νόμων: Ν 19 Π 1, 3, ν. 192 § 1 Π 50, 17.

8. Δεῖ τὸν πραίτωρα μὴ μόνον διαγινώσκειν, ἀλλὰ καὶ ἐπιμελῶς διαγινώσκειν. Σχόλ. ν. 8 Β 11, 2, ν. 8 §§ 17, 18 Π 2, 25.

9. Οὐ δεῖ μεταποιεῖν τὰ πρόδηλον αἰτίαν ἔχοντα: Ν. 25 § 1 Π 32, ν. 33 Β 2, 1, ν. 12, 32 Π 1, 3. Ὅταν ἐκ τῆς γραμματικῆς, λογικῆς ἑρμηνείας ἐξάγηται ἡ ἔννοια τοῦ νόμου, εἶναι περιττὴ ἡ ἔρευνα τῶν προπαρασκευαστικῶν ἐργασιῶν: Σ.Ε. 722/1954, Θ. 65, 626.

10. Ὁλόκληρον τὸ δίκαιον κεῖται πρὸς χάριν καὶ δὴ ὠφέλειαν τῶν ἀνθρώπων καὶ οὐχὶ πρὸς καταστροφήν: Ν. 25 Π 1, 3, ν. 2 Π 1, 5. Οἱ νόμοι δέον νὰ ἐφαρμόζωνται πρὸς τὸ συμφέρον τῆς πόλεως *(Δυσίας)*.

11. Τὰ ὑπέρ τινος εἰσαχθέντα κατ' αὐτοῦ οὐχ ἑρμηνεύεται: Ν. 25 Π 1, 13, ν. 6 Κ 4, ν. 11 Β 2, 6. Οἱ νόμοι δὲν πρέπει νὰ εἶναι ὡς ὁ ἱστὸς ἀράχνης εἰς χεῖρας τῶν ἰσχυρῶν *(Πλούταρχος, Σόλων)*.

12. Ὅσῳ γὰρ ὑπερέχουσι, τοσούτῳ νομοφυλακεῖν ὀφείλουσιν... *Φώτιος*.

13. «Νόμους, ὦ Σώκρατες, πῶς ἂν τις ἡγήσαιτο σπουδαῖον πρᾶγμα εἶναι, ἢ τὸ πείθεσθαι αὐτοῖς;». *Ξενοφῶντος*, Ἀπομνημονεύματα Σωκράτους Δ' VI, 14.

14. Πολλάκις ὑπὸ τὴν αὐθεντίαν τῆς τοῦ δικαίου γνώσεως ἐπικίνδυνος παράγεται πλάνη: Ν. 81 § 3 Π 45, 1.

15. Οὐχὶ πᾶν τὸ ἐπιτεταμμένον ἤδη καὶ εὐπρεπὲς ἐστίν: Ν. 144 πρ. Π 50, 17.

16. Μάχεσθαι χρὴ τὸν δῆμον ὑπὲρ τοῦ νόμου ὅκως περ τείχεος: *Ἡράκλειτος*, 44.

17. Τοῖς νόμοις γὰρ τῶν πολιτῶν ἐμμενόντων, αἱ πόλεις ἰσχυρόταταί τε καὶ εὐδαιμονέστατοι γίνονται»: *Ξενοφ.*, Ἀπομνημονεύματα, Δ', III, 16 - 17.

§ 1

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ, ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΔΙΟΡΙΣΜΟΥ (Τοποθέτησις κλπ.)

Α'. Γενικῶς.

Ὑπὸ τῆς κειμένης νομοθεσίας ὁ σκοπὸς οὗτος (διορισμὸς) μεθοδεύεται ἐπὶ τῇ βάσει προϋποθέσεων ὡς ἑξῆς:

Ὡς γνωστόν, τὰ κατ' ἄρθρ. 1, 14 ἀ.ν. 1836/1951 (ν. 751/1948), ἄρθρ. 2 ν.δ. 2657/1953 π ρ ό σ ω π α (νεοπλεμισταί) ἔχουν δικαίωμα (τοποθετήσεως, προσλήψεως καὶ) διορισμοῦ εἰς θέσεις ἀπὸ μέρους τῶν ἐν ἄρθρῳ 3 ἐπιχειρήσεων κλπ. καὶ ἄρθρ. 4 δημοσίων ὑπηρεσιῶν, νομ. προσ. δημ. δικαίου, δήμων, κοινοτήτων καὶ αὐτόθι δημοσίων ἐπιχειρήσεων, Τραπεζῶν κλπ. ὑποχρέων προσώπων (ἐργοδοτῶν), συναπτομένης οὕτως ἀ ν α γ κ α σ τ ι κ ῆ ς σ υ μ β ά σ ε ω ς μ ι σ θ ώ σ ε ω ς ὑπηρεσιῶν καὶ ἐργασίας καὶ ὑπό τινας ἐπόψεις καὶ δημοσιοϋπαλληλικῆς σχέσεως, ἐὰν ὑποβάλουν ἐμπροθέσμως εἰς τὸ οἰκεῖον κεντρικὸν ἢ νομαρχιακὸν συμβούλιον προστασίας ἀπολυομένων, ἰσχύοντος μὲν τοῦ ν. 751/1948, ἐντὸς τριμήνου ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως α ἰ τ η σ ι ν κατ' ἄρθρ. 8 § 1 ν. 751, ἐντὸς δ' εὐλόγου ἔκτοτε χρόνου (μέχρι τῆς κρίσεως) τὰ κατ' ἄρθρ. 8 § 1 π ι σ τ ο π ο ι η τ ι κ ά, ἐν οἷς καὶ (γ') πιστοποιητικὸν νομιμοφροσύνης ἐκδιδόμενον ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας ἀστυνομικῆς ἀρχῆς, κατὰ δὲ τὸν ἀ.ν. 1836 τῆς 4/5.6.1951, ν. 2113/1952, ἐντὸς μὲν τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως αἴτησιν (ἄρθρον 5 § 1 ἀ.ν. 1836), ἰσχύοντος δ' ἐπὶ τούτου τοῦ νεωτέρου ἄρθρου μόνου § 6 ν. 2223 τῆς 26 Σεπτ./1 Ὀκτ. 1952, ἐντὸς νέας 3μήνου (καινῆς) προθεσμίας ἀπὸ τῆς 1. 10 1952, ἐντὸς δ' εὐλόγου ἔκτοτε (μέχρι τῆς κρίσεως) χρόνου τὰ κατ' ἄρθρον 5 § 1 ἀ.ν. 1836 πιστοποιητικά, οἷον δὲν ἀπῃτεῖτο νομιμοφροσύνης τῆς οἰκείας ἀστυν. ἀρχῆς κατὰ τὸν ν. 751 μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ ἄρθρ. 7 ν.δ. 2657 τῆς 31.10.1953, δι' οὗ προσετέθη ὅτι ἐφεξῆς ἀπαιτεῖται (ζ') πιστοποιητικὸν νομιμοφροσύνης (προδήλως τῆς οἰκείας ἀστυνομικῆς ἀρχῆς), ὁπότε, ἐὰν γίνῃ ἡ τοποθέτησις δι' ἀποφάσεως τούτων κατ' ἄρθρον 6 ἀ.ν. 1836 καὶ π ρ ο σ ε λ θ ῃ ὁ τοποθετηθεὶς ἐμπροθέσμως πρὸς ἀνάληψιν ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 8 ἀ.ν. 1836 (ἄρθρ. 9 ν. 751), τότε, ἐὰν ἔχωσι καὶ τὰ ὑπὸ τῆς λοιπῆς νομοθεσίας, καταστατικῶν καὶ κανονισμῶν προβλεπόμενα π ρ ο σ ό ν τ α (4 § 10), τηρουμένης τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 9 ἀ.ν. 1836, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη διὰ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 9 ν.δ. 2657/1953 περὶ τηρήσεως τῶν διατάξεων τῶν νόμων τούτων ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τοῦ διορισμοῦ (9), ὡς καὶ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 4 § 4 ἀ.ν. 1836 περὶ τηρήσεως πάσης ἄλλης σχετικῆς περὶ διορισμοῦ (καὶ ὄχι ἄλλης προϋποθέσεως αὐτοῦ) διατάξεως τῆς νομοθεσίας (ἐνταῦθά τινες παρεμβάλλουν τὴν τήρησιν τοῦ ἀ.ν. 516/1948 καὶ ὑποχρεώνουν τὸν αἰτοῦντα νὰ προσαγάγῃ ἀπόφασιν νομιμοφροσύνης αὐτοῦ ἐκδιδομένην ὑπὸ τοῦ οἰκείου συμβουλίου, ἢ δήλωσίν του περὶ νομιμοφροσύνης, ἐνῷ τοιαύτη ὑποχρέωσις οὐδαμῶς ἐπιβάλλεται εἰς τὸν αἰτοῦν-

πρακτική ἐφαρμογή χωμαίνονται καθ' ὑπερβολήν ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου (66).

γ. *Τοποθέτησις.*

αα. *Γενικῶς.*

1. Ἰδιάζουσα τυγχάνει ἡ σχέσις τῆς ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων συμβουλίων ἁπλῆς τ ο π ο θ ε τ ή σ ε ω ς (7), ἥτις ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐργοδότου δὲν ἔφθασε νὰ τελειοποιηθῇ εἰς πρόσληψιν ἢ διορισμόν. Αὕτη διέπεται ὑπὸ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 9 § 8 ν.δ. 2657/1953, καθ' ἣν παράβασις τῶν διατάξεων τοῦ παράν-

(66) Πρβλ. σχετικῶς μελέτην ὑπό *Α. Πετρόγλου* ἐν ΕΕΔ 13, 857 ἑπ. Θὰ ἦτο ἄτοπον νὰ ὑποτεθῇ ὅτι εἰς τὸ εἰδικὸν μέρος τοῦ ἐνοχικοῦ δικαίου, καὶ δὴ ἐν ἄρθροις 649, 653, 659 Α.Κ., δὲν νοοῦνται αἱ κατὰ τὸ γενικὸν μέρος (144, 165, 167, 185, 410 κλπ. πρβλ 189, 192) συμβάσεις, ἀλλ' ὅτι εἰσήχθησαν ἐνταῦθα νέαι ἔννοιαι (οἷονεὶ συμβάσεις καὶ σχέσεις ἐργασίας) μὴ προβλεπόμεναι ἐν τῷ γενικῷ μέρει. Ὅτι καὶ ἐνταῦθα πρόκειται πάντοτε περὶ συμβάσεως, πρβλ. τὰ ἑξῆς: Γενικῶς τὰ ἄρθρα 648, 186, 179, 662, 222. Εἰδικῶς διὰ τὸ 649 ἴδετε καὶ 682, διὰ τὸ 653 τὸ κείμενον αὐτοῦ (συμφωνηθέντα), διὰ τὸ 659 ἴδετε τὸ 679 κλπ. Μόνον ὡς ἀποκλίνουσαι ἢ εἰδικαὶ εἶναι δεκταὶ ἐν τῇ ἐρμηνείᾳ αἱ περὶ σχέσεως ἐργασίας διατάξεις.

(7) Κατὰ τὸν ν. 751 οἱ διορισμοὶ τῶν πολεμιστῶν τελειοῦνται διὰ μόνης τῆς ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου προστασίας καὶ δὲν ἀπαιτεῖται ἡ τήρησις τῶν ὑπὸ ἄλλων νόμων ἢ δημοσίων κανονισμῶν ν.π.δ.δ. προβλεπομένων τυχὸν διατυπώσεων: Πρ. Πειρ. 749/1952, ΕΕΔ 11, 1093, ΔΕΝ 9, 297. Περὶ τῶν πιστοποιητικῶν νομιμοφροσύνης πρβλ. κατωτέρω §§ 3 ἑπ.

Διὰ τῆς Α.Π. 149/1951, ΕΕΔ 10, 1058, ἐκρίθη ὅτι ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρ. 1 § 1, 4 §§ 1-3, καὶ 9 § 3 α.ν. 1836/1951 σαφῶς προκύπτει ὅτι ἡ ὑπὸ τῶν οἰκείων συμβουλίων τοποθέτησις πολεμιστῶν εἰς τὰς ἐν ἄρθρ. 4 § 1 ἀναφερομένας ὑπηρεσίας πρὸς πλήρωσιν κενῆς θέσεως δὲν ἀπαρτίζει πλήρη διορισμόν, ἀλλ' οὗτος ἐπακολουθεῖ μετὰ τὴν τήρησιν τῶν ἀπαιτουμένων διὰ τὴν κατάληψιν τῆς θέσεως ταύτης νομίμων προϋποθέσεων. Ὁμοίᾳ Α.Π. 145/1953, ΕΕΔ 13, 299, ἔνθα καὶ παρατηρήσεις. Ὡσαύτως Α.Π. 158/1953, ΕΕΔ 12, 471.

Ἐκ τῆς ἐξηναγκασμένης τοποθετήσεως πολεμιστοῦ ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου προστασίας κατὰ ν. 751 προκύπτει ἀναγκαίως ὅτι ἠλέγχθη ἡ συνδρομὴ τῶν νομίμων προϋποθέσεων, ἐν αἷς καὶ ἡ ὑπαρξις κενῆς θέσεως· εἰς τὸν ἐργοδότην δ' ἀπόκειται ν' ἀποδείξῃ ὅτι δὲν ὑφίσταται τοιαύτη θέσις: Πρωτ. Ἀθην. 5455/1952, Πρωτ. Πειρ. 749/1952 ΕΕΔ 11, 1092, ΔΕΝ 9, 297.

Κατὰ τὰς Α.Π. 347/1952, ΕΕΔ 11, 748 Α.Π. Τρ. Β' 471/1951, ΕΕΔ 11, 39 μόνον ἡ τοποθέτησις ἀρκεῖ διὰ τὴν περαιτέρω πρόσληψιν.

Κατὰ τὴν Α.Π. 64/1951, ΕΕΔ 13, 251, πρέπει ἡ ἀπόφασις τοῦ οὐσιαστικοῦ δικαστηρίου νὰ ἀναφέρῃ τὰ βεβαιωθέντα πραγματικὰ περιστατικά, ἐξ ὧν προκύπτει τὸ νόμιμον τῆς τοποθετήσεως, ἄλλως ἀδύνατος ὁ ἔλεγχος.

τος (ἀ.ν. 1836 κλπ.) συνεπάγεται ἀστικὴν εὐθύνην τοῦ ὑποχρέου (εἰς πρόσληψιν καὶ διορισμὸν ἐργοδότου).

2. Οὗτος εἶναι ὑπόχρεως νὰ καταβάλῃ τῷ αὐθαιρέτως μὴ προσληφθέντι δικαιούχῳ τὴν μισθοδοσίαν (τῆς εἰς ἣν ἐτοποθετήθη θέσεως), ἀφ' ἧς χρονολογίας οὗτος ἤθελε προσέλθει (8) παρὰ τῷ ἐργοδότῃ πρὸς ἀνάληψιν ἐργασίας ἢ ὑπηρεσίας (ἤτοι ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως αὐτῷ τῆς περὶ τοποθετήσεώς του ἀποφάσεως τοῦ οἰκείου Συμβουλίου κατ' ἄρθρ. 8 ἀ.ν. 1836, ἄρθρ. 9 ν. 751).

Ὁ ὅρος «μισθοδοσία»(9) κεῖται προδήλως ἀντὶ ἀποζημιώσεως (673, 657 Α.Κ.) ἴσης πρὸς τὴν μισθοδοσίαν.

Καὶ αἱ ἐκ τῆς σχέσεως ταύτης ἀγωγαὶ εἰσάγονται κατ' ἄρθρ. 9 § 8 δ' τοῦ ν.δ. 2657/1953 κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. Γ⁄ΟΔ'.

(8) Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ἄρθρων 8, 9 § 8 ν. 1836 καθιερώθη τοῦτο μὲν ὑποχρέωσις τοῦ τοποθετηθέντος ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως αὐτῷ τῆς περὶ τοποθετήσεως ἀποφάσεως τοῦ οἰκείου συμβουλίου παρουσιασθῇ εἰς τὸν παρ' ᾧ τοποθετεῖται ἐργοδότην, ἵνα ἀναλάβῃ ὑπηρεσίαν, τοῦτο δὲ ἀντιστοίχως ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου διὰ τὴν καταβολὴν τῆς μισθοδοσίας τοῦ μὴ προσλαμβανομένου, ἀφ' ἧς χρονολογίας οὗτος παρουσιάσθη παρὰ τῷ ἐργοδότῃ πρὸς ἀνάληψιν ἐργασίας: Πρ. Ἀθ. 2351/1954, ΕΕΔ 13, 357.

(9) Ὅτι εἶναι ἀποζημίωσις εἶπεν ἡ Α.Π. 165/1953, Θ. 64, 514. Αὐτόθι σχετ. σημειώσεις συντάξεως Θέμιδος.

Κατὰ τὴν Α.Π. 145/1953, ΕΕΔ 12, 469, ΔΕΝ 9, 394, ὁ τοποθετηθεὶς καὶ προσελθὼν εἰς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας πολεμιστής, οὗτινος αἱ ὑπηρεσίαι δὲν γίνονται δεκταί, δὲν δικαιοῦται μισθοῦ, διότι δὲν ὑφίσταται διορισμὸς κατ' ἄρθρ. 4 ἀ.ν. 1836/1951, ἀλλ' ἀποζημίωσις ἴσης πρὸς τὸν μισθὸν συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 9 § 3 αὐτοῦ, ὅστις (ἂν ἀλλείψει) καθορίζεται κατ' ἄρθρ. 653 Α.Κ. (εἰδικώτερον μισθός).

Π Πρ. Ἀθ. 2351/1954, ΕΕΔ 13, 357, δεχομένη κατάργησιν τοῦ ἀ.ν. 516 διὰ τοῦ ν. 1836, κατ' ἐφαρμογὴν τῶν ἄρθρων 8 καὶ 5 αὐτοῦ, δὲν ἀπῄτησεν ὡς στοιχεῖον προσλήψεως τὴν προηγουμένην διαπίστωσιν τῆς νομιμοφροσύνης τοῦ ἐνάγοντος παρὰ τοῦ Συμβουλίου κατὰ τὸν ἀ.ν. 516, δι' ὃ καὶ ἐδέξατο ὅτι νομίμως ὠφείλετο τῷ ἐνάγοντι ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεώς του ἡ ἀντιμισθία του. Οὐχὶ ἀκριβῆ σχετικῶς αἰτιολογίαν τὰ ἐν ΕΕΔ 13, 355, ἀντιθέτως γραφόμενα.

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατ. 4 § 4, 9 § 8, 8 ἀ.ν. 1836 ἡ τοποθέτησις δὲν ἀποτελεῖ πλήρη διορισμόν, δικαιολογεῖ ὅμως τὴν λῆψιν τῆς μισθοδοσίας, καὶ ἂν ἔτι πρὸ τῆς τοιαύτης ἐμφανίσεως δὲν ἔχῃ τηρηθῇ εἰδικὴ ἢ διὰ τὸν διορισμὸν ἀπαιτουμένη νόμιμος διαδικασία, τοῦ παρ' ᾧ ἡ τοποθέτησις δυναμένου ν' ἀποκρούσῃ ἰσχυρῶς τὴν ὑπὸ τοῦ μὴ προσλαμβανομένου ὑπ' αὐτοῦ πολεμιστοῦ προβαλλομένην ὡς ἄνω ἀξίωσιν μόνον, ἐὰν ἡ τοποθέτησις δὲν εἶναι σύμφωνος πρὸς τὸν νόμον: Α.Π. 158/1953, ΕΕΔ 12, 471.

τα, ἀλλ' εἰς τὴν Διοίκησιν καὶ εἰς τὸν ἐργοδότην (κατ. §§ 2 ἐπ.), γίνεται ἀναγκαστικῶς δεκτὴ ἡ τοποθέτησις καὶ ἐκδίδεται ὁ διορισμός (9 ἀ.ν. 1836, 9 § 3 ν. 751) καὶ πραγματοποιεῖται ἡ πρόσληψις (9) μετὰ μισθοδοσίας καὶ διαρκείας τῆς συμβάσεως κατὰ νόμον (3 § 6, 7 § 1, 13 ἀ.ν. 1836, διὰ τοὺς δικηγόρους 4 § 4, γενικῶς 4 § 8 ν.δ. 2657, γενικῶς δ' ἐπίσης ἐπὶ δετίαν ἀπὸ τῆς προσλήψεως, δυνάμει τοῦ νεωτέρου ἄρθρου μόνου §§ 1, 2, ν. 2223/1952, δι' οὗ ἐτροποποιήθη ἡ διάτ. τοῦ ἄρθρ. 7 § 1, ἀ.ν. 1836), καὶ ταῦτα πάντα ἐπὶ ταῖς ἑκατέρωθεν ποιναῖς κατὰ τῶν παραβατῶν (2 § 3 ἀ.ν. 1836, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 9 ν.δ. 2657), ὡς καὶ ἐπὶ τῇ ἀστικῇ συνεπείᾳ τῆς ἐκ μέρους τοῦ ὑποχρέου τοῦ μὴ προσλαβόντος τὸν τοποθετηθέντα καὶ παρουσιασθέντα καταβολῆς τῆς μισθοδοσίας (ὡς ἀποζημιώσεως) κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. Γ'30Δ' (ἄρθρον 9 § 8 ν.δ. 2657/1953).

Περὶ τῶν σπουδαιοτέρων σημείων τῆς ὡς ἄνω διαδικασίας τοῦ διορισμοῦ πραγματευόμεθα κατωτέρω συντόμως μὲν περὶ τῶν λοιπῶν, ἐκτενέστερον δὲ ὅσον ἀφορᾷ τὸ θέμα τῆς νομιμοφροσύνης.

Β'. Ἀναλυτικῶς.

α'. *Πρόσωπα τῆς συμβάσεως.*

Ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ νεοπολεμιστικοῦ δικαίου προκύπτουν τὰ αὐτόθι ὁριζόμενα πρόσωπα, ἤτοι τὰ ὑποκείμενα τῆς συμβάσεως. Τοιαῦτα εἶναι οἱ νεοπολεμιστα ί, οἱοι εἶναι οἱ ἀπὸ τοῦ 1945 ἔτους μετασχόντες ἀντισυμμοριακοῦ ἀγῶνος (1 ν. 751/1948) καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ Ὀκτωβρίου 1940 καὶ μέχρι τῆς λήξεως τῶν γενομένων ἐπιστρατεύσεων λόγῳ τῆς κατὰ τοῦ ἔθνους συμμοριακῆς δράσεως ὁπωσδήποτε ὑπηρετήσαντες ἢ ὑπηρετοῦντες εἰς τὰς τάξεις τῶν ἐνόπλων δυνάμεων τῆς χώρας (ξηρᾶς, θαλάσσης, ἀέρος, χωροφυλακῆς) τακτικῶν καὶ ἐκστρατευτικῶν σωμάτων καὶ μὴ προερχόμενοι ἐκ τῶν μονίμων στελεχῶν αὐτῆς, ἐφ' ὅσον ἀνήκουσιν εἰς τὰς αὐτόθι κατηγορίας (1, 14 ἀ.ν. 1836, ἄρθρ. 2 ν.δ. 2657). Οὗτοι προσλαμβανόμενοι ὡς ὑπάλληλοι ἢ ἐργάται ὀφείλουσι παροχὴν ἐργασίας ἢ ὑπηρεσίας (1, 2, 8 ν. 751, ἄρθρον 1, 5, 8 ἀ.ν. 1836, ἄρθρ. 1, 4, ν.δ. 2657).

Ἀφ' ἑτέρου δὲ τὰ ἕτερα ὑποκείμενα τῆς ἐξηναγκασμένης ταύτης συμβάσεως ἐργασίας πρόσωπα εἶναι ὑ π ό χ ρ ε α (4) εἰς πρόσληψιν ἢ διορισμὸν ὡς ὀφειλέται τοῦ μισθοῦ πρόσωπα τῶν ἄρθρων 3, 7 ν. 751, ἄρθρ. 3, 4 ἀ.ν. 1836, ἄρθρ. 4, 5 ν.δ. 2657. Οὗτοι δ. νομάζονται καὶ ἐργοδόται (9 § 8α τοῦ ν.δ. 2657).

Ἴδε μίαν περίπτωσιν δικαιούχου κατωτ. γ.

β. *Ἀναγκαστικὴ σύμβασις.*

Διὰ τῆς κατόπιν τοποθετήσεως ἐπακολουθούσης προσλήψεως ἢ τοῦ διορισμοῦ εἰς θέσιν πολεμιστῶν ἐκ μέρους τῶν ὡρισμένων ἐν τῇ εἰδικῇ νομοθεσίᾳ ἐργοδοτῶν συνάπτεται σχέσις ἢ σ ύ μ β α σ ι ς ἐργασίας (ἄρθρ. μόνον §§ 1, 3 ν. 2223/1952, ἄρθρ. 12 ν.δ. 2657/1953) ἢ μισθώσεως ὑπηρεσιῶν ἐξηναγκασμένη ἢ ἀναγκαστικὴ (5) (ex lege), τοῦ νόμου ἀναγκάζοντος τὰς βουλήσεις, αἵτινες οὕτω θεωροῦνται ἀμαχήτως ὅτι εὑρίσκονται ἐν ὡρισμένῳ ἐνοχικῷ δεσμῷ, ἤτοι ἐν ὡρισμένῃ συμβάσει διεπομένῃ ἐφεξῆς ὑπὸ τοῦ γενικοῦ δικαίου (Ἀστ. Κώδικος), ὡς καὶ ὑπὸ τῶν ἰδιαιτέρων κανόνων τοῦ διοικητικοῦ, ὡς καὶ τοῦ εἰδικωτέρου νεοπολεμιστικοῦ δικαίου.

αα. Δημοσιοϋπαλληλική.

Ἡ συναπτομένη ἀναγκαστικῶς σχέσις ἐνδέχεται (μετὰ τοῦ Δημοσίου) νὰ εἶναι ἡ δημοσιοϋπαλληλική (6), διεπομένη προσέτι καὶ ὑπὸ τῶν ἰδιαζόντων κανόνων τοῦ νεοπολεμιστικοῦ δικαίου.

ββ. «Σχέσις».

Διὰ τοῦ ὅρου «σχέσις» ἐκφράζεται ἐν τῇ νομοθεσίᾳ κατὰ κανόνα ἡ σχέσις τῆς συμβάσεως (361 Α.Κ.). Ἰδιάζουσαι εἶναι αἱ ἀποκλίνουσαι σχέσεις (6α). Ἡ ἑρμηνεία καὶ ἡ

(4) Περὶ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 3 § 1 καὶ 4 §§ 1, 4 ἀ.ν. 1836 εἰς προσλήψιν ὑποχρέων προσώπων ἴδε Α.Π. 158, 953, Θ. 64, 515.

(5) Α.Π. 347/1952, ΕΕΔ 11, σελ. 748, Α.Π. τμ. Β' 471/1951, ΕΕΔ 11, σελ. 39.

Ἐνοχαὶ παράγονται εἴτε ἐκ συμβολαίου, εἴτε ἐκ κακοπραξίας, εἴτε κατά τι εἰδικὸν δίκαιον ἐκ ποικιλομόρφων αἰτιῶν: Ν. 1 πρ. 52 πρ. Π 44, 7.

(6) Δημοσιοϋπαλληλικὴ σχέσις εἶναι αὐτὴ αὐτὴ ἡ σχέσις ἐργασίας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου διεπομένη καὶ ὑπὸ ἰδιαζόντων κανόνων: Α.Π. 410/1951, Θ. 62, 815.

(6α) Π.χ. ἐπὶ τοποθετήσεως, περὶ ἧς ἐν τῷ κειμένῳ. Ὁμοίως ἡ τοῦ ἄρθρ. 2 § 6 ν. 2511/1953. Σχετικὴ ἔκθεσις Ὑπουργοῦ ἐν ΕΕΔ 13, 858, 860. Τοιαῦται αἱ διατάξεις τῆς ὑπ. ἀπ. 49500/1952, ἄρθρον 5 § 5 ἀ.ν. 539/1946. Ὁμοίαι διατάξεις αἱ τῶν ἄρθρ. 10, 11 § 1, 27 § 10 ν.δ. 2961 τῆς 10.8.1954, ἐνῶ νοεῖται μᾶλλον ἡ σύμβασις ἐργασίας. Τὸ πρόβλημα περιπλέκεται ἔτι μᾶλλον ἐκ τῶν ἐξῆς νομικῶν νεολογισμῶν τοῦ ἄρθρ. 34 § 5 ν.δ. 2961 (ἐνεργὸς σύμβασις ἐργασίας), τοῦ ἄρθρ. 31 § 7 τοῦ αὐτοῦ ν.δ. (πραγματικὴ ἐργασία) καὶ εἴ τινος ἄλλου.

ββ. Προϋποθέσεις.

1. Πιστοποιητικόν νομιμοφροσύνης τῆς ἀστυν. ἀρχῆς.

Αἱ προϋποθέσεις ἐγκύρου καὶ ὑποχρεωτικῆς τοποθετήσεως ὁρίζονται ἐν ἄρθρ. 1, 2, 8 ν. 751, ἄρθρ. 1, 5, 9 ἀ.ν. 1836 καὶ ἄρθρ. 7 ν.δ. 2657/1953. Μετὰ τῆς α ἰ τ ή σ ε ω ς συνυποβάλλεται μεταξὺ ἄλλων καὶ π ι σ τ ο π ο ι η τ ι κ ὸ ν ν ο μ ι μ ο φ ρ ο σ ύ ν η ς πρὸς τὸ νομαρχιακὸν ἢ κεντρικὸν Συμβούλιον προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ.

Περὶ τούτου ἰσχύουσι τὰ ἑξῆς:

Κατ' ἄρθρ. 8 § 1γ' ν. 751 τῆς 4/10.8.1948 ἀπητεῖτο ἡ ὑποβολὴ ὑπὸ τοῦ δικαιούχου καὶ πιστοποιητικοῦ νομιμοφροσύνης ἐκδιδομένου ὑπὸ τῆς οἰκείας ἀστυν. ἀρχῆς. Ἡ διάταξις ἰσχυσε μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ ἀ.ν. 1836 τῆς 4/5.6.1951.

Ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 δὲν ἀπητεῖτο ἡ ὑπὸ τοῦ δικαιούχου ὑποβολὴ τοιούτου πιστοποιητικοῦ (10).

Τοῦτο ὅμως ἐπανεισήχθη διὰ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 7 ν.δ. 2657 τῆς 17/31.10.1953 καὶ ἰσχύει ἔκτοτε μέχρι σήμερον. Κατ' αὐτὴν ἀπαιτεῖται συνυποβολὴ καὶ πιστοποιητικοῦ νομιμοφροσύνης (προδήλως τῆς οἰκείας ἀστυν. ἀρχῆς κατὰ τὰ πρότερον ἰσχύοντα).

II. Προθεσμία ὑποβολῆς.

Περὶ τῆς προθεσμίας ὑποβολῆς τοῦ πιστοποιητικοῦ τούτου ῥητέον τ' ἀκόλουθα:

Διὰ τοῦ νεωτέρου ἄρθρου μόνου § 6 ν. 2223 τῆς 26 Σεπτ./1 Ὀκτ. 1952, ἀφ' ἧς καὶ ἤρξατο ἡ ἰσχύς του, ὡρίσθη ὅτι προστατευόμενοι μὴ ὑποβαλόντες ἐμπροθέσμως (δηλαδὴ ὑποβαλόντες ἐκπροθέσμως) τὴν αἴτησιν αὐτῶν δικαιοῦνται τῆς προστασίας τοῦ νόμου ἐφ' ὅσον ἤθελον ὑποβάλει αὐτὴν (μετὰ τῶν δικαιολογητικῶν) ἐντὸς τριμήνου ἀπὸ τῆς ἰσχύος του (ἀπὸ 1.10.1952).

Διὰ τὴν ὑποβολὴν τοῦ ὡς ἄνω πιστοποιητικοῦ ἠνοίχθη νέα προθεσμία (ἐντὸς εὐλόγου χρόνου) ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς τριμήνου, ἥτο ἀπὸ 1.1.1953.

III. Συνέπειαι.

Ἕνεκα τῆς ἀρχῆς τῆς ἰσότητος καὶ τῆς ἴσης μεταχειρίσεως, ἐντὸς τῆς ὁποίας ἐξεδόθη, ἐπίδρασιν ἀσκεῖ ἡ διάταξις αὕτη περὶ νέας προθεσμίας τῆς αἰτήσεως καὶ νέας προθεσμίας ὑποβολῆς τῶν δικαιολογητικῶν καὶ ἐπὶ τῶν ἐμπροθέσμως ὑποβληθεισῶν, ἀλλ' ἐλλιπῶν κατὰ τὸ πιστοποιητικὸν τοῦτο, αἰτήσεων.

Τὸ ἔννομον ἀποτέλεσμα τῆς διατάξεως ταύτης, ἐχούσης προδήλως ἀ ν α δ ρ ο μ ι κ ὴ ν δ ύ ν α μ ι ν, εἶναι ὅτι δύναται νὰ ὑποβληθῇ τοιοῦτο πιστοποιητικὸν ἐντὸς εὐλόγου προθεσμίας ἀπὸ 1.1.1953.

Ὑποβληθὲν δὲ οὕτω θεραπεύει πᾶσαν σχετικὴν ἔλλειψιν τοῦ οἰκείου φακέλλου. Δηλαδὴ ἐπιδρᾷ ἐπὶ τῶν ἐκκρεμῶν διοικητικῶν ἢ δικαστικῶν ὑποθέσεων ὡς ὀφιγενὲς νόμιμον γεγονὸς ἢ ἔγγραφον ληπτέον ὑποχρεωτικῶς ὑπ' ὄψιν. Ἀνατρέπει δὲ καὶ τὰ οἱαδήποτε δεδικασμένα. Διότι τοιαύτη εἶναι προδήλως ἡ βούλησις τοῦ νομοθέτου.

Ὅθεν δύναται νὰ ὑποβληθῇ ἤδη τὸ ἐλλεῖπον καὶ νὰ ζητηθῇ νέα οὐσιαστικὴ κρίσις.

2. Δεδομένου ὅτι συνήθως αἱ Ἀστυνομίαι οὔτε ἀμέσως ἐκδίδουν, οὔτε εἰς χεῖρας τοῦ αἰτοῦντος παραδίδουν τὸ αἰτούμενον πιστοποιητικόν, ὅπερ συνηθίζουν νὰ ἀποστέλλουν, ὅπου δεῖ, κατὰ τὴν αἴτησιν, ἔπονται τὰ ἑξῆς:

Ὁ αἰτῶν δικαιοῦχος δέον ὅπως σημειώσῃ εἰς τὴν πρὸς τὸ Συμβούλιον προστασίας αἴτησιν τοποθετήσεώς του τὸ γεγονός, ὅτι ὑπέβαλεν αἴτησιν πρὸς ἔκδοσιν πιστοποιητικοῦ εἰς τὴν οἰκείαν ἀστυνομικὴν ἀρχὴν (τοῦ τόπου του).

Προσαγωγή του μετὰ τῆς αἰτήσεως δὲν ἀπαιτεῖται. Διότι προδήλως ὡς πρὸς τὸν δικαιοῦχον αἰτοῦντα πρόκειται περὶ ἀ ν ω τ έ ρ α ς β ί α ς καὶ περὶ (ἀντικειμενικῆς) ἀδυναμίας παροχῆς, δι' ἣν οὗτος ἀπαλλάσσεται τῆς περαιτέρω ὑποχρεώσεως ὑποβολῆς. Διότι ἡ ἀδυναμία ὀφείλεται εἰς γεγονός, δι' ὅπερ αὐτὸς δὲν ὑπέχει εὐθύνην. Ταῦτα κατ' ἐφαρμογὴν τῆς γενικῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 336 Α.Κ. Ὁπότε ὁ αἰτῶν δὲν καθίσταται οὔτε ὑπερήμερος (342) ἐναντι τῶν περὶ προθεσμιῶν διατάξεων τοῦ νεοπολεμιστικοῦ δικαίου. Πρβλ. 656, 657 Α.Κ.

3. Ὅθεν αἰτήσεις, ἐν αἷς γίνεται τοῦ γεγονότος μνεία, ἢ αὐτοτελεῖς δηλώσεις περὶ αὐτοῦ ὑποβαλλόμεναι ἐντὸς τῆς νέας ταύτης προθεσμίας (ἐντὸς εὐλόγου χρόνου ἀπὸ τῆς

(10) Ἐπὶ ἐκκρεμῶν κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα σχέσεων, μὴ προβάσης περαιτέρω τῆς διαδικασίας, ἂν μὴ ἐξεδόθη διορισμός, δὲν ἀπῃτεῖτο πλέον ἡ προσαγωγὴ τοῦ κατ' ἄρθρ. 8 § 1γ' τοῦ ν. 751/1948 πιστοποιητικοῦ νομιμοφροσύνης τῆς οἰκείας ἀστυν. ἀρχῆς. Καθ' ὅσον, καταργηθέντος τοῦ ν. 751 καὶ ὑποκατασταθέντος εἰς τὴν θέσιν του ἑτέρου ὁμοίου μὲν δικαίου, τοῦ ἀ.ν. 1836/1951, ἀλλὰ μὴ περιέχοντος τὴν ὑποχρέωσιν ταύτην, εἶπεν ὅτι καὶ αἱ ἐκκρεμεῖς ὑποθέσεις, αἵτινες ἄλλως γέννησιν κατὰ τὸν ν. 751, ἠδύναντο νὰ συνεχισθοῦν ἄνευ τῆς προσαγωγῆς τοῦ πιστοποιητικοῦ τούτου τῆς οἰκείας ἀστυν. ἀρχῆς περὶ νομιμοφροσύνης. Ὅπερ ὅμως εἰσηχθη ὀψιαίτερον.

1.1.1953) είναι άρκεται ν' ἀποδείξουν τὴν ὕπαρξιν τοῦ στοιχείου τούτου, ἤτοι τοῦ κατ' ἄρθρ. 7 ν.δ. 2657 πιστοποιητικοῦ τῆς οἰκείας ἀστυν. ἀρχῆς. Διότι ἄλλως, ἐφ' ὅσον ἠτήθη, δὲν εἶναι δυνατὸν παρὰ καὶ νὰ ἐξεδόθη τοῦτο ὑπὸ τῆς Διοικήσεως (9 συντ.) ὡς ἀγαθῆς ἐκλαμβανομένης.

γγ. Ἐκτενέστερον.

Ι. Περὶ τῆς κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 2, 6, 9 ν. 751, ἄρθρ. 3, 4 ἀ.ν. 1836 τοποθετήσεως (11) τοῦ νεοπολεμιστοῦ (ἐπὶ σκοπῷ προαλήψεως, πληρώσεως καὶ διορισμοῦ) εἰς θέσιν δι' ἀποφάσεως τῶν οἰκείων συμβουλίων προστασίας ἀπολυομένων (5, 6 ν. 751, ἄρθρ. 2, 4, 6, ἀ.ν. 1836, ἄρθρ. 11 ν.δ. 2657/1953) δὲν πρόκειται νὰ ἐνδιατρίψωμεν ἐνταῦθα, ἐπειγόμενοι ὅπως φθάσωμεν εἰς τὸ κύριον θέμα τῆς παρούσης μελέτης. Κατωτ. §§ 2, 3, 4.

ΙΙ. Κατ' ἄρθρ. 4 ἀ.ν. 1836/1951 δύναται νὰ ζητηθῇ ἀνάκλησις τοῦ διορισμοῦ προστατευομένου ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου νεοπολεμιστοῦ. Ἥτις ἀνάκλησις, συνεπείᾳ αἰτήσεως ἀκυρώσεως τοῦ ἐνδιαφερομένου, δύναται νὰ ἀκυρωθῇ.

δδ. Μεταβατικὴ διάταξις (12 § 3). Προστασία κεκτημένων κατὰ τὸν ν. 751 δικαιωμάτων.

Ναὶ μὲν διὰ τοῦ ἄρθρου 12 § 1 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 κατηργήθη ὁ ν. 751/1948, ὡς καὶ τὸ ν.δ. 1196/1949.

Ι. Ἀλλὰ διὰ τοῦ ἄρθρου 12 § 3 τοῦ ἀ.ν. 1836 ὡρίσθη ὅτι ἡ πρόσληψις τῶν μέχρι τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ τοποθετηθέντων πολεμιστῶν τοῦ ν. 751/1948 εἶναι ὑποχρεωτικὴ καὶ ἦδη πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ διὰ τοῦ νόμου τούτου (1836) ὁριζομένου ποσοστοῦ. Ἐκ τούτων ἕπεται σαφῶς ὅτι τὰ κεκτημένα κατὰ τὸν ν. 751 δικαιώματα τῶν κατ' αὐτὸν τοποθετηθέντων πολεμιστῶν δὲν ἀναιροῦνται, ἀλλὰ διαφυλάσσονται εἰς τὸ ἀκέραιον καὶ προστατεύονται ἐφεξῆς ὁμοίως καὶ γενικῶς ὑπὲρ πάντων τῶν τοποθετηθέντων (καὶ μὴ διορισθέντων). Διότι λέγει μὲν ὁ νόμος ἐνταῦθα (μόνον) περὶ συμπληρώσεως τοῦ ποσοστοῦ (κατ' ἄρθρον 3), ἀλλὰ κατὰ τὸ πνεῦμα τῆς διατάξεως τὸ αὐτὸ προδήλως ἰσχύει καὶ ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ἐναντὶ τοῦ Δημοσίου καὶ λοιπῶν τοιούτων προσώπων (κατ' ἄρθρον 4) τοποθετηθέντων.

ΙΙ. Καθ' ὅσον ὁ νομοθέτης δὲν ἠδύνατο νὰ φαντασθῇ καὶ ρυθμίσῃ ἐκ τῶν προτέρων περίπτωσιν, καθ' ἣν τὸ Δημόσιον καὶ τὰ σχετικὰ νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου ἐθελοκακοῦντα καὶ ἄνευ ἀποχρώντος λόγου ἕνα τοποθετηθέντα νομίμως εἰς θέσιν πολεμιστὴν ἦθελον κρατεῖ εἰσέτι μακρὰν παντὸς διορισμοῦ. Ὁ νόμος δὲν ἠδύνατο νὰ φαντασθῇ ὅτι ἡ Διοίκησις ἐξ ἀγαθῆς θὰ μετεβάλλετο εἰς κακήν, ἄδικον καὶ αἰσχράν. Ὅθεν πάντα τὰ πρόσωπα ταῦτα (ἄρθρ. 4) δὲν ἀπαλλάσσονται τῆς ὑποχρεώσεως, ἥτις συνεχίζεται καὶ ἦδη κατ' ἄρθρ. 12 § 3, καθ' ὅσον ταῦτα ὑποχρεοῦνται, ὅπως τοποθετήσωσιν ἐξάπαντος τοὺς τοιούτους, ἐκτὸς περιπτώσεως καταλυτικῆς τοῦ δικαιώματός των καὶ ματαιώσεως τῆς τοποθετήσεως.

ΙΙΙ. Δὲν εἶναι ἀποχρὼν λόγος ἀρνήσεως, οὐδὲ χορηγεῖ ἔνστασιν καταλυτικὴν τοῦ δικαιώματος διορισμοῦ μετὰ τὴν τοποθέτησιν, ἐὰν ὁ δικαιοῦχος νεοπολεμιστὴς ἐζήτησε νὰ διορισθῇ εἰς θέσιν, καὶ δὴ εἰς τινα τῶν ἐν τῷ τόπῳ τῆς καταγωγῆς του, ὡς εἶχε δικαίωμα ἐκ τῶν ἄρθρ. 2 § 1, 3 § 3 ν. 751, ὡς ταῦτα ἠρμηνεύθησαν διὰ τῆς ἐγκυκλ. Ὑπ. Ἐργ. 33134/1948 ἐν § VI (12), καὶ ἐκ τῶν ἄρθρ.

---

11. Περὶ τῶν σχετικῶν ἐννοιῶν σχέσεων ἴδετε Πρ. Ἀθ. 7642/1954, ΕΕΔ 13, 830, Πρ. Ἀθ. 6611/1954, ΕΕΔ 13, 822.

Διὰ τῆς Πρωτ. Ἀθ. 7519/1954, ΕΕΝ 21, 442, ἐγένοντο δεκτὰ τὰ ἑξῆς: Τὸ Ταμεῖον Σαντ. Αὐτοκινήτων ὡς νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου (Σ.Ε. 621, 697, 724/1933, Σ.Ε. 984/1935, Σ.Ε. 1090/1936) εἶναι ἐκ τῶν ὑποχρέων εἰς πρόσληψιν νεοπολεμιστῶν κατὰ τὸν ἀ.ν. 1836/1951. Ὁ νόμος δὲν ἀφῆρεσεν ἀπὸ τῶν τοιούτων προσώπων τὴν διακριτικὴν ἐξουσίαν τῆς ἀποφάσεως πρὸς πρόσληψιν ἢ πλήρωσιν τῶν κενῶν θέσεων. Μόνον, ἐὰν ἀποφασίσωσι καὶ γνωστοποιήσωσι τὴν ἀπόφασίν των ταύτην εἰς τὴν οἰκείαν ὑπηρεσίαν τοῦ Ὑπ. Ἐργασίας, εἶνε ἐπιτεταγμένη ἡ ὑπὸ τῶν Συμβουλίων τοποθέτησις, ὧν ἄνευ καὶ ἐκ πρωτοβουλίας αὐτῶν τοποθέτησις εἶναι ἄκυρος (Σ.Ε. 10/1953, Ὁλ. ΕΕΔ 12, 693).

Ὁ ἰσχυρισμὸς ὅτι δὲν ἐγνωστοποίησε τὴν παρ' αὐτῷ ὕπαρξιν κενῶν θέσεων καὶ ὅτι δὲν ὑπῆρχον τοιαῦται ἀποτελεῖ καταλυτικὴν ἔνστασιν (Α.Π. 192/1951, ΕΕΔ 10, 563).

(12) Ἐγκ. Ὑπ. Ἐργ. 33134/1948 ἐπὶ τοῦ ν. 751 § VI: «Αἱ ἐπιχειρήσεις καὶ ὑπηρεσίαι τῆς § ΙΙΙ τῆς παρούσης (δημόσιαι ὑπηρεσίαι κλπ.) ὑποχρεοῦνται, ὅπως τὸ ὑπ' αὐτῶν προσληφθησόμενον προσωπικὸν τοποθετήσωσιν εἰς θέσεις ἀναλόγους πρὸς τὴν σωματικὴν ἱκανότητα, τὰς γραμματικὰς ἢ τεχνικὰς γνώσεις κλπ. αὐτῶν. Ἡ εὐχέρεια τοῦ ἐργοδότου, ὅπως τοποθετῇ τοὺς προσλαμβανομένους εἰς θέσεις ἀναλόγους πρὸς τὰ τυπικὰ καὶ οὐσιαστικὰ προσόντα καὶ τὴν σωματικὴν ἱκανότητα αὐτῶν, ἐξοπλίζει καὶ τὰ ἴδια αὐτοῦ συμφέροντα. Διότι ἕκαστος τοποθετεῖται, ὅπου δύναται ν' ἀποδώσῃ περισσότερον, ἀλλὰ καὶ τὰ συμφέροντα τοῦ τοποθετουμένου, διότι τοιουτοτρόπως οὗτος θ' ἀπασχοληθῇ παραγωγικῶς εἰς ἐργασίαν,

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΑΤΟΜΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΠΕΡΙ ΜΙΣΘΟΥ ΥΠΕΡ ΤΑ ΝΟΜΙΜΑ ΟΡΙΑ

Ἰσχὺς σχετικῆς διατάξεως ἄρθρου 11 Νόμου 2053/1952

Αὐτεπάγγελτος ἔρευνα τῆς διαφορᾶς ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου καὶ ἐρήμην τοῦ ἐκκαλοῦντος κατ' ἐργατικὴν διαδικασίαν.—Ἀνεπίτρεπτον πρὸ τοῦ Ν. 2053/1952 ὑπερβάσεως δι' ἀτομικῶν συμφωνιῶν τῶν ὑπὸ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας τῆς 4 Νοεμβρίου 1947 καὶ 1 Δεκεμβρίου 1947 καθορισθεισῶν ἀποδοχῶν.—Ἰσχὺς ἄρθρου 11 Νόμου 2053/1952.

Ὁ Ἄρειος Πάγος διὰ τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ Β' Τμήματος αὐτοῦ, ἐρχομένης μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 656/1953 Α' Τμήματος (εἰσηγητὴς *Γ. Τραχανῆς*, ΕΕΔ 13, 147), πρὸς ἣν συμφωνεῖ, ἐπανέρχεται ἐπὶ τοῦ κύρους τῶν ἀτομικῶν συμβάσεων περὶ μισθοῦ ὑπὲρ τὰ νόμιμα ὅρια πρὸ τοῦ νόμου 2053/1952 (ΕΕΔ 11, 488), κατὰ τὸ ἄρθρον 11 τοῦ ὁποίου κὴ ἀληθὴς ἔννοια τῶν μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου τούτου καθορισθεισῶν διὰ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἢ ἀποφάσεων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ἢ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, ἐκδοθεισῶν βάσει τοῦ νόμου 28/1944, ἀποδοχῶν τῶν πάσης φύσεως μισθωτῶν εἶναι ὅτι αὗται ἀποτελοῦν ἐλάχιστα ὅρια μισθοῦ, μὴ ἀπαγορευομένης τῆς καταβολῆς ἢ συμφωνίας περὶ καταβολῆς ἀνωτέρου τοιούτου».

«Ἔχει ἤδη νομολογηθῆ ὑπὸ τῆς Ὁλομελείας τοῦ Ἀρείου Πάγου (ὑπ' ἀριθ. 413/1953 ἀπόφασις, εἰσηγητὴς *Δ. Ἀργυράκης*, ΕΕΔ 12, 793), ὅτι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ ἀνωτέρω ν. 2053/1952 δὲν εἶναι ἑρμηνευτική, ἰσχύουσα μόνον ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτῆς, καθ' ὅσον δὲν ἠδύνατο ἐγκύρως νὰ ἑρμηνευθῆ διὰ νόμου συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας, τοῦτο δὲ ἔκτοτε ἐφαρμόζουν καὶ μεταγενέστεραι ἀρεοπαγιτικαὶ ἀποφάσεις (βλέπε Α.Π. 601/1953, εἰσηγητὴς *Σ. Βλοχογιάννης*, ΕΕΔ 13, 10, Α.Π. 332/1954, εἰσηγητὴς *Μ. Παντελῆς*, ΕΕΔ 13, 515), δεχόμεναι ὅτι δὲν ἦτο ἰσχυρὰ ἡ ἀτομικὴ συμφωνία περὶ μισθοῦ ὑπὲρ τὰ ὅρια τῶν ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 καὶ 1 Δεκεμβρίου 1947 γενικῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας διὰ λόγους δημοσίου συμφέροντος.

Ἐφ' ὅσον ὅμως τὸ ἄρθρον 11 τοῦ ν. 2053/1952 ὁμιλεῖ καὶ περὶ καθορισθεισῶν δι' ὑπουργικῶν κατὰ ν. 28/1944 ἀποφάσεων ἀποδοχῶν, τῶν ὁποίων ἐπετρέπετο ἡ ὑπέρβασις (κατὰ τὴν ἐγκύρως ὡς πρὸς τὰς ὑπουργικὰς ἀποφάσεις τεθεῖσαν ἀρχὴν τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ ν. 2053/1952, ἀφοῦ δὲν ἀμφισβητεῖται, ὅτι ὁ Νομοθέτης δύναται ἐγκύρως νὰ ἑρμηνεύσῃ τὴν δοθεῖσαν ὑπὸ νόμου ἐξουσιοδότησιν), προέκυψε τὸ ζήτημα, ἂν ἡ ἀναδρομική, λόγῳ τοῦ ἑρμηνευτικοῦ χαρακτῆρος αὐτῆς, διάταξις τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ ν. 2053/1952 καλύπτῃ τὰς ἀτομικὰς συμφωνίας περὶ μισθοῦ, τὰς γενομένας μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 23488/2592/1949 ὑπουργικὴν ἀπόφασιν, δι' ἧς ηὐξήθησαν οἱ μισθοὶ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας κατὰ 30 ο/ο.

Τὸ ζήτημα τοῦτο ἀντιμετωπίσθη ὑπὸ τῆς Α.Π. 531/1951 (εἰσηγητὴς *Ν. Παλαιολογόπουλος*, ΕΕΔ 13, 640), μὲ τὴν σκέψιν ὅτι ἡ ἀνωτέ-

---

3 § 5 ἀ.ν. 1836 καὶ § ΙΙΙ ἐγκ. Ὑπ. Ἐργ. 37635/1151 (17), δεδομένου ὅτι καὶ ὁ μισθός, γλισχρότατος ὢν, οὕτως ὡρίσθη, διὰ νὰ ὑπηρετῇ ὁ προσλαμβανόμενος, εἰς ἣν θέσιν ἐτοποθετήθη, καὶ δὴ ἐν τῷ τόπῳ τῆς καταγωγῆς του, πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ διοπορισμοῦ καὶ οὐχὶ μακρὰν αὐτοῦ, ὁπότε ὁ διορισμὸς ἀ-

ἡ ὁποία προσαρμόζεται πρὸς τὰ ἀντικείμενα τοῦ συμφέροντος. Πιστεύομεν ὅτι οἱ ἐργαζόμενοι κατανοοῦντες πλήρως τὰ συμφέροντα των θὰ κάμουν εὐλογον χρῆσιν τοῦ δικαιώματος, τὸ ὁποῖον τοὺς παρέχει ὁ νόμος, καὶ δὲν θὰ προκύψῃ περίπτωσις διοικητικῆς ἢ δικαστικῆς ἐπεμβάσεως».

(17) Ἐγκ. Ὑπ. Ἐργ. 37635/1951 ἐπὶ τοῦ ἀ.ν. 1836, § ΙΙΙ· ὁμοία πρὸς τὴν ἀνωτ. ἐγκ. ἐπὶ τοῦ ν. 751.

ποβαίνει μάταιος ὡς δῶρον ἄδωρον (18)!

(Συνεχίζεται εἰς τὸ ἑπόμενον)

(18) Διὰ τῆς Σ.Ε. 2238/1952 ἐκρίθη ὅτι ἡ Διοίκησις δὲν ἦτο ὑπόχρεως νὰ διορίσῃ εἰς τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἀξιουμένην ὡρισμένην θέσιν, διότι δὲν εἶχε οὗτος τοποθετηθῆ εἰς αὐτήν. Ἀλλ' ἀφ' οὗ ἁπαξ ἐδέχθη ὅτι εἶχε πάντως τοποθετηθῆ εἰς θέσιν ἀνάλογον, τότε διατί δὲν ἐδέχθη τὴν αἴτησιν ἀκυρώσεως καὶ δὲν ἠκύρωσε τὴν παραλείψιν διορισμοῦ εἰς (ἄλλην) θέσιν, ἐφ' ὅσον εὗρεν ὅτι ἐμπροθέσμως κατ' αὐτὴν ἠκολούθησε ἡ αἴτησις ἀκυρώσεως, πρὸ τῆς ὁποίας εἶχεν ὀχληθῆ τὴν ὑπηρεσίαν κατὰ τὸ σχετικὸν εἰδικὸν δίκαιον, ἤτις ἄλλως δὲν εἶχεν ἀνάγκην ὀχλήσεως, ἵνα πράξῃ τὸ καθῆκόν της καὶ διορίσῃ αὐτόν, καὶ δὴ εἰς τὴν ὑποδειχθεῖσαν θέσιν τοῦ τόπου τῆς καταγωγῆς, ἤτις ἦτο κενὴ ἐπί τι χρονικὸν διάστημα, ὕστερον δὲ (παρανόμως) δι' ἄλλου ἐπληρώθη·

ρω ὑπουργική ἀπόφασις (καὶ ἡ μεταγενεστέρα 2750/1951) δὲν περιέχουσι διάταξίν τινα περὶ μὴ ὑπερβάσεως τῶν τεθέντων δι' αὐτῶν καὶ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ὁρίων, ὥστε νὰ παρίσταται ἀνάγκη αὐτοτελοῦς ἑρμηνείας ταύτης.

Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς δὲν ἀπομακρύνεται καὶ ἡ νεωτέρα αὕτη ἀρεοπαγιτικὴ ἀπόφασις τοῦ Β' Τμήματος.

Ὑπομιμνήσκεται πάντως ἡ Α.Π. 526/1951 (εἰσηγητὴς *Γ. Βαρσάμου*, ΕΕΔ 18, 798), κατὰ τὴν ὁποίαν εἰς τὸν περιορισμὸν τῶν ἀνωτέρω συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας δὲν ὑπήγοντο αἱ ἀτομικαὶ συμφωνίαι περὶ μισθοῦ ἐν ὅλῳ ἢ κατὰ κύριον μέρος εἴτε εἰς εἶδος ἐκ τοῦ προϊόντος τῆς ἐργασίας τοῦ μισθωτοῦ, εἴτε εἰς χρήματα ἐκ ποσοστῶν ἢ φιλοδωρημάτων.

Ὡς πρὸς τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ Δικαστηρίου νὰ ἐρευνᾷ αὐτεπαγγέλτως τὴν διαφοράν, κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΨΟΔ', ὀρθῶς βεβαίως νομολογουμένου, πρβλ. καὶ ὁμοίως, ὡς ἡ κατωτέρω ἀπόφασις, ἀποφανθεῖσαν Α.Π. 597/1951 (εἰσηγητὴς *Ν. Οἰκονομόπουλος*, ΕΕΔ 18, 887).

Ἀρείου Πάγου 618/1954 Τμ. Α'

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Β. Κυριακόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Ἀρεοπαγίτης κ. **Ν. Παλαιολογόπουλος**
Δικηγόρος ὁ κ. Κ. Ῥάλλης

Καὶ τὸ Τμῆμα τοῦτο σύμφωνον ἔχει τὴν γνώμην, κατὰ τὸ παρακατιὸν ἐκτιθέμενα, πρὸς τὴν διὰ τῆς ἀναιρετικῆς ἀποφάσεως ἐξενεχθεῖσαν κρίσιν, δι' ὃ, ἐπανερχομένων τῶν διαδίκων, συνωδὰ τῷ ἄρθρῳ 834 Πολ. Δικονομίας, εἰς ἣν κατάστασιν εὑρίσκοντο οὗτοι πρὸ τῆς ἀναιρεθείσης πράξεως, συζητεῖται ἡ ἔμπροθέσμως καὶ νομοτύπως ἀσκηθεῖσα ἀπὸ 14ης Ἰανουαρίου 1950 ἔφεσις τοῦ ἐναγόντος κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 762/1949 ἀποφάσεως τοῦ κατὰ τὸν ν. ΓΨΟΔ', ὡς οὗτος ἐκωδικοποιήθη ὑπὸ τοῦ β. δ/τος τῆς 1 Αὐγούστου 1920 καὶ ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, ἁρμοδίου Πρωτοδίκου, δι' ἧς ἀπερρίφθη ἡ ἀπὸ 12 Σεπτεμβρίου 1949 ἀγωγὴ αὐτοῦ περὶ καταβολῆς αὐτῷ καθυστερουμένων ἡμερομισθίων.

Παρὰ τὴν μὴ ἐμφάνισιν τοῦ ἐκκαλουμένου δέον, προκειμένης διαφορᾶς εἰσαγομένης πρὸς ἐκδίκασιν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ρηθέντος ν. ΓΨΟΔ', νὰ μὴ ἀπορριφθῇ ἡ παρὰ τοῦτου ἀσκηθεῖσα ἔφεσις ὡς ἀνυποστήρικτος, ἀλλὰ προβῇ τὸ δικαστήριον αὐτεπαγγέλτως εἰς τὴν περαιτέρω ἔρευναν τῆς ὑποθέσεως, συμφώνως ταῖς συνδεδυασμέναις διατάξεσι τῶν ἄρθρων 15 καὶ 16 τοῦ νόμου τούτου, ὡς ταῦτα ἀντικατεστάθησαν τὸ μὲν πρῶτον διὰ τοῦ ἄρθρου 4 § 6 ν. 765/1943, ὅπερ διετηρήθη ἐν ἰσχύϊ δι' ἄρθρου 6 ν.δ. τῆς 8/11 Μαΐου 1946, τὸ δὲ δεύτερον διὰ τοῦ ἄρθρ. 4 § 7 ν.δ. 765/1943 καὶ ἄρθρου μόνου § 5 ν. 1968/1944.

Κατὰ μὲν τὴν διάταξιν τῆς § II τῆς ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐργατοτεχνιτῶν τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν, ἐκδοθείσης βάσει τοῦ ἀπὸ 16 Νοεμβρίου 1935 νόμου «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας» καὶ ἐγκριθείσης διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 927 τῆς 5 Νοεμβρίου 1947 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ ἐπομένως ἰσχύν νόμου ἐπεχούσης, ἡ ἀμοιβὴ τῶν ἐργατοτεχνιτῶν ἀμφοτέρων τῶν φύλων δύναται νὰ εἶναι ἀνωτέρα τῶν δι' αὐτῆς ἐν § 1 καθοριζομένων κατωτάτων ὁρίων μισθῶν καὶ δὴ μέχρι 30ο/ο, ὑπὸ τὸν ἀπαράβατον ὅρον τῆς ἀναλόγου πρὸς τὴν αὔξησιν ταύτην βελτιώσεως τῆς ποιοτικῆς καὶ ποσοτικῆς ἀποδόσεως τοῦ ἔργατου καὶ συνεπῶς τῆς μὴ αὐξήσεως τῶν τιμῶν τῶν βιομηχανικῶν προϊόντων, εἰδικῶς ἐκ τοῦ λόγου τούτου, ἐν οὐδεμιᾷ δὲ περιπτώσει δύναται νὰ γίνῃ ὑπέρβασις μεγαλειτέρα τῆς διὰ τῆς παρούσης παραγράφου ὁριζομένης», κατὰ δὲ τὴν ὁμοίαν τῆς § VIII τῆς αὐτῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ κατωτάτου ὁρίου ἡμερομισθίου προϋποτίθεται περιλαμβανομένη ἡ ἀρχὴ ὅτι, ἐφ' ὅσον κατὰ τὴν ὁπογραφὴν τῆς παρούσης καταβάλλονται ἡμερομίσθια ἀνώτερα τῶν διὰ τῆς παρούσης καθοριζομένων, δὲν δύνανται νὰ μειωθοῦν». Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων, ἑρμηνευομένων ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς τῶν §§ 2 καὶ 4 τῆς κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ν. 28/1944 καὶ ἰσχὺν ὡσαύτως νόμου ἐπεχούσης ὑπ' ἀριθ. 29488/2592 τῆς 8/9 Ἰουλίου 1949 κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν «περὶ προσαυξήσεως κατὰ 30ο/ο τῶν διὰ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων καθοριοθέντων κατωτάτων ὁρίων μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων τῶν ἐργατῶν καὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», ὁριζουσῶν τῆς μὲν πρώτης ὅτι ἐπὶ τῶν κατωτάτων ὁρίων τῶν ἡμερομισθίων τῶν ἐργατοτεχνιτῶν τῶν καθοριζομένων ὑπὸ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως τῆς 4 Νοεμβρίου 1947, ὡς καὶ τῆς συμπληρωματικῆς ὁμοίας τῆς 1 Δεκεμβρίου 1947, παρέχεται γενικῶς καὶ ὑποχρεωτικῶς ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης ἡ κατὰ τὴν § II τῆς ὡς εἴρηται συλλογικῆς συμβάσεως τῆς 4 Νοεμβρίου 1947 προβλεπομένη προσαύξησις ἐκ 30 ο/ο, τῆς δὲ δευτέρας ἐν μὲν ἐδ. α' ὅτι ἡ τυχὸν ὑπωσδήποτε χορηγηθεῖσα μέχρι σήμερον ἐκ τοῦ ὑπὸ τῆς § 2 τῆς συλλογικῆς συμβάσεως τῆς 4 Νοεμβρίου 1947 προβλεπομένου ποσοστοῦ 30 ο/ο ἐπὶ τῶν ὑπὸ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων τῆς 4.11.1947 καὶ 1.12.1947 καθοριζομένων βασικῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων συμψηφίζεται πρὸς τὴν διὰ τῶν προηγουμένων παραγράφων τῆς παρούσης παρεχομένην ὑποχρεωτικῶς 30 ο/ο προσαύξησιν», ἐν δὲ ἐδ. β' ὅτι «ἐὰν ἡ χορηγηθεῖσα αὔξησις εἶναι κατωτέρα τῶν 30 ο/ο συμπληροῦται ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης μέχρι τοῦ ποσοῦ τούτου, ἐὰν δὲ εἶναι ἀνωτέρα διατηρεῖται, μὴ ἐπιτρεπομένης τῆς μειώσεώς της», σαφῶς συνάγεται, ὅτι ἐκ λόγων γενικωτέρας κοινωνικῆς ἀκοπιμότητος καὶ ἰδίᾳ πρὸς ἀποφυγὴν ἀκριβείας τοῦ κόστους τῆς ζωῆς δι' ὑπερτιμήσεως τῶν ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἀγαθῶν ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει δύναται νὰ γίνῃ δι' ἐναντίων μεταξὺ τοῦ ἐργοδότου καὶ τοῦ μισθωτοῦ συμφωνιῶν ὑπέρβασις τῶν διὰ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων καὶ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων κατὰ προσαύξησιν καθοριζομένων ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν, πλὴν ἐὰν κατὰ τὴν

ὑπαγραφήν τῆς ὡς εἴρηται συλλογικῆς συμβάσεως κατεβάλλοντο ἡμερομίσθια ἀνώτερα τῶν δι' αὐτῆς καθοριζομένων βασικῶν τοιούτων, ὁπότε διατηροῦνται ταῦτα ὡς ἔχουσιν. Ἡ ἀρχὴ αὕτη οὐδόλως μετεβλήθη διὰ τῆς ἐπακολουθησάσης ὡς ἄνω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, καθ' ὅσον διὰ ταύτης καθιερώθη ἁπλῶς τὸ γενικὸν καὶ ὑποχρεωτικὸν τῆς ἐν λόγῳ προσαυξήσεως τῶν 30 ο/ο διὰ τοῦ συνυπολογισμοῦ εἰς ταύτην πάσης τυχὸν ὁπωσδήποτε χορηγηθείσης διὰ τῆς ὡς ἄνω συλλογικῆς συμβάσεως προσαυξήσεως. Καὶ ναὶ μὲν ἐπηκολούθησεν ὁ ν. 2053/1952, δι' οὗ ἐν ἄρθρῳ 11 § 2 αὐτοῦ ἑρμηνεύεται αὐθεντικῶς ἡ μνησθεῖσα διάταξις τῆς § 11 τῆς ὡς ἄνω ἀπὸ 4.11.1947 συλλογικῆς συμβάσεως ὡς ἔχουσα τὴν ἔννοιαν ὅτι αἱ ἐν αὐτῇ καθοριζόμεναι ἀποδοχαὶ ἀποτελοῦσι τὰ ἐλάχιστα ὅρια μισθοῦ, μὴ ἀπαγορευομένης τῆς καταβολῆς ἢ συμφωνίας καταβολῆς ἀνωτέρου τοιούτου, ἀλλ' ὁ νόμος οὗτος ὡς πρὸς τὴν διάταξιν ταύτην δὲν ἔχει ἰσχὺν ἑρμηνευτικοῦ νόμου, ἐφαρμοστέου, ἀφ' ἧς ἡ ὡς ἄνω συλλογικὴ σύμβασις ἴσχυσεν, ἀλλὰ περιέχει νέον κανόνα δικαίου, ὅστις θέλει ἰσχύσει ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου τούτου, γενομένης τὴν 23.4.1952, καθ' ὅσον κατὰ τὴν σαφῆ ἔννοιαν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 25 τοῦ Συντάγματος ἡ Νομοθετικὴ ἐξουσία δύναται νὰ ἑρμηνεύσῃ αὐθεντικῶς, ἀποδίδουσα εἰς τὸν ἑρμηνευόμενον νόμον τὴν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του ἐνοπάρχουσαν αὐτῷ ἔννοιαν, τὰς περιεχούσας ἐκδήλωσιν πολιτειακῆς βουλήσεως διατάξεις ἐξ ἀντικειμένου δικαίου, τοιοῦτον δὲ χαρακτῆρα δὲν ἔχουσιν αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας, διότι αὗται ἀποτελοῦσιν ἰδιοτύπους ἰδιωτικοῦ δικαίου συμφωνίας μεταξὺ ἐργοδοτῶν καὶ ἐργαζομένων, ἀντλοῦσαι τὴν δύναμιν αὐτῶν ἐκ τῆς ἐλευθέρας ἐν αὐταῖς δηλώσεως τῆς βουλήσεως τῶν συμβαλλομένων. Καὶ ὁμιλεῖ μὲν ἡ ρηθεῖσα διάταξις τοῦ ν. 2053 οὐ μόνον περὶ συλλογικῶν συμβάσεων, ἀλλὰ καὶ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, δι' ὧν καθωρίσθησαν ἀποδοχαὶ τῶν πάσης φύσεως μισθωτῶν, ἀλλ' ἡ ὡς ἄνω ὑπουργικὴ ἀπόφασις, περιορισθεῖσα μόνον εἰς τὴν χορήγησιν τῆς μνησθείσης προσαυξήσεως ἐπὶ τῶν διὰ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων, ὧν διετηρήθη ἡ ἰσχὺς κατὰ τὰ λοιπά, καθοριοθεισῶν ἀποδοχῶν, δὲν περιέχει διάταξίν τινα περὶ μὴ ὑπερβάσεως τῶν τεθέντων δι' αὐτῆς καὶ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ὁρίων, ὥστε νὰ παρίσταται ἀνάγκη αὐτοτελοῦς ἑρμηνείας ταύτης.

Καθ' ὃ ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ ἐκτίθεται, ὁ ἐνάγων προσελήφθη κατὰ τὸ ἔτος 1931 κατόπιν συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου ὑπὸ τῆς Α.Ε. „*„ ὡς ἀρχιθερμαστὴς τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ ἐργοστασίου αὐτῆς, ἐπὶ τῷ νομίμῳ ἡμερομισθίῳ, ἔτι δὲ καὶ προσθέτῳ ἐπιδόματι ἀκριβείας ζωῆς 20 ο/ο, εἰργάσθη δὲ παρ' αὐτῇ μέχρι τῆς 15 Ἰουλίου 1944, ὅτε τὴν ὡς ἄνω ἐπιχείρησιν διεδέχθη ἡ ἐν Θεσσαλονίκῃ ἐδρεύουσα ὁμόρρυθμος ἐμπορικὴ ἑταιρία „*„ παρ' ἣ εἰργάσθη ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους, ἤτοι ἐπὶ καταβολῇ τοῦ νομίμου ἡμερομισθίου καὶ προσθέτου ἐπιδόματος 20 ο/ο, ἔτι δὲ καὶ τῶν ἐν αὐτῇ ἀναφερομένων παροχῶν εἰς εἶδος μέχρι τῆς 15 Ἰουλίου 1948, ὅτε τὴν ἐπιχείρησιν ἀνέλαβεν ἡ ἐναγομένη, ἥτις ἀπεδέχθη καὶ κατόπιν ἰδιαιτέρας μετὰ τοῦ ἐνάγοντος συμφωνίας τὴν ὑποχρέωσιν τῆς διατηρήσεως τοῦ ἐργατικοῦ προσωπικοῦ καὶ πληρωμῆς τῶν ὡς ἄνω ἀποδοχῶν καὶ παρ' ἣ ἔκτοτε εἰργάζετο οὗτος λαμβάνων τὸ νόμιμον ἡμερομίσθιον, σὺν τῷ ρηθέντι ἐπιδόματι τῶν 20 ο/ο καὶ ταῖς λοιπαῖς ὡς ἄνω παροχαῖς μέχρι τῆς 15 Μαΐου 1949, ἤτοι μέχρι τῆς ἰσχύος τῆς προμνησθείσης ὑπ' ἀριθ. 29488/2592 ἔτους 1949 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, δι' ἧς ηὐξήθησαν τὰ ὑπὸ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων καθοριζόμενα κατώτατα ὅρια ἡμερομισθίων κατὰ 30 ο/ο, ὁπότε ἡ ἐναγομένη ἔπαυσε χορηγοῦσα τὴν ὡς ἄνω ἐξ 20 ο/ο προσαύξησιν, διώκεται δὲ διὰ ταύτης ἡ καταβολὴ τῷ ἐνάγοντι τοῦ ἐξ 20 ο/ο ἐπιδόματος τούτου διὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ τῆς 16 Μαΐου 1949 μέχρι τῆς 24 Σεπτεμβρίου ἰδίου ἔτους. Ἐπὶ τῇ βάσει ὅμως τῶν ὡς ἄνω πραγματικῶν περιστατικῶν, καὶ ἐὰν ἔτι θεωρηθῇ ὡς ἀληθὲς ὅτι ἡ ἐναγομένη ἀνέλαβε τὴν ὑποχρέωσιν τῆς καταβολῆς τοῦ ἐν λόγῳ ἐπιδόματος ἐξ 20 ο/ο εἰς τὰ διηνεκὲς ἐπὶ τῶν ἑκάστοτε διὰ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων καὶ τῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καθοριζομένων ἡμερομισθίων καὶ ὄχι μόνον ἐφ' ὅσον ὑφίστανται αἱ προϋποθέσεις, ὑφ' ἃς ἐχορηγήθη ἡ προσαύξησις αὕτη, ὁ ἐνάγων, συμφώνως πρὸς τὰ προεκτεθέντα, δὲν δικαιοῦται τῆς προσαυξήσεως ταύτης, ἥτις οὕτω συμψηφίζεται πρὸς τὴν δοθεῖσαν διὰ τῆς ὡς ἄνω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ὁμοίαν ἐκ 30 ο/ο, ἐφ' ὅσον αὕτη ἐρείδεται ἐπὶ συμφωνίας τῶν ἐνδιαφερομένων, ἀφορᾷ δὲ χρονικὸν διάστημα πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ρηθέντος ν. 2053. Ὀρθῶς, συνεπῶς, ἀπερρίφθη διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, δι' ὃ καὶ ἀπορριπτέα καθίσταται ἡ ὑπὸ κρίσιν ἔφεσις ὡς πρὸς ἀμφοτέρους ταύς σχετικοὺς λόγους αὐτῆς.

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΤΩΝ ΗΣΦΑΛΙΣΜΕΝΩΝ ΚΑΤ' ΑΝΕΡΓΙΑΣ

'Εφαρμογή άρθρου 669 'Αστικού Κώδικος και κύρος καταγγελίας κατ' άρθρον 9 Νόμου 118/1945

Σύμβασις έργασίας φύλακος 'Αγροτικής Τραπέζης διά την έξυπηρέτησιν έφοδίων έξωτερικού. Καταγγελία αύτης κατ' έφαρμογήν του άρθρου 669 'Αστικού Κώδικος, μή ούσης της 'Αγροτικής Τραπέζης έκ των επιχειρήσεων του Β.Δ. 16/18 'Ιουλίου 1920.—Μή καταβολή αποζημιώσεως έκ του άνω διατάγματος, κατ' έφαρμογήν άρθρου 9 Ν. 118/1945, λόγω εύλόγων αμφιβολιών έργοδότου περί έφαρμογής του Β.Δ. ή άρθρου 669 'Αστικού Κώδικος δέν θίγει το κύρος καταγγελίας συμβάσεως.

'Επρόκειτο, εις την περίπτωσιν της κατωτέρω παρατιθεμένης αποφάσεως του Πρωτοδικείου 'Αθηνών περί καταγγελίας συμβάσεως έργασίας έργάτου τραπεζιτικής επιχειρήσεως, υπό το ισχύον τότε δίκαιον του άρθρ. 9 του ν. 118/1945.

Κατά την γνώμην της δικαστηριακής πράξεως, πρό της Α.Π. 91/1954 (εισηγητής *Ι. Τρακανής*, ΕΕΔ 13, 199), εφ' όσον ή επιχείρησις (και εν προκειμένω ή τραπεζιτική) δέν υπήγετο εις τάς εν άρθρω 12 του ν. 2112/1920 επιχειρήσεις, περί ών το β.δ. 16/18 'Ιουλίου 1920 περί επεκτάσεως του ν. 2112 και επί των εργατών, τεχνιτών και υπηρετών, δέν υπείχεν αύτη και υποχρέωσιν καταβολής της εκ του άνω διατάγματος αποζημιώσεως, καταβλητέας διά το κύρος της καταγγελίας κατά το προϊσχύον (καταργηθέν ήδη διά του άρθρου 37 του ν.δ. 2961/1954, ΕΕΔ 13, 941) άρθρ. 9 του ν. 118/1945.

Κατ' ακολουθίαν της κρατούσης αύτης πρότερον παρά τοίς δικαστηρίοις της ουσίας γνώμης ή εν προκειμένω επιχείρησις δέν κατέβαλε την εκ του διατάγματος αποζημίωσιν, ώς είχεν υποχρέωσιν κατά την μεταγενεστέρως εκδοθείσαν υπ' αριθ. 91/1954 απόφασιν του 'Αρείου Πάγου (ένθ' ανωτέρω), άλλά συνεμορφώθη προς το άρθρον 669 του Α.Κ., προειδοποίησε δηλαδή τον μισθωτόν πρό 15 ημερών πρό της απολύσεως.

'Εκ τούτου προέκυψε πάλιν το ζήτημα (το οποίον απησχόλησε και άλλοτε το Πρωτοδικείον, βλέπε ΕΕΔ 13, 521, ένθα νομολογία και σημειώσεις μας), άν ή υπό τάς περιστάσεις αύτάς μή καταβολή της αποζημιώσεως του β.δ. θίγη το κύρος καταγγελίας συμβάσεως, κατ' άρθρ. 9 ν. 118/1945.

Σταθερώς το Πρωτοδικείον αποφαίνεται αρνητικώς, ώς συνάγεται και εκ της κατωτέρω δημοσιευομένης αποφάσεως του (βλέπε όμως σημειώσεις μας εν ΕΕΔ 13, 368.

Πρωτοδικείου 'Αθηνών 8378/1954

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ' κατ' έφεσιν

Πρόεδρος ο κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**
Εισηγητής ο Πρωτοδίκης κ. **Α. Καλλέργης**
Δικηγόροι οι κ.κ. Β. Βασιλείου, Ν. Κανελλόπουλος

'Εβεβαιώθη, κατά την κρίσιν του Δικαστηρίου, ότι διά συμβάσεως μεταξύ των διαδίκων, συναφθείσης από 4.4.1949, προσελήφθη ο ένάγων δι' αορίστου χρόνου εις την υπηρεσίαν της εναγομένης και ως φύλαξ των Αποθηκών ΕΦ-ΕΞ εν Πειραιεί, υπηρετήσας ως τοιούτος έως της 20.5.1952, καθ' ην κατηγγέλθη ή σύμβασις αύτη υπό της εναγομένης, μετά προειδοποίησιν πρό 15 ημερών γενομένην. Κατά την καταγγελίαν ή εναγομένη ετήρησεν εν πληρότητι τάς τυπικάς προϋποθέσεις του άρθρ. 9 ν. 118/1945 και της υπ' αριθ. 65257/1952 αποφάσεως του Υπουργού της Εργασίας, ήτοι και εγγράφως κατήγγειλε την εργασιακήν σύμβασιν και δι' εγγράφων εις διπλούν, περιλαμβανόντων άπαντα ανεξαιρέτως τά στοιχεία της άνω υπουργικής αποφάσεως, ανήγγειλε την καταγγελίαν ταύτην εις το Ταμείον 'Ανεργίας και Γραφείον Εύρέσεως 'Εργασίας την 22.5.1952, ήτοι εντός 8ημέρου από της καταγγελίας. 'Αποζημίωσις τις επί τη καταγγελία της συμβάσεως ταύτης δέν κατεβλήθη, της εναγομένης επικαλεσθείσης την διάταξιν άρθρ. 669 του Κώδικος.

Και άν υποτεθή ότι είναι όρθοτέρα ή γνώμη, καθ' ην ή εναγομένη υπάγεται, όσον αφορά την καταγγελίαν του κατά το άρθρον 39 του οργανισμού της προσλαμβανομένου εργατοτεχνικού προσωπικού, εις τάς διατάξεις του β.δ. της 16/18 'Ιουλίου 1920, υποχρεουμένη δυνάμει της γενικής και επί παντός κατά της ανεργίας προστατευομένου μισθωτού εχούσης εφαρμογήν διατάξεως του άρθρου 9 ν. 118/1945 εις καταβολήν της υπό του διατάγματος τούτου προβλεπομένης, αναλόγως του χρόνου υπηρεσίας, αποζημιώσεως, κατά την προκειμένην περίπτωσιν ανερχομένην εις το ισόποσον προς 8ημέρου αποδοχάς, και ούχι εις την διάταξιν άρθρ. 669 του Κώδικος, προβλέπουσαν τακτικήν μετά προμήνυσιν καταγγελίαν, οίαν άποψιν υποστηρίζει αντίθετος γνώμη, εκκινούσα από της απόψεως ότι το διάταγμα τούτο της 16/18 'Ιουλίου 1920 έχει εφαρμογήν μόνον επί των βιομηχανικών, βιοτεχνικών και μεταλλευτικών επιχειρήσεων, εν τούτοις δέν πάσχει ακυρότητα δι' έλλειψιν καταβολής της αποζημιώσεως ταύτης ή κατά τά άνω καταγγελία της ενδίκου εργασιακής συμβάσεως, διότι, ώς εβεβαιώθη, κατά την συγκεκριμένην ώδε περίπτωσιν, ή εναγομένη έτέλει εν εύλόγω αμφιβολία περί της ιδιότητος του ενάγοντος ώς εργατοτεχνίτου υπαγομένου ή μή εις το β.δ. της 16/18 'Ιου-

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΠΙ ΑΝΩΤΕΡΑΣ ΒΙΑΣ

Έννοια άρθρου 6 Ν. 2112/1920 εν σχέσει προς αποζημίωσιν Ν. 2112

I

Απόλυσις μισθωτού μετά σφράγισιν εργοστασίου υπό της Αρχής λόγω ασκουμένης λαθρεμπορίας.—Ακυρότης ένεκα μη τηρήσεως διατυπώσεων άρθρου 9 Ν. 118/1945.— Υποχρέωσις καταβολής μισθού, μη συνιστώντος τού άνω περιστατικού ανωτέραν βίαν, εμποδίζουσαν την αποδοχήν υπηρεσιών, αλλ' αδυναμίαν εξ υπαιτίου πράξεως εργοδότου ή εν πάση περιπτώσει εκ λόγων αφορώντων εις αυτόν και το επάγγελμά του.

Κατά το άρθρ. 6 του ν. 2112/1920 περί υποχρεωτικής καταγγελίας συμβάσεως εργασίας ιδιωτικών υπαλλήλων», ως συνεπληρώθη υπό του άρθρ. 4 του ν. 1558/1930 (βλέπε κωδικοποίησιν του ν. 2112/1920 εν ΕΕΔ 11, 109 επ.), υπάλληλος, απολυόμενος ένεκα διακοπής της εργασίας λόγω πυρκαϊάς ή άλλου περιστατικού ανωτέρας βίας, καθ' ην τυγχάνει ησφαλισμένος ο εργοδότης, δικαιούται εις τα 2/3 της κατά το άρθρ. 3, εδάφ. πρώτον, αποζημιώσεως.

Ως δικαιολογητικός λόγος της διατάξεως, κατά την εισηγητικήν επί ταύτης έκθεσιν, φέρεται ό εξής: «Αν εις την περίπτωσιν πυρκαϊάς ή άλλου περιστατικού ανωτέρας βίας, καθ' ού ο εργοδότης δεν είναι ησφαλισμένος, ή λύσις του εργοδότου από πάσης εκ του νόμου 2112 υποχρεώσεως του έναντι των στερηθέντων της εργασίας υπαλλήλων αυτού εύρισκη δρεισμα εις το γεγονός ότι και ο εργοδότης διατελεί υπό το βάρος της αυτής καταστροφής, ούδόλως δικαιολογείται ή απαλλαγή του εργοδότου από της εκ του ν. 2112 υποχρεώσεως του έναντι του υπαλληλικού προσωπικού αύτου, εν ή περιπτώσει ούτος τυγχάνει ησφαλισμένος κατά των εν λόγω κινδύνων. Επειδή, εν τοιαύτη, και εις ην έτι περίπτωσιν ή ασφάλεια καλύπτει απαν την ζημίαν, δεν δύναται να λεχθή, ότι τα ειρημένα περιστατικά αποβαίνουν πάντοτε ένεκα αζήμια εις τον εργοδότην, όστις ευρίσκεται εις την ανάγκην να διακόψη την εργασίαν αύτου, προτείνομεν τον περιορισμόν της αποζημιώσεως των υπαλλήλων εις τα 2/3 αύτης».

Ο νομοθέτης της άνω διατάξεως ανεχώρησεν από της γενικής του δικαίου αρχής ότι δεν υπέχει τις ευθύνην διά γεγονότα συνιστώντα ανωτέραν βίαν (*Dernburg*, Ένοχ. § 89, *Windscheid*, Ένοχ. § 361, σημ. 6, *Regelsberger*, § 179), από του εν τη διατάξει περιορισμόν, ως ανωτέρα δε βία νοείται, όταν η ενέργεια του δικαιούχου παρακωλύηται εκ τυχηρού και απροβλέπτου γεγονότος, όπερ ήτο αδύνατον να αποτραπή, ακόμη και διά μέτρων άκρας επιμελείας και συνέσεως (Α.Π. 505/1950, εισηγητής *Κ. Κακκᾶς*, ΕΕΔ 9, 1068, πρβλ. και Α.Π. 444/1954, εισηγητής *Σ. Μανδρομιχάλης*, ΕΕΔ 13, 899, Πρωτοδικείου Αθηνών 6890/1951, εισηγητής *Σ. Λεβανός*, ΕΕΔ 13, 806).

Υπό την ανωτέρω έννοιαν της διατάξεως ταύτης εκρίθησαν τα εξής:

α) Δεν αποτελεί ανωτέραν βίαν ή μη υπό της Διοικήσεως έγκρισις καταστατικού εταιρίας και ένεκα τούτου επακολουθήσασα διάλυσις

λίου 1920 και γενικώς της διαρρεούσης υποχρεώσεως καταβολής αποζημιώσεως και οίαν αμφιβολίαν, και ασχέτως προς το ότι αύτη αύτη ή θεωρία και νομολογία των ως εφετείων δικαζόντων δικαστηρίων εδημιούργησαν διά της σταθεράς, ίδια υπέρ της αντιθέτου απόψεως, νομολογίας των, εξεχόντως εν προκειμένω τα συνοδεύοντα αύτην περιστατικά, ως εβεβαιώθησαν, καταδηλούν ως προκύψαν μετά καλόπιστον στάθμισιν των εκατέρωθεν υποστηριζομένων απόψεων και εν όψει του γεγονότος ότι ή εναγομένη, ούσα κατά την διαχείρισιν της εις ην απησχολήθη ο ενάγων υπηρεσίας των εφοδίων εξωτερικού εντολοδόχος του Ελληνικού Δημοσίου, υποχρεουμένη εκ τε των γενικών αρχών του Δικαίου και των ιδιαιτέρων εν προκειμένω όρων της συμβάσεως μεταξύ αύτης και του Ελληνικού Δημοσίου εις μετά περισκέψεως αντιμετώπισιν των θεμάτων αύτων και ως γενομένην προς το συμφέρον αύτου του ενάγοντος μετά προειδήνευσιν 15 ημερών κατ' άρθρ. 669 Κώδικος και ούχι άτακτως και άμεσως κατά τα β.δ. της 16/18 Ιουλίου 1920, αφού ή ηπιωτέραν χαρακτήρα έχουσα καταγγελία μετά προειδοποιήσεως 15 ημερών κατ' έναντι της άμεσου αποπομπής του ενάγοντος από της εργασίας ήχει ολιγωτέρον δυσαρέστως ως αμαλωτέρον τερματίζουσα τον εργασιακόν δεσμόν, επελέξατο δηλαδή ή εναγομένη προς λύσιν του εργασιακού μετά του ενάγοντος δεσμού οδόν αποδεικνύουσαν αύτην ως κινηθείσαν εγγύτατα προς τας αρχάς της καλής πίστεως, υπό ταύτα δε πάντα εξαίρεται ως εύλογος ή αμφιβολία της, ως εξετέθη ανωτέρω, αναλυομένη τελικώς εις το πραγματικόν αν έδει να καταβληθή τω ενάγοντι επί τη λύσει της συμβάσεως διά καταγγελίας παρά της εναγομένης ποσόν δραχμών.....ή..... κατά την διάφορον μεταχείρισιν του θέματος.

Υπό τα δεδομένα ταύτα εκ των αποδείξεων όρθως ή εκκαλουμένη, ει και επί άλλη αιτιολογία, κατέληξε να απορρίψη την αγωγήν διώκουσαν τον μισθόν επέκεινα της ..., ήτοι χρόνου, καθ' ον είχε τερματισθή ο εργασιακός δεσμός δυνάμει εγκύρου της εναγομένης καταγγελίας, και επομένως απορριπτέα ως άβάσιμος ή τα αντίθετα υποστηρίζουσα έφεσις του ενάγοντος.

αὐτῆς καὶ παιδοις τῶν ἐργασιῶν της (Ἐφετ. Πατρῶν 201/1937, Θέμ. ΜΘ' 134).

β) Δὲν ἀποτελεῖ ἀνωτέραν βίαν ἡ ἐκ τοῦ πολέμου προσωρινὴ ἀναστολὴ τῶν ἐργασιῶν ἐπιχειρήσεως, ἀφοῦ ὁ πόλεμος δὲν ἀποτελεῖ ipso facto ἀνωτέραν βίαν, εἰμὴ μόνον ἐὰν αἱ συνέπειαι, τὰς ὁποίας συνεπάγεται, κατέστησαν τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑποχρεώσεως τοῦ ἐργοδότου οὐ μόνον ἐπαχθεστέραν ἢ δυσκολωτέραν, ἀλλ' ἀπολύτως ἀδύνατον (Πρωτοδικείου Πειραιῶς 826/1941, εἰσηγητὴς † *Ι. Παπαγεωργίου*, ΕΕΔ 1, 75).

γ) Δὲν ἀποτελεῖ ἀνωτέραν βίαν ὁ σημαντικὸς περιορισμὸς τῶν ἐργασιῶν ἐπιχειρήσεως καὶ ἡ ἐντεῦθεν οἰκονομικὴ ἀνέπαρκεια αὐτῆς (Προέδρου Πρωτ. Πειραιῶς 1905/1941, προέδρευεν *Β. Ἀναγνωστόπουλος*, ΕΕΔ 1, 47).

δ) Δὲν ἀποτελεῖ ἀνωτέραν βίαν ἡ λόγῳ θανάτου συνεταίρου σφράγισις τοῦ καταστήματος, ἥτις ἀποτελεῖ μὲν ἴσως προσωρινὸν κώλυμα διὰ τὴν συνέχισιν τῆς ἐπιχειρήσεως, οὐδόλως ὅμως συνιστᾷ γεγονὸς ἀκαταμαχήτου καὶ ἀναπορρέπτου βίας (Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 5231/1941, εἰσηγητὴς *Δ. Σκούμπης*, ΕΕΔ 1, 429).

ε) Δὲν ἀποτελεῖ ἀνωτέραν βίαν ἡ ἕξωσις τοῦ ἐργοδότου ἐκ τοῦ καταστήματος του καὶ ἡ συνεπεία αὐτῆς διάλυσις τῆς ἐπιχειρήσεως (Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 20813/1941, προέδρευεν *Κ. Παπαγεωργίου*, ΕΕΔ 1, 761).

Αἱ κατωτέρω παρατιθέμεναι δικαστικαὶ ἀποφάσεις κρίνουν τὰ ἐνώπιον αὐτῶν πραγθέντα περιστατικὰ ὡς μὴ συνιστῶντα τὴν ἔννοιαν τῆς ἀνωτέρας βίας, ὀρθῶς ἑρμηνεύουσαι τὸν νόμον.

Σημειωτέον ἐπὶ τῆς πρώτης ὑπ' ἀριθ. 4360/1954 ἀποφάσεως ὅτι τὸ ζήτημα ἔχει λυθῆ καὶ ὑπὸ τῶν Α.Π. 237/1939, Θέμ. Ν' 700, καὶ Α.Π. 181/1940, Θέμ. ΝΑ' 470, κατὰ τὰς ὁποίας δὲν ἀποτελοῦν ἀνωτέραν βίαν γεγονότα ὑπαιτίως προκαλούμενα.

Ἡ ὀρθὴ ἐκτίμησις γεγονότων ὡς συνιστώντων ἀνωτέραν βίαν ἔχει σημασίαν ἤδη, ὑπὸ τὸ ἰσχύον μετὰ τὸ ν.δ. 2961/1954 (ΕΕΔ 13, 941) δίκαιον καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, διὰ τὸ δικαίωμα ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112/1920, ὡς καὶ κατὰ τὸ προϊσχύον ἄρθρον 9 τοῦ ν. 118/1945, κατὰ τὸ ὁποῖον ὅμως καὶ ὑπαρχούσης ἀνωτέρας βίας ἔπρεπε νὰ τηρηθοῦν αἱ τυπικαὶ προϋποθέσεις αὐτοῦ διὰ τὴν ἔγκυρον καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας (ἔγγραφος καταγγελία, ἀναγγελία αὐτῆς), ὡς δέχεται καὶ ἡ πρώτη τῶν παρατιθεμένων κατωτέρω δικαστικῶν ἀποφάσεων.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4360/1954

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Ν. Παπανικολάου**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Μαγγανιάννης, Β. Χατζηδάκης

Ἐβεβαιώθη ὅτι ὁ ἐνάγων προσελήφθη ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου διὰ συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου ὡς ἐργάτης ἐν τῷ ἐργοστασίῳ του οἰνοπνευματοποιΐας καὶ ἐργάσθη ὡς τοιοῦτος μέχρι τῆς 26 Μαΐου 1954, ὅτε ὁ ἐναγόμενος, διωκόμενος ἐπὶ λαθρεμπορίᾳ, ἐγκατέλειψε τὴν ἐπιχείρησίν του, ἐξαφανισθείς, διακοπείσης τῆς λειτουργίας τοῦ ἐργοστασίου, ὅπερ βραδύτερον καὶ ἐσφραγίσθη ὑπὸ τῆς Ἀρχῆς, λόγῳ τῆς ἐν αὐτῷ ἀνακυμένης λαθρεμπορίας οἰνοπνεύματος. Ἡ ἔκτοτε (ἀπὸ 26.3.1954) ὑπὸ τὰς ἀνω περιστάσεις ἀποποιήσις τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐνάγοντος συνιστᾷ ἀπόλυσίν του, ἥτις εἶναι ἄκυρος, διότι δὲν ἐτηρήθη οὐδεμία τῶν ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς ἀπολύσεως διατυπώσεων τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945 (ἔγγραφος καταγγελία, ἀναγγελία αὐτῆς καὶ καταβολὴ ἀποζημιώσεως). Ἐξ ἄλλου, κατὰ τὰ ὡς ἄνω περιστατικά, δὲν πρόκειται περὶ ἀδυναμίας ἀποδοχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐνάγοντος ἐξ ἀνωτέρας βίας, ἀπροβλέπτου δηλαδὴ γεγονότος, μὴ δυναμένου νὰ ἀποτραπῇ ἀκόμη καὶ διὰ μέτρων ἄκρας ἐπιμελείας καὶ συνέσεως, ἀλλὰ περὶ ἀδυναμίας ἐξ ὑπαιτίου πράξεως τοῦ ἐναγομένου ἢ ἐν πάσῃ περιπτώσει ἐκ λόγων ἀφορώντων αὐτὸν καὶ τὸ ἐπάγγελμά του καὶ μὴ ὀφειλομένων εἰς ἀνωτέραν βίαν, ὁπότε δὲν ἀπαλλάσσεται τῆς ὑποχρεώσεως καταβολῆς τοῦ μισθοῦ κατ' ἄρθρ. 656 τοῦ Α.Κ. Μετὰ ταῦτα εἶναι βάσιμα τὰ ἐν τῇ ἀγωγῇ αἰτήματα καταβολῆς τοῦ μισθοῦ.

—

II

Ἐπάνοδος μισθωτοῦ εἰς τὴν ἐργασίαν του μετ' ἀπόλυσιν ἐκ τοῦ Στρατοῦ καὶ ἀποποίησις ἀποδοχῆς ὑπηρεσιῶν. — Ἀκυρότης ἀπολύσεως ἐκ τῆς μὴ τηρήσεως διατυπώσεων ἄρθρ. 9 Ν. 118/1945. — Ἔλλειψις ὅμως δικαιώματος μισθοῦ ἐκ τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου, λόγῳ παρόδου τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ν.δ. 8/11 Μαΐου 1946 προθεσμίας κοινοποιήσεως ἀγωγῆς περὶ ἀκυρότητος ἀπολύσεως. — Αἴτημα ἀποζημιώσεως Ν. 2112. — Διάλυσις ἐπιχειρήσεως καὶ θέσις αὐτῆς ὑπὸ ἐκκαθάρισιν λόγῳ μειώσεως τῆς ἀξίας τοῦ ἐνεργητικοῦ καὶ κάτω τοῦ ἡμίσεος τοῦ ἐπιστρικοῦ κεφαλαίου δὲν συνιστᾷ γεγονὸς ἀνωτέρας βίας δι' ἀπαλλαγὴν ἐργοδότου τῆς ὑποχρεώσεως καταβολῆς ἀποζημιώσεως Ν. 2112.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4445/1954

Διαδικασία Ν. ΓΠΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Ι. Γουρνᾶς**

Δικηγόροι ἡ κ. Μαίρη Ζαφείρη, ὁ κ. Π. Κανάρης

Ἐβεβαιώθησαν τὰ ἑξῆς: Ὁ ἐνάγων προσελήφθη παρὰ τῆς ἐναγομένης τὴν 11.1.1949 ὡς ὑπάλληλος, δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου καὶ εἰργάσθη μέχρι τῆς 1.1.1951, ὅτε ἐστρατεύθη. Ἀπολυθεὶς ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ τὴν 3.1.1954 ἐνεφανίσθη παρὰ τῇ ἐναγομένῃ τὴν 4.1.1954 πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας, αὕτη δὲν ἐγένετο δεκτός, ἐπὶ τῇ αἰτιολογίᾳ ὅτι ἡ ἐπιχείρησις διέκοψε τὰς ἐργασίας της λόγῳ ἀνωτέρας βίας. Ἐφ' ὅσον ὁ ἐνάγων ἐπροστατεύετο ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ν. 3514 καὶ ἠσφαλίζετο εἰς τὸ Ι.Κ.Α. κατὰ τῆς ἀνεργίας, εἶχε διὰ τὴν ἔγκυρον λύσιν τῆς μὴ διακοπείσης συμβάσεως ἐργασίας νὰ τηρηθῶσιν αἱ τυπικαὶ διατυπώσεις τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118, ἔστω καὶ ἂν, ἐν βασιμότητι τοῦ ὡς ἄνω ἰσχυρισμοῦ τῆς ἐναγομένης, δὲν ὠφείλετο τῷ ἐνάγοντι ἀποζημίωσις ἐκ τοῦ ν.

χειρηθείσα ὑπὸ προσώπου, ἀχθέντος εἰς τὴν δηλωθείσαν βούλησιν δι' ἀπειλῆς, παρανόμως ἢ ἐναντίον τῶν χρηστῶν ἠθῶν, ἀσκηθείσης ὑπὸ τοῦ ἑτέρου, εἶναι ἔγκυρος μέν, ἀλλ' ἀκυρώσιμος (Α.Κ. 150, Α.Π. 47/1951, Θέμ. ΞΒ' 305), πρέπει δὲ ἡ ἀπειλὴ νὰ εὑρίσκηται ἀντικειμενικῶς ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν νόμον ἢ τὰ χρηστὰ ἤθη.

Ὡς ὅμως δέχεται ἡ ἀπόφασις, τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ μισθωτὸς ἠπειλήθη, ὅτι, ἂν δὲν ὑπέγραφε τὴν δήλωσιν, θὰ ἐλάμβανε μόνον τὴν ἀποζημίωσιν τῶν δύο μηνῶν τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἐνῷ διὰ τῆς δηλώσεως ἐλάμβανε πολὺ πλείονα, δὲν συνιστᾷ ἀπειλὴν κακοῦ, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς σχετικῆς διατάξεως τοῦ Κώδικος.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4234/1954

Διαδικασία Ν. ΓΡΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. Χ. Γεωργιόπουλος

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Ἀμερικάνος, Γ. Βελλιανίτης

Κατὰ τὸ ἄρθρον 9 § 8 τοῦ ν. 118/1945 αἱ διατάξεις αὐτοῦ (αἱ ἀφορῶσαι τὸ δικαίωμα τῆς ἐπιχειρήσεως πρὸς καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας κλπ.) δὲν ἐφαρμόζονται τόσον ἐπὶ τῶν ἀναγκαστικῶς τοποθετηθέντων ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, ὅσον καὶ ἐπὶ τῶν οἰκειοθελῶς προσληφθέντων μέχρι 17.10.1936, ἐφ' ὅσον μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου τούτου (10.2.1945) ἔχουν προσκομίσει εἰς τὸν ἐργοδότην τὰ ἐμφαίνοντα τὴν ἰδιότητα τῶν δικαιολογητικά. Οἱ ἀνωτέρω ἀναγκαστικῶς τοποθετηθέντες ἢ οἰκειοθελῶς προσληφθέντες ἔφεδροι παλαιοὶ πολεμισταὶ δύνανται διὰ δηλώσεως των πρὸς τὸ Ταμεῖον (Ἀνεργίας) νὰ ὑπαχθοῦν εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος.

Ἐβεβαιώθη ὅτι ὁ ἐνάγων, τυγχάνων ἔφεδρος παλαιὸς πολεμιστής (ὅρα τὴν περὶ τούτου δήλωσιν τῆς ἐναγομένης πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7.7.1947), προσελήφθη οἰκειοθελῶς παρὰ τῆς ἐναγομένης κατὰ τὸ ἔτος 1932 ὡς λογιστὴς καὶ εἰργάσθη μέχρι τῆς 2.2.1954, ὅτε ἡ ἐναγομένη καταγγείλασα ἐγγράφως τὴν σύμβασιν ἐργασίας κατ' ἐφαρμογὴν τῆς ὑπ' ἀριθ. 43.000/1954 ἀπ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐκδοθείσης κατ' ἄρθρ. 12 τοῦ ν.δ. 2657/1953, καταβαλοῦσα ἅμα τῷ ἐνάγοντι τὴν διὰ τῆς ἄνω ἀποφάσεως καθορισθεῖσαν ἀποζημίωσιν ἐκ μισθῶν 2 μηνῶν. Ὡς δὲ προκύπτει ἐκ δηλώσεως τοῦ ἐνάγοντος, κάτωθι τοῦ ἐπιδοθέντος αὐτῷ ἐγγράφου τῆς καταγγελίας, οὗτος ἐπεφυλάχθη τῶν δικαιωμάτων του, φρονῶν ὅτι κακῶς ὑπήχθη εἰς τὴν ἐν λόγῳ ἀπόφασιν. Εἶτα ὅμως ὁ ἐνάγων, ὡς συνομολογεῖ, ὑπέβαλεν εἰς τὴν Διεύθυνσιν παροχῶν ἀνεργίας δήλωσιν ὅτι ἐπιθυμεῖ νὰ ὑπαχθῇ εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ν. 118/1945. Ἡ δήλωσις αὕτη, βάσει τῆς ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει διατάξεως, τὸ μὲν ἀπεστέρησε τὸν ἐνάγοντα τῆς εἰδικῆς προστασίας τῶν ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, τὸ δὲ ἐπέτρεψεν εἰς τὴν ἐναγομένην νὰ προβῇ εἰς καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ν. 118/1945, ἣν πράγματι ἐνήργησε τὴν 10.2.1954 καὶ δὴ νομοτύπως ἐπὶ πᾶσι, καθ' ἃ προκύπτει ἐκ τῶν προσαγομένων ἐγγράφων, καταβαλοῦσα εἰς τὸν ἐνάγοντα τὴν νόμιμον ἐκ τοῦ ν. 2112/1920 ἀποζημίωσιν ἐκ δραχ. 12.178.000 (μετὰ νόμιμον συμψηφισμὸν ἀπαιτήσεώς της ἐκ δραχ. 2.495.000), ἣντινα ὁ ἐνάγων εἰσέπραξεν ἀνεπιφυλάκτως. Ἡ τοιαύτη καταγγελία, οὕτω νομοτύπως γενομένη, ἐπήνεγκε τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, τοῦ ἐνάγοντος ὑπαχθέντος ἐκτοτε εἰς τὴν κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν. Ὁ ἐνάγων διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς του προσβάλλει τὴν τοιαύτην καταγγελίαν ὡς ἄκυρον, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἡ στηρίζουσα αὐτὴν δήλωσίς του πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας (καὶ ὑπαγωγῆς του δηλονότι εἰς τὴν ἀσφάλισιν κλπ.) εἶναι προϊὸν ἀπειλῆς. Εἰδικώτερον δὲ ἐκτίθησιν ὁ ἐνάγων, ὅτι ἠπειλήθη ὑπὸ τῆς ἐναγομένης ὅτι εἰς ἣν περίπτωσιν δὲν ὑπέβαλλε τὴν ἀνωτέρω δήλωσιν αὐτὴ (ἡ ἐναγομένη) θὰ ἀπέλυεν τοῦτον ἐπὶ μόνῃ τῇ καταβολῇ ἀποζημιώσεως ἐκ μισθῶν 2 μηνῶν (δραχ. 2.454.000) κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τῆς ὑπ' ἀριθ. 43.000/1953 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Κατὰ τὰ ἄρθρα 150 καὶ 151 Α.Κ., ὅταν ἡ ἀπειλουμένη πρᾶξις ἐπιτρέπηται ἐκ τοῦ νόμου εἰς τὸν ἀπειλοῦντα, εἶναι θεμιτή, ὡς ἐν προκειμένῳ, ἔνθα ἡ ἀπειλὴ τῆς καταβολῆς μόνον τῆς ἀποζημιώσεως δύο μηνῶν ἐστηρίζετο ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 43000/1953 ἀποφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας), τότε ἡ δι' αὐτῆς προκληθεῖσα δήλωσις βουλήσεως δὲν εἶναι ἀκυρώσιμος, ἐκτὸς ἐὰν ὑπὸ τὰς συγκεκριμένας περιστάσεις ἡ ἀπειλὴ ἠσκήθη ἐναντίον τῶν χρηστῶν ἠθῶν (*Γ. Μπαλῆ*, Γ. Ἀρχαὶ § 52). Ἐν προκειμένῳ ὅμως σύμφωνα πρὸς τὴν κρίσιν ἡμῶν, ὅτι ἡ δήλωσις τοῦ ἐνάγοντος περὶ ὑπαγωγῆς εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας εἶναι προϊὸν ἀπειλῆς τῆς ἐναγομένης, οὔτε δὲ καὶ ἡ ἀπειληθεῖσα πρᾶξις ἦτο ἀθέμιτος ἢ ὅτι, θεμιτὴ οὖσα, ἠσκήθη κατὰ τρόπον ἀντιτιθέμενον εἰς τὰ χρηστὰ ἤθη. Κατὰ τὴν κρίσιν ἡμῶν ὁ ἐνάγων, κατιδὼν ὅτι ἦτο ἐνδεχόμενον νὰ λάβῃ μόνον ἀποζημίωσιν δύο μηνῶν, ὑπέβαλε τὴν προμνησθεῖσαν δήλωσιν, ἡ δὲ ἐναγομένη ἐκ προνοίας ἐδέχθη νὰ καταβάλῃ τὴν νόμιμον ἐκ τοῦ ν. 2112/1920 ἀποζημίωσιν, μὴ θέλουσα νὰ διακινδυνεύσῃ ἀκυρότητα τῆς ἀπολύσεως ἐξ ἐλαττωμάτων τῆς ὑπ' ἀριθ. 43.000/1953 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας. Ἡ ὀρθότης τοῦ συμπεράσματος τούτου ἐνισχύεται καὶ ἐκ τοῦ ὅτι ὁ ἐνάγων εἰσέπραξεν ἄνευ ἐπιφυλάξεώς τινος τὴν ἀποζημίωσιν τῶν δραχμῶν 17.178.000, ὡς προκύπτει ἐκ τῆς περὶ ταύτης ἀποδείξεώς του. Ὅθεν ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, διώκουσα ἀποδοχὰς ἀκύρου ἀπολύσεως ἀπὸ τῆς 10.2.1954 καὶ ἑξῆς, εἶναι ἀπορριπτέα ὡς ἀβάσιμος.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΕΦΕΔΡΩΝ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ ΑΠΟ ΑΠΟΛΥΣΕΩΣ

Οικειοθελής ὑπαγωγή εἰς τὸν Ν. 118/1945 διὰ δηλώσεως πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας

Ἀνεφάρμοστον διατάξεων Ν. 118/1945 περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν. — Δυνατότης ὅμως ὑπαγωγῆς εἰς τὰς διατάξεις Ν. 118/1945 διὰ δηλώσεώς των πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας. — Προσβολὴ δηλώσεως κατόπιν ἀπειλῆς ἐργοδότου. — Πότε ἀκυρώσιμος δήλωσις βουλήσεως κατ' ἄρθρ. 150 καὶ 151 Ἀστικοῦ Κώδικος.

Δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 43000/1952 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἡ ἐπιχείρησις, εἰς τὴν ὁποίαν εἰργάζετο ὁ ἐνάγων, ἔφεδρος παλαιὸς πολεμιστής, κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 12 τοῦ ν.δ. 2057/1953 περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀ.ν. 1836/1951» (ΕΕΔ 12, 1222), ἀπηλλάγη ὁλοσχερῶς τῆς ὑποχρεωτικῆς προσλήψεως πολεμιστῶν, ὡς καὶ τοῦ ὑπηρετοῦντος ἤδη παρ' αὐτῇ ἐκ παλαιῶν πολεμιστῶν τοῦ ἀ.ν. 244/1936. (Ἡ ἀπόφασις αὕτη ἠκυρώθη ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 912/1951 ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ΕΕΔ 18, 764).

Ὁ ἐνάγων, ὡς ἔφεδρος πυλωτὸς πολεμιστής, ἐπροστατεύετο ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 9 § 8 τοῦ ἀ.ν. 118/1945, κατὰ τὸ ὁποῖον διατηροῦνται τὰ δικαιώματα τῶν ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, ὑπὸ τὰς ἐν αὐτῷ προϋποθέσεις, ἐκ τῆς κειμένης προστατευτικῆς αὐτῶν νομοθεσίας.

Δεδομένου ὅμως ὅτι κατὰ τὴν αὐτὴν διάταξιν οἱ ἔφεδροι παλαιοὶ πολεμισταὶ ἠδύναντο διὰ δηλώσεως των πρὸς τὸ Ταμεῖον Ἀνεργίας (κατόπιν Ἱδρυμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ἀσκοῦν τὴν ἀσφάλισιν ἀνεργίας κατὰ τὸν ἀ.ν. 1846/1951) ἐνὰ ὑπαχθοῦν εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος, δηλαδὴ νὰ ἀπολυθοῦν ἐλευθέρως ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου, ἄνευ παρεμβάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐφέδρων Παλαιῶν Πολεμιστῶν τοῦ ἀ.ν. 244/1936, ἐπιδοτούμενοι διὰ τὴν ἀνεργίαν των περαιτέρω, ὁ ἐνάγων μισθωτὸς ὑπέβαλε τοιαύτην δήλωσιν καὶ μετὰ ταῦτα ἀπελύθη ἐκ τῆς θέσεώς του.

Ὑπὸ τὴν ἰσχὺν τῆς εἰδικῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἡ ὁποία ἐπέτρεπε τὴν ἐλευθέραν ἀπόλυσιν, δὲν ἀπῃτεῖτο βεβαίως τοιαύτη δήλωσις τοῦ μισθωτοῦ, ἀλλὰ φαίνεται, ἐκ περισσῆς προνοίας, ἐτηρήθη καὶ ἡ διαδικασία αὕτη, ἐπὶ τῇ καταβολῇ εἰς τὸν μισθωτὸν πολὺ πλείονος τῆς διὰ τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ὁρισθείσης ἐξ ἀποδοχῶν δύο μηνῶν ἀποζημιώσεως.

Ὁ ἐνάγων προσεβλήθη τὴν δήλωσίν του ὡς προϊὸν ἀπειλῆς, ζητήσας τὴν ἀκύρωσιν τῆς ἀπολύσεως, διὰ τὸν ἐν τῇ ἀποφάσει λόγον.

Εἶναι ἀληθὲς βεβαίως ὅτι δικαιοπραξία ἐπιχει-

2112, πλήν, καίτοι δὲν ἐτηρήθησαν αἱ τυπικαὶ διατυπώσεις τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118 κατὰ τὴν 4.1.1954, ὅτε ἀπεπέμφθη ὁ ἐνάγων, οὗτος θεωρεῖται ἐγκύρως ἀπολυθεὶς ἐκτοτε, ἀφ' ὅσον ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, διωκουσα, κατὰ τὸ κύριον αἴτημα αὐτῆς, μισθοὺς ὑπερημερίας ἀπὸ 4.1.1954 καὶ ἐφεξῆς, ἠγέρθη τὴν 16.4.1954, ἤτοι μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς τριμήνου ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας τοῦ ἄρθρ. 3 ν.δ. 8/11 Μαΐου 1945. Κατ' ἀκολουθίαν ἀβασίμως ζητοῦνται μισθοὶ ὑπερημερίας.

Ὡς πρὸς τὴν αἰτουμένην ἀποζημίωσιν ἐκ τοῦ ν. 2112 ἡ ἀγωγὴ εἶναι νόμιμος καὶ βάσιμος, διότι ὁ λόγος, τὸν ὁποῖον ἐπικαλεῖται ἡ ἐναγομένη ὑπὸ ἐκκαθάρισιν τελοῦσα ἑταιρία, δὲν συνιστᾷ λόγον ἀνωτέρας βίας ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ἄρθρ. 6 § 2 τοῦ ν. 2112, ἀπαλλάσσουσα αὐτὴν τῆς καταβολῆς τῷ ἐνάγοντι τῆς ὑπὸ τοῦ ρηθέντος νόμου προβλεπομένης ἀποζημιώσεως. Πράγματι ἰσχυρίζεται ἡ ἐναγομένη, ὅτι, ἐπειδὴ ἡ ἀξία τοῦ ἐνεργητικοῦ αὐτῆς κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ ἰσολογισμοῦ μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ παθητικοῦ κατέστη κατωτέρα τοῦ ἡμίσεος τοῦ καταβεβλημένου ἑταιρικοῦ κεφαλαίου, συνεκλήθη νομίμως ἡ γενικὴ συνέλευσις, ἥτις ἀπεφάσισεν ὑπὸ 24.7.1953 τὴν διάλυσιν καὶ θέσιν ὑπὸ ἐκκαθάρισιν τῆς ἑταιρίας, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 47 τοῦ νόμου 2190/1920. Οἱ ἐπικαλούμενοι παρὰ τῆς ἐναγομένης λόγοι, δι' οὓς αὕτη ἐκάμφθη οἰκονομικῶς, οὐδαμῶς ἐβεβαιώθησαν. Ἐξ ἄλλου ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 47 τοῦ ν. 2190/1920 δὲν ἐπιτάσσει τὴν διάλυσιν τῆς ἀνωνύμου ἑταιρίας ἐν περιπτώσει μειώσεως τοῦ ἐνεργητικοῦ αὐτῆς κάτω τοῦ ἡμίσεος τοῦ ἑταιρικοῦ κεφαλαίου, ἀλλὰ μόνον τὴν σύγκλησιν τῆς γενικῆς συνελεύσεως, ἵνα ἀποφασίσῃ περὶ τῆς διαλύσεως ἢ μή (Ἀναστ. Ι § 155 σημ. 5). Ἄλλως ἐν παραδοχῇ τῆς ἀντιθέτου ἑρμηνείας, ἣν ὑποστηρίζει ἡ ἐναγομένη, καθ' ἣν ἤτο ὑποχρεωτικὴ ἡ ἀπόφασις περὶ διαλύσεως, δὲν εἶναι ἡ ἐπιταγὴ τοῦ νόμου, ἥτις ἐπέφερε τὴν διάλυσιν τῆς ἐναγομένης, ἀλλὰ αἱ ἐν τῷ κύκλῳ τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος ταύτης ἀντιξοότητες, ἃς ἐπικαλεῖται ἡ ἐναγομένη (ὑπερτίμησις τῆς ξυλείας, ναύλων, διακοπὴ χρηματοδοτήσεως παρὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης), χωρὶς ὅμως καὶ νὰ τὰς βεβαιοῖ δι' ἀποδεικτικοῦ τινος στοιχείου, συνεπείᾳ τῶν ὁποίων τὸ ἐνεργητικὸν αὐτῆς ἐμειώθη κάτω τοῦ ἡμίσεος τοῦ ἑταιρικοῦ κεφαλαίου. Ἡ διάλυσις τῆς ἐναγομένης ἐκ τῶν ὡς ἄνω λόγων οὐδόλως ὀφείλεται εἰς ἀνωτέραν βίαν, διότι αἱ ἐπικαλούμεναι ἀντιξοότητες, τὰς ὁποίας ἐνδεχομένως συνήντησεν αὕτη, περιλαμβάνονται κατ' ἔξοχὴν εἰς τὴν ἔννοιαν τοῦ ἐπαγγελματικοῦ κινδύνου, μὴ οὖσαι ἀπρόβλεπτοι, ἀλλὰ δυνάμεναι νὰ ἀποτραπῶσι δι' ἀνθρωπίνης ἐνεργείας. Κατ' ἀκολουθίαν ὁ ἐνάγων δέον νὰ λάβῃ ἀποζημίωσιν ἐκ τοῦ ν. 2112.

ΕΡΓΑΣΙΑΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΠΕΡΙ ΠΑΡΟΧΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΤ' ΟΙΚΟΝ ΥΠΗΡΕΤΩΝ

Περιοριστικαί διατάξεις τοῦ Α.Ν. 759/1937 καὶ νόμιμοι συνέπειαι

Ἀπαγόρευσις, κατ' ἄρθρ. 2 Α.Ν. 759/1937, χρησιμοποιήσεως κατ' οἶκον ὡς ὑπηρετῶν προσώπων μὴ συμπληρωσάντων τὸ 14ον ἔτος τῆς ἡλικίας των καὶ μὴ ἐφωδιασμένων διὰ βιβλιαρίων ὑγείας.—Καθιέρωσις ὑπὸ τοῦ Νόμου οὐχὶ ἀπηγορευμένης δικαιοπραξίας, ἀλλ' ἀπηγορευμένης παροχῆς.— Διαφορὰ ἐννόμων συνεπειῶν. Καταθλητέα δίκαια καὶ εὔλογος ἀποζημίωσις διὰ παροχὴν ὑπηρετικῶν ἐργασιῶν.

Τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ ἀ.ν. 759/1937 περὶ προστασίας ἐπαγγελμάτων τινῶν ὁρίζει τὰ ἑξῆς: 'Ἀπαγορεύεται ἡ χρησιμοποίησις κατ' οἶκον ὡς ὑπηρετῶν προσώπων μὴ συμπληρωσάντων τὸ 14ον ἔτος τῆς ἡλικίας των καὶ μὴ ἐφωδιασμένων διὰ βιβλιαρίων ὑγείας.

'Εφαρμοζουσα τὴν διάταξιν ταύτην ἡ δικαστηριακὴ πρᾶξις κατέληξε νὰ δεχθῇ, ὅτι ἡ σύμβασις περὶ παροχῆς ἐργασίας, παρὰ τὴν ἀπαγορευτικὴν ἐν λόγῳ διάταξιν, εἶναι ἄκυρος, ἐκ λόγων δημοσίας τάξεως, καὶ μόνον ὁ ἐργασθεὶς δικαιοῦται νὰ ἀναζητήσῃ τὴν εἰς τὸν ἐργοδότην προσγενομένην ὠφέλειαν διὰ τῆς κατ' ἄρθρ. 904 Α.Κ. ἀγωγῆς τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, ἡ ὁποία πάντως εἰσάγεται παραδεκτῶς κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν (βλέπε ἐκ τῶν τελευταίων ἀποφάσεων τοῦ Πρωτοδικείου 'Αθηνῶν τὴν ὑπ' ἀριθ. 5265/1954, εἰσηγητὴς *Δ. Καλαμβοκίδης*, ΕΕΔ 13, 814, ἔνθα εἰς σημειώσεις μας καὶ λοιπαὶ παραπομπαί).

Κατέληξαν ὅμως καὶ ἔνιαι δικαστικαὶ ἀποφάσεις νὰ δεχθοῦν, ὅτι, τοῦ ἀνωτέρω ν. 759/1937 ἐπιβάλλοντος ποινὰς κατὰ τῶν ἐργοδοτῶν καὶ τῆς διατάξεως αὐτοῦ χρινομένης ὡς σκοποῦσης τὴν προστασίαν τῶν ἐν λόγῳ προσώπων, ἡ παρὰ τὸν νόμον καταρτιζομένη σύμβασις ἐργασίας εἶναι ἔγκυρος, ἠρκέσθη δὲ μόνον ὁ Νομοθέτης νὰ ἐπιβάλῃ ποινικὰς κατὰ τῶν παραβατῶν κυρώσεις. (βλέπε ἐκ τῶν τελευταίων ἐπίσης δικαστικῶν ἀποφάσεων τὴν Πρωτοδικείου Μυτιλήνης 373/1954, εἰσηγητὴς *Μ. Καλεύρας*, ΕΕΔ 13, 815, Πρωτοδίκου Κερκύρας 17/1951, Πρωτοδίκης *Γ. Κατερινάρης*, ΕΕΔ 13, 815 καὶ λοιπὰς εἰς σημειώσεις μας, ἐν σελ. 814, παραπομπάς).

Μία, τρίτη, ἄποψις γίνεται ἤδη δεκτὴ ὑπὸ τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Τριπόλεως, ὡς ἑφετείου.

Κατ' αὐτὴν ὁ ἄνω νόμος δὲν ἀπαγορεύει τὴν σύμβασιν ἐργασίας, ἡ ὁποία εἶναι ἔγκυρος, ἀλλὰ τὴν παροχὴν ἐργασίας, περὶ οὗ καὶ τὸ ἄρθρ. 365 τοῦ Α.Κ., κατὰ τὸ ὁποῖον αἱ διατάξεις περὶ ὑποσχέσεως ἀδυνάτου παροχῆς ἐφαρμόζονται καὶ ὅταν ἡ ὑπόσχεσις ἀφορᾷ παροχὴν προσκρούουσαν εἰς ἀπαγορευτικὴν διάταξιν τοῦ νόμου (βλέπε ἑρμηνείαν αὐτοῦ ὑπὸ *Γαζῆ* ἐν 'ΕρμΑΚ, ὑπ' ἄρθρον 365).

Πότε ὑπάρχει ἀπαγόρευσις τῆς ὅλης συμβάσεως, ὁπότε δὲν ἐφαρμόζεται τὸ ἄρθρ. 365 Α.Κ., ἀλλὰ τὸ ἄρθρον 174, κατὰ τὸ ὁποῖον ἡ σύμβασις εἶναι ἄκυρος, μὲ διαφόρους ἐκ τῆς τοιαύτης ἢ τοιαύτης λύσεως συνεπείας, εἶναι βεβαίως ζήτημα ἑρμηνείας εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν τῆς ἀπαγορευτικῆς διατάξεως, ἡ δὲ ἑρμηνεία αὕτη δὲν εἶναι πάντοτε εὐχερής (*Π. Ζέπος*, 'Ενοχ. Γεν., σελ. 155, *Γαζῆς*, 'ΕρμΑΚ ὑπ' ἄρθρ. 365).

'Αλλ' ὡς παρετηρήθη (*Γ. Σιμιωνέτος*, Δώδεκα Μελέται 'Αστικοῦ καὶ 'Εργατικοῦ Δικαίου, σελ. 63) ἡ δημιουργία εὐθύνης εἰς τὸ θετικὸν διαφέρον (ἄρθρ. 365) ἐπὶ ἀπηγορευμένων παροχῶν ματαιώνει τὸν σκοπόν, ὃν διὰ τῆς ἀπαγορεύσεως τῆς δικαιοπραξίας προέθετο ὁ νόμος καὶ διὰ τοῦτο ἔργον τῆς νομολογίας εἶναι νὰ περιορισθῇ εἰς τὸ ἔπακρον ἡ ἐφαρμογὴ τῆς ἀρχῆς ταύτης.

'Εν προκειμένῳ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ ν. 759/1937 ὁμιλεῖ περὶ ἀπαγορεύσεως χρησιμοποιήσεως κατ' οἶκον ὡς ὑπηρετῶν προσώπων κλπ.

Τοῦτο σημαίνει, νομίζομεν, ὀρθότερον, ὅτι δὲν ἀπαγορεύει μόνον τὴν παροχὴν ἐργασίας, ἀλλὰ τὴν ὅλην σύμβασιν, ἡ ὁποία, ἐφ' ὅσον ἀντιβαίνει εἰς ἀπαγορευτικὴν διάταξιν νόμου, εἶναι κατὰ τὸ ἄρθρ. 174 Α.Κ. (καὶ τὸ ὁμοίως προγενέστερον δίκαιον) ἄκυρος.

Περίπτωσιν τοιαύτην ἀντιμετώπισε καὶ ἡ Α.Π. 63/1948 (εἰσηγητὴς *Κ. Κανκᾶς*, ΕΕΔ 7, 139).

'Επρόκειτο περὶ τοῦ ἑξῆς: Κατὰ τὸ ἄρθρον 6 τοῦ ν. 6413/1934 πᾶς ἐργάτης, λαμβάνων χρηματικὴν παροχὴν παρὰ τοῦ Ταμείου 'Ασφαλίσεως 'Αρτεργατῶν, ἀπαγορεύεται νὰ ἐργάζηται εἰς ἀρτοποιεῖον κλπ., ἐγεννήθη δὲ τὸ ζήτημα ποῖαι αἱ συνέπειαι τῆς ἀπαγορεύσεως.

'Η ἀναιρεσιβλήθεισα ὑπ' ἀριθ. 1636/1947 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου 'Αθηνῶν (εἰσηγητὴς *Μ. Σκουλίκης*, ΕΕΔ 7, 29) εἶχε σκεφθῇ περὶ τοῦ ἄρθρ. 365 τοῦ Α.Κ. (καίτοι τελικῶς κατέληξε νὰ δεχθῇ ἀκυρότητα τῆς συμβάσεως), ἡ ἀνωτέρω δὲ ἀπόφασις τοῦ 'Αρείου Πάγου ἐδέχθη τὰ ἑξῆς: «'Η προφανὴς ἔννοια τῆς ἄνω διατάξεως εἶναι, ὅτι ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς ἀρτεργάτας νὰ συνάπτωσι συμβάσεις μισθώσεως τῆς ἐργασίας των πρὸς ἀρτοποιούς, τῶν συναπτομένων τυχόν, παρὰ τὴν ἀπαγορευτικὴν ταύτην διάταξιν τοῦ ἄνω νόμου, συμβάσεων οὐσιῶν, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 174 τοῦ Α.Κ., ἀκύρων καὶ κατ' ἀκολουθίαν λογιζομένων ὡς μὴ γενομένων κατὰ τὸ ἄρθρ. 180 τοῦ ἰδίου Κώδικος. Οὔτε δύναται δὲ νὰ συναχθῇ ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι τὸ ἐν ἀρχῇ παρατεθὲν ἄρθρον τοῦ ν. 6413 ἐπιβάλλει καὶ ποινὰς εἰς τοὺς παρὰ τὴν διάταξιν αὐτοῦ συνάπτοντας

συμβάσεις μισθώσεως έργασίας ὅτι ἐκκοπήθη δι' αὐτοῦ, ὅπως ἡ συνέπεια τῆς παραβάσεως ταύτης εἶναι μόνον ἡ ἐπιβολὴ τῆς ποινῆς, οὐχὶ δὲ καὶ ἡ ἀκυρότης τῆς παρὰ τὰς διατάξεις αὐτοῦ συναφθείσης συμβάσεως».

Ταὐτόσημοι περαιτέρω, νομίζομεν, εἶναι οἱ ὅροι «ἀπαγορεύεται ἡ χρησιμοποίησις . . .» καὶ «ἀπαγορεύεται νὰ ἐργάζωνται . . .».

Ἡ σπουδαιότης, ἀπὸ ἀπόψεως συνεπειῶν, τῆς τοιαύτης ἢ τοιαύτης λύσεως εἶναι προφανής. Κατ' ἄρθρ. 174 Α.Κ. ἡ δικαιοπραξία εἶναι ἄκυρος καὶ λογίζεται (ἄρθρ. 180) ὡς μὴ γενομένη, ἐνῷ κατ' ἄρθρ. 366 Α.Κ. ἡ σύμβασις εἶναι ἰσχυρὰ καὶ αἱρομένης τυχὸν τῆς νομίμου ἀπαγορεύσεως τῆς παροχῆς ἀνακύπτει πλήρης ἡ λειτουργία τῆς δικαιοπραξίας (*Π. Ζέπος*, Ἔνοχ. Γεν. σελ. 155), ἐνῷ ἐξ ἑτέρου ἰσχύουν διάφοροι ἀρχαὶ περὶ ἀποζημιώσεως τοῦ δανειστοῦ (βλέπε *Γ. Σιμωνέτον*, ἔνθ' ἀνωτ., σελ. 83).

***

Ἐν σχέσει ἤδη πρὸς τὴν τύχην ἀξιώσεως ὑπηρετρίας πρὸς καταβολὴν ἀποζημιώσεως δι' ὑπηρεσίας παρασχεθείσας πρὸ τοῦ νόμου 18/1944 περὶ νομισματικῆς διαρρυθμίσεως, ὡς εἶναι ἡ περίπτωσις τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου, ὑπομιμνήσκεται, ὅτι κατὰ τὴν σταθερὰν νομολογίαν τοῦ Ἀρείου Πάγου (βλέπε Α.Π. 627/1953, εἰσηγητὴς ***Ν. Παλαιολογόπουλος***, ΕΕΔ 13, 27, ἔνθα εἰς σημειώσεις μας καὶ λοιπαὶ παραπομπαί) σαφῶς ἐκ τοῦ ἀνωτέρω νόμου συνάγεται, ὅτι εἰς τὴν δι' αὐτοῦ γενομένην ρύθμισιν δὲν ὑπάγονται αἱ εἰς δραχμὰς ὀφειλαί, ὅταν αὗται, εἴτε κατὰ τὴν βούλησιν τῶν μερῶν, εἴτε ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῆς ἐνοχῆς, πρέπει νὰ τύχωσι ποσοτικοῦ καθορισμοῦ μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου, ἀπάτε ὁ τοιοῦτος καθορισμὸς θὰ γίνῃ ἀποχρεωτικῶς εἰς τὸ νέον κυκλοφοροῦν νόμισμα, καθιστάμενης οὕτω ἀντιφάτου τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου προβλεπομένης ἐξοφλήσεως κατὰ τὴν ὁριαθεῖσαν διὰ τοῦ ν. 18/1944 ἀναλογίαν.

Ὡς πρὸς τὴν πυραγραφὴν τῶν αὐτῶν ἀξιώσεων ὑπομιμνήσκονται καὶ αἱ Α.Π. 348/1952 (εἰσηγητὴς ***Μ. Παντελῆς***, ΕΕΔ 11, 711, Α.Π. 401/1954, εἰσηγητὴς ὁ αὐτός, ΕΕΔ 13, 649).

Πρωτοδικείου Τριπόλεως 787/1954

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ε. Μπλέτσας**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Μ. Κροντήρης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Διαμαντόπουλος, Θ. Ὀρφανόπουλος

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 ἀ.ν. 759/1937 «περὶ προστασίας ἐπαγγελμάτων τινῶν καὶ τροποποιήσεως διατάξεων ἐργατικῶν νόμων», διατηρηθέντος ἐν ἰσχύϊ διὰ ἄρθρου 38 Εἰσαγ. Νόμου Α.Κ., ἀπαγορεύεται ἡ χρησιμοποίησις κατ' οἶκον ὡς ὑπηρετῶν προσώπων μὴ συμπληρωσάντων τὸ 14ον ἔτος τῆς ἡλικίας των καὶ μὴ ἐφωδιασμένων διὰ βιβλιαρίου ὑγείας, χορηγουμένου κατὰ τὰ περαιτέρω ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ ὁριζόμενα. Κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 4 αὐτοῦ ἡ παράβασις τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 2 τιμωρεῖται κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ ἄρθρου 3 ν. ΓΘΛΔ'/912, ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως. Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων προκύπτει οὐχὶ ἡ ἀπαγόρευσις τῆς μετὰ προσώπου κάτω ἢ ἄνω τῶν 14 ἐτῶν μὴ ἐφωδιασμένου δμως διὰ βιβλιαρίου ὑγείας συμβάσεως ἐργασίας, ἀντικείμενον ἐχούσης τὴν ὑπὸ τοῦ ἐκμισθωτοῦ παροχὴν εἰς τὸν μισθωτὴν καὶ ἐν τῷ οἴκῳ τούτου ὑπηρεσιῶν οἰκοσίτου ὑπηρέτου (παρομοία ἀπαγόρευσις ἐπαγομένη ἀκυρότητα τῆς συμβάσεως, ἧς ἡ σπουδαιότης καὶ βαρύτης ἀπὸ οὐσιαστικῆς καὶ νομικῆς σκέψεως διὰ θέμα συχνότατα ἐμφανιζόμενον εἰς τὸν καθ' ἡμέραν βίον ἐπέβαλε σαφῆ καὶ κατηγορηματικὴν τὴν διατύπωσιν τῆς τοιαύτης θελήσεως τοῦ νομοθέτου), ἀλλ' ἀπαγόρευσιν πρὸς τὸν οἰκοδεσπότην νὰ χρησιμοποιήσῃ ὡς ὑπηρέτην τοῦ οἴκου του πρόσωπον κάτω τῶν 14 ἐτῶν ἢ κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν μὴ ἐφωδιασμένον διὰ βιβλιαρίου ὑγείας, ἀπαγόρευσιν δηλονότι ἀποδοχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν οἰκοσίτου ὑπηρέτου τοιούτων προσώπων, ἀσχέτως ἂν ταῦτα προσφέρωσι τὰς ὑπηρεσίας των κατόπιν συμβάσεως ἐργασίας ἢ ἄλλης σχέσεως μετὰ ἢ ἄνευ ἀνταλλάγματος. Ἡ ἀπαγόρευσις τῆς χρησιμοποιήσεως προσώπων ὡς ὑπηρετῶν κάτω τῶν 14 ἐτῶν ἢ ἄλλως μὴ ἐφωδιασμένων διὰ βιβλιαρίου ὑγείας λόγον ἔχει τὴν προστασίαν τῆς νεαρᾶς ἡλικίας ἀπὸ σοβαρᾶς καταπονήσεως καὶ τῶν μελῶν τοῦ οἴκου τοῦ οἰκοδεσπότου ἐξ ἀσθενείας τοῦ ὑπηρέτου, κολλάζουσα ἄλλως διὰ ποινικῆς κυρώσεως τὴν ὀλιγωρίαν του (ἄρθρ. 4), καθιεροῦσα οὕτω ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 2 οὐχὶ ἀπηγορευμένην δικαιοπραξίαν, ὥστε νὰ ἔχῃ ἐφαρμογὴν ὁ ὑποδεικνυόμενος διὰ τῆς ἐν Κῴδ. (ν. 5 Κῴδ. 1, 14) διατάξεως τῶν αὐτοκρατόρων Θεοδοσίου καὶ Βολεντινιανοῦ ἑρμηνευτικὸς κανὼν (λῆπτέος ὅπ' ὄψιν ἐν προκειμένῳ κατὰ τὸ ἄρθρ. 24 Εἰσαγ. νόμου Α.Κ. λόγῳ χρόνου συνάψεως τῆς ἐν τῇ ἀγωγῇ συμβάσεως μισθώσεως ὑπηρεσιῶν), καθ' ὃν, ἐὰν μὴ ἄλλο τι εἰδικῶς ἐν τῷ ἀπαγορευτικῷ νόμῳ ὡρίσται, ἡ παράβασις ἐπάγεται ἀκυρότητα τῆς πράξεως» καὶ ν. 10 βασ. (26.10), καθ' ὃν «μηδὲν παρὰ τὴν τῶν νόμων ἔννοιαν πραχθὲν ἐρρώσθω, ἀλλ' ἄχρηστον ἔστω, κἂν μὴ τοῦτο ὁ νομοθέτης ἐπήγαγεν» (ἀντίστοιχοι αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 174 καὶ 180 Α.Κ.), ἀλλ' ἀπηγορευμένην παροχὴν (περὶ τῆς διακρίσεως ταύτης ὅρα ἐν ***Μπαλῆ***, Γεν. Ἀρχ. § 62, ***Γιαννόπουλον*** ὑπ' ἄρθρ. 174) καὶ δὴ ὑπὸ τὴν μορφὴν ἀπαγορεύσεως ἀποδοχῆς αὐτῆς, ἐπὶ ποινῇ ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ καὶ γενικῶς τοῦ ἐργοδότου, νομικὸν συμπέρασμα ἐγκυρότητος τῆς συμβάσεως συναγόμενον καὶ ἐκ τῆς λογικῆς τῆς διατάξεως, ἥτις προφανῶς δὲν ἠθέλησεν ἄκυρον τὴν σύμβασιν ἐκ μόνου τοῦ λόγου ὅτι ὁ ὑπηρέτης δὲν εἶχε τὴν ἡλικίαν 14 ἐτῶν ἢ δὲν εἶχε τὸ βιβλιάριον ὑγείας, καθ' ὅσον τὸ τελευταῖον τοῦτο ἠδύνατο νὰ ἀποκτήσῃ τὴν ἐπομένην τῆς προσλήψεώς του καὶ τὴν νόμιμον ἡλικίαν ἐνδεχομένως μετ' ὀλίγας ἡμέρας, αἱρομένου οὕτω ταῦ κωλύματος. Ὑπὸ τοιαύτην διατύπωσιν τοῦ νόμου ἡ σύμβασις ἐργασίας, παρὰ τὰς ρηθείσας ἐλλείψεις (ἡλικίας καὶ βιβλιαρίου ὑγείας), εἶναι, ὡς ἐρρήθη, ἔγκυρος, ὁ μι-

ούθωτής όμως ούτε να άπαιτήση δύναται την παροχήν των ύπηρεσιών, ούτε να δεχθή, αντιθέτως δε ύποχρεούται να άποκρούση προσφερομένας τάς ύπηρεσίας των προσώπων τούτων, τα οποία, έφ' όσον δεν έπικαλούνται και δεν άποδεικνύουν νόμιμον ήλικίαν και βιβλιάριον υγείας, περί ών κατέστησαν γνώστην τον μισθωτήν, δεν δικαιούνται να άπαιτήσωσι τον μισθόν, προβάλλοντα την έκ μέρους των προσφορών των ύπηρεσιών και την ύπερημερίαν του μισθωτού περί την άποδοχήν αύτών. Αίρομένων των ώς άνω κωλυμάτων ή έγκυρος σύμβασις έργασίας, εάν μέχρι τότε εξηκολούθησε να ύφίσταται, μη λυθείσα διά καταγγελίας, διά την οποίαν ή άπαγόρευσις της παροχής παρέχει σπουδαίον λόγον επί συμβάσεως έργασίας ωρισμένου χρόνου, λειτουργεί κανονικώς, εάν δε ο μισθωτής άπεδέχθη τάς ύπηρεσίας του έκμισθωτού, παρά την έλλειψιν νομίμου ήλικίας και βιβλιαρίου υγείας, ύποχρεούται εις την κατά την σύμβασιν άντιπαροχήν του μισθού, ύπέχων παραλλήλως τάς εκ της άθετήσεως της άπαγορεύσεως ποινικάς κυρώσεις. Ρητέον εν κατακλείδι, ότι αι άκυρότητες των συμβάσεων ρητώς πρέπει νά άπαγγέλλωνται ή σαφώς να συνάγωνται έκ του νόμου και του σκοπού αύτου και δεν επιτρέπεται δημιουργία τοιούτων διά βεβιασμένης και διασταλτικής ερμηνείας (*Τσιτσεκλής*, εν Δικαιοσύνη Β' (1924) σελ. 165). Κατ' άκολουθίαν πάντων τούτων οι ισχυρισμοί του εναγομένου, παραδεκτώς προβαλλόμενοι το πρώτον κατά την δευτέραν ταύτην συζήτησιν, συμφώνως τω άρθρω 160 εδ. α Πολ. Δικ. ώς ισχύει νύν, ώς δυναμένοι να ληφθώσιν υπ' όψιν εξ άπαγγέλματος, καθ' ούς ή μετά της εναγούσης σύμβασις εργασίας, επί της οποίας αύτη στηρίζει τας περί μισθού κατά δικαίαν κρίσιν αξιώσεις της, είναι άκυρος, διότι αύτη κατά την σύναψιν της συμβάσεως δεν είχε την υπό του νόμου προβλεπομένην, προκειμένου περί οικοσίτου υπηρέτου, ηλικίαν των 14 έτών και εν πάση περιπτώσει κατά το υπερδεκαετές διάστημα της παρ' αύτω προσφοράς των υπηρεσιών της δεν ήτο εφωδιασμένη διά βιβλιαρίου υγείας και περαιτέρω, ότι δεν δύναται αύτη επί άκύρου συμβάσεως να άξιοί την κατ' αύτην άντιπαροχήν, άλλ' έδει να έγειρη την μη περιεχομένην, έστω και κατ' επικουρικήν βάσιν εν τω δικογράφω της προκειμένης, άγωγήν περί αδικαιολογήτου πλουτισμού, άπορριπτέοι κρίνονται ως μη νόμιμοι.

Κατά τα σαφώς εκ του περιεχομένου της άγωγής, εφ' ής ή προδικαστική άπόφασις, προκύπτοντα, τα εν αύτη εκτιθέμενα υπό της εναγούσης περί της ρητώς δοθείσης αύτη υπό του εναγομένου υποσχέσεως περί άποκαταστάσεως αύτης διά γάμου εν τη προφανεί εννοία της αναλόγου προικίσεως αύτης εις την περίπτωσιν, καθ' ην αύτη θα ήρχετο διαρκούσης της παρ' αύτω υπηρεσίας της εις γάμον, αναφέρονται ιστορικώς άπλως, μη επιστηρίζοντα αίτημα της άγωγής, διά της οποίας δεν διώκεται ή υποχρέωσις του εναγομένου προς εκπλήρωσιν της προς προίκισιν δοθείσης υποσχέσεως, άλλ' ή υποχρέωσις ταύτου προς καταβολήν αύτη, ένεκα της παροχής αύτω κατόπιν συμβάσεως έργασίας υπηρετικών υπηρεσιών, του είθισμένου μισθού, κατ' άκολουθίαν δε τούτων οι ισχυρισμοί του ενάγομένου περί κακής ερμηνείας του δικογράφου της άγωγής υπό της προδικαστικής και περί εσφαλμένως μη άπορρίψεως αύτης, στηριζομένης επί της προαναφερθείσης υποσχέσεως προικίσεως ως προώρου, εφ' όσον αύτη δεν συνήλθεν εις γάμον και η επί τούτων έρειδομένη εύχη άνακλήσεως της αποφάσεως απορριπτέοι κρίνονται ως μη νόμιμοι.

Άπεδείχθησαν τα εξής: Ότι η ενάγουσα κατά Σεπτέμβριον 1942, εις ηλικίαν 12 έτών, και κατόπιν συμβάσεως περί παροχής εργασίας, συναφθείσης μεταξύ του ενασκούντος επ' αύτης την πατρικήν εξουσίαν πατρός της και του εναγομένου, καθ' ην δεν συνεφωνήθη μεν ωρισμένος μηνιαίος μισθός, άλλ' άφέθη ο καθορισμός του εις την δικαίαν κρίσιν αγαθού άνδρός, προσελήφθη οίκοι παρά του τελευταίου τούτου ως οικόσιτος υπηρέτρια και προσέφερεν έκτοτε αύτω και κατ' έντολήν του ένίοτε οίκοι και εις την άδελφήν του τάς υπηρεσίας της, συνισταμένας εις τάς είθισμένας των υπηρετριών εργασίας, ήτοι ζύμωμα, πλύσιν, σιδέρωμα, καθαρισμόν της οικίας, μαγείρεμα κλπ. Η τοιαύτη προσφορά των υπηρεσιών της διήρκεσε μέχρι της 16ης Ιουλίου 1953, ότε αύτη μετά δωδεκαετή περίπου υπηρεσίαν άπεπέμφθη παρ' αύτου, λυθείσης της συμβάσεως εργασίας. Η υπηρεσία της εναγούσης προκύπτει συνεχής διακοπτομένη μόνον επ' όλιγας ημέρας, διά να επισκεφθή αύτη εις τα χωρία της τους γονείς της, διακοπτομένη επίσης κατά τα θέρος, άπότε παρέμενε και παρεθέριζεν εις την πατρικήν της οικίαν. Ότι η δικαία και εύλογος αποζημίωσίς της, λαμβανομένης υπ' όψιν της ηλικίας της κατά τον εκάστοτε χρόνον της παροχής των υπηρεσιών και της φύσεως αύτων και των μελών της οικογενείας του ενάγομένου, δέον να είναι άπό του Σεπτεμβρίου 1942 μέχρι 30 Αυγούστου 1945 δραχμών τριάκοντα (30) μηνιαίως, άπό 1.9.1945 μέχρι 30.8.1947 δραχμών πεντήκοντα (50) μηνιαίως, άπό 1.9.1947 μέχρι 30.9.1949 δραχμών εβδομήκοντα πέντε (75) μηνιαίως και άπό 1.10.1949 μέχρι 15 Ιουλίου 1953 δραχ. εκατόν πεντήκοντα (150) μηνιαίως. Κατά συνέπειαν η δικαία και εύλογος άποζημίωσις της εναγούσης κατά τό ώς άνω χρονικόν διάστημα (Σεπτέμβριος 1942 - 15 Ιουλίου 1953) ανέρχεται μετ' άθροισιν των καθ' έκαστον κονδυλίων εις δραχμάς δέκα χιλιάδας εξακοσίας εβδομήκοντα πέντε (10.675) νέας εκδόσεως, καθ' ό ποσόν εύστοθεί και κατ' ουσίαν η άγωγή ως αποδεδειγμένη.

ΥΜΒΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΔΙ' ΕΠΑΝΔΡΩΣΙΝ ΣΥΝΕΡΓΕΙΩΝ ΔΗΜΩΝ

Φύσις σχέσεως, διάρκεια αὐτῆς καὶ καταγγελία κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118/1945

Πρόσληψις ἐργατικοῦ προσωπικοῦ διὰ τὰ συνιστώμενα συνεργεῖα τῶν Δήμων δι' ἐκτέλεσιν ἔργων δι' αὐτεπιστασίας συνιστᾷ σχέσιν ἐργασίας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, κατὰ Ν. 1726/1951.—Παραδεκτὴ ἐκδίκασις διαφορᾶς κατ' ἐργατικὴν διαδικασίαν.— Σύνδεσις προσωπικοῦ συνεργείων διὰ σχέσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου.—Αὐτοδίκαιος λῆξις συμβάσεως διὰ τῆς παρόδου τοῦ χρόνου.— Παράλειψις ἀναγγελίας λήξεως ὡρισμένου χρόνου, κατ' ἄρθρ. 9 Ν. 118/1945.

Σταθερῶς ἡ δικαστηριακὴ πρᾶξις δέχεται, ὅτι τὸ δυνάμει τῶν ἄρθρων 131 καὶ 143 τοῦ ν. 1726/1951 περὶ Κώδικος καταστάσεως δημοτικῶν καὶ κοινοτικῶν ὑπαλλήλων» προσλαμβανόμενον προσωπικὸν διὰ τὴν ἐπάνδρωσιν τῶν συνεργείων τῶν Δήμων διατελεῖ μετὰ τῶν Δήμων ἐν σχέσει ἰδιωτικοῦ δικαίου (σαφῶς τοῦτο ἐξάγεται ἐκ τοῦ ἄνω νόμου) καὶ ὅτι ἡ σύμβασις ἐργασίας αὐτῶν εἶναι τοιαύτη ὡρισμένου χρόνου (βλέπε σχετικῶς ΕΕΔ 13, 862, ἔνθα σημειώσεις μας καὶ παραπομπαὶ εἰς νομολογίαν).

Τοῦτο δέχεται καὶ ἡ παρατιθεμένη κατωτέρω νεωτέρα ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, κρίνασα περὶ τῶν συνεπειῶν ἐκ τῆς μὴ κατὰ τὴν ἀγωγὴν ἀναγγελίας τῆς λύσεως τῆς σχέσεως ἐργασίας κατὰ τὸ καταργηθὲν ἤδη διὰ τοῦ ἄρθρου 37 τοῦ ν.δ. 2961/1954 (ΕΕΔ 13, 941) ἄρθρον 9 τοῦ ν. 118/1945.

Μεταβολὴ εἰς τὸ θέμα καταγγελίας συμβάσεως τῶν ἐργατῶν τούτων τῶν Δήμων ἐπέρχεται, μετὰ τὸ ν.δ. 2961/1954 (ἀνωτέρω), κατὰ τοῦτο: Ὁ ἐργοδότης Δῆμος ὀφείλει, ὡς καὶ πᾶς ἐργοδότης, κατ' ἄρθρον 13 τοῦ ἄνω ν.δ., νὰ ἀναγγείλῃ ἐντὸς προθεσμίας 30 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς λύσεως τῆς σχέσεως τὴν λῆξιν τῆς σχέσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου, μὲ συνέπειαν ἄλλως ὄχι πλέον τὰς ποινικὰς κυρώσεις τοῦ ν.δ. 1255/1949, ὡς πρότερον κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἰσχύος αὐτοῦ (Α.Π. 481/1951, εἰσηγητὴς *Ι. Τροχονῆς*, ΕΕΔ 11,30), ἀλλὰ τὰς κατὰ τὸ ἄρθρον 28 τοῦ ν.δ. 2961/1954 ποινικὰς εὐθύνας (βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 13, 933).

Ταῦτα διὰ συμβάσεις ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου. Ἐφ' ὅσον ὅμως πρόκειται περὶ συμβάσεων ἐργασίας ἀορίστου χρόνου ἐπὶ ἐργατῶν Δήμων, ἡ καταγγελία αὐτῶν διὰ τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 37 τοῦ ν.δ. 2961/1954 καταργήσεως τοῦ ἄρθρου 9 ν. 118/1945 καὶ ἐπανόδου ἐν ἰσχύϊ τοῦ ν. 2112/1920 καὶ τοῦ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 2112 ἐπὶ ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν, ὡς ἰσχυον πρὸ τοῦ ν. 118/1945, ὀφείλει νὰ γίνηται ὄχι κατὰ τὸ ἀνωτέρω β.δ., τὸ ὁποῖον δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ Δήμων (βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 13, 830), ἀλλὰ κατὰ τὸ ἄρθρ. 669 Α.Κ. (διὰ τὰς συμβάσεις μόνον, αἱ ὁποῖαι συνωμολογήθησαν μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ Α.Κ., βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 13, 830).

Παράλειψις τῆς καταγγελίας κατ' ἄρθρον 669 Α.Κ. ἐπάγεται ἀκυρότητα αὐτῆς, διαρκούσης τῆς συμβάσεως ἐπὶ 15 ἡμέρας, ὅση ἡ προθεσμία τοῦ ἄρθρ. 669 Α.Κ. (βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 13, 933).

Ἐννοεῖται ὅτι ἐφαρμόζεται συγχρόνως καὶ τὸ ἄρθρ. 672 Α.Κ.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 6795/1954

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Π. Θεράπος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Κ. Παπαζήτης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Χ. Κατσικόπουλος, Φ. Πολιτόπουλος

Ὡς ἐκ τῆς ἐκκαλουμένης ὑπ' ἀριθ. 6726/1952 ἀποφάσεως πιστοῦται, ἐκδοθείσης συνεπείᾳ τῆς ἀπὸ 18.8.1952 ἀγωγῆς τοῦ ἐφεσιβλήτου κατὰ τοῦ ἐκκαλοῦντος διὰ καθυστερήσεις ὀφειλομένων ἀποδοχῶν συνεπείᾳ ἀκύρου καταγγελίας τῆς συνδεούσης τὸν ἐφεσίβλητον μετὰ τοῦ ἐκκαλοῦντος Δήμου ἐργασιακῆς σχέσεως, ὁ ἐκκαλῶν, εἰς ὃν ὁ ἐφεσίβλητος ὑπηρέτει ὡς ἡμερομίσθιος ἐργάτης καθαριστὴς τῶν κήπων του, ὑπεχρεώθη νὰ τῷ καταβάλῃ ἑβδομήκοντα ἡμερομίσθια ἀντιπροσωπεύοντα τὴν ἀξίαν ἐγκύρως προσφερθείσης καὶ μὴ ἀποδεκτῆς γενομένης ἐργασίας κατὰ τὸ ἀπὸ 9 Ἰουλίου/3 Ἰουλίου 1952 χρονικὸν διάστημα.

Ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 131 καὶ ἐπόμ. 2 § 1 περίπτωσις η' καὶ 143 § 4 τοῦ ν. 1726/1951 συνάγεται, ὅτι τὸ κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου ὑπηρετοῦν εἰς Δῆμον ἐργατικὸν ἐπὶ ἡμερομισθίῳ προσωπικὸν καὶ ἐξακολουθοῦν νὰ παρέχῃ τὰς ἐπὶ ἡμερομισθίῳ ὑπηρεσίας του, ἐνταζόμενον εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου συσταθέντα συνεργεῖα διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων δι' αὐτεπιστασίας, συνδέεται μετὰ τοῦ Δήμου διὰ σχέσεως συμβάσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ὡς ἄνω νόμου (Α.Π. 297/1952 Θέμ. ΞΓ', σ. 570).

Ἐν προκειμένῳ ἐβεβαιώθη, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος ἐνάγων προσελήφθη παρὰ τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐναγομένου καὶ εἰργάσθη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν καθαριότητος τῶν κήπων αὐτοῦ ὡς ἡμερομίσθιος ἐργάτης, διετηρήθη δὲ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν συνεργείων τούτων μέχρι τῆς 3.7.1952, ἤτοι μετὰ τὴν κατὰ τὴν 9.4.1951 ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ ἀ.ν. 1726/1951, καὶ συνεπῶς αὐτος, τοὐλάχιστον ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου, συνεδέετο μετὰ τοῦ ἐκκαλοῦντος διὰ σχέσεως συμβά-

κατωτέρω παρατιθεμένη ἀπόφασις, ἂν τὸ δικαίωμα ἐπισχέσεως παροχῆς ἐργασίας ἀναγνωρίζηται ὑπὸ τοῦ προϊσχύσαντος δικαίου, ἵνα καταλήξῃ εἰς ἀρνητικὴν λύσιν (πρβλ. διὰ τὴν ὁμοίαν λύσιν καὶ *Π. Ζέπον*, Ἔνοχ. Γεν., σελ. 189, καθ' ὃν τὸ δικαίωμα ἐπισχέσεως τοῦ Α.Κ.) 325 καὶ 329, ἀποτελεῖ διεύρυνσιν τοῦ ὑπὸ τὴν ἰσχὺν τοῦ ρωμαϊκοῦ δικαίου παρ' ἡμῖν ἐξελιχθέντος jus retentionis, ἀφορῷ δὲ εἰς παροχὴν μὴ οἱονδήποτε ἀντικειμένου, σύμφωνος καὶ *Γ. Μπαλῆς*, Ἔνοχ. σελ. 163, καὶ ὄχι μόνον πράγμα, ὡς ὑπὸ τὸ προϊσχύσαν δίκαιον).

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 4472/1954

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. Α. Ἀλεξανδρόπουλος
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Ἀβερκιώτης, Μ. Γλάζος

Ὁ ἐνάγων, ἰστορῶν ἐν τῇ κρινομένῃ ἀγωγῇ του ὅτι κατὰ Μάρτιον τοῦ ἔτους 1937 προσελήφθη ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου ὡς γεωργικὸς ἐργάτης διὰ συμβάσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, λαμβάνων τελευταίως ἡμερομίσθιον ἐκ δραχμῶν 35.000, ἐκθέτει περαιτέρω ἐν αὐτῇ, ὅτι ὁ ἐναγόμενος τῷ καθυστερεῖ δραχμὰς 970.000 ἐκ δεδουλευμένων ἀποδοχῶν, δι' ὃ καί, ἐμμένων εἰς τὴν σύμβασιν ἐργασίας, ἔπαυσεν ἀπὸ τῆς 25.3.1954 παρέχων τὰς ὑπηρεσίας του, ἀσκήσας κατὰ τὰ ἄρθρα 325 καὶ 329 Α.Κ. τὸ δικαίωμα τῆς ἐπισχέσεως τῆς ὑπ' αὐτοῦ ὀφειλομένης παροχῆς, τοὐτέστι τῆς μελλούσης ἐργασίας του, πρὸς ἀσφάλειαν τῆς ὡς ἄνω ληξιπροθέσμου ἀπαιτήσεως αὐτοῦ κατὰ τοῦ ἐργοδότου του, τῆς ἀπορρεούσης ἐξ ἀπαιτητῶν μισθῶν διὰ παρασχεθεῖσαν ἐργασίαν του. Διώκει δὲ τὴν καταδίκην τούτου εἰς τὴν πρὸς αὐτὸν καταβολὴν α) τῶν ὡς ἄνω δεδουλευμένων ἀποδοχῶν του ἐκ δραχμῶν 970.000 καὶ β) τῶν ἀπὸ τῆς 26.3.1954 μέχρι τῆς 26.5.1954 ἡμερομισθίων του, ὀφειλομένων λόγῳ τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου του, ἅτις ἐπῆλθε μετὰ τὴν ἄσκησιν τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπισχέσεως καὶ τὴν ὑπ' αὐτοῦ μὴ προσφορὰν τῆς αἰτηθείσης ἀντιπαροχῆς, ἤτοι τῶν ὡς ἄνω ἀπαιτητῶν ἡμερομισθίων του.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 24 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ἀ.ν. 2783/1941 ἐνοχαὶ ἐξ οἱουδήποτε λόγου, τῶν ὁποίων τὰ παραγωγικὰ γεγονότα συνετελέσθησαν πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, διέπονται καὶ μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τούτου ὑπὸ τοῦ μέχρι τοῦδε δικαίου, ἰδίως ὡς πρὸς τὴν γένεσιν, τὸ περιεχόμενον, τὴν ἔκτασιν, τὴν ἐνέργειαν καὶ τὰ ἀποτελέσματα, τὴν ὑπερημερίαν τοῦ ὀφειλέτου ἢ τοῦ δανειστοῦ, τὸ δικαίωμα ὑπαναχωρήσεως, τὴν ἐπὶ τῆς συμβάσεως ἐπίδρασιν τῆς ἀπροόπτου μεταβολῆς τῶν συνθηκῶν, τὴν ἀδυναμίαν τῆς παροχῆς καὶ τὸ πταῖσμα, ὡς καὶ τὰ ἀποδεικτικὰ μέσα. Ὅθεν, ἐφ' ὅσον, ὡς συνομολογεῖται, ἡ σύμβασις ἐργασίας τοῦ ἐνάγοντος κατηρτίσθη κατὰ Μάρτιον 1937, ἤτοι πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ἡ ὕπαρξις ἢ μὴ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ ἀσκηθέντος δικαιώματος ἐπισχέσεως, ἡ ἔκτασις καὶ τὰ ἀποτελέσματα αὐτοῦ θὰ λάβωσι κριθῇ κατὰ τὸ προγενέστερον δίκαιον.

Κατὰ τὸ προϊσχῦσαν βυζαντινορρωμαϊκὸν δίκαιον, τὸ εἰδικώτερον μορφὴν τῆς exceptio dolis generalis ἀποτελοῦν δικαίωμα παρακατασχέσεως ἢ ἐπισχέσεως (jus retentionis) ἀνεγνωρίζετο εἰς ὡρισμένα θέματα. (Βλ. περὶ αὐτῶν *Regelsberger - Πράτσικα*, Γεν. Διδασκαλίαι § 193 σημ. 2 σ. 387, *Μομφερράτου*, Ἐνοχικὸν § 248 σημ. 8 σ. 787), τόσον ὅμως ἡ φύσις τοῦ τοιούτου δικαιώματος, τὰ ἀκριβὲς περιεχόμενον αὐτοῦ, ὡς καὶ ἡ ἔκτασις ἐφαρμογῆς του, δὲν εἶναι σαφῶς καθωρισμένα (*Γ. Μπαλῆς*, Ἐνοχικὸν § 43 σ. 162). Ἴδιά ὀφίστατο ἀμφισβήτησις, ἐὰν τὸ δικαίωμα ἐπισχέσεως παραδεκτῶς ἀσκῆται καὶ ἐπὶ θεμάτων ἑτέρων, ἐκτὸς τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου εἰδικῶς ὁριζομένων (ὑπὲρ τῆς ἐφαρμογῆς κατ' ἀναλογίαν *Μομφερράτος*, ἔνθ' ἀνωτ. σ. 786, κείμενον: ετὸ δικαίωμα τοῦτο ἢ φέρεται ρητῶς ἐν τῷ νόμῳ ἢ σιωπηρῶς ὑπονοεῖται ἐξ ἀναλογίας», *Dernburg*, Pandekten § 138 σ. 328, Ε.Α. 1606/1891, Θέμ. Γ' 43 μὲ μειοψηφίαν, Contra *Οἰκονομίδης*, Γεν. Ἀρχαὶ § 75 σημ. 1 καὶ σημ. 8, βλ. καὶ *Windscheid - Πολυγένην*, Ἔνοχ. § 351, ὡς καὶ *Ἀλ. Σακελλαρόπουλον* εἰς ΝοΒ 2, 465, καθ' ὃν ἐξαίρεσις ἰδιαιτέρων γνωσιομάτων, ἐπιτρέπουσα τὴν ὑπαγωγὴν ποικίλων θεμάτων ὑπὸ γενικωτέραν ἔννοιαν, δὲν προκύπτει ἐκ τῆς Ἰουστινιανείου κωδικοποιήσεως). Ἀνεξαρτήτως ὅμως τῆς ἀμφισβητήσεως ταύτης, κατὰ τὴν κρατήσασαν γνώμην, ἐρειδομένην καὶ ἐπὶ τῆς διατάξεως τοῦ Παύλου ἐν 36 (37) Πανδ. 36. 1, καθ' ἣν: «ἐὰν κληρονομία ἀποκατασταθῇ λόγῳ καταπιστεύματος, γενομένου πρότερον συνυποσχετικοῦ μεταξὺ τοῦ κληρονόμου (καὶ τρίτου τινός) φρονῶ ὅτι ὁ καταπιστευματοδόχος ὀφείλει νὰ παρέχῃ εἰς τὸν κληρονόμον ἀσφάλειαν, ὡσεὶ ὁ κληρονόμος, πρὶν ἢ ἀποκτήσῃ, ἐδιοίκησέ τινα, διότι τὸ λεγόμενον ὅτι πρέπει οὕτως νὰ παρακρατήσῃ δὲν εἶναι γενικῶς ἐφαρμοστόν, καθ' ὅσον τί (θὰ εἴπωμεν) ἐὰν μὴ ὑπάρχῃ τι, ὅπερ νὰ παρακρατήσῃ; Λ.χ. ἐὰν πάντα συνίστανται ἐκ πιστώσεων ἢ ἐνσωμάτων, ἅτινα δὲν νέμεται;...», ἀντικείμενον τοῦ δικαιώματος ἐπισχέσεως δὲν ἠδύνατο νὰ εἶναι οἱαδήποτε παροχή, ἀλλὰ μόνον τοιαύτη, δυναμένη ὁλικῶς νὰ κατέχηται, ἤτοι συνισταμένη εἰς ἐνσώματον πρᾶγμα, κινητὸν ἢ ἀκίνητον (βλ. οὕτω *Μομφερράτον*, Ἔνοχ. § 248 σημ. 4 σ. 785 - 786, *Παπαρρηγόπουλον*, Ἔνοχ. τόμ. ΙΙΙ, § 198 σ. 292, *Ζέπον*, Ἔνοχ. κατ' Α.Κ. Γεν. Μέρος σ. 189, *τὸν αὐτόν*, ἐν Ἑρμ.ΑΚ 325, ἀριθ. 13, Α.Π. 199/1868, Πειρ 1362, Ε.Ν. 42/1929 Θέμ. Μ' 399 βλ. σ. 401), εἰς τρόπον ὥστε ἐπὶ παροχῆς μὴ πληροῦσης τὴν τοιαύτην προϋπόθεσιν, ἤτοι παροχῆς, ἐφ' ἧς δὲν ἦτο δυνατὴ ἡ ὑπαρξις κατοχῆς, ἐν οἷς καὶ ἡ ὀφειλομένη παροχὴ ὑπηρεσιῶν, δὲν ἦτο νοητὴ ἡ ἔνστασις ἐπισχέσεως. Μετὰ ταῦτα ὁ ἐνάγων, ποιησάμενος ἐπίσχεσιν τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτοῦ, ἤσκησε δικαίωμα μὴ παρεχόμενον αὐτῷ ἐν τῇ συγκεκριμένῃ περιπτώσει ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ συνεπῶς δὲν περιήγαγε τὸν ἐναγόμενον ἐργοδότην του εἰς ὑπερημερίαν, δι' ὃ καὶ τὸ ταύτην προϋποθέτον δεύτερον κεφάλαιον τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς του δέον νὰ ἀπορριφθῇ ὡς νόμῳ ἀβάσιμον.

ΕΠΙΣΧΕΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΕΠΙΣΧΕΣΙΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΡΟΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΣ ΕΚ ΜΙΣΘΩΝ

Συμβάσεις έργασίας συναφθείσαι πρό τοῦ Α.Κ. καί προϊσχύον δίκαιον

Ἰσχύς, κατ' ἄρθρ. 24 Εἰσαγωγικοῦ Νόμου Ἀστικοῦ Κώδικος 2783/1941, προϊσχύοντος τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος δικαίου, ἐπί συμβάσεων συναφθεισῶν πρό τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ὡς πρός τήν ὑπερημερίαν τοῦ ὀφειλέτου.—Ἀνεφάρμοστον, κατά τό προϊσχύον δίκαιον, ἐπισχέσεως παροχῆς ἐργασίας πρός ἀσφάλειαν ἀπαιτήσεως μισθωτοῦ ἐκ καθυστερουμένων μισθῶν.—Θέματα ἐφαρμογῆς τῆς ἐπισχέσεως.

Ἔχει ἤδη νομολογηθῆ ὑπό τῆς Α.Π. 201/1951 (εἰσηγητής *Σ. Μαυρομιχάλης*, ΕΕΔ 18, 349, μετά σχετικάς ἐπί τοῦ θέματος γνώμας τῆς θεωρίας, βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 18, 349) ὅτι κατά τά ἄρθρα 325 καί 329 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος ὁ μισθωτός δύναται νά προβῆ εἰς ἐπίσχεσιν τῆς ὀφειλομένης ὑπ' αὐτοῦ παροχῆς, τοῦτέστι τῆς μελλούσης ἐργασίας του, πρός ἀσφάλειαν ληξιπροθέσμων ἀξιώσεών του κατά τοῦ ἐργοδότου, ἀπορρεουσῶν ἐξ ἀπαιτητῶν μισθῶν διά παρασχεθεῖσαν ἤδη ἐργασίαν, ὁπότε ἐξακολουθεῖ ἡ ὑπερημερία τοῦ ἐργοδότου.

Ἐφ' ὅσον ὅμως, κατά τό ἄρθρον 24 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος νόμου 2783/1941, ἐνοχαί ἐξ οἱουδήποτε λόγου, τῶν ὁποίων τά παραγωγικά γεγονότα συνετελέσθησαν πρό τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, διέπονται καί μετά τήν εἰσαγωγήν τούτου ὑπό τοῦ μέχρι ταῦδε δικαίου, ἰδίᾳ ὡς πρός τήν γένεσιν τοῦ δικαίου καί τήν ὑπερημερίαν τοῦ ὀφειλέτου (Α.Π. 117/1947, εἰσηγητής *Δ. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 6, 329), κατέσται εἰς τήν προκειμένην περίπτωσιν (συμβάσεως συνομολογηθείσης πρό τῆς ἰσχύος τοῦ Α.Κ.) ἀναγκαῖον νά ἐρευνήσῃ ἡ

σεως ἰδιωτικοῦ δικαίου. Ὅθεν, ἁρμοδίως ἐπελήφθη τῆς προκειμένης διαφορᾶς ὁ δικάσας Πρωτοδίκης κατά τήν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΦΟΔ', χωρίς νά ἔχῃ σημασίαν τό γεγονός ὅτι ὁ πρός ὃν παρεσχέθη ἡ ἐργασία αὕτη (ἐργοδότης) εἶναι Νομικόν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου, ἀσκοῦν δημοσίαν διοίκησιν, κατά πολιτικήν παραχώρησιν ὑπό τοῦ Κράτους, ἐφ' ὅσον καί κατά τήν περίπτωσιν ταύτην ἡ συναφθεῖσα σχέσις συνιστᾷ σύμβασιν ἀνήκουσαν εἰς τήν σφαῖραν τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἐφ' ὅσον ὁ ἐφεσίβλητος προσελήφθη ὡς ἡμερομίσθιος ἐργάτης εἰς μή ὀργανικήν θέσιν (Α. Π. 269/1952, 239/1952, ΕΕΔ τόμ. 11ος, σ. 641, 637), καί οἱ περί τοῦ ἐναντίου σχετικοί λόγοι τῆς ἐφέσεως εἶναι ἀπορριπτέοι ὡς ἀβάσιμοι.

Ἐκ τῆς διατάξεως τῆς § 5 τοῦ ἄρθρ. 143 τοῦ προμνησθέντος ἀ.ν. 1726/1951 «περί κώδικος καταστάσεως τῶν δημοτικῶν καί κοινοτικῶν ὑπαλλήλων», καθ' ἣν ἐν τῇ ἀποφάσει περί συστάσεως συνεργείου ὁρίζεται, σύν τοῖς ἄλλοις, καί ἡ χρονική διάρκεια λειτουργίας τοῦ συνεργείου, σαφῶς συνάγεται, ὅτι τό ἐπί ἡμερομισθίῳ ἐργατικόν προσωπικόν τό προσλαμβανόμενον εἰς τήν ὑπηρεσίαν τῶν δι' ἀποφάσεως τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου συνιστωμένων συνεργείων, τῶν ὁποίων ὁρίζεται ἡ χρονική διάρκεια λειτουργίας διά τῆς περί συστάσεως αὐτῶν ἀποφάσεως, συνδέεται μετά τοῦ Δήμου διά συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου. Ὁ ἐνάγων καί ἤδη ἐφεσίβλητος ὑπηρέτησεν ὡς ἡμερομίσθιος ἐργάτης κατά τόν πρό τῆς ἀπολύσεώς του χρόνον εἰς τό συνεργεῖον καθαριστῶν κήπων τοῦ ἐκκαλοῦντος Δήμου, ὅπερ, κατά τά ἀνωτέρω, δέον νά εἶχε συσταθῇ δι' ἀποφάσεως τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου, εἰς ἣν νά εἶχεν ὁριοθῇ καί ὁ χρόνος λειτουργίας αὐτοῦ, ἑπομένως αὐτος κατά νόμον θά ὑπηρέτει τόσον χρόνον εἰς τό συνεργεῖον τοῦτο, ὅση ἡ χρονική διάρκεια λειτουργίας αὐτοῦ, καί κατ' ἀκολουθίαν τούτων ἡ σύμβασις ἐργασίας αὐτοῦ μετά τοῦ Δήμου ἦτο ὡρισμένου χρόνου, διά τήν ὁποίαν δέν ἀπητεῖτο, ἐπί ταῖς ἀστικαῖς κυρώσεσι τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118/1945, ἡ τήρησις τῶν διατυπώσεων αὐτοῦ, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη διά τοῦ ἄρθρου 6 ν.δ. 1255/1949, ἐφ' ὅσον ὁ ὡρισμένος χρόνος τῆς συμβάσεως ἔληξε, συμφώνως πρός τήν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 669 § 1 Α.Κ., καθ' ἣν ἡ σύμβασις ἐργασίας παύει αὐτοδικαίως ληξάντος τοῦ χρόνου, δι' ἣν συνωμολογήθη (Α.Π. 484/1951, Θέμ. ΞΓ' σ. 31). Ὁ ἐνάγων ἐστήριξε τήν ἔκθεσιν ἀγωγῆς του, ὡς ἐκ ταύτης δείκνυται, εἰς τήν σύμβασιν ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ἣν ὁ ἐναγόμενος Δῆμος διά τῶν προτάσεων τῆς πρώτης συζητήσεως ἠρνήθη. Ἡ τοιαύτη ὅμως σύμβασις ἀορίστου χρόνου, ἀνεξαρτήτως ὅτι αὐτόθεν διά τῶν ὡς ἄνω ἀποδεικτικῶν μέσων ἐβεβαιώθη, ἀντίκειται εἰς τήν προδιαληφθεῖσαν διάταξιν τῆς § 5 τοῦ ἄρθρ. 143 τοῦ ἀ.ν. 1726/1951. Περαιτέρω, ἐφ' ὅσον αὐτος δέν περιλαμβάνει ἐν τῇ ὡς ἄνω ἀγωγῇ του καί τήν βάσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὡριαμένου χρόνου καί δέν ἀναφέρει, ὅτι ἡ σύμβασις αὕτη κατηγγέλθη ὑπό τοῦ ἐναγομένου πρό τοῦ συνομολογηθέντος χρόνου λήξεως, ἤτοι πρό τῆς ὁριαθείσης χρονικῆς διαρκείας τοῦ συνεργείου, δέν δύναται νά κριθῇ ὑπό τοῦ Δικαστηρίου, ἐάν ἡ τόν ἐνάγοντα μετά τοῦ ἐναγομένου συνδέουσα σχέσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου κατηγγέλθη πρό τῆς λήξεως τοῦ χρόνου, δι' ὃν συνωμολογήθη, ὁπότε δικαιοῦται αὐτος τά ἡμερομίσθιά του ἀπό τῆς καταγγελίας μέχρι τῆς λήξεως τοῦ χρόνου τούτου.

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΙΣ ΑΠΟΛΥΟΜΕΝΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ

I

Ἀνεργία προστατευομένου προσώπου ὡς προϋπόθεσις νομίμου τοποθετήσεως

Προστασία ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 1836/1951 διὰ διορισμὸν εἰς θέσεις μόνον τῶν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ ἀπολύσεώς των ἀνέργων.— Ἀποκλεισμὸς ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπολύσεώς των ἐκ τοῦ Στρατοῦ δὲν ἐτύγχανον ἄνεργοι, ἀλλὰ κατέστησαν τοιοῦτοι μεταγενεστέρως.—Πρόσωπα προστατευόμενα ὑπὸ τοῦ Ν. 3514.

Τὸ ἄρθρον 2 τοῦ προϊσχύοντος τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 ν. 751/1948 (ΕΕΔ 7, 658), καταργηθέντος διὰ τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 (ΕΕΔ 10, 584), ὥριζεν, ὅτι οἱ ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου προστατευόμενοι προσλαμβάνονται ὑποχρεωτικῶς εἰς ἐργασίας, ἐφ' ὅσον α) δὲν εἶναι ἀποδεδειγμένως εὔποροι β) δὲν λαμβάνουσι σύνταξιν ἀνωτέραν τῶν 2500 βασικῶν δραχμῶν παρὰ τοῦ Δημοσίου ἢ Ὀργανισμοῦ ἢ Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου ἢ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου καὶ γ) πιεραμένουν ἄνευ ἐργασίας.

Τὸ ἀντίστοιχον ἄρθρ. 1 § 3 τοῦ μετέπειτα ἰσχύσαντος ἀ.ν. 1836/1951 (ΕΕΔ 10, 584) ὥρισεν, ὅτι ἀποκλείονται τῆς προβλεπομένης προστασίας, μὴ ὑπαγόμενοι εἰς τὰς διατάξεις αὐτοῦ, α) τὰ πρόσωπα τὰ ὁριζόμενα....., ἐφ' ὅσον λαμβάνουσι σύνταξιν ἀνωτέραν τῶν 500.000 δραχμῶν μηνιαίως, χωρὶς περαιτέρω νὰ γίνηται ἐξαίρεσις τῶν ἀποδεδειγμένως εὐπόρων καὶ τῶν μὴ ἀνέργων.

Τὸ ἀντίστοιχον ἤδη ἄρθρ. 1 τοῦ ἰσχύοντος ν.δ. 2657/1953 περὶ τροποποιήσεως κλπ. τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 (ΕΕΔ 12, 1219) ὁρίζει, ὅτι, διὰ νὰ τοποθετηθῇ προστατευόμενος ὑπὸ τοῦ ἀ.ν. 1836/1951, δέον, ἐκτὸς τῶν λοιπῶν προϋποθέσεων, νὰ πληροῖ καὶ τὰς ἑξῆς α) νὰ εἶναι ἄπορος καὶ β) νὰ εἶναι ἄνεργος.

Κατὰ τὴν εἰσηγητικὴν ἐπὶ τῆς τελευταίας αὐτῆς διατάξεως ἔκθεσιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (ΕΕΔ 12, 1223) εἰδικὴν προϋπόθεσιν, ὑπὸ τὴν ὁποίαν οἱ πολεμισταὶ θὰ ἐτύγχανον τῆς προστασίας τῆς Πολιτείας, ἀπετέλει ἀρχικῶς καὶ μέχρι τῆς ἐκδόσεως τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 ἡ ἀπορία καὶ ἡ ἀνεργία αὐτῶν, οὐχὶ δὲ ἡ βελτίωσις τῆς τυχὸν θέσεως, ἣν εἶχον. Ἡ προϋπόθεσις ὅμως τῆς ἀνεργίας καὶ ἀπορίας ὅλως ἐσφαλμένως κατηργήθη διὰ τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 καὶ οὕτω τῆς προστασίας αὐτοῦ ἐδικαιοῦντο καὶ οἱ εὔποροι καὶ οἱ ἔχοντες ἐξησφαλισμένην ἐργασίαν. Τοῦτο ὡδήγησεν ὄχι μόνον εἰς διόγκωσιν, ὑπὲρ τὰς δυνατότητας τῆς οἰκονομίας, τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ζητούντων τοποθέτησιν εἰς ἐργασίαν διὰ τοῦ νόμου, ἀλλὰ καὶ περιώρισε τὰς δυνατότητας τοποθετήσεως τῶν πολεμιστῶν ἐκείνων, οἵτινες πράγματι ἔχουν ἀνάγκην τῆς προστασίας τῆς Πολιτείας διὰ τὴν ἐξεύρεσιν ἐργασίας.

Κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας, ὑπολαμβάνον ὅτι ἡ ἐν τῷ ἀ.ν. 1836/1951 ἀπάλειψις τῶν προϋποθέσεων περὶ ἀνεργίας καὶ ἀπορίας τοῦ προστατευομένου προσώπου δὲν ἐγένετο σκοπίμως, ἐνομολόγησε (Σ.Ε. 669/1952, εἰσηγητὴς *Μ. Στασινόπουλος*, ΕΕΔ 11, 1292), ὅτι καὶ ἐκ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 καὶ ἐκ τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ προκύπτει, ὅτι ἡ ὑπ' αὐτοῦ παρεχομένη εἰς τοὺς στρατευθέντας προστασία συνίσταται εἰς τὴν ἐξεύρεσιν ἐργασίας πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ βιοπορισμοῦ αὐτῶν, δι' ὃ καὶ ὑπὸ τὴν προστασίαν τούτων ὑπάγονται μόνον οἱ τυγχάνοντες ἄνεργοι, οὐχὶ δὲ οἱ ἔχοντες ἤδη ἐξησφαλισμένην ἐργασίαν καὶ δὴ ἀνάλογον πρὸς τὰ τυπικὰ αὐτῶν προσόντα. Ἡ τοιαύτη ἔκτασις τῆς προστασίας καθωρίζετο σαφῶς ἐν τῷ ἄρθρῳ 2 τοῦ ν. 751, ἔνθα ὡρίζετο καὶ ἡ ἀνεργία μεταξὺ τῶν προϋποθέσεων τῆς προστασίας. Καὶ ναὶ μὲν ὁ περιορισμὸς οὗτος δὲν ἐπανελήφθη ρητῶς ἐν τῷ ἀ.ν. 1836, πλὴν ὅμως ταῦτα δὲν ἀλλοιώνει ποσῶς τὴν βάσιν τοῦ νόμου, ἥτις εἶναι ἡ ἐξεύρεσις βιοποριστικῆς ἐργασίας ὑπὲρ τῶν στρατευθέντων ἐπέδρων καὶ ἡ προστασία αὐτῶν ἀπὸ τῆς ἀνεργίας».

Ταῦτα ἐπαναλαμβάνονται καὶ εἰς τὴν κατωτέρω παρατιθεμένην ἀπόφασιν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἡ ὁποία δὲν εἶχε φυσικὴ ὑπ' ὄψιν της τὸ μεταγενεστέρως ἐκδοθὲν ν.δ. 2657/1953, ἐξ οὗ προκύπτει, ὅτι σκοπίμως κατηργήθησαν ὑπὸ τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 αἱ ἐπαναφερθεῖσαι ἤδη διὰ τοῦ ν.δ. 2657/1953 προϋποθέσεις ἀνεργίας καὶ ἀπορίας, δι' ὃ καὶ ἀντιθέτως πρὸς τὴν γνώμην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας ἀποφαίνεται ἡ κατωτέρω ἐπίσης παρατιθεμένη ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν.

Ἀπὸ νομοθετικῆς ὅμως ἀπόψεως δὲν ἐννοεῖται πράγματι διατί νὰ μὴ ἔχῃ τὴν προστασίαν τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 ὁ ὑπηρετῶν ἤδη πρὸ τῆς στρατεύσεως μισθωτὸς εἰς ἐπιχείρησιν ἐκ τῶν τοῦ ἀ.ν. 1836/1951, ἀλλὰ μόνον τὴν κατὰ πολὺ κατωτέραν ἐκείνης, τὴν τοῦ ν. 3514/1928, καὶ νὰ κινδυνεύῃ οὗτος, ἀνὰ πᾶσαν στιγμήν, ἐπὶ τῇ καταβολῇ μόνον τῆς ἐν τῷ ν. 3514 ἀποζημιώσεως, νὰ γίνῃ ἄνεργος, ἐνῷ θὰ ἔχῃ παρέλθει καὶ ἡ προθεσμία ὑποβολῆς αἰτήσεως πρὸς διορισμόν.

Ἀλλὰ ἐν προκειμένῳ καὶ ἀπὸ ἄλλου λόγου ὤφειλεν ὁ ἐργοδότης νὰ τηρήσῃ διὰ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ἀναγκαστικῶς τοποθετηθέντος μισθωτοῦ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 (ΕΕΔ 10, 584).

Ναί μέν τά πολιτικά δικαστήρια δικαιοῦνται νά κρίνωσι παρεμπιπτόντως τήν νομιμότητα διοικητικῆς πράξεως, ἀλλ' ἐν προκειμένῳ ὁ ἐργοδότης, ἐφ' ὅσον, ὡς προκύπτει ἐκ τῆς ἀποφάσεως ταῦ Πρωτοδικείου, ἀπεδέχθη τήν διοικητικήν πρᾶξιν, καί ἄν αὕτη δέν ἦτο νόμιμος, ὑπό διάφορον ἔννοιαν τοῦ νόμου, ἐστερήθη τοῦ δικαιώματος νά προβάλῃ τήν ἀκυρότητα αὐτῆς (βλέπε τήν σχετικήν Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 25/1954, Πρωτοδίκης *Μ. Γεωργόπουλος*, ΕΕΔ 13, 418, ἔνθα σημειώσεις μας).

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 1874/1953, Ὁλομελείας

Προεδρεύων ὁ Σύμβουλος κ. **Σ. Διβάρης**
Εἰσηγητής ὁ Πάρεδρος κ. **Κ. Καραπάνος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Χ. Καραμητσάνης, Ε. Κουρεσσόπουλος, Πάρεδρος τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου

Ὡς ἤδη ἐκρίθη ὑπό τοῦ Δικαστηρίου τούτου, εἰς τήν προστασίαν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1836/1951 ἀ.ν. ἐπερὶ προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ» ὑπάγονται ἐκ τῶν ἀπολυομένων ἐφέδρων μόνον οἱ τυγχάνοντες ἄνεργοι, οὐχὶ δέ καί οἱ ἔχοντες ἐξησφαλισμένην ἐργασίαν (Ὀλ. 669/1952, 8/1953).

Κατά τήν § 1 τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ εἰρημένου νόμου ὁ κεκτημένος τά ὑπό τοῦ ἄρθρου 1 αὐτοῦ ὁριζόμενα προσόντα δέον ἐντός τριμήνου ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας ἀπό τῆς ἀπολύσεώς του ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ νά ὑποβάλῃ αἴτησιν διορισμοῦ πρός τό Κεντρικόν ἤ τό οἰκεῖον Νομαρχιακόν Συμβούλιον προστασίας ἀπολυομένων πολεμιστῶν. Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης προκύπτει, ὅτι τῆς κατά τόν ἀ.ν. 1836/1951 προστασίας ἀπολαύουσι μόνον οἱ κατά τόν χρόνον τῆς ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ ἀπολύσεώς των ἄνεργοι πολεμισταί, διότι, κατά τά ἐν τῇ ἡγουμένῃ σκέψει, μόνον οὗτοι, ὡς στερούμενοι ἐργασίας, ἠδύναντο νά ὑποβάλωσι παραδεκτῶς αἴτησιν διορισμοῦ. Ἐάν δ' ὁ νομοθέτης ἐσκόπει νά προστατεύσῃ καί τούς πολεμιστάς ἐκείνους, οἵτινες κατά τόν χρόνον τῆς ἀπολύσεώς των ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ δέν ἐτύγχανον ἄνεργοι, ἀλλά κατέστησαν τοιοῦτοι μεταγενεστέρως, θά διελάμβανε ρητῶς περί τῆς προθεσμίας, ἐντός τῆς ὁποίας οὗτοι ἔδει νά ὑποβάλωσιν αἴτησιν διορισμοῦ. Ἡ ἐρμηνεία αὕτη, συναγομένη ἐκ τοῦ γράμματος τῆς διαληφθείσης διατάξεως, ὁδόλως ἀντίκειται εἰς τόν ὑπό τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 ἐπιδιωκόμενον σκοπόν, δοθέντος ὅτι οἱ ἐκ τῶν ἀπολυομένων πολεμιστῶν μή ἄνεργοι ἰδιωτικοί ὑπάλληλοι καί ἐργατοτεχνῖται, ἐπανερχόμενοι εἰς τάς πρό τῆς στρατεύσεώς των ἐργασίας των, προστατεύονται, κατά τά ὑπό τοῦ κωδικοποιηθέντος νόμου 3514/1928 «περί τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει στρατεύσεως» ὁριζόμενα, ἡ ὑπαγωγή δέ εἰς τάς προστατευτικάς διατάξεις τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 τῶν ἐκ τούτων καταστάντων ἀνέργων μεταγενεστέρως, καί δή μετά τήν λῆξιν τῆς χορηγουμένης αὐτοῖς προστασίας ὑπό τοῦ ν. 3514/1928, θά ἐδικαιολογεῖτο πιθανῶς de lege ferenda μόνον ἐάν οὗτοι κατέστησαν ἄνεργοι λόγῳ ὑπαιτιότητός των.

Ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ ὑπό τῆς αἰτούσης ἑταιρίας παρασχεθέντος ἐπισήμου ἀντιγράφου τῆς ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 55252/24.12.1952 ἀναγγελίας καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας πρός τήν Διεύθυνσιν τοῦ Ταμείου Ἀνεργίας τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ὁ παρ' αὐτῇ τοποθετηθείς διά τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ἔφεδρος πολεμιστής Γ.Μ.*. κατά τόν χρόνον τῆς ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ ἀπολύσεώς του (5.10.1951) δέν ἐτύγχανεν ἄνεργος, ὑπηρετῶν ἀπό τοῦ ἔτους 1946 παρά τῷ Ι.Π.*. παρ' οὗ ἀπελύθη τήν 20ήν Δεκεμβρίου 1952.

—

II

Κατάργησις ὑπό τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 προϋποθέσεως ἀνεργίας τοῦ προστατευομένου προσώπου δι' ἀναγκαστικήν τοποθέτησιν. — Ἐπαναφορά διά τοῦ ν.δ. 2657/1953. — Νόμιμος ἡ ὑπό τό κράτος ἰσχύος τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 τοποθέτησις εἰς ἐπιχείρησιν ὑπό τοῦ Συμβουλίου προσώπου ὑπηρετοῦντος εἰς ἐπιχείρησιν καί προστατευομένου καί ὑπό τοῦ ν. 3514. — Ἀκυρότης ἀπολύσεως πρό τῆς παρόδου χρόνου προστασίας καί ἄνευ ἀποφάσεως τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 8852/1954

Διαδικασία Ν. Γ'ΦΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**
Εἰσηγητής ὁ Πρωτοδίκης κ. **Σ. Ράγκας**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Γ. Βελλιανίτης, Ι. Κωτσόβελος

Ἐκ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 καί εἰδικώτερον τῶν ἄρθρ. 1, 3 καί 7 αὐτοῦ σαφῶς συνάγεται, ὅτι ὡς προϋπόθεσις διά τήν ἀναγκαστικήν ὑπό τῶν ἁρμοδίων Συμβουλίων, βάσει τοῦ νόμου τούτου, τοποθέτησιν εἰς τάς ὑποχρέους ἐπιχειρήσεις καί ἐκμεταλλεύσεις τῶν συγκεντρούντων τά προσόντα τοῦ ἄρθρου 1 πολεμιστῶν δέν τίθεται ἡ ἀνεργία αὐτῶν. Προκύπτει τῷ ὄντι ἐκ τῶν ἀνωτέρω διατάξεων ὅτι ἡ παρεχομένη ὑπό τοῦ νόμου τούτου προστασία δέν ἐξαντλεῖται εἰς τήν ἐξεύρεσιν ἁπλῶς ἐργασίας διά τούς ἀπολυομένους ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ πολεμιστάς, ἀλλά περιλαμβάνει καί τήν ὑποχρέωσιν τῶν παρ' αἷς ἡ τοποθέτησις ἐπιχειρήσεων πρός διατήρησιν τοῦ πολεμιστοῦ ἐφ' ὡρισμένον χρόνον ἀπό τῆς ἀναγκαστικῆς τοποθετήσεως, ὅστις ἀρχικῶς ἦτο τριετία, βραδύτερον δέ ἐνένετο πενταετία (ἄρθρον μόνον τοῦ ν. 2223/1952), διαρκούσης τῆς ὁποίας ὁ ἀναγκαστικῶς δι' ἀποφάσεως τοῦ ἁρμοδίου συμβουλίου τοποθετηθείς δέν δύναται νά ἀπολυθῇ, εἰμή διά τούς ἐν ἄρθρῳ 7 § 3 ἀναφερομένους λόγους καί κατόπιν ἀποφάσεως τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 7 τῶν ἀ.ν. 244/1936 καί 771/1937. Εἶναι δέ τό τελευταῖον τοῦτο καί τό σημαντικώτερον στοιχεῖον τῆς προστασίας, καθ' ὅσον κενή περιεχομένου θά ἦτο ἡ ἀναγκαστική τοποθέτησις, ἄν ἡ οὕτω καταρτιζομένη σχέσις ἠδύνατο νά λυθῇ, ὁποτεδήποτε, ἐλευθέρως, ὑπό τοῦ ἐργοδότου, ὁπότε ὁ τοποθετηθείς θά παρέμενε καί πάλιν ἄνευ ἐργασίας. Τήν προστασίαν ταύτην ὁδόλως ἠθέλησεν ὁ νομοθέτης διά τοῦ ἀνωτέρω νόμου

νά περιορίση μόνον ἐπί τῶν μή ὑπηρετούντων παρ' ὡρισμένῳ ἐργοδότῃ πολεμιστῶν.

Περί τούτου οὐδεμία ἔνδειξις ἐν τῷ νόμῳ ὑφίσταται, ἀλλά τοὐναντίον ἐκ τῶν ἀδιαστίκτων ὁρισμῶν τῶν ἄνω διατάξεων σαφῶς δύναται νά συναχθῇ, ὅτι ὁ Νομοθέτης, ἀχθείς τότε ἐκ τῆς ἀντιλήψεως ὅτι οἱ προσευεγκόντες τάς αὐτάς ὑπηρεσίας εἰς τό Ἔθνος τῶν αὐτῶν ἔπρεπε ν' ἀπολαύσωσι πλεονεκτημάτων ἠθέλησε νά κατασφαλίσῃ πάντας τούς πολεμιστάς οὐ μόνον ἀπό τῆς ὑφισταμένης κατά τόν χρόνον τῆς ἀπολύσεώς των ἀνεργίας, ἀλλά καί ἀπό τῆς ἐνδεχομένης τοιαύτης, εἰς ἣν ἠδύνατο νά περιπέσωσιν, ἀπολυόμενοι ἐλευθέρως ὑπό τοῦ ἐργοδότου, ἐάν δέν διησφαλίζετο τό ἀδιάλυτον τῆς σχέσεως αὐτῶν ἐφ' ὡρισμένον χρόνον. Τό ὅτι, ἄλλωστε, τοιαύτη ἦτο ἡ θέλησις τοῦ Νομοθέτου σαφῶς καταδεικνύεται καί ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι οὗτος, ἐν γνώσει τελῶν ὅτι διά τοῦ ἀ.ν. 751/1948 εἶχε περιορίσει τήν ὑπό τοῦ νόμου τούτου ὁμοίαν προστασίαν μόνον ἐπί τῶν ἀνέργων (ἄρθρ. 2 § 1 ἐδ. γ' ἀ.ν. 751/1948) ἐν τῷ ν. 1836/1951 δέν ἐπανέλαβεν ὁμοίους περιορισμούς, ὅπερ σαφῶς ὑποδηλοῖ ὅτι ἠθέλησεν ὁ Νομοθέτης, ἀχθείς ἐκ διαφόρου ἀντιλήψεως, νά προσδώσῃ μείζονα εὐρύτητα εἰς τήν διά τοῦ νεωτέρου τούτου νόμου θεσπισθεῖσαν προστασίαν. Οὐδέ δύναται νά ὑποστηριχθῇ διαφορος ἐκδοχή ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι διά τοῦ ἐπακολουθήσαντος ν.δ. 2657/1953 ρητῶς πλέον ὡρίσθη (ἄρθρον 1 § 1) ὅτι, διά νά τοποθετηθῇ προστατευόμενος τοῦ ἀναγκαστ. νόμου 1836/1951, δέον, ἐκτός τῶν λοιπῶν προϋποθέσεων, νά εἶναι καί ἄνεργος. Τοὐναντίον ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης, μή οὔσης ἑρμηνευτικῆς, οὐδ' ἐχούσης ἀναδρομικήν δύναμιν, προκύπτει ὅτι ὁ Νομοθέτης, ἐπανελθών εἰς τήν παλαιάν αὐτοῦ ἀντίληψιν λόγῳ τῶν δυοχερειῶν, αἵτινες ἐνεφανίσθησαν ἐκ τῆς ὑπό τήν ἀνωτέρω εὐρύτητα παροχῆς τῆς προστασίας, ἐν ὄψει καί τῶν δυσχερῶν οἰκονομικῶν συνθηκῶν καί τοῦ περιορισμοῦ τῶν ἐργασιῶν, ἐξ ἧς καθίστατο προβληματική ἡ τοποθέτησις τῶν κατά χρόνον τῆς ἀπολύσεώς των ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἀνέργων πολεμιστῶν, νέαν ἐθέσπισεν ἀρχήν, τροποποιήσας τό πρό τοῦ ρηθέντος νομοθετικοῦ διατάγματος ἰσχῦον σύστημα. Τοῦτο σαφῶς προκύπτον ἐκ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων τοῦ Διατάγματος ταύτου, δι' ὧν ἐθεσπίσθησαν καί ἄλλοι περιορισμοί, ἐν ἀντιθέσει πρός τήν παρεχομένην πρότερον εὐρυτέραν προστασίαν, καί ρητῶς τονίζεται ἐν τῇ εἰσηγητικῇ ἐπί τοῦ αὐτοῦ Διατάγματος ἐκθέσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας, δι' ἧς σαφῶς διαδηλοῦται, ὅτι πρόκειται περί ἐπανόδου εἰς τό παλαιόν καί πρό τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 ἰσχῦον καθεστώς διά τῆς καθιερώσεως τῆς ἀνεργίας τῶν πολεμιστῶν ὡς προϋποθέσεως διά τήν ὑπαγωγήν αὐτῶν εἰς τήν προστασίαν, ἥτις προϋπόθεσις, κατά τήν αὐτήν ἔκθεσιν, ὅλως ἐσφαλμένως κατηργήθη διά τοῦ ἀ.ν. 1836/1951.

Ταῦτα πάντα δέν ἀναιροῦνται ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι διά τοῦ ν. 3514/1928, ὡς οὗτος νῦν ἰσχύει, παρέχεται προστασία εἰς τούς κατά τόν χρόνον τῆς στρατεύσεώς των ὑπηρετοῦντας παρ' ὡρισμένῳ ἐργοδότῃ μισθωτούς, οἵτινες, ἀπολυόμενοι καί ἐπαναλαμβάνοντες τήν ἐργασίαν των, δέν δύνανται νά ἀπολυθῶσι πρό τῆς παρελεύσεως ἔτους, δικαιούμενοι ἄλλως ἀποζημιώσεως ἴσης πρός μισθούς 6 μηνῶν (ἄρθρ. 4 § 1 ν. 3514/1928). Ὡς εἶναι δῆλον, λίαν περιωρισμένη εἶναι ἡ ὑπό τοῦ νόμου τούτου παρεχομένη προστασία, ἐξ οὐδεμιᾶς δέ διατάξεως τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 προκύπτει, ὅτι οἱ συγκεντροῦντες τά ἐν αὐτῷ προσόντα πολεμισταί ἀποκλείονται τῆς εὐρυτέρας ὑπό τοῦ νόμου τούτου παρεχομένης προστασίας, συνισταμένης εἰς τήν διατήρησιν τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως ἐπί πενταετίαν ἀπό τῆς ἀναγκαστικῆς διά τῶν ἁρμοδίων Συμβουλίων τοποθετήσεώς των. Κατόπιν τούτων ὑπό τό κράτος τῆς ἰσχύος τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 νόμιμος εἶναι ἡ παρά τοῦ ἁρμοδίου συμβουλίου τοποθέτησις πολεμιστοῦ, ἔστω καί μή ἀνέργου, δέν ἀποκλείεται δέ καί ἡ τοποθέτησις αὐτοῦ εἰς τήν ἐπιχείρησιν παρ' ἣ εἰργάζετο πρό τῆς ἀναγκαστικῆς τοποθετήσεως του, ὑφ' ἧς, συνδεόμενος πλέον οὗτος μετά τοῦ ἐργοδότου διά τῆς βάσει τῶν διατάξεων τοῦ ἀνωτέρω νόμου συνισταμένης ἀναγκαστικῆς σχέσεως, δέν δύναται νά ἀπολυθῇ πρό τῆς παρόδου πενταετίας, εἰμή μόνον ὑπό τάς προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρ. 7 § 3 τοῦ αὐτοῦ νόμου. Βεβαιοῦνται, κατά τήν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, τά ἑξῆς περιστατικά: Ὁ ἐφεσίβλητος ἐνάγων, συνδεόμενος διά συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου μετά τῆς ἐκκαλούσης - ἐναγομένης ἀπό τοῦ Ἀπριλίου 1946 καί ὑπηρετῶν παρά τῇ παρ' αὐτῆς ἀσκουμένῃ βιομηχανικῇ ἐπιχειρήσει, ὡς ἐργάτης φινιριστηρίου, εἰργάσθη μέχρι τῆς 23.9.1949, ὅτε ἐστρατεύθη. Ἡ στράτευσις του διήρκεσε μέχρι τῆς 9 Ἰανουαρίου 1952, ὅτε, ἀπολυθείς ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ, ἐπανέλαβε τήν ἐργασίαν του βάσει τῆς ρηθείσης συμβάσεως ἀορίστου χρόνου. Ἀκολούθως οὗτος, συγκεντρῶν τά προσόντα τοῦ ἀ.ν. 1836/1951, ἐτοποθετήθη ἀναγκαστικῶς βάσει τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ νόμου τούτου παρά τῇ ἐκκαλούσῃ δι' ἀποφάσεως τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ, ληφθείσης κατά τήν ὑπ' ἀριθ. 68 συνεδρίασιν αὐτοῦ τῆ 18 Αὐγούστου 1952. Ἅμα τῇ τοιαύτῃ τοποθετήσει του προσεκόμισε τό σχετικόν ἔγγραφον εἰς τήν ἐκκαλοῦσαν καί ἔκτοτε ἐργάζεται βάσει τῆς ἀναγκαστικῆς ταύτης σχέσεως, τοῦτο δέ ἀπεδέχθη καί ἡ ἐκκαλοῦσα, ἥτις μάλιστα, ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 42440/1953 ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ἐν τῷ ὑπ' αὐτῆς τήν 17 Ἀπριλίου 1953 ὑποβληθέντι πρός τό Ὑπουργεῖον πίνακι περιέλαβε καί τόν ἐφεσίβλητον μεταξύ τῶν ἀναγκαστικῶς βάσει τοῦ ἀνωτέρω νόμου τοποθετηθέντων, πρός ὑπολογισμόν καί τούτου εἰς τό ποσοστόν τῶν ὑποχρεωτικῶς προσληπτέων ὑπ' αὐτῆς πολεμιστῶν. Ἡ τοποθέτησις οὕτη τοῦ ἐφεσιβλήτου οὐδεμίαν ἀκυρότητα πάσχει, κατά τά ἀνωτέρω ρηθέντα, ἐκ τοῦ λόγου ὅτι οὗτος ὑπηρέτει παρά τῇ ἐκκαλούσῃ πρό τῆς ἀπολύσεώς του ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ καί κατά τόν χρόνον τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου. Ἦτο συνεπῶς ὑποχρεως ἡ ἐκκαλοῦσα πρός ἀπόλυσιν τοῦ ἐφεσιβλήτου, ὑπηρετοῦντος πλέον παρ' αὐτῇ

ΠΑΡΑΤΑΣΙΣ ΧΡΟΝΟΥ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΩΣ ΤΟΠΟΘΕΤΟΥΜΕΝΩΝ

Ἐξουσιοδότησις Ὑπουργοῦ Ἐργασίας κατ' ἄρθρ. 13 Ν.Δ. 2657/1953

Ἐξουσιοδότησις ὁρθ. 13 Ν.Δ 2657/1953 διὰ παράτασιν διαρκείας ὑφισταμένων κατὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας συμβάσεων ἐργασίας καὶ οὐχὶ δι' ἐπαναφορὰν ἐν ἰσχύϊ τῶν λυθεισῶν ἤδη διὰ τῆς παρόδου πενταετίας συμβάσεων. — Διάφορος ἡ τοῦ Ν. 2223/1952 ρύθμισις.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 13 τοῦ ν.δ. 2657/1953 περὶ τροποποιήσεως κλπ. τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 (ΕΕΔ 12, 1223) διά τινας ἐπιχειρήσεις καὶ κατηγορίας πολεμιστῶν δύναται, δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐφ' ἅπαξ ἢ κατ' ἐπανάληψιν ἐκδιδομένης, νὰ παρατείνηται ἡ προθεσμία τοῦ ἄρθρου 7 § 1 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951, ὡς ἐτροποποιήθη, μέχρι δύο ἐτῶν.

Ἡ προθεσμία τοῦ ἄρθρ. 7 § 1 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ν. 2223/1952 (ΕΕΔ 11, 1049) εἶναι ἤδη πενταετὴς ἀπὸ τῆς προσλήψεως τῶν ὑπὸ τῶν εἰδικῶν αὐτῶν νόμων προστατευομένων προσώπων.

Δυνάμει τῆς ἀνωτέρω διατάξεως τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ ν.δ. 2657/1953 ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 13299/1954 ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (ΕΕΔ 13, 725), ἡ ὁποία, δι' ὡρισμένας ἐν αὐτῇ ἐπιχειρήσεις, παρέτεινεν ἐπὶ ἓν εἰσέτι ἔτος τὴν ὁριζομένην πενταετῆ διατήρησιν σχέσεως ἐργασίας τῶν κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ ν. 751/1948 καὶ ν.δ. 1196/1949 τοποθετηθέντων πολεμιστῶν τῶν ἐν τῇ ἀποφάσει ταύτῃ κατηγοριῶν.

Ἡ ἐπὶ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ ν.δ. 2657/1953 εἰσηγητικὴ ἔκθεσις (ΕΕΔ 12, 1224) δὲν ἀναφέρει, εἰμὴ ὅτι παρέχεται ἡ εὐχέρεια, ἵνα δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας εἰς ὡρισμένας ἐπιχειρήσεις παρατείνηται ὁ χρόνος προστασίας τῶν πολεμιστῶν ἐπὶ δύο τὸ πολὺ ἔτη, εἴτε συνολικῶς, εἴτε τμηματικῶς, πέραν τῆς ἰσχυούσης ἤδη πενταετίας. Τὴν κατωτέρω δικαστικὴν ἀπόφασιν ἀπησχόλησε τὸ ζήτημα, ἂν ἐπὶ λυθείσης ἤδη, πρὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἄνω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, συμβάσεως ἐργασίας δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ ἡ ἀπόφασις καὶ κατέληξεν εἰς ἀρνητικὴν ἐπ' αὐτοῦ λύσιν.

Ἡ λύσις αὕτη νομίζομεν, ὅτι δὲν εἶναι ἀνεπίδεκτος ἀντιρρήσεων διὰ τὴν ὀρθότητά της.

Σκοπὸς τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ ν.δ. 2657/1953 (καὶ περὶ αὐτοῦ ἀσφαλῆ νομοθετικὴν ἔνδειξιν ἔχομεν ἐκ τοῦ ν. 2223/1952) εἶναι ἡ προστασία τοῦ ἀναγκαστικῶς τοποθετηθέντος, ἀναλυομένη εἰς τὴν ὑποχρεωτικὴν διατήρησιν αὐτοῦ ἐν τῇ βιοποριστικῇ θέσει του ἐπὶ χρόνον πέραν τοῦ γενικοῦ διὰ τὴν προστασίαν τῶν ἓξ ἐτῶν τοῦ ἄρθρ. 7 § 1 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ν. 2223/1952.

Δὲν ἐνδιαφέρει ἂν εἶχεν ἐν τῷ μεταξὺ λυθῇ ἡ σύμβασις ἐργασίας ἀφοῦ ἀκριβῶς διὰ τῆς παρατάσεως τοῦ χρόνου προστασίας ἐσκοπήθη νὰ ἐπεκταθῇ ἡ προστασία ἐπὶ τὸν χρόνον τῆς παρατάσεως, τοῦτο δὲ ἀπετέλει καὶ τὴν οὐσιαστικὴν προστασίαν τοῦ μισθωτοῦ, ἀφοῦ ἄλλως δὲν εἶναι νοητὸν νὰ διαχωρίζωνται τὰ κριθέντα ὡς δεόμενα τῆς ἐξαιρετικῆς αὐτῆς προστασίας πρόσωπα ἐκ τοῦ ἂν κατὰ τὴν δημοσίευσιν τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἦτο ἐν ἐνεργείᾳ ἡ σύμβασις ἢ εἶχε διαλυθῇ παρὰ τοῦ ἐργοδότου.

Ἀκριβῶς δὲ διότι ἐκ τοῦ ν. 2223/1952 σαφῶς προκύπτει, ὅτι ὁ Νομοθέτης εἰς ὁμοίαν περίπτωσιν ἐξεφράσθη σαφῶς περὶ τῆς προστασίας καὶ τῶν προσώπων, τῶν ὁποίων εἶχε λυθῇ ἡ σύμβασις ἐργασίας, λόγῳ λήξεως τοῦ χρόνου ὑποχρεωτικῆς ἰσχύος αὐτῶν, καταδείξας τὸ ἐξ οὗ ἐκινήθη πνεῦμα, ὑποδηλοῦται ὅτι καὶ ἡ δοθεῖσα διὰ τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ ν.δ. 2657/1953 ἐξουσιοδότησις ἔχει τὴν αὐτὴν ἔννοιαν, πηγάζουσαν σαφῶς καὶ ἐκ τοῦ ὅλου συστήματος τῆς νομοθετικῆς προστασίας, τὴν ὁποίαν εἰσήγαγε (βλέπε καὶ τὴν σαφῆ ὡς πρὸς τοῦτο εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν τοῦ ν. 2223/1952, ΕΕΔ 11, 1049).

Βεβαίως εἰς τὸ ἄρθρον μόνον § 3 τοῦ ν. 2223/1952 ἐγένετο εἰδικὴ ρύθμισις περὶ ἐπαναφορᾶς ἐν ἰσχύϊ ὑποχρεωτικῶς τῶν λυθεισῶν πρὸ τοῦ νόμου τούτου συμβάσεων καὶ ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν τῆς προσκλήσεως τῶν μισθωτῶν πρὸς ἀνάληψιν ἐργασίας ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου.

Ἀλλ' ἡ ρύθμισις αὕτη, ἐξυπακουομένη καὶ ἐκ τῶν γενικῶν ἀρχῶν τοῦ δικαίου, καθ' ἃς ὁ μισθωτὸς ἦτο ὑπόχρεως νὰ προσφέρῃ τὰς ὑπηρεσίας του, καθοριζομένου μόνον ὡς εὐλόγου χρόνου προσφορᾶς τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ ἐκείνου τοῦ ἑνὸς μηνός, δὲν πρέπει νὰ ὁδηγήσῃ εἰς τὴν σκέψιν ὅτι ἐξαιρετι-

---

βάσει τῆς ἀναγκαστικῆς ταύτης σχέσεως, νὰ τηρήσῃ τὰς διατυπώσεις τοῦ ἄρθρ. 7 § 3 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951, παρὰ ταῦτα ὅμως αὕτη προέβη κατὰ τὴν 26 Ὀκτωβρίου 1953 εἰς τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ἐκκαλουμένου ἄνευ ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρ. 7 § 3 τοῦ ἀ.ν. 244/1936. Ἡ οὕτω πως γενομένη ἀπόλυσις εἶναι ἄκυρος, μὴ λυθείσης δὲ δι' αὐτῆς τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως, ὀφείλει ἡ ἐκκαλοῦσα, τελοῦσα ἐν ὑπερημερίᾳ περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐφεσιβλήτου, τοὺς διὰ τῆς κρινομένης ἀγωγῆς ζητουμένους μισθούς, ἀναγομένους εἰς τὸν μετὰ τὴν ἀπόλυσιν ταύτην χρόνον (26.10.1953 ἕως 26.12.1953). Ταῦτα ὀθεν δεχθεῖσα καὶ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις καὶ ἐπιδικάσασα τῷ ἐφεσιβλήτῳ, κατ' ἀποδοχὴν τῆς ἀγωγῆς, τοὺς μισθοὺς τοῦ χρόνου ταύτου, τὰ μὲν καλῶς τὰς ἀποδείξεις ἐξετίμησε, τὰ δὲ ὀρθῶς τὰς διαληφθείσας διατάξεις ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε, ὁ δὲ τὰ ἀντίθετα ὑποστηρίζων μοναδικὸς λόγος τῆς κρινομένης ἐφέσεως τυγχάνει ἀπορριπτέος, ὡς ἀβάσιμος, ὡς καὶ αὐτὴ ἡ ἔφεσις.

κή τάχα ὑπῆρξεν ἡ διά τοῦ ν. 2223/1952 προστασία τῶν μισθωτῶν, τῶν ὁποίων εἶχε λυθῇ ἡ σύμβασις, διότι, ὡς ἐσημειώθη, σκοπὸς τοῦ ν. 2928/1952 καὶ ἀντιστοίχως τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ ν.δ. 2657/1953 ὑπῆρξε νὰ προστατεύσῃ τὸν μισθωτόν, παρέχων προστασίαν ὑποχρεωτικῆς διατηρήσεως ἐν τῇ θέσει του ἐπὶ τὸν ὁριοθέντα χρόνον ἀπὸ τῆς ἀρχικῆς προαλήψεως.

Ὡς πρὸς τὸν χρόνον ἐμφανίσεως τοῦ μισθωτοῦ καὶ κατ' ἐφαρμογὴν τῆς προστασίας τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ ν.δ. 2657/1953, ὁρισταμένου ἤδη νομοθετικοῦ κενοῦ, δύναται νὰ συμπληρωθῇ τοῦτο διὰ τῆς ἀναλογίας ἐκ τοῦ ἄρθρου μόνου § 8 τοῦ ν.δ. 2223/1952.

Πρωτοδίκου Πατρῶν 308/1954

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Β. Κονιδάρης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Καπλανίδης, Γ. Τσάμης

Διὰ τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ν. 2223/1952 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 κλπ.» ὡρίσθη, ὅτι ἡ σχέσις ἐργασίας τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 τοποθετουμένου εἰς ἰδιωτικὰς ἐπιχειρήσεις προσωπικοῦ διατηρεῖται ἐν ἰσχύϊ ὑποχρεωτικῶς ἐπὶ πενταετίαν τοὐλάχιστον ἀπὸ τῆς προσλήψεώς του, διὰ δὲ τῆς § 3 τοῦ ἰδίου ἄρθρου καὶ νόμου ἐλήφθη πρόνοια καὶ διὰ τοὺς πρὸ τῆς ἐκδόσεως αὐτοῦ ἀπολυθέντας συνεπείᾳ καταγγελίας μετὰ τὴν λῆξιν τῆς δετοῦς ὑποχρεωτικῆς διαρκείας τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως, καθοριαθέντος ὅτι «συμβάσεις ἐργασίας λυθεῖσαι λόγῳ λήξεως τοῦ χρόνου ὑποχρεωτικῆς ἰσχύος αὐτῶν ἐπαναφέρονται ἐν ἰσχύϊ ὑποχρεωτικῶς διὰ μίαν εἰσέτι διετίαν, ἐφ' ὅσον οἱ πρὸς οὓς καταγγέλλαι μισθωτοὶ ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου ἤθελον προσέλθει πρὸς ἀνάληψιν ἐργασίας παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει ἐξ ἧς ἀπελύθησαν». Διὰ τῆς διατάξεως ταύτης (§ 3 τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ν. 2223/1952) ἐρρυθμίσθη εἰδικῶς τὸ ζήτημα τῶν λελυμένων κατὰ τὴν ἐναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ ὡς εἴρηται ν. 2223/1952 ἐργασιακῶν συμβάσεων ὑπὸ τὴν ρηθεῖσαν προϋπόθεσιν ὅτι, διὰ νὰ ἐπαναφερθῶσιν αὗται ἐν ἰσχύϊ, ἔδει οἱ ἐνδιαφερόμενοι νὰ προσέλθωσι πρὸς ἀνάληψιν ἐργασίας ἐντὸς ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας ἑνὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς διατάξεως ταύτης. Διὰ τοῦ ἄρθρ. 13 τοῦ ν.δ. 2657 τῆς 17/31.10.1953 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 κλπ.» ἐξουσιοδοτήθη ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας, ὅπως διὰ τινας ἐπιχειρήσεις καὶ κατηγορίας πολεμιστῶν παρατείνῃ δι' ἀποφάσεώς του, ἐφ' ἅπαξ ἢ κατ' ἐπανάληψιν ἐκδιδομένης, τὴν προθεσμίαν τοῦ ἄρθρ. 7 § 1 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951, ὡς αὕτη ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ ὡς εἴρηται ν. 2223/1952, ἐπὶ 2 ἔτη. Διὰ τῆς διατάξεως συνεπῶς ταύτης ἐξουσιοδοτήθη ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐργασίας, ὅπως παρατείνῃ μόνον τὴν ὑποχρεωτικὴν διάρκειαν τῶν ὑφισταμένων συμβάσεων ἐργασίας, οὐχὶ δὲ νὰ ἐπαναφέρῃ ἐν ἰσχύϊ καὶ τὰς λυθείσας τοιαύτας συνεπείᾳ καταγγελίας τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως. Τοῦτο συνάγεται ὄχι μόνον ἐκ τῆς γραμματικῆς ἑρμηνείας τῆς διατάξεως ταύτης, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ σκοποῦ εἰς ὃν ἀπέβλεπεν αὕτη, διότι ἡ βούλησις τοῦ νομοθέτου ἦτο ὅπως δώσῃ εἰς τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν τὸ δικαίωμα παρατάσεως μόνον δι' ὡρισμένας κατηγορίας μισθωτῶν καὶ δι' ὡρισμένας μόνον ἐπιχειρήσεις. Ἐφ' ὅσον ὅθεν πρόθεσις τοῦ νομοθέτου ἦτο, ὅπως ἐπιτρέψῃ τὴν παράτασιν τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως περιοριστικῶς εἰς ὡρισμένας μόνον κατηγορίας μισθωτῶν καὶ ἐπιχειρήσεων, συνάγεται ὅτι, κατὰ μείζονα λόγον, δὲν ἐπεδίωκε διὰ τῆς διατάξεως ταύτης τὴν ἐπαναφορὰν ἐν ἰσχύϊ τῶν λυθεισῶν πλέον διὰ καταγγελίας ἐργασιακῶν συμβάσεων. Ἐὰν δὲ βούλησις τοῦ νομοθέτου ἦτο ὅπως διὰ τῆς διατάξεως ταύτης (ἄρθρ. 13 τοῦ ν.δ. 2657/1953) ἐπαναφερθῶσιν ἐν ἰσχύϊ καὶ αἱ δι' οἱονδήποτε λόγον λυθεῖσαι ἤδη κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος της ἀναγκαστικαὶ ἐργασιακαὶ συμβάσεις, ἀσφαλῶς καὶ βεβαίως θὰ ἐξέφραζε ταύτην σαφῶς, ὁρίζων ἐν ταὐτῷ καὶ τὰς προϋποθέσεις τῆς ἐπαναφορᾶς τῆς ἰσχύος, ὡς καὶ τὴν τύχην τῶν καταβληθεισῶν ἐκ τῶν ἀπολύσεων ἀποζημιώσεων, ὡς τοῦτο ἔπραξε διὰ τὸν ὡς εἴρηται ν. 2223/1952, εἰς τὴν § 3 τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ὁποίου σαφῶς διέλαβεν, ὅτι συμβάσεις ἐργασίας, λυθεῖσαι λόγῳ λήξεως τοῦ χρόνου ὑποχρεωτικῆς ἰσχύος αὐτῶν, ἐπαναφέρονται ἐν ἰσχύϊ διὰ μίαν εἰσέτι διετίαν, ἐφ' ὅσον οἱ μισθωτοὶ οὗτοι ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἰσχύος των ἤθελον προσέλθει πρὸς ἀνάληψιν ἐργασίας. Βάσει τῆς βουλήσεως διὰ τοῦ ἄρθρ. 13 τοῦ ὡς εἴρηται ν.δ. 2657/1953 ἐξουσιοδοτήσεως ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 43299/1954 ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δι' ἧς παρετάθη ἐπὶ ἓν εἰσέτι ἔτος ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 7 § 1 τοῦ ν. 2223/1952 ὑποχρεωτικὴ δετὴς διατήρησις τῆς σχέσεως ἐργασίας τῶν κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ ν. 751/1948 καὶ ν.δ. 1195/1949 τοποθετηθέντων πολεμιστῶν, τῶν ὑπαγομένων εἰς τὰς Α, Β, καὶ ΣΤ κατηγορίας τοῦ ν. 751/1948 καὶ μόνον διὰ τὰς ἐν τῇ ἀποφάσει ταύτῃ ἀναφερομένας ἐπιχειρήσεις, εἰς ἃς ὑπάγεται καὶ ἡ τοιαύτη τῆς ἐναγομένης. Διὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης παρετάθη ἡ ἰσχὺς μόνον τῶν κατὰ τὴν δημοσίευσιν τῆς ὑφισταμένων συμβάσεων ἐργασίας, διότι, ὡς ἐλέχθη, ἡ εἰς τὸν Ὑπουργὸν δοθεῖσα πρὸς τοῦτο ἐξουσιοδότησις περιωρίζετο μόνον εἰς τὴν παράτασιν τῶν ὑφισταμένων συμβάσεων καὶ δὲν ἐξετείνετο καὶ εἰς τὴν ἐπαναφορὰν ἐν ἰσχύϊ τῶν λυθεισῶν ἤδη τοιούτων. Ἡ τοιαύτη, ἄλλως τε, ἀποψις συνεπικουρεῖται καὶ ἐκ τῆς πρακτικῆς ἀντιμετωπίσεως τῶν προκυπτουσῶν ἑκάστοτε περιπτώσεων, καθ' ὅσον, ἐν ἀντιθέτῳ ἐκδοχῇ, θὰ ἦσαν ὑποχρεωμένοι οἱ ἐργοδόται, ὅπως δέχωνται τοὺς ἀπολυθέντας ὡς εἴρηται μισθωτοὺς καθ' οἱονδήποτε χρόνον ἤθελον οὗτοι ἐμφανισθῇ πρὸς ἐπανάληψιν τῆς ἐργασίας των, ὁπότε θὰ ἔδει ἢ νὰ μὴ ἔχωσι συμπληρώσει (οἱ ἐργοδόται) τὰ ἀναγκαιοῦν αὐτοῖς ἐργατοϋπαλληλικὸν προσωπικόν, ἐν ὄψει τῆς τοιαύτης ἐν τῷ ἀνωτέρω ἴσως μέλλοντι ὑποχρεωτικῆς προσλήψεως, ἢ νὰ ὑποχρεοῦνται πρὸς ἐπαναπρόσληψιν τούτου, ἔστω καὶ ὑπεραρίθμως. Τοιοῦτόν τι ὅμως, ἐὰν ἐπεδιώκετο, ῥητῶς θὰ διελαμβάνετο ἐν τε τῷ ὡς εἴρηται ν. δ/τι ὑπ' ἀριθ. 2657/1953 καὶ ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 43299/1954

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ ΜΕΤ' ΑΠΟΣΤΡΑΤΕΥΣΙΝ

Διάλυσις επιχειρήσεως και επιρροή αύτης επί νομοθετικής προστασίας

Προστασία στρατευομένων μισθωτών εκ του Ν. 3514.—Απόλυσις εκ των τάξεων του Στρατού, δήλωσις προς τον εργοδότην περί επαναλήψεως εργασίας και καταγγελία συμβάσεως.—Αίτημα μισθωτού περί καταβολής αποζημιώσεως Ν. 2112 εν περιπτώσει διαλύσεως της επιχειρήσεως μη νόμιμον, επερχομένης αυτοδικαίας λύσεως της συμβάσεως εργασίας και απαλλαγής εργοδότου πάσης υποχρεώσεως.

Κατά το άρθρον 4 του ν. 3514/1928 «περί της θέσεως των Ιδιωτικών υπαλλήλων εν περιπτώσει στρατεύσεως» υπάλληλος (και εργάτης, τεχνίτης και όπηρέτης, κατά τον ά.ν. 517/1937, ο οποίος επεξέτεινε την προστασίαν του ν. 3514), επαναλαβών κατά τον νόμον τούτον την εργασίαν του (εν τη εννοία του όρου «επαναλαβών» είναι και ο αποκρουσθείς υπό του εργοδότου προς επανάληψιν της εργασίας του, Α.Π. 68/1949, εισηγητής *Ι. Αποστολόπουλος*, ΕΕΔ 8, 340), δεν δύναται πρό της παρελεύσεως έτους να απολυθή της θέσεώς του, είμή δια κατά κοινήν ομολογίαν δεδικαιολογημένην αιτίαν, άλλως δικαιούται εις αποζημίωσιν ίσην προς τους μισθούς εξ μηνών, υπολογιζομένην επί τη βάσει των κατά την ημέραν της απολύσεως αποδοχών του μισθωτού υπό καθεστώς πλήρους απασχολήσεως (άρθρ. 5 ν. 765/1943).

Η κρίσις περί του δεδικαιολογημένου της απολύσεως άνήκει εις την αρμοδίαν Πρωτοδικειακήν Επιτροπήν (ά.ν. 517/1937).

Ερμηνεύουσα την διάταξιν ταύτην η δικαστηριακή πράξις δέχεται, ότι της προστασίας του άρθρ. 4 του ν. 3514, να διατηρηθή δηλαδή ο μισθωτός εν τη θέσει του, μη απολυόμενος αδικαιολογήτως επί εν έτος από της μετά την εκ του στρατού απόλυσιν επαναλήψεως της εργασίας, απολαμβάνει ο μισθωτός, υφισταμένης εν λειτουργία της επιχειρήσεως.

Αν, επομένως, διαλυθή η επιχείρησις, δεν υπάρχει τοιούτο δικαίωμα του μισθωτού εκ του άρθρ. 4 του ν. 3514, δεν είναι αρμοδία η Επιτροπή (βλέπε την υπ' αριθ. 42/1952 απόφασιν της Επιτροπής Πρωτοδικείου Αθηνών, εισηγητής ο Πρωτοδίκης *Ε. Μαλλιάρης*, ΕΕΔ 12, 209) και δεν δικαιούται ο μισθωτός της εκ του άρθρου 4 του ν. 3514 αποζημιώσεως εξ αποδοχών εξ μηνών. (Υπό το πνεύμα τούτο έχουν γραφή αι επικαλούμεναι υπό της κατωτέρω αποφάσεως σημειώσεις μας εν ΕΕΔ 8, 835).

Ως όμως έχει ορθώς νομολογηθή, προς τη εκ του άρθρου 4 του ν. 3514/1928 αποζημιώσει του μισθωτού διά την παράβασιν υποχρεώσεως του εργοδότου να διατηρήση τον μισθωτόν επί εν έτος εν τη θέσει του, συντρέχει και το εκ του κοινού ν. 2112/1920 περί υποχρεωτικής καταγγελίας συμβάσεως εργασίας Ιδιωτικών υπαλλήλων, ως ετροποποιήθη υπό του ν. 4558/1930, ή του β.δ. 16/18 Ιουλίου 1920 περί επεκτάσεως του ν. 2112 δικαίωμα αποζημιώσεως, το οποίον είναι ανεξάρτητον και δι' άλλην αιτίαν εισαχθέν δικαίωμα (βλέπε την Πρωτοδικείου Αθηνών 4578/1953, εισηγητής *Σ. Λιμούρης*, ΕΕΔ 12, 709, ένθα εις σημειώσεις μας και λοιπαί παραπομπαί).

Η ικανοποίησις του δικαιώματος τούτου εζητήθη εν προκειμένω υπό του δικάσαντος Πρωτοδίκου Βεροίας.

Ο δικαστής έδεχθη διά της κατωτέρω αποφάσεώς του, ότι, ως συνάγεται εκ των άρθρων 1, 8 του ν. 3514/1928 και άρθρ. 6 § 1 του ν. 2112/1920, εν περιπτώσει διαλύσεως της επιχειρήσεως απαλλάσσεται ο εργοδότης πάσης υποχρεώσεως.

Συνάγεται, κατά τα άνω σημειωθέντα, εκ των υπό της αποφάσεως επικαλουμένων άρθρων 1, 8 του ν. 3514 ή απαλλαγή υποχρεώσεως του εργοδότου εκ του ν. 3514, αλλά είναι πράγματι λάθος της δικαστικής αποφάσεως ή σκέψις αύτης ότι και εκ του άρθρ. 6 § 2 του ν. 2112/1920 συνάγεται απαλλαγή του

όπουργική άποφάσει. Εν προκειμένω, καθ' ά συνομολογείται, άλλως έβεβαιώθη, ο ενάγων ετοποθετήθη αναγκαστικώς ως προστατευόμενος του ν. 791/1949 εν τη υπηρεσία της εναγομένης, ως εργατοτεχνίτης, την 10 Δεκεμβρίου 1948 και συνεπώς την 10 Δ/βρίου 1953 συνεπλήρωσε εν αυτή 5 έτη υπηρεσίας, καταγγελθείσης νομοτύπως υπό της εναγομένης της εργασιακής ταύτης συμβάσεως, μετά την συμπλήρωσιν της πενταετίας και πρό της δημοσιεύσεως της ως είρηται υπ' αριθ. 43299/1954 υπουργικής αποφάσεως, ήτοι την 27 Μαΐου 1954, λόγω παύσεως των εργασιών της. Κατ' ακολουθίαν των ως άνω ή εκ των υστέρων δημοσιευθείσα και ισχύουσα ως είρηται υπ' αριθ. 43299/1954 υπουργική απόφασις δεν άφορά την υπό κρίσιν εργασιακήν σύμβασιν και συνεπώς δεν υποχρεούται εις επαναπρόσληψιν του ενάγοντος ή εναγομένη και δέον όπως απορριφθή ή υπό κρίσιν αγωγή, δι' ής διώκεται η καταψήφισις της εναγομένης εις την πληρωμήν των αποδοχών του ενάγοντος του χρονικού διαστήματος από της ημέρας καθ' ην ενεφανίσθη προς επαναπρόσληψιν και μέχρι της συζητήσεως της παρούσης.

ἐργοδότου ἀπὸ τῆς ὑποχρεώσεως καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου τούτου.

Ἡ αἰτιοθεὶς διάλυσις τῆς ἐπιχειρήσεως δὲν ἐπιφέρει ἀπώλειαν τοῦ δικαιώματος ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112 (Α.Π. 229/1926, Θεμ. ΑΗ' 182, Πρωτοδικείου Λαμίας 500/1953, εἰσηγητὴς *Β. Ζαρούκας*, ΕΕΔ 13, 70, ἔνθα σημειώσεις μας, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 2783/1954, εἰσηγητὴς *Σ. Διαμαντάκος*, ΕΕΔ 13, 406) καὶ μόνον ἂν ἡ διάλυσις ἐπῆλθεν ἐκ περιστατικοῦ ἀνωτέρας βίας, καθ' οὗ ὁ ἐργοδότης δὲν εἶναι ἠσφαλισμένος, δὲν ὀφείλεται ἐκ τοῦ ν. 2112 ἀποζημίωσις (βλέπε τὰ ἀνωτέρω, σελ. 974, σημειούμενα, ἔνθα νομολογία).

Δὲν εἶναι, τέλος, ὀρθή, νομίζομεν, ἡ σκέψις τῆς ἀποφάσεως ὅτι διὰ τῆς διαλύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως ἐπέρχεται αὐτοδικαίως (ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ἄνευ δηλώσεως τοῦ ἐργοδότου) λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ὡς ἔχει ὀρθῶς νομολογηθῆ (βλέπε τὰς Α.Π. 191/1949, εἰσηγητὴς *Δ. Μίχος*, ΕΕΔ 8, 367, Α.Π. 231/1953, εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 12, 602, Α.Π. 317/1953, εἰσηγητὴς *Γ. Βονμβουλάκης*, ΕΕΔ 12, 703), ἡ συμβασις ἐργασίας ἐξακολουθεῖ ἰσχύουσα μέχρις οὗ καταγγελθῆ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου, τούτου σημαίνοντος ὅτι δὲν καταλύεται ἐο ἰψο ὁ ἐργασιακὸς δεσμὸς ἐκ τῆς, ὡς ἡ περίπτωσις τῆς ἀποφάσεως, διαλύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως, ἀφοῦ ἀκόμη καὶ ἐν περιπτώσει ἀνωτέρας βίας ἀπαιτεῖται καταγγελία τῆς συμβάσεως (*Χ. Ἀγαλλόπουλος*, Ἡ λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐν περιπτώσει ἀδυναμίας παροχῆς, Ἐργ. Δίκ. τόμ. Α' 37, *Κ. Δημάκης*, ΕΕΔ 4, 390, Πρωτοδίκου Λεβαδείας 281/1946, Πρωτοδίκης *Δ. Σκούμπης*, ΕΕΔ 6, 45) καὶ ἐρευνητέον εἶναι μόνον ἂν (ἀσφαλιζομένου τοῦ ἐργοδότου κατὰ τοῦ περιστατικοῦ τῆς ἀνωτέρας βίας, ν. 4558/1930) ὀφείληται ἢ ἐκ τοῦ ν. 2112 ὁποζημιωσιεῆ (μὴ ἠσφαλιζομένου) δὲν ὀφείληται αὐτη.

Ὡς πρὸς τὴν αἰτηθεῖσαν ἐν προκειμένῳ δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 5 § 5 τοῦ ἀ.ν. 539/1945 (ΕΕΔ 4, 474) ἀποζημίωσιν ἐξ ὀφειλομένης ἀδείας σημειωτέα τὰ ἑξῆς: Κατὰ τὴν διάταξιν τῆς § 6 τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ἀνωτέρω νόμου ὑπολογίζεται εἰς τὸν χρόνον ἀπασχολήσεως τοῦ μισθωτοῦ τὸ χρονικὸν διάστημα, κατὰ τὸ ὁποῖον ὁ μισθωτὸς διετέλει ἐν στρατεύσει, ἡ ἔννοια ὅμως αὐτοῦ εἶναι ὅτι δικαιοῦται ὁ μισθωτός, ὁ ἀπολυόμενος ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ, νὰ ὑπολογίσῃ καὶ τὸν χρόνον τῆς στρατεύσεως διὰ τὴν ἐξεύρεσιν τῆς νομίμου ἀδείας, τὴν ὁποίαν θὰ λάβῃ μετὰ τὴν ἐπανάληψιν τῆς ἐργασίας του (βλέπε σχετικῶς ΕΕΔ 9, 884).

Ἐφ' ὅσον ὅμως ἐν προκειμένῳ ἡ ἐπιχείρησις διελύθη, καθ' ὃν χρόνον ὁ μισθωτὸς ἐτέλει ἐν στρατεύσει, δὲν ὑπῆρχε δικαίωμα ἀδείας καὶ συνεπῶς ἀποζημιώσεως κατ' ἄρθρ. 5 § 5 τοῦ ἀνωτέρω νόμου δι' ὀφειλομένην ἄδειαν, τὴν ὁποίαν δὲν ἠδυνήθη νὰ λάβῃ ὁ μισθωτὸς λόγῳ τῆς ἀπολύσεώς του.

Πρωτοδίκου Βεροίας 57/1954

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ'
Πρωτοδίκης ὁ κ. **Β. Τατσόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Ζαρούκας, Ι. Γιαμάς

Διὰ τῆς κρινομένης ἀγωγῆς ἐκτίθενται τὰ ἑξῆς: Ὁ ἐνάγων προσελήφθη ὑπὸ τῶν ἐναγομένων ὡς ὑπάλληλος τοῦ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐμπορικοῦ καταστήματος διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου τὸ ἔτος 1945 καὶ εἰργάσθη συνεχῶς μέχρι τῆς 2 Ἰανουαρίου 1952, ὅτε στρατευθεὶς κατετάγη εἰς τὸν στρατόν. Ἀπολυθεὶς τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ τὴν 14 Ἀπριλίου 1954 ἐδήλωσεν ἐμπροθέσμως εἰς τοὺς ἐναγομένους, ὅτι ἐπιθυμεῖ νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν πρὸ τῆς στρατεύσεώς του παρεχομένην ὑπηρεσίαν του, πλὴν ὅμως οὗτοι ἠρνήθησαν, καταγγείλαντες τὴν ὀφισταμένην σύμβασιν ἐργασίας ἀτάκτως. Διώκεται ἡ καταψήφισις τῶν ἐναγομένων εἰς καταβολὴν δραχμῶν 3500 διὰ τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ ν. 2112 καὶ δι' ἄδειαν ἑνὸς μηνός. Οὕτως ἔχουσα ἡ κρινομένη ἀγωγὴ νόμῳ βάσιμος παρίσταται, ἐρειδομένη ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ κωδικοποιημένου ν. 3514/1928, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ ἄρθρα 1, 3 τοῦ ν. 2112/1920 καὶ 5 § 3 τοῦ ν. 539/1945 καὶ κατ' οὐσίαν ἐρευνητέα κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΘΟΔ'/1911, ὡς ἰσχύει νῦν.

Ὡς συνάγεται ἐκ τῶν ἄρθρων 1, 8 τοῦ ν. 3514/1928, 5 § 2 τοῦ ν. 2112/1920, ὡς ἰσχύει νῦν, ἐν περιπτώσει διαλύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως πρὸ τῆς ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ, ἐπέρχεται αὐτοδικαίως λύσις τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἀπαλλάσσεται ὁ ἐργοδότης πάσης ὑποχρεώσεως (*Καποδίστριας*, Ἑρμ. Ἐργατ. Δικαίου § 340, Διάλυσις ἐπιχειρήσεως καὶ ν. 3514, ΕΕΔ 8ος, σελ. 835, 42/1952 Ἐπιτρ. Προστασίας Ἐφέδρων Παλαιῶν Πολεμιστῶν Πρωτ. Ἀθηνῶν, ΕΕΔ 12ος, 209).

Ἐβεβαιώθησαν τὰ ἑξῆς: Ὁ ἐνάγων πράγματι προσελήφθη ὑπὸ τῶν ἐναγομένων κατὰ τὸ 1945 καὶ ἐστρατεύθη τὸν Ἰανουάριον 1952, ὅτε ἀπελύθη τὴν 14 Ἀπριλίου 1954, πλὴν ὅμως οἱ ἐναγόμενοι ἀπὸ τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου 1953 διέλυσαν τὰ κατάστημά των, ὅτε καὶ ἐπῆλθεν αὐτοδικαίως λύσις τῆς μεταξὺ τῶν διαδίκων ὀφισταμένης συμβάσεως ἐργασίας, κατὰ τὰ ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει. Συνεπῶς τούτοις ἀπορριπτέα κρίνεται ἡ ἐνδικος ἀγωγὴ ὡς κατ' οὐσίαν ἀβάσιμος.

ΔΙΑΦΟΡΑ ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΚΑΙΟΥ ΚΑΙ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

1. Πρόσθετος άμοιβή μισθωτού δι' έργασίαν κατά Κυριακάς και μή έργασίμους ημέρας.

Συμφωνία περί πληρωμής εις τον μισθωτόν μισθού υπερτέρου του νομίμου προς κάλυψιν και της άμοιβής δι' έργασίαν κατά Κυριακάς και μή έργασίμους ημέρας. — Ανεφάρμοστον υπ' αριθ. 8900/1946 και 25825/1951 υπουργικών αποφάσεων.

Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης 464/1954

Διαδικασία Ν. Γ?ΟΔ' κατ' έφεσιν
Πρόεδρος ο κ. *Δ. Χατζόπουλος*
Εισηγητής ο Πρωτοδίκης κ. *Σ. Τούσας*
Δικηγόροι οι κ.κ. Ν. Βαγιατζάκης, Π. Γεωργόπουλος

Την άπαίτησιν του ενάγοντος, ήδη εκκαλούντος, περί πληρωμής αύτώ προσθέτου άμοιβής δι' έργασίαν κατά Κυριακάς και νόμω ώς άργίας καθιερουμένας εορτάς έκρινεν ή εκκαλουμένη απόφασις αποσβεσθείσαν διά καταβολών, ούχί διά συμψηφισμού, επομένως ο δεύτερος της έφέσεως λόγος, καθ' ον ημάρτησε, δεχθείσα συμψηφισμόν ανεπιτρέπτων, έχει εσφαλμένην προϋπόθεσιν, ήτοι ότι έγένετο δεκτός τοιούτος συμψηφισμός, δι' ο κρίνεται απορριπτέος.

Βεβαιούται ότι εις τον εκκαλούντα (ενάγοντα), διατελέσαντα υπάλληλον της εφεσιβλήτου (εναγομένης) και των εταιριών, άς αύτη διεδέχθη, από 28.7.1946 μέχρις 6.6.1953 και δή διευθυντήν Αεροσταθμού Θεσσαλονίκης, από δε τού έτους 1949 και διευθυντήν του Πρακτορείου αύτής εν Θεσσαλονίκη, κατεβάλλετο μισθός κατά την πρόσληψιν δραχ. 800.000, από 1.2.1947 δραχ. 1.000.000, από 1.8.1947 δραχ. 1.800.000, από 16.6.1948 δραχ. 2.505.000, από 3.9.1948 δραχ. 3.505.000, από 1.11.1948 δραχ. 3.910.100, από 1.7.1949 δραχ. 2.568.200, από 1.1.1950 δραχ. 4.068.200, από 1.1.1951 δραχ. 4.710.000, από 1.7.1951 δραχ. 4.735.000, από 16.8.1952 δραχ. 6.435.000 και από 1.9.1952 δραχ. 6.685.000, ήτοι υπερμετρος κατά πολύ του νομίμου τοιούτου, ίνα καλύπτη τας έξαιρετικάς κατά ποιόν και χρόνον εργασίας αύτού, επομένως και την κατά Κυριακάς και εορτάς απασχόλησίν του, αναγκαίαν ώς εκ της φύσεως της εργασίας, τοιύτο δε απεδέχθη ο εκκαλών σιωπηρώς, άφ' ενός διά της μή αναγραφής εαυτού εις τας μισθοδοτικάς καταστάσεις του προσωπικού του Αεροσταθμού και του Πρακτορείου Θεσσαλονίκης, άς υπέγραφεν ούτος, διά την κατά τας Κυριακάς και εορτάς εργασίαν και την αντίστοιχον αντιμισθίαν, εις άς καταστάσεις ανεγράφετο τοιαύτη εργασία και αμοιβή των άλλων υπαλλήλων της Θεσσαλονίκης, άφ' ετέρου διά της επί μακρόν χρόνων αδιαμαρτυρήτου λήψεως του μισθού και της μή αίτήσεως της προσθέτου ταύτης αμοιβής. Ούτως όμως εχθλθε σιωπηρά συμφωνία ότι ο καταβαλλόμενος αύτώ μισθός περιελάμβανε και την πρόσθετον αμοιβήν διά την εργασίαν κατά Κυριακάς και εορτάς, ήτις συμφωνία ούτε υπό των οικείων υπ' αριθ. 8900/1946 και 25825/1951 αποφάσεων των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας αποδοκιμάζεται, ούτε αποκλείεται εκ του ότι η εφεσίβλητος είναι νομικόν πρόσωπον, εφ' όσον ο νόμος δεν απαιτεί δι' αύτην δήλωσιν βουλήσεως εκδηλουμένην καθ' ωρισμένον τρόπον και τύπον, δυναμένης να δηλωθή και σιωπηρώς της βουλήσεως του εξουσιοδοτημένου οργάνου ή υπαλλήλου αύτης.

Εάν δε άλλοι υπάλληλοι, έχοντες ωσαύτως βαθμόν διευθυντού και εργαζόμενοι εις τα γραφεία αύτης εν Αθήναις, έλάμβανον τον ίδιον μέ τον εκκαλούντα μισθόν, καίτοι δεν απησχολούντο κατά Κυριακάς και εορτάς, εκ τούτου και μόνον δεν αποκλείεται ή ώς άνω συμφωνία, ήτις, κατά τα προεκτεθέντα, επαρκώς πιθανολογείται, εφ' όσον δεν πρόκειται περί υπαλλήλων μέ βαθμολογικήν και μισθολογικήν διαβάθμιαν. Ούτω και η εκκαλουμένη απόφασις κρίνασα και μετά ταύτα απορρίψασα την αγωγήν κατά τα κεφάλαια των προσθέτων αμοιβών 75 ο/ο επί του μισθού ώς εξοφληθείσαν, κατά την προταθείσαν ένσταση, ορθώς τον νόμον εφήρμοσε και τας αποδείξεις εξετίμησε, οι δε περί του αντιθέτου τρίτος, τέταρτος και πέμπτος λόγοι της έφέσεως είναι άβάσιμοι και ώς τοιούτοι απορριπτέοι (*).

2. Πρόσθετος άμοιβή μισθωτών δι' έργασίαν κατά νύκτα.

Εφαρμογή υπ' αριθ. 18310/1946 υπουργικής αποφάσεως. — Παροχή δι' αύτης προσθέτου άμοιβής διά νυκτερινήν εργασίαν, εκτός υπάρξεως εναντίας συμφωνίας, καθ' ην αί επί πλέον των νομίμων καταβαλλόμεναι αποδοχαί χορηγούνται δι' εξόφλησιν της δυνάμει της άνω αποφάσεως αμοιβής. — Ύπαρξις δικαιώματος και μισθωτών προσληφθέντων ειδικώς διά παροχήν νυκτερινής εργασίας. — Αναδρομική ισχύς υπ' αριθ. 25825/1951 υπουργικής αποφάσεως.

Πρωτοδικείου Αθηνών 7766/1954

Διαδικασία Ν. Γ?ΟΔ' κατ' έφεσιν
Πρόεδρος ο κ. *Ι. Γεωργαμόπουλος*
Εισηγητής ο Πρωτοδίκης κ. *Σ. Λιβανός*
Δικηγόροι οι κ.κ. Δ. Δημητρακάκης, Α. Λόγγ

Ώς σαφώς προκύπτει εκ των διατάξεων του άρθρου 5 της υπ' αριθ. 18310/1946 αποφάσεως

(*) Άπηχεί η ανωτέρω δημοσιευομένη απόφασις του Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης την σταθερώς εν τη δικαστηριακή πράξει εφαρμοζομένην άποψιν ότι, εφ' όσον διά της συμβάσεως συμφωνούνται αποδοχαί ανώτεραι των νομίμων, πρός κάλυψιν και της δαπάνης της υπ' αριθ. 8900/1946, ώς ηρμηνεύθη υπό της υπ' αριθ. 25825/1951, υπουργικής αποφάσεως (ΕΕΔ 12, 888), προσθέτου αμοιβής, δεν υφίσταται δικαίωμα του μισθωτού εκ των άνω υπουργικών αποφάσεων (βλέπε νομολογίαν εν ΕΕΔ 12, 781 άμέσως και κατωτέρω).

τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας, ἐκδοθείσης κατ' ἐξουσιοδότησιν τῶν ν. 28/1944 καὶ 866/1946, ὡς αὕτη ἡρμηνεύθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 25825/1951 τοιαύτης, εἰς πάντας τοὺς μισθωτοὺς τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐργασιῶν ἐν γένει συνεχοῦς ἢ μὴ λειτουργίας, τοὺς ἀπασχολουμένους κατὰ βάς νυκτερινὰς ὥρας (22 - 06), παρέχεται προσαύξησις 25 ο/ο τοῦ ἡμερομισθίου ἢ τοῦ 1/25 τοῦ μισθοῦ τῶν διὰ μηνιαίου μισθοῦ ἀμειβομένων, ὑπολογιζομένη ἐπὶ τῶν ὑποχρεωτικῶς θεσπιζομένων ἐλαχίστων ὁρίων τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων καὶ δὲν συμπεριλαμβάνεται πρὸς τοῦτον καταβαλλομένας ἀνωτέρας τούτων ἀποδοχάς, ἐκτὸς βεβαίως τῆς περιπτώσεως ὑπάρξεως ἐναντίας συμφωνίας, καθ' ἣν αἱ ἐπὶ πλέον τῶν ὡς ἄνω ὑποχρεωτικῶς τεθεσπισμένων ὁρίων καταβαλλόμεναι ἀποδοχαὶ χορηγοῦνται ἐπὶ τῷ σκοπῷ ἐξοφλήσεως καὶ τῆς ἐκ τῆς τοιαύτης ἐργασίας ἀμοιβῆς. Ἀφ' ἑτέρου ἐκ τοῦ ἄρθρ. 2 § 1 τῆς εἰρημένης ὑπ' ἀριθ. 25825/1951 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἑρμηνευτικῆς τῆς 18310/1946 τοιαύτης καὶ συνεπῶς ἰσχυούσης οὐ μόνον διὰ τὸ μέλλον, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ παρελθόν, ἐπαγομένης ὅτι τῆς ὡς ἄνω κατὰ 25 ο/ο προσαυξήσεως δικαιοῦνται πάντες οἱ μισθωτοί, ἀνεξαρτήτως τῆς ἰδιότητος, ὑφ' ἣν ὑπηρετοῦν καὶ τῆς κατὰ μόνιμον ἢ μὴ τρόπον ἀπασχολήσεως των κατὰ τὰς ὡς ἄνω νυκτερινὰς ὥρας, σαφῶς προκύπτει, ὅτι τῆς προσαυξήσεως δικαιοῦνται καὶ οἱ μισθωτοί, οἵτινες προσελήφθησαν εἰδικῶς, ἵνα παρέχωσι νυκτερινὴν ἐργασίαν, ὡς ἐν προκειμένῳ. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὡς πρὸς τὴν ἀναδρομικότητα τῆς ἰσχύος της ἐν λόγῳ διατάξεως τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 2 τῆς ὑπ' ἀριθ. 25825/1951 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ὅτι ἐπὶ τῶν κατ' ἐξουσιοδότησιν τῶν ν. 28/1944 καὶ 866/1946 ἐκδιδομένων ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἔχει γίνει δεκτόν, ὅτι ὁ ἀναδρομικὸς καθορισμὸς ἀποδοχῶν δὲν δύναται κατὰ κανόνα νὰ ἐκτείνηται πέραν χρονικῶν ὁρίων, κατ' εὔλογον μέτρον καθοριζομένων, ἐφ' ὅσον δὲν συντρέχει ἀποχρῶσα ὡς πρὸς τοῦτο αἰτία, ἀλλ' ἐν προκειμένῳ ὡς πρὸς τὸ ρυθμιζόμενον ὑπ' αὐτῆς μετ' ἀναδρομικῆς δυνάμεως θέμα ἐνυπῆρχεν ἀμφισβήτησις ἐν τῇ νομολογίᾳ τῶν δικαστηρίων, ὡς ἐκ τῆς ἀσαφείας τῆς ἑρμηνευομένης διατάξεως τοῦ ἄρθρου ὁ τῆς ὡς ἄνω 18310/1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ τοῦ ἂν τῆς ἀνωτέρω προσαυξήσεως δικαιοῦνται καὶ οἱ μισθωτοὶ οἱ προσληφθέντες, ἵνα παρέχωσι νυκτερινὴν ἐργασίαν καὶ συνεπῶς συνέτρεχεν ἀποχρῶσα αἰτία, δικαιολογοῦσα τὴν διὰ τῆς ἀνωτέρω ἀποφάσεως θέσπισιν τῆς ἀναδρομικῆς ἰσχύος καὶ δὴ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1946, ἀφ' ἧς ἀνέκυψεν ἡ ἀνωτέρω ἀμφισβήτησις (Σ.Ε. 1321/1951, ΕΕΔ 10, 751). Ὅθεν ἡ εἰρημένη ὑπ' ἀριθ. 25825/1951 ὑπουργικὴ ἀπόφασις ἐξεδόθη ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς ὑπὸ τῶν ν. 28/1944 καὶ 866/1946 δοθείσης ἐξουσιοδοτήσεως καὶ οὐδεμίαν ἐκ τούτου πάσχει ἀκυρότητα, οὐδ' ἀντίκειται εἰς διάταξίν τινα τοῦ Συντάγματος. Ὡς πρὸς τὴν ὑπὸ τῆς ἐκκαλούσης ὑπὲρ τῶν ἀπόψεων αὐτῆς ἐπικαλουμένην ὑπ' ἀριθ. 267/1953 (πρόκειται προφανῶς περὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 19080/1953) πρᾶξιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, αὕτη, δὲν ὁρᾷ τὸν ἐπίδικον χρόνον. Ἀκολούθως τυγχάνει δεκτέα ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ὅτι τῆς κατὰ 25 ο/ο προσαυξήσεως τοῦ 1/25 τοῦ μηνιαίου μισθοῦ δικαιοῦται καὶ ὁ ἐφεσίβλητος ἐργασθείς, ὡς συνομολογεῖται, παρὰ τῇ ἐκκαλούσῃ ὡς νυκτοφύλαξ καὶ ὅτι ἡ ὡς εἴρηται 25825/1951 ὑπουργικὴ ἀπόφασις ἔχει ἀναδρομὸν ἰσχὺν οὐδόλως ἐσφαλεν, οἱ δὲ τὰ ἀντίθετα ὑποστηρίζοντες λόγοι τῆς ἐφέσεως τυγχάνουσιν ἀπορριπτέοι ὡς μὴ βάσιμοι (*).

3. Παροχὴ εἰς μισθωτοὺς ἀνωνύμων ἑταιριῶν καὶ βιομηχανιῶν προσθέτου ἐπιδόματος δι' ἀπασχόλησιν εἰς διεκπεραίωσιν ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων.

Ἐφαρμογὴ ὑπ' ἀριθ. 3323/1951 καὶ 49004/1951 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων.— Παροχὴ δι' αὐτῶν ἐπιδόματος εἰς ὑπαλλήλους καὶ ὑπηρέτας ἀνωνύμων ἑταιριῶν καὶ βιομηχανιῶν, λειτουργουσῶν ὑπὸ τὴν μορφὴν ἀνωνύμου ἑταιρίας, ἐφ' ὅσον ἀσχολοῦνται κατὰ συχνὸν καὶ μόνιμον τρόπον εἰς διεκπεραίωσιν ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 6646/1954

Διαδικασία Ν. ΓΞΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. *Ι. Γεωργακόπουλος*
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. *Σ. Ράγκος*
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Βρεχίδης, Κ. Καλλίας

Ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3323/1951 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας ἐχορηγήθη ἐπίδομα ἐκ δραχμῶν 150.000 ἐπὶ πλέον τῶν καταβαλλομένων μισθῶν εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τῶν ἀνωνύμων ἑταιριῶν καὶ τῶν βιομηχανιῶν τῆς χώρας, τῶν λειτουργουσῶν ὑπὸ τὴν μορφὴν ἀνωνύμου ἑταιρίας, τοὺς ἀπασχολουμένους εἰς τὴν διεκπεραίωσιν ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων τούτων. Ἐξ ἄλλου διὰ τῆς πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἐκδοθείσης ὑπ' ἀριθ. 49004/1951 ὁμοίας τῶν αὐτῶν Ὑπουργῶν τὸ ἐπίδομα τοῦτο ἐπεξετάθη καὶ εἰς τὸ ὑπηρετικὸν προσωπικὸν τῶν γραφείων τῶν ἀνωτέρω ἑταιριῶν, ὡρίσθη δ' ἐπὶ πλέον ὅτι τοῦ ἀνωτέρω ἐπιδόματος δικαιοῦνται ἐκ τοῦ ὑπαλληλικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ τῶν γραφείων τῶν αὐτῶν ἑταιριῶν μόνον ἐκεῖνοι, οἵτινες, ἐπὶ πλέον τῆς κυρίας αὐτῶν ἐν τοῖς γραφείοις ἀπασχολήσεως των, ἀσχολοῦνται καὶ εἰς τὴν διεκπεραίωσιν ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων τούτων. Κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τῆς ἐν λόγῳ διατάξεως, θεσπισθείσης ἐπὶ σκοπῷ ὅπως παρασχεθῶν εἰς τοὺς μισθωτοὺς τῶν ἄνω ἑταιριῶν τὰ οἰκονομικὰ μέσα τῆς ἐπιβαλλομένης, ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῆς ἀναπτύξεως εἰς αὐτοὺς ὑπηρεσίας, συχνῆς μετακινήσεως των ἀπὸ τῶν γραφείων, εἰς ἃ κυρίως ἐργάζονται, εἰς ἐκτὸς τῶν γραφείων χωμένας, τὸ ἐπίδομα τοῦτο παρέχεται εἰς τοὺς ὑπαλλήλους καὶ ὑπηρέτας τῶν ἑταιριῶν τούτων, οὐχὶ ἐὰν ἐντελῶς πιπέργιως καὶ κατ' ἀραιὰ χρονικὰ διαστήματα ἐξέρχονται τῶν γραφείων των πρὸς διεκπεραίωσιν τῆς εἰς δεδομένην τινὰ στιγμὴν ἐμφανισθείσης ἐξωτερικῆς ὑποθέσεως τῆς ἑταιρίας, ἀλλὰ ἐὰν κατὰ συχνὸν καὶ μόνιμον τρόπον, ὡς ἐκ τῶν ἀνατε-

(*) Ὁμοίαν πρὸς τὴν τῆς ἀνωτέρω ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου λύσιν εἰς τὰ ἐν αὐτῇ ζητήματα ἔδωκε καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 5012/1954 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ἣν ἐφεσείσαν (ΕΕΔ 13, 754, ἔνθα σημειώσεις μας).

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΘΕΜΑΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ

Φύσις τῆς συνδεούσης τὸ προσωπικὸν τοῦ Ἐθνικοῦ Ἱδρύματος Ραδιοφωνίας μετὰ τοῦ Ὀργανισμοῦ τούτου σχέσεως ἐργασίας: Ἐξ ἀφορμῆς ὑποβληθέντων ἡμῖν ἐρωτημάτων περὶ τῆς φύσεως τῆς συνδεούσης τὸ προσωπικὸν τοῦ Ἐθνικοῦ Ἱδρύματος Ραδιοφωνίας μετὰ τοῦ Ὀργανισμοῦ τούτου σχέσεως ἐργασίας, ἡ περὶ τοῦ ὁποίου γνῶσις τυγχάνει ἀπαραίτητος διὰ τὴν κρίσιν περὶ ὑπαγωγῆς ἢ μὴ τοῦ προσωπικοῦ τούτου εἰς τὰς περὶ ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας διατάξεις τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 καὶ τὰς τοιαύτας τῆς προστασίας τῆς προβλεπομένης ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ν. 2054/1952, γνωρίζομεν τὰ ἀκόλουθα, συμφώνως καὶ πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθ. 1371/33100/3.7.1954 γνωμοδότησιν τῆς παρ' ἡμῖν Νομικῆς Ὑπηρεσίας.

1. Περὶ τῆς συστάσεως καὶ ὀργανώσεως τοῦ Ἐθνικοῦ Ἱδρύματος Ραδιοφωνίας προέβλεψε τὸ πρῶτον ἡ Συντακτικὴ Πρᾶξις 54 τῆς 14 Ἰουνίου 1945, ἡ σχετικὴ δὲ νομοθεσία τοῦ Ὀργανισμοῦ τούτου ἐτροποποιήθη ἀκολούθως διὰ πλήθους νομοθετημάτων.

2. Βάσει τῶν διατάξεων, αἵτινες κατὰ καιροὺς διεῖπον τὸν περὶ οὗ πρόκειται Ὀργανισμόν, ἐλέγχεται ἡ κατάστασις τοῦ προσωπικοῦ τούτου, ἡ ὁποία εἶναι ἡ ἀκόλουθος:

1. Περίοδος μέχρι τῆς 6.9.1952.

Κατὰ τὴν περίοδον ταύτην τὰ τῆς καταστάσεως τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ὀργανισμοῦ ἐρρυθμίζοντο ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 17 καὶ τοῦ ἄρθρου 19 § 2 τοῦ Κανονισμοῦ, τοῦ ἐγκριθέντος διὰ τοῦ ἀπὸ 18/28.9.1946 β. δ/τος, αἵτινες διατάξεις ἔχουσιν ὡς ἀκολούθως:

"Ἄρθρον 17

1. Τὸ προσωπικὸν τοῦ Ἱδρύματος διακρίνεται εἰς τακτικὸν καὶ ἔκτακτον.

2. Εἰς τὸ τακτικὸν προσωπικὸν περιλαμβάνονται οἱ διορισθέντες εἰς ὀργανικὰς θέσεις ὡς μόνιμοι ὑπάλληλοι καὶ ὑπηρέται τοῦ Ἱδρύματος.

3. Εἰς τὸ ἔκτακτον προσωπικὸν περιλαμβάνονται:

α) οἱ προσωρινῶς ἐπὶ μηνιαίᾳ καὶ ἡμερησίᾳ ἀποζημιώσει ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου προσλαμβανόμενοι ἐντὸς τῶν ὁρίων τῶν διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ καθοριζομένων πιστώσεων ὑπάλληλοι καὶ ὑπηρέται. Οὗτοι δὲν δύνανται νὰ ὑπερβαίνουν τὸν ἀριθμὸν τῶν εἴκοσι ὑπαλλήλων πάσης κατηγορίας, ὧν ἡ ἀποζημίωσις δὲν δύναται νὰ ὑπερβαίνῃ τὰς ἀποδοχὰς εἰσηγητοῦ ἢ ὑπομηχανικοῦ α', καὶ τῶν εἴκοσι πέντε ὑπηρετῶν, ἐργατῶν καὶ καθαριστριῶν ἐπὶ ἀποζημιώσει ἴσῃ πρὸς τὰς ἀποδοχὰς τῶν δημοσίας ὑπηρεσίας ὑπηρετῶν, ἐργατῶν καὶ καθαριστριῶν.

β) Οἱ ἐπὶ συμβάσει ὑπὸ τοῦ Δ.Σ. προσλαμβανόμενοι εἶναι ὁ Νομικὸς Σύμβουλος, οἱ δικηγόροι, ὧν ὁ ἀριθμὸς ὁρίζεται ὑπὸ τοῦ Δ.Σ. ἀναλόγως τῶν ἑκάστοτε ἀναγκῶν καὶ ὁ ἰατρὸς τοῦ Ἱδρύματος. Ἐν τῇ οἰκείᾳ συμβάσει καθορίζονται ἡ διάρκεια τῆς συμβάσεως, ὁ τρόπος τῆς ἀνανεώσεως αὐτῆς, ὡς καὶ ἡ εἰς τὸν ἀντισυμβαλλόμενον καταβαλλομένη ἀντιμισθία, μὴ δυναμένη νὰ ὑπερβῇ τὸ σύνολον τῶν ἀποδοχῶν τοῦ Διευθυντοῦ α' τάξεως.

4. Τὸ Δ.Σ. δύναται νὰ προσλαμβάνῃ ἐκτάκτως ὑπαλλήλους ἐπὶ συμβάσει ἢ ἐπὶ μηνιαίᾳ ἀποζημιώσει εἴτε εἰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις ἢ εἰς ἀναπλήρωσιν ἀπουσιαζόντων λόγῳ μακρᾶς ἀσθενείας ἢ ἄλλης σοβαρᾶς αἰτίας (στρατεύσεως κλπ.)" ἐν τῇ ὡς ἄνω ἀποφάσει ὁρίζονται ἡ ἀντιμισθία τῶν προσλαμβανομένων, ἥτις δὲν δύναται νὰ εἶναι ἀνωτέρα τῆς ὑπὸ τῆς ὀργανι-

---

θέντων αὐτοῖς καθηκόντων, ἀσχολοῦνται ἐκτὸς τῆς κυρίας ἐν τοῖς γραφείοις ἀπασχολήσεώς των καὶ μὲ ἐξωτερικὰς ὑποθέσεις τῆς ἑταιρίας, ἀφορώσας τὰς ἐν γένει συναλλαγὰς καὶ ἐργασίας αὐτῆς καὶ δὴ τοιαύτας ἀπαιτούσας τὴν μετάβασιν εἰς ἀπόστασιν ἀπὸ τῶν γραφείων τοιαύτην δικαιολογοῦσαν τὴν τοιαύτην χορήγησιν ὁδοιπορικῶν ἐξόδων. Ἐν προκειμένῳ ἐβεβαιώθησαν, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἀπασχόλησιν τοῦ ἐνάγοντος τὰ ἑξῆς περιστατικά: Οὗτος παρεῖχε τὰς συνήθεις ὑπηρεσίας κλητῆρος εἰς τὰ ἐνταῦθα καὶ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ... γραφεῖα τῆς ἐναγομένης ἑταιρίας, συνιστάμενας εἰς τὴν ἐπίβλεψιν τῶν γραφείων καὶ τὰς μικροεξυπηρετήσεις τῶν ὑπαλλήλων ἐν τῇ διεξαγωγῇ τῆς ὑπηρεσίας των. Κατ' ἀραιὰ μόνον χρονικὰ διαστήματα καὶ ὁσάκις παρίστατο ἀνάγκη ἀπεστέλλετο καὶ εἰς πελάτας τῆς ἑταιρίας καὶ γενικῶς μετ' αὐτῆς συναλλασσομένους πρὸς εἰσπραξιν διαφόρων λογαριασμῶν, διὰ τὰς τοιαύτας δὲ ἀπανίας μεταβάσεις του, ὁσάκις ἀπητοῦντο ἔξοδα κινήσεως, ἐδίδοντο ταῦτα ὑπὸ τῆς ἐναγομένης. Ὑπὸ τοιαῦτα δεδομένα δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὁ ἐνάγων ὡς ἀσχολούμενος ἐκτὸς τῆς κυρίας αὐτοῦ ἐν τοῖς γραφείοις τῆς ἐναγομένης ἀπασχολήσεως καὶ μὲ ἐξωτερικὰς ὑποθέσεις αὐτῆς, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς ρηθείσης ὑπ' ἀριθ. 19004/1951 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν δικαιοῦται τοῦ ὑπ' αὐτῆς καὶ τῆς συμπληρωθείσης ὑπ' αὐτῆς ὑπ' ἀριθ. 3323/1951 ὁμοίας ἐξ 150.000 κατὰ μῆνα, πέραν τοῦ βασικοῦ μισθοῦ του, ἐπιδόματος. Ἐσφαλμένως ἄρα ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις τὰ ἀντίθετα δεχθεῖσα καὶ ἐπιδικάσασα τῷ ἐνάγοντι τοιοῦτο ἐπίδομα (*).

(*) Βλέπε τὰς ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 3323/1951 καὶ 19004/1951 ὑπουργικὰς ἀποφάσεις ἐν ΕΕΔ 13, 445, ἔνθα καὶ λοιπὴ νομολογία.

κῆς θέσεως προβλεπομένης, ὡς καὶ ὁ χρόνος δι' ὃν προσλαμβάνονται.

Ἄρθρον 12 § 2

«2. Οἱ συνεργάται προγράμματος καὶ οἱ ἀνταποκρινταὶ ἐσωτερικοῦ καὶ ἐξωτερικοῦ, μὴ ὄντες ὑπάλληλοι τοῦ Ἱδρύματος, διακρίνονται:

α) Εἰς τακτικούς, προσλαμβανομένους ὑπὸ τοῦ Γεν. Δ/ντοῦ ἐπὶ συμβάσει μηνιαίας διαρκείας, δυναμένῃ νὰ ἀνανεοῦται δι' ἰσόχρονον διάστημα καὶ

β) Εἰς ἐκτάκτους ἐπὶ μηνιαίᾳ ἢ ἡμερησίᾳ ἢ κατ' ἀποκοπὴν ἀποζημιώσει».

Ὅθεν, κατὰ τὰς ἀνωτέρω διατάξεις, τὸ μὲν τακτικὸν καὶ τὸ εἰς ἀναπλήρωσιν αὐτοῦ ἢ εἰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις προσλαμβανόμενον ἔκτακτον προσωπικὸν (ἄρθρ. 17 §§ 1 καὶ 4 τοῦ Κανονισμοῦ) συνδέεται μετὰ τοῦ Ὀργανισμοῦ διὰ σχέσεως ἐργασίας δημοσίου δικαίου, τὸ δὲ λοιπόν, τὸ χαρακτηριζόμενον ὑπὸ τοῦ νόμου ὡς ἔκτακτον (ἄρθρ. 17 § 3 τοῦ Κανονισμοῦ), ὡς καὶ οἱ συνεργάται προγράμματος καὶ οἱ ἀνταποκριταὶ (ἄρθρ. 19 § 2 τοῦ Κανονισμοῦ), συνδέονται μετὰ τοῦ Ὀργανισμοῦ διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου.

2. Περίοδος ἀπὸ 5.9.1952 μέχρι 30.1.1954.

Ἡ κατάστασις τοῦ προσωπικοῦ ἀπὸ τῆς 5.9.1952, χρονολογίας ἰσχύος τοῦ κανονισμοῦ τοῦ ἐγκριθέντος διὰ τοῦ β. δ/τος τῆς 4 - 5/9.1952, μέχρι 30.1.1954, ἡμέρας ἰσχύος τοῦ β. δ/τος τῆς 19 - 20/1.1954, δι' ὃν ἐτέθη εἰς ἰσχὺν ὁ Κανονισμός, διέπεται ὑπὸ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 21, 22, 46, 47 καὶ 48 τοῦ ἀνωτέρω ἀπὸ 5.9.1952 Κανονισμοῦ.

Κατὰ τὰς διατάξεις ταύτας οἱ μόνιμοι ὑπάλληλοι (ἄρθρ. 48 Κανονισμοῦ) οἱ προσλαμβανόμενοι καὶ καταλαμβάνοντες τὰς ἐν ἄρθρ. 25 § 1 τοῦ Κανονισμοῦ θέσεις (βλέπε τὰς διατάξεις ταύτας ἐν τέλει τῆς παρούσης, ὡς καὶ οἱ πρὸς τοὺς τακτικοὺς ὑπαλλήλους ἐξομοιούμενοι ἐπὶ συμβάσει, οἱ προσληφθέντες διὰ τὰς ἐν ἄρθρ. 47 τοῦ Κανονισμοῦ θέσεις (βλέπε σχετικῶς καὶ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 25 § 2 τοῦ Κανονισμοῦ) συνδέονται μετὰ τοῦ Ὀργανισμοῦ διὰ σχέσεως δημοσίου δικαίου, ἀντιθέτως δὲ οἱ συνεργάται ἐκπομπῶν ἢ προγράμματος, καθαρίστριαι, νυκτοφύλακες καὶ ἐργάται, περὶ ὧν τὰ ἄρθρα 22 καὶ 48 τοῦ Κανονισμοῦ, συνδέονται μετὰ τοῦ Ὀργανισμοῦ διὰ συμβάσεως ἰδιωτικοῦ δικαίου.

3. Περίοδος ἀπὸ 30.1.1954 καὶ ἑξῆς.

Ἀπὸ τῆς 30ῆς Ἰανουαρίου 1954 καὶ ἐντεῦθεν ἡ κατάστασις τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ὀργανισμοῦ διέπεται ὑπὸ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 16, 17, 40, 41 καὶ 42 τοῦ νέου Κανονισμοῦ (β.δ. τῆς 19/20 Ἰανουαρίου 1954).

Κατὰ τὰς διατάξεις ταύτας οἱ μόνιμοι ὑπάλληλοι (ἄρθρ. 40 Κανονισμοῦ) οἱ καταλαμβάνοντες τὰς ἐν ἄρθρ. 20 § 1 τοῦ Κανονισμοῦ θέσεις, ὡς καὶ οἱ ἐπὶ συμβάσει προσλαμβανόμενοι κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 41 διὰ τὰς ἐν ἄρθρ. 20 § 2 τοῦ Κανονισμοῦ θέσεις, συνδέονται μετὰ τοῦ Ὀργανισμοῦ διὰ σχέσεως δημοσίου δικαίου. Τὸ λοιπὸν προσωπικόν, ἤτοι ἐκ τοῦ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ αἱ καθαρίστριαι καὶ οἱ νυκτοφύλακες, οἱ ὁδηγοὶ αὐτοκινήτων, οἱ ὁδηγοὶ μοτοσυκλετῶν καὶ αἱ νοσοκόμοι (ἄρθρ. 16 §§ 3 καὶ 4 τοῦ Κανονισμοῦ), ὡς καὶ οἱ συνεργάται ἐκπομπῶν καὶ προγράμματος (ἄρθρ. 17 τοῦ Κανονισμοῦ), συνδέεται μετὰ τοῦ Ὀργανισμοῦ διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου.

3. Εἶναι ἀληθές, ὅτι τὴν ὡς ἄνω ὁμαλὴν ἐξέλιξιν διαταράσσει ἡ διάταξις τοῦ ἑδαφίου 1 τοῦ ἄρθρ. 26 τοῦ ν. 2312/1953, ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ὁποίου (11.3.1953) κατηργήθη, ἀφ' ἧς ἰσχυσεν, ὁ ἐν τοῖς ἄνω μνημονευόμενος ἀπὸ 4 Σ/βρίου 1952 Κανονισμὸς καὶ ἐξεταστέον τυγχάνει ποῖαι αἱ συνέπειαι αἱ ἐκ τῆς τοιαύτης ἀναδρομικῆς καταργήσεως.

Εἶναι ἀναμφισβήτητον, ὅτι αἱ συνέπειαι καὶ τὰ δικαιώματα τοῦ προσωπικοῦ ἐκ τοῦ χαρακτηρισμοῦ καὶ τῶν ἐντάξεών των, τῶν λαβουσῶν χώραν βάσει τῶν προαναφερθέντων τοῦ καταργηθέντος Κανονισμοῦ, εἶναι ἀνεπηρέαστα ἐκ τῆς καταργήσεως ταύτης. Ἐλέγχεται μόνον ποῖαι αἱ ἐκ τῆς καταργήσεως τοῦ Κανονισμοῦ συνέπειαι ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ διὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ τῶν ἐντάξεων βάσει τοῦ καταργηθέντος Κανονισμοῦ μέχρι τῶν γενομένων νέων τοιούτων ἢ ἐκείνων, αἵτινες μέλλουσι νὰ γίνουν κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ νέου Κανονισμοῦ (β.δ. τῆς 19/20.1.1954).

Κατὰ τὴν ὀρθὴν ἔννοιαν τῶν ἐν λόγῳ διατάξεων ὁ σκοπὸς τῆς διατάξεως περὶ καταργήσεως τοῦ Κανονισμοῦ τῆς 4.9.1952 δὲν εἶναι νὰ μεταβάλῃ δι' ἅπαν τὸ προσωπικὸν τοῦ Ἐθνικοῦ Ἱδρύματος Ραδιοφωνίας, ἀδιακρίτως, τὴν ὑπηρεσιακὴν κατάστασιν καὶ τὸ ἐξ αὐτοῦ μόνιμον νὰ μεταφερθῇ εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἰδιωτικοῦ προσωπικοῦ, ἀλλὰ μόνον νὰ καταργηθῇ ἡ διὰ τοῦ καταργηθέντος Κανονισμοῦ ἐφαρμοσθεῖσα ἔνταξις, ἀντικαθισταμένη ὑπὸ τῆς νέας τοιαύτης τῆς προβλεπομένης ὑπὸ τοῦ νέου Κανονισμοῦ. Οὕτω καὶ διὰ τὸ ἐπίμαχον τοῦτο χρονικὸν διάστημα διετήρησε τὸ προσωπικὸν τὴν κατὰ κατηγορίας του κατάστασιν καὶ σχέσιν δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου.

4. Βάσει τῶν ἀνωτέρω ὁδηγιῶν καὶ κατὰ τὰς σχετικὰς ὡς ἄνω κατὰ τὰς διαφόρους χρονικὰς περιόδους διακρίσεις δέον νὰ προβῆτε εἰς τὴν ρύθμισιν τῶν ἐκ τῆς ἀσφαλίσεως παρ' ἡμῖν διὰ τὸν κλάδον ἐνεργίας καὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τοῦ ν. 2054/1952 ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ περὶ οὗ πρόκειται Ὀργανισμοῦ προκυπτόντων ζητημάτων.

Κρίνομεν σκόπιμον, ἵνα, προκειμένης χορηγήσεως ἐπιδομάτων ἐνεργίας ἢ στρατεύσεως εἰς τὸ περὶ οὗ πρόκειται προσωπικόν, αἰτῆσθε τὴν προσαγωγὴν ὑμῖν βεβαιώσεως τοῦ Ε.Ι.Ρ. εἰς ἣν νὰ ἀναγράφωνται πᾶσαι αἱ μεταβολαὶ τῆς ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως τοῦ ἡσφαλισμένου (πρόσληψις, ἔνταξις κλπ.), σημειουμένων τῶν διατάξεων τῶν Κανονισμῶν, βάσει τῶν ὁποίων ἐγένοντο αἱ μεταβολαὶ αὐτῶν. *(Ἐγκύκλιος ὑπ' ἀριθ. 176/1954 Διοικήσεως Ι.Κ.Α. πρὸς τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α.).*

ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΚΑΙΟΥ ΚΑΙ ΓΝΩΜΑΙ

Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΠΟΔΥΝΑΜΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΕΙΣ ΤΟ ΕΡΓΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ

Ὑπὸ τοῦ κ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ Ε. ΕΥΘΥΜΙΟΥ, Δικηγόρου ἐν Ἀθήναις

Ὑπεστηρίχθη ὑπὸ ἐγκρίτων νομικῶν ὅτι ὁ θεσμὸς τῆς ἀποδυναμώσεως δέον νὰ ἀποκλεισθῇ ἐκ τῆς ἀφαίρας τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου (*Β. Π. Βασιλείου*, ΕΕΔ 18, σελ. 428). Ἡ ἄποψις αὕτη δὲν φαίνεται ἀπροσμάχητος. Εἶναι γενικῶς παραδεκτόν, ὅτι ἡ πάροδος ὡρισμένου χρόνου—αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν—συνεπάγεται ἀναμφίβολον καὶ τελείαν ἐξάλειψιν δικαιώματος νομικῶς καὶ ἠθικῶς ἀνεπιλήπτου. Ὁ δικαιοῦχος, ὅστις ἐπιχειρεῖ, μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ χρόνου τῆς ἀποσβεστικῆς παραγραφῆς, νὰ ἀσκήσῃ τὸ δικαίωμά του, ἀποχρώντως καὶ ἀποτελεσματικῶς καὶ ἀνενδοιάστως, μὲ τὴν ἐπίκλησιν δὲ τοῦ δόγματος dura lex sed scripta, ὅταν ἡ ἀπώλεια τοῦ δικαιώματος λόγῳ παραγραφῆς παρίσταται ὡς ἰδιαιτέρως σκληρὰ καὶ οὐσιαστικῶς ἄδικος. Ἀλλά, ἐὰν ἡ πάροδος καὶ τῆς τελευταίας ἡμέρας τοῦ νομίμως ὡρισμένου χρονικοῦ διαστήματος συνεπάγηται ἀναποφεύκτως τὴν ἀπόσβεσιν τοῦ δικαιώματος, αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἡ ἄπρακτος πάροδος τοῦ χρόνου συνεπάγεται τὴν προϊοῦσαν ἀποδυνάμωσιν (δηλ. τὸ ξεθώριασμα ἢ ξεθύμασμα) τοῦ δικαιώματος. Ὅταν ἔχῃ συμπληρωθῇ ὁ χρόνος τῆς παραγραφῆς, εἶναι ὑποχρεωτικόν, καὶ εὔκολον, εἰς τὸν Δικαστὴν νὰ ἀποφανθῇ ὅτι δὲν ὑφίσταται πλέον δικαίωμα καὶ νὰ ἀπορρίψῃ τὴν ἀγωγήν. Πολὺ δυσχερέστερον καὶ λεπτότερον εἶναι τὸ ἔργον τοῦ Δικαστοῦ, ὅταν ὁ δικαιοῦχος ἀφυπνίζηται τὸ τελευταῖον ἔτος ἢ καὶ τὸν τελευταῖον μῆνα τῆς προθεσμίας καὶ ἐπιχειρεῖ νὰ πραγματώσῃ τὸ ἐπὶ τόσον μακρὰν χρόνον ὑπνῶττον δικαίωμά του. Εἶναι φυσικὴ τότε ἡ δυσπιστία ἔναντι ἑνὸς τόσον ὄψιμου defensor juris, ὅστις τεκμαίρεται ὅτι ἐνεργεῖ κακοβούλως καὶ γενικῶς καθ' ὑπέρβασιν τῶν ὁρίων τῆς καλῆς πίστεως ἢ τοῦ σκοποῦ τοῦ δικαιώματος, μέχρις ὅτου δικαιολογήσῃ ἠθικῶς τὴν τόσον μακρὰν ἀδράνειάν του, τὴν τόσον ὄψιμον ἀγωνιστικήν του διάθεσιν. Ὁ μετὰ μακρὰν ἀδράνειαν ἐπιχειρῶν νὰ ἀσκήσῃ τὸ δικαίωμά του εἶναι ὕποπτος. Ἐπὶ ἀποδυναμώσεως ὅμως, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν παραγραφήν, δὲν εἶναι σταθερῶς ὑπὸ τοῦ νόμου ὡρισμένον τὸ χρονικὸν διάστημα ἀδρανείας τοῦ δικαιοῦχου, ὅπερ ἐπιφέρει τὴν ἀλλοίωσιν τοῦ δικαιώματος, ἀλλ' ἐπαφίεται εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστοῦ ἡ διάγνωσις τοῦ σημείου ἐμεταβολῆς τῆς ποσότητος εἰς ποιότητα». Οἱ Ἕλληνες Δικασταὶ ἔχουν, εὐτυχῶς, προπονηθῇ εἰς ἀναλόγου δυσχερείας σταθμίσεις ρευστῶν καταστάσεων, χάρις εἰς τὸ περίφημον ἄρθρ. 5 τοῦ περὶ διατυγίου νόμου, ποὺ τοὺς ἐπεφόρτισε νὰ κρίνουν ἐλευθέρως καὶ ὑπευθύνως τὰ γεγονότα ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἐπιφέρουν, εἰς ἑκάστην εἰδικὴν περίπτωσιν, κλονισμὸν τόσον ἰσχυρὸν εἰς τὴν σχέσιν τοῦ γάμου, ὥστε νὰ ἀποβαίνῃ ἀφόρητος ἡ συμβίωσις. Δὲν εἶναι, ἑπομένως, δικαιολογημένος ὁ φόβος ὅτι θὰ ἐλλείψῃ ἀσφάλεια δικαίου ἡ ἀναγνώρισις εἰς τὸν Ἕλληνα Δικαστὴν τῆς ἐξουσίας νὰ καθορίζῃ αὐτὸς τὸ κρίσιμον σημεῖον ἀποδυναμώσεως τοῦ δικαιώματος. Ἡ δυσκολία ἐφαρμογῆς μιᾶς ὀρθῆς ἀρχῆς δὲν εἶναι ἀρκετὴ δικαιολογία διὰ τὴν ἀπόρριψίν της. Μὲ αὐτὴν τὴν δικαιολογίαν θὰ ἠμποροῦσε νὰ ἐξοβελισθοῦν ἢ νὰ ἀτονίσουν αἱ διασυθεῖσαι κατὰ τὴν «ἀνακάθαρσιν» τοῦ 1940 καινοτομίαι τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος: ἡ καλόπιστος ἑρμηνεία τῶν συμβάσεων, ἡ ἀπαγόρευσις τῆς καταχρήσεως τοῦ δικαιώματος καὶ εἴ τις ἄλλη. Ἀλλὰ τὸ πνεῦμα, ποὺ ἐφώτιζε τὴν ὁδοιπορίαν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ὅτε συνεκροτήθη, ἦτο πνεῦμα πραγματιστικὸν καὶ ρηξικέλευθον, πνεῦμα λατρεῦον τὴν οὐσίαν καὶ παραμερίζον τὰ φαντάσματα. Τὸ αὐτὸ ἀστραπηβόλον πνεῦμα ἐθεμελίωσε καὶ ἐπύργωσε τὸ οἰκοδόμημα τῆς Ἑλληνικῆς Ἐργατικῆς Νομοθεσίας. Δὲν εἶναι, λοιπόν, ξένοι πρὸς τὸ Ἐργατικὸν Δίκαιον καὶ ἀπόβλητοι οἱ ρητῶς ἀναγραφέντες εἰς τὸν Ἀστικὸν Κώδικα ἢ ἐξ αὐτοῦ ἀπορρέοντες νεωτεριστικοὶ θεσμοί—ὅπως ὁ τῆς ἀποδυναμώσεως τοῦ δικαιώματος—θεσμοὶ ἐμπνεόμενοι ὑπὸ τῆς ἰδέας τοῦ οὐσιαρχικοῦ δικαίου καὶ αὐτοῦ τὴν πραγμάτωσιν ἐπιδιώκοντες (διὰ νὰ ἐνθυμηθῶμεν τὸν περίφημον ἐναρκτήριον λόγον τοῦ Ρακτιβάν). Ἀλλ' οὔτε καὶ ἡ ἰδιάζουσα φύσις τῶν ἀξιώσεων, ποὺ γεννῶνται ἀπὸ τὴν σύμβασιν ἢ σχέσιν ἐργασίας, ἀποκλείει βασικῶς τὴν ἀποδυνάμωσιν αὐτῶν, ἀφοῦ δὲν ἀποκλείει τὴν παραγραφήν των, ἡ ὁποία εἶναι συντομωτάτη εἰς πολλὰς περιπτώσεις. Ἐπίσης ὁ ἐξαναγκασμός, τὸν ὁποῖον ὑφίσταται ὁ μισθωτὸς—ἐφόσον διαρκεῖ ἡ σχέσις ἐργασίας—δὲν δικαιολογεῖ τὴν μεταγενεστέραν ἀδράνειάν του, ἡ ὁποία κατ' ἀρχὴν εἶναι ὕποπτος καὶ ἐνδέχεται, ἂν δὲν δικαιολογηθῇ ἐπαρκῶς καὶ πειστικῶς, νὰ κριθῇ ὑπὸ τοῦ Δικαστοῦ τῆς οὐσίας ὡς προκαλέσασα τὴν ἀποδυνάμωσιν τοῦ δικαιώματος. Ἡ Ἑλληνικὴ Νομολογία, ἄλλωστε, δέχεται ὅτι ἐπιτρέπεται ἡ παραίτησις τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ δικαιώματος πηγάζοντος καὶ ἀπὸ δημοσίας τάξεως ὁρισμοὺς—λ. χ. ἀκυρότης ἀπολύσεως κατὰ παράβασιν τοῦ ν. 118/1945 ἢ τοῦ ν. 2222/1952—ὥστε δὲν ἐναρμονίζεται πρὸς τὴν ἑλληνικὴν πραγματικότητα ἡ ἄποψις, ὅτι ἡ ἀποδυνάμωσις τῶν ἀξιώσεων τῶν μισθωτῶν δὲν εἶναι δυνατή, ἀφοῦ δὲν εἶναι, δηθεν, δυνατὴ ἡ παραίτησις τοῦ δικαιούχου ἀπὸ τῆς ἀξιώσεώς του. Ἡ αὐτεπάγγελτος κίνησις τῆς ποινικῆς ἀγωγῆς κατὰ τοῦ ἀθετοῦντος τὰς ἐκ τοῦ νόμου ὑποχρεώσεις του ἐργοδότου δὲν καθιστᾷ ἀπαράγραπτον καὶ ἀκατάλυτον τὴν ἀντίστοιχον ἀστικὴν φύσεως ἀξίωσιν τοῦ μισθωτοῦ, ὅπως καὶ ἡ ἐπὶ ψευδορκίᾳ αὐτεπάγγελτος δίωξις καὶ καταδίκη τοῦ ὀφειλέτου δὲν προκαλεῖ ἀναβίωσιν ἢ διαιώνισιν τῆς ἀστικῆς διαφορᾶς. Ἡ ἀδικαιολογήτως ὄψιμος ἐνάσκησις δικαιώματός τινος παρὰ τοῦ «μισθωτοῦ» ἐνδέχεται νὰ ἀντιβαίνῃ, ὄχι μόνον πρὸς τὴν ἀρχὴν τῆς καλῆς πίστεως—ἡ ὁποία χωρεῖ καὶ εἰς τὸ Ἐργατικὸν Δίκαιον—ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸν κοινωνικὸν σκοπὸν τοῦ δικαιώματος.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΕΙΣ ΑΠΛΑΣ ΓΡΑΜΜΑΣ

ΑΙ ΝΕΑΙ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΝ ΣΧΕΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ὑπὸ τῆς ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ

I. Προειδοποίησις δι' ἀπόλυσιν.—II. Ἀνάκλησις καταγγελίας.—III. Παροχὴ εἰς μισθωτὸν ἐλευθέρου χρόνου πρὸς ἐξεύρεσιν ἐργασίας.—IV. Στρατεύσεις κατὰ διάρκειαν χρόνου προειδοποιήσεως.—V. Προστασία συνδικαλιστικῶν στελεχῶν.—VI. Προστασία ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν.—VII. Προστασία νεοκολεμιστῶν καὶ ἀναπήρων.—VIII. Προστασία στρατευομένων.—IX. Ἀποζημίωσις ἀδείας ἀπολυομένων.

Ἐν συνεχείᾳ τῶν σημειουμένων ἐν ΕΕΔ 13, 829 ἑπ., ΕΕΔ 13, 933 ἑπ., περὶ τῶν νέων μεταρρυθμίσεων, αἱ ὁποῖαι εἰσηχθήσαν διὰ τὴν καταγγελίαν τῆς σχέσεως ἐργασίας διὰ τοῦ προσφάτου ν.δ. 2961/1954 «περὶ συστάσεως Ὀργανισμοῦ Ἀπασχολήσεως καὶ Ἀσφαλίσεως Ἀνεργίας» (ΕΕΔ 13, 941), σημειοῦνται τὰ ἀκόλουθα:

I. Ὁ ν. 2112/1920 «περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ν. 4558/1930 (ΕΕΔ 11, 159), καὶ τὸ κατ' ἐπέκτασιν αὐτοῦ ἐκδοθὲν β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν (ΕΕΔ 11, 216), αἱ διατάξεις τῶν ὁποίων διέπουν ἤδη τὴν καταγγελίαν συμβάσεως, μετὰ τὴν διὰ τοῦ ἄρθρ. 37 τοῦ ν.δ. 2961/1954 κατάργησιν τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945, προβλέπουν κατ' ἀρχὴν περὶ προειδοποιήσεως τῶν μισθωτῶν διὰ τὴν ἀπόλυσίν των καὶ συνέπειαι μόνον τῆς παραμελήσεως τῆς προθεσμίας, εἶναι ἡ καταβολὴ τῶν σχετικῶν ἀποζημιώσεων. (Παρέκκλισις τῆς ἀρχῆς ταύτης ἡ κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ ν. 4558/1930 ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου πρὸς καταβολὴν εἰς τὸν ἐμπροθέσμως προειδοποιηθέντα διὰ τὴν ἀπόλυσιν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλου τοῦ 1/4 τῆς ἀποζημιώσεως, τὴν ὁποίαν θὰ ἐλάμβανεν, ἂν δὲν προειδοποιεῖτο διὰ τὴν ἀπόλυσιν).

Διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ χρόνου προειδοποιήσεως τοῦ μισθωτοῦ, ἵνα ἐξευρεθῇ ἡ νόμιμος προθεσμία προμηνύσεως, θὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὁ χρόνος ὑπηρεσίας αὐτοῦ μέχρι τῆς ἡμέρας, κατὰ τὴν ὁποίαν γίνεται ἡ τακτικὴ καταγγελία τῆς συμβάσεως, καὶ ὄχι ὁ χρόνος μέχρι καὶ τῆς παρόδου τῆς προθεσμίας προειδοποιήσεως (Α.Π. 251/1934, ΕΕΝ α' 611, Α.Π. 323/1938, ΕΕΝ ε' 723), ὡς ἐσφαλμένως ἐδέχθησαν εἰς τὸ παρελθὸν δικασταί τινες ἀποφάσεις.

Καταγγελία συμβάσεως μετὰ προειδοποίησιν εἰς χρόνον ἐλάσσονα τοῦ νομίμου εἶναι ἄκυρος (Ἐφετ. Ἀθ. 657/1934, ΕΕΝ α' 481), χωρὶς βεβαίως τοῦτο νὰ σημαίνῃ, ὅτι ἡ γενομένη ἀπόλυσις τοῦ μισθωτοῦ εἶναι ἄκυρος, ἀφοῦ καὶ ὅταν παραλείπηται ἐντελῶς ἡ προειδοποίησις δὲν εἶναι ἡ ἀπόλυσις ἄκυρος (Α.Π. 45/1935, Θέμ. ΜΣΤ' 608, Α.Π. 76/1941, ΕΕΔ 1, 14, Α.Π. 347/1958, ΕΕΔ 13, 871), ἀλλ' ὀφείλει μόνον ὁ ἐργοδότης τὴν νόμιμον, ἐπὶ παραλείψεως τῆς τακτικῆς καταγγελίας, ἀποζημίωσιν.

Τὸ κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ν. 4558/1930 ἐγγραφὸν περὶ τῆς τακτικῆς (μετὰ προειδοποίησιν) καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας εἶναι συστατικὸν τοῦ κύρους τῆς τακτικῆς καταγγελίας καὶ οὐχὶ ἀποδεικτικὸν αὐτῆς, ὥστε νὰ συγχωρῆται πρὸς ἀπόδειξιν αὐτοῦ καὶ ἐπιβολὴ ὅρκου (Πρωτ/κείου Ἀθηνῶν 10568/1937), ἐκτὸς ἂν ὁ ὅρκος ἐπιβάλληται περὶ τοῦ ὅτι συνετάχθη τοιοῦτον ἔγγραφον (ἄρθρ. 351 Πολ. Δικ.).

II. Ὁ ἐργοδότης, καταγγέλλων τὴν σύμβασιν ἐργασίας, δὲν δύναται νὰ ἀνακαλέσῃ τὴν καταγγελίαν, ἄνευ συναινέσεως τοῦ μισθωτοῦ. Ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας εἶναι μονομερὴς δήλωσις βουλήσεως, διὰ τῆς ὁποίας σκοπεῖται ὁ τερματισμὸς μιᾶς διαρκοῦς ἐνοχῆς, δὲν χρήζει ἀποδοχῆς ἐκ μέρους τοῦ πρὸς ὃν ἀπευθύνεται καὶ καθίσταται ἐνεργός, ἀφ' ἧς περιέλθῃ εἰς γνῶσιν τοῦ τελευταίου (*Γ. Μπαλῆς*, Γεν. Ἀρχ. § 37, *Κ. Καυκᾶς*, Ἔνοχ., Εἰδ., σελ. 348, *Σ. Μαυρομιχάλης*, ΕΕΝ ιε' 585, σημ. 2), ἐπεται δὲ (ἄρθρ. 167, 168 Α.Κ.), ὅτι ἡ ἀνάκλησις τῆς καταγγελίας δὲν εἶναι ἄλλως δυνατή, εἰμὴ τῇ συγκαταθέσει τοῦ πρὸς ὃν ἀπευθύνεται (Α.Π. 76/1941, ΕΕΔ 1, 14, Α.Π. 358/1949, ΕΕΝ ζ' 510, Α.Π. 659/1952, ΕΕΔ 12, 67).

III. Ὁ μισθωτός, τοῦ ὁποίου καταγγέλλεται ἡ σύμβασις ἐργασίας μετὰ προειδοποίησιν τοῦ ἐργοδότου, δικαιοῦται, κατ' ἄρθρον 677 Ἀστικοῦ Κώδικος, ἡ ἀπὸ τοῦ ὁποίου δικαιώματος παραίτησις εἶναι ἄκυρος (ἄρθρον 679 Α.Κ.), νὰ ζητήσῃ τὸν ἀναγκαιοῦντα ἐλεύθερον χρόνον πρὸς εὕρεσιν ἐργασίας, ἐφ' ὅσον ἄλλως δὲν μένει εἰς αὐτὸν πρὸς τοῦτο τοιοῦτος κατάλληλος χρόνος, χωρὶς νὰ ἐλαττοῦται ὁ μισθὸς αὐτοῦ (*Κ. Καυκᾶς*, Ἔνοχ. Εἰδ., σελ. 576).

Ἡ κρίσις περὶ τοῦ χρόνου πρὸς ἐξεύρεσιν ἄλλης ἐργασίας σχηματίζεται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν συγκεκριμένων συνθηκῶν καὶ τῶν ἀρχῶν τῆς καλῆς πίστεως (*Π. Ζέπου*, Ἔνοχ. Εἰδ. Τεῦχος 3ον, σελ. 366). Κατὰ τὸν *Κ. Καυκᾶν*, Ἔνοχ. Εἰδ. σελ. 576, ἐὰν ὁ μισθωτὸς ἐργάζηται ἐπὶ 8ωρον ἡμερησίως, δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ ἐργοδότου νὰ τοῦ δίδῃ 1-2 ὥρας ἡμερησίως κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ τῆς καταγγελίας μέχρι τῆς λύσεως τῆς συμβάσεως, ἐὰν ὅμως οὗτος ἐργάζηται 4-6 ὥρας ἡμερησίως, δὲν δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ καὶ ἄλλον χρόνον διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον, διότι μετὰ τὴν 8ωρον ἐργασίαν τοῦ μένει ἐπαρκὴς χρόνος, διὰ τὸν ἄνω σκοπόν.

Πᾶσαν περὶ αὐτοῦ διένεξιν ἐπιλύει ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν, κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ

ἄρθρ. 684 Πολ. Δικ. (*Κ. Καυκᾶς*, Ἐνοχ. Εἰδ. σελ. 376), ἀλλ' ὑποστηρίζεται καὶ ἡ γνώμη ὅτι αὐτοδυνάμως δύναται ὁ ἐργαζόμενος μισθωτὸς νὰ ἱκανοποιήσῃ τὴν κατ' ἄρθρ. 677 Α.Κ. ἀξίωσίν του μόνον ὑπὸ τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρου 282 Α.Κ. (*Π. Ζέπου*, Ἐνοχ. ἐνδ' ἀνωτ. σελ. 366, *Χ. Ἀγαλλοπούλου*, Μαθήματα Ἐργ. Δικαίου, σελ. 243).

IV. Ἡ τακτικὴ (μετὰ προμήνυσιν) καταγγελία δὲν λύει τὴν σύμβασιν ἐργασίας, ἀλλὰ προσδιορίζει ἐκ τοῦ νόμου τὸν χρόνον, κατὰ τὸν ὁποῖον θὰ λυθῇ, τῆς συμβάσεως ἐργασίας διαρκούσης, ὡς εἶχε, πρὸ τῆς τακτικῆς καταγγελίας μέχρι τοῦ χρόνου τῆς προειδοποιήσεως (Σ.Ε. 103/1941, ΕΕΔ 1, 363, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 12366/1941, ΕΕΔ 1, 48).

Ἂν, ἑπομένως, ὁ μισθωτὸς προσκληθῇ ὑπὸ τὰ ὅπλα κατὰ τὸν χρόνον τῆς προειδοποιήσεως διὰ τὴν ἀπόλυσιν αὐτοῦ (καὶ ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι ἔχει ὑπηρετήσει παρὰ τῷ ἐργοδότῃ του μέχρι τῆς ὑπὸ τὰ ὅπλα προσκλήσεως ἐπὶ χρόνον πέραν τῶν ἓξ μηνῶν, ἄρθρ. 1 ν. 3514/1928· ἡ μεταβατικὴ διάταξις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ν. 519/1948, ΕΕΔ 7, 61, περὶ ὑπηρεσίας δύο μηνῶν δὲν ἰσχύει ἤδη, λῆξάσης τῆς συμμοριακῆς δράσεως, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 3664/1952, ΕΕΔ 11, 802, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 5844/1952, ΕΕΔ 11, 1250), λειτουργεῖ ἡ προστασία τοῦ νόμου, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ στράτευσις δὲν ἀποτελεῖ λόγον διαλύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας (βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 1, 36).

Συνέπεια τούτων εἶναι ὅτι ἡ γενομένη πρότερον προειδοποίησις καθίσταται ἀνενεργὸς καὶ δικαιοῦται ὁ μισθωτός, ἀπολυόμενος ἐκ τοῦ στρατοῦ, νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν ἐργασίαν του καὶ νὰ μὴ δύναται νὰ ἀπολυθῇ ἀδικαιολογήτως πρὸ τῆς παρελεύσεως ἔτους (ἄρθρ. 1 ν. 3514).

Εἰ. τὴν περίπτωσιν αὐτὴν ὁ προειδοποιηθεὶς πρὸ τῆς στρατεύσεως αὐτοῦ διὰ τὴν ἀπόλυσίν του ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος δὲν δικαιοῦται βεβαίως τοῦ 1/4 τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112, κατ' ἄρθρ. 2 τοῦ ν. 4558/1930, ἀφοῦ δὲν ἐπῆλθεν ἐκ τοῦ νόμου (ἄρθρ. 1 ν. 3514) ἡ λύσις τῆς συμβάσεως καὶ ἅμα τῇ παρόδῳ τοῦ χρόνου προειδοποιήσεως, ὁπότε ὀφείλεται εἰς τὸν ἰδιωτικὸν ὑπάλληλον τὸ 1/1 τῆς ἀποζημιώσεως.

V. Διὰ τὸν αὐτὸν ὡς ἄνω λόγον, διότι διὰ τῆς τακτικῆς (μετὰ προμήνυσιν) καταγγελίας δὲν λύεται ἡ σύμβασις ἐργασίας, εἰμὴ ἀπὸ τοῦ πέρατος τοῦ χρόνου προειδοποιήσεως, ἂν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ χρόνου προειδοποιήσεως μισθωτὸς ἐκλεγῇ ὡς πρόεδρος ἢ γενικὸς γραμματεὺς ἐπαγγελματικῆς ὀργανώσεως, διὰ τοὺς ὁποίους λειτουργεῖ ἡ εἰδικὴ προστασία τοῦ ἀ.ν. 1803/1951 «περὶ προστασίας τῶν συνδικαλιστικῶν στελεχῶν» (ΕΕΔ 10, 532, βλέπε περὶ τῆς προστασίας ΕΕΔ 13, 926 ἑπ., ἔνθα νομολογία), ἡ γενομένη πρότερον προειδοποίησις τοῦ μισθωτοῦ καθίσταται ἀνενεργὸς καὶ λειτουργεῖ ἡ ἐκ τοῦ ἄνω νόμου προστασία διὰ τὴν ἀπόλυσιν.

Σαφῶς τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ ἀ.ν. 1803/1951 ὁμιλεῖ περὶ μὴ ἀπολύσεως τῶν συνδικαλιστικῶν ἐν αὐτῷ στελεχῶν, ἡ ἀπόλυσις δὲ (ἀδιαφόρως ἂν αὕτη γίνηται μετὰ προειδοποίησιν ἢ μὴ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἐμπίπτει μόνον εἰς τὰ πλαίσια ἐφαρμογῆς τοῦ καινοῦ νόμου περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας) ἐνδιαφέρει τὸν Νομοθέτην τοῦ ἀ.ν. 1803/1951 (βλέπε σημειώσεις μας ἐπὶ τῆς Α.Π. 293/1954 ἐν ΕΕΔ 13, 468).

VI. Προκειμένου ἤδη περὶ μισθωτῶν ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν (βλέπε περὶ τῆς ἐκτάσεως προστασίας αὐτῶν σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 11, 817, 1227), ἐφ' ὅσον ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπαγορεύεται ἡ ἀπόλυσις, ἄνευ ἀποφάσεως τῆς ἁρμοδίας Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ λόγου ἀπολύσεως, ἡ ὁποία, ἄλλως, εἶναι ἄκυρος, δὲν ἐπιφέρει οὐδὲν ἔννομον ἀποτέλεσμα καὶ ἡ κατὰ τὸν ν. 2112 προειδοποίησις, προϋποθέτουσα ἀπόλυσιν ἐγκύρως γενομένην, ἡ ὁποία ὑπάρχει, ὅταν ἡ ἁρμοδία Ἐπιτροπὴ ἀποφανθῇ περὶ τῆς δυνατότητος τοῦ ἐργοδότου νὰ ἀπολύσῃ τὸν μισθωτὸν καὶ μόνον ἀπὸ τῆς λήψεως τοιαύτης ἀδείας δύναται νὰ χωρήσῃ ἡ κατὰ ν. 2112 προειδοποίησις, προκριναμένη ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου διὰ τὴν ἀποφυγὴν τῆς καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112.

VII. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ ἐπὶ ἀναπήρων μισθωτῶν (βλέπε περὶ τῆς προστασίας Α.Π. 330/1954, ΕΕΔ 13, 524, Α.Π. 597/1954, ΕΕΔ 13, 867) καὶ ἐπὶ τῶν νεοπολεμιστῶν τοῦ ν.δ. 1799/1942, τῶν ἀναγκαστικῶς προσληφθέντων ὡς ὑπαλλήλων (βλέπε περὶ τῆς προστασίας Α.Π. 581/1954, ΕΕΔ 13, 865), ὡς ἐπίσης καὶ ἐπὶ τῶν κατὰ τὸν ἀ.ν. 1836/1951 (ΕΕΔ 10, 584) ἀναγκαστικῶς διοριζομένων, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ χρόνου τῆς πενταετοῦς ἤδη προστασίας των (ν. 2232/1952, ΕΕΔ 11, 1041).

Ὡς πρὸς τοὺς τελευταίους τούτους κατὰ τὴν γνώμην τῆς δικαστηριακῆς πράξεως (Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 2385/1954, ΕΕΔ 13, 858, ἔνθα εἰς σημειώσεις μας καὶ λοιπαὶ παραπομπαί) ἡ σύμβασις ἐργασίας των λογίζεται ὡς ὡρισμένου χρόνου (ὅση ἡ διάρκεια τῆς προστασίας των) καὶ ἑπομένως καὶ ἐκ τούτου τοῦ λόγου δὲν ἔχει ἐπ' αὐτῶν ἐφαρμογὴν ὁ ν. 2112, ὁ ὁποῖος ἀφορᾷ εἰς συμβάσεις ἀορίστου χρόνου, μετατρεπομένης τῆς συμβάσεως αὐτῶν εἰς ἀορίστου χρόνου (ἄρθρ. 7 ἀ.ν. 1836/1951) μετὰ τὴν πάροδον τῆς πενταετίας καὶ ἐφ' ὅσον ὁ μισθωτὸς μετὰ ταύτην διατηρεῖται ἐν τῇ θέσει του.

Ἑπομένως μετὰ τὴν πάροδον τοῦ ἀνωτέρω χρόνου προστασίας ἔχει ἐφαρμογὴν ὁ ν. 2112, διότι ὅμως ἔχει γίνει δεκτόν, ὅτι διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ χρόνου ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ κατὰ ν. 2112, πρὸς ἐξεύρεσιν τοῦ χρόνου προειδοποιήσεως δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ὁ χρόνος ὑπηρεσίας αὐτοῦ ἐν ἀμέσως προγουμένῃ συμβάσει ὡρισμένου χρόνου (Α.Π. 596/1949, ΕΕΔ 9, 157, Α.Π. 394/1950, ΕΕΔ 9, 704), θὰ ὑπολογισθῇ διὰ τὴν κατὰ ν. 2112 προειδοποίησιν ὁ χρόνος ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ ἀπὸ τῆς παρόδου τοῦ χρόνου πενταετοῦς προστασίας του, ὁπότε ἡ σύμβασις ἐργασίας λογίζεται ὡς ἀορίστου χρόνου.

VIII. Σχετικῶς ἤδη πρὸς τοὺς ὑπὸ τοῦ κωδικοποιημένου νόμου 3514/1928 «περὶ τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει στρατεύσεως», ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως (βλέπε κωδικοποίησιν τῶν ἰσχυουσῶν διατάξεων ἐν ΕΕΔ 7, 581 ἑπ.), προστατευομένους μισθωτούς (ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους, τεχνίτας, ἐργάτας, ὑπηρέτας), διὰ τοὺς ὁποίους, καὶ ἐφ' ὅσον ἔχουν πρὸ τῆς στρατεύσεως ἓξάμηνον παρὰ τῷ ἐργοδότῃ ὑπηρεσίαν, ὡς σημειοῦται ἀνωτέ-

ρω, ὑπάρχει ἐκ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ν. 3514 δικαίωμα νὰ ἐπαναλάβωσι, μετὰ τὴν ἐκ τοῦ στρατοῦ ἀπόλυσίν των, τὴν διακοπεῖσαν ἕνεκα τῆς στρατεύσεως ἐργασίαν των καὶ νὰ μὴ δέναντι νὰ ἀπολυθοῦν πρὸ τῆς παρελεύσεως ἑνὸς ἔτους, εἰμὴ διὰ κατὰ κοινὴν δμολογίαν δεδικαιολογημένην αἰτίαν (ἄρθρ. 4 ν. 3514), σημειοῦνται τὰ ἑξῆς:

Κατὰ τὴν κρατήσασαν ἄποψιν τῆς δικαστηριακῆς πράξεως μετὰ τῆς εἰδικῆς προστασίας τοῦ ν. 3514 συντρέχει καὶ ἡ ἐκ τοῦ ν. 2112/1920, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ν. 4558/1930, καὶ τοῦ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 2112, προστασία (βλέπε σημειώσεις μας ἀνωτέρω, σελ. 989).

Ἡ ἐκ τοῦ ν. 3514 ὅμως ἀπαγόρευσις τῆς ἀπολύσεως δὲν εἶναι ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος αὐτῆς. Ὁ Νομοθέτης ἐπιβάλλει ὡς συνέπειαν τῆς ἀπολύσεως, ἄνευ ἀποφάσεως τῆς ἁρμοδίας Πρωτοδικειακῆς Ἐπιτροπῆς, κατ' ἄρθρον 11 ἀ.ν. 547/1937, τὴν ἐν τῷ ἄρθρῳ 4 τοῦ ν. 3514 ἀποζημίωσιν ἐξ ἀποδοχῶν ἓξ μηνῶν, ὑπολογιζομένην βάσει τῶν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀπολύσεως ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ ὑπὸ καθεστὼς πλήρους ἀπασχολήσεως (ἄρθρ. 5 ν. 765/1943).

Ἐκ τούτου τοῦ λόγου δὲν ἐμποδίζεται ὁ ἐργοδότης, προτιθέμενος νὰ ἀπολύσῃ τὸν ὑπὸ τοῦ νόμου 3514 προστατευόμενον μισθωτόν, καὶ ὅταν ἡ ἀπόλυσις του δὲν δικαιολογῆται δι' ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς, νὰ προειδοποιήσῃ τοῦτον κατὰ τὰς προθεσμίας τοῦ ν. 2112, ὡς ἐτροποποιήθη, ἡ τοῦ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920, ὁπότε ἀπαλλάσσεται τῶν ἐκ τῶν ἄνω νόμων ὑποχρεώσεων (διὰ τὸν ἰδιωτικὸν ὑπάλληλον θὰ καταβάλῃ μόνον τὸ 1/4 τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112, ἄρθρ. 2 ν. 4558/1930), εἶναι ὅμως ὑπόχρεως νὰ καταβάλῃ τὴν ἐκ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ν. 3514 ἀποζημίωσιν.

Ἂν ὁ ἐργοδότης ἔχῃ λόγους ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ πρὸ τῆς παρελεύσεως ἔτους ἀπὸ τῆς ἐπαναλήψεως τῆς ἐργασίας του μετὰ τὴν ἀπόλυσιν ἐκ τοῦ στρατοῦ (ὁ ὑπολογισμὸς τοῦ ἔτους θὰ γίνῃ κατὰ τὰ ἐν ἄρθροις 340 ἐπ. Α.Κ. ὁριζόμενα), ὀφείλει νὰ προσφύγῃ, κατ' ἄρθρ. 11 ἀ.ν. 547/1937, εἰς τὴν ἁρμοδίαν Πρωτοδικειακὴν Ἐπιτροπὴν καί, ἂν ἐπιτύχῃ ἀπόφασιν αὐτῆς, ἡ ὁποία ἐπιτρέπει τὴν ἀπόλυσιν, ἀπαλλάσσεται τῆς ὑποχρεώσεως καταβολῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ν. 3514. Διὰ νὰ ἀπαλλαγῇ ὅμως καὶ τῆς ὑποχρεώσεως καταβολῆς ἀποζημιώσεως ἐκ τοῦ ν. 2112 ἢ τοῦ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920, ὀφείλει νὰ προειδοποιήσῃ μετὰ ταῦτα τὸν μισθωτόν, κατὰ τὰς εἰς τοὺς νόμους αὐτοὺς ὁριζομένας προθεσμίας.

Ἂν, προκειμένου περὶ ἀπολύσεως ἐργάτου, τεχνίτου ἢ ὑπηρέτου, ἡ ἐπιχείρησις δὲν εἶναι ἐκ τῶν κατ' ἄρθρ. 12 τοῦ ν. 2112/1920 ὑπαγομένων εἰς τὸ β.δ. τῆς 16/18 Ἰουλίου 1920 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 2112 ἐπιχειρήσεων (βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 13, 880, ΕΕΔ 13, 909), ὁ ἐργοδότης (καὶ ἐφ' ὅσον ἡ σύμβασις συνωμολογήθη μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ Α.Κ.), θὰ συμμορφωθῇ πρὸς τὸ ἄρθρ. 669 Α.Κ., θὰ προειδοποιήσῃ δηλαδὴ τὸν μισθωτὸν πρὸ 15 ἡμερῶν πρὸ τῆς ἀπολύσεως, ἀνεξαρτήτως χρόνου ὑπηρεσίας, ἄλλως θὰ ὀφείλῃ μισθὸν 15 ἡμερῶν (βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 13, 935).

Δύναται ὅμως καὶ νὰ μὴ τηρήσῃ τὴν προθεσμίαν τῶν 15 ἡμερῶν, κατ' ἄρθρ. 672 Α.Κ., ἐὰν ὑπάρχῃ σπουδαῖος λόγος πρὸς λύσιν τῆς συμβάσεως ἀπροθέσμως, κρινόμενος ὑπὸ τοῦ Δικαστοῦ (*Κ. Κανκά*, Ἐνοχ. Εἰδ., ὑπ' ἄρθρ. 672).

Ἐννοεῖται ὅτι διὰ τοὺς μισθωτοὺς γενικῶς τοὺς ὑπαγομένους εἰς τὸν ν. 2112/1920, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ν. 4558/1930 (ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους) καὶ εἰς τὸ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 2112 (τοὺς ἐργάτας, τεχνίτας, ὑπηρέτας τῶν βιομηχανικῶν, βιοτεχνικῶν, χειροτεχνικῶν καὶ μεταλλευτικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ τοὺς κατ' οἶκον προσλαμβανομένους), ὁπότε δὲν ἐφαρμόζεται τὸ ἄρθρον 669 Α.Κ. (Α.Π. 443/1951, ΕΕΔ 13, 684 καὶ αὐτόθι σημειώσεις μας), καὶ ὑπαίτιος διὰ τὴν ἀπόλυσιν ἂν εἶναι ὁ μισθωτὸς (πλὴν τῆς περιπτώσεως διαπράξεως ἀξιοποίνου πράξεως κατὰ τὴν ἐξάσκησιν τῆς ὑπηρεσίας του, ἢ ἀπαγγελίας κατ' αὐτοῦ κατηγορίας δι' ἀδίκημα ἐν γένει, φέρον τοὐλάχιστον χαρακτῆρα πλημμελήματος (ἄρθρ. 5 ν. 2112, ἄρθρ. 6 β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920), δὲν ἀπαλλάσσεται ὁ ἐργοδότης τῆς ὑποχρεώσεως καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας κατὰ τοὺς ἄνω νόμους.

Ἀλλὰ καὶ ἐν περιπτώσει διαπράξεως ἀξιοποίνου πράξεως πρέπει, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ ν. 2112, ὡς ἀπεφάνθησαν τελευταῖαι ἀποφάσεις τοῦ Ἀρείου Πάγου (βλέπε Α.Π. 10/1953, ΕΕΔ 12, 188, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί), ἀντιθέτως πρὸς παλαιὰν ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου (Α.Π. 531/1938, Θέμ. Ν' 339), ἡ σχετικὴ μήνυσις νὰ ἔχῃ ὑποβληθῇ πρὸ τῆς ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ ἢ ἡ ἀπαγγελία κατηγορίας δι' ἀδίκημα ἐν γένει, φέρον τοὐλάχιστον χαρακτῆρα πλημμελήματος, νὰ ἔχῃ γίνει καὶ αὐτὴ πρὸ τῆς ἀπολύσεως.

Πρέπει ἀκόμη, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ νόμου, ἡ ἀξιόποινος πρᾶξις νὰ ἔχῃ σχέσιν πρὸς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας ἢ ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἐργασιακὴν σύμβασιν. (Βλέπε Α.Π. 10/1953, ΕΕΔ 12, 188, ἔνθα εἰς σημειώσεις μας καὶ λοιπαὶ παραπομπαί).

IX. Διαρκοῦντος τοῦ χρόνου ἀδείας τοῦ μισθωτοῦ, κατ' ἀ.ν. 539/1937 (ΕΕΔ 4, 474), ἀπαγορεύεται εἰς τὸν ἐργοδότην νὰ ἀπολύσῃ τὸν μισθωτὸν (ἄρθρ. 5 § 6), ἐπὶ ποινῇ ἄλλως ἀκυρότητος τῆς ἀπολύσεως (βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 13, 885).

Ἑπομένως καὶ ἡ γινομένη κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ χρόνου ἀδείας προειδοποίησις τοῦ μισθωτοῦ περὶ ἀπολύσεώς του ἐντὸς τοῦ χρόνου τῆς ἀδείας τοῦ μισθωτοῦ (καὶ ἂν ἐξαντλῆται ἐντὸς αὐτοῦ ἡ νόμιμος προθεσμία προειδοποιήσεως) δὲν ἐπιφέρει οὐδὲν ἔννομον ἀποτέλεσμα.

Ἀπαιτεῖται μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ χρόνου ἀδείας καὶ ἐφ' ὅσον ὁ ἐργοδότης ἐπιμένῃ εἰς τὴν ἀπόλυσιν τοῦ μισθωτοῦ νὰ τὸν προειδοποιήσῃ, διὰ τὴν ἀπόλυσίν του, διότι ἄλλως ὁ μισθωτὸς δικαιοῦται τῆς ἐκ τοῦ ν. 2112 ἀποζημιώσεως.

Ἂν ὁ μισθωτὸς ἀπολυθῇ ἀπροειδοποιήτως πρὸ τῆς χρήσεως τοῦ δικαιώματος ἀδείας, δικαιοῦται τῆς ἐκ τῶν §§ 4 καὶ 5 τοῦ ἄρθρ. 5 ἀ.ν. 539/1945 ἀποζημιώσεως (ὑπὸ τὰς ἐν αὐτῷ προϋποθέσεις).

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

2956/1954 ΝΟΜΟΘ. ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί τροποποιήσεως καί συμπληρώσεως τοῦ ά.ν. 2116/1939 περί ἀσφαλίσεως τῶν πληρωμάτων τῶν ἑλληνικῶν ἐμπορικῶν ἀτμοπλοίων κατά κινδύνων πολέμου.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 186 τῆς 18 Αὐγούστου 1954)

"Εχοντες ὑπ' ὄψιν τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 35 τοῦ Συντάγματος καί τήν ἀπό 6 Ἰουλίου 1954 σύμφωνον γνώμην τῆς κατά τήν § 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 35 Εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐκ Βουλευτῶν, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καί διατάσσομεν:

"Αρθρον μόνον

1. Ἐξαιροῦνται τῆς ἀσφαλίσεως κατά κινδύνων τοῦ ἄρθρ. 12 τοῦ ά.ν. 2116/1939 τά πληρώματα τῶν βοηθητικῶν πλοίων τοῦ Β. Ναυτικοῦ τῶν ὑποκειμένων εἰς ἐμπορικήν ἐκμετάλλευσιν, συμφώνως τῷ ά.ν. 2248/1940, ἔστω καί ἄν τά πληρώματα τούτων συγκροτοῦνται ἐξ ἀνδρῶν τοῦ Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ.

2. Ἡ ἰσχύς τοῦ παρόντος ν. δ/τος ἄρχεται ἀπό τῆς 19ης Μαρτίου 1940, ἀφ' ἧς ἐδημοσιεύθη ὁ ά.ν. 2248/1940.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Αὐγούστου 1954

—

2959/1954 ΝΟΜΟΘ. ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί προσθέτων χωροφυλάκων.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 189 τῆς 15 Αὐγούστου 1954)

"Εχοντες ὑπ' ὄψιν τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 35 τοῦ Συντάγματος καί τήν ἀπό 15 Ἰουλίου 1954 σύμφωνον γνώμην τῆς κατά τήν § 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρ. 35 Εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐκ Βουλευτῶν, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καί διατάσσομεν:

"Αρθρον 1

Παρέχεται τό δικαίωμα εἰς τόν Ἀρχηγόν Χωροφυλακῆς, ὅπως, ἐπί τῇ αἰτήσει φυσικῶν ἤ νομικῶν προσώπων δημοσίου ἤ ἰδιωτικοῦ δικαίου καί μετά πρότασιν τῶν καθ' ἱεραρχίαν οἰκείων ὑπηρεσιῶν Χωροφυλακῆς, διορίζῃ εἰς οἱονδήποτε μέρος τῆς δικαιοδοσίας του προσθέτους χωροφύλακας, διά τήν ἐκτέλεσιν παρ' αὐτοῖς ὑπηρεσίας κοινῆς πύταξίας καί ἐν ἀνάγκῃ καί ἀσφαλείας, ἐκ τῶν προϋπηρετησάντων εἰς τό Σῶμα τῆς Β. Χωροφυλακῆς ὡς μονίμων ὁπλιτῶν, ἐφ' ὅσον οὗτοι ἀπελύθησαν τοῦ Σώματος μέ διαγωγήν ἐξαίρετον ἤ ἄμεμπτον καί οὐχί συνεπείᾳ γνωμοδοτήσεως Ἀνακριτικοῦ Συμβουλίου ἤ λόγῳ παθήσεως.

"Αρθρον 2

1. Οἱ οὕτω διοριζόμενοι πρόσθετοι χωροφύλακες δικαιοῦνται μισθοῦ καί εἰδῶν ἱματισμοῦ καί ἐξαρτήσεως μονίμου χωροφύλακος, πιστολίου καί τοῦ δεκάστου ὁριζομένου διά τούς μονίμους χωροφύλακας ἐπιδόματος τροφῆς.

2. Ἅπασαι αἱ πρός τοῦτο δαπάναι βαρύνουσι τό αἰτούμενον τόν διορισμόν φυσικόν ἤ νομικόν πρόσωπον.

3. Ὁ μισθός καί τό ἐπίδομα διατροφῆς καταβάλλονται αὐτοῖς προκαταβολικῶς τήν 1ην ἑκάστου μηνός, τά δέ εἴδη ἱματισμοῦ, ἐξαρτήσεως καί ὁπλισμοῦ (πιστολίου) ἅμα τῷ διορισμῷ των, ἀνανεούμενα κατά τάς διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ Ὁπλιτῶν Χωροφυλακῆς.

"Αρθρον 3

1. Οἱ πρόσθετοι χωροφύλακες ἅμα τῇ ὁρκωμοσίᾳ των καί μόνον κατά τήν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων των περιβάλλονται διά πασῶν τῶν ἐξουσιῶν, προνομίων καί καθηκόντων τῶν μονίμων χωροφυλάκων, ὑπάγονται δέ ὑπό τάς διαταγάς τῶν κατά τόπους Διοικήσεων Χωροφυλακῆς, εἰς τήν περιφέρειαν τῶν ὁποίων ἐκτελοῦσιν ὑπηρεσίαν.

2. Οὗτοι, συντρεχούσης ἀνάγκης δημοσίας ἀσφαλείας, δύνανται νά ἐξοπλίζωνται δι' ἀτομικῶν καί αὐτομάτων ὅπλων ἐκ τῶν ἀποθηκῶν τῶν οἰκείων Ἀνωτέρων Διοικήσεων ἤ τῆς Ἀστυνομικῆς Διευθύνσεως Θεσσαλονίκης.

"Αρθρον 4

1. Οἱ πρόσθετοι χωροφύλακες ἀπολύονται τῇ εἰδοποιήσει τοῦ ἐνδιαφερομένου φυσικοῦ ἤ νομικοῦ προσώπου, γενομένῃ πρό ἑνός τοὐλάχιστον μηνός εἰς τόν Ἀρχηγόν τῆς Χωροφυλακῆς ἤ τῷ προτάσει τοῦ οἰκείου Διοικητοῦ Χωροφυλακῆς.

2. Εἰς τόν ἀπολυόμενον καταβάλλεται ὑπό τοῦ αἰτησαμένου τήν ἀπόλυσιν προσώπου ἀποζημίωσις ἴση πρός τόν μηνιαῖον αὐτοῦ μισθόν, ἐφ' ὅσον δέν προβλέπεται μεγαλυτέρα ἀποζημίωσις, κατά τάς διατάξεις τῆς Ἐργατικῆς Νομοθεσίας.

Αἱ σχέσεις μεταξύ ἐργοδότου καί προσθέτων χωροφυλάκων εἶναι αἱ ὑπό τῆς Ἐργατικῆς Νομοθεσίας ὁριζόμεναι διά τούς ἰδιωτικούς ὑπαλλήλους.

"Αρθρον 5

Τό παρόν ν. δ/γμα ἰσχύει ἀπό τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τήν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, αἱ δέ ἀναγκαῖαι λεπτομέρειαι διά τήν ἐφαρμογήν αὐτοῦ κανονισθήσονται διά β. δ/τος, προκαλουμένου ὑπό τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, τῇ προτάσει τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Χωροφυλακῆς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Αὐγούστου 1954

—

2962/1954 ΝΟΜΟΘ. ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί καταργήσεως τῶν ἐπιτρεπουσῶν τήν ἐπιβολήν ὑποχρεωτικῶν εἰσφορῶν ὑπέρ Ἐπαγγελματικῶν Ὀργανώσεων τῶν μισθωτῶν διατάξεων.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 195 τῆς 24 Αὐγούστου 1954)

"Εχοντες ὑπ' ὄψιν τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 35 τοῦ Συντάγματος καί τήν ἀπό 4 Αὐγούστου 1954 σύμφωνον γνώμην τῆς κατά τήν § 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρ. 35 Εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐκ Βουλευτῶν, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καί διατάσσομεν:

"Αρθρον μόνον

Καταργοῦνται αἱ διατάξεις: 1) τοῦ ἄρθρ. 2 ν. δ/τος 1876/1942 «περί τροποποιήσεως τῶν περί Ἐπαγγελματικῶν Ὀργανώσεων καί ἄλλων τινῶν Ἐργατικῶν Νόμων», 2) τῆς § 10 τοῦ ἄρθρ.

νου πάσης φύσεως ὑλικοῦ καὶ ἐφοδίων καὶ τῶν ἐκτελεσθησομένων ἔργων.

ια) Τὰ τοῦ τρόπου παρακολουθήσεως καὶ ἐλέγχου τῶν ἐκτελουμένων ἔργων.

3) Συγκροτεῖ δι' ἀποφάσεών του ταχτικὰς καὶ ἐκτάκτους Ἐπιτροπὰς ἐκ μελῶν τοῦ Διοικ. Συμβουλίου ἢ εἰδικῶν προσώπων ἢ καὶ ὑπαλλήλων τοῦ Ὀργανισμοῦ πρὸς προπαρασκευὴν, γνωμοδότησιν ἢ διαχείρισιν καὶ λῆψιν ὁριστικῶν ἀποφάσεων ἐπὶ ζητημάτων ἀναγομένων εἰς τὴν ἁρμοδιότητα αὐτοῦ.

4. Διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως καθορίζονται αἱ ἁρμοδιότητες τῶν οὕτω συγκροτουμένων ἐπιτροπῶν, ἡ διάρκεια αὐτῶν καὶ τὰ τῶν ἐξόδων κινήσεως τῶν μελῶν.

5. Τὸ Δ.Σ. δύναται νὰ μεταβιβάζῃ πρὸς ἕνα ἢ πλείονα τῶν μελῶν του μέρος τῶν ἁρμοδιοτήτων του πρὸς συστηματικωτέραν παρακολούθησιν τοῦ ἔργου αὐτοῦ, καθ' ἃ εἰδικώτερον θέλει ὁρίσει κανονισμός.

6. Ὁ Πρόεδρος τοῦ Δ.Σ. τοῦ Α.Ο.Ε.Κ., ἢ τούτου κωλυομένου ὁ Ἀντιπρόεδρος, ἐκπροσωπεῖ τὸν Ὀργανισμὸν ἐξωδίκως καὶ δικαστικῶς.

7. Δύναται δι' ἀποφάσεων τοῦ Δ.Σ. τοῦ Α.Ο.Ε.Κ. ἡ ἐκπροσώπησις τοῦ Ὀργανισμοῦ δι' ὡρισμένας ὑποθέσεις καὶ τὴν ἐνέργειαν ὡρισμένων πράξεων νὰ ἀνατίθηται εἰς μέλος τοῦ Δ.Σ. αὐτοῦ ἢ εἰς ὑπάλληλον τοῦ Α.Ο.Ε.Κ.

Ἄρθρον 5

Παρὰ τῷ Συμβουλίῳ τοῦ Ὀργανισμοῦ ὁρίζεται ἀνώτερος ὑπάλληλος τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας ὡς Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος.

Οὗτος παρίσταται εἰς τὰς συνεδριάσεις τοῦ Δ.Σ. τοῦ Α.Ο.Ε.Κ. ἄνευ ψήφου, δυνάμενος νὰ ἀναστέλλῃ πᾶσαν ἀπόφασιν ἀντικειμένην εἰς τὰς κειμένας διατάξεις ἢ τοὺς κανονισμοὺς τοῦ Ὀργανισμοῦ. Ἐπὶ τῆς διαφωνίας ἀποφαίνεται ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας ἐντὸς 10 ἡμερῶν, ἄλλως ἰσχύει ἡ ἀπόφασις τοῦ Δ.Σ. τοῦ Α.Ο.Ε.Κ.

Διαδικασία Θεσπίσεως Κανονισμῶν

Ἄρθρον 6

Πάντες οἱ ὑπὸ τοῦ παρόντος ν. δ/τος προβλεπόμενοι Κανονισμοὶ ψηφίζονται ὑπὸ τοῦ Δ.Σ. τοῦ Α.Ο.Ε.Κ. κατὰ δύο διαφόρους συνεδριάσεις αὐτοῦ ἀπεχούσας ἀπ' ἀλλήλων τρεῖς τοὐλάχιστον ἡμέρας, κυροῦνται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ δημοσιεύονται διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Πόροι

Ἄρθρον 7

1. Πόροι διὰ τὴν ἐπίτευξιν τῶν ὑπὸ τοῦ Α.Ο.Ε.Κ. ἐπιδιωκομένων σκοπῶν εἶναι:

α) Ἐνίσχυσις ἐκ τοῦ Κρατικοῦ Προϋπολογισμοῦ ἐκ δρχ. 100.000.000 εἰς βάρος τοῦ εἰδικοῦ Προϋπολογισμοῦ τῶν δημοσίων ἐπενδύσεων τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους 1954—1955.

β) Τὸ 1% ἐπὶ τῶν ἡμερομισθίων καὶ μισθῶν τῶν ἐργαζομένων τῶν μὴ ὑπαγομένων εἰς ἐπικουρικὴν ἀσφάλισιν, ὡς εἰδικώτερον ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἤθελεν ὁρίσει.

γ) Τὸ 1/2 τῆς καταβαλλομένης ἐργοδοτικῆς καὶ ἐργατικῆς εἰσφορᾶς ὑπὲρ τῶν Ὀργανισμῶν Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως, ὡς εἰδικώτερον ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἤθελεν ὁρίσει.

δ) Ἡ ὑπὸ τῶν κειμένων διατάξεων καὶ τοῦ παρόντος ὁριζομένη ἐκ δραχμῶν τεσσάρων (4) εἰσφορὰ παντὸς τελοῦντος εἰς σχέσιν ἐξηρτημένης ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀνεξαρτήτως ἐργοδότου καὶ ἐκτελουμένης ἐργασίας (ἐργατοτεχνῖται, ὑπάλληλοι, ὑπηρέται, ναυτεργάται κλπ.) ὑπὲρ τῆς Ἐργατικῆς Ἑστίας περιέρχεται κατὰ τὸ ἥμισυ εἰς τὸν διὰ τοῦ παρόντος συνιστώμενον Α.Ο.Ε.Κ.

ε) Ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 5 § 10 τοῦ ν.δ. 2519/1953 περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ν. 2348/1953 ὁριζομένη εἰσφορὰ περιέρχεται ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1954 εἰς τὸν συνιστώμενον διὰ τοῦ παρόντος Α.Ο.Ε.Κ. ἀποτελοῦσα πόρον τούτου.

στ) Εἰσφορὰ ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1954 ἐκ δραχμῶν δύο (2) παντὸς ἐνγένει τελοῦντος εἰς σχέσιν ἐξηρτημένης ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου ἀνεξαρτήτως ἐργοδότου καὶ ἐκτελουμένης ἐργασίας (ἐργατοτεχνῖται, ὑπάλληλοι, ὑπηρέται, ναυτεργάται κλπ.), κυρουμένης τῆς ὑπ' ἀριθ. 25686/1954 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως.

ζ) Πόροι ἐκ καθιερώσεως εἰδικοῦ λαχείου, ὡς εἰδικὴ ἀπόφασις τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας θέλει ὁρίσει.

η) Ἐκ δανείων συναπτομένων ὑπὸ τοῦ Α.Ο.Ε.Κ.

θ) Αἱ πρόσοδοι τοῦ Ὀργανισμοῦ ἐκ τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῆς περιουσίας του.

ι) Πόροι ἐκ δωρεῶν καὶ κληροδοτημάτων.

ια) Πᾶς οἱοσδήποτε ἕτερος πόρος προερχόμενος τῷ Ὀργανισμῷ ἐξ ἑτέρας οἱασδήποτε αἰτίας.

2. Οἱ ὑπὸ στοιχεῖα β' καὶ δ' πόροι τοῦ Α.Ο.Ε.Κ. μετὰ ἑπταετίαν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος παύουν εἰσπραττόμενοι ὑπὸ τοῦ Α.Ο.Ε.Κ. τῶν πρὸς τοῦτο ὑποχρέων ἀπαλλασσομένων.

3. Ὅπου τοῦ παρόντος ἀναφέρεται κράτησις ἐπὶ παντὸς μισθοῦ, ὡς μισθὸς νοεῖται ὁ βασικὸς μηνιαῖος μισθὸς ἢ ἡμερομίσθιον μετὰ τῶν ἐπ' αὐτῶν προσαυξήσεων λόγῳ πολυετοῦς ὑπηρεσίας καὶ οἰκογενειακῶν βαρῶν.

Εἴσπραξις πόρων

Ἄρθρον 8

Εἰδικὸς κανονισμός, ψηφιζόμενος ὑπὸ τοῦ Δ.Σ. τοῦ Α.Ο.Ε.Κ., ἐγκρινόμενος ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ δημοσιευόμενος εἰς τὴν Ἐφημερίδα Κυβερνήσεως, θέλει καθορίσει τὰ τῆς εἰσπράξεως τῶν εἰσφορῶν καὶ τῶν λοιπῶν πόρων τοῦ Α.Ο.Ε.Κ. Ὁ αὐτὸς κανονισμὸς θέλει προβλέψει διὰ τὰ ἑκάστοτε ἐπιβαλλόμενα πρόστιμα καὶ τόκους εἰς τοὺς μὴ ἐμπροθέσμως καταβάλλοντας ταύτας ὑποχρέους, ἰσχυόντων ἐπὶ τοῦ προκειμένου τῶν περὶ εἰσπράξεως τῶν πόρων τοῦ Ι.Κ.Α. νομοθετικῶν καὶ κανονιστικῶν διατάξεων.

Ἄρθρον 9

Οἱ πόροι καὶ αἱ πᾶσης φύσεως ἀπαιτήσεις τοῦ Ὀργανισμοῦ βεβαιοῦνται καὶ εἰσπράττονται κατὰ τὰς διατάξεις τῆς κειμένης νομοθεσίας περὶ εἰσπράξεως τῶν δημοσίων ἐσόδων.

Δύναται τὸ Δ. Σ. τοῦ Α.Ο.Ε.Κ. νὰ ἀναθέτῃ τὴν εἰσπραξιν τῶν ἐσόδων αὐτοῦ εἰς τὸ Ι.Κ.Α. κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ν. 2698/1953 ἄρθρ. 34 ἢ εἰς ἄλλον Ὀργανισμόν, ὁπότε ἰσχύουν ἁπασαι αἱ περὶ εἰσπράξεως τῶν πόρων τοῦ εἰσπράττοντος διατάξεις νόμων καὶ κανονισμῶν καὶ διὰ τὸν Α.Ο.Ε.Κ.

5 τοῦ ν. δ/τος 2519/1953 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 2348/1953» καὶ 8) τοῦ ἄρθρ. 13 τοῦ ν. δ/τος 2510/1953 «περὶ ρυθμίσεως ζητημάτων τινῶν προσωπικοῦ Τραπεζιτικῶν Ἱδρυμάτων καὶ ἄλλων τινῶν διατάξεων».

Εἰσφυρεί, ἐπιβληθεῖσαι καὶ' ἐφαρμογὴν τῶν κατὰ τὰ ἀνωτέρω καταργουμένων διατάξεων ἢ τοῦ ἀ.ν. 28/1944, ὑπὲρ ἐπαγγελματικῶν Ὀργανώσεων τῶν μισθωτῶν καταργοῦνται, τῶν εἰς ταύτας ὑποχρέων ἀπαλλασσομένων ἀπὸ 1ης Ἰουλίου 1954 τῆς καταβολῆς τούτων.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τούτου εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Αὐγούστου 1954

2963/1954 ΝΟΜΟΘ. ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ Ἱδρύσεως Αὐτονόμου Ὀργανισμοῦ Ἐργατικῆς Κατοικίας.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 195 τῆς 24 Αὐγούστου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 35 τοῦ Συντάγματος καὶ τὴν ἀπὸ 8 Αὐγούστου 1954 σύμφωνον γνώμην τῆς κατὰ τὴν § 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρ. 35 Εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐκ Βουλευτῶν, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Σύστασις

Ἄρθρον 1

1. Συνιστᾶται Αὐτόνομος Ὀργανισμός, ἀποτελῶν νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου μὲ ἕδραν τὰς Ἀθήνας, ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Αὐτόνομος Ὀργανισμὸς Ἐργατικῆς Κατοικίας», ἀποκαλούμενος ἑφεξῆς «Α.Ο.Ε.Κ.».

2. Ἡ ἐποπτεία καὶ ὁ ἔλεγχος αὐτοῦ ἀνήκουν εἰς τὸν Ὑπουργὸν Ἐργασίας.

Σκοπὸς

Ἄρθρον 2

1. Σκοπὸς τοῦ Α.Ο.Ε.Κ. εἶναι ἡ παροχὴ κατοικίας ἐπὶ αὐτοτελοῦς οἰκοδομῆς ἢ ἐπὶ ὀρόφου οἰκοδομῆς, διαμερίσματος ὀρόφου εἰς ἐργάτας καὶ ὑπαλλήλους συνδεομένους μετὰ τῶν ἐργοδοτῶν διὰ σχέσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, ὡς καὶ ὑπαλλήλων νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, ἐφ' ὅσον δὲν κέκτηνται οὗτοι ἢ ἡ σύζυγος αὐτῶν ἰδιόκτητον τοιαύτην.

2. Αἱ προϋποθέσεις παροχῆς τῆς κατοικίας εἰς τοὺς ἀνωτέρω καθορισθήσονται διὰ κανονισμοῦ καταρτιζομένου ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Α.Ο.Ε.Κ. ἐγκρινομένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Διοικητικὸν Συμβούλιον

Ἄρθρον 3

1. Ὁ Α.Ο.Ε.Κ. διοικεῖται ὑπὸ ἑπταμελοῦς Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ἐξ ὧν ἀνὰ εἷς ἀνώτερος ὑπάλληλος τῶν Ὑπουργείων Οἰκονομικῶν καὶ Δημοσίων Ἔργων, ὑποδεικνυόμενοι ὑπὸ τῶν οἰκείων Ὑπουργῶν, εἷς ἀνώτερος ὑπάλληλος τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ δύο (2) ἐκπρόσωποι τῶν μισθωτῶν, ὁριζόμενοι μετὰ γνώμην τῶν οἰκείων Ὀργανώσεων (Γενικὴ Συνομοσπονδία τῶν Ἐργατῶν τῆς Ἑλλάδος.)

2. Ἅπαντα τὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ὡς καὶ οἱ ἀναπληρωταὶ αὐτῶν, διορίζονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

3. Πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου διορίζεται ἐν τῶν μελῶν αὐτοῦ δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας. Διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως ὁρίζεται καὶ Ἀντιπρόεδρος ἀναπληρῶν τὸν Πρόεδρον ἀπόντα ἢ κωλυόμενον.

4. Ἡ θητεία πάντων τῶν μελῶν ὁρίζεται ἐπταετής.

5. Γραμματεὺς τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Α.Ο.Ε.Κ. διορίζεται ὑπάλληλος τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας ἢ εἷς τῶν παρὰ τῷ Ὀργανισμῷ ὑπηρετούντων ὑπαλλήλων δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

6. Τὰ τῶν συνεδριάσεων, τῆς ἀπαρτίας, τὰ τῆς λήψεως ἀποφάσεων, ὡς καὶ τὰ τῆς λειτουργίας ἐν γένει τοῦ Δ.Σ., ὁρισθήσονται διὰ κανονισμοῦ ψηφιζομένου ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Α.Ο.Ε.Κ., ἐγκρινομένου δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

7. Ἅπαντα τὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ ὁ Γραμματεὺς αὐτοῦ δικαιοῦνται ἐξόδων κινήσεως κατὰ συνεδρίασιν. Ὁ Πρόεδρος καὶ ὁ Ἀντιπρόεδρος δικαιοῦνται προσθέτως καὶ μηνιαίων ἐξόδων κινήσεως καὶ παραστάσεως.

Τὰ ἔξοδα κινήσεως καὶ παραστάσεως ὁρίζονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Α.Ο.Ε.Κ., ἐγκρινομένης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Ἁρμοδιότητες τοῦ Δ. Συμβουλίου

Ἄρθρον 4

1. Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Α.Ο.Ε.Κ. ἀποφασίζει ἐφ' ὅλων τῶν ζητημάτων διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν σκοπῶν τοῦ Ὀργανισμοῦ συμφώνως πρὸς τὸν παρόντα νόμον καὶ τοὺς βάσει αὐτοῦ ἐκδιδομένους κανονισμούς.

2. Καταρτίζει τοὺς ὑπὸ τοῦ παρόντος ν.δ. προβλεπομένους κανονισμούς, ὡς καὶ τοιούτους ρυθμίζοντας:

α) τὰ τῆς διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως τῆς περιουσίας τοῦ Α.Ο.Ε.Κ.

β) τὰ τῆς σειρᾶς προτεραιότητος καὶ τὸν τρόπον διὰ τὴν ἀπόκτησιν τῆς προσφερομένης ὑπὸ τοῦ Α.Ο.Ε.Κ. εἰς τοὺς ἐργάτας καὶ ὑπαλλήλους κατοικίας.

γ) τὰ τοῦ τρόπου ἐκτελέσεως τῶν ἔργων (δημοπράτησις, αὐτεπιστασία, εἰδικὰ συνεργεῖα, ἀνάθεσις δι' ἀπ' εὐθείας συμφωνίας) μὴ ἐφαρμοζομένων τῶν διατάξεων τῶν σχετικῶν νόμων περὶ ἐκτελέσεως δημοσίων ἔργων.

δ) τὰ τῆς καταρτίσεως καὶ ἐγκρίσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐσόδων καὶ ἐξόδων, τοῦ ἀπολογισμοῦ τῆς ἐν γένει διαχειρίσεως τῆς περιουσίας τοῦ Ὀργανισμοῦ.

ε) τὰ τῆς ταμειακῆς καὶ λογιστικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ὀργανισμοῦ.

στ) τὰ τῆς συγκροτήσεως τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Α.Ο.Ε.Κ. καὶ τῆς μισθοδοσίας ἢ ἀποζημιώσεως καὶ βαθμολογικῆς ἐξελίξεως τοῦ ὑπαλληλικοῦ αὐτοῦ προσωπικοῦ.

ζ) τὰ τῆς προμηθείας παντὸς εἴδους ὑλικοῦ, ἐφοδίων καὶ μισθώσεως ἀκινήτων.

η) τὰ τῆς ἀποκτήσεως ἀπαλλοτρίων χώρων διὰ τὴν ἀνέγερσιν τῶν κατοικιῶν.

θ) Τὸν τρόπον ἐκτελέσεως καὶ ἐλέγχου τῶν ἐλαττῶν.

ι) Τὸν τρόπον παραλαβῆς τοῦ προμηθευομέ-

Διάθεσις καὶ ἐπένδυσις κεφαλαίων

Ἄρθρον 10

1. Ἡ διάθεσις καὶ ἡ ἐπένδυσις τῶν κεφαλαίων τοῦ Α.Ο.Ε.Κ. γίνεται ἐλευθέρως, μὴ ἰσχυουσῶν τῶν ἐκάστοτε διατάξεων νόμων περὶ ἐπενδύσεως καὶ διαθέσεως τῶν κεφαλαίων Ν.Π.Δ.Δ., δι' ἀποφάσεων τοῦ Δ.Σ. αὐτοῦ.

2. Ὁ Α.Ο.Ε.Κ. καὶ ἡ Ἐργατικὴ Ἑστία δύνανται νὰ διαθέτωσι μέρος τῶν κεφαλαίων αὐτῶν πρὸς παροχὴν ἐντόκων ἢ ἀτόκων οἰκοδομικῶν δανείων εἰς ἐργατικοὺς οἰκοδομικοὺς συνεταιρισμούς. Τὸ ποσὸν τῶν οὕτω παρεχομένων ὑπὸ τοῦ Α.Ο.Ε.Κ. δανείων δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ ἐτησίως τὸ ἓν εἰκοστὸν πέμπτον τῶν ἐτησίων αὐτοῦ ἐσόδων.

Λογιστικαὶ διατάξεις

Ἄρθρον 11

1. Τὸ οἰκονομικὸν ἔτος διὰ τὸν Α.Ο.Ε.Κ. ἄρχεται ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου καὶ λήγει τὴν 31ην Δεκεμβρίου ἑκάστου ἔτους.

2. Συμπληρωματικαὶ πιστώσεις διαρκούσης τῆς χρήσεως ἐγκρίνονται κατὰ τὴν διαδικασίαν τῆς ἐγκρίσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ.

3. Λύνεται ἀποφάσει τοῦ Δ.Σ. τοῦ Α.Ο.Ε.Κ., ὁρίζοντος τὸν ὑπόλογον, νὰ ἐκδίδωνται ἐντάλματα προπληρωμῆς ἐπὶ ἀποδόσει λογαριασμοῦ.

4. Ἅπαντα τὰ στοιχεῖα τῆς διαχειρίσεως τοῦ Α.Ο.Ε.Κ. διαφυλάσσονται ἐπὶ μίαν δεκαετίαν.

Ἄρθρον 12

1. Ὁ ἔλεγχος τῆς οἰκονομικῆς ἐν γένει διαχειρίσεως τοῦ Α.Ο.Ε.Κ. εἶναι προληπτικὸς καὶ ἀπολογιστικός.

2. Ὁ προληπτικὸς ἔλεγχος, συνιστάμενος εἰς τὴν ἐξακρίβωσιν ὅτι πᾶσα πληρωμὴ ἐντέλλεται ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς ἐγκεκριμένης πιστώσεως, ὅτι ἐν τῇ ἐνεργείᾳ τῆς δαπάνης ἐτηρήθησαν αἱ ἰσχύουσαι διατάξεις περὶ ἐκτελέσεως δαπανῶν τοῦ Α.Ο.Ε.Κ. καὶ ὅτι ἐπισυνάπτονται εἰς τὸ ἔνταλμα πάντα τὰ ἀποδεικνύοντα τὴν νόμιμον ἐνέργειαν τῆς δαπάνης δικαιολογητικά, ἀσκεῖται ὑπὸ ἁρμοδίου ὑπαλλήλου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, διοριζομένου δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

3. Ὁ ἀπολογιστικὸς ἔλεγχος διενεργεῖται κατ' ἔτος ὑπὸ Ἐπιτροπῆς, ἀποτελουμένης:

α) ἐξ ἑνὸς ἀνωτέρου ὑπαλλήλου τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Δημοσίου Λογιστικοῦ, ὁριζομένου διὰ κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας.

β) ἐξ ἑνὸς ἀνωτέρου ὑπαλλήλου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ

γ) ἐξ ἑνὸς ἀνωτέρου ὑπαλλήλου τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος.

4. Οἱ ἀνωτέρω τῶν ἐδαφ. β' καὶ γ' μετὰ τῶν ἀναπληρωτῶν αὐτῶν διορίζονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

5. Ἐπὶ τοῦ διενεργουμένου ἐλέγχου ἡ Ἐπιτροπὴ συντάσσει ἔκθεσιν, ἣν ὑποβάλλει εἰς τὸν Ὑπουργὸν Ἐργασίας, ὅστις δι' ἀποφάσεώς του, ἐφ' ὅσον δὲν προκύπτουν στοιχεῖα κακῆς διαχειρίσεως, διαπιστευομένης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ἀπαλλάσσει τὸ Δ. Σ. πάσης εὐθύνης.

Εἴδος στεγαστικῆς συνδρομῆς

Ἄρθρον 13

1. Ἡ εἰς τοὺς κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ παρόντος παρεχομένη στεγαστικὴ συνδρομὴ δύναται νὰ εἶναι ἐκ τῶν κατωτέρω ἀναφερομένων ἀναλόγως τῶν ἑκάστοτε διατιθεμένων πόρων καὶ τῆς εἰδικῆς περιστάσεως ἑκάστου δικαιούχου:

α) Παραχώρησις νέας κατασκευασθείσης ἐργατικῆς κατοικίας.

β) Ἐπισκευὴ ἢ ἀναμόρφωσις ὑφισταμένης ἀκαταλλήλου ἐργατικῆς κατοικίας, ὡς καὶ ἡ ἀποπεράτωσις ἡμιτελοῦς τοιαύτης.

γ) Ἀνοικοδόμησις δαπάναις τοῦ Α.Ο.Ε.Κ. κατοικιῶν εἰς γηπεδα ἀνήκοντα κατὰ πλήρη κυριότητα εἰς δικαιοῦχον ἐργάτην ἢ ὑπάλληλον ἢ εἰς πλείονας ὁμοῦ δικαιούχους.

δ) Τὸ Δημόσιον, ὡς καὶ οἱ Δῆμοι καὶ αἱ Κοινότητες, δύνανται νὰ μεταβιβάσουν δωρεὰν τὴν κυριότητα ἀκινήτων, ἀνηκόντων εἰς αὐτάς, εἰς τὸν Α.Ο.Ε.Κ., ὡς καὶ τὴν Ἐργατικὴν Ἑστίαν δι' ἐκπλήρωσιν τῶν σκοπῶν των, τὸ μὲν Δημόσιον διὰ κοινῆς ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ, οἱ δὲ Δῆμοι καὶ αἱ Κοινότητες δι' ἀποφάσεως τῶν Συμβουλίων των, ἐγκεκριμένης ἀπὸ τὸν ἁρμόδιον Νομάρχην.

Διάθεσις κατοικιῶν

Ἄρθρον 14

1. Αἱ ἐργατικαὶ κατοικίαι διατίθενται πρὸς τοὺς κατὰ τὸ παρὸν ν.δ. δικαιούχους, ἐφ' ὅσον οὗτοι τυγχάνουσι μισθωτοὶ ἠσφαλισμένοι ἢ συνταξιοῦχοι εἰς οἱονδήποτε ἀσφαλιστικὸν Ὀργανισμόν, εἶναι ἔγγαμοι, ἀρχηγοὶ οἰκογενείας καὶ ἐθνικῶν φρονημάτων ἐπὶ ἐνοικίῳ ἢ μεταβιβάζονται πρὸς αὐτοὺς ἐπὶ χρεώσει τῆς ἀξίας των.

2. Ἡ ἀξία παραχωρουμένης κατὰ τὸ παρὸν γ. δ/γμα ἐργατικῆς κατοικίας ἰσοῦται πρὸς τὸ ἄθροισμα τῆς ἀξίας κτήσεως τοῦ ἀντιστοιχοῦντος εἰς τὴν κατοικίαν οἰκοπέδου καὶ τῆς δαπάνης ἀνεγέρσεως τῆς οἰκοδομῆς καὶ τῶν ἀναλογούντων διὰ τὴν κατασκευὴν ταύτης γενικῶν ἐξόδων.

3. Ἡ πληρωμὴ τῆς ἀξίας τῶν κατὰ τὰ ἀνωτέρω μεταβιβαζομένων ἐργατικῶν κατοικιῶν γίνεται εἰς ἴσας χρεωλυτικὰς μηνιαίας δόσεις, μὴ δυναμένας νὰ ὑπερβοῦν τὰς τριακοσίας ἑξήκοντα (360). Ὁ χρόνος ἐνάρξεως τῆς ἐξοφλήσεως, τὸ ποσὸν τῶν δόσεων καὶ ἡ διάρκεια τούτων καθορίζονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. τοῦ Α.Ο.Ε.Κ.

4. Τὸ ἐνοίκιον τῶν ἐπὶ ἐνοικίῳ διατιθεμένων κατοικιῶν καθορίζεται κατὰ περιφερείας βάσει τοῦ ἐμβαδοῦ τῶν ὠφελίμων χώρων ἢ τοῦ διατεθέντος κεφαλαίου πρὸς ἀνοικοδόμησιν τοῦ μισθίου, ὑπολογιζομένου τόκου μέχρι 4ο/ο ἢ καὶ ἀμφοτέρων δι' ἀποφάσεων τοῦ Δ.Σ. τοῦ Α.Ο.Ε.Κ., ἐγκρινομένων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας κατὰ Ἰανουάριον ἑκάστου ἔτους.

5. Εἰς τὰς περιπτώσεις τῶν ἐδαφίων β' καὶ γ' τοῦ ἄρθρ. 13 τὰ δαπανηθέντα διὰ τὴν ἐπισκευήν, ἀναμόρφωσιν ἢ ἀποπεράτωσιν ἢ ἀνοικοδόμησιν ποσὰ ἀποτελοῦν δάνειον τοῦ Α.Ο.Ε.Κ. πρὸς τοὺς δικαιούχους, ἐξοφλητέον ἐπίσης εἰς μηνιαίας δόσεις οὐχὶ μειζονας τῶν 360 κατὰ τὰ ὑπὸ τοῦ σχετικοῦ Κανονισμοῦ ὁριζόμενα.

6. Πᾶς ὀφειλέτης δικαιοῦται νὰ προβῇ εἰς τὴν ἐξόφλησιν μέρους ἢ ὅλου τοῦ ὑπολειπομένου χρέους, ἀπαιτεῖται δὲ ἐν περιπτώσει μερικῆς ἐξοφλήσεως καθορίζονται αἱ νέαι δόσεις πληρωμῆς τοῦ ἀπομένοντος χρέους.

7. Πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ Α.Ο.Ε.Κ. μέχρι τῆς

αποπληρωμής των δόσεων εγγράφεται επί του μεταβιβαζομένου ακινήτου πρώτη υποθήκη.

Υφισταμένης υποθήκης, παντως δε επί μιαν ζώνην, απαγορεύεται ή καθ' οιονδήποτε τρόπον μεταβίβασις της κυριότητος του ακινήτου, ως και η συστασις οιουδήποτε άλλου εμπραγμάτου δικαιώματος ή βάρους, πλην προς τους εξ αίματος συγγενείς α' βαθμού ή λόγω προικός προς συγγενείς μέχρι β' βαθμού, της τοιαύτης μεταβιβάσεως ή επιβαρύνσεως ούσης άκυρου και ούδεν έννομον αποτέλεσμα επαγούσης διά τον αγοραστήν.

8. Τίτλον προς εγγραφήν της υποθήκης αποτελεί η πράξις μεταβιβάσεως της κατοικίας ή του οικοπέδου.

9. Πάσα λεπτομέρεια διά την εφαρμογήν των άνωτέρω παραγράφων καθορισθήσεται δι' ειδικού κανονισμού, ψηφιζομένου υπό του Δ.Σ. του Α.Ο.Ε.Κ., εγκρινομένου υπό του Υπουργού Εργασίας και δημοσιευομένου εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

10. Εις περίπτωσιν αποδεδειγμένης αδυναμίας λόγω ανεργίας υποχρέου προς καταβολήν δόσεων αποπληρωμής ενοικίου παραχωρηθείσης κατοικίας ή καταβολή δόσεων δύναται να αναστέλληται, αποφάσει του Δ.Σ. του Α.Ο.Ε.Κ., και δι' όσον χρόνον διαρκεί η ανεργία.

Κανονισμός θέλει προβλέψει την διαδικασίαν της διαπιστώσεως της ανεργίας και τας λεπτομερείας της εφαρμογής των ανωτέρω.

11. Εις περίπτωσιν θανάτου του υποχρέου προς καταβολήν των δόσεων παραχωρηθείσης κατοικίας και εφ' όσον υπάρχουν κληρονόμοι, η κυριότης περιέρχεται εις τούτους, υπεισερχομένους εις τα δικαιώματα και υποχρεώσεις αυτού, του Δ. Σ. δυναμένου εν περιπτώσει αδυναμίας καταβολής των δόσεων να ρυθμίση καθ' ον σκόπιμον τρόπον κρίνει το υπόλοιπον των δόσεων.

Συντηρήσεις κατοικιών

Άρθρον 15

1. Εφ' όσον δεν έχει εξοφληθή πλήρως η αξία της κατοικίας, ο Οργανισμός δικαιούται να παρακολουθή την υπό του στεγασθέντος γενομένην χρήσιν ταύτης και να διαπιστώνη τας τυχόν ανάγκας επισκευής, συντηρήσεως ή βελτιώσεως ταύτων και να εκτελή ταύτας, κατά τας υποδείξεις του Α.Ο.Ε.Κ., εις βάρος του στεγασθέντος. Η συντήρησις, βελτίωσις ή ανακαίνισις των κατοικιών διενεργείται υπό του στεγασθέντος και δαπάναις τούτου.

2. Εάν πρόκειται περί φθορών, προερχομένων εκ κακής χρήσεως του μισθίου, αύται εκτελούνται υπό του Α.Ο.Ε.Κ., χρεουμένου αναλόγως του στεγασθέντος.

3. Διά κανονισμού καθορισθήσονται τα της διενεργείας ελέγχου της διαπιστώσεως των ζημιών, τα του χαρακτηρισμού αυτών ως προερχομένων εκ συνήθους ή κακής χρήσεως, τα του καθορισμού των εργασιών κατ' είδος και ποσότητα προς επανόρθωσιν αυτών, τα της προσκλήσεως των υποχρέων προς εκτέλεσιν αυτών, τα της παρελεύσεως άπρακτου της προθεσμίας και εν γένει πάντα τα αναγκαία διά την εφαρμογήν του παρόντος.

4. Επί πολυκατοικιών ή και συνοικισμών εργατών περιλαμβανόντων πλέον των 30 κατοικιών ειδικός κανονισμός, δημοσιευόμενος εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ρυθμίζει τας σχέσεις των κατοικούντων εντός των εργατικών τούτων κατοικιών των συνοίκων και γειτόνων, τας υποχρεώσεις προς ειρηνικήν, υγιεινήν και κοινωνικήν συμβίωσιν.

Οι παραβάται των διατάξεων του κανονισμού τούτου τιμωρούνται διά φυλακίσεως. Εις περίπτωσιν υπάρξεως ειδικού εντεταλμένου φύλακος του Α.Ο.Ε.Κ. διά την επίτευξιν του ανωτέρου σκοπού, ούτος θεωρείται εν τη εκτελέσει της υπηρεσίας του ως αστυνομικόν όργανον και έχει όλας τας αρμοδιότητας και ευθύνας τούτου.

Παραίτησις δικαιώματος

Άρθρον 16

1. Ο δικαιωθείς στεγάσεως μισθωτός δύναται να παραιτηθή των δικαιωμάτων του επί της χορηγηθείσης κατοικίας, δηλών τούτο εγγράφως προς τον Οργανισμόν.

2. Τα μέλη της Ενώσεως Συντακτών Ημερησίων Εφημερίδων Αθηνών, τα οποία έθεσαν εις εφαρμογήν και έχουν υπό εκτέλεσιν ίδιον στεγαστικόν πρόγραμμα, δεν υποβάλλονται εις την εισφοράν του άρθρ. 7 § 1 εδάφ. β' εξ 1%, επί των μισθών και ημερομισθίων αυτών, ούτε εις άλλην οιανδήποτε υπέρ του Α.Ο.Ε.Κ. επιβάρυνσιν.

Εξαιρέσεις και απαλλαγαί

Άρθρον 17

1. Ο Α.Ο.Ε.Κ. απαλλάσσεται παντός δημοσίου, δημοτικού, κοινοτικού ή λιμενικού φόρου άμεσου ή εμμέσου, παντός τέλους, ως και δικαστικού τοιούτου, διά πάσαν δίκην του και απολαύει ανεξαιρέτως άπασων των ατελειών και προνομίων, δικαστικών, διοικητικών και οικονομικών, ως και αν είναι αυτό το Δημόσιον.

2. Αι προμήθειαι του Α.Ο.Ε.Κ. και τα διά λογαριασμόν αυτού εκτελούμενα έργα, αι μισθώσεις και αι πάσης φύσεως πληρωμαί αυτού απαλλάσσονται των υπέρ του Μετοχικού Ταμείου Πολιτικών Υπαλλήλων ή άλλου οιουδήποτε Οργανισμού θεσπιζομένων εισφορών.

3. Η εξόφλησις της αξίας των απαλλοτριουμένων των κατά το παρόν ν. δ/γμα ακινήτων, ή μεταβίβασις αυτών προς τους στεγαζομένους, ή συναίρις οιωνδήποτε συμβολαίων, ή μεταγραφή τίτλων ιδιοκτησίας και η εγγραφή υποθήκης υπό του Α.Ο.Ε.Κ., η εξόφλησις των χρεωλυτικών δόσεων, ως και η καταβολή των μισθωμάτων απαλλάσσονται παντός ανεξαιρέτως φόρου ή τέλους ή κρατήσεων ή εισφοράς εν γένει υπέρ του Δημοσίου, Δήμων, Κοινοτήτων, οιουδήποτε Ασφαλιστικού Οργανισμού ή οιουδήποτε εν γένει τρίτου.

4. Προς εξασφάλισιν της εισπράξεως καθυστερουμένων δόσεων προς τον Α.Ο.Ε.Κ. ή τους οικοδομικούς συνεταιρισμούς ή την Εργατικήν Εστίαν χορηγείται το δικαίωμα κατασχέσεως μέχρι του 1/10 των αποδοχών ή της συντάξεως του οφειλέτου.

Όρκος

Άρθρον 18

Ο εις τον Α.Ο.Ε.Κ. επιβαλλόμενος διά δικαστικής αποφάσεως όρκος δίδεται υπό του Προέδρου του Δ. Σ. ή του δι' αποφάσεως τούτου οριζομένου προσώπου.

ρων ἁμοιβῆς ἐργατοτεχνιτῶν ἀλλαντοποιείων Θεσσαλονίκης.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 167 τῆς 14 Αὐγούστου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 12 τοῦ ν.δ. 2510/1953. 2) Τήν ὑπογραφεῖσαν ἀπό τῆς 10 Ἰουνίου 1954 συλλογικήν σύμβασιν ἐργασίας μεταξύ τῶν ἐν προκειμένῳ ἐνδιαφερομένων ἐκατέρωθεν ὀργανώσεων, δι' ἧς ρυθμίζονται ὡς κάτωθι τά τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐν τῇ συμβάσει ταύτῃ ἀναφερομένων μισθωτῶν. 3) Τήν ὅλως ἐξαιρετικήν ἀνάγκην διά τήν ἄμεσον ἰσχύν καί ἐφαρμογήν τῆς ἐν λόγῳ συμβάσεως πρός ἄρσιν τῶν ἐκ τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς ἀμφισβητήσεων καί ἐκκρεμοτήτων μέχρι νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ τρόπου θέσεως εἰς ἐφαρμογήν τῶν ὑπογραφομένων συλλογικῶν συμβάσεων. 4) Τήν σχετικήν ἐγκριτικήν ἀπόφασιν τῆς πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς, ὑπ' ἀριθ. 32773/28.7.1954, ἀποφασίζομεν:

Καθορίζομεν τά κατώτατα ὅρια ἡμερομισθίων τῶν ἐργοτοτεχνιτῶν ἀλλαντοποιῶν Θεσσαλονίκης ὡς ἀκολούθως:

Α'. Ἀνδρῶν

1) Διά τό 1ον ἔτος ὑπηρεσίας ἡμερομίσθιον δραχμαί νέαι 35.

2) Διά τό 2ον, 3ον καί 4ον ἔτος ὑπηρεσίας ἡμερομίσθιον δραχ. νέαι 40.

3) Μετά τήν συμπλήρωσιν τοῦ 4ου ἔτους ὑπηρεσίας οἱ ἐργάται θεωροῦνται τεχνῖται καί λαμβάνουν ἡμερομίσθιον δραχ. νέαι 46.

4) Διά τούς μεταφορεῖς ἀλλάντων, τούς ἔχοντας ἡλικίαν 19 ἐτῶν καί ἄνω ἡμερομίσθιον δραχ. νέαι 32.

5) Μεταφορεῖς ἀλλάντων ἡλικίας κάτω τῶν 19 ἐτῶν ἡμερομίσθιον δραχ. νέαι 28.

Β'. Γυναικῶν

1) Διά τάς ἐχούσας ἡλικίαν κάτω τῶν 18 ἐτῶν ἡμερομίσθιον δραχ. 20.

2) Διά τάς ἄνω τῶν 18 ἐτῶν ἡμερομίσθιον δραχ. 26.

Γ'. Πρόσθετοι ὅροι

1) Εἰς ἅπαν τό ἐργατοτεχνικόν προσωπικόν τῶν ἀλλαντοποιείων χορηγεῖται ἐπιπροσθέτως ἓν μεσημβρινόν γεῦμα καθ' ἑκάστην, ὡς καί ἡμίσεια (1/2) ὀκά κρέατος (κυμᾶ) κατά Σάββατον.

2) Ἀντί τοῦ παρεχομένου γεύματος καί κυμᾶ δύνανται οἱ ἐργοδόται νά καταβάλλουν τό ἀντίτιμον τούτων, ἀποτιμώμενον διά τῆς παρούσης εἰς ὀκτώ (8) δραχμάς ἡμερησίως.

3) Τά μέχρι σήμερον καταβαλλόμενα εἰς χρῆμα ἡμερομίσθια, ἐφ' ὅσον εἶναι ἀνώτερα τῶν διά τῆς παρούσης καθοριζομένων, δέν δύνανται νά μειωθῶσι.

Ἡ ἰσχύς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀπό 1 Ἰουνίου 1954.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Αὐγούστου 1954

27840/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περί καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐργατοτεχνιτῶν χημικῆς βιομηχανίας ὅλης τῆς Χώρας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 167 τῆς 14 Αὐγούστου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1. Τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 12 τοῦ ν.δ. 2510/1953.

2. Τήν ὑπογραφεῖσαν ἀπό 26.5.1954 συλλογικήν σύμβασιν ἐργασίας μεταξύ τῶν ἐνδιαφερομένων ἐν προκειμένῳ ἑκατέρωθεν ὀργανώσεων, δι' ἧς ρυθμίζονται ὡς κάτωθι τά τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐν τῇ συμβάσει ταύτῃ ἀναφερομένων μισθωτῶν.

3. Τήν ὅλως ἐξαιρετικήν ἀνάγκην διά τήν ἄμεσον ἰσχύν καί ἐφαρμογήν τῆς ἐν λόγῳ συμβάσεως πρός ἄρσιν τῶν ἐκ τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς ἀμφισβητήσεων καί ἐκκρεμοτήτων μέχρι νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ τρόπου θέσεως εἰς ἐφαρμογήν τῶν ὑπογραφομένων συλλογικῶν συμβάσεων.

4. Σχετικήν ἐγκριτικήν ἀπόφασιν τῆς πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς ὑπ' ἀριθ. 24816 ἐ.ἔ., ἀποφασίζομεν:

Ι. Καθορίζομεν τάς ἀποδοχάς δι' ὁλόκληρον τήν χώραν τῶν ἐργατῶν τῆς χημικῆς βιομηχανίας, ὡς τοιούτων νοουμένων ἁπάντων τῶν ἐργατῶν τῶν κατωτέρω ἀναφερομένων χημικῶν βιομηχανιῶν, ἐκτός ἐκείνων ἄλλων εἰδικοτήτων, αἵτινες ὑπάγονται καί ὑπήγοντο καί εἰς τό παρελθόν εἰς εἰδικάς κλαδικάς συμβάσεις, ὡς ἀκολούθως:

1. Ἐργάται τῶν βιομηχανιῶν ὀξέων, τρυγιῶν ὀξέων, χρωμάτων, ὑδροχρωμάτων, φαρμάκων, ἐπεξεργασίας ὀστῶν, βερνικοχρωμάτων, ἀρωματοποιΐας, τεχνητῆς μετάξης, ὑαλουργείων (βοηθητικόν προσωπικόν συσκευασίας, ἐπεξεργασίας καί διαλογῆς τοιούτου), τῶν χημικῶν τμημάτων τῆς Ἑταιρίας Λιπασμάτων, πλαστικῶν ὑλῶν καί εἰδῶν ἐλαίων καί διϋλιστηρίων (Ε.Α.Β.Υ.Ν., πλήν τοῦ τμήματος Ἐμπορίας, ὑπαγομένου εἰς τήν ὑπ' ἀριθ. 27310/10/1954 ἀπόφασιν ἡμῶν ἐπερί καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν προσωπικοῦ πετρελαιοειδῶν), ἐλαστικοῦ, παστῶν ὀδόντων, συσσωρευτῶν:

Μετά ἑξάμηνον ὑπηρεσίαν ἡμερομίσθιον δραχ. νέαι:

Ἐργάται	33.80
Ἀρχιεργάται	37.70
Ἐργάτριαι	26.

ΙΙ. α) Ἐργάται τῶν βιομηχανιῶν ἐκκρητικῶν ὑλῶν, βιοχημείας καί βιολογίας, αἰθερίων ἐλαίων, δερμικῶν ἐκχειλισμάτων, ὀξυγόνου καί ἀσετυλίνης, καυστικῆς σόδας, χλωρασβεστίου, ναφθαλίνης, ξηρῶν ἠλεκτρικῶν στηλῶν.

β) Ἐργάται τῶν βιομηχανιῶν παστεριώσεως γάλακτος, κονσερβοποιΐας, μουστάρδας, ἅλατος, κεράτων καί ὀστράκων, προϊόντων συντηρήσεως καί καθαρισμοῦ, προϊόντων ἀποστάξεως κηροπλαστικῆς, ἀεριούχων ποτῶν καί χυμῶν φρούτων, ζελατίνης, γλυκόζης.

γ) Βαφεῖα, καθαριστήρια, σιδηρωτήρια, λευκαντήρια, πλυντήρια, ἐκτός τῶν τμημάτων τῶν λειτουργούντων ἐντός τῶν ἐργοστασίων κλωστοϋφαντουργίας.

Οἱ ἐργάται, ἡλικίας 19 ἐτῶν συμπεπληρωμένων, μέ ἑξάμηνον ἀπασχόλησιν ἤ 18 ἐτῶν συμπεπληρωμένων, μέ ἑνός ἔτους ἀπασχόλησιν ἐν τῷ αὐτῷ κλάδῳ, ἡμερομίσθιον δραχ. νέων 32.50.

Αἱ ἐργάτριαι, ἡλικίας 17 ἐτῶν συμπεπληρωμένων, μέ ἑξάμηνον ἀπασχόλησιν ἤ 18 ἐτῶν συμπεπληρωμένων, μέ ἑνός ἔτους ἀπασχόλησιν ἐν τῷ αὐτῷ κλάδῳ ἡμερομίσθιον δραχ. 26.

ΙΙΙ. Διά τούς ἐργάτας βιομηχανιῶν διθει-

Άρθρον 19

Άπασαι αί δίκαι τοῦ Α.Ο.Ε.Κ. εἰσάγονται παρ' αὐτοῦ ἐνώπιον παντὸς δικαστηρίου καὶ τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὡς νόμῳ προτετιμημέναι, τὴν ὀγδόην ἡμέραν ἀπὸ τῆς κλητεύσεως.

Άρθρον 20

Ἡ εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Α.Ο.Ε.Κ. κατάσχεσις εἶναι ἄκυρος. Ἐπίσης δὲν ἐπιτρέπεται κατάσχεσις ἐπὶ τῶν ὑπὸ τοῦ Ὀργανισμοῦ ἀνεγερθέντων οἰκημάτων ἢ δαπάναις τούτου συμπληρωθέντων ἢ ἐπισκευασθέντων.

Ἀποδεικτικὴ ἰσχὺς λογιστικῶν βιβλίων Α.Ο.Ε.Κ.

Άρθρον 21

Τὰ παρὰ τοῦ Α.Ο.Ε.Κ. τηρούμενα λογιστικὰ βιβλία ἀποτελοῦν ἐντελῆ ἀπόδειξιν περὶ τε τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ μεγέθους τῶν ἀπαιτήσεών του κατὰ παντὸς μέχρι παραγραφῆς τῶν ἀπαιτήσεων τούτων, ἀπόσπασμα δὲ τῶν ἐν λόγῳ βιβλίων ὑπογεγραμμένον ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Δ. Σ. ἀποτελεῖ πλήρη ἀπόδειξιν ἐνώπιον τῶν Δικαστηρίων.

Σύναψις δανείων

Άρθρον 22

1. Ὁ Α.Ο.Ε.Κ. δύναται νὰ συνάπτῃ δάνεια πάσης φύσεως παρὰ τοῦ Κράτους, ἢ φυσικῶν ἢ Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου ἢ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου. Τὰ παρ' ἄλλων χορηγούμενα δάνεια δύνανται νὰ τύχωσι ἐγγυήσεως τοῦ Κράτους μετ' ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ὅπερ καὶ θὰ καθορίζῃ τοὺς ὅρους αὐτῶν.

2. Πρὸς ἐξασφάλισιν ἢ ἐξυπηρέτησιν τῶν συναπτομένων ὑπὸ τοῦ Α.Ο.Ε.Κ. δανείων δύναται μετ' ἀπόφασιν τοῦ Δ.Σ. αὐτοῦ νὰ παρέχηται ἡ ἐκχώρησις μέρους ἢ τοῦ συνόλου τῶν πόρων αὐτοῦ ἢ δικαίωμα ἐγγραφῆς πρώτης ὑποθήκης ἐπὶ τοῦ ὅλου ἢ μέρους τῶν εἰς τὴν κυριότητα αὐτοῦ περιερχομένων οἰκοδομῶν καὶ γηπέδων. Τὸ δικαίωμα τοῦτο περιέρχεται εἰς τὸ Δημόσιον καθ' ἣν περίπτωσιν ἤθελεν ἐξοφλήσει τὸ παρ' αὐτοῦ ἐγγυηθὲν δάνειον.

Προσωπικόν

Άρθρον 23

1. Ἡ ὑπηρεσία τοῦ Α.Ο.Ε.Κ. διεξάγεται δι' ἐμμίσθων ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν τακτικῶν ἢ ἐκτάκτων.

2. Διὰ τοῦ κανονισμοῦ θέλουσιν ὁρισθῆ τὰ τῆς συνθέσεως τῶν Ὑπηρεσιῶν τοῦ Α.Ο.Ε.Κ., τὰ τῆς βαθμολογικῆς καὶ μισθολογικῆς ἐξελίξεως τῶν ὑπαλλήλων αὐτοῦ, ὡς καὶ τὰ τῆς ἀσκήσεως τῆς πειθαρχικῆς ἐξουσίας ἐπ' αὐτῶν.

3. Ἐπιτρέπεται ἡ ἀπόσπασις εἰς τὸν Α.Ο.Ε.Κ. ὑπαλλήλων δημοσίων, στρατιωτικῶν, ὀργανισμῶν δημοσίου δικαίου ἢ τραπεζιτικῶν. Λῦσις, ὡς καὶ ἡ ἀνάκλησις, γίνεται διὰ κοινῆς ἀποφάσεως τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, προκειμένου δὲ περὶ τραπεζιτικῶν ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ τοῦ Διοικητοῦ τῆς ἁρμοδίας Τραπέζης.

Ὁ χρόνος τῆς παρὰ τῷ Α.Ο.Ε.Κ. ὑπηρεσίας λογίζεται ὡς χρόνος πραγματικῆς ὑπηρεσίας. Ἡ μισθοδοσία τούτων καταβάλλεται ὑπὸ τοῦ Α.Ο.Ε.Κ.

Ἀπαλλοτρίωσις

Άρθρον 24

1. Ἐπιτρέπεται πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν σκοπῶν τοῦ Α.Ο.Ε.Κ. ἡ ἀναγκαστικὴ ἀπαλλοτρίωσις δημοτικῆς, νομικῶν προσώπων δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου ἢ ἰδιωτικῆς ἀκινήτου περιουσίας.

2. Αἱ ἀπαλλοτριώσεις αὗται θεωροῦνται ὡς δημοσίας ὠφελείας ἐνεργοῦνται καὶ ἡ καταβλητέα ἀποζημίωσις καθορίζεται κατὰ τὰ ὑπὸ τοῦ ἀ.ν. 1731/1939 «περὶ ἀναγκαστικῶν ἀπαλλοτριώσεων», ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, ὁριζόμενα.

3. Ἡ ἀξία τῶν οὕτω ἀπαλλοτριουμένων γηπέδων καθορίζεται κατὰ τὰ ὑπὸ τοῦ ἀ.ν. 1731/1939 ὁριζόμενα.

Διαμόρφωσις οἰκισμῶν

Άρθρον 25

1. Ἐπιτρέπεται κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας μετὰ γνώμην τοῦ Συμβουλίου τοῦ Α.Ο.Ε.Κ., ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ ἐργατικῶν συνοικισμῶν, περιλαμβανόντων τοὐλάχιστον 50 κατοικίας, ἡ εἰς βάρος τῶν κεφαλαίων στεγάσεως ἐκτέλεσις ἔργων καὶ μελετῶν πολεοδομικῶν καὶ τοπογραφήσεων, ἡ παρακολούθησις καὶ ὁ ἔλεγχος τῆς ἐφαρμογῆς τῶν πολεοδομικῶν καὶ οἰκοδομικῶν ἐν γένει διατάξεων καὶ ἡ ἀνέγερσις δημοτικῶν ἢ κοινοτικῶν κτιρίων κοινῆς ἐξυπηρετήσεως.

2. Τὸ σύνολον τῶν διατιθεμένων οὕτω κατ' ἔτος εἰς χρῆμα ἢ οἰκόπεδα δὲν δύναται νὰ ὑπερβαίνῃ ἑτησίως τὸ 10 ο/ο τῶν διατιθεμένων δι' ἔργα ἐργατικῆς κατοικίας.

Τελικαὶ διατάξεις

Άρθρον 26

1. Δι' ἀποφάσεων τοῦ Δ.Σ., ἐγκρινομένων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δύναται νὰ ρυθμίζηται πᾶσα ἀναγκαία λεπτομέρεια διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος ν.δ., ἐφ' ὅσον ἄλλως ἐν τῷ παρόντι δὲν ὁρίζεται.

2. Πᾶσα γενικὴ ἢ εἰδικὴ διάταξις ἀντικειμένη εἰς τὸ παρὸν ν.δ. καταργεῖται.

Άρθρον 27

1. Συνιστᾶται τριμελὴς ἐξ Ὑπουργῶν Συντονιστικὴ Ἐπιτροπὴ Στέγης Μισθωτῶν, ἀποτελουμένη ἐκ τοῦ Ὑπουργοῦ Συντονισμοῦ, ὡς Προέδρου, καὶ τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας ὡς μελῶν.

Εἰς ταύτην ἀνατίθεται ἡ ἐκπόνησις προγράμματος στεγάσεως τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, τῶν ὑπαλλήλων νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, ὡς καὶ τῶν ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων τῶν συνδεομένων μετὰ τῶν ἰδιωτῶν ἐργοδοτῶν ἢ τοῦ Κράτους ἢ νομικῶν προσώπων διὰ σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου, ὡς καὶ ἡ χάραξις γενικῶν κατευθυντηρίων γραμμῶν τῆς στεγαστικῆς πολιτικῆς.

2. Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ν. δ/τος ἄρχεται 10 ἡμέρας ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Αὐγούστου 1954

—

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

27775/1/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ ἡμερομισθίων καὶ λοιπῶν δ-

Περίπτωσις Γ'. (α) 2 παλαιαί μηχαναί, β) 2 νέαι μηχαναί ἢ γ) 1 παλαιά καὶ 1 νέα).

Ἀρχιτεχνῖται 1, ἀρχιεργάται 3, ἀρχιχαράκται 3, ἐπιτηρηταὶ τήξεως 3, βοηθοὶ ἐπιτηρητῶν τήξεως 3, ἐπιτηρηταὶ μηχανῶν 18, χαράκται 6, σπάσται 8. Σύνολον: 46.

Περίπτωσις Δ'. (α) μία παλαιὰ μηχανὴ ἢ β) μία νέα μηχανή).

Ἀρχιτεχνῖται 1, ἀρχιεργάται 3, ἀρχιχαράκται 3, ἐπιτηρηταὶ τήξεως 3, βοηθοὶ ἐπιτηρητῶν τήξεως 3, ἐπιτηρηταὶ μηχανῶν 9, χαράκται 3, σπάσται 3. Σύνολον: 28.

Ἐπὶ πλέον τῆς ἀνωτέρω, κατὰ περίπτωσιν, συνθέσεως προστίθενται καὶ 3 (τρεῖς) ἐπιστάται, εἷς δι' ἑκάστην ὁμάδα 8ώρου ἐργασίας.

2. Τὰ βασικὰ ἡμερομίσθια τῶν ἀνωτέρω ὁρίζονται ὡς ἀκολούθως:

α) Διὰ τὸν ἀρχιτεχνίτην δραχ. 50 (νέαι)

β) Διὰ τὸν ἀρχιεργάτην καὶ ἀρχιχαράκτην δραχ. 45.

γ) Διὰ τὸν ἀρχιεπιτηρητὴν μηχανῶν καὶ τὸν ἐπιτηρητὴν τήξεως δραχ. 43.

δ) Διὰ τὸν βοηθὸν ἐπιτηρητοῦ τήξεως, ἐπιτηρητὴν μηχανῶν καὶ χαράκτην δραχ. 41.

ε) Διὰ τὸν σπάστην δραχ. 39.

Εἰς τὰ ὡς ἄνω ἡμερομίσθια συμψηφίζεται τὸ μέχρι τοῦδε χορηγούμενον, βάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 37333 ἀποφάσεως ἡμῶν, ἐπίδομα ἀκριβείας.

Τὰ ἀνωτέρω ἡμερομίσθια ὡρίσθησαν εἰς τὸ ἐπίπεδον τοῦτο, διότι ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν αἱ εἰδικαὶ συνθῆκαι ἐργασίας τῶν συμβαλλομένων ἐργατοτεχνιτῶν.

3. Ποσοστὰ ἐπὶ τῆς παραγωγῆς.

Πέραν τῶν ὡς ἄνω βασικῶν ἡμερομισθίων χορηγοῦνται ποσοστὰ βάσει τῆς παραγωγῆς ὑαλοπινάκων, ὡς ἑξῆς, κατὰ περίπτωσιν λειτουργίας τῶν μηχανῶν:

Περίπτωσις Α' (2 παλαιαὶ καὶ 2 νέαι μηχαναί).

Διὰ παραγωγὴν ὑαλοπινάκων μέχρι 5.000 Μ2, καταβάλλονται τὰ ὡς ἄνω βασικὰ ἡμερομίσθια.

Ἀπὸ 5.001 - 6.000 Μ2, καταβάλλονται ποσοστά, κατὰ τεχνίτην, ἓν καὶ ἥμισυ λεπτόν (1,5) κατὰ Μ2.

Ἀπὸ 6.001 - 7.000 Μ2, καταβάλλονται ποσοστά, κατὰ τεχνίτην, ἓν λεπτὸν καὶ ἑνὶ δέκατα τοῦ λεπτοῦ (1,9), κατὰ Μ2.

Ἀπὸ 7.001 καὶ ἄνω καταβάλλονται ποσοστά, κατὰ τεχνίτην, τρία (3) λεπτὰ κατὰ Μ2.

Περίπτωσις Β (2 παλαιαὶ καὶ μία νέα μηχανή).

Μέχρι 3680 Μ2, τὰ ὡς ἄνω βασικὰ ἡμερομίσθια. Ἀπὸ 3681 - 4420 Μ2, δύο λεπτὰ (2) κατὰ Μ2 καὶ κατὰ τεχνίτην. Ἀπὸ 4421 - 5150 Μ2, δύο λεπτὰ καὶ ἓξ δέκατα λεπτοῦ(2,6) κατὰ Μ2 καὶ κατὰ τεχνίτην. Ἀπὸ 5151 καὶ ἄνω Μ2, τέσσαρα λεπτὰ καὶ ἓν δέκατον λεπτοῦ (4,1) κατὰ Μ2 καὶ κατὰ τεχνίτην.

Περίπτωσις Β'. α' (μία παλαιὰ καὶ 2 νέαι μηχαναί).

Μέχρι 3820 Μ2, τὰ ὡς ἄνω βασικὰ ἡμερομίσθια.

Ἀπὸ 3821 - 4580 Μ2, δύο λεπτὰ (2) κατὰ Μ2 καὶ κατὰ τεχνίτην.

Ἀπὸ 4581 - 5350 Μ2, δύο λεπτὰ καὶ τέσσαρα δέκατα λεπτοῦ (2,4) κατὰ Μ2 καὶ κατὰ τεχνίτην.

Ἀπὸ 5351 καὶ ἄνω Μ2, τέσσαρα λεπτὰ καὶ δύο δέκατα λεπτοῦ (4,2) κατὰ Μ2 καὶ κατὰ τεχνίτην.

Περίπτωσις Γ' (2 παλαιαὶ μηχαναί).

Μέχρι 2360 Μ2, τὰ ὡς ἄνω βασικὰ ἡμερομίσθια.

Ἀπὸ 2361 - 2830 Μ2, τρία λεπτὰ καὶ δύο δέκ. λεπτοῦ (3,2) κατὰ Μ2 καὶ κατὰ τεχνίτην.

Ἀπὸ 2831 - 3300 Μ2, τέσσαρα λεπτὰ (4) κατὰ Μ2 καὶ κατὰ τεχνίτην.

Ἀπὸ 3301 καὶ ἄνω, ἓξ λεπτὰ καὶ δύο δέκ. λεπτοῦ (6,2) κατὰ Μ2 καὶ κατὰ τεχνίτην.

Περίπτωσις Γ' α' (2 νέαι μηχαναί).

Μέχρι 2640 Μ2, τὰ ὡς ἄνω βασικὰ ἡμερομίσθια.

Ἀπὸ 2641 - 3170 Μ2, δύο λεπτὰ καὶ ὀκτὼ δέκ. τοῦ λεπτοῦ (2,8) κατὰ Μ2 καὶ κατὰ τεχνίτην.

Ἀπὸ 3171 - 3695 Μ2, τρία λεπτὰ καὶ ἑπτὰ δέκ. λεπτοῦ (3,7) κατὰ Μ2 καὶ κατὰ τεχνίτην.

Ἀπὸ 3696 καὶ ἄνω, πέντε λεπτὰ καὶ τέσσαρα δέκατα λεπτοῦ (5,4) κατὰ Μ2 καὶ κατὰ τεχνίτην.

Περίπτωσις Γ' β' (μία παλαιὰ καὶ μία νέα μηχανή).

Μέχρι 2500 Μ2, τὰ ὡς ἄνω βασικὰ ἡμερομίσθια.

Ἀπὸ 2501 - 3000 Μ2, τρία λεπτὰ (3) κατὰ Μ2 καὶ κατὰ τεχνίτην.

Ἀπὸ 3001 - 3500 Μ2, τρία λεπτὰ καὶ ὀκτὼ δέκ. λεπτοῦ (3,8) κατὰ Μ2 καὶ κατὰ τεχνίτην.

Ἀπὸ 3501 καὶ ἄνω, ἓξ (6) λεπτὰ κατὰ Μ2 καὶ κατὰ τεχνίτην.

Περίπτωσις Δ' (μία μόνον παλαιὰ μηχανή).

Μέχρι 1180 Μ2, τὰ ὡς ἄνω βασικὰ ἡμερομίσθια.

Ἀπὸ 1181 - 1415 Μ2, ἓξ λεπτὰ καὶ τέσσαρα δέκ. λεπτοῦ (6,4) κατὰ Μ2 καὶ κατὰ τεχνίτην.

Ἀπὸ 1416 - 1650 Μ2, ὀκτὼ (8) λεπτὰ κατὰ Μ2 καὶ κατὰ τεχνίτην.

Ἀπὸ 1650 καὶ ἄνω δώδεκα λεπτὰ καὶ τέσσαρα δέκ. λεπτοῦ (12,4) κατὰ Μ2 καὶ κατὰ τεχνίτην.

Περίπτωσις Δα' (μία μόνον νέα μηχανή).

Μέχρι 1320 Μ2, τὰ ὡς ἄνω βασικὰ ἡμερομίσθια.

Ἀπὸ 1321 - 1585 Μ2, πέντε λεπτὰ καὶ ἓξ δέκ. λεπτοῦ (5,6) κατὰ Μ2 καὶ κατὰ τεχνίτην.

Ἀπὸ 1586 - 1850 Μ2, ἑπτὰ λεπτὰ καὶ τέσσαρα δέκ. λεπτοῦ (7,4) κατὰ Μ2 καὶ κατὰ τεχνίτην.

Ἀπὸ 1851 καὶ ἄνω, δέκα λεπτὰ καὶ ὀκτὼ δέκ. λεπτοῦ (10,8) κατὰ Μ2 καὶ κατὰ τεχνίτην.

Αἱ ὡς ἄνω ἀναφερόμεναι ποσότητες τετραγωνικῶν μέτρων (Μ2) ὑαλοπινάκων νοοῦνται δι' ἁπλᾶ μέτρα ἢ μετατραπέντα εἰς ἁπλᾶ. Ἐξαιρετικῶς διὰ τοὺς παραγομένους ὑαλοπίνακας πάχους ἀνωτέρου τῶν τριῶν χιλιοστομέτρων καὶ ὀκτὼ δεκάτων τοῦ χιλιοστομέτρου (χλστ. 3,8), μετατρεπομένων εἰς πάχος ἁπλοῦν, αἱ ὡς ἄνω καθοριζόμεναι κατὰ τετραγωνικὸν μέτρον πρόσθετοι ἀμοιβαὶ προσαυξάνονται κατὰ δύο δέκατα λεπτοῦ (0,2 λεπτά) καὶ κατὰ τετραγωνικὸν μέτρον.

4. Ἐφ' ὅσον, ἐξ αἰτίας μὴ ὀφειλομένης εἰς ὑπαιτιότητα ἢ πρόθεσιν τῶν ἐργατοτεχνιτῶν, ἀλλὰ γενικῶς εἰς λόγους ἀνεξαρτήτους τῆς προθέσεως ἢ ὑπαιτιότητός των (ὡς τοιαύτη δὲν θεωρεῖται ἡ παθοῦσα τῆς λειτουργίας τῶν κλιβάνων, δὲν θὰ ἐπιτυγχάνεται παραγωγὴ ἀνωτέρα

αύχου άνθρακος και ήλεκτροχημικής καθαρίζονται ώς άποδοχαί αί διά τήν κατηγορίαν ύπό στοιχ. Ι τής παρούσης προβλεπόμεναι. Ούτοι θά έξακολουθήσουν νά λαμβάνουν τά ύπό τών άποφάσεων τής Ύποχρεωτικής Διαιτησίας, 2/1949 αί μέν και 5/1952 (ώς αύτη έτροποποιήθη διά τής ύπ' άριθ. 22407/1953 άποφάσεως ήμών και ισχύει) οί δέ, έπί πλέον τών ήμερομισθίων καθορισθέντα και άποφασισθέντα.

IV. Έργάται τών βιομηχανιών έπεξεργασίας ρητίνης :

	ήμερομ. δραχ.
Διαλυταί, άναλυταί	35.
Έργάται	32.50
Έργάτριαι, μετά έξάμηνον άπασχόλησιν	26.

Πέραν τών ώς άνω ήμερομισθίων θά έξακολουθήσουν νά λαμβάνουν τά ύπό τής άποφάσεως Ύποχρεωτικής Διαιτησίας 6/1949 άποφασισθέντα και χορηγηθέντα.

V. Έργάται τών οίνοπνευματοποιείων, οίνοποιείων, μικτών οίνοπνευματοποιείων, ποτοποιΐας και όξοποιΐας :

	ήμερομ. δραχ.
Οίνοποιοί και διαλυταί	37,30
Έκζαχαρωταί	39
Βοηθοί και λιπανταί	33,90
Άρχιεργάται τρυγών	34,60
Έργάται αύλής, λαντζών, άποθήκης, οίνοπνεύματος, τρυγών, άνθρακείς, καθαρισταί ψυγείων, βοηθοί οίνοποιοί	33,90
Γυναίκες, μετά έξάμηνον άπασχόλησιν	26

Τά διά τούς οίνοποιούς και βοηθούς αύτών όριζόμενα ήμερομίσθια ισχύουν και διά τούς είς μικτά οίνοπνευματοποιεία, οίνοποιεία έργαζομένους.

2. Οί σήμερον ύπηρετούντες έργατοτεχνίται τών ύπό τής παρούσης άναφερομένων κατηγοριών, έφ' όσον κατά τήν 9 Άπριλίου 1956 έλάμβανον παρά τού αύτού έργοδότου μεγαλυτέρας τών τότε ισχυουσών νομίμων άπολαυάς, θά λάβουν, πέραν τών ύπερτέρων αύτών άπολαυών, αύξησιν έκ 30 ο/ο έπί τών κατά τήν 9.4.1953 καταβαλλομένων τοιούτων. Είς τήν αύξησιν ταύτην συμψηφίζονται πάσαι αί άπό 9.4.1953 και έντεύθεν όρισθείσαι ύποχρεωτικώς ή οίκειοθελώς αύξήσεις (ώς π.χ. τό έπίδομα άκριβείας).

3. Διευκρινίζεται, ότι έν τή έννοίᾳ τού όρου «άπολαυαί» νοούνται αί έν § ΙΙ τής ύπ' άριθ. 41100/1951 άποφάσεως ήμών άναφερόμεναι είς χρήμα παροχαί, δέν περιλαμβάνονται δέ τά τυχόν οίκειοθελώς διδόμενα ποσά τά έξαρτώμενα έκ τής είδικής άποδόσεως τών λαμβανόντων ταύτα, ώς π.χ. ποσοστά βάσει τής παραγωγής ή τής οίκονομίας τής ύλης ή τής ταχύτητος έκτελέσεως έργου κλπ. Ταύτα δέν προσαυξάνονται, έξακολουθούν δέ διεπόμενα ύπό τών προϋποθέσεων και τών όρων ύφ' ούς έχορηγήθησαν.

4. Όπου έν τή παρούσῃ άναφέρεται «προϋπηρεσία» ή «άπασχόλησις» τοιαύτη νοείται ή παρά τῷ αύτῷ ή έτέρῳ έργοδότῃ προϋπηρεσία είς μίαν τών έν τή παρούσῃ άποφάσει άναφερομένων έργασιών.

Ή προϋπηρεσία άποδεικνύεται διά πιστοποιητικού προϋπηρεσίας ή διά τού άσφαλιστικού βιβλιαρίου τού Ίδρύματος Κοινωνικών Άσφαλίσεων, λαμβάνεται δέ ύπ' όψιν μόνον, έφ' όσον έντός 10ημέρου άπό τής προσλήψεως ήθελον κατατεθῆ παρά τῷ έργοδότῃ τά άνωτέρω έγγραφα.

5. Είς τούς περί ών ή παρούσα μισθωτούς, τούς άπασχοληθέντας παρά τῷ αύτῷ έργοδότῃ τοιούτοις άπό 1.3.1954 μέχρι 15.4.1954 και δικαιουμένους ύποδοπότε βάσει τής παρούσης αύξήσεώς τινος, χορηγείται έπιπροσθέτως και έφ' άπαξ ποσόν έκ δραχμών 150 μέν διά τούς άνδρας, 100 δέ διά τάς γυναίκας.

6. Αί διενέξεις, έφ' ών αί ύπ' άριθ. 2/1953, 8/1953, 9/1953 και 5/1954 άποφάσεις Πρωτοβαθμίου Έπιτροπής διαιτησίας Πειραιώς, παύουν ύφιστάμεναι, έπιλυθείσαι διά τής παρούσης.

7. Ή ισχύς τής παρούσης άρχεται άπό 15 Άπριλίου 1954.

Έν Άθήναις τῇ 11 Αύγούστου 1954

—

27855/1954 Άπόφ. Ύπουργού Έργασίας

Περί καθορισμού τών άποδοχών τών έργατοτεχνιτών ύαλοπινάκων (τζαμάδων) τής Α.Ε. Ε.Χ.Π. και Λιπασμάτων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 164 τής 11 Αύγούστου 1954)

Έχοντες ύπ' όψιν: 1) τάς διατάξεις τού άρθρ. 12 τού ν.δ. 2510/1953, 2) τήν ύπογραφεῖσαν άπό 18.5.1954 συλλογικήν σύμβασιν έργασίας μεταξύ τών έν προκειμένῳ ένδιαφερομένων έκατέρωθεν όργανώσεων, δι' ής ρυθμίζονται ώς κάτωθι τά τών άποδοχών τών έν τῇ συμβάσει ταύτῃ άναφερομένων μισθωτών, 3) τήν όλως έξαιρετικήν άνάγκην διά τήν άμεσον ισχύν και έφαρμογήν τής έν λόγῳ συμβάσεως πρός άρσιν τών έκ τής συλλογικής διαφοράς άμφισβητήσεων και έκκρεμοτήτων μέχρι νομοθετικής ρυθμίσεως τού τρόπου θέσεως είς έφαρμογήν τών ύπογραφομένων συλλογικών συμβάσεων, 4) σχετικήν έγκριτικήν άπόφασιν τής πεντομελούς έξ Ύπουργών Έπιτροπής ύπ' άριθ. 28411 έ. έ. (*), άποφασίζομεν :

Καθορίζομεν τά τών άποδοχών τών έργατοτεχνιτών ύαλοπινάκων (τζαμάδων) τής Α.Ε.Ε.Χ. Προϊόντων και Λιπασμάτων ώς άκολούθως :

1) Σύνθεσις προσωπικού έξυπηρετήσεως τού κλιβάνου διά 24ωρον παραγωγήν.

Ή σύνθεσις τού προσωπικού έξυπηρετήσεως τού κλιβάνου όρίζεται ώς άκολούθως δι' έκάστην τών κάτωθι τεσσάρων περιπτώσεων :

Περίπτωσις Α' (2 παλαιαί μηχαναί και 2 νέαι μηχαναί).

Άρχιτεχνίται 1, άρχιεργάται 6, άρχιχαράκται 3, άρχιεπιτηρηταί μηχανών 6, έπιτηρηταί τήξεως 3, βοηθοί έπιτηρητών τήξεως 3, έπιτηρηταί μηχανών 18, χαράκται 15, σπάσται 15. Σύνολον: 70.

Περίπτωσις Β'. (α) 2 παλαιαί μηχαναί και 1 νέα ή β) 1 παλαιά μηχανή και 2 νέαι).

Άρχιτεχνίται 1, άρχιεργάται 6, άρχιχαράκται 3, άρχιεπιτηρηταί μηχανών 3, έπιτηρηταί τήξεως 3, βοηθοί έπιτηρητών τήξεως 3, έπιτηρηταί μηχανών 18, χαράκται 12, σπάσται 12. Σύνολον: 61.

(*) Έδημοσιεύθη έν Ε.Κ. τ. Β' ύπ' άριθ. 155 τής 27 Ίουλίου 1954.

τῶν κάτωθι, κατὰ περίπτωσιν ἀναφερομένων ποσοστήτων, θὰ λαμβάνουν οὗτοι, πέραν τῶν διὰ τῆς παρούσης καθοριζομένων βασικῶν ἡμερομισθίων, ποσοστὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς παραγωγὴν καθοριζομένην ὡς ἀκολούθως δι' ἑκάστην περίπτωσιν:

Περίπτωσις	Α'	Μ2	ἁπλᾶ	6500
»	Β'	»	»	4785
»	Βα'	»	»	4965
»	Γ'	»	»	3070
»	Γα'	»	»	3430
»	Γβ'	»	»	3250
»	Δ'	»	»	1535
»	Δα'	»	»	1715

5. Οἱ νεοπροσλαμβανόμενοι ἐργάται θὰ λαμβάνουν κατὰ τὸ 1ον ἑξάμηνον τῆς ἐργασίας των τὸ ἀντίστοιχον ἡμερομίσθιον τοῦ σπάστου, μετὰ δὲ τὴν συμπλήρωσιν ἑξαμήνου τὸ ἡμερομίσθιον τῆς κατηγορίας, εἰς ἣν θέλουν ἐνταχθῆ. Ἐπίσης ὡς ποσοστὰ θὰ λαμβάνουν, κατὰ μὲν τὸ 1ον ἑξάμηνον τὸ 40 ο/ο (τεσσαράκοντα τοῖς ἑκατόν) τῶν διὰ τῆς παρούσης καθοριζομένων ποσοστῶν, κατὰ τὸ 2ον ἑξάμηνον τὸ 50 ο/ο (πεντήκοντα τοῖς ἑκατόν), κατὰ τὸ 3ον ἑξάμηνον τὸ 60 ο/ο (ἑξήκοντα τοῖς ἑκατόν) καὶ κατὰ τὸ 4ον ἑξάμηνον τὸ 80 ο/ο (ὀγδοήκοντα τοῖς ἑκατόν). Μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ 4ου ἑξαμήνου θὰ λαμβάνωσι τὸ σύνολον τῶν ποσοστῶν τῶν ἀντιστοιχούντων εἰς τὴν κατηγορίαν, εἰς ἣν θὰ ἔχωσιν ἐνταχθῆ.

Ὡς ἑξάμηνα θεωροῦνται καὶ λαμβάνονται ὑπ' ὄψει τὰ διανυθέντα κατὰ τὰς περιόδους λειτουργίας τῶν κλιβάνων.

6. Ἐφ' ὅσον, λόγῳ ἀπουσίας ἐργάτου ἢ ἐργατῶν, δὲν συμπληροῦται ἡ σύνθεσις τῆς ὁμάδος ἐργασίας (βάρδια), οἱ ἐργάται ἀναλαμβάνουσι τὴν ὑποχρέωσιν νὰ πραγματοποιῶσι τὴν κανονικὴν παραγωγήν, αἱ δὲ ἀποδοχαὶ τῶν ἀπόντων θὰ περιέρχωνται εἰς τὸν Σύνδεσμόν των.

7. Δι' ἑκάστην ἀλλαγὴν πλωτήρων θὰ χρησιμοποιῶνται 32 ἐργάται, οἵτινες θὰ λαμβάνωσι 50 (πεντήκοντα) νέας δραχμὰς ἕκαστος, πλὴν τῶν ἐξ αὐτῶν χρησιμοποιουμένων διὰ τὴν μετακίνησιν, τὸ λύσιμον καὶ δέσιμον, οἵτινες δὲν θὰ ὑπερβαίνουν τοὺς ὀκτὼ (8) καὶ θὰ λαμβάνουν δρχ. ἑξήκοντα (60).

Δι' ἑκάστην ἀλλαγὴν κυστίδος θὰ καταβάλληται εἰς τὸν Σύνδεσμόν των τὸ ποσὸν τῶν δραχ. 80 (ὀγδοήκοντα). Ὁ τρόπος πληρωμῆς καὶ ἐγγραφῆς τῶν ὡς ἄνω χρηματικῶν ποσῶν ἐναπόκειται εἰς τὴν Ἑταιρίαν.

8. Εἰς τοὺς τεχνίτας τῶν ὑαλοπινάκων θὰ χορηγῶνται ὑπὸ τῆς Ἑταιρίας οἰκήματα κατάλληλα πρὸς κατοικίαν καὶ ἀνάλογα πρὸς τὰς οἰκογενειακὰς ἀνάγκας ἑκάστου τεχνίτου, ἐφ' ὅσον δὲ δὲν θὰ ὑπάρχωσι τοιαῦτα διαθέσιμα, θὰ καταβάλληται εἰς αὐτοὺς τὸ αὐτὸ ἀντίτιμον ἐνοικίου, ὡς καὶ τῶν ὑαλουργῶν. Διὰ τὴν κατανομὴν τῶν τυχὸν ἐλευθερουμένων ἢ ἐπισκευαζομένων οἰκημάτων θὰ τηρῆται ἡ προπολεμικὴ ἀναλογία. Ἐπίσης θὰ χορηγῆται εἰς αὐτοὺς καύσιμος ὕλη καὶ ἀποκόμματα ξύλων.

9. Εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ κλίβανος λειτουργεῖ κατὰ τοὺς θερινοὺς μῆνας, θὰ τοποθετῆται ἄφρ, ὅπου αἱ συνθῆκαι ἀπαιτοῦσι τοῦτο.

10. Κατὰ τὸ διάστημα, καθ' ὃ δὲν θὰ λειτουργῇ ὁ κλίβανος ἢ ὅλαι αἱ μηχαναί, οἱ τεχνῖται οὗτοι ἢ οἱ πλεονάζοντες ἐξ αὐτῶν θὰ ἀπασχολῶνται εἰς ἀναλόγους ἐργασίας ἐν τῷ ὑαλουργείῳ καὶ θὰ λαμβάνουν τὰ διὰ τῆς παρούσης ὁριζόμενα ἡμερομίσθια καὶ ἐφ' ὅσον ἔχουν τὴν αὐτὴν ἀποδοτικότητα μὲ τοὺς μονίμους ἐν τῷ συνεργείῳ ἐντάξεώς των ἐργαζομένους, δικαιούμενοι νὰ λαμβάνουν τὰς τυχὸν προσαυξήσεις τῶν ὡς εἴρηται ἐν τῷ συνεργείῳ τούτῳ μονίμως ἐργαζομένων.

11. Κατὰ τὴν προθέρμανσιν καὶ γόμωσιν τοῦ κλιβάνου ὑαλοπινάκων, οἱ ἀπασχολούμενοι εἰδικῶς εἰς τὴν ἐργασίαν ταύτην τεχνῖται, ἐπιλεγόμενοι κατὰ τὴν ἀπόλυτον κρίσιν τῆς Διοικήσεως τοῦ ἐργοστασίου, θὰ λαμβάνουν ποσοστὸν 50 ο/ο (πεντήκοντα τοῖς ἑκατόν) πλέον τῶν διὰ τῆς παρούσης καθοριζομένων βασικῶν ἡμερομισθίων. Κατὰ τὴν ἐν θερμῷ ἐπισκευὴν τοῦ κλιβάνου θὰ καταβάλληται εἰς τοὺς ἀσχολουμένους εἰς τὴν ἐργασίαν ταύτην τεχνίτας ὡς ἡμερομίσθιον ἡ ἀμοιβὴ ἡ ἀντιστοιχοῦσα εἰς τὴν περίπτωσιν λειτουργίας δύο παλαιῶν καὶ δύο νέων μηχανῶν (Α') καὶ διὰ παραγωγὴν 6000 Μ2.

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀπὸ τῆς 10ης Μαΐου ἐ. ἔτους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Ἰουλίου 1954

27856/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τῶν τεχνιτῶν ἐφαπλωματοποιῶν Ἡρακλείου Κρήτης.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 166 τῆς 13 Αὐγούστου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1. Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ ν. δ/τος 2510/1953.

2. Τὴν ὑπογραφεῖσαν ἀπὸ 7 Μαΐου 1954 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας μεταξὺ τῶν ἐν προκειμένῳ ἐνδιαφερομένων ἑκατέρωθεν ὀργανώσεων, δι' ἧς ρυμμίζονται ὡς κάτωθι τὰ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐν τῇ συμβάσει ταύτῃ ἀναφερομένων μισθωτῶν.

3) Τὴν ὅλως ἐξαιρετικὴν ἀνάγκην διὰ τὴν ἄμεσον ἰσχὺν καὶ ἐφαρμογὴν τῆς ἐν λόγῳ συμβάσεως πρὸς ἄρσιν τῶν ἐκ τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς ἀμφισβητήσεων καὶ ἐκκρεμοτήτων μέχρι νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ τρόπου θέσεως εἰς ἐφαρμογὴν τῶν ὑπογραφομένων συλλογικῶν συμβάσεων.

4) Σχετικὴν ἐγκριτικὴν ἀπόφασιν τῆς πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς, ὑπ' ἀριθ. 28311 ἐ. ἔτους, ἀποφασίζομεν:

Καθορίζομεν τὰ βασικὰ ὅρια ἀποδοχῶν τῶν τεχνιτῶν ἐφαπλωματοποιῶν Ἡρακλείου Κρήτης, ὡς ἀκολούθως:

1. Διὰ τοὺς ἀμειβομένους ἐπὶ ἡμερομισθίῳ:

α) Τεχνῖται	ἡμερομ.	δραχ.	39 —
β) Βοηθοὶ τεχν.	»	»	35 —
γ) Ἀνειδίκευτοι ἐργάται	»	»	31,25
δ) Μαθητευόμενοι	»	»	12,50

Εἰς τὰ ὡς ἄνω ἡμερομίσθια συγχωνεύεται τὸ διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 καὶ 27833/1954 ἀποφάσεων ἡμῶν χορηγηθὲν ἐπίδομα ἀκριβείας.

Οἰκόθεν νοεῖται ὅτι τυχὸν καταβαλλόμενα ἀνώτερα ἡμερομίσθια δὲν μειοῦνται.

2. Διὰ τοὺς ἀμειβομένους κατὰ μονάδα ἐργασίας καθιεροῦται τὸ κάτωθι τιμολόγιον ἀμοιβῆς:

α) Μονὰ ἐφαπλώματα κάμποι, ἁλιτζᾶ

ή κλάδα μέχρι πλάτους 1,30 μ. έργασία ἓξ (6) ἀράδες Δραχ. 11,50

β) Μονά ἐφαπλώματα κάμποτ, ἁλατζᾶ ἢ κλάδα, πλάτους δύο φύλλα τῶν 0,70 μ. ἐργασία δύο ἀράδες 0,09 μ. ἐσωτερικὸ σχέδιο σταυρωτὸ μὲ μικρούς μπακλαβάδες στὴ μέση ἢ βεντάλλιες στὶς γωνιές, κύκλο βεντάλλιας, «ἀ - λά - πολίτα» κλπ. ἁπλαῖ ἐργασίαι 13,50

γ) Ἐφαπλώματα κάμποτ, ἁλατζᾶ ἢ κλάδα, πλάτους 2 1/3 φύλλων τῶν 0,70 μ. ἐργασία δύο ἀράδες 0,09 μ., ἐσωτερικό, σταυρωτὸ μὲ μπακλαβάδες μικρούς στὴ μέση, εἴτε ἀκτῖνες, κύκλο βεντάλλιας, κυματοειδεῖς στραβαράδες κλπ., ὅμοιαι ἐργασίαι 18.—

δ) Ἐφαπλώματα κάμποτ, ἁλατζᾶ ἢ κλάδα, πλάτους 2 1/2 φύλλων τῶν 0,70 μ., ἐργασία 3 ἀράδες πλάτους 0,09 μ. ἐσωτερικό, σταυρωτὰ μὲ μικρούς μπακλαβάδες ἢ ἀκτῖνες, κυματοειδεῖς στραβαράδες, πεντακυκλικὸ σύμπλεγμα, κύκλο βεντάλλιας, «ἀ - λά - πολίτα» ἄλλαι ὅμοιαι ἐργασίαι 21.—

ε) Ἐφαπλώματα κάμποτ, ἁλατζᾶ ἢ κλάδα, πλάτους μέχρι 3 φύλλων τῶν 0,70 μ., ἐργασία ὡς ἄνω, ὑπὸ στοιχεῖον δ', ἀλλὰ μὲ τρεῖς ἀράδες, ἐξ ὧν ἡ μία χαϊμαλί 25.—

στ) Μονὰ ἐφαπλώματα σατὲν ἢ ρεγιόν, πλάτους 1,40 μ., ἐργασία δύο ἀράδες 0,09 μ., ἐσωτερικὸν σταυρωτά, κύκλο βεντάλλιας, ρόμβος καὶ μικρὸ καρρὰ 22.—

ζ) Μονὰ ἐφαπλώματα σατὲν ἢ ρεγιόν, πλάτους 1,40 μ., ἐργασία δύο ἀράδες 0,09 μ. χαϊμαλὶ τὰ κεφαλάρια ἐσωτερικὰ ψάθα μὲ μπακλαβάδες, εἴτε μαργαρίτα μὲ πικὰ ἢ ἐργασία λέπια 25.—

η) Ἐφαπλώματα σατὲν καὶ ρεγιόν, πλάτους 1 1/3 φύλλα τοῦ 1,40 μ. ἐργασία τρεῖς ἀράδες 0,09 μ. ἢ 1 χαϊμαλί, ἐσωτερικὰ σταυρωτά, μὲ μικρούς μπακλαβάδες, κύκλο κωφὲς ἢ ἀνθάτες βεντάλλιες καὶ λοιπαὶ ἄλλαι παρεμφερεῖς ἐργασίαι 33.—

θ) Ἐφαπλώματα σατὲν καὶ ρεγιόν, πλάτους 1 1/3 τοῦ φύλλου, τοῦ 1,40 μ. ἐργασία ἐξωτερικά, ὡς ἄνω ὑπὸ στοιχεῖον η' ἐσωτερικὰ σχέτη ψάθα, τριφύλλι, ὀκτάγωνον χωρὶς πικέ, καρρὸ ρόμβος 39.—

ι) Ἐφαπλώματα σατὲν καὶ ρεγιὸν 1 1/3 φύλλα 1,40 μ. ἐργασία, ἐξωτερικὰ μία ἀράδα 0,09 μ., κουρτίνες φακλαμᾶ, εἴτε δύο ἀράδες 0,09 μ., καὶ μία χαϊμαλί, εἴτε ἀράδα μὲ στραβαράδα καὶ φακλαμᾶ, εἴτε ἀράδα κουρτίνα καράβολο φακλαμᾶ καὶ ἐσωτερικὰ ψάθα, τρία λούκια μαργαρίτα μὲ πικέ, τέσσαρα τόξα μικρὰ φύλλα καὶ μαργαρίτα στὴ μέση πικὲ καὶ μικρὲς ἀκτῖνες εἰς τὰ ἐνδιάμεσα, μαιάνδρος ὁβὰλ στὶς γωνιὲς ζίλια, ἁπλὴ γλάστρα ἢ κλῶνος μὲ βεντάλλιες στὶς γωνιὲς πικέ, ἐργασία παστούκια μὲ μαργαρίτα στὴ μέση, πικὲς στὶς γωνίες, καραβόλους μὲ πικὲ ἢ ζίλια μὲ πικέ, μυκηναϊκὲς πόρτες μὲ τρία λούκια στὰ τρία ἢ στὰ ἓξ μὲ μαργαρίτα καὶ πικὲ ἢ καραβολάκια πικὲ καὶ στὶς γωνιὲς ζίλιες πικὲ καὶ λοιπαὶ παρεμφερεῖς ἐργασίαι 46.—

ια) Ἐφαπλώματα σατὲν καὶ ρεγιόν, πλάτους 1 1/3 τοῦ φύλλου τοῦ 1,40 ἐργασία ἐξωτερικά, ὡς ὑπὸ στοιχεῖον ι' καὶ ἐσωτερικὰ γλάστρα μικρὰ φύλλα, ὅλο πικὲ στὶς γωνιές, χωρὶς βεντάλλιες, κλῶνος μικρὰ φύλλα μὲ μιὰ μικρὴ μαργαρίτα καὶ ὅλο πικὲ στὶς γωνιές, χωρὶς βεντάλλια, μαιάνδρος σταυρωτὸς πικὲ γωνίες, ζίλια πικέ, μινωϊκὴ καραβόλα εἰς 4 τόξα καὶ πικὲ κουρτινοειδῆ συμπλέγματα μὲ ἀκτῖνες σὲ ἄστρο καραβόλους πικὲ 52.—

ιβ) Αἱ αὐταὶ ἐργασίαι ὑπὸ στοιχεῖα η, θ, ι, ια εἰς τὸ 1 1/2 φύλλο τοῦ 1,40 μ. ἐπὶ πλέον τοῦ 1 1/3 10.—

ιγ) Ἐπὶ παραγγελιῶν σατὲν ἢ ρεγιὸν διπλῶν ἐφαπλωμάτων ἐπὶ πλέον δραχμὰς (5) μετ' ἐκκοκιστηρίου καὶ δραχμὰς 10 μὲ λανάρια.

ιδ) Στρώματα διπλᾶ, χόρτινα, τζίβινα ἢ βαμβακερὰ μὲ βελόνα ἐφαπλωμάτων ἢ τσιμπουκοβελόνα, πόντοι 4Χ5 15.—

ιστ) Στρώματα βαμβακερὰ 1,85 - 1,40 μ. πόντοι 5Χ6 20.—

Τυχὸν καταβαλλόμενον ἀνώτερον τιμολόγιον τοῦ παρόντος ἐξακολουθεῖ ἰσχύον, μὴ μειούμενον.

Οἱ ἐργοδόται ὑποχρεοῦνται, ὅπως εἰς τοὺς κατὰ μονάδα ἐργασίας ἀπασχολουμένους παρέχουν πάντοτε ἕτοιμα τὰ πρὸς ραφὴν εἴδη ἐφαπλωματοποιίας (ἀτσιβαγμένα), ἵνα μὴ ἀπόλλυται χρόνος.

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀπὸ 7 Μαΐου 1954.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Ἰουλίου 1954

—

27795/1/1954 Ἀποφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ ὅρων ἀμοιβῆς καὶ ἐργασίας φορτοεκφορτωτῶν τῆς Α.Ε.Β.Χ.Π. καὶ Δεπασμάτων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 171 τῆς 24 Αὐγούστου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν :

1. Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 12 τοῦ ν.δ 2510/1953.

2. Τὴν ὑπογραφεῖσαν ἀπὸ 15ης Ἰουνίου 1954 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας μεταξὺ τῶν ἐν προκειμένῳ ἐνδιαφερομένων ἑκατέρωθεν ὀργανώσεων, δι' ἧς ρυθμίζονται ὡς κάτωθι τὰ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐν τῇ συμβάσει ταύτῃ ἀναφερομένων μισθωτῶν.

3. Τὴν ὅλως ἐξαιρετικὴν ἀνάγκην διὰ τὴν ἄμεσον ἰσχὺν καὶ ἐφαρμογὴν τῆς ἐν λόγῳ συμβάσεως πρὸς ἄρσιν τῶν ἐκ τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς ἀμφισβητήσεων καὶ ἐκκρεμοτήτων μέχρι νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ τρόπου θέσεως εἰς ἐφαρμογὴν τῶν ὑπογραφομένων συλλογικῶν συμβάσεων.

4. Σχετικὴν ἐγκριτικὴν ἀπόφασιν τῆς πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 30263/16.7.1954, ἀποφασίζομεν :

1. Αἱ ἐργασίαι φορτοεκφορτώσεων θὰ ἐκτελῶνται ὡς μέχρι τοῦδε ἐργολαβικῶς κατὰ κύριον λόγον ἀπὸ τοὺς φορτοεκφορτωτάς, τοὺς ὑπηρετοῦντας σήμερον εἰς τὸ ἐν Δραπετσῶνι ἐργοστάσιον τῆς Ἑταιρίας.

Ἡ Ἑταιρία ὅμως ἐπιφυλάσσει εἰς ἑαυτὴν τὸ δικαίωμα, ὅπως, ἐφ' ὅσον ὁ ἀριθμὸς τῶν φορτοεκφορτωτῶν τούτων δὲν ἐπαρκῇ πρὸς κάλυ-

Προϊόντα	Σύνολο εργατών πόστας	Απόδοσις ἡμέρου εργασίας εἰς τόνν. ἢ τεμάχια		Τιμὴ μονάδος
β) Διπλᾶ δέματα	20	δεμ.	190	3,70
7. Ἐκφορτώσεις ξυλείας ἀκατεργάστου δι' αὐτοκινήτου	20	μ.3	42	16,66
8. Ἐκφορτώσεις ἄμμου ὑαλουργίας μὲ ἕνα γερανόν, δι' αὐτοκινήτου	16	τόν.	185	8.—
9. Ἐκφορτώσεις θειϊκῆς ἀμμωνίας εἰς χῦμα δι' αὐτοκινήτου.				
α) Μονὴ πόστα	16	»	100	6,20
β) Διπλὴ πόστα	32	»	200	6,20
10. Ἐκφορτώσεις καυσοξύλων δι' αὐτοκινήτου	20	»	12	16,66
11. Ἐκφορτώσεις ἀνθρακικ. σόδας δι' αὐτοκινήτου ἐξ ἀ]π	49	»	160	14.—
12. Ἐκφορτώσεις νίτρου ἐξ ἀ]π δι' αὐτοκινήτου	49	»	150	16.—
13. Ἐκφορτώσεις πυροχωμάτων καὶ ἀργιλλίου, χῦμα ἐξ ἀ]π	16	»	94	5,25
14. Ἐκφορτώσεις σόδας ἐκ φορτηγίδων	29	»	90	11,28
15. Ἐκφορτώσεις νίτρου καὶ νιτρικοῦ ἀοβέστου	28	»	62	15,80
16. Ἐκφορτώσεις θείου.				
α) Ἐξ ἀτμοπλοίων	29	»	55	18,50
β) Ἐκ φορτηγίδων	28	»	62	15,80

Πίναξ Γ'.— Ἐκφορτώσεις διαφόρων πρώτων ὑλῶν καὶ προϊόντων ἐργοστασίου

Προϊόντα καὶ τρόπος ἐκφορτώσεως				
1. Ὑαλοπίνακες δι' αὐτοκινήτου.				
Κιβώτια Α.Α.	20	τεμ.	180	5,384
» μεγάλα	20	»	250	3,889
» μεσαῖα	20	»	600	1,556
» μικρὰ	20	»	1.200	0,88
2. Τσιμέντα ἀπὸ ἀποθήκην δι' αὐτοκινήτου	22	τόν.	50	15,4
Τσιμέντα ἀπὸ πλατ. μώλου σφαγείων, ἐξ αὐτοκινήτου	14	»	60	8,167
3. Σόδας ἀπὸ ἀποθήκην εἰς ἀποθήκην, δι' αὐτοκινήτου	22	»	45	17,111
4. Σιδηροπυρίτης ἀπὸ ἰστιοφόρα δι' ἐναερίου	28	»	220	4,445
Σιδηροπυρίτης ἀπὸ σλέπια, δι' ἐναερίου	28	»	250	3,92
Σιδηροπυρίτης φλοτὲ δι' αὐτοκινήτου, ἀπὸ διάφορα πλωτὰ μέσα, μὲ ἕνα γερανόν	12	»	120	3,50
5. Λευκόλιθος διὰ πτύων, ζεμπιλίων καὶ κουβάδων δι' αὐτοκινήτου	13	»	30	16,—
6. Βωξίτης ἐκ διαφόρων πλωτῶν μέσων, δι' αὐτοκινήτου	12	»	75	5,60
7. Νιτρικὸν ὀξὺ εἰς βυρέλια, ἀπὸ διάφορα πλωτὰ μέσα, δι' αὐτοκινήτου	12	»	45	9,33
8. Τοῦβλα κοινὰ ἐγχώρια 2,5 χλγρ. ἕκαστον (Χίου) ἀπὸ διάφορα πλωτὰ μέσα δι' αὐτοκινήτου	14	»	45	12.—
9. Τοίρκια ἀπὸ διάφορα πλωτὰ μέσα δι' αὐτοκινήτου	18	»	45	14.—
10. Φορτοεκφορτώσεις ἀντιμονίου ἀπὸ διάφορα πλωτὰ μέσα δι' αὐτοκινήτου	22	»	50	15,40
11. Καυστικὴ σόδα, ἀπὸ διάφορα πλωτὰ μέσα δι' αὐτοκινήτου	12	»	40	10,50

Εἰδικαὶ περιπτώσεις

1. Διὰ τὰς φορτώσεις λιπασμάτων εἰς σάκκους περιεκτικότητος 35—38 κιλῶν, αἱ τιμαὶ μονάδος τῶν εἰς ἡμίσακκα φορτωνομένων λιπασμάτων θὰ προσαυξάνωνται κατὰ 15 ο/ο.

2. Ἐπὶ φορτώσεων λιπασμάτων εἰς σάκκους καὶ ἡμισάκκους εἰς ἰστιοφόρα, περιεκτικότητος 30—50 τόννων, αἱ τιμαὶ μονάδος προσαυξάνονται κατὰ 30 ο/ο, εἰς ἰστιοφόρα δὲ κάτω τῶν 30 τόννων αἱ τιμαὶ προσαυξάνονται κατὰ 50 ο/ο.

3. Ἐπὶ φορτώσεων εἰδῶν περιεχομένων εἰς σάκκους, διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς ἀμοιβῆς τῶν φορτοεκφορτώσεων θὰ ὑπολογίζηται καὶ τὸ ἀπόβαρον (βάρος σάκκων).

4. ***Πυρότουβλα.*** Ἐκφορτώσεις καὶ ἡ μεταφορὰ πυροτούβλων, εἴτε εἰς χῦμα, εἴτε εἰς κιβώτια, θὰ γίνεται βάσει εἰδικῆς ἑκάστοτε συμφωνίας.

5. ***Ἐσωτερικαὶ μεταφοραί.*** Αἱ ἐσωτερικαὶ μεταφοραί, ὡς καὶ ἡ φόρτωσις εἰδῶν μεταλλείων, μὴ δυνάμεναι νὰ τιμολογηθοῦν, θὰ γίνωνται βάσει εἰδικῆς ἑκάστοτε συμφωνίας.

6. ***Μὴ περιλαμβανόμεναι εἰς τὰ τιμολόγια περιπτώσεις.*** Αὗται θὰ γίνωνται βάσει εἰδικῆς ἑκάστοτε συμφωνίας.

7. Διευκρινίζεται ὅτι εἰς τὸ ἐργολαβικὸν ἡμερομίσθιον καὶ τὰς ἐπὶ μέρους τιμὰς τῶν πινάκων ἔχει ὑπολογισθῆ πρόσθετος προσαύξησις πέραν τῆς κανονικῆς τοιαύτης, λόγῳ εἰδικῶν συνθηκῶν ἐργασίας.

8. Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀπὸ 1ης Μαΐου 1954.

Ἐν Ἀθήναις ἐξ 30 Ἰουλίου 1954

—

271/68/5/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ αὐξήσεως κλπ. ὅρων ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ τῆς Διεθνοῦς Ἑταιρίας τῶν Κλινοπαιξῶν ἐν Ἑλλάδι.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 191 τῆς 24 Αὐγούστου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν :

1. Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 12 τοῦ ν.δ. 2510/1953.

2. Τὴν ὑπογραφεῖσαν ἀπὸ 1ης Ἰουνίου 1954

ψιν των ἀναγκών της, προσλαμβάνῃ καὶ ἑτέρους, κατὰ τὴν ἀπόλυτον κρίσιν καὶ ἀρέσκειάν της, καταλλήλους πάντως καὶ ἀποδοτικούς.

2. Τὸ ἡμερομίσθιον ἀσφαλείας διὰ τὰς περιπτώσεις τῶν πάσης φύσεως ἐργολαβικῶς ἐκτελουμένων ἐργασιῶν καὶ μόνον δι' αὐτὰς ὁρίζεται εἰς δραχμὰς τριάκοντα πέντε (35). Τὸ ἡμερομίσθιον τοῦτο καταβάλλεται δσάκις, συνεπείᾳ περιστατικῶν ἀνωτέρας βίας (βροχαί, θύελλαι) ἢ τοιούτων βαρυνόντων τρίτους (διακοπὴ ἡλεκτρικοῦ ρεύματος, βλάβη τεχνικῶν μέσων), οἱ φορτοεκφορτωταὶ δὲν ἐπιτυγχάνουσιν ἀμοιβὴν ἀνωτέραν τοῦ ἡμερομισθίου τούτου ἀσφαλείας.

Εἰς τὰς περιπτώσεις ἐξ ἀντιθέτου, καθ' ἃς ἡ ὑπαιτιότης θὰ βαρύνῃ τοὺς φορτοεκφορτωτάς, οὗτοι θὰ λαμβάνωσι τὴν ἐκ τῆς ἀποδόσεως τῆς ἐργασίας των προκύπτουσαν ἀμοιβήν, χωρὶς νὰ ἔχωσι τὸ δικαίωμα ν' ἀξιώσωσιν οἱανδήποτε συμπλήρωσιν αὐτῆς, οὔτε μέχρι τοῦ ἡμερομισθίου ἀσφαλείας, οὔτε μέχρι τοῦ ὑπὸ τῆς κατωτέρω § 4 προβλεπομένου τοιούτου.

3. Ἐξυπακούεται ὅτι, δσάκις οἱ φορτοεκφορτωταὶ ἐπιτυγχάνουσιν ἀποδόσεις ἀνωτέρας τῶν βασικῶν, θὰ λαμβάνωσι τὰς ἐκ τῶν ἀποδόσεων τούτων προκυπτούσας ηὐξημένας ἐργολαβικὰς ἀμοιβάς.

4. Διὰ τὰς περιπτώσεις καὶ μόνον, καθ' ἃς οἱ φορτοεκφορτωταὶ θὰ ἐργάζωνται οὐχὶ εἰς ἐργασίας ἐργολαβικῶς ἐκτελουμένας, ἀλλὰ εἰς ἄλλας τοιαύτας, τότε μόνον θὰ ἀμείβωνται μὲ ἡμερομίσθιον δραχμῶν τριάκοντα ἑπτὰ καὶ εἴκοσι λεπτῶν (37.20).

5. Ἡ Ἑταιρία ὑποχρεοῦται νὰ θέτῃ εἰς τὴν διάθεσιν ἑκάστης πόστας τὰ ἐκ τῶν εἰς τὴν διάθεσίν της ἀπαιτούμενα τεχνικὰ μέσα πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας των, κατὰ τρόπον ἐξασφαλίζοντα τοὐλάχιστον τὰς βασικὰς ἀποδόσεις, τὰς σημειουμένας εἰς τοὺς κατωτέρω πίνακας.

6. Εἰς τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς δὲν ὑπάρχουσι φορτοεκφορτωτικαὶ ἐργασίαι ἐκ τῶν ἀναφερομένων εἰς τοὺς προμνησθέντας πίνακας, οἱ φορτοεκφορτωταὶ θ' ἀπασχολῶνται ὁπωσδήποτε ὑπὸ τῆς Ἑταιρίας εἰς ἁπάσας τὰς ἐργασίας, εἰς τὰς ὁποίας καὶ' ἔθιμον ἐχρησιμοποιοῦντο μέχρι τοῦδε, λαμβάνοντες τὸ βασικὸν ἡμερομίσθιον τῆς § 3, ἤτοι τριάκοντα ἑπτὰ δραχμὰς καὶ εἴκοσι λεπτῶν (37.20) Ν.Ε.

7. Οἱαδήποτε μεταβολαὶ εἰς τὴν σειρὰν τῶν φορτοεκφορτώσεων ἠθέλον ζητηθῆ ὑπὸ τῆς Ἑταιρίας θὰ ἐκτελῶνται ὑπὸ τῶν φορτοεκφορτωτῶν ἄνευ ἀντιρρήσεως.

8. Αἱ κατὰ τόννον ἢ κατὰ τεμάχιον ἀμοιβαὶ ἐργασίας, ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐργατῶν, ἡ ἡμερησία ἀπόδοσις καὶ ἡ τιμή, ὁρίζονται ἐν τοῖς ἀκολούθοις πίναξι, ὡς ἑξῆς:

Πίναξ Α'.— Φορτώσεις διαφόρων προϊόντων τοῦ ἐργοστασίου

Προϊόντα	Σύνολον ἐργατῶν πόστας	Ἀπόδοσις ἐργασίας εἰς τόνν. ἢ τεμάχια	Βάρος	Τιμὴ μονάδος
Λιπάσματα ξηρᾶς ἀσχέτως σάκκων ἢ ἡμισάκκων.				
α) Μέχρι αὐτοκινήτου	8	τόν.	80	3,50
β) Ἐπὶ τοῦ αὐτοκινήτου	10	»	80	4,38
γ) Ἐπὶ τοῦ αὐτοκινήτου ἄνω τῶν 3 1/2 τόννων	12	»	80	5,25
Λιπάσματα θαλάσσης διὰ μεταφορικῆς ταινίας (εἰς ἡμίσακκα 50 κιλῶν)				
α) Μέχρι 150 τόννων (ἐργάται κύτους)	12	»	150	3,10
β) Ἀπὸ 150 τόννων καὶ ἄνω		»	151	4,20
Λιπάσματα δι' αὐτοκινήτου καὶ γερανοῦ (θαλάσσης)				
α) Εἰς σάκκους τῶν 100 κιλῶν	34	»	112	10,60
β) Εἰς ἡμίσακκα τῶν 50 κιλῶν	30	»	100	10,50
Φορτώσεις ὄξεων δι' αὐτοκινήτων.				
α) Εἰς δαμιζάνας	17	τεμ.	342	1,74
β) Εἰς βαρέλια	18	τόν.	85	7,41
Φορτώσεις θειϊκοῦ σιδήρου δι' αὐτοκινήτων.				
Εἰς βαρέλια	17	τεμ.	400	1,49
Φορτώσεις φιαλῶν δι' αὐτοκινήτου.				
Εἰς σάκκους	22		485	1,60

Πίναξ Β'.— Ἐκφορτώσεις διαφόρων πρώτων ὑλῶν καὶ ἐμπορευμάτων

(Βάσις ἡμερομισθίου δραχ. 35)

1. Ἐκφορτώσεις σιδηροπυρίτου.				
α) Δι' ἑναερίου ἐκ πετρελαιοκινήτων	28	τόν.	300	3,50
β) Δι' ἐκσκαφέως	9	»	124	2,54
γ) Δι' αὐτοκινήτου	9	»	186	1,70
δ) Δι' ἑναερίου, μεγάλα φορτία	28	»	300	3,50
2. Ἐκφορτώσεις φωσφάτ.				
α) Δι' ἑναερίου	34	»	215	5,54
β) Δι' αὐτοκινήτου μὲ ἕνα γερανὸν	16	»	180	3,40
γ) Δι' αὐτοκινήτου μὲ δύο γερανούς	16	»	200	3,25
3. Ἐκφορτώσεις καολίνης δι' αὐτοκινήτου	12	»	67	6,30
4. Ἐκφορτώσεις ἄλατος δι' αὐτοκινήτου	20	»	83	8,44
5. Ἐκφορτώσεις σάκκων ἐκ γιούτης δι' αὐτοκινήτου	28	δεμ.	200	4,90
6. Ἐκφορτώσεις χαρτοσάκκων δι' αὐτοκινήτου.				
α) Μονὰ δέματα	20	»	264	2,55

συλλογικήν σύμβασιν έργασίας μεταξύ των εν προκειμένω ενδιαφερομένων εκατέρωθεν οργανώσεων, δι' ής ρυθμίζονται ως κάτωθι τα των αποδοχών κλπ. των εν τη συμβάσει ταύτη αναφερομένων μισθωτών.

3. Την όλως εξαιρετικήν ανάγκην διά την άμεσον ισχύν και εφαρμογήν της εν λόγω συμβάσεως πρός άρσιν των εκ της συλλογικής διαφοράς αμφισβητήσεων και εκκρεμοτήτων μέχρι νομοθετικής ρυθμίσεως του τρόπου υέσσως είς εφαρμογήν των υπογραφομένων συλλογικών συμβάσεων.

4. Σχετικήν εγκριτικήν απόφασιν της πενταμελούς εξ Υπουργών Επιτροπής, υπ' αριθ. 32376/28.7.1954, αποφασίζομεν:

Καθορίζομεν τα της μισθοδοσίας των διαφόρων κατηγοριών του προσωπικού της Εταιρίας των Κλιναμαξών εν Ελλάδι, ως κάτωθι:

1. Διοικητικών και υπαλληλικών προσωπικών της εκμεταλλεύσεως, της συντηρήσεως και των πρακτορείων ταξειδίων της Εταιρίας εν Ελλάδι.

Από 1ης Μαρτίου 1954 χορηγείται επί των μισθών του ως άνω προσωπικού αύξησις, ως κατωτέρω, εις ην συμπεριφέρεται το από 1ης Ιουλίου 1953 χορηγηθέν επίδομα ακριβείας, ως τούτο ηύξήθη έκτοτε.

α') Επί μισθών από δραχμάς γέας 1—1.500, αύξησις 25ο/ο και

β') Επί τμήματος μισθών από δραχμάς 1.501—3.000, αύξησις 20ο/ο.

Ούτω, οι μηνιαίοι μισθοί κατά κατηγορίας ορίζονται ως ακολούθως, από 1ης Μαρτίου 1954.

	Βασικός μισθός	Προσαύξησις βαθμού	Προσαύξησις θέσεως	Σύνολον μισθού
Διοικητικόν προσωπικόν εκμεταλλεύσεως.				
Επιθεωρηταί	3.700	400	100	4.200
Υποεπιθεωρηταί	3.600	300	100	4.000
Έλεγκται	3.500	100	100	3.700
Βοηθοί έλεγκται Α'	2.500	—	—	2.500
Βοηθοί έλεγκται Β'	2.000	—	—	2.000
Δακτυλογράφοι Α'	1.400	—	—	1.400
Δακτυλογράφοι Β'	1.250	—	—	1.250
Αρχικλητήρ	1.400	—	—	1.400
Κλητήρες	750	—	—	750
Διοικητικόν προσωπικόν συντηρήσεως.				
Εργοδηγός	2.800	—	—	2.800
Διοικητικόν και υπαλληλικόν προσωπικόν πρακτορείων ταξειδίων της Εταιρίας.				
Διευθυντής πρακτορείων εν Ελλάδι	4.700	385	385	5.470
Προϊστάμενος πρακτορείου	3.400	150	100	3.650
Ταμίας πρακτορείου	3.200	—	—	3.200
Πωληταί εισιτηρίων Α'	2.650	—	—	2.650
» » Β'	2.500	—	—	2.500
» » Γ'	2.200	—	—	2.200
» » Δ'	1.500	—	—	1.500
Διερμηνείς εισιτηρίων	1.700	—	—	1.700
Δακτυλογράφοι » Α'	1.400	—	—	1.400
Δακτυλογράφοι » Β'	1.250	—	—	1.250
Κλητήρες	750	—	—	750
Προσωπικόν λογιστηρίου πρακτορείων.				
Προϊστάμενος λογιστηρίου	3.625	250	125	4.000
Υπάλληλοι λογιστηρίου Α'	1.900	—	—	1.900
Υπάλληλοι λογιστηρίου Β'	1.200	—	—	1.200

Υπαλληλικόν και εργατοτεχνικόν προσωπικόν κινήσεως και συντηρήσεως.

	Μισθός	Προσαύξησις λόγω εργασίας Κυριακών—νυκτερινής		Σύνολον μισθού
Μάγειροι εστιατορίων	1.600	400		2.000
Βοηθοί μαγειρ. κυλικ.	1.000	300		1.300
Λαντζέρηδες εστιατορίων	900	300		1.200
Σερβιτόροι προϊστάμενοι εστιατορίων	350	100		450
Βοηθοί σερβιτόροι	250	100		350
Οδηγοί κλιναμαξών	350	100		450
Τεχνίται συντηρήσεως	50	4	(ημερομίσθιον)	54
Καθαρ. οχημάτων Α'	40	5	»	45
Καθαρ. οχημάτων Β'	36	4	»	40

1. Οἱ σερβιτόροι τῶν ὀχημάτων ἑστιατορίων δικαιοῦνται νὰ εἰσπράττουν ἐφ' ἑκάστου λογαριασμοῦ τῶν πελατῶν δικαίωμα ὑπηρεσίας ἐκ 10 ο/ο, οἱ δὲ βοηθοὶ σερβιτόροι τῶν κυλικείων αὐτοκινηταμαξῶν καὶ σκευαμαξῶν θὰ εἰσπράττουν ἐπίσης τοιοῦτον δικαίωμα ἐκ 13 ο/ο ἐφ' ἑκάστου λογαριασμοῦ τῶν πελατῶν, ὡς ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 60058/1929 ἐγκριτ. ἀποφάσει τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνιῶν, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθ. 332/1953 ὁμοίαν τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργείου θεσπίζεται.

Τὸ ἐν λόγῳ δικαίωμα ὑπηρεσίας θὰ κατατίθεται μετὰ τῶν εἰσπράξεων ἑκάστου ταξειδίου εἰς τὸ Ταμεῖον τῆς Ἑταιρίας καὶ θ' ἀποδίδηται εἰς τοὺς δικαιούχους κατὰ μῆνα ἰσομερῶς διὰ τῶν οἰκείων μισθοδοτικῶν καταστάσεων, συμπληρουμένων παρὰ τῆς Ἑταιρίας, ἐφ' ὅσον θὰ ἔχῃ καλύψει τὸ παρ' αὐτῆς ἐξησφαλισμένον ἐλάχιστον ὅριον, ὅπερ ὁρίζεται κατωτέρω.

2. Οἱ ὁδηγοὶ τῶν κλιναμαξῶν δικαιοῦνται λαμβάνειν ἐπίσης, συμφώνως τῇ ὑπ' ἀριθ. 33329/1930 ἀποφάσει τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνιῶν, παρὰ τῶν πελατῶν δικαίωμα ὑπηρεσίας ἐκ 10 ο/ο ἐπὶ τῆς τιμῆς ἑκάστου εἰσιτηρίου κλιναμάξης, ὅπερ θὰ εἰσπράττουν, διὰ λογαριασμόν των, τὰ ἐκδίδοντα τὰ εἰσιτήρια ταῦτα κλιναμάξης (Πρακτορεῖα τῆς Ἑταιρίας, τὸ δικαίωμα δὲ τοῦτο θ' ἀποδίδηται εἰς ἕκαστον δικαιοῦχον ὁδηγόν, μεθ' ἕκαστον ταξειδίον, ἐκπιπτόμενον ἐκ τῶν εἰσπράξεων δι'* ὑπογραφῆς τοῦ ἐπὶ τοῦ σχετικοῦ πρὸς τοῦτο ἐντύπου).

3. Ἅπαν τὸ προσωπικὸν κινήσεως (μάγειροι, βοηθοί, λαντζέρηδες, σερβιτόροι, βοηθοί, σερβιτόροι καὶ ὁδηγοὶ κλιναμαξῶν) δικαιοῦται δωρεὰν τροφῆς κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ὑπηρεσιακῶν ταξειδίων του.

Τὸ προσωπικὸν τῶν κυλικείων αὐτοκινηταμαξῶν καὶ σκευαμαξῶν (βοηθοὶ σερβιτόροι καὶ βοηθοὶ μάγειροι), ὅπερ δικαιοῦται ἐπίσης δωρεὰν τροφῆς κατὰ τὰ ὑπηρεσιακὰ ταξείδια αὐτοῦ, ἤτις ὅμως δὲν τῷ παρέχεται, ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῆς ἐξασφαλιζομένης ὑπηρεσίας, θὰ λαμβάνῃ προσθέτως καὶ μηνιαῖον ἐπίδομα τροφῆς ἐκ δραχμῶν 250.

4. Εἰς τοὺς σερβιτόρους ὀχημάτων ἑστιατορίων καὶ τοὺς ὁδηγοὺς τῶν κλιναμαξῶν ἡ Ἑταιρία ἐξασφαλίζει ἐλάχιστον ὅριον ἐδικαιώματος ὑπηρεσίας· ἐκ δραχμῶν 1.200 μηνιαίως, εἰς δὲ τοὺς βοηθοὺς ἑστιατορίων αὐτοκινηταμαξῶν καὶ σκευαμαξῶν ἐξασφαλίζει ἐπίσης ἐλάχιστον τοιοῦτον ἐκ δραχμῶν 720 μηνιαίως.

5. Ἅπαν τὸ ὑπαλληλικὸν καὶ ἐργατοτεχνικὸν προσωπικὸν τῆς κινήσεως καὶ συντηρήσεως θὰ λαμβάνῃ ὡσαύτως καὶ τὰ κάτωθι μηνιαῖα ἐπιδόματα:

Ἐπίδομα ἀρχαιότητος

						Δραχ.
Ἀπὸ	1	ἕως	10	ἐτῶν	ὑπηρεσίας μηνιαίως	—
Ἀπὸ	10	»	15	»	»	80
Ἀπὸ	15	»	20	»	»	130
Ἀπὸ	20	»	25	»	»	300
Ἄνω	τῶν		25	»	»	350

Οἰκογενειακὸν ἐπίδομα

Διὰ τὴν σύζυγον μηνιαίως δραχμὰς 30.

Δι' ἕκαστον τέκνον μέχρι τριῶν μηνιαίως δραχμὰς 15.

6. Τὸ ὑποχρεούμενον νὰ φέρῃ τὴν παρὰ τῆς Ἑταιρίας κεκανονισμένην στολὴν τῆς εἰς ἣν ἀνήκει κατηγορίας προσωπικὸν θὰ λαμβάνῃ ὡσαύτως καὶ μηνιαῖον «ἐπίδομα στολῆς», ὡς κάτωθι:

α') Σερβιτόροι ὀχημάτων ἑστιατορίου	δρχ.	300
β') Βοηθοὶ σερβιτόροι ἑστιατορίου καὶ αὐτοκινήτου	»	200
γ') Ὁδηγοὶ κλιναμαξῶν	»	200
δ') Καθαρισταὶ ὀχημάτων	»	25

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀπὸ 1ης Μαρτίου 1954.

Ἡ παροῦσα, κοινοποιουμένη ἀπὸ τῆς παρ' ἡμῶν ὑπογραφῆς, θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Αὐγούστου 1954

—

51475/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ προσθήκης διατάξεως εἰς τὸν Κανονισμὸν Ἀσθενείας τοῦ Ι.Κ.Α.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 172 τῆς 25 Αὐγούστου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1. Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 16 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων».

2. Πρότασιν τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, διατυπωθεῖσαν κατὰ τὰς ὑπ' ἀριθ. 31/18.6.1954 καὶ 32/2.7.1954 συνεδριάσεις αὐτοῦ καὶ ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 153393/26.7.1954 ἀναφορᾶς τοῦ Ι.Κ.Α., ἀποφασίζομεν:

Ὅπως εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρ. 37 τοῦ Κανονισμοῦ ἀσθενείας τοῦ Ι.Κ.Α. προστεθῇ προσωρινῆς ἰσχύος διάταξις, ἔχουσα οὕτω:

«Αἱ κατὰ τὰς §§ 1, 4 καὶ 6 τοῦ παρόντος ἄρθρου παροχαὶ χορηγοῦνται ὑπὸ τὰς αὐτὰς προϋποθέσεις καὶ τὴν διαδικασίαν τῶν §§ 2 καὶ 3 εἰς ἐπειγούσας περιπτώσεις μετακινήσεως εἰς Πάτρας πρὸς εἰσαγωγὴν εἰς νοσοκομεῖον καὶ κλινικὰς ἀσθενῶν μελῶν οἰκογενείας ἡσφαλισμένων διαμενόντων εἰς σεισμοπλήκτους νήσους τοῦ Ἰονίου.

Ἡ ἡμερησία ἀποζημίωσις ὁρίζεται ἴση πρὸς τὸ ἐπίδομα ἀσθενείας, ὅπερ θὰ ἐχορηγεῖτο εἰς τὸν ἀμέσως ἡσφαλισμένον ἐν περιπτώσει ἀσθενείας αὐτοῦ.

Ἡ παροῦσα, ἥτις ἰσχύει διὰ τὸ ἀπὸ 3ης Νοεμβρίου 1953 καὶ μέχρι τῆς ἀποκαταστάσεως ὁμαλῶν συνθηκῶν ἐν τῇ σεισμοπλήκτῳ περιοχῇ χρονικὸν διάστημα, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 5 Αὐγούστου 1954

—

51476/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ τρόπου ὑπολογισμοῦ δαπανῶν τοῦ Ι.Κ.Α. πρὸς περίθαλψιν ἐργατικοῦ ἀτυχήματος ὀφειλομένην εἰς δόλον τοῦ ἐργοδότου.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 172 τῆς 25 Αὐγούστου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1. Τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 16 καὶ 34 § 2 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων».

2. Πρότασιν τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, διατυπωθεῖσαν κατὰ τὰς ὑπ' ἀριθ. 31/18.6.1954 καὶ 33/2.7.1954 συνεδρι-

άσεις αὐτοῦ καὶ ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 153350/16.7. 1954 ἀναφορᾶς τοῦ Ι.Κ.Α., ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν τὸν Κανονισμὸν περὶ τρόπου ὑπολογισμοῦ δαπανῶν τοῦ Ι.Κ.Α. πρὸς περιθαλψιν ἐργατικοῦ ἀτυχήματος, ὀφειλομένου εἰς δόλον τοῦ ἐργοδότου» ἐξ ἄρθρων 4, ἔχοντα ὡς ἀκολούθως:

Ἄρθρον 1

Διαδικασία ὑπολογισμοῦ δαπανῶν

Ὁ καθορισμὸς τοῦ ποσοῦ τῆς ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου ἀποδοτέας εἰς τὸ Ι.Κ.Α. δαπάνης αὐτοῦ, τῆς προκληθείσης ἐκ τῆς χορηγήσεως παροχῶν λόγῳ ἀτυχήματος ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας ἢ ἐξ ἀφορμῆς αὐτῆς, ὀφειλομένου εἰς δόλον τοῦ ἐργοδότου ἢ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ προστηθέντος προσώπου, προσδιορίζεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ὑποκαταστήματος τοῦ τόπου τοῦ ἀτυχήματος ἢ τοῦ χορηγοῦντος τὰς παροχάς.

Ἄρθρον 2

Ὑπολογισμὸς τῶν πραγματοποιηθεισῶν δαπανῶν

1. Διὰ πραγματοποιηθεῖσαι παροχὰς τῶν κλάδων ἀσθενείας καὶ μητρότητος εἰς χρῆμα καὶ συντάξεων, ὡς καὶ διὰ παροχὰς εἰς χρῆμα τοῦ κλάδου ἀσθενείας καὶ μητρότητος εἰς εἶδος, καταλογίζεται εἰς βάρος τοῦ ὑποχρέου ἐργοδότου τὸ ποσὸν τῆς δαπάνης, εἰς ἣν ὑποβλήθη τὸ Ἵδρυμα καθ' ἑκάστην περίπτωσιν.

2. Πραγματοποιηθεῖσαι δαπάναι διὰ παροχὰς ἀσθενείας καὶ μητρότητος εἰς εἶδος τοῦ ὁμωνύμου κλάδου ὑπολογίζονται ὡς πρὸς μὲν τὴν ἔκτασιν καὶ τὴν διάρκειαν αὐτῶν βάσει τῶν πραγματικῶν στοιχείων ἑκάστης περιπτώσεως ἀτυχήματος, ὡς πρὸς δὲ τὸ ποσὸν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀξίας ἑκάστης παροχῆς, καθοριζομένης διὰ γενικῆς ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἐκδιδομένης ἐντὸς τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου ἑκάστου ἔτους καὶ ἐφαρμοζομένης κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν ὑπολογισμοῦ δαπανῶν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος ἐντὸς τοῦ ἑπομένου ἡμερολογιακοῦ ἔτους.

3. Ἐν περιπτώσει μὴ ὑπάρξεως στοιχείων διὰ τὸν κατὰ τὰς προηγουμένας παραγράφους τοῦ παρόντος ἄρθρου ὑπολογισμὸν τῆς ἐκτάσεως καὶ τῆς διαρκείας τῶν εἰς χρῆμα καὶ εἰς εἶδος παροχῶν, τὰ στοιχεῖα ταῦτα προσδιορίζονται κατὰ προσέγγισιν μετὰ γνώμην τῆς ἁρμοδίας Πρωτοβαθμίου Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς ἀναλόγως τῆς σοβαρότητος τῆς προξενηθείσης ἐκ τοῦ ἀτυχήματος σωματικῆς βλάβης.

Ἄρθρον 3

Ὑπολογισμὸς δαπανῶν διὰ μελλούσας παροχὰς

1. Αἱ δαπάναι διὰ μελλούσας παροχὰς καθορίζονται μετὰ γνώμην τῆς οἰκείας Πρωτοβαθμίου Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς κατὰ πρόβλεψιν ἀναλόγως τῆς σοβαρότητος τῆς ἐκ τοῦ ἀτυχήματος σωματικῆς βλάβης καὶ ὑπολογίζονται δι' ἀναγωγῆς αὐτῶν εἰς τὴν ἀξίαν, ἣν ἔχουν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς κεφαλαιοποιήσεώς των.

2. Ἐὰν ἡ διάρκεια τῶν χορηγηθεισῶν παροχῶν παρασιν ἀνεγνω νὰ παραταθῇ ἐπὶ χρόνον τοὐλάχιστον διπλασιον τοῦ κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον προβλεφθέντος ἢ ἐὰν χορηγηθοῦν παροχαὶ μὴ προβλεφθεῖσαι, ἴσης τοὐλάχιστον ἀξίας πρὸς τὰς προβλεφθείσας, ὁ Διευθυντὴς τοῦ Ὑποκαταστήματος διὰ νέας ἀποφάσεώς του καθορίζει τὰς πραγματοποιηθείσας καὶ προβλεπομένας προσθέτους δαπάνας.

Ἄρθρον 4

Ἐπανέξεταις δαπανῶν λόγῳ ἐξόδων διοικήσεως

Κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν ὑπολογισμοῦ τῶν περὶ ὧν ὁ παρὼν Κανονισμὸς δαπανῶν τὰ κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 2 καὶ 3 καθοριζόμενα ποσὰ αὐτῶν προσαυξάνονται κατὰ 5 ο/ο λόγῳ τῆς ἐξ αἰτίας τῶν πραγματοποιηθεισῶν παροχῶν ἐπιβαρύνσεως τῶν ἐξόδων διοικήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 5 Αὐγούστου 1954

—

78944/10095/1954 Ἀγορανομικὴ Διάταξις. Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου

Περὶ καθορισμοῦ θεραλωνιστικῶν δικαιωμάτων πρώϊμων σιτηρῶν.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 133 τῆς 30 Ἰουνίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἀ.ν. 1671/1951 περὶ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ Ὑπουργείων.

2) Τὰς διατάξεις τοῦ ν. δ. 186/1946 περὶ Ἀγορανομικοῦ Κώδικος καὶ ἀ. ν. 782/1948.

3) Τὸ ὑπ' ἀριθ. 86681/6681/7.6.1954 ἔγγραφον τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας, ἀποφασίζομεν:

Ἄρθρον 1

Καθορίζομεν διὰ τὴν ἀλωνιστικὴν περίοδον 1954 ὡς κάτωθι τὰ ὑπὸ τῶν ἀλωνιστικῶν καὶ θεραλωνιστικῶν μηχανῶν εἰσπρατόμενα ποσοστὰ ἀλωνιστικῶν καὶ θεραλωνιστικῶν δικαιωμάτων διὰ τὰ ὑπὸ τούτων ἀλωνιζόμενα καὶ θεραλωνιζόμενα πρώϊμα σιτηρά.

Θεραλωνιστικὰ δικαιώματα:

Διὰ τὸν σῖτον καὶ σίκαλιν ποσοστὸν 8 1/2 ο/ο.

Διὰ τὴν κριθήν, βρώμην, σμιγὸν ποσοστὸν 9 1/2 ο/ο.

Καθορίζομεν ποσοστὰ τῶν θεραλωνιστικῶν μηχανῶν διὰ δικαιώματα θερισμοῦ καὶ ἀλωνισμοῦ ταυτοχρόνως:

Διὰ σῖτον καὶ σίκαλιν 9 ο/ο.

Διὰ κριθήν, βρώμην, σμιγὸν 10 ο/ο.

Διὰ τὰ πλαγιασμένα σιτηρὰ τὸ ἀνωτέρω ποσοστὸν θεραλωνιστικῶν δικαιωμάτων προσαυξάνεται κατὰ 30 ο/ο καὶ μόνον διὰ τὴν ὑπὸ τούτων καταλαμβανομένην ἔκτασιν.

Ὡς ἐργασία θερισμοῦ καὶ ἀλωνισμοῦ θεωρεῖται ἡ ἐξικνουμένη μέχρι τῆς τοποθετήσεως τοῦ καρποῦ εἰς σάκκους τοῦ παραγωγοῦ καὶ ἡ ἀναπόθεσις τούτων εἰς τὸ ἔδαφος.

Πᾶσα περαιτέρω ἐργασία ἀποτελεῖ θέμα ἰδιαιτέρας συμφωνίας μεταξὺ τῶν ἐνδιαφερομένων.

Ἄρθρον 2

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 144/15.5.1953 Ἀγορανομικὴ Διάταξις καταργεῖται.

Οἱ παραβάται τῆς παρούσης, ἰσχυούσης καθ' ἅπασαν τὴν χώραν ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεώς της διὰ τοῦ ἡμερησίου τύπου, διώκονται καὶ τιμωροῦνται κατὰ τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ ἰσχύοντος Ἀγορανομικοῦ Κώδικος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Ἰουνίου 1954

ΑΠΟ ΟΣΑ ΜΑΣ ΓΡΑΦΟΥΝ

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑΡΓΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 9 ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ 118/1945

Ἀγαπητή «ΕΕΔ»

Ἐν συνεχείᾳ τῶν ἰδικῶν σας σχολίων (ΕΕΔ 13, σ. 901, 960) ἄς μοι ἐπιτραπῇ νὰ προσθέσω ὀλίγα τινὰ ἐπὶ τῶν συνεπειῶν τοῦ νέου ν.δ. 2961/1954 εἰς τὴν ἐν γένει κοινωνικὴν μας ζωὴν καὶ εἰδικώτερον εἰς τὴν ζωὴν τῆς ἐπαθοῦς ἐργατικῆς τάξεως.

I. Εἶναι ἀληθινὰ ἀποκαρδιωτικὸν τὸ θέαμα τῆς νέας πολιτικῆς τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, τὴν ὁποίαν ἐλαφρᾷ τῇ καρδίᾳ ἀνατερνίζεται ἡ Κυβέρνησις, ἀλλὰ καὶ ἡ Βουλή. Διὰ τοὺς ἔχοντας ζῆσει πλησίον τῶν ἐργατικῶν προβλημάτων εἶναι γνωστόν, ὅτι ὁ καταργηθεὶς ν. 118/1945 ἀπῆρξε νομοθέτημα μεγάλης ἀξίας διὰ τοὺς Ἕλληνας μισθωτούς, διότι διὰ τούτου ἡ καταθλιπτικὴ ὑπεροχὴ τῶν ἐργοδοτῶν κατὰ τὰς κρισίμους περιόδους, ἃς διερχόμεθα, ὑπέστη μίαν σχετικὴν ἀνάσχεσιν. Ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ν. 118/1945 ὁ μὲν μισθωτὸς ἐξησφάλιζεν, ἅμα τῇ ἀπολύσει του, μίαν ἡμέσου ἀποζημίωσιν, ἀναγκαίαν διὰ νὰ ζήσῃ, μέχρις ὅτου εὕρῃ ἄλλην ἐργασίαν, ὁ δὲ ἐργοδότης ἀντελαμβάνετο, ὅτι ἡ ἀπόλυσις ἑνὸς μισθωτοῦ καὶ τὸ πάταγμά του εἰς τὸν δρόμον δὲν εἶναι πλέον ἄζημιον δι' αὐτόν, οὔτε ζήτημα καπρίτσιου τῆς στιγμῆς, ἀλλὰ μία σοβαρωτάτη πρᾶξις, ἔχουσα ἀνάγκην περισκέψεως, διότι ἐπροστατεύετο καὶ ὑπὸ τῆς Πολιτείας. Γενικῇ δὲ ἦτο ἡ πεποίθησις, τόσον εἰς τοὺς ἐπιστημονικοὺς κύκλους, ὅσον καὶ εἰς τοὺς κύκλους τῆς πρακτικῆς, τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως καὶ τῆς κοινωνικῆς πολιτικῆς, ὅτι ὁ ν. 118/1945 ἦτο ἕνας ἐπιτυχὴς νόμος. Διὰ τοῦ ν.δ. 2961/1954 ὅμως τὰ πράγματα ἀνετράπησαν ἐκ βάθρων.

II. Ἤρχισαν ἤδη νὰ παραλαμβάνουν κατὰ κύματα ἀπὸ τὰ δικηγορικὰ γραφεῖα πολλοὶ μισθωτοὶ μὲ τὰς προειδοποιητικὰς ἀπολύσεις ἀνὰ χεῖρας καὶ μὲ διάγγελτον τὴν ἀγωνίαν εἰς τὸ πρόσωπον ἀρτιοῦν εἰ θὰ κάμουν. Εἶναι τόσον γνωσταὶ αἱ συνθῆκαι ἐργασίας εἰς τὴν ἀγοράν, ὥστε γνωρίζουν πολὺ καλῶς, ὅτι δὲν δύνανται νὰ ἐλπίζουν εἰς σύντομον ἀξεύρεσιν ἀπασχολήσεως. Ἀλλὰ ἔχουν καὶ τὸ πικρὸν παράπονον ὅτι ἀπολύονται ἄνευ λόγου καὶ μὲ μοναδικὸν σκοπὸν τοῦ ἐργοδότου των νὰ ἀπαλλαγῇ τῶν ἐαρῶν τοῦ νόμου 2112 ἀζημίως. Πράγματι, πλεῖστοι τῶν ἐργοδοτῶν δὲν ἀποκρύπτουν, ὅτι θράττονται τῆς εὐκαιρίας διὰ νὰ ἀντικαταστήσουν ἄνευ ἀποζημιώσεως τοὺς ἔχοντας πολλὰ ἔτη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν των, χρησιμοποιοῦντες ὡς οὐρανοκατέβατον τὸ μέσον τῆς προειδοποιητικῆς ἀπολύσεως. Τοιουτοτρόπως εἰς μὲν τὸ ἐργατικὸν προσωπικὸν των δὲν καταβάλλουν οὔτε μίαν δραχμήν, ὡς ἀποζημίωσιν, εἰς δὲ τὸ ὑπαλληλικὸν μόνον τὸ 1/4 τῆς νομίμου τοιαύτης καὶ ἔχουν τὸ ἐπὶ πλέον κέρδος ὅτι συνδέονται διὰ νέων ἐργασιακῶν σχέσεων μὲ τοὺς νέους μισθωτούς.

III. Ὅλα δὲ αὐτὰ γίνονται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ἐν ὀνόματι τῆς καλυτέρας ἀντιμετωπίσεως τῆς ἀνεργίας, τῆς ἐξασφαλίσεως ἐπιπτείας ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς ἐργασίας, τῆς καθοδηγήσεως τῶν ἐργαζομένων εἰς τὰς καταλληλοτέρας θέσεις, καὶ διακηρύσσεται ἐν προλόγῳ ὅτι τὸ διέπον τὸν νόμον εἶναι τὸ πραγματικὸν φιλεργατικὸν πνεῦμα! Ἀλλ' ἐρωτᾶται εἰς τί θὰ ἐμπόδιζε νὰ γίνουν ὅλα ὅσα ἐκλέχθησαν οἱ εἰσηγοῦνται τοῦ ν.δ. 2961/1954 καὶ δὴ ὁ Ὀργανισμὸς Ἀπασχολήσεως καὶ Ἀσφαλίσεως Ἀνεργίας καὶ ὅλαι αἱ λοιπαὶ νεώτεραι ἐμπνεύσεις των, ἄνευ καταργήσεως τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118/1945; Διότι δικαίως γεννᾶται ἡ ἐντύπωσις εἰς τοὺς ἐργαζομένους ὅτι αὐτὰ τὰ ἄλλα μοναδικὸν σκοπὸν ἔχουν νὰ καλύψουν τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ μεγάλου δικαιώματος τῶν ἀνεπιστρεπτεί. Καὶ δὲν ἔχουν ἄδικον, ἀφοῦ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἀκολουθεῖται, ὡς διακηρύσσεται, φιλελευθέρα οἰκονομικὴ πολιτική, νὰ ἐρωτοῦν: πῶς εἶναι δυνατὸν καὶ πῶς φαντάζεται τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας, ὅτι δύναται ποτὲ νὰ ἐπιτυχθῇ ἔλεγχος τῆς ἀγορᾶς ἐργασίας εἰς μίαν ἐλευθέραν οἰκονομίαν, ὅταν μάλιστα ἡ ἰδία, ἡ εἰσηγητικὴ ἔκθεσις ὁμολογεῖ, ὅτι ἡ ἀγορὰ ἐργασίας τελεῖ ὑπὸ συνεχῆ πίεσιν προσφορᾶς;

IV. Ἐλπίζομεν ὅτι τὸ σφάλμα τῶν εἰσηγητῶν τοῦ ν.δ. 2961/1954 θὰ γίνῃ ἐγκαίρως ἀντιληπτὸν ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων καὶ ὅτι συντόμως, ὑπὸ τὴν πίεσιν τῶν πραγμάτων, θὰ ἐπαναφερθῇ ἐν ἰσχύϊ τὸ ἄρθρον 9 τοῦ ν. 118/1945, προσαρμοζόμενον ἴσως εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ν.δ. 2961/1954. Φαίνεται ὅτι αὐτὸ τὸ ἀντιλαμβάνονται καὶ οἱ ἐργοδόται, οἵτινες σπεύδουν νὰ ἐπωφεληθοῦν τῆς εὐκαιρίας, ἀπολύοντες ἀμέσως τοὺς ἔχοντας πολλὰ ἔτη ὑπηρεσίας μισθωτούς. Διὰ τοῦτο, χωρὶς νὰ θέλωμεν νὰ κάμωμεν πολιτικήν, συνιστῶμεν νὰ διορθωθῇ τὸ πρᾶγμα, πρὶν παραγίνῃ τὸ κακόν. Δὲν θέλομεν νὰ ἀμφισβητήσωμεν τὰς προθέσεις οὐδενός, ἀλλὰ ἐνθυμούμεθα ἀκόμη ὅτι διὰ τοῦ ἄρθρ. 2 § 6 τοῦ ν. 2511/1953, ὡς καὶ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ αὐτοῦ νόμου, τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας ἔκαμεν ἓν σημαντικὸν βῆμα πρὸς τὰ ἐμπρός. Καὶ δὲν ἠμποροῦμεν νὰ συνέλθωμεν ἀπὸ τὴν κατάπληξιν, ὅταν τώρα, μετ' ὀλίγον μόλις χρονικὸν διάστημα, βλέπωμεν νὰ κάμνῃ 100 βήματα πρὸς τὰ ὀπίσω.

Ἀντώνιος Ι. Πετρόγλου, Δικηγόρος ἐν Ἀθήναις

◆

ΕΝΤΟΣ ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΗΣΕΩΣ!

Φίλη «ΕΕΔ»

Παρακολουθοῦμεν συχνὰ ὅτι αἱ διοικητικαὶ πράξεις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας δὲν κυρίσκονται ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ συγκεκριμένου νόμου καὶ ἢ ἀκυροῦνται ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας ἢ δὲν ἐφαρμόζονται ὑπὸ τῶν Πολιτικῶν Δικαστηρίων ὡς παράνομοι. Πρόσφατον ὅμως διοικητικῆς πράξεως, ἐκδοθείσης ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς νομοθετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως, ἀσφαλῶς ἀποτελεῖ ἡ ὑπ' ἀριθ. 25686/1954 (ΕΕΔ 13, 854). Συγκρίνατε τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 13 τοῦ ν.δ. 2510/1953 (ΕΕΔ 12, 926) πρὸς τὴν ἀνω ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας. Τὸ ἄρθρ. 13 ὁρίζει «δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.... καθορίζονται αἱ ὑπὲρ ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων..., εἰσφοραί...». Ἡ ὑπουργικὴ ἀπόφασις ὁρίζει «καθορίζομεν τὴν καταβολὴν... μηνιαίας εἰσφορᾶς....». Ἀλλὰ «καθορίζεται ἡ κατάργησις»;

Μετὰ τιμῆς

Ἀναγνώστης

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΓΗΣΙΝ ΤΟΥ Ν. 118/1945

Ἡ διά τοῦ ν.δ. 2961/1954 καί διά τοῦ ἄρθρου 37 αὐτοῦ ἀναφορά ἐν ἰσχύϊ τοῦ ν. 2112/1920 καί δ.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920, ὡς ἴσχυον πρό τοῦ ἀ.ν. 118/1945, ἀναπέφερεν εἰς τό προαχθέν καί τό μεγίστου διά τόν μισθωτόν ἐνδιαφέροντος ζήτημα περί τοῦ τρόπου τοῦ ὑπολογισμοῦ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ν. 2112, εἰς περίπτωσιν παραμελήσεως τῆς προθεσμίας προειδοποιήσεως.

Κατά τήν πολύ πρό τοῦ ἀ.ν. 118/1945, προπολεμικήν, ἐφαρμογήν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν. 2112 ὑπό τῆς δικαστηριακῆς πράξεως προέκυψαν ἀμφισβητήσεις γνωμῶν περί τῆς ἐννοίας τῆς διατάξεως. Τελικῶς ὅμως, ὡς ἐσημειώσαμεν ἀνωτέρω, σελ. 880, μετά σχετικάς ἀρεοπαγιτικάς ἀποφάσεις, ἐκράτησεν ἡ γνώμη ὅτι ἡ ἀποζημίωσις τοῦ ν. 2112 ὑπολογίζεται μέ βάσιν τάς ἀποδοχάς, τάς ὁποίας ἔλαβεν ὁ μισθωτός κατά τόν χρόνον, πρό τοῦ ὁποίου ἔπρεπε νά γίνῃ ἡ προειδοποίησις.

Ὑπό σταθεράς οἰκονομικάς συνθήκας, ὡς ἦσαν αἱ προπολεμικαί, τό πρᾶγμα δέν ἔβαινε πρός θάνατον. Ἀλλ' εἶναι γνωστή ἡ μετά τόν πόλεμον συχνή ἀναλλαγή τῶν οἰκονομικῶν συνθηκῶν, δι' ὃν λόγον καί εἰσήχθη ὁ ἐξουσιαστικός ὑπό τοῦ Κράτους καθορισμός τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν, ἵνα ἀμβλυνθῇ ἡ ἐκ τοῦ πράγματος διά τήν ζωήν τοῦ μισθωτοῦ ὀξύτης. Αὐτός ὑπῆρξε καί ὁ λόγος, διά τόν ὁποῖον ὁ νομοθέτης δι' ἐπαναλημμένων νομοθετημάτων του, κινουμένων ἀπό πνεύματος προστασίας τοῦ μισθωτοῦ, προσήρμοσε τήν ὀφειλομένην εἰς τόν μισθωτόν διά τήν ἀπόλυσίν του ἀποζημίωσιν πρός τάς κατά τόν χρόνον τῆς ἀπολύσεως ἀποδοχάς του. Ὑπομιμνήσκομεν τό ν.δ. 424/1941, τό ἄρθρ. 5 τοῦ ν. 765/1943 διά τήν ἀποζημίωσιν τῶν προστατευομένων ὑπό τοῦ ν. 3514 μισθωτῶν καί, βραδύτερον εἰσαχθέν, τό ἄρθρον 9 τοῦ ἀ.ν. 118/1945, καταργηθέν ἤδη διά τοῦ ἄρθρου 37 τοῦ νέου ν.δ. 2961/1954.

Ἀτυχῶς καί ἡ πορεία τοῦ οἰκονομικοῦ βίου κατά τά τελευταῖα ἔτη δέν ὑπῆρξεν ἀδιατάρακτος. Ἀντιθέτως χαρακτηριστικόν αὐτοῦ ὑπῆρξεν ἡ ἀναλλαγή τῶν οἰκονομικῶν συνθηκῶν, λόγος, ὁ ὁποῖος ὠδήγησε τόν Νομοθέτην νά ἐπιβάλῃ τάς ἀναγκαίας, κατά τήν κρίσιν του, αὐξήσεις εἰς τάς ἀποδοχάς τῶν μισθωτῶν, ὡς μαρτυρεῖ καί ὁ ἐν τῷ ἐξωφύλλῳ τοῦ τεύχους μας πίναξ.

Ἐν τοιούτοις ὁ Νομοθέτης τοῦ ν.δ. 2961/1954, ἀναπέφερεν ἐν ἰσχύϊ τόν ν. 2112, ὡς ἴσχυε πρό τοῦ ἀ.ν. 118/1945, ἐνῷ κυρίως ἐκρατεῖτο πρό ταραχῆς, τῆς καταργουμένης δι' αὐτοῦ, διατάξεως τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ἀνωτέρω νόμου, ἡ ὁποία ὡρίζε μετά λόγου καί μέτρου, ὅτι ἡ ἀποζημίωσις τῶν ἀπολυομένων ὑπολογίζεται βάσει τῶν ἀποδοχῶν τοῦ τελευταίου μηνός ὑπό καθεστώς πλήρους ἀπασχολήσεως, δέν ἀσκέφθη, καταργῶν τόν τρόπον αὐτόν τοῦ ὑπολογισμοῦ τῆς ἀποζημιώσεως, εἰς ποῖον ἄτοπον δικαίου φθάνει ἡ μονομερικῶς ἐν τῇ διατάξει τοῦ ἄρθρου 37 ἀναφορά ἐν ἰσχύϊ τοῦ ν. 2112, ὡς ἴσχυε πρό τοῦ ἀ.ν. 118/1945.

Διά νά γίνῃ πλέον φηλαφητόν τό πρᾶγμα, χρήσιμος εἶναι ὁ ἀκόλουθος συλλογισμός: Ἂς ὑποθέσωμεν ὅτι πρόκειται περί ὑπαλλήλου γραφείου ἐπιχειρήσεως, ὁ ὁποῖος ἔχει ὑπηρεσίαν 20 ἐτῶν. Ὁ νόμιμος μισθός του ὑπόκειται τάς ἑξῆς διακυμάνσεις: Τήν 7.10.1952 ἦτο δραχ. 984.000, προσετέθη ἀπό 1.7.1953 ἐπίδομα ἀκριβείας ἓξ δραχ. 118.000, ἀπό 1.3.1954 ἀνῆλθεν εἰς δραχ. 1.132.000 καί ἀπό 1.5.1954 εἰς δραχ. 1.230 σημερινάς.

Κατά τόν ν. 2112/1920, ὡς ἀτροποποιήθη ὑπό τοῦ ν. 4558/1930, ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας εἰς τήν περίπτωσίν μας πρέπει νά γίνῃ πρό 16 μηνῶν. Ἂν, παραιτέρω, ἡ ἀποζημίωσις ὑπελογίζετο, ὡς ὥριζε τό ἄρθρ. 9 τοῦ ἀ.ν. 118/1945, βάσει τῶν ἀποδοχῶν τοῦ τελευταίου μηνός, θά ἐδικαιοῦτο ὁ μισθωτός οὗτος ἀποζημιώσεως δραχμῶν σημερινῶν 19.680 (1230×16).

Κατά τό ἰσχύον ὅμως ἄρθρ. 3 τοῦ ν. 2112 δικαιοῦται ἀποζημιώσεως σημερινῶν δραχμῶν 17.968, ὅσας ἔλαβε ἤ ἐδικαιοῦτο νά λάβῃ νομίμως κατά τούς 16 πρό τῆς ἀπολύσεως μῆνας. Δι' ἕνα μισθωτόν ἡ διαφορά σχεδόν 2.000 δραχμῶν δέν εἶναι φυσικά ἀσήμαντος.

Ἀλλά καί ἀπό ἄλλης θεωρήσεως τό ζήτημα ἐρευνώμενον ὀδηγεῖ εἰς μίαν ἀναπόφευκτον, εἰς περιστάσεις, ἀνωμαλίαν. Ὁ ἐργοδότης, κατ' ἄρθρ. 18 τοῦ ν.δ. 2961/1954, ἔχει δικαίωμα νά θέτῃ τόν μισθωτόν εἰς διαθεσιμότητα, μέ τήν ὑποχρέωσιν καταβολῆς τοῦ ἡμίσεως τῶν μέχρις αὐτῆς βασικῶν ἀποδοχῶν του. Διά τοῦ ἄρθρ. 37 τοῦ ὡς ἄνω ν.δ. καταργῆθη τό ἄρθρ. 9 τοῦ ἀ.ν. 118/1945 καί ἀφοῦ καί ἡ διάταξις αὐτοῦ ὅτι ἡ ἀποζημίωσις τοῦ ν. 2112 ὑπολογίζεται ὑπό καθεστώς πλήρους ἀπασχολήσεως τοῦ μισθωτοῦ. Συνέπεια αὐτοῦ εἶναι ὅτι ἡ ἀποζημίωσις τοῦ ν. 2112 ἤδη θά ὑπολογισθῇ ἐπί τῇ βάσει τῶν ἡμίσεων ἀποδοχῶν τῆς διαθεσιμότητος, ἀφοῦ αὐτάς ἔλαβεν ὁ μισθωτός κατά τόν χρόνον, πρό τοῦ ὁποίου ἔπρεπε νά γίνῃ ἡ ταχτική καταγγελία τῆς συμβάσεως. Πῶς δέ παραιτέρω νά συλλάβῃ ὁ νόμος τόν δολιευόμενον τά συμφέροντα τοῦ μισθωτοῦ ἐργοδότην, ὁ ὁποῖος, προκειμένου νά ἐλαττώσῃ τήν ὑποχρέωσίν του ἐκ τοῦ νόμου 2112, θά θέσῃ τόν μισθωτόν εἰς διαθεσιμότητα καί θά τόν ἀπολύσῃ μετά ταῦτην, ἐνῷ ὁ Νομοθέτης ἐφρόντισε μόνον νά ἐξασφαλίσῃ τήν ἀπόδειξιν τῆς διαθεσιμότητος διά πανηγυρικοῦ τύπου, τοῦ ἐγγράφου;

Ὁ Σοπενχάουερ εἶπεν ὅτι ἡ κριτική τῶν ἐφημερίδων καί τῶν ἐπιθεωρήσεων γίνεται ὄχι διά νά διευθύνῃ τήν κρίσιν τοῦ κοινοῦ, ἀλλά διά νά προσελκύσῃ τήν προσοχήν του.

Ἂς κρίνῃ τό ἀναγνωστικόν κοινόν μας, ἂν ἔχωμεν δίκιον, ἀφοῦ πιστεύομεν ὅτι προσελκύσαμεν τήν προσοχήν του ἐπί τοῦ θέματος.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 13ος—Τεύχος 19 (313)

Ἀθῆναι, 1 Ὀκτωβρίου 1954

ΝΕΟΠΟΛΕΜΙΣΤΙΚΟΝ (ΕΡΓΑΤΙΚΟΝ) ΔΙΚΑΙΟΝ(*)

Προϋποθέσεις διορισμοῦ καὶ προσλήψεως.—Ναμιμοφροσύνη.—Ἰσχὺον δίκαιον.

Ὑπὸ τοῦ κ. ΑΘ. Κ. ΜΠΟΜΠΟΡΑ, Προέδρου Δικηγ. Συλλόγου Τρικκάλων

δ. Ὄχλησις. Προσέλευσις.

1. Μετὰ τὴν τοποθέτησιν δέον ὅπως π ρ ο σ έ λ θ ῃ ὁ τοποθετηθεὶς παρὰ τῷ ἐργοδότῃ πρὸς ἀνάληψιν ἐργασίας. Τοῦτο κατ' ἄρθρα 9, 10 ν. 751, ἄρθρ. 8 ἀ.ν. 1836.

Ἐνταῦθα πρόκειται περὶ ε ἰ δ ι κ ο ῦ τρόπου ὀχλήσεως τοῦ ὑποχρέου ἐκ μέρους τοῦ τοποθετηθέντος.

Ἡ προσέλευσις αὕτη εἶναι αὐτοτελὴς προυπόθεσις ἐν τῇ ταιαύτῃ σειρᾷ τῶν μέχρι τοῦ διορισμοῦ καὶ προσλήψεως προϋποθέσεων.

2. Κατ' ἄρθρον 8 ἀ.ν. 1836 ὁ βάσει τοῦ παρόντος νόμου προστατευόμενος (τοποθετούμενος, 9 ν. 751) ὑποχρεοῦται, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως αὐτῷ τῆς περὶ τοποθετήσεώς του ἀποφάσεως τοῦ οἰκείου Συμβουλίου παρουσιασθῇ εἰς τὸν παρ' ᾧ τοποθετεῖται ἐργοδότην, ἵνα ἀναλάβῃ ὑπηρεσίαν (§ 1). Εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ τοποθετηθεὶς δὲν ἤθελε παρουσιασθῇ ἐντὸς τῆς ἀνωτέρω προθεσμίας πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας ἢ δὲν ἤθελεν ἀποδεχθῇ τὴν θέσιν, εἰς ἣν ἐτοποθετήθη ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ παρόντος, στερεῖται τῆς διὰ τούτου παρεχομένης προστασίας, ἐκτὸς ἂν ἀπολύτως δεδικαιολογημένοι λόγοι, κριθέντες παρὰ τοῦ ἁρμοδίου Συμβουλίου, αἰτιολογοῦν τὴν μὴ ἀνάληψιν ὑπηρεσίας (§ 2).

Τὸ δίκαιον τοῦτο διαφέρει ἓν τισι τοῦ σχετικοῦ δικαίου τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 751.

3. Ὁ εἰδικὸς οὗτος τρόπος ὀχλήσεως κεῖται προδήλως ἀντὶ τῆς γενικῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 340 Α.Κ., ὁπότε καὶ μόνον ὁ ὀφειλέτης καθίσταται ὑπερήμερος, ἐὰν δὲν ἀποδέχηται τὴν προσφερομένην αὐτῷ παροχὴν (349), ὁπότε ἡ προσφορὰ ἀπαιτεῖται νὰ εἶναι πραγματικὴ καὶ προσήκουσα (349). Ὁ δὲ δανειστὴς καθίσταται ὑπερήμερος καὶ διὰ προσφορᾶς τοῦ ὀφειλέτου μὴ πραγματικῆς, ἐὰν ἤδη ἐδήλωσεν ὅτι δὲν δέχεται τὴν παροχὴν (350). Περαιτέρω κατὰ τὸ γενικὸν δίκαιον ὁ δανειστὴς καθίσταται ὡσαύτως ὑπερήμερος, ἐὰν προσκληθεὶς ὑπὸ τοῦ ὀφειλέτου δὲν προβαίνῃ εἰς τὴν ἀπαιτουμένην πρᾶξιν ἢ σύμπραξιν, ἄνευ τῆς ὁποίας ὁ ὀφειλέτης δὲν δύναται νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν παροχήν (351). Πρόσκλησις δὲν ἀπαιτεῖται, ἐὰν διὰ τὴν ὑπὸ τοῦ δανειστοῦ ἐπιχειρητέαν πρᾶξιν συνεφωνήθη εἴτε ὡρισμένη ἡμέρα, εἴτε παρέλευσις ὡρισμένης προθεσμίας ἀπὸ τῆς καταγγελίας (351).

4. Τὰ ἐκ τούτων συμπεράσματα συνοψίζονται εἰς τὰ ἑξῆς:

I. Τὸ ἄρθρ. 8 ἀ.ν. 1836 χρησιμοποιήσαν τὴν φράσιν «ἢ δὲν ἤθελεν ἀποδεχθῇ τὴν θέσιν, εἰς ἣν ἐτοποθετήθη» ἔδειξεν ὅτι διὰ ταύτης ἀνεφέρθη εἰς τὰς τοιαύτας τοῦ Δημοσίου καὶ λοιπῶν ὁμοίων νομικῶν προσώπων. Ἑπομένως μόνον ἐν τῇ περιπτώσει διορισμοῦ καὶ μὴ ἀποδοχῆς ὁ δικαιοῦχος καθίσταται κατ' ἄρθρον 8 § 2 ἔκπτωτος τοῦ δικαιώματος. Διὸ δὲν ἀπαιτεῖται προσέλευσις ἢ δήλωσις ἢ ὄχλησις πρὸς τὸ Δημόσιον κλπ.

Αἱ ἄλλαι περιπτώσεις (8 ἀ.ν. 1836) ἀφορῶσι τὴν μὴ προσέλευσιν τοῦ τοποθετηθέντος πρὸς ἀνάληψιν ἐργασίας παρ' ἐργοδότῃ (ἰδιωτ. δικαίου).

II. Ἡ διάκρισις ἔχει τὴν ἑξῆς σημασίαν: Καὶ ἄνευ προσελεύσεως καὶ ἄνευ δηλώσεως, τὸ Δημόσιον (καὶ τὰ παρεμφερῆ νομικὰ πρόσωπα) ἔχει ὑποχρέωσιν νὰ ἐκδώσῃ τὸν διορισμὸν τοῦ τοποθετηθέντος. Ὅστις δὲν ὑπέχει πλέον ἄλλην ὑποχρέωσιν, εἰ μή, διορισθείς, τὰς κατὰ τοὺς διοικητικοὺς νόμους τοιαύτας,

(*) Συνεχίζεται ἐκ τῆς σ. 970 παρόντος τόμου.

6. Σημειωτέον ὅτι δὲν δυνάμεθα ἐν προκειμένῳ νὰ εἴπωμεν ὅτι διὰ τοῦ ἄρθρου 4 § 10 ἀ. ν. 1836 ἐγένετο ὑποχρεωτικὴ παραπομπὴ εἰς τοὺς σχετικοὺς διοικητικοὺς νόμους τῆς 4/10.8.1938. Διότι εἶναι γεγονὸς ὅτι οὗτοι εἶχον ἤδη καταργηθῆ διὰ τοῦ ἀντ' αὐτῶν ἰσχύοντος ν. 1811/1951, ἐξ οὗ προκύπτει ἀναμφισβητήτως βούλησις τοῦ νομοθέτου περὶ τῆς ἐφεξῆς γενικῆς καὶ ἀνεξαιρέτου ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου περὶ κώδικος τῶν διατάξεων τῶν δημοσίων διοικητικῶν ὑπαλλήλων.

7. Μετὰ τῶν προϋποθέσεων (ἐμφανίσεως τοῦ δικαιούχου καὶ ἀποδείξεως τῶν λοιπῶν προσόντων) λήγει ἡ σειρὰ τῶν ἐκρυνουσῶν τὸν τοποθετηθέντα καὶ ὑπ' αὐτοῦ ἐκτελεστέων διατυπώσεων προσλήψεως, πληρώσεως καὶ διορισμοῦ του ἐν θέσει.

Ἑπομένως ταῦτα εἶνε τὰ στοιχεῖα τῆς τυχὸν κατὰ τοῦ ὑποχρέου ἐκ τῆς τοποθετήσεως ἀγωγῆς του. Κατ. § 4.

Ἐφεξῆς τὰ ὑπόλοιπα πάντα ἐπιβάλλονται μόνον εἰς τὴν Διοίκησιν καὶ τὸν ἐργοδότην.

Γ. Διορισμός. Πρόσληψις.

Μετὰ ταῦτα γίνεται ὑπὸ τοῦ ὑποχρέου ὁ δ ι ο ρ ι σ μ ὸ ς τοῦ τοποθετηθέντος καὶ πραγματοποιεῖται ἡ πρόσληψίς του εἰς θέσιν ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου.

αα. *Γενικῶς.*

Ἐφεξῆς ἐπιμέλεια τῆς ἀρχῆς ὡς καὶ τοῦ ἐργοδότου δέον ὅπως τηρηθῆ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 9 ἀ. ν. 1836 περὶ τῆς ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος ἀ ν α γ ρ α φ ῆ ς(16) ἐν τῷ διορισμῷ τῆς σημειώσεως ὅτι ἐτηρήθησαν αἱ διατάξεις τοῦ ἀ. ν. 1836 κλπ.

Ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρ. 1 § 1, 4 §§ 1 - 3, 8 καὶ 9 § 3 ἀ. ν. 1836 τοῦ 1951 προκύπτει ὅτι ἡ ὑπὸ τῶν οἰκείων Συμβουλίων τοποθέτησις πολεμιστῶν εἰς τὰς ἐν ἄρθρ. 4 § 1 ἀναφερομένας ὑπηρεσίας πρὸς πλήρωσιν κενῆς θέσεως δὲν ἀπαρτίζει πλήρη διορισμόν(17), ἀλλ' οὗτος ἐπακολουθεῖ μετὰ τὴν τήρησιν τῶν ἀπαιτουμένων διὰ τὴν κατάληψιν τῆς θέσεως ταύτης νομίμων προϋποθέσεων.

ββ. *Εἰδικῶς. Πᾶσα ἄλλη διατύπωσις βαρύνει τὸν ἐργοδότην.*

Ι. Ὑπὸ τῆς Διοικήσεως ἀποκλειστικῶς καὶ ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν τυγχάνουσιν ἐφεξῆς τηρητέαι αἱ τοῦ ἄρθρ. 4 § 4 ἀ. ν. 1836 λοιπαὶ διατάξεις περὶ δ ι ο ρ ι σ μ ο ῦ, οὐχὶ ὡς προυποθέσεις, ἀλλ' ὡς ἐγκείμεναι εἰς αὐτὴν ταύτην τὴν πρᾶξιν ὡς πρᾶξιν διοικήσεως(18).

ἀσκήσεως ἐπαγγέλματος παθολόγου διὰ πρόσληψιν ἰατροῦ ὡς δημοτικοῦ ὑπαλλήλου, περὶ οὗ ἐπρόκειτο ἐν τῇ ἀποφάσει, ἣν κτήσιν περιορίζει μόνον μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ ἀ. ν. 1836 τῆς 4/10.8.1948 στηριζόμενος εἰς τὸ γράμμα τῆς διατάξεως—περὶ οὗ ὅμως πρβλ. 173 Α.Κ.—μολονότι ἐκ τοῦ πνεύματος αὐτῆς προκύπτει, ὡς φρονοῦμεν, ὅτι ἡ κτήσις ἐπεκτείνεται εὐλόγως καὶ δικαίως μέχρι τῆς στιγμῆς τῆς κρίσεως τῶν προσόντων τούτων τοῦ δικαιούχου, ἥτις δύναται ἀρκούντως μεταγενεστέρως νὰ βραδύνῃ. Ἄλλως πῶς θὰ ἐπροστατεύοντο οἱ κατ' ἄρθρ. 1, 5, 6, 7, 8 καὶ ἰδίᾳ 13 ἀ. ν. 1836 καὶ ἄρθρ. 1 ν. δ. 2657/1953 ἀπολυόμενοι ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ, πρὸ πάντων ἂν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι ὁ ἀντισαμμοριακὸς ἀγὼν δὲν ἔληξεν εἰσέτι; Σχετικῶς περὶ τοῦ χρόνου κτήσεως τῶν δικαιωμάτων ἀνθυμητέον καὶ τὰς σχετικὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 1, 67, 160, 583 § 2, 747 Πολ. Δικ. Πρβλ. ν. 28, 35 Π 5, 1, ν. 9 πρ. Π. 2, 1. Ἄρθρ. 127 εἰσ. ν. 278[3]. Προσέτι πολλοὶ διοικητικοὶ κανονισμοὶ ἐπέχουν θέσιν συμβάσεως. Πῶς δύνανται οὗτοι νὰ μεταβληθοῦν ἄνευ τοιαύτης συναινέσεως (361 Α.Κ.); Ἴδε καὶ Πρ. Ἀθ. 1324/1953, ΕΕΝ 21, 692.

(16) Ἡ Πρ. Ἀθ. 6035/1952, ΕΕΔ 11, 670, ἀναφέρει παραδείγματα ἐφαρμογῆς τῆς διατ. τοῦ ἄρθρου 9 § 1 ἀ. ν. 1836. Ἐκ τοῦ προσαγομένου, λέγει, ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἐπέχοντος θέσιν ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ διορισμοῦ τοῦ ἐφεσιβλήτου ὡς δικηγόρου παρὰ τῷ ἐκκαλοῦντι ν. πρ. δ. δικ. (2 ν. 879/1937) προκύπτει ὅτι ἐτηρήθη ἡ ἐπιταγὴ τοῦ ὡς ἄνω νόμου (9 § 1). Εἰδικώτερον τὴν ἀπαίτησιν ταύτην ὡς ἰσοδύναμον καλύπτει ἡ ἐν τῇ ἀποφάσει ἀναγραφὴ ὅτι ἡ τοποθέτησις τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐγένετο κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 3 § 3 ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρ. 2 ἀ. ν. 1836. Τὸ σφάλμα τῆς ἀποφάσεως ἄγκειται ἐν τούτῳ, ὅτι τὸν λόγον ἐφέσεως, ὅτι δὲν ἐτηρήθησαν αἱ διατυπώσεις αὗται, ἔδει ὅπως ἀπορρίψῃ ὡς ἀπαράδεκτον καὶ μὴ νόμιμον ἡ ἀπόφασις, καὶ τοῦτο κατ' ἄρθρ. 2026 καὶ 811 § 1 Πολ. Δικ. Διότι ἡ τήρησις τῶν διατυπώσεων ἐδάρυνε τὸν ἐργοδότην, ὅστις δὲν ἐδικαιοῦτο νὰ προτείνῃ ἐνστάσεις ἀντλουμένας ἐκ τῆς ἰδίας ὑπαιτιότητος.

(17) Α.Π. 149/1954, ΕΕΔ 13, 399. Ὁμοία Α.Π. 158/1953 ΕΕΔ 12, 471.

(18) Τῆς δημοσιοϋπαλληλικῆς σχέσεως τελευταίαν φάσιν τῆς σχετικῆς διαδικασίας ἀποτελεῖ ἡ δημοσίευσις αὐτῆς εἰς τὴν Ἐφημ. Κυβερνήσεως. **Σταϊνοπούλου**, Ὑπαλλ. Κώδ. 28 ἐπ., ***Παπαχατζῆ***, Σύστημα Δ. Δικ., 1952, § 65, σ. 385 τῆς 6ης ἐκδόσεως. Σημ. Θέμ. τ. 64, σ. 514. Ἤδη ἰσχύει ὁ ν. 1811 τοῦ 1951. Κατὰ τὴν Πρ. Ἀθ. 6035/1952, ΕΕΔ 11, 670, ἂν ὄφει τοῦ ν. 751 δὲν ἀπῃτεῖτο παραιτέρω ὅπως δημοσιευθῇ ὁ διορισμὸς εἰς τὴν Ἐφημ. τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐπακολουθήσῃ ἡ ὁρκισις αὐτοῦ κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἀ. ν. 117/1945, ν. 1016/1947 (Α.Π. 471/1951, ΕΕΔ 11, 39). Συμφώνως πρὸς τὴν Ε.Α. 577/1954, ΝοΒ 2, 587, κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 ἀ. ν. 972/1937, αἱ πράξεις τῶν ν. πρ. δ.δ. αἱ ἀφορῶσαι τὴν πρόσληψιν οἱουδήποτε προσωπικοῦ οὐδὲν παράγουν ἔννομον ἀποτέλεσμα, ἂν μὴ δημοσιευθοῦν προηγουμένως εἰς τὴν Ἐφημ. Κυ-

καὶ δὴ τὰς τῶν ἄρθρ. 28 ἐπ., 31 ἐπ., 33 ἐπ. ν. 1811 τῆς 10/16.4.1951.

Ε'. Ὕπαρξις τῶν λοιπῶν προσόντων.

αα. Γενικῶς.

Ἐν τῇ σειρᾷ τῶν προϋποθέσεων ἀνάγκη ὅπως ὁ τοποθετηθεὶς κέκτηται καὶ τὰ ὑπὸ τῶν ἄλλων κειμένων νόμων ἀπαιτούμενα (ἄρθρ. 13 - 21 κ.λ.π. ν. 1811 τῆς 10/16.4.1951) π ρ ο σ ό ν τ α τῆς εἰς ἣν ἐτοποθετήθη θέσεως.

Κατ' ἄρθρ. 4 § 10 ἀ.ν. 1836 τοῦ 1951 οἱ εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος νόμου εἴτε διὰ τοποθετήσεως παρὰ τοῦ ἁρμοδίου Συμβουλίου, εἴτε διὰ διαγωνισμοῦ προσλαμβανόμενοι ἀρκεῖ νὰ κέκτηνται τὰ ὑπὸ τῆς κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ ν. 751 τῆς 4/10.8.1948 κειμένης νομοθεσίας καὶ τῶν οἰκείων καταστατικῶν καὶ κανονισμῶν προβλεπόμενα προσόντα διὰ τὴν πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως, πάσης μεταγενεστέρας τροποποιήσεως τούτων, ἐπαυξανούσης ἢ ἀλλοιούσης τυχὸν ἐπὶ τὸ δυσμενέστερον τὰ προσόντα, οὐσης ἀνισχύρου ὡς πρὸς αὐτούς.

ββ. Εἰδικῶς.

1. Ἡ τήρησις τῶν λοιπῶν διατάξεων τῆς νομοθεσίας ὑπὸ τῆς Διοικήσεως κατὰ τὸν διορισμὸν τοῦ τοποθετηθέντος, ἐφ' ὅσον αὗται δὲν ἀντέκειντο εἰς τὸν ν. 751, ἦτο κατὰ τὴν ἡμετέραν γνώμην α ὐ τ ο ν ό η τ ο ς καὶ ὑπὸ τὸ καθεστὼς τοῦ νόμ. 751/1948, πολλῷ μᾶλλον ἤδη συνεπείᾳ τῆς ῥητῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 4 §§ 5, 10 ἀ.ν. 1836/1951, ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ μὴ συγκρούωνται οἱ προγενέστεροι τυχὸν ὅροι πρὸς τὸ δίκαιον τοῦ ἀ.ν. 1836, οἱ δὲ μεταγενέστεροι νὰ μὴ ἐπιβραδύνουν τὸν διορισμὸν τοῦ δικαιούχου, νὰ διεκπεραιωθοῦν δ' ἐξ ἐπαγγέλματος ὑπὸ τῆς Διοικήσεως ἢ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου ἄνευ οὐδεμιᾶς ἄλλης ἐνεργείας τῶν δικαιούχων νεοπολεμιστῶν.

2. Οἱ μετὰ τὴν 4/10.8.1948 καὶ μέχρι τῆς 4/5.6.1951 ἐκδιδόμενοι καὶ τὰ προσόντα ἀλλοιοῦντες ὁπωσδήποτε νέοι νόμοι δὲν εἶναι βεβαίως κυρίαρχοι ἔναντι τοῦ ἀ. ν. 1836. Ἀλλ' οἱ μετὰ τὴν ἡμερομηνίαν ταύτην ἐκδιδόμενοι εἶναι ἀναμφισβητήτως. Ἡ ἀπαγόρευσις μεταγενεστέρας τροποποιήσεως ἢ ἀλλοιώσεως τυχὸν ἐπὶ τὸ δυσμενέστερον τῶν προσόντων τοῦ ὑποψηφίου ἀφορᾷ εἰς τὰ οἰκεῖα καταστατικὰ καὶ κανονισμοὺς τῶν εἰς πρόσληψιν ὑποχρέων. Αἱ τοιαῦται (αὐθαίρετοι καὶ ὄχι νόμιμοι) μεταβολαὶ αὐτῶν δὲν λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν, ἐκτὸς ἂν αἱ τροποποιήσεις ἐκδίδωνται κατὰ νομοθετικὴν ἐξουσιοδότησιν νόμου μὴ θιγομένου ὑπὸ τοῦ ἀ.ν. 1836.

3. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 8 ν. 751 «προσόντα» καλοῦνται μόνον αἱ κατ' ἄρθρ. 1 ν. 751 ἰδιότητες τοῦ διοριστέου, ὡς ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 5 ἀ.ν. 1836 λέγονται «προσόντα» αἱ αὐταὶ ἰδιότητες τοῦ ἄρθρ. 1 αὐτοῦ, ὡς ἐτροποποιήθησαν διὰ τοῦ ἄρθρ. 1 ν.δ. 2657/1953.

4. Ἡ ὕπαρξις τῶν κατ' ἄρθρ. 4 § 10 ἀ.ν. 1836 προσόντων ἐξετάζεται τὸ βραδύτερον μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης τῆς προσελεύσεως πρὸς ἀνάληψιν ἐργασίας, μέχρι τῆς ὁποίας ὁ προστατευόμενος δικαιοῦται νὰ προσαγάγῃ ἔγγραφον ἀπόδειξιν ὅτι ἔχει (καὶ μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης, ὡς εἶναι δίκαιον) συμπεπληρωμένα τὰ προσόντα, ἐπικειμένης προσλήψεως (4 § 10) καὶ ἐκδόσεως διορισμοῦ.

5. Ἄνευ αὐτῶν μ α τ α ι ο ῦ τ α ι ὁ διορισμός, ἀλλὰ καὶ ἡ τοποθέτησις (πρβλ. ἄρθρον 9 § 1 ἀ.ν. 1836) (15).

---

(15) Διὰ τῆς Α. Π. 149/1954, ΕΕΔ 13, 299 ἐκρίθη ὅτι γεννᾶται μὲν ὑποχρέωσις τοῦ παρ' ᾧ ἡ τοποθέτησις Δημοσίου ἢ τῶν λοιπῶν προσώπων δημοσίου δικαίου πρὸς πληρωμὴν ὑπὸ τύπον ἀποζημιώσεως τῶν ἀποδοχῶν, ἃς θ' ἀπελάμβανεν ὁ τοποθετηθείς, καὶ δή, ἀφ' ἧς ἐμπροθέσμως προσέλθῃ πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας, αἴρεται ὅμως (δὲν γεννᾶται) ἡ ὑποχρέωσις αὕτη, ἂν ἡ τοποθέτησις δὲν εἶναι σύμφωνος πρὸς τοὺς νόμους, οἷον ἂν μὴ κατέχῃ οὗτος τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπαιτούμενα τυπικὰ προσόντα, ἢ ἀλλείψις τῶν ὁποίων καθιστᾷ ἀνέφικτον τὸν διορισμόν του. Παραιτέρω κατὰ τὴν ἀπόφασιν ταύτην γεννᾶται μὲν ἡ ὑποχρέωσις τοῦ παρ' ᾧ ἡ τοποθέτησις Δημοσίου ἢ τῶν λοιπῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου πρὸς πληρωμὴν ὑπὸ τύπον ἀποζημιώσεως τῶν ἀποδοχῶν, ἃς θ' ἀπελάμβανεν ὁ τοποθετηθείς, καὶ δὴ ἀφ' ἧς ἐμπροθέσμως προσέλθῃ πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας, αἴρεται ὅμως αὕτη, ἂν ἡ τοποθέτησις δὲν εἶναι σύμφωνος πρὸς τὸν νόμον, οἷον ἐὰν δὲν κατέχῃ οὗτος τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπαιτούμενα τυπικὰ προσόντα (ἐὰν μὴ εἶναι ἰατρός), ἡ ἀλλείψις τῶν ὁποίων καθιστᾷ ἀνέφικτον τὸν διορισμόν του.

Ἐν τῇ ἀποφάσει ταύτῃ (Α.Π. 149/1951) ἐπρόκειτο περὶ προσώπου τοποθετηθέντος ὡς ἰατροῦ, ὅστις ὅμως ἐστερεῖτο τῆς πρὸς τοῦτο κατ' ἄλλας διατάξεις ἀδείας. Ἡ ἀπόφασις θέλει νὰ ὁμιλήσῃ κατὰ τὸ ἄρθρ. 4 § 10 ἀ.ν. 1836, καθ' ὃ οἱ κατ' ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος νόμου εἴτε διὰ τοποθετήσεως παρὰ τοῦ ἁρμοδίου Συμβουλίου, εἴτε διὰ διαγωνισμοῦ προσλαμβανόμενοι, ἀρκεῖ νὰ κέκτηνται τὰ ὑπὸ τῆς κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ ν. 751/1948 κειμένης νομοθεσίας καὶ τῶν οἰκείων καταστατικῶν καὶ κανονισμῶν προβλεπόμενα προσόντα διὰ τὴν πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως, πάσης μεταγενεστέρας τροποποιήσεως τούτων (τῶν καταστατικῶν καὶ κανονισμῶν), ἐπαυξανούσης ἢ ἀλλοιούσης τυχὸν ἐπὶ τὸ δυσμενέστερον τὰ προσόντα, οὐσης ἀνισχύρου ὡς πρὸς αὐτοὺς (τοὺς τοποθετουμένους).

Σχετικῶς διάφορος *Γ. Δ. Μπλάτσιος* (ΕΕΝ 21, 444) ὡς πρὸς τὸν χρόνον τῆς συμπληρώσεως τῆς κτήσεως τῶν λοιπῶν προσόντων, π.χ. τῆς κατ' ἄρθρον 30 § 1 ν. 1736/1951 ἀπαιτουμένης ἀδείας

Περί τούτου ή διάταξις τοῦ ἄρθρου 4 § 4 ἀ.ν. 1836 εἶναι σαφής. Κατὰ ταύτην ὁ διορισμὸς τῶν προσώπων τοῦ ἄρθρου 1 μετὰ τὴν τοποθέτησίν των ὑπὸ τοῦ κεντρικοῦ ἢ τῶν τοπικῶν Συμβουλίων διενεργεῖται παρὰ τῆς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ. 4 § 1 ὑποχρέου (Δημοσίου κλπ.), τηρουμένων τῶν σχετικῶν περὶ διορισμοῦ διατάξεων. Λεπτομέρειαι κατ. §§ 2, 3.

ζ. Ἔλεγχος τῶν στοιχείων.

Αὗται (Β) εἶναι αἱ διοικητικαὶ καὶ ἀστικαὶ προϋποθέσεις τῆς σχέσεως ναυπολεμιστικῆς ἐργασίας.

Ἐκ τῶν στοιχείων (Β), ὅσαι μὲν εἶναι διοικητικαὶ πράξεις ἀποφασίζονται (pronunciare) καὶ ἐκτελοῦνται ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας Διοικήσεως, ἤτοι ἀπὸ τὰς ἐν τῷ ἀ.ν. 1836 κλπ. ἁρμοδίας ἀρχὰς (ἴδε τὸ ἄρθρ. 11 ν.δ. 2657/1953) μὲ δικαίωμα αἰτήσεως ἀκυρώσεως κατ' ἄρθρ. 47 - 49 ἐπ. ν. 3713/1928 ἐνώπιον τοῦ Σ.Ε., ἐξετάζεται δὲ (examinare) ἁπλῶς ἡ νόμιμος ὕπαρξις αὐτῶν (18) ὑπὸ τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων (1, 3, 4 πολ. δικ.) ἐπὶ ἀγωγῇ τοῦ δικαιούχου.

Ὅσαι δὲ εἶναι πράξεις τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου ἀντιθέτως ἐξετάζονται μὲν ὑπὸ τῶν δη-

---

διερνήσεως. Ὅρα καὶ ἀ.ν. 177/1946. Ὅροιον τὸ ἄρθρον 193 ν. 1811/1951· Ἂς προστεθῇ καὶ τὸ ἄρθρον 1 § 3 ν. 1811/1951.

(19) Α.Π. 192/1951, ΕΕΔ 10, 563, Α.Π. 351/1953, ΕΕΔ 12, 783, Α.Π. 356/1953, ΕΕΔ 12, 890. Ἀντίθετος οὐχὶ ὀρθὴ Α.Π. 581/1950, ΕΕΔ 10, 377, Α.Π. 100/1951, ΕΕΔ 13, 650.

Κατὰ τὴν Α.Π. 149/1954, ΕΕΔ 13, 299, τὰ ταχτικὰ δικαστήρια κρίνοντα κατὰ τὰ ἄρθρ. 1, 3 πολ. δικ. περὶ ἰδιωτικῆς διαφορᾶς δύνανται παρεμπιπτόντως νὰ ἐρευνήσουν τὸ κῦρος καὶ τὴν νομιμότητα τῆς ἄνω διοικητ. πράξεως (ἐν τῷ ναυπολεμιστικῷ δικαίῳ). Ὅθεν ἡ τυχὸν πέραν τῆς ἁπλῆς ὑποθέσεως ἀντίθετος κρίσις τοῦ οἰκείου Συμβουλίου οὐδαμῶς δύναται νὰ καταναγκάσῃ τὸ παρ' ᾧ ἡ τοποθέτησις Δημόσιον ἢ τὰ λοιπὰ ὡς ἀνωτέρω νομικὰ πρόσωπα εἰς ἐνέργειαν πράξεως ἀντικειμένης εἰς τὸν νόμον, τοὐτέστιν εἰς παράνομον διορισμὸν τοῦ τοποθετηθέντος.

Ὑπὸ τῆς Α.Π. 64/1954, ΕΕΔ 13, 258, ἐγένοντο σχετικῶς δεκτὰ τὰ ἑξῆς: Τὴν νομιμότητα τῶν κατ' ἄρθρον 3 ἀποφάσεων τῶν Συμβουλίων προστασίας ἀπολυομένων περὶ τοποθετήσεως αὐτῶν κατ' ἄρθρ. 6 ἐντὸς τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 8 ὁρίων ὡς πρὸς τὴν τήρησιν τῶν ἐν ἄρθρ. 3 προϋποθέσεων δικαιοῦνται νὰ ἐλέγχωσι παρεμπιπτόντως τὰ ταχτικὰ δικαστήρια δικάζοντα ἐπὶ διαφορᾶς προελθούσης ἐκ τῆς ὑπὸ τούτων προσβολῆς ἢ ἰδρύσεως δικαιώματος, μόνης τῆς ἀμφισβητήσεως περὶ τῆς ἰδιότητος, ὑπὲρ τὴν ὁποίαν ἐτοποθετήθη ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τὸ προστατευόμενον πρόσωπον, λυομένης κατ' ἄρθρ. 3 § 4 ἀ.ν. 1836 αἰτήσει τῶν ἐνδιαφερομένων παρὰ τοῦ ἐνεργήσαντος τὴν τοποθέτησιν Συμβουλίου.

μοσίων ἀρχῶν, κρίνονται δὲ ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων τακτικῶν δικαστηρίων ἐπὶ ἀγωγῇ τοῦ δικαιούχου.

ΙΙΙ. Κατὰ τῆς ἀρνήσεως τῆς Διοικήσεως ὅπως ἐκδώσῃ διορισμὸν δύναται ὁ αἰτῶν τοῦτον ἐφεδρος ν' ἀπευθυνθῇ δι' αἰτήσεως ἀκυρώσεως πρὸς τὸ Σ.Ε. κατὰ τὰς σχετικὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 47 - 49 ν. 3713/1928.

ΙV. Δύναται ἐπίσης παραλλήλως νὰ ἐγείρῃ τὴν δέουσαν ἀγωγὴν ἐκ τῆς σχέσεως τοποθετήσεως. Κατ. § 4.

§ 2

ΠΕΡΙ ΤΗΣ «ΝΟΜΙΜΟΦΡΟΣΥΝΗΣ».

Α. Γενικῶς.

Ἐλέχθη ἀνωτέρω (Β γ) ὅτι κατ' ἄρθρ. 4 § 4 ἀ.ν. 1836 (ὁ ν. 751 ἐστερεῖτο τοιαύτης διατάξεως) κατὰ τὸν διορισμὸν τῶν δικαιούχων τηροῦνται αἱ σχετικαὶ (λοιπαὶ τῆς κειμένης νομοθεσίας) περὶ διορισμοῦ διατάξεις, δηλαδὴ κατὰ τὴν γνώμην ἡμῶν αἱ ἀφορῶσαι τὴν τελείωσιν αὐτοῦ ὡς διοικητικῆς πράξεως καὶ οὐχὶ ὡς νέαν προϋπόθεσιν αὐτῆς καὶ μάλιστα ἐκτελεστὴν ὑπὸ τῶν δικαιούχων.

Ἐνταῦθα ἀνάγεται τὸ ζήτημα ἂν ἡ διάταξις αὕτη παρέπεμψεν εἰς τὴν τήρησιν τῶν διατάξεων τοῦ ἀ.ν. 516/1948, ἢ ἂν ὁ νόμος οὗτος τυγχάνῃ ἀφ' ἑαυτοῦ ἐφαρμοστέος ἐπὶ τῶν κατὰ τὸν ν. 751 καὶ ἀ.ν. 1836 διορισμῶν καὶ προαλήψεων.

Περὶ τῆς ἀρνητικῆς ἀπαντήσεως γίνεται λεπτομερὴς κατωτέρω λόγος.

Β. Ἔννοια ἐθνικοφροσύνης καὶ νομιμοφροσύνης κατὰ τὸ Σύνταγμα.

αα. Ἐν γένει.

Ἐκ τοῦ τελευταίου ἐμφυλίου πολέμου ἐπῆλθον, ὡς γνωστόν, πολλὰ δεινὰ εἰς τὸν τόπον. Προῆλθεν ὅμως καὶ τὸ ἐξῆς καλόν, νὰ ἐνθυμηθῇ καὶ νὰ διατυπώσῃ ἡ νόμιμος Πολιτεία εἰς νόμους διὰ πρώτην φορὰν τί ἀκριβῶς εἶναι ἡ ἐθνικοφροσύνη καὶ ἡ νομιμοφροσύνη.

ββ. Εἰδικώτερον.

1. Ἐθνικοφροσύνη.

1. Ἐθνικοφροσύνη εἶναι νὰ φρονοῦν σταθερῶς οἱ πολῖται τὰ τοῦ Ἔθνους των. Νὰ εἶναι δηλαδὴ ἐθνικοί (ἑλληνικοί). Ἀλλ' ὄχι καὶ ἐθνικίσται (σωβινισταί) ἢ διεθνισταί. Ἤτοι νὰ ἔχωσι τὴν σταθερὰν καὶ ἀρραγῆ πεποίθησιν, ὅτι μόνον διὰ τοῦ συσσωματουμένου ἑλληνικοῦ ἔθνους καὶ τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς ἐπιτυγχάνεται ἡ ὁμαδικὴ καὶ ἀτομικὴ αὐτοδιάσωσις, οὗ ἕνεκα συνεπῶς ὁ ἐθνικόφρων

δὲν δέχεται νὰ ὑπερτίθεται τῆς τοῦ Ἔθνους του οἱαδήποτε ἄλλη (δήθεν) ἀξία, ἔννοια ἢ ἰδέα εἴτε ἐσωτερική, εἴτε ἐξωτερική.

Ταύτην τὴν ἔννοιαν ἔχει ὁ «πατριωτισμός» τῶν Ἑλλήνων, ἤτοι ἡ ἀγάπη καὶ ἡ ἀφοσίωσίς των πρὸς τὴν Πατρίδα καὶ πρὸς τὸ Ἔθνος. Περὶ ἧς τὸ ἄρθρ. 114 Συντάγματος. Καθ' ὃ ἡ τήρησις τοῦ Συντάγματος, ἤτοι τῆς συνταγματικῆς Πολιτείας των, ἀνατίθεται εἰς τὸν π α τ ρ ι ω τ ι σ μ ὸ ν τῶν Ἑλλήνων! Ἡ διάταξις αὕτη δὲν σημαίνει si volnerim. Ἀλλὰ τὴν νομικὴν ὑποχρεωτικότητα τοῦ πολίτου, ὅστις ὡς πατριώτης ὑπήκοος τῆς Πολιτείας μετ' αὐτῆς συνδέσας τὰ πεπρωμένα του ὑποχρεοῦται πρωτίστως εἰς τὴν τήρησιν τοῦ (ἐθνικοῦ) Συντάγματος αὐτῆς. Ὅπερ καὶ διὰ τοῦ εἰδικοῦ ὅρκου του ὡς πολίτης ἐπιβάλλεται νὰ τηρῇ (πρβλ. 64 Συντάγματος). Νὰ ἀγωνίζεται τέλος ὑπὲρ τῆς ἐθνικῆς κυριαρχίας καὶ ὑπὲρ τῆς Πατρίδος του ἐν γένει.

Πλὴν ὅμως ὁ Συνταγματοθέτης, ἡ πρώτη καὶ κυρία καὶ πάντων ὑπερέχουσα φωνὴ τῆς Πολιτείας καὶ τῆς Πατρίδος, δηλαδὴ ὁ λαὸς αὐτός, πρὸς περιφρούρησιν αὐτῆς ἐχρησιμοποίησε φράσιν ἐπιεικῆ καὶ ἀβράν, δείξας ὅτι δὲν θέλει νὰ στηρίξῃ τὴν δύναμίν του ἐπὶ αὐστηρῶν καὶ ὑποχρεωτικῶν κανόνων, ἀλλὰ πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ὑπακοῆς προθύμως (114) ἐστήριξε τὸ λαμπρὸν οἰκοδόμημά του ἐπὶ τοῦ πατριωτισμοῦ ὅλων τῶν Ἑλλήνων, δηλαδὴ ἐπὶ τῶν καρδιῶν, συνεπῶς ἐπὶ τοῦ βαθέος αἰσθήματος τῆς ἀγάπης καὶ ἀφοσιώσεως ὅλων τῶν πολιτῶν του πρὸς τὴν γλυκείαν καὶ ἀθάνατον Ἑλληνικὴν Πατρίδα!

2. Ταῦτα ἐξάγονται ἤδη ἐκ τῶν ἐξῆς δ ι α τ ά ξ ε ω ν τοῦ ἐν χρήσει Συντάγματος: Τοῦ ἄρθρου 16 § 2 περὶ ἐθνικῆς συνειδήσεως τῶν μαθητῶν τῶν σχολείων, ἄρα καὶ τῶν πολιτῶν. Τοῦ ἄρθρ. 67 περὶ τῶν δουλευτῶν καὶ ἀντιπροσώπων τοῦ Ἔθνους. Τοῦ ἄρθρου 100 περὶ ἐθνικῶν ἰδεωδῶν κλπ.

Ὡς γνωστόν, τὸ ἐν χρήσει σήμερον Σύνταγμα εἶνε οὐ μόνον κείμενον κεκτημένον ἐ π η υ ξ η μ έ ν η ν τυπικὴν δύναμιν νόμου ἀλλὰ καὶ ν ε ώ τ ε ρ ο ν (Φ. 1.1.1952) χρονικῶς νομοθέτημα.

Ἐκ τῶν σχετικῶν ἀθανάτων διδαγμάτων τῶν ἀειμνήστων προγόνων μας μνημονεύομεν ἐνταῦθα τὰ ἐξῆς χ ρ υ σ ᾶ ἔ π η (20) τ ο ῦ Σ ω κ ρ ά τ ο υ ς περὶ τῆς πρὸς τὴν Πατρίδα ὀφειλομένης ἀγάπης καὶ ἀπεριορίστου ὑπακοῆς! «Μητρός τε καὶ πατρὸς καὶ τῶν ἄλλων προγόνων ἁπάντων τιμιώτερόν ἐστιν ἡ πατρὶς καὶ σεμνότερον καὶ ἁγιώτερον καὶ ἐν μείζονι μοίρᾳ καὶ παρὰ θεοῖς καὶ παρ' ἀνθρώποις τοῖς νοῦν ἔχουσιν, καὶ αἰδεῖσθαι δεῖ καὶ μᾶλλον ὑπείκειν καὶ θωπεύειν πατρίδα χαλεπαίνουσαν ἢ πατέρα, καὶ ἢ πείθειν ἢ ποιεῖν ἃ ἂν κελεύῃ, καὶ πάσχειν (21), ἐάν τι προστάττῃ παθεῖν ἡσυχίαν ἄγοντα, ἐάν τε τύπτεσθαι, ἐάν τε δεῖσθαι, ἐάν τε εἰς πόλεμον ἄγῃ τρωθησόμενον ἢ ἀποθανούμενον, ποιητέον ταῦτα καὶ τὸ δίκαιον οὕτως ἔχει, καὶ οὐχὶ ὑπεικτέον οὐδὲ ἀναχωρητέον οὐδὲ λιπτέον τὴν τάξιν, ἀλλὰ καὶ ἐν πολέμῳ καὶ ἐν δικαστηρίῳ καὶ πανταχοῦ ποιητέον ἃ ἂν κελεύῃ ἡ πόλις καὶ ἡ πατρίς, ἢ πείθειν αὐτὴν ἢ τὸ δίκαιον πέφυκε, βιάζεσθαι δὲ οὐχ ὅσιον οὔτε μητέρα, οὔτε πατέρα, πολὺ δὲν τούτων ἔτι ἧττον τὴν Πατρίδα»! (*Πλάτωνος* Κρίτων, XII. 51)

Ὅθεν ὁ πολίτης ὀφείλει ἀπροφασίστως ὑπερτάτην ἀγάπην καὶ ἀφοσίωσιν πρὸς τὴν Πατρίδα.

4. Καὶ ἡ Πολιτεία ἡμῶν ἔχει ἐξ ἀντιθέτου σοβαρὰ κ α θ ή κ ο ν τ α ἐναντι τοῦ οἱουδήποτε πολίτου, ὃν ὀφείλει ἐπίσης νὰ ἀγαπᾷ. Δι' ὃ καὶ εἶνε ὑπόχρεως νὰ διατηρῇ πάντοτε ἕτοιμον καὶ προσιτὸν τρόπον διασώσεως αὐτοῦ(21α) ἐξασφαλίζουσα αὐτῷ τὴν ἱκανοποίησιν τῶν δύο πόλων, περὶ οὓς περιστρέφεται ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου, τῆς αὐτοσυντηρήσεως καὶ διαιωνίσεως τοῦ Γένους.

Τὸ δίκαιον τῶν πολεμιστῶν πηγάζει ἐκ τοιαύτης τινὸς ὑποχρεώσεως καὶ διαθέσεως τῆς Πολιτείας ἐναντι τῶν πολιτῶν της. Ἀνωτέρω, εἰσαγωγή.

---

(20) Ἐνταῦθα ἔχουν τὴν θέσιν των τὰ ὡς ἄνω ἔπη τῶν προγόνων μας. Ἡ μονομερὴς δὲ καὶ ἀτελὴς αὐτῶν διδασκαλία εἰς τὰ σχολεῖα μας ἐμποδίζει κατὰ κανόνα τὴν πλήρη κατανόησιν καὶ ἀξιοποίησιν αὐτῶν ἄνευ τῆς ἐν τῷ οἰκείῳ μέρει τῆς ἰσχυούσης σαγχρόνου νομοθεσίας τοποθετήσεώς των. Δι' ὃ καὶ στοιχεῖα τοῦ Δικαίου θὰ ἔδει νὰ εἰσαχθῶσιν ὡς ὑποχρεωτικὸν εἰς τὰ σχολεῖα μάθημα. Γενικῶς παραπέμπομεν εἰς τὰς ἐξῆς ὑποθήκας: «.. καὶ τοὺς θησαυροὺς τῶν πάλαι σοφῶν ἀνδρῶν, οὓς ἐκεῖνοι κατέλιπον ἐν βιβλίοις γράφαντες, ἀνελίττων κοινῇ σὺν τοῖς φίλοις διέρχομαι, κἄν τι ὁρῶμεν ἀγαθόν, ἐκλεγόμεθα»: Ξενοφῶντος Ἀπομν. Α', VI', 10.

(21) Ὅστις θέλει νὰ μένῃ ὑπήκοος τῆς Πολιτείας ἀναλαμβάνει ἱερὰν ὑποχρέωσιν ἔναντι τῆς Πατρίδος: Πλάτωνος, Κρίτ. XIII. Ἄλλως ἡ ὑπακοὴ τοῦ ὑπηκόου διασφαλίζεται διαίως. «Κράτος δὲ, ὅτῳ κράτος μέλει, παραβατὸν οὐθαμᾷ πέλει». Σοφοκλῆς ἐν Ἀντιγόνῃ, 873, 874.

(21α) Καθήκον τοῦ ἡγεμόνος εἶναι τὸ «σῴζειν μόνας πόλεις, ὧν ἂν ἡγῆται»: Ξενοφῶντος Ἀπομν. Γ, 11, 4. «Καὶ μὴ ἐλάττους ποιεῖσθαι τὰς δοξας».

II. Νομιμοφροσύνη.

1. Ἡ ἐθνικοφροσύνη ἔχει ὡς ἄμεσον συνέπειαν τὴν νομιμοφροσύνην τοῦ πολίτου, ὅστις γενικῶς εἰπεῖν πρῶτος πάντων ὑποχρεοῦται νὰ φρονῇ τὰ τῶν νόμων, ἤτοι ἀπροφασίστως νὰ ὑπακούῃ καὶ νὰ τηρῇ ἐπακριβῶς οὐ μόνον τὸ Σύνταγμα, ἀλλὰ καὶ τοὺς συνάδοντας πρὸς αὐτὸ νόμους τοῦ Κράτους. Ὅπερ εἶνε ἡ ὠργανωμένη ἔκφρασις τοῦ Ἔθνους, τῆς Φυλῆς καὶ τῆς Πολιτείας.

2. Μεταξὺ τῶν συνταγματικῶν καθηκόντων καὶ ὑποχρεώσεων τοῦ πολίτου, εἶνε καὶ ἡ τήρησις τῆς ἰσότητος (3), ἡ τήρησις τοῦ πολιτεύματος (21 § 1), ἡ τήρησις τοῦ πολιτειακοῦ καὶ κοινωνικοῦ καθεστῶτος (100 συντ., ἄρθρ. 19 § 1, 44 ν. 1811/1951), ὁ σεβασμὸς τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης (2 § 3, 107 συντ.) καὶ ἡ ἀνοχὴ τοῦ καλοῦ κεφαλαίου (112).

3. Νομιμοφροσύνη ἐν στενῇ ἐννοίᾳ εἶναι ἡ διὰ νόμων καὶ ἐπιτακτικῶν κανόνων μετὰ πλήρων διατάξεων (leges plus quam perfectae) περὶ τῶν παντοίων συνεπειῶν ἀναγκαστικὴ ἐπιβολή(22) καὶ ἐξασφάλισις ὑπάρξεως καὶ σεβασμοῦ πρὸς τὸ ἐθνικὸν φρόνημα ἀναγκαστικῶς ἐπιβαλλόμενον. Τὴν καταγωγήν του ὁ ἐξαναγκασμὸς οὗτος ἕλκει ἐκ τοῦ σκοποῦ τῆς ὑπάρξεως οἱασδήποτε Πολιτείας, ἥτις εἶναι ὑπόχρεως, ὅπως ἐξασφαλίσῃ τὴν (ὡρισμένην) ἔννομον τάξιν πρὸς πραγμάτωσιν τοῦ σκοποῦ της, ὅστις εἶναι ἤδη τὸ εὖ ζῆν τῶν ὑπηκόων της. Ἡ ἐξῆς ὑπόμνησις εἶναι διαρκὴς διὰ τοὺς ὑπευθύνους ἰθύνοντας: Caveant Consules ne quid Res Publica detrimenti caperet! Ἐσωτερικαὶ διαιρέσεις καὶ διαμάχαι βίβδουσι κατ' ἀνάγκην ἐντονώτερον ἢ ἀσθενέστερον χαρακτῆρα εἰς τὰς σχετικὰς διατάξεις.

4. Ἀλλ' ὁ σκοπὸς οὗτος τῶν περὶ ὑποχρεωτικῆς νομιμοφροσύνης διατάξεων δὲν δικαιολογεῖ βεβαίως καὶ διαφυγὴν αὐτῶν ἐκ τῶν περὶ ἑρμηνείας τῶν νόμων παραδεδεγμένων πλαισίων καὶ κανόνων. Οὔτε δικαιολογεῖ τὴν προαγωγὴν αὐτῶν εἰς ἐπηυξημένου τύπου διατάξεις. Συμβαίνει ἀτυχῶς ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ καὶ τῇ ἐφαρμογῇ ἀδικαιολογήτων τι σφάλμα εἰς τὸν καθορισμὸν τοῦ σκοποῦ. Διότι πολλοὶ ἀντὶ τοῦ ἀμέσου σκοποῦ (causa proxima) ὑπερβαίνουν τοῦτον καὶ ἀποβλέπουν εἰς ἀπωτέρους πολιτικοὺς καὶ ἅμα ἀπαραδέκτους ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ καὶ ἐφαρμογῇ τῶν νόμων σκοπούς. Οὕτω δὲ ὑπερακοντίζοντες τὸν σκοπὸν καταλήγουσιν εἰς μὴ ὀρθὰ συμπεράσματα περὶ τῆς φύσεως τῶν σχετικῶν διατάξεων. Κατωτ. § 3 ὅ.

γ. Τεκμήριον.

1. Περὶ πάντων τούτων (Β), ἤτοι περὶ τε τῆς ἐθνικοφροσύνης καὶ τῆς νομιμοφροσύνης τοῦ πολίτου, ἡ καλὴ πίστις αὐτοῦ διὰ τὴν τήρησιν αὐτῶν τεκμαίρεται παρὰ παντὶ ὑπάρχουσα μέχρις ἀποδείξεως τοῦ ἐναντίου (μαχητὸν τεκμήριον)

Περὶ τῆς γενικῶς τεκμαιρομένης ὡς ὑπαρχούσης καλῆς πίστεως ἐν τῷ ἀστικῷ δικαίῳ πρβλ. τὸν γενικὸν κανόνα: Omnia rite esse acta praesumuntur (22α).

2. Τὸ ἐναντίον, ἤτοι ἡ ἀνυπαρξία τῆς καλῆς πίστεως καὶ νομιμοφροσύνης τοῦ πολίτου δέον ὅπως ἀποδεικνύηται ὑπὸ τοῦ προβάλλοντος αὐτήν, ἀσχέτως τοῦ εἴδους τῆς διαδικασίας, καθ' ἣν προβάλλεται.

3. Ἐὰν τοῦτο ἀποδειχθῇ, τότε ὁ τοιοῦτος πολίτης πρὸς διόρθωσιν καὶ βελτίωσίν του ὡς μὴ σεβασθεὶς τὴν αἰδῶ εἰσάγεται εἰς δίκην ἀστικήν, ποινικὴν καὶ πειθαρχικήν, ἵνα ὑποστῇ τὰς νομίμους ποινὰς πρὸς κάθαρσιν τῆς συνειδήσεώς του.

4. Κατὰ ταῦτα πᾶσαι αἱ διατάξεις τῆς νομοθεσίας, δι' ὧν τυχὸν αὐτὸς ὁ πολίτης ὑποχρεοῦται νὰ ἀποδείξῃ τὴν παρ' αὐτῷ ὕπαρξιν ἐθνικοφροσύνης καὶ νομιμοφροσύνης του εἶνε ἀνίσχυροι ὡς ἀντισυνταγματικαί.

Ἔτι μᾶλλον ἀνίσχυροι εἶνε αἱ ἀποφάσεις ἐκεῖναι τῶν δικαστηρίων, αἵτινες, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ ἐναντίος νόμος, ἑρμηνεύουσι μ' ὅλα ταῦτα τοὺς κειμένους μὲ τὴν ὡς ἄνω ἀντίθετον καὶ ἀπαράδεκτον ἔννοιαν.

(Συνεχίζεται εἰς τὸ ἑπόμενον)

(22) Τὸ ζήτημα ἔχει ἐν ἑκάστῃ χώρᾳ τὴν ἰδιάζουσαν ἱστορίαν του. Ἡ σύγχρονος Ἑλλὰς διῆλθε τὸ θλιβερὸν τοῦτο στάδιον, ὅπερ ἐσχῆκε ἔργον εἶναι νὰ εἶναι καὶ νὰ μένῃ ἐξώριστον! Ἀλλὰ θὰ πίωμεν τὸ πικρὸν τοῦτο ποτήριον μέχρι τρυγός καὶ ἐκεῖναι αἱ χῶραι, αἵτινες μέχρι σήμερον ἐθεωροῦντο εὐτυχῶς ἤσυχοι ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης. Τοιοῦτον χαρακτῆρα φέρει σήμερον ἡ σχετικὴ ἐσωτερικὴ κατάστασις ἐν ταῖς Ἡν. Πολιτείαις, ἵνα εἰς ταύτας ἀρκεσθῶμεν, ὡς δεικνύουν τὰ αὐτόθι σημειούμενα κινήματα, ἄλλα ὑπὲρ καὶ ἄλλα ἀναπτύσσοντα τὰς «ἐκκαθαρίσεις» (πρβλ. Β. 24.7.1954, Β. 18 καὶ 20.8.1954 κλπ.). Ἡ χώρα αὕτη κορυφοῦται ἀκόμη εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς τοιαύτης ἐξελίξεώς της.

(22α) Κληρονομία τῆς πλατωνικῆς διδασκαλίας: «Οὕτως οὖν κατὰ τὸν λόγον τὸν εἰκότα δεῖ λέγειν, τὸν δὲ κόσμον ζῷον ἔμψυχον καὶ ἔννουν τε τῇ ἀληθείᾳ διὰ τὴν τοῦ Θεοῦ γενέσθαι πρόνοιαν»: Πλάτωνος Τίμ. 30Β.

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

('Απόρριψις ἢ παραπομπὴ ἐκθέσεως ἀγωγῆς κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. Γ'ΘΟΔ' ἀσκηθείσης)

Ὑπὸ τοῦ κ. ΦΙΛΙΠΠΟΥ ΔΗΜ. ΑΓΓΕΛΗ, Δικηγόρου παρ' Ἀρείῳ Πάγῳ

Ι. Διὰ τῆς διὰ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ν. δ. τῆς 4/9 Σεπτεμβρίου 1925, κυρωθέντος ὑπὸ τοῦ ν. 3887 τῆς 11 Φεβρουαρίου/11 Μαρτίου 1929, γενομένης προσθήκης εἰς τὸ ἄρθρ. 25 τῆς Πολ. Δικονομίας, γενικευομένης τῆς πρότερον ἐπὶ εἰδικῶν θεμάτων ἰσχύος αὐτοῦ, ὡρίσθη ὅτι: «...κατὰ πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν ἀναρμοδιότητος ἀγωγὴ κριθεῖσα ὡς ἀναρμοδίως εἰσαχθεῖσα, παραπέμπεται πάντοτε εἰς τὸ ἁρμόδιον δικαστήριον, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου εἰσάγεται ὅτ' ἁπλῆς κλήσεως πρὸς συζήτησιν, διατηρουμένων πασῶν τῶν ἐκ τοῦ ἄρθρ. 156 τῆς Πολ. Δικονομίας ἐπερχομένων ἐκ τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς συνεπειῶν».

Δὲν ἀπορρίπτεται ὅθεν ἀγωγὴ ἀναρμοδίως εἰσαχθεῖσα ἐνώπιον Δικαστηρίου τινός, ἀλλὰ παραπέμπεται αὕτη παρ' αὐτοῦ (1) εἰς τὸ ἁρμόδιον δικαστήριον, ἐπιφυλαττομένης τῆς περιπτώσεως τῆς κατὰ συναίνεσιν παρεκτάσεως τῆς ἁρμοδιότητος ὑπὸ τῶν διαδίκων καὶ ἐφ' ὅσον αὕτη δὲν ἀντίκειται εἰς κανόνας δημοσίας τάξεως.

Ἡ διάταξις ὁμιλεῖ περὶ «ἀγωγῆς», προφανῶς ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ δικογράφου αὐτῆς (ἄρθρ. 533 καὶ 136 Πολ. Δικονομίας) καὶ οὐχὶ ἀξιώσεως, δικαιώματος, δι' αὐτῆς ἐπιδιωκομένου, ἀφοῦ ἡ ἐξέτασις τοῦ «δικογράφου» τῆς τοιαύτης ἀναρμοδίως εἰσαχθείσης ἀγωγῆς εἶναι ναητόν, ὅτι δύναται νὰ παραπεμφθῇ διὰ «κλήσεως» εἰς τὸ ἁρμόδιον Δικαστήριον, πρὸς ἔρευναν καὶ περαιτέρω ἐξέτασιν καὶ κρίσιν.

Παραπέμπεται δὲ «πάντοτε», κατὰ τὴν διατύπωσιν τῆς ὡς ἄνω προσθήκης τοῦ ἄρθρ. 25 τῆς Πολ. Δικονομίας, ἡ τοιαύτη ἀναρμοδίως εἰσαχθεῖσα «ἀγωγὴ» εἰς τὸ ἁρμόδιον Δικαστήριον καὶ αὐτὴν ἀφορᾷ ὁ καθολικὸς οὗτος τεθέμενος ὑπὸ τῆς διατάξεως κανών, οὐχὶ δὲ ὅτι ἐν οἱαδήποτε περιπτώσει «πάντοτε» ἐνεργεῖται ἡ παραπομπὴ εἰς τὸ ἁρμόδιον Δικαστήριον.

(1) Α.Π. 329/1931, Θέμ. ΜΓ' 6, Α.Π. 111/1936, Θέμ. ΜΖ' 566, Α.Π. 501/1938, ΕΕΝ σε' 160, Α.Π. 389/1939, Θέμ. Ν' 823, Ἐφ. Ν. 251/1936, ΕΕΝ ε' 30, Πρωτ. Ἀθην. 8048/1946, ΕΕΔ 6, 151.

ΙΙ. Κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ κωδ. ν. Γ'ΘΟΔ', ὡς ἰσχύει νῦν, προβλέποντος εἰδικὴν διαδικασίαν ἐπιλύσεως τῶν ἐκ τῆς σχέσεως ἐργασίας (2) διαφορῶν καὶ διὰ τὰς μὴ ὑπ' αὐτοῦ ἄλλως προβλεπομένας ρυθμίσεις τῶν διαδικαστικῶν θεμάτων, κατ' ἄρθρον 20 αὐτοῦ, ὁρίζεται ὅτι: «Κατὰ τὰ λοιπὰ ἰσχύουσιν αἱ καιναὶ δικονομικαὶ διατάξεις» καὶ μάλιστα «ἐφ' ὅσον δὲν προσκρούουσιν» εἰς τὸν εἰδικὸν τοῦτον νόμον «καὶ ἐφ' ὅσον δύνανται νὰ συναρμολογηθῶσι πρὸς τὴν ὅλην οἰκονομίαν καὶ τὸ πνεῦμα τῆς προκειμένης διαδικασίας» αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 11 καὶ 12 τοῦ ν. τούτου Γ'ΘΟΔ' προβλέπουσιν, εἰδικῶς, διὰ τὴν ταχεῖαν ἐπίλυσιν τῆς διαφορᾶς καὶ τὸν τρόπον τῆς ἐξευρέσεως τῆς οὐσιαστικῆς ἀληθείας ἐπ' αὐτῆς, ἄνευ δεσμεύσεως δικονομικῶν τύπων.

Προκειμένου δὲ περὶ προδικασίας καὶ μέχρι τῆς πρώτης ἐπ' ἀκροατηρίου συζητήσεως τῶν εἰς τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου τούτου Γ'ΘΟΔ' ὑπαγομένων διαφορῶν εἰδικοὶ ὅλως προβλέπονται καὶ θεσμοθετοῦνται κανόνες. Ἤτοι: α) αἱ ἐπιδόσεις καὶ κλήσεις «γίνονται ἐπιμελείᾳ τοῦ Δικαστηρίου» (ἄρθρ. 7 § 1 τοῦ νόμου), β) αἱ τοιαῦται ἐπιδόσεις ἐνεργοῦνται «καθ' ὃν τύπον διενεργοῦνται αἱ ἐπιδόσεις καὶ κλήσεις ἐν ταῖς ποινικαῖς δίκαις» (ἄρθρ. 7 § 3 τοῦ νόμου), γ) αἱ κλήσεις πρὸς τὸν ἐναγόμενον, τοὺς μάρτυρας, τοὺς πραγματογνώμονας καὶ τοὺς τρίτους, κατόχους ἐγγράφων ἢ ἀντικειμένων αὐτοψίας «ἐφ' ὅσον ὁ ἐνάγων δὲν ἐδήλωσεν ὅτι μέλλει αὐτὸς νὰ προσκομίσῃ τούτους κατὰ τὴν δικάσιμον», γίνονται ἐπιμελείᾳ τοῦ Δικαστηρίου (ἄρθρ. 9 τοῦ νόμου), δ) ἡ περὶ τῆς ἀξιώσεως τοῦ ἐνάγοντος καταγομένη ἐν τῇ δίκῃ ἀπαίτησίς του ἐκτίθεται προφορικῶς ὑπ' αὐτοῦ ἢ τοῦ πληρεξουσίου του, ἐνώπιον τοῦ Πρωτοδίκου ἢ τοῦ Εἰρηνοδίκου, κατὰ τὴν περίπτωσιν, ὅστις δικαστὴς συν-

(2) Ἄρθρ. 2 § 6 τοῦ ν.δ. 2511/1953 «περὶ ἐλέγχου ὁμαδικῶν ἀπολύσεων» (Φ.Ε.Κ. α' 210 καὶ ΕΕΔ 12, 910), Α.Π. 549/1959, ΕΕΔ 12, 1962, *Α. Πετρόγλου*, Τινὰ περὶ τῆς ἐννοίας τῆς σχέσεως ἐργασίας καὶ τῶν προβλημάτων της ἐξω τοῦ κύκλου τῶν θεσμῶν, ΕΕΔ 13, 857-869.

τάσσει ἔκθεσιν περὶ τῆς ἀξιώσεως τοῦ ἐνάγοντος», περιέχουσαν τὰ ἐν τῷ νόμῳ τούτῳ (ἄρθρ. 5) ὁριζόμενα στοιχεῖα, ε) προβλέπεται ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου (ἄρθρ. 10) καὶ αὐθόρμητος τῶν διαδίκων προσέλευσις, ἐνώπιον τοῦ Πρωτοδίκου ἢ Εἰρηνοδίκου, πρὸς λύσιν τῆς διαφορᾶς των καὶ, ἐν ἀποτυχίᾳ τῆς προσπαθείας του, ἄμεσος ἐπ' αὐτῆς κρίσις καὶ ἔκδοσις ἀποφάσεώς του.

Εἰδικῶς ἐν ἄρθρῳ 8 τοῦ ν. ΓΨΟΔ' ὡς ἰσχύει νῦν, προβλέπεται ἡ ρύθμισις τοῦ ζητήματος τῆς τύχης ἀναρμοδίως ἐπιδιωκομένης ἀξιώσεως τοῦ ἐνάγοντος. Κατὰ τὴν κατ' ἄρθρον 5 τοῦ ν. ΓΨΟΔ' ἐνώπιον τοῦ δικαστοῦ ἔκθεσιν ἀγωγῆς του (5) ὁ ἐνάγων ὀφείλει νὰ χορηγήσῃ εἰς τὸν δικαστὴν τοιοῦτον τὰ στοιχεῖα, ἅτινα εἶναι καταχωρητέα εἰς αὐτήν. Ἤτοι: «τὸ ὄνομα καὶ ἐπώνυμον τῶν διαδίκων, περίληψιν τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν, ἐφ' ὧν στηρίζεται ἡ ἀξίωσις τοῦ ἐνάγοντος, τὰς αἰτήσεις τοῦ ἐνάγοντος». Ἐν ἄρθρῳ 8 τοῦ ν. τούτου (6) ὁρίζεται: «Ἐὰν ὁ Πρωτοδίκης - ἢ ὁ Εἰρηνοδίκης, κατὰ τὴν περίπτωσιν - κρίνῃ τὴν ἀγωγὴν ὡς ἀπαράδεκτον, ἕνεκεν ἀναρμοδιότητος, ἢ ὡς μὴ στηριζομένην εἰς τὸν νόμον ἢ ὡς ἀπορριπτέαν δι' ἄλλον τινὰ λόγον, ἐξ ἐπαγγέλματος ἐξεταστέον, ἀνακοινοῖ τοῦτο εἰς τὸν ἐνάγοντα. Ἐὰν ὁ ἐνάγων ἐπιμένῃ εἰς τὴν ἐκδίκασιν αὐτῆς, ὁ Πρωτοδίκης - ἢ ὁ Εἰρηνοδίκης - συντάσσει μὲν τὴν ἐν ἄρθρῳ 5 ἐδ. 2 ἔκθεσιν, ἀπορρίπτει δὲ συγχρόνως τὴν ἀγωγήν, ἀπαγγέλλων τὴν ἀπόφασιν αὐτοῦ ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ ἐνάγοντος, εἰ δυνατόν».

Ὥστε, ἐν περιπτώσει ἀναρμοδίως εἰσαχθείσης ἐκθέσεως ἀγωγῆς καὶ τοῦ ἐν αὐτῇ ἐνάγοντος ἐν τούτοις ἐμμένοντος εἰς τὴν ἐκδίκασιν αὐτῆς, ῥητῶς διὰ τῆς ὡς ἄνω ταύτης εἰδικῆς, εἰδικοῦ νόμου, διατάξεως προβλέπεται ἀπόρριψις καὶ οὐχὶ παραπομπὴ τῆς ἐκθέσεως ἀγωγῆς (7) εἰς τὸ ἁρμόδιον Δικαστήριον, κατ' ἄρθρ. 25 τῆς Πολ. Δικ., ἄνευ διακρίσεως λόγου ἀναρμοδιότητος, εἴτε δηλαδὴ αὐτὴ ἀφορᾷ τὴν κατὰ τόπον, εἴτε τὴν καθ' ὕλην ἀναρμοδιότητα τῆς ὑπὸ ἐκδίκασιν διαφορᾶς.

ΙΙΙ. Ἡ ἀποδοχὴ τῆς τοιαύτης ἢ τοιαύτης ἐπὶ τοῦ ἐξεταζομένου θέματος ἐκδοχῆς (ἐὰν δηλαδὴ ἀπορρίπτηται ἢ παραπέμπηται κατ' ἄρθρ. 25 Πολ. Δικ. ἔκθεσις ἀγωγῆς, ἀναρμοδίως εἰσαχθεῖσα) καὶ δὴ μετὰ τὴν διὰ τοῦ ἄρθρ. 2 § 6 τοῦ ν.δ. 2511 τῆς 6/11 Αὐγούστου 1953 «περὶ ἐλέγχου ἁμαδικῶν ἀπολύσεων» (Φ.Ε.Κ. α' 210 καὶ ΕΕΔ. 12, 910) ἐπέκτασιν τῶν εἰς τὴν διαδικασίαν τοῦ κωδ. ν. ΓΨΟΔ', ὡς ἰσχύει νῦν, ὑπαγομένων διαφορῶν, ὥστε ἐν αὐταῖς νὰ περιλαμβάνωνται οὐχὶ μόνον αἱ ἐκ τῆς ἐγκύρου συμβάσεως ἐργασίας διαφοραί, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς ἁπλῆς σχέσεως ἐργασίας τοιαῦται, συμπλέκεται μετὰ σημαντικῶν ἐν τῇ ἐφαρμογῇ συνεπειῶν καὶ νῦν εἰσέτι, μετὰ τὴν διὰ τοῦ ἄρθρ. 37 τοῦ ν.δ. 2961 τῆς 10/25 Αὐγούστου 1954 «περὶ συστάσεως Ὀργανισμοῦ Ἀπασχολήσεως καὶ Ἀσφαλίσεως Ἀνεργίας» (Φ.Ε.Κ. α' 197 καὶ ΕΕΔ. 13, 941), κατάργησιν τῶν διατάξεων τοῦ ἀ.ν. 118/1945, δεδομένου ὅτι διὰ τοῦ ἄρθρ. 13 § 4 αὐτοῦ διετηρήθη ἡ καὶ πρότε-

(3) Ἡ ἔκθεσις ἀγωγῆς αὕτη δὲν φέρει τὰ στοιχεῖα τῆς τακτικῆς ἀγωγῆς: *Ι. Ἀποστολόπουλος*, Ὁ Πρόεδρος κλπ. ἔκδ. 6' σελ. 22, Πρωτ. Ἀθην. 4087/1949, ΕΕΔ 9, 136, Πρ. Πρωτ. Ἀθην. 4326/1949, ΕΕΝ ιζ' 291 καὶ ὑπ' αὐτ. σύμφ. σημ. *Γ. Σταυροπούλου*, ὅτι δὲ *Στ. Ἀμερικάνου*, Κώδιξ Ἐργ. Δικ. ἔκδ. 6' (1951), σελ. 5 σημ. 1 ἐν τέλει.

(4) Ὅμοιον καὶ τὸ ἄρθρ. 11 τοῦ ν.δ. τῆς 9/16 Νοεμβρίου 1925 «περὶ ἐκδικάσεως μικροδιαφορῶν», προβλέπον περὶ ἐκθέσεως ἀγωγῆς» καὶ τρόπου ἀκοινώσεώς της, μεταγενέστερον δὲ τοῦτο τῆς διὰ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ν.δ. τῆς 4/9 Σεπτεμβρίου 1925 γενομένης προσθήκης εἰς τὸ ἄρθρον 25 τῆς Πολ. Δικ. περὶ παραπομπῆς πάσης ἀναρμοδίως εἰσαχθείσης «ἀγωγῆς» εἰς τὸ ἁρμόδιον Δικαστήριον.

(5) Οὕτως, ὀρθῶς ἀντελήφθησαν καὶ ἐφήρμοσαν αἱ: Ἐφ. Ἀθην. 2594/1952 (*Α. Τούσης*), ΕΕΔ 11, 1088 καὶ αὐτόθι σελ. 1087 σύμφ. σχόλια ΕΕΔ, Πρωτοδικείου Ρόδου—κατ' ἔφεσιν—177/1952, ΕΕΔ 12, 146, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν—κατ' ἔφεσιν—13744/1952, ΕΕΔ 12, 371, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν—κατ' ἔφεσιν—14180/1953, ΕΕΔ 13, 579, Πρωτ. Καβάλ. 16-21/1953, ΕΕΔ 12, 1202, Πρωτ. Μυτ. 44/1952, ΕΕΔ 11, 910, Πρωτ. Πατρ. 10 καὶ 675/1951, ΕΕΔ 10, 1121, Πρωτ. Πατρ. 58/1951, ΕΕΔ 10, 1003, ἐνῷ ἀντιθέτως παραπέμποσιν εἰς τὸ ἁρμόδιον δικαστήριον αἱ: Πρωτοδικείου Πειρ.—κατ' ἔφεσιν—3602/1951 (*Π. Μανρυγιάννης*) ΕΕΔ 11, 148, Πρωτ. Σύρου 11/1952 (*Π. Ἀγγέλου*), ΕΕΔ 11, 1201, Πρωτ. Μυτ. 2/1952 (*Μ. Καλεύρας*), ΕΕΔ 11, 872, Πρωτ. Πατρ. 820/1951, ΕΕΔ 10, 1131, ποσῶς δὲ αἱ: Πρωτ. Ἀθην. 7981/1953 (*Ο. Νικόπουλος*) (ἀδημ.), καὶ Πρωτ. Πειρ. 1217/1954 (*Γ. Κώνστας*) (ἀδημ.), ὡς καὶ Πρωτοδικείου Ἀθην.—κατ' ἔφεσιν—6888/1954 (*Α. Καλλέργης*) (ἀδημ.), ἀπορρίπτουσα ἔφεσιν εἰς τοιοῦτον λόγον ἐπιτηριζομένην, ἐλλείψει ἐννόμου συμφέροντος τοῦ ἐκκαλέσαντος. Πρβλ. καὶ Πρ. Πρωτ. Μυτ. 12/1951 (*Κ. Κονταβίτης*), ΕΕΔ 10, 427. Ὀρθῶς ὅμως ἐκ τῆς τακτικῆς διαδικασίας ἀναρμοδίως εἰσαχθεῖσα ἀγωγὴ δὲν ἀπορρίπτεται, ἀλλὰ παραπέμπεται, κατ' ἄρθρον 25 Πολ. Δικ. εἰς τὸ ἁρμόδιον, κατὰ κωδ. ν. ΓΨΟΔ', ὡς ἰσχύει νῦν, Δικαστήριον. Οὕτω καὶ Πρωτοδικείου Κορίνθου, 148/1954, ΕΕΔ 13, 826.

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΕΚ ΤΟΥ ΑΡΘΡ. 10 ΤΟΥ Ν. 2222)1952 ΠΕΡΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΩΝ ΑΠΟΛΥΣΕΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

(Ἐξ ὁφορμῆς τῆς ὑπ' ἀριθ. 2290/1954 ἀποφάσεως Πρωτοδικείου Πειραιῶς, κατωτέρω σελ. 1034)

Ὑπὸ τοῦ κ. ΠΑΝΑΓ. Ι. ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ, Δικηγόρου

Ι. Ἀποκλειστικὴ ἐφαρμογὴ ἄρθρ. 10 ν. 2222/1952 ἐπὶ τῶν ἀπὸ τριμήνου πρὸ καὶ μέχρι τῆς ἰσχύος του γενομένων καταγγελιῶν συμβάσεων ἐργασίας.

1. Διὰ τοῦ ν. 2222/1952 ἐθεσπίσθη ἐξαιρετικῶς καὶ διὰ περιωρισμένον χρόνον (ἑξάμηνον) ἔλεγχος τῆς ἀπολύσεως τῶν μισθωτῶν διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις τὰς ἀπασχολούσας κατὰ τὴν 1.6.1952 ἄνω τῶν 50 μισθωτῶν, ἐπιβληθείσης τῆς προηγουμένης λήψεως ἀδείας τῆς Διοικήσεως διὰ τὸ κῦρος τῆς ἀπολύσεως, ἀδείας χορηγουμένης ὑπὸ τὰς διατυπώσεις τῶν ἄρθρ. 1, 2, 4, 5, ἀπαιτουμένης προσθέτως καὶ τῆς «ἐκταθείσης ἀποζημιώσεως καὶ τηρήσεως τῶν ὑπὸ τῆς κειμένης νομοθεσίας ἐπιβαλλομένων ὑποχρεώσεων διὰ τὸ κῦρος τῆς ἀπολύσεως» (ἄρθρ. 6). Διὰ τοῦ ἄρθρου 3 ἐπετράπη ἡ ἄνευ ἀδείας τῆς Διοικήσεως ἀπόλυσις δι' ἀνάρμοστον συμπεριφοράν, ἀνεπάρκειαν ἢ ἀκαταλληλότητα περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας, τῆς ἀπολυούσης ἐπιχειρήσεως ὑποχρεουμένης νὰ προσλάβῃ εἰς ἀντικατάστασιν τῶν οὕτως ἀπολυομένων ἰσαρίθμους μισθωτοὺς «τῆς αὐτῆς εἰδικότητος καὶ μὲ τὰς αὐτὰς ἀποδοχάς». Διὰ δὲ τοῦ ἄρθρου 10 καθωρίσθησαν αἱ προϋποθέσεις, ἐν συνδρομῇ τῶν ὁποίων καταγγελίαι συμβάσεως ἐργασίας γενόμεναι κατὰ τὸ πρὸ καὶ μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τρίμηνον εἶναι «ἄκυροι».

2. Διὰ τὰς ἀπὸ τριμήνου πρὸ καὶ μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ ν. 2222 γενομένας καταγγελίας ἐδημιουργήθη τὸ ζήτημα, ἂν ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ἄρθρ. 10 εἶναι ἀποκλειστική, μὴ ἐπιτρεπομένης ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρ. 3 (ἀπολύσεις δι' ἀκαταλληλότητα κλπ.). Τὰ δικαστήρια τῆς οὐσίας ἐδέχθησαν ὅτι καὶ ἐπὶ τῶν καταγγελιῶν τῶν γενομένων κατὰ τὸ πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τρίμηνον εἶναι δυνατὴ ἐφαρμογὴ τοῦ ἄρθρ. 3, δεχθέντα ὅτι διὰ τούτου καθιεροῦται γενικὸς κανὼν καλύπτων οὐ μόνον τὰς μελλούσας, ἀλλὰ καὶ τὰς πρὸ τριμήνου γενομένας καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας (ὅρα λεπτομερῶς περὶ τοῦ ζητήματος ἐν ΕΕΔ 12, σ. 1018, καὶ 13, σ. 67).

Ὁ Ἄρειος Πάγος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 111/

ρον ἰσχύουσα τρίμηνος ἀποκλειστικὴ καὶ ἀνατρεπτικὴ προθεσμία ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως τοῦ μισθωτοῦ διὰ τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἄσκησιν τῆς ἐπὶ ἀκυρώσει τῆς ἀπολύσεώς του ἐκθέσεως ἀγωγῆς, ὡς καὶ τῶν ἐπὶ τούτου ἐπιστηριζομένων λοιπῶν οἰκονομικῶν του ἀξιώσεων. Διότι καὶ ὑπὸ τὸ νῦν ἰσχῦον τοῦτο νομοθετικὸν καθεστὼς παραμένει πάντοτε ὁ ἐπὶ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ. ἐπιστηριζόμενος λόγος ἀπολύσεως, διὰ τήν, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, ἀκύρωσιν αὐτῆς, ὡς καὶ ἐξ ἄλλων εἰδικῶν προστατευτικῶν νόμων λόγος ἀκυρότητος τῆς ἀπολύσεως, (6) καίτοι ἤδη ἔχουσι καταργηθῆ οἱ λόγοι ἀκυρότητος τῶν ἀπολύσεων, οἱ ἐπιστηριζόμενοι εἰς τὴν διάταξιν τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ἀ. ν. 118/1945, ὡς αὕτη ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ν.Δ. 2511 τῆς 6/11 Αὐγούστου 1953 «περὶ ἐλέγχου ὁμαδικῶν ἀπολύσεων» (Φ.Ε.Κ. α' 210 καὶ ΕΕΔ. 12, 910). Ἰσχύοντος ὅμως μέχρις 25ης Αὐγούστου 1954 (7).

Ἐν ἀπορρίψει τῆς ἀναρμοδίως εἰσαχθείσης ἐκθέσεως ἀγωγῆς—καὶ ἐν ἀδυναμίᾳ παραπομπῆς αὐτῆς, κατ' ἄρθρ. 25 Πολ. Δικ., εἰς τὸ ἁρμόδιον Δικαστήριον—ἀπόλλυται διὰ τὸν μισθωτὸν τὸ δι' αὐτῆς ἀξιούμενον δικαίωμα ἀκυρώσεως τῆς ἀπολύσεώς του καὶ τῆς ἐπιδιώξεως τῶν συναφῶν καὶ συνεπακολουθούντων αὐτὴν δικαιωμάτων του, ἐὰν ἐν τῷ μεταξὺ ἔχῃ παρέλθει τρίμηνον χρονικὸν διάστημα ἀπὸ τῆς ἀκύρου ἀπολύσεώς του καὶ δὲν ὑφίσταται πλέον ὑπόλοιπον χρόνου ἐκ τῆς ἀνατρεπτικῆς ταύτης προθεσμίας δι' ἄσκησιν ἐκ μέρους του, ἁρμοδίως, νέας ἐκθέσεως ἀγωγῆς του.

---

(6) Ὡς λ. χ. καὶ ἐνδεικτικῶς τῶν ἀ.ν. 244/1936, ν.δ. 1799/1942, ἀ.ν. 561/1945, ἀ.ν. 751/1948, ἀ.ν. 1856/1951, ἀ.ν. 1803/1951 κ.ἄ.

(7) Πρβλ. ὑπ' ἀριθ. 65267 τῆς 22 Ἰανουαρίου/14 Φεβρουαρίου 1952 ἀπόφασιν Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (Φ.Ε.Κ. δ' 33 καὶ ΕΕΔ 11, 837), ὡς αὕτη συνεπληρώθη καὶ ἡρμηνεύθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 26189 τῆς 25/29 Ἀπριλίου 1953 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (Φ.Ε.Κ. δ' 103 καὶ ΕΕΔ 12, 582), ἐν συνδ. πρὸς ἄρθρον 6 § 2 τοῦ ν.Δ. 2511/1953. Παλαιότερα ἡ ὑπ' ἀριθ. 51560/1948 ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας (Φ.Ε.Κ. δ' 1/1949 καὶ ΕΕΔ 8, 122).

1954 ἀποφάσεώς του (ὅρα ταύτην ἐν ΕΕΔ 13, σ. 233) ἐδέχθη, ὅτι αἱ ἀπὸ τριμήνου πρὸ καὶ μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου (10.10.1952) γενόμεναι ἀπολύσεις συνεπείᾳ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ρυθμίζονται ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον ὑπὸ τῶν περὶ τούτου εἰδικῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 10 καὶ δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπ' αὐτῶν ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 3. Τὴν ὀρθὴν ταύτην λύσιν σταθερῶς ἠκολούθησεν ὁ Ἄρειος Πάγος καὶ εἰς μεταγενεστέρας ἀποφάσεις του (ὅρα τὴν Α.Π. 437/1954, ἐν ΕΕΔ 13, σ. 694, καὶ τὴν Α.Π. 518/1954).

II. Ἡ κατὰ τὴν § 1 ἄρθρ. 10 ὑποβολὴ αἰτήσεως πρὸς ἔγκρισιν τῶν πρὸ τριμήνου γενομένων ἀπολύσεων διὰ καταγγελίας ἐτέθη ὑπὲρ τοῦ ἐργοδότου.

1. Ἀποκλειστικῆς οὔσης τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρ. 10 ἐπὶ τῶν πρὸ τριμήνου ἀπὸ τοῦ ν. 2222 γενομένων ἀπολύσεων διὰ καταγγελίας, ἐδημιουργήθη ζήτημα, ἂν εἶναι ὑποχρεωτικὴ ἡ κατὰ τὴν § 1 ἄρθρ. 10 ὑποβολὴ αἰτήσεως πρὸς τὸν Ὑπουργὸν Ἐργασίας ἢ Γενικὸν Διοικητὴν Βορείου Ἑλλάδος πρὸς ἔγκρισιν τῶν πρὸ τριμήνου γενομένων ἀπολύσεων, ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου, δι' ὅλας τὰς ἀπολυσάσας ἐπιχειρήσεις, ἔστω καὶ δι' ἐκείνας, αἵτινες προσέλαβον ἀντικαταστάτας τῶν ἀπολυθέντων, ἡ πρόσληψις τῶν ὁποίων δὲν ἐπιφέρει ἀκυρότητα κατὰ τὴν § 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 10.

2. Ἐπὶ τοῦ ἄνω ζητήματος αἱ ρηθεῖσαι ἀποφάσεις τοῦ Α.Π. (111, 437 καὶ 518/1954) ἔλυσαν ἐμμέσως, πλὴν σαφῶς, τὸ ζήτημα, δεχθεῖσαι ὅτι ἡ πρόσληψις παρὰ τῆς ἀπολυσάσης ἐπιχειρήσεως ἄλλων μισθωτῶν εἰς ἀντικατάστασιν τῶν ἀπολυθέντων καλύπτει τὸ κῦρος τῶν καταγγελιῶν συμβάσεων ἐργασίας καὶ ἐν μὴ ὑποβολῇ αἰτήσεως πρὸς ἔγκρισιν, ὡς συνέβαινεν εἰς τὰς περιπτώσεις ἐκείνας, ἐφ' ὧν αἱ ρηθεῖσαι ἀποφάσεις, ἀφοῦ δέχονται ὅτι, καίτοι μὴ ὑποβληθείσης αἰτήσεως πρὸς ἔγκρισιν, ἡ πρόσληψις ἀναπληρωτῶν τῶν ἀπολυθέντων ἀποτελεῖ στοιχεῖον πρὸς περαιτέρω κρίσιν περὶ τοῦ ἐγκύρου τῆς γενομένης ἀπολύσεως. Τοῦτο φρονῶ ὅτι προκύπτει ἐκ τοῦ ὅλου σκεπτικοῦ τῶν ἐν λόγῳ ἀποφάσεων, διότι ἄλλως αἱ ἀναιρέσεις δὲν θὰ ἐγίνοντο δεκταὶ διὰ μὴ λῆψιν ὑπ' ὄψιν ἐγγράφων, δι' ὧν ἠμφεσβητεῖτο ἡ πρόσληψις ἀναπληρωτῶν τῶν ἀναιρεσειόντων, ἀλλὰ διὰ ψευδῆ ἑρμηνείαν τοῦ ἄρθρ. 10 § 1.

Τὴν ὀρθὴν ταύτην λύσιν δέχεται εὐθέως ἡ δόσασα ἀφορμὴν εἰς τὸ παρὸν ὑπ' ἀριθ. 2290/1954 ἀπόφασις Πρωτοδικείου Πειραιῶς, κατωτέρω σ. 1034), δεχομένη ὅτι ἡ καταγγελία εἶναι ἔγκυρος καὶ ἂν δὲν ὑπεβλήθη ἡ κατὰ τὴν § 1 αἴτησις, ἐφόσον ἡ θέσις τοῦ ἀπολυθέντος μισθωτοῦ ἀνεπληρώθη δι' ἑτέρου.

3. Ἡ ὡς ἄνω λύσις φρονοῦμεν ὅτι εἶναι ἡ ὀρθοτέρα καὶ ὅτι ἀνταποκρίνεται καὶ εἰς τὸ ὅλον πνεῦμα τῶν διατάξεων τῶν §§ 1 καὶ 2 τοῦ ἄρθρ. 10, τὸ ὁποῖον ἄλλωστε σαφῶς ἐκθέτει ὁ νομοθέτης εἰς τὴν εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν, λέγων ἐπὶ λέξει: «Διὰ τοῦ ἄρθρ. 10 λαμβάνεται πρόνοια ἐπεκτάσεως τῆς εἰσαγομένης διὰ τοῦ νόμου προστασίας καὶ εἰς τὰς ἀπὸ τριμήνου γενομένας καταγγελίας, διότι μέχρι θεσπίσεώς του θὰ ἔχουν καταγγελθῇ αἱ συμβάσεις ἐργασίας μισθωτῶν, οἱ ὁποῖοι ἔχουν ἀνάγκην τοῦ νόμου διὰ τὴν ἐπαναπρόσληψιν, χωρὶς ἐκ ταύτης νὰ κτᾶται δικαίωμα λήψεως ἀποδοχῶν διὰ τὸν ἐκτὸς ἀπασχολήσεως διανυθέντα χρόνον» (ὅρα εἰσηγ. ἔκθ. ἐν ΕΕΔ 11, σελ. 1046).

Ὁ νομοθέτης τὴν «ἀκυρότητα» τῶν πρὸ τῆς ἰσχύος του καὶ ἐντὸς τοῦ ρηθέντος τριμήνου γενομένων ἀπολύσεων διὰ καταγγελιῶν ἐπιθυμεῖ μόνον ἐὰν ἐγένοντο δολίως πρὸς ἀποφυγὴν τῶν συνεπειῶν τοῦ ἀναμενομένου νομοθετήματος. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν βασικῶς παρέχει εἰς τὸν ἐργοδότην τὸ δικαίωμα νὰ ἀποδείξῃ ὅτι δὲν ἐνήργησε δολίως, ἀλλὰ ἐξ ἀνάγκης, λόγῳ οἰκονομικῆς ἀδυναμίας, ἣν καὶ ὁ νόμος προβλέπει (ἄρθρ. 2 ν. 2222). Τὸ δικαίωμα αὐτὸ τοῦ τὸ παρέχει διὰ τῆς § 1 τοῦ τοῦ ἄρθρ. 10 ὑπὸ ἀποσβεστικὴν ὅμως προθεσμίαν 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἰσχύος του, μετὰ τὴν πάροδον τῆς ὁποίας ἀπόλλυται τὸ δικαίωμα αὐτό, ὅπερ εἶναι καὶ ἡ μόνη συνέπεια τῆς μὴ ὑποβολῆς αἰτήσεως, ἥτις αἴτησις δὲν ἠθελήθη ὑπὸ τοῦ νόμου ὡς ὑποχρέωσις τοῦ ἐργοδότου καὶ ὡς «τύπος», ἐν μὴ πληρώσει τοῦ ὁποίου ὑπάρχει ἡ ἀκυρότης, διότι, ἂν μὲν ὑποβληθῇ αἴτησις καὶ ἐγκριθῇ, δὲν ὑφίσταται ζήτημα, ἐὰν ὅμως δὲν ὑποβληθῇ αἴτησις ἢ ὑποβληθῇ καὶ δὲν ἐγκριθῇ ἡ ἀπόλυσις, ὁ νομοθέτης ἐπιθυμεῖ τὴν ἀκυρότητα ταύτης μόνον ἐν συνδρομῇ τῶν προϋποθέσεων τῆς § 2 τοῦ ἄρθρ. 10.

III. Προϋπόθεσις ἐφαρμογῆς τῆς διατάξεως τῆς § 2 ἄρθρ. 10 εἶναι ἡ ἀπώλεια τοῦ κατὰ τὴν § 1 δικαιώματος τοῦ ἐργοδότου ἐπὶ τὴν ἔγκρισιν τῆς ἀπολύσεως, οὐχὶ δὲ ἡ ὑποβολὴ αἰτήσεως πρὸς ἔγκρισιν καὶ ἡ ἀπόρριψις ταύτης.

1. Ἐξετέθη ἀνωτέρω ὅτι ὁ νομοθέτης διὰ τῆς § 1 τοῦ ἄρθρ. 10 καθορίζει τὰ τοῦ δικαιώματος τοῦ ἀπολύσαντος ἐργοδότου νὰ ζη-

τήσῃ τὴν ἔγκρισιν τῆς γενομένης παρ' αὐτοῦ ἀπολύσεως διὰ καταγγελίας, ἐντὸς 15θημέρου ἀπὸ τῆς ἰσχύος του. Μέχρι τῆς παρόδου τοῦ 15θημέρου τούτου ἡ καταγγελία εἶναι ἔγκυρος καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ παράγῃ τὰ ἔννομα αὐτῆς ἀποτελέσματα, δηλ. τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ ἐν περιπτώσει ἐμπροθέσμου ὑποβολῆς τῆς αἰτήσεως πρὸς ἔγκρισιν μέχρις ἐκδόσεως ἐπὶ ταύτης ἀποφάσεως. Εἰς τὸ διάστημα τοῦτο ὁ ἀπολυθεὶς δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ προσέλθῃ καὶ νὰ ἀναλάβῃ ὑπηρεσίαν παρὰ τῇ ἀπολυσάσῃ ἐπιχειρήσει. Τὸ δικαίωμα τοῦ ἀπολυθέντος ἀρχίζει νὰ γεννᾶται α) ἐν παρόδῳ ἀπράκτου τῆς 15θημέρου προθεσμίας τοῦ ἐργοδότου πρὸς ὑποβολὴν τῆς αἰτήσεως πρὸς ἔγκρισιν καὶ β) ἅμα τῇ ἐκδόσει ἀποφάσεως ἀπορριπτούσης τὴν αἴτησιν, εἴτε τύποις, εἴτε οὐσίᾳ, διότι, φυσικά, ἂν ἡ αἴτησις γίνῃ δεκτὴ δὲν ὑφίσταται πλέον ζήτημα. Λέγομεν δὲ ὅτι τὸ δικαίωμα τοῦ ἀπολυθέντος ἀρχίζει νὰ γεννᾶται, διότι ἔκτοτε διανοίγεται στάδιον ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ἥτις ἐπέρχεται μόνον ἐν συνδρομῇ τῆς § 2.

2. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω καθίσταται φανερόν, ὅτι ἡ φράσις τῆς § 2 ἄρθρ. 10 «εἰς περίπτωσιν μὴ χορηγήσεως ἀδείας ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἢ τοῦ Γεν. Δ. Βορ. Ἑλλάδος αἱ γενόμεναι καταγγελίαι συμβάσεως ἐργασίας εἶναι ἄκυροι, ἐφ' ὅσον . . .» δὲν σημαίνει ὅτι προϋπόθεσις τῆς ἐφαρμογῆς τῆς § 2 εἶναι ἡ ὑποβολὴ αἰτήσεως πρὸς ἔγκρισιν κατὰ τὴν § 1. Προϋπόθεσις τῆς ἐφαρμογῆς τῆς § 2 εἶναι ἡ ἀπώλεια τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐργοδότου ἐπὶ τὴν ἔγκρισιν τῆς ἀπολύσεως, ἀπώλεια, ἥτις ἐπέρχεται, ὡς ἐξετέθη, εἴτε διὰ παρόδου ἀπράκτου τῆς 15θημέρου ἀποσβεστικῆς προθεσμίας, εἴτε δι' ἐκδόσεως ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἢ Γεν. Δ. Βορ. Ἑλλάδος, ἀπορριπτούσης τὴν αἴτησιν, εἴτε τύποις, εἴτε οὐσίᾳ. Ἡ ρηθεῖσα φράσις «ἐν περιπτώσει μὴ χορηγήσεως τῆς ἀδείας» ἀποτελεῖ κακὴν διατύπωσιν, διότι εἶναι καταφανές, ὅτι πρόκειται περὶ «ἐγκρίσεως» καὶ ὄχι ἀδείας, ἐτέθη δὲ ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ συνήθως συμβαίνοντος, ὅτι δηλ. οἱ ἐργοδόται θὰ προέβαινον ὅλοι νὰ ζητήσουν τὴν ἔγκρισιν τῶν γενομένων ἀπολύσεων, ἵνα ἀποφύγουν τὴν ὑποχρέωσιν ἐπαναπροσλήψεως τῶν ἀπολυθέντων, διότι, ἐὰν εἶχον ἐν τῷ μεταξὺ προσλάβει ἀναπληρωτὰς αὐτῶν, πάλιν δὲν ἐτίθετο ζήτημα ὑποβολῆς αἰτήσεως, ἀφοῦ καὶ ἀπορριπτομένης ταύτης ἡ καταγγελία θὰ ἦτο ἔγκυρος κατὰ τὴν § 2.

3. Ἐπιχείρημα ὑπὲρ ἀντιθέτου λύσεως δὲν παρέχει ἡ ἐν § 2 τοῦ ἄρθρ. 10 διάταξις, ὅτι ὁ ἀπολυθείς, ἐν συνδρομῇ καὶ τῶν λοιπῶν προϋποθέσεων τῆς § 2, τ. ἔ. μὴ ἐπαναπροσλήψεως τοῦ ἀπολυθέντος ἢ μὴ προσλήψεως ἄλλου πρὸς ἀναπλήρωσίν του, ὑποχρεοῦται νὰ προσέλθῃ πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας «ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἀπορρίψεως τῆς αἰτήσεως», διότι τὸ γεγονὸς τῆς ἀπορρίψεως τῆς αἰτήσεως ἐτέθη οὐχὶ ὡς προϋπόθεσις τῆς ἐφαρμογῆς τῆς διατάξεως τῆς § 2, ἀλλὰ ὡς τὸ γεγονὸς ἐκ τῆς ἐπελεύσεως τοῦ ὁποίου ἐξαρτᾶται ἡ ἔναρξις τῆς προθεσμίας τῶν 15 ἡμερῶν (ἄρθρ. 241 Α.Κ.), προθεσμίας σαφῶς ἀποσβεστικῆς, ἐν ἀπράκτῳ παρόδῳ τῆς ὁποίας ἐπέρχεται πλήρης ἀπώλεια τοῦ δικαιώματος (ἄρθρ. 279 Α.Κ., *Μπαλῆ*, Γενικαὶ Ἀρχαὶ § 164).

4. Βάσει τῶν ἀνωτέρω ἡ ἀληθὴς ἔννοια τῶν §§ 1 καὶ 2 ἄρθρ. 10 εἶναι ὅτι διὰ τῆς § 1 καθορίζεται ὑπὸ ἀποκλειστικὴν προθεσμίαν τὸ δικαίωμα τοῦ ἐργοδότου νὰ αἰτήσηται τὴν ἔγκρισιν τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως, διὰ δὲ τῆς § 2 καθορίζεται τὸ δικαίωμα τοῦ ἀπολυθέντος (δικαίωμα καὶ τοῦτο ὑπὸ ἀποσβεστικὴν προθεσμίαν) νὰ ζητήσῃ τὴν ἐπαναπρόσληψιν καὶ ὅπερ δικαίωμα προϋποθέτει φυσικὰ ὅτι ὁ ἐργοδότης ἀπώλεσε τὸ δικαίωμα τῆς ἐγκρίσεως τῆς ἀπολύσεως εἴτε δι' ἀπράκτου παρελεύσεως τῆς προθεσμίας ἀσκήσεώς του, εἴτε συνεπείᾳ κρίσεως καὶ ἀπορρίψεως αὐτοῦ ὡς οὐσίᾳ ἀδαίμου, κατὰ τὴν ἀμετάκλητον κρίσιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἢ Γεν. Δ. Βορ. Ἑλλάδος, ἢ συνεπείᾳ ἐκπροθέσμου ὑποβολῆς καὶ τοῦτο διότι ὁ νόμος ἀποβλέπει εἰς τὴν οὐσίαν καὶ δὲν ποιεῖται οὐδεμίαν διάκρισιν ἐκ τῶν ἀνωτέρω.

Καταφαίνεται ὅθεν ὅτι ἡ δόσασα ἀφορμὴν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 2290/1954 ἀπόφασις Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν ἐσφαλμένως ἐδέχθη ὅτι ἡ § 2 τοῦ ἄρθρ. 10 ν. 2222 ἐφαρμόζεται μόνον ἐπὶ καταγγελιῶν, δι' ἃς ἐζητήθη ἡ ἔγκρισις καὶ ἀπερρίφθη ἡ σχετικὴ αἴτησις, οὐχὶ δὲ καὶ ἐπὶ ἐκείνων, δι' ἃς δὲν ὑπεβλήθη αἴτησις, ἐφ' ὧν δὲν ἔχει ἐφαρμογήν.

IV. ***Διεξοδικὴ δρᾶσις τῆς κατὰ τὴν § 2 ἄρθρ. 10 ἐπιτασσομένης προσελεύσεως ἀπολυθέντος μισθωτοῦ.***

1. Κατὰ τὴν § 2 αἱ ἀπὸ τριμήνου πρὸ καὶ μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου καταγγελίαι εἶναι «ἄκυροι», ἐφόσον οἱ ἀπολυθέντες δὲν ἐπαναπροσελήφθησαν ἢ δὲν ἀνεπληρώθησαν παρ' ἄλλων μισθωτῶν καὶ ἐφόσον αἱ πρὸς οὓς αἱ καταγγελίαι...ἤθελον προσέλθει πρὸς

ἀνάληψιν ἐργασίας παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει ἐξ ἧς ἀπελύθησαν».

Εἶναι σαφὲς ὅτι τὸ γεγονὸς τῆς προσελεύσεως εἶναι ἐκεῖνο, ἐκ τῆς ἐπελεύσεως τοῦ ὁποίου ὁ νόμος ἐξήρτησε τὴν ἀκυρότητα τῆς καταγγελίας. Μέχρι τῆς ἐπελεύσεως ὅθεν τούτου ἡ καταγγελία διατηρεῖ τὸ κῦρος της καὶ συνεπῶς ὁ ἀπολυθεὶς δὲν τελεῖ εἰς σχέσιν συμβάσεως ἐργασίας μὲ τὸν ἀπολύσαντα ἐργοδότην.

Ἡ ἐπέλευσις τοῦ γεγονότος τούτου ἐπιφέρει τὴν πλήρωσιν τῆς προϋποθέσεως, ἐξ ἧς ἐξήρτησεν ὁ νομοθέτης τὴν κατάλυσιν τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς γενομένης καταγγελίας, τοῦτέστι τῆς καταλύσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἥτις ἀναβιοῖ καὶ καθίστᾳ τὸν ἐργοδότην ὑπόχρεων νὰ ἀποδεχθῇ τὴν προσφερομένην παροχὴν τοῦ μισθωτοῦ, ὡς ὀφειλέτου, ἄλλως καθίσταται ὑπερήμερος.

2. Οὕτω ἡ προσέλευσις πρὸς ἀνάληψιν ἐργασίας τοῦ ἀπολυθέντος μισθωτοῦ ὁρᾷ διττῶς: τὸ μὲν ὡς ἐκπλήρωσις τοῦ γεγονότος, ὅπερ ἠθέλησεν ὁ νομοθέτης διὰ τὴν κατάλυσιν τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς καταγγελίας καὶ τὴν ἀναβίωσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, τὸ δὲ ὡς προσφορὰ τῆς παροχῆς τοῦ μισθωτοῦ ὡς ὀφειλέτου κατὰ τὰ ἄρθρ. 651 καὶ 655 Α.Κ., ἐν μὴ ἀποδοχῇ τῆς ὁποίας ὁ ἐργοδότης καθίσταται ὑπερήμερος κατὰ τὸ ἄρθρ. 349 Α.Κ., ἀρκούσης τῆς ἐφάπαξ πραγματικῆς καὶ προσηκούσης προσφορᾶς, οὐχὶ δὲ συνεχοῦς τοιαύτης, λόγῳ τῆς φύσεως τῆς παροχῆς τοῦ μισθωτοῦ ὡς διαρκοῦς (ὅρα ἐν ἐκτάσει *Κ. Δημάκην*, Ζητήματα ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου ὡς δανειστοῦ ἐν ΕΕΔ 13, σ. 398 ἐπ).

3. Βάσει τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων προκύπτει, ὅτι ἡ ἐφαρμογὴ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρ. 350 καὶ 656 Α.Κ. δὲν εἶναι δυνατὴ ἐν προκειμένῳ, ὡς προϋποθέτουσα τὴν ὕπαρξιν ἐν ἐνεργείᾳ συμβάσεως ἐργασίας. Εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς εἰδικῆς καὶ κατ' ἔκτροπὴν τοῦ κοινοῦ δικαίου ρυθμίσεως, τῆς καθοριζομένης ὑπὸ τῆς § 2 τοῦ ἄρθρ. 10 ν. 2222, ἡ ἐφαρμογὴ τῶν ἄρθρ. 350 καὶ 656 Α.Κ. εἶναι δυνατὸν νὰ νοηθῇ ἔχουσα ἐφαρμογὴν μόνον μετὰ τὴν ἀναβίωσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Συνεπῶς δήλωσις τοῦ ἐργοδότου περὶ μὴ ἀποδοχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ εἶναι δυνατὸν νὰ νοηθῇ μετὰ τὴν ὑπὸ τῆς § 2 ἄρθρ. 10 ἐπέλευσιν τῆς ἀκυρότητος καὶ ἡ διὰ τῆς διατάξεως ταύτης ἀκυρουμένη καταγγελία, ὡς γενομένη πρὸ ταύτης, δὲν δύναται νὰ νοηθῇ ἐνέχουσα τοιαύτην δήλωσιν.

Ἡ δοθεῖσα ἀφορμὴν εἰς τὸ παρὸν ὑπ' ἀριθ. 2290/1954 ἀπόφασις Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν καὶ εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ἐσφαλεν, ἀφοῦ δέχεται ὅτι ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἡ γενομένη πρὸ τοῦ ν. 2222, ἐνέχει δήλωσιν τοῦ ἐργοδότου περὶ μὴ ἀποδοχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἀπολυθέντος. Εἰς τὴν πεπλανημένην καθ' ἡμᾶς κρίσιν ταύτην ἄγεται, κρίνουσα τὴν ἐκ τοῦ ἄρθρ. 10 τοῦ ν. 2222/1952 ἀγωγὴν τοῦ ἀπολυθέντος μισθωτοῦ περὶ μισθῶν, ὡς κοινὴν τοιαύτην στηριζομένην ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. 656 Α.Κ., δεχομένη ὅτι τὰ στοιχεῖα τῆς ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 10 ν. 2222/1952 δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ περιέχωνται ἐν τῇ ἀγωγῇ, ἀλλ' ὁ ἐναγόμενος ἐργοδότης ὀφείλει νὰ ἀποδείξῃ τὴν ἐγκυρότητα τῆς καταγγελίας «καὶ κατὰ τὸν ν. 2222», τοῦ σχετικοῦ ἰσχυρισμοῦ ἀποτελοῦντος «ἔνστασιν καταλυτικὴν τῆς ἀγωγῆς».

Ἡ κρίσις αὕτη φρονοῦμεν ὅτι εἶναι ἐσφαλμένη διὰ τὰ κατωτέρω ἐκτιθέμενα.

Γ. Στοιχεῖα ἀγωγῆς ἐκ τοῦ ἄρθρ. 10 ν. 2222/1952.

1. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων προκύπτει σαφῶς ὅτι ἡ διὰ τῆς § 2 ἄρθρ. 10 ἀπαγγελλομένη «ἀκυρότης» ἐτέθη ὑπὲρ τοῦ ἀπολυθέντος μισθωτοῦ καὶ συνεπῶς εἶναι σχετικὴ καὶ οὐχὶ ἀπόλυτος, ἀφοῦ καὶ συντρεχουσῶν ὅλων τῶν προϋποθέσεων ἐπελεύσεώς της, συναινοῦντος τοῦ ἀπολυθέντος ἡ καταγγελία δύναται νὰ παραμείνῃ ἔγκυρος καὶ ἰσχυρὰ (*Μπαλῆ*, Γεν. Ἀρχ. §§ 68 καὶ 70). Μάλιστα ἐν προκειμένῳ, καίτοι ἡ διάταξις ὁμιλεῖ περὶ ἀκυρότητος, ἐν τῇ πραγματικότητι πρόκειται ἄρσεως τῆς δικαιοπρακτικῆς ἐννόμου σχέσεως τῆς ἐπελθούσης ἐκ τῆς ἐγκύρου καθ' ὅλα καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας (*Μπαλῆ*, Γεν. Ἀρχ. § 67, σελ. 156 καὶ *Regelsb. Πράτικα*, Γεν. Ἀρχ. § 175 σελ. 234). Συνεπῶς ὁ ἀπολυθεὶς δὲν ἔχει ἀξίωσιν ἐπὶ τοὺς μισθούς, ἀλλ' ἀξίωσιν πρὸς ἐπαναπρόσληψιν, ἀξίωσιν νὰ ἀποδεχθῇ ὁ ἐργοδότης τὰς ὑπηρεσίας του καὶ μόνον ἐν ἀρνήσει του δημιουργεῖται ἀξίωσις ἐπὶ τὸν μισθόν.

2. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 538 Πολ. Δικ. ἡ ἀγωγὴ δέον νὰ περιέχῃ, ἐκτὸς τῶν ἐν ἄρθρ. 136 ἐπ. Πολ. Δικ., τὸ δικαίωμα, τὸ ὁποῖον ἔχει ὁ ἐνάγων νὰ κάμῃ τὴν ἀγωγὴν καὶ τὰ πραγματικὰ περιστατικά, ἐφ' ὧν οὗτος στηρίζει τὰς ἀξιώσεις του. Ὁ ἀπολυθεὶς ὅθεν (ἔγκύρως) λόγῳ συνδρομῆς τῶν προϋποθέσεων τοῦ ἄρθρου 10 § 2 ν. 2222/1952 δικαιοῦται εἰς ἐπαναπρόσληψιν, προσελθὼν δὲ πρὸς ἀνάληψιν ἐργασίας καὶ μὴ ἐπαναπροσληφθείς, ἐγείρων ἀ-

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΧΡΟΝΙΚΑ ΟΡΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΩΡΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Ἀποδοχαὶ μισθωτῶν κατὰ χρόνον ἐτησίας ἀδείας αὐτῶν

Περιορισμὸς νομίμου ὀκταώρου ἐργασίας εἰς ἑπτάωρον διὰ τοῦ ἄρθρου 7 § 3 Α.Ν. 547/1937 ἀναφέρεται εἰς ἄλλας Ἀνωνύμους Ἑταιρίας καὶ οὐχὶ τὰς ἀσκούσας βιομηχανίαν.— Ἐφαρμογὴ ὀκταώρου ἐργασίας εἰς τὰς τελευταίας ταύτας. Συμφωνία περὶ παροχῆς ἑπταώρου ἐργασίας καὶ μισθοῦ δι' ὀκτάωρον ἔγκυρος.— Μὴ συνυπολογισμὸς προσαυξήσεως ἀμοιβῆς δι' ἐργασίαν κατὰ Κυριακὰς εἰς ἀποδοχὰς ἀδείας τοῦ Α.Ν. 539/1945.— Ὑπολογισμὸς ὅμως ἀμοιβῆς δι' ὑπερωριακὴν ἐργασίαν, ἐφ' ὅσον παρέχεται τακτικῶς.

Ἐνδιαφέροντα εἶναι τὰ θέματα, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἀπησχολήθη τὸ ὡς ἐφετεῖον δικάσαν Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν διὰ τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως αὐτοῦ.

Ὡς συνάγεται ἐξ αὐτῆς, προέκυψε τὸ ζήτημα ποῖαι εἶναι αἱ νόμιμοι δι' ὑπαλλήλους ὧραι ἐργασίας τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων, αἱ ὁποῖαι λειτουργοῦν ὑπὸ τὴν μορφὴν Ἀνωνύμου Ἑταιρίας.

Τὸ ζήτημα τοῦτο, τὸ ὁποῖον ἀνεκινήθη καὶ εἰς τὸ παρελθόν, ἐγεννήθη κυρίως ἐκ τοῦ ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρ. 18 τοῦ π.δ. τῆς 8/18 Ἀπριλίου 1932 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν διατάξεων τῶν νόμων περὶ χρονικῶν ὁρίων ἐργασίας εἰς τὰ καταστήματα κλπ.» ὡρίζετο πρότερον, ὅτι ἡ διάρκεια τῆς ἐργασίας τοῦ ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ τῶν Ἀνωνύμων Ἑταιρειῶν, τῶν Τραπεζῶν καὶ τῶν Γραφείων ἐν γένει δὲν δύναται νὰ ὑπερβαίνῃ ἡμερησίως τὰς 8 ὥρας», ὑπὸ τῆς μεταγενεστέρας δὲ διατάξεως τῆς § 3 τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ ἀ.ν. 547/1937 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τινων ἐργατικῶν νόμων»

γωγὴν καὶ ἀξιῶν μισθοὺς λόγῳ ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου, δὲν θεμελιοῖ ταύτην ἐπὶ τῶν κοινῶν διατάξεων τοῦ Κώδικος, ἀλλὰ τὴν θεμελιοῖ βασικῶς ἐπὶ τῆς § 2 τοῦ ἄρθρ. 10, ἥτις εἰδικῶς καὶ ἀποκλειστικῶς ρυθμίζει τὸ ζήτημα αὐτὸ (ὅρα ἀνωτέρω § I καὶ τὰς ἐκεῖ ἀναφερομένας ἀποφάσεις Ἀρ. Πάγου) τῆς ἀκυρότητος τῶν καταγγελιῶν τῶν ἀπὸ τριμήνου πρὸ καὶ μέχρι τῆς ἰσχύος της γενομένων ὑπὸ τῶν ἀναφερομένων ἐπιχειρήσεων καὶ δὴ κατ' ἐκτροπὴν τῶν διατάξεων τοῦ κοινοῦ δικαίου.

Συνεπῶς ἡ ἀγωγὴ πρέπει νὰ περιέχῃ σαφῶς τὰ στοιχεῖα τῆς § 2 ἄρθρ. 10 ν. 2222/1952 (ὅτι ἡ ἐπιχείρησις εἶναι ἐκ τῶν ὑποκειμένων εἰς τὸν νόμον καὶ τὰς ἐκτεθείσας προϋποθέσεις τῆς § 2 (μὴ πρόσληψις ἀναπληρωτῶν κλπ.), καὶ συγκεκριμένως προσέλευσιν πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας καὶ μὴ ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου. ἄλλως ἡ ἀγωγὴ εἶναι ἀόριστος παντελῶς καὶ ἄκυρος ὡς βικάγραφον.

3. Ἡ ἀνωτέρω λύσις προκύπτει καὶ ἐκ τῶν ἑξῆς:

Ἐγειρομένης ἁπλῆς ἀγωγῆς περὶ μισθῶν βάσει τῶν διατάξεων τοῦ κοινοῦ δικαίου αὐτὴ θὰ ἀπεκρούετο α) ἐκ τῆς ὑπάρξεως ἐγκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἥτις ἐγκύρως ἐν πολλοῖς εἶχεν ἀναγνωρισθῇ καὶ διὰ τελεσιδίκων ἀποφάσεων πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ν. 2222/1952. Ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐνάγοντος ὅτι ἔστω καὶ ἂν ἦτο ἔγκυρος ἡ καταγγελία κατὰ τὰς κοινὰς διατάξεις εἶναι ἤδη ἄκυρος ἐκ τοῦ ἄρθρου 10 § 2 ν. 2222/1952 δὲν θὰ ἀπετέλει ἄρνησιν τῆς ἐνστάσεως, ἀλλὰ ἀντένστασιν, ἣν αὐτὸς θὰ ὤφειλε νὰ ἀποδείξῃ (ὅρα Ἐμμ. Μιχελάκη, «Ἔνστασις καὶ ἀπάντησις εἰς τὴν ἀγωγὴν» ΕΕΝ τ. ιζ' σελ. 403, καὶ Γ. Μπλάτσιου, Ἡ ἀγωγὴ ἀκυρώσεως ἀπολυθέντος, ΕΕΔ 11, σελ. 610) καὶ β) ὁ ἐναγόμενος διὰ τοιαύτης ἀγωγῆς θὰ ἠδύνατο νὰ ἀποκρούσῃ ταύτην ὡς ἀπαράδεκτον κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 ν.δ. 8/11.5.1946, ἐφ' ὅσον ἡ ἀγωγὴ θὰ ἠγείρετο μετὰ πάροδον τριμήνου καὶ μάλιστα ἄνευ ὑποχρεώσεως ἀποδείξεως ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου τοῦ κύρους τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας.

Ὅθεν ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 10 § 2 ν. 2222 ἀξίωσις τοῦ ἀπολυθέντος δέον νὰ ἀσκῆται δι' ἀγωγῆς περιεχούσης τὰ θεμελιοῦντα ταύτην στοιχεῖα τῆς ἐν λόγῳ διατάξεως καὶ δὴ ἐν σαφηνείᾳ καὶ πληρότητι.

έτροποποιήθη ή ἐν λόγῳ διάταξις ὡς ἑξῆς: «Ἡ ὑπό τοῦ ἄρθρ. 18 τοῦ ἀπό 8 Ἀπριλίου 1932 διατάγματος περί κωδικοποιήσεως τῶν διατάξεων τῶν νόμων περί χρονικῶν ὁρίων ἐργασίας εἰς τά καταστήματα κλπ. ὁριζομένη ὀκτάωρος διάρκεια τῆς ἡμερησίας ἐργασίας τοῦ ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ τῶν Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν καί τῶν Τραπεζῶν ὁρίζεται τοῦ λοιποῦ εἰς 7 ὥρας».

Μετά πολλάς ἐν τῇ θεωρίᾳ καί τῇ πρακτικῇ ἀμφισβητήσεις γνωμῶν ἐπί τοῦ θέματος (βλέπε περί τούτων *Α. Καραλῆ*, Ὑπερωριακή ἐργασία τοῦ μισθωτοῦ, ἐκδ. 1952, σελ. 15) τό ζήτημα ἐλύθη ὑπό τῆς Α.Π. 429/1948 (εἰσηγητής *Ν. Πλατύκας*, ΕΕΔ 7, 826), τήν γνώμην τῆς ὁποίας ἀκολουθεῖ καί ἡ δημοσιευομένη κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἑξῆς: «Ὡς σαφῶς συνάγεται ἐκ τῶν ἄρθρ. 1 καί 2 ἐδ. α' τοῦ β.δ. τῆς 14/24 Αὐγούστου 1936 περί ἐπεκτάσεως τῶν περί ὀκταώρου διατάξεων καί εἰς ἄλλας κατηγορίας βιομηχανιῶν καί βιοτεχνιῶν, αἱ ὧραι ἐργασίας τῶν εἰς πᾶσας ἐν γένει τάς χημικάς βιομηχανίας, ἐργοστάσια λιπασμάτων κλπ. (σ.σ. ἐπρόκειτο εἰς τήν περίπτωσιν περί χημικῆς βιομηχανίας, λειτουργούσης ὑπό τήν μορφήν Ἀνωνύμου Ἑταιρίας) ἐργαζομένων δέν δύνανται νά ὑπερβαίνωσι τάς ὀκτώ ἡμερησίως, οὐδέ προκύπτει τό ἐναντίον ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι τοιαῦται βιομηχανίαι ἀσκοῦνται ὑπό Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν, διότι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 7 § 3 τοῦ ἀ.ν. 547/1937, ἡ περιορίσασα τό ὀκτάωρον τῆς ἐργασίας, τό ὁρισθέν διά τοῦ ἄρθρ. 18 τοῦ ἀπό 8/13 Ἀπριλίου 1932 διατάγματος περί κωδικοποιήσεως τῶν διατάξεων τῶν νόμων περί χρονικῶν ὁρίων ἐργασίας εἰς τά καταστήματα κλπ. εἰς ἑπτάωρον, ἀναφέρεται εἰς Ἀνωνύμους Ἑταιρίας ἄλλας καί οὐχί ἐκείνας, αἵτινες ἀσκοῦσι βιομηχανίας, περί ὧν διαλαμβάνει τό ὡς ἄνω β.δ. τῆς 14/24 Αὐγούστου 1936 (βλέπε *σχετικῶς* καί συμφώνους *Κ. Μαλοῦχον*, ΕΕΔ 9, 865, *Γ. Κασίμην*, ΕΕΔ 10, 1146, *Α. Καραλῆν*, ἔνθ' ἀνωτ.).

Ὡς πρός τό ἕτερον, ἀπασχολήσαν τό Πρωτοδικεῖον, ζήτημα ἂν ἡ κατά 75 ο/ο προσαύξησις ἀμοιβῆς τῶν μισθωτῶν δι' ἐργασίαν κατά Κυριακάς, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 8900/1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ΕΕΔ 12, 888), συνυπολογίζηται μεταξύ τῶν κατά τόν ἀ.ν. 539/1945 περί ἀδείων μισθωτῶν καταβλητέων εἰς τούτους ἀποδοχῶν κατά τάς ἡμέρας ἀδείας των, ἡ ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου ἀκολουθεῖ τά ἐπί τοῦ θέματος δεκτά γενόμενα (βλέπε καί τήν Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 2404/1954, εἰσηγητής *Ι. Μαρινάκος*, ΕΕΔ 13, 360, ΕΕΔ 13, 768, ἐπικυρωθεῖσαν ὑπό τῆς Α.Π. 516/1954, εἰσηγητής *Γ. Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 13, 767, καθ' ὃ σημεῖον ἀνεγνώρισεν ὡς νόμιμον τήν ἀξίωσιν τοῦ μισθωτοῦ περί συνυπολογισμοῦ καί τῆς ἐξ 25 ο/ο προσαυξήσεως ἀμοιβῆς διά νυκτερινήν ἐργασίαν, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 18310/1946 (ΕΕΔ 12, 888) ὑπουργικῆς ἀποφάσεως εἰς τάς ἀποδοχάς τοῦ μισθωτοῦ κατά χρόνον ἀδείας.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 10488/1954

Διαδικασία Ν. Γ'ΦΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**

Εἰσηγητής ὁ Πρωτοδίκης κ. **Σ. Λιβανός**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Α. Καρυοφύλλης, Ν. Μπουκαούρης, Π. Γαρουφαλιάς

Ὡς σαφῶς συνάγεται ἐκ τῶν ἄρθρων 1 καί 2 ἐδ. στ' καί θ' τοῦ β. δ. τῆς 14/24 Αὐγούστου 1936 «περί ἐπεκτάσεως τῶν περί ὀκταώρου διατάξεων καί εἰς ἄλλας κατηγορίας βιομηχανιῶν καί βιοτεχνιῶν», αἱ ὧραι ἐργασίας τῶν εἰς ἅπαντα τά τμήματα καί τάς ἐργασίας ἐργοστασίων ζυθοποιΐας καί παγοποιΐας ἐργαζομένων δέν δύνανται νά ὑπερβαίνωσι τάς ὀκτώ ἡμερησίως, ἀνεξαρτήτως τοῦ γεγονότος ὅτι αἱ τοιαῦται βιομηχανίαι καί ἐργασίαι ἀσκοῦνται ὑπό ἀνωνύμων ἑταιριῶν, διότι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 7 § 3 τοῦ ἀ.ν. 547/1937, ἡ περιορίσασα τό ὀκτάωρον τῆς ἐργασίας τό ὁρισθέν διά τοῦ ἄρθρου 18 τοῦ ἀπό 8/13.4.1932 β. δ., ἀναφέρεται εἰς ἀνωνύμους ἑταιρίας ἄλλας καί οὐχί ἐκείνας, αἵτινες ἀσκοῦσι βιομηχανίας, περί ὧν τό ὡς ἄνω β.δ. τῆς 14/24 Αὐγούστου 1936 (Α.Π. 429/1948, ΕΕΝ ιστ' σελ. 100). Μετά ταῦτα βάσει τῶν διατάξεων τούτων τό νόμιμον ὡράριον ἐργασίας διά τόν ἐκκαλοῦντα, ἐργαζόμενον, ὡς συνομολογεῖται, εἰς τό ἐργοστάσιον ζυθοποιΐας καί παγοποιείου τῆς ἐφεσιβλήτου, εἶναι ὀκτώ ὧραι. Ἐν ὄψει τοῦ νομίμου ὡραρίου ἐργασίας, ὡς ἐβεβαιώθη ἐκ τῆς διαδικασίας, συνεφωνήθη εἰδικῶς μεταξύ τῶν μερῶν, ὅπως ὁ ἐκκαλῶν δι' ἑπτάωρον ἡμερησίαν ἐργασίαν ἐδικαιοῦτο ἀκεραίων τῶν κατά πλήρες ὡράριον ἐργασίας ἀναλογουσῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν, τῆς πέραν τοῦ ἑπταώρου ἐργασίας θεωρηθείσης ὡς παρασχετέας καθ' ὑπέρβασιν, δι' ἣν οὗτος θά ἐδικαιοῦτο προσθέτως καί εἰς προσαύξησιν τοῦ μισθοῦ ἀναλόγου ἐπιμισθίου βάσει τῶν μισθῶν του προσηυξημένου κατά 50 ο/ο. Βάσει τῆς ρηθείσης καί κατά πάντα ἐγκύρου καί ἰσχυρᾶς συμφωνίας (Α.Π. 332/1954) ὁ ἐκκαλῶν ἔλαβε πλήρως πᾶν δ,τι ἐδικαιοῦτο δι' ἅπασας τάς μέχρι τῆς 23.4.1952 πραγματοποιηθείσας ὑπερωρίας καί δή ἐπί μίαν ὥραν καθ' ἅπασας τάς ἡμέρας, καθ' ἃς οὗτος εἰργάσθη, ἀπασχολούμενος πάντοτε ἐπί ὀκτάωρον.

Κατά τό ἄρθρον 3 § 1 τοῦ ἀ.ν. 539/1945 περί χορηγήσεως κατ' ἔτος εἰς τούς μισθωτούς ἀδείων μετ' ἀποδοχῶν ὁ μισθωτός δικαιοῦται τῶν ἀποδοχῶν, ὧν θά ἐδικαιοῦτο, ἐάν ἀπησχολεῖτο παρά τῇ ὑποκειμένῃ ἐπιχειρήσει κατά τόν ἀντίστοιχον χρόνον, κατά δέ τά ἄρθρ. 2 § 3 δέν περιλαμβάνονται εἰς τήν ἐτησίαν ἄδειαν μετ' ἀποδοχῶν αἱ ἐπίσημοι ἢ κατά ἔθιμον ἑορτάσιμοι ἡμέραι. Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ διά τῆς ὑπ' ἀριθ 8900/1946 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καί Ἐργασίας χορηγουμένη προσαύξησις κατά 75 ο/ο δι' ἐργασίαν τῶν μισθωτῶν κατά Κυριακήν ἢ ὑπό τοῦ νόμου καθιερουμένην ὡς μή ἐργάσιμον ἑορτήν δέν περιλαμβάνεται εἰς τάς ἀποδοχάς, ὧν δικαιοῦται οὗτος, ἄρα καί ὁ ἐκκαλῶν, κατά τήν διάρκειαν τῆς ἀδείας του,

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΩΝ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΕΩΝ

Κρίσιμος χρόνος διά τήν ἐξεύρεσιν τοῦ ἀριθμοῦ ὑπηρετούντος προσωπικοῦ

Ἀναγκαστική, κατ' Α.Ν. 1836/1951, τοποθέτησις προσώπων προστατευομένων ὑπ' αὐτοῦ. —Ἰσχυρισμὸς ἐργοδότου περὶ παρανόμου τοποθετήσεως δι' ὑπερβάσεως τοῦ νομίμου ἀριθμοῦ προσληπτέων.— Κρίσιμος χρόνος διά τήν ἀνεύρεσιν ὑπάρξεως ὑποχρεώσεως εἰς πρόσληψιν, βάσει τοῦ ἀριθμοῦ ὑπηρετούντος προσωπικοῦ, ὁ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Α.Ν. 1836/1951.—Νόμιμος μισθὸς τοποθετηθέντος καὶ ὑπαγομένου εἰς τήν ἀπὸ 16.9.1937 συλλογικήν σύμβασιν ἐργασίας.

Κατὰ τήν κρατοῦσαν ἤδη σταθερὰν δικαστηριακὴν ἄποψιν, μετ' ἐπανειλημμένας ἐπὶ τοῦ θέματος ἀποφάσεις τοῦ Ἀρείου Πάγου (Α.Π. 64/1954, εἰσηγητὴς *Γ. Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 13, 258, ἔνθα εἰς σημειώσεις μας καὶ λοιπαὶ παραπομπαί), τὰ πολιτικὰ δικαστήρια, ἐρευνῶντα παρεμπιπτόντως περὶ τοῦ κύρους τῆς διοικητικῆς πράξεως τῶν Συμβουλίων περὶ προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τοῦ Στρατοῦ, κατ' ἀ.ν. 1836/1951, προκειμένου νὰ ἐπιδικάσωσι μισθὸν εἰς τὸν κατὰ παράβασιν τοῦ νόμου μὴ προσλαμβανόμενον, τοποθετηθέντα παρὰ τῶν ἄνω Συμβουλίων, ἔχουν ἁρμοδιότητα νὰ ἐρευνήσουν καὶ ἂν διὰ τῆς ἀναγκαστικῆς τοποθετήσεως παρὰ τῶν Συμβουλίων ἐγένετο ὑπέρβασις τοῦ νομίμου ἀριθμοῦ προσληπτέων.

Ποῖος ὁ κρίσιμος ἤδη χρόνος πρὸς ἔρευναν τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ ὑπηρετοῦντος προσωπικοῦ διὰ τήν ἐξεύρεσιν τοῦ νομίμου ἀριθμοῦ τῶν κατὰ τὸν ἀ.ν. 1836/1951 προσληπτέων ὁρίζεται σαφῶς ἐν τῷ ἄρθρῳ 4 § 1 τοῦ ν.δ. 2657/1953 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀ.ν. 1836 κλπ.» (ΕΕΔ 12, 1220).

Αἱ λέξεις τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 «ἐφ' ὅσον ἀπασχολοῦν» ἀντικατεστάθησαν διὰ τῶν λέξεων «ἐφ' ὅσον ἀπασχολοῦν κατὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς περὶ τοποθετήσεως ἀποφάσεως».

Δικαιολογοῦσα τὴν ἀντικατάστασιν αὐτὴν ἡ εἰσηγητικὴ ἔκθεσις τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας (ΕΕΔ 12, 1223) ἀναγράφει, ὅτι τίθεται ἡ ὀρθὴ βάσις ὑπολογισμοῦ τοῦ ποσοστοῦ τῆς ὑποχρεωτικῆς προσλήψεως πολεμιστῶν ὑπὸ τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ λοιπῶν ὑποχρέων τοῦ ἄρθρ. 3 αὐτοῦ, διότι μέχρι σήμερον ὡς βάσις ὑπολογισμοῦ τοῦ ποσοστοῦ ἐλαμβάνετο ὁ ἀριθμὸς τῶν μισθωτῶν, τοὺς ὁποίους ἀπασχολοῦν αἱ ἐπιχειρήσεις κατὰ τὴν 5 Ἰουνίου 1951, ἡμερομηνίαν ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ ἀ.ν. 1836/1951, οὕτω δὲ καὶ ὅταν ἀκόμη ἐμειοῦτο ἢηὐξάνετο ὁ ἀριθμὸς τῶν μισθωτῶν ἢ αὐξομειώσεις αὐτῶν οὐδεμίαν ἐπιρροὴν ἴσχει διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ ποσοστοῦ (7 ο/ο) ὑποχρεωτικῆς προσλήψεως πολεμιστῶν. Διὰ τῆς προτεινομένης τροποποιήσεως τὸ ποσοστὸν ὑποχρεωτικῆς προσλήψεως θὰ ὑπολογίζηται ἐπὶ τοῦ ἑκάστοτε ἀριθμοῦ τῶν ἀπασχολουμένων μισθωτῶν τῶν ἐπιχειρήσεων.

Τὰ δικαστήρια πρὸ τῆς ἄνω διατάξεως δὲν εἶχον καταλήξει εἰς σαφῆ γνώμην: Κατὰ τὴν Σ.Ε. 1037/1953 (εἰσηγητὴς *Δ. Καλοδούκας*, ΕΕΔ 12, 999) ἐλαμβάνετο ὡς κρίσιμος χρόνος ὁ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 (σύμφωνος διὰ τὸν προϊσχύσαντα ν. 751/1948 καὶ ἡ Α.Π. 356/1951, εἰσηγητὴς *Ι. Τραχανῆς*, ΕΕΔ 12, 889), ἐνῷ ἡ Α.Π. 400/1954 (εἰσηγητὴς *Π. Τσαρούχης*, ΕΕΔ 13, 650) ἀναφέρεται εἰς τὸν χρόνον κοινοποιήσεως τῆς περὶ τοποθετήσεως ἀποφάσεως (πρβλ. καὶ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 844/1953, Πρωτοδίκης *Κ. Βαρδάκης*, ΕΕΔ 12, 543, Πρωτοδίκου Πατρῶν 551/1953, Πρωτοδίκης *Β. Κονιδάρης*, ΕΕΔ 13, 195, ἐφ' ἧς παρατηρήσεις *Δ. Ζηνόζη*, ΕΕΔ 13, 196).

Ἡ κατωτέρω παρατιθεμένη ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου, κρίνασα τοποθέτησιν πρὸ τοῦ ἀ.ν. 2657/1953, συνετάχθη πρὸς τὴν γνώμην

ἐφ' ὅσον αἱ ἐμπίπτουσαι εἰς τὸν χρόνον αὐτῆς ἐξαιρετέαι ὡς ἄνω ἡμέραι δὲν ὑπολογίζονται εἰς ταύτην, δικαιοῦμενον κατὰ τὴν ἠγηθεῖσαν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 3 § 1 τοῦ ἀ.ν. 539/1945 μόνον τῶν ἀποδοχῶν, τὰς ὁποίας θὰ ἐλάμβανεν, ἂν εἰργάζετο κατὰ τὸν ἀντίστοιχον χρόνον, ἤτοι κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας, ἐξ ὧν συνίσταται ἡ ἄδεια αὐτοῦ. Τοιαῦται ὅμως ἡμέραι δὲν εἶναι, καθ' ἃ ἐλέχθη, οὔτε αἱ Κυριακαί, οὔτε αἱ ἑορταί. Ἀντιθέτως ἡ ἀμοιβὴ λόγῳ ὑπερωριακῆς, κατὰ τὰ προλεχθέντα, ἀπασχολήσεως περιέχεται εἰς τὰς ἀποδοχὰς τοῦ ἐκκαλοῦντος. Ταῦτα δὲ διότι οὗτος, παρέχων τὰς ὑπηρεσίας του, τακτικῶς καὶ συνεχῶς, ὑπερωριακῶς ἐπὶ μίαν ὥραν καθ' ἑκάστην, ἐτύγχανε πάντοτε τῆς διὰ τὴν ὥραν ταύτην ἀναλογούσης ἀμοιβῆς, ἥτις ὑπὸ τὰς συνθήκας ταύτας θεωρεῖται διαμορφωθεῖσα εἰς συνήθη τακτικὴν παροχὴν αὐτοῦ. Οὕτως, ἐφ' ὅσον ὁ ἐκκαλῶν ἀπησχολεῖτο παρὰ τῇ ἐφεσιβλήτῳ καὶ κατὰ τὸν ἀντίστοιχον χρόνον ἑκάστης τῶν ἀδειῶν του τῶν ἐτῶν 1951, 1952 καὶ 1953, κατὰ δὲ τὴν § 3 τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ἀ.ν. 539/1945 ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῶν ἐν § 1 αὐτοῦ ἀποδοχῶν τοῦ μισθωτοῦ περιλαμβάνονται καὶ αἱ παντὸς εἴδους πρόσθετοι ἢ συμπληρωματικαὶ ἀποδοχαί, ὡς εἶναι διὰ τὸν ἐκκαλοῦντα καὶ ἡ διὰ τὴν ὑπερωριακὴν ἐργασίαν ἀμοιβή του, οὗτος ἐδικαιοῦτο ταύτης καὶ κατὰ τὰς ὡς ἄνω ἐτησίας ἀδείας του, ὡς περιλαμβανομένας εἰς τὰς συνήθεις ἀποδοχάς του (πρβλ. Α.Π. 516/1954, ΕΕΔ 13, 767, καὶ αὐτόθι τὴν ἐπικυρουμένην ὑπ' ἀριθ. 2404/1954 ἀπόφασιν τοῦ Δικαστηρίου τούτου).

ὅτι κρίσιμος χρόνος διὰ τὴν ἐξεύρεσιν τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ ὑπηρετοῦντος προσωπικοῦ ἦτο ὁ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ἀ.ν. 1836/1951.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 3655/1954

Διαδικασία Ν. ΓΘΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. Ι. Γεωργακόπουλος
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. Σ. Λιβανὸς
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Ζωγράφος, Ι. Μελᾶς

Κατὰ τὰ ἐκτιθέμενα ἐν τῇ ἐφ' ἧς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἐκθέσει ἀγωγῆς ὁ ἐναγων ἰσχυρίζεται, ὅτι, καίτοι ὡς προστατευόμενος ὑπὸ τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 ἐτοποθετήθη δι' ἀποφάσεως τοῦ ἁρμοδίου Κεντρικοῦ Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ ὡς ὑπάλληλος παρὰ τῇ ἐναγομένῃ καὶ ἐνεφανίσθη ἐμπροθέσμως πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας τὴν 16.12.1952, παρὰ ταῦτα αὕτη δὲν ἀπεδέχθη τὰς προσφερομένας ὑπηρεσίας του μέχρι τῆς 1.3.1953, ὅτε ἀνεγνώρισε τὴν τοιαύτην τοποθέτησίν του ὡς νόμιμον, δι' ὃ αἰτεῖται, ὅπως ὑποχρεωθῇ ἡ ἐναγομένη εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ ἐν αὐτῇ ποσοῦ 1) διὰ μισθὸν κατὰ τὸν ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεώς του μέχρι τῆς 4.3.1953 χρόνον 2) διὰ διαφορὰν μεταξὺ τοῦ καταβληθέντος αὐτῷ μισθοῦ καὶ τοῦ καταβλητέου τοιούτου ἀπὸ 4.3.1953 μέχρις 25.9.1953 καὶ 3) διὰ δῶρον Πάσχα 1953. Τὴν ἀγωγὴν ταύτην ἐδέχθη, ἐρήμην τῆς ἐναγομένης, ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἐπὶ ταῖς ἐν αὐτῇ αἰτιολογίαις, καθ' ἃς ἤδη παραπονεῖται ἡ ἐναγομένη διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεώς της.

Ἐβεβαιώθησαν τὰ ἀκόλουθα: Ὁ ἐφεσίβλητος (ἐνάγων), τυγχάνων ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 προστατευομένων προσώπων, δι' ἀποφάσεως τοῦ ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου προβλεπομένου κεντρικοῦ Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ, ληφθείσης κατὰ τὴν συνεδρίασιν αὐτοῦ τῆς 12.12.1952, ἐτοποθετήθη παρὰ τῇ ἐκκαλούσῃ ὡς ὑπάλληλος (οὗτος τυγχάνει φοιτητὴς τῆς Νομικῆς), κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 3 § 1, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ αὐτοῦ ν. 1836/1951. Ἡ ἀπόφασις αὕτη τὴν 15.2.1952 διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 60002 ταὐτοχρόνου ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας ἐγνωστοποιήθη πρὸς τὴν ἐκκαλοῦσαν, ἥτις ἅμα τῇ ἐμπροθέσμῳ κατὰ τὴν ἑπομένην ἡμέραν (16.12.1952) ἐμφανίσει τοῦ ἐφεσιβλήτου πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας ἠρνήθη τὴν ἀποδοχὴν τῶν προσφερομένων ὑπηρεσιῶν του καὶ μόνον ἀπὸ τῆς 4.3.1953 προσέλαβε τοῦτον, καταβάλλουσα αὐτῷ, χωρὶς νὰ τὸν ἀπασχολῇ, μισθὸν ἐκ δραχμῶν 560.000 κατὰ μῆνα, ὃν ηὔξησεν ἀπὸ 1.7.1953 εἰς δραχμὰς 640.000. Ἡ ἐκκαλοῦσα ἰσχυρίζεται, ὅτι μέχρι τῆς 4.3.1953, ὅτε δι' ἀντικαταστάσεως οἱ παρ' αὐτῇ ὑπηρετοῦντες πολεμισταὶ κατῆλθον εἰς τὸ νόμιμον ποσοστόν, δὲν ὀφείλει τῷ ἐφεσιβλήτῳ μισθὸν ὑπερημερίας, διότι ἡ τοποθέτησίς του ἐγένετο καθ' ὑπέρβασιν τοῦ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ν. 1836/1951 ὁριζομένου ποσοστοῦ προσληπτέων καὶ ὡς τοιαύτη ἄκυρος καὶ παράνομος, καθόσον κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐμφανίσεώς του πρὸς ἀνάληψιν ὑπηρεσίας τὰ προσωπικὰ αὐτῆς ἀνήρχετο ἐν συνόλῳ εἰς 175, ἐξ ὧν 64 ὑπάλληλοι καὶ 11 ἐργάται, εἶχε δὲ συμπληρωθῇ κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον τὸ ποσοστὸν τῶν προσληπτέων καὶ ἐν συνόλῳ καὶ κατὰ κατηγορίας ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν. Κρίσιμος χρόνος διὰ τὴν ἀνεύρεσιν ὑπάρξεως περιθωρίου τοποθετήσεως πολεμιστῶν εἶναι, ὡς σαφῶς προκύπτει ἐκ τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ν. 1836/1951, ὁ χρόνος τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου τούτου (5.6.1951). Ἐπομένως ἐν προκειμένῳ, ἐφ' ὅσον ἡ ἐκκαλοῦσα δὲν ἰσχυρίζεται ποῖος ὁ ἀριθμὸς τῶν παρ' αὐτῇ ἀπασχολουμένων κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον καὶ ὅτι ἐν ὄψει τοῦ ἀριθμοῦ τούτου εἶχε συμπληρωθῇ τὸ περιθώριον τοποθετήσεως παρ' αὐτῇ πολεμιστῶν κατὰ τὸν χρόνον τῆς τοποθετήσεως τοῦ ἐφεσιβλήτου, ὁ ἐν λόγῳ ἰσχυρισμὸς εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀλυσιτελής, κατὰ πᾶσαν δὲ περίπτωσιν καὶ ὡς μὴ βεβαιωθεὶς ἐκ τῆς προδιαληφθείσης διαδικασίας. Μετὰ ταῦτα καὶ οἱ σχετικοὶ μὲ τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦτον τῆς ἐκκαλούσης 4ος λόγος τοῦ ἐφετηρίου, ὡς καὶ οἱ διὰ τῶν πρατάσεων εἰσαγόμενοι πρόσθετοι τοιοῦτοι, τυγχάνουσιν ἀπορριπτέοι, ὡς μὴ βάσιμοι. Ἀκολούθως τοῦτοις ἡ παρὰ τοῦ ἐν λόγῳ Κεντρικοῦ Συμβουλίου τοποθέτησις τοῦ ἐφεσιβλήτου παρὰ τῇ ἐκκαλούσῃ εἶναι κατὰ πάντα νόμιμος καὶ ἡ τελευταία, ἀφοῦ συνετελέσθη ἔγκυρος κατηναγκασμένη ἐργασιακὴ σύμβασις, κατέστη ὑπερήμερος περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐφεσιβλήτου ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεώς του πρὸς ἀνάληψιν ἐργασίας (16.12.1952) καὶ ἐκτοτε ὀφείλει αὐτῷ τὸν μισθὸν κατὰ τὸ ἄρθρ. 656 τοῦ Α.Κ., ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρ. 9 § 3 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951. Δοθέντος δὲ ὅτι ὁ νόμιμος μισθὸς τοῦ ἐφεσιβλήτου κατὰ τὴν ἀπὸ 16.9.1937 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν τῶν Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν κ.λ.π., ὡς οὗτος ἀναπροσηρμόσθη διὰ τῶν ἀπὸ 4.11.1947 καὶ 1.12.1947 γενικῶν συλλογικῶν συμβάσεων καὶ προσηυξήθη μεταγενεστέρως διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 29488/1949, 2750/1951 καὶ 49500/1952 ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, ἀνήρχετο εἰς δραχμὰς 650.000 μηνιαίως καὶ ἀπὸ 1.7.1953 δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (ἐπίδομα ἀκριβείας ζωῆς) εἰς δραχμὰς 728.000 μηνιαίως καὶ ὅτι οὗτος, ὡς ἐλέχθη, ἐλάμβανε μισθὸν μόνον ἀπὸ 4.3.1953 δραχ. 560.000 μηνιαίως, ἀπὸ 1.7.1953 640.000 μηνιαίως δικαιοῦται 1) διὰ μισθὸν ἀπὸ 16.12.1952 - 4.3.1953 δραχμὰς 1.625.000 2) διὰ δῶρον Πάσχα 1953 ἓξ ἡμίσεως μισθοῦ (ὑπ' ἀριθ. 19400/1953 Α.Υ. Ο.Ε.) δραχμὰς 325.000, ὅπερ ὡς ἐβεβαιώθη δὲν ἔλαβεν οὗτος, καὶ 3) διὰ διαφορὰν μισθοδοσίας του ἀπὸ 4.3.1953 ἕως 25.9.1953 δραχμὰς 600.000, ἅτινα ποσά, ἀνερχόμενα ἐν συνόλῳ εἰς δραχμὰς 2.550.000, βασίμως αἰτεῖται οὗτος διὰ τῆς ἀγωγῆς του. Ὅθεν, δεχθεῖσα ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις τὴν ἐφ' ἧς αὕτη ἀγωγὴν ὡς βάσιμον ἐξ ὁλοκλήρου, ὀρθῶς ἔσφαλε, ὀρθῶς τὸν νόμον ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσεν, οἱ δὲ τὰ ἀντίθετα ὑποστηρίζοντες ὑπόλοιποι λόγοι τοῦ ἐφετηρίου τυγχάνουσιν ἀπορριπτέοι, μετὰ ταῦτα δὲ καὶ ἡ ὑπὸ κρίσιν ἔφεσις ὡς μὴ βάσιμος κατ' οὐσίαν.

ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΩΣ ΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΤΟΠΟΘΕΤΗΘΕΝΤΩΝ

Τοποθετήσεις γενόμεναι κατ' έφαρμογήν τοῦ προϊσχύσαντος Ν. 751/1948

Δυνατότης, κατ' ἄρθρ. 11 Α.Ν. 1836/1951, ὡς ἐτροποποιήθη δι' ἄρθρ. 10 Ν.Δ. 2657/1953, ὑποχρέων τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ Α.Ν. 1836/1951 πρὸς αἴτησιν ἀντικαταστάσεως τοποθετηθέντων παρὰ τῶν Συμβουλίων.— Ὑπαγωγὴ εἰς τὴν περὶ ἀντικαταστάσεως διάταξιν καὶ τῶν ὑπὸ νόμει τοῦ Ν. 751/1948 τοποθετηθέντων.— Ἔγκυρος λύσις τῆς ἀναγκαστικῆς σχέσεως διὰ τῆς ἀντικαταστάσεως ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου καὶ ἄνευ αἰτιολογίας.

Μεταξὺ τῶν τόσων ζητημάτων, τὰ ὁποῖα ἐγέννησεν ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 (ΕΕΔ 10, 584), ὡς ἰσχύει ἤδη μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 10 τοῦ ν.δ. 2657/1953 (ΕΕΔ 13, 1220) τροποποίησιν, σχετικῶς πρὸς τὴν αἴτησει τοῦ ἐργοδότου ἀντικατάστασιν τῶν ἀναγκαστικῶς διοριζομένων (βλέπε περὶ τῆς ἐννοίας τῆς διατάξεως τὰ τελευταίως νομολογούμενα ἐν ΕΕΔ 13, 921), εἶναι καὶ ἂν εἰς τὸ δικαίωμα τοῦ ἐργοδότου νὰ ζητήσῃ τὴν διὰ τῶν συμβουλίων τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 ἀντικατάστασιν ὑπάγονται καὶ οἱ κατὰ τὸν πρὸ τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 ἰσχύσαντα ν. 751/1948 τοποθετηθέντες.

Καταφατικῶς ἐπ' αὐτοῦ ἀποφαίνεται ἡ νεωτέρα αὕτη ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ἀπομακρυνθεῖσα τῆς ἀντιθέτου γνώμης προηγουμένων ἀποφάσεων αὐτοῦ (βλέπε σχετικῶς ΕΕΔ 13, 924). (Σύμφωνος πρὸς τὴν νεωτέραν ταύτην ἀπόφασιν τοῦ Πρωτοδικείου καὶ ἡ Πρωτοδικείου Πειραιῶς 1165/1954, εἰσηγητὴς *Α. Διακατᾶς*, ΕΕΔ 13, 877).

Τὸ ζήτημα τοῦτο εἶχεν ἀχθῆ ὑπὸ τὴν κρίσιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἀλλ' ἐφ' ὅσον ἡ ἀναιρεσιβληθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 978/1954 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν (ἀποφηναμένη ὅτι εἰς τὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 11 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 ἀνάκλησιν δὲν ὑπάγονται οἱ κατὰ τὸν προϊσχύσαντα ν. 751/1948 τοποθετηθέντες) ἐστηρίζετο καὶ εἰς τὸ ἐπάλληλον ἔρεισμα δεδικασμένου, τὸ ὁποῖον δὲν προσεβλήθη δι' ἀναιρέσεως, δὲν κατέστη δυνατὸν (μὴ κλονιζομένου τοῦ διατακτικοῦ τῆς ἀποφάσεως) νὰ ἐρευνηθῇ ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου τὸ ζήτημα, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 528/1954 ἀποφάσεώς του.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 10361/1954

Διαδικασία Ν. ΓΦΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Γεωργαχόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Ι. Μαρινάκος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Φωτόπουλος, Ν. Φετοκάκης

Ἐβεβαιώθη ὅτι ὁ ἐκκαλῶν - ἐνάγων δι' ἀποφάσεως τοῦ κατὰ τὸν ν. 751/1948 Κεντρικοῦ Συμβουλίου προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ, ληφθείσης κατὰ τὴν συνεδρίασιν αὐτοῦ τῆς 7 Φεβρουαρίου 1950, ἐτοποθετήθη παρὰ τῇ ἐφεσιβλήτῳ ἐναγομένῃ. Βάσει τῆς ἀποφάσεως ταύτης προσληφθεὶς ὑπὸ τῆς ἐφεσιβλήτου τὴν 22 Φεβρουαρίου 1950 ὑπηρέτησεν ἔκτοτε παρ' αὐτῇ, χρησιμοποιηθεὶς ἀναλόγως τῶν προσόντων του ὡς τεχνίτου, μέχρι τῆς 24 Δεκεμβρίου 1953, ὅτε ἀπελύθη, κατόπιν τῆς διὰ τῆς ἀπὸ 14 Δεκεμβρίου 1953 ἀποφάσεως τοῦ κατὰ τὸν ἀ. ν. 1836/1951 Κεντρικοῦ Συμβουλίου γενομένης ἀντικαταστάσεώς του κατ' αἴτησιν τῆς ἐφεσιβλήτου. Ὁ ἐκκαλῶν, ὑποστηρίζων ὅτι ἡ ἀπόλυσίς του εἶναι ἄκυρος, ὡς ἐνεργηθεῖσα κατὰ παράβασιν τοῦ ν. 751/1948, τοῦ ἀ.ν. 1836/1951, τοῦ ν. 2223/1952 καὶ τοῦ ἄρθρ. 281 Α.Κ. ἠτήσατο διὰ τῆς ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἀγωγῆς του τὰς ἐφεξῆς ἀποδοχάς του δύο μηνῶν. Τὴν ἀγωγὴν ταύτην, δεχθεῖσα ὡς ἐγκύρως χωρήσασαν τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ ἐκκαλοῦντος καὶ τὴν κατ' ἀκολουθίαν ταύτης, ὡς ἐκ περισσοῦ, γενομένην καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τῆς ἐφεσιβλήτου, ἀπέρριψεν ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, καθ' ἧς ἤδη παραπονεῖται ὁ ἐκκαλῶν, αἰτούμενος, διὰ τῆς ὑπὸ συζήτησιν ἐφέσεώς του, τὴν μεταρρύθμισιν αὐτῆς καὶ τὴν παραδοχὴν τῆς ἀγωγῆς του.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 11 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951, ὡς τὸ δεύτερον ἐδάφιον αὐτοῦ ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 10 ν.δ. 2657 τῆς 17/31 Ὀκτωβρίου 1953, οἱ ὑπόχρεοι τοῦ ἄρθρ. 3 αὐτοῦ δύνανται νὰ ζητήσωσι τὴν ἀντικατάστασιν τῶν τοποθετηθέντων δι' ἄλλου προσώπου προστατευομένου ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου, τὰ δὲ οἰκεῖα Συμβούλια ὑποχρεοῦνται, ὅπως ἐντὸς τριάκοντα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς σχετικῆς περὶ ἀντικαταστάσεως αἰτήσεως ἀνακαλέσωσι τὸν τοποθετηθέντα καὶ τοποθετήσωσι ταυτοχρόνως ἢ μεταγενεστέρως ἕτερον πρόσωπον τοῦ ἄρθρ. 1. Παρερχομένης ἀπράκτου τῆς προθεσμίας τῶν τριάκοντα ἡμερῶν, ὁ ὑπόχρεως ἀπαλλάσσεται διὰ τὸν ἐφεξῆς χρόνον διὰ τὸν ὁποῖον ζητεῖται ἡ ἀντικατάστασις πάσης εὐθύνης ἐκ τοῦ νόμου τούτου ἢ ἄλλου ἀπορρεούσης. Εἰς τὴν διάταξιν ταύτην προδήλως ὑπάγονται καὶ οἱ κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ ν. 751/1948 τοποθετηθέντες. Τοῦτο προκύπτει ἐκ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων τοῦ ἀ.ν. 1836/1951, δι' οὗ ἀφ' ἑνὸς μὲν ἀπὸ τῆς ἰσχύος του κατηργήθη ὁ ν. 751/1948, ἀφ' ἑτέρου δὲ οὐδεμία γίνεται διάκρισις, οὐδὲ συντρέχουσι λόγοι δικαιολογοῦντες ταύτην, μεταξὺ τῶν ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ ν. 751/1948 προσληφθέντων καὶ τῶν βάσει τῶν διατάξεων τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 προσλαμβανομένων, ἐνιαίως οὕτω ρυθμίσαντος τούτου τὰ τῆς προστασίας τῶν ἐφέδρων πολεμιστῶν καὶ βῆ ἀδιαφόρως τοῦ νομίμου καθεστῶτος προσλήψεώς των. Ἡ ἀντίθετος ἔκδοχὴ δημιουργεῖ διαφορισμὸν μεταξὺ τῶν ἐφέδρων πολεμιστῶν, ἄγοντα εἰς καθιέρωσιν δυαδικοῦ συστήματος νομικῶν διατάξεων, ταῦθ' ὅπερ δὲν ἔκειτο εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ Νομοθέτου, ὑπαγαγόντος ἀν-

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΑΠΟΛΥΣΕΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Ἐφαρμογή προϊσχύοντος Ν. 2222/1952 «περί ἐλέγχου ἀπολύσεων μισθωτῶν»

Ρύθμισις τῶν πρὸ τριμήνου καὶ μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ Ν. 2222/1952 γενομένων ἀπολύσεων ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Ν 2222/1952.—Κῦρος αὐτῶν καὶ ἐν τῇ περιπτώσει, καθ' ἣν δὲν ἐζητήθη ἡ ἔγκρισις ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἢ τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ Βορείου Ἑλλάδος, ἐὰν ἡ θέσις τοῦ ἀπολυθέντος ἀνεπληρώθη δι' ἄλλου.—Ἀκυρότης ἄλλως αὐτῶν.—Θεωρεῖται ἐνυπόρχουσα ἐν τῇ καταγγελίᾳ δήλωσις τοῦ ἐργοδότου περὶ μὴ ἀποδοχῆς ὑπηρεσιῶν.— Στοιχεῖον ἀγωγῆς ἀπολυομένου ἡ ἐπίκλησις συμβάσεως καὶ ἡ ἄρνησις ἐργοδότου πρὸς ἀποδοχὴν ὑπηρεσιῶν.—Ἔνστασις ἐργοδότου ὁ ἰσχυρισμὸς περὶ καταγγελίας νομίμου.

Ἐπὶ ζητημάτων, τὰ ὁποῖα προκύπτουν ἐκ τοῦ ν. 2222/1952 «περὶ ἐλέγχου ἀπολύσεων μισθωτῶν» (ΕΕΔ 11, 1041), ἀσχολεῖται ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Πειραιῶς, δικάσαντος ὡς ἐφετείου κατὰ παραπομπὴν ὑπὸ τῆς Α.Π. 111/1954 (εἰσηγητὴς *Ι. Τραχανῆς*, ΕΕΔ 13, 283), ἡ ὁποία ἀνήρεσε τὴν ὑπ' ἀριθ. 6816/1953 ἀπόφασιν τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν (ΕΕΔ 12, 1019). (Βλέπε περὶ τῶν αὐτῶν ζητημάτων, τὰ ὁποῖα ἀπησχόλησαν τὸ Πρωτοδικεῖον καὶ *Π. Ι. Κωνσταντόπουλον*, ἀνωτέρω σελ. 1025).

Σχετικαὶ πρὸς τὸν ν. 2222/1952, ὁ ὁποῖος ἐτέθη ἐν ἰσχύϊ διὰ τοῦ ἀπὸ 9/10 Ὀκτωβρίου 1952 διατάγματος (ΕΕΔ 11, 1166) καὶ ἴσχυσε μέχρι τῆς 10 Ἀπριλίου 1953, εἶναι αἱ Α.Π. 377/1954 (εἰσηγητὴς *Γ. Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 13, 643), Α.Π. 437/1954 (εἰσηγητὴς *Ι. Τραχανῆς*, ΕΕΔ 13, 694), Α.Π. 440/1954 (εἰσηγητὴς *ὁ αὐτός*, ΕΕΔ 13, 696).

Πρωτοδικείου Πειραιῶς 2290/1954

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Γ. Γαλανόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Χ. Καπετανάκος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. **Σ. Σπετσάκης, Θ. Ἀναστασόπουλος**

Ἡ ὑπὸ κρίσιν ἔφεσις νομίμως φέρεται ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου τούτου πρὸς συζήτησιν μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 111/1954 ἀπόφασιν τοῦ Δικαστηρίου τοῦ Ἀρείου Πάγου, δι' ἧς, ἀναιρεθείσης τῆς ὑπ' ἀριθ. 6815/1953 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, εἰς ὃ εἶχεν εἰσαχθῇ αὐτη πρὸς συζήτησιν, παρεπέμφθη ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου τούτου πρὸς νέαν συζήτησιν ταύτης.

Μετὰ τὴν ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 111/1954 ἀπόφασιν τοῦ Δικαστηρίου τοῦ Ἀρείου Πάγου, καθ' ἣν αἱ πρὸ τριμήνου καὶ μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ ν. 2222/1952 «περὶ ἐλέγχου τῶν ἀπολύσεων μισθωτῶν» γενόμεναι ἀπολύσεις συνεπείᾳ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ρυθμίζονται ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον ὑπὸ τῶν περὶ τούτου εἰδικῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου

τιθέτως εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἀ.ν. 1836/1951, ἄρα καὶ εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 11 αὐτοῦ, ἀπὸ τῆς ἰσχύος του, πάντας τοὺς ἐφέδρους πολεμιστὰς καὶ θύματα πολέμου.

Οὕτω τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον νομίμως προέβη εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ ἐκκαλοῦντος, κατόπιν τῆς ἀπὸ 10 Νοεμβρίου 1953, ὑποβληθείσης δὲ τὴν ἐπομένην αἰτήσεως τῆς ἐφεσιβλήτου καὶ ἄνευ αἰτιολογίας (Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 4578/1954, ΕΕΔ 13,527), εἰς τρόπον ὥστε ἐκτοτε ἡ μεταξὺ τῶν διαδίκων καταρτισθεῖσα ἀναγκαστικὴ πενταετοῦς διαρκείας σύμβασις ἐργασίας θεωρεῖται ἐγκύρως λυθεῖσα ἀπὸ τῆς ἀπόφεως τοῦ ν. 751/1948 καὶ τοῦ ἀ.ν. 1836/1951, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ν. 2223/1952. Κατὰ συνέπειαν ὁ ἐκκαλῶν δὲν ἐδικαιοῦτο τῶν ἀξιουμένων ἀποδοχῶν καὶ ἐκ τοῦ λόγου ἀκόμη ὅτι ἡ ἐφεσίβλητος ἀπηλλάγη τῆς τοιαύτης ὑποχρεώσεώς της, συμφώνως πρὸς τὸ δεύτερον ἐδάφιον τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951, ὡς ἄνω ἰσχύει νῦν, καθ' ὅσον ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς αἰτήσεως αὐτῆς περὶ ἀντικαταστάσεως τοῦ ἐκκαλοῦντος μέχρι τῆς ἀνακλήσεως αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου παρῆλθεν ἡ πρὸς τοῦτο τασσομένη προθεσμία τῶν τριάκοντα ἡμερῶν, ὡς βασίμως ἡ ἐφεσίβλητος ἀντιτάσσει καὶ εἶναι ἀπορριπτέοι οἱ τὰ ἀντίθετα ὑποστηρίζοντες πρῶτος, δεύτερος καὶ τρίτος λόγοι αὐτῆς.

Ἐφ' ὅσον ἡ ἀπόλυσις τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐγένετο κατόπιν τῆς ὑπὸ τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου ἀνακλήσεως τῆς παρὰ τῇ ἐφεσιβλήτῳ τοποθετήσεως αὐτοῦ καὶ ὁπωσδήποτε ἡ ἐφεσίβλητος ἀπηλλάγη τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς πληρωμὴν τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἐκκαλοῦντος ἐκ τοῦ νόμου, δὲν συντρέχει περίπτωσις ἐφαρμογῆς τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 281 τοῦ Α.Κ. καὶ εἶναι ἀπορριπτέος ὁ ἀντίθετος τέταρτος καὶ τελευταῖος λόγος ἐφέσεως.

Μετὰ ταῦτα δέον ὅπως συμψηφισθῇ μεταξὺ τῶν διαδίκων ἡ δικαστικὴ δαπάνη, καθ' ὅσον ὁ ἐκκαλῶν δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὑπαίτιος τῆς δίκης ταύτης, ἀλλ' εὐλόγως ἀμφιβάλλων περὶ τοῦ ἀποτελέσματος αὐτῆς, ὡς ἐκ τῆς ἀμφιβόλου ἀντιστοίχου ἐννοίας καὶ ἐκτάσεως τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951.

10 τοῦ νόμου τούτου καὶ δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπ' αὐτῶν ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου, ὡς ἐδέξατο ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις τοῦ ἐπὶ τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν, ἐρευνητέον ἐν προκειμένῳ τυγχάνει, ἐὰν διὰ τὴν κατὰ τὸ τελευταῖον πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ἄνω νόμου καὶ συγκεκριμένως κατὰ τὴν 21.7.1952 γενομένην, ὡς συνομολογεῖται, καταγγελίαν τῆς προκειμένης καὶ συνομολογουμένης συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου διαρκείας, ἐτηρήθησαν ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐργοδότου αἱ κατὰ τὸ ἄρθρ. 10 τοῦ ἄνω νόμου διὰ τὸ ἔγκυρον τῆς καταγγελίας ταύτης ἀπαιτούμεναι διατυπώσεις, ἅτε τοῦ ἐφεσιβλήτου μὴ ἀμφισβητοῦντος, ὅτι ὁ ἐκκαλῶν ἀπησχολεῖτο παρ' αὐτῆς εἰς ἐργασίας ταύτης, ἀπασχολούσης κατὰ τὴν Ἰην Ἰουνίου 1952 μισθωτοὺς πλέον τῶν πεντήκοντα, καὶ ὅτι, κατὰ συνέπειαν, εἶχον ἐφαρμογὴν ὡς πρὸς τὴν καταγγελίαν ταύτην αἱ εἰδικαὶ διατάξεις τοῦ ὡς ἄνω ἄρθρ. 10 τοῦ νόμου τούτου.

Κατὰ τὰς προρρηθείσας εἰδικὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 10 τοῦ ἄνω νόμου αἱ κατὰ τὸ τελευταῖον πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου τριμήνων γενόμεναι καταγγελίαι τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἶναι ἔγκυροι καὶ ἐν ἡ περιπτώσει δὲν ἐζητήθη ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων ἐπιχειρήσεων ἡ ἔγκρισις αὐτῶν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας ἢ τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ Βορείου Ἑλλάδος κατὰ τὴν ἐν ἄρθρῳ 1 τοῦ νόμου τούτου διαδικασίαν, ἐὰν ἡ θέσις τοῦ ἀπολυθέντος μισθωτοῦ ἀνεπληρώθη δι' ἑτέρου τοιούτου. Ἐφ' ὅσον ὅθεν ὁ ἐφεσίβλητος ἰσχυρίζεται, ὅτι δὲν ἠτήσατο μὲν τὴν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἔγκρισιν τῆς προκειμένης καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, πλὴν ἡ θέσις τοῦ ἐκκαλοῦντος ἀνεπληρώθη δι' ἑτέρου τοιούτου καὶ συγκεκριμένως διὰ τοῦ Κ.Π., δέον ὅπως ἐρευνηθῇ, ἐὰν ὄντως ἐγένετο ἡ διὰ τοῦ μισθωτοῦ τούτου ἀναπλήρωσις τοῦ ἐκκαλοῦντος, ἅτε τοῦ ἐκκαλοῦντος ἀρνουμένου τὴν ἐπικαλουμένην ταύτην ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου ἀναπλήρωσιν τούτου διὰ τοῦ ἄνω μισθωτοῦ.

Δὲν βεβαιοῦται ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ ἐκκαλοῦντος προσέλαβε τὸν εἰρημένον Κ. Π. ἢ ἕτερον μισθωτόν. Ὁ ἐν λόγῳ Κ. Π. κατὰ τὰ ἀποδεικτικὰ στοιχεῖα προσελήφθη καὶ εἰργάζετο εἰς τὴν ἐν λόγῳ ἐπιχείρησιν τοῦ ἐφεσιβλήτου ἀπὸ Ἰης Μαΐου 1952, ἤτοι πρὸ τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἐκκαλοῦντος. Κατὰ συνέπειαν ἡ προκειμένη καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἶναι ἄκυρος, ὁ δὲ περαιτέρω ἰσχυρισμὸς τῆς ἐφεσιβλήτου ὅτι, καὶ ἂν δὲν προσελήφθη ἕτερος μισθωτὸς εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ ἐκκαλοῦντος, εἶναι ἡ καταγγελία αὕτη τῆς συμβάσεως ταύτης ἔγκυρος, ἐφ' ὅσον ὁ ἐκκαλῶν δὲν προσεφέρθη εἰς τὴν παροχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του, εἶναι ἀπορριπτέος, καθ' ὅσον ἐν τῇ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου καταγγελίᾳ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐμπεριέχεται ἡ δήλωσις αὐτοῦ περὶ μὴ ἀποδοχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ, ἡ δὲ διάταξις τῆς § 2 τοῦ ἄρθρ. 10 τοῦ ἄνω νόμου, καθ' ἣν οἱ πρὸς οὓς αἱ καταγγελίαι μισθωτοὶ δέον ὅπως προσέλθωσι πρὸς ἀνάληψιν ἐργασίας παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει, ἐξ ἧς ἀπελύθησαν, ἐντὸς ὡρισμένης προθεσμίας, ἔχει ἐφαρμογήν, ὡς ἐξ αὐτῆς προκύπτει, ἐπὶ καταγγελιῶν συμβάσεων ἐργασίας, δι' ἃς ἐζητήθη ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων ἐπιχειρήσεων ἔγκρισις παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἢ τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ Βορείου Ἑλλάδος καὶ ἀπερρίφθη ἡ σχετικὴ περὶ τῆς ἐγκρίσεως τούτων αἴτησις, οὐχὶ δὲ καὶ ἐπὶ τῆς προκειμένης καταγγελίας, δι' ἣν, ὡς συνομολογεῖται, δὲν ἐζητήθη τοιαύτη ἔγκρισις.

Περαιτέρω ὁ ἐφεσίβλητος πρὸς ἀπόκρουσιν τῆς ἐφέσεως καὶ ὑποστήριξιν τῆς πρωτοδίκου ἀποφάσεως ἰσχυρίζεται ἀφ' ἑνὸς μὲν ὅτι ὁ ἐκκαλῶν δὲν δικαιοῦται τῶν αἰτουμένων παρ' αὐτοῦ ἡμερομισθίων, καθ' ὅσον προσέφερεν ἀλλαχοῦ τὰς ὑπηρεσίας αὐτοῦ, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὅτι ἡ ἀγωγὴ εἶναι ἀόριστος ἐκ τοῦ λόγου ὅτι δὲν μνημονεύεται ἐν αὐτῇ ὁ λόγος, ἕνεκεν τοῦ ὁποίου ἡ ὡς ἄνω καταγγελία εἶναι ἄκυρος. Καὶ οἱ ἰσχυρισμοὶ οὗτοι τοῦ ἐφεσιβλήτου εἶναι ἀπορριπτέοι ὡς ἀβάσιμοι. Καὶ ὁ μὲν πρῶτος ἐξ αὐτῶν, καθ' ὅσον δὲν βεβαιοῦται παντάπασιν ἐκ τῶν ὡς ἄνω ἀποδεικτικῶν στοιχείων, ὅτι ὁ ἐκκαλῶν προσέφερε κατὰ τὸ ἐν τῇ ἀγωγῇ χρονικὸν διάστημα ἀλλαχοῦ καὶ ὑπηρεσίας αὐτοῦ, ὁ δὲ δεύτερος, καθ' ὅσον στοιχεῖον τῆς ἀγωγῆς τοῦ αἰτουμένου καὶ ἀποδοχὰς αὐτοῦ μισθωτοῦ λόγῳ ἀρνήσεως τοῦ ἐργοδότου ὅπως ἀποδεχθῇ τὰς ὑπηρεσίας τούτου εἶναι ἡ ἐπίκλησις τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἡ ἄρνησις τοῦ ἐργοδότου ὅπως ἀποδεχθῇ ταύτας, τοῦ ἰσχυρισμοῦ ὅτι ἐγένετο καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ὅτι αὕτη ἐγένετο καὶ κατὰ τὰς διατυπώσεις τοῦ ν. 2222/1952 ἀποτελοῦντος ἔνστασιν καταλυτικὴν τῆς ἀγωγῆς, τὴν ὁποίαν ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται νὰ ἐπικαλεσθῇ καὶ ἀποδείξῃ. Οὐχὶ ὀρθῶς, κατὰ συνέπειαν, ἀπερρίφθη ὑπὸ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγὴ τοῦ ἐκκαλοῦντος καὶ δέον, δεκτῆς καθισταμένης τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως καὶ ἐξαφανιζομένης τῆς ἀποφάσεως ταύτης, νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ ἀγωγὴ αὕτη τοῦ ἐκκαλοῦντος.

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΩΡΙΣΜΕΝΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

Έλλειψις απουδαίου λόγου κατ' άρθρ. 672 Α.Κ. και προθεσμία επιδόσεως άγωγής

Προθεσμία επιδόσεως αγωγής άκύρως απολυθέντος μισθωτού, κατ' άρθρ. 3 Ν.Δ 8/11 Μαΐου 1946.— Έφαρμογή και επί άκύρου καταγγελίας συμβάσεως εργασίας ωρισμένου χρόνου, άνευ ύπάρξεως απουδαίου λόγου κατ' άρθρ. 672 Α.Κ.— Έφαρμογή των περί παραγραφής διατάξεων του Α.Κ. αναλόγως μόνον ως πρός την αναστολήν προθεσμίας και ούχι την διακοπήν.—Δεν συνιστά διακοπήν προθεσμίας ή αίτησις μισθωτού περί προσωρινής επιδικάσεως απαιτήσεως.

Κατά την διάταξιν του άρθρ. 3 του ν.δ. 8/11 Μαΐου 1946 περί επεκτάσεως του ν. 118 κλπ. επάνω άξιώσεις μισθωτού, πηγάζουσα έξ άκύρου καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας, τυγχάνει απαράδεκτος, εφ' όσον ή αγωγή δεν εκοινοποιήθη εντός τριμήνου ανατρεπτικής προθεσμίας από της καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας.

Η διάταξις αύτη διά του ν.δ. 2961/1954 περί συστάσεως Οργανισμού απασχολήσεως και ασφαλίσεως κατά της ανεργίας» (ΕΕΔ 13, 941) κατηργήθη ήδη διά της κατά το άρθρ. 37 του άνω ν.δ. καταργήσεως του ά.ν. 118/1945, ως ούτος ετροποποιήθη και συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, άλλά διά του άρθρου 13 του ν.δ. 2961/1954 επανελήφθη ως νέα διάταξις και ως έξης: Αγωγή περί ακυρώσεως γενομένης καταγγελίας σχέσεως εργασίας είναι απαράδεκτος, μετά τρίμηνον από της καταγγελίας της σχέσεως εργασίας.

Δεδομένου δε ότι εκ του ν.δ. 2961/1954 δεν απαγγέλλεται, ως πρότερον υπό του ά.ν. 118/1945, άκυρότης καταγγελίας συμβάσεως εργασίας, ή εφαρμογή της διατάξεως ταύτης καταλείπεται εις όσας περιπτώσεις εξ άλλων νόμων προκύπτει άκυρότης της καταγγελίας (ώς π.χ. εκ του ν. 244/1936, του ν.δ. 1799/1942 κλπ.).

Η διάταξις του άρθρ. 3 του ν.δ. 8/11 Μαΐου 1946 έτέθη μέ τον εξής κατά την εισηγητικήν έκθεσιν του Υπουργού Εργασίας (ΕΕΔ 5, 287) δικαιολογικόν λόγον: Επικυρούται ή εν τη νομολογία κρατήσασα άποψις ότι ή τρίμηνος αποκλειστική προθεσμία εφαρμόζεται επί πάσης απολύσεως, ανεξαρτήτως της διατάξεως, ήτις παρεβιάσθη. Το άρθρον 3 ισχύει όπου υπό διαφόρων νόμων καθορίζεται ειδικώς περίπτωσις άκυρότητος της καταγγελίας *της συμβάσεως εργασίας αορίστου διαρκείας*, ως είναι αί διατάξεις του ν. 118/1945, του ά.ν. 244/1936 και του ν.δ. 1799/1942.

Είναι λοιπόν φανερόν, ότι ο νομοθέτης δεν είχε σκεφθή κάν τάς συμβάσεις εργασίας ωρισμένου χρόνου, ίνα περιλάβη και ταύτας εντός του χώρου εφαρμογής της διατάξεως του άρθρ. 3, ασφώς άντιθέτως δηλεί περί συμβάσεων εργασίας αορίστου διαρκείας και υπομνημονεύουσι εις την εισηγητικήν έκθεσιν και οί σχετικοί εργατικοί νόμοι, οί όποίοι καθορίζουν άκυρότητα της καταγγελίας, εργατικός δε νομοθέτης ο του άρθρου 3 δεν ήτο λογικόν να υποτεθή, ότι μιαν μάλιστα ήμέραν μετά την εισαγωγήν του Α.Κ. (μετά το διάταγμα 7/10 Μαΐου 1946 περί αποκαταστάσεως του Α.Κ.) ήθέλησε να εισέλθη εις τον χώρον του Αστ. Κώδικος και να επεμβή, ρυθμίζων δικαίωμα του μισθωτού εκ του άρθρ. 672 Α.Κ. εντός προθεσμίας, εκ μόνου του λόγου ότι καταγγελία συμβάσεως εργασίας ωρισμένου χρόνου, άνευ υπάρξεως απουδαίου λόγου, θεωρείται άκυρος (*Κ. Τριανταφυλλόπουλος*, Είσηγ. Έκθ., ΕΕΔ 9, 466, *Κ. Κανκέρ*, Ένοχ. Είδ., σελ. 345).

Και άκόμη είναι λογικόν να υποτεθή, ότι ο εργατικός νομοθέτης είσήλθε και εις τον χώρον του άρθρ. 669 Α.Κ., κατά το όποίον ή καταγγελία της συμβάσεως άνευ προθεσμίας 15 ημερών είναι και αύτη άκυρος, διά να ρυθμίση προθεσμίαν ένασκήσεως της άξιώσεως του μισθωτού επί τον μισθόν 15 ημερών εντός τριών μηνών από της καταγγελίας;

Εν τούτοις κατά την Α.Π. 52/1953 (εισηγητής *Α. Χαμάρτος*, ΕΕΔ 12, 346), την όποίαν ήκολούθησαν και τά δικαστήρια της ουσίας (Πρωτοδικείου Αθηνών 5560/1953, εισηγητής *Σ. Διαμαντάκος*, ΕΕΔ 13, 607) ενομολογήθη ότι και προκειμένης άξιώσεως μισθωτού έξ άκύρου, κατά το άρθρον 672 Α.Κ., καταγγελίας συμβάσεως εργασίας ωρισμένου χρόνου, εφ' όσον ο μισθωτός ασφαλίζεται κατά της ανεργίας εις το Ι.Κ.Α., εφαρμόζεται ή ανωτέρω διάταξις του άρθρ. 3 του ν.δ. 8/11 Μαΐου 1946.

Η προσθήκη εις την σχέσιν ταύτην εφ' όσον ο μισθωτός ασφαλίζεται κλπ.» νομίζομεν ότι δεν λύει το ζήτημα. Το ζήτημα θά έλύετο κατά ένα τρόπον, άν υπέκειτο άγωγή περί μισθού ένεκεν άκύρου κατά το άρθρον 9 του ν. 118/1945 διασπάσεως της συμβάσεως εργασίας ωρισμένου χρόνου πρό του πέρατος αύτης (κατά την Α.Π. 484/1951, εισηγητής *Σ. Μανρομιχάλης*, ΕΕΔ 11, 30), άλλά προκειμένης άγωγής περί μισθού ένεκα παραβάσεως του άρθρ. 672 Α.Κ. το ζήτημα, άν ο μισθωτός ασφαλίζηται κατά της ανεργίας εις το Ι.Κ.Α., δεν είχε, νομίζομεν, νομικήν άξίαν, ως δεν θά είχε και άν υπέκειτο απολύσεις κατά παράβασιν του ά.ν. 244/1936 περί προστασίας εφέδρων παλαιών πολεμιστών, ότότε αναμφισβητήτως θά είχεν εφαρμογήν ή διάταξις του άρθρ. 3 και άν ο μισθωτός δεν ήσφαλίζετο εις το Ι.Κ.Α.

Η κατωτέρω απόφασις του Πρωτοδικείου Πειραιώς αποφαίνεται ότι ή προθεσμία επιδόσεως αγωγής κατ' άρθρον 3 του ν.δ. 8/11 Μαΐου 1946 εφαρμόζεται και υπακειμένης

άγωγῆς ἀπολυθέντος ἄνευ σπουδαίου λόγου κατ' ἄρθρ. 672 Α.Κ., θεωροῦσα ὅτι ἡ διάταξις ἔχει γενικὴν ἐφαρμογήν.

Ἐμφανίζεται οὕτω καὶ τὸ φαινόμενον ἡ ἀγωγὴ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 672 Α.Κ. νὰ ἔχῃ προθεσμίαν, ἐνῷ δὲν ἔχει ἡ ἐκ τῶν ἄρθρων 673, 674 Α.Κ., σχετικῶς πρὸς τὸν αὐτὸν σπουδαῖον λόγον.

Τὸ ζήτημα, νομίζομεν, πρέπει νὰ τύχῃ ὑπὸ τῆς δικαστηριακῆς πράξεως βαθυτέρας μελέτης. Ἡ νέα διάταξις τοῦ ἄρθρ. 13 τοῦ ν.δ. 2961/1954 δημιουργεῖ τὴν ἀνάγκην, μετὰ τὴν ἔλλειψιν πλέον ἀκυρότητος ἐκ τοῦ ν. 118/1945, διὰ σχετικῆς διατάξεως τοῦ ὁποίου εἰσήχθη ἡ προϊσχύσασα διάταξις τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν.δ. 8/11 Μαΐου 1946, νὰ ἀχθῇ ἡ δικαστηριακὴ πρᾶξις εἰς τὴν ἀληθῆ, κατ' ἔκτασιν αὐτῆς, ἐφαρμογήν.

Πρωτοδικείου Πειραιῶς 1274/1954

Διαδικασία Ν. Γ'ΗΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Γ. Κορκάρης**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Χ. Καπετανάκος**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Γεωργάτος, Π. Χάγιος

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ν. δ/τος τῆς 8/11/Μαΐου 1946, καθ' ἣν πᾶσα ἀξίωσις τοῦ μισθωτοῦ, πηγάζουσα ἐξ ἀκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, εἶναι ἀπαράδεκτος, ἐφ' ὅσον ἡ σχετικὴ ἀγωγὴ δὲν ἐκοινοποιήθη ἐντὸς τριμήνου ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας ἀπὸ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὡς ἐκ τῆς γενικότητος αὐτῆς καὶ τοῦ σκοποῦ, ὃν ἐπιδιώκει, τοῦ τερματισμοῦ δηλονότι τῆς ἀβεβαιότητος, ὡς πρὸς τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας, ἐφαρμόζεται ἐπὶ πάσης συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου ἢ ἀορίστου χρόνου καὶ ἐπὶ πάσης ἀκυρότητος, ἀδιακρίτως ἐὰν προέρχηται αὕτη ἐκ παραβάσεως ἐργατικοῦ νόμου ἢ ἐξ ἄλλου λόγου ἱδρύοντος ἀκυρότητα κατὰ τὰς διατάξεις ἄλλου νόμου (Α.Π. 52/1953, Θέμ. ΞΔ' 340, Α.Π. 576/1948, Θέμ. Ξ' 27). Κατὰ συνέπειαν ὀρθῶς ἐκρίθη διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως, ὅτι ἡ ἀξίωσις τοῦ ἐκκαλοῦντος μισθωτοῦ, ἀπορρέουσα κατὰ τὰ ἐν τῇ ἀγωγῇ του ἐκτιθέμενα, ἐξ ἀκύρου καταγγελίας τῆς συνδεούσης αὐτὸν μετὰ τῆς ἐφεσιβλήτου συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου πρὸ τῆς παρόδου τοῦ ὁριοθέντος χρόνου, χωρὶς νὰ συντρέχῃ ὁ κατ' ἄρθρ. 672 Α.Κ. σπουδαῖος λόγος, ὑπόκειται εἰς τὴν τριμηνον ἀποκλειστικὴν προθεσμίαν τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ν. δ/τος τῆς 8/11/Μαΐου 1946, ὁ δὲ σχετικὸς τῆς ἐφέσεως λόγος ἀπορριπτέος κρίνεται ὡς ἀβάσιμος.

Ὁ ἐκκαλῶν ἰσχυρίζεται περαιτέρω, ὅτι, καὶ ἂν θεωρηθῇ ὑπαγομένη ἡ ἐκ τῆς τοιαύτης ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἀξίωσίς του εἰς τὴν ὡς ἄνω ἀποκλειστικὴν προθεσμίαν, αὕτη διεκόπη διὰ τῆς ἀπὸ 14 Ὀκτωβρίου 1953 αἰτήσεώς του πρὸς τὸν Πρόεδρον τῶν Πρωτοδικῶν περὶ προσωρινῆς ἐπιδικάσεως μέρους τῆς ὀφειλομένης ἐκ τοῦ λόγου τούτου ἀποζημιώσεως συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 269 καὶ 279 Α.Κ. Καὶ ὁρίζει μὲν ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 279 Α.Κ. ὅτι ἐπὶ τῆς ἀποκλειστικῆς προθεσμίας ἐφαρμόζονται ἀναλόγως αἱ περὶ παραγραφῆς διατάξεις, παρὰ τὴν γενικότητα ὅμως τῆς διατάξεως ἡ ἀνάλογος ἐφαρμογὴ τῶν περὶ παραγραφῆς διατάξεων εἶναι ἀνεπίτρεπτος εἰς ἃς περιπτώσεις αὕτη προσκρούει εἰς τὸν σκοπὸν τῆς ἀποκλειστικῆς προθεσμίας, ὅστις, ὡς ἐλέχθη, εἶναι ἡ ταχεῖα ἄρσις τῆς ἀβεβαιότητος (Α.Π. 137/1950, Θέμ. ΞΑ' 357, Α.Π. 135/1953 Θέμ. ΞΔ' 434). Ἡ τοιαύτη κατ' ἀναλογίαν ἐφαρμογὴ ἀφορᾷ μόνον τὰς περὶ ἀναστολῆς τῆς παραγραφῆς διατάξεις καὶ οὐχὶ τὰς περὶ διακοπῆς ταύτης, ὡς δὲ ἐπὶ τῆς παραγραφῆς εἶναι ἀνεφάρμοστος ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 261 Ἀστ. Κώδικος περὶ παραγραφῆς ἐν ἐπιδικίᾳ, οὕτω καὶ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 269 Α.Κ. εἶναι ἀνεφάρμοστος (Α.Π. 451/1952, Θέμ. ΞΓ' 643), καθόσον εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην θὰ ἐματαιοῦτο τελείως ὁ σκοπὸς τοῦ νόμου καὶ θὰ παρετείνετο ἡ ὑπάρχουσα ἀβεβαιότης (Α.Π. 223/1951, Θέμ. ΞΒ' 506, Α.Π. 240/1951, Θέμ. ΞΒ' 527).

Ὁπωσδήποτε ὅμως διὰ τῆς αἰτήσεως πρὸς τὸν Πρόεδρον δὲν ἐπῆλθε διακοπὴ τῆς τριμήνου προθεσμίας, καθ' ὅσον αὕτη δὲν ἀποτελεῖ ἔγερσιν ἀγωγῆς, οὔτε ὑποβολὴν τῆς διαφορᾶς εἰς τοὺς διαιτητὰς ἢ εἰς εἰδικὸν Δικαστήριον πρὸς ὁριστικὴν διάλυσιν αὐτῆς (Α.Κ. 269), οὔτε προπαρασκευαστικὴν διαδικασίαν τῆς κυρίας ἀγωγῆς (Α.Κ. 262), ἀλλὰ ἐδιώκετο δι' αὐτῆς ἡ λῆψις προσωρινοῦ μέτρου, ἥτις μόνον ὅπου ὁ νόμος ὁρίζει τοῦτο ρητῶς ἐπιφέρει διακοπὴν τῆς παραγραφῆς (Α.Κ. 1573, 1280, 555, 693). Διὰ τοὺς αὐτοὺς ὡς ἄνω λόγους δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ διακοπεῖσα ἡ ἀποκλειστικὴ προθεσμία διὰ τῆς ἐμπροθέσμου κοινοποιήσεως ἀγωγῶν ὑπὸ ἄλλων δικαιούχων ἀπολυθέντων καὶ τούτων ὑπὸ τῆς ἐφεσιβλήτου ὑπὸ τὰς αὐτάς, ὡς καὶ ὁ ἐκκαλῶν, συνθήκας, καθόσον, ἀσχέτως τοῦ ὅτι δὲν πρόκειται περὶ ἐνεργητικῆς εἰς ὁλόκληρον ἑνοχῆς, ἡ παραγραφή, ἡ διακοπὴ καὶ ἡ ἀναστολὴ ταύτης ἐπέρχεται μόνον ἐν τῷ προσώπῳ ἐκείνου, ὃν ἀφορᾷ (Α.Κ. 486).

Τούτων οὕτως ἐχόντων καὶ ἐφ' ὅσον, ὡς δείκνυται ἐκ τοῦ δικογράφου τῆς ἀγωγῆς καὶ τῶν λοιπῶν ἐγγράφων, ἡ μὲν καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐγένετο κατὰ τὴν 20ὴν Ἰουλίου 1953, ἡ δὲ ἀγωγή, ἐφ' ἧς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ἐπεδόθη μετὰ τὴν 20ὴν Νοεμβρίου 1953, αὕτη εἶναι ἀπαράδεκτος, ὡς καινοποιηθεῖσα μετὰ τὴν ἐκπνοὴν τῆς τριμήνου ἀποκλειστικῆς προθεσμίας, συμφώνως τῇ ρητῇ διατάξει τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ἀπὸ 8/11 Μαΐου 1946 ν.δ. Ὀρθῶς δὲ ἀπερρίφθη ὡς τοιαύτη διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως καὶ οἱ σχετικοὶ τῆς ἐφέσεως λόγοι ἀπορριπτέοι κρίνονται ὡς ἀβάσιμοι.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΝΑΠΗΡΩΝ

ΠΑΡΟΧΗ ΑΔΕΙΑΣ ΚΑΤ' ΕΤΟΣ ΔΙΑ ΛΟΥΤΡΟΘΕΡΑΠΕΙΑΝ

Δικαιοῦχοι, κατ' ἄρθρ. 53 Α.Ν. 1324/1949, ἀνάπηροι μισθωτοί

Ὑποχρέωσις Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν, ὡς καὶ πάσης φύσεως ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων, Δήμων καὶ Κοινοτήτων, κατ' ἄρθρ. 53 Α.Ν. 1324/1949, πρὸς παροχὴν κατ' ἔτος, καθ' ὑπέρβασιν τῆς ὑπὸ τῶν οἰκείων Νόμων καὶ κανονισμῶν προβλεπομένης ἀδείας, εἰς τοὺς ἀναπήρους ὑπαλλήλους των 30θημέρου τοιαύτης μετὰ πλήρων ἀποδοχῶν.— Περιορισμὸς τοῦ δικαιώματος εἰς μόνους τοὺς ἔχοντας τὴν ἰδιότητα τοῦ ὑπαλλήλου ἀναπήρους.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 53 τοῦ ἀ.ν. 1324/1949 «περὶ προστασίας καὶ ἀποκαταστάσεως τῶν ἀναπήρων πολέμου ὁπλιτῶν καὶ θυμάτων πολέμου» (ΕΕΔ 8, 1054), κυρωθέντος διὰ τοῦ ν. 1487/1950 (ΕΕΔ 9, 818), οἱ Δημόσιαι Ὑπηρεσίαι, ὡς καὶ πάσης φύσεως ἰδιωτικαὶ ἐπιχειρήσεις, Δῆμοι καὶ Κοινότητες, ὑποχρεοῦνται, ὅπως καθ' ὑπέρβασιν τῆς ὑπὸ τῶν οἰκείων νόμων καὶ κανονισμῶν προβλεπομένης ἀδείας παρέχωσιν εἰς τοὺς ἀναπήρους ὑπαλλήλους των κατ' ἔτος 30θήμερον τοιαύτην μετὰ πλήρων ἀποδοχῶν πρὸς μετάβασιν τούτων εἰς κέντρα λουτροθεραπείας, ἀεροθεραπείας κλπ.

Ἐκ τῆς εἰς τὴν διάταξιν χρησιμοποιήσεως τῆς λέξεως «ὑπαλλήλους» ἐγεννήθη ἐν τῇ δικαστηριακῇ πρακτικῇ τὸ ζήτημα, ἂν ἡ διάταξις ἀφορᾷ στενῶς εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τῶν ἐπιχειρήσεων κατὰ τὰ γνωστὰ καὶ γενικὰ κριτήρια τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ ν. 1231/1918 ἢ ἐτέθη ὑπὸ τὴν γενικὴν ἔννοιαν παντὸς ἐργαζομένου ἀναπήρου.

Κατὰ τὴν Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 10768/1953, ὡς ἐφετείου (εἰσηγητὴς *Σ. Διαμαντάκος*, ΕΕΔ 13, 31), ἡ διάταξις ἐτέθη ὑπὸ τὴν ἔννοιαν νὰ προστατεύσῃ τοὺς ἀναπήρους, ἀδιακρίτως, καὶ οὐχὶ μόνον τοὺς κατὰ τὸ ἄρθρον 10 τοῦ ν. 1234/1918 ὑπαλλήλους. (Σύμφωνος καὶ ἡ ἀπ' ἀριθ. 39/373/1953 Γνωμοδότησις Νομικοῦ Συμβούλου *Τρ. Κοντογιαννοπούλου*, ΕΕΔ 12, 1033).

Ἀντιθέως ὅμως πρὸς ταῦτα ἀποφαίνεται ἡ κατωτέρω δικαστικὴ ἀπόφασις.

Ἀνεξαρτήτως ὅμως τοῦ ζητήματος περὶ τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας τῆς προπαρατεθείσης διατάξεως δύναται, ἐν προκειμένῳ, νὰ σημειωθοῦν τὰ ἑξῆς ὀρθά, νομίζομεν: Ὁ ἐνάγων, ὡς συνάγεται ἐκ τῆς ἀποφάσεως, ἐζήτησε νὰ ὑποχρεωθῇ ἡ ἐργοδότις του νὰ τῷ καταβάλῃ ἀποδοχὰς 30 ἡμερῶν καθ' ἕκαστον ἔτος, 1951, 1952, 1953 καὶ τὸ τρέχον, ἐκ τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 53 τοῦ ἀ.ν. 1324/1949 δικαιώματός του.

Ἀλλὰ τὸ κατὰ τὴν ἄνω διάταξιν δικαίωμα κατευθύνεται πρὸς παροχὴν αὐτουσίας ἀδείας μετὰ πλήρων ἀποδοχῶν καὶ οὐχὶ ἀποδοχῶν διὰ μὴ χορηγηθεῖσαν ἄδειαν.

Ἂν ἡ ἐργοδότις ἠρνήθη νὰ χορηγήσῃ τὴν ἐγκαίρως αἰτηθεῖσαν ὑπὸ τοῦ ἀναπήρου ἄδειαν, οὗτος εἶχε τὸ ἐκ τοῦ ἄρθρου 882 § 2 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας παρεχόμενον εἰς αὐτὸν δικαίωμα νὰ ἐκβιάσῃ δικαστικῶς τὴν ἐργοδότιδα εἰς παροχὴν τῆς ἀδείας μετ' ἀποδοχῶν, ἀφοῦ διὰ τοῦ ἄρθρου 882 Πολ. Δικονομίας ἀναπληροῦται ἡ δήλωσις βουλήσεως τοῦ δυστρόπου ὀφειλέτου τῆς παροχῆς (*Γ. Ράμμος*, ἐν *Glasson · Tissier · Morel*, Πολ. Δικονομία, τόμος 5ος,, σελ. 28), ἐπὶ ἀπειλῇ

ρηθέντος ν. 2054/1952 πρόδηλον καθίσταται, ὅτι ὁ στρατευόμενος μισθωτὸς ἐπιδοτεῖται οὐχὶ βάσει τῶν ἐτῶν ὑπηρεσίας εἰς τὸν τελευταῖον ἐργοδότην αὐτοῦ, ἀλλὰ βάσει τῆς συνολικῆς αὐτοῦ ἀσφαλιστικῆς ἐργασίας, ἥτις προσμετρεῖται ἐν τῷ συνόλῳ, χωρὶς τὰς διακρίσεις τῆς προπαρατεθείσης κλίμακος τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ ν. 3514/1928. Ὅθεν ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει, καθ' ἣν ὁ ἐνάγων, καθ' ἃ συνομολογεῖται καὶ ἐκ τῆς διαδικασίας βεβαιοῦται, εἰργάσθη ὡς ἀρτεργάτης εἰς τὸ ἀρτοποιεῖον τοῦ Λ. Π. ἀπὸ τοῦ ἔτους 1939 μέχρι τοῦ Μαΐου 1951 καὶ ἐν συνεχείᾳ εἰς τὸ ἀρτοποιεῖον τοῦ Γ. Ν. μέχρι τῆς στρατεύσεως του (4.4.1952) ἔδει, ἀφ' ἧς κατέστη ἐφεδρος ὁπλίτης τῆς κλάσεως 1950 μέχρι τῆς ἀπολύσεώς του, ἤτοι ἀπὸ 4.12.1952 μέχρις 6.10.1953, νὰ λαμβάνῃ ἐπίδομα βάσει τῆς ὑπερεξαετοῦς ὑπηρεσίας του παρὰ διαφόροις ἐργοδόταις ἴσον πρὸς ὁλοκλήρους τὰς ἀποδοχάς του. Λαμβανομένου δὲ ὑπ' ὄψιν ὅτι αὗται ἀνήρχοντο εἰς τὸ μὴ ἀμφισβητούμενον ποσὸν τῶν δραχμῶν 1.270.000 μηνιαίως προκύπτει διαφορὰ μεταξὺ τοῦ καταβληθέντος ἐπιδόματος τῶν δραχμῶν 736.800 καὶ τοῦ ἄνω καταβλητέου τοιούτου ἐκ δραχμῶν ἐν συνόλῳ 5.332.000 (10Χ 533.200). Ἐπομένως ὁ δικάσας Εἰρηνοδίκης, δεχθεὶς ὅτι ἐκ τῆς δεκαετοῦς προϋπηρεσίας τοῦ ἐνάγοντος ἔδει νὰ προσμετρηθῇ μέρος ταύτης καὶ ἀκολούθως ἐπιδικάσας τὴν προκύπτουσαν διαφορὰν μεταξὺ τοῦ καταβληθέντος ἐπιδόματος καὶ τῶν 2/3 τῶν ἀποδοχῶν αὐτοῦ ἐσφαλμένως ἠρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ ν. 3514/1928 καὶ ἄρθρ. 2 τοῦ ν. 2054/1952 κατὰ τὸν βάσιμον περὶ τούτου 1ον λόγον ἐφέσεως καὶ δέον ὅπως κατ' ἀποδοχὴν τούτου, ἥτις καθιστᾷ παρέλκουσαν τὴν ἔρευναν τοῦ δευτέρου λόγου αὐτῆς, μεταρρυθμισθῇ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἐπὶ τῷ τέλει ὅπως γίνῃ δεκτὴ ἡ ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἀγωγὴ διὰ τὸ αἰτούμενον ποσὸν τῶν δραχμῶν (νέας ἐκδόσεως) 5.332.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ

ΧΡΟΝΟΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΔΙΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΕΦΕΔΡΙΚΩΝ ΕΠΙΔΟΜΑΤΩΝ

Μεταρρύθμισις τοῦ προϋφισταμένου νομοθετικοῦ καθεστῶτος διά τοῦ Ν. 2054/1952

Ὑποχρέωσις καταβολῆς ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων, κατ' ἄρθρ. 5 Ν. 3514/1928, ὡς ἰσχύει μετὰ τὸν Ν. 519/1948.— Ἐπέλευσις Ν. 2054/1952.— Ἐπιδότησις κατ' αὐτὸν τοῦ στρατευομένου μισθωτοῦ οὐχὶ βάσει τῶν ἐτῶν ὑπηρεσίας εἰς τὸν τελευταῖον ἐργοδότην αὐτοῦ, ἀλλὰ βάσει τῆς συνολικῆς αὐτοῦ ἐργασίας, προσμετρουμένης ἐν τῷ συνόλῳ, ἄνευ τῶν διακρίσεων τῆς κλίμακος ἄρθρου 5 Ν. 3514.

Ἐνήχθη τὸ Ἵδρυμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ὡς ὑπόχρεον κατὰ ν. 2054/1952 (ΕΕΔ 11, 490) πρὸς καταβολὴν ἐκ τοῦ Εἰδικοῦ αὐτοῦ Λογαριασμοῦ ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ νομίμου κατὰ τὸν ἐνάγοντα ποσοῦ ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων.

Εἶναι βέβαιον, ὡς δέχεται ἡ προεδρικὴ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. 3514 ἀπόφασις, ὅτι διὰ τοῦ ν. 2054/1952 ἐπῆλθε μεταβολὴ εἰς τὸ προϊσχύον δίκαιον.

Οὕτω κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ νόμου τούτου ἐκ τοῦ Εἰδικοῦ Λογαριασμοῦ τοῦ Ι.Κ.Α. δικαιοῦνται τῶν ὑπὸ τῆς περὶ στρατευομένων μισθωτῶν κειμένης νομοθεσίας καθοριζομένων ἐπιδομάτων οἱ στρατευόμενοι μισθωτοί, οἱ ἐργαζόμενοι εἰς τοὺς ἐν ἄρθρῳ 1 τοῦ παρόντος ὑποχρέους, ἐφ' ὅσον πρὸ τῆς στρατεύσεώς των καὶ μέχρις αὐτῆς ἔχουσι τὴν ἐν τῇ κειμένῃ ὡς ἄνω νομοθεσίᾳ ὁριζομένην ὑπηρεσίαν συνεχῶς ἢ διακεκομμένως παρὰ τῷ αὐτῷ ἢ διαφόροις ἐργοδόταις, καὶ ἐφ' ὅσον συγκεντροῦσι τὰς ὑπὸ τῆς νομοθεσίας ταύτης ὁριζομένας λοιπὰς προϋποθέσεις.

Ἐπεξηγοῦσα τὴν διάταξιν ταύτην ἡ εἰσηγητικὴ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἔκθεσις (ΕΕΔ 11, 494) ἀναγράφει: μειονέκτημα τῆς ἰσχυούσης νομοθεσίας εἶναι, ὅτι, κατ' ἀρχήν, διὰ νὰ τύχῃ ἐπιδόματος ὁ στρατευόμενος μισθωτός, θὰ πρέπει νὰ ἔχῃ ὡρισμένον χρόνον ὑπηρεσίας εἰς τὸν ἐργοδότην του καὶ δὴ δεκάμηνον κατὰ τὸν νόμον 3514 καὶ ἑξάμηνον κατὰ τὸν ν. 519. Οὕτω συμβαίνει τὸ ἄτοπον, ὅτι μισθωτός, ἐργασθεὶς ἐπὶ δέκα ἢ δεκαπέντε ἔτη, μεταβαλὼν δὲ ἐργοδότην ὀλίγον πρὸ τῆς στρατεύσεώς του, οὐδὲν λαμβάνει ἐπίδομα, ἐνῷ ἄλλος μισθωτὸς μὲ ἐλάχιστα, ἐν σχέσει πρὸς τὸν πρῶτον, ἔτη ἐργασίας, ὅστις ὅμως συμπίπτει νὰ ἐργάζεται ἐν συνεχεῖ ἑξάμηνον πρὸ τῆς στρατεύσεώς του εἰς τὸν αὐτὸν ἐργοδότην, λαμβάνει ἐπίδομα.

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 4786/1954

Διαδικασία Ν. 3514 κατ' ἔφεσιν

Προεδρεύων ὁ Πρωτοδίκης κ. **Κ. Παρασκευόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Ἀγγελόπουλος, Γ. Βαρέλτης

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 5 τοῦ ν. 3514/1928, ὡς τοῦτο ἰσχύει μετὰ τὸν ν. 519/1948, «διαρκούσης τῆς ὑπὸ τὰ ὅπλα ὑπηρεσίας τῶν ἐν ἄρθρῳ 1 προσώπων ὑποχρεοῦται ὁ ἐργοδότης αὐτῶν νὰ καταβάλῃ εἰς τὸν δικαιοῦχον ἐφεδρον ὁπλίτην κατ' ἐλάχιστον ὅριον τὰ ἑξῆς ποσά: α) τὰ 2/3 τῆς μισθοδοσίας του, ἐὰν ἔχῃ συμπεπληρωμένην ἑξάμηνον ὑπηρεσίαν καὶ συντηρῇ οἰκογένειαν, ἄλλως τὸ 1/2, β) τὰ 3/4 τῆς μισθοδοσίας του, ἐὰν ἔχῃ συμπεπληρωμένην τριετίαν καὶ συντηρῇ οἰκογένειαν, ἄλλως τὰ 2/3, γ) ὁλοκλήρους τὰς ἀποδοχάς του ἐὰν ἔχῃ συμπεπληρωμένην ἑξαετίαν. Ἐν ἡ περιπτώσει ὁ ὑπάλληλος δὲν ἔχει συμπληρώσει ἔτος (ἤδη ἑξάμηνον) ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ καταστήματος ἢ Γραφείου, εἰς ὃ εὑρίσκεται, καθ' ἣν στιγμὴν καλεῖται ὑπὸ τὰ ὅπλα καὶ ἐφ' ὅσον ἔχει συμπληρώσει τὴν ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 § 1 ὑπηρεσίαν, δύναται, κατ' ἀπόφασιν τῶν κατὰ τὸ ἄρθρ. 6 δικαστηρίων, νὰ προσαυξήσῃ τὴν ὑπηρεσίαν του ταύτην δι' ἀποδεδειγμένης προϋπηρεσίας εἰς ἕτερον κατάστημα, γραφεῖον ἢ ἐπιχείρησιν ἐν γένει, ὑπολογιζομένην κατὰ τὴν ἑξῆς κλίμακα: α) μέχρι μὲν διετίας εἰς τὸ 1/2, β) μέχρις ἑξαετίας εἰς τὸ 1/3, γ) μέχρι δεκαετίας εἰς τὸ 1/4». Βάσει τῆς ἀνωτέρω διατάξεως ἠδύνατο ὁ μισθωτός, ὅστις δὲν εἶχε συμπληρώσει τὸν βασικὸν χρόνον ἐπιδοτήσεως, νὰ ζητήσῃ τὴν προσμέτρησιν τῆς προϋπηρεσίας παρὰ τῷ αὐτῷ ἢ ἄλλῳ ἐργοδότῃ πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ κατωτάτου ὁρίου ἐπιδοτήσεως, οὐχὶ δὲ καὶ πρὸς βελτίωσιν τοῦ ποσοστοῦ ἐπιδόματος. Ἐπηκολούθησεν ὅμως ὁ ν. 2054/1952 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς νομοθεσίας περὶ τῶν στρατευομένων μισθωτῶν», ὅστις ἐν ἄρθρῳ 1 ὁρίζει ὅτι «διὰ τὴν ἐπιδότησιν τῶν στρατευομένων μισθωτῶν αἱ ἐπιχειρήσεις ὑποχρεοῦνται, ὅπως ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ μεθεπομένου τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου μηνὸς καταβάλλουν εἰς τὸ Ι.Κ.Α. εἰδικὴν εἰσφορὰν ἐπὶ τῶν πάσης φύσεως ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν ἀδιακρίτως φύλου», ἐν δὲ τῷ ἄρθρῳ 2 προσθέτει, ὅτι «ἐκ τοῦ εἰδικοῦ λογαριασμοῦ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ παρόντος νόμου δικαιοῦνται τῶν ὑπὸ τῆς περὶ στρατευομένων μισθωτῶν κειμένης νομοθεσίας καθοριζομένων ἐπιδομάτων οἱ στρατεύσιμοι μισθωτοὶ οἱ ἐργαζόμενοι εἰς τοὺς ἐν ἄρθρῳ 1 τοῦ παρόντος ὑποχρέους, ἐφ' ὅσον πρὸ τῆς στρατεύσεώς των καὶ μέχρις αὐτῆς ἔχουσι τὴν ἐν τῇ κειμένῃ ὡς ἄνω νομοθεσίᾳ ὁριζομένην ὑπηρεσίαν συνεχῶς ἢ διακεκομμένως παρὰ τῷ αὐτῷ ἢ διαφόροις ἐργοδόταις καὶ ἐφ' ὅσον συγκεντροῦσι τὰς ὑπὸ τῆς νομοθεσίας ταύτης ὁριζομένας λοιπὰς προϋποθέσεις». Ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ

χρηματικῆς ποινῆς (πρβλ. Πρωτοδίκου Πατρῶν 159/1952, Πρωτοδίκης **Σ. Βαρόπουλος**, ΕΕΔ 11, 804, ἐπικυρωθεῖσαν ὑπὸ τῆς Πρωτοδικείου Πατρῶν 148/1953, εἰσηγητής **Κ. Πούλος**, ΕΕΔ 12, 674) (βλέπε καὶ τὰς ἐν ΕΕΔ 11, 804 σημειώσεις μας, ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί).

Δικαίωμα λήψεως ἀποδοχῶν θὰ εἶχεν ὁ μισθωτός, ἂν κατέστη ἀδύνατος ἡ παροχὴ τῆς ἀδείας ὑπαιτιότητι τοῦ ἐργοδότου (πρβλ. Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 12832/1952, εἰσηγητὴς **Φ. Ράμφος**, ΕΕΔ 12, 37), ἀλλ' ἂν ὑπόκειται, ὡς ἐν προκειμένῳ, οὐχὶ ἀδυναμία ἐκπληρώσεως τῆς παροχῆς, ἀλλὰ καθυστέρησις περὶ τὴν παροχὴν ἀδείας, δικαιοῦται, κατὰ τὴν Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1583/1953 (εἰσηγητὴς **Σ. Διαμαντάκος**, ΕΕΔ 12, 674), νὰ ἀπαιτήσῃ τὴν παροχὴν αὐτουσίας ἀδείας, δικαιούμενος νὰ ἐκβιάσῃ τὸν ἐργοδότην κατὰ τὸ ἄρθρ. 883 § 2 Πολ. Δικ. εἰς δήλωσιν βουλήσεως περὶ αὐτουσίας παροχῆς ἀδείας, προσέτι δὲ τὴν ἀποζημίωσιν διὰ τὴν ἐκ τῆς κατ' ὑστερήσεως τῆς παροχῆς ἀδείας ἐπενεχθεῖσαν εἰς αὐτὸν ζημίαν κατὰ τὰ ἄρθρα 297 καὶ 343 Α.Κ.

Πρωτοδίκου Σύρου 26/1954

διαδικασία Ν. ΓΦΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. Β. Μαστέλλος

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ε. Βαρθαλίτης, Α. Δρακάκης

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 53 ἀ.ν. 1324/1949 «περὶ προστασίας καὶ ἀποκαταστάσεως τῶν ἀναπήρων πολέμου ὁπλιτῶν καὶ θυμάτων πολέμου», καθ' ἣν «αἱ δημόσιαι ὑπηρεσίαι, ὡς καὶ πάσης φύσεως ἰδιωτικαὶ ἐπιχειρήσεις, Δῆμοι καὶ Κοινότητες, ὑποχρεοῦνται, ὅπως, καθ' ὑπέρβασιν τῆς ὑπὸ τῶν οἰκείων νόμων καὶ κανονισμῶν προβλεπομένης ἀδείας, παρέχωσιν εἰς τοὺς ἀναπήρους ὑπαλλήλους των κατ' ἔτος 30θήμερον τοιαύτην μετὰ πλήρων ἀποδοχῶν πρὸς μετάβασιν τούτων εἰς κέντρα λουτροθεραπείας, ἀεροθεραπείας κλπ.», σαφῆ ἔχει τὴν ἔννοιαν, ὡς καὶ ἐν τῷ γράμματι αὐτῆς ρητῶς διασέλλεται, ὅτι τῆς προσθέτου ταύτης κατ' ἔτος ἀδείας πρὸς λουτροθεραπείαν κλπ., δικαιοῦνται μόνον οἱ ἔχοντες τὴν ἰδιότητα τοῦ ὑπαλλήλου μισθωτοὶ ἀνάπηροι πολέμου, τουτέστιν τὰ πρόσωπα τὰ παρέχοντα ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτῆρα ἐργασίαν μὴ σωματικήν (ἄρθρ. 10 ν. 1234/1918), ὡς καὶ ἐκεῖνα, ἅτινα ὡς ὑπάλληλοι χαρακτηρίζονται διὰ διατάξεων εἰδικῶν νόμων, οὐχὶ δὲ καὶ οἱ ἐργατοτεχνῖται, τοῦτο δὲ καὶ ὡς ἐκ τοῦ μονιμωτέρου δεσμοῦ τοῦ συνάπτοντος τὸ ὑπαλληλικὸν προσωπικὸν μετὰ τοῦ ἐργοδότου. Τόσον ἐκ τοῦ τίτλου τοῦ νόμου τούτου, ὅσον καὶ ἐκ τοῦ περιεχομένου καὶ τῆς ὅλης ὀφῆς αὐτοῦ, προκύπτει μὲν ἔκδηλος ἡ βούλησις τοῦ νομοθέτου πρὸς προστασίαν διὰ τῆς παροχῆς τῶν ἐν αὐτῷ προνομίων καὶ εὐεργετημάτων γενικῶς εἰς τοὺς ἀναπήρους πολέμου ὁπλίτας καὶ θύματα πολέμου, οὐχ' ὅμως καὶ ἡ θέλησις ὅπως ἡ τοιαύτη ἰδιαιτέρα μεταχείρισις ἐπεκτείνηται εἰς πάντας τοὺς τομεῖς καὶ συνθήκας τῆς κοινωνικῆς καὶ ἐπαγγελματικῆς εἰδικώτερον διαβιώσεως των. Ἀλλ' ἀντιθέτως, ἐνῷ ἐν τῷ ὅλῳ κειμένῳ αὐτοῦ διαγράφει δι' εἰδικῶν ἐπικεφαλίδων τὰ καθιερούμενα ὑπὲρ πάντων τῶν ἀναπήρων τούτων προνόμια καὶ διευκολύνσεις ἄνευ διακρίσεώς τινος, ἐξαιρετικῶς ἐν τῷ τμήματι αὐτοῦ ὑπὸ τὸν τίτλον «λουτροθεραπεῖαι, ἀεροθεραπεῖαι» καὶ δὴ ἐν ἄρθρ. 53 αὐτοῦ, ἔνθα ρυθμίζει τὰ τῆς χορηγήσεως ἀδείας πρὸς λουτροθεραπείαν κλπ. πρὸς τοὺς μισθωτοὺς ἀναπήρους πολέμου, ρητῶς διαστέλλει ἐξ αὐτῶν τοὺς φέροντας τὴν κατὰ τ' ἀνωτέρω ἰδιότητα τοῦ ὑπαλλήλου, ἀπὸ τοὺς λοιποὺς τοὺς φέροντας τὴν ἰδιότητα τοῦ ἐργατοτεχνίτου, εἰς τοὺς ὁποίους δὲν ἠθέλησε προδήλως νὰ ἐπεκτείνηται ἡ εἰδικὴ αὕτη παροχή, οἷον ἐὰν ἐπεθύμει δὲν θὰ ἐποιεῖτο τὴν διαστολὴν ταύτην «ὑπαλλήλους», ἀλλὰ θὰ ἐχρησιμοποίει προφανῶς τὸν ὅρον ἐμισθωτοὺς ἐν γένει», ἐξ οὗ καὶ θὰ ὑπεδηλοῦτο ἡ τοιαύτη βούλησίς του. Ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ νόμου τούτου, ἐὰν ἐπεῖθετο περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς ἐπεκτάσεως ταύτης, ἠδύνατο νὰ πράξῃ τοῦτο ὁ νομοθέτης διὰ νεωτέρας συμπληρωματικῆς διατάξεως, ὡς λ.χ. ἔπραξε διὰ τοῦ ἄρθρ. 11 § 2 τοῦ ν. 547/1937, δι' οὗ ἐπεξέτεινε τὰς διατάξεις τοῦ κώδ. ν. 3514/1928 «περὶ τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει στρατεύσεως» καὶ ἐπὶ τοῦ στρατευομένου ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ τῶν πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεων (πρβλ. ἐπὶ ἀναλόγου θέματος Α.Π. 248/1951, 21-27/1952 ΕΕΝ ΙΗ' 682 καὶ ΙΘ' 369, *contra* Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 2091/1953 Δ.Ε.Ν. σελ. 268). Κατ' ἀκολουθίαν ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, δι' ἧς διώκεται ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος, τυγχάνοντος ὡς ἐκτίθησιν ἀναπήρου πολέμου καὶ ἐργαζομένου ὡς ἐργάτου παρὰ τῇ ἐναγομένῃ βιομηχανικῇ ἑταιρίᾳ, ἡ ἐπιδίκασις αὐτῷ τῆς ἀντιμισθίας 30θημέρου ἀδείας πρὸς λουτροθεραπείαν του, ἣν ἐδικαιοῦτο δι' ἕκαστον τῶν ἐτῶν 1951 ἕως 1954, καθ' ἃ δὲν τῷ ἐχορηγήθη τοιαύτη, ἐλέγχεται νόμῳ ἀβάσιμος καὶ ἀπορριπτέα ἀποβαίνει, συμψηφιζομένης τῆς ἑκατέρωθεν δικαστικῆς δαπάνης, καθόσον ὁ ἐνάγων διετέλει κατὰ τὴν κρίσιν μας ἐν εὐλόγῳ ἀμφιβολίᾳ περὶ τοῦ νόμῳ ὑποστατοῦ τῆς διωκομένης ἀπαιτήσεως.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΑΝΑΠΑΥΣΙΣ

ΘΕΣΠΙΣΙΣ ΔΙΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΩΝ ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΑΥΣΕΩΣ

Διαδικασία καὶ τύπος ἐπιβολῆς αὐτῆς εἰς ὅσας πόλεις ἐπιτρέπεται ἡ ἐργασία

Ἔννοια ἄρθρ. 6 § 1 Β.Δ. 8/14.3.1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως Νόμων».— Ἐξάρτησις κατ' ἀρχὴν τῆς ἐπιβολῆς Κυριακῆς ἀναπαύσεως καὶ εἰς ὅσας πόλεις ἢ ἐπαγγέλματα ἐπιτρέπεται ἐκ τοῦ Νόμου ἡ ἐργασία ἐκ τῆς διακριτικῆς ἐξουσίας τῆς Διοικήσεως.— Ἀπαιτουμένη αἰτησις ἐργοδοτικῶν καὶ ὑπαλληλικῶν Ὀργανώσεων ἀποτελεῖ ἁπλῆν γνώμην καὶ οὐχὶ σύμφωνον τοιαύτην.— Συνέπειαι ἐκ τῆς ἀνυπαρξίας ἐπαγγελματικῆς Ὀργανώσεως τῆς μιᾶς κατηγορίας.— Ἐπιβολὴ Κυριακῆς ἀναπαύσεως καὶ εἰς χωρία κάτω τῶν 4.000 κατοίκων.— Ἀνεφάρμοστον κατὰ θέρος εἰς νομίμους ἀνεγνωρισμένους τόπους θερινῆς διαμονῆς.

Τὸ πρῶτον ἤδη, καθ' ὅσον γνωρίζομεν, τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας διὰ τῆς παρατιθεμένης κατωτέρω ἀποφάσεως αὐτοῦ ἑρμηνεύει τὴν ὑπὸ τοῦ β.δ. τῆς 8/14.3.1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως νόμων» ἐξουσιοδότησιν περὶ ἐπιβολῆς διὰ διαταγμάτων Κυριακῆς ἀργίας.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 479/1954, Ὁλομελείας

Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. **Δ. Ψαρὲς**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Γ. Γεωργιάδης, Β. Κασίμης, Πάρεδρος Νομικοῦ Συμβουλίου

Κατὰ τὴν διάταξιν ἄρθρ. 6 § 1 τοῦ β. δ. τῆς 8/14.3.1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως νόμων», δυνάμει τῆς ὁποίας ἐξεδόθη τὸ προσβαλλόμενον βασ. διάταγμα, ὁρίζεται, ὅτι: «Διὰ βασ. διαταγμάτων, προκαλουμένων παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Οἰκονομίας (νῦν Ἐργασίας) τῇ αἰτήσει τῶν ἐνδιαφερομένων ἐργοδοτικῶν καὶ ὑπαλληλικῶν ἀπὸ συμφώνου ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων καὶ κατόπιν συμφώνου γνώμης τῆς ἁρμοδίας δημοτικῆς, κοινοτικῆς, διοικητικῆς ἢ ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς, δύναται νὰ ἐπιβάλληται ὁλοκληρωτικὴ Κυριακὴ ἀνάπαυσις καὶ εἰς ὅσας πόλεις ἢ ἐπαγγέλματα ἐπιτρέπεται ἐκ τῶν κειμένων διατάξεων ἡ ἐργασία καὶ τὸ ἄνοιγμα τῶν καταστημάτων δι' ὡρισμένας ὥρας κατὰ τὰς Κυριακάς». Ἡ ἔννοια τῆς διατάξεως ταύτης, ἥτις μετὰ τῶν λοιπῶν περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως διατάξεων ἔχει χαρακτῆρα δημοσίας τάξεως, ὡς ἐκ τῆς αἰτίας τῆς ἐπιβολῆς των καὶ ὡς ἀποβλέπουσα εἰς τὴν ρύθμισιν τῆς ἐργασίας ἐν γένει, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν ἀναγκῶν τοῦ κοινοῦ, εἶναι, ὅτι ἡ δυνάμει τῆς δι' αὐτῆς παρεχομένης ἐξουσιοδοτήσεως θέσπισις τῆς ὁλοκληρωτικῆς Κυριακῆς ἀναπαύσεως καὶ εἰς ὅσας πόλεις ἢ ἐπαγγέλματα ἐπιτρέπεται, κατ' ἐξαίρεσιν τῆς γενικῆς ἀρχῆς τοῦ νόμου, ἡ ἐργασία κατὰ τὰς Κυριακάς, ἐξαρτᾶται κατ' ἀρχὴν ἐκ τῆς διακριτικῆς ἐξουσίας τῆς Διοικήσεως. Ἡ διὰ τὴν καθιέρωσιν ὅθεν ταύτην ἀπαιτουμένη κατὰ τὴν προδιαληφθεῖσαν διάταξιν αἴτησις τῶν ἐργοδοτικῶν καὶ ὑπαλληλικῶν ὀργανώσεων ἀποτελεῖ ἁπλῆν γνώμην καὶ οὐχὶ σύμφωνον τοιαύτην, ἀξιουμένου μόνον, ὅπως ἡ γνώμη αὕτη, θετικὴ ἢ ἀρνητική, ἐκφράζηται κατόπιν συμφωνίας μεταξὺ τῶν δύο κατηγοριῶν τῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων. Τῆς βασικῆς δὲ ταύτης ἑρμηνείας τῆς διατάξεως ἄρθρ. 6 § 1 παρέπονται περαιτέρω δύο ἕτεραι συνέπειαι, καθ' ἃς: α) μὴ ὑπαρχουσῶν τυχὸν, ὡς ἐν προκειμένῳ, καθ' ἃ ἐκ τοῦ φακέλλου ἀποδεικνύεται ὅτι συμβαίνει, ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων τῆς μιᾶς κατηγορίας αὐτῶν, δύναται ἐλευθέρως νὰ χωρήσῃ ἡ διαδικασία τῆς ἐκδόσεως τοῦ σχετικοῦ β. διατάγματος βάσει τῆς γνώμης τῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων τῆς ἑτέρας κατηγορίας, ἤτοι ἐν προκειμένῳ μόνον τῆς τῶν ἐργοδοτῶν, καὶ β) δὲν ἀπαιτεῖται, ὅπως πᾶσαι αἱ ἐπαγγελματικαὶ ὀργανώσεις τῆς μιᾶς κατηγορίας, ἐν προκειμένῳ τῶν ἐργοδοτῶν, ὦσι σύμφωνοι ἐν τῇ γνώμῃ αὐτῶν, νομίμως ἐπιβαλλομένης τῆς ὁλοκληρωτικῆς Κυριακῆς ἀναπαύσεως καὶ ἐὰν ἑκάστη τῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων, τῶν καταστηματαρχῶν ἐν προκειμένῳ, διάφορον ἔχῃ γνώμην. Ἀπορριπτέοι ὅθεν κρίνονται οἱ δύο πρῶτοι καὶ ὁ τέταρτος τῶν διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως προβαλλομένων λόγων ἀκυρώσεως.

Εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι κατὰ μὲν τὸ ἄρθρ. 5 § 3 τοῦ περὶ κωδικοποιήσεως τῶν περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως νόμων β. διατάγματος προβλέπεται, ὅτι εἰς τὰ χωρία τὰ κάτω τῶν 4.000 κατοίκων τὰ καταστήματα ὅλα ἀνοίγουν ἐλευθέρως κατὰ τὰς Κυριακάς, ἐν δὲ τῇ προδιαληφθείσῃ διατάξει ἄρθρ. 6 § 1 παρέχεται ἡ ἐξουσιοδότησις, ὅπως ἐπιβάλληται ὁλοκληρωτικὴ Κυριακὴ ἀνάπαυσις καὶ εἰς ὅσας πόλεις ἐπιτρέπεται ἡ ἐργασία κατὰ τὰς Κυριακάς, οὕτως ὥστε ἐκ τῆς λεκτικῆς διατυπώσεως τῆς τελευταίας ταύτης διατάξεως, ὁμιλούσης περὶ πόλεων, παρέχεται ἡ ἐντύπωσις, ὅτι ἀναφέρεται αὕτη μόνον εἰς πόλεις, περὶ ὧν τὰ ἄρθρα 4 καὶ 5 τοῦ β. διατάγματος προβλέπουσι κατ' ἐξαίρεσιν ἡμιαργίαν κατὰ τὰς Κυριακάς. Ἐν τούτοις, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι γενικὴ ἀρχὴ κατὰ νόμον κρατεῖ ἡ ἀργία καθ' ὅλην τὴν χώραν κατὰ τὰς Κυριακάς (ἄρθρον 1) καὶ ὅτι κατὰ συνέπειαν καὶ ἡ προδιαληφθεῖσα διάταξις (ἄρθρ. 5 § 3) ἡ ἀναφερομένη εἰς τὰ χωρία καθιεροῖ ἐξαίρεσιν ἀπὸ τοῦ γενικοῦ κανόνος, δέον νὰ γίνῃ δεκτόν, κατὰ τὴν ὀρθὴν ἑρμηνείαν τῆς διατάξεως ἄρθρ. 6 § 1, ὅτι ἔχει αὕτη ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τῶν χωρίων τῶν κάτω τῶν

ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ

ΧΡΟΝΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΕΩΣ ΔΙ' ΥΠΟΧΡΕΩΣΙΝ ΝΟΜΙΜΟΥ ΜΙΣΘΟΥ

Ειδική ρύθμισις τοῦ θέματος ὑπό τῆς συλλογικῆς συμβάσεως 16.9.1937

Συλλογική σύμβασις ἐργασίας προσωπικοῦ Γραφείων Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν, ἐπιχειρήσεων, ἰδιωτικῶν Γραφείων.—Δικαίωμα πλήρους μισθοῦ ἐπὶ ἀπασχολήσεως ἄνω τῶν 3 1/2 ὡρῶν ἡμερησίως.

Ἔχει ἤδη ὀρθῶς νομολογηθῆ, ὅτι ὁ διά τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, διαιτητικῶν ἀποφάσεων ἢ ἄλλων διοικητικῶν πράξεων καθοριζόμενος νόμιμος μισθὸς ἢ ἡμερομίσθιον ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸν ὑπὸ τοῦ νόμου ὁριζόμενον χρόνον ἀπασχολήσεως, ἐὰν ἄλλως δὲν ὁρίζηται ἐν τῇ συλλογικῇ συμβάσει κλπ. (βλέπε τὴν Α.Π. 53/1953, εἰσηγητὴς *Μ. Παντελῆς*, ΕΕΔ 13, 296 καὶ λοιπὰς εἰς τὴν νομολογίαν τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας παραπομπὰς εἰς σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 23, 12, 391).

Ἐξαίρεσις τῆς ἀρχῆς ταύτης εἰσήχθη εἰς τὴν ἀπὸ 16.9.1937 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας τοῦ ὑπαλληλικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ τῶν Γραφείων Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν, ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἰδιωτικῶν Γραφείων, κατὰ τὴν ὁποίαν «ἐκ παρούσης συλλογικῆς συμβάσεως ἐξαιροῦνται ἐκεῖνοι τοῦ ὑπαλληλικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ, οἵτινες ἀπασχολοῦνται μέχρι 3 1/2 ὡρῶν ἡμερησίως. Διὰ τοὺς ὑπαλλήλους τούτους ἰσχύουν κατ' ἀναλογίαν πᾶσαι αἱ ἀνωτέρω διατάξεις, ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἀπολαυὰς αὐτῶν διὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπασχολήσεως των».

Ταῦτα σημαίνουν, ὡς καὶ ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν δέχεται, ὅτι, ἐφ' ὅσον ὁ ὑπάλληλος ἢ ὑπηρέτης, ὁ ὑπαγόμενος εἰς τὴν ἀνωτέρω συλλογικὴν σύμβασιν, ἀπασχολεῖται πέραν τῶν 3 1/2 ὡρῶν ἡμερησίως (καὶ μέχρι τοῦ νομίμου χρόνου) δικαιοῦται πλήρους τοῦ νομίμου μισθοῦ, δὲν δύναται δηλαδὴ νὰ γίνῃ ἔκπτωσις κατὰ λόγον τῆς κάτω τῶν νομίμων 7 ἢ 8 ὡρῶν ἀπασχολήσεως (πρβλ. καὶ τὴν Α.Π. 332/1954, εἰσηγητὴς *Μ. Παντελῆς*, ΕΕΔ 13, 516, καθ' ἣν ἐπειρέπετο καὶ πρὸ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ ν. 2053/1952 (ΕΕΔ 11, 488) καταβολὴ μισθοῦ πέραν τοῦ νομίμου δι' ἐργασίαν ἀπὸ 3 1/2 ὡρῶν ἐργασίας μέχρι τῶν νομίμων).

Οὕτως ἀποφαίνεται καὶ ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου, εἰς τὴν ὁποίαν ἐκ παραδρομῆς ἀναφέρεται ὡς νόμιμος χρόνος ἀπασχολήσεως τοῦ προσωπικοῦ τῶν Γραφείων ἐν γένει αἱ 7 ὧραι, ἐνῷ εἶναι αἱ 8 ὧραι.

Ἡ ἐπικαλουμένη διάταξις τοῦ ἄρθρου 7 ἀ.ν. 547/1937 ἀναφέρεται μόνον εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν γραφείων Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν καὶ Τραπεζῶν.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 6016/1954

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Δ. Καλαμβοκίδης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Ραπάνης, Θ. Τσούρτης

Ὁ ἐκκαλῶν συνωμολόγησε κατὰ τὴν ἐν τῷ πρώτῳ βαθμῷ συζήτησιν τὸν χρόνον διαρκείας τῆς μεταξὺ τῶν διαδίκων συμβάσεως ἐργασίας, ὡς καὶ τὰς ἐν τῇ ἀγωγῇ ἀναφερομένας καταβολὰς διὰ δεδουλευμένους μισθοὺς καὶ θῶρα ἑορτῶν Χριστουγέννων καὶ Πάσχα, ἰσχυρίσθη ὅμως καὶ ἰσχυρίζεται καὶ ἤδη διὰ τοῦ μοναδικοῦ λόγου τῆς ἐφέσεώς του, ὅτι διὰ τῶν γενομένων καταβολῶν ἐκαλύπτετο ὁ νόμιμος μισθὸς τῆς ἐφεσιβλήτου, ὑπολογιζόμενος ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ διὰ τῶν οἰκείων συλλογικῶν συμβάσεων καὶ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων καθωρισμένου, μειωμένου ὅμως ἀναλόγως, διότι ἡ ἐφεσιβλήτος εἰργάζετο καθ' ἑκάστην οὐχὶ κατὰ

4.000 κατοίκων καὶ ὅτι συνεπῶς νομίμως δυνάμει ταύτης ὑπήχθη διὰ τοῦ προσβαλλομένου β. διατάγματος καὶ τὸ Ξυλόκαστρον, ἀριθμοῦν κατὰ τὴν τελευταίαν ἔτους 1951 ἐπίσημον τοῦ Κράτους ἀπογραφὴν κατοίκων 2.880, εἰς τὴν ὁλοκληρωτικὴν Κυριακὴν ἀνάπαυσιν, ἀπορριπτέου κρινομένου τοῦ σχετικοῦ προβαλλομένου τρίτου τῆς ἀκυρώσεως λόγου.

Εἶναι μὲν ἀληθὲς, ὅτι κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 13 § 2 τοῦ αὐτοῦ β. διατάγματος αἱ διατάξεις αὐτοῦ δὲν ἐφαρμόζονται κατὰ τὸ θέρος εἰς τοὺς νομίμως ἀναγνωριζομένους τόπους θερινῆς διαμονῆς καὶ ὅτι ἡ διάταξις αὕτη ἔχει ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τοῦ Ξυλοκάστρου, τὸ ὁποῖον διὰ τοῦ ἀπὸ 29.3/10.5.1947 β. διατάγματος «περὶ ἀνακηρύξεως ὡς τουριστικῶν τόπων περιοχῶν κλπ.», ἐκδοθέντος δυνάμει τοῦ ν. δ. 180/1945 «περὶ τουριστικῶν τόπων, ὀργανώσεως καὶ διοικήσεως αὐτῶν κλπ.», ἔχει ἀνακηρυχθῆ ὡς τουριστικὸς τόπος, ἀλλ' ὅμως αἱ διατάξεις τοῦ προσβαλλομένου β. διατάγματος οὐδὲν διαλαμβάνουσι περὶ κατὰ παρέκκλισιν ἀπὸ τῆς προδιαληφθείσης διατάξεως ἄρθρου 13 § 2 ἰσχύος αὐτοῦ, συνεπῶς δὲ τὸ προσβαλλόμενον β. διάταγμα, ἐκδοθὲν συμφώνως πρὸς τὰς κειμένας διατάξεις τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως, εἰς ἃς περιλαμβάνεται, ὡς προελέχθη, καὶ ἡ διάταξις ἄρθρ. 13 § 2, δὲν θὰ τύχῃ ἐφαρμογῆς κατὰ τοὺς θερινοὺς μῆνας, καθ' οὓς, κατὰ τὸν νόμον, πάντα τὰ καταστήματα εἰς τοὺς τουριστικοὺς τόπους παραμένουσιν ἀνοικτά. Ἄνευ ὅθεν συμφέροντος προβάλλεται ὁ λόγος οὗτος ἀκυρώσεως, ὅστις οὕτω κρίνεται ἀπορριπτέος.

ΑΞΙΩΣΙΣ ΜΙΣΘΟΥ ΕΚ ΤΩΝ ΑΡΘΡ. 657, 658 ΑΣΤΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΟΣ

Διατήρησις αὐτῆς καὶ μετὰ καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας ὑπὸ ἐργοδότου

Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας διαρκοῦντος τοῦ κωλύματος παροχῆς ὑπηρεσιῶν διὰ σπουδαῖον λόγον, κατ' ἄρθρα 657, 658 Ἀστικοῦ Κώδικος, δὲν καταλύει ἀξίωσιν μισθοῦ ἐκ τῶν ἄρθρων τούτων.—Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας ἐγκυμονούσης γυναικός.—Ἔκπτωσις ἐκ τοῦ κατ' ἄρθρ. 657, 658 Ἀστικοῦ Κώδικος μισθοῦ τῶν καταβληθέντων πράγματι ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α.

Κατὰ τὰ ἄρθρα 657, 658 Α.Κ. ὀφείλεται εἰς τὸν μισθωτόν, κατὰ τὸ ἐν αὐτοῖς μέτρον, μισθὸς ἐν περιπτώσει ἀνυπαιτίου κωλύματος παρούσης ὑπηρεσιῶν.

Τὸ ἄρθρ. 658 ἐδάφ. 2 ὁρίζει, ὅτι ἡ διὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἀξίωσις ὑφίσταται, καὶ ἐὰν ἐτι, τοῦ κωλύματος παρέχοντος τοιοῦτο δικαίωμα, ὁ μισθωτὴς (ἐργοδότης) κατήγγειλε τὴν σύμβασιν.

Κατὰ τὴν γνώμην τῆς θεωρίας καὶ πράξεως (βλέπε *Κ. Καυκᾶ*, Ἐνοχ. ὑπ' ἄρθρα 657, 658, *Π. Ζέπου*, Ἐνοχ. Εἰδ. σελ. 356, σημ. 4, *Γ. Βάλληνδα*, Ἐνοχ. ὑπ' ἄρθρ. 658 Α.Κ., *Κ. Ἀποστολίδη*, Ἐνοχ. Τόμ. 3ος, Εἰδ. Τεῦχος 6ον, σελ. 603, Πρωτ. Πειραιῶς 497/1951, Πρωτοδίκης *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*, ΕΕΔ 10, 1008), μόνον ἐὰν ὁ ἐργοδότης κατήγγειλε τὴν μισθωσιν βάσει τοῦ σπουδαίου λόγου, ἐκ τοῦ ὁποίου ἐκωλύθη ὁ μισθωτός, διατηρεῖται ἡ ἀξίωσις τοῦ τελευταίου (πρβλ. καὶ *Α. Nikisch*, Ἐργ. Δίκαιον, ἑλλ. μετάφρ. σελ. 316, διὰ τὸ ἀντίστοιχον ἄρθρον τοῦ Γερμανικοῦ Κώδικος).

Ἐὰν ἡ σύμβασις κατηγγέλθη δυνάμει ἄλλου σπουδαίου λόγου, δὲν σώζεται ἡ ἀξίωσις, ἤτοι ὁ ἐργοδότης δὲν ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλῃ μισθὸν διὰ τὴν ἀνυπαίτιον ἀδυναμίαν τοῦ μισθωτοῦ πρὸς παροχὴν ὑπηρεσιῶν, ἡ ὁποία ἐνεφανίσθη διαρκούσης τῆς συμβάσεως.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 3087/1954

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ΄

Πρωτοδίκης ὁ κ. **Ν. Παπανικολάου**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Σαράφης, Π. Σταυρόπουλος

Ἐβεβαιώθησαν τὰ ἑξῆς: Ἡ ἐνάγουσα προσελήφθη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν ἐναγομένων διὰ συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου ἀπὸ τῆς 26.10.1951, ὡς πλέκτρια, ἐπὶ ἡμερομισθίῳ δραχ. 28.000 καὶ διετέλεσεν ἐν τῇ σχέσει ταύτῃ μέχρι τῆς 16 Ἰουνίου 1953, ὅτε ἀπελύθη κατὰ τὰς νομίμους διατυπώσεις. Ἀπὸ τῆς 13 Ἰουνίου 1953 ἐκωλύετο νὰ ἐργασθῇ λόγῳ ἀνυπαιτίου σπουδαίου λόγου, ἤτοι συμφώνως τῷ νόμῳ 2274 παρείχετο τὸ δικαίωμα νὰ ἀπόσχῃ τῆς ἐργασίας ἓξ ἑβδομάδας πρὸ τοῦ πιθανοῦ τοκετοῦ, ὅστις προκύπτει λαβὼν χώραν τὴν 24 Ἰουλίου 1953. Ἡ διαρκούντος τοῦ κωλύματος πρὸς ἐργασίαν γενομένη ὑπὸ τῶν ἐναγομένων καταγγελία τῆς

πλήρες ὡράριον, ἀλλὰ μόνον ἐπὶ τέσσαρας ὥρας.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 18 Π.Δ. τῆς 8/13 Ἀπριλίου 1932, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 7 § 3 τοῦ ἀ.ν. 547/1937, ἡ διάρκεια τῆς ἐργασίας τοῦ ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ τῶν γραφείων ἐν γένει δὲν δύναται νὰ ὑπερβαίνῃ ἡμερησίως τὰς ἑπτὰ ὥρας. Κατὰ τὴν § 13 τῆς ἀπὸ 16 Σεπτεμβρίου 1937 συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν τῶν Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν, Ἰδιωτικῶν Γραφείων καὶ ἐπιχειρήσεων ἐν γένει ἐτῆς παρούσης συλλογικῆς συμβάσεως ἐξαιροῦνται ἐκεῖνοι τοῦ ὑπαλληλικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ, οἵτινες ἀπασχολοῦνται μέχρι 3 1/2 ὡρῶν ἡμερησίως. Διὰ τοὺς ὑπαλλήλους τούτους ἰσχύουν κατ' ἀναλογίαν πᾶσαι αἱ ἀνωτέρω διατάξεις, δσον ἀφορᾷ τὰς ἀπολαυὰς αὐτῶν διὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπασχολήσεώς των». Κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τῆς τελευταίας ταύτης διατάξεως, ἐὰν δυνάμει ἀτομικῆς συμβάσεως ὁ μισθωτὸς θὰ παρέχῃ τὰς ὑπηρεσίας του ἐπὶ 3 1/2 τοὐλάχιστον ὥρας ἡμερησίως, θὰ λαμβάνῃ πλήρη τὸν ὑπὸ τῆς συλλογικῆς ταύτης συμβάσεως καθωρισμένον μισθόν, ὡς οὗτος ὡρίσθη κατ' ἀναπροσαρμογὴν καὶ προσαύξησιν δυνάμει τῆς ἀπὸ 4.11.1947 συλλογικῆς συμβάσεως καὶ τῶν κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ν. 28/1944 ἐκδοθεισῶν ὑπ' ἀριθ. 29488/1949, 2750/1951 κλπ. ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, τῆς τοιαύτης ἀτομικῆς συμβάσεως μὴ ἀντικειμένης εἰς τὴν ἀπὸ 4.11.1947 συλλογικὴν σύμβασιν καὶ τὰς μνησθείσας ἀνωτέρω ὑπουργικὰς ἀποφάσεις, δι' ὧν ὡρίσθησαν κατ' ἀναπροσαρμογὴν τὰ ἀνώτατα ὅρια μισθῶν (Α.Π. 332/1954, ΕΕΔ 13, σ. 516).

Βεβαιοῦται δὲ ἡ ἐφεσίβλητος ὑπηρέτει ὡς ἐσωτερικὴ ὑπάλληλος γραφείου τῆς ἐπιχειρήσεως κατασκευῆς καὶ ἐπισκευῆς ἠλεκτρικῶν εἰδῶν τοῦ ἐκκαλοῦντος ἀπὸ τῆς 21 Μαΐου 1950, παρεῖχε δὲ τὰς ὑπηρεσίας της κατὰ πλήρες ὡράριον μέχρι τοῦ θέρους τοῦ 1952, ἀπὸ τοῦ ὁποίου μέχρι τῆς ἀποχωρήσεώς της (15 Ἰουνίου 1953), κατόπιν συμφωνίας μεταξὺ τῶν διαδίκων, εἰργάζετο μόνον καθ' ἑκάστην πρωΐαν ἀπὸ τῆς 9 μέχρι τῆς 2 μ.μ. ὥρας, ἤτοι ὑπὲρ τὰς τρεῖς καὶ ἡμίσειαν ὥρας ἡμερησίως καὶ συνεπῶς αὕτη, κατὰ τὰ ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει, ἐδικαιοῦτο ὁλοκλήρου τοῦ ὑπὸ τῶν ἀνωτέρω μνημονευομένων συλλογικῶν συμβάσεων καὶ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων προβλεπομένου μισθοῦ κατὰ τὰ εἰδικώτερον ἐν τῇ ἐκκαλουμένῃ ἐκτιθέμενα καὶ ὀρθῶς διὰ ταύτης ἐπεδικάσθησαν αἱ διαφοραὶ δεδουλευμένων μισθῶν καὶ ὡρῶν, ὡς καὶ οἱ δεδουλευμένοι μισθοὶ ἀπὸ 1 Μαρτίου μέχρι 15 Ἰουνίου 1953, οὓς δὲν ἐβεβαιώθη ἐκ τῶν αὐτῶν ὡς ἀνω ἀποδεικτικῶν μέσων ὅτι κατέβαλεν ὁ ἐκκαλῶν, καὶ ἀπορριπτέα ὡς ἀβάσιμος ἡ τὰ ἀντίθετα ὑποστηρίζουσα ἔφεσις.

ΑΝΥΠΑΙΤΙΟΝ ΚΩΛΥΜΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΜΙΣΘΟΥ

Συμβάσεις έργασίας καταρτισθείσαι πρό τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος

Ἐφαρμογὴ προϊσχύοντος τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος Δικαίου ἐπὶ συμβάσεων ἐργασίας καταρτισθεισῶν πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος. — Ἐπουσιώδης ἀνυπαίτιος χρονικὴ ἀδυναμία πρὸς παροχὴν ὑπηρεσιῶν δὲν ἐπιφέρει ἀντίστοιχον ἐλάττωσιν τῆς ἀμοιβῆς τοῦ μισθωτοῦ, δυναμένου τοῦ δικαστοῦ νὰ κρίνῃ ἑκάστοτε τὸ εἶδος τοῦ ἀνυπαιτίου κωλύματος καὶ νὰ ὁρίσῃ τὸν χρόνον, δι' ὃν δὲν ἐπέρχεται ἄρσις τῆς πρὸς καταβολὴν τοῦ μισθοῦ ὑποχρεώσεως τοῦ ἐργοδότου.

Ὡς ἀναλύεται κατωτέρω (Σύναψις γνωμῶν θεωρίας καὶ πράξεως ἐπὶ τῆς ἀσθενείας τοῦ μισθωτοῦ, σελ. 1016) ἐπὶ ἀνυπαιτίου κωλύματος παροχῆς ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ διὰ συμβάσεις συνομολογηθείσας μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος (23 Φεβρουαρίου 1946) ἔχουν ἐφαρμογὴν τὰ ἄρθρα 657, 658 τοῦ Κώδικος.

Ἐπὶ συμβάσεων, αἱ ὁποῖαι συνωμολογήθησαν πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος, ὡς ἡ περίπτωσις τῆς δημοσιευομένης κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου, ὑπεστηρίχθησαν καὶ ἐγένοντο δεκταὶ διάφοροι γνῶμαι.

Ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις ἠκολούθησε τὴν ὑπὸ τοῦ ***Κ. Τριανταφυλλοπούλου***, ἐν ΕΕΔ 3, 726, ὑποστηριχθεῖσαν ἄποψιν, ἧτις ἤδη φέρεται πλέον ὡς ἡ κρατοῦσα ἐν τῇ δικαστηριακῇ πρακτικῇ (βλέπε σχετικῶς καὶ λοιπὴν νομολογίαν κατωτέρω, σελ. 1046).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 8843/1954

Διαδικασία Ν. Γ?ΘΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Σ. Ράγκας**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Μεταξᾶς, Ι. Παπανικολόπουλος

Κατὰ τὰς διεπούσας τὴν κρινομένην σχέσιν, ὡς ἐκ τοῦ χρόνου τῆς καταρτίσεώς της, διατάξεις τοῦ προϊσχύοντος Ρωμαϊκοῦ Δικαίου (ν. 15 § 6 Π. (19. 2) κατ' ἀρχὴν ἐὰν ὁ ἐκμισθωτὴς τῆς ἐργασίας ἀδυνατῇ ἄνευ ὑπαιτιότητός του, ἀλλὰ καὶ ἄνευ λόγου ἀφορῶντος τὸν μισθωτήν, νὰ προσφέρῃ ταύτην, δὲν ἐθεωρεῖτο μὲν δι' ἀποζημίωσιν, ἀλλὰ καὶ δὲν ἐδικαιοῦτο νὰ ἀπαιτήσῃ τὸν μισθόν. Οὐχ ἧττον ὁμῶς κατὰ παρέκκλισιν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ταύτης, ἐφαρμοζομένου καὶ ἐν προκειμένῳ κατ' ἀναλογίαν τοῦ ἐν Πανδ. 19.2.1927 θέματος μισθώσεως πράγματος, ἐπουσιώδης ἀνυπαίτιος χρονικὴ ἀδυναμία πρὸς παροχὴν τῶν ὑπηρεσιῶν δὲν ἐπιφέρει ἀντίστοιχον ἐλάττωσιν τῆς ἀμοιβῆς, δυναμένου τοῦ δικαστοῦ νὰ κρίνῃ ἑκάστοτε τὸ εἶδος τοῦ ἀνυπαιτίου κωλύματος καὶ νὰ ὁρίσῃ τὸν χρόνον, δι' ὃν δὲν ἐπέρχεται ἄρσις τῆς πρὸς καταβολὴν τοῦ μισθοῦ ὑποχρεώσεως τοῦ μισθωτοῦ τῶν ὑπηρεσιῶν (***Τριανταφυλλόπουλος***, ἐν ΕΕΔ 9, σ. 726). Βεβαιοῦται, καὶ κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου τούτου, ὅτι ὁ ἐνάγων, συνδεόμενος μετὰ τῆς ἐναγομένης ἑταιρίας διὰ συμβάσεως ἐργασίας ἀπὸ τοῦ ἔτους 1945 καὶ ὑπηρετῶν ἀρχικῶς μὲν ὡς βοηθὸς σερβιτόρου, ἀπὸ δὲ τοῦ ἔτους 1947 ὡς σερβιτόρος τοῦ ἐνταῦθα ἐστιατορίου τῆς ἐναγομένης, ἠσθένησε κατὰ τὸ ἔτος 1952 ἀπὸ τῆς 25 Φεβρουαρίου - 26 Μαρτίου τοῦ ἔτους τούτου, ἤτοι ἐπὶ 28 ἡμέρας καὶ ἐκ ταύτου λόγου τούτου ἐκωλύθη ἄνευ ὑπαιτιότητός του νὰ ἐργασθῇ. Τὸ ἀνυπαίτιον τοῦτο κώλυμα πρὸς παροχὴν τῆς ἐργασίας τοῦ ἐνάγοντος κατὰ τὸν ἄνω χρόνον κεῖται καὶ παρὰ τοῦ δικαστηρίου τούτου ὡς ἐπουσιῶδες, μὴ ἄγον τὴν ὑποχρέωσιν τῆς ἐναγομένης πρὸς καταβολὴν τοῦ μισθοῦ. Τὰ αὐτὰ δὲν ἠχθεῖς καὶ ὁ πρωτοβάθμιος δικαστὴς διὰ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεώς του καὶ ἐπιδικάσας τῷ ἐνάγοντι τοὺς διὰ τῆς κρινομένης ἀγωγῆς ζητουμένους μισθοὺς τοῦ ἀνωτέρω χρόνου, τὰ μὲν ὀρθῶς τὰς διαληφθείσας διατάξεις ἠρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε, τὰ δὲ καὶ τὰς ἀποδείξεις ὀρθῶς ἐξετίμησε, οἱ δὲ τὰ ἀντίθετα ὑποστηρίζοντες λόγοι τῆς ἐφέσεως κρίνονται ἀπορριπτέοι ὡς ἀβάσιμοι.

συμβάσεως, οὖσα ἔγκυρος, μὴ προσβληθεῖσα δὲ ἐν πάσῃ περιπτώσει ὡς ἄκυρος, ἐπέφερε τὴν λύσιν τῆς συμβάσεως. Τοῦτο ὅμως δὲν καταλύει τὴν κατὰ τὰ ἄρθρ. 657 καὶ 658 τοῦ Α.Κ. ἀξίωσιν καταβολῆς τοῦ μισθοῦ ἑνὸς μηνός, ἐφ' ὅσον τὸ πρὸς ἐργασίαν κώλυμα ἐνεφανίσθη διαρκούσης τῆς συμβάσεως, κατὰ ρητὴν δὲ διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 658 τοῦ Α.Κ. ἡ διὰ τὸ διάστημα τοῦ μηνὸς ἢ ἡμίσεως μηνὸς ἀξίωσις ὀφίσταται καὶ ἂν ἔτι, τοῦ κωλύματος παρέχοντος τοιοῦτο δικαίωμα, ὁ μισθωτὴς κατήγγειλε τὴν μίσθωσιν. Μετὰ ταῦτα εἶναι νόμιμον τὸ αἴτημα καταβολῆς τοῦ μισθοῦ ἑνὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς κατὰ τὴν 13.6.1953 ἐμφανίσεως τοῦ ἄνω κωλύματος, πλήν, βεβαιουμένου ὅτι κατεβλήθη τοιοῦτος διὰ τὸν μέχρι 16.6.1953 χρόνον, δέον νὰ ἐπιδικασθῇ τῇ ἐναγούσῃ ὁ μισθὸς τῶν ἐργασίμων ἡμερῶν τοῦ ἀπὸ 16.6.1953 μέχρι 12.7.1953 χρόνου ἐκ δραχμῶν 440.000 (22Χ20.000). Ἐξ οὗ ἐνὸς στοιχείου προέκυψεν ὅτι κατεβλήθη εἰς τὴν ἐνάγουσαν πᾶσάν τι λόγῳ τοῦ κωλύματος παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α., εἰς ὃ ἀσφαλίζεται ὑποχρεωτικῶς ἐκ τοῦ νόμου, ἵνα ἐκπέσῃ ταύτα ἐκ τοῦ μισθοῦ, οὐδὲ ὁμολογεῖται τοιοῦτό τι ὑπὸ τῆς ἐναγούσης, ἥτις ἰσχυρίζεται ἐν τῇ ἀγωγῇ, ὅτι δὲν ἐπεδοτήθη παρὰ τοῦ Ι.Κ.Α. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 657 τοῦ Α.Κ. δικαιοῦται ὁ ἐκμισθωτὴς νὰ ἐκπέσῃ πᾶσά καταβληθέντα ἐξ αἰτίας τοῦ κωλύματος εἰς τὸν ἐκμισθωτήν, ἀπαιτεῖται δηλαδὴ νὰ περιέλθωσιν εἰς χεῖρας τοῦ ἐκμισθωτοῦ, μὴ ἀρκοῦντος τοῦ ὅτι οὗτος ἔχει ἀξίωσιν καταβολῆς τοιούτων ποσῶν ἐναντίον τοῦ ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΩΣ ΤΟΠΟΘΕΤΟΥΜΕΝΩΝ

Άρμοδιότης Συμβουλίων καὶ ἁρμοδιότης Ἐπιτροπῆς ἄρθρου 7 Α.Ν. 244/1936

Δικαίωμα ἐργοδότου δι' ἀντικατάστασιν ἀναγκαστικῶς τοποθετουμένων, κατ' ἄρθρ. 11 Α.Ν. 1836/1951, ὑπὸ τῶν Συμβουλίων διὰ πάντα ἄλλον λόγον, ὡς π.χ. δι' ἔλλειψιν παρὰ τῷ τοποθετηθέντι ὡρισμένων ἱκανοτήτων καὶ γνώσεων, ἀπαραιτήτων ἐκ τῆς φύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως κλπ., οὐχὶ ὅμως καὶ διὰ λόγους ἀνεπαρκείας ἢ ἀναρμόστου συμπεριφορᾶς, ὁπότε ἁρμοδία δι' ἀπόλυσιν εἶναι ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ ἄρθρ. 7 Α.Ν. 244/1936.

Ἀντιθέτως πρὸς τὴν γνώμην τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων, τὰ ὁποῖα καὶ αὐτὰ ἀμφιταλαντεύθησαν ἐπὶ μακρόν, προσπαθοῦντα νὰ ἀνεύρουν τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 11 ἀναγκαστικοῦ νόμου 1836/1951, ἵνα καταλήξουν ὅτι ἡ κατὰ τὴν διάταξιν ταύτην ἀντικατάστασις εἶναι ὑποχρεωτικὴ διὰ τὰ Συμβούλια καὶ ἂν ἀναφέρωνται ἐν τῇ αἰτήσει τοῦ ἐργοδότου λόγοι δυνάμενοι νὰ συστήσουν ἁρμοδιότητα τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ἀ.ν. 244/1936, προβαίνοντα εἰς τὴν ἀντικατάστασιν ταύτην ἄνευ αἰτιολογίας τῆς πράξεώς των (βλέπε τὰς προσφάτους Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 10111/1954, εἰσηγητὴς *Σ. Ράγκας*, ΕΕΔ 13, 921, Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 10861/1954, εἰσηγητὴς *Ι. Μαρινάκος*, ἀνωτέρω, σελ. 1038), τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας ἐμμένει εἰς τὴν ἄποψίν του, ὅτι ὁ ἐργοδότης δὲν δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν ἀντικατάστασιν διὰ λόγους πειθαρχικούς, ὁπότε ἁρμοδία εἶναι ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ ἄρθρου 7 ἀ.ν. 244/1936, ὡς ἀποφαίνεται καὶ διὰ τῆς κατωτέρω ἀποφάσεώς του (βλέπε καὶ Σ.Ε. 348/1954, εἰσηγητὴς *Ν. Μπουρόπουλος*, ΕΕΔ 13, 418).

Τί μετὰ ταῦτα μέλλει νὰ ἐνεργήσῃ νομίμως ὁ ἐργοδότης ἢ ὁ μισθωτός; Οὐδεὶς δύναται σαφῶς νὰ γνωρίζῃ περὶ τοῦ πρακτέου.

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 853/1954, Ὁλομελείας

Προεδρεύων ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Π. Μερτικόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. **Α. Δήμιτσας**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Μπουρνάζος, Τρ. Κοντοναστόπουλος, Νομικὸς Σύμβουλος Κράτους.

Διὰ μὲν τοῦ ἄρθρ. 7 § 2 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 ὁρίζεται, ὅτι «ἡ ἀπόλυσις τῶν τοποθετηθέντων δυνάμει τοῦ παρόντος νόμου... ἐπιτρέπεται εἰς τὰς ἑξῆς περιπτώσεις... 3) Κατόπιν ἀποφάσεως τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 καὶ ἄρθρ. 1 ἀ.ν. 771/1937 α)... 8) δι' ἀποδεδειγμένην ἀνεπάρκειαν ἢ ἀκαταλληλότητα, μὴ ὀφειλομένην πάντως εἰς τὰ τραύματά του, καὶ ἀναρμόστου συμπεριφορᾶς», διὰ δὲ τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ αὐτοῦ νόμου ὁρίζεται ἐπίσης, ὅτι οἱ ὑπόχρεοι τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ παρόντος νόμου δύνανται νὰ ζητήσωσι τὴν ἀντικατάστασιν τῶν τοποθετηθέντων δι' ἄλλου προσώπου προστατευομένου ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου. Τὰ οἰκεῖα συμβούλια ὑποχρεοῦνται, ὅπως ἐντὸς 20 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς σχετικῆς περὶ ἀντικαταστάσεως αἰτήσεως ἀνακαλέσωσι τὸν τοποθετηθέντα καὶ τοποθετήσωσιν ἕτερον πρόσωπον τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ παρόντος νόμου.

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τούτων προκύπτει, ὅτι ἡ ἀντικατάστασιν τοῦ τοποθετηθέντος παρ' αὐτῷ πολεμιστοῦ, ἥτις σημειωτέον εἶναι, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ νόμου, ὑποχρεωτικὴ διὰ τὸ Συμβούλιον, δύναται νὰ ζητήσῃ ὁ ἐργοδότης παρὰ τοῦ οἰκείου συμβουλίου διὰ πάντα ἄλλον λόγον, ὡς ἐπὶ παραδείγματι δι' ἔλλειψιν παρὰ τῷ τοποθετηθέντι ὡρισμένων ἱκανοτήτων καὶ γνώσεων ἀπαραιτήτων ἐκ τῆς φύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως κλπ., οὐχὶ ὅμως καὶ διὰ λόγους ἀνεπαρκείας ἢ ἀναρμόστου συμπεριφορᾶς, ἤτοι διὰ πειθαρχικοὺς λόγους, δοθέντος ὅτι συντρεχόντων τοιούτων λόγων ὀφίσταται περίπτωσις ἀπολύσεως τοῦ πολεμιστοῦ, κατὰ τὰ ἐν ἄρθρῳ 7 τοῦ νόμου ὁριζόμενα, δι' ἣν ὅμως ἁρμόδιον καθιστᾷ ἡ διάταξις αὕτη ἕτερον ὄργανον, τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ ἄρθρου 7 ἀ.ν. 244/1936, ἥτις κρίνουσα ἐπὶ τῆς βασιμότητος τῶν προβαλλομένων ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου λόγων δὲν ὑποχρεοῦται, ὡς εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ἀντικαταστάσεως, νὰ ἀποδεχθῇ ὁπωσδήποτε τὸ αἴτημα τοῦ ἐργοδότου περὶ ἀπολύσεως. Ἄλλως ἐὰν ἦτο δυνατὸν νὰ χωρῇ ἀντικατάστασις κατὰ τὸ ἄρθρον 11 καὶ ἐν ὄψει τοιούτων πειθαρχικῶν λόγων, δοθέντος ὅτι αὕτη εἶναι ὑποχρεωτικὴ διὰ τὸ συμβούλιον τοῦ ἀναγκ. ν. 1836/1951, ὁ τοποθετούμενος ἐφεδρος θὰ εὑρίσκετο εἰς τὴν ἀπόλυτον διάθεσιν τοῦ ἐργοδότου, δυναμένου ὁποτεδήποτε νὰ ἐπιβάλῃ διὰ τοιούτους λόγους τὴν ἀπομάκρυνσιν τοῦ ὑπαλλήλου, τοῦθ' ὅπερ ἀναμφιβόλως θὰ προσέκρουε πρὸς τὸ σύνολον τῶν διατάξεων τοῦ ὡς εἴρηται ἀ.ν. 1836/1951, δι' οὗ ἐπιδιώκεται ἡ ἐπὶ τινα τοὐλάχιστον χρόνον ἀπὸ τῆς ἀπολύσεώς του ἐκ τοῦ στρατοῦ ἀποκατάστασις τοῦ ἐφέδρου πολεμιστοῦ (Ὀλ. 2158, 2159/1953). Ἐν προκειμένῳ, ἐφ' ὅσον ἡ παρεμβαίνουσα ἑταιρία προέβαλε λόγους ἀκαταλληλότητος τῶν αἰτούντων (πειθαρχικοὺς καὶ ἀναρμόστου συμπεριφορᾶν), ἁρμοδία πρὸς κρίσιν καὶ ἐκτίμησιν τούτων ἦτο ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 7 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 Ἐπιτροπὴ Προστασίας Παλαιῶν Πολεμιστῶν, ἀναρμοδίως ἐπιληφθέντος σχετικῶς καὶ ἐκδόντος τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασιν τοῦ Κ.Σ. Π.Α. Ἀκυρωτέα συνεπῶς καθίσταται ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις δι' ἀναρμοδιότητα τοῦ ἐκδόντος ταύτην ὀργάνου.

ΣΥΝΟΨΙΣ ΓΝΩΜΩΝ ΘΕΩΡΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΑΞΕΩΣ

Επιμελεία της ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ

ΑΣΘΕΝΕΙΑ ΜΙΣΘΩΤΟΥ

Η «*Επιθεώρησις Εργατικού Δικαίου*» από τού παρόντος τεύχους θά δημοσιεύη υπό τόν άνω τίτλον «Σύνοψις γνωμών θεωρίας καί πράξεως» ό,τι έχει υποστηριχθή καί γίνει δεκτόν υπό τής θεωρίας καί πράξεως έπί αυτοτελών θεμάτων τού εργατικού δικαίου, έχόντων καθημερινόν ένδιαφέρον, ώστε ό αναγνώστης νά είναι άμέσως ένήμερος έπί τών λύσεων, αί όποίαι έδόθησαν είς τά σχετικά ζητήματα.

Είναι άληθώς έπίκαιρος ή νέα αύτη έργασία, τήν όποίαν αναλαμβάνει ή «*Επιθεώρησις Εργατικού Δικαίου*», πέραν τής λοιπής, έπικαίρου καί αύτής, έργασίας της.

Άλλ' ή σκέψις αύτής είναι πάντοτε πώς νά φανή άκόμη περισσότερον χρήσιμος πρός τούς κ.κ. αναγνώστας της.

Α'

Ισχύς συμβάσεως εργασίας επί ασθενείας μισθωτού.

§ 1. Έννοια άρθρου 5 ν. 2112/1920 καί άρθρου 8 β.δ. 16/18 Ιουλίου 1920.

1. Κατά τήν διάταξιν τής § 3 τού άρθρου 5 τού ν. 2112/1920 άποχή τού υπαλλήλου από τής εργασίας, οφειλομένη είς βραχείας χρονικής διαρκείας άσθένειαν, προσηκόντως άποδεδειγμένην, δέν θεωρείται λύσις τής συμβάσεως έκ μέρους αύτού, ώς βραχείας δέ διαρκείας ασθένεια θεωρείται ή κατά τό άρθρ. 3 τού ν. 4558/1930. Σαφώς έκ τούτων προκύπτει τό μέν ότι ή άποχή τού υπαλλήλου από τής υπηρεσίας έκ παντός λόγου, έστω καί έξ ανωτέρας βίας, πλήν τής οφειλομένης είς άσθένειαν, επάγεται τήν από μέρους αύτού λύσιν τής συμβάσεως εργασίας, τό δέ ότι έν αποχή λόγω άσθενείας, κατά τά καθοριζόντα τήν βραχείαν άσθένειαν, έν έκάστη περιπτώσει, χρονικά όρια, έξακολουθεί υφισταμένη ή σύμβασις, έν παραβάσει όμως ταύτης υπέρ τά όρια ταύτα λέγεται δριστικώς.

Α.Π. 337/1946, ΕΕΔ 5, 621, Α.Π. 20/1947, ΕΕΔ 6, 166, Α.Π. 100/1947, ΕΕΔ 6, 299, Α.Π. 247/1950, ΕΕΔ 9, 447, Α.Π. 152/1952, ΕΕΔ 11, 954, Α.Π. 12/1953, ΕΕΔ 12, 177, Α.Π. 221/1953, ΕΕΔ 12, 593, *Ι. Καποδίστριας*, Έρμ. Έργ. Δικαίου, σελ. 319.

2. Έπί άπουσίας λόγω ασθενείας α) ό εργοδότης, όσον διαρκεί ή βραχείας διαρκείας ασθένεια, δύναται νά καταγγείλη τήν σύμβασιν εμπροθέσμως ή άνευ προθεσμίας, καταβάλλων είς τήν δευτέραν περίπτωσιν τήν αποζημίωσιν τού άρθρ. 5 τού ν. 2112 β) ό εργοδότης, όσον διαρκεί ή βραχείας διαρκείας ασθένεια, δέν δικαιούται νά επικαλεσθή αιωνηράν καταγγελίαν (καταγγελίαν) έκ μέρους τού μισθωτού γ) ό εργοδότης, όταν παραταθή ή ασθένεια καί καταστή μακράς διαρκείας, δύναται καί αιωνηράν καταγγελίαν τού μισθωτού νά υποστηριξη, άν έκ τού συνόλου τών περιστάσεων αποδεικνύηται τούτο.

Κ. Δημάκης, ΕΕΔ 7, 155, ΕΕΔ 8, 529.

3. Ό Νομοθέτης ήθέλησε νά προστατεύση τόν μισθωτόν είς τήν περίπτωσιν ασθενείας, αποκλείσας τήν έκδοχήν νά θεωρηθή ή συνεπεία ταύτης άπουσία ώς παραίτησις. Ό εργοδότης, έφ' όσον ή ασθένεια τού μισθωτού δέν υπερέβη τά όρια τού νόμου, δέν δύναται νά ισχυρισθή, ότι υφίσταται πρόθεσις τού μισθωτού περί λύσεως της συμβάσεως εργασίας. *Α. Σακελλαρόπουλος*, ΕΕΔ 8, 182.

§ 2. Ισχύς διατάξεως άρθρου 5 § 3 ν. 2112/1920 καί επί εφέδρων παλαιών πολεμιστών

4. Έξακολουθεί ή διάταξις ισχύουσα καί μετά τάς διά τού άρθρου 7 τού ά.ν. 244/1936 προσατευτικάς τών εφέδρων παλαιών πολεμιστών διατάξεις, μηδόλως θιγείσα υπό τούτων.

Α.Π. 158/1945, ΕΕΔ 4, 650, Α.Π. 224/1953, ΕΕΔ 12, 593, Πρωτ/κείου Αθηνών 4528/1952, ΕΕΔ 11, 843.

5. Contra: Απόλυσις τών εφέδρων παλαιών πολεμιστών επιτρέπεται μόνον διά τινα τών εν τώ ά.ν. 23/24 Ιανουαρίου 1936 λόγων καί κατόπιν αποφάσεως Επιτροπής τού άρθρ. 7 τού ά.ν. 244/1936. Ούτε ή άπουσία, ούτε ή ασθένεια τού μισθωτού, έστω καί άν υπερβή τά εν άρθρω 3 τού ν. 4558/1930 χρονικά όρια, αποτελούσι καθ' εαυτάς νόμιμον λόγον απολύσεως τού μισθωτού, άλλά μόνον έάν συνιστώσιν αποκαταλληλότητα πρός συνέχισιν υπηρεσίας ή ανάρμοστον συμπεριφοράν.

Σ.Ε. 73/1919, ΕΕΔ 8, 268, Σ.Ε 74/1949, ΕΕΔ 8, 289, βλέπε καί *Κ. Δημάκην*, ΕΕΔ 7, 156, *Γ. Γιαννακουρέαν*, ΕΕΔ 8, 289, *Σύνταξιν*, ΕΕΔ 12, 591.

§ 3. Ανεφάρμοστον διατάξεως άρθρου 5 § 3 Ν. 2112/1920 επί αναγκαστικώς, κατ' ά.ν. 1836/1951, τοποθετουμένων.

6. Δέν εφαρμόζεται ή διάταξις τού άρθρου 5 ν. 2112/1920 (καί άρθρ. 8 β.δ. 16/18 Ιουλίου 1920) επί αναγκαστικώς, κατ' ά.ν. 1836/1951, τοποθετουμένων.

Πρωτ/κείου Αθηνών 5561/1953, ΕΕΔ 12, 615, Πρωτ/κείου Πειραιώς 908/1952, ΕΕΔ 12, 1001.

§ 4. Ανεφάρμοστον επί εργατών, τεχνιτών, υπηρετών μή υπαγομένων εις τό β.δ. 16/18 Ιουλίου 1920 περί επεκτάσεως τού ν. 2112.

7. Δέν εφαρμόζεται ή διάταξις τού άρθρου 8 β.δ. 16/18 Ιουλίου 1920 επί εργατών, τεχνι-

τῶν καὶ ὑπηρετῶν, μὴ ὑπαγομένων εἰς τὸ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ νόμου 2112, κατὰ τὴν ἐν ἄρθρῳ 12 τοῦ ν. 2112 ἐξουσιοδότησιν.

Α.Π. 85/1949, ΕΕΔ 8, 273, Α.Π. 486/1949, ΕΕΔ 9, 55, Γνωμ. Νομ. Συμβουλίου 452/1954, ΕΕΔ 13, 951 (δι' ἐργάτας Δημοσίου).

8. Διὰ ἑπτοὺς, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ συμβάσεων, συνομολογηθεισῶν πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Α.Κ. (23 Φεβρουαρίου 1946), θὰ ἐφαρμοσθῇ τὸ προϊσχῦον τοῦ Α.Κ. δίκαιον, κατὰ τὸ ὁποῖον ἡ συνεπείᾳ ἀδυναμίας τοῦ ἐκμισθωτοῦ τῶν ὑπηρεσιῶν μὴ παροχὴ τούτων ἐπάγεται μόνον τὴν κατὰ τὸν χρόνον τούτων ἀπέρησιν τοῦ μισθοῦ, οὐχὶ δὲ καὶ τὴν ὑπὸ τοῦ ἐκμισθωτοῦ λύσιν τῆς συμβάσεως, εἰμὴ μόνον ἐν περιπτώσει μὴ παροχῆς τούτων ἐπὶ μακρὸν χρονικὸν διάστημα ἢ ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ἐκ τῆς μὴ παροχῆς τούτων δὲν ἔχει οὗτος συμφέρον νὰ δεχθῇ πλέον ταύτας, τῶν τοιούτων ζητημάτων ἐξαρτωμένων ἐκ τῆς κρίσεως τοῦ δικαστοῦ.

Α.Π. 485/1949, ΕΕΔ 9, 55, Γνωμ. Νομ. Συμβουλίου 452/1954, ΕΕΔ 13, 931, ἔνθα σημειώσει μας.

9. Ἐφ' ὅσον ἤδη πρόκειται περὶ συμβάσεων, συνομολογηθεισῶν μετὰ τὸν Α.Κ., ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν, μὴ ὑπαγομένων εἰς τὸ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920, ἐφαρμόζεται τὸ ἄρθρον 672 Α.Κ., κατὰ τὸ ὁποῖον ἑκάτερον τῶν μερῶν δύναται νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν ἐργασίας, ὁποτεδήποτε, διὰ σπουδαῖον λόγον.

Κ. Κανκᾶς, Ἐνοχ. Εἰδικ. σελ. 364, *Π. Ζέπος*, Ἐνοχ. Εἰδικ. Τεῦχος 3ον σελ. 389, πρβλ. καὶ Α.Π. 443/1954, ΕΕΔ 13, 684.

§ 6. Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ συμβάσεων ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου.

10. Δὲν ἐφαρμόζεται ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 5 § 3 ν. 2112 ἐπὶ συμβάσεων ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου.

Ι. Καποδίστριας, Ἐρμ. Ἐργ. Δικ. 397, Πρωτ/κου Ἀθηνῶν 3925/1951, ΕΕΔ 10, 984.

... ἀλλ' ἡ καταγγελία θὰ ρυθμισθῇ, βάσει τοῦ ἄρθρου 672 Α.Κ., ἐρευνωμένου τουτέστιν ἂν ὑφίσταται σπουδαῖος λόγος.

Πρωτ/κου Ἀθηνῶν 3925/1951, ΕΕΔ 10, 984.

§ 6. Ἐφαρμογὴ χρονικῶν ὁρίων ἀσθενείας ἄρθρου 3 ν. 4558/1930 καὶ ἐπὶ ἐργατῶν ὑπαγομένων εἰς τὸ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920.

11. Τὰ ἐν ἄρθρῳ 3 τοῦ ν. 4558/1930 χρονικὰ ὅρια ἀσθενείας τοῦ μισθωτοῦ διὰ τὴν μὴ λύσιν τῆς συμβάσεως ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν ὑπαγομένων εἰς τὸ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 διὰ τὴν ταυτότητα τοῦ νομικοῦ λόγου.

Α.Π. 299/1950, ΕΕΔ 9, 632, Πρωτ/κου Μυτιλήνης 23/1949, ΕΕΔ 9, 110, Πρωτ/κου Καβάλας 56/1953, ΕΕΔ 12, 1000.

§ 7. Συνεχὴς ὁ χρόνος ἀσθενείας ἢ καὶ διακεκομμένος;

12. Ἡ ἀποχὴ τοῦ μισθωτοῦ ἕνεκεν ἀσθενείας, ἵνα θεωρηθῇ ὡς σιωπηρὰ δήλωσις καταγγελίας συμβάσεως, δέον νὰ εἶναι συνεχής, μὴ συνυπολογιζομένων τῶν προγενεστέρων, λόγῳ ἀσθενείας, χρονικῶν διαστημάτων ἀποχῆς.

Πρωτ/κείου Ἀθηνῶν 5893/1946, ΕΕΔ 7, 586, Πρωτ/κείου Πατρῶν 1295/1951, ΕΕΔ 10, 135, Πρωτ/κείου Ἀθηνῶν 125/1954, ΕΕΔ 13, 180, *Σύνταξις*, ΕΕΔ 9, 110.

Contra: *Ι. Καποδίστριας*, Ἐρμ. Ἐργ. Δικ. σελ. 318, Πρωτ/κου Μυτιλήνης 23/1949, ΕΕΔ 9, 110.

§ 8. Παραίτησις ἀπὸ σιωπηρᾶς καταγγελίας ἐπὶ ὑπερβάσεως νομίμων χρονικῶν ὁρίων.

13. Ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρου 5 § 3 ν. 2112/1920 σιωπηρὰ καταγγελία τῆς συμβάσεως δὲν χρήζει ἀποδοχῆς, οὔτε εἶναι ἐπιδεκτικὴ παραιτήσεως ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ, ἐκτὸς ἂν συναινέσῃ πρὸς τοῦτο καὶ ὁ ἐργοδότης, ὁπότε ἡ μὲν καταγγελία τῆς συμβάσεως θεωρεῖται ὡς μὴ γενομένη καὶ αἴρονται αἱ νομικαὶ συνέπειαι αὐτῆς, ἡ δὲ σύμβασις ἐργασίας ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι ἰσχυρά.

Α.Π. 533/1951, ΕΕΔ 13, 863, Πρωτ/κείου Ἀθηνῶν 125/1954, ΕΕΔ 13, 180.

14. Πρέπει ὅμως νὰ ἀποδεικνύηται, πρακειμένου περὶ νομικοῦ προσώπου, διὰ τίνος φυσικοῦ προσώπου, ἁρμοδίως ἐκπροσωποῦντος αὐτό, ἐδηλώθη ἡ βούλησις τοῦ νομικοῦ προσώπου περὶ παραιτήσεως ἀπὸ τοῦ δικαιώματος νὰ θεωρηθῇ ἡ σύμβασις λυθεῖσα.

Α.Π. 585/1953, ΕΕΔ 13, 20, Α.Π. 533/1954, ΕΕΔ 13, 863.

15. Ἐπὶ ἀσθενείας ὑπὲρ τὰ χρονικὰ ὅρια τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν. 4558/1930 ἡ λύσις τῆς συμβάσεως ἐπέρχεται ἐκ τοῦ νόμου, δύναται ὅμως ὁ ἐργοδότης νὰ παρατείνῃ τὰ χρονικὰ ταῦτα ὅρια, παρέχων ἀναρρωτικὴν ἄδειαν εἰς τὸν ἀσθενοῦντα ὑπάλληλόν του καὶ ὑπὲρ τὰ νόμιμα χρονικὰ ὅρια ἀσθενείας.

Α.Π. 432/1948, ΕΕΔ 7, 814.

§ 9. Ἐφαρμογὴ ἄρθρου 5 § 3 ν. 2112/1920 καὶ ἄρθρου 8 β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 καὶ μετὰ τὸν ἀ.ν. 118/1945.

16. Αἱ διατάξεις αὗται περὶ λύσεως τῆς συμβάσεως, ἐν ὑπερβάσει τῶν νομίμων χρονικῶν ὁρίων, δὲν ἔπαυσαν ἰσχύουσαι καὶ μετὰ τὸν νόμον 118/1945, καθόσον ὁ νόμος οὗτος ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου, οὐχὶ δὲ καὶ ὅταν ἡ λύσις τῆς συμβάσεως ὀφείληται εἰς ρητὴν ἢ σιωπηρὰν καταγγελίαν ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ.

Α.Π. 452/1952, ΕΕΔ 11, 954, Πρωτ/κείου Ἀθηνῶν 11154/1952, ΕΕΔ 11, 1237.

§ 10. Ἀπόλυσις διαρκούσης ἀσθενείας μισθωτοῦ.

17. Αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 657, 658 Α.Κ. καὶ ἄρθρου 5 νόμου 2112 δὲν ἐξικνοῦνται μέχρις ἀναιρέσεως τοῦ δικαιώματος ἐργοδότου πρὸς καταγγελίαν συμβάσεως, ὑπὸ τὸν περιορισμὸν πάντοτε τοῦ ἄρθρου 281 Α.Κ. Αὕτη καὶ μόνη ἡ καταγγελία συμβάσεως, διαρκούσης ἀσθενείας τοῦ μισθωτοῦ, δὲν δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς καταχρηστική.

Πρωτ/κείου Ἀθηνῶν 6050/1951, ΕΕΔ 11, 1184, πρβλ. ὅμως Γαλλικὴν Νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 7, 13, *Βασ. Πανε. Βασιλείου*, Νέον Δίκαιον, ἔτος 7ον, σελ. 104, ἔνθα καὶ λοιπαὶ εἰς Νομολογίαν τοῦ Γαλλικοῦ Ἀνωτάτου παραπομπαί, *Σύνταξις* ΕΕΔ 11, 1183.

§ 11. Ἀνωτάτη ρήτρα ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ,

11, 249, Πρωτ/κείου Ἀθηνῶν 3732/1951, ΕΕΔ 18, 519, Πρωτ/κου Ἀθηνῶν 4245/1952, ΕΕΔ 11, 907.

27. γ' Γνώμη. Ὁ μισθωτὸς δικαιοῦται μετὰ ὑπηρεσίαν ἑνὸς ἔτους μισθοῦ ἑνὸς μηνὸς συνολικῶς ἢ τμηματικῶς, ἐπὶ κωλύματος (ἀσθενείας) διὰ παροχὴν ὑπηρεσιῶν, καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς μισθωτικῆς σχέσεως.

Φ. Ἀγγελῆς, ΕΕΔ 9, 678, Πρωτ/κου Πειραιῶς 1073/1950, ΕΕΔ 9, 879.

Contra *Χρ. Κασσίμος*, ΕΕΔ 9, 1064.

§ 17. Ἀφετηρία χρόνου ὑπηρεσίας.

28. Ὁ χρόνος ἀφετηριάζεται ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς συμβάσεως. Ὁ ἡμερολογιακὸς ὑπολογισμὸς εἶναι ἀσυμβίβαστος πρὸς τὸ γράμμα καὶ τὸν σκοπὸν τῆς διατάξεως.

Κ. Καυκᾶς, Ἔνοχ. Εἰδ. σελ. 320, 322, *Γ. Βάλληνδας*, Ἔνοχ. ὑπ' ἄρθρ. 658 Α.Κ., σελ. 94, Πρωτ/κου Ἀθηνῶν 4245/1952, ΕΕΔ 11, 907.

§ 18. Τίς ὁ δικαιούμενος μισθός.

29. Νοητέος ὡς μισθὸς ἐκεῖνος, ὃν πράγματι θὰ ἐλάμβανεν ὁ μισθωτὸς ἐργαζόμενος παρὰ τῷ αὐτῷ ἐργοδότῃ ἄνευ τοῦ κωλύματος κατὰ τὸν χρόνον αὐτοῦ καὶ οὐχὶ ὁ κατ' ἀποκοπὴν μισθὸς 15 ἡμερῶν ἢ ἑνὸς μηνός.

Κ. Τριανταφυλλόπουλος, ΕΕΔ 1, 870, *Κ. Καυκᾶς*, Ἔνοχ. Εἰδ. σελ. 322, Πρωτ/κου Ἀθηνῶν 297/1952, ΕΕΔ 11, 318.

30. Ὡς μισθὸς νοεῖται ὁ συμφωνημένος διὰ κανονικὴν ἐργασίαν, οὐχὶ δὲ καὶ τὸ ἐπίδομα ὑπεραπασχολήσεως, ὅπερ χορηγεῖται, ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον ὁ μισθωτὸς ἐπιτυγχάνῃ μείζονα κανονικὴν παραγωγήν.

Πρωτ/κου Ἀθηνῶν 6067/1953, ΕΕΔ 12, 1186.

31. Ὁ μισθὸς εἶναι ἴσος πρὸς τὰ ἡμερομίσθια, ἅτινα διαρκοῦντος τοῦ κωλύματος θὰ ἐπραγματοποίει ὁ μισθωτὸς ἄνευ τοῦ κωλύματος, δηλ. 25, ἀφοῦ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ μηνὸς καὶ ἐλλείποντος τοῦ κωλύματος ὁ μισθωτὸς δὲν θὰ παρεῖχε τὴν ἐργασίαν κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ νόμῳ ἐργασίμους ἡμέρας.

Πρωτ/κείου Ἀθηνῶν 5259/1951, ΕΕΔ 13, 767.

31α. Εἰς τὸν μισθὸν ὑπολογίζεται καὶ τὸ ἐπίδομα ἀκριβείας.

Ἔγγρ. Ὑπουργείου Ἐργασίας, ΕΕΔ 12, 1034.

§ 19. Ἔκπτωσις ἐκ τοῦ μισθοῦ ποσῶν καταβληθέντων δυνάμει ὑποχρεωτικῆς ἐκ τοῦ νόμου ἀσφαλίσεως.

32. Δικαιοῦται ὁ ἐργοδότης νὰ ἐκπέσῃ τὸ ποσὸν μόνον, ὅπερ ὁ μισθωτὸς ἔλαβεν εἰς χεῖρας του ὡς ἐπίδομα ἀσθενείας, οὐχὶ δὲ καὶ τὸ ὑπόλοιπον μέρος αὐτοῦ, ὅπερ κατεβλήθη εἰς τὴν κλινικὴν τοῦ Ι.Κ.Α. διὰ τὴν νοσηλείαν αὐτοῦ, διότι τὸ ποσὸν ἐκεῖνο μόνον πράγματι «κατεβλήθη» εἰς αὐτόν, ὡς ἐπὶ λέξει ὁρίζει ὁ Α.Κ. διὰ τὴν νοσηλείαν αὐτοῦ.

Γνωμ. Νομ. Συμβούλου 18/55/1951 (*Τρ. Κονταρασόπουλος*), ΕΕΔ 10, 872.

33. Ἐκπίπτεται τὸ ποσόν, ὅπερ κατεβλήθη ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. ὡς ἐπίδομα μητρότητος καὶ βοήθημα τοκετοῦ.

Πρωτ/κείου Ἀθηνῶν 1363/1954, ΕΕΔ 12, 480.

34. Contra: Τὸ καταβληθὲν ἐξ αἰτίας τοῦ κωλύματος δυνάμει ὑποχρεωτικῆς ἀσφαλίσεως καὶ δυνάμενον νὰ ἐκπεσθῇ δὲν εἶναι τὸ κατ' ἄρθρον 31 § 7 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 ἐφ' ἅπαξ βοήθημα διὰ τὸν τοκετόν, ἀλλὰ τὸ κατ' ἄρθρον 39 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 ἐπίδομα κυοφορίας καὶ λοχείας ἴσον πρὸς τὸ βασικὸν ἐπίδομα ἀσθενείας. Αἱ λοιπαὶ παροχαὶ δὲν ἔχουν σχέσιν πρὸς τὴν ἀνικανότητα τῆς γυναικὸς δι' ἐργασίαν.

Σύνταξις, ΕΕΔ 12, 480.

35. Ἐπὶ τοσοῦτον χωρεῖ ἔκπτωσις παρὰ τοῦ ἐργοδότου τῶν λόγῳ ἀσθενείας καταβληθέντων ἐκ τῆς ὑποχρεωτικῆς ἐκ τοῦ νόμου ἀσφαλίσεως, ἐφ' ὅσον κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα, καθ' ὃ κατεβλήθη ἐπίδομα ἀσθενείας, ὁ ἐργοδότης κατέβαλλε μισθὸν ἢ ἡμερομίσθια.

Γνωμ. Νομ. Συμβουλίου 526/1953, ΕΕΔ 13, 788.

§ 20. Ἐφαρμογὴ ἄρθρων 657, 658 Α.Κ. καὶ ἐπὶ συμβάσεων ἐργασίας ὡρισμένου χρόνου.

36. Τὰ ἄρθρα 657, 658 Α.Κ. ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ συμβάσεων ὡρισμένου χρόνου, ἐφ' ὅσον κατὰ τὸν χρόνον τοῦ κωλύματος ἡ σύμβασις ὑφίσταται ἐνεργός.

Πρωτ/κείου Ἀθηνῶν 5561/1953, ΕΕΔ 12, 615.

37. Προϋπόθεσις τοῦ δικαιώματος ἐκ τῶν ἄρθρων 657, 658 Α.Κ. ἡ ὕπαρξις συμβάσεως ἐργασίας κατὰ τὸν χρόνον ἀνυπαιτίου κωλύματος.

Πρωτ/κου Πειραιῶς 1574/1953, ΕΕΔ 12, 1185.

§ 21. Ἄρθρα 657, 658 Α.Κ. καὶ ν. 551 περὶ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων.

38. Ἐφαρμόζονται τὰ ἄρθρα 657, 658 Α.Κ. παραλλήλως πρὸς τὸν ν. 551 περὶ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων, ὅπου αὐτὸς ἔχει ἐφαρμογήν.

Πρωτ/κου Πειραιῶς 647/1948, ΕΕΔ 8, 79, Πρωτ/κου Πειραιῶς 510/1949, ΕΕΔ 8, 589, Πρωτ/κου Ἀθηνῶν 6065/1953, ΕΕΔ 12, 1186.

§ 22. Λουτροθεραπεία ἀναπήρων καὶ δικαίωμα μισθοῦ ἐκ τῶν ἄρθρων 657, 658 Α.Κ.

39. Ἐὰν ἡ λουτροθεραπεία ἐπιβάλλεται ὡς μέσον θεραπευτικὸν συνεπείᾳ νόσου, καθιστώσης ἀνικάνους ἐργάτας πρὸς ἐργασίαν, ἐφαρμόζονται τὰ ἄρθρα 657, 658 Α.Κ. Ἐὰν ὅμως ἡ λουτροθεραπεία ἀκολουθῇ ὡς προληπτικὸν ἢ κατασταλτικὸν μέσον προηγηθείσης νόσου, ἥτις δὲν καθιστᾷ αὐτοὺς ἀνικάνους πρὸς ἐργασίαν, δὲν ἐφαρμόζονται τὰ ἄρθρα 657, 658.

Γνωμ. Νομ. Συμβουλίου 1050/807/1952, ΕΕΔ 12, 219.

§ 23. Ὑπερημερία ἐργοδότου ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως καὶ ἀσθένεια μισθωτοῦ.

40. Ἐπὶ ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου ἐξ ἀκύρου ἀπολύσεως μισθωτοῦ δὲν ἐπέρχεται ἀπόσβεσις τῆς ἐνοχῆς ἐκ τοῦ λόγου ὅτι ὡφίσταται ἀδυναμία τοῦ μισθωτοῦ πρὸς παροχὴν ὑπηρεσιῶν, ὀφειλομένη εἰς ἀσθένειαν, καὶ ἂν παρετάθη ἐπὶ χρόνον ὑπερβαίνοντα τὰ ἐν ἄρθρῳ 8 τοῦ ν. 4558/1930 χρονικὰ ὅρια, διότι, ἵνα λογισθῇ ὅτι ἐπῆλθε λύσις τῆς συμβάσεως ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης, ἀποδοτέα εἰς σιωπηρὰν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ, πρέπει νὰ ἐξεδηλώθη «κάποχή» ἐκ τῆς ἐργασίας λόγῳ τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου.

Α.Π. 180/1953, ΕΕΔ 11, 619, *Βασ. Παντ.*

μὴ κεκυρωμένον ὑπὸ νόμου, ἀντιθέτου πρὸς τὸ ἄρθρ. 5 § 3 ν. 2112.

18. Ρήτρα κανονισμοῦ, διὰ τῆς ὁποίας ἀποχὴ μισθωτοῦ, λόγῳ ἀσθενείας, ἀνεξαρτήτως χρόνου διαρκείας (ὑπερβαῖνον τῶν ὁρίων τοῦ ἄρθρου 3 νόμου 4558/1930), θεωρεῖται ὡς λύσις τῆς συμβάσεως, εἶναι ἄκυρος, ὡς μειοῦσα τὰ ἐκ τοῦ νόμου 2112/1920 δικαιώματα τοῦ μισθωτοῦ.

Πρωτ/κείου Ἀθηνῶν 13140/1953, ΕΕΔ 13, 136, Πρωτ/κείου Ἀθηνῶν 11207/1953, ΕΕΔ 13, 138. *Σύνταξις* ΕΕΔ 13, 136.

§ 12. Ἀποχὴ γυναικὸς εἰς λοχείαν.

19. Διὰ τὴν ἀποχὴν γυναικὸς εἰς λοχείαν ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τῆς διὰ τοῦ ν. 2374/1920 κυρωθείσης διεθνοῦς συμβάσεως καὶ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ β.δ. 14.8.1913 «περὶ ἐκτελέσεως τοῦ περὶ ἐργασίας γυναικῶν καὶ ἀνηλίκων ΔΚΘ' νόμου».

Πρωτ/κου Ἀθηνῶν 2373/1951, ΕΕΔ 11, 791, Πρωτ/κείου Ἀθηνῶν 1363/1953, ΕΕΔ 12, 480, *Σύνταξις*, ΕΕΔ 11, 935, ΕΕΔ 12, 583.

§ 13. Ἐπιδότησις δι' ἀνεργίαν μετὰ λύσιν συμβάσεως ἐκ τῆς ἀποχῆς τοῦ μισθωτοῦ ὑπὲρ τὰ νόμιμα χρονικὰ ὅρια.

20. Ναὶ μὲν ἡ ἀποχὴ τοῦ μισθωτοῦ λόγῳ ἀσθενείας ὑπὲρ τὰ χρονικὰ ὅρια τοῦ νόμου σημαίνει λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ὡς περαιτέρω ὅμως συνέπεια δὲν ἐπέρχεται καὶ ἡ στέρησις τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας τοῦ μισθωτοῦ.

Ἐγκύκλ. Ι.Κ.Α. 107/1953, ΕΕΔ 12, 629.

Β'

Δικαίωμα μισθοῦ κατὰ χρόνον ἀσθενείας μισθωτοῦ.

Συμβάσεις ἐργασίας πρὸ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος.

§ 14. Ἐφαρμογὴ προϊσχύοντος τοῦ Α.Κ. βυζαντινορρωμαϊκοῦ δικαίου.

21. α' Γνώμη. Κατὰ τὸ προϊσχῦον τοῦ Α.Κ. δίκαιον, ἐφαρμοζόμενον καὶ ἤδη διὰ τὰς ὑπὸ τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ συναφθείσας συμβάσεις, ὁ μισθωτός, μὴ προσφέρων τὴν ἐργασίαν του, ἔστω καὶ ἄνευ ὑπαιτιότητός του, δὲν δικαιοῦται ἀντιπαροχῆς (μισθοῦ).

Ἀλ. Λιτζερόπουλος, Ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τὸ Ν.Δ. 424/1941, σελ. 87, σημ. 76, *Α. Χατζηδάκης*, ΕΕΔ 5,386, *Σύνταξις*, ΕΕΔ 8,558, *Δ. Μηλιδώνης*, ΕΕΔ 12,1168, Α.Π. 478/1939, Θέμ. ΝΑ' 78, Ἐφετ. Ἀθηνῶν 962/1929, Θέμ. ΜΑ' 96, Πρωτ/κείου Ἀθηνῶν 7129/1947, ΕΕΔ 6, 685, Πρωτ/κείου Ἀθηνῶν 18236/1953, ΕΕΔ 13, 179, Πρωτ/κείου Ἀθηνῶν 5241/1954, ΕΕΔ 13, 756, Γνωμ. Νομ. Συμβούλου 21/368/1953 *(Γρ. Κοντογιαδόπουλος)*, ΕΕΔ 11, 653.

22. β' Γνώμη. Ἐφαρμόζεται ἡ διάταξις Πανδ. 19.2.27, κατ' ἀναλογίαν τοῦ ἐν αὐτῇ θέματος περὶ μισθώσεως πράγματος, ὅτε ἐπὶ ἐπουσιώδους μόνον ἀνυπαιτίου χρονικῆς ἀδυναμίας πρὸς παροχὴν ὑπηρεσιῶν δὲν ἐπέρχεται ἀντίστοιχος ἐλάττωσις τῆς ἀμοιβῆς, εἰς τὸ δικαστήριον δὲ ἐναπόκειται νὰ κρίνῃ ἑκάστοτε, κατὰ τὸ ὀρθὸν καὶ τὸ ἴσον, τὸ εἶδος τοῦ ἀνυπαιτίου κωλύματος καὶ νὰ ὁρίσῃ τὸν χρόνον, δι' ὃν ὁ ἐργοδότης δὲν δικαιοῦται νὰ περικόψῃ τὸν μισθὸν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ κωλύματος.

Κ. Τριανταφυλλόπουλος, ΕΕΔ 9, 725, *Χ. Ἀγαλλόπουλος*, Μαθήματα Ἐργατικοῦ Δικαίου, σελ. 214, Πρωτ/κου Ἀθηνῶν 2475/1951, ΕΕΔ 11, 558, Πρωτ/κείου Ἀθηνῶν 3367/1953, ΕΕΔ 11, 595, Πρωτ/κου Θεσσαλονίκης 529/1952, ΕΕΔ 11, 868, Πρωτ/κείου Θηβῶν 187/1952, ΕΕΔ 12, 21, Πρωτ/κείου Πειραιῶς 1805/1953, ΕΕΔ 12, 1183, πρβλ. καὶ Πρωτ/κείου Ἀθηνῶν 18236/1953, ΕΕΔ 13, 179, Πρωτ/κείου Ἀθηνῶν 5241/1954, ΕΕΔ 13, 756, Πρωτ/κείου Ἀθηνῶν 8843/1954, ἀνωτέρω σελ. 1044.

23. γ' Γνώμη. Ἐπὶ ἀσθενείας τοῦ μισθωτοῦ καὶ ὄχι ἐπὶ βραχύν, ἀλλ' ἐπὶ μακρότερον χρόνον, δύναται νὰ στηριχθῇ κατὰ τὸ βυζαντινορρωμαϊκὸν δίκαιον ἀπαίτησις αὐτοῦ πρὸς λῆψιν τοῦ μισθοῦ ἐπὶ τῶν διατάξεων Πανδ. 19. 2.38, Πανδ. 19.2, 19.9 καὶ Πανδ. 38.1, 15 πρ.

Ι. Κυπριώτης, ΕΕΔ 11, 2, ΕΕΔ 13, 1. Ἀντίθετοι ὅμως *Σ. Σέρμπος*, Θέμ. ΣΓ' 426, *Δ. Μηλιδώνης*, ΕΕΔ 12, 1168.

Συμβάσεις ἐργασίας μετὰ τὸν Ἀστικὸν Κώδικα.

§ 15. Ἐφαρμογὴ ἄρθρων 657, 658 Ἀστικοῦ Κώδικος.

24. Ἐφαρμόζονται τὰ ἄρθρα 657, 658 Α.Κ., νοουμένου ὡς σπουδαίου λόγου καλύσαντος τὸν μισθωτὸν ἀνυπαιτίως διὰ παροχὴν ὑπηρεσιῶν καὶ τῆς ἀσθενείας.

Κ. Τριανταφυλλόπουλος, Αἰτιολογ. Ἔκθεσις Προσχεδίου Συμβάσεως Ἐργασίας 1913, ΕΕΔ 1, 870, *Ὁ αὐτός*, ΕΕΔ 9, 725, *Κ. Καυκᾶς*, Ἔνοχ. Εἰδ. σ. 319, *Σύνταξις*, ΕΕΔ 8, 558, *Δ. Γέροντας*, ΕΕΔ 9, 629, Πρωτ/κου Ἀθηνῶν 655/1947, ΕΕΔ 6, 175, Πρωτ/κου Πειραιῶς 510/1949, ΕΕΔ 8, 588.

§ 16. Ἔννοια ἄρθρων 657, 658 Ἀστικοῦ Κώδικος ὡς πρὸς τὴν ἐμφάνισιν κωλυμάτων πρὸς παροχὴν ἐργασίας καὶ δικαίωμα μισθοῦ.

25. α' Γνώμη. Ἀρκεῖ ὅτι παρουσιάζεται ἐντὸς τοῦ ἔτους τὸ κώλυμα, καὶ δὴ ἂν ἡ διακεκομμένως πλείονα, ἵνα ἑκάστοτε ὁ μισθωτὸς διατηρῇ τὴν ἐπὶ τὸν μισθὸν ἀξίωσιν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ κωλύματος, ἀλλὰ δι' ἕκαστον κώλυμα, ἤτοι δι' ἑκάστην περίπτωσιν ἀσθενείας ἢ δι' ἕκαστον ἀτύχημα οὐχὶ πέραν τοῦ ἡμισυμηνιαίου ἢ τοῦ μηνιαίου μισθοῦ, καίτοι ἡ ἑκάστοτε ἀσθένεια ἢ τὸ ἑκάστοτε κώλυμα ἐν γένει διαρκεῖ ἐπὶ μακρότερον χρόνον.

Κ. Τριανταφυλλόπουλος, ΕΕΔ 9, 721, *Γ. Μήλας*, ΕΕΔ 8, 573, *Χ. Ἀγαλλόπουλος*, Μαθήματα Ἐργατικοῦ Δικαίου, σελ. 218, Πρωτ/κείου Ἀθηνῶν 6282/1952 (μὲ τινας παραλλαγάς), ΕΕΔ 11, 862.

26. β' Γνώμη. Ὁ μισθωτὸς δικαιοῦται μισθοῦ ἑνὸς μηνὸς καθ' ἕκαστον ἔτος μετὰ ὑπηρεσίαν ἑνὸς ἔτους, εἴτε τμηματικῶς, εἴτε συνολικῶς, λόγῳ κωλύματός του (ἀσθενείας) πρὸς παροχὴν ὑπηρεσιῶν.

Α. Μπουρνιᾶς, ΕΕΔ 9, 186, *Α. Βαμβέτσος*, ΕΕΔ 9, 582 Πρωτ/κου Ἀθηνῶν 4340/1950, ΕΕΔ 10, 229, Πρωτ/κου Ἀθηνῶν 4215/1952, ΕΕΔ 11, 907, Πρωτ/κου Πειραιῶς 3512/1952, ΕΕΔ 11, 202, Πρωτ/κείου Ἀθηνῶν 723/1952, ΕΕΔ

Βασιλείου, ΕΕΔ 11, 619, Πρωτ/κείου Ἀθηνῶν 14602/1952, ΕΕΔ 12, 238, πρβλ. ὅμως *Α. Ζαχελλαρόπουλον*, ΕΕΔ 11, 1121, βλέπ. *Κ. Δημάκην*, ΕΕΔ 13, 450.

§ 24. Παραίτησις ἀξιώσεως ἐκ τῶν ἄρθρων 657, 658 Α.Κ.

41. Τὰ ἄρθρα 657, 658 Α.Κ. καθιεροῦν ἀναγκαστικὸν δίκαιον καὶ εἶναι ἀνεπίτρεπτος, κατ' ἄρθρ. 679 Α.Κ., ἡ παραίτησις τοῦ μισθωτοῦ ἐκ τῶν ἐξ αὐτῶν δικαιωμάτων του.

Κ. Καυκᾶς, Ἐνοχ. Εἰδ. σελ. 324, *Π. Ζέπος*, Ἐνοχ. Εἰδ. Τεῦχος 3ον, σελ. 356, *Ι. Καποδίστριας*, ΕΕΔ 11, 2, Πρωτ/κείου Ἀθηνῶν 13236/1953, ΕΕΔ 13, 179, Πρωτ/κου Πειραιῶς 106/1953, ΕΕΔ 12, 533.

42. Καὶ ἂν αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις περιέχουν διατάξεις περὶ διαφόρου ρυθμίσεως θὰ ἦσαν ἄκυροι.

Πρωτ/κου Πειραιῶς 106/1953, ΕΕΔ 12, 533, *Σύνταξις*, ΕΕΔ 12, 533.

§ 25. Παραίτησις ἀξιώσεως ἐκ τοῦ προϊσχύοντος τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος δικαίου.

43. Καὶ ἐπὶ τῇ ἐκδοχῇ ὅτι δύναται νὰ τύχῃ ἐφαρμογῆς ἡ διάταξις Πανδ. 19.2.27, κατ' ἀναλογίαν τοῦ ἐν αὐτῇ θέματος μισθώσεως πράγματος, καθ' ἣν ἐπὶ ἐπουσιωδῶν μόνον ἀνυπαιτίου χρονικῆς ἀδυναμίας πρὸς παροχὴν ὑπηρεσιῶν δὲν ἐπέρχεται ἀντίστοιχος ἐλάττωσις τῆς ἀμοιβῆς, διασωμένης τῆς ἀρχῆς periculum est locatoris, εἰς τὸ Δικαστήριον δὲ ἐναπόκειται νὰ κρίνῃ ἑκάστοτε κατὰ τὸ ὀρθὸν καὶ ἴσον τὸ εἶδος τοῦ ἀνυπαιτίου κωλύματος καὶ νὰ ὁρίσῃ τὸν χρόνον, δι' ὃν ὁ ἐργασιοδότης δὲν δικαιοῦται νὰ περικόψῃ τὸν μισθόν, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ κωλύματος (*Κ. Τριανταφυλλόπουλος*, Μισθὸς ἐν κωλύματι, ΕΕΔ 9, 725), ἡ συμφωνία κατὰ παρέκκλισιν αὐτῶν εἶναι ἔγκυρος, καὶ συνεπῶς ἰσχυρά, προκειμένου περὶ ἐνδοτικοῦ δικαίου (*Ι. Καποδίστριας* ΕΕΔ 11, 2).

Πρωτ/κείου Ἀθηνῶν ΕΕΔ 13236/1953, ΕΕΔ 13, 179.

§ 26. Μισθὸς ἐκ τῶν ἄρθρων 657, 658 Α.Κ. καὶ εἰσφοραὶ πρὸς τὸ Ι.Κ.Α.

44. Ὑπόκεινται εἰς εἰσφορὰς πρὸς τὸ Ι.Κ.Α. καὶ τὸ συμπλήρωμα τοῦ ἐπιδόματος ἀσθενείας τὸ χορηγούμενον εἰς τὸν ἡσφαλισμένον παρὰ τοῦ ἐργοδότου μέχρι συμπληρώσεως τοῦ ποσοῦ τοῦ ἡμερομισθίου του καὶ ἐφ' ὅσον χρόνον ἐπιβάλλεται ἡ καταβολή του ἐκ τῶν ἄρθρων 657, 658 Α.Κ.

Ἔγγραφον Ι.Κ.Α., ΕΕΔ 11, 383.

§ 27. Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἀξίωσις μισθοῦ ἐκ τῶν ἄρθρ. 657, 658 Α.Κ.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 658 ἐδ. 2 Α.Κ. ἡ διὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἀξίωσις τοῦ ἐκμισθωτοῦ τῶν ὑπηρεσιῶν (ἐργαζομένου) ὑφίσταται καὶ ἐὰν ἔτι, τοῦ κωλύματος παρέχοντος τοιοῦτο δικαίωμα, ὁ μισθωτὴς (ἐργοδότης) κατήγγειλε τὴν σύμβασιν.

Μόνον ἐὰν ὁ ἐργοδότης κατήγγειλε τὴν σύμβασιν βάσει τοῦ ἀπουδαίου λόγου, ἐκ τοῦ ὁποίου ἐκωλύθη ὁ μισθωτὸς νὰ ἐργασθῇ, διατηρεῖται ἡ ἀξίωσις τοῦ τελευταίου.

Κ. Καυκᾶς, Ἐνοχ. ἐπ' ἄρθρ. 657, 658, *Π. Ζέπος*, Ἐνοχ. Εἰδ. Τεῦχος 3ον, σελ. 356, σημ. , *Γ. Βάλληνδας*, Ἐνοχ. ἐπ' ἄρθρ. 658, *Κ. Ἀποστολίδης*, Ἐνοχ. Τόμος 3ος, Εἰδ. Τεῦχος 6ον, σελ. 603, Πρωτ/κου Πειραιῶς 497/1951, ΕΕΔ 10, 1003, πρβλ. καὶ *Δ. Νίκισελ*, Ἐργ. Δίκαιον, ἑλλ. μετάφρ. σελ. 345.

Βιβλιογραφία: Ἄρθρα, μελέται, δημοσιευθεῖσαι ἐπὶ τοῦ θέματος εἰς τὴν «Ἐπιθεώρησιν Ἐργατικοῦ Δικαίου», κατὰ χρονολογικὴν σειράν.

Α - Ω. Ἀσθένεια ἐργαζομένου καὶ δικαίωμα ἀποδοχῶν, ΕΕΔ 1, 521. — *Α. Χατζηδάκη*, Ἀδυναμία παροχῆς καὶ ἀποδοχῆς ὑπηρεσιῶν καὶ δικαίωμα μισθοῦ, ΕΕΔ 5, 386. — *Τάσου Τσιμπούκη*, Ἀποχὴ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας διὰ ἀπουδαίων λόγων, ΕΕΔ 6, 421. — *Κ. Δημάκη*, Ἡ ἀπουσία τοῦ μισθωτοῦ ἐπὶ συμβάσεων ἀορίστου χρονικῆς διαρκείας, ΕΕΔ 7, 145. — *Γ. Γιαννακουρέα*, Τύχη συμβάσεως ἐργασίας παλαιοῦ πολεμιστοῦ ἐν ἀποχῇ ἀπὸ ἐργασίας πέραν τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 5 § 3 ν. 2112 χρονικῶν ὁρίων ἀπουσίας, ΕΕΔ 8, 289. — *Ἀλ. Α. Σακελλαροπούλου*, Νομικὰ πλάσματα εἰς τὸ ἐργατικὸν δίκαιον, ἄρθρ. 5 § 3 ν. 2112, ΕΕΔ 8, 134, 177. — *Σχολιαστοῦ*, Ἀποχὴ μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας, συνέπειαι, ἔννοια ἄρθρου 5 § 3 ν. 2112, ΕΕΔ 8, 529. — *Τάσου Τσιμπούκη*, Ἀσθένεια μισθωτοῦ καὶ δικαίωμα μισθοῦ, ΕΕΔ 8, 558. — *Γ. Μήλα*, Ἡ ἐκ τῶν ἄρθρων 657, 658 Α.Κ. ἀξίωσις τοῦ ἐκμισθωτοῦ, ΕΕΔ 8, 573. — *Κ. Καυκᾶ*, Ὑπαίτιος ἀπουσία μισθωτοῦ ἐκ τῆς ἐργασίας, ΕΕΔ 8, 618. — *Ἀπ. Ι. Μπουρνιᾶ*, Ἄρθρα 658, 660 Α.Κ., ὑποχρεώσεως παροχῆς μισθοῦ καὶ ὑπολογισμὸς χρονικῶν ὁρίων, ΕΕΔ 9, 486. — *Ἀλ. Βαμβέτσου*, Μὴ παροχὴ ὑπηρεσιῶν ἕνεκεν ἀσθενείας καὶ δικαίωμα μισθοῦ, ΕΕΔ 9, 582. — *Δ. Γέροντα*, Ἀσθένεια μισθωτοῦ καὶ προσταστία ὑπὸ ἄρθρ. 657, 658 Α.Κ., ΕΕΔ 9, 629. — *Κ. Τριανταφυλλοπούλου*, Μισθὸς ἐν κωλύματι κατ' ἄρθρα 657, 658 Α.Κ., ΕΕΔ 9, 725. — *Φ. Ἀγγελῆ*, Τὸ φιλάνθρωπον τῆς μεταχειρίσεως τοῦ μισθωτοῦ ἐν ἀσθενείᾳ του, ΕΕΔ 9, 677. — *Τοῦ αὐτοῦ*, Ἐπὶ τῶν ἄρθρων 657, 658 Α.Κ., ΕΕΔ 10, 47. — *Χρ. Κασσίμου*, Κώλυμα μισθωτοῦ διὰ παροχὴν ἐργασίας καὶ δικαίωμα μισθοῦ κατ' ἄρθρ. 657, 658 Α.Κ., ΕΕΔ 9, 1064. — *Τοῦ αὐτοῦ*, Καὶ πάλιν ἐπὶ τῶν ἄρθρων 657, 658 Α.Κ., ΕΕΔ 10, 141. — *Ι. Καποδίστρια*, Μισθὸς ἐν κωλύματι ἕνεκεν ἀσθενείας κατὰ τὸ βυζαντινορρωμαϊκὸν δίκαιον, ΕΕΔ 11, 2 ἐπ. — *Τοῦ αὐτοῦ*, Μισθὸς ἐν κωλύματι ἕνεκεν ἀσθενείας κατὰ τὸ βυζαντινορρωμαϊκὸν δίκαιον, ΕΕΔ 13, 1 ἐπ. — *Συντάξεως ΕΕΔ*, Ἀποχὴ γυναικὸς ἐκ τῆς ἐργασίας πρὸ καὶ μετὰ τὸν τοκετόν, ΕΕΔ 11, 935. — *Δ. Μηλιδώνη*, Ἀσθένεια τοῦ ἐκμισθοῦντος τὰς ἐργασίας του καὶ μισθὸς αὐτοῦ, ΕΕΔ 12, 1168.

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΕΚ ΤΟΥ Α. Ν. 1836/1951

I. Καταγγελία τῆς ἀναγκαστικῆς, κατά τόν Α.Ν. 1836/1951, σχέσεως ἐργασίας μετά τήν λῆξιν τῆς πενταετοῦς χρονικῆς διαρκείας αὐτῆς.— II. Ἀναγγελία αὐτῆς εἰς τό ἁρμόδιον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας — III. Ὑποχρέωσις ἐργοδοτῶν εἰς πρόσληψιν ἀναγκαστικῶς τοποθετουμένων.—Ἀριθμός προσωπικοῦ διά τό ἀνάλογον ποσοστόν προσληπτέων.— Συνέπειαι ἐκ τῆς αὐξομειώσεως τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ προσωπικοῦ —IV. Ἔγγραφος δήλωσις ἐργοδότου πρός τό Συμβούλιον περί ἀπολύσεως πολεμιστοῦ λόγῳ λήξεως τῆς συμβάσεως.— V. Διατήρησις τοποθετηθέντος μετά τήν πενταετίαν καί ὑποχρέωσις προσλήψεως νέου προσώπου.

Νομικοῦ Συμβούλου
Γνωμ. 29/181/1954

Γνωμοδοτῶν ὁ κ. *Τρ. Κοντονασόπουλος*
(Πρός τό Ὑπουργεῖον Ἐργασίας)

Ἀπαντῶντες εἰς τά τεθέντα ἡμῖν διά τοῦ ὑμετέρου ὑπ' ἀριθ. Φ. 42835/1954 ἐγγράφου ἐρωτήματα α) ἂν ἐπί τῇ συμπληρώσει πενταετίας ἀπό τῆς προσλήψεως πολεμιστοῦ δυνάμει τοῦ ν. 751/1948 καί ἀ.ν. 1836/1951, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη διά τοῦ ν. 2223/1952, καί ἀπολύσει τοῦτον ὑπό τῆς ἐπιχειρήσεως παρ' ἧς προσελήφθη δυνάμει τῶν ἀνωτέρω νόμων, ἀπαιτῆται διά τήν ἐγκυρότητα τῆς ἀπολύσεώς του ταύτης διατύπωσίς τις καί ἐν καταφατικῇ περιπτώσει, ποία εἶναι αὕτη, β) ἂν ἀπαιτῆται ἀναγγελία εἰς τό Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας τῆς λήξεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας τοῦ τοιούτου πολεμιστοῦ, γ) ἂν λήξαντος τοῦ ὡρισμένου χρόνου (πενταετίας) ἡ ἐπιχείρησις ἀπολύσῃ τόν πολεμιστήν, ἂν δικαιοῦται τό ἁρμόδιον Συμβούλιον νά τοποθετήσῃ ἕτερον πολεμιστήν εἰς τήν θέσιν τοῦ ἀπολυθέντος πρός συμπλήρωσιν τοῦ νομίμου ποσοστοῦ τῆς ὑποχρεωτικῆς προσλήψεως πολεμιστῶν, δ) ἂν λόγῳ τοιούτου ἐνδεχομένου ἐπιβάλλεται ἔγγραφος δήλωσις τοῦ ἐργοδότου εἰς τό Συμβούλιον τοῦ ἀ.ν. 1836 περί ἀπολύσεως πολεμιστοῦ λόγῳ λήξεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας του (ἀνάλογος διάταξις εἶναι ἡ τοῦ ἄρθρου 9 § 4 τοῦ ν.δ. 2657/1953) καί ε) ἂν, ἐφ' ὅσον ἡ ἐπιχείρησις δέν ἀπολύσῃ τόν πολεμιστήν, ἀλλά διατήρησῃ τοῦτον οἰκειοθελῶς καί πέραν τῆς πενταετίας, θά ἐξακολουθήσῃ οὗτος ὑπολογιζόμενος εἰς τό ποσοστόν ὑποχρεωτικῆς ἀπασχολήσεως πολεμιστῶν ἢ προκύπτῃ πάλιν διά τήν ἐπιχείρησιν ἡ ὑπό τό στοιχεῖον γ' ἀνωτέρω περίπτωσις, ἔχομεν τήν τιμήν νά γνωρίσωμεν ὑμῖν τήν ἐν προκειμένῳ γνώμην ἡμῶν, ἔχουσαν ὡς ἀκολούθως:

Ὡς πρός τό πρῶτον ἐρώτημα: Ἡ διάταξις τῆς § 1 τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951, ὡς αὕτη ἐτροποποιήθη ὑπό τῆς πρώτης παραγράφου τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ν. 2223/1952 «περί τροποποιήσεως τοῦ ἀν. νόμου 1836/1951 κλπ.» ἔχει οὕτω: «Ἡ σχέσις ἐργασίας τοῦ κατά τό ἄρθρον 3 τοῦ παρόντος τοποθετουμένου εἰς ἰδιωτικάς ἐπιχειρήσεις κλπ. προσωπικοῦ ἢ τοποθετηθέντος βάσει προγενεστέρων τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 νόμων, διατηρεῖται ἐν ἰσχύϊ ὑποχρεωτικῶς ἐπί πενταετίαν τοὐλάχιστον ἀπό τῆς προσλήψεώς του. Μετά τήν πάροδον τῆς τριετίας (ἤδη πενταετίας, ἄρθρον μόνον § ἡ τοῦ ἰδίου νόμου 2223/1952) οἱ ὡς ἄνω προσληφθέντες παραμένουσιν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ, τῆς συμβάσεως ἐργασίας των μετατρεπομένης εἰς τοιαύτην ἀορίστου χρόνου, ἐξομοιουμένοι πλήρως πρός τούς ἐν τῇ ἐπιχειρήσει ἢ ἐκμεταλλεύσει συναδέλφους των, ἡ δέ μισθωτική αὐτῶν σχέσις διέπεται ὑπό τῶν κειμένων ἐργατικῶν νόμων καί τοῦ εἰδικοῦ κανονισμοῦ ἐκμεταλλεύσεως, ἐφ' ὅσον ὑφίσταται τοιοῦτος».

Ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς διατυπώσεως τῆς ἀνωτέρω διατάξεως, ἡ ὑποχρεωτική διάρκεια τῆς συμβάσεως ἐργασίας τῶν περί ὧν πρόκειται μισθωτῶν, προστατευομένων τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 κλπ., εἶναι τοὐλάχιστον πενταετής. Οὕτως ἡ σύμβασις αὕτη εἶναι ὡρισμένης χρονικῆς διαρκείας καί θά ἠδύνατό τις νά εἴπῃ ὅτι, λήξαντος τοῦ χρόνου τῆς διαρκείας αὐτῆς, λύεται αὕτη αὐτοδικαίως ἄνευ ἄλλης τινός διαδικασίας ἢ διατυπώσεως, συμφώνως τῇ διατάξει τοῦ ἄρθρου 669 Α.Κ. Ἐπειδή ὅμως ἐν τῷ καθορισμῷ τῆς διαρκείας τῆς εἰρημένης συμβάσεως ἐτέθη ἐν τῇ ὡς ἄνω διατάξει τοῦ νόμου ὁ ὅρος «τοὐλάχιστον», τοῦθ' ὅπερ σημαίνει ὅτι δύναται ἡ σύμβασις αὕτη νά παραταθῇ καί πέραν τῆς πενταετίας, ἰδίᾳ ὅμως ἐπειδή, συμφώνως τῇ δευτέρᾳ περιόδῳ τῆς ἐν λόγῳ διατάξεως, καί μετά τήν πάροδον τῆς πενταετίας παραμένουσιν οἱ τοποθετηθέντες ἐν τῇ παρ' ᾗ ἐτοποθετήθησαν ἐπιχειρήσει, ἐφ' ὅσον βεβαίως δέν κατηγγέλθη ἡ σύμβασίς των ἅμα τῇ λήξει τῆς πενταετίας, διά ταῦτα φρονοῦμεν, ὅτι δικαιοῦται μέν ὁ ἐργοδότης ν' ἀπολύσῃ τόν δυνάμει τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 κλπ. τοποθετηθέντα μισθωτόν ἅμα τῇ λήξει τῆς πενταετίας, ἀφ' ἧς ἐτοποθετήθη, ἀλλά χρειάζεται πρός τοῦτο νά καταγγείλῃ τήν σύμβασιν, διά ν' ἀποφευχθῇ οὕτως ἡ ἐνδεχομένη ἀμφισβήτησις ὅτι μή γενομένης καταγγελίας ἡ σύμβασις παρετάθη, μετατραπεῖσα εἰς ἀορίστου χρόνου διαρκείας τοιαύτην. Ἡ καταγγελία δέον νά εἶναι ἔγγραφος συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 9 τοῦ ν. 118/1945 καί ἄρθρῳ 1 τοῦ ν. 2112/1920.

Ὡς πρός τό δεύτερον ἐρώτημα: Ἐφ' ὅσον ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ὡς ἄνω νόμου 118/1945 «περί ἀσφαλίσεως κατά τῆς ἀνεργίας» διετηρήθη ἐν ἰσχύϊ δυνάμει τοῦ ἄρθρου 60 § 1 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 «περί Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», κατά δέ τήν διάταξιν τῆς § 3 τοῦ ἐν λόγῳ ἄρθρου τοῦ ν. 118/1945 αἱ ἐπιχειρήσεις τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου τούτου (αἱ ὑπαγόμεναι τουτέστιν εἰς τάς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου) ὑποχρεοῦνται ν' ἀναγγέλλουν ἐντός 8 ἡμερῶν ἐγγράφως εἰς τό Ταμεῖον καί τό οἰκεῖον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας τῆς περιφερείας των πᾶσαν ὑπ' αὐτῶν γενομένην καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας ἐπί ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας ταύτης, εἶναι προφανές ὅτι ἀπαιτεῖται ν' ἀναγγελθῇ

κατά τά ἄνω εἰς τό ἀρμόδιον Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας ἡ γενομένη ὡς ἄνω καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας λόγῳ λήξεως τοῦ χρόνου διαρκείας αὐτῆς.

Ὡς πρός τό τρίτον ἐρώτημα: Ἐκ τῶν συνδεδυασμένων διατάξεων τοῦ ἄρθρου 3 § 1, ὡς ἐτροποποιήθη τοῦτο διά τοῦ ἄρθρου 4 § 1 τοῦ ν.δ. 2657/1953, ἄρθρ. 9 § 2 καί ἄρθρ. 4 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951, ὡς ἀντικατεστάθησαν ὑπό τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 2657, ὡς καί τοῦ ἄρθρου 7 § 1 τοῦ ἀ.ν. 1836, ὡς ἀντικατεστάθη διά τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ν. 2228/1952, προκύπτουν τά ἀκόλουθα συμπεράσματα: α) ὅτι οἱ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 ὑπόχρεοι ὀφείλουσι νά προσλαμβάνωσι τό ἐν αὐτῷ καθοριζόμενον ποσοστόν προστατευομένων τοῦ νόμου τούτου ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ ὑπ' αὐτῶν ἀπασχολουμένου προσωπικοῦ, β) ὡς ὑπολογιστέος ἀριθμός τοῦ ἀπασχολουμένου προσωπικοῦ θά λη-φθῇ οὐχί ὁ τοιοῦτος, ὅστις ὑπῆρχε κατά τήν δημοσίευσιν τοῦ νόμου τούτου, ἀλλ' ὁ ἀριθμός τοῦ κατά τόν χρόνον τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου περί τοποθετήσεως τοῦ πολεμιστοῦ, γ) ὅτι ὁ τοποθετούμενος πολεμιστής παραμένει ἐν τῇ παρ' ᾗ τοποθετεῖται ἐπιχειρήσει ὑποχρεωτικῶς τουλάχιστον ἐπί μίαν πενταετίαν, ἀνεξαρτήτως τῆς αὐξομειώσεως τοῦ ἀπασχολουμένου προσωπικοῦ τῆς ἐπιχειρήσεως, δ) ὅτι ἂν ἐπέλθῃ αὔξησις τοῦ ἀπασχολουμένου προσωπικοῦ, αὕτη ἐπιφέρει ἀνάλογον συμφώνως τῷ νόμῳ αὔξησιν τοῦ προσληπτέου ποσοστοῦ πολεμιστῶν, ε) ὅτι ἂν ἐλαττωθῇ τό ἀπασχολοῦμενον προσωπικόν δέν θά ἀπολυθῶσιν οἱ τοποθετηθέντες ἐν τῷ μεταξύ πολεμισταί πρίν ἢ συμπληρώσωσι πενταετίαν ἐν τῇ τοποθετήσει των καί στ) ὅτι ἂν ὁ μέν ἀριθμός τοῦ ἀπασχολουμένου προσωπικοῦ παραμένῃ ὁ αὐτός, ἀπεχώρησαν ὅμως δι' οἱονδήποτε λόγον εἷς καί περισσότεροι τῶν τοποθετηθέντων πολεμιστῶν, εἰς τήν θέσιν ταύτην δέον νά τοποθετηθῶσιν ἄλλοι τοιοῦτοι, μέχρι συμπληρώσεως τοῦ νομίμου ποσοστοῦ προσλήψεως. Τό τελευταῖον τοῦτο συμπέρασμα ἀποτελεῖ τήν ἀπάντησιν εἰς τό ὡς ἄνω τρίτον ἐρώτημα καί συνάγεται ἰδίᾳ ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ ἐδ. 4 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη διά τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν.δ. 2657/1953, καθ' ἣν καί κατά τό ἄρθρον 3 τοῦ παρόντος ὑπόχρεοι ὑποχρεοῦνται ὁσάκις καλοῦνται πρός τοῦτο ἐγγράφως ὑπό τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἢ τῶν παρ' αὐτοῦ ἐξουσιοδοτουμένων ὀργάνων, ὅπως ὑποβάλωσιν ἔγγραφον δήλωσιν περί τοῦ ἀπασχολουμένου παρ' αὐτοῖς προσωπικοῦ, ἐφ' ὅσον ἡ περί τούτου πρόσκλησις ἀπέχει τῆς προηγουμένης δηλώσεως τοῦ ὑποχρέου κατά ἓν τουλάχιστον τρίμηνον.

Ἐάν οἱ ὑπόχρεοι τοῦ νόμου δέν ἦσαν ὑποχρεωμένοι νά τηρῶσι κάποτε ἐν ἐνεργείᾳ τό ποσοστόν προσλήψεως καί νά προσλαμβάνωσι μεγαλύτερον ποσοστόν πολεμιστῶν τοῦ ἀρχικοῦ τοιούτου, ἐν περιπτώσει αὐξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ ἀπασχολουμένου παρ' αὐτοῖς προσωπικοῦ, ἀναμφιβόλως οὕτε ἡ κατά τό ἐδ. 2 τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951, ὡς τοῦτο ἀντικατεστάθη ὑπό τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν.δ. 2657/1953, ἐπιβαλλομένη εἰς αὐτούς δήλωσις πρός τό Ὑπουργεῖον Ἐργασίας περί τοῦ ἀπασχολουμένου ὑπ' αὐτῶν προσωπικοῦ, οὔτε ὁ ὅρος τοῦ ἐδ. 4 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, ὡς ἀντικατεστάθη, περί ὑποβολῆς ἐγγράφου δηλώσεως αὐτῶν, ἐφ' ὅσον ἡ περί τούτου πρόσκλησις ἀπέχει προηγουμένης δηλώσεως τοῦ ὑποχρέου κατά ἓν τουλάχιστον τρίμηνον, θά εἶχε λόγον ὑπάρξεως.

Ὡς πρός τό τέταρτον ἐρώτημα: Κατόπιν τῆς λύσεως, ἥτις ἐδόθη εἰς τό προηγούμενον ἐρώτημα ἡ ἀπάντησις δέον νά εἶναι καταφατική.

Ὡς πρός τό πέμπτον ἐρώτημα: Ἡ ἀπάντησις δέον νά εἶναι ἀποφατική, καθόσον κατά τό ἐδάφ. 1 τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 μετά τήν λῆξιν τῆς πενταετίας ἀπό τῆς τοποθετήσεως τοῦ πολεμιστοῦ ἡ περαιτέρω παραμονή αὐτοῦ ἐν τῇ ἐπιχειρήσει δέν εἶναι ὑποχρεωτική διά τόν ἐργοδότην, ἀφ' ἧς δέ τῇ προαιρέσει τοῦ τελευταίου τούτου παραμένῃ ἐν τῇ ἐπιχειρήσει ἐξομοιοῦται πλήρως πρός τούς λοιπούς μή προστατευομένους ὑπό τοῦ νόμου τούτου μισθωτούς, οἵτινες ἀπασχολοῦνται παρά τῇ ἐπιχειρήσει, ἐκφεύγοντες οὕτω ἐκ τοῦ «ποσοστοῦ προσλήψεως πολεμιστῶν» καί συγκαταριθμούμενοι μεταξύ τοῦ «ἀπασχολουμένου προσωπικοῦ» αὐτῆς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Μαΐου 1954

Ἡ ἀνωτέρω γνωμοδότησις διεβιβάσθη πρός τήν παρά τῷ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας Ὑπηρεσίαν Προστασίας Πολεμιστῶν ἀ.ν. 1836/1951 διά τοῦ κατωτέρω ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας:

Ἔγγρ. 42835/3/1954 Ὑπουργείου Ἐργασίας.

Ἀνακοινοῦμεν ὑμῖν ὅτι ἀποδεχόμεθα τήν ὑπ' ἀριθ. γνωμ. Ε.Ρ. 29/181 ἀπό 18.5.1954 τοῦ παρ' ἡμῖν Νομικοῦ Συμβούλου κατά τό μέρος αὐτῆς τό ἀφορῶν τά ὑπό στοιχεῖα α, β, γ καί δ σημεῖα. Ὡς πρός τό πέμπτον ἡ γνώμη ἡμῶν εἶναι ὅτι ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 3, 7 τοῦ ἀναγκαστικοῦ νόμου 1836/1951, ἡ ἰσχύς τοῦ ὁποίου ὡρίσθη περιωρισμένη, τριετία, σαφῶς προκύπτει ὅτι, προκειμένου περί τοποθετήσεων γενομένων κατ' ἐφαρμογήν τοῦ ἄρθρου 3, ἐξαντλεῖται ἡ ὑποχρέωσις τῆς ἐπιχειρήσεως, ἐφ' ὅσον μετά τήν λῆξιν τῆς πενταετίας διατηρήσῃ αὐτή οἰκειοθελῶς τόν πολεμιστήν. Ὁ μή ὑπολογισμός τοῦ διατηρουμένου οἰκειοθελῶς πολεμιστοῦ εἰς τό ποσοστόν ὑποχρεωτικῆς ἀπασχολήσεως πολεμιστῶν θά εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα τήν ἀπόλυσιν τοῦ πολεμιστοῦ, ὅπερ, καθ' ἡμᾶς, ἀντίκειται εἰς τόν σκοπόν τοῦ νόμου. Ὑποχρέωσις εἰς πρόσληψιν ἑτέρου πολεμιστοῦ γεννᾶται διά τόν ὑπόχρεον μόνον ὑφ' ὅτε αὐτος ἤθελεν ἀπολύσει τόν οἰκειοθελῶς διατηρηθέντα μετά τήν πενταετίαν πολεμιστήν.

Ἀπόκειται εἰς τήν καλήν ὀργάνωσιν τῆς λειτουργίας τῶν οἰκείων Συμβουλίων ἡ παρακολούθησις τῆς ὑποχρεώσεως τῶν ἐπιχειρήσεων εἰς πρόσληψιν πολεμιστοῦ μετά τήν ἀπόλυσιν τῶν οἰκειοθελῶς διατηρηθέντων, περί τῆς ὁποίας ὑποχρεώσεως δέον νά τελοῦν ἐν γνώσει καί οἱ οἰκειοθελῶς διατηρούμενοι.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Ἰουνίου 1954

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ - ΕΓΓΡΑΦΑ ΑΡΧΩΝ - ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΚΑΤ' ΑΝΕΡΓΙΑΣ, ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΧΕΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΣΤΡΑΤΕΥΣΙΣ

('Ερμηνευτική τοῦ Ν.Δ. 2961/1954 ὑπ' ἀριθ. 216/1954 'Εγκύκλιος τῆς Διοικήσεως τοῦ Ι.Κ.Α.)

Διά τοῦ ν.δ. 2961/1954 (*) ἀποχωρίζονται ἀπό τοῦ Ι.Κ.Α. ἡ ἀσφάλισις κατά τῆς ἀνεργίας, αἱ παροχαί στρατεύσεως, καί τά Γ.Ε.Ε., ἱδρυομένου πρός τοῦτο Εἰδικοῦ 'Οργανισμοῦ τοῦ Ο.Α.Α.Λ.

Βαθεῖαι μεταβολαί ἐπέρχονται διά τοῦ ὡς ἄνω ν.δ. εἰς τό ἰσχῦον σύστημα τῆς ἀσφαλίσεως κατά τῆς ἀνεργίας, τοῦ βάρους τῆς προσπαθείας διά τήν καταπολέμησιν τῆς ἀνεργίας μετατιθεμένου ἐφεξῆς εἰς τήν ἀπασχόλησιν.

Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι μέχρις ὀργανώσεως ἰδίων ὑπηρεσιῶν τοῦ ἱδρυομένου 'Οργανισμοῦ τόσον ἡ ἀσφάλισις ἀνεργίας, ὅσον καί αἱ παροχαί στρατεύσεως θέλουν ἐξακολουθήσει διεξαγόμεναι παρά τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Ι.Κ.Α., παρέχομεν κατωτέρω λεπτομερεῖς ὁδηγίας ἐπί τῆς ἐφαρμογῆς τῶν σχετικῶν διατάξεων τοῦ νέου νομοθετικοῦ διατάγματος, γνωρίζοντες ἅμα ὅτι σχετικάς ὁδηγίας περί τοῦ τρόπου ἀποδόσεως τῶν εἰσφορῶν τῷ νέῳ 'Οργανισμῷ θέλομεν παράσχει δι' εἰδικῆς πρός τοῦτο διαταγῆς ἡμῶν.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

'Ασφάλισις ἀνεργίας

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

I. Πρόσωπα ὑπαγόμενα εἰς τήν ἀσφάλισιν ἀνεργίας

Κατά τάς διατάξεις τῶν §§ 1 καί 2 τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ ν.δ. εἰς τήν ἀσφάλισιν ἀνεργίας ὑπάγονται ἀπό τῆς 25ης Αὐγούστου 1954 τά πρόσωπα τά παρέχοντα ἐπ' ἀμοιβῇ κατά κύριον λόγον ἐξηρτημένην ἐργασίαν, δυνάμει σχέσεως ἐργασίας ὡρισμένου ἤ ἀορίστου χρόνου, ἐφ' ὅσον ἀπασχολοῦνται εἰς περιοχάς, εἰς ἃς ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ κατά τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισις καί ἀσφαλίζονται κατά τοῦ κινδύνου τῆς ἀσθενείας εἰς τό Ι.Κ.Α. ἤ ἕτερον 'Οργανισμόν Κοινωνικῆς 'Ασφαλίσεως.

Συνεπῶς, ἐφ' ὅσον ἡ ὑπό προσώπου παρεχομένη ἐξηρτημένη ἐργασία συνιστᾷ παρεπομένην τούτου ἀπασχόλησιν, ἐναντί τῆς αὐτοτελοῦς κυρίας τούτου ἀπασχολήσεως ἤ ἑτέρας ἐξηρτημένης ἐργασίας, ἐξασκουμένης ὅμως τῆς ἀσφαλίσεως (ὡς π.χ. ἔμπορος ἀπασχολεῖται παρεπομένως καί ὡς λογισιής ἐμπορικοῦ τινος καταστήματος, λογοτέχνης αὐτοτελῶς ἐργαζόμενος ἀπασχολεῖται παρεπομένως ἐπ' ἀμοιβῇ ὡς συνεργάτης προγράμματος εἰς τό 'Εθνικόν "Ιδρυμα Ραδιοφωνίας κ.ο.κ.), δέν ὑπάγεται τό πρόσωπον τοῦτο καί διά τήν παρεπομένην ταύτην ἀπασχόλησίν του εἰς τήν ἀσφάλισιν ἀνεργίας.

Διά τήν κρίσιν περί τοῦ ποία ἐκ τῶν πλειόνων ἀπασχολήσεων προσώπου τινός ἀποτελεῖ τήν κυρίαν ταύτου ἀπασχόλησιν, θά ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν αἱ περί κυρίου ἐπαγγέλματος παρασχεθεῖσαι εἰς τό παρελθόν ὁδηγίαι ἡμῶν (βλέπε ἰδίως τήν ὑπ' ἀριθ. 12/1938 ἐγκύκλιον διαταγήν - Πανδέκτης 'Εσόδων σ. 14) καί καθ' ἃς κυρίαν ἀπασχόλησιν ἀποτελεῖ ἐκείνη, δι' ἣν παρέχεται ἡ μεγαλυτέρα ἀνταμοιβή ἤ ἀπαιτεῖται ὁ μείζων χρόνος, ἰδίως δέ ἐκείνη ἥτις προσδιορίζει τήν ἐν τῇ κοινωνίᾳ θέσιν τοῦ προσώπου.

'Η ἰδιότης τοῦ ἀπασχολοῦντος τόν μισθωτόν ἐργοδότου οὐδεμίαν ἀσκεῖ ἐπιρροήν ἐκ τῆς ὑποχρεώσεως πρός ἀσφάλισιν. Οὕτως εἶναι ἀδιάφορον, ἂν ὁ ἀπασχολῶν ἐργοδότης εἶναι φυσικόν ἤ νομικόν πρόσωπον, ἰδιωτικοῦ ἤ δημοσίου δικαίου, ἤ καί αὐτό τοῦτο τό Δημόσιον. Οὐδεμίαν, ὡσαύτως, ἀσκεῖ ἐπιρροήν ἐπί τῆς ὑποχρεώσεως πρός ἀσφάλισιν ἡ νομική φύσις (δημοσίου ἤ ἰδιωτικοῦ δικαίου) τῆς σχέσεως ἐργασίας. 'Αντιθέτως, ὅθεν, πρός τά μέχρι τοῦδε ὑπό τῶν διατάξεων τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 προβλεπόμενα δέν ἀποτελεῖ προϋπόθεσιν τῆς ἀσφαλίσεως κατά τῆς ἀνεργίας, ἵνα ἡ σχέσις τῆς ἐργασίας τοῦ μισθωτοῦ εἶναι ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀλλά ὑπάγονται εἰς τήν ἀσφάλισιν ἀνεργίας καί τά διά δημοσίου δικαίου σχέσεως συνδεόμενα μετά τοῦ ἐργοδότου τῶν πρόσωπα, ἐφ' ὅσον δέν ἐμπίπτουν εἰς τάς κατηγορίας τῶν ἐξαιρουμένων τῆς ἀσφαλίσεως ἀνεργίας, συμφώνως πρός τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 12 τοῦ ν.δ. προσώπων. Οὕτω ὑπάγονται εἰς τήν κατά τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν καί οἱ ἔκτακτοι καί ἐπί συμβάσει δημόσιοι ὑπάλληλοι καί οἱ τοιοῦτοι τῶν Ν.Π.Δ.Δ. καί τῶν 'Οργανισμῶν Τοπικῆς Αὐτοδιοικήσεως, καίτοι ἡ σχέσις ἡ συνδέουσα τούτους μετά τῶν παρ' αἷς ὑπηρετοῦσιν 'Υπηρεσιῶν εἶναι τοιαύτη δημοσίου δικαίου.

Τέλος εἶναι ἀδιάφορον διά τήν ὑπαγωγήν εἰς τήν ἀσφάλισιν τό κῦρος τῆς συνδεούσης τόν μισθωτόν μετά τοῦ ἐργοδότου σχέσεως ἐργασίας, ὑπαγομένων εἰς τήν ἀσφάλισιν καί τῶν δι' ἀκύρου σχέσεως συνδεομένων μισθωτῶν.

Συνεπῶς διά τήν κατά τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν ἀρκεῖ, ὅπως ὁ ἀπασχολούμενος: α) εἶναι κατά κύριον ἀπασχόλησιν μισθωτός, β) παρέχῃ τήν ἐργασίαν του ἐναντί ἀμοιβῆς, δυνάμει σχέσεως (ἐγκύρου ἤ ἀκύρου, δημοσίου ἤ ἰδιωτικοῦ δικαίου) ὡρισμένου ἤ ἀορίστου χρόνου, γ) ὑπάγηται εἰς τήν ἀσφάλισιν ἀσθενείας τοῦ Ι.Κ.Α. ἤ ἑτέρου 'Οργανισμοῦ Κοινωνικῆς 'Ασφαλίσεως καί δ) ἀπασχολῆται εἰς περιοχήν, ἔνθα ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις ἀνεργίας.

II. Πρόσωπα ἐξαιρούμενα τῆς ἀσφαλίσεως ἀνεργίας

'Εκ τῶν προσώπων τῶν πληρούντων τάς γε-

(*) ΕΕΔ 13, σελ. 941.

III. Κατάργησις προϋφιστομένων ἐξαιρέσεων ἀπὸ ὑπαγωγῆς εἰς ἀσφάλισιν ἀνεργίας

1. Ἀπὸ τῆς 25ης Αὐγούστου 1954, χρονολογίας ἐνάρξεως ἰσχύος τῶν διατάξεων τοῦ ν.δ., καταργεῖται, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 37 τοῦ Διατάγματος, πᾶσα γενικὴ ἢ εἰδικὴ διάταξις τῆς Νομοθεσίας περὶ ἀνεργίας ἀντικειμένη εἰς τὰς διατάξεις τοῦ διατάγματος τούτου.

Ὅθεν ἀπὸ τῆς ἀνωτέρω χρονολογίας δέον νὰ θεωρηθοῦν καταργηθεῖσαι:

α) Αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ ἀ.ν. 1545/1950, κυρωθέντος ὑπὸ τοῦ ν. 2339/1953 καὶ τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ν. 2338/1953 περὶ ἐξαιρέσεως ἀπὸ τῆς ἀσφαλίσεως ἀνεργίας τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐν Ἑλλάδι ἐπιχειρήσεων ἀτμηλάτων σιδηροδρόμων καὶ

β) Ἡ διάταξις τῆς § 3 τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ ἀ.ν. 1944/1951, δι' ἧς ἐξηρέθη ἐκ τῆς ἀσφαλίσεως ἀνεργίας τὸ προσωπικὸν τοῦ Ὀργανισμοῦ Τηλεπικοινωνιῶν Ἑλλάδος.

2. Ὡσαύτως ἀπὸ τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω χρονολογίας ἐνάρξεως ἰσχύος τῶν διατάξεων τοῦ ν.δ., δέον νὰ θεωρηθοῦν ὑπαγόμεναι εἰς τὴν ἀσφάλισιν ἀνεργίας καὶ πᾶσαι αἱ κατηγορίαι προσώπων μὴ ὑπαγομένων ὑπὸ τὸ προϊσχύσαν τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 καθεστὼς εἰς τὴν κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν καὶ ὑπαχθέντων τὸ πρῶτον εἰς αὐτὴν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀ.ν., διὰ τὰ ὁποῖα δὲν εἶχε μέχρι τοῦδε πραγματοποιηθῇ ἡ ἔναρξις τῆς ἀσφαλίσεως λόγῳ τῆς ἀπαιτουμένης ἐκδόσεως Κανονισμοῦ συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951.

Εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην ἀνήκουσιν οἱ εἰς τὰς φορτοεκφορτωτικὰς ἐργασίας τῶν λιμένων τοῦ Κράτους προσλαμβανόμενοι δι' ὡρισμένον χρόνον σημειωταὶ ἐμπορευμάτων.

Τὰ ἐν λόγῳ πρόσωπα θέλουσιν ὑπαχθῇ, ὡς εἰκός, εἰς τὴν ἀσφάλισιν, ἐφ' ὅσον πληροῦν τὰς προϋποθέσεις τῶν ἄρθρων 11 καὶ 12 τοῦ ν.δ.

IV. Τοπικὴ ἔκτασις τῆς ἀσφαλίσεως

Κατὰ τὴν § 2 τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ ν.δ. ἡ ἀσφάλισις ἀνεργίας ἰσχύει ὅπου ἔχει ἐπεκταθῇ.

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 80/1954 ἐγκυκλίου διατυπώσεώς μας (*) ἐκοινοποιήσαμεν πίνακα τῶν Ὑποκαταστημάτων καὶ τῶν Τοπικῶν Παραρτημάτων τοῦ Ι.Κ.Α., εἰς τὴν ἀσφαλιστικὴν περιοχὴν τῶν ὁποίων ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισις καὶ ἐνδα θέλει ἐξακολουθήσει καὶ ἐφεξῆς ἰσχύουσα.

Πρὸς τούτοις σημειοῦμεν, ὅτι: α) εἰς τὴν ἀσφάλισιν ἀνεργίας ὑπήγοντο μέχρι τοῦδε καὶ αἱ κάτωθι κατηγορίαι προσώπων, καίτοι ἀπησχολοῦντο ἐκτὸς κέντρων ἀσφαλίσεως τοῦ Ι.Κ.Α. Ἡ ἀσφάλισις τῶν προσώπων τούτων θέλει ἐξακολουθήσει καὶ εἰς τὸ μέλλον:

1. Τὰ ὑπαλλήλικὸν προσωπικὸν τοῦ Ε.Ο.Μ.Α., ἐφ' ὅσον ἀσφαλίζεται εἰς τὸ Ι.Κ.Α. κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀσθενείας (ἀπόφασις Δ.Σ. τοῦ Ι.Κ.Α. τῆς 26.3.1954, συνεδρ. 17η).

2. Τὸ πάσης φύσεως προσωπικὸν τῶν Ὑπηρεσιῶν Συντηρήσεως καὶ Συμπληρώσεως Ὑδραυλικῶν Ἔργων Μακεδονίας (Υ.Σ.Σ.Υ.Ε.Μ.) καὶ Παραγωγικῶν Ἔργων Μακεδονίας (Υ.Π.Ε.Μ.), ἐφ' ὅσον ἀσφαλίζεται εἰς τὸ Ι.Κ.Α. κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀσθενείας (ἀπόφασις Δ.Σ. Ι.Κ.Α. τῆς 14.10.1952, συνεδρίασις 67η).

Ἐκ τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἀνωτέρω Ὑπηρεσιῶν ἐξαιρεῖται τῆς ἀσφαλίσεως ἀνεργίας τὸ τακτικὸν τοιοῦτον, συμφώνως πρὸς τὸ στοιχεῖον ε' τῆς § 1 τοῦ ἄρθρ. 12 τοῦ δ/τος, καὶ

β) Ἐκ τῶν εἰς τὴν περιοχὴν τῆς νήσου Κύθνου, ἔνθα δὲν ἰσχύει ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α., ἀπασχολουμένων προσώπων θέλουσι ἐξακολουθήσει τὴν ἀσφάλισίν των ἀνεργίας μόνον τὰ πρόσωπα τὰ ἀπασχολούμενα εἰς βιομηχανικὰς ἐπιχειρήσεις, ἐφ' ὅσον ἀσφαλίζονται εἰς τινα Ὀργανισμὸν κατὰ τῆς ἀσθενείας καὶ πληροῦν καὶ τὰς λοιπὰς προϋποθέσεις.

Τέλος σημειοῦμεν, ὅτι συμφώνως πρὸς τὴν § 5 τοῦ ἄρθρ. 36 τοῦ ν.δ. μέχρι τῆς ἐκδόσεως τῶν σχετικῶν Κανονισμῶν λειτουργίας τοῦ Ὀργανισμοῦ θέλει ἰσχύσει ἀναλόγως ἡ διάταξις τοῦ δευτέρου ἑδαφίου τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ κανονισμοῦ Ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. περὶ συνεχίσεως τῆς ἀσφαλίσεως ἐκ μέρους τῶν ἠσφαλισμένων κατὰ τὸν χρόνον τῆς προσκαίρου ἐκτὸς κέντρου ἀσφαλίσεως ἀπασχολήσεώς των πρὸς ἐργοδότην ἐδρεύοντα ἐντὸς τοιούτου κέντρου καὶ συνεπῶς τὰ ἠσφαλισμένα κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας πρόσωπα, ἐφ' ὅσον ἀπασχολοῦνται προσκαίρως ἐκτὸς περιοχῶν, εἰς ἃς ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ ἀσφάλισις ἀνεργίας, ἀλλὰ πρὸς ἐργοδότην ἐδρεύοντα ἐντὸς περιοχῆς, εἰς ἣν ἰσχύει ἡ ἀσφάλισις ἀνεργίας, θέλουσιν ἐξακολουθήσει τὴν ἀσφάλισίν των καὶ κατὰ τὸν χρόνον τῆς τοιαύτης ἐκτὸς κέντρου ἀσφαλίσεως ἀνεργίας ἀπασχολήσεως των, ἐφ' ὅσον, ὡς εἰκός, ἡ ἀπασχόλησις των αὐτὴ πληροῖ καὶ τὰς λοιπὰς προϋποθέσεις τῶν ἄρθρ. 11 καὶ 12 τοῦ ν. δ/τος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Εἰσφοραὶ ἀνεργίας

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 32 § 1 ἐδ. α' τοῦ ν. δ/τος τοὺς κυρίους πόρους τοῦ Ὀργανισμοῦ διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῆς ἀνεργίας ἀποτελοῦσιν αἱ εἰσφοραὶ τῶν παρ' αὐτῷ ἠσφαλισμένων κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας καὶ τῶν ἐργοδοτῶν αὐτῶν.

I. Μέγεθος εἰσφορᾶς - τρόπος ὑπολογισμοῦ.

1. Αἱ εἰσφοραὶ διὰ τὴν ἀσφάλισιν ἀνεργίας ὁρίζονται ἀπὸ τῆς 25ης Αὐγούστου 1954 εἰς τὰ κάτωθι ποσοστὰ ἐπὶ τῶν πάσης φύσεως (εἰς χρῆμα καὶ εἰς εἶδος) ἀποδοχῶν τῶν ὑπαγομένων εἰς ταύτην προσώπων:

α)	Εἰσφορὰ ἐργοδότου	2 %
β)	» ἠσφαλισμένων	1 %
	Σύνολον	3 %

Τὰ ποσοστὰ ταῦτα τῆς εἰσφορᾶς ἰσχύουν εἰς πάσας τὰς περιοχὰς τῆς χώρας, εἰς ἃς ἔχει ἐπεκταθῇ ἡ κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισις τοῦ Ὀργανισμοῦ, περὶ ὧν ἀνωτέρω, καὶ δι' ἁπάσας τὰς κατηγορίας τῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν ἀσφάλισιν προσώπων.

Ὅθεν ἡ μέχρι τοῦδε προβλεπομένη μείωσις τῆς εἰσφορᾶς διὰ τὰ πρόσωπα τὰ ἀπασχολούμενα εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Δωδεκανήσου παύει ἰσχύουσα, ὅσον ἀφορᾷ τὸ ποσοστὸν τῆς εἰσφορᾶς ἀνεργίας.

Ἡ προβλεπομένη ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ

(*) ΕΕΔ 13, σελ. 534.

νικὰς προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ ν.δ. ἐξαιροῦνται τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ ν.δ. αἱ κατωτέρω κατηγορίαι. Αἱ κατηγορίαι αὗται προσώπων διακρίνονται α) εἰς τοὺς μὴ δικαιουμένους ἐπιδόματος ἀνεργίας, οὐδὲ ὑποκειμένους εἰς καταβολὴν εἰσφορᾶς, καὶ β) εἰς τοὺς ὑποκειμένους εἰς καταβολὴν εἰσφορᾶς, ἀλλὰ μὴ δικαιουμένους ἐπιδόματος ἀνεργίας.

1. *Πρόσωπα μὴ ὑποκείμενα εἰς εἰσφορὰν ἀνεργίας, οὐδὲ δικαιούμενα ἐπιδόματος*

Εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην ὑπάγονται:

α) Οἱ σύζυγοι, οἱ γονεῖς ἢ τέκνα τὰ ἀπασχολούμενα εἰς ἐκμεταλλεύσεις ἀσκουμένας ὑπὸ συζύγου, πατρὸς ἢ τέκνου.

β) Οἱ συνταξιοῦχοι τοῦ Δημοσίου ἢ τῶν πάσης φύσεως Ὀργανισμῶν Δημοσίου Δικαίου. Εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην, πλὴν τῶν συνταξιούχων τοῦ Δημοσίου, τῶν Ὀργανισμῶν Τοπικῆς Αὐτοδιοικήσεως (Δήμων, Κοινοτήτων, Δημοτικῶν Ἱδρυμάτων) καὶ τῶν Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως, ἀνήκουσι οἱ συνταξιοῦχοι τῶν λοιπῶν Ν.Π.Δ.Δ. οἱ συνταξιοδοτούμενοι ἐκ τῶν νομικῶν τούτων προσώπων (π.χ. συνταξιοῦχοι Ἐλευθέρας Ζώνης Θεσσαλονίκης).

γ) Οἱ συμπληρώσαντες τὸ 65ον ἔτος τῆς ἡλικίας των καὶ ἀπὸ τῆς συμπληρώσεως τοῦ ὁρίου τούτου τῆς ἡλικίας ἀμφοτέρων τῶν φύλων. Ἡ συμπλήρωσις τοῦ ἀνωτέρω ὁρίου ἡλικίας δέον νὰ ἀποδεικνύηται ἐξ ἀντιγράφου ληξιαρχικῆς πράξεως γεννήσεως ἢ πιστοποιητικοῦ ἐγγραφῆς εἰς τὰ δημοτολόγια.

δ) Οἱ τακτικοὶ ὑπάλληλοι καὶ ὑπηρέται τοῦ Δημοσίου ἢ τῶν Ὀργανισμῶν Δημοσίου Δικαίου (μόνιμον καὶ δόκιμον προσωπικόν). Διευκρινίζεται ἐνταῦθα ὅτι εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην ἀνήκει καὶ τὸ τακτικὸν προσωπικὸν τῶν Ὀργανισμῶν Τοπικῆς Αὐτοδιοικήσεως.

ε) Οἱ ἱερωμένοι.

στ) Τὰ πρόσωπα τὰ παρέχοντα ἐξηρτημένην ἐργασίαν οὐχὶ πρὸς σταθερὸν ἐργοδότην (ὡς φορτοεκφορτωταί, ἐργάται ἐκδορᾶς καὶ σφαγῆς, νεκροπομποί, πωληταὶ Λαϊκοῦ Λαχείου κλπ.), ὧν ἡ εἰς τὸ Ι.Κ.Α. ἢ τὸν ἕτερον Ὀργανισμὸν Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως ἀσφάλισις διὰ τὸν κλάδον τῆς ἀσθενείας δυνάμει εἰδικοῦ Κανονισμοῦ συντελεῖται μέσῳ τῶν ἐπαγγελματικῶν αὐτῶν Σωματείων ἢ Συνεταιρισμῶν. Τὰ πρόσωπα ταῦτα μέχρι σήμερον δὲν εἶχον ὑπαχθῆ εἰς τὴν κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α.

ζ) Οἱ οἰκοδεῖται μισθωτοὶ (πρόσωπα παρέχοντα κοινὰς ὑπηρετικὰς ἐργασίας, παρέχοντα ἐξειδικευμένας τοιαύτας - μαγείρισσαι, παιδαγωγοί, οἰκονόμοι κλπ. - ἐφ' ὅσον διαμένουσιν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἐργοδότου των καὶ σιτίζονται ἐν αὐτῇ).

η) Οἱ πάσης φύσεως μισθωτοὶ τῶν γεωργικῶν, δασικῶν καὶ κτηνοτροφικῶν ἐκμεταλλεύσεων, ἀνεξαρτήτως ἂν αὗται ἀσκοῦνται ὑπὸ φυσικῶν ἢ νομικῶν προσώπων.

θ) Οἱ ἠσφαλισμένοι εἰς ἄλλον ἀσφαλιστικὸν φορέα διὰ τὸν κίνδυνον τῆς ἀνεργίας.

Καίτοι περὶ τῆς τελευταίας ταύτης κατηγορίας προσώπων δὲν ἀναφέρεται ἐν τῷ Διατάγματι, ὅτι ἐξαιροῦνται τῆς καταβολῆς εἰσφορᾶς ὑπὲρ τοῦ Ὀργανισμοῦ, δέον νὰ γίνῃ τοῦτο δεκτόν, ὡς σύμφωνον πρὸς τὸ πνεῦμα τῆς σχετικῆς διατάξεως.

Οἱ κυριώτεροι Ὀργανισμοὶ Ἀνεργίας εἶναι σήμερον: 1) ὁ Λογαριασμὸς Ἀνεργίας παρὰ τῷ Ταμείῳ Συντάξεως Προσωπικοῦ Ἀθηναϊκῶν Ἐφημερίδων, 2) ὁ Λογαριασμὸς Ἀνεργίας παρὰ τῷ Ταμείῳ Ἀσφαλίσεως Ἐργατῶν Τύπου Ἀθηνῶν, 3) ὁ Λογαριασμὸς Ἀνεργίας παρὰ τῷ Ταμείῳ Συντάξεων Ὑπαλλήλικοῦ καὶ Συντακτικοῦ Προσωπικοῦ Ἐφημερίδων Θεσσαλονίκης καὶ 4) ὁ Λογαριασμὸς Ἀνεργίας παρὰ τῷ Οἴκῳ τοῦ Ναύτου, καὶ

ι) Οἱ ἁλιεῖς. Ἡ ὑπαγωγὴ τῶν προσώπων τούτων εἰς τὴν ἀσφάλισιν θέλει πραγματοποιηθῆ δι' εἰδικοῦ Κανονισμοῦ.

Σημειοῦται ἐνταῦθα, ὅτι ἐὰν αἱ ἀνωτέρω ὑπὸ στοιχεῖα δ', ε', στ', ζ', η', θ', καὶ ι', ἀπασχολήσεις τῶν προσώπων, δι' ἃς ἐξαιροῦνται ταῦτα τῆς ἀσφαλίσεως ἀνεργίας, ἀποτελοῦν τὴν κυρίαν τούτων ἀπασχόλησιν, θέλουσιν ἐξαιρεθῆ ταῦτα τῆς ἀσφαλίσεως καὶ διὰ πᾶσαν ἑτέραν παρεπομένην ἢ ἐξ ἴσου κυρίαν ἀπασχόλησίν των. Οὕτω π.χ. τακτικὸς δημόσιος ὑπάλληλος ἐξαιρούμενος τῆς ἀσφαλίσεως ἀνεργίας, παρέχων παραλλήλως καὶ ἐργασίαν λογιστοῦ εἰς ἐμπορικὴν ἐπιχείρησιν, θέλει ἐξαιρεθῆ τῆς ἀσφαλίσεως ἀνεργίας καὶ διὰ τὴν παράλληλον ταύτην ἀπασχόλησίν του.

2. *Πρόσωπα ὑποκείμενα εἰς εἰσφορὰν, ἀλλὰ μὴ δικαιούμενα ἐπιδόματος*

Εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην ὑπάγονται:

α) Οἱ ἀνήλικοι (ἀμφοτέρων φύλων) μέχρις ἡλικίας 20 ἐτῶν (ἤτοι μέχρι συμπληρώσεως τοῦ 20οῦ ἔτους τῆς ἡλικίας των) καὶ οἱ μαθηταὶ τεχνίται τοῦ β.δ. τῆς 6.6.1952 «περὶ ἐκπαιδεύσεως μαθητῶν τεχνιτῶν».

β) Οἱ ἀλλοδαποί, τῶν ὁποίων ἡ ἀπασχόλησις δυνάμει ἐγγράφου συμφωνίας, κατατεθειμένης παρὰ τῇ Ὑπηρεσίᾳ Ἀλλοδαπῶν τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, εἶναι μικροτέρα τοῦ ἑτους, εἴτε δυνάμει τῆς ἀρχικῆς συμβάσεως, εἴτε κατ' ἀνανέωσιν ταύτης.

γ) Οἱ ἡμεδαποί, οἱ ἀπασχολούμενοι εἰς ἀλλοδαπούς (φυσικὰ ἢ νομικὰ πρόσωπα) ἀπολαύοντας τοῦ δικαιώματος τῆς ἑτεροδικίας.

δ) Οἱ λαβόντες μηνιαίας ἀποδοχὰς ἄνω τῶν 5.000 νέων δραχμῶν.

3. Σκόπιμον κρίνομεν νὰ σημειώσωμεν ὅτι:

Α) Ὡς ἐκ τῆς προϋποθέσεως τῆς ὑπαγωγῆς εἰς τὴν ἀσφάλισιν τῆς ἀσθενείας τοῦ Ι.Κ.Α. ἢ ἄλλου Ὀργανισμοῦ Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως συνάγεται, εἰς τὴν ἀσφάλισιν ἀνεργίας δὲν ὑπάγονται τὰ πρόσωπα τὰ ἐξαιρούμενα τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ Ι.Κ.Α., συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951.

Β) Ὡς ἐκ τῆς προϋποθέσεως τῆς παροχῆς ἐξηρτημένης ἐργασίας ἐπ' ἀμοιβῇ συνάγεται, δὲν ὑπάγονται εἰς τὴν ἀσφάλισιν ἀνεργίας αἱ κάτωθι κατηγορίαι προσώπων, καίτοι ὑπάγονται εἰς τὴν παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφάλισιν ἀσθενείας:

α) Τὰ πρόσωπα τὰ μετέχοντα εἰς τὴν διοίκησιν ἐργατοϋπαλληλικῶν σωματείων ἢ ἑνώσεων τοιούτων σωματείων, τὰ ἀμειβόμενα ἐκ τῶν σωματείων ἢ τῶν ἑνώσεων τούτων, καὶ

β) Αἱ περὶ ὧν ἡ § 3 τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 οἰκονομικῶς ἀσθενῶν κατηγορίαι αὐτοτελῶς ἐργαζομένων προσώπων, στερουμένων ἐπαγγελματικῆς στέγης.

ά.ν. 1846/1951 καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1018/1954 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου εἰσφορὰ ἀνεργίας ὑπὲρ τοῦ Ι.Κ.Α. καταργεῖται ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ δ/τος.

2. Διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν εἰσφορῶν ἀκολουθεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 32 § 1 καὶ 33 § 5 τοῦ ν.δ. τὸ αὐτὸ σύστημα, τὸ ὁποῖον προβλέπεται ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ά. ν. 1846/1951, προκειμένου περὶ τοῦ ὑπολογισμοῦ τῶν ὑπὲρ τοῦ Ι.Κ.Α. εἰσφορῶν.

II. Εἰσφορὰ ἠσφαλισμένων ἡλικίας μέχρι 18 ἐτῶν μαθητῶν τεχνιτῶν καὶ μαθητευομένων τροφίμων Ἐθνικῶν Ὀρφανοτροφείων κλπ.

Δεδομένου ὅτι διὰ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 37 τοῦ ν.δ. καταργεῖται πᾶσα διάταξις τοῦ ά.ν. 1846/1951 καὶ τοῦ ν.δ. 2698/1953, ἀντικειμένη εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ν.δ. 2961/1954, ἕπεται ὅτι κατηργήθη καὶ ἡ διὰ τῆς προσιτθείσης εἰς τὴν § 2 τοῦ ἄρθρ. 25 τοῦ ά.ν. 1846/1951 διατάξεως διὰ τῆς § 1 τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ἄρθρ. 30 τοῦ ν.δ. 2698/1953 ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς καταβολὴν τῆς εἰσφορᾶς ἀνεργίας: α) τῶν ἠσφαλισμένων ἡλικίας μέχρι 18 ἐτῶν συμπεπληρωμένων, β) τῶν μαθητῶν τεχνιτῶν τῶν ἀπασχολουμένων συμφώνως πρὸς τὸ ἀπὸ 6.6.1952 β. δ/γμα περὶ ἐκπαιδεύσεως μαθητῶν τεχνιτῶν καὶ γ) μαθητευομένων τροφίμων τῶν Ἐθνικῶν Ὀρφανοτροφείων καὶ Οἰκοτροφείων.

Ἐφ' ὅσον, ὅμως, κατὰ τὰς διατάξεις τῆς § 1 τοῦ ἄρθρ. 32 καὶ τῆς § 5 τοῦ ἄρθρ. 33 τοῦ ν. δ/τος, διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς καταβλητέας ὑπὲρ τοῦ Ὀργανισμοῦ εἰσφορᾶς ἀνεργίας λαμβάνεται ὡς βάσις ὑπολογισμοῦ ἡ κατὰ τὴν § 2 τοῦ ἄρθρ. 25 τοῦ ά.ν. 1846/1951 προβλεπομένη ρύθμισις, ἕπεται ὅτι ἡ ὑπὸ τῶν τελευταίων τούτων διατάξεων προβλεπομένη μείωσις τοῦ ποσοῦ τοῦ ἡμερησίου μισθοῦ, ἐφ' οὗ ὑπολογίζεται ἡ εἰσφορὰ ὑπὲρ τοῦ Ι.Κ.Α., ἰσχύει καὶ προκειμένου περὶ τοῦ ὑπολογισμοῦ τῶν ὑπὲρ τοῦ Ο.Α.Α.Α. εἰσφορῶν ἀνεργίας.

Ὅθεν ἡ καταβλητέα διὰ τὰ ὡς ἄνω πρόσωπα εἰσφορὰ ἀνεργίας θὰ ἐξευρίσκηται διὰ τοῦ ὑπολογισμοῦ τοῦ ποσοστοῦ τούτης (2+1 %=3 %) ἐπὶ τοῦ 1/4, προκειμένου περὶ ἠσφαλισμένων τῆς α' περιπτώσεως καὶ ἐπὶ τοῦ 1/10, προκειμένου περὶ ἠσφαλισμένων τῶν β' καὶ γ' περιπτώσεων, τοῦ τεκμαρτοῦ ἡμερομισθίου τῆς μισθολογικῆς κλάσεως, εἰς ἣν ἀνήκει τὸ ὑπὸ τῶν οἰκείων συλλογικῶν συμβάσεων τῆς κατηγορίας, εἰς ἣν ἀνήκει ὁ ἠσφαλισμένος, ἑκάστοτε προβλεπόμενον ἡμερομίσθιον ἀνειδικεύτου ἐργάτου ἢ ἐργατρίας.

Σημειοῦται ὅτι ἡ ἀνωτέρω εἰσφορὰ βαρύνει κατὰ τὰ ἀντίστοιχα ποσοστὰ αὐτῆς τὸν ἐργοδότην καὶ τὸν ἠσφαλισμένον.

III. Ὑπόχρεως πρὸς καταβολὴν τῆς εἰσφορᾶς

Κατὰ τὴν διάταξιν τῆς § 5 τοῦ ἄρθρ. 33 τοῦ ν. δ/τος αἱ διατάξεις τοῦ ά.ν. 1846/1951 καὶ τοῦ ν.δ. 2698/1953 αἱ καθορίζουσαι τὸν ὑπόχρεων πρὸς καταβολὴν τῶν ὑπὲρ τοῦ Ι.Κ.Α. εἰσφορῶν ἐφαρμόζονται καὶ προκειμένου περὶ τῶν ὑπὲρ τοῦ Ὀργανισμοῦ εἰσφορῶν ἀνεργίας.

IV. Τρόπος καὶ χρόνος καταβολῆς τῶν εἰσφορῶν

1. Ἡ διὰ τὴν ἀσφάλισιν ἀνεργίας προβλεπομένη ὑπὲρ τοῦ Ο.Α.Α.Α. εἰσφορὰ συνεισπράττεται ὑποχρεωτικῶς μετὰ τῆς ὑπὲρ τοῦ Ι.Κ.Α. νενομισμένης εἰσφορᾶς καὶ κατὰ τὸν διὰ τὴν καταβολὴν τῶν ὑπὲρ τοῦ Ι.Κ.Α. εἰσφορῶν προβλεπόμενον τρόπον, συμφώνως πρὸς τὰ ὁριζόμενα ὑπὸ τῶν §§ 1 καὶ 5 τοῦ ἄρθρ. 33 τοῦ ν.δ.

Συνεπῶς εἰς τὰ ὑπὲρ τοῦ Ι.Κ.Α καὶ διὰ τοὺς κλάδους:

α) Παροχῶν ἀσθενείας καὶ μητρότητος εἰς χρῆμα, β) παροχῶν ἀσθενείας καὶ μητρότητος εἰς εἶδος καὶ γ) συντάξεως, προβλεπόμενα ποσοστὰ εἰσφορῶν θὰ προστίθηται ἀπὸ τῆς 25.8.1954 καὶ τὸ ὑπὲρ τῆς ἀσφαλίσεως ἀνεργίας τοῦ Ο.Α.Α.Α. προβλεπόμενον ποσοστὸν εἰσφορᾶς.

Τὸ σύνολον τῶν ἀνωτέρω εἰσφορῶν, ὑπολογιζομένων κατὰ τὰ προλεχθέντα, θὰ καταβάλληται εἰς τὸ Ι.Κ.Α. κατὰ τὰ μέχρι τοῦδε ἰσχύοντα.

Οὕτω, εἰς ἃς περιπτώσεις αἱ ὑπὲρ τοῦ Ι.Κ.Α. εἰσφοραὶ καταβάλλονται δι' ἀγορᾶς καὶ ἐπικολλήσεως ἐπὶ τοῦ ἀσφαλιστικοῦ βιβλιαρίου τοῦ ἠσφαλισμένου ἐνσήμων θὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ ἐνεργῆται ἡ καταβολὴ τῶν εἰσφορῶν κατὰ τὸν αὐτὸν ὡς μέχρι τοῦδε τρόπον, ἐπικολλωμένων ἐνσήμων συνολικῆς ἀξίας ἀντιστοιχούσης εἰς τὰς ὑπὲρ τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ τῆς ἀσφαλίσεως ἀνεργίας εἰσφοράς.

Εἰς ἃς, ἐξ ἄλλου, περιπτώσεις αἱ ὑπὲρ τοῦ Ι.Κ.Α. εἰσφοραὶ καταβάλλονται τοῖς μετρητοῖς (π.χ. δι' ἀπασχολουμένους εἰς Δημοσίας Ὑπηρεσίας), εἰς τὰ ποσὰ τῶν καταβλητέων εἰσφορῶν θὰ περιλαμβάνηται καὶ ἡ ὑπὲρ τῆς ἀνεργίας εἰσφορά.

Τέλος, προκειμένου περὶ προσώπων μὴ ὑπαγομένων εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α., ἀλλὰ ἀσφαλιζομένων μόνον κατὰ τῆς ἀνεργίας εἰς τὸν Ο.Α.Α.Α., ἡ καταβολὴ τῶν εἰσφορῶν θὰ ἐνεργῆται ὡς μέχρι τοῦδε διὰ καταθέσεως εἰς τὰς διαθετούσας ἔνσημα τοῦ Ι.Κ.Α. Τραπέζας τῆς ἀναλογούσης εἰς ἑκάστην μισθολογικὴν περίοδον εἰσφορᾶς ἀνεργίας τοῖς μετρητοῖς καὶ οὐχὶ δι' ἀγορᾶς ἐνσήμων. Ἡ κατάθεσις τῶν εἰσφορῶν τούτων γίνεται διὰ τῶν βιβλίων καταβολῆς εἰσφορᾶς καὶ εἰς πίστωσιν τοῦ Ι.Κ.Α.

2. Ἡ εἰσφορὰ ἀνεργίας συνεισπραττομένη, κατὰ τὰ προλεχθέντα, μετὰ τῶν εἰσφορῶν Ι.Κ.Α. καταβάλλεται ἐντὸς τῶν διὰ τὴν καταβολὴν τῶν ὑπὲρ τοῦ Ι.Κ.Α. εἰσφορῶν προβλεπομένων προθεσμιῶν, ἤτοι ἐντὸς 30 ἡμερῶν (προκειμένου περὶ Ν.Π.Δ.Δ. ὁσάκις ἔχει δοθῆ ἡ παράτασις τῆς προθεσμίας, ἐντὸς 60 ἡμερῶν) ἀπὸ τοῦ ἡμερολογιακοῦ τέλους τοῦ μηνός, ἐντὸς τοῦ ὁποίου παρεσχέθη ἡ ἐργασία (Κανονισμὸς περὶ τρόπου εἰσπράξεως εἰσφορῶν Ι.Κ.Α.» - Φ.Ε.Κ. 55/3.5.1953).

Αἱ συναφεῖς ὁδηγίαι τοῦ Ι.Κ.Α. περὶ τῶν περιπτώσεων, καθ' ἃς θεωρεῖται ἐμπρόθεσμος ἡ κατὰ τὴν 31 τοῦ μηνὸς καταβολὴ τῶν εἰσφορῶν, ἰσχύουσιν ἀναλόγως.

V. Συνέπειαι καθυστερήσεως καταβολῆς εἰσφορῶν - Εἴσπραξις καθυστερουμένων εἰσφορῶν

Περὶ τῶν προσθέτων τελῶν, δι' ὧν ἐπιβαρύνονται αἱ μὴ ἐμπροθέσμως καταβληθεῖσαι εἰσφοραὶ ἀνεργίας, καὶ τῶν ποινικῶν κυρώσεων, εἰς ἃς ὑπόκεινται οἱ καθυστεροῦντες τὴν καταβολὴν τῶν εἰσφορῶν ἐργοδόται, ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τῆς νομοθεσίας τοῦ Ι.Κ.Α. (ἄρθρ. 33 § 5 τοῦ ν. δ/τος).

Ἡ εἴσπραξις, ἐξ ἄλλου, τῶν καθυστερουμέ-

νων εἰσφορῶν ἀνεργίας, ἐφ' ὅσον αὗται συνεισπράττονται μετὰ τῶν εἰσφορῶν τοῦ Ι.Κ.Α., θὰ ἐνεργῆται κατὰ τὴν αὐτὴν διαδικασίαν, ἥτις προβλέπεται προκειμένου περὶ τῶν εἰσφορῶν τοῦ Ι.Κ.Α., καὶ διὰ τῶν αὐτῶν ὀργάνων.

Εἰς τὰς συντασσομένας, ὅθεν, ὑπὸ τῶν ὀργάνων τοῦ Ι.Κ.Α. πράξεις ἐπιβολῆς εἰσφορῶν, τοὺς χρεωστικοὺς καταλόγους κλπ., δὲν ἀπαιτεῖται εἰδικὴ μνεία περὶ τοῦ ὅτι αἱ ἐν λόγῳ εἰσφοραὶ ἀφοροῦν τὸν Ο.Α.Α.Α., ἀλλὰ θὰ ἐξακολουθήσουν νὰ ἀναφέρωνται ὡς εἰσφοραὶ κλάδου ἀνεργίας ὡς μέχρι τοῦδε.

VI. Ἐπιστροφὴ ἀχρεωστήτως εἰσπραχθεισῶν εἰσφορῶν

Αἱ ἀχρεωστήτως εἰσπραχθεῖσαι ὑπὸ τοῦ Ο.Α.Α.Α. εἰσφοραὶ ἐπιστρέφονται, κατὰ τὰς συνδεδυασμένας διατάξεις τῶν ἄρθρων 27 § 8 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 καὶ 33 § 5 τοῦ ν.δ. 2961/1954, τῇ αἰτήσει τοῦ ἐνδιαφερομένου ἐντόκως πρὸς 5 %. Ὁ ἠσφαλισμένος δὲ δικαιοῦται νὰ ἀπαιτήσῃ τὴν ἀπ' εὐθείας εἰς αὐτὸν πληρωμὴν τοῦ ἀναλογοῦντος αὐτῷ ποσοῦ μετὰ τοῦ ἐκ 5 % τόκου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ

Παροχαὶ ἀνεργίας

Ι. Προϋποθέσεις

Αἱ διὰ τὴν ἀπόληψιν τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας ἀπαιτούμεναι προϋποθέσεις διακρίνονται ὑπὸ τοῦ ν.δ. εἰς γενικὰς καὶ εἰδικὰς τοιαύτας.

1. Αἱ γενικαὶ προϋποθέσεις τάσσονται ὑπὸ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρ. 15 καὶ 16, εἶναι δὲ αἱ ἀκόλουθοι:

α) Βασικὴ προϋπόθεσις κατ' ἄρθρ. 16 § 1 διὰ τὴν κτῆσιν τοῦ δικαιώματος πρὸς ἐπιδότησιν εἶναι ἡ ἰδιότης τοῦ μισθωτοῦ ὡς ἀνέργου, κτωμένη διὰ τῆς λύσεως τῆς σχέσεως ἐργασίας του κατὰ τὰ ἐν τῇ ἑπομένῃ παραγράφῳ ἐκτιθέμενα. Κατὰ τὴν ρηθεῖσαν διάταξιν τῶν §§ 2 καὶ 3 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου δὲν θεωρεῖται ἄνεργος: 1) ὁ ὑπηρετῶν εἰς τὰς ἐνόπλους δυνάμεις τῆς Χώρας, 2) ὁ ἄνευ σχέσεως ἐργασίας ἐν ἐκμεταλλεύσει συζύγου, γονέων ἢ τέκνων ἀπασχολούμενος. Ἐντοῦθα δέον νὰ σημειωθῇ ὅτι ἡ διάταξις αὕτη δὲν εὑρίσκει ἐδαφος ἐφαρμογῆς, δοθέντος ὅτι διὰ τοῦ ἄρθρ. 12 περ. β' τὰ πρόσωπα ταῦτα ἐξαιροῦνται τῆς ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας, 3) ὁ ἐκτὸς ποινὴν στερητικὴν τῆς ἐλευθερίας ἢ δυνάμει ἄλλης διοικητικῆς διατάξεως κρατούμενος καὶ 4) ὁ ἐκπαιδευόμενος ἐπαγγελματικῶς ὡς μαθητευόμενος εἰς ἐπαγγελματικὴν σχολὴν ἢ ὁ πρακτικῶς ἐξασκούμενος ἄνευ σχέσεως ἐργασίας. Ὁμοίως ἡ § 3 ὁρίζει τὰ ἀκόλουθα:

'Εὰν ἡ ἀνεργία εἶναι ἄμεσος συνέπεια διακοπῆς τῆς λειτουργίας τῆς ἐκμεταλλεύσεως ἐξ αἰτίας ἀπεργίας δὲν ὑφίσταται ἀξίωσις πρὸς ἐπιδότησιν διαρκούσης τῆς διακοπῆς τῆς λειτουργίας τῆς ἐκμεταλλεύσεως. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει ἐπὶ ἀνταπεργίας τοῦ ἐργοδότου, ἐφ' ὅσον αὕτη ἀσκεῖται ὡς ἄμυνα ἐναντίον μερικῆς ἀπεργίας, παθητικῆς ἀντιστάσεως ἢ μέτρων ἐργατικῶν ἀγώνων, τὰ ὁποῖα ματαιώνουσι τὴν συνέχειαν τῶν ἐργασιῶν ἐν τῇ ἐκμεταλλεύσει.

Τέλος δὲν θεωρεῖται ἄνεργος ὁ ἀκύρως ἀπολυόμενος κατὰ παράβασιν εἰδικῶν ἀπαγορευτικῶν διατάξεων νόμων, περὶ ὧν κατωτέρω εἰς τὸ εἰδικὸν κεφάλαιον περὶ καταγγελίας τῆς σχέσεως ἐργασίας.

β) Λύσις τῆς ὑφισταμένης σχέσεως ἐργασίας. 'Επὶ ἀορίστου χρόνου σχέσεως ἐργασίας ἀπαιτεῖται ἡ ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου λύσις αὐτῆς. 'Επὶ ὡρισμένου χρόνου ἢ ὡρισμένου ἔργου τοιαύτης ἡ λύσις ταύτης δέον νὰ ἐπέλθῃ συνεπείᾳ λήξεως τοῦ ὡρισμένου χρόνου ἢ περατώσεως τοῦ ὡρισμένου ἔργου, δι' ὃ προσελήφθη ὁ μισθωτός.

'Επὶ προσώρου καταγγελίας τῆς ὡρισμένου χρόνου ἢ ἔργου σχέσεως ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου δὲν καταβάλλεται ἐπίδομα ἀνεργίας εἰς τὸν μισθωτὸν διὰ τὸ ἀπὸ τῆς καταγγελίας τῆς σχέσεως ἐργασίας μέχρι τῆς ὁριισθείσης λήξεως τοιούτης χρονικὸν διάστημα, ἐφ' ὅσον ὁ μισθωτὸς δικαιοῦται παρὰ τοῦ ἐργοδότου του τῶν ἀποδοχῶν τοῦ χρόνου τούτου.

'Η ἐκ μέρους τοῦ μισθωτοῦ λύσις τῆς σχέσεως ἐργασίας δὲν παρέχει αὐτῷ δικαίωμα ἐπιδοτήσεως (ἄρθρ. 15 § 8).

'Η κατ' ἐπιταγὴν νόμου λύσις τῆς σχέσεως ἐργασίας παρέχει δικαίωμα ἐπιδοτήσεως, ἐφ' ὅσον δὲν ὑφίσταται ἀποκλειστικὴ ὑπαιτιότης τοῦ μισθωτοῦ προκαλοῦσα τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ νόμου.

'Η δυνάμει τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 5 ν. 2112/1920 ἢ τῆς § 2 τοῦ ἄρθρ. 6 β.δ. 16/18 'Ιουλίου 1920, ἤτοι ἡ κατόπιν ὑποβολῆς μηνύσεως κατὰ τοῦ μισθωτοῦ δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν διαπραχθεῖσαν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ του ἢ κατόπιν ἀπαγγελίας κατ' αὐτοῦ κατηγορίας δι' ἀδίκημα ἐν γένει εἰς βαθμὸν πλημμελήματος πραγματοποιουμένη καταγγελία τῆς σχέσεως ἐργασίας, δὲν παρέχει τῷ μισθωτῷ δικαίωμα πρὸς ἐπιδότησιν. Μεταγενεστέρα ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τῆς κατηγορίας (ἀθώωσις ἢ ἀπαλλαγὴ λόγῳ μὴ διαπράξεως τοῦ ἀδικήματος) παρέχει δικαίωμα πρὸς ἐπιδότησιν, ἐφ' ὅσον ἠθελεν ὑποβληθῇ σχετικὴ δήλωσις τοῦ ἀνέργου ἐντὸς 14 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἑπομένης, καθ' ἣν ἐξεδόθη τὸ ἀπαλλακτικὸν βούλευμα ἢ ἐδημοσιεύθη ἡ ἀπαλλακτικὴ ἀπόφασις τοῦ δικαστηρίου.

γ) Προσφορὰ τοῦ ἀνέργου ὅπως ἀναλάβῃ τυχὸν ὑποδειχθησομένην αὐτῷ κατάλληλον ἐργασίαν, ἤτοι ἡ θέσις τοῦ ἀνέργου εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Γ.Ε.Ε. τῆς περιοχῆς τῆς κατοικίας του πρὸς τοποθέτησιν εἰς ἐργασίαν, διὰ τῆς ἐγγραφῆς αὐτοῦ εἰς καταλόγους ἀνέργων καὶ τοῦ ἐφοδιασμοῦ του διὰ τοῦ σχετικοῦ δελτίου ἀνεργίας. Δὲν θεωρεῖται πληρῶν τὴν προϋπόθεσιν ταύτην ὁ ἄνεργος, ὅστις διὰ λόγους ὀφειλομένους αὐτῷ ἢ οἱῳδήποτε τρίτῳ δὲν δύναται νὰ θέσῃ ἑαυτὸν εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ οἰκείου Γ.Ε.Ε. πρὸς τοποθέτησιν.

δ) 'Ικανότης πρὸς ἐργασίαν. 'Η § 2 τοῦ ἄρθρ. 15 ὁρίζει τὰς προϋποθέσεις, ὑφ' ἃς δέον ὅπως θεωρῆται ἱκανὸς πρὸς ἐργασίαν ὁ ἄνεργος. 'Εὰν γεννῶνται σοβαραὶ ἀμφιβολίαι περὶ τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἱκανότητος τοῦ ἀνέργου (π.χ. λόγῳ ἐμφανοῦς σοβαρᾶς ἀναπηρίας), δέον ὅπως, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τῆς § 3, παραπέμπηται ὑπὸ τοῦ οἰκείου Γ.Ε.Ε. πρὸς ἐξέτασιν παρὰ τῇ ἀρμοδίᾳ 'Υγειον. 'Υπηρεσίας τοῦ Ι.Κ.Α.

2. Αἱ εἰδικαὶ προϋποθέσεις ἐπιδοτήσεως, ὧν εἶναι ἀπαραίτητος ἡ πλήρωσις διὰ τὴν κτῆσιν

χρονικοῦ διαστήματος τῆς τετραετίας, ἀναδρομικῶς ὑπολογιζομένης ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας τῆς ἐνάρξεως τῆς νέας ἐπιδοτήσεως αὐτῶν.

Οὕτως, εἰς ἣν περίπτωσιν ἐντὸς τῆς τετραετίας ταύτης ἔχουν συμπληρώσει 300 ἡμέρας ἐπιδοτήσεως, δέον ὅπως ἀπορρίπτηται ἡ ἐπιδότησίς των.

Ἡ εἰδικὴ διάρκεια ἐπιδοτήσεως ἀνεργίας τῶν ἐργατικῶν ἀτελέχων, ἧτις ἐθεσπίσθη διὰ τοῦ ἄρθρου 51 § 4 ν.δ. 2698/1953 (ἐγκ. 254/1953, Κεφ. 4), ἐξακολουθεῖ ὑφισταμένη, τῶν ἀνωτέρω διατάξεων διατηρουμένων ἐν ἰσχύϊ διὰ τοῦ ἄρθρ. 37 ν. δ/τος.

Τὸ ἐπίδομα ἀνεργίας καταβάλλεται ἀνὰ 15θήμερον δεδουλευμένον.

Ἕκαστον πλῆρες 15θήμερον περιλαμβάνει 12 1/2 ἡμερήσια ἐπιδόματα.

III. Ποσὸν ἐπιδόματος ἀνεργίας

Τὸ ποσὸν τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας ὁρίζεται ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 21, ὡς ἀκολούθως:

Προκειμένου περὶ ἐργατῶν ποσοστὸν 40 ο/ο καὶ προκειμένου περὶ ὑπαλλήλων 50 ο/ο τοῦ μέσου ὅρου τοῦ ἡμερομισθίου διὰ τοὺς ἐργάτας καὶ τοῦ μισθοῦ διὰ τοὺς ὑπαλλήλους τῆς κλάσεως εἰς ἣν θέλει καταταγῆ ἕκαστος βάσει τῆς ἐν τέλει ὑπ' ἀριθ. 30251/1954 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας.

Ὡς ἀποδοχαὶ διὰ τὴν κατάταξιν τοῦ ἀνέργου εἰς τινα τῶν κατὰ τὰ ἀνωτέρω μισθολογικῶν κλάσεων λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν αἱ καταβαλλόμεναι εἰς τὸν μισθωτὸν κατὰ τὸν χρόνον τῆς λύσεως τῆς σχέσεως ἐργασίας τοιαῦται, ἐφ' ὧν ὑπελογίσθησαν αἱ ἀσφαλιστικαὶ εἰσφοραί. Ἐν περιπτώσει εὐλόγων ἀμφιβολιῶν περὶ τῶν πράγματι κατὰ τὴν ἀπόλυσιν λαμβανομένων ἀποδοχῶν δύναται ἡ Ὑπηρεσία νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὸν μέσον ὅρον τῶν ἀποδοχῶν τῶν τελευταίων ἓξ πρὸ τῆς ἀπολύσεως μηνῶν.

Ρητῶς ὁρίζεται ἐν § 3 ὅτι τὸ βασικὸν ἐπίδομα δὲν δύναται νὰ εἶναι κατώτερον τῶν 2/3 τοῦ ἡμερομισθίου τοῦ ἀνειδικεύτου ἐργάτου, προκειμένου περὶ ἀνδρῶν, ἢ τῶν 2/3 τοῦ ἡμερομισθίου τῆς ἀνειδικεύτου ἐργατρίας, προκειμένου περὶ γυναικῶν, οὐδὲ ἀνώτερον τῶν 35 δραχ. ἡμερησίως.

Τὸ ἡμερομίσθιον τοῦ ἀνειδικεύτου ἐργάτου βάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 49500/1952 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (Φ.Ε.Κ. 221/1952), ὡς τοῦτο ηὐξήθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 27653/1/1954 ὁμοίας (Φ.Ε.Κ. 109/1954), ἀνέρχεται σήμερον εἰς δραχ. 28,75 καὶ τῆς ἀνειδικεύτου ἐργατρίας εἰς δραχ. 23. Ἑπομένως τὸ ἐπίδομα ἀνεργίας τῶν μὲν ἀνδρῶν δὲν δύναται νὰ εἶναι κατώτερον τῶν 19 δραχμῶν, τῶν δὲ γυναικῶν κατώτερον τῶν δραχ. 15,30.

Τὸ κατὰ τὰ ἀνωτέρω βασικὸν ἐπίδομα προσαυξάνεται κατὰ 10 ο/ο δι' ἕκαστον προστατευόμενον μέλος οἰκογενείας, μὴ δυνάμενον ἐν πάσῃ περιπτώσει νὰ ὑπερβῇ τὰ 70 ο/ο τοῦ κατὰ τὴν § 3 μέσου ἡμερησίου μισθοῦ τῆς κλάσεως εἰς ἣν κατετάγη ὁ ἄνεργος. Ὡς μέλη οἰκογενείας θεωροῦνται τὰ ἐν ἄρθρ. 33 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 ἀναφερόμενα πρόσωπα, ἐφ' ὅσον ἡ συντήρησις αὐτῶν βαρύνῃ κατὰ κύριον λόγον τὸν ἄνεργον (ἄρθρ. 21 § 2).

IV. Ἀναστολὴ ἐπιδοτήσεως

Ἡ ἐπιδότησις ἀνεργίας ἀναστέλλεται κατ' ἄρθρ. 22 τοῦ ν. δ/τος διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους: α) ἐὰν ὁ ἄνεργος ἀνέλαβε ἐξηρτημένην ἢ αὐτοτελῆ ἐργασίαν. β) Ἐὰν ἔπαυσε νὰ εἶναι διαθέσιμος πρὸς ἀπασχόλησιν εἰς τὴν ἀγορὰν ἐργασίας (λόγῳ στρατεύσεως, φυλακίσεως, ἐκτοπίσεως, λήξεως τῆς ἀδείας ἐργασίας ἐπὶ ἀλλοδαπῶν ἢ ἑτέρου τινὸς λόγου, ἕνεκα τοῦ ὁποίου δὲν εἶναι ἐλεύθερος νὰ διαθέσῃ τὴν ἐργασίαν του). γ) Ἐὰν κατέστη προσωρινῶς ἀνίκανος πρὸς ἐργασίαν λόγῳ ἀσθενείας.

Διὰ τῶν διατάξεων τοῦ ν. δ/τος δὲν προβλέπεται ἡ ἀναστολὴ τῆς ἐπιδοτήσεως λόγῳ ἀνεργίας ἕνεκα λήψεως παρὰ τοῦ ἠσφαλισμένου ἐπιδόματός τινος ἄλλης φύσεως, πλὴν τῶν ἐπιδομάτων τύπου συντάξεως, ἂν ἡ λῆψις συνεπάγεται διακοπὴν τῆς ἐπιδοτήσεως. Ἑπομένως τὸ ἐπίδομα ἀνεργίας συντρέχει, ὡς καὶ κατὰ τὸ παρελθόν, μετὰ τοῦ ἐπιδόματος μητρότητος, ἀναστελλομένης τῆς καταβολῆς αὐτοῦ μόνον ἀφ' ἧς ἡ ἠσφαλισμένη κατὰ βεβαίωσιν τῆς οἰκείας ὑπηρεσίας ἀσθενείας κατέστη ἀνίκανος πρὸς ἐργασίαν λόγῳ μητρότητος.

Εἰς τὰς ὑπὸ στοιχεῖα α' καὶ β' περιπτ. ἡ ἀναστολὴ ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας, καθ' ἣν ἐπῆλθεν ὁ λόγος τῆς ἀναστολῆς. Εἰς τὴν ὑπὸ στοιχεῖον γ' περ. ἡ ἀναστολὴ ἄρχεται κατὰ τὴν ρητὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 24 § 2 ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἐπελεύσεως τῆς ἀνικανότητος καὶ ἐφ' ὅσον ὁ ἠσφαλισμένος δὲν δικαιοῦται ἐπιδόματος ἀσθενείας διὰ τὸ ἀνωτέρω πενθήμερον χρονικὸν διάστημα ἢ δικαιοῦται μέν, ἀλλ' ἐπελέξατο τὸ ἐπίδομα ἀνεργίας. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ἡ ἀναστολὴ ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας τῆς ἐπελεύσεως τῆς ἀνικανότητος. Τὴν κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐπέλευσιν τοῦ λόγου ἀναστολῆς τῆς ἐπιδοτήσεως (ἢ διακοπῆς, περὶ ἧς κατωτέρω) ὑποχρεοῦται ὁ ἄνεργος, ὅπως γνωρίσῃ τὸ βραδύτερον μέχρι τῆς προσεχοῦς προσελεύσεώς του διὰ τὸν ἔλεγχον τῆς ἀνεργίας του εἰς τὴν οἰκείαν ὑπηρεσίαν ἀνεργίας, (ἄρθρ. 30 § 1). Παραλείπων τὴν δήλωσιν ταύτην ὑπόκειται εἰς στέρησιν τοῦ ἐπιδόματος ἀπὸ 8 - 15 ἡμερῶν. Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι τὸ ἄρθρ. 29 ὁρίζει τρεῖς ὑποχρεωτικὰς παρουσιάσεις καθ' ἑβδομάδα, τὸ χρονικὸν διάστημα ἀναγγελίας τοῦ λόγου ἀναστολῆς ἢ διακοπῆς δὲν δύναται νὰ ὑπερβαίνῃ τὰς 2 ἡμέρας, εἰς ἃς περιοχὰς δὲν ἐφαρμόζεται εἰσέτι ὁ ἔλεγχος ἀνεργίας.

V. Συνέχισις τῆς ἐπιδοτήσεως

Μετὰ τὴν ἄρσιν τοῦ μεσολαβήσαντος, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, λόγου ἀναστολῆς ὁ ἄνεργος δικαιοῦται νὰ συνεχίσῃ τὴν ἀναστελεῖσαν ἐπιδότησίν του, ἐφ' ὅσον, κατὰ τὴν ὀρθὴν ἔννοιαν τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 20, ἤθελεν ὑποβάλει σχετικὴν αἴτησιν περὶ συνεχίσεως ἀφ' ἑνὸς ἐντὸς 30 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἄρσεως τοῦ λόγου τῆς ἀναστολῆς, κατ' ἀνάλογον ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 27 § 1, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐντὸς δύο ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας ἐνάρξεως τῆς πρώτης αὐτοῦ ἐπιδοτήσεως. Ὁ τελευταῖος περιορισμὸς δὲν ἰσχύει προκειμένου περὶ τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ. Ἡ ἐπιδότησις συνεχίζεται ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας τῆς ὑποβολῆς τῆς αἰτήσεως, μὴ ἀφαιρουμένου, ὡς

τοῦ πρὸς ἐπιδότησιν δικαιώματος, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 15 § 1 ἐδ. β', ὁρίζονται ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 17, εἶναι δὲ αἱ ἀκόλουθοι:

α) Πραγματοποίησις παρὰ τοῦ ἀνέργου 180 ἡμερῶν ἐργασίας εἰς ἀπασχόλησιν ὑπαγομένην εἰς τὴν ἀσφάλισιν ἀνεργίας ἐντὸς χρονικοῦ διαστήματος 14 μηνῶν, ἀναδρομικῶς ὑπολογιζομένου ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας, καθ' ἣν ἐλύθη ἡ σχέσις ἐργασίας, μὴ λαμβανομένων ὅμως ὑπ' ὄψιν τῶν ἡμερῶν ἐργασίας, αἵτινες ἐπραγματοποιήθησαν ἐντὸς τοῦ τελευταίου πρὸ τῆς λύσεως τῆς σχέσεως ἐργασίας διμήνου. Τόσον τὸ 14μηνον, ὅσον καὶ τὸ 2μηνον, ὑπολογίζονται ἀπὸ ἡμερομηνίας εἰς ἡμερομηνίαν κατὰ τὸ ἄρθρον 243 τοῦ Ἀστ. Κώδικος. Ρητῶς ἡ § 7 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου ὁρίζει, ὅτι, ἐὰν διαρκοῦντος τοῦ 14μήνου ἐμεσολάβησεν ἀσθένεια, στράτευσις ἢ ἀνεξάρτητος βιοποριστικὴ ἐργασία τοῦ ἠσφαλισμένου, τὸ ὡς ἄνω 14μηνον ἐπιμηκύνεται ἐπὶ τόσον χρονικὸν διάστημα, ὅσον διήρκεσαν οἱ ἀνωτέρω ἀναφερόμενοι λόγοι. Ὁἰκοθεν νοεῖται ὅτι, ἐὰν οἱ λόγοι τῆς ἐπιμηκύνσεως τοῦ χρόνου εἶναι ἡ ἀσθένεια ἢ ἡ στράτευσις, αἱ ἐξ αὐτῶν ἡμέραι, δι' ἃς ὁ μισθωτὸς ἔλαβεν ἀμοιβὴν ἢ ἐφεδρικὸν ἐπίδομα, δὲν ὑπολογίζονται εἰς τὸν χρόνον ἐπιμηκύνσεως, ὡς ἀποτελοῦσαι ἡμέρας ἐργασίας.

Ἡμέραι ἐργασίας πραγματοποιηθεῖσαι πρὸ τῆς λύσεως τῆς σχέσεως ἐργασίας, ἐφ' ἧς ἐβασίσθη ἐπιδότησις ἀνεργίας τοῦ ἠσφαλισμένου, δὲν ὑπολογίζονται διὰ τὴν πλήρωσιν τῆς περὶ ἧς ἡ § 1 τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρ. 17 προϋποθέσεως διὰ νέαν ἐπιδότησιν αὐτοῦ. Ὁἰκοθεν νοεῖται ὅτι ἡμέραι ἐργασίας πραγματοποιηθεῖσαι μετὰ τὸ ἀνωτέρω χρονικὸν σημεῖον καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν ἀναστολῆς τῆς ἐπιδοτήσεως λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν διὰ νέαν ἐπιδότησιν τοῦ αὐτοῦ ἠσφαλισμένου.

β) Πρόσθετος προϋπόθεσις ἀπὸ ἀπόψεως ἡμερῶν ἐργασίας θεσπίζεται διὰ τῆς § 6 τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρου, προκειμένου περὶ τῶν ἠσφαλισμένων, αἵτινες διὰ πρώτην φορὰν ἀναγγέλλονται ὡς ἄνεργοι, αἰτούμενοι τὴν ἐπιδότησίν των, ἐξαιρέσει τῶν ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἀπολυομένων ἐφέδρων.

Οὕτως οἱ ὡς ἄνω ἠσφαλισμένοι, ἵνα τύχουν ἐπιδόματος ἀνεργίας, δέον ὅπως, πλὴν τῶν κατὰ τὰ ἀνωτέρω 180 ἡμερῶν ἐργασίας, ἔχωσι πραγματοποιήσει καθ' ἕκαστον τῶν τριῶν προηγουμένων τῆς ἡμερομηνίας τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐπιδοτήσεώς των ἐτῶν 80 ἡμέρας ἐργασίας. Δέον νὰ σημειωθῇ ὅτι αἱ ἐξ αὐτῶν ἐμπίπτουσαι ἐντὸς τοῦ 14μήνου τῆς § 1 ἡμέραι συνυπολογίζονται διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς προϋποθέσεως τῶν 180 ἡμερῶν ἐργασίας.

Τέλος ἡ § 5 ὁρίζει ὅτι διὰ τὴν ἀπόκτησιν ἀσφαλιστικῆς ἱκανότητος πρὸς ἐπιδότησιν ὑπολογίζονται ὡς ἡμέραι ἐργασίας καὶ ἐκεῖναι, δι' ἃς ὁ μισθωτὸς ἔτυχεν ἀμοιβῆς κατὰ τὴν κειμένην νομοθεσίαν, καίτοι δὲν παρέσχε πραγματικὴν ἐργασίαν, περὶ ὧν τὸ ἄρθρ. 8 § 2 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 (στράτευσις, ἄδειαι).

II. Χρόνος ἀναμονῆς - Ἔναρξις καὶ διάρκεια ἐπιδοτήσεως

1. Τὸ ἄρθρ. 18 ὁρίζει οὐ μόνον τὴν διάρκειαν τοῦ χρόνου ἀναμονῆς, ἀλλὰ καὶ τὴν ἔναρξιν καὶ λῆξιν αὐτοῦ. Οὕτως ἡ διάρκεια τοῦ χρόνου ἀναμονῆς ὁρίζεται ἑξαήμερος, ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας τῆς λύσεως τῆς σχέσεως ἐργασίας, περιλαμβανομένης, καὶ λήγει μὲ τὴν πάροδον καὶ τῆς ἑπομένης ἡμέρας ἀπὸ ταύτης.

Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι κατ' ἄρθρ. 27 § 1 τοῦ ν. δ/τος ἡ Ὑπηρεσία δὲν χωρεῖ αὐτεπαγγέλτως εἰς τὴν χορήγησιν τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας, ἀλλὰ κατόπιν αὐτοπροσώπου ἀναγγελίας καὶ ὑποβολῆς τῆς σχετικῆς αἰτήσεως παρὰ τοῦ ἐνδιαφερομένου, ὑποβαλλομένης ἐντὸς 30ημέρου ἀπὸ τῆς λύσεως τῆς σχέσεως ἐργασίας, καὶ ὅτι ἡ ἡμερομηνία ἐνάρξεως τοῦ χρόνου ἀναμονῆς εἶναι ἐκ τοῦ νόμου σταθερὰ δι' ἅπαντας τοὺς ἠσφαλισμένους, ἕπεται ὅτι ἡ διάρκεια τοῦ χρόνου ἀναμονῆς ποικίλλει δι' ἕκαστον τούτων, ἐξικνουμένη μέχρι πλήρους ἑκμηδενίσεως αὐτῆς, ἀναλόγως τοῦ χρόνου, καθ' ὃν ἀναγγέλλονται οὗτοι. Οὕτως ἡ διάρκεια τοῦ χρόνου ἀναμονῆς τοῦ ἠσφαλισμένου, ὅστις ἀναγγέλλεται τὴν αὐτὴν ἡμέραν, καθ' ἣν λύεται ἡ σχέσις ἐργασίας του, εἶναι ἑξαήμερος, τοῦ ἀναγγελλομένου τὴν ἑπομένην τῆς λύσεως τῆς σχέσεως πενθημερος, διὰ δὲ τὸν ἀναγγελλόμενον τὴν ἑβδόμην ἀπὸ τῆς λύσεως τῆς σχέσεως μέχρι καὶ τῆς τριακοστῆς δὲν κρατεῖται χρόνος ἀναμονῆς.

2. Ἀντιστοίχως ἡ ἐπιδότησις ἀνεργίας τῶν μὲν ἀναγγελλομένων τὴν αὐτὴν ἡμέραν τῆς ἀπολύσεως των ἄρχεται τὴν ἑβδόμην ἡμέραν ἀπὸ τῆς ἀναγγελίας τῆς ἀνεργίας των, τῶν δὲ τὴν ἑπομένην τὴν ἑκτην ἡμέραν, τὴν μεθεπομένην τὴν πέμπτην κ.ο.κ. καὶ τῶν ἀναγγελλομένων τὴν ἑβδόμην καὶ ἐπέκεινα μέχρι καὶ τῆς 30ῆς ἡμέρας τὸ ἐπίδομα ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἀναγγελίας τῆς ἀνεργίας των.

Ἡ ἐπιδότησις ἀνεργίας τῶν ἕνεκα ἀδικήματος ἀπολυομένων (ἄρθρ. 15 § 9 ν.δ. 2961/1954), ἐφ' ὅσον βεβαίως ἤθελον ἀπαλλαγῇ τῆς κατηγορίας, ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας, καθ' ἣν ὑπεβλήθη ἡ σχετικὴ δήλωσις.

Ἀναγγελία ἀνέργου, γενομένη πρὸ τῆς ἡμερομηνίας λύσεως τῆς σχέσεως ἐργασίας, δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν.

3. Ὁ βασικὸς χρόνος ἐπιδοτήσεως ὁρίζεται εἰς 100 ἡμέρας δι' ἅπαντας τοὺς ἠσφαλισμένους, ἀσχέτως τῆς ἰδιότητος αὐτῶν ὡς ὑπαλλήλων ἢ ἐργατῶν (ἄρθρ. 19). Ὁ βασικὸς χρόνος ἐπιδοτήσεως παρεκτείνεται εἰς 110 ἡμέρας, ἐὰν ὁ ἠσφαλισμένος ἐντὸς τῶν δύο προηγουμένων τῆς ἡμερομηνίας τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐπιδοτήσεως ἐτῶν ἔχῃ πραγματοποιήσει τριακοσίας δέκα ἡμέρας ἐργασίας καὶ εἰς 130 ἡμέρας, ἐὰν ἐντὸς τῶν πέντε προηγουμένων κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐτῶν 900 ἡμέρας ἐργασίας. Διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν ὡς ἄνω προσθέτων προϋποθέσεων συνυπολογίζονται καὶ αἱ 180 ἡμέραι ἐργασίας, περὶ ὧν ἡ § 1 τοῦ ἄρθρ. 17. Πάντως ρητῶς ὁρίζεται ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν κατωβλητέων ἐπιδομάτων δι' ἅπαντας τοὺς ἀνέργους δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὰ 300 ἐντὸς ἑκάστης τετραετίας (ἄρθρ. 19 § 2 ἐδ. β').

Ἑπομένως κατὰ τὸν ἔλεγχον τῶν προϋποθέσεων τῶν ἀπὸ 25.8.1954 καὶ ἐφεξῆς ἀναγγελλομένων ἀνέργων, δέον ὅπως ἐρευνᾶται ἡ τυχὸν συμπλήρωσις 300 ἡμερῶν ἐπιδοτήσεως ἐντὸς τοῦ

Κεφ. ΙΙΙ περίπτ. β') έμπροθέσμως καὶ ἐν συνεχείᾳ ἐκδίδεται ἐγκριτικὴ ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ, ἡ ἀπόλυσις θεωρεῖται ἔγκυρος, ἀφ' ἧς ἀδικαιολογήτως παρὰ τοῦ ἐργοδότου. Μέχρις ὅμως τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀνωτέρω ὑπουργικῆς ἀποφάσεως τὸ κῦρος τῆς ἀπολύσεως ἠρτημένως καὶ ἐκκρεμὲς δὲν ὑφίσταται δικαίωμα τοῦ μισθωτοῦ, ἵνα τοῦτο παραγραφῇ. Τὸ πρὸς ἐπιδότησιν δικαίωμα γεννᾶται ἐν προκειμένῳ ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας τῆς ἐκδόσεως τῆς οἰκείας ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἔκτοτε δὲ ἄρχεται καὶ ὁ χρόνος παραγραφῆς τοῦ ἄρθρ. 27 § 9 ν.δ. 2961/1954.

Χ. Πρόσωπα μὴ δικαιούμενα ἐπιδόματος ἀνεργίας

Δὲν δικαιοῦνται ἐπιδόματος ἀνεργίας, καίτοι ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν καταβολὴν εἰσφορᾶς, οἱ ἀνήκοντες εἰς τινα τῶν κατωτέρω κατηγοριῶν μισθωτοί (ἄρθρ. 12 ν.δ.).

α) Οἱ μέχρι καὶ τοῦ 20οῦ ἔτους συμπεπληρωμένου ἀνήλικοι καὶ οἱ μαθηταὶ τεχνῖται τοῦ β.δ. 6.6.1952 «περὶ ἐκπαιδεύσεως μαθητῶν τεχνιτῶν», ἀσχέτως ἡλικίας.

β) Οἱ ἀλλοδαποί. Οὗτοι δὲν δικαιοῦνται ἐπιδόματος ἀνεργίας, ἐφ' ὅσον ἡ ἀπασχολήσις των ἐν Ἑλλάδι θέλει διαρκέσει ἐπὶ χρονικὸν διάστημα ἔλασσον τοῦ ἔτους. («Ἐν τῷ κειμένῳ «περ. σε' ἄρθρ. 12» ἀναφέρεται προφανῶς ἐκ λάθους ἡ λέξις *μακροτέρα* τοῦ ἔτους ἀντὶ τοῦ ὀρθοῦ *μικροτέρα* τοῦ ἔτους).

Ἀντιστρόφως ἀλλοδαποί, οἵτινες δυνάμει ἐγγράφου συμφωνίας ἀπησχολήθησαν ἢ ἐδικαιοῦντο νὰ ἀπασχοληθῶσι πλέον τοῦ ἔτους, δικαιοῦνται ἐπιδόματος ἀνεργίας, ἐφ' ὅσον ἡ Χώρα, ἧς εἶναι ὑπήκοοι, παρέχει ἐπίδομα ἀνεργίας ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους εἰς τοὺς αὐτόθι ἀπασχολουμένους Ἕλληνας ὑπηκόους.

γ) Οἱ μισθωτοί, οἵτινες ἀπασχολοῦνται εἰς ἐργοδότας ἀλλοδαπούς, ὁπολαμβάνοντος τοῦ δικαιώματος τῆς ἐτεροδικίας (μισθωτοὶ ξένων Πρεσβειῶν-Προξενείων, ξένων Ἀποστολῶν κλπ.)

δ) Οἱ μισθωτοί, οἵτινες ἀσφαλίζονται εἰς ἕτερον ἀσφαλιστικὸν φορέα κατὰ τῆς ἀνεργίας.

ε) Οἱ κατὰ τὸν χρόνον τῆς λύσεως τῆς σχέσεως ἐργασίας αὐτῶν λαμβάνοντες ἀποδοχὰς μείζονος τῶν 5.000 δραχμῶν μηνιαίως.

Ἐξ ἄλλου οἱ ἀλιεργάται μέχρι τῆς ἐκδόσεως τοῦ προβλεπομένου ὑπὸ τῆς § 1 ἐδ. τελ. ν.δ. σχετικοῦ Κανονισμοῦ δὲν ὑπάγονται εἰς τὴν ἀσφάλισιν ἀνεργίας, μὴ δικαιούμενοι, ὡς εἰκός, ἐπιδοτήσεως.

Οἱ ἐποχικοὶ μισθωτοὶ διέπονται ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 26 ν.δ. 2698/1953 (διατηρουμένου ἐν ἰσχύϊ διὰ τοῦ ἄρθρου 12 § 2 ν.δ. 2961/1954) καὶ τοῦ εἰς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ ἐκδοθέντος ἤδη Κανονισμοῦ ἀνεργίας ἐποχικῶν καὶ ὑποαπασχολουμένων μισθωτῶν.

Πάντως κρίνομεν σκόπιμον νὰ σημειώσωμεν ἀπὸ τοῦδε σχετικῶς τὰ ἀκόλουθα :

Διὰ τοῦ ὡς ἄνω Κανονισμοῦ, ἐγκριθέντος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 30130/12/1954/20.7.1954 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ ἰσχύοντος ἀπὸ 30.7.1954, ὡς ἐποχικοὶ μισθωτοὶ χαρακτηρίζονται ἐφεξῆς οἱ κατὰ κύριον λόγον ἀπασχολούμενοι εἰς τινα τῶν κατωτέρω ἐποχικῶν ἐργασιῶν :

1. Εἰς τὴν ἐπεξεργασίαν φύλλων καπνοῦ.
2. Εἰς τὴν ἐπεξεργασίαν σταφίδος καὶ τὴν συσκευασίαν σταφυλιῶν.
3. Εἰς τὴν συσκευασίαν ἐσπεριδοειδῶν.
4. Εἰς τὴν ἐπεξεργασίαν ξηρῶν σύκων.
5. Εἰς τὴν κονσερβοποιΐαν γεωργικῶν προϊόντων καὶ
6. Εἰς ἐλαιοτριβεῖα.

Ἅπαντες οἱ ἀνήκοντες εἴς τινα τῶν λοιπῶν κατηγοριῶν ἐποχικῶν ἐπαγγελμάτων, οἵτινες ἀναφέρονται εἰς τὸν καταργηθέντα ὑπ' ἀριθ. 62762/10.4.1953 Κανονισμὸν (ἐγκ. 176/1953) καὶ οἵτινες παρατίθενται κατωτέρω, θεωροῦνται ἀπὸ 30.7.1954 ὡς κοινοὶ ἄνεργοι, δικαιούμενοι ἐπιδόματος ἀνεργίας κατὰ τὰς κοινὰς διατάξεις, ἐφ' ὅσον ἤθελον ἀναγγελθῆ ὡς ἄνεργοι ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας ταύτης καὶ ἐφεξῆς.

1. Μισθωτοὶ παρασκευῆς ἁλιπάστων ἰχθύων.
2. Μισθωτοὶ παρασκευῆς ἀφριούχων ποτῶν.
3. Μισθωτοὶ παρασκευῆς πάγου.
4. Μισθωτοὶ θαλασσίων λουτρῶν.
5. Μισθωτοὶ λουτρῶν λουτροπόλεων.
6. Μισθωτοὶ πυρηνελαιουργείων, σπορελαιουργείων, ρητίνης.
7. Μηχανικοὶ ἀλωνιστικῶν μηχανῶν καὶ οἱ βοηθοὶ αὐτῶν.
8. Ἐργάται καταπολεμήσεως ἐλονοσίας.
9. Τυροκόμοι.

Ἐξ ἄλλου οἱ ἀνήκοντες εἴς τινα τῶν ἀναφερομένων εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 94/1954 ἐγκύκλιον ἐπαγγελματικῶν κατηγοριῶν ἐποχικοὶ μισθωτοί, οἵτινες ἔτυχον ἐπιδόματος ἀνεργίας διαρκούσης τῆς περιόδου ἐργασίας των, κατέστησαν δὲ νῦν κοινοὶ ἄνεργοι, ἤτοι οἱ μισθωτοὶ πυρηνελαιουργείων, σπορελαιουργείων καὶ ρητίνης καὶ οἱ τυροκόμοι, δὲν δικαιοῦνται συνεχίσεως τῆς διακοπείσης συνεπείᾳ λήξεως τῆς περιόδου ἐργασίας των ἢ δι' ἄλλην αἰτίαν ἐπιδοτήσεως των, οὐδὲ νέας ἐπιδοτήσεως, ἄνευ συμπληρώσεως τῶν προϋποθέσεων τοῦ ἄρθρ. 17 τοῦ ν.δ. 2961/1954 ἀπὸ τῆς διακοπῆς τῆς ἐπιδοτήσεως των καὶ ἐφεξῆς.

Ἐξ ἄλλου τέλος ἐποχικοὶ μισθωτοί, οἵτινες δὲν ἔτυχον τῆς συμφώνως τῇ ἐγκυκλίῳ 94/1954 ἐπιδοτήσεως ἀνεργίας, ἀναγγελλόμενοι ὡς ἄνεργοι ἀπὸ 30.7.1954 καὶ ἐφεξῆς, δικαιοῦνται ἐπιδόματος ἀνεργίας, ἐφ' ὅσον πληροῦν τὰς διὰ τοὺς κοινοὺς ἀνέργους ἀπαιτουμένας προϋποθέσεις.

ΧΙ. Μεταβατικαὶ διατάξεις

Ἡ § 7 τοῦ ἄρθρου 36 ρυθμίζει τὴν ἐπιδότησιν ἀνεργίας τῶν κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ ν.δ. ἐχόντων ἀναγγελθῆ ὡς ἀνέργων ἠσφαλισμένων.

Συμφώνως πρὸς τὰς ἀνωτέρω διατάξεις οἱ ἀναγγελθέντες πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ν.δ. ἢ οἱ λαμβάνοντες ἐπίδομα κατὰ ταύτην θέλουν τύχει ἐπιδόματος ἀνεργίας ἢ θέλουν ἐξακολουθήσει ἐπιδοτούμενοι συμφώνως πρὸς τὰς προϊσχυούσας διατάξεις, προσαρμοζομένης μόνον τῆς διαρκείας τῆς ἐπιδοτήσεως των κατὰ τὰ ὑπὸ τῶν οἰκείων διατάξεων τοῦ ν.δ. ὁριζόμενα. Ληφθέντος ὅμως ὑπ' ὄψιν ὅτι διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1018/1954 Π.Υ.Σ. εἶχεν ἤδη καθορισθῆ τὸ αὐτὸ βασικὸν ὅριον ἀνωτάτης διαρκείας ἐπιδοτήσεως τῶν 100 ἡμερῶν, οὐδεμία μεταβολὴ δέον ὅπως ἐπέλθῃ ὡς πρὸς τὸ σημεῖον τοῦτο διὰ τοὺς ὡς ἄνω ἠσφαλισμένους. Ὁπόθεν νοεῖται ὅτι ἐφε-

εικός, χρόνου ἀναμονῆς. Δικαιοῦται νέας ἐξ ἀρχῆς ἐπιδοτήσεως ὁ ἄνεργος, ὅστις κατὰ τὸ μεσολαβήσαν χρονικὸν διάστημα τῆς ἀναστολῆς συνεπληρώσε ἐκ νέου τὰς προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρου 17 § 1 καὶ ἐφ' ὅσον ἡ διάρκεια τῆς νέας ἐπιδοτήσεως δὲν εἶναι μικροτέρα τοῦ ὑπολειπομένου χρόνου συνεχίσεως τῆς πρώτης ἐπιδοτήσεως, ἄλλως συνεχίζεται ἡ ἀναστολὴ ἐκείνη.

Τὸ ἄρθρον 22 § γ, ἐπαναλαμβάνον τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 7 ν. 2054/1952, ὁρίζει ὅτι ἡ ἀναστολὴ ἰσχύει λόγῳ στρατεύσεως ἐπιδότησις τοῦ ἀνέργου συνεχίζεται μετὰ τὴν ἀποστράτευσιν αὐτοῦ ἐπὶ δίμηνον κατ' ἐλάχιστον ὅριον, ἤτοι ἀσχέτως τῆς πρὸ τῆς παρελεύσεως τοῦ διμήνου συμπληρώσεως παρ' αὐτοῦ τοῦ ἀνωτάτου ὁρίου ἐπιδοτήσεως. Οἴκοθεν νοεῖται ὅτι, ἐὰν ὁ ὑπολειπόμενος χρόνος ἐπιδοτήσεως εἶναι μακρότερος τοῦ διμήνου, θὰ συνεχίσῃ τὴν ἐπιδότησίν του καὶ πέραν τοῦ διμήνου μέχρι συμπληρώσεως τοῦ ἀνωτάτου ὁρίου ἐπιδοτήσεως.

VI. Διακοπὴ τῆς ἐπιδοτήσεως

Ἡ ἐπιδότησις διακόπτεται διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους (ἄρθρ. 23):

α) Ἐὰν ἀπεβίωσεν ὁ ἄνεργος.

β) Ἐὰν ἔτυχε συνταξιοδοτήσεως ἢ οἱασδήποτε παροχῆς τύπου συντάξεως παρ' ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ ἢ τοῦ Δημοσίου.

γ) Ἐὰν κατέστη ὁριστικῶς ἀνίκανος πρὸς ἐργασίαν.

δ) Ἐὰν συνεπλήρωσε τὸ ἀνώτατον ὅριον ἐπιδοτήσεως, καὶ

ε) Ἐὰν δὲν ἀποδέχεται προσφερομένην κατάλληλον ἀπασχόλησιν (ἄρθρ. 15 § 6 ἐδ. 1).

VII. Ἀνάκλησις τῆς ἐπιδοτήσεως

Συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 23 § 8 ἡ ἐπὶ ἐσφαλμένων στοιχείων στηριχθεῖσα ἐπιδότησις ἀνακαλεῖται καὶ δὴ ἀναδρομικῶς, τοῦ ἀνέργου ὑποχρεουμένου ὅπως ἐπιστρέψῃ τὰ ληφθέντα ἐπιδόματα μόνον ἐφ' ὅσον ὑπάρχει ἰδία ὑπαιτιότης καὶ δὴ ἐὰν ἡ Ὑπηρεσία ἀνεγνώρισε τὸ πρὸς ἐπιδότησίν του δικαίωμα, διότι ἐστηρίχθη εἰς ψευδεῖς δηλώσεις αὐτοῦ ἢ δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν οὐσιώδη στοιχεῖα, ἅτινα σκοπίμως ἀπέκρυψεν οὗτος (§ 4 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου). Ἐπομένως δὲν χωρεῖ ἀνάζητησις τῶν καταβληθέντων ἐπιδομάτων, εἰς ἣν περίπτωσιν ἡ ἐσφαλμένη ἀναγνώρισις τοῦ δικαιώματος ὀφείλεται εἰς ὑπαιτιότητα τῆς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας ἢ τρίτου προσώπου. Εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην περίπτωσιν ἡ § 5 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου προβλέπει τὴν δυνατότητα, κατόπιν σχετικῆς ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ὀργανισμοῦ, δικαστικῆς ἐπιδιώξεως τῶν κακῶς καταβληθέντων ἐπιδομάτων παρὰ τοῦ τρίτου ὑπαιτίου, ἐφ' ὅσον οὗτος ἐνήργησε δολίως ἢ ὑφίσταται περίπτωσις βαρείας ἀμελείας αὐτοῦ.

Τὰ ἀνωτέρω ἰσχύουν καὶ ἐπὶ πάσης περιπτώσεως διακοπῆς, μειώσεως ἢ διαρθρώσεως τῆς παροχῆς ἀνεργίας.

Ρητῶς ἐν ἄρθρῳ 21 § 6 ὁρίζεται ὅτι, εἰς ἃς περιπτώσεις γεννᾶται ὑποχρέωσις τοῦ ἠσφαλισμένου πρὸς ἐπιστροφὴν τῷ Ὀργανισμῷ ἀχρεωστήτως καταβληθέντων αὐτῷ ἐπιδομάτων ἀνεργίας ἐπιτρέπεται ὁ συμψηφισμὸς τῆς ὀφειλῆς πρὸς νέαν ἀπαίτησιν τοῦ ἠσφαλισμένου ἐξ ἐπιδομάτων ἀνεργίας κατὰ δόσεις, ὁριζομένας δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ. Σ. τοῦ Ὀργανισμοῦ, μὴ ὑπερβαινούσας πάντως κατὰ ποσὸν τὸ ἥμισυ τοῦ ἑκάστοτε καταβλητέου αὐτῷ ἐπιδόματος ἀνεργίας.

VIII. Ἔλεγχος ἀνεργίας

Ἡ καταβολὴ τοῦ ἀναγνωρισθέντος ἤδη ἐπιδόματος ἀνεργίας εἰς ἕκαστον ἄνεργον τελεῖ ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν τῆς τακτικῆς αὐτοῦ παρουσιάσεως εἰς τὴν οἰκείαν Ὑπηρεσίαν ἀπασχολήσεως καὶ ἀνεργίας. Οὕτω τὸ ἄρθρον 29 ὁρίζει, ὅτι ὁ ἠσφαλισμένος, ἵνα ἐξασφαλίσῃ τὴν ἀπαίτησίν του ἐπὶ τῷ ἐπιδόματι ἀνεργίας ὑποχρεοῦται, ὅπως ἐμφανίζηται τρὶς τῆς ἑβδομάδος εἰς τὴν ἁρμοδίαν τοπικὴν Ὑπηρεσίαν ἀπασχολήσεως καὶ ἀνεργίας. Ἐκ τῆς ὅλης διατυπώσεως τῆς ὡς ἄνω διατάξεως δέον ὅπως δεχθῶμεν, ὅτι ἡ μὴ πραγματοποιησις ἔστω καὶ μιᾶς τῶν ὑποχρεωτικῶν παρουσιάσεων συνεπάγεται τὴν ἀπόσβεσιν τῆς ἀπαιτήσεως πρὸς εἰσπραξιν τοῦ ἐπιδόματος τῆς ἑβδομάδος, καθ' ἣν οὗτος δὲν ἐνεφανίσθη, τοῦτο δὲ διότι ἡ διάταξις αὕτη ὁμιλεῖ περὶ ἀξιώσεως τοῦ ἠσφαλισμένου, οὐχὶ δὲ δικαιώματος πρὸς ἐπιδότησιν, ὅτε θὰ ἠδύνατο νὰ ὑποστηριχθῇ, ὅτι ἡ μὴ παρουσίασις τοῦ ἀνέργου συνεπάγεται τὴν ἀπώλειαν τοῦ δικαιώματος τῆς περαιτέρω ἐπιδοτήσεως αὐτοῦ. Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω ἡ μὴ παρὰ τοῦ ἀνέργου πραγματοποιησις καὶ τῶν τριῶν ὑποχρεωτικῶν παρουσιάσεων καθ' ἑβδομάδα συνεπάγεται τὴν στέρησιν τοῦ ἐπιδόματος ἀνεργίας τῆς ἑβδομάδος, καθ' ἣν δὲν ἐνεφανίσθη οὗτος.

Οἴκοθεν νοεῖται ὅτι μέχρι λήψεως νεωτέρων ἐπὶ τοῦ θέματος ὁδηγιῶν ὁ ἔλεγχος τῆς ἀνεργίας θὰ ἐξακολουθήσῃ ἐφαρμοζόμενος, εἰς ἃς περιοχὰς ἀσκεῖται μέχρι τοῦδε, ἐπεκτεινόμενος μόνον βάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 153290/10.7.1954 διαταγῆς ἡμῶν πρὸς τὸ Τοπικὸν Ὑποκατάστημα Κερατσινίου εἰς τὰς περιοχὰς τῶν ἑκάστοτε ἱδρυομένων Τοπικῶν Ὑποκαταστημάτων Ἀθηνῶν.

IX. Παραγραφαί

Τὸ δικαίωμα πρὸς ἐπιδότησιν παραγράφεται μετὰ 30 ἡμέρας ἀπὸ τῆς λύσεως τῆς σχέσεως ἐργασίας, ἡ δὲ ἀξίωσις ἐπὶ τὸ 180ήμερον ἐπίδομα μετὰ 30 ἡμέρας, ἀφ' ἧς τοῦτο ἐτέθη εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ δικαιούχου. Ἡ παραγραφὴ ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς λύσεως τῆς σχέσεως ἐργασίας εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν, καὶ ἀπὸ τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν τὸ 180ήμερον ἐπίδομα τίθεται εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ δικαιούχου πρὸς εἰσπραξιν εἰς τὴν δευτέραν ταύτην. Τόσον ἡ ἡμέρα λύσεως τῆς σχέσεως ἐργασίας, ὅσον καὶ ἡ πρώτη ἡμέρα, καθ' ἣν εἶναι πληρωτέον τὸ ἐπίδομα, συνυπολογίζονται διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν κατὰ τὰ ἀνωτέρω παραγράφων (ἄρθρ. 27 §§ 9 καὶ 10).

Ἡ παραγραφὴ τοῦ δικαιώματος πρὸς ἐπιδότησιν λόγῳ ἀνεργίας τῶν συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 1 ν. δ. 2511/1953 ἀπολυομένων μισθωτῶν ἄρχεται ἀφ' ἧς θεωρεῖται ἔγκυρος κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νομοθετικοῦ τούτου διατάγματος ἡ λύσις τῆς σχέσεως ἐργασίας. Οὕτω εἰς κάθε περίπτωσιν, καθ' ἣν ὑποβάλλεται ἡ περὶ ἐγκρίσεως τῆς ἀπολύσεως αἴτησις πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας (Ἐγκ. 232/1953 (*)

(*) ΕΕΔ 12, σελ. 1205.

ξης οἱ λόγοι τῆς ἀναστολῆς ἢ διακοπῆς τῆς ἐπιδοτήσεως, αἱ περὶ παραγραφῆς καὶ συνεχίσεως τῆς ἐπιδοτήσεως καὶ αἱ περὶ ἐλέγχου ἀνεργίας κλπ. διατάξεις τοῦ ν.δ. ἔχουν ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω, μὴ ἐρευνωμένης, ὡς εἰκός, ἐπὶ τῶν περιπτώσεων τῆς συνεχίσεως τῆς ἐπιδοτήσεως τῆς συνδρομῆς τῶν προϋποθέσεων διὰ τὴν κτῆσιν τοῦ ἀρχικοῦ δικαιώματος τῆς ἐπιδοτήσεως, ὅπερ ἐκρίθη ἤδη κατὰ τὰς διατάξεις τῆς προϊσχυσάσης νομοθεσίας.

Ἐξ ἄλλου ἡ διάταξις τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου περὶ καταβολῆς 25 ἐπιδομάτων ἀνεργίας εἰς τοὺς κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ ν.δ. ἐπιδοτουμένους ἀνέργους, οἵτινες δὲν ἐξαντλοῦσι τὸ ἀνώτατον ὅριον τῆς ἐπιδοτήσεως βάσει τῆς προϊσχυούσης νομοθεσίας ἐντὸς τοῦ χρονικοῦ τούτου διαστήματος, δὲν ἔχει ἔδαφος ἐφαρμογῆς, δοθέντος ὅτι διὰ τῆς προηγηθείσης 1018/1954 Π.Υ.Σ. ἤδη καθωρίσθη ἡ αὐτὴ ἀνωτάτη διάρκεια ἐπιδοτήσεως, οἵα καθορίζεται καὶ ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ν.δ.

Τέλος οἱ ἀναγγελλόμενοι ἄνεργοι ἀπὸ 25.8. 1954 καὶ ἐφεξῆς διέπονται ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ν.δ. 2961/1954, ἀσχέτως τῆς ἡμερομηνίας λύσεως τῆς σχέσεως ἐργασίας των.

XII. Καταγγελία τῆς σχέσεως ἐργασίας

Κατόπιν τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 37 ν. δ/τος, δι' ὧν καταργεῖται ἐξ ὁλοκλήρου ὁ ν. 118/1945, ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως (διὰ τὴν ἀκρίβειαν καταργοῦνται αἱ διὰ τοῦ ἀ. ν. 1846/1951 διατηρηθεῖσαι ἐν ἰσχύϊ διατάξεις αὐτοῦ), ἡ λύσις τῆς σχέσεως ἐργασίας ρυθμίζεται τοῦ λοιποῦ, ὡς καὶ πρὸ τῆς κατοχικῆς περιόδου, ἀφ' ἑνὸς διὰ τῶν βασικῶν περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας νομοθετημάτων, ἤτοι τοῦ ν. 2112/1920, τοῦ β. δ. 16/18 Ἰουλίου 1920, καὶ ἀφ' ἑτέρου διὰ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 669 τοῦ Α.Κ. καὶ τῶν εἰδικῶν διά τινας κατηγορίας μισθωτῶν τοιούτων.

Οὕτω ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ν. δ. ἐξέλιπεν ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118/1945 ἐπερχομένη ἀκυρότης τῆς καταγγελίας τῆς σχέσεως ἐργασίας διὰ τὴν μὴ παρὰ τῶν ὑποχρέων ἐργοδοτῶν τήρησιν τῶν παρ' αὐτοῦ ἐπιβαλλομένων διατυπώσεων. Καὶ ναὶ μὲν διὰ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 13 ν.δ. ὑποχρεοῦται ὁ καταγγέλλων ἐργοδότης εἰς τὴν τήρησιν διατυπώσεών τινων, περὶ ὧν κατωτέρω, οὐχὶ ὅμως ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελλομένης σχέσεως, ὡς κατὰ τὸ παρελθόν, ἀλλὰ ἐπὶ ταῖς ποιναῖς κυρώσεσι, περὶ ὧν τὸ ἄρθρ. 28 ν.δ.

Βεβαίως παραμένουσιν ἐν ἰσχύϊ, ὡς μὴ καταργούμεναι, αἱ δυνάμει εἰδικῶν νόμων ἀπαγγελλόμεναι ἀκυρότητες τῆς λύσεως τῆς σχέσεως ἐργασίας καὶ παρεμποδίζουσι τὴν ἄσκησιν τοῦ πρὸς ἐπιδότησιν λόγῳ ἀνεργίας δικαιώματος τῶν παρὰ τὰς διατάξεις αὐτῶν ἀπολυομένων μισθωτῶν, δοθέντος ὅτι βασικὴ προϋπόθεσις τῆς κτήσεως τοῦ δικαιώματος πρὸς ἐπιδότησιν εἶναι ἡ ἐν καταστάσει ἀνεργίας περιέλευσις τοῦ μισθωτοῦ, ἥτις δὲν ὑφίσταται ἐπὶ ἀκύρου ἀπολύσεως.

Τοιοῦτοι εἰδικοὶ νόμοι εἶναι τὸ νομοθετικὸν διάταγμα 2511/1953 περὶ ἐλέγχου τῶν ἀπολύσεων μισθωτῶν (ἐγκ. 283/1953), οἱ ἀ.ν. 244/1936 καὶ 771/1937 περὶ προστασίας ἐφέδρων παλαιῶν πολεμιστῶν, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τῶν ὁποίων ἀπαγορεύεται ἡ ἄνευ ἀδείας τῆς οἰκείας ἐπιτροπῆς ἀπόλυσις αὐτῶν. Ἐπίσης ὁ κωδικοποιήσας τὴν περὶ προστασίας τῶν ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἀπολυομένων μισθωτῶν νομοθεσίαν ἀ.ν. 1836/1951, καθ' ὃν δὲν ἐπιτρέπεται ἡ ἀπόλυσις αὐτῶν πρὸ τῆς παρόδου πενταετίας ἀπὸ τῆς τοποθετήσεώς των ἄνευ ἀδείας τῆς οἰκείας ἐπιτροπῆς. Ὁμοίως ὁ ν. 3514/1928, ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ ν. 519/1948 «περὶ τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει ἐπιστρατεύσεως», καθ' ὃν δὲν ἐπιτρέπεται ἡ ἀπόλυσις μισθωτοῦ, ὑπηρετοῦντος πλέον τοῦ ἑξαμήνου παρὰ τῷ αὐτῷ ἐργοδότῃ μετὰ τὴν πρόσκλησιν αὐτοῦ ὑπὸ τὰ ὅπλα κ.ἀ.

Αἱ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 13 τοῦ ν. δ. ἐπιβαλλόμεναι εἰς τοὺς οἰκείους ἐργοδότας ὑποχρεώσεις ἐπὶ τῆς καταγγελίας τῆς σχέσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου ἢ λύσεως τῆς σχέσεως ἐργασίας ὡρισμένου τοιούτου λόγῳ λήξεως τοῦ συμφωνηθέντος χρόνου ἢ περατώσεως τοῦ ἔργου τῶν μισθωτῶν αὐτῶν εἶναι αἱ ἀκόλουθοι :

1. Ἔγγραφος εἰς τριπλοῦν ἀναγγελία τῆς καταγγελίας τῆς σχέσεως ἐργασίας εἰς τὸ Γ.Ε.Ε. τῆς περιοχῆς, ἔνθα ἔλαβε χώραν ἡ ἀπασχόλησις, ἐντὸς 30 ἡμερῶν, ἀφ' ἧς ἐλύθη ἡ σχέσις ἐργασίας, περιλαμβάνουσα τὰ ἐν ἄρθρ. 13 § 1 ν.δ. ἀναφερόμενα στοιχεῖα. Ἡ προθεσμία ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἑπομένης ἡμέρας, καθ' ἣν ἐπὶ ἀπροειδοποιήτου καταγγελίας τῆς ἀορίστου χρόνου σχέσεως ἐργασίας ἀπελύθη ὁ μισθωτὸς ἢ ἔληξεν ὁ συμφωνηθεὶς χρόνος ἢ ἐπερατώθη τὸ ἔργον ἐπὶ τῆς ὡρισμένου χρόνου ἢ ἔργου τοιαύτης. Εἰς ἃς περιπτώσεις ἡ καταγγελία τῆς ἀορίστου χρόνου σχέσεως ἐργασίας λαμβάνει χώραν μετὰ προειδοποίησιν τοῦ μισθωτοῦ πρὸ τῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 ν. 2112/1920 ἢ τὸ ἄρθρ. 3 β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 ἢ τὸ ἄρθρ. 669 τοῦ Ἀστ. Κώδικος ὁριζομένης προθεσμίας προμηνύσεως, ἡ 30ήμερος προθεσμία ἀναγγελίας ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἑπομένης τῆς λήξεως τῆς ταχθείσης προθεσμίας προειδοποιήσεως.

Ἡ ἀναγγελία τῆς λύσεως τῶν ὡρισμένου χρόνου σχέσεων ἐργασίας τῶν ἐποχικῶν καπνεργατῶν διέπεται ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 9 § 4 ν. 2318/1953 περὶ συγχωνεύσεως τοῦ Τ.Α.Κ. εἰς τὸ Ι.Κ.Α. (ἐγκ. 81/1953).

Ἡ παρὰ τοῦ ἐργοδότου παράλειψις ἢ μὴ ἐμπρόθεσμος κατάθεσις τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἀναγγελίας συνεπάγεται τὴν ἐπιβολὴν αὐτῷ μηνιαίου προστίμου, ἰσοπόσου πρὸς τὰς μηνιαίας ἀποδοχὰς τοῦ ἀπολυθέντος μισθωτοῦ, κατ' ἄρθρον 5 § 2 νομ. διατάγματος 2656/1953 εἰσπραττομένου κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Ν.Ε.Δ.Ε. Ἐπαναλαμβάνομεν ὅτι ἡ μὴ τήρησις τῶν κατὰ τὰ ἀνωτέρω διατυπώσεων δὲν ἀποτελεῖ κώλυμα διὰ τὴν καταβολὴν ἐπιδόματος ἀνεργίας εἰς τὸν οὕτως ἀπολυόμενον μισθωτόν. Σημειοῦμεν ὅτι εἰς ἣν περίπτωσιν ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς ἀπασχολήσεως τοῦ μισθωτοῦ δὲν λειτουργεῖ Γ.Ε.Ε. ἡ κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἀναγγελία κατατίθεται εἰς τὴν ἁρμοδίαν Ὑπηρεσίαν ἀνεργίας (Ἀπόφ. Ὑπουργ. Ἐργασίας 40727/1953, ἐγκ. 232/1953).

Οἰκοθεν νοεῖται ὅτι ἡ ἐκτεθεῖσα διαδικασία ἀναγγελίας τῶν ἀπολύσεων μισθωτῶν ἐφαρμόζεται μόνον εἰς ἃς περιοχὰς ἔχει ἐπεκταθῆ ἡ κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισις.

XIII. Διαδικασία ἐπιδοτήσεως ἀνεργίας - Ἁρμοδιότητες

Ἡ κατὰ τὸ ἄρθρ. 27 § 1 αἴτησις περὶ ἐπιδοτήσεως (δήλωσις ἀνεργίας) δέον ὅπως ὑποβάλληται ἐντὸς τῆς ἐν αὐτῷ προθεσμίας αὐτοπροσώπως εἰς τὴν ἁρμοδίαν Ὑπηρεσίαν ἀνεργίας. Ἁρμόδιον Ὑποκατάστημα διὰ τὴν ἀποδοχὴν τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω αἰτήσεως ὁρίζεται τὸ τῆς κατοικίας τοῦ ἀνέργου ἢ τὸ τῆς τελευταίας ἀπασχολήσεως αὐτοῦ. Μέχρι τῆς διὰ τοῦ ὑπὸ τῆς § 4 τοῦ ἄρθρ. 31 ν. δ. ἐκδόσεως τοῦ προβλεπομένου Κανονισμοῦ ρυθμίσεως τῆς διαδικασίας ἀναγνωρίσεως καὶ καταβολῆς τῶν ἐπιδομάτων ἀνεργίας δέον ὅπως ἐφαρμόζωνται ἀναλόγως αἱ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 150/1952 (*) ἡμετέρας ἐγκυκλίου παρασχεθεῖσαι ὁδηγίαι.

Οἰκοθεν νοεῖται ὅτι μετὰ τὴν κατάργησιν τοῦ ἄρθρ. 9 ν. 118/1945 δὲν εἶναι ἀπαραίτητος διὰ τὴν ἀναγνώρισιν τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπιδοτήσεως παρὰ τῶν οἰκείων Ὑπηρεσιῶν ἡ κατάθεσις ἐγγράφου καταγγελίας καὶ ἐγγράφου ἀναγγελίας τῆς καταγγελίας τῆς σχέσεως ἐργασίας. Οὕτως ἐφεξῆς ἡ λύσις τῆς σχέσεως ἐργασίας διὰ τὴν ἐπιδότησιν τοῦ ἐνδιαφερομένου, ἐλλείψει ἐγγράφων στοιχείων ἀναγγελίας καὶ καταγγελίας, ἀποδεικνύεται καὶ δι' ἁπλῆς βεβαιώσεως τοῦ ἐργοδότου, δεόντως ὑπογεγραμμένης καὶ φερούσης τὰ ἀπαραίτητα διὰ τὴν ἀναγνώρισιν τοῦ δικαιώματος τοῦ ἀνέργου στοιχεῖα.

Ἡ § 2 τοῦ ἄρθρ. 27 ὁρίζει, ὅτι δύναται νὰ ἀναγνωρισθῇ τὸ δικαίωμα ἐπιδοτήσεως βάσει μόνον τοῦ ἀσφαλιστικοῦ βιβλιαρίου, ἐφ' ὅσον δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ προσκομισθῶσι τῇ Ὑπηρεσίᾳ ἕτερα ἀποδεικτικὰ στοιχεῖα. Εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην περίπτωσιν, ὡς καὶ εἰς πᾶσαν ἄλλην, καθ' ἣν ἡ Ὑπηρεσία εὐλόγως ἀμφιβάλλει περὶ τῆς ἀληθείας τῶν προσκομιζομένων στοιχείων, δέον ὅπως αὕτη προβαίνῃ εἰς οἰκοθεν ἔλεγχον πρὸς διαπίστωσιν τῆς συνδρομῆς τῶν νομίμων προϋποθέσεων. Τὰ αὐτὰ ὡς ἄνω ἰσχύουν καὶ διὰ τὰς περιπτώσεις, περὶ ὧν ἡ § 5 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου.

Πάντως σημειοῦμεν ὅτι, ἐφ' ὅσον κατατίθενται ἔγγραφα καταγγελιῶν καὶ ἀναγγελιῶν συμβάσεων ἐργασίας, ἐκ τούτων κατ' ἀρχὴν δέον ὅπως ἡ Ὑπηρεσία ἀρύηται τὰ διὰ τὴν ἐπιδότησιν ἀναγκαιοῦντα στοιχεῖα, ὡς καὶ κατὰ τὸ παρελθόν.

Ἡ ἡλικία τῶν κάτω τῶν 20 ἐτῶν ἀνηλίκων, περὶ ὧν ἡ § ΙΑ περίπτ. α' τῆς παρούσης διαπιστοῦται ἐκ τοῦ ἀσφαλιστικοῦ βιβλιαρίου τοῦ ἐνδιαφερομένου. Ἐν περιπτώσει ἀμφισβητήσεως περὶ τῆς συμπληρώσεως ἢ μὴ τοῦ 20οῦ ἔτους δέον ὅπως προσάγηται ἡ οἰκεία ληξιαρχικὴ πρᾶξις γεννήσεως.

Ἐξ ἄλλου ἡ πέραν τοῦ ἔτους ἀπασχόλησις τῶν ἀλλοδαπῶν καὶ ἡ ὕπαρξις ἐγγράφου περὶ τούτου συμφωνίας ἀποδεικνύεται διὰ σχετικῆς βεβαιώσεως τῆς Ὑπηρεσίας ἀλλοδαπῶν τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας.

Ἡ ὑπὸ τῆς Χώρας, ἧς εἶναι ὑπήκοος ὁ αἰτούμενος τὴν ἐπιδότησίν του ἀλλοδαπός, παροχὴ ἐπιδόματος ἀνεργίας εἰς τοὺς Ἕλληνας ὑπηκόους ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους ἀποδεικνύεται διὰ σχετικῆς βεβαιώσεως τῆς οἰκείας προξενικῆς Ἀρχῆς.

Ἡ περὶ ἧς τὸ ἄρθρον 17 § 7 ἀσθένεια ἀποδεικνύεται διὰ βεβαιώσεως τοῦ οἰκείου ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ, βεβαιοῦντος ἅμα καὶ τὴν ἀνικανότητα τοῦ ἐνδιαφερομένου κατὰ τὸ κρίσιμον διάστημα τῆς ἐπιμηκύνσεως.

Τέλος ἡ ἄσκησις αὐτοτελοῦς βιοποριστικῆς δράσεως ἀποδεικνύεται διὰ σχετικῆς βεβαιώσεως τῆς οἰκείας Ἐφορίας.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Εἰδικὸς Λογαριασμὸς Στρατευομένων Μισθωτῶν

Διὰ τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ ν.δ. κυροῦνται, ἀφ' ἧς ἰσχυσαν, ἤτοι ἀπὸ τῆς 1ης Ἰουνίου 1952, χρονολογίας ἐνάρξεως ἰσχύος τῶν διατάξεων τοῦ ν. 2054/1952, αἱ ὑπ' ἀριθ. 2568/7.6.1952, 34827/3.7.1952 καὶ 51772/4840/24.8.1953 προεγκριτικαὶ ἀποφάσεις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δι' ὧν εἶχον τροποποιηθῆ διατάξεις τινὲς τοῦ ἀνωτέρω νόμου καὶ τροποποιεῖται ὁ νόμος οὗτος ὡς πρὸς τινα τούτου σημεῖα.

Κατωτέρω παρέχομεν ὁδηγίας ἐν σχέσει μὲ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἀνωτέρω διατάξεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

Ἔκτασις ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τοῦ ν. 2054

I. Ἐργοδόται, ὧν τὸ προσωπικὸν ὑπάγεται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου

Ὡς καὶ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 120/1952 ἐγκυκλίου διατυπώσεως μας (*) ἐγνωρίσομεν, ὑπόχρεα πρὸς καταβολὴν τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου προβλεπομένης εἰσφορᾶς εἶναι πάντα τὰ φυσικὰ ἢ νομικὰ πρόσωπα, ἰδιωτικὰ ἢ ἀλλοδαπά, δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου (ἐπιχειρήσεις, ἐκμεταλλεύσεις, Ἱδρύματα, Ὀργανισμοὶ καὶ ἐργασίαι ἐν γένει οἱασδήποτε μορφῆς, φύσεως, σκοποῦ καὶ ἐθνικότητος, τὸ Δημόσιον, οἱ Δῆμοι, αἱ Κοινότητες καὶ τὰ Ν.Π.Δ.Δ.) τὰ ἀπασχολοῦντα πρόσωπα ἐκ τῶν ἀναφερομένων ἐν τῇ ἑπομένῃ παραγράφῳ.

Διευκρινίζεται, ὅτι εἰς καταβολὴν τῆς εἰσφορᾶς στρατεύσεως ὑποχρεοῦνται καὶ οἱ ἐργοδόται (φορτωταὶ ἢ παραλήπται ἐμπορευμάτων, ζωέμποροι κλπ.) πρὸς τοὺς ὁποίους παρέχουν τὴν ἐργασίαν των τὰ μέλη τῶν Σωματείων φορέων καὶ ἐκδοροσφαγέων τὰ ὑπαγόμενα εἰς τὴν παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφάλισιν.

Τῆς ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τοῦ ν. 2054/1952 ἐξαιροῦνται αἱ κάτωθι Φιλανθρωπικαὶ καὶ Μορφωτικαὶ Ὀργανώσεις, αἱ ἔχουσαι πόρους ἐξ ἰδιωτικῶν εἰσφορῶν Ἀμερικανῶν (περὶ ὧν ἡ κυρουμένη ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 34 τοῦ ν. δ. ὑπ' ἀριθ. 31327/3048/3.7.1952 προεγκριτικὴ ἀπόφασις, κοινοποιηθεῖσα διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 175/1952 ἐγκυκλίου διαταγῆς τοῦ Ι.Κ.Α.).

1. American Farm School, Salonica.
2. America Joint Distribution Committee.

(*) ΕΕΔ 11, σελ. 1313.

(*) ΕΕΔ 11, σ. 707.

3. American Near East Foundation.
4. American School of Classical Studies and Gennadeion, Library.
5. Anatolia College, Salonica.
6. Athens College, Athens.
7. Congregational Christian Service Committee.
8. Cooperative American Remittances to Europe (Care).
9. National Council of Jewish Women.
10. Greek War Relief.
11. Pierce College for Girls, Eleusis.
12. Rockfeller Foundation.
13. Save the Children Federation.
14. Young Men's Christian Association.
15. Young Women's christian association.
16. World student service fund.
17. Church world service organisation.
18. Foster parent's plan for war children.

II. Κύκλος προσώπων, διά τά οποία οι έργοδόται αύτών υποχρεούνται εις καταβολήν εισφοράς

Ο υπό των διατάξεων του ν.δ 2961/1954 οριζόμενος κύκλος των προσώπων, διά τα οποία ο άπασχολών ταύτα έργοδότης υποχρεούται άπό 1.6.1952, όπως καταβάλλη τάς υπέρ του Ειδικού Λογαριασμού εισφοράς, είναι οίος καθορίζεται υπό της § 1 του ν. 2054/1952, ως αύτη ετροποποιήθη υπό των κυρωθεισών υπ' αριθ. 2568/7.6.1952 και 34327/3048/3.7.1952 προεγκριτικών αποφάσεων, και περί ού αι υπ' αριθ. 120/1952 και 176/1952 εγκύκλιοι διαταγαί ημών.

Επαναλαμβάνομεν, ότι ταύτα είναι πάντα τά πρόσωπα, ανεξαρτήτως φύλου, τά παρέχοντα εξηρτημένην εργασίαν έναντι άμοιβής και συνδεόμενα μετά των έργοδοτών των διά σχέσεως έργασίας ιδιωτικού δικαίου, εφ' όσον:

α) Υπάγονται εις την υποχρεωτικήν άσφάλισιν του Ι.Κ.Α. ή οιουδήποτε έτέρου Οργανισμού κυρίας άσφαλίσεως μισθωτών δι' ένα των κινδύνων αναπηρίας - γήρατος - θανάτου ή άσθενείας ή ανεργίας.

β) Κέκτηνται την ελληνικήν υπηκοότητα, και γ) άπασχολούνται εις περιοχάς, εις άς έχει επεκταθή ή άσφάλισις του Ι. Κ. Α. ή του Ο.Α.Α.Α. ή άπασχολούνται εις έργοδότας, εις ούς δι' ειδικών πράξεων του Ι.Κ.Α. επεξετάθη ή εφαρμογή των διατάξεων του ν. 2054/1952, περί ών κατωτέρω.

Η υποχρέωσις του έργοδότου πρός καταβολήν της εισφοράς στρατεύσεως διά τά παρ' αύτώ άπασχολούμενα έκ των άνωτέρω κατηγοριών πρόσωπα υφίσταται, ανεξαρτήτως του τρόπου, καθ' όν υπολογίζεται ή καταβαλλομένη εις τά πρόσωπα ταύτα άμοιβή, και ανεξαρτήτως της καταβολής ταύτης παρ' αύτου τούτου του έργοδότου ή τρίτου διά λογαριασμόν αύτου (μερβιτόροι, ταξιθέται κλπ.).

Επί τούτοις σημειούται ότι:

Εις τάς άνωτέρω κατηγορίας προσώπων, διά τά οποία υφίσταται υποχρέωσις καταβολής εισφοράς στρατεύσεως, περιλαμβάνονται και τά άσφαλιζόμενα εις το Ι.Κ.Α. κατά τάς διατάξεις των οικείων Ειδικών Κανονισμών μέλη των Σωματείων φορτοεκφορτωτών και εκδορροφαγέων.

2. Της εφαρμογής των διατάξεων του ν. 2054/1952 εξαιρείται το προσωπικόν το άπασχολούμενον εις τάς άνωτέρω εν § 1 αναφερομένας Φιλανθρωπικάς και Μορφωτικάς Οργανώσεις.

3. Το προσωπικόν του Δημοσίου των Ν.Π. Δ.Δ. και των Οργανισμών Τοπικής Αύτοδιοικήσεως το συνδεόμενον μετά των Υπηρεσιών τούτων διά της σχέσεως έργασίας δημοσίου δικαίου, τά πρόσωπα τά μετέχοντα εις την διοίκησιν εργατικών σωματείων ή ενώσεων τοιούτων σωματείων και άμειβόμενα εξ αύτών, ως και οι άλλοδαποί οι άπασχολούμενοι εν Ελλάδι, δεν υπάγονται εις τάς διατάξεις του ν. 2054/1952.

III. Τοπική έκτασις ισχύος του Νόμου

Συμφώνως προς την § 1 του άρθρ. 34 του ν.δ. υφίσταται υποχρέωσις καταβολής της εισφοράς στρατεύσεως έκ μέρους των οικείων έργοδοτών μόνον εφ' όσον τα εν τη προηγουμένη παραγράφω αναφερόμενα πρόσωπα άπασχολούνται εις περιοχάς εις άς έχει επεκταθή ή άσφάλισις του Ι.Κ.Α. ή του Ο.Α.Α.Α.

Δύναται, όμως, κατά το τέταρτον εδάφιον της § 1 του άρθρ. 34 του ν.δ., το Δ.Σ. του Ο.Α.Α.Α. να επεκτείνη την εφαρμογήν των διατάξεων του ν. 2054/1952 και επί μισθωτών άπασχολουμένων έκτος άσφαλιστικής περιοχής του Ι.Κ.Α. ή του Ο.Α.Α.Α., εφ' όσον ούτοι υπάγονται εις την άσφάλισιν κλαδικού τινος Ασφαλιστικού Οργανισμού. Μέχρι τοιούδε διά πράξεων του Ι.Κ.Α. έχει επεκταθή ή εφαρμογή των διατάξεων του προμνησθέντος ν. 2054/1952 και επί των μισθωτών των κάτωθι αναφερομένων Υπηρεσιών και Εκμεταλλεύσεων, των άπασχολουμένων έκτος ασφαλιστικών περιοχών του Ι.Κ.Α., υπαγομένων όμως εις την άσφάλισιν των ιδρυθέντων ειδικών Ταμείων διά την άσφάλισιν του προσωπικού των Υπηρεσιών ή Εκμεταλλεύσεων τούτων.

1. Οργανισμός Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος (έγγραφον Ι.Κ.Α. 40445/7822/1952, «Δελτίον Ι.Κ.Α.» 1952, σελ. 355).

2. Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος (έγγραφον Ι.Κ.Α. 35886/6798/1952, «Δελτίον Ι.Κ.Α.» 1952, σελ. 356).

3. Εθνική Τράπεζα Ελλάδος και Αθηνών (έγγραφον Ι.Κ.Α. 40697/7972/1952, «Δελτίον Ι.Κ.Α.» 1952, σελ. 507).

4. Αυτόνομος Σταφιδικός Οργανισμός (έγγραφον Ι.Κ.Α. 43208/8427/1952, «Δελτίον Ι.Κ.Α.» 1952 σελ. 116).

5. Σιδηρόδρομοι Αθηνών—Πειραιώς—Πελοποννήσου (Σ.Π.Α.Π.), (έγγραφον Ι.Κ.Α. 42663/8431/1952, «Δελτίον Ι.Κ.Α.» 1952, σελ. 469).

6. Σιδηρόδρομοι Ελληνικού Κράτους (Σ.Ε.Κ.) (έγγραφον Ι.Κ.Α. 43206/8371/1952, «Δελτίον Ι.Κ.Α.» 1952, σελ. 470).

7. Τράπεζα της Ελλάδος (έγγραφον Ι.Κ.Α. 29816/5527/8.7.1952).

Η ρύθμισις αύτη θέλει εξακολουθήσει και διά το μέλλον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Παροχαί στρατεύσεως

Διά του άρθρ. 34 του Ν.Δ. ρυθμίζονται βασικά θέματα σχετικώς μέ την χορήγησιν των υπό του ν. 2054/1952 προβλεπομένων επιδομάτων στρατεύσεως.

I. Έναρξις ισχύος του ν.δ.

Διά της κυρώσεως της ὑπ' ἀριθ. 2568/7.6.1952 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, παρατεθεμένης ἐν τέλει τῆς παρούσης, νομιμοποιοῦνται ἅπασαι αἱ βάσει ταύτης ἐνέργειαι τῆς Ὑπηρεσίας καὶ δὴ ἀφ' ἧς ἐξεδόθη αὕτη, ἤτοι ἀπὸ 7.6.1952. Διὰ τὰς λοιπὰς διατάξεις ἔναρξις ἰσχύος εἶναι ἡ ἡμερομηνία δημοσιεύσεως τοῦ Ν.Δ., ἤτοι ἡ 25.8.1954.

II. Έκτασις της ισχύος

Τῶν ὑπὸ τοῦ ν. 2054/1952 προβλεπομένων ἐπιδομάτων δικαιοῦνται οἱ ὑπηρετοῦντες ὡς ἔφεδροι μισθωτοί, ἐφ' ὅσον ἀπησχολήθησαν εἰς περιοχήν, εἰς ἣν εἶχεν ἐπεκταθῆ ἡ ἀσφάλισις τοῦ Ι.Κ.Α. ἢ τοῦ ἱδρυομένου Ὀργανισμοῦ, κατὰ τὰ ἐν τῷ προηγουμένῳ κεφαλαίῳ λεπτομερέστερον ὁριζόμενα, ἢ τοὐλάχιστον ἐπεξετάθη αὕτη μέχρι τῆς ἀπολύσεως αὐτῶν ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ, ὁπότε δικαιοῦνται ἐπιδόματος ἀπὸ τῆς τοιαύτης ἐπεκτάσεως. Ὡς πρὸς τὴν μὴ ἀσφαλιστέαν προϋπηρεσίαν, ἐφ' ὅσον ὑπάρχει τοιαύτη, δέον νὰ ἐφαρμόζηται ἡ κοινοποιηθεῖσα σχετικὴ ἀπόφασις τῆς παρ' ἡμῖν Ἐπιτροπῆς Διοικήσεως (Γενικὴ Διαταγὴ 150333/150856/3.1.1954).

Εἰς περιοχάς, εἰς ἃς δὲν ἔχει ἐπεκταθῆ ἡ ἀσφάλισις κατὰ τ' ἀνωτέρω, οἱ οἰκεῖοι ἐργοδόται ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν καταβολὴν τῶν ὑπὸ τοῦ ν. 3511/1928, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη, προβλεπομένων ἐπιδομάτων. Διὰ τῆς διατάξεως ταύτης ἀποκαθίσταται ἴση μεταχείρισις πάντων τῶν μισθωτῶν τῶν ἀπασχολουμένων καὶ ἐντὸς καὶ ἐκτὸς ἀσφαλιστικῆς περιοχῆς.

Διὰ τῆς διδομένης ὑπὸ τῆς § 3 τοῦ ἄρθρ. 34 ἀναδρομικῆς ἰσχύος τῆς ἀνωτέρω διατάξεως διευθετοῦνται καὶ τυχὸν ὑφισταμέναι ἐκκρεμότητες.

III. Προϋποθέσεις

Ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ἐν λόγῳ ν.δ., ἤτοι ἀπὸ 25.8.1954, δικαιοῦνται τῶν ὑπὸ τοῦ ν. 2054/1952 προβλεπομένων ἐπιδομάτων οἱ μισθωτοί, οἵτινες κατὰ τὴν κλῆσιν αὐτῶν ὑπὸ τὰ ὅπλα ἔχουν πραγματοποιήσει 150 ἡμέρας ἐργασίας κατὰ τὸ ἡμερολογιακὸν ἔτος τὸ ἀμέσως προηγούμενον τῆς κλήσεως αὐτῶν ὑπὸ τὰ ὅπλα ἢ κατὰ τὸ προηγούμενον τῆς κλήσεως 15μηνον, μὴ συνυπολογιζομένων ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ περιπτώσει τῶν ἡμερῶν ἐργασίας τῶν πραγματοποιηθεισῶν κατὰ τὸ τελευταῖον ἡμερολογιακὸν τρίμηνον τοῦ 15μήνου, ἀσχέτως ἐὰν κατὰ τὴν στράτευσιν αὐτῶν εὑρίσκοντο ἢ ὄχι ἐν ἐνεργῷ συμβάσει ἐργασίας.

Οὕτως ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ν.δ. δὲν ἀπαιτεῖται ἡ προϋπάρχουσα τῆς ἐνεργοῦ συμβάσεως κατὰ τὴν στράτευσιν. Αἱ ὡς ἄνω ἡμέραι ἐργασίας βεβαίως δέον νὰ εἶναι ἀσφαλιστέαι ἢ νὰ ἀναγνωρίζωνται ὡς προϋπηρεσία κατὰ τ' ἀνωτέρω ὁριζόμενα (παρ. ΙΙ).

Ἡ ἡμερομηνία κλήσεως ὑπὸ τὰ ὅπλα εἶναι ἐκείνη, τὴν ὁποίαν φέρει ἡ σχετικὴ διαταγὴ προσκλήσεως τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Ἀμύνης ἢ ἄλλης ἁρμοδίας Ἀρχῆς.

Διὰ τοὺς καλουμένους ὑπὸ τὰ ὅπλα δι' ἀτομικῆς προσκλήσεως ἡμερομηνία κλήσεως ὑπὸ τὰ ὅπλα καθορίζεται ἐκείνη, τὴν ὁποίαν φέρει ἡ ἀτομικὴ πρόσκλησις.

Σημειοῦμεν ἐν προκειμένῳ, ὅτι αἱ ὑπὸ τοῦ ν.δ. καθοριζόμεναι νέαι προϋποθέσεις ἔχουν ἐφαρμογὴν διὰ τοὺς στρατευομένους μισθωτούς, οἵτινες ἀπὸ τῆς ἰσχύος τούτων (25.8.1954) καὶ ἑξῆς εἰσέρχονται εἰς τὴν ἐφεδρείαν ἐν τῷ στρατεύματι, δεδομένου ὅτι τὸ δικαίωμα αὐτῶν πρὸς ἐπιδότησιν γεννᾶται καὶ θεμελιοῦται κατὰ τὴν ἡμερομηνίαν τῆς εἰσόδου των εἰς τὴν ἐφεδρείαν, ὁπότε καὶ θὰ κριθοῦν ἐὰν πληροῦν τὰς νομίμους προϋποθέσεις.

IV. Ποσὸν ἐπιδόματος

Διὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ καταβλητέου εἰς ἕκαστον στρατευόμενον μισθωτὸν ἡμερησίου ἐπιδόματος δέον νὰ ἐφαρμόζωνται αἱ δοθεῖσαι ὁδηγίαι διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 120/1952 ἐγκυκλίου (Μέρος τρίτον § ΙΙΙ).

Νοεῖται ὅτι διὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ καταβλητέου ἐπιδόματος εἰς μισθωτοὺς μὴ εὑρισκομένους ἐν ἐνεργῷ συμβάσει ἐργασίας κατὰ τὴν κλῆσιν αὐτῶν ὑπὸ τὰ ὅπλα θὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν αἱ τελευταῖαι ἀποδοχαὶ πρὸ τῆς διακοπῆς τῆς ἀπασχολήσεως αὐτῶν.

V. Λοιπαὶ διατάξεις

α) Διὰ τὴν ἀναγνώρισιν ἀξιώσεων ἐπὶ τῶν ἐπιδομάτων στρατεύσεως, τὴν ἄρσιν ἀμφισβητήσεων, ἀπαγόρευσιν δωρεᾶς, κατασχέσεως ἢ ἐκχωρήσεως αὐτῶν, ὡς καὶ τὴν ἐπιστροφὴν ἢ συμψηφισμὸν τούτων, ἰσχύουσιν ἀναλόγως αἱ διδόμεναι ἀνωτέρω ὁδηγίαι σχετικῶς μὲ τὴν ἐπιδότησιν ἀνεργίας, ἐν συνδυασμῷ μὲ τὰς οἰκείας διατάξεις τοῦ Ν.Δ.

β) Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἐφέδρους, οἵτινες λαμβάνουν μισθὸν μονίμου παρὰ τοῦ Δημοσίου Ταμείου, ἀσχέτως ἐὰν εἶναι ἀξιωματικοί, ὑπαξιωματικοὶ ἢ ὁπλῖται, δικαιοῦνται ὡς ἐπίδομα στρατεύσεως, ἐφ' ὅσον πληροῦν τὰς νομίμους προϋποθέσεις, τὴν τυχὸν ὑπάρχουσαν διαφορὰν μεταξὺ τοῦ ἐν λόγῳ μισθοῦ καὶ τοῦ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ν. 2054/1952 ἐπιδόματος.

Οὕτως ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος ν. δ/τος δέον ὅπως διακοπῇ περαιτέρω ἐπιδότησις τῶν ἐμπιπτόντων εἰς τὴν ἀνωτέρω διάταξιν.

γ) Περαιτέρω διὰ τὴν ἀξίωσιν ἐφέδρων τὴν ἀπορρέουσαν ἐκ τοῦ ν. 2054/1952 θεσπίζεται παραγραφὴ τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως τοῦ ἐφέδρου ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ, ἀντὶ τῆς μέχρι τοῦδε ἰσχυούσης βραχυπροθέσμου παραγραφῆς τοῦ Α.Κ. (δεκαετοῦς).

Ἐν προκειμένῳ σημειοῦμεν, ὅτι ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ν. δ/τος (25.8.1954) ἄρχεται ἡ νέα τρίμηνος παραγραφή, κατὰ συνέπειαν δικαίωμα γεννηθὲν πρὸ τῆς ἰσχύος τῆς ὡς ἄνω διατάξεως τοῦ ὁποίου ἤρχετο ἡ προθεσμία παραγραφῆς, δέον νὰ θεωρηθῇ παραγραφὲν μετὰ τρίμηνον.

δ) Τέλος δι' αὐθεντικῆς ἑρμηνείας τοῦ ἄρθρ. 8 τοῦ ν. 2054/1952 ἑρμηνεύεται, ὅτι ἅπασα ἡ ἐν τῷ στρατεύματι ὑπηρεσία τῶν μισθωτῶν λογίζεται ὡς χρόνος πραγματικῆς ὑπηρεσίας παρὰ τῷ πρὸ τῆς στρατεύσεώς των ἐργοδότῃ ὡς πρὸς τὰ ἔναντι τοῦ τελευταίου τούτου δικαιώματα τοῦ μισθωτοῦ, ἐνῷ διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν προϋποθέσεων τῶν πάσης φύσεως παροχῶν κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως πρὸς πραγματικὴν ἐργασίαν ἐξο-

μοιούται μόνον ἡ ἐφεδρική ὑπηρεσία ἡ συνεπαγομένη τὴν χορήγησιν ἐπιδόματος στρατεύσεως κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ν. 2054/1952. Εἰς τὴν ἔννοιαν τῶν ὡς ἄνω παροχῶν δὲν περιλαμβάνονται τὰ ἐπιδόματα στρατεύσεως, διὰ τὰ ὁποῖα ἡ προϋπηρεσία δέον νὰ ἔχῃ συμπληρωθῇ μέχρι τῆς κλήσεως τοῦ μισθωτοῦ ὑπὸ τὰ ὅπλα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ

Εἰσφοραὶ στρατεύσεως — Εἴσπραξις τούτων

1. Ἡ εἰδικὴ εἰσφορὰ ὑπὲρ τοῦ Λογαριασμοῦ Στρατευομένων Μισθωτῶν διατηρεῖται, συμφώνως πρὸς τὴν § 2 τοῦ ἄρθρ. 32 τοῦ Ν.Δ., ὡς αὕτη προβλέπεται ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 2054/1952.

Κατὰ τὴν § 2 τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ νόμου τούτου ἡ ἀνωτέρω εἰσφορὰ ἔχει ὁρισθῇ ὡς ἀκολούθως :

α) Διὰ τὸ προσωπικὸν τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων τὸ ἀπασχολούμενον εἰς τὴν περιοχὴν τῆς τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης εἰς 2 ο/ο καὶ

β) Διὰ τὸ προσωπικὸν τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων τὰ ἀπασχολούμενον εἰς τὰς λοιπὰς πλὴν τῆς τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης, περιοχάς, ὡς καὶ διὰ τοὺς ἀπασχολουμένους εἰς πάντας τοὺς λοιποὺς ὑποχρέους ἐργοδότας εἰς 1 ο/ο.

Ἡ ἀνωτέρα εἰσφορά, βαρύνουσα ἐξ ὁλοκλήρου τὸν ὑπόχρεων ἐργοδότην, ὑπολογίζεται κατὰ τὰς συνδεδυασμένας διατάξεις τῶν ἄρθρ. 34 § 2 καὶ 33 § 5 τοῦ ν.δ. 2961/1954 καὶ τοῦ ἄρθρ. 25 τοῦ Α.Ν. 1846/1951 ἐπὶ τῶν πάσης φύσεως ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν εἰς χρῆμα καὶ εἰς εἶδος.

2. Ἡ ἀνωτέρω εἰδικὴ εἰσφορὰ συνεισπράττεται ὑποχρεωτικῶς μετὰ τῶν ὑπὲρ τοῦ Ι.Κ.Α. εἰσφορῶν, διὰ τὴν εἴσπραξιν δὲ ταύτης ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τοῦ Α.Ν.1846/1951 καὶ τῶν Κανονισμῶν τοῦ Ι.ΚΑ., ὡς ἐφαρμόζονται αὗται διὰ τὴν εἴσπραξιν τῶν λοιπῶν ὑπὲρ τοῦ Ι.Κ.Α. εἰσφορῶν, ὡς καὶ μέχρι τοῦδε ἐγένετο.

Ἤτοι διὰ τὴν ἐξεύρεσιν τῆς καταβλητέας εἰσφορᾶς εἰς τὸ Ι.Κ.Α. θὰ ὑπολογίζηται ἐπὶ τοῦ τεκμαρτοῦ ἡμερομισθίου τῆς κλάσεως, εἰς ἣν κατατάσσεται ὁ μισθωτός, τὸ ποσοστὸν εἰσφορᾶς τὸ ὁριζόμενον ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 25 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 διὰ τὴν παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. ἀσφάλισιν, ηὐξημένον κατὰ τὸ ποσοστὸν τὸ προβλεπόμενον διὰ τὴν ἀσφάλισιν ἀνεργίας τοῦ Ο.Α.Α.Α. (περὶ οὗ ἀνωτέρω εἰς τὸ περὶ ἀνεργίας κεφάλαιον) καὶ τὸ ποσοστὸν τῆς εἰδικῆς εἰσφορᾶς στρατεύσεως τὸ ὁριζόμενον ὑπὸ τῆς § 2 τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ν. 2054/1952, π.χ. βιομηχανικὴ ἐπιχείρησις ἀπασχολοῦσα προσωπικὸν ἐν τῇ περιοχῇ τῆς τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης, ἥτις ὑποχρεοῦται, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἀ. ν. 1846/1951, νὰ καταβάλῃ διὰ τὸ παρ' αὐτῆς ἀπασχολούμενον προσωπικὸν τὸ ἀσφαλιζόμενον εἰς τὸ Ι.Κ.Α. δι' ἅπαντας τοὺς κλάδους ἀσφαλίσεως (παροχῶν ἀσθενείας καὶ μητρότητος εἰς χρῆμα καὶ εἰς εἶδος καὶ ἀναπηρίας, γήρατος καὶ θανάτου) καὶ εἰς τὸν Ο.Α.Α.Α. διὰ τὸν κλάδον ἀνεργίας εἰσφορὰν ἐξ 20 ο/ο ἐπὶ τοῦ τεκμαρτοῦ ἡμερομισθίου, θὰ καταβάλῃ εἰσφορὰν ἐξ 20 ο/ο + 2 ο/ο = 22 ο/ο ἐπὶ τοῦ τεκμαρτοῦ ἡμερομισθίου κ.ο.κ.

Ἡ εἰσφορὰ αὕτη θὰ καταβάλληται ὑπὸ τῶν ὑποχρέων ἐργοδοτῶν, ὡς μέχρι τοῦδε, εἴτε δι' ἀγορᾶς ἐνσήμων, εἴτε τοῖς μετρητοῖς, καθ' ὃ ἀνωτέρω εἰς τὸ κεφάλαιον περὶ εἰσφορῶν ἀνεργίας ἀναφέρεται.

Τέλος ἡ εἰσφορὰ διὰ τὰ πρόσωπα τὰ ἀπασχολούμενα ὑπὸ τῶν ἀνωτέρω εἰς τὴν παράγραφον ειοικὴ ἔκτασις ἰσχύος τοῦ νόμου ἀπαριθμουμένων ὑπηρεσιῶν καὶ ἐκμεταλλεύσεων ἐκτὸς ἀσφαλιστικῶν περιοχῶν τοῦ Ι.Κ.Α. θὰ ἐξακολουθήσῃ καταβαλλομένη κατὰ τὸν τρόπον, καθ' ὃν μέχρι τοῦδε καταβάλλεται αὕτη.

3. Δεδομένου ὅτι διὰ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 37 τοῦ ν.δ. 2961/1954 καταργεῖται πᾶσα διάταξις τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 καὶ τοῦ ν.δ. 2638/1953 ἀντικειμένη εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ν. δ/τος 2961/1954, ἕπεται ὅτι κατηργήθη καὶ ἡ διὰ τῆς προστεθείσης εἰς τὴν § 2 τοῦ ἄρθρ. 25 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 διὰ τῆς § 1 τοῦ ἄρθρ. 30 τοῦ ν. δ. 2638/1953 διατάξεως ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τῆς ὑποχρεώσεως καταβολῆς εἰσφορῶν στρατεύσεως τῶν ἐργοδοτῶν τῶν ἀπασχολούντων α) ἠσφαλισμένους ἡλικίας μέχρι 18 ἐτῶν συμπεπληρωμένων, β) μισθωτοὺς τεχνίτας ἀπασχολουμένους συμφώνως πρὸς τὸ ἀπὸ 6.6.1952 β.δ. περὶ ἐκπαιδεύσεως μαθητῶν τεχνιτῶν καὶ γ) μαθητευομένους τροφίμους τῶν Ἐθνικῶν Ὀρφανοτροφείων καὶ Οἰκοτροφείων.

Ἐφ' ὅσον ὅμως κατὰ τὴν διάταξιν τῆς § 5 τοῦ ἄρθρου 33 καὶ τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 34 τοῦ ν. δ/τος 2961/1954 διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς καταβλητέας εἰσφορᾶς στρατεύσεως λαμβάνεται ὡς βάσις ὑπολογισμοῦ ἡ κατὰ τὴν § 2 τοῦ ἄρθρ. 25 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 προβλεπομένη ρύθμισις, ἕπεται ὅτι ἡ ὑπὸ τῶν τελευταίων τούτων διατάξεων προβλεπομένη μείωσις τοῦ ποσοῦ τοῦ ἡμερησίου μισθοῦ, ἐφ' οὗ ὑπολογίζεται ἡ εἰσφορὰ ὑπὲρ τοῦ Ι.Κ.Α., ἰσχύει καὶ προκειμένου περὶ τοῦ ὑπολογισμοῦ τῆς ὑπὲρ τοῦ Εἰδικοῦ Λογαριασμοῦ Στρατεύσεως εἰσφορᾶς.

Ὅθεν, ἡ καταβλητέα διὰ τὰ ὡς ἄνω πρόσωπα εἰσφορὰ στρατεύσεως θὰ ἐξευρίσκεται διὰ τοῦ ὑπολογισμοῦ τοῦ ποσοστοῦ ταύτης ἐπὶ τοῦ 1/4 προκειμένου περὶ ἠσφαλισμένων τῆς περιπτώσεως α', καὶ ἐπὶ τοῦ 1/10, προκειμένου περὶ ἠσφαλισμένων τῶν β' καὶ γ' περιπτώσεων τοῦ τεκμαρτοῦ ἡμερομισθίου τῆς μισθολογικῆς κλάσεως, εἰς ἣν ἀνήκει τὸ ὑπὸ τῶν οἰκείων συλλογικῶν συμβάσεων τῆς κατηγορίας, εἰς ἣν ἀνήκει ὁ ἠσφαλισμένος, ἑκάστοτε προβλεπόμενον ἡμερομίσθιον ἀνειδικεύτου ἐργάτου ἢ ἐργατρίας.

4. Τέλος σημειοῦται, ὅτι αἱ διατάξεις τοῦ ἀ.ν. 1846/1951, ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, καὶ τῶν σχετικῶν Κανονισμῶν τοῦ Ι.Κ.Α. ὡς πρὸς τὸν ὑπόχρεων πρὸς καταβολὴν τῆς εἰσφορᾶς, τὸν χρόνον καὶ τὰς συνεπείας καθυστερήσεως τῆς καταβολῆς ταύτης, ὡς καὶ τὰς προϋποθέσεις ἐπιστροφῆς ἀχρεωστήτως καταβληθεισῶν εἰσφορῶν, ἐφαρμόζονται ἀναλόγως, ὡς ἀνωτέρω εἰς τὸ κεφάλαιον περὶ εἰσφορῶν ἀνεργίας διαλαμβάνεται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

Ἀποδοτέα εἰς Ταμεῖα Συντάξεων εἰσφορὰ στρατεύσεως

Διὰ τῆς κυρώσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 2568/7.6.1952 προαγωγικῆς ἀποφάσεως καὶ τῆς εἰδικῆς διευκρινίσεως διὰ τῆς § 2 τοῦ ἄρθρ. 34 ν.δ.

2961/1954 νομιμοποιούνται αι διά της ὑπ' ἀριθ. 120/1952 ἐγκυκλίου τοῦ Ι.Κ.Α. δοθεῖσαι ὁδηγίαι ὡς πρός τον τρόπον ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 8 τοῦ ν. 2054/1952, ὁριζομένου ὅτι αἱ εἰσφοραὶ κλάδου συντάξεως, αἵτινες θά καταβάλλωνται ὑπό τοῦ ἐπιδοτουμένου ἐφέδρου καὶ τοῦ Εἰδικοῦ Λογαριασμοῦ Στρατεύσεως Μισθωτῶν εἰς τὸν Ὀργανισμόν κυρίας ἀσφαλίσεως, εἰς ὃν ὑπάγεται ὁ ἐπιδοτούμενος ἐφεδρος διά τὸν κλάδον συντάξεως, ἐξευρίσκονται διά τοῦ ὑπολογισμοῦ τῶν ὑπό τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 ὁριζομένων ποσοστῶν εἰσφορᾶς διά τὸν κλάδον συντάξεως ἐπί τοῦ καταβαλλομένου εἰς τὸν ἔφεδρον ἐπιδόματος. Διά τὴν ἐξεύρεσιν δηλαδή τῶν ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν τούτων δέν θά γίνῃ κατάταξις τῶν μισθωτῶν αὐτῶν εἰς ἀσφαλιστικάς κλάσεις βάσει τοῦ καταβαλλομένου αὐτοῖς ἐπιδόματος, ἀλλά τό διά τὸν κλάδον συντάξεως τοῦ Ι.Κ.Α. ὁριζόμενον ὑπό τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 ποσοστόν εἰσφορᾶς θά ὑπολογίζηται ἐπί τοῦ καταβαλλομένου εἰς τούς δικαιούχους ἐπιδόματος, ἀνεξαρτήτως Ἀσφαλιστικοῦ Ταμείου, εἰς ὃ ὑπάγεται ὁ ἐπιδοτούμενος. Ἐκ τοῦ ποσοστοῦ τούτου ἡ μέν ἐργοδοτική μερίς βαρύνει τὸν Εἰδικόν Λογαριασμόν Στρατεύσεως, ἡ δέ ἐργατική εἰσφορά παρακρατεῖται ἐκ τοῦ καταβαλλομένου εἰς τὸν δικαιοῦχον ἐπιδόματος.

Διά τῆς § 7 τοῦ ἄρθρ. 31 τοῦ ν.δ. 2961/1954, ἐξ ἄλλου, διευκρινίζεται, ὅτι διά τήν συμπλήρωσιν τῶν διά τὴν χορήγησιν πάσης φύσεως παροχῶν κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως προϋποθέσεων ἐξομοιοῦται πρός πραγματικήν ἐργασίαν ἡ ἐν τῷ στρατῷ κλπ. ἐφεδρική ὑπηρεσία ἡ συνεπαγομένη τὴν χορήγησιν ἐπιδόματος στρατεύσεως ἐκ τοῦ Εἰδικοῦ Λογαριασμοῦ Στρατευομένων Μισθωτῶν.

Τρόπος ὑπολογισμοῦ τῶν καταβλητέων εἰς τοὺς ἐπιδοτουμένους ὑπό τοῦ Ὀργανισμοῦ Ἀπασχολήσεως καὶ Ἀσφαλίσεως Ἀνεργίας ἐπιδομάτων ἀνεργίας καὶ στρατεύσεως.

30251/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

α) Τάς διατάξεις τῆς § 8 τοῦ ἄρθρ. 31 καὶ τῆς § 2 τοῦ ἄρθρ. 34 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2961/1954 ν. δ/τος περί συστάσεως Ὀργανισμοῦ Ἀπασχολήσεως καὶ Ἀσφαλίσεως Ἀνεργίας»,

β) Ὅτι δέν συνεκροτήθη εἰσέτι τὸ Διοικητικόν Συμβούλιον τοῦ ἀνωτέρω Ὀργανισμοῦ καὶ

γ) Τήν ἀνάγκην καθορισμοῦ τοῦ τρόπου ὑπολογισμοῦ τῶν καταβλητέων εἰς τοὺς ἐπιδοτουμένους ὑπό τοῦ Ὀργανισμοῦ ἐπιδομάτων ἀνεργίας καὶ ν. 2054/1952.

Ἀποφασίζομεν

Διά τὸν ὑπολογισμόν τῶν καταβλητέων αὐτοῖς ἐπιδομάτων ἀνεργίας καὶ ν. 2054/1952 τά ὑπαγόμενα εἰς τήν ἀσφάλισιν τοῦ Ὀργανισμοῦ Ἀπασχολήσεως καὶ Ἀσφαλίσεως Ἀνεργίας καὶ τήν προστασίαν τοῦ ν. 2054/1952 πρόσωπα κατατάσσονται, ἀναλόγως τῶν ἡμερησίων ἢ μηνιαίων ἀποδοχῶν αὐτῶν, εἰς τάς ἐν § 2 τοῦ ἄρθρ. 25 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 ὁριζομένας κλάσεις, τοῦ τεκμαρτοῦ ἡμερομισθίου τῆς κλάσεως, βάσει τοῦ ὁποίου καταβλήθησαν αἱ ὑπέρ τοῦ Ὀργανισμοῦ εἰσφοραί, λογιζομένου ὡς μέσου ἡμερησίου μισθοῦ, ἐφ' οὗ ὑπολογίζεται τὸ ποσόν τοῦ ἐπιδόματος.

Ἡ ὑπό τοῦ ἄρθρ. 33 τοῦ ν.δ. 2961/1954 (*) κυρωθεῖσα, ἀφ' ἧς ἰσχύει, ὑπ' ἀριθ. 2568/1952 προεγκριτική ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐν σχέσει μέ τήν ἐφαρμογήν τοῦ ν. 2054/1952 περί στρατευομένων μισθωτῶν ἔχει ὡς ἑξῆς:

2568/1952 Προεγκριτική ἀπόφ. Ὑπ. Ἐργασίας

Πρός

Τήν Γενικήν Διεύθυνσιν τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων

Ἐνταῦθα

Εἰς ἀπάντησιν τῆς ἀπό 28.3.1952 ὑπ' ἀριθ. 27944/1922 ἀναφορᾶς ὑμῶν, ἐν σχέσει μέ τήν ἐφαρμογήν τοῦ ν. 2054/1952 «περί τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς Νομοθεσίας περί τῶν στρατευομένων μισθωτῶν» (**) γνωρίζομεν ὑμῖν τὰ ἀκόλουθα:

Λόγῳ τοῦ ἐπείγοντος τοῦ θέματος καὶ τῆς ἀνάγκης ὅπως τεθῶσιν ἀπαραδήκτως εἰς ἐφαρμογήν αἱ διατάξεις τοῦ περί οὗ πρόκειται νόμου, ἵνα μή παραμείνουν ἀνεπιδότητοι κατά τόν παρόντα μῆνα οἱ ἐν στρατείᾳ εὑρισκόμενοι μισθωτοί καὶ ἐπειδή δέν ἐπαρκεῖ ὁ χρόνος διά τήν ἔκδοσιν τῶν ὑπό τοῦ νόμου προβλεπομένων Διαταγμάτων, ὡς καὶ τήν συμπλήρωσιν τῶν παρουσιασθέντων κενῶν ἐν τῷ ὡς ἄνω νόμῳ, ἀποδεχόμεθα κατ' ἀρχήν τήν πρότασιν τήν ἐν τῷ ἐγγράφῳ ὑμῶν περί προεγκρίσεως διατάξεων τινων πρός ἐφαρμογήν τούτων μέχρις οὗ αὗται κυρωθῶσι νομοθετικῶς.

Εἰδικώτερον προεγκρίνομεν καὶ παρακαλοῦμεν, ὅπως διά τήν λειτουργίαν τοῦ Λογαριασμοῦ Στρατευομένων ἐφαρμόσητε τά ἑξῆς:

1) Ἡ § 1 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀ.ν. 2054 νά ἐφαρμοσθῇ εἰς τρόπον ὥστε διά τήν ἐπιδότησιν τῶν στρατευομένων μισθωτῶν οἱ πάσης φύσεως καὶ μορφῆς ἐργοδόται, περιλαμβανομένου καὶ τοῦ Δημοσίου, τῶν Ν.Π.Δ.Δ. καὶ τῶν Ὀργανισμῶν Αὐτοδιοικήσεως, ἐφ' ὅσον ἀπασχολοῦν προσωπικόν ἑλληνικῆς ὑπηκοότητος, συνδεόμενον μετ' αὐτῶν διά σχέσεως ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ ὑπαγόμενον εἰς τήν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. ἢ οἱουδήποτε ἄλλου Ταμείου κυρίας ἀσφαλίσεως μισθωτῶν, ὑποχρεοῦνται ὅπως ἀπό τῆς 1.6.1952 καταβάλλουν εἰς τό Ἵδρυμα Κοιν. Ἀσφαλίσεων εἰδικήν εἰσφοράν ἐπί τῶν πάσης φύσεως ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ των ἀδιακρίτως φύλου.

2) Τά ἐδάφια α' καὶ β' τῆς § 4 τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω νόμου νά ἐφαρμοσθῶσιν εἰς τρόπον ὥστε διά τόν ὑπολογισμόν τῆς κατά τόν παρόντα νόμον εἰσφορᾶς, τρόπον εἰσπράξεως ταύτης, συνεπείᾳ καθυστερήσεως, ὡς καὶ τά λοιπά ζητήματα τά σχετικά μέ τήν εἴσπραξιν τῶν εἰσφορῶν, ἐφαρμόζονται αἱ ἑκάστοτε ἰσχύουσαι διατάξεις τῆς νομοθεσίας τοῦ Ι.Κ.Α.

3) Τό ἄρθρ. 2 νά ἐφαρμοσθῇ εἰς τρόπον ὥστε ἐκ τοῦ εἰδικοῦ Λογαριασμοῦ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ προειρημένου νόμου οἱ στρατευόμενοι μι-

(*) ΕΕΔ 11, σελ. 490.
(**) ΕΕΔ 13, σελ. 948.

σθωτοί, οἱ ἐργαζόμενοι εἰς τοὺς ἐν ἄρθρ. 1 αὐτοῦ ὑποχρέους, ἐφ' ὅσον πρὸ τῆς στρατεύσεώς των καὶ μέχρις αὐτῆς ἔχουσι τὴν ἀπαιτουμένην παρ' αὐτοῖς προϋπηρεσίαν, συνεχῶς ἢ διακεκομμένως, ἀδιαφόρως ἂν ἔχωσι ταύτην παρὰ τῷ αὐτῷ ἢ διαφόροις ἐργοδόταις, δικαιοῦνται τοῦ ἐπιδόματος αὐτῶν, ὡς τοῦτο καθορίζεται ὑπὸ τοῦ ν. 3514/1928, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ ν. 519 ἄρθρ. 8, τῆς διακρίσεως μεταξὺ μισθωτῶν ἀπασχολουμένων ἢ ἀπασχοληθέντων εἰς καταστήματα, ἐπιχειρήσεις ἢ γραφεῖα διατηροῦντα ὀλιγωτέρους τῶν τριῶν ἢ δύο μισθωτῶν, καταργουμένης ἐφεξῆς καὶ τηρουμένης βεβαίως τῆς διαδικασίας τοῦ ἄρθρ. 24 τοῦ Α.Ν. 1846, ὡς οὗτος ἐκυρώθη διὰ τοῦ ν. 2118/1952 καὶ τῶν λοιπῶν συναφῶν διατάξεων, καθ' ἣν οἱ μισθωτοὶ κατατάσσονται εἰς ὡρισμένην μισθολογικὴν κλάσιν, δύνανται ὅμως νὰ αἰτήσωνται τὴν ἀνακατάταξίν των ἀποδεικνύοντες τὸ πραγματικὸν ὕψος τῶν ἀποδοχῶν των, ἂν ταῦτο ἀφίσταται τῆς κατατάξεως.

Ἐπίσης δέον νὰ θεωρῆτε καταργηθεῖσαν τὴν φράσιν τῆς § 5 τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ ν. 3514/1928, καθ' ἣν «ὁ ἀντικαταστήσας τὸν στρατευθέντα ὑπάλληλον δὲν ἀπολαύει τοῦ εὐεργετήματος τοῦ ἄρθρου τούτου ἂν στρατευθῇ», ὡς μὴ ἔχουσα ἤδη λόγον ὑπάρξεως, ἐπειδὴ αὕτη εἶχε τεθῇ μόνον διὰ τὸν λόγον νὰ μὴ βαρύνηται ὁ ἐργοδότης μὲ διπλᾶ ἐπιδόματα, διότι ἄλλωστε ἐν τῷ ἄρθρῳ 2 τοῦ ν. 2054 ὁρίζεται, ὅτι «ἐπιδόματος δικαιοῦνται οἱ ἐργασθέντες ἐπὶ ἑξάμηνον συνεχῶς ἢ διακεκομμένως παρὰ τοῖς αὐτοῖς ἢ διαφόροις ἐργοδόταις».

4) Ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ν. 2054 προεγκρίνομεν, ὅπως τὰ ἀπαιτούμενα πιστοποιητικὰ καὶ ἐν γένει αἱ λεπτομέρειαι διὰ τὴν κατὰ τὸν παρόντα νόμον καταβολὴν τῶν ἐπιδομάτων κανονισθήσονται δι' ἀποφάσεως ὑμῶν κατόπιν γνωματεύσεως τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ι.Κ.Α.

5) Τὸ ἄρθρον 4 νὰ ἐφαρμόζηται ὡς ἑξῆς:

Ἀντὶ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Διευθύνσεως Ἀπασχολήσεως καὶ Μαθητείας νὰ καλῆται ὁ ἁρμόδιος Διευθυντὴς τῆς Διευθύνσεως Ὅρων Ἐργασίας, ἀναπληρούμενος ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου Τμηματάρχου, εἰς ὃν τὴν ἁρμοδιότητα ὑπάγεται ἡ ἐπιμέλεια διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου τούτου.

6) Προεγκρίνομεν ὡσαύτως, ὅπως ἐξαιρεθῶσι τῶν ὑποχρεώσεων περὶ καταβολῆς τῶν εἰσφορῶν τῶν προβλεπομένων ὑπὸ τοῦ νόμου 2054/1952 αἱ Φιλανθρωπικαὶ καὶ Μορφωτικαὶ Ὀργανώσεις, αἱ ἔχουσαι πόρους ἐξ ἰδιωτικῶν εἰσφορῶν Ἀμερικανῶν, περὶ ὧν θέλομεν ἀποστείλει ὑμῖν σχετικὸν πίνακα.

7) Ὅπου δὲν ἔχουν ἐπεκταθῇ ἢ δὲν λειτουργοῦν Ὑπηρεσίαι τοῦ Ι.Κ.Α., λειτουργοῦν ὅμως Ὑπηρεσίαι ἄλλων Ταμείων κυρίας ἀσφαλίσεως, δύναται τὸ Δ.Σ. τοῦ Ι.Κ.Α. νὰ προβαίνῃ εἰς τὴν σύναψιν ἰδιαιτέρων συμβάσεων μετὰ τοῦ ἐν τῇ συγκεκριμένῃ περιφερείᾳ λειτουργοῦντος Ὀργανισμοῦ, πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν ἐφέδρων τῆς περιφερείας ταύτης.

Αἱ συμβάσεις αὗται δέον νὰ ἀνακοινοῦνται ἡμῖν.

8) Τὸ ἄρθρον 8 νὰ ἐφαρμοσθῇ εἰς τρόπον ὥστε ὁ χρόνος τῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ ν. 2054/1952 ἐπιδοτήσεως τῶν στρατευομένων μισθωτῶν λογίζεται ὡς χρόνος πραγματικῆς διανυθείσης ὑπηρεσίας παρὰ τῷ παρ' ᾧ ὑπηρέτουν ἐργοδότῃ πρὸ τῆς στρατεύσεώς των, διὰ τὴν ἀπόλαυσιν παντὸς πλεονεκτήματος, προβλεπομένου ὑπὸ τῶν κειμένων διατάξεων καὶ ἐξαρτωμένου ἐκ τοῦ χρόνου πραγματικῆς παρὰ τῷ ἐργοδότῃ ὑπηρεσίας τόσον ἐναντι τοῦ ἐργοδότου, ὅσον καὶ ἐναντι τῶν οἰκείων Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν διὰ τὴν πλήρωσιν τῶν προϋποθέσεων πρὸς λῆψιν τῶν ἀσφαλιστικῶν παροχῶν.

Ὁ Εἰδικὸς Λογαριασμὸς καταβάλλει εἰς τὸν Ὀργανισμὸν κυρίας ἀσφαλίσεως, εἰς ὃν ὑπάγεται ὁ στρατευθεὶς μισθωτὸς διὰ τὸν κλάδον συντάξεως, τὰς κεκανονισμένας εἰσφοράς, ὑπολογιζομένας βάσει τοῦ διὰ τὸν κλάδον τοῦτον προβλεπομένου ὑπὸ τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 ἀσφαλίστρου καὶ τοῦ ποσοῦ τοῦ καταβαλλομένου ἐπιδόματος. Διὰ τὴν καταβολὴν τῆς ὡς ἄνω εἰσφορᾶς ἡ μὲν ἐργοδοτικὴ μερὶς βαρύνει τὸν κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ παρόντος Εἰδικὸν Λογαριασμόν, ἡ δ' ἐργατικὴ παρακρατεῖται ἐκ τοῦ καταβαλλομένου εἰς τοὺς δικαιούχους ἐπιδόματος.

9) Ἐγκρίνομεν, ὅπως δανεισθῇ προσωρινῶς καὶ διὰ τὴν διάρκειαν ἑνὸς τριμήνου ὁ Εἰδικὸς Λογαριασμὸς Στρατευομένων ἐκ τοῦ κλάδου Συντάξεων τοῦ Ι.Κ.Α. τὸ ποσὸν τῶν δέκα δισεκατομμυρίων δραχμῶν (10.000.000.000) πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν ἀναγκῶν αὐτοῦ, μέχρις οὗ οὗτος ἀποκτήσῃ διὰ τῶν εἰσφορῶν τῶν προβλεπομένων διὰ τοῦ ν. 2054/1952 τὰ ἀναγκαιοῦντα κεφάλαια.

Ἐν τέλει παρακαλοῦμεν καὶ αὖθις, ὅπως μελετηθῇ ταχέως καὶ τεθῇ ὑπ' ὄψιν ἡμῶν σύστημα ἐξυπηρετήσεως τῶν ἐφέδρων τῶν καταγομένων ἐκ περιφερειῶν, εἰς ἃς δὲν ἔχει ἐπεκταθῇ εἰσέτι τὸ Ι.Κ.Α., οὐδὲ ὑπάρχει ἀσφάλισις ἐκ μέρους ἄλλου Ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Ἰουνίου 1952

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

2970/1954 ΝΟΜΟΘ. ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί κυρώσεως της μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου, της εν Ελλάδι Αποστολής Προγραμμάτων των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής και της Τραπέζης της Ελλάδος συμβάσεως περί καταργήσεως της Κεντρικής Επιτροπής Δανείων και Ιδρύσεως Οργανισμού Χρηματοδοτήσεως Οικονομικής Αναπτύξεως».

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 203 της 30 Αύγουστου 1954)

Έχοντες υπ' όψιν τας διατάξεις του άρθρ. 35 του Συντάγματος και την από 17 Αυγούστου 1954 συμφωνον γνώμην της κατά την § 3 του αυτού άρθρ. 35 Ειδικής Επιτροπής εκ Βουλευτών, προτάσει του Ημετέρου Υπουργικού Συμβουλίου, αποφασίσαμεν και διατάσσομεν:

Άρθρον μόνον

Κυροούται και έχει πλήρη και νόμιμον ισχύν, από της δημοσιεύσεως του παρόντος εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ή μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου, της εν Ελλάδι Αποστολής Προγραμμάτων των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής και της Τραπέζης της Ελλάδος υπογραφείσα την 29 Ιουλίου 1954 σύμβασις περί καταργήσεως της Κεντρικής Επιτροπής Δανείων και Ιδρύσεως Οργανισμού Χρηματοδοτήσεως Οικονομικής Αναπτύξεως», ης το κείμενον έπεται εν τη Αγγλική και τη Ελληνική γλώσση.

Η ισχύς του παρόντος άρχεται από της δημοσιεύσεως του εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Εν Ρόδω τη 26 Αυγούστου 1954

. . . . . .

Εσωτερική οργάνωσις

Άρθρον 15

1. Διά κανονισμών εγκρινομένων υπό του Συμβουλίου τη προτάσει του Γενικού Διευθυντού θέλουσι ρυθμισθή τα της διαρθρώσεως των Υπηρεσιών του Ο.Χ.Ο.Α., ως και παν θέμα αναγόμενον εις την εσωτερικήν οργάνωσιν και την λειτουργίαν αυτού. Μέχρις εκδόσεως των κατά την παρούσαν παραγράφων κανονισμών άπαντα τα σχετικά θέματα ρυθμίζονται δι' αποφάσεων του Συμβουλίου.

2. Διά την πρόσληψιν του εν γένει προσωπικού του Ο.Χ.Ο.Α., δεν έχουσιν εφαρμογήν αι διατάξεις του ν. 1836 της 5 Ιανουαρίου 1951. Το προσωπικόν του Ο.Χ.Ο.Α. συνδέεται μετ' αυτού διά σχέσεως εργασίας ιδιωτικού δικαίου, εφαρμοζομένων επ' αυτού εν περιπτώσει απολύσεως των διατάξεων του ν. 2112/1920.

2942/1954 ΝΟΜΟΘ. ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως των περί Οργανισμού Δημόσιας Περιουσίας και περί Δημοσίων Ταμείων ισχυόντων διατάξεων.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 211 της 7 Σεπτεμβρίου 1954)

Έχοντες υπ' όψιν τας διατάξεις του άρθρ. 35 του Συντάγματος και την από 8 Ιουλίου 1954 σύμφωνον γνώμην της κατά την § 2 του αυτού άρθρ. 35 Ειδικής Επιτροπής εκ Βουλευτών, προτάσει του Ημετέρου Υπουργικού Συμβουλίου, αποφασίσαμεν και διατάσσομεν:

. . . . . .

Άρθρον 5

Η υπ' αριθ. 8900/1946 απόφασις των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας, ως συνεπληρώθη διά της υπ' αριθ. 26825/254/1951 τοιαύτης περί προσαυξήσεως των κατά τας Κυριακάς και εορτάς αποδοχών των υπαλλήλων και εργατών δεν έχει εφαρμογήν, αφ' ης ισχυσεν, επί των διά πολλαπλών ημερομισθίων αμειβομένων ελευθέρων εργατών του Ο.Α.Π. (μαχίμων ή απεσπασμένων).

. . . . . .

Άρθρον 9

1. Οι δι' οιανδήποτε αιτίαν απολυόμενοι, ως και εξερχόμενοι λόγω ορίου ηλικίας τακτικοί ή μη υπάλληλοι Λιμενικών Ταμείων, δικαιούνται της αποζημιώσεως, ην προβλέπουσιν αι κείμεναι διατάξεις διά τους άνευ εμπροθέσμου καταγγελίας συμβάσεως απολυομένους (διωτικούς υπαλλήλους.

2. Εάν η απόλυσις εγένετο συνεπεία βαρέος πειθαρχικού παραπτώματος δύναται η Λιμενική Επιτροπή ή το Υπηρεσιακόν Συμβούλιον, εφόσον υπάρχει τοιούτο, να αποφασίση την αποστέρησιν του απολυομένου από της ανωτέρω αποζημιώσεως.

3. Της αυτής αποζημιώσεως δικαιούται η οικογένεια του θανόντος εν υπηρεσία υπαλλήλου. Ως οικογένεια νοούνται οι κατά τας διατάξεις περί συντάξεως δημοσίων πολιτικών υπαλλήλων και κατά την εν αυταίς σειράν δικαιούμενοι συνταξεως, εάν ο θανών έτύγχανε δημόσιος πολιτικός υπάλληλος.

4. Η ισχύς του παρόντος άρθρου ανατρέχει από 31ης Δεκεμβρίου 1953.

5. Δεν υπάγονται εις τας διατάξεις του παρόντος άρθρου οι επί συμβάσει ωρισμένου χρόνου υπάλληλοι των Λιμενικών Ταμείων.

6. Ο Υπουργός των Δημοσίων Έργων, επί τη προτάσει της Λιμενικής Επιτροπής, δύναται να εγκρίνη την μείωσιν της κατά τας διατάξεις του παρόντος άρθρου αποζημιώσεως ή την τμηματικήν καταβολήν αυτής άτοκως, εφ' όσον κρίνει ότι το Λιμενικόν Ταμείον δεν έχει την απαιτουμένην οικονομικήν δυνατότητα.

. . . . . .

Άρθρον 12

1. Επιτρέπεται η υπό του Ο.Α.Π. πρόσληψις επί ενιαυσίω συμβάσει ιδιωτικού δικαίου μέχρι δέκα πέντε υπαλλήλων τεχνικών και λοιπών ειδικοτήτων εις κενάς οργανικάς θέσεις, επί αποδοχαίς μη υπερβαινούσαις τας της αντιστοίχου κενής θέσεως.

2. Επιτρέπεται κατόπιν γνωμοδοτήσεως του Υπηρεσιακού Συμβουλίου του Ο.Α.Π. η μετάταξις εις αντιστοίχους κενάς θέσεις του Ο.Α.Π.

τον κατά τά περί οἰκονομικῆς διαχειρίσεως καί λογιστικῆς τοῦ Ι.Κ.Α., τηρουσα ἰδιαιτερα λογιστικά βιβλία τοῦ Λογαριασμοῦ Προνοίας.

3. Οἱ κατά τήν § 2 τοῦ ἄρθρ. 47 τοῦ ν.δ. 2698/1953 καθορισθησόμενοι ὑπέρ τοῦ Λογαριασμοῦ Προνοίας τακτικοί πόροι ὡς καί πᾶν ἕτερον ἔσοδον εἰσπράττονται ἄνευ ἐπιβαρύνσεώς τινος διά τήν ἐπιμέλειαν εἰσπράξεως μερίφνη τῶν ἁρμοδίων Ὑπηρεσιῶν τοῦ Ι.Κ.Α. καί κατατίθενται ἀμελητί εἰς εἰδικόν παρά τῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος Λογαριασμόν Προνοίας Προσωπικοῦ τοῦ Ι.Κ.Α.

4. Αἱ ἀναλήψεις ἐκ τοῦ παρά τῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος ὡς ἀνω λογαριασμοῦ ἐνεργοῦνται δι' ἐντολῶν ἢ ἐπιταγῶν ὑπογραφομένων παρά τοῦ Διοικητοῦ τοῦ Ι.Κ.Α. καί τοῦ Διευθυντοῦ Οἰκονομικῶν Ὑπηρεσιῶν τῆς Διοικήσεως ἢ τῶν νομίμων αὐτῶν ἀναπληρωτῶν.

4. Ὁ ἔλεγχος τῆς νομιμότητος τῶν πράξεων διαχειρίσεως τῶν κεφαλαίων τοῦ Λογαριασμοῦ Προνοίας καί ἀπονομῆς τῶν παροχῶν ἐνεργεῖται ὑπό τοῦ Κεντρικοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ι.Κ.Α. κατά τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 17 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951.

5. Τά διαθέσιμα κεφάλαια τοῦ Λογαριασμοῦ Προνοίας δύνανται νά ἐπενδύωνται κατά τά περί ἐπενδύσεως τῶν κεφαλαίων τοῦ Ι.Κ.Α.

Ἄρθρον 4

Παροχαί

1. Εἰς τούς ὁπωσδήποτε συνταξιοδοτουμένους παρά τοῦ Ι.Κ.Α. κατά τήν ἔξοδόν των ἐκ τῆς ὑπηρεσίας τακτικούς ὑπαλλήλους καί ὑπηρέτας αὐτοῦ χορηγεῖται ἐφ' ἅπαξ χρηματικόν βοήθημα ἴσον πρός τό ὑπό τοῦ Ταμείου Προνοίας Δημοσίων Ὑπαλλήλων χορηγούμενον τοιοῦτον εἰς τούς παρ' αὐτῷ ἠσφαλισμένους.

2. Εἰς τούς μή πληροῦντας, κατά τήν διέπουσαν τό Ταμεῖον Προνοίας Δημοσίων Ὑπαλλήλων νομοθεσίαν, τάς προϋποθέσεις ἀπονομῆς ἐφ' ἅπαξ βοηθήματος, ἀνεξαρτήτως τῆς συνταξιοδοτήσεως των ἢ μή παρά τοῦ Ι.Κ.Α., ἐπιστρέφονται ἀτόκως αἱ ἀτομικαί αὐτῶν εἰσφοραί κατά τά ἐν ἄρθρῳ 11 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ ἐν λόγῳ Ταμείου ὁριζόμενα.

3. Ἡ ὑπό τοῦ Εἰδικοῦ Λογαριασμοῦ Προνοίας χορήγησις τῶν παροχῶν ἄρχεται μετά ἔτος ἀπό τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος.

4. Ἡ ἀπονομή τῶν παροχῶν τοῦ Λογαριασμοῦ Προνοίας ἐνεργεῖται ὑπό τοῦ Ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων.

Ἄρθρον 5

Αἱ προϋποθέσεις χορηγήσεως ἐφ' ἅπαξ βοηθήματος εἰς τούς ἠσφαλισμένους καί τά μέλη τῆς οἰκογενείας θανόντων ἠσφαλισμένων, αἱ ὑποκείμεναι εἰς εἰσφοράν ἀποδοχαί (μισθός ἀσφαλίσεως), ὁ καθορισμός τοῦ βοηθήματος, ἡ ἄσκησις τοῦ δικαιώματος, τά δικαιώματα καί ὑποχρεώσεις τῶν ἀναδιοριζομένων, ἡ ἀναγνώρισις τοῦ δικαιώματος, ἡ παραγραφή, τό ἀνεκχώρητον καί ἀκατάσχετον τῶν βοηθημάτων καί εἰσφορῶν, ρυθμίζονται ὑπό τῶν ἐκάστοτε ἰσχυουσῶν ἀντιστοίχων διατάξεων τοῦ Ταμείου Προνοίας Δημοσίων Ὑπαλλήλων.

Ἄρθρον 6

Χρόνος ἀσφαλίσεως

1. Χρόνος ἀσφαλίσεως εἶναι ὁ ἀπό τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος (1.1.1954) διανυόμενος χρόνος ὑπηρεσίας εἰς τό Ι.Κ.Α. ὑπό τινα τῶν ἐν ἄρθρῳ 2 ἀναφερομένων ἰδιοτήτων.

2. Ἀπό τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω χρονολογίας ἄρχεται καί ἡ ὑποχρέωσις καταβολῆς εἰσφορῶν.

Ἄρθρον 7

Ἀναγνώρισις καί ἐξαγορά προϋπηρεσίας

1. Ὁ παρά τῷ Ἱδρύματι ὑφ' οἱανδήποτε σχέσιν χρόνος προϋπηρεσίας δύναται νά ἀναγνωρίζηται ὡς χρόνος ἀσφαλίσεως παρά τῷ Εἰδικῷ Λογαριασμῷ Προνοίας, ἐφ' ὅσον ὁ ἠσφαλισμένος ὑποβάλῃ σχετικήν αἴτησιν ἐντός ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας ἑνός ἔτους ἀπό τῆς ὑπαγωγῆς του εἰς τόν Λογαριασμόν Προνοίας.

2. Ἁρμόδιον ὄργανον διά τήν ἀναγνώρισιν τῆς προϋπηρεσίας εἶναι ὁ παρά τῇ Διοικήσει τοῦ Ι.Κ.Α. Διευθυντής Διοικητικοῦ, ὅστις ἐντός ἓξ μηνῶν ἀπό τῆς ὑποβολῆς τῆς σχετικῆς αἰτήσεως παρά τοῦ ἠσφαλισμένου ὑποχρεοῦται ὅπως ἀνακοινώσῃ εἰς αὐτόν καί εἰς τήν ἐντελλομένην τήν καταβολήν τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἠσφαλισμένου ἁρμοδίαν ὑπηρεσίαν τήν περί ἀναγνωρίσεως προϋπηρεσίας ἀπόφασίν του. Εἰς τήν ἀπόφασιν ταύτην ἀναγράφεται καί τό σύνολον τοῦ ὀφειλομένου ποσοῦ διά τήν ἐξαγοράν τῆς ἀναγνωρισθείσης προϋπηρεσίας, ὡς καί ὁ ἀριθμός τῶν μηνιαίων δόσεων διά τήν ἐξόφλησιν τοῦ ἐν λόγῳ ποσοῦ, ὅστις δέν δύναται νά εἶναι ἀνώτερος τῶν ἑξήκοντα οὐδέ κατώτερος τῶν 48.

3. Ἡ ἐξαγορά προϋπηρεσίας ἐνεργεῖται διά καταβολῆς εἰς τόν Εἰδικόν Λογαριασμόν μηνιαίας εἰσφορᾶς ἴσης πρός τό ἥμισυ τῆς δι' ὑπουργικῆς ἀποφάσεως καθορισθησομένης κατά τήν § 2 τοῦ ἄρθρ. 47 τοῦ ν. δ. 2698/1953 τακτικῆς εἰσφορᾶς ἠσφαλισμένου δι' ἕκαστον ἀναγνωριζόμενον μῆνα προϋπηρεσίας, ὑπολογιζομένης ἐπί τοῦ κατά τόν χρόνον τῆς ἀναγνωρίσεως καταβαλλομένου μισθοῦ.

4. Εἰς περιπτωσιν ἀπονομῆς βοηθήματος πρό τῆς ὁλοσχεροῦς ἐξοφλήσεως τοῦ ὀφειλομένου διά τήν ἀναγνώρισιν προϋπηρεσίας ποσοῦ, παρακρατεῖται ἐκ τοῦ ἀπονεμομένου βοηθήματος ποσόν ἴσον πρός τό ὀφειλόμενον τοιοῦτον.

Εἰς τόν αὐτόν ἐπί τῆς Ἐργασίας Ὑπουργόν ἀνατίθεμεν τήν δημοσίευσιν καί ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Αὐγούστου 1954

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

20023/19/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περί κανονισμοῦ τῶν ὅρων ἐργασίας ἐν τοῖς ἀρτοποιείοις.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 172 τῆς 11 Σεπτεμβρίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: Τάς διατάξεις τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 50 τοῦ ν.δ. 2698/1953 «περί διοικήσεως τοῦ Ι.Κ.Α. κλπ., ὡς καί ἄλλων τινῶν διατάξεων», ἀποφαίζομεν:

Καθορίζομεν τούς ὅρους ἐργασίας τῶν ἐν ἀρτοποιείοις ἐργαζομένων εἰς τάς πόλεις εἰς ἃς ἔχουσιν ἐπεκταθῆ αἱ διατάξεις τοῦ ν. 5245/1931 ὡς κάτωθι:

Ἄρθρον 1

Αἱ κατά εἰκοσιτετράωρον ὥραι ἐργασίας τῶν

μέχρι πέντε τακτικών δημοσίων υπαλλήλων ή υπαλλήλων Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου. Η μετάταξις ενεργείται δι' αποφάσεως του Υπουργού Δημοσίων Έργων και του Υπουργού του προϊσταμένου της Υπηρεσίας, εις ην ανήκει ο μετατασσόμενος. Ο χρόνος της προγενεστέρας παρά τω Δημοσίω ή τω Νομικώ Π.Δ.Δ. υπηρεσίας των ούτω μετατασσομένων θεωρείται κατά πάντα ως χρόνος υπηρεσίας παρά τω Ο.Α.Π.

3. Το κατά τας διατάξεις του άρθρ. 8 § 1 του ν. 2323 β. δ/γμα «περί οργανισμού των Υπηρεσιών του Ο.Α.Π.» εκδοθήσεται εντός τριών μηνών από της ισχύος του παρόντος, κατά παρέκκλισιν των ισχυουσών περί κώδικος δημοσίων υπαλλήλων διατάξεων.

Μέχρι της ισχύος του ως άνω οργανισμού έχουσιν εφαρμογήν αι κείμεναι περί Ο.Α.Π. διατάξεις.

Άρθρον 18

Το άρθρον 19 του ά.ν. 1559/1950, ως ετροποποιήθη υπό του κυρώσαντος αυτών ν. 1630/1951, αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Ο αριθμός των προσλαμβανομένων υπό του Οργανισμού μονίμων εργατών διά τας φορτοεκφορτώσεις (λιμενεργατών) καθορίζεται δι' αποφάσεως του Διοικητικού Συμβουλίου, εγκρινομένης υπό του Υπουργού Δημοσίων Έργων, προτιμωμένων κατά την έκάστοτε μονιμοποίησιν των ήδη εργαζομένων ελευθέρων εργατών.

2. Οι όροι και αι συνθήκαι εργασίας, αι αμοιβαί, αι ώραι και οι όροι εργασίας, ως και το ανώτατον όριον των προσλαμβανομένων ημερησίως εκτάκτων εργατών διά τας φορτοεκφορτώσεις. Τοιούτοι προσλαμβάνονται μόνον εφ' όσον οι μόνιμοι λιμενεργάται δεν επαρκούσι διά τας ανάγκας μιάς ημέρας. Κατ' εξαίρεσιν οι έκτακτοι εργάται οι αναγκαιούντες α) διά την λειτουργίαν και συντήρησιν των φορτοεκφορτωτικών μηχανημάτων και των πλωτών μέσων και β) διά την φορτοεκφόρτωσιν των αποσκευών προσλαμβάνονται βάσει ομοίων κανονισμών, άλλ' ανεξαρτήτως εξαντλήσεως ή μη του αριθμού των μονίμων. Οι έκτακτοι εργάται δεν απολαμβάνουσι των ευεργετημάτων των μονίμων εργατών, απολύονται δε αυτοδικαίως μετά το πέρας της εργασίας εκάστης ημέρας και ουδέν έχουσι δικαίωμα επί των Ασφαλιστικών Ταμείων των μονίμων λιμενεργατών.

4. Ως προς τας πάσης φύσεως αποδοχάς των ως άνω μονίμων ή εκτάκτων εργατών και τους λοιπούς όρους εργασίας αυτών ισχύουσι μόνον αι κατά τα ανωτέρω εκδιδόμεναι κανονιστικαί πράξεις του Διοικητικού Συμβουλίου του Ο.Α.Π. αι εγκρινόμεναι υπό του Υπουργού Δημοσίων Έργων, μη εφαρμοζομένων επί των εργατών τούτων των παρ' ετέρων οργάνων εκδιδομένων σχετικών προς τα άνω θέματα γενικών ή ειδικών πράξεων».

Εν Αθήναις τη 10 Αυγούστου 1954

ΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

1213/1954 Πράξις Υπουργικού Συμβουλίου

Περί εγκρίσεως παρατάσεως επί θμηνον της ισχύος της υπ' αριθ. 62/1954 Πράξεως του Υπουργικού Συμβουλίου περί μειώσεως των ασφαλιστικών εισφορών εργαζομένων εκτός της περιφερείας τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης (*).

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 190 της 6 Σεπτεμβρίου 1954)

Λαβόν υπ' όψιν: α) τας διατάξεις του άρθρου 61 του ά.ν. 1846/1951 «περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων», κυρωθέντος διά του ν. 2112/1952, και β) την υπ' αριθ. 51081/1/1951 από 2 Ιουνίου 1954 πρότασιν του Υπουργού Εργασίας και αποδεχόμενον ταύτην, αποφασίζει:

Εγκρίνει την παράτασιν επί εν θμηνον της ισχύος της υπ' αριθ. 62/1954 Πράξεως του Υπουργικού Συμβουλίου περί μειώσεως κατά ήμισυ των ασφαλιστικών εισφορών των εργαζομένων εκτός της περιφερείας της τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης.

Εκδόσαν προς τούτο την υπ' αριθ. 1213 παρούσαν πράξιν των, ήτις θέλει δημοσιευθή διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως.

Ο Πρόεδρος — Τα Μέλη

ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί συστάσεως παρά τω Ι.Κ.Α. Ειδικού Λογαριασμού Προνοίας υπέρ προσωπικού αυτού.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 211 της 7 Σεπτεμβρίου 1954)

Έχοντες υπ' όψιν τας διατάξεις του άρθρου 47 του ν.δ. 2698/1953 «περί διοικήσεως του Ι.Κ.Α. κλπ.» και την υπ' αριθ. 269/1954 γνώμην του Συμβουλίου της Επικρατείας, προτάσει του Ημετέρου επί της Εργασίας Υπουργού, αποφασίσαμεν και διατάσσομεν:

Άρθρον 1

Ίδρυσις. — Σκοπός

Συνιστάται παρά τω Ιδρύματι Κοινωνικών Ασφαλίσεων Ειδικός Λογαριασμός Προνοίας Προσωπικού του Ι.Κ.Α., όστις σκοπόν έχει την χορήγησιν εφ' άπαξ χρηματικού βοηθήματος εις τους απολυομένους ή αποχωρούντας τακτικούς υπαλλήλους και υπηρέτας του Ιδρύματος ή εν περιπτώσει θανάτου εις τα μέλη της οικογενείας αυτών.

Άρθρον 2

Πρόσωπα υπαγόμενα εις τον Ειδικόν Λογαριασμόν Προνοίας

Εις την ασφάλισιν του Ειδικού Λογαριασμού Προνοίας υπάγονται υποχρεωτικώς πάντες οι έχοντες την ιδιότητα του τακτικού (μονίμου ή δοκίμου) υπαλλήλου ή υπηρέτου του Ι.Κ.Α. και υπηρετούντες κατά την έναρξιν της ισχύος του ν. 2698/1953 και μετά ταύτα προσλαμβανόμενοι παρ' αυτώ.

Άρθρον 3

Διαχείρισις. — Έλεγχος

1. Ο Ειδικός Λογαριασμός Προνοίας τηρείται παρά τη Διοικήσει του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ήτις διαχειρίζεται τοῦ-

(*) ΕΕΔ 13, σελ. 333.

καὶ ὁριζούσης τὸν χρόνον, δι' ὃν ἐπιτρέπεται ἡ ἐξαίρεσις αὕτη.

Τοιαῦται ἔκτακτοι περιστάσεις εἶναι ἰδίᾳ αἱ ἀπεργίαι, αἱ προμήθειαι ἄρτου εἰς τὰς ἐνόπλους δυνάμεις κλπ.

"Αρθρον 9

1. Τὰ ἀρτοποιεῖα τὰ παράγοντα ἐκτὸς τοῦ κοινοῦ ἄρτου καὶ διάφορα ἀρτοσκευάσματα, ἀρτίσκους βιεννέζικα κλπ. εἴδη ἀρτοποιΐας κάτω τῶν 100 δραμίων, πλὴν σιμιτίων (κοινὰ κουλούρια) καὶ λοιπὰ πλακούντια κοινοῦ τύπου, ἅτινα θὰ ἐξακολουθήσωσι παραγόμενα ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον ὑπὸ τῶν εἰδικῶν κουλουροποιείων κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 14/20.9.1912 β.δ., καὶ διαθέτοντα κλιβάνους ἐμμέσου θερμάνσεως δύνανται νὰ ἐργάζωνται κατὰ τὴν νύκτα ἀπὸ τῆς 9ης καὶ 30' νυκτερινῆς μέχρι τῆς 5ης καὶ 30' πρωϊνῆς μὲ εἰδικὴν ὁμάδα, ἀποτελουμένην ἐκ τριῶν τουλάχιστον ἀρτεργατῶν ἢ σιμιτεργατῶν, ὑπὸ τὸν ἀπαραίτητον ὅρον ὅπως οἱ ἐργάται οὗτοι ἐναλλάσσωνται κατὰ τοιοῦτον τρόπον ὥστε ἡ νυκτερινὴ ὁμάς τῆς προηγουμένης ἑβδομάδος νὰ ἐργάζηται τὴν ἑπομένην ἑβδομάδα εἰς ὥρας ἡμερησίας.

2. Δὲν δύναται νὰ ἀπασχοληθῇ εἰς νυκτερινὴν ἐργασίαν ἀρτεργάτης ἢ σιμιτεργάτης, ὅστις εἰργάσθη κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν εἰς τὸν αὐτὸν ἢ ἕτερον ἐργοδότην.

3. Ἡ τοιαύτη νυκτερινὴ ἐργασία ἐπιτρέπεται κατόπιν εἰδικῆς ἀδείας τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας διὰ τὴν περιφέρειαν τῶν πόλεων Ἀθηνῶν—Πειραιῶς, τοῦ Νομάρχου δὲ διὰ τὴν περιφέρειάν του καὶ μετὰ γνωμάτευσιν τῆς Ἀρμοδίας Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας ἢ, ὅπου δὲν ὑπάρχει τοιαύτη, τῆς Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς καὶ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Ἐπαγγελματικῆς Ὑγιεινῆς διὰ τὴν περιφέρειαν Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς ἢ τοῦ Ἀστυιάτρου διὰ τὰς λοιπὰς περιφερείας.

"Αρθρον 10

Ἀπαγορεύεται ἡ εἰς τὰ ἐργαστήρια τῶν ἀρτοποιείων καὶ κλιβάνους αὐτῶν ἀπασχόλησις τοῦ προσωπικοῦ πρὸς παρασκευὴν ἐν γένει, ζύμωσιν καὶ ἔψησιν ἄρτου καὶ λοιπῶν εἰδῶν ἀρτοποιΐας ἀπὸ τῆς 9ης καὶ 30' μ.μ. τοῦ Σαββάτου μέχρι τῆς 5ης καὶ 30' π.μ. τῆς Δευτέρας, ἐπιτρέπεται δὲ μόνον ἡ μεταξὺ τῆς 20ής καὶ 23ης ὥρας τῆς Κυριακῆς ἀπασχόλησις προσωπικοῦ συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 7 τῆς παρούσης πρὸς παρασκευὴν προζύμης διὰ τὸν ἄρτον τῆς Δευτέρας.

2. Ἐπιτρέπεται ἡ πώλησις ἄρτου καὶ λοιπῶν εἰδῶν ἀρτοποιΐας, ὡς καὶ ἡ ἔψησις τῶν φαγητῶν ἀπὸ τῆς 8ης π.μ. μέχρι τῆς 2ας μ.μ. τῆς Κυριακῆς.

3. Οἱ κατὰ τὴν § 2 τῆς παρούσης ἐργασθέντες τὴν Κυριακὴν δικαιοῦνται ἀναπαύσεως εἰς τμῆμα ἑτέρας ἐργασίμου ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος, ἀποτελούμενον ἐκ συνεχῶν ἐργασίμων ὡρῶν, οὐχὶ ὀλιγωτέρων τῶν δώδεκα, οὐδὲ περισσοτέρων τῶν εἰκοσιτεσσάρων.

"Αρθρον 11

1. Εἰς ἕκαστον ἀρτοποιεῖον ἀναρτᾶται πίναξ περιέχων α) τὰ ὀνόματα τῶν ἐν αὐτῷ ἐργαζομένων β) τὸν ἀριθμὸν τοῦ ἐπαγγελματικοῦ βιβλιαρίου μετὰ μνείας τῆς εἰδικῆς ἀπασχολήσεως ἑκάστου αὐτῶν γ) τὰς ὥρας ἐνάρξεως καὶ λήξεως τῆς ἐργασίας ἑκάστου τῶν ἐργατῶν, ὡς καὶ τὸν χρόνον τῆς τυχὸν διακοπῆς, ὅστις δὲν δύναται νὰ ὑπερβαίνῃ τὰς τρεῖς ὥρας, δ) τὸ χρονικὸν σημεῖον τοῦ ἡμερονυκτείου, καθ' ὃ θέλει παρασκευάζεται ἡ προζύμη καὶ ε) τὰς ἡμέρας ἀναπαύσεως τῶν κατὰ τὰς Κυριακὰς ἐργασθέντων.

2. Ὁ πίναξ οὗτος θεωρεῖται τὴν πρώτην ἑκάστου μηνὸς παρὰ τῆς Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας ἢ, ὅπου δὲν ὑπάρχει τοιαύτη, παρὰ τῆς Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς.

Ἐὰν πρὸ τῆς παρελεύσεως μηνὸς ἐνεργηθῇ μεταβολή τις, γίνεται ἀμελητὶ ἀνακοίνωσις ταύτης εἰς τὴν Ἐπιθεώρησιν Ἐργασίας ἢ τὴν Ἀστυνομικὴν Ἀρχήν.

"Αρθρον 12

Οἱ παραβάται τῶν διατάξεων τῆς παρούσης διώκονται καὶ τιμωροῦνται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ β.δ. τῆς 25 Αὐγούστου/5 Σεπτεμβρίου 1920 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν περὶ ὑγιεινῆς καὶ ἀσφαλείας τῶν ἐργατῶν διατάξεων», ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ν. 2943/1920 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἐργατικῶν τινων νόμων».

"Αρθρον 13

Πᾶσα διάταξις, ἀντιβαίνουσα εἰς διατάξεις τῆς παρούσης ἀποφάσεως, καταργεῖται.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Σεπτεμβρίου 1954

—

1152/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν

Περὶ τρόπου καταβολῆς φόρου μισθωτῶν ὑπηρεσιῶν καὶ τελῶν χαρτοσήμου.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 174 τῆς 28 Αὐγούστου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὴν διάταξιν τῆς § 1 τοῦ ἄρθρ. 16 τοῦ ὑ. ν. 324/1945, ἀποφασίζομεν:

1. Ὁρίζομεν, ὅπως ὁ φόρος μισθωτῶν ὑπηρεσιῶν καὶ τὰ τέλη χαρτοσήμου ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων:

α) Τῶν ἀμειβομένων ὑπὸ ὑπολόγων χρηματικῶν ἐνταλμάτων.

β) Τῶν ἐργαζομένων παρ' ἐργοδότῃ, ὁ ὁποῖος ἀπασχολεῖ ἐκτάκτους προσωπικοὺς (πλὴν τῶν ἐποχιακῶς ἐργαζομένων ἐπιχειρήσεων), καταβάλληται διὰ δηλώσεως ἐπιδιδομένης ἐντὸς τῶν μηνῶν Ὀκτωβρίου, Ἰανουαρίου, Ἀπριλίου καὶ Ἰουλίου διὰ τὰς ἐντὸς τοῦ ἀμέσως προηγουμένου αὐτῶν τριμήνου καταβληθείσας ἀμοιβάς.

2. Ἡ διάταξις τῆς προηγουμένης παραγράφου ἐφαρμόζεται ἀναλόγως καὶ προκειμένου περὶ τοῦ φόρου καὶ τελῶν χαρτοσήμου ἐπὶ τῶν ἀμοιβῶν τοῦ προσωπικοῦ τῶν νεοσυστάτων ἐπιχειρήσεων, διὰ τὰς ὁποίας δὲν ὑφίσταται τίτλος προσωρινῆς βεβαιώσεως τοῦ φόρου κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ν. δ. 2561/1953.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12 Ὀκτωβρίου 1953

—

27902/2/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων τῶν Τραπεζῶν Ἑλλάδος, Ἀγροτικῆς καὶ Κτηματικῆς.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 170 τῆς 30 Αὐγούστου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1. Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 12 τοῦ ν. δ. 2510/1953,

2. Τὴν ὅλως ἐξαιρετικὴν ἀνάγκην ρυθμίσεως τοῦ περὶ οὗ πρόκειται ζητήματος πρὸς

ἐν τοῖς ἀρτοποιείοις ἀπασχολουμένων ἐργατῶν, ζυμωτῶν, κλιβανέων, βοηθῶν, διανομέων ἢ πωλητῶν δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ὑπερβαίνωσι τὰς ὁκτὼ καθ' ἑκάστην.

Ἄρθρον 2

1. Ἀπαγορεύεται πᾶσα ἐργασία πρὸς παρασκευήν, ζύμωσιν καὶ ἔψησιν ἄρτου μεταξὺ τῆς 9ης καὶ 30 ἑσπερινῆς καὶ 5ης καὶ 30 πρωϊνῆς ὥρας, πλὴν τοῦ Σαββάτου, ὁπότε ἡ πρωϊνὴ ἐργασία ἄρχεται ἀπὸ τοῦ μεσονυκτίου τῆς Παρασκευῆς πρὸς Σάββατον καὶ τοῦ μεσονυκτίου τῆς προηγουμένης πρὸς πᾶσαν τυχὸν ἡμέραν, καθ' ἣν ὑποχρεοῦνται οἱ ἀρτοποιοὶ εἰς παρασκευὴν καὶ διανομὴν ἄρτου δύο ἡμερῶν λόγῳ ἀργίας τῆς μεθεπομένης, μεταξὺ τῶν ὁποίων περιλαμβάνεται καὶ ἡ ἑορτὴ τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος.

Ἡ ἐργασία τῶν κλιβανέων καὶ διανομέων ἢ πωλητῶν ἐπιτρέπεται νὰ ἀρχίζῃ 1 ὥραν μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τῶν ζυμωτῶν καὶ βοηθῶν καὶ νὰ λήγῃ μίαν ὥραν μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἐργασίας αὐτῶν, ἀλλ' οὐδέποτε δύναται νὰ ὑπερβῇ ἐν συνόλῳ τὰς κατὰ τὸ ἄρθρον 2 ἐπιτρεπτὰς ὥρας ἐργασίας.

3. Ἀπαγορεύεται ἀπολύτως ἡ παραμονὴ τῶν ἀρτεργατῶν πέραν τῶν διὰ τῆς τεθεωρημένης καταστάσεως ὁριζομένων ὡρῶν ἐργασίας, ὡς καὶ ἡ διανυκτέρευσις αὐτῶν εἰς τὰ ἀρτοποιεῖα.

4. Αἱ ὧραι ἐνάρξεως καὶ λήξεως τῆς ἐργασίας τῶν ἀρτεργατῶν καθορίζονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας διὰ τὰς Ἀθήνας καὶ Πειραιᾶ, διὰ τὰς λοιπὰς δὲ περιφερείας τῶν οἰκείων Νομαρχῶν ἐντὸς τῶν πλαισίων τῶν ὑπὸ τῆς παρούσης καθοριζομένων.

Ἄρθρον 3

1. Αἱ διατάξεις τῆς παρούσης ἐφαρμόζονται καὶ εἰς τὰ ἀρτοποιεῖα τῶν ὁποίων ἡ ἡμερησία παραγωγὴ αὐτῶν ὑπερβαίνει τὰς τρεῖς χιλιάδας (3.000) ὀκάδας ἄρτου.

2. Εἰς τὰ ἀρτοποιεῖα ταῦτα δὲν ἐπιτρέπεται ἡ νυκτερινὴ ἐργασία.

Αἱ ὧραι ἐργασίας ἑκάστης ὁμάδος δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ὑπερβαίνωσι τὰς ὁκτὼ καθ' ἑκάστην.

Αἱ ὧραι αὗται θεωροῦνται πραγματικαί, ἡ δὲ ἐργασία ἔσται συνεχὴς ἄνευ διακοπῶν.

3. Ἡ σειρὰ ἐργασίας τῶν ὁμάδων δέον ὅπως μεταβάλληται καθ' ἑβδομάδα, εἰς τρόπον ὥστε ἡ κατὰ τὴν νύκτα τῆς μιᾶς ἑβδομάδος ἐργαζομένη ὁμὰς νὰ ἐργάζηται τὴν ἑπομένην ἑβδομάδα εἰς ὥρας ἡμερησίας.

4. Εἰς τὰ ἀρτοποιεῖα, εἰς τὰ ὁποῖα δὲν καθίσταται ἐφικτὴ ἡ παραγωγὴ τῆς ἡμερησίας καταναλώσεως ἄρτου διὰ μιᾶς ὁμάδος ἐργατῶν, ἐπιτρέπεται ἡ δημιουργία δευτέρας τοιαύτης μετὰ προηγουμένην διαπίστωσιν ὑπὸ Ἐπιτροπῆς, συνισταμένης δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, προκειμένου διὰ τὰς Ἀθήνας καὶ τὸν Πειραιᾶ, ἢ τοῦ ἁρμοδίου Νομάρχου διὰ τὴν περιφέρειάν του, καὶ ἀποτελουμένης ἐξ ἑνὸς ὑπαλλήλου τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ἑνὸς ἀντιπροσώπου τοῦ οἰκείου Σωματείου Ἀρτοποιῶν καὶ ἑξ ἑνὸς ἀντιπροσώπου τοῦ οἰκείου Σωματείου Ἀρτεργατῶν, ὑποδεικνυομένων ὑπὸ τῶν οἰκείων ὀργανώσεων.

Προκειμένου δι' ἐπισκευὴν κλιβάνου, δύναται κατόπιν ἀδείας τῆς Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας ἢ ὅπου δὲν ἐδρεύει τοιαύτη τῆς Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς, χορηγουμένης τῇ αἰτήσει τοῦ ἐργοδότου, νὰ ἐπιτρέπηται ἡ νυκτερινὴ ἐργασία.

Ἡ διδομένη ἄδεια δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὰς τριάκοντα (30) ἐργασίμους κατὰ τὸ ἡμερολογιακὸν ἔτος, εἴτε τμηματικῶς, εἴτε συνολικῶς.

Ἄρθρον 5

1. Κατ' ἐξαίρεσιν τῶν διατάξεων τῆς παρούσης ἀποφάσεως παρέχεται ἐλευθερία ἐργασίας εἰς παντὸς εἴδους ἀρτοποιεῖα ἀπὸ 22 δεκεμβρίου μέχρι τῆς 7ης Ἰανουαρίου συμπεριλαμβανομένης, ὡς καὶ ἀπὸ τῆς Μεγάλης Τρίτης μέχρι τοῦ Μεγάλου Σαββάτου, συμπεριλαμβανομένου.

2. Εἰς ἐξαιρετικὰς ἡμέρας τοῦ ἔτους, ἤτοι παραμονὰς μεγάλων ἑορτῶν ἢ ἡμέρας τοπικῶν πανηγύρεων καὶ ὁσάκις ἔκτακτος ἀνάγκη ἐπιβάλλει, ἐπιτρέπεται ἡ παράτασις τῶν κατὰ τὰς διατάξεις τῆς παρούσης ἀποφάσεως ὡρῶν ἐργασίας, πάντοτε μετ' ἄδειαν τῆς Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας ἢ ὅπου δὲν ἐδρεύει τοιαύτη τῆς Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς, τῇ αἰτήσει τῶν ἀρτοποιῶν.

Αἱ ἐξαιρετικαὶ αὗται ἡμέραι ὁρίζονται κατ' ἀνώτατον ὅριον εἰς δέκα (10) δι' ἕκαστον ἔτος, πλὴν τῆς πόλεως Θεσσαλονίκης, δι' ἣν ὁρίζονται εἰς τριάκοντα (30).

Ἄρθρον 6

Διὰ τὴν παρασκευὴν τῆς ἀπαιτουμένης προζύμης δύναται εἰς παντὸς εἴδους ἀρτοποιεῖα νὰ ἀπασχολῆται εἷς ἀρτεργάτης καὶ ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῶν ὡρῶν 20ης (8ης ἑσπερινῆς) μέχρις 28ης (11ης ἑσπερινῆς). Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ὁ διὰ τὴν παρασκευὴν τῆς προζύμης ἀπασχολούμενος ἀρτεργάτης δέον νὰ παραμένῃ ἐν τῷ ἀρτοποιείῳ ἐπὶ τοσοῦτον μόνον χρόνον, ὅσος ἀπαιτεῖται διὰ τὴν παρασκευήν της. Τὸ διὰ τὴν παρασκευὴν τῆς προζύμης ἀπαιτούμενον χρονικὸν διάστημα συμπολογίζεται εἰς τὸ ὅριον τῆς ἐργασίας τὸ καθοριζόμενον διὰ τοῦ ἄρθρ. 2 τῆς παρούσης.

Ἄρθρον 7

Εἰς ἃς πόλεις ὑφίστανται ἠλεκτροκίνητα ἀρτοποιεῖα, τὸ δὲ ἠλεκτρικὸν ρεῦμα διὰ τὴν κίνησιν τούτων παρέχεται μόνον ἀπὸ τῆς δύσεως μέχρι τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου (κατὰ τὴν νύκτα), ὡς καὶ εἰς ἃς τοπικαὶ συνθῆκαι ἐπιβάλλουν τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας πρὸ τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 2 τῆς παρούσης καθοριζομένων ὁρίων, δύναται ὁ Νομάρχης τῆς περιφερείας διὰ διαταγῆς του καὶ ἐπὶ τῇ σχετικῇ ἀναφορᾷ τῆς ἁρμοδίας Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας ἢ Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς, λαμβάνων ἐν ἀνάγκῃ ὑπ' ὄψιν καὶ τὰς τοπικὰς ἐν γένει συνθήκας, νὰ καθορίζῃ τὰς ὥρας ἐργασίας εἰς τὰ ἀρτοποιεῖα τῶν ἐν λόγῳ πόλεων κατὰ παρέκκλισιν τῶν διὰ τῆς παρούσης ὁριζομένων.

Ἄρθρον 8

Ἐπιτρέπεται εἰς ἐκτάκτους περιστάσεις μεγάλης ζητήσεως εἰδῶν ἀρτοποιείας ἡ ὑπέρβασις τοῦ ἀνωτάτου ὁρίου ἡμερησίας ἐργασίας, ὡς καὶ ἡ νυκτερινὴ ἐργασία, κατόπιν ἀδείας τοῦ Νομάρχου, μετὰ σύμφωνον γνωμοδότησιν τοῦ Εἰσαγγελέως Πρωτοδικῶν καὶ τοῦ Προϊσταμένου τῆς Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας ἢ, ὅπου δὲν ἐδρεύει τοιαύτη, τῆς Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς, ἠτιολογημένης

εἰς τοὺς ἐκ τῶν ὡς ἄνω μισθωτῶν συμπληρώσαντας τὸ 19ον ἔτος τῆς ἡλικίας των καὶ ἔχοντας ἑνὸς τοὐλάχιστον ἔτους ὑπηρεσίαν εἰς μεταλλεῖα καὶ ὀρυχεῖα.

2. Ὡς πρὸς τὰ λοιπὰ ἐφαρμόζεται ἐπὶ τῶν περὶ ὧν πρόκειται μισθωτῶν ἡ ὑπ' ἀριθ. 27658/1/1954 ἡμετέρα ἀπόφασις.

3. Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀπὸ 1ης Αὐγούστου ἐ.ἔ. καὶ ἐφ' ὅσον κατὰ τὴν 1ην Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ. ὑπηρέτουν καὶ ὑπηρετοῦν.

Ἡ παροῦσα κοινοποιεῖται ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς της.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Σεπτεμβρίου 1954

—

27849/2/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ τῆς Ἐμπορικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 184 τῆς 17 Σεπτεμβρίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν :

1. Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ν.δ. 2510/1953.

2. Τὴν ὑπογραφεῖσαν ἀπὸ 28.7.1954 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας μεταξὺ τῶν ἐν λόγῳ ἐνδιαφερομένων μερῶν, δι' ἧς ρυθμίζονται ὡς κάτωθι τὰ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐν τῇ συμβάσει ἀναφερομένων μισθωτῶν.

3. Τὴν ὅλως ἐξαιρετικὴν ἀνάγκην διὰ τὴν ἄμεσον ἰσχὺν ταύτης πρὸς ἄρσιν τῶν ἐκ τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς ἀμφισβητήσεων καὶ ἐκκρεμοτήτων, μέχρι νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ τρόπου θέσεως εἰς ἐφαρμογὴν τῶν ὑπογραφομένων συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.

4. Σχετικὴν ἐγκριτικὴν ἀπόφασιν τῆς πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς ὑπ' ἀριθ. 34873/13.8.1954 (*), ἀποφασίζομεν :

1. Οἱ μηνιαῖοι μισθοὶ τοῦ Λογιστικοῦ κλάδου καθορίζονται ὡς ἀκολούθως :

Βαθμοὶ	Μισθοὶ	
Διευθυντὴς	Δραχ.	3.790
Ὑποδιευθυντὴς Α'	»	3.480
Ὑποδιευθυντὴς Β'	»	3.275
Τμηματάρχης Α'	»	3.805
Τμηματάρχης Β'	»	2.515
Βοηθὸς τμηματάρχου	»	2.270
Λογιστὴς Α'	»	1.870
Λογιστὴς Β'	»	1.630
Ὑπολογιστὴς	»	1.375
Βοηθὸς ὑπολογιστοῦ	»	1.185
Δόκιμος λογιστὴς	»	1.020
Δακτυλογράφος	»	915

2. Οἱ μηνιαῖοι μισθοὶ τοῦ Ταμιακοῦ κλάδου καθορίζονται ὡς ἀκολούθως :

Βαθμοὶ	Μισθοὶ	
Προϊστάμενος Α'	Δραχ.	2.805
Προϊστάμενος Β'	»	2.515
Προϊστάμενος Γ'	»	2.270
Ταμίας Α'	»	1.870
Ταμίας Β'	»	1.630
Ὑποταμίας	»	1.375
Βοηθὸς ταμίου	»	1.185
Δόκιμος ταμίας	»	1.020

(*) Δημοσιευθὲν ἐν Φ.Ε.Κ. τ. Β' 185 τῆς 17 Σεπτεμβρίου 1954.

5. Οἱ μηνιαῖοι μισθοὶ τοῦ βοηθητικοῦ προσωπικοῦ καθορίζονται ὡς ἀκολούθως :

Βαθμοὶ	Μισθοὶ	
Προϊστάμενος εἰσπράκτωρ	Δραχ.	1.375
Εἰσπράκτωρ Α'	»	1.185
Εἰσπράκτωρ Β'	»	1.055
Διεκπεραιωτὴς	»	950

Ὁ Προϊστάμενος εἰσπράκτωρ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τριετοῦς ὑπηρεσίας εἰς τὸν βαθμὸν αὐτοῦ λαμβάνει πρόσθετον ἐπίδομα 10 ο/ο, μετὰ συμπλήρωσιν ἑξαετοῦς ἕτερον 10 ο/ο, δωδεκαετοῦς ἕτερον 10 ο/ο.

4. Διὰ τὸ ὑπηρετικὸν προσωπικὸν οἱ βαθμοὶ καὶ ὁ μηνιαῖος μισθὸς καθορίζονται ὡς κάτωθι :

Βαθμοὶ	Μισθοὶ	
Ἀρχικλητὴρ	Δραχ.	1.375
Κλητὴρ Α'	»	1.185
Κλητὴρ Β'	»	1.060
Κλητὴρ Γ'	»	950
Κλητὴρ Δ'	»	880

Ὁ Ἀρχικλητὴρ μετὰ συμπλήρωσιν τριετοῦς ὑπηρεσίας εἰς τὸν αὐτὸν βαθμὸν λαμβάνει 10ο/ο ἐπὶ τοῦ ὡς ἄνω μισθοῦ καὶ 10 ο/ο μετὰ συμπλήρωσιν ἑξαετίας καὶ 10 ο/ο μετὰ συμπλήρωσιν δωδεκαετίας.

5. α) Εἰς τοὺς ἄρρενας ὑπαλλήλους χορηγεῖται ἐπίδομα λόγῳ γάμου 10 ο/ο ἐπὶ τοῦ μηνιαίου μισθοῦ των καὶ εἰς τοὺς ἐξ αὐτῶν ἔχοντας τέκνα ἕτερον ἐπίδομα 5 ο/ο ἐπὶ τοῦ μηνιαίου μισθοῦ.

Τὸ ἐπίδομα γάμου διὰ τὴν σύζυγον διακόπτεται ἐν περιπτώσει χηρείας ἢ διαζεύξεως.

Τὸ ἐπίδομα τέκνων χορηγούμενον μόνον διὰ τὰ νόμιμα, νομιμοποιηθέντα καὶ ἀναγνωρισθέντα τέκνα καὶ μέχρι τὸ πολὺ διὰ τρία τέκνα διακόπτεται ἅμα τῇ συμπληρώσει τοῦ 20οῦ ἔτους τῆς ἡλικίας των.

Ὡσαύτως διακόπτεται ἐν περιπτώσει γάμου, ἢ ἐὰν ταῦτα ἐργάζωνται.

Τὸ ἐπίδομα τέκνου χορηγεῖται καὶ εἰς τὸ θῆλυ προσωπικόν, ἐφ' ὅσον διατελεῖ ἐν χηρείᾳ.

β) Εἰς τοὺς Διευθυντὰς Ὑποκαταστημάτων, Παραρτημάτων καὶ Ὑπηρεσιῶν δύναται νὰ χορηγῆται μηνιαῖος ἐπίδομα δι' ἔξοδα καταστάσεως, καθοριζόμενον ἑκάστοτε δι' ἕκαστον ἐξ αὐτῶν παρὰ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

γ) Οἱ ἀπὸ τοῦ βαθμοῦ τοῦ Λογιστοῦ Α' καὶ Ταμίου Α' συμπεριλαμβανομένου καὶ ἄνω, παραμένοντες εἰς τὸν αὐτὸν βαθμὸν λόγῳ μὴ ὑπάρξεως κενῆς θέσεως, λαμβάνουν ἐπίδομα παραμονῆς ἐπὶ τοῦ μισθοῦ των διὰ τὴν παραμονὴν εἰς τὸν αὐτὸν βαθμὸν 10 ο/ο μετὰ συμπλήρωσιν τριετοῦς ὑπηρεσίας εἰς τὸν αὐτὸν βαθμὸν καὶ ἐφ' ὅσον ἔχουν συμπληρώσει τὸν πρὸς προαγωγὴν ἀπαιτούμενον χρόνον. Περαιτέρω λαμβάνουν ἑτέραν προσαύξησιν 10 ο/ο ἀνὰ τριετίαν παραμονῆς εἰς τὸν αὐτὸν βαθμόν, οὐδέποτε ὅμως διὰ τῶν προσαυξήσεων δύναται νὰ λάβωσι μισθὸν ἀνώτερον τοῦ μισθοῦ τοῦ ἀντιστοιχοῦντος εἰς τὸν μεθεπόμενον βαθμόν.

Οἱ Διευθυνταὶ καὶ Ὑποδιευθυνταὶ Α' λαμβάνουσι προσαύξησιν 10 ο/ο ἅμα τῇ συμπληρώσει τριετίας καὶ ἑτέραν 10 ο/ο ἅμα τῇ συμπληρώσει ἑτέρας τριετίας.

Τὸ Συμβούλιον δικαιοῦται νὰ ἀναστείλῃ τὴν χορήγησιν τοῦ ἐπιδόματος παραμονῆς εἰς τὸν

άρσιν των έκ της συλλογικής διαφοράς άμφισβητήσεων και έκκρεμοτήτων μέχρι της νομοθετικής ρυθμίσεως του περί διαιτησίας των συλλογικών διαφορών έργασίας θεσμού.

3. Σχετικήν έγκριτικήν άπόφασιν της πενταμελούς έξ Υπουργών Επιτροπής, ύπ' άριθ. 34874/13.8.1954 (1), αποφασίζομεν:

Προσωρινώς και μέχρις οριστικής ρυθμίσεως του προκειμένου ζητήματος υπό των συσταθησομένων διακανονιστικών των συλλογικών διαφορών έργασίας οργάνων ή συνάψεως σχετικής συλλογικής συμβάσεως έργασίας, χορηγούμεν από 1 Μαρτίου 1954 αύξησιν των αποδοχών των υπαλλήλων των Τραπεζών Ελλάδος, Αγροτικής και Κτηματικής, ως κάτωθι:

1. Υπάλληλοι έχοντες μηνιαίας αποδοχάς μέχρι δρχ. 1.100 μηνιαίως λαμβάνουσι αύξησιν 25 ο/ο.

2. Υπάλληλοι έχοντες μηνιαίας αποδοχάς άπό δρχ. 1.101 καί άνω λαμβάνουσι:

α) διά τό τμήμα των αποδοχών άπό δρχ. 1.101 - 1.500, αύξησιν 20 ο/ο.

β) διά τό τμήμα των αποδοχών άπό δρχ. 1.501 - 3.000, αύξησιν 15 ο/ο.

Διά τό τμήμα των αποδοχών άπό 3.001 καί άνω ούδεμία αύξησις παρέχεται.

Αί άνωτέρω έν §§ 1 καί 2 αύξήσεις υπολογίζονται έπί του κατά τήν 9.4.1953 βασικού μισθού των υπαλλήλων καί ένσωματούνται εις αύτόν, συμφωνήσει δέ προς αύτάς τό διά της ύπ' άριθ. 11100/1953 αποφάσεως ημών (2) χορηγηθέν έπίδομα άκριβείας, ώς τούτο ηύξήθη καί ένσωματώθη εις τάς βασικάς αποδοχάς των μισθωτών διά της ύπ' άριθ. 11206 αποφάσεως της πενταμελούς έξ Υπουργών Επιτροπής, δημοσιευθείσης εις τό ύπ' άριθ. 62 (Τεύχος Β') (3) Φ.Ε.Κ., ώς καί της ύπ' άριθ. 27333/1954 ημετέρας, δημοσιευθείσης εις τό ύπ' άριθ. 64 (Τεύχος Β) Φ.Ε.Κ. (4).

Η ισχύς της παρούσης άρχεται άπό 1 Μαρτίου 1954.

Η παρούσα, κοινοποιουμένη άπό της παρ' ημών υπογραφής της, θέλει δημοσιευθή διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως.

Εν Αθήναις τη 20 Αύγούστου 1954

—

27582/4/1954 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί ερμηνείας διατάξεως της ύπ' άριθ. 27582/1954 αποφάσεως Υπουργού Εργασίας επερί αύξήσεως αποδοχών προσωπικού Εμπορικών Καταστημάτων Αθηνών (5).

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 178 της 7 Σεπτεμβρίου 1954)

Έχοντες ύπ' όψιν: 1) τάς διατάξεις του άρθρου 12 του ν.δ. 2510/1953, 2) τήν όλως έξαιρετικήν ανάγκην ρυθμίσεως των έν τη εφαρμογή της ύπ' άριθ. 27582/1/1954 αποφάσεως ημών ανακυψασών αμφισβητήσεων, αποφασίζομεν:

Ερμηνεύοντες τήν σχετικήν διάταξιν της § 1 της ύπ' άριθ. 27582/1/1954 αποφάσεως ημών ορίζομεν ότι ως αποδοχαί, εφ' ών υπολογίζεται ή διά ταύτης χορηγηθείσα αύξησις εις το προσωπικόν των Εμπορικών Καταστημάτων περιφερείας πόλεως Αθηνών, νοούνται τά πράγματι καταβαλλόμενα εις το προσωπικόν τούτο τήν 9.4.1953 χρηματικά ποσά ως βασικόν μισθόν μετά των έκ' αύτών τυχόν χορηγουμένων προσαυξήσεων ή επιδομάτων λόγω α) οικογενειακών βαρών, β) πολυετούς υπηρεσίας καί γ) εύδοκίμου έν τω αύτω βαθμώ παραμονής μόνον, άποκλειομένου παντός έτέρου επιδόματος ή προσαυξήσεως ή άλλης παροχής διδομένης άντι μισθού, οίον πορισμάτων, οδοιπορικών εξόδων, φιλοδωρημάτων, τροφής, παροχών εις είδος κλπ., άτινα θά εξακολουθήσουν καταβαλλόμενα ως καί πρό της 9.4.1953, μή συμψηφιζομένα προς τήν διά της ως εξής αύξησιν ύπ' άριθ. 27582/1/1954 αποφάσεως ημών χορηγηθείσαν αύξησιν.

Η παρούσα, ής η ισχύς αναπρέχει άπό της χρονολογίας ισχύος της ύπ' άριθ. 27582/1/1954 ημετέρας αποφάσεως, δημοσιευθήτω διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως.

Εν Αθήναις τη 27 Αύγούστου 1954

—

27528/4/1954 Απόφ. Υπουργού Εργασίας

Περί αύξήσεως κατά 30 ο/ο των αποδοχών των εργατοτεχνιτών μεταλλείων καί όρυχείων πάσης της Χώρας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 184 της 17 Σεπτεμβρίου 1954)

Έχοντες ύπ' όψιν:

1. Τάς διατάξεις του άρθρ. 12 του ν.δ. 2510/1953.

2. Τήν όλως έξαιρετικήν ανάγκην ρυθμίσεως του περί ού πρόκειται ζητήματος, πρός άρσιν των έκ της συλλογικής διαφοράς άμφισβητήσεων καί έκκρεμοτήτων, μέχρι νομοθετικής ρυθμίσεως του περί διαιτησίας συλλογικών διαφορών έργασίας θεσμού.

3. Σχετικήν έγκριτικήν άπόφασιν της πενταμελούς έξ Υπουργών Επιτροπής ύπ' άριθ. 34877/13.8.1954 (*), αποφασίζομεν:

1. Προσωρινώς καί μέχρις οριστικής ρυθμίσεως του προκειμένου ζητήματος υπό των συσταθησομένων διακανονιστικών των συλλογικών διαφορών έργασίας οργάνων ή συνάψεως σχετικής συλλογικής συμβάσεως έργασίας χορηγούμεν εις τούς εργατοτεχνίτας των καθ' άπασαν τήν χώραν, πλήν Δωδεκανήσου, μεταλλείων καί όρυχείων αύξησιν έπί των κατά τήν 9.4.1953 καταβαλλομένων, ως βασικών μισθών ή ημερομισθίων, έκ 30 ο/ο έπί τού μέχρι 50 δραχμών ημερομισθίου, ή 1.500 δραχμών τμήματος μισθού καί έξ 25 ο/ο έπί τού άπό 51—100 δραχμών τμήματος ημερομισθίου ή άπό 1.501—3.000 δραχμών τμήματος μισθού.

Εις την ως άνω αύξησιν συγχωνεύεται πάσα οικειοθελώς ή υποχρεωτικώς παρασχεθείσα άπό της 9.4.1953 καί εντεύθεν αύξησις έπί των πράγματι καταβαλλομένων ή νομίμως ισχυόντων βασικών μισθών ή ημερομισθίων των έν λόγω εργατοτεχνιτών.

Η κατά τά άνωτέρω αύξησις παρέχεται

(1) Εδημοσιεύθη έν Φ.Ε.Κ. τ. Β' 185 της 17 Σεπτεμβρίου 1954.
(2) ΕΕΔ 12, σελ. 806.
(3) ΕΕΔ 13, σελ. 390.
(4) ΕΕΔ 13, σελ. 427.
(5) ΕΕΔ 13, σελ. 603.

(*) Εδημοσιεύθη έν Φ.Ε.Κ. τ. Β' 185 της 17 Σεπτεμβρίου 1954.

αὐτὸν βαθμὸν ὅταν ἤθελε κρίνει ὅτι τοῦτο ἐπιβάλλεται εἴτε γενικῶς, εἴτε δι' ὡρισμένον ὑπάλληλον.

Τοῦ ὡς ἄνω ἐπιδόματος δὲν δικαιοῦνται οἱ κηρυσσόμενοι στάσιμοι.

δ) Ἅπαντες οἱ ὑπάλληλοι λαμβάνουν ἐπίδομα πολυετοῦς ὑπηρεσίας, ὅπερ ὑπολογίζεται ἐπὶ τοῦ μισθοῦ των καὶ ὁρίζεται ὡς ἀκολούθως:

5 ο/ο	ἀπὸ συμπληρώσεως	10ετοῦς	ὑπηρεσίας
10 ο/ο	»	15ετοῦς	»
15 ο/ο	»	20ετοῦς	»
25 ο/ο	»	25ετοῦς	» καὶ ἄνω

ε) Εἰς τοὺς ἀσκοῦντας ὑπεύθυνον ταμιακὴν διαχείρισιν χρηματικὴν καὶ ἐφ' ὅσον οὗτοι ἀσκοῦσι τὴν διαχείρισιν ταύτην χορηγεῖται ἐπίδομα 10/ο ἐπὶ τοῦ καταβαλλομένου μισθοῦ διὰ τὴν εὐθύνην καὶ τὰς ζημίας εἰς ἃς οὗτοι ὑπόκεινται. Τὸ ἐπίδομα τοῦτο ὁμοῦ μὲ ἰσόποσον κράτησιν ἐκ τοῦ μισθοῦ τῶν ἐν λόγῳ Ταμιῶν καὶ Εἰσπρακτόρων παρατίθεται κατὰ μῆνα ἐν ὀνόματι ἑκάστου ἐξ αὐτῶν καὶ ἐν δεσμευμένῳ λογαριασμῷ ἐγγυοδοσίας. Τὸ ὑπόλοιπον τοῦ λογαριασμοῦ τούτου μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ τυχὸν ἐλλείμματος ἀποδίδεται κατὰ τὸ ἥμισυ εἰς τὸ τέλος ἑκάστου ἔτους.

Πάντως ἐπὶ τῇ λήξει τῆς διαχειρίσεως τοῦ ὑπαλλήλου ἀποδίδεται ὁλόκληρος ὁ λογαριασμός, ἐφ' ὅσον δὲν ἔχει χρησιμοποιηθῇ πρὸς κάλυψιν ἐλλειμμάτων.

ζ) Τὸ λαμβανόμενον παρὰ τοῦ ὑπαλλήλου ποσὸν δὲν μειοῦται, ἐὰν συνεπείᾳ προαγωγῆς ἢ συνεπείᾳ τῆς διὰ τῆς παρούσης ρυθμίσεως ἐπέρχεται οἱαδήποτε μείωσις τούτου.

η) Αἱ τριετίαι καταβάλλονται ἅμα τῇ συμπληρώσει τοῦ χρόνου τῆς προαγωγῆς. Ἐν ᾗ ὅμως περιπτώσει ὁ ὑπάλληλος ἤθελε προαχθῇ μὲ ἡμερομηνίαν ἐνάξεως προγενεστέραν τῆς ἡμερομηνίας τῆς λήξεως τῆς τριετίας, ὑποχρεοῦται εἰς ἐπιστροφὴν τοῦ ληφθέντος ποσοῦ, ὅπερ θεωρεῖται ὅτι οὐδέποτε ἐδικαιοῦτο νὰ λάβῃ καὶ συνεπῶς δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἡ διάταξις τῆς παρούσης. Ἡ Ὑπηρεσία δικαιοῦται νὰ παρακρατήσῃ τὸ ποσὸν τοῦτο ἐκ τῆς μισθοδοσίας τοῦ ὑπαλλήλου.

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἀποφάσεως ἄρχεται ἀπὸ 1 Ἰουνίου 1954.

Ἡ παροῦσα, κοινοποιουμένη ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς της, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Σεπτεμβρίου 1954

—

27372/12/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων Κοινοπραξίας Συνεταιρικῶν Ὀργανώσεων Σουλτανίνας.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 184 τῆς 17 Σεπτεμβρίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 12 τοῦ ν.δ. 2510/1953.

2) Τὴν ἀπὸ 31.7.1954 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ τῆς Κοινοπραξίας Συνεταιρικῶν Ὀργανώσεων Σουλτανίνας, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθ. 27372/4.1954 προγενεστέραν σχετικὴν ἀπόφασιν μας.

3) Τὴν ὅλως ἐξαιρετικὴν ἀνάγκην διὰ τὴν ἄμεσον ἐφαρμογὴν τῆς ἐν λόγῳ συλλογικῆς συμβάσεως, πρὸς ἄρσιν τῶν ἐκ τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς ἀμφισβητήσεων καὶ ἐκκρεμοτήτων μέχρι νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ τρόπου θέσεως εἰς ἐφαρμογὴν τῶν ὑπογραφομένων συλλογικῶν συμβάσεων.

4) Σχετικὴν ἐγκριτικὴν ἀπόφασιν τῆς πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς, ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 36137/21.8.1954, ἀποφασίζομεν:

Τροποποιοῦντες τὴν προγενεστέραν, ὑπ' ἀριθ. 27372/4.1954 ἡμετέραν σχετικὴν ἀπόφασιν, ὁρίζομεν:

1. Εἰς τὸ προσωπικὸν τῆς Κοινοπραξίας Συνεταιρικῶν Ὀργανώσεων Σουλτανίνας (Κ.Σ.Ο.Σ.) παρέχομεν ἀπὸ τῆς 1ης Μαρτίου ἐ.ἔ. αὔξησιν ἓξ δέκα πέντε ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν (15 ο/ο) ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν αὐτοῦ τῆς 9.4.1954. Εἰς τὴν αὔξησιν ταύτην συγχωνεύεται πᾶν ποσόν, χορηγηθὲν εἰς τὸ προσωπικὸν τῆς Κ.Σ.Ο.Σ. μετὰ τὴν 9ην Ἀπριλίου 1953, εἴτε ἐξ ἐπιδόματος ἀκριβείας, εἴτε ἐξ οἱασδήποτε ἄλλης αἰτίας, ὑπὸ οἱανδήποτε μορφήν, ἐνσωματωθὲν ἢ μὴ εἰς τὰς ἀποδοχὰς αὐτοῦ, χορηγηθὲν δὲ πλέον τῆς κατόπιν ἀποφάσεως τῆς Διευθύνσεως τῆς Κ.Σ.Ο.Σ. χορηγηθείσης ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου 1952 αὐξήσεως ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν αὐτοῦ ἐξ 20 ο/ο, ἔστω καὶ ἂν ἡ αὔξησις αὕτη συνεψηφίσθη ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει πρὸς τυχὸν ἐπὶ πλέον τῶν ὀργανικῶν ἀποδοχῶν καταβαλλομένην διαφορὰν εἰς τοὺς ἐκ τοῦ προσωπικοῦ λαμβάνοντας τοιαύτην διαφοράν, συμφώνως πρὸς σχετικὴν διάταξιν τοῦ Ὀργανισμοῦ Ἐσωτερικῆς Ὑπηρεσίας καὶ καταστάσεως προσωπικοῦ τῆς Κ.Σ.Ο.Σ.

2) Ὅσοι ἐκ τῶν ὑπαλλήλων τῆς Κ.Σ.Ο.Σ., βάσει τῶν διατάξεων τῆς προηγουμένης παραγράφου, δὲν τυγχάνουσιν αὐξήσεως ἢ τυγχάνουσι τοιαύτης μικροτέρας ἐκείνης, ἧς ἔτυχον κατ' ἐφαρμογὴν τῆς προγενεστέρας ὑπ' ἀριθ. 27372/4/1954 ἡμετέρας ἀποφάσεως, θὰ ἐξακολουθήσουν λαμβάνοντες ὁπωσδήποτε τὴν διὰ τῆς ἀποφάσεώς μας ταύτης προβλεπομένην μεγαλυτέραν αὔξησιν, ὑπὸ τοὺς ἐν αὐτῇ ὁριζομένους ὅρους καὶ προϋποθέσεις.

Ἡ παροῦσα, κοινοποιουμένη ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς της, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Σεπτεμβρίου 1954

—

27909/1/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ προσαυξήσεως κατὰ 10 ο/ο τῶν ἡμερομισθίων τῶν ἐργατοτεχνιτῶν ἐλαιουργοσαπωνοποιῶν τῶν ἐπαρχιῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 184 τῆς 17 Σεπτεμβρίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1. Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 12 τοῦ ν. δ. 2510/1953.

2. Τὴν ὅλως ἐξαιρετικὴν ἀνάγκην ρυθμίσεως τῆς συνεχείας τῆς ὑπ' ἀριθ. 660/1954 ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας προσωρινῆς διευθετήσεως μεταξὺ τῶν ἐνδιαφερομένων ἐργοδοτῶν καὶ ἐργατῶν.

3. Σχετικὴν ἐγκριτικὴν ἀπόφασιν τῆς πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς, ὑπ' ἀριθ. 36139/21.8.1954 (*), ἀποφασίζομεν:

Προσωρινῶς καὶ μέχρις ὁριστικῆς ρυθμίσεως

(*) Ἐδημοσιεύθη ἐν Φ.Ε.Κ. τ. Β' 185 τῇ 17 Σεπτεμβρίου 1954.

τοῦ προκειμένου ζητήματος ὑπὸ τῶν συσταθησομένων διακανονιστικῶν τῶν συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας ὀργάνων ἢ συνάψεως σχετικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας τὰ ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 27653/1/1954 ἡμετέρας ἀποφάσεως ὁριζόμενα ποσοστὰ αὐξήσεων προσαυξάνομεν, ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης, εἰδικῶς ὡς πρὸς τοὺς ἐργατοτεχνίτας τῶν ἐργοστασίων σπορελαιουργίας, σαπωνοποιΐας, ἐξηυγενισμένων ἐλαιολάδων καὶ πυρηνελαιουργίας, τῶν λειτουργούντων εἰς τὰς λοιπὰς ἐκτὸς Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς, περιφερείας τῆς Χώρας, πλὴν Δωδεκανήσου, κατὰ δέκα ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν (10 ο/ο) εἰσέτι.

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀπὸ 1.5.1954.

Ἡ παροῦσα, κοινοποιουμένη ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς της, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Σεπτεμβρίου 1954

—

27859/2/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων ἐργατῶν τυπογράφων κλπ. τυπογραφικῶν ἐπιχειρήσεων Πατρῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 179 τῆς 11 Σεπτεμβρίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν :

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ν.δ. 2510/1953.

2) Τὴν ὑπογραφεῖσαν ἀπὸ 14.7.1954 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας μεταξὺ τῶν ἐν προκειμένῳ ἐνδιαφερομένων ἑκατέρωθεν ὀργανώσεων, δι' ἧς ρυθμίζονται ὡς κάτωθι οἱ ὅροι ἀμοιβῆς τῶν περὶ ὧν αὐτὴ μισθωτῶν.

3) Τὴν ὅλως ἐξαιρετικὴν ἀνάγκην διὰ τὴν ἄμεσον ἰσχὺν τῆς ἐν λόγῳ συμβάσεως, πρὸς ἄρσιν τῶν ἐκ τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς ἀμφισβητήσεων καὶ ἐκκρεμοτήτων, μέχρι νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ τρόπου θέσεως εἰς ἐφαρμογὴν τῶν ὑπογραφομένων συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.

4) Σχετικὴν ἐγκριτικὴν ἀπόφασιν τῆς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς, ὑπ' ἀριθ. 31887/13.8.1954(*), ἀποφασίζομεν :

Καθορίζομεν τὰ βασικὰ ἡμερομίσθια τῶν ἐργαζομένων εἰς τὰ καλλιτεχνικὰ τυπογραφεῖα καὶ ἐν γένει τυπογραφικὰς ἐργασίας τῆς πόλεως Πατρῶν ὡς ἀκολούθως :

Α') Μαθητευόμενοι :

Τυπογράφοι, λιθογράφοι, κυτιοποιοί, βιβλιοδέται, χρυσωταί, καταστιχοποιοὶ καὶ γραμμιογράφοι, πιεσταί, χαρτοθέται, κόπται, ἀπὸ ἡλικίας 14 ἐτῶν μέχρι 18 ἐτῶν δι' ἄρρενας καὶ θήλεις ἔχοντας ὑπηρεσίαν :

1)	0— 6 μῆνες	δραχ.	11
2)	6—12 »	»	12
3)	12—18 »	»	13
4)	18—24 »	»	15
5)	3ον ἔτος »	»	22

6) 4ον ἔτος, προκειμένου περὶ ἀρρένων μόνον, δραχ. 30.

7) Ἄρρενες συμπληρώσαντες τὸ 18ον ἔτος τῆς ἡλικίας καὶ ἕνος ἔτους ὑπηρεσίαν παρὰ τῷ αὐτῷ ἢ ἑτέρῳ ἐργοδότῃ ἢ τὸ 19ον ἀνεξαρτήτως προϋπηρεσίας δραχ. 32.

8) Γυναῖκες συμπληρώσασαι τὸ 16ον ἔτος τῆς ἡλικίας καὶ ἑνὸς ἔτους ὑπηρεσίαν παρὰ τῷ αὐτῷ ἢ ἑτέρῳ ἐργοδότῃ ἢ τὸ 17ον ἀνεξαρτήτως προϋπηρεσίας δραχ. 25.

Β') Τεχνῖται ἁπασῶν τῶν ἀνωτέρω εἰδικοτήτων, πλὴν τῶν στοιχειοθετῶν, δον καὶ 6ον ἔτος ὑπηρεσίας ἄρρενες δραχ. 32, θήλεις δραχ. 28.

7ον καὶ 8ον ἔτος ὑπηρεσίας ἄρρενες δρχ. 45, θήλεις δραχ. 30.

9ον καὶ ἄνω ἔτος ὑπηρεσίας ἄρρενες δρχ. 50, θήλεις δραχ. 32.

Γ') Στοιχειοθέται :

5ον καὶ 6ον ἔτος ὑπηρεσίας ἄρρενες δρχ. 40, θήλεις δρχ. 35.

7ον καὶ 8ον ἔτος ὑπηρεσίας ἄρρενες δρχ. 45, θήλεις δρχ. 40.

9ον καὶ ἄνω ἔτος ὑπηρεσίας ἄρρενες δρχ. 50, θήλεις δρχ. 45.

Δ') Τεχνῖται διαφόρων εἰδικοτήτων :

1) Πιεσταὶ ἐπιπέδων πιεστηρίων τὰ αὐτὰ βασικὰ ἡμερομίσθια μετὰ τῶν στοιχειοθετῶν.

2) Χαρτοθέται καθέτων πιεστηρίων δρχ. 35.
Χαρτοθέται ἐπιπέδων πιεστηρίων δρχ. 10.

3) Κόπται ἀπὸ τοῦ 5ου μέχρι καὶ τοῦ 8ου ἔτους δρχ. 35.
Κόπται ἀπὸ τοῦ 9ου καὶ ἄνω δρχ. 40.

Ε') Τὰ κατὰ τὴν 9.4.1953 καταβαλλόμενα τυχὸν ἀνώτερα τῶν τότε ἰσχυόντων διὰ τοὺς περὶ ὧν ἡ παροῦσα μισθωτοὺς κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων αὐξάνονται ἀπὸ 1.5.1954 ὡς ἀκολούθως :

1) Διὰ τοὺς μισθωτούς, ἀνεξαρτήτως φύλου, τοὺς μὴ συμπληρώσαντας τὸ 19ον ἔτος τῆς ἡλικίας καὶ δύο ἐτῶν ὑπηρεσίαν παρὰ τῷ αὐτῷ ἢ ἑτέρῳ ἐργοδότῃ κατὰ 15 ο/ο.

2) Διὰ τοὺς μισθωτούς, ἀνεξαρτήτως φύλου, τοὺς συμπληρώσαντας τὸ 19ον ἔτος τῆς ἡλικίας καὶ δύο ἐτῶν ὑπηρεσίαν παρὰ τῷ αὐτῷ ἢ ἑτέρῳ ἐργοδότῃ κατὰ 25 ο/ο μὲν διὰ τὸ μέχρι 50 δραχ. τμῆμα ἡμερομισθίου, 20 ο/ο δὲ διὰ τὸ ἀπὸ 51—100 δραχ. τοιοῦτον.

Εἰς τὰς κατὰ τὰ ἀνωτέρω αὐξήσεις συγχωνεύονται τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 ἀποφάσεως ἡμῶν χορηγηθὲν ἐπίδομα ἀκριβείας, ὡς τοῦτο ἠδέχθη καὶ ἐνσωματώθη εἰς τὰς τακτικὰς ἀποδοχὰς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 27333/1954 ἡμετέρας ἀποφάσεως, ὡς καὶ πᾶσα ἑτέρα οἰκειοθελῶς ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν χορηγηθεῖσα αὔξησις ἀπὸ 9.4.1953 καὶ ἐντεῦθεν.

ΣΤ') Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης, ὡς πρὸς μὲν τὰς §§ Α', Β', Γ' καὶ Δ' ἄρχεται ἀπὸ 1.7.1954, ὡς πρὸς δὲ τὴν § Ε' ἀπὸ 1.5.1954.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Αὐγούστου 1954

—

27860/1/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἐξαιρέσεως ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἀπὸ 1.2.1954 ἐκδοθεισῶν ἀποφάσεων Ὑπουργοῦ Ἐργασίας περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν ἑνίων κατηγοριῶν μισθωτῶν.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 179 τῆς 11 Σεπτεμβρίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν :

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ν.δ. 2510/1953 :

2) Τὸ ὑπ' ἀριθ. 34510/23.6.1954 ἔγγραφον τῆς Γενικῆς Διοικήσεως Δωδεκανήσου.

(*) Ἐδημοσιεύθη ἐν Φ.Ε.Κ. τ. Β' 185 τῇ 17 Σεπτεμβρίου 1954.

5) Έργάται οἰκοδόμοι δρχ. 40.
6) Έργάται ὁδοποιΐας (χειρώνακτες) δρχ. 40 ἐντὸς τῆς ἀσφαλιστικῆς περιοχῆς καὶ δραχ. 36 ἐκτὸς ταύτης.
7) Χωματουργοὶ καὶ εἰδικευμένοι ἐργάται ὁδοποιΐας δραχ. 40.
8) Τεχνῖται λατόμοι δραχ. 65.
9) Βοηθοὶ λατόμων δραχ. 52.
10) Μαθητευόμενοι τεχνῖται ἀπὸ 14—18 ἐτῶν δραχ. 15.

Ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης οἱ οἰκεῖοι ἐργοδόται ὑποχρεοῦνται, ὅπως καταβάλλωσιν εἰς τοὺς περὶ ὧν πρόκειται μισθωτοὺς τὰ ὁδοιπορικὰ ἔξοδα διὰ τὴν μετάβασιν καὶ ἐπιστροφὴν ἐκ τοῦ τόπου τῆς ἐργασίας ἢ διαθέσεως πρὸς τοῦτο δωρεὰν μεταφορικῶν μέσων.

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἀποφάσεως ἄρχεται ἀπὸ 8ης Ἰουνίου 1954.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Αὐγούστου 1954

—

28540/56/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ χορηγήσεως ἀδείας εἰς τοὺς ὁδηγούς, σταθμάρχους, ἐλεγκτὰς καὶ εἰσπράκτορας τῶν ἀστικῶν καὶ ὑπεραστικῶν λεωφορείων τῶν ἐπαρχιῶν.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 179 τῆς 11 Σεπτεμβρίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ν.δ. 2510/1953.

2) Τὴν ὅλως ἐξαιρετικὴν ἀνάγκην ρυθμίσεως τοῦ περὶ οὗ πρόκειται ζητήματος, πρὸς ἄρσιν τῶν ἐκ τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς ἀμφισβητήσεων καὶ ἐκκρεμοτήτων μέχρι τῆς νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ τρόπου θέσεως εἰς ἐφαρμογὴν τῶν ἐκδοθεισῶν διαιτητικῶν ἀποφάσεων.

3) Σχετικὴν ἐγκριτικὴν ἀπόφασιν τῆς πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς, ὑπ' ἀριθ. 34875/13.8.1954, ἀποφασίζομεν:

I. Προσωρινῶς καὶ μέχρις ὁριστικῆς ρυθμίσεως τοῦ προκειμένου ζητήματος ὑπὸ τῶν συστηθησομένων διακανονιστικῶν τῶν συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας ὀργάνων ἢ συνάψεως σχετικῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, χορηγοῦμεν ἀπὸ 1ης Ἰουνίου 1954, εἰς μὲν τοὺς ὁδηγούς, σταθμάρχας καὶ ἐλεγκτὰς τῶν ἀστικῶν καὶ ὑπεραστικῶν λεωφορείων τῶν περιφερειῶν Κορινθίας, Ἀχαΐας, Ἠλείας, Μεσσηνίας, Σπάρτης, Ἀρκαδίας, Ἀργολίδος, Ἀττικῆς, Εὐβοίας, Λεβαδείας, Θηβῶν, Φθιώτιδος, Φωκίδος, Αἰτωλοακαρνανίας, Εὐρυτανίας, Λαρίσης, Καρδίτσης, Τρικάλων, Ἄρτης, Πρεβέζης, Ἰωαννίνων, Ἠγουμενίτσης, Καζάνης, Φλωρίνης, Καστορίας, Βεροίας, Κατερίνης, Πέλλης, Λευκάδος, Μαγνησίας, Κερκύρας, Λέσβου, Θεσσαλονίκης, Χαλκιδικῆς, Ξάνθης, Κομοτινῆς, Ἀλεξανδρουπόλεως, Κιλκίς, Σερρῶν, Δράμας, Κυβάλας καὶ Χίου, μηνιαίαν αὔξησιν ἐκ δραχμῶν 150 ν., εἰς δὲ τοὺς εἰσπράκτορας τῶν αὐτῶν ὡς ἄνω περιφερειῶν ἐκ δραχμῶν 120 νέων.

II. Ἡ κατὰ τ' ἀνωτέρω παρεχομένη αὔξησις δὲν ἐνσωματοῦται εἰς τὸν βασικὸν μισθὸν τῶν περὶ ὧν πρόκειται μισθωτῶν, ἀλλὰ προστίθεται εἰς τὸ σύνολον τῶν ἤδη προβλεπομένων ἐκ τῶν σχετικῶν διατάξεων ἀποδοχῶν, μὴ ὑπολογιζομένων ἐπ' αὐτῆς προσαυξήσεων καὶ ἐπιδομάτων πολυετοῦς ὑπηρεσίας, οἰκογενειακῶν βαρῶν, νυκτερινῆς ἐργασίας καὶ τοιαύτης κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς ὑπὸ τοῦ νόμου καθωρισμένας ἡμέρας ἀργίας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Αὐγούστου 1954

—

27846/2/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ ὅρων ἀμοιβῆς καὶ ἐργασίας ραπτεργατῶν πόλεως Ρόδου.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 179 τῆς 11 Σεπτεμβρίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ν.δ. 2510/1953.

2) Τὴν ἀπὸ 12.7.1954 ὑπογραφεῖσαν συλλογικὴν συμβασιν ἐργασίας μεταξὺ τῶν ἐν προκειμένῳ ἐνδιαφερομένων ἑκατερωθεν ὀργανώσεων, δι' ἧς ρυθμίζονται ὡς κάτωθι οἱ ὅροι ἀμοιβῆς καὶ ἐργασίας τῶν ραπτεργατῶν Ρόδου.

3) Τὴν ὅλως ἐξαιρετικὴν ἀνάγκην διὰ τὴν ἄμεσον ἰσχὺν τῆς ὡς εἴρηται συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, πρὸς ἄρσιν τῶν ἐκ τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς ὑφισταμένων ἀμφισβητήσεων καὶ ἐκκρεμοτήτων μέχρι νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ τρόπου θέσεως εἰς ἐφαρμογὴν τῶν ὑπογραφομένων συλλογικῶν συμβάσεων.

4) Σχετικὴν ἐγκριτικὴν ἀπόφασιν τῆς πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς, ὑπ' ἀριθ. 34876/13.8.1954(*), ἀποφασίζομεν:

1) Καθορίζομεν τὸ τιμολόγιον ἀμοιβῆς τῶν κατὰ μονάδα ἐργασίας (τεμάχιον) ἐργαζομένων ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τοῦ καταστήματος τοῦ ἐργοδότου ραπτεργατῶν πόλεως Ρόδου ὡς ἀκολούθως:

α) Σακκάκια (ὑποχρεωτικαὶ διὰ τὸν κάλφαν δύο πρόβαι) δραχ. 110 ἕκαστον.

β) Παντελόνια δραχ. 28 ἑκάστου.

γ) Γιλέκα δραχ. 28 ἑκάστου.

δ) Παλτὰ (ὑποχρεωτικαὶ διὰ τὸν κάλφαν δύο πρόβαι) δραχ. 130.

ε) Καμπαρτίνες γενικῶς δραχ. 130 ἑκάστη.

2) Εἰς τὰς διατάξεις τῆς παρούσης ἀποφάσεως ὑπάγονται ἅπαντες οἱ ραπτεργάται τῆς πόλεως Ρόδου.

3) Ἐπιτρέπεται ἡ προσέλευσις τῶν καλφάδων εἰς τὰ ἐργαστήρια 1/4 τῆς ὥρας ἐνωρίτερον τοῦ καθωρισμένου ὡραρίου ἐργασίας διὰ τὴν προπαρασκευὴν τῶν ἐργασιῶν.

4) Καθορίζομεν τὰ κατώτατα ὅρια ἡμερομισθίων τῶν μαθητευομένων εἰς τὰ ραφεῖα τῆς πόλεως Ρόδου ὡς ἀκολούθως:

1ον ἔτος	μαθητείας	δραχ.	7
2ον »	»	»	10.50
3ον »	»	»	15
4ον »	»	»	21
5ον »	»	»	24

Μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ 5ου ἔτους οἱ μαθητευόμενοι θὰ θεωροῦνται τεχνῖται καὶ θὰ δικαιοῦνται τὰ ἐκάστοτε ὁριζόμενα δι' αὐτοὺς ἡμερομίσθια.

5) Τὰ μέχρι σήμερον καταβαλλόμενα ἡμερομίσθια ἢ τὰ κατὰ μονάδα ἐργασίας ὅρια ἀμοιβῆς τῶν περὶ ὧν ἡ παροῦσα μισθωτῶν, ἐφ' ὅσον εἶναι ἀνώτερα τῶν ὡς ἄνω καθοριζομένων, δὲν δύνανται νὰ μειωθῶσιν.

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἀποφάσεως ἄρχεται ἀπὸ τῆς 19ης Ἰουλίου 1954.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Αὐγούστου 1954

(*) Ἐδημοσιεύθη ἐν Φ.Ε.Κ. τ. Β' 185 τῆς 17 Σεπτεμβρίου 1954.

8) Τάς ἐν Δωδεκανήσῳ κρατούσας εἰδικάς συνθήκας ἀπασχολήσεως, ὡς καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι ὑφίστανται διαφορὰ κόστους ζωῆς ἐν σχέσει πρὸς τὰς λοιπὰς περιοχὰς τοῦ Κράτους.

4) Τὴν ὅλως ἐξαιρετικὴν ἀνάγκην ἀρέσου ρυθμίσεως τοῦ περὶ οὗ ἡ παροῦσα ζητήματος.

5) Σχετικὴν ἐγκριτικὴν ἀπόφασιν τῆς πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς, ὑπ' ἀριθ. 34878/13.8.1954 (*), ἀποφασίζομεν:

1) Ὁρίζομεν ὅτι αἱ ἀπὸ 1ης Φεβρουαρίου 1954 ἐκδοθεῖσαι ἀποφάσεις ἡμῶν, δι' ὧν παρεσχέθησαν αὐξήσεις ἢ καθωρίσθησαν τὰ κατώτατα ὅρια βασικῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων ἑνίων κατηγοριῶν μισθωτῶν, πλὴν τῶν κατωτέρω, ρητῶς ἀναφερομένων τοιούτων, δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογήν, ἀφ' ἧς ἰσχυσαν, ἐπὶ τῶν ἐν τῇ περιοχῇ τῆς Γενικῆς Διοικήσεως Δωδεκανήσου ἀπασχολουμένων μισθωτῶν.

2) Αἱ ὑπ' ἀριθ. 27272/1954 περὶ αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν μισθωτῶν τοῦ Δημοσίου καὶ τῶν Ν.Π.Δ.Δ. ὧν συνδεομένων διὰ σχέσεως ἐργασίας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου», 27358/1954 περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν τῶν Ἀνων. Ἑταιριῶν, Ἰδιωτικῶν Ἐπιχειρήσεων κ.λ.π.», 27655/1/1954 περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, ὑπηρετῶν καὶ ἐργατοτεχνιτῶν ἐν γένει, μὴ τυχόντων αὐξήσεως ἀπὸ 1.2.1954 καὶ ἐντεῦθεν καὶ 27727/1/1954 περὶ αὐξήσεως ἀποδοχῶν τῶν κατὰ μονάδα ἐργασίας ἀμειβομένων μισθωτῶν», ἀποφάσεις ἡμῶν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἀφ' ἧς ἰσχυσαν καὶ ἐπὶ τῶν μισθωτῶν, οὓς ἀφορῶσιν αὗται, τῶν ἀπασχολουμένων ἐν τῇ περιοχῇ τῆς Γενικῆς Διοικήσεως Δωδεκανήσου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Αὐγούστου 1954

—

27829/1/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ ἀποδοχῶν ἐργατοτεχνιτῶν οἰκοδόμων Θεσσαλονίκης.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 179 τῆς 11 Σεπτεμβρίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ ν.δ. 2510/1953.

2) Τὴν ὑπογραφεῖσαν ἀπὸ δης Ἰουνίου 1954 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας μεταξὺ τῶν ἐν προκειμένῳ ἐνδιαφερομένων ἐκατέρωθεν ὀργανώσεων, δι' ἧς ρυθμίζονται ὡς κάτωθι τὰ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐν τῇ συμβάσει ταύτῃ ἀναφερομένων μισθωτῶν.

3) Τὴν ὅλως ἐξαιρετικὴν ἀνάγκην διὰ τὴν ἄμεσον ἰσχὺν καὶ ἐφαρμογὴν τῆς ἐν λόγῳ συμβάσεως πρὸς ἄρσιν τῶν ἐκ τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς ἀμφισβητήσεων καὶ ἐκκρεμοτήτων μέχρι νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ τρόπου θέσεως εἰς ἐφαρμογὴν τῶν ὑπογραφομένων συλλογικῶν συμβάσεων, καὶ

4) Σχετικὴν ἐγκριτικὴν ἀπόφασιν τῆς πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς, ὑπ' ἀριθ. 34883/13.8.1954 (**), ἀποφασίζομεν:

I. Καθορίζομεν τὰ κατώτατα ὅρια ἡμερομισθίων τῶν ἐργατοτεχνιτῶν οἰκοδόμων Θεσσαλονίκης, ὡς ἀκολούθως:

α) Τεχνῖται ἐν γένει δρχ. 75.

β) Βοηθοὶ τεχνιτῶν δρχ. 50.

γ) Εἰδικευμένοι ἐργάται δρχ. 45.

δ) Ἐργάται καὶ ἀσκούμενοι τεχνῖται δρχ. 40.

II. 1. Βοηθὸς τεχνίτου ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τῆς παρούσης θεωρεῖται ὁ μετὰ τοῦ τεχνίτου ἀπασχολούμενος εἰς τὴν κατασκευὴν ξυλοτύπων, προετοιμασίαν σιδηροῦ, ὁπλισμοῦ, ὡς καὶ δόμησιν γενικῶς καὶ ὁ μετὰ τῶν τεχνιτῶν ἀμμοκονιαστῶν ἐργαζόμενος βοηθὸς (τρίφτης).

2. Εἰδικευμένος ἐργάτης θεωρεῖται ὁ ἐργάτης ἀκοξυλώσεως ξυλοτύπων, κατασκευῆς κονιαμάτων ἐν γένει καὶ ὁ εἰς ἐργασίας μπετὸν ἀρμὲ ἀπασχολούμενος.

3. Ἀσκούμενος τεχνίτης θεωρεῖται ὁ μὴ ἔχων συμπληρωμένην ὑπηρεσίαν εἰς οἰκοδομικὰς ἐργασίας ἑνὸς ἔτους.

III. Τὰ διὰ τῆς παρούσης καθοριζόμενα ἡμερομίσθια, εἰς ὃ,τι ἀφορᾷ τὰς ἐργολαβίας Δημοσίων Ἔργων, Δήμων καὶ Κοινοτήτων καὶ Ὀργανισμῶν Δημοσίου Δικαίου, ἔχουσιν ἐφαρμογήν, ἐφ' ὅσον ταῦτα ἦθελον ἀναγνωρισθῆ ὑπὸ τῆς εἰδικῆς τιμαριθμικῆς Ἐπιτροπῆς διαπιστώσεως τιμῶν, ἡμερομισθίων καὶ ὑλικῶν νομοῦ Θεσσαλονίκης, διὰ δὲ τὰς ἐν ἐνεργείᾳ ὡς ἄνω ἐργολαβίας, ἐφ' ὅσον ἦθελε χορηγηθῆ καὶ ἡ ἀντίστοιχος ἀναθεώρησις.

IV. Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀπὸ τῆς 13ης Ἰουλίου 1954.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Αὐγούστου 1954

—

27602/3/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ κατωτάτων ὁρίων ἡμερομισθίων κτιστῶν, ἀμμοκονιαστῶν, τεχνιτῶν μπετόν, λατόμων, ἐργατῶν οἰκοδόμων, ἐργατῶν ὁδοποιΐας Χανίων.

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 179 τῆς 11 Σεπτεμβρίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1. Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 12 τοῦ ν. δ. 2510/1953.

2. Τὴν ὑπογραφεῖσαν ἀπὸ 8.6.1954 συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας μεταξὺ τῶν ἐν προκειμένῳ ἐνδιαφερομένων ἑκατέρωθεν ὀργανώσεων, δι' ἧς ρυθμίζονται ὡς κάτωθι τὰ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐν τῇ συμβάσει ταύτῃ ἀναφερομένων μισθωτῶν.

3. Τὴν ὅλως ἐξαιρετικὴν ἀνάγκην διὰ τὴν ἄμεσον ἰσχὺν ταύτης, πρὸς ἄρσιν τῶν ἐκ τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς ἀμφισβητήσεων καὶ ἐκκρεμοτήτων μέχρι νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ τρόπου θέσεως εἰς ἐφαρμογὴν τῶν ὑπογραφομένων συλλογικῶν συμβάσεων.

4. Σχετικὴν ἐγκριτικὴν ἀπόφασιν τῆς πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς, ὑπ' ἀριθ. 34882/13.8.1954 (*), ἀποφασίζομεν:

Καθορίζομεν τὰ κατώτατα ὅρια ἡμερομισθίων τῶν περὶ ὧν ἡ παροῦσα ἀπόφασις ἐργατοτεχνιτῶν ὡς ἀκολούθως:

1) Τεχνῖται κτίστοι καὶ ἀμμοκονιασταὶ δρχ. 68.

2) Βοηθοὶ τεχνιτῶν (κτιστῶν, ἀμμοκονιαστῶν κλπ.) δρχ. 52.

3) Ἐργάται σιδηροπαγῶν σκυροκονιαμάτων κατασκευῆς οἰκοδομῶν (μπεταιζῆδες) πνεύου καὶ βοηθείου μεταφορᾶς μπετὸν δρχ. 56.

4) Εἰδικευμένοι ἐργάται οἰκοδομῶν (λασπιεζῆδες, τρίφτες) δρχ. 48.

(*) Ἐδημοσιεύθη ἐν Φ.Ε.Κ. τ. Β' 185 τῆς 17 Σεπτεμβρίου 1954.

(**) Ἐδημοσιεύθη ἐν Φ.Ε.Κ. τ. Β' 185 τῆς 17 Σεπτεμβρίου 1954.

(*) Ἐδημοσιεύθη ἐν Φ.Ε.Κ. τ. Β' 185 τῆς 17 Σεπτεμβρίου 1954.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΕΡΩΤΗΜΑ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Γράφοντας εἰς ἀπανειλημμένα σημειώματά μας (σελ. 836, 960) περὶ τοῦ σφάλματος τοῦ Νομοθέτου τοῦ ν.δ. 2961/1954 νὰ καταργήσῃ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ἀ.ν. 118/1945, ἡ ὁποία συνεδύαζε τὴν καταβολὴν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ νόμου 2112/1920 πρὸς τὸ κῦρος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, δὲν ἐφανταζόμεθα ὅτι ὀλίγας ἑβδομάδας μετὰ τὴν ψήφισιν τοῦ ν.δ. 2961/1954 θὰ ἤρχετο ὁ Νομοθέτης, ἐπὶ ἄλλου νομοθετήματος, νὰ εἰσαγάγῃ ὡς ὀρθὸν δίκαιον ὅ,τι δι' ἐργατικοῦ νομοθετήματος κατηργήσαμεν.

Εἰς τὸ ἄρθρ. 94 τοῦ ψηφισθέντος προσφάτως Κώδικος περὶ Δικηγόρων, τὸ ὁποῖον καθορίζει ἐ-δικην ἀποζημίωσιν τοῦ δικηγόρου τοῦ παρέχοντος νομικὰς ἐργασίας ἐπὶ παγίᾳ ἐτησίᾳ ἢ μηνιαίᾳ ἀμοιβῇ, λυομένης τῆς μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐντολέως συμβάσεως διὰ καταγγελίας ἐκ μέρους τοῦ ἐντολέως κλπ., ὁρίζονται καὶ τὰ ἑξῆς : *Ἐν περιπτώσει λύσεως τῆς συμβάσεως διὰ καταγγελίας τοῦ ἐντολέως ὁ δικηγόρος δικαιοῦται νὰ λαμβάνῃ τὴν συμφωνημένην ἀμοιβήν του μέχρι πλήρους καταβολῆς τῆς κατὰ τὸ ἄνω ἀποζημιώσεως.*

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ἡ κατὰ τοῦ ὑποχρέου κύρωσις καταβολῆς τῆς ἀμοιβῆς του μέχρι πλήρους ἐξοφλήσεως τῆς νομοθετουμένης ἀποζημιώσεως ἀποτελεῖ πράγματι σοφὸν μέτρον, ἐλκυον εἰς ταχυτέραν καὶ ἄνευ δικαστικῶν ἀγώνων ἱκανοποίησιν τοῦ δικαιώματος.

Δικαιοῦνται ὅμως οἱ μισθωτοί, διὰ τοὺς ὁποίους τὸ σοφὸν αὐτὸ μέτρον ἰσχύουν ὡς θετικὸν δίκαιον ἐπὶ μίαν δεκαετίαν, νὰ ἐρωτήσουν τὸν ἐργατικὸν Νομοθέτην, διατί ἠθέλησε νὰ τὸ καταργήσῃ δι' αὐτούς, ἀφοῦ ἀναγνωρίζεται δι' ἄλλους ἡ σκοπιμότης του ;

Φοβούμεθα, μὲ τὴν στενοχωρίαν τοῦ κοινωνικοῦ ἀνθρώπου, ὅτι ὁ Νομοθέτης θὰ εὑρεθῇ εἰς πολὺ δύσκολον θέσιν νὰ ἀπαντήσῃ εἰς τὸ λογικὸν αὐτὸ τῶν μισθωτῶν ἐρώτημα. Καὶ διὰ νὰ μὴ εὑρεθῇ εἰς τὴν δυσάρεστον αὐτὴν θέσιν, ἂς φροντίσῃ ἐγκαίρως νὰ ἐπανορθώσῃ τὸ λάθος, ἀπαναφέρων τὴν δικαίαν αὐτὴν διάταξιν καὶ ἐπὶ τῶν ἐκπλήκτων διὰ τὴν ἀνακολουθίαν τῆς νομοθετικῆς πολιτικῆς μισθωτῶν.

◇

ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ ΑΙΣΘΗΜΑΤΟΣ

Μᾶς γράφει φίλος τῆς «*Ἐπιθεωρήσεως Ἐργατικοῦ Δικαίου*» τὰ ἑξῆς : Μὲ ἀπηγχόλησε περίπτωσις μισθωτοῦ, ὁ ὁποῖος ἀπέλαγε ἐκ τῆς ἐργασίας του ἐπὶ 2 ἡμέρας, διότι ἔσπευσεν εἰς βοήθειαν τῆς ἐμφύλου ἀδελφούσης, μακρὰν τῶν Ἀθηνῶν, μητρὸς του. Ὁ ἐργοδότης δὲν τὸν ἐδέχθη νὰ ἀπαναλάβῃ τὴν ἐργασίαν, ἰσχυριζόμενος ὅτι ὁ νόμος τοῦ παρέχει τὸ δικαίωμα νὰ ὑπαρχῃ λυθείσαν τὴν σύμβασιν.

Ἔπρεπε νὰ ἴδω, ἂν ὁ ἐργοδότης ἔχῃ πράγματι δίκαιον, ταῦτα ἰσχυριζόμενος. Ἐκαλέσθην τὴν νομολογίαν τῶν δικαστηρίων καὶ εἶδα ὅτι ἀτυχῶς διὰ τὰ θετικὸν δίκαιον ὁ μισθωτὸς ἔχει χάσει τὴν θέσιν του. Πρόκειται περὶ τοῦ γνωστοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ν. 2112, ὡς ἑρμηνεύεται ὑπὸ τῶν δικαστηρίων.

Σᾶς ἐρωτῶ ὅμως : Δὲν νομίζεται ὅτι ἐξευτελίζεται τὸ κοινὸν περὶ δικαιοσύνης αἴσθημα ἐνώπιον μιᾶς διατάξεως, ἡ ὁποία παραβλέπει τελείως τὴν κοινωνικὴν καὶ ἠθικὴν ζωήν ;

Τί νὰ ἀπαντήσωμεν εἰς τὸν φίλον μας ; Ἡ «*Ἐπιθεώρησις Ἐργατικοῦ Δικαίου*» ἔχει κουρασθῇ νὰ ζητῇ ἀπὸ τὸν ἐργατικὸν Νομοθέτην νὰ τακτοποιήσῃ τὸ ἠθικὸν αὐτὸ ζήτημα. Ἀλλὰ φαίνεται ἡ μοῖρα τῆς ζωῆς τῶν ἀδίκων νομοθετικῶν κειμένων ἐμποδίζει νὰ ἀποκατασταθῇ τὸ δίκαιον εἰς μίαν λογικὴν γραμμήν.

◇

ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΩΔΙΚΑ ΠΕΡΙ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ

Ἀποσπῶμεν ἀπὸ τὸ προσφάτως ψηφισθὲν ν.δ. ἐπὶ τοῦ Κώδικος τῶν Δικηγόρων» τὰ ἐξῆς ἐν ἄρθρῳ 91 ἐνδιαφέροντα περὶ τῶν ἐργατικῶν δικῶν:

§ 3. Ἐπιτρέπεται συμφωνία ἐξαρτῶσα τὴν ἀμοιβήν ἢ τὸ εἶδος αὐτῆς ἐκ τῆς ἐκβάσεως τῆς δίκης ἢ τοῦ ἀποτελέσματος τῆς ἐργασίας ἢ ἐξ οἱασδήποτε ἄλλης αἰρέσεως, ὡς καὶ συμφωνία περὶ ἀμοιβῆς δι' ἐκχωρήσεως ἢ μεταβιβάσεως μέρους τοῦ ἀντικειμένου τῆς δίκης ἢ τῆς ἐργασίας. Ἡ τοιαύτη συμφωνία δὲν δύναται νὰ ὑπερβαίνῃ τὰ 20 ο/ο τοῦ ἀντικειμένου τῆς δίκης.

§ 4. Προκειμένου περὶ συμφωνίας, καθ' ἣν ἐξαρτᾶται ἡ ἀμοιβὴ ἐκ τῆς ἐκβάσεως τῆς δίκης, ἀφορῴσης μισθούς, ἡμερομίσθια, προθέσμους ἀμοιβὰς δι' ὑπερωρίας, ἐργασίαν κατὰ τὰς Κυριακὰς ἢ ἑορτάς, δῶρα, ἀντίτιμον μὴ ληφθείσης ἀδείας, ἀποζημίωσιν διὰ καταγγελίαν τῆς συμβάσεως καὶ ἂν γένει πᾶσαν ἀπαίτησιν ἀναγομένην εἰς τὴν ἐργατικὴν σύμβασιν ὑπαλλήλων, ἐργατῶν ἢ ὑπηρετῶν, ἡ περὶ ταύτης σύμβασις δέον νὰ καταρτίζηται ἐγγράφως καὶ νὰ γνωστοποιῆται εἰς τὸν Δικηγορικὸν Σύλλογον, οὗτινος μέλος εἶναι ὁ δικηγόρος. Ἡ γνωστοποίησις δέον νὰ γίνηται διὰ προσαγωγῆς ἀντιγράφου εἰς διπλοῦν τοῦ περὶ τῆς συμβάσεως ἐγγράφου εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ εἰκαίου Συλλόγου, ὅστις διὰ τοῦ ἁρμοδίου ὑπαλλήλου βεβαιοῖ τὴν προσαγωγὴν διὰ πράξεως συνταχθησομένης κατωθι τοῦ ἑνὸς τῶν ἀντιγράφων, ὅπερ καὶ παραλαμβάνει ὁ δικηγόρος. Τὸ ἕτερον τῶν ἀντιγράφων παραμένει εἰς τὰ ἀρχεῖα τοῦ Συλλόγου καὶ καταχωρεῖται εἰς εἰδικὸν βιβλίον. Ἡ προσαγωγὴ δέον νὰ γίνηται ἐντὸς προθεσμίας εἴκοσιν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς καταρτίσεως τῆς συμβάσεως. Παρελθούσης τῆς προθεσμίας ταύτης ἡ σύμβασις θεωρεῖται ἐξ ὑπαρχῆς ἄκυρος.

§ 5. Ἡ κατὰ τὰ ἀνωτέρω συμφωνία, ἡ ἐξαρτῶσα τὴν ἀμοιβὴν ἐκ τῆς ἐκβάσεως τῆς δίκης, τότε μόνον ἰσχύει, ὅταν ὁ δικηγόρος ἀνέλαβε τὴν ὑποχρέωσιν νὰ διεξαγάγῃ τὴν δίκην μέχρι τελεσιδικίας, χωρὶς ἐν ἀποτυχίᾳ νὰ λάβῃ ἀμοιβήν τινα οὔτε αὐτός, οὔτε ὁ κατὰ τὸν αὐτὸν ἢ ἄλλον λαθμὸν συμπληρεξούσιος ἢ ὑποκατάστατος. Τοιαύτη συμφωνία δὲν ἐπιτρέπεται εἰς τοὺς δικολάβους.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 13ος—Τεῦχος 20 (314)

Ἀθῆναι, 15 Ὀκτωβρίου 1954

ΑΤΟΜΙΚΟΝ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ ΕΝ ΤΗι ΣΧΕΣΕΙ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (*)

Ὑπὸ τοῦ κ. Δ. Κ. ΚΑΛΟΜΟΙΡΗ, πτυχιούχου τῆς Νομικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, διδάκτορος τῆς Νομικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Μονάχου

I

1. Ἡ ρύθμισις τῶν ὅρων τῆς ἐργασίας ἔχει πηγὰς ἀτομικὰς καὶ συλλογικάς. Συλλογικαὶ πηγαὶ εἶναι οἱ ὑπὸ τῶν ὠργανωμένων ὁμάδων ἐργαζομένων καὶ ἐργοδοτῶν τιθέμενοι κανόνες πρὸς καθορισμὸν τῶν ὅρων, ὑφ' οὓς θὰ συνάπτωνται ἐν τῷ μέλλοντι αἱ σχέσεις ἐργασίας. Ἀτομικαὶ πηγαὶ εἶναι αἱ κατ' ἰδίαν συμβάσεις ἐργασίας, αἵτινες ὡς ἀτομικοὶ κανόνες δικαίου ρυθμίζουσι ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῆς σχέσεως ἐργασίας τὰς σχέσεις ἐργαζομένου καὶ ἐργοδότου.

2. Χαρακτηριστικὸν τοῦ συγχρόνου ἐργατικοῦ δικαίου εἶναι ἡ διαρκὴς αὐτοῦ συλλογικοποίησις (1). Τοιαύτη τάσις παρατηρεῖται καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς κλάδους τοῦ δικαίου (2). Ἡ ἐξέλιξις τῆς συγχρόνου οἰκονομίας, ἥτις καθιστᾷ διαρκῶς ἐπιτακτικωτέραν τὴν ἀνάγκην πρὸς ὀργάνωσιν (3), ἤγαγε τὸ δίκαιον εἰς τὴν διάπλασιν νέων νομικῶν τύπων.

> Ἡ ἀνάπτυξις τῆς δυνάμεως τῶν ἐργατικῶν συνδικάτων, ἥτις τὰ κατέστησε πανισχύρους μαχητικὰς ὀργανώσεις τῆς ἐργατικῆς τάξεως, καθιστᾷ τὸ κοινὸν περὶ Σωματείων δίκαιον ἀνεπαρκὲς πρὸς ρυθμισιν πάντων τῶν ζητημάτων των καὶ ἐπίλυσιν τῶν ἐκ τῆς δραστηριότητός των ἀνακυπτόντων προβλημάτων.
>
> Ἡ γένεσις καὶ ἐπέκτασις τοῦ θεσμοῦ τῶν κανονιστικῶν συλλογικῶν συμβάσεων καὶ ἡ ἀναγνώρισις εἰς αὐτὰς ὑποχρεωτικῆς κανονιστικῆς ἰσχύος δημιουργεῖ φαινόμενα, μὴ δυνάμενα νὰ ἐξηγηθῶσι διὰ τοῦ κοινοῦ περὶ συμβάσεων δικαίου.
>
> Ἡ ἀνάγκη τέλος ἀναπτύξεως στενωτέρας συνεργασίας μεταξὺ ἐργαζομένου καὶ ἐργοδότου ἤγαγεν εἰς τὴν συλλογικὴν ὀργάνωσιν τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἐκμεταλλεύσεως καὶ τὴν ἐνεργὸν ἀνάμιξιν τούτου εἰς τὴν διαχείρισιν τῶν ὑποθέσεων τῆς τελευταίας.

3. Ὅλαι αἱ ἀνωτέρω μορφαὶ ἀποτελοῦν κλάδον τοῦ δικαίου, τὸ Συλλογικὸν Δίκαιον. Τοῦτο δυνάμεθα νὰ τὸ τοποθετήσωμεν μεταξὺ ἰδιωτικοῦ καὶ δημοσίου δικαίου (4).

Τὸ ἀτομικὸν δίκαιον ἀπετέλεσε τὴν κυρίαν πηγὴν τῆς ρυθμίσεως τῆς ἐργασίας ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ ἀτομικιστικοῦ πνεύματος τοῦ Ρωμαϊκοῦ δικαίου καὶ τῆς καπιταλιστικῆς ἐννόμου τάξεως. Εἰς τὸ σύγχρονον κοινωνικὸν κράτος δικαίου καὶ ὑπὸ τὸ σύστημα τοῦ ἐλευθέρου ἀνταγωνισμοῦ τῶν κοινωνικῶν καὶ οἰκονομικῶν δυνάμεων ἡ ἐργασία ρυθμίζεται ὑπὸ δικαίου συλλογικοῦ. Ἡ ἐπέμβασις τοῦ Κράτους ἐν τῇ ρυθμίσει τῶν ὅρων τῆς ἐργασίας εἴτε διὰ τῶν ὀργάνων του, εἴτε διὰ πράξεως νομοθετικῆς, περιορίζουσης τὴν αὐτονομίαν τῶν ἐργατικῶν καὶ ἐργοδοτικῶν ὀργανώσεων, εἶναι ἀδικαιολόγητος καὶ χαρακτηριστικὸν καθεστὼτων ὁλοκληρωτικῶν (5).

---

1) Νοοῦνται ἐν προκειμένῳ ἀτομικὸν καὶ συλλογικὸν δίκαιον ὡς παράγοντες διαπλάσεως καὶ διαμορφώσεως τῆς σχέσεως ἐργασίας. Περὶ τῆς σχέσεως ἐργασίας ὡς πηγῆς ἀτομικῶν καὶ συλλογικῶν σχέσεων ἐγένετο λόγος ἀλλαχοῦ. Πρβλ. ΕΕΔ 13, σελ. 281 ἑπ.

2) Πρβλ. *Hueck - Nipperdey* I, σελ. 30, *Nikisch*, Arbeitsrecht, σελ. 13.

3) Πρβλ. *Hueck - Nipperdey* I, ἐνθ' ἀνωτ., *Sanatier*, Les métamorphoses économiques et sociales du droit civil d'aujourd'hui 1952, Νο 96.

4) Πρβλ. *Hueck - Nipperdey* I, ἐνθ' ἀνωτ., *Hueck*, Normenvertrüge, Jherbrings] 73 σελ. 33 ἑπ., *Καλαντζόπουλον*, Οἰκονομία καὶ Δίκαιον Ἐργασίας 1947, σελ. 2, *F. Perroux*, Οἰκονομία καὶ Δίκαιον Ἐργασίας 1947, σελ. 6 ἑπ.

5) Πρβλ. *Gysin*, Probleme des kollektiven Arbeitsrechts, σελ. 5, ὁ αὐτὸς RdA 50 4, *Schweingruber*, Arbeitsrecht σελ. 71, *Hug*, Probleme des kollektiven Arbeitsrecht, σελ. 3.

(6) Οὕτω εἰς τὴν χιτλερικὴν Γερμανίαν ἡ συλλογικὴ σύμβασις καθίσταται διάταγμα. Πρβλ. *Hueck - Nipperdey - Dietz*, AOG § 32 Anm. 118, *Mansfeld*, Die Ordnung der nationalen Arbeit § 32 Anm. 14, *Hueck*, Grundriss σελ. 152, *Nikisch*, Arbeitsrecht 1944 σελ. 45, *Mans-*

4. Αὐτὴ αὕτη ἡ ἔννοια τῆς σχέσεως ἐργασίας (7) ὡς διάφορος τῆς συμβάσεως ἐργασίας (8) εἶναι δημιούργημα τῆς διαρκοῦς πρὸς συλλογικοποίησιν τάσεως τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου.

feld - Lohl - Steinmann - Krause, AOG § 32 Anm. 8, *Dersch*, Das AOG 1934 § 33 Anm. 4b. Εἰς τὴν Σοβιετικὴν Ἕνωσιν τὸ κλεῖσιμον τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἦτο κατὰ τὸ διάστημα 1932 - 1947 ἀπηγορευμένον. Τὸ 1947 ἐπετράπησαν αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις καὶ πάλιν διὰ τοῦ διατάγματος τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου τῆς Σοβιετικῆς Ἑνώσεως τῆς 1.11.1947. Πρβλ. *Alexandrow*, Lehrbuch des Sowjetischen Arbeitsrechts, Berlin 1952 σελ. 159. "Αν τοιαῦται συμφωνίαι δύνανται νὰ χαρακτηρισθῶσιν ὡς συλλογικαὶ συμβάσεις—δοθέντος ὅτι τὰ σωματεῖα εἶναι πρόσωπα δημοσίου δικαίου—δύναται ἀλλόγως νὰ ἀμφισβητηθῇ. Πρόκειται κυρίως περὶ νομοθετικῶν πράξεων συλλογικῶν δημοσίων ὀργάνων. Ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐκμεταλλεύσεως τῆς Ἀνατολικῆς Γερμανίας (Betriebskollektivvertrag) δὲν εἶναι σύμβασις συναπτομένη ἐπὶ ἐλευθέρων βάσεων μεταξὺ προσωπικοῦ καὶ ἐργοδότου, ὡς ἡ κανονιστικὴ σύμβασις προσωπικοῦ (Betriebsvereinbarung - contrat d'equipe). Ταύτην συνάπτουν αἱ ὀργανώσεις—ἁπλῶς δημοσίου δικαίου πρόσωπα— διὰ τὴν ἐκμετάλλευσιν. Πρβλ. *Leutwein*, Der Betriebskollektivvertrag in der Sowjetischen Besatzungszone, Bonn 1954 σελ. 5 ἑπ.

(7) Εἰς τὰ περὶ τῆς ἐννοίας τῆς σχέσεως ἐργασίας δὲν θὰ ἐπεκταθῶ. Παραπέμπω εἰς τὰς ἐν ΕΕΔ 13, σελ. 281 παρατηρήσεις μου καὶ τελευταίως εἰς τὰ ἐν ΕΕΔ 13 σελ. 703, σχόλια τοῦ *Βασιλείου*. Πρβλ. καὶ *Πετρόγλου*, ΕΕΔ 13, σελ. 857. Ἐκ τῆς ξένης βιβλιογραφίας βλ. *Hessel*, Das Tatsächliche Arbeitsverhältnis, AR - Blattei Arbeitsvertrag - Arbeitsverhältnis VI, θεχόμενον, ὅτι πρὸς σύστασιν τῆς σχέσεως ἐργασίας ἀπαραίτητος τυγχάνει ἡ συνύπαρξις συμβάσεως καὶ ἐντάξεως.

(8) Πρβλ. *Βασιλείου*, ΕΕΔ 12, σελ. 1293, *Βεργοπούλου*, ΕΕΔ 13, σελ. 225 ἑπ., *Πετρόγλου*, ἔνθ' ἀνωτ. Ἐκ τῆς νομολογίας πρβλ. Πρωτ. Ἠλείας, ΕΕΔ 13, σελ. 702.

Δέον τέλος νὰ τονισθῇ, ὅτι εἶναι ἐσφαλμένη ἡ ὑπὸ τῆς νομολογίας ὑποστηριζομένη ἄποψις, καθ' ἣν ἡ σχέσις ἐργασίας γεννᾶται μόνον ὅταν ἡ σύμβασις ἐργασίας εἶναι ἄκυρος. Σχέσις ἐργασίας γεννᾶται κυρίως, ἀλλ' ὄχι καὶ μόνον, ὅταν ὑπάρχῃ σύμβασις ἐργασίας. Καὶ ἄκυρου συμβάσεως, ἐφ' ὅσον ὅμως ἐπηκολούθησεν ἐνταξις, δεχόμεθα τὴν γένεσιν σχέσεως ἐργασίας, ἥτις ἐπιτρέπει τὴν ἐφαρμογὴν ὁλοκλήρου τοῦ προστατευτικοῦ μηχανισμοῦ τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου καὶ οὐχὶ μόνον τὴν ἁρμοδιότητα τῶν ἐργατικῶν δικαστηρίων. Ἡ ἐσφαλμένη αὕτη ἄποψις τῆς νομολογίας ἄγει εἰς τὴν ἀναγνώρισιν μόνον ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἀξιώσεων ἐκ σχέσεων ἐξ ἀκύρων συμβάσεων πηγαζουσῶν. Πρβλ. Πρωτ. Πατρῶν, ΕΕΔ 12, σελ. 1198, Πρωτ. Ἡρακλείου, ΕΕΔ 12, σελ. 1194, Πρωτ. Καλαμῶν, ΕΕΔ 13, σελ. 1196, Πρωτ. Ἀθηνῶν, ΕΕΔ 13, σελ. 281, Πρωτ. Βόλου, ΕΕΔ 13, σελ. 532, Πρωτ. Πειραιῶς, ΕΕΔ 13, σελ. 701, Πρωτ. Ἀθηνῶν, ΕΕΔ 13, σελ. 826. Ὀρθῶς Πρωτ. Θηβῶν, ΕΕΔ 13, σελ. 654, Πρωτ. Ἠλείας, ΕΕΔ 12, σελ. 702.

Ἡ μεταβίβασις τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ καθορισμοῦ τῶν ὅρων τῆς ἐργασίας ἀπὸ τοὺς καθ' ἕκαστον συμβαλλομένους εἰς τὰς ὠργανωμένας ὁμάδας ἔσχεν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν μετατόπισιν τοῦ κέντρου τῶν νομικῶν ἐνεργειῶν ἀπὸ τὴν σύμβασιν ἐργασίας εἰς ἄλλην τινά, εὐρυτέραν ταύτης σχέσιν, τὴν σχέσιν ἐργασίας, ἀνταποκρινομένην πληρέστερον πρὸς τὰς νέας δημιουργηθείσας κοινωνικὰς καὶ νομικὰς συνθήκας.

Ποῖος ὅμως ὁ ρόλος τῆς συμβάσεως ἐργασίας εἰς τὸ σύγχρονον δίκαιον; Ἀποτελεῖ αὕτη ἁπλοῦν ὄργανον πρὸς σύστασιν τῆς σχέσεως ἐργασίας ἢ μήπως διατηρεῖ καὶ οὐσιαστικὰς ἐνεργείας; Τὸ ζήτημα ἀνάγεται εἰς τὸν καθορισμὸν τῶν ὁρίων ἀτομικοῦ καὶ συλλογικοῦ δικαίου, τὰ ὁποῖα διαγράφονται ἐν συνεχείᾳ.

II

Ἀτομικὸν καὶ συλλογικὸν δίκαιον συνυπάρχουν καὶ ἐν τῷ συγχρόνῳ ἐργατικῷ δικαίῳ μετέχουν ἀπὸ κοινοῦ εἰς τὴν ρύθμισιν τῶν ὅρων τῆς ἐργασίας.

Τὸ συλλογικὸν δίκαιον μόνον ἐν συνδυασμῷ μὲ τὸ ἀτομικὸν δίκαιον εἶναι νοητόν (9).

Ἀπόλυτος συλλογικοποίησις θὰ ἐμπεριέκλειε τὸν κίνδυνον ἐκμηδενίσεως τῆς προσωπικότητος καὶ ἐγκαθιδρύσεως τυραννίας τῶν ὠργανωμένων ὁμάδων (10). Τὸ ἐργατικὸν δίκαιον εἶναι δίκαιον προστατευτικόν, ἡ δὲ συλλογικὴ ἰδέα εἶναι ἐν τοσούτῳ χρήσιμος, καθ' ὅσον δι' αὐτῆς ἐκπληροῦται ὁ προστατευτικὸς σκοπὸς τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου (11).

Ἀτομικὸν καὶ συλλογικὸν δίκαιον ἐφάπτονται κυρίως ἐν τῷ καθορισμῷ τῶν σχέσεων ἀτομικῆς καὶ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἐν τῷ δικαίῳ τῆς ἀπεργίας (12).

1. Ὁ σύνδεσμος συλλογικοῦ καὶ ἀτομικοῦ δικαίου ἐκδηλοῦται κυρίως μεταξὺ τῶν συλλογικῶν συμφωνιῶν καὶ τῆς ἀτομικῆς συμ-

(9) Πρβλ. *Meissinger* das Reliefbild des Arbeitsrechts σελ. 85. Ἐν τῷ αὐτῷ πνεύματι τοῦ συνδυασμοῦ ἀτομικοῦ καὶ συλλογικοῦ δικαίου καὶ ὁ *Nikisch*, Individualismus und kollektivismus im heutigen Arbeitsrecht, RdA 53 σελ. 88. Πρβλ. ὡσαύτως *Hessel*, ἔνθ' ἀνωτ.

(10) Τοιοῦτον τι θὰ ἐσήμαινε τὴν πλήρη σοβιετοποίησιν τοῦ δικαίου. *Meissinger*, ἔνθ' ἀνωτ.

(11) Πρβλ. *Hueck-Nipperdey*, I σελ. 31.

(12) Ἄλλο πεδίον ἀνταγωνισμοῦ ἀτομικοῦ καὶ συλλογικοῦ δικαίου ἀποτελοῦν αἱ σχέσεις κανονιστικῆς συμβάσεως προσωπικοῦ καὶ ἀτομικῆς συμβάσεως. Αὗται ὅμως, προϋποθέτουσαι καταστατικὴν ὀργάνωσιν τῆς ἐκμεταλλεύσεως, στεροῦνται διὰ τὸ ἑλληνικὸν δίκαιον, ἐλλείψει τοιαύτης, πάσης σημασίας.

βάσεως. Ἡ συλλογική σύμβασις εἶναι ὁ σπουδαιότερος παράγων, ὅστις ρυθμίζει τὸ περιεχόμενον τῶν σχέσεων ἐργασίας, συνδεομένη οὕτω ἀμέσως μὲ τὸ κύριον μέρος τοῦ ἀτομικοῦ ἐργατικοῦ δικαίου (13)

Εἰς τὸ ἀτομικὸν ἐργατικὸν δίκαιον ἄρχει ἡ ἐλευθερία τῶν συμβάσεων· αὕτη ὅμως διασπᾶται ὑπὸ πλείστων ἐξαιρέσεων, ὥστε σήμερον ὁ καθορισμὸς τῶν ὅρων τῆς ἐργασίας ἔχει κατὰ μέγα μέρος ἀφαιρεθῆ ἀπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τῶν μερῶν (14).

α) Ὑπὸ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων περιορίζεται ἡ κατὰ τὸ περιεχόμενον ἐλευθερία τῶν συμβάσεων. Αἱ κανονιστικαὶ διατάξεις τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐνεργοῦν ἀναγκαστικῶς καὶ ἀμέσως ἐπὶ τῶν ἀτομικῶν συμβάσεων. Οἱ ἀντιτιθέμενοι πρὸς τὴν συλλογικὴν σύμβασιν ὅροι τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως εἶναι ἄκυροι, ὑποκαθιστάμενοι ὑπὸ τῶν ἀντιστοίχων τοιούτων τῆς συλλογικῆς συμβάσεως.

Ἡ διατύπωσις τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ἀ.ν. 1935 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων» δίδει τὴν ἐντύπωσιν, ὅτι οἱ ὅροι τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ὑπεισέρχονται εἰς τὴν ἀτομικὴν σύμβασιν καθιστάμενοι αὐτομάτως περιεχόμενον ταύτης. Ἡ ἄποψις αὕτη ὑποστηριζομένη παλαιότερον καὶ ἐν Γερμανίᾳ (15) εἶναι ἀντίθετος πρὸς τὴν φύσιν τῶν διατάξεων τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ὡς κανόνων τοῦ ἐξ ἀντικειμένου δικαίου (16). Ἐκτὸς ὅμως πάσης θεωρητικῆς συζητήσεως ἔχει μεγίστην πρακτικὴν σημασίαν διὰ τὸ ζήτημα τῆς μετενεργείας τῆς συλλογικῆς συμβάσεως (17). α) Δεχόμενοι οὕτω ὅτι οἱ κανόνες τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ὑπεισέρχονται εἰς τὰς ἀτομικὰς συμβάσεις, θὰ πρέπει νὰ δεχθῶμεν, ὅτι ἅμα τῇ λήξει τῆς ἰσχύος τῶν πρώτων παύουν ὑφιστάμεναι καὶ αἱ τελευταῖαι, παραμένουσαι ἄνευ περιεχομένου. β) Ἀναγνωρίζοντες ὅτι οἱ ὅροι τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἀποτελοῦν κανόνας τοῦ ἀντικειμενικοῦ δικαίου, οἵτινες ἐκ τῶν ἄνω ρυθμίζουσι τὰς ἀτομικὰς συμβάσεις, αὗται παραμένουσι ἰσχυραὶ καὶ μετὰ τὴν λῆξιν τῆς συλλογικῆς συμβάσεως, εἶναι ὅμως ἐλευθέρως μεταβληταί.

αα. Οἱ κανονιστικοὶ ὅροι τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ρυθμίζουν τὸ ἀτομικὸν μέρος τῆς σχέσεως ἐργασίας (18). Ἐπειδὴ τὸ τιμῆμα τοῦτο τῆς σχέσεως ἐργασίας ἀποτελεῖ κατ' ἐξοχὴν ἀντικείμενον ἀτομικῆς ρυθμίσεως διὰ συμβάσεως μεταξὺ ἐργαζομένου καὶ ἐργοδότου καταρτιζομένης, ἡ ἐνέργεια τῆς συμβάσεως ταύτης περιορίζεται σημαντικῶς. Δὲν παραμένει ὅμως αὕτη ἄνευ ἀξίας. Ἡ συλλογικὴ σύμβασις δὲν καθορίζει τί ἀκριβῶς πρέπει νὰ περιέχηται ἐν τῇ σχέσει ἐργασίας, ἀλλὰ τὰ κατώτατα ὅρια, τὰ ὁποῖα οἱ συμβαλλόμενοι δὲν δύνανται νὰ ὑπερβοῦν ἐν τῷ καθορισμῷ τῶν ὅρων τῆς ἐργασίας. Διὰ τοῦ καθορισμοῦ τῶν ὁρίων τούτων πληροῦται ὁ προστατευτικὸς σκοπὸς τοῦ συλλογικοῦ ἐργατικοῦ δικαίου. Πέραν αὐτῶν ἰσχύει καὶ πάλιν ἡ ἀρχὴ τοῦ ἐλευθέρου καθορισμοῦ τοῦ περιεχομένου τῶν συμβάσεων. Ἀναγνώρισιν καὶ προστασίαν τοιαύτης σφαίρας ἀτομικῆς ἐλευθερίας πέραν τῆς συλλογικῆς ρυθμίσεως ὑφισταμένην ἀποτελεῖ ἡ ἀρχὴ τῆς ἰσχύος τῶν ἐπωφελεστέρων διὰ τὸν ἐργαζόμενον ἀποκλινουσῶν συμφωνιῶν (19).

ββ. Ἡ ἀτομικὴ σύμβασις ἐξακολουθεῖ νὰ ἰσχύῃ διὰ τὰς κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τῆς συλλογικῆς συμβάσεως γεγεννημένας ἀξιώσεις (20). Καὶ ἂν ἔτι τοιαῦται ἀξιώσεις ἀπορρέουν ἐκ συλλογικῆς συμβάσεως, παραμένουν ἐν περιπτώσει ἀντικαταστάσεως τῆς παλαιᾶς διὰ νέας ἀντιθέτου συλλογικῆς συμβάσεως ἄθικτοι (21). Ἡ ὑπεράγω τοῦ ἀτόμου διαμόρφωσις τῶν ἰδιωτικοῦ δικαίου ἀ-

(13) Πρβλ. *Nipperdey*, II σελ. 11.

(14) Πρβλ. *Hueck-Nipperdey*, I σελ. 118, Denecke, Der dienstvertrag Vorb. III § 611 BGB Nr. 7.

(15) Πρβλ. *Jacobi*, Grundlehren σελ. 221, *Kaskel* Arbeitsrecht 3 Aufl σελ. 38 καὶ τοὺς ὑπὸ τοῦ *Nipperdey*, II σελ. 233 σημ. 10 ἀναφερομένους.

(16) Πρβλ. *Nipperdey*, II σελ. 233 ἑπ. *Nikisch*, Arbeitsrecht, σελ. 318, *Schnorr v. Carolsfeld*, Arbeitsrecht 1954 σελ. 62. Ἄλλως σήμερον διὰ τὸ αὐστριακὸν δίκαιον. Πρβλ. *Haemmerle*, Der Dienstvertrag, σελ. 163, *Borkowetz*, Kollektivvertragsgesetz σελ. 87, ἐν αὐτόθ., Das Recht der Arbeit, März 1951, σελ. 7. Παρ' ἡμῖν γίνεται ὡσαύτως δεκτόν, ὅτι οἱ ὅροι τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἀποτελοῦν κανόνας τοῦ ἐξ ἀντικειμένου δικαίου. Πρβλ. *Καποδίστριαν*, Ἡ συλλογικὴ σύμβασις, *Καραμάνον*, ΕΕΝ Η' σελ. 306 ἑπ.

(17) Τοιαύτη μετενέργεια γίνεται δεκτὴ καὶ παρ' ἡμῖν. Βλ. *Καποδίστριαν*, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 280.

(18) Πρβλ. ΕΕΔ 13, σελ. 283.

(19) Πρβλ. *Kaskel - Dersch*, Arbeitsrecht σ. 137. Ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς ταύτης ὅρα *Καποδίστριαν*, ἔνθ' ἀνωτ. σ. 265, *Σιμωνέτον*, ΕΕΔ 6, σελ. 101, *Καγκᾶν*, Ἐνοχικὸν δίκαιον, σελ. 378, Α.Π. ΕΕΔ 8, σ. 405, Α.Π. ΕΕΔ 9, σ. 516, Α.Π. ΕΕΔ 12, σ. 296. Ἄλλως Α.Π. ΕΕΔ 11, σ. 688. Τοιαύτη ἀποψις ὡς ἡ ἐν τῇ τελευταίᾳ ἀναφερομένῃ ἀποφάσει τοῦ Α.Π., καθιστῶσα τὴν συλλογικὴν σύμβασιν οὐχὶ μόνον κατώτατον, ἀλλὰ καὶ ἀνώτατον ὅριον, εἶναι ἀπαράδεκτος.

(20) Πρβλ. *Siebert*, Kollektivmacht und Individualsphäre beim Arbeitsverhältnis, BB 1953 σελ. 241, *Citron*, Anm. εἰς LAG Bremen 27.10. 1948, DRZ 1949 σελ. 266, οὐχὶ ὡσαύτως RAG 13.2. 1932, ARSig 14, 391 καὶ τὸ ἐν σελ. 393 σχόλιον τοῦ *Nipperdey*.

(21) Πρβλ. *Siebert*, ἔνθ' ἀνωτ.

θεσίας μας δὲν τὸ ἀποκλείει. Ἡ συλλογικὴ σύμβασις καταλαμβάνει καὶ ρυθμίζει ὁλόκληρον τὴν σχέσιν ἐργασίας. Εἰς τὴν τελευταίαν δὲ περιέχονται οὐχὶ μόνον αἱ τυπικῶς ἀτομικαὶ μεταξὺ ἐργαζομένου καὶ ἐργοδότου σχέσεις, ἀλλὰ καὶ αἱ ἐντὸς τῆς ἐκμεταλλεύσεως δημιουργούμεναι τοιαῦται μεταξὺ τοῦ ἐργοδότου καὶ τοῦ προσωπικοῦ (30).

γγ. Τὸ συλλογικὸν δίκαιον περιορίζει τέλος οὐχὶ μόνον τὴν κατὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ περιεχομένου τῆς συμβάσεως ἐλευθερίαν τῶν συμβαλλομένων, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν ταύτην τὴν πρὸς σύναψιν τῆς συμβάσεως ἐλευθερίαν.

Ὁ ἐργοδότης δὲν εἶναι ἐλεύθερος πάντοτε νὰ ἐκλέγῃ τὰ πρόσωπα, μεθ' ὧν θὰ συμβληθῇ (31). Ῥῆτραι κυρίως εἰς συλλογικὰς συμβάσεις περιεχόμεναι ρυθμίζουν οὐχὶ τὸ περιεχόμενον τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως, ἀλλὰ τὴν σύναψιν ταύτης. Ἤτοι τοὺς τύπους ὑφ' οὓς αὕτη συνίσταται καὶ τὰ πρόσωπα μεταξὺ τῶν ὁποίων εἶναι δυνατὴ ἢ μὴ ἡ σύναψις συμβάσεως. Ὑφίσταται οὕτω καταναγκασμὸς πρὸς σύναψιν ἢ μὴ συμβάσεως. Ἐὰν τὸ ἀτομικὸν δίκαιον περιορίζηται καὶ ὡς πρὸς τὸ σημεῖον τοῦτο ὑπὸ τοῦ συλλογικοῦ δικαίου, ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ἂν αἱ ἐν λόγῳ διατάξεις ἔχουν ἢ μὴ κανονιστικὴν ἰσχύν.

Δοθέντος ὅτι ὁ ἡμέτερος περὶ συλλογικῶν συμβάσεων νόμος τοῦ 1935 θεωρεῖ ὡς κανονιστικοὺς μόνον τοὺς ρυθμίζοντας τὸ περιεχόμενον τῆς συμβάσεως ὅρους, ἕπεται ὅτι οἱ ὅροι αἱ ρυθμίζοντες τὴν σύναψιν τῆς συμβάσεως δὲν ἀπολαύουν κανονιστικῆς ἰσχύος (32). Οὗτοι θεμελιοῦν ὑποχρεώσεις τῶν συμβληθεισῶν ὀργανώσεων, μὴ ὑπεισερχόμενοι ἀναγκαστικῶς καὶ ἀμέσως εἰς τὰς κατ' ἰδίαν σχέσεις (33).

Ἡ τάσις ὅπως ἡ συλλογικὴ σύμβασις ρυθμίζῃ ἐξ ὁλοκλήρου τὰς ἀτομικὰς σχέσεις διὰ τῶν κανονιστικῶν αὐτῆς ὅρων καὶ ἡ ἀνάγκη καλύψεως σπουδαίων πρακτικῶν ἀναγκῶν νομίζω, ὅτι ἐπιβάλλουν καὶ παρ' ἡμῖν τὴν ἀναγνώρισιν τῶν τοιούτων ὅρων ὡς κανονιστικῶν. Οὕτω σύμβασις ἐργασίας μετὰ προσώπου, μεθ' οὗ δυνάμει διατάξεως συλλογικῆς συμβάσεως ἀπαγορεύεται ἡ σύναψις τοιαύτης, θὰ ἦτο ἄκυρος ὡς δικαιοπραξία προσκρούουσα εἰς τὸν Νόμον (34). Τὸ αὐτὸ καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ σύναψις συμβάσεως μεθ' ὡρισμένου προσώπου εἶναι ὑποχρεωτική. Τὸ ὑπὲρ οὗ ἡ ῥῆτρα πρόσωπον θὰ ἐκέκτητο εὐθεῖαν ἀγωγὴν κατὰ τοῦ ἀρνουμένου τὴν πρόσληψιν ἐργοδότου. Ἡ δικαστικὴ ἀπόφασις θὰ ἐπεῖχε θέσιν δηλώσεως τῆς βουλήσεως τοῦ τελευταίου δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 882 Π.Δ. (35). Τελικῶς ὅμως, ἐφ' ὅσον οἱ ὡς ἄνω ὅροι δὲν κέκτηνται κανονιστικῶν ἐνεργειῶν, ἀντίθετος ἀτομικὴ ρύθμισις εἶναι δυνατή, παραμενούσης οὕτω ἐλευθέρας σφαίρας εἰς τὸ ἀτομικὸν δίκαιον (36).

---

(30) Πρβλ. ΕΕΔ 13, σελ. 283.

(31) Ἄλλως *Kaskel-Dersch*, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 137, ἔχων ὑπ' ὄψιν ὅτι τοιοῦτοι ὅροι, ὑποχρεοῦντες τὸν ἐργοδότην εἰς σύναψιν ἢ μὴ σύναψιν συμβάσεως μεθ' ὡρισμένων προσώπων, δὲν εἶναι κανονιστικοὶ καὶ συνεπῶς δύναται ἀτομικῶς νὰ ὁρισθῇ ἄλλως.

(32) Βλ. *Πάρτολον*, Ἡ ρύθμισις τῆς ἐργασίας διὰ συλλογικῶν συμβάσεων, σελ. 104, *Ποθητάκην*, ΕΕΔ 4, σελ. 555 *Καλομοίρην*, Θέμ. ΞΔ', σελ. 1064, Πρωτ. Πειραιῶς, ΕΕΔ 5, σελ. 46 καὶ 645, Πρωτ. Ἀθηνῶν, ΕΕΔ 5, σελ. 271. Ἄλλως, ἀναγνωρίζον κανονιστικὴν ἰσχύν, Πρωτ. Ἀθηνῶν, ΕΕΔ 6, σελ. 285.

(33) Τοιοῦτοι ὅροι ἦν τῷ γερμανικῷ δικαίῳ ἐνεργοῦν, δυνάμει ῥητῆς διατάξεως τοῦ νόμου (§ 1 TVG 1949), κανονιστικῶς. Ἀλλὰ καὶ πρὸ τοῦ νόμου τοῦ 1949 καὶ ἄνευ ῥητῆς διατάξεως ἡ νομολογία τοῦ γερμανικοῦ ἐργατικοῦ ἀκυρωτικοῦ εἶχεν ἀναγνωρίσει εἰς τοὺς ὅρους τούτους κανονιστικὴν ἰσχύν, ἐξυπηρετοῦσα οὕτω σπουδαιοτάτας πρακτικὰς ἀνάγκας.

(34) Ἐφαρμοστέον θὰ ἐτύγχανε τὸ ἄρθρον 174 Α.Κ., δοθέντος ὅτι ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἔχει ἰσχὺν οὐσιαστικοῦ νόμου.

(35) Πρβλ. *D. K. Calomiris*, Der normative Teil des Tarifvertrages, Münchn. Diss. 1954 σελ. 31.

(36) Ἄλλως διὰ τὸ γερμανικὸν δίκαιον, ὅπου ἡ κανονιστικὴ ἐνέργεια τῶν ὡς ἄνω ὅρων ἀποκλείει πᾶσαν ἀτομικὴν ρύθμισιν.

ξιώσεών του θὰ ἐσήμαινε καταπίεσίν του ὑπὸ τῆς ὁμάδος (22).

γγ. Τὰ μέρη εἶναι ἐλεύθερα ἐν τῷ καθορισμῷ τῶν ὅρων τῆς ἐργασίας, ἐὰν οὐδεμία συλλογικὴ ρύθμισις ὑφίσταται (23).

δδ. Ἡ λῆξις τῆς σχέσεως ἐργασίας, δυναμένη νὰ ἀποτελέσῃ περιεχόμενον τῆς ἀτομικῆς συμβάσεως, περιορίζεται διὰ κανονιστικῶν διατάξεων τῆς συλλογικῆς συμβάσεως(24).

ε. Ὀλιγώτερον ἁπλῆ ἐμφανίζεται ἡ κατάστασις ἐπὶ τῶν ἐν τῇ ἐπιστήμῃ καλουμένων ὅρων ἀλληλεγγύης (Solidarnormen) (25). Οἱ ὅροι οὗτοι περιεχόμενοι κυρίως εἰς συλλογικὰς συμβάσεις, οὐχ ἧττον ὅμως καὶ εἰς κανονισμοὺς ἐργασίας, καθιεροῦν ὑποχρεώσεις τοῦ ἐργοδότου πρὸς τὸ σύνολον τῶν ἐν τῇ ἐκμεταλλεύσει ἐργαζομένων. αα'. Ἐκ τῆς φύσεως τῶν ὅρων τούτων ὡς ἀφορώντων τὸ σύνολον τῶν ἐργαζομένων φαίνεται ἀπίθανος ἡ συνομολόγησίς των δι' ἀτομικῆς συμβάσεως. Ἐν τούτοις τὸ πρόβλημα δὲν εἶναι ἐπιδεκτέον ἐνιαίας λύσεως.

Διακρίνεται τρεῖς κατηγορίαι ὅρων ἀλληλεγγύης (26).

α) Ὅροι, ἐξ ὧν γεννᾶται ἀπ' εὐθείας ἀξίωσις ἐκπληρώσεως τοῦ καθ' ἕκαστον ἐργαζομένου, π.χ. ὑπόσχεσις παροχῆς στολῶν ἐργασίας, ἐργαλείων κλπ.

β) Ὅροι μὴ γεννῶντες μὲν ἀπ' εὐθείας ἀγωγήν, ἡ μὴ ἐκπλήρωσις τῶν ὁποίων ὅμως δικαιοῖ τὸν καθ' ἕκαστον ἐργαζόμενον νὰ ἀρνηθῇ τὴν παροχὴν τῆς ἐργασίας του. Αἱ περὶ ὑπερημερίας διατάξεις τοῦ Α.Κ. δὲν τυγχάνουν ἐν προκειμένῳ ἐφαρμογῆς διὰ τὸν ἐργαζόμενον, οὐδὲ ὁ ἐργοδότης δικαιοῦται εἰς παρακράτησιν τοῦ μισθοῦ. Τοιοῦτόν τι συμβαίνει ἐπὶ ὅρων καθοριζόντων τὴν λῆψιν μέτρων ἀσφαλείας διὰ τὴν ὑγείαν καὶ τὴν ζωὴν τῶν ἐργαζομένων ἐν τῇ ἐκμεταλλεύσει. Π.χ. ἡ συμφωνία περὶ ἐγκαταστάσεως συστήματος ἀερισμοῦ εἰς ἐργοστάσια παραγωγῆς ἀερίων ἢ ἄλλων ἐπιβλαβῶν εἰς τὴν ὑγείαν τῶν ἐργαζομένων χημικῶν προϊόντων κ.ἄ. Πρόκειται κυρίως περὶ ὅρων ὧν ἡ ἐκπλήρωσις ἀποτελεῖ προϋπόθεσιν διὰ τὴν παροχὴν τῆς ἐργασίας.

γ) Ὅροι οὐδεμίαν ἀσκοῦντες ἐπίδρασιν ἐπὶ τῶν ἀτομικῶν σχέσεων ἐργαζομένου καὶ ἐργοδότου καὶ ἐξ ὧν οὐδεμία ἀξίωσις τοῦ καθ' ἕκαστον ἐργαζομένου τίκτεται.

Τοιοῦτοι ὅροι ἀφοροῦν κυρίως τὴν ἵδρυσιν ἐγκαταστάσεων κοινῆς χρήσεως, ὡς λουτήρων, ἐστιατορίων, καντινῶν κλπ., τὴν σύστασιν ἀσφαλιστικῶν ὀργανισμῶν, συνταξιοδοτικῶν ταμείων κ.ἄ. Φαίνεται ἀδύνατον ὅτι τοιαῦται ὑποχρεώσεις δύνανται νὰ ἀναληφθοῦν ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου ἐναντι ἑνὸς καὶ μόνον ἐργαζομένου. Αὗται συνομολογοῦνται μόνον ἐν ὄψει τῆς ὁλότητος τοῦ προσωπικοῦ.

Ἐκ τῆς ἀνωτέρω διακρίσεως προκύπτει ὅτι ἐν τῷ καθορισμῷ τοιούτων ὅρων πολὺ ὀλίγαι δυνατότητες ὑφίστανται διὰ μίαν ἀτομικὴν ρύθμισιν. Μία τοιαύτη θὰ ἦτο δυνατὸν μόνον εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν καὶ ὑπὸ τοὺς ἀνωτέρω ὑπὸ α) ἀναφερομένους ὅρους. Πολὺ ὀλιγώτεραι πιθανότητες ὑπάρχουν εἰς τὴν δευτέραν περίπτωσιν. Ἐν προκειμένῳ οἱ ὅροι δὲν στεροῦνται ἀτομικῶν ἐνεργειῶν, αὗται ὅμως εἶναι λίαν ἀσθενεῖς, μὴ διδομένης ἀπ' εὐθείας ἀγωγῆς εἰς τὸν ἐργαζόμενον. Εἰς τὴν τρίτην τέλος περίπτωσιν δὲν δύνανται νὰ γίνῃ λόγος περὶ ἀτομικῆς ρυθμίσεως. Ἐκ τῆς φύσεως τῶν ἐν λόγῳ ὅρων μόνον συλλογικὴ ρύθμισις εἶναι δυνατή.

δδ. Οἱ ὡς ἄνω ὅροι περιεχόμενοι εἰς συλλογικὰς συμβάσεις δὲν ἀποτελοῦν, κατὰ τὴν παρ' ἡμῖν διδασκαλίαν (27), ὅρους κανονιστικοὺς ἀναγκαστικῶς καὶ ἀμέσως ρυθμίζοντας τὰς μεταξὺ ἐργαζομένου καὶ ἐργοδότου σχέσεις. Ἐξ αὐτῶν τίκτονται μόνον ὑποχρεώσεις τῶν συμβληθέντων ὀργανώσεων. Ἐκ τούτου θὰ ἠδύνατο νὰ λεχθῇ, ὅτι πάντα τὰ ὡς ἄνω θέματα δύναται νὰ ρυθμισθοῦν ἄλλως δι' ἀτομικῆς συμβάσεως. Ὅτι συνεπῶς ἡ ἔδρα μιᾶς ἀτομικῆς ρυθμίσεως μένει πάντοτε ἀνοικτή (28).

Θὰ ἦτο περισσότερον ὀρθόν, ἐὰν εἰς τοὺς ὅρους ἀλληλεγγύης ἀνεγνωρίζομεν κανονιστικὴν ἰσχύν (29). Θετικὴ της διάταξις τῆς νομο-

(22) Πρβλ. *Siebert*, ἐνθ' ἀνωτ.

(23) Πρβλ. *Kaskel - Dersch*, ἐνθ' ἀνωτ.

(24) Πρβλ. *Καποδίστριαν*, ἐνθ' ἀνωτ. σελ. 145 ἑπ. Περὶ τῶν ὑπὸ τοῦ συλλογικοῦ δικαίου περιορισμῶν τῆς καταγγελίας, βλ. *Werriopulos*, Die Einschränkungen der Kündigung beim Arbeitsvertrag, München, Diss 1954 σελ. 113 ἑπ.

(25) Πρβλ. *Καποδίστριαν*, ἐνθ' ἀνωτ. σελ. 174 μετὰ πλείστων παραπομπῶν εἰς συλλ. συμβάσεις.

(26) Πρβλ. *Hueck*, BB 1949 σελ. 531, τὸν αὐτόν, AR - Blattei, Tarifvertrag, V 3.

(27) Πρβλ. *Καποδίστριαν*, ἐνθ' ἀνωτ., τοποθετοῦντα τοὺς ἐν λόγῳ ὅρους μεταξὺ τῶν διαφορουμένων ὅρων τῆς συλλ. συμβάσεως.

(28) Ὑπωσδήποτε ὅμως οἱ ὅροι τῆς πρώτης κατηγορίας, ἐξ ὧν τίκτεται ἀπ' εὐθείας ἀγωγὴ τοῦ ἐργαζομένου, ἔχουν κανονιστικὸν χαρακτῆρα. Ἐν τῇ παλαιοτέρᾳ γερμανικῇ ἐπιστήμῃ ἐκράτει διχογνωμία. Ὑπὲρ τοῦ κανονιστικοῦ χαρακτῆρος τῶν ὅρων τούτων *Hueck*, Das Recht des Tarifvertrages, σελ. 39 ἑπ., *Kaskel*, Das neue Arbeitsrecht, σελ. 18, *Jacobi*, Grundlehren des Arbeitsrechts, σελ. 183, *Sinsheimer*, Grundzüge des Arbeitsrechts, σελ. 257, *Nipperdey*, II σελ. 74 Anm. 52. Ἄλλως *Flatow - Joachim*, Schlichtungsverordnung, σελ. 19, *Kaskel - Dersch*, σ. 107, *Potthoff*, ArbR 1921 σελ. 129.

(29) Οὕτω ὀρθῶς τὸ Σ.Ε., ΕΕΔ 12, σελ. 292, 762, θεωροῦσι ὡς κανονιστικὰς διατάξεις συλλ. συμβάσεων περὶ συστάσεως ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν,

ΝΕΟΠΟΛΕΜΙΣΤΙΚΟΝ (ΕΡΓΑΤΙΚΟΝ) ΔΙΚΑΙΟΝ(*)

Προϋποθέσεις διορισμού καί προσλήψεως.—Νομιμοφροσύνη.—Ἰσχύον δίκαιον.

Ὑπὸ τοῦ κ. ΑΘ. Κ. ΜΠΟΜΠΟΡΑ, Προέδρου Δικηγ. Συλλόγου Τρικκάλων

§ 3

ΝΟΜΟΙ ΕΠΙΒΑΛΛΟΝΤΕΣ ΑΠΟΔΕΙΞΙΝ ΤΗΣ ΝΟΜΙΜΟΦΡΟΣΥΝΗΣ

Α'. Ἐν γένει.

Ἐξ ἀντιδράσεως πρὸς τὴν ἀριστερὰν ἐν τῇ Πολιτείᾳ δρᾶσιν εἰσήχθησαν ἀπὸ τοῦ 1946 ἐπ. διάφορα νομοθετήματα πρὸς ἄμυναν τῆς νομίμου Πολιτείας κατὰ τῶν ἐκδηλώσεων τῆς τάσεως ταύτης.

Μεταξὺ τούτων εἰσήχθησαν καὶ διατάξεις, καθ' ἃς ὁ πολίτης πρέπει εἰς ὡρισμένας περιπτώσεις νὰ ἀποδείξῃ τὴν ἐθνικοφροσύνην καὶ τὴν νομιμοφροσύνην του διὰ προσαγωγῆς περὶ τούτου σχετικοῦ πιστοποιητικοῦ.

Παρελθούσης τῆς ὀξύτητος, εἶνε καιρὸς νὰ ἐξετασθῇ ἤδη ἡ συνταγματικότης τῶν διατάξεων τούτων, καὶ δὴ τοῦ ἀ.ν. 516/1948 ἡ ἰσχὺς ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κατωτέρω ἀπόψεων ἰδίᾳ ἐπὶ τῆς περιοχῆς τῆς νεοπολεμιστικῆς νομοθεσίας, μάλιστα καθ' ὃ σημεῖον οὗτος καὶ τὸ σχετικὸν Δ.Δ. τῆς 7/8.5.1948 ἐπιβάλλουσιν ὑποχρέωσιν εἰς τοὺς πολίτας καὶ δὴ τοὺς νεοπολεμιστὰς νὰ προσκομίσουν αὐτοὶ οὗτοι ἔγγραφον ἀπόδειξιν τῆς νομιμοφροσύνης των.

Β'. Ὁ ἀ.ν. 516 τοῦ 1948 κλπ.

α'. *Κείμενον.*

1. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 ἀ.ν. 516 τῆς 8/8.1.1948: «Ἐπὶ πλέον τῶν ὑπὸ τῶν κειμένων ἤδη διατάξεων ἀπαιτουμένων προσόντων διὰ τὸν διορισμὸν ἢ πρόσληψιν δημοσίων ἐν γένει ὑπαλλήλων ἢ ὑπηρετῶν (ἰσοβίων, μονίμων, ἐκτάκτων, ἡμερομισθίων, ἐπὶ συμβάσει) ὡς καὶ τῶν πάσης φύσεως ὑπαλλήλων, ὑπηρετῶν καὶ ἐργατῶν (**), νομικῶν συμβούλων ἢ ἐμμίσθων δικηγόρων τῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου, Δήμων, Κοινοτήτων παραχωρημένων ὑπὸ τοῦ Κράτους δημοσίων ἢ δημοτικῶν ὑπηρεσιῶν, ἀνων. τραπεζιτικῶν ἑταιριῶν, πάσης φύσεως ἱδρυμάτων ὁπωσδήποτε ἐπιχορηγουμένων ὑπὸ τοῦ Κράτους, τῆς Ἑταιρίας Ὑπεγγύων Προσόδων, τῶν ὑπὸ μεσεγγύησιν ἑταιριῶν, ἢ νομικῶν προσώπων, τῶν ἀσφαλιστικῶν ταμείων παντὸς εἴδους καὶ τῶν συνεταιριστικῶν ἐν γένει ὀργανώσεων ἀπαιτεῖται ἐφεξῆς ὅπως ὁ διοριζόμενος ἢ προσλαμβανόμενος **εἶναι νομιμόφρων** ὑπὸ τὴν ἐν ἄρθρ. 3 τοῦ παρόντος ἔννοιαν». Διορισμὸς δὲ ἢ πρόσληψις γενόμενος κατὰ παράβασιν τῆς διατάξεως ταύτης εἶναι ἐξ ὑπαρχῆς ἄκυρος καὶ οὐδὲν συνεπάγεται ἔννομον ἀποτέλεσμα.

Διὰ τοῦ ἄρθρ. 3 ἀ.ν. 516 ὁρίζεται τίς δὲν εἶνε νομιμόφρων (ὁ ἐνεργῶν, ὁ πιστεύων κλπ.).

Διὰ τοῦ ἄρθρ. 4 ἀ.ν. 516 συνιστᾶται πρωτοβάθμιον συμβούλιον πρὸς πιστοποίησιν τῆς νομιμοφροσύνης.

Διὰ δὲ τοῦ ἄρθρου 5 ἀ.ν. 516 συνιστᾶται δευτεροβάθμιον συμβούλιον διὰ τὸν αὐτὸν σκοπόν. Σημειωτέον ὅτι κατὰ τῶν ἀποφάσεων τῶν συμβουλίων τούτων κατ' ἄρθρον 8 ἀ.ν. 516 δὲν ἐπιτρέπεται προσφυγὴ ἢ αἴτησις ἀκυρώσεως εἰς τὸ Σ.Ε. κατὰ τὸν ν. 3713/1928.

Οὐδεμία ἄλλη διάταξις τοῦ νόμου τούτου ὁρίζει ἄλλο τι σχετικὸν περὶ τοῦ θέματος, δηλαδὴ ὑποχρέωσιν τοῦ δικαιούχου.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 5 § 3 ἀ.ν. 516 ὡρίσθη ὅτι διὰ Δ.Δ. θέλει καθορισθῇ ἡ ἐνώπιον τῶν συμβουλίων νομιμοφροσύνης διαδικασία ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη λεπτομέρεια ἀφορῶσα τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος νόμου.

β'. *Τὸ Β.Δ. τῆς 7/8.5.1948.*

Σχετικῶς ἐξεδόθη καὶ τὸ ἐξῆς ἐκτελεστικὸν Δ.Δ. τῆς 7/8.5.1948 περὶ καθορισμοῦ τῆς ἐνώπιον τῶν συμβουλίων νομιμοφροσύνης διαδικασίας πρὸς κρίσιν τῶν δημοσίων κ.λ.π. ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν.

Κατ' ἄρθρ. 2 § 1 Δ.Δ. περὶ τῆς νομιμοφροσύνης τῶν αἰτουμένων ὅπως διορισθῶσι τὰ πρῶτον γνωμοδοτοῦσι τὰ Πρωτοβάθμια Συμβούλια Νομιμοφροσύνης κατόπιν ἐρωτήματος

(*) Συνεχίζεται ἐκ τῆς σ. 1022 παρόντος τόμου.

(23) Κατὰ τὴν Α.Π. 157/1952, ΕΕΔ 11, 471, ἡ νομοθεσία τοῦ ἀ.ν. 516/1948 δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῶν ἐκτάκτως προσλαμβανομένων ἐργατῶν, δι' οὓς δὲν δύναται νὰ γεννηθῇ κίνδυνος τῆς Πολιτείας. Ἀπαιτεῖται μόνον ἐπὶ τῶν προσλαμβανομένων εἰς μονομοθετημένας θέσεις.

Καὶ ἐπὶ τῶν ἐκτάκτων ὑπαλλήλων ἢ ἐργατῶν εἰδικῶν συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου: Α.Π. Ὁλ. 18/1953, Σ.Ε. Ὁλ. 2164/1953, Πρωτ/κὸν Ἀθηνῶν 2303/1954, ΕΕΝ 21, 688.

τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ ἢ τοῦ ἁρμοδίου διὰ τὸν διορισμὸν ὀργάνου, διὰ τοῦ ὁποίου διαβιβάζονται καὶ αἱ αἰτήσεις τῶν ὑποψηφίων μετὰ τῶν σχετικῶν δικαιολογητικῶν.

Κατ' ἄρθρον 2 § 2 δ.δ., προκειμένου νὰ γίνῃ διορισμὸς ἢ πρόσληψις ὑπαλλήλων κλπ. ἐκ τῶν ἐν ἄρθρ. 1 ἀ.ν. 516 ὁριζομένων, ὁ Ὑπουργὸς ἢ τὸ ἁρμόδιον διὰ τὸν διορισμόν, πρόσληψιν κ.λ.π. ὄργανον πέμπει πρὸς τὸ Συμβούλιον Νομιμοφροσύνης τὰς αἰτήσεις τῶν κριθέντων ὑπ' αὐτῶν ἢ τῶν ἁρμοδίων κατὰ νόμον ὑπηρεσιακῶν συμβουλίων ὡς διοριστέων μετὰ τῶν σχετικῶν δικαιολογητικῶν ἐγγράφων αὐτῶν, ὅπως ἀποφανθῇ τοῦτο περὶ τῆς νομιμοφροσύνης των. Εἰς τὰς αἰτήσεις τῶν αἰτούντων ὅπως διορισθῶσι, δέον ὅπως ἐπισυνάπτεται ἐ γ γ ρ α φ ο ς δ ή λ ω σ ι ς αὐτῶν περὶ τῆς νομιμοφροσύνης των κατὰ τὸν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καθορισθησόμενον τύπον συμφώνως πρὸς τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 4 § 3 ἐδάφ. δ' τοῦ ἀ.ν. 516 ὁριζόμενα, μέχρις οὗ δὲ καθορισθῇ ὁ τύπος οὗτος, κατὰ τύπον καθοριζόμενον ὑπὸ τοῦ οἰκείου Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης.

Διὰ τοῦ ἄρθρ. 2 § 3 δ.δ. ὁρίζεται ὅτι, προκειμένου περὶ θέσεων πληρουμένων διὰ διαγωνισμοῦ, οἱ ὑποψήφιοι δέον ὅπως ὑποβάλωσι πρὸ ἑνὸς τοὐλάχιστον μηνὸς ε ἰ δ ι κ ὴ ν α ἴ τ η σ ι ν περὶ διαπιστώσεως τῆς νομιμοφροσύνης των πρὸς τὴν ὑπηρεσίαν κλπ. Τὰς αἰτήσεις ταύτας διαβιβάζει ἡ οἰκεία ὑπηρεσία πρὸς τὸ Συμβούλιον Νομιμοφροσύνης πρὸς διαπίστωσιν τῆς νομιμοφροσύνης τῶν ὑποψηφίων. Ἡ ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου τῆς Νομιμοφροσύνης κοινοποιεῖται μεμιμνῃ τοῦ Γραμματέως πρὸς τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν κλπ. (οὐχὶ πρὸς τὸν αἰτοῦντα).

Διὰ τοῦ ἄρθρ. 3 § 1 δ.δ. ὁρίζεται προθεσμία ἐκδόσεως, ἀφ' ἧς περιελθώσιν εἰς αὐτὸ τὰ σχετικὰ ἐρωτήματα τῆς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας.

Περὶ τῆς ἰσχύος τοῦ ἀ.ν. 516 καὶ τοῦ ἐκτελ. δ.δ. γίνεται κατωτέρω λόγος.

γ'. Τὸ Ψ. τῆς 2.4.1948.

Διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ Ψ.ΜΘ' τῆς 2.4.1948 ἐπικυρώσεως τοῦ ἀ.ν. 516/1948 περὶ ἐλέγχου νομιμοφροσύνης ὁ νόμος οὗτος ἔπαυσε νὰ εἶναι ἀναγκαστικὸς καὶ μεταγράφῃ ἁπλῶς εἰς τὴν τάξιν τῶν καθαρῶν νόμων(24). Οὐδαμῶς προσέλαβεν ἐπηυξημένην τινὰ τυπικὴν δύναμιν Ψηφίσματος ἢ Συντάγματος. Τοιοῦτό τι οὐδαμόθεν συνάγεται οὔτε ἐξ αὐτοῦ τοῦ Ψ. ΜΘ' οὔτε ἐξ ἄλλου νόμου οὔτε ἐξ ἄλλου ἀξιομιμήτου παραδείγματος. Ὅθεν ἐν τῇ νομοθεσίᾳ ταύτῃ ἀ.ν. 516, Ψ. ΜΘ', δὲν πρόκειται περὶ κειμένων προσλαβόντων ὑπερέχουσαν τυπικὴν δύναμιν ὑπερισχύουσαν τοῦ γνωστοῦ Συντάγματος. Ὅπερ ἄλλως καὶ ὡς μεταγενέστερον ὑπερισχύει ἤδη (Ψ. 1.1.1952).

δ'. Σκοπὸς τῆς νομοθεσίας ταύτης.

Ἐκ τῶν εἰσηγητικῶν ἐκθέσεων μανθάνομεν συνήθως μόνον τὴν occasio legis. Ἐπίσης μανθάνομεν τὸν λόγον, δι' ὃν ὁ Ὑπουργὸς ἔφερε τὸ νομοθέτημα πρὸς ψήφισιν, ὡς καὶ τὸν σκοπὸν αὐτοῦ. Οὐχὶ ὅμως καὶ τὸν ἄμεσον σκοπὸν τοῦ νόμου (causa proxima non remota examinatur). Ἀτυχῶς ὅλαι σχεδὸν αἱ σχετικαὶ ἀποφάσεις τῆς νομολογίας ἐμπνέονται καὶ μνημονεύουν μόνον τὸν ἀπώτερον καὶ οὐχὶ τὸν ἄ μ ε σ ο ν καὶ κύριον σ κ ο π ὸ ν τοῦ νόμου (ratio legis). Ἀνωτ. § 2, II, 3.

Ἐν προκειμένῳ εὐτυχῶς ἡ εἰσηγητικὴ ἔκθεσις(25) τοῦ Ψ. ΜΘ' φέρει τὸν ἀκριβῆ σκοπὸν τῆς σχετικῆς νομοθεσίας.

---

(24) Ἡ Πρ. Ἀθ. 2351/1954, ΕΚΔ 13, 357, ὀρθῶς μὲν ἔκρινεν ὅτι ἐπὶ τῶν περιπτώσεων τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ὁ δι' αὐτοῦ καταργηθεὶς ἀ.ν. 516/1948, πλὴν ὅμως ἐν τῇ δι' ἐσφαλμένης αἰτιολογίας. Διότι πιστεύει ὅτι τὸ κυρῶσαν Ψ. ΜΘ' προσέδωκεν εἰς τὸν ἀ.ν. 516 ηὐξημένην τυπικὴν δύναμιν. Μολονοτοῦτο δέχεται ὅτι εἶναι οὗτος ἐπιδεκτικὸς διὰ νόμου τροποποιήσεως μετὰ τὴν 16.4.1952 κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 § 2 τοῦ Ψ. τῆς 16.4.1952. Διὰ τοῦ ἄρθρ. 3 § 2 τοῦ Ψηφίσματος, λέγει ἡ ἀπόφασις, ὡρίσθη ἅμα ὅτι καὶ γενόμεναι μέχρι τοῦδε διὰ νόμων καταργήσεις ἢ τροποποιήσεις τοιούτων διατάξεων κυροῦνται. Συνεπῶς ἡ διάταξις αὕτη τοῦ Ψ. τῆς 16.4.1952 καλύπτει, λέγει, καὶ τὸν ἀ.ν. 1836/1951 κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 13 § 2, δι' ἧς (χαρακτηρίζεται ὁ ἀ.ν. 1836 ὡς εἰδικὸς καὶ) ἀφῃρέθη τῆς ρυθμίσεως τοῦ ἀ.ν. 516 τοῦ 1948 τὸ θέμα τοῦτο, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τοὺς πολεμιστὰς τοὺς τοποθετουμένους εἰς τὰς κατονομαζομένας ἐπιχειρήσεις καθωπλισθέν εἰς τὴν ἀποκλειστικὴν ρύθμισιν τοῦ εἰδικοῦ τούτου ἀ. ν. 1836/1951.

(25) Εἰσηγ. ἔκθ. ἐπὶ τοῦ Ψ. ΜΘ' τῆς 17/19.4.1948: Καθ' ὃν χρόνον τὸ Κράτος διεξάγει τὸν σκληρὸν κατὰ τῶν ἐχθρῶν τῆς Πατρίδος ἀγῶνα, καὶ τὰ γνήσια τέκνα του εἰς τὰ ὄρη τῆς Ἑλλάδος καταδιώκουν τοὺς ὑπηρετοῦντας ξένα συμφέροντα συμμορίτας, ἐπιβεβλημένη παρίσταται ἡ ὑποχρέωσις αὐτοῦ ὅπως ἀφ' ἑνὸς μὲν λάβῃ τὰ προσήκοντα πάγια μέτρα διὰ τὴν ἀσφαλῆ σύνθεσιν τῶν ὑπηρεσιῶν του, καὶ ἀφ' ἑτέρου μεριμνήσῃ δι' ὅσων οἷόν τε ταχίστην ἀπαλλαγὴν τῆς κρατικῆς μηχανῆς καὶ τῶν ὁπωσδήποτε μετ' αὐτῆς συνδεομένων ὑπηρεσιῶν του ἀπὸ τοὺς τυχὸν μὴ νομιμοφρονας Ἕλληνας. Διὰ τοῦ Ψ. ΜΘ' ἐπικυροῦται ὁ ἀ.ν. 516 ὁ ἐκδοθεὶς ὑπὸ τὸ κράτος ἀδήριτου ἀνάγκης, ἐν ἀπουσίᾳ τῆς Βουλῆς, διὰ τοῦ ὁποίου διαγράφεται ὁ τ ρ ό π ο ς τ ῆ ς ἐ ξ α κ ρ ι β ώ σ ε ω ς

οὗ ἐρρυθμίσθη συλλήβδην (in complexu) πᾶν σχετικὸν θέμα, ὡσαύτως δὲ καὶ τὰ ἀφορῶντα πρὸς διορισμὸν τῶν ὑπαλλήλων (13 ἐπ. ν. 1811), ἐξ οὗ ἕπεται πάλιν νομοερμηνευτικῶς ἀναγκαίως ὅτι ἅπασαι αἱ διατάξεις τοῦ ἀρχαιοτέρου καὶ ὅλως διοικητικοῦ ἀ.ν. 516 τῆς 8/8.1.1948, ὡς καὶ παντὸς ἄλλου ὁμοίου νόμου, εἴτε γενικαί, εἴτε εἰδικαὶ ἤθελον θεωρηθῆ αὗται, κατηργήθησαν ρητῶς διὰ τῶν ὡς ἄνω μνημονευθεισῶν ἐν ἰσχύϊ ἤδη νομικῶν διατάξεων (19 § 1, 22 § 6, 44, 49 § 1, 227 ν. 1811/1951), ὑφ' ὧν, ὡς ἐλέχθη, ἄλλως ἐρρυθμίσθη τὸ αὐτὸ θέμα, εἴτε ἤθελε θεωρηθῆ ὅτι ἁπλῶς ἐπανελήφθησαν ἐν αὐτῷ αἱ οὐσιώδεις διατάξεις του, εἴτε ἤθελε θεωρηθῆ ὅτι (ὁλοσχερῶς) ἐρρυθμίσθη διὰ τοῦ νεωτέρου νόμου τὸ θέμα διαφόρως.

III. Κατάργησις ὑπὸ τοῦ ἀ.ν. 1836 τοῦ 1951.

Ἄλλως τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα ἐπῆλθε διὰ τοῦ ἀ.ν. 1836 ὡς ἑξῆς: Διὰ τοῦ ἄρθρ. 13 ἀ.ν. 1836 τῆς 4, 5.6.1951 ὡρίσθη: α) ὅτι οἱαδήποτε ἀπαγόρευσις ὑποχρεωτικῆς προσλήψεως προσωπικοῦ ἢ ἐξαίρεσις ἀπὸ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ν. 751/1948 καὶ 1196/1949 θεσπισθεῖσαι διὰ προγενεστέρου τοῦ παρόντος νόμου ἢ διατάγματος δὲν ἰσχύει, προκειμένου περὶ τοποθετήσεως προσώπου τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ παρόντος (§ 1) καὶ β) ὅτι ὁ παρὼν νόμος χαρακτηρίζεται ὡς εἰδικὸς ἐναντὶ παντὸς ἄλλου νομοθετήματος (§ 2).

Ἐθίγη ἀρά γε διὰ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου τούτου (13 ἀ.ν. 1836) ἡ ἰσχὺς τοῦ ἀ.ν. 516 τοῦ 1948; Διὰ νὰ δοθῆ καταφατικὴ ἀπάντησις, πρέπει νὰ γίνῃ δεκτὸν ὅτι ὁ ἀ.ν. 516 περιέχει ἀπαγόρευσιν προσλήψεως. Τὸ ἀκριβὲς εἶναι ὅτι ὁ ἀ.ν. 516 αὐξάνει τὰς προϋποθέσεις τῆς προσλήψεως καὶ τοῦ διορισμοῦ τῶν πολεμιστῶν. Ἄρα ἐμπεριέχει ἔμμεσον ἀπαγόρευσιν προσλήψεως. Διότι ἐπιδραδύνει καὶ κωλύει τὴν ἄμεσον εὕρεσιν ἐργασίας, ἄρα ἀντιτίθεται πρὸς τὸν ἀ.ν. 1836, ἔστω καὶ ἂν δύναται νὰ ἐξηγηθῆ ὁ ἀ.ν. 516 ὡς προελθὼν ἐξ ἄλλης ἐπίσης ἀνάγκης ἀμύνης τοῦ Κράτους κατὰ πολιτικῆς κακῆς ἐπιδράσεως. Ὥστε μᾶλλον πρέπει νὰ γίνῃ δεκτὸν ὅτι ὁ ἀ.ν. 516 εἰσάγει (ἔμμεσον) ἀπαγόρευσιν προσλήψεως. Ἀλλὰ καὶ νέαν προϋπόθεσιν διορισμοῦ ἐὰν εἰσῆγε, πάλιν θὰ προσέκρουεν εἰς τὸν ἀ.ν. 1836. Διότι τὸ αὐτὸ ζήτημα ἐμφανίζεται καὶ ἐν τῷ αὐτοχαρακτηριστῷ σμῷ τοῦ ἀ. ν. 1836 ὡς εἰδικοῦ νόμου ἐναντὶ παντὸς ἄλλου νομοθετήματος. Δι' οὗ ἐννοεῖ βεβαίως οὗτος πᾶν ἄλλο ὁμοίον προγενέστερον εἰδικὸν ἐπίσης νομοθέτημα. Πρὸ τοῦ ὁποίου εἶναι ὄντως ὁ ἀ.ν. 1836 εἰδικώτερος καὶ δὴ εἰδικώτατος (31) καὶ ἄρα κατὰ προτίμησιν ἐφαρμοστέον νομοθέτημα. Καθ' ὅσον ὁ ἀ.ν. 516 ἀφορῶν, ὡς εἴρηται, ἄλλο θέμα, τὴν ἐξακρίβωσιν τῆς νομιμοφροσύνης τῶν ὄντων ἤδη ὑπαλλήλων, δὲν εἶναι λογικῶς δυνατὸν νὰ γίνῃ δεκτὸν ὅτι δὲν εἶναι ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ ἐκ τῶν ὁμοίων τῷ ἀ.ν. 1836 περὶ τοποθετήσεως τῶν πολεμιστῶν νομοθετημάτων. Ὥστε βασίμως δύναται νὰ θεωρηθῆ ὅτι ὁ ἀ.ν. 1836 in complexu ρυθμίσας τὸ θέμα δὲν ἐδέχθη ἄλλας προϋποθέσεις προσλήψεως ἢ διορισμοῦ, καὶ δὴ πιστοποίησιν τῆς νομιμοφροσύνης ὑπὸ τῶν κατ' ἄρθρ. 4 ἀ.ν. 516 συμβουλίων διεξαχτέαν ὑπὸ τοῦ δικαιούχου.

Συνεπῶς καὶ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης ὁ ἀ.ν. 516/1948 οὐδὲν ἔδαφος ἐφαρμογῆς εὑρίσκει ἐν τῇ νεοπολεμιστικῇ νομοθεσίᾳ, ὑφ' ἧς ἄρα κατηργήθη ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ. Ἄρα οἱ ἀπολυόμενοι τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ζητοῦντες κατὰ τὴν νομοθεσίαν ταύτην ἐργασίαν καὶ πρόσληψιν οὐδαμῶς ὑποχρεοῦνται νὰ προσκομίσωσιν ἐπὶ ποινῇ εἴτε ἀπαραδέκτου τῆς αἰτήσεως, εἴτε ἀκυρότητος τοῦ διορισμοῦ ἀπόφασιν τῶν συμβουλίων ἢ δήλωσιν τοῦ ἰδίου περὶ τῆς νομιμοφροσύνης του καὶ ταῦτα συμφώνως πρὸς τὸν μὴ ἔχοντα ἐν προκειμένῳ ἐφαρμογὴν ἀ.ν. 516/1948 καὶ τὸ ἐκτελεστικὸν αὐτοῦ β.δ. τῆς 7/8.5.1948.

(Συνεχίζεται εἰς τὸ ἑπόμενον)

(31) Ἡ Πρ. Ἀθ. 2351/1954 ἔκρινεν ὅτι ὁ ἀ.ν. 1836 χαρακτηρίζων ἑαυτὸν ἐν ἄρθρῳ 13 § 2 ὡς εἰδικὸν νόμον εἶναι ἐπικρατέστερος τοῦ ἀ.ν. 516, οὗτινος ἄρα κατήργησε τὰς σχετικὰς περὶ νομιμοφροσύνης διατάξεις εἰς τὸ θέμα του. Ἡ ἀπόφασις εἶπεν ὅτι ὁ ἀ.ν. 1836 εἶναι εἰδικώτατος. Πράγματι, ἂν ἦτο ἁπλῶς εἰδικός, δὲν θὰ ἐδικαιολόγει τὴν κατάργησιν ἄλλου εἰδικοῦ. Σχετικῶς: ΕΕΔ 13, 354. Ὅτι ἡ διαδικασία τοῦ ἀ.ν. 516 εἶναι μακρὰ εἶπεν ἡ Α.Π. 471/1951 καὶ ἡ Α.Π. 157/1952. Πῶς δύναται τοιαύτη μακρὰ διαδικασία νὰ συμβιβασθῇ πρὸς τὴν ταχύτητα, ἣν ἀπαιτεῖ ἡ περὶ νεοπολεμιστῶν νομοθεσία; Ἄλλη ἀπόφασις Α.Π. 471/1951, ΕΕΔ 11, 39, εἶπεν, ὡς σημειώθη ἀνωτέρω, ὅτι ὁ ἀ.ν. 516 εἶναι γενικὸς ἐν σχέσει πρὸς τὸν εἰδικὸν ν. 751 κλπ.

Γ'. Ἀντισυνταγματικός ὁ ἀ.ν. 516 κλπ.

Ἐλέχθη ἀνωτέρω (§ 2, Β', Ι, ΙΙΙ) πῶς ὁ νόμος οὗτος ἀ.ν. 516/1948 κατὰ τὰς διατάξεις του, δι' ὧν ἐπιβάλλεται ὅπως ὁ πολίτης φέρῃ ἴδιος τὴν ἀπόδειξιν τῆς νομιμοφροσύνης του, ὡς καὶ ὁ ὅμοιος ἐν ἄρθρ. 8 § 1 γ τοῦ ν. 751 καὶ ἄρθρ. 7 τοῦ ν.δ. 2057, δι' ὧν ἐπιβάλλεται ἡ προσαγωγὴ πιστοποιητικοῦ τῆς ἀστυνομικῆς ἀρχῆς, εἶνε ἀντισυνταγματικοὶ καὶ ἀνίσχυροι, διότι προσβάλλουν τὴν καλὴν πίστιν τῶν πολιτῶν (26). Ταῦτα σαφῶς καὶ ἀναμφισβητήτως ἐξάγονται ἐκ τοῦ ἐν χρήσει διττῶς καὶ ὡς μεταγενεστέρου καὶ ὡς ὑπερισχύοντος Συντάγματος (Ψ. 1.1.1952).

Δ'. Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ νεοπολεμιστῶν.

Ὁ ἀ.ν. 516/1948 καὶ τὸ σχετικὸν ἐκτελεστικὸν δ.δ. τῆς 7/8.5.1948 τυγχάνει ἀ ν ε φ ά ρ μ ο σ τ ο ς ἐπὶ τῶν περιπτώσεων τῆς νομοθεσίας περὶ προστασίας τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ πολεμιστῶν μέχρι τοῦ διορισμοῦ των(27).

Ἐφαρμοστέα τυγχάνει ἡ νομοθεσία αὕτη εἰς πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν (28) διοικητικοῦ καὶ μυστικοῦ ἐλέγχου τῆς νομιμοφροσύνης ἑκάστου ὑπαλλήλου, οὐχὶ ὅμως καὶ ἐπὶ τῶν τοποθετουμένων εἰς θέσεις νεοπολεμιστῶν, οἵτινες δὲν ὑποχρεοῦνται νὰ προσαγάγωσι οἱανδήποτε περὶ τούτου πιστοποίησιν τῶν συμβουλίων ἢ δήλωσιν διὰ τὰ ἑξῆς :

Ι. Κατάργησις τοῦ ἀ.ν. 516 ὑπὸ τοῦ ν. 751.

Ἐκ τῆς χρονολογικῆς συγκρίσεως τῶν δύο νόμων τοῦ ἀ.ν. 516 τῆς 8. 8.1.1948 ἀρχαιοτέρου καὶ τοῦ ν. 751 τῆς 4. 10.8.1948 νεωτέρου προκύπτει ὅτι ὁ δεύτερος οὗτος νόμος οὐ μόνον ὡς νεώτερος, ἀλλὰ καὶ ὡς εἰδικώτερος (περὶ τῶν νεοπολεμιστῶν) κ α τ ή ρ γ η σ ε ν ἐν τούτῳ τὸν προηγούμενον ἀρχαιότερον καὶ γενικὸν (29), τοὐλάχιστον κατὰ τὰς διατάξεις του, δι' ὧν ἐπιβάλλεται ὑποχρέωσις σχετικῆς ἐνεργείας εἰς τοὺς δικαιούχους αὐτοῦ. Καθ' ὅσον διὰ τοῦ ἄρθρ. 8 § 1 γ' ν. 751 ἐρρυθμίσθη καὶ δὴ ὁλοσχερῶς τὸ αὐτὸ θέμα (τῆς ἀποδείξεως τῆς νομιμοφροσύνης) ἀ λ λ ω ς, καὶ δὴ διὰ προσαγωγῆς πιστοποιητικοῦ τῆς οἰκείας ἀστυνομικῆς ἀρχῆς (30). Οὗ ἕνεκα εἶναι περιττὴ ἡ σχετικὴ ἀπόφασις τῶν κατ' ἄρθρον 4 ἀ.ν. 516 περὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος συμβουλίων. Τὰ ὁποῖα ἄλλως ἐκ τῆς αὐτῆς πηγῆς δύνανται ν' ἀρυσθῶσι πληροφορίας (4§ 3 ἀ.ν. 516). Ἑπομένως δὲν ἔχουσιν ἐπὶ νεοπολεμιστῶν ἐφαρμογὴν οὔτε αἱ σχετικαὶ διατάξεις τοῦ δ.δ. τῆς 7/8.5.1948, οὔτε ἡ Π.Υ.Σ. 414 τῆς 27.4 καὶ 8.5.1948 περὶ τοῦ τύπου τῆς δηλώσεως, ἣν τὰ συμβούλια νομιμοφροσύνης ὑποχρεοῦνται νὰ ἀπαιτήσουν ἀπὸ πάντας ὡς καὶ ἀπὸ τοὺς ἐν τῷ μέλλοντι αἰτουμένους ὅπως διορισθῶσιν, οὗτοι δ' ἀντιστοίχως ὑποχρεοῦνται νὰ ὑποβάλωσιν.

ΙΙ. Κατάργησις ὑπὸ τοῦ ν. 1811/1951.

Δεδομένου τὸ μὲν ὅτι ἡ «νομιμοφροσύνη» ἀφορᾷ κυρίως τὸν σεβασμὸν καὶ τὴν ἀποδοχὴν τοῦ «κοινωνικοῦ» καθεστῶτος ἐκ μέρους τοῦ ὑπαλλήλου (100 Συντ., 19 § 1, 22 § 6, 44, 49 § 1 ν. 1811/1951 περὶ κώδικος καταστάσεως δημοσίων ὑπαλλήλων), ὡς καὶ ὑπὸ παντὸς πολίτου ὑπὸ τὴν (καλὴν) κεφαλαιοκρατικὴν του μορφὴν (112 Συντ.), τὸ δὲ ὅτι διὰ τῆς μεταγενεστέρας διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 227 τοῦ ν. 1811 τῆς 10.4.1951 Ἐπεται ὅτι κ α τ η ρ γ ή θ η πᾶσα γενικὴ ἢ ε ἰ δ ι κ ὴ διάταξις ἀντικειμένη εἰς τὰς διατάξεις αὐτοῦ ἢ ρυθμίζουσα θέματα διεπόμενα ὑπ' αὐτοῦ, δι'

τῆς νομιμοφροσύνης τῶν πάσης φύσεως ὑπαλλήλων, ὑπηρετῶν καὶ ἐργατῶν ὑπὸ τῶν Συμβουλίων Νομιμοφροσύνης πρώτου καὶ δευτέρου βαθμοῦ, συντιθεμένων ἐξ ἀνωτάτων καὶ ἀναμφισβητήτου νομιμοφροσύνης κρατικῶν λειτουργῶν, ἡ γνώμη τῶν ὁποίων εἶναι ὑποχρεωτική.

Καὶ ἐκ τῆς ἐκθέσεως ταύτης προκύπτει ὅτι πρόκειται ἐν τῷ σχετικῷ νόμῳ περὶ τρόπου ἐξακριβώσεως καὶ ὄχι περὶ νέας προϋποθέσεως ἢ νέας ὑποχρεώσεως εἰς βάρος τῶν ὑποψηφίων. Μάλιστα τὸν τρόπον τοῦτον ἀναφέρει ἡ ἔκθεσις μόνον εἰς τοὺς ὄντας ἤδη ὑπαλλήλους καὶ ὄχι εἰς τοὺς μὴ ὄντας ἔτι τοιούτους, ὡς οἱ τοποθετηθέντες. Καὶ ἀρκετὸς ἀριθμὸς ἀρεσπαγιτικῶν ἀποφάσεων ἀλλοιοῖ τὸν σκοπὸν τοῦτον.

(26) Εἶναι γνωστὸν πόσον οἱ νεοέλληνες εἶναι ἐν παντὶ εὐθίκτοι, ἀλλὰ καὶ φιλότιμοι, ἀνέκαθεν. Περὶ ταύτης ὡς συμφυοῦς δυνάμεως τοῦ Ἕλληνος ἴδε *Ι. Μ. Δαμβέργη* ἐν Λεξ. Πυρσ. τ. Ἑλλάς, 1934, σ. 437 ϐ καὶ 438 γ.

(27) Ἴδε σχετικὴν ὑπὲρ καὶ κατὰ νομολογίαν κατ. σημ. 34.

(28) Ἐκ τοῦ ἄρθρ. 1 § 1 καὶ 3 ἀ.ν. 516/1948 προκύπτει ὅτι καὶ κατὰ τὸν ν. 602 περὶ συνεταιρισμῶν νοοῦνται ὡς συνεταιριστικαὶ ὀργανώσεις αἱ ἀπαραδέκτως συνιστάμεναι, ἄρα καὶ τὰ κατὰ τὸν ν. 3119/1952 κοινὰ ταμεῖα εἰσπράξεων λεμφορείων, ἐφ' ὧν ἐφαρμοστέα τυγχάνει ἡ νομοθεσία τοῦ ἀ.ν. 516. Σ.Ε. Ὁλ. 3164/1958, ΕΕΔ 13, 423.

Μίαν περίπτωσιν ἐφαρμογῆς τοῦ ἀ.ν. 516/1948, ἐκτὸς τῆς περιοχῆς τῶν ν. 751 καὶ ἀ.ν. 1836, ἴδε ἐν προσλήψει μισθωτοῦ ὑπὸ τοῦ Δημοσίου κατὰ τὸ ν.δ. 36/1916 μνημονευομένην ὑπὸ Α.Π. 310/1953, ΕΕΔ 12, 719.

(29) Α.Π. 471/1951, ΕΕΔ 11, 39, ἧτις ἐχαρακτήρισε γενικὸν τὸν ἀ.ν. 516.

(30) Α.Π. 471/1951, ΕΕΔ 11, 39, δι' ἧς ἐθεωρήθη ἄρκουν τὸ πιστοποιητικὸν τῆς Ἀστυν. Ἀρχῆς.

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΣΥΜΨΗΦΙΣΜΟΣ ΚΕΡΔΗΘΕΝΤΩΝ ΑΛΛΑΧΟΥ ΜΕΤ' ΑΚΥΡΟΝ ΑΠΟΛΥΣΙΝ

Δολία αποφυγή προσφερθείσης εργασίας και νόμιμοι συνέπειαι

Ὑποχρέωσις ἀκύρως ἀπολυθέντος μισθωτοῦ εἰς ἀποδοχὴν προσφερθείσης ἀλλαχοῦ ἐργασίας.—Ἀπόκρουσις ἀξιώσεως μισθωτοῦ ἐπὶ τὸν μισθόν, ἕνεκεν ὑπερημερίας ἐργοδότου, κατ' ἄρθρον 656 Ἀστικοῦ Κώδικος, ἐκ τοῦ ἄρθρου 281 Ἀστ. Κώδικος, ἐφ' ὅσον κακοβούλως ἀπέφυγε νὰ ἐργασθῇ.—Συνδυασμὸς ἄρθρου 381 πρὸς ἄρθρον 656 Ἀστικοῦ Κώδικος.

Ἐπὶ ἀκύρου ἀπολύσεως μισθωτοῦ γεννᾶται, ὡς γνωστόν, ὑπὲρ αὐτοῦ δικαίωμα λήψεως ἀποδοχῶν, ἐφ' ὅσον ὁ ἐργοδότης περιέρχεται εἰς ὑπερημερίαν κατ' ἄρθρ. 349 Α.Κ. (ἄρθρ. 656 Α.Κ.) (βλέπε σχετικῶς **Κ. Δημάκην**, Ζητήματα ἐκ τῆς ὑπερημερίας τοῦ ἐργοδότου ὡς δανειστοῦ, ΕΕΔ 13, 393 ἐπ.). Κατὰ τὸ ἄρθρον ὅμως 656 Α.Κ. δικαιοῦται ὁ μισθωτὴς (ἐργοδότης) νὰ ἐκπέσῃ ἐκ τοῦ μισθοῦ πᾶν ὅ,τι ὁ ἐκμισθωτὴς (μισθωτὸς) ὠφελήθη ἐκ τῆς ματαιώσεως τῆς ἐργασίας ἢ τῆς ἀλλαχοῦ παροχῆς αὐτῆς.

Ἡ ἀρχὴ αὕτη ἴσχυε καὶ κατὰ τὸ προηγούμενον τοῦ Α.Κ. δίκαιον (βλέπε **Ἀλ. Διζερόπουλον**, Ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας κατὰ τὸ ν.δ. 424/1941, σελ. 58, **Γ. Καποδίστριαν**, Ἑρμην. Ἐργ. Δικ. §§ 344, 395, Α.Π. 113/1943, ΕΕΔ 2, 564, Α.Π. 117/1947, ΕΕΔ 6, 329). τὸ προηγούμενον δὲ τοῦτο δίκαιον ἐφαρμόζεται ἐπὶ ἐνοχῶν, τῶν ὁποίων τὰ παραγωγικὰ γεγονότα συνετελέσθησαν πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Α.Κ., κατὰ τὸ ἄρθρον 24 τοῦ Εἰσαγωγικοῦ τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος Α.Ν. 2783/1941 (Α.Π. 117/1947, εἰσηγητὴς **Α. Χομάτος**, ΕΕΔ 6, 329, πρβλ. καὶ Α.Π. 274/1950, εἰσηγητὴς **Χ. Δινάρδος**, ΕΕΔ 9, 510).

Ὁ συμψηφισμὸς τῶν κερδηθέντων ἀλλαχοῦ χωρεῖ κατ' ἔνσταση τοῦ ἐργοδότου, ὁ ὁποῖος ὀφείλει νὰ ἀποδείξῃ κατ' ἄρθρ. 248 Πολ. Δικ. (**Λιζερόπουλος**, Ἑρμ.Α.Κ ὑπ' ἄρθρ. 298, ἀριθ. 60, Α.Π. 429/1936, Θέμ. ΜΗ' 415).

Καὶ ἐφ' ὅσον μὲν ὁ μισθωτὸς ἐξ ἀμελείας δὲν ἐφρόντισε νὰ ἐργασθῇ εἰς ἄλλον ἐργοδότην, δὲν ὑπάρχει ἔδαφος ἐφαρμογῆς τῆς ἀνωτέρω διατάξεως περὶ συμψηφισμοῦ (**Κ. Κανκᾶς**, Ἐνοχ. Εἰδικ. Τόμ. Α', σελ. 317).

Τὸ ζήτημα εἶναι, ἂν δύνανται νὰ συμψηφισθοῦν ὅσα ὁ μισθωτὸς ἀπέφυγε, δολίως ἀφιέμενος, νὰ κερδίσῃ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, καθ' ὃν δὲν ἐγένοντο δεκταὶ αἱ ὑπηρεσίαι του ὑπὸ τοῦ ἀκύρως ἀπολύσαντος αὐτὸν ἐργοδότου.

Τὸ ἄρθρον 656 τοῦ Α.Κ. δὲν ἀναφέρει τι περὶ αὐτοῦ. Διατυποῦται ὡς ἑξῆς: Δικαιοῦται ὁ μισθωτὴς νὰ ἐκπέσῃ ἐκ τοῦ μισθοῦ πᾶν ὅ,τι ὁ ἐκμισθωτὴς ὠφελήθη ἐκ τῆς ματαιώσεως τῆς ἐργασίας ἢ τῆς ἀλλαχοῦ παροχῆς αὐτῆς.

Τὸ ἀντίστοιχον τοῦ 656 Α.Κ. ἄρθρ. 312 τοῦ Σχεδίου Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς εἶχε διατυπωθῆ οὕτω: Ὁ μισθωτὴς δὲν ἀπαλλάσσεται τῆς ὀφειλῆς τοῦ μισθοῦ, ἐὰν κατέστη ὑπερήμερος περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῆς ἐργασίας. Οὐχ ἧττον ὁ μισθωτὴς δικαιοῦται νὰ ἐκπέσῃ ἐκ τοῦ μισθοῦ πᾶν ὅ,τι ὁ ἐκμισθωτὴς ἐξοικονόμησεν ἐκ τῆς ματαιώσεως τῆς ἐργασίας ἢ ἀπέκτησεν ἐργασθεὶς ἀλλαχοῦ ἢ ἐκ προθέσεως παρέλειψε νὰ ἀποκτήσῃ.

Ὑπὸ ἀνάλογον διατύπωσιν ἦτο καὶ τὸ ἄρθρον 313 τοῦ Προσχεδίου Α.Κ., εἰλημμένον ἐκ τοῦ Ἑλβ. 332, Γερμ. 615, Κρητ. 982, ἀναλύεται δὲ εἰς τὴν εἰσηγητικὴν αὐτοῦ ἔκθεσιν (**Κ. Τριανταφυλλόπουλος**, ΕΕΔ 9, 468), ὅτι ὁμοία διατάξις διὰ τὰς ἀμφοτεροβαρεῖς ἐν γένει συμβάσεις διὰ τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ παροχὴ καθίσταται ἀδύνατος, πταίσματι τοῦ δανειστοῦ αὐτῆς, περιέχεται καὶ εἰς τὸ ἄρθρ. 94 τοῦ Προσχεδίου (ἄρθρ. 381 Α.Κ.).

Ἐξ ἄλλου καὶ κατὰ τὸ ἄρθρον 14 τοῦ Σχεδίου Συμβάσεως Ἐργασίας 1913 (ΕΕΔ 1, 871) (εἰλημμένον καὶ αὐτὸ ἐκ τοῦ Γερμ. 615, Ἑλβ. 332, Κρητ. 982), ἐὰν ὁ μισθωτὴς κατέστη ὑπερήμερος ὡς πρὸς τὴν ἀποδοχὴν τῆς ἐργασίας, δύναται ὁ ἐκμισθωτὴς νὰ ἀπαιτήσῃ διὰ τὴν λόγῳ τῆς ὑπερημερίας μὴ παρασχεθεῖσαν ἐργασίαν τὸν συμφωνηθέντα μισθόν, μὴ ὑποχρεούμενος νὰ παράσχῃ αὐτὴν ἐκ τῶν ὑστέρων. Ὑποχρεοῦται ὅμως νὰ δεχθῇ καταλογισμὸν εἰς τὸν μισθὸν πάντος ὅ,τι εἴτε ἐξ τῆς ματαιώσεως τῆς ἐργασίας ἐξοικονόμησεν, εἴτε χρησιμοποιήσας ἀλλως τὴν ἐργασίαν του ἀπέκτησεν ἢ κακοβούλως παρέλειψε νὰ ἀποκτήσῃ.

Τὸ «κακοβούλως» τοῦ ἄρθρ. 14 («ἐπίτηδες» φέρει τὸ Ἑλβ. 332) σημαίνει, ὅτι παρέλειψεν ὁ ἐργάτης, ἁπλῶς καὶ μόνον διὰ νὰ ζημιώσῃ τὸν ἐργοδότην (**Κ. Τριανταφυλλόπουλος**, Αἰτιολ. Ἔκθ. Προσχεδίου, ΕΕΔ 1, 904).

καὶ 1836/1951, δι' ὧν δὲν προβλέπεται ὑπὸ τῶν νόμων τούτων προθεσμία.

Κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 16 § 1 τοῦ ν. 751/1948 καὶ ἄρθρ. 7 § 2 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 ἡ ἀπόλυσις τῶν δυνάμει τῶν νόμων τούτων τοποθετουμένων κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς προστασίας αὐτῶν ἐπέρχεται αὐτοδικαίως μόνον ἐφ' ὅσον ὁ τοποθετηθεὶς ἤθελε καταδικασθῇ ἐπὶ ἀξιοποίνῳ πράξει, προβλεπομένῃ ὑπὸ τῶν ἄρθρων 59, 60, 61 καὶ 62 τοῦ Ποινικοῦ Κώδικος. Συνεπῶς ἐν προκειμένῳ νομίμως ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις ἠκύρωσε τὴν παρὰ τῆς αἰτούσης ἀπόλυσιν τοῦ παραπεμφθέντος διὰ βουλεύματος ταῦ Συμβουλίου τῶν Πλημμελειοδικῶν καὶ ἀθωωθέντος τῆς ἀποδοθείσης αὐτῷ κατηγορίας δυνάμει ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῶν Ἐφετῶν.

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ ΑΓΩΓΗΣ ΕΞ ΑΚΥΡΟΥ ΑΠΟΛΥΣΕΩΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ

Προσφυγή εἰς Ἐπιτροπὴν ἄρθρου 7 Α.Ν. 244/1936 δι' ἀκύρωσιν ἀπολύσεως

Διάταξις ἄρθρου 3 Ν Δ. 8/11 Μαΐου 1946 περὶ ἀποκλειστικῆς τριμήνου προθεσμίας ἐπιδόσεως ἀγωγῆς περὶ ἀκύρου ἀπολύσεως.—Ἐφαρμογὴ μόνον ἐπὶ τῶν ἐνώπιον τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων ἀγωγῶν ἀποζημιώσεων.—Ἀνεφάρμοστον ἐπὶ προσφυγῶν ἐνώπιον τῶν κατὰ Ν. 751/1948 καὶ 1836/1951 συλλογικῶν διοικητικῶν ὀργάνων.— Αὐτοδίκαιος ἀπόλυσις προστατευομένου ὑπὸ τοῦ Ν. 1836/1951 ἐπὶ καταδίκης δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν ἄρθρων 59, 60, 61, 62 Ποινικοῦ Κώδικος.—Συνέπειαι ἐκ τῆς ἀθωώσεως.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 7 τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 «περὶ τροποποιήσεως καὶ κωδικοποιήσεως τῆς νομοθεσίας περὶ προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ κλπ.» (ΕΕΔ 10, 588) ἡ ἀπόλυσις τῶν τοποθετηθέντων δυνάμει τοῦ νόμου τούτου ἐπιτρέπεται αὐτοδικαίως, ἐφ' ὅσον ὁ τοποθετηθεὶς ἠθέλε καταδικασθῇ ἐπὶ ἀξιοποίνῳ πράξει, προβλεπομένῃ ὑπὸ τῶν ἄρθρων 59, 60, 61 καὶ 62 τοῦ Ποινικοῦ Κώδικος καὶ κατόπιν ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ ἀ.ν. 244/1936 καὶ 771/1937 διὰ τοὺς ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ 7 λόγους.

Εἶναι ἐκ τῆς ἄνω διατάξεως φανερόν, ὅτι ἀπόφασις τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς (ἄνευ τῆς ὁποίας ἡ ἀπόλυσις εἶναι ἄκυρος) δὲν ἀπαιτεῖται εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς καταδίκης τοῦ μισθωτοῦ διὰ τὰ εἰς τὰ μνημονευθέντα ἄρθρα τοῦ Ποινικοῦ Κώδικος ἀδικήματα.

Δὲν ἀρκεῖ δὲ μόνη ἡ παραπομπὴ εἰς δίκην τοῦ μισθωτοῦ, ἀλλ' ἀπαιτεῖται ἡ καταδίκη αὐτοῦ διὰ τὸ ἀδίκημα, ὁπότε ἡ ἀπόλυσις ἐπέρχεται αὐτοδικαίως, ἑπομένως καὶ ἡ ἀθώωσις αὐτοῦ ἔχει ὡς συνέπειαν τὴν διατήρησιν τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως.

Ἑτέρωθεν, ἀφοῦ τὸ ἄρθρ. 7 τοῦ ἀ.ν. 244/1936 περὶ τῆς ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς διαδικασίας ὁρίζει, ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ ἀποφαίνεται τῇ αἰτήσει τοῦ ἐργοδότου ἢ τοῦ ἐνδιαφερομένου παλαιοῦ πολεμιστοῦ (ἐν προκειμένῳ τοῦ ἐνδιαφερομένου προσώπου τοῦ ἀ.ν. 1836/1951), ἕπεται, ὅτι, ἀνεξαρτήτως τῆς ὑποχρεώσεως τοῦ ἐργοδότου νὰ προσφύγῃ εἰς τὴν Ἐπιτροπήν, ἵνα χωρήσῃ ἔγκυρος ἀπόλυσις, ὡρισταμένων ναρίμων λόγων, δικαίωμα ἔχει καὶ ὁ ὑπὸ τοῦ ἀ.ν. 1836/1951 προστατευόμενος νὰ προσφύγῃ καὶ οὗτος εἰς τὴν Ἐπιτροπήν, ἵνα ἀκυρωθῇ ἡ ἀπόλυσίς του, ἀνεξαρτήτως τοῦ δικαιώματος αὐτοῦ νὰ αἰτήσηται παρὰ τοῦ πολιτικοῦ δικαστηρίου τὴν ἐπιδίκασιν τοῦ μισθοῦ του ἕνεκεν τῆς ἀκύρου (ἄνευ ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς) ἀπολύσεως.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ τοῦ ἀ.ν. 244/1936 καὶ 771/1937 εἶναι συλλογικὰ ὄργανα διοικήσεως, προσφεύγουν οἱ ἐνδιαφερόμενοι εἰς αὐτά, κρίνοντα κατ' ἰδίαν καθιδρυθεῖσαν ἁρμοδιότητα, καὶ ἀσφαλῶς, ὡς δέχεται ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῆς εἰς αὐτὰ προσφυγῆς ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ν.δ. 8/11 Μαΐου 1946 (ἤδη ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 18 τοῦ ν.δ. 2961/1954, ΕΕΔ 13, 941) περὶ ἀποκλειστικῆς τριμήνου προθεσμίας ἀπὸ τῆς καταγγελίας συμβάσεως τῆς ἀγωγῆς, ἡ ὁποία ἀφορᾷ προσβολὴν ὡς ἀκύρου ἐνώπιον τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων καταγγελίας συμβάσεως.

Τὰ τελευταῖα ταῦτα εἶναι ὑπόχρεα νὰ ἐφαρμόσουν τὴν ἄνω διάταξιν, ἡ προθεσμία τῆς ὁποίας διακόπτεται (ἄρθρα 270, 280 Α.Κ.) διὰ τῆς ὑποβολῆς τῆς περὶ τὴν ἀξίωσιν διαφορᾶς ἐνώπιον διοικητικῆς Ἀρχῆς ἢ διοικητικοῦ ἢ ἄλλου δικαστηρίου (βλέπε τὴν Α.Π. 638/1950, εἰσηγητὴς *Ι. Πίκουλος*, ΕΕΔ 10, 316).

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 638/1954, Ὁλομελείας

Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. **Α. Δήμιτσας**
Δικηγόρος ὁ κ. Β. Κουντούρης, Πάρεδρος Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους

Κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ ν.δ. τῆς 8/11.5.1946 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ἀ.ν. 118/1945 εἰς τοὺς βιοτεχνικούς, ἐπαγγελματικοὺς καὶ λοιποὺς ἐπιχειρήσεις καὶ τροποποιήσεως ἐνίων διατάξεων αὐτοῦ» πᾶσα ἀξίωσις μισθωτοῦ, πηγάζουσα ἐξ ἀκύρου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, τυγχάνει ἀπαράδεκτος, ἐφ' ὅσον ἡ σχετικὴ ἀγωγὴ δὲν ἐκοινοποιήθη ἐντὸς τριμήνου ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας ἀπὸ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ἡ ἀληθὴς ἔννοια τῆς διατάξεως ταύτης εἶναι, ὅτι αὕτη ἀφορᾷ μόνον τὰς ἐνώπιον τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων ἀγωγὰς ἀποζημιώσεως, δι' ἃς ὁρίζει τριμηνον ἀνατρεπτικὴν προθεσμίαν. Εἰς τὴν ὑπὸ κρίσιν περίπτωσιν δὲν ἐπρόκειτο περὶ ἀγωγῆς, ἥτις ἔδει, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, νὰ ἀσκηθῇ ἐντὸς τριμήνου ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας ἀπὸ τῆς ἀκύρου καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, ἀλλὰ περὶ προσφυγῆς ἐνώπιον συλλογικοῦ διοικητικοῦ ὀργάνου, συμφώνως πρὸς τοὺς περὶ προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ν. 751/1948

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΟΡΙΣΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

Ἀποδεικτέα θέματα καὶ βάρος ἀποδείξεως δι' ἐφαρμογὴν Ν. 2112

Καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας κατὰ Ν. 2112/1920.—Ἀποδεικτέα ὑπὸ τοῦ ὑπαλλήλου ἡ σύμβασις, ὁ χρόνος ὑπηρεσίας, ἡ παῦσις ἀποδοχῆς ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου τῶν ὑπηρεσιῶν καὶ ἐν ἀμφισβητήσει ἡ ὑπαλληλικὴ ἰδιότης.— Ἰσχυρισμοὶ ἐργοδότου περὶ νομίμου καταγγελίας συμβάσεως καὶ ἀποσβέσεως τῆς ἐκ τοῦ Ν. 2112 ἀπαιτήσεως πρὸς ἀποζημίωσιν ἀποτελοῦσιν ἐνστάσεις, ἀποδεικτέας ὑπὸ ἐναγομένου.— Συμψηφισμὸς δανείου χορηγηθέντος ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου πρὸς ἀποζημίωσιν Ν. 2112.

Ἐπαναχθέντος ἤδη διὰ τοῦ ἄρθρου 37 τοῦ προσφάτου ν. δ. 2961/1954 (ΕΕΔ 13, 941) ἐν ἰσχύϊ τοῦ ν. 2112/1920, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ν. 4558/1930, περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, καὶ τοῦ ἀπὸ 16/18 Ἰουλίου 1920 β. δ. «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 2112/1920», ὡς ἴσχυον πρὸ τοῦ ἀ.ν. 118/1945, ἀποκτᾷ μεῖζον ἐνδιαφέρον ἡ ὑπὸ τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου, διὰ τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως αὐτοῦ δεκτὴ γενομένη ἄποψις ὡς πρὸς τὸ βάρος ἀποδείξεως ἐν τῇ καταγγελίᾳ τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Κατὰ τὴν Ἐφετ. Πατρῶν 96/1935, τὴν ὁποίαν ἐπικαλεῖται τὸ Πρωτοδικεῖον, ὁ ὑπάλληλος, ἐνάγων τὸν ἐργοδότην ἐπὶ ἀποζημιώσει διὰ τὴν ἄκυρον ἀπόλυσιν αὐτοῦ, ὑποχρεοῦται νὰ ἀποδείξῃ μόνον τὴν σύμβασιν, τὸν χρόνον ὑπηρεσίας του, ἀμφισβητουμένης δὲ καὶ τῆς ἰδιότητός του ὡς ὑπαλλήλου, ὀφείλει νὰ ἀποδείξῃ καὶ ταύτην, καθόσον πάντα ταῦτα καὶ μόνα ἀποτελοῦσι τὰ πραγματικὰ ἐκεῖνα στοιχεῖα, τὰ κατὰ νόμον ἀναγκαῖα πρὸς θεμελίωσιν τῆς ἀγωγῆς.

Δὲν ὑποχρεοῦται ὅμως ὁ ἐνάγων νὰ ἀποδείξῃ συνάμα, ὅτι ὁ ἐναγόμενος ἔλυσε μονομερῶς τὴν σύμβασιν ἄνευ προηγουμένης καταγγελίας τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως, καθόσον τὰ πραγματικὰ ταῦτα περιστατικὰ δὲν τυγχάνουσιν ἀναγκαῖα κατὰ νόμον πρὸς παραγωγὴν τοῦ δικαίου τῆς ἀγωγῆς του.

Τοὐναντίον, ἐὰν ὁ ἐναγόμενος ἐργοδότης ἰσχυρίζηται, ὅτι προέβη εἰς τὴν νόμιμον καταγγελίαν, ὁ ἰσχυρισμὸς του οὗτος ἀποτελεῖ ἔνστασιν, τὴν ὁποίαν εἶναι ὑπόχρεως νὰ ἀποδείξῃ διὰ παντὸς νομίμου μέσου, πλὴν μαρτύρων, κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ ν. 2112, ὡς μετερρυθμίσθη διὰ τοῦ ν. 4558/1930 (ἀπαιτοῦν ἔγγραφον).

Κατὰ τὴν Ἐφετ. Ἀθηνῶν 41/1934 (ΕΕΝ α' 118) στοιχεῖον τῆς ἀγωγῆς εἶναι τὸ γεγονὸς ἀποειδοποιήτου ἀπολύσεως καὶ ὡς τοιοῦτον δέον νὰ μνημονεύηται ἐν τῇ ἀγωγῇ καὶ ἀποδεικνύηται ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος, τοῦ ἐναγομένου δυναμένου νὰ ἀποδείξῃ τὸ ἀντίθετον πρὸς ἀπαλλαγὴν του ἐγγράφως (ἐφ' ὅσον τὸ ἄρθρ. 1 ν. 4558/1930 ἐπιβάλλει τὴν ἔγγραφον προειδοποίησιν).

Ἐξ ἄλλου ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐργοδότου, ὅτι ὁ ἐνάγων οἰκειοθελῶς ἀπεχώρησεν, ἀποτελεῖ ἄρνησιν τῆς ἀγωγῆς, δὲν εἶναι δὲ οὗτος βεβαρημένος νὰ τὸ ἀποδείξῃ, δυνάμενος ὅπως ἀνταποδεικτικῶς προσαγάγῃ τὰς ἐπὶ τούτου ἀποδείξεις (Πρωτ. Ἀθηνῶν 5547/1933, Θέμ. ΜΔ' 836).

Ἀλλὰ ταῦτα πάντα ἐνομολογήθησαν κατὰ τὴν ἐκδίκασιν τοιούτων ἀγωγῶν ἀποζημιώσεως κατὰ τὴν τακτικὴν διαδικασίαν, ἐφαρμοζομένην ἀπὸ ὡρισμένου χρηματικοῦ ποσοῦ εἰς τὸ παρελθόν, πρὸ τοῦ ν. 1968/1944, διὰ τοῦ ὁποίου κατέστη, ἀνεξαρτήτως ποσοῦ, ἁρμόδιος ὁ Πρωτοδίκης εἰς α' βαθμὸν καὶ τὸ Πρωτοδικεῖον εἰς β' πρὸς ἐκδίκασιν τῶν ἐργατικῶν ἀξιώσεων κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν.

Διὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν ἔχει κριθῆ (βλέπε Α.Π. 60/1954, εἰσηγητὴς *Ι. Τρωχανής*, ΕΕΔ 13, 259), ὅτι ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ἄρθρων 5, 12, 20, 16 τοῦ ν. ΓΨΟΔ' προκύπτει, ὅτι ὁ δικαστὴς κατὰ τὴν ἐπὶ τῶν διαφορῶν τούτων κρίσιν του δὲν δεσμεύεται ὑπὸ δικονομικῶν τύπων, καὶ δὴ νὰ ἀκολουθήσῃ ὡρισμένους ἐν τῇ ἀποδείξει κανόνας, ἀλλ' ἀδέσμευτος τοιούτων τύπων, ἀνευρίσκει τὴν ἀλήθειαν βάσει τῶν ὑπὸ τῶν διαδίκων προσαγομένων χρησίμων ἀποδεικτικῶν στοιχείων, ἀποβλέπων μόνον εἰς τὴν οὐσίαν, μὴ δεσμευόμενος καὶ ὑπὸ τῶν περὶ βάρους ἀποδείξεως τύπων.

Ἔχει ἐπίσης καὶ ὑπὸ τῆς Α.Π. 118/1954 (εἰσηγητὴς *Γ. Βουμβουλάκης*, ΕΕΔ 13, 260) κριθῆ, ὅτι ἐν τῇ ἐργατικῇ διαδικασίᾳ ἡ κρίσις τοῦ δικαστηρίου σχηματίζεται, χωρὶς νὰ ὑποχρεοῦται ὁ δικαστὴς νὰ διατάξῃ, οὐδὲ νὰ ἀκολουθήσῃ ὡρισμένους κανόνας ἐν τῇ ἀποδείξει, ἑπομένως (συνεχίζει ἡ αὐτὴ ἀπόφασις) ὁ λόγος τῆς ἀναιρέσεως, ἐφ' ὅσον ἀποδίδει εἰς τὴν ἀπόφασιν τὸ σφάλμα ὅτι δὲν ἐτήρησε τὰς περὶ βάρους τῆς ἀποδείξεως διατάξεις, μὴ θεωρήσασα τὸν ἀναιρεσίβλητον βαρυνόμενον πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ ἰσχυρισμοῦ... μεταλλάξασα τὸ βάρος καὶ τὴν δύναμιν τῶν θεωρηθεισῶν ὑπ' αὐτῆς πλήρων ἀποδείξεων, εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος.

Ἀλλ' ἀνεξαρτήτως τούτων εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου ἐγεννᾶτο καὶ τὸ ζήτημα, ἂν ἠδύνατο νὰ χωρήσῃ ὁ συμψηφισμὸς τῆς προβληθείσης ἀνταπαιτήσεως τοῦ ἐργοδότου κατὰ τοῦ μισθωτοῦ, ἐφ' ὅσον αὕτη δὲν ἐτύγχανεν ἐκκαθαρισμένη, δοθέντος ὅτι κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν δὲν ἠδύνατο νὰ ἐξετασθῇ τοιαύτη ἀπαίτησις τοῦ ἐργοδότου κατὰ τοῦ μισθωτοῦ, προβαλλομένη εἴτε ὑπὸ τὴν μορφὴν ἀνταγωγῆς, εἴτε ὑπὸ τὴν τοιαύτην ἐνστάσεως συμψηφισμοῦ (πρβλ. διὰ τὴν ὁμοίαν διαδικασίαν τοῦ ν. 3514/1928 Πρόεδρον Πρωτοδικῶν Ἀθηνῶν 223/1942, προέδρεύων ὁ νῦν ἐφέτης *Χ. Ἀποστολόπουλος*, ΕΕΔ 1, 467, καὶ διὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν Πρωτο-

Κατά *Μιχαηλίδην - Νουάρον*, ἐν Ἑρμ.ΑΚ, ἄρθρ. 881, σ. 475) ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 381 Α.Κ. περὶ τῶν δολίως μὴ ἀποκτηθεισῶν ὠφελειῶν καθιεροῖ ἀρχὴν γενικωτέρας σημασίας, ἰσχύουσαν καὶ ἐπὶ συγγενῶν περιπτώσεων (ὡς ἐν ἄρθρῳ 656). Ἡ μὴ θέσπισις ἀναλόγου διατάξεως ἐν ἄρθρῳ 656 ἐξηγεῖται ἐξ ἁπλῆς παραδρομῆς καὶ δὲν δύναται νὰ ἔχῃ τὴν ἔννοιαν, ὅτι ὁ νόμος ἠθέλησε νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν κακόβουλον ἐκ μέρους τοῦ ἐργαζομένου καὶ εἰς βάρος τοῦ ἐργοδότου παράλειψιν τῆς χρησιμοποιήσεως ἀλλαχοῦ τῆς ἐργατικῆς του δυνάμεως, διότι τοῦτο ἀντίκειται εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς καλῆς πίστεως (200, 288 Α.Κ.) καὶ πρὸς τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς καταχρήσεως δικαιώματος (281 Α.Κ.) (πρβλ. ὡς πρὸς τὸ τελευταῖον τοῦτο καὶ *Κ. Κουκάν*, Ἐνοχ. Εἰδικ. Τόμος Α', σελ. 317).

Ἀντιθέτως πρὸς τὰ ἀνωτέρω ὑπὸ τοῦ *Μιχαηλίδου - Νουάρου* ὑποστηριζόμενα, ὑπεστηρίχθη (*Κ. Δημάκης*, ΕΕΔ 13, 510), ὅτι ἡ μὴ ἀναγραφὴ ἐν τῷ ἄρθρῳ 656 Α.Κ. διατάξεως «... ἢ ἐκ προθέσεως παρέλειψε νὰ ἀποκτήσῃ», ἀπαλειφθείσης ἐκ τοῦ ἄρθρ. 312 Σχεδίου (ἐνῷ διετηρήθη ἡ ὁμοία διάταξις ἐπεργολαβίας τοῦ ἄρθρου Σχ. Ἐπιτρ. 854, ἥτις ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸ ἄρθρ. 704 Α.Κ.) δὲν ὀφείλεται εἰς παραδρομήν, ἀλλ' εἰς σκόπιμον περιορισμὸν τῶν δικαιωμάτων τοῦ ὑπερημέρου ἐργοδότου, χωρὶς βεβαίως νὰ ἀποκλείηται, ἀνεξαιρέτως, ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ἄνω κανόνος, κατὰ τὴν κατ' ἄρθρ. 288 Α.Κ. καλόπιστον ἐκτέλεσιν τῆς συμβάσεως.

Μὲ τὸ θέμα τοῦτο ἀσχολεῖται ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, συνταξαμένου πρὸς τὴν γνώμην ὅτι ἐν τῷ κατ' ἄρθρ. 656 Α.Κ. συμψηφισμῷ περιλαμβάνονται καὶ ὅσα ὁ μισθωτὸς κακοβούλως παρέλειψε νὰ ἀποκτήσῃ.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 1854/1954

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Σ. Διαμαντάκος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Στ. Δημητρακάκης, Ν. Ἀτσαλάκης

Κατ' ἀκολουθίαν ἀκύρου ἀπολύσεως ἐπεδικάσθησαν ὑπὸ τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως οἱ μέχρι τῆς 4.8.1952 μισθοὶ ὑπερημερίας, ἐκρίθη δὲ διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως τὰ ἤδη ὑπὸ τῶν διαδίκων συνομολογούμενον περιστατικὸν ὅτι ἔκτοτε ὁ ἐνάγων εἰργάσθη εἰς ὁμοειδῆ ἐργασίαν, ἐπὶ ἰσοπόσῳ ἡμερομισθίῳ, προσφερθεῖσαν αὐτῷ παρὰ τῷ λατομείῳ Α*, διὰ τὸ μέχρι τῆς 30.9.1952 χρονικὸν διάστημα, ὅτε ὁ ἐνάγων ἀπεχώρησεν ἐκουσίως ἐκ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ τρίτου τούτου ἐργοδότου καὶ ἀπέκρουσε κακοβούλως τὴν προσφερθεῖσαν παρὰ τοῦ Α* ἐργασίαν, ἥτις ἦτο τοῦ αὐτοῦ εἴδους πρὸς τὴν μετὰ τῆς ἐκκαλούσης συμφωνηθεῖσαν, ἀντὶ τῆς αὐτῆς ἀντιμισθίας καὶ διὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, καταχρώμενος δὲ τὸ ὅπερ ἔχει ἐκ τοῦ νόμου ἐπὶ τῶν μισθῶν ὑπερημερίας δικαιώματά του καὶ ὑπερβὰς προφανῶς τὰ ὅρια τῆς καλῆς πίστεως, παρέλειψε νὰ ἐργασθῇ καθ' ἅπαντα τὸν ἀπὸ 1.10.1952 ἕως 2.1.1953 κρίσιμον χρόνον, ἐνῷ δὲ ἔδει νὰ ἀποδεχθῇ τὴν προσφερομένην ὑπὸ τοῦ τρίτου ὡς ἄνω ἐργοδότου ἐργασίαν, ἐπροτίμησε, ἀποσκοπῶν διὰ τῆς παραλείψεως ταύτης εἰς ζημίαν τῆς ἐκκαλούσης καὶ ἐπιζητῶν τὴν πληρωμὴν τοῦ μισθοῦ ὑπερημερίας, νὰ ἀποκρούσῃ ταύτην καὶ νὰ παραμείνῃ ἐκτοτε ἄνεργος, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὴν ἐν ταῖς συναλλαγαῖς ἀπαιτουμένην ἐπίδειξιν καλῆς πίστεως ὑπὸ τῶν συμβαλλομένων. Ἡ τοιαύτη, ἐκ τοῦ ἄρθρου 281 Α.Κ., ἀπόκρουσις τῆς ἐπιδίκου ἀξιώσεως, συνάδει καὶ πρὸς τὴν ὀρθὴν ἑρμηνείαν τοῦ ἄρθρου 381 Α.Κ., καθ' ἃ «.... ἐκπίπτεται ἐκ τῆς ἀντιπαροχῆς πᾶν ὅ,τι ὁ λόγῳ ἀδυναμίας ἀπαλλασσόμενος ὠφελεῖται ἢ δολίως παραλείπει νὰ ὠφεληθῇ ἐκ τῆς ἀπαλλαγῆς», διότι ἡ δι' αὐτοῦ καθιερουμένη ἀρχή, οὖσα γενικωτέρας σημασίας, ἰσχύει καὶ ἐπὶ τῆς περιπτώσεως τοῦ ἄρθρου 656 Α.Κ., ἀδιανοήτου οὔσης τῆς ὑποθέσεως ὅτι διὰ τῆς παραλείψεως ἀναλόγου διατάξεως ὁ νόμος ἠθέλησε νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν κακόβουλον ἐκ μέρους τοῦ ἐργαζομένου καὶ εἰς βάρος τοῦ ἐργοδότου παράλειψιν τῆς ἀλλαχοῦ χρησιμοποιήσεως τῆς ἐργατικῆς του δυνάμεως κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὰς ἀρχὰς τῆς καλῆς πίστεως (ἄρθρα 200 καὶ 288 Α.Κ.) καὶ παρὰ τὴν ἐν ἄρθρῳ 281 Α.Κ. καθιερουμένην ἀπαγόρευσιν τῆς καταχρηστικῆς ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος (πρβλ. *Καποδίστριαν*, Ἑρμ. Ἐργ. Δικ. § 406, ἙρμΑΚ ὑπ' ἄρθρον 381 § 21), σελ. 475, *Κουκάν*, Εἰδ. Ἐνοχ. Τόμος Α' σελ. 367), κατὰ τὸν βάσιμον περὶ τούτου ἰσχυρισμὸν τῆς ἐκκαλούσης, μὴ ἀποκρουόμενον (εἰδικῶς ἢ γενικῶς) ὡς ἀπαράδεκτον ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου. Κατὰ ταῦτα, ἔδει νὰ ἀπορριφθῇ ἡ ἀγωγὴ κατὰ τὸ πρῶτον αὐτῆς κονδύλιον, ἡ ἐναντία δ' ἀποφανθεῖσα ἐκκαλουμένη ἀπόφασις καὶ ἐπιδικάσασα εἰς τὸν ἐνάγοντα ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης δραχμὰς 3.375.000 ἦμαρτε καὶ δέον, δεκτοῦ καθισταμένου τοῦ δευτέρου λόγου ἐφέσεως, ὡς διὰ τῶν προτάσεων ἀναπτύσσεται, νὰ ἐξαφανισθῇ αὕτη ἐπὶ τῷ τέλει ὅπως ἀπορριφθῇ ἡ ἀγωγὴ κατὰ τὸ διαληφθὲν κονδύλιον αὐτῆς.

δίκου Ἀθηνῶν 4223/1949, Πρωτοδίκης ὁ νῦν Πρόεδρος Πρωτοδικῶν *Β. Φαρμακίδης*, ΕΕΔ 9, 136 καὶ λοιπὴν παγίαν νομολογίαν).

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 8031/1954

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Α. Βενιέρης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Χαιρετάκης, Χ. Ψαρρός

Διὰ τῆς ἀγωγῆς, ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ὁ ἐφεσίβλητος (ἐνάγων), ἰσχυριοθεὶς ὅτι προσελήφθη τὴν 5 Μαΐου 1945 κατ' ἀκολουθίαν ἐργασιακῆς συμβάσεως ἀορίστου χρόνου ὡς ἀρχιλογιστὴς τῆς ἐκκαλούσης ἑταιρίας (ἐναγομένης), τερούσης ἤδη ὑπὸ ἐκκαθάρισιν, καὶ ὅτι εἰργάσθη εἰς τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ... κατάστημά της μέχρι 8 Ἰουνίου 1953, ὅτε καταγγέλθη ἡ σύμβασις ἐργασίας, ἠτήσατο πρωτίστως τὴν πληρωμὴν τῶν ἀποδοχῶν τοῦ μετέπειτα χρονικοῦ διαστήματος, ὡς ἐκ τῆς ἀκυρότητος τῆς γενομένης καταγγελίας, καὶ ἐπιβοηθητικῶς, ἐκτὸς ἄλλων, συμπλήρωσιν τῆς ἐκ τοῦ ν. 2112 προβλεπομένης ἀποζημιώσεως, καθὼς καὶ ἀποζημίωσιν ἡμερῶν ἀδείας κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 5 § 5 τοῦ Α.Ν. 539/1945, ὡς ἀπολυθεὶς δι' ἀφορμὴν βαρύνουσαν τὴν ἐκκαλοῦσαν, πρὶν ἢ λάβῃ τὴν ὀφειλομένην αὐτῷ ἐτησίαν ἄδειαν. Ἡ πρωτόδικος δὲ ἀπόφασις, κρίνασα μετ' ἐκτίμησιν μνημονευομένων ἐν αὐτῇ ἀποδεικτικῶν στοιχείων ὅτι δὲν εἶναι ἄκυρος ἡ γενομένη καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐδέχθη περαιτέρω, ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος ἐδικαιοῦτο βάσει μηνιαίου μισθοῦ 3.000.000 δραχμῶν δι' ἀποζημίωσιν τοῦ ν. 2112 ποσὸν 15.000.000, ἔναντι τοῦ ὁποίου ἔλαβε 5.000.000 καὶ ὅτι τῷ κατεβλήθη ἐν ἔτει 1951 ποσὸν 10.000.000 δραχμῶν, ὅπερ ἡ ἐκκαλοῦσα προέβαλεν, ὅτι τῷ ἐδόθη λόγῳ δανείου, συμψηφισασα τοῦτο εἰς τὴν ὀφειλομένην ἀποζημίωσιν τοῦ ν. 2112, συνεπείᾳ τῆς καταγγελίας τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως. Μετὰ ταῦτα ἡ πρωτοβάθμιος ἀπόφασις ἐπέβαλεν εἰς τὸν ἐφεσίβλητον ἀναπληρωματικὸν ὅρκον ὅτι τὸ ποσὸν τῶν 10.000.000 δραχμῶν τῷ ἐδόθη ἐν ἔτει 1951 οὐχὶ ὡς δάνειον, ἀλλ' ἔναντι ὀφειλομένων ἀποδοχῶν αὐτοῦ ἐκ τῆς παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν του εἰς προσωπικὴν ἐπιχείρησιν τοῦ ἐκ τῶν μελῶν τῆς ἐκκαλούσης ἑταιρίας Ν.Α., δεχομένη κατὰ τὴν ἔννοιαν τῶν ἐν αὐτῇ διαλαμβανομένων ὅτι σφόδρα αἰτιολογοῦνται οἱ προβληθέντες ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου ἰσχυρισμοί, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν αἰτίαν καταβολῆς τοῦ ὡς εἴρηται ποσοῦ τῶν 10.000.000 δραχμῶν, καὶ ἤχθη οὕτω εἰς παραδοχὴν τοῦ σχετικοῦ κονδυλίου τῆς ἀγωγῆς, ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς δόσεως τοῦ ἐπιβληθέντος ὅρκου (ὅστις ἐδόθη κατὰ τὰ ἐν ἀρχῇ ἐκτεθέντα). Προκειμένου ὅμως περὶ ἀγωγῆς διωκούσης τὴν πληρωμὴν τῆς ἐκ τοῦ ν. 2112 ἀποζημιώσεως ὁ ἀπάλληλος βαρύνεται νὰ ἀποδείξῃ τὴν σύμβασιν, τὸν χρόνον τῆς ὑπηρεσίας, τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ ἐργοδότης ἔπαυσε νὰ δέχηται τὰς παρ' αὐτοῦ προσφερομένας ὑπηρεσίας καὶ ἐν ἀμφισβητήσει τῆς ὑπαλληλικῆς ἰδιότητός του ὀφείλει νὰ ἀποδείξῃ καὶ ταύτην. Οἱ ἰσχυρισμοὶ δὲ τοῦ ἐναγομένου ἐργοδότου ὅτι προέβη εἰς νόμιμον καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἢ ὅτι ἐπῆλθεν ἀπόσβεσις τῆς ἐκ τοῦ ν. 2112 ἀπαιτήσεως, πρὸς ἀποζημίωσιν τοῦ μισθωτοῦ διὰ τὴν γενομένην καταγγελίαν, ἀποτελοῦσιν ἐνστάσεις ἀποδεικτέας ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου (πρβλ. σχετικῶς *Κωποδίστρια*, Ἐργατικὸν Δίκαιον § 437, Ε.Π. 96/1935 ἐν Θέμ. ΜΣΤ' σελ. 973 καὶ τὸ ὑπ' αὐτὴν σχόλιον Θέμιδος). Τούτων οὕτως ἐχόντων ἐσφαλεν ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ἐπιβαλοῦσα ἀναπληρωματικὸν ὅρκον εἰς τὸν ἐφεσίβλητον ἐνάγοντα ἐπὶ τῶν ὡς ἄνω περιστατικῶν, διότι ὁ διατυπωθεὶς ὑπὸ τῆς ἐκκαλούσης ἰσχυρισμὸς ὅτι ἀπεσβέσθη ἡ ἕνεκα τῆς καταγγελίας τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως ἀπαίτησις του πρὸς ἀποζημίωσιν, διὰ καταβολῆς ποσοῦ 5.000.000 δραχμῶν καὶ διὰ συμψηφισμοῦ εἰς τὸ ὑπόλοιπον τοῦ ποσοῦ τῶν 10.000.000 δραχμῶν, ἀνταπαιτήσεώς της ἐκ δανείου, βοθέντος πρὸς αὐτὸν ἐν ἔτει 1951, συνιστᾷ ἔνστασιν κατὰ τὰ ἀνωτέρω, τὸ βάρος τῆς ἀποδείξεως τῆς ὁποίας ἀπόκειται εἰς αὐτήν. Ἐκ δὲ τῶν ἐν τῇ προσβαλλομένῃ ἀποφάσει ἀναφερομένων ἀποδεικτικῶν στοιχείων, εἰς τὴν στάθμισιν τῶν ὁποίων προέβη καὶ τὸ δικαστήριον τοῦτο, ἐπαρκῶς μὲν βεβαιοῦται ἡ συνομολόγησις τῆς ἐν τῇ ἀγωγῇ ἐργασιακῆς συμβάσεως τὴν 5.5.1945, ἡ ὑπηρεσία του ὡς λογιστοῦ παρὰ τῇ ἐκκαλούσῃ μέχρι καὶ τῆς 8 Ἰουνίου 1953 ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ τελευταίως 3.000.000 δραχμῶν καὶ ὅτι τότε ἀπελύθη, καταβληθέντος εἰς αὐτὸν ἔναντι τῆς ὀφειλομένης ἀποζημιώσεως ποσοῦ 5.000.000, ἐνῷ ἐξ ἄλλου ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἀποδεικτικοῦ ὑλικοῦ ἀσθενῆ μόνον τεκμήρια προέκυψαν ἐπὶ τοῦ ἑτέρου ἰσχυρισμοῦ τῆς ἐκκαλούσης ὅτι ὀφείλεται ἡ πρὸς συμψηφισμὸν προβληθεῖσα ἀνταπαίτησίς της ἐκ δανείου 10.000.000 δραχμῶν, παρασχεθέντος εἰς τὸν ἐφεσίβλητον κατὰ τὸ ἔτος 1951, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι αἱ καταθέσεις τῶν ἐξετασθέντων μαρτύρων ἐν σχέσει πρὸς τὴν κατάρτισιν τῆς ἐπικαλουμένης συμβάσεως, δι' ἣν οὐδεμία ἔγγραφος ἀπόδειξις προσάγεται, δὲν εἶναι ἀπολύτως πειστικαί, ἡ ἐκκαλουμένη δέον νὰ μεταρρυθμισθῇ ἐπὶ τῷ τέλει ὅπως ἐπιβληθῇ ἀπαλλακτικὸς ὅρκος εἰς τὸν ἐφεσίβλητον, ὅτι δὲν εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἔλαβε κατὰ τὸ ἔτος 1952 δάνειον παρὰ τῆς ἐκκαλούσης ἑταιρίας ἐκ δραχμῶν 10.000.000, τασσομένων ἅμα τῶν συνεπειῶν τῆς δόσεως ἢ μὴ δόσεως αὐτοῦ.

ΧΡΟΝΟΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΔΙ' ΕΦΑΡΜΟΓΗΝ ΝΟΜΟΥ 2112

Ἐργατικὴ προϋπηρεσία μισθωτοῦ προαχθέντος εἰς ἰδιωτικὸν ὑπάλληλον

Στοιχεῖα ὑπαλληλικῆς ἰδιότητος, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 10 Ν. 1234/1918, εἰς ἃ παραπέμπει τὸ ἄρθρον 11 Ν. 2112/1920, διατηρηθέντος ἐν ἰσχύϊ καὶ μετὰ τὸν Α.Κ.—Χαρακτηρισμὸς ἐπιβλέποντος προσωπικὸν ἐργοστασίου ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου. — Λῆψις ὑπ' ὄψιν καὶ προηγουμένης ὑπηρεσίας ὡς ἐργάτου, δι' ἐφαρμογὴν δ.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας καὶ ὑπαλληλικῆς ὑπηρεσίας δι' ἐφαρμογὴν Ν. 2112.—Ὑπολογισμὸς ἀποζημιώσεως Ν. 2112, βάσει τῶν τακτικῶν ἀποδοχῶν μισθωτοῦ, κατὰ τὸν τελευταῖον μῆνα πρὸ τῆς καταγγελίας ὑπὸ καθεστὼς πλήρους ἀπασχολήσεως, κατ' ἄρθρον 9 Ν. 118/1945.

Ὡς εἶναι γνωστόν, τόσον διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ν. 2112/1920 περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ν. 4558/1930, ὅσον καὶ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 2112 κλπ., καὶ διὰ τὴν ἐξεύρεσιν τοῦ νομίμου χρόνου προειδοποιήσεως καὶ ἐν παραλείψει αὐτῆς τῆς νομίμου ἀποζημιώσεως (οὕτω μετὰ τὴν διὰ τοῦ ἄρθρου 37 τοῦ ν.δ. 2961/1954, ΕΕΔ 13, 941, κατάργησιν τοῦ ἀ. ν. 118/1945) λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ὁ χρόνος ὑπηρεσίας τοῦ μισθωτοῦ.

Καὶ ἐφ' ὅσον μὲν πρόκειται περὶ ἐργαζομένου ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς συμβάσεως ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου τὸ πρᾶγμα εἶναι ὁμαλόν: Λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ὁ ἐν συνόλῳ χρόνος ὑπηρεσίας καὶ ἐξευρίσκεται οὕτως ὁμαλῶς ὁ νόμιμος χρόνος προειδοποιήσεως, ἀναλόγως τῆς ἰδιότητος τοῦ μισθωτοῦ ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου.

Τὸ ζήτημα εἶναι τί τὸ ἐφαρμοστέον, προκειμένου περὶ ἐργάτου, ὁ ὁποῖος, χωρὶς νὰ διακοπῇ ἡ σύμβασις ἐργασίας, ἐκτήσατο τὴν ὑπαλληλικὴν ἰδιότητα λόγῳ τῆς φύσεως τῆς ἀνατεθείσης εἰς αὐτὸν νέας ἐργασίας, θεωρουμένης ὡς ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματικῆς, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ ν. 1234/1918 καὶ ἄρθρου 11 ν. 2112/1920, ὡς ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ν.δ. 2655/1953 (ΕΕΔ 12, 1212).

Τὸ ζήτημα δὲν εἶναι νέον. Ἀπησχόλησεν ἐπανειλημμένως τὴν δικαστηριακὴν πρᾶξιν καὶ ἐλύθη ὡς ἑξῆς:

Κατὰ τὴν Ἐφετ. Θεσσαλονίκης 170/1934 (Θέμ. ΜΕ' 606) ἀφοῦ ὁ νομοθέτης, προνοήσας κεχωρισμένως ὑπὲρ τῶν ὑπαλλήλων καὶ τῶν ἐργατῶν διὰ τὸν χρόνον τῆς προϋπηρεσίας των (ν. 2112 καὶ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920), παρέλειψε νὰ κανονίσῃ τὰ τῆς συνολικῆς ὑπηρεσίας τοῦ εἰς ὑπάλληλον προαχθέντος ἐργάτου, δέον ἐξ αὐτοῦ τοῦ ὑπάρχοντος δικαίου νὰ συμπληρωθῇ τὸ κενὸν διὰ τῆς ἀναλογίας ὡς πρὸς τὸ ἐπίδικον θέμα, ρυθμιζόμενον βάσει τῶν ἐκ τῶν ἄνω νόμων εἰδικῶν διατάξεων, συνδυαζομένων κατὰ τὴν εἰκαζομένην ἐκ τῆς λογικῆς βούλησιν τοῦ νομοθέτου, ὥστε νὰ ὑπολογισθῇ ἐνιαία ἀποζημίωσις, ἀναλόγως τῆς ἰδιότητος τοῦ μισθωτοῦ, διὰ τὴν ἐργατικὴν ὑπηρεσίαν του βάσει τοῦ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 καὶ διὰ τὴν ὑπαλληλικὴν βάσει τοῦ ν. 2112/1920.

Ἀλλ' ἡ ἄποψις τῆς ἀνωτέρω ἐφετειακῆς ἀποφάσεως δὲν ἐπεδοκιμάσθη ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου, κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 205/1934 ἀπόφασιν τοῦ ὁποίου (Θέμ. ΜΕ' 568) «ἐκ τῶν συνδεδυασμένων διατάξεων τῶν ἄρθρων 1, 3 καὶ 10 τοῦ ν. 2112, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ν. 4558/1930, καὶ ἐκ τοῦ καθόλου σκοποῦ τοῦ νόμου τούτου σαφῶς προκύπτει, ὅτι πρὸς καθορισμὸν τῆς ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 ὁριζομένης προθεσμίας, ἐντὸς τῆς ὁποίας πρέπει ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου νὰ καταγγελθῇ ἡ ὑπαλληλικὴ σύμβασις καὶ καθ' ἣν κανονίζεται ἡ κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ ἰδίου νόμου παρεχομένη ἀποζημίωσις, λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἡ παρ' αὐτοῦ προσφερθεῖσα ἐν ἰδιάτητι ὑπαλλήλου, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ αὐτοῦ νόμου, ὑπηρεσία, ἤτοι ὡς χρόνος προϋπηρεσίας, ἐξ ἧς κανονισθήσεται ἡ προθεσμία τῆς καταγγελίας, λογίζεται μόνον τὸ διαρρεῦσαν χρονικὸν διάστημα ἀπὸ τῆς προσλήψεως τοῦ ὑπαλλήλου ὡς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου μέχρι τῆς ἀπολύσεώς του ὡς τοιούτου, οὐχὶ δὲ καὶ ἡ τυχὸν παρ' αὐτοῦ παρασχεθεῖσα προηγουμένη ὡς ἐργάτου, καθόσον οὐ μόνον ἰδιαιτέρα κατ' εἶδος νομικὴ σχέσις ὡς πρὸς τὸ δικαίωμα τῆς καταγγελίας ἐν ἑκατέρᾳ περιπτώσει ὑπόκειται, ἀλλὰ καὶ διότι διὰ τῆς νεωτέρας ταύτης, προφανῶς δὲ εὐνοϊκῆς διὰ τὸν ἐργάτην, καὶ περὶ προσλήψεως του ὡς ὑπαλλήλου προδήλως θεωρεῖται ἐπελθοῦσα κατάλυσις τῆς προϋπαρχούσης ὡς ἐργάτου σχέσεως (πρβλ. καὶ Α.Π. 240/1949, εἰσηγητὴς *Β. Διάρης*, ΕΕΔ 8, 498).

Ἡ ἄποψις αὕτη ἠκολουθήθη καὶ ὑπὸ τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας» (βλέπε τὴν Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 10568/1951, εἰσηγητὴς *Γ. Καραμάνος*, ΕΕΔ 11, 186).

Ἀναμφιβόλως, ὡς ἐκ τοῦ θέματος ἡ ἀνωτέρω ἀναφερομένη ἀπόφασις τοῦ Ἐφετείου Θεσσαλονίκης, ὑπάρχει εἰς τὸ θέμα νομοθετικὸν κενόν. Τοῦτο κατὰ τὴν ἄποψιν τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως πληροῦται διὰ τῆς ἀναλογίας, τὸ αὐτὸ δὲ φαίνεται κάμνουσα καὶ ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ὡς ἐφετείου.

Ἡ λύσις αὕτη ἔχει τοὐλάχιστον τὸ πλεονέκτημα νὰ ἀποφεύγωνται καταστρατηγήσεις τοῦ ν. 2112, ὡς εἰς τὴν περίπτωσιν, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ ἐργάτης προάγεται εἰς ὑπάλληλον καὶ πρὸ τῆς συμπληρώσεως διμήνου ὑπαλληλικῆς ὑπηρεσίας ἀπολύεται, ὁπότε, ὑπὸ τὴν ἐκδοχὴν τῆς ἀρεσκαγιτικῆς ἀπόψεως, ὅτι

ὑπόκειται ἰδιαιτέρα κατ' εἶδος νομική σχέσις καὶ ἐπέρχεται κατάλυσις τῆς προϋπαρχούσης ὡς ἐργάτου σχέσεως, δὲν δικαιοῦται ὁ οὕτω προαχθεὶς εἰς ὑπάλληλον μισθωτὸς οὐδεμιᾶς ἀποζημιώσεως.

Ἐπιχειρήθη εἰς τὸ παρελθὸν δι' ἑνὸς σχεδίου, τὸ ὁποῖον εἶχεν ὑποβληθῆ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας εἰς τὴν Βουλὴν ἀπὸ 9 Ἰουνίου 1950, νὰ ρυθμισθῆ νομοθετικῶς τὸ ζήτημα ὡς ἑξῆς: «Εἰς τὴν ἀποζημίωσιν ὑπαλλήλου τοῦ νόμου 2112/1920, ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεκληρώθη μεταγενεστέρως, προστίθεται καὶ ἡ ἀποζημίωσις ἐργάτου τοῦ β.δ. τῆς 16/18 Ἰουλίου 1920 περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 2112, ἐφ' ὅσον καὶ δι' ὅσον χρόνον ὁ ἤδη ὑπάλληλος διετέλεσεν ἐν συνεχείᾳ καὶ εἰς τὴν αὐτὴν ἐπιχείρησιν ἢ ἐργασίαν μαθητευόμενος, ἐργάτης ἢ ὑπηρέτης».

Ἀλλ' ἀνυχῶς ἡ ὀρθὴ αὕτη διάταξις δὲν ἐψηφίσθη, ἐγκαταλειφθέντος τοῦ σχεδίου νόμου.

Σχετικῶς πρὸς τὸν ὑπολογισμὸν τῆς ἀποζημιώσεως πρέπει νὰ σημειωθῆ ὅτι, καταργηθέντος ἤδη διὰ τοῦ ἄρθρου 37 τοῦ ν. δ/τος 2961/1954 (ΕΕΔ 13, 941) τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945, δὲν ἔχει πλέον ἔδαφος ἐφαρμογῆς ὁ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου τούτου ἐπιτασσόμενος ὑπολογισμὸς τῆς ἀποζημιώσεως (βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 13, 880, σημ. 4).

Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 8462/1954

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Δ. Καλαμβοκίδης**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Π. Ἑρμῆλος, Ι. Καποδίστριας

Ὁ ἐκκαλῶν, ἔχων διετῆ προϋπηρεσίαν ἀρχιτεχνίτου ζαχαροπλαστικῆς εἰς τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ... ἐργοστάσιον τοῦ Ι.Π., τοῦ ὁποίου ὁ κύκλος ἐργασιῶν καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐν αὐτῷ ἀπασχολουμένων τεχνιτῶν αὐξαμόθεν προκύπτει, τὸν Ἰανουάριον 1937 προσελήφθη δι' ἀόριστον χρόνον ὡς τεχνίτης ζαχαροπλάστης εἰς τὸ ἐργοστάσιον τοῦ ἐφεσιβλήτου, ὅπερ, λόγῳ τοῦ μεγάλου κύκλου τῶν ἐργασιῶν του, ἀπασχόλει πολυάριθμον τεχνικὸν προσωπικὸν καὶ παρεῖχε τὰς ὑπηρεσίας του, ἀποκλειστικῶς ἢ τοὐλάχιστον κατὰ κύριον λόγον σωματικάς, ἤτοι παρεσκεύαζεν αὐτοπροσώπως διάφορα γλυκίσματα. Ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου ὅμως τοῦ Ἔτους 1947, ὅτε πλέον εἶχεν ἐφαδιασθῆ διὰ τῶν διαγμάτων πολυετοῦς πείρας καὶ τῶν ἀπαραιτήτων γνώσεων τῆς ζαχαροπλαστικῆς, ὁ ἐκκαλῶν ἀνέλαβε τὴν ἀνατεθεῖσαν ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου ἐκτοτε ὑπηρεσίαν τοῦ ἀρχιτεχνίτου τοῦ ἐργοστασίου, εἰς τὸ ὁποῖον ἀπησχολεῖτο μονίμως τεχνικὸν προσωπικόν, ὁ ἀριθμὸς τοῦ ὁποίου ἀνήρχετο εἰς 8 ἕως 18. Ἡ ὑπηρεσία αὕτη τοῦ ἐκκαλοῦντος, δι' ἣν τῷ κατεβάλλετο μηνιαῖος μισθός, συνίστατο εἰς τὴν ἐπιβλεψιν τοῦ προσωπικοῦ τοῦ ἐργοστασίου διὰ τὴν καλὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου διδομένων ἑκάστοτε μεγάλης ἐκτάσεως παραγγελιῶν παρασκευῆς γλυκισμάτων, δι' ὧν ἐκαλύπτοντο αἱ ἀνάγκαι δύο κεντρικῶν ζαχαροπλαστείων, καὶ ἦτο κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματική, συνεπῶς ὁ ἐκκαλῶν, καταβάλλων ἐργασίαν ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον ἐπάγγελμα μὴ σωματικήν, ἦτο ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 10 τοῦ ν. 1234/1918, εἰς ὃ παραπέμπει τὸ ἄρθρ. 11 τοῦ διὰ τοῦ ἄρθρ. 38 τοῦ Εἰσαγ. Νόμου τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος διατηρηθέντος ἐν ἰσχύϊ ν. 2112/1920 (βλέπε Α.Π. 265/1952, ΕΕΔ τ. 11, 628). Τὴν 27 Ἀπριλίου 1953 ὁ ἐφεσίβλητος κατήγγειλε τὴν μετὰ τοῦ ἐκκαλοῦντος σύμβασιν ἐργασίας, ἑπομένως οὗτος, μετὰ τὰ ἀνωτέρω γιγνόμενα δεκτά, δικαιοῦται ἀποζημιώσεως, κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 1 περίπτωσις δ καὶ 3 τοῦ ν. 2112/1920 καὶ τῶν ἄρθρ. 1 καὶ 3 τοῦ ἀπὸ 16/18 Ἰουλίου 1920 β. δ/τος, ἐκδοθέντος κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ν. 2112, ἴσης διὰ μὲν τὸν χρόνον τῆς ὑπηρεσίας του ὡς τεχνίτου πρὸς τὰς τακτικὰς ἀποδοχὰς δύο μηνῶν, διὰ δὲ τὸν χρόνον τῆς ὑπηρεσίας του ὡς ὑπαλλήλου πρὸς τὰς τακτικὰς ἀποδοχὰς τεσσάρων μηνῶν καὶ ἐν συνόλῳ ἓξ μηνῶν. Αἱ τακτικαὶ ἀποδοχαὶ τοῦ ἐκκαλοῦντος κατὰ τὸν τελευταῖον πρὸ τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως μῆνα ὑπὸ καθεστὼς πλήρους ἀπασχολήσεως (ἄρθρ. 9 § 1 τοῦ ν. 118/1945, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 2 § 3 τοῦ ν. δ/τος τῆς 8/11. 5.1946) ἦσαν 1) μηνιαῖος μισθὸς εἰς χρῆμα δραχμαὶ νέας ἐκδόσεως 1600 καὶ 2) τροφὴ ἁπαξ τῆς ἡμέρας, ἀποτιμωμένη εἰς δραχμὰς νέας ἐκδόσεως ἓξ (6), ἤτοι μηνιαίως 180 καὶ ἐν συνόλῳ 1780 μηνιαίως, τοῦτέστιν ἡ καταβλητέα ἀποζημίωσις εἶναι 1780Χ6= 10.680 δραχμαὶ νέας ἐκδόσεως ἢ 10.680.000 παλαιᾶς ἐκδόσεως. Ταῦτα εἰπὼν καὶ ὁ πρωτοδίκως δικάσας, ὀρθῶς τὰς διεξαχθείσας ἀποδείξεις ἐξετίμησε καὶ τὰς ἐν τῇ παρούσῃ σκέψει διατάξεις τῶν νόμων ἡρμήνευσε καὶ ἐφήρμοσε καὶ ἀπορριπτέοι ὡς ἀβάσιμοι αἱ τὰ ἐναντία ὑποστηρίζουσαι ἔφεσις διὰ τοῦ μοναδικοῦ της λόγου καὶ ἀντέφεσις.

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΥΠΟ ΠΛΗΡΕΞΟΥΣΙΟΥ

Ειδικαί διατάξεις περί έξαιρέσεως ασφαλίσεως κατ' ανεργίας μετ' Α.Ν. 1846/1951

Σύνταξις ύπό Δικαστού εκθέσεως αγωγής κατά την εργατικήν διαδικασίαν.— Δυνατή όμως και ή διά δικογράφου άσκησις της αξιώσεως του μισθωτού.— Κατάργησις ειδικών διατάξεων περί εξαιρέσεως ασφαλίσεως κατ' ανεργίας μετά τον Α.Ν. 1846/1951.—Έγγραφος τύπος καταγγελίας συμβάσεως εργασίας, κατ' άρθρον 9 Α.Ν. 118/1945.—Καταγγελία ύπό πληρεξουσίου άνευ επιδείξεως πληρεξουσίου εγγράφου.—Κύρος αύτης ύπό εγκρίσεως ύπό αντιπροσωπευομένου.—Άρθρα 160 και 226 Α.Κ.— Στοιχεία υπαλληλικής ιδιότητος μισθωτού κατ' άρθρον 11 Ν. 4558/1930.

Έπαναλαμβάνεται, κατ' αρχήν, υπό της κατωτέρω αποφάσεως του ως εφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Κορίνθου ή υπό της Α.Π. 559/1951 (είσηγητής *Σ. Μουρουζιάλης*, ΕΕΔ 11, 178) δεκτή γενομένη άποψις ότι, παρ' όλον ότι ο ν. Γ'ΘΟΔ' (άρθρ. 5) ορίζει, ότι περί της εργατικής αξιώσεως συντάσσεται έκθεσις υπό του Δικαστού, δεν είναι απαράδεκτος ή διά δικογράφου άσκηθείσα αγωγή (πρβλ. αντιθέτως σημειώσεις μας εν ΕΕΔ 11, 176).

Σχετικώς προς το θέμα της καταργήσεως διά του ά.ν. 1846/1951 «περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων» πάσης εξαιρέσεως υπαγωγής εις την κατά της ανεργίας ασφάλισιν (επρόκειτο ήδη περί της 'Ανωνύμου Εταιρίας 'Εξηλεκτρισμού), ή απόφασις του Πρωτοδικείου ακολουθεί, ως νομίζομεν, την ορθήν λύσιν.

Καθ' όσον αφορά εις την καταγγελίαν συμβάσεως εργασίας υπό αντιπροσώπου υπομνήσκονται και αι Πρωτοδικείου 'Αθηνών 14568/1952 (είσηγητής *Α. Καλλέργης*, ΕΕΔ 12, 876, Πρωτοδικείου 'Αθηνών 9048/1953, είσηγητής *Σ. Ποταμιάνος*, ΕΕΔ 13, 140).

Εσημειώσαμεν (ΕΕΔ 12, 878) ποία ή λύσις εις το θέμα της άνευ πληρεξουσιότητος καταγγελίας συμβάσεως εργασίας, από απόψεως εφαρμογής των γενικών αρχών του δικαίου (πρβλ. και *Ι. Γ. Δεληγιάννην*, 'Η πληρεξουσιότης εις το παρ' ημίν ισχύον ιδιωτικόν δίκαιον, έκδ. 1954, σελ. 212 επ., καθ' ον δεν δύναται ή αποκρουσθείσα αμελητί δικαιοπραξία άνευ πληρεξουσιότητος να ισχυροποιηθή και διά μεταγενεστέρας εγκρίσεως).

'Αλλά περαιτέρω, από απόψεως εφαρμογής του άρθρου 9 του ν. 118/1945, ισχύοντος πρότερον και κατά την καταγγελίαν της συμβάσεως, την οποίαν είχεν υπ' όψιν της ή απόφασις του Πρωτοδικείου, γεννάται το ερώτημα: Αν ή καταγγελία της συμβάσεως εργασίας, ή γενομένη υπό αντιπροσώπου, άνευ σχετικής εντολής, καθίσταται έγκυρος από της εγκρίσεως αύτης υπό του αντιπροσωπευομένου, ποίαν νομικήν αξίαν έχει ή άμεσος από της καταγγελίας γενομένη, εντός οκτώ ημερών από ταύτης, ως ώριζε το άρθρ. 9 του ν. 118/1945, αναγγελία αύτης προς το Ι.Κ.Α.;

Νομίζομεν ότι ή ορθή λύσις έχει ως εξής:

Ίνα είναι έγκυρος και από απόψεως εφαρμογής του άρθρ. 9 του ν. 118/1945, θα έπρεπε να αναγγελθή εκ νέου εντός οκτώ (8) ημερών από της εγκρίσεως της καταγγελίας, εφ' όσον διά της εγκρίσεως καθίσταται έγκυρος και αύτην την έγκυρον καταγγελίαν, την διασπώσαν νομίμως την εργασιακήν σχέσιν, ήνοιξε αναγγελτέαν το άρθρ. 9 του ν. 118/1945.

Πρωτοδικείου Κορίνθου 40/1954

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ' κατ' έφεσιν
Πρόεδρος ο κ. **Ε. Στρατηγάκης**
Είσηγητής ο Πρωτοδίκης κ. **Σ. Τριβιζάς**
Δικηγόροι οι κ.κ. Ε. Δάκκας, Π. Σγουρός, Ι. Γκίνης, Κ. Δράσος

Ναι μεν κατά το άρθρον 5 του ν. Γ'ΘΟΔ' επί διαφορών, υπαγομένων υπό το κράτος του νόμου τούτου, συντάσσεται υπό του αρμοδίου Δικαστού έκθεσις εργατικής διαφοράς προς τον σκοπόν αποφυγής δαπανών του οικονομικώς ασθενεστέρου μισθωτού, κατά την κρίσιν όμως του Δικαστηρίου δεν αποκλείεται ή άσκησις της αξιώσεως τούτου κατά του εργοδότου του και διά δικογράφου (Α.Π. 559/1951, ΕΕΔ 11,178), απορριπτέος όθεν ελέγχεται ο περί του αντιθέτου ισχυρισμός της εφεσιβλήτου εταιρίας ως αβάσιμος και μη νόμιμος.

'Η ένστασις της εφεσιβλήτου ότι αύτη απολαμβάνει των διευκολύνσεων και απαλλαγών του άρθρ. 4 του ν. 694/1948 και άρθρ. 7 του ν. 1633/1951, απορριπτέα ελέγχεται, ως αβάσιμος, καθ' όσον μετά την έκδοσιν του ά.ν. 1846/1951 πάσα προγενεστέρα διάταξις ειδικού νόμου, εξαιρούσα από της παρά του Ι.Κ.Α. ή του Ταμείου 'Ανεργίας ασφαλίσεως ωρισμένας κατηγορίας προσώπων, θεωρείται καταργηθείσα, ως ρητώς ορίζει τούτο το άρθρ. 2, εν συνδυασμώ προς το άρθρ. 60 § 1 του άνω ν. 1846/1951 (όρα εν ΕΕΔ 10,1013 εγκύκλιον υπ' αριθ. 111/1951 Ι.Κ.Α. και γνωμοδότησιν *Ι. Καποδίστρια* και *Φ. Κοντουφά*).

Κατά το άρθρ. 160 Α.Κ. εάν υπό του νόμου ή υπό των μερών ωρίσθη διά την δικαιοπραξίαν έγγραφος τύπος, το έγγραφον δέον να φέρη την ιδιόχειρον υπογραφήν του εκδότου, τοιούτον δε έγγραφον τύπον απαιτεί και ή κατά το άρθρ. 9 του ν. 118/1945, ως ούτος ετροποποιήθη υπό του ν. 1846/1951 και 2511/1953, καταγγελία της συμβάσεως εργασίας, κατά δε το άρθρ. 226 Α.Κ. μονομερής δικαιοπραξία επιχειρουμένη προς έτερον, άνευ επιδείξεως πληρεξουσίου εγγράφου είναι άκυρος, εάν ο προς ον αύτη γίνεται αποκρούση ταύτην αμελητί, και κατά τα άρθρα 232 και 233 ιδίου Κώδικος μονομερής δικαιοπραξία, επιχειρηθείσα υπό αντιπροσώπου, στερουμένου της προς αντιπροσώπευσιν εξουσίας, είναι άκυρος, μη αποκρουσθείσα δε ή δικαιοπραξία

αὐτη ἐκ τοῦ ἀνωτέρω λόγου ὑπό τοῦ ἑτέρου εἶναι ἰσχυρὰ ἀπό τῆς ἐγκρίσεως αὐτῆς ὑπό τοῦ ἀντιπροσωπευομένου. Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων σαφῶς συνάγεται, ὅτι ἡ πρὸς ἕτερον ἐπιχειρουμένη μανομερὴς δικαιοπραξία ἄνευ πληρεξουσιότητος εἶναι ἰσχυρὰ μόνον ἀφ' ἧς ἐγκριθῇ ὑπό τοῦ ἀντιπροσωπευομένου, οὐδεμίαν ἀντιθέτως ἰσχὺν ἔχουσα πρὸ τῆς ἐγκρίσεώς της ταύτης, ἀλλὰ τελοῦσα ἐν μετεώρῳ καταστάσει, μέχρις οὗ ἐγκριθῇ ἢ μή. Κατόπιν τούτων, ἐφ' ὅσον ὁ πρὸς ὃν ἐγένετο ἡ μονομερὴς δικαιοπραξία ἠθελεν ἀμφισβητήσει πρὸ τῆς ἐγκρίσεως ὑπό τοῦ ἀντιπροσωπευομένου τὴν ἔλλειψιν τῆς πληρεξουσιότητος τοῦ ἀντιπροσώπου ἡ ἔγκρισις πλέον ἐνεργεῖ ex nunc καὶ οὐχὶ ex tunc (*Μπαλῆς*, Γεν. Ἀρχαὶ §§ 115, 122 καὶ 128, *Π. Συμφαλιώδης*, Γεν. Ἀρχαὶ § 70 σ. 212, *Βάλληνδας* ὑπό τὰ ἄρθρα 926, 232 καὶ 233 Α.Κ., Πρωτ. Ἀρτης 245/1952, ΕΕΝ ΙΘ' σ. 828, Πρωτ. Ἀθ. 5042/1953, ΕΕΔ 12, σ. 878 καὶ σχόλια *Συντάξεως*).

Ἐν προκειμένῳ, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν ἐπικαλουμένων καὶ προσαγομένων προτάσεων τῶν διαδίκων καὶ πρακτικῶν τῆς ἐνώπιον τοῦ δικάσαντος Εἰρηνοδίκου δίκης, ὡς καὶ τῆς ἐπικαλουμένης καὶ προσαγομένης περὶ ἧς πρόκειται ἐγγράφου καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, αὐτη ἐγένετο καὶ ὑπεγράφη παρὰ τοῦ ὑπαλλήλου τῆς ἐφεσιβλήτου Σ.Μ** κατὰ τὴν 23ην Ἰανουαρίου 1953, ὡς ἐκπροσώπου αὐτῆς, προσέβαλλε δὲ ταύτην ὁ ἐκκαλῶν τόσον διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς του, ὅσον καὶ προφορικῶς καὶ διὰ τῶν προτάσεών του κατὰ τὴν μετ' ἀναβολὴν συζήτησιν αὐτῆς ἐνώπιον τοῦ δικάσαντος Εἰρηνοδίκου, τὴν 11 Ἰουνίου 1953, ὡς ἄκυρον, καθὸ γενομένην οὐχὶ ὑπό τοῦ διευθυντοῦ ἢ διευθόνοντος συμβούλου τῆς ἐφεσιβλήτου ἑταιρίας, ὡς ὁρίζει τὸ ἄρθρ. 18 τοῦ ν. 2190/1920, ἀλλ' ὑπό τοῦ ἀνωτέρω ὑπαλλήλου αὐτῆς, στερουμένου τῆς πρὸς τοῦτο ἐξουσίας καὶ πληρεξουσιότητος, καὶ ὅστις ὑπάλληλος δὲν ἐπέδειξεν εἰς τὸν ἐκκαλοῦντα καὶ τὸ Δικαστήριον τὴν ἀμφισβητηθεῖσαν πληρεξουσιότητα, δι' ἧς παρεσχέθη εἰς αὐτὸν ὑπό τῆς ἐφεσιβλήτου ἡ ἐντολὴ καὶ ἐξουσία τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας μετὰ τοῦ ἐκκαλοῦντος καὶ ἐπεφυλάχθη νὰ προσαγάγῃ ταύτην μεταγενεστέρως, ἐκ τῆς ἐκκαλουμένης δὲ ὁποφάσεως δὲν προκύπτει, ἂν καὶ πότε προσεκόμισεν ὁ ὡς ἄνω ὑπάλληλος μετὰ τὴν συζήτησιν τῆς ἀγωγῆς τὴν ὡς εἴρηται ἔγγραφον ἐξουσιοδότησιν ἐκ μέρους τῆς ἐφεσιβλήτου, οὔτε ἀπαντᾷ ἡ ἄνω ἀπόφασις εἰς τὴν ἀνωτέρω ἔνστασιν τοῦ ἐκκαλοῦντος. Διὰ τῆς ἐν τῇ προκειμένῃ συζητήσει ἐπικαλουμένης καὶ προσαγομένης ὑπὸ τῆς ἐφεσιβλήτου, προφανῶς προχρονολογηθείσης, βεβαιώσεως ἀπό 10 Ἰουνίου 1953 τοῦ ἐν Ἀθήναις Διευθυντοῦ αὐτῆς Α.Κ** βεβαιοῦται ὅτι κατόπιν ἐντολῆς καὶ κατ' ἐξουσιοδότησιν αὐτοῦ ὁ ὡς εἴρηται ὑπάλληλος τῆς ἐφεσιβλήτου Σ.Μ** προέβη εἰς τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ἐκκαλοῦντος, καταγγείλας τὴν μετ' αὐτοῦ σύμβασιν ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, χωρὶς νὰ γνωστοποιῇ ὅμως τὴν τοιαύτην ἔγκρισιν καὶ εἰς τὸν ἐκκαλοῦντα. Ἡ οὕτως γενομένη καταγγελία καθίσταται ἰσχυρὰ μόνον ἀπὸ τῆς κατὰ τὴν ἄνω χρονολογίαν ἐγκρίσεως αὐτῆς ὑπό τῆς ἀντιπροσωπευομένης ἐφεσιβλήτου ἑταιρίας καὶ οὐχὶ ἀναδρομικῶς ἀπό τῆς 23 Ἰανουαρίου 1953, ὅτε ἐγένετο αὐτη ὑπό τοῦ ἄνευ ἐξουσίας ὑπαλλήλου της, ἐφ' ὅσον ὁ πρὸς ὃν ἀπηυθύνετο ἐκκαλῶν ἀπέκρουσε ταύτην πρὸ πάσης ἐγκρίσεως καὶ γνωστοποιήσεως αὐτῷ τοῦ σχετικοῦ τῆς ἐφεσιβλήτου περὶ ταύτης ἐγγράφου, τόσον διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς, ἐν ᾗ ἐκτίθεται ὅτι ἄνευ νομίμου καταγγελίας ἀπελύθη ὑπὸ τῆς ἐφεσιβλήτου, ὅσον καὶ κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς. Προσέτι δὲ ἐνισχύεται ἡ ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος ἀμελητὶ ἀπόκρουσις τῆς ἄνευ ἐξουσιοδοτήσεως γενομένης καταγγελίας καὶ ἐκ τοῦ ὅτι οὗτος ἠρνήθη νὰ παραλάβῃ τὴν διδομένην αὐτῷ ὑπὸ τῆς ἐφεσιβλήτου ἀποζημίωσιν, ἥτις κατετέθη εἰς τὸ Ταμεῖον Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων. Συνεπῶς τυγχάνει ἄκυρος ἡ ἀπὸ 23 Ἰανουαρίου 1953 γενομένη καταγγελία τῆς μετὰ τοῦ ἐκκαλοῦντος συμβάσεως ἐργασίας, καὶ ἐσφαλμένως ὁ δικάσας Εἰρηνοδίκης ἐδέχθη ὡς ἔγκυρον ταύτην, καὶ δέον ὅπως γίνωσι δεκτοὶ οἱ πρῶτος, δεύτερος καὶ τρίτος λόγοι τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως, ἀπορριπτομένων τῶν ἀντιθέτων ἰσχυρισμῶν τῆς ἐφεσιβλήτου ὡς ἀβασίμων καὶ μὴ νομίμων.

Κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ ν. 2112, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ ἄρθρ. 10 τοῦ ν. 1234, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπό τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ ν. 4558/1930, ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος θεωρεῖται πᾶν πρόσωπον κατὰ κύριον ἐπάγγελμα ἀσχολούμενον ἐπὶ ἀντιμισθίᾳ εἰς ὑπαλληλικὴν ὑπηρεσίαν ἰδιωτικοῦ καταστήματος, γραφείου ἢ ἐν γένει ἐπιχειρήσεως καὶ παρέχον ἐργασίαν ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματικήν, ἐξαιρουμένων μόνον τῶν ἡμερομισθίων, ἐκτὸς ἐὰν ὁ χαρακτηρισμὸς των ἐγένετο πρὸς περιγραφὴν τοῦ νόμου ἢ δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν ἀλήθειαν(*). Ἐν προκειμένῳ πρακτικῷ, κατὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνόντων κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου τούτου, ὅτι ὁ ἐκκαλῶν προσελήφθη δι' ἀορίστου χρόνου ἐργασίαν παρὰ τῆς ἐφεσιβλήτου ἑταιρίας κατὰ Φεβρουάριον 1952 καὶ ἐξετέλει λόγῳ γνώσεως πολλῶν ξένων γλωσσῶν (ἀγγλικῆς, γαλλικῆς, ἰταλικῆς κλπ.) ὑπηρεσίαν διερμηνέως τόσον μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων ἐργατῶν τοῦ ἐργοστασίου Κιάτου καὶ τῶν μηχανικῶν καὶ λοιπῶν Ἰταλῶν ὑπαλλήλων καὶ τεχνιτῶν τῆς ἐφεσιβλήτου, ὅσον καὶ μεταξὺ τῶν τελευταίων τούτων καὶ ἄλλων ξένων εἰδικῶν Ἀγγλων, Ἀμερικανῶν καὶ Γάλλων. Εἰς τὰ ἐν Κιάτῳ γραφεῖα τῆς ἐφεσιβλήτου ἑταιρίας εἶχεν ὁ ἐκκαλῶν ἴδιον γραφεῖον, τοῦ ὁποίου ἐκράτει τὰς κλεῖδας, ἐκυκλοφόρει δι' αὐτοκινήτου ἡ ποδηλάτου τῆς ἑταιρίας, ἀντικαθίστα τὸν ἐν Κιάτῳ διευθυντὴν τοῦ ἐργοστασίου, ὁσάκις οὗτος ἀπουσίαζεν, ἐξεπροσώπει ἐνώπιον τῶν Ἑλληνικῶν Ἀρχῶν καὶ εἰδικώτερον τῆς Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς τὴν ἐφεσίβλητον πρὸς ἐπίλυσιν τῶν μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῶν ἐργατῶν διαφορῶν ὡς πρὸς τὴν ὑπερωριακὴν των ἐργασίαν, εἰς τοῦτον ἀπηυθύνοντο τόσον τὸ Ἐργατικὸν Κέντρον Κιάτου, ὅσον καὶ ὁ Δήμαρχος Κιάτου, διὰ τὴν πρόσληψιν ἐργατῶν παρὰ τῆς ἐφεσιβλήτου, εἰς τοῦ-

(*) *Σημ. ΕΕΔ*: Ταῦτα πρὸ τοῦ ν.δ. 2655/1953, ΕΕΔ 12, 1212.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΥΠΑΛΛΗΛΙΚΗΣ ΙΔΙΟΤΗΤΟΣ ΜΙΣΘΩΤΟΥ

Κάτοχοι τέχνης, πρακτικῶς ἐκτελουμένης, ἄνευ θεωρητικῶν γνώσεων

Ἀδέσμευτον δικαστηρίου κατ' ἐργατικὴν διαδικασίαν ἀπὸ δικονομικῶν τύπων.—Ἔννοια ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου κατ' ἄρθρον 10 Ν. 1284/1918 καὶ ἄρθρον 11 Ν. 2112/1920.—Κύριον γνώρισμα ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου.—Χαρακτηρισμὸς ὡς ἐργάτου καὶ τοῦ κατόχου τέχνης τινός, τῆς ὁποίας γνωρίζει τὴν πρακτικὴν ἐκτέλεσιν, χωρὶς νὰ ἔχῃ θεωρητικὰς γνώσεις.—Τοιοῦτος καὶ ὁ «κομποδέτης» ὑφαντουργικῆς ἐπιχειρήσεως.

Κατ' ἄρθρ. 10 τοῦ ν. 1284/1918, καὶ ἄρθρ. 11 ν. 2112/1920 ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος θεωρεῖται πᾶν πρόσωπον, ἀσχολούμενον κατὰ κύριον ἐπάγγελμα εἰς ὑπαλληλικὴν ὑπηρεσίαν ἰδιωτικοῦ καταστήματος, γραφείου ἢ ἐν γένει ἐπιχειρήσεως καὶ παρέχοντ ἐργασίαν ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματικήν.

Οὕτω διατυποῦται ἡ διάταξις καὶ μετὰ τὴν διὰ τοῦ ν.δ. 2655/1953 (ΕΕΔ 12, 1212) ἀντικατάστασιν.

Ὑπὸ τὴν οὕτω διὰ τοῦ νόμου διδομένην ἔννοιαν τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, ἡ ὁποία εἶναι νομικὴ ἔννοια (Α.Π. 68/1942, εἰσηγητὴς *Ι. Σακκέος*, ΕΕΔ 1, 529, Α.Π. 240/1949, εἰσηγητὴς *Β. Λιάρης*, ΕΕΔ 8, 193), ἐρευνᾶται ὑπὸ τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Πειραιῶς ἡ φύσις τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ λεγομένου «κομποδέτου» ὑφαντουργικῆς ἐπιχειρήσεως, ἵνα ἀναλόγως κριθῇ ἡ παρὰ τῷ μισθωτῷ ὕπαρξις ἢ μὴ ὑπαλληλικῆς ἰδιότητος.

Τόσον ὁ πρωτόδικος δικαστής (Πρωτοδίκης *Γ. Κώνστας*), ὅσον καὶ τὸ Ἐφετεῖον, ἀποφαίνονται ὑπὲρ τῆς ἐργατικῆς ἰδιότητος τοῦ τοιαύτας ὑπηρεσίας προσφέροντος μισθωτοῦ, μὲ ἐνδιαφερούσας σκέψεις ἐν γένει ὡς πρὸς τὴν ὑπαλληλικὴν ἰδιότητα τῶν παρεχόντων τεχνικὰς ἐργασίας μισθωτῶν (βλέπε περὶ τῶν τοιούτων περιπτώσεων ΕΕΔ 12, 885).

Ὁμοίως ὡς πρὸς τὴν ἰδιότητα τοῦ «κομποδέτου» ἔχει ἀποφανθῇ καὶ τὸ Ἐφετεῖον Ἀθηνῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2074/1939 ἀποφάσεως αὐτοῦ (εἰσηγητὴς ὁ ἤδη Ἀρεοπαγίτης *Β. Μακρῆς*) καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 3754/1952 ἀπόφα-

---

τον ἀπηυθύνετο αὕτη ἐξ Ἀθηνῶν διὰ τὴν ἐπίβλεψιν καὶ ἐκτέλεσιν διαφόρων ἐργασιῶν καὶ ἐπισκευῶν ἐν τῷ ἐργοταξίῳ Κιάτου δι' ἐργατῶν, ἀποστέλλουσα τὰ ἀπαιτούμενα πρὸς τοῦτο χρηματικὰ ποσά. Ἐπρομηθεύετο οὗτος ἅπαντα τὰ ἀναγκαῖα εἰς τοὺς ἐργάτας τῆς ἑταιρίας τρόφιμα καὶ ἄλλα ἀντικείμενα ἐκ τῆς ἀγορᾶς Κιάτου, πληρώνων (ὁ ἐκκαλῶν) διὰ λογαριασμὸν τῆς ἐφεσιβλήτου τὸ ἀντίτιμον αὐτῶν, ἀπεστέλλετο οὗτος συχνὰ εἰς Ἀθήνας καὶ παρελάμβανεν ἐκ τῆς Διευθύνσεως τῆς ἑταιρίας μεγάλα χρηματικὰ ποσά, ἅτινα μετέφερεν εἰς Κιάτον καὶ ἐπλήρωνε τὰ ἡμερομίσθια τῶν ἐργατῶν αὐτῆς, παρ' ὧν ἐλάμβανε σχετικὰς ἀποδείξεις καὶ συνώδευε τοὺς ἀσθενεῖς ἐργάτας καὶ ὑπαλλήλους Ἰτσλοὺς εἰς τὸν ἰατρόν, χρησιμεύων ὡς διερμηνεὺς αὐτῶν καὶ καταβάλλων τὴν ἰατρικὴν ἀμοιβήν, λαμβάνων σχετικὰς ἀποδείξεις παρὰ τοῦ ἰατροῦ. Αἱ ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος προσφερόμεναι ὡς ἄνω ὑπηρεσίαι εἰς τὴν ἐφεσίβλητον, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, προσδίδουν εἰς αὐτὸν τὴν ἰδιότητα τοῦ ὑπαλλήλου καὶ οὐχὶ τοῦ χειρώνακτος ἐργάτου, καὶ ἂν ἀκόμη ἔχωσιν ἀληθείας ὅτι ὁ ἐκκαλῶν ἐξετέλει καὶ ὡρισμένας χειρωνακτικὰς ἐργασίας, ὡς ἰσχυρίζεται ἡ ἐφεσίβλητος καὶ κατετέθη παρ' ὡρισμένων μαρτύρων της, δεδομένου ὅτι κατὰ κύριον λόγον οὗτος ἠσχολεῖτο εἰς τὰς ὡς εἴρηται ἀνωτέρας φύσεως ὑπηρεσίας, ἐναῖς προέχει τὸ πνευματικὸν στοιχεῖον. Καὶ ἀναγράφεται μὲν εἰς τὰς ἐπικαλουμένας καὶ ἐν ἀντιγράφῳ προσαγομένας ὑπὸ τῆς ἐφεσιβλήτου ἀποδείξεις πληρωμῆς τοῦ ἐκκαλοῦντος, ὅτι οὗτος εἶναι ἐργάτης καὶ ὅτι ἡ πληρωμὴ ἐγένετο κατὰ ἡμερομίσθια, οὐχ ἧττον ὁ τρόπος οὗτος πληρωμῆς, αὐτὸς καθ' ἑαυτόν, οὐδόλως ἐπιδρᾷ ἐπὶ τῆς ὑπαλληλικῆς του ἰδιότητος, ἐφ' ὅσον οὗτος ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῇ του ἰσχυρίζεται καὶ διὰ τῶν μαρτύρων του ἐβεβαίωθη, ὅτι ὁ χαρακτηρισμός του ὡς ἡμερομισθίου ἐργάτου ἐγένετο παρὰ τῆς ἐφεσιβλήτου πρὸς περιγραφὴν τοῦ νόμου, ἵνα οὕτω ἐν περιπτώσει ἀπολύσεως αὐτοῦ ἀποφευχθῇ ἡ καταβολὴ τῆς εἰς ταῦτον ἐκ τοῦ ν. 2112 ὀφειλομένης ἀποζημιώσεως ὡς ὑπαλλήλου. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἀποδείξεων ἐβεβαιώθη προσέτι, ὅτι ὁ ἐκκαλῶν ἠμείβετο οὐχὶ μόνον διὰ τὰς ἐργασίμους ἡμέρας, ἀλλὰ καὶ δι' ὑπερωρίας καὶ δι' ὅλας τὰς Κυριακὰς ἑκάστου μηνός, λαμβάνων οὕτω τὸ ἀξιούμενον παρ' αὐτοῦ ποσὸν τῶν 1.200.000 δραχμῶν μηνιαίως. Κατὰ ταῦτα, ἀκύρου οὔσης ὡς ἐν τῇ ἠγουμένῃ σκέψει ἐκτίθεται, τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐξακολουθεῖ αὕτη ὀφισταμένη καὶ διὰ τὸν μετ' αὐτὴν χρόνον, καθ' ὅσον ἡ ἐφεσίβλητος, τελοῦσα ἐν ὑπερημερίᾳ περὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν προσφερομένων παρὰ τοῦ ἐκκαλοῦντος ὑπηρεσιῶν του, ὀφείλει τὸν αἰτούμενον μισθὸν αὐτοῦ ὡς ὑπαλλήλου ἀπὸ 16 Ἰανουαρίου 1953 μέχρι 31 Μαρτίου 1953, ἐκ τριῶν ἑκατομμυρίων (3.000.000) δραχμῶν, ἤτοι 1.200.000 δραχμῶν δι' ἑκαστον μῆνα. Κατ' ἀκολουθίαν ἐσφαλεν ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις τὰ ἀντίθετα δεξαμένη καὶ δέον, δεκτοῦ γινομένου τοῦ ἐβδόμου λόγου τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεως, νὰ ἐξαφανισθῇ αὕτη.

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΙΣΧΥΣ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕΤΑ Ν. 2053)1952

Τύχη διατάξεως Α.Ν. 16/21 Νοεμβρίου 1935 περί καταθέσεως

Διαδικασία Εἰρηνοδικείου ἐπὶ ἐργατικῶν διαφορῶν κατὰ Ν. Γ'ΦΟΔ', εἰς τόπον ἔνθα δὲν ἐδρεύει Πρωτοδικεῖον.— Κατάρτισις καὶ ὑπογραφὴ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας κατὰ τὸν Α.Ν. 1367/1938.— Δέσμευσις τοῦ συνόλου τῶν ἐργοδοτῶν καὶ τῶν μισθωτῶν τοῦ ἐπαγγέλματος ἢ τῶν ἐπαγγελμάτων καὶ διὰ τὴν περιφέρειαν, δι' ἣν ἰσχύουν, μετὰ κατάρτισιν καὶ ὑπογραφὴν παρουσίᾳ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἢ τῶν παρ' αὐτοῦ ἐξουσιοδοτουμένων ὀργάνων.—Ἰσχὺς συλλογικῶν συμβάσεων μετὰ τὸν Ν. 2053/1952.— Μὴ ἀναγκαία κατάθεσις παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου.—Ἰσχὺς συλλογικῆς συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου μετὰ λῆξιν χρόνου αὐτῆς.

Ἐνδιαφέρον καὶ τὸ πρῶτον ἤδη ὑπὸ δικαστηρίου, καθ' ὅσον γνωρίζομεν, ἐρευνώμενον εἶναι τὸ θέμα τῆς ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Μυτιλήνης.

Πρόκειται περὶ τοῦ ἂν μετὰ τὸν ν. 2053/1952 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν σχέσεων καὶ διαφορῶν ἐργασίας» (ΕΕΔ 11, 485) ἀπαιτῆται ἡ κατὰ τὸν ν. 16/21 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας», ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, κατάθεσις τῆς καταρτισθείσης συλλογικῆς συμβάσεως παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 7 τοῦ ἀ.ν. 1367/1938 αἱ ὑπὸ στοιχεῖα α', β' καὶ γ' τοῦ ἄρθρου 1 αὐτοῦ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας κατατίθενται ἐγκύρως παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν, ἀσχέτως τοῦ τόπου καταρτίσεως καὶ ὑπογραφῆς αὐτῶν, εἶναι δὲ αὗται α) αἱ ἐθνικαὶ γενικαί, αἵτινες ἀφοροῦσι τοὺς μισθωτοὺς ὅλης τῆς χώρας ἢ πλείονας τοῦ ἑνὸς κλάδου μισθωτῶν καθ' ὅλην τὴν χώραν β) αἱ ἐθνικαὶ ὁμοιοεπαγγελματικαί, αἵτινες ἀφοροῦσι τοὺς μισθωτοὺς ὡρισμένου ἐπαγγέλματος ἢ καὶ τῶν συναφῶν πρὸς τὸ ἐπάγγελμα αὐτὸ κλάδων ὅλης τῆς χώρας γ) αἱ τοπικαὶ γενικαὶ ἢ γενικωτέρας σημασίας, αἵτινες ἀφοροῦσι τοὺς μισθωτοὺς πλειόνων τοῦ ἑνὸς ἐπαγγελμάτων μιᾶς πόλεως ἢ περιφερείας.

Ἐκ τοῦ ὅτι ὁρίζει τὸ ἄνω ἄρθρον 7 τοῦ ἀ.ν. 1367/1938 ὅτι αἱ ὑπὸ τὰ ἀνωτέρω στοιχεῖα συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας κατατίθενται ἐγκύρως παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν, ἀσχέτως τοῦ τόπου καταρτίσεως καὶ ὑπογραφῆς αὐτῶν, ἕπεται σαφῶς, ὅτι διὰ τὰς συλλογικὰς συμβάσεις δ καὶ ε τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ἀ.ν. 1367/1938 ἀπαιτεῖται ἡ κατάθεσις παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου τοῦ τόπου τῆς καταρτίσεως τῆς συμβάσεως, κατὰ τὸ ἰσχῦον καὶ μετὰ τὸν ἀ.ν. 1367/1938, ἄρθρ. 1 τοῦ ἀ.ν. 16/21 Νοεμβρίου 1935 «περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας».

Δὲν φαίνεται, ἑπομένως, νομίζομεν, στηριζομένη ἡ σκέψις τῆς ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου ὅτι ἡ περὶ καταθέσεως παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου τοῦ τόπου τῆς καταρτίσεως διάταξις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ἀνωτέρω ἀ.ν. 16/21 Νοεμβρίου 1935 κατηργήθη σιωπηρῶς ὑπὸ τοῦ ἀ.ν. 1367/1938.

Ὁ νόμος οὗτος δὲν ἀπεμακρύνθη τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ἀ.ν. 16/21 Νοεμβρίου 1935, εἰμὴ κατὰ τοῦτο: «Ὅτι ἀντὶ τοῦ Γραμματέως τοῦ Εἰρηνοδικείου τοῦ τόπου καταρτίσεως τῆς συλλογικῆς συμβάσεως τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ἀ. ν. 16/21 Νοεμβρίου 1935 ὡρίσθη ἁρμόδιος καὶ ὁ Γραμματεὺς τοῦ Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν (ἐγκύρως κατατίθενται, ὁρίζει ὁ νόμος) διὰ τὰς ὑπὸ στοιχεῖα α, β, γ συλλογικὰς συμβάσεις καὶ παρέμενε πάντοτε ἡ ὑποχρέωσις καταθέσεως τῆς συλλογικῆς συμβάσεως παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου τοῦ τόπου καταρτίσεως διὰ τὰς ὑπὸ στοιχεῖα δ καὶ ε.

Περαιτέρω τὸ Πρωτοδικεῖον δέχεται, ὅτι, ἐφ' ὅσον κατ' ἄρθρ. 4 § 2 τοῦ ν. 2053/1952 ἡ ἀπόφασις τοῦ συμβουλίου (εἰς τὴν κρίσιν τοῦ ὁποίου, κατ' ἄρθρ. 6, ὑπάγεται πᾶσα συλλογικὴ σύμβασις κλπ.) ἤθελεν ἐγκριθῆ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, κηρύσσεται ἐκτελεστὴ δι' ἀποφάσεώς του, δημοσιευομένης μετὰ τοῦ ἐγκριτικοῦ κειμένου εἰς τὸ διαιτέρου δελτίον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, ἕπεται, ὅτι κατηργήθη ἡ προϊσχύουσα διάταξις περὶ καταθέσεως συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου.

Ἡ ἄποψις ἔχει λογικὸν στήριγμα, ἀλλὰ ἀνακύπτει καὶ τὸ ἑξῆς ζήτημα: Ἀφοῦ ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας, μὴ κατατεθεῖσα, δὲν ἰσχύει ὡς συλλογικὴ σύμβασις, ἀλλ' εἶναι ἁπλῆ ἐνοχικὴ σύμβασις, ἄνευ τῶν ἰδιαιτέρων νομικῶν συνεπειῶν τῆς συλλογικῆς συμβά-

---

καὶ τὴν προσαρμογὴν τῶν σεμνῶν εἰς τοὺς ἱστοὺς (βοηθούμενος ἐνίοτε καὶ ὑπὸ ἄλλου τεχνίτου, διαθέτοντος ἐλάσσονα ἐμπειρίαν, ἐνῷ παραλλήλως ὑφίστατο ὁ καλούμενος «ἀρχικομπόδετης» (ἀρχιτεχνίτης), ὅστις εἶχε τὴν γενικωτέραν τεχνικὴν ἐποπτείαν τῶν ἱστῶν, ἦτο δὲ οὗτος ὁ Ι.Ο., ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν τοῦ ὁποίου οὗτος ὁ Ι.Ο., ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν τοῦ ὁποίου ἐτέλει καὶ ὁ ἐνάγων. Ἐξ ἄλλου αὐδεμίαν εὐθύνην ὡς πρὸς τὴν ἀπόδοσιν τῆς ἐργασίας τῶν ὑφαντριῶν εἶχεν ὁ ἐνάγων, ἥτις ἄλλως κατευθύνεται κατὰ κάποιον τρόπον αὐτομάτως ἐκ τῆς λειτουργίας τοῦ ἱστοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐλέγχεται ὑπὸ ὑπαλλήλων τῆς ἐναγομένης, οἵτινες γενικώτερον ἐπιβλέπουν τὴν καθόλου ἐργασίαν τῶν ὑφαντριῶν. Κατ' ἀκολουθίαν ὁ ἐνάγων δὲν φέρει τὸν χαρακτῆρα ὑπαλλήλου.

σις τοῦ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν (Πρωτοδίκης *Σ. Ράγκας*, ἀδημοσίευτος).

Πρωτοδικείου Πειραιῶς 1455/1954

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Α. Κοντελάτος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πάρεδρος κ. **Ν. Βερβεσσὸς**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ι. Παπαθεοδώρου, Φ. Ἀγγελῆς

Ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 1, 12 καὶ 20 τοῦ ν. ΓΘΟΔ', ἐν τῇ ἐκδικάσει τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν τὸ δικαστήριον δὲν δεσμεύεται ὑπὸ δικονομικῶν τόπων, ἀλλ' ἀδέσμευτον τοιούτων τόπων καὶ ἀποβλέπον εἰς τὴν οὐσίαν ἀκολουθεῖ τὴν ὁδόν, δι' ἧς ταχύτερον, ἀσφαλέστερον καὶ ὀλιγοδαπανώτερον δύναται νὰ φθάσῃ εἰς τὴν ἀνεύρεσιν τῆς ἀληθείας (*Μηταράγγας*, Ἡ πιθανολόγησις κλπ., σελ. 105 σημ. 64).

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ ν. 2112, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρ. 10 τοῦ ν. 1234, ὡς συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ ν. 4558/1930, ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῶν νόμων τούτων εἶναι ὁ παρέχων ἐργασίαν εἰς ἰδιωτικὸν κατάστημα, γραφεῖον ἢ ἐν γένει ἐπιχείρησιν ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματικήν, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι ὁ παρέχων τοιαύτην ἐργασίαν δὲν εἶναι ἡμερομίσθιος, ἐκτὸς ἂν ὁ χαρακτηρισμός του ὡς ἡμερομισθίου ἐγένετο πρὸς περιγραφὴν τοῦ νόμου, ἢ δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν ἀλήθειαν (Α.Π. 9/1953, ΕΕΔ 12, 130). Τὸ κύριον δηλόνοτι γνώρισμα τοῦ ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου, ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ νόμου, εἶναι, ὅπου δὲν ὁρίζεται εἰδικὸς ἐκ τοῦ νόμου χαρακτηρισμός, ἡ κατ' ἀποκλειστικὴν ἢ κατὰ κύριον λόγον τῆς παρεχομένης πράγματι ἐργασίας (πνευματικῆς ἢ χειρωνακτικῆς) ἀπασχόλησις καὶ συνεπῶς ὡς ὑπάλληλος θεωρεῖται ὁ ἀπασχολούμενος μὲ ἐργασίαν ἀνωτέρας φύσεως, ἐνῷ ὁ διὰ τῆς βοηθείας τῶν χειρῶν καὶ τῶν σωματικῶν αὐτοῦ δυνάμεων συνδρομὴν παρέχων θεωρεῖται ὡς ἐργάτης καὶ ὁ κάτοχος τέχνης τινός, ἧς γνωρίζει τὴν πρακτικὴν ἐκτέλεσιν, χωρὶς νὰ ἔχῃ καὶ χωρὶς νὰ ἀπαιτῆται νὰ ἔχῃ σχετικὰς θεωρητικὰς γνώσεις, ἁπλοῦς τεχνίτης, ἐξομοιούμενος πρὸς ἐργάτην (*Οἰκ.- Διβ.* 154 σημ. 12, *Καποδίστριας*, Ἑρμην. Ἐργατ. Δικ. 296 σ. 237 ἑπ., Α.Π. 369/1947, ΕΕΔ 7, 21, Α.Π. 53/1949, ΕΕΔ 7, 836). Βεβαίως καὶ ὁ εἰς τὸ τεχνικὸν τῆς ἐκμεταλλεύσεως τμῆμα ἐργαζόμενος δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος, ἐφ' ὅσον ὅμως ἔχει ὡς ἁρμοδιότητα νὰ διευθύνῃ ἢ νὰ ἐποπτεύῃ τὴν ἐργασίαν τῶν ἄλλων (*Nikisch*, Ἐργ. Δίκαιον, μετάφρ. *Κούση - Βασιλείου* σ. 137, *Καποδίστριας*, ἔνθ. ἀνωτέρω, Α.Π. 866/1952, Θέμ. ΞΓ' 703). Ἐν προκειμένῳ προκύπτουσι τὰ ἑξῆς: Ὁ ἐκκαλῶν, στερούμενος θεωρητικῶν γνώσεων καὶ ἀμειβόμενος δι' ἡμερομισθίου προσέφερεν τῇ ἐφεσιβλήτῳ ὑπηρεσίας κατὰ κύριον χαρακτῆρα σωματικῆς φύσεως. Ἡ κυρία αὐτοῦ ἐργασία ὡς τεχνίτου (καπαδόκου) ὑφαντηρίου συνίστατο εἰς τὴν παρακολούθησιν τῆς λειτουργίας μιᾶς ὁμάδος ἱστῶν ὑφάνσεως, τὴν διὰ τῶν ἰδίων του χειρῶν ἐπιδιόρθωσιν τῶν ἐμφανιζομένων ἑκάστοτε μικροβλαβῶν τῶν ἱστῶν ταύτων καὶ εἰς τὴν προσαρμογὴν τῶν στημόνων εἰς τοὺς ἱστούς. Ἰδιαιτέρα τεχνικὴ ἐποπτεία ἑκάστης ὁμάδος ἱστῶν δὲν ὁφίστατο παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει τῆς ἐφεσιβλήτου, ἥτις διετήρει ἕνα ἀρχιτεχνίτην (ἀρχικομποδέτην) ἔχοντα τὴν γενικωτέραν πάντων τῶν ἱστῶν ἐποπτείαν. Τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ ἐκκαλῶν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας του ἐχρησιμοποίει βοηθοὺς οὐδὲν περὶ τεχνικῆς αὐτοῦ ἐποπτείας μαρτυρεῖ, καθ' ὅσον εἰς πᾶσαν τεχνικὴν ἐργασίαν παρατηρεῖται χρησιμοποίησις τοιούτων βοηθῶν παρ' ἐμπειροτέρων τεχνιτῶν. Ἐξ ἑτέρου ὁ ἐκκαλῶν δὲν ἦτο ἐντεταλμένος, ἵνα ἀσκῇ ἐπίβλεψιν καὶ ἔλεγχον ἐπὶ τῶν ἐργαζομένων εἰς τοὺς οἷς αὐτὸς εἶχεν ἁρισθῇ τεχνίτης ἱστῶν, οὔτε εἶχεν εὐθύνην ὡς πρὸς τὴν παραγωγικὴν ἀπόδοσιν τῆς ἐργασίας αὐτῶν ἢ καὶ ἑκάστου ἱστοῦ. Κατ' ἀκολουθίαν ὀρθῶς ἡ ἐκκαλουμένη ἔκρινεν ὅτι αἱ ὑπηρεσίαι, ἃς ὁ ἐκκαλῶν παρεῖχε τῇ ἐφεσιβλήτῳ, προσιδιοῦσιν αὐτῷ τὴν ἰδιότητα τοῦ ἐργάτου καὶ οὐχὶ τοῦ ὑπαλλήλου καὶ ἀπορριπτέος ὁ τὰ ἐναντία ὑποστηρίζων πρῶτος λόγος ἐφέσεως (*).

(*) Ἡ ἐπικυρωθεῖσα ὑπὸ τῆς ἄνω ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου ὑπ' ἀριθ. 174/1954 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδίκου Πειραιῶς (Πρωτοδίκης *Γ. Κώνστας*) ἔχει ὡς ἑξῆς:

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ ν. 2112, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ ν. 4558/1930, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρ. 10 τοῦ ν. 1234/1918 πρὸ τῆς ἀντικαταστάσεως του διὰ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ν.δ. 2655/17.10.1953, ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος, ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῶν νόμων τούτων, εἶναι ὁ παρέχων ἐργασίαν εἰς ἰδιωτικὸν κατάστημα, γραφεῖον ἢ ἐν γένει ἐπιχείρησιν ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον χαρακτῆρα μὴ σωματικήν, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι ὁ τοιαύτην παρέχων ἐργασίαν δὲν εἶναι ἡμερομίσθιος, ἐκτὸς ἐὰν ὁ χαρακτηρισμός του ὡς ἡμερομισθίου ἐγένετο πρὸς περιγραφὴν τοῦ νόμου ἢ δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν ἀλήθειαν (Α.Π. 9/1953 ΕΕΔ 12, 130), ἐνῷ κάτοχος τέχνης τινός, ἧς γνωρίζει τὴν πρακτικὴν ἐκτέλεσιν, χωρὶς νὰ ἔχῃ καὶ χωρὶς νὰ ἀπαιτῆται νὰ ἔχῃ σχετικὰς θεωρητικὰς γνώσεις, θεωρεῖται ὡς ἁπλοῦς τεχνίτης, ἐξομοιούμενος πρὸς ἐργάτην. Ἤτοι μόνον ἐὰν ὁ τοιοῦτος μισθωτός, ὁ μὲ τέχνην ἀπασχολούμενος, κατέχῃ θεωρητικὰς γνώσεις εἰς τὸ ἐπάγγελμά του (οὐχὶ δηλονότι εἰδικὰς γνώσεις ἀποκτηθείσας μόνον ἐκ τῆς μακροχρονίου ἀπασχολήσεως καὶ πείρας του), δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ὑπάλληλος (Α.Π. 364/1947 καὶ 53/1948 ΕΕΝ τ. ΙΕ' σελ. 9, 267, Α.Π. 389/1950, ΕΕΔ 9, 645 καὶ λοιπὴ νομολ. ἐν ΕΕΔ 11, σελ. 186 καὶ 1079).

Ὁ ἐνάγων προσελήφθη καὶ προσέφερε κατὰ τὸ ἐν τῇ ἀγωγῇ χρονικὸν διάστημα ὑπηρεσίας κατὰ κύριον χαρακτῆρα σωματικῆς φύσεως, ἤτοι τοιαύτας τεχνίτου «κομποδέτου» ὑφαντηρίου, στερούμενος θεωρητικῶν γνώσεων καὶ ἀμειβόμενος δι' ἡμερομισθίου. Ἡ ἐργασία του εἰδικώτερον συνίστατο νὰ παρακολουθῇ τὴν λειτουργίαν ὡρισμένων ἱστῶν ὑφάνσεως, νὰ προβαίνῃ, καλούμενος κατὰ τὸ πλεῖστον ὑπὸ τῶν ὑφαντριῶν (ἐφ' ὧν δὲν ἦτο ἐντεταλμένος νὰ ἀσκῇ ἐπίβλεψιν καὶ ἔλεγχον), διὰ τῶν χειρῶν του καὶ τῶν σωματικῶν του δυνάμεων εἰς τὴν ἐπιδιόρθωσιν τῶν μικροβλαβῶν τῶν ἱστῶν ὑφάνσεως

σεως (*Ι. Καποδίστριας*, 'Η συλλογική σύμβασις έργασίας, σελ. 217), διατί ὁ νόμος (ἄρθρ. 6 κλπ. ν. 2053/1952) ἀνεφέρθη εἰς «συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας»;

Μήπως, κατὰ τὴν γνώμην μας, δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ, ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου ἔγκρισις εἶναι προϋπόθεσις τῆς ἰσχύος τῆς συλλογικῆς συμβάσεως, ἀσχέτως πρὸς τὴν κατὰ τὸν βασικὸν νόμον περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας κατάθεσιν αὐτῆς, ἀπὸ μόνης τῆς καταθέσεως τῆς ὁποίας δὲν ἄρχεται ἡ ἰσχὺς αὐτῆς, ὡς πρὸ τοῦ ν. 2053/1952, ἀλλ' ἐξαρτᾶται ἡ ἰσχὺς αὐτῆς προσθέτως καὶ ἐκ τῆς ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου καὶ τοῦ 'Υπουργοῦ ἐγκρίσεως;

Τίθεται ἁπλῶς τὸ ἐρώτημα, χωρὶς νὰ εἴμεθα καὶ βέβαιοι περὶ τοῦ ἀληθοῦς τῆς λύσεως.

Πρωτοδικείου Μυτιλήνης 896/1954

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Κ. Γιαννόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Μιχ. Καλεύρας**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. **Α. Γαλανόπουλος, Θ. Παππᾶς**

Ἐκ τῶν συνδεδυασμένων διατάξεων τοῦ ν. ΓΨΟΔ', ὡς οὗτος νῦν ἰσχύει, τροποποιηθεὶς ὑπὸ τῶν ν. 765/1943 καὶ 1968/1944, σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἡ μὲν ἔνθεσις ἐργατικῆς διαφορᾶς προκειμένου περὶ τῆς ἁρμοδιότητος τῆς § 2 ἄρθρ. 1 δέον νὰ συντάσσηται ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδίκου (πρβλ. ἄρθρ. 5), ἡ δ' ἐπ' αὐτῆς ἀπόφασις νὰ ἐκδίδηται παρὰ τοῦ Εἰρηνοδικείου (πρβλ. ἄρθρ. 15,16,17, κλπ.). Οὕτω καὶ ἐν προκειμένῳ ἡ μὲν ἐκκαλουμένη ἐξεδόθη ὑπὸ τοῦ Εἰρηνοδικείου Παλυχνίτου, πλὴν ἡ ἐφ' ἧς αὕτη ἔνθεσις ἐργατικῆς διαφορᾶς συνετάχθη ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδίκου τῆς αὐτῆς περιφερείας. Ἑπομένως μὴ νόμιμον μὲν καὶ ὡς τοιοῦτον ἀπορριπτέον τυγχάνει τὸ πρῶτον σκέλος τοῦ πρώτου λόγου τῆς ἐφέσεως ὅτι ἡ ἀγωγὴ παρὰ τὸν νόμον ἠγέρθη ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδίκου, ἐνῷ ἔδει νὰ ἐγερθῇ ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδικείου, ἀβάσιμον δὲ πάντῃ καὶ ὡς τοιοῦτον ἀπορριπτέον παρίσταται τὸ δεύτερον σκέλος τοῦ ἰδίου λόγου, ὅτι ὁ Εἰρηνοδίκης ἐπελήφθη τῆς ὑποθέσεως ὡς Εἰρηνοδίκης καὶ ὄχι ὡς Εἰρηνοδικεῖον.

Κατὰ μὲν τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 2 § 3 ἀ. ν. 1367/1938 «αἱ τοπικαὶ ὁμοιοεπαγγελματικαὶ καὶ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας συνάπτονται καὶ ὑπογράφονται παρὰ τῶν τοπικῶν ὀργανώσεων τοῦ αὐτοῦ ἐπαγγέλματος ἢ καὶ τῶν συναφῶν τούτου κλάδων», κατὰ δὲ τὴν τοιαύτην τῆς § 4 ἰδίου ἄρθρου «αἱ εἰδικαὶ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας συνάπτονται καὶ ὑπογράφονται μεταξὺ ἑνὸς ἢ καὶ πλειόνων ἐργοδοτῶν, καὶ τῆς ἐπαγγελματικῆς ὀργανώσεως τῶν μισθωτῶν μιᾶς ἢ πλειόνων ἐπιχειρήσεων». Περαιτέρω, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 3 τοῦ αὐτοῦ νόμου, διὰ τὴν κατάρτισιν καὶ ὑπογραφὴν τόσον τῶν τοπικῶν ὁμοιοεπαγγελματικῶν, ὅσον καὶ τῶν εἰδικῶν συλλογικῶν συμβάσεων, ἀπαιτεῖται ἐπόφασις τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τῶν οἰκείων ὀργανώσεων, ἐργοδοτῶν καὶ μισθωτῶν, δεόντως ἐξουσιοδοτημένων ὑπὸ τῆς γεν. συνελεύσεως τῶν μελῶν, λαμβανομένης κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ καταστατικοῦ τῆς οἰκείας ὀργανώσεως». Πλὴν συνῳδά, τῇ διατάξει τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ αὐτοῦ ἀ.ν. ὁμιλοῦντος ἀδιακρίτως περὶ συλλογικῶν συμβάσεων καὶ συνεπῶς ἀναφερομένου καὶ εἰς ἀμφοτέρας τὰς ἄνω δύο περιπτώσεις συλλογικῶν συμβάσεων, καὶ συλλογικαὶ συμβάσεις, ἐφ' ὅσον καταρτίζονται καὶ ὑπογράφονται παρουσίᾳ τοῦ 'Υφυπουργοῦ [νῦν 'Υπουργοῦ] 'Εργασίας ἢ τῶν παρ' αὐτοῦ ἐξουσιοδοτουμένων ὀργάνων, δεσμεύουσι τὸ σύνολον τῶν ἐργοδοτῶν καὶ τῶν μισθωτῶν τοῦ ἐπαγγέλματος ἢ τῶν ἐπαγγελμάτων, ἅτινα ἀφοροῦσι, καὶ διὰ τὴν περιφέρειαν, δι' ἣν ἰσχύουν». Ἐν ὄψει πάντων τῶν ἀνωτέρω, ἡ συλλογικὴ σύμβασις (εἴτε τοπικὴ ὁμοιοεπαγγελματικὴ, εἴτε εἰδικὴ), ἡ καταρτισθεῖσα ἐνώπιον τοῦ 'Επιθεωρητοῦ 'Εργασίας ὡς ἐξουσιοδοτηθέντος ὀργάνου τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εργασίας, δεσμεύει ὄχι μόνον τὰ μέλη τῶν νομίμως ὑπογραψάντων ταύτην σωματείων ἢ ὀργανώσεων ἢ τοὺς ὑπογράψαντας ἀτομικῶς ἐργοδότας, ἀλλ' ἐκ τοῦ νόμου, καὶ τόσον τοὺς μὴ ὑπογράψαντας ἀνοργανώτους ἐργοδότας, ὅσον καὶ τοὺς ἀνήκοντας ἢ εἰς μὴ συμβληθείσας ὀργανώσεις ἢ εἰς συμβληθείσας, ἀλλὰ μὴ νομίμως ἐκπροσωπηθείσας τοιούτας τοῦ ἰδίου ἐπαγγέλματος τῆς περιφερείας δι' ἣν ἰσχύει, ἤτοι δεσμεύει τὸ σύνολον τῶν ἐργοδοτῶν τοῦ αὐτοῦ ἐπαγγέλματος τῆς περιφερείας (πρβλ. *Ι. Καποδίστρια*: 'Η συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας κλπ. §§ 76,120,126 καὶ 130, *Δ. Πορτόλου*: 'Η ρύθμισις τῆς ἐργασίας διὰ συλλογικῶν συμβάσεων, σελ. 114). 'Ετέρωθεν δι' ἄρθρ. 4 § 2 ν. 2053/1952 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν σχέσεων κλπ.», ὁρίζοντος τὸν τρόπον δημοσιεύσεως τῆς ἀποφάσεως τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εργασίας τῆς ἐγκρινούσης καὶ κηρυσσούσης ἐκτελεστὴν τὴν ἀπόφασιν τοῦ συμβουλίου ρυθμίσεως συλλογικῶν σχέσεων εἰς ἰδιαίτερον δελτίον τῆς 'Εφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, μετὰ τοῦ ἐγκριναμένου κειμένου τῆς συλλογικῆς συμβάσεως, κατηργήθησαν σιωπηρῶς αἱ συνδεδυασμέναι διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 2 ἀ.ν. 16/21.11.1935 καὶ ἀ.ν. 1367/1938 περὶ τοῦ τρόπου ἐνάρξεως ἰσχύος τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἀπὸ τῆς καταθέσεως των παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου 'Αθηνῶν, ἡ δὲ περὶ καταθέσεως των παρὰ τῷ γραμματεῖ τοῦ Εἰρηνοδικείου τοῦ τόπου τῆς καταρτίσεως διάταξις τοῦ ἄνω ἄρθρ 2 εἶχεν ἤδη καταργηθῇ σιωπηρῶς ὑπὸ τοῦ ἄνω ν. 1367/1938. 'Εν προκειμένῳ ἡ κρίσιμος ἐνταῦθα ἀπὸ 24 Νοεμβρίου 1952 συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας τῶν ἐλαιοτριβείων Λέσβου, πλὴν Πλωμαρίου, ὡς ἐξ αὐτῆς πρακύπτει, κατηρτίσθη καὶ ὑπεγράφη παρουσίᾳ τοῦ 'Επιθεωρητοῦ 'Εργασίας ἀπὸ ἐργοδοτικῆς πλευρᾶς, ὑπὸ ἐκπροσώπων τοῦ Συνδέσμου 'Ελαιοεργοστασιαρχῶν Λέσβου καὶ τοιούτων τῆς 'Ενώσεως Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν Λέσβου, εἰς ἣν ἀνήκει ὁ ἐκκαλῶν (ἐναγόμενος) Συνεταιρισμός, ἀπάντων—κατὰ τὸ κείμενον τῆς συμβάσεως—δεόντως ἐξουσιοδοτημένων, ἐνεκρίθη ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου ρυθμίσεως συλλογικῶν σχέσεων καὶ ἐγκριθεῖσα καὶ ὑπὸ τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εργασίας ἐκηρύχθη ἐκτελεστὴ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 27322/1953 ἀποφάσεώς του, καταχωρηθείσης μετὰ τοῦ κειμένου τῆς συμβάσεως εἰς τὴν 'Εφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως (τεῦχ. Β' ἀριθ. φύλλ. 245/30.10.1953). "Οθεν—ἀνεξαρτήτως τῆς δυνατότη-

ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

ΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΩΝ

Μονιμότης Α.Ν. 2545/1940 καὶ μεταρρύθμισις διὰ Ν. 881/1943

Διατάξεις Ν. 881/1943, ἐπικυρωθεῖσαι διὰ πράξεως Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 58/1945 Συντακτικὴν Πρᾶξιν.— Διορισμὸς καθ' ἕκαστον ἔτος διδακτικοῦ προσωπικοῦ ἰδιωτικῶν σχολείων, μετὰ πρότασιν τῶν ἰδιοκτητῶν, κατὰ τὰ δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας καθοριζόμενα, καταργηθείσης μονιμότητος κατὰ Ν. 2545/1940.— Αὐτοδίκαιος λύσις σχέσεως μετὰ παρέλευσιν σχολικοῦ ἔτους.— Δυνατότης ἐπαναδιορισμοῦ δι' ἑπόμενον σχολικὸν ἔτος μετὰ τήρησιν νομίμων διατυπώσεων.—Αὐτοδίκαιος λύσις συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου, μετὰ πάροδον χρόνου αὐτῆς.

Σύμφωνος εἶναι ἡ ἄποψις τῆς δημοσιευομένης κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ἐπὶ τοῦ ἀπασχολήσαντος αὐτὸ θέματος, πρὸς τὰ νομολογηθέντα (βλέπε Α.Π. 161/1951, εἰσηγητὴς *Ν. Πλαγάκας*, ΕΕΔ 10, 524 καὶ λοιπὰς εἰς σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 10, 524 παραπομπάς).

Ὑπομιμνήσκεται καὶ ἡ Α.Π. 421/1953 (εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 12 1015), κατὰ τὴν ὁποίαν εἰς τὰ κατὰ τοὺς ν. 2545/1940 «περὶ ἰδιωτικῶν σχολείων κλπ.» καὶ 881/1943 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀ.ν. 2545/1940» ἰδιωτικὰ σχολεῖα ὑπάγονται καὶ τὰ νηπιαγωγεῖα.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 8835/1954

Διαδικασία Ν. ΓΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Σ. Λιβανὸς**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Δ. Κόκκινος, Μ. Κοπραῖος

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ ν. 881/1943 περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀ.ν. 2545/1940 «περὶ ἰδιωτικῶν σχολείων κλπ.» «τὸ διδακτικὸν προσωπικὸν τῶν ἰδιωτικῶν σχολείων θὰ ἀπαρτίζεται κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1943-1944 καὶ ἐπέκεινα τούτου σχολικὰ ἔτη ἐκ τῶν ἐχόντων τὰ ὑπὸ τοῦ ἀ.ν. 2545/1940 καθοριζόμενα προσόντα διὰ διορισμοῦ, μετὰ πρότασιν

τος τῆς ἀμφισβητήσεως κατὰ τὴν παροῦσαν δίκην τοῦ νομίμου τῆς ἐκπροσωπήσεως τῶν συμβληθέντων—καὶ ἂν ἔτι οἱ ἐκπρόσωποι τῆς μιᾶς τῶν δύο συμβληθεισῶν ὀργανώσεων οὐδαμῶς εἶχον μετάσχει τῆς καταρτίσεως καὶ ὑπογραφῆς τῆς ἄνω συλλογικῆς συμβάσεως, ἡ εἶχον μὲν μετάσχει ἄνευ ὅμως νομίμου ἐξουσιοδοτήσεως, ἡ σύμβασις οὐδαμῶς πάσχει καὶ εἶναι ἰσχυρά, δεσμεύουσα τὸ σύνολον τῶν ἐργοδοτῶν τοῦ ἐπαγγέλματος τῆς περιφερείας, ἐφ' ὅσον παρέστη ἐκπρόσωπος τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἀρκεῖ μόνον νὰ συνεβλήθη νομίμως ἡ ἑτέρα τούτων, ἀκόμη δὲ καὶ ἂν ἀμφότεροι συνεβλήθησαν ἄνευ ἐξουσιοδοτήσεως εἶναι ἰσχυρά, δεσμεύουσα ἅπαντας τοὺς ἀνωτέρω, ἐὰν ἡ μία ἔστω συνεβλήθη ἀτομικῶς. Κατ' ἀκολουθίαν πάντων τούτων ἀπορριπτέος κρίνεται ὡς νόμῳ καὶ οὐσίᾳ ἀβάσιμος καὶ ὁ δεύτερος λόγος τῆς ἐφέσεως, κατ' ἀμφότερα τὰ ὀκέλη του, δι' οὗ παραπονεῖται ὁ ἐκκαλῶν, ὅτι παρὰ τὸν νόμον ὁ Εἰρηνοδίκης ἐτήρησε τὴν προσβαλλομένην ἀπόφασίν του εἰς τὴν ἄνω συλλογικὴν σύμβασιν, ἥτις εἶναι ἄκυρος, τόσον διότι οἱ ἐκπρόσωποι τῆς Ἑνώσεως Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν, εἰς ἣν ἀνήκει ὁ ἐκκαλῶν, δὲν ἦσαν νομίμως ἐξουσιοδοτημένοι κατὰ τὴν κατάρτισιν καὶ ὑπογραφήν της—ἀφοῦ οὐδαμῶς ἀμφισβητεῖ τὴν νόμιμον ἐκπροσώπησιν τῆς ἑτέρας ὀργανώσεως τῶν ἐλαιοεργοστασιαρχῶν, οὔτε καὶ τὴν νόμιμον ἀτομικὴν συμπεριφορά της—ὅσον καὶ διότι ἡ κρίσιμος συλλογικὴ σύμβασις δὲν κατετέθη παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ οἰκείου Εἰρηνοδικείου—ἀφοῦ τοιαύτη ἦδη δὲν ἀπαιτεῖται.

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 5 ἀ.ν. 16/21.11.1953 συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας μείζονος διαρκείας θεωρεῖται, μετὰ παρέλευσιν διετίας ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς αὐτῆς παρὰ τῶν συμβαλλομένων, ὡς δι' ἀόριστον χρόνον καταρτισθεῖσα. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ ἐπὶ πάσης ἄλλης συλλογικῆς συμβάσεως ὡρισμένου χρόνου μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ χρόνου αὐτῆς. Αὕτη ἐξακολουθεῖ ἰσχύουσα μέχρι τῆς καταγγελίας της, συμφώνως πρὸς τὴν ἐν συνεχείᾳ τῆς ἄνω διατάξεως διαγραφομένην διαδικασίαν. Ἡ περὶ ἧς πρόκειται συλλογικὴ σύμβασις ἦτο ὡρισμένου χρόνου καὶ δὴ μικροτέρου τῆς διετίας (1.11.1952 μέχρι λήξεως τῆς ἐλαιοκομικῆς περιόδου 1952-1953) καὶ συνεπῶς, ἐφ' ὅσον ἔληξεν ὁ χρόνος ἰσχύος της, θεωρεῖται ὡς ἀορίστου χρόνου καὶ, μὴ καταγγελθεῖσα νομοτύπως — οὐδεὶς ἐπικαλεῖται τοιαύτην καταγγελίαν, ἄλλως καὶ οὐδαμόθεν προκύπτει τοιαύτη—ἐξηκολούθησε καθ' ὅλον τὸν κρίσιμον χρόνον ἰσχύουσα. Ὀρθῶς ἔθεν ὁ δικάσας Εἰρηνοδίκης ἐθεώρησε ταύτην ἰσχύουσαν, διὸ καὶ ἐφήρμοσε καὶ διαρκούσης τῆς ἐλαιοκομικῆς περιόδου 1953-1954 καὶ ἀπορριπτέος ὡς μὴ νόμιμος καὶ ὁ τρίτος λόγος ἐφέσεως, ὅτι παρὰ τὸν νόμον αὕτη ἐθεωρήθη ἰσχύουσα παρὰ τῆς ἐκκαλουμένης καὶ κατὰ τὴν τελευταίαν ταύτην χρονικὴν περίοδον, ἐνῷ αὕτη ἦτο περιωρισμένης χρονικῆς διαρκείας.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ ΔΙ' ΑΞΙΩΣΕΙΣ ΕΦΕΔΡΙΚΩΝ ΕΠΙΔΟΜΑΤΩΝ

Μεταρρυθμίσεις εἰς τὸ θέμα ὑπὸ τοῦ Ν.Δ. 2961/1954

Ἀνάλογος, κατ' ἄρθρον 34 Ν.Δ. 2961/1954, ἐφαρμογὴ τῶν διατάξεων τοῦ Ν.Δ. διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν κατὰ Ν. 2054/1952 ἐπιδομάτων, τὴν ἀναγνώρισιν τῶν ἐπ' αὐτῶν ἀξιώσεων κλπ.—Ἀνάλογοι διατάξεις αἱ τοῦ ἄρθρου 27 τοῦ Ν.Δ., κατὰ τὰς ὁποίας ἁρμόδιον ὄργανον εἶναι ὁ Διευθυντὴς τῆς Τοπικῆς Ὑπηρεσίας Ἀπασχολήσεως.—Ἀναρμοδιότης ἕνεκα τούτου πολιτικῶν δικαστηρίων, ὄντων ἁρμοδίων μόνον πρὸς ἐκδίκασιν τῶν κατ' ἄρθρον 105 τοῦ Α.Ν. 2783/1941 ἀγωγῶν ἀποζημιώσεως.

Προκειμένου περὶ ἀξιώσεως μισθωτοῦ δι' ἐφεδρικὰ κατὰ ν. 3514/1928, ὡς μεταγενεστέρως ἐτροποποιήθη, ἐπιδόματα καὶ μετὰ τὴν ἐκ μέρους τοῦ Εἰδικοῦ παρὰ τῷ Ι.Κ.Α. Λογαριασμοῦ, κατὰ τὸν ν. 2054/1952 (ΕΕΔ 11, 490), καταβολὴν αὐτῶν προέκυψε τὸ ζήτημα, ἂν καὶ αἱ κατὰ τοῦ Ι.Κ.Α. διαφοραὶ ἐκδικάζωνται κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ν. 3514/1928 καθιερουμένην διαδικασίαν ὑπὸ τοῦ Εἰρηνοδικείου εἰς α' βαθμὸν καὶ ὑπὸ τοῦ Προέδρου Πρωτοδικῶν εἰς β'.

Καταφατικῶς ἀπεφάνθησαν δικαστικαὶ ἀποφάσεις (βλέπε ΕΕΔ 13, 302), ἐνῷ ἄλλαι (ΕΕΔ 13, 33) ἠρνοῦντο τὴν ἁρμοδιότητα τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων, θεωροῦσαι ὅτι ἐπρόκειτο καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν περὶ ἀσφαλιστικῆς σχέσεως, διὰ τὴν ὁποίαν ἐτύγχανον ἐφαρμοστέαι αἱ διατάξεις τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», ἁρμοδίων ὄντων τῶν Διευθυντῶν τῶν Ὑποκαταστημάτων τοῦ Ι.Κ.Α.

Ἐπῆλθεν ἤδη τὸ ν.δ. 2961/1954 «περὶ συστάσεως Ὀργανισμοῦ Ἀπασχολήσεως καὶ Ἀσφαλίσεως Ἀνεργίας» (ΕΕΔ 13, 941), ἔργον τοῦ ὁποίου εἶναι καὶ ἡ καταβολὴ τῶν ἐπιδομάτων στρατεύσεως τοῦ ν. 2054/1952.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 34 τοῦ ν.δ. τούτου ἐδιά τὸν ὑπολογισμὸν τῶν κατὰ ν. 2054/1952 εἰσφορῶν καὶ ἐπιδομάτων, τὴν ἀναγνώρισιν τῶν ἐπ' αὐτῶν ἀξιώσεων κλπ. ἰσχύουσιν ἀναλόγως αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου (ν.δ. 2961/1954), κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 27 τοῦ αὐτοῦ ν.δ. (§ 6) ἁρμόδιον ὄργανον διὰ τὴν ἔγκρισιν καὶ τὴν διακοπὴν τῆς ἐπιδοτήσεως εἶναι ὁ Διευθυντὴς τῆς Τοπικῆς Ὑπηρεσίας Ἀπασχολήσεως καὶ Ἀνεργίας, μὲ δικαίωμα προσφυγῆς τοῦ ἐπιδοτουμένου ἐνώπιον τοῦ Δ.Σ. ἢ τοῦ διὰ κανονισμοῦ ὁρισθησομένου ἁρμοδίου συλλογικοῦ ὀργάνου.

Βάσει τῶν ἀνωτέρω ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη εἰρηνοδικειακὴ ἀπόφασις καταλήγει εἰς τὴν ἄκυρον ὅτι τὰ πολιτικὰ δικαστήρια δὲν εἶναι πλέον ἁρμόδια διὰ τὴν ἐπίδικασιν ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων.

Σημειωτέον ὅτι διὰ τοῦ ν.δ. 2961/1954 (ἄρθρον 34) ἐκυρώθη, ἀφ' ἧς ἰσχυσεν, ἡ ὑπ' ἀριθ. 2568/1952 προεγκριτικὴ ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (ΕΕΔ 13, 1067), σχετικὴ μὲ τὴν καταβολὴν ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων κατὰ ν. 2054/1952, ἥτις, κατὰ τὴν κυρωθεῖσαν ἀπόφασιν, ἁρμοδίου τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ὑποκαταστήματος τοῦ Ι.Κ.Α. (βλέπε ΕΕΔ 11, 707 ἐπ.) (πρβλ. σχετικῶς καὶ Α.Π. 581/1953, εἰσηγητὴς *Μ. Παντελῆς*, ΕΕΔ 13, 36, ἔνθα καὶ λοιπαὶ εἰς σημειώσεις μας παραπομπαί, σχετικῶς πρὸς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων ἐπὶ διοικητικῶν πράξεων καὶ Α.Π. 77/1954, Ὁλομελείας, εἰσηγητὴς *Μ. Παντελῆς*, ΕΕΔ 13, 263).

Εἰρηνοδίκου Ἀθηνῶν 630/1954

Διαδικασία Ν. 3514

Εἰρηνοδίκης ὁ κ. Ν. Πολυμερίδης

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Κ. Στέρος, Δ. Καραβασίλης

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἀγωγῆς διώκεται, βάσει τοῦ ν. 2054/1952 καὶ κατ' ἐφαρμογὴν τῶν ἄρθρων 1, 5 καὶ 6 τοῦ ν. 3514/1928, ἡ δικαστικὴ κατασχέσις τοῦ ἐναγομένου Ἱδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων (Ι.Κ.Α.) εἰς πληρωμὴν τῷ δικαιούχῳ ἐνάγοντι μισθωτῷ ἐφεδρικοῦ ἐπιδόματος, ἀναλόγου πρὸς τὰς συντρεχούσας διὰ τὴν περίπτωσίν του νομικὰς καὶ πραγματικὰς προϋποθέσεις.

Κατὰ τὴν § 2 τοῦ ἄρθρου 34 τοῦ ν.δ. 2961/1954 «περὶ συστάσεως Ὀργανισμοῦ Ἀπασχολήσεως καὶ Ἀσφαλίσεως Ἀνεργίας» διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν κατὰ ν. 2054/1952 εἰσφορῶν καὶ ἐπιδομάτων, τὴν ἀναγνώρισιν τῶν ἐπ' αὐτῶν ἀξιώσεων, τὴν ἄρσιν πάσης ἐπὶ τούτων ἀμφισβητήσεως, τὴν ἀπαγόρευσιν δωρεᾶς, κατασχέσεως ἢ ἐκχωρήσεως αὐτῶν, ὡς καὶ ἐπιστροφὴν ἢ συμψηφισμὸν τούτων, ἰσχύουσιν ἀναλόγως αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου (2961) κλπ. καὶ δή, κατὰ τὴν ἀκολουθοῦσαν § 3 τοῦ αὐτοῦ, ὡς ἄνω, ἄρθρου «ἀφ' ἧς ἰσχυσεν ὁ νόμος 2054/1952», ὡς ἀνάλογοι δὲ πρὸς ταύτας διατάξεις δέον νὰ θεωρηθῶσιν αἱ περιλαμβανόμεναι τοιαῦται εἰς τὰς §§ 6, 7, 8 τοῦ ἄρθρου 27 τοῦ αὐτοῦ ν.δ. (2961), κατὰ τὰς ὁποίας ἁρμόδιον ὄργανον διὰ τὴν ἔγκρισιν καὶ τὴν διακοπὴν τῆς ἐπιδοτήσεως εἶναι ὁ Διευθυντὴς τῆς Τοπικῆς Ὑπηρεσίας Ἀπασχολήσεως καὶ Ἀνεργίας, τοῦ ἐπιδοτουμένου κλπ. δικαιουμένου προσφυγῆς ἐνώπιον τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἢ τοῦ διὰ τοῦ Κανονισμοῦ Παροχῶν ὁρισθησομένου ἁρμοδίου συλλογικοῦ ὀργάνου, ἀσκουμένης ταύτης ἐντὸς 14 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς γνωστοποιήσεως τῆς ἀποφάσεως κλπ.

Ἐκ τῶν διατάξεων τούτων, ἑρμηνευομένων συνδυασμένως πρὸς ἀλλήλας καὶ πρὸς τὰς συμπορευομένας μετ' αὐτῶν λοιπὰς τοιαύτας τοῦ αὐτοῦ νομοθετήματος, σαφῶς συνάγεται, ὅτι διὰ τὴν ἐπίλυσιν τῶν διαφορῶν

τῶν ἰδιοκτητῶν τῶν ἰδιωτικῶν σχολείων, καθ' ἃ ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας, καθ' ἕκαστον ἔτος ἐκδιδομένη, θέλει ὁρίζειν. Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης, ἐπικυρωθείσης διὰ τῆς βάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 58/1945 Συντακτικῆς Πράξεως ἐκδοθείσης ὑπ' ἀριθ. 296/30.5.1946 Πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 12 τοῦ αὐτοῦ νόμου, καταργοῦσαν πᾶσαν ἀντίθετον γενικὴν ἢ εἰδικὴν διάταξιν, ὡς καὶ πρὸς τὸν διὰ τοῦ αὐτοῦ νόμου ἐπιδιωκόμενον σκοπόν, ἐγκείμενον εἰς τὴν ὁμοιόμορφον καθ' ἕκαστον ἔτος ρύθμισιν τῶν ἀφορώντων τὸ διδακτικὸν προσωπικὸν τῶν ἰδιωτικῶν σχολείων, σαφῶς προκύπτει, ὅτι ἀπὸ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1943 - 1944 καὶ ἐφεξῆς καθ' ἕκαστον ἔτος, τὸ διδακτικὸν προσωπικὸν τῶν ἰδιωτικῶν σχολείων, ἐκλεγόμενον ἐκ τοῦ κύκλου τῶν ἐχόντων τὰ ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω ν. 2545/1940 ὁριζόμενα προσόντα, διορίζεται, μετὰ πρότασιν τῶν ἰδιοκτητῶν τῶν ἰδιωτικῶν σχολείων, κατὰ τὰ δι' ἀποφάσεως, ἐκδιδομένης καθ' ἕκαστον ἔτος ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας, καθοριζόμενα, καταργηθείσης οὕτω τῆς διὰ τῶν ἄρθρων 32 καὶ 33 τοῦ ν. 2545/1940 θεσπισθείσης μονιμότητος τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ τῶν ἰδιωτικῶν σχολείων διὰ τῆς καθιερώσεως τοῦ διορισμοῦ τῶν ἰδιωτικῶν ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν διὰ χρονικὸν διάστημα ἑνὸς ἔτους, ἤτοι δι' ὡρισμένον χρόνον. Κατὰ τὰς ἀνωτέρω διατάξεις τῶν ἄρθρ. 28 § 4 τοῦ ν. 2545/1940 καὶ 33 ν. 881/1943 ἀπαραίτητος προϋπόθεσις πρὸς διορισμὸν τυγχάνει πρότασις τῶν ἰδιοκτητῶν τῶν σχολείων καθ' ἕκαστον σχολικὸν ἔτος καὶ διὰ χρονικὸν διάστημα μόνον ἑνὸς τοιούτου ἔτους, μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ ὁποίου ὁ διορισθεὶς θεωρεῖται ἀπολυθείς, λυομένης οὕτω αὐτοδικαίως ἄνευ τινὸς ἑτέρας διατυπώσεως τῆς μεταξὺ τοῦ διορισθέντος καὶ ἰδιοκτήτου ἐργασιακῆς σχέσεως, δυναμένου μόνον νὰ ἐπαναδιορισθῇ καὶ διὰ τὸ ἑπόμενον σχολικὸν ἔτος μετὰ νέαν πρότασιν τοῦ ἰδιοκτήτου καὶ τήρησιν τῶν λοιπῶν διατυπώσεων τοῦ νόμου, ἧς προτάσεως ἐλλειποῦσης δὲν δύναται νὰ γίνῃ ἀνανέωσις τοῦ διορισμοῦ, τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας μὴ ἔχοντος ἐκ διατάξεώς τινος τοῦ νόμου τὸ δικαίωμα, ἵνα προβῇ εἰς ἀναδιορισμὸν καθ' ἑπόμενον σχολικὸν ἔτος ἄνευ προτάσεως τοῦ ἰδιοκτήτου (Α.Π. 161/1951, ΕΕΔ 10,526). Ὡς πρὸς τὴν ἐπικαλουμένην ὑπ' ἀριθ. 5944/1953 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας, ἐκδοθεῖσαν βάσει τοῦ εἰρημένου ἄρθρ. 3 τοῦ ν. 881/1943 καὶ ἐξ αὐτῆς (§ Δ αὐτῆς) προκύπτει ὅτι ἡ ὑπηρεσία τῶν διορισθέντων κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1952 - 1953 εἰς ἰδιωτικὰ σχολεῖα λήγει τὴν 31.8.1953. Ἐν προκειμένῳ ἐβεβαιώθη ὅτι ὁ ἐκκαλῶν (ἐνάγων), ὑπηρετῶν κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1950 - 1953 εἰς τὸ ἐν τῇ ἐφ' ἧς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἀγωγῇ ἀναφερόμενον ἰδιωτικὸν σχολεῖον ἰδιοκτησίας τοῦ ἐφεβλήτου, ὡς καθηγητής, μὲ 11 ὥρας διδασκαλίας καθ' ἑβδομάδα, λήξαντος τοῦ σχολικοῦ τούτου ἔτους τὴν 31.8.1953 δὲν ἐπηκολούθησε νέος διορισμός του καὶ διὰ τὸ ἑπόμενον ἀπὸ 1.9.1953 ἀρχόμενον σχολικὸν ἔτος. Μετὰ ταῦτα, συνῳδὰ τοῖς ἄνω, λυθείσης τῆς μεταξὺ τῶν διαδίκων ἐργασιακῆς σχέσεως ἀπὸ 1.9.1953, ὁ ἐφεσίβλητος δὲν εἶχεν ὑποχρέωσιν ἀπὸ τὸν χρόνον αὐτὸν εἰς καταβολὴν τοῦ μισθοῦ τοῦ ἐκκαλοῦντος ὡς μὴ περιερχόμενος εἰς ὑπερημερίαν ἐν μὴ ἀποδοχῇ τῶν ἐργασιῶν του. Περαιτέρω ἐκ τῆς αὐτῆς διαδικασίας ἐβεβαιώθη, ὅτι μεταξὺ τῶν διαδίκων συνεφωνήθη ἅμα τῇ ἐνάρξει τοῦ αὐτοῦ σχολικοῦ ἔτους 1952 - 1953, ὅπως κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο καὶ μέχρι λήξεως αὐτοῦ, πλὴν τῶν καθηκόντων αὐτοῦ ὡς καθηγητοῦ, παρέχῃ ὁ ἐκκαλῶν καὶ διοικητικὰς ἐργασίας, συνισταμένας εἰς τὴν σύνταξιν καὶ παρακολούθησιν τῶν ἐπισήμων βιβλίων, ὑποβολὴν μηνιαίων περιοδικῶν καταστάσεων καὶ ἄλλας συναφεῖς τοιαύτας. Ἀλλὰ καὶ τῆς προσθέτου αὐτῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως, οὔσης καὶ ταύτης, καθ' ἃ ἐλέχθη, ὡρισμένου χρόνου, ἡ λῆξις αὐτῆς ἐπῆλθεν ἐπίσης αὐτοδικαίως ἅμα τῇ παρόδῳ τοῦ χρόνου, δι' ὃν συνωμολογήθη, ἤτοι τὴν 31.8.1953 (ἄρθρ. 669 τοῦ Α.Κ., Α.Π. 153/1953, ΕΕΔ 12, 483) καὶ ἄνευ τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945 καὶ ἑπομένως διὰ τὸν αὐτὸν ὡς ἄνω λόγον δὲν ὀφείλεται ἀπὸ τοῦ ὡς ἄνω χρόνου (1.9.1953) ὑποχρέωσις καταβολῆς μισθοῦ καὶ διὰ τὴν πρόσθετον ταύτην ἐργασίαν. Ἀκολούθως τοιούτοις, μὴ ὀφειλομένης ἐργασιακῆς σχέσεως μεταξὺ τῶν διαδίκων ἀπὸ 1 Σεπτεμβρίου 1953, ἡ ἐπὶ ταύτην στηριζομένη ὑπὸ κρίσιν, ἐφ' ἧς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, ἀγωγὴ κατὰ τὸ κεφάλαιον αὐτῆς, δι' οὗ διώκεται μισθὸς διὰ τὸν ἀπὸ 1.9.1953 καὶ ἐντεῦθεν χρόνον εἶναι ἀπορριπτέα. Ταῦτα δεχθεῖσα ὡς πρὸς τὸ ἐν λόγῳ κεφάλαιον τῆς ἀγωγῆς καὶ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, εἰ καὶ ἐπὶ ἑτέρᾳ ἐν μέρει αἰτιολογίᾳ οὐδόλως ἔσφαλε καὶ οὐδένα νόμον παρέβιασεν, οἱ δὲ τὰ ἀντίθετα ὑποστηρίζοντες λόγοι τῆς ἐφέσεως τυγχάνουσιν ἀπορριπτέοι, ὡς μὴ βάσιμοι.

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΕΚΤΕΛΕΣΕΩΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ ΜΕΤ' ΑΣΚΗΣΙΝ ΑΝΑΙΡΕΣΕΩΣ

Ἰσχὺς Ν.Δ. 17/20 Σεπτεμβρίου 1926, κυρωθέντος ὑπὸ τοῦ Ν. 3744/1926

Ἔκδοσις Ν.Δ. 17/20 Σεπτεμβρίου 1926, ἰσχύοντος εἰσέτι καὶ μὴ καταργηθέντος οὔτε ρητῶς, οὔτε ἐμμέσως, περὶ ἀναστολῆς ἐκτελέσεως ἀποφάσεων, ἐκδοθεισῶν κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν καὶ ἐπιδικαζουσῶν ἄνω τῶν 10.000 δραχμῶν, ὑπὸ τὴν ἰσχὺν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 17 § 2 τοῦ Νόμου ΓΦΟΔ' περὶ ἀναιρέσεως μόνον ἐὰν αἱ ἀποφάσεις ἐξεδόθησαν ἐπὶ ὑποθέσεων μὴ ὑπαγομένων εἰς τὴν διαδικασίαν Ν. ΓΦΟΔ'.— Ἐφαρμογὴ ὅμως ἤδη γενικῶς μετ' ἄσκησιν ἀναιρέσεως διὰ τοὺς ἐν ἄρθρῳ 807 ἐπ. Πολιτ. Δικονομίας λόγους, ὡς κατὰ Ν. 1968/1944.

Ὡς συνάγεται καὶ ἐκ τῆς κατωτέρω παρατιθεμένης προεδρικῆς ἀποφάσεως, ἀπασχολεῖ ἀκόμη τὴν δικαστηριακὴν πρᾶξιν τὸ ζήτημα ἂν, ἀσκηθείσης ἀναιρέσεως κατ' ἀποφάσεως ἐκδοθείσης κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν τοῦ Ν. ΓΦΟΔ', δύναται νὰ ἀνασταλῇ ἡ ἐκτέλεσις αὐτῆς ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῶν Πρωτοδικῶν, συμφώνως πρὸς τὰ ἄρθρον 1 τοῦ ν.δ. 17/20.9.1926 «περὶ ἀναστολῆς ἐκτελέσεως τῶν κατὰ Ν. ΓΦΟΔ' ἐκδιδομένων ἀκυρωτικῶν ἀποφάσεων», ὡς ἐκυρώθη διὰ τοῦ ν. 3744/1929.

Δικαστικαὶ τινες ἀποφάσεις (βλέπε ΕΕΔ 12, 317, ΕΕΔ 12, 895, πρβλ. καὶ *Κ. Π. Μαγγιοράκου*, ΕΕΔ 13, 431), ἐδέχθησαν, ὅτι τὸ ἀνωτέρω διάταγμα δὲν θεωρεῖται ἤδη ὑφισταμένον ἐν ἰσχύϊ, ἐνῷ ἄλλαι, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ἡ κατωτέρω παρατιθεμένη (ΕΕΔ 12, 843), δέχονται τὸ ἀντίθετον.

Εἰς τὰς ἐν ΕΕΔ 12, 895 σημειώσεις μας ἐπεκαλέσθημεν πρὸς ἀπόδειξιν τῆς ὀρθότητος τῆς ἐκδοχῆς ὅτι δὲν ἔχει ἤδη ἔδαφος ἐφαρμογῆς τὸ ἀνωτέρω ν.δ. τὴν εἰσηγητικὴν τοῦ νόμου 3744 τῆς 4 Ἰανουαρίου 1926 (ὁ ὁποῖος ἐκύρωσε τὸ ν.δ. τοῦτο) ἔκθεσιν, θὰ ἤρκει δὲ μόνη αὐτὴ νὰ καταδείξῃ τὸ ἐσφαλμένον τῆς ἐκδοχῆς ὅτι τὸ ν.δ. 17/20.9.1926 ἐξακολουθεῖ καὶ ἤδη νὰ εὑρίσκῃ ἔδαφος ἐφαρμογῆς, ὅταν δὲν ὑπάρχουν ἐκ τοῦ νόμου (πρότερον τοῦ ν. 765/1943 καὶ ἤδη τοῦ ν. 1968/1944) *ἀνεκκλήτως ἀπαγγελλόμεναι* ἀποφάσεις κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν.

Διὰ τὴν ὀρθὴν λύσιν τοῦ ζητήματος ἀπαιτεῖται ἀκόμη, ὡς φαίνεται, νὰ ὑπομνησθῇ ἡ νομοθετικὴ ἐξέλιξις τοῦ νόμου ΓΦΟΔ' περὶ ἐκδικάσεως τῶν μεταξὺ ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν διαφορῶν, εἶναι δὲ αὕτη: Ὁ νόμος ΓΦΟΔ' (1911) καθώριζεν ἀρχικῶς ἁρμοδιότητα τοῦ Εἰρηνοδικείου μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν δραχ. 100. Μετὰ ταῦτα διὰ τοῦ ν. 2199/1920 ἐπεξετάθη ἡ ἁρμοδιότης τοῦ Εἰρηνοδικείου μέχρις 600 δραχμῶν. Βραδύτερον διὰ τοῦ ν. 3259/1925 κατέστη ἁρμόδιον τὸ Εἰρηνοδικεῖον ἀσχέτως ποσοῦ. Περιωρίσθη κατόπιν ἡ ἁρμοδιότης τοῦ Εἰρηνοδικείου εἰς δραχ. 10.000 διὰ τοῦ ἀπὸ 10/13 Σεπτεμβρίου 1926 ν.δ., ἠλαττώθη διὰ τοῦ ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1927 ν.δ. «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 10/13 Σεπτεμβρίου 1926 ν.δ.» εἰς δραχ. 5.000 καὶ τέλος διὰ τοῦ ν. 4032/1929 καθωρίσθη πάλιν ἡ ἁρμοδιότης τοῦ Εἰρηνοδικείου μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν δραχμῶν 5.000, ἡ ὁποία καὶ ἐξηκολούθησεν ὑφισταμένη μέχρι τοῦ πολέμου.

Καθ' ὃν χρόνον ἐξεδόθη τὸ ἀπὸ 17/20 Σεπτεμβρίου 1926 ν.δ. δὲν ὑπῆρχε πλέον ἁρμοδιότης τοῦ Εἰρηνοδικείου πέραν τῶν 10.000 δραχμῶν, εἰς τὰς ὁποίας ἀναφέρεται τὸ ν.δ. 17/20 Σεπτεμβρίου 1926, ἀλλὰ μόνον μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν δραχ. 10.000.

Τὸ ν.δ. 17/20 Σεπτεμβρίου 1926 εἰσήχθη διὰ τῶν ἑξῆς, κατὰ τὴν εἰσηγητικήν του ἔκθεσιν, λόγων: «Ἐπὶ ἐργατικῶν διαφορῶν ὁ ν. 3259 τῆς 5 Ἰανουαρίου 1925 *ὥριζεν ἁρμόδιον τὸν Εἰρηνοδίκην πρὸς ἐκδίκασιν αὐτῶν, ἀσχέτως ποσοῦ καὶ ἀνεκκλήτως*. Οὕτω συνέβη νὰ δικασθοῦν ὑπὸ τοῦ Εἰρηνοδικου *ἀνεκκλήτως* ὑποθέσεις ἐχουσαι ἀντικείμενον ἀξίας ἄνω

ἐπὶ τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου 3514/1928 καθοριζομένων ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων ἱδρύθη διοικητικὴ δικαιοδοσία, ἀσκουμένη εἰς πρῶτον μὲν βαθμὸν ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ ὡς εἴρηται Ὀργανισμοῦ, εἰς δεύτερον δὲ βαθμὸν ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἢ τοῦ ὁριισθησομένου συλλογικοῦ ὀργάνου, ἀποκλεισθείσης ἐπὶ τῶν τοιούτων ὑποθέσεων τῆς δικαιοδοσίας τῶν τακτικῶν δικαστηρίων, ἅτινα δύνανται μόνον νὰ ἐπιληφθῶσι τῆς ἐκδικάσεως τῶν ἐκ τοῦ ἄρθρου 105 τοῦ ἀ.ν. 2783/1941 ἀγωγῶν ἀποζημιώσεως ἕνεκα παρανόμων πράξεων ἢ παραλείψεων τῶν ὀργάνων νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου (οἷος εἶναι καὶ ὁ συνιστώμενος κατὰ τὰ ἀνωτέρω Ὀργανισμός) κατὰ τὴν ἐνάσκησιν τῆς ἀνατεθείσης αὐτοῖς ὑπηρεσίας. Δεδομένου δ' ὅτι αἱ διατάξεις αὗται μεταβάλλουσι τὴν δικαιοδοσίαν εἰσὶν ἐφαρμοστέαι ἀναδρομικῶς (Α.Π. 271/1934, Θέμ. ΜΕ' σελ. 680), ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι καὶ ὁ νόμος ρητῶς ὥρισε διὰ τῆς § 3 τοῦ ὡς ἄνω ἄρθρου 34 ἀναδρομικὴν τὴν ἰσχὺν αὐτῶν. Ἑπομένως, καὶ ἐὰν κατὰ τὴν δημοσίευσίν των εἶχον εἰσαχθῆ ἐνώπιον ἡμῶν αἱ περὶ ὧν πρόκειται ὑποθέσεις, θὰ ἐφαρμοσθῶσιν αὗται ἐπ' αὐτῶν καὶ τὰ ἐναντία ἀπορριπτέα ὡς νόμῳ ἄβασιμα.

Κατ' ἀκολουθίαν, ὅθεν, τούτων ἀναρμοδίως εἰσάγεται ἐνώπιον ἡμῶν ἡ ὑπὸ κρίσιν ἀγωγή, ἥτις οὕτω ἀπορριπτέα καθίσταται κατὰ τὴν νόμιμον περὶ τούτου ἔνστασιν τοῦ ἐναγομένου, ἐξεταζομένου, ἄλλως, καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος ἕνεκεν τοῦ ἄρθρ. 3 τῆς Πολ. Δικ.

τῶν 100.000 δραχμῶν. *Συνεπείᾳ παρασιγάσεων τῶν διαδίκων, παραπονουμένων ὅτι ἠδικοῦντο ἀνεπανορθώτως ὑπὸ ἀποφάσεων Εἰρηνοδικῶν*, ἐξεδόθη τὸ ἀπὸ 17/20 Σεπτεμβρίου 1926 ν.δ., *δι' οὗ ἀνεστάλη ἡ ἐκτέλεσις τοιούτων ἀποφάσεων, ἐφ' ὅσον προσεβλήθησαν δι' ἀναιρέσεως καὶ ἐφ' ὅσον τὸ ἐπιδικασθὲν ποσὸν ὑπερέβαινε τὰς 10.000 δραχμάς*.

Εἶναι μετὰ ταῦτα φανερόν, ὅτι ὁ Νομοθέτης ἠννόησεν αὐτὰς τὰς (ἀδίκους) ἀποφάσεις νὰ ἀναστείλῃ, τὰς ἐκδοθείσας ὑπὸ Εἰρηνοδικῶν, καθ' ὃν χρόνον δὲν ἐπετρέπετο ἔφεσις, ἀλλὰ μόνον ἀναίρεσις, ἐὰν αἱ ἀποφάσεις ἐξεδόθησαν ἐπὶ ὑποθέσεων, μὴ ὑπαγομένων εἰς τὴν διαδικασίαν ταύτην καὶ μόνον διὰ τὸν λόγον τοῦτον (διάφοροι ἤδη οἱ λόγοι ἀναιρέσεως κατὰ ν. 1968/1944), καὶ δὲν δύναται νὰ δοθῇ ἄλλη ἔννοια εἰς τὴν διάταξιν καὶ ἐκ τοῦ λόγου ὅτι, ὅτε εἰσήχθη αὕτη, εἶχε προηγηθῇ τὸ ν.δ. 10/13 Σεπτεμβρίου 1926, διὰ τοῦ ὁποίου εἶχε περιορισθῇ ἡ ἁρμοδιότης τοῦ Εἰρηνοδικείου μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν δραχμῶν 10.000, ἐπομένως δὲν ὑπῆρχεν ἔκτοτε δυνατότης ἐφαρμογῆς τοῦ ν.δ. 17/20 Σεπτεμβρίου 1926, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι τὸ ν.δ. τοῦτο ἔχει ὡς προϋπόθεσιν νὰ ἀπηγγέλλετο ἡ ἀπόφασις ἀνεκκλήτως.

Διὰ τοῦ ν. 4032/1929 ὡρίσθη, ὅτι πλὴν τῆς ἀνακοπῆς αἱ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ν. ΓΨΟΔ' ἐκδιδόμεναι ἀποφάσεις ὑπόκεινται εἰς τὸ ἔνδικον μέσον τῆς ἐφέσεως, ἐφ' ὅσον ἐπιδικάζουν ποσὸν μεῖζον τῶν δραχμῶν 3000. Αἱ λοιπαὶ ἦσαν ἀνέκκλητοι, ἀλλὰ καὶ διὰ ταύτας δὲν ἠδύνατο νὰ ἐχῃ πάλιν ἐφαρμογὴν τὸ ἄνω διάταγμα, ἀφοῦ δὲν ἐπεδίκαζον ποσὸν πέραν τῶν 10.000 δραχμῶν, ὡς εἶναι ἡ προϋπόθεσις τοῦ διατάγματος.

Μετὰ τὸν ν. 1968/1944 ἤδη δὲν ὑπάρχουν *ἀνεκκλήτως* ἀπηγγελμέναι ἀποφάσεις, ἀφοῦ ἅπασαι δύνανται, ἀσχέτως ποσοῦ, νὰ ἐκκληθοῦν, ὡς εἶναι ἡ ἄλλη προϋπόθεσις τοῦ διατάγματος.

Ποῖα λοιπόν, μετὰ ταῦτα, δύναται νὰ ἐχῃ ἐρείσματα ἡ ἀντίπαλος ἄποψις:

Ὑποστηριζομένη ἡ ἄποψις αὕτη ἐμφανίζει τὸν Νομοθέτην ἀξιοῦντα τὸ παράλογον νὰ εἶναι δυνατὴ ἡ ἀναστολὴ ἀποφάσεως, ἐκδοθείσης κατὰ τὴν ἐργατικὴν διαδικασίαν, ἐφ' ὅσον ἐπιδικάζει ποσὸν ἄνω τῶν 10000 δραχμῶν, ἀσκηθείσης ἀναιρέσεως, ἐνῷ τοῦτο δὲν ἐφαρμόζεται ἐπὶ τῶν ἄλλων, συνήθων, δικῶν, ἐμφανίζεται οὕτω δηλαδὴ τὸ φαινόμενον νὰ καθίσταται ἡ ἱκανοποίησις τοῦ προσβληθέντος ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου δικαιώματος τοῦ ἐργαζομένου τελικῶς πλέον δυσχερὴς ἢ ἐπὶ τῶν λοιπῶν δικαιωμάτων, ἐνῷ τὸ πνεῦμα καὶ ὁ σκοπὸς τῆς ἐργατικῆς διαδικασίας εἶναι ἀκριβῶς ἡ ταχεῖα ἱκανοποίησις τοῦ δικαιώματος τῶν μισθωτῶν.

Διὰ τὸν λόγον τοῦτον ὁ ἀρχικὸς Νομοθέτης τοῦ ν. ΓΨΟΔ' εἶχεν ἀποκλείσει τὸ ἔνδικον μέσον τῆς ἐφέσεως κατὰ τῶν εἰρηνοδικειακῶν ἀποφάσεων, τὸ ὁποῖον εἰσήγαγε πολὺ βραδύτερον διὰ τοῦ ν.δ. 10/13 Σεπτεμβρίου 1926, κυρωθέντος διὰ τοῦ ν. 4032/1929.

Ἂν δὲ διὰ τοῦ ν.δ. 17/20 Σεπτεμβρίου 1926 εἰσήγαγε τὸ δικαίωμα ἀναστολῆς τῶν ἀποφάσεων, ἀσκηθείσης ἀναιρέσεως, τοῦτο ἔπραξεν ὁ Νομοθέτης σκοπίμως καὶ δικαίως, διότι καθ' ὃν χρόνον εἰσήχθη τὸ ἄνω ν.δ. ὑπῆρχεν ἡ ἐκ τοῦ ν. 3259/1925 ἁρμοδιότης τοῦ Εἰρηνοδικείου ἀσχέτως ποσοῦ καὶ ἀνεκκλήτως καὶ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἀφεθοῦν ἀνυπεράσπιστα τὰ δικαιώματα τῶν ἐργοδοτῶν εἰς μόνην τὴν κρίσιν τοῦ μονομελοῦς δικαστοῦ, ἤτοι τοῦ Εἰρηνοδίκου.

Καὶ διότι ἦτο ἐπικίνδυνος ἡ εὐρυτάτη αὕτη ἁρμοδιότης τοῦ Εἰρηνοδίκου περιωρίσθη πρὸ ὀλιγίστων ἡμερῶν πρὸ τοῦ ν.δ. 17/20 Σεπτεμβρίου 1926, διὰ τοῦ ν.δ. 10/13 Σεπτεμβρίου 1926, ἡ ἁρμοδιότης τοῦ Εἰρηνοδικείου μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν δραχ. 10.000, ὡρίσθη δικαίωμα ἐφέσεως ἄνω τοῦ ποσοῦ τῶν δραχ. 5.000 καὶ φυσικὸν ἦτο ὁ Νομοθέτης διὰ τοῦ μετ' ὀλίγας ἡμέρας νομοθετήματος αὐτοῦ, τοῦ ν.δ. 17/20 Σεπτεμβρίου 1926, νὰ λάβῃ πρόνοιαν περὶ τῶν προηγουμένως ἐκδοθεισῶν ἀποφάσεων τοῦ Εἰρηνοδικείου διὰ σημαντικὰ ποσά, διατάξας τὴν ἀναστολὴν αὐτῶν, ἀσκηθείσης ἀναιρέσεως.

Ὑποστηριζομένη ἡ ἄποψις αὕτη ἄγει καὶ εἰς παράλογα ἀποτελέσματα: Ἀσκηθείσης ἀναιρέσεως κατ' ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου, ὡς ἐφετείου, νὰ δίδηται ἀναστολὴ ἐκτελέσεως, ἐνῷ δὲν δίδεται τοιαύτη, ἀσκηθείσης ἐφέσεως, κατ' ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδίκου εἰς α' βαθμόν, ἐφ' ὅσον ἡ ἀπόφασις ἐκηρύχθη ὑποχρεωτικῶς ἐκτελεστὴ κατ' ἄρθρ. 186 α' Πολ. Δικονομίας (βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 13, 827), ἀπομένει δὲ εἰς τὸν πεισμονα ἐργοδότην, ὁ ὁποῖος ἐπιδιώκει ὁπωσδήποτε τὴν ἀναστολήν, νὰ παραιτηθῇ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐφέσεως, καθισταμένης οὕτω τελεσιδίκου τῆς ἀποφάσεως, νὰ ἀσκήσῃ ἀναίρεσιν καὶ δύναται τότε νὰ ἐπιτύχῃ ἀναστολήν.

Πᾶς τις ὅμως θὰ δεχθῇ ὅτι δὲν ἐννοοῦνται ταῦτα ὑπὸ ὁμαλοῦ δικαίου.

Αἱ δεχόμεναι τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ περὶ οὗ πρόκειται ν.δ. δικαστικαὶ ἀποφάσεις ἐπικαλοῦνται πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς γνώμης των τὴν ὁμοίαν τοιαύτην ἐν *Ι. Ἀποστολοπούλου*, Ὁ

Πρόεδρος Πρωτοδικών, έκδ. γ', σελ. 681, ή όποία καί βαρύνει.

Θά ήτο εύτύχημα άν ό σεβαστός Πρόεδρος τοῦ Ἀρείου Πάγου, λόγῳ τῆς μεγίστης πρακτικῆς ἀξίας τοῦ ζητήματος, ἠδύνατο νά ἀσχοληθῇ πάλιν μέ τό ζήτημα.

Εἶναι βαθεῖα ἡ πίστις μας ὅτι ἡ δικαστηριακή πρᾶξις, τό ἔργον τῆς ὁποίας ἐνδιαφέρει ἀμέσως τόν Πρόεδρον τοῦ Ἀρείου Πάγου, δεχομένη τήν ἰσχύν ἤδη τοῦ ν.δ., πλανᾶται, δέν ὑπάρχει δέ ἀτυχῶς δικαστηριακός τρόπος νά ἐλεγχθῇ ὑπό ἀνωτέρου δικαστηρίου ἡ πλάνη της.

Ἡ κατωτέρω προεδρική ἀπόφασις, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἄν κατά βάσιν ἔχῃ ἐφαρμογήν τό ἄνω διάταγμα, περί τοῦ ὁποίου ζητήματος αἱ μακρότεραι τοῦ συνήθους αὐταί σημειώσεις μας (λόγῳ τῆς σοβαρότητος τοῦ ζητήματος ὀρθῶς βεβαίως καταλήγει (καί ὑπό τήν ἐκδοχήν τῆς ἰσχύος του) εἰς τήν ἄποψιν ὅτι δέν ἐφαρμόζεται τό διάταγμα ἀσκηθείσης ἀναιρέσεως μόνον διά τούς ἐν ἄρθρῳ 17 § 2 τοῦ ν. ΓΨΟΔ', ὡς ἰσχυε κατά τόν χρόνον τῆς ἐκδόσεως αὐτοῦ, ἀλλά καί διά τούς ἐπιτρεπομένους ἤδη κατά ν. 1968/1944 λόγους τοῦ ἄρθρ. 807 ἐπ. Πολ. Δικονομίας.

Προέδρου Πρωτ. Ἀγρινίου 47/1954

Πρόεδρος ὁ κ. **Δ. Θεοδοσόπουλος**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ε. Γιάνας, Δ. Κιτσοπάνος, Γ. Σιδέρης

Κατ' ἄρθρον 17 τοῦ κωδικοποιημένου νόμου ΓΨΟΔ', ὡς ἐτροποποιήθη ὑπό ν. 4032/1929, «αἴτησις ἀναιρέσεως κατ' ἀποφάσεων ἐκδοθεισῶν κατά τήν προκειμένην διαδικασίαν ἐπιτρέπεται μόνον ἐάν αὗται ἐξεδόθησαν ἐπί ὑποθέσεων μή ὑπαγομένων εἰς τήν διαδικασίαν ταύτην καί μόνον διά τόν λόγον τοῦτον». Ὑπό τήν διατύπωσιν ταύτην τοῦ ὡς ἄνω ἄρθρου ἐξεδόθη τό ν.δ. τῆς 17/20 Σεπτεμβρίου 1926, κυρωθέν ὑπό ν. 3744 καί καθ' ὃ ἡ ἐκτέλεσις τῶν κατά τάς διατάξεις τοῦ νόμου ΓΨΟΔ' ἀνεκκλήτως ἀπηγγελμένων ἀποφάσεων, καθ' ἃς ἠσκήθη τό ἔνδικον τῆς ἀναιρέσεως μέσον, κατά τό ἄρθρον 17 § 2 τοῦ εἰρημένου νόμου, δύναται νά ἀνασταλῇ ὑπό τοῦ Προέδρου τῶν Πρωτοδικῶν κατά τό ἄρθρον 634 § 1 Πολ. Δικ. μέχρι τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐπί ἀναλόγῳ ἐγγυήσει τοῦ αἰτοῦντος τό προσωρινόν τοῦτο μέτρον, ἐφ' ὅσον τό διά τῆς ἀποφάσεως ἐπιδικασθέν ποσόν ὑπερβαίνει τάς 10.000 δραχμάς». Ἡ διάταξις αὕτη δέν κατηργήθη μέχρι σήμερον οὔτε ρητῶς, οὐδ' ἐμμέσως, καί συνεπῶς ἐξακολουθεῖ ἰσχύουσα. Μόνον τό ἄρθρ. 17 τοῦ ὡς ἄνω κωδ. νόμου ΓΨΟΔ' ἀντικατεστάθη διά τῆς § 6 τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ν. 1968/1944 καί καθ' ἣν συγχωρεῖται ἀναίρεσις διά τούς ἐν τοῖς ἄρθροις 807 καί ἐπ. Πολιτικῆς Δικονομίας καθοριζομένους λόγους. Ἐνῷ ἀρχικῶς ἐπετρέπετο ἀναίρεσις μόνον δι' ἀπαράδεκτον κατά τήν διαδικασίαν ταύτην συζήτησιν, ἤδη ἐπιτρέπεται, ὡς καί κατά τῶν λοιπῶν πολιτικῶν ἀποφάσεων, δέν προκύπτει δέ οὔτε ἐκ διατάξεων τῶν νόμων τούτων, οὔτε ἐκ τῶν εἰσηγητικῶν ἐκθέσεων αὐτῶν ὅτι τό διά τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ν.δ. τῆς 17/20 Σεπτεμβρίου 1926 δοθέν τῷ Προέδρῳ δικαίωμα ἀναστολῆς τῶν ἀνεκκλήτως ἀπηγγελμένων ἀποφάσεων, καί τοιαῦται εἶναι πᾶσαι, καθ' ὧν δέν χωρεῖ τό ἔνδικον τῆς ἐφέσεως μέσον, εἴτε διότι ἠσκήθη, εἴτε διότι δέν δύναται νά ἀσκηθῇ, ὅτι ἐδόθη ὑπό τοῦ νομοθέτου μόνον διά τόν ἐν τῷ ἄρθρῳ 17 § 2 τοῦ ν. ΓΨΟΔ' ἀναγραφόμενον λόγον καί ὅτι δέν ἐπεθύμει ὁ νομοθέτης νά ἔχῃ ὁ Πρόεδρος τό δικαίωμα νά ἀναστέλλῃ τήν ἐκτέλεσιν τῶν ἀποφάσεων τούτων ἐν ᾗ περιπτώσει ἡ ἀναίρεσις ἐπετρέπετο μελλοντικῶς καί δι' ἄλλους λόγους, ὡς μεταγενεστέρως ἐνομοθετήθη διά τῶν τροποποιητικῶν τοῦ ἄρθρου 17 νόμων (765/1943 καί 1968/1944). Ἀλλωστε ἡ διάταξις, εἰς ἣν παραπέμπει νόμος τις, ἀποτελεῖ ἓν σῶμα μετά τοῦ νόμου τούτου, οὐχί ὡς ἀρχικῶς εἶχεν ἡ διάταξις αὕτη, καθ' ὃν χρόνον τίθεται εἰς ἰσχύν ἡ παραπέμπουσα διάταξις, ἀλλ' ὡς τροποποιεῖται ἡ ἀντικαθίσταται, ἐκτός ἄν εἶναι ἐμφανής ἀντίθετος ἡ πρόθεσις τοῦ νομοθέτου, νά μή ἔχῃ δηλαδή ἡ παραπέμπουσα διάταξις ἰσχύν, ὅταν ἡ ἐξ ἧς ἐξαρτᾷ τό κῦρος της θά ἐτροποποιεῖτο ἢ ἀντίκειται προδήλως εἰς τήν ὅλην οἰκονομίαν τοῦ νόμου ἢ ἄν αἴρεται ἡ προϋπόθεσις ἐφαρμογῆς τῆς διατάξεως ταύτης ὑπό τήν ἔννοιαν τοῦ ἀπαραιτήτου sine qua non, ἐν προκειμένῳ ὅμως οὐδέτερον τούτων συμβαίνει, οὐδέ ὁ ὑπό τοῦ καθ' οὗ ἡ αἴτησις ἐπικαλούμενος ν. 2407/1940, ρυθμίσας μόνον τάς προσωρινῶς ἐκτελεστάς ἀποφάσεις, ποιεῖται μνείαν τινά τοῦ δικαιώματος τῆς ἀναστολῆς, ὅπερ παρέσχεν ἡ ὡς ἄνω διάταξις τῷ Προέδρῳ (*Ἀποστολοπούλου*, Ὁ Πρόεδρος Πρωτοδικῶν, ἔκδοσις γ' σ. 631). Κατ' ἀκολουθίαν τούτων ἁρμοδίως καί νομίμως αἰτεῖται παρ' ἡμῶν ἡ προσωρινή ἀναστολή ἐκτελέσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 12/1954 τελεσιδίκου ἀποφάσεως τοῦ κατ' ἔφεσιν δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀγρινίου, ἀσκηθείσης κατ' αὐτῆς ἀναιρέσεως.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΙ ΑΘΗΝΩΝ

Κύρος Β.Δ. 17/26 Σεπτεμβρίου 1953 «περί κυρώσεως όργανισμού»

Σκοπός Ν.Δ. 2510/1953, έξουσιοδοτικού διά την έκδοσιν του Β.Δ., ή έξ ύπαρχής ρύθμισις της σχέσεως έργασίας.—Έξασφάλισις όμως της συνήθους κατά την εργατικήν νομοθεσίαν παρεχομένης εις τους έργαζομένους προστασίας.— Συνταγματική ή εξουσιοδότησις.—Άκυρότης μόνον του άρθρου 4 § 5 του Β.Δ. περί καθορισμού όμοιθής του έπι παγίω όμοιθή έργαζομένου επιστημονικού προσωπικού και άρθρου 28, εις ό,τι αφορά την άνευ αποζημιώσεως όριστικήν παύσιν διά πειθαρχικούς λόγους.

Υπό της κατωτέρω αποφάσεως της Ολομελείας του Συμβουλίου Επικρατείας ηρνήθη το κύρος του δυνάμει του ν.δ. 2510/1953 (ΕΕΔ 12, 923) εκδοθέντος β.δ. 17/26 Σεπτεμβρίου 1953 «περί κυρώσεως του οργανισμού της «Εθνικής Τραπέζης Ελλάδος και Αθηνών Α.Ε.» (ΕΕΔ 12, 1097).

Αί άκυρούμεναι, διά τους έν αύτη λόγους, υπό της αποφάσεως του Συμβουλίου Επικρατείας διατάξεις του άνωτέρω β.δ. είναι αί εξής:

α) Άρθρον 4 § 5: Αί αμοιβαί του παρά τη Τραπέζη υπηρετούντος επιστημονικού προσωπικού (δικηγόροι, μηχανικοί, ιατροί) καθορίζονται δι' αποφάσεως του Διοικητικού Συμβουλίου, προτάσει του Διοικητού.

β) Άρθρον 28, περίπ. στ': Οριστική παύσις «άνευ αποζημιώσεως».

Συμβουλίου Επικρατείας 401/1954, Ολομελείας

Εισηγητής ο Σύμβουλος κ. **Γ. Χαρμπούρης**

Δικηγόροι οί κ.κ. Ι. Καποδίστριας, Θ. Λιδαθηνός, Τρ. Κοντοναστόπουλος, Νομικός Σύμβουλος Κράτους, Μ. Πεσμαζόγλου

Διά της υπό κρίσιν αιτήσεως διώκεται ή άκύρωσις του β. δ/τος της 17/26 Σεπτεμβρίου 1953 «περί κυρώσεως του οργανισμού της Εθνικής Τραπέζης Ελλάδος και Αθηνών Α.Ε.».

Ο αιτών Σύλλογος, ού τινος μέλη τυγχάνουσιν οί ανήκοντες εις το κύριον προσωπικόν της εις την νέαν Τράπεζαν συγχωνευθείσης Εθνικής Τραπέζης της Ελλάδος, νομιμοποιείται εις την άσκησιν της υπό κρίσιν αιτήσεως, διότι διά του άρθρ. 1 του Καταστατικού αύτου ρητώς ορίζεται ως σκοπός του Σωματείου τούτου ή προστασία και ή προαγωγή των οικονομικών, επαγγελματικών συμφερόντων των μελών αύτου διά πάντων των υπό του Συντάγματος και των νόμων επιτρεπομένων μέσων, το δε προσβαλλόμενον β. δ/γμα ρυθμίζει εν τω συνόλω του την κατάστασιν, τους όρους εργασίας και την εν γένει σταδιοδρομίαν των μελών του Σωματείου ως προσωπικού της νέας Τραπέζης. Ούτω ή υπό κρίσιν αίτησις νομοτύπως και εμπροθέσμως ασκηθείσα είναι τόποις δεκτή και εξεταστέα κατ' ουσίαν.

Εν τη προκειμένη δίκη παραδεκτώς παρεμβαίνει ή Εθνική Τράπεζα Ελλάδος και Αθηνών Α.Ε., διώκουσα την απόρριψιν της υπό κρίσιν αιτήσεως και την διατήρησιν της προσβαλλομένης πράξεως.

Το προσβαλλόμενον β. δ/γμα εξεδόθη επί τη βάσει της διά του άρθρ. 1 του ν. δ. 2510/1953 «περί ρυθμίσεως ζητημάτων τινών προσωπικού τραπεζιτικών ιδρυμάτων και άλλων τινών διατάξεων» παρασχεθείσης εξουσιοδοτήσεως, καθ' ήν, προκειμένου περί του προσωπικού της κατ' εφαρμογήν των διατάξεων του ν. 2292 «περί συγχωνεύσεως ανωνύμων τραπεζιτικών εταιριών συσταθείσης νέας Τραπέζης «Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος και Αθηνών», τα των αποδοχών αύτου, οί όροι εργασίας εν γένει, τα της διαβαθμίσεως, εντάξεως, προαγωγών, υπηρεσιακής εν γένει καταστάσεως, λύσεως της υπαλληλικής σχέσεως και εν γένει πάν ό,τι αφορά τα προσωπικόν και την διάρθρωσιν και οργάνωσιν των Υπηρεσιών, ρυθμίζονται εξ υπαρχής δι' οργανισμού της Τραπέζης ταύτης, καταρτιζομένου υπό του Διοικητικού Συμβουλίου αύτης και κυρουμένου διά β. δ/τος, εκδιδομένου προτάσει των Υπουργών Εργασίας και Εμπορίου.

Εν άρθρω 3 του αύτου Νόμου ορίζεται, ότι από της δημοσιεύσεως του κατά το άρθρ. 1 του αύτου νόμου β. δ/τος πάσαι αί αφορώσαι το προσωπικόν εκάστης των συγχωνευθεισών Τραπεζών συλλογικαί συμβάσεις εργασίας, αποφάσεις επιτροπών διαιτησίας, υπουργικαί αποφάσεις, οργανισμοί ή κανονισμοί προσωπικού και οιαδήποτε συμφωνίαι ή συμβάσεις οιασδήποτε των συγχωνευθεισών Τραπεζών ή της συσταθείσης τοιαύτης μετά του προσωπικού αύτων παύουσιν αυτοδικαίως ισχύουσαι, εν δε τω άρθρω 5 του αύτου νόμου ορίζεται, ότι μεταβολή των όρων εργασίας του προσωπικού των συγχωνευθεισών Τραπεζών, επεχομένη ως εκ της συγχωνεύσεως κατ' εφαρμογήν των διατάξεων του ν. δ/τος τούτου, ως και των διατάξεων του ως άνω προβλεπομένου οργανισμού, εν ουδεμιά περιπτώσει δύναται να θεωρηθή ως μονομερής μεταβολή των όρων εργασίας εκ μέρους της εργοδότιδος ως άνω διά της συγχωνεύσεως συσταθείσης Τραπέζης, ούδ' ως μονομερής καταγγελία της συμβάσεως εργασίας εκ μέρους ταύτης, των διατάξεων του νόμου, ως

καὶ τοῦ παρ' αὐτοῦ προβλεπομένου ὀργανισμοῦ, κατισχυουσῶν πάσης ἑτέρας διατάξεως νόμου, διατάγματος, συλλογικῆς συμβάσεως, ὑπουργικῆς ἢ διαιτητικῆς ἀποφάσεως, συνηθείας ἢ ἔθιμου.

'Ἐκ τῆς παραβολῆς τῶν διατάξεων τούτων καταφαίνεται ὅτι ὁ νομοθέτης ἠθέλησε τὴν ἐξ ὑπαρχῆς ρύθμισιν τῆς σχέσεως ἐργασίας τοῦ παρὰ τῇ νέᾳ Τραπέζῃ τῆς 'Ελλάδος καὶ 'Αθηνῶν ἐργαζομένου προσωπικοῦ, ὡς ῥητῶς τοῦτο ἐν ἄρθρῳ 1 ὁρίζεται, ἡ διάταξις δ' αὕτη συμπορεύεται πρὸς τὴν τοῦ ἄρθρ. 3, καταργήσασαν τὰς προϋφισταμένας συμβάσεις ἐργασίας ἢ κανονισμούς, περαιτέρω δέ διὰ τοῦ ἄρθρ. 5 ἠθελήθη ὁ ἀποκλεισμὸς ἐπὶ τῆς μεταβολῆς ταύτης τῶν κατὰ τὰς γενικὰς ἢ εἰδικὰς διατάξεις συνεπειῶν ἐπὶ βλαπτικῆς μεταβολῆς τῆς σχέσεως ἐργασίας. Πράγματι ἡ προβλεπομένη διὰ τοῦ ἄρθρ. 5 ἰσχὺς τῶν διατάξεων τοῦ ὀργανισμοῦ ἔναντι ἑτέρων διατάξεων νόμου, διατάγματος κλπ., περιορίζεται εἰς μόνην τὴν ἀνδεχομένην μεταβολὴν ἐπὶ τὸ δυσμενέστερον τῶν προϋπαρχόντων ὅρων ἐργασίας, δὲν ἀφορᾷ δὲ τὰς διὰ τοῦ ὀργανισμοῦ θεσπιζομένας διατάξεις, δι' ὧν ἐξ ὑπαρχῆς καὶ διὰ τὸ μέλλον καθορίζεται παγίως ἡ συνδέουσα τὸ προσωπικὸν μετὰ τῆς Τραπέζης σχέσις ἐργασίας, αἵτινες διατάξεις ὡς ἐκ τούτου δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἀντίκεινται εἰς ἑτέρας ἰσχυούσας νομοθετικὰς διατάξεις καὶ ἰδιαιτέρως εἰς τὰς γενικῆς ἐφαρμογῆς διατάξεις τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας. Τοῦτο ἰδιαιτέρως καταφαίνεται ἐκ τῆς γραμματικῆς διατυπώσεως τοῦ ἄρθρ. 5, ἐν ᾧ ἀναγράφεται «μεταβολὴ τῶν ὅρων ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ τῶν συγχωνευθεισῶν Τραπεζῶν ἐπερχομένη ὡς ἐκ τῆς συγχωνεύσεως»· ἀλλ' οὐδὲ εἶναι νοητὸν ὅτι ὁ νομοθέτης, ἀπαιτήσας τὴν διὰ β. ὑ/τος ἔγκρισιν τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς μεγαλυτέρας ἰδιωτικῆς ἐν 'Ελλάδι Τραπέζης, ἠδύνατο νὰ ἐπιτρέψῃ ὅπως ἡ οὕτως ἐξ ὑπαρχῆς ρυθμιζομένη κατάστασις τοῦ προσωπικοῦ μὴ ἐξασφαλίσῃ τὴν συνήθη κατὰ τὴν ἐργατικὴν νομοθεσίαν παρεχομένην εἰς τοὺς ἐργαζομένους προστασίαν, ἥτις θεωρεῖται ὡς τὸ ἐλάχιστον ὅριον τῆς κατὰ τὴν σύγχρονον ἠθικὴν καὶ κοινωνικὴν ἀντίληψιν ἀνάγκης προστασίας τῶν ἐργαζομένων ἔναντι τῶν ἐργοδοτῶν.

'Η οὕτω διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ῥηθέντος νόμου παρεχομένη ἐξουσιοδότησις, ἀφορῶσα εἰς τὴν ρύθμισιν συγκεκριμένου θέματος, οἷον ἀποτελεῖ ὁ ἐξ ὑπαρχῆς καθορισμὸς τῶν ὅρων ἐργασίας ἐν γένει τοῦ παρὰ τῇ Τραπέζῃ ἐργαζομένου προσωπικοῦ, δὲν συγχάνει τοσοῦτον γενικὴ καὶ ἀόριστος, ὥστε ν' ἀντίκειται εἰς τὴν συνταγματικὴν ἀρχὴν τῆς διακρίσεως τῶν ἐξουσιῶν ἢ εἰς τὸ ἄρθρον 83 τοῦ Συντάγματος. Πόθεν ἀπορριπτέος ὁ περὶ τοῦ ἀντιθέτου προβαλλόμενος λόγος ἀκυρώσεως.

'Αβασίμως προβάλλεται διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως, ὅτι ἡ ῥηθεῖσα ἐξουσιοδοτικὴ διάταξις τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου ἀντίκειται εἰς τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Συντάγματος περὶ ἰσότητος τῶν 'Ελλήνων ἐνώπιον τοῦ νόμου, διότι ὡς πρὸς μὲν τὴν κατ' ἀπόκλισιν ἀπὸ τῶν γενικῶς κρατούντων μεταβολὴν τῆς προϋφισταμένης καταστάσεως, αὕτη δικαιολογεῖται ἐκ τῆς ἐν τῇ εἰσηγητικῇ ἐκθέσει τοῦ νόμου ἀναφερομένης ἀνομοιομορφίας κατὰ τὸ παρελθὸν ὡς πρὸς τοὺς ὅρους ἐργασίας καὶ τὰς ἀποδοχὰς ἐν γένει μεταξὺ τοῦ προσωπικοῦ τῶν συγχωνευομένων δύο Τραπεζῶν καὶ τῆς προνομιακῆς ἐν σχέσει πρὸς τοὺς λοιποὺς ἐργαζομένους καταστάσεως, ἥτις εἶχε διαμορφωθῇ ὑπὲρ τοῦ προσωπικοῦ μιᾶς τῶν συγχωνευομένων Τραπεζῶν, ὡς πρὸς δὲ τὰς θεσπιζομένας διὰ τοῦ ὀργανισμοῦ παγίας διατάξεις, αὗται δὲν δύνανται, κατὰ τὰς ἡγουμένας σκέψεις, νὰ ὑπολείπωνται τῆς διὰ τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας παρεχομένης προστασίας, δὲν συντρέχει οὔτω ὁ λόγος, ἐφ' οὗ ἐρείδεται ὁ ὑπὸ τοῦ αἰτοῦντος προβαλλόμενος σχετικὸς ἰσχυρισμός.

'Ο προβαλλόμενος λόγος ἀκυρώσεως, ὅτι τὸ ἄρθρ. 14 τοῦ κυρωθέντος ὀργανισμοῦ, ὁρίζον ὅτι ἡ Τράπεζα δικαιοῦται νὰ μεταθέτῃ πάντα ὑπάλληλον ἀπὸ ὑπηρεσίας εἰς ὑπηρεσίαν καὶ ἀπὸ τόπου εἰς τόπον, ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς 'Ελληνικῆς 'Επικρατείας, ἀντίκειται εἰς τὸ ἄρθρον 7 τοῦ ν. 2112/1920, ὁρίζοντος, ὅτι «πᾶσα μονομερὴς μεταβολὴ τῶν ὅρων τῆς ὑπαλληλικῆς συμβάσεως βλάπτουσα τὸν ὑπάλληλον θεωρεῖται ὡς καταγγελία ταύτης», εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος, διότι ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης τοῦ ν. 2112/1920 δὲν ἐμποδίζεται ἡ παρὰ τοῦ ἐργαζομένου ἀνάληψις ὑποχρεώσεως, ὅπως προσφέρῃ τὰς ὑπηρεσίας του εἰς οἱανδήποτε πόλιν τοποθετηθῇ καὶ συνεπῶς ἡ θέσπισις ἀναλόγου διατάξεως ἐν τῷ ὀργανισμῷ.

'Ο προβαλλόμενος λόγος ἀκυρώσεως, ὅτι ἡ διὰ τοῦ ἄρθρου 26 τοῦ κυρουμένου ὀργανισμοῦ προβλεπομένη αὐτοδικαία ἀποχώρησις τῶν συμπληρούντων τὰ ὁριζόμενα ὅρια ἡλικίας ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀποζημιώσεως ἀντίκειται εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς χρηστῆς διοικήσεως, εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος, διότι ἡ θέσπισις διὰ παγίου κανονισμοῦ τοῦ ἐργοδότου εὐλόγου ὁρίου ἡλικίας τῶν παρ' αὐτῷ ἐργαζομένων καὶ ἡ κατ' ἀκολουθίαν τῆς συμπληρώσεως τούτου ἀφυπηρέτησις τοῦ ὑπαλλήλου δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀντικείμενη εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς χρηστῆς διοικήσεως.

'Ο προβαλλόμενος λόγος ἀκυρώσεως, ὅτι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 27 στοιχ. ι', διὰ τῆς ὁποίας ὁρίζεται ὡς πειθαρχικὸν παράπτωμα καὶ ἡ ἐν γένει παράβασις διατάξεως τοῦ ὀργανισμοῦ ἢ τῶν ἀποφάσεων τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, τοῦ Διοικητοῦ καὶ τῶν Συμβουλίων τῆς Τραπέζης καὶ εἰδικῶν διαταγῶν αὐτῆς τίθεται κατὰ παράβασιν τῆς ἀρχῆς «nulla poena sine lege», εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος, διότι ἀνεξαρτήτως ἂν ἡ ῥηθεῖσα ἀρχὴ δύναται νὰ ἰσχύσῃ καὶ ἐν προκειμένῳ, ἡ τιμωρητέα παράβασις θὰ ἔχῃ καθορισθῇ πρὸ τῆς τελέσεως τῆς πράξεως.

'Ο προβαλλόμενος λόγος ἀκυρώσεως, ὅτι κατὰ παράβασιν τῶν ἄρθρων 1, 3 καὶ 5 τοῦ ν. 2112/1920 ἐπιτρέπεται διὰ τοῦ ἄρθρ. 28 τοῦ ὀργανισμοῦ ἡ λόγῳ πειθαρχικῆς ποινῆς ὁριστικὴ παῦσις ἄνευ ἀποζημιώσεως, εἶναι ἐν μέρει μόνον βάσιμος, διότι ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ῥηθείσης ἐξουσιοδοτήσεως, ἐπιτρεπούσης μεταξὺ ἄλλων, καὶ τὸν καθορισμὸν τοῦ τρόπου λύσεως τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως, νομίμως κατ' ἀρχὴν ὁρίζεται ὡς λόγος λύσεως τῆς ὑ-

παλληλικῆς σχέσεως καί ἡ λόγῳ πειθαρχικῆς ποινῆς ὁριστική παῦσις, ἀλλ' ἡ ἐν τῷ ὀργανισμῷ προσθήκη τῆς ρήτρας «ἄνευ ἀποζημιώσεως» τίθεται καθ' ὑπέρβασιν ἐξουσιοδοτήσεως, ἅτε τῆς περί τούτου κρίσεως ἀποκειμένης εἰς τά τακτικά δικαστήρια. Ὅθεν ἀκυρωτέον τυγχάνει τό προσβαλλόμενον β. δ/γμα, καθ' ὃ σημεῖον περιλαμβάνει τήν ρήτραν «ἄνευ ἀποζημιώσεως».

Ὁ προβαλλόμενος λόγος ἀκυρώσεως, ὅτι καθ' ὑπέρβασιν τῆς χορηγηθείσης ἐξουσιοδοτήσεως προβλέπεται ἐν ἄρθρῳ 32 § 5 τοῦ ὀργανισμοῦ, ὅτι τροποποίησις τοῦ ὀργανισμοῦ τούτου δύναται νά λάβῃ χώραν δι' ἀποφάσεων Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Τραπέζης, κυρουμένων διά β. δ/τος, ἐκδιδομένου τῇ προτάσει τῶν Ὑπουργῶν Ἐργασίας καί Ἐμπορίου, εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος, διότι ἡ εὐχέρεια τῆς βάσει τῆς αὐτῆς ἐξουσιοδοτήσεως τροποποιήσεως τοῦ ὀργανισμοῦ ὀφίσταται ἐξ αὐτοῦ τοῦ νόμου, μή περιορίσαντος τήν ἐξουσιοδότησιν εἰς τήν «ἐφ' ἅπαξ» ἔκδοσιν διατάγματος, ἀντιθέτως δέ ἐν ἄρθρῳ 3 § 1 ρητῶς προβλέψαντος τήν δυνατότητα τροποποιήσεως τοῦ ὀργανισμοῦ, ὑπό τόν περιορισμόν μόνον ὅτι ὡς πρός τήν ἀφορῶσαν τήν μεταβολήν τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ διάταξιν ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τοῦ ν. 2053/1952. Ὡς ἐκ τούτου δέ ἡ ρηθεῖσα διάταξις τοῦ ὀργανισμοῦ δύναται νά θεωρηθῇ καί ὡς τεθεῖσα κατά πλεονασμόν.

Ὁ προβαλλόμενος λόγος ἀκυρώσεως, ὅτι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 26 § 2 τοῦ ὀργανισμοῦ, καθ' ἣν ἡ μετά τοῦ προσωπικοῦ τῆς Τραπέζης σύμβασις ἐργασίας λύεται διά καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας κατά τά ὑπό τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας ὁριζόμενα, κεῖται ἐκτός ἐξουσιοδοτήσεως, ἄλλως δ' ἀντίκειται πρός τό ἄρθρ. 4 τοῦ ν.δ. 2510/1953, εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος, διότι ἡ κατά τά ὑπό τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας ὁριζόμενα καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀποτελεῖ νόμιμον τρόπον λύσεως τῆς ὑπαλληλικῆς σχέσεως, ἠδύνατο δ' οὕτω νά θεσπισθῇ δυνάμει τῆς ρηθείσης ἐξουσιοδοτήσεως, τοσοῦτον δέ μᾶλλον, ὅσον ἐξ οὐδεμιᾶς διατάξεως προκύπτει ὅτι ἠθελήθη ὅπως ἡ ἐργοδότις, ἀποτελοῦσα καθαράν ἰδιωτικήν ἐπιχείρησιν, στερηθῇ τοῦ κατά τάς γενικάς διατάξεις τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας ἀναγνωριζομένου δικαιώματος τούτου. Ἡ ὑπέρ τῆς ἀντιθέτου ἀπόψεως ἐπίκλησις παρά τοῦ αἰτοῦντος τοῦ ἄρθρ. 4 ν.δ. 2510/1953 τυγχάνει ἀλυσιτελής, διότι τό ἄρθρον τοῦτο ἐπέτρεψε τήν διά τήν ρύθμισιν τῆς ἐκ τῆς συγχωνεύσεως δημιουργουμένης καταστάσεως καταγγελίαν συμβάσεων ἐργασίας τοῦ προσωπικοῦ ἄνευ ὅμως πλήρους καταβολῆς τῆς κατά τόν ν. 2112/1920 ἀποζημιώσεως, οὕτω δέ ἡ θέσπισις περιορισμῶν (ἔγκρισις παρ' εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς) ἐν τῇ ἀσκήσει τοῦ δικαιώματος τούτου, δικαιολογουμένη ἐκ τοῦ ὅτι τό μέτρον τοῦτο ἐπετράπη κατ' ἀπόκλισιν ἀπό τῶν γενικῶν ἀρχῶν τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας, δέν δύναται νά ἑρμηνευθῇ ὡς ἐκδηλοῦσα πρόθεσιν τοῦ νομοθέτου νά ἀπαγορεύσῃ τήν εἰς τό μέλλον κατά τάς παγίας διατάξεις καταγγελίαν τῶν συμβάσεων ἐργασίας.

Τόν ὑπό τῆς ἐξουσιοδοτούσης διατάξεως προβλεπόμενον διά τοῦ ὀργανισμοῦ καθορισμόν τῆς διαρθρώσεως καί ὀργανώσεως τῶν Ὑπηρεσιῶν τῆς Τραπέζης πληροῖ ὁ διά τοῦ ὀργανισμοῦ καθορισμός τῶν Διευθύνσεων τῆς Τραπέζης καί ἡ περαιτέρω ἀνάθεσις εἰς τόν Διοικητήν τῆς Τραπέζης τοῦ κανονισμοῦ τῆς ἁρμοδιότητος, δικαιοδοσίας καί συνθέσεως τούτων καί τῶν λοιπῶν Ὑπηρεσιῶν, διότι, προκειμένου περί ἰδιωτικῆς τραπεζιτικῆς ἐπιχειρήσεως, δέον νά καταλείπηται ἁπαρκής ἐλευθερία διά τήν ταχεῖαν προσαρμογήν πρός τάς συνεχῶς ἐναλλασσομένας συνθήκας ἐργασίας. Ὅθεν ἀπορριπτέος ὁ ἐπί τοῦ ἀντιθέτου ἐρειδόμενος λόγος ἀκυρώσεως.

Ἐν ἄρθρῳ 5 τοῦ ν.δ/τος 2510/1953 ὁρίζεται, ὅτι αἱ διατάξεις αὐτοῦ ἐφαρμόζονται καί ἐπί δικηγόρων καί ἐπιστημονικοῦ ἐν γένει προσωπικοῦ, παρέχοντος ὑπηρεσίαν ἐπί παγίᾳ ἀμοιβῇ ἢ ἀντιμισθίᾳ καί μετέχοντος Ἀσφαλιστικοῦ τινος Ταμείου ἢ Ὀργανισμοῦ τοῦ προσωπικοῦ οἱασδήποτε τῶν συγχωνευθεισῶν Τραπεζῶν, ἐν δέ τῇ εἰσηγητικῇ τοῦ νόμου τούτου ἐκθέσει ἀναφέρεται ὅτι ἐκαίτοι οἱ δικηγόροι δέν ὑπάγονται κατά τήν κρατοῦσαν νομοθεσίαν εἰς τάς διατάξεις περί μισθώσεως ἐργασίας, ἐν τούτοις ἐκρίθη ὡς δίκαιον εἰς τάς διατάξεις τοῦ προκειμένου σχεδίου νόμου νά ὑπαχθῶσι κατ' ἐξαίρεσιν καί οἱ δικηγόροι καί τά ἐπιστημονικόν ἐν γένει προσωπικόν τό παρέχον ὑπηρεσίας ἐπί παγίᾳ ἀμοιβῇ ἢ ἀντιμισθίᾳ καί μετέχον Ἀσφαλιστικοῦ τινος Ταμείου». Συνεπῶς καί αἱ ἀποδοχαί τοῦ πληροῦντος τάς ἀνωτέρω προϋποθέσεις προσωπικοῦ ἔδει νά καθορίζωνται ἐν τῷ ὀργανισμῷ, οὐχί δέ ὁ καθορισμός αὐτῶν νά καταλείπηται εἰς τό Διοικητικόν Συμβούλιον τῆς Τραπέζης, ὡς διά τοῦ ἄρθρ. 4 ἐδάφ. 5 τοῦ ὀργανισμοῦ

ὁρίζεται. Ὅθεν ὁ ὀργανισμὸς δὲν εἶναι ἐν τούτῳ νόμιμος καὶ τὸ κυρῶσαν διάταγμα εἶναι κατὰ τοῦτο ἀκυρωτέον.

Ὁ προβαλλόμενος λόγος ἀκυρώσεως, ὅτι καθ' ὑπέρβασιν τῆς ρηθείσης ἐξουσιοδοτήσεως ὡρίσθη ἐν μὲν τῇ § 4 τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ὀργανισμοῦ, ὅτι ἡ τοποθέτησις τῶν προϊσταμένων τῶν Διευθύνσεων, τῶν Τμημάτων καὶ τῶν Ὑπηρεσιῶν, τῶν διευθυντῶν, ὑποδιευθυντῶν καὶ ἐντεταλμένων Ὑποκαταστημάτων, γίνεται ἀσχέτως βαθμοῦ καὶ ἀρχαιότητος διὰ πράξεως τοῦ Διοικητοῦ κατὰ τὴν ἀπόλυτον αὐτοῦ κρίσιν, ἐν δὲ τῇ § 9 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, ὅτι διὰ τὴν τοποθέτησιν τοῦ προσωπικοῦ καὶ τὴν εἰς ἕκαστον ὑπάλληλον ἀνάθεσιν ὑπηρεσιακῶν καθηκόντων δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ὁ βαθμὸς καὶ αἱ ἀποδοχαὶ ἑκάστου ὑπαλλήλου, ὡς καταλυομένης διὰ τῶν διατάξεων τούτων τῆς ἐννοίας τῆς ὑπαλληλικῆς ἱεραρχίας, εἶναι ἀπορριπτέος ὡς ἀβάσιμος, διότι, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν καὶ τῆς φύσεως τῆς ἐπιχειρήσεως, δέον ἡ Διοίκησις τῆς Τραπέζης νὰ κέκτηται ἐλευθερίαν τοποθετήσεως ἐπὶ κεφαλῆς τῶν διαφόρων Ὑπηρεσιῶν τῶν ἑκάστοτε καταλλήλων προσώπων, τῶν διατάξεων τούτων μὴ ἐχουσῶν τὴν ἔννοιαν τῆς δυνατότητος τοποθετήσεως ἀνωτέρου κατὰ βαθμὸν ὑπὸ κατώτερον, ὁπότε μόνον θὰ κατελύετο ἡ ὑπαλληλικὴ ἱεραρχία.

Ἡ διὰ τῆς § 5 τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ὀργανισμοῦ ἀνάθεσις εἰς τὸν Διοικητὴν τῆς Τραπέζης τοῦ καθορισμοῦ τῶν τῆς δοκιμασίας διὰ τὴν πρόσληψιν προσωπικοῦ καὶ τοῦ τρόπου συνθέσεως τῆς ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς δὲν ἀντίκειται εἰς τὴν ρηθεῖσαν ἐξουσιοδότησιν, ἡ δὲ § 6 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, προβλέπουσα τὴν πρόσληψιν κατὰ σειρὰν ἐπιτυχίας καὶ προσόντων, δὲν ἀντίκειται εἰς τὴν ρηθεῖσαν ἐξουσιοδότησιν, ὡς τεθεῖσα ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς ἐν τῇ προκηρύξει τῆς δοκιμασίας ἀναγραφῆς τῶν προσόντων, ἀντικειμενικῶς καθοριζομένων, ἅτινα θέλουσι τυχὸν ἐπηρεάσει τὴν σειρὰν προσλήψεως, καὶ τοῦ μέτρου, καθ' ὃ ταῦτα θὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν, διότι μόνον ὑπὸ τὴν ἔννοιαν αὐτὴν δικαιολογεῖται ἡ ὑπὸ τῆς ἀφορώσης διατάξεως τοῦ ὀργανισμοῦ ἐπιβαλλομένη δοκιμασία καὶ σειρὰ ἐπιτυχίας διὰ τὴν πρόσληψιν τοῦ προσωπικοῦ. Ὅθεν ἀπορριπτέος τυγχάνει ὁ ἐπὶ τοῦ ἀντιθέτου ἐρειδόμενος λόγος ἀκυρώσεως.

Ἡ διὰ τοῦ ἄρθρ. 2 § 10 τοῦ ὀργανισμοῦ προβλεπομένη δυνατότης προσλήψεως παρὰ τῆς Τραπέζης προσωρινοῦ ἢ ἐπὶ συμβάσει προσωπικοῦ δὲν ἀντίκειται εἰς τὴν ἀνωτέρω ἐξουσιοδότησιν, ἐφ' ὅσον τὸ προσωπικὸν τοῦτο, προσλαμβανόμενον δι' εἰδικὰς ἀνάγκας τῆς Τραπέζης, δὲν καταλαμβάνει ὀργανικὰς θέσεις, ρητῶς δὲ διὰ τοῦ ὀργανισμοῦ ὁρίζεται, ὅτι τοῦτο δύναται νὰ περιληφθῇ εἰς τὸ τακτικὸν τοιοῦτον μόνον ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν, ὅτι θὰ τηρηθῶσι τὰ περὶ προσλήψεως ὑπαλλήλων καθοριζόμενα. Συνεπῶς ἀπορριπτέος ὁ ἐπὶ τοῦ ἀντιθέτου ἐρειδόμενος λόγος ἀκυρώσεως.

Αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρ. 26 καὶ 34, δι' ὧν παρέχεται εἰς τὸν Διοικητὴν ἢ τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς Τραπέζης ἡ εὐχέρεια τῆς διατηρήσεως ἐπί τινα χρόνον τῶν καταλαμβανομένων ὑπὸ τοῦ ὁρίου ἡλικίας ὑπαλλήλων δὲν ἀντίκεινται εἰς τὴν ρηθεῖσαν ἐξουσιοδότησιν καὶ τὸ ἄρθρ. 4 τοῦ ν.δ. 2510/1953, διότι, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν καὶ τῆς φύσεως τῆς Τραπέζης ὡς ἰδιωτικῆς ἐπιχειρήσεως, δὲν δύναται νὰ στερηθῇ αὕτη ἄνευ εἰδικῆς διατάξεως τῆς εὐχερείας, ὅπως διατηρήσῃ τοὺς ἐκ τῶν καταλαμβανομένων ὑπὸ τοῦ ὁρίου ἡλικίας ὑπαλλήλων κρινομένους ὡς δυσαναπληρώτους, οὐδεμία δὲ ἐκ τῆς διατηρήσεως ταύτης ἐπέρχεται βλάβη εἰς τὸ λοιπὸν προσωπικόν, ἣν ἠθέλησε νὰ ἀποκλείσῃ τὸ ἄρθρ. 4 τοῦ ν. δ. 2510/1953, ἀπαιτήσαν τὴν διὰ τοῦ ὀργανισμοῦ θέσπισιν τῶν τυχὸν ἐξαιρέσεων ἐκ τῆς διὰ τῆς μειώσεως τοῦ ὁρίου ἡλικίας ὑποχρεωτικῆς ἐξόδου, ἐφ' ὅσον οἱ διατηρούμενοι ὑπάλληλοι παραμένουσι, κατὰ τὴν ρητὴν διάταξιν τοῦ ὀργανισμοῦ, ἐκτὸς ὀργανικῶν θέσεων, ὡς ὑπεράριθμοι. Ὅθεν ἀπορριπτέος καὶ ὁ ἐπὶ τοῦ ἀντιθέτου ἐρειδόμενος λόγος οὗτος ἀκυρώσεως.

Κατὰ τὰς ἡγουμένας σκέψεις, ὁ διὰ τοῦ προσβαλλομένου διατάγματος κυρωθεὶς ὀργανισμὸς ἀντίκειται εἰς τὴν ἀνωτέρω ἐξουσιοδότησιν τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ν.δ. 2510/1953 καὶ τὰς λοιπὰς διατάξεις τοῦ ν. δ/τος τούτου μόνον: α) καθ' ὅσον ἐν ἄρθρ. 4 § 5 ἐπέτρεψε τὸν καθορισμὸν τῆς ἀμοιβῆς τοῦ ἐπὶ παγίᾳ ἀμοιβῇ ἐργαζομένου ἐπιστημονικοῦ προσωπικοῦ καὶ β) ἐν ἄρθρ. 28 διέλαβε τὴν ρήτραν «ἄνευ ἀποζημιώσεως» διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς πειθαρχικῆς ὁριστικῆς παύσεως, οὕτω δὲ δὲν συντρέχει περίπτωσις ὁλοκληρωτικῆς ἀκυρώσεως τοῦ προσβαλλομένου διατάγματος, ἀλλὰ μόνον καθ' ἃ μέρος τοῦτο ἐκύρωσε τὰς διαγραπτέας ταύτας διατάξεις.

ΣΥΝΟΨΙΣ ΓΝΩΜΩΝ ΘΕΩΡΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΑΞΕΩΣ

Ἐπιμελείᾳ τῆς ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ

ΑΠΕΡΓΙΑ - ΑΝΤΑΠΕΡΓΙΑ

Α

Ἀπεργία

§ 1. Γενικὰ περὶ ἀπεργίας

1. Ὁ ὅρος «ἀπεργία» κυριολεκτεῖται ἐπὶ τῆς ἐργατικῆς ἀπεργίας. Σημαίνει τὴν συλλογικὴν καὶ κατόπιν συνεννοήσεως παῦσιν τῆς ἐργασίας ἐκ μέρους τῶν μισθωτῶν (*Charlier*, Le droit constitutionnel de la grève, Semain Juridique 1948, No 729).

Στοιχεῖα τῆς ἐργατικῆς ἀπεργίας εἶναι α) ἐγκατάλειψις τῆς ἐργασίας, β) πνεῦμα ἐπιστροφῆς εἰς ταύτην μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἀπεργίας, γ) συλλογικότης τῆς ἀπεργιακῆς κινήσεως.

Θ. Βλαχόπουλος, ΕΕΔ 10, 130, Πρωτ/κου Θεσσαλονίκης 1322/1952, ΕΕΔ 12, 82.

2. Ὡς ἀπεργία χαρακτηρίζεται πᾶσα συλλογικὴ καὶ κατόπιν κοινῆς ἀποφάσεως τῶν ἐργαζομένων διακοπὴ τῆς ἐργασίας, τείνουσα εἰς ὡρισμένον ἀγωνιστικὸν σκοπὸν (πρβλ. καὶ *P. Durand*, Droit social 1951, σελ. 529, *Hueck-Nipperdey*, Lehrbuch des Arbeitsrechts, 3η ἔκδ., τόμ. II § 70, σελ. 650 - 652).

Διά νὰ ὑπάρξῃ δὲ ἀπεργία, ἀπαιτεῖται ἡ συνύπαρξις τῶν κατωτέρω τεσσάρων στοιχείων:

α) Διακοπὴ τῆς ἐργασίας, μεγάλης ἢ μικρᾶς χρονικῆς διαρκείας, ἔχουσα ἢ μὴ ὡς ἐπακόλουθον τὴν ἀπομάκρυνσιν τῶν ἐργαζομένων ἐκ τοῦ τόπου τῆς ἐργασίας.

β) Διακοπὴ τῆς ἐργασίας ἐπερχομένη κατόπιν κοινῆς ἀποφάσεως τῶν ἐργαζομένων, ἔχουσα ἑπομένως συλλογικὸν χαρακτῆρα.

γ) Ἐκουσία διακοπὴ τῆς ἐργασίας καὶ οὐχὶ προερχομένη ἐξ ἐξωτερικῆς πιέσεως ἢ βίας.

δ) Ὕπαρξις ἑνὸς ἀγωνιστικοῦ σκοποῦ, μιᾶς κοινῆς συνειδήσεως συλλογικῶν διεκδικήσεων ἐκ μέρους τῶν ἀπεργούντων.

Γ. Π. Σπυρόπουλος, ΕΕΔ 12, 818.

3. Ἀπεργία εἶναι ἡ ἀπὸ κοινοῦ καὶ ἀπὸ σχεδίου ἐπερχομένη ἀναστολὴ τῆς ἐργασίας ἱκανοῦ ἀριθμοῦ ἐργαζομένων ἐντὸς ὡρισμένου ἐπαγγέλματος ἢ ἐπιχειρήσεως πρὸς ἀγωνιστικὸν σκοπόν, ἐπὶ τῇ βουλήσει συνεχίσεως τῆς ἐργασίας μετὰ τὴν ἐπίτευξιν τοῦ ἀγωνιστικοῦ σκοποῦ ἢ τὴν λῆξιν τοῦ ἐργατικοῦ ἀγῶνος.

Η. Nipperdey, ΕΕΔ 11, 225.

4. Ἡ ἀπεργία ἐν τῷ ἰσχύοντι παρ' ἡμῖν σήμερον δικαίῳ ἀποτελεῖ, ὡς καὶ ἡ ἀνταπεργία (λὸκ—ἄουτ), μέσον ἀγῶνος, κατ' ἀρχὴν ἐπιτετραμμένον, πρὸς ἐπιδίωξιν τῆς ἱκανοποιήσεως τῶν ἐπαγγελματικῶν συμφερόντων τῶν προσφυγόντων εἰς αὐτὴν καὶ ἀσκεῖται ἐπὶ ἰδίῳ κινδύνῳ.

Ἀλ. Λιτζερόπουλος, ΕΕΔ 12, 641.

§ 2. Ἀναγνώρισις τῆς ἀπεργίας ὡς δικαιώματος

5. Προσχώρησις μισθωτοῦ εἰς κηρυχθεῖσαν ἀπεργίαν, ἀποσκοποῦσαν τὴν βελτίωσιν τῶν ὅρων ἐργασίας, ἀποτελεῖ δικαίωμα.

Α.Π. 670/1953, ΕΕΔ 13, 63, Πρωτ/κου Ἀθηνῶν 4644/1945, ΕΕΔ 4, 620, Πρωτ/κου Πειραιῶς 518/1946, ΕΕΔ 5, 645, 280/1947, ΕΕΔ 6, 623, Πρωτ/κου Τρικάλων 117/1946, ΕΕΔ 6, 147, Πρωτ/κείου Ἀθηνῶν 6958/1951, ΕΕΔ 10, 979, Πρωτ/κου Καβάλας 136/1952, ΕΕΔ 11, 1127, Πρωτ/κείων Καβάλας 506/1952, ΕΕΔ 12, 110.

§ 3. Ἀπεργία δὲν ἀποτελεῖ κατ' ἀρχὴν βούλησιν ἀπεργῶν πρὸς λύσιν συμβάσεως ἐργασίας.

6.... δὲν ὑποδηλοῖ δὲ κατ' ἀρχὴν βούλησιν αὐτοῦ πρὸς λύσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, εἴτε ἀπολύτως, εἴτε ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὑποβολῆς προτάσεως εἰς τὸν ἐργοδότην πρὸς λύσιν τῆς συμβάσεως, συντελουμένην διὰ τῆς πλήρους ἢ μερικῆς ἀποδοχῆς τῶν ἀπεργιακῶν αἰτημάτων, ἀλλὰ τοὐναντίον ἐκφράζει τὴν ὑπὸ πλέον ἱκανοποιητικοὺς ὅρους ἐμμονὴν εἰς τὴν σύμβασιν.

Α.Π. 670/1953, ΕΕΔ 13, 63, Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 579/1942, ΕΕΔ 1, 943, Πρωτ/κου Ἀθηνῶν 3245/1945, ΕΕΔ 4, 619, Πρωτ/κείου Πειραιῶς, 335/1946, ΕΕΔ 5, 176, Πρωτ/κου Ἀθηνῶν 3315/1950, ΕΕΔ 9, 1072, Πρωτ/κείου Ἀθηνῶν 3008/1950, ΕΕΔ 10, 72, Πρωτ/κείου Ἀθηνῶν 6958/1951, ΕΕΔ 10, 979, *Κ. Καυκᾶς*, Ἐνοχ. ὑπ' ἄρθρ. 669 Α.Κ., σελ. 348, *Δ. Ἀμπατζῆς*, ΕΕΔ 8, 276, *Θ. Βλαχόπουλος*, ΕΕΔ 10, 49 ἐπ., *Σύνταξις*, ΕΕΔ 11, 837, πρβλ. ἀποκλίνουσαν ἀπόψιν *Ι. Καποδίστρια*, ΕΕΔ 8, 227.

....ἐκτὸς ἂν δύνατται σαφῶς νὰ συναχθῇ ἄλλο τι ἐκ τῶν κατ' ἰδίαν περιστάσεων, αἵτινες συνώδευσαν τὴν ἀπεργίαν, κατ' ἀναλογίαν τῶν κρατούντων ἐπὶ ἀνανεώσεως, συνφδᾷ τῷ ἄρθρῳ 438 Α.Κ.

Α.Π. 670/1953, ΕΕΔ 13, 63.

7... Ἀφ' ἑτέρου ἡ λόγῳ τῆς ἀπεργίας ἀποχὴ τοῦ μισθωτοῦ δὲν ἀποτελεῖ σιωπηρὰν καταγγελίαν συμβάσεως, μὴ συναγομένου τεκμηρίου ἐκ τοῦ ἄρθρ. 5 § 3 ν. 2112 ἢ τοῦ ἄρθρ. 8 τοῦ ἀπὸ 16/18 Ἰουλίου 1920 β.δ.

Α.Π. 670/19 53, ΕΕΔ 13,63, *Σύνταξις*, ΕΕΔ 7, 202, ΕΕΔ 9, 1072.

§ 4. Διάρκεια ἀποχῆς μετ' ἀπεργίαν

8. Ἡ ἀποχὴ ἐχώρησε συνεπείᾳ ἀσκήσεως νομίμου δικαιώματος, μὴ ὑποβεβλημένου εἰς χρονικὸν περιορισμὸν ὡς πρὸς τὴν διάρκειαν τῆς ἀποχῆς, ἀλλ' ἀποκειμένου μόνον εἰς προσβολὴν κατὰ τοὺς ὅρους ἄρθρ. 281 Α.Κ., ὅπερ ἐπιβάλλει τὸν ἐντὸς εὐλόγων χρονικῶν ὁρίων τερματισμὸν τῆς ἀπεργίας, χάριν τῆς διαφυλάξεως τῆς κοινωνικῆς καὶ οἰκονομικῆς εὐρυθμίας τῆς χώρας.

Α.Π. 670/1953, ΕΕΔ 13, 63, πρβλ. καὶ *Κ. Καυκᾶν*, Ἐνοχ. Εἰδ. Τόμος Α' σελ. 348.

9. Ἡ ἐπὶ 52 ἡμέρας περάτωσις τῆς ἀπεργίας

έργασθοῦν κατά τόν χρόνον μερικῆς ἀπεργίας καί δέν ἦτο δυνατή ἡ ἀπασχόλησίς των, κατά τό προϊσχῦον τοῦ Α.Κ. δίκαιον.

Πρωτ/κου Ἀθηνῶν 2755/1947, ΕΕΔ 6, 502.

§ 8. Ἐλευθερία ἐργοδοτῶν πρός καταβολήν ἤ μή μισθοῦ κατά διάρκειαν ἀπεργίας

25. Ἄκυρος εἶναι ἡ ὑπ' ἀριθ. 1191/1950 Πρᾶξις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, δι' ἧς ἀπηγορεύθη εἰς τάς Διοικήσεις τῶν Τραπεζῶν ἡ πρός τούς ὑπαλλήλους αὐτῶν καταβολή τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἡμερῶν ἀπεργίας. Οἱ ἐργοδόται τῶν ἐν λόγῳ ὑπαλλήλων εἶναι ἐλεύθεροι, ἵνα, λαμβάνοντες ὑπ' ὄψιν τάς σχετικάς διατάξεις τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου καί τάς συνθήκας, ὑφ' ἃς ἔλαβε χώραν ἡ ἐκ τῆς ἐργασίας ἀποχή, ἀποφασίσωσι, κατ' οἰκείαν κρίσιν, ἐάν ἡ ἀποχή θεωρῆται δεδικαιολογημένη ἤ μή καί ἄν δέον νά καταβληθῶσιν ἀποδοχαί. Τήν τοιαύτην ἐλευθερίαν τῆς βουλήσεως δέν δύναται ἡ Διοίκησις νά περιορίσῃ ἄνευ εἰδικῆς ἐξουσιοδοτήσεως νόμου.

Σ.Ε. 257/1951, ΕΕΔ 10, 471, πρβλ. καί *Σύνταξιν*, ΕΕΔ 10, 470, Σ.Ε. 822/1951, ΕΕΔ 10, 1238.

§ 9. Ἀπεργία καί ἐφαρμογή ὑπ' ἀριθ. 3600/1946 ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περί μισθοῦ μή ἀπασχολουμένων μισθωτῶν

26. Εἰς τήν ὑπ' ἀριθ. 3600/1946 ὑπουργικήν ἀπόφασιν, καθ' ἣν οἱ μισθωτοί οἱ μή ἀπασχολούμενοι δι' αἰτίαν ἀνεξάρτητον τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότου ἤ δι' ἔλλειψιν ἤ λόγῳ περιορισμοῦ τῶν ἐργασιῶν δικαιοῦνται τοῦ ἡμίσεως τῶν ἀποδοχῶν, δέν ὑπάγεται ἡ περίπτωσις τῆς διακοπῆς τῆς ἐργασίας συνεπείᾳ ἀπεργίας τοῦ ὅλου ἤ τμήματος τοῦ προσωπικοῦ τῆς ἐπιχειρήσεως ἤ ἐργασίας τινός.

Πρωτ/κου Πατρῶν 172/1951, ΕΕΔ 10, 1118.

§ 10. Ἀφανής ἤ λευκή ἀπεργία (Γενικά περί ἀφανοῦς ἀπεργίας)

27. Ἀφανής ἀπεργία εἶναι πραγματική ἀπεργία, διότι κατ' οὐσίαν εἶναι ἀπεργία, ἡ ὁποία δέν ὁμολογεῖ τό ὄνομά της, χαρακτηριζομένη ἐκ τοῦ πταίσματος περί τήν ἐκτέλεσιν τῆς συμβάσεως καί οὐχί ἐκ τῆς ἀρνήσεως τῆς ἐκτελέσεως ταύτης. Ἐφ' ὅσον ὅμως οἱ ἐργαζόμενοι ἤρχισαν τήν τοιαύτην ἀπεργίαν ἄνευ προηγουμένης διαμαρτυρίας πρός τήν ἐργοδότιδα, ἄνευ ἀποπείρας συμφωνίας, ἐνῷ δέν ἠγνόουν, ὅτι ἡ ἐπιχείρησις, τελοῦσα ὑπό καθεστώς διευθυνομένης οἰκονομίας, δέν ἠδύνατο νά αὐξήσῃ ἀφ' ἑαυτῆς τούς μισθούς, διέπραξαν κατάχρησιν τοῦ πρός ἀπεργίαν δικαιώματος.

Πρωτ/κείου Βερσαλλιῶν 80 Ἀπριλίου 1948, ΕΕΔ 9, 565, σχόλια *Θ. Βλαχοπούλου*, ΕΕΔ 9, 565. Βλ. κατωτέρω ἀριθ. 31.

28. Ἀφανής ἀπεργία (grève perlée) εἶναι τό νομικόν καί κοινωνικοοικονομικῶς φαινόμενον, κατά τό ὁποῖον ὁ ἐργαζόμενος, ἐπιδιώκων τούς αὐτούς, ὡς καί ἐπί τῆς συνήθους ἀπεργίας, σκοπούς, ἀντί νά διαρρήξῃ ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς τούς συνδέοντας αὐτόν πρός τήν ἐργασίαν του ὑλικούς δεσμούς, χαλαρώνει ἁπλῶς τούτους καί ἐκτελεῖ τήν τεχνικήν του προσπάθειαν κατά τρόπον ὁμολογοῦντα καταφανῶς τήν κακήν του θέλησιν.

Εὑρισκόμεθα ἐν ὄψει ἀπεργίας, ἐξ ἧς ὅμως ἐλλείπει τό ἀπουδαιότερον χαρακτηριστικόν, ἤτοι ἡ ἀπότομος παῦσις τῆς ἐργατικῆς προσπαθείας.

Θ. Βλαχόπουλος, ΕΕΔ 13, 9 ἑπ., 57.

§ 11. Ἀναγνώρισις ἀφανοῦς ἀπεργίας ὡς δικαιώματος

29. Ἡ «λευκή ἀπεργία» οὐδέν ἄλλο εἶναι, εἰμή μία συγκεκαλυμμένη, οὐχί εὐθεῖα, συλλογική ἀποχή τῶν ἐργαζομένων ἀπό τῆς πιστῆς ἐκπληρώσεως τῶν ἐκ τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑποχρεώσεών των. Ὅ,τι λοιπόν ἰσχύει ἐπί τῆς κεκηρυγμένης, τῆς σαφῶς καί ἀπεριφράστως ἐκδηλωθείσης, ἀπεργίας, πρέπει νά ἰσχύσῃ καί ἐπί τῆς «λευκῆς ἀπεργίας».

Ἀλ. Διτζερόπουλος, ΕΕΔ 12, 641.

30. Καί ἡ ἐπιβραδυνομένη ἐργασία (grève perlée) καί ἡ κατά διαλείμματα στάσις τῆς ἐργασίας ἀποτελοῦν μορφάς τοῦ ἀγῶνος τῶν ἐργαζομένων, ἤτοι τρόπον ἐκδηλώσεως τῆς ἀπεργίας.

Πρωτ/κου Θεσ/νίκης 1222/1952, ΕΕΔ 12, 82.

31. Contra. Ἡ σύμβασις ἐργασίας ἡ συνδέουσα τούς ἐργοδότας μετά τῶν μισθωτῶν ἀναστέλλεται, καθ' ὃν χρόνον διαρκεῖ ἡ ἀπεργία. Συνεπείᾳ τῆς ἀναστολῆς ταύτης ἡ συμβατική σχέσις διατηρεῖται μεταξύ τῶν μερῶν μεχρι τῆς ἡμέρας τῆς μεταγενεστέρου ἐπαναλήψεως τῆς ἐργασίας, ἀφ' ἑτέρου δέ ἕκαστον τῶν μερῶν ἀπαλλάσσεται τῆς ἐκτελέσεως τῶν ὑποχρεώσεων, αἵτινες τά βαρύνουν, ἤτοι οἱ μέν μισθωτοί τῆς παυχῆς ἐργασίας, οἱ δέ ἐργοδόται τῆς καταβολῆς ἡμερομισθίου.

Δέν ἐπέρχεται ὅμως παῦσις τῆς ἐργασίας, ὁσάκις ἡ ἐργασία ἐκτελεῖται εἰς βραδύν ρυθμόν ἤ κατά τρόπον ἠθελημένως ἐλαττωματικόν. Κατά συνέπειαν τά συμβαλλόμενα μέρη παραμένουν ὑπόχρεα εἰς ἐκπλήρωσιν τῶν συμβατικῶν αὐτῶν ὑποχρεώσεων.

Γαλλικοῦ Ἀκυρωτικοῦ, 5 Μαρτίου 1953, ΕΕΔ 12, 1026, ἐφ' ἧς σχόλια *Γ. Π. Σπυροπούλου*, ΕΕΔ 12, 1026.

§ 12. Δικαίωμα μισθοῦ κατά χρόνον ἀφανοῦς ἀπεργίας

32. Ὁ ἐργοδότης, ἐν περιπτώσει λευκῆς ἀπεργίας, δύναται νά μειώσῃ τά καταβλητέα εἰς τόν ἐργαζόμενον λόγῳ μισθοῦ ποσά, ἀναλόγως τῆς μειώσεως τῆς ἀποδόσεως τῆς ἐργασίας τούτου, εἴτε κατ' ἐφαρμογήν τῶν περί μή ἐκτελέσεως τῶν ἀμφοτεροβαρῶν συμβάσεων διατάξεων, εἴτε συνεπείᾳ συμψηφισμοῦ πρός τήν ἀνταπαίτησιν τοῦ ἐργοδότου ἐπί ἀποζημιώσει διά τήν ἐκ τῆς λευκῆς ἀπεργίας προξενηθεῖσαν ζημίαν (Α.Κ. 664 § 2).

Ἀλ. Διτζερόπουλος, ΕΕΔ 12, 644.

§ 13. Πολιτική ἀπεργία

33. Ἡ πολιτική ἀπεργία εἶναι ἓν εἶδος ἀπεργίας, ἐκδήλωσις ἐργατικῆς συλλογικῆς συγκρούσεως, καί ἐμπίπτει εἰς τήν ὑπό εὐρεῖαν ἔννοιαν ἀπεργίαν.

Γ. Π. Σπυρόπουλος, ΕΕΔ 12, 813, ἔνθα κριτική ἐποκόπησις τῆς Γαλλικῆς θεωρίας καί πράξεως καί ἀνάλυσις τῶν διαφόρων ὑποστηριχθεισῶν γνωμῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ θεωρίᾳ καί νομολογίᾳ.

δὲν ὑπερέβη τὰ εὔλογα χρονικὰ ὅρια, ὡς ὀφειλομένη ἐν μέρει εἰς ἔμμονον ἀπόκρουσιν τῶν ἐργατικῶν ἀξιώσεων, οὐσῶν δικαίων, καὶ εἰς ἔλλειψιν ἀνεκτῆς ὑποχωρητικότητος ἐκ μέρους τῶν ἐργοδοτῶν, χωρὶς μάλιστα νὰ καταλογίζηται συγκεκριμένον τι πταίσμα τοῦ ἀναιρεσιβλήτου ἢ ἀκόμη καὶ τῶν λοιπῶν ἀπεργῶν.

Α.Π. 670/1953, ΕΕΔ 13, 63.

§ 5. Συνταγματικὴ προστασία τῆς ἀπεργίας

10. Δὲν ὑφίσταται εἰς τὸ παρ' ἡμῖν Σύνταγμα διάταξις περὶ προστασίας τῆς ἀπεργίας. Τὸ ἄρθρ. 11 τοῦ Συντάγματος περὶ τοῦ δικαιώματος τοῦ συνεταιρίζεσθαι δὲν προστατεύει καὶ τὸ δικαίωμα ἀπεργίας.

Ι. Καποδίστριας, ΕΕΔ 8, 222.

11. Ἡ ἀπεργία ἀναγνωρίσθη μὲν ὡς δικαίωμα, ἀλλὰ τοῦτο δὲν προστατεύεται ὑπὸ τοῦ Συντάγματος. Δύναται, ἑπομένως, ἡ Πολιτεία, ὁσάκις κρίνει σκόπιμον, πρὸς προστασίαν τοῦ Κοινοῦ, νὰ ἀπαγορεύσῃ τὴν ἀπεργίαν ἢ καὶ νὰ θέσῃ ὅρους καὶ προϋποθέσεις πρὸς κήρυξιν αὐτῆς, οἱ νόμοι δὲ οὗτοι δὲν ἀντίκεινται πρὸς τὸ Σύνταγμα καὶ δὴ τὴν διάταξιν ἄρθρ. 4 αὐτοῦ, καθ' ἣν ἡ προσωπικὴ ἐλευθερία εἶναι ἀπαραβίαστος.

Νομικοῦ Συμβουλίου Γνωμ. 27/286/1950 (εἰσηγητὴς *Γ. Γεωργακόπουλος*), ΕΕΔ 9, 963, Νομικοῦ Συμβουλίου Γνωμ. 127/1951 (εἰσηγητὴς *Κ. Περιφανάκης*), ΕΕΔ 10, 527.

§ 6. Παράνομοι σκοποὶ ἀπεργίας.—Καταχρηστικὴ ἄσκησις δικαιώματος

12. Παράνομος εἶναι ὁ σκοπὸς τῆς ἀπεργίας, ὅπως ὁ ἐργοδότης ἀναγνωρίσῃ τὴν ἐν τῷ ἐργοστασίῳ του ἐγκατασταθεῖσαν ἐργασιακὴν ἐπιτροπήν, ἐκπροσωποῦσαν τὸ ἐργατικὸν προσωπικὸν εἰς τὰς μετ' αὐτοῦ σχέσεις του, διότι ἡ ἐκπροσώπησις τῶν ἐργατῶν ἀνήκει εἰς τὰς διοικήσεις τῶν νομίμως συγκεκροτημένων ἐπαγγελματικῶν σωματείων των, ὧν ἡ δρᾶσις καὶ αἱ εὐθῦναι ρυθμίζονται ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ οὐδεὶς ὑποχρεοῦται νὰ ἀναγνωρίσῃ ἀνευθύνους ἐπιτροπάς.

Πρωτ/κείου Πειραιῶς 333/1946, ΕΕΔ 5, 176.

13. Ἀπεργία, ἡ ὁποία ἔχει ὡς αἴτημα τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ ἐργοδότου, ὅπως μὴ προσλαμβάνῃ ὡς ὑπαλλήλους μὴ ἀνήκοντας εἰς τὸ σωματεῖον, εἶναι παράνομος. Τὸ δικαίωμα τῆς ἐργασίας τοῦ πολίτου εἰς ἀπασχόλησιν τῆς ἐκλογῆς του πρέπει νὰ παραμείνῃ ἀπαραβίαστον.

Ἀπόφ. Ἀνωτάτου Δικαστηρίου New Jersey ΕΕΔ, 4, 81, ἔνθα παρατηρήσεις *Ι. Καποδίστρια*.

14. Παράνομος εἶναι ἡ ἀπεργία, ὁσάκις ἀποσκοπεῖ εἰς ἐπιδίωξιν πολιτικῶν σκοπῶν, ἀντιτιθεμένων πρὸς τὴν καθεστηκυῖαν τάξιν καὶ παρεξερχομένων τῶν καλῶς ἐννοουμένων συμφερόντων τῶν ἀπεργῶν.

Πρωτ/κου Τρικάλων 117/1946, ΕΕΔ 6, 147, βλ., ὅμως κατωτέρω «πολιτικὴ ἀπεργία».

15. Ἀπεργία καταχρηστικῶς ἀσκουμένη (ἄρθρον 281 Α.Κ.), λ.χ. κακοβούλως πρὸς πολιτικοὺς σκοποὺς κλπ. (ὅπερ κρίνεται ἐκ τῶν περιστάσεων αὐτῆς ἐν γένει, τῶν ἐλατηρίων ἢ ἀφορμῶν αὐτῆς, τῆς ὑπερμέτρου διαρκείας κλπ.) ἐπιφέρει λύσιν τῆς συμβάσεως ὑπαιτιότητι τῶν ἀπεργῶν.

Ὁλομ. Νομικοῦ Συμβουλίου Γνωμ. 127/1951 (εἰσηγητὴς *Κ. Περιφανάκης*), ΕΕΔ 10, 527.

16. Δὲν ὑπάρχει καταχρήσεως δικαιώματος, ὅταν ἡ ἀπεργία ἀσκῆται ἐντὸς λογικῶν χρονικῶν ὁρίων καὶ μάλιστα κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὁποίας ἐπιζητοῦνται διαπραγματεύσεις ἐκ μέρους τῶν ἐργαζομένων, ἡ δὲ παράτασις τῆς ἀπεργίας ὀφείλεται καὶ ἐν μέρει εἰς ἔμμονον ἀπόκρουσιν τῶν ἐργατικῶν ἀξιώσεων καὶ εἰς ἔλλειψιν ἀνεκτῆς ὑποχωρητικότητος.

Πρωτ/κείου Ἀθηνῶν 4667/1952, ΕΕΔ 11, 837.

17. Ἀπεργία συνιστῶσα ἄσκησιν νομίμου δικαιώματος πρὸς ὑποστήριξιν κατ' ἔντονον τρόπον τῶν οἰκονομικῶν καὶ ἐπαγγελματικῶν συμφερόντων τῶν ἐργαζομένων, ἐφ' ὅσον πάντως γίνεται πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, διότι ἄλλως θὰ ἔχῃ ἐφαρμογὴν τὸ ἄρθρ. 281 Α.Κ.

Πρωτ/κείου Ἀθηνῶν 3008/1950, ΕΕΔ 10, 72, *Κ. Καυκᾶς*, Ἔνοχ. Εἰδ., σελ. 318, *Θ. Βλαχόπουλος*, ΕΕΔ 10, 79.

18. Ἐρευνᾶται δηλονότι μήπως ἐκ τοῦ ἐπιδιωκομένου σκοποῦ, τῆς φύσεως, τῶν ἐλατηρίων καὶ τῶν περιστάσεων τῆς ἀπεργίας καὶ τῆς χρονικῆς αὐτῆς διαρκείας ἐπέρχεται προφανὴς ὑπέρβασις τῶν ὁρίων, ἅτινα ἐπιβάλλει ὁ κοινωνικὸς καὶ οἰκονομικὸς σκοπὸς τοῦ δικαιώματος καὶ δημιουργῇ ἀντίθεσιν πρὸς τὴν καλὴν πίστιν.

Πρωτ/κείου Ἀθηνῶν 3008/1950, ΕΕΔ 10, 72.

19. Ἀπεργία διαρκέσασα ἐπὶ ἡμίσειαν μόνον ἡμέραν δὲν δύναται νὰ ἐπιφέρῃ τοιοῦτον οἰκονομικὸν κλονισμὸν ἐν τῇ ἐπιχειρήσει, ὥστε νὰ ἔχῃ ὡς ἀναγκαίαν συνέπειαν τὴν διακοπὴν τῆς περαιτέρω λειτουργίας καὶ νὰ ἔχουν ἐφαρμογὴν τὰ ἄρθρα 281 καὶ 672 Α.Κ.

Πρωτ/κείου Ρόδου 163/1953, ΕΕΔ 12, 779.

§ 7. Δικαίωμα μισθοῦ κατὰ χρόνον ἀπεργίας

20. Ἐφ' ὅσον ὁ μισθωτὸς διατελεῖ ἐν ἀπεργίᾳ, μὴ παρέχων τὰς ὑπηρεσίας του, δὲν δικαιοῦται μισθοῦ (*Kaskel - Dersch*, O.G. § 33).

Προέδρου Πρωτ. Ἀθηνῶν 579/1942, ΕΕΔ 1, 943.

21. Δὲν δικαιοῦται ὁ ἀπεργὸς νομίμως νὰ ἀπαιτήσῃ τοὺς μισθοὺς τοὺς ἀντιστοιχοῦντας εἰς τὸν χρόνον τῆς ἀπεργίας, κατ' ἐφαρμογὴν τῶν ἄρθρων 374 καὶ 382, ἐν συνδυασμῷ πρὸς 380 Α.Κ.

Ἀλ. Διτζερόπουλος, ΕΕΔ 12, 642, πρβλ. καὶ *Ι. Καποδίστριαν*, ΕΕΔ 10, 228, *Θ. Βλαχόπουλον*, ΕΕΔ 10, 52, 99, *Nipperdey*, ΕΕΔ 11, 235 καὶ σημ. 56α.

22. Κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπεργίας δὲν δικαιοῦνται οἱ μισθωτοὶ μισθοῦ, διότι ἐπέρχεται ἀναστολὴ τῆς συμβάσεως ἐργασίας καὶ ἐφαρμόζονται αἱ γενικαὶ διατάξεις περὶ ἀλληλεξαρτήσεως τῶν παροχῶν.

Δ. Σακελλαρόπουλος, ΕΕΔ 6, 484.

23. Ἀρ' ἑτέρου τὸ ζήτημα τῆς ἀναγνωρίσεως ἢ μὴ ὑποχρεώσεως τοῦ ἐργοδότου πρὸς καταβολὴν τοῦ μισθοῦ εἰς τοὺς μὴ ἀπεργήσαντας μισθωτοὺς κατὰ τὸν χρόνον τῆς διαρκείας τῆς ἀπεργίας, συνεπείᾳ τῆς ὁποίας ἐπῆλθε διακοπὴ τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐπιχειρήσεως ἐν τῷ συνόλῳ καὶ κατέστη ἀδύνατος ἡ ἀπασχόλησις καὶ τῶν προθυμοποιουμένων νὰ παράσχουν τὰς ὑπηρεσίας των, συνδέεται πρὸς τὸ γενικώτερον πρόβλημα τοῦ καλουμένου κινδύνου τῆς λειτουργίας τῆς ἐπιχειρήσεως.

Δ. Σακελλαρόπουλος, ΕΕΔ 6, 481.

24. Δικαιοῦνται μισθοῦ οἱ προσφερθέντες νὰ

§ 14. Ἀπεργία καὶ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας

34. Ἡ μὴ ἀποδοχὴ τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ μισθωτοῦ μετὰ τὴν λῆξιν τῆς (νομίμου) ἀπεργίας συνιστᾷ ἀπόλυσιν καὶ ἔχουν ἐφαρμογὴν οἱ ἐργατικοὶ νόμοι (ἐν οἷς καὶ τὸ πρότερον ἰσχῦον ἄρθρ. 9 ν. 118/1945).

Α.Π. 670/1953, ΕΕΔ 18, 62, Πρωτ/κείου Ἀθηνῶν 4667/1952, ΕΕΔ 11, 837.

35. Ἀπόλυσις μισθωτοῦ διὰ μόνον τὸν λόγον ὅτι ἀπήργησεν ὑπερβαίνει προφανῶς τὰ ὅρια ἀσκήσεως τοῦ δικαιώματος τοῦ ἄρθρου 281 Α.Κ.

Πρωτ/κου Ἀθηνῶν 5509/1947, ΕΕΔ 6, 747, πρβλ. καὶ Α.Π. 287/1948, ΕΕΔ 7, 552.

36. Contra Ἡ ἀπεργία δὲν ἀποτελεῖ καθ' ἑαυτὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας ὑπὸ τοῦ ἀπεργοῦντος, ἀλλὰ καὶ ὁ ἐργοδότης, ἀντεπιτιθέμενος, δύναται νὰ ἀπολύσῃ τὸν ἀπεργόν, ἐπὶ καταβολῇ πάντως τῆς νομίμου ἀποζημιώσεως. Οὕτω δὲ πράττων δὲν δύναται νὰ κριθῇ, ὅτι κάμνει κατάχρησιν τοῦ δικαιώματος τῆς καταγγελίας (Α.Κ. 281), διότι ὁ διακόπτων μονομερῶς, πρὸς ἐκβίασιν ἐπωφελῶν δι' αὐτὸν λύσεων, τὴν ἐκτέλεσιν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, πρέπει νὰ ἀναμένῃ ὅτι ὁ ἀντισυμβαλλόμενος ἐνδέχεται νὰ προσφύγῃ καὶ αὐτὸς εἰς ἀνάλογα δυναμικὰ μέσα, οἷον ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ἀλ. Λιτζερόπουλος, ΕΕΔ 12, 641.

Β' Ἀνταπεργία.

§ 15. Γενικὰ περὶ ἀνταπεργίας

37. Ἀνταπεργία (lock - out) εἶναι ἡ ἀπὸ σκοποῦ ἢ ἐκ προσυνεννοήσεως ἐκ μέρους ἑνὸς ἢ πλειόνων ἐργοδοτῶν ἄρνησις τῆς δυνατότητος τούτων πρὸς ἀπασχόλησιν τῶν παρ' αὐτοῖς ἐργαζομένων, συνοδευομένη καὶ διὰ τοῦ παρ' αὐτῶν κλεισίματος τῶν τόπων τῆς ἐργασίας (Pic, Précis de législation industrielle, 1930, N° 260).

Θ. Βλαχόπουλος, ΕΕΔ 12, 225.

38. Ἀπεργία καὶ ἀνταπεργία συναντῶνται ἐντὸς τῆς εὐρυτέρας ἐννοίας τῆς συλλογικῆς διαφορᾶς ἐργασίας, ἥτις ἀποτελεῖ ἐκδήλωσιν τῆς διενέξεως κεφαλαίου καὶ ἐργασίας.

Θ. Βλαχόπουλος, ΕΕΔ 10, 131.

39. Διὰ τῆς ἀνταπεργίας διώκεται ἡ καταπολέμησις τῆς ἀπεργίας διὰ τῆς μὴ ἀποδοχῆς τῆς ἐργασίας τῶν μισθωτῶν ἀπεργῶν καὶ τῆς ἐντεῦθεν ἐξασθενήσεως τῶν ἀγωνιστικῶν δυνάμεων αὐτῶν. Καὶ ἀφοῦ κύριον χαρακτηριστικὸν τῶν δύο μορφῶν δράσεως καὶ ἀντιδράσεως πρὸς ἐπιβολὴν ὅρων ἐργασίας εὐνοούντων τὰς ἀπόψεις ἑκατέρου τῶν ἀνταγωνιζομένων, εἶναι ἡ ἀναστολὴ τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως, δὲν δύναται νὰ γίνῃ λόγος περὶ καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἀπὸ οὐδενὸς τῶν μερῶν.

Πρωτ/κου Θεσσαλονίκης 1222/1952, ΕΕΔ 12, 82.

§ 16. Ἀναγνώρισις καὶ τῆς ἀνταπεργίας ὡς δικαιώματος

40. Καὶ ἡ ἀνταπεργία (lock - out) ἀποτελεῖ, ὡς καὶ ἡ ἀπεργία, μέσον ἀγῶνος, κατ' ἀρχὴν ἐπιτετραμμένον, πρὸς ἐπιδίωξιν τῆς ἱκανοποιήσεως τῶν ἐπαγγελματικῶν συμφερόντων τῶν προσφευγόντων εἰς αὐτήν.

Ἀλ. Λιτζερόπουλος, ΕΕΔ 12, 641.

41. Ἡ φύσις τῆς ἐργοδοτικῆς ἀνταπεργίας ὡς δικαιώματος ἐπιτρέπει νὰ δεχθῶμεν, ὅτι οἱ ἐργοδόται δὲν ἀποφασίζουν δι' αὐτῆς τὴν καταστρφὴν τοῦ συμβατικοῦ δεσμοῦ, ἀλλὰ τὴν ἀναστολὴν τῶν συνεπειῶν του, ἐκ τοῦ ὅτι ἡ ἀνταπεργία, ὡς δικαίωμα, ἀποτελεῖ θεμιτὴν αἰτίαν προσωρινῶς μὴ ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἐκ μέρους αὐτῶν. Ἀλλ' ἡ μὴ ἐκτέλεσις τῆς διαρκοῦς ταύτης συμβάσεως δὲν ἀποτελεῖ καὶ λύσιν ταύτης.

Θ. Βλαχόπουλος, ΕΕΔ 12, 283.

§ 17. Δικαίωμα μισθοῦ κατὰ διάρκειαν ἀπεργίας

42. Ὡς ἐκ τῆς ὑφισταμένης ἀναστολῆς τῆς συμβάσεως, ἡ ὑπὸ τῶν ἐργαζομένων προσφορὰ τῆς παροχῆς των δὲν περιάγει τοὺς ἀνταπεργοὺς ἐργοδότας εἰς ὑπερημερίαν καὶ ἑπομένως δὲν ὀφείλουν τὸν ἐκ τοῦ ἄρθρ. 656 Α.Κ. μισθόν.

Θ. Βλαχόπουλος, ΕΕΔ 12, 283.

§ 18. Ἄδεια μισθωτῶν κατ' ἀ.ν. 539/1945 καὶ ἡμέραι ἀπεργίας

43. Τὰ χρονικὰ διαστήματα, καθ' ἃ ὁ μισθωτὸς ἀπέσχεν ἢ ἀπέχει τῆς ἀπασχολήσεώς του παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει λόγῳ ἀπεργίας, δὲν θεωροῦνται ὡς χρόνος μὴ ἀπασχολήσεως, οὐδὲ συμψηφίζονται πρὸς τὰς ἡμέρας ἀδείας, ὧν οὗτοι δικαιοῦνται.

Σύνταξις, ΕΕΔ 5, 333.

Βιβλιογραφία: Ἄρθρα, μελέται, γνωμοδοτήσεις, δημοσιευθεῖσαι ἐπὶ τοῦ θέματος εἰς τὴν ε' Ἐπιθεώρησιν Ἐργατικοῦ Δικαίου, κατὰ χρονολογικὴν σειράν: *Ἀλεξ. Δ. Σακελλαροπούλου*, Ἀξίωσις μισθοῦ ἐπὶ μερικῆς ἀπεργίας, ΕΕΔ 6, 481. — *Ι. Καποδίστρια*, Τὸ δίκαιον τῆς ἀπεργίας, (διάλεξις), ΕΕΔ 8, 222. — *Α. Ἀμπατζῆ*, Ἔννοια καὶ περιεχόμενον δικαιώματος ἀπεργίας, ΕΕΔ 8, 319. — *Θ. Βλαχοπούλου*, Νομικαὶ συνέπειαι τῆς ἀφανοῦς ἀπεργίας, ΕΕΔ 9, 565. — *Γ. Γεωργακοπούλου*, (Γνωμ. Νομ. Συμβ.), *Κ. Περιφανάκη* (Γνωμ. Νομ. Συμβ.), Συνταγματικὴ προστασία τοῦ δικαιώματος ἀπεργίας, ΕΕΔ 9, 963, ΕΕΔ 10, 527. — *Θ. Βλαχοπούλου*, Νομικαὶ συνέπειαι τῆς ἀπεργίας, ΕΕΔ 10, 49, ΕΕΔ 10, 97. — *Κ. Περιφανάκη* (Γνωμ. Νομ. Συμβ.), Δικαίωμα ἀπεργίας, ἄσκησις αὐτοῦ καὶ συνταγματικὴ προστασία, ΕΕΔ 10, 527 ἑπ. — *Θ. Βλαχοπούλου*, Συνταγματικὴ προστασία δικαιώματος ἀπεργίας, κλεισίμων ἀρτοποιείων διὰ διαμαρτυρίαν καὶ ἀγορανομικῶν ἀδίκημα (παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 593/1950 ἀποφάσεως τοῦ Α.Π.), ΕΕΔ 10, 130. — *Η. Nipperdey*, Τὸ δικαίωμα τῆς ἀπεργίας, ΕΕΔ 11, 225. — *Θ. Βλαχοπούλου*, Ἀφανὴς ἀπεργία, ΕΕΔ 13, 57. — *Τοῦ ἰδίου*, Περὶ ἀνταπεργίας, ΕΕΔ 12, 225, 281. — *Ἀλ. Λιτζερόπουλου*, Ἀπεργία καὶ σύμβασις ἐργασίας, ΕΕΔ 12, 641. — *Γ. Π. Σπυροπούλου*, Ἡ πολιτικὴ ἀπεργία (κριτικὴ ἀνασκόπησις τῆς Γαλλικῆς θεωρίας καὶ πράξεως), ΕΕΔ 12, 813. — *Τοῦ αὐτοῦ*, Παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς ἀπὸ 5 Μαρτίου 1953 ἀποφάσεως τοῦ Γαλλικοῦ Ἀκυρωτικοῦ περὶ ἀφανοῦς ἀπεργίας, ΕΕΔ 12, 1026. — *Κ. Παπαμιχαλοπούλου*, Νομικαὶ συνέπειαι ἀπεργίας, ΕΕΔ 13, 63. — *Βασ. Παντ. Βασιλείου*, Νομικαὶ συνέπειαι ἀπεργίας, ΕΕΔ 13, 66.

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΑΣΘΕΝΕΙΑ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΚΑΤΑ ΧΡΟΝΟΝ ΕΤΗΣΙΑΣ ΑΔΕΙΑΣ Α.Ν. 539/1945 ΚΑΙ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΑΔΕΙΑΣ.

Περίληψις ἐρωτήματος: Ὁ Α μισθωτός, εὐθὺς ὡς ἔλαβε τὴν ἐτησίαν αὐτοῦ ἄδειαν, ἠσθένησεν, ἐρωτᾶται δὲ ἐνεκα τούτου, ἐὰν ἡ βραχεῖος διαρκείας ἀσθένεια, ἡ ἐπισυμβᾶσα μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς κανονικῆς του ἀδείας καὶ πρὸ τῆς λήξεως ταύτης, βεβαιωθεῖσα δὲ παρ' ἰατροῦ τοῦ Ι.Κ.Α., διακόπτει τὴν κανονικὴν ἄδειαν καὶ παρεκτείνει ταύτην κατ' ἴσον ἀριθμὸν ἡμερῶν πρὸς τὰς ἡμέρας ἀσθενείας ἢ ἂν τοὐναντίον δὲν διακόπτει αὐτήν.

Νομικοῦ Συμβουλίου, Γνωμ. 814/1954

Πρόεδρος ὁ κ. *Χ. Βασιλακόπουλος*

Εἰσηγητὴς ὁ Νομικὸς Σύμβουλος κ. *Κ. Παπαμιχαλόπουλος*

Τὸ θέμα λύεται εὐθέως ὑπὸ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 2 § 3 τοῦ ἀν. νόμου 539/1945 «περὶ χορηγήσεως κατ' ἔτος εἰς τοὺς μισθωτοὺς ἀδειῶν μετ' ἀποδοχῶν», ἥτις ὁρίζει, ὅτι «δὲν περιλαμβάνονται εἰς τὴν ἐτησίαν ἄδειαν μετ' ἀποδοχῶν: α) αἱ ἐπίσημοι ἢ αἱ κατ' ἔθιμον ἑορτάσιμοι ἡμέραι καὶ β) αἱ διακοπαὶ ἐργασίας αἱ ὀφειλόμεναι εἰς ἀσθένειαν». Ἡ διάταξις αὕτη ἔχει τὴν ἔννοιαν ὅτι, ἐὰν εἰς τὸν χρόνον τῆς ἀδείας του, λόγῳ ἀδείας, παρεμπίπτῃ: α) Κυριακὴ ἢ κατ' ἔθιμον ἑορτάσιμος ἡμέρα ἢ β) διακοπὴ τῆς ἀδείας του, ὀφειλομένη εἰς βραχεῖας διαρκείας ἀσθένειαν (ἄρθρ. 5 § 3 ν. 2112/1920), αἱ ἡμέραι αὗται, ἤτοι ἡ Κυριακή, ἡ κατ' ἔθιμον ἑορτάσιμος ἡμέρα, ὡς καὶ αἱ ἡμέραι ἀσθενείας, δὲν εἶναι συνυπολογιστέαι εἰς τὸν ἀριθμὸν ἡμερῶν ἀδείας, τῶν ὁποίων δικαιοῦται ὁ μισθωτός. Ὅτι αὐτὴ εἶναι ἡ ὀρθὴ ἑρμηνεία τῆς διατάξεως προκύπτει καὶ ἐκ τῆς γραμματικῆς ἑρμηνείας αὐτῆς καὶ ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ της πρὸς τὴν προηγουμένην § 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, ἥτις ὁμιλεῖ περὶ ἀδειῶν κατ' ἐργασίμους ἡμέρας, ὁρίζεται δὲ περαιτέρω διὰ τῆς § 3 ποῖαι ἡμέραι δὲν συμπεριλαμβάνονται εἰς τὴν ἄδειαν ταύτην, καθὸ ἀποτελοῦσαι ἡμέρας μὴ ἐργασίμους. Ἡ ὑποστηριζομένη τυχὸν ἐκδοχή, ὅτι ἡ ἄνω διάταξις ἔχει τὴν ἔννοιαν, ὅτι εἰς τὰς ἡμέρας ἀδείας δὲν συμψηφίζονται αἱ κατὰ τὸν βασικὸν χρόνον Κυριακαί, αἱ κατ' ἔθιμον ἑορτάσιμοι ἡμέραι καὶ αἱ ἡμέραι βραχείας ἀσθενείας (ἄρθρ. 5 παρ. 3 ν. 2112/1920), δὲν εἶναι ὀρθή. Τὸ ὅτι δὲν εἶναι ὀρθὴ προκύπτει ἐκ τῆς § 6 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, ἥτις ὁρίζει, ὅτι «διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ περὶ οὗ ἀνωτέρω χρόνου ἀπασχολήσεως τὰ διαστήματα, καθ' ἃ ὁ μισθωτὸς ἀπέσχεν ἢ ἀπέχει τῆς ἀπασχολήσεως του παρὰ τῇ ὑποκειμένῃ ἐπιχειρήσει, λόγῳ βραχείας σχετικῶς διαρκείας ἀσθενείας, στρατεύσεως, ἀπεργίας ἢ ἀνωτέρας βίας, δὲν θεωροῦνται ὡς χρόνος μὴ ἀπασχολήσεως, οὐδὲ συμψηφίζονται πρὸς τὰς ἡμέρας ἀδείας, ὧν αὐτοὶ δικαιοῦνται». Ἡ τελευταία αὐτὴ φράσις τῆς διατάξεως, ἥτοι ἡ φράσις «οὐδὲ συμψηφίζονται πρὸς τὰς ἡμέρας ἀδείας, ὧν οὗτοι δικαιοῦνται», ἀποδεικνύει σαφῶς, ὅτι ἡ § 6 ῥυθμίζει τὸ θέμα τῆς κατὰ τὰ ἄνω ὑποστηριζομένης ὡς ὀρθῆς ἑρμηνείας καὶ ὄχι τὸ θέμα τῆς ἀποκρουομένης ἑρμηνείας, διότι ἄλλως θὰ εἴχομεν ῥύθμισιν τοῦ αὐτοῦ θέματος διὰ δύο διατάξεων, ἤτοι καὶ τῆς § 3 καὶ τῆς § 6, πρᾶγμα παράλογον διὰ νουνεχῆ νομοθέτην.

Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῇ ἐναντίᾳ ἐκδοχῇ, ἤτοι ἐπὶ τῇ ἐκδοχῇ ὅτι ὀρθὴ εἶναι ἡ ἀποκρουομένη ἑρμηνεία, καὶ πάλιν εἰς τὸ αὐτὸ ἀγόμεθα συμπέρασμα. Ἤτοι ἀγόμεθα εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι: α) αἱ ἐπίσημοι ἢ κατ' ἔθιμον ἑορτάσιμοι ἡμέραι καὶ β) αἱ διακοπαὶ ἐργασίας (ἀδείας) αἱ ὀφειλόμεναι εἰς βραχεῖαν ἀσθένειαν (ἄρθρ. 5 § 3 ν. 2112/1920), αἱ ἐμπίπτουσαι ἐντὸς τοῦ χρόνου τῆς ἀδείας, δὲν συμπεριλαμβάνονται εἰς τὰς ἡμέρας ἀδείας τοῦ μισθωτοῦ. Πράγματι, καὶ ἂν δεχθῶμεν ὅτι ὁ νόμος ἀπαγορεύει νὰ περιλαμβάνωνται εἰς τὰς ἡμέρας ἀδείας τοῦ μισθωτοῦ αἱ ἡμέραι περὶ ὧν ἡ § 3 τοῦ ἄρθρ. 2, αἱ ἐμπίπτουσαι ἐντὸς τοῦ βασικοῦ χρόνου (ἀποκρουομένη ἐκδοχή), κατὰ μείζονα λόγον θὰ πρέπει νὰ δεχθῶμεν, ὅτι ἀπαγορεύει ὁ νόμος οὗτος νὰ περιλαμβάνωνται αἱ αὐταὶ ἡμέραι, ὅταν ἐμπίπτουν ἐντὸς τοῦ χρόνου τῆς ἀδείας. Ὄντως, ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ἀ. ν. 539/1945, ἀλλὰ καὶ τοῦ συνόλου τῶν διατάξεων τοῦ νόμου τούτου, ὁ δι' αὐτοῦ ἐπιδιωκόμενος σκοπὸς τοῦ νομοθέτου εἶναι νὰ ἀναπαύηται ὁ μισθωτός, ἐφ' ὡρισμένον ἀριθμὸν ἐργασίμων ἡμερῶν κατ' ἔτος. Ἐὰν ὅμως εἰς τὰς ἡμέρας ταύτας συμπεριληφθοῦν αἱ ἐμπίπτουσαι ἐντὸς αὐτῶν ἐπίσημοι ἢ κατ' ἔθιμον ἑορτάσιμοι ἡμέραι ἢ αἱ ἡμέραι βραχείας ἀσθενείας, τότε θὰ ματαιοῦται ὁ σκοπὸς οὗτος τοῦ νομοθέτου, ἀφοῦ ὁ μισθωτὸς καὶ χωρὶς νὰ λάβῃ τὴν ἄδειαν δὲν θὰ εἰργάζετο κατὰ τὰς ἡμέρας αὐτάς, οὕτω δὲ θὰ ἐλάμβανε χώραν ἔμμεσος μείωσις τῶν ἡμερῶν ἀδείας αὐτοῦ.

Ἀλλὰ καὶ ἔτι περαιτέρω, ἀφοῦ τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ ἀ.ν. 539/1945 ὁρίζει, ὅτι ἡ ἄδεια πρέπει νὰ συνίσταται εἰς ὡρισμένον ἀριθμὸν ἐργασίμων ἡμερῶν, φανερὸν εἶναι ὅτι εἰς ταύτας δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συμπεριλαμβάνωνται οὔτε αἱ Κυριακαί, οὔτε αἱ κατ' ἔθιμον ἑορτάσιμοι ἡμέραι, οὔτε αἱ ἡμέραι βραχείας ἀσθενείας, διότι ὅλαι αὐταὶ δὲν εἶναι ἐργάσιμοι ἡμέραι καὶ ἡ ἐπιταγὴ τοῦ νόμου εἶναι ὅπως αἱ ἡμέραι ἀδείας μετ' ἀποδοχῶν εἶναι ἐργάσιμοι. Καὶ αὐταὶ αἱ ἡμέραι βραχείας διαρκείας δὲν εἶναι ἐργάσιμοι, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ νόμου, διότι ὁπωσδήποτε καὶ κατ' αὐτὰς ὁ μισθωτὸς δὲν θὰ εἰργάζετο λόγῳ τῆς ἀσθενείας του αὐτῆς, ἥτις ἀναγνωρίζεται καὶ προστατεύεται ὑπὸ τοῦ νόμου (ἄρθρ. 5 § 3 ν. 2112/1920).

Ὅθεν ἐπὶ τοῦ ἐρωτήματος προσήκει ἡ ἀπάντησις, ὅτι αἱ ἐπίσημοι ἢ κατ' ἔθιμον ἑορτάσιμοι ἡμέραι, ὡς καὶ αἱ ἡμέραι βραχείας ἀσθενείας τοῦ μισθωτοῦ αἱ ἐμπίπτουσαι ἐντὸς τοῦ χρόνου τῆς ἀδείας αὐτοῦ, δὲν ὑπολογίζονται εἰς τὰς ἡμέρας τῆς ἀδείας του ταύτας, διότι ἡ ἔννοια τῶν διατάξεων τοῦ νόμου εἶναι νὰ λάβῃ ὁ μισθωτὸς τὴν ἄδειαν αὐτοῦ ἐκ τῶν ἐργασίμων ἡμερῶν αὐτοῦ, ἤτοι ἐξ ἐκείνων κατ' ἃς ἄνευ αὐτῆς ὁπωσδήποτε θὰ εἰργάζετο οὗτος.

ήτοι ή άπόλυσις έξ άπασχολήσεως μή ύπαγομένης εἰς τήν άσφάλισιν άνεργίας έπῆλθεν έντός τόσου χρόνου, ὥστε κατά τό προηγούμενον ταύτης 14μηνον νά έχουν πραγματοποιηθῆ έν τῇ άσφαλίσει τοῦ κλάδου άνεργίας αἱ κατά τό ἄρθρον 17 § 1 τοῦ ν.δ. ἡμέραι ἐργασίας. Π.χ. ὁ συμπληρώσας τό 60ον ἔτος τῆς ἡλικίας του ἠσφαλισμένος δικαιοῦται παροχῶν άνεργίας, ἐάν κατά τήν λύσιν τῆς σχέσεως ἐργασίας πληροῖ τάς προϋποθέσεις τοῦ νόμου καί ἀναγγέλληται πρός ἐπιδότησιν έντός τοῦ χρόνου τῆς παραγραφῆς· τοῦτο διότι ἀπό τῆς συμπληρώσεως τοῦ 60ου ἔτους παύει μέν ὑπαγόμενος εἰς τήν άσφάλισιν άνεργίας, ἀλλά διατηρεῖ τήν προσδοκίαν ἐπιδοτήσεώς του ἐπί τῇ βάσει τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 17 ν.δ. 2961/1954 καθοριζομένων χρόνον άσφαλιστικῆς ἱκανότητος.

3. Ὡς βάσις ὑπολογισμοῦ τοῦ ποσοῦ τοῦ ἐπιδόματος άνεργίας λαμβάνονται αἱ ἀποδοχαί, ἃς ὁ μισθωτός ἔλαβε κατά τόν χρόνον τῆς λύσεως τῆς σχέσεως ἐργασίας, καί ἐφ' ὧν ὑπελογίσθησαν αἱ άσφαλιστικαί εἰσφοραί (ἐγκ. 316/1954). Ἑπομένως, εἰς ἃς περιπτώσεις κατά τήν λύσιν τῆς σχέσεως ἐργασίας ὁ μισθωτός τελεῖ εἰς κατάστασιν διαθεσιμότητος καί λαμβάνει τό ἥμισυ τῶν ἀποδοχῶν του, τό ποσόν τοῦ ἐπιδόματος άνεργίας θά ὑπολογισθῇ βάσει τοῦ οὕτω καταβαλλομένου αὐτῷ ἡμίσους τῶν ἀποδοχῶν, ἐφ' ὧν καί ὑπελογίσθησαν αἱ άσφαλιστικαί εἰσφοραί (Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργ. 30251/1954) (*).

4. Αἱ περί ὧν τά ἄρθρα 17 § 6 καί 19 § 2 περιπτ. α καί β ἡμέραι ἐργασίας, ἀποτελοῦσαι προϋποθέσεις, αἱ μέν πρῶται κτήσεως τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπιδοτήσεως τῶν τό πρῶτον ἀναγγελλομένων ὡς ἀνέργων, αἱ δέ τελευταῖαι παρεκτάσεως τῆς διαρκείας ταύτης, δέον προφανῶς ὅπως ἔχουν πραγματοποιηθῆ ἐν τῇ άσφαλίσει κατά τῆς άνεργίας.

5. Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι διά τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 37 Ν. Δ. 2961/1954 διατηροῦνται ἐν ἰσχύϊ αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 51 § 4 Ν. Δ. 2698/1953, αἵτινες ὁρίζουσι διάρκειαν ἐπιδοτήσεως τῶν ἐργατικῶν στελεχῶν ἐπί δώδεκα συνεχεῖς μῆνας, ἀλλά καί ὅτι διά τῶν αὐτῶν διατάξεων καταργεῖται πᾶσα διάταξις περί άνεργίας τοῦ Λ. Ν. 1846/1951 καί Ν. Δ. 2698/1953 ἀντικειμένη εἰς τάς διατάξεις αὐτοῦ, ἕπεται ὅτι αἱ διατάξεις τῆς § Γ' ἐδ. 1, ἐν συνδυασμῷ πρός αὐτάς τῆς § Δ ἐδ. 2 τῆς ὑπ' ἀριθ. 1018/1954 Π.Υ.Σ.(**), αἵτινες καθορίζουσι τόν ἀριθμόν τῶν καταβλητέων ἐπιδομάτων εἰς 25 κατά μῆνα δι' ἅπαντας τούς ἠσφαλισμένους, ἐξακολουθοῦν νά ἰσχύουν καί ἐφαρμόζονται τόσον ἐπί τῶν ἐν ἐπιδοτήσει κατά τήν ἰσχύν αὐτῆς εὑρεθέντων, ὅσον καί ἐπί τῶν μεταγενεστέρως ἀναγγελλομένων, ὡς μή ἀντικείμεναι εἰς τάς διατάξεις τοῦ Ν. Δ. 2961/1954.

Ἑπομένως ὁ ἀριθμός τῶν καταβλητέων κατά μῆνα ἐπιδομάτων εἰς τούς ἐκ τῶν ἐργατικῶν στελεχῶν, εἴτε εὑρεθέντας ἐν ἐπιδοτήσει κατά τήν ἰσχύν τῆς 1018/1954 Π.Υ.Σ., εἴτε μεταγενέστερον ἀναγγελθέντας, εἶναι εἴκοσι πέντε (25) κατά μῆνα, ἀσχέτως τῆς ἰδιότητος αὐτῶν ὡς ὑπαλλήλων ἢ ἐργατῶν, ὡς ἄλλωστε τοῦτο ἰσχύει καί προκειμένου περί τῶν λοιπῶν ἐπιδοτουμένων.

6. Ἐπ' εὐκαιρίᾳ γνωρίζομεν, ὅτι εἰς τό κεφάλαιον τρίτον § IV τῆς ὡς ἄνω ἐγκυκλίου καί εἰς τήν ἀπό τοῦ στίχου 17 ἀρχομένην πρότασιν «εἰς τήν ὑπό στοιχ. γ περ. ἡ ἀναστολή ἄρχεται κατά τήν ρητήν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 24 § 2 ἀπό τῆς ἡμέρας τῆς ἐπελεύσεως κλπ.» παρελείφθη ἡ λέξις «ἕκτης» καί δέον ὅπως συμπληρωθῇ ὡς ἀκολούθως: «Εἰς τήν ὑπό στοιχ. γ περ. ἡ ἀναστολή ἄρχεται . . . . ἀπό τῆς ἕκτης ἡμέρας ἀπό τῆς ἐπελεύσεως τῆς ἀνικανότητος».

7. Ἐν σχέσει πρός τήν διαδικασίαν ἀναγνωρίσεως τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπιδοτήσεως τῶν παρ' ἐργοδοτῶν ὑπαγομένων εἰς τάς διατάξεις τοῦ ν.δ. 2511/1953 ἀπολυομένων μισθωτῶν, τροποποιοῦντες τήν ὑπ' ἀριθ. 232/1953 ἡμετέραν ἐγκύκλιον (*) γνωρίζομεν τά ἀκόλουθα:

Κατόπιν τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Ν. Δ. 2961/1954, δι' οὗ ἀφ' ἑνός κατηργήθη ὁ Ν. 118/1945 καί ἀφ' ἑτέρου ἡ προθεσμία ἀναγγελίας τῶν καταγγελιῶν συμβάσεων ἐργασίας ὡρίσθη 300ήμερος καί λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ἐκ τῆς μέχρι τοῦδε πρακτικῆς προέκυψεν, ὅτι ἐλάχιστα ἐνεφανίσθησαν ἡμῖν περιπτώσεις ἀκυρώσεως τῶν βάσει τοῦ Ν. Δ. 2511/1953 πραγματοποιηθεισῶν ἀπολύσεων καί ὅτι ἐμμονή εἰς τήν διατήρησιν τῆς διά τῆς ὑπ'ἀριθ. 232/1953 ἐγκυκλίου διαγραφομένης διαδικασίας ἐπιδοτήσεως θά συνεπήγετο τήν καθυστέρησιν τῆς ἐπιδοτήσεως τῶν οὕτως ἀπολυομένων μισθωτῶν ἐπί χρονικόν διάστημα πλέον τοῦ διμήνου, δέον ὅπως ἐφαρμόσητε τά κάτωθι:

Ἀπό τῆς ἰσχύος τοῦ ν.δ. 2961/1954 δέον ὅπως χωρῆτε εἰς τήν ἐπιδότησιν άνεργίας τῶν κατά τάς διατάξεις τοῦ ν.δ. 2511/1953 ἀπολυομένων ἠσφαλισμένων ἀπό τῆς ἀναγγελίας τῆς άνεργίας των ὑμῖν, ὡς καί προκειμένου περί τῶν λοιπῶν ἠσφαλισμένων, χωρίς νά ἀναμένητε τήν πάροδον τῶν ἐν τῷ ν.δ. 2511/1953 προθεσμιῶν κυρώσεως τῶν ἀπολύσεων. Εἰς ἃς περιπτώσεις εἶναι ἐκδήλως ἡ παρά τῆς ὑποχρέου ἐπιχειρήσεως ὑπέρβασις τοῦ ἐπιτρεπτοῦ ὁρίου ἀπολύσεων, δέον ὅπως εἰδοποιῆται αὕτη περί τῆς ὑποχρεώσεως, ἣν ὑπέχει πρός παρακράτησιν καί ἀπόδοσιν τῷ Ι.Κ.Α. τῶν ἀχρεωστήτως καταβληθέντων ἐπιδομάτων, ἐν περιπτώσει ἀκυρώσεως τῶν παρανόμως πραγματοποιηθεισῶν ἀπολύσεων, κατ' ἐφαρμογήν τοῦ ἄρθρ. 31 ν.δ. 2698/1953 ἰσχύοντος καί μετά τό ν.δ. 2961/1953 (ἐγκ. 256/1953 § 2) (**).

Οἰκοθεν νοεῖται ὅτι κατόπιν τῶν ἀνωτέρω αἱ περί παραγραφῆς τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπιδοτήσεως τῶν βάσει τοῦ ν. δ. 2511/1953 ἀπολυομένων ἠσφαλισμένων εἰδικαί ὁδηγίαι τοῦ τρίτου κεφαλαίου τῆς ὑπ' ἀριθ. 216/1954 ἡμετέρας ἐγκυκλίου (***) δέν ἔχουν ἔδαφος ἐφαρμογῆς, ἐπί τῷ λόγῳ ὅτι ἡ ἐπιδότησις αὐτῶν θά πραγματοποιῆται ἄνευ τινός ἀναβολῆς.

8. Ὡς ὁρίζεται ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 216/1954 ἐγκυκλίῳ διαταγῇ διά τήν καταβολήν ἐπιδόματος άνεργίας δέον ὁ ἠσφαλισμένος νά μή ἔχῃ ἐπι-

(*) ΕΕΔ 13, σελ. 1067.
(**) ΕΕΔ 13, σελ. 840.

(*) ΕΕΔ 12, σελ. 1205.
(**) ΕΕΔ 12, σελ. 1333.
(***) ΕΕΔ 13 σελ. 1053.

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΠΑΡΟΧΑΙ ΔΙ' ΑΝΕΡΓΙΑΝ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΕΥΣΙΝ ΜΕΤΑ ΤΟ Ν.Δ. 2961)1954

('Υπ' άριθ. 257/1954 'Εγκύκλιος της Διοικήσεως του Ι.Κ.Α. προς τα 'Υποκαταστήματα του Ι.Κ.Α., παρέχουσα διευκρινίσεις επί της υπ' άριθ. 216/1954 'Εγκυκλίου) (*)

Ποσόν επιδόματος ανεργίας. — Βάσις υπολογισμού. — Διάρκεια επιδοτήσεως εργατικών στελεχών και καταβλητέα επιδόματα. — Διαδικασία αναγνωρίσεως δικαιώματος επιδοτήσεως των παρ' εργοδοτών, υπαγομένων εις το ν.δ. 2511/1953 «περί ελέγχου δυαδικών απολύσεων», απολυομένων μισθωτών. — Βάσις υπολογισμού εφεδρικών επιδομάτων. — 'Επιδότησις στρατευομένων ανέργων.

'Εξ αφορμής αναφυεισών εν τη πράξει αμφιβολιών, εν σχέσει προς την εφαρμογήν διατάξεών τινων του ν.δ. 2961/1954 (**), αναφερομένων εις την επιδότησιν ανεργίας και στρατεύσεως, παρέχομεν κατωτέρω τας ακολούθους διευκρινίσεις:

1. Διά της § 3 του άρθρου 21 του ν.δ. ορίζεται, ότι το ποσόν του βασικού επιδόματος ανεργίας δεν δύναται να είναι κατώτερον των 2/3 του ημερομισθίου του ανειδικεύτου εργάτου, προκειμένου περί ανδρών, ή της ανειδικεύτου εργατρίας, προκειμένου περί γυναικών, ούδ' ανώτερον των δραχ. 35.

'Εξ άλλου όμως το κατά την § 4 του αυτού άρθρου βασικόν επίδομα ανεργίας μετά των τυχόν προσαυξήσεων δεν δύναται να υπερβαίνη τα 70 ο/ο του μέσου ημερομισθίου ή μισθού της κλάσεως εις ην κατετάγη ο ησφαλισμένος (έγκ. 216/1954).

'Εκ της συνδεδυασμένης ερμηνείας των ως άνω διατάξεων προκύπτει, ότι ή διάταξις του άρθρ. 21 § 4 του ν.δ. περί του εξ ανωτάτου ορίου επιδόματος εξ 70 ο/ο επί του μέσου ημερομισθίου αφορά ούχι μόνον την περίπτωσιν, καθ' ην το βασικόν επίδομα προσαυξάνεται λόγω οικογενειακών βαρών, εις ην αναφέρεται το γράμμα της διατάξεως, αλλά, κατά μείζονα λόγον, λογικώς δέον να γίνη δεκτόν ότι έχει εφαρμογήν και όσάκις, ελλείψει μελών οικογενείας συντηρουμένων, καταβάλλεται το βασικόν μόνον επίδομα.

Ούτως, ισχυούσης παραλλήλως τόσον της διατάξεως περί κατωτάτου ορίου επιδόματος εις ποσοστόν 2/3 του ημερομισθίου ανειδικεύτου εργάτου - εργατρίας, ήτοι εκ δραχμών 19 διά τους άνδρας και 15.30 διά τας γυναίκας, όσον και της τοιαύτης περί ανωτάτου ορίου εξ 70 ο/ο επί του μέσου ημερομισθίου, έπεται ότι κατά τον υπολογισμόν του επιδόματος ανεργίας θά ανευρίσκηται, κατ' αρχήν, το αναλογούν εις τα 40 ο/ο ή 50 ο/ο του μέσου ημερομισθίου ποσοστόν, τούτο δέ, άν είναι κατώτερον των 19 δραχμών διά τους άνδρας και 15.30 δραχμών διά τας γυναίκας, θά προσαυξάνηται εις τά ως άνω ποσά αντιστοίχως, και έπ' αυτών, εφ' όσον συντρέχει λόγος, θά υπολογίζωνται αι προσαυξήσεις λόγω οικογενειακών βαρών, άλλ' εν ουδεμιά περιπτώσει το βασικόν επίδομα είναι δυνατόν να υπερβαίνη τας δραχμάς 35, ούτε το καταβλητέον τελικώς εις τον άνεργον ποσόν ημερησίου επιδόματος - είτε ούτος δικαιούται οικογενειακών προσαυξήσεων, είτε μή - είναι δυνατόν να υπερβαίνη τα 70 ο/ο του κατά το άρθρον 21 § 3 του ν. δ/τος ημερομισθίου.

Κατά συνέπειαν το επίδομα ανεργίας των ησφαλισμένων, οίτινες λαμβάνουν ως αποδοχάς ποσόν έλασσον των δραχμών 27.50 ημερησίως οι άνδρες, και 22.50 αι γυναίκες, το ημερήσιον επίδομα, είτε συντηρούνται μέλη οικογενείας, είτε μή, καθορίζεται απ' ευθείας δι' ανευρέσεως του εξ 70 ο/ο ποσοστού του τεκμαρτού ημερομισθίου της κλάσεως, εις ην κατατάσσεται ο επιδοτούμενος κατά τας ήδη παρασχεθείσας οδηγίας. Τουναντίον ησφαλισμένοι, οίτινες λαμβάνουν ως αποδοχάς ποσόν μείζον των κατά τα ανωτέρω αναφερομένων, δικαιούνται ως βασικόν επίδομα ανεργίας ποσοστόν 40 ο/ο οι εργάται, και 50 ο/ο οι υπάλληλοι επί του τεκμαρτού ημερομισθίου της μισθολογικής κλάσεως, εις ην κατατάσσονται ούτοι κατά τά ανωτέρω διαλαμβανόμενα, ούχι όμως έλασσον των δραχμών 19 οι άνδρες και 15.30 αι γυναίκες αντιστοίχως, ούδε μείζον των δραχμών 35 γενικώς (άνδρες - γυναίκες, εργάται - υπάλληλοι).

Προς πληρεστέραν κατανόησιν πάντως των ανωτέρω κοινοποιούμεν πίνακα υπολογισμού των βασικών επιδομάτων ανεργίας μετά των προσαυξήσεων λόγω οικογενειακών βαρών, κατ' εφαρμογήν των ως άνω οδηγιών (*).

2. Οι από της ισχύος του ν.δ. 2961/1954 εξαιρούμενοι της ασφαλίσεως κατά της ανεργίας (π.χ. τέκνα απασχολούμενα εις επιχείρησιν του πατρός, μισθωτοί γεωργικών εκμεταλλεύσεων κλπ.) ή οι διαγκούσης της ισχύος αυτού εμπίπτοντες εκάστοτε εις τας διατάξεις περί εξαιρέσεων της ασφαλίσεως κατά της ανεργίας (π.χ. λόγω συμπληρώσεως του 65ου έτους) δικαιούνται παροχών ανεργίας, είτε πρόκειται περί έναρξεως, είτε περί συνεχίσεως της επιδοτήσεως, και μετά την ημερομηνίαν, καθ' ην, κατά τά ανωτέρω αναφερόμενα, επήλθε το γεγονός το θεμελιούν την εξαίρεσιν αυτών εκ της ασφαλίσεως, εφ' όσον κατά τον χρόνον της λύσεως της σχέσεως εργασίας κέκτηνται ασφαλιστικήν ικανότητα προς λήψιν των παροχών ανεργίας,

(*) ΕΕΔ 13, σελ. 1053.
(**) ΕΕΔ 13, σελ. 941.

(*) Κατωτέρω σελ. 1121.

δοτηθῆ ἐπὶ 300 τοὐλάχιστον ἡμέρας κατὰ τὴν πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐπιδοτήσεως τετραετίαν.

Ἡ συνδρομὴ τῆς προϋποθέσεως ταύτης θὰ ἐξακριβοῦται ἀπὸ τὰ ἐν τῷ Ὑποκαταστήματι ὑπάρχοντα στοιχεῖα (ἀτομικὴ πινακὶς παροχῶν), ἐπειδὴ ὅμως εἶναι δυνατὸν ὁ ἡσφαλισμένος νὰ ἔχῃ ἐπιδοτηθῆ ἐντὸς τῆς κρισίμου προθεσμίας καὶ παρ' ἑτέρου Ὑποκαταστήματος, δέον νὰ ζητῆται ἡ ὑποβολὴ ὑμῖν σχετικῆς ὑπευθύνου δηλώσεως τοῦ δικαιούχου.

9. Δεδομένου ὅτι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν. 519/1948 (*), καθ' ἣν ἡ μισθοδοσία, ἐφ' ἧς ὑπολογίζεται τὸ κατὰ νόμον ἐφεδρικὸν ἐπίδομα τοῦ ἐν στρατεύσει τελοῦντος ἐφέδρου, εἶναι ἐκείνη, τὴν ὁποίαν ἑκάστοτε πράγματι λαμβάνουσι συνάδελφοι τοῦ στρατευθέντος, ἔχοντες τὰ αὐτὰ προσόντα κλπ., οὐδαμῶς κατηργήθη ἀπὸ τὸ ν.δ. 2961/1954, οὐδ' ἀντίκειται πρός τινα τῶν διατάξεων ἐαυτοῦ, ἔπεται ὅτι κατὰ τὴν ὀρθὴν ἑρμηνείαν τοῦ ἄρθρ. 34 § 2 τοῦ ν.δ. τούτου, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 21 § 3, τὸ κατὰ τὸν νόμον 2054/1952 καταβλητέον ἐπίδομα θὰ ὑπολογίζηται ἐπὶ τοῦ μέσου (τεκμαρτοῦ) ἡμερομισθίου τῆς μισθολογικῆς κλάσεως, εἰς ἣν κατατάσσεται ὁ μισθωτὸς δυνάμει τοῦ ἄρθρου 25 ἀ.ν. 1846/1951 καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 30251/1954 ἀποφάσεως (**) Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ὡς βάσεως διὰ τὴν τοιαύτην κατάταξιν λαμβανομένης τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐξευρισκομένης μισθοδοσίας, ἤτοι τῆς μισθοδοσίας, ἣν ἐλάμβανεν ὁ μισθωτὸς κατὰ τὴν κλῆσιν αὐτοῦ ὑπὸ τὰ ὅπλα ἢ, προκειμένου περὶ μὴ ἐργαζομένων κατὰ ταύτην μισθωτῶν, κατὰ τὴν τελευταίαν πρὸ ταύτης ἀπασχόλησιν, λαμβανομένης πάντοτε μερίμνης δι' ἑκάστοτε ἀναπροσαρμογὴν ταύτης ἀναλόγως πρὸς τὰς διὰ τοὺς ἐν ἐνεργείᾳ μισθωτοὺς ἐγκρινομένας αὐξήσεις κατ' ἐφαρμογὴν τῶν ἤδη παρασχεθεισῶν ὁδηγιῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 156/1952 (§ 7) ἐγκυκλίου διαταγῆς (***).

10. Ὡσαύτως διὰ τοῦ ν. δ. 2961/1954 δὲν κατηργήθη ρητῶς τὸ ἄρθρον 7 τοῦ ν. 2054/1952(****), καθ' ὃ τοῦ ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου προβλεπομένου ἐπιδόματος στρατεύσεως δικαιοῦνται καὶ οἱ κατὰ τὴν κλῆσιν αὐτῶν ὑπὸ τὰ ὅπλα ἐπιδοτούμενοι λόγῳ ἀνεργίας μισθωτοί. Τοὐναντίον ἐκ τοῦ ἄρθρου 34 § 5 σαφῶς συνάγεται, ὅτι ὁ νομοθέτης ἠθέλησε νὰ θέσῃ νέας προϋποθέσεις ἐπιδοτήσεως, ἀντὶ τῆς πολλαπλῶς ἐν τῇ πράξει δημιουργούσης δυσχερείας προϋποθέσεως τῆς ἐνεργοῦ συμβάσεως ἐργασίας κατὰ τὴν στράτευσιν, χωρὶς τὸ παράπαν νὰ θίξῃ τὴν ἑτέραν διαζευκτικῶς, πάντως ἰσχύουσαν προϋπόθεσιν, καθ' ἣν ἐδικαιοῦντο τοῦ ἐπιδόματος καὶ οἱ κατὰ τὴν κλῆσιν τῶν ἐπιδοτούμενοι λόγῳ ἀνεργίας, ἤτοι καίτοι μὴ τελοῦντες ἐν ἐνεργῷ συμβάσει ἐργασίας. Κατὰ συνέπειαν ἐμμέσως διατηρήθη ἡ ἰσχὺς τῆς προϋποθέσεως ταύτης καὶ τὸ δικαίωμα ἐπιδοτήσεως κατὰ τὸν Ν. 2054/1952 τῶν τὴν προϋπόθεσιν ταύτην πληρούντων μισθωτῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Ὀκτωβρίου 1954

(*) ΕΕΔ 7, σελ. 60.
(**) ΕΕΔ 13, σελ. 1067.
(***) ΕΕΔ 11, σ. 767.
(****) ΕΕΔ 11, σελ. 490.

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑΙ ΕΙΣΦΟΡΑΙ ΠΡΟΣ ΤΟ Ι.Κ.Α. ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΥΣ ΕΚΤΟΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΗΣ ΤΕΩΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΗΣ

Ὑπ' ἀριθ. 237/1954 Ἐγκύκλιος τοῦ Ι.Κ.Α. πρὸς τὰ Ὑποκαταστήματα τοῦ Ι.Κ.Α.

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1213/4.8.1954 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου (*) παρετάθη ἐπὶ ἐννέα (9) μῆνας ἡ ἰσχὺς τῆς ὑπ' ἀριθ. 62/1954 πράξεώς του (ἐγκύκλιος Ι.Κ.Α. 31/1954) περὶ μειώσεως κατὰ 5 ο/ο τῶν ἀσφαλιστικῶν εἰσφορῶν διὰ τὰ πρόσωπα τὰ ἀπασχολούμενα ἐκτὸς τῆς περιοχῆς τῆς τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης.

Ἐπειδὴ ἡ ὡς ἄνω παράτασις ἀπεφασίσθη μετὰ πεντάμηναν περίπου ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς ἰσχύος τῆς ὑπ' ἀριθ. 62/1954 πράξεως, ἤδη δὲ ἔχουν εἰσπραχθῆ αἱ ὑπὲρ τοῦ Ι.Κ.Α. ἀσφαλιστικαὶ εἰσφοραὶ οὐχὶ μειωμέναι καὶ δημιουργοῦνται τεχνικαὶ δυσχέρειαι εἰς τὰς Ὑπηρεσίας τοῦ Ἱδρύματος διὰ τὴν ἐπιστροφὴν ἢ συμψηφισμὸν τῶν ἤδη καταβληθεισῶν εἰσφορῶν τῶν ἀναλογουσῶν εἰς τὸ ποσοστὸν 5 ο/ο τῆς μειώσεως, τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας ἀπηύθυνε πρὸς τὴν Γραμματείαν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου τὸ ὑπ' ἀριθ. Φ. 51084/42/1954/22.9.1954 ἔγγραφον, δι' οὗ αὕτη παρακαλεῖται, ὅπως μεριμνήσῃ διὰ τὴν ἔκδοσιν πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου περὶ μεταθέσεως τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τῆς ὑπ' ἀριθ. 1213/1954 πράξεώς του ἀπὸ 15.4.1954 εἰς τὴν 1.10.1954.

Κατόπιν τούτου παραγγέλλομεν, ὅπως μέχρι τῆς ρυθμίσεως τοῦ ἀνωτέρω θέματος, περὶ ἧς θὰ σᾶς γνωρίσωμεν εὐθὺς ὡς αὕτη πραγματοποιηθῇ, αἱ ὑμέτεραι ὑπηρεσίαι ἐξακολουθήσουσι νὰ εἰσπράττουν καὶ διὰ τὰ πρόσωπα τὰ ἀπασχολούμενα ἐκτὸς τῆς περιφερείας τῆς τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης τὰς ὑπὸ τῆς κειμένης νομοθεσίας προβλεπομένας ἀσφαλιστικὰς εἰσφορὰς ἄνευ μειώσεώς τινος καὶ ὅπως παρέχωσιν εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους ἐργοδότας καὶ ἡσφαλισμένους τὴν πληροφορίαν ὅτι θέλουσιν εἰδοποιηθῇ περὶ τοῦ χρόνου ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τῆς ὑπ' ἀριθ. 1213/1954 πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου περὶ καταβολῆς μειωμένης ἀσφαλιστικῆς εἰσφορᾶς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Σεπτεμβρίου 1954

(*) *Σημ. ΕΕΔ*: Βλέπε ταύτην ἐν ΕΕΔ 13, σελ. 1070. Μέχρι σήμερον δὲν ἔχει δημοσιευθῆ ἡ ἀναφερομένη ἐν τῇ ἄνω ἐγκυκλίῳ ὡς ἐκδοθησομένη Πρᾶξις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

ΠΙΝΑΞ

ὑπολογισμοῦ ἐπιδομάτων ἀνεργίας κατὰ τὸ Ν.Δ. 2961/1954

Ἡμερήσιαι ἀποδοχαὶ ἠσφαλισμένων κατὰ τὴν καταγγελίαν	Ἀριθμὸς ἡμερῶν ἐπιδοτήσεως	Ἐργάτης ὑπάλληλος	Βασικὸν ἡμερήσιον ἐπίδομα		Προσαυξήσεις λόγῳ οἰκογενειακῶν βαρῶν																			
					1 μ.		2 μ.		3 μ.		4 μ.		5 μ.		6 μ.		7 μ.		8 μ.		9 μ.		10 μ.	
			Α	Γ	Α	Γ	Α	Γ	Α	Γ	Α	Γ	Α	Γ	Α	Γ	Α	Γ	Α	Γ	Α	Γ	Α	Γ
— 12.50	10	Ε	7	7	Ὁ μ ο ί ω ς π ρ ο σ α υ ξ ή σ ε ι ς																			
		Υ	7	7																				
12.51— 17.50	15	Ε	10.5	10.5																				
		Υ	10.5	10.5																				
17.51— 22.50	20	Ε	14	14																				
		Υ	14	14																				
22.51— 27.50	25	Ε	17.5	15.3	17.5	16.8	17.5	17.5	17.5	17.5	17.5	17.5	17.5	17.5	17.5	17.5	17.5	17.5	17.5	17.5	17.5	17.5	17.5	17.5
		Υ	17.5	15.3	17.5	16.8	17.5	17.5	17.5	17.5	17.5	17.5	17.5	17.5	17.5	17.5	17.5	17.5	17.5	17.5	17.5	17.5	17.5	17.5
27.51— 32.50	30	Ε	19	15.3	20.9	16.8	21	18.3	21	19.8	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21
		Υ	19	15.3	20.9	16.8	21	18.3	21	19.8	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21
32.51— 37.50	35	Ε	19	15.3	20.9	16.8	22.8	18.3	24.5	19.8	24.5	21.6	24.5	23	24.5	24.5	24.5	24.5	24.5	24.5	24.5	24.5	24.5	24.5
		Υ	19	17.5	20.9	19.2	22.8	20.9	24.5	22.6	24.5	24.3	24.5	24.5	24.5	24.5	24.5	24.5	24.5	24.5	24.5	24.5	24.5	24.5
37.51— 45	40	Ε	19	16	20.9	17.6	22.8	19.2	24.7	26.3	26.6	27.9	28	28	28	28	28	28	28	28	28	28	28	28
		Υ	20	20	22	22	24	24	26	26	28	28	28	28	28	28	28	28	28	28	28	28	28	28
45.01— 55	50	Ε	20	20	22	22	24	24	26	26	28	28	30	30	32	32	34	34	35	35	35	35	35	35
		Υ	25	25	27.5	27.5	30	30	32.5	32.5	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35
55.01— 65	60	Ε	24	24	26.4	26.4	28.8	28.8	31.2	31.2	33.6	33.6	36	36	38.4	38.4	40.8	40.8	42	42	42	42	42	42
		Υ	30	30	33	33	36	36	39	39	42	42	42	42	42	42	42	42	42	42	42	42	42	42
65.01— 75	70	Ε	28	28	30.8	30.8	33.6	33.6	36.4	36.4	39.2	39.2	42	42	44.8	44.8	47.6	47.6	49	49	49	49	49	49
		Υ	35	35	38.5	38.5	42	42	45.5	45.5	49	49	49	49	49	49	49	49	49	49	49	49	49	49
75.01 - 85	80	Ε	32	32	35.2	35.2	38.4	38.4	41.6	41.6	44.8	44.8	48	48	51.2	51.2	54.4	54.4	56	56	56	56	56	56
		Υ	35	35	38.5	38.5	42	42	45.5	45.5	49	49	52.5	52.5	56	56	56	56	56	56	56	56	56	56
85.01—115 (*)	100	Ε	35	35	38.5	38.5	42	42	45.5	45.5	49	49	52.5	52.5	56	56	59.5	59.5	63	63	66.5	66.5	70	70
		Υ	35	35	38.5	38.5	42	42	45.5	45.5	49	49	52.5	52.5	56	56	59.5	59.5	63	63	66.5	66.5	70	70
115 καὶ ἄνω (*)	130	Ε	35	35	38.5	38.5	42	42	45.5	45.5	49	49	52.5	52.5	56	56	59.5	59.5	63	63	66.5	66.5	70	70
		Υ	35	35	38.5	38.5	42	42	45.5	45.5	49	49	52.5	52.5	56	56	59.5	59.5	63	63	66.5	66.5	70	70

Συντμήσεις: Α=ἄνδρες. Γ=γυναῖκες. Ε=ἐργάται. Υ=ὑπάλληλοι. μ.=μέλη οἰκογενείας συντηροῦμενα.

(*) Ἡ τελευταία κλάσις, ἤτοι ὧν ὁραχ. 115.01 καὶ ἄνω ἰσχύει διὰ τὴν ἀπὸ 1ης Νοεμβρίου 1951 καὶ ἐφεξῆς περίοδον καὶ τοὺς ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας ταύτης ἀπολυομένους ἠσφαλισμένους. Πρὸ ταύτης οἱ λαμβάνοντες ἄνω τῶν 85 ὁραχ. γενικῶς λογίζονται λαμβάνοντας ὁραχ. 100 καὶ ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τούτου γίνεται ὁ ὑπολογισμὸς τοῦ ἐπιδόματος.

Άρθρον 1

Κυροῦται καθ' ὅλα αὐτῆς τὰ μέρη ἡ κατὰ τὴν 7ην Μαρτίου 1954 συναφθεῖσα σύμβασις ἐκ δέκα (10) ἄρθρων μεταξὺ ἀφ' ἑνὸς τοῦ κ. Κων. Παπαγιάννη, Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ἐκπροσωποῦντος ὑπὸ τὴν ἰδιότητά του ταύτην τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον, καὶ ἀφ' ἑτέρου τοῦ κ. Φρανσουά Μισέλ, Προέδρου τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς ἐν Παρισίοις ἑδρευούσης Γαλλο-Ἑλληνικῆς Ἑταιρίας Σιδηροδρόμων, νομίμως ἐκπροσωποῦντος τὴν Ἑταιρίαν ταύτην ὑπὸ τὴν ἀνωτέρω ἰδιότητά του, καὶ ἐγκριθεῖσα ὑπὸ τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῶν Μετόχων τῆς ἐν λόγῳ Ἑταιρίας, ἔχουσα ὡς κατωτέρω :

. . . . . .

Ἄρθρον 7 (συμβάσεως)

Ἅπαν τὸ προσωπικόν, ὑπαλληλικὸν καὶ ἐργατικόν, ἑλληνικῆς ὑπηκοότητος, τὸ ὑπηρετοῦν εἰς τὴν ἐκμετάλλευσιν τοῦ Δικτύου καὶ τὸ ὁποῖον θὰ ἀναγραφεται εἰς τὰς μισθοδοτικὰς καταστάσεις ἢ καὶ τὰς καταστάσεις τῶν ἡμερομισθίων τῆς Ἑταιρίας ἐν Ἀλεξανδρουπόλει, κατὰ τὴν ἡμερομηνίαν τῆς παραδόσεως τοῦ Δικτύου, θὰ ἔχῃ ὡς ἐργοδότην ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας ταύτης τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον, ὅπερ ὑποκαθίσταται ὁλοσχερῶς ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας ταύτης εἰς ὅλας τὰς ὑποχρεώσεις τῆς Ἑταιρίας ἔναντι τοῦ προσωπικοῦ τούτου, ἢ καὶ τῶν Ὀργανισμῶν Ἀσφαλίσεως αὐτοῦ (Ταμείων Συντάξεως, Ταμείων Προνοίας καὶ Ἀλληλοβοηθείας κλπ.). Τὸ προσωπικὸν τοῦτο δὲν ἀποκτᾷ δικαίωμά τι ἀποζημιώσεως ἐκ τῆς μεταβολῆς ταύτης τοῦ προσώπου τοῦ ἐργοδότου, εἴτε κατὰ τῆς Ἑταιρίας, εἴτε κατὰ τοῦ Δημοσίου. Ἡ Ἑταιρία θὰ ὑποβάλλῃ ὑπὸ τὴν προηγουμένην ἔγκρισιν τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς τῆς παρούσης συμβάσεως, πᾶσαν νέαν πρόσληψιν, ὡς καὶ πᾶσαν μεταβολὴν τῆς καταστάσεως τοῦ ὑφισταμένου προσωπικοῦ. Πᾶσαι αἱ τυχὸν νόμιμοι ἀξιώσεις ἔναντι τῆς Ἑταιρίας ἐκ μέρους τοῦ προσωπικοῦ ἢ Ὀργανισμῶν Ἀσφαλίσεως (Ταμείων Συντάξεων, Ταμείων Προνοίας καὶ Ἀλληλοβοηθείας κλπ.) αἱ προερχόμεναι ἐκ σχέσεων ἐργασίας εἴτε μὲ τὴν σημερινὴν Ἑταιρίαν, εἴτε μὲ ἐκείνην ἣν διεδέχθη, βαρύνουσι τὴν Ἑταιρίαν.

. . . . . .

Ἄρθρον 3 (ν.δ.)

Ἀπὸ τῆς ἐναρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος ἀνατίθεται εἰς τοὺς Σ.Ε.Κ. ἡ συντήρησις τῆς Γραμμῆς Ἀλεξανδρουπόλεως—Σβίλεγκραντ. Διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς συντηρήσεως ταύτης οἱ Σ.Ε.Κ. θὰ χρησιμοποιήσουν τὸ ὑφιστάμενον προσωπικὸν γραμμῆς τῶν Σ.Ε.Κ. μέχρι τῆς παραδόσεως τοῦ Σιδηροδρόμου, τὰ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ὑπάρχοντα μηχανήματα, ἐργαλεῖα καὶ ὑλικὰ τῶν Σ.Ε.Ε., ὁπουδήποτε (εἰς ἀποθήκας ἢ ἀνὰ τὴν γραμμὴν) εὑρισκόμενα, περὶ τῶν ὁποίων θὰ συνταχθῇ σχετικὸν πρωτόκολλον. Ἀναγκαιοῦντα πέραν τούτων μηχανήματα, ἐργαλεῖα ἢ ὑλικὰ θὰ διατεθῶσι παρὰ τῶν Σ.Ε.Κ. διὰ λογαριασμὸν τοῦ Δημοσίου, διὰ λογαριασμὸν τοῦ ὁποίου θὰ καταβάλλωνται καὶ αἱ ἀποδοχαὶ τοῦ τυχὸν ἀπαιτηθησομένου προσωπικοῦ πέραν τοῦ διατιθεμένου παρὰ τῶν Σ.Γ.Ε., τοῦ ὁποίου αἱ ἀποδοχαὶ θὰ βαρύνουν τοὺς Σ. Γ.Ε. μέχρι τῆς παραλαβῆς τοῦ Δικτύου παρὰ τοῦ Δημοσίου.

Ἄρθρον 4

1. Ἡ διοίκησις καὶ ἐκμετάλλευσις τοῦ Σιδηροδρόμου Ἀλεξανδρουπόλεως—Σβίλεγκραντ, ἀφ' ἧς οὗτος περιέλθῃ εἰς τὸ Δημόσιον, κατὰ τὰ ἐν ἄρθρῳ 5 τῆς κυρουμένης συμβάσεως ὁριζόμενα, ἀνατίθενται εἰς τοὺς Σ.Ε.Κ. καὶ θ' ἀσκῶνται διὰ τῆς Διευθύνσεως περιφερείας Θεσσαλονίκης τῶν Σ.Ε.Κ. συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ν.δ. 4/4 Σεπτεμβρίου 1954 «περὶ διοικήσεως τῶν Σ.Ε.Κ. κλπ», ὡς τοῦτο συνεπληρώθη καὶ ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως.

2. Κατὰ τὴν ὑπὸ τῶν Σ.Ε.Κ. ἐκμετάλλευσιν τοῦ Δικτύου Ἀλεξανδρουπόλεως—Σβίλεγκραντ, ὡς Δικτύου ἀνήκοντος εἰς τὸ Δημόσιον, οἱ Σ.Ε.Κ. θέλουσι χρησιμοποιήσει τὰ ἐν ἄρθρῳ 7 τῆς κυρουμένης συμβάσεως προσωπικόν, ὅπερ θὰ ἐξακολουθήσῃ διεπόμενον ὑπὸ τῶν διατάξεων νόμων, διαταγμάτων, κανονισμῶν καὶ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, αἵτινες θὰ ἰσχύσουν ὡς πρὸς τὸ προσωπικὸν τοῦτο κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς παραλαβῆς τοῦ Δικτύου ὑπὸ τοῦ Δημοσίου, λογιζομένου ὡς προσωπικοῦ Δικτύου ἀνήκοντος εἰς τὸ Δημόσιον.

3. Τὸ προσωπικόν, περὶ οὗ ἡ ὡς ἄνω § 2, σταδιοδρομεῖ εἰς ἰδιαιτέραν ἐπετηρίδα, μέχρις οὗ καταρτισθῇ ἐνιαία ἐπετηρὶς δι' ἅπαν τὸ προσωπικὸν τῶν Σ.Ε.Κ., καὶ ἐργάζεται μέχρι τοῦ βαθμοῦ τοῦ Τμηματάρχου Α', Ἐπιθεωρητοῦ Ἐκμεταλλεύσεως Α' καὶ τῶν ἀντιστοίχων τούτοις βαθμῶν εἰς τὸ σιδηροδρομικὸν τμῆμα Ἀλεξανδρουπόλεως—Σβίλεγκραντ.

Ἄρθρον 5

1. Διὰ β. δ/των, ἐκδιδομένων προτάσει τῶν Ὑπουργῶν Συγκοινωνιῶν καὶ Οἰκονομικῶν, θέλουσι καθορισθῇ τὰ τῶν ὀργανικῶν θέσεων τοῦ Δικτύου Ἀλεξανδρουπόλεως—Σβίλεγκραντ, ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη ἀναγκαία λεπτομέρεια διὰ τὴν ρύθμισιν ζητημάτων τοῦ περὶ οὗ πρόκειται προσωπικοῦ.

2. Διὰ β. δ/των ἐκδιδομένων προτάσει τῶν Ὑπουργῶν Συγκοινωνιῶν, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας θέλουσι καθορισθῇ τὰ τῆς καταργήσεως τῶν Ἀσφαλιστικῶν Ταμείων τοῦ προσωπικοῦ τῶν Σ.Γ.Ε. καὶ τῆς ὑπαγωγῆς τούτων εἰς τὰ δημόνυμα Ἀσφαλιστικὰ Ταμεῖα τοῦ Προσωπικοῦ τῶν Σ.Ε.Κ., ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη ἀναγκαία λεπτομέρεια διὰ τὴν ρύθμισιν τῆς θέσεως τοῦ προσωπικοῦ τῶν καταργουμένων Ἀσφαλιστικῶν Ταμείων.

. . . . . .

Ἄρθρον 7

Διὰ β. δ/των, ἐκδιδομένων προτάσει τῶν Ὑπουργῶν Συγκοινωνιῶν καὶ Οἰκονομικῶν, θέλει ρυθμισθῇ καὶ πᾶν ἄλλο, ἐκτὸς τῶν ἐν ἄρθρῳ 5 ἀναφερομένων, θέμα, ἀνακύπτον ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ παρόντος ν.δ. ἢ τῆς κυρουμένης ὑπ' αὐτοῦ συμβάσεως, ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη ἀναγκαία λεπτομέρεια.

Ἐν Β. Ἑλληνικῇ Πρεσβείᾳ Βέρνης τῇ 29ῃ Σεπτεμβρίου 1954.

◇

ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ παρατάσεως ἐπιδοτήσεως ἀκάρων ἀνέργων

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

3001/1954 ΝΟΜΟΘ. ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί παροχῆς ἀποζημιώσεως λόγῳ ὑπερωριακῆς ἐργασίας καί κατ' ἀποκοπήν ἐξόδων κινήσεως εἰς τό προσωπικόν Δημοσίων Ἔργων κλπ.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 213 τῆς 8 Σεπτεμβρίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 35 τοῦ Συντάγματος καί τήν ἀπό 19 Αὐγούστου 1954 σύμφωνον γνώμην τῆς κατά τήν παράγραφον 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 35 Εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐκ Βουλευτῶν, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καί διατάσσομεν :

Ἄρθρον 1

Διά τήν ταχυτέραν μελέτην, ἐκτέλεσιν καί ἐπίβλεψιν τῶν δημοσίων καί τεχνικῶν ἐν γένει ἔργων καί ἐγκαταστάσεων, περιλαμβανομένων καί τῶν τοιούτων δημοσίων ἐπενδύσεων καί ἀνασυγκροτήσεως, ὡς καί διά τήν κατά νόμον ἄσκησιν ἐποπτείας, παρακολουθήσεως καί ἐλέγχου αὐτῶν, ἐπιτρέπεται, ὅπως διά κοινῶν ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ καί Οἰκονομικῶν, ὡς καί τοῦ κατά περίπτωσιν ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ, χορηγῆται εἰς τό χρησιμοποιούμενον εἰς τάς ὡς ἄνω ἐργασίας τεχνικόν προσωπικόν ἀποζημίωσις δι' ὑπερωριακήν ἀπασχόλησιν, δι' ἔξοδα κινήσεως, πλήν τῶν ἤδη καταβαλλομένων βάσει τῶν κειμένων διατάξεων ὁδοιπορικῶν ἐξόδων, ὡς καί λοιπάς παρομαρτούσας δαπάνας, δυναμένη νά ὁρίζηται διά τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως καί κατ' ἀποκοπήν εἴτε ἡμερησίως, εἴτε μηνιαίως.

Ἄρθρον 2

Τῶν ἐν ἄρθρῳ 1 τοῦ παρόντος ἀποζημιώσεων δικαιοῦνται καί οἱ ἐπί συμβάσει σχέσεως δημοσίου ἤ ἰδιωτικοῦ δικαίου τεχνικοί ὑπάλληλοι, ὡς καί οἱ τεχνικοί μετακλητοί ὑπάλληλοι τῆς κατηγορίας εἰδικῶν θέσεων.

Ἄρθρον 3

1. Διά τήν κατά τάς διατάξεις τῆς παραγράφου 3 τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ ν. δ. 2500/1953 καταβολήν εἰς ἐπί συμβάσει τεχνικούς ὑπαλλήλους τῆς Α' κατηγορίας ἀποδοχῶν βαθμοῦ ἀνωτέρου τοῦ ὃν ἀπαιτεῖται ὁ προσλαμβανόμενος νά συνεπληρώσεν ἀπό τῆς ἀποκτήσεως τοῦ πτυχίου του τόν κάτωθι χρόνον :

1ου	βαθμοῦ	ἔτη	20
2ου	»	»	15
3ου	»	»	11
4ου	»	»	7
5ου	»	»	3

2. Τό ἐπί συμβάσει τεχνικόν προσωπικόν τῆς Β' κατηγορίας ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει δύναται νά προαχθῇ μέ ἀποδοχάς ἀνωτέρας τοῦ δου βαθμοῦ.

3. Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος ἄρθρου ἔχουσιν ἐφαρμογήν καί διά τούς κατά τήν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος ὑπηρετοῦντας ἐπί συμβάσει τεχνικούς ὑπαλλήλους.

Ἄρθρον 4

Οἱ ὑπό τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ἀ.ν. 1587/1950, ὡς αὐτη ἐτροποποιήθη διά τῶν ἄρθρων 1 καί 6 τοῦ ν. δ. 2195/1952, καθοριζόμενοι μισθοί τῶν τεχνικῶν ὑπαλλήλων καταβάλλονται καί μετά τήν 1ην Ἰουλίου 1953, χρονολογίαν λήξεως τῆς ἰσχύος τῶν ἀνωτέρω διατάξεων.

Ἄρθρον 5

1. Αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 1 καί 2 τοῦ παρόντος δέν ἔχουσιν ἐφαρμογήν διά τό τεχνικόν προσωπικόν δημοσίων ἔργων ἁρμοδιότητος τῶν Γενικῶν Ἐπιτελείων Στρατοῦ, Ναυτικοῦ καί Ἀεροπορίας, τό λαμβάνον τό προσωρινόν εἰδικόν ἐπίδομα ἤ τήν προσωρινήν ἐπί ὑπερωριακῇ ἐργασίᾳ ἀποζημίωσιν, περί ὧν τό ἄρθρον 2 τοῦ ν. δ. 2896/1954.

2. Αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ παρόντος δέν ἔχουσιν ἐφαρμογήν διά τό τεχνικόν προσωπικόν δημοσίων ἔργων ἁρμοδιότητος τῶν Γενικῶν Ἐπιτελείων Στρατοῦ, Ναυτικοῦ καί Ἀεροπορίας.

3. Αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 1, 2 καί 3 τοῦ παρόντος δέν ἔχουσιν ἐφαρμογήν διά τό προσωπικόν τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ν. 2744/1954.

Ἄρθρον 6

Αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ νόμου 2071/1952, ὡς ἐτροποποιήθη διά τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ ν. δ. 2485/1953, ἐφαρμόζονται ἀπό τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος καί διά τούς Ἐπιθεωρητάς τοῦ Ὑπουργείου Δημοσίων Ἔργων διπλωματούχους Τεχνικῶν Σχολῶν, ἀνεξαρτήτως εἰδικότητος.

Ἄρθρον 7

Ἡ ἰσχύς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπό τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Σεπτεμβρίου 1954

—

3006/1954 ΝΟΜΟΘ. ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί ἐκκαθαρίσεως τῆς ὑπό τοῦ ἀ.ν. 1856/1951 συσταθείσης Ἑλληνικῆς Ἐθνικῆς Ἀεροπορικῆς Ἀνωνύμου Ἑταιρίας, Τ.Α.Ε.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 215 τῆς 15 Σεπτεμβρίου 1954)

—

3023/1954 ΝΟΜΟΘ. ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περί κυρώσεως τῆς ἀπό 7 Μαρτίου 1954 συμβάσεως μεταξύ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καί τῆς Γαλλοελληνικῆς Ἑταιρίας Σιδηροδρόμων (Σ.Γ.Ε.) καί περί ἐκχωρήσεως τῆς ἐκμεταλλεύσεως τοῦ σιδηροδρόμου Ἀλεξανδρουπόλεως—Σβίλεγκραντ εἰς τούς Σιδηροδρόμους Ἑλληνικοῦ Κράτους (Σ.Ε.Κ.).

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 228 τῆς 30 Σεπτεμβρίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 35 τοῦ Συντάγματος καί τήν ἀπό 2 Σεπτεμβρίου 1954 σύμφωνον γνώμην τῆς κατά τήν § 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρ. 35 Εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐκ Βουλευτῶν, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καί διατάσσομεν :

ναυτικῶν καὶ τροποποιήσεως τῶν σχετικῶν διατάξεων.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 200 τῆς 27 Αὐγούστου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

α) Τάς διατάξεις τῶν ἄρθρων 1 καὶ 2 τοῦ ἀ.ν. 118/1936 «περὶ συμπληρώσεως τοῦ ν. 6002/1934 περὶ προστασίας τῶν ἀνέργων ἐργατῶν θαλάσσης καὶ τῶν οἰκογενειῶν των» (Φ.Ε.Κ. 398 Α').

β) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 11/30.6.1954 γνωμοδότησιν τοῦ Γνωμοδοτικοῦ Συμβουλίου Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ.

γ) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 402/1954 γνώμην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας.

Προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας Ὑπουργοῦ, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1

Ἡ ἐπιδότησις ἡ προβλεπομένη ὑπὸ τοῦ ἀπὸ 27.5.1953 β.δ. «περὶ ἐπιδοτήσεως ἀπόρων ἀνέργων ναυτικῶν» (Φ.Ε.Κ. 161 Α'), ὡς τοῦτο συνεπληρώθη διὰ τοῦ ἀπὸ 24.11.1953 β. δ/τος (Φ.Ε.Κ. 348 Α') καὶ τροποποιεῖται διὰ τοῦ παρόντος β. δ/τος, παρατείνεται μέχρι τέλους Ἰουνίου 1955.

Ἄρθρον 2

Τὸ ἐδάφιον β' τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ἀπὸ 27.5.1953 β. δ/τος «περὶ ἐπιδοτήσεως ἀπόρων ἀνέργων ναυτικῶν» (Φ.Ε.Κ. 161 τ. Α'), ὡς ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ ἀπὸ 24.11.1953 β. δ/τος «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ ἐπιδοτήσεως ἀπόρων ἀνέργων ναυτικῶν διατάξεων» (Φ.Ε.Κ. 348 Α'), τροποποιεῖται ὡς ἀκολούθως:

«β) Ἐνταῦθα τοιλάχιστον ὑπηρεσίαν ἐκ τῆς κατὰ τὸ προηγούμενον ἐδάφιον ὑπερπενταετοῦς τοιαύτης ἔχει διανύσει κατὰ τὴν τελευταίαν τριετίαν ἀναδρομικῶς, μετρουμένην ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐγγραφῆς του εἰς τοὺς καταλόγους ἀνέργων τοῦ Γ.Ε.Ν.Ε. Πειραιῶς ἢ τῆς οἰκείας Λιμενικῆς Ἀρχῆς. Διὰ τοὺς ἐκ νέου ἐπιδοτουμένους, παραμείναντας δὲ συνεχῶς ἐν ἀνεργίᾳ ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς προηγουμένης ἐπιδοτήσεως, ὁ ὑπολογισμὸς τῆς τριετίας ἐνεργεῖται ἀναδρομικῶς, ἀφ' ἧς ἐγεννήθη τὸ δικαίωμα τῆς ἐκ νέου ἐπιδοτήσεώς των. Ὑπηρεσία διανυθεῖσα ἐπὶ πλοίων ὑπὸ ξένην σημαίαν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν, ἐφ' ὅσον ἔχει ἀναγνωρισθῆ καὶ ἐξαγορασθῆ μέχρι 30 Ἰουνίου 1954. Ὑπηρεσία ἀναγνωριζομένη καὶ ἐξαγοραζομένη μετὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο ὅριον λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν, ἐφ' ὅσον ὑπερβαίνει τοὺς ἓξ (6) μῆνας».

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Αὐγούστου 1954

—

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ καθιερώσεως μερικῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς τὰ καταστήματα Φιλιατῶν, κουρεῖα Βεροίας καὶ καταργήσεως τῆς ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας τῶν ἐστιατορίων κλπ. Λαρίσης.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 212 τῆς 8 Σεπτεμβρίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 6 § 2 καὶ 18 § 4 τοῦ Π. Δ/τος τῆς 8/14.3.1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν Νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως», αἰτήσεις τῶν ἐνδιαφερομένων ἐργοδοτικῶν καὶ ὑπαλληλικῶν ὀργανώσεων Φιλιατῶν, Λαρίσης καὶ Βεροίας, μετὰ σύμφωνον γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 399/1954 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

1. Ἅπαντα τὰ ἐμπορικὰ καὶ ἐπαγγελματικὰ καταστήματα τῆς κωμοπόλεως Φιλιατῶν κατὰ τὰς Κυριακὰς παραμένουσιν ἀνοικτὰ ἀπὸ τῆς 10ης π.μ. μέχρι τῆς 2ας μ.μ. ὥρας, πλὴν τῶν ἐστιατορίων, ζυθεστιατορίων, οἰνοπωλείων, ζαχαροπλαστείων, καὶ γαλακτοπωλείων, ἅτινα παραμένουσιν ἀνοικτὰ καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν τῆς Κυριακῆς, τῶν καφενείων, ἅτινα παραμένουσιν ἀνοικτὰ ἐκ περιτροπῆς, βάσει τοῦ Β.Δ. τῆς 20.5/18.6.1953 «περὶ καθιερώσεως ἐκ περιτροπῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς τὰ καφενεῖα Φιλιατῶν» καὶ τῶν κουρείων, ἅτινα διὰ τοῦ Β. Δ/τος τῆς 20.5—15.6.1953 «περὶ καθιερώσεως ὁλοκληρωτικῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς τὰ κουρεῖα Φιλιατῶν», παραμένουσι κλειστὰ καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν.

2. Καταργοῦμεν τὸ ἐδάφ. 45 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Π. Δ/τος τῆς 30.8—11.9.1937 «περὶ ἐπεκτάσεως καὶ ἐφαρμογῆς τῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς διαφόρους πόλεις καὶ κωμοπόλεις», ὅπερ καθιεροῖ τὴν ἐκ περιτροπῆς Κυριακὴν ἀργίαν εἰς τὰ ἐστιατόρια κλπ. Λαρίσης.

3. Τὰ κουρεῖα καὶ κομμωτήρια τῆς πόλεως Βεροίας τὰς Κυριακὰς ἀνοίγουσιν ἀπὸ τῆς 9ης π.μ. μέχρι τῆς 1ης μ.μ. καὶ παραμένουσι κλειστὰ ἀπὸ τῆς 1ης μ.μ. τῆς Κυριακῆς μέχρι τῆς 3ης μ.μ. τῆς Δευτέρας.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Αὐγούστου 1954

—

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ καθιερώσεως ὁλοκληρωτικῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς τὰ παντοπωλεῖα Κολινδροῦ κλπ.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 212 τῆς 8 Σεπτεμβρίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν: τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 2 καὶ 6 § 1 τοῦ Π. Δ/τος τῆς 8.14 Μαρτίου 1930 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως», αἰτήσεις τῶν ἐνδιαφερομένων ἐργοδοτικῶν καὶ ὑπαλληλικῶν ὀργανώσεων Κολινδροῦ, τὴν ὑπ' ἀριθ. 60/19/14α/18 Μαΐου 1954 σύμφωνον γνώμην τῆς Ὑπ/σεως Χωρ/κῆς Κολινδροῦ, μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 398/1954 τοιαύτην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

Καθιεροῦμεν ὁλοκληρωτικὴν ἀργίαν κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τὴν ἑορτὴν τῶν Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου εἰς τὰ παντοπωλεῖα τῆς κωμοπόλεως Κολινδροῦ.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν

ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Αὐγούστου 1954

—

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ μειώσεως τῶν ὑπὲρ τοῦ Ι.Κ.Α. καταβαλλομένων ἐργοδοτικῶν εἰσφορῶν καὶ τῶν τοιούτων τῶν καταβαλλομένων ὑπὲρ διαφόρων Ὀργανισμῶν κυρίας ἢ ἐπικουρικῆς ἀσφαλίσεως ἐπὶ μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων ἀναλογούντων εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν ἐξαγομένων προϊόντων τῆς Κλωστοϋφαντουργίας τῆς κατηγορίας Σ' καὶ προϊόντων Σιδηροβιομηχανίας καὶ ἐν γένει Μεταλλοβιομηχανίας τῆς κατηγορίας Κ' τοῦ ἐν ἰσχύϊ Τελωνειακοῦ Δασμολογίου Εἰσαγωγῆς.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 224 τῆς 23 Σεπτεμβρίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὸ ἄρθρ. 5 τοῦ ν. 2861/1954 «περὶ μέτρων ἐνισχύσεως τῆς ἐξαγωγῆς βιομηχανικῶν καὶ ἄλλων ἐγχωρίων προϊόντων», προτάσει τῶν ἡμετέρων Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ, Οἰκονομικῶν, Ἐμπορίου, Βιομηχανίας καὶ Ἐργασίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

1. Εἰς περίπτωσιν ἐξαγωγῆς βιομηχανικῶν προϊόντων Κλωστοϋφαντουργίας τῆς κατηγορίας Σ' καὶ προϊόντων τῆς Σιδηροβιομηχανίας καὶ ἐν γένει Μεταλλοβιομηχανίας τῆς κατηγορίας Κ' τοῦ ἐν ἰσχύϊ Τελωνειακοῦ Δασμολογίου Εἰσαγωγῆς ἡ ὑπὲρ τοῦ Ι.Κ.Α. καταβαλλομένη ἐργοδοτικὴ εἰσφορὰ ἐπὶ μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων ἀναλογούντων εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν ἐξαγομένων προϊόντων τῶν ἀνωτέρω κατηγοριῶν καθορίζεται ἴση πρὸς τὸ ποσὸν τῆς ὑπὸ τῶν μισθωτῶν καταβαλλομένης.

2. Ὡσαύτως εἰς τὴν ὡς ἄνω περίπτωσιν, αἱ ὑπὲρ τοῦ Ὀργανισμοῦ Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως Μισθωτῶν Κλωστοϋφαντουργίας (Τ.Ε.Α.Μ.Κ.) καὶ τοῦ Ἐπικουρικοῦ Ταμείου Ἐξόδου Γερόντων καὶ Ἀνικάνων Ἐργατῶν Μετάλλου ἐργοδοτικαὶ εἰσφοραὶ καθορίζονται εἰς 1ο/ο ἐπὶ τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων.

3. Αἱ τυχὸν ἐπὶ πλέον καταβαλλόμεναι εἰσφοραὶ ὑπὲρ τοῦ Ι.Κ.Α. ἢ τῶν ὡς ἄνω Ὀργανισμῶν Ἐπικουρικῆς Ἀσφαλίσεως ἐπιστρέφονται εἰς τὸν ἐξαγωγέα συμφώνως πρὸς τοὺς ὅρους καὶ διατυπώσεις τὰς καθοριζομένας ἐν τῇ § 3 τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ ν. 2861/1954.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Αὐγούστου 1954

—

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ ἐξαιρέσεως τοῦ Συνδέσμου Προστασίας Παιδιῶν ἐξ ἁπασῶν τῶν διατάξεων τῆς Ἐργατικῆς Νομοθεσίας πλὴν τῶν διατάξεων τῶν ἀφορωσῶν εἰς τὴν κοινωνικὴν ἀσφάλισιν.

(Ε.Κ. τ. Α' φ. 224 τῆς 23 Σεπτεμβρίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1. Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 3655/1953 ν. δ/τος περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ν. 2112/1920 περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας», 2) τὰς ἀπὸ 9.11.1953 καὶ 16.11.1953 αἰτήσεις τοῦ Συνδέσμου Προστασίας Παιδιῶν περὶ ἀπαλλαγῆς του ἐκ τῶν ἐκ τῆς Ἐργατικῆς Νομοθεσίας ὑποχρεώσεων», 3) τὴν ὑπ' ἀριθ. 3591/24.11.1953 ἀναφορὰν τοῦ Γραφείου Ἐπιθεωρήσεως Ἐργασίας Α' Περιφερείας, ἐξ ἧς ἐμφαίνεται ὅτι ἐκ τοῦ διενεργηθέντος κατόπιν διαταγῆς ἐλέγχου προέκυψεν, ὅτι τὸ σύνολον τοῦ διατηρηθέντος προσωπικοῦ εἰς τὸν «Σύνδεσμον Προστασίας Παιδιῶν» καὶ τὸ ἐν Χολαργῷ Τμῆμα αὐτοῦ «Παιδικὴ Φωλιά» ἀνέρχεται εἰς 17, ἐξ ὧν τρεῖς ἀπασχολοῦνται εἰς τὰ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Κριεζώτου 12 γραφεῖα αὐτοῦ καὶ 14 εἰς τὸ ἐν Χολαργῷ Τμῆμα, ἤτοι τὸ σύνολον εἶναι μικρότερον τῶν 25 μισθωτῶν, καὶ 4) τὴν ὑπ' ἀριθ. 915/1954 ἀπόφασιν τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, δι' ἧς ἠκυρώθη τὸ ἀπὸ 16/30.12.1950 β. δ/γμα περὶ ἐξαιρέσεως μικρῶν Φιλανθρωπικῶν Ἱδρυμάτων ἐκ τῶν διατάξεων τῆς Ἐργατικῆς Νομοθεσίας βάσει τοῦ ν. δ. 3655/1953», ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

Ἀπαλλάσσομεν ἁπασῶν τῶν ἐκ τῆς κειμένης Ἐργατικῆς Νομοθεσίας, πλὴν τῆς Νομοθεσίας τῆς ἀφορώσης εἰς τὴν κοινωνικὴν ἀσφάλισιν, τὸν Σύνδεσμον Προστασίας Παιδιῶν μετὰ τοῦ ἐν Χολαργῷ Τμήματος αὐτοῦ «Παιδικὴ Φωλιά» ἐναντι τοῦ προσωπικοῦ αὐτοῦ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Σεπτεμβρίου 1954

—

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ ἐφοδιασμοῦ διὰ βιβλιαρίων ἐπαγγελματικῆς ἀπασχολήσεως τῶν εἰς ἐξηρτημένην σχέσιν ἐργαζομένων.

(Ε. Κ. τ. Α' φ. 225 τῆς 25 Σεπτεμβρίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Ν. Δ/τος 2656/1953 «περὶ ὀργανώσεως καὶ ἐλέγχου ἀγορᾶς ἐργασίας» καὶ τὴν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 378/1954 πρακτικοῦ γνώμην τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον μόνον

Θεσπίζομεν ὡς ὑποχρεωτικὸν τὸ βιβλιάριον ἐπαγγελματικῆς ἀπασχολήσεως διὰ τοὺς εἰς ἐξηρτημένην σχέσιν ἐργασίας ἀπασχολουμένους κλωστοϋφαντουργοὺς εἰς περιφερείας ἔνθα λειτουργοῦν Γραφεῖα Εὑρέσεως Ἐργασίας.

Εἰς τὸν Ἡμέτερον ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Σεπτεμβρίου 1954

◇

ΥΠΟΥΡΓΙΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

50351/38/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ προσθήκης ἀπὸ 1 Νοεμβρίου 1954 μιᾶς εἰσέτι ἀσφαλιστικῆς κλάσεως δι' εἰσφορὰς πρὸς τὸ Ι.Κ.Α.

Πρὸς

τὸ Ἵδρυμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων

Εἰς ἀπάντησιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 64912/9/1954 ὑμετέρας ἀναφορᾶς, γνωρίζομεν ὑμῖν, ὅτι, ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 25 § 3 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων», ἐγκρίνομεν τὴν ἀπὸ 6.8.1954 ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ σας Συμβουλίου περὶ προσ-

θήκης άπό 1ης Νοεμβρίου 1951 μιᾶς εἰσέτι ἀσφαλιστικῆς κλάσεως εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρου προβλεπομένην κλίμακα ὡς κάτωθι :

α) Οἱ λαμβάνοντες ἡμερήσιον μισθὸν δρχ. 85,01 - 115 θὰ κατατάσσωνται εἰς τὴν XII κλάσιν μὲ τεκμαρτὸν ἡμερομίσθιον δρχ. 100.

β) Οἱ λαμβάνοντες ἡμερήσιον μισθὸν ἀπὸ 115,01 δρχ. καὶ ἄνω θὰ κατατάσσωνται εἰς τὴν νέαν XIII κλάσιν μὲ τεκμαρτὸν ἡμερομίσθιον 130 δρχ.

Κατόπιν τῶν ἀνωτέρω καὶ λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν διατάξεων τοῦ ν. 2821/1954 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ν. 2112/1920 περὶ τραπεζογραμματίων νέας ἐκδόσεως κλπ.» ἡ κλίμαξ τοῦ ἄρθρ. 25 § 2 τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» δέον ὅπως ἰσχύῃ ἀπὸ 1ης Νοεμβρίου ὡς ἀκολούθως :

Ἡμερήσιος μισθός		Ἀσφαλιστ. κλάσις	Τεκμαρτὸν ἡμερομίσθιον
Ἀπὸ	μέχρι		
—	12,50	I	10.00
12,51	17,50	II	15.00
17,51	22,50	III	20.00
22,51	27,50	IV	25.00
27,51	32,50	V	30.00
32,51	37,50	VI	35.00
37,51	45,00	VII	40.00
45,01	55,00	VIII	50.00
55,01	65,00	IX	60.00
65,01	75,00	X	70.00
75,01	85,00	XI	80.00
85,01	115,00	XII	100.00
115,01	ἄνω	XIII	130.00

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Σεπτεμβρίου 1954

—

30130/12/1954 Ἀποφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ ἐγκρίσεως Κανονισμοῦ ἀνεργίας ἐποχιακῶν καὶ ὑποαπασχολουμένων μισθωτῶν.

(Ε. Κ. τ. Β' φ. 156 τῆς 30 Ἰουλίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν :

1) Τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 36 τοῦ ν. δ. 2698/1953 καὶ 16 τοῦ ἀ. ν. 1846/1951.

2. Τὴν ὑπ' ἀριθ. 150555 ἀναφορὰν τοῦ Διοικητοῦ τοῦ Ἱδρύματος τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, δι' ἧς ὑποβάλλονται ἡμῖν τὰ πρακτικὰ τῶν ἀπὸ 4.3.1954 καὶ 28.5.1954 συνεδριάσεων τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ι.Κ.Α., δι' ὧν ἐνεκρίθη παρ' αὐτοῦ Κανονισμὸς ἀνεργίας ἐποχιακῶν καὶ ὑποαπασχολουμένων μισθωτῶν, ἀποφασίζομεν:

Ἐγκρίνομεν τὸν «Κανονισμὸν ἀνεργίας ἐποχιακῶν καὶ ὑποαπασχολουμένων μισθωτῶν», ἔχοντα ὡς ἀκολούθως :

Κανονισμὸς ἀνεργίας ἐποχιακῶν καὶ ὑποαπασχολουμένων μισθωτῶν.

Ἄρθρον 1

1. Λογίζονται ὡς ἐποχιακοὶ μισθωτοὶ οἱ ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον λόγον ἀμέσως ἀπασχολούμενοι εἰς τὴν διεξαγωγὴν τῶν ἐποχιακῶν ἐργασιῶν, ἐκ τῶν ἐν ἄρθρῳ 2 τοῦ παρόντος ἀναφερομένων. Μισθωτοὶ ἀπασχολούμενοι εἰς ἐπιχειρήσεις ἐποχιακῶν ἐργασιῶν, περὶ ὧν ἡ § 1 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ παρόντος δὲν χαρακτηρίζονται ὡς ἐποχιακοί, ἐφ' ὅσον δὲν μετέχουν ἀμέσως εἰς τὴν παραγωγήν, ἐπεξεργασίαν κλπ. τοῦ ἐποχιακοῦ προϊόντος (οἷον λογισταί, ἀποθηκάριοι, μηχανικοί, προσωπικὸν γραφείων κλπ.).

2. Ἐν περιπτώσει διαδοχικῶν ἢ συγχρόνων ἀπασχολήσεων εἰς ἐργασίας περὶ ὧν ἡ προηγουμένη παράγραφος καὶ εἰς ἑτέρας μὴ χαρακτηριζομένας ὡς ἐποχιακάς, ὁ ἠσφαλισμένος χαρακτηρίζεται ὡς κατὰ κύριον λόγον ἐποχιακός, ἐφ' ὅσον ἐντὸς τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 35 ἐδ. β' Α. Ν. 1846/1951 ἡμερολογιακοῦ 15μήνου πρὸ τῆς τελευταίας αὐτοῦ ἀπολύσεως ἐπραγματοποίησε α) πλέον τῶν 75 ἡμερομισθίων εἰς ἐποχιακὰς ἐργασίας καὶ ἔλασσον τῶν 150 ἡμερομισθίων εἰς κοινὰς ἐργασίας, β) ἐν πάσῃ περιπτώσει τὰ εἰς ἐποχιακὰς ἐργασίας ἡμερομίσθια εἶναι πλείονα τῶν εἰς κοινὰς τοιαύτας πραγματοποιηθέντων.

Ἄρθρον 2

1. Ὡς ἐποχιακαὶ ἐργασίαι, περὶ ὧν τὸ ἄρθρον 1 τοῦ παρόντος, ὡς καὶ αἱ ἀντίστοιχοι περίοδοι ἐποχιακῆς ἀνεργίας, καθορίζονται ὡς κάτωθι :

1) Ἐπεξεργασία φύλλων καπνοῦ 1/12—30/4.

2) Ἐπεξεργασία σταφίδος καὶ συσκευασία σταφυλῶν α) περιοχῶν Ἡρακλείου - Χανίων 26/4—20/8, β) λοιπῶν περιοχῶν 1/6—30/9.

3) Συσκευασία ἐσπεριδοειδῶν 1/6—30/9.

4) Ἐπεξεργασία ξηρῶν σύκων 1/1—41/8.

5) Κονσερβοποιία γεωργικῶν προϊόντων 1/11—15/5.

6) Ἐλαιοτριβεῖα 1/2—31/10.

2. Δύνανται δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ. Σ. τοῦ Ἱδρύματος νὰ καθορίζηται ἄλλως κατὰ χρόνον καὶ τόπον ἡ περίοδος ἐποχιακῆς ἀνεργίας οἱασδήποτε τῶν περὶ ὧν ἡ προηγουμένη παράγραφος ἐποχιακῶν ἐργασιῶν, ἐφ' ὅσον ἑκάστοτε διὰ τὸν μεγαλύτερον ἀριθμὸν τῶν μισθωτῶν ἑκάστης τοιούτων ἡ ἔναρξις καὶ λῆξις τῆς ἀντιστοίχου ἐποχιακῆς ἐργασίας εἶναι διάφορος τῶν ἀνωτέρω καθοριζομένων.

Ἄρθρον 3

1) Ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ μεθεπομένου μηνὸς τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος ἅπαντες οἱ ἠσφαλισμένοι ἀπασχολούμενοι εἰς τὰς ἐν ἄρθρῳ 2 ἐποχιακὰς ἐργασίας ὑποχρεοῦνται εἰς καταβολὴν εἰδικῆς προσθέτου εἰσφορᾶς ἐποχιακῆς ἀνεργίας.

Ἡ εἰσφορὰ αὕτη ὑπολογιζομένη εἰς ποσοστὸν 5ο/ο ἐπὶ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 25 τοῦ ἀ. ν. 1846/1951 ἀποδοχῶν τῶν ἠσφαλισμένων καταβάλλεται εἰς τὸ Ι.Κ.Α. ὑπὸ τοῦ οἰκείου ἐργοδότου, ὅστις δικαιοῦται νὰ παρακρατῇ ταύτην ἐκ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἠσφαλισμένου.

2) Διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς περὶ ἧς ἡ προηγουμένη § εἰσφορᾶς, τὸν τρόπον καὶ χρόνον καταβολῆς, τὸν ὑπόχρεων πρὸς καταβολὴν ταύτης, τὰς συνεπείας μὴ καταβολῆς ἢ ἐκπροθέσμου καταβολῆς, τὰς προϋποθέσεις ἐπιστροφῆς ἀχρεωστήτως καταβληθεισῶν εἰσφορῶν, ὡς καὶ τὰ λοιπὰ θέματα τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὴν εἰσπραξιν τῆς ὡς ἄνω εἰσφορᾶς, ἐφαρμόζονται αἱ σχετικαὶ διατάξεις τοῦ ἀ. ν. 1846/1951 καὶ τῶν οἰκείων κανονισμῶν τοῦ Ἱδρύματος.

3. Προκειμένου περὶ ἠσφαλισμένων ἀπασχολουμένων εἰς τὰς ἐν ἄρθρῳ 2 ἐποχιακὰς ἐργασίας, παρεχόντων ἐργασίαν αὐχὶ πρὸς σταθερὸν ἐργοδότην, ἡ περὶ ἧς § 1 εἰσφορὰ εἰσπράττεται καὶ καταβάλλεται εἰς τὸ Ι.Κ.Α. κατὰ τὰς διατάξεις τῶν οἰκείων εἰδικῶν κανονισμῶν, τῶν

προβλεπουσῶν περὶ τῆς εἰσπράξεως τῆς ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ἀ. ν. 1846/1951 προβλεπομένης εἰσφορᾶς.

4. Λύεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ. Σ. νὰ ὁρισθῇ, ὅτι εἰς τοὺς ἀπασχολουμένους εἰς τὰς ἐν ἄρθρῳ 2 ἐργασίας ἠσφαλισμένους παρέχεται, πλὴν τοῦ κυρίου ἀσφαλιστικοῦ βιβλιαρίου καὶ εἰδικὸν τοιοῦτον, τοῦ ὁποίου ὁ τύπος θέλει ὁρισθῇ παρὰ τοῦ Δ.Σ., καὶ ἐν ᾧ δέον νὰ γίνεται ἡ ἐπικόλλησις τῶν ἐνσήμων τῶν ἀναλογούντων εἰς τὴν εἰσφορὰν ἐνεργίας καὶ τὴν περὶ ἧς § 1 πρόσθετον εἰσφορὰν ἐποχιακῆς ἀνεργίας, ἢ αἱ σχετικαὶ ἐγγραφαὶ καταβολῆς τῶν ἐν λόγῳ εἰσφορῶν.

5. Ἐργοδόται παραλείποντες τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν περὶ ὧν αἱ προηγούμεναι παράγραφοι ὑποχρεώσεων των ἢ μὴ ἐκπληροῦντες ταύτας ἐντὸς τῶν ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ἀ. ν. 1846/1951 καὶ τῶν οἰκείων κανονισμῶν ὁριζομένων προθεσμιῶν ὑπόκεινται εἰς τὰς ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου προβλεπομένας κυρώσεις.

Ἄρθρον 4

1. Οἱ κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 1—2 τοῦ παρόντος χαρακτηριζόμενοι ὡς ἐποχιακοὶ μισθωτοί, εὑρισκόμενοι ἄνεργοι κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς νεκρᾶς περιόδου τοῦ ἐποχιακοῦ ἐπαγγέλματος, εἰς ὃ ἀνήκουν, δικαιοῦνται ἐπιστροφῆς τῶν δι' αὐτοὺς διαρκούσης τῆς περιόδου ταύτης, καταβληθεισῶν εἰσφορῶν κλάδου ἀνεργίας, ὡς καὶ τῶν προσθέτων εἰσφορῶν ἐποχιακῆς ἀνεργίας.

2. Αἱ περὶ ὧν αἱ προηγούμεναι παράγραφοι εἰσφοραὶ ἐπιστρέφονται εἰς τοὺς δικαιούχους εἰς δύο δόσεις, κατὰ τὰς δι' ἀποφάσεως τοῦ Δ. Σ. ὁριζομένας ἡμερομηνίας, ἐφ' ὅσον διατελοῦσιν ἐν ἀνεργίᾳ καὶ συνεχίζουσιν αἱ λοιπαὶ προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρου 36 ἀ. ν. 1846/1951.

3. Αἱ ἡμέραι ἐργασίας, δι' ἃς ἐπεστράφησαν αἱ κατὰ τὰς προηγουμένας παραγράφους εἰσφοραί, δὲν ὑπολογίζονται πρὸς συμπλήρωσιν τῶν κατὰ τὸ ἄρθρ. 35 ἐδ. β' ἀ.ν. 1846/1951 ἀπαιτουμένων διὰ τὴν χορήγησιν ἐπιδόματος ἀνεργίας ἡμερομισθίων.

Ἄρθρον 5

1. Ὡς ἀπασχολούμενοι χαρακτηρίζονται οἱ μισθωτοί, οἵτινες ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον λόγον ἀπασχολοῦνται εἰς ἕνα τῶν κατωτέρω ἀναφερομένων ἐργασιῶν ὑποαπασχολήσεως:

α) Σμυριδωρύκται.

2. Ἐν περιπτώσει διαδοχικῶν ἀπασχολήσεων εἰς ἐργασίας περὶ ὧν ἡ προηγουμένη παράγραφος καὶ εἰς ἑτέρας μὴ χαρακτηριζομένας ὡς ἐργασίας ὑποαπασχολήσεως ὁ ἠσφαλισμένος χαρακτηρίζεται ὡς κατὰ κύριον λόγον ὑποαπασχολούμενος, ἐφ' ὅσον ἐντὸς τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ. 35 ἐδ. β' ἀ.ν. 1846/1951 ἡμερολογιακοῦ ἰδιήνου πρὸ τῆς τελευταίας αὐτοῦ ἀπολύσεως ἐπραγματοποίησε: α) πλέον τῶν 75 ἡμερομισθίων εἰς ἐργασίας ὑποαπασχολήσεως, β) ἔλασσον τῶν 150 ἡμερομισθίων εἰς ἐργασίας κοινάς, γ) ἐν πάσῃ περιπτώσει τὰ τῆς ἐργασίας ὑποαπασχολήσεως ἡμερομίσθια εἶναι πλείονα τῶν εἰς κοινὰς τοιαύτας πραγματοποιηθέντων.

3. Ἠσφαλισμένοι τῶν περὶ ὧν ἡ § 1 ἐπαγγελματικῶν κατηγοριῶν, οἵτινες καθ' ἕκαστον τῶν δύο προηγουμένων ἡμερολογιακῶν ἐτῶν, ἅτινα προηγοῦνται τῆς τελευταίας αὐτῶν ἀπολύσεως, ἐπραγματοποίησαν ἐν συνόλῳ πλείονας τῶν διακοσίων πεντήκοντα (250) ἡμερῶν ἐργασίας, ἀνεξαρτήτως εἰς ποίαν ἐργασίαν, δὲν χαρακτηρίζονται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος ὡς ὑποαπασχολούμενοι μισθωτοί.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Ἰουλίου 1954

—

27916/1954 Ἀπόφ. Ὑπουργοῦ Ἐργασίας

Περὶ καθορισμοῦ ὁρίων βασικῶν μισθῶν σταθμαρχῶν καὶ ἐλεγκτῶν ἰδιωτικῶν ἀστικῶν λεωφορείων Ἀθηνῶν—Πειραιῶς — Περιχώρων».

(Ε.Κ. τ. Β' φ. 195 τῆς 1 Ὀκτωβρίου 1954)

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

1) Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 12 τοῦ ν.δ. 2510/1953.

2) Τὴν διαπιστωθεῖσαν, μετὰ μακρὰς διαπραγματεύσεις, ἀσυμφωνίαν τῶν ἐν προκειμένῳ ἐνδιαφερομένων ἑκατέρωθεν ὀργανώσεων διὰ τὴν σύναψιν συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας.

3) Τὴν ὅλως ἐξαιρετικὴν ἀνάγκην ταχείας ρυθμίσεως τῆς προκειμένης διαφορᾶς μέχρι νομοθετικῆς ρυθμίσεως τοῦ περὶ ὑποχρεωτικῆς διαιτησίας τῶν συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας θεσμοῦ.

4) Σχετικὴν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐγκριτικὴν ἀπόφασιν τῆς πενταμελοῦς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς ὑπ' ἀριθ. 41270/23.9.1954, ἀποφασίζομεν:

1. Προσωρινῶς καὶ μέχρις ἐπιλύσεως ὑπὸ τῶν οἰκείων ὀργάνων διαιτησίας τῆς ὑφισταμένης συλλογικῆς διαφορᾶς ἐργασίας ἢ συναφθείσης συλλογικῆς συμβάσεως ρυθμιζούσης ταύτην, καθορίζομεν τὰ κατωτάτα ὅρια μηνιαίων βασικῶν μισθῶν τῶν σταθμαρχῶν καὶ ἐλεγκτῶν τῶν ἰδιωτικῶν λεωφορείων Ἀθηνῶν—Πειραιῶς—Περιχώρων, ὡς ἀκολούθως:

α) Σταθμάρχης, μηνιαῖος μισθὸς δραχ. 1.270

β) Ἐλεγκτής, μηνιαῖος μισθὸς δραχ. 1.150

2. Οἱ ἀνωτέρω βασικοὶ μισθοὶ προσαυξάνονται διὰ τῶν ὑπὸ τῶν οἰκείων ἐν ἰσχύϊ διατάξεων προβλεπομένων ἐπιδομάτων, λόγῳ πολυτεκνίας ὑπηρεσίας καὶ οἰκογενειακῶν βαρῶν, ὑπὸ τοὺς ἐν αὐταῖς ὅρους καὶ προϋποθέσεις.

3. Εἰς τὰ κατὰ τὰ ἄνω καθοριζόμενα κατώτατα ὅρια μηνιαίων βασικῶν μισθῶν συγχωνεύεται ἡ διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 29149/1953 (Φ.Ε.Κ. 132 τεῦχος Β' τῆς 11.6.1953) καὶ 16256/1953 (Φ.Ε.Κ. 186 τεῦχος Β' τῆς 29.8.1953) ἀποφάσεων ἡμῶν χορηγηθεῖσα εἰς τοὺς περὶ ὧν ἡ παροῦσα μισθωτοὺς αὔξησις, ὡς καὶ τὸ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 41100/1953 ὁμοίας χορηγηθὲν προσωρινὸν ἐπίδομα ἀκριβείας ζωῆς, ὡς τοῦτο ηὐξήθη καὶ ἐνσωματώθη εἰς τὰς τακτικὰς ἀποδοχὰς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 27333/1954 ἀποφάσεως.

4. Εἰδικῶς κατὰ τὴν καταβολὴν τῶν δώρων ἑορτῶν εἰς τοὺς ἀνωτέρω μισθωτοὺς ὁρίζεται ὅτι αἱ κατὰ τὰ ὡς ἄνω ἀποδοχαὶ πρὸς κάλυψιν τῆς ἐκ τοῦ 25ο/ο λόγῳ νυκτερινῆς ἐργασίας καὶ 75ο/ο λόγῳ ἐργασίας Κυριακῶν καὶ ἐξαιρεσίμων ἑορτῶν ἀπαιτήσεως τῶν μισθωτῶν διὰ τὸν προσδιορισμὸν τοῦ ὀφειλομένου λόγῳ δώρων ποσοῦ προσαυξάνονται κατὰ δώδεκα ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν (12ο/ο), δι' οὗ ποσοστοῦ ἐξαντλεῖται ἡ ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης ἀπαίτησις τῶν μισθωτῶν.

5. Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀπὸ 1ης Ἰουνίου ἐ. ἔ.

Ἡ παροῦσα, κοινοποιουμένη μετὰ τὴν ὑπογραφήν της, θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 27 Σεπτεμβρίου 1954

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Διεύθυνσις
ΧΡΟΝΗΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Σύνταξις
ΤΑΣΟΣ ΤΣΙΜΠΟΥΚΗΣ

Τόμος 13ος—Τεύχος 21 (315)

Ἀθῆναι, 1 Νοεμβρίου 1954

ΑΝΩΤΑΤΑ ΟΡΙΑ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΚΑΤΑ Ν. 26)1944

Γνωμοδότησις τῶν κ.κ. ΑΛ. Ν. ΤΣΙΡΙΝΤΑΝΗ, Καθηγητοῦ τοῦ Ἐμπορικοῦ Δικαίου εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν καὶ Ι. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ, Ὑφηγητοῦ τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν

Ἡ τακτικὴ γενικὴ συνέλευσις τῆς Ἀνωνύμου Ἑταιρίας «...», συνελθοῦσα νομίμως τὴν 17.7.1952, ἐψήφισε τὸν ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καταρτισθέντα ἰσολογισμὸν τῆς Ἑταιρίας διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ 1951, ἐν τῷ ὁποίῳ διατίθεται ποσοστὸν 16 ο/ο ἐν ὅλῳ ἐπὶ τῶν καθαρῶν κερδῶν τῆς χρήσεως δι' ἀμοιβὴν τῶν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ τῆς Διευθύνσεως τῆς Ἑταιρίας. Δοθέντος ὅτι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον χορηγεῖται εἰς ἕκαστον τῶν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ποσὸν ἀντιστοιχοῦν πρὸς δέκα τέσσαρα ἑκατομμύρια κατὰ μῆνα περίπου τῆς ἐν λόγῳ χρήσεως, ἐτέθη τὸ μεγαλύτερον εἰς τὰ μέλη τῆς Διευθύνσεως, *ἐρωτᾶται πρῶτον*, ἂν ἡ ἀπόφασις τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως ὡς πρὸς τὴν ἀμοιβὴν ταύτην εἶναι ἔγκυρος, ἀφοῦ αὕτη εἶναι ἀνωτέρα τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν τοῦ Πρωθυπουργοῦ, αἱ ὁποῖαι ὁρίζονται ὑπὸ τοῦ ν. 26/1944 ὡς τὸ ἀνώτατον ὅριον ἀμοιβῆς, κατὰ τὰ ἐν τῷ νόμῳ τούτῳ εἰδικώτερον ὁριζόμενα.

Ἐν ἀρνητικῇ τυχὸν εἰς τὸ ὡς ἄνω ἐρώτημα ἀπαντήσει, *ἐρωτᾶται, δεύτερον*, ἂν εἶναι βάσιμος νόμῳ ἀγωγὴ μετόχου τῆς ὡς ἄνω ἑταιρίας αἰτουμένου, ὅπως τὸ ὑπερβάλλον τὸ ὡς ἄνω ὅριον (μισθῶν Πρωθυπουργοῦ) ποσόν, τὸ καθορισθὲν ὡς ἀμοιβὴ τῶν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ τῆς Διευθύνσεως, καταβληθῇ εἰς αὐτὸν πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ καταβλητέου αὐτῷ μερίσματος, κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῶν μετοχῶν τῶν ὁποίων οὗτος εἶναι κύριος.

Ἡ ἐπὶ τῶν ἐρωτημάτων τούτων γνώμη ἡμῶν εἶναι ἡ ἀκόλουθος:

Ἐπὶ τοῦ πρώτου ἐρωτήματος

Ι. Διὰ τοῦ ἄρθρου 1 § 1 τοῦ ν. 26/1944 «περὶ ἀνωτάτου ὁρίου τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐν Ἑλλάδι δημοσίων καὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων» ὡρίσθη, ὅτι κατὰ σύνολον τῶν πάσης φύσεως ἀποδοχῶν οἱασδήποτε μορφῆς, τὰς ὁποίας δικαιοῦται νὰ λάβῃ πᾶς Ἕλλην πολίτης δι' ἀμοιβὴν ὑπηρεσιῶν καὶ ἐργασίας ἐν Ἑλλάδι, ὡς δημόσιος ὑπάλληλος, ὡς ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος, ὡς διοικητὴς ἢ πάσης μορφῆς σύμβουλος νομικοῦ προσώπου ἢ ἐπιχειρήσεως δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου, δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὰς μηνιαίας ἀποδοχὰς τοῦ Πρωθυπουργοῦ».

Ὁ νόμος οὗτος ἐθεσπίσθη ὡς ἔχων συνταχτικὸν περιεχόμενον (ἄρθρον 3), ὡς τοιοῦτος δὲ ἰσχύει καὶ μέχρι σήμερον, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ψηφίσματος τῆς 16/29 Ἀπριλίου 1952 «περὶ τῆς ἰσχύος τῶν ἀπὸ 14 Ὀκτωβρίου 1944 ἐκδοθεισῶν Συνταχτικῶν Πράξεων καὶ Ψηφισμάτων».

ΙΙ. Προκειμένου ἤδη νὰ κριθῇ, ἂν ἡ περὶ ἧς τὸ ἐρώτημα περίπτωσις ὑπάγηται εἰς τὴν ἐν τῷ νομοθετήματι τούτῳ ρύθμισιν, πρέπει ἐν πρώτοις νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, ὅτι σκοπὸς τοῦ ὡς ἄνω ν. 26/1944, θεσπισθέντος εὐθὺς μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν συγχρόνως πρὸς τοὺς ν. 18, 19 καὶ 28/1944, ἦτο νὰ προλάβῃ πληθωρισμόν, ὅστις θὰ προέκυπτεν ἐκ τῆς συνεχοῦς αὐξήσεως μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων καὶ θὰ ἦγεν εἰς τὸ ἀποτέλεσμα νὰ μὴ ἀνταποκρίνωνται πλέον τὰ ἔξοδα τῆς παραγωγῆς πρὸς τὸ μέγεθος αὐτῆς. Ὅλως διάφορος ὅμως βεβαίως εἶναι ἡ περίπτωσις συμβάσεως, ἡ ὁποία θὰ ἐξήρτα τὸ ποσὸν τοῦ μισθοῦ ἀμέσως ἐκ τοῦ μεγέθους τῆς παραγωγῆς ἢ ἐκ τοῦ κύκλου τῶν ἐργασιῶν τοῦ ἐργοδότου, ὡς λ.χ. θὰ ἦτο ὑπολογισμὸς τοῦ ποσοῦ τοῦ μισθοῦ κατὰ μονάδα παρεχομένης ἐργασίας ἢ κατ' ἀποκοπήν (βλ. ἤδη ΑΚ 648 § 2) ἢ εἰς ποσοστὰ ἐπὶ τῶν κερδῶν (ΑΚ 654). Διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ αὔξησις τῶν ἀποδοχῶν παρακολουθεῖ τὴν αὔξησιν τῆς παραγωγῆς.

Ἀλλ' ἀνεξαρτήτως τούτων ἡ περὶ ἧς τὸ ἐρώτημα περίπτωσις δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ὑπαγομένη εἰς τὸν διὰ τοῦ ν. 26/1944 εἰσαγόμενον περιορισμόν, διότι δὲν εἶναι δυ-

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑ

Paul Durand, Καθηγητοῦ τῆς Νομικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου τῶν Παρισίων, La politique contemporaine de sécurité sociale», Paris, Librairie Dalloz, 1953, σ. 643.

Ἡ κοινωνική ἀσφάλεια, τῆς ὁποίας τμῆμα καὶ μερικὴν ἐκδήλωσιν ἀποτελοῦν αἱ κοινωνικαὶ ἀσφαλίσεις, δὲν εἶχεν ἀποτελέσει μέχρι σήμερον ἀντικείμενον εὐρείας καὶ γενικῆς μελέτης ἐν Γαλλίᾳ. Τὸ βιβλίον τοῦ καθηγητοῦ κ. *Paul Durand* «Ἡ σύγχρονος πολιτικὴ κοινωνικῆς ἀσφαλείας» ἔρχεται νὰ καλύψῃ αὐτὸ τὸ κενόν.

Κατὰ παράδοσιν ἐπικρατήσασαν εἰς τὰ γαλλικὰ πανεπιστήμια αἱ κοινωνικαὶ ἀσφαλίσεις ἐθεωροῦντο ὡς ἀποτελοῦσαι μέρος τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου καὶ ἐδιδάσκοντο ὁμοῦ μετ' αὐτοῦ ὑπὸ τὸν γενικὸν τίτλον «βιομηχανικὴ νομοθεσία». Τὸ «Σύστημα Ἐργατικοῦ Δικαίου» τοῦ κ. *Paul Durand*, τοῦ ὁποίου οἱ δύο πρῶτοι τόμοι ἔχουν ἤδη κυκλοφορήσει (τόμος Δ', τῇ συνεργασίᾳ τοῦ κ. *R. Jaussaud*, Paris, Dalloz, 1947, τόμος Β', τῇ συνεργασίᾳ τοῦ κ. *A. Vitu*, Paris, Dalloz, 1950) καὶ τοῦ ὁποίου ὁ τρίτος τόμος, ἀναφερόμενος εἰς τὰς συλλογικὰς σχέσεις ἐργασίας, εὑρίσκεται ὑπὸ ἑτοιμασίαν, περιελάμβανεν ἀρχικῶς ἕνα τέταρτον τόμον, εἰς τὸν ὁποῖον θὰ ἀνεπτύσσετο ἡ σχετικὴ μὲ τὴν κοινωνικὴν ἀσφάλειαν νομοθεσία. Ἡ μεσολαβήσασα ἐξέλιξις τοῦ δικαίου τῶν κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων, ὡς καὶ βαθυτέρα μελέτη τῶν προβλημάτων καὶ τοῦ σκοποῦ τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλείας, ἔπεισαν τὸν συγγραφέα, ὅτι ἡ ἄλλοτε ὑπάρχουσα ἁμέσως σχέσις μεταξὺ ἐργατικοῦ δικαίου καὶ δικαίου κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων ἔπαυσε σήμερον ὑφισταμένη. Πράγματι, ἡ ἰδέα τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλείας, ἐν τῇ καθολικότητί της, δὲν δύναται πλέον νὰ ὑπαχθῇ εἰς τὰ στενὰ πλαίσια τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου. Ἐν ἀντιθέσει μὲ τὸ τελευταῖον, ἡ κοινωνικὴ ἀσφάλεια τείνει ὄντως νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν προστασίαν ὅλων τῶν στοιχείων τοῦ πληθυσμοῦ ἐναντίον παντὸς κινδύνου τῆς ὑπάρξεως, χωρὶς πρὸς τοῦτο νὰ ἀπαιτῇ ὕπαρξιν σχέσεως ἐξηρτημένης ἐργασίας. Οὕτως, ἀντὶ τοῦ τετάρτου τόμου τοῦ «Συστήματος Ἐργατικοῦ Δικαίου», ὁ καθηγητὴς κ. *Paul Durand* ἔβλεπε εἰς τὴν δημοσιότητα τὴν «Σύγχρονον πολιτικὴν κοινωνικῆς ἀσφαλείας», ἣν ἐλάβε ἔργον αὐτοτελὲς καὶ, ὡς ὁ τίτλος του ἀφίνει νὰ ἐννοηθῇ, ἀποβλέπον εἰς τὴν ἐνημέρωσιν τοῦ μελετητοῦ τοῦ θεσμοῦ τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλείας ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν παρουσιαζομένων προβλημάτων, τόσον νομικῆς, ὅσον καὶ ἱστορικῆς, πολιτικῆς, κοινωνιολογικῆς ἢ οἰκονομικῆς φύσεως.

Τὸ ἔργον περιλαμβάνει μίαν εἰσαγωγήν, ἥτις ἐδημοσιεύθη ἐν μεταφράσει εἰς τὴν «Ἐπιθεώρησιν Ἐργατικοῦ Δικαίου» (τόμ. 12,457 ἑπ.) καὶ δύο μέρη. Εἰς τὸ πρῶτον μέρος, ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ κοινωνικὴ ἀσφάλεια καὶ ἡ ἀποζημίωσις τῶν κοινωνικῶν κινδύνων», ὁ συγγραφεὺς ἐκθέτει ἐν ἀρχῇ τὸν ἱστορικὸν σχηματισμὸν τοῦ συστήματος τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλείας καὶ κατόπιν ἀναπτύσσει διαδοχικῶς τὰς τεχνικὰς ἀρχὰς τῆς ἀποζημιώσεως (οἰκονομικὰ πλαίσια τῆς πολιτικῆς ἀποζημιώσεως τῶν κοινωνικῶν κινδύνων, κίνδυνοι καλυπτόμενοι ὑπὸ τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλείας, δικαιοῦχοι, παροχαὶ) καὶ τὴν ὀργάνωσιν τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλείας (τὰ σχετικὰ μὲ τοὺς πόρους τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλείας προβλήματα, τὴν διοικητικὴν ὀργάνωσιν τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλείας, τὸ κυβερνητικὸν πρόβλημα, τὰς διεθνεῖς ὄψεις τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλείας). Εἰς τὸ δεύτερον μέρος, ὑπὸ τὸν γενικὸν τίτλον «Ἡ πρόληψις τῶν κινδύνων καὶ ἡ ἐξέλιξις τῆς κοινωνικῆς διαρθρώσεως», ὁ συγγραφεὺς ἀναπτύσσει τὰ ἀκόλουθα τρία προβλήματα: α) τὸ πρόβλημα τῆς ἰατρικῆς περιθάλψεως ὑπὸ τὸν τίτλον «ἡ πολιτικὴ τῆς ὑγείας» (πατροπαράδοτος ὀργάνωσις τοῦ ἰατρικοῦ ἐπαγγέλματος, αἰτία τῆς ἐξελίξεως αὐτῆς, ἀναδιοργάνωσις τοῦ ἰατρικοῦ ἐπαγγέλματος), β) τὸ πρόβλημα τῆς ἀνεργίας ὑπὸ τὸν τίτλον «ἡ πολιτικὴ τῆς πλήρους ἀπασχολήσεως» (ἡ ὀργάνωσις τῆς ἀγορᾶς ἐργασίας, ἡ οἰκονομικὴ τῆς πλήρους ἀπασχολήσεως) καὶ γ) τὸ θέμα τῆς προλήψεως τῶν ἐργατικῶν ἀτυχημάτων καὶ τῶν ἐπαγγελματικῶν ἀσθενειῶν (διακανονισμὸς τῆς προλήψεως, ἐκπαίδευσις τοῦ ἐπαγγελματικοῦ κόσμου).

Ἐπεμείναμεν εἰς μίαν λεπτομερῆ παρουσίασιν τῶν ἀναπτυσσομένων εἰς τὸ βιβλίον θεμάτων, διὰ νὰ ὑπογραμμίσωμεν τὴν εὐρύτητα τοῦ ἀναληφθέντος ἔργου. Ἀποτελεῖ, νομίζομεν, ἄθλον ὅτι ἐπιστήμονα, ἀφιερώσαντα ὁλόκληρον ζωὴν εἰς τὴν διδασκαλίαν τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἡ συγγραφὴ ἔργου καλύπτοντος τομεῖς γνώσεως τόσον διαφόρους ἀπὸ τὰς οἰκείας εἰς αὐτὸν ἔννοιας τοῦ ἀστικοῦ δικαίου. Ἡ μελέτη καὶ *a fortiori* ἡ συγγραφὴ ἐπὶ θεμάτων σχετικῶν μὲ τὴν κοινωνικὴν ἀσφάλειαν ἀπαιτεῖ ὄντως ὄχι μόνον βαθεῖαν γνῶσιν τοῦ δικαίου, ἀλλ' ἀκόμη πλήρη ἐνημέρωσιν ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν καὶ κοινωνικῶν ἀπόψεων τῶν παρουσιαζομένων προβλημάτων. Ἀπὸ αὐτῆς τῆς ἀπόψεως τὸ νέον βιβλίον τοῦ κ. *Paul Durand* ἀποτελεῖ ἐν ἄξιον ὄγκωμα ἐπιστημονικῆς πληρότητος. Βαθεῖα καὶ συστηματικὴ μελέτη τοῦ συγκριτικοῦ δικαίου ἐπιτρέπει εἰς τὸν συγγραφέα νὰ ἐνισχύσῃ τὴν θεωρητικὴν ἀνάπτυξίν του, εἰς τρόπον ὥστε ὁ ἀναγνώστης νὰ δύναται νὰ ἀποκτήσῃ γενικὴν ἀντίληψιν τοῦ προβλήματος. Ἡ χρησιμότης τοῦ βιβλίου καθίσταται πλέον ἐκδηλος, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι, καθ' ὅσον γνωρίζομεν, ἀποτελεῖ ἐν Γαλλίᾳ τὴν πρώτην προσπάθειαν συστηματικῆς ἀντιμετωπίσεως τοῦ συνόλου τῶν ὑπὸ τοῦ θεσμοῦ τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλείας τιθεμένων προβλημάτων.

Γεώργιος Π. Σπυράτσουλος, Δικηγόρος

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ

Εἰς τὴν ἐν σελ. 1084 παρόντος τόμου δημοσιευθεῖσαν ὑπ' ἀριθ. 2290/1954 ἀπόφασιν τοῦ Πρωτοδικείου Πειραιῶς ἀντὶ τοῦ ἐσφαλμένου «εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. Χ. Καπετανάκος» νὰ τεθῇ τὸ ὀρθὸν «εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. Τρ. Κωτσοβέλος».

Εἰς τὴν σειρὰν τῆς χρεώσεως, κατὰ γενικὴν γνώμην, ἐργασίας τῆς «Ἐπιθεωρήσεως Ἐργατικοῦ Δικαίου» ὑπὸ τὸν τίτλον «Σύνοψις γνωμῶν θεωρίας καὶ πράξεως, τὴν ὁποίαν ἤρχισεν ἀπὸ τοῦ προηγουμένου τεύχους καὶ συνεχίζει, ἔχουν ὑπαχθῆ τὰ πλέον ἐνδιαφέροντα θέματα τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου. Ἐκ τῆς ἐργασίας αὐτῆς δύναται ὁ ἐνδιαφερόμενος εἰς τὴν πλήρη γνῶσιν τῶν ὑπὸ τῆς θεωρίας καὶ πράξεως ὑποστηριχθέντων καὶ δεκτῶν γενομένων.

νατή τοιαύτη ὑπαγωγή. Οὕτως, ὁ νόμος 26/1944 ὡς «πάσης φύσεως ἀποδοχὰς οἱασδήποτε μορφῆς . . . . δι' ἀμοιβὴν ὑπηρεσιῶν καὶ ἐργασίας . . . .» ἐννοεῖ τὸ εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ἀντάλλαγμα, ὅπερ συμφωνεῖται ὡς ὡρισμένη σταθερὰ καὶ ἄρα ἐκ προτέρου σταθμητὴ παροχή. Ὡς τοιαύτη ἡ παροχὴ αὕτη ἰσοδυναμεῖ πρὸς ποσὸν δυνάμενον νὰ συγκριθῇ πρὸς τὸ ποσὸν ἄλλων ἀποδοχῶν σταθερῶν καὶ ἐκ προτέρου σταθμητῶν. Οὕτω δὲ ὡς μέτρον συγκρίσεως ὁ νόμος θέτει τὰς μηνιαίας ἀποδοχὰς τοῦ Πρωθυπουργοῦ, αἱ ὁποῖαι εἶναι κατὰ νόμον ἀκριβῶς ἐκ τῶν προτέρων καθωρισμέναι. Καὶ αἱ «πάσης φύσεως ἀποδοχαὶ» παντὸς Ἕλληνος πολίτου, ἑπομένως, αἵτινες δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ὑπερβαίνουν τὰς μηνιαίας ἀποδοχὰς τοῦ Πρωθυπουργοῦ, πρέπει νὰ εἶναι καὶ αὗται σταθεραί, ἐκ τῶν προτέρων καθωρισμέναι κατὰ μῆνα. Εἰδικώτερον, δὲν δύναται νὰ τεθοῦν εἰς σύγκρισιν πρὸς τὰς σταθερὰς μηνιαίας ἀποδοχὰς τοῦ Πρωθυπουργοῦ ἀποδοχαὶ ἀστάθμητοι καὶ κυμαινόμεναι, ὧν τὸ μέγεθος εἶναι ὅλως ἄγνωστον ἐκ τῶν προτέρων, ἐξαρτώμενον ὄχι ἐκ συμβατικοῦ καθορισμοῦ, ἀλλ' ἐκ γεγονότων τυχαίων καὶ πάντῃ ἀσταθμήτων, ἐκ τῆς πληρώσεως αἱρέσεως ἢ ὅρου, ὡς εἶναι ἰδίως ὁ ὅρος τῆς προσελεύσεως πελατῶν εἰς τὸ κατάστημα (μισθὸς εἰς φιλοδωρήματα) ἢ τῆς πραγματοποιήσεως εἰσπράξεως ἢ κερδῶν (μισθὸς εἰς ποσοστὰ ἐκ τῶν κερδῶν). Τοιοῦτος τρόπος καθορισμοῦ τῆς ἀμοιβῆς ἐνέχει τι τὸ τυχηρὸν διὰ τὸν ἐργαζόμενον, ὅστις λαμβάνει μισθὸν μόνον ἐφ' ὅσον θὰ ἐξέλθῃ ἡ αἵρεσις (θὰ προσέλθουν οἱ πελάται, θὰ πραγματοποιηθοῦν κέρδη), ὁ δὲ τὴν ὑπηρεσίαν παρέχων ἀναδέχεται ἐκ τῶν προτέρων καὶ τὸ ἐνδεχόμενον νὰ μὴ λάβῃ παντάπασιν ἢ νὰ μὴ λάβῃ ἐπαρκῆ μισθόν. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ θεωρηθῇ ὅτι παραβαίνει τὸν ν. 26/1944 λ.χ. ὁ maitre d' hôtel, ὅστις ἐκ τῶν φιλοδωρημάτων τῶν πελατῶν ἀποκομίζει σύνολον ἀποδοχῶν μεγαλύτερον τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν τοῦ Πρωθυπουργοῦ (ἄλλωστε δὲν εἶναι καὶ πρακτικῶς δυνατὸς τοιοῦτος περιορισμός), οὔτε ὁ ὑπάλληλος ἐμπορικῆς ἐπιχειρήσεως, ὅστις λαμβάνει ὡς μισθὸν ποσοστὰ ἐπὶ κερδῶν καὶ ἐφ' ὅσον ὑπάρξουν κέρδη (τὰ ὁποῖα δύνανται νὰ μὴ ὑπάρχουν κατὰ τὸν ἕνα μῆνα καὶ νὰ ὑπάρχουν ἠὐξημένα κατὰ τὸν ἄλλον), οὔτε ὁ ἐργαζόμενος εἰς ἐποχιακὴν ἐπιχείρησιν παραβαίνει τὸν νόμον, ἐὰν λαμβάνῃ ὑπέρογκον μισθὸν διὰ τὴν χρονικῶς περιωρισμένην ἐργασίαν του τῆς ἐποχιακῆς περιόδου καὶ οὐδὲν λαμβάνει μισθὸν κατὰ τὴν νεκρὰν περίοδον. Ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ εἴδους καὶ ἐκ τῶν συνθηκῶν τῆς ἐργασίας εἶναι ἀδύνατος ἡ ὑπαγωγὴ τοῦ ἐργαζομένου εἰς τὸν περιορισμὸν τοῦ ν. 26/1944 κατὰ τὰς περιστάσεις. Οὕτω λ.χ. ὁ ἐν θεάτρῳ ποικίλων ἐκτελῶν ἐπικινδύνους ἐπιδείξεις, δι' ὧν τίθεται καθημερινῶς εἰς κίνδυνον ἡ ζωή του, δὲν δύναται νὰ ὑποχρεωθῇ νὰ λάβῃ μισθὸν οὐχὶ μείζονα τῶν ἀποδοχῶν τοῦ Πρωθυπουργοῦ καὶ ὁ ἐπιστήμων τεχνικὸς ὁ διευθύνων μεγάλην βιομηχανικὴν ἐπιχείρησιν, ἀποκομίζουσαν τὰ κέρδη της κυρίως ἐκ τῆς προσωπικῆς του ἐργασίας, καὶ παρ' ὅλον τοῦτο ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν ἀγόνων παραμένων ἄνευ ἀμοιβῆς δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑποχρεωθῇ νὰ λαμβάνῃ, ὅταν θὰ ἔλθουν καὶ ἔτη κερδοφόρα, μισθὸν οὐχὶ μείζονα τῶν (μὴ ὑπακειμένων εἰς τοιαύτας κυμάνσεις) ἀποδοχῶν τοῦ Πρωθυπουργοῦ, καθ' ὃν χρόνον ὁ ἐπιχειρηματίας θ' ἀποκομίζῃ μηνιαίως ἐκ τῆς ἐργασίας ταύτης κέρδη ἑκατονταπλασίως μείζονα τῶν ἀποδοχῶν τοῦ Πρωθυπουργοῦ.

III. Εἰδικώτερον, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἀμοιβὴν ἢ ἀποζημίωσιν τῶν μελῶν τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου καὶ διευθυντῶν ἀνωνύμων ἑταιριῶν, παρατηροῦμεν τὰ ἑξῆς:

Τὸ μέλος τοῦ διοικ. συμβουλίου τῆς ἀνωνύμου ἑταιρίας ἀποτελεῖ κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 31 Ε.Ν. ἐντολοδόχον, «ἐπίτροπον» τῆς ἑταιρίας διὰ τοῦ ὁποίου ἀσκεῖται ἡ ἑταιρικὴ προσοχή. Ὁ ἐπίτροπος οὗτος, ὡς ῥητῶς ὁρίζει ἡ αὐτὴ ὡς ἄνω διάταξις, εἶναι δυνατὸν νὰ εἶναι ἄμισθος, δυνατὸν ὅμως νὰ εἶναι καὶ ἔμμισθος. Τὸ τελευταῖον τοῦτο ἀποτελεῖ τὸν γενικὸν κανόνα καὶ τὸ ὁμαλὸν ἄλλωστε ἐπὶ ἐμπορικῶν ἑταιριῶν, δοθέντος ὅτι εἰς τὸ ἐμπόριον οὐδὲν παρέχεται δωρεάν.

Ἡ ἀμοιβή, τὴν ὁποίαν τὸ μέλος τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου, ὡς καὶ ὁ γεν. διευθυντὴς αὐτῆς, λαμβάνει, εἶναι δυνατὸν νὰ ὁρίζηται κατὰ δύο τρόπους:

Ὁ πρῶτος τρόπος εἶναι ὁ καθορισμὸς ἀμοιβῆς κατὰ τρόπον πάγιον, σταθερὸν καὶ ἀνεξάρτητον πρὸς τὴν πορείαν τῆς ἑταιρικῆς κερδοσκοπίας. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὸ μέλος τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου λαμβάνει καθ' ὡρισμένα χρονικὰ διαστήματα (κατ' ἔτος, κατὰ μῆνα κλπ.) ὡριαμένον ποσόν, ὅπως καὶ ὁ ὑπάλληλος ὁ ἰδιωτικὸς ἢ καὶ ὁ δημόσιος, ὅπως καὶ ὁ Πρωθυπουργός. Διὰ τὰς τοιαύτας ἀποδοχὰς ὑπάρχει ἑπομένως δυνατότης συγκρίσεως πρὸς τὰς ἀποδοχὰς τοῦ Πρωθυπουργοῦ, κατὰ τὰ εἰδικώτερον ἀνωτέρω ὑπὸ Ι ἀναπτυσσόμενα. Τοῦτο ἰσχύει καὶ

προκειμένου περὶ ἀμοιβῆς κατὰ συνεδρίασιν, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ καὶ τὸν συνήθη τρόπον καθορισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν μελῶν τοῦ συμβουλίου. Δοθέντος ὅτι κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 20 τοῦ ν. 2190 περὶ ἀνωνύμων ἑταιριῶν τὸ διοικητικὸν συμβούλιον τῆς ἀνωνύμου ἑταιρίας συνέρχεται ἅπαξ τοὐλάχιστον κατὰ ἡμερολογιακὸν μῆνα, ὁ σύμβουλος προσερχόμενος εἰς τὰς συνεδριάσεις τακτικῶς (ἐνδεχομένως καὶ ἀπών· βλ. *Ripert*, Droit commercial, 1948, No 1135) λαμβάνει παγίως καὶ σταθερῶς κατὰ μῆνα τοὐλάχιστον τὴν εἰς μίαν συνεδρίασιν ἀντιστοιχοῦσαν ἀμοιβήν. Ἐν προκειμένῳ τὸ ἄρθρ. 15 τοῦ ὑπ' ὄψιν ἡμῶν τεθέντος καταστατικοῦ τῆς περὶ ἧς πρόκειται ἑταιρίας ὁρίζει τοιαύτην ἀμοιβὴν ἐκ δραχμῶν 300 κατὰ συνεδρίασιν, ποσὸν τὸ ὁποῖον διὰ τὴν ἐποχὴν τῆς συντάξεως τοῦ καταστατικοῦ (1924) ἦτο βεβαίως σημαντικὸν καὶ ἀποτελεῖ καθορισμὸν ἀποδοχῶν, τὰς ὁποίας ὁ σύμβουλος τῆς ἑταιρίας λαμβάνει συνεπείᾳ ἐμμίσθου ἐντολῆς ἢ, μετὰ τὸν Ἀστικὸν Κώδικα, μισθώσεως ἀνεξαρτήτων ὑπηρεσιῶν (κατὰ τὴν παρὰ τοῦ δευτέρου ἡμῶν εἰδικώτερον ὑποστηριζομένην γνώμην· βλ. ἐν Θέμ. ΞΒ', 678).

Ὁ δεύτερος τρόπος εἶναι ἐκεῖνος, κατὰ τὸν ὁποῖον ὁ σύμβουλος, ὡς καὶ ὁ διευθυντής, μετέχει τῆς κερδοσκοπίας τῆς καλῆς ἢ κακῆς ἐκβάσεως αὐτῆς καὶ ἐπομένως τῆς ἀβεβαιότητος, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ τὸ πεδίον δράσεως τοῦ ἐμπορίου (βλ. τὰ παρὰ τοῦ πρώτου ἐξ ἡμῶν σχετικῶς ἐκτιθέμενα εἰς Παραδόσεις Ἐμπ. Δικαίου τεῦχ. Α' § 3), ἀναλαμβάνων τὸν κίνδυνον νὰ παρέχῃ ἐπὶ σειρὰν ἴσως ὅλην ἐτῶν τὰς ὑπηρεσίας του, χωρὶς ἀμοιβήν. Ὅταν λοιπὸν ἡ ἀβεβαιότης ἔχῃ εὐνοϊκὴν τὴν ἔκβασιν καὶ ἡ ἑταιρικὴ χρῆσις κλείσῃ μὲ κέρδη, τότε, κατὰ συνέπειαν πρὸς τὴν τοιαύτην εἰς τὴν κερδοσκοπίαν συμμετοχήν, ὁ σύμβουλος (ἢ ὁ διευθυντής) λαμβάνει ποσοστὸν ἐπὶ τῶν κερδῶν (ἄρθρ. 34 τοῦ καταστατικοῦ, ἐν ὄψει τοῦ ἄρθρ. 24 τοῦ ν. 2190). Ἀλλὰ τὸ ποσοστὸν τοῦτο εἶναι πάντῃ διάφορον τῶν ἀποδοχῶν, αἱ ὁποῖαι καταβάλλονται κατὰ τὸν πρῶτον ὡς ἄνω τρόπον. (Ὡς πρὸς τὴν διάκρισιν μεταξὺ τῶν δύο τούτων τρόπων βλ. *Καραβᾶ*, Ἐγχειρ. Ἀνων. Ἑταιριῶν Α', ἄρθρ. 681, σ. 501 ἑπ., *Escarra*, Cours du droit commercial, 1952, No 802, *Ripert* ἔνθ' ἀν., *Pic - Kreher*, Des societés commerciales, 1948, II No 2078, *Staub - Pinner* § 245 Anm. 5, *Teichmann - Kochler*, Aktiengesetz, 1950, σ. 170 - 171 διάκρισις τῶν «schwankende Bezüge» ἀπὸ τῶν «feste Bezüge» βλ. καὶ διακρίσεις εἰς § 78 τοῦ γερμ. νόμου τοῦ 1937). Εἶναι τελείως ἀναστάθμητον καὶ ἀβέβαιον ἐκ τῶν προτέρων. Ἀποτελεῖ πρόσθετον μέρισμα ἐπὶ τῶν κερδῶν, τὸ ὁποῖον καταβάλλεται ἐπὶ πλέον τοῦ εἰς πάντα μέτοχον καταβαλλομένου. Καὶ ἐπὶ μὴ μετόχου συμβούλου ἢ διευθυντοῦ μὴ λαμβάνοντος μέρισμα τὰ ποσοστὰ ταῦτα πάντως δὲν ἀποτελοῦν ἀποδοχὰς σταθερὰς καὶ ὡρισμένας, ἐκ τῶν προτέρων σταθμητάς. Καὶ ἐπὶ μετόχου λοιπόν, ὡς καὶ ἐπὶ μὴ μετόχου συμβούλου, τοιαῦτα ἐπὶ τῶν κερδῶν ποσοστὰ κατὰ τύχην καὶ δι' ὡρισμένην μόνον, ἴσως μοναδικὴν εἰς τὴν διάρκειαν τῆς θητείας τῶν προσώπων τούτων, χρῆσιν κτηθέντα δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συγκριθοῦν καὶ νὰ χαρακτηρισθοῦν ὡς μείζονα ἢ μὴ πρὸς τὰς ἀποδοχὰς τοῦ Πρωθυπουργοῦ. Ἡ αὐτὴ δ' ὡς εἰκὸς ἀδυναμία συγκρίσεως ὑφίσταται καὶ ὡς πρὸς τὰ εἰς τοὺς διευθυντὰς παρεχόμενα ποσοστά. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον λοιπὸν ἐπὶ ἀμοιβῆς συνισταμένης εἰς ποσοστὰ δὲν ὑπάρχει δυνατότης καὶ πεδίον ἐφαρμογῆς τοῦ ν. 26/1944.

IV. Καὶ ἐφ' ὅσον ὅμως πρόκειται περὶ παγίων, σταθερῶν ἀποδοχῶν, ὑποκειμένων κατὰ τὰ ἄνω εἰς σύγκρισιν πρὸς τὰς ἀποδοχὰς τοῦ Πρωθυπουργοῦ, παρατηροῦμεν, ὡς πρὸς τὴν ἔννοιαν, ὑφ' ἣν εἶναι νοητέαι αἱ τελευταῖαι αὗται, τὰ ἀκόλουθα:

Διὰ τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ἀ.ν. 1025/1946 «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ν. 26/1944» διηυκρινήθη ὅτι «ὡς πάσης φύσεως ἀποδοχαί, περὶ ὧν τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ν. 26/1944, νοοῦνται αἱ λόγῳ μισθοῦ παρακολουθούντων τὸν μισθὸν ἐπιδομάτων παρεχόμεναι ἀποδοχαί, ὡς μηνιαῖαι δὲ ἀποδοχαὶ τοῦ Πρωθυπουργοῦ, περὶ ὧν τὸ αὐτὸ ἄρθρ. 1 τοῦ ἀνωτέρω νόμου, νοοῦνται τὸ ἀνώτατον ὅριον εἰς ὃ δύνανται νὰ φθάσωσι μηνιαίως αἱ πάσης φύσεως ἀποδοχαὶ Πρωθυπουργοῦ».

Ἑρμηνεύουσα τὰς διατάξεις ταύτας ἡ Ὁλομέλεια τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 852/1949 (ΕΕΔ 8, 402) ἀποφάσεως αὐτῆς ἀπεφάνθη ὅτι, ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ἀ.ν. 1025/1946, καὶ ἀσχέτως ἂν ὁ νόμος οὗτος εἶναι πράγματι ἑρμηνευτικὸς ἢ νέος νόμος, τὸ ποσὸν τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν τοῦ Πρωθυπουργοῦ τίθεται ὡς ἀνώτατον ὅριον συγκρίσεως μόνον διὰ τὰς λόγῳ ἐπιδομάτων παρακολουθούντων τὸν ὀργανικὸν μισθὸν παρεχομένας ἀποδοχάς, οὐχὶ δὲ καὶ διὰ τὸν βασικὸν μισθόν. Ὡς τοιαῦτα δὲ ἐπιδόματα νοοῦνται μόνον τὰ κατὰ τὸν νόμον (ὑπουργικὰς ἀποφάσεις, συλλογικὰς συμ-

ΝΕΟΠΟΛΕΜΙΣΤΙΚΟΝ (ΕΡΓΑΤΙΚΟΝ) ΔΙΚΑΙΟΝ(*)

Προϋποθέσεις διορισμοῦ καὶ προσλήψεως.—Νομιμοφροσύνη.—Ἰσχύων δίκαιον.

Ὑπὸ τοῦ κ. ΑΘ. Κ. ΜΠΟΜΠΟΡΑ, Προέδρου Δικηγ. Συλλόγου Τρικκάλων

IV. Ἄλλος λόγος ἀποκλεισμοῦ ἐκ τοῦ ἀ.ν. 1836.

Ἐπίσης ἀποκλείεται ἐντελῶς ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἀ.ν. 1836 προκύπτουσα ἔνθεν βούλησις τοῦ νομοθέτου περὶ αὐτοδικαίας ἐπὶ νεοπολεμιστῶν ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τοῦ ἀ.ν. 516 τοῦ 1948 καὶ τοῦ ἐκτελ. δ.δ. περὶ νέας κρίσεως τῆς νομιμοφροσύνης τῶν διοριστέων διὰ τὰ ἑξῆς:

Ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ γράμματος καὶ τοῦ πνεύματος τῆς διατάξεως τοῦ μνησθέντος ἄρθρου 4 § 4 ἀ.ν. 1836, αὕτη ἀνεφέρθη μόνον εἰς τὰς πρὸς τελείωσιν τῆς πράξεως τοῦ διορισμοῦ ὡς διοικητικῆς τοιαύτης κειμένας διατάξεις καὶ οὐχὶ εἰς ἄλλους νόμους θεσπίζοντας ἄλλας νέας προϋποθέσεις (ἀνωτ. III) ἐγκύρου διορισμοῦ. Ὁ σκοπὸς τῶν περὶ προστασίας τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ πολεμιστῶν νόμων, ὅστις, ὡς ἐλέχθη (Εἰσαγ.), εἶναι ἡ ἄμεσος εὕρεσις ἐργασίας καὶ ἄρα ὁ ἄμεσος ἄνευ ἐμποδίων καὶ ἄνευ ἀναβλητικῶν αἱρέσεων διορισμός, ἐκτὸς τῶν ὑπ' αὐτῆς τῆς νεοπολεμιστικῆς νομοθεσίας θεσπισθεισῶν, ἀποκλείει ἀπολύτως ἀντίθετον ἐκδοχήν.

V. Ἄλλος λόγος ἀποκλεισμοῦ ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἀ.ν. 516.

Ἄλλος λόγος ἀποκλεισμοῦ τοῦ ἀ.ν. 516 ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς του ἐπὶ τῶν ἀπολυομένων ἐκ τοῦ στρατοῦ καὶ ζητούντων ἐργασίαν πολεμιστῶν ὡς πρὸς τὴν προσαγωγὴν νέων ἀποδεικτικῶν νομιμοφροσύνης προκύπτει ἐξ αὐτοῦ τούτου τοῦ ἀ.ν. 516/1948 καὶ τοῦ ἐκτελεστικοῦ αὐτοῦ β.δ. τῆς 7/8.5.1948 ὁ ἑξῆς:

1. Ὁ ἀ.ν. 516 τῆς 8/8.1.1948 (ὁ κυρωθεὶς διὰ τοῦ ψ. ΜΘ'/1948) περὶ ἐλέγχου νομιμοφροσύνης τῶν δημοσίων κλπ. ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν εἶναι, ὡς ἐλέχθη, ὅλως διοικητικός. Οὗτος ἐπιβάλλει ὑποχρεώσεις ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν Διοίκησιν. Διότι κατὰ τὸν διορισμὸν (πρβλ. 1 § 1), δηλαδὴ μετὰ τὴν ἐξάντλησιν πάσης ἄλλης διαδικασίας καὶ ὅταν φθάσῃ τὸ πρᾶγμα εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ ἐγγράφου τοῦ διορισμοῦ (ἔκδοσιν αὐτοῦ), τότε ὁ ἀριδίδιος ὑπάλληλος ἔχει ἐκ τοῦ νόμου τούτου ἐπαγγελματικὴν ὑποχρέωσιν (αὐτὸς καὶ ὄχι ὁ διοριζόμενος) ἵνα διαπιστώσῃ τὴν νομιμοφροσύνην τοῦ διοριζομένου (1 § 2). Δι' ὃ καὶ ὑποχρεοῦται νὰ ἐνεργήσῃ (1 § 2) κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 4. Δηλαδὴ νὰ ζητήσῃ καὶ λάβῃ καὶ μνημονεύσῃ (προσέτι) ἐν τῷ διορισμῷ τὴν περὶ τοῦ διοριστέου προσήκουσαν κατ' ἄρθρ. 4 § 2 ἀπόφασιν τοῦ οἰκείου Συμβουλίου (1 § 2) ἐπί τε ταῖς ἄλλαις ποιναῖς (πειθαρχικὴ κλπ.) ὡς καὶ ἐπὶ τῇ εἰδικῇ ποινῇ τοῦ ἄρθρ. 1 § 3. Ἡ ὕπαρξις ἐναντίας ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου ἀποτελεῖ διὰ τὸν ὁποψήφιον ὑπάλληλον νόμιμον (5) κώλυμα διορισμοῦ (5 § 1).

2. Ἐν ἄρθρ. 1 § 1 τοῦ ἀ.ν. 516 γίνεται χρῆσις τῆς φράσεως «ὁ διοριζόμενος» ἢ «προσλαμβανόμενος». Τὴν ἐκ τοῦ προσήλου γράμματος τῆς διατάξεως ταύτης ἔννοιαν δὲν ἐλάπτει ἡ φράσις τοῦ ἄρθρ. 4 §§ 1, 2 «τῶν αἰτουμένων διορισμὸν ἢ τῶν αἰτουμένων ὅπως διορισθῶσι» καὶ «ὁ αἰτούμενος τὸν διορισμόν». Πρβλ. ἄρθρ. 3 § 1 ψ. ΜΘ' τοῦ 1948

(*) Συνεχίζεται ἐκ τῆς σ. 1089 παρόντος τόμου.

freie Verfügungsmacht über den Reingewinn hat»).

Τὸ αὐτὸ ρητέον καὶ διὰ τὴν περίπτωσιν ἀκυρότητος τῆς ἀποφάσεως τῆς γενικῆς συνελεύσεως, ἡ ὁποία ἐνέκρινε τὸν ἰσολογισμόν, ἢ ποινικοῦ ἀδικήματος, τὸ ὁποῖον προξενεῖ ζημίαν εἰς τὴν ἑταιρίαν. Τοιαῦτα γεγονότα δὲν θεμελιοῦν ἀγωγὴν στηριζομένην εἰς καταβολὴν μερίσματος, ἡ ὁποία, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, προϋποθέτει ἀπόφασιν τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου καὶ τῆς γενικῆς συνελεύσεως καθορίζουσαν τὸ μέρισμα τοῦτο, ὁπότε καὶ μόνον ὑπάρχει ἡ ἐπὶ καταβολῇ τούτου ἀγωγὴ τῶν κατ' ἰδίαν μετόχων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Αὐγούστου 1953

Οἱ γνωμοδοτοῦντες

ΑΛ. Ν. ΤΣΙΡΙΝΤΑΝΗΣ

Καθηγητὴς τοῦ Ἐμπορικοῦ Δικαίου εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν

ΙΩ. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ

Ὑφηγητὴς τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν

βάσεις έργασίας κλπ.) ή τὴν σύμβασιν συνήθη ἐν τῇ πράξει ἐπιδόματα (οἰκογενειακά, πολυετοῦς ὑπηρεσίας κλπ.), οὐχὶ δὲ βεβαίως καὶ ποσοστὰ ἐπὶ κερδῶν, τὰ ὁποῖα δὲν δύνανται νὰ θεωρηθοῦν ὡς «ἐπιδόματα» ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ νόμου, παρακολουθοῦντα τὸν μισθόν, ἔτι καὶ ἂν πρὸς τοῖς ποσοστοῖς τούτοις καταβάλλεται καὶ σταθερὸς μισθός.

Μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ἀποφάσεως ταύτης τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας καὶ δὴ μετὰ πάροδον τριῶν καὶ ἡμίσεος ἐτῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ἀ.ν. 1025/1946 ἐδημοσιεύθη εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως (τ. Α' φ. 181/27.8.1949) «Διόρθωσις ἡμαρτημένων», δι' ἧς μετὰ τὴν λέξιν «μισθοῦ» ἐν τῷ μόνῳ ἄρθρῳ τοῦ νόμου τούτου προσετίθεντο αἱ λέξεις «καὶ τῶν», οὕτως ὥστε ἡ ὅλη διάταξις νὰ σημαίνῃ, ἀντιθέτως πρὸς τὴν ὡς ἄνω ἀπόφασιν τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ὅτι τὸ ποσὸν τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν τοῦ Πρωθυπουργοῦ τίθεται ὡς ἀνώτατον ὅριον συγκρίσεως διὰ τὸν βασικὸν μισθὸν μετὰ τῶν παρακολουθούντων ἐπιδομάτων. Ἀλλ' ἡ διόρθωσις αὕτη, ἐπιφέρουσα προσθήκην οὐχὶ προφανῶς παραλειφθεισῶν λέξεων, καὶ δὴ μετὰ τρία καὶ ἥμισυ ἔτη, θὰ ἦτο ἰσχυρὰ μόνον ἐὰν ἐγίνετο διὰ νέου νόμου, οὐχὶ δὲ διὰ μιᾶς διοικητικῆς «διορθώσεως ἡμαρτημένων».

Μένομεν λοιπὸν εἰς τὴν ἔννοιαν, ἣν εἶχεν ἀρχικῶς τὸ κείμενον· καὶ ὡς ταύτην ἐκδέχεται ἡ ὡς ἄνω ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας.

Ἐπὶ τοῦ δευτέρου ἐρωτήματος

Ὁ ν. 2190/1920 ἐν ἄρθρῳ 45 § 2 ὁρίζει ὅτι μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν κρατήσεων διὰ τακτικὸν ἀποθεματικὸν καὶ διὰ τὴν καταβολὴν πρώτου μερίσματος ἐκ 4 ο/ο τουλάχιστον ἐπὶ τοῦ καταβεβλημένου ἑταιρικοῦ κεφαλαίου, τὸ ὑπόλοιπον διατίθεται κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ καταστατικοῦ. Τὸ καταστατικὸν ἐξ ἄλλου τῆς περὶ ἧς ὧν πρόκειται ἑταιρίας ἐν ἄρθρῳ 35 ἀριθ. 5 αὐτοῦ ὁρίζει ὅτι «τὸ τυχὸν μετὰ τὴν διανομὴν τῶν καθαρῶν κερδῶν ἀπομένον ὑπόλοιπον διατίθεται εἴτε ὡς πρόσθετον μέρισμα εἰς τοὺς μετόχους, εἴτε πρὸς σχηματισμὸν τοῦ ἐκτάκτου ἀποθεματικοῦ κεφαλαίου ἢ κεφαλαίου προνοίας, εἴτε εἰς μεταφορὰν εἰς τὴν ἐπομένην χρῆσιν ἀποφάσει τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου καὶ ἐγκρίσει τῆς γενικῆς συνελεύσεως». Ἡ διανομὴ ἐπομένως τῶν κερδῶν πάντων εἰς τοὺς μετόχους δὲν ἀποτελεῖ κατὰ τὸ καταστατικὸν ὑποχρέωσιν τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τῆς ἑταιρίας, ἀλλ' ἀπόκειται εἰς τὴν ἐλευθέραν ἐκτίμησιν αὐτοῦ ὑπαγομένην μόνον εἰς τὴν ἔγκρισιν τῆς γενικῆς συνελεύσεως. Περιορισμὸς ὑπάρχει μόνον ὁ τῆς καλῆς πίστεως (Α.Π. 380/1931, Θέμ. ΜΙ' 29, ὅλ. καὶ Ἀναστασιάδην, Ἀναστασιάδην - Τσιριντάνην, Θέμ. ΝΔ' 19), ἀλλ' ἡ διάθεσις κερδῶν ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει κατὰ τὰς ἐν ἄρθρῳ 35 τοῦ καταστατικοῦ δυνατότητας δὲν ἀποτελεῖ βεβαίως καθ' ἑαυτὴν πρᾶξιν ἐξερχομένην τῶν ὁρίων τῆς καλῆς πίστεως. Περιορισμὸς ὑπάρχει μόνον ὅταν τὰ κέρδη διατίθενται διὰ σκοποὺς ἄλλους ἢ τοὺς ἑταιρικούς (ὅλ. π.χ. *Möller - Erzbach*, Handelsrecht, 1928, σελ. 298). Ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ ἀντιθέτῳ περιπτώσει θὰ ἐχώρει προσβολὴ τῆς ἀποφάσεως τῆς γενικῆς συνελεύσεως (*Staub-Pinner* § 213 Anm. 9. *Teichmann Koehler* Aktiengesetz 3η ἐκδ., 1950, σ. 124), οὐχὶ δὲ ἀγωγὴ διὰ μέρισμα περὶ οὗ δὲν ἐλήφθη ἀπόφασις. Ὑποτιθεμένου λοιπὸν ὅτι κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ὡς ἄνω ν. 26/1944 ὡρισμένα ποσὰ ἀκύρως ἀνεγράφοντο εἰς τὸν ἰσολογισμὸν ὡς διανεμητέα εἰς τὸ διοικητικὸν συμβούλιον ἢ, τυχὸν διανεμηθέντα, ἀνεζητοῦντο καὶ ἐπεστρέφοντο εἰς τὴν Ἑταιρίαν τὰ ποσὰ ταῦτα, κατ' οὐδεμίαν τοῦ νόμου ἢ τοῦ καταστατικοῦ διάταξιν θὰ διενέμοντο ὑποχρεωτικῶς καὶ ἄνευ ἄλλου εἰς τοὺς μετόχους πρὸς ἐπαύξησιν τοῦ μερίσματος αὐτῶν. Ἀντιθέτως τὸ διοικητικὸν συμβούλιον δύναται κατὰ τὴν κρίσιν του καὶ ὑπὸ τὴν ἔγκρισιν τῆς γενικῆς συνελεύσεως νὰ ἐκλέξῃ, συμφώνως τῇ ὡς ἄνω διατάξει τοῦ καταστατικοῦ, μεταξὺ τῆς ἐπαυξήσεως ταύτης ἢ τοῦ σχηματισμοῦ ἐκτάκτου ἀποθεματικοῦ κεφαλαίου ἢ κεφαλαίου προνοίας ἢ μεταφορᾶς εἰς τὴν ἐπομένην χρῆσιν. Μόνον ἂν ὑπῆρχεν ἀπόφασις περὶ διανομῆς προσθέτου μερίσματος θὰ εἶχεν ὁ μέτοχος ἀγωγὴν δι' αὐτό. (Οὕτως *Escarra* ἔνθ' ἀνωτ. Nº 846 : «c'est donc le vote de l'assemblée qui ouvre a l'actionnaire le droit aux dividendes» ὅλ. καὶ *Ripert* ἔνθ' ἀν. Nº 1114. Ἔνθα καὶ ἀνασκόπησις τῆς γαλλικῆς νομολογίας. *Brunetti*, Trattato del diritto delle società, 1948, Nº 678. *Fischer* εἰς Ehrenberg's Handbuch III σ. 390. *Möller-Erzbach* ἔνθ' ἀν. σ. 298. *Staub-Pinner* § 213, Anm. 91. *Ritter*, Aktiengesetz, 1939, σ. 167 ἑπ. *Teichmann - Koehler*, Aktiengesetz 3η ἐκδ. 1950, σ. 125. *Vivante*, Tratt. II Nº 570, καὶ χαρακτηριστικὴν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀπόφασιν τοῦ γερμανικοῦ ἀκυρωτικοῦ ἐν RG. 131, 195: «zumal wenn man noch berücksichtigt, dass die Generalversammlung völlig

δία των μαχών άντιτασσόμενοι κατά των άποδιοπομπαίων ότι δέν έμφορούνται ύπό των άντεθνικών γνωμών και αίσθημάτων έκείνων. Δι' ό και τό τοιούτο γεγονός της «νομιμοφροσύνης», ύφ' ού είναι ζήτημα άν οί άπαιτούντες ή οί κρίνοντες αύτά άγευστοι όντες πολέμου άληθώς κατέχωνται, ή έπρεπε γενικώς νά άναγραφή ύπό των άρμοδίων άξιωματικών είς τό φύλλον πορείας των στρατιωτών μας, ή έραχύ άπό της άπολύσεως και ύπό άναρμοδίων προσώπων νά μή ζητήται πλέον καθόλου έγγραφος περί αύτών προσαγωγή πιστοποιήσεως. Διότι άκριβώς ή τοιαύτη άναζήτησις άποδείξεως νομιμοφροσύνης ώς άνήθικος και αίσχρά άποτελεί προσβολήν τού άληθούς αίσθήματος νομιμοφροσύνης των άληθώς ήρωϊκών τούτων τέκνων μας! Καθ' όσον ύποβιβάζει αύτούς είς όποπτα και κατάπτυστα πρόσωπα κατασκόπων και προδοτών (χαφιέδων) μάλιστα προηγμένων και έξειδικευμένων, ώστε νά δουλεύωσιν άναιδώς και άδεώς είς δύο άντιμαχομένους κυρίους! Είναι δυνατόν ποτε νά είναι τοιαύτα ύποκείμενα οί νεοπολεμισταί μας; Είς τοιαύτα άτοπα άγει ή άντίθετος έρμηνεία!

Ώς γνωστόν όμως άπαγορεύεται τοιαύτη έρμηνεία άγουσα είς άτοπον άποτέλεσμα και παριστώσα γελοίον τόν νομοθέτην (ν. 87 πρ. Π 28,5)!

Συμφώνως δέ πρός άλλον ν. 144 πρ. Π 50, 17, ούχί πάν τό έπιτετραμμένον είναι ήδη και εύπρεπές!

Κατά δέ τόν ν. 27 Π 44, 7, ένοχαί, αίτινες οίκοθεν δέν συνίστανται, ούτε έκ καθήκοντος τού δικαστού, ούτε έκ πραιτωρικής διαταγής, ούτε έκ δυνάμεως τού νόμου λαμβάνουσι κύρος!

VII. Άλλως όδύνατος ή έκπλήρωσις της σχετικής ύποχρεώσεως

Έάν παρά τ' άνωτέρω (I - VI) έκτεθέντα ήθελε θεωρηθή ίσχυρά ή διάταξις περί της έκ μέρους τού ύποχρέου ύποβολής άποφάσεως των Συμβουλίων ή δηλώσεως τού ίδίου περί της νομιμοφροσύνης του, τότε τοιαύτη ύποχρέωσις προβαλλομένη έντός τού πλαισίου συμβάσεως διεπομένης και ύπό τού ίδιωτικού ώς γενικού δικαίου θά προεκάλει εύλόγως τήν έφαρμογήν των σχετικών διατάξεων τού γενικού άστικού δικαίου. Κατά τό άρθρ. 336 ά.κ. ό όφειλέτης νεοπολεμιστής τοποθετηθείς άπαλλάσσεται πάσης ύποχρεώσεως (προσαγωγής) ένεκεν άδυναμίας πρός έκπλήρωσιν της παροχής ταύτης έξαρτωμένης άπολύτως έκ της βουλήσεως τού έργοδότου (πιστοποίησις) ή έκ της βουλήσεως διοικητικού αύτού όργάνου (Συμβουλίου). Έξ ού προδήλως προκύπτει ά δ υ ν α μ ί α έκπληρώσεως όφειλομένη είς γεγονός, δι' ό ό ύπόχρεως προδήλως δέν ύπέχει εύθύνην. Ότε ό αίτών δέν καθίσταται ύπερήμερος (340), διότι ή καθυστέρησις της παροχής (τού πιστοποιητικού) όφείλεται είς γεγονός, δι' ό δέν ύπέχει εύθύνην (342). Σύμφωνοι περί τούτου και αί διατάξεις των άρθρ. 656, 657 ά.κ. περί μισθώσεως έργασίας. Όθεν και άνευ της διοικητικής άπόψεως θεωρουμένου τού ζητήματος, άπαλλάσσεται ό αίτών της περί προσαγωγής άποφάσεως ή δηλώσεως πρός πιστοποίησιν της νομιμοφροσύνης του ύποχρεώσεως.

VIII. Άλλως ή αίρεσις θεωρείται πληρωθείσα

Άκόμη και άπό της έξής άπόψεως δέον όπως θεωρηθή άρθετσα ή ύποχρέωσις περί προσαγωγής άποφάσεως των Συμβουλίων ή σχετικής δηλώσεως τού νεοπολεμιστού δικαιούχου· και ταύτα κατά τούς περί αίρέσεων κανόνας τού γενικού άστικού δικαίου έφαρμογήν και έν προκειμένω κατά τ' άνωτέρω έχοντος.

Διότι διά της θεσπισθείσης ταύτης ύποχρεώσεως περί προσκομίσεως δεδικαίωσεως έκ μέρους τού τοποθετηθέντος ό διορισμός και ή έγκυρότης αύτού έξηρτήθησαν έκ της προσαγωγής των άνω έγγράφων, ήτοι έκ γεγονότος μέλλοντος και άβεβαίου (αίρεσις άναβλητική), άτινα άποτελέσματα έπέρχονται, άμα ώς συμβή τό γεγονός (201 ά κ.). Είναι δέ τό γεγονός μέλλον και άβέβαιον, διότι έξαρτάται έκ της βούλήσεως τού έργοδότου (33), ή άλλως έκ της βουλήσεως ούχί τρίτου προσώπου άλλ' όργάνων της Διοικήσεως (Συμβουλίων).

Ένεκα τούτου, άν τό είς έκδοσιν πιστοποιη-

(33) Α.Π. 595/1949, Θ. 61, 115. Συμφώνως πρός τήν άπόφασιν ταύτην έκ τού ν. 9 § 1 Π 20, 4, ν. 7 § 2 Π 25, ό προκύπτει ότι, όταν έν διαικαιοπραξίφ προσίθεται έξουσιαστική αίρεσις, ή πλήρωσις της όποίας έξαρτάται έκ μόνης της βουλήσεως τού έτέρου των συμβληθέντων μερών, ή αίρεσις αύτη έχει τήν έννοιαν ότι άπό της δηλώσεως της βουλήσεως τού δικαιούχου τίκτεται ή ένοχή και άπό ταύτης παράγονται τά ένοχα της δικαιοπραξίας άποτελέσματα. Όμοίως και κατ' άρθρον 201 Α.Κ. Πρόσθες ν. 39 Π 50, 17, καθ' ον είς πάσας τάς περιπτώσεις θεωρείται ώς γενόμενον έκείνο, καθ' ό ή ύπερημερία άλλου έπήνεγκεν, ώστε νά μή γένη».

«διορίζουσαν ἀρχήν» κλπ. Ἐν ἄρθρ. 4 § 2 ὁρίζεται ὅτι ἡ ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου κοινοποιεῖται εἰς πάσας τὰς ἐπιτροπὰς νομιμοφροσύνης τοῦ Κράτους. Κατὰ τὴν § 2 τὸ Συμβούλιον Νομιμοφροσύνης ἀποφαίνεται μόνον ἐπὶ ἐρωτήματος τῆς Διοικήσεως· ἄρα οὐχὶ τοῦ ἰδιώτου. Οὐδαμοῦ ὁ νόμος ὁμιλεῖ περὶ ὑποχρεώσεως τοῦ αἰτοῦντος ὅπως ὑποβάλῃ αἴτησιν καὶ ὅτι αὕτη ἀρκεῖ διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς διαδικασίας.

3. Ὡσαύτως κατ' ἄρθρ. 4 § 3 ἀ.ν. 516 τὸ πρωτοβάθμιον Συμβούλιον δικαιοῦται κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ ὑπουργοῦ ν' ἀπαιτήσῃ (κλῆσις) ἀπὸ τὸν κρινόμενον ὅπως προβῇ εἰς ἔγγραφον δήλωσιν περὶ τῆς νομιμοφροσύνης του κατὰ τύπον ὁρισθησόμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου. Ἡ ἄρνησις τῆς ὑπογραφῆς τοιαύτης δηλώσεως ἀποτελεῖ τεκμήριον περὶ τῆς μὴ νομιμοφροσύνης τοῦ (ὄντος ἤδη) ὑπαλλήλου (δὲν λέγει τοῦ κρινομένου). Δέον νὰ προηγηθῇ μερικὴ καὶ ἀτομικὴ καὶ οὐχὶ γενικὴ κλῆσις. Εἶναι ἄσχετον ἂν διὰ τοῦ ἄρθρου 5 § 1 ἐδόθη εἰς τὸν ὑποψήφιον ὑπάλληλον δικαίωμα προσφυγῆς κατὰ τῆς δυσμενοῦς ἀποφάσεως τοῦ πρωτοβαθμίου Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης.

4. Διὰ τοῦ ἄρθρ. 3 § 10 ψ. ΜΘ'/17/19.4.1948 περὶ ἐπικυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ὡς ἄνω ἀ.ν. 516 ὡρίσθη μεταξὺ ἄλλων καὶ ὅτι τὰ Συμβούλια ταῦτα (παρὰ Νομαρχίᾳ) τὰ περὶ κρίσεως τῆς νομιμοφροσύνης διοικητικῶν μελῶν γεωργικῶν συνεταιρισμῶν ἐπιλαμβάνονται τοῦ ἔργου των εἴτε ἐπὶ τῇ ὀχλήσει μέλους τῆς οἰκείας ὀργανώσεως κλπ. εἴτε ὑπὸ τῆς Διοικήσεως κλπ. Δὲν λέγει ὑπὸ τοῦ ὑποψηφίου, ὅπως λέγει ὁ ἀ.ν. 1836.

5. Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸ σχετικὸν ἐκτελ. δ.δ. τῆς 7/8.5.1948, ἐφ' ὅσον διὰ τοῦ ἄρθρ. 5 § 3 ἀ.ν. 516 ἐδόθη εἰς αὐτὸ μόνον ἐξουσιοδότησις ὡς πρὸς τὴν διαδικασίαν (διοικητικὴν) τῶν Συμβουλίων, ἐν ταύτῃ δὲ δὲν συμπεριλαμβάνεται καὶ ἡ ἐπιβολὴ ὑποχρεώσεως εἰς τοὺς πολίτας περὶ ὑποβολῆς δηλώσεως καὶ μάλιστα ὡς προϋποθέσεως ἐπαγούσης (ἀπαράδεκτον) ἀκυρότητα καὶ ἐφ' ὅσον κατὰ τὰ λοιπὰ ὁ ἀ.ν. 516 ὑπέμνησεν ὅτι θὰ εἶναι τοῦτο ἁπλῶς ἐκτελεστικὸν τῶν λεπτομερειῶν τοῦ νόμου (35 § 1 Συντ.), εἰς ταύτην δὲ πάλιν δὲν περιλαμβάνεται καὶ ἡ μνησθεῖσα ὑποχρέωσις, ἕπεται ἐκ τούτων ὅτι τὸ δ.δ. εἶναι ἀνίσχυρον ὡς πρὸς τὴν διάταξιν αὐτοῦ τοῦ ἄρθρ. 2 § 2, δι' ἧς ὁρίζεται ὅτι εἰς τὰς αἰτήσεις τῶν αἰτούντων ὅπως διορισθῶσι δέον νὰ ἐπισυνάπτωνται ἔγγραφοι δηλώσεις αὐτῶν περὶ τῆς νομιμοφροσύνης των κατὰ τὸν τύπον τοῦ ἄρθρ. 4 ἀ.ν. 516 ἢ τὸν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου Νομιμοφροσύνης καθοριζόμενον τοιοῦτον.

VI. Ἄλλως θὰ ἦτο ἀνήθικος νόμος!

Ἀλλά, καὶ ἂν ὑπῆρχε τοιαύτη διάταξις, ἐπιβάλλουσα τοιαύτας ἀπαραδέκτους ὑποχρεώσεις εἰς τοὺς ἐφέδρους, πάλιν αὕτη θὰ ἦτο ἐν προκειμένῳ ἀνεφάρμοστος ὡς ἀνήθικος καὶ αἰσχρὰ διάταξις διὰ τὰ ἑξῆς: Διότι μετὰ τὴν χορήγησιν πρὸς τοὺς ἁπλοῦς πολεμιστὰς οὐχὶ προσωπικῶν προνομίων (privilegium), ἀλλ' ἁπλῶς εὐχερείας εὑρέσεως ἐργασίας, καθ' ὅσον οἱ ἀξιωματικοὶ ἔχουν πάντοτε ἐκ ποικίλων ἄλλων νόμων τὰς ἰδικάς των εὐκολίας, ὡς ἀνταμοιβὴν τῶν πρὸς τὴν Πατρίδα θυσιῶν αἵματος καὶ ἱδρῶτος, δὲν εἶναι δυνατὸν παλινῳδοῦσα ἡ Πολιτεία (ἤτοι διάφοροι ἀφανεῖς καὶ ἀναιδεῖς νομοτέχναι παντοία μηχανώμενοι πρὸς ἰδιοτελεῖς σκοποὺς μέσα) νὰ ἔρχηται καὶ νὰ εἰσάγῃ τοιαῦτα καὶ τοσαῦτα ἄλλα ἐμπόδια καὶ περιορισμοὺς καὶ προϋποθέσεις τοῦ δικαιώματος τῶν πολεμιστῶν, ἐν οἷς καὶ ἀπόφασιν τῶν Συμβουλίων, ἣν δύνανται ἄλλως νὰ παρισθῶσιν αἱ ἀρχαί, ἢ δήλωσιν νομιμοφροσύνης, πολλάκις ἐξ ἀμελείας μὴ ὑποβληθεῖσαν. Θὰ ἐπρόκειτο σαφῶς ἐφαρμογὴ τεχνασμάτων καὶ μηχανορραφιῶν in fraudem legis, δι' ὧν καταργεῖται ἐμμέσως καὶ οὐσιωδῶς τὸ πρὸς εὕρεσιν ἐργασίας ἀναφαίρετον καὶ ἐκ τοῦ Συντάγματος προστατευόμενον δικαίωμά των. Ἄρα τὸ προνόμιον, ἂς τὸ εἴπωμεν οὕτω, καθίσταται ἀπὸ εὐμενὲς (favorabile) πρότερον, δυσμενὲς (odiosum). Δι' αὐτὸ λέγομεν ὅτι εἰς τοιοῦτος ἰσχυρὸς τυπικῶς νόμος, ὡς τινες οὐχὶ ὀρθῶς ὑπέλαβον τὸν ἀ.ν. 516, θὰ ἔπρεπε νὰ μένῃ διὰ τοὺς ἐφέδρους διὰ παντὸς ἀνεφάρμοστος, διότι θὰ ἦτο καθαρὸς ἐμπαιγμὸς ἀνέξεως τῆς Πολιτείας καὶ τοῦ Νομοθέτου. Οἱ ἀπὸ τοῦ 1940 πολεμισταί, ἰδίᾳ τῶν ἐτῶν 1945, 1946, 1947 ἐπ., ἀσχέτως φρονήματος, ὅπερ ὡς ἐνδιάθετον δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ ἐξετάζηται (cogitationis poenam nemo patitur), ἔδειξαν περιφανῶς διὰ τῶν ἔργων των δηλαδὴ ἐμπράκτως (32) εἰς τὰ πε-

(32) Α.Π. 471/1951, Θ. 68, 29. Ἀντιθέτως πολλοὶ σήμερον ἑτοιμάζονται νὰ κάμουν ἀποδεκτὸν χρῆσιν τοῦ νέου ν. 2878/1954! Ἐνταῦθα δέον νὰ σημειώσωμεν τὰς ἑξῆς ἀθανάτους ὑποθήκας ἐκ τῆς κληρονομίας τῶν προγόνων ἡμῶν: «Ἀξιοπαρατηρητότατον τοῦ λόγου τὸ ἔργον εἶναι. Δίκαια μὲν γὰρ λέγοντας πολλοὶ ἄδικα ποιοῦσι, δίκαια δὲ πράττων οὐδ' ἂν εἷς ἄδικος εἴη» Ξενοφ. Ἀπομν. Δ', III, 16 - 17. «Προσῆλατο (ὁ Σωκράτης) μᾶλλον τοῖς νόμοις ἑμμένων ἀποθανεῖν ἢ παρανομῶν ζῆν»: Ξενοφ. Ἀπομν. Δ', III, 4 - 5.

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ

ΕΞΟΥΣΙΑ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΠΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

Τροποποίησις ἀσφαλιστικῶν διατάξεων κατ' ἄρθρ. 59 ὀργανισμοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας

Ἔκδοσις ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἐπὶ ἀσφαλιστικῶν θεμάτων κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρ. 59 τοῦ Α.Ν. 11 Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς ἡρμηνεύθη διὰ τοῦ Α.Ν. 694/1937.—Ἀκυρότης ἀποφάσεων, ἐκδιδομένων κατ' ἐξουσιοδότησιν ἀντισυνταγματικὴν καὶ ἀνίσχυρον.—Ἀντισυνταγματικὴ καὶ ἡ ὑπὸ τοῦ Ν.Δ. 2520/1953 ἐξουσιοδότησις ὡς ὑπερᾶγαν καὶ αὐτὴ εὐρεῖα καὶ γενικωτάτη.—Νόμος 2868/1922 «περὶ ὑποχρεωτικῆς ἀσφαλίσεως τῶν ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων» ἀφορᾷ εἰδικὴν κατηγορίαν Ἀσφαλιστικῶν Ταμείων.

Τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως, ἐφ' ἧς ἡ κατωτέρω ἀπόφασις τῆς Ὀλομελείας τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἔχει ὡς ἑξῆς: Ὁ αἰτῶν, ὑπάλληλος παρὰ τῷ Ταμείῳ Συντάξεως Αὐτοκινητιστῶν, παρητήθη τῆς ὑπηρεσίας τὴν 2αν Σεπτεμβρίου 1953. Ἡ περὶ ἀποδοχῆς τῆς παραιτήσεώς του ἀπόφασις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Τ.Σ.Α. ἐνεκρίθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 62133 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δημοσιευθείσης εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 90 τῆς 8ης Ὀκτωβρίου 1953 Φ.Ε.Κ.

Ἐν συνεχείᾳ ἐζήτησε τὴν χορήγησιν τοῦ προβλεπομένου διὰ τοὺς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἀποχωροῦντας ὑπαλλήλους ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ ἀπὸ 12/15 Φεβρουαρίου 1936 β.δ. περὶ κανονισμοῦ συντάξεως ὑπαλλήλων Ταμείου Συντάξεων Αὐτοκινητιστῶν» ἐφ' ἅπαξ βοηθήματος.

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 62193/2 τῆς 10ης Δεκεμβρίου 1953 πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ 2345 τῆς 17ης Δεκεμβρίου 1953 ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Συντάξεων Αὐτοκινητιστῶν τὸ ἐν λόγῳ αἴτημα ἀπερρίφθη, διότι, ὡς σαφῶς συνάγεται ἐκ τῶν πράξεων τούτων, ἡ ὡς ἄνω διάταξις τοῦ ρηθέντος βασ. διατάγματος κατηργήθη ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 56068 τῆς 8ης Ὀκτωβρίου 1953 κανονιστικῆς ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ἐκδοθείσης πρὸ τῆς παραιτήσεως τοῦ αἰτοῦντος ἐκ τῆς ὑπηρεσίας.

Διὰ τῆς κριθείσης αἰτήσεως ἐζητήθη ἡ ἀκύρωσις τῶν προσβαλλομένων ὡς ἄνω πράξεων, ἐπὶ τοῖς λόγοις α) ὅτι ἡ ρηθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 56068 κανονιστικὴ ἀπόφασις εἶναι ἄκυρος, ὡς ἐκδοθεῖσα βάσει τῆς ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ ἄρθρου 59 τοῦ ἀ.ν. τῆς 11ης Νοεμβρίου 1935 περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», κριθείσης παγίως ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας ὡς ἀντισυνταγματικῆς, τῆς ἀκυρότητος ἐκ τοῦ λόγου τούτου τῆς περὶ ἧς ἐξουσιοδοτήσεως μὴ καλυπτομένης ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ν.δ. 2520/1953 περὶ προσδιορισμοῦ τῶν ἀντικειμένων, ἐφ' ὧν ἐφαρμόζεται ἡ διαδικασία ἡ διαγραφομένη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 59 τοῦ ἀ.ν. τῆς 11.11.1935 κλπ.», καθόσον καὶ τὸ νομοθέτημα τοῦτο εἶναι ἀνίσχυρον, ὡς πάσχον τὸ αὐτὸ ἐλάττωμα, ὅπερ ἔφερε τὸ προηγούμενον τοιοῦτον, καὶ β) ὅτι ἡ ἀπόφασις αὕτη δὲν ἀφορᾷ τὸν αἰτοῦντα, ἐφ' ὅσον ἡ παραίτησις του ἐγένετο ἀποδεκτὴ πρὸ τῆς ἰσχύος της.

* * *

Ὡς προκύπτει καὶ ἐκ τῆς νεωτέρας αὐτῆς ἀποφάσεώς του, τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας ἐμμένει εἰς τὴν σταθερὰν ἄποψίν του ὅτι ἡ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ ἄρθρου 59 τοῦ ἀ.ν. τῆς 11 Νοεμβρίου 1935 περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας» τροποποίησις δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας διατάξεων καταστατικῶν τῶν ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν του Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν εἶναι ἄκυρος, ὡς στηριζομένη εἰς εὐρεῖαν, ἀντισυνταγματικήν, ἐξουσιοδότησιν τοῦ ἀ.ν. 694/1937 καὶ ἀκόμη καὶ τοῦ, πρὸς τακτοποίησιν τοῦ πράγματος, ἐκδοθέντος ν.δ. 2520/1953 (ΕΕΔ 12, 975). (Βλέπε καὶ Σ.Ε. 2101/1953, Ὀλομελ., εἰσηγητὴς *Γ. Θ. Σπυρόπουλος*, ΕΕΔ 13, 171 καὶ ἐκτενέστερον ἐπὶ τοῦ θέματος σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 13, 173 ἐπ., ἔνθα καὶ λοιπαὶ παραπομπαί).

Συμβουλίου Ἐπικρατείας 537/1954, Ὀλομελείας

Πρόεδρος ὁ κ. **Σ. Σολιώτης**
Εἰσηγητὴς ὁ Σύμβουλος κ. **Γ.Θ. Σπυρόπουλος**
Δικηγόροι οἱ κ. κ. Θ. Ζούκας, Β. Κουντούρης, Πάρεδρος Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους, Κ. Ζάκας

Διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως διώκεται ἡ ἀκύρωσις τῆς ὑπ' ἀριθ. 62193/2 τῆ. 10ης Δεκεμβρίου 1953 πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, ὡς καὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2345 τῆς 17ης Δεκεμβρίου 1953 ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Συντάξεων Αὐτοκινητιστῶν, δι' ὧν ἀπερρίφθη αἴτημα τοῦ αἰτοῦντος, ἀποχωρήσαντος κατόπιν παραιτήσεως ἐκ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ταμείου, περὶ χορηγήσεως οὕτω κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου

τικοῦ ὑπόχρεον πρόσωπον (Δημόσιον κλπ.) ἐματαίωσε τὴν ἔκδοσιν ταύτην, ὁ ὑπὸ αἵρεσιν δικαιούμενος δύναται νὰ ζητήσῃ ἀποζημίωσιν παρ' αὐτοῦ (204 ἀ.κ.). Ἡ αἵρεσις λογίζεται πληρωθεῖσα, ἂν ἡ πλήρωσις αὐτῆς παρεκωλύθη ἐναντίον τῆς καλῆς πίστεως ὑπ' ἐκείνου, ὅστις θὰ ἐζημιοῦτο ἐκ τῆς πληρώσεως αὐτῆς, ἐν προκειμένῳ ὑπὸ τοῦ Δημοσίου κλπ. (207).

Ὅθεν καὶ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ δὲν ἔχουν ἐφαρμογὴν αἱ περὶ προσαγωγῆς πιστοποιητικοῦ νομιμοφροσύνης, ἀποφάσεως τῶν Συμβουλίων, ἢ δηλώσεως τοῦ αἰτοῦντος διατάξεις τῆς νομοθεσίας (ἀ.ν. 516 κλπ.).

IX. Τὰ περὶ πολεμικότητος ἔγγραφα ἀποδεικνύουν καὶ τὴν νομιμοφροσύνην

Ἄλλως ἐκ τῶν αὐτῶν ἐγγράφων, ἤτοι ἐκ τοῦ αὐτοῦ φύλλου πορείας καὶ τῆς κατ' ἄρθρ. 8 § 1α τοῦ ν. 751 καὶ ἄρθρ. 8 § 1α τοῦ ἀ.ν. 1836 βεβαιώσεως τῆς ἁρμοδίας στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας (Γ.Ε.Σ.), προκύπτει ἀμαχήτως οὐ μόνον ἡ ἰδιότης τοῦ αἰτοῦντος ὡς νεοπολεμιστοῦ, ἀλλὰ συνάμα καὶ τὸ γεγονὸς τῆς νομιμοφροσύνης του διὰ τὰ ἑξῆς:

Τὸ γεγονός, ὅτι ὁ αἰτῶν διορισμὸν πολεμιστὴς (1940, 1946 ἐπ.) εἶναι νομιμόφρων κατὰ τὴν ἔννοιαν τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 3 ἀ.ν. 516/1948 καὶ κατὰ τὸ περιεχόμενον τῆς κατ' ἄρθρ. 2 § 2 ὁ.ν. τῆς 7/8.5.1948 δηλώσεως, εἶναι αὐταπόδεικτον ἐκ τῶν προσαγομένων στρατιωτικῶν ἐγγράφων περὶ τῆς ἰδιότητός του ὡς πολεμιστοῦ ἐφέδρου ἄρτι ἀπολυθέντος ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ. Τὰ ἔγγραφα ταῦτα παρέχουν ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου οὐσιαστικὴν ἀποδεικτικὴν δύναμιν ὡς περιέχοντα καὶ τυπικὴν τοιαύτην διὰ τὰ ἑξῆς: Διότι τὰ ἔγγραφα ταῦτα περιέχοντα σχετικῶς δύναμιν τελεσιδίκου ἀποφάσεως (273 § 3, 274 πολ. δικ.), ἀποτελοῦσιν ἀμάχητον τεκμήριον (272, 273), γεγονὸς παλαιὸν (246) καὶ γνωστὸν τῷ δικαστηρίῳ (247) καὶ ὡμολογημένον (264, 265) διὰ τῶν πολλαπλῶν καὶ ἐπαινετικῶν ὑπουργικῶν ἐκθέσεων πάντων τῶν ὡς ἄνω νομοθετημάτων (ν. 751 ἀ.ν. 1836) τῆς Πολιτείας. Ὡς δημόσια δὲ ἔγγραφα (348) παρέχουν δημοσίαν πίστιν (378) καὶ ἐντελῆ ἀπόδειξιν (400, 408) ὄντα ἐκτελεστὰ καθ' ἅπασαν τὴν ἔκτασιν τοῦ Κράτους (403). Συνιστῶσιν ἄρα πλήρη ἀπόδειξιν ἢ ἄλλην συναφῆ βεβαίωσιν (255), περὶ ὧν δὲν δύναται νὰ προκύψῃ ἀμφιβολία (244, 248) καὶ οὔτε δύναται ὁπωσδήποτε νὰ διαταχθῇ νέα περὶ αὐτῶν ἀπόδειξις (245, 248), κρίνονται δὲ κατὰ τὴν ἐπὶ τούτου ἀπόλυτον καὶ ἐλευθέραν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου (256).

Ὅθεν οἱ ἀντίδικοι τῶν πολεμιστῶν δὲν δικαιοῦνται οὔτε νὰ φέρωσιν ἄλλην ἔγγραφον ἀπόδειξιν κατὰ τῶν ἀνωτέρω ἐγγράφων, οὔτε νὰ προβάλωσιν ἔνστασιν ἀπαραδέκτου ἢ ἀκυρότητος ἕνεκα τῆς ὑπὸ τῶν αἰτούντων μὴ προσκομίσεως ἄλλης ἐγγράφου ἀποδείξεως.

X. Οὐδεμία μεταβολὴ ἐκ τοῦ ν.δ. 2657/1953

Εἰς τὸ καθεστὼς τοῦτο τῆς νομοθεσίας, καθ' ὃ οὐδεμία σχετικὴ εἰς βάρος τοῦ δικαιούχου νεοπολεμιστοῦ περὶ προσκομίσεως νέας βεβαιώσεως ἢ νέας πιστοποιήσεως ἢ νέου πιστοποιητικοῦ ἢ ἀποφάσεως τῆς ὑπηρεσίας ἢ δηλώσεως αὐτοῦ ἐπεβλήθη ὑπὸ τῆς νομοθεσίας ὑποχρέωσις, οὐδεμίαν ἐπήνεγκε μεταβολὴν τὸ νεώτερον ν.δ. 2657/1953 διὰ τὰ ἑξῆς:

Διὰ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρ. 4 § 8 ν.δ. 2657/1953, δι' οὗ ἐτροποποιήθη ὁ ἀ.ν. 1836, καθ' ἃς αἱ αὐτόθι εἰδικαὶ κατηγορίαι τοποθετηθέντων ἢ ἄλλως οἰκειοθελῶς προσληφθέντων νεοπολεμιστῶν, ἐν γένει διορισθέντων, ὁρίζεται (ἐδ. α') ὅτι ὑποχρεοῦνται νὰ προσκομίσωσι δικαιολογητικά, ὡς καὶ πιστοποιητικὸν νομιμοφροσύνης (προδήλως τῆς ἀστυν. Ἀρχῆς), περὶ δὲ τῶν λοιπῶν ὁρίζεται (ἐδ. δ') ὅτι ἐπισυνάπτεται τῇ ὑπουργικῇ ἀποφάσει (προδήλως ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ) καὶ πιστοποιητικὸν νομιμοφροσύνης (ὅπερ οὗτος θὰ εὕρῃ ἐν τῷ φακέλλῳ, ἢ θὰ ζητήσῃ ἀπόφασιν τῶν Συμβουλίων, ἅτινα δέον ἐξ ἐπαγγέλματος νὰ πορισθῇ). Οὐδόλως ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης μετεβλήθη ἡ νομικὴ θέσις τῶν νεοπολεμιστῶν, διότι διὰ τῶν διατάξεων τούτων οὐδεμία σχετικὴ ὑποχρέωσις νέα ἐπεβλήθη εἰς αὐτούς.

(Συνεχίζεται εἰς τὸ ἑπόμενον)

διάταξις τῆς ὑφισταμένης νομοθεσίας, παρέχουσα τυχὸν μείζονα πλεονεκτήματα εἰς τὰ διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου κυρουμένης συμβάσεως προστατευόμενα πρόσωπα, διατηρεῖται ἐν ἰσχύϊ.

Διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ ν. 2990/1922 κυρώσεως τῆς ἀνωτέρω Διεθνοῦς Συμβάσεως κατέστη αὕτη, ὡς τὸ Πρωτοδικεῖον δέχεται, νόμος τοῦ Κράτους (βλέπε καὶ *Γ. Μαριδάκην*, ΕΕΔ 9, 969 διὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ν. 2269/1920 κυρωθεῖσαν Διεθνῆ Σύμβασιν περὶ περιορισμοῦ τῶν ὡρῶν ἐργασίας ἐν ταῖς βιομηχανικαῖς ἐπιχειρήσεσιν εἰς ὀκτὼ καθ' ἡμέραν καὶ 48 καθ' ἑβδομάδα).

Εἶναι, περαιτέρω, ὡς δέχεται τὸ Πρωτοδικεῖον, πράγματι ἄσχετον τὸ ἀπὸ 8/14 Μαρτίου 1930 π.δ. περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως» (ἀρχικῶς ὁ ν. ΓΥΝΕ'/1909) πρὸς τὴν Διεθνῆ ἀνωτέρω Σύμβασιν καὶ τὸν κυρωτικὸν ν. 2990/1922, ὁ ὁποῖος ἀπηχεῖ τὴν διὰ τοῦ ἄρθρου 427 τῆς Συνθήκης τῶν Βερσαλλιῶν γενομένην διακήρυξιν, καθ' ἣν «ἡ ἑβδομαδιαία ἀνάπαυσις τῶν ἐργαζομένων, τοὐλάχιστον εἰκοσιτετράωρος, δέον νὰ περιλαμβάνῃ τὴν Κυριακήν, ὁσάκις τοῦτο εἶναι δυνατόν (βλέπε ἀρτίως αἰτιολογουμένην ὑπ' ἀριθ. 3401/1950 ἀπόφασιν τοῦ Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν, Πρωτοδίκης *Δ. Σκούμπης*, ΕΕΔ 9, 982).

Ὡς ὅμως ἐκρίθη καὶ ὑπὸ τῆς Α.Π. 590/1949 (εἰσηγητὴς *Ν. Πλατύκας*, ΕΕΔ 9, 76, σύμφωνος καὶ ἀγόρευσις Εἰσαγγελέως Α.Π. *Δ. Κιονσοπούλου*, ΕΕΔ 9, 76), δέχεται δὲ καὶ ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, τῆς εἰκοσιτετραώρου ἀναπαύσεως δικαιοῦται ὁ μισθωτός, «ἐφ' ὅσον προηγήθησαν ἓξ ἡμέραι πραγματικῆς ἐργασίας καὶ ὄχι ἁπλῶς ἐργάσιμοι.

Ἐντὸς τῆς ἀρχῆς αὐτῆς κινεῖται καὶ τὸ ἄρθρον 10 § 1 τοῦ ἀ.ν. 394/1936 «περὶ χαρακτηρισμοῦ καὶ ὡρῶν ἐργασίας προσωπικοῦ τῶν ξενοδοχείων», κατὰ τὸ ὁποῖον τὸ προσωπικὸν τῶν ξενοδοχείων ἔχει δικαίωμα ἀναπαύσεως δεκατεσσάρων ὡρῶν κατὰ 24ωρον καὶ 24 ὡρῶν συνεχοῦς ἀναπαύσεως ***καθ' ἑβδομάδα πραγματικῆς ὑπηρεσίας***.

Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 9906/1954

Διαδικασία Ν. Γ'ΘΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**

Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Σ. Λιβανὸς**

Δικηγόροι οἱ κ.κ. Ν. Μασουρίδης, Ν. Βαμβακίδης, Π. Ἑρμῆλις

Κατὰ τὰ ἐν τῇ ἐφ' ἧς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἐκθέσει ἀγωγῆς ἐκτιθέμενα ὁ ἐνάγων, ὑπηρετῶν παρὰ τῇ ἐναγομένῃ Ἀνωνύμῳ Ἑταιρίᾳ, ἀσκούσῃ ἐπιχείρησιν μεταφορᾶς προσώπων δι' ἠλεκτροκινήτων σιδηροδρόμων, ὡς μόνιμος ὑπάλληλος, ἤτοι συλλέκτης εἰσιτηρίων, ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ κατ' ἀποκοπήν, καὶ ὑποχρεωθεὶς παρ' αὐτῆς νὰ παρέχῃ τὰς ὑπηρεσίας του καὶ κατὰ τὰς ἐν αὐτῇ ἀναφερομένας ἡμέρας τῶν ἐτῶν 1945 ἕως καὶ 1953, καθ' ἃς ἐδικαιοῦτο ἀναπαύσεως, αἰτεῖται νὰ ὑποχρεωθῇ ἡ ἐναγομένη κατὰ τὰς περὶ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἀρχὰς νὰ καταβάλῃ τὴν ἀντιστοιχοῦσαν εἰς τὰς ἡμέρας αὐτὰς ἀντιμισθίαν του, καθ' ἣν αὕτη κατέστη καὶ εἶναι ἀδικαιολογήτως εἰς βάρος του πλουσιωτέρα, ὡς ἐκ τῆς χρησιμοποιήσεως τῶν ὑπηρεσιῶν του καὶ τῆς ἀποφυγῆς ἴσης δαπάνης, ἣν θὰ κατέβαλλε πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον εἰς ἕτερον. Τὴν ἀγωγὴν ταύτην ἐπὶ ταῖς ἐν αὐτῇ αἰτιολογίαις ἐδέχθη ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, καθ' ἧς ἠδη παραπονεῖται ἡ ἐναγομένη διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεώς της.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 τῆς ὑπὸ τοῦ ν. 2990/1922 κυρωθείσης Συμβάσεως τῆς Γ' Διεθνοῦς Συνδιασκέψεως τῆς Γενεύης, τῆς κανονιζούσης τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἑβδομαδιαίας ἀναπαύσεως ἐν ταῖς βιομηχανικαῖς καταστήμασιν, «ἅπαν τὸ προσωπικὸν τὸ ἀπασχολούμενον εἰς βιομηχανικὰ καταστήματα δημόσια ἢ ἰδιωτικὰ ἢ ἐν ταῖς παραρτήμασιν αὐτῶν δικαιοῦται ἀνὰ περίοδον 7 ἡμερῶν ἀναπαύσεως τοὐλάχιστον 24 ὡρῶν συνεχῶν», κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 1 § δ' τῆς αὐτῆς Συμβάσεως διὰ τὴν ἐφαρμογὴν αὐτῆς ἐξομοιοῦται πρὸς βιομηχανικὰ καταστήματα καὶ ἡ μεταφορὰ προσώπων καὶ ἐμπορευμάτων διὰ ξηρᾶς σιδηροδρομικῶς ἢ διὰ θαλάσσης. Ἡ ἐν λόγῳ σύμβασις διὰ τῆς κυρώσεως της ὑπὸ τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας καὶ ἀποτελοῦσα ὁλοκληρωτικὸν μέρος τοῦ κυρώσαντος αὐτὴν ν. 2990/1922 εἶναι καὶ αὐτὴ νόμος τοῦ Κράτους, κατὰ τὸ Σύνταγμα, καὶ ὡς ἐκ τούτου ὑποχρεοῖ οὐ μόνον τὴν συμβληθεῖσαν πολιτείαν ὡς τοιαύτην, ἀλλὰ καὶ τὰ δικαστήρια, ὡς καὶ τοὺς ἰδιώτας, ὧν τὰ δικαιώματα καὶ τὰς ὑποχρεώσεις ἀφορᾷ (Α.Π. 123/1926, Θέμ. ΛΖ', σελ. 481, *Στρέϊτ - Βάλληνδα*, Ἰδιωτικὸν Διεθνὲς Δίκαιον § 7). Τοῦτο, ἐξ ἄλλου, καταφαίνεται ἐν προκειμένῳ καὶ ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 2 τοῦ κυρωτικοῦ τῆς ἐν λόγῳ Συμβάσεως νόμου, καθ' ἣν πᾶσα διάταξις τῆς ὑφισταμένης νομοθεσίας, παρέχουσα μείζονα πλεονεκτήματα εἰς τὰ ὑπὸ τῆς Συμβάσεως ταύτης προστατευόμενα πρόσωπα, διατηρεῖται ἐν ἰσχύϊ, ὡς καὶ τοῦ ἄρθρ. 3 αὐτῆς, δι' ἧς δίδεται ἐξουσιοδότησις πρὸς κωδικοποίησιν διὰ β. δ/τος τῶν διατάξεων τῆς Συμβάσεως εἰς τοὺς οἰκείους νόμους καὶ ὁρίζεται ὅτι διὰ β. δ/τος κανονισθήσονται αἱ λεπτομέρειαι τῆς ἐφαρμογῆς της, «ἐξ ὧν διατάξεων προκύπτει σαφῶς ἡ θέλησις τῆς Πολιτείας καὶ ἡ ἐπιταγὴ αὐτῆς ὅπως ἡ Σύμβασις ἰσχύσῃ ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως της ὡς νόμος τοῦ Κράτους. Ὡς πρὸς τὸ ἀπὸ 8/14 Μαρτίου 1930 Δ/γμα «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως», ἐν ἄρθρῳ 7 τοῦ ὁποίου ὁρίζεται, ὅτι τῆς ἀναπαύσεως τῆς Κυριακῆς καὶ τῶν ἐν αὐτῷ ἀναφερομένων ἑτέρων ἑορτασίμων ἡμερῶν ἐξαιροῦνται αἱ παντὸς εἴδους ἐπιχειρήσεις τῆς διὰ γῆς ἢ ὕδατος μεταφορᾶς προσώπων ἢ ἐμπορευμάτων, τοῦτο καθιερωθὲν διὰ θρησκευτικοὺς καὶ μόνον σκοποὺς εἶναι ἄσχετον πρὸς τὸν νόμον τοῦτον καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν ἀποκλείει τὴν ἐφαρμογήν του, οὔτε ἄλλως τε εἶναι δυνατὸν νὰ θεωρηθῇ καταργηθεὶς ὁ νόμος διὰ β. δ/τος. Μετὰ ταῦτα ἡ ἐν λόγῳ ἀγωγὴ εἶναι νόμῳ βάσιμος, στηριζομένη εἰς τὰς προδιαληφθείσας διατάξεις, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρ. 904 τοῦ Α. Κ. καὶ νομίμως εἰσήχθη πρὸς ἐκδίκασιν κατὰ τὴν ἐκ τοῦ ν. Γ'ΘΟΔ' διαδικασίαν (Α. Π. 549/1953, ΕΕΔ 12, 1262). Τὰ αὐτὰ δεχθεῖσα καὶ ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, εἰ καὶ ἐπὶ ἑτέρᾳ ἐν μέ-

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΑΝΑΠΑΥΣΙΣ

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑΣ ΑΝΑΠΑΥΣΕΩΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Έφαρμογή της ὑπὸ τοῦ Ν. 2990/1922 κυρωθείσης Διεθνοῦς Συμβάσεως

Ἀξίωσις μισθωτοῦ ἐπιχειρήσεως μεταφορᾶς προσώπων δι' ἠλεκτροκινήτων σιδηροδρόμων, ἐργασθέντος κατὰ χρόνον δικαιουμένης 24ώρου ἀναπαύσεως, πρὸς ἀποζημίωσιν ἐκ τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ ἐργοδότιδος.—Ἔννοια δικαιώματος ἑβδομαδιαίας ἀναπαύσεως μισθωτῶν βιομηχανικῶν καταστημάτων κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Ν. 2990/1922 κυρωθεῖσαν Διεθνῆ Σύμβασιν, ἔχουσαν διὰ τῆς κυρώσεως ἰσχὺν Νόμου.— Προϋπόθεσις ἡ παροχὴ πραγματικῆς ἐργασίας κατὰ τὰς προηγηθείσας ἓξ ἡμέρας.—Ἄσχετον τὸ Π.Δ. 8/14 Μαρτίου 1930 πρὸς τὸν Ν. 2990/1922.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τῆς διὰ τοῦ ν. 2990 τῆς 8 Λύγούστου/8 Σεπτεμβρίου 1922 κυρωθείσης Διεθνοῦς Συμβάσεως τῆς Γ' Διεθνοῦς Συνδιασκέψεως τῆς Ἐργασίας τῆς Γενεύης, τῆς κανονιζούσης τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἑβδομαδιαίας ἀναπαύσεως ἐν ταῖς βιομηχανικαῖς καταστήμασι, «ἅπαν τὸ προσωπικὸν τὸ ἀπασχολούμενον εἰς βιομηχανικὰ καταστήματα, δημόσια ἢ ἰδιωτικά, ἢ ἐν τοῖς παραρτήμασιν αὐτῶν δικαιοῦται ἀνὰ περίοδον ἑπτὰ ἡμερῶν ἀναπαύσεως τοὐλάχιστον εἴκοσι τεσσάρων ὡρῶν συνεχῶς. Ἡ ἀνάπαυσις αὕτη θέλει παρέχεσθαι, κατὰ τὸ δυνατόν, ταὐτοχρόνως εἰς ὁλόκληρον τὸ προσωπικὸν ἑκάστου καταστήματος, θέλει δὲ συμπίπτει, κατὰ τὸ δυνατόν, πρὸς τὰς ἡμέρας τὰς καθιερωμένας ἀπὸ τὰς παραδόσεις ἢ τὰ ἔθιμα τοῦ τόπου ἢ διαμερίσματος.

Ποῖα θεωροῦνται ὡς «βιομηχανικὰ καταστήματα» διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς Συμβάσεως ὁρίζεται ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 αὐτῆς.

Κατὰ τὴ δεύτερον ἄρθρ. τοῦ ν. 2990/1922 πᾶσα

---

15 τοῦ ἀπὸ 12/15 Φεβρουαρίου 1936 βασ. διατάγματος «περὶ κανονισμοῦ συντάξεων ὑπαλλήλων Τ.Σ.Α.» ἐφ' ἅπαξ βοηθήματος.

Παραδεκτῶς παρεμβαίνει εἰς τὴν δίκην τὸ Ταμεῖον Συντάξεων Αὐτοκινητιστῶν διὰ τοῦ ἀπὸ 26.2.1954 δικογράφου, ὡς ἔχον νόμιμον συμφέρον πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ κύρους τῶν ὡς ἄνω πράξεων.

Ἡ περὶ ἀποδοχῆς τῆς παραιτήσεως τοῦ αἰτοῦντος ἀπόφασις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου ἐνεκρίθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 62193 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, δημοσιευθείσης «εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 90 τῆς 8ης Ὀκτωβρίου 1953 Φ.Ε.Κ. (τεῦχος Ν.Π.Δ.Δ.) μετὰ τὴν ὑπὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 56068 τῆς 6ης Ὀκτωβρίου 1953 (Φ.Ε.Κ. 218, τεῦχος Β') κανονιστικῆς ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας κατάργησιν, προκειμένου διὰ τοὺς ἀποχωροῦντας λόγῳ παραιτήσεως ὑπαλλήλους, τῆς προβλεπούσης τὴν χορήγησιν ἐφ' ἅπαξ ἐπιδόματος διατάξεως ταῦ ἄρθρου 15 τοῦ προμνησθέντος βασ. διατάγματος τοῦ 1936.

Ἡ ρηθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 56068/1953 ὑπουργικὴ ἀπόφασις, κατ' ἐφαρμογὴν τῆς ὁποίας ἐξεδόθησαν οἱ προσβαλλόμεναι πράξεις, δὲν δύναται νὰ ἀποτελέσῃ νόμιμον ἔρεισμα τούτων, ὡς ἐκδοθεῖσαι βάσει τῆς ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ ἄρθρου 59 § 1 τοῦ ἀ. ν. τῆς 11ης Νοεμβρίου 1935 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας», ὡς τοῦτο αὐθεντικῶς ἡρμηνεύθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀ.ν. 694/1937, κριθείσης κατὰ παγίαν νομολογίαν τοῦ Δικαστηρίου τούτου ὡς ἀντισυνταγματικῆς καὶ ἀνισχύρου.

Ἡ αὐτὴ ὡς ἄνω ἀπόφασις δὲν δύναται νὰ εὕρῃ ἔρεισμα οὐδὲ εἰς τὰς ἐπικαλεῖται διατάξεις τοῦ νομ. διατάγματος 2520/1953 «περὶ προσδιορισμοῦ τῶν ἀντικειμένων, ἐφ' ὧν ἐφαρμόζεται ἡ διαδικασία ἡ διαγραφομένη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 59 τοῦ Α. Ν. τῆς 11ης Νοεμβρίου 1935 κλπ.», διότι, ὡς ἀπεφήνατο τὸ Συμβούλιον Ἐπικρατείας διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2201/1953 ἀποφάσεώς του, ἡ διὰ τῶν διατάξεων τούτων ἱδρυομένη νομοθετικὴ ἐξουσιοδότησις, καταλείπουσα εἰς τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν τὴν ρύθμισιν τοῦ συνόλου σχεδὸν τῶν σχέσεων, αἵτινες ἀποτελοῦσι τὰ ἀντικείμενον τῶν καταστατικῶν τῶν Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν, εἶναι ὑπεράγαν εὐρεῖα καὶ γενικωτάτη, κατ' οὐδὲν διαφέρουσα τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 59 τοῦ προμνησθέντος Α. Ν. τῆς 11.11.1935 παρεχομένης εἰς τὸν Ὑπουργὸν Ἐργασίας ἐξουσιοδοτήσεως καὶ ἕνεκα τούτου τυγχάνει αὐτὴ, ὡς καὶ ἐκείνη, ἀντισυνταγματικὴ καὶ ἀνίσχυρος.

Κατὰ τὰς ἡγουμένας σκέψεις ἀμφότερα τὰ ἀνωτέρω νομοθετήματα δὲν δύνανται νὰ ἀποτελέσωσι νόμιμον ἔρεισμα πρὸς ἔκδοσιν διοικητικῆς πράξεως τροποποιούσης τὸ καταστατικὸν Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν.

Οὐδὲ ἡ ἀναφερομένη ὑπὸ τῆς παρεμβάσεως διάταξις τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ νόμου 2868/1922 «περὶ ὑποχρεωτικῆς ἀσφαλίσεως τῶν ἐργατῶν καὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», ὡς οὗτος ἐκωδικοποιήθη ὑπὸ τοῦ β. δ. τῆς 8/21.12.1923, δύναται νὰ αἰτιολογήσῃ τὴν περὶ ἧς πρόκειται ἀπόφασιν, καθόσον ὁ νόμος οὗτος ἀφορᾷ εἰδικὴν κατηγορίαν Ἀσφαλιστικῶν Ταμείων, εἰς ἃ δὲν συγκαταλέγεται τὸ Ταμεῖον Συντάξεων Αὐτοκινητιστῶν, συσταθὲν δι' ἰδίας νομοθετικῆς πράξεως τῆς Πολιτείας (Νόμος 4841/1930 ἄρθρ. 49) καὶ παρέχον ἀσφάλισιν οὐ μόνον εἰς μισθωτούς, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς ἐργοδότας καὶ ἰδιοκτήτας αὐτοκινήτων.

Κατὰ ταῦτα αἱ προσβαλλόμεναι πράξεις, ἐκδοθεῖσαι κατ' ἐφαρμογὴν τῆς ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθ. 56068/1953 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, τυγχάνουσιν ἀκυρωτέαι, δεκτῆς καθισταμένης τῆς ὑπὸ κρίσιν αἰτήσεως καὶ ἀπορριπτομένης τῆς παρεμβάσεως.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΝΗΛΙΚΩΝ

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΙ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΝΗΛΙΚΩΝ

Συνέπειαι ἐκ τῆς παρὰ τοὺς περιορισμοὺς καταρτισθείσης συμβάσεως ἐργασίας

Δυνατὴ ἡ ἐκ τοῦ δεδικασμένου παραίτησις καὶ ἡ ἐν δίκῃ νέα ἐξέτασις τοῦ δικασθέντος, συναινούντων τῶν διαδίκων ρητῶς ἢ καὶ σιωπηρῶς.—Ἀπαγόρευσις, κατ' ἄρθρ. 14 τοῦ Ν. ΔΚΘ'/1912, χρησιμοποιήσεως εἰς βιομηχανικὰ καὶ βιοτεχνικὰ ἐργοστάσια καὶ ἐργαστήρια προσώπων μὴ συμπληρωσάντων τὸ 16ον ἔτος τῆς ἡλικίας των, μὴ ἐφωδιασμένων δι' ἰατρικῆς πιστοποιήσεως.—Ἀκυρότης ἄλλως συμβάσεως καὶ ἀνεφάρμοστον ἄρθρ. 9 Ν. 118/1945 πρὸ Ν.Δ. 2511/1953 διὰ καταγγελίαν συμβάσεως.—Ἀνεφάρμοστον καὶ ὑπουργικῶν περὶ δώρων μισθωτῶν ἀποφάσεων.

Νόμοι σχετικοὶ πρὸς τὴν προστασίαν τῶν ἀνηλίκων εἶναι ὁ ν. ΔΚΘ'/1912 «περὶ ἐργασίας γυναικῶν καὶ ἀνηλίκων», τὸ β.δ. 14/26 Αὐγούστου 1918 «περὶ ἐκτελέσεως τοῦ περὶ ἐργασίας γυναικῶν καὶ ἀνηλίκων ΔΚΘ' νόμου ὡς πρὸς τὰ ἐργοστάσια, ἐργαστήρια, ἐμπορικὰ καταστήματα καὶ πρατήρια παντὸς εἴδους», ὁ ν. 2271/1920 «περὶ κυρώσεως τῆς Διεθνοῦς Συμβάσεως τῆς Διεθνοῦς Συνδιασκέψεως Ἐργασίας τῆς Οὐασιγκτῶνος περὶ καθορισμοῦ κατωτάτου ὁρίου ἡλικίας τῶν ἀνηλίκων εἰς τὰς βιομηχανικὰς ἐργασίας» (βλέπε σχετικῶς ἐκτενεῖς σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 12, 272 ἑπ.).

Περίπτωσις τῆς κατωτέρω ἀποφάσεως τοῦ ὡς ἐφετείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν εἶναι παροχὴ ἐργασίας εἰς βιοτεχνικὸν ἐργαστήριον ὑπὸ ἀνηλίκου (κάτω τῶν 16 ἐτῶν), μὴ ἐφωδιασμένου διὰ τῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 14 τοῦ ν. ΔΚΘ'/1912 ἰατρικῆς πιστοποιήσεως.

Ἔχει ἤδη γίνει δεκτὸν ὑπὸ τῆς θεωρίας καὶ πράξεως (καὶ τοῦτο δέχεται καὶ ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου), ὅτι ἡ παρὰ τὰς νομίμους περὶ ἀνηλίκων διατάξεις συναπτομένη σύμβασις τοῦ ἀνηλίκου πρὸς παροχὴν ἐργασίας (καὶ τοιαύτη καὶ ἡ περίπτωσις τῆς ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου) εἶναι ἄκυρος, ἐφ' ὅσον οἱ τιθέμενοι περιορισμοὶ ἀφορῶσιν εἰς τὴν δημοσίαν τάξιν (*Κ. Τριανταφυλλόπουλος*, Αἰτιολογ. Ἔκθεσις Εἰσηγητοῦ Προσχεδίου Μισθώσεως Ἐργασίας, ΕΕΔ 9, 171, *Κ. Κυνκᾶς*, Ἐνοχ. Δίκαιον, Εἰδικ. Μέρος, Τόμος Α', σελ. 279, Πρωτ/κον Ἡρακλείου 175/1951, Πρωτοδίκης *Β. Βρέλλης*, ΕΕΔ 11, 209, Πρωτ/κον Ἀθηνῶν 3408/1952, Πρωτοδίκης *Σ. Διαμαντάκος*, ΕΕΔ 11, 958).

Ἀκύρου θεωρουμένης τῆς προκειμένης συμβάσεως ἐργασίας καὶ ὑποκειμένης καταγγελίας αὐτῆς πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ν.δ. 2511/1953 «περὶ ἐλάγχου ὁμαδικῶν ἀπολύσεων» (ΕΕΔ 13, 910), κατὰ τὸ ἄρθρον 6 τοῦ ὁποίου ἀπητεῖτο ἡ ἀναγγελία καὶ τῆς καταγγελίας τῆς σχέσεως ἐργασίας, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς § 6 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ν.δ. 2511/1953, τὸ Πρωτοδικεῖον ἀκολουθεῖ εἰς τὴν ἀπόφιν του τὰ παγίως πρὸ τοῦ ν.δ. 2511/1953 κρατήσαντα ὅτι ἐπὶ ἀκύρων συμβάσεων ἐργασίας δὲν ἐφηρμόζοντο οἱ νόμοι περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τὸ περὶ οὗ ἤδη πρόκειται ἄρθρον 9 τοῦ νόμου 118/1945 (καταργηθὲν ἤδη διὰ τοῦ ἄρθρου 37 τοῦ ν.δ. 2961/1954, ΕΕΔ 13, 941).

Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 10027/1954

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ' κατ' ἔφεσιν

Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Λ. Βενιέρης**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Σ. Σαράφης, Λ. Χρυσανθόπουλος

Διὰ τῆς ἀγωγῆς, ἐφ' ἧς ἐξεδόθη ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις, ἰσχυρίσθη ὁ ἐκκαλῶν (ἐνάγων) ὅτι, προσληφθεὶς κατ' ἀκολουθίαν συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου παρὰ τῆς ἐφεσιβλήτου ἑταιρίας (ἐναγομένης), εἰργάσθη παρ' αὐτῇ μέχρι τῆς 10.6.1952, ὅτε ἀπελύθη ἀκύρως, χωρὶς νὰ καταβληθῇ ἐξ ὁλοκλήρου ἡ ὀφειλομένη ἀποζημίωσις ἕνεκα τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως, ἥτις (καταγγελία) ἦτο ἄκυρος συνάμα δι' ἔλλειψεις τῆς γενομένης ἀναγγελίας αὐτῆς καὶ ὅτι ἡ ἀκυρότης τῆς ἀπολύσεως ἐκρίθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 6036/1952 ἀποφάσεως τοῦ κατὰ τὴν αὐτὴν

ρει αἰτιολογία, οὐδόλως ἐσφαλεν, ὁ δὲ περὶ τοῦ ἀντιθέτου λόγος τοῦ ἐφετηρίου, ὡς καὶ ὁ διὰ τῶν προτάσεων εἰσαγόμενος πρόσθετος τοιοῦτος, τυγχάνουσιν ἀπορριπτέοι ὡς μὴ βάσιμοι.

Κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 2 τῆς ἐν λόγῳ Διεθνοῦς Συμβάσεως οἱ ἐργαζόμενοι εἰς τὰ περὶ ὧν προνοεῖ αὕτη βιομηχανικὰ καταστήματα, ἐν οἷς, καθ' ἃ ἐλέχθη, καὶ αἱ ἐπιχειρήσεις μεταφορᾶς διὰ ξηρᾶς προσώπων ἢ πραγμάτων, δικαιοῦνται εἰκοσιτετραώρου συνεχοῦς ἀναπαύσεως οὐχὶ βεβαίως μετὰ πάροδον ἁπλῶς ἓξ ἐργασίμων ἡμερῶν ἀνεξαρτήτως τῆς κατ' αὐτὰς ἀπασχολήσεώς των, ἀλλ' ἐφ' ὅσον προηγήθησαν ὅ ἡμέραι πραγματικῆς ἐργασίας, ἐν ὄψει καὶ τοῦ ἀκαποῦ τοῦ νόμου, συνισταμένου εἰς τὴν προστασίαν τῆς ὑγείας τῶν ἐργαζομένων πρὸς ἀποφυγὴν φθορᾶς τοῦ ὀργανισμοῦ αὐτῶν (Α. Π. 590/1949, ΕΕΔ 9, 76) καὶ αὐτόθι ἀγόρευσιν *Δ. Κιουσοπούλου*). Ὅθεν, ἐὰν δι' οἱονδήποτε λόγον ὁ μισθωτὸς δὲν ἐργασθῇ ἐπὶ ἓξ ἡμέρας, εἴτε λόγῳ ἀδείας, εἴτε λόγῳ ἀδικαιολογήτου ἀπουσίας, εἴτε λόγῳ ἀσθενείας, δὲν δικαιοῦται κατὰ τὴν ἑβδόμην τῆς ἐν λόγῳ ἀναπαύσεως.

διαδικασίαν δικάσαντος Πρωτοδίκου, καταστάσης τελεσιδίκου. Ἐκ τούτου ἠτήσατο τὴν πληρωμὴν τῶν ἀποδοχῶν του διὰ τὸ ἀπό 9.1.1953 μέχρις 8.5.1953 χρονικὸν διάστημα καὶ ἐπὶ πλέον δραχμῶν 37.500 (πολαιῶν) διὰ δῶρον Χριστουγέννων 1952. Ἐκ τῆς προσαγομένης ἐν ἀντιπεφωνημένῳ ἀντιγράφῳ ὑπ' ἀριθ. 4185/1953 ἀποφάσεως τοῦ παρόντος δικαστηρίου, δικάζοντος ὡς ἐφετείου, προκύπτει πράγματι ὅτι δι' αὐτῆς ἐπεκυρώθη ἡ προμνησθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 6036/1952 ἀπόφασις Πρωτοδίκου, γενομένου δεκτοῦ ὅτι ὁ ἐκκαλῶν κατὰ τὸν χρόνον τῆς προσλήψεώς του εἰς τὸ κατάστημα τῆς ἐφεσιβλήτου (7.11.1949) εἶχε συμπεπληρωμένον τὸ 16ον ἔτος τῆς ἡλικίας καὶ ἐντεῦθεν δὲν ὑφίστατο ἀκυρότης μεταξὺ τῶν διαδίκων τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως ἐκ τοῦ ἄρθρ. 14 τοῦ ΔΚΘ' καὶ ὅτι ἡ γενομένη καταγγελία αὐτῆς εἶναι ἄκυρος λογῳ μὴ τηρήσεως τῶν ἐν ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945 διατυπώσεων. Παρὰ ταῦτα ὁ ἐκκαλῶν, ἀξιῶν συμφώνως πρὸς τὰ προδιαληφθέντα διὰ τῆς ἐνδίκου ἀγωγῆς τὴν καταβολὴν ἀποδοχῶν ὑστέρου χρόνου, συνωμολόγησε ρητῶς κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς ὑποθέσεως εἰς τὸν πρῶτον βαθμόν, ὡς δείκνυται ἐκ τοῦ σχετικοῦ πρακτικοῦ, ὅτι ὅταν προσελήφθη παρὰ τῆς ἐφεσιβλήτου δὲν εἶχε συμπληρώσει τὸ 16ον ἔτος τῆς ἡλικίας. Ἡ οὕτω γενομένη ἐπομένως σαφὴς ὁμολογία τοῦ ἐκκαλοῦντος εἶχε τὴν ἔννοιαν παραιτήσεως ἐκ τούτου προκύπτοντος δεδικασμένου ρητῶς ἐκ τῆς ὡς εἰρηται ὑπ' ἀριθ. 603?/1952 ἀποφάσεως καὶ ἡ παραίτησις αὕτη εἶναι ἰσχυρά, δοθέντος ὅτι δὲν προσκρούει εἰς τὴν δημοσίαν τάξιν ἡ ἐν ὡρισμένῃ δίκῃ νέα ἐξέτασις τοῦ δικασθέντος συναινούντων τῶν διαδίκων ρητῶς ἢ καὶ σιωπηρῶς (πρβλ. Ἐθνικ. Πολ. Δικ. § 130 σημ. 4), δὲν δύναται δὲ νὰ ἀσκήσῃ ἐπιρροὴν ἡ ἐκ τῶν ὑστέρων διὰ τοῦ κατατεθέντος ὑπ' αὐτοῦ πρωτοδίκως σημειώματος ἐπίκλησις τοῦ δεδικασμένου. Τούτων οὕτων ἐχόντων ὀρθῶς ὁ δικάσας Πρωτοδίκης, κρίνας ὅτι παρητήθη ὁ ἐκκαλῶν τοῦ δεδικασμένου, ἐχώρησεν εἰς τὴν ἐκ νέου ἔρευναν τῆς ὑποθέσεως καὶ τὰ διατυπούμενα περὶ τοῦ ἐναντίου παράπονα διὰ τοῦ πρώτου καὶ δευτέρου λόγου τῆς ἐφέσεως ἐλέγχονται ἀπορριπτέα ὡς ἀβάσιμα.

Κατὰ τὰ ὁριζόμενα ἐν ἄρθρ. 14 τοῦ ν. ΔΚΘ' «περὶ ἐργασίας γυναικῶν καὶ ἀνηλίκων» πρόσωπα μὴ συμπληρώσαντα τὸ 16ον τῆς ἡλικίας των δὲν ἐπιτρέπεται νὰ χρησιμοποιῶνται εἰς τὰ ἐν ἄρθρ. 1 ὑπὸ στοιχεῖα α-δ ἀναφερόμενα καταστήματα καὶ ἐργασίας, ἐν οἷς περιλαμβάνονται καὶ τὰ βιομηχανικὰ καὶ βιοτεχνικὰ ἐργοστάσια καὶ ἐργαστήρια, ἐὰν δὲν εἶναι ἐφωδιασμένα διὰ πιστοποιήσεως ἰατροῦ βεβαιούσης ὅτι ἐχουσιν ἐμβολιασθῆ καὶ εἶναι ὑγιῆ καὶ ἱκανὰ πρὸς ἐξάσκησιν τῆς σχετικῆς ἐργασίας ἄνευ βλάβης τῆς ὑγείας αὐτῶν ἢ καὶ τῆς σωματικῆς των ἀναπτύξεως. Ἡ προμνησθεῖσα διάταξις εἶναι δημοσίας τάξεως, ἅτε ἀποβλέπουσα εἰς τὴν διασφάλισιν τῆς ὑγείας τῶν χρηζόντων ἰδιαιτέρας μερίμνης ἀνηλίκων (πρβλ. ΕΕΔ τόμ. 8, σ. 146), ἐξ οὗ ἕπεται ὅτι σύμβασις περὶ παροχῆς ἐργασίας, ἀντικειμένη πρὸς αὐτήν, πάσχει ἀκυρότητα καὶ θεωρεῖται ὡς μὴ γενομένη (πρβλ. ἄρθρ. 174 καὶ 180 Α.Κ.). Καὶ δικαιοῦται μὲν ὁ συνεπείᾳ ἀκύρου ἐργασιακῆς σχέσεως παρασχὼν τὰς ὑπηρεσίας του νὰ ἀπαιτήσῃ τὴν ἀξίαν αὐτῶν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἀδικαιολογήτου πλουτισμοῦ, ἀλλ' ὁπωσδήποτε πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ν. δ/τος 2511/1953 ἐγένετο παγίως δεκτόν, ὅτι ὁ ἐργοδότης ἠδύνατο ἀζημίως νὰ ἀποστῇ τῆς συμβάσεως ἄνευ τηρήσεως τῶν διατυπώσεων τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945, ὡς ἰσχύει ἤδη (πρβλ. Α.Π. 13/1953, 13/1948), ἡ διάταξις δὲ τοῦ ἄρθρ. 9 § 6 τοῦ προμνησθέντος ν. δ/τος δὲν δύναται ἐν πάσῃ περιπτώσει νὰ ἔχῃ ἐφαρμογὴν διὰ τὰς γενομένας καταγγελίας πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου (10.7.1953).

Ὁ ἐκκαλῶν προσελήφθη τὴν 7/11/1949 καὶ παρέσχε τὰς ὑπηρεσίας του εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις ἐργαστήριον σιδηρουργίας τῶν ἐφεσιβλήτων, ὡς μαθητευόμενος σιδηρουργός, χωρὶς νὰ ἔχῃ ἐφοδιασθῆ διὰ τῆς κεκανονισμένης κατὰ τὸ ἄρθρ. 14 τοῦ νόμου ΔΚΘ' ἰατρικῆς πιστοποιήσεως. Μετὰ ταῦτα, ἐφ' ὅσον ὡμολόγησεν ὁ ἐκκαλῶν κατὰ τὰ ἀνωτέρω, ὅτι καθ' ὃν χρόνον συνήφθη ἡ περὶ ἧς πρόκειται ἐργασιακὴ σχέσις μετὰ τῶν ἐφεσιβλήτων ἦτο νεώτερος τῶν 16 ἐτῶν, τοῦθ' ὅπερ προκύπτει καὶ ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 3377/1952 πιστοποιητικοῦ τοῦ Δημάρχου Περιστερίου, ἡ καταρτισθεῖσα σύμβασις ἐλέγχεται ἄκυρος, δὲν ἰαχυρίσθη δέ, οὐδὲ καὶ ἐβελτίωσε τὴν ἀγωγὴν πρωτοδίκως, ὅτι ἐπεκυρώθη καὶ ἰσχυσεν ὡς νέα σύμβασις μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ 16ου ἔτους τῆς ἡλικίας του, εἴτε ρητῶς, εἴτε σιωπηρῶς, διὰ τῆς ἐξακολουθήσεως τῆς παροχῆς τῶν ὑπηρεσιῶν του, ἐκ τῶν ὑστέρων γενομένης τῇ βουλήσει τῶν συμβληθέντων διαδίκων, προτιθεμένων τὴν συνέχισιν τῆς συμβάσεως δι' ἐπικυρώσεως τῆς ἀκύρως συναφθείσης τοιαύτης. Ἐπομένως δὲν δικαιοῦται ὁ ἐκκαλῶν, συνῳδὰ ταῖς ἠγουμέναις σκέψεσι τῶν ἀξιουμένων ὡς ἄνω ἀποδοχῶν καὶ τοῦ δώρου Χριστουγέννων 1952 ἕνεκα τῆς ἐπικαλουμένης ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας τῆς ἐργασιακῆς σχέσεως ἐκ μέρους τῶν ἐφεσιβλήτων. Ἄρα, εἰ καὶ ἐπὶ διαφόρῳ αἰτιολογίᾳ, ὀρθῶς ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, κρίνασα ἄκυρον τὴν συναφθεῖσαν μεταξὺ τῶν διαδίκων σύμβασιν ἐργασίας, ἠχθη εἰς ἀπορριψιν τῆς ἐνδίκου ἀγωγῆς, δέον δὲ νὰ ἀπορριφθῶσιν ὡς ἀβάσιμοι οἱ προβαλλόμενοι παρὰ ταῦτα λόγοι τῆς ἐφέσεως ὅτι ἐσφαλμένως καὶ κατὰ κακὴν ἐκτίμησιν τῶν ἀποδείξεων ἐκρίθη ἄκυρος ἡ μεταξὺ τῶν διαδίκων ἐργασιακὴ σύμβασις κατὰ παράβασιν τῶν ν. ΔΚΘ', 2511/1953 καὶ τῶν ἄρθρ. 174 καὶ 180 Α. Κ.

(διά τούς κλάδους αὐτῆς) καὶ οἱ οἰκόσιτοι ὑπηρέται, ἀλλὰ τοῦτο ἀφ' ἧς ὁρισθῇ διὰ κανονισμοῦ, ὁ ὁποῖος μέχρι τοῦδε δὲν ἐξεδόθη καὶ συνεπῶς δὲν ἠσφαλίζετο κατὰ τῆς ἀνεργίας εἰς τὸ Ι.Κ.Α. (βλέπε Πρωτοδίκου Θεσσαλονίκης 160/1953, Πρωτοδίκης **Κ. Κονογιέργης**, ΕΕΔ 13, 132, ἐγγρ. Ι.Κ.Α., ΕΕΔ 11, 102) καὶ δὲν ἐφηρμόζετο ἐπ' αὐτῶν τὸ προσφάτως διὰ τοῦ ν.δ. 2961/1954 καταργηθὲν ἄρθρ. 9 τοῦ ἀ.ν. 118/1945 διὰ τὴν καταγγελίαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας.

Ἂν, ἑπομένως, ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ν. 6208/1934 περὶ ἐξαιρέσεως τῶν οἰκοσίτων «ὑπηρετῶν» ἔχῃ, ὡς νομίζομεν, τὴν ἔννοιαν ἐξαιρέσεως τοῦ ἐν γένει οἰκοσίτου προσωπικοῦ, ὡς ἡ περίπτωσις τῆς ἀποφάσεως, μὴ ἐκδοθέντος κανονισμοῦ, ἡ ἐνάγουσα δὲν ἠσφαλίζετο κατὰ τῆς ἀνεργίας εἰς τὸ Ι.Κ.Α. καὶ δὲν εἶχεν ἐφαρμογὴν τὸ ἄρθρον 9 τοῦ ἀ.ν. 118/1945.

Ὡς πρὸς τὴν σκέψιν τῆς ἀποφάσεως περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ν.δ. 2655/1953 (ΕΕΔ 12,1222) διὰ τὴν ἰδιότητα τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου εἶναι, νομίζομεν, ἐσφαλμένη.

Τὸ ἄρθρον 12 τοῦ ν. 2112/1920 παρέσχεν ἐξουσιοδότησιν νὰ ρυθμισθῇ διὰ β.δ. ἡ καταγγελία τῆς συμβάσεως τῶν κατ' οἶκον προσλαμβανομένων ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐρρυθμίσθη αὕτη κατὰ τὸ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920.

Συνεπῶς δὲν ἐγένετο μεταβολὴ ὡς πρὸς τοῦτο διὰ τοῦ ν. δ. 2655/1953, τὸ ὁποῖον ἁπλῶς καθώρισε τὴν ἔννοιαν τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, εἶναι δὲ δεδομένη ἐκ τοῦ β.δ. ἡ ρύθμισις τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου τοῦ κατ' οἶκον προσλαμβανομένου.

Πρωτοδίκου Ἀθηνῶν 5269/1954

Διαδικασία Ν. ΓΨΟΔ'

Πρωτοδίκης ὁ κ. Ν. Παπανικολάου
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Β. Δάβες, Σ. Καράκαλος

Ἐβεβαιώθησαν τὰ ἑξῆς: Ἡ ἐνάγουσα προσελήφθη ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ ἐναγομένου διὰ συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου τὴν 1 Μαρτίου 1950, ὡς ἐπιμελήτρια καὶ διδασκάλισσα τῶν δύο ἀνηλίκων τέκνων του, ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ δραχμῶν 1.000, ἔτι δὲ καὶ τροφῇ καὶ κατοικίᾳ. Ἡ ἐργασία της συνίστατο εἰς τὴν ἐν γένει ἐπιμέλειαν τῶν τέκνων του, συνοδείαν αὐτῶν εἰς περιπάτους καὶ προγύμνασίν των εἰς τὰ μαθήματά των. Οὕτω παρείχοντο ἐν μέρει ὑπηρετικαὶ ὑπηρεσίαι (οἷον ἐπιμέλεια, καθαριότης τῶν τέκνων), προεχόντως ὅμως ὑπαλληλικαὶ τοιαῦται, οἷα ἡ τῆς διδασκαλίας αὐτῶν, εἰς ἣν καὶ κυρίως ἀπέβλεψαν λόγῳ τῶν γνώσεων τῆς ἐναγομένης ὡς τελειοφοίτου τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς. Ὑπὸ τὰ δεδομένα ταῦτα ἡ ἐργασία ταύτης, οὖσα κατὰ κύριον χαρακτῆρα πνευματική, προσιδίαζε αὐτῷ τὴν ἰδιότητα τοῦ ὑπαλλήλου. Οὕτως εἰργάσθη ἡ ἐνάγουσα μέχρι τῆς 31 Μαΐου 1954, ὅτε ἀπελύθη, περὶ οὗ κατωτέρω. Αἱ ἀποδοχαὶ τῶν κατ' οἶκον ὑπαλλήλων δὲν ρυθμίζονται εἰδικῶς διὰ συλλογικῆς τινος συμβάσεως, ὑπάκεινται ὅμως εἰς τὴν διὰ τῆς ἀπὸ 12.8.1936 συλλογικῆς συμβάσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν γένει ρύθμισιν, διότι ἡ συλλογικὴ αὕτη σύμβασις, κυρωθεῖσα διὰ τοῦ Α. Ν. 99/1936 καὶ τοῦ αὐθεντικῶς ἑρμηνεύσαντος αὐτὸν ἀ.ν. 866/1937, ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ παντὸς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, ἀνεξαρτήτως τῆς ἰδιότητος τοῦ ἐργοδότου (Α.Π. 76/1954, ΕΕΔ 13 σελ. 243). Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2750/1951 ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐργασίας προσηυξήθησαν ἀπὸ 15.1.1951 κατὰ 100 δραχμὰς οἱ ὑπὸ τῶν ἐν ἰσχύϊ συλλογικῶν συμβάσεων προβλεπόμενοι μηνιαῖοι μισθοί, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπερβαίνουσι τὰς 1000 δραχμάς, ὡς καὶ οἱ πέραν τῶν κατωτάτων ὁρίων μέχρι καὶ τοῦ ποσοῦ τῶν δρχ. 1000 καταβαλλόμενοι ἀπὸ τῆς 15.12.1952 μηνιαῖοι μισθοί. Ἡ ἐνάγουσα, ὡς λαμβάνουσα ἐκτὸς τοῦ χρηματικοῦ μισθοῦ τῶν 1000 δραχμῶν, καὶ τροφὴν καὶ κατοικίαν, ἥτοι ποσὸν ὑπερβαῖνον τὸ ὅριον τῶν 1000 δραχμῶν, δὲν δικαιοῦται τῆς εἰρημένης προσαυξήσεως, δὲν συντρέχει δὲ περίπτωσις ἐφαρμογῆς τοῦ ἐδ. γ' τοῦ ἄρθρ. 2 τῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως, προσαυξήσεως δηλαδὴ κατὰ 50 δραχ. τοῦ μισθοῦ, ὡς ἐκ τῆς παρεχομένης τροφῆς καὶ κατοικίας, διότι ἡ προσαύξησις αὕτη προβλέπεται μόνον ὅταν τὸ σύστημα τοῦτο ἀμοιβῆς προβλέπηται ὑπὸ συλλογικῆς συμβάσεως ἢ ἄλλης νομίμου πράξεως, περὶ ἃ δὲν πρόκειται ἐν προκειμένῳ. Ὅθεν εἶναι ἀπορριπτέον τὸ αἴτημα κατοβολῆς τῆς ἄνω προσαυξήσεως. Ἡ ἐνάγουσα ἀπὸ 1.7.1953 ἐδικαιοῦτο τοῦ κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 41100/53 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἐπιδόματος ἀκριβείας ζωῆς ἐκ ποσοστοῦ 12%, ὅπερ ἀπὸ 1.3.1954 ηὐξήθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 27333/54 ἀποφάσεως τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας εἰς ποσοστὸν 15%, ἐνσωματωθὲν εἰς τὸν μισθόν. Ἀπὸ 1.5.1953 ἐδικαιοῦτο αὐξήσεως κατὰ 25%, συμφώνως τῇ ὑπ' ἀριθ. 27613/1954 ἀποφάσει τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργοῦ, ἐν τῇ αὐξήσει ταύτῃ συγχωνευθέντος καὶ τοῦ ἐπιδόματος ἀκριβείας ζωῆς. Ἑπομένως δέον νὰ ἐπιδικασθῶσιν εἰς τὴν ἐνάγουσαν α) διὰ τὸν ἀπὸ 1.7.1953 μέχρις 28.2.1954 χρόνον δραχ. 960 (8Χ120) β) διὰ τὸν ἀπὸ 1.3.1954 μέχρι 31.4.1954 χρόνον δραχ. 300 (2Χ150) καὶ γ) διὰ τὸν μῆνα Μάϊον 1954 δραχ. 207 (δση ἡ αἰτουμένη διαφορὰ ἀντὶ τῆς δικαιουμένης ἐκ δραχμῶν 250). Ὡσαύτως δέον νὰ ἐπιδικασθῶσιν εἰς τὴν ἐνάγουσαν τὰ αἰτούμενα καὶ μὴ καταβληθέντα ὧρα ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς, ἅτινα εἶναι ὑπολογιστέα ἐπὶ τοῦ καθοριζομένου δι' ὑπαλλήλους γυναῖκας ἄνω τῶν 25 ἐτῶν μισθοῦ διὰ τῆς ἀπὸ 12.8.1936 συλλογικῆς συμβάσεως, ὡς οὗτος διεμορφώθη ἀναπροσαρμοσθεὶς καὶ διὰ τῶν χορηγηθεισῶν αὐξήσεων.

Ἐβεβαιώθη ὅτι ἡ ἐνάγουσα ἀπελύθη τὴν 31.5.1954. Ἡ ἐνάγουσα, μὴ οὖσα οἰκόσιτος ὑπηρέτρια, ἀλλ' ὑπάλληλος, ὑπάγεται εἰς τὴν κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α. Ἔδει ἑπομένως νὰ τηρηθῶσι διὰ τὴν ἀπόλυσιν αἱ διατυπώσεις τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945. Μὴ τηρηθείσης οὐδεμιᾶς ἐκ τούτων εἶναι ἄκυρος ἡ κατὰ τὴν 31.5.1954 ἀπόλυσις. Μεταγενεστέρως καὶ δὴ τὴν 28.6.1954 ὁ ἐναγόμενος κατήγγειλεν ἐγγράφως τὴν σύμβασιν καὶ ἀνήγγειλεν αὐτὴν ἐμπροθέσμως εἰς τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας. Λόγῳ ἀποζημιώσεως κα-

ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΟΙΚΟΣΙΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Νόμιμος μισθός, ἀσφάλισις κατ' ἀνεργίας, καταγγελία συμβάσεως

Χαρακτηρισμός προσληφθείσης κατ' οἶκον δι' ἐπιμέλειαν καὶ διδασκαλίαν τέκνων ὡς ὑπαλλήλου.—Ἐφαρμογὴ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας 12 Αὐγούστου 1936 (ἀναπροσαρμοζομένης), ἐχούσης ἐφαρμογὴν ἐπὶ παντὸς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου.—Ἐφαρμογὴ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων περὶ «δώρων» πρὸς μισθωτοὺς δι' ἑορτάς.—Τήρησις ἄρθρ. 9 ἀ.ν. 118/1945 διὰ καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας.—Ἀποζημίωσις ἀπολυομένου ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου κατ' οἶκον.

Ἐνδιαφέροντα εἶναι τὰ θέματα ἐπὶ τῶν ὁποίων ἡ ἔρευνα τῆς κατωτέρω δημοσιευομένης ἀποφάσεως.

Ἐπρόκειτο περὶ προσληφθείσης, καθ' ἃ δέχεται ἡ ἀπόφασις, ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ ἐναγομένου, ὡς ἐπιμελητρίας καὶ διδασκαλίσσης τῶν ἀνηλίκων τέκνων του καὶ ἡ ἐργασία της συνίστατο εἰς τὴν ἐν γένει ἐπιμέλειαν τῶν τέκνων του, συνοδείαν αὐτῶν εἰς περιπάτους, προγύμνασιν εἰς τὰ μαθήματά των κλπ.

Ἐκ τούτου προέκυψαν τὰ ζητήματα α) ἂν ὁ μισθὸς διέπηται ὑπὸ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, β) ἂν δικαιοῦται τῶν δι' ὑπουργικῶν ἀποφάσεων προσαυξήσεων καὶ τῶν σχετικῶν δι' ἑορτὰς «δώρων» πρὸς τοὺς μισθωτούς, γ) ἂν ἡ καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας διείπετο ὑπὸ τοῦ ἰσχύοντος κατὰ τὸν χρόνον αὐτῆς ἄρθρου 9 τοῦ ἀ.ν. 118/1945.

Καταφατικῶς ἐπὶ ὅλων τούτων ἀποφαίνεται ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη ἀπόφασις.

Θὰ ἠδύναντο ὅμως, νομίζομεν, νὰ σημειωθοῦν τὰ ἑξῆς: Ναὶ μὲν κατὰ τὴν ἐπικαλουμένην ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως ὑπ' ἀριθ. 76/1954 Α.Π. (εἰσηγητὴς *Κ. Γκολφινόπουλος*, ΕΕΔ 13, 242) ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας 12 Αὐγούστου 1936 (ἀναπροσαρμοζομένη διὰ τῆς ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1947 γενικῆς) ἔχει, κυρωθεῖσα διὰ τοῦ ἀ.ν. 99/1936, ἐφαρμογὴν ἐπὶ παντὸς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου (οὕτω καὶ ἡ παλαιοτέρα Α.Π. 292/1939, Θέμ. Ν' σελ. 753), ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἐνομολογήθη ὑπὸ τὴν ἔννοιαν, ὅτι ἀρκεῖ ἡ ἰδιότης τοῦ ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου μόνη, ἵνα ἔχῃ ἐφαρμογὴν ἐπὶ παντὸς ἐργοδότου ἡ ἄνω συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας, ἀκόμη καὶ ὅταν ἐργοδότης εἶναι ὁ κύριος οἴκου καὶ ὁ μισθωτὸς προσλαμβάνηται διὰ τὰς οἰκιακὰς ἀνάγκας τοῦ ἐργοδότου του.

Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην δὲν ἔχουν ἐφαρμογὴν αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας (Α.Π. 19/1952, εἰσηγητὴς *Β. Κυριακόπουλος*, ΕΕΔ 11, 250).

Ἡ ἄποψις ὅτι ἡ ἄνω συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπὶ παντὸς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου ἔχει ἐρεισμα εἰς τὸ ἄρθρον 2 τοῦ ἀ.ν. 866/1937, ἑρμηνευτικὸν τοῦ ἄρθρου 1 § 3 τοῦ ἀ.ν. 99/1936, καὶ τοῦτο ἐγένετο, διότι ὑπεστηρίχθη πρότερον, ὅτι ὁ μισθωτὸς ἔπρεπε νὰ ἦνε εἰς ἐπαγγελματικὴν ὀργάνωσιν, ἵνα τύχῃ τῶν ὠφελημάτων αὐτῆς, χωρὶς ὅμως νὰ διευρυνθῇ ὁ κύκλος, ὥστε νὰ περιλάβῃ εἰς τὴν ὑποχρέωσιν καὶ ἐργοδότας προσλαμβάνοντας μισθωτοὺς διὰ τὰς οἰκιακὰς ἀνάγκας των, ἀφοῦ αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις καθ' ὃν χρόνον εἰσήχθη ἡ ἄνω διάταξις, κατηρτίζοντο, κατ' ἄρθρον 1 ἀ.ν. 16/21 Νοεμβρίου 1935, καὶ καταρτίζονται μεταξὺ ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων.

Ἐξ ἄλλου καὶ αἱ περὶ «δώρων» μισθωτῶν δι' ἑορτὰς ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις δὲν ἔχουν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τοῦ κατ' οἶκον προσλαμβανομένου προσωπικοῦ (βλέπε νομολογίαν ἐν ΕΕΔ 12, 532), ἐλλειπούσης, ἄλλως τε, διὰ τὸν ἐκτεθέντα λόγον καὶ τῆς βάσεως νομίμου μισθοῦ διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν ἐκτάκτων τούτων οἰκονομικῶν ἐνισχύσεων.

Σχετικῶς ἤδη πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 9 τοῦ ἀ.ν. 118/1945, τὸ πρᾶγμα, νομίζομεν, τίθεται ὡς ἑξῆς:

Κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ προϊσχύσαντος τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» νόμου 6298/1934 ἐξηρτοῦντο τῆς ἀσφαλίσεως τοῦ Ι.Κ.Α. οἱ οἰκόσιτοι ὑπηρέται, ἐφ' ὅσον δὲν ἀπησχόλουν εἰς ἐργοδότην, ἔχοντα μορφὴν ἐπιχειρήσεως.

Διὰ τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 «περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων» (ΕΕΔ 10, 687) κατηργήθη ἡ ἐξαίρεσις καὶ κατὰ τὴν αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας (ΕΕΔ 10, 696) οἱ οἰκόσιτοι ὑπηρέται δὲν ὑπήγοντο ὑπὸ τὸν νόμον 6298/1934 εἰς τὴν ἀσφάλισιν, διότι κατὰ τὴν ψῆφισιν του ἐθεωρήθη, ὅτι ἐτύγχανον ἐπαρκοῦς προστασίας παρὰ τῶν παρ' αἷς ὑπηρέτουν οἰκογενειῶν, λογιζόμενοι ὡς μέλη οἰκογενείας τούτων, καὶ ἐφαρμογὴν τῶν ἑλληνικῶν παραδόσεων καὶ ἠθῶν. Ὁ ἀνωτέρω ὅμως λόγος ἐξαιρέσεως τῶν ἐκ τῆς ἀσφαλίσεως δὲν κρίνεται ἐπαρκὴς σήμερον, λόγῳ μεταβολῆς τῶν κρατουσῶν συνθηκῶν, ὡς ἐκ τῆς ὁποίας οἱ οἰκόσιτοι ὑπηρέται τὰς αὐτὰς ἀντιμετωπίζουν ἀνάγκας προστασίας, οἵας καὶ οἱ λοιποὶ μισθωτοί.

Ὁ αὐτὸς δικαιολογητικὸς λόγος συντρέχει, νομίζομεν, διὰ τὸ ἐν γένει οἰκόσιτον προσωπικόν, ὥστε νὰ μὴ περιορίζηται ἡ ἐξαίρεσις εἰς μόνους τοὺς οἰκοσίτους «ὑπηρέτας», ὡς διακρίνει ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη ἀπόφασις (βλέπε καὶ τὸ ἄρθρον 12 τοῦ ν.δ. 2961/1954, ΕΕΔ 13, 948, ὁμιλοῦν περὶ ἐξαιρέσεως γενικῶς τῶν *οἰκοσίτων μισθωτῶν*, καὶ ὑπ' ἀριθ. 216/1954 ἑρμηνευτικὴν ἐγκύκλιον τοῦ Ι.Κ.Α., ΕΕΔ 13, 1054, στοιχ. ζ').

Περαιτέρω ναὶ μὲν διὰ τοῦ ἀ.ν. 1846/1951 ὑπήχθησαν εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Ι.Κ.Α.

ΔΙΑΚΡΙΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΕΞΗΡΤΗΜΕΝΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Σύμβασις ἐργατῶν διά κατασκευήν ἀνδρικῶν ἐνδυμασιῶν ἐπί ἀμοιβῇ κατά τεμάχιον

Χαρακτηρισμός συμβάσεως ὡς τοιαύτης ἐξηρτημένης ἐργασίας, ἐφ' ὅσον συντρέχουσι τά στοιχεῖα αὐτῆς κατ' ἄρθρ. 648, 651, 652 Ἀστικοῦ Κώδικος.—Παροχή μισθοῦ κατά μονάδα ἐργασίας δέν ἀλλοιοῖ χαρακτῆρα συμβάσεως ἐργασίας.—Καταγγελία συμβάσεως ὑπό τό προϊσχύον ἄρθρ. 9 Ν. 118/1945.—Ἐλλείψεις ἐν τῇ ἀναγγελίᾳ.—Ἀκυρότης καταγγελίας ἐκ μή ἐξ ὁλοκλήρου καταβολῆς ἀποζημιώσεως Β.Δ. 16/18 Ἰουλίου 1920.

Ὑπόκειται ἐν προκειμένῳ σύμβασις ραπτεργάτου, παρέχοντος ἐργασίαν ἐπ' ἀμοιβῇ κατά μονάδα ἐργασίας, ἤτοι κατά σακκάκιον, προκειμένου δέ νά ἐφαρμοσθῇ εἰς τήν περίπτωσιν τό ἰσχῦον κατά τόν χρόνον τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945 (τοῦτο δέν ἰσχύει ἤδη, κατ' ἄρθρον 87 τοῦ ν.δ. 2961/1954, ΕΕΔ 13, 941, ἐπανελθόντος ἐν ἰσχύϊ τοῦ ν. 2112/1920, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπό τοῦ ν. 4558/1930, καί τοῦ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 «περί ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 2112 κλπ.», ὡς ἰσχυον πρό τοῦ ἀ.ν. 118/1945), τό Πρωτοδικεῖον ἐρευνῶν τήν φύσιν τῆς σχέσεως, ἵνα καταλήξῃ εἰς τήν ἄποψιν ὅτι ὑφίστατο ἐν προκειμένῳ σύμβασις ἐξηρτημένης ἐργασίας (βλέπε σχετικῶς καί Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 11911/1952, εἰσηγητής *Φ. Ράμφος*, ΕΕΔ 11, 50 διά σύμβασιν ραπτεργάτου ἐργαζομένου μάλιστα κατ' οἶκον, Πρωτοδικεῖον Μυτιλήνης 23/1949, Πρωτοδίκης *Μ. Καλεύρας*, ΕΕΔ 9, 110, Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν 7891/1953, εἰσηγητής *Σ. Ποταμιάνος*, ΕΕΔ 12, 957, διά ράπτριαν γυναικείων φορεμάτων).

Σχετικῶς ἤδη πρός τό ἐρευνώμενον ὑπό τῆς ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου θέμα τῆς ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας δι' ἐλλείψεις τῆς ἐπιβαλλομένης ἐκ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ν. 118/1945 ἀναγγελίας τῆς καταγγελίας πρός τό Ι.Κ.Α. καί λόγῳ μή ἐξ ὁλοκλήρου, κατά τό ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945, καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ἐφαρμοζομένου εἰς τήν περίπτωσιν β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 περί ἐπεκτάσεως τοῦ νόμου 2112 κλπ. ἐπί ἐργατῶν, τεχνιτῶν καί ὑπηρετῶν (προκειμένου περί «κάλφα», ἤτοι τεχνίτου), πρέπει νά σημειωθῇ, ὅτι ταῦτα ἰσχυον πρό τοῦ ν.δ. 2961/1954 (ΕΕΔ 13, 941), ὑπό τό κράτος ἰσχύος τοῦ ὁποίου ἐγένετο ἡ προκειμένη καταγγελία καί ὀρθῶς γίνονται δεκτά ὑπό τοῦ Πρωτοδικείου.

Μετά τήν ἰσχύν αὐτοῦ δέν ὑφίσταται πλέον ἀκυρότης οὔτε ἐκ παραλείψεως τῆς ἀναγγελίας καταγγελίας, ὡς ἐπιβάλλεται ἤδη ἐκ τοῦ ἄρθρ. 13 τοῦ ν.δ. 2961/1954, οὔτε καί ἐκ τῆς μή καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ἀπολυομένου κατά τόν ν. 2112/1920, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπό τοῦ ν. 4558/1930 ἤ τό β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 περί ἐπεκτάσεως τοῦ ν. 2112 (βλέπε σημειώσεις μας ἐν ΕΕΔ 13, 829 ἑπ.).

Διά τῆς ἐπαναφορᾶς ἐν ἰσχύϊ τοῦ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 περί ἐπεκτάσεως τοῦ νόμου 2112 κλπ., τό ὁποῖον ἐφαρμόζεται ἐν προκειμένῳ, ὡς ἰσχυε πρό τοῦ ἀ.ν. 118/1945, καί τῆς καταργήσεως τοῦ ἄρθρου 9 αὐτοῦ συγκατηργήθη καί ἡ ὑποχρέωσις καταβολῆς ἀποζημιώσεως βάσει τῶν ἀποδοχῶν τοῦ τελευταίου μηνός τῆς καταγγελίας ὑπό καθεστώς πλήρους ἀπασχολήσεως.

Ἑπομένως ἡ ἀποζημίωσις τῶν κατ' ἀποκοπήν ἐργαζομένων ἐργατῶν, τεχνιτῶν, ὡς ἡ περίπτωσις τῆς ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου, ὑπολογίζεται, μετά τό ν.δ. 2961/1954, κατά

τέβαλε διά παρακαταθέσεως (μετ' ἄρνησιν παραλαβῆς) τάς ἀποδοχάς 15 ἡμερῶν ἐκ δραχ. 1700, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 3 § 1 ἐδ. γ' τοῦ δ/τος τῆς 16 Ἰουλίου 1920, καθ' ὃ ἐπί οἰκοϊτῶν διδασκάλων, παιδαγωγῶν καί ἄλλων παρομοίας φύσεως σχέσεων ἡ προθεσμία τῆς καταγγελίας ὁρίζεται εἰς 15 ἡμέρας, ἀνεξαρτήτως χρόνου προϋπηρεσίας. Πράγματι ἐκ τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ ν. 2112 καί τοῦ ἄρθρ. 10 τοῦ ν. 1234, ὡς ταῦτα εἶχε πρό τῆς διά τοῦ ν. δ/τος 2655/1953 τροποποιήσεως καθ' ὃ ἰδιωτικός ὑπάλληλος, κατά τήν ἔννοιαν τοῦ ν. 2112, θεωρεῖται πᾶν πρόσωπον κατά κύριον ἐπάγγελμα ἀπασχολούμενον εἰς ἀπαλληλικήν ὑπηρεσίαν ἰδιωτικοῦ καταστήματος, γραφείου ἤ ἐπιχειρήσεως ἐν γένει, συνδυαζομένων πρός τό ἄρθρον 12 τοῦ ν. 2112, καθ' ὃ διά δ/τος ἐπεκτάθηκε καί ἡ ἐκ τοῦ νόμου ὑποχρέωσις καί ἐπί τῶν κατ' οἶκον προσλαμβανομένων ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, συνάγεται ὅτι οἱ τελευταῖοι οὗτοι δέν ὑπάγονται εἰς τάς διατάξεις τοῦ ν. 2112, ἀλλ' εἰς τάς τοιαύτας τοῦ ἐκδοθέντος κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ἄρθρ. 12 ἀπό 16.7.1920 β. δ/τος. Ἀμφιβολον ἤδη παρίσταται, ἂν ἐξακολουθῇ ἡ ἐξαίρεσις αὕτη μετά τήν διά τοῦ ν.δ. 2655/1951 τροποποίησιν τοῦ ἄρθρ. 10 τοῦ ν. 1234, μεθ' ἣν ὡς ἰδιωτικός ὑπάλληλος θεωρεῖται πᾶν πρόσωπον ἀπασχολούμενον ἐπί ἀντιμισθίᾳ, ἀνεξαρτήτως τρόπου πληρωμῆς, εἰς ὑπηρεσίαν ἰδιωτικοῦ καταστήματος, γραφείου ἤ ἐν γένει ἐπιχειρήσεως ἤ οἱασδήποτε ἐργασίας καί παρέχον ἀποκλειστικῶς ἤ κατά κύριον χαρακτῆρα ἐργασίαν μή σωματικήν. Ἐκ τῆς προαθείσης ταύτης «ἤ οἱασδήποτε ἐργασίας» δύναται νά συναχθῇ, ὅτι καί οἱ κατ' οἶκον προσλαμβανόμενοι ὑπάλληλοι ὑπάγονται εἰς τάς διατάξεις τοῦ ν. 2112. Ὁπωσδήποτε ὅμως καί ὑπό τήν τελευταίαν ταύτην ἐκδοχήν, ὑπαρχούσης εὐλόγου ἀμφιβολίας, ἡ ἐκ τοῦ λόγου τούτου ὑπό τοῦ καλῇ τῇ πίστει ἐνεργοῦντος ἐναγομένου καταβολή ἠλαττωμένης ἀποζημιώσεως δέν ἄγει εἰς ἀκυρότητα τῆς ἀπολύσεως, τῆς ἐναγούσης δυναμένης νά ζητήσῃ ἐνδεχομένως συμπλήρωσιν τῆς ἀποζημιώσεως. Ἐγκύρου ὅθεν οὔσης τῆς κατά τήν 28.6.1954 γενομένης ἀπολύσεως, τό αἴτημα καταβολῆς μισθοῦ διά τόν μετ' αὐτήν χρόνον δέον νά ἀπορριφθῇ ὡς ἀβάσιμον.

τὸ ἄρθρον 5 τοῦ β.δ. 16/18 Ἰουλίου 1920 (ΕΕΔ 11, 216).

Ταῦτα διὰ τὸ νέον, μετὰ τὸ ν.δ. 2961/1954, δίκαιον, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου.

Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν 10270/1954

Διαδικασία Ν. ΓΞΟΔ' κατ' ἔφεσιν
Πρόεδρος ὁ κ. **Ι. Γεωργακόπουλος**
Εἰσηγητὴς ὁ Πρωτοδίκης κ. **Σ. Λιβανὸς**
Δικηγόροι οἱ κ.κ. Β. Παπαδόπουλος, Φ. Γραμματος

Διὰ τῆς ἐφ' ἧς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις ἐκθέσεως ἀγωγῆς, στηριζομένης εἰς σύμβασιν ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, ἐδιώκετο ἡ καταψήφισις τοῦ ἐναγομένου εἰς καταβολὴν τῷ ἐνάγοντι τοῦ ἐν αὐτῇ ποσοῦ α) δι' ἀποδοχὰς του κατὰ τὸν ἀπὸ τῆς ἀκύρου ἀπολύσεως του καὶ ἐφεξῆς ἐν αὐτῇ ἀναφερόμενον χρόνον β) διὰ δῶρα Χριστουγέννων καὶ Πάσχα τῶν ἐν αὐτῇ ἐτῶν καὶ γ) δι' ἡμερομίσθια τοῦ χρόνου, καθ' ὃν ἐτέθη εἰς διαθεσιμότητα. Τὴν ἀγωγὴν ταύτην ἐπὶ ταῖς ἐν αὐταῖς αἰτιολογίαις ἐδέχθη ἐν μέρει ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, καθ' ἧς ἤδη παραπονεῖται ὁ ἐναγόμενος διὰ τῆς ὑπὸ κρίσιν ἐφέσεώς του.

Ἐβεβαιώθησαν τὰ ἀκόλουθα : Ὁ ἐφεσίβλητος (ἐνάγων) τὴν 15/4/1946, δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας ἀορίστου χρόνου, προσελήφθη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἐκκαλοῦντος (ἐναγομένου), ὡς τεχνίτης ράπτης κατασκευῆς ἀνδρικῶν ἐνδυμασιῶν (κάλφας), ἀμειβόμενος τελευταίως κατὰ μονάδα ἐργασίας, ἥτοι διὰ δραχμῶν 105.000 κατὰ σακκάκιον. Ἡ καταρτισθεῖσα μεταξὺ τῶν διαδίκων σύμβασις φέρει πλήρως τὰ στοιχεῖα τῆς τοιαύτης ἐργασίας, ὡς πληρουμένων ἐν προκειμένῳ τῶν περὶ τῆς συμβάσεως ταύτης διατάξεων τῶν ἄρθρ. 648, 651 καὶ 652 τοῦ Α. Κ., ἀφοῦ συνωμολογήθη ὑπὸ τοῦ ἐφεσιβλήτου παροχὴ ἐργασίας, εἰς ἣν, ὡς ἐβεβαιώθη, ἀπέβλεψαν οἱ συμβληθέντες, ἔναντι μισθοῦ, τὸ ἰδιότυπον τοῦ ὁποίου δὲν ἀλλοιοῖ τὸν χαρακτῆρα τῆς μισθώσεως ἐργασίας, ἐν ᾗ ὁ μισθός, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρ. 648 τοῦ Α. Κ., δύναται νὰ ὁρισθῇ καὶ κατὰ μονάδα ἐργασίας, ὡς ἐν προκειμένῳ, ἐνῷ ἀφ' ἑτέρου ὁ ἐφεσιβλητος ἐτέλει, ὡς ἐβεβαιώθη, εἰς ἐξάρτησιν ἀπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος, εἰς ὃ τὸ κατάστημα παρεῖχε τὰς ἐργασίας του, ὡς ὢν ὑπόχρεως ἐν τῇ παροχῇ τῆς ἐργασίας νὰ συμμορφοῦται πρὸς τὰς συμφώνως τῇ συναφθείσῃ συμβάσει διδομένας ὁδηγίας καὶ ἐντολὰς καὶ ἀσκῶν ἔλεγχον ἐπ' αὐτοῦ (Α. Π. 242/1954, ΕΕΔ 13, 471). Ὅθεν ὀρθῶς ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις κρίνασα ἐπὶ τῆς ἐφ' ἧς αὕτη ἀγωγῆς ἐχαρακτήρισε τὴν ὡς ἄνω συνδέουσαν τοὺς διαδίκους συναλλακτικὴν σχέσιν ὡς σύμβασιν ἐργασίας, ὁ δὲ τὰ ἀντίθετα ὑποστηρίζων λόγος τῆς ἐφέσεως τυγχάνει ἀπορριπτέος, ὡς μὴ βάσιμος.

Ἐβεβαιώθη, ὅτι ὁ ἐφεσίβλητος ὑπὸ τὴν ὡς ἄνω ἰδιότητά του εἰργάσθη παρὰ τῷ ἐκκαλοῦντι μέχρι τῆς 5.9.1952, ὅτε ὁ ἐκκαλῶν κατήγγειλε τὴν σύμβασιν ἐργασίας. Ἡ καταγγελία ἐγένετο ἐγγράφως καὶ ἀνηγγέλθη ἐμπροθέσμως εἰς τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας καὶ εἰς τὸν Κλάδον Ἀνεργίας Ι.Κ.Α. Ἐν ταῖς ἐπιδοθείσαις ἀναγγελίαις ἀναφέρονται πλήρη τὰ ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς καταγγελίας τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως ἐν τῇ κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ν. 118/1945 ἐκδοθείσῃ ὑπ' ἀριθ. 65257/1952 ἀποφάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας διαλαμβανόμενα στοιχεῖα, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τὸ τοιοῦτο τοῦ ἀντικειμένου τῆς ἐπιχειρήσεως, ἀναφερομένου ἐν αὐταῖς παρὰ τῇ ἐπωνυμίᾳ διὰ τῆς λέξεως «ἐμπορορράπτης», προκύπτοντος ἐντεῦθεν καὶ τοῦ ἀντικειμένου τῆς ἐπιχειρήσεως, συνισταμένου εἰς τὴν ἐμπορίαν καὶ ραφὴν ἐνδυμασιῶν. Οὐδεμίαν δὲ πάσχει ἀκυρότητα ἡ καταγγελία τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως ἐκ τοῦ ὅτι δὲν γίνεται μνεία ἐν ταῖς ἀναγγελίαις περὶ ἀνυπαρξίας ὧδε μεταβολῶν, ἀφοῦ ὁ ἐφεσίβλητος δὲν ἰσχυρίσθη ὅτι ὑπῆρξαν μεταβολαί, αἵτινες παρελείφθησαν (Α. Π. 312/1953, ΕΕΔ 12, 704). Λόγῳ ἀποζημιώσεως κατὰ τὸ β. δ)γμα τῆς 16 Ἰουλίου 1920 κατεβλήθησαν τῷ ἐφεσιβλήτῳ δραχμαὶ 900.000, ἥτοι 30 ἡμερομίσθια πρὸς δραχμὰς 30.000 ἕκαστον. Ἡ ἀποζημίωσις ὅμως αὕτη δὲν εἶναι πλήρης. Αὕτη εἶναι ὑπολογιστέα βάσει ἀποδοχῶν τοῦ τελευταίου πρὸ τῆς ἀπολύσεως μηνὸς ὑπὸ καθεστὼς πλήρους ἀπασχολήσεως (ἄρθρ. 9 § 1 ν. 118/1945, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 2 § 3 νομ. δ/τος 8/11.5.1946). Ἐβεβαιώθη ὅτι ὁ ἐνάγων κατεσκεύαζε μετὰ τοῦ βοηθοῦ του κατὰ μέσον ὅρον τοὐλάχιστον 4 σακκάκια ἑβδομαδιαίως, ἀμειβόμενος διὰ ποσοῦ δραχ. 420.000 (4Χ105.000), ἐξ ὧν δραχ. 132.000 (6Χ22.000) κατεβάλλοντο εἰς τὸν βοηθόν του. Ἐπομένως τὸ ἡμερομίσθιον αὐτοῦ κατὰ μέσον ὅρον ἀνήρχετο εἰς δραχμὰς τοὐλάχιστον 40.000. Ὅθεν ἔδει νὰ κατοβληθῇ ἀποζημίωσις ἐκ δραχ. 1.200.000. Ἡ μὴ καταβολὴ πλήρους τῆς ἀποζημιώσεως δὲν ἐβεβαιώθη ὅτι ὀφείλεται εἰς πλάνην ἢ ἀμφιβολίαν τινὰ τοῦ ἐκκαλοῦντος, ὅστις ἦτο ἐν γνώσει τῶν συνθηκῶν ἐργασίας τοῦ ἐφεσιβλήτου. Μετὰ ταῦτα, μὴ τηρηθείσης τῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 9 τοῦ ν. 118/1945 προϋποθέσεως πρὸς ἔγκυρον καταγγελίαν τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως τῆς καταβολῆς ἐξ ὁλοκλήρου τῆς ἀποζημιώσεως, ἡ κατὰ τὴν 5 Σεπτεμβρίου 1952 κατὰ τὰ ἄνω γενομένη καταγγελία εἶναι ἄκυρος. Ἐπομένως, ἀκύρου οὔσης τῆς κατὰ τὸν ἄνω χρόνον (5.9.1952) καταγγελίας τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως, ὁ ἐκκαλῶν περιῆλθεν ἐκτοτε εἰς ὑπερημερίαν ὡς ἐκ τῆς μὴ ἀποδοχῆς τῶν ἐργασιῶν τοῦ ἐφεσιβλήτου κατὰ τὸ ἄρθρ. 656 τοῦ Α.Κ. καὶ ἀπὸ τοῦ χρόνου τούτου ὀφείλει εἰς τὸν τελευταῖον τὸν μισθὸν αὐτοῦ, ἀνερχόμενον ἐν ὅλῳ διὰ τὸ κρίσιμον ἐν προκειμένῳ ἀπὸ 5.9.1952 μέχρις 22.12.1952 χρονικὸν διάστημα εἰς δραχ. 3.200.000 (ἡμερ. 80Χ40.000), τοῦ ἡμερομισθίου του ὑπολογιζομένου κατὰ τὸ βεβαιωθὲν ποσὸν τῶν δραχμῶν 40.000. Ἐπίσης οὐδαμῶς ἐβεβαιώθη ὅτι κατὰ τὸν χρόνον τῆς ὑπηρεσίας τοῦ ἐκκαλοῦντος ὁ ἐφεσίβλητος παρεῖχε τὰς ὑπηρεσίας του ἀλλαχοῦ ὠφεληθεὶς ἐκεῖθεν τὰ αἰτούμενα ἡμερομίσθια ὑπερημερίας. Ἀκολούθως τούτοις ὀρθῶς ἔκρινε κατ' ἀποτέλεσμα ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις, εἰ καὶ ἐπὶ ἑτέρᾳ αἰτιολογίᾳ, δεχθεῖσα ὡς ἄκυρον τὴν ὡς ἄνω καταγγελίαν τῆς ἐπιδίκου ἐργασιακῆς συμβάσεως καὶ ἐπιδικάσασα τῷ ἐφεσιβλήτῳ τὸ ὡς ἄνω ποσὸν τῶν δραχμῶν 3.000.000, οἱ δὲ τὰ ἀντίθετα ὑποστηρίζοντες λόγοι τῆς ἐφέσεως τυγχάνουσιν ἀπορριπτέοι ὡς μὴ βάσιμοι.